SEPTUAGINTA

Id est Vetus Testamentum graece iuxta LXX interpretes

edidit Alfred Rahlfs

Editio altera

quam recognovit et emendavit

Robert Hanhart

Duo volumina in uno

DEUTSCHE BIBELGESELLSCHAFT

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ
ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ (Ο')

(SEPTUAGINTA)

ΕΚΔΟΣΙΣ ΥΠΟ
Alfred Rahlfs

ΔΕΥΤΕΡΑ ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΗ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
Robert Hanhart

ΔΥΟ ΤΟΜΟΙ ΕΙΣ ΕΝΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Die Deutsche Bibelgesellschaft ist eine kirchliche Stiftung des öffentlichen Rechts. Sie übersetzt die biblischen Schriften, entwickelt und verbreitet innovative Bibelausgaben und eröffnet für alle Menschen Zugänge zur Botschaft der Bibel. International verantwortet sie die wissenschaftlichen Bibelausgaben in den Ursprachen. Durch die Weltbibelhilfe unterstützt sie in Zusammenarbeit mit dem Weltverband der Bibelgesellschaften (United Bible Societies) weltweit die Übersetzung und Verbreitung der Bibel, damit alle Menschen die Bibel in ihrer Sprache lesen können.
Weitere Informationen finden Sie unter www.die-bibel.de

The Deutsche Bibelgesellschaft (German Bible Society) is a not-for-profit religious foundation. It is engaged in translation of the Scriptures, the development and dissemination of innovative Bible editions, and in giving all people access to the message of the Bible. It bears international responsibility for scholarly Bible editions in the original languages. Through its international programs, in collaboration with other members of the United Bible Societies, it supports translation and distribution of the Bible worldwide, so that everyone can read the Bible in their own language.
You can find more information at www.die-bibel.de

ISBN 978-3-438-05112-7

Septuaginta: Editio altera / Revised Edition

Großausgabe

© 2019 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

Printed in Germany

All rights reserved

www.scholarly-bibles.com

3.2019

INHALT

CONTENTS

Vorwort zur Neuausgabe IX
Introductory Remarks to the Revised Edition XI
Εἰσαγωγικὲς παρατηρήσεις στὴ νέα ἔκδοση XIII

Vorwort des Bearbeiters XVII
Geschichte des Septuaginta-Textes XIX
Erklärung der Zeichen XXVIII

Editor's Preface XXXIII
History of the Septuagint Text XXXV
Explanation of Symbols XLV

Praefatio editoris XLIX
De historia versionis Septuaginta interpretum LI
Conspectus signorum LVIII

Πρόλογος τοῦ Ἐπιμελητοῦ τῆς Ἐκδόσεως LXI
Ἱστορία τοῦ Κειμένου τῶν Ἑβδομήκοντα LXIII
Ἑρμηνεία τῶν Συμβόλων LXXIII

VOL. I

Leges et historiae

Πεντάτευχος καὶ Ἱστορικὰ Βιβλία

Gen(esis) Γένεσις 1
Exod(us) Ἔξοδος 86
Leu(iticus) Λευϊτικόν 158
Num(eri) Ἀριθμοί 210
Deut(eronomium) Δευτερονόμιον 284
Ios(ue) Ἰησοῦς 354
Iud(icum) Κριταί 405
Ruth Ρούθ 495
Regn(orum) I (𝔐 Sam. I) Βασιλειῶν Α´ (Σαμ. Α´) 502
Regn(orum) II (𝔐 Sam. II) Βασιλειῶν Β´ (Σαμ. Β´) 565
Regn(orum) III (𝔐 Regum I) Βασιλειῶν Γ´ (Βασιλέων Α´) 623
Regn(orum) IV (𝔐 Regum II) Βασιλειῶν Δ´ (Βασιλέων Β´) 693
Par(alipomenon) I Παραλειπομένων Α´ 752
Par(alipomenon) II Παραλειπομένων Β´ 811
Esdr(ae) I (liber apocryphus) Ἔσδρας Α´ (Δευτεροκανονικόν) 873
Esdr(ae) II (𝔐 Ezra, Neh.) Ἔσδρας Β´ (Ἔσδρας-Νεεμίας) 903
Est(her) Ἐσθήρ 951

I(u)d(i)t(h) Ἰουδίθ 973
Tob(it) Τωβίτ 1002
Mac(habaeorum) I Μακκαβαίων Α΄ 1039
Mac(habaeorum) II Μακκαβαίων Β΄ 1099
Mac(habaeorum) III Μακκαβαίων Γ΄ 1139
Mac(habaeorum) IV Μακκαβαίων Δ΄ 1157

VOL. II
Libri poetici et prophetici
Ποιητικὰ καὶ Προφητικὰ Βιβλία

Ps(almi) Ψαλμοί 1
Od(ae) Ὠδαί 164
Prou(erbia) Παροιμίαι 183
Eccl(esiastes) Ἐκκλησιαστής 238
Cant(icum) ᾎσμα 260
Iob Ἰώβ 271
Sap(ientia) Σοφία Σαλωμῶνος 345
Sir(acides) Σοφία Σιράχ 377
Ps(almi) Sal(omonis) Ψαλμοὶ Σολομῶντος 471
Os(ee) Ὡσῆε 490
Am(os) Ἀμώς 502
Mich(aeas) Μιχαίας 512
Ioel Ἰωήλ 519
Abd(ias) Ἀβδιού 524
Ion(as) Ἰωνᾶς 526
Nah(um) Ναούμ 530
Hab(acuc) Ἀμβακούμ 533
Soph(onias) Σοφονίας 538
Agg(aeus) Ἀγγαῖος 542
Zach(arias) Ζαχαρίας 545
Mal(achias) Μαλαχίας 561
Is(aias) Ἠσαΐας 566
Ier(emias) Ἰερεμίας 656
Bar(uch) Βαρούχ 748
Thr(eni) seu Lam(entationes) Θρῆνοι 756
Ep(istula) Ier(emiae) Ἐπιστολὴ Ἰερεμίου 766
Ez(echiel) Ἰεζεκιήλ 770
Sus(anna) Σουσάννα 864
Dan(iel) Δανιήλ 870
Bel-et-Dr(ako) Βὴλ καὶ Δράκων 936

PROLEGOMENA

PREFACE

Vorwort zur Neuausgabe

Bei der hier vorliegenden Neuauflage der kritischen Handausgabe des Septuaginta-Textes von Alfred Rahlfs handelt es sich um keine grundlegende Neubearbeitung, vielmehr um eine maßvolle Revision der von der Privilegierten Württembergischen Bibelanstalt in Stuttgart veröffentlichten Erstausgabe von 1935.

Zwei Gründe sind hierfür ausschlaggebend:

1. In der Rekonstruktion des ältest erreichbaren Textes und in der getroffenen Auswahl der Überlieferung bleibt Rahlfs' Ausgabe ein unentbehrliches Hilfsmittel für das theologische und philologische Studium der Septuaginta sowie ein bis heute gültiger Ausgangspunkt für die Septuaginta-Forschung.

2. Der Versuch, die seit Rahlfs zu verzeichnenden Neuentdeckungen und Neubewertungen der Textüberlieferung in den Apparat seiner vor allem auf den drei Unzialen B, S und A gegründeten Ausgabe aufzunehmen, erweist sich als undurchführbar, solange die im Auftrag der Göttinger Akademie der Wissenschaften erscheinende *Editio maior* noch nicht abgeschlossen ist, zugleich aber auch als nicht wünschenswert, weil dadurch Rahlfs' in sich geschlossener editorischer Gesamtentwurf, der sich seit 70 Jahren als Standardausgabe bewährt hat, unkenntlich gemacht würde.

Die Septuaginta-Kommission der Akademie der Wissenschaften in Göttingen hat darum in Vereinbarung mit der Deutschen Bibelgesellschaft in Stuttgart beschlossen, dem Unterzeichneten die Verantwortung für eine Revision zu übertragen, in der die Textherstellung von Alfred Rahlfs weitgehend unangetastet bliebe und eine Bearbeitung sich lediglich auf die notwendigsten Veränderungen beschränkte[1].

Diese konzentrieren sich zunächst grundsätzlich auf die Beseitigung von Fehlern und Druckfehlern in der überaus sorgfältigen Erstausgabe[2]. Sodann auf folgende Eingriffe in den von Rahlfs konstituierten **Text:**

(a) geänderte Akzentuierungen, sofern sie den Kriterien entsprechen, die Rahlfs seiner Textrekonstruktion zu Grunde gelegt hatte, wie zum Beispiel Prov. 7_{4}: **εἶπον** in **εἰπόν** oder Exod. 27_{20} 30_{24}: **ἐλαίων** in **ἐλαιῶν**.

(b) eine Korrektur des in Is. 5_{17} einhellig bezeugten ἀπειλημμένων (part. perf. pass. von ἀπολαμβάνειν) in ἀπηλειμμένων (part. perf. pass. von ἀπαλείφειν).

---

[1] Eine ausführlichere Begründung der Revision ist in Vetus Testamentum 55 (2005), S. 450–460 erschienen.

[2] Der Unterzeichnete dankt allen Septuaginta-Forschern, die in Beantwortung eines Rundschreibens der Göttinger Septuaginta-Kommission zur Auffindung von Fehlern und Versehen beigetragen und Anregungen für Verbesserungen gegeben haben.

(c) eine auf Ludwig Cappellus zurückgehende und von Joseph Ziegler übernommene[3] Konjektur in Is. 53 2: ἀνέτειλε μέν aus überliefertem ἀνηγγείλαμεν.

Schließlich auf folgende Veränderungen im textkritischen **Apparat:**

(a) Beseitigung seltener Kollationsfehler auf Grund des Vergleichs mit den Kollationsheften des Göttinger Septuaginta-Unternehmens.

(b) Korrekturen an Rahlfs' quantifizierender Notierungsweise der Textüberlieferung: Die Angaben „pau(ci)“: bis zu etwa einem Viertel, „compl(ures)“: bis zur Hälfte, „mu(lti)“: bis zu Dreiviertel, „pl(urimi)“: mehr als Dreiviertel des gesamten Handschriftenbestandes (vgl. Erklärung der Zeichen S. XXX) wurde der Zeugenzahl der Göttinger Septuaginta-Edition (soweit bislang erschienen) bzw. der Ausgabe von Brooke-McLean angepasst. An wichtigen Stellen wurden diese Angaben auch, sofern es der Raum zuließ, gegenüber Rahlfs präzisiert. Das Zeichen †, das Rahlfs für Lesarten bestimmt hatte, bei denen „nur die angeführten Hss. und höchstens außerdem noch **eine** nichtgenannte Minuskelhs. die fragliche Lesart haben“ (S. XXIX), wird in der revidierten Neuauflage auch in Fällen verwendet, wo es sich um mehr als einen, meistens um **zwei** weitere Textzeugen handelt – eine Ausweitung, die schon Rahlfs selber nicht überall vermieden hat.

(c) Korrekturen missverständlicher Vereinfachungen der Textüberlieferung: Hier galt es vor allem, bestimmte Notierungen zu vervollständigen, in denen Wortvarianten unberücksichtigt gelassen waren. Als Beispiel sei Reg. III 18 11 angeführt: Aus Rahlfs' Apparat αναγγ.] pr. και A*L*† geht nicht hervor, dass *L* ἀπάγγελλε überliefert. Darum die Korrektur: αναγγ.] pr. και (απαγγ. *L*) A*L*†.

(d) Eintragung der Unzialen Q C und V und der Rezensionen *O* und *L* bei Varianten, bei denen Rahlfs als Zeugen nur B, S oder A nennt.

Die revidierte Handausgabe hat ihren Zweck erreicht, wenn sie weiterhin jenen Wunsch erfüllt, den Alfred Rahlfs bei ihrem ersten Erscheinen aussprach: „dass sie vor allem den Studenten und Pfarrern die Septuaginta in zuverlässiger Bearbeitung zugänglich mache und ihnen so ein wichtiges Hilfsmittel fürs Studium nicht nur des Alten, sondern auch des Neuen Testaments darbiete“ (S. XVIII). Ein weiterer Wunsch sei hinzugefügt, den Rahlfs damals bescheiden verschwieg: dass seine Handausgabe der Septuaginta-Forschung als unentbehrliche Grundlage erhalten bleibe.

Göttingen, am 8. April 2005,
dem 70. Todestag von Alfred Rahlfs — ROBERT HANHART

---

[3] Septuaginta. Vetus Testamentum Graecum auctoritate Academiae Scientiarum Gottingensis editum Band XIV, herausgegeben von Joseph Ziegler 1939, 3. Aufl. 1983.

Introductory Remarks to the Revised Edition

The here presented new edition of Alfred Rahlfs's critical pocket-edition is not a fundamentally revised edition, but a moderate revision of the first edition published in 1935 by the Privileged Württemberg Bible Society in Stuttgart.

Two reasons are decisive for this:

1) For reconstructing the earliest attainable text and for the selection from the textual tradition Rahlfs's edition remains an indispensable aid for theological and philological studies in the Septuagint and, up to the present, a still well-founded starting-point for investigation of the Septuagint.

2) The attempt to include any new discoveries and reassessments of the textual tradition achieved since Rahlfs in the apparatus of his edition, which was based above all on the three uncials B, S and A, proves to be impracticable as long as the forthcoming *editio maior* commissioned by the Göttingen Academy of Humanities and Sciences is not yet complete; at the same time it does not appear desirable because Rahlfs's self-contained comprehensive editorial concept would thereby become unrecognizable.

Therefore, in agreement with the German Bible Society in Stuttgart the Septuagint-committee of the Göttingen Academy of Humanities and Sciences decided to entrust the undersigned with the responsibility for a revision that would leave the text established by Alfred Rahlfs largely untouched and would restrict revisionary activity to the most inevitable changes[1].

To begin with, these focus in principle on extinguishing errors and misprints within the exceedingly scrupulous first edition[2].

Secondly they focus on the following changes in the text established by Rahlfs:

(a) changed accentuations inasmuch as they correspond to the criteria on which Rahlfs had based his reconstruction of the text, als for example Prov 7:4 εἶπον to εἰπόν or Exod 27:20; 30:24 ἐλαίων to ἐλαιῶν.

(b) correction of ἀπειλημμένων (perfect participle passive deriving from ἀπολαμβάνειν), which is unanimously transmitted in Is 5:17, to ἀπηλειμμένων (perfect participle passive deriving from ἀπαλείφειν).

---

[1] A more detailed explanation of the revision has been published in Vetus Testamentum 55 (2005), pp. 450-60

[2] The undersigned thanks all Septuagint-scholars who answered a circular letter sent by the Göttingen Septuagint-committee and helped to find errors and inadvertences and gave hints for further improvement.

(c) a conjecture in Is 53:2 originating with Ludwig Cappellus and accepted by Joseph Ziegler[3]: ἀνέτειλε μέν from the transmitted ἀνηγγείλαμεν.

Finally they focus on the following modifications within the text-critical apparatus:

(a) any of the rare mistakes in collating have been eliminated on the basis of comparing the collating booklets of the Göttingen Septuagint enterprise.

(b) Rahlfs's quantifying way of characterizing the textual tradition has been corrected: the specifications "pau(ci)" meaning up to about a quarter, "compl(ures)" up to a half, "mul(ti)" up three quarters, "pl(urimi)" more than three quarters of the whole quantity of known manuscripts (cf. the explanation of symbols p. XLVII), were adapted to a number of textual witnesses of the Göttingen Septuagint edition (as far as they have been published yet) or else to the edition by Brooke-McLean. In important passages this information would also be made more precise as compared to Rahlfs, if space allowed so. In the revised new edition the symbol †, which Rahlfs had used for those variants where "only the MSS, which we have cited and, at the most, not more than one minuscule which we have not mentioned have supported the reading in question" (p. XLVI), is applied in those instances as well when there are more than one, as a rule two further textual witnesses – an extension which Rahlfs himself did not avoid everywhere.

(c) corrections of misleading simplifications of the textual transmission: Above all this was intended to complete certain entries where variant words had not been considered. Reg III 18:11 may serve as an example: One cannot gather from Rahlfs's apparatus αναγγ.] pr. και A*L*† that *L* reads ἀπάγγελλε. Thus the correction αναγγ.] pr. και (απαγγ. *L*) A*L*†.

(d) inclusion of the uncials Q, C, and V, and the recensions *O* and *L* with those variants where Rahlfs only mentions B, S, or A.

The revised pocket-edition has attained its purpose when it fulfils furthermore the hope Alfred Rahlfs uttered when it was first published: "The aim of this work is to provide ministers and students with a reliable edition of the Septuagint at a moderate price, and thus to supply an important companion and aid to the study not only of the Old Testament, but also of the New Testament." (p. XXXIV). A further hope might be added which Rahlfs at that time modestly passed in silence: That his pocket-edition would keep to be the indispensable basis of research in the Septuagint.

Göttingen, April 8th 2005,
on the 70th anniversary of Alfred Rahlfs's death. ROBERT HANHART

[3] Septuaginta. Vetus Testamentum Graecum auctoritate Academiae Scientiarum Gottingensis editum vol. xiv, edited by Joseph Ziegler 1939, 3rd edition 1983.

Εἰσαγωγικὲς παρατηρήσεις στὴ νέα ἔκδοση τοῦ κειμένου τῶν Ο'

Ἡ παροῦσα νέα ἔκδοση τῆς κριτικῆς ἐπίτομης ἔκδοσης τοῦ κειμένου τῶν Ἑβδομήκοντα ποὺ εἶχε ἐκπονήσει ο Alfred Rahlfs δὲν ἀποτελεῖ ριζικὴ ἀναμόρφωση, ἀλλὰ ἐλαφρὰ ἀναθεώρηση τῆς πρώτης ἔκδοσης ποὺ κυκλοφόρησε τὸ 1935 ἀπὸ τὴν Προνομιοῦχο Βιβλικὴ Ἑταιρία τῆς Βυρττεμβέργης μὲ ἕδρα τὴ Στουτγάρδη.

Δύο ἦταν οἱ καθοριστικοὶ παράγοντες γι' αὐτό:

1. Γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς κατὰ τὸ δυνατὸν ἀρχαιότερης μορφῆς τοῦ κειμένου καὶ γιὰ τὴν ἐπιλογὴ τῆς αὐθεντικότερης παράδοσής του ἡ ἔκδοση τοῦ Rahlfs παραμένει ἕνα ἀναντικατάστατο βοήθημα γιὰ τὴ θεολογικὴ καὶ φιλολογικὴ μελέτη τῶν Ἑβδομήκοντα, καθὼς καὶ μία μέχρι καὶ σήμερα σταθερὴ βάση τῆς σχετικῆς μὲ τοὺς Ἑβδομήκοντα ἐπιστημονικῆς ἔρευνας.

2. Ἡ προσπάθεια νὰ συμπεριληφθοῦν νέες ἀνακαλύψεις χειρογράφων καὶ ἐπανεκτιμήσεις τῆς παράδοσης τοῦ κειμένου, ποὺ ἐπιτεύχθηκαν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Rahlfs καὶ ἔπειτα, στὸν κριτικὸ μηχανισμὸ τῆς ἔκδοσής του, ἡ ὁποία εἶχε βασιστεῖ κυρίως στοὺς μεγαλογραμματους κώδικες B, S καὶ A, θεωρήθηκε ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ πρακτικὰ ἀνεφάρμοστη, ἐφόσον ἡ ἀναμενόμενη Editio maior ποὺ πρόκειται νὰ κυκλοφορήσει μὲ εὐθύνη τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Γκέτινγκεν δὲν ἔχει ἀκόμη ὁλοκληρωθεῖ, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μὴ ἐπιθυμητή, καθὼς μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν ἡ πρόταση τοῦ Rahlfs γιὰ μιὰ περιεκτικὴ ἔκδοση, ποὺ ἐδῶ καὶ 70 χρόνια καθιερώθηκε ὡς κλασική, δὲν θὰ ἦταν πλέον ἀναγνωρίσιμη.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν ἡ Ἐπιτροπὴ Κειμένου τῶν Ἑβδομήκοντα τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Γκέτινγκεν, μετὰ ἀπὸ συνεννόηση μὲ τὴ Γερμανικὴ Βιβλικὴ Ἑταιρία τῆς Στουτγάρδης, ἀποφάσισε νὰ ἀναθέσει στὸν ὑπογράφοντα τὴν εὐθύνη μιᾶς ἀναθεώρησης, ποὺ θὰ ἀφήσει τὸ παγιωμένο ἀπὸ τὸν Rahlfs κείμενο στὸ μεγαλύτερο μέρος του ἀνέπαφο καὶ θὰ περιοριστεῖ μόνο στὶς ἐντελως ἀπαραίτητες ἀλλαγές[1].

Κατὰ πρῶτο λόγο οἱ ἀλλαγὲς αὐτὲς ἐπικεντρώνονται κυρίως στὴν ἀπαλοιφὴ σφαλμάτων καὶ τυπογραφικῶν λαθῶν τῆς ἐξαιρετικὰ ἐπιμελημένης πρώτης ἔκδοσης[2].

---

[1] Μία ἐκτενέστερη παρουσίαση τῆς ἀναθεωρητικῆς δραστηριοτητας θα δημοσιευθεῖ στὸ περιοδικὸ Vetus Testamentum 55 (2005), 450–460.

[2] Ὁ ὑπογράφων εὐχαριστεῖ ὅλους τοὺς ἐρευνητὲς τῶν Ἑβδομήκοντα, οἱ ὁποῖοι ἀνταποκρινόμενοι σὲ σχετικὴ ἐγκύκλιο ἐπιστολὴ τῆς Ἐπιτροπῆς Κειμένου τῶν Ἑβδομήκοντα τοῦ Γκέτινγκεν συνέβαλαν στην ἀνεύρεση λαθῶν καὶ αβλεπτηματων καὶ ἔκαναν ὑποδείξεις γιὰ περαιτέρω βελτίωση.

Έγιναν ακόμη οἱ ἑξῆς ἐπεμβάσεις στὸ καθιερωμένο ἀπὸ τὸν Rahlfs κείμενο:

(α) Ἀλλαγὲς στὸν τονισμό, ἐφόσον αὐτὲς εἶναι σύμφωνες μὲ τὰ κριτήρια ποὺ ὁ ἴδιος ὁ Rahlfs εἶχε θέσει ὡς βάση γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τοῦ κειμένου, ὅπως π.χ. στὸ Παροιμ 7,4: ἀπὸ «εἶπον» σὲ «εἰπόν» ἢ στὸ Εξ 27,20 καὶ 30,24: ἀπὸ «ἐλαίων» σὲ «ἐλαιῶν».

(β) Μία διόρθωση στὸ Ἡσ 5,17 τῆς ὁμόφωνα μαρτυρούμενης λέξης «ἀπειλημμένων» (μετοχὴ παρακειμένου παθητικῆς φωνῆς τοῦ «ἀπολαμβάνειν») σὲ «ἀπηλειμμένων» (μετοχὴ παρακειμένου παθητικῆς φωνῆς τοῦ «ἀπαλείφειν»).

(γ) Μία εἰκασία ποὺ ἀνάγεται στὸν Ludwig Cappellus καὶ υἱοθετήθηκε ἀπὸ τὸν Joseph Ziegler[3] στὸ Ἡσ. 53,2: «ἀνέτειλε μέν» ἀντὶ τοῦ παραδεδομένου «ἀνηγγείλαμεν».

Τέλος, ἔγιναν οἱ ἀκόλουθες τροποποιήσεις στὸν κριτικὸ μηχανισμό:

(α) Ἀπαλοιφὴ σπανίων λαθῶν ποὺ εἶχαν γίνει κατὰ τὴν παραβολὴ τῶν χειρογράφων καὶ διαπιστώθηκαν μετὰ ἀπὸ τὴ σύγκριση μὲ τὰ τεύχη παραβολῆς χειρογράφων τοῦ «Ἐγχειρήματος - Ἑβδομήκοντα» τοῦ Γκέτινγκεν.

(β) Διορθώσεις στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ὁ Rahlfs χαρακτήριζε ποσοτικὰ τοὺς μάρτυρες παράδοσης τοῦ κειμένου. Οἱ χαρακτηρισμοὶ "pau(ci)": μέχρι περίπου τὸ ἕνα τέταρτο, "compl(ures)": μέχρι τὸ ἥμισυ, "mu(lti)": μέχρι τὰ τρία τέταρτα, "pl(urimi)": περισσότερο ἀπὸ τὰ τρία τέταρτα τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν γνωστῶν χειρογράφων (γιὰ τὴν ἑρμηνεία τῶν συμβόλων βλ. σχετ. σελ. LXXV) προσαρμόστηκαν στὸν ἀριθμὸ τῶν χειρόγραφων μαρτύρων τοῦ κειμένου (ὅσα ἔχουν ἐκδοθεῖ μέχρι σήμερα) τῶν ἐκδόσεων τῶν Ἑβδομήκοντα τοῦ Γκέτινγκεν ἢ τῶν Brooke-McLean. Σὲ σημαντικὰ ἐδάφια οἱ χαρακτηρισμοὶ αὐτοί, ἐφόσον τὸ ἐπέτρεπε ὁ χῶρος, ἔγιναν σὲ σχέση μὲ τοὺς ἀντίστοιχους τοῦ Rahlfs πιὸ σαφεῖς. Τὸ σύμβολο †, ποὺ ὁ Rahlfs εἶχε ὁρίσει γιὰ παραλλαγὲς κειμένου, ὅπου «μόνο τὰ ἀναφερόμενα χειρόγραφα καὶ τὸ πολὺ ἀκόμα ἕνα μὴ κατονομαζόμενο μικρογράμματο χειρόγραφο ἔχουν τὴν ἀμφίβολη παραλλαγή» (σελ. XXIX), στὴν ἀναθεωρημένη ἐπανέκδοση χρησιμοποιεῖται ἀκόμη καὶ σὲ περιπτώσεις, ὅπου ἡ συγκεκριμένη παραλλαγὴ μαρτυρεῖται καὶ ἀπὸ περισσότερα τοῦ ἑνὸς χειρόγραφα, συνήθως δύο – μία ἐπέκταση, τὴν ὁποία και ὁ ἴδιος ὁ Rahlfs δὲν ἀπέφυγε σὲ ὅλα τὰ σημεῖα.

(γ) Διορθώσεις ἀπλοποιήσεων ποὺ μποροῦν νὰ ὁδηγήσουν σὲ λανθασμενα συμπεράσματα σχετικὰ μὲ τὴν παράδοση τοῦ κειμέ-

---

[3] Septuaginta. Vetus Testamentum Graecum auctoritate Academiae Scientiarum Gottingensis editum τόμ. XIV, ἐκδ. Joseph Ziegler 1939, 3η ἔκδοση 1983.

νου: Κύριος στόχος στὴν προκειμένη περίπτωση ἦταν νὰ συμπλη-

ρωθοῦν ὁρισμένες καταχωρήσεις, στὶς ὁποῖες οἱ διαφορετικὲς γραφὲς δὲν εἶχαν ληφθεῖ ὑπόψη. Ὡς παράδειγμα μπορεῖ νὰ ἀναφερθεῖ τὸ ἐδάφιο Γ' Βασ 18,11: Ἀπὸ τὸν κριτικὸ μηχανισμὸ τοῦ Rahlfs «αναγγ.] pr. και AL†» δὲν προκύπτει ὅτι ἐδῶ ὁ κώδικας L ἔχει «ἀπάγγελλε». Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ γίνεται ἡ διόρθωση: «αναγγ.] pr. και (απαγγ. L) AL†.

(δ) Συμπερίληψη τῶν μεγαλογράμματων κωδίκων Q, C καὶ V καὶ τῶν ἀναθεωρήσεων O καὶ L σὲ παραλλαγές, στὶς ὁποῖες ὁ Rahlfs ἀναφέρει ὡς μάρτυρες μόνον τοὺς B, S καὶ A.

Ἡ ἀναθεωρημένη μικροῦ σχήματος ἔκδοση θὰ ἔχει πετύχει τὸν στόχο της, ἐφόσον θὰ συνεχίσει νὰ ἐκπληρώνει τὴν ἐπιθυμία ποὺ εἶχε ἐκφράσει ὁ Alfred Rahlfs κατὰ τὴν πρώτη της ἔκδοση: « Ἡ ἐργασία αὐτὴ ἀποβλέπει νὰ ἐφοδιάσει κληρικοὺς καὶ σπουδαστὲς μὲ μία ἀξιόπιστη ἔκδοση τῆς Μετάφρασης τῶν Ο' σὲ προσιτὴ τιμή, καὶ ἐπὶ πλέον νὰ ἀποτελέσει ἕνα σημαντικὸ βοήθημα γιὰ τὴ μελέτη ὄχι μόνον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀλλὰ καὶ τῆς Καινῆς» (σελ. XVIII). Ἂς προστεθεῖ καὶ μία ἐπιπλέον ἐπιθυμία, τὴν ὁποία ὁ Rahlfs ἀποσιώπησε τότε ἀπο σεμνότητα: Ἡ μικροῦ σχήματος ἔκδοσή του νὰ συνεχίσει να ἀποτελεῖ την αναντικατάστατη βάση στὴν ἔρευνα τοῦ κειμένου τῶν Ἑβδομήκοντα.

Γκέτινγκεν, 8 Ἀπριλίου 2005,
70η ἐπέτειος ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ Alfred Rahlfs. ROBERT HANHART

Vorwort des Bearbeiters.

Der Herausgeber der bekannten Handausgabe des Neuen Testaments, D. Eberhard Nestle, hatte nicht lange vor dem Weltkriege auch mit der Bearbeitung einer Handausgabe des griechischen Alten Testaments (Septuaginta) für die Privileg. Württ. Bibelanstalt begonnen, doch wurde er durch den Tod an der Ausführung dieses Planes gehindert; nur eine Probe, das Buch Jeremia griechisch-hebräisch, wurde später noch von Herrn Pfarrer Johannes Dahse und dem Sohn des Verstorbenen, Herrn Studienrat D. Dr. Erwin Nestle, zu Ende bearbeitet und zum Druck gebracht. Aber die Bibelanstalt gab den Plan einer Handausgabe der LXX nicht auf, sondern suchte weiter einen Bearbeiter für dieselbe, und so kam es, daß ich im letzten Kriegsjahre 1917|18 die Verpflichtung zur Bearbeitung dieser Handausgabe übernahm. Ich war damals schon seit langem in die Septuagintaforschung eingearbeitet und seit fast zehn Jahren Leiter des Septuaginta-Unternehmens der Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen; in letzterer Stellung hatte ich die Aufgabe, eine große kritische Ausgabe der Septuaginta auszuarbeiten; aber da es infolge des Krieges unmöglich war, das bereits gesammelte Material von Handschriften-Photographien so zu vervollständigen, wie notwendig gewesen wäre, musste jene große Ausgabe vorläufig zurückgestellt werden, und es wurde auch von der Göttinger Septuaginta-Komission begrüßt, daß so anstelle der großen zunächst eine kleine kritische Ausgabe erscheinen sollte. Von dieser kleinen Ausgabe kam, da die Zeit nach dem Kriege vielerlei Hemmnisse brachte, erst 1922 im Auftrage des Septuaginta-Unternehmens ein Probeheft heraus: „Das Buch Ruth griechisch, als Probe einer kritischen Handausgabe der Septuaginta herausgegeben von Alfred Rahlfs“. Nach dessen Erscheinen begann ich mit der Bearbeitung der Genesis, und diese erschien 1926 unter dem Titel: „Septuaginta Societatis Scientiarum Gottingensis auctoritate edidit Alfred Rahlfs“, wie das Buch Ruth im Verlag der Württ. Bibelanstalt. Da die textkritischen Verhältnisse in der Genesis ganz anders lagen als im Buche Ruth, fiel

auch der textkritsche Apparat weitläufiger aus als dort, und die Genesis-Ausgabe nahm eine Mittelstellung ein zwischen der früher geplanten großen Ausgabe und einer Handausgabe. Der Absatz dieser Genesis-Ausgabe ging anfangs gut von statten, geriet aber, nachdem etwa ein Viertel der Auflage verkauft war, ins Stocken. Infolgedessen erklärte die Bibelanstalt, als das Manuskript der Psalmen, die nun folgen sollten, seiner Vollendung zuging, daß sie die mit der Genesis begonnene erweiterte Ausgabe nicht fortsetzen könne. Zugleich fasste die Gesellschaft der Wissenschaften die Durchführung der großen Ausgabe aufs neue ins Auge, und so kam es, daß die Bibelanstalt ihren alten Plan einer kurzen Handausgabe wieder aufnahm, und ich mit Zustimmung der Gesellschaft der Wissenschaften mich zur Bearbeitung einer Handausgabe auf Grund der drei ältesten griechischen Zeugen bereit erklärte. Die Handausgabe und die große Ausgabe, welche eine Zeitlang kombiniert gewesen waren, wurden also nun wieder getrennt, und die Firma Vandenhoeck & Ruprecht in Göttingen übernahm den Verlag der großen Ausgabe; bei ihr erschien 1930|31 meine eigentlich für die Bibelanstalt bestimmte, aber inzwischen noch erweiterte Bearbeitung des Psalters als Teil X des großen Werkes. Diese große Ausgabe erfüllt die umfassende Aufgabe, alles irgendwie erreichbare Material zu verarbeiten. Die Handausgabe, die sich in der Hauptsache auf die drei wichtigsten Handschriften B S A beschränkt und nur gelegentlich, wo es wünschenswert erscheint, auch noch anderes Material mit heranzieht, hat den Zweck, vor allem den Studenten und Pfarrern die Septuaginta in zuverlässiger Bearbeitung zu erschwinglichem Preis zugänglich zu machen und ihnen so ein wichtiges Hilfsmittel fürs Studium nicht nur des Alten, sondern auch des Neuen Testaments darzubieten. Möge sie diesen Dienst in reichem Maß erfüllen dürfen!

Prof. D. Dr. Alfred Rahlfs.

Geschichte des Septuaginta-Textes[1]).

1. Die Septuaginta ist die alte jüdische Übersetzung des Alten Testaments ins Griechische. Zuerst, nach der Erzählung des Aristeasbriefes unter Ptolemaios II. Philadelphos (285—247 v. Chr.), wurde der älteste und grundlegende Teil des alttestamentlichen Kanons, der Pentateuch, übersetzt; seine Übersetzung soll von 70 oder genauer 72 jüdischen Gelehrten in Alexandria angefertigt sein, woher der Name „Septuaginta" (LXX) stammt, der eigentlich nur der Übersetzung des Pentateuchs zukommen würde, dann aber auf das ganze A. T. übertragen worden ist. Dem Pentateuch schlossen sich die übrigen Bücher an. Ihre Übersetzungen rühren von einer großen Zahl verschiedener Hände her. Das folgt aus der verschiedenen Art der Wiedergabe, die alle Stufen von der größten Wörtlichkeit bis zur größten Freiheit durchläuft, und aus der Verschiedenheit der griechischen Diktion, nach der H. St. J. Thackeray, A grammar of the O. T. in Greek I (1909), S. 12—16 die Bücher und Buchteile der LXX in Klassen eingeteilt hat. Wie der Prolog zu Jesus Sirach lehrt, lag gegen Ende des II. Jahrh. v. Chr. das ganze A. T., mindestens der Hauptsache nach, in griechischer Übersetzung vor, und wir haben keinen Grund zu zweifeln, daß der LXX-Text jener Zeit im großen und ganzen mit unserm LXX-Text übereinstimmte.

Aber auch nur im großen und ganzen. Im einzelnen dagegen kann sich mancherlei verändert haben. Denn die LXX hat von der Zeit ihrer Entstehung bis zum IV. Jahrh. n. Chr., dem unsere ältesten großen Handschriften entstammen — vorher haben wir nur Fragmente —, eine reiche Geschichte durchlebt, die nicht ohne Einwirkung auf unsere Hss. geblieben sein wird.

2. Die LXX war ein jüdisches Werk und hat bei den Juden anfangs in hohem Ansehen gestanden. Nach dem Aristeasbriefe ist die Übersetzung des Pentateuchs von der jüdischen Gemeinde in Alexandria offiziell anerkannt worden, und jüdische Schriftsteller wie Philo und Josephus haben die LXX ausschließlich oder

---

[1]) Vgl. „Das Buch Ruth griechisch, hsg. von A. Rahlfs" (Stuttg. 1922), S. 6—14, und „Septuaginta ed. A. Rahlfs: I. Genesis" (Stuttg. 1926), S. 7—15.

vorzugsweise benutzt. Sie ist auch für die Erhaltung und Ausbreitung des Judentums von der größten Bedeutung gewesen; denn sie erhielt die fern vom Stammlande in der Diaspora lebenden Juden, welchen die Kenntnis des Hebräischen naturgemäß immer mehr abhanden kam, in steter Vertrautheit mit dem Gesetz und den übrigen heiligen Schriften, und sie ermöglichte auch den Nichtjuden das Studium dieser Schriften.

Hierdurch bereitete sie aber zugleich der später einsetzenden christlichen Mission den Boden. Denn für die Christen war anfangs wie für die Juden das A. T. die heilige Schrift κατ᾿ ἐξοχήν, und die christlichen Missionare konnten überall da leicht anknüpfen, wo sie schon Kenntnis des A. T. verbreitet fanden. So haben die jüdischen Diasporagemeinden einen Hauptbestandteil der ältesten christlichen Gemeinden geliefert, und die LXX, welche schon überall verbreitet und bekannt war, ist von den Christen einfach übernommen und zur Kirchenbibel geworden.

3. Nachdem aber die christliche Kirche die LXX übernommen hatte, wurden die Juden ihr bald entfremdet. Folgende Umstände scheinen hierbei besonders mitgewirkt zu haben:

a) In den häufigen Disputationen zwischen Juden und Christen beriefen sich letztere öfters auf Stellen der LXX, welche erstere nicht als beweiskräftig anerkennen konnten. Dabei handelte es sich zum Teil um ungenaue Übersetzungen wie die bekannte, in allen Streitschriften gegen die Juden wiederkehrende Wiedergabe von עלמה Is. 7 14 durch παρθένος, von der die Christen mit Recht behaupteten, daß sie von den alten jüdischen Übersetzern selbst herstamme, während die Juden sie mit gleichem Recht als ungenau ablehnten. Zum Teil aber handelte es sich auch nur um christliche Zusätze, welche erst die naive Kritiklosigkeit der alten Christenheit in die LXX hineingebracht hatte, wie das in Ps. 95 (hebr. 96) 10 zu ὁ κύριος ἐβασίλευσεν hinzugefügte ἀπὸ ξύλου, d. h. vom Kreuze, dessen Zugehörigkeit zum ursprünglichen Bibeltexte für Justin den Märtyrer so selbstverständlich war, daß er die Juden allen Ernstes beschuldigen konnte, es böswillig aus ihm entfernt zu haben[1]).

b) Allem Anschein nach sind Kanon und Text des A. T. gegen Ende des I. Jahrh. n. Chr. von den jüdischen Gelehrten in Palästina definitiv festgestellt worden. Die aus einer älteren, noch nicht

---

[1]) Siehe meine Septuaginta-Studien 2 (1907), S. 223 f.

durch so feste Normen gebundenen Zeit stammende LXX entsprach aber diesen Normen in manchen Punkten nicht: sie enthielt Bücher und Buchteile, welche dem Kanon der Palästinenser nicht angehörten, und setzte auch manchmal einen anderen hebräischen Text voraus. Da nun die damals in Palästina festgesetzten Normen bald auch für die ganze Diaspora maßgebend wurden, verlor die LXX naturgemäß ihre frühere Autorität.

c) Im ersten Drittel des II. Jahrh. n. Chr. kam durch Akiba eine Richtung in der jüdischen Schriftgelehrsamkeit zum Siege, welche auf jeden Buchstaben des heiligen Textes Gewicht legte und aus den unbedeutendsten Bestandteilen desselben die weitgehendsten und oft sonderbarsten Schlüsse zog. Erwähnt sei hier nur, weil es im folgenden noch in Betracht kommen wird, daß Akiba die in Gen. 1 1 vor השמים und הארץ stehende Akkusativpartikel את als „mit" deutete und aus ihr schloß, daß Gott „mit dem Himmel und mit der Erde" auch noch anderes geschaffen habe, nämlich mit dem Himmel Sonne, Mond und Sternbilder und mit der Erde Bäume, Pflanzen und den Garten Eden[1]). Daß eine so an jedem Buchstaben hangende Schriftgelehrsamkeit sich nicht mehr mit einer so freien Übersetzung, wie es die LXX vielfach war, zufrieden geben konnte, ist selbstverständlich.

4. Infolgedessen schuf sich das Judentum jener Zeit eine ganz neue griechische Übersetzung des Alten Testaments. Aquila, ein griechischer Proselyt und Schüler Akibas, übertrug jeden Bestandteil des heiligen Textes so genau wie irgend möglich ins Griechische und schreckte dabei auch vor den ärgsten Verstößen gegen den Geist der griechischen Sprache nicht zurück.

Schon seine Übersetzung des ersten Verses der Bibel ist hierfür ein klassisches Beispiel. Die LXX hatte ihn richtig und gut griechisch durch ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν wiedergegeben. Diese Übersetzung war aber dem Aquila längst nicht genau genug. In ἀρχή kam die Etymologie von ראשית nicht zum Ausdruck; Aquila aber suchte alle hebräischen Derivate auch etymologisch genau wiederzugeben, daher übersetzte er ראשית als Derivat von ראש κεφαλή mit κεφάλαιον, obwohl dies nicht „Anfang", sondern „Hauptsache, Summe" o. ä. bedeutete. Auch das klassisch-griechische ἐποίησεν konnte Aquila nicht gebrauchen; denn da er

---

[1]) J. Derenbourg, Essai sur l'histoire et la géographie de la Palestine 1 (1867), S. 396 Anm. 4.

verschiedene hebräische Wörter auch im Griechischen verschieden wiedergab, und da ποιεῖν für ihn = עשה war, so suchte er für ברא eine andere Übersetzung und fand diese in κτίζειν, das schon die LXX häufig zur Wiedergabe von ברא verwendet hatte. Dann folgte in der LXX ὁ θεός = אלהים; Aquila ließ den Artikel fort, da er im Hebräischen nicht stand[1]). Endlich kam in der LXX τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν; Aquila schrieb, um auch את durch ein besonderes griechisches Wort wiederzugeben, σὺν τὸν οὐρανὸν καὶ σὺν τὴν γῆν. Hierbei stand er offenbar unter dem Einfluß seines Lehrers Akiba, der, wie oben bemerkt, את hier als „mit“ gedeutet hatte; doch ist (im Gegensatz zu früheren ungenauen Darstellungen des Tatbestandes) zu betonen, daß Aquila את durchaus nicht immer durch σύν wiedergibt, sondern nur dann, wenn im Hebräischen auf את der Artikel folgt; folgt jedoch im Hebräischen ein Wort ohne Artikel, etwa im status constructus, oder ein Eigenname, so übersetzt Aquila את durch den griechischen Artikel[2]).

Andere charakteristische Beispiele für Aquilas Übersetzungskunst habe ich in den Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens 1, S. 240 Anm. 2 zusammengestellt. Ich habe dort gezeigt, wie Aquila verschiedene Ableitungen derselben hebräischen Wurzel, selbst wenn sie vollständig gleichbedeutend sind, möglichst auch durch verschiedene Ableitungen desselben griechischen Stammes wiedergibt, z. B. 1) אֹמֶר oder אֵמֶר λόγος, aber אִמְרָה λόγιον, 2) חַטָּאת ἁμαρτία, aber חֵטְא ἁμάρτημα, 3) חֹק ἀκριβασμός, aber חֻקָּה ἀκρίβεια, 4) יַחַד ἅμα, aber יַחְדָּו ὁμοῦ, 5) יְשׁוּעָה oder תְּשׁוּעָה σωτηρία, aber יֶשַׁע σωτήριον, 6) כְּ ὡς, aber כְּמוֹ ὁμοίως oder ὅμοιος, 7) מִכְשׁוֹל σκάνδαλον, aber מַכְשֵׁלָה σκανδαλισμός, 8) צְדָקָה δικαιοσύνη, aber צֶדֶק δίκαιον, 9) קֵץ τέλος, aber קֵצֶה, קָצֶה, קָצָה τέλεσμα oder τελευταῖον, 10) רַע κακόν, aber רָעָה κακία. Für die Wahl der griechischen Äquivalente scheinen hier besonders zwei Gesichtspunkte maßgebend gewesen zu sein: 1) das Geschlecht der hebräischen Wörter wurde im Griechischen nachgeahmt, wobei griechisches Maskulinum und Neutrum hebräischem Maskulinum entsprach (so in Nr. 2. 3. 5. 8. 10), 2) das längere hebräische Wort wurde durch das längere griechische wiedergegeben (so in Nr. 1. 4. 6—9). Die Krone der Übersetzungs-

---

1) Früher las man hier auch bei Aquila ὁ θεός, aber ein neuerdings entdecktes Papyrus-Fragment hat den Artikel mit Recht nicht, s. Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens 1, S. 344 Anm. 1.

2) Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens 1, S. 343. 347.

kunst bildet Nr. 4, wo ἅμα und ὁμοῦ sogar in der Zahl der Buchstaben mit יחד und יחדו übereinstimmen und ὁμοῦ auf denselben Buchstaben ausgeht wie יחדו (υ = ו). — Die außerordentlich konsequente Durchführung aller dieser Unterscheidungen ist wahrhaft bewunderungswürdig. Aquila muß nicht nur einen eisernen Willen, sondern, da er jedes hebräische Wort an allen Stellen, wo es vorkommt, regelmäßig in derselben Weise wiedergibt, auch ein fabelhaftes Gedächtnis besessen haben, oder er hat sich vielleicht geradezu, ehe er seine Übersetzung begann, ein hebräisch-griechisches Glossar angefertigt, in welchem er ganz systematisch für jedes hebräische Wort die griechische Übersetzung festlegte[1].

Aquilas Bibelübersetzung mußte für Nichtjuden manchmal ganz unverständlich sein, und es ist kein Wunder, daß Hieronymus sich über Sonderbarkeiten wie σὺν τὸν οὐρανὸν καὶ σὺν τὴν γῆν lustig macht. Bei den Juden aber gelangte sie zum höchsten Ansehen und wurde von ihnen Jahrhunderte lang auch im Gottesdienste gebraucht. Erst als in den jüdischen Gemeinden des byzantinischen Reiches überall Studium des hebräischen Urtextes selbst gefordert wurde, verlor Aquilas Übersetzung ihre Bedeutung und ist dann bis auf ziemlich dürftige Reste verloren gegangen.

5. Bald nach Aquila, noch im II. Jahrh. n. Chr., entstanden ferner zwei andere griechische Übersetzungen, die des Theodotion und des Symmachos.

Theodotion lieferte keine ganz neue Übersetzung, sondern legte die LXX zugrunde und korrigierte sie nach dem Urtext. Zwei Stellen seines Werkes habe ich in meinem Aufsatz „über Theodotion-Lesarten im N. T. und Aquila-Lesarten bei Justin" (Zeitschr. f. d. neutest. Wissenschaft 20 [1921], S. 182—199) untersucht, um festzustellen, ob schon die neutestamentlichen Schriftsteller, wie mehrfach angenommen war, die Übersetzung Theodotions oder vielmehr eines „Ur-Theodotion" benutzt haben. Da diese beiden Stellen für seine Arbeitsweise charakteristisch sind, führe ich sie hier an. In Is. 25 8 hatte die LXX בלע המות לנצח durch κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύσας wiedergegeben; Theodotion behielt κατέπιεν ὁ θάνατος unverändert bei und ersetzte nur die gar zu un-

[1]) Weiteres Material zur Charakteristik Aquilas findet man besonders bei Fr. Field, Origenis Hexaplorum quae supersunt I (1875), S. XXI—XXIV, bei Joseph Reider, Prolegomena to a Greek-Hebrew and Hebrew-Greek index to Aquila (Philadelphia 1916) und in den Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens 1, S. 240 ff.

genaue LXX-Übersetzung von לנצח durch εἰς νῖκος. In Zach. 12 10 hatte die LXX והביטו אלי את אשר דקרו durch καὶ ἐπιβλέψονται πρός με ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο wiedergegeben; Theodotion behielt καὶ ἐπιβλέψονται πρός με bei, ersetzte aber ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο, was einen anderen hebräischen Text (רקדו statt דקרו) voraussetzt, durch ὃν ἐξεκέντησαν. An der ersten Stelle trifft Theodotion in εἰς νῖκος mit Cor. I 15 54, an der zweiten in ὃν ἐξεκέντησαν mit Ioh. 19 37 zusammen, aber die Übereinstimmung berechtigt, wie ich gezeigt habe, nicht zu dem Schlusse, daß es einen Ur-Theodotion gegeben habe, der älter war als Paulus und Johannes.

Symmachos lieferte eine ganz neue Übersetzung des A. T. Er schloß sich dabei wie alle jüngeren Übersetzer eng an den hebräischen Text an, suchte ihn aber in gutes Griechisch zu übertragen. Das zeigt sich unter anderem in seiner Vorliebe für Partizipialkonstruktionen, durch die er die hebräische Nebenordnung der Sätze in Unterordnung verwandelte, z. B. Kön. I 2 46—3 1 והממלכה נכונה ביד שלמה ויתחתן שלמה וגו' τῆς δὲ βασιλείας ἑδρασθείσης ἐν χειρὶ Σαλωμων ἐπιγαμίαν ἐποιήσατο Σαλωμων κτλ.

Bei einzelnen Büchern des A. T. gab es außerdem noch weitere Übersetzungen. Von allen jüngeren Übersetzungen sind uns aber nur Bruchstücke erhalten, und zwar fast ausschließlich durch Vermittlung der sogleich zu besprechenden Hexapla des Origenes.

6. Alle diese Bemühungen um den Text des A. T. haben dann auch auf die christliche Kirche stark eingewirkt, namentlich seitdem in Alexandria eine christliche Wissenschaft entstanden war. Die christlichen Zusätze wurden nun wieder aus dem Bibeltexte beseitigt; schon unsere ältesten griechischen Handschriften B S A haben den Zusatz ἀπὸ ξύλου in Ps. 95 10 nicht mehr, nur in koptischer und lateinischer Überlieferung hat er sich noch erhalten[1]). Vor allem aber hat Origenes, der größte Gelehrte der alexandrinischen Schule, dem alttestamentlichen Texte das denkbar ernsteste Studium gewidmet. In seinem berühmten Riesenwerke, der „Hexapla“, die er etwa im 4. Jahrzehnt des III. Jahrh. n. Chr. in Palästina schuf[2]), hat er in 6 Parallelkolumnen den Urtext des A. T. in hebräischer Schrift und in griechischer Transkription mit den 4 griechischen Übersetzungen zusammengestellt. Schon die

---

1) Siehe meine Septuaginta-Studien 2 (1907), S. 160.

2) Vgl. ebenda 1 (1904), S. 71, wo ich speziell für die Hexapla zu den Königsbüchern als Entstehungszeit etwa 235—240 n. Chr. ermittelt habe.

Anordnung lehrt, daß für ihn als Gelehrten im letzten Grunde nicht die LXX, sondern der Grundtext maßgebend war; denn den Grundtext hat er vorangestellt und ihm die Übersetzungen von Aquila und Symmachos angeschlossen, da diese den Grundtext am genauesten wiedergeben; erst dann folgt die LXX und Theodotion als Revision der LXX. Ebendasselbe lehrt auch die Art, wie er die LXX dem Grundtexte angepaßt hat. Wo sie etwas bot, was im Grundtexte nicht stand, hat er es mit dem Obelos (—, ⸓, ÷ o. ä.) bezeichnet. Dieses Zeichen gebrauchten die alexandrinischen Philologen in der Textkritik, besonders bei Homer, um eine Stelle als unecht zu brandmarken. Auch Origenes hat es in demselben Sinne gebraucht; denn er sagt im Matth.-Kommentar (Opera ed. Delarue III 672), er habe das im Hebräischen nicht Stehende obelisiert, da er es „nicht ganz fortzunehmen wagte", womit er offenbar andeutet, daß er es eigentlich ganz hätte tilgen müssen, wenn er die letzte Konsequenz hätte ziehen wollen[1]). Umgekehrt fügte Origenes, wie er ebenda sagt, das in der LXX Fehlende „aus den übrigen Ausgaben (d. h. Übersetzungen) in Übereinstimmung mit dem Hebräischen" hinzu und bezeichnete es mit dem Asteriskos (⋇), einem Zeichen, das er ebenfalls der alexandrinischen Philologie entlehnte (s. Field, Origenis Hexaplorum quae supersunt I, S. LII f.). Aber auch sonst ändert Origenes die LXX an sehr vielen Stellen nach dem Grundtexte und den mit ihm übereinstimmenden jüngeren Übersetzungen, ohne dies durch irgend ein Zeichen anzudeuten. Vor allem korrigiert er so die Formen der Eigennamen, für die er sich schon früh ganz besonders interessiert hatte[2]), und die Wortstellung der LXX, wo sie von der hebräischen irgendwie erheblicher abwich; letztere Änderung war übrigens schon deshalb notwendig, weil die in den gleichen Zeilen stehenden Worte der 6 Kolumnen einander entsprechen sollten, jede Zeile aber durchschnittlich nur je 1—2 Worte in den beiden hebräischen und je 2—3 Worte in den vier griechischen Kolumnen enthielt[3]).

Origenes' Hexapla war nur für den wissenschaftlichen Gebrauch

[1]) Siehe meine Septuaginta-Studien 1 (1904), S. 75. Ebenda S. 73 f. habe ich nachgewiesen, daß Origenes trotz jener Aussage doch öfters die letzte Konsequenz gezogen und Überschüsse der LXX ganz getilgt hat.

[2]) Septuaginta-Studien 1 (1904), S. 71 Anm. 1.

[3]) Siehe die Probe der von Giovanni Mercati entdeckten Hexapla-Fragmente zum Psalter, welche E. Klostermann in der Ztschr. f. d. alttest. Wiss. 16 (1896), S. 336 f. abgedruckt hat.

bestimmt; insonderheit sollte sie nach seiner eigenen Aussage im Briefe an Julius Afrikanus dem christlichen Streiter als Rüstzeug im Kampfe gegen die Juden dienen und ihn in den Stand setzen, die Juden, die sich immer auf ihr hebräisches A. T. beriefen und den mit der LXX operierenden Gegner verlachten, mit ihren eigenen Waffen zu schlagen und sich bei ihnen in Respekt zu setzen. Im kirchlichen Gebrauch dagegen wollte Origenes den herkömmlichen LXX-Text beibehalten wissen; er wendet darauf den Spruch an: „Du sollst die ewigen Grenzen, die deine Vorfahren gesetzt haben, nicht verrücken“[1]). Auch konnte die Hexapla und die aus ihr durch Fortlassung der beiden hebräischen Kolumnen entstandene Tetrapla schon um ihres riesigen Umfanges willen keine weitere Verbreitung finden. So hat sie zunächst keine praktische Wirkung auf die Gestaltung des Bibeltextes ausgeübt.

7. Nicht lange nach Origenes, vermutlich im letzten Viertel des III. Jahrh., überarbeitete der am 7. Jan. 312 als Märtyrer in Nikomedia gestorbene Presbyter Lukian, der Begründer der antiochenischen Exegetenschule, gleichfalls die LXX. Dabei folgte er manchmal wie Origenes dem Urtexte und den jüngeren Übersetzungen, aber sehr oft bearbeitete er die LXX auch ganz frei unter allerlei grammatischen und stilistischen Gesichtspunkten, z. B. ersetzte er unter dem Einflusse der attizistischen Zeitströmung hellenistische Formen der LXX wie ἐλάβοσαν, εἶπαν, τὸ ἔλεος durch die attischen ἔλαβον, εἶπον, ὁ ἔλεος.

Im Gegensatz zu Origenes, dessen LXX-Rezension nur wissenschaftlichen Zwecken dienen wollte, scheint Lukian seine Rezension von vornherein für den praktischen Gebrauch bestimmt zu haben. Allem Anschein nach hat sie auch bald weite Verbreitung gefunden. Dabei haben wohl die aus der antiochenischen Schule hervorgegangenen Theologen und Kirchenmänner eine wichtige Rolle gespielt; durch sie kam die Lukian-Rezension auch nach Konstantinopel, der Hauptstadt des oströmischen Reiches, von der aus sie sich dann leicht weiter verbreiten konnte. Um 400 n. Chr. beherrschte sie nach der bekannten Aussage des Hieronymus das ganze Gebiet von Antiochia bis Konstantinopel. Im Psalter, wie auch im N. T., hat der Lukiantext mit der Zeit alle übrigen Textformen aus dem Felde geschlagen[2]).

---

[1]) Septuaginta-Studien 1 (1904), S. 76.
[2]) Septuaginta-Studien 2 (1907), S. 237.

8. Der Erfolg der Antiochener hat dann aber, wenn ich recht sehe, auf Palästina eingewirkt und hier ähnliche Bemühungen hervorgerufen, die wohl zugleich als Reaktion gegen Antiochia zu deuten sind. Hier suchte nämlich am Anfang des IV. Jahrh. der 309 als Märtyrer gestorbene Presbyter Pamphilos, der Gründer einer theologischen Schule und einer berühmten Bibliothek in Cäsarea, ein begeisterter Verehrer des Origenes, den LXX-Text des Origenes hervor und gab ihn im Verein mit seinem Schüler Eusebios, dem bekannten Kirchenhistoriker, gesondert heraus, vermutlich in bewußtem Gegensatze zu den Antiochenern und mit der Absicht, diesem Texte allgemeine Geltung zu verschaffen. Erst hierdurch wurde der LXX-Text des Origenes, der bis dahin in den unförmigen Riesenwerken der Hexapla und Tetrapla vergraben gelegen hatte, weiter verbreitet. Um 400 n. Chr. herrschte er nach Hieronymus in Palästina.

9. Auch von einer dritten Rezension berichtet Hieronymus noch. Sie ging auf einen uns nicht näher bekannten Hesychios zurück und herrschte um 400 in Ägypten. Vermutlich hatte sie damals auch schon ein Alter von etwa einem Jahrhundert. Es ist bisher noch nicht sicher gelungen, diese dritte Rezension nachzuweisen.

10. Der Text des Origenes wird mit *O*, der des Lukian mit *L*, eine andere, etwas jüngere Rezension, die sich in der großen Catena in XVI prophetas findet, mit *C* bezeichnet.

Erklärung der Zeichen. (Vgl. S. X)

Die vorliegende Handausgabe der Septuaginta gründet sich hauptsächlich auf die drei berühmten, ursprünglich das ganze A. und N. T. enthaltenden Bibelhss. B S A:

B bekannt als „Codex Vaticanus": Rom, Bibl. Vat., Vat. graec. 1209; IV. Jahrhundert. Von dieser Hs. ist der Anfang bis Gen. 46 28 ηρωων und Ps. 105 27[1]—137 6[1] verloren gegangen und von einer Hand des XV. Jahrh. ergänzt; diese Ergänzung bleibt hier unberücksichtigt, da sie einen anderen Text bietet als B. Sonst ist das A. T. vollständig, nur fehlten von vornherein die Makkabäerbücher[1]), sowie auch die Psalmen Salomos, welche sich überhaupt in den ältesten Hss. nicht finden.

S bekannt als „Codex Sinaiticus": Die Hauptmasse gehörte der Öff. Staatsbibl. in Leningrad, welche sie aber jetzt an das Britische Museum in London verkauft hat; ein von Tischendorf zuerst mitgebrachter kleinerer Teil ist in Leipzig; vgl. die vollständige Inhaltsangabe in meinem „Verzeichnis der griech. Hss. des A. T." (Mitt. des Sept.-Untern., Bd. 2, 1914), S. 226—229.

A bekannt als „Codex Alexandrinus": London, Brit. Mus., Royal 1 D. V—VIII; Mitte des V. Jahrh. In dieser Hs. ist verloren gegangen Regn. I 12 17—14 9 und Ps. 49 20[1]—79 11[2] αυτης. — Diese Hs. schwankt im Psalter zwischen B- und *L*-Text hin und her (Rahlfs, S.-St. 2 [1907], S. 56; Septuaginta ed. Rahlfs X [1931], S. 70). Ähnliches findet sich sonst: im Buche Leuiticus geht A mit B, in Iob mit V (vgl. die Vorbemerkung zu Iob) ungewöhnlich oft zusammen.

Alle drei Hss. sind in photographischen Reproduktionen herausgegeben (s. mein oben zu S zitiertes „Verzeichnis der griech. Hss."). Alle drei sind auch in den früheren Handausgaben der Septuaginta von Tischendorf-Nestle und Swete, sowie in der großen Ausgabe von Brooke and McLean verglichen, so daß es nur in zweifelhaften Fällen nötig war, auf die Photographien selbst zurückzugehen. Die Lesarten dieser drei Hss. sind vollständig notiert, doch sind gleichgültige Schreibfehler unberücksichtigt geblieben.

---

[1]) Vgl. meine Aufsätze „Alter und Heimat der vaticanischen Bibelhs. (Nachrichten der Ges. der Wiss. zu Gött., Phil.-hist. Kl. 1899, S. 72 ff.) und „Über das Fehlen der Makkabäerbücher in der äthiop. Bibelübers." (ZatW 28 [1908], S. 63 f.).

Zu den Sigeln der Handschriften werden manchmal folgende Zeichen hinzugefügt:

* = die ursprüngliche Lesart einer Hs.

(*) = eine ursprüngliche Lesart, welche nur teilweise korrigiert ist.

c = corrector, d. h. derjenige, welcher einen ursprünglich in der Hs. vorhandenen und noch erkennbaren Text durch einen anderen Text ersetzt hat.

r = rescriptor, d. h. derjenige, welcher beim Korrigieren den ursprünglichen Text so gründlich beseitigt hat, daß dieser nicht mehr zu erkennen ist.

s = suppletor, d. h. derjenige, welcher Worte, die ursprünglich in der Hs. fehlten oder verloren gegangen sind, ergänzt hat.

txt = textus.

mg = margo.

† = nur die angeführten Hss. und höchstens außerdem noch eine nichtgenannte Minuskelhs. haben die fragliche Lesart.

(†) bedeutet dasselbe wie †, aber es gibt noch eine oder mehrere ähnliche Lesarten in anderen Hss.

p = ein Teil (pars) einer Hss.-Gruppe.

Außerdem werden folgende Zeichen und Abkürzungen verwendet:

+ oder add. = addit.

> oder om. = omittit.

pr. = praemittit.

tr. = transponit; wenn es sich um mehr als 2 Wörter handelt, werden die umgestellten Wörter durch / voneinander getrennt.

suppl. = supplet.

repet. = repetit.

⌒ = eine Hs. springt von einem Worte auf ein folgendes gleichlautendes über.

( ) im textkritischen Apparat zeigt an, daß die eingeklammerten Buchstaben in einem Teile der angeführten Hss. fehlen.

⟨ ⟩ bezeichnet die eingeklammerten Buchstaben als von mir ergänzt.

[ ] bezeichnet die eingeklammerten Worte als nicht zum ursprünglichen Texte der LXX gehörig.

seq. = folgend.

init. = Anfang } des Verses.
fin. = Ende }
rel. = die übrigen Hss.
al(ii) = andere Hss.
pau(ci) = wenige Hss. bis zu etwa $1/4$ der bekannten Minuskelhss.
compl(ures) = etwa $1/4$—$1/2$.
mu(lti) = etwa $1/2$—$3/4$.
pl(urimi) = mehr als $3/4$.
𝔐 = hebräischer (masoretischer) Text.
𝔊 = griechische Übersetzung (LXX, d. h. Septuaginta).
gr. = graecus, graeci etc.
α′ = Aquila.
σ′ = Symmachos.
ϑ′ = Theodotion.
ε′ = Quinta, d. h. die in gewissen Büchern der Hexapla auf α′ σ′ 𝔊 ϑ′ folgende fünfte Kolumne.

Sonst werden noch folgende Abkürzungen gebraucht:

Ald. = editio Aldina, Venedig 1518.
Ciasca = Sacr. Bibliorum fragmenta Copto-Sahidica musei Borgiani ed. A. Ciasca. I. II. Romae 1885. 1889.
Complut(ensis) = die in Complutum (= Alcala de Henares) 1514 bis 1517 gedruckte, aber erst mehrere Jahre später herausgegebene Polyglotte des Kardinals Ximenes.
Field = Origenis Hexaplorum quae supersunt ed. Fr. Field. I. II. Oxonii 1875.
Fr(itzsche) = Libri apocryphi Veteris Testamenti graece ed. Fritzsche. Lips. 1871.
Gebh(ardt): s. die Vorbemerkung zu Ps. Sal.
Gr(abe) = Septuaginta Interpretes ed. Ioan. Ern. Grabe. I—IV. Oxonii 1707—20.
Helbing Kasussyntax = Rob. Helbing, Die Kasussyntax der Verba bei den Septuaginta. Gött. 1928.
Johannessohn Präp. = Martin Johannessohn, Der Gebrauch der Präpositionen in der Septuaginta (Mitt. d. S.-U. 3, S. 165 bis 388).
Lag. = Librorum Veteris Testamenti canonicorum pars prior graece ed. P. de Lagarde. Gott. 1883.
Mitt. d. S.-U. = Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens. Berlin 1909 ff.

Ra. = Rahlfs (bei Textemendationen, die von mir herrühren, hinzugefügt).

Sixt. = Vetus Testamentum iuxta Septuaginta ex auctoritate Sixti V. Pont. Max. editum. Romae 1587.

Sm(end): s. die Vorbemerkung zu Sir. Prol.

Sw. = The Old Testament in Greek ed. by H. B. Swete. 3 Bde. Cambr. von 1887 an.

Thack. = Henry St. John Thackeray, Grammar of the Old Testament in Greek. Vol. I: Introduction, orthography and accidence. Cambr. 1909.

Tisch. = Vetus Testamentum graece iuxta LXX interpretes ed. C. de Tischendorf. Editio 7 ed. E. Nestle. Lips. 1887. Der Text dieser Ausg. ist aus „Sixt.“ abgedruckt.

Editor's Preface

Eberhard Nestle, D. D., editor of the well-known Stuttgart Pocket Edition of the Greek New Testament, began just before the outbreak of the Great War, at the request of the Württemberg Bible Society, to prepare a pocket edition of the Greek Old Testament (Septuagint) as well. His death in 1913, however, prevented this object from being fulfilled. In order to preserve a specimen of E. Nestle's work, his unfinished edition of the Book of Jeremiah, with parallel Greek and Hebrew texts, was rounded off and published by his son, Studienrat Erwin Nestle, D. D. Ph. D., in collaboration with Pastor Johannes Dahse. The Württemberg Bible Society did not, however, abandon the idea of publishing a pocket edition of the Septuagint, but sought for an additional editor. Thus it came about that in the last year of the War, 1917 to 1918, I agreed to take over the task of editing this pocket edition. By then I had already been engaged in Septuagint research for a long time, having been Director of studies in the Septuagint at the "Gesellschaft der Wissenschaften" at Göttingen for nearly ten years. While occupying this position, I had the task of producing a large critical edition of the Septuagint. As it was, however, impossible, owing to the outbreak of the Great War, to make the necessary completions to the collection of photographs of the Manuscripts, the editing of this large work had to be temporarily postponed. Hence, the idea of producing a small critical edition instead of the larger one found the approval of the Göttingen Septuagint Commission. The post-war period brought all kinds of obstacles in its train, and it was not until 1922 that a specimen section of this small edition was published, by commission of the Department of Septuagint Research: "Das Buch Ruth griechisch, als Probe einer kritischen Handausgabe der Septuaginta herausgegeben von Alfred Rahlfs". After this had appeared, I set to work upon the preparation of an edition of Genesis, which was published in 1926 under the title of "Septuaginta Societatis Scientiarum Gottingensis auctoritate edidit Alfred Rahlfs". This volume, as well as

the edition of Ruth, was published by the Württemberg Bible Society's Press. The considerations which had to be taken into account in the textual criticism of Genesis proved entirely different from those concerning Ruth, and the critical apparatus extended further in the case of the former than in that of the latter. Thus the edition of Genesis assumed a form midway between that of a pocket edition and that of the larger edition which had been previously proposed. There was at first a ready sale for this edition of Genesis, but it happened that, when only about a quarter of the edition had been disposed of, its sale came to a standstill. Consequently, when the manuscript of the Psalms, which should have come next in order of publication, was nearing completion, the Bible Society declared that future issues could not be permitted to assume as full a form as that of the edition of Genesis. At the same time, the "Gesellschaft der Wissenschaften" once more gave consideration to the possibility of the publication of the larger edition. As a consequence of this, the Bible Society resumed its original plan of publishing a small pocket edition. Subject to the approval of the "Gesellschaft der Wissenschaften", I declared myself willing to prepare a pocket edition on the textual basis of the three oldest Greek manuscripts. Thus the scheme was abandoned which had for a time been contemplated, of combining the pocket edition with the larger edition. Thereupon the Göttingen firm of Vandenhoeck & Ruprecht undertook the publication of the larger edition. In 1930—1931 they published my edition of the Psalter, which was originally intended for publication by the Bible Society, but which had, meanwhile, been still further enlarged, and now appeared as Part X of the big work. This full edition is designed for detailed study, and is intended to cover all available material. The pocket edition confines itself, in the main, to the three most important manuscripts, B, S, and A, and refers only incidentally and where it seems necessary to other material. The aim of this work is to provide ministers and students with a reliable edition of the Septuagint at a moderate price, and thus to supply an important companion and aid to the study not only of the Old Testament, but also of the New Testament. It is my hope that this volume may adequately fulfil its purpose.

Alfred Rahlfs. D. D. Ph. D.

History of the Septuagint Text[1]

1. The Septuagint is the ancient Jewish translation of the Old Testament into Greek. The Pentateuch, the earliest and the fundamental part of the Old Testament Canon, was translated first of all, and, according to the Letter of Aristeas, this took place during the rule of Philadelphus (285—247 B. C.). The story is told that this translation was made in Alexandria by 70 — or to be more accurate 72 — Jewish scholars; hence it received the name of "Septuagint" (LXX). This title, though it originally applied only to the translation of the Pentateuch, was eventually transferred to the whole of the Old Testament. The translation of the Pentateuch was followed by that of the other books. The translation of these latter was evidently the work of a great number of different hands. This we know, in the first place, from the variations in rendering, which range from the most literal to the most free, and in the second place from the differences in the Greek style which led *H. St. J. Thackeray (A Grammar of the O. T. in Greek Vol I [1909], pp. 12—16)* to make classifications of the books and sections of books in the LXX. As the Prologue to the Book of Ecclesiasticus shows towards the end of the 2nd century B. C., there was in existence a Greek translation of the whole, or at least of the essential parts, of the O. T. There is no reason for us to doubt that the LXX text of that period was in general agreement with our present-day LXX text.

Still, it could only be accounted a matter of general agreement. As far as details were concerned, it may well be that several kinds of alterations have taken place. For the LXX went through an eventful history from the time of its origin up to the 4th century A. D., when our most ancient complete manuscripts were produced. From a date previous to the 4th century A. D. we only possess fragments, but the history of the LXX before that century cannot but have had a lasting influence upon our MSS.

---

[1] See *"Das Buch Ruth griechisch, hsg. von A. Rahlfs" (Stuttgart 1922), pp. 6—14;* and *"Septuaginta ed A. Rahlfs: I. Genesis" (Stuttgart 1926), pp. 7—15.*

2. The LXX was a Jewish work, and was at first held by the Jews in high esteem. According to the Letter of Aristeas, the translation of the Pentateuch was accorded official recognition by the Jewish community in Alexandria, and Jewish writers such as Philo and Josephus used it preferably, if not exclusively. The LXX proved of supreme importance in the work of the preservation and expansion of Judaism. The Jews who, in the dispersion, dwelt far from the land of their fathers, came to be less and less acquainted with Hebrew, yet the LXX caused them to remain continuously faithful to the Law and to the other Sacred Scriptures, while it also enabled those who were not Jews to study these writings.

The LXX, in addition, paved the way for later Christian missions. For in the first days of Christianity the Old Testament was the Holy Scripture κατ' ἐξοχήν for the Christians, just as it was for the Jews, and the Christian missionaries were able to discover a ready point of contact wherever there had already spread a knowledge of the Old Testament. Thus it came about that the earliest Christian communities were formed to a large extent from Jews of the dispersion, while the LXX, being already everywhere wide-spread and well-known, was simply adopted by the Christians as the Church's Bible.

3. The Jews became alienated from the LXX a short time after its adoption by the Christian Church. The following circumstances appear especially to have contributed to this:

(a) In the frequent disputations that took place between the Jews and the Christians, the latter often made quotations from the LXX, which the former could not regard as conclusive. These were, in part, concerned with inaccurate translations, of which a well-known example is the rendering of עלמה Is. VII. 14. by παρθένος, which has been ever-recurring in all polemical writings against the Jews. The Christians justifiably maintained that this rendering originated from the old Jewish translators themselves, whereas the Jews with equal justification rejected it as being inaccurate. The points at issue were, however, in part, a mere matter of Christian additions, introduced into the LXX merely by the naïve lack of discrimination shown by the early Christians, as was, for instance, the case with regard to Ps. XCV. 10. (Ps. XCVI. 10. in Hebrew), in which ὁ κύριος ἐβασίλευσεν was supplemented by ἀπὸ

ξύλου. These words "From the Cross" were regarded by Justin Martyr as so evidently belonging to the original text of the Bible, that he was able, in all sincerity, to accuse the Jews of having maliciously expunged them.[1]

(b) There is every likelihood that, towards the end of the first century A. D., the text and canon of the Old Testament were definitely fixed by the Jewish scholars in Palestine. The LXX, which was produced in an earlier and less rigidly regulated period, did not in many points conform to so strict a ruling. It included books and portions of books which did not belong to the Palestinian Canon, and which sometimes also assumed a different Hebrew text. As the rulings which at that time prevailed in Palestine, came to be accepted as determinative for the whole of the dispersion, the LXX naturally lost its former authority.

(c) Owing to the influence of Akiba, in the first thirty or so years of the 2nd century A. D., there became predominant a school of Rabbinic interpretation which laid emphasis upon every letter of the sacred text, and which drew the most far-fetched and often the most singular conclusions from the most unimportant of details. In this context we need only mention one instance of Akiba's methods; and this only because we shall have cause to refer to it again later. He interpreted the accusative particle את appearing in Genesis I. 1. in front of השמים and הארץ as meaning "with". Thence he inferred that God created "along with the heaven and the earth" other things as well, namely, with the heaven the sun, the moon, and the constellations, and with the earth trees, plants, and the Garden of Eden[2]. It is quite evident that this type of interpretation, adhering firmly, as it does, to every single letter, could not rest satisfied with such a manifestly free translation as the Septuagint.

4. As a result, the Judaism of this period fashioned an entirely new Greek translation of the Old Testament. Aquila, a Greek proselyte and a disciple of Akiba, rendered every detail of the sacred text as precisely as possible into Greek, and he did not shrink from perpetrating the most appalling outrages to the whole essence of the Greek language.

---

[1] See my *Septuaginta-Studien 2 (1907), pp. 223 f.*

[2] *J. Derenbourg, Essai sur l'histoire et la géographie de la Palestine I (1867), p. 396. Note 4.*

In the very first verse of the Bible we are provided with a classical example of his translating. The LXX had rendered it into correct and good Greek by ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. This translation was, however, very far from being accurate enough for Aquila's tastes. The etymology of the Hebrew ראשית did not find expression in ἀρχή; Aquila, however, aimed at providing a rendering of all Hebrew derivatives which should be accurate, even in regard to etymology. He therefore translated ראשית as a derivative of ראש by κεφάλαιον, being a derivative of κεφαλή. It did not matter that the Greek word κεφάλαιον did not mean "beginning" but "chief point" or "sum" etc. Neither was Aquila able to use the classical Greek word ἐποίησεν; for he used different renderings in Greek for different Hebrew words, and, consequently, ποιεῖν being to him the equivalent of עשה, he sought for another translation for ברא, and this he found in κτίζειν, a word already frequently used in the LXX to render ברא. The next word in the LXX was ὁ θεός = אלהים; Aquila omitted the article, his reason being that it was not there in the Hebrew text[1]. Finally, there came in the LXX the words τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν; Aquila, in order to have a special Greek rendering even for את, wrote σὺν τὸν οὐρανὸν καὶ σὺν τὴν γῆν. At this point he was plainly influenced by his teacher Akiba, who, as has been mentioned above, had taken את in this context as meaning "with". All the same, in order to contradict previous inaccurate statements of the fact, it needs emphasising that Aquila does not in every case render את by σύν, but only on occasions when in the Hebrew text את is followed by the article; should, however, a Hebrew word have no article preceding it, as, for example, in the case of a status constructus, or of a proper name, then Aquila translates את by the Greek article.[2]

I have put together other characteristic examples of Aquila's art of translation in the *Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens 1, p. 240 Note 2.* There I have shown how Aquila has, whenever possible, rendered different derivatives of the same Hebrew root, even though entirely synonymous in meaning, by different

---

[1] ὁ Θεός used formerly to be regarded as the correct reading given by Aquila. The article, however, is rightly omitted in a recently discovered Papyrus Fragment. See *Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens 1, p. 344. Note 1.*

[2] See *Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens 1, pp. 343. 347.*

derivatives of the same Greek root, as for example (1) אֹמֶר or אֵמֶר λόγος, but אִמְרָה λόγιον, (2) חַטָּאת ἁμαρτία, but חֵטְא ἁμάρτημα, (3) חֹק ἀκριβασμός, but חֻקָּה ἀκρίβεια, (4) יַחַד ἅμα, but יַחְדָּו ὁμοῦ, (5) יְשׁוּעָה or תְּשׁוּעָה σωτηρία, but יֶשַׁע σωτήριον, (6) כְּ ὡς, but כְּמוֹ ὁμοίως or ὅμοιος, (7) מִכְשׁוֹל σκάνδαλον, but מַכְשֵׁלָה σκανδαλισμός, (8) צְדָקָה δικαιοσύνη, but צֶדֶק δίκαιον, (9) קֵץ τέλος, but קָצֶה, קֵצֶה, קָצָה τέλεσμα or τελευταῖον, (10) רַע κακόν, but רָעָה κακία. Two principles appear, in these instances, to have played an especially prominent part in the choice of Greek equivalents: (1) the gender of the Hebrew words was reproduced in Greek; Greek masculine and neuter both corresponding to the Hebrew masculine (as in Nos 2, 3, 5, 8, 10 above). (2) a lengthier Hebrew word was rendered by a correspondingly long Greek word (as in Nos 1, 4, 6—9). The climax of the translator's ingenuity is, however, reached in No. 4, where ἅμα and ὁμοῦ correspond completely with יחד and יחדו respectively, even with regard to the number of letters, and, moreover, ὁμοῦ ends with the same letter as יחדו (υ = ו). — The extraordinary consistency with which he made these distinctions, deserves our genuine admiration. Aquila must have possessed not only an inflexible will, but also an incredible memory, as is demonstrated by the way in which he regularly provided a uniform rendering for each Hebrew word as it occurred. But before he began his translations, he may perhaps have drawn up a Hebrew-Greek glossary, in which he fixed, according to a complete system, the Greek translation for every Hebrew word.[1]

Aquila's translation of the Bible must on occasions have proved altogether incomprehensible to Non-Jews, and it is not to be wondered at that Jerome made fun of peculiarities such as σὺν τὸν οὐρανὸν καὶ σὺν τὴν γῆν. The Jews, however, held this translation in highest esteem, and they came to use it for centuries, employing it even in their religious services. Indeed it was not until it was required of all Jewish communities throughout the length and breadth of the Byzantine Empire, that they should study the original Hebrew text, that Aquila's translation lost its authority, and consequently there came a time

[1] For further particulars with regard to Aquila and his characteristic traits see especially *Fr. Field, Origenis Hexaplorum quae supersunt I (1875), pp. XXI—XXIV; Joseph Reider, Prolegomena to a Greek-Hebrew and Hebrew-Greek index to Aquila. (Philadelphia 1916)* and *Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens 1 pp. 240 ff.*

when all that remained of it were a number of rather meagre fragments.

5. Soon after Aquila, and also in the course of the 2nd century A. D., two other Greek translations were produced, those of Theodotion and of Symmachus.

Theodotion did not provide an entirely new translation, but, taking the LXX as his basis, he corrected it according to the original text. I have dealt with two passages of his work in my essay *"Über Theodotion-Lesarten im N. T. und Aquila-Lesarten bei Justin" (Zeitschrift f. d. neutest. Wissenschaft 20 [1921], pp. 182—199),* in order to investigate whether the New Testament writers, as has been repeatedly suggested, used Theodotion's translation, or rather that of an *"original Theodotion"*. As these two passages may be taken as typical of his method, I will make reference to them here. In Is. XXV. 8. the LXX had rendered בלע המות לנצח by κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύσας. Theodotion took over κατέπιεν ὁ θάνατος without change, and merely replaced the all too inaccurate LXX translation of לנצח by εἰς νῖκος. In Zech. XII. 10. the LXX had rendered והביטו אלי את אשר דקרו by καὶ ἐπιβλέψονται πρός με ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο; Theodotion retained καὶ ἐπιβλέψονται πρός με, but replaced ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο, which was supported by another Hebrew text (רקדו instead of דקרו) by ὃν ἐξεκέντησαν. As to εἰς νῖκος in the first passage, 1 Cor. XV. 54. appears to be in harmony with Theodotion and also John XIX. 37. with ὃν ἐξεκέντησαν in the 2nd passage. As I have pointed out, this conformity will not, however, justify the conclusion that there had existed an original Theodotion older than Paul and John.

Symmachus provided an entirely new translation of the O. T. In common with all later translators he kept closely to the Hebrew text. He was, however, anxious to make his translation good Greek, and this is illustrated, among other instances, by his preference for participial constructions, by which he turned the Hebrew main clauses into subordinate clauses, as, for example, in 1 Kings II. 46—III. 1. והממלכה נכונה ביד שלמה ויתחתן שלמה וגו' τῆς δὲ βασιλείας ἑδρασθείσης ἐν χειρὶ Σαλωμων ἐπιγαμίαν ἐποιήσατο Σαλωμων κτλ.

Some further translations were made of single books of the O. T. Of these later translations only fragments are preserved, and that practically exclusively through the agency of Origen's Hexapla, which we must now consider.

6. All this painstaking work upon the text of the O. T. has had a powerful influence upon the Christian Church, and particularly so, subsequent to the foundation of the Christian school in Alexandria. The Christian additions were now removed from the text of the Bible. Our oldest Greek Manuscripts, B, S, and A, had already dispensed with the addition of ἀπὸ ξύλου to Ps. XCV. 10, an addition which is still preserved only in the Coptic and Latin transmissions.[1]

But, above all, Origen, the greatest scholar of the Alexandrian School, had devoted himself to the most intensive study imaginable of the O.T. text. In his famous and voluminous work, the Hexapla, which he produced in Palestine about the 4th decade of the 3rd century A. D.,[2] he placed side by side in 6 parallel columns the original O.T. in Hebrew characters, and in Greek transcription, together with the 4 Greek translations. It is clear from the very arrangement of the Hexapla that to him, being a scholar, not the LXX, but the original text was ultimately the primary authority, for he put the original text first, and then had next to it the translations of Aquila and of Symmachus, since they furnished the most accurate renderings of the original text. The LXX followed next, and then Theodotion as a revised version of it. The same method is discernible in the way in which Origen adapted the LXX to bring it into line with the original text. In order to indicate matter in the LXX, which did not appear in the original text, he employed obelisks (—, ⟝, ÷), symbols that were used in textual criticism by the Alexandrian Philologists, and especially in dealing with Homer, in order to brand a passage as spurious. Origen also made use of the obelisk in this same sense, for he declares in his commentary on Matthew *(Opera ed. Delarue III 672)* that he has marked with an obelisk those words which were not in the Hebrew, since *"he did not dare to erase them entirely"*. This is an obvious indication that he would have expunged them completely, had he been willing to be absolutely consistent.[3] Conversely, Origen, as he himself says in the same passage, added

[1] See my *Septuaginta-Studien 2 (1907), p. 160.*

[2] Cf. *ibid. 1 (1904), p. 71,* where I have specified as the date of the composition of the Hexapla on Kings the period between about 235 and 240 A.D.

[3] See my *Septuaginta-Studien 1 (1904), p. 75. Ibid. pp. 73f.* Here I have shown that, despite this statement of his, Origen repeatedly drew the logical conclusion and entirely deleted that which was superfluous in the LXX.

"from out of the other editions (i. e. translations) in agreement with the Hebrew" whatever was missing from the LXX, characterising it with an asterisk (※), a symbol which he likewise borrowed from Alexandrian philology. (cf. *Field, Origenis Hexaplorum quae supersunt I, p. LII f.)* But, besides these, in many passages Origen, without any indication, made further alterations to the LXX after the pattern of the original text and the later translations that were in agreement with it. Above all, he corrected in this way the forms of proper names, for which he had had an especial interest from an early date.[1] He also made corrections in the LXX word order, in so far as it showed any important departure from the Hebrew order; this latter alteration had already, as a matter of fact, been necessitated, since he intended that words that were on the same line of each of the 6 columns, should correspond one with another, while every line contained, however, on the average only about 1—2 words in both the Hebrew columns, and 2—3 words in the four Greek columns.[2]

Origen's Hexapla was designed only for the use of scholars. He intended, as he himself said in his letter to Julius Africanus, that it should serve, in particular, as armour for the Christian controversialist in his conflict with the Jews, who were continuously invoking their Hebrew O. T., and pouring ridicule upon their opponents' manoeuvres with the LXX. The object of the Hexapla was thus to enable the Christians to defeat the Jews with their own weapons and win their respect.

On the other hand, however, where it was a matter using the Old Testament in church, it was Origen's wish that the Church should retain the traditional LXX text. To justify this he quoted the saying, *"Remove not the ancient landmark which thy fathers have set"*.[3] It happened also that the Hexapla and the Tetrapla (with the two Hebrew columns omitted) were prevented by their gigantic size from gaining any wider circulation, and hence they exercised, for the time being, no effective influence upon the formation of the Bible text.

---

[1] *Septuaginta-Studien I (1904). p. 71, Note 1.*

[2] See the specimen of the Hexapla Fragments on the Psalms discovered by *Giovanni Mercati*, and published in reproduction by *E. Klostermann* in *Zeitschr. f. d. alttest. Wiss. 16 (1896), pp. 336 f.*

[3] See *Septuaginta-Studien I (1904), p. 76.*

7. Not long after Origen, and presumably during the last quarter of the 3rd century A. D., a similar revision of the LXX was made by the presbyter Lucian, who died a martyr's death on Jan. 7th, 312, and who was the founder of the exegetical school at Antioch. Sometimes Lucian's revision, in a similar way to that of Origen, followed the original text and the later translations. Lucian, however, very frequently worked with the greatest freedom upon the LXX, and from all sorts of grammatical and stylistic views. For instance, acting under the influence of the atticising movement of the time, he replaced the hellenistic forms of the LXX such as ἐλάβοσαν, εἶπαν, τὸ ἔλεος by the attic ἔλαβον, εἶπον, ὁ ἔλεος.

In contrast to Origen, whose LXX recension sought merely to serve a scholarly and scientific purpose, Lucian apparently designed his recension for practical ends from the outset; and, indeed, from all appearances, his rendering soon received wide circulation. In effecting this, an important part was played by the leading theologians and clergy of the Antiochene exegetical school. Through them Lucian's recension reached Constantinople, the capital of the Roman Empire in the East, and from there it could readily secure a wider circulation. According to the wellknown statement of Jerome, this version was predominant in the whole area from Antioch to Constantinople by 400 A. D. As regards Psalter and New Testament alike, the Lucian text managed in time to supersede all other text-forms.[1]

8. The success of the Antiochene School, however, if my view be correct, had its influence upon Palestine, and evoked similar endeavours which are most probably time to be deemed reactions against Antioch at the same. In Palestine, at the beginning of the 4th century A. D., Pamphilus, who died a martyr's death in 309, founder of a theological school and of a famous library in Caesarea and also an enthusiastic admirer of Origen, dug out the latter's LXX text and in collaboration with his pupil, Eusebius, the celebrated Church Historian, published it in separate form. All this was presumably done consciously opposing Antioch, intending to create general acceptance for this text. By this means Origen's LXX text was for the first time given a wider circulation, having hitherto lain

[1] See *Septuaginta-Studien 2 (1907), p. 237.*

buried in the disproportionately bulky volumes of the Hexapla and the Tetrapla. It was predominant, according to Jerome, in Palestine at about 400 A. D.

9. Jerome mentions yet a third recension. This is to be traced back to a certain Hesychius, about whom we know little, and it prevailed in Egypt at about 400 A. D. It had been presumably in existence by that time for about a century. No conclusive information is yet to be had with regard to this third recension.

10. Origen's text is indicated by *O*, that of Lucian by *L*, another somewhat later recension, which is to be found in the big Catena in XVI prophetas, by *C*.

Explanation of Symbols (cf. p. XII)

This present pocket edition of the Septuagint is based mainly upon B, S, and A, the three famous manuscripts of the Bible, which originally included the whole of the O. T. and the N. T.

B: known as *"Codex Vaticanus"*. Rom. Bibl. Vat., Vat. graec. 1209; 4th century A. D. Two passages are missing from this manuscript: Genesis from the beginning up to Chap. XLVI. 28. ηρωων, and Ps. CV. 27[1] to CXXXVII. 6[1], but they were restored by a fifteenth century hand; this addition does not concern us here, as it furnishes a different text from that of B. Excepting this, B comprises the whole of the Old Testament. The Books of the Maccabees[1] and the Psalms of Solomon, as a matter of course, are lacking, this being an omission common to all the most ancient manuscripts.

S: known as *"Codex Sinaiticus"* [= א]. The principal portion of it used to belong formerly to the State Library in Leningrad, but has recently been sold to the British Museum in London. Tischendorf brought with him a smaller portion, which is in Leipzig.

Cf. the full Index in my *"Verzeichnis der griech. Hss. des A. T". (Mitt. des Sept.-Untern., Vol. 2, 1914), pp. 226-229.*

A: known as *"Codex Alexandrinus"*. London, Brit. Mus., Royal 1 D. V—VIII; Middle of the 5th century. The following passages have been lost: 1 Kings XII. 17—XIV. 9, and Ps. XLIX. 20[1]—LXXIX. 11[2] αυτης. — This MS alternates in the Psalter between the B- and *L*-Texts *(Rahlfs, S.-St. 2* [*1907*], *p. 56; Septuaginta ed. Rahlfs* X [*1931*], *p. 70).* This is to be found similarly elsewhere: in the Book of Leviticus A combines in an uncustomary manner with B, while in Job there is a similar combination of A with V (cf. Introduction to Job).

Photographic reproductions of these three manuscripts have been published (see my *"Verzeichnis der griech. Hss."*, quoted above

[1] See my essays *"Alter und Heimat der vaticanischen Bibelhs." (Nachrichten der Ges. der Wiss. zu Gött., Phil.-hist. Kl. 1899. pp. 72 ff.)* and *"Über das Fehlen der Makkabäerbücher in der äthiop. Bibelübers." (Zeitschr. f. d. alttest. Wiss. 28 [1908], pp. 63 f.).*

under S.). These three are also compared in the previous pocket editions of the LXX, by Tischendorf and Nestle, and by Swete, as well as in the large edition by Brooke and Mc Lean. Thus references to the photographs themselves have only proved necessary in cases of doubt. Variant readings of these three MSS are fully noted, though no reference has been made to unimportant scribal errors.

In connection with the signs of the Manuscripts, the following symbols will be occasionally found:

* = the original reading of a MS.

(*) = an original reading which has only received partial correction.

c = Corrector, i. e. one who has replaced the original and still recognisable text by another text.

r = Rescriptor, i. e. one who, in his correction, has so completely set aside the original text that it is no longer recognisable.

s = Suppletor, i. e. one who has supplied certain words which either were not originally in the MS. or which have been lost.

txt = text.

mg = margin.

† = only the MSS. which we have cited and, at the most, not more than one minuscule which we have not mentioned have supported the reading in question.

(†) as †, though there are one or more similar readings in other MSS.

p = a part of a group of MSS.

In addition, the following symbols and abbreviations have been employed.

+ = plus.

add. = adds.

> or om. = omits.

pr. = premises.

tr. = transposes; if more than 2 words are concerned, the inverted words are separated by

suppl. = supplies.

repet. = repeats.

⌒ = omission in a MS. due to haplography.

( ) in the critical apparatus indicates that the letters in brackets are missing from a number of the MSS. mentioned.

⟨ ⟩ indicates that the letters in brackets are my own additions.

[ ] indicates that the words in brackets do not belong to the original LXX text.

seq. = following.

init. = beginning } of the verse.
fin. = end } of the verse.

rel. = the remaining MSS.

al(ii) = other MSS.

pau(ci) = a few MSS. up to about a quarter } of the known Minuscules.
compl(ures) = about a quarter to a half } of the known Minuscules.
mu(lti) = about a half to three quarters } of the known Minuscules.
pl(urimi) = over three quarters } of the known Minuscules.

𝔐 = Hebrew (massoretic) text.

𝔊 = Greek translation (LXX i. e. Septuagint).

gr. = Greek.

α′ = Aquila.

σ′ = Symmachus.

ϑ′ = Theodotion.

ε′ = Quinta, i. e. the 5th column which in certain books of the Hexapla follows after α′ σ′ 𝔊 ϑ′.

The following abbreviations have also been used:

Ald. = editio Aldina, Venice, 1518.

Ciasca = Sacr. Bibliorum fragmenta Copto-Sahidica Musei Borgiani ed. A. Ciasca. I. II. Romae 1885. 1889.

Complut(ensis) = The Polyglot work of Cardinal Ximenes, printed during 1514—1517 in Complutum (= Alcala da Henares), but not published until several years later.

Field = Origenis Hexaplorum quae supersunt ed. Fr. Field. I. II. Oxonii 1875.

Fr(itzsche) = Libri Apocryphi Veteris Testamenti Graece ed. Fritzsche. Lips. 1871.

Gebh(ardt): see: Introduction to Ps. Sal.

Gr(abe) = Septuaginta Interpretes ed. Ioan. Ern. Grabe. I—IV. Oxonii 1707—20.

Helbing Kasussyntax = Rob. Helbing, Die Kasussyntax der Verba bei den Septuaginta. Gött. 1928.

Johannessohn Präp. = Martin Johannessohn, Der Gebrauch der Präpositionen in der Septuaginta (Mitt. d. S.-U. 3, pp. 165—388).

Lag. = Librorum Veteris Testamenti canonicorum pars prior graece ed. P. de Lagarde. Gott. 1883.

Mitt. d. S.-U. = Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens. Berlin 1909 ff.

Ra. = Rahlfs (such emendations of the text as are my own work).

Sixt. = Vetus Testamentum iuxta Septuaginta ex auctoritate Sixti V. Pont. Max. editum. Romae 1587.

Sm(end): see: Introduction to Sir. Prol.

Sw. = The Old Testament in Greek ed. by H. B. Swete. 3 Vols. Cambr. 1887 ff.

Thack. = Henry St. John Thackeray, Grammar of the Old Testament in Greek. Vol. I: Introduction, orthography and accidence. Cambr. 1909.

Tisch. = Vetus Testamentum graece iuxta LXX interpretes ed. C. de Tischendorf. Editio 7 ed. E. Nestle. Lips. 1887. The text of this edition is reprinted from "Sixt.".

Praefatio editoris.

Celeberrimae Novi Testamenti editionis manualis auctor D. Eberhard Nestle, cum non multum ante illud orbis terrarum bellum item coepisset curare Veteris Testamenti Graeci quod vocatur Septuaginta editionem manualem apud Societatem Biblicam Stuttgartiensem, morte quominus opus perficeret prohibitus est. Qua de causa fasciculus tantum, liber Jeremiae graece et hebraice, postea ab Ioanne Dahse pastore et a D. Dr. Erwin Nestle, filio defuncti, exactus est et prelo traditus. Sed cum Societas Biblica Stuttgartiensis consilio editionis manualis versionis LXX instituendae non desisteret, ego ultimo belli anno (1917/18) officium eius editionis curandae suscepi, iam pridem studiis versionis LXX initiatus et iam tum per decem paene annos praepositus operi a Societate Scientiarum Gottingensi versioni LXX consecrato, quippe qui iuberer maiorem editionem criticam versionis LXX elaborare; sed quoniam per bellum stabat, quominus copia iam collecta imaginum photographicarum, quibus codices depingebantur, ita ut opus erat compleretur, illa editio maior in praesens omittenda erat, et congregatio Societatis Scientiarum Gottingensis, quae LXX-Kommission appellatur, ipsa quoque probavit loco editionis maioris iam minorem editionem criticam edendam. Huius editionis, quoniam anni bellum sequentes abundabant impedimentis, anno 1922 demum iussu eiusdem congregationis libellus speciminis loco in lucem prodiit: „Das Buch Ruth griechisch, als Probe einer kritischen Handausgabe der Septuaginta herausgegeben von Alfred Rahlfs“. Deinde suscepi Genesin librum tractandum, qui prodiit 1926 inscriptus: „Septuaginta Societatis Scientiarum Gottingensis auctoritate edidit Alfred Rahlfs“, item ut liber Ruth ex aedibus societatis Biblicae Stuttgartiensis.

Sed cum ratio lectionum libri Genesis prorsus differret a lectionibus libri Ruth, etiam apparatus variarum lectionum amplificatus est ita, ut editio libri Genesis quasi media esset inter editionem maiorem antea propositam et editionem minorem. Quae editio cum

initio feliciter venisset, quarta circiter parte vendita a paucis requireretur, Societas Biblica, ubi liber Psalmorum, qui sequi debebat, paene manu elaboratus est, negavit se posse editionem maioris formae qua erat liber Genesis continuare. Et quoniam eodem tempore Societas Scientiarum Gottingensis denuo magnam editionem perficere statuit, Societas Biblica autem prius consilium editionis minoris redintegravit, ego probante Societate Scientiarum professus sum me velle editionem minorem curare tribus antiquissimis testibus graecis pro fundamento sumptis. Itaque editionibus minore manuali et maiore, cum per breve tempus coniunctae fuissent, denuo separatis, librarii Vandenhoeck et Ruprecht Gottingenses maiorem editionem imprimendam susceperunt et annis 1930/31 editionem meam Psalmorum prius Societati Biblicae destinatam, postea amplificatam ut partem decimam maioris operis in lucem protulerunt. Qua editione maiore omnes quicunque undique fontes inveniri possunt adhibentur. Editio minor maxima ex parte solis codicibus BSA nixa, aliis fontibus interdum ubi opus erat admissis, id maxime spectat, ut imprimis iuvenibus academicis et ministris ecclesiae editio fida parvo pretio praebeatur, auxilium magnum explorantibus non solum Vetus sed etiam Novum Testamentum. Quod Deus bene vertat!

Prof. D. Dr. Alfred Rahlfs.

De historia versionis Septuaginta interpretum.[1]

1. Septuaginta antiqua est Iudaica in linguam graecam versio Veteris Testamenti. Primum, ut narratur epistola Aristeae qui fuit sub Ptolemaeo II Philadelpho (annis a. Chr. n. 285—247), pars antiquissima et quae quasi fundamentum est canonis Veteris Testamenti, id est Pentateuchus, conversa est; convertisse dicuntur 70 vel potius 72 homines docti Alexandriae; unde nomen Septuaginta (LXX) proprie ad Pentateuchi solius versionem pertinens in totum Testamentum Vetus translatum. Post Pentateuchum ceteri libri conversi sunt a multis viris ingeniorum maxime variorum, id quod testatur et ratio vertentium (nam alii verbum ex verbo sequuntur, alii liberius, alii liberrime interpretantur) et dictio graeca, quam respiciens H. St. J. Thackeray, A grammar of the O. T. in Greek I (1909) p. 12—16 librorum et partium librorum classes versionis LXX constituit. Totum autem Vetus Testamentum, id quod discimus ex prologo libri Jesus Sirach, vix paucis particulis exceptis ad finem alterius a. Chr. n. saeculi in linguam graecam conversum exstabat, nec est quod dubitemus quin textus versionis LXX illius temporis summatim congruerit cum nostro.

Summatim dico; nam loci multi videntur mutati esse. Quippe versio LXX ex eo tempore quo facta est usque ad quartum post Christum saeculum, qua aetate codices nostri antiquissimi exarati sunt (ex priore aetate nihil nisi fragmenta exstant), variam passa est fortunam, quam puto non nihil valuisse ad codices nostros.

2. Versio LXX ab Iudaeis effecta apud Iudaeos initio maxima fuit auctoritate. Illa quidem epistula Aristeae cognoscimus versionem Pentateuchi a communi iudaico Alexandrino publice probatam esse, et scriptores iudaici ut Philo et Iosephus versione LXX sola vel praecipua usi sunt. Eadem plurimum valuit ad conservandum et propagandum nomen iudaicum: qua factum est ut et Iudaei procul a patria disperse habitantes, quos linguae hebraicae notitia necessario magis magisque deficiebat, legem et ceteros libros

---

[1] cf. Das Buch Ruth griechisch, hsg. von A. Rahlfs (Stuttg. 1922), p. 6—14 et Septuaginta ed. A. Rahlfs (Stuttg. 1926), p. 7—15.

sacros usu retinerent, et qui non Iudaei erant ipsi quoque hos libros explorare possent.

Eadem res posteriorem fidei Christianae propagationem adiuvit. Nam Christiani initio ut Iudaei Vetus Testamentum pro libro sacro κατ' ἐξοχήν habebant, et praedicatores fidei Christianae, ubicunque notitia erat Veteris Testamenti, facile habebant exordium. Ita in communibus iudaicis dispersis maior pars orta est communium Christianorum, et versio LXX iam omnibus locis divulgata et nota a Christianis simpliciter recepta est libri sacri ecclesiae loco.

3. Sed postquam ecclesia Christiana versionem LXX recepit, Iudaei brevi ab ea alienati sunt. Quod effectum videtur his praecipue causis.

a) Christiani saepe cum Iudaeis disputantes nonnunquam locos afferebant, quos Iudaei argumento esse negabant. Accusabantur interdum versiones parum accuratae, ut nota illa et in omnibus adversus Iudaeos controversiis repetita vocis עַלְמָה Is. 7 14 per παρθένος, quam Christiani suo iure affirmabant ab ipsis Iudaeis esse profectam, Iudaei eodem iure negabant exactam; interdum additamenta a Christianis leviter et simpliciter inserta, ut Ps. 95 (hebr. 96) 10 ad ὁ κύριος ἐβασίλευσεν additum ἀπὸ ξύλου i. e. ex cruce, quod quin antiquo textu contineretur Iustinus Martyr adeo non dubitabat, ut Iudaeos serio accusaret malevole id delevisse.[1]

b) Veteris Testamenti et canonem et textum exeunte primo p. Chr. n. saeculo a viris doctis Iudaeis definitos et constitutos esse fere constat. A tali sanctione versio LXX, orta aetate priore necdum tam severis normis adstricta, multis in rebus aliena erat: nam libros et partes librorum continebat, quae non inerant canoni Palaestinensi, et interdum alium textum hebraicum interpretabatur. Iam cum normae tum in Palaestina constitutae omnibus Iudaeis disperse habitantibus praeciperentur, auctoritas LXX versionis non potuit non deficere.

c) Ineunte saeculo p. Chr. n. altero ii iudaici librorum sacrorum interpretes docti auctore Akiba praevaluerunt, qui unam quamque litteram textus sacri premebant et ex locis levissimis amplissima et saepe mirabilia concludebant. Hic hoc solum, quia postea iterum respiciendum erit, afferam, quod Akiba particulam casum accusativum designantem את, in Gen. 1 1 השמים et הארץ praecedentem voce „cum“ interpretans concludebat, Deum cum caelo et terra

[1] cf. mea Septuaginta-Studien 2 (1907) p. 223 f.

alia creasse, i. e. cum caelo solem lunam astra, cum terra arbores plantas paradisum.[1] Tali doctrinae ex singulis litteris pendenti non iam probari potuisse versionem LXX multis locis adeo liberam quis miretur.

4. Propterea Iudaei illius aetatis novam Veteris Testamenti versionem effecerunt. Aquila quidem, proselytus graecus et Akibae discipulus, omnes particulas textus sacri quam potuit accuratissime in linguam graecam vertit eius linguae ratione omnino neglecta.

Cuius rei optimum exemplum ipse primus Bibliorum versus. Quem versio LXX recte secundum linguam graecam interpretata erat: ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Quae versio Aquilae longe videbatur abesse a litteris. Nam cum vocabulo ἀρχή origo vocis ראשית non exprimeretur, Aquila vero omnia vocabula hebraica secundum originem accurate studeret vertere, ראשית ut derivatum a ראש (= κεφαλή) vertit per κεφάλαιον, quamquam κεφάλαιον non significat „initium", sed „summam" vel similia. Etiam optimum illud graecum ἐποίησεν Aquilae non usui erat, nam cum varia verba hebraica etiam graece varie verteret, verbo ποιεῖν autem verteret hebraicum עשה, pro ברא aliud verbum quaerens invenit κτίζειν, quo verbo etiam versio LXX saepe ברא verterat. Sequebatur in LXX ὁ θεός = אלהים; Aquila omisit articulum, quod in hebraico textu deerat.[2] Denique versio LXX ferebat τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν; Aquila, ut etiam את graeca voce redderet, scripsit σὺν τὸν οὐρανὸν καὶ σὺν τὴν γῆν, auctore videlicet magistro Akiba, quem supra ostendimus את voce σύν interpretatum esse; ceterum affirmemus (alii antea eam rem parum accurate docuerunt) multum abesse, ut Aquila semper את voce σύν interpretetur, sed tum demum, cum in textu hebraico את praecedit articulum; cum את hebraicum praecedit vocem sine articulo, exempli causa in statu constructo positam vel nomen proprium, Aquila vertit את graeco articulo.[3]

Alia exempla artem vertendi Aquilae signantia ego collegi Mitt. d. Septuaginta-Unternehmens 1 p. 240 adn. 2. Ibi ostendi Aquilam derivata ex eadem radice hebraica, etiamsi plane eadem significent, variis vocibus ex eadem radice graeca derivatis vertere e. g. 1) אָמַר vel

---

[1] J. Derenbourg, Essai sur l'histoire et la géographie de la Palestine 1 (1867) p. 396 adn. 4.

[2] Antea etiam apud Aquilam legebatur ὁ θεός, sed fragmentum papyri nuper repertum omittit articulum, cf. Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens 1, p 344 adn. 1.

[3] Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens 1, p 343. 347.

אֹמֶר λόγος, at אִמְרָה λόγιον, 2) חַטָּאת ἁμαρτία, at חֵטְא ἁμάρτημα, 3) חֹק ἀκριβασμός, at חֻקָּה ἀκρίβεια, 4) יַחַד ἅμα, at יַחְדָּו ὁμοῦ, 5) יְשׁוּעָה vel תְּשׁוּעָה σωτηρία, at יֵשַׁע σωτήριον, 6) כְּ ὡς, at כְּמוֹ ὁμοίως vel ὅμοιος, 7) מִכְשׁוֹל σκάνδαλον, at מַכְשֵׁלָה σκανδαλισμός, 8) צְדָקָה δικαιοσύνη, at צֶדֶק δίκαιον, 9) קֵץ τέλος, at קָצֶה, קֵצֶה, קָצָה τέλεσμα vel τελευταῖον, 10) רַע κακόν, at רָעָה κακία. In eligendis graecis verbis has duas res videtur ille spectasse: primum imitabatur genus vocum hebraicarum lingua graeca, masculinum graecum et neutrum ponens pro masculino hebraico (cf. exempla 2. 3. 5 8. 10), longiorem vocem graecam pro longiore voce hebraica (cf. ex. 1. 4. 6—9). Omne autem in vertendo tulit punctum exemplo quarto, ubi ἅμα et ὁμοῦ etiam numero litterarum cum יחד et יחדו congruunt et ὁμοῦ eadem littera finitur qua יחדו (υ = ו). Quas omnes distinctiones admirabili quadam constantia servavit, putamusque Aquilam non modo fuisse ferreum voluntate, sed, quoniam unam quamque vocem hebraicam ubicunque invenitur eadem voce interpretatur, mira etiam memoria, nisi forte, priusquam inciperet vertere, glossarium graeco-hebraicum perfecit certa regula ac disciplina uniuscuiusque vocis hebraicae versionem graecam constituens.[1] Aquilae versio cum ab iis qui non erant Iudaei multis locis intellegi omnino non posset, non miramur Hieronymum illas prodigiosas interpretationes ut σὺν τὸν οὐρανὸν καὶ σὺν τὴν γῆν irrisisse. Contra Iudaei summam ei auctoritatem tribuerunt et per saecula ea etiam in synagogis usi sunt. Tum demum, cum communia iudaica totius imperii byzantini coeperunt postulare ut ipse textus hebraicus nosceretur, Aquilae versio auctoritate privata periit paucis particulis conservatis.

5. Non multo post Aquilam, etiam altero p. Chr. n. saeculo duae aliae versiones graecae factae sunt, a Theodotione et a Symmacho.

Theodotio non ab integro vertit, sed versionem LXX respiciens correxit textu hebraico adhibito. Eius operis duos locos in commentariolo „Über Theodotion-Lesarten im N. T. und Aquila-Lesarten bei Justin" (Zeitschr. f. neutest. Wissensch. 20 [1921], p. 182—199) perscrutatus sum, ut statuerem scriptoresne Novi Testamenti, id quod complures suspicati sunt, versione Theodotionis vel Prae-Theodotionis usi essent. Quos locos, cum demonstrent eius

---

[1] Alia de arte et ingenio Aquilae invenies praecipue apud Fr. Field, Origenis Hexaplorum quae supersunt I (1875), p. XXI—XXIV, apud Joseph Reider, Prolegomena to a Greek-Hebrew and a Hebrew-Greek index to Aquila (Philadelphia 1916) et in Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens 1, p 240ff.

vertendi rationem, hic affero. In Is. 25 8 LXX בלע המות לנצח verterat per κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύσας; Theodotio non mutatis κατέπιεν ὁ θάνατος pro parum accurata versione vocis לנצח posuit εἰς νῖκος. In Zach. 12 10 LXX verterat והביטו אלי את אשר דקרו per καὶ ἐπιβλέψονται πρός με ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο; Theodotio conservatis καὶ ἐπιβλέψονται πρός με pro ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο, id quod ex רקדו non ex דקרו versum est, posuit ὃν ἐξεκέντησαν. Priore loco Theodotio, cum ponit εἰς νῖκος, congruit cum Cor. I 15 54, altero, cum ponit ὃν ἐξεκέντησαν, cum Ioh. 19 37; sed demonstravi inde non sequi, ut fuerit Prae-Theodotio, antiquior Paulo et Iohanne.

Symmachus integram versionem Testamenti Veteris exegit, ut omnes qui postera aetate verterunt, textum hebraicum anxie sequens, sed sermonem affectans vere graecum. Quod et aliis rebus ostendit et participiorum frequenti usu, ut quae hebraice coordinata essent subiungeret, ut Reg. I 2 46—3 1 והממלכה נכונה ביד שלמה ויתחתן שלמה וגו' τῆς δὲ βασιλείας ἑδρασθείσης ἐν χειρὶ Σαλωμων ἐπιγαμίαν ἐποιήσατο Σαλωμων κτλ.

Quidam Veteris Testamenti libri etiam ab aliis versi sunt; sed omnium versionum posteriorum nihil nisi fragmenta conservata sunt eaque paene omnia Orgenis Hexaplis, de quibus subinde disseremus.

6. Omnis haec opera in textu Veteris Testamenti collocata magni momenti fuit etiam ecclesiae christianae, praesertim postquam orta est Alexandriae scientia christiana.

Additamenta quidem christiana ex textu Bibliorum reiecta: iam vetustissimi codices nostri carent additamento ἀπὸ ξύλου Ps. 95 10, quod coptica et latina traditionibus solis conservatur.[1]

Praeter ceteros autem Origenes, vir disciplinae Alexandrinae omnium doctissimus, textui Veteris Testamenti quam maximam operam dedit. Qui celeberrimo illo opere Hexaplorum ingenti, quod intra annos fere tricesimum et quadragesimum tertii post Chr. n. saeculi in Palaestina perfecit, sex columnis iuxta positis antiquum textum Veteris Testamenti litteris hebraicis et graecis et quattuor illas versiones graecas composuit. Ex eo ipso ordine apparet hominem doctum re vera non versionem LXX, sed textum hebraicum spectavisse; nam primum posuit textum hebraicum, adiunxit versiones Aquilae et Symmachi quippe qui accuratissime verterent, tum demum sequuntur LXX et Theodotio qui LXX correxit. Idem elucet ex eius ratione textum hebraicum cum versione LXX com-

[1] cf. mea Septuaginta-Studien 2 (1907), p. 160.

parandi. Nam quaecunque versio LXX afferebat, textus hebraicus omittebat, obelo (—, ⸓, ÷ vel similiter) notavit, quo signo philologi Alexandrini usi erant, ut spurios indicarent locos scriptorum, imprimis Homeri. Eodem consilio Origenes posuit obelum; nam in commentario quo Evangelium Matthaei interpretatus est (Opera ed. Delarue III 672) dicit se ea quae textu hebraico omitterentur, cum omnino tollere non ausus esset, obelo notavisse, significans videlicet se ea, si constanter consilium exsecutus esset, prorsus delere debuisse.[1] Contra Origenes, ut ibidem indicat, quae deerant in LXX, „ex ceteris editionibus (i. e. versionibus) addidit secundum textum hebraicum“ notans asterisco (⋇), quod signum ipsum quoque mutuatus est a philologis Alexandrinis (cf. Field Origenis Hexaplorum quae supersunt I p. LII s.). Sed alios quoque locos plurimos versionis LXX Origenes mutavit secundum textum hebraicum et versiones posteriores nulla nota apposita, imprimis nominum propriorum corrigens formas, quibus iam pridem praecipuum studium impenderat[2], et ordinem verborum versionis LXX ubicunque aliquantum differebat ab hebraico: quem mutare propter id ipsum cogebatur, quod volebat verba sex columnarum eisdem lineis posita inter se congruere, omnis linea autem fere singula vel bina verba in duobus hebraicis, bina vel terna in quattuor graecis continebat.[3]

Hexapla Origenis doctorum usui destinata imprimis militem christianum armare debebant contra Iudaeos dimicantem, ut posset, id quod ipse dicit in epistula Iulio Africano missa, Iudaeos, qui hebraicum Testamentum Vetus appellare et adversarios LXX afferentes deridere solebant, ipsorum armis vincere cogeretque se audire. Ecclesias contra volebat ut antea textu tradito versionis LXX uti, secundum dictum illud: „noli terminos aeternos a maioribus collocatos mutare.“[4] Praeterea Hexapla et Tetrapla, omissis columnis hebraicis ex illa orta, propter ipsam magnitudinem ingentem divulgari non poterant. Itaque initio nihil valuerunt ad formandum Bibliorum textum.

7. Non multo post Origenem, exeunte opinor tertio saeculo, Lucianus presbyter, qui martyr mortuus est Nicomediae ante diem

[1] cf. mea Septuaginta-Studien 1 (1904), p. 75. Ibidem p. 73 s. demonstravi Origenem contra atque illic affirmavit aliquotiens in consilio perseverantem additamenta versionis LXX tota delevisse.

[2] Septuaginta-Studien 1 (1904), p. 71 adn. 1.

[3] cf. specimen fragmentorum Hexaplorum ab Iohanne Mercati repertorum, quae E Klostermann in Zeitschr. f. d. Alttestamentl. Wissensch. 16 (1896) p. 336 s. repetivit.

[4] Septuaginta-Studien 1 (1904), p. 76.

septimum Idus Ianuarias anni 312, auctor ille Antiochenae interpretum disciplinae, ipse quoque versionem LXX correxit, aliquando ut Origenes textum hebraicum et versiones posteriores sequens, saepissime ex suo arbitrio mutans, cum varias regulas grammaticas et oratorias observaret, e. g. secundum aequalium studia veteres Atticos imitantium pro formis Graecitatis posterioris ἐλάβοσαν, εἶπαν, τὸ ἔλεος ponens atticas ἔλαβον, εἶπον, ὁ ἔλεος.

Contra atque Origenes qui suam versionis LXX recensionem doctis tantum usui esse volebat, Lucianus suam inde ab initio ecclesiarum usui destinasse videtur, nec dubium est quin brevi late divulgata sit. Ad quod putamus multum valuisse theologos et ecclesiasticos a disciplina Antiochena profectos, qui illam urbi Constantinopoli intulerunt capiti imperii romani orientalis, unde facile per provincias pervasit. Circa annum p. Chr. n. quadringentesimum ea sola respiciebatur, ut Hieronymus celebri dicto nos docet, in provinciis intra Antiochiam et Constantinopolin sitis, et Luciani textus, et Psalterii et Novi Testamenti, coepit omnes ceteras textus formas depellere.[1]

8. Qui Antiochenorum successus deinde, si recte iudico, ad Palaestinenses pertinuit ibique similia studia excitavit, quibus videntur simul adversati esse Antiochenis. Nam ibi initio saeculi quarti Pamphilus presbyter, qui martyr mortuus est anno 309 auctorque fuit disciplinae theologicae et celebris bibliothecae Caesariensis quique Origenem ex animo verebatur et colebat, textum Origenis versionis LXX requisitum cum Eusebio discipulo, scriptore illo historiae ecclesiae, edidit separatim, videlicet id agens ut Antiochenis adversaretur et ut eius textus auctoritatem quoquoversus diffunderet. Hac demum opera textus versionis LXX Origenis, qui antea quasi sepultus latuerat in operibus ingentibus et deformibus Hexaplorum et Tetraplorum, latius propagatus est. Quem Hieronymus testatur Palaestinenses circa annum quadringentesimum receptum habuisse.

9. De tertia recensione refert idem Hieronymus ab Hesychio quodam profecta, quam circa annum quadringentesimum Aegyptii receptam tenebant. Eam uno circiter saeculo ante ortam putaverim. Cuius recensionis tertiae testimonia adhuc non reperta sunt.

10. Textus Origenis *O*, Luciani *L*, alia recensio paulo post orta, quae magna in sedecim prophetas catena continetur, *C* litteris notantur.

---

[1] Septuaginta-Studien 2 (1907), p. 237.

Conspectus signorum. (cf. p. X)

Huius editionis manualis Veteris Testamenti Graeci fundamentum omnino tres illustres codices biblici sunt, qui, ut exarati sunt, totum Vetus et Novum Testamentum continuerant: BSA.

B = Codex Vaticanus: Romae, Bibl. Vat., Vat. graec. 1209; quarti saeculi. Cuius initium codicis usque ad Gen. 46 28 ηρωων et Ps. 105 27^1—137 6^1 periit et ab aliquo XV. saeculi suppletum est; quae supplementa hic negleguntur, cum alium textum habeant atque B. Ceterum Vetus Testamentum integrum est; soli libri Maccabaeorum[1] et Psalmi Salomonis ut in ceteris codicibus antiquissimis desunt.

S = Codex Sinaiticus: Cuius magna pars codicis in publica bibliotheca Leningradii erat, quae nunc vendidit Museo Britico Londinii, pars minor, quam Tischendorf primum attulit, Lipsiae servatur; vide summarium plenum in „Verzeichnis der griech. Hss. des A. T. (Mitteilungen des Sept. Untern., Bd. 2, 1914 p. 226—229).

A = Codex Alexandrinus: London, Brit. Mus., Royal 1 D. V—VIII; medii V saeculi. Quo in codice Regn. I 12 17—14 9 et Ps. 49 20^1—79 11^2 αυτης periit. Hic codex in psalmis mixtum B- et *L*-textum habet (Rahlfs, S.-St. 2 [1907] p. 56; Septuaginta ed. Rahlfs X [1931] p. 70). Cui simile: in libro Levitico A cum B, in libro Jobi cum V (vide praefationem ad librum Jobi) saepissime miscetur.

Omnes tres codices reproductionibus photographicis editi sunt (vide supra „Verzeichnis der griech. Hss."). Omnes et in prioribus editionibus manualibus a Tischendorf-Nestle et Swete et in editione magna a Brooke et M[c] Lean comparati sunt, ut ad ea sola legenda, quae dubitantionem afferebant, photographicis tabulis uterer. Quorum trium lectiones codicum plene notatae sunt, levibus calami lapsibus omissis.

Interdum ad codicum signa haec signa adduntur:

* = lectio prima codicis.

(*) = lectio prima, quae partim correcta est:

---

[1] cf. commentariolos meos „Alter und Heimat der vaticanischen Bibelhs." (Nachrichten der Ges. der Wiss. zu Gött., Phil.-hist. Kl. 1899, p. 72 ff.) et „Über das Fehlen der Makkabäerbücher in der äthiop. Bibelübers." (Zat W 28 [1908], p. 63 s.)

^{c} = corrector i. e. qui primum textum, qui etiam nunc cognosci potest, alio textu supplevit.

^{r} = rescriptor i. e. qui primum textum correxit et omnino sustulit, ut hic legi iam non possit.

^{s} = suppletor i. e. qui verba, quae a primo in codice desunt vel perierunt, supplevit.

^{txt} = textus.

^{mg} = margo.

† = ita legunt codex memoratus et maxime unus codex qui non nominatur minusculus.

$^{(\dagger)}$ = vide †, sed una vel complures similes lectiones ita leguntur in aliis codicibus.

^{p} = pars codicum.

Praeterea his signis et notis usus sum:

+ vel add. = addit.

> vel om. = omittit.

pr. = praemittit.

tr. = transponit; plus quam duo verba transponenda signo / separantur.

suppl. = supplet.

repet. = repetit.

⌒ = codex transit a verbo in verbum idem insequens.

( ) = in apparatu critico demonstrat, litteras uncis inclusas in codicum parte deesse.

⟨ ⟩ = litterae his uncis inclusae a me additae sunt.

[ ] = verba uncis [ ] inclusa ad textum versionis LXX primum non pertinent.

seq. = sequens.

init. = initium versus.

fin. = finis versus.

rel. = reliqui codices.

al(ii) = alii codices.

pau(ci) = pauci codices, maxime $^1/_4$ codicum notorum minusculorum.

complures = circa $^1/_4$—$^1/_2$.

mu(lti) = circa $^1/_2$—$^3/_4$.

pl(urimi) = plus quam $^3/_4$.

𝔐 = textus Masoreticus.

𝔊 = translatio graeca Veteris Testamenti i. e. Septuaginta.

gr. = graecus, graeci etc.

α′ = Aquila.

σ′ = Symmachus.
ϑ′ = Theodotion.
ε′ = Quinta i. e. columna α′ σ′ 𝔊 ϑ′ sequens in quibusdum libris Hexaplorum.

Praeterea etiam his notis usus sum:

Ald. = editio Aldina, Venetiae 1518.
Ciasca = Sacr. Bibliorum fragmenta Copto-Sahidica musei Borgiani ed. A. Ciasca. I. II. Romae 1885. 1889.
Complut(ensis) = Polyglotta Ximenis Cardinalis ab anno 1514 usque ad annum 1517 Compluto (Alcala de Xenares) typis descripta, pluribus annis post edita.
Field = Origenis Hexaplorum quae supersunt ed. Fr. Field. I. II. Oxonii 1875.
Fr(itzsche) = Libri apocryphi Veteris Testamenti graece ed. Fritzsche. Lips. 1871.
Gebh(ardt): vid. praefationem ad Ps. Sal.
Gr(abe): Septuaginta Interpretes ed. Joan. Ern. Grabe I—IV. Oxonii 1707—20.
Helbing Kasussyntax = Rob. Helbing, Die Kasussyntax der Verba bei den Septuaginta. Gott 1928.
Johannessohn Präp. = Martin Johannessohn, Der Gebrauch der Präpositionen in der Septuaginta (Mitt. d. S.-U. 3, p. 165 usque ad 388).
Lag. = Librorum Veteris Testamenti canonicorum pars prior graece ed. P. de Lagarde. Gott. 1883.
Mitt. d. S.-U. = Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens. Berlin 1909 seqq.
Ra. = Rahlfs (ad meas textus emendationes additum).
Sixt. = Vetus Testamentum iuxta Septuaginta ex auctoritate Sixti V. Pont. Max. editum. Romae 1587.
Sm(end): vide praefationem ad Sir. Prol.
Sw = The Old Testament in Greek ed. by H. B. Swete. 3 partes. Cambr. inde ab 1887.
Thack. = Henry St. John Thackeray, Grammar of the Old Testament in Greek. Vol. I: Introduction, orthography and accidence. Cambr. 1909.
Tisch. = Vetus Testamentum graece iuxta LXX interpretes ed. C. de Tischendorf. Editio 7 ed. E. Nestle. Lips. 1887. Cuius textus editionis ex „Sixt" impressus est.

Πρόλογος τοῦ Ἐπιμελητοῦ τῆς Ἐκδόσεως

Ὁ Eberhard Nestle, Δρ Θ., ἐπιστημονικὸς ἐπιμελητὴς τῆς γνωστῆς ἐκδόσεως τῆς Ἑλληνικῆς Καινῆς Διαθήκης μικροῦ σχήματος (τῆς Στουτγάρδης), εἶχε ἐπίσης ἀρχίσει, λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν κήρυξη τοῦ Παγκοσμίου Πολέμου (1914 - 1918), μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῆς Βιβλικῆς Ἑταιρίας τῆς Βυρτεμβέργης, νὰ ἑτοιμάζει μία ἔκδοση μικροῦ σχήματος τῆς Ἑλληνικῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (κατὰ τοὺς Ο΄). Ὅμως, ὁ θάνατός του, τὸ 1913, ἐμπόδισε τὴν πραγματοποίηση αὐτοῦ τοῦ σχεδίου. Ἕνα δεῖγμα αὐτῆς τῆς ἐργασίας, τὸ βιβλίο τοῦ Ἱερεμία σὲ Ἑλληνικὰ καὶ Ἑβραϊκά, ἐπεξεργάστηκαν ἀργότερα ὁ πάστορας Ἰωάννης Dahse καὶ ὁ γυιὸς τοῦ ἐκλιπόντος E. Nestle Δρ Θ. καὶ Φιλ., ποὺ τὸ ὁλοκλήρωσαν καὶ τὸ ἐξέδωσαν. Ἀλλὰ ἡ Βιβλικὴ Ἑταιρία τῆς Βυρτεμβέργης δὲν ἐγκατέλειψε τὴν ἰδέα τοῦ νὰ παρουσιάσει μία ἔκδοση μικροῦ σχήματος τῆς Μεταφράσεως τῶν Ἑβδομήκοντα, καὶ ἀναζήτησε τὸν κατάλληλο ἐπιμελητή. Ἔτσι, ἀνέλαβα, τὸ τελευταῖο ἔτος τοῦ παραπάνω πολέμου (1917 - 1918), τὴν ἐπιμέλεια αὐτῆς τῆς ἐκδόσεως. Εἶχα τότε ἤδη ἀσχοληθεῖ ἀπὸ πολὺ καιρὸ μὲ τὴν ἔρευνα τοῦ κειμένου τῶν Ο΄, καὶ ἤμουν ἐπὶ δέκα σχεδὸν χρόνια Διευθυντὴς τοῦ «Ἐγχειρήματος - Ἑβδομήκοντα» τῆς «Gesellschaft der Wissenschaften» στὴν Γοττίγγη. Ἐν ὅσῳ κατεῖχα τὴ θέση αὐτή, εἶχα ἀναλάβει νὰ ἑτοιμάσω μία μεγάλη κριτικὴ ἔκδοση τῶν Ἑβδομήκοντα. Ἐπειδή, ἐξ αἰτίας τοῦ πολέμου δὲν ἦταν δυνατὸ ν' ἀποπερατωθεῖ ἡ συγκέντρωση τῶν φωτογραφιῶν τῶν χειρογράφων ποὺ ἀπαιτοῦνταν, ἡ ἔκδοση τῆς ὀγκώδους αὐτῆς ἐργασίας χρειάστηκε ν' ἀναβληθεῖ προσωρινά. Γι' αὐτό, ἡ σκέψη τῆς ἑτοιμασίας μιᾶς μικρῆς κριτικῆς ἐκδόσεως, ἀντὶ τῆς μεγάλης, ἔτυχε τῆς ἐγκρίσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἑβδομήκοντα τῆς Γοττίγγης. Ἡ ἀμέσως μετὰ τὸν πόλεμο περίοδος ἔφερε πολλῶν εἰδῶν ἐμπόδια στὴν πραγματοποίηση τοῦ σχεδίου, καὶ μόλις τὸ 1922 τυπώθηκε μὲ ἀνάθεση τοῦ «Ἐγχειρήματος - Ἑβδομήκοντα» ἕνα δοκιμαστικὸ τεῦχος αὐτῆς τῆς μικρῆς ἐκδόσεως: «Das Buch Ruth griechisch, als Probe einer Kritischen Handausgabe der Septuaginta herausgegeben von Alfred Rahlfs». Μετὰ τὴ δημοσίευση τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, ἐπιδόθηκα στὴν ἑτοιμασία τοῦ βιβλίου τῆς Γενέσεως, ποὺ ἐκδόθηκε τὸ 1926 μὲ τὸν τίτλο «Septuaginta Societatis Scientiarum Gottingensis auctoritate edidit Alfred Rahlfs», ποὺ ἐκτυπώθηκε ὅπως καὶ ἡ ἔκδοση τῆς Ρούθ, στὰ Τυπογραφεῖα τῆς Βιβλικῆς Ἑταιρίας τῆς Βυρτεμβέργης. Τὰ κριτικὰ δεδομένα τοῦ κειμένου τῆς Γενέσεως, ἦσαν ἐντελῶς διαφορετικὰ ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἀφοροῦσαν τὴν Ρούθ, καὶ ἡ κριτικὴ ἔρευνα ἦταν πιὸ ἐκτεταμένη στὴν Γένεση παρὰ στὴν Ρούθ. Ἔτσι, ἡ ἔκδοση τῆς Γενέσεως παρουσιάζει μιὰ μορφὴ μεταξὺ τῆς ἐκδόσεως μικροῦ σχήματος

καὶ τῆς μεγάλης ἐκδόσεως ποὺ εἶχε ἀρχικὰ προγραμματισθεῖ. Αὐτὴ ἡ ἔκδοση τῆς Γενέσεως ἄρχισε νὰ πουλιέται μὲ ταχὺ ρυθμό· ὅταν ὅμως εἶχε διατεθεῖ τὸ ἕνα τέταρτο τῶν ἀντιτύπων, ἡ πώληση ἀνακόπηκε. Γι' αὐτό, ὅταν τὸ χειρόγραφο τῶν Ψαλμῶν –ποὺ εἶχε σειρὰ νὰ δημοσιευθεῖ ἀμέσως μετὰ– πλησίαζε νὰ ὁλοκληρωθεῖ, ἡ Βιβλικὴ Ἑταιρία εἰδοποίησε ὅτι δὲν θὰ δεχόταν νὰ συνεχίσει ἐκτενεῖς κριτικὲς ἐκδόσεις, ὅπως αὐτὴ τῆς Γενέσεως. Συγχρόνως, ἡ Gesellschaft der Wissenschaften ἄρχισε νὰ δείχνει ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν προώθηση τῆς μεγάλης ἐκδόσεως. Ἔτσι, ἡ Βιβλικὴ Ἑταιρία ἐπανῆλθε στὸ ἀρχικὸ σχέδιο, δηλαδὴ νὰ ἐκπονήσει μία ἔκδοση μικροῦ σχήματος, κι' ἐγώ, μὲ συμφωνία καὶ τῆς Gesellschaft der Wissenschaften δήλωσα ὅτι ἀναλαμβάνω νὰ ἐπιμεληθῶ μία ἔκδοση μικροῦ σχήματος, μὲ βάση τὰ κείμενα τῶν τριῶν ἀρχαιοτέρων ἑλληνικῶν χειρογράφων. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ἡ μικρὴ ἔκδοση χωρίστηκε πάλι ἀπὸ τὴν μεγάλη, ἀφοῦ γιὰ ἕνα διάστημα συνδυάστηκαν, καὶ ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος τῆς Γοττίγγης Vandenhoeck & Ruprecht ἀνέλαβε τὴν ἐκτύπωση τῆς ἐκδόσεως μεγάλου σχήματος. Αὐτὸς κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐτῶν 1930 καὶ 1931 ἐξέδωσε ὡς τὸ 10ο τεῦχος τῆς μεγάλης ἐκδόσεως, τὸ Ψαλτήριο, ποὺ εἶχα ἤδη ἑτοιμάσει γιὰ νὰ ἐκδοθεῖ ἀπὸ τὴ Βιβλικὴ Ἑταιρία καὶ εἶχε ἐν τῷ μεταξὺ διευρυνθεῖ ἀκόμη περισσότερο. Ἡ μεγάλη αὐτὴ ἔκδοση ἐκπληρώνει ὁλόκληρη τὴν ἀποστολὴ τοῦ νὰ ἐπεξεργαστεῖ κάθε χρήσιμη πληροφορία. Ἡ παροῦσα μικρὴ ἔκδοση στηρίχθηκε, κυρίως, στὰ τρία σημαντικότερα χειρόγραφα, B, S καὶ A καὶ μόνο περιπτωσιακά, καὶ ὅπου τοῦτο φάνηκε ἀναγκαῖο, προσέφυγε σὲ ἄλλες πηγές. Ἡ ἐργασία αὐτὴ ἀποβλέπει νὰ ἐφοδιάσει τοὺς κληρικοὺς καὶ τοὺς σπουδαστὲς μὲ μιὰ ἔγκυρη ἔκδοση τῆς Μεταφράσεως τῶν Ο΄ σὲ προσιτὴ τιμή, καὶ ἐπὶ πλέον νὰ προσφέρει ἕνα σπουδαῖο βοήθημα στὴ μελέτη ὄχι μόνο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀλλὰ καὶ τῆς Καινῆς. Εὔχομαι, τὸ ἔργο αὐτὸ νὰ κατορθώσει νὰ ἐκπληρώσει ἄνετα αὐτὴ τὴν ἀποστολή.

Alfred Rahlfs D.Dr.Ph.D.

Ἱστορία τοῦ Κειμένου τῶν Ἑβδομήκοντα[1]

1. Ἡ Μετάφραση τῶν «Ἑβδομήκοντα» εἶναι ἡ ἀρχαία ἀ π ὸ Ἑ β ρ α ί ο υ ς μετάφραση τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης στὰ Ἑλληνικά. Σύμφωνα μὲ τὴν Ἐπιστολὴ τοῦ Ἀριστέου, πρῶτα ἀπ' ὅλα μεταφράστηκε ἡ Π ε ν τ ά τ ε υ χ ο ς, ποὺ εἶναι τὸ παλαιότερο καὶ τὸ βασικὸ τμῆμα τοῦ Κανόνος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Τοῦτο ἔγινε κατὰ τὴν διάρκεια τῆς βασιλείας τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου (285 - 247 π.Χ.). Ὅπως ἱστορεῖται, ἡ μετάφραση ἔγινε στὴν Ἀλεξάνδρεια ἀπὸ 70 -ἢ ἀκριβέστερα 72- λόγιους Ἑβραίους· γι' αὐτὸ καὶ ὀνομάστηκε «Μετάφρασις τῶν Ἑβδομήκοντα» (Ο΄). Ὁ τίτλος αὐτός, ἂν καὶ ἀρχικὰ ἀναφερόταν μόνο στὴν Πεντάτευχο, τελικὰ περιέλαβε ὁλόκληρη τὴν Παλαιὰ Διαθήκη. Ἡ μετάφραση τῆς Πεντατεύχου ἀκολουθήθηκε ἀπὸ τὴ μετάφραση καὶ τῶν ἄ λ λ ω ν β ι β λ ί ω ν. Ἡ μετάφραση τῶν τελευταίων αὐτῶν ἦταν, προφανῶς, ἔργο μεγάλου ἀριθμοῦ λογίων. Τοῦτο τὸ συνάγουμε πρώτιστα ἀπὸ τὶς ποικιλίες ἀποδόσεως ποὺ κατατάσσονται ἀπὸ τὶς πιὸ κυριολεκτικὲς ὣς τὶς πιὸ ἐλεύθερες καί, κατὰ δεύτερο λόγο, ἀπὸ τὶς διαφορὲς στὸ ἑλληνικὸ ὕφος, πράγμα ποὺ ὤθησε τὸν H. St. J. Thackeray (A Grammar of the O.T. in Greek Vol. I [1909], σσ. 12 - 16) νὰ ταξινομήσει κατάλληλα τὰ βιβλία ἢ τμήματα βιβλίων τῆς μεταφράσεως τῶν Ο΄. Ὅπως δείχνει ὁ Πρόλογος τῆς Σοφίας Σειράχ, ὑπῆρχε πρὸς τὸ τέλος τοῦ 2ου π.Χ. αἰ., μιὰ ἑλληνικὴ μετάφραση ὁλόκληρης τῆς Π.Δ. ἢ τουλάχιστο τῶν σημαντικοτέρων τμημάτων της. Δὲν ἔχουμε λόγους ν' ἀμφιβάλλουμε, ὅτι τὸ κείμενο τῶν Ο΄ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συνέπιπτε μὲ τὸ κείμενο τῶν Ο΄ ποὺ σήμερα διαθέτουμε.

Τοῦτο ὅμως γίνεται παραδεκτὸ μόνο σὰν γενικότητα. Ὡς πρὸς τὶς λεπτομέρειες θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ ἔχουν συντελεσθεῖ πολλῶν εἰδῶν μεταβολές· ἐπειδὴ ἡ μετάφραση τῶν Ο΄ εἶχε πολυκύμαντη ἱστορία ἀπὸ τότε ποὺ πρωτογράφηκε μέχρι τὸν 4ο μ.Χ. αἰ. ὅταν συντάχθηκε τὸ παλαιότερο πλῆρες χειρόγραφο ποὺ διαθέτουμε. Γιὰ τὴν περίοδο τὴν πρὶν ἀπὸ τὸν 4ο μ.Χ. αἰ. μόνο ἀποσπάσματα ἔχουν φθάσει ἕως ἐμᾶς· ὅμως ἡ πρὶν ἀπὸ τὸν 4ο μ.Χ. αἰ. ἱστορία τῆς μεταφράσεως αὐτῆς δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἔχει σοβαρὰ ἐπηρεάσει τὰ χειρόγραφα ποὺ σήμερα κατέχουμε.

2. Ἡ μετάφραση τῶν Ο΄ ἦταν ἔργο ἑβραϊκὸ καὶ ἀρχικὰ εἶχε πολὺ ἐκτιμηθεῖ ἀπὸ τοὺς Ἑ β ρ α ί ο υ ς. Σύμφωνα μὲ τὴν Ἐπιστολὴ τοῦ Ἀριστέου, ἡ μετάφραση τῆς Πεντατεύχου εἶχε ἐπίσημα ἀναγνωρισθεῖ ἀπὸ τὴν Ἰουδαϊκὴ Κοινότητα Ἀλεξανδρείας, καὶ ἑβραῖοι συγγραφεῖς, ὅπως ὁ Φίλων καὶ ὁ Ἰώσηπος τὴν χρησιμοποιοῦσαν κατὰ

---

1. Βλ. «Das Buch Ruth griechisch, hsg. von A. Rahlfs» (Stuttgart 1922), σσ. 6 - 14 καὶ «Septuaginta ed. A. Rahlfs: I.Genesis» (Stuttgart 1926), σσ. 7 - 15.

προτίμηση, ἂν ὄχι ἀποκλειστικά. Ἡ μετάφραση τῶν Ο΄ ἀποδείχθηκε μεγίστης σπουδαιότητος γιὰ τὴ διατήρηση καὶ τὴν ἐξάπλωση τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ. Οἱ Ἑβραῖοι, οἱ ὁποῖοι, στὴν Διασπορά, διέμεναν μακρυὰ ἀπὸ τὴ γῆ τῶν πατέρων τους, ἔχαναν ὅλο καὶ περισσότερο τὴν ἐπαφὴ μὲ τὴν ἑβραϊκὴ γλῶσσα, ὅμως ἡ μετάφραση τῶν Ο΄ τοὺς ἔκανε νὰ παραμένουν συνεχῶς πιστοὶ στὸν Νόμο καὶ στὶς ἄλλες Ἱερὲς Γραφές, ἐνῶ συγχρόνως βοηθοῦσε τοὺς μὴ Ἑβραίους νὰ μελετοῦν αὐτὰ τὰ γραπτά.

Ἐπὶ πλέον οἱ Ο΄ προλείαναν τὴν ὁδὸ γιὰ μεταγενέστερες χριστιανικὲς ἱεραποστολές· ἐπειδὴ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς χρόνους, ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ἦταν ἡ *«κατ' ἐξοχὴν»* Ἱερὰ Βίβλος γιὰ τοὺς Χ ρ ι σ τ ι α ν ο ύ ς, ὅπως ἀκριβῶς καὶ γιὰ τοὺς Ἑβραίους, καὶ οἱ χριστιανοὶ ἱεραπόστολοι μποροῦσαν, μὲ αὐτήν, νὰ βροῦν εὔκολα σημεῖο ἐπαφῆς ὁπουδήποτε εἶχε ἤδη διαδοθεῖ κάποια γνώση τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Γι' αὐτὸ τὸν λόγο, οἱ πρῶτες Χριστιανικὲς Κοινότητες εἶχαν σχηματισθεῖ σὲ μεγάλη ἀναλογία ἀπὸ Ἑβραίους τῆς Διασπορᾶς, ἐνῶ ἡ μετάφραση τῶν Ο΄, ποὺ εἶχε ἤδη λάβει παντοῦ μεγάλη διάδοση καὶ ἦταν πολὺ γνωστή, γινόταν εὔκολα δεκτὴ ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς σὰν Ἁ γ ί α Γ ρ α φ ὴ τ ῆ ς Ἐ κ κ λ η σ ί α ς.

3. Οἱ Ἑ β ρ α ῖ ο ι ἀπομακρύνθηκαν ἀπὸ τὴ μετάφραση τῶν Ο΄ λίγο μετὰ τὴν ἀποδοχή της ἀπὸ τὴ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία. Τὰ παρακάτω γεγονότα εἶναι φανερὸ ὅτι εἰδικὰ συνέβαλαν σ' αὐτό:

(α) Στὶς συχνὲς διαμάχες ποὺ γίνονταν μεταξὺ Ἑβραίων καὶ Χριστιανῶν, οἱ τελευταῖοι αὐτοὶ συχνὰ ἀναφέρονταν σὲ χωρία παρμένα ἀπὸ τοὺς Ο΄, ποὺ ὅμως οἱ πρῶτοι δὲν τὰ θεωροῦσαν ἀδιάβλητα. Ὡς ἕνα σημεῖο, τοῦτο ὀφειλόταν σὲ ἀνεπιτυχεῖς μεταφράσεις, ἀπὸ τὶς ὁποῖες πολὺ γνωστὸ παράδειγμα ἡ ἀπόδοση τοῦ עַלְמָה Ἠσ. 7:14, μὲ τὴ λέξη *παρθένος*, πράγμα ποὺ ἐπανειλημμένα ἀναφερόταν σὲ κάθε γραπτὴ πολεμικὴ κατὰ τῶν Ἑβραίων. Δίκαια οἱ Χριστιανοὶ ἐπέμεναν, ὅτι ἡ ἀπόδοση αὐτὴ προερχόταν ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἴδιους τοὺς παλαιοὺς ἑβραίους μεταφραστές, ἐνῶ οἱ Ἑβραῖοι τὸ ἀπέρριπταν μὲ τὴ δικαιολογία ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ ἀνακριβὴ ἀπόδοση. Οἱ ἀμφισβητήσεις ὀφείλονταν κατὰ πολὺ σὲ προσθῆκες τῶν Χριστιανῶν οἱ ὁποῖες εἶναι φανερὸ ὅτι εἰσήχθησαν στὸ κείμενο τῶν Ο΄ ἀπὸ ἀφελὴ ἀκρισία τῶν πρώτων ἐκείνων Χριστιανῶν, ὅπως π.χ. εἶναι ἡ περίπτωση ποὺ ἀφορᾶ τὸ Ψαλμ. 95:10 (Ψαλμ. 96:10 στὸ ἑβρ. κείμενο), ὅπου *«ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν»* εἶχε συμπληρωθεῖ μὲ *«ἀπὸ ξύλου»*. Οἱ λέξεις αὐτές, ποὺ ἀναφέρονται στὸν Σταυρό, θεωρήθηκαν ἀπὸ τὸν Ἰουστῖνο τὸν Μάρτυρα, ὅτι ἀναμφισβήτητα ἀνῆκαν στὸ ἀρχικὸ βιβλικὸ κείμενο, ὥστε αὐτὸς νὰ εἶναι σὲ θέση, μὲ κάθε εἰλικρίνεια, νὰ κατα-

κρίνει τοὺς Ἑβραίους, ὅτι κακόβουλα τὶς ἀπάλειψαν[1].

(β) Κατὰ πᾶσα πιθανότητα, κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1ου μ.Χ. αἰ., τὸ κείμενο καὶ ὁ Κανὼν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶχαν ὁριστικὰ σταθεροποιηθεῖ ἀπὸ τοὺς λόγιους Ἑβραίους στὴν Παλαιστίνη. Ἡ μετάφραση τῶν Ο´ ποὺ εἶχε γίνει σὲ ἐποχὴ παλαιότερη καὶ μὲ λιγότερο αὐστηρὰ κριτήρια, σὲ πολλὰ σημεῖα δὲν συμμορφώνεται πρὸς πολὺ ἄκαμπτους κανόνες. Ἡ μετάφραση αὐτὴ περιέλαβε βιβλία καὶ τμήματα βιβλίων ποὺ δὲν ἀνῆκαν στὸν Παλαιστινὸν Κανόνα, καὶ μερικὲς φορὲς ἀκολουθεῖ διαφορετικὸ ἑβραϊκὸ κείμενο. Ἐπειδὴ οἱ ἀντιλήψεις ποὺ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἐπικράτησαν στὴν Παλαιστίνη ἔγιναν γενικὰ παραδεκτὲς ὡς καθοριστικές, σ' ὁλόκληρη τὴν Διασπορά, φυσικὸ ἦταν ἡ μετάφραση τῶν Ο´ νὰ χάσει τὸ προηγούμενο κῦρος της μεταξὺ τῶν Ἑβραίων.

(γ) Ὑπὸ τὴν ἐπίδραση τοῦ Ἀ κ ί μ π α, κατὰ τὰ πρῶτα 30 περίπου χρόνια τοῦ 2ου μ.Χ. αἰ. ἐπικρατοῦσε μιὰ ἑρμηνευτικὴ ραββινικὴ σχολή, ποὺ ἔδινε ἰδιαίτερη σημασία σὲ κάθε γράμμα τοῦ ἱεροῦ κειμένου καὶ ποὺ ἔβγαζε τὰ πιὸ ἀπίθανα καὶ συχνὰ πιὸ παράδοξα συμπεράσματα ἀπὸ τὶς πλέον ἀσήμαντες λεπτομέρειες. Σχετικὰ χρήσιμο εἶναι νὰ μνημονεύσουμε ἕνα μόνο παράδειγμα ἀπὸ τὶς μεθόδους τοῦ Ἀκίμπα· καὶ τοῦτο, μόνο ἐπειδὴ θὰ χρειασθεῖ νὰ ἀναφερθοῦμε πάλι σ' αὐτὸ ἀργότερα. Ἑρμηνεύει τὸ αἰτιατικὸ μόριο את, ποὺ ἀπαντᾶται στὸ Γένεσις 1:1 μπρὸς ἀπὸ τὶς λέξεις השמים καὶ הארץ σὰν νὰ σημαίνει «μαζὶ μέ». Ἀπὸ αὐτὸ συμπεραίνει ὅτι ὁ Θεὸς δημιούργησε, «μαζὶ μὲ τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ» διάφορα ἄλλα πράγματα, δηλ. μαζὶ μὲ τὸν οὐρανὸ τὸν ἥλιο, τὴν σελήνη καὶ τοὺς ἀστερισμούς, μαζὶ δὲ μὲ τὴν γῆ δέντρα, χόρτα καὶ τὸν παράδεισο τῆς Ἐδέμ[2]. Εἶναι φανερὸ ὅτι αὐτὴ ἡ ἑρμηνευτικὴ μέθοδος τῆς ἀπόλυτης προσκολλήσεως σὲ κάθε ψηφίο, δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ ἱκανοποιηθεῖ μὲ τὴν ἔκδηλα ἐλεύθερη μετάφραση τῶν Ἑβδομήκοντα.

4. Ἀπὸ αὐτὴ τὴν αἰτία ὁ Ἰουδαϊσμὸς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης κατάρτισε μιὰ ἐντελῶς νέα ἑλληνικὴ μετάφραση τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὁ Ἀκύλας, ἕνας Ἕλληνας ποὺ εἶχε ἀσπασθεῖ τὸν Ἰουδαϊσμό, μαθητὴς τοῦ Ἀκίμπα, ἀπέδωσε μία πρὸς μία τὶς λέξεις τοῦ ἱεροῦ ἀρχετύπου, ὅσο τὸ δυνατὸ ἀκριβέστερα, στὰ Ἑλληνικά, καὶ ἔτσι δὲν ἀπέφυγε νὰ διαπράξει τὶς χειρότερες παραμορφώσεις τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας.

Θὰ ἀναφερθοῦμε στὸν πρῶτο στίχο τῆς Βίβλου, ποὺ δίνει ἕνα κλασσικὸ παράδειγμα τῆς μεταφράσεως τοῦ Ἀκύλα. Οἱ Ο´ τὸ ἀπέ-

---

1. Βλ. ἡμέτερον Septuaginta-Studien 2 (1907), σσ. 223 κ.ἑ.
2. J. Derenbourg, Essai sur l' histoire et la géographie de la Palestine I (1867), σ. 396. Σημ. 4.

δωσαν σὲ ἀκριβῆ καὶ σωστὰ Ἑλληνικά: «*ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν*». Ἡ μετάφραση ὅμως αὐτὴ ἀπεῖχε πολὺ ἀπὸ τοῦ νὰ ταιριάζει στὶς ἀντιλήψεις τοῦ Ἀκύλα. Ἡ ἐτυμολογικὴ ἔννοια τοῦ ἑβραϊκοῦ ראשית δὲν ἀντιστοιχεῖ στὴν ἑλληνικὴ λέξη «*ἀρχή*». Ἀλλὰ ὁ Ἀκύλας ἐπεδίωκε νὰ ἀποδίδει ὅλα τὰ παράγωγα κάθε λέξεως κατὰ τὴν ἑβραϊκὴ ἐτυμολογία. Ἔτσι μετέφραζε τὸ ראשית ὡς παράγωγο τοῦ ראש, μὲ τὴ λέξη, «*κεφάλαιον*» ὡς παράγωγο τοῦ «*κεφαλή*». Ἀδιαφοροῦσε ὅτι στὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ «*κεφάλαιον*» δὲν σημαίνει «*ἀρχή*»; ἀλλὰ «κύριο σημεῖο» ἢ «χρηματικὸ ποσὸ» κ.λ.π. Ὁ Ἀκύλας δὲν μποροῦσε νὰ χρησιμοποιήσει οὔτε τὴν κλασσικὴ ἑλληνικὴ λέξη *ἐποίησεν*· ἐπειδὴ χρησιμοποιοῦσε διαφορετικὴ ἑλληνικὴ ἀπόδοση ὅταν διέφεραν οἱ ἑβραϊκὲς λέξεις, καὶ γι' αὐτό, ἐκλαμβάνοντας τὸ «*ποιεῖν*» ἀντίστοιχο τοῦ עשה, ἀνεζήτησε ἄλλη μετάφραση γιὰ τὸ ברא, καὶ τὴν βρῆκε στὸ «*κτίζειν*», λέξη μὲ τὴν ὁποία συχνὰ οἱ Ο΄ ἀποδίδουν τὸ ברא. Ἡ ἑπόμενη λέξη στοὺς Ο΄ ἦταν «*ὁ Θεός*» = אלהים · ὁ Ἀκύλας παρέλειψε τὸ ἄρθρο, μὲ τὴ δικαιολογία ὅτι αὐτὸ δὲν ὑπάρχει ἐκεῖ στὸ ἑβραϊκὸ κείμενο[1]. Τέλος ἀκολουθοῦν, στοὺς Ο΄ οἱ λέξεις «*τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν*»· ὁ Ἀκύλας, σκοπεύοντας νὰ ἔχει εἰδικὴ ἑλληνικὴ ἀπόδοση καὶ γιὰ τὸ את, ἔγραψε: «*σὺν τὸν οὐρανὸν καὶ σὺν τὴν γῆν*». Στὸ σημεῖο αὐτὸ εἶχε ἐντελῶς ἐπηρεασθεῖ ἀπὸ τὸν δάσκαλό του Ἀκίμπα, ὁ ὁποῖος, ὅπως πάρα πάνω σημειώθηκε, μεταφράζει τὸ את τοῦ κειμένου σὰν νὰ σημαίνει «μαζὶ μέ». Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο, πρέπει νὰ ἀντικρουσθοῦν παλαιότερες ἀνακριβεῖς ἀντιμετωπίσεις τοῦ θέματος, καὶ νὰ τονισθεῖ ὅτι ὁ Ἀκύλας δὲν ἀποδίδει πάντοτε τὸ את μὲ «*σύν*», παρὰ μόνο στὶς περιπτώσεις ποὺ στὸ ἑβραϊκὸ κείμενο τὸ את ἀκολουθεῖται ἀπὸ τὸ ἄρθρο· τυχαίνει ὅμως, σὲ μιὰ ἑβραϊκὴ λέξη νὰ μὴν προηγεῖται ἄρθρο, ὅπως π.χ. στὴν περίπτωση status constructus ἢ κυρίου ὀνόματος, ὁπότε ὁ Ἀκύλας μεταφράζει τὸ את μὲ ἑλληνικὸ ἄρθρο[2].

Ἄλλα χαρακτηριστικὰ παραδείγματα τῆς μεταφραστικῆς τεχνικῆς τοῦ Ἀκύλα ἔχω περιλάβει στὸ Mitteilungen des Septuaginta - Unternehmens 1, σ. 240 Σημ. 2. Ἐκεῖ δείχνω πῶς ὁ Ἀκύλας, ὅταν ἦταν δυνατό, ἀποδίδει διάφορα παράγωγα μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἑβραϊκῆς ρίζας –καὶ ὅταν ἀκόμη εἶναι ἀπόλυτα ταυτόσημα– μὲ διάφορα παράγωγα τῆς ἴδιας ἑλληνικῆς ρίζας, ὅπως π.χ. (1) אֹמֶר ἢ אֵמֶר «*λόγος*», ἀλλὰ אִמְרָה «*λόγιον*», (2) חַטָּאת «*ἁμαρτία*», ἀλλὰ חֵטְא «*ἁμάρτημα*», (3) חֹק «*ἀκριβασμός*», ἀλλὰ חֻקָּה «*ἀκρίβεια*», (4) יַחַד «*ἅμα*», ἀλλὰ

---

1. Ἄλλοτε θεωρεῖτο ὅτι τὸ ἀκριβὲς κείμενο τοῦ Ἀκύλα εἶχε: «*ὁ Θεός*». Ὅμως τὸ ἄρθρο ἔχει παραλειφθεῖ σ' ἕνα παπυρικὸ ἀπόσπασμα ποὺ ἀνακαλύφθηκε πρόσφατα. Βλ. Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens 1, σ. 344 Σημ. 1.
2. Βλ. Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens 1, σσ. 343, 347.

יַחְדָּיו «ὁμοῦ», (5) יְשׁוּעָה ἢ תְּשׁוּעָה «σωτηρία», ἀλλὰ יֵשַׁע «σωτήριον», (6) כְּ «ὡς», ἀλλὰ כְּמוֹ «ὁμοίως» ἢ «ὅμοιος», (7) מִכְשׁוֹל «σκάνδαλον», ἀλλὰ מַכְשֵׁלָה «σκανδαλισμός», (8) צְדָקָה «δικαιοσύνη», ἀλλὰ צֶדֶק «δίκαιον», (9) קֵץ «τέλος», ἀλλὰ קָצֶה, קְצֵה, קָצָה «τέλεσμα» ἢ «τελευταῖον», (10) רַע «κακόν», ἀλλὰ רָעָה «κακία». Στὰ παραδείγματα αὐτὰ ἐμφανίζονται ὅτι ἔπαιξαν εἰδικὰ πρωταρχικὸ ρόλο στὴν ἐπιλογὴ τῶν ἑλληνικῶν ἀντιστοίχων, δύο ἀρχές: (1) τὸ γένος τῶν ἑβραϊκῶν λέξεων διατηρεῖται καὶ στὰ Ἑλληνικά· λαμβανομένου ὑπ' ὄψη ὅτι τὸ ἀρσενικὸ ἢ τὸ οὐδέτερο τῶν Ἑλληνικῶν ἀντιστοιχεῖ στὸ ἀρσενικὸ τῶν Ἑβραϊκῶν (ὅπως στὶς παραπάνω περιπτώσεις 2, 3, 5, 8, καὶ 10. (2) Οἱ τιθέμενες ἑλληνικὲς λέξεις ἔχουν μικρότερο ἢ μεγαλύτερο μῆκος σχετικὰ μὲ τὸ μῆκος τῆς ἀντίστοιχης ἑβραϊκῆς (ὅπως τὰ παραδείγματα 1, 4, 6 - 9). Ἡ κορωνίδα ὅμως τῆς μεταφραστικῆς δεξιοτεχνίας ἐπιτεύχθηκε στὸ παράδειγμα μὲ αὔξ. ἀρ. 4, ὅπου μὲ τὶς λέξεις «ἅμα» καὶ «ὁμοῦ» ἀποδόθηκαν ἀντίστοιχα τὰ יחד καὶ יחדו, ὥστε νὰ συμπίπτει ἀκόμη καὶ τὸ πλῆθος τῶν ψηφίων· ἐπὶ πλέον δὲ τὸ «ὁμοῦ» καὶ τὸ יחדו λήγουν μὲ τὸ ἴδιο γράμμα (υ= ו). Ἡ ἐξαιρετικὴ προσήλωση στὴν τήρηση αὐτῶν τῶν διακρίσεων εἶναι ἀξιοθαύμαστη. Ὁ Ἀκύλας πρέπει νὰ διέθεται ὄχι μόνο σιδερένια θέληση, ἀλλὰ καὶ ἀπίστευτη μνήμη, ὅπως διαπιστώνεται ἀπὸ τὸ πῶς καταφέρνει νὰ βρίσκει ὁμοιόμορφη ἀπόδοση κάθε ἑβραϊκῆς λέξης ποὺ συναντάει. Φαίνεται ὅτι ἴσως πρὶν ἀρχίσει τὴ μετάφρασή του, κατάρτισε Ἑβραιο-Ἑλληνικὸ Λεξιλόγιο στὸ ὁποῖο καθόρισε, σύμφωνα μὲ πλῆρες σύστημα, τὴν ἑλληνικὴ ἀπόδοση τῶν ἑβραϊκῶν λέξεων[1].

Ἡ μετάφραση τῆς Βίβλου ἀπὸ τὸν Ἀκύλα πρέπει σὲ μερικὲς περιπτώσεις νὰ ἦταν ἐντελῶς ἀκατάληπτη στοὺς μὴ-Ἑβραίους, καὶ δὲν εἶναι ἐκπληκτικὸ ποὺ ὁ Ἱερώνυμος βλέπει σκωπτικὰ ἰδιομορφίες, ὅπως «σὺν τὸν οὐρανὸν καὶ σὺν τὴν γῆν». Ὅμως οἱ Ἑβραῖοι ἐκτιμοῦσαν τὴ μετάφραση αὐτὴ στὸν ὕψιστο βαθμό, καὶ ἐπὶ ἑκατονταετίες τὴ χρησιμοποιοῦσαν καὶ τὴ μεταχειρίζονταν ἀκόμη καὶ κατὰ τὴ λατρεία. Μόνον ὅταν ἀπὸ ὅλες τὶς Ἰουδαϊκὲς Κοινότητες, ἀπ' ἄκρου σ' ἄκρο τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, ζητήθηκε ἡ μελέτη τῶν ἑβραϊκῶν πρωτοτύπων, ἡ μετάφραση τοῦ Ἀκύλα ἔχασε τὸ κῦρος της καὶ κατὰ συνέπεια ἦρθε καιρὸς ποὺ δὲν ἀπέμειναν ἀπὸ αὐτὴν παρὰ μερικά, μᾶλλον πτωχά, ἀποσπάσματα.

5. Λίγο μετὰ τὸν Ἀκύλα, ἐπίσης κατὰ τὸν 2ο μ.Χ. αἰ., δημιουργή-

---

1. Γιὰ περισσότερες λεπτομέρειες σχετικὰ μὲ τὸν Ἀκύλα καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς μεθόδου του, βλ. κυρίως Fr. Field, Origenis Hexaplorum quae supersunt I (1875), σσ. XXI - XXIV· Joseph Reider, Prolegomena to a Greek-Hebrew and Hebrew-Greek index to Aquila (Philadelphia 1916) καὶ Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens I σσ. 240 κ.ἑ.

θηκαν δύο ἄλλες ἑλληνικὲς μεταφράσεις: τοῦ Θεοδοτίωνος καὶ τοῦ Συμμάχου.

Ὁ Θ ε ο δ ο τ ί ω ν δὲν κατήρτισε ἐντελῶς νέα μετάφραση, ἀλλὰ παίρνοντας τοὺς Ο΄ γιὰ βάση, διόρθωσε τὸ κείμενο αὐτὸ σύμφωνα μὲ τὸ πρωτότυπο. Ἀσχολήθηκα μὲ δύο χωρία τῆς ἐργασίας του στὸ δοκίμιό μου «Über Theodotion - Lesarten im N.T. und Aquila - Lesarten bei Justin» (Zeitschrift f. d. neutest. Wissenschaft 20 [1921] σσ. 182 - 189), γιὰ νὰ ἐρευνήσω, κατὰ πόσο οἱ συγγραφεῖς τῆς Καινῆς Διαθήκης –ὅπως ἐπανειλημμένα ὑποστηρίχθηκε– χρησιμοποίησαν τὴ μετάφραση τοῦ Θεοδοτίωνος, ἢ μᾶλλον ἑνὸς ἀ ρ χ ι κ ο ῦ Θ ε ο δ ο τ ί ω ν ο ς. Ἐπειδὴ τὰ δύο αὐτὰ χωρία μποροῦν νὰ ληφθοῦν ὡς ὑποδειγματικὰ τῆς μεθόδου του, θὰ τὰ μνημονεύσω ἐδῶ. Στὸ Ἠσ. 25:8, οἱ Ο΄ ἀποδίδουν τὸ בלע המות לנצח *«κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύσας»*. Ὁ Θεοδοτίων ἀφήνει ἀμετάβλητο τὸ *«κατέπιεν ὁ θάνατος»*, καὶ ἀρκεῖται ν' ἀντικαταστήσει τὴν ἀπόδοση τῶν Ο΄ τοῦ לנצח, μὲ τὸ ἐντελῶς ἀνακριβὲς *«εἰς νῖκος»*. Στὸ Ζαχ. 12:10 οἱ Ο΄ ἔχουν μεταφράσει τὸ והביטו אלי את אשר דקרו *«καὶ ἐπιβλέψονται πρός με ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο»*· ὁ Θεοδοτίων κρατάει τὸ *«καὶ ἐπιβλέψονται πρός με»*, ἀλλ' ἀντικαθιστᾶ τὸ *«ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο»* μὲ *«ὃν ἐξεκέντησαν»*, ποὺ στηρίζεται σὲ ἄλλο ἑβραϊκὸ κείμενο (רקדו ἀντὶ דקרו). Ὡς πρὸς τὸ *«εἰς νῖκος»* τοῦ πρώτου χωρίου, τὸ Α΄ Κορ. 15:54 φαίνεται νὰ ἐναρμονίζεται μὲ τὸν Θεοδοτίωνα. Τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὸ Ἰωάνν. 19:37, μὲ τὸ *«ὃν ἐξεκέντησαν»*, προκειμένου γιὰ τὸ δεύτερο χωρίο. Ὅμως, ἡ συμφωνία αὐτή, ὅπως ἔχω δείξει, δὲν δικαιολογεῖ τὸ συμπέρασμα ὅτι ὑπῆρξε ἕνας ἀρχικὸς Θεοδοτίων παλαιότερος τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Ἰωάννου.

Ὁ Σ ύ μ μ α χ ο ς κατήρτησε μία ἐντελῶς νέα μετάφραση τῆς Π.Δ. Ὅπως καὶ ὅλοι οἱ μετὰ ἀπ' αὐτὸν μεταφραστές, στάθηκε πλησιέστατα στὸ ἑβραϊκὸ κείμενο. Ὅμως, σταθερὰ ἐπεδίωκε ἡ μετάφρασή του νὰ ἔχει ἑλληνικὴ ὀρθοέπεια, καὶ τοῦτο γίνεται φανερό, ἀνάμεσα σὲ ἄλλα παραδείγματα, μὲ τὴν προτίμησή του γιὰ τὴ μετοχικὴ δομὴ τῆς φράσεως, μὲ τὴν ὁποία μεταστρέφει τὴν ἑβραϊκὴ κυρία πρόταση σὲ δευτερεύουσες προτάσεις, ὅπως π.χ. στὸ Γ΄ Βασ. 2:46 - 3:1: והממלכה נכונה ביד שלמה ויתחתן שלמה וגו׳ *«τῆς δὲ βασιλείας ἑδρασθείσης ἐν χειρὶ Σαλωμων ἐπιγαμίαν ἐποιήσατο Σαλωμων»* κ.λπ.

Ἔγιναν καὶ μερικὲς ἄλλες, μεταγενέστερες, μεταφράσεις μεμονωμένων βιβλίων τῆς Π.Δ. Ἀπὸ τὶς μεταφράσεις αὐτὲς διατηρήθηκαν ἕως ἐμᾶς μόνο μερικὰ ἀποσπάσματα καὶ αὐτὰ σχεδὸν μόνο μέσω τῶν Ἑξαπλῶν τοῦ Ὠριγένη, ποὺ σὲ συνέχεια θὰ ἐξετάσουμε.

6. Ὅλο τὸ πάρα πάνω φιλόπονο ἔργο πάνω στὸ κείμενο τῆς Π.Δ. εἶχε ἰσχυρὴ ἐπίδραση στὴν Χριστιανικὴ Ἐκκλησία, ἰδιαίτερα δὲ ἐπε-

νείργησε στὴν ἵδρυση τῆς Χριστιανικῆς Σχολῆς τῆς Ἀλεξανδρείας. Τότε οἱ προσθῆκες τῶν Χριστιανῶν ἀπαλείφθηκαν ἀπὸ τὸ βιβλικὸ κείμενο. Τὰ παλαιότερα σωζόμενα Ἑλληνικὰ Χειρόγραφα Β, S καὶ Α, ἀπαλλάχθηκαν ἀπὸ τὴν προσθήκη «*ἀπὸ ξύλου*» στὸ Ψαλ. 95:10, προσθήκη, ποὺ σήμερα διατηρεῖται μόνο στὶς κοπτικὲς καὶ στὶς λατινικὲς μεταγλωττίσεις[1].

Ὅμως πάνω ἀπ' ὅλους, ὁ Ὠριγένης, ὁ μέγιστος λόγιος τῆς Ἀλεξανδρινῆς Σχολῆς, ἀφοσιώθηκε σὲ ἀφάνταστα ἐντατικὴ σπουδὴ τοῦ κειμένου τῆς Π.Δ. Στὸ περίφημο ὀγκῶδες ἔργο του, τὰ «*Ἑξαπλᾶ*», ποὺ τὸ συνέγραψε στὴν Παλαιστίνη περὶ τὴν 4η δεκαετία τοῦ 3ου μ.Χ. αἰ.[2], ἔθεσε παράλληλα 6 στῆλες: τὸ ἀρχικὸ κείμενο τῆς Π.Δ. μὲ ἑβραϊκοὺς χαρακτῆρες καὶ μεταγραφὴ μὲ χαρακτῆρες ἑλληνικούς, καθὼς καὶ τὶς 4 ἑλληνικὲς μεταφράσεις. Ἀπὸ τὴν ὅλη ταξινόμηση τῶν Ἑξαπλῶν γίνεται φανερό, ὅτι, σὰν λόγιος, ἀναγνώριζε πρωταρχικὸ κῦρος ὄχι στοὺς Ο΄ ἀλλὰ στὸ πρωτότυπο κείμενο, γι' αὐτὸ καὶ τὸ καταχώρισε πρῶτο, καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὸ ἔβαλε τὶς μεταφράσεις τοῦ Ἀκύλα καὶ τοῦ Συμμάχου, ἐπειδὴ εἶχαν τὴν ἐπιτυχέστερη ἀπόδοση τοῦ πρωτοτύπου. Ἐπακολουθοῦσε ἡ μετάφραση τῶν Ο΄ καὶ τέλος αὐτὴ τοῦ Θεοδοτίωνος ὡς ἀναθεώρηση τῆς μεταφράσεως τῶν Ο΄. Ἡ ἴδια μέθοδος παρατηρεῖται στὸ πῶς ὁ Ὠριγένης προσάρμοσε τοὺς Ο΄ ὥστε νὰ τοὺς εὐθυγραμμίσει μὲ τὸ πρωτότυπο κείμενο. Ἀποβλέποντας νὰ ὑποδείξει περικοπὲς τῶν Ο΄ ποὺ ἔλειπαν ἀπὸ τὸ πρωτότυπο, χρησιμοποίησε ὀβελοὺς (—, ÷, ÷), σύμβολα ποὺ χρησιμοποιοῦνταν στὴν κριτικὴ τῶν κειμένων ἀπὸ τοὺς γραμματικοὺς τῆς Ἀλεξανδρείας, ἰδιαίτερα δὲ ὅσον ἀφορᾶ στὰ ὁμηρικὰ κείμενα, προκειμένου νὰ προσβάλουν μία περικοπὴ ὡς ἐμβόλιμη. Ὁ Ὠριγένης χρησιμοποίησε καὶ αὐτὸς τὸν ὀβελὸ μὲ τὴν ἴδια ἔννοια, ἐπειδὴ στὰ σχόλιά του ἐπὶ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου δηλώνει (Opera ed. Delarue III 672), ὅτι σημείωσε μὲ ὀβελὸ τὶς λέξεις ποὺ δὲν ἀπαντοῦσαν στὸ Ἑβραϊκό, ἐπειδὴ δίσταζε νὰ τὶς διαγράψει ἐντελῶς. Τοῦτο εἶναι φανερὴ ἔνδειξη ὅτι θὰ τὶς ἐξάλειφε ἐντελῶς ἂν θὰ εἶχε τὴν πρόθεση νὰ εἶναι ἀπόλυτα συνεπής[3]. Ἀντίθετα, ὁ Ὠριγένης, ὅπως λέει στὴν ἴδια περικοπή, προσέθεσε ἀπὸ ἄλλες μεταφράσεις, ποὺ συμφωνοῦσαν μὲ τὸ ἑβραϊκὸ κείμενο, ὁτιδήποτε παρέλει-

---

1. Βλ. ἡμέτερον Septuaginta-Studien 2 (1907), σ. 160.
2. ἔ.ἀ. 1 (1904), σ. 71, ὅπου προσδιόρισα ὡς χρονολογία συνθέσεως τῶν Ἑξαπλῶν, σχετικὰ μὲ τὰ βιβλία τῶν Βασιλέων, τὴ χρονικὴ περίοδο μεταξὺ τῶν ἐτῶν 235 καὶ 240 μ.Χ.
3. Βλ. ἡμέτερον Septuaginta-Studien 1 (1904), σ. 75. Ἐν. ἀν. σσ. 73 κ.ἑ. Ἐκεῖ ἔχω δείξει, ὅτι, παρὰ τὴν φράση του αὐτήν, ὁ Ὠριγένης ἐπανειλημμένα ἔκρινε λογικὸ καὶ ἐξάλειψε ὅ,τι περίττευε στοὺς Ο΄.

παν οἱ Ο΄, χαρακτηρίζοντάς το μὲ ἕναν ἀστερίσκο(※), σύμβολο παρμένο ἐπίσης ἀπὸ τὴν ἀλεξανδρινὴ γραμματεία· (πρβλ. Field, Origenis Hexaplorum quae supersunt I, σ. LII κ.ἑ.). Ὅμως, ἐπὶ πλέον, σὲ πολλὲς περιπτώσεις ὁ Ὠριγένης, χωρὶς εἰδικὴ ἔνδειξη, κάνει καὶ ἄλλες μεταβολὲς στοὺς Ο΄, στηριζόμενος στὸ ἀρχέτυπο καὶ στὶς μεταφράσεις ποὺ συμβάδιζαν μὲ αὐτό. Πάνω ἀπ' ὅλα, διόρθωσε, μὲ τὸν τρόπο αὐτόν, τοὺς τύπους διαφόρων κυρίων ὀνομάτων, γιὰ τὰ ὁποῖα ἀπὸ πρωτύτερα εἶχε ἰδιαίτερα ἐνδιαφερθεῖ. Ἐπίσης διόρθωσε στοὺς Ο΄ τὴ σειρὰ τῶν λέξεων στὸ μέτρο ποὺ παρουσίαζαν οὐσιώδη ἀπόκλιση ἀπὸ τὴν ἑβραϊκὴ διάταξή τους. Ἡ τελευταία αὐτὴ μεταβολὴ εἶναι γεγονὸς ὅτι χρειαζόταν, ἐπειδὴ ἐπεδιώκετο, οἱ λέξεις ποὺ ἦσαν στὴν ἴδια γραμμή, κάθε μιᾶς ἀπὸ τὶς 6 στῆλες, ν' ἀντιστοιχοῦν μεταξύ τους, ἀφοῦ κάθε γραμμή, καὶ στὶς δύο ἑβραϊκὲς στῆλες, περιλάμβανε κατὰ μέσον ὅρο μόνο 1 ἢ 2 λέξεις, στὶς 4 δὲ ἑλληνικὲς στῆλες 2 ἕως 3 λέξεις[2].

Τὰ «Ἑξαπλᾶ» τοῦ Ὠριγένη προορίζονταν μόνο γιὰ τοὺς μελετητές. Ὅπως ὁ ἴδιος ὁ συγγραφέας λέει, στὴν ἐπιστολή του πρὸς τὸν Ἰούλιο τὸν Ἀφρικανό, ἀποσκοποῦσε, αὐτὰ νὰ εἶναι χρήσιμα, κυρίως, σὰν ὅπλο στὴν πολεμικὴ τῶν Χριστιανῶν ἐναντίον τῶν Ἑβραίων -ποὺ συνεχῶς ἐπικαλοῦνταν τὸ ἑβραϊκὸ κείμενο τῆς Π.Δ.- ἔτσι ὥστε νὰ δειχθεῖ ὅτι ὁ τρόπος ποὺ αὐτοὶ ἀντιμετώπιζαν τὸ κείμενο τῶν Ο΄ ἐστερεῖτο σοβαρότητας. Σκοπὸς τῶν «Ἑξαπλῶν» ἦταν νὰ βοηθηθοῦν οἱ Χριστιανοὶ στὴν ἐπιτυχὴ ἀντιμετώπιση τῶν Ἑβραίων, χρησιμοποιώντας τὰ ἴδια τους τὰ ὅπλα, ὥστε νὰ κερδίσουν τὴν ἐκτίμησή τους.

Ὅμως, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ὅταν ἐπρόκειτο γιὰ τὴ χρησιμοποίηση τῆς Π.Δ. στὴν Ἐκκλησία, ὁ Ὠριγένης ἤθελε νὰ διατηρεῖται τὸ κατὰ παράδοση κείμενο τῶν Ο΄. Γιὰ νὰ δικαιολογήσει δὲ αὐτὴν τὴν ἄποψη, ἀνέφερε τὴ ρήση, «μὴ μέταιρε ὅρια αἰώνια, ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου»[3]. Ἐπὶ πλέον, τὰ «Ἑξαπλᾶ» καὶ τὰ «Τετραπλᾶ» (χωρὶς τὶς δύο ἑβραϊκὲς στῆλες) ἐμποδίζονταν ν' ἀποκτήσουν εὐρύτερη κυκλοφορία ἐξ αἰτίας τοῦ τεράστιου ὄγκου τους, καὶ γι' αὐτὸ τὸν λόγο δὲν ἄσκησαν τότε ἀποτελεσματικὴ ἐπίδραση στὴν διαμόρφωση τοῦ βιβλικοῦ κειμένου.

7. Ὄχι πολὺ ἀργότερα ἀπὸ τὸν Ὠριγένη, καὶ πιθανῶς κατὰ τὸ τελευταῖο τέταρτο τοῦ 3ου μ.Χ. αἰ., μία παρόμοια ἀναθεώρηση τῶν

---

1. Septuaginta-Studien 1 (1904), σ. 71, Σημ. 1.
2. Βλ. δείγματα τῶν «Ἑξαπλῶν» μὲ ἀποσπάσματα ἀπὸ τοὺς Ψαλμούς, ποὺ ἀνακαλύφθηκαν ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Mercati, καὶ ἐκδόθηκαν κατ' ἀναπαραγωγὴ ἀπὸ τὸν E. Klosterman εἰς Zeitschr. f.d. alttest. Wiss. 16 (1896), σσ. 336 κ.ἑ.
3. Βλ. Septuaginta-Studien 1 (1904), σ. 76.

Ο΄ φιλοτεχνήθηκε ἀπὸ τὸν πρεσβύτερο Λουκιανό, ὁ ὁποῖος ὑπέστη μαρτυρικὸ θάνατο στὶς 7 Ἰαν. 312 μ.Χ. καὶ ποὺ ὑπῆρξε ὁ θεμελιωτὴς τῆς Ἑρμηνευτικῆς Σχολῆς τῆς Ἀντιοχείας. Σὲ μερικὲς περιπτώσεις ἡ ἀναθεώρηση τοῦ Λουκιανοῦ ὅπως καὶ ἐκείνη τοῦ Ὠριγένη, ἀκολουθεῖ τόσο τὸ ἀρχικὸ κείμενο, ὅσο καὶ τὶς μεταγενέστερες μεταφράσεις. Ὅμως, ὁ Λουκιανὸς συχνότατα ἐργάζεται μὲ πολὺ μεγάλη ἐλευθερία πάνω στοὺς Ο΄, σὲ πολλὲς περιπτώσεις γραμματικῶν ἢ ἐκφραστικῶν ζητημάτων. Π.χ. ὑπὸ τὴν ἐπίδραση τῆς ἀττικιστικῆς κινήσεως τῆς ἐποχῆς, ἀντικαθιστᾶ τοὺς ἑλληνιστικοὺς τύπους τῶν Ο΄, ὅπως *ἐλάβοσαν, εἶπαν, τὸ ἔλεος,* μὲ τύπους ἀττικούς, *ἔλαβον, εἶπον, ὁ ἔλεος.*

Ἀντίθετα πρὸς τὸν Ὠριγένη, τοῦ ὁποίου ἡ ἀναθεώρηση τῆς μεταφράσεως τῶν Ο΄ ἀπέβλεπε κυρίως στὸ νὰ ἐξυπηρετήσει σκοποὺς ἐρευνητικοὺς καὶ ἐπιστημονικούς, ὁ Λουκιανός, ὅπως φαίνεται, ἀπέβλεπε πρὸς σκοποὺς πρακτικούς· πράγματι δέ, καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα, ἡ ἀναθεώρησή του γρήγορα ἔλαβε μεγάλη διάδοση. Σὲ τοῦτο, σημαντικὸ ρόλο ἔπαιξαν ἐπιφανεῖς θεολόγοι καὶ κληρικοὶ τῆς Ἑρμηνευτικῆς Σχολῆς τῆς Ἀντιοχείας. Μέσω αὐτῶν, ἡ ἀναθεώρηση τοῦ Λουκιανοῦ ἔφθασε στὴν Κωνσταντινούπολη, πρωτεύουσα τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εὔκολα ἐξασφάλισε πλατειὰ διάδοση. Σύμφωνα μὲ τὴν πληροφορία, ποὺ ὅπως εἶναι γνωστὸ παρέχει ὁ Ἱερώνυμος, ἡ μετάφραση αὐτὴ ἐπικρατοῦσε ἀπὸ τὸ 400 μ.Χ., σὲ ὅλη τὴν ἔκταση ἀπὸ τὴν Ἀντιόχεια ὡς τὴν Κωνσταντινούπολη. Ὅσο ἀφορᾶ στὸ Ψαλτήριο, καθὼς καὶ στὴν Καινὴ Διαθήκη, τὸ κείμενο τοῦ Λουκιανοῦ ἔφθασε μὲ τὸν καιρὸ νὰ παραμερίσει ὅλες τὶς ἄλλες μορφὲς κειμένων[1].

8. Ὅμως, ἡ ἐπιτυχία τῆς Σχολῆς τῆς Ἀντιοχείας, ἂν ἡ ἄποψή μου εἶναι σωστή, εἶχε τόση ἐπίδραση στὴν Παλαιστίνη, ὥστε νὰ προκαλέσει, παρόμοιες προσπάθειες πού, κατὰ πᾶσα πιθανότητα, ὀφείλονταν σὲ ἀντίδραση κατὰ τῆς Ἀντιοχείας. Στὴν Παλαιστίνη, στὶς ἀρχὲς τοῦ 4ου μ.Χ. αἰ., ὁ Πάμφιλος, ποὺ πέθανε μαρτυρικὰ τὸ 309 μ.Χ., ἱδρυτὴς θεολογικῆς σχολῆς καὶ περίφημης βιβλιοθήκης στὴν Καισάρεια, καὶ ὁ ὁποῖος ἦταν ἐνθουσιώδης θαυμαστὴς τοῦ Ὠριγένη, ἔφερε στὴν ἐπιφάνεια τὸ ὠριγένειο κείμενο τῶν Ο΄, καὶ σὲ συνεργασία μὲ τὸν μαθητή του Εὐσέβιο, τὸν διάσημο συγγραφέα τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας», τὸ ἐξέδωσε μεμονωμένο. Αὐτὸ ἔγινε, ὅπως φαίνεται, μὲ συνειδητὴ ἀντίθεση πρὸς τὴ Σχολὴ τῆς Ἀντιοχείας, καὶ μὲ τὴν πρόθεση νὰ ἐπιτύχει τὴ γενικὴ παραδοχὴ τοῦ κειμένου τοῦ Ὠριγένη. Ἔτσι, τὸ ὠριγένειο κείμενο τῶν Ο΄, ἀ-

1. Βλ. Septuaginta-Studien 2 (1907), σ. 237.

πέκτησε γιὰ πρώτη φορὰ πλατειὰ διάδοση, ἐνῶ ὥς τότε ἔμενε θαμμένο μέσα στὸν δυσανάλογο ὄγκο τῶν «Ἑξαπλῶν» καὶ τῶν «Τετραπλῶν». Κατὰ τὸν Ἱερώνυμο, ἐπικρατοῦσε στὴν Παλαιστίνη κατὰ τὸ 400 μ.Χ.

9. Ὁ Ἱερώνυμος μνημονεύει καὶ μιὰ τρίτη ἀναθεώρηση, ποὺ ἀποδίδεται σὲ κάποιον Ἡ σ ύ χ ι ο, γιὰ τὸν ὁποῖο λίγα εἶναι γνωστά. Αὐτὴ εἶχε ἐπικρατήσει στὴν Αἴγυπτο περὶ τὸ 400 μ.Χ., καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ ὑφίσταται γιὰ 100 περίπου χρόνια. Δὲν ἔχουμε ὥς τώρα ἐπαρκεῖς πληροφορίες σχετικὰ μὲ αὐτὴ τὴν τρίτη ἀναθεώρηση.

10. Τὸ κείμενο τοῦ Ὠριγένη χαρακτηρίζεται (στὴν παροῦσα ἔκδοση) μὲ O, τοῦ Λουκιανοῦ μὲ L καὶ μιὰ ἄλλη, κάπως μεταγενέστερη ἀναθεώρηση, ποὺ διασώθηκε στὴν μεγάλη σειρὰ (magna Catena) τῶν 16 προφητῶν μὲ ἕνα C.

Ἑρμηνεία τῶν Συμβόλων (βλ. σ. XIV–XV)

Ἡ παροῦσα, μικροῦ σχήματος, ἔκδοση τῆς Μεταφράσεως τῶν Ἑβδομήκοντα, στηρίχθηκε πρώτιστα στὰ τρία κυριότερα βιβλικὰ χειρόγραφα B, S καὶ A, τὰ ὁποῖα ἀρχικὰ περιλάμβαναν τὸ σύνολο τῆς Π.Δ. καὶ τῆς Κ.Δ.

B: γνωστὸ ὡς «*Βατικανὸς Κῶδιξ*» («Codex Vaticanus». Rom. Bibl. Vat., Vat greac. 1209)· 4ος μ.Χ. αἰ. Δύο περικοπὲς λείπουν ἀπὸ τὸ χειρόγραφο αὐτό: Γένεσις ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς 46:28 «*ηρωων*», καὶ Ψαλμ. 105:27α ἕως 137:6α, ἀλλὰ ἀποκαταστάθηκαν ἀπὸ γραφέα τοῦ δεκάτου-πέμπτου αἰώνα· ἡ προσθήκη δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει ἐδῶ, ἐπειδὴ παρέχει κείμενο διαφορετικὸ τοῦ B. Ἂν ἐξαιρεθοῦν αὐτά, τὸ B περιέχει ὁλόκληρη τὴν Παλαιὰ Διαθήκη. Τὰ βιβλία τῶν Μακκαβαίων[1] καὶ οἱ Ψαλμοὶ τοῦ Σολομῶντος εἶναι εὐνόητο ὅτι λείπουν, πράγμα ποὺ συμβαίνει γενικὰ σ' ὅλα τὰ ἀρχαῖα χειρόγραφα.

S: γνωστὸ ὡς *Σιναϊτικὸς Κῶδιξ*» («Codex Sinaiticus») [= א]. Τὸ κυριότερο τμῆμα του ἀναφερόταν ἄλλοτε ὅτι ἀνήκει στὴν Κρατικὴ Βιβλιοθήκη τοῦ Λένινγκραντ, ὅμως μεταγενέστερα πουλήθηκε στὸ Βρετανικὸ Μουσεῖο τοῦ Λονδίνου. Ἕνα μικρὸ τμῆμα, ποὺ τὸ εἶχε παραλάβει ὁ Tischendorf, βρίσκεται στὴν Λειψία. Πρβλ. πλῆρες εὑρετήριο στὸ ἡμέτερο «Verzeichnis der griech. Hss. des A.T.». (Mitt. des Sept.-Untern. Vol. 2, 1914), σσ. 226 - 229.

A: γνωστὸ ὡς «*Ἀλεξανδρινὸς Κῶδιξ*» («Codex Alexandrinus», London, Brit. Mus., Royal I D. V-VIII). Μέσα 5ου αἰ. Οἱ πάρα κάτω περικοπὲς ἔχουν χαθεῖ: Α´ Βασιλέων 12:17 - 14:9 καὶ Ψαλμ. 49:20α - 79:11β «*αυτης*». Τὸ ΧΓ αὐτὸ διαφέρει, στὸ Ψαλτήριο, μεταξὺ τῶν κειμένων B καὶ L (Rahlfs, S-St. 2 [1907], σ. 56· Septuaginta ed. Rahlfs X [1931], σ. 70). Τὸ ἴδιο ἀπαντᾶται καὶ ἀλλοῦ: στὸ Βιβλίο τοῦ Λευϊτικοῦ, τὸ A συνδυάζεται μὲ τρόπο ἀσυνήθιστο μὲ τὸ B, ἐνῶ στὸν Ἰώβ, ἀπαντᾶται παρόμοιος συνδυασμὸς τοῦ A μὲ τὸ V (πρβλ. Εἰσαγωγὴ στὸν Ἰώβ).

Ἔχει ἐκδοθεῖ φωτογραφικὴ ἀναπαραγωγὴ αὐτῶν τῶν τριῶν χειρογράφων (βλ. ἡμέτερο «Verzeichnis der griech. Hss.» ποὺ ἀναφέρεται πάρα πάνω στὸ S.). Αὐτὰ τὰ ΧΓ ἔχουν ἀντιπαραβληθεῖ καὶ στὶς προηγούμενες, μικροῦ σχήματος, ἐκδόσεις τῶν Ο´ τοῦ Tischendorf καὶ τοῦ Nestle καθὼς καὶ τοῦ Swete, ὅπως ἐπίσης καὶ στὴ μεγάλη ἔκδοση τῶν Brooke καὶ Mc Lean. Γι' αὐτό, ἀναφορὲς στὰ

1. Βλ. ἡμέτερον δοκίμιον «Alter und Heimat der vaticanischen Bibelhs.» (Nachrichten der Ges. der Wiss. zu Gött., Phil.-hist. Kl. 1899. σσ. 72 κ.ἑ.) (Zeitschr. f. d. alttest. Wiss. 28 1908 , σσ. 63 κ.ἑ.).

ἴδια τὰ φωτογραφικὰ κείμενα, θεωρήθηκαν ἀναγκαῖες μόνο σὲ περιπτώσεις ἀμφιβολίας. Διαφορετικὲς γραφὲς στὰ τρία αὐτὰ ΧΓ ἔχουν ὅλες σημειωθεῖ· ὅμως, δὲν γίνεται μνεία γιὰ ἐπουσιώδη ἀντιγραφικὰ λάθη.

Σχετικὰ μὲ τὶς ἐνδείξεις ποὺ ἀφοροῦν τὰ κείμενα τῶν Χειρογράφων, σὲ ὁρισμένες περιπτώσεις χρησιμοποιοῦνται τὰ παρακάτω σύμβολα:

* = ἡ ἀρχικὴ γραφὴ τοῦ ΧΓ.
(*) = ἀρχικὴ γραφὴ ποὺ ὑπέστη μερικὴ διόρθωση.
c = Corrector, (= διορθωτής), δηλ. κάποιος ποὺ ἀντικατέστησε τὸ ἀρχικὸ ἀλλὰ ἀναγνωρισμένο κείμενο μὲ ἄλλο.
r = Rescriptor, δηλ. κάποιος ποὺ διόρθωσε τόσο τέλεια τὸ ἀρχικὸ κείμενο, ὥστε αὐτὸ δὲν εἶναι πλέον ἀναγνωρίσιμο.
s = Suppletor, δηλ. κάποιος ποὺ ἔβαλε μερικὲς λέξεις, ποὺ δὲν ὑπῆρχαν στὸ ἀρχικὸ ΧΓ ἢ ἔχουν χαθεῖ.
txt = κείμενο.
mg = περιθώριο.
† = μόνο τὰ ΧΓ ποὺ ἀναφέραμε καί, τὸ πολύ, ὄχι περισσότερο ἀπὸ ἕνα μικρογράμματο ποὺ δὲν τὸ ἀναφέραμε, ἐνισχύουν τὴν προκειμένη γραφή.
(†) = ὅ,τι καὶ †, ἀλλὰ ὑπάρχουν μία ἢ περισσότερες ὅμοιες γραφὲς σὲ ἄλλα ΧΓ.

Ἐπὶ πλέον χρησιμοποιήθηκαν τὰ πάρα κάτω σύμβολα καὶ συντομογραφίες:

\+ = ἐπὶ πλέον.
add. = προστίθεται.
> ἢ om. = παραλείπεται.
pr. = προτάσσεται.
tr. = μετατίθεται. Ἂν πρόκειται γιὰ περισσότερες ἀπὸ δύο λέξεις, οἱ ἀντιστρεφόμενες λέξεις χωρίζονται μὲ τὸ σημεῖο /.
suppl. = ἀντικαθιστᾶ .
repet. = ἐπαναλαμβάνει.
⁀ = παράλειψη σὲ ἕνα ΧΓ ὀφειλόμενη σὲ ἀπλογραφία.
( ) = στὸ κριτικὸ κείμενο, δηλώνει ὅτι τὰ γράμματα ποὺ εἶναι μέσα στὴν παρένθεση λείπουν σὲ μερικὰ ἀπὸ τὰ ΧΓ ποὺ ἀναφέρθηκαν.
⟨ ⟩ = δείχνει ὅτι τὰ γράμματα ποὺ εἶναι μέσα στὴν παρένθεση ἀποτελοῦν δική μας προσθήκη.

[ ] = δείχνει ὅτι ἡ λέξη ποὺ εἶναι μέσα στὶς ἀγκύλες δὲν ἀνήκει στὸ ἀρχικὸ κείμενο τῶν Ο΄.

seq. = ἀκόλουθο κείμενο.

init. = ἀρχὴ τοῦ στίχου.

fin. = τέλος τοῦ στίχου.

rel. = τὰ ἀπομένοντα ΧΓ.

al(ii). = ἄλλα ΧΓ.

pau(ci) = λίγα ΧΓ. ὥς τὸ 1/4 περίπου

compl(ures) = περίπου ἀπὸ τὸ 1/4 ὥς τὰ μισὰ

mu(lti) = περίπου ἀπὸ τὰ μισὰ ὥς τὰ 3/4

pl(urimi) = περισσότερα ἀπὸ τὰ 3/4

𝔐 = ἑβραϊκὸ (μασωριτικὸ) κείμενο.

𝔊 = ἑλληνικὴ μετάφραση Ο΄.

gr. = ἑλληνικό.

α΄ = Ἀκύλας.

σ΄ = Σύμμαχος.

ϑ΄ = Θεοδοτίων.

ε΄ = 5η στήλη, ἡ ὁποία σὲ μερικὰ βιβλία τῶν «Ἑξαπλῶν» ἔρχεται μετὰ τὶς στῆλες α΄ σ΄ 𝔊 ϑ΄.

Ἐπίσης χρησιμοποιήθηκαν οἱ παρακάτω συντομογραφίες:

Ald. = editio Aldina, Venetiae, 1518.

Ciasca = Sacr. Bibliorum fragmenta Copto-Sahidica Musei Borgiani ed. A. Ciasca. I. II. Romae 1885, 1889.

Complut(ensis) = Τὸ πολύγλωσσο ἔργο τοῦ καρδιναλίου Ximenes, ποὺ τυπώθηκε μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1514 καὶ 1517 στὸ Κόμπλουτον (=Alcala de Henares), ἀλλὰ κυκλοφόρησε μερικὰ χρόνια ἀργότερα.

Field = Origenis Hexaplorum quae supersunt ed. Fr. Field. I. II. Oxonii 1875.

Fr(itzsche) = Libri Apocryphi Veteris Testamenti Graece ed. Fritzsche. Lips. 1871.

Gebh(ardt) = Βλ. Εἰσαγωγὴ εἰς Ψαλμοὺς Σολομῶντος.

Gr(abe) = Septuaginta Interpretes ed. Ioan. Ern. Grabe. I — IV. Oxonii 1707 — 20.

Helbing Kasussyntax = Rob. Helbing, Die Kasussyntax der Verba bei den Septuaginta. Gött. 1928.

Johannessohn Präp. = Martin Johannessohn, Der Gebrauch der Präpositionen in der Septuaginta (Mitt. d. S.-U.3, σσ. 165 - 388).

Lag. = Librorum Veteris Testamenti canonicorum pars prior graece ed. P. de Lagarde. Gott. 1883.

Mitt.d.S:U. = Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens. Berlin 1909 κ. ἑ.

Ra. = Rahlfs (δικές μας διορθώσεις τοῦ κειμένου).

Sixt. = Vetus Testamentum iuxta Septuaginta ex auctoritate Sixti V. Pont. Max. editum. Romae 1587.

Sm(end) = Βλ. Εἰσαγωγὴ στὸν Πρόλογο τῆς Σοφίας Σειράχ.

Sw. = The Old Testament in Greek ed. by H. B. Swete. 3 Vols. Cambr. 1887 κ.ἑ.

Thack. = Henry St. John Thackeray, Grammar of the Old Testament in Greek. Vol. I: Introduction, orthography and accidence. Cambr. 1909.

Tisch = Vetus Testamentum graece iuxta LXX interpretes ed. C. de Tischendorf. Editio 7 ed. E Nestle. Lips. 1887. Τὸ κείμενο αὐτῆς τῆς ἐκδόσεως ἔχει ἐκτυπωθεῖ ἀπὸ «Sixt.».

SEPTUAGINTA

Id est Vetus Testamentum graece iuxta LXX interpretes
edidit Alfred Rahlfs

Editio altera
quam recognovit et emendavit
Robert Hanhart

VOLUMEN I
Leges et historiae

ΓΕΝΕΣΙΣ

Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. 2ἡ δὲ γῆ ἦν 1
ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος, καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου, καὶ
πνεῦμα θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος. 3καὶ εἶπεν ὁ θεός 3
Γενηθήτω φῶς. καὶ ἐγένετο φῶς. 4καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ὅτι 4
καλόν. καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον
τοῦ σκότους. 5καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν καὶ τὸ σκότος 5
ἐκάλεσεν νύκτα. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί, ἡμέρα μία.
6Καὶ εἶπεν ὁ θεός Γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος 6
καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος. καὶ ἐγένετο
οὕτως. 7καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα, καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς 7
ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος, ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερεώματος, καὶ ἀνὰ
μέσον τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος. 8καὶ ἐκάλεσεν 8
ὁ θεὸς τὸ στερέωμα οὐρανόν. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. καὶ
ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί, ἡμέρα δευτέρα.
9Καὶ εἶπεν ὁ θεός Συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ 9
εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά. καὶ ἐγένετο οὕτως. καὶ
συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς
αὐτῶν, καὶ ὤφθη ἡ ξηρά. 10καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν γῆν 10
καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσεν θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ
θεὸς ὅτι καλόν. — 11καὶ εἶπεν ὁ θεός Βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην 11
χόρτου, σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ᾽ ὁμοιότητα, καὶ ξύλον
κάρπιμον ποιοῦν καρπόν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος
ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο οὕτως. 12καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνην 12
χόρτου, σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ᾽ ὁμοιότητα, καὶ ξύλον
κάρπιμον ποιοῦν καρπόν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος
ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. 13καὶ ἐγένετο ἑσπέρα 13
καὶ ἐγένετο πρωί, ἡμέρα τρίτη.
14Καὶ εἶπεν ὁ θεός Γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι 14
τοῦ οὐρανοῦ εἰς φαῦσιν τῆς γῆς τοῦ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τῆς
ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτὸς καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα καὶ εἰς
καιροὺς καὶ εἰς ἡμέρας καὶ εἰς ἐνιαυτοὺς 15καὶ ἔστωσαν εἰς φαῦσιν 15

Gen.: 1—46 28 ηρωων A, 46 28 πολιν—50 BA, 23 19—24 46 (mutila) etiam S.
Inscr.] + κοσμου A†
1 11 κατα γενος 2° mu.] εις ομοιοτητα A (Ac pr. κατα γενος) || 14 του διαχ. mu.] και αρχειν της ημερας και της νυκτος και διαχ. A

ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐγέ-
16 νετο οὕτως. [16]καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγά-
λους, τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας καὶ τὸν φω-
17 στῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτός, καὶ τοὺς ἀστέρας. [17]καὶ
ἔθετο αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ ὥστε φαίνειν
18 ἐπὶ τῆς γῆς [18]καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς καὶ διαχωρί-
ζειν ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. καὶ εἶδεν
19 ὁ θεὸς ὅτι καλόν. [19]καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί, ἡμέρα
τετάρτη.

20 [20]Καὶ εἶπεν ὁ θεός Ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν
καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ.
21 καὶ ἐγένετο οὕτως. [21]καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ κήτη τὰ μεγάλα καὶ
πᾶσαν ψυχὴν ζῴων ἑρπετῶν, ἃ ἐξήγαγεν τὰ ὕδατα κατὰ γένη
αὐτῶν, καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι
22 καλά. [22]καὶ ηὐλόγησεν αὐτὰ ὁ θεὸς λέγων Αὐξάνεσθε καὶ πληθύ-
νεσθε καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν ταῖς θαλάσσαις, καὶ τὰ πετεινὰ
23 πληθυνέσθωσαν ἐπὶ τῆς γῆς. [23]καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο
πρωί, ἡμέρα πέμπτη.

24 [24]Καὶ εἶπεν ὁ θεός Ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος,
τετράποδα καὶ ἑρπετὰ καὶ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος. καὶ ἐγένετο
25 οὕτως. [25]καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος καὶ
τὰ κτήνη κατὰ γένος καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος
26 αὐτῶν. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλά. — [26]καὶ εἶπεν ὁ θεός Ποιή-
σωμεν ἄνθρωπον κατ᾽ εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ᾽ ὁμοίωσιν, καὶ ἀρχέ-
τωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ
καὶ τῶν κτηνῶν καὶ πάσης τῆς γῆς καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν
27 τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. [27]καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον,
κατ᾽ εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.
28 [28]καὶ ηὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς λέγων Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε
καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς καὶ ἄρχετε τῶν
ἰχθύων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ πάντων
τῶν κτηνῶν καὶ πάσης τῆς γῆς καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν
29 ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. [29]καὶ εἶπεν ὁ θεός Ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πᾶν
χόρτον σπόριμον σπεῖρον σπέρμα, ὅ ἐστιν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς,
καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμου —
30 ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν — [30]καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ πᾶσι
τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ παντὶ ἑρπετῷ τῷ ἕρποντι ἐπὶ τῆς
γῆς, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς, πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρῶ-
31 σιν. καὶ ἐγένετο οὕτως. [31]καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν,
καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί, ἡμέρα ἕκτη.

30 παντα Gra.] pr. και A

1Καὶ συνετελέσθησαν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καὶ πᾶς ὁ κόσμος 2
αὐτῶν. 2καὶ συνετέλεσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ τὰ ἔργα 2
αὐτοῦ, ἃ ἐποίησεν, καὶ κατέπαυσεν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάν-
των τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἐποίησεν. 3καὶ ηὐλόγησεν ὁ θεὸς τὴν 3
ἡμέραν τὴν ἑβδόμην καὶ ἡγίασεν αὐτήν, ὅτι ἐν αὐτῇ κατέπαυσεν ἀπὸ
πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἤρξατο ὁ θεὸς ποιῆσαι.

4Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὅτε ἐγένετο, ᾗ 4
ἡμέρᾳ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν 5καὶ πᾶν χλωρὸν 5
ἀγροῦ πρὸ τοῦ γενέσθαι ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάντα χόρτον ἀγροῦ πρὸ
τοῦ ἀνατεῖλαι· οὐ γὰρ ἔβρεξεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἄνθρωπος
οὐκ ἦν ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, 6πηγὴ δὲ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς γῆς καὶ 6
ἐπότιζεν πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. 7καὶ ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν 7
ἄνθρωπον χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν.

8Καὶ ἐφύτευσεν κύριος ὁ θεὸς παράδεισον ἐν Εδεμ κατὰ ἀνα- 8
τολὰς καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασεν. 9καὶ ἐξανέτειλεν 9
ὁ θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πᾶν ξύλον ὡραῖον εἰς ὅρασιν καὶ καλὸν εἰς
βρῶσιν καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τῷ παραδείσῳ καὶ τὸ
ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ. 10ποταμὸς δὲ ἐκ- 10
πορεύεται ἐξ Εδεμ ποτίζειν τὸν παράδεισον· ἐκεῖθεν ἀφορίζεται εἰς
τέσσαρας ἀρχάς. 11ὄνομα τῷ ἑνὶ Φισων· οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν 11
τὴν γῆν Ευιλατ, ἐκεῖ οὗ ἐστιν τὸ χρυσίον· 12τὸ δὲ χρυσίον τῆς 12
γῆς ἐκείνης καλόν· καὶ ἐκεῖ ἐστιν ὁ ἄνθραξ καὶ ὁ λίθος ὁ πρά-
σινος. 13καὶ ὄνομα τῷ ποταμῷ τῷ δευτέρῳ Γηων· οὗτος ὁ κυκλῶν 13
πᾶσαν τὴν γῆν Αἰθιοπίας. 14καὶ ὁ ποταμὸς ὁ τρίτος Τίγρις· οὗτος 14
ὁ πορευόμενος κατέναντι Ἀσσυρίων. ὁ δὲ ποταμὸς ὁ τέταρτος, οὗτος
Εὐφράτης.

15Καὶ ἔλαβεν κύριος ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασεν, καὶ ἔθετο 15
αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν. 16καὶ 16
ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς τῷ Αδαμ λέγων Ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ
ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φάγῃ, 17ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν 17
καλὸν καὶ πονηρόν, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ· ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε
ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε.

18Καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεός Οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· 18
ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν. 19καὶ ἔπλασεν ὁ θεὸς ἔτι ἐκ 19
τῆς γῆς πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ
οὐρανοῦ καὶ ἤγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν Αδαμ ἰδεῖν, τί καλέσει αὐτά,
καὶ πᾶν, ὃ ἐὰν ἐκάλεσεν αὐτὸ Αδαμ ψυχὴν ζῶσαν, τοῦτο ὄνομα
αὐτοῦ. 20Καὶ ἐκάλεσεν Αδαμ ὀνόματα πᾶσιν τοῖς κτήνεσιν καὶ πᾶσι 20

2 4 ο θεος M] pr. κυριος A (in *O* sub ※) || 17 φαγητε M] -ησθε A: item in 3 5

τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ, τῷ
21 δὲ Αδαμ οὐχ εὑρέθη βοηθὸς ὅμοιος αὐτῷ. — [21]καὶ ἐπέβαλεν ὁ θεὸς
ἔκστασιν ἐπὶ τὸν Αδαμ, καὶ ὕπνωσεν· καὶ ἔλαβεν μίαν τῶν πλευ-
22 ρῶν αὐτοῦ καὶ ἀνεπλήρωσεν σάρκα ἀντ᾽ αὐτῆς. [22]καὶ ᾠκοδόμησεν
κύριος ὁ θεὸς τὴν πλευράν, ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ Αδαμ, εἰς γυναῖκα
23 καὶ ἤγαγεν αὐτὴν πρὸς τὸν Αδαμ. [23]καὶ εἶπεν Αδαμ Τοῦτο νῦν
ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου· αὕτη
24 κληθήσεται γυνή, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήμφθη αὕτη. [24]ἕνεκεν
τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα
αὐτοῦ καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται
25 οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. [25]καὶ ἦσαν οἱ δύο γυμνοί, ὅ τε Αδαμ καὶ ἡ
γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ᾐσχύνοντο.
3 [1]Ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ
τῆς γῆς, ὧν ἐποίησεν κύριος ὁ θεός· καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί
Τί ὅτι εἶπεν ὁ θεός Οὐ μὴ φάγητε ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ
2 παραδείσῳ; [2]καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ ὄφει Ἀπὸ καρποῦ ξύλου τοῦ
3 παραδείσου φαγόμεθα, [3]ἀπὸ δὲ καρποῦ τοῦ ξύλου, ὅ ἐστιν ἐν μέσῳ
τοῦ παραδείσου, εἶπεν ὁ θεός Οὐ φάγεσθε ἀπ᾽ αὐτοῦ οὐδὲ μὴ
4 ἅψησθε αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἀποθάνητε. [4]καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί
5 Οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε· [5]ᾔδει γὰρ ὁ θεὸς ὅτι ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ
φάγητε ἀπ᾽ αὐτοῦ, διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἔσεσθε
6 ὡς θεοὶ γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρόν. [6]καὶ εἶδεν ἡ γυνὴ ὅτι
καλὸν τὸ ξύλον εἰς βρῶσιν καὶ ὅτι ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν
καὶ ὡραῖόν ἐστιν τοῦ κατανοῆσαι, καὶ λαβοῦσα τοῦ καρποῦ αὐτοῦ
ἔφαγεν· καὶ ἔδωκεν καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς μετ᾽ αὐτῆς, καὶ ἔφαγον.
7 [7]καὶ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο, καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ
ἦσαν, καὶ ἔρραψαν φύλλα συκῆς καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς περιζώματα.
8 [8]Καὶ ἤκουσαν τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ περιπατοῦντος ἐν τῷ
παραδείσῳ τὸ δειλινόν, καὶ ἐκρύβησαν ὅ τε Αδαμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ
ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου.
9 [9]καὶ ἐκάλεσεν κύριος ὁ θεὸς τὸν Αδαμ καὶ εἶπεν αὐτῷ Αδαμ, ποῦ
10 εἶ; [10]καὶ εἶπεν αὐτῷ Τὴν φωνήν σου ἤκουσα περιπατοῦντος ἐν
11 τῷ παραδείσῳ καὶ ἐφοβήθην, ὅτι γυμνός εἰμι, καὶ ἐκρύβην. [11]καὶ
εἶπεν αὐτῷ Τίς ἀνήγγειλέν σοι ὅτι γυμνὸς εἶ; μὴ ἀπὸ τοῦ ξύλου,
οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν ἀπ᾽ αὐτοῦ, ἔφαγες;
12 [12]καὶ εἶπεν ὁ Αδαμ Ἡ γυνή, ἣν ἔδωκας μετ᾽ ἐμοῦ, αὕτη μοι ἔδωκεν
13 ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἔφαγον. [13]καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῇ γυναικί
Τί τοῦτο ἐποίησας; καὶ εἶπεν ἡ γυνή Ὁ ὄφις ἠπάτησέν με, καὶ
14 ἔφαγον. [14]καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῷ ὄφει Ὅτι ἐποίησας τοῦτο,
ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν

20 δε] τε A† || 24 προς τ. γυν.] τη γυναικι A†
3 11 εἶ; μὴ Ra.] εἶ, εἰ μὴ A

θηρίων τῆς γῆς· ἐπὶ τῷ στήθει σου καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύσῃ καὶ γῆν
φάγῃ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. [15]καὶ ἔχθραν θήσω ἀνὰ 15
μέσον σου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναικὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρ-
ματός σου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς· αὐτός σου τηρήσει
κεφαλήν, καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν. [16]καὶ τῇ γυναικὶ εἶπεν 16
Πληθύνων πληθυνῶ τὰς λύπας σου καὶ τὸν στεναγμόν σου, ἐν
λύπαις τέξῃ τέκνα· καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου,
καὶ αὐτός σου κυριεύσει. [17]τῷ δὲ Αδαμ εἶπεν Ὅτι ἤκουσας τῆς 17
φωνῆς τῆς γυναικός σου καὶ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετειλάμην
σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ, ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς
ἔργοις σου· ἐν λύπαις φάγῃ αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς
σου· [18]ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι, καὶ φάγῃ τὸν χόρτον 18
τοῦ ἀγροῦ. [19]ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου σου φάγῃ τὸν ἄρτον σου 19
ἕως τοῦ ἀποστρέψαι σε εἰς τὴν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήμφθης· ὅτι γῆ εἶ
καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ. — [20]καὶ ἐκάλεσεν Αδαμ τὸ ὄνομα τῆς γυναι- 20
κὸς αὐτοῦ Ζωή, ὅτι αὕτη μήτηρ πάντων τῶν ζώντων.

[21]Καὶ ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς τῷ Αδαμ καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ 21
χιτῶνας δερματίνους καὶ ἐνέδυσεν αὐτούς. — [22]καὶ εἶπεν ὁ θεός Ἰδοὺ 22
Αδαμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρόν,
καὶ νῦν μήποτε ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα καὶ λάβῃ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς
καὶ φάγῃ καὶ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. [23]καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὸν 23
κύριος ὁ θεὸς ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς ἐργάζεσθαι τὴν γῆν,
ἐξ ἧς ἐλήμφθη. [24]καὶ ἐξέβαλεν τὸν Αδαμ καὶ κατῴκισεν αὐτὸν 24
ἀπέναντι τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς καὶ ἔταξεν τὰ χερουβιμ καὶ
τὴν φλογίνην ῥομφαίαν τὴν στρεφομένην φυλάσσειν τὴν ὁδὸν τοῦ
ξύλου τῆς ζωῆς.

[1]Αδαμ δὲ ἔγνω Ευαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν 4
τὸν Καιν καὶ εἶπεν Ἐκτησάμην ἄνθρωπον διὰ τοῦ θεοῦ. [2]καὶ 2
προσέθηκεν τεκεῖν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν Αβελ. καὶ ἐγένετο Αβελ
ποιμὴν προβάτων, Καιν δὲ ἦν ἐργαζόμενος τὴν γῆν. [3]καὶ ἐγένετο 3
μεθ' ἡμέρας ἤνεγκεν Καιν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς θυσίαν τῷ
κυρίῳ, [4]καὶ Αβελ ἤνεγκεν καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν 4
προβάτων αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῶν στεάτων αὐτῶν. καὶ ἐπεῖδεν ὁ θεὸς
ἐπὶ Αβελ καὶ ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ, [5]ἐπὶ δὲ Καιν καὶ ἐπὶ ταῖς 5
θυσίαις αὐτοῦ οὐ προσέσχεν. καὶ ἐλύπησεν τὸν Καιν λίαν, καὶ
συνέπεσεν τῷ προσώπῳ. [6]καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῷ Καιν Ἵνα 6
τί περίλυπος ἐγένου, καὶ ἵνα τί συνέπεσεν τὸ πρόσωπόν σου; [7]οὐκ, 7
ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκῃς, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς, ἥμαρτες; ἡσύχασον·
πρὸς σὲ ἡ ἀποστροφὴ αὐτοῦ, καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ. [8]καὶ εἶπεν 8

17 αυτου Gra.] + εφαγες A || 20 αυτου > A† || 22 ο θεος M] pr. κυριος A (in *O* sub ※) || 24 χερουβιν A†
4 1 συλλαβουσα] συνελαβεν και A†

Καιν πρὸς Αβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Διέλθωμεν εἰς τὸ πεδίον.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ καὶ ἀνέστη Καιν ἐπὶ
9 Αβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν. [9]καὶ εἶπεν ὁ θεὸς
πρὸς Καιν Ποῦ ἐστιν Αβελ ὁ ἀδελφός σου; ὁ δὲ εἶπεν Οὐ γι-
10 νώσκω· μὴ φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μού εἰμι ἐγώ; [10]καὶ εἶπεν ὁ θεός
Τί ἐποίησας; φωνὴ αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ σου βοᾷ πρός με ἐκ τῆς
11 γῆς. [11]καὶ νῦν ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ τῆς γῆς, ἣ ἔχανεν τὸ στόμα
αὐτῆς δέξασθαι τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκ τῆς χειρός σου·
12 [12]ὅτι ἐργᾷ τὴν γῆν, καὶ οὐ προσθήσει τὴν ἰσχὺν αὐτῆς δοῦναί σοι·
13 στένων καὶ τρέμων ἔσῃ ἐπὶ τῆς γῆς. [13]καὶ εἶπεν Καιν πρὸς τὸν
14 κύριον Μείζων ἡ αἰτία μου τοῦ ἀφεθῆναί με· [14]εἰ ἐκβάλλεις με
σήμερον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυ-
βήσομαι, καὶ ἔσομαι στένων καὶ τρέμων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἔσται πᾶς
15 ὁ εὑρίσκων με ἀποκτενεῖ με. [15]καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος ὁ θεός
Οὐχ οὕτως· πᾶς ὁ ἀποκτείνας Καιν ἑπτὰ ἐκδικούμενα παραλύσει.
καὶ ἔθετο κύριος ὁ θεὸς σημεῖον τῷ Καιν τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτὸν
16 πάντα τὸν εὑρίσκοντα αὐτόν. [16]ἐξῆλθεν δὲ Καιν ἀπὸ προσώπου
τοῦ θεοῦ καὶ ᾤκησεν ἐν γῇ Ναιδ κατέναντι Εδεμ.

17 [17]Καὶ ἔγνω Καιν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τὸν
Ενωχ· καὶ ἦν οἰκοδομῶν πόλιν καὶ ἐπωνόμασεν τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ
18 ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ενωχ. [18]ἐγενήθη δὲ τῷ Ενωχ Γαιδαδ, καὶ
Γαιδαδ ἐγέννησεν τὸν Μαιηλ, καὶ Μαιηλ ἐγέννησεν τὸν Μαθουσαλα,
19 καὶ Μαθουσαλα ἐγέννησεν τὸν Λαμεχ. [19]καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Λαμεχ
δύο γυναῖκας, ὄνομα τῇ μιᾷ Αδα, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ Σελλα.
20 [20]καὶ ἔτεκεν Αδα τὸν Ιωβελ· οὗτος ἦν ὁ πατὴρ οἰκούντων ἐν σκηναῖς
21 κτηνοτρόφων. [21]καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ιουβαλ· οὗτος ἦν ὁ
22 καταδείξας ψαλτήριον καὶ κιθάραν. [22]Σελλα δὲ ἔτεκεν καὶ αὐτὴ τὸν
Θοβελ, καὶ ἦν σφυροκόπος χαλκεὺς χαλκοῦ καὶ σιδήρου· ἀδελφὴ
23 δὲ Θοβελ Νοεμα. [23]εἶπεν δὲ Λαμεχ ταῖς ἑαυτοῦ γυναιξίν

Αδα καὶ Σελλα, ἀκούσατέ μου τῆς φωνῆς,
γυναῖκες Λαμεχ, ἐνωτίσασθέ μου τοὺς λόγους,
ὅτι ἄνδρα ἀπέκτεινα εἰς τραῦμα ἐμοὶ
καὶ νεανίσκον εἰς μώλωπα ἐμοί,
24 [24]ὅτι ἑπτάκις ἐκδεδίκηται ἐκ Καιν,
ἐκ δὲ Λαμεχ ἑβδομηκοντάκις ἑπτά.

25 [25]Ἔγνω δὲ Αδαμ Ευαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν
υἱὸν καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σηθ λέγουσα Ἐξανέστησεν
γάρ μοι ὁ θεὸς σπέρμα ἕτερον ἀντὶ Αβελ, ὃν ἀπέκτεινεν Καιν.
26 [26]καὶ τῷ Σηθ ἐγένετο υἱός, ἐπωνόμασεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ενως·
οὗτος ἤλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ.

11 απο 911] επι A || 14 εκβαλεις A

1Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων· ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησεν ὁ θεὸς 5
τὸν Αδαμ, κατ᾽ εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν· 2ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίη- 2
σεν αὐτοὺς καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐ-
τῶν Αδαμ, ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησεν αὐτούς. 3ἔζησεν δὲ Αδαμ διακόσια 3
καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ καὶ κατὰ
τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σηθ. 4ἐγένοντο 4
δὲ αἱ ἡμέραι Αδαμ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Σηθ ἑπτακόσια
ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. 5καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ 5
ἡμέραι Αδαμ, ἃς ἔζησεν, ἐννακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

6Ἔζησεν δὲ Σηθ διακόσια καὶ πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Ενως. 6
7καὶ ἔζησεν Σηθ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ενως ἑπτακόσια καὶ 7
ἑπτὰ ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. 8καὶ ἐγένοντο πᾶσαι 8
αἱ ἡμέραι Σηθ ἐννακόσια καὶ δώδεκα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

9Καὶ ἔζησεν Ενως ἑκατὸν ἐνενήκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν 9
Καιναν. 10καὶ ἔζησεν Ενως μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Καιναν 10
ἑπτακόσια καὶ δέκα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.
11καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ενως ἐννακόσια καὶ πέντε ἔτη, καὶ 11
ἀπέθανεν.

12Καὶ ἔζησεν Καιναν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν 12
Μαλελεηλ. 13καὶ ἔζησεν Καιναν μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Μα- 13
λελεηλ ἑπτακόσια καὶ τεσσαράκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ
θυγατέρας. 14καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Καιναν ἐννακόσια καὶ 14
δέκα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

15Καὶ ἔζησεν Μαλελεηλ ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέν- 15
νησεν τὸν Ιαρεδ. 16καὶ ἔζησεν Μαλελεηλ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν 16
τὸν Ιαρεδ ἑπτακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ
θυγατέρας. 17καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Μαλελεηλ ὀκτακόσια 17
καὶ ἐνενήκοντα πέντε ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

18Καὶ ἔζησεν Ιαρεδ ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα δύο ἔτη καὶ ἐγέννησεν 18
τὸν Ενωχ. 19καὶ ἔζησεν Ιαρεδ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ενωχ 19
ὀκτακόσια ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. 20καὶ ἐγένοντο 20
πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ιαρεδ ἐννακόσια καὶ ἑξήκοντα δύο ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

21Καὶ ἔζησεν Ενωχ ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν 21
τὸν Μαθουσαλα. 22εὐηρέστησεν δὲ Ενωχ τῷ θεῷ μετὰ τὸ γεννῆσαι 22
αὐτὸν τὸν Μαθουσαλα διακόσια ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγα-
τέρας. 23καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ενωχ τριακόσια ἑξήκοντα 23
πέντε ἔτη. 24καὶ εὐηρέστησεν Ενωχ τῷ θεῷ καὶ οὐχ ηὑρίσκετο, 24
ὅτι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός.

25Καὶ ἔζησεν Μαθουσαλα ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα ἑπτὰ ἔτη καὶ ἐγέν- 25
νησεν τὸν Λαμεχ. 26καὶ ἔζησεν Μαθουσαλα μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν 26

5 24 οτι M] διοτι A

τὸν Λαμεχ ὀκτακόσια δύο ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.
27 [27]καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Μαθουσαλα, ἃς ἔζησεν, ἐννακόσια
καὶ ἑξήκοντα ἐννέα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.
28 [28]Καὶ ἔζησεν Λαμεχ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ὀκτὼ ἔτη καὶ ἐγέννησεν
29 υἱὸν [29]καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Νωε λέγων Οὗτος διανα-
παύσει ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἔργων ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῶν λυπῶν τῶν χειρῶν
30 ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῆς γῆς, ἧς κατηράσατο κύριος ὁ θεός. [30]καὶ ἔζησεν
Λαμεχ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Νωε πεντακόσια καὶ ἑξήκοντα
31 πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. [31]καὶ ἐγένοντο πᾶσαι
αἱ ἡμέραι Λαμεχ ἑπτακόσια καὶ πεντήκοντα τρία ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.
32 [32]Καὶ ἦν Νωε ἐτῶν πεντακοσίων καὶ ἐγέννησεν Νωε τρεῖς υἱούς,
τὸν Σημ, τὸν Χαμ, τὸν Ιαφεθ.
6 [1]Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤρξαντο οἱ ἄνθρωποι πολλοὶ γίνεσθαι ἐπὶ τῆς
2 γῆς, καὶ θυγατέρες ἐγενήθησαν αὐτοῖς. [2]ἰδόντες δὲ οἱ υἱοὶ τοῦ
θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων ὅτι καλαί εἰσιν, ἔλαβον ἑαυτοῖς
3 γυναῖκας ἀπὸ πασῶν, ὧν ἐξελέξαντο. [3]καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεός
Οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις εἰς
τὸν αἰῶνα διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας, ἔσονται δὲ αἱ ἡμέραι αὐτῶν
4 ἑκατὸν εἴκοσι ἔτη. [4]οἱ δὲ γίγαντες ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις καὶ μετ᾽ ἐκεῖνο, ὡς ἂν εἰσεπορεύοντο οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ πρὸς
τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐγεννῶσαν ἑαυτοῖς· ἐκεῖνοι ἦσαν
οἱ γίγαντες οἱ ἀπ᾽ αἰῶνος, οἱ ἄνθρωποι οἱ ὀνομαστοί.
5 [5]Ἰδὼν δὲ κύριος ὁ θεὸς ὅτι ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων
ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ
6 τὰ πονηρὰ πάσας τὰς ἡμέρας, [6]καὶ ἐνεθυμήθη ὁ θεὸς ὅτι ἐποίησεν
7 τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ διενοήθη. [7]καὶ εἶπεν ὁ θεός Ἀπα-
λείψω τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἐποίησα, ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς ἀπὸ
ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ ἀπὸ ἑρπετῶν ἕως τῶν πετεινῶν τοῦ
8 οὐρανοῦ, ὅτι ἐθυμώθην ὅτι ἐποίησα αὐτούς. [8]Νωε δὲ εὗρεν χάριν
ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ.
9 [9]Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Νωε· Νωε ἄνθρωπος δίκαιος, τέλειος ὢν
10 ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ· τῷ θεῷ εὐηρέστησεν Νωε. [10]ἐγέννησεν δὲ Νωε
11 τρεῖς υἱούς, τὸν Σημ, τὸν Χαμ, τὸν Ιαφεθ. [11]ἐφθάρη δὲ ἡ γῆ ἐναν-
12 τίον τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας. [12]καὶ εἶδεν κύριος ὁ θεὸς
τὴν γῆν, καὶ ἦν κατεφθαρμένη, ὅτι κατέφθειρεν πᾶσα σὰρξ τὴν
13 ὁδὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. [13]καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Νωε Καιρὸς
παντὸς ἀνθρώπου ἥκει ἐναντίον μου, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας
14 ἀπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ καταφθείρω αὐτοὺς καὶ τὴν γῆν. [14]ποίη-
σον οὖν σεαυτῷ κιβωτὸν ἐκ ξύλων τετραγώνων· νοσσιὰς ποιήσεις
τὴν κιβωτὸν καὶ ἀσφαλτώσεις αὐτὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τῇ ἀσφάλτῳ.

6 2 υιοι M] αγγελοι A^r || 9 γενεα] γενεσει A$^+$

[15]καὶ οὕτως ποιήσεις τὴν κιβωτόν· τριακοσίων πήχεων τὸ μῆκος 15
τῆς κιβωτοῦ καὶ πεντήκοντα πήχεων τὸ πλάτος καὶ τριάκοντα πή-
χεων τὸ ὕψος αὐτῆς· [16]ἐπισυνάγων ποιήσεις τὴν κιβωτὸν καὶ εἰς 16
πῆχυν συντελέσεις αὐτὴν ἄνωθεν· τὴν δὲ θύραν τῆς κιβωτοῦ ποιή-
σεις ἐκ πλαγίων· κατάγαια, διώροφα καὶ τριώροφα ποιήσεις αὐτήν.
[17]ἐγὼ δὲ ἰδοὺ ἐπάγω τὸν κατακλυσμὸν ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν κατα- 17
φθεῖραι πᾶσαν σάρκα, ἐν ᾗ ἐστιν πνεῦμα ζωῆς, ὑποκάτω τοῦ οὐρα-
νοῦ· καὶ ὅσα ἐὰν ᾖ ἐπὶ τῆς γῆς, τελευτήσει. [18]καὶ στήσω τὴν δια- 18
θήκην μου πρὸς σέ· εἰσελεύσῃ δὲ εἰς τὴν κιβωτόν, σὺ καὶ οἱ υἱοί
σου καὶ ἡ γυνή σου καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ. [19]καὶ 19
ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν καὶ ἀπὸ
πάντων τῶν θηρίων καὶ ἀπὸ πάσης σαρκός, δύο δύο ἀπὸ πάντων
εἰσάξεις εἰς τὴν κιβωτόν, ἵνα τρέφῃς μετὰ σεαυτοῦ· ἄρσεν καὶ θῆλυ
ἔσονται. [20]ἀπὸ πάντων τῶν ὀρνέων τῶν πετεινῶν κατὰ γένος καὶ 20
ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν κατὰ γένος καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπε-
τῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν, δύο δύο ἀπὸ
πάντων εἰσελεύσονται πρὸς σὲ τρέφεσθαι μετὰ σοῦ, ἄρσεν καὶ
θῆλυ. [21]σὺ δὲ λήμψῃ σεαυτῷ ἀπὸ πάντων τῶν βρωμάτων, ἃ ἔδεσθε, 21
καὶ συνάξεις πρὸς σεαυτόν, καὶ ἔσται σοὶ καὶ ἐκείνοις φαγεῖν. [22]καὶ 22
ἐποίησεν Νωε πάντα, ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ θεός, οὕτως
ἐποίησεν.

[1]Καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς πρὸς Νωε Εἴσελθε σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός 7
σου εἰς τὴν κιβωτόν, ὅτι σὲ εἶδον δίκαιον ἐναντίον μου ἐν τῇ γενεᾷ
ταύτῃ. [2]ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν εἰσάγαγε πρὸς σὲ ἑπτὰ 2
ἑπτά, ἄρσεν καὶ θῆλυ, ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν δύο
δύο, ἄρσεν καὶ θῆλυ, [3]καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ τῶν 3
καθαρῶν ἑπτὰ ἑπτά, ἄρσεν καὶ θῆλυ, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν
μὴ καθαρῶν δύο δύο, ἄρσεν καὶ θῆλυ, διαθρέψαι σπέρμα ἐπὶ πᾶσαν
τὴν γῆν. [4]ἔτι γὰρ ἡμερῶν ἑπτὰ ἐγὼ ἐπάγω ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν 4
τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας καὶ ἐξαλείψω πᾶσαν
τὴν ἐξανάστασιν, ἣν ἐποίησα, ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. [5]καὶ ἐποί- 5
ησεν Νωε πάντα, ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ θεός.

[6]Νωε δὲ ἦν ἐτῶν ἑξακοσίων, καὶ ὁ κατακλυσμὸς ἐγένετο ὕδατος 6
ἐπὶ τῆς γῆς. [7]εἰσῆλθεν δὲ Νωε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ 7
καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτὸν διὰ
τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ. [8]καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν καὶ ἀπὸ τῶν 8
κτηνῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν καὶ
ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς [9]δύο δύο εἰσῆλθον 9

17 εστιν] + εν αυτη A†

7 3 των 3° M] pr. παντων A || 4 πασαν την εξ. ην mu.] παν το αναστεμα ο A || 6 εγενετο υδατος 911†] ην A† || 8 καθαρων 2° 911] + και απο των πετεινων A (in *O* sub ※)

πρὸς Νωε εἰς τὴν κιβωτόν, ἄρσεν καὶ θῆλυ, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ
10 ὁ θεός. [10]καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας καὶ τὸ ὕδωρ τοῦ κατα-
11 κλυσμοῦ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς. [11]ἐν τῷ ἑξακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ
ζωῇ τοῦ Νωε, τοῦ δευτέρου μηνός, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός,
τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐρράγησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ
12 καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ ἠνεῴχθησαν, [12]καὶ ἐγένετο ὁ ὑετὸς ἐπὶ
13 τῆς γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. [13]ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ταύτῃ εἰσῆλθεν Νωε, Σημ, Χαμ, Ιαφεθ, υἱοὶ Νωε, καὶ ἡ γυνὴ
Νωε καὶ αἱ τρεῖς γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ εἰς τὴν
14 κιβωτόν. [14]καὶ πάντα τὰ θηρία κατὰ γένος καὶ πάντα τὰ κτήνη
κατὰ γένος καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος
15 καὶ πᾶν πετεινὸν κατὰ γένος [15]εἰσῆλθον πρὸς Νωε εἰς τὴν κιβωτόν,
16 δύο δύο ἀπὸ πάσης σαρκός, ἐν ᾧ ἐστιν πνεῦμα ζωῆς. [16]καὶ τὰ
εἰσπορευόμενα ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ πάσης σαρκὸς εἰσῆλθεν, καθὰ
ἐνετείλατο ὁ θεὸς τῷ Νωε. καὶ ἔκλεισεν κύριος ὁ θεὸς ἔξωθεν
αὐτοῦ τὴν κιβωτόν.

17 [17]Καὶ ἐγένετο ὁ κατακλυσμὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαρά-
κοντα νύκτας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπληθύνθη τὸ ὕδωρ καὶ ἐπῆρεν τὴν
18 κιβωτόν, καὶ ὑψώθη ἀπὸ τῆς γῆς. [18]καὶ ἐπεκράτει τὸ ὕδωρ καὶ
ἐπληθύνετο σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπεφέρετο ἡ κιβωτὸς ἐπάνω
19 τοῦ ὕδατος. [19]τὸ δὲ ὕδωρ ἐπεκράτει σφόδρα σφοδρῶς ἐπὶ τῆς
γῆς καὶ ἐπεκάλυψεν πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλά, ἃ ἦν ὑποκάτω τοῦ
20 οὐρανοῦ· [20]δέκα πέντε πήχεις ἐπάνω ὑψώθη τὸ ὕδωρ καὶ ἐπεκά-
21 λυψεν πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλά. [21]καὶ ἀπέθανεν πᾶσα σὰρξ κινου-
μένη ἐπὶ τῆς γῆς τῶν πετεινῶν καὶ τῶν κτηνῶν καὶ τῶν θηρίων
22 καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶς ἄνθρωπος. [22]καὶ
πάντα, ὅσα ἔχει πνοὴν ζωῆς, καὶ πᾶς, ὃς ἦν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἀπέ-
23 θανεν. [23]καὶ ἐξήλειψεν πᾶν τὸ ἀνάστημα, ὃ ἦν ἐπὶ προσώπου πάσης
τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ ἑρπετῶν καὶ τῶν πετεινῶν
τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐξηλείφθησαν ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ κατελείφθη μόνος
24 Νωε καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ. [24]καὶ ὑψώθη τὸ ὕδωρ ἐπὶ
τῆς γῆς ἡμέρας ἑκατὸν πεντήκοντα.

8 [1]Καὶ ἐμνήσθη ὁ θεὸς τοῦ Νωε καὶ πάντων τῶν θηρίων καὶ πάντων
τῶν κτηνῶν καὶ πάντων τῶν πετεινῶν καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν,
ὅσα ἦν μετ᾽ αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ, καὶ ἐπήγαγεν ὁ θεὸς πνεῦμα
2 ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐκόπασεν τὸ ὕδωρ, [2]καὶ ἐπεκαλύφθησαν αἱ πηγαὶ
τῆς ἀβύσσου καὶ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ, καὶ συνεσχέθη ὁ ὑετὸς
3 ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ. [3]καὶ ἐνεδίδου τὸ ὕδωρ πορευόμενον ἀπὸ τῆς
γῆς, ἐνεδίδου καὶ ἠλαττονοῦτο τὸ ὕδωρ μετὰ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν

15 δυο δυο] + αρσεν και θηλυ A† || 16 εξωθεν αυτου / την κιβ.] tr. A† ||
17 κατακλ. 911] + επι της γης A

8 3 και ηλαττ. / το υδωρ] tr. A†

ἡμέρας. 4καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς ἐν μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, ἑβδόμῃ καὶ 4
εἰκάδι τοῦ μηνός, ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Αραρατ. 5τὸ δὲ ὕδωρ πορευό- 5
μενον ἠλαττονοῦτο ἕως τοῦ δεκάτου μηνός· ἐν δὲ τῷ ἑνδεκάτῳ
μηνί, τῇ πρώτῃ τοῦ μηνός, ὤφθησαν αἱ κεφαλαὶ τῶν ὀρέων. — 6καὶ 6
ἐγένετο μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἠνέῳξεν Νωε τὴν θυρίδα τῆς
κιβωτοῦ, ἣν ἐποίησεν, 7καὶ ἀπέστειλεν τὸν κόρακα τοῦ ἰδεῖν εἰ 7
κεκόπακεν τὸ ὕδωρ· καὶ ἐξελθὼν οὐχ ὑπέστρεψεν ἕως τοῦ ξηραν-
θῆναι τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς. 8καὶ ἀπέστειλεν τὴν περιστερὰν ὀπίσω 8
αὐτοῦ ἰδεῖν εἰ κεκόπακεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς· 9καὶ 9
οὐχ εὑροῦσα ἡ περιστερὰ ἀνάπαυσιν τοῖς ποσὶν αὐτῆς ὑπέστρεψεν
πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν κιβωτόν, ὅτι ὕδωρ ἦν ἐπὶ παντὶ προσώπῳ
πάσης τῆς γῆς, καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ
εἰσήγαγεν αὐτὴν πρὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν κιβωτόν. 10καὶ ἐπισχὼν ἔτι 10
ἡμέρας ἑπτὰ ἑτέρας πάλιν ἐξαπέστειλεν τὴν περιστερὰν ἐκ τῆς
κιβωτοῦ· 11καὶ ἀνέστρεψεν πρὸς αὐτὸν ἡ περιστερὰ τὸ πρὸς ἑσπέραν 11
καὶ εἶχεν φύλλον ἐλαίας κάρφος ἐν τῷ στόματι αὐτῆς, καὶ ἔγνω
Νωε ὅτι κεκόπακεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς. 12καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἡμέρας 12
ἑπτὰ ἑτέρας πάλιν ἐξαπέστειλεν τὴν περιστεράν, καὶ οὐ προσέθετο
τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς αὐτὸν ἔτι. — 13καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνὶ καὶ ἑξα- 13
κοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Νωε, τοῦ πρώτου μηνός, μιᾷ τοῦ
μηνός, ἐξέλιπεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ ἀπεκάλυψεν Νωε τὴν
στέγην τῆς κιβωτοῦ, ἣν ἐποίησεν, καὶ εἶδεν ὅτι ἐξέλιπεν τὸ ὕδωρ
ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. 14ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἑβδόμῃ καὶ 14
εἰκάδι τοῦ μηνός, ἐξηράνθη ἡ γῆ.

15Καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῷ Νωε λέγων 16Ἔξελθε ἐκ τῆς κιβω- 15 16
τοῦ, σὺ καὶ ἡ γυνή σου καὶ οἱ υἱοί σου καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν
σου μετὰ σοῦ 17καὶ πάντα τὰ θηρία, ὅσα ἐστὶν μετὰ σοῦ, καὶ 17
πᾶσα σὰρξ ἀπὸ πετεινῶν ἕως κτηνῶν, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον
ἐπὶ τῆς γῆς ἐξάγαγε μετὰ σεαυτοῦ· καὶ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε
ἐπὶ τῆς γῆς. 18καὶ ἐξῆλθεν Νωε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ οἱ υἱοὶ 18
αὐτοῦ καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ, 19καὶ πάντα 19
τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη καὶ πᾶν πετεινὸν καὶ πᾶν ἑρπετὸν
κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν ἐξήλθοσαν ἐκ τῆς κιβωτοῦ.
20καὶ ᾠκοδόμησεν Νωε θυσιαστήριον τῷ θεῷ καὶ ἔλαβεν ἀπὸ πάν- 20
των τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν τῶν
καθαρῶν καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαρπώσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 21καὶ 21
ὠσφράνθη κύριος ὁ θεὸς ὀσμὴν εὐωδίας, καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς
διανοηθείς Οὐ προσθήσω ἔτι τοῦ καταράσασθαι τὴν γῆν διὰ τὰ
ἔργα τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἔγκειται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπιμελῶς
ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος· οὐ προσθήσω οὖν ἔτι πατάξαι πᾶσαν

8 προσωπου > A† || 9 υπεστρ.] ανεστρ. A† || 13 πρωτου μηνος] μ. του πρ. A† || 17 σεαυτου M] σου A || 20 ολοκαρπωσεις M] -σιν A

22 σάρκα ζῶσαν, καθὼς ἐποίησα. [22]πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς σπέρμα
καὶ θερισμός, ψῦχος καὶ καῦμα, θέρος καὶ ἔαρ ἡμέραν καὶ νύκτα
οὐ καταπαύσουσιν.
9 [1]Καὶ ηὐλόγησεν ὁ θεὸς τὸν Νωε καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν
αὐτοῖς Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ
2 κατακυριεύσατε αὐτῆς. [2]καὶ ὁ τρόμος ὑμῶν καὶ ὁ φόβος ἔσται
ἐπὶ πᾶσιν τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρα-
νοῦ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς
3 ἰχθύας τῆς θαλάσσης· ὑπὸ χεῖρας ὑμῖν δέδωκα. [3]καὶ πᾶν ἑρπετόν,
ὅ ἐστιν ζῶν, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν· ὡς λάχανα χόρτου δέδωκα
4 ὑμῖν τὰ πάντα. [4]πλὴν κρέας ἐν αἵματι ψυχῆς οὐ φάγεσθε· [5]καὶ
5 γὰρ τὸ ὑμέτερον αἷμα τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἐκζητήσω, ἐκ χειρὸς πάν-
των τῶν θηρίων ἐκζητήσω αὐτὸ καὶ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου ἀδελφοῦ
6 ἐκζητήσω τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου. [6]ὁ ἐκχέων αἷμα ἀνθρώπου
ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσεται, ὅτι ἐν εἰκόνι θεοῦ ἐποίησα
7 τὸν ἄνθρωπον. [7]ὑμεῖς δὲ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε
τὴν γῆν καὶ πληθύνεσθε ἐπ᾽ αὐτῆς.
8 [8]Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ Νωε καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ λέγων
9 [9]Ἐγὼ ἰδοὺ ἀνίστημι τὴν διαθήκην μου ὑμῖν καὶ τῷ σπέρματι ὑμῶν
10 μεθ᾽ ὑμᾶς [10]καὶ πάσῃ ψυχῇ τῇ ζώσῃ μεθ᾽ ὑμῶν ἀπὸ ὀρνέων καὶ
ἀπὸ κτηνῶν καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, ὅσα μεθ᾽ ὑμῶν, ἀπὸ
11 πάντων τῶν ἐξελθόντων ἐκ τῆς κιβωτοῦ. [11]καὶ στήσω τὴν διαθήκην
μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἀποθανεῖται πᾶσα σὰρξ ἔτι ἀπὸ τοῦ ὕδατος
τοῦ κατακλυσμοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ἔτι κατακλυσμὸς ὕδατος τοῦ κατα-
12 φθεῖραι πᾶσαν τὴν γῆν. — [12]καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς πρὸς Νωε
Τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ὃ ἐγὼ δίδωμι ἀνὰ μέσον ἐμοῦ
καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης, ἥ ἐστιν μεθ᾽ ὑμῶν,
13 εἰς γενεὰς αἰωνίους· [13]τὸ τόξον μου τίθημι ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ
14 ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς. [14]καὶ
ἔσται ἐν τῷ συννεφεῖν με νεφέλας ἐπὶ τὴν γῆν ὀφθήσεται τὸ τόξον
15 μου ἐν τῇ νεφέλῃ, [15]καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης μου, ἥ ἐστιν
ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἐν
πάσῃ σαρκί, καὶ οὐκ ἔσται ἔτι τὸ ὕδωρ εἰς κατακλυσμὸν ὥστε
16 ἐξαλεῖψαι πᾶσαν σάρκα. [16]καὶ ἔσται τὸ τόξον μου ἐν τῇ νεφέλῃ,
καὶ ὄψομαι τοῦ μνησθῆναι διαθήκην αἰώνιον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ
ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί, ἥ ἐστιν ἐπὶ τῆς
17 γῆς. [17]καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ Νωε Τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης,
ἧς διεθέμην ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον πάσης σαρκός, ἥ ἐστιν
ἐπὶ τῆς γῆς.

9 2 επι ult. M] > A || 3 δεδωκα 911] εδωκα A || 7 επ αυτης] επι της γης A† || 10 τη M] > A

18 Ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ Νωε οἱ ἐξελθόντες ἐκ τῆς κιβωτοῦ Σημ, Χαμ, 18
Ιαφεθ· Χαμ ἦν πατὴρ Χανααν. 19 τρεῖς οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ Νωε· 19
ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.
20 Καὶ ἤρξατο Νωε ἄνθρωπος γεωργὸς γῆς καὶ ἐφύτευσεν ἀμπε- 20
λῶνα. 21 καὶ ἔπιεν ἐκ τοῦ οἴνου καὶ ἐμεθύσθη καὶ ἐγυμνώθη ἐν 21
τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. 22 καὶ εἶδεν Χαμ ὁ πατὴρ Χανααν τὴν γύμνωσιν 22
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐξελθὼν ἀνήγγειλεν τοῖς δυσὶν ἀδελφοῖς
αὐτοῦ ἔξω. 23 καὶ λαβόντες Σημ καὶ Ιαφεθ τὸ ἱμάτιον ἐπέθεντο 23
ἐπὶ τὰ δύο νῶτα αὐτῶν καὶ ἐπορεύθησαν ὀπισθοφανῶς καὶ συνε-
κάλυψαν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν
ὀπισθοφανές, καὶ τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν οὐκ εἶδον.
24 ἐξένηψεν δὲ Νωε ἀπὸ τοῦ οἴνου καὶ ἔγνω ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ 24
ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος, 25 καὶ εἶπεν 25

Ἐπικατάρατος Χανααν·
παῖς οἰκέτης ἔσται τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

26 καὶ εἶπεν 26

Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Σημ,
καὶ ἔσται Χανααν παῖς αὐτοῦ.
27 πλατύναι ὁ θεὸς τῷ Ιαφεθ 27
καὶ κατοικησάτω ἐν τοῖς οἴκοις τοῦ Σημ,
καὶ γενηθήτω Χανααν παῖς αὐτῶν.

28 Ἔζησεν δὲ Νωε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τριακόσια πεντήκοντα ἔτη. 28
29 καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Νωε ἐννακόσια πεντήκοντα ἔτη, καὶ 29
ἀπέθανεν.

1 Αὗται δὲ αἱ γενέσεις τῶν υἱῶν Νωε, Σημ, Χαμ, Ιαφεθ, καὶ ἐγε- 10
νήθησαν αὐτοῖς υἱοὶ μετὰ τὸν κατακλυσμόν.
2 Υἱοὶ Ιαφεθ· Γαμερ καὶ Μαγωγ καὶ Μαδαι καὶ Ιωυαν καὶ Ελισα 2
καὶ Θοβελ καὶ Μοσοχ καὶ Θιρας. 3 καὶ υἱοὶ Γαμερ· Ασχαναζ καὶ 3
Ριφαθ καὶ Θοργαμα. 4 καὶ υἱοὶ Ιωυαν· Ελισα καὶ Θαρσις, Κίτιοι, Ῥόδιοι. 4
5 ἐκ τούτων ἀφωρίσθησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, ἕκαστος 5
κατὰ γλῶσσαν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν.
6 Υἱοὶ δὲ Χαμ· Χους καὶ Μεσραιμ, Φουδ καὶ Χανααν. 7 υἱοὶ δὲ 6 7
Χους· Σαβα καὶ Ευιλα καὶ Σαβαθα καὶ Ρεγμα καὶ Σαβακαθα. υἱοὶ
δὲ Ρεγμα· Σαβα καὶ Δαδαν. 8 Χους δὲ ἐγέννησεν τὸν Νεβρωδ. 8
οὗτος ἤρξατο εἶναι γίγας ἐπὶ τῆς γῆς· 9 οὗτος ἦν γίγας κυνηγὸς 9
ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ· διὰ τοῦτο ἐροῦσιν Ὡς Νεβρωδ γίγας
κυνηγὸς ἐναντίον κυρίου. 10 καὶ ἐγένετο ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ 10
Βαβυλὼν καὶ Ορεχ καὶ Αρχαδ καὶ Χαλαννη ἐν τῇ γῇ Σενναar.
11 ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης ἐξῆλθεν Ασσουρ καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν Νινευη 11

23 επεθεντο] -θηκαν A†
10 3 θεργαμα A† || 4 κητιοι A || 6 μεσραιν A: item in 13 || 7 bis
ρεγχμα A†

12 καὶ τὴν Ροωβωθ πόλιν καὶ τὴν Χαλαχ [12]καὶ τὴν Δασεμ ἀνὰ μέσον
13 Νινευη καὶ ἀνὰ μέσον Χαλαχ· αὕτη ἡ πόλις ἡ μεγάλη. — [13]καὶ Μεσ-
ραιμ ἐγέννησεν τοὺς Λουδιιμ καὶ τοὺς Ενεμετιιμ καὶ τοὺς Λαβιιμ
14 καὶ τοὺς Νεφθαλιιμ [14]καὶ τοὺς Πατροσωνιιμ καὶ τοὺς Χασλωνιιμ,
15 ὅθεν ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν Φυλιστιιμ, καὶ τοὺς Καφθοριιμ. — [15]Χανααν
16 δὲ ἐγέννησεν τὸν Σιδῶνα πρωτότοκον καὶ τὸν Χετταῖον [16]καὶ τὸν
17 Ιεβουσαῖον καὶ τὸν Αμορραῖον καὶ τὸν Γεργεσαῖον [17]καὶ τὸν Ευαῖον
18 καὶ τὸν Αρουκαῖον καὶ τὸν Ασενναῖον [18]καὶ τὸν Ἀράδιον καὶ τὸν
Σαμαραῖον καὶ τὸν Αμαθι. καὶ μετὰ τοῦτο διεσπάρησαν αἱ φυλαὶ
19 τῶν Χαναναίων, [19]καὶ ἐγένοντο τὰ ὅρια τῶν Χαναναίων ἀπὸ
Σιδῶνος ἕως ἐλθεῖν εἰς Γεραρα καὶ Γάζαν, ἕως ἐλθεῖν Σοδομων
20 καὶ Γομορρας, Αδαμα καὶ Σεβωιμ, ἕως Λασα. — [20]οὗτοι υἱοὶ Χαμ ἐν
ταῖς φυλαῖς αὐτῶν κατὰ γλώσσας αὐτῶν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν
καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν.
21 [21]Καὶ τῷ Σημ ἐγενήθη καὶ αὐτῷ, πατρὶ πάντων τῶν υἱῶν Εβερ,
22 ἀδελφῷ Ιαφεθ τοῦ μείζονος. [22]υἱοὶ Σημ· Αιλαμ καὶ Ασσουρ καὶ
23 Αρφαξαδ καὶ Λουδ καὶ Αραμ καὶ Καιναν. [23]καὶ υἱοὶ Αραμ· Ως καὶ
24 Ουλ καὶ Γαθερ καὶ Μοσοχ. [24]καὶ Αρφαξαδ ἐγέννησεν τὸν Καιναν,
25 καὶ Καιναν ἐγέννησεν τὸν Σαλα, Σαλα δὲ ἐγέννησεν τὸν Εβερ. [25]καὶ τῷ
Εβερ ἐγενήθησαν δύο υἱοί· ὄνομα τῷ ἑνὶ Φαλεκ, ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις
26 αὐτοῦ διεμερίσθη ἡ γῆ, καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ιεκταν. [26]Ιεκταν
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ελμωδαδ καὶ τὸν Σαλεφ καὶ Ασαρμωθ καὶ Ιαραχ
27 28 [27]καὶ Οδορρα καὶ Αιζηλ καὶ Δεκλα [28]καὶ Αβιμεηλ καὶ Σαβευ
29 [29]καὶ Ουφιρ καὶ Ευιλα καὶ Ιωβαβ. πάντες οὗτοι υἱοὶ Ιεκταν.
30 [30]καὶ ἐγένετο ἡ κατοίκησις αὐτῶν ἀπὸ Μασση ἕως ἐλθεῖν εἰς Σωφηρα,
31 ὄρος ἀνατολῶν. [31]οὗτοι υἱοὶ Σημ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν κατὰ
γλώσσας αὐτῶν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν.
32 [32]Αὗται αἱ φυλαὶ υἱῶν Νωε κατὰ γενέσεις αὐτῶν κατὰ τὰ ἔθνη
αὐτῶν· ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐπὶ τῆς γῆς
μετὰ τὸν κατακλυσμόν.
11 [1]Καὶ ἦν πᾶσα ἡ γῆ χεῖλος ἕν, καὶ φωνὴ μία πᾶσιν. [2]καὶ ἐγέ-
νετο ἐν τῷ κινῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν εὗρον πεδίον ἐν γῇ Σεν-
3 νααρ καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ. [3]καὶ εἶπεν ἄνθρωπος τῷ πλησίον Δεῦτε
πλινθεύσωμεν πλίνθους καὶ ὀπτήσωμεν αὐτὰς πυρί. καὶ ἐγένετο
αὐτοῖς ἡ πλίνθος εἰς λίθον, καὶ ἄσφαλτος ἦν αὐτοῖς ὁ πηλός.
4 [4]καὶ εἶπαν Δεῦτε οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πόλιν καὶ πύργον, οὗ
ἡ κεφαλὴ ἔσται ἕως τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ὄνομα

11 ροωβως A† | την ult. 911] > A || 13 και τ. νεφθ. post λουδ. tr. A† || 14 χασμωνιειμ A† | καφθ. 911] χαφθ. A† || 19 των M] > A | σοδομων] pr. εως A† | λασα 911] δασα A || 24 καιναμ bis A† || 26 και 2⁰ 911] + τον A | ιαραδ A† || 30 μασσηε A† || 31 υιοι M] pr. οι A

11 4 εαυτοις 2⁰ 911] -των A

πρὸ τοῦ διασπαρῆναι ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς. [5]καὶ κατέβη 5
κύριος ἰδεῖν τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον, ὃν ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ
τῶν ἀνθρώπων. [6]καὶ εἶπεν κύριος Ἰδοὺ γένος ἓν καὶ χεῖλος ἓν 6
πάντων, καὶ τοῦτο ἤρξαντο ποιῆσαι, καὶ νῦν οὐκ ἐκλείψει ἐξ αὐτῶν
πάντα, ὅσα ἂν ἐπιθῶνται ποιεῖν. [7]δεῦτε καὶ καταβάντες συγχέωμεν 7
ἐκεῖ αὐτῶν τὴν γλῶσσαν, ἵνα μὴ ἀκούσωσιν ἕκαστος τὴν φωνὴν
τοῦ πλησίον. [8]καὶ διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκεῖθεν ἐπὶ πρόσωπον 8
πάσης τῆς γῆς, καὶ ἐπαύσαντο οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν καὶ τὸν
πύργον. [9]διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς Σύγχυσις, ὅτι ἐκεῖ 9
συνέχεεν κύριος τὰ χείλη πάσης τῆς γῆς, καὶ ἐκεῖθεν διέσπειρεν
αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς.

[10]Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Σημ· Σημ υἱὸς ἑκατὸν ἐτῶν, ὅτε ἐγέν- 10
νησεν τὸν Αρφαξαδ, δευτέρου ἔτους μετὰ τὸν κατακλυσμόν. [11]καὶ 11
ἔζησεν Σημ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Αρφαξαδ πεντακόσια ἔτη
καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν.

[12]Καὶ ἔζησεν Αρφαξαδ ἑκατὸν τριάκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν 12
τὸν Καιναν. [13]καὶ ἔζησεν Αρφαξαδ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν 13
Καιναν ἔτη τετρακόσια τριάκοντα καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας
καὶ ἀπέθανεν.

Καὶ ἔζησεν Καιναν ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Σαλα.
καὶ ἔζησεν Καιναν μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Σαλα ἔτη τριακόσια τριάκοντα καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν.

[14]Καὶ ἔζησεν Σαλα ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Εβερ. 14
[15]καὶ ἔζησεν Σαλα μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Εβερ τριακόσια 15
τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν.

[16]Καὶ ἔζησεν Εβερ ἑκατὸν τριάκοντα τέσσαρα ἔτη καὶ ἐγέννησεν 16
τὸν Φαλεκ. [17]καὶ ἔζησεν Εβερ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Φαλεκ 17
ἔτη τριακόσια ἑβδομήκοντα καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας
καὶ ἀπέθανεν.

[18]Καὶ ἔζησεν Φαλεκ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν 18
Ραγαυ. [19]καὶ ἔζησεν Φαλεκ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ραγαυ 19
διακόσια ἐννέα ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν.

[20]Καὶ ἔζησεν Ραγαυ ἑκατὸν τριάκοντα δύο ἔτη καὶ ἐγέννησεν 20
τὸν Σερουχ. [21] καὶ ἔζησεν Ραγαυ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν 21
Σερουχ διακόσια ἑπτὰ ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ
ἀπέθανεν.

[22]Καὶ ἔζησεν Σερουχ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν 22
Ναχωρ. [23]καὶ ἔζησεν Σερουχ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ναχωρ 23
ἔτη διακόσια καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν.

6 ποιειν M] ποιησαι A || 9 αυτης M] -του A || 10 εκατον ετων] tr. A†

24 [24]Καὶ ἔζησεν Ναχωρ ἔτη ἑβδομήκοντα ἐννέα καὶ ἐγέννησεν τὸν
25 Θαρα. [25]καὶ ἔζησεν Ναχωρ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Θαρα
ἔτη ἑκατὸν εἴκοσι ἐννέα καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ
ἀπέθανεν.
26 [26]Καὶ ἔζησεν Θαρα ἑβδομήκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Αβραμ
καὶ τὸν Ναχωρ καὶ τὸν Αρραν.
27 [27]Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Θαρα· Θαρα ἐγέννησεν τὸν Αβραμ καὶ τὸν
28 Ναχωρ καὶ τὸν Αρραν, καὶ Αρραν ἐγέννησεν τὸν Λωτ. [28]καὶ ἀπέ-
θανεν Αρραν ἐνώπιον Θαρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ, ᾗ ἐγε-
29 νήθη, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Χαλδαίων. [29]καὶ ἔλαβον Αβραμ καὶ Ναχωρ
ἑαυτοῖς γυναῖκας· ὄνομα τῇ γυναικὶ Αβραμ Σαρα, καὶ ὄνομα τῇ
γυναικὶ Ναχωρ Μελχα θυγάτηρ Αρραν, πατὴρ Μελχα καὶ πατὴρ
30 31 Ιεσχα. [30]καὶ ἦν Σαρα στεῖρα καὶ οὐκ ἐτεκνοποίει. [31]καὶ ἔλαβεν
Θαρα τὸν Αβραμ υἱὸν αὐτοῦ καὶ τὸν Λωτ υἱὸν Αρραν υἱὸν τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ καὶ τὴν Σαραν τὴν νύμφην αὐτοῦ γυναῖκα Αβραμ τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας τῶν Χαλδαίων
πορευθῆναι εἰς τὴν γῆν Χαναaν καὶ ἦλθεν ἕως Χαρραν καὶ κατῴ-
32 κησεν ἐκεῖ. [32]καὶ ἐγένοντο αἱ ἡμέραι Θαρα ἐν Χαρραν διακόσια
πέντε ἔτη, καὶ ἀπέθανεν Θαρα ἐν Χαρραν.
12 [1]Καὶ εἶπεν κύριος τῷ Αβραμ Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς
συγγενείας σου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου εἰς τὴν γῆν, ἣν
2 ἄν σοι δείξω· [2]καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα καὶ εὐλογήσω σε
3 καὶ μεγαλυνῶ τὸ ὄνομά σου, καὶ ἔσῃ εὐλογητός· [3]καὶ εὐλογήσω
τοὺς εὐλογοῦντάς σε, καὶ τοὺς καταρωμένους σε καταράσομαι· καὶ
4 ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. [4]καὶ ἐπορεύθη
Αβραμ, καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος, καὶ ᾤχετο μετ᾽ αὐτοῦ Λωτ·
Αβραμ δὲ ἦν ἐτῶν ἑβδομήκοντα πέντε, ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ Χαρραν.
5 [5]καὶ ἔλαβεν Αβραμ τὴν Σαραν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὸν Λωτ υἱὸν
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, ὅσα ἐκτήσαντο,
καὶ πᾶσαν ψυχήν, ἣν ἐκτήσαντο ἐν Χαρραν, καὶ ἐξήλθοσαν πορευ-
6 θῆναι εἰς γῆν Χαναaν καὶ ἦλθον εἰς γῆν Χαναaν. — [6]καὶ διώδευσεν
Αβραμ τὴν γῆν εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς ἕως τοῦ τόπου Συχεμ ἐπὶ τὴν
7 δρῦν τὴν ὑψηλήν· οἱ δὲ Χαναναῖοι τότε κατῴκουν τὴν γῆν. [7]καὶ
ὤφθη κύριος τῷ Αβραμ καὶ εἶπεν αὐτῷ Τῷ σπέρματί σου δώσω
τὴν γῆν ταύτην. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Αβραμ θυσιαστήριον κυρίῳ
8 τῷ ὀφθέντι αὐτῷ. [8]καὶ ἀπέστη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος κατ᾽ ἀνατολὰς
Βαιθηλ καὶ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, Βαιθηλ κατὰ θάλασσαν
καὶ Αγγαι κατ᾽ ἀνατολάς· καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ

27 θαρα 2⁰ 911] + δε A || 29 πατηρ 1⁰ 911†] pr. και A || 31 υιον 1⁰ 911] pr. τον A | αβραμ 2⁰ > A†

12 3 ενευλογηθ. 911] εν > A || 5 σαραν 911] ν > A | εν M] εκ A || 6 την γην 1⁰ 911] > A || 8 βαιθηλ 2⁰ M] pr. εν A

κυρίῳ καὶ ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου. [9]καὶ ἀπῆρεν Αβραμ 9
καὶ πορευθεὶς ἐστρατοπέδευσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ.
[10]Καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ κατέβη Αβραμ εἰς Αἴγυπτον 10
παροικῆσαι ἐκεῖ, ὅτι ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς. [11]ἐγένετο δὲ 11
ἡνίκα ἤγγισεν Αβραμ εἰσελθεῖν εἰς Αἴγυπτον, εἶπεν Αβραμ Σαρα τῇ
γυναικὶ αὐτοῦ Γινώσκω ἐγὼ ὅτι γυνὴ εὐπρόσωπος εἶ· [12]ἔσται 12
οὖν ὡς ἂν ἴδωσίν σε οἱ Αἰγύπτιοι, ἐροῦσιν ὅτι Γυνὴ αὐτοῦ αὕτη,
καὶ ἀποκτενοῦσίν με, σὲ δὲ περιποιήσονται. [13]εἰπὸν οὖν ὅτι Ἀδελφὴ 13
αὐτοῦ εἰμι, ὅπως ἂν εὖ μοι γένηται διὰ σέ, καὶ ζήσεται ἡ ψυχή
μου ἕνεκεν σοῦ. [14]ἐγένετο δὲ ἡνίκα εἰσῆλθεν Αβραμ εἰς Αἴγυπτον, 14
ἰδόντες οἱ Αἰγύπτιοι τὴν γυναῖκα ὅτι καλὴ ἦν σφόδρα, [15]καὶ εἶδον 15
αὐτὴν οἱ ἄρχοντες Φαραω καὶ ἐπῄνεσαν αὐτὴν πρὸς Φαραω καὶ
εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον Φαραω· [16]καὶ τῷ Αβραμ εὖ ἐχρή- 16
σαντο δι᾽ αὐτήν, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ πρόβατα καὶ μόσχοι καὶ ὄνοι,
παῖδες καὶ παιδίσκαι, ἡμίονοι καὶ κάμηλοι. [17]καὶ ἤτασεν ὁ θεὸς 17
τὸν Φαραω ἐτασμοῖς μεγάλοις καὶ πονηροῖς καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ
περὶ Σαρας τῆς γυναικὸς Αβραμ. [18]καλέσας δὲ Φαραω τὸν Αβραμ 18
εἶπεν Τί τοῦτο ἐποίησάς μοι, ὅτι οὐκ ἀπήγγειλάς μοι ὅτι γυνή
σού ἐστιν; [19]ἵνα τί εἶπας ὅτι Ἀδελφή μού ἐστιν; καὶ ἔλαβον 19
αὐτὴν ἐμαυτῷ εἰς γυναῖκα. καὶ νῦν ἰδοὺ ἡ γυνή σου ἐναντίον
σου· λαβὼν ἀπότρεχε. [20]καὶ ἐνετείλατο Φαραω ἀνδράσιν περὶ 20
Αβραμ συμπροπέμψαι αὐτὸν καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ πάντα, ὅσα
ἦν αὐτῷ, καὶ Λωτ μετ᾽ αὐτοῦ.
[1]Ἀνέβη δὲ Αβραμ ἐξ Αἰγύπτου, αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ 13
πάντα τὰ αὐτοῦ καὶ Λωτ μετ᾽ αὐτοῦ, εἰς τὴν ἔρημον. [2]Αβραμ δὲ 2
ἦν πλούσιος σφόδρα κτήνεσιν καὶ ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ. [3]καὶ ἐπο- 3
ρεύθη ὅθεν ἦλθεν, εἰς τὴν ἔρημον ἕως Βαιθηλ, ἕως τοῦ τόπου, οὗ
ἦν ἡ σκηνὴ αὐτοῦ τὸ πρότερον, ἀνὰ μέσον Βαιθηλ καὶ ἀνὰ μέσον
Αγγαι, [4]εἰς τὸν τόπον τοῦ θυσιαστηρίου, οὗ ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν 4
ἀρχήν· καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ Αβραμ τὸ ὄνομα κυρίου. [5]καὶ Λωτ 5
τῷ συμπορευομένῳ μετὰ Αβραμ ἦν πρόβατα καὶ βόες καὶ σκηναί.
[6]καὶ οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα, ὅτι ἦν τὰ ὑπάρχοντα 6
αὐτῶν πολλά, καὶ οὐκ ἐδύναντο κατοικεῖν ἅμα. [7]καὶ ἐγένετο μάχη 7
ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ Αβραμ καὶ ἀνὰ μέσον
τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ Λωτ· οἱ δὲ Χαναναῖοι καὶ οἱ Φερε-
ζαῖοι τότε κατῴκουν τὴν γῆν. [8]εἶπεν δὲ Αβραμ τῷ Λωτ Μὴ ἔστω 8
μάχη ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων μου
καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων σου, ὅτι ἄνθρωποι ἀδελφοὶ ἡμεῖς

12 αυτη 911] pr. εστιν A || 14 γυναικα] + αυτου A† || 15 εις τον οικον] προς A†

13 4 αρχην 911] σκηνην A || 5 σκηναι 911] κτηνη A || 8 μου ... σου 2° 911] tr. A

9 ἐσμεν. [9]οὐκ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐναντίον σού ἐστιν; διαχωρίσθητι
ἀπ' ἐμοῦ· εἰ σὺ εἰς ἀριστερά, ἐγὼ εἰς δεξιά· εἰ δὲ σὺ εἰς δεξιά,
10 ἐγὼ εἰς ἀριστερά. [10]καὶ ἐπάρας Λωτ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἶδεν
πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ιορδάνου ὅτι πᾶσα ἦν ποτιζομένη —
πρὸ τοῦ καταστρέψαι τὸν θεὸν Σοδομα καὶ Γομορρα — ὡς ὁ παρά-
δεισος τοῦ θεοῦ καὶ ὡς ἡ γῆ Αἰγύπτου ἕως ἐλθεῖν εἰς Ζογορα.
11 [11]καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ Λωτ πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ιορδάνου,
καὶ ἀπῆρεν Λωτ ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ διεχωρίσθησαν ἕκαστος ἀπὸ
12 τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. [12]Αβραμ δὲ κατῴκησεν ἐν γῇ Χανααν, Λωτ
δὲ κατῴκησεν ἐν πόλει τῶν περιχώρων καὶ ἐσκήνωσεν ἐν Σοδομοις·
13 [13]οἱ δὲ ἄνθρωποι οἱ ἐν Σοδομοις πονηροὶ καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐναντίον
τοῦ θεοῦ σφόδρα.
14 [14]Ὁ δὲ θεὸς εἶπεν τῷ Αβραμ μετὰ τὸ διαχωρισθῆναι τὸν Λωτ
ἀπ' αὐτοῦ Ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἰδὲ ἀπὸ τοῦ τόπου,
οὗ νῦν σὺ εἶ, πρὸς βορρᾶν καὶ λίβα καὶ ἀνατολὰς καὶ θάλασσαν·
15 [15]ὅτι πᾶσαν τὴν γῆν, ἣν σὺ ὁρᾷς, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρ-
16 ματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος. [16]καὶ ποιήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν
ἄμμον τῆς γῆς· εἰ δύναταί τις ἐξαριθμῆσαι τὴν ἄμμον τῆς γῆς,
17 καὶ τὸ σπέρμα σου ἐξαριθμηθήσεται. [17]ἀναστὰς διόδευσον τὴν γῆν
εἴς τε τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ εἰς τὸ πλάτος, ὅτι σοὶ δώσω αὐτήν.
18 [18]καὶ ἀποσκηνώσας Αβραμ ἐλθὼν κατῴκησεν παρὰ τὴν δρῦν τὴν
Μαμβρη, ἣ ἦν ἐν Χεβρων, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον κυρίῳ.
14 [1]Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῇ Αμαρφαλ βασιλέως Σενναар,
Αριωχ βασιλεὺς Ελλασαρ καὶ Χοδολλογομορ βασιλεὺς Αιλαμ καὶ
2 Θαργαλ βασιλεὺς ἐθνῶν [2]ἐποίησαν πόλεμον μετὰ Βαλλα βασιλέως
Σοδομων καὶ μετὰ Βαρσα βασιλέως Γομορρας καὶ Σενναар βασιλέως
Αδαμα καὶ Συμοβορ βασιλέως Σεβωιμ καὶ βασιλέως Βαλακ (αὕτη
3 ἐστὶν Σηγωρ). [3]πάντες οὗτοι συνεφώνησαν ἐπὶ τὴν φάραγγα τὴν
4 ἁλυκήν (αὕτη ἡ θάλασσα τῶν ἁλῶν). [4]δώδεκα ἔτη ἐδούλευον τῷ
5 Χοδολλογομορ, τῷ δὲ τρισκαιδεκάτῳ ἔτει ἀπέστησαν. [5]ἐν δὲ τῷ
τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει ἦλθεν Χοδολλογομορ καὶ οἱ βασιλεῖς οἱ
μετ' αὐτοῦ καὶ κατέκοψαν τοὺς γίγαντας τοὺς ἐν Ασταρωθ Καρναιν
καὶ ἔθνη ἰσχυρὰ ἅμα αὐτοῖς καὶ τοὺς Ομμαίους τοὺς ἐν Σαυη τῇ
6 πόλει [6]καὶ τοὺς Χορραίους τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσιν Σηιρ ἕως τῆς
7 τερεμίνθου τῆς Φαραν, ἥ ἐστιν ἐν τῇ ἐρήμῳ. [7]καὶ ἀναστρέψαντες
ἦλθοσαν ἐπὶ τὴν πηγὴν τῆς κρίσεως (αὕτη ἐστὶν Καδης) καὶ κατέ-
κοψαν πάντας τοὺς ἄρχοντας Αμαληκ καὶ τοὺς Αμορραίους τοὺς
8 κατοικοῦντας ἐν Ασασανθαμαρ. [8]ἐξῆλθεν δὲ βασιλεὺς Σοδομων

9 ουκ mu.] και A | εστιν > A† || 14 αναβλεψας ... ιδε M] -ψον ... και ιδε A || 16 fin. εξαριθμηθησεται 911] εξ > A || 17 fin. 911] + και τω σπερματι σου εις τον αιωνα A || 18 μαμβρη M] -ρην A

14 1 χοδολλ. M] pr. ο A† || 2 βασιλ. ult.] pr. μετα A†

καὶ βασιλεὺς Γομορρας καὶ βασιλεὺς Αδαμα καὶ βασιλεὺς Σεβωιμ
καὶ βασιλεὺς Βαλακ (αὕτη ἐστὶν Σηγωρ) καὶ παρετάξαντο αὐτοῖς
εἰς πόλεμον ἐν τῇ κοιλάδι τῇ ἁλυκῇ, [9]πρὸς Χοδολλογομορ βασιλέα 9
Αιλαμ καὶ Θαργαλ βασιλέα ἐθνῶν καὶ Αμαρφαλ βασιλέα Σενναρ
καὶ Αριωχ βασιλέα Ελλασαρ, οἱ τέσσαρες βασιλεῖς πρὸς τοὺς πέντε.
[10]ἡ δὲ κοιλὰς ἡ ἁλυκὴ φρέατα φρέατα ἀσφάλτου· ἔφυγεν δὲ βασι- 10
λεὺς Σοδομων καὶ βασιλεὺς Γομορρας καὶ ἐνέπεσαν ἐκεῖ, οἱ δὲ
καταλειφθέντες εἰς τὴν ὀρεινὴν ἔφυγον. [11]ἔλαβον δὲ τὴν ἵππον 11
πᾶσαν τὴν Σοδομων καὶ Γομορρας καὶ πάντα τὰ βρώματα αὐτῶν
καὶ ἀπῆλθον. [12]ἔλαβον δὲ καὶ τὸν Λωτ υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ Αβραμ 12
καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ καὶ ἀπῴχοντο· ἦν γὰρ κατοικῶν ἐν
Σοδομοις.

[13]Παραγενόμενος δὲ τῶν ἀνασωθέντων τις ἀπήγγειλεν Αβραμ τῷ 13
περάτῃ· αὐτὸς δὲ κατῴκει πρὸς τῇ δρυὶ τῇ Μαμβρη ὁ Αμορις τοῦ
ἀδελφοῦ Εσχωλ καὶ ἀδελφοῦ Αυναν, οἳ ἦσαν συνωμόται τοῦ Αβραμ.
[14]ἀκούσας δὲ Αβραμ ὅτι ᾐχμαλώτευται Λωτ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἠρίθ- 14
μησεν τοὺς ἰδίους οἰκογενεῖς αὐτοῦ, τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτώ,
καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν ἕως Δαν. [15]καὶ ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐτοὺς 15
τὴν νύκτα, αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς καὶ
ἐδίωξεν αὐτοὺς ἕως Χωβα, ἥ ἐστιν ἐν ἀριστερᾷ Δαμασκοῦ. [16]καὶ 16
ἀπέστρεψεν πᾶσαν τὴν ἵππον Σοδομων, καὶ Λωτ τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ ἀπέστρεψεν καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ καὶ τὰς γυναῖκας καὶ
τὸν λαόν.

[17]Ἐξῆλθεν δὲ βασιλεὺς Σοδομων εἰς συνάντησιν αὐτῷ — μετὰ 17
τὸ ἀναστρέψαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς κοπῆς τοῦ Χοδολλογομορ καὶ τῶν
βασιλέων τῶν μετ᾽ αὐτοῦ — εἰς τὴν κοιλάδα τὴν Σαυη (τοῦτο ἦν
τὸ πεδίον βασιλέως). [18]καὶ Μελχισεδεκ βασιλεὺς Σαλημ ἐξήνεγκεν 18
ἄρτους καὶ οἶνον· ἦν δὲ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου. [19]καὶ ηὐλό- 19
γησεν τὸν Αβραμ καὶ εἶπεν Εὐλογημένος Αβραμ τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ,
ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, [20]καὶ εὐλογητὸς ὁ θεος ὁ 20
ὕψιστος, ὃς παρέδωκεν τοὺς ἐχθρούς σου ὑποχειρίους σοι. καὶ
ἔδωκεν αὐτῷ δεκάτην ἀπὸ πάντων. [21]εἶπεν δὲ βασιλεὺς Σοδομων 21
πρὸς Αβραμ Δός μοι τοὺς ἄνδρας, τὴν δὲ ἵππον λαβὲ σεαυτῷ
[22]εἶπεν δὲ Αβραμ πρὸς βασιλέα Σοδομων Ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου 22
πρὸς τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον, ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν, [23]εἰ ἀπὸ σπαρτίου ἕως σφαιρωτῆρος ὑποδήματος λήμψομαι 23
ἀπὸ πάντων τῶν σῶν, ἵνα μὴ εἴπῃς ὅτι Ἐγὼ ἐπλούτισα τὸν
Αβραμ· [24]πλὴν ὧν ἔφαγον οἱ νεανίσκοι καὶ τῆς μερίδος τῶν 24
ἀνδρῶν τῶν συμπορευθέντων μετ᾽ ἐμοῦ, Εσχωλ, Αυναν, Μαμβρη,
οὗτοι λήμψονται μερίδα.

9 και 3° M] > A | τεσσαρες] + ουτοι A† || 10 φρεατα 2° M] > A || 13 προς] εν A† | αδελφου 2° 911] pr. του A || 14 ηχμαλωτευθη A† || 17 σαυην A

15 [1]Μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐγενήθη ῥῆμα κυρίου πρὸς Αβραμ
ἐν ὁράματι λέγων Μὴ φοβοῦ, Αβραμ· ἐγὼ ὑπερασπίζω σου· ὁ
2 μισθός σου πολὺς ἔσται σφόδρα. [2]λέγει δὲ Αβραμ Δέσποτα, τί
μοι δώσεις; ἐγὼ δὲ ἀπολύομαι ἄτεκνος· ὁ δὲ υἱὸς Μασεκ τῆς
3 οἰκογενοῦς μου, οὗτος Δαμασκὸς Ελιεζερ. [3]καὶ εἶπεν Αβραμ
Ἐπειδὴ ἐμοὶ οὐκ ἔδωκας σπέρμα, ὁ δὲ οἰκογενής μου κληρονομήσει
4 με. [4]καὶ εὐθὺς φωνὴ κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτὸν λέγων Οὐ
κληρονομήσει σε οὗτος, ἀλλ᾽ ὃς ἐξελεύσεται ἐκ σοῦ, οὗτος κληρο-
5 νομήσει σε. [5]ἐξήγαγεν δὲ αὐτὸν ἔξω καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀνάβλεψον
δὴ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀρίθμησον τοὺς ἀστέρας, εἰ δυνήσῃ ἐξαριθ-
6 μῆσαι αὐτούς. καὶ εἶπεν Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου. [6]καὶ
ἐπίστευσεν Αβραμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.
7 [7]εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν Ἐγὼ ὁ θεὸς ὁ ἐξαγαγών σε ἐκ χώρας Χαλ-
8 δαίων ὥστε δοῦναί σοι τὴν γῆν ταύτην κληρονομῆσαι. [8]εἶπεν
δέ Δέσποτα κύριε, κατὰ τί γνώσομαι ὅτι κληρονομήσω αὐτήν;
9 [9]εἶπεν δὲ αὐτῷ Λαβέ μοι δάμαλιν τριετίζουσαν καὶ αἶγα τριετίζου-
10 σαν καὶ κριὸν τριετίζοντα καὶ τρυγόνα καὶ περιστεράν. [10]ἔλαβεν
δὲ αὐτῷ πάντα ταῦτα καὶ διεῖλεν αὐτὰ μέσα καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἀντι-
11 πρόσωπα ἀλλήλοις, τὰ δὲ ὄρνεα οὐ διεῖλεν. [11]κατέβη δὲ ὄρνεα
ἐπὶ τὰ σώματα, τὰ διχοτομήματα αὐτῶν, καὶ συνεκάθισεν αὐτοῖς
12 Αβραμ. [12]περὶ δὲ ἡλίου δυσμὰς ἔκστασις ἐπέπεσεν τῷ Αβραμ, καὶ
13 ἰδοὺ φόβος σκοτεινὸς μέγας ἐπιπίπτει αὐτῷ. [13]καὶ ἐρρέθη πρὸς
Αβραμ Γινώσκων γνώσῃ ὅτι πάροικον ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐν
γῇ οὐκ ἰδίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτοὺς καὶ κακώσουσιν αὐτοὺς καὶ
14 ταπεινώσουσιν αὐτοὺς τετρακόσια ἔτη. [14]τὸ δὲ ἔθνος, ᾧ ἐὰν δου-
λεύσωσιν, κρινῶ ἐγώ· μετὰ δὲ ταῦτα ἐξελεύσονται ὧδε μετὰ ἀπο-
15 σκευῆς πολλῆς. [15]σὺ δὲ ἀπελεύσῃ πρὸς τοὺς πατέρας σου μετ᾽
16 εἰρήνης, ταφεὶς ἐν γήρει καλῷ. [16]τετάρτη δὲ γενεὰ ἀποστραφή-
σονται ὧδε· οὔπω γὰρ ἀναπεπλήρωνται αἱ ἁμαρτίαι τῶν Αμορραίων
17 ἕως τοῦ νῦν. [17]ἐπεὶ δὲ ἐγίνετο ὁ ἥλιος πρὸς δυσμαῖς, φλὸξ ἐγέ-
νετο, καὶ ἰδοὺ κλίβανος καπνιζόμενος καὶ λαμπάδες πυρός, αἳ διῆλθον
18 ἀνὰ μέσον τῶν διχοτομημάτων τούτων. [18]ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διέ-
θετο κύριος τῷ Αβραμ διαθήκην λέγων Τῷ σπέρματί σου δώσω
τὴν γῆν ταύτην ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ
19 μεγάλου, ποταμοῦ Εὐφράτου, [19]τοὺς Καιναίους καὶ τοὺς Κενεζαί-
20 ους καὶ τοὺς Κεδμωναίους [20]καὶ τοὺς Χετταίους καὶ τοὺς Φερε-
21 ζαίους καὶ τοὺς Ραφαϊν [21]καὶ τοὺς Αμορραίους καὶ τοὺς Χαναναί-
ους καὶ τοὺς Ευαίους καὶ τοὺς Γεργεσαίους καὶ τοὺς Ιεβουσαίους.
16 [1]Σαρα δὲ ἡ γυνὴ Αβραμ οὐκ ἔτικτεν αὐτῷ. ἦν δὲ αὐτῇ παιδίσκη
2 Αἰγυπτία, ᾗ ὄνομα Αγαρ. [2]εἶπεν δὲ Σαρα πρὸς Αβραμ Ἰδοὺ συνέ-

15 7 προς αυτον] αυτω A† || 13 δουλ. αυτους και κακ. αυτους] κακ. αυτο και δουλ. αυτους A† || 15 ταφεις Gra.] τραφεις A

κλεισέν με κύριος τοῦ μὴ τίκτειν· εἴσελθε οὖν πρὸς τὴν παιδίσκην
μου, ἵνα τεκνοποιήσῃς ἐξ αὐτῆς. ὑπήκουσεν δὲ Αβραμ τῆς φωνῆς
Σαρας. 3καὶ λαβοῦσα Σαρα ἡ γυνὴ Αβραμ Αγαρ τὴν Αἰγυπτίαν 3
τὴν ἑαυτῆς παιδίσκην — μετὰ δέκα ἔτη τοῦ οἰκῆσαι Αβραμ ἐν γῇ
Χανααν — καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Αβραμ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα.
4καὶ εἰσῆλθεν πρὸς Αγαρ, καὶ συνέλαβεν. καὶ εἶδεν ὅτι ἐν γαστρὶ 4
ἔχει, καὶ ἠτιμάσθη ἡ κυρία ἐναντίον αὐτῆς. 5εἶπεν δὲ Σαρα πρὸς 5
Αβραμ Ἀδικοῦμαι ἐκ σοῦ· ἐγὼ δέδωκα τὴν παιδίσκην μου εἰς τὸν
κόλπον σου, ἰδοῦσα δὲ ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει, ἠτιμάσθην ἐναντίον αὐτῆς·
κρίναι ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. 6εἶπεν δὲ Αβραμ πρὸς 6
Σαραν Ἰδοὺ ἡ παιδίσκη σου ἐν ταῖς χερσίν σου· χρῶ αὐτῇ, ὡς
ἄν σοι ἀρεστὸν ᾖ. καὶ ἐκάκωσεν αὐτὴν Σαρα, καὶ ἀπέδρα ἀπὸ
προσώπου αὐτῆς.

7Εὗρεν δὲ αὐτὴν ἄγγελος κυρίου ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος 7
ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν τῇ ὁδῷ Σουρ. 8καὶ εἶπεν αὐτῇ 8
ὁ ἄγγελος κυρίου Αγαρ παιδίσκη Σαρας, πόθεν ἔρχῃ καὶ ποῦ
πορεύῃ; καὶ εἶπεν Ἀπὸ προσώπου Σαρας τῆς κυρίας μου ἐγὼ
ἀποδιδράσκω. 9εἶπεν δὲ αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου Ἀποστράφητι 9
πρὸς τὴν κυρίαν σου καὶ ταπεινώθητι ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῆς. 10καὶ 10
εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου Πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου,
καὶ οὐκ ἀριθμηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους. 11καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγ- 11
γελος κυρίου Ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις καὶ τέξῃ υἱὸν καὶ καλέσεις
τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ισμαηλ, ὅτι ἐπήκουσεν κύριος τῇ ταπεινώσει σου.
12οὗτος ἔσται ἄγροικος ἄνθρωπος· αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ πάντας, καὶ 12
αἱ χεῖρες πάντων ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελ-
φῶν αὐτοῦ κατοικήσει. 13καὶ ἐκάλεσεν Αγαρ τὸ ὄνομα κυρίου 13
τοῦ λαλοῦντος πρὸς αὐτήν Σὺ ὁ θεὸς ὁ ἐπιδών με· ὅτι εἶπεν
Καὶ γὰρ ἐνώπιον εἶδον ὀφθέντα μοι. 14ἕνεκεν τούτου ἐκάλεσεν 14
τὸ φρέαρ Φρέαρ οὗ ἐνώπιον εἶδον· ἰδοὺ ἀνὰ μέσον Καδης καὶ
ἀνὰ μέσον Βαραδ.

15Καὶ ἔτεκεν Αγαρ τῷ Αβραμ υἱόν, καὶ ἐκάλεσεν Αβραμ τὸ ὄνομα 15
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Αγαρ, Ισμαηλ. 16Αβραμ δὲ ἦν 16
ὀγδοήκοντα ἓξ ἐτῶν, ἡνίκα ἔτεκεν Αγαρ τὸν Ισμαηλ τῷ Αβραμ.

1Ἐγένετο δὲ Αβραμ ἐτῶν ἐνενήκοντα ἐννέα, καὶ ὤφθη κύριος 17
τῷ Αβραμ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐγώ εἰμι ὁ θεός σου· εὐαρέστει ἐναν-
τίον ἐμοῦ καὶ γίνου ἄμεμπτος, 2καὶ θήσομαι τὴν διαθήκην μου 2
ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ πληθυνῶ σε σφόδρα.
3καὶ ἔπεσεν Αβραμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ θεὸς 3
λέγων 4Καὶ ἐγὼ ἰδοὺ ἡ διαθήκη μου μετὰ σοῦ, καὶ ἔσῃ πατὴρ 4
πλήθους ἐθνῶν. 5καὶ οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου Αβραμ, 5

16 2 σαρας] αυτης A† || 3 αβραμ τω 911] tr. A || 6 εν τ. χερσιν] εναντιον A† || 7 κυριου mu.] + του θεου A

ἀλλ᾽ ἔσται τὸ ὄνομά σου Αβρααμ, ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά
6 σε. 6καὶ αὐξανῶ σε σφόδρα σφόδρα καὶ θήσω σε εἰς ἔθνη, καὶ
7 βασιλεῖς ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται. 7καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου ἀνὰ
μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου
μετὰ σὲ εἰς γενεὰς αὐτῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον εἶναί σου θεὸς καὶ
8 τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ. 8καὶ δώσω σοι καὶ τῷ σπέρματί σου
μετὰ σὲ τὴν γῆν, ἣν παροικεῖς, πᾶσαν τὴν γῆν Χανααν, εἰς κατά-
9 σχεσιν αἰώνιον καὶ ἔσομαι αὐτοῖς θεός. — 9καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς
Αβρααμ Σὺ δὲ τὴν διαθήκην μου διατηρήσεις, σὺ καὶ τὸ σπέρμα
10 σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. 10καὶ αὕτη ἡ διαθήκη, ἣν δια-
τηρήσεις, ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός
σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν· περιτμηθήσεται ὑμῶν πᾶν ἀρ-
11 σενικόν, 11καὶ περιτμηθήσεσθε τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας ὑμῶν,
12 καὶ ἔσται ἐν σημείῳ διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν. 12καὶ
παιδίον ὀκτὼ ἡμερῶν περιτμηθήσεται ὑμῖν πᾶν ἀρσενικὸν εἰς τὰς
γενεὰς ὑμῶν, ὁ οἰκογενὴς τῆς οἰκίας σου καὶ ὁ ἀργυρώνητος ἀπὸ
13 παντὸς υἱοῦ ἀλλοτρίου, ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σπέρματός σου. 13περι-
τομῇ περιτμηθήσεται ὁ οἰκογενὴς τῆς οἰκίας σου καὶ ὁ ἀργυρώνη-
τος, καὶ ἔσται ἡ διαθήκη μου ἐπὶ τῆς σαρκὸς ὑμῶν εἰς διαθήκην αἰώ-
14 νιον. 14καὶ ἀπερίτμητος ἄρσην, ὃς οὐ περιτμηθήσεται τὴν σάρκα
τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, ἐξολεθρευθήσεται ἡ
ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς, ὅτι τὴν διαθήκην μου διεσκέ-
δασεν.
15 15Εἶπεν δὲ ὁ θεὸς τῷ Αβρααμ Σαρα ἡ γυνή σου, οὐ κληθή-
σεται τὸ ὄνομα αὐτῆς Σαρα, ἀλλὰ Σαρρα ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς.
16 16εὐλογήσω δὲ αὐτὴν καὶ δώσω σοι ἐξ αὐτῆς τέκνον· καὶ εὐλογήσω
αὐτόν, καὶ ἔσται εἰς ἔθνη, καὶ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐξ αὐτοῦ ἔσονται.
17 17καὶ ἔπεσεν Αβρααμ ἐπὶ πρόσωπον καὶ ἐγέλασεν καὶ εἶπεν ἐν τῇ
διανοίᾳ αὐτοῦ λέγων Εἰ τῷ ἑκατονταετεῖ γενήσεται, καὶ εἰ Σαρρα
18 ἐνενήκοντα ἐτῶν οὖσα τέξεται; 18εἶπεν δὲ Αβρααμ πρὸς τὸν
19 θεόν Ισμαηλ οὗτος ζήτω ἐναντίον σου. 19εἶπεν δὲ ὁ θεὸς τῷ
Αβρααμ Ναί· ἰδοὺ Σαρρα ἡ γυνή σου τέξεταί σοι υἱόν, καὶ
καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ισαακ, καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου
πρὸς αὐτὸν εἰς διαθήκην αἰώνιον καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ᾽
20 αὐτόν. 20περὶ δὲ Ισμαηλ ἰδοὺ ἐπήκουσά σου· ἰδοὺ εὐλόγησα αὐ-
τὸν καὶ αὐξανῶ αὐτὸν καὶ πληθυνῶ αὐτὸν σφόδρα· δώδεκα ἔθνη
21 γεννήσει, καὶ δώσω αὐτὸν εἰς ἔθνος μέγα. 21τὴν δὲ διαθήκην μου
στήσω πρὸς Ισαακ, ὃν τέξεταί σοι Σαρρα εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον
22 ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἑτέρῳ. 22συνετέλεσεν δὲ λαλῶν πρὸς αὐτὸν
καὶ ἀνέβη ὁ θεὸς ἀπὸ Αβρααμ.

17 5 το ον. σου / αβρααμ] tr. A† || 6 σφοδρα 2⁰ 911] > A || 17 γενησ. compl.] + υιος A || 19 τω 1⁰] προς compl. || 20 ιδου 2⁰ 911] και A

[23]Καὶ ἔλαβεν Αβρααμ Ισμαηλ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς 23
οἰκογενεῖς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἀργυρωνήτους καὶ πᾶν ἄρσεν
τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ Αβρααμ καὶ περιέτεμεν τὰς ἀκρο-
βυστίας αὐτῶν ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθὰ ἐλάλησεν
αὐτῷ ὁ θεός. [24]Αβρααμ δὲ ἦν ἐνενήκοντα ἐννέα ἐτῶν, ἡνίκα περι- 24
έτεμεν τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ· [25]Ισμαηλ δὲ ὁ υἱὸς αὐ- 25
τοῦ ἐτῶν δέκα τριῶν ἦν, ἡνίκα περιετμήθη τὴν σάρκα τῆς ἀκρο-
βυστίας αὐτοῦ. [26]ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης περιετμήθη 26
Αβρααμ καὶ Ισμαηλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ· [27]καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ 27
οἴκου αὐτοῦ καὶ οἱ οἰκογενεῖς καὶ οἱ ἀργυρώνητοι ἐξ ἀλλογενῶν
ἐθνῶν, περιέτεμεν αὐτούς.

[1]Ὤφθη δὲ αὐτῷ ὁ θεὸς πρὸς τῇ δρυὶ τῇ Μαμβρη καθημένου 18
αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ μεσημβρίας. [2]ἀναβλέψας 2
δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδεν, καὶ ἰδοὺ τρεῖς ἄνδρες εἱστήκεισαν
ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ ἰδὼν προσέδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἀπὸ
τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν [3]καὶ 3
εἶπεν Κύριε, εἰ ἄρα εὗρον χάριν ἐναντίον σου, μὴ παρέλθῃς τὸν
παῖδά σου· [4]λημφθήτω δὴ ὕδωρ, καὶ νιψάτωσαν τοὺς πόδας ὑμῶν, 4
καὶ καταψύξατε ὑπὸ τὸ δένδρον· [5]καὶ λήμψομαι ἄρτον, καὶ φάγεσθε, 5
καὶ μετὰ τοῦτο παρελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν, οὗ εἵνεκεν ἐξε-
κλίνατε πρὸς τὸν παῖδα ὑμῶν. καὶ εἶπαν Οὕτως ποίησον, καθὼς
εἴρηκας. [6]καὶ ἔσπευσεν Αβρααμ ἐπὶ τὴν σκηνὴν πρὸς Σαρραν 6
καὶ εἶπεν αὐτῇ Σπεῦσον καὶ φύρασον τρία μέτρα σεμιδάλεως καὶ
ποίησον ἐγκρυφίας. [7]καὶ εἰς τὰς βόας ἔδραμεν Αβρααμ καὶ ἔλαβεν 7
μοσχάριον ἁπαλὸν καὶ καλὸν καὶ ἔδωκεν τῷ παιδί, καὶ ἐτάχυνεν
τοῦ ποιῆσαι αὐτό. [8]ἔλαβεν δὲ βούτυρον καὶ γάλα καὶ τὸ μοσχάριον, 8
ὃ ἐποίησεν, καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς, καὶ ἐφάγοσαν· αὐτὸς δὲ παρει-
στήκει αὐτοῖς ὑπὸ τὸ δένδρον.

[9]Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν Ποῦ Σαρρα ἡ γυνή σου; ὁ δὲ ἀποκρι- 9
θεὶς εἶπεν Ἰδοὺ ἐν τῇ σκηνῇ. [10]εἶπεν δέ Ἐπαναστρέφων ἥξω 10
πρὸς σὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ὥρας, καὶ ἕξει υἱὸν Σαρρα
ἡ γυνή σου. Σαρρα δὲ ἤκουσεν πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς, οὖσα
ὄπισθεν αὐτοῦ. [11]Αβρααμ δὲ καὶ Σαρρα πρεσβύτεροι προβεβηκότες 11
ἡμερῶν, ἐξέλιπεν δὲ Σαρρα γίνεσθαι τὰ γυναικεῖα. [12]ἐγέλασεν δὲ 12
Σαρρα ἐν ἑαυτῇ λέγουσα Οὔπω μέν μοι γέγονεν ἕως τοῦ νῦν,
ὁ δὲ κύριός μου πρεσβύτερος. [13]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Αβρααμ 13
Τί ὅτι ἐγέλασεν Σαρρα ἐν ἑαυτῇ λέγουσα Ἆρά γε ἀληθῶς τέξομαι;
ἐγὼ δὲ γεγήρακα. [14]μὴ ἀδυνατεῖ παρὰ τῷ θεῷ ῥῆμα; εἰς τὸν 14
καιρὸν τοῦτον ἀναστρέψω πρὸς σὲ εἰς ὥρας, καὶ ἔσται τῇ Σαρρα
υἱός. [15]ἠρνήσατο δὲ Σαρρα λέγουσα Οὐκ ἐγέλασα· ἐφοβήθη γάρ. 15
καὶ εἶπεν Οὐχί, ἀλλὰ ἐγέλασας.

18 5 ειπαν 911] -πεν A || 13 τι > A†

16 16Ἐξαναστάντες δὲ ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες κατέβλεψαν ἐπὶ πρόσωπον
Σοδομων καὶ Γομορρας, Αβρααμ δὲ συνεπορεύετο μετ᾽ αὐτῶν συμ-
17 προπέμπων αὐτούς. 17ὁ δὲ κύριος εἶπεν Μὴ κρύψω ἐγὼ ἀπὸ
18 Αβρααμ τοῦ παιδός μου ἃ ἐγὼ ποιῶ; 18Αβρααμ δὲ γινόμενος ἔσται
εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολύ, καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πάντα τὰ
19 ἔθνη τῆς γῆς. 19ᾔδειν γὰρ ὅτι συντάξει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ τῷ
οἴκῳ αὐτοῦ μετ᾽ αὐτόν, καὶ φυλάξουσιν τὰς ὁδοὺς κυρίου ποιεῖν
δικαιοσύνην καὶ κρίσιν· ὅπως ἂν ἐπαγάγῃ κύριος ἐπὶ Αβρααμ πάντα,
20 ὅσα ἐλάλησεν πρὸς αὐτόν. 20εἶπεν δὲ κύριος Κραυγὴ Σοδομων
καὶ Γομορρας πεπλήθυνται, καὶ αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν μεγάλαι σφόδρα·
21 21καταβὰς οὖν ὄψομαι εἰ κατὰ τὴν κραυγὴν αὐτῶν τὴν ἐρχομένην
22 πρός με συντελοῦνται, εἰ δὲ μή, ἵνα γνῶ. 22καὶ ἀποστρέψαντες
ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες ἦλθον εἰς Σοδομα, Αβρααμ δὲ ἦν ἑστηκὼς ἐναν-
23 τίον κυρίου. 23καὶ ἐγγίσας Αβρααμ εἶπεν Μὴ συναπολέσῃς δίκαιον
24 μετὰ ἀσεβοῦς καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής; 24ἐὰν ὦσιν πεντή-
κοντα δίκαιοι ἐν τῇ πόλει, ἀπολεῖς αὐτούς; οὐκ ἀνήσεις πάντα τὸν
25 τόπον ἕνεκεν τῶν πεντήκοντα δικαίων, ἐὰν ὦσιν ἐν αὐτῇ; 25μηδαμῶς
σὺ ποιήσεις ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, τοῦ ἀποκτεῖναι δίκαιον μετὰ ἀσε-
βοῦς, καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής. μηδαμῶς· ὁ κρίνων πᾶσαν
26 τὴν γῆν οὐ ποιήσεις κρίσιν; 26εἶπεν δὲ κύριος Ἐὰν εὕρω ἐν
Σοδομοις πεντήκοντα δικαίους ἐν τῇ πόλει, ἀφήσω πάντα τὸν τόπον
27 δι᾽ αὐτούς. 27καὶ ἀποκριθεὶς Αβρααμ εἶπεν Νῦν ἠρξάμην λαλῆ-
28 σαι πρὸς τὸν κύριον, ἐγὼ δέ εἰμι γῆ καὶ σποδός· 28ἐὰν δὲ ἐλατ-
τονωθῶσιν οἱ πεντήκοντα δίκαιοι πέντε, ἀπολεῖς ἕνεκεν τῶν πέντε
πᾶσαν τὴν πόλιν; καὶ εἶπεν Οὐ μὴ ἀπολέσω, ἐὰν εὕρω ἐκεῖ
29 τεσσαράκοντα πέντε. 29καὶ προσέθηκεν ἔτι λαλῆσαι πρὸς αὐτὸν
καὶ εἶπεν Ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τεσσαράκοντα; καὶ εἶπεν Οὐ
30 μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν τεσσαράκοντα. 30καὶ εἶπεν Μή τι, κύριε,
ἐὰν λαλήσω· ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τριάκοντα; καὶ εἶπεν Οὐ μὴ
31 ἀπολέσω, ἐὰν εὕρω ἐκεῖ τριάκοντα. 31καὶ εἶπεν Ἐπειδὴ ἔχω λαλῆ-
σαι πρὸς τὸν κύριον, ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ εἴκοσι; καὶ εἶπεν
32 Οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν εἴκοσι. 32καὶ εἶπεν Μή τι, κύριε,
ἐὰν λαλήσω ἔτι ἅπαξ· ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ δέκα; καὶ εἶπεν Οὐ
33 μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν δέκα. 33ἀπῆλθεν δὲ κύριος, ὡς ἐπαύσατο
λαλῶν τῷ Αβρααμ, καὶ Αβρααμ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.
19 1Ἦλθον δὲ οἱ δύο ἄγγελοι εἰς Σοδομα ἑσπέρας· Λωτ δὲ ἐκάθητο
παρὰ τὴν πύλην Σοδομων. ἰδὼν δὲ Λωτ ἐξανέστη εἰς συνάντησιν
2 αὐτοῖς καὶ προσεκύνησεν τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν γῆν 2καὶ εἶπεν
Ἰδού, κύριοι, ἐκκλίνατε εἰς τὸν οἶκον τοῦ παιδὸς ὑμῶν καὶ κατα-

19 μεθ εαυτον A† | προς] επ A† || 24 δικ. / εν τη πολ. M] tr. A | παντα > A† || 28 ου 911] pr. οτι A || 30 ευρω M] ευρεθωσιν A
19 1 εξανεστη M] εξ > A || 2 εις 1°] προς A†

λύσατε καὶ νίψασθε τοὺς πόδας ὑμῶν, καὶ ὀρθρίσαντες ἀπελεύσεσθε
εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν. εἶπαν δέ Οὐχί, ἀλλ᾽ ἐν τῇ πλατείᾳ καταλύ-
σομεν. 3 καὶ κατεβιάζετο αὐτούς, καὶ ἐξέκλιναν πρὸς αὐτὸν καὶ 3
εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον, καὶ ἀζύ-
μους ἔπεψεν αὐτοῖς, καὶ ἔφαγον. 4 πρὸ τοῦ κοιμηθῆναι καὶ οἱ 4
ἄνδρες τῆς πόλεως οἱ Σοδομῖται περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν ἀπὸ
νεανίσκου ἕως πρεσβυτέρου, ἅπας ὁ λαὸς ἅμα, 5 καὶ ἐξεκαλοῦντο 5
τὸν Λωτ καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτόν Ποῦ εἰσιν οἱ ἄνδρες οἱ εἰσελ-
θόντες πρὸς σὲ τὴν νύκτα; ἐξάγαγε αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς, ἵνα συγγε-
νώμεθα αὐτοῖς. 6 ἐξῆλθεν δὲ Λωτ πρὸς αὐτοὺς πρὸς τὸ πρόθυρον, 6
τὴν δὲ θύραν προσέῳξεν ὀπίσω αὐτοῦ. 7 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς 7
Μηδαμῶς, ἀδελφοί, μὴ πονηρεύσησθε. 8 εἰσὶν δέ μοι δύο θυγατέρες, 8
αἳ οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα· ἐξάξω αὐτὰς πρὸς ὑμᾶς, καὶ χρήσασθε
αὐταῖς, καθὰ ἂν ἀρέσκῃ ὑμῖν· μόνον εἰς τοὺς ἄνδρας τούτους μὴ
ποιήσητε μηδὲν ἄδικον, οὗ εἵνεκεν εἰσῆλθον ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν
δοκῶν μου. 9 εἶπαν δέ Ἀπόστα ἐκεῖ. εἷς ἦλθες παροικεῖν· μὴ καὶ κρί- 9
σιν κρίνειν; νῦν οὖν σὲ κακώσομεν μᾶλλον ἢ ἐκείνους. καὶ παρεβιά-
ζοντο τὸν ἄνδρα τὸν Λωτ σφόδρα καὶ ἤγγισαν συντρῖψαι τὴν θύραν.
10 ἐκτείναντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰς χεῖρας εἰσεσπάσαντο τὸν Λωτ πρὸς 10
ἑαυτοὺς εἰς τὸν οἶκον καὶ τὴν θύραν τοῦ οἴκου ἀπέκλεισαν· 11 τοὺς 11
δὲ ἄνδρας τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ οἴκου ἐπάταξαν ἀορασίᾳ
ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ παρελύθησαν ζητοῦντες τὴν θύραν.
12 Εἶπαν δὲ οἱ ἄνδρες πρὸς Λωτ Ἔστιν τίς σοι ὧδε, γαμβροὶ ἢ 12
υἱοὶ ἢ θυγατέρες; ἢ εἴ τίς σοι ἄλλος ἔστιν ἐν τῇ πόλει, ἐξάγαγε
ἐκ τοῦ τόπου τούτου· 13 ὅτι ἀπόλλυμεν ἡμεῖς τὸν τόπον τοῦτον, 13
ὅτι ὑψώθη ἡ κραυγὴ αὐτῶν ἐναντίον κυρίου, καὶ ἀπέστειλεν ἡμᾶς
κύριος ἐκτρῖψαι αὐτήν. 14 ἐξῆλθεν δὲ Λωτ καὶ ἐλάλησεν πρὸς τοὺς 14
γαμβροὺς αὐτοῦ τοὺς εἰληφότας τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καὶ εἶπεν
Ἀνάστητε καὶ ἐξέλθατε ἐκ τοῦ τόπου τούτου, ὅτι ἐκτρίβει κύριος
τὴν πόλιν. ἔδοξεν δὲ γελοιάζειν ἐναντίον τῶν γαμβρῶν αὐτοῦ.
15 ἡνίκα δὲ ὄρθρος ἐγίνετο, ἐπεσπούδαζον οἱ ἄγγελοι τὸν Λωτ λέ- 15
γοντες Ἀναστὰς λαβὲ τὴν γυναῖκά σου καὶ τὰς δύο θυγατέρας
σου, ἃς ἔχεις, καὶ ἔξελθε, ἵνα μὴ συναπόλῃ ταῖς ἀνομίαις τῆς
πόλεως. 16 καὶ ἐταράχθησαν· καὶ ἐκράτησαν οἱ ἄγγελοι τῆς χειρὸς 16
αὐτοῦ καὶ τῆς χειρὸς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν χειρῶν τῶν δύο
θυγατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ φείσασθαι κύριον αὐτοῦ. 17 καὶ ἐγένετο 17
ἡνίκα ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω, καὶ εἶπαν Σῴζων σῷζε τὴν σεαυτοῦ
ψυχήν· μὴ περιβλέψῃς εἰς τὰ ὀπίσω μηδὲ στῇς ἐν πάσῃ τῇ περι-
χώρῳ· εἰς τὸ ὄρος σῴζου, μήποτε συμπαραλημφθῇς. 18 εἶπεν δὲ 18

2 νιψατε A | αλλ 911] + η A || 3 παρεβιαζετο A† || 6 προς το προθ. > A† | την δε] και την A† || 8 σκεπην compl.] στεγην A || 9 εις ηλθες Große-Brauckmann] εἰσῆλθες editiones | κρινειν] -ναι A†

19 Λωτ πρὸς αὐτούς Δέομαι, κύριε· [19]ἐπειδὴ εὗρεν ὁ παῖς σου ἔλεος
ἐναντίον σου καὶ ἐμεγάλυνας τὴν δικαιοσύνην σου, ὃ ποιεῖς ἐπ᾽
ἐμέ, τοῦ ζῆν τὴν ψυχήν μου, ἐγὼ δὲ οὐ δυνήσομαι διασωθῆναι
20 εἰς τὸ ὄρος, μὴ καταλάβῃ με τὰ κακὰ καὶ ἀποθάνω, [20]ἰδοὺ ἡ πόλις
αὕτη ἐγγὺς τοῦ καταφυγεῖν με ἐκεῖ, ἥ ἐστιν μικρά, ἐκεῖ σωθήσομαι·
21 οὐ μικρά ἐστιν; καὶ ζήσεται ἡ ψυχή μου. [21]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰδοὺ
ἐθαύμασά σου τὸ πρόσωπον καὶ ἐπὶ τῷ ῥήματι τούτῳ τοῦ μὴ κατα-
22 στρέψαι τὴν πόλιν, περὶ ἧς ἐλάλησας· [22]σπεῦσον οὖν τοῦ σωθῆναι
ἐκεῖ· οὐ γὰρ δυνήσομαι ποιῆσαι πρᾶγμα ἕως τοῦ σε εἰσελθεῖν ἐκεῖ.
23 διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ἐκείνης Σηγωρ. [23]ὁ ἥλιος
24 ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ Λωτ εἰσῆλθεν εἰς Σηγωρ, [24]καὶ κύριος
ἔβρεξεν ἐπὶ Σοδομα καὶ Γομορρα θεῖον καὶ πῦρ παρὰ κυρίου ἐκ
25 τοῦ οὐρανοῦ [25]καὶ κατέστρεψεν τὰς πόλεις ταύτας καὶ πᾶσαν τὴν
περίοικον καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν ταῖς πόλεσιν καὶ πάντα
26 τὰ ἀνατέλλοντα ἐκ τῆς γῆς. [26]καὶ ἐπέβλεψεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ εἰς τὰ
ὀπίσω καὶ ἐγένετο στήλη ἁλός.
27 [27]Ὤρθρισεν δὲ Αβρααμ τὸ πρωὶ εἰς τὸν τόπον, οὗ εἱστήκει ἐναν-
28 τίον κυρίου, [28]καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ πρόσωπον Σοδομων καὶ Γομορρας
καὶ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς τῆς περιχώρου καὶ εἶδεν, καὶ ἰδοὺ ἀνέ-
29 βαινεν φλὸξ τῆς γῆς ὡσεὶ ἀτμὶς καμίνου. [29]καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
ἐκτρῖψαι κύριον πάσας τὰς πόλεις τῆς περιοίκου ἐμνήσθη ὁ θεὸς
τοῦ Αβρααμ καὶ ἐξαπέστειλεν τὸν Λωτ ἐκ μέσου τῆς καταστροφῆς
ἐν τῷ καταστρέψαι κύριον τὰς πόλεις, ἐν αἷς κατῴκει ἐν αὐταῖς Λωτ.
30 [30]Ἀνέβη δὲ Λωτ ἐκ Σηγωρ καὶ ἐκάθητο ἐν τῷ ὄρει καὶ αἱ δύο
θυγατέρες αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ· ἐφοβήθη γὰρ κατοικῆσαι ἐν Σηγωρ.
καὶ ᾤκησεν ἐν τῷ σπηλαίῳ, αὐτὸς καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ
31 μετ᾽ αὐτοῦ. [31]εἶπεν δὲ ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν Ὁ πατὴρ
ἡμῶν πρεσβύτερος, καὶ οὐδείς ἐστιν ἐπὶ τῆς γῆς, ὃς εἰσελεύσεται
32 πρὸς ἡμᾶς, ὡς καθήκει πάσῃ τῇ γῇ· [32]δεῦρο καὶ ποτίσωμεν τὸν
πατέρα ἡμῶν οἶνον καὶ κοιμηθῶμεν μετ᾽ αὐτοῦ καὶ ἐξαναστήσωμεν
33 ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σπέρμα. [33]ἐπότισαν δὲ τὸν πατέρα αὐτῶν
οἶνον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, καὶ εἰσελθοῦσα ἡ πρεσβυτέρα ἐκοιμήθη
μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τὴν νύκτα ἐκείνην, καὶ οὐκ ᾔδει ἐν τῷ
34 κοιμηθῆναι αὐτὴν καὶ ἀναστῆναι. [34]ἐγένετο δὲ τῇ ἐπαύριον καὶ
εἶπεν ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν Ἰδοὺ ἐκοιμήθην ἐχθὲς
μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν· ποτίσωμεν αὐτὸν οἶνον καὶ τὴν νύκτα ταύ-
την, καὶ εἰσελθοῦσα κοιμήθητι μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ
35 τοῦ πατρὸς ἡμῶν σπέρμα. [35]ἐπότισαν δὲ καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ
τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον, καὶ εἰσελθοῦσα ἡ νεωτέρα ἐκοιμήθη μετὰ

20 fin. D] + ενεκεν σου A: ex 12 13 || 22 εισελθειν M] εισ > A | εκαλεσεν] επωνομασεν A† || 25 ταυτας] + εν αις κατωκει εν αυταις λωτ A†: ex 29 | την M] > A || 30 ανεβη δε M] και εξηλθεν A || 32 και 1° M] ουν A

τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καὶ οὐκ ᾔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὴν καὶ ἀνα-
στῆναι. 36καὶ συνέλαβον αἱ δύο θυγατέρες Λωτ ἐκ τοῦ πατρὸς 36
αὐτῶν. 37καὶ ἔτεκεν ἡ πρεσβυτέρα υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα 37
αὐτοῦ Μωαβ λέγουσα Ἐκ τοῦ πατρός μου· οὗτος πατὴρ Μωα-
βιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. 38ἔτεκεν δὲ καὶ ἡ νεωτέρα υἱὸν 38
καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Αμμαν υἱὸς τοῦ γένους μου· οὗτος
πατὴρ Αμμανιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.
1Καὶ ἐκίνησεν ἐκεῖθεν Αβρααμ εἰς γῆν πρὸς λίβα καὶ ᾤκησεν 20
ἀνὰ μέσον Καδης καὶ ἀνὰ μέσον Σουρ καὶ παρῴκησεν ἐν Γεραροις.
2εἶπεν δὲ Αβρααμ περὶ Σαρρας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ὅτι Ἀδελφή 2
μού ἐστιν· ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν ὅτι Γυνή μού ἐστιν, μήποτε ἀπο-
κτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως δι᾽ αὐτήν. ἀπέστειλεν δὲ
Αβιμελεχ βασιλεὺς Γεραρων καὶ ἔλαβεν τὴν Σαρραν. 3καὶ εἰσῆλθεν 3
ὁ θεὸς πρὸς Αβιμελεχ ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα καὶ εἶπεν Ἰδοὺ σὺ
ἀποθνῄσκεις περὶ τῆς γυναικός, ἧς ἔλαβες, αὕτη δέ ἐστιν συνῳ-
κηκυῖα ἀνδρί. 4Αβιμελεχ δὲ οὐχ ἥψατο αὐτῆς καὶ εἶπεν Κύριε, 4
ἔθνος ἀγνοοῦν καὶ δίκαιον ἀπολεῖς; 5οὐκ αὐτός μοι εἶπεν Ἀδελφή 5
μού ἐστιν; καὶ αὐτή μοι εἶπεν Ἀδελφός μού ἐστιν. ἐν καθαρᾷ
καρδίᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ χειρῶν ἐποίησα τοῦτο. 6εἶπεν δὲ αὐτῷ 6
ὁ θεὸς καθ᾽ ὕπνον Κἀγὼ ἔγνων ὅτι ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ ἐποίησας
τοῦτο, καὶ ἐφεισάμην ἐγώ σου τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν σε εἰς ἐμέ· ἕνεκεν
τούτου οὐκ ἀφῆκά σε ἅψασθαι αὐτῆς. 7νῦν δὲ ἀπόδος τὴν γυναῖκα 7
τῷ ἀνθρώπῳ, ὅτι προφήτης ἐστὶν καὶ προσεύξεται περὶ σοῦ καὶ
ζήσῃ· εἰ δὲ μὴ ἀποδίδως, γνῶθι ὅτι ἀποθανῇ σὺ καὶ πάντα τὰ σά.
8καὶ ὤρθρισεν Αβιμελεχ τὸ πρωὶ καὶ ἐκάλεσεν πάντας τοὺς παῖδας 8
αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν,
ἐφοβήθησαν δὲ πάντες οἱ ἄνθρωποι σφόδρα. 9καὶ ἐκάλεσεν Αβι- 9
μελεχ τὸν Αβρααμ καὶ εἶπεν αὐτῷ Τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; μή
τι ἡμάρτομεν εἰς σέ, ὅτι ἐπήγαγες ἐπ᾽ ἐμὲ καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου
ἁμαρτίαν μεγάλην; ἔργον, ὃ οὐδεὶς ποιήσει, πεποίηκάς μοι. 10εἶπεν 10
δὲ Αβιμελεχ τῷ Αβρααμ Τί ἐνιδὼν ἐποίησας τοῦτο; 11εἶπεν δὲ 11
Αβρααμ Εἶπα γάρ Ἆρα οὐκ ἔστιν θεοσέβεια ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ,
ἐμέ τε ἀποκτενοῦσιν ἕνεκεν τῆς γυναικός μου. 12καὶ γὰρ ἀληθῶς 12
ἀδελφή μού ἐστιν ἐκ πατρός, ἀλλ᾽ οὐκ ἐκ μητρός· ἐγενήθη δέ μοι
εἰς γυναῖκα. 13ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐξήγαγέν με ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οἴκου 13
τοῦ πατρός μου, καὶ εἶπα αὐτῇ Ταύτην τὴν δικαιοσύνην ποιήσεις
ἐπ᾽ ἐμέ· εἰς πάντα τόπον, οὗ ἐὰν εἰσέλθωμεν ἐκεῖ, εἰπὸν ἐμὲ ὅτι
Ἀδελφός μού ἐστιν. 14ἔλαβεν δὲ Αβιμελεχ χίλια δίδραχμα πρό- 14
βατα καὶ μόσχους καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας καὶ ἔδωκεν τῷ Αβρααμ
καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ Σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. 15καὶ εἶπεν Αβι- 15

38 υιος] pr. ο A†
20 3 ειπεν M] + αυτω A (in O sub ※) || 13 ποιησεις] -σον A†

μελεχ τῷ Αβρααμ Ἰδοὺ ἡ γῆ μου ἐναντίον σου· οὗ ἐάν σοι ἀρέσκῃ,
16 κατοίκει. [16]τῇ δὲ Σαρρα εἶπεν Ἰδοὺ δέδωκα χίλια δίδραχμα τῷ
ἀδελφῷ σου· ταῦτα ἔσται σοι εἰς τιμὴν τοῦ προσώπου σου καὶ
17 πάσαις ταῖς μετὰ σοῦ· καὶ πάντα ἀλήθευσον. [17]προσηύξατο δὲ
Αβρααμ πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἰάσατο ὁ θεὸς τὸν Αβιμελεχ καὶ τὴν
18 γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰς παιδίσκας αὐτοῦ, καὶ ἔτεκον· [18]ὅτι συγ-
κλείων συνέκλεισεν κύριος ἔξωθεν πᾶσαν μήτραν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
Αβιμελεχ ἕνεκεν Σαρρας τῆς γυναικὸς Αβρααμ.
21 [1]Καὶ κύριος ἐπεσκέψατο τὴν Σαρραν, καθὰ εἶπεν, καὶ ἐποίησεν
2 κύριος τῇ Σαρρα, καθὰ ἐλάλησεν, [2]καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν Σαρρα
τῷ Αβρααμ υἱὸν εἰς τὸ γῆρας εἰς τὸν καιρόν, καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ
3 κύριος. [3]καὶ ἐκάλεσεν Αβρααμ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ γενο-
4 μένου αὐτῷ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Σαρρα, Ισαακ. [4]περιέτεμεν δὲ Αβρααμ
5 τὸν Ισαακ τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός. [5]Αβρααμ
6 δὲ ἦν ἑκατὸν ἐτῶν, ἡνίκα ἐγένετο αὐτῷ Ισαακ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. [6]εἶπεν
δὲ Σαρρα Γέλωτά μοι ἐποίησεν κύριος· ὃς γὰρ ἂν ἀκούσῃ, συγ-
7 χαρεῖταί μοι. [7]καὶ εἶπεν Τίς ἀναγγελεῖ τῷ Αβρααμ ὅτι θηλάζει
παιδίον Σαρρα; ὅτι ἔτεκον υἱὸν ἐν τῷ γήρει μου.
8 [8]Καὶ ηὐξήθη τὸ παιδίον καὶ ἀπεγαλακτίσθη, καὶ ἐποίησεν Αβρααμ
9 δοχὴν μεγάλην, ᾗ ἡμέρᾳ ἀπεγαλακτίσθη Ισαακ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. [9]ἰδοῦ-
σα δὲ Σαρρα τὸν υἱὸν Αγαρ τῆς Αἰγυπτίας, ὃς ἐγένετο τῷ Αβρα-
10 αμ, παίζοντα μετὰ Ισαακ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς [10]καὶ εἶπεν τῷ Αβρααμ
Ἔκβαλε τὴν παιδίσκην ταύτην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ κληρο-
νομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης ταύτης μετὰ τοῦ υἱοῦ μου Ισαακ.
11 [11]σκληρὸν δὲ ἐφάνη τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐναντίον Αβρααμ περὶ τοῦ
12 υἱοῦ αὐτοῦ. [12]εἶπεν δὲ ὁ θεὸς τῷ Αβρααμ Μὴ σκληρὸν ἔστω τὸ
ῥῆμα ἐναντίον σου περὶ τοῦ παιδίου καὶ περὶ τῆς παιδίσκης· πάντα,
ὅσα ἐὰν εἴπῃ σοι Σαρρα, ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῆς, ὅτι ἐν Ισαακ
13 κληθήσεταί σοι σπέρμα. [13]καὶ τὸν υἱὸν δὲ τῆς παιδίσκης ταύτης,
14 εἰς ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτόν, ὅτι σπέρμα σόν ἐστιν. [14]ἀνέστη
δὲ Αβρααμ τὸ πρωὶ καὶ ἔλαβεν ἄρτους καὶ ἀσκὸν ὕδατος καὶ ἔδωκεν
Αγαρ καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν ὦμον καὶ τὸ παιδίον καὶ ἀπέστειλεν
αὐτήν. ἀπελθοῦσα δὲ ἐπλανᾶτο τὴν ἔρημον κατὰ τὸ φρέαρ τοῦ
15 ὅρκου. [15]ἐξέλιπεν δὲ τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ἀσκοῦ, καὶ ἔρριψεν τὸ παιδίον
16 ὑποκάτω μιᾶς ἐλάτης· [16]ἀπελθοῦσα δὲ ἐκάθητο ἀπέναντι αὐτοῦ
μακρόθεν ὡσεὶ τόξου βολήν· εἶπεν γάρ Οὐ μὴ ἴδω τὸν θάνατον
τοῦ παιδίου μου. καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι αὐτοῦ, ἀναβοήσαν δὲ τὸ
17 παιδίον ἔκλαυσεν. [17]εἰσήκουσεν δὲ ὁ θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου

18 συγκλειων > A†

21 6 αν] εαν A† || **9** εαυτης A† || **10** ου γαρ M] + μη A | ταυτης M] > A || **11** fin. M] + ισμαηλ A || **16** μακροθεν] -οτερον A† | εκαθισεν] -θητο A† | αυτου ult.] + μακροθεν A†

ἐκ τοῦ τόπου, οὗ ἦν, καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος τοῦ θεοῦ τὴν Αγαρ ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶπεν αὐτῇ Τί ἐστιν, Αγαρ; μὴ φοβοῦ· ἐπακήκοεν
γὰρ ὁ θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου σου ἐκ τοῦ τόπου, οὗ ἐστιν.
18 ἀνάστηθι, λαβὲ τὸ παιδίον καὶ κράτησον τῇ χειρί σου αὐτό· εἰς 18
γὰρ ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτόν. 19 καὶ ἀνέῳξεν ὁ θεὸς τοὺς ὀφθαλ- 19
μοὺς αὐτῆς, καὶ εἶδεν φρέαρ ὕδατος ζῶντος καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔπλη-
σεν τὸν ἀσκὸν ὕδατος καὶ ἐπότισεν τὸ παιδίον. 20 καὶ ἦν ὁ θεὸς 20
μετὰ τοῦ παιδίου, καὶ ηὐξήθη. καὶ κατῴκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐγένετο
δὲ τοξότης. 21 καὶ κατῴκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Φαραν, καὶ ἔλαβεν 21
αὐτῷ ἡ μήτηρ γυναῖκα ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

22 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ εἶπεν Αβιμελεχ καὶ Οχοζαθ 22
ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ καὶ Φικολ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως
αὐτοῦ πρὸς Αβρααμ λέγων Ὁ θεὸς μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν, οἷς ἐὰν ποιῇς·
23 νῦν οὖν ὄμοσόν μοι τὸν θεὸν μὴ ἀδικήσειν με μηδὲ τὸ σπέρμα μου 23
μηδὲ τὸ ὄνομά μου, ἀλλὰ κατὰ τὴν δικαιοσύνην, ἣν ἐποίησα μετὰ
σοῦ, ποιήσεις μετ᾽ ἐμοῦ καὶ τῇ γῇ, ᾗ σὺ παρῴκησας ἐν αὐτῇ. 24 καὶ 24
εἶπεν Αβρααμ Ἐγὼ ὀμοῦμαι. 25 καὶ ἤλεγξεν Αβρααμ τὸν Αβιμελεχ 25
περὶ τῶν φρεάτων τοῦ ὕδατος, ὧν ἀφείλαντο οἱ παῖδες τοῦ Αβι-
μελεχ. 26 καὶ εἶπεν αὐτῷ Αβιμελεχ Οὐκ ἔγνων, τίς ἐποίησεν τὸ 26
πρᾶγμα τοῦτο, οὐδὲ σύ μοι ἀπήγγειλας, οὐδὲ ἐγὼ ἤκουσα ἀλλ᾽ ἢ
σήμερον. 27 καὶ ἔλαβεν Αβρααμ πρόβατα καὶ μόσχους καὶ ἔδωκεν 27
τῷ Αβιμελεχ, καὶ διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην. 28 καὶ ἔστησεν Αβρααμ 28
ἑπτὰ ἀμνάδας προβάτων μόνας. 29 καὶ εἶπεν Αβιμελεχ τῷ Αβρααμ 29
Τί εἰσιν αἱ ἑπτὰ ἀμνάδες τῶν προβάτων τούτων, ἃς ἔστησας μόνας;
30 καὶ εἶπεν Αβρααμ ὅτι Τὰς ἑπτὰ ἀμνάδας ταύτας λήμψῃ παρ᾽ 30
ἐμοῦ, ἵνα ὦσίν μοι εἰς μαρτύριον ὅτι ἐγὼ ὤρυξα τὸ φρέαρ τοῦτο.
31 διὰ τοῦτο ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Φρέαρ ὁρκι- 31
σμοῦ, ὅτι ἐκεῖ ὤμοσαν ἀμφότεροι. 32 καὶ διέθεντο διαθήκην ἐν τῷ 32
φρέατι τοῦ ὅρκου. ἀνέστη δὲ Αβιμελεχ καὶ Οχοζαθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐ-
τοῦ καὶ Φικολ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψαν
εἰς τὴν γῆν τῶν Φυλιστιιμ. 33 καὶ ἐφύτευσεν Αβρααμ ἄρουραν ἐπὶ τῷ 33
φρέατι τοῦ ὅρκου καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ τὸ ὄνομα κυρίου Θεὸς αἰώνιος.
34 παρῴκησεν δὲ Αβρααμ ἐν τῇ γῇ τῶν Φυλιστιιμ ἡμέρας πολλάς. 34

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ὁ θεὸς ἐπείραζεν τὸν Αβρααμ 22
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Αβρααμ, Αβρααμ· ὁ δὲ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγώ.
2 καὶ εἶπεν Λαβὲ τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητόν, ὃν ἠγάπησας, τὸν 2
Ισαακ, καὶ πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τὴν ὑψηλὴν καὶ ἀνένεγκον αὐτὸν ἐκεῖ
εἰς ὁλοκάρπωσιν ἐφ᾽ ἓν τῶν ὀρέων, ὧν ἄν σοι εἴπω. 3 ἀναστὰς 3
δὲ Αβρααμ τὸ πρωὶ ἐπέσαξεν τὴν ὄνον αὐτοῦ· παρέλαβεν δὲ μεθ᾽
ἑαυτοῦ δύο παῖδας καὶ Ισαακ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ σχίσας ξύλα εἰς

17 του θεου 911] του > A || 18 λαβε M] pr. και A || 26 αλλ η M] αλλα A || 30 μοι > A†

ὁλοκάρπωσιν ἀναστὰς ἐπορεύθη καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν εἶπεν
4 αὐτῷ ὁ θεός. 4τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἀναβλέψας Αβρααμ τοῖς
5 ὀφθαλμοῖς εἶδεν τὸν τόπον μακρόθεν. 5καὶ εἶπεν Αβρααμ τοῖς
παισὶν αὐτοῦ Καθίσατε αὐτοῦ μετὰ τῆς ὄνου, ἐγὼ δὲ καὶ τὸ παι-
δάριον διελευσόμεθα ἕως ὧδε καὶ προσκυνήσαντες ἀναστρέψωμεν
6 πρὸς ὑμᾶς. 6ἔλαβεν δὲ Αβρααμ τὰ ξύλα τῆς ὁλοκαρπώσεως καὶ
ἐπέθηκεν Ισαακ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· ἔλαβεν δὲ καὶ τὸ πῦρ μετὰ χεῖρα
7 καὶ τὴν μάχαιραν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ἅμα. 7εἶπεν δὲ Ισαακ
πρὸς Αβρααμ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἴπας Πάτερ. ὁ δὲ εἶπεν Τί
ἐστιν, τέκνον; λέγων Ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα· ποῦ ἐστιν τὸ
8 πρόβατον τὸ εἰς ὁλοκάρπωσιν; 8εἶπεν δὲ Αβρααμ Ὁ θεὸς ὄψεται
ἑαυτῷ πρόβατον εἰς ὁλοκάρπωσιν, τέκνον. πορευθέντες δὲ ἀμφό-
9 τεροι ἅμα 9ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός. καὶ
ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Αβρααμ θυσιαστήριον καὶ ἐπέθηκεν τὰ ξύλα καὶ
συμποδίσας Ισαακ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ θυσια-
10 στήριον ἐπάνω τῶν ξύλων. 10καὶ ἐξέτεινεν Αβρααμ τὴν χεῖρα
11 αὐτοῦ λαβεῖν τὴν μάχαιραν σφάξαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ. 11καὶ ἐκάλεσεν
αὐτὸν ἄγγελος κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ Αβρααμ,
12 Αβρααμ. ὁ δὲ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγώ. 12καὶ εἶπεν Μὴ ἐπιβάλῃς τὴν
χεῖρά σου ἐπὶ τὸ παιδάριον μηδὲ ποιήσῃς αὐτῷ μηδέν· νῦν γὰρ
ἔγνων ὅτι φοβῇ τὸν θεὸν σὺ καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ
13 ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ. 13καὶ ἀναβλέψας Αβρααμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ
εἶδεν, καὶ ἰδοὺ κριὸς εἷς κατεχόμενος ἐν φυτῷ σαβεκ τῶν κεράτων·
καὶ ἐπορεύθη Αβρααμ καὶ ἔλαβεν τὸν κριὸν καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν
14 εἰς ὁλοκάρπωσιν ἀντὶ Ισαακ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. 14καὶ ἐκάλεσεν Αβρααμ
τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Κύριος εἶδεν, ἵνα εἴπωσιν σήμερον
15 Ἐν τῷ ὄρει κύριος ὤφθη. 15καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος κυρίου τὸν
16 Αβρααμ δεύτερον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ 16λέγων Κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα,
λέγει κύριος, οὗ εἵνεκεν ἐποίησας τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ οὐκ ἐφείσω
17 τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ, 17ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω
σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ
οὐρανοῦ καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, καὶ
18 κληρονομήσει τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων· 18καὶ
ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς,
19 ἀνθ' ὧν ὑπήκουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς. 19ἀπεστράφη δὲ Αβρααμ
πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ ἀναστάντες ἐπορεύθησαν ἅμα ἐπὶ τὸ
φρέαρ τοῦ ὅρκου. καὶ κατῴκησεν Αβρααμ ἐπὶ τῷ φρέατι τοῦ ὅρκου.
20 20Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἀνηγγέλη τῷ Αβρααμ
λέγοντες Ἰδοὺ τέτοκεν Μελχα καὶ αὐτὴ υἱοὺς Ναχωρ τῷ ἀδελφῷ
21 σου, 21τὸν Ωξ πρωτότοκον καὶ τὸν Βαυξ ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ τὸν

22 5 παιδαριον] -διον A† || 7 ειπεν δε M] και ειπεν A || 17 η compl.] ει A || 18 της γης > A† || 19 αμα M] > A

Καμουηλ πατέρα Σύρων 22καὶ τὸν Χασαδ καὶ τὸν Αζαυ καὶ τὸν 22
Φαλδας καὶ τὸν Ιεδλαφ καὶ τὸν Βαθουηλ· 23καὶ Βαθουηλ ἐγέννησεν 23
τὴν Ρεβεκκαν. ὀκτὼ οὗτοι υἱοί, οὓς ἔτεκεν Μελχα τῷ Ναχωρ τῷ
ἀδελφῷ Αβρααμ. 24καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, ᾗ ὄνομα Ρεημα, ἔτεκεν 24
καὶ αὐτὴ τὸν Ταβεκ καὶ τὸν Γααμ καὶ τὸν Τοχος καὶ τὸν Μωχα.
1Ἐγένετο δὲ ἡ ζωὴ Σαρρας ἔτη ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτά. 2καὶ ἀπέ- 23
θανεν Σαρρα ἐν πόλει Αρβοκ, ἥ ἐστιν ἐν τῷ κοιλώματι (αὕτη ἐστὶν
Χεβρων) ἐν γῇ Χανααν. ἦλθεν δὲ Αβρααμ κόψασθαι Σαρραν καὶ
πενθῆσαι. 3καὶ ἀνέστη Αβρααμ ἀπὸ τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ καὶ εἶπεν 3
τοῖς υἱοῖς Χετ λέγων 4Πάροικος καὶ παρεπίδημος ἐγώ εἰμι μεθ' 4
ὑμῶν· δότε οὖν μοι κτῆσιν τάφου μεθ' ὑμῶν, καὶ θάψω τὸν νεκρόν
μου ἀπ' ἐμοῦ. 5ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ Χετ πρὸς Αβρααμ λέγοντες 5
6Μή, κύριε· ἄκουσον δὲ ἡμῶν. βασιλεὺς παρὰ θεοῦ εἶ σὺ ἐν ἡμῖν· 6
ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς μνημείοις ἡμῶν θάψον τὸν νεκρόν σου· οὐδεὶς
γὰρ ἡμῶν τὸ μνημεῖον αὐτοῦ κωλύσει ἀπὸ σοῦ τοῦ θάψαι τὸν
νεκρόν σου ἐκεῖ. 7ἀναστὰς δὲ Αβρααμ προσεκύνησεν τῷ λαῷ 7
τῆς γῆς, τοῖς υἱοῖς Χετ, 8καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς Αβρααμ 8
λέγων Εἰ ἔχετε τῇ ψυχῇ ὑμῶν ὥστε θάψαι τὸν νεκρόν μου ἀπὸ
προσώπου μου, ἀκούσατέ μου καὶ λαλήσατε περὶ ἐμοῦ Εφρων τῷ
τοῦ Σααρ, 9καὶ δότω μοι τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, ὅ ἐστιν αὐτῷ, 9
τὸ ὂν ἐν μέρει τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ· ἀργυρίου τοῦ ἀξίου δότω μοι
αὐτὸ ἐν ὑμῖν εἰς κτῆσιν μνημείου. 10Εφρων δὲ ἐκάθητο ἐν μέσῳ 10
τῶν υἱῶν Χετ· ἀποκριθεὶς δὲ Εφρων ὁ Χετταῖος πρὸς Αβρααμ
εἶπεν ἀκουόντων τῶν υἱῶν Χετ καὶ πάντων τῶν εἰσπορευομένων
εἰς τὴν πόλιν λέγων 11Παρ' ἐμοὶ γενοῦ, κύριε, καὶ ἄκουσόν μου. 11
τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον τὸ ἐν αὐτῷ σοι δίδωμι· ἐναντίον πάντων
τῶν πολιτῶν μου δέδωκά σοι· θάψον τὸν νεκρόν σου. 12καὶ 12
προσεκύνησεν Αβρααμ ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς 13καὶ εἶπεν τῷ 13
Εφρων εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ τῆς γῆς Ἐπειδὴ πρὸς ἐμοῦ εἶ, ἄκου-
σόν μου· τὸ ἀργύριον τοῦ ἀγροῦ λαβὲ παρ' ἐμοῦ, καὶ θάψω τὸν
νεκρόν μου ἐκεῖ. 14ἀπεκρίθη δὲ Εφρων τῷ Αβρααμ λέγων 14
15Οὐχί, κύριε· ἀκήκοα. γῆ τετρακοσίων διδράχμων ἀργυρίου, ἀνὰ 15
μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ τί ἂν εἴη τοῦτο; σὺ δὲ τὸν νεκρόν σου θάψον.
16καὶ ἤκουσεν Αβρααμ τοῦ Εφρων, καὶ ἀπεκατέστησεν Αβρααμ τῷ 16
Εφρων τὸ ἀργύριον, ὃ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὦτα τῶν υἱῶν Χετ, τετρα-
κόσια δίδραχμα ἀργυρίου δοκίμου ἐμπόροις. 17καὶ ἔστη ὁ ἀγρὸς 17
Εφρων, ὃς ἦν ἐν τῷ διπλῷ σπηλαίῳ, ὅς ἐστιν κατὰ πρόσωπον

22 χασαδ D] χασζαδ A | ιεδλαφ Lag.] ιελδαφ A || 24 ρεηρα A† | γααμ pau.] ταам A

23 3 ειπεν] + αβρααμ A† || 4 απ εμου] εκει A† || 6 ει συ M] tr. A || 9 μερει] μεριδει A† | δοτω 2°] δοτε A† || 11 παντων 911] > A || 13 του 1° M] pr. εναντιον παντος A || 15 γη pau.] γαρ A || 16 του] τω A†

Μαμβρη, ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον, ὃ ἦν ἐν αὐτῷ, καὶ πᾶν δένδρον,
18 ὃ ἦν ἐν τῷ ἀγρῷ,᾽ ὅ ἐστιν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ κύκλῳ, [18]τῷ
Αβρααμ εἰς κτῆσιν ἐναντίον τῶν υἱῶν Χετ καὶ πάντων τῶν εἰσπο-
19 ρευομένων εἰς τὴν πόλιν. [19]μετὰ ταῦτα ἔθαψεν Αβρααμ Σαρραν
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ἀγροῦ τῷ διπλῷ, ὅ ἐστιν
20 ἀπέναντι Μαμβρη (αὕτη ἐστὶν Χεβρων) ἐν τῇ γῇ Χανααν. [20]καὶ
ἐκυρώθη ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον, ὃ ἦν ἐν αὐτῷ, τῷ Αβρααμ εἰς
κτῆσιν τάφου παρὰ τῶν υἱῶν Χετ.

24 [1]Καὶ Αβρααμ ἦν πρεσβύτερος προβεβηκὼς ἡμερῶν, καὶ κύριος
2 εὐλόγησεν τὸν Αβρααμ κατὰ πάντα. [2]καὶ εἶπεν Αβρααμ τῷ παιδὶ
αὐτοῦ τῷ πρεσβυτέρῳ τῆς οἰκίας αὐτοῦ τῷ ἄρχοντι πάντων τῶν
3 αὐτοῦ Θὲς τὴν χεῖρά σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου, [3]καὶ ἐξορκιῶ σε
κύριον τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸν θεὸν τῆς γῆς, ἵνα μὴ λάβῃς
γυναῖκα τῷ υἱῷ μου Ισαακ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναναίων,
4 μεθ᾽ ὧν ἐγὼ οἰκῶ ἐν αὐτοῖς, [4]ἀλλὰ εἰς τὴν γῆν μου, οὗ ἐγενόμην,
πορεύσῃ καὶ εἰς τὴν φυλήν μου καὶ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου
5 Ισαακ ἐκεῖθεν. [5]εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ παῖς Μήποτε οὐ βούλεται
ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετ᾽ ἐμοῦ ὀπίσω εἰς τὴν γῆν ταύτην· ἀποστρέψω
6 τὸν υἱόν σου εἰς τὴν γῆν, ὅθεν ἐξῆλθες ἐκεῖθεν; [6]εἶπεν δὲ πρὸς
αὐτὸν Αβρααμ Πρόσεχε σεαυτῷ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸν υἱόν μου
7 ἐκεῖ. [7]κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ θεὸς τῆς γῆς, ὃς ἔλαβέν
με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου καὶ ἐκ τῆς γῆς, ἧς ἐγενήθην, ὃς
ἐλάλησέν μοι καὶ ὤμοσέν μοι λέγων Σοὶ δώσω τὴν γῆν ταύτην
καὶ τῷ σπέρματί σου, αὐτὸς ἀποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ ἔμπρο-
8 σθέν σου, καὶ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου Ισαακ ἐκεῖθεν. [8]ἐὰν δὲ
μὴ θέλῃ ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετὰ σοῦ εἰς τὴν γῆν ταύτην, καθαρὸς
ἔσῃ ἀπὸ τοῦ ὅρκου τούτου· μόνον τὸν υἱόν μου μὴ ἀποστρέψῃς
9 ἐκεῖ. [9]καὶ ἔθηκεν ὁ παῖς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὑπὸ τὸν μηρὸν Αβρααμ
τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ ὤμοσεν αὐτῷ περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.
10 [10]Καὶ ἔλαβεν ὁ παῖς δέκα καμήλους ἀπὸ τῶν καμήλων τοῦ κυρίου
αὐτοῦ καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ μεθ᾽ ἑαυτοῦ
καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν εἰς τὴν πόλιν Ναχωρ.
11 [11]καὶ ἐκοίμισεν τὰς καμήλους ἔξω τῆς πόλεως παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ
12 ὕδατος τὸ πρὸς ὀψέ, ἡνίκα ἐκπορεύονται αἱ ὑδρευόμεναι. [12]καὶ
εἶπεν Κύριε ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου Αβρααμ, εὐόδωσον ἐναντίον
ἐμοῦ σήμερον καὶ ποίησον ἔλεος μετὰ τοῦ κυρίου μου Αβρααμ.
13 [13]ἰδοὺ ἐγὼ ἕστηκα ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος, αἱ δὲ θυγατέρες
14 τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν ἐκπορεύονται ἀντλῆσαι ὕδωρ, [14]καὶ ἔσται

17 εν 2^{0} > A† || 20 εν S] > A†
24 3 τον θεον 2^{0} S] > A | εν αυτοις S^{c}] μετ αυτων A†, > S*† || 7 σοι δωσω — σπερμ. σου A] τω σπερμ. σου δωσω την γην ταυτην S | ισαακ > S* || 9 αβρααμ > A*† || 12 μου 1^{0} S] > A†

ἡ παρθένος, ᾗ ἂν ἐγὼ εἴπω Ἐπίκλινον τὴν ὑδρίαν σου, ἵνα πίω,
καὶ εἴπῃ μοι Πίε, καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ, ἕως ἂν παύσωνται
πίνουσαι, ταύτην ἡτοίμασας τῷ παιδί σου Ισαακ, καὶ ἐν τούτῳ
γνώσομαι ὅτι ἐποίησας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου Αβρααμ. [15]καὶ ἐγένετο 15
πρὸ τοῦ συντελέσαι αὐτὸν λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ, καὶ ἰδοὺ Ρεβεκκα
ἐξεπορεύετο ἡ τεχθεῖσα Βαθουηλ υἱῷ Μελχας τῆς γυναικὸς Ναχωρ
ἀδελφοῦ δὲ Αβρααμ ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς.
[16]ἡ δὲ παρθένος ἦν καλὴ τῇ ὄψει σφόδρα· παρθένος ἦν, ἀνὴρ οὐκ 16
ἔγνω αὐτήν. καταβᾶσα δὲ ἐπὶ τὴν πηγὴν ἔπλησεν τὴν ὑδρίαν καὶ
ἀνέβη. [17]ἐπέδραμεν δὲ ὁ παῖς εἰς συνάντησιν αὐτῆς καὶ εἶπεν 17
Πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου. [18]ἡ δὲ εἶπεν Πίε, 18
κύριε. καὶ ἔσπευσεν καὶ καθεῖλεν τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα
αὐτῆς καὶ ἐπότισεν αὐτόν, [19]ἕως ἐπαύσατο πίνων. καὶ εἶπεν 19
Καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι, ἕως ἂν πᾶσαι πίωσιν. [20]καὶ 20
ἔσπευσεν καὶ ἐξεκένωσεν τὴν ὑδρίαν εἰς τὸ ποτιστήριον καὶ ἔδραμεν
ἔτι ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντλῆσαι καὶ ὑδρεύσατο πάσαις ταῖς καμήλοις.
[21]ὁ δὲ ἄνθρωπος κατεμάνθανεν αὐτὴν καὶ παρεσιώπα τοῦ γνῶναι 21
εἰ εὐόδωκεν κύριος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἢ οὔ. [22]ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐπαύ- 22
σαντο πᾶσαι αἱ κάμηλοι πίνουσαι, ἔλαβεν ὁ ἄνθρωπος ἐνώτια χρυσᾶ
ἀνὰ δραχμὴν ὁλκῆς καὶ δύο ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς, δέκα χρυ-
σῶν ὁλκὴ αὐτῶν. [23]καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὴν καὶ εἶπεν Θυγάτηρ 23
τίνος εἶ; ἀνάγγειλόν μοι· εἰ ἔστιν παρὰ τῷ πατρί σου τόπος ἡμῖν
καταλῦσαι; [24]καὶ εἶπεν αὐτῷ Θυγάτηρ Βαθουηλ εἰμὶ ἐγὼ τοῦ 24
Μελχας, ὃν ἔτεκεν τῷ Ναχωρ. [25]καὶ εἶπεν αὐτῷ Καὶ ἄχυρα καὶ 25
χορτάσματα πολλὰ παρ' ἡμῖν καὶ τόπος τοῦ καταλῦσαι. [26]καὶ 26
εὐδοκήσας ὁ ἄνθρωπος προσεκύνησεν κυρίῳ [27]καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς 27
κύριος ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου Αβρααμ, ὃς οὐκ ἐγκατέλιπεν τὴν
δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ κυρίου μου· ἐμὲ
εὐόδωκεν κύριος εἰς οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου.

[28]Καὶ δραμοῦσα ἡ παῖς ἀπήγγειλεν εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς 28
αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. [29]τῇ δὲ Ρεβεκκα ἀδελφὸς ἦν, ᾧ 29
ὄνομα Λαβαν· καὶ ἔδραμεν Λαβαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἔξω ἐπὶ τὴν
πηγήν. [30]καὶ ἐγένετο ἡνίκα εἶδεν τὰ ἐνώτια καὶ τὰ ψέλια ἐπὶ τὰς 30
χεῖρας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ καὶ ὅτε ἤκουσεν τὰ ῥήματα Ρεβεκκας
τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ λεγούσης Οὕτως λελάληκέν μοι ὁ ἄνθρωπος,
καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἑστηκότος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν καμήλων
ἐπὶ τῆς πηγῆς [31]καὶ εἶπεν αὐτῷ Δεῦρο εἴσελθε· εὐλογητὸς κύριος· 31
ἵνα τί ἕστηκας ἔξω; ἐγὼ δὲ ἡτοίμακα τὴν οἰκίαν καὶ τόπον ταῖς
καμήλοις. [32]εἰσῆλθεν δὲ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἀπέσαξεν 32

14 επικλινον A] + μοι S | πιε M] + συ A || 16 υδριαν M] + αυτης A || 20 εις M] επι A | ετι 911] > A | αντλησαι M] + υδωρ A || 25 χορτασμα πολυ A† || 27 αυτου M] > A || 31 ητοιμακα S] -μασα A

τὰς καμήλους. καὶ ἔδωκεν ἄχυρα καὶ χορτάσματα ταῖς καμήλοις
καὶ ὕδωρ νίψασθαι τοῖς ποσὶν αὐτοῦ καὶ τοῖς ποσὶν τῶν ἀνδρῶν
33 τῶν μετ᾽ αὐτοῦ. 33καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς ἄρτους φαγεῖν. καὶ εἶ-
πεν Οὐ μὴ φάγω ἕως τοῦ λαλῆσαί με τὰ ῥήματά μου. καὶ εἶπαν
Λάλησον.
34 35 34Καὶ εἶπεν Παῖς Αβρααμ ἐγώ εἰμι. 35κύριος δὲ εὐλόγησεν τὸν
κύριόν μου σφόδρα, καὶ ὑψώθη· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ πρόβατα καὶ
μόσχους, ἀργύριον καὶ χρυσίον, παῖδας καὶ παιδίσκας, καμήλους
36 καὶ ὄνους. 36καὶ ἔτεκεν Σαρρα ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου μου υἱὸν ἕνα
τῷ κυρίῳ μου μετὰ τὸ γηρᾶσαι αὐτόν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὅσα ἦν
37 αὐτῷ. 37καὶ ὥρκισέν με ὁ κύριός μου λέγων Οὐ λήμψῃ γυναῖκα
τῷ υἱῷ μου ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναναίων, ἐν οἷς ἐγὼ παροικῶ
38 ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, 38ἀλλ᾽ ἢ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου πορεύσῃ
καὶ εἰς τὴν φυλήν μου καὶ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκεῖθεν.
39 39εἶπα δὲ τῷ κυρίῳ μου Μήποτε οὐ πορεύσεται ἡ γυνὴ μετ᾽ ἐμοῦ.
40 40καὶ εἶπέν μοι Κύριος, ᾧ εὐηρέστησα ἐναντίον αὐτοῦ, αὐτὸς ἀπο-
στελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ μετὰ σοῦ καὶ εὐοδώσει τὴν ὁδόν σου,
καὶ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκ τῆς φυλῆς μου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου
41 τοῦ πατρός μου. 41τότε ἀθῷος ἔσῃ ἀπὸ τῆς ἀρᾶς μου· ἡνίκα γὰρ
ἐὰν ἔλθῃς εἰς τὴν ἐμὴν φυλὴν καὶ μή σοι δῶσιν, καὶ ἔσῃ ἀθῷος
42 ἀπὸ τοῦ ὁρκισμοῦ μου. 42καὶ ἐλθὼν σήμερον ἐπὶ τὴν πηγὴν
εἶπα Κύριε ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου Αβρααμ, εἰ σὺ εὐοδοῖς τὴν
43 ὁδόν μου, ἣν νῦν ἐγὼ πορεύομαι ἐπ᾽ αὐτήν, 43ἰδοὺ ἐγὼ ἐφέστηκα
ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων τῆς
πόλεως ἐξελεύσονται ὑδρεύσασθαι ὕδωρ, καὶ ἔσται ἡ παρθένος, ᾗ
44 ἂν ἐγὼ εἴπω Πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου, 44καὶ
εἴπῃ μοι Καὶ σὺ πίε, καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι, αὕτη ἡ
γυνή, ἣν ἡτοίμασεν κύριος τῷ ἑαυτοῦ θεράποντι Ισαακ, καὶ ἐν τούτῳ
45 γνώσομαι ὅτι πεποίηκας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου Αβρααμ. 45καὶ
ἐγένετο πρὸ τοῦ συντελέσαι με λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ εὐθὺς
Ρεβεκκα ἐξεπορεύετο ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ κατέβη
46 ἐπὶ τὴν πηγὴν καὶ ὑδρεύσατο. εἶπα δὲ αὐτῇ Πότισόν με. 46καὶ
σπεύσασα καθεῖλεν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἀφ᾽ ἑαυτῆς καὶ εἶπεν Πίε
σύ, καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ. καὶ ἔπιον, καὶ τὰς καμήλους
47 μου ἐπότισεν. 47καὶ ἠρώτησα αὐτὴν καὶ εἶπα Τίνος εἶ θυγάτηρ;
ἡ δὲ ἔφη Θυγάτηρ Βαθουηλ εἰμὶ τοῦ υἱοῦ Ναχωρ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ

32 νιψασθαι S] > A || 35 αργυριον M] pr. και A || 37 ωρκωσεν S || 40 κυριος S] + ο θεος A | εξαποστελει A† | μετα σου > A*† || 41 απο 1^{0}] εκ A† | εμην φυλην 911] φ. μου A | σοι δωσιν M] tr. A || 43 την πηγην A† | εξελευσονται A] εκπορευονται S || 44 και συ / πιε 911] tr. S†, πιε συ A | εαυτου θερ. A] θερ. αυτου S || 45 διανοια S] + μου A | ωμων A] + αυτης S || 46 αυτης compl.] pr. επι τον βραχιονα A || 47 ει θυγ. compl.] θυγ. ει αναγγειλον μοι A | ειμι 911] + εγω A

Μελχα. καὶ περιέθηκα αὐτῇ τὰ ἐνώτια καὶ τὰ ψέλια περὶ τὰς
χεῖρας αὐτῆς· 48καὶ εὐδοκήσας προσεκύνησα κυρίῳ καὶ εὐλόγησα 48
κύριον τὸν θεὸν τοῦ κυρίου μου Αβρααμ, ὃς εὐόδωσέν μοι ἐν ὁδῷ
ἀληθείας λαβεῖν τὴν θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου τῷ
υἱῷ αὐτοῦ. 49εἰ οὖν ποιεῖτε ὑμεῖς ἔλεος καὶ δικαιοσύνην πρὸς τὸν 49
κύριόν μου, ἀπαγγείλατέ μοι, εἰ δὲ μή, ἀπαγγείλατέ μοι, ἵνα ἐπι-
στρέψω εἰς δεξιὰν ἢ εἰς ἀριστεράν.

50Ἀποκριθεὶς δὲ Λαβαν καὶ Βαθουηλ εἶπαν Παρὰ κυρίου ἐξῆλθεν 50
τὸ πρόσταγμα τοῦτο· οὐ δυνησόμεθα οὖν σοι ἀντειπεῖν κακὸν καλῷ.
51ἰδοὺ Ρεβεκκα ἐνώπιόν σου· λαβὼν ἀπότρεχε, καὶ ἔστω γυνὴ τῷ 51
υἱῷ τοῦ κυρίου σου, καθὰ ἐλάλησεν κύριος. 52ἐγένετο δὲ ἐν τῷ 52
ἀκοῦσαι τὸν παῖδα τὸν Αβρααμ τῶν ῥημάτων τούτων προσεκύνησεν
ἐπὶ τὴν γῆν κυρίῳ. 53καὶ ἐξενέγκας ὁ παῖς σκεύη ἀργυρᾶ καὶ 53
χρυσᾶ καὶ ἱματισμὸν ἔδωκεν Ρεβεκκα καὶ δῶρα ἔδωκεν τῷ ἀδελφῷ
αὐτῆς καὶ τῇ μητρὶ αὐτῆς. 54καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, αὐτὸς καὶ οἱ 54
ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες, καὶ ἐκοιμήθησαν.

Καὶ ἀναστὰς πρωὶ εἶπεν Ἐκπέμψατέ με, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν
κύριόν μου. 55εἶπαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς καὶ ἡ μήτηρ Μεινάτω 55
ἡ παρθένος μεθ' ἡμῶν ἡμέρας ὡσεὶ δέκα, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελεύ-
σεται. 56ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς Μὴ κατέχετέ με, καὶ κύριος 56
εὐόδωσεν τὴν ὁδόν μου· ἐκπέμψατέ με, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν
μου. 57οἱ δὲ εἶπαν Καλέσωμεν τὴν παῖδα καὶ ἐρωτήσωμεν τὸ 57
στόμα αὐτῆς. 58καὶ ἐκάλεσαν Ρεβεκκαν καὶ εἶπαν αὐτῇ Πορεύσῃ 58
μετὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; ἡ δὲ εἶπεν Πορεύσομαι. 59καὶ ἐξέ- 59
πεμψαν Ρεβεκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς
καὶ τὸν παῖδα τὸν Αβρααμ καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ. 60καὶ εὐλόγησαν 60
Ρεβεκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν καὶ εἶπαν αὐτῇ Ἀδελφὴ ἡμῶν εἶ·
γίνου εἰς χιλιάδας μυριάδων, καὶ κληρονομησάτω τὸ σπέρμα σου
τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων. 61ἀναστᾶσα δὲ Ρεβεκκα καὶ αἱ ἅβραι 61
αὐτῆς ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς καμήλους καὶ ἐπορεύθησαν μετὰ τοῦ ἀν-
θρώπου, καὶ ἀναλαβὼν ὁ παῖς τὴν Ρεβεκκαν ἀπῆλθεν.

62Ισαακ δὲ ἐπορεύετο διὰ τῆς ἐρήμου κατὰ τὸ φρέαρ τῆς ὁρά- 62
σεως· αὐτὸς δὲ κατῴκει ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς λίβα. 63καὶ ἐξῆλθεν 63
Ισαακ ἀδολεσχῆσαι εἰς τὸ πεδίον τὸ πρὸς δείλης καὶ ἀναβλέψας
τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν καμήλους ἐρχομένας. 64καὶ ἀναβλέψασα Ρεβεκ- 64
κα τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν τὸν Ισαακ καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς καμή-
λου 65καὶ εἶπεν τῷ παιδί Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ πορευ- 65
όμενος ἐν τῷ πεδίῳ εἰς συνάντησιν ἡμῖν; εἶπεν δὲ ὁ παῖς Οὗτός
ἐστιν ὁ κύριός μου. ἡ δὲ λαβοῦσα τὸ θέριστρον περιεβά-
λετο. 66καὶ διηγήσατο ὁ παῖς τῷ Ισαακ πάντα τὰ ῥήματα, ἃ 66
ἐποίησεν. 67εἰσῆλθεν δὲ Ισαακ εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτοῦ 67

47 περι M] επι A || 57 ερωτ. M] pr. επ A || 58 η δε] και A 911†

καὶ ἔλαβεν τὴν Ρεβεκκαν, καὶ ἐγένετο αὐτοῦ γυνή, καὶ ἠγάπη-
σεν αὐτήν· καὶ παρεκλήθη Ισαακ περὶ Σαρρας τῆς μητρὸς αὐτοῦ.
25 1 Προσθέμενος δὲ Αβρααμ ἔλαβεν γυναῖκα, ᾗ ὄνομα Χεττουρα.
2 2 ἔτεκεν δὲ αὐτῷ τὸν Ζεμραν καὶ τὸν Ιεξαν καὶ τὸν Μαδαν καὶ
3 τὸν Μαδιαμ καὶ τὸν Ιεσβοκ καὶ τὸν Σωυε. 3 Ιεξαν δὲ ἐγέννησεν
τὸν Σαβα καὶ τὸν Θαιμαν καὶ τὸν Δαιδαν· υἱοὶ δὲ Δαιδαν ἐγέ-
νοντο Ραγουηλ καὶ Ναβδεηλ καὶ Ασσουριιμ καὶ Λατουσιιμ καὶ
4 Λοωμιμ. 4 υἱοὶ δὲ Μαδιαμ· Γαιφα καὶ Αφερ καὶ Ενωχ καὶ Αβιρα
καὶ Ελραγα. πάντες οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Χεττουρας.
5 5 Ἔδωκεν δὲ Αβρααμ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ Ισαακ τῷ υἱῷ
6 αὐτοῦ, 6 καὶ τοῖς υἱοῖς τῶν παλλακῶν αὐτοῦ ἔδωκεν Αβρααμ δόματα
καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἀπὸ Ισαακ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἔτι ζῶντος
αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς εἰς γῆν ἀνατολῶν.
7 7 Ταῦτα δὲ τὰ ἔτη ἡμερῶν ζωῆς Αβρααμ, ὅσα ἔζησεν· ἑκατὸν
8 ἑβδομήκοντα πέντε ἔτη. 8 καὶ ἐκλιπὼν ἀπέθανεν Αβρααμ ἐν γήρει
καλῷ πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν
9 αὐτοῦ. 9 καὶ ἔθαψαν αὐτὸν Ισαακ καὶ Ισμαηλ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς
τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν εἰς τὸν ἀγρὸν Εφρων τοῦ Σααρ τοῦ
10 Χετταίου, ὅ ἐστιν ἀπέναντι Μαμβρη, 10 τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον,
ὃ ἐκτήσατο Αβρααμ παρὰ τῶν υἱῶν Χετ, ἐκεῖ ἔθαψαν Αβρααμ
11 καὶ Σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. 11 ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν
Αβρααμ εὐλόγησεν ὁ θεὸς Ισαακ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· καὶ κατῴκησεν
Ισαακ παρὰ τὸ φρέαρ τῆς ὁράσεως.
12 12 Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ισμαηλ τοῦ υἱοῦ Αβρααμ, ὃν ἔτεκεν
13 Αγαρ ἡ παιδίσκη Σαρρας τῷ Αβρααμ, 13 καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα
τῶν υἱῶν Ισμαηλ κατ' ὄνομα τῶν γενεῶν αὐτοῦ· πρωτότοκος
14 Ισμαηλ Ναβαιωθ καὶ Κηδαρ καὶ Ναβδεηλ καὶ Μασσαμ 14 καὶ Μα-
15 σμα καὶ Ιδουμα καὶ Μασση 15 καὶ Χοδδαδ καὶ Θαιμαν καὶ Ιετουρ
16 καὶ Ναφες καὶ Κεδμα. 16 οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ Ισμαηλ καὶ ταῦτα τὰ
ὀνόματα αὐτῶν ἐν ταῖς σκηναῖς αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν
17 αὐτῶν· δώδεκα ἄρχοντες κατὰ ἔθνη αὐτῶν. 17 καὶ ταῦτα τὰ ἔτη
τῆς ζωῆς Ισμαηλ· ἑκατὸν τριάκοντα ἑπτὰ ἔτη· καὶ ἐκλιπὼν ἀπέ-
18 θανεν καὶ προσετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ. 18 κατῴκησεν δὲ ἀπὸ
Ευιλατ ἕως Σουρ, ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον Αἰγύπτου, ἕως ἐλθεῖν πρὸς
Ἀσσυρίους· κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατῴκησεν.
19 19 Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Ισαακ τοῦ υἱοῦ Αβρααμ· Αβρααμ ἐγέν-
20 νησεν τὸν Ισαακ. 20 ἦν δὲ Ισαακ ἐτῶν τεσσαράκοντα, ὅτε ἔλαβεν
τὴν Ρεβεκκαν θυγατέρα Βαθουηλ τοῦ Σύρου ἐκ τῆς Μεσοποταμίας

25 2 Ζεμραν 911†] Ζεβρα A*†, Ζεμβρ. Ac ‖ 3 σαβα pau.] -βαν A | ασουριμ A† ‖ 4 γαιφα Ra. (sim. pau.)] γεφαρ M, τεφαρι A† | ελραγα compl.] θεργαμα A | παντες ουτοι M] tr. A ‖ 9 υιοι 911] pr. δυο A ‖ 11 ισαακ 1° 911] pr. τον A ‖ 15 χοδδαδ M] -αν A ‖ 16 εθνη M] -νος A ‖ 18 σουρ] σουηλ A†

ἀδελφὴν Λαβαν τοῦ Σύρου ἑαυτῷ γυναῖκα. [21]ἐδεῖτο δὲ Ισαακ κυρίου 21
περὶ Ρεβεκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅτι στεῖρα ἦν· ἐπήκουσεν δὲ αὐτοῦ
ὁ θεός, καὶ ἔλαβεν ἐν γαστρὶ Ρεβεκκα ἡ γυνὴ αὐτοῦ. [22]ἐσκίρτων δὲ τὰ 22
παιδία ἐν αὐτῇ· εἶπεν δέ Εἰ οὕτως μοι μέλλει γίνεσθαι, ἵνα τί μοι
τοῦτο; ἐπορεύθη δὲ πυθέσθαι παρὰ κυρίου, [23]καὶ εἶπεν κύριος αὐτῇ 23

Δύο ἔθνη ἐν τῇ γαστρί σού εἰσιν,
καὶ δύο λαοὶ ἐκ τῆς κοιλίας σου διασταλήσονται·
καὶ λαὸς λαοῦ ὑπερέξει,
καὶ ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι.

[24]καὶ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ τῇδε ἦν δίδυμα 24
ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς. [25]ἐξῆλθεν δὲ ὁ υἱὸς ὁ πρωτότοκος πυρράκης, 25
ὅλος ὡσεὶ δορὰ δασύς· ἐπωνόμασεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ησαυ.
[26]καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπει- 26
λημμένη τῆς πτέρνης Ησαυ· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ιακωβ.
Ισαακ δὲ ἦν ἐτῶν ἑξήκοντα, ὅτε ἔτεκεν αὐτοὺς Ρεβεκκα.

[27]Ηὐξήθησαν δὲ οἱ νεανίσκοι, καὶ ἦν Ησαυ ἄνθρωπος εἰδὼς κυνη- 27
γεῖν ἄγροικος, Ιακωβ δὲ ἦν ἄνθρωπος ἄπλαστος οἰκῶν οἰκίαν. [28]ἠγά- 28
πησεν δὲ Ισαακ τὸν Ησαυ, ὅτι ἡ θήρα αὐτοῦ βρῶσις αὐτῷ· Ρεβεκκα
δὲ ἠγάπα τὸν Ιακωβ. [29]ἥψησεν δὲ Ιακωβ ἕψεμα· ἦλθεν δὲ Ησαυ 29
ἐκ τοῦ πεδίου ἐκλείπων, [30]καὶ εἶπεν Ησαυ τῷ Ιακωβ Γεῦσόν με 30
ἀπὸ τοῦ ἑψέματος τοῦ πυρροῦ τούτου, ὅτι ἐκλείπω. διὰ τοῦτο
ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Εδωμ. [31]εἶπεν δὲ Ιακωβ τῷ Ησαυ Ἀπόδου 31
μοι σήμερον τὰ πρωτοτόκιά σου ἐμοί. [32]εἶπεν δὲ Ησαυ Ἰδοὺ ἐγὼ 32
πορεύομαι τελευτᾶν, καὶ ἵνα τί μοι ταῦτα τὰ πρωτοτόκια; [33]καὶ 33
εἶπεν αὐτῷ Ιακωβ Ὄμοσόν μοι σήμερον. καὶ ὤμοσεν αὐτῷ· ἀπέ-
δοτο δὲ Ησαυ τὰ πρωτοτόκια τῷ Ιακωβ. [34]Ιακωβ δὲ ἔδωκεν τῷ 34
Ησαυ ἄρτον καὶ ἕψεμα φακοῦ, καὶ ἔφαγεν καὶ ἔπιεν καὶ ἀναστὰς
ᾤχετο· καὶ ἐφαύλισεν Ησαυ τὰ πρωτοτόκια.

[1]Ἐγένετο δὲ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς χωρὶς τοῦ λιμοῦ τοῦ πρότερον, 26
ὃς ἐγένετο ἐν τῷ χρόνῳ τῷ Αβρααμ· ἐπορεύθη δὲ Ισαακ πρὸς
Αβιμελεχ βασιλέα Φυλιστιιμ εἰς Γεραρα. [2]ὤφθη δὲ αὐτῷ κύριος 2
καὶ εἶπεν Μὴ καταβῇς εἰς Αἴγυπτον· κατοίκησον δὲ ἐν τῇ γῇ, ᾗ
ἄν σοι εἴπω. [3]καὶ παροίκει ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ 3
καὶ εὐλογήσω σε· σοὶ γὰρ καὶ τῷ σπέρματί σου δώσω πᾶσαν τὴν
γῆν ταύτην καὶ στήσω τὸν ὅρκον μου, ὃν ὤμοσα Αβρααμ τῷ
πατρί σου. [4]καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ 4
οὐρανοῦ καὶ δώσω τῷ σπέρματί σου πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην, καὶ
ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς,
[5]ἀνθ᾽ ὧν ὑπήκουσεν Αβρααμ ὁ πατήρ σου τῆς ἐμῆς φωνῆς καὶ 5
ἐφύλαξεν τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ

24 κοιλια 911] γαστρι A: cf. 38 27 || 30 εκλειπω] + εγω A†
26 1 εγενετο 2°] -νηθη A† | τω 2° 911] του A

6 δικαιώματά μου καὶ τὰ νόμιμά μου. [6]καὶ κατῴκησεν Ισαακ ἐν
Γεραροις.
7 [7]Ἐπηρώτησαν δὲ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περὶ Ρεβεκκας τῆς γυναι-
κὸς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν Ἀδελφή μού ἐστιν· ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν ὅτι
Γυνή μού ἐστιν, μήποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τό-
8 που περὶ Ρεβεκκας, ὅτι ὡραία τῇ ὄψει ἦν. [8]ἐγένετο δὲ πολυχρόνιος
ἐκεῖ· παρακύψας δὲ Αβιμελεχ ὁ βασιλεὺς Γεραρων διὰ τῆς θυρίδος
εἶδεν τὸν Ισαακ παίζοντα μετὰ Ρεβεκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ.
9 [9]ἐκάλεσεν δὲ Αβιμελεχ τὸν Ισαακ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἄρα γε γυνή
σού ἐστιν· τί ὅτι εἶπας Ἀδελφή μού ἐστιν; εἶπεν δὲ αὐτῷ Ισαακ
10 Εἶπα γάρ Μήποτε ἀποθάνω δι᾽ αὐτήν. [10]εἶπεν δὲ αὐτῷ Αβιμελεχ
Τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; μικροῦ ἐκοιμήθη τις τοῦ γένους μου μετὰ
11 τῆς γυναικός σου, καὶ ἐπήγαγες ἐφ᾽ ἡμᾶς ἄγνοιαν. [11]συνέταξεν
δὲ Αβιμελεχ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ λέγων Πᾶς ὁ ἁπτόμενος τοῦ
ἀνθρώπου τούτου ἢ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ θανάτου ἔνοχος ἔσται.
12 [12]Ἔσπειρεν δὲ Ισαακ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ
13 ἐκείνῳ ἑκατοστεύουσαν κριθήν· εὐλόγησεν δὲ αὐτὸν κύριος. [13]καὶ
ὑψώθη ὁ ἄνθρωπος καὶ προβαίνων μείζων ἐγίνετο, ἕως οὗ μέγας
14 ἐγένετο σφόδρα· [14]ἐγένετο δὲ αὐτῷ κτήνη προβάτων καὶ κτήνη
15 βοῶν καὶ γεώργια πολλά. ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ Φυλιστιιμ, [15]καὶ
πάντα τὰ φρέατα, ἃ ὤρυξαν οἱ παῖδες τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ
χρόνῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ Φυλιστιιμ καὶ ἔπλη-
16 σαν αὐτὰ γῆς. [16]εἶπεν δὲ Αβιμελεχ πρὸς Ισαακ Ἄπελθε ἀφ᾽ ἡμῶν,
17 ὅτι δυνατώτερος ἡμῶν ἐγένου σφόδρα. [17]καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν
Ισαακ καὶ κατέλυσεν ἐν τῇ φάραγγι Γεραρων καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ.
18 [18]καὶ πάλιν Ισαακ ὤρυξεν τὰ φρέατα τοῦ ὕδατος, ἃ ὤρυξαν οἱ
παῖδες Αβρααμ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ Φυλιστιιμ
μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Αβρααμ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐπωνόμασεν
αὐτοῖς ὀνόματα κατὰ τὰ ὀνόματα, ἃ ἐπωνόμασεν Αβρααμ ὁ πατὴρ
19 αὐτοῦ. [19]καὶ ὤρυξαν οἱ παῖδες Ισαακ ἐν τῇ φάραγγι Γεραρων καὶ
20 εὗρον ἐκεῖ φρέαρ ὕδατος ζῶντος. [20]καὶ ἐμαχέσαντο οἱ ποιμένες
Γεραρων μετὰ τῶν ποιμένων Ισαακ φάσκοντες αὐτῶν εἶναι τὸ ὕδωρ·
καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ φρέατος Ἀδικία· ἠδίκησαν γὰρ αὐτόν.
21 [21]ἀπάρας δὲ Ισαακ ἐκεῖθεν ὤρυξεν φρέαρ ἕτερον, ἐκρίνοντο δὲ καὶ
22 περὶ ἐκείνου· καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐχθρία. [22]ἀπάρας
δὲ ἐκεῖθεν ὤρυξεν φρέαρ ἕτερον, καὶ οὐκ ἐμαχέσαντο περὶ αὐτοῦ·
καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Εὐρυχωρία λέγων Διότι νῦν
ἐπλάτυνεν κύριος ἡμῖν καὶ ηὔξησεν ἡμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς.
23
24 [23]Ἀνέβη δὲ ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου. [24]καὶ ὤφθη αὐτῷ
κύριος ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ εἶπεν Ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς Αβρααμ τοῦ

7 ειπεν] + οτι A† || 13 εγενετο] εγιν. A† || 18 επωνομασεν 2° 911] επ > A || 19 και ωρ.] ωρ. δε A† || 20 φρεατος 911] + εκεινου A

πατρός σου· μὴ φοβοῦ· μετὰ σοῦ γάρ εἰμι καὶ ηὐλόγηκά σε καὶ
πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου διὰ Αβρααμ τὸν πατέρα σου. 25 καὶ 25
ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ ἐπεκαλέσατο τὸ ὄνομα κυρίου
καὶ ἔπηξεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ· ὤρυξαν δὲ ἐκεῖ οἱ παῖδες Ισαακ
φρέαρ. 26 καὶ Αβιμελεχ ἐπορεύθη πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Γεραρων καὶ 26
Οχοζαθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ καὶ Φικολ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνά-
μεως αὐτοῦ. 27 καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ισαακ Ἵνα τί ἤλθατε πρός με; 27
ὑμεῖς δὲ ἐμισήσατέ με καὶ ἀπεστείλατέ με ἀφ᾽ ὑμῶν. 28 καὶ εἶπαν 28
Ἰδόντες ἑωράκαμεν ὅτι ἦν κύριος μετὰ σοῦ, καὶ εἴπαμεν Γενέσθω
ἀρὰ ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ, καὶ διαθησόμεθα μετὰ
σοῦ διαθήκην 29 μὴ ποιήσειν μεθ᾽ ἡμῶν κακόν, καθότι ἡμεῖς σε 29
οὐκ ἐβδελυξάμεθα, καὶ ὃν τρόπον ἐχρησάμεθά σοι καλῶς καὶ ἐξ-
απεστείλαμέν σε μετ᾽ εἰρήνης· καὶ νῦν σὺ εὐλογητὸς ὑπὸ κυρίου.
30 καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς δοχήν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον· 31 καὶ ἀνα- 30 31
στάντες τὸ πρωὶ ὤμοσαν ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἐξ-
απέστειλεν αὐτοὺς Ισαακ, καὶ ἀπῴχοντο ἀπ᾽ αὐτοῦ μετὰ σωτηρίας.
32 ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ παραγενόμενοι οἱ παῖδες Ισαακ 32
ἀπήγγειλαν αὐτῷ περὶ τοῦ φρέατος, οὗ ὤρυξαν, καὶ εἶπαν Οὐχ
εὕρομεν ὕδωρ. 33 καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ Ὅρκος· διὰ τοῦτο ὄνομα τῇ 33
πόλει Φρέαρ ὅρκου ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

34 Ἦν δὲ Ησαυ ἐτῶν τεσσαράκοντα καὶ ἔλαβεν γυναῖκα Ιουδιν 34
τὴν θυγατέρα Βεηρ τοῦ Χετταίου καὶ τὴν Βασεμμαθ θυγατέρα
Αιλων τοῦ Ευαίου. 35 καὶ ἦσαν ἐρίζουσαι τῷ Ισαακ καὶ τῇ Ρεβεκκα. 35

1 Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ γηρᾶσαι Ισαακ καὶ ἠμβλύνθησαν οἱ ὀφθαλ- 27
μοὶ αὐτοῦ τοῦ ὁρᾶν, καὶ ἐκάλεσεν Ησαυ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρε-
σβύτερον καὶ εἶπεν αὐτῷ Υἱέ μου· καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγώ. 2 καὶ εἶπεν 2
Ἰδοὺ γεγήρακα καὶ οὐ γινώσκω τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς μου·
3 νῦν οὖν λαβὲ τὸ σκεῦός σου, τήν τε φαρέτραν καὶ τὸ τόξον, 3
καὶ ἔξελθε εἰς τὸ πεδίον καὶ θήρευσόν μοι θήραν 4 καὶ ποίησόν 4
μοι ἐδέσματα, ὡς φιλῶ ἐγώ, καὶ ἔνεγκέ μοι, ἵνα φάγω, ὅπως
εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχή μου πρὶν ἀποθανεῖν με. 5 Ρεβεκκα δὲ ἤκου- 5
σεν λαλοῦντος Ισαακ πρὸς Ησαυ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. ἐπορεύθη δὲ
Ησαυ εἰς τὸ πεδίον θηρεῦσαι θήραν τῷ πατρὶ αὐτοῦ· 6 Ρεβεκκα δὲ 6
εἶπεν πρὸς Ιακωβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν ἐλάσσω Ἰδὲ ἐγὼ ἤκουσα
τοῦ πατρός σου λαλοῦντος πρὸς Ησαυ τὸν ἀδελφόν σου λέγοντος
7 Ἔνεγκόν μοι θήραν καὶ ποίησόν μοι ἐδέσματα, καὶ φαγὼν εὐλο- 7
γήσω σε ἐναντίον κυρίου πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με. 8 νῦν οὖν, υἱέ, 8

24 ηυλογηκα 911] ευλογησω A || 33 αυτο 911] το ονομα αυτου A ¦ ονομα 911] pr. εκαλεσεν το A || 34 την 1⁰ 911] > A | βασεμμαθ M] μασ. A | αιλων M (ευλων 911)] αιλωμ A

27 1 ειπεν ult. M] + αυτω A(†) || 4 ενεγκον A | πριν] προ του A† || 7 και 2⁰ 911] ινα A

9 ἄκουσόν μου, καθὰ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι, [9]καὶ πορευθεὶς εἰς τὰ
πρόβατα λαβέ μοι ἐκεῖθεν δύο ἐρίφους ἁπαλοὺς καὶ καλούς, καὶ
10 ποιήσω αὐτοὺς ἐδέσματα τῷ πατρί σου, ὡς φιλεῖ, [10]καὶ εἰσοίσεις
τῷ πατρί σου, καὶ φάγεται, ὅπως εὐλογήσῃ σε ὁ πατήρ σου πρὸ
11 τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν. [11]εἶπεν δὲ Ιακωβ πρὸς Ρεβεκκαν τὴν μητέρα
αὐτοῦ Ἔστιν Ησαυ ὁ ἀδελφός μου ἀνὴρ δασύς, ἐγὼ δὲ ἀνὴρ
12 λεῖος· [12]μήποτε ψηλαφήσῃ με ὁ πατήρ μου, καὶ ἔσομαι ἐναντίον
αὐτοῦ ὡς καταφρονῶν καὶ ἐπάξω ἐπ᾽ ἐμαυτὸν κατάραν καὶ οὐκ
13 εὐλογίαν. [13]εἶπεν δὲ αὐτῷ ἡ μήτηρ Ἐπ᾽ ἐμὲ ἡ κατάρα σου, τέ-
κνον· μόνον ὑπάκουσον τῆς φωνῆς μου καὶ πορευθεὶς ἔνεγκέ
14 μοι. [14]πορευθεὶς δὲ ἔλαβεν καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρί, καὶ ἐποίησεν
15 ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐδέσματα, καθὰ ἐφίλει ὁ πατὴρ αὐτοῦ. [15]καὶ λα-
βοῦσα Ρεβεκκα τὴν στολὴν Ησαυ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου
τὴν καλήν, ἣ ἦν παρ᾽ αὐτῇ ἐν τῷ οἴκῳ, ἐνέδυσεν Ιακωβ τὸν υἱὸν
16 αὐτῆς τὸν νεώτερον [16]καὶ τὰ δέρματα τῶν ἐρίφων περιέθηκεν ἐπὶ
17 τοὺς βραχίονας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὰ γυμνὰ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ [17]καὶ
ἔδωκεν τὰ ἐδέσματα καὶ τοὺς ἄρτους, οὓς ἐποίησεν, εἰς τὰς χεῖρας
18 Ιακωβ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς. [18]καὶ εἰσήνεγκεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. εἶπεν
19 δέ Πάτερ. ὁ δὲ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγώ· τίς εἶ σύ, τέκνον; [19]καὶ εἶπεν
Ιακωβ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Ἐγὼ Ησαυ ὁ πρωτότοκός σου· ἐποίησα,
καθὰ ἐλάλησάς μοι· ἀναστὰς κάθισον καὶ φάγε τῆς θήρας μου,
20 ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχή σου. [20]εἶπεν δὲ Ισαακ τῷ υἱῷ αὐτοῦ
Τί τοῦτο, ὃ ταχὺ εὗρες, ὦ τέκνον; ὁ δὲ εἶπεν Ὃ παρέδωκεν
21 κύριος ὁ θεός σου ἐναντίον μου. [21]εἶπεν δὲ Ισαακ τῷ Ιακωβ
Ἔγγισόν μοι, καὶ ψηλαφήσω σε, τέκνον, εἰ σὺ εἶ ὁ υἱός μου
22 Ησαυ ἢ οὔ. [22]ἤγγισεν δὲ Ιακωβ πρὸς Ισαακ τὸν πατέρα αὐτοῦ,
καὶ ἐψηλάφησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν Ἡ μὲν φωνὴ φωνὴ Ιακωβ, αἱ
23 δὲ χεῖρες χεῖρες Ησαυ. [23]καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτόν· ἦσαν γὰρ αἱ
χεῖρες αὐτοῦ ὡς αἱ χεῖρες Ησαυ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δασεῖαι·
24 καὶ ηὐλόγησεν αὐτόν. [24]καὶ εἶπεν Σὺ εἶ ὁ υἱός μου Ησαυ; ὁ
25 δὲ εἶπεν Ἐγώ. [25]καὶ εἶπεν Προσάγαγέ μοι, καὶ φάγομαι ἀπὸ τῆς
θήρας σου, τέκνον, ἵνα εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχή μου. καὶ προσήγαγεν
26 αὐτῷ, καὶ ἔφαγεν· καὶ εἰσήνεγκεν αὐτῷ οἶνον, καὶ ἔπιεν. [26]καὶ
εἶπεν αὐτῷ Ισαακ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἔγγισόν μοι καὶ φίλησόν με,
27 τέκνον. [27]καὶ ἐγγίσας ἐφίλησεν αὐτόν, καὶ ὠσφράνθη τὴν ὀσμὴν
τῶν ἱματίων αὐτοῦ καὶ ηὐλόγησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν

Ἰδοὺ ὀσμὴ τοῦ υἱοῦ μου
ὡς ὀσμὴ ἀγροῦ πλήρους, ὃν ηὐλόγησεν κύριος.

8 σοι εντελλ. 911] tr. A || 15 ενεδυσεν 911] pr. και A || 18 πατερ 911] + μου A || 19 ιακωβ] + ο υιος αυτου A† || 20 σου M] > A || 22 μεν 911] > A || 25 ινα] οπως A† | προσηγαγεν 911] -ηνεγκεν A

[28]καὶ δῴη σοι ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ 28
καὶ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς
καὶ πλῆθος σίτου καὶ οἴνου.
[29]καὶ δουλευσάτωσάν σοι ἔθνη, 29
καὶ προσκυνήσουσίν σοι ἄρχοντες·
καὶ γίνου κύριος τοῦ ἀδελφοῦ σου,
καὶ προσκυνήσουσίν σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρός σου.
ὁ καταρώμενός σε ἐπικατάρατος,
ὁ δὲ εὐλογῶν σε εὐλογημένος.

[30]Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ παύσασθαι Ισαακ εὐλογοῦντα Ιακωβ τὸν 30
υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθεν Ιακωβ ἀπὸ προσώπου Ισαακ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ Ησαυ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἦλθεν ἀπὸ τῆς
θήρας. [31]καὶ ἐποίησεν καὶ αὐτὸς ἐδέσματα καὶ προσήνεγκεν τῷ 31
πατρὶ αὐτοῦ καὶ εἶπεν τῷ πατρί Ἀναστήτω ὁ πατήρ μου καὶ
φαγέτω τῆς θήρας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχή
σου. [32]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ισαακ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Τίς εἶ σύ; ὁ δὲ 32
εἶπεν Ἐγώ εἰμι ὁ υἱός σου ὁ πρωτότοκος Ησαυ. [33]ἐξέστη δὲ 33
Ισαακ ἔκστασιν μεγάλην σφόδρα καὶ εἶπεν Τίς οὖν ὁ θηρεύσας
μοι θήραν καὶ εἰσενέγκας μοι; καὶ ἔφαγον ἀπὸ πάντων πρὸ τοῦ
σε ἐλθεῖν καὶ ηὐλόγησα αὐτόν, καὶ εὐλογημένος ἔστω. [34]ἐγένετο 34
δὲ ἡνίκα ἤκουσεν Ησαυ τὰ ῥήματα Ισαακ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀνε-
βόησεν φωνὴν μεγάλην καὶ πικρὰν σφόδρα καὶ εἶπεν Εὐλόγησον
δὴ κἀμέ, πάτερ. [35]εἶπεν δὲ αὐτῷ Ἐλθὼν ὁ ἀδελφός σου μετὰ 35
δόλου ἔλαβεν τὴν εὐλογίαν σου. [36]καὶ εἶπεν Δικαίως ἐκλήθη τὸ 36
ὄνομα αὐτοῦ Ιακωβ· ἐπτέρνικεν γάρ με ἤδη δεύτερον τοῦτο· τά
τε πρωτοτόκιά μου εἴληφεν καὶ νῦν εἴληφεν τὴν εὐλογίαν μου.
καὶ εἶπεν Ησαυ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Οὐχ ὑπελίπω μοι εὐλογίαν, πάτερ;
[37]ἀποκριθεὶς δὲ Ισαακ εἶπεν τῷ Ησαυ Εἰ κύριον αὐτὸν ἐποίησά 37
σου καὶ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐποίησα αὐτοῦ οἰκέτας, σίτῳ
καὶ οἴνῳ ἐστήρισα αὐτόν, σοὶ δὲ τί ποιήσω, τέκνον; [38]εἶπεν δὲ 38
Ησαυ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ Μὴ εὐλογία μία σοί ἐστιν, πάτερ;
εὐλόγησον δὴ κἀμέ, πάτερ. κατανυχθέντος δὲ Ισαακ ἀνεβόησεν
φωνὴν Ησαυ καὶ ἔκλαυσεν. [39]ἀποκριθεὶς δὲ Ισαακ ὁ πατὴρ αὐ- 39
τοῦ εἶπεν αὐτῷ

Ἰδοὺ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς ἔσται ἡ κατοίκησίς σου
καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν·
[40]καὶ ἐπὶ τῇ μαχαίρῃ σου ζήσῃ 40
καὶ τῷ ἀδελφῷ σου δουλεύσεις·

28 ουρανου M] + ανωθεν A: ex 39 || 29 σοι 3⁰ 911] σε A || 30 ιακωβ 1⁰ 911] pr. τον A | fin. 911] + αυτου A || 31 πατρι 2⁰ M] + αυτου A (in *O* sub ※) || 33 ελθειν 911] εισελθ. A || 34 ανεβο.] + ησαυ A† || 38 προς 911] + ισαακ A | κατανυχθ. — fin. > A†

ἔσται δὲ ἡνίκα ἐὰν καθέλῃς,
καὶ ἐκλύσεις τὸν ζυγὸν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τραχήλου σου.

41 [41]Καὶ ἐνεκότει Ησαυ τῷ Ιακωβ περὶ τῆς εὐλογίας, ἧς εὐλόγησεν
αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ· εἶπεν δὲ Ησαυ ἐν τῇ διανοίᾳ Ἐγγισάτω-
σαν αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους τοῦ πατρός μου, ἵνα ἀποκτείνω Ια-
42 κωβ τὸν ἀδελφόν μου. [42]ἀπηγγέλη δὲ Ρεβεκκα τὰ ῥήματα Ησαυ
τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου, καὶ πέμψασα ἐκάλεσεν Ιακωβ
τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰδοὺ Ησαυ ὁ ἀδελ-
43 φός σου ἀπειλεῖ σοι τοῦ ἀποκτεῖναί σε· [43]νῦν οὖν, τέκνον, ἄκου-
σόν μου τῆς φωνῆς καὶ ἀναστὰς ἀπόδραθι εἰς τὴν Μεσοποταμίαν
44 πρὸς Λαβαν τὸν ἀδελφόν μου εἰς Χαρραν [44]καὶ οἴκησον μετ᾽ αὐ-
45 τοῦ ἡμέρας τινὰς ἕως τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν [45]καὶ τὴν ὀργὴν
τοῦ ἀδελφοῦ σου ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπιλάθηται ἃ πεποίηκας αὐτῷ, καὶ
ἀποστείλασα μεταπέμψομαί σε ἐκεῖθεν, μήποτε ἀτεκνωθῶ ἀπὸ τῶν
δύο ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.

46 [46]Εἶπεν δὲ Ρεβεκκα πρὸς Ισαακ Προσώχθικα τῇ ζωῇ μου διὰ
τὰς θυγατέρας τῶν υἱῶν Χετ· εἰ λήμψεται Ιακωβ γυναῖκα ἀπὸ
28 τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ταύτης, ἵνα τί μοι ζῆν; [1]προσκαλεσά-
μενος δὲ Ισαακ τὸν Ιακωβ εὐλόγησεν αὐτὸν καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ
2 λέγων Οὐ λήμψῃ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων Χανααν· [2]ἀναστὰς
ἀπόδραθι εἰς τὴν Μεσοποταμίαν εἰς τὸν οἶκον Βαθουηλ τοῦ πατρὸς
τῆς μητρός σου καὶ λαβὲ σεαυτῷ ἐκεῖθεν γυναῖκα ἐκ τῶν θυγα-
3 τέρων Λαβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρός σου. [3]ὁ δὲ θεός μου
εὐλογήσαι σε καὶ αὐξήσαι σε καὶ πληθύναι σε, καὶ ἔσῃ εἰς συνα-
4 γωγὰς ἐθνῶν· [4]καὶ δῴη σοι τὴν εὐλογίαν Αβρααμ τοῦ πατρός μου,
σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ, κληρονομῆσαι τὴν γῆν τῆς
5 παροικήσεώς σου, ἣν ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ Αβρααμ. [5]καὶ ἀπέστειλεν
Ισαακ τὸν Ιακωβ, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν πρὸς Λαβαν
τὸν υἱὸν Βαθουηλ τοῦ Σύρου ἀδελφὸν δὲ Ρεβεκκας τῆς μητρὸς
Ιακωβ καὶ Ησαυ.

6 [6]Εἶδεν δὲ Ησαυ ὅτι εὐλόγησεν Ισαακ τὸν Ιακωβ καὶ ἀπῴχετο
εἰς τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας λαβεῖν ἑαυτῷ ἐκεῖθεν γυναῖκα ἐν τῷ
εὐλογεῖν αὐτὸν καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ λέγων Οὐ λήμψῃ γυναῖκα
7 ἀπὸ τῶν θυγατέρων Χανααν, [7]καὶ ἤκουσεν Ιακωβ τοῦ πατρὸς καὶ
τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας,
8 [8]καὶ εἶδεν Ησαυ ὅτι πονηραί εἰσιν αἱ θυγατέρες Χανααν ἐναντίον
9 Ισαακ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, [9]καὶ ἐπορεύθη Ησαυ πρὸς Ισμαηλ καὶ
ἔλαβεν τὴν Μαελεθ θυγατέρα Ισμαηλ τοῦ υἱοῦ Αβρααμ ἀδελφὴν
Ναβαιωθ πρὸς ταῖς γυναιξὶν αὐτοῦ γυναῖκα.

41 διανοια 911] + αυτου A (in *O* sub ※)
28 2 μεσοποτ. 911] + συριας A (in *O* sub ※) || 4 δεδωκεν A† || 6 εκει-
θεν > A† || 7 εαυτου A† | συριας 911] > A

[10]Καὶ ἐξῆλθεν Ιακωβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὅρκου καὶ ἐπορεύθη 10
εἰς Χαρραν. [11]καὶ ἀπήντησεν τόπῳ καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ· ἔδυ γὰρ ὁ 11
ἥλιος· καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τῶν λίθων τοῦ τόπου καὶ ἔθηκεν πρὸς
κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ. [12]καὶ ἐνυπνιάσθη, 12
καὶ ἰδοὺ κλίμαξ ἐστηριγμένη ἐν τῇ γῇ, ἧς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς
τὸν οὐρανόν, καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον
ἐπ᾽ αὐτῆς. [13]ὁ δὲ κύριος ἐπεστήρικτο ἐπ᾽ αὐτῆς καὶ εἶπεν Ἐγὼ 13
κύριος ὁ θεὸς Αβρααμ τοῦ πατρός σου καὶ ὁ θεὸς Ισαακ· μὴ φο-
βοῦ· ἡ γῆ, ἐφ᾽ ἧς σὺ καθεύδεις ἐπ᾽ αὐτῆς, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ
τῷ σπέρματί σου. [14]καὶ ἔσται τὸ σπέρμα σου ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς 14
καὶ πλατυνθήσεται ἐπὶ θάλασσαν καὶ ἐπὶ λίβα καὶ ἐπὶ βορρᾶν καὶ
ἐπ᾽ ἀνατολάς, καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς
καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου. [15]καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ σοῦ διαφυλάσσων 15
σε ἐν τῇ ὁδῷ πάσῃ, οὗ ἐὰν πορευθῇς, καὶ ἀποστρέψω σε εἰς τὴν
γῆν ταύτην, ὅτι οὐ μή σε ἐγκαταλίπω ἕως τοῦ ποιῆσαί με πάντα,
ὅσα ἐλάλησά σοι. [16]καὶ ἐξηγέρθη Ιακωβ ἀπὸ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ 16
καὶ εἶπεν ὅτι Ἔστιν κύριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν.
[17]καὶ ἐφοβήθη καὶ εἶπεν Ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος· οὐκ ἔστιν 17
τοῦτο ἀλλ᾽ ἢ οἶκος θεοῦ, καὶ αὕτη ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ. [18]καὶ ἀν- 18
έστη Ιακωβ τὸ πρωὶ καὶ ἔλαβεν τὸν λίθον, ὃν ὑπέθηκεν ἐκεῖ πρὸς
κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν στήλην καὶ ἐπέχεεν ἔλαιον ἐπὶ
τὸ ἄκρον αὐτῆς. [19]καὶ ἐκάλεσεν Ιακωβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκεί- 19
νου Οἶκος θεοῦ· καὶ Ουλαμλους ἦν ὄνομα τῇ πόλει τὸ πρότερον.
[20]καὶ ηὔξατο Ιακωβ εὐχὴν λέγων Ἐὰν ᾖ κύριος ὁ θεὸς μετ᾽ ἐμοῦ 20
καὶ διαφυλάξῃ με ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ, ᾗ ἐγὼ πορεύομαι, καὶ δῷ μοι
ἄρτον φαγεῖν καὶ ἱμάτιον περιβαλέσθαι [21]καὶ ἀποστρέψῃ με μετὰ 21
σωτηρίας εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, καὶ ἔσται μοι κύριος εἰς
θεόν, [22]καὶ ὁ λίθος οὗτος, ὃν ἔστησα στήλην, ἔσται μοι οἶκος θεοῦ, 22
καὶ πάντων, ὧν ἐάν μοι δῷς, δεκάτην ἀποδεκατώσω αὐτά σοι.
[1]Καὶ ἐξάρας Ιακωβ τοὺς πόδας ἐπορεύθη εἰς γῆν ἀνατολῶν πρὸς 29
Λαβαν τὸν υἱὸν Βαθουηλ τοῦ Σύρου ἀδελφὸν δὲ Ρεβεκκας μητρὸς
Ιακωβ καὶ Ησαυ. [2]καὶ ὁρᾷ καὶ ἰδοὺ φρέαρ ἐν τῷ πεδίῳ, ἦσαν 2
δὲ ἐκεῖ τρία ποίμνια προβάτων ἀναπαυόμενα ἐπ᾽ αὐτοῦ· ἐκ γὰρ
τοῦ φρέατος ἐκείνου ἐπότιζον τὰ ποίμνια, λίθος δὲ ἦν μέγας ἐπὶ
τῷ στόματι τοῦ φρέατος, [3]καὶ συνήγοντο ἐκεῖ πάντα τὰ ποίμνια 3
καὶ ἀπεκύλιον τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος καὶ ἐπό-
τιζον τὰ πρόβατα καὶ ἀπεκαθίστων τὸν λίθον ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ
φρέατος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. [4]εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ιακωβ Ἀδελφοί, 4
πόθεν ἐστὲ ὑμεῖς; οἱ δὲ εἶπαν Ἐκ Χαρραν ἐσμέν. [5]εἶπεν δὲ 5

11 επεθηκεν A† || 13 κυριος 2° 911] > A || 18 υπεθηκεν 911] υπ > A ||
19 ουλαμλους Ra.] ουλαμμαυς A†, ουλαμμαους compl.

29 2 επ αυτου] επι το αυτο A†

αὐτοῖς Γινώσκετε Λαβαν τὸν υἱὸν Ναχωρ; οἱ δὲ εἶπαν Γινώσκο-
6 μεν. [6]εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ὑγιαίνει; οἱ δὲ εἶπαν Ὑγιαίνει. καὶ ἰδοὺ
7 Ραχηλ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἤρχετο μετὰ τῶν προβάτων. [7]καὶ εἶπεν
Ιακωβ Ἔτι ἐστὶν ἡμέρα πολλή, οὔπω ὥρα συναχθῆναι τὰ κτήνη·
8 ποτίσαντες τὰ πρόβατα ἀπελθόντες βόσκετε. [8]οἱ δὲ εἶπαν Οὐ
δυνησόμεθα ἕως τοῦ συναχθῆναι πάντας τοὺς ποιμένας καὶ ἀπο-
κυλίσωσιν τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος, καὶ ποτι-
9 οῦμεν τὰ πρόβατα. [9]ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς καὶ Ραχηλ ἡ
θυγατηρ Λαβαν ἤρχετο μετὰ τῶν προβάτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς·
10 αὐτὴ γὰρ ἔβοσκεν τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῆς. [10]ἐγένετο δὲ
ὡς εἶδεν Ιακωβ τὴν Ραχηλ θυγατέρα Λαβαν ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς
αὐτοῦ καὶ τὰ πρόβατα Λαβαν ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ
προσελθὼν Ιακωβ ἀπεκύλισεν τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ
φρέατος καὶ ἐπότισεν τὰ πρόβατα Λαβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς
11 αὐτοῦ. [11]καὶ ἐφίλησεν Ιακωβ τὴν Ραχηλ καὶ βοήσας τῇ φωνῇ
12 αὐτοῦ ἔκλαυσεν. [12]καὶ ἀνήγγειλεν τῇ Ραχηλ ὅτι ἀδελφὸς τοῦ
πατρὸς αὐτῆς ἐστιν καὶ ὅτι υἱὸς Ρεβεκκας ἐστίν, καὶ δραμοῦσα
13 ἀπήγγειλεν τῷ πατρὶ αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. [13]ἐγένετο δὲ
ὡς ἤκουσεν Λαβαν τὸ ὄνομα Ιακωβ τοῦ υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ,
ἔδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ καὶ περιλαβὼν αὐτὸν ἐφίλησεν καὶ
εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ διηγήσατο τῷ Λαβαν
14 πάντας τοὺς λόγους τούτους. [14]καὶ εἶπεν αὐτῷ Λαβαν Ἐκ τῶν
ὀστῶν μου καὶ ἐκ τῆς σαρκός μου εἶ σύ. καὶ ἦν μετ᾽ αὐτοῦ
μῆνα ἡμερῶν.

15 [15]Εἶπεν δὲ Λαβαν τῷ Ιακωβ Ὅτι γὰρ ἀδελφός μου εἶ, οὐ δου-
λεύσεις μοι δωρεάν· ἀπάγγειλόν μοι, τίς ὁ μισθός σού ἐστιν.
16 [16]τῷ δὲ Λαβαν δύο θυγατέρες, ὄνομα τῇ μείζονι Λεια, καὶ ὄνομα
17 τῇ νεωτέρᾳ Ραχηλ· [17]οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ Λειας ἀσθενεῖς, Ραχηλ δὲ
18 καλὴ τῷ εἴδει καὶ ὡραία τῇ ὄψει. [18]ἠγάπησεν δὲ Ιακωβ τὴν
Ραχηλ καὶ εἶπεν Δουλεύσω σοι ἑπτὰ ἔτη περὶ Ραχηλ τῆς θυγα-
19 τρός σου τῆς νεωτέρας. [19]εἶπεν δὲ αὐτῷ Λαβαν Βέλτιον δοῦναί
με αὐτὴν σοὶ ἢ δοῦναί με αὐτὴν ἀνδρὶ ἑτέρῳ· οἴκησον μετ᾽
20 ἐμοῦ. [20]καὶ ἐδούλευσεν Ιακωβ περὶ Ραχηλ ἔτη ἑπτά, καὶ ἦσαν
ἐναντίον αὐτοῦ ὡς ἡμέραι ὀλίγαι παρα τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν αὐτήν. —
21 [21]εἶπεν δὲ Ιακωβ πρὸς Λαβαν Ἀπόδος τὴν γυναῖκά μου, πεπλήρωνται
22 γὰρ αἱ ἡμέραι μου, ὅπως εἰσέλθω πρὸς αὐτήν. [22]συνήγαγεν δὲ

6 και 911] pr. ετι αυτου λαλουντος A | fin. 911] + του πατρος αυτης αυτη γαρ εβοσκεν τα προβατα του πατρος αυτης A† (compl. add. του πατρος αυτης tantum) || 10 και τα προβ. λαβαν αδ. της μητρος αυτου 911] > A || 13 εγενετο δε] και εγ. A† | αυτω 911] αυτου A || 16 δυο 911] pr. ησαν A || 17 καλη 911] pr. ην A || 20 ετη επτα 911] tr. A | και 2° — fin. > A† || 21 προς 911] τω A | αποδος 911] + μοι A

Λαβαν πάντας τοὺς ἄνδρας τοῦ τόπου καὶ ἐποίησεν γάμον. [23]καὶ 23
ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ λαβὼν Λαβαν Λειαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ εἰσή-
γαγεν αὐτὴν πρὸς Ιακωβ, καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὴν Ιακωβ. [24]ἔδωκεν 24
δὲ Λαβαν Λεια τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Ζελφαν τὴν παιδίσκην αὐτοῦ
αὐτῇ παιδίσκην. [25]ἐγένετο δὲ πρωί, καὶ ἰδοὺ ἦν Λεια. εἶπεν δὲ 25
Ιακωβ τῷ Λαβαν Τί τοῦτο ἐποίησάς μοι; οὐ περὶ Ραχηλ ἐδού-
λευσα παρὰ σοί; καὶ ἵνα τί παρελογίσω με; [26]εἶπεν δὲ Λαβαν 26
Οὐκ ἔστιν οὕτως ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν, δοῦναι τὴν νεωτέραν πρὶν
ἢ τὴν πρεσβυτέραν· [27]συντέλεσον οὖν τὰ ἕβδομα ταύτης, καὶ δώσω 27
σοι καὶ ταύτην ἀντὶ τῆς ἐργασίας, ἧς ἐργᾷ παρ᾽ ἐμοὶ ἔτι ἑπτὰ ἔτη
ἕτερα. [28]ἐποίησεν δὲ Ιακωβ οὕτως καὶ ἀνεπλήρωσεν τὰ ἕβδομα 28
ταύτης, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Λαβαν Ραχηλ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ
γυναῖκα. [29]ἔδωκεν δὲ Λαβαν Ραχηλ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Βαλλαν τὴν 29
παιδίσκην αὐτοῦ αὐτῇ παιδίσκην. [30]καὶ εἰσῆλθεν πρὸς Ραχηλ· ἠγά- 30
πησεν δὲ Ραχηλ μᾶλλον ἢ Λειαν· καὶ ἐδούλευσεν αὐτῷ ἑπτὰ ἔτη ἕτερα.

[31]Ἰδὼν δὲ κύριος ὅτι μισεῖται Λεια, ἤνοιξεν τὴν μήτραν αὐτῆς· 31
Ραχηλ δὲ ἦν στεῖρα. [32]καὶ συνέλαβεν Λεια καὶ ἔτεκεν υἱὸν τῷ 32
Ιακωβ· ἐκάλεσεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ρουβην λέγουσα Διότι εἶδέν
μου κύριος τὴν ταπείνωσιν· νῦν με ἀγαπήσει ὁ ἀνήρ μου. [33]καὶ 33
συνέλαβεν πάλιν Λεια καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ Ιακωβ καὶ
εἶπεν Ὅτι ἤκουσεν κύριος ὅτι μισοῦμαι, καὶ προσέδωκέν μοι καὶ
τοῦτον· ἐκάλεσεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Συμεων. [34]καὶ συνέλαβεν 34
ἔτι καὶ ἔτεκεν υἱὸν καὶ εἶπεν Ἐν τῷ νῦν καιρῷ πρὸς ἐμοῦ ἔσται
ὁ ἀνήρ μου, ἔτεκον γὰρ αὐτῷ τρεῖς υἱούς· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν
τὸ ὄνομα αὐτοῦ Λευι. [35]καὶ συλλαβοῦσα ἔτι ἔτεκεν υἱὸν καὶ εἶπεν 35
Νῦν ἔτι τοῦτο ἐξομολογήσομαι κυρίῳ· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ
ὄνομα αὐτοῦ Ιουδα. καὶ ἔστη τοῦ τίκτειν.

[1]Ἰδοῦσα δὲ Ραχηλ ὅτι οὐ τέτοκεν τῷ Ιακωβ, καὶ ἐζήλωσεν Ραχηλ 30
τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ εἶπεν τῷ Ιακωβ Δός μοι τέκνα· εἰ δὲ μή,
τελευτήσω ἐγώ. [2]ἐθυμώθη δὲ Ιακωβ τῇ Ραχηλ καὶ εἶπεν αὐτῇ 2
Μὴ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ εἰμι, ὃς ἐστέρησέν σε καρπὸν κοιλίας; [3]εἶπεν 3
δὲ Ραχηλ τῷ Ιακωβ Ἰδοὺ ἡ παιδίσκη μου Βαλλα· εἴσελθε πρὸς
αὐτήν, καὶ τέξεται ἐπὶ τῶν γονάτων μου, καὶ τεκνοποιήσομαι κἀγὼ
ἐξ αὐτῆς. [4]καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Βαλλαν τὴν παιδίσκην αὐτῆς αὐτῷ 4
γυναῖκα· εἰσῆλθεν δὲ πρὸς αὐτὴν Ιακωβ. [5]καὶ συνέλαβεν Βαλλα 5
ἡ παιδίσκη Ραχηλ καὶ ἔτεκεν τῷ Ιακωβ υἱόν. [6]καὶ εἶπεν Ραχηλ 6

23 λαβαν M] > A || 24 λεια τη θυγ. αυτου / ζελφαν 911] tr. A || 25 τω > A† | παρα 911] > A || 28 αυτω 1⁰ M] > A || 31 κυριος 911] + ο θεος A || 32 με αγαπ. 911] tr. A || 33 εκαλεσεν δε 911] και εκαλ. A || 34 ετεκον 911] τετοκα A | εκληθη A†

30 2 θεου 911] pr. του A || 3 και τεκνοποιησομαι] ινα -σωμαι A† || 4 εισηλθεν δε 911] και εισ. A

Ἔκρινέν μοι ὁ θεὸς καὶ ἐπήκουσεν τῆς φωνῆς μου καὶ ἔδωκέν μοι
7 υἱόν· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Δαν. [7]καὶ συνέλαβεν
ἔτι Βαλλα ἡ παιδίσκη Ραχηλ καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ Ιακωβ.
8 [8]καὶ εἶπεν Ραχηλ Συνελάβετό μοι ὁ θεός, καὶ συνανεστράφην τῇ
ἀδελφῇ μου καὶ ἠδυνάσθην· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Νεφθαλι.
9 [9]Εἶδεν δὲ Λεια ὅτι ἔστη τοῦ τίκτειν, καὶ ἔλαβεν Ζελφαν τὴν
10 παιδίσκην αὐτῆς καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Ιακωβ γυναῖκα. [10]εἰσῆλθεν
δὲ πρὸς αὐτὴν Ιακωβ, καὶ συνέλαβεν Ζελφα ἡ παιδίσκη Λειας καὶ
11 ἔτεκεν τῷ Ιακωβ υἱόν. [11]καὶ εἶπεν Λεια Ἐν τύχῃ· καὶ ἐπωνό-
12 μασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Γαδ. [12]καὶ συνέλαβεν Ζελφα ἡ παιδίσκη
13 Λειας καὶ ἔτεκεν ἔτι τῷ Ιακωβ υἱὸν δεύτερον. [13]καὶ εἶπεν Λεια
Μακαρία ἐγώ, ὅτι μακαρίζουσίν με αἱ γυναῖκες· καὶ ἐκάλεσεν τὸ
ὄνομα αὐτοῦ Ασηρ.
14 [14]Ἐπορεύθη δὲ Ρουβην ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν καὶ εὗρεν
μῆλα μανδραγόρου ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ πρὸς Λειαν τὴν
μητέρα αὐτοῦ. εἶπεν δὲ Ραχηλ τῇ Λεια Δός μοι τῶν μανδραγορῶν
15 τοῦ υἱοῦ σου. [15]εἶπεν δὲ Λεια Οὐχ ἱκανόν σοι ὅτι ἔλαβες τὸν
ἄνδρα μου; μὴ καὶ τοὺς μανδραγόρας τοῦ υἱοῦ μου λήμψῃ; εἶπεν
δὲ Ραχηλ Οὐχ οὕτως· κοιμηθήτω μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην ἀντὶ
16 τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου. [16]εἰσῆλθεν δὲ Ιακωβ ἐξ ἀγροῦ
ἑσπέρας, καὶ ἐξῆλθεν Λεια εἰς συνάντησιν αὐτῷ καὶ εἶπεν Πρός
με εἰσελεύσῃ σήμερον· μεμίσθωμαι γάρ σε ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν
17 τοῦ υἱοῦ μου. καὶ ἐκοιμήθη μετ᾿ αὐτῆς τὴν νύκτα ἐκείνην. [17]καὶ
ἐπήκουσεν ὁ θεὸς Λειας, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τῷ Ιακωβ υἱὸν
18 πέμπτον. [18]καὶ εἶπεν Λεια Ἔδωκεν ὁ θεὸς τὸν μισθόν μου ἀνθ᾿
οὗ ἔδωκα τὴν παιδίσκην μου τῷ ἀνδρί μου· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα
19 αὐτοῦ Ισσαχαρ, ὅ ἐστιν Μισθός. [19]καὶ συνέλαβεν ἔτι Λεια καὶ
20 ἔτεκεν υἱὸν ἕκτον τῷ Ιακωβ. [20]καὶ εἶπεν Λεια Δεδώρηταί μοι ὁ
θεὸς δῶρον καλόν· ἐν τῷ νῦν καιρῷ αἱρετιεῖ με ὁ ἀνήρ μου, ἔτεκον
21 γὰρ αὐτῷ υἱοὺς ἕξ· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ζαβουλων. [21]καὶ
μετὰ τοῦτο ἔτεκεν θυγατέρα καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτῆς Δινα.
22 [22]Ἐμνήσθη δὲ ὁ θεὸς τῆς Ραχηλ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτῆς ὁ θεὸς
23 καὶ ἀνέῳξεν αὐτῆς τὴν μήτραν, [23]καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τῷ Ιακωβ
24 υἱόν. εἶπεν δὲ Ραχηλ Ἀφεῖλεν ὁ θεός μου τὸ ὄνειδος· [24]καὶ ἐκάλεσεν
τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ιωσηφ λέγουσα Προσθέτω ὁ θεός μοι υἱὸν ἕτερον.
25 [25]Ἐγένετο δὲ ὡς ἔτεκεν Ραχηλ τὸν Ιωσηφ, εἶπεν Ιακωβ τῷ
Λαβαν Ἀπόστειλόν με, ἵνα ἀπέλθω εἰς τὸν τόπον μου καὶ εἰς τὴν

8 συνεβαλετο A† (β > A*) || 12 συνελαβεν M] + ετι A || 13 αι M] pr. πασαι A || 15 μανδραγορας 911] -ρους A || 16 με 911] εμε A || 17 ο θεος λειας] αυτης ο θ. A† || 18 εδωκεν 911] δεδωκεν μοι A | ου M] ων A || 20 μοι/ο θεος 911] tr. A | ετεκον 911(-κεν)] τετοκα A || 21 fin.] + και εστη του τικτειν A†: ex 29 35 || 22 της M] > A

γῆν μου. [26]ἀπόδος τὰς γυναῖκάς μου καὶ τὰ παιδία, περὶ ὧν δεδού- 26
λευκά σοι, ἵνα ἀπέλθω· σὺ γὰρ γινώσκεις τὴν δουλείαν, ἣν δεδού-
λευκά σοι. [27]εἶπεν δὲ αὐτῷ Λαβαν Εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον σου, 27
οἰωνισάμην ἄν· εὐλόγησεν γάρ με ὁ θεὸς τῇ σῇ εἰσόδῳ. [28]διά- 28
στειλον τὸν μισθόν σου πρός με, καὶ δώσω. [29]εἶπεν δὲ αὐτῷ 29
Ιακωβ Σὺ γινώσκεις ἃ δεδούλευκά σοι καὶ ὅσα ἦν κτήνη σου μετ'
ἐμοῦ· [30]μικρὰ γὰρ ἦν ὅσα σοι ἦν ἐναντίον ἐμοῦ, καὶ ηὐξήθη εἰς 30
πλῆθος, καὶ ηὐλόγησέν σε κύριος ἐπὶ τῷ ποδί μου. νῦν οὖν πότε
ποιήσω κἀγὼ ἐμαυτῷ οἶκον; [31]καὶ εἶπεν αὐτῷ Λαβαν Τί σοι δώσω; 31
εἶπεν δὲ αὐτῷ Ιακωβ Οὐ δώσεις μοι οὐθέν· ἐὰν ποιήσῃς μοι τὸ
ῥῆμα τοῦτο, πάλιν ποιμανῶ τὰ πρόβατά σου καὶ φυλάξω. [32]παρελ- 32
θάτω πάντα τὰ πρόβατά σου σήμερον, καὶ διαχώρισον ἐκεῖθεν πᾶν
πρόβατον φαιὸν ἐν τοῖς ἀρνάσιν καὶ πᾶν διάλευκον καὶ ῥαντὸν ἐν
ταῖς αἰξίν· ἔσται μοι μισθός. [33]καὶ ἐπακούσεταί μοι ἡ δικαιοσύνη 33
μου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ αὔριον, ὅτι ἐστὶν ὁ μισθός μου ἐνώπιόν σου·
πᾶν, ὃ ἐὰν μὴ ᾖ ῥαντὸν καὶ διάλευκον ἐν ταῖς αἰξὶν καὶ φαιὸν
ἐν τοῖς ἀρνάσιν, κεκλεμμένον ἔσται παρ' ἐμοί. [34]εἶπεν δὲ αὐτῷ 34
Λαβαν Ἔστω κατὰ τὸ ῥῆμά σου. [35]καὶ διέστειλεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ 35
ἐκείνῃ τοὺς τράγους τοὺς ῥαντοὺς καὶ τοὺς διαλεύκους καὶ πάσας
τὰς αἶγας τὰς ῥαντὰς καὶ τὰς διαλεύκους καὶ πᾶν, ὃ ἦν λευκὸν ἐν
αὐτοῖς, καὶ πᾶν, ὃ ἦν φαιὸν ἐν τοῖς ἀρνάσιν, καὶ ἔδωκεν διὰ χειρὸς
τῶν υἱῶν αὐτοῦ. [36]καὶ ἀπέστησεν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν ἀνὰ μέσον 36
αὐτῶν καὶ ἀνὰ μέσον Ιακωβ· Ιακωβ δὲ ἐποίμαινεν τὰ πρόβατα
Λαβαν τὰ ὑπολειφθέντα. — [37]ἔλαβεν δὲ ἑαυτῷ Ιακωβ ῥάβδον στυ- 37
ρακίνην χλωρὰν καὶ καρυίνην καὶ πλατάνου, καὶ ἐλέπισεν αὐτὰς
Ιακωβ λεπίσματα λευκὰ περισύρων τὸ χλωρόν· ἐφαίνετο δὲ ἐπὶ ταῖς
ῥάβδοις τὸ λευκόν, ὃ ἐλέπισεν, ποικίλον. [38]καὶ παρέθηκεν τὰς ῥά- 38
βδους, ἃς ἐλέπισεν, ἐν ταῖς ληνοῖς τῶν ποτιστηρίων τοῦ ὕδατος,
ἵνα, ὡς ἂν ἔλθωσιν τὰ πρόβατα πιεῖν ἐνώπιον τῶν ῥάβδων, ἐλθόν-
των αὐτῶν εἰς τὸ πιεῖν, [39]ἐγκισσήσωσιν τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥά- 39
βδους· καὶ ἔτικτον τὰ πρόβατα διάλευκα καὶ ποικίλα καὶ σποδοειδῆ
ῥαντά. [40]τοὺς δὲ ἀμνοὺς διέστειλεν Ιακωβ καὶ ἔστησεν ἐναντίον 40
τῶν προβάτων κριὸν διάλευκον καὶ πᾶν ποικίλον ἐν τοῖς ἀμνοῖς·
καὶ διεχώρισεν ἑαυτῷ ποίμνια καθ' ἑαυτὸν καὶ οὐκ ἔμιξεν αὐτὰ εἰς
τὰ πρόβατα Λαβαν. [41]ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ, ᾧ ἐνεκίσσησεν τὰ 41
πρόβατα ἐν γαστρὶ λαμβάνοντα, ἔθηκεν Ιακωβ τὰς ῥάβδους ἐναν-
τίον τῶν προβάτων ἐν ταῖς ληνοῖς τοῦ ἐγκισσῆσαι αὐτὰ κατὰ τὰς
ῥάβδους· [42]ἡνίκα δ' ἂν ἔτεκον τὰ πρόβατα, οὐκ ἐτίθει· ἐγένετο δὲ 42

26 τας γυν. μου 911] μοι τας γ. A || **28** fin. 911] + σοι A || **30** σοι M] > A | εμου 911] μου A || **32** παντα M] > A | διαλευκον και ραντον] διαραντον κ. λευκον A† || **37** εαυτω M] ε > A || **38** ελθοντων] pr. και A† || **41** ενεκισσησεν 911] -κισσων A || **42** δ αν] γαρ A†

43 τὰ ἄσημα τοῦ Λαβαν, τὰ δὲ ἐπίσημα τοῦ Ιακωβ. 43 καὶ ἐπλούτησεν
ὁ ἄνθρωπος σφόδρα σφόδρα, καὶ ἐγένετο αὐτῷ κτήνη πολλὰ καὶ
βόες καὶ παῖδες καὶ παιδίσκαι καὶ κάμηλοι καὶ ὄνοι.
31 1 Ἤκουσεν δὲ Ιακωβ τὰ ῥήματα τῶν υἱῶν Λαβαν λεγόντων
Εἴληφεν Ιακωβ πάντα τὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς
2 ἡμῶν πεποίηκεν πᾶσαν τὴν δόξαν ταύτην. 2 καὶ εἶδεν Ιακωβ τὸ
πρόσωπον τοῦ Λαβαν, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν πρὸς αὐτὸν ὡς ἐχθὲς καὶ τρί-
3 την ἡμέραν. 3 εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Ιακωβ Ἀποστρέφου εἰς τὴν γῆν
τοῦ πατρός σου καὶ εἰς τὴν γενεάν σου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ.
4 4 ἀποστείλας δὲ Ιακωβ ἐκάλεσεν Ραχηλ καὶ Λειαν εἰς τὸ πεδίον,
5 οὗ τὰ ποίμνια, 5 καὶ εἶπεν αὐταῖς Ὁρῶ ἐγὼ τὸ πρόσωπον τοῦ
πατρὸς ὑμῶν ὅτι οὐκ ἔστιν πρὸς ἐμοῦ ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν·
6 ὁ δὲ θεὸς τοῦ πατρός μου ἦν μετ᾽ ἐμοῦ. 6 καὶ αὐταὶ δὲ οἴδατε
7 ὅτι ἐν πάσῃ τῇ ἰσχύι μου δεδούλευκα τῷ πατρὶ ὑμῶν. 7 ὁ δὲ πατὴρ
ὑμῶν παρεκρούσατό με καὶ ἤλλαξεν τὸν μισθόν μου τῶν δέκα
8 ἀμνῶν, καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς κακοποιῆσαί με. 8 ἐὰν οὕτως
εἴπῃ Τὰ ποικίλα ἔσται σου μισθός, καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα
ποικίλα· ἐὰν δὲ εἴπῃ Τὰ λευκὰ ἔσται σου μισθός, καὶ τέξεται
9 πάντα τὰ πρόβατα λευκά· 9 καὶ ἀφείλατο ὁ θεὸς πάντα τὰ κτήνη
10 τοῦ πατρὸς ὑμῶν καὶ ἔδωκέν μοι αὐτά. 10 καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐνε-
κίσσων τὰ πρόβατα, καὶ εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτὰ ἐν τῷ
ὕπνῳ, καὶ ἰδοὺ οἱ τράγοι καὶ οἱ κριοὶ ἀναβαίνοντες ἦσαν ἐπὶ τὰ
πρόβατα καὶ τὰς αἶγας διάλευκοι καὶ ποικίλοι καὶ σποδοειδεῖς ῥαν-
11 τοί. 11 καὶ εἶπέν μοι ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ καθ᾽ ὕπνον Ιακωβ· ἐγὼ
12 δὲ εἶπα Τί ἐστιν; 12 καὶ εἶπεν Ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου
καὶ ἰδὲ τοὺς τράγους καὶ τοὺς κριοὺς ἀναβαίνοντας ἐπὶ τὰ
πρόβατα καὶ τὰς αἶγας διαλεύκους καὶ ποικίλους καὶ σποδοειδεῖς
13 ῥαντούς· ἑώρακα γὰρ ὅσα σοι Λαβαν ποιεῖ. 13 ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς ὁ
ὀφθείς σοι ἐν τόπῳ θεοῦ, οὗ ἤλειψάς μοι ἐκεῖ στήλην καὶ ηὔξω
μοι ἐκεῖ εὐχήν· νῦν οὖν ἀνάστηθι καὶ ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς ταύτης
καὶ ἄπελθε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ.
14 14 καὶ ἀποκριθεῖσα Ραχηλ καὶ Λεια εἶπαν αὐτῷ Μὴ ἔστιν ἡμῖν ἔτι
15 μερὶς ἢ κληρονομία ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν; 15 οὐχ ὡς αἱ
ἀλλότριαι λελογίσμεθα αὐτῷ; πέπρακεν γὰρ ἡμᾶς καὶ κατέφαγεν
16 καταβρώσει τὸ ἀργύριον ἡμῶν. 16 πάντα τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δό-
ξαν, ἣν ἀφείλατο ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ἡμῖν ἔσται καὶ τοῖς
τέκνοις ἡμῶν. νῦν οὖν ὅσα εἴρηκέν σοι ὁ θεός, ποίει.
17 17 Ἀναστὰς δὲ Ιακωβ ἔλαβεν τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τὰ παιδία
18 αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καμήλους 18 καὶ ἀπήγαγεν πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ

31 2 του 911] > A || 5 προς] μετ A† || 6 τη 911] > A || 10 τοις] pr. εν A† | αυτα 911] > A || 11 ιακωβ 911] + ιακωβ A || 13 τοπω θεου ου] τω τοπω ω A† | εξελθε] απελθε A† || 16 σοι/ο θεος 911] tr. A || 17 αυτου 1⁰] > A†

καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ, ἣν περιεποιήσατο ἐν τῇ Μεσο-
ποταμίᾳ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ ἀπελθεῖν πρὸς Ισαακ τὸν πατέρα
αὐτοῦ εἰς γῆν Χανααν. [19]Λαβαν δὲ ᾤχετο κεῖραι τὰ πρόβατα αὐ- 19
τοῦ· ἔκλεψεν δὲ Ραχηλ τὰ εἴδωλα τοῦ πατρὸς αὐτῆς. [20]ἔκρυψεν 20
δὲ Ιακωβ Λαβαν τὸν Σύρον τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ ὅτι ἀποδι-
δράσκει, [21]καὶ ἀπέδρα αὐτὸς καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ καὶ διέβη τὸν 21
ποταμὸν καὶ ὥρμησεν εἰς τὸ ὄρος Γαλααδ. [22]ἀνηγγέλη δὲ Λαβαν 22
τῷ Σύρῳ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ὅτι ἀπέδρα Ιακωβ, [23]καὶ παραλαβὼν 23
πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ μεθ᾽ ἑαυτοῦ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ
ὁδὸν ἡμερῶν ἑπτὰ καὶ κατέλαβεν αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει τῷ Γαλααδ.
[24]ἦλθεν δὲ ὁ θεὸς πρὸς Λαβαν τὸν Σύρον καθ᾽ ὕπνον τὴν νύκτα 24
καὶ εἶπεν αὐτῷ Φύλαξαι σεαυτόν, μήποτε λαλήσῃς μετὰ Ιακωβ
πονηρά. [25]καὶ κατέλαβεν Λαβαν τὸν Ιακωβ· Ιακωβ δὲ ἔπηξεν τὴν 25
σκηνὴν αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει· Λαβαν δὲ ἔστησεν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ
ἐν τῷ ὄρει Γαλααδ. [26]εἶπεν δὲ Λαβαν τῷ Ιακωβ Τί ἐποίησας; 26
ἵνα τί κρυφῇ ἀπέδρας καὶ ἐκλοποφόρησάς με καὶ ἀπήγαγες τὰς
θυγατέρας μου ὡς αἰχμαλώτιδας μαχαίρᾳ; [27]καὶ εἰ ἀνήγγειλάς μοι, 27
ἐξαπέστειλα ἄν σε μετ᾽ εὐφροσύνης καὶ μετὰ μουσικῶν, τυμπάνων
καὶ κιθάρας. [28]οὐκ ἠξιώθην καταφιλῆσαι τὰ παιδία μου καὶ τὰς 28
θυγατέρας μου. νῦν δὲ ἀφρόνως ἔπραξας. [29]καὶ νῦν ἰσχύει ἡ 29
χείρ μου κακοποιῆσαί σε· ὁ δὲ θεὸς τοῦ πατρός σου ἐχθὲς εἶπεν
πρός με λέγων Φύλαξαι σεαυτόν, μήποτε λαλήσῃς μετὰ Ιακωβ
πονηρά. [30]νῦν οὖν πεπόρευσαι· ἐπιθυμίᾳ γὰρ ἐπεθύμησας ἀπελ- 30
θεῖν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου· ἵνα τί ἔκλεψας τοὺς θεούς
μου; [31]ἀποκριθεὶς δὲ Ιακωβ εἶπεν τῷ Λαβαν Εἶπα γάρ Μήποτε 31
ἀφέλῃς τὰς θυγατέρας σου ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ πάντα τὰ ἐμά· [32]ἐπίγνωθι, 32
τί ἐστιν τῶν σῶν παρ᾽ ἐμοί, καὶ λαβέ. καὶ οὐκ ἐπέγνω παρ᾽ αὐτῷ
οὐθέν. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ιακωβ Παρ᾽ ᾧ ἐὰν εὕρῃς τοὺς θεούς σου,
οὐ ζήσεται ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. οὐκ ᾔδει δὲ Ιακωβ ὅτι
Ραχηλ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἔκλεψεν αὐτούς. [33]εἰσελθὼν δὲ Λαβαν ἠρεύ- 33
νησεν εἰς τὸν οἶκον Λειας καὶ οὐχ εὗρεν· καὶ ἐξελθὼν ἐκ τοῦ
οἴκου Λειας ἠρεύνησεν τὸν οἶκον Ιακωβ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν
δύο παιδισκῶν καὶ οὐχ εὗρεν. εἰσῆλθεν δὲ καὶ εἰς τὸν οἶκον
Ραχηλ. [34]Ραχηλ δὲ ἔλαβεν τὰ εἴδωλα καὶ ἐνέβαλεν αὐτὰ εἰς τὰ 34
σάγματα τῆς καμήλου καὶ ἐπεκάθισεν αὐτοῖς [35]καὶ εἶπεν τῷ πατρὶ 35
αὐτῆς Μὴ βαρέως φέρε, κύριε· οὐ δύναμαι ἀναστῆναι ἐνώπιόν
σου, ὅτι τὸ κατ᾽ ἐθισμὸν τῶν γυναικῶν μοί ἐστιν. ἠρεύνησεν δὲ
Λαβαν ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ καὶ οὐχ εὗρεν τὰ εἴδωλα. [36]ὠργίσθη δὲ 36
Ιακωβ καὶ ἐμαχέσατο τῷ Λαβαν· ἀποκριθεὶς δὲ Ιακωβ εἶπεν τῷ

23 τω ult. 911] > A || 26 κρυβη A || 30 απελθειν / εις — σου 911] tr. A | ινα] pr. και A† || 32 επιγνωθι — ουθεν / και 3° — ημων 911] tr. A || **33 τον οικον 2° M] pr. εις A || 35 γυναικων μοι 911] -κιων μου A**

Λαβαν Τί τὸ ἀδίκημά μου καὶ τί τὸ ἁμάρτημά μου, ὅτι κατεδίωξας
37 ὀπίσω μου 37καὶ ὅτι ἠρεύνησας πάντα τὰ σκεύη μου; τί εὗρες
ἀπὸ πάντων τῶν σκευῶν τοῦ οἴκου σου; θὲς ὧδε ἐναντίον τῶν
ἀδελφῶν μου καὶ τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ ἐλεγξάτωσαν ἀνὰ μέσον
38 τῶν δύο ἡμῶν. 38ταῦτά μοι εἴκοσι ἔτη ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ· τὰ
πρόβατά σου καὶ αἱ αἶγές σου οὐκ ἠτεκνώθησαν· κριοὺς τῶν προ-
39 βάτων σου οὐ κατέφαγον· 39θηριάλωτον οὐκ ἀνενήνοχά σοι, ἐγὼ
ἀπετίννυον παρ' ἐμαυτοῦ κλέμματα ἡμέρας καὶ κλέμματα νυκτός·
40 40ἐγινόμην τῆς ἡμέρας συγκαιόμενος τῷ καύματι καὶ παγετῷ τῆς
41 νυκτός, καὶ ἀφίστατο ὁ ὕπνος ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου. 41ταῦ-
τά μοι εἴκοσι ἔτη ἐγώ εἰμι ἐν τῇ οἰκίᾳ σου· ἐδούλευσά σοι δέκα
τέσσαρα ἔτη ἀντὶ τῶν δύο θυγατέρων σου καὶ ἓξ ἔτη ἐν τοῖς προ-
42 βάτοις σου, καὶ παρελογίσω τὸν μισθόν μου δέκα ἀμνάσιν. 42εἰ
μὴ ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου Αβρααμ καὶ ὁ φόβος Ισαακ ἦν μοι,
νῦν ἂν κενόν με ἐξαπέστειλας· τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κόπον
43 τῶν χειρῶν μου εἶδεν ὁ θεὸς καὶ ἤλεγξέν σε ἐχθές. 43ἀποκρι-
θεὶς δὲ Λαβαν εἶπεν τῷ Ιακωβ Αἱ θυγατέρες θυγατέρες μου, καὶ
οἱ υἱοὶ υἱοί μου, καὶ τὰ κτήνη κτήνη μου, καὶ πάντα, ὅσα σὺ ὁρᾷς,
ἐμά ἐστιν καὶ τῶν θυγατέρων μου. τί ποιήσω ταύταις σήμερον ἢ
44 τοῖς τέκνοις αὐτῶν, οἷς ἔτεκον; 44νῦν οὖν δεῦρο διαθώμεθα δια-
θήκην ἐγὼ καὶ σύ, καὶ ἔσται εἰς μαρτύριον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ
σοῦ. εἶπεν δὲ αὐτῷ Ἰδοὺ οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν, ἰδὲ ὁ θεὸς
45 μάρτυς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. 45λαβὼν δὲ Ιακωβ λίθον ἔστη-
46 σεν αὐτὸν στήλην. 46εἶπεν δὲ Ιακωβ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ Συλ-
λέγετε λίθους. καὶ συνέλεξαν λίθους καὶ ἐποίησαν βουνόν, καὶ
ἔφαγον καὶ ἔπιον ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ βουνοῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Λαβαν
Ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ σήμερον.
47 47καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Λαβαν Βουνὸς τῆς μαρτυρίας, Ιακωβ δὲ
48 ἐκάλεσεν αὐτὸν Βουνὸς μάρτυς. 48εἶπεν δὲ Λαβαν τῷ Ιακωβ Ἰδοὺ
ὁ βουνὸς οὗτος καὶ ἡ στήλη αὕτη, ἣν ἔστησα ἀνὰ μέσον ἐμοῦ
καὶ σοῦ, μαρτυρεῖ ὁ βουνὸς οὗτος καὶ μαρτυρεῖ ἡ στήλη αὕτη·
49 διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Βουνὸς μαρτυρεῖ 49καὶ Ἡ
ὅρασις, ἣν εἶπεν Ἐπίδοι ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, ὅτι
50 ἀποστησόμεθα ἕτερος ἀπὸ τοῦ ἑτέρου. 50εἰ ταπεινώσεις τὰς θυγα-
τέρας μου, εἰ λήμψῃ γυναῖκας ἐπὶ ταῖς θυγατράσιν μου, ὅρα οὐ-
52 θεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν· 52ἐάν τε γὰρ ἐγὼ μὴ διαβῶ πρὸς σὲ μηδὲ

37 σκευη 911] + του οικου A | αδ. μου ... αδ. σου 911] tr. A || **39** παρ 911] απ A | νυκτος] pr. της A† || **40** εγινομην 911] εγεν. A | καυματι 911] καυσωνι A | υπνος 911] + μου A || **41** τεσσαρα] pr. και A† || **42** εχθες 911] χθες A || **43** θυγατερες 1^0 911] + σου A | υιοι 1^0 M] + σου A | κτηνη 1^0 M] + σου A || **44** (= 𝔐 44. 50^2) αυτω] + ιακωβ A† || **46** = 𝔐 46. 48^1 || **47** της μαρτ.] μαρτυς A† | μαρτυς] μαρτυρει A† || **48** = 𝔐 51. 52^1. 48^2 || **51** 𝔐: uide 𝔊 48

σὺ διαβῇς πρός με τὸν βουνὸν τοῦτον καὶ τὴν στήλην ταύτην
ἐπὶ κακίᾳ, 53 ὁ θεὸς Αβρααμ καὶ ὁ θεὸς Ναχωρ κρινεῖ ἀνὰ μέσον 53
ἡμῶν. καὶ ὤμοσεν Ιακωβ κατὰ τοῦ φόβου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
Ισαακ. 54 καὶ ἔθυσεν Ιακωβ θυσίαν ἐν τῷ ὄρει καὶ ἐκάλεσεν τοὺς 54
ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ἐκοιμήθησαν ἐν τῷ ὄρει.
1 ἀναστὰς δὲ Λαβαν τὸ πρωὶ κατεφίλησεν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ 32
τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καὶ εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ ἀποστραφεὶς Λαβαν
ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.
2 Καὶ Ιακωβ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν. καὶ ἀναβλέψας εἶδεν 2
παρεμβολὴν θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν, καὶ συνήντησαν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι
τοῦ θεοῦ. 3 εἶπεν δὲ Ιακωβ, ἡνίκα εἶδεν αὐτούς Παρεμβολὴ θεοῦ 3
αὕτη· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Παρεμβολαί.
4 Ἀπέστειλεν δὲ Ιακωβ ἀγγέλους ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς Ησαυ 4
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ εἰς γῆν Σηιρ εἰς χώραν Εδωμ 5 καὶ ἐνετεί- 5
λατο αὐτοῖς λέγων Οὕτως ἐρεῖτε τῷ κυρίῳ μου Ησαυ Οὕτως
λέγει ὁ παῖς σου Ιακωβ Μετὰ Λαβαν παρῴκησα καὶ ἐχρόνισα ἕως
τοῦ νῦν, 6 καὶ ἐγένοντό μοι βόες καὶ ὄνοι καὶ πρόβατα καὶ παῖδες 6
καὶ παιδίσκαι, καὶ ἀπέστειλα ἀναγγεῖλαι τῷ κυρίῳ μου Ησαυ, ἵνα
εὕρῃ ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου. 7 καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι 7
πρὸς Ιακωβ λέγοντες Ἤλθομεν πρὸς τὸν ἀδελφόν σου Ησαυ, καὶ
ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται εἰς συνάντησίν σοι καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ᾽
αὐτοῦ. 8 ἐφοβήθη δὲ Ιακωβ σφόδρα καὶ ἠπορεῖτο. καὶ διεῖλεν τὸν 8
λαὸν τὸν μετ᾽ αὐτοῦ καὶ τοὺς βόας καὶ τὰ πρόβατα εἰς δύο
παρεμβολάς, 9 καὶ εἶπεν Ιακωβ Ἐὰν ἔλθῃ Ησαυ εἰς παρεμβολὴν 9
μίαν καὶ ἐκκόψῃ αὐτήν, ἔσται ἡ παρεμβολὴ ἡ δευτέρα εἰς τὸ σῴ-
ζεσθαι. 10 εἶπεν δὲ Ιακωβ Ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου Αβρααμ καὶ 10
ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου Ισαακ, κύριε ὁ εἴπας μοι Ἀπότρεχε εἰς
τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου καὶ εὖ σε ποιήσω, 11 ἱκανοῦταί μοι 11
ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας, ἧς ἐποίησας τῷ
παιδί σου· ἐν γὰρ τῇ ῥάβδῳ μου διέβην τὸν Ιορδάνην τοῦτον, νῦν
δὲ γέγονα εἰς δύο παρεμβολάς. 12 ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀδελ- 12
φοῦ μου Ησαυ, ὅτι φοβοῦμαι ἐγὼ αὐτόν, μήποτε ἐλθὼν πατάξῃ
με καὶ μητέρα ἐπὶ τέκνοις. 13 σὺ δὲ εἶπας Καλῶς εὖ σε ποιήσω 13
καὶ θήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, ἣ οὐκ
ἀριθμηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους. 14 καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ τὴν νύκτα 14
ἐκείνην. καὶ ἔλαβεν ὧν ἔφερεν δῶρα καὶ ἐξαπέστειλεν Ησαυ τῷ
ἀδελφῷ αὐτοῦ, 15 αἶγας διακοσίας, τράγους εἴκοσι, πρόβατα δια- 15
κόσια, κριοὺς εἴκοσι, 16 καμήλους θηλαζούσας καὶ τὰ παιδία αὐτῶν 16
τριάκοντα, βόας τεσσαράκοντα, ταύρους δέκα, ὄνους εἴκοσι καὶ

32 2 αναβλεψας] + τοις οφθαλμοις A† || 4 εμπροσθεν αυτου > A† || 7 ιδου αυτος 911] > A || 8 εφοβειτο A† || 11 ικανουται M] -νουσαι A || 16 και ult. 911] > A

17 πώλους δέκα. [17]καὶ ἔδωκεν διὰ χειρὸς τοῖς παισὶν αὐτοῦ ποίμνιον
κατὰ μόνας. εἶπεν δὲ τοῖς παισὶν αὐτοῦ Προπορεύεσθε ἔμπρο-
σθέν μου καὶ διάστημα ποιεῖτε ἀνὰ μέσον ποίμνης καὶ ποίμνης.
18 [18]καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ λέγων Ἐάν σοι συναντήσῃ Ησαυ ὁ
ἀδελφός μου καὶ ἐρωτᾷ σε λέγων Τίνος εἶ καὶ ποῦ πορεύῃ, καὶ
19 τίνος ταῦτα τὰ προπορευόμενά σου; [19]ἐρεῖς Τοῦ παιδός σου
Ιακωβ· δῶρα ἀπέσταλκεν τῷ κυρίῳ μου Ησαυ, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς
20 ὀπίσω ἡμῶν. [20]καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ καὶ τῷ δευτέρῳ καὶ
τῷ τρίτῳ καὶ πᾶσι τοῖς προπορευομένοις ὀπίσω τῶν ποιμνίων
τούτων λέγων Κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο λαλήσατε Ησαυ ἐν τῷ εὑρεῖν
21 ὑμᾶς αὐτὸν [21]καὶ ἐρεῖτε Ἰδοὺ ὁ παῖς σου Ιακωβ παραγίνεται ὀπίσω
ἡμῶν. εἶπεν γάρ Ἐξιλάσομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τοῖς δώροις
τοῖς προπορευομένοις αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦτο ὄψομαι τὸ πρόσ-
22 ωπον αὐτοῦ· ἴσως γὰρ προσδέξεται τὸ πρόσωπόν μου. [22]καὶ
παρεπορεύοντο τὰ δῶρα κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ ἐκοιμήθη
τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν τῇ παρεμβολῇ.
23 [23]Ἀναστὰς δὲ τὴν νύκτα ἐκείνην ἔλαβεν τὰς δύο γυναῖκας καὶ
τὰς δύο παιδίσκας καὶ τὰ ἕνδεκα παιδία αὐτοῦ καὶ διέβη τὴν διά-
24 βασιν τοῦ Ιαβοκ· [24]καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς καὶ διέβη τὸν χειμάρρουν
25 καὶ διεβίβασεν πάντα τὰ αὐτοῦ. [25]ὑπελείφθη δὲ Ιακωβ μόνος, καὶ
26 ἐπάλαιεν ἄνθρωπος μετ᾽ αὐτοῦ ἕως πρωί. [26]εἶδεν δὲ ὅτι οὐ δύναται
πρὸς αὐτόν, καὶ ἥψατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνάρ-
κησεν τὸ πλάτος τοῦ μηροῦ Ιακωβ ἐν τῷ παλαίειν αὐτὸν μετ᾽
27 αὐτοῦ. [27]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀπόστειλόν με· ἀνέβη γὰρ ὁ ὄρθρος.
28 ὁ δὲ εἶπεν Οὐ μή σε ἀποστείλω, ἐὰν μή με εὐλογήσῃς. [28]εἶπεν
29 δὲ αὐτῷ Τί τὸ ὄνομά σού ἐστιν; ὁ δὲ εἶπεν Ιακωβ. [29]εἶπεν δὲ
αὐτῷ Οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου Ιακωβ, ἀλλὰ Ισραηλ ἔσται
τὸ ὄνομά σου, ὅτι ἐνίσχυσας μετὰ θεοῦ καὶ μετὰ ἀνθρώπων
30 δυνατός. [30]ἠρώτησεν δὲ Ιακωβ καὶ εἶπεν Ἀνάγγειλόν μοι τὸ
ὄνομά σου. καὶ εἶπεν Ἵνα τί τοῦτο ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου;
31 καὶ ηὐλόγησεν αὐτὸν ἐκεῖ. [31]καὶ ἐκάλεσεν Ιακωβ τὸ ὄνομα τοῦ
τόπου ἐκείνου Εἶδος θεοῦ· εἶδον γὰρ θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσ-
32 ωπον, καὶ ἐσώθη μου ἡ ψυχή. [32]ἀνέτειλεν δὲ αὐτῷ ὁ ἥλιος,
ἡνίκα παρῆλθεν τὸ Εἶδος τοῦ θεοῦ· αὐτὸς δὲ ἐπέσκαζεν τῷ μηρῷ
33 αὐτοῦ. [33]ἕνεκεν τούτου οὐ μὴ φάγωσιν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸ νεῦρον,
ὃ ἐνάρκησεν, ὅ ἐστιν ἐπὶ τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ, ἕως τῆς ἡμέρας
ταύτης, ὅτι ἥψατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ Ιακωβ τοῦ νεύρου καὶ
ἐνάρκησεν.

19 init. 911] pr. και A || 20 ησαυ M] pr. τω A || 22 παρεπορ. 911] προεπ. A || 25 ανθρωπος / μετ αυτου 911] tr. A || 27 με ευλογ.] tr. A† || 29 ειπεν δε 911] και ει. A | εσται / το ον. σου] tr. A† || 30 τουτο 911] συ A || 33 ενεκεν] + γαρ A†

1 Ἀναβλέψας δὲ Ιακωβ εἶδεν καὶ ἰδοὺ Ησαυ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ 33
ἐρχόμενος καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ ἐπιδιεῖλεν Ιακωβ
τὰ παιδία ἐπὶ Λειαν καὶ Ραχηλ καὶ τὰς δύο παιδίσκας 2 καὶ ἐποί- 2
ησεν τὰς δύο παιδίσκας καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πρώτοις καὶ
Λειαν καὶ τὰ παιδία αὐτῆς ὀπίσω καὶ Ραχηλ καὶ Ιωσηφ ἐσχάτους.
3 αὐτὸς δὲ προῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν 3
γῆν ἑπτάκις ἕως τοῦ ἐγγίσαι τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 4 καὶ προσέ- 4
δραμεν Ησαυ εἰς συνάντησιν αὐτῷ καὶ περιλαβὼν αὐτὸν ἐφίλησεν
καὶ προσέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσαν ἀμφότεροι.
5 καὶ ἀναβλέψας εἶδεν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία καὶ εἶπεν Τί 5
ταῦτά σοί ἐστιν; ὁ δὲ εἶπεν Τὰ παιδία, οἷς ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν
παῖδά σου. 6 καὶ προσήγγισαν αἱ παιδίσκαι καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν 6
καὶ προσεκύνησαν, 7 καὶ προσήγγισεν Λεια καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ 7
προσεκύνησαν, καὶ μετὰ ταῦτα προσήγγισεν Ραχηλ καὶ Ιωσηφ καὶ
προσεκύνησαν. 8 καὶ εἶπεν Τί ταῦτά σοί ἐστιν, πᾶσαι αἱ παρεμ- 8
βολαὶ αὗται, αἷς ἀπήντηκα; ὁ δὲ εἶπεν Ἵνα εὕρῃ ὁ παῖς σου
χάριν ἐναντίον σου, κύριε. 9 εἶπεν δὲ Ησαυ Ἔστιν μοι πολλά, 9
ἄδελφε· ἔστω σοι τὰ σά. 10 εἶπεν δὲ Ιακωβ Εἰ εὕρηκα χάριν 10
ἐναντίον σου, δέξαι τὰ δῶρα διὰ τῶν ἐμῶν χειρῶν· ἕνεκεν τούτου
εἶδον τὸ πρόσωπόν σου, ὡς ἄν τις ἴδοι πρόσωπον θεοῦ, καὶ εὐ-
δοκήσεις με· 11 λαβὲ τὰς εὐλογίας μου, ἃς ἤνεγκά σοι, ὅτι ἠλέησέν 11
με ὁ θεὸς καὶ ἔστιν μοι πάντα. καὶ ἐβιάσατο αὐτόν, καὶ ἔλαβεν.
12 καὶ εἶπεν Ἀπάραντες πορευσόμεθα ἐπ᾽ εὐθεῖαν. 13 εἶπεν δὲ αὐτῷ 12 13
Ὁ κύριός μου γινώσκει ὅτι τὰ παιδία ἁπαλώτερα καὶ τὰ πρόβατα
καὶ αἱ βόες λοχεύονται ἐπ᾽ ἐμέ· ἐὰν οὖν καταδιώξω αὐτοὺς ἡμέραν
μίαν, ἀποθανοῦνται πάντα τὰ κτήνη. 14 προελθέτω ὁ κύριός μου 14
ἔμπροσθεν τοῦ παιδός, ἐγὼ δὲ ἐνισχύσω ἐν τῇ ὁδῷ κατὰ σχολὴν
τῆς πορεύσεως τῆς ἐναντίον μου καὶ κατὰ πόδα τῶν παιδαρίων
ἕως τοῦ με ἐλθεῖν πρὸς τὸν κύριόν μου εἰς Σηιρ. 15 εἶπεν δὲ 15
Ησαυ Καταλείψω μετὰ σοῦ ἀπὸ τοῦ λαοῦ τοῦ μετ᾽ ἐμοῦ. ὁ δὲ
εἶπεν Ἵνα τί τοῦτο; ἱκανὸν ὅτι εὗρον χάριν ἐναντίον σου, κύριε.
16 ἀπέστρεψεν δὲ Ησαυ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ 16
εἰς Σηιρ.

17 Καὶ Ιακωβ ἀπαίρει εἰς Σκηνάς· καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἐκεῖ οἰκίας 17
καὶ τοῖς κτήνεσιν αὐτοῦ ἐποίησεν σκηνάς· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ
ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Σκηναί. 18 καὶ ἦλθεν Ιακωβ εἰς Σαλημ 18
πόλιν Σικιμων, ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χανααν, ὅτε ἦλθεν ἐκ τῆς Μεσοπο-
ταμίας Συρίας, καὶ παρενέβαλεν κατὰ πρόσωπον τῆς πόλεως. 19 καὶ 19
ἐκτήσατο τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ, οὗ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν

33 1 και 2°] pr. αυτος A† | ραχηλ 911] pr. επι A || 3 παρηλθεν A† || 6 τεκνα] παιδια A† || 8 εναντιον] εν οφθαλμοις A† || 12 πορευσομεθα 911] -ευθωμεν A || 17 εαυτω M] αυτω A

20 αὐτοῦ, παρὰ Εμμωρ πατρὸς Συχεμ ἑκατὸν ἀμνῶν [20]καὶ ἔστησεν
ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν θεὸν Ισραηλ.
34 [1]Ἐξῆλθεν δὲ Δινα ἡ θυγάτηρ Λειας, ἣν ἔτεκεν τῷ Ιακωβ, κατα-
2 μαθεῖν τὰς θυγατέρας τῶν ἐγχωρίων. [2]καὶ εἶδεν αὐτὴν Συχεμ ὁ
υἱὸς Εμμωρ ὁ Χορραῖος ὁ ἄρχων τῆς γῆς καὶ λαβὼν αὐτὴν ἐκοι-
3 μήθη μετ᾽ αὐτῆς καὶ ἐταπείνωσεν αὐτήν. [3]καὶ προσέσχεν τῇ ψυχῇ
Δινας τῆς θυγατρὸς Ιακωβ καὶ ἠγάπησεν τὴν παρθένον καὶ ἐλά-
4 λησεν κατὰ τὴν διάνοιαν τῆς παρθένου αὐτῇ. [4]εἶπεν δὲ Συχεμ
πρὸς Εμμωρ τὸν πατέρα αὐτοῦ λέγων Λαβέ μοι τὴν παιδίσκην
5 ταύτην εἰς γυναῖκα. [5]Ιακωβ δὲ ἤκουσεν ὅτι ἐμίανεν ὁ υἱὸς Εμμωρ
Διναν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ· οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν μετὰ τῶν κτη-
νῶν αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ, παρεσιώπησεν δὲ Ιακωβ ἕως τοῦ ἐλθεῖν
6 αὐτούς. [6]ἐξῆλθεν δὲ Εμμωρ ὁ πατὴρ Συχεμ πρὸς Ιακωβ λαλῆσαι
7 αὐτῷ. [7]οἱ δὲ υἱοὶ Ιακωβ ἦλθον ἐκ τοῦ πεδίου· ὡς δὲ ἤκουσαν,
κατενύχθησαν οἱ ἄνδρες, καὶ λυπηρὸν ἦν αὐτοῖς σφόδρα ὅτι ἄσχη-
μον ἐποίησεν ἐν Ισραηλ κοιμηθεὶς μετὰ τῆς θυγατρὸς Ιακωβ, καὶ
8 οὐχ οὕτως ἔσται. [8]καὶ ἐλάλησεν Εμμωρ αὐτοῖς λέγων Συχεμ ὁ
υἱός μου προείλατο τῇ ψυχῇ τὴν θυγατέρα ὑμῶν· δότε οὖν αὐτὴν
9 αὐτῷ γυναῖκα. [9]ἐπιγαμβρεύσασθε ἡμῖν· τὰς θυγατέρας ὑμῶν δότε
10 ἡμῖν καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν. [10]καὶ ἐν
ἡμῖν κατοικεῖτε, καὶ ἡ γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον ὑμῶν· κατοικεῖτε
11 καὶ ἐμπορεύεσθε ἐπ᾽ αὐτῆς καὶ ἐγκτήσασθε ἐν αὐτῇ. [11]εἶπεν δὲ Συχεμ
πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς Εὕροιμι
12 χάριν ἐναντίον ὑμῶν, καὶ ὃ ἐὰν εἴπητε, δώσομεν. [12]πληθύνατε τὴν
φερνὴν σφόδρα, καὶ δώσω, καθότι ἂν εἴπητέ μοι, καὶ δώσετέ μοι
13 τὴν παῖδα ταύτην εἰς γυναῖκα. [13]ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ Ιακωβ
τῷ Συχεμ καὶ Εμμωρ τῷ πατρὶ αὐτοῦ μετὰ δόλου καὶ ἐλάλησαν
14 αὐτοῖς, ὅτι ἐμίαναν Διναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν, [14]καὶ εἶπαν αὐτοῖς
Συμεων καὶ Λευι οἱ ἀδελφοὶ Δινας υἱοὶ δὲ Λειας Οὐ δυνησόμεθα
ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο, δοῦναι τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν ἀνθρώπῳ, ὃς
15 ἔχει ἀκροβυστίαν· ἔστιν γὰρ ὄνειδος ἡμῖν. [15]ἐν τούτῳ ὁμοιωθη-
σόμεθα ὑμῖν καὶ κατοικήσομεν ἐν ὑμῖν, ἐὰν γένησθε ὡς ἡμεῖς καὶ
16 ὑμεῖς ἐν τῷ περιτμηθῆναι ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν, [16]καὶ δώσομεν τὰς
θυγατέρας ἡμῶν ὑμῖν καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων ὑμῶν λημψόμεθα
ἡμῖν γυναῖκας καὶ οἰκήσομεν παρ᾽ ὑμῖν καὶ ἐσόμεθα ὡς γένος ἕν.
17 [17]ἐὰν δὲ μὴ εἰσακούσητε ἡμῶν τοῦ περιτέμνεσθαι, λαβόντες τὰς
18 θυγατέρας ἡμῶν ἀπελευσόμεθα. [18]καὶ ἤρεσαν οἱ λόγοι ἐναντίον
19 Εμμωρ καὶ ἐναντίον Συχεμ τοῦ υἱοῦ Εμμωρ. [19]καὶ οὐκ ἐχρόνισεν
ὁ νεανίσκος τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο· ἐνέκειτο γὰρ τῇ θυγατρὶ

34 7 εποιησεν 911] + συχεμ A || 8 εμμωρ αυτοις 911] tr. A || 9 επιγαμβρευσασθε 911] -σατε A || 10 η γη / ιδου 911] tr. A | εγκτησασθε 911] ενκτασθαι(pro -θε) A || 11 ειπητε] + ημιν A† || 14 το ρημα > A†

Ιακωβ· αὐτὸς δὲ ἦν ἐνδοξότατος πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ. 20 ἦλθεν δὲ Εμμωρ καὶ Συχεμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ πρὸς 20
τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς
πόλεως αὐτῶν λέγοντες 21 Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἰρηνικοί εἰσιν μεθ' 21
ἡμῶν· οἰκείτωσαν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐμπορευέσθωσαν αὐτήν, ἡ δὲ
γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον αὐτῶν. τὰς θυγατέρας αὐτῶν λημψό-
μεθα ἡμῖν γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν δώσομεν αὐτοῖς.
22 μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθήσονται ἡμῖν οἱ ἄνθρωποι τοῦ κατοικεῖν 22
μεθ' ἡμῶν ὥστε εἶναι λαὸν ἕνα, ἐν τῷ περιτέμνεσθαι ἡμῶν πᾶν
ἀρσενικόν, καθὰ καὶ αὐτοὶ περιτέτμηνται. 23 καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν 23
καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν καὶ τὰ τετράποδα οὐχ ἡμῶν ἔσται; μόνον
ἐν τούτῳ ὁμοιωθῶμεν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσουσιν μεθ' ἡμῶν. 24 καὶ 24
εἰσήκουσαν Εμμωρ καὶ Συχεμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πάντες οἱ ἐκπορευό-
μενοι τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν καὶ περιετέμοντο τὴν σάρκα
τῆς ἀκροβυστίας αὐτῶν, πᾶς ἄρσην. 25 ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ 25
τῇ τρίτῃ, ὅτε ἦσαν ἐν τῷ πόνῳ, ἔλαβον οἱ δύο υἱοὶ Ιακωβ Συμεων
καὶ Λευι οἱ ἀδελφοὶ Δινας ἕκαστος τὴν μάχαιραν αὐτοῦ καὶ εἰσῆλ-
θον εἰς τὴν πόλιν ἀσφαλῶς καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν· 26 τόν 26
τε Εμμωρ καὶ Συχεμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν στόματι μαχαί-
ρας καὶ ἔλαβον τὴν Διναν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Συχεμ καὶ ἐξῆλθον.
27 οἱ δὲ υἱοὶ Ιακωβ εἰσῆλθον ἐπὶ τοὺς τραυματίας καὶ διήρπασαν 27
τὴν πόλιν, ἐν ᾗ ἐμίαναν Διναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν, 28 καὶ τὰ πρό- 28
βατα αὐτῶν καὶ τοὺς βόας αὐτῶν καὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν, ὅσα τε
ἦν ἐν τῇ πόλει καὶ ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ, ἔλαβον. 29 καὶ πάντα τὰ 29
σώματα αὐτῶν καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν καὶ τὰς γυναῖκας
αὐτῶν ᾐχμαλώτευσαν, καὶ διήρπασαν ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει καὶ
ὅσα ἦν ἐν ταῖς οἰκίαις. 30 εἶπεν δὲ Ιακωβ Συμεων καὶ Λευι Μιση- 30
τόν με πεποιήκατε ὥστε πονηρόν με εἶναι πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν
τὴν γῆν, ἔν τε τοῖς Χαναναίοις καὶ τοῖς Φερεζαίοις· ἐγὼ δὲ ὀλι-
γοστός εἰμι ἐν ἀριθμῷ, καὶ συναχθέντες ἐπ' ἐμὲ συγκόψουσίν με,
καὶ ἐκτριβήσομαι ἐγὼ καὶ ὁ οἶκός μου. 31 οἱ δὲ εἶπαν Ἀλλ' ὡσεὶ 31
πόρνῃ χρήσωνται τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν;

1 Εἶπεν δὲ ὁ θεὸς πρὸς Ιακωβ Ἀναστὰς ἀνάβηθι εἰς τὸν τόπον 35
Βαιθηλ καὶ οἴκει ἐκεῖ καὶ ποίησον ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ θεῷ τῷ
ὀφθέντι σοι ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν σε ἀπὸ προσώπου Ησαυ τοῦ
ἀδελφοῦ σου. 2 εἶπεν δὲ Ιακωβ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ πᾶσιν τοῖς 2
μετ' αὐτοῦ Ἄρατε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς μεθ' ὑμῶν ἐκ
μέσου ὑμῶν καὶ καθαρίσασθε καὶ ἀλλάξατε τὰς στολὰς ὑμῶν,

23 και 2^0 — τετραποδα 911] και τα υπαρχ. και τα τετρ. αυτων [και τα υπαρχ. αυτων] A (A^c om. uerba uncis inclusa) || 24 εισηκουσεν A† || 25 οι 2^0 911] > A || 26 συχεμ 1^0] pr. τον A† | δεινα A || 30 πασιν 911] > A | εκτριβομαι A†
35 2 τους μεθ υμων 911] > A

3 [3]καὶ ἀναστάντες ἀναβῶμεν εἰς Βαιθηλ καὶ ποιήσωμεν ἐκεῖ θυσια-
στήριον τῷ θεῷ τῷ ἐπακούσαντί μοι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ὃς ἦν
4 μετ᾽ ἐμοῦ καὶ διέσωσέν με ἐν τῇ ὁδῷ, ᾗ ἐπορεύθην. [4]καὶ ἔδωκαν
τῷ Ιακωβ τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους, οἳ ἦσαν ἐν ταῖς χερσὶν
αὐτῶν, καὶ τὰ ἐνώτια τὰ ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτῶν, καὶ κατέκρυψεν
αὐτὰ Ιακωβ ὑπὸ τὴν τερέμινθον τὴν ἐν Σικιμοις καὶ ἀπώλεσεν
5 αὐτὰ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. [5]καὶ ἐξῆρεν Ισραηλ ἐκ Σικιμων,
καὶ ἐγένετο φόβος θεοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῶν, καὶ οὐ
6 κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ισραηλ. [6]ἦλθεν δὲ Ιακωβ εἰς Λουζα,
ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χανααν, ἥ ἐστιν Βαιθηλ, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαός,
7 ὃς ἦν μετ᾽ αὐτοῦ. [7]καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ ἐκά-
λεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου Βαιθηλ· ἐκεῖ γὰρ ἐπεφάνη αὐτῷ ὁ
θεὸς ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου Ησαυ τοῦ ἀδελ-
8 φοῦ αὐτοῦ. [8]ἀπέθανεν δὲ Δεββωρα ἡ τροφὸς Ρεβεκκας κατώτε-
ρον Βαιθηλ ὑπὸ τὴν βάλανον, καὶ ἐκάλεσεν Ιακωβ τὸ ὄνομα αὐ-
τῆς Βάλανος πένθους.
9 [9]Ὤφθη δὲ ὁ θεὸς Ιακωβ ἔτι ἐν Λουζα, ὅτε παρεγένετο ἐκ Μεσο-
10 ποταμίας τῆς Συρίας, καὶ ηὐλόγησεν αὐτὸν ὁ θεός. [10]καὶ εἶπεν
αὐτῷ ὁ θεός Τὸ ὄνομά σου Ιακωβ· οὐ κληθήσεται ἔτι Ιακωβ,
11 ἀλλ᾽ Ισραηλ ἔσται τὸ ὄνομά σου. [11]εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός Ἐγὼ
ὁ θεός σου· αὐξάνου καὶ πληθύνου· ἔθνη καὶ συναγωγαὶ ἐθνῶν
ἔσονται ἐκ σοῦ, καὶ βασιλεῖς ἐκ τῆς ὀσφύος σου ἐξελεύσονται.
12 [12]καὶ τὴν γῆν, ἣν δέδωκα Αβρααμ καὶ Ισαακ, σοὶ δέδωκα αὐτήν·
σοὶ ἔσται, καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ δώσω τὴν γῆν ταύτην.
13 [13]ἀνέβη δὲ ὁ θεὸς ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐκ τοῦ τόπου, οὗ ἐλάλησεν μετ᾽ αὐ-
14 τοῦ. [14]καὶ ἔστησεν Ιακωβ στήλην ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἐλάλησεν μετ᾽
αὐτοῦ, στήλην λιθίνην, καὶ ἔσπεισεν ἐπ᾽ αὐτὴν σπονδὴν καὶ ἐπέ-
15 χεεν ἐπ᾽ αὐτὴν ἔλαιον. [15]καὶ ἐκάλεσεν Ιακωβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου,
ἐν ᾧ ἐλάλησεν μετ᾽ αὐτοῦ ἐκεῖ ὁ θεός, Βαιθηλ.
16 [16]Ἀπάρας δὲ Ιακωβ ἐκ Βαιθηλ ἔπηξεν τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐπέ-
κεινα τοῦ πύργου Γαδερ. ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν χαβραθα εἰς
γῆν ἐλθεῖν Εφραθα, ἔτεκεν Ραχηλ καὶ ἐδυστόκησεν ἐν τῷ τοκετῷ.
17 [17]ἐγένετο δὲ ἐν τῷ σκληρῶς αὐτὴν τίκτειν εἶπεν αὐτῇ ἡ μαῖα
18 Θάρσει, καὶ γὰρ οὗτός σοί ἐστιν υἱός. [18]ἐγένετο δὲ ἐν τῷ
ἀφιέναι αὐτὴν τὴν ψυχήν — ἀπέθνῃσκεν γάρ — ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα
αὐτοῦ Υἱὸς ὀδύνης μου· ὁ δὲ πατὴρ ἐκάλεσεν αὐτὸν Βενιαμιν.
19 [19]ἀπέθανεν δὲ Ραχηλ καὶ ἐτάφη ἐν τῇ ὁδῷ Εφραθα (αὕτη ἐστὶν
20 Βηθλεεμ). [20]καὶ ἔστησεν Ιακωβ στήλην ἐπὶ τοῦ μνημείου αὐτῆς·
αὕτη ἐστὶν στήλη μνημείου Ραχηλ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

3 επορευθην 911] -ρευομην A || 4 τερεμινθον 911] β pro μ A, sed cf. 14 6 43 11 || 10 ιακωβ 1° D] > A || 11 εθνη D] pr. και A || 12 σοι εσται D] > A || 17 σοι > A† || 18 πατηρ L] + αυτου A (in O sub ※) || 21 𝔐: uide 𝔊 16

22 Ἐγένετο δὲ ἡνίκα κατῴκησεν Ισραηλ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ, ἐπορεύθη 22
Ρουβην καὶ ἐκοιμήθη μετὰ Βαλλας τῆς παλλακῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ·
καὶ ἤκουσεν Ισραηλ, καὶ πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον αὐτοῦ.
Ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ Ιακωβ δώδεκα. 23 υἱοὶ Λειας· πρωτότοκος Ιακωβ 23
Ρουβην, Συμεων, Λευι, Ιουδας, Ισσαχαρ, Ζαβουλων. 24 υἱοὶ δὲ Ραχηλ· 24
Ιωσηφ καὶ Βενιαμιν. 25 υἱοὶ δὲ Βαλλας παιδίσκης Ραχηλ· Δαν καὶ 25
Νεφθαλι. 26 υἱοὶ δὲ Ζελφας παιδίσκης Λειας· Γαδ καὶ Ασηρ. οὗτοι 26
υἱοὶ Ιακωβ, οἳ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν Μεσοποταμίᾳ τῆς Συρίας.
27 Ἦλθεν δὲ Ιακωβ πρὸς Ισαακ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς Μαμβρη 27
εἰς πόλιν τοῦ πεδίου (αὕτη ἐστὶν Χεβρων) ἐν γῇ Χανααν, οὗ παρῴ-
κησεν Αβρααμ καὶ Ισαακ. 28 ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι Ισαακ, ἃς ἔζη- 28
σεν, ἔτη ἑκατὸν ὀγδοήκοντα· 29 καὶ ἐκλιπὼν ἀπέθανεν καὶ προσε- 29
τέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν, καὶ
ἔθαψαν αὐτὸν Ησαυ καὶ Ιακωβ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.
1 Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ησαυ (αὐτός ἐστιν Εδωμ)· 2 Ησαυ δὲ ἔλα- 36
βεν γυναῖκας ἑαυτῷ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναναίων, τὴν Αδα
θυγατέρα Αιλων τοῦ Χετταίου καὶ τὴν Ελιβεμα θυγατέρα Ανα τοῦ
υἱοῦ Σεβεγων τοῦ Ευαίου 3 καὶ τὴν Βασεμμαθ θυγατέρα Ισμαηλ 3
ἀδελφὴν Ναβαιωθ. 4 ἔτεκεν δὲ Αδα τῷ Ησαυ τὸν Ελιφας, καὶ Βα- 4
σεμμαθ ἔτεκεν τὸν Ραγουηλ, 5 καὶ Ελιβεμα ἔτεκεν τὸν Ιεους καὶ 5
τὸν Ιεγλομ καὶ τὸν Κορε· οὗτοι υἱοὶ Ησαυ, οἳ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν
γῇ Χανααν. 6 ἔλαβεν δὲ Ησαυ τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς 6
καὶ τὰς θυγατέρας καὶ πάντα τὰ σώματα τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ
πάντα τὰ ὑπάρχοντα καὶ πάντα τὰ κτήνη καὶ πάντα, ὅσα ἐκτή-
σατο καὶ ὅσα περιεποιήσατο ἐν γῇ Χανααν, καὶ ἐπορεύθη ἐκ γῆς
Χανααν ἀπὸ προσώπου Ιακωβ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· 7 ἦν γὰρ αὐ- 7
τῶν τὰ ὑπάρχοντα πολλὰ τοῦ οἰκεῖν ἅμα, καὶ οὐκ ἐδύνατο ἡ γῆ
τῆς παροικήσεως αὐτῶν φέρειν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν
ὑπαρχόντων αὐτῶν. 8 ᾤκησεν δὲ Ησαυ ἐν τῷ ὄρει Σηιρ (Ησαυ 8
αὐτός ἐστιν Εδωμ).
9 Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ησαυ πατρὸς Εδωμ ἐν τῷ ὄρει Σηιρ, 9
10 καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ησαυ· Ελιφας υἱὸς Αδας γυναικὸς 10
Ησαυ καὶ Ραγουηλ υἱὸς Βασεμμαθ γυναικὸς Ησαυ. 11 ἐγένοντο δὲ 11
υἱοὶ Ελιφας· Θαιμαν, Ωμαρ, Σωφαρ, Γοθομ καὶ Κενεζ· 12 Θαμνα δὲ 12
ἦν παλλακὴ Ελιφας τοῦ υἱοῦ Ησαυ καὶ ἔτεκεν τῷ Ελιφας τὸν
Αμαληκ· οὗτοι υἱοὶ Αδας γυναικὸς Ησαυ. 13 οὗτοι δὲ υἱοὶ Ραγουηλ· 13
Ναχοθ, Ζαρε, Σομε καὶ Μοζε· οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Βασεμμαθ γυναικὸς

23 λευι mu.] λευεις A || 25 νεφθαλι pau.] -λειμ A || 26 υιοι 2⁰ mu.] pr. οι A
36 2 αιλων compl.] ελωμ A | ελιβεμα: sic A in 14. 18 (2⁰). 41, sed A in 2.
5. 18 (1⁰). 25 ολιβεμα || 6 παντα 3⁰ D] > A || 10 αδας D] αδα A: item
in 12 || 11 υιοι] pr. οι A | ωμαν A (sed in 15 A ωμαρ) || 12 υιοι] pr. οι A†
|| 13 ναχομ A† (sed in 17 A ναχοθ) | μασεμμαθ A: item in 17 (sed in 3 A βασ.)

14 Ησαυ. [14]οὗτοι δὲ ἦσαν υἱοὶ Ελιβεμας θυγατρὸς Ανα τοῦ υἱοῦ
Σεβεγων, γυναικὸς Ησαυ· ἔτεκεν δὲ τῷ Ησαυ τὸν Ιεους καὶ τὸν
15 Ιεγλομ καὶ τὸν Κορε. — [15]οὗτοι ἡγεμόνες υἱοὶ Ησαυ· υἱοὶ Ελιφας
πρωτοτόκου Ησαυ· ἡγεμὼν Θαιμαν, ἡγεμὼν Ωμαρ, ἡγεμὼν Σωφαρ,
16 ἡγεμὼν Κενεζ, [16]ἡγεμὼν Κορε, ἡγεμὼν Γοθομ, ἡγεμὼν Αμαληκ·
17 οὗτοι ἡγεμόνες Ελιφας ἐν γῇ Ιδουμαίᾳ· οὗτοι υἱοὶ Αδας. [17]καὶ
οὗτοι υἱοὶ Ραγουηλ υἱοῦ Ησαυ· ἡγεμὼν Ναχοθ, ἡγεμὼν Ζαρε,
ἡγεμὼν Σομε, ἡγεμὼν Μοζε· οὗτοι ἡγεμόνες Ραγουηλ ἐν γῇ Εδωμ·
18 οὗτοι υἱοὶ Βασεμμαθ γυναικὸς Ησαυ. [18]οὗτοι δὲ υἱοὶ Ελιβεμας
γυναικὸς Ησαυ· ἡγεμὼν Ιεους, ἡγεμὼν Ιεγλομ, ἡγεμὼν Κορε· οὗτοι
19 ἡγεμόνες Ελιβεμας. — [19]οὗτοι υἱοὶ Ησαυ, καὶ οὗτοι ἡγεμόνες αὐ-
τῶν. οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Εδωμ.
20 [20]Οὗτοι δὲ υἱοὶ Σηιρ τοῦ Χορραίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν·
21 Λωταν, Σωβαλ, Σεβεγων, Ανα [21]καὶ Δησων καὶ Ασαρ καὶ Ρισων·
οὗτοι ἡγεμόνες τοῦ Χορραίου τοῦ υἱοῦ Σηιρ ἐν τῇ γῇ Εδωμ.
22 [22]ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Λωταν· Χορρι καὶ Αιμαν· ἀδελφὴ δὲ Λωταν
23 Θαμνα. [23]οὗτοι δὲ υἱοὶ Σωβαλ· Γωλων καὶ Μαναχαθ καὶ Γαιβηλ,
24 Σωφ καὶ Ωμαν. [24]καὶ οὗτοι υἱοὶ Σεβεγων· Αιε καὶ Ωναν· οὗτός
ἐστιν ὁ Ωνας, ὃς εὗρεν τὸν Ιαμιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτε ἔνεμεν τὰ
25 ὑποζύγια Σεβεγων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. [25]οὗτοι δὲ υἱοὶ Ανα· Δησων·
26 καὶ Ελιβεμα θυγάτηρ Ανα. [26]οὗτοι δὲ υἱοὶ Δησων· Αμαδα καὶ
27 Ασβαν καὶ Ιεθραν καὶ Χαρραν. [27]οὗτοι δὲ υἱοὶ Ασαρ· Βαλααν καὶ
28 Ζουκαμ καὶ Ιωυκαμ καὶ Ουκαν. [28]οὗτοι δὲ υἱοὶ Ρισων· Ως καὶ
29 Αραμ. — [29]οὗτοι ἡγεμόνες Χορρι· ἡγεμὼν Λωταν, ἡγεμὼν Σωβαλ,
30 ἡγεμὼν Σεβεγων, ἡγεμὼν Ανα, [30]ἡγεμὼν Δησων, ἡγεμὼν Ασαρ,
ἡγεμὼν Ρισων. οὗτοι ἡγεμόνες Χορρι ἐν ταῖς ἡγεμονίαις αὐτῶν
ἐν γῇ Εδωμ.
31 [31]Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν Εδωμ πρὸ τοῦ
32 βασιλεῦσαι βασιλέα ἐν Ισραηλ. [32]καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Εδωμ Βαλακ
33 υἱὸς τοῦ Βεωρ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Δενναβα. [33]ἀπέθανεν
δὲ Βαλακ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Ιωβαβ υἱὸς Ζαρα ἐκ Βοσορ-
34 ρας. [34]ἀπέθανεν δὲ Ιωβαβ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Ασομ ἐκ
35 τῆς γῆς Θαιμανων. [35]ἀπέθανεν δὲ Ασομ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐ-
τοῦ Αδαδ υἱὸς Βαραδ ὁ ἐκκόψας Μαδιαμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωαβ, καὶ
36 ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Γεθθαιμ. [36]ἀπέθανεν δὲ Αδαδ, καὶ ἐβασί-
37 λευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Σαμαλα ἐκ Μασεκκας. [37]ἀπέθανεν δὲ Σαμαλα,

14 ησαν compl.] > A | ιευς A†: cf. 18 || 15 ηγεμονες D] pr. οι A | υιοι 1⁰] υιου A† || 16 γοθα A (sed in 11 A γοθομ) || 17 σομε .. μοζε] tr. A† (sed in 13 A σομε .. μοζε) || 18 ιεουλ A: cf. 14 || 19 ουτοι 1⁰] + δε A† | ηγεμ. mu.] pr. οι A | εισιν] + οι ηγεμονες αυτων A† || 21 ασαρ] σααρ A†: item in 27†. 30 | ηγεμονες] pr. οι A† || 31 ισραηλ] ιερουσαλημ A† || 33 ιωβαδ A† (sed in 34 A ιωβαβ) || 34 της mu.] > A || 36 σαμαλα] σαλαμα A†: item in 37

καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Σαουλ ἐκ Ροωβωθ τῆς παρὰ ποταμόν.
[38]ἀπέθανεν δὲ Σαουλ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ Βαλαεννων υἱὸς 38
Αχοβωρ. [39]ἀπέθανεν δὲ Βαλαεννων υἱὸς Αχοβωρ, καὶ ἐβασίλευσεν 39
ἀντ᾽ αὐτοῦ Αραδ υἱὸς Βαραδ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Φογωρ,
ὄνομα δὲ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μαιτεβεηλ θυγάτηρ Ματραιθ υἱοῦ
ΜαιΖοοβ.

[40]Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἡγεμόνων Ησαυ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν 40
κατὰ τόπον αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν
αὐτῶν· ἡγεμὼν Θαμνα, ἡγεμὼν Γωλα, ἡγεμὼν Ιεθερ, [41]ἡγεμὼν 41
Ελιβεμας, ἡγεμὼν Ηλας, ἡγεμὼν Φινων, [42]ἡγεμὼν ΚενεΖ, ἡγεμὼν 42
Θαιμαν, ἡγεμὼν ΜαΖαρ, [43]ἡγεμὼν Μεγεδιηλ, ἡγεμὼν Ζαφωιμ. οὗ- 43
τοι ἡγεμόνες Εδωμ ἐν ταῖς κατῳκοδομημέναις ἐν τῇ γῇ τῆς κτή-
σεως αὐτῶν.

Οὗτος Ησαυ πατὴρ Εδωμ.

[1]Κατῴκει δὲ Ιακωβ ἐν τῇ γῇ, οὗ παρῴκησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, 37
ἐν γῇ Χαναν. [2]αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ιακωβ· Ιωσηφ δέκα ἑπτὰ 2
ἐτῶν ἦν ποιμαίνων μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τὰ πρόβατα ὢν
νέος, μετὰ τῶν υἱῶν Βαλλας καὶ μετὰ τῶν υἱῶν Ζελφας τῶν γυ-
ναικῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· κατήνεγκεν δὲ Ιωσηφ ψόγον πονηρὸν
πρὸς Ισραηλ τὸν πατέρα αὐτῶν. [3]Ιακωβ δὲ ἠγάπα τὸν Ιωσηφ 3
παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ὅτι υἱὸς γήρους ἦν αὐτῷ· ἐποί-
ησεν δὲ αὐτῷ χιτῶνα ποικίλον. [4]ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὅτι 4
αὐτὸν ὁ πατὴρ φιλεῖ ἐκ πάντων τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ἐμίσησαν αὐτὸν
καὶ οὐκ ἐδύναντο λαλεῖν αὐτῷ οὐδὲν εἰρηνικόν.

[5]Ἐνυπνιασθεὶς δὲ Ιωσηφ ἐνύπνιον ἀπήγγειλεν αὐτὸ τοῖς ἀδελ- 5
φοῖς αὐτοῦ [6]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἀκούσατε τοῦ ἐνυπνίου τούτου, οὗ 6
ἐνυπνιάσθην· [7]ᾤμην ἡμᾶς δεσμεύειν δράγματα ἐν μέσῳ τῷ πεδίῳ, 7
καὶ ἀνέστη τὸ ἐμὸν δράγμα καὶ ὠρθώθη, περιστραφέντα δὲ τὰ
δράγματα ὑμῶν προσεκύνησαν τὸ ἐμὸν δράγμα. [8]εἶπαν δὲ αὐτῷ 8
οἱ ἀδελφοί Μὴ βασιλεύων βασιλεύσεις ἐφ᾽ ἡμᾶς ἢ κυριεύων κυριεύ-
σεις ἡμῶν; καὶ προσέθεντο ἔτι μισεῖν αὐτὸν ἕνεκεν τῶν ἐνυ-
πνίων αὐτοῦ καὶ ἕνεκεν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ. — [9]εἶδεν δὲ ἐνύπνιον 9
ἕτερον καὶ διηγήσατο αὐτὸ τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐ-
τοῦ καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον ἕτερον, ὥσπερ ὁ ἥλιος
καὶ ἡ σελήνη καὶ ἕνδεκα ἀστέρες προσεκύνουν με. [10]καὶ ἐπετί- 10
μησεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ Τί τὸ ἐνύπνιον τοῦτο,
ὃ ἐνυπνιάσθης; ἆρά γε ἐλθόντες ἐλευσόμεθα ἐγώ τε καὶ ἡ μήτηρ

39 αραδ pau.] αραθ A | βαραδ mu.] βαραθ A | μαιτεβεηλ Ra.] μετ. A || 40 ιεθερ] ιεβερ A† || 41 φινες A† || 43 μετοδιηλ A† | Ζαφωει A†

37 2 κατηνεγκεν L] -καν A || 4 ο πατηρ φιλει L] εφιλει ο π. αυτου A || 7 ημας pau.] υμας A || 9 ενυπνιασαμην mu.] -ιασθην A || 10 αυτω 2⁰ > A†

11 σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου προσκυνῆσαί σοι ἐπὶ τὴν γῆν; [11]ἐζήλωσαν
δὲ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ διετήρησεν τὸ ῥῆμα.
12 [12]Ἐπορεύθησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ βόσκειν τὰ πρόβατα τοῦ
13 πατρὸς αὐτῶν εἰς Συχεμ. [13]καὶ εἶπεν Ισραηλ πρὸς Ιωσηφ Οὐχ
οἱ ἀδελφοί σου ποιμαίνουσιν ἐν Συχεμ; δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς
14 αὐτούς. εἶπεν δὲ αὐτῷ Ἰδοὺ ἐγώ. [14]εἶπεν δὲ αὐτῷ Ισραηλ Πορευ-
θεὶς ἰδὲ εἰ ὑγιαίνουσιν οἱ ἀδελφοί σου καὶ τὰ πρόβατα, καὶ ἀνάγ-
γειλόν μοι. καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν ἐκ τῆς κοιλάδος τῆς Χεβρων,
15 καὶ ἦλθεν εἰς Συχεμ. [15]καὶ εὗρεν αὐτὸν ἄνθρωπος πλανώμενον
ἐν τῷ πεδίῳ· ἠρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος λέγων Τί ζητεῖς;
16 [16]ὁ δὲ εἶπεν Τοὺς ἀδελφούς μου ζητῶ· ἀνάγγειλόν μοι, ποῦ βό-
17 σκουσιν. [17]εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος Ἀπήρκασιν ἐντεῦθεν· ἤκου-
σα γὰρ αὐτῶν λεγόντων Πορευθῶμεν εἰς Δωθαϊμ. καὶ ἐπορεύθη
Ιωσηφ κατόπισθεν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἐν Δω-
18 θαϊμ. [18]προεῖδον δὲ αὐτὸν μακρόθεν πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν
19 πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐπονηρεύοντο τοῦ ἀποκτεῖναι αὐτόν. [19]εἶπαν
δὲ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἰδοὺ ὁ ἐνυπνιαστὴς ἐκεῖ-
20 νος ἔρχεται· [20]νῦν οὖν δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ ῥίψωμεν
αὐτὸν εἰς ἕνα τῶν λάκκων καὶ ἐροῦμεν Θηρίον πονηρὸν κατέ-
21 φαγεν αὐτόν· καὶ ὀψόμεθα, τί ἔσται τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ. [21]ἀκού-
σας δὲ Ρουβην ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ εἶπεν
22 Οὐ πατάξομεν αὐτὸν εἰς ψυχήν. [22]εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ρουβην Μὴ
ἐκχέητε αἷμα· ἐμβάλετε αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τοῦτον τὸν ἐν τῇ
ἐρήμῳ, χεῖρα δὲ μὴ ἐπενέγκητε αὐτῷ· ὅπως ἐξέληται αὐτὸν ἐκ
23 τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἀποδῷ αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. [23]ἐγένετο
δὲ ἡνίκα ἦλθεν Ιωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐξέδυσαν τὸν
24 Ιωσηφ τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον τὸν περὶ αὐτὸν [24]καὶ λαβόντες
αὐτὸν ἔρριψαν εἰς τὸν λάκκον· ὁ δὲ λάκκος κενός, ὕδωρ οὐκ εἶχεν.
25 [25]Ἐκάθισαν δὲ φαγεῖν ἄρτον καὶ ἀναβλέψαντες τοῖς ὀφθαλμοῖς
εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὁδοιπόροι Ισμαηλῖται ἤρχοντο ἐκ Γαλααδ, καὶ αἱ
κάμηλοι αὐτῶν ἔγεμον θυμιαμάτων καὶ ῥητίνης καὶ στακτῆς· ἐπο-
26 ρεύοντο δὲ καταγαγεῖν εἰς Αἴγυπτον. [26]εἶπεν δὲ Ιουδας πρὸς τοὺς
ἀδελφοὺς αὐτοῦ Τί χρήσιμον, ἐὰν ἀποκτείνωμεν τὸν ἀδελφὸν
27 ἡμῶν καὶ κρύψωμεν τὸ αἷμα αὐτοῦ; [27]δεῦτε ἀποδώμεθα αὐτὸν τοῖς
Ισμαηλίταις τούτοις, αἱ δὲ χεῖρες ἡμῶν μὴ ἔστωσαν ἐπ᾽ αὐτόν, ὅτι
ἀδελφὸς ἡμῶν καὶ σὰρξ ἡμῶν ἐστιν. ἤκουσαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ
28 αὐτοῦ. [28]καὶ παρεπορεύοντο οἱ ἄνθρωποι οἱ Μαδιηναῖοι οἱ ἔμ-
ποροι, καὶ ἐξείλκυσαν καὶ ἀνεβίβασαν τὸν Ιωσηφ ἐκ τοῦ λάκκου
καὶ ἀπέδοντο τὸν Ιωσηφ τοῖς Ισμαηλίταις εἴκοσι χρυσῶν, καὶ

16 αναγγειλον D] απαγγ. A || 17 εν L] εις A || 18 του ult. L] > A | 20 εστιν A† || 22 εμβαλετε mu.] + δε A | τον λακκον τουτον τον mu.] ενα των λακκων των A || 24 κενος D] εκεινος A || 25 αι D] οι A

κατήγαγον τὸν Ιωσηφ εἰς Αἴγυπτον. 29ἀνέστρεψεν δὲ Ρουβην 29
ἐπὶ τὸν λάκκον καὶ οὐχ ὁρᾷ τὸν Ιωσηφ ἐν τῷ λάκκῳ καὶ
διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. 30καὶ ἀνέστρεψεν πρὸς τοὺς ἀδελ- 30
φοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν Τὸ παιδάριον οὐκ ἔστιν· ἐγὼ δὲ ποῦ
πορεύομαι ἔτι;
31Λαβόντες δὲ τὸν χιτῶνα τοῦ Ιωσηφ ἔσφαξαν ἔριφον αἰγῶν 31
καὶ ἐμόλυναν τὸν χιτῶνα τῷ αἵματι. 32καὶ ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα 32
τὸν ποικίλον καὶ εἰσήνεγκαν τῷ πατρὶ αὐτῶν καὶ εἶπαν Τοῦτον
εὕρομεν· ἐπίγνωθι εἰ χιτὼν τοῦ υἱοῦ σού ἐστιν ἢ οὔ. 33καὶ ἐπέγνω 33
αὐτὸν καὶ εἶπεν Χιτὼν τοῦ υἱοῦ μού ἐστιν· θηρίον πονηρὸν κατέ-
φαγεν αὐτόν, θηρίον ἥρπασεν τὸν Ιωσηφ. 34διέρρηξεν δὲ Ιακωβ 34
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐπέθετο σάκκον ἐπὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ
ἐπένθει τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡμέρας πολλάς. 35συνήχθησαν δὲ πάντες 35
οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ θυγατέρες καὶ ἦλθον παρακαλέσαι αὐτόν, καὶ
οὐκ ἤθελεν παρακαλεῖσθαι λέγων ὅτι Καταβήσομαι πρὸς τὸν υἱόν
μου πενθῶν εἰς ᾅδου. καὶ ἔκλαυσεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. —
36οἱ δὲ Μαδιηναῖοι ἀπέδοντο τὸν Ιωσηφ εἰς Αἴγυπτον τῷ Πετεφρη 36
τῷ σπάδοντι Φαραω, ἀρχιμαγείρῳ.
1Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ κατέβη Ιουδας ἀπὸ τῶν ἀδελ- 38
φῶν αὐτοῦ καὶ ἀφίκετο ἕως πρὸς ἄνθρωπόν τινα Οδολλαμίτην, ᾧ
ὄνομα Ιρας. 2καὶ εἶδεν ἐκεῖ Ιουδας θυγατέρα ἀνθρώπου Χανα- 2
ναίου, ᾗ ὄνομα Σαυα, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν.
3καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ηρ. 3
4καὶ συλλαβοῦσα ἔτι ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ 4
Αυναν. 5καὶ προσθεῖσα ἔτι ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα 5
αὐτοῦ Σηλωμ. αὐτὴ δὲ ἦν ἐν Χασβι, ἡνίκα ἔτεκεν αὐτούς. 6καὶ 6
ἔλαβεν Ιουδας γυναῖκα Ηρ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ, ᾗ ὄνομα Θαμαρ.
7ἐγένετο δὲ Ηρ πρωτότοκος Ιουδα πονηρὸς ἐναντίον κυρίου, καὶ 7
ἀπέκτεινεν αὐτὸν ὁ θεός. 8εἶπεν δὲ Ιουδας τῷ Αυναν Εἴσελθε 8
πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου καὶ γάμβρευσαι αὐτὴν καὶ
ἀνάστησον σπέρμα τῷ ἀδελφῷ σου. 9γνοὺς δὲ Αυναν ὅτι οὐκ 9
αὐτῷ ἔσται τὸ σπέρμα, ἐγίνετο ὅταν εἰσήρχετο πρὸς τὴν γυναῖκα
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ μὴ δοῦναι σπέρμα
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 10πονηρὸν δὲ ἐφάνη ἐναντίον τοῦ θεοῦ ὅτι 10
ἐποίησεν τοῦτο, καὶ ἐθανάτωσεν καὶ τοῦτον. 11εἶπεν δὲ Ιουδας 11
Θαμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ Κάθου χήρα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός
σου, ἕως μέγας γένηται Σηλωμ ὁ υἱός μου· εἶπεν γάρ Μήποτε
ἀποθάνῃ καὶ οὗτος ὥσπερ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. ἀπελθοῦσα δὲ Θαμαρ
ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

31 τω > A† || 34 πολλας] τινας A† || 36 πετρεφη A†: -τρεφ- pro -τεφρ-
A etiam in 41 45†. 50† 46 20†, sed in 39 1 A recte -τεφρ-
38 10 εφανη mu.] + το ρημα A

12 [12]Ἐπληθύνθησαν δὲ αἱ ἡμέραι καὶ ἀπέθανεν Σαυα ἡ γυνὴ Ιουδα·
καὶ παρακληθεὶς Ιουδας ἀνέβη ἐπὶ τοὺς κείροντας τὰ πρόβατα αὐ-
τοῦ, αὐτὸς καὶ Ιρας ὁ ποιμὴν αὐτοῦ ὁ Οδολλαμίτης, εἰς Θαμνα.
13 [13]καὶ ἀπηγγέλη Θαμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ λέγοντες Ἰδοὺ ὁ πενθερός
14 σου ἀναβαίνει εἰς Θαμνα κεῖραι τὰ πρόβατα αὐτοῦ. [14]καὶ περιε-
λομένη τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως ἀφ᾽ ἑαυτῆς περιεβάλετο θέριστρον
καὶ ἐκαλλωπίσατο καὶ ἐκάθισεν πρὸς ταῖς πύλαις Αιναν, ἥ ἐστιν
ἐν παρόδῳ Θαμνα· εἶδεν γὰρ ὅτι μέγας γέγονεν Σηλωμ, αὐτὸς δὲ
15 οὐκ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα. [15]καὶ ἰδὼν αὐτὴν Ιουδας ἔδοξεν
αὐτὴν πόρνην εἶναι· κατεκαλύψατο γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ
16 οὐκ ἐπέγνω αὐτήν. [16]ἐξέκλινεν δὲ πρὸς αὐτὴν τὴν ὁδὸν καὶ εἶπεν
αὐτῇ Ἔασόν με εἰσελθεῖν πρὸς σέ· οὐ γὰρ ἔγνω ὅτι ἡ νύμφη
αὐτοῦ ἐστιν. ἡ δὲ εἶπεν Τί μοι δώσεις, ἐὰν εἰσέλθῃς πρός με;
17 [17]ὁ δὲ εἶπεν Ἐγώ σοι ἀποστελῶ ἔριφον αἰγῶν ἐκ τῶν προβά-
των. ἡ δὲ εἶπεν Ἐὰν δῷς ἀρραβῶνα ἕως τοῦ ἀποστεῖλαί σε.
18 [18]ὁ δὲ εἶπεν Τίνα τὸν ἀρραβῶνά σοι δώσω; ἡ δὲ εἶπεν Τὸν
δακτύλιόν σου καὶ τὸν ὁρμίσκον καὶ τὴν ῥάβδον τὴν ἐν τῇ χειρί
σου. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν, καὶ ἐν γαστρὶ
19 ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ. [19]καὶ ἀναστᾶσα ἀπῆλθεν καὶ περιείλατο τὸ θέρι-
στρον ἀφ᾽ ἑαυτῆς καὶ ἐνεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως αὐτῆς.
20 [20]ἀπέστειλεν δὲ Ιουδας τὸν ἔριφον ἐξ αἰγῶν ἐν χειρὶ τοῦ ποιμένος
αὐτοῦ τοῦ Οδολλαμίτου κομίσασθαι τὸν ἀρραβῶνα παρὰ τῆς γυ-
21 ναικός, καὶ οὐχ εὗρεν αὐτήν. [21]ἐπηρώτησεν δὲ τοὺς ἄνδρας τοὺς
ἐκ τοῦ τόπου Ποῦ ἐστιν ἡ πόρνη ἡ γενομένη ἐν Αιναν ἐπὶ τῆς
22 ὁδοῦ; καὶ εἶπαν Οὐκ ἦν ἐνταῦθα πόρνη. [22]καὶ ἀπεστράφη πρὸς
Ιουδαν καὶ εἶπεν Οὐχ εὗρον, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐκ τοῦ τόπου
23 λέγουσιν μὴ εἶναι ὧδε πόρνην. [23]εἶπεν δὲ Ιουδας Ἐχέτω αὐτά,
ἀλλὰ μήποτε καταγελασθῶμεν· ἐγὼ μὲν ἀπέσταλκα τὸν ἔριφον
τοῦτον, σὺ δὲ οὐχ εὕρηκας.

24 [24]Ἐγένετο δὲ μετὰ τρίμηνον ἀπηγγέλη τῷ Ιουδα λέγοντες Ἐκ-
πεπόρνευκεν Θαμαρ ἡ νύμφη σου καὶ ἰδοὺ ἐν γαστρὶ ἔχει ἐκ
πορνείας. εἶπεν δὲ Ιουδας Ἐξαγάγετε αὐτήν, καὶ κατακαυθήτω.
25 [25]αὐτὴ δὲ ἀγομένη ἀπέστειλεν πρὸς τὸν πενθερὸν αὐτῆς λέγουσα
Ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, τίνος ταῦτά ἐστιν, ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔχω. καὶ
εἶπεν Ἐπίγνωθι, τίνος ὁ δακτύλιος καὶ ὁ ὁρμίσκος καὶ ἡ ῥάβδος
26 αὕτη. [26]ἐπέγνω δὲ Ιουδας καὶ εἶπεν Δεδικαίωται Θαμαρ ἢ ἐγώ,
οὗ εἵνεκεν οὐκ ἔδωκα αὐτὴν Σηλωμ τῷ υἱῷ μου. καὶ οὐ προσέ-
θετο ἔτι τοῦ γνῶναι αὐτήν.

13 αναβαινει mu.] ανεβη A || 14 θεριστρον mu.] -στρω A | σηλωμ mu.] + ο υιος αυτου A || 17 αποστελλω A || 21 εκ] επι A† || 22 ωδε mu.] ενταυθα A

27Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἔτικτεν, καὶ τῇδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ γαστρὶ 27
αὐτῆς. 28ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τίκτειν αὐτὴν ὁ εἷς προεξήνεγκεν τὴν 28
χεῖρα· λαβοῦσα δὲ ἡ μαῖα ἔδησεν ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ κόκκινον
λέγουσα Οὗτος ἐξελεύσεται πρότερος. 29ὡς δὲ ἐπισυνήγαγεν τὴν 29
χεῖρα, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. ἡ δὲ εἶπεν Τί διεκόπη
διὰ σὲ φραγμός; καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Φαρες. 30καὶ μετὰ 30
τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἐφ᾽ ᾧ ἦν ἐπὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ
κόκκινον· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ζαρα.

1Ιωσηφ δὲ κατήχθη εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐκτήσατο αὐτὸν Πετεφρης 39
ὁ εὐνοῦχος Φαραω, ἀρχιμάγειρος, ἀνὴρ Αἰγύπτιος, ἐκ χειρὸς Ισμα-
ηλιτῶν, οἳ κατήγαγον αὐτὸν ἐκεῖ. 2καὶ ἦν κύριος μετὰ Ιωσηφ, 2
καὶ ἦν ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων καὶ ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ παρὰ τῷ κυρίῳ
τῷ Αἰγυπτίῳ. 3ᾔδει δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ ὅτι κύριος μετ᾽ αὐτοῦ καὶ 3
ὅσα ἂν ποιῇ, κύριος εὐοδοῖ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. 4καὶ εὗρεν Ιω- 4
σηφ χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου αὐτοῦ, εὐηρέστει δὲ αὐτῷ, καὶ
κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ πάντα, ὅσα ἦν αὐτῷ,
ἔδωκεν διὰ χειρὸς Ιωσηφ. 5ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ κατασταθῆναι αὐ- 5
τὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἐπὶ πάντα, ὅσα ἦν αὐτῷ, καὶ ηὐλό-
γησεν κύριος τὸν οἶκον τοῦ Αἰγυπτίου διὰ Ιωσηφ, καὶ ἐγενήθη
εὐλογία κυρίου ἐν πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτῷ ἐν τῷ οἴκῳ καὶ
ἐν τῷ ἀγρῷ. 6καὶ ἐπέτρεψεν πάντα, ὅσα ἦν αὐτῷ, εἰς χεῖρας Ιω- 6
σηφ καὶ οὐκ ᾔδει τῶν καθ᾽ ἑαυτὸν οὐδὲν πλὴν τοῦ ἄρτου, οὗ
ἤσθιεν αὐτός.

Καὶ ἦν Ιωσηφ καλὸς τῷ εἴδει καὶ ὡραῖος τῇ ὄψει σφόδρα.
7καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἐπέβαλεν ἡ γυνὴ τοῦ κυ- 7
ρίου αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἐπὶ Ιωσηφ καὶ εἶπεν Κοιμήθητι
μετ᾽ ἐμοῦ. 8ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, εἶπεν δὲ τῇ γυναικὶ τοῦ κυρίου 8
αὐτοῦ Εἰ ὁ κύριός μου οὐ γινώσκει δι᾽ ἐμὲ οὐδὲν ἐν τῷ οἴκῳ
αὐτοῦ καὶ πάντα, ὅσα ἐστὶν αὐτῷ, ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖράς μου 9καὶ 9
οὐχ ὑπερέχει ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ οὐθὲν ἐμοῦ οὐδὲ ὑπεξῄρηται ἀπ᾽
ἐμοῦ οὐδὲν πλὴν σοῦ διὰ τὸ σὲ γυναῖκα αὐτοῦ εἶναι, καὶ πῶς
ποιήσω τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο καὶ ἁμαρτήσομαι ἐναντίον τοῦ
θεοῦ; 10ἡνίκα δὲ ἐλάλει τῷ Ιωσηφ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ οὐχ 10
ὑπήκουσεν αὐτῇ καθεύδειν μετ᾽ αὐτῆς τοῦ συγγενέσθαι αὐτῇ. —
11ἐγένετο δὲ τοιαύτη τις ἡμέρα, εἰσῆλθεν Ιωσηφ εἰς τὴν οἰκίαν 11
ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ οὐθεὶς ἦν τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔσω, 12καὶ 12
ἐπεσπάσατο αὐτὸν τῶν ἱματίων λέγουσα Κοιμήθητι μετ᾽ ἐμοῦ.

27 ετεκεν A† | γαστρι] κοιλια A†: cf. 25 24 || 30 τουτο A*] -τον A^c | τη χειρι M] την -ρα A

39 1 αρχιμαγ. M] pr. ο A | χειρος M] -ρων A || 5 εν 1⁰] επι A† || 6 επετρεψεν M] επεστρ. A || 9 ταυτη M] αυτου A || 10 τω > A† | υπηκουσεν M] -κουεν A || 11 ποιειν] pr. του A† | των M] > A || 12 ιματιων M] + αυτου A (in *O* sub ※ uid.)

καὶ καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς ἔφυγεν καὶ
13 ἐξῆλθεν ἔξω. 13καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν ὅτι κατέλιπεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ
14 ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς καὶ ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν ἔξω, 14καὶ ἐκάλεσεν
τοὺς ὄντας ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγουσα Ἴδετε, εἰσήγαγεν
ἡμῖν παῖδα Εβραῖον ἐμπαίζειν ἡμῖν· εἰσῆλθεν πρός με λέγων Κοι-
15 μήθητι μετ' ἐμοῦ, καὶ ἐβόησα φωνῇ μεγάλῃ· 15ἐν δὲ τῷ ἀκοῦσαι
αὐτὸν ὅτι ὕψωσα τὴν φωνήν μου καὶ ἐβόησα, καταλιπὼν τὰ ἱμάτια
16 αὐτοῦ παρ' ἐμοὶ ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν ἔξω. 16καὶ καταλιμπάνει τὰ
17 ἱμάτια παρ' ἑαυτῇ, ἕως ἦλθεν ὁ κύριος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. 17καὶ
ἐλάλησεν αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα λέγουσα Εἰσῆλθεν πρός
με ὁ παῖς ὁ Εβραῖος, ὃν εἰσήγαγες πρὸς ἡμᾶς, ἐμπαῖξαί μοι καὶ
18 εἶπέν μοι Κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ· 18ὡς δὲ ἤκουσεν ὅτι ὕψωσα
τὴν φωνήν μου καὶ ἐβόησα, κατέλιπεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ' ἐμοὶ
19 καὶ ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν ἔξω. 19ἐγένετο δὲ ὡς ἤκουσεν ὁ κύριος
αὐτοῦ τὰ ῥήματα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅσα ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν
λέγουσα Οὕτως ἐποίησέν μοι ὁ παῖς σου, καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ.
20 20καὶ λαβὼν ὁ κύριος Ιωσηφ ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ὀχύρωμα, εἰς
τὸν τόπον, ἐν ᾧ οἱ δεσμῶται τοῦ βασιλέως κατέχονται ἐκεῖ ἐν
τῷ ὀχυρώματι.
21 21Καὶ ἦν κύριος μετὰ Ιωσηφ καὶ κατέχεεν αὐτοῦ ἔλεος καὶ ἔδω-
22 κεν αὐτῷ χάριν ἐναντίον τοῦ ἀρχιδεσμοφύλακος, 22καὶ ἔδωκεν ὁ
ἀρχιδεσμοφύλαξ τὸ δεσμωτήριον διὰ χειρὸς Ιωσηφ καὶ πάντας
τοὺς ἀπηγμένους, ὅσοι ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, καὶ πάντα, ὅσα ποιοῦ-
23 σιν ἐκεῖ. 23οὐκ ἦν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τοῦ δεσμωτηρίου γινώσκων
δι' αὐτὸν οὐθέν· πάντα γὰρ ἦν διὰ χειρὸς Ιωσηφ διὰ τὸ τὸν κύριον
μετ' αὐτοῦ εἶναι, καὶ ὅσα αὐτὸς ἐποίει, κύριος εὐώδου ἐν ταῖς
χερσὶν αὐτοῦ.
40 1Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἥμαρτεν ὁ ἀρχιοινοχόος
τοῦ βασιλέως Αἰγύπτου καὶ ὁ ἀρχισιτοποιὸς τῷ κυρίῳ αὐτῶν βα-
2 σιλεῖ Αἰγύπτου. 2καὶ ὠργίσθη Φαραω ἐπὶ τοῖς δυσὶν εὐνούχοις
3 αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ ἀρχιοινοχόῳ καὶ ἐπὶ τῷ ἀρχισιτοποιῷ, 3καὶ ἔθετο
αὐτοὺς ἐν φυλακῇ παρὰ τῷ δεσμοφύλακι εἰς τὸ δεσμωτήριον, εἰς
4 τὸν τόπον, οὗ Ιωσηφ ἀπῆκτο ἐκεῖ. 4καὶ συνέστησεν ὁ ἀρχι-
δεσμώτης τῷ Ιωσηφ αὐτούς, καὶ παρέστη αὐτοῖς· ἦσαν δὲ ἡμέρας
5 ἐν τῇ φυλακῇ. — 5καὶ εἶδον ἀμφότεροι ἐνύπνιον, ἑκάτερος ἐνύ-
πνιον, ἐν μιᾷ νυκτὶ ὅρασις τοῦ ἐνυπνίου αὐτοῦ, ὁ ἀρχιοινοχόος καὶ
ὁ ἀρχισιτοποιός, οἳ ἦσαν τῷ βασιλεῖ Αἰγύπτου, οἱ ὄντες ἐν τῷ
6 δεσμωτηρίῳ. 6εἰσῆλθεν δὲ πρὸς αὐτοὺς Ιωσηφ τὸ πρωὶ καὶ εἶδεν

12 εν ταις χ. αυτης > A† || 17 κοιμηθητι μετ εμου A† || 19 αυτου 1° > A† || 20 λαβων ... ενεβαλεν] ελαβεν ... και ενεβ. A† || 23 του δεσμωτ. M] > A | ευωδου M] ευοδοι A

40 3 δεσμοφυλακι M] pr. αρχι A || 6 ιωσηφ / το πρωι] tr. A†

αὐτούς, καὶ ἦσαν τεταραγμένοι. [7]καὶ ἠρώτα τοὺς εὐνούχους Φαραω, 7
οἳ ἦσαν μετ᾽ αὐτοῦ ἐν τῇ φυλακῇ παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, λέγων
Τί ὅτι τὰ πρόσωπα ὑμῶν σκυθρωπὰ σήμερον; [8]οἱ δὲ εἶπαν 8
αὐτῷ Ἐνύπνιον εἴδομεν, καὶ ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό. εἶπεν
δὲ αὐτοῖς Ιωσηφ Οὐχὶ διὰ τοῦ θεοῦ ἡ διασάφησις αὐτῶν ἐστιν;
διηγήσασθε οὖν μοι. — [9]καὶ διηγήσατο ὁ ἀρχιοινοχόος τὸ ἐνύ- 9
πνιον αὐτοῦ τῷ Ιωσηφ καὶ εἶπεν Ἐν τῷ ὕπνῳ μου ἦν ἄμπελος
ἐναντίον μου· [10]ἐν δὲ τῇ ἀμπέλῳ τρεῖς πυθμένες, καὶ αὐτὴ θάλ- 10
λουσα ἀνενηνοχυῖα βλαστούς· πέπειροι οἱ βότρυες σταφυλῆς. [11]καὶ 11
τὸ ποτήριον Φαραω ἐν τῇ χειρί μου· καὶ ἔλαβον τὴν σταφυλὴν
καὶ ἐξέθλιψα αὐτὴν εἰς τὸ ποτήριον καὶ ἔδωκα τὸ ποτήριον εἰς
τὰς χεῖρας Φαραω. [12]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ιωσηφ Τοῦτο ἡ σύγκρισις 12
αὐτοῦ· οἱ τρεῖς πυθμένες τρεῖς ἡμέραι εἰσίν· [13]ἔτι τρεῖς ἡμέραι 13
καὶ μνησθήσεται Φαραω τῆς ἀρχῆς σου καὶ ἀποκαταστήσει σε ἐπὶ
τὴν ἀρχιοινοχοΐαν σου, καὶ δώσεις τὸ ποτήριον Φαραω εἰς τὴν
χεῖρα αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀρχήν σου τὴν προτέραν, ὡς ἦσθα οἰνοχοῶν.
[14]ἀλλὰ μνήσθητί μου διὰ σεαυτοῦ, ὅταν εὖ σοι γένηται, καὶ ποιή- 14
σεις ἐν ἐμοὶ ἔλεος καὶ μνησθήσῃ περὶ ἐμοῦ Φαραω καὶ ἐξάξεις με
ἐκ τοῦ ὀχυρώματος τούτου· [15]ὅτι κλοπῇ ἐκλάπην ἐκ γῆς Εβραίων 15
καὶ ὧδε οὐκ ἐποίησα οὐδέν, ἀλλ᾽ ἐνέβαλόν με εἰς τὸν λάκκον τοῦ-
τον. — [16]καὶ εἶδεν ὁ ἀρχισιτοποιὸς ὅτι ὀρθῶς συνέκρινεν, καὶ 16
εἶπεν τῷ Ιωσηφ Κἀγὼ εἶδον ἐνύπνιον καὶ ᾤμην τρία κανᾶ χον-
δριτῶν αἴρειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου· [17]ἐν δὲ τῷ κανῷ τῷ ἐπάνω 17
ἀπὸ πάντων τῶν γενῶν, ὧν ὁ βασιλεὺς Φαραω ἐσθίει, ἔργον σι-
τοποιοῦ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατήσθιεν αὐτὰ ἀπὸ τοῦ
κανοῦ τοῦ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς μου. [18]ἀποκριθεὶς δὲ Ιωσηφ εἶπεν 18
αὐτῷ Αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτοῦ· τὰ τρία κανᾶ τρεῖς ἡμέραι εἰσίν·
[19]ἔτι τριῶν ἡμερῶν ἀφελεῖ Φαραω τὴν κεφαλήν σου ἀπὸ σοῦ καὶ 19
κρεμάσει σε ἐπὶ ξύλου, καὶ φάγεται τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ τὰς
σάρκας σου ἀπὸ σοῦ. — [20]ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἡμέρα 20
γενέσεως ἦν Φαραω, καὶ ἐποίει πότον πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ.
καὶ ἐμνήσθη τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀρχιοινοχόου καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀρχι-
σιτοποιοῦ ἐν μέσῳ τῶν παίδων αὐτοῦ [21]καὶ ἀπεκατέστησεν τὸν 21
ἀρχιοινοχόον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν τὸ ποτήριον εἰς
τὴν χεῖρα Φαραω, [22]τὸν δὲ ἀρχισιτοποιὸν ἐκρέμασεν, καθὰ συνέ- 22
κρινεν αὐτοῖς Ιωσηφ. [23]οὐκ ἐμνήσθη δὲ ὁ ἀρχιοινοχόος τοῦ Ιω- 23
σηφ, ἀλλὰ ἐπελάθετο αὐτοῦ.

[1]Ἐγένετο δὲ μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν Φαραω εἶδεν ἐνύπνιον. 41
ᾤετο ἑστάναι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, [2]καὶ ἰδοὺ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ 2
ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες καλαὶ τῷ εἴδει καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρξὶν καὶ

8 ουκ εστιν / αυτο M] tr. A || 17 γενων] γενηματων A†

3 ἐβόσκοντο ἐν τῷ ἄχει· 3ἄλλαι δὲ ἑπτὰ βόες ἀνέβαινον μετὰ ταύ-
τας ἐκ τοῦ ποταμοῦ αἰσχραὶ τῷ εἴδει καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξὶν καὶ
4 ἐνέμοντο παρὰ τὰς βόας παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ· 4καὶ κατέ-
φαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ αἰσχραὶ καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξὶν τὰς ἑπτὰ
βόας τὰς καλὰς τῷ εἴδει καὶ τὰς ἐκλεκτάς. ἠγέρθη δὲ Φαραω. —
5 5καὶ ἐνυπνιάσθη τὸ δεύτερον, καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον
6 ἐν πυθμένι ἑνὶ ἐκλεκτοὶ καὶ καλοί· 6ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ
7 καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνεφύοντο μετ' αὐτούς· 7καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ
στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι τοὺς ἑπτὰ στάχυας τοὺς ἐκλε-
κτοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. ἠγέρθη δὲ Φαραω, καὶ ἦν ἐνύπνιον.
8 8Ἐγένετο δὲ πρωὶ καὶ ἐταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἀποστείλας
ἐκάλεσεν πάντας τοὺς ἐξηγητὰς Αἰγύπτου καὶ πάντας τοὺς σοφοὺς
αὐτῆς, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς Φαραω τὸ ἐνύπνιον, καὶ οὐκ ἦν ὁ
9 ἀπαγγέλλων αὐτὸ τῷ Φαραω. 9καὶ ἐλάλησεν ὁ ἀρχιοινοχόος πρὸς
10 Φαραω λέγων Τὴν ἁμαρτίαν μου ἀναμιμνῄσκω σήμερον· 10Φαραω
ὠργίσθη τοῖς παισὶν αὐτοῦ καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ ἐν τῷ οἴκῳ
11 τοῦ ἀρχιμαγείρου, ἐμέ τε καὶ τὸν ἀρχισιτοποιόν. 11καὶ εἴδομεν
ἐνύπνιον ἐν νυκτὶ μιᾷ, ἐγώ τε καὶ αὐτός, ἕκαστος κατὰ τὸ αὑτοῦ
12 ἐνύπνιον εἴδομεν. 12ἦν δὲ ἐκεῖ μεθ' ἡμῶν νεανίσκος παῖς Εβραῖος
τοῦ ἀρχιμαγείρου, καὶ διηγησάμεθα αὐτῷ, καὶ συνέκρινεν ἡμῖν.
13 13ἐγενήθη δὲ καθὼς συνέκρινεν ἡμῖν, οὕτως καὶ συνέβη, ἐμέ τε
ἀποκατασταθῆναι ἐπὶ τὴν ἀρχήν μου, ἐκεῖνον δὲ κρεμασθῆναι.
14 14Ἀποστείλας δὲ Φαραω ἐκάλεσεν τὸν Ιωσηφ, καὶ ἐξήγαγον αὐ-
τὸν ἐκ τοῦ ὀχυρώματος καὶ ἐξύρησαν αὐτὸν καὶ ἤλλαξαν τὴν στο-
15 λὴν αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν πρὸς Φαραω. 15εἶπεν δὲ Φαραω τῷ Ιω-
σηφ Ἐνύπνιον ἑώρακα, καὶ ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό· ἐγὼ
δὲ ἀκήκοα περὶ σοῦ λεγόντων ἀκούσαντά σε ἐνύπνια συγκρῖναι
16 αὐτά. 16ἀποκριθεὶς δὲ Ιωσηφ τῷ Φαραω εἶπεν Ἄνευ τοῦ θεοῦ
17 οὐκ ἀποκριθήσεται τὸ σωτήριον Φαραω. 17ἐλάλησεν δὲ Φαραω
τῷ Ιωσηφ λέγων Ἐν τῷ ὕπνῳ μου ᾤμην ἑστάναι παρὰ τὸ χεῖλος
18 τοῦ ποταμοῦ, 18καὶ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες
καλαὶ τῷ εἴδει καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρξὶν καὶ ἐνέμοντο ἐν τῷ ἄχει·
19 19καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ βόες ἕτεραι ἀνέβαινον ὀπίσω αὐτῶν ἐκ τοῦ πο-
ταμοῦ πονηραὶ καὶ αἰσχραὶ τῷ εἴδει καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξίν, οἵας
20 οὐκ εἶδον τοιαύτας ἐν ὅλῃ γῇ Αἰγύπτῳ αἰσχροτέρας· 20καὶ κατέ-
φαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ αἰσχραὶ καὶ λεπταὶ τὰς ἑπτὰ βόας τὰς
21 πρώτας τὰς καλὰς καὶ ἐκλεκτάς, 21καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας
αὐτῶν καὶ οὐ διάδηλοι ἐγένοντο ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐ-
τῶν, καὶ αἱ ὄψεις αὐτῶν αἰσχραὶ καθὰ καὶ τὴν ἀρχήν. ἐξεγερθεὶς

41 3 fin.] + εν τω αχει A† || 10 αρχιμαγειρου] αρχιδεσμοφυλακος A || 11 τε D] > A || 14 εξηγαγον M] -γαγεν A || 15 ουκ εστιν / αυτο M] tr. A || 17 παρα] επι A† || 19 σαρξιν] + και ενεμοντο εν τω αχει A*† | γη > A†

δὲ ἐκοιμήθην [22]καὶ εἶδον πάλιν ἐν τῷ ὕπνῳ μου, καὶ ὥσπερ 22
ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον ἐν πυθμένι ἑνὶ πλήρεις καὶ καλοί· [23]ἄλλοι 23
δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνεφύοντο ἐχόμενοι αὐ-
τῶν· [24]καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι 24
τοὺς ἑπτὰ στάχυας τοὺς καλοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. εἶπα οὖν τοῖς
ἐξηγηταῖς, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων μοι.
[25]Καὶ εἶπεν Ιωσηφ τῷ Φαραω Τὸ ἐνύπνιον Φαραω ἕν ἐστιν· 25
ὅσα ὁ θεὸς ποιεῖ, ἔδειξεν τῷ Φαραω. [26]αἱ ἑπτὰ βόες αἱ καλαὶ 26
ἑπτὰ ἔτη ἐστίν, καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ καλοὶ ἑπτὰ ἔτη ἐστίν·
τὸ ἐνύπνιον Φαραω ἕν ἐστιν. [27]καὶ αἱ ἑπτὰ βόες αἱ λεπταὶ αἱ 27
ἀναβαίνουσαι ὀπίσω αὐτῶν ἑπτὰ ἔτη ἐστίν, καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες
οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἔσονται ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ. [28]τὸ δὲ 28
ῥῆμα, ὃ εἴρηκα Φαραω Ὅσα ὁ θεὸς ποιεῖ, ἔδειξεν τῷ Φαραω,
[29]ἰδοὺ ἑπτὰ ἔτη ἔρχεται εὐθηνία πολλὴ ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ· 29
[30]ἥξει δὲ ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπιλήσονται τῆς πλη- 30
σμονῆς ἐν ὅλῃ γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἀναλώσει ὁ λιμὸς τὴν γῆν, [31]καὶ 31
οὐκ ἐπιγνωσθήσεται ἡ εὐθηνία ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ λιμοῦ τοῦ
ἐσομένου μετὰ ταῦτα· ἰσχυρὸς γὰρ ἔσται σφόδρα. [32]περὶ δὲ 32
τοῦ δευτερῶσαι τὸ ἐνύπνιον Φαραω δίς, ὅτι ἀληθὲς ἔσται τὸ
ῥῆμα τὸ παρὰ τοῦ θεοῦ, καὶ ταχυνεῖ ὁ θεὸς τοῦ ποιῆσαι αὐτό.
[33]νῦν οὖν σκέψαι ἄνθρωπον φρόνιμον καὶ συνετὸν καὶ κατάστη- 33
σον αὐτὸν ἐπὶ γῆς Αἰγύπτου· [34]καὶ ποιησάτω Φαραω καὶ κατα- 34
στησάτω τοπάρχας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀποπεμπτωσάτωσαν πάντα τὰ
γενήματα τῆς γῆς Αἰγύπτου τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῆς εὐθηνίας [35]καὶ 35
συναγαγέτωσαν πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῶν ἐρχομέ-
νων τῶν καλῶν τούτων, καὶ συναχθήτω ὁ σῖτος ὑπὸ χεῖρα Φαραω,
βρώματα ἐν ταῖς πόλεσιν φυλαχθήτω· [36]καὶ ἔσται τὰ βρώματα 36
πεφυλαγμένα τῇ γῇ εἰς τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ, ἃ ἔσονται ἐν γῇ
Αἰγύπτῳ, καὶ οὐκ ἐκτριβήσεται ἡ γῆ ἐν τῷ λιμῷ.
[37]Ἤρεσεν δὲ τὰ ῥήματα ἐναντίον Φαραω καὶ ἐναντίον πάντων 37
τῶν παίδων αὐτοῦ, [38]καὶ εἶπεν Φαραω πᾶσιν τοῖς παισὶν αὐτοῦ 38
Μὴ εὑρήσομεν ἄνθρωπον τοιοῦτον, ὃς ἔχει πνεῦμα θεοῦ ἐν αὐτῷ;
[39]εἶπεν δὲ Φαραω τῷ Ιωσηφ Ἐπειδὴ ἔδειξεν ὁ θεός σοι πάντα 39
ταῦτα, οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος φρονιμώτερος καὶ συνετώτερός σου·
[40]σὺ ἔσῃ ἐπὶ τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἐπὶ τῷ στόματί σου ὑπακούσεται 40
πᾶς ὁ λαός μου· πλὴν τὸν θρόνον ὑπερέξω σου ἐγώ. [41]εἶπεν 41
δὲ Φαραω τῷ Ιωσηφ Ἰδοὺ καθίστημί σε σήμερον ἐπὶ πάσης γῆς
Αἰγύπτου. [42]καὶ περιελόμενος Φαραω τὸν δακτύλιον ἀπὸ τῆς 42
χειρὸς αὐτοῦ περιέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν χεῖρα Ιωσηφ καὶ ἐνέδυσεν
αὐτὸν στολὴν βυσσίνην καὶ περιέθηκεν κλοιὸν χρυσοῦν περὶ τὸν

27 εσονται > A*† || 30 γη M] pr. τη A || 33 γης M] pr. της A: item A† in 43 || 35 φυλαχθητω mu.] συναχθ. A || 39 και συνετ. / σου] tr. A†

43 τράχηλον αὐτοῦ· [43]καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δεύτερον
τῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκήρυξεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ κῆρυξ· καὶ κατέστησεν
44 αὐτὸν ἐφ᾽ ὅλης γῆς Αἰγύπτου. [44]εἶπεν δὲ Φαραω τῷ Ιωσηφ Ἐγὼ
Φαραω· ἄνευ σοῦ οὐκ ἐξαρεῖ οὐθεὶς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ πάσῃ
45 γῇ Αἰγύπτου. [45]καὶ ἐκάλεσεν Φαραω τὸ ὄνομα Ιωσηφ Ψονθομ-
φανηχ· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ασεννεθ θυγατέρα Πετεφρη ἱερέως
46 Ἡλίου πόλεως αὐτῷ γυναῖκα. [46]Ιωσηφ δὲ ἦν ἐτῶν τριάκοντα,
ὅτε ἔστη ἐναντίον Φαραω βασιλέως Αἰγύπτου.
Ἐξῆλθεν δὲ Ιωσηφ ἐκ προσώπου Φαραω καὶ διῆλθεν πᾶσαν
47 γῆν Αἰγύπτου. [47]καὶ ἐποίησεν ἡ γῆ ἐν τοῖς ἑπτὰ ἔτεσιν τῆς εὐ-
48 θηνίας δράγματα· [48]καὶ συνήγαγεν πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ
ἐτῶν, ἐν οἷς ἦν ἡ εὐθηνία ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ ἔθηκεν τὰ βρώ-
ματα ἐν ταῖς πόλεσιν, βρώματα τῶν πεδίων τῆς πόλεως τῶν
49 κύκλῳ αὐτῆς ἔθηκεν ἐν αὐτῇ. [49]καὶ συνήγαγεν Ιωσηφ σῖτον ὡσεὶ
τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης πολὺν σφόδρα, ἕως οὐκ ἠδύναντο ἀριθ-
μῆσαι, οὐ γὰρ ἦν ἀριθμός.
50 [50]Τῷ δὲ Ιωσηφ ἐγένοντο υἱοὶ δύο πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὰ ἑπτὰ ἔτη
τοῦ λιμοῦ, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ Ασεννεθ θυγάτηρ Πετεφρη ἱερέως
51 Ἡλίου πόλεως. [51]ἐκάλεσεν δὲ Ιωσηφ τὸ ὄνομα τοῦ πρωτοτόκου
Μανασση, ὅτι Ἐπιλαθέσθαι με ἐποίησεν ὁ θεὸς πάντων τῶν πό-
52 νων μου καὶ πάντων τῶν τοῦ πατρός μου. [52]τὸ δὲ ὄνομα τοῦ
δευτέρου ἐκάλεσεν Εφραιμ, ὅτι Ηὔξησέν με ὁ θεὸς ἐν γῇ ταπει-
νώσεώς μου.
53 [53]Παρῆλθον δὲ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς εὐθηνίας, ἃ ἐγένοντο ἐν γῇ
54 Αἰγύπτῳ, [54]καὶ ἤρξαντο τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ ἔρχεσθαι, καθὰ
εἶπεν Ιωσηφ. καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ, ἐν δὲ πάσῃ γῇ
55 Αἰγύπτου ἦσαν ἄρτοι. [55]καὶ ἐπείνασεν πᾶσα ἡ γῆ Αἰγύπτου, ἐκέ-
κραξεν δὲ ὁ λαὸς πρὸς Φαραω περὶ ἄρτων· εἶπεν δὲ Φαραω πᾶσι
τοῖς Αἰγυπτίοις Πορεύεσθε πρὸς Ιωσηφ, καὶ ὃ ἐὰν εἴπῃ ὑμῖν,
56 ποιήσατε. [56]καὶ ὁ λιμὸς ἦν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς· ἀνέῳ-
ξεν δὲ Ιωσηφ πάντας τοὺς σιτοβολῶνας καὶ ἐπώλει πᾶσι τοῖς
57 Αἰγυπτίοις. [57]καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι ἦλθον εἰς Αἴγυπτον ἀγοράζειν
πρὸς Ιωσηφ· ἐπεκράτησεν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ.
42 [1]Ἰδὼν δὲ Ιακωβ ὅτι ἔστιν πρᾶσις ἐν Αἰγύπτῳ, εἶπεν τοῖς υἱοῖς
2 αὐτοῦ Ἵνα τί ῥᾳθυμεῖτε; [2]ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι ἔστιν σῖτος ἐν Αἰγύπτῳ·
κατάβητε ἐκεῖ καὶ πρίασθε ἡμῖν μικρὰ βρώματα, ἵνα ζῶμεν καὶ μὴ
3 ἀποθάνωμεν. [3]κατέβησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ιωσηφ οἱ δέκα πρίασθαι
4 σῖτον ἐξ Αἰγύπτου· [4]τὸν δὲ Βενιαμιν τὸν ἀδελφὸν Ιωσηφ οὐκ

45 γυναικα M] pr. εις A || 48 εθηκεν ult. M] pr. ων A || 49 ηδυναντο M] -νατο A || 51 οτι] pr. λεγων A^c || 52 ηυξησεν M] υψωσεν A || 53 εγενοντο M] -νετο A || 54 ησαν compl.] pr. ουκ A || 55 ο λαος M] pr. πας A

ἀπέστειλεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ· εἶπεν γάρ Μήποτε συμβῇ
αὐτῷ μαλακία.
5 Ἦλθον δὲ οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἀγοράζειν μετὰ τῶν ἐρχομένων· 5
ἦν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ Χανααν. 6 Ιωσηφ δὲ ἦν ἄρχων τῆς γῆς, 6
οὗτος ἐπώλει παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς· ἐλθόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ
Ιωσηφ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. 7 ἰδὼν 7
δὲ Ιωσηφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπέγνω καὶ ἠλλοτριοῦτο ἀπ᾽ αὐ-
τῶν καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς σκληρὰ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Πόθεν ἥκατε;
οἱ δὲ εἶπαν Ἐκ γῆς Χανααν ἀγοράσαι βρώματα. 8 ἐπέγνω δὲ Ιω- 8
σηφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, αὐτοὶ δὲ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν. 9 καὶ 9
ἐμνήσθη Ιωσηφ τῶν ἐνυπνίων, ὧν εἶδεν αὐτός, καὶ εἶπεν αὐτοῖς
Κατάσκοποί ἐστε· κατανοῆσαι τὰ ἴχνη τῆς χώρας ἥκατε. 10 οἱ δὲ 10
εἶπαν Οὐχί, κύριε· οἱ παῖδές σου ἤλθομεν πρίασθαι βρώματα·
11 πάντες ἐσμὲν υἱοὶ ἑνὸς ἀνθρώπου· εἰρηνικοί ἐσμεν, οὐκ εἰσὶν 11
οἱ παῖδές σου κατάσκοποι. 12 εἶπεν δὲ αὐτοῖς Οὐχί, ἀλλὰ τὰ ἴχνη 12
τῆς γῆς ἤλθατε ἰδεῖν. 13 οἱ δὲ εἶπαν Δώδεκά ἐσμεν οἱ παῖδές 13
σου ἀδελφοὶ ἐν γῇ Χανααν, καὶ ἰδοὺ ὁ νεώτερος μετὰ τοῦ πα-
τρὸς ἡμῶν σήμερον, ὁ δὲ ἕτερος οὐχ ὑπάρχει. 14 εἶπεν δὲ αὐτοῖς 14
Ιωσηφ Τοῦτό ἐστιν, ὃ εἴρηκα ὑμῖν λέγων ὅτι Κατάσκοποί ἐστε·
15 ἐν τούτῳ φανεῖσθε· νὴ τὴν ὑγίειαν Φαραω, οὐ μὴ ἐξέλθητε 15
ἐντεῦθεν, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος ἔλθῃ ὧδε. 16 ἀπο- 16
στείλατε ἐξ ὑμῶν ἕνα καὶ λάβετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν, ὑμεῖς δὲ
ἀπάχθητε ἕως τοῦ φανερὰ γενέσθαι τὰ ῥήματα ὑμῶν, εἰ ἀλη-
θεύετε ἢ οὔ· εἰ δὲ μή, νὴ τὴν ὑγίειαν Φαραω, ἦ μὴν κατάσκοποί
ἐστε. 17 καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ ἡμέρας τρεῖς. 17
18 Εἶπεν δὲ αὐτοῖς τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ Τοῦτο ποιήσατε καὶ ζή- 18
σεσθε — τὸν θεὸν γὰρ ἐγὼ φοβοῦμαι —· 19 εἰ εἰρηνικοί ἐστε, ἀδελ- 19
φὸς ὑμῶν εἷς κατασχεθήτω ἐν τῇ φυλακῇ, αὐτοὶ δὲ βαδίσατε καὶ
ἀπαγάγετε τὸν ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας ὑμῶν 20 καὶ τὸν ἀδελφὸν 20
ὑμῶν τὸν νεώτερον ἀγάγετε πρός με, καὶ πιστευθήσονται τὰ ῥήματα
ὑμῶν· εἰ δὲ μή, ἀποθανεῖσθε. ἐποίησαν δὲ οὕτως. — 21 καὶ εἶπεν 21
ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ναί· ἐν ἁμαρτίᾳ γάρ ἐσμεν
περὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν, ὅτι ὑπερείδομεν τὴν θλῖψιν τῆς ψυχῆς
αὐτοῦ, ὅτε κατεδέετο ἡμῶν, καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν αὐτοῦ· ἕνεκεν
τούτου ἐπῆλθεν ἐφ᾽ ἡμᾶς ἡ θλῖψις αὕτη. 22 ἀποκριθεὶς δὲ Ρουβην 22
εἶπεν αὐτοῖς Οὐκ ἐλάλησα ὑμῖν λέγων Μὴ ἀδικήσητε τὸ παιδά-
ριον; καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου· καὶ ἰδοὺ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκζητεῖ-
ται. 23 αὐτοὶ δὲ οὐκ ᾔδεισαν ὅτι ἀκούει Ιωσηφ· ὁ γὰρ ἑρμηνευτὴς 23
ἀνὰ μέσον αὐτῶν ἦν. 24 ἀποστραφεὶς δὲ ἀπ᾽ αὐτῶν ἔκλαυσεν Ιω- 24
σηφ. — καὶ πάλιν προσῆλθεν πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπεν αὐτοῖς καὶ

42 9 αυτος] αυτοις Gra. || 10 πριασθαι M] πριασασθαι A || 16 η μην D] ει μην A || 20 καταγαγετε A†

ἔλαβεν τὸν Συμεων ἀπ᾽ αὐτῶν καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν.
25 25 ἐνετείλατο δὲ Ιωσηφ ἐμπλῆσαι τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν σίτου καὶ ἀπο-
δοῦναι τὸ ἀργύριον ἑκάστου εἰς τὸν σάκκον αὐτοῦ καὶ δοῦναι
αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν. καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς οὕτως.
26 26 καὶ ἐπιθέντες τὸν σῖτον ἐπὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν ἀπῆλθον ἐκεῖθεν. —
27 27 λύσας δὲ εἷς τὸν μάρσιππον αὐτοῦ δοῦναι χορτάσματα τοῖς ὄνοις
αὐτοῦ, οὗ κατέλυσαν, εἶδεν τὸν δεσμὸν τοῦ ἀργυρίου αὐτοῦ, καὶ
28 ἦν ἐπάνω τοῦ στόματος τοῦ μαρσίππου· 28 καὶ εἶπεν τοῖς ἀδελ-
φοῖς αὐτοῦ Ἀπεδόθη μοι τὸ ἀργύριον, καὶ ἰδοὺ τοῦτο ἐν τῷ μαρ-
σίππῳ μου. καὶ ἐξέστη ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ ἐταράχθησαν πρὸς
ἀλλήλους λέγοντες Τί τοῦτο ἐποίησεν ὁ θεὸς ἡμῖν;
29 29 Ἦλθον δὲ πρὸς Ιακωβ τὸν πατέρα αὐτῶν εἰς γῆν Χανααν καὶ
30 ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα τὰ συμβάντα αὐτοῖς λέγοντες 30 Λελάληκεν
ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς πρὸς ἡμᾶς σκληρὰ καὶ ἔθετο ἡμᾶς
31 ἐν φυλακῇ ὡς κατασκοπεύοντας τὴν γῆν. 31 εἴπαμεν δὲ αὐτῷ
32 Εἰρηνικοί ἐσμεν, οὐκ ἐσμεν κατάσκοποι· 32 δώδεκα ἀδελφοί ἐσμεν,
υἱοὶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν· ὁ εἷς οὐχ ὑπάρχει, ὁ δὲ μικρότερος μετὰ
33 τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον ἐν γῇ Χανααν. 33 εἶπεν δὲ ἡμῖν ὁ
ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς Ἐν τούτῳ γνώσομαι ὅτι εἰρηνικοί
ἐστε· ἀδελφὸν ἕνα ἄφετε ὧδε μετ᾽ ἐμοῦ, τὸν δὲ ἀγορασμὸν τῆς
34 σιτοδοσίας τοῦ οἴκου ὑμῶν λαβόντες ἀπέλθατε 34 καὶ ἀγάγετε πρός
με τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον, καὶ γνώσομαι ὅτι οὐ κατά-
σκοποί ἐστε, ἀλλ᾽ ὅτι εἰρηνικοί ἐστε, καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν ἀπο-
35 δώσω ὑμῖν, καὶ τῇ γῇ ἐμπορεύεσθε. 35 ἐγένετο δὲ ἐν τῷ κατα-
κενοῦν αὐτοὺς τοὺς σάκκους αὐτῶν καὶ ἦν ἑκάστου ὁ δεσμὸς
τοῦ ἀργυρίου ἐν τῷ σάκκῳ αὐτῶν· καὶ εἶδον τοὺς δεσμοὺς τοῦ
ἀργυρίου αὐτῶν, αὐτοὶ καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν.
36 36 εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ιακωβ ὁ πατὴρ αὐτῶν Ἐμὲ ἠτεκνώσατε· Ιωσηφ
οὐκ ἔστιν, Συμεων οὐκ ἔστιν, καὶ τὸν Βενιαμιν λήμψεσθε· ἐπ᾽ ἐμὲ
37 ἐγένετο πάντα ταῦτα. 37 εἶπεν δὲ Ρουβην τῷ πατρὶ αὐτοῦ λέγων
Τοὺς δύο υἱούς μου ἀπόκτεινον, ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σέ·
38 δὸς αὐτὸν εἰς τὴν χεῖρά μου, κἀγὼ ἀνάξω αὐτὸν πρὸς σέ. 38 ὁ δὲ
εἶπεν Οὐ καταβήσεται ὁ υἱός μου μεθ᾽ ὑμῶν, ὅτι ὁ ἀδελφὸς αὐ-
τοῦ ἀπέθανεν καὶ αὐτὸς μόνος καταλέλειπται· καὶ συμβήσεται αὐτὸν
μαλακισθῆναι ἐν τῇ ὁδῷ, ᾗ ἂν πορεύησθε, καὶ κατάξετέ μου τὸ
γῆρας μετὰ λύπης εἰς ᾅδου.
43 1 Ὁ δὲ λιμὸς ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς. 2 ἐγένετο δὲ ἡνίκα συνε-
τέλεσαν καταφαγεῖν τὸν σῖτον, ὃν ἤνεγκαν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ εἶπεν
αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν Πάλιν πορευθέντες πρίασθε ἡμῖν μικρὰ
3 βρώματα. 3 εἶπεν δὲ αὐτῷ Ιουδας λέγων Διαμαρτυρίᾳ διαμεμαρ-
τύρηται ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος λέγων Οὐκ ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου,

29 συμβαντα M] -βεβηκοτα A || 33 γνωσομεθα A+ | του οικου M] > A

ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ᾽ ὑμῶν ᾖ. [4]εἰ μὲν οὖν 4
ἀποστέλλεις τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ᾽ ἡμῶν, καταβησόμεθα καὶ ἀγορά-
σωμέν σοι βρώματα· [5]εἰ δὲ μὴ ἀποστέλλεις τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν 5
μεθ᾽ ἡμῶν, οὐ πορευσόμεθα· ὁ γὰρ ἄνθρωπος εἶπεν ἡμῖν λέγων
Οὐκ ὄψεσθέ μου τὸ πρόσωπον, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώ-
τερος μεθ᾽ ὑμῶν ᾖ. [6]εἶπεν δὲ Ισραηλ Τί ἐκακοποιήσατέ με ἀναγ- 6
γείλαντες τῷ ἀνθρώπῳ εἰ ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός; [7]οἱ δὲ εἶπαν Ἐρω- 7
τῶν ἐπηρώτησεν ἡμᾶς ὁ ἄνθρωπος καὶ τὴν γενεὰν ἡμῶν λέγων
Εἰ ἔτι ὁ πατὴρ ὑμῶν ζῇ; εἰ ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός; καὶ ἀπηγγεί-
λαμεν αὐτῷ κατὰ τὴν ἐπερώτησιν ταύτην. μὴ ᾔδειμεν εἰ ἐρεῖ
ἡμῖν Ἀγάγετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν; [8]εἶπεν δὲ Ιουδας πρὸς Ισραηλ 8
τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀπόστειλον τὸ παιδάριον μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ ἀνα-
στάντες πορευσόμεθα, ἵνα ζῶμεν καὶ μὴ ἀποθάνωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ
σὺ καὶ ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν. [9]ἐγὼ δὲ ἐκδέχομαι αὐτόν, ἐκ χειρός μου 9
ζήτησον αὐτόν· ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σὲ καὶ στήσω αὐτὸν
ἐναντίον σου, ἡμαρτηκὼς ἔσομαι πρὸς σὲ πάσας τὰς ἡμέρας. [10]εἰ 10
μὴ γὰρ ἐβραδύναμεν, ἤδη ἂν ὑπεστρέψαμεν δίς. [11]εἶπεν δὲ αὐτοῖς 11
Ισραηλ ὁ πατὴρ αὐτῶν Εἰ οὕτως ἐστίν, τοῦτο ποιήσατε· λάβετε
ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς ἐν τοῖς ἀγγείοις ὑμῶν καὶ καταγάγετε
τῷ ἀνθρώπῳ δῶρα, τῆς ῥητίνης καὶ τοῦ μέλιτος, θυμίαμα καὶ
στακτὴν καὶ τερέμινθον καὶ κάρυα. [12]καὶ τὸ ἀργύριον δισσὸν 12
λάβετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν· τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφὲν ἐν τοῖς
μαρσίπποις ὑμῶν ἀποστρέψατε μεθ᾽ ὑμῶν· μήποτε ἀγνόημά ἐστιν.
[13]καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν λάβετε καὶ ἀναστάντες κατάβητε πρὸς τὸν 13
ἄνθρωπον. [14]ὁ δὲ θεός μου δῴη ὑμῖν χάριν ἐναντίον τοῦ ἀνθρώ- 14
που, καὶ ἀποστείλαι τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν ἕνα καὶ τὸν Βενιαμιν·
ἐγὼ μὲν γάρ, καθὰ ἠτέκνωμαι, ἠτέκνωμαι.

[15]Λαβόντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰ δῶρα ταῦτα καὶ τὸ ἀργύριον διπλοῦν 15
ἔλαβον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ τὸν Βενιαμιν καὶ ἀναστάντες
κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον καὶ ἔστησαν ἐναντίον Ιωσηφ. [16]εἶδεν δὲ 16
Ιωσηφ αὐτοὺς καὶ τὸν Βενιαμιν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ὁμομή-
τριον καὶ εἶπεν τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ Εἰσάγαγε τοὺς ἀνθρώ-
πους εἰς τὴν οἰκίαν καὶ σφάξον θύματα καὶ ἑτοίμασον· μετ᾽ ἐμοῦ
γὰρ φάγονται οἱ ἄνθρωποι ἄρτους τὴν μεσημβρίαν. [17]ἐποίησεν 17
δὲ ὁ ἄνθρωπος, καθὰ εἶπεν Ιωσηφ, καὶ εἰσήγαγεν τοὺς ἀνθρώπους
εἰς τὸν οἶκον Ιωσηφ. — [18]ἰδόντες δὲ οἱ ἄνθρωποι ὅτι εἰσήχθησαν 18
εἰς τὸν οἶκον Ιωσηφ, εἶπαν Διὰ τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφὲν ἐν τοῖς
μαρσίπποις ἡμῶν τὴν ἀρχὴν ἡμεῖς εἰσαγόμεθα τοῦ συκοφαντῆσαι
ἡμᾶς καὶ ἐπιθέσθαι ἡμῖν τοῦ λαβεῖν ἡμᾶς εἰς παῖδας καὶ τοὺς

43 3 μεθ υμων η] καταβη προς με A† || 6 με M] > A*, μοι A^c† || 7 ταυτην] αυτου A† || 16 ειπεν M] ενετειλατο A | εισαγαγειν A† || 17 τον οικον M] την οικιαν A || 18 εισηχθησαν M] εισηνεχθ. A

19 ὄνους ἡμῶν. [19]προσελθόντες δὲ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὸν ἐπὶ
τοῦ οἴκου Ιωσηφ ἐλάλησαν αὐτῷ ἐν τῷ πυλῶνι τοῦ οἴκου
20 [20]λέγοντες Δεόμεθα, κύριε· κατέβημεν τὴν ἀρχὴν πρίασθαι βρώ-
21 ματα· [21]ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤλθομεν εἰς τὸ καταλῦσαι καὶ ἠνοίξαμεν
τοὺς μαρσίππους ἡμῶν, καὶ τόδε τὸ ἀργύριον ἑκάστου ἐν τῷ μαρ-
σίππῳ αὐτοῦ· τὸ ἀργύριον ἡμῶν ἐν σταθμῷ ἀπεστρέψαμεν νῦν ἐν
22 ταῖς χερσὶν ἡμῶν [22]καὶ ἀργύριον ἕτερον ἠνέγκαμεν μεθ' ἑαυτῶν
ἀγοράσαι βρώματα· οὐκ οἴδαμεν, τίς ἐνέβαλεν τὸ ἀργύριον εἰς τοὺς
23 μαρσίππους ἡμῶν. [23]εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ἵλεως ὑμῖν, μὴ φοβεῖσθε·
ὁ θεὸς ὑμῶν καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ἔδωκεν ὑμῖν θησαυ-
ροὺς ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν, τὸ δὲ ἀργύριον ὑμῶν εὐδοκιμοῦν
24 ἀπέχω. καὶ ἐξήγαγεν πρὸς αὐτοὺς τὸν Συμεων [24]καὶ ἤνεγκεν
ὕδωρ νίψαι τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔδωκεν χορτάσματα τοῖς ὄνοις
25 αὐτῶν. [25]ἡτοίμασαν δὲ τὰ δῶρα ἕως τοῦ ἐλθεῖν Ιωσηφ μεσημ-
βρίας· ἤκουσαν γὰρ ὅτι ἐκεῖ μέλλει ἀριστᾶν.
26 [26]Εἰσῆλθεν δὲ Ιωσηφ εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ τὰ
δῶρα, ἃ εἶχον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, εἰς τὸν οἶκον καὶ προσεκύ-
27 νησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. [27]ἠρώτησεν δὲ αὐτούς
Πῶς ἔχετε; καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰ ὑγιαίνει ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ πρε-
28 σβύτερος, ὃν εἴπατε; ἔτι ζῇ; [28]οἱ δὲ εἶπαν Ὑγιαίνει ὁ παῖς σου
ὁ πατὴρ ἡμῶν, ἔτι ζῇ. καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος
29 τῷ θεῷ. καὶ κύψαντες προσεκύνησαν αὐτῷ. [29]ἀναβλέψας δὲ τοῖς
ὀφθαλμοῖς Ιωσηφ εἶδεν Βενιαμιν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ὁμομή-
τριον καὶ εἶπεν Οὗτος ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος, ὃν εἴπατε πρός
30 με ἀγαγεῖν; καὶ εἶπεν Ὁ θεὸς ἐλεήσαι σε, τέκνον. [30]ἐταράχθη δὲ
Ιωσηφ — συνεστρέφετο γὰρ τὰ ἔντερα αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ
αὐτοῦ — καὶ ἐζήτει κλαῦσαι· εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸ ταμιεῖον ἔκλαυσεν
31 ἐκεῖ. [31]καὶ νιψάμενος τὸ πρόσωπον ἐξελθὼν ἐνεκρατεύσατο καὶ
32 εἶπεν Παράθετε ἄρτους. [32]καὶ παρέθηκαν αὐτῷ μόνῳ καὶ αὐτοῖς
καθ' ἑαυτοὺς καὶ τοῖς Αἰγυπτίοις τοῖς συνδειπνοῦσιν μετ' αὐτοῦ
καθ' ἑαυτούς· οὐ γὰρ ἐδύναντο οἱ Αἰγύπτιοι συνεσθίειν μετὰ τῶν
33 Εβραίων ἄρτους, βδέλυγμα γάρ ἐστιν τοῖς Αἰγυπτίοις. [33]ἐκάθισαν
δὲ ἐναντίον αὐτοῦ, ὁ πρωτότοκος κατὰ τὰ πρεσβεῖα αὐτοῦ καὶ ὁ
νεώτερος κατὰ τὴν νεότητα αὐτοῦ· ἐξίσταντο δὲ οἱ ἄνθρωποι ἕκα-
34 στος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. [34]ἦραν δὲ μερίδας παρ' αὐτοῦ
πρὸς αὐτούς· ἐμεγαλύνθη δὲ ἡ μερὶς Βενιαμιν παρὰ τὰς μερίδας
πάντων πενταπλασίως πρὸς τὰς ἐκείνων. ἔπιον δὲ καὶ ἐμεθύσθη-
σαν μετ' αὐτοῦ.

21 εγενετο δε] και εγ. A† | ταις χερσιν] τοις μαρσιπποις A† || 23 αυτοις M*] + ο ανθρωπος A | τον > A† || 24 εδωκεν] ηνεγκεν A† || 25 μεσημβρια A || 28 αυτω M] > A || 29 ουτος] αυτοις ουτος εστιν A† || 32 fin. M] + πας ποιμην προβατων A: ex 46 34 || 34 μεριδας 1° M] -δα A

1 Καὶ ἐνετείλατο Ιωσηφ τῷ ὄντι ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ λέγων 44
Πλήσατε τοὺς μαρσίππους τῶν ἀνθρώπων βρωμάτων, ὅσα ἐὰν
δύνωνται ἆραι, καὶ ἐμβάλατε ἑκάστου τὸ ἀργύριον ἐπὶ τοῦ στό-
ματος τοῦ μαρσίππου 2 καὶ τὸ κόνδυ μου τὸ ἀργυροῦν ἐμβάλατε 2
εἰς τὸν μάρσιππον τοῦ νεωτέρου καὶ τὴν τιμὴν τοῦ σίτου αὐτοῦ.
ἐγενήθη δὲ κατὰ τὸ ῥῆμα Ιωσηφ, καθὼς εἶπεν. — 3 τὸ πρωὶ διέ- 3
φαυσεν, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀπεστάλησαν, αὐτοὶ καὶ οἱ ὄνοι αὐτῶν.
4 ἐξελθόντων δὲ αὐτῶν τὴν πόλιν (οὐκ ἀπέσχον μακράν) καὶ Ιωσηφ 4
εἶπεν τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ Ἀναστὰς ἐπιδίωξον ὀπίσω τῶν
ἀνθρώπων καὶ καταλήμψῃ αὐτοὺς καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Τί ὅτι ἀνταπ-
εδώκατε πονηρὰ ἀντὶ καλῶν; 5 ἵνα τί ἐκλέψατέ μου τὸ κόνδυ τὸ 5
ἀργυροῦν; οὐ τοῦτό ἐστιν, ἐν ᾧ πίνει ὁ κύριός μου; αὐτὸς δὲ
οἰωνισμῷ οἰωνίζεται ἐν αὐτῷ. πονηρὰ συντετέλεσθε, ἃ πεποιήκατε.
6 εὑρὼν δὲ αὐτοὺς εἶπεν αὐτοῖς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. 7 οἱ δὲ 6 7
εἶπον αὐτῷ Ἵνα τί λαλεῖ ὁ κύριος κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα; μὴ
γένοιτο τοῖς παισίν σου ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. 8 εἰ τὸ μὲν 8
ἀργύριον, ὃ εὕρομεν ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν, ἀπεστρέψαμεν πρὸς
σὲ ἐκ γῆς Χανααν, πῶς ἂν κλέψαιμεν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου
σου ἀργύριον ἢ χρυσίον; 9 παρ᾽ ᾧ ἂν εὑρεθῇ τὸ κόνδυ τῶν παί- 9
δων σου, ἀποθνῃσκέτω· καὶ ἡμεῖς δὲ ἐσόμεθα παῖδες τῷ κυρίῳ
ἡμῶν. 10 ὁ δὲ εἶπεν Καὶ νῦν ὡς λέγετε, οὕτως ἔσται· ὁ ἄνθρω- 10
πος, παρ᾽ ᾧ ἂν εὑρεθῇ τὸ κόνδυ, αὐτὸς ἔσται μου παῖς, ὑμεῖς δὲ
ἔσεσθε καθαροί. 11 καὶ ἔσπευσαν καὶ καθεῖλαν ἕκαστος τὸν μάρ- 11
σιππον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἤνοιξαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον
αὐτοῦ. 12 ἠρεύνα δὲ ἀπὸ τοῦ πρεσβυτέρου ἀρξάμενος ἕως ἦλθεν 12
ἐπὶ τὸν νεώτερον, καὶ εὗρεν τὸ κόνδυ ἐν τῷ μαρσίππῳ τῷ Βενια-
μιν. 13 καὶ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ ἐπέθηκαν ἕκαστος τὸν 13
μάρσιππον αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ὄνον αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν.
14 Εἰσῆλθεν δὲ Ιουδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς Ιωσηφ ἔτι αὐ- 14
τοῦ ὄντος ἐκεῖ καὶ ἔπεσον ἐναντίον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. 15 εἶπεν 15
δὲ αὐτοῖς Ιωσηφ Τί τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ὃ ἐποιήσατε; οὐκ οἴδατε
ὅτι οἰωνισμῷ οἰωνιεῖται ἄνθρωπος οἷος ἐγώ; 16 εἶπεν δὲ Ιουδας 16
Τί ἀντεροῦμεν τῷ κυρίῳ ἢ τί λαλήσωμεν ἢ τί δικαιωθῶμεν; ὁ δὲ
θεὸς εὗρεν τὴν ἀδικίαν τῶν παίδων σου. ἰδού ἐσμεν οἰκέται τῷ
κυρίῳ ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς καὶ παρ᾽ ᾧ εὑρέθη τὸ κόνδυ. 17 εἶπεν δὲ 17
Ιωσηφ Μή μοι γένοιτο ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο· ὁ ἄνθρωπος, παρ᾽
ᾧ εὑρέθη τὸ κόνδυ, αὐτὸς ἔσται μου παῖς, ὑμεῖς δὲ ἀνάβητε μετὰ
σωτηρίας πρὸς τὸν πατέρα ὑμῶν.
18 Ἐγγίσας δὲ αὐτῷ Ιουδας εἶπεν Δέομαι, κύριε, λαλησάτω ὁ 18
παῖς σου ῥῆμα ἐναντίον σου, καὶ μὴ θυμωθῇς τῷ παιδί σου, ὅτι

44 1 fin. M] + αυτου A || 4 αυτου M^{txt}] + λεγων A | ανταπεδ. M] + μοι A || 7 κατα ult. > A† || 8 ευραμεν A || 11 ηνοιξαν M] -ξεν A

19 σὺ εἶ μετὰ Φαραω. [19]κύριε, σὺ ἠρώτησας τοὺς παῖδάς σου λέ-
20 γων Εἰ ἔχετε πατέρα ἢ ἀδελφόν; [20]καὶ εἴπαμεν τῷ κυρίῳ Ἔστιν
ἡμῖν πατὴρ πρεσβύτερος καὶ παιδίον γήρως νεώτερον αὐτῷ, καὶ ὁ
ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ μόνος ὑπελείφθη τῇ μητρὶ αὐ-
21 τοῦ, ὁ δὲ πατὴρ αὐτὸν ἠγάπησεν. [21]εἶπας δὲ τοῖς παισίν σου
22 Καταγάγετε αὐτὸν πρός με, καὶ ἐπιμελοῦμαι αὐτοῦ. [22]καὶ εἴπαμεν
τῷ κυρίῳ Οὐ δυνήσεται τὸ παιδίον καταλιπεῖν τὸν πατέρα· ἐὰν
23 δὲ καταλίπῃ τὸν πατέρα, ἀποθανεῖται. [23]σὺ δὲ εἶπας τοῖς παισίν
σου Ἐὰν μὴ καταβῇ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ᾽ ὑμῶν, οὐ
24 προσθήσεσθε ἔτι ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου. [24]ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἀνέ-
βημεν πρὸς τὸν παῖδά σου πατέρα δὲ ἡμῶν, ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ
25 τὰ ῥήματα τοῦ κυρίου. [25]εἶπεν δὲ ἡμῖν ὁ πατὴρ ἡμῶν Βαδίσατε
26 πάλιν, ἀγοράσατε ἡμῖν μικρὰ βρώματα. [26]ἡμεῖς δὲ εἴπαμεν Οὐ
δυνησόμεθα καταβῆναι· ἀλλ᾽ εἰ μὲν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ νεώτερος
καταβαίνει μεθ᾽ ἡμῶν, καταβησόμεθα· οὐ γὰρ δυνησόμεθα ἰδεῖν τὸ
πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ νεωτέρου μὴ ὄντος
27 μεθ᾽ ἡμῶν. [27]εἶπεν δὲ ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς
28 Ὑμεῖς γινώσκετε ὅτι δύο ἔτεκέν μοι ἡ γυνή· [28]καὶ ἐξῆλθεν ὁ εἷς
ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ εἴπατε ὅτι θηριόβρωτος γέγονεν, καὶ οὐκ εἶδον αὐ-
29 τὸν ἔτι καὶ νῦν· [29]ἐὰν οὖν λάβητε καὶ τοῦτον ἐκ προσώπου
μου καὶ συμβῇ αὐτῷ μαλακία ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ κατάξετέ μου τὸ
30 γῆρας μετὰ λύπης εἰς ᾅδου. [30]νῦν οὖν ἐὰν εἰσπορεύωμαι πρὸς
τὸν παῖδά σου πατέρα δὲ ἡμῶν καὶ τὸ παιδάριον μὴ ᾖ μεθ᾽ ἡμῶν —
31 ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ ἐκκρέμαται ἐκ τῆς τούτου ψυχῆς —, [31]καὶ ἔσται
ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν μὴ ὂν τὸ παιδάριον μεθ᾽ ἡμῶν τελευτήσει, καὶ
κατάξουσιν οἱ παῖδές σου τὸ γῆρας τοῦ παιδός σου πατρὸς δὲ
32 ἡμῶν μετ᾽ ὀδύνης εἰς ᾅδου. [32]ὁ γὰρ παῖς σου ἐκδέδεκται τὸ παι-
δίον παρὰ τοῦ πατρὸς λέγων Ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σὲ καὶ
στήσω αὐτὸν ἐναντίον σου, ἡμαρτηκὼς ἔσομαι πρὸς τὸν πατέρα
33 πάσας τὰς ἡμέρας. [33]νῦν οὖν παραμενῶ σοι παῖς ἀντὶ τοῦ παι-
δίου, οἰκέτης τοῦ κυρίου· τὸ δὲ παιδίον ἀναβήτω μετὰ τῶν ἀδελ-
34 φῶν. [34]πῶς γὰρ ἀναβήσομαι πρὸς τὸν πατέρα, τοῦ παιδίου μὴ
ὄντος μεθ᾽ ἡμῶν; ἵνα μὴ ἴδω τὰ κακά, ἃ εὑρήσει τὸν πατέρα μου.
45 [1]Καὶ οὐκ ἠδύνατο Ιωσηφ ἀνέχεσθαι πάντων τῶν παρεστηκότων
αὐτῷ, ἀλλ᾽ εἶπεν Ἐξαποστείλατε πάντας ἀπ᾽ ἐμοῦ. καὶ οὐ παρει-
στήκει οὐδεὶς ἔτι τῷ Ιωσηφ, ἡνίκα ἀνεγνωρίζετο τοῖς ἀδελφοῖς
2 αὐτοῦ. [2]καὶ ἀφῆκεν φωνὴν μετὰ κλαυθμοῦ· ἤκουσαν δὲ πάντες
3 οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο εἰς τὸν οἶκον Φαραω. [3]εἶπεν
δὲ Ιωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ Ἐγώ εἰμι Ιωσηφ· ἔτι ὁ

20 γηρως νεωτ.] tr. A† | τη μητρι M] τω πατρι A || 21 σου] + οτι A† ||
28 οτι M] > A | και νυν M] > A
45 1 ανεγνωρ. M] + ιωσηφ A

πατήρ μου ζῇ; καὶ οὐκ ἐδύναντο οἱ ἀδελφοὶ ἀποκριθῆναι αὐτῷ·
ἐταράχθησαν γάρ. [4]εἶπεν δὲ Ιωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ 4
Ἐγγίσατε πρός με. καὶ ἤγγισαν. καὶ εἶπεν Ἐγώ εἰμι Ιωσηφ ὁ
ἀδελφὸς ὑμῶν, ὃν ἀπέδοσθε εἰς Αἴγυπτον. [5]νῦν οὖν μὴ λυπεῖσθε 5
μηδὲ σκληρὸν ὑμῖν φανήτω ὅτι ἀπέδοσθέ με ὧδε· εἰς γὰρ ζωὴν
ἀπέστειλέν με ὁ θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν· [6]τοῦτο γὰρ δεύτερον ἔτος 6
λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἔτι λοιπὰ πέντε ἔτη, ἐν οἷς οὐκ ἔσται
ἀροτρίασις οὐδὲ ἄμητος· [7]ἀπέστειλεν γάρ με ὁ θεὸς ἔμπροσθεν 7
ὑμῶν, ὑπολείπεσθαι ὑμῶν κατάλειμμα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐκθρέψαι ὑμῶν
κατάλειψιν μεγάλην. [8]νῦν οὖν οὐχ ὑμεῖς με ἀπεστάλκατε ὧδε, ἀλλ' 8
ἢ ὁ θεός, καὶ ἐποίησέν με ὡς πατέρα Φαραω καὶ κύριον παντὸς
τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἄρχοντα πάσης γῆς Αἰγύπτου. [9]σπεύσαντες 9
οὖν ἀνάβητε πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ εἴπατε αὐτῷ Τάδε λέγει
ὁ υἱός σου Ιωσηφ Ἐποίησέν με ὁ θεὸς κύριον πάσης γῆς Αἰγύ-
πτου· κατάβηθι οὖν πρός με καὶ μὴ μείνῃς· [10]καὶ κατοικήσεις ἐν 10
γῇ Γεσεμ Ἀραβίας καὶ ἔσῃ ἐγγύς μου, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ οἱ
υἱοὶ τῶν υἱῶν σου, τὰ πρόβατά σου καὶ αἱ βόες σου καὶ ὅσα σοί
ἐστιν, [11]καὶ ἐκθρέψω σε ἐκεῖ — ἔτι γὰρ πέντε ἔτη λιμός —, ἵνα 11
μὴ ἐκτριβῇς, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντά σου.
[12]ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν βλέπουσιν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ Βενιαμιν 12
τοῦ ἀδελφοῦ μου ὅτι τὸ στόμα μου τὸ λαλοῦν πρὸς ὑμᾶς. [13]ἀπαγ- 13
γείλατε οὖν τῷ πατρί μου πᾶσαν τὴν δόξαν μου τὴν ἐν Αἰγύπτῳ
καὶ ὅσα εἴδετε, καὶ ταχύναντες καταγάγετε τὸν πατέρα μου ὧδε.
[14]καὶ ἐπιπεσὼν ἐπὶ τὸν τράχηλον Βενιαμιν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ 14
ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῷ, καὶ Βενιαμιν ἔκλαυσεν ἐπὶ τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ.
[15]καὶ καταφιλήσας πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἔκλαυσεν ἐπ' 15
αὐτοῖς, καὶ μετὰ ταῦτα ἐλάλησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν.
[16]Καὶ διεβοήθη ἡ φωνὴ εἰς τὸν οἶκον Φαραω λέγοντες Ἥκα- 16
σιν οἱ ἀδελφοὶ Ιωσηφ. ἐχάρη δὲ Φαραω καὶ ἡ θεραπεία αὐτοῦ.
[17]εἶπεν δὲ Φαραω πρὸς Ιωσηφ Εἰπὸν τοῖς ἀδελφοῖς σου Τοῦτο 17
ποιήσατε· γεμίσατε τὰ πορεῖα ὑμῶν καὶ ἀπέλθατε εἰς γῆν Χανααν
[18]καὶ παραλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν καὶ τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν ἥκετε 18
πρός με, καὶ δώσω ὑμῖν πάντων τῶν ἀγαθῶν Αἰγύπτου, καὶ φά-
γεσθε τὸν μυελὸν τῆς γῆς. [19]σὺ δὲ ἔντειλαι ταῦτα, λαβεῖν αὐτοῖς 19
ἁμάξας ἐκ γῆς Αἰγύπτου τοῖς παιδίοις ὑμῶν καὶ ταῖς γυναιξίν,
καὶ ἀναλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν παραγίνεσθε· [20]καὶ μὴ φείσησθε 20
τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν σκευῶν ὑμῶν, τὰ γὰρ πάντα ἀγαθὰ Αἰγύπτου
ὑμῖν ἔσται. [21]ἐποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ Ισραηλ· ἔδωκεν δὲ Ιω- 21
σηφ αὐτοῖς ἁμάξας κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ Φαραω τοῦ βασιλέως
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν, [22]καὶ πᾶσιν ἔδωκεν 22

10 εστιν] εκει A† || 14 εκλαυσεν 1°] επεπεσεν A† || 20 των σκευων / υμων] tr. A†

διssὰς στολάς, τῷ δὲ Βενιαμιν ἔδωκεν τριακοσίους χρυσοῦς καὶ
23 πέντε ἐξαλλασσούσας στολάς, [23]καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἀπέστειλεν
κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ δέκα ὄνους αἴροντας ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν
Αἰγύπτου καὶ δέκα ἡμιόνους αἰρούσας ἄρτους τῷ πατρὶ αὐτοῦ εἰς
24 ὁδόν. [24]ἐξαπέστειλεν δὲ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθησαν·
καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μὴ ὀργίζεσθε ἐν τῇ ὁδῷ.
25 [25]Καὶ ἀνέβησαν ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἦλθον εἰς γῆν Χανααν πρὸς
26 Ιακωβ τὸν πατέρα αὐτῶν [26]καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ λέγοντες ὅτι Ὁ
υἱός σου Ιωσηφ ζῇ, καὶ αὐτὸς ἄρχει πάσης γῆς Αἰγύπτου. καὶ
27 ἐξέστη ἡ διάνοια Ιακωβ· οὐ γὰρ ἐπίστευσεν αὐτοῖς. [27]ἐλάλησαν
δὲ αὐτῷ πάντα τὰ ῥηθέντα ὑπὸ Ιωσηφ, ὅσα εἶπεν αὐτοῖς. ἰδὼν
δὲ τὰς ἁμάξας, ἃς ἀπέστειλεν Ιωσηφ ὥστε ἀναλαβεῖν αὐτόν, ἀνε-
28 ζωπύρησεν τὸ πνεῦμα Ιακωβ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. [28]εἶπεν δὲ Ισραηλ
Μέγα μοί ἐστιν, εἰ ἔτι Ιωσηφ ὁ υἱός μου ζῇ· πορευθεὶς ὄψομαι
αὐτὸν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.
46 [1]Ἀπάρας δὲ Ισραηλ, αὐτὸς καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, ἦλθεν ἐπὶ τὸ
φρέαρ τοῦ ὅρκου καὶ ἔθυσεν θυσίαν τῷ θεῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
2 Ισαακ. [2]εἶπεν δὲ ὁ θεὸς Ισραηλ ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς εἴπας
3 Ιακωβ, Ιακωβ. ὁ δὲ εἶπεν Τί ἐστιν; [3]λέγων Ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς τῶν
πατέρων σου· μὴ φοβοῦ καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον· εἰς γὰρ ἔθνος
4 μέγα ποιήσω σε ἐκεῖ, [4]καὶ ἐγὼ καταβήσομαι μετὰ σοῦ εἰς Αἴγυπτον,
καὶ ἐγὼ ἀναβιβάσω σε εἰς τέλος, καὶ Ιωσηφ ἐπιβαλεῖ τὰς χεῖρας
5 ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς σου. [5]ἀνέστη δὲ Ιακωβ ἀπὸ τοῦ φρέατος
τοῦ ὅρκου, καὶ ἀνέλαβον οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸν πατέρα αὐτῶν καὶ
τὴν ἀποσκευὴν καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἐπὶ τὰς ἁμάξας, ἃς ἀπέ-
6 στειλεν Ιωσηφ ἆραι αὐτόν, [6]καὶ ἀναλαβόντες τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν
καὶ πᾶσαν τὴν κτῆσιν, ἣν ἐκτήσαντο ἐν γῇ Χανααν, εἰσῆλθον εἰς
7 Αἴγυπτον, Ιακωβ καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ, [7]υἱοὶ καὶ
οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ, θυγατέρες καὶ θυγατέρες τῶν
υἱῶν αὐτοῦ· καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἤγαγεν εἰς Αἴγυπτον.
8 [8]Ταῦτα δὲ τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ισραηλ τῶν εἰσελθόντων εἰς
Αἴγυπτον. Ιακωβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ· πρωτότοκος Ιακωβ Ρουβην.
9 10 [9]υἱοὶ δὲ Ρουβην· Ενωχ καὶ Φαλλους, Ασρων καὶ Χαρμι. [10]υἱοὶ δὲ
Συμεων· Ιεμουηλ καὶ Ιαμιν και Αωδ καὶ Ιαχιν καὶ Σααρ καὶ Σαουλ
11 υἱὸς τῆς Χανανίτιδος. [11]υἱοὶ δὲ Λευι· Γηρσων, Κααθ καὶ Μεραρι.
12 [12]υἱοὶ δὲ Ιουδα· Ηρ καὶ Αυναν καὶ Σηλωμ καὶ Φαρες καὶ Ζαρα·

22 τω δε] και τω A† | αλλασσουσας A† || **26** οτι] ετι Gra. | αυτος M] ουτος A | γης M] pr. της A

46 1 ηλθεν M] -θον A | εθυσεν] + εκει A† || **4** χειρας] + σου A† || **6** εν γη M] εκ γης A | εισηλθον εις αιγ. ιακωβ mu.] και εισηλθεν ιακ. εις αιγ. A || **7** αυτου 3⁰ M] + μετ αυτου A || **9** φαλλουδ A || **10** ιαχιν M] ιαχειμ A | σαουλ] σαμουηλ A†

ἀπέθανεν δὲ Ηρ καὶ Αυναν ἐν γῇ Χανααν· ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Φαρες
Ασρων καὶ Ιεμουηλ. 13υἱοὶ δὲ Ισσαχαρ· Θωλα καὶ Φουα καὶ Ια- 13
σουβ καὶ Ζαμβραμ. 14υἱοὶ δὲ Ζαβουλων· Σερεδ καὶ Αλλων καὶ 14
Αλοηλ. 15οὗτοι υἱοὶ Λειας, οὓς ἔτεκεν τῷ Ιακωβ ἐν Μεσοποταμίᾳ 15
τῆς Συρίας, καὶ Διναν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ· πᾶσαι αἱ ψυχαί, υἱοὶ
καὶ θυγατέρες, τριάκοντα τρεῖς. — 16υἱοὶ δὲ Γαδ· Σαφων καὶ Αγγις 16
καὶ Σαυνις καὶ Θασοβαν καὶ Αηδις καὶ Αροηδις καὶ Αροηλις. 17υἱοὶ 17
δὲ Ασηρ· Ιεμνα καὶ Ιεσουα καὶ Ιεουλ καὶ Βαρια, καὶ Σαρα ἀδελφὴ
αὐτῶν. υἱοὶ δὲ Βαρια· Χοβορ καὶ Μελχιηλ. 18οὗτοι υἱοὶ Ζελφας, 18
ἣν ἔδωκεν Λαβαν Λεια τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, ἣ ἔτεκεν τούτους τῷ
Ιακωβ, δέκα ἕξ ψυχάς. — 19υἱοὶ δὲ Ραχηλ γυναικὸς Ιακωβ· Ιωσηφ 19
καὶ Βενιαμιν. 20ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Ιωσηφ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, οὓς ἔτεκεν 20
αὐτῷ Ασεννεθ θυγάτηρ Πετεφρη ἱερέως Ἡλίου πόλεως, τὸν Μα-
νασση καὶ τὸν Εφραιμ. ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Μανασση, οὓς ἔτεκεν
αὐτῷ ἡ παλλακὴ ἡ Σύρα, τὸν Μαχιρ· Μαχιρ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Γαλααδ. υἱοὶ δὲ Εφραιμ ἀδελφοῦ Μανασση· Σουταλααμ καὶ Τααμ.
υἱοὶ δὲ Σουταλααμ· Εδεμ. 21υἱοὶ δὲ Βενιαμιν· Βαλα καὶ Χοβωρ 21
καὶ Ασβηλ. ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Βαλα· Γηρα καὶ Νοεμαν καὶ Αγχις καὶ
Ρως καὶ Μαμφιν καὶ Οφιμιν· Γηρα δὲ ἐγέννησεν τὸν Αραδ. 22οὗτοι 22
υἱοὶ Ραχηλ, οὓς ἔτεκεν τῷ Ιακωβ· πᾶσαι ψυχαὶ δέκα ὀκτώ. — 23υἱοὶ 23
δὲ Δαν· Ασομ. 24καὶ υἱοὶ Νεφθαλι· Ασιηλ καὶ Γωυνι καὶ Ισσααρ 24
καὶ Συλλημ. 25οὗτοι υἱοὶ Βαλλας, ἣν ἔδωκεν Λαβαν Ραχηλ τῇ 25
θυγατρὶ αὐτοῦ, ἣ ἔτεκεν τούτους τῷ Ιακωβ· πᾶσαι ψυχαὶ ἑπτά. —
26πᾶσαι δὲ ψυχαὶ αἱ εἰσελθοῦσαι μετὰ Ιακωβ εἰς Αἴγυπτον, οἱ ἐξελ- 26
θόντες ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, χωρὶς τῶν γυναικῶν υἱῶν Ιακωβ,
πᾶσαι ψυχαὶ ἑξήκοντα ἕξ. 27υἱοὶ δὲ Ιωσηφ οἱ γενόμενοι αὐτῷ ἐν 27
γῇ Αἰγύπτῳ ψυχαὶ ἐννέα. πᾶσαι ψυχαὶ οἴκου Ιακωβ αἱ εἰσελθοῦ-
σαι εἰς Αἴγυπτον ἑβδομήκοντα πέντε.

28Τὸν δὲ Ιουδαν ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς Ιωσηφ συν- 28
αντῆσαι αὐτῷ καθ᾽ Ἡρώων πόλιν εἰς γῆν Ραμεσση. 29Ζεύξας δὲ 29
Ιωσηφ τὰ ἅρματα αὐτοῦ ἀνέβη εἰς συνάντησιν Ισραηλ τῷ πατρὶ
αὐτοῦ καθ᾽ Ἡρώων πόλιν καὶ ὀφθεὶς αὐτῷ ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τρά-
χηλον αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσεν κλαυθμῷ πλείονι. 30καὶ εἶπεν Ισραηλ 30
πρὸς Ιωσηφ Ἀποθανοῦμαι ἀπὸ τοῦ νῦν, ἐπεὶ ἑώρακα τὸ πρόσωπόν
σου· ἔτι γὰρ σὺ ζῇς. 31εἶπεν δὲ Ιωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς 31
αὐτοῦ Ἀναβὰς ἀπαγγελῶ τῷ Φαραω καὶ ἐρῶ αὐτῷ Οἱ ἀδελφοί
μου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου, οἳ ἦσαν ἐν γῇ Χανααν, ἥκασιν
πρός με· 32οἱ δὲ ἄνδρες εἰσὶν ποιμένες — ἄνδρες γὰρ κτηνοτρόφοι 32
ἦσαν — καὶ τὰ κτήνη καὶ τοὺς βόας καὶ πάντα τὰ αὐτῶν ἀγειόχασιν.

12 ασρων M] -ωμ A || 13 ιασουφ A† || 14 αλλων M] ασρων A || 15 θυγατερες M] pr. αι A || 17 ιεσουα] ιεσσαι A† | σαρα] σααρ A† | χοβωρ A || 28 αυτου] -των A† || 29 πλειονι] πιονι B*† || 30 επει] + δη B†

33 [33]ἐὰν οὖν καλέσῃ ὑμᾶς Φαραω καὶ εἴπῃ ὑμῖν Τί τὸ ἔργον ὑμῶν
34 ἐστιν; [34]ἐρεῖτε Ἄνδρες κτηνοτρόφοι ἐσμὲν οἱ παῖδές σου ἐκ παι-
δὸς ἕως τοῦ νῦν, καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, ἵνα κατοική-
σητε ἐν γῇ Γεσεμ Ἀραβίᾳ· βδέλυγμα γάρ ἐστιν Αἰγυπτίοις πᾶς
ποιμὴν προβάτων.
47 [1]Ἐλθὼν δὲ Ιωσηφ ἀπήγγειλεν τῷ Φαραω λέγων Ὁ πατήρ μου
καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ τὰ κτήνη καὶ οἱ βόες αὐτῶν καὶ πάντα
2 τὰ αὐτῶν ἦλθον ἐκ γῆς Χανααν καὶ ἰδού εἰσιν ἐν γῇ Γεσεμ. [2]ἀπὸ
δὲ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ παρέλαβεν πέντε ἄνδρας καὶ ἔστησεν αὐ-
3 τοὺς ἐναντίον Φαραω. [3]καὶ εἶπεν Φαραω τοῖς ἀδελφοῖς Ιωσηφ
Τί τὸ ἔργον ὑμῶν; οἱ δὲ εἶπαν τῷ Φαραω Ποιμένες προβάτων
4 οἱ παῖδές σου, καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν. [4]εἶπαν δὲ τῷ Φα-
ραω Παροικεῖν ἐν τῇ γῇ ἥκαμεν· οὐ γάρ ἐστιν νομὴ τοῖς κτή-
νεσιν τῶν παίδων σου, ἐνίσχυσεν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ Χανααν· νῦν
5 οὖν κατοικήσομεν οἱ παῖδές σου ἐν γῇ Γεσεμ. [5]εἶπεν δὲ Φαραω
τῷ Ιωσηφ Κατοικείτωσαν ἐν γῇ Γεσεμ· εἰ δὲ ἐπίστῃ ὅτι εἰσὶν ἐν
αὐτοῖς ἄνδρες δυνατοί, κατάστησον αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν ἐμῶν
κτηνῶν.
ʾΗλθον δὲ εἰς Αἴγυπτον πρὸς Ιωσηφ Ιακωβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ,
καὶ ἤκουσεν Φαραω βασιλεὺς Αἰγύπτου. καὶ εἶπεν Φαραω πρὸς
Ιωσηφ λέγων Ὁ πατήρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἥκασι πρὸς σέ·
6 [6]ἰδοὺ ἡ γῆ Αἰγύπτου ἐναντίον σού ἐστιν· ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ κατοί-
7 κισον τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς ἀδελφούς σου. [7]εἰσήγαγεν δὲ
Ιωσηφ Ιακωβ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐναντίον Φαραω,
8 καὶ εὐλόγησεν Ιακωβ τὸν Φαραω. [8]εἶπεν δὲ Φαραω τῷ Ιακωβ
9 Πόσα ἔτη ἡμερῶν τῆς ζωῆς σου; [9]καὶ εἶπεν Ιακωβ τῷ Φαραω
Αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου, ἃς παροικῶ, ἑκατὸν τριάκοντα
ἔτη· μικραὶ καὶ πονηραὶ γεγόνασιν αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς
μου, οὐκ ἀφίκοντο εἰς τὰς ἡμέρας τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς τῶν πατέ-
10 ρων μου, ἃς ἡμέρας παρῴκησαν. [10]καὶ εὐλογήσας Ιακωβ τὸν
11 Φαραω ἐξῆλθεν ἀπ᾽ αὐτοῦ. [11]καὶ κατῴκισεν Ιωσηφ τὸν πατέρα
καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς κατάσχεσιν ἐν γῇ
Αἰγύπτου ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ ἐν γῇ Ραμεσση, καθὰ προσέταξεν
12 Φαραω. [12]καὶ ἐσιτομέτρει Ιωσηφ τῷ πατρὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐ-
τοῦ καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ σῖτον κατὰ σῶμα.
13 [13]Σῖτος δὲ οὐκ ἦν ἐν πάσῃ τῇ γῇ· ἐνίσχυσεν γὰρ ὁ λιμὸς
σφόδρα· ἐξέλιπεν δὲ ἡ γῆ Αἰγύπτου καὶ ἡ γῆ Χανααν ἀπὸ τοῦ

33 εστιν > A || 34 εσμεν / οι παιδες σου] tr. A† | αιγυπτιοις M] pr. τοις A, αιγυπτιων B†

47 1 μου 1^0 > B | μου 2^0 > B† || 2 αυτου > B† || 3 fin.] + εκ παιδιοθεν εως του νυν A || 4 οι παιδες σου > B† || 8 της > A || 9 αφεικετο A† || 11 αιγυπτω A: item in 14 || 12 και τοις αδ. / αυτου] tr. B

λιμοῦ. [14] συνήγαγεν δὲ Ιωσηφ πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν γῇ 14
Αἰγύπτου καὶ ἐν γῇ Χανααν τοῦ σίτου, οὗ ἠγόραζον καὶ ἐσιτο-
μέτρει αὐτοῖς, καὶ εἰσήνεγκεν Ιωσηφ πᾶν τὸ ἀργύριον εἰς τὸν οἶκον
Φαραω. [15] καὶ ἐξέλιπεν πᾶν τὸ ἀργύριον ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ἐκ 15
γῆς Χανααν. ἦλθον δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς Ιωσηφ λέγοντες
Δὸς ἡμῖν ἄρτους, καὶ ἵνα τί ἀποθνῄσκομεν ἐναντίον σου; ἐκλέ-
λοιπεν γὰρ τὸ ἀργύριον ἡμῶν. [16] εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ιωσηφ Φέρετε 16
τὰ κτήνη ὑμῶν, καὶ δώσω ὑμῖν ἄρτους ἀντὶ τῶν κτηνῶν ὑμῶν,
εἰ ἐκλέλοιπεν τὸ ἀργύριον. [17] ἤγαγον δὲ τὰ κτήνη πρὸς Ιωσηφ, 17
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς Ιωσηφ ἄρτους ἀντὶ τῶν ἵππων καὶ ἀντὶ τῶν
προβάτων καὶ ἀντὶ τῶν βοῶν καὶ ἀντὶ τῶν ὄνων καὶ ἐξέθρεψεν
αὐτοὺς ἐν ἄρτοις ἀντὶ πάντων τῶν κτηνῶν αὐτῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ
ἐκείνῳ. — [18] ἐξῆλθεν δὲ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν ἐν 18
τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ καὶ εἶπαν αὐτῷ Μήποτε ἐκτριβῶμεν ἀπὸ τοῦ
κυρίου ἡμῶν· εἰ γὰρ ἐκλέλοιπεν τὸ ἀργύριον καὶ τὰ ὑπάρχοντα
καὶ τὰ κτήνη πρὸς σὲ τὸν κύριον, καὶ οὐχ ὑπολείπεται ἡμῖν ἐναν-
τίον τοῦ κυρίου ἡμῶν ἀλλ᾽ ἢ τὸ ἴδιον σῶμα καὶ ἡ γῆ ἡμῶν.
[19] ἵνα οὖν μὴ ἀποθάνωμεν ἐναντίον σου καὶ ἡ γῆ ἐρημωθῇ, κτῆσαι 19
ἡμᾶς καὶ τὴν γῆν ἡμῶν ἀντὶ ἄρτων, καὶ ἐσόμεθα ἡμεῖς καὶ ἡ γῆ
ἡμῶν παῖδες Φαραω· δὸς σπέρμα, ἵνα σπείρωμεν καὶ ζῶμεν καὶ
μὴ ἀποθάνωμεν καὶ ἡ γῆ οὐκ ἐρημωθήσεται. [20] καὶ ἐκτήσατο Ιω- 20
σηφ πᾶσαν τὴν γῆν τῶν Αἰγυπτίων τῷ Φαραω· ἀπέδοντο γὰρ
οἱ Αἰγύπτιοι τὴν γῆν αὐτῶν τῷ Φαραω, ἐπεκράτησεν γὰρ αὐτῶν
ὁ λιμός· καὶ ἐγένετο ἡ γῆ Φαραω, [21] καὶ τὸν λαὸν κατεδουλώσατο 21
αὐτῷ εἰς παῖδας ἀπ᾽ ἄκρων ὁρίων Αἰγύπτου ἕως τῶν ἄκρων, [22] χωρὶς 22
τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνον· οὐκ ἐκτήσατο ταύτην Ιωσηφ, ἐν δόσει
γὰρ ἔδωκεν δόμα τοῖς ἱερεῦσιν Φαραω, καὶ ἤσθιον τὴν δόσιν, ἣν
ἔδωκεν αὐτοῖς Φαραω· διὰ τοῦτο οὐκ ἀπέδοντο τὴν γῆν αὐτῶν.
[23] εἶπεν δὲ Ιωσηφ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις Ἰδοὺ κέκτημαι ὑμᾶς καὶ τὴν 23
γῆν ὑμῶν σήμερον τῷ Φαραω· λάβετε ἑαυτοῖς σπέρμα καὶ σπείρατε
τὴν γῆν, [24] καὶ ἔσται τὰ γενήματα αὐτῆς δώσετε τὸ πέμπτον μέρος 24
τῷ Φαραω, τὰ δὲ τέσσαρα μέρη ἔσται ὑμῖν αὐτοῖς εἰς σπέρμα τῇ
γῇ καὶ εἰς βρῶσιν ὑμῖν καὶ πᾶσιν τοῖς ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν. [25] καὶ 25
εἶπαν Σέσωκας ἡμᾶς, εὕρομεν χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν
καὶ ἐσόμεθα παῖδες Φαραω. [26] καὶ ἔθετο αὐτοῖς Ιωσηφ εἰς πρόσ- 26

14 ου] ο B† || 15 παν / το αργ. M] tr. B†, παν > A || 16 fin. M] + υμων B†, + ημων A† || 18 ηλθον] -θαν B† | αργυριον] + ημων B† | υπολιπετα (sic) B† | ημιν > A | ημων paenult. > B† || 19 ουν > B*† | ερημωθη] -θησεται A | σπερματα A: item in 23. 24 | και ζωμεν Bc] κ. ζησωμεν A, > B*† | ουκ Ac] > BA*† || 20 αυτων / ο λιμος] tr. A† | φαραω ult.] pr. τω A || 22 ταυτην > A | δομα] -ματα A || 23 εαυτοις] ε > B || 24 τω > A | εν τοις > B || 25 ευραμεν A† | φαραω] pr. τω A

ταγμα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου τῷ Φαραω
ἀποπεμπτοῦν, χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνον· οὐκ ἦν τῷ
Φαραω.
27 27 Κατῴκησεν δὲ Ισραηλ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐπὶ τῆς γῆς Γεσεμ καὶ
ἐκληρονόμησαν ἐπ᾽ αὐτῆς καὶ ηὐξήθησαν καὶ ἐπληθύνθησαν σφό-
28 δρα. — 28 ἐπέζησεν δὲ Ιακωβ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ δέκα ἑπτὰ ἔτη· ἐγέ-
νοντο δὲ αἱ ἡμέραι Ιακωβ ἐνιαυτῶν τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἑκατὸν τεσ-
29 σαράκοντα ἑπτὰ ἔτη. 29 ἤγγισαν δὲ αἱ ἡμέραι Ισραηλ τοῦ ἀποθα-
νεῖν, καὶ ἐκάλεσεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ιωσηφ καὶ εἶπεν αὐτῷ Εἰ εὕ-
ρηκα χάριν ἐναντίον σου, ὑπόθες τὴν χεῖρά σου ὑπὸ τὸν μηρόν
μου καὶ ποιήσεις ἐπ᾽ ἐμὲ ἐλεημοσύνην καὶ ἀλήθειαν τοῦ μή με
30 θάψαι ἐν Αἰγύπτῳ, 30 ἀλλὰ κοιμηθήσομαι μετὰ τῶν πατέρων μου,
καὶ ἀρεῖς με ἐξ Αἰγύπτου καὶ θάψεις με ἐν τῷ τάφῳ αὐτῶν. ὁ δὲ
31 εἶπεν Ἐγὼ ποιήσω κατὰ τὸ ῥῆμά σου. 31 εἶπεν δέ Ὄμοσόν μοι.
καὶ ὤμοσεν αὐτῷ. καὶ προσεκύνησεν Ισραηλ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς
ῥάβδου αὐτοῦ.
48 1 Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ιωσηφ
ὅτι Ὁ πατήρ σου ἐνοχλεῖται. καὶ ἀναλαβὼν τοὺς δύο υἱοὺς αὐ-
2 τοῦ, τὸν Μανασση καὶ τὸν Εφραιμ, ἦλθεν πρὸς Ιακωβ. 2 ἀπηγγέλη
δὲ τῷ Ιακωβ λέγοντες Ἰδοὺ ὁ υἱός σου Ιωσηφ ἔρχεται πρὸς σέ.
3 καὶ ἐνισχύσας Ισραηλ ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν κλίνην. 3 καὶ εἶπεν Ιακωβ
τῷ Ιωσηφ Ὁ θεός μου ὤφθη μοι ἐν Λουζα ἐν γῇ Χανααν καὶ
4 εὐλόγησέν με 4 καὶ εἶπέν μοι Ἰδοὺ ἐγὼ αὐξανῶ σε καὶ πληθυνῶ
σε καὶ ποιήσω σε εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν καὶ δώσω σοι τὴν γῆν
ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον.
5 5 νῦν οὖν οἱ δύο υἱοί σου οἱ γενόμενοί σοι ἐν Αἰγύπτῳ πρὸ τοῦ
με ἐλθεῖν πρὸς σὲ εἰς Αἴγυπτον ἐμοί εἰσιν, Εφραιμ καὶ Μανασση
6 ὡς Ρουβην καὶ Συμεων ἔσονταί μοι· 6 τὰ δὲ ἔκγονα, ἃ ἐὰν γεννήσῃς
μετὰ ταῦτα, σοὶ ἔσονται, ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν
7 κληθήσονται ἐν τοῖς ἐκείνων κλήροις. 7 ἐγὼ δὲ ἡνίκα ἠρχόμην ἐκ
Μεσοποταμίας τῆς Συρίας, ἀπέθανεν Ραχηλ ἡ μήτηρ σου ἐν γῇ
Χανααν ἐγγίζοντός μου κατὰ τὸν ἱππόδρομον χαβραθα τῆς γῆς τοῦ
ἐλθεῖν Εφραθα, καὶ κατώρυξα αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἱπποδρόμου
8 (αὕτη ἐστὶν Βαιθλεεμ). — 8 ἰδὼν δὲ Ισραηλ τοὺς υἱοὺς Ιωσηφ

26 γην] γης A | τω φαρ. / αποπεμπτουν] tr. A | μονων A || **27** γη > A | της B*] > ABc | εκληρονομηθησαν A | και ηυξηθησαν > B*† || **28** δεκα επτα ετη] ετη δ. επτα ετη B*† (Bc om. ετη posterius) | εγενοντο δε] και εγ. A || **29** του 1^0 > B† | με θαψαι] tr. A

48 1 και 1^0 > B† | ανηγγελη A | αυτου] + μετ αυτου A (in *O* sub ※) || 3 ο θ. μου / ωφθη μοι] tr. B*† | εν λουζα / εν γη χαν.] tr. A† || 4 αυξανω σε] tr. B | σε 2^0 > B || 5 αιγυπτω] pr. γη A | προς σε / εις αιγ.] tr. B | συμεων] pr. ως A || 6 εαν M] δ αν B†, αν A | σοι > B† | εν] επι B† || 7 βαιθλεεμ Ra.] βεθ. B†, βηθ. A: cf. Ruth 1 1

εἶπεν Τίνες σοι οὗτοι; 9εἶπεν δὲ Ιωσηφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Υἱοί 9
μού εἰσιν, οὓς ἔδωκέν μοι ὁ θεὸς ἐνταῦθα. καὶ εἶπεν Ιακωβ
Προσάγαγέ μοι αὐτούς, ἵνα εὐλογήσω αὐτούς. 10οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ 10
Ισραηλ ἐβαρυώπησαν ἀπὸ τοῦ γήρους, καὶ οὐκ ἠδύνατο βλέπειν·
καὶ ἤγγισεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν, καὶ ἐφίλησεν αὐτοὺς καὶ περιέλαβεν
αὐτούς. 11καὶ εἶπεν Ισραηλ πρὸς Ιωσηφ Ἰδοὺ τοῦ προσώπου σου 11
οὐκ ἐστερήθην, καὶ ἰδοὺ ἔδειξέν μοι ὁ θεὸς καὶ τὸ σπέρμα σου.
12καὶ ἐξήγαγεν Ιωσηφ αὐτοὺς ἀπὸ τῶν γονάτων αὐτοῦ, καὶ προσ- 12
εκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τῆς γῆς. 13λαβὼν δὲ Ιωσηφ 13
τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, τόν τε Εφραιμ ἐν τῇ δεξιᾷ ἐξ ἀριστερῶν
δὲ Ισραηλ, τὸν δὲ Μανασση ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἐκ δεξιῶν δὲ Ισραηλ,
ἤγγισεν αὐτοὺς αὐτῷ. 14ἐκτείνας δὲ Ισραηλ τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν 14
ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Εφραιμ — οὗτος δὲ ἦν ὁ νεώτερος —
καὶ τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασση, ἐναλλὰξ τὰς χεῖρας.
15καὶ ηὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν Ὁ θεός, ᾧ εὐηρέστησαν οἱ 15
πατέρες μου ἐναντίον αὐτοῦ Αβρααμ καὶ Ισαακ, ὁ θεὸς ὁ τρέφων
με ἐκ νεότητος ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, 16ὁ ἄγγελος ὁ ῥυόμενός με 16
ἐκ πάντων τῶν κακῶν εὐλογῆσαι τὰ παιδία ταῦτα, καὶ ἐπικληθήσεται
ἐν αὐτοῖς τὸ ὄνομά μου καὶ τὸ ὄνομα τῶν πατέρων μου Αβρααμ
καὶ Ισαακ, καὶ πληθυνθείησαν εἰς πλῆθος πολὺ ἐπὶ τῆς γῆς. 17ἰδὼν 17
δὲ Ιωσηφ ὅτι ἐπέβαλεν ὁ πατὴρ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
Εφραιμ, βαρὺ αὐτῷ κατεφάνη, καὶ ἀντελάβετο Ιωσηφ τῆς χειρὸς
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀφελεῖν αὐτὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς Εφραιμ ἐπὶ τὴν
κεφαλὴν Μανασση. 18εἶπεν δὲ Ιωσηφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Οὐχ οὕτως, 18
πάτερ· οὗτος γὰρ ὁ πρωτότοκος· ἐπίθες τὴν δεξιάν σου ἐπὶ τὴν
κεφαλὴν αὐτοῦ. 19καὶ οὐκ ἠθέλησεν, ἀλλὰ εἶπεν Οἶδα, τέκνον, οἶδα· 19
καὶ οὗτος ἔσται εἰς λαόν, καὶ οὗτος ὑψωθήσεται, ἀλλὰ ὁ ἀδελ-
φὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος μείζων αὐτοῦ ἔσται, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ
ἔσται εἰς πλῆθος ἐθνῶν. 20καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ 20
ἐκείνῃ λέγων Ἐν ὑμῖν εὐλογηθήσεται Ισραηλ λέγοντες Ποιήσαι
σε ὁ θεὸς ὡς Εφραιμ καὶ ὡς Μανασση· καὶ ἔθηκεν τὸν Εφραιμ
ἔμπροσθεν τοῦ Μανασση. — 21εἶπεν δὲ Ισραηλ τῷ Ιωσηφ Ἰδοὺ 21
ἐγὼ ἀποθνῄσκω, καὶ ἔσται ὁ θεὸς μεθ᾽ ὑμῶν καὶ ἀποστρέψει ὑμᾶς
εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων ὑμῶν· 22ἐγὼ δὲ δίδωμί σοι Σικιμα ἐξαί- 22
ρετον ὑπὲρ τοὺς ἀδελφούς σου, ἣν ἔλαβον ἐκ χειρὸς Αμορραίων
ἐν μαχαίρᾳ μου καὶ τόξῳ.

10 δε οφθ.] tr. A | ισραηλ] αυτου A | εδυναντο A || 12 ιωσηφ αυτους] tr. A || 13 εν τη αριστ.] εξ αριστερων B† || 15 εναντιον] ενωπιον A | θεος ult.] κυριος B† || 16 εν αυτοις / το ον. μου] tr. B || 17 πατηρ] + αυτου A | την δεξιαν] pr. την χειρα A || 18 σου > B || 21 υμας] + εκ της γης ταυτης A

49 [1]Ἐκάλεσεν δὲ Ιακωβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν
Συνάχθητε, ἵνα ἀναγγείλω ὑμῖν,
τί ἀπαντήσει ὑμῖν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν·
2 [2]ἀθροίσθητε καὶ ἀκούσατε, υἱοὶ Ιακωβ,
ἀκούσατε Ισραηλ τοῦ πατρὸς ὑμῶν.
3 [3]Ρουβην, πρωτότοκός μου σύ,
ἰσχύς μου καὶ ἀρχὴ τέκνων μου,
σκληρὸς φέρεσθαι καὶ σκληρὸς αὐθάδης.
4 [4]ἐξύβρισας ὡς ὕδωρ, μὴ ἐκζέσῃς·
ἀνέβης γὰρ ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρός σου·
τότε ἐμίανας τὴν στρωμνήν, οὗ ἀνέβης.
5 [5]Συμεων καὶ Λευι ἀδελφοί·
συνετέλεσαν ἀδικίαν ἐξ αἱρέσεως αὐτῶν.
6 [6]εἰς βουλὴν αὐτῶν μὴ ἔλθοι ἡ ψυχή μου,
καὶ ἐπὶ τῇ συστάσει αὐτῶν μὴ ἐρείσαι τὰ ἥπατά μου,
ὅτι ἐν τῷ θυμῷ αὐτῶν ἀπέκτειναν ἀνθρώπους
καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῶν ἐνευροκόπησαν ταῦρον.
7 [7]ἐπικατάρατος ὁ θυμὸς αὐτῶν, ὅτι αὐθάδης,
καὶ ἡ μῆνις αὐτῶν, ὅτι ἐσκληρύνθη·
διαμεριῶ αὐτοὺς ἐν Ιακωβ
καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν Ισραηλ.
8 [8]Ιουδα, σὲ αἰνέσαισαν οἱ ἀδελφοί σου·
αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νώτου τῶν ἐχθρῶν σου·
προσκυνήσουσίν σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρός σου.
9 [9]σκύμνος λέοντος Ιουδα·
ἐκ βλαστοῦ, υἱέ μου, ἀνέβης·
ἀναπεσὼν ἐκοιμήθης ὡς λέων
καὶ ὡς σκύμνος· τίς ἐγερεῖ αὐτόν;
10 [10]οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ιουδα
καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ,
ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ,
καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν.
11 [11]δεσμεύων πρὸς ἄμπελον τὸν πῶλον αὐτοῦ
καὶ τῇ ἕλικι τὸν πῶλον τῆς ὄνου αὐτοῦ·
πλυνεῖ ἐν οἴνῳ τὴν στολὴν αὐτοῦ
καὶ ἐν αἵματι σταφυλῆς τὴν περιβολὴν αὐτοῦ·
12 [12]χαροποὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ οἴνου,
καὶ λευκοὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἢ γάλα.

49 1 ειπεν] + αυτοις B || 2 αθροισθ.] συναχθητε B | ακουσ. 1°] + μου B | του] pr. ακουσατε B† || 7 διασπερω] διασκορπιω A† || 8 σοι] σε A || 12 χαροποι pau.] -ποιοι BA | απο οινου] υπερ οινον B†

13 Ζαβουλων παράλιος κατοικήσει, 13
καὶ αὐτὸς παρ᾽ ὅρμον πλοίων,
καὶ παρατενεῖ ἕως Σιδῶνος.
14 Ισσαχαρ τὸ καλὸν ἐπεθύμησεν 14
ἀναπαυόμενος ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων·
15 καὶ ἰδὼν τὴν ἀνάπαυσιν ὅτι καλή, 15
καὶ τὴν γῆν ὅτι πίων,
ὑπέθηκεν τὸν ὦμον αὐτοῦ εἰς τὸ πονεῖν
καὶ ἐγενήθη ἀνὴρ γεωργός.
16 Δαν κρινεῖ τὸν ἑαυτοῦ λαὸν 16
ὡσεὶ καὶ μία φυλὴ ἐν Ισραηλ.
17 καὶ γενηθήτω Δαν ὄφις ἐφ᾽ ὁδοῦ 17
ἐγκαθήμενος ἐπὶ τρίβου,
δάκνων πτέρναν ἵππου,
καὶ πεσεῖται ὁ ἱππεὺς εἰς τὰ ὀπίσω.
18 τὴν σωτηρίαν περιμένω κυρίου. 18
19 Γαδ, πειρατήριον πειρατεύσει αὐτόν, 19
αὐτὸς δὲ πειρατεύσει αὐτῶν κατὰ πόδας.
20 Ασηρ, πίων αὐτοῦ ὁ ἄρτος, 20
καὶ αὐτὸς δώσει τρυφὴν ἄρχουσιν.
21 Νεφθαλι στέλεχος ἀνειμένον, 21
ἐπιδιδοὺς ἐν τῷ γενήματι κάλλος.
22 Υἱὸς ηὐξημένος Ιωσηφ, 22
υἱὸς ηὐξημένος ζηλωτός,
υἱός μου νεώτατος·
πρός με ἀνάστρεψον.
23 εἰς ὃν διαβουλευόμενοι ἐλοιδόρουν, 23
καὶ ἐνεῖχον αὐτῷ κύριοι τοξευμάτων·
24 καὶ συνετρίβη μετὰ κράτους τὰ τόξα αὐτῶν, 24
καὶ ἐξελύθη τὰ νεῦρα βραχιόνων χειρῶν αὐτῶν
διὰ χεῖρα δυνάστου Ιακωβ,
ἐκεῖθεν ὁ κατισχύσας Ισραηλ·
25 παρὰ θεοῦ τοῦ πατρός σου, 25
καὶ ἐβοήθησέν σοι ὁ θεὸς ὁ ἐμὸς
καὶ εὐλόγησέν σε εὐλογίαν οὐρανοῦ ἄνωθεν
καὶ εὐλογίαν γῆς ἐχούσης πάντα·
ἕνεκεν εὐλογίας μαστῶν καὶ μήτρας,

14 ανα μεσον] εμμεσω A || 16 εαυτου λαον] λ. αυτου A || 17 γενηθητω] εγενηθη τω A || 18 περιμενω Ra.] -νων BA || 20 δωσει] pr. δια A | τρυφην B†] τροφην A || 21 νεφθαλειμ A || 22 ηυξημ. 2^0] + μου B || 24 χειρων] -ρος B | ισραηλ] σε ιακωβ A† || 25 θεου] pr. του A | γης] pr. της A†

26 26 εὐλογίας πατρός σου καὶ μητρός σου·
ὑπερίσχυσεν ἐπ᾽ εὐλογίαις ὀρέων μονίμων
καὶ ἐπ᾽ εὐλογίαις θινῶν ἀενάων·
ἔσονται ἐπὶ κεφαλὴν Ιωσηφ
καὶ ἐπὶ κορυφῆς ὧν ἡγήσατο ἀδελφῶν.
27 27 Βενιαμιν λύκος ἅρπαξ·
τὸ πρωινὸν ἔδεται ἔτι
καὶ εἰς τὸ ἑσπέρας διαδώσει τροφήν.
28 28 Πάντες οὗτοι υἱοὶ Ιακωβ δώδεκα, καὶ ταῦτα ἐλάλησεν αὐτοῖς
ὁ πατὴρ αὐτῶν καὶ εὐλόγησεν αὐτούς, ἕκαστον κατὰ τὴν εὐλογίαν
29 αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. 29 καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἐγὼ προστίθεμαι
πρὸς τὸν ἐμὸν λαόν· θάψατέ με μετὰ τῶν πατέρων μου ἐν τῷ
30 σπηλαίῳ, ὅ ἐστιν ἐν τῷ ἀγρῷ Εφρων τοῦ Χετταίου, 30 ἐν τῷ σπη-
λαίῳ τῷ διπλῷ τῷ ἀπέναντι Μαμβρη ἐν τῇ γῇ Χανααν, ὃ ἐκτήσατο
Αβρααμ τὸ σπήλαιον παρὰ Εφρων τοῦ Χετταίου ἐν κτήσει μνη-
31 μείου· 31 ἐκεῖ ἔθαψαν Αβρααμ καὶ Σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἐκεῖ
ἔθαψαν Ισαακ καὶ Ρεβεκκαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔθαψα
32 Λειαν 32 ἐν κτήσει τοῦ ἀγροῦ καὶ τοῦ σπηλαίου τοῦ ὄντος ἐν αὐτῷ
33 παρὰ τῶν υἱῶν Χετ. 33 καὶ κατέπαυσεν Ιακωβ ἐπιτάσσων τοῖς
υἱοῖς αὐτοῦ καὶ ἐξάρας τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κλίνην ἐξέλιπεν
καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.
50 1 Καὶ ἐπιπεσὼν Ιωσηφ ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
2 ἔκλαυσεν ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ ἐφίλησεν αὐτόν. 2 καὶ προσέταξεν Ιωσηφ
τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς ἐνταφιασταῖς ἐνταφιάσαι τὸν πατέρα αὐ-
3 τοῦ, καὶ ἐνεταφίασαν οἱ ἐνταφιασταὶ τὸν Ισραηλ. 3 καὶ ἐπλήρωσαν
αὐτοῦ τεσσαράκοντα ἡμέρας· οὕτως γὰρ καταριθμοῦνται αἱ ἡμέραι
τῆς ταφῆς. καὶ ἐπένθησεν αὐτὸν Αἴγυπτος ἑβδομήκοντα ἡμέρας.
4 4 Ἐπειδὴ δὲ παρῆλθον αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους, ἐλάλησεν Ιωσηφ
πρὸς τοὺς δυνάστας Φαραω λέγων Εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον ὑμῶν,
5 λαλήσατε περὶ ἐμοῦ εἰς τὰ ὦτα Φαραω λέγοντες 5 Ὁ πατήρ μου
ὥρκισέν με λέγων Ἐν τῷ μνημείῳ, ᾧ ὤρυξα ἐμαυτῷ ἐν γῇ Χανααν,
ἐκεῖ με θάψεις· νῦν οὖν ἀναβὰς θάψω τὸν πατέρα μου καὶ ἐπαν-
6 ελεύσομαι. 6 καὶ εἶπεν Φαραω Ἀνάβηθι, θάψον τὸν πατέρα σου,
7 καθάπερ ὥρκισέν σε. 7 καὶ ἀνέβη Ιωσηφ θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ,
καὶ συνανέβησαν μετ᾽ αὐτοῦ πάντες οἱ παῖδες Φαραω καὶ οἱ πρε-
σβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι τῆς γῆς Αἰγύπτου

26 ορεων > A | κεφαλης A || 27 διαδωσει] διδωσιν B(†) || 28 ουτοι] οι A† | ελαλ. αυτοις] tr. A | αυτους 1⁰] + ο πατηρ B† || 30 τη > B || 31 εκει 2⁰] pr. και A | και ult. > B | εθαψα Gra.] -ψαν BA || 33 εξαρας] + ιακωβ A | αυτου 2⁰ > A

50 1 το προσ.] τον τραχηλον A | επ > B || 3 επληρωσεν αυτους B† || 4 δε > A || 5 μου ωρκ. με] με ωρκ. B†, + προ του τελευτησαι A | επανελευσομαι M] απελ. B†, επελ. A || 6 φαραω] + τω ιωσηφ A || 7 της > A

8καὶ πᾶσα ἡ πανοικία Ιωσηφ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ 8
οἰκία ἡ πατρικὴ αὐτοῦ, καὶ τὴν συγγένειαν καὶ τὰ πρόβατα καὶ
τοὺς βόας ὑπελίποντο ἐν γῇ Γεσεμ. 9καὶ συνανέβησαν μετ᾽ αὐτοῦ 9
καὶ ἅρματα καὶ ἱππεῖς, καὶ ἐγένετο ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα.
10καὶ παρεγένοντο ἐφ᾽ ἅλωνα Αταδ, ὅ ἐστιν πέραν τοῦ Ιορδάνου, 10
καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν κοπετὸν μέγαν καὶ ἰσχυρὸν σφόδρα· καὶ ἐποί-
ησεν τὸ πένθος τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας. 11καὶ εἶδον οἱ κάτοι- 11
κοι τῆς γῆς Χανααν τὸ πένθος ἐν ἅλωνι Αταδ καὶ εἶπαν Πένθος
μέγα τοῦτό ἐστιν τοῖς Αἰγυπτίοις· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα
αὐτοῦ Πένθος Αἰγύπτου, ὅ ἐστιν πέραν τοῦ Ιορδάνου. 12καὶ ἐποί- 12
ησαν αὐτῷ οὕτως οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεῖ. 13καὶ ἀνέ- 13
λαβον αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς γῆν Χανααν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν εἰς
τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, ὃ ἐκτήσατο Αβρααμ τὸ σπήλαιον ἐν κτή-
σει μνημείου παρὰ Εφρων τοῦ Χετταίου κατέναντι Μαμβρη. 14καὶ 14
ἀπέστρεψεν Ιωσηφ εἰς Αἴγυπτον, αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ
οἱ συναναβάντες θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ.

15Ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ιωσηφ ὅτι τέθνηκεν ὁ πατὴρ αὐτῶν, 15
εἶπαν Μήποτε μνησικακήσῃ ἡμῖν Ιωσηφ καὶ ἀνταπόδομα ἀντα-
ποδῷ ἡμῖν πάντα τὰ κακά, ἃ ἐνεδειξάμεθα αὐτῷ. 16καὶ παρεγένον- 16
το πρὸς Ιωσηφ λέγοντες Ὁ πατήρ σου ὥρκισεν πρὸ τοῦ τελευ-
τῆσαι αὐτὸν λέγων 17Οὕτως εἴπατε Ιωσηφ Ἄφες αὐτοῖς τὴν 17
ἀδικίαν καὶ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν, ὅτι πονηρά σοι ἐνεδείξαντο·
καὶ νῦν δέξαι τὴν ἀδικίαν τῶν θεραπόντων τοῦ θεοῦ τοῦ πατρός
σου. καὶ ἔκλαυσεν Ιωσηφ λαλούντων αὐτῶν πρὸς αὐτόν. 18καὶ 18
ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν εἶπαν Οἵδε ἡμεῖς σοι οἰκέται. 19καὶ εἶπεν 19
αὐτοῖς Ιωσηφ Μὴ φοβεῖσθε· τοῦ γὰρ θεοῦ εἰμι ἐγώ. 20ὑμεῖς 20
ἐβουλεύσασθε κατ᾽ ἐμοῦ εἰς πονηρά, ὁ δὲ θεὸς ἐβουλεύσατο περὶ
ἐμοῦ εἰς ἀγαθά, ὅπως ἂν γενηθῇ ὡς σήμερον, ἵνα διατραφῇ λαὸς
πολύς. 21καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μὴ φοβεῖσθε· ἐγὼ διαθρέψω ὑμᾶς καὶ 21
τὰς οἰκίας ὑμῶν. καὶ παρεκάλεσεν αὐτοὺς καὶ ἐλάλησεν αὐτῶν
εἰς τὴν καρδίαν.

22Καὶ κατῴκησεν Ιωσηφ ἐν Αἰγύπτῳ, αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐ- 22
τοῦ καὶ πᾶσα ἡ πανοικία τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἔζησεν Ιωσηφ
ἔτη ἑκατὸν δέκα. 23καὶ εἶδεν Ιωσηφ Εφραιμ παιδία ἕως τρίτης 23
γενεᾶς, καὶ υἱοὶ Μαχιρ τοῦ υἱοῦ Μανασση ἐτέχθησαν ἐπὶ μηρῶν

8 την συγγ.] η συγγενια αυτου B || 10 παρεγενετο A | εφ] εις B† | εποιησαν B || 11 τουτο εστιν] tr. A | αυτου] του τοπου εκεινου A || 12 αυτου] ισραηλ A | και εθ. αυτον εκει] καθως ενετειλατο αυτοις A || 13 αυτον 1°] + εκει B*† || 14 επεστρεψεν A | συναναβ.] + παντες A || 16 παρεγενοντο ... λεγοντες] παραγενομενοι ... ειπαν A || 17 και την αμαρτ. > A || 18 σοι > B† || 19 ιωσηφ > A† | ειμι εγω] tr. B† || 20 διατραφη] δια > B || 21 και ειπεν] ειπεν δε B†

24 Ιωσηφ. [24]καὶ εἶπεν Ιωσηφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ λέγων Ἐγὼ ἀπο-
θνῄσκω· ἐπισκοπῇ δὲ ἐπισκέψεται ὑμᾶς ὁ θεὸς καὶ ἀνάξει ὑμᾶς
ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσεν ὁ θεὸς τοῖς πατράσιν
25 ἡμῶν Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ. [25]καὶ ὥρκισεν Ιωσηφ τοὺς
υἱοὺς Ισραηλ λέγων Ἐν τῇ ἐπισκοπῇ, ᾗ ἐπισκέψεται ὑμᾶς ὁ θεός,
26 καὶ συνανοίσετε τὰ ὀστᾶ μου ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν. [26]καὶ ἐτελεύ-
τησεν Ιωσηφ ἐτῶν ἑκατὸν δέκα· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν καὶ ἔθηκαν
ἐν τῇ σορῷ ἐν Αἰγύπτῳ.

24 λεγων > A | υμας / ο θ.] tr. A: item in 25 | τοις πατρ. ημων > A ||
26 εθηκαν] + αυτον A
Subscr. γενεσις κατα τους εβδομηκοντα B†, γενεσις κοσμου A†

ΕΞΟΔΟΣ

1 [1]Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ισραηλ τῶν εἰσπεπορευμένων εἰς
Αἴγυπτον ἅμα Ιακωβ τῷ πατρὶ αὐτῶν — ἕκαστος πανοικίᾳ αὐτῶν
2 3 εἰσήλθοσαν —· [2]Ρουβην, Συμεων, Λευι, Ιουδας, [3]Ισσαχαρ, Ζαβου-
4 5 λων καὶ Βενιαμιν, [4]Δαν καὶ Νεφθαλι, Γαδ καὶ Ασηρ. [5]Ιωσηφ δὲ
ἦν ἐν Αἰγύπτῳ. ἦσαν δὲ πᾶσαι ψυχαὶ ἐξ Ιακωβ πέντε καὶ ἑβδομή-
6 κοντα. [6]ἐτελεύτησεν δὲ Ιωσηφ καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ
7 πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη. [7]οἱ δὲ υἱοὶ Ισραηλ ηὐξήθησαν καὶ ἐπληθύν-
θησαν καὶ χυδαῖοι ἐγένοντο καὶ κατίσχυον σφόδρα σφόδρα, ἐπλή-
θυνεν δὲ ἡ γῆ αὐτούς.
8 [8]Ἀνέστη δὲ βασιλεὺς ἕτερος ἐπ' Αἴγυπτον, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ιω-
9 σηφ. [9]εἶπεν δὲ τῷ ἔθνει αὐτοῦ Ἰδοὺ τὸ γένος τῶν υἱῶν Ισραηλ
10 μέγα πλῆθος καὶ ἰσχύει ὑπὲρ ἡμᾶς· [10]δεῦτε οὖν κατασοφισώμεθα
αὐτούς, μήποτε πληθυνθῇ καί, ἡνίκα ἂν συμβῇ ἡμῖν πόλεμος, προσ-
τεθήσονται καὶ οὗτοι πρὸς τοὺς ὑπεναντίους καὶ ἐκπολεμήσαν-
11 τες ἡμᾶς ἐξελεύσονται ἐκ τῆς γῆς. [11]καὶ ἐπέστησεν αὐτοῖς ἐπιστά-
τας τῶν ἔργων, ἵνα κακώσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔργοις· καὶ ᾠκοδό-
μησαν πόλεις ὀχυρὰς τῷ Φαραω, τήν τε Πιθωμ καὶ Ραμεσση καὶ
12 Ων, ἥ ἐστιν Ἡλίου πόλις. [12]καθότι δὲ αὐτοὺς ἐταπείνουν, τοσού-
τῳ πλείους ἐγίνοντο καὶ ἴσχυον σφόδρα σφόδρα· καὶ ἐβδελύσσοντο

Exod.: BA.
Inscr.] + αιγυπτου A†
1 1 πανοικι B || **2** ιουδα A || **7** κατισχυσαν A || **9** αυτου > A† | γε-
νος] εθνος A || **10** ουν > A: cf. 3 16 4 1 || **11** πιθωμ] πειθω B || **12** σφο-
δρα 2^0 > A*

οἱ Αἰγύπτιοι ἀπὸ τῶν υἱῶν Ισραηλ. [13]καὶ κατεδυνάστευον οἱ 13
Αἰγύπτιοι τοὺς υἱοὺς Ισραηλ βίᾳ [14]καὶ κατωδύνων αὐτῶν τὴν 14
ζωὴν ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς σκληροῖς, τῷ πηλῷ καὶ τῇ πλινθείᾳ καὶ
πᾶσι τοῖς ἔργοις τοῖς ἐν τοῖς πεδίοις, κατὰ πάντα τὰ ἔργα, ὧν
κατεδουλοῦντο αὐτοὺς μετὰ βίας.

[15]Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων ταῖς μαίαις τῶν Εβραί- 15
ων, τῇ μιᾷ αὐτῶν, ᾗ ὄνομα Σεπφωρα, καὶ τὸ ὄνομα τῆς δευτέρας
Φουα, [16]καὶ εἶπεν Ὅταν μαιοῦσθε τὰς Εβραίας καὶ ὦσιν πρὸς τῷ 16
τίκτειν, ἐὰν μὲν ἄρσεν ᾖ, ἀποκτείνατε αὐτό, ἐὰν δὲ θῆλυ, περιποι-
εῖσθε αὐτό. [17]ἐφοβήθησαν δὲ αἱ μαῖαι τὸν θεὸν καὶ οὐκ ἐποίησαν 17
καθότι συνέταξεν αὐταῖς ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ ἐζωογόνουν τὰ
ἄρσενα. [18]ἐκάλεσεν δὲ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου τὰς μαίας καὶ εἶπεν 18
αὐταῖς Τί ὅτι ἐποιήσατε τὸ πρᾶγμα τοῦτο καὶ ἐζωογονεῖτε τὰ ἄρ-
σενα; [19]εἶπαν δὲ αἱ μαῖαι τῷ Φαραω Οὐχ ὡς γυναῖκες Αἰγύπτου 19
αἱ Εβραῖαι, τίκτουσιν γὰρ πρὶν ἢ εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὰς τὰς μαί-
ας· καὶ ἔτικτον. [20]εὖ δὲ ἐποίει ὁ θεὸς ταῖς μαίαις, καὶ ἐπλήθυνεν 20
ὁ λαὸς καὶ ἴσχυεν σφόδρα. [21]ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο αἱ μαῖαι τὸν θεόν, 21
ἐποίησαν ἑαυταῖς οἰκίας. — [22]συνέταξεν δὲ Φαραω παντὶ τῷ λαῷ 22
αὐτοῦ λέγων Πᾶν ἄρσεν, ὃ ἐὰν τεχθῇ τοῖς Εβραίοις, εἰς τὸν πο-
ταμὸν ῥίψατε· καὶ πᾶν θῆλυ, ζωογονεῖτε αὐτό.

[1]Ἦν δέ τις ἐκ τῆς φυλῆς Λευι, ὃς ἔλαβεν τῶν θυγατέρων 2
Λευι καὶ ἔσχεν αὐτήν. [2]καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν καὶ ἔτεκεν ἄρσεν· 2
ἰδόντες δὲ αὐτὸ ἀστεῖον ἐσκέπασαν αὐτὸ μῆνας τρεῖς. [3]ἐπεὶ δὲ οὐκ 3
ἠδύναντο αὐτὸ ἔτι κρύπτειν, ἔλαβεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θῖβιν
καὶ κατέχρισεν αὐτὴν ἀσφαλτοπίσσῃ καὶ ἐνέβαλεν τὸ παιδίον εἰς
αὐτὴν καὶ ἔθηκεν αὐτὴν εἰς τὸ ἕλος παρὰ τὸν ποταμόν. [4]καὶ 4
κατεσκόπευεν ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ μακρόθεν μαθεῖν, τί τὸ ἀποβησό-
μενον αὐτῷ. [5]κατέβη δὲ ἡ θυγάτηρ Φαραω λούσασθαι ἐπὶ τὸν 5
ποταμόν, καὶ αἱ ἅβραι αὐτῆς παρεπορεύοντο παρὰ τὸν ποταμόν·
καὶ ἰδοῦσα τὴν θῖβιν ἐν τῷ ἕλει ἀποστείλασα τὴν ἅβραν ἀνείλατο
αὐτήν. [6]ἀνοίξασα δὲ ὁρᾷ παιδίον κλαῖον ἐν τῇ θίβει, καὶ ἐφείσατο 6
αὐτοῦ ἡ θυγάτηρ Φαραω καὶ ἔφη Ἀπὸ τῶν παιδίων τῶν Εβραίων
τοῦτο. [7]καὶ εἶπεν ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ Φαραω Θέλεις κα- 7
λέσω σοι γυναῖκα τροφεύουσαν ἐκ τῶν Εβραίων καὶ θηλάσει σοι
τὸ παιδίον; [8]ἡ δὲ εἶπεν αὐτῇ ἡ θυγάτηρ Φαραω Πορεύου. ἐλθοῦ- 8
σα δὲ ἡ νεᾶνις ἐκάλεσεν τὴν μητέρα τοῦ παιδίου. [9]εἶπεν δὲ πρὸς 9
αὐτὴν ἡ θυγάτηρ Φαραω Διατήρησόν μοι τὸ παιδίον τοῦτο καὶ
θήλασόν μοι αὐτό, ἐγὼ δὲ δώσω σοι τὸν μισθόν. ἔλαβεν δὲ ἡ

1 21 επειδη] επει δε B^c
2 1 και εσχεν αυτην > B† || 3 επει] + δη A | αυτο / ετι κρυπτειν] tr. A | αυτω η μητηρ αυτου] η μητ. αυτω A || 4 τι > A || 5 παρα] επι A || 8 αυτη > B†

10 γυνὴ τὸ παιδίον καὶ ἐθήλαζεν αὐτό. [10]ἁδρυνθέντος δὲ τοῦ παιδίου
εἰσήγαγεν αὐτὸ πρὸς τὴν θυγατέρα Φαραω, καὶ ἐγενήθη αὐτῇ εἰς
υἱόν· ἐπωνόμασεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μωυσῆν λέγουσα Ἐκ τοῦ
ὕδατος αὐτὸν ἀνειλόμην.
11 [11]Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πολλαῖς ἐκείναις μέγας γενό-
μενος Μωυσῆς ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς
Ισραηλ. κατανοήσας δὲ τὸν πόνον αὐτῶν ὁρᾷ ἄνθρωπον Αἰγύ-
πτιον τύπτοντά τινα Εβραῖον τῶν ἑαυτοῦ ἀδελφῶν τῶν υἱῶν Ισ-
12 ραηλ· [12]περιβλεψάμενος δὲ ὧδε καὶ ὧδε οὐχ ὁρᾷ οὐδένα καὶ πατά-
13 ξας τὸν Αἰγύπτιον ἔκρυψεν αὐτὸν ἐν τῇ ἄμμῳ. [13]ἐξελθὼν δὲ τῇ
ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ὁρᾷ δύο ἄνδρας Εβραίους διαπληκτιζομένους
14 καὶ λέγει τῷ ἀδικοῦντι Διὰ τί σὺ τύπτεις τὸν πλησίον; [14]ὁ δὲ
εἶπεν Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ᾽ ἡμῶν; μὴ ἀνε-
λεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνεῖλες ἐχθὲς τὸν Αἰγύπτιον; ἐφο-
βήθη δὲ Μωυσῆς καὶ εἶπεν Εἰ οὕτως ἐμφανὲς γέγονεν τὸ ῥῆμα
15 τοῦτο; [15]ἤκουσεν δὲ Φαραω τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ ἐζήτει ἀνελεῖν
Μωυσῆν· ἀνεχώρησεν δὲ Μωυσῆς ἀπὸ προσώπου Φαραω καὶ ᾤκη-
σεν ἐν γῇ Μαδιαμ· ἐλθὼν δὲ εἰς γῆν Μαδιαμ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ
16 φρέατος. [16]τῷ δὲ ἱερεῖ Μαδιαμ ἦσαν ἑπτὰ θυγατέρες ποιμαίνου-
σαι τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν Ιοθορ· παραγενόμεναι δὲ ἤν-
τλουν, ἕως ἔπλησαν τὰς δεξαμενὰς ποτίσαι τὰ πρόβατα τοῦ πα-
17 τρὸς αὐτῶν Ιοθορ. [17]παραγενόμενοι δὲ οἱ ποιμένες ἐξέβαλον αὐ-
τάς· ἀναστὰς δὲ Μωυσῆς ἐρρύσατο αὐτὰς καὶ ἤντλησεν αὐταῖς
18 καὶ ἐπότισεν τὰ πρόβατα αὐτῶν. [18]παρεγένοντο δὲ πρὸς Ραγουηλ
τὸν πατέρα αὐτῶν· ὁ δὲ εἶπεν αὐταῖς Τί ὅτι ἐταχύνατε τοῦ παρα-
19 γενέσθαι σήμερον; [19]αἱ δὲ εἶπαν Ἄνθρωπος Αἰγύπτιος ἐρρύσατο
ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ποιμένων καὶ ἤντλησεν ἡμῖν καὶ ἐπότισεν τὰ πρό-
20 βατα ἡμῶν. [20]ὁ δὲ εἶπεν ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ Καὶ ποῦ ἐστι;
καὶ ἵνα τί οὕτως καταλελοίπατε τὸν ἄνθρωπον; καλέσατε οὖν αὐ-
21 τόν, ὅπως φάγῃ ἄρτον. [21]κατῳκίσθη δὲ Μωυσῆς παρὰ τῷ ἀνθρώ-
πῳ, καὶ ἐξέδοτο Σεπφωραν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Μωυσῇ γυναῖκα.
22 [22]ἐν γαστρὶ δὲ λαβοῦσα ἡ γυνὴ ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐπωνόμασεν Μωυ-
σῆς τὸ ὄνομα αὐτοῦ Γηρσαμ λέγων ὅτι Πάροικός εἰμι ἐν γῇ
ἀλλοτρίᾳ.
23 [23]Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας τὰς πολλὰς ἐκείνας ἐτελεύτησεν ὁ βασι-
λεὺς Αἰγύπτου. καὶ κατεστέναξαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἀπὸ τῶν ἔργων

10 μωυση A | αυτον ανειλ.] tr. A || **11** εαυτου αδελφων] αδ. αυτου A || **13** συ > A || **14** μη] η A | εχθες τον αιγ.] τον αιγ. χθες A || **15** ωκησεν] pr. κατ A || **16** του πατρ. αυτων / ιοθορ 1⁰] tr. A | ιοθορ 2⁰ > A* || **17** εξεβαλλον B | και ηντλ. αυταις > A || **18** ραγουηλ] ιοθορ A | τι οτι] δια τι B || **19** ημων > A || **20** και 1⁰ > A | ουτως > B* || **21** μωυση B] -σει A: ambo mss. inter -ση et -σει fluctuant, ego ubique B sequor || **22** μωυσης > A | οτι > A

καὶ ἀνεβόησαν, καὶ ἀνέβη ἡ βοὴ αὐτῶν πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν
ἔργων. [24]καὶ εἰσήκουσεν ὁ θεὸς τὸν στεναγμὸν αὐτῶν, καὶ ἐμνή- 24
σθη ὁ θεὸς τῆς διαθήκης αὐτοῦ τῆς πρὸς Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ
Ιακωβ. [25]καὶ ἐπεῖδεν ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς Ισραηλ καὶ ἐγνώσθη αὐτοῖς. 25
[1]Καὶ Μωυσῆς ἦν ποιμαίνων τὰ πρόβατα Ιοθορ τοῦ γαμβροῦ 3
αὐτοῦ τοῦ ἱερέως Μαδιαμ καὶ ἤγαγεν τὰ πρόβατα ὑπὸ τὴν ἔρημον
καὶ ἦλθεν εἰς τὸ ὄρος Χωρηβ. [2]ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου ἐν 2
φλογὶ πυρὸς ἐκ τοῦ βάτου, καὶ ὁρᾷ ὅτι ὁ βάτος καίεται πυρί, ὁ
δὲ βάτος οὐ κατεκαίετο. [3]εἶπεν δὲ Μωυσῆς Παρελθὼν ὄψομαι τὸ 3
ὅραμα τὸ μέγα τοῦτο, τί ὅτι οὐ κατακαίεται ὁ βάτος. [4]ὡς δὲ εἶδεν 4
κύριος ὅτι προσάγει ἰδεῖν, ἐκάλεσεν αὐτὸν κύριος ἐκ τοῦ βάτου
λέγων Μωυσῆ, Μωυσῆ. ὁ δὲ εἶπεν Τί ἐστιν; [5]καὶ εἶπεν Μὴ ἐγγί- 5
σῃς ὧδε· λῦσαι τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος, ἐν
ᾧ σὺ ἕστηκας, γῆ ἁγία ἐστίν. [6]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς 6
τοῦ πατρός σου, θεὸς Αβρααμ καὶ θεὸς Ισαακ καὶ θεὸς Ιακωβ.
ἀπέστρεψεν δὲ Μωυσῆς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· εὐλαβεῖτο γὰρ κατ-
εμβλέψαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. [7]εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν 7
Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τῆς
κραυγῆς αὐτῶν ἀκήκοα ἀπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν· οἶδα γὰρ τὴν ὀδύ-
νην αὐτῶν· [8]καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐκ χειρὸς Αἰγυπτίων 8
καὶ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης καὶ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς
εἰς γῆν ἀγαθὴν καὶ πολλήν, εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, εἰς
τὸν τόπον τῶν Χαναναίων καὶ Χετταίων καὶ Αμορραίων καὶ Φερε-
ζαίων καὶ Γεργεσαίων καὶ Ευαίων καὶ Ιεβουσαίων. [9]καὶ νῦν ἰδοὺ 9
κραυγὴ τῶν υἱῶν Ισραηλ ἥκει πρός με, κἀγὼ ἑώρακα τὸν θλιμ-
μόν, ὃν οἱ Αἰγύπτιοι θλίβουσιν αὐτούς. [10]καὶ νῦν δεῦρο ἀποστεί- 10
λω σε πρὸς Φαραω βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἐξάξεις τὸν λαόν μου
τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου. — [11]καὶ εἶπεν Μωυσῆς πρὸς 11
τὸν θεόν Τίς εἰμι, ὅτι πορεύσομαι πρὸς Φαραω βασιλέα Αἰγύπτου,
καὶ ὅτι ἐξάξω τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου; [12]εἶπεν δὲ ὁ 12
θεὸς Μωυσεῖ λέγων ὅτι Ἔσομαι μετὰ σοῦ, καὶ τοῦτό σοι τὸ ση-
μεῖον ὅτι ἐγώ σε ἐξαποστέλλω· ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε τὸν λαόν μου
ἐξ Αἰγύπτου καὶ λατρεύσετε τῷ θεῷ ἐν τῷ ὄρει τούτῳ. [13]καὶ εἶ- 13
πεν Μωυσῆς πρὸς τὸν θεόν Ἰδοὺ ἐγὼ ἐλεύσομαι πρὸς τοὺς υἱοὺς
Ισραηλ καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτούς Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ἀπέ-

25 εισιδεν A

3 1 ηγαγεν] ηγεν A || 2 αυτω > A | φλογι πυρος] πυρι φλογος B || 3 τι > B || 5 και] ο δε B | συ > A || 6 αυτω] > B, in *O* sub ÷ | θεος 2⁰] pr. ο A || 8 και εισαγ. αυτους > A | γεργεσαιων .. ευαιων] tr. A || 11 ειμι] + εγω B (in *O* sub ※) || 12 ο — λεγων > A | εξαποστελλω compl.] -στελω B, εξ > A | εξαγαγ. σε] tr. A | μου > A* || 13 εξελευσομαι B† | υμων (cf. 15. 16)] ημων B

σταλκέν με πρὸς ὑμᾶς, ἐρωτήσουσίν με Τί ὄνομα αὐτῷ; τί ἐρῶ
14 πρὸς αὐτούς; [14]καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Μωυσῆν Ἐγώ εἰμι ὁ ὤν·
καὶ εἶπεν Οὕτως ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ισραηλ Ὁ ὢν ἀπέσταλκέν με
15 πρὸς ὑμᾶς. [15]καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πάλιν πρὸς Μωυσῆν Οὕτως ἐρεῖς
τοῖς υἱοῖς Ισραηλ Κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν, θεὸς Αβρααμ
καὶ θεὸς Ισαακ καὶ θεὸς Ιακωβ, ἀπέσταλκέν με πρὸς ὑμᾶς· τοῦτό
16 μού ἐστιν ὄνομα αἰώνιον καὶ μνημόσυνον γενεῶν γενεαῖς. [16]ἐλθὼν
οὖν συνάγαγε τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς
αὐτούς Κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ὦπταί μοι, θεὸς Αβρα-
αμ καὶ θεὸς Ισαακ καὶ θεὸς Ιακωβ, λέγων Ἐπισκοπῇ ἐπέσκεμμαι
17 ὑμᾶς καὶ ὅσα συμβέβηκεν ὑμῖν ἐν Αἰγύπτῳ, [17]καὶ εἶπον Ἀναβιβά-
σω ὑμᾶς ἐκ τῆς κακώσεως τῶν Αἰγυπτίων εἰς τὴν γῆν τῶν Χα-
ναναίων καὶ Χετταίων καὶ Αμορραίων καὶ Φερεζαίων καὶ Γεργεσαί-
ων καὶ Ευαίων καὶ Ιεβουσαίων, εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.
18 [18]καὶ εἰσακούσονταί σου τῆς φωνῆς· καὶ εἰσελεύσῃ σὺ καὶ ἡ γε-
ρουσία Ισραηλ πρὸς Φαραω βασιλέα Αἰγύπτου καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐ-
τόν Ὁ θεὸς τῶν Εβραίων προσκέκληται ἡμᾶς· πορευσώμεθα οὖν
ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον, ἵνα θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν.
19 [19]ἐγὼ δὲ οἶδα ὅτι οὐ προήσεται ὑμᾶς Φαραω βασιλεὺς Αἰγύπτου
20 πορευθῆναι, ἐὰν μὴ μετὰ χειρὸς κραταιᾶς. [20]καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα
πατάξω τοὺς Αἰγυπτίους ἐν πᾶσι τοῖς θαυμασίοις μου, οἷς ποιήσω
21 ἐν αὐτοῖς, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαποστελεῖ ὑμᾶς. [21]καὶ δώσω χάριν τῷ
λαῷ τούτῳ ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων· ὅταν δὲ ἀποτρέχητε, οὐκ
22 ἀπελεύσεσθε κενοί· [22]αἰτήσει γυνὴ παρὰ γείτονος καὶ συσκήνου
αὐτῆς σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ ἱματισμόν, καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ
τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ ἐπὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν καὶ σκυλεύσετε
4 τοὺς Αἰγυπτίους. — [1]ἀπεκρίθη δὲ Μωυσῆς καὶ εἶπεν Ἐὰν οὖν
μὴ πιστεύσωσίν μοι μηδὲ εἰσακούσωσιν τῆς φωνῆς μου, ἐροῦσιν
2 γὰρ ὅτι Οὐκ ὦπταί σοι ὁ θεός, τί ἐρῶ πρὸς αὐτούς; [2]εἶπεν δὲ
αὐτῷ κύριος Τί τοῦτό ἐστιν τὸ ἐν τῇ χειρί σου; ὁ δὲ εἶπεν Ῥά-
3 βδος. [3]καὶ εἶπεν Ῥῖψον αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ ἔρριψεν αὐτὴν ἐπὶ
4 τὴν γῆν, καὶ ἐγένετο ὄφις· καὶ ἔφυγεν Μωυσῆς ἀπ' αὐτοῦ. [4]καὶ
εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν Ἔκτεινον τὴν χεῖρα καὶ ἐπιλαβοῦ τῆς
κέρκου· ἐκτείνας οὖν τὴν χεῖρα ἐπελάβετο τῆς κέρκου, καὶ ἐγένετο
5 ῥάβδος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· [5]ἵνα πιστεύσωσίν σοι ὅτι ὦπταί σοι
κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν, θεὸς Αβρααμ καὶ θεὸς Ισαακ
6 καὶ θεὸς Ιακωβ. [6]εἶπεν δὲ αὐτῷ κύριος πάλιν Εἰσένεγκε τὴν χεῖρά

14 μωυσην] + λεγων B† || 15 γενεων > A† || 16 ουν > A: cf. 1 10 || 17 ειπον M] -πεν B, -πα A || 22 σκυλευσετε pau.] -σατε B†, συσκευασεται(pro -τε) A

4 1 ουν > B: cf. 1 10 | ο θεος] pr. κυριος A† || 5 κυριος > B† || 6 εισενεγκε] -κον B: item in 7

σου εἰς τὸν κόλπον σου. καὶ εἰσήνεγκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν
κόλπον αὐτοῦ· καὶ ἐξήνεγκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐκ τοῦ κόλπου αὐ-
τοῦ, καὶ ἐγενήθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὡσεὶ χιών. [7]καὶ εἶπεν Πάλιν εἰσέ- 7
νεγκε τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν κόλπον σου. καὶ εἰσήνεγκεν τὴν χεῖ-
ρα εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ· καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κόλπου
αὐτοῦ, καὶ πάλιν ἀπεκατέστη εἰς τὴν χρόαν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ.
[8]ἐὰν δὲ μὴ πιστεύσωσίν σοι μηδὲ εἰσακούσωσιν τῆς φωνῆς τοῦ 8
σημείου τοῦ πρώτου, πιστεύσουσίν σοι τῆς φωνῆς τοῦ σημείου
τοῦ ἐσχάτου. [9]καὶ ἔσται ἐὰν μὴ πιστεύσωσίν σοι τοῖς δυσὶ σημεί- 9
οις τούτοις μηδὲ εἰσακούσωσιν τῆς φωνῆς σου, λήμψῃ ἀπὸ τοῦ
ὕδατος τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐκχεεῖς ἐπὶ τὸ ξηρόν, καὶ ἔσται τὸ ὕδωρ,
ὃ ἐὰν λάβῃς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, αἷμα ἐπὶ τοῦ ξηροῦ. — [10]εἶπεν δὲ 10
Μωυσῆς πρὸς κύριον Δέομαι, κύριε, οὐχ ἱκανός εἰμι πρὸ τῆς ἐχθὲς
οὐδὲ πρὸ τῆς τρίτης ἡμέρας οὐδὲ ἀφ᾽ οὗ ἤρξω λαλεῖν τῷ θερά-
ποντί σου· ἰσχνόφωνος καὶ βραδύγλωσσος ἐγώ εἰμι. [11]εἶπεν δὲ 11
κύριος πρὸς Μωυσῆν Τίς ἔδωκεν στόμα ἀνθρώπῳ, καὶ τίς ἐποί-
ησεν δύσκωφον καὶ κωφόν, βλέποντα καὶ τυφλόν; οὐκ ἐγὼ ὁ
θεός; [12]καὶ νῦν πορεύου, καὶ ἐγὼ ἀνοίξω τὸ στόμα σου καὶ συμ- 12
βιβάσω σε ὃ μέλλεις λαλῆσαι. [13]καὶ εἶπεν Μωυσῆς Δέομαι, κύριε, 13
προχείρισαι δυνάμενον ἄλλον, ὃν ἀποστελεῖς. [14]καὶ θυμωθεὶς ὀρ- 14
γῇ κύριος ἐπὶ Μωυσῆν εἶπεν Οὐκ ἰδοὺ Ααρων ὁ ἀδελφός σου ὁ
Λευίτης; ἐπίσταμαι ὅτι λαλῶν λαλήσει αὐτός σοι· καὶ ἰδοὺ αὐτὸς
ἐξελεύσεται εἰς συνάντησίν σοι καὶ ἰδών σε χαρήσεται ἐν ἑαυτῷ.
[15]καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν καὶ δώσεις τὰ ῥήματά μου εἰς τὸ στόμα 15
αὐτοῦ· καὶ ἐγὼ ἀνοίξω τὸ στόμα σου καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ
συμβιβάσω ὑμᾶς ἃ ποιήσετε. [16]καὶ αὐτός σοι προσλαλήσει πρὸς 16
τὸν λαόν, καὶ αὐτὸς ἔσται σου στόμα, σὺ δὲ αὐτῷ ἔσῃ τὰ πρὸς
τὸν θεόν. [17]καὶ τὴν ῥάβδον ταύτην τὴν στραφεῖσαν εἰς ὄφιν 17
λήμψῃ ἐν τῇ χειρί σου, ἐν ᾗ ποιήσεις ἐν αὐτῇ τὰ σημεῖα.
[18]Ἐπορεύθη δὲ Μωυσῆς καὶ ἀπέστρεψεν πρὸς Ιοθορ τὸν γαμ- 18
βρὸν αὐτοῦ καὶ λέγει Πορεύσομαι καὶ ἀποστρέψω πρὸς τοὺς
ἀδελφούς μου τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ὄψομαι εἰ ἔτι ζῶσιν. καὶ εἶ-
πεν Ιοθορ Μωυσῇ Βάδιζε ὑγιαίνων. [19]μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας τὰς 19
πολλὰς ἐκείνας ἐτελεύτησεν ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου. εἶπεν δὲ κύριος
πρὸς Μωυσῆν ἐν Μαδιαμ Βάδιζε ἄπελθε εἰς Αἴγυπτον· τεθνήκασιν
γὰρ πάντες οἱ ζητοῦντές σου τὴν ψυχήν. [20]ἀναλαβὼν δὲ Μωυ- 20
σῆς τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδία ἀνεβίβασεν αὐτὰ ἐπὶ τὰ ὑποζύγια
καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Αἴγυπτον· ἔλαβεν δὲ Μωυσῆς τὴν ῥάβδον τὴν

6 αυτου ult.] μωυσεως A† || 7 χειρα 2°] + αυτου A (in *O* sub ※) | αυτου ult.] -της B || 10 κυριον] τον θεον A† | ουδε 1°] και A || 11 προς μ.] τω μωυσει A | ο θεος] pr. κυριος A || 12 ο] α A || 16 προσλαλησει] προσ > B* || 18 επεστρεψεν A

21 παρὰ τοῦ θεοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. [21]εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυ-
σῆν Πορευομένου σου καὶ ἀποστρέφοντος εἰς Αἴγυπτον ὅρα πάν-
τα τὰ τέρατα, ἃ ἔδωκα ἐν ταῖς χερσίν σου, ποιήσεις αὐτὰ ἐναν-
τίον Φαραω· ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ
22 ἐξαποστείλῃ τὸν λαόν. [22]σὺ δὲ ἐρεῖς τῷ Φαραω Τάδε λέγει κύριος
23 Υἱὸς πρωτότοκός μου Ισραηλ· [23]εἶπα δέ σοι Ἐξαπόστειλον τὸν
λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύσῃ· εἰ μὲν οὖν μὴ βούλει ἐξαποστεῖλαι
αὐτούς, ὅρα οὖν ἐγὼ ἀποκτενῶ τὸν υἱόν σου τὸν πρωτότοκον.
24 [24]Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἐν τῷ καταλύματι συνήντησεν αὐτῷ
25 ἄγγελος κυρίου καὶ ἐζήτει αὐτὸν ἀποκτεῖναι. [25]καὶ λαβοῦσα Σεπ-
φωρα ψῆφον περιέτεμεν τὴν ἀκροβυστίαν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς καὶ
προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας καὶ εἶπεν Ἔστη τὸ αἷμα τῆς περι-
26 τομῆς τοῦ παιδίου μου. [26]καὶ ἀπῆλθεν ἀπ᾽ αὐτοῦ, διότι εἶπεν
Ἔστη τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδίου μου.
27 [27]Εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Ααρων Πορεύθητι εἰς συνάντησιν Μωυ-
σεῖ εἰς τὴν ἔρημον· καὶ ἐπορεύθη καὶ συνήντησεν αὐτῷ ἐν τῷ
28 ὄρει τοῦ θεοῦ, καὶ κατεφίλησαν ἀλλήλους. [28]καὶ ἀνήγγειλεν Μωυ-
σῆς τῷ Ααρων πάντας τοὺς λόγους κυρίου, οὓς ἀπέστειλεν, καὶ
29 πάντα τὰ σημεῖα, ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ. [29]ἐπορεύθη δὲ Μωυσῆς καὶ
30 Ααρων καὶ συνήγαγον τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ισραηλ. [30]καὶ ἐλά-
λησεν Ααρων πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, ἃ ἐλάλησεν ὁ θεὸς πρὸς
31 Μωυσῆν, καὶ ἐποίησεν τὰ σημεῖα ἐναντίον τοῦ λαοῦ. [31]καὶ ἐπίστευ-
σεν ὁ λαὸς καὶ ἐχάρη, ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς Ισραηλ,
καὶ ὅτι εἶδεν αὐτῶν τὴν θλῖψιν· κύψας δὲ ὁ λαὸς προσεκύνησεν.
5 [1]Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθεν Μωυσῆς καὶ Ααρων πρὸς Φαραω καὶ
εἶπαν αὐτῷ Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Ἐξαπόστειλον τὸν
2 λαόν μου, ἵνα μοι ἑορτάσωσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ. [2]καὶ εἶπεν Φαραω
Τίς ἐστιν οὗ εἰσακούσομαι τῆς φωνῆς αὐτοῦ ὥστε ἐξαποστεῖλαι
τοὺς υἱοὺς Ισραηλ; οὐκ οἶδα τὸν κύριον καὶ τὸν Ισραηλ οὐκ ἐξα-
3 ποστέλλω. [3]καὶ λέγουσιν αὐτῷ Ὁ θεὸς τῶν Εβραίων προσκέκλη-
ται ἡμᾶς· πορευσόμεθα οὖν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον,
ὅπως θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν, μήποτε συναντήσῃ ἡμῖν θάνατος ἢ
4 φόνος. [4]καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου Ἵνα τί, Μωυσῆ καὶ
Ααρων, διαστρέφετε τὸν λαόν μου ἀπὸ τῶν ἔργων; ἀπέλθατε ἕκα-
5 στος ὑμῶν πρὸς τὰ ἔργα αὐτοῦ. [5]καὶ εἶπεν Φαραω Ἰδοὺ νῦν πο-
λυπληθεῖ ὁ λαός· μὴ οὖν καταπαύσωμεν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἔργων.
6 [6]συνέταξεν δὲ Φαραω τοῖς ἐργοδιώκταις τοῦ λαοῦ καὶ τοῖς γραμ-

20 τῃ > A || 21 την καρδ. / αυτου] tr. A || 23 αποκτεννω B† || 26 > B | μου M] > A || 27 μωυσει A] μωσει B: pro μωυσ- B et A crebro μωσ- praebent, ego ubique formam antiquiorem μωυσ- restituo || 28 τω > A | σημεια] ρηματα B†
5 1 μοι εορτ.] tr. A || 2 εστιν] + θεος A† || 5 λαος] + της γης A

ματεῦσιν λέγων [7] Οὐκέτι προστεθήσεται διδόναι ἄχυρον τῷ λαῷ 7
εἰς τὴν πλινθουργίαν καθάπερ ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν· αὐτοὶ πο-
ρευέσθωσαν καὶ συναγαγέτωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρα. [8] καὶ τὴν σύντα- 8
ξιν τῆς πλινθείας, ἧς αὐτοὶ ποιοῦσιν καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἐπιβα-
λεῖς αὐτοῖς, οὐκ ἀφελεῖς οὐδέν· σχολάζουσιν γάρ· διὰ τοῦτο κε-
κράγασιν λέγοντες Πορευθῶμεν καὶ θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν. [9] βα- 9
ρυνέσθω τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ μεριμνάτωσαν ταῦ-
τα καὶ μὴ μεριμνάτωσαν ἐν λόγοις κενοῖς. [10] κατέσπευδον δὲ αὐ- 10
τοὺς οἱ ἐργοδιῶκται καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ ἔλεγον πρὸς τὸν λαὸν
λέγοντες Τάδε λέγει Φαραω Οὐκέτι δίδωμι ὑμῖν ἄχυρα· [11] αὐτοὶ 11
ὑμεῖς πορευόμενοι συλλέγετε ἑαυτοῖς ἄχυρα ὅθεν ἐὰν εὕρητε, οὐ
γὰρ ἀφαιρεῖται ἀπὸ τῆς συντάξεως ὑμῶν οὐθέν. [12] καὶ διεσπάρη ὁ 12
λαὸς ἐν ὅλῃ Αἰγύπτῳ συναγαγεῖν καλάμην εἰς ἄχυρα· [13] οἱ δὲ ἐργο- 13
διῶκται κατέσπευδον αὐτοὺς λέγοντες Συντελεῖτε τὰ ἔργα τὰ καθή-
κοντα καθ' ἡμέραν καθάπερ καὶ ὅτε τὸ ἄχυρον ἐδίδοτο ὑμῖν. [14] καὶ 14
ἐμαστιγώθησαν οἱ γραμματεῖς τοῦ γένους τῶν υἱῶν Ισραηλ οἱ
κατασταθέντες ἐπ' αὐτοὺς ὑπὸ τῶν ἐπιστατῶν τοῦ Φαραω λέγον-
τες Διὰ τί οὐ συνετελέσατε τὰς συντάξεις ὑμῶν τῆς πλινθείας,
καθάπερ ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν, καὶ τὸ τῆς σήμερον; [15] εἰσελ- 15
θόντες δὲ οἱ γραμματεῖς τῶν υἱῶν Ισραηλ κατεβόησαν πρὸς Φα-
ραω λέγοντες Ἵνα τί οὕτως ποιεῖς τοῖς σοῖς οἰκέταις; [16] ἄχυρον 16
οὐ δίδοται τοῖς οἰκέταις σου, καὶ τὴν πλίνθον ἡμῖν λέγουσιν ποι-
εῖν, καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδές σου μεμαστίγωνται· ἀδικήσεις οὖν τὸν λαόν
σου. [17] καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σχολάζετε, σχολασταί ἐστε· διὰ τοῦτο λέ- 17
γετε Πορευθῶμεν θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν. [18] νῦν οὖν πορευθέντες 18
ἐργάζεσθε· τὸ γὰρ ἄχυρον οὐ δοθήσεται ὑμῖν, καὶ τὴν σύνταξιν τῆς
πλινθείας ἀποδώσετε. [19] ἑώρων δὲ οἱ γραμματεῖς τῶν υἱῶν Ισραηλ 19
ἑαυτοὺς ἐν κακοῖς λέγοντες Οὐκ ἀπολείψετε τῆς πλινθείας τὸ καθῆ-
κον τῇ ἡμέρᾳ. [20] συνήντησαν δὲ Μωυσῇ καὶ Ααρων ἐρχομένοις εἰς 20
συνάντησιν αὐτοῖς ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Φαραω [21] καὶ εἶπαν 21
αὐτοῖς Ἴδοι ὁ θεὸς ὑμᾶς καὶ κρίναι, ὅτι ἐβδελύξατε τὴν ὀσμὴν
ἡμῶν ἐναντίον Φαραω καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ δοῦ-
ναι ῥομφαίαν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἀποκτεῖναι ἡμᾶς. [22] ἐπέστρεψεν 22
δὲ Μωυσῆς πρὸς κύριον καὶ εἶπεν Κύριε, διὰ τί ἐκάκωσας τὸν
λαὸν τοῦτον; καὶ ἵνα τί ἀπέσταλκάς με; [23] καὶ ἀφ' οὗ πεπόρευμαι 23
πρὸς Φαραω λαλῆσαι ἐπὶ τῷ σῷ ὀνόματι, ἐκάκωσεν τὸν λαὸν τοῦ-
τον, καὶ οὐκ ἐρρύσω τὸν λαόν σου. [1] καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυ- 6

7 προστεθησεσθαι(pro -θε) A | ημεραν] + και το της σημερον A: cf. 14 || 8 πλινθειας] -θουργιας A | πορευθωμεν] εγερθωμεν B† || 9 μεριμνασθωσαν bis A† || 11 υμεις > B*† | αφαιρειτε BA || 12 ολη] + γη B (in *O* sub ※) || 17 θυσωμεν] pr. και A || 18 πορευθεντες] απελθοντες A || 22 κυριε δια τι] δεομαι κυρ. τι B† || 23 λαλησαι] + αυτω A†

σῆν Ἤδη ὄψει ἃ ποιήσω τῷ Φαραω· ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξαπο-
στελεῖ αὐτοὺς καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ ἐκβαλεῖ αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς
αὐτοῦ.
2 [2]Ἐλάλησεν δὲ ὁ θεὸς πρὸς Μωυσῆν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν
3 Ἐγὼ κύριος· [3]καὶ ὤφθην πρὸς Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ, θεὸς
4 ὢν αὐτῶν, καὶ τὸ ὄνομά μου κύριος οὐκ ἐδήλωσα αὐτοῖς· [4]καὶ
ἔστησα τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτοὺς ὥστε δοῦναι αὐτοῖς τὴν
γῆν τῶν Χαναναίων, τὴν γῆν, ἣν παρῳκήκασιν, ἐν ᾗ καὶ παρῴ-
5 κησαν ἐπ᾽ αὐτῆς. [5]καὶ ἐγὼ εἰσήκουσα τὸν στεναγμὸν τῶν υἱῶν
Ισραηλ, ὃν οἱ Αἰγύπτιοι καταδουλοῦνται αὐτούς, καὶ ἐμνήσθην τῆς
6 διαθήκης ὑμῶν. [6]βάδιζε εἰπὸν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ λέγων Ἐγὼ κύ-
ριος καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς δυναστείας τῶν Αἰγυπτίων καὶ ῥύ-
σομαι ὑμᾶς ἐκ τῆς δουλείας καὶ λυτρώσομαι ὑμᾶς ἐν βραχίονι
7 ὑψηλῷ καὶ κρίσει μεγάλῃ [7]καὶ λήμψομαι ἐμαυτῷ ὑμᾶς λαὸν ἐμοὶ
καὶ ἔσομαι ὑμῶν θεός, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
8 ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ τῆς καταδυναστείας τῶν Αἰγυπτίων, [8]καὶ εἰσ-
άξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν, εἰς ἣν ἐξέτεινα τὴν χεῖρά μου δοῦναι
αὐτὴν τῷ Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ, καὶ δώσω ὑμῖν αὐτὴν ἐν
9 κλήρῳ· ἐγὼ κύριος. [9]ἐλάλησεν δὲ Μωυσῆς οὕτως τοῖς υἱοῖς Ισ-
ραηλ, καὶ οὐκ εἰσήκουσαν Μωυσῆ ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας καὶ ἀπὸ
τῶν ἔργων τῶν σκληρῶν.
10 11 [10]Εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [11]Εἴσελθε λάλησον Φα-
ραω βασιλεῖ Αἰγύπτου, ἵνα ἐξαποστείλῃ τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐκ τῆς
12 γῆς αὐτοῦ. [12]ἐλάλησεν δὲ Μωυσῆς ἔναντι κυρίου λέγων Ἰδοὺ οἱ
υἱοὶ Ισραηλ οὐκ εἰσήκουσάν μου, καὶ πῶς εἰσακούσεταί μου Φα-
13 ραω; ἐγὼ δὲ ἄλογός εἰμι. [13]εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ
Ααρων καὶ συνέταξεν αὐτοῖς πρὸς Φαραω βασιλέα Αἰγύπτου
ὥστε ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου.
14 [14]Καὶ οὗτοι ἀρχηγοὶ οἴκων πατριῶν αὐτῶν. υἱοὶ Ρουβην πρω-
τοτόκου Ισραηλ· Ενωχ καὶ Φαλλους, Ασρων καὶ Χαρμι· αὕτη ἡ
15 συγγένεια Ρουβην. [15]καὶ υἱοὶ Συμεων· Ιεμουηλ καὶ Ιαμιν καὶ Αωδ
καὶ Ιαχιν καὶ Σααρ καὶ Σαουλ ὁ ἐκ τῆς Φοινίσσης· αὗται αἱ πα-
16 τριαὶ τῶν υἱῶν Συμεων. [16]καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Λευι
κατὰ συγγενείας αὐτῶν· Γεδσων, Κααθ καὶ Μεραρι· καὶ τὰ ἔτη
17 τῆς ζωῆς Λευι ἑκατὸν τριάκοντα ἑπτά. [17]καὶ οὗτοι υἱοὶ Γεδσων·
18 Λοβενι καὶ Σεμεϊ, οἶκοι πατριᾶς αὐτῶν. [18]καὶ υἱοὶ Κααθ· Αμβραμ
καὶ Ισσααρ, Χεβρων καὶ Οζιηλ· καὶ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς Κααθ ἑκατὸν

6 5 καταδουλωσιν A† || 7 εμαυτω υμας] tr. A || 8 εισαξω] εξαξω B*† | υμιν αυτην] tr. A || 12 εναντιον A || 13 εξαποστ.] εξαγαγειν A || 15 ιεμιηλ B† | αωδ M] ιωαδ B, ιαωαδι A† | ιαχιν] ν > A† || 16 γηρσων A (sed in 17 etiam A γεδσων) | κααθ] pr. και B† || 18 ισσαχαρ B† (sed in 21 etiam B ισσααρ)

τριάκοντα ἔτη. [19]καὶ υἱοὶ Μεραρι· Μοολι καὶ Ομουσι. οὗτοι οἶκοι 19
πατριῶν Λευι κατὰ συγγενείας αὐτῶν. [20]καὶ ἔλαβεν Αμβραμ τὴν 20
Ιωχαβεδ θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἑαυτῷ εἰς γυ-
ναῖκα, καὶ ἐγέννησεν αὐτῷ τόν τε Ααρων καὶ Μωυσῆν καὶ Μα-
ριαμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν· τὰ δὲ ἔτη τῆς ζωῆς Αμβραμ ἑκατὸν
τριάκοντα δύο ἔτη. [21]καὶ υἱοὶ Ισσααρ· Κορε καὶ Ναφεκ καὶ Ζεχρι. 21
[22]καὶ υἱοὶ Οζιηλ· Ελισαφαν καὶ Σετρι. [23]ἔλαβεν δὲ Ααρων τὴν 22 23
Ελισαβεθ θυγατέρα Αμιναδαβ ἀδελφὴν Ναασσων αὐτῷ γυναῖκα,
καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τόν τε Ναδαβ καὶ Αβιουδ καὶ Ελεαζαρ καὶ Ιθα-
μαρ. [24]υἱοὶ δὲ Κορε· Ασιρ καὶ Ελκανα καὶ Αβιασαφ· αὗται αἱ γενέ- 24
σεις Κορε. [25]καὶ Ελεαζαρ ὁ τοῦ Ααρων ἔλαβεν τῶν θυγατέρων 25
Φουτιηλ αὐτῷ γυναῖκα, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Φινεες. αὗται αἱ ἀρ-
χαὶ πατριᾶς Λευιτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν. [26]οὗτος Ααρων καὶ 26
Μωυσῆς, οἷς εἶπεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐξαγαγεῖν τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐκ
γῆς Αἰγύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν· [27]οὗτοί εἰσιν οἱ διαλεγόμενοι 27
πρὸς Φαραω βασιλέα Αἰγύπτου καὶ ἐξήγαγον τοὺς υἱοὺς Ισραηλ
ἐξ Αἰγύπτου· αὐτὸς Ααρων καὶ Μωυσῆς.

[28]Ἧι ἡμέρᾳ ἐλάλησεν κύριος Μωυσῇ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, [29]καὶ ἐλά- 28 29
λησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων Ἐγὼ κύριος· λάλησον πρὸς
Φαραω βασιλέα Αἰγύπτου ὅσα ἐγὼ λέγω πρὸς σέ. [30]καὶ εἶπεν 30
Μωυσῆς ἐναντίον κυρίου Ἰδοὺ ἐγὼ ἰσχνόφωνός εἰμι, καὶ πῶς εἰσ-
ακούσεταί μου Φαραω; [1]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων 7
Ἰδοὺ δέδωκά σε θεὸν Φαραω, καὶ Ααρων ὁ ἀδελφός σου ἔσται
σου προφήτης· [2]σὺ δὲ λαλήσεις αὐτῷ πάντα, ὅσα σοι ἐντέλλομαι, 2
ὁ δὲ Ααρων ὁ ἀδελφός σου λαλήσει πρὸς Φαραω ὥστε ἐξαπο-
στεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ. [3]ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ 3
τὴν καρδίαν Φαραω καὶ πληθυνῶ τὰ σημεῖά μου καὶ τὰ τέρατα ἐν
γῇ Αἰγύπτῳ. [4]καὶ οὐκ εἰσακούσεται ὑμῶν Φαραω· καὶ ἐπιβαλῶ 4
τὴν χεῖρά μου ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ἐξάξω σὺν δυνάμει μου τὸν λαόν
μου τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου σὺν ἐκδικήσει μεγάλῃ,
[5]καὶ γνώσονται πάντες οἱ Αἰγύπτιοι ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἐκτείνων 5
τὴν χεῖρα ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ἐξάξω τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐκ μέσου
αὐτῶν. [6]ἐποίησεν δὲ Μωυσῆς καὶ Ααρων, καθάπερ ἐνετείλατο αὐ- 6
τοῖς κύριος, οὕτως ἐποίησαν. [7]Μωυσῆς δὲ ἦν ἐτῶν ὀγδοήκοντα, 7
Ααρων δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐτῶν ὀγδοήκοντα τριῶν, ἡνίκα ἐλά-
λησεν πρὸς Φαραω.

19 υιοι] pr. οι A: item in 22 | συγγενιαν B† || 20 αμβραν bis B (sed in 18 etiam B αμβραμ) | δυο] εξ A || 22 σετρι M] σεγρει B, σεθρει A || 23 ελισαβε A*† (-βετ A^c) | αμιναδαμ A | αβιουδ] αβισουρ A†, pr. τον B† | ελεαζαρ] pr. τον B† || 24 ασηρ A | αβιασαρ BA || 26 αυτοις/ο θεος] tr. A | εκ γης] εξ A || 27 εξ] εκ της B†

7 3 μου και τα τερ.] και τερ. μου A || 5 χειρα] + μου A^c | αυτων] -της A† || 7 ετων / ογδ. τριων] tr. A | ελαλησαν A

8 8Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ααρων λέγων 9Καὶ ἐὰν
9 λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς Φαραω λέγων Δότε ἡμῖν σημεῖον ἢ τέρας,
καὶ ἐρεῖς Ααρων τῷ ἀδελφῷ σου Λαβὲ τὴν ῥάβδον καὶ ῥῖψον
αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν ἐναντίον Φαραω καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων
10 αὐτοῦ, καὶ ἔσται δράκων. 10εἰσῆλθεν δὲ Μωυσῆς καὶ Ααρων ἐναν-
τίον Φαραω καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν οὕτως,
καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς κύριος· καὶ ἔρριψεν Ααρων τὴν ῥά-
βδον ἐναντίον Φαραω καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ
11 ἐγένετο δράκων. 11συνεκάλεσεν δὲ Φαραω τοὺς σοφιστὰς Αἰγύ-
πτου καὶ τοὺς φαρμάκους, καὶ ἐποίησαν καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν Αἰγυ-
12 πτίων ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ὡσαύτως. 12καὶ ἔρριψαν ἕκαστος
τὴν ῥάβδον αὐτοῦ, καὶ ἐγένοντο δράκοντες· καὶ κατέπιεν ἡ ῥά-
13 βδος ἡ Ααρων τὰς ἐκείνων ῥάβδους. 13καὶ κατίσχυσεν ἡ καρδία
Φαραω, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν, καθάπερ ἐλάλησεν αὐτοῖς κύριος.
14 14Εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν Βεβάρηται ἡ καρδία Φαραω
15 τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν. 15βάδισον πρὸς Φαραω τὸ πρωί·
ἰδοὺ αὐτὸς ἐκπορεύεται ἐπὶ τὸ ὕδωρ, καὶ στήσῃ συναντῶν αὐτῷ
ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ καὶ τὴν ῥάβδον τὴν στραφεῖσαν εἰς
16 ὄφιν λήμψῃ ἐν τῇ χειρί σου. 16καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν Κύριος ὁ
θεὸς τῶν Εβραίων ἀπέσταλκέν με πρὸς σὲ λέγων Ἐξαπόστειλον
τὸν λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύσῃ ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ ἰδοὺ οὐκ εἰσή-
17 κουσας ἕως τούτου. 17τάδε λέγει κύριος Ἐν τούτῳ γνώσῃ ὅτι
ἐγὼ κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ τύπτω τῇ ῥάβδῳ τῇ ἐν τῇ χειρί μου ἐπὶ
18 τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ, καὶ μεταβαλεῖ εἰς αἷμα· 18καὶ οἱ
ἰχθύες οἱ ἐν τῷ ποταμῷ τελευτήσουσιν, καὶ ἐποζέσει ὁ ποταμός,
καὶ οὐ δυνήσονται οἱ Αἰγύπτιοι πιεῖν ὕδωρ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ.
19 19εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν Εἰπὸν Ααρων τῷ ἀδελφῷ σου
Λαβὲ τὴν ῥάβδον σου καὶ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὰ ὕδατα
Αἰγύπτου καὶ ἐπὶ τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὰς διώρυγας αὐ-
τῶν καὶ ἐπὶ τὰ ἕλη αὐτῶν καὶ ἐπὶ πᾶν συνεστηκὸς ὕδωρ αὐτῶν,
καὶ ἔσται αἷμα. καὶ ἐγένετο αἷμα ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου ἔν τε τοῖς
20 ξύλοις καὶ ἐν τοῖς λίθοις. 20καὶ ἐποίησαν οὕτως Μωυσῆς καὶ Αα-
ρων, καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς κύριος· καὶ ἐπάρας τῇ ῥάβδῳ αὐ-
τοῦ ἐπάταξεν τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ ἐναντίον Φαραω καὶ
ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ καὶ μετέβαλεν πᾶν τὸ ὕδωρ τὸ
21 ἐν τῷ ποταμῷ εἰς αἷμα. 21καὶ οἱ ἰχθύες οἱ ἐν τῷ ποταμῷ ἐτε-
λεύτησαν, καὶ ἐπώζεσεν ὁ ποταμός, καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ Αἰγύ-
πτιοι πιεῖν ὕδωρ ἐκ τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἦν τὸ αἷμα ἐν πάσῃ γῇ

9 αυτην > B† || 12 ερριψεν A | αυτου] -των B† || 13 ελαλ.] ενετειλατο B† || 14 ειπεν δε] και ειπεν A || 15 στηση] εση B || 19 σου 2°] + εν τη χειρι σου B | σου 3° > A | αιγυπτου 1°] του ποταμου A† | αιγυπτου 2°] -πτω A || 20 επαρας] + ααρων A | την ραβδον A

Αἰγύπτου. 22ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων 22
ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν· καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία Φαραω, καὶ
οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν, καθάπερ εἶπεν κύριος. 23ἐπιστραφεὶς δὲ 23
Φαραω εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐπέστησεν τὸν νοῦν
αὐτοῦ οὐδὲ ἐπὶ τούτῳ. 24ὤρυξαν δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι κύκλῳ 24
τοῦ ποταμοῦ ὥστε πιεῖν ὕδωρ, καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ὕδωρ ἀπὸ
τοῦ ποταμοῦ. 25καὶ ἀνεπληρώθησαν ἑπτὰ ἡμέραι μετὰ τὸ πατάξαι 25
κύριον τὸν ποταμόν.
26Εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν Εἴσελθε πρὸς Φαραω καὶ ἐρεῖς 26
πρὸς αὐτόν Τάδε λέγει κύριος Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα
μοι λατρεύσωσιν· 27εἰ δὲ μὴ βούλει σὺ ἐξαποστεῖλαι, ἰδοὺ ἐγὼ 27
τύπτω πάντα τὰ ὅριά σου τοῖς βατράχοις. 28καὶ ἐξερεύξεται ὁ πο- 28
ταμὸς βατράχους, καὶ ἀναβάντες εἰσελεύσονται εἰς τοὺς οἴκους σου
καὶ εἰς τὰ ταμιεῖα τῶν κοιτώνων σου καὶ ἐπὶ τῶν κλινῶν σου καὶ
εἰς τοὺς οἴκους τῶν θεραπόντων σου καὶ τοῦ λαοῦ σου καὶ ἐν
τοῖς φυράμασίν σου καὶ ἐν τοῖς κλιβάνοις σου· 29καὶ ἐπὶ σὲ καὶ 29
ἐπὶ τοὺς θεράποντάς σου καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἀναβήσονται οἱ
βάτραχοι. 1εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν Εἰπὸν Ααρων τῷ ἀδελ- 8
φῷ σου Ἔκτεινον τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον σου ἐπὶ τοὺς ποταμοὺς
καὶ ἐπὶ τὰς διώρυγας καὶ ἐπὶ τὰ ἕλη καὶ ἀνάγαγε τοὺς βατράχους.
2καὶ ἐξέτεινεν Ααρων τὴν χεῖρα ἐπὶ τὰ ὕδατα Αἰγύπτου καὶ ἀνή- 2
γαγεν τοὺς βατράχους· καὶ ἀνεβιβάσθη ὁ βάτραχος καὶ ἐκάλυψεν
τὴν γῆν Αἰγύπτου. 3ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν 3
Αἰγυπτίων ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν καὶ ἀνήγαγον τοὺς βατράχους
ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου. 4καὶ ἐκάλεσεν Φαραω Μωυσῆν καὶ Ααρων καὶ 4
εἶπεν Εὔξασθε περὶ ἐμοῦ πρὸς κύριον, καὶ περιελέτω τοὺς βατρά-
χους ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ λαοῦ, καὶ ἐξαποστελῶ τὸν λαόν,
καὶ θύσωσιν κυρίῳ. 5εἶπεν δὲ Μωυσῆς πρὸς Φαραω Τάξαι πρός 5
με, πότε εὔξωμαι περὶ σοῦ καὶ περὶ τῶν θεραπόντων σου καὶ περὶ
τοῦ λαοῦ σου ἀφανίσαι τοὺς βατράχους ἀπὸ σοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ
λαοῦ σου καὶ ἐκ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, πλὴν ἐν τῷ ποταμῷ ὑπολει-
φθήσονται. 6ὁ δὲ εἶπεν Εἰς αὔριον. εἶπεν οὖν Ὡς εἴρηκας· ἵνα 6
εἰδῇς ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν κυρίου· 7καὶ περιαιρεθήσονται οἱ 7
βάτραχοι ἀπὸ σοῦ καὶ ἐκ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν καὶ ἐκ τῶν ἐπαύλεων
καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου, πλὴν ἐν
τῷ ποταμῷ ὑπολειφθήσονται. 8ἐξῆλθεν δὲ Μωυσῆς καὶ Ααρων 8
ἀπὸ Φαραω· καὶ ἐβόησεν Μωυσῆς πρὸς κύριον περὶ τοῦ ὁρισμοῦ

22 εσκληρυνεν B† || 24 υδωρ 1^0] + απο του ποταμου B*† || 27 τοις > A || 28 εις 3^0] επι B† | και ult.] pr. και εν τοις φρεασιν σου A†

8 1 συναγαγε A† || 2 ο] η A† || 3 ταις] pr. εν A B^c | φαρμακ.] επαοιδαις A | γην] pr. πασαν A† || 4 τον λαον] αυτους B† | κυριω] pr. τω B† || 5 περι 3^0 > A || 6 ιδης B (sed in 18 B ειδης): cf. 11 7 | κυριου] -ιος A

9 τῶν βατράχων, ὡς ἐτάξατο Φαραω. [9]ἐποίησεν δὲ κύριος καθάπερ
εἶπεν Μωυσῆς, καὶ ἐτελεύτησαν οἱ βάτραχοι ἐκ τῶν οἰκιῶν καὶ
10 ἐκ τῶν ἐπαύλεων καὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν· [10]καὶ συνήγαγον αὐτοὺς
11 θημωνιὰς θημωνιάς, καὶ ὤζεσεν ἡ γῆ. [11]ἰδὼν δὲ Φαραω ὅτι γέ-
γονεν ἀνάψυξις, ἐβαρύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν
αὐτῶν, καθάπερ ἐλάλησεν κύριος.
12 [12]Εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν Εἰπὸν Ααρων Ἔκτεινον τῇ
χειρὶ τὴν ῥάβδον σου καὶ πάταξον τὸ χῶμα τῆς γῆς, καὶ ἔσονται
σκνῖφες ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν καὶ ἐν πά-
13 σῃ γῇ Αἰγύπτου. [13]ἐξέτεινεν οὖν Ααρων τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον καὶ
ἐπάταξεν τὸ χῶμα τῆς γῆς, καὶ ἐγένοντο οἱ σκνῖφες ἔν τε τοῖς
ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν, καὶ ἐν παντὶ χώματι τῆς γῆς
14 ἐγένοντο οἱ σκνῖφες ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. [14]ἐποιήσαν δὲ ὡσαύ-
τως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ἐξαγαγεῖν τὸν σκνῖ-
φα καὶ οὐκ ἠδύναντο. καὶ ἐγένοντο οἱ σκνῖφες ἐν τοῖς ἀνθρώποις
15 καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν. [15]εἶπαν οὖν οἱ ἐπαοιδοὶ τῷ Φαραω Δά-
κτυλος θεοῦ ἐστιν τοῦτο. καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία Φαραω, καὶ οὐκ
εἰσήκουσεν αὐτῶν, καθάπερ ἐλάλησεν κύριος.
16 [16]Εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν Ὄρθρισον τὸ πρωὶ καὶ στῆθι
ἐναντίον Φαραω· καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐξελεύσεται ἐπὶ τὸ ὕδωρ, καὶ
ἐρεῖς πρὸς αὐτόν Τάδε λέγει κύριος Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου,
17 ἵνα μοι λατρεύσωσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ· [17]ἐὰν δὲ μὴ βούλῃ ἐξαποστεῖ-
λαι τὸν λαόν μου, ἰδοὺ ἐγὼ ἐπαποστέλλω ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τοὺς
θεράποντάς σου καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους ὑμῶν
κυνόμυιαν, καὶ πλησθήσονται αἱ οἰκίαι τῶν Αἰγυπτίων τῆς κυνο-
18 μυίης καὶ εἰς τὴν γῆν, ἐφ᾽ ἧς εἰσιν ἐπ᾽ αὐτῆς. [18]καὶ παραδοξάσω
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν γῆν Γεσεμ, ἐφ᾽ ἧς ὁ λαός μου ἔπεστιν
ἐπ᾽ αὐτῆς, ἐφ᾽ ἧς οὐκ ἔσται ἐκεῖ ἡ κυνόμυια, ἵνα εἰδῇς ὅτι ἐγώ
19 εἰμι κύριος ὁ κύριος πάσης τῆς γῆς. [19]καὶ δώσω διαστολὴν ἀνὰ
μέσον τοῦ ἐμοῦ λαοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σοῦ λαοῦ· ἐν δὲ τῇ
20 αὔριον ἔσται τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς. [20]ἐποίησεν δὲ κύριος
οὕτως, καὶ παρεγένετο ἡ κυνόμυια πλῆθος εἰς τοὺς οἴκους Φαραω
καὶ εἰς τοὺς οἴκους τῶν θεραπόντων αὐτοῦ καὶ εἰς πᾶσαν τὴν
21 γῆν Αἰγύπτου, καὶ ἐξωλεθρεύθη ἡ γῆ ἀπὸ τῆς κυνομυίης. [21]ἐκά-
λεσεν δὲ Φαραω Μωυσῆν καὶ Ααρων λέγων Ἐλθόντες θύσατε τῷ
22 θεῷ ὑμῶν ἐν τῇ γῇ. [22]καὶ εἶπεν Μωυσῆς Οὐ δυνατὸν γενέσθαι
οὕτως· τὰ γὰρ βδελύγματα τῶν Αἰγυπτίων θύσομεν κυρίῳ τῷ
θεῷ ἡμῶν· ἐὰν γὰρ θύσωμεν τὰ βδελύγματα τῶν Αἰγυπτίων ἐναν-

13 τε > B | εν παση γη αιγ. > B* || 14 fin.] + και εν παντι χωματι της γης εγενοντο οι σκνιπες Bc: ex 13 || 16 και 2⁰ > A | λατρευσωσιν] -ευση A || 17 επαποστελλω] εξαποστ. A || 18 ης 2⁰] η A | ειμι > A | κυριος ult. B†] θεος A || 19 το σημειον > B || 20 την > A || 21 τω θεω] pr. κυριω A

τίον αὐτῶν, λιθοβοληθησόμεθα. [23]ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν πορευσόμεθα 23
εἰς τὴν ἔρημον καὶ θύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, καθάπερ εἶπεν ἡμῖν.
[24]καὶ εἶπεν Φαραω Ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς, καὶ θύσατε κυρίῳ τῷ 24
θεῷ ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἀλλ᾽ οὐ μακρὰν ἀποτενεῖτε πορευθῆναι·
εὔξασθε οὖν περὶ ἐμοῦ πρὸς κύριον. [25]εἶπεν δὲ Μωυσῆς Ὅδε ἐγὼ 25
ἐξελεύσομαι ἀπὸ σοῦ καὶ εὔξομαι πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἀπελεύσεται
ἡ κυνόμυια ἀπὸ σοῦ καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου καὶ τοῦ λαοῦ
σου αὔριον· μὴ προσθῇς ἔτι, Φαραω, ἐξαπατῆσαι τοῦ μὴ ἐξαπο-
στεῖλαι τὸν λαὸν θῦσαι κυρίῳ. [26]ἐξῆλθεν δὲ Μωυσῆς ἀπὸ Φαραω 26
καὶ ηὔξατο πρὸς τὸν θεόν· [27]ἐποίησεν δὲ κύριος καθάπερ εἶπεν 27
Μωυσῆς, καὶ περιεῖλεν τὴν κυνόμυιαν ἀπὸ Φαραω καὶ τῶν θερα-
πόντων αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐ κατελείφθη οὐδεμία.
[28]καὶ ἐβάρυνεν Φαραω τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ καιροῦ τού- 28
του καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν.

[1]Εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν Εἴσελθε πρὸς Φαραω καὶ ἐρεῖς 9
αὐτῷ Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν Εβραίων Ἐξαπόστειλον τὸν
λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύσωσιν· [2]εἰ μὲν οὖν μὴ βούλει ἐξαποστεῖ- 2
λαι τὸν λαόν μου, ἀλλ᾽ ἔτι ἐγκρατεῖς αὐτοῦ, [3]ἰδοὺ χεὶρ κυρίου 3
ἐπέσται ἐν τοῖς κτήνεσίν σου τοῖς ἐν τοῖς πεδίοις, ἔν τε τοῖς ἵπ-
ποις καὶ ἐν τοῖς ὑποζυγίοις καὶ ταῖς καμήλοις καὶ βουσὶν καὶ προ-
βάτοις, θάνατος μέγας σφόδρα. [4]καὶ παραδοξάσω ἐγὼ ἐν τῷ και- 4
ρῷ ἐκείνῳ ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν Αἰγυπτίων καὶ ἀνὰ μέσον
τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ισραηλ· οὐ τελευτήσει ἀπὸ πάντων τῶν
τοῦ Ισραηλ υἱῶν ῥητόν. [5]καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς ὅρον λέγων Ἐν τῇ 5
αὔριον ποιήσει κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς. [6]καὶ ἐποίησεν 6
κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο τῇ ἐπαύριον, καὶ ἐτελεύτησεν πάντα τὰ
κτήνη τῶν Αἰγυπτίων, ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ισραηλ οὐκ
ἐτελεύτησεν οὐδέν. [7]ἰδὼν δὲ Φαραω ὅτι οὐκ ἐτελεύτησεν ἀπὸ πάν- 7
των τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ισραηλ οὐδέν, ἐβαρύνθη ἡ καρδία Φα-
ραω, καὶ οὐκ ἐξαπέστειλεν τὸν λαόν.

[8]Εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ααρων λέγων Λάβετε ὑμεῖς 8
πλήρεις τὰς χεῖρας αἰθάλης καμιναίας, καὶ πασάτω Μωυσῆς εἰς τὸν
οὐρανὸν ἐναντίον Φαραω καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ,
[9]καὶ γενηθήτω κονιορτὸς ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν Αἰγύπτου, καὶ ἔσται 9
ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ τετράποδα ἕλκη, φλυκτίδες ἀνα-
ζέουσαι, ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν καὶ ἐν πάσῃ

23 κυριω > B† | ειπεν] + κυριος B || 24 εξαποστελλω A | θυσατε] -σεται (pro -τε) A | κυριω > B† || 25 η κυν. / απο σου] tr. B† | του 1^{0}] pr. απο A^{s} | εξαπατησαι] εξ > A || 27 των et του] pr. απο A

9 1 μοι λατρευσ.] tr. A || 2 αλλ] και A || 3 επεσται] επ > A | ταις (A τοις) καμ.] pr. εν A || 4 εν — εκεινω > A* | των υιων] του A | ου] pr. και A | του ισρ. υιων] κτηνων των υιων ισρ. A || 8 υμεις] υμιν A | καμινιαιας A^{c}: item A^{r} in 10 || 9 την > A | εν ult. > B†

10 γῇ Αἰγύπτου. [10]καὶ ἔλαβεν τὴν αἰθάλην τῆς καμιναίας ἐναντίον
Φαραω καὶ ἔπασεν αὐτὴν Μωυσῆς εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐγένετο
ἕλκη, φλυκτίδες ἀναζέουσαι, ἐν τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετρά-
11 ποσιν. [11]καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ φάρμακοι στῆναι ἐναντίον Μωυσῆ
διὰ τὰ ἕλκη· ἐγένετο γὰρ τὰ ἕλκη ἐν τοῖς φαρμάκοις καὶ ἐν πά-
12 σῃ γῇ Αἰγύπτου. [12]ἐσκλήρυνεν δὲ κύριος τὴν καρδίαν Φαραω,
καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν, καθὰ συνέταξεν κύριος.
13 [13]Εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν Ὄρθρισον τὸ πρωὶ καὶ στῆθι
ἐναντίον Φαραω καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς
τῶν Εβραίων Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα λατρεύσωσίν μοι.
14 [14]ἐν τῷ γὰρ νῦν καιρῷ ἐγὼ ἐξαποστέλλω πάντα τὰ συναντήματά
μου εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ τῶν θεραπόντων σου καὶ τοῦ λαοῦ
15 σου, ἵν᾽ εἰδῇς ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ἐγὼ ἄλλος ἐν πάσῃ τῇ γῇ. [15]νῦν
γὰρ ἀποστείλας τὴν χεῖρα πατάξω σε καὶ τὸν λαόν σου θανάτῳ,
16 καὶ ἐκτριβήσῃ ἀπὸ τῆς γῆς· [16]καὶ ἕνεκεν τούτου διετηρήθης, ἵνα
ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν ἰσχύν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά
17 μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ. [17]ἔτι οὖν σὺ ἐμποιῇ τοῦ λαοῦ μου τοῦ μὴ
18 ἐξαποστεῖλαι αὐτούς. [18]ἰδοὺ ἐγὼ ὕω ταύτην τὴν ὥραν αὔριον
χάλαζαν πολλὴν σφόδρα, ἥτις τοιαύτη οὐ γέγονεν ἐν Αἰγύπτῳ
19 ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἔκτισται ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. [19]νῦν οὖν κατά-
σπευσον συναγαγεῖν τὰ κτήνη σου καὶ ὅσα σοί ἐστιν ἐν τῷ πε-
δίῳ· πάντες γὰρ οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη, ὅσα ἂν εὑρεθῇ ἐν τῷ
πεδίῳ καὶ μὴ εἰσέλθῃ εἰς οἰκίαν, πέσῃ δὲ ἐπ᾽ αὐτὰ ἡ χάλαζα, τε-
20 λευτήσει. [20]ὁ φοβούμενος τὸ ῥῆμα κυρίου τῶν θεραπόντων Φα-
21 ραω συνήγαγεν τὰ κτήνη αὐτοῦ εἰς τοὺς οἴκους· [21]ὃς δὲ μὴ προσ-
έσχεν τῇ διανοίᾳ εἰς τὸ ῥῆμα κυρίου, ἀφῆκεν τὰ κτήνη ἐν τοῖς
22 πεδίοις. — [22]εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν Ἔκτεινον τὴν χεῖρά
σου εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἔσται χάλαζα ἐπὶ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου,
ἐπί τε τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη καὶ ἐπὶ πᾶσαν βοτάνην τὴν
23 ἐπὶ τῆς γῆς. [23]ἐξέτεινεν δὲ Μωυσῆς τὴν χεῖρα εἰς τὸν οὐρανόν,
καὶ κύριος ἔδωκεν φωνὰς καὶ χάλαζαν, καὶ διέτρεχεν τὸ πῦρ ἐπὶ
τῆς γῆς, καὶ ἔβρεξεν κύριος χάλαζαν ἐπὶ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου.
24 [24]ἦν δὲ ἡ χάλαζα καὶ τὸ πῦρ φλογίζον ἐν τῇ χαλάζῃ· ἡ δὲ χάλαζα
πολλὴ σφόδρα σφόδρα, ἥτις τοιαύτη οὐ γέγονεν ἐν Αἰγύπτῳ ἀφ᾽
25 οὗ γεγένηται ἐπ᾽ αὐτῆς ἔθνος. [25]ἐπάταξεν δὲ ἡ χάλαζα ἐν πάσῃ
γῇ Αἰγύπτου ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ πᾶσαν βοτάνην τὴν

10 ελαβον A || 12 fin.] + τω μωυση A^{r} || 14 αλλος > A || 15 χειρα] + μου A | θανατω M] -τωσω BA^{r} || 16 ισχυν] δυναμιν A: cf. Rom. 9 17 || 17 συ εμποιη] tr. A† || 19 και 1^{0} > A† | εστιν] εισιν A† | αν ευρεθη] σοι εστιν B† | επ αυτα / η χαλ.] tr. A || 21 τω πεδιω A || 24 σφοδρα 2^{0}] > B, in *O* sub ÷ | τοιαυτη / ου γεγονεν] tr. A | αφ ου] αφ ης ημερας B† || 25 αιγυπτω A | απο] pr. παντα οσα ην εν τω πεδιω B^{c} (in *O* sub ※)

ἐν τῷ πεδίῳ ἐπάταξεν ἡ χάλαζα, καὶ πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν τοῖς
πεδίοις συνέτριψεν ἡ χάλαζα· [26]πλὴν ἐν γῇ Γεσεμ, οὗ ἦσαν οἱ 26
υἱοὶ Ισραηλ, οὐκ ἐγένετο ἡ χάλαζα. [27]ἀποστείλας δὲ Φαραω ἐκά- 27
λεσεν Μωυσῆν καὶ Ααρων καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἡμάρτηκα τὸ νῦν· ὁ
κύριος δίκαιος, ἐγὼ δὲ καὶ ὁ λαός μου ἀσεβεῖς. [28]εὔξασθε οὖν 28
περὶ ἐμοῦ πρὸς κύριον, καὶ παυσάσθω τοῦ γενηθῆναι φωνὰς θεοῦ
καὶ χάλαζαν καὶ πῦρ· καὶ ἐξαποστελῶ ὑμᾶς, καὶ οὐκέτι προσθή-
σεσθε μένειν. [29]εἶπεν δὲ αὐτῷ Μωυσῆς Ὡς ἂν ἐξέλθω τὴν πόλιν, 29
ἐκπετάσω τὰς χεῖράς μου πρὸς κύριον, καὶ αἱ φωναὶ παύσονται,
καὶ ἡ χάλαζα καὶ ὁ ὑετὸς οὐκ ἔσται ἔτι· ἵνα γνῷς ὅτι τοῦ κυρίου
ἡ γῆ. [30]καὶ σὺ καὶ οἱ θεράποντές σου ἐπίσταμαι ὅτι οὐδέπω πεφό- 30
βησθε τὸν κύριον. [31]τὸ δὲ λίνον καὶ ἡ κριθὴ ἐπλήγη· ἡ γὰρ κριθὴ 31
παρεστηκυῖα, τὸ δὲ λίνον σπερματίζον. [32]ὁ δὲ πυρὸς καὶ ἡ ὀλύρα 32
οὐκ ἐπλήγη· ὄψιμα γὰρ ἦν. [33]ἐξῆλθεν δὲ Μωυσῆς ἀπὸ Φαραω 33
ἐκτὸς τῆς πόλεως καὶ ἐξεπέτασεν τὰς χεῖρας πρὸς κύριον, καὶ αἱ
φωναὶ ἐπαύσαντο καὶ ἡ χάλαζα, καὶ ὁ ὑετὸς οὐκ ἔσταξεν ἔτι ἐπὶ
τὴν γῆν. [34]ἰδὼν δὲ Φαραω ὅτι πέπαυται ὁ ὑετὸς καὶ ἡ χάλαζα 34
καὶ αἱ φωναί, προσέθετο τοῦ ἁμαρτάνειν καὶ ἐβάρυνεν αὐτοῦ τὴν
καρδίαν καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. [35]καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία 35
Φαραω, καὶ οὐκ ἐξαπέστειλεν τοὺς υἱοὺς Ισραηλ, καθάπερ ἐλάλησεν
κύριος τῷ Μωυσῇ.

[1]Εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων Εἴσελθε πρὸς Φαραω· 10
ἐγὼ γὰρ ἐσκλήρυνα αὐτοῦ τὴν καρδίαν καὶ τῶν θεραπόντων αὐ-
τοῦ, ἵνα ἑξῆς ἐπέλθῃ τὰ σημεῖα ταῦτα ἐπ᾽ αὐτούς· [2]ὅπως διηγή- 2
σησθε εἰς τὰ ὦτα τῶν τέκνων ὑμῶν καὶ τοῖς τέκνοις τῶν τέκνων
ὑμῶν ὅσα ἐμπέπαιχα τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ τὰ σημεῖά μου, ἃ ἐποίη-
σα ἐν αὐτοῖς, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. [3]εἰσῆλθεν δὲ Μωυ- 3
σῆς καὶ Ααρων ἐναντίον Φαραω καὶ εἶπαν αὐτῷ Τάδε λέγει κύριος
ὁ θεὸς τῶν Εβραίων Ἕως τίνος οὐ βούλει ἐντραπῆναί με; ἐξαπό-
στειλον τὸν λαόν μου, ἵνα λατρεύσωσίν μοι. [4]ἐὰν δὲ μὴ θέλῃς σὺ 4
ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου, ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ταύτην τὴν ὥραν
αὔριον ἀκρίδα πολλὴν ἐπὶ πάντα τὰ ὅριά σου, [5]καὶ καλύψει τὴν 5
ὄψιν τῆς γῆς, καὶ οὐ δυνήσῃ κατιδεῖν τὴν γῆν, καὶ κατέδεται πᾶν
τὸ περισσὸν τῆς γῆς τὸ καταλειφθέν, ὃ κατέλιπεν ὑμῖν ἡ χάλαζα,
καὶ κατέδεται πᾶν ξύλον τὸ φυόμενον ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς· [6]καὶ πλη- 6

25 η χαλαζα ult. > A* || 28 περι εμου > A | και πυρ] > A*†, in *O* sub ÷ | προστεθησεσθε B || 29 προς κυριον M] προς τον θεον εις τον ουρανον A†, > B† || 30 κυριον] θεον B (*O* κυριον ※ θεον) || 31 το δε 2⁰] και το A || 32 επληγησαν B† || 33 εξεπετασεν] εξετεινεν B† | χειρας] + αυτου A | εσταξαν A | ετι] ουκετι B† || 34 αυτου / την καρδ.] tr. A || 35 τω > A

10 1 εσκληρ.] εβαρυνα A | αυτου / την καρδ.] tr. A | σημεια] + μου A || 2 α] οσα A† | εγω] + ειμι A || 4 συ > A || 5 της γης 2⁰ > A | ξυλον] pr. το A

σθήσονταί σου αἱ οἰκίαι καὶ αἱ οἰκίαι τῶν θεραπόντων σου καὶ
πᾶσαι αἱ οἰκίαι ἐν πάσῃ γῇ τῶν Αἰγυπτίων, ἃ οὐδέποτε ἑωράκα-
σιν οἱ πατέρες σου οὐδὲ οἱ πρόπαπποι αὐτῶν ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας γε-
γόνασιν ἐπὶ τῆς γῆς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ ἐκκλίνας Μωυ-
7 σῆς ἐξῆλθεν ἀπὸ Φαραω. [7]καὶ λέγουσιν οἱ θεράποντες Φαραω πρὸς
αὐτόν Ἕως τίνος ἔσται τοῦτο ἡμῖν σκῶλον; ἐξαπόστειλον τοὺς
ἀνθρώπους, ὅπως λατρεύσωσιν τῷ θεῷ αὐτῶν· ἢ εἰδέναι βούλει
8 ὅτι ἀπόλωλεν Αἴγυπτος; [8]καὶ ἀπέστρεψαν τόν τε Μωυσῆν καὶ
Ααρων πρὸς Φαραω, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Πορεύεσθε καὶ λατρεύσατε
9 τῷ θεῷ ὑμῶν· τίνες δὲ καὶ τίνες εἰσὶν οἱ πορευόμενοι; [9]καὶ λέ-
γει Μωυσῆς Σὺν τοῖς νεανίσκοις καὶ πρεσβυτέροις πορευσόμεθα,
σὺν τοῖς υἱοῖς καὶ θυγατράσιν καὶ προβάτοις καὶ βουσὶν ἡμῶν·
10 ἔστιν γὰρ ἑορτὴ κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. [10]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς
Ἔστω οὕτως, κύριος μεθ᾽ ὑμῶν· καθότι ἀποστέλλω ὑμᾶς, μὴ καὶ
11 τὴν ἀποσκευὴν ὑμῶν; ἴδετε ὅτι πονηρία πρόκειται ὑμῖν. [11]μὴ οὕ-
τως· πορευέσθωσαν δὲ οἱ ἄνδρες, καὶ λατρεύσατε τῷ θεῷ· τοῦτο
γὰρ αὐτοὶ ζητεῖτε. ἐξέβαλον δὲ αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου Φαραω. —
12 [12]εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν Ἔκτεινον τὴν χεῖρα ἐπὶ γῆν Αἰ-
γύπτου, καὶ ἀναβήτω ἀκρὶς ἐπὶ τὴν γῆν καὶ κατέδεται πᾶσαν βο-
τάνην τῆς γῆς καὶ πάντα τὸν καρπὸν τῶν ξύλων, ὃν ὑπελίπετο
13 ἡ χάλαζα. [13]καὶ ἐπῆρεν Μωυσῆς τὴν ῥάβδον εἰς τὸν οὐρανόν,
καὶ κύριος ἐπήγαγεν ἄνεμον νότον ἐπὶ τὴν γῆν ὅλην τὴν ἡμέραν
ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν νύκτα· τὸ πρωὶ ἐγενήθη, καὶ ὁ ἄνεμος ὁ
14 νότος ἀνέλαβεν τὴν ἀκρίδα [14]καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν ἐπὶ πᾶσαν γῆν
Αἰγύπτου, καὶ κατέπαυσεν ἐπὶ πάντα τὰ ὅρια Αἰγύπτου πολλὴ
σφόδρα· προτέρα αὐτῆς οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀκρὶς καὶ μετὰ ταῦτα
15 οὐκ ἔσται οὕτως. [15]καὶ ἐκάλυψεν τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ ἐφθάρη
ἡ γῆ· καὶ κατέφαγεν πᾶσαν βοτάνην τῆς γῆς καὶ πάντα τὸν καρ-
πὸν τῶν ξύλων, ὃς ὑπελείφθη ἀπὸ τῆς χαλάζης· οὐχ ὑπελείφθη
χλωρὸν οὐδὲν ἐν τοῖς ξύλοις καὶ ἐν πάσῃ βοτάνῃ τοῦ πεδίου ἐν
16 πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. [16]κατέσπευδεν δὲ Φαραω καλέσαι Μωυσῆν
καὶ Ααρων λέγων Ἡμάρτηκα ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ
17 εἰς ὑμᾶς· [17]προσδέξασθε οὖν μου τὴν ἁμαρτίαν ἔτι νῦν καὶ προσ-
εύξασθε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, καὶ περιελέτω ἀπ᾽ ἐμοῦ τὸν
18 θάνατον τοῦτον. [18]ἐξῆλθεν δὲ Μωυσῆς ἀπὸ Φαραω καὶ ηὔξατο

6 των αιγ.] αιγυπτου A | α] ο A | μωυσης > A || **7** και λεγ.] λεγ. δε A | τουτο ημιν] υμιν A*, υμιν τουτο Ac | τω] pr. κυριω A: item in 8 || **8** επεστρεψαν A | αυτοις] + φαραω A† | και 4⁰ > A || **9** και λεγει] λεγ. δε A† | νεαν.] + ημων A | πρεσβυτεροις] τοις πρεσβυταις A | του θεου ημων] > B*†, in *O* sub ÷ || **10** ειπεν] + φαραω Ar† | προσκειται B || **11** δε 1⁰ > A† | λατρευσατωσαν B*† | θεω] κυριω A | εζητειτε B || **12** χειρα] + σου A | ον] α A || **13** κυριος > B*† | ανεμον > A† || **14** μετα ταυτα] μετ αυτην A || **15** ουχ υπελ.] ου κατελειφθη A | του > B† || **16** του > B*†

πρὸς τὸν θεόν. [19]καὶ μετέβαλεν κύριος ἄνεμον ἀπὸ θαλάσσης 19
σφοδρόν, καὶ ἀνέλαβεν τὴν ἀκρίδα καὶ ἐνέβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν
ἐρυθρὰν θάλασσαν, καὶ οὐχ ὑπελείφθη ἀκρὶς μία ἐν πάσῃ γῇ Αἰ-
γύπτου. [20]καὶ ἐσκλήρυνεν κύριος τὴν καρδίαν Φαραω, καὶ οὐκ ἐξαπ- 20
έστειλεν τοὺς υἱοὺς Ισραηλ.

[21]Εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου εἰς 21
τὸν οὐρανόν, καὶ γενηθήτω σκότος ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου, ψηλαφητὸν
σκότος. [22]ἐξέτεινεν δὲ Μωυσῆς τὴν χεῖρα εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ 22
ἐγένετο σκότος γνόφος θύελλα ἐπὶ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου τρεῖς ἡμέ-
ρας, [23]καὶ οὐκ εἶδεν οὐδεὶς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τρεῖς ἡμέρας, καὶ 23
οὐκ ἐξανέστη οὐδεὶς ἐκ τῆς κοίτης αὐτοῦ τρεῖς ἡμέρας· πᾶσι δὲ
τοῖς υἱοῖς Ισραηλ ἦν φῶς ἐν πᾶσιν, οἷς κατεγίνοντο. [24]καὶ ἐκάλε- 24
σεν Φαραω Μωυσῆν καὶ Ααρων λέγων Βαδίζετε, λατρεύσατε κυ-
ρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν· πλὴν τῶν προβάτων καὶ τῶν βοῶν ὑπολίπε-
σθε· καὶ ἡ ἀποσκευὴ ὑμῶν ἀποτρεχέτω μεθ' ὑμῶν. [25]καὶ εἶπεν 25
Μωυσῆς Ἀλλὰ καὶ σὺ δώσεις ἡμῖν ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας, ἃ
ποιήσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, [26]καὶ τὰ κτήνη ἡμῶν πορεύσεται 26
μεθ' ἡμῶν, καὶ οὐχ ὑπολειψόμεθα ὁπλήν· ἀπ' αὐτῶν γὰρ λημψό-
μεθα λατρεῦσαι κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν· ἡμεῖς δὲ οὐκ οἴδαμεν, τί
λατρεύσωμεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἡμᾶς ἐκεῖ.
[27]ἐσκλήρυνεν δὲ κύριος τὴν καρδίαν Φαραω, καὶ οὐκ ἐβουλήθη 27
ἐξαποστεῖλαι αὐτούς. [28]καὶ λέγει Φαραω Ἄπελθε ἀπ' ἐμοῦ, πρόσεχε 28
σεαυτῷ ἔτι προσθεῖναι ἰδεῖν μου τὸ πρόσωπον· ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ
ὀφθῇς μοι, ἀποθανῇ. [29]λέγει δὲ Μωυσῆς Εἴρηκας· οὐκέτι ὀφθή- 29
σομαί σοι εἰς πρόσωπον.

[1]Εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν Ἔτι μίαν πληγὴν ἐπάξω ἐπὶ 11
Φαραω καὶ ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαποστελεῖ ὑμᾶς ἐντεῦ-
θεν· ὅταν δὲ ἐξαποστέλλῃ ὑμᾶς, σὺν παντὶ ἐκβαλεῖ ὑμᾶς ἐκβολῇ.
[2]λάλησον οὖν κρυφῇ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, καὶ αἰτησάτω ἕκαστος 2
παρὰ τοῦ πλησίον καὶ γυνὴ παρὰ τῆς πλησίον σκεύη ἀργυρᾶ καὶ
χρυσᾶ καὶ ἱματισμόν. [3]κύριος δὲ ἔδωκεν τὴν χάριν τῷ λαῷ αὐτοῦ 3
ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς· καὶ ὁ ἄνθρωπος
Μωυσῆς μέγας ἐγενήθη σφόδρα ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων καὶ ἐναν-
τίον Φαραω καὶ ἐναντίον πάντων τῶν θεραπόντων αὐτοῦ.

[4]Καὶ εἶπεν Μωυσῆς Τάδε λέγει κύριος Περὶ μέσας νύκτας ἐγὼ 4
εἰσπορεύομαι εἰς μέσον Αἰγύπτου, [5]καὶ τελευτήσει πᾶν πρωτότο- 5

18 τον θεον] κυριον A || 19 ανεμον / απο θαλ.] tr. A | ενεβαλεν] εβαλεν B† | ερυθρ. θαλ.] θαλ. την ερ. A || 22 χειρα] + αυτου A || 23 τρεις ημερας 1^{0} > A | ανεστη A | ην φως] tr. B† || 26 υπολειφθησομεθα B† || 28 λεγει] + αυτω A

11 1 εξαποστελλη] εξ > A | εκβαλει υμ. / εκβολη] tr. A || 2 πλησιον 1^{0} ⌒ 2^{0} B* || 3 παντων > A

κον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἀπὸ πρωτοτόκου Φαραω, ὃς κάθηται ἐπὶ τοῦ
θρόνου, καὶ ἕως πρωτοτόκου τῆς θεραπαίνης τῆς παρὰ τὸν μύ-
6 λον καὶ ἕως πρωτοτόκου παντὸς κτήνους, [6]καὶ ἔσται κραυγὴ με-
γάλη κατὰ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου, ἥτις τοιαύτη οὐ γέγονεν καὶ τοι-
7 αύτη οὐκέτι προστεθήσεται. [7]καὶ ἐν πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ισραηλ οὐ
γρύξει κύων τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, ὅπως
εἰδῇς ὅσα παραδοξάσει κύριος ἀνὰ μέσον τῶν Αἰγυπτίων καὶ τοῦ
8 Ισραηλ. [8]καὶ καταβήσονται πάντες οἱ παῖδές σου οὗτοι πρός με
καὶ προσκυνήσουσίν με λέγοντες Ἔξελθε σὺ καὶ πᾶς ὁ λαός σου,
οὗ σὺ ἀφηγῇ· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσομαι. ἐξῆλθεν δὲ Μωυσῆς
9 ἀπὸ Φαραω μετὰ θυμοῦ. [9]εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν Οὐκ εἰσ-
ακούσεται ὑμῶν Φαραω, ἵνα πληθύνων πληθύνω μου τὰ σημεῖα
10 καὶ τὰ τέρατα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. [10]Μωυσῆς δὲ καὶ Ααρων ἐποίησαν
πάντα τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ταῦτα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐναντίον
Φαραω· ἐσκλήρυνεν δὲ κύριος τὴν καρδίαν Φαραω, καὶ οὐκ ἠθέ-
λησεν ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου.
12 [1]Εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ααρων ἐν γῇ Αἰγύπτου
2 λέγων [2]Ὁ μὴν οὗτος ὑμῖν ἀρχὴ μηνῶν, πρῶτός ἐστιν ὑμῖν ἐν
3 τοῖς μησὶν τοῦ ἐνιαυτοῦ. [3]λάλησον πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν
Ισραηλ λέγων Τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου λαβέτωσαν ἕκαστος
4 πρόβατον κατ᾽ οἴκους πατριῶν, ἕκαστος πρόβατον κατ᾽ οἰκίαν. [4]ἐὰν
δὲ ὀλιγοστοὶ ὦσιν οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ ὥστε μὴ ἱκανοὺς εἶναι εἰς πρό-
βατον, συλλήμψεται μεθ᾽ ἑαυτοῦ τὸν γείτονα τὸν πλησίον αὐτοῦ
κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν· ἕκαστος τὸ ἀρκοῦν αὐτῷ συναριθμήσεται
5 εἰς πρόβατον. [5]πρόβατον τέλειον ἄρσεν ἐνιαύσιον ἔσται ὑμῖν· ἀπὸ
6 τῶν ἀρνῶν καὶ τῶν ἐρίφων λήμψεσθε. [6]καὶ ἔσται ὑμῖν διατετη-
ρημένον ἕως τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης τοῦ μηνὸς τούτου, καὶ σφά-
ξουσιν αὐτὸ πᾶν τὸ πλῆθος συναγωγῆς υἱῶν Ισραηλ πρὸς ἑσπέ-
7 ραν. [7]καὶ λήμψονται ἀπὸ τοῦ αἵματος καὶ θήσουσιν ἐπὶ τῶν δύο
σταθμῶν καὶ ἐπὶ τὴν φλιὰν ἐν τοῖς οἴκοις, ἐν οἷς ἐὰν φάγωσιν
8 αὐτὰ ἐν αὐτοῖς. [8]καὶ φάγονται τὰ κρέα τῇ νυκτὶ ταύτῃ· ὀπτὰ
9 πυρὶ καὶ ἄζυμα ἐπὶ πικρίδων ἔδονται. [9]οὐκ ἔδεσθε ἀπ᾽ αὐτῶν
ὠμὸν οὐδὲ ἡψημένον ἐν ὕδατι, ἀλλ᾽ ἢ ὀπτὰ πυρί, κεφαλὴν σὺν
10 τοῖς ποσὶν καὶ τοῖς ἐνδοσθίοις. [10]οὐκ ἀπολείψετε ἀπ᾽ αὐτοῦ ἕως
πρωὶ καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψετε ἀπ᾽ αὐτοῦ· τὰ δὲ καταλειπόμενα

5 και εως 1^0] εως του A || 7 και εν] εν δε A | απο — κτηνους > B*† (Bc add. ουδε ante απο) | ειδης M] ιδης BA: cf. 8 6 | παραδοξαζει B | των > A | του] pr. ανα μεσον A (in O sub ※) || 8 πας > B*† || 9 πληθυνων > A | μου / τα σημ.] tr. A | τερατα] + μου A || 10 τα 1^0 ⌒ 2^0 A* | ηθελησεν] εισηκουσεν B | γης αιγ.] της γης αυτου A

12 1 αιγυπτω A || 3 εκαστος ult. > A*(uid.) || 4 ικαν. ειναι] tr. B || 5 αρνων] αμνων A || 6 υιων] pr. των A† || 7 αυτα] αυτο A || 10 απολειψεσθε A† | εως 1^0] εις το A

ἀπ᾽ αὐτοῦ ἕως πρωὶ ἐν πυρὶ κατακαύσετε. [11]οὕτως δὲ φάγεσθε 11
αὐτό· αἱ ὀσφύες ὑμῶν περιεζωσμέναι, καὶ τὰ ὑποδήματα ἐν τοῖς
ποσὶν ὑμῶν, καὶ αἱ βακτηρίαι ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν· καὶ ἔδεσθε
αὐτὸ μετὰ σπουδῆς· πασχα ἐστὶν κυρίῳ. [12]καὶ διελεύσομαι ἐν γῇ 12
Αἰγύπτῳ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ καὶ πατάξω πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ
Αἰγύπτῳ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν
Αἰγυπτίων ποιήσω τὴν ἐκδίκησιν· ἐγὼ κύριος. [13]καὶ ἔσται τὸ αἷμα 13
ὑμῖν ἐν σημείῳ ἐπὶ τῶν οἰκιῶν, ἐν αἷς ὑμεῖς ἐστε ἐκεῖ, καὶ ὄψο-
μαι τὸ αἷμα καὶ σκεπάσω ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν πληγὴ τοῦ
ἐκτριβῆναι, ὅταν παίω ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. [14]καὶ ἔσται ἡ ἡμέρα ὑμῖν 14
αὕτη μνημόσυνον, καὶ ἑορτάσετε αὐτὴν ἑορτὴν κυρίῳ εἰς πάσας
τὰς γενεὰς ὑμῶν· νόμιμον αἰώνιον ἑορτάσετε αὐτήν. [15]ἑπτὰ ἡμέ- 15
ρας ἄζυμα ἔδεσθε, ἀπὸ δὲ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἀφανιεῖτε ζύμην
ἐκ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν· πᾶς, ὃς ἂν φάγῃ ζύμην, ἐξολεθρευθήσεται
ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐξ Ισραηλ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἕως τῆς
ἡμέρας τῆς ἑβδόμης. [16]καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κληθήσεται ἁγία, καὶ 16
ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν
οὐ ποιήσετε ἐν αὐταῖς, πλὴν ὅσα ποιηθήσεται πάσῃ ψυχῇ, τοῦτο
μόνον ποιηθήσεται ὑμῖν. [17]καὶ φυλάξεσθε τὴν ἐντολὴν ταύτην· ἐν 17
γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξάξω τὴν δύναμιν ὑμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
καὶ ποιήσετε τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς γενεὰς ὑμῶν νόμιμον αἰώνιον.
[18]ἐναρχομένου τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώ- 18
του ἀφ᾽ ἑσπέρας ἔδεσθε ἄζυμα ἕως ἡμέρας μιᾶς καὶ εἰκάδος τοῦ
μηνὸς ἕως ἑσπέρας. [19]ἑπτὰ ἡμέρας ζύμη οὐχ εὑρεθήσεται ἐν ταῖς 19
οἰκίαις ὑμῶν· πᾶς, ὃς ἂν φάγῃ ζυμωτόν, ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ
ἐκείνη ἐκ συναγωγῆς Ισραηλ ἔν τε τοῖς γειώραις καὶ αὐτόχθοσιν
τῆς γῆς· [20]πᾶν ζυμωτὸν οὐκ ἔδεσθε, ἐν παντὶ δὲ κατοικητηρίῳ 20
ὑμῶν ἔδεσθε ἄζυμα.

[21]Ἐκάλεσεν δὲ Μωυσῆς πᾶσαν γερουσίαν υἱῶν Ισραηλ καὶ εἶπεν 21
πρὸς αὐτούς Ἀπελθόντες λάβετε ὑμῖν ἑαυτοῖς πρόβατον κατὰ συγ-
γενείας ὑμῶν καὶ θύσατε τὸ πασχα. [22]λήμψεσθε δὲ δεσμὴν ὑσσώ- 22
που καὶ βάψαντες ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ παρὰ τὴν θύραν καθίξετε
τῆς φλιᾶς καὶ ἐπ᾽ ἀμφοτέρων τῶν σταθμῶν ἀπὸ τοῦ αἵματος, ὅ
ἐστιν παρὰ τὴν θύραν· ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθε ἕκαστος τὴν θύ-
ραν τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἕως πρωί. [23]καὶ παρελεύσεται κύριος πατάξαι 23
τοὺς Αἰγυπτίους καὶ ὄψεται τὸ αἷμα ἐπὶ τῆς φλιᾶς καὶ ἐπ᾽ ἀμφοτέρων

11 υποδημ. et βακτηριαι] + υμων A | κυριου A || 12 διελευσ.] δι > B† | τοις et των > A || 13 εστε] κατοικειτε A† || 14 υμιν αυτη] tr. A | πασας > A || 15 ημερας της πρωτης 1^0] πρωτης ημ. A || 16 κληθησεται] κεκλησεται A || 17 φυλαξεσθε M] -ξετε B†, -ξασθε A | fin.] + εις τας γενεας υμων A† || 18 εως ult. > A† || 20 δε > A || 21 υιων > A | εαυτοις] ε > A | προβατα A | συγγενιαν B† | θυσετε B || 22 της] pr. απο A†

τῶν σταθμῶν, καὶ παρελεύσεται κύριος τὴν θύραν καὶ οὐκ ἀφήσει
24 τὸν ὀλεθρεύοντα εἰσελθεῖν εἰς τὰς οἰκίας ὑμῶν πατάξαι. [24]καὶ
φυλάξεσθε τὸ ῥῆμα τοῦτο νόμιμον σεαυτῷ καὶ τοῖς υἱοῖς σου
25 ἕως αἰῶνος. [25]ἐὰν δὲ εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, ἣν ἂν δῷ κύριος
26 ὑμῖν, καθότι ἐλάλησεν, φυλάξεσθε τὴν λατρείαν ταύτην. [26]καὶ ἔσται,
27 ἐὰν λέγωσιν πρὸς ὑμᾶς οἱ υἱοὶ ὑμῶν Τίς ἡ λατρεία αὕτη; [27]καὶ
ἐρεῖτε αὐτοῖς Θυσία τὸ πασχα τοῦτο κυρίῳ, ὡς ἐσκέπασεν τοὺς
οἴκους τῶν υἱῶν Ισραηλ ἐν Αἰγύπτῳ, ἡνίκα ἐπάταξεν τοὺς Αἰγυ-
πτίους, τοὺς δὲ οἴκους ἡμῶν ἐρρύσατο. καὶ κύψας ὁ λαὸς προσε-
28 κύνησεν. [28]καὶ ἀπελθόντες ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ καθὰ ἐνετεί-
λατο κύριος τῷ Μωυσῇ καὶ Ααρων, οὕτως ἐποίησαν.
29 [29]Ἐγενήθη δὲ μεσούσης τῆς νυκτὸς καὶ κύριος ἐπάταξεν πᾶν
πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἀπὸ πρωτοτόκου Φαραω τοῦ καθη-
μένου ἐπὶ τοῦ θρόνου ἕως πρωτοτόκου τῆς αἰχμαλωτίδος τῆς ἐν
30 τῷ λάκκῳ καὶ ἕως πρωτοτόκου παντὸς κτήνους. [30]καὶ ἀναστὰς
Φαραω νυκτὸς καὶ πάντες οἱ θεράποντες αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ Αἰ-
γύπτιοι καὶ ἐγενήθη κραυγὴ μεγάλη ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ· οὐ γὰρ
31 ἦν οἰκία, ἐν ᾗ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ τεθνηκώς. [31]καὶ ἐκάλεσεν Φαραω
Μωυσῆν καὶ Ααρων νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἀνάστητε καὶ ἐξέλ-
θατε ἐκ τοῦ λαοῦ μου καὶ ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ· βαδίζετε καὶ
32 λατρεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, καθὰ λέγετε· [32]καὶ τὰ πρόβατα
καὶ τοὺς βόας ὑμῶν ἀναλαβόντες πορεύεσθε, εὐλογήσατε δὲ κἀμέ.
33 [33]καὶ κατεβιάζοντο οἱ Αἰγύπτιοι τὸν λαὸν σπουδῇ ἐκβαλεῖν αὐτοὺς
34 ἐκ τῆς γῆς· εἶπαν γὰρ ὅτι Πάντες ἡμεῖς ἀποθνῄσκομεν. [34]ἀνέλα-
βεν δὲ ὁ λαὸς τὸ σταῖς πρὸ τοῦ ζυμωθῆναι, τὰ φυράματα αὐτῶν
35 ἐνδεδεμένα ἐν τοῖς ἱματίοις αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὤμων. [35]οἱ δὲ υἱοὶ
Ισραηλ ἐποίησαν καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς Μωυσῆς, καὶ ᾔτησαν
36 παρὰ τῶν Αἰγυπτίων σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ ἱματισμόν· [36]καὶ
κύριος ἔδωκεν τὴν χάριν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων,
καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς· καὶ ἐσκύλευσαν τοὺς Αἰγυπτίους.
37 [37]Ἀπάραντες δὲ οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐκ Ραμεσση εἰς Σοκχωθα εἰς
38 ἑξακοσίας χιλιάδας πεζῶν οἱ ἄνδρες πλὴν τῆς ἀποσκευῆς, [38]καὶ
ἐπίμικτος πολὺς συνανέβη αὐτοῖς καὶ πρόβατα καὶ βόες καὶ κτήνη
39 πολλὰ σφόδρα. [39]καὶ ἔπεψαν τὸ σταῖς, ὃ ἐξήνεγκαν ἐξ Αἰγύπτου,
ἐγκρυφίας ἀζύμους· οὐ γὰρ ἐζυμώθη· ἐξέβαλον γὰρ αὐτοὺς οἱ
Αἰγύπτιοι, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν ἐπιμεῖναι οὐδὲ ἐπισιτισμὸν ἐποίησαν

24 φυλαξασθε A: item in 25 | νομιμον] + αιωνιον A || 26 οι > B† || 28 και ααρων > BA† || 29 εως 1⁰] pr. και A | εως πρωτ. παντος] παν πρωτοτοκον A || 30 αναστας B† (cf. 37 14 7 15 20)] ανεστη A | παντες 1⁰ > B(†) || 31 και ult. > A | λατρευετε A || 32 δε] δη B || 33 εκ] απο A || 34 σταις] + αυτων A || 35 αργυρα .. χρυσα] tr. A || 36 κυρ. εδωκεν] tr. B† || 37 απαραντες (cf. 30)] απηραν A | σοκχωθ A | της > A† || 39 και ουκ] ου γαρ A† | εδυνασθησαν υπομειναι A

ἑαυτοῖς εἰς τὴν ὁδόν. [40]ἡ δὲ κατοίκησις τῶν υἱῶν Ισραηλ, ἣν 40
κατῴκησαν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐν γῇ Χανααν, ἔτη τετρακόσια τριά-
κοντα, [41]καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ τετρακόσια τριάκοντα ἔτη ἐξῆλθεν 41
πᾶσα ἡ δύναμις κυρίου ἐκ γῆς Αἰγύπτου. [42]νυκτὸς προφυλακή ἐστιν 42
τῷ κυρίῳ ὥστε ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ἐκείνη ἡ νὺξ
αὕτη προφυλακὴ κυρίῳ ὥστε πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ισραηλ εἶναι εἰς
γενεὰς αὐτῶν.

[43]Εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ααρων λέγων Οὗτος ὁ 43
νόμος τοῦ πασχα· πᾶς ἀλλογενὴς οὐκ ἔδεται ἀπ᾽ αὐτοῦ· [44]καὶ πᾶν 44
οἰκέτην τινὸς ἢ ἀργυρώνητον περιτεμεῖς αὐτόν, καὶ τότε φάγεται
ἀπ᾽ αὐτοῦ· [45]πάροικος ἢ μισθωτὸς οὐκ ἔδεται ἀπ᾽ αὐτοῦ. [46]ἐν οἰκίᾳ 45 46
μιᾷ βρωθήσεται, καὶ οὐκ ἐξοίσετε ἐκ τῆς οἰκίας τῶν κρεῶν ἔξω·
καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψετε ἀπ᾽ αὐτοῦ. [47]πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ισ- 47
ραηλ ποιήσει αὐτό. [48]ἐὰν δέ τις προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος 48
ποιῆσαι τὸ πασχα κυρίῳ, περιτεμεῖς αὐτοῦ πᾶν ἀρσενικόν, καὶ τότε
προσελεύσεται ποιῆσαι αὐτὸ καὶ ἔσται ὥσπερ καὶ ὁ αὐτόχθων τῆς
γῆς· πᾶς ἀπερίτμητος οὐκ ἔδεται ἀπ᾽ αὐτοῦ. [49]νόμος εἷς ἔσται τῷ 49
ἐγχωρίῳ καὶ τῷ προσελθόντι προσηλύτῳ ἐν ὑμῖν. [50]καὶ ἐποίησαν 50
οἱ υἱοὶ Ισραηλ καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ καὶ Ααρων πρὸς
αὐτούς, οὕτως ἐποίησαν. — [51]καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξή- 51
γαγεν κύριος τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν.

[1]Εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Ἁγίασόν μοι πᾶν πρω- 13
τότοκον πρωτογενὲς διανοῖγον πᾶσαν μήτραν ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ
ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους· ἐμοί ἐστιν.

[3]Εἶπεν δὲ Μωυσῆς πρὸς τὸν λαόν Μνημονεύετε τὴν ἡμέραν 3
ταύτην, ἐν ᾗ ἐξήλθατε ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας· ἐν γὰρ
χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγεν ὑμᾶς κύριος ἐντεῦθεν· καὶ οὐ βρωθήσεται
ζύμη. [4]ἐν γὰρ τῇ σήμερον ὑμεῖς ἐκπορεύεσθε ἐν μηνὶ τῶν νέων. 4
[5]καὶ ἔσται ἡνίκα ἐὰν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν 5
γῆν τῶν Χαναναίων καὶ Χετταίων καὶ Ευαίων καὶ Γεργεσαίων καὶ
Αμορραίων καὶ Φερεζαίων καὶ Ιεβουσαίων, ἣν ὤμοσεν τοῖς πα-
τράσιν σου δοῦναί σοι, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, καὶ ποιήσεις

40 παροικησις et παρωκησαν A | χαναανB†] + αυτοι και οι πατερες αυτων A | τριακοντα] + πεντε B*†: item in 41 || 41 και εγεν.] εγ. δε A† || 42 νυκτος > A*† || 43 λεγων > A || 44 παν] παντα AB^c: cf. Gen. 12 9 | τινος > B† | η] και A: item in 45 || 46 και 1^0] ου καταλειψετε απο των κρεων εις το πρωι A: cf. 10 || 47 αυτο] τουτο A† || 48 ποιησαι 1^0] και ποιη A | και ult. > A || 49 προσελθ. προσηλυτω] προσηλυτω τω προσκειμενω A† || 50 προς αυτους > A

13 2 διανοιγον] pr. και A† || 3 εκ γης] εξ A || 5 ευαιων — ιεβευσαιων] αμορραιων και ευαιων και ιεβουσαιων και γεργεσαιων και φερεζαιων A: item *O* (και γεργ. και φερεζ. sub ÷)

6 τὴν λατρείαν ταύτην ἐν τῷ μηνὶ τούτῳ. [6]ἓξ ἡμέρας ἔδεσθε ἄζυμα,
7 τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἑορτὴ κυρίου· [7]ἄζυμα ἔδεσθε τὰς ἑπτὰ
ἡμέρας, οὐκ ὀφθήσεταί σοι ζυμωτόν, οὐδὲ ἔσται σοι ζύμη ἐν πᾶσιν
8 τοῖς ὁρίοις σου. [8]καὶ ἀναγγελεῖς τῷ υἱῷ σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
λέγων Διὰ τοῦτο ἐποίησεν κύριος ὁ θεός μοι, ὡς ἐξεπορευόμην
9 ἐξ Αἰγύπτου. [9]καὶ ἔσται σοι σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρός σου καὶ
μνημόσυνον πρὸ ὀφθαλμῶν σου, ὅπως ἂν γένηται ὁ νόμος κυ-
ρίου ἐν τῷ στόματί σου· ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγέν σε κύριος
10 ὁ θεὸς ἐξ Αἰγύπτου. [10]καὶ φυλάξεσθε τὸν νόμον τοῦτον κατὰ και-
11 ροὺς ὡρῶν ἀφ᾽ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας. [11]καὶ ἔσται ὡς ἂν εἰσαγάγῃ
σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, ὃν τρόπον
12 ὤμοσεν τοῖς πατράσιν σου, καὶ δώσει σοι αὐτήν, [12]καὶ ἀφελεῖς
πᾶν διανοῖγον μήτραν, τὰ ἀρσενικά, τῷ κυρίῳ· πᾶν διανοῖγον
μήτραν ἐκ τῶν βουκολίων ἢ ἐν τοῖς κτήνεσίν σου, ὅσα ἐὰν γένη-
13 ταί σοι, τὰ ἀρσενικά, ἁγιάσεις τῷ κυρίῳ. [13]πᾶν διανοῖγον μήτραν
ὄνου ἀλλάξεις προβάτῳ· ἐὰν δὲ μὴ ἀλλάξῃς, λυτρώσῃ αὐτό. πᾶν
14 πρωτότοκον ἀνθρώπου τῶν υἱῶν σου λυτρώσῃ. [14]ἐὰν δὲ ἐρωτήσῃ
σε ὁ υἱός σου μετὰ ταῦτα λέγων Τί τοῦτο; καὶ ἐρεῖς αὐτῷ ὅτι
Ἐν χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγεν ἡμᾶς κύριος ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐξ οἴκου
15 δουλείας· [15]ἡνίκα δὲ ἐσκλήρυνεν Φαραω ἐξαποστεῖλαι ἡμᾶς, ἀπέ-
κτεινεν πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἀπὸ πρωτοτόκων ἀνθρώ-
πων ἕως πρωτοτόκων κτηνῶν· διὰ τοῦτο ἐγὼ θύω τῷ κυρίῳ πᾶν
διανοῖγον μήτραν, τὰ ἀρσενικά, καὶ πᾶν πρωτότοκον τῶν υἱῶν
16 μου λυτρώσομαι. [16]καὶ ἔσται εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρός σου καὶ
ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν σου· ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγέν
σε κύριος ἐξ Αἰγύπτου.
17 [17]Ὡς δὲ ἐξαπέστειλεν Φαραω τὸν λαόν, οὐχ ὡδήγησεν αὐτοὺς
ὁ θεὸς ὁδὸν γῆς Φυλιστιιμ, ὅτι ἐγγὺς ἦν· εἶπεν γὰρ ὁ θεός Μή-
ποτε μεταμελήσῃ τῷ λαῷ ἰδόντι πόλεμον, καὶ ἀποστρέψῃ εἰς Αἴ-
18 γυπτον. [18]καὶ ἐκύκλωσεν ὁ θεὸς τὸν λαὸν ὁδὸν τὴν εἰς τὴν ἔρη-
μον εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν. πέμπτη δὲ γενεὰ ἀνέβησαν οἱ
19 υἱοὶ Ισραηλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου. [19]καὶ ἔλαβεν Μωυσῆς τὰ ὀστᾶ Ιω-
σηφ μεθ᾽ ἑαυτοῦ· ὅρκῳ γὰρ ὥρκισεν Ιωσηφ τοὺς υἱοὺς Ισραηλ
λέγων Ἐπισκοπῇ ἐπισκέψεται ὑμᾶς κύριος, καὶ συνανοίσετέ μου
20 τὰ ὀστᾶ ἐντεῦθεν μεθ᾽ ὑμῶν. [20]ἐξάραντες δὲ οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐκ
21 Σοκχωθ ἐστρατοπέδευσαν ἐν Οθομ παρὰ τὴν ἔρημον. [21]ὁ δὲ θεὸς
ἡγεῖτο αὐτῶν, ἡμέρας μὲν ἐν στύλῳ νεφέλης δεῖξαι αὐτοῖς τὴν

7 τας > B || 9 ο θεος > A || 10 φυλαξασθε A | κατα καιρ. ωρων > B† || 11 δωσει] δω A || 12 αφελεις] αφοριεις A | των > A | η] και A† || 14 ημας κυριος] tr. B† || 15 πρωτοτοκων bis] -κου A | θυω] + παν πρωτοτοκον B† || 18 εκ γης αιγ.] > B*†, εξ αιγ. A† || 19 ιωσηφ 2^{0}] > B*†, in *O* sub ÷ | μου / τα οστα] tr. A

ὁδόν, τὴν δὲ νύκτα ἐν στύλῳ πυρός· [22]οὐκ ἐξέλιπεν ὁ στῦλος 22
τῆς νεφέλης ἡμέρας καὶ ὁ στῦλος τοῦ πυρὸς νυκτὸς ἐναντίον
παντὸς τοῦ λαοῦ.
[1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Λάλησον τοῖς υἱοῖς 14
Ισραηλ, καὶ ἀποστρέψαντες στρατοπεδευσάτωσαν ἀπέναντι τῆς
ἐπαύλεως ἀνὰ μέσον Μαγδώλου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς θαλάσσης ἐξ
ἐναντίας Βεελσεπφων, ἐνώπιον αὐτῶν στρατοπεδεύσεις ἐπὶ τῆς θα-
λάσσης. [3]καὶ ἐρεῖ Φαραω τῷ λαῷ αὐτοῦ Οἱ υἱοὶ Ισραηλ πλανῶν- 3
ται οὗτοι ἐν τῇ γῇ· συγκέκλεικεν γὰρ αὐτοὺς ἡ ἔρημος. [4]ἐγὼ δὲ 4
σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραω, καὶ καταδιώξεται ὀπίσω αὐτῶν·
καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν Φαραω καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ,
καὶ γνώσονται πάντες οἱ Αἰγύπτιοι ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. καὶ ἐποίη-
σαν οὕτως. [5]καὶ ἀνηγγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν Αἰγυπτίων ὅτι πέφευ- 5
γεν ὁ λαός· καὶ μετεστράφη ἡ καρδία Φαραω καὶ τῶν θεραπόν-
των αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λαόν, καὶ εἶπαν Τί τοῦτο ἐποιήσαμεν τοῦ ἐξα-
ποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ισραηλ τοῦ μὴ δουλεύειν ἡμῖν; [6]ἔζευξεν οὖν 6
Φαραω τὰ ἅρματα αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ συναπήγαγεν
μεθ᾽ ἑαυτοῦ [7]καὶ λαβὼν ἑξακόσια ἅρματα ἐκλεκτὰ καὶ πᾶσαν τὴν 7
ἵππον τῶν Αἰγυπτίων καὶ τριστάτας ἐπὶ πάντων. [8]καὶ ἐσκλήρυνεν 8
κύριος τὴν καρδίαν Φαραω βασιλέως Αἰγύπτου καὶ τῶν θεραπόν-
των αὐτοῦ, καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ισραηλ· οἱ δὲ υἱοὶ
Ισραηλ ἐξεπορεύοντο ἐν χειρὶ ὑψηλῇ. [9]καὶ κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι 9
ὀπίσω αὐτῶν καὶ εὕροσαν αὐτοὺς παρεμβεβληκότας παρὰ τὴν θά-
λασσαν, καὶ πᾶσα ἡ ἵππος καὶ τὰ ἅρματα Φαραω καὶ οἱ ἱππεῖς
καὶ ἡ στρατιὰ αὐτοῦ ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως ἐξ ἐναντίας Βεελσεπ-
φων. [10]καὶ Φαραω προσῆγεν· καὶ ἀναβλέψαντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ 10
τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρῶσιν, καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἐστρατοπέδευσαν ὀπίσω
αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα· ἀνεβόησαν δὲ οἱ υἱοὶ Ισραηλ
πρὸς κύριον. [11]καὶ εἶπαν πρὸς Μωυσῆν Παρὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν μνή- 11
ματα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐξήγαγες ἡμᾶς θανατῶσαι ἐν τῇ ἐρήμῳ; τί
τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν ἐξαγαγὼν ἐξ Αἰγύπτου; [12]οὐ τοῦτο ἦν τὸ 12
ῥῆμα, ὃ ἐλαλήσαμεν πρὸς σὲ ἐν Αἰγύπτῳ λέγοντες Πάρες ἡμᾶς,
ὅπως δουλεύσωμεν τοῖς Αἰγυπτίοις; κρεῖσσον γὰρ ἡμᾶς δουλεύειν
τοῖς Αἰγυπτίοις ἢ ἀποθανεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ. [13]εἶπεν δὲ Μωυ- 13
σῆς πρὸς τὸν λαόν Θαρσεῖτε· στῆτε καὶ ὁρᾶτε τὴν σωτηρίαν τὴν

22 εξελιπεν] + δε B† | παντος / του λαου] tr. B† (παντος in *O* sub ÷)

14 2 βεελσεφων A: item in 9 Num. **33** 7 || 3 τω λαω αυτου > A* | οι υιοι] περι των υιων A | γαρ > A || 4 γνωσονται] pr. επι A† || 5 βασ. των αιγ.] φαραω λεγοντες A† | των 2⁰] pr. η καρδια B† | εποιησαμεν] πεποιηκαμεν A || 7 λαβων (cf. **12** 30)] ελαβεν A || 10 προσηγαγεν A | τοις οφθ. > A* | οι αιγ.] pr. οιδε A || 11 ημας θαν.] tr. A† | εξαγαγων] + ημας A (in *O* sub ※) || 13 στητε] στηκετε A

παρὰ τοῦ θεοῦ, ἣν ποιήσει ἡμῖν σήμερον· ὃν τρόπον γὰρ ἑωράκατε
τοὺς Αἰγυπτίους σήμερον, οὐ προσθήσεσθε ἔτι ἰδεῖν αὐτοὺς εἰς
14 τὸν αἰῶνα χρόνον· [14]κύριος πολεμήσει περὶ ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς σι-
γήσετε.
15 [15]Εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν Τί βοᾷς πρός με; λάλησον
16 τοῖς υἱοῖς Ισραηλ, καὶ ἀναζευξάτωσαν· [16]καὶ σὺ ἔπαρον τῇ ῥάβδῳ
σου καὶ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ ῥῆξον αὐ-
τήν, καὶ εἰσελθάτωσαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης
17 κατὰ τὸ ξηρόν. [17]καὶ ἰδοὺ ἐγὼ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραω καὶ
τῶν Αἰγυπτίων πάντων, καὶ εἰσελεύσονται ὀπίσω αὐτῶν· καὶ ἐν-
δοξασθήσομαι ἐν Φαραω καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ καὶ ἐν
18 τοῖς ἅρμασιν καὶ ἐν τοῖς ἵπποις αὐτοῦ. [18]καὶ γνώσονται πάντες
οἱ Αἰγύπτιοι ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἐνδοξαζομένου μου ἐν Φαραω
19 καὶ ἐν τοῖς ἅρμασιν καὶ ἵπποις αὐτοῦ. [19]ἐξῆρεν δὲ ὁ ἄγγελος τοῦ
θεοῦ ὁ προπορευόμενος τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν Ισραηλ καὶ
ἐπορεύθη ἐκ τῶν ὄπισθεν· ἐξῆρεν δὲ καὶ ὁ στῦλος τῆς νεφέλης
20 ἀπὸ προσώπου αὐτῶν καὶ ἔστη ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτῶν. [20]καὶ εἰσῆλ-
θεν ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς τῶν Αἰγυπτίων καὶ ἀνὰ μέσον
τῆς παρεμβολῆς Ισραηλ καὶ ἔστη· καὶ ἐγένετο σκότος καὶ γνόφος,
καὶ διῆλθεν ἡ νύξ, καὶ οὐ συνέμιξαν ἀλλήλοις ὅλην τὴν νύκτα·
21 [21]ἐξέτεινεν δὲ Μωυσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ὑπήγα-
γεν κύριος τὴν θάλασσαν ἐν ἀνέμῳ νότῳ βιαίῳ ὅλην τὴν νύκτα
22 καὶ ἐποίησεν τὴν θάλασσαν ξηράν, καὶ ἐσχίσθη τὸ ὕδωρ. [22]καὶ
εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ Ισραηλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρόν,
καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων·
23 [23]κατεδίωξαν δὲ οἱ Αἰγύπτιοι καὶ εἰσῆλθον ὀπίσω αὐτῶν, πᾶσα ἡ
ἵππος Φαραω καὶ τὰ ἅρματα καὶ οἱ ἀναβάται, εἰς μέσον τῆς θα-
24 λάσσης. [24]ἐγενήθη δὲ ἐν τῇ φυλακῇ τῇ ἑωθινῇ καὶ ἐπέβλεψεν κύ-
ριος ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν Αἰγυπτίων ἐν στύλῳ πυρὸς καὶ νε-
25 φέλης καὶ συνετάραξεν τὴν παρεμβολὴν τῶν Αἰγυπτίων [25]καὶ συνέ-
δησεν τοὺς ἄξονας τῶν ἁρμάτων αὐτῶν καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς μετὰ
βίας. καὶ εἶπαν οἱ Αἰγύπτιοι Φύγωμεν ἀπὸ προσώπου Ισραηλ· ὁ
26 γὰρ κύριος πολεμεῖ περὶ αὐτῶν τοὺς Αἰγυπτίους. [26]εἶπεν δὲ κύριος
πρὸς Μωυσῆν Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ
ἀποκαταστήτω τὸ ὕδωρ καὶ ἐπικαλυψάτω τοὺς Αἰγυπτίους, ἐπί τε
27 τὰ ἅρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας. [27]ἐξέτεινεν δὲ Μωυσῆς τὴν χεῖρα
ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπεκατέστη τὸ ὕδωρ πρὸς ἡμέραν ἐπὶ
χώρας· οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἔφυγον ὑπὸ τὸ ὕδωρ, καὶ ἐξετίναξεν

16 τη ραβδω B† (cf. 7 20)] την -δον A || 20 της παρεμβ. 1^0 > B† | και εστη > A* || 21 διεσχισθη A || 23 κατεδιωξαν δε] και κατ. B | εισηλθεν A† | πασα η] και πας B | εις] pr. και εισηλθον A† || 24 επι] εις A || 25 ηγεν A || 26 τους ult.] pr. επι A

κύριος τοὺς Αἰγυπτίους μέσον τῆς θαλάσσης. 28 καὶ ἐπαναστραφὲν 28
τὸ ὕδωρ ἐκάλυψεν τὰ ἅρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας καὶ πᾶσαν τὴν
δύναμιν Φαραω τοὺς εἰσπεπορευμένους ὀπίσω αὐτῶν εἰς τὴν θά-
λασσαν, καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. 29 οἱ δὲ υἱοὶ Ισραηλ 29
ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, τὸ δὲ ὕδωρ αὐ-
τοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων. 30 καὶ ἐρρύσατο κύ- 30
ριος τὸν Ισραηλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρὸς τῶν Αἰγυπτίων·
καὶ εἶδεν Ισραηλ τοὺς Αἰγυπτίους τεθνηκότας παρὰ τὸ χεῖλος τῆς
θαλάσσης. 31 εἶδεν δὲ Ισραηλ τὴν χεῖρα τὴν μεγάλην, ἃ ἐποίησεν 31
κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις· ἐφοβήθη δὲ ὁ λαὸς τὸν κύριον καὶ ἐπίστευ-
σαν τῷ θεῷ καὶ Μωυσῇ τῷ θεράποντι αὐτοῦ.

1 Τότε ᾖσεν Μωυσῆς καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὴν ᾠδὴν ταύτην τῷ 15
θεῷ καὶ εἶπαν λέγοντες

Ἄισωμεν τῷ κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται·
ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν.
2 βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν· 2
οὗτός μου θεός, καὶ δοξάσω αὐτόν,
θεὸς τοῦ πατρός μου, καὶ ὑψώσω αὐτόν.
3 κύριος συντρίβων πολέμους, 3
κύριος ὄνομα αὐτῷ.
4 ἅρματα Φαραω καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἔρριψεν εἰς θάλασσαν, 4
ἐπιλέκτους ἀναβάτας τριστάτας
κατεπόντισεν ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.
5 πόντῳ ἐκάλυψεν αὐτούς, 5
κατέδυσαν εἰς βυθὸν ὡσεὶ λίθος.
6 ἡ δεξιά σου, κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύι· 6
ἡ δεξιά σου χείρ, κύριε, ἔθραυσεν ἐχθρούς.
7 καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους· 7
ἀπέστειλας τὴν ὀργήν σου, καὶ κατέφαγεν αὐτοὺς ὡς καλάμην.
8 καὶ διὰ πνεύματος τοῦ θυμοῦ σου διέστη τὸ ὕδωρ· 8
ἐπάγη ὡσεὶ τεῖχος τὰ ὕδατα,
ἐπάγη τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.
9 εἶπεν ὁ ἐχθρός Διώξας καταλήμψομαι, 9
μεριῶ σκῦλα, ἐμπλήσω ψυχήν μου,
ἀνελῶ τῇ μαχαίρῃ μου, κυριεύσει ἡ χείρ μου.
10 ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου, ἐκάλυψεν αὐτοὺς θάλασσα· 10
ἔδυσαν ὡσεὶ μόλιβος ἐν ὕδατι σφοδρῷ.

28 και ult. > A || 30 των > A || 31 ειδεν δε] και ιδεν A | εφοβ. δε] και εφ. A

15 (cf. Od. 1) 1 θεω] κυριω A | λεγοντες] τω λεγειν A || 2 μου θεος] tr. A || 4 κατεποντισεν] -ποθησαν B† || 10 εκαλ.] pr. και A

11 [11]τίς ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς, κύριε;
τίς ὅμοιός σοι, δεδοξασμένος ἐν ἁγίοις,
θαυμαστὸς ἐν δόξαις, ποιῶν τέρατα;
12 [12]ἐξέτεινας τὴν δεξιάν σου,
κατέπιεν αὐτοὺς γῆ.
13 [13]ὡδήγησας τῇ δικαιοσύνῃ σου τὸν λαόν σου τοῦτον, ὃν ἐλυτρώσω,
παρεκάλεσας τῇ ἰσχύι σου εἰς κατάλυμα ἅγιόν σου.
14 [14]ἤκουσαν ἔθνη καὶ ὠργίσθησαν·
ὠδῖνες ἔλαβον κατοικοῦντας Φυλιστιιμ.
15 [15]τότε ἔσπευσαν ἡγεμόνες Εδωμ,
καὶ ἄρχοντες Μωαβιτῶν, ἔλαβεν αὐτοὺς τρόμος,
ἐτάκησαν πάντες οἱ κατοικοῦντες Χανααν.
16 [16]ἐπιπέσοι ἐπ᾽ αὐτοὺς φόβος καὶ τρόμος,
μεγέθει βραχίονός σου ἀπολιθωθήτωσαν,
ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου, κύριε,
ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου οὗτος, ὃν ἐκτήσω.
17 [17]εἰσαγαγὼν καταφύτευσον αὐτοὺς εἰς ὄρος κληρονομίας σου,
εἰς ἕτοιμον κατοικητήριόν σου, ὃ κατειργάσω, κύριε,
ἁγίασμα, κύριε, ὃ ἡτοίμασαν αἱ χεῖρές σου.
18 [18]κύριος βασιλεύων τὸν αἰῶνα καὶ ἐπ᾽ αἰῶνα καὶ ἔτι.
19 [19]Ὅτι εἰσῆλθεν ἵππος Φαραω σὺν ἅρμασιν καὶ ἀναβάταις εἰς θά-
λασσαν, καὶ ἐπήγαγεν ἐπ᾽ αὐτοὺς κύριος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης·
οἱ δὲ υἱοὶ Ισραηλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.
20 [20]Λαβοῦσα δὲ Μαριαμ ἡ προφῆτις ἡ ἀδελφὴ Ααρων τὸ τύμ-
πανον ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, καὶ ἐξήλθοσαν πᾶσαι αἱ γυναῖκες ὀπίσω
21 αὐτῆς μετὰ τυμπάνων καὶ χορῶν, [21]ἐξῆρχεν δὲ αὐτῶν Μαριαμ
λέγουσα
Ἄισωμεν τῷ κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται·
ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν.
22 [22]Ἐξῆρεν δὲ Μωυσῆς τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἀπὸ θαλάσσης ἐρυ-
θρᾶς καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον Σουρ· καὶ ἐπορεύοντο τρεῖς
23 ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ οὐχ ηὕρισκον ὕδωρ ὥστε πιεῖν. [23]ἦλθον
δὲ εἰς Μερρα καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ἐκ Μερρας, πικρὸν γὰρ ἦν·
24 διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Πικρία. [24]καὶ
25 διεγόγγυζεν ὁ λαὸς ἐπὶ Μωυσῆν λέγοντες Τί πιόμεθα; [25]ἐβόησεν

12 ²] pr. και A | γη] pr. η A || 14 ωργισθησαν] εφοβηθ. A || 16 φοβος .. τρομος] tr. B | 16³ > B* | εκτησω] ελυτρωσω A† || 17 κατειργασω M] κατηργ. A, κατηρτισω B† | αγιασμα κυριε > B*† || 18 κυριε A || 19 αναβαταις] + αυτου A (in *O* sub ※) | επ αυτους / κυριος] tr. A || 20 λαβουσα (cf. 12 30)] ελαβεν A || 23 μερρα] -αν A | πιειν] + υδωρ A | επωνομασθη] -σεν B† || 24 επι μ.] κατα μωυση A

δὲ Μωυσῆς πρὸς κύριον· καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος ξύλον, καὶ ἐνέ-
βαλεν αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐγλυκάνθη τὸ ὕδωρ. ἐκεῖ ἔθετο αὐτῷ
δικαιώματα καὶ κρίσεις καὶ ἐκεῖ ἐπείρασεν αὐτὸν [26]καὶ εἶπεν Ἐὰν 26
ἀκοῇ ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ τὰ ἀρεστὰ
ἐναντίον αὐτοῦ ποιήσῃς καὶ ἐνωτίσῃ ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ καὶ φυ-
λάξῃς πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, πᾶσαν νόσον, ἣν ἐπήγαγον
τοῖς Αἰγυπτίοις, οὐκ ἐπάξω ἐπὶ σέ· ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ ἰώμε-
νός σε.

[27]Καὶ ἤλθοσαν εἰς Αιλιμ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων 27
καὶ ἑβδομήκοντα στελέχη φοινίκων· παρενέβαλον δὲ ἐκεῖ παρὰ τὰ
ὕδατα.

[1]Ἀπῆραν δὲ ἐξ Αιλιμ καὶ ἤλθοσαν πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ισραηλ 16
εἰς τὴν ἔρημον Σιν, ὅ ἐστιν ἀνὰ μέσον Αιλιμ καὶ ἀνὰ μέσον Σινα.
τῇ δὲ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐξεληλυθότων
αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου [2]διεγόγγυζεν πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ισραηλ 2
ἐπὶ Μωυσῆν καὶ Ααρων, [3]καὶ εἶπαν πρὸς αὐτοὺς οἱ υἱοὶ Ισραηλ 3
Ὄφελον ἀπεθάνομεν πληγέντες ὑπὸ κυρίου ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ὅταν
ἐκαθίσαμεν ἐπὶ τῶν λεβήτων τῶν κρεῶν καὶ ἠσθίομεν ἄρτους εἰς
πλησμονήν· ὅτι ἐξηγάγετε ἡμᾶς εἰς τὴν ἔρημον ταύτην ἀποκτεῖναι
πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ταύτην ἐν λιμῷ. [4]εἶπεν δὲ κύριος πρὸς 4
Μωυσῆν Ἰδοὺ ἐγὼ ὕω ὑμῖν ἄρτους ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐξελεύ-
σεται ὁ λαὸς καὶ συλλέξουσιν τὸ τῆς ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ὅπως
πειράσω αὐτοὺς εἰ πορεύσονται τῷ νόμῳ μου ἢ οὔ· [5]καὶ ἔσται 5
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ καὶ ἑτοιμάσουσιν ὃ ἐὰν εἰσενέγκωσιν, καὶ ἔσται
διπλοῦν ὃ ἐὰν συναγάγωσιν τὸ καθ᾿ ἡμέραν εἰς ἡμέραν. [6]καὶ εἶπεν 6
Μωυσῆς καὶ Ααρων πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ισραηλ Ἑσπέ-
ρας γνώσεσθε ὅτι κύριος ἐξήγαγεν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, [7]καὶ 7
πρωὶ ὄψεσθε τὴν δόξαν κυρίου ἐν τῷ εἰσακοῦσαι τὸν γογγυσμὸν
ὑμῶν ἐπὶ τῷ θεῷ· ἡμεῖς δὲ τί ἐσμεν ὅτι διαγογγύζετε καθ᾿ ἡμῶν;
[8]καὶ εἶπεν Μωυσῆς Ἐν τῷ διδόναι κύριον ὑμῖν ἑσπέρας κρέα φα- 8
γεῖν καὶ ἄρτους τὸ πρωὶ εἰς πλησμονὴν διὰ τὸ εἰσακοῦσαι κύριον
τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς διαγογγύζετε καθ᾿ ἡμῶν· ἡμεῖς δὲ
τί ἐσμεν; οὐ γὰρ καθ᾿ ἡμῶν ὁ γογγυσμὸς ὑμῶν ἐστιν, ἀλλ᾿ ἢ κατὰ
τοῦ θεοῦ. [9]εἶπεν δὲ Μωυσῆς πρὸς Ααρων Εἰπὸν πάσῃ συναγωγῇ 9
υἱῶν Ισραηλ Προσέλθατε ἐναντίον τοῦ θεοῦ· εἰσακήκοεν γὰρ ὑμῶν
τὸν γογγυσμόν. [10]ἡνίκα δὲ ἐλάλει Ααρων πάσῃ συναγωγῇ υἱῶν 10
Ισραηλ, καὶ ἐπεστράφησαν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἡ δόξα κυρίου
ὤφθη ἐν νεφέλῃ. [11]καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων 11

25 επειραζεν A || 26 κυριος] + ο θεος σου B† || 27 παρα] επι A†
16 4 νομω] ονοματι A† || 5 τη 1°] pr. εν A | συναγ.] εισενεγκωσιν A† ||
6 και ειπεν] ειπεν δε A || 7 κυριου] του θεου A† | εισακ.] + κυριον A | δια-
γογγ.] δια > A || 8 ο γογγ. υμων / εστιν] tr. B†

12 12Εἰσακήκοα τὸν γογγυσμὸν τῶν υἱῶν Ισραηλ· λάλησον πρὸς
αὐτοὺς λέγων Τὸ πρὸς ἑσπέραν ἔδεσθε κρέα καὶ τὸ πρωὶ πλη-
σθήσεσθε ἄρτων· καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.
13 13ἐγένετο δὲ ἑσπέρα, καὶ ἀνέβη ὀρτυγομήτρα καὶ ἐκάλυψεν τὴν
παρεμβολήν· τὸ πρωὶ ἐγένετο καταπαυομένης τῆς δρόσου κύκλῳ
14 τῆς παρεμβολῆς 14καὶ ἰδοὺ ἐπὶ πρόσωπον τῆς ἐρήμου λεπτὸν
15 ὡσεὶ κόριον λευκὸν ὡσεὶ πάγος ἐπὶ τῆς γῆς. 15ἰδόντες δὲ αὐτὸ
οἱ υἱοὶ Ισραηλ εἶπαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ Τί ἐστιν τοῦτο; οὐ γὰρ
ᾔδεισαν, τί ἦν. εἶπεν δὲ Μωυσῆς πρὸς αὐτούς Οὗτος ὁ ἄρτος,
16 ὃν ἔδωκεν κύριος ὑμῖν φαγεῖν· 16τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ συνέταξεν κύ-
ριος Συναγάγετε ἀπ᾽ αὐτοῦ ἕκαστος εἰς τοὺς καθήκοντας, γομορ
κατὰ κεφαλὴν κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν ὑμῶν ἕκαστος σὺν τοῖς συ-
17 σκηνίοις ὑμῶν συλλέξατε. 17ἐποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ Ισραηλ
18 καὶ συνέλεξαν, ὁ τὸ πολὺ καὶ ὁ τὸ ἔλαττον. 18καὶ μετρήσαντες
τῷ γομορ οὐκ ἐπλεόνασεν ὁ τὸ πολύ, καὶ ὁ τὸ ἔλαττον οὐκ ἠλατ-
τόνησεν· ἕκαστος εἰς τοὺς καθήκοντας παρ᾽ ἑαυτῷ συνέλεξαν.
19 19εἶπεν δὲ Μωυσῆς πρὸς αὐτούς Μηδεὶς καταλιπέτω ἀπ᾽ αὐτοῦ
20 εἰς τὸ πρωί. 20καὶ οὐκ εἰσήκουσαν Μωυσῆ, ἀλλὰ κατέλιπόν τινες
ἀπ᾽ αὐτοῦ εἰς τὸ πρωί· καὶ ἐξέζεσεν σκώληκας καὶ ἐπώζεσεν· καὶ
21 ἐπικράνθη ἐπ᾽ αὐτοῖς Μωυσῆς. 21καὶ συνέλεξαν αὐτὸ πρωὶ πρωί,
ἕκαστος τὸ καθῆκον αὐτῷ· ἡνίκα δὲ διεθέρμαινεν ὁ ἥλιος, ἐτήκετο.
22 22ἐγένετο δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ συνέλεξαν τὰ δέοντα διπλᾶ, δύο γο-
μορ τῷ ἑνί· εἰσήλθοσαν δὲ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς
23 καὶ ἀνήγγειλαν Μωυσεῖ. 23εἶπεν δὲ Μωυσῆς πρὸς αὐτούς Τοῦτο
τὸ ῥῆμά ἐστιν, ὃ ἐλάλησεν κύριος· σάββατα ἀνάπαυσις ἁγία τῷ
κυρίῳ αὔριον· ὅσα ἐὰν πέσσητε, πέσσετε, καὶ ὅσα ἐὰν ἕψητε,
ἕψετε· καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον καταλίπετε αὐτὸ εἰς ἀποθήκην εἰς
24 τὸ πρωί. 24καὶ κατελίποσαν ἀπ᾽ αὐτοῦ εἰς τὸ πρωί, καθάπερ συνέ-
ταξεν αὐτοῖς Μωυσῆς· καὶ οὐκ ἐπώζεσεν, οὐδὲ σκώληξ ἐγένετο
25 ἐν αὐτῷ. 25εἶπεν δὲ Μωυσῆς Φάγετε σήμερον· ἔστιν γὰρ σάββατα
26 σήμερον τῷ κυρίῳ· οὐχ εὑρεθήσεται ἐν τῷ πεδίῳ. 26ἓξ ἡμέρας
συλλέξετε· τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα, ὅτι οὐκ ἔσται ἐν
27 αὐτῇ. 27ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐξήλθοσάν τινες ἐκ
28 τοῦ λαοῦ συλλέξαι καὶ οὐχ εὗρον. 28εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυ-
σῆν Ἕως τίνος οὐ βούλεσθε εἰσακούειν τὰς ἐντολάς μου καὶ τὸν

13 εγεν. δε] και εγ. A | πρωι] + δε A || 15 αυτο > A | προς αυτους] αυτοις B† || 16 συν] εν A | συσκηνοις A || 17 εποι. δε] και επ. A | fin.] + ουκ ηλαττονησεν A†: ex 18 || 18 παρ αυτω συνελεξεν Ar || 19 απ αυτου / εις το πρωι] tr. Ar || 20 επ αυτοις / μωυσης] tr. Ar || 21 πρωι 2° — αυτω > B† || 23 μωυσης] κυριος B† | το ρημα / εστιν] tr. B† | εις το] εως A: item in 24 || 24 καθαπερ] καθως B† | αυτω] -τοις B || 25 σημερον / τω κυριω] tr. A | ευρησετε A || 26 οτι > A

νόμον μου; [29]ἴδετε, ὁ γὰρ κύριος ἔδωκεν ὑμῖν τὴν ἡμέραν ταύτην 29
τὰ σάββατα· διὰ τοῦτο αὐτὸς ἔδωκεν ὑμῖν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ ἄρ-
τους δύο ἡμερῶν· καθήσεσθε ἕκαστος εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν, μη-
δεὶς ἐκπορευέσθω ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. [30]καὶ 30
ἐσαββάτισεν ὁ λαὸς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. [31]καὶ ἐπωνόμασαν οἱ 31
υἱοὶ Ισραηλ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μαν· ἦν δὲ ὡς σπέρμα κορίου λευ-
κόν, τὸ δὲ γεῦμα αὐτοῦ ὡς ἐγκρὶς ἐν μέλιτι. [32]εἶπεν δὲ Μωυσῆς 32
Τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ συνέταξεν κύριος Πλήσατε τὸ γομορ τοῦ μαν
εἰς ἀποθήκην εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἵνα ἴδωσιν τὸν ἄρτον, ὃν ἐφά-
γετε ὑμεῖς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὡς ἐξήγαγεν ὑμᾶς κύριος ἐκ γῆς Αἰγύ-
πτου. [33]καὶ εἶπεν Μωυσῆς πρὸς Ααρων Λαβὲ στάμνον χρυσοῦν ἕνα 33
καὶ ἔμβαλε εἰς αὐτὸν πλῆρες τὸ γομορ τοῦ μαν καὶ ἀποθήσεις
αὐτὸ ἐναντίον τοῦ θεοῦ εἰς διατήρησιν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. [34]ὃν 34
τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ, καὶ ἀπέθετο Ααρων ἐναντίον
τοῦ μαρτυρίου εἰς διατήρησιν. [35]οἱ δὲ υἱοὶ Ισραηλ ἔφαγον τὸ μαν 35
ἔτη τεσσαράκοντα, ἕως ἦλθον εἰς γῆν οἰκουμένην· τὸ μαν ἐφάγο-
σαν, ἕως παρεγένοντο εἰς μέρος τῆς Φοινίκης. [36]τὸ δὲ γομορ τὸ 36
δέκατον τῶν τριῶν μέτρων ἦν.

[1]Καὶ ἀπῆρεν πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ισραηλ ἐκ τῆς ἐρήμου Σιν 17
κατὰ παρεμβολὰς αὐτῶν διὰ ῥήματος κυρίου καὶ παρενεβάλοσαν ἐν
Ραφιδιν· οὐκ ἦν δὲ ὕδωρ τῷ λαῷ πιεῖν. [2]καὶ ἐλοιδορεῖτο ὁ λαὸς 2
πρὸς Μωυσῆν λέγοντες Δὸς ἡμῖν ὕδωρ, ἵνα πίωμεν. καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς Μωυσῆς Τί λοιδορεῖσθέ μοι, καὶ τί πειράζετε κύριον; [3]ἐδί- 3
ψησεν δὲ ἐκεῖ ὁ λαὸς ὕδατι, καὶ ἐγόγγυζεν ἐκεῖ ὁ λαὸς πρὸς Μωυ-
σῆν λέγοντες Ἵνα τί τοῦτο ἀνεβίβασας ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου ἀποκτεῖ-
ναι ἡμᾶς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν καὶ τὰ κτήνη τῷ δίψει; [4]ἐβόησεν δὲ 4
Μωυσῆς πρὸς κύριον λέγων Τί ποιήσω τῷ λαῷ τούτῳ; ἔτι μικρὸν
καὶ καταλιθοβολήσουσίν με. [5]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν Προ- 5
πορεύου τοῦ λαοῦ τούτου, λαβὲ δὲ μετὰ σεαυτοῦ ἀπὸ τῶν πρε-
σβυτέρων τοῦ λαοῦ· καὶ τὴν ῥάβδον, ἐν ᾗ ἐπάταξας τὸν ποταμόν,
λαβὲ ἐν τῇ χειρί σου καὶ πορεύσῃ. [6]ὅδε ἐγὼ ἕστηκα πρὸ τοῦ σὲ 6
ἐκεῖ ἐπὶ τῆς πέτρας ἐν Χωρηβ· καὶ πατάξεις τὴν πέτραν, καὶ ἐξε-
λεύσεται ἐξ αὐτῆς ὕδωρ, καὶ πίεται ὁ λαός μου. ἐποίησεν δὲ Μωυ-
σῆς οὕτως ἐναντίον τῶν υἱῶν Ισραηλ. [7]καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα 7

29 τα σαββ. M] pr. και A†, > B† | μηδεις] + υμων A | εκ] pr. εκαστος A | τοπου] οικου A† || 31 επωνομ.] + αυτο B || 33 εμβαλετε B† | του 1⁰ > B† || 34 απεθηκεν B | μαρτυριου] θεου B† || 35 μαν 1⁰] μαννα A | γην] την B | το μαν / εφαγ.] tr. B†

17 2 λεγοντες] και ελεγον A || 3 εκει 2⁰ > A | προς] επι A || 5 τουτου > A | λαβε δε] και λ. A† | μετα σεαυτου] σεαυτω B† || 6 προ του σε / εκει M (cf. Mitt. d. S.-U. 3, p. 189 n. 3)] tr. B, προ του σε ελθειν A* (uid.; A^c add. εκει ante προ) | μου > A | εποι. δε] και επ. A

τοῦ τόπου ἐκείνου Πειρασμὸς καὶ Λοιδόρησις διὰ τὴν λοιδορίαν
τῶν υἱῶν Ισραηλ καὶ διὰ τὸ πειράζειν κύριον λέγοντας Εἰ ἔστιν
κύριος ἐν ἡμῖν ἢ οὔ;
8 [8]Ἦλθεν δὲ Αμαληκ καὶ ἐπολέμει Ισραηλ ἐν Ραφιδιν. [9]εἶπεν δὲ
9 Μωυσῆς τῷ Ἰησοῦ Ἐπίλεξον σεαυτῷ ἄνδρας δυνατοὺς καὶ ἐξελ-
θὼν παράταξαι τῷ Αμαληκ αὔριον, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἕστηκα ἐπὶ τῆς
κορυφῆς τοῦ βουνοῦ, καὶ ἡ ῥάβδος τοῦ θεοῦ ἐν τῇ χειρί μου.
10 [10]καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς καθάπερ εἶπεν αὐτῷ Μωυσῆς, καὶ ἐξελθὼν
παρετάξατο τῷ Αμαληκ· καὶ Μωυσῆς καὶ Ααρων καὶ Ωρ ἀνέβησαν
11 ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ. [11]καὶ ἐγίνετο ὅταν ἐπῆρεν Μωυσῆς
τὰς χεῖρας, κατίσχυεν Ισραηλ· ὅταν δὲ καθῆκεν τὰς χεῖρας, κατί-
12 σχυεν Αμαληκ. [12]αἱ δὲ χεῖρες Μωυσῆ βαρεῖαι· καὶ λαβόντες λίθον
ὑπέθηκαν ὑπ᾽ αὐτόν, καὶ ἐκάθητο ἐπ᾽ αὐτοῦ, καὶ Ααρων καὶ Ωρ
ἐστήριζον τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἐντεῦθεν εἷς καὶ ἐντεῦθεν εἷς· καὶ
13 ἐγένοντο αἱ χεῖρες Μωυσῆ ἐστηριγμέναι ἕως δυσμῶν ἡλίου. [13]καὶ
ἐτρέψατο Ἰησοῦς τὸν Αμαληκ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν φόνῳ
14 μαχαίρας. [14]εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν Κατάγραψον τοῦτο εἰς
μνημόσυνον ἐν βιβλίῳ καὶ δὸς εἰς τὰ ὦτα Ἰησοῖ ὅτι Ἀλοιφῇ ἐξα-
15 λείψω τὸ μνημόσυνον Αμαληκ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν. [15]καὶ
ᾠκοδόμησεν Μωυσῆς θυσιαστήριον κυρίῳ καὶ ἐπωνόμασεν τὸ
16 ὄνομα αὐτοῦ Κύριός μου καταφυγή· [16]ὅτι ἐν χειρὶ κρυφαίᾳ πολε-
μεῖ κύριος ἐπὶ Αμαληκ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς.
18 [1]Ἤκουσεν δὲ Ιοθορ ὁ ἱερεὺς Μαδιαμ ὁ γαμβρὸς Μωυσῆ πάντα,
ὅσα ἐποίησεν κύριος Ισραηλ τῷ ἑαυτοῦ λαῷ· ἐξήγαγεν γὰρ κύριος
2 τὸν Ισραηλ ἐξ Αἰγύπτου. [2]ἔλαβεν δὲ Ιοθορ ὁ γαμβρὸς Μωυσῆ
3 Σεπφωραν τὴν γυναῖκα Μωυσῆ μετὰ τὴν ἄφεσιν αὐτῆς [3]καὶ τοὺς
δύο υἱοὺς αὐτοῦ· ὄνομα τῷ ἑνὶ αὐτῶν Γηρσαμ λέγων Πάροικος
4 ἤμην ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ· [4]καὶ τὸ ὄνομα τοῦ δευτέρου Ελιεζερ λέγων
Ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρός μου βοηθός μου καὶ ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς
5 Φαραω. [5]καὶ ἐξῆλθεν Ιοθορ ὁ γαμβρὸς Μωυσῆ καὶ οἱ υἱοὶ καὶ ἡ
γυνὴ πρὸς Μωυσῆν εἰς τὴν ἔρημον, οὗ παρενέβαλεν ἐπ᾽ ὄρους
6 τοῦ θεοῦ. [6]ἀνηγγέλη δὲ Μωυσεῖ λέγοντες Ἰδοὺ ὁ γαμβρός σου
Ιοθορ παραγίνεται πρὸς σέ, καὶ ἡ γυνὴ καὶ οἱ δύο υἱοί σου μετ᾽
7 αὐτοῦ. [7]ἐξῆλθεν δὲ Μωυσῆς εἰς συνάντησιν τῷ γαμβρῷ αὐτοῦ

8 επολεμει] επορευθη A† || 9 δυνατους > A || 10 εξελθων > A || 12 υπ M] επ B A | αυτου 1°] -τον A | και ααρων] α. δε A | αυτου 2° > A† || 13 αυτου > B*† || 14 ειπεν δε] και ειπεν A | εν βιβλιω] εις -ιον B | ιησοι B†] -σου A: ambo mss. inter -σοι et -σου fluctuant, ego ubique B sequor | το μνημοσ.] τον A† || 15 κυριω > A | αυτου] του τοπου A† | μου καταφυγη] tr. B || 16 πολεμησει A

18 1 ο ιερ. μαδ. / ο γαμβρ. μωυση] tr. A† || 3 αυτου] αυτης B† | αυτων > A || 4 λεγων > A || 5 ηλθεν A | επ ορους] εις το ορος A || 6 απηγγελη A† | ο γαμβρ. σου / ιοθορ] tr. A | γυνη] + σου A || 7 αυτου > B†

καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ καὶ ἐφίλησεν αὐτόν, καὶ ἠσπάσαντο
ἀλλήλους· καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν σκηνήν. [8]καὶ διηγήσατο 8
Μωυσῆς τῷ γαμβρῷ πάντα, ὅσα ἐποίησεν κύριος τῷ Φαραω καὶ
τοῖς Αἰγυπτίοις ἕνεκεν τοῦ Ισραηλ, καὶ πάντα τὸν μόχθον τὸν γενό-
μενον αὐτοῖς ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὅτι ἐξείλατο αὐτοὺς κύριος ἐκ χειρὸς
Φαραω καὶ ἐκ χειρὸς τῶν Αἰγυπτίων. [9]ἐξέστη δὲ Ιοθορ ἐπὶ πᾶσι 9
τοῖς ἀγαθοῖς, οἷς ἐποίησεν αὐτοῖς κύριος, ὅτι ἐξείλατο αὐτοὺς ἐκ
χειρὸς Αἰγυπτίων καὶ ἐκ χειρὸς Φαραω. [10]καὶ εἶπεν Ιοθορ Εὐλο- 10
γητὸς κύριος, ὅτι ἐξείλατο τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς Αἰγυπτίων
καὶ ἐκ χειρὸς Φαραω· [11]νῦν ἔγνων ὅτι μέγας κύριος παρὰ πάντας 11
τοὺς θεούς, ἕνεκεν τούτου ὅτι ἐπέθεντο αὐτοῖς. [12]καὶ ἔλαβεν Ιοθορ 12
ὁ γαμβρὸς Μωυσῆ ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας τῷ θεῷ· παρεγένετο
δὲ Ααρων καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ισραηλ συμφαγεῖν ἄρτον μετὰ
τοῦ γαμβροῦ Μωυσῆ ἐναντίον τοῦ θεοῦ.

[13]Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν ἐπαύριον συνεκάθισεν Μωυσῆς κρίνειν 13
τὸν λαόν· παρειστήκει δὲ πᾶς ὁ λαὸς Μωυσεῖ ἀπὸ πρωίθεν ἕως
ἑσπέρας. [14]καὶ ἰδὼν Ιοθορ πάντα, ὅσα ἐποίει τῷ λαῷ, λέγει Τί 14
τοῦτο, ὃ σὺ ποιεῖς τῷ λαῷ; διὰ τί σὺ κάθησαι μόνος, πᾶς δὲ ὁ
λαὸς παρέστηκέν σοι ἀπὸ πρωίθεν ἕως δείλης; [15]καὶ λέγει Μωυ- 15
σῆς τῷ γαμβρῷ ὅτι Παραγίνεται πρός με ὁ λαὸς ἐκζητῆσαι κρίσιν
παρὰ τοῦ θεοῦ· [16]ὅταν γὰρ γένηται αὐτοῖς ἀντιλογία καὶ ἔλθωσι 16
πρός με, διακρίνω ἕκαστον καὶ συμβιβάζω αὐτοὺς τὰ προστάγματα
τοῦ θεοῦ καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ. [17]εἶπεν δὲ ὁ γαμβρὸς Μωυσῆ πρὸς 17
αὐτόν Οὐκ ὀρθῶς σὺ ποιεῖς τὸ ῥῆμα τοῦτο· [18]φθορᾷ καταφθαρήσῃ 18
ἀνυπομονήτῳ καὶ σὺ καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος, ὅς ἐστιν μετὰ σοῦ·
βαρύ σοι τὸ ῥῆμα τοῦτο, οὐ δυνήσῃ ποιεῖν μόνος. [19]νῦν οὖν 19
ἄκουσόν μου, καὶ συμβουλεύσω σοι, καὶ ἔσται ὁ θεὸς μετὰ σοῦ.
γίνου σὺ τῷ λαῷ τὰ πρὸς τὸν θεὸν καὶ ἀνοίσεις τοὺς λόγους αὐ-
τῶν πρὸς τὸν θεὸν [20]καὶ διαμαρτυρῇ αὐτοῖς τὰ προστάγματα τοῦ 20
θεοῦ καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ καὶ σημανεῖς αὐτοῖς τὰς ὁδούς, ἐν αἷς
πορεύσονται ἐν αὐταῖς, καὶ τὰ ἔργα, ἃ ποιήσουσιν. [21]καὶ σὺ σε- 21
αυτῷ σκέψαι ἀπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ ἄνδρας δυνατοὺς θεοσεβεῖς,
ἄνδρας δικαίους μισοῦντας ὑπερηφανίαν, καὶ καταστήσεις αὐτοὺς
ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ
δεκαδάρχους, [22]καὶ κρινοῦσιν τὸν λαὸν πᾶσαν ὥραν· τὸ δὲ ῥῆμα 22
τὸ ὑπέρογκον ἀνοίσουσιν ἐπὶ σέ, τὰ δὲ βραχέα τῶν κριμάτων

7 αυτον ult.] -τους A || 8 τοις] pr. πασι B† || 9 αυτοις κυρ.] tr. A | εξειλ.] + κυριος A† | αιγυπτ.] pr. των A || 10 τον λαον αυτου] αυτους B†: ex 9 || 11 οτι ult. > A† || 12 δε] + και A | συμφαγειν] συμ > A || 13 εσπερας] δειλης B†: ex 14 || 14 εποιει] ποιει B | πρωιθεν] πρωι A || 18 ανυπομ.] > A*, in *O* sub ÷ | ουτος] > B*, pr. σου A | ποιειν B*†] pr. συ Bc, + συ pl. (A deest) || 21 αυτους > B† | fin.] + και γραμματοεισαγωγεις A: item in 25 fin.

κρινοῦσιν αὐτοὶ καὶ κουφιοῦσιν ἀπὸ σοῦ καὶ συναντιλήμψονταί
23 σοι. [23]ἐὰν τὸ ῥῆμα τοῦτο ποιήσῃς, κατισχύσει σε ὁ θεός, καὶ δυ-
νήσῃ παραστῆναι, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον
24 μετ᾽ εἰρήνης ἥξει. [24]ἤκουσεν δὲ Μωυσῆς τῆς φωνῆς τοῦ γαμβροῦ
25 καὶ ἐποίησεν ὅσα αὐτῷ εἶπεν. [25]καὶ ἐπέλεξεν Μωυσῆς ἄνδρας
δυνατοὺς ἀπὸ παντὸς Ισραηλ καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς ἐπ᾽ αὐτῶν χι-
λιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκαδάρχους,
26 [26]καὶ ἐκρίνοσαν τὸν λαὸν πᾶσαν ὥραν· πᾶν δὲ ῥῆμα ὑπέρογκον
ἀνεφέροσαν ἐπὶ Μωυσῆν, πᾶν δὲ ῥῆμα ἐλαφρὸν ἐκρίνοσαν αὐτοί.
27 [27]ἐξαπέστειλεν δὲ Μωυσῆς τὸν ἑαυτοῦ γαμβρόν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς
τὴν γῆν αὐτοῦ.
19 [1]Τοῦ δὲ μηνὸς τοῦ τρίτου τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ισραηλ ἐκ γῆς
2 Αἰγύπτου τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἤλθοσαν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σινα. [2]καὶ
ἐξῆραν ἐκ Ραφιδιν καὶ ἤλθοσαν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σινα, καὶ παρ-
3 ενέβαλεν ἐκεῖ Ισραηλ κατέναντι τοῦ ὄρους. [3]καὶ Μωυσῆς ἀνέβη
εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ· καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ θεὸς ἐκ τοῦ ὄρους
λέγων Τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ Ιακωβ καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς Ισραηλ
4 [4]Αὐτοὶ ἑωράκατε ὅσα πεποίηκα τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ ἀνέλαβον
ὑμᾶς ὡσεὶ ἐπὶ πτερύγων ἀετῶν καὶ προσηγαγόμην ὑμᾶς πρὸς
5 ἐμαυτόν. [5]καὶ νῦν ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε τῆς ἐμῆς φωνῆς καὶ φυλά-
ξητε τὴν διαθήκην μου, ἔσεσθέ μοι λαὸς περιούσιος ἀπὸ πάντων
6 τῶν ἐθνῶν· ἐμὴ γάρ ἐστιν πᾶσα ἡ γῆ· [6]ὑμεῖς δὲ ἔσεσθέ μοι βασί-
λειον ἱεράτευμα καὶ ἔθνος ἅγιον. ταῦτα τὰ ῥήματα ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς
7 Ισραηλ. [7]ἦλθεν δὲ Μωυσῆς καὶ ἐκάλεσεν τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ
λαοῦ καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς πάντας τοὺς λόγους τούτους, οὓς συν-
8 έταξεν αὐτῷ ὁ θεός. [8]ἀπεκρίθη δὲ πᾶς ὁ λαὸς ὁμοθυμαδὸν καὶ
εἶπαν Πάντα, ὅσα εἶπεν ὁ θεός, ποιήσομεν καὶ ἀκουσόμεθα. ἀνή-
9 νεγκεν δὲ Μωυσῆς τοὺς λόγους τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν θεόν. [9]εἶπεν
δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν Ἰδοὺ ἐγὼ παραγίνομαι πρὸς σὲ ἐν στύλῳ
νεφέλης, ἵνα ἀκούσῃ ὁ λαὸς λαλοῦντός μου πρὸς σὲ καὶ σοὶ πι-
στεύσωσιν εἰς τὸν αἰῶνα. ἀνήγγειλεν δὲ Μωυσῆς τὰ ῥήματα τοῦ
10 λαοῦ πρὸς κύριον. [10]εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν Καταβὰς δια-
μάρτυραι τῷ λαῷ καὶ ἅγνισον αὐτοὺς σήμερον καὶ αὔριον, καὶ
11 πλυνάτωσαν τὰ ἱμάτια· [11]καὶ ἔστωσαν ἕτοιμοι εἰς τὴν ἡμέραν τὴν
τρίτην· τῇ γὰρ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καταβήσεται κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος
12 τὸ Σινα ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ. [12]καὶ ἀφοριεῖς τὸν λαὸν

22 σοι] σου A || **23** εις — fin. B†] ηξει εις τον τοπον αυτου μετ ειρ. A || **25** fin.] uide 21 fin. || **26** παν δε ρημα 1⁰] το δε ρ. το A | επι] προς A || **27** εαυτου γαμβρον] tr. A

19 1 του ult. > A || **2** απηραν B† || **3** ορους] ουρανου B† || **5** εμης φωνης] φ. μου A || **7** εκαλεσεν] ελαλησεν προς B*† | του λαου] ισραηλ A† | αυτω] -τοις A || **8** απεκρ. δε] και απ. A† | του λαου] τουτους B || **10** πλυνουσιν A† || **11** το ult. > A

κύκλῳ λέγων Προσέχετε ἑαυτοῖς τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὸ ὄρος καὶ
θιγεῖν τι αὐτοῦ· πᾶς ὁ ἁψάμενος τοῦ ὄρους θανάτῳ τελευτήσει.
[13]οὐχ ἅψεται αὐτοῦ χείρ· ἐν γὰρ λίθοις λιθοβοληθήσεται ἢ βολίδι 13
κατατοξευθήσεται· ἐάν τε κτῆνος ἐάν τε ἄνθρωπος, οὐ ζήσεται.
ὅταν αἱ φωναὶ καὶ αἱ σάλπιγγες καὶ ἡ νεφέλη ἀπέλθῃ ἀπὸ τοῦ
ὄρους, ἐκεῖνοι ἀναβήσονται ἐπὶ τὸ ὄρος. [14]κατέβη δὲ Μωυσῆς ἐκ 14
τοῦ ὄρους πρὸς τὸν λαὸν καὶ ἡγίασεν αὐτούς, καὶ ἔπλυναν τὰ ἱμά-
τια. [15]καὶ εἶπεν τῷ λαῷ Γίνεσθε ἕτοιμοι τρεῖς ἡμέρας, μὴ προσέλ- 15
θητε γυναικί. [16]ἐγένετο δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γενηθέντος πρὸς ὄρ- 16
θρον καὶ ἐγίνοντο φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ νεφέλη γνοφώδης ἐπ᾿
ὄρους Σινα, φωνὴ τῆς σάλπιγγος ἤχει μέγα· καὶ ἐπτοήθη πᾶς ὁ
λαὸς ὁ ἐν τῇ παρεμβολῇ. [17]καὶ ἐξήγαγεν Μωυσῆς τὸν λαὸν εἰς 17
συνάντησιν τοῦ θεοῦ ἐκ τῆς παρεμβολῆς, καὶ παρέστησαν ὑπὸ τὸ
ὄρος. [18]τὸ δὲ ὄρος τὸ Σινα ἐκαπνίζετο ὅλον διὰ τὸ καταβεβηκέναι 18
ἐπ᾿ αὐτὸ τὸν θεὸν ἐν πυρί, καὶ ἀνέβαινεν ὁ καπνὸς ὡς καπνὸς
καμίνου, καὶ ἐξέστη πᾶς ὁ λαὸς σφόδρα. [19]ἐγίνοντο δὲ αἱ φωναὶ 19
τῆς σάλπιγγος προβαίνουσαι ἰσχυρότεραι σφόδρα· Μωυσῆς ἐλά-
λει, ὁ δὲ θεὸς ἀπεκρίνατο αὐτῷ φωνῇ. [20]κατέβη δὲ κύριος ἐπὶ τὸ 20
ὄρος τὸ Σινα ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους· καὶ ἐκάλεσεν κύριος
Μωυσῆν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, καὶ ἀνέβη Μωυσῆς. [21]καὶ 21
εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Μωυσῆν λέγων Καταβὰς διαμάρτυραι τῷ λαῷ,
μήποτε ἐγγίσωσιν πρὸς τὸν θεὸν κατανοῆσαι καὶ πέσωσιν ἐξ αὐ-
τῶν πλῆθος· [22]καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ ἐγγίζοντες κυρίῳ τῷ θεῷ ἁγιασθή- 22
τωσαν, μήποτε ἀπαλλάξῃ ἀπ᾿ αὐτῶν κύριος. [23]καὶ εἶπεν Μωυσῆς 23
πρὸς τὸν θεόν Οὐ δυνήσεται ὁ λαὸς προσαναβῆναι πρὸς τὸ ὄρος
τὸ Σινα· σὺ γὰρ διαμεμαρτύρησαι ἡμῖν λέγων Ἀφόρισαι τὸ ὄρος
καὶ ἁγίασαι αὐτό. [24]εἶπεν δὲ αὐτῷ κύριος Βάδιζε κατάβηθι καὶ ἀνά- 24
βηθι σὺ καὶ Ααρων μετὰ σοῦ· οἱ δὲ ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς μὴ βιαζέ-
σθωσαν ἀναβῆναι πρὸς τὸν θεόν, μήποτε ἀπολέσῃ ἀπ᾿ αὐτῶν κύ-
ριος. [25]κατέβη δὲ Μωυσῆς πρὸς τὸν λαὸν καὶ εἶπεν αὐτοῖς. 25
[1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πάντας τοὺς λόγους τούτους λέγων [2]Ἐγώ 20
εἰμι κύριος ὁ θεός σου, ὅστις ἐξήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐξ
οἴκου δουλείας. [3]οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ. — [4]οὐ 3 4
ποιήσεις σεαυτῷ εἴδωλον οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐ-
ρανῷ ἄνω καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑπο-
κάτω τῆς γῆς. [5]οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς οὐδὲ μὴ λατρεύσῃς αὐτοῖς· 5

14 εκ] απο A | λαον] + και ειπεν αυτοις B^s || 16 και 1^0 > A | ο ult. > A || 17 συναντ.] pr. την A B^c | fin.] + σινα B (B^c το σινα) || 18 το 2^0 > A: item in 20 | επ αυτο / τον θ. εν πυρι] tr. A† | και ανεβαινεν] αν. δε A || 19 ελαλησεν B† || 21 πεση A || 22 ιερεις] + δε A† | κυριω > A | κυριος] πληθος A† || 24 ειπεν δε] και ειπεν A | και αναβηθι > B*

20 1 κυριος] + προς μωυσην A† || 2 οστις εξηγ.] ο εξαγαγων A: cf. Deut. 5 6

ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεός σου, θεὸς ζηλωτὴς ἀποδιδοὺς ἁμαρ-
τίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς τοῖς μι-
6 σοῦσίν με [6]καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσίν με καὶ
7 τοῖς φυλάσσουσιν τὰ προστάγματά μου. — [7]οὐ λήμψῃ τὸ ὄνομα
κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ· οὐ γὰρ μὴ καθαρίσῃ κύριος τὸν
8 λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ. — [8]μνήσθητι τὴν ἡμέ-
9 ραν τῶν σαββάτων ἁγιάζειν αὐτήν. [9]ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ καὶ ποιήσεις
10 πάντα τὰ ἔργα σου· [10]τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα κυρίῳ τῷ
θεῷ σου· οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον, σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ
ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, ὁ βοῦς σου καὶ τὸ
ὑποζύγιόν σου καὶ πᾶν κτῆνός σου καὶ ὁ προσήλυτος ὁ παροι-
11 κῶν ἐν σοί. [11]ἐν γὰρ ἓξ ἡμέραις ἐποίησεν κύριος τὸν οὐρανὸν
καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς καὶ κατέ-
παυσεν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ· διὰ τοῦτο εὐλόγησεν κύριος τὴν
12 ἡμέραν τὴν ἑβδόμην καὶ ἡγίασεν αὐτήν. — [12]τίμα τὸν πατέρα
σου καὶ τὴν μητέρα, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἵνα μακροχρόνιος
γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι.
13/16 — [13]οὐ μοιχεύσεις. — [14]οὐ κλέψεις. — [15]οὐ φονεύσεις. — [16]οὐ
ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ. —
17 [17]οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου. οὐκ ἐπιθυμήσεις
τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ οὔτε τὸν
παῖδα αὐτοῦ οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ οὔτε
τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ οὔτε ὅσα τῷ
πλησίον σού ἐστιν.
18 [18]Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἑώρα τὴν φωνὴν καὶ τὰς λαμπάδας καὶ τὴν
φωνὴν τῆς σάλπιγγος καὶ τὸ ὄρος τὸ καπνίζον· φοβηθέντες δὲ
19 πᾶς ὁ λαὸς ἔστησαν μακρόθεν. [19]καὶ εἶπαν πρὸς Μωυσῆν Λάλη-
σον σὺ ἡμῖν, καὶ μὴ λαλείτω πρὸς ἡμᾶς ὁ θεός, μήποτε ἀποθά-
20 νωμεν. [20]καὶ λέγει αὐτοῖς Μωυσῆς Θαρσεῖτε· ἕνεκεν γὰρ τοῦ
πειράσαι ὑμᾶς παρεγενήθη ὁ θεὸς πρὸς ὑμᾶς, ὅπως ἂν γένη-
21 ται ὁ φόβος αὐτοῦ ἐν ὑμῖν, ἵνα μὴ ἁμαρτάνητε. [21]εἱστήκει δὲ ὁ
λαὸς μακρόθεν, Μωυσῆς δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸν γνόφον, οὗ ἦν ὁ θεός.
22 [22]Εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν Τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ Ιακωβ
καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς Ισραηλ Ὑμεῖς ἑωράκατε ὅτι ἐκ τοῦ οὐ-
23 ρανοῦ λελάληκα πρὸς ὑμᾶς· [23]οὐ ποιήσετε ἑαυτοῖς θεοὺς ἀργυροῦς
24 καὶ θεοὺς χρυσοῦς οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς. [24]θυσιαστήριον ἐκ

5 εως — γενεας] επι τριτην και τεταρτην γενεαν A: cf. Deut. 5 9 || 7 κυριος] + ο θεος σου B†: cf. Deut. 5 11 || 10 κυριω > A† | οι υιοι A* (uid.): cf. Deut. 5 14 || 11 τον] + τε A | και την θαλ. > B*† || 12 μητερα] + σου B^{c}: cf. Deut. 5 16 || 13/14 post 15 tr. A = 𝔐 || 17 ουτε 1° 2° 3°] ουδε A: cf. Deut. 5 21 || 19 μηποτε] μη B† || 21 ο θεος] pr. εκει A† || 23 εαυτοις] υμιν αυτοις B(†) | αυτοις] εαυτοις B

γῆς ποιήσετέ μοι καὶ θύσετε ἐπ᾽ αὐτοῦ τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ
σωτήρια ὑμῶν, τὰ πρόβατα καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν ἐν παντὶ τόπῳ,
οὗ ἐὰν ἐπονομάσω τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, καὶ ἥξω πρὸς σὲ καὶ εὐλο-
γήσω σε. [25]ἐὰν δὲ θυσιαστήριον ἐκ λίθων ποιῇς μοι, οὐκ οἰκοδο- 25
μήσεις αὐτοὺς τμητούς· τὸ γὰρ ἐγχειρίδιόν σου ἐπιβέβληκας ἐπ᾽
αὐτούς, καὶ μεμίανται. [26]οὐκ ἀναβήσῃ ἐν ἀναβαθμίσιν ἐπὶ τὸ θυσια- 26
στήριόν μου, ὅπως ἂν μὴ ἀποκαλύψῃς τὴν ἀσχημοσύνην σου
ἐπ᾽ αὐτοῦ.

[1]Καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα, ἃ παραθήσεις ἐνώπιον αὐτῶν. [2]ἐὰν 21
κτήσῃ παῖδα Εβραῖον, ἓξ ἔτη δουλεύσει σοι· τῷ δὲ ἑβδόμῳ ἔτει
ἀπελεύσεται ἐλεύθερος δωρεάν. [3]ἐὰν αὐτὸς μόνος εἰσέλθῃ, καὶ μό- 3
νος ἐξελεύσεται· ἐὰν δὲ γυνὴ συνεισέλθῃ μετ᾽ αὐτοῦ, ἐξελεύσεται
καὶ ἡ γυνὴ μετ᾽ αὐτοῦ. [4]ἐὰν δὲ ὁ κύριος δῷ αὐτῷ γυναῖκα, καὶ 4
τέκῃ αὐτῷ υἱοὺς ἢ θυγατέρας, ἡ γυνὴ καὶ τὰ παιδία ἔσται τῷ κυ-
ρίῳ αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ μόνος ἐξελεύσεται. [5]ἐὰν δὲ ἀποκριθεὶς εἴπῃ 5
ὁ παῖς Ἠγάπηκα τὸν κύριόν μου καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδία,
οὐκ ἀποτρέχω ἐλεύθερος· [6]προσάξει αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πρὸς 6
τὸ κριτήριον τοῦ θεοῦ καὶ τότε προσάξει αὐτὸν ἐπὶ τὴν θύραν ἐπὶ
τὸν σταθμόν, καὶ τρυπήσει αὐτοῦ ὁ κύριος τὸ οὖς τῷ ὀπητίῳ, καὶ
δουλεύσει αὐτῷ εἰς τὸν αἰῶνα. — [7]ἐὰν δέ τις ἀποδῶται τὴν ἑαυ- 7
τοῦ θυγατέρα οἰκέτιν, οὐκ ἀπελεύσεται ὥσπερ ἀποτρέχουσιν αἱ
δοῦλαι. [8]ἐὰν μὴ εὐαρεστήσῃ τῷ κυρίῳ αὐτῆς ἣν αὐτῷ καθωμο- 8
λογήσατο, ἀπολυτρώσει αὐτήν· ἔθνει δὲ ἀλλοτρίῳ οὐ κύριός ἐστιν
πωλεῖν αὐτήν, ὅτι ἠθέτησεν ἐν αὐτῇ. [9]ἐὰν δὲ τῷ υἱῷ καθομολο- 9
γήσηται αὐτήν, κατὰ τὸ δικαίωμα τῶν θυγατέρων ποιήσει αὐτῇ.
[10]ἐὰν δὲ ἄλλην λάβῃ ἑαυτῷ, τὰ δέοντα καὶ τὸν ἱματισμὸν καὶ τὴν 10
ὁμιλίαν αὐτῆς οὐκ ἀποστερήσει. [11]ἐὰν δὲ τὰ τρία ταῦτα μὴ ποιήσῃ 11
αὐτῇ, ἐξελεύσεται δωρεὰν ἄνευ ἀργυρίου.

[12]Ἐὰν δὲ πατάξῃ τίς τινα, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω· 12
[13]ὁ δὲ οὐχ ἑκών, ἀλλὰ ὁ θεὸς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, 13
δώσω σοι τόπον, οὗ φεύξεται ἐκεῖ ὁ φονεύσας. [14]ἐὰν δέ τις ἐπι- 14
θῆται τῷ πλησίον ἀποκτεῖναι αὐτὸν δόλῳ καὶ καταφύγῃ, ἀπὸ τοῦ
θυσιαστηρίου μου λήμψῃ αὐτὸν θανατῶσαι. — [15]ὃς τύπτει πατέρα 15
αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ, θανάτῳ θανατούσθω. [16]ὁ κακολογῶν πατέ- 16
ρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ τελευτήσει θανάτῳ. — [17]ὃς ἐὰν κλέψῃ 17

24 αυτου] -το A | ολοκαυτ.] + υμων B (in *O* sub ※) | τα 3^0] pr. και B || 25 αυτους ult.] -το A || 26 αν > A

21 1 παραθηση B† || 2 εβδ. ετει] ετει τω εβδ. A | απελ. ελευθ.] εξαποστελεις αυτον ελευθερον A || 3 εξελ. / και η γυνη] tr. A || 4 αυτω 2^0 > A† | η 1^0] και A | αυτου] -της A || 6 επι 1^0] προς A | αυτου / ο κυριος] tr. B || 8 εαν] + δε A | ην] η B† | αυτω καθωμ.] ου καθ. αυτω A (αυτω sup. ras.) || 10 εαυτω] > B*†, αυτω A || 13 παρεδωκεν] + αυτον A | εκει > A† || 16 (= 𝔐 17) τελ. θαν.] θαν. τελευτατω A

τίς τινα τῶν υἱῶν Ισραηλ καὶ καταδυναστεύσας αὐτὸν ἀποδῶται,
18 καὶ εὑρεθῇ ἐν αὐτῷ, θανάτῳ τελευτάτω. — [18]ἐὰν δὲ λοιδορῶνται
δύο ἄνδρες καὶ πατάξῃ τις τὸν πλησίον λίθῳ ἢ πυγμῇ, καὶ μὴ
19 ἀποθάνῃ, κατακλιθῇ δὲ ἐπὶ τὴν κοίτην, [19]ἐὰν ἐξαναστὰς ὁ ἄνθρω-
πος περιπατήσῃ ἔξω ἐπὶ ῥάβδου, ἀθῷος ἔσται ὁ πατάξας· πλὴν
20 τῆς ἀργίας αὐτοῦ ἀποτείσει καὶ τὰ ἰατρεῖα. — [20]ἐὰν δέ τις πατά-
ξῃ τὸν παῖδα αὐτοῦ ἢ τὴν παιδίσκην αὐτοῦ ἐν ῥάβδῳ, καὶ ἀπο-
21 θάνῃ ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, δίκῃ ἐκδικηθήτω. [21]ἐὰν δὲ διαβιώσῃ
ἡμέραν μίαν ἢ δύο, οὐκ ἐκδικηθήσεται· τὸ γὰρ ἀργύριον αὐτοῦ
22 ἐστιν. — [22]ἐὰν δὲ μάχωνται δύο ἄνδρες καὶ πατάξωσιν γυναῖκα
ἐν γαστρὶ ἔχουσαν, καὶ ἐξέλθῃ τὸ παιδίον αὐτῆς μὴ ἐξεικονισμέ-
νον, ἐπιζήμιον ζημιωθήσεται· καθότι ἂν ἐπιβάλῃ ὁ ἀνὴρ τῆς γυ-
23 ναικός, δώσει μετὰ ἀξιώματος· [23]ἐὰν δὲ ἐξεικονισμένον ἦν, δώσει
24 ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς, [24]ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόν-
25 τος, χεῖρα ἀντὶ χειρός, πόδα ἀντὶ ποδός, [25]κατάκαυμα ἀντὶ κατα-
καύματος, τραῦμα ἀντὶ τραύματος, μώλωπα ἀντὶ μώλωπος. —
26 [26]ἐὰν δέ τις πατάξῃ τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ οἰκέτου αὐτοῦ ἢ τὸν
ὀφθαλμὸν τῆς θεραπαίνης αὐτοῦ καὶ ἐκτυφλώσῃ, ἐλευθέρους ἐξα-
27 ποστελεῖ αὐτοὺς ἀντὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτῶν. [27]ἐὰν δὲ τὸν ὀδόντα
τοῦ οἰκέτου ἢ τὸν ὀδόντα τῆς θεραπαίνης αὐτοῦ ἐκκόψῃ, ἐλευθέ-
ρους ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς ἀντὶ τοῦ ὀδόντος αὐτῶν.
28 [28]Ἐὰν δὲ κερατίσῃ ταῦρος ἄνδρα ἢ γυναῖκα, καὶ ἀποθάνῃ, λί-
θοις λιθοβοληθήσεται ὁ ταῦρος, καὶ οὐ βρωθήσεται τὰ κρέα αὐ-
29 τοῦ· ὁ δὲ κύριος τοῦ ταύρου ἀθῷος ἔσται. [29]ἐὰν δὲ ὁ ταῦρος
κερατιστὴς ᾖ πρὸ τῆς ἐχθὲς καὶ πρὸ τῆς τρίτης, καὶ διαμαρτύ-
ρωνται τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀφανίσῃ αὐτόν, ἀνέλῃ δὲ ἄνδρα
ἢ γυναῖκα, ὁ ταῦρος λιθοβοληθήσεται, καὶ ὁ κύριος αὐτοῦ προσ-
30 αποθανεῖται. [30]ἐὰν δὲ λύτρα ἐπιβληθῇ αὐτῷ, δώσει λύτρα τῆς ψυ-
31 χῆς αὐτοῦ ὅσα ἐὰν ἐπιβάλωσιν αὐτῷ. [31]ἐὰν δὲ υἱὸν ἢ θυγατέρα
32 κερατίσῃ, κατὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο ποιήσουσιν αὐτῷ. [32]ἐὰν δὲ
παῖδα κερατίσῃ ὁ ταῦρος ἢ παιδίσκην, ἀργυρίου τριάκοντα δίδραχ-
33 μα δώσει τῷ κυρίῳ αὐτῶν, καὶ ὁ ταῦρος λιθοβοληθήσεται. — [33]ἐὰν
δέ τις ἀνοίξῃ λάκκον ἢ λατομήσῃ λάκκον καὶ μὴ καλύψῃ αὐτόν,
34 καὶ ἐμπέσῃ ἐκεῖ μόσχος ἢ ὄνος, [34]ὁ κύριος τοῦ λάκκου ἀποτείσει·
ἀργύριον δώσει τῷ κυρίῳ αὐτῶν, τὸ δὲ τετελευτηκὸς αὐτῷ ἔσται.
35 — [35]ἐὰν δὲ κερατίσῃ τινὸς ταῦρος τὸν ταῦρον τοῦ πλησίον, καὶ
τελευτήσῃ, ἀποδώσονται τὸν ταῦρον τὸν ζῶντα καὶ διελοῦνται τὸ

17 (= 𝔐 16) τελευτατω] θανατουσθω A || 18 παταξη τις] -ξωσιν B || 19 εαν] + δε A || 20 εκδικηθησεται A || 22 δωσει] pr. και A (in *O* sub ※) || 23 ην] η A || 26 τον 1⁰ > A† | εξαποστελεις A† || 30 επιβαλωσιν] -λη A† || 31 η θυγ./κερατ.] tr. A || 33 λακκον 1⁰ ⌒ 2⁰ A, 2⁰ > B*† || 34 τετελ.] τεθνηκος A || 35 τινος] pr. τις B*† | τον 1⁰ > B*

ἀργύριον αὐτοῦ καὶ τὸν ταῦρον τὸν τεθνηκότα διελοῦνται. [36]ἐὰν 36
δὲ γνωρίζηται ὁ ταῦρος ὅτι κερατιστής ἐστιν πρὸ τῆς ἐχθὲς καὶ
πρὸ τῆς τρίτης ἡμέρας, καὶ διαμεμαρτυρημένοι ὦσιν τῷ κυρίῳ αὐ-
τοῦ, καὶ μὴ ἀφανίσῃ αὐτόν, ἀποτείσει ταῦρον ἀντὶ ταύρου, ὁ δὲ
τετελευτηκὼς αὐτῷ ἔσται.

[37]Ἐὰν δέ τις κλέψῃ μόσχον ἢ πρόβατον καὶ σφάξῃ αὐτὸ ἢ ἀπο- 37
δῶται, πέντε μόσχους ἀποτείσει ἀντὶ τοῦ μόσχου καὶ τέσσαρα πρό-
βατα ἀντὶ τοῦ προβάτου. [1]ἐὰν δὲ ἐν τῷ διορύγματι εὑρεθῇ ὁ κλέ- 22
πτης καὶ πληγεὶς ἀποθάνῃ, οὐκ ἔστιν αὐτῷ φόνος· [2]ἐὰν δὲ ἀνα- 2
τείλῃ ὁ ἥλιος ἐπ᾽ αὐτῷ, ἔνοχός ἐστιν, ἀνταποθανεῖται. ἐὰν δὲ μὴ
ὑπάρχῃ αὐτῷ, πραθήτω ἀντὶ τοῦ κλέμματος. [3]ἐὰν δὲ καταλημφθῇ, 3
καὶ εὑρεθῇ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ κλέμμα ἀπό τε ὄνου ἕως προ-
βάτου ζῶντα, διπλᾶ αὐτὰ ἀποτείσει. — [4]ἐὰν δὲ καταβοσκήσῃ τις 4
ἀγρὸν ἢ ἀμπελῶνα καὶ ἀφῇ τὸ κτῆνος αὐτοῦ καταβοσκῆσαι ἀγρὸν
ἕτερον, ἀποτείσει ἐκ τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ κατὰ τὸ γένημα αὐτοῦ· ἐὰν δὲ
πάντα τὸν ἀγρὸν καταβοσκήσῃ, τὰ βέλτιστα τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ καὶ
τὰ βέλτιστα τοῦ ἀμπελῶνος αὐτοῦ ἀποτείσει. — [5]ἐὰν δὲ ἐξελθὸν πῦρ 5
εὕρῃ ἀκάνθας καὶ προσεμπρήσῃ ἅλωνα ἢ στάχυς ἢ πεδίον, ἀπο-
τείσει ὁ τὸ πῦρ ἐκκαύσας. — [6]ἐὰν δέ τις δῷ τῷ πλησίον ἀργύριον 6
ἢ σκεύη φυλάξαι, καὶ κλαπῇ ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ ἀνθρώπου, ἐὰν εὑ-
ρεθῇ ὁ κλέψας, ἀποτείσει διπλοῦν· [7]ἐὰν δὲ μὴ εὑρεθῇ ὁ κλέψας, 7
προσελεύσεται ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ὀμεῖται
ἦ μὴν μὴ αὐτὸς πεπονηρεῦσθαι ἐφ᾽ ὅλης τῆς παρακαταθήκης τοῦ
πλησίον. [8]κατὰ πᾶν ῥητὸν ἀδίκημα περί τε μόσχου καὶ ὑποζυγίου 8
καὶ προβάτου καὶ ἱματίου καὶ πάσης ἀπωλείας τῆς ἐγκαλουμένης,
ὅ τι οὖν ἂν ᾖ, ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐλεύσεται ἡ κρίσις ἀμφοτέρων,
καὶ ὁ ἁλοὺς διὰ τοῦ θεοῦ ἀποτείσει διπλοῦν τῷ πλησίον. — [9]ἐὰν 9
δέ τις δῷ τῷ πλησίον ὑποζύγιον ἢ μόσχον ἢ πρόβατον ἢ πᾶν
κτῆνος φυλάξαι, καὶ συντριβῇ ἢ τελευτήσῃ ἢ αἰχμάλωτον γένηται,
καὶ μηδεὶς γνῷ, [10]ὅρκος ἔσται τοῦ θεοῦ ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων ἦ 10
μὴν μὴ αὐτὸν πεπονηρεῦσθαι καθ᾽ ὅλης τῆς παρακαταθήκης τοῦ
πλησίον· καὶ οὕτως προσδέξεται ὁ κύριος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀποτείσει.
[11]ἐὰν δὲ κλαπῇ παρ᾽ αὐτοῦ, ἀποτείσει τῷ κυρίῳ. [12]ἐὰν δὲ θηριάλω- 11 12
τον γένηται, ἄξει αὐτὸν ἐπὶ τὴν θήραν καὶ οὐκ ἀποτείσει. — [13]ἐὰν 13
δὲ αἰτήσῃ τις παρὰ τοῦ πλησίον, καὶ συντριβῇ ἢ ἀποθάνῃ ἢ αἰχ-
μάλωτον γένηται, ὁ δὲ κύριος μὴ ᾖ μετ᾽ αὐτοῦ, ἀποτείσει· [14]ἐὰν 14

36 ημερας > A | μεμαρτυρημενοι B*† | αυτου > B*† || 37 αυτο > B
22 2 αποθανειται A || 3 τε > A | αυτα > A || 4 και ult.] η A ||
5 αλωνας B || 6 διπλουν] pr. το B† || 7 μη 2⁰ > A† | αυτον B*† ||
8 τω πλησιον > B*† || 9 μοσχον .. προβ.] tr. A | συντριβη .. τελευτ.] tr. A
|| 10 καθ ολης pau.] καθολου B, εφ ολης A† | ουκ αποτεισει] ου μη -ση A ||
11 κυριω] πλησιον A† || 13 η αιχμ. γεν. > A*

δὲ ὁ κύριος ᾖ μετ᾽ αὐτοῦ, οὐκ ἀποτείσει· ἐὰν δὲ μισθωτὸς ᾖ,
ἔσται αὐτῷ ἀντὶ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.
15 [15] Ἐὰν δὲ ἀπατήσῃ τις παρθένον ἀμνήστευτον καὶ κοιμηθῇ μετ᾽
16 αὐτῆς, φερνῇ φερνιεῖ αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα. [16] ἐὰν δὲ ἀνανεύων
ἀνανεύσῃ καὶ μὴ βούληται ὁ πατὴρ αὐτῆς δοῦναι αὐτὴν αὐτῷ
γυναῖκα, ἀργύριον ἀποτείσει τῷ πατρὶ καθ᾽ ὅσον ἐστὶν ἡ φερνὴ
17 18 τῶν παρθένων. — [17] φαρμάκους οὐ περιποιήσετε. — [18] πᾶν κοιμώ-
19 μενον μετὰ κτήνους, θανάτῳ ἀποκτενεῖτε αὐτούς. — [19] ὁ θυσιάζων
θεοῖς θανάτῳ ὀλεθρευθήσεται πλὴν κυρίῳ μόνῳ.
20 [20] Καὶ προσήλυτον οὐ κακώσετε οὐδὲ μὴ θλίψητε αὐτόν· ἦτε
21 γὰρ προσήλυτοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. — [21] πᾶσαν χήραν καὶ ὀρφανὸν
22 οὐ κακώσετε· [22] ἐὰν δὲ κακίᾳ κακώσητε αὐτοὺς καὶ κεκράξαντες
23 καταβοήσωσι πρός με, ἀκοῇ εἰσακούσομαι τῆς φωνῆς αὐτῶν [23] καὶ
ὀργισθήσομαι θυμῷ καὶ ἀποκτενῶ ὑμᾶς μαχαίρᾳ, καὶ ἔσονται αἱ
24 γυναῖκες ὑμῶν χῆραι καὶ τὰ παιδία ὑμῶν ὀρφανά. — [24] ἐὰν δὲ
ἀργύριον ἐκδανείσῃς τῷ ἀδελφῷ τῷ πενιχρῷ παρὰ σοί, οὐκ ἔσῃ
25 αὐτὸν κατεπείγων, οὐκ ἐπιθήσεις αὐτῷ τόκον. [25] ἐὰν δὲ ἐνεχύρα-
σμα ἐνεχυράσῃς τὸ ἱμάτιον τοῦ πλησίον, πρὸ δυσμῶν ἡλίου ἀπο-
26 δώσεις αὐτῷ· [26] ἔστιν γὰρ τοῦτο περιβόλαιον αὐτοῦ, μόνον τοῦτο
τὸ ἱμάτιον ἀσχημοσύνης αὐτοῦ· ἐν τίνι κοιμηθήσεται; ἐὰν οὖν
27 καταβοήσῃ πρός με, εἰσακούσομαι αὐτοῦ· ἐλεήμων γάρ εἰμι. — [27] θε-
οὺς οὐ κακολογήσεις καὶ ἄρχοντας τοῦ λαοῦ σου οὐ κακῶς ἐρεῖς. —
28 [28] ἀπαρχὰς ἅλωνος καὶ ληνοῦ σου οὐ καθυστερήσεις· τὰ πρωτό-
29 τοκα τῶν υἱῶν σου δώσεις ἐμοί. [29] οὕτως ποιήσεις τὸν μόσχον
σου καὶ τὸ πρόβατόν σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου· ἑπτὰ ἡμέρας
ἔσται ὑπὸ τὴν μητέρα, τῇ δὲ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ ἀποδώσεις μοι αὐτό.
30 — [30] καὶ ἄνδρες ἅγιοι ἔσεσθέ μοι. καὶ κρέας θηριάλωτον οὐκ
ἔδεσθε, τῷ κυνὶ ἀπορρίψατε αὐτό.
23 [1] Οὐ παραδέξῃ ἀκοὴν ματαίαν. οὐ συγκαταθήσῃ μετὰ τοῦ ἀδίκου
2 γενέσθαι μάρτυς ἄδικος. [2] οὐκ ἔσῃ μετὰ πλειόνων ἐπὶ κακίᾳ. οὐ
προστεθήσῃ μετὰ πλήθους ἐκκλῖναι μετὰ πλειόνων ὥστε ἐκκλῖναι
3 4 κρίσιν. [3] καὶ πένητα οὐκ ἐλεήσεις ἐν κρίσει. — [4] ἐὰν δὲ συναντή-
σῃς τῷ βοὶ τοῦ ἐχθροῦ σου ἢ τῷ ὑποζυγίῳ αὐτοῦ πλανωμένοις,
5 ἀποστρέψας ἀποδώσεις αὐτῷ. [5] ἐὰν δὲ ἴδῃς τὸ ὑποζύγιον τοῦ
ἐχθροῦ σου πεπτωκὸς ὑπὸ τὸν γόμον αὐτοῦ, οὐ παρελεύσῃ αὐτό,
6 ἀλλὰ συνεγερεῖς αὐτὸ μετ᾽ αὐτοῦ. — [6] οὐ διαστρέψεις κρίμα

14 η / μετ αυτου] tr. A || 16 τω πατρι] αυτω A || 17 περιβιωσετε A || 18 αυτους > A || 19 θεοις] + ετεροις A | εξολεθρευθησεται A || 20 ουδε] ουτε A: cf. 23 9 || 24 αδελφω] λαω A* || 27 αρχοντα A | ουκ ερεις κακως A || 29 μητερα] + αυτου A O(sub※)† | ογδοη ημερα] ημ. τη ογδ. A | αποδωσεις M] -ση B†, απο > A† || 30 αποριψετε A

23 2 επι] εν B*† | προσθηση B* | εκκλιναι ult.] -κλεισαι B† || 5 συνεγερεις] συναρεις B*†, συν > A†

πένητος ἐν κρίσει αὐτοῦ. [7]ἀπὸ παντὸς ῥήματος ἀδίκου ἀποστήσῃ· 7
ἀθῷον καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς καὶ οὐ δικαιώσεις τὸν ἀσεβῆ
ἕνεκεν δώρων. [8]καὶ δῶρα οὐ λήμψῃ· τὰ γὰρ δῶρα ἐκτυφλοῖ ὀφθαλ- 8
μοὺς βλεπόντων καὶ λυμαίνεται ῥήματα δίκαια. — [9]καὶ προσήλυ- 9
τον οὐ θλίψετε· ὑμεῖς γὰρ οἴδατε τὴν ψυχὴν τοῦ προσηλύτου·
αὐτοὶ γὰρ προσήλυτοι ἦτε ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

[10]Ἓξ ἔτη σπερεῖς τὴν γῆν σου καὶ συνάξεις τὰ γενήματα αὐ- 10
τῆς· [11]τῷ δὲ ἑβδόμῳ ἄφεσιν ποιήσεις καὶ ἀνήσεις αὐτήν, καὶ 11
ἔδονται οἱ πτωχοὶ τοῦ ἔθνους σου, τὰ δὲ ὑπολειπόμενα ἔδεται τὰ
ἄγρια θηρία. οὕτως ποιήσεις τὸν ἀμπελῶνά σου καὶ τὸν ἐλαιῶνά
σου. — [12]ἓξ ἡμέρας ποιήσεις τὰ ἔργα σου, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδό- 12
μῃ ἀνάπαυσις, ἵνα ἀναπαύσηται ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν
σου, καὶ ἵνα ἀναψύξῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου καὶ ὁ προσήλυ-
τος. — [13]πάντα, ὅσα εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, φυλάξασθε. 13

Καὶ ὄνομα θεῶν ἑτέρων οὐκ ἀναμνησθήσεσθε, οὐδὲ μὴ ἀκουσθῇ
ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν. [14]τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑορτάσατέ 14
μοι. [15]τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων φυλάξασθε ποιεῖν· ἑπτὰ ἡμέρας 15
ἔδεσθε ἄζυμα, καθάπερ ἐνετειλάμην σοι, κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ μη-
νὸς τῶν νέων· ἐν γὰρ αὐτῷ ἐξῆλθες ἐξ Αἰγύπτου. οὐκ ὀφθήσῃ
ἐνώπιόν μου κενός. [16]καὶ ἑορτὴν θερισμοῦ πρωτογενημάτων ποιή- 16
σεις τῶν ἔργων σου, ὧν ἐὰν σπείρῃς ἐν τῷ ἀγρῷ σου, καὶ ἑορ-
τὴν συντελείας ἐπ᾽ ἐξόδου τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν ἔρ-
γων σου τῶν ἐκ τοῦ ἀγροῦ σου. [17]τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ 17
ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου.
[18]ὅταν γὰρ ἐκβάλω ἔθνη ἀπὸ προσώπου σου καὶ ἐμπλατύνω τὰ 18
ὅριά σου, οὐ θύσεις ἐπὶ ζύμῃ αἷμα θυσιάσματός μου, οὐδὲ μὴ κοι-
μηθῇ στέαρ τῆς ἑορτῆς μου ἕως πρωί. [19]τὰς ἀπαρχὰς τῶν πρω- 19
τογενημάτων τῆς γῆς σου εἰσοίσεις εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ
σου. οὐχ ἑψήσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ.

[20]Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, 20
ἵνα φυλάξῃ σε ἐν τῇ ὁδῷ, ὅπως εἰσαγάγῃ σε εἰς τὴν γῆν, ἣν ἡτοί-
μασά σοι. [21]πρόσεχε σεαυτῷ καὶ εἰσάκουε αὐτοῦ καὶ μὴ ἀπείθει 21
αὐτῷ· οὐ γὰρ μὴ ὑποστείληταί σε, τὸ γὰρ ὄνομά μού ἐστιν ἐπ᾽
αὐτῷ. [22]ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε τῆς ἐμῆς φωνῆς καὶ ποιήσῃς πάντα, 22
ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι, καὶ φυλάξητε τὴν διαθήκην μου, ἔσεσθέ
μοι λαὸς περιούσιος ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν· ἐμὴ γάρ ἐστιν πᾶσα

9 ου] + κακωσετε ουδε μη A: ex 22 20 || 10 εισαξεις A* || 11 εβδομω] + ετει A | αγρια θηρια] θηρ. τα αγρ. A | τον ult. > A† || 12 αναπαυσις] -ση A | αναψυξη] αναπαυσηται B* || 13 ειρηκα] λελαληκα A | φυλαξεσθε A: item in 15 || 14 εορτασετε A || 16 θερ.] pr. του A | εξοδω A || 17 σου 1⁰ > A† || 18 εθνη] pr. τα A | θυσεις] θυμιασεις A* | θυσιασματος A*] θυμιαματος BA^c || 19 της γης > B*† || 21 και 2⁰ > A || 22 ακουσητε 1⁰] -ση A† | εμης φωνης] φ. μου A | αν εντειλωμαι] εντελλομαι A | εμη] εμου A†

ἡ γῆ, ὑμεῖς δὲ ἔσεσθέ μοι βασίλειον ἱεράτευμα καὶ ἔθνος ἅγιον.
ταῦτα τὰ ῥήματα ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ισραηλ Ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε τῆς
φωνῆς μου καὶ ποιήσῃς πάντα, ὅσα ἂν εἴπω σοι, ἐχθρεύσω τοῖς
23 ἐχθροῖς σου καὶ ἀντικείσομαι τοῖς ἀντικειμένοις σοι. [23]πορεύσεται
γὰρ ὁ ἄγγελός μου ἡγούμενός σου καὶ εἰσάξει σε πρὸς τὸν Αμορ-
ραῖον καὶ Χετταῖον καὶ Φερεζαῖον καὶ Χαναναῖον καὶ Γεργεσαῖον
24 καὶ Ευαῖον καὶ Ιεβουσαῖον, καὶ ἐκτρίψω αὐτούς. [24]οὐ προσκυνή-
σεις τοῖς θεοῖς αὐτῶν οὐδὲ μὴ λατρεύσῃς αὐτοῖς· οὐ ποιήσεις
κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, ἀλλὰ καθαιρέσει καθελεῖς καὶ συντρίβων
25 συντρίψεις τὰς στήλας αὐτῶν. [25]καὶ λατρεύσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου,
καὶ εὐλογήσω τὸν ἄρτον σου καὶ τὸν οἶνόν σου καὶ τὸ ὕδωρ
26 σου καὶ ἀποστρέψω μαλακίαν ἀφ᾽ ὑμῶν. [26]οὐκ ἔσται ἄγονος οὐδὲ
στεῖρα ἐπὶ τῆς γῆς σου· τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν σου ἀναπλη-
27 ρώσω. [27]καὶ τὸν φόβον ἀποστελῶ ἡγούμενόν σου καὶ ἐκστήσω
πάντα τὰ ἔθνη, εἰς οὓς σὺ εἰσπορεύῃ εἰς αὐτούς, καὶ δώσω πάν-
28 τας τοὺς ὑπεναντίους σου φυγάδας. [28]καὶ ἀποστελῶ τὰς σφηκίας
προτέρας σου, καὶ ἐκβαλεῖ τοὺς Αμορραίους καὶ τοὺς Ευαίους καὶ
29 τοὺς Χαναναίους καὶ τοὺς Χετταίους ἀπὸ σοῦ. [29]οὐκ ἐκβαλῶ αὐ-
τοὺς ἐν ἐνιαυτῷ ἑνί, ἵνα μὴ γένηται ἡ γῆ ἔρημος καὶ πολλὰ γένη-
30 ται ἐπὶ σὲ τὰ θηρία τῆς γῆς· [30]κατὰ μικρὸν μικρὸν ἐκβαλῶ αὐτοὺς
31 ἀπὸ σοῦ, ἕως ἂν αὐξηθῇς καὶ κληρονομήσῃς τὴν γῆν. [31]καὶ θήσω
τὰ ὅριά σου ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἕως τῆς θαλάσσης τῆς
Φυλιστιιμ καὶ ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἕως τοῦ μεγάλου ποταμοῦ Εὐφρά-
του· καὶ παραδώσω εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν τοὺς ἐγκαθημένους ἐν
32 τῇ γῇ καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἀπὸ σοῦ. [32]οὐ συγκαταθήσῃ αὐτοῖς καὶ
33 τοῖς θεοῖς αὐτῶν διαθήκην, [33]καὶ οὐκ ἐγκαθήσονται ἐν τῇ γῇ σου,
ἵνα μὴ ἁμαρτεῖν σε ποιήσωσιν πρός με· ἐὰν γὰρ δουλεύσῃς τοῖς
θεοῖς αὐτῶν, οὗτοι ἔσονταί σοι πρόσκομμα.
24 [1]Καὶ Μωυσῇ εἶπεν Ἀνάβηθι πρὸς κύριον σὺ καὶ Ααρων καὶ
Ναδαβ καὶ Αβιουδ καὶ ἑβδομήκοντα τῶν πρεσβυτέρων Ισραηλ, καὶ
2 προσκυνήσουσιν μακρόθεν τῷ κυρίῳ· [2]καὶ ἐγγιεῖ Μωυσῆς μόνος
πρὸς τὸν θεόν, αὐτοὶ δὲ οὐκ ἐγγιοῦσιν· ὁ δὲ λαὸς οὐ συνανα-
3 βήσεται μετ᾽ αὐτῶν. [3]εἰσῆλθεν δὲ Μωυσῆς καὶ διηγήσατο τῷ λαῷ
πάντα τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ δικαιώματα· ἀπεκρίθη δὲ πᾶς
ὁ λαὸς φωνῇ μιᾷ λέγοντες Πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἐλάλησεν
4 κύριος, ποιήσομεν καὶ ἀκουσόμεθα. [4]καὶ ἔγραψεν Μωυσῆς πάντα
τὰ ῥήματα κυρίου. ὀρθρίσας δὲ Μωυσῆς τὸ πρωὶ ᾠκοδόμησεν

22 ακοη ult. > A | ακουσητε ult.] -σης A | ποιησης ult.] -σητε B† || 23 σου] υμων B*† || 24 αλλα] + και A† || 25 σου 2⁰ ⌒ 3⁰ A* || 28 εκβαλει M] -λεις B†, -λω A | τους 2⁰ 3⁰ > B || 30 μικρον 2⁰ > B || 31 μεγαλου ποταμου] ποτ. του μεγ. A | τας > A†
24 1 κυριον] pr. τον B

θυσιαστήριον ὑπὸ τὸ ὄρος καὶ δώδεκα λίθους εἰς τὰς δώδεκα φυλὰς
τοῦ Ισραηλ· [5]καὶ ἐξαπέστειλεν τοὺς νεανίσκους τῶν υἱῶν Ισραηλ, 5
καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώματα καὶ ἔθυσαν θυσίαν σωτηρίου τῷ θεῷ
μοσχάρια. [6]λαβὼν δὲ Μωυσῆς τὸ ἥμισυ τοῦ αἵματος ἐνέχεεν εἰς 6
κρατῆρας, τὸ δὲ ἥμισυ τοῦ αἵματος προσέχεεν πρὸς τὸ θυσια-
στήριον. [7]καὶ λαβὼν τὸ βιβλίον τῆς διαθήκης ἀνέγνω εἰς τὰ ὦτα 7
τοῦ λαοῦ, καὶ εἶπαν Πάντα, ὅσα ἐλάλησεν κύριος, ποιήσομεν καὶ
ἀκουσόμεθα. [8]λαβὼν δὲ Μωυσῆς τὸ αἷμα κατεσκέδασεν τοῦ λαοῦ 8
καὶ εἶπεν Ἰδοὺ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης, ἧς διέθετο κύριος πρὸς ὑμᾶς
περὶ πάντων τῶν λόγων τούτων.
[9]Καὶ ἀνέβη Μωυσῆς καὶ Ααρων καὶ Ναδαβ καὶ Αβιουδ καὶ ἑβδο- 9
μήκοντα τῆς γερουσίας Ισραηλ [10]καὶ εἶδον τὸν τόπον, οὗ εἱστήκει 10
ἐκεῖ ὁ θεὸς τοῦ Ισραηλ· καὶ τὰ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡσεὶ ἔργον
πλίνθου σαπφείρου καὶ ὥσπερ εἶδος στερεώματος τοῦ οὐρανοῦ τῇ
καθαριότητι. [11]καὶ τῶν ἐπιλέκτων τοῦ Ισραηλ οὐ διεφώνησεν οὐδὲ 11
εἷς· καὶ ὤφθησαν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον.
[12]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν Ἀνάβηθι πρός με εἰς τὸ ὄρος καὶ 12
ἴσθι ἐκεῖ· καὶ δώσω σοι τὰ πυξία τὰ λίθινα, τὸν νόμον καὶ τὰς
ἐντολάς, ἃς ἔγραψα νομοθετῆσαι αὐτοῖς. [13]καὶ ἀναστὰς Μωυσῆς 13
καὶ Ἰησοῦς ὁ παρεστηκὼς αὐτῷ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ·
[14]καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπαν Ἡσυχάζετε αὐτοῦ, ἕως ἀναστρέψω- 14
μεν πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἰδοὺ Ααρων καὶ Ωρ μεθ᾽ ὑμῶν· ἐάν τινι συμ-
βῇ κρίσις, προσπορευέσθωσαν αὐτοῖς. [15]καὶ ἀνέβη Μωυσῆς καὶ 15
Ἰησοῦς εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὸ ὄρος. [16]καὶ κατέβη 16
ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σινα, καὶ ἐκάλυψεν αὐτὸ ἡ νε-
φέλη ἓξ ἡμέρας· καὶ ἐκάλεσεν κύριος τὸν Μωυσῆν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
ἑβδόμῃ ἐκ μέσου τῆς νεφέλης. [17]τὸ δὲ εἶδος τῆς δόξης κυρίου 17
ὡσεὶ πῦρ φλέγον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐναντίον τῶν υἱῶν
Ισραηλ. [18]καὶ εἰσῆλθεν Μωυσῆς εἰς τὸ μέσον τῆς νεφέλης καὶ ἀνέ- 18
βη εἰς τὸ ὄρος καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ
τεσσαράκοντα νύκτας.
[1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Εἰπὸν τοῖς υἱοῖς 25
Ισραηλ, καὶ λάβετέ μοι ἀπαρχὰς παρὰ πάντων, οἷς ἂν δόξῃ τῇ
καρδίᾳ, καὶ λήμψεσθε τὰς ἀπαρχάς μου. [3]καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀπαρ- 3
χή, ἣν λήμψεσθε παρ᾽ αὐτῶν· χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ χαλκὸν
[4]καὶ ὑάκινθον καὶ πορφύραν καὶ κόκκινον διπλοῦν καὶ βύσσον 4
κεκλωσμένην καὶ τρίχας αἰγείας [5]καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανω- 5

5 ανηνεγκεν et εθυσεν A† || 6 κρατηρα A || 9 της γερ.] των πρεσβυτερων A || 10 εκει > B | σαπφειρος A | καθαροτητι A || 13 εις] επι A || 14 ειπεν A || 15 και ιησ. > A || 16 το 2° > A | τον > A† || 17 εναντι A† || 18 το 1° > A | ην] εκαθητο A†
25 2 μοι > B† | και ult. > A || 3 και ult. BO(sub ※)†] > A

7 μένα καὶ δέρματα ὑακίνθινα καὶ ξύλα ἄσηπτα 7καὶ λίθους σαρδίου
8 καὶ λίθους εἰς τὴν γλυφὴν εἰς τὴν ἐπωμίδα καὶ τὸν ποδήρη. 8καὶ
9 ποιήσεις μοι ἁγίασμα, καὶ ὀφθήσομαι ἐν ὑμῖν· 9καὶ ποιήσεις μοι
κατὰ πάντα, ὅσα ἐγώ σοι δεικνύω ἐν τῷ ὄρει, τὸ παράδειγμα τῆς
σκηνῆς καὶ τὸ παράδειγμα πάντων τῶν σκευῶν αὐτῆς· οὕτω
ποιήσεις.
10 10Καὶ ποιήσεις κιβωτὸν μαρτυρίου ἐκ ξύλων ἀσήπτων, δύο πή-
χεων καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος καὶ πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος
11 καὶ πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ ὕψος. 11καὶ καταχρυσώσεις αὐτὴν χρυ-
σίῳ καθαρῷ, ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν χρυσώσεις αὐτήν· καὶ ποιήσεις
12 αὐτῇ κυμάτια στρεπτὰ χρυσᾶ κύκλῳ. 12καὶ ἐλάσεις αὐτῇ τέσσαρας
δακτυλίους χρυσοῦς καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη, δύο δα-
κτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἓν καὶ δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος
13 τὸ δεύτερον. 13ποιήσεις δὲ ἀναφορεῖς ξύλα ἄσηπτα καὶ καταχρυ-
14 σώσεις αὐτὰ χρυσίῳ· 14καὶ εἰσάξεις τοὺς ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δα-
κτυλίους τοὺς ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς κιβωτοῦ αἴρειν τὴν κιβωτὸν ἐν
15 αὐτοῖς· 15ἐν τοῖς δακτυλίοις τῆς κιβωτοῦ ἔσονται οἱ ἀναφορεῖς
16 ἀκίνητοι. 16καὶ ἐμβαλεῖς εἰς τὴν κιβωτὸν τὰ μαρτύρια, ἃ ἂν δῶ
17 σοι. 17καὶ ποιήσεις ἱλαστήριον ἐπίθεμα χρυσίου καθαροῦ, δύο πή-
χεων καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος καὶ πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος.
18 18καὶ ποιήσεις δύο χερουβιμ χρυσᾶ τορευτὰ καὶ ἐπιθήσεις αὐτὰ
19 ἐξ ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ ἱλαστηρίου· 19ποιηθήσονται χερουβ
εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τούτου καὶ χερουβ εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέ-
ρου τοῦ ἱλαστηρίου· καὶ ποιήσεις τοὺς δύο χερουβιμ ἐπὶ τὰ δύο
20 κλίτη. 20ἔσονται οἱ χερουβιμ ἐκτείνοντες τὰς πτέρυγας ἐπάνωθεν,
συσκιάζοντες ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου, καὶ τὰ
πρόσωπα αὐτῶν εἰς ἄλληλα· εἰς τὸ ἱλαστήριον ἔσονται τὰ
21 πρόσωπα τῶν χερουβιμ. 21καὶ ἐπιθήσεις τὸ ἱλαστήριον ἐπὶ τὴν
κιβωτὸν ἄνωθεν· καὶ εἰς τὴν κιβωτὸν ἐμβαλεῖς τὰ μαρτύρια, ἃ ἂν
22 δῶ σοι. 22καὶ γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖθεν καὶ λαλήσω σοι ἄνωθεν
τοῦ ἱλαστηρίου ἀνὰ μέσον τῶν δύο χερουβιμ τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς
κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου καὶ κατὰ πάντα, ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι
πρὸς τοὺς υἱοὺς Ισραηλ.
23 23Καὶ ποιήσεις τράπεζαν χρυσίου καθαροῦ, δύο πήχεων τὸ μῆ-
24 κος καὶ πήχεος τὸ εὖρος καὶ πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ ὕψος. 24καὶ
25 ποιήσεις αὐτῇ στρεπτὰ κυμάτια χρυσᾶ κύκλῳ. 25καὶ ποιήσεις αὐτῇ

7 εις 2^0] pr. και A† || 9 εγω > B† | σοι δεικν.] tr. A || 10 και paenult. — fin. > B*† || 11 εξωθεν .. εσωθεν] tr. A | χρυσα > A || 13 ξυλα ασ.] εκ ξυλων ασηπτων A || 15 κιβ.] διαθηκης A || 18 χερουβειν B* (uid.): item B in 20 fin. 22, B* (uid.) in 26 1, A in 19. 20 bis. 22 26 31 | χρυσοτορευτα B*† || 20 ταις] pr. εν B† || 23 χρυσιου] pr. χρυσην B† || 24 στρεπτον κυματιον χρυσουν A

στεφάνην παλαιστοῦ κύκλῳ· καὶ ποιήσεις στρεπτὸν κυμάτιον τῇ
στεφάνῃ κύκλῳ. [26]καὶ ποιήσεις τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς καὶ 26
ἐπιθήσεις τοὺς δακτυλίους ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῶν ποδῶν αὐ-
τῆς [27]ὑπὸ τὴν στεφάνην, καὶ ἔσονται οἱ δακτύλιοι εἰς θήκας τοῖς 27
ἀναφορεῦσιν ὥστε αἴρειν ἐν αὐτοῖς τὴν τράπεζαν. [28]καὶ ποιήσεις 28
τοὺς ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων καὶ καταχρυσώσεις αὐτοὺς χρυ-
σίῳ καθαρῷ, καὶ ἀρθήσεται ἐν αὐτοῖς ἡ τράπεζα. [29]καὶ ποιήσεις 29
τὰ τρύβλια αὐτῆς καὶ τὰς θυίσκας καὶ τὰ σπονδεῖα καὶ τοὺς κυά-
θους, ἐν οἷς σπείσεις ἐν αὐτοῖς· χρυσίου καθαροῦ ποιήσεις αὐτά.
[30]καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἄρτους ἐνωπίους ἐναντίον μου 30
διὰ παντός.

[31]Καὶ ποιήσεις λυχνίαν ἐκ χρυσίου καθαροῦ, τορευτὴν ποιήσεις 31
τὴν λυχνίαν· ὁ καυλὸς αὐτῆς καὶ οἱ καλαμίσκοι καὶ οἱ κρατῆρες
καὶ οἱ σφαιρωτῆρες καὶ τὰ κρίνα ἐξ αὐτῆς ἔσται. [32]ἓξ δὲ καλαμί- 32
σκοι ἐκπορευόμενοι ἐκ πλαγίων, τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ
τοῦ κλίτους αὐτῆς τοῦ ἑνὸς καὶ τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ
τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου. [33]καὶ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι 33
καρυίσκους ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ, σφαιρωτὴρ καὶ κρίνον· οὕτως
τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας. [34]καὶ ἐν 34
τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυίσκους· ἐν τῷ
ἑνὶ καλαμίσκῳ οἱ σφαιρωτῆρες καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς. [35]ὁ σφαιρω- 35
τὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς, καὶ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς
τέσσαρας καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς· οὕτως τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς
ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας. [36]οἱ σφαιρωτῆρες καὶ οἱ καλαμί- 36
σκοι ἐξ αὐτῆς ἔστωσαν· ὅλη τορευτὴ ἐξ ἑνὸς χρυσίου καθαροῦ.
[37]καὶ ποιήσεις τοὺς λύχνους αὐτῆς ἑπτά· καὶ ἐπιθήσεις τοὺς λύ- 37
χνους, καὶ φανοῦσιν ἐκ τοῦ ἑνὸς προσώπου. [38]καὶ τὸν ἐπαρυστῆ- 38
ρα αὐτῆς καὶ τὰ ὑποθέματα αὐτῆς ἐκ χρυσίου καθαροῦ ποιήσεις.
[39]πάντα τὰ σκεύη ταῦτα τάλαντον χρυσίου καθαροῦ. [40]ὅρα ποιή- 39 40
σεις κατὰ τὸν τύπον τὸν δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει.

[1]Καὶ τὴν σκηνὴν ποιήσεις δέκα αὐλαίας ἐκ βύσσου κεκλωσμέ- 26
νης καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου· χερου-
βιμ ἐργασίᾳ ὑφάντου ποιήσεις αὐτάς. [2]μῆκος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς 2
ὀκτὼ καὶ εἴκοσι πήχεων καὶ εὖρος τεσσάρων πήχεων ἡ αὐλαία ἡ
μία ἔσται· μέτρον τὸ αὐτὸ ἔσται πάσαις ταῖς αὐλαίαις. [3]πέντε δὲ 3

25 κυμ.] + χρυσουν A (in *O* sub ※) || 26 και 2⁰ — δακτ. 2⁰ > A† | τους] + τεσσαρας B || 27 εν αυτοις > A* || 32 δε > A | κλιτους 1⁰⌒2⁰ B*† | της λυχν. ult. > A || 34 εκ της λυχνιας A† | τω ενι / καλαμισκω] tr. A | οι > B || 35 εξ αυτης 1⁰⌒2⁰ A | post 35 repetit B 34 init. — καρυισκους || 37 λυχνους 2⁰] + αυτης A || 39 ταλαντον χρυσ. καθ. ante 38 ποιησεις tr. A

26 2 το — πασαις] εσται το αυτο A†

αὐλαῖαι ἔσονται ἐξ ἀλλήλων ἐχόμεναι ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας, καὶ
4 πέντε αὐλαῖαι ἔσονται συνεχόμεναι ἑτέρα τῇ ἑτέρᾳ. [4]καὶ ποιήσεις
αὐταῖς ἀγκύλας ὑακινθίνας ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς
ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους εἰς τὴν συμβολὴν καὶ οὕτως ποιήσεις ἐπὶ τοῦ
χείλους τῆς αὐλαίας τῆς ἐξωτέρας πρὸς τῇ συμβολῇ τῇ δευτέρᾳ.
5 [5]πεντήκοντα ἀγκύλας ποιήσεις τῇ αὐλαίᾳ τῇ μιᾷ καὶ πεντήκοντα
ἀγκύλας ποιήσεις ἐκ τοῦ μέρους τῆς αὐλαίας κατὰ τὴν συμβολὴν
τῆς δευτέρας· ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι ἀλλήλαις εἰς ἑκάστην.
6 [6]καὶ ποιήσεις κρίκους πεντήκοντα χρυσοῦς καὶ συνάψεις τὰς αὐ-
λαίας ἑτέραν τῇ ἑτέρᾳ τοῖς κρίκοις, καὶ ἔσται ἡ σκηνὴ μία. —
7 [7]καὶ ποιήσεις δέρρεις τριχίνας σκέπην ἐπὶ τῆς σκηνῆς· ἕνδεκα
8 δέρρεις ποιήσεις αὐτάς. [8]τὸ μῆκος τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς ἔσται
τριάκοντα πήχεων, καὶ τεσσάρων πήχεων τὸ εὖρος τῆς δέρρεως
9 τῆς μιᾶς· μέτρον τὸ αὐτὸ ἔσται ταῖς ἕνδεκα δέρρεσι. [9]καὶ συνά-
ψεις τὰς πέντε δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ τὰς ἓξ δέρρεις ἐπὶ τὸ
αὐτό· καὶ ἐπιδιπλώσεις τὴν δέρριν τὴν ἕκτην κατὰ πρόσωπον τῆς
10 σκηνῆς. [10]καὶ ποιήσεις ἀγκύλας πεντήκοντα ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς
δέρρεως τῆς μιᾶς τῆς ἀνὰ μέσον κατὰ συμβολὴν καὶ πεντήκοντα
ἀγκύλας ποιήσεις ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς δέρρεως τῆς συναπτούσης
11 τῆς δευτέρας. [11]καὶ ποιήσεις κρίκους χαλκοῦς πεντήκοντα καὶ συνά-
ψεις τοὺς κρίκους ἐκ τῶν ἀγκυλῶν καὶ συνάψεις τὰς δέρρεις, καὶ
12 ἔσται ἕν. [12]καὶ ὑποθήσεις τὸ πλεονάζον ἐν ταῖς δέρρεσιν τῆς σκη-
νῆς· τὸ ἥμισυ τῆς δέρρεως τὸ ὑπολελειμμένον ὑποκαλύψεις, τὸ
πλεονάζον τῶν δέρρεων τῆς σκηνῆς ὑποκαλύψεις ὀπίσω τῆς σκη-
13 νῆς· [13]πῆχυν ἐκ τούτου καὶ πῆχυν ἐκ τούτου ἐκ τοῦ ὑπερέχοντος
τῶν δέρρεων ἐκ τοῦ μήκους τῶν δέρρεων τῆς σκηνῆς ἔσται συγ-
καλύπτον ἐπὶ τὰ πλάγια τῆς σκηνῆς ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἵνα καλύ-
14 πτῃ. [14]καὶ ποιήσεις κατακάλυμμα τῇ σκηνῇ δέρματα κριῶν ἠρυ-
θροδανωμένα καὶ ἐπικαλύμματα δέρματα ὑακίνθινα ἐπάνωθεν. —
15 16 [15]καὶ ποιήσεις στύλους τῇ σκηνῇ ἐκ ξύλων ἀσήπτων· [16]δέκα πή-
χεων ποιήσεις τὸν στῦλον τὸν ἕνα, καὶ πήχεος ἑνὸς καὶ ἡμίσους
17 τὸ πλάτος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός· [17]δύο ἀγκωνίσκους τῷ στύλῳ
τῷ ἑνὶ ἀντιπίπτοντας ἕτερον τῷ ἑτέρῳ· οὕτως ποιήσεις πᾶσι τοῖς
18 στύλοις τῆς σκηνῆς. [18]καὶ ποιήσεις στύλους τῇ σκηνῇ, εἴκοσι στύ-
19 λους ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ πρὸς βορρᾶν. [19]καὶ τεσσαράκοντα βάσεις
ἀργυρᾶς ποιήσεις τοῖς εἴκοσι στύλοις, δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ

3 εσονται $1^0 \frown 2^0$ B*† | εξ αλληλων > A† | εχομεναι] pr. συν A | η > A | τη ετερα] εκ της -ρας A || 4 εις > B*† || 5 πεντηκ. 1^0] + δε A | αλλ. εις εκαστην] εις αλληλας εκαστη A || 7 σκεπειν A || 8 εσται 1^0] > B, in *O* sub ÷ | της δερρ. 2^0 > B*† | μετρον / το αυτο] tr. B† || 10 συμβολην] pr. την A || 11 εσονται A || 12 σκηνης $1^0 \frown 2^0$ B | το $2^0 \frown 3^0$ A | υποκαλυψεις ult.] επικαλ. A || 13 δερρεων $1^0 \frown 2^0$ A || 14 κατακαλυμμα] κατα > B*† || 16 ποιησεις] > A, in *O* sub ÷

ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ
ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ. [20]καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον τὸ 20
πρὸς νότον εἴκοσι στύλους· [21]καὶ τεσσαράκοντα βάσεις αὐτῶν 21
ἀργυρᾶς, δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐ-
τοῦ καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐ-
τοῦ. [22]καὶ ἐκ τῶν ὀπίσω τῆς σκηνῆς κατὰ τὸ μέρος τὸ πρὸς θά- 22
λασσαν ποιήσεις ἓξ στύλους. [23]καὶ δύο στύλους ποιήσεις ἐπὶ τῶν 23
γωνιῶν τῆς σκηνῆς ἐκ τῶν ὀπισθίων, [24]καὶ ἔσται ἐξ ἴσου κάτω- 24
θεν· κατὰ τὸ αὐτὸ ἔσονται ἴσοι ἐκ τῶν κεφαλίδων εἰς σύμβλησιν
μίαν· οὕτως ποιήσεις ἀμφοτέραις, ταῖς δυσὶν γωνίαις ἔστωσαν.
[25]καὶ ἔσονται ὀκτὼ στῦλοι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν ἀργυραῖ δέκα ἕξ· 25
δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ καὶ δύο
βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνί. — [26]καὶ ποιήσεις μοχλοὺς ἐκ ξύλων 26
ἀσήπτων πέντε τῷ ἑνὶ στύλῳ ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους τῆς σκηνῆς
[27]καὶ πέντε μοχλοὺς τῷ στύλῳ τῷ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ δευτέ- 27
ρῳ καὶ πέντε μοχλοὺς τῷ στύλῳ τῷ ὀπισθίῳ τῷ κλίτει τῆς σκη-
νῆς τῷ πρὸς θάλασσαν· [28]καὶ ὁ μοχλὸς ὁ μέσος ἀνὰ μέσον τῶν 28
στύλων διικνείσθω ἀπὸ τοῦ ἑνὸς κλίτους εἰς τὸ ἕτερον κλίτος.
[29]καὶ τοὺς στύλους καταχρυσώσεις χρυσίῳ καὶ τοὺς δακτυλίους 29
ποιήσεις χρυσοῦς, εἰς οὓς εἰσάξεις τοὺς μοχλούς, καὶ καταχρυσώ-
σεις τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ. [30]καὶ ἀναστήσεις τὴν σκηνὴν κατὰ τὸ 30
εἶδος τὸ δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει. — [31]καὶ ποιήσεις καταπέτα- 31
σμα ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου καὶ βύσ-
σου νενησμένης· ἔργον ὑφαντὸν ποιήσεις αὐτὸ χερουβιμ. [32]καὶ 32
ἐπιθήσεις αὐτὸ ἐπὶ τεσσάρων στύλων ἀσήπτων κεχρυσωμένων
χρυσίῳ· καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσ-
σαρες ἀργυραῖ. [33]καὶ θήσεις τὸ καταπέτασμα ἐπὶ τοὺς στύλους 33
καὶ εἰσοίσεις ἐκεῖ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος τὴν κιβωτὸν τοῦ
μαρτυρίου· καὶ διοριεῖ τὸ καταπέτασμα ὑμῖν ἀνὰ μέσον τοῦ ἁγίου
καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων. [34]καὶ κατακαλύψεις τῷ κατα- 34
πετάσματι τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων.
[35]καὶ θήσεις τὴν τράπεζαν ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος καὶ τὴν 35
λυχνίαν ἀπέναντι τῆς τραπέζης ἐπὶ μέρους τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς
νότον καὶ τὴν τράπεζαν θήσεις ἐπὶ μέρους τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς
βορρᾶν. [36]καὶ ποιήσεις ἐπίσπαστρον ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας 36
καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ποικιλ-

19 αυτου $1^0 \frown 2^0$ B*A || **20** το προς ν. / εικ. στ.] tr. A† || **21** αυτων] -τοις A | αυτου $1^0 \frown 2^0$ B || **24** εσται] εσονται A | κατα] pr. και A | κεφαλων B | συμβοληην A† | εστωσαν] pr. ισαι A || **25** αι > A | στυλω τω ενι 1^0] ενι στ. B† | εις — αυτου / και ult. — fin.] tr. A || **27** τω 2^0] + ενι B | τω paenult. > A || **31** υφαντου B^c: cf. 28 6 37 3 || **33** των στυλων B*† | διοριεις B* || **35** θησεις ult.] pr. επι B*† || **36** επισπαστρον] + τη θυρα της σκηνης B^c *O*(sub ※)†

37 τοῦ. [37]καὶ ποιήσεις τῷ καταπετάσματι πέντε στύλους καὶ χρυσώ-
σεις αὐτοὺς χρυσίῳ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ, καὶ χωνεύ-
σεις αὐτοῖς πέντε βάσεις χαλκᾶς.
27 [1]Καὶ ποιήσεις θυσιαστήριον ἐκ ξύλων ἀσήπτων, πέντε πήχεων
τὸ μῆκος καὶ πέντε πήχεων τὸ εὖρος — τετράγωνον ἔσται τὸ
2 θυσιαστήριον — καὶ τριῶν πήχεων τὸ ὕψος αὐτοῦ. [2]καὶ ποιήσεις
τὰ κέρατα ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν· ἐξ αὐτοῦ ἔσται τὰ κέρατα·
3 καὶ καλύψεις αὐτὰ χαλκῷ. [3]καὶ ποιήσεις στεφάνην τῷ θυσιαστη-
ρίῳ καὶ τὸν καλυπτῆρα αὐτοῦ καὶ τὰς φιάλας αὐτοῦ καὶ τὰς κρε-
άγρας αὐτοῦ καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ· καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ
4 ποιήσεις χαλκᾶ. [4]καὶ ποιήσεις αὐτῷ ἐσχάραν ἔργῳ δικτυωτῷ χαλ-
κῆν· καὶ ποιήσεις τῇ ἐσχάρᾳ τέσσαρας δακτυλίους χαλκοῦς ἐπὶ
5 τὰ τέσσαρα κλίτη. [5]καὶ ὑποθήσεις αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἐσχάραν τοῦ
θυσιαστηρίου κάτωθεν· ἔσται δὲ ἡ ἐσχάρα ἕως τοῦ ἡμίσους τοῦ
6 θυσιαστηρίου. [6]καὶ ποιήσεις τῷ θυσιαστηρίῳ φορεῖς ἐκ ξύλων
7 ἀσήπτων καὶ περιχαλκώσεις αὐτοὺς χαλκῷ. [7]καὶ εἰσάξεις τοὺς
φορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους, καὶ ἔστωσαν οἱ φορεῖς κατὰ τὰ πλευ-
8 ρὰ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ αἴρειν αὐτό. [8]κοῖλον σανιδωτὸν ποιή-
σεις αὐτό· κατὰ τὸ παραδειχθέν σοι ἐν τῷ ὄρει, οὕτως ποιήσεις
αὐτό.
9 [9]Καὶ ποιήσεις αὐλὴν τῇ σκηνῇ· εἰς τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα
ἱστία τῆς αὐλῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, μῆκος ἑκατὸν πηχῶν τῷ
10 ἑνὶ κλίτει· [10]καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴ-
κοσι χαλκαῖ, καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ.
11 [11]οὕτως τῷ κλίτει τῷ πρὸς ἀπηλιώτην ἱστία, ἑκατὸν πηχῶν μῆ-
κος· καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλ-
καῖ, καὶ οἱ κρίκοι καὶ αἱ ψαλίδες τῶν στύλων καὶ αἱ βάσεις αὐ-
12 τῶν περιηργυρωμέναι ἀργύρῳ. [12]τὸ δὲ εὖρος τῆς αὐλῆς τὸ κατὰ
θάλασσαν ἱστία πεντήκοντα πηχῶν· στῦλοι αὐτῶν δέκα, καὶ αἱ
13 βάσεις αὐτῶν δέκα. [13]καὶ εὖρος τῆς αὐλῆς τὸ πρὸς νότον ἱστία
πεντήκοντα πήχεων· στῦλοι αὐτῶν δέκα, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα.
14 [14]καὶ πεντεκαίδεκα πήχεων τὸ ὕψος τῶν ἱστίων τῷ κλίτει τῷ ἑνί·
15 στῦλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς. [15]καὶ τὸ κλίτος
τὸ δεύτερον, δέκα πέντε πηχῶν τῶν ἱστίων τὸ ὕψος· στῦλοι αὐ-
16 τῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς. [16]καὶ τῇ πύλῃ τῆς αὐλῆς
κάλυμμα, εἴκοσι πηχῶν τὸ ὕψος, ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ

27 1 το 1^0 2^0 > A || 3 και ult. > A | αυτου ult. > A† || 4 επι] υπο B*† || 5 του 2^0 > A || 6 τω θυσ. / φορεις B (αναφορ. B^c)] tr. A || 7 αναφορεις bis B^c | τα > B || 9 εκ βυσσου κεκλ. > B† || 10 οι 1^0 et αι 1^0 > A | αυτων ult. > B || 11 τω $1^0 \frown 2^0$ B† | απηλ.] βορραν A | κρικοι] + αυτων A | αυτων ult. > A | αργυριω A || 12 αι > A: item A in 13. 14. 15. 16 et B (non A) in 18 || 13 > B*† | νοτον B^s] ανατολας A || 14 το υψ. / των ιστ.] tr. A || 15 πεντεκαιδεκα A

κοκκίνου κεκλωσμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης τῇ ποικιλίᾳ τοῦ
ῥαφιδευτοῦ· στῦλοι αὐτῶν τέσσαρες, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσα-
ρες. [17]πάντες οἱ στῦλοι τῆς αὐλῆς κύκλῳ κατηργυρωμένοι ἀργυρίῳ, 17
καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν χαλκαῖ. [18]τὸ 18
δὲ μῆκος τῆς αὐλῆς ἑκατὸν ἐφ᾽ ἑκατόν, καὶ εὖρος πεντήκοντα ἐπὶ
πεντήκοντα, καὶ ὕψος πέντε πηχῶν, ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, καὶ
αἱ βάσεις αὐτῶν χαλκαῖ. [19]καὶ πᾶσα ἡ κατασκευὴ καὶ πάντα τὰ 19
ἐργαλεῖα καὶ οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς χαλκοῖ.

[20]Καὶ σὺ σύνταξον τοῖς υἱοῖς Ισραηλ καὶ λαβέτωσάν σοι ἔλαιον 20
ἐξ ἐλαιῶν ἄτρυγον καθαρὸν κεκομμένον εἰς φῶς καῦσαι, ἵνα κά-
ηται λύχνος διὰ παντός. [21]ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἔξωθεν τοῦ 21
καταπετάσματος τοῦ ἐπὶ τῆς διαθήκης καύσει αὐτὸ Ααρων καὶ οἱ
υἱοὶ αὐτοῦ ἀφ᾽ ἑσπέρας ἕως πρωὶ ἐναντίον κυρίου· νόμιμον αἰ-
ώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν παρὰ τῶν υἱῶν Ισραηλ.

[1]Καὶ σὺ προσαγάγου πρὸς σεαυτὸν τόν τε Ααρων τὸν ἀδελφόν σου 28
καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν υἱῶν Ισραηλ ἱερατεύειν μοι, Ααρων
καὶ Ναδαβ καὶ Αβιουδ καὶ Ελεαζαρ καὶ Ιθαμαρ υἱοὺς Ααρων. [2]καὶ 2
ποιήσεις στολὴν ἁγίαν Ααρων τῷ ἀδελφῷ σου εἰς τιμὴν καὶ δόξαν.
[3]καὶ σὺ λάλησον πᾶσι τοῖς σοφοῖς τῇ διανοίᾳ, οὓς ἐνέπλησα πνεύ- 3
ματος αἰσθήσεως, καὶ ποιήσουσιν τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν Ααρων
εἰς τὸ ἅγιον, ἐν ᾗ ἱερατεύσει μοι. [4]καὶ αὗται αἱ στολαί, ἃς ποιή- 4
σουσιν· τὸ περιστήθιον καὶ τὴν ἐπωμίδα καὶ τὸν ποδήρη καὶ χι-
τῶνα κοσυμβωτὸν καὶ κίδαριν καὶ ζώνην· καὶ ποιήσουσιν στολὰς
ἁγίας Ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερατεύειν μοι. [5]καὶ αὐ- 5
τοὶ λήμψονται τὸ χρυσίον καὶ τὴν ὑάκινθον καὶ τὴν πορφύραν
καὶ τὸ κόκκινον καὶ τὴν βύσσον. — [6]καὶ ποιήσουσιν τὴν ἐπωμίδα 6
ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ὑφαντὸν ποικιλτοῦ· [7]δύο ἐπωμίδες 7
συνέχουσαι ἔσονται αὐτῷ ἑτέρα τὴν ἑτέραν, ἐπὶ τοῖς δυσὶ μέρεσιν
ἐξηρτημέναι· [8]καὶ τὸ ὕφασμα τῶν ἐπωμίδων, ὅ ἐστιν ἐπ᾽ αὐτῷ, 8
κατὰ τὴν ποίησιν ἐξ αὐτοῦ ἔσται ἐκ χρυσίου καὶ ὑακίνθου καὶ
πορφύρας καὶ κοκκίνου διανενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης.
[9]καὶ λήμψῃ τοὺς δύο λίθους, λίθους σμαράγδου, καὶ γλύψεις ἐν 9
αὐτοῖς τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ισραηλ, [10]ἓξ ὀνόματα ἐπὶ τὸν λίθον 10
τὸν ἕνα καὶ τὰ ἓξ ὀνόματα τὰ λοιπὰ ἐπὶ τὸν λίθον τὸν δεύτερον
κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν. [11]ἔργον λιθουργικῆς τέχνης, γλύμμα 11
σφραγῖδος, διαγλύψεις τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τοῖς ὀνόμασιν τῶν

17 αργυριω] -ραι A† || 19 αποσκευη A† || 20 ατρυγητον A | καυσαι > A | καηται B†] καιη- A || 21 αυτο] -τον A | εναντι A

28 1 υιους ult.] pr. τους A† || 4 και 4° > B || 5 την 1°] τον B || 6 υφαντου B† || 7 συνεχ. εσ. αυτω] εσ. αυτω συνεχ. αυτω A | εξηρτημεναι pau.] -τισμ- BA || 9 εν] επ A || 11 λιθους] + διαγλυψεις A† | επι ⌒ 12 επι 1° B†

12 υἱῶν Ισραηλ. [12]καὶ θήσεις τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς
ἐπωμίδος· λίθοι μνημοσύνου εἰσὶν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ· καὶ ἀναλήμ-
ψεται Ααρων τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ισραηλ ἔναντι κυρίου ἐπὶ τῶν
13 δύο ὤμων αὐτοῦ, μνημόσυνον περὶ αὐτῶν. [13]καὶ ποιήσεις ἀσπι-
14 δίσκας ἐκ χρυσίου καθαροῦ· [14]καὶ ποιήσεις δύο κροσσωτὰ ἐκ
χρυσίου καθαροῦ, καταμεμιγμένα ἐν ἄνθεσιν, ἔργον πλοκῆς· καὶ
ἐπιθήσεις τὰ κροσσωτὰ τὰ πεπλεγμένα ἐπὶ τὰς ἀσπιδίσκας κατὰ
15 τὰς παρωμίδας αὐτῶν ἐκ τῶν ἐμπροσθίων. — [15]καὶ ποιήσεις λο-
γεῖον τῶν κρίσεων, ἔργον ποικιλτοῦ· κατὰ τὸν ῥυθμὸν τῆς ἐπω-
μίδος ποιήσεις αὐτό· ἐκ χρυσίου καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ
κοκκίνου κεκλωσμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης ποιήσεις αὐτό.
16 [16]τετράγωνον ἔσται, διπλοῦν, σπιθαμῆς τὸ μῆκος καὶ σπιθαμῆς τὸ
17 εὖρος. [17]καὶ καθυφανεῖς ἐν αὐτῷ ὕφασμα κατάλιθον τετράστιχον.
στίχος λίθων ἔσται σάρδιον, τοπάζιον καὶ σμάραγδος, ὁ στίχος
18 ὁ εἷς· [18]καὶ ὁ στίχος ὁ δεύτερος ἄνθραξ καὶ σάπφειρος καὶ ἴα-
19 σπις· [19]καὶ ὁ στίχος ὁ τρίτος λιγύριον, ἀχάτης καὶ ἀμέθυστος·
20 [20]καὶ ὁ στίχος ὁ τέταρτος χρυσόλιθος καὶ βηρύλλιον καὶ ὀνύχιον·
περικεκαλυμμένα χρυσίῳ, συνδεδεμένα ἐν χρυσίῳ ἔστωσαν κατὰ
21 στίχον αὐτῶν. [21]καὶ οἱ λίθοι ἔστωσαν ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν
Ισραηλ δέκα δύο κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν· γλυφαὶ σφραγίδων, ἕκα-
22 στος κατὰ τὸ ὄνομα, ἔστωσαν εἰς δέκα δύο φυλάς. [22]καὶ ποιή-
σεις ἐπὶ τὸ λογεῖον κροσσοὺς συμπεπλεγμένους, ἔργον ἁλυσιδω-
29 τὸν ἐκ χρυσίου καθαροῦ. [29]καὶ λήμψεται Ααρων τὰ ὀνόματα τῶν
υἱῶν Ισραηλ ἐπὶ τοῦ λογείου τῆς κρίσεως ἐπὶ τοῦ στήθους, εἰσι-
29a όντι εἰς τὸ ἅγιον μνημόσυνον ἔναντι τοῦ θεοῦ. [29a]καὶ θήσεις
ἐπὶ τὸ λογεῖον τῆς κρίσεως τοὺς κροσσούς· τὰ ἁλυσιδωτὰ ἐπ᾽
ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ λογείου ἐπιθήσεις καὶ τὰς δύο ἀσπι-
δίσκας ἐπιθήσεις ἐπ᾽ ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κατὰ
30 πρόσωπον. [30]καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον τῆς κρίσεως τὴν δήλω-
σιν καὶ τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ στήθους Ααρων, ὅταν
εἰσπορεύηται εἰς τὸ ἅγιον ἐναντίον κυρίου· καὶ οἴσει Ααρων τὰς
κρίσεις τῶν υἱῶν Ισραηλ ἐπὶ τοῦ στήθους ἐναντίον κυρίου διὰ
31 παντός. — [31]καὶ ποιήσεις ὑποδύτην ποδήρη ὅλον ὑακίνθινον.
32 [32]καὶ ἔσται τὸ περιστόμιον ἐξ αὐτοῦ μέσον, ᾤαν ἔχον κύκλῳ τοῦ
περιστομίου, ἔργον ὑφάντου, τὴν συμβολὴν συνυφασμένην ἐξ
33 αὐτοῦ, ἵνα μὴ ῥαγῇ. [33]καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λῶμα τοῦ ὑποδύτου

12 μνημοσυνον] + εναντι κυριου A† || 16 μηκος] + αυτου Br (in *O* sub ※) || 17 και ult. > A | 19 αχατης] pr. και A | και ult. > B† || 20 συνδεδ.] pr. και A || 21 δεκα δυο bis (sic 2⁰ B†)] δωδεκα A | κατα 1⁰] pr. κατα τας γενεσεις αυτων A | εκαστος] -στου A | εις] + τας A || 22 αλυσιδωτου B | εκ > A || 29 το λογιον A† || 29a cf. 𝔐 23—28 || 30 bis εναντι A || 31 ποδ. ολ.] tr. A† || 33 επι 1⁰] υπο B*†

κάτωθεν ὡσεὶ ἐξανθούσης ῥόας ῥοίσκους ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύ-
ρας καὶ κοκκίνου διανενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης ἐπὶ τοῦ
λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ· τὸ αὐτὸ δὲ εἶδος ῥοίσκους χρυ-
σοῦς καὶ κώδωνας ἀνὰ μέσον τούτων περικύκλῳ· [34]παρὰ ῥοίσκον 34
χρυσοῦν κώδωνα καὶ ἄνθινον ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύ-
κλῳ. [35]καὶ ἔσται Ααρων ἐν τῷ λειτουργεῖν ἀκουστὴ ἡ φωνὴ αὐτοῦ 35
εἰσιόντι εἰς τὸ ἅγιον ἐναντίον κυρίου καὶ ἐξιόντι, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ.
— [36]καὶ ποιήσεις πέταλον χρυσοῦν καθαρὸν καὶ ἐκτυπώσεις ἐν 36
αὐτῷ ἐκτύπωμα σφραγῖδος Ἁγίασμα κυρίου. [37]καὶ ἐπιθήσεις αὐτὸ 37
ἐπὶ ὑακίνθου κεκλωσμένης, καὶ ἔσται ἐπὶ τῆς μίτρας· κατὰ πρόσω-
πον τῆς μίτρας ἔσται. [38]καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ μετώπου Ααρων, καὶ 38
ἐξαρεῖ Ααρων τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἁγίων, ὅσα ἂν ἁγιάσωσιν οἱ
υἱοὶ Ισραηλ, παντὸς δόματος τῶν ἁγίων αὐτῶν· καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ
μετώπου Ααρων διὰ παντός, δεκτὸν αὐτοῖς ἔναντι κυρίου. — [39]καὶ 39
οἱ κόσυμβοι τῶν χιτώνων ἐκ βύσσου· καὶ ποιήσεις κίδαριν βυσσί-
νην καὶ ζώνην ποιήσεις, ἔργον ποικιλτοῦ. [40]καὶ τοῖς υἱοῖς Ααρων 40
ποιήσεις χιτῶνας καὶ ζώνας καὶ κιδάρεις ποιήσεις αὐτοῖς εἰς τιμὴν
καὶ δόξαν. [41]καὶ ἐνδύσεις αὐτὰ Ααρων τὸν ἀδελφόν σου καὶ τοὺς 41
υἱοὺς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ· καὶ χρίσεις αὐτοὺς καὶ ἐμπλήσεις αὐτῶν
τὰς χεῖρας καὶ ἁγιάσεις αὐτούς, ἵνα ἱερατεύωσίν μοι. [42]καὶ ποιή- 42
σεις αὐτοῖς περισκελῆ λινᾶ καλύψαι ἀσχημοσύνην χρωτὸς αὐτῶν·
ἀπὸ ὀσφύος ἕως μηρῶν ἔσται. [43]καὶ ἕξει Ααρων αὐτὰ καὶ οἱ υἱοὶ 43
αὐτοῦ, ὡς ἂν εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἢ ὅταν
προσπορεύωνται λειτουργεῖν πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἁγίου, καὶ
οὐκ ἐπάξονται πρὸς ἑαυτοὺς ἁμαρτίαν, ἵνα μὴ ἀποθάνωσιν· νόμι-
μον αἰώνιον αὐτῷ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ᾽ αὐτόν.
[1]Καὶ ταῦτά ἐστιν, ἃ ποιήσεις αὐτοῖς ἁγιάσαι αὐτοὺς ὥστε ἱερα- 29
τεύειν μοι αὐτούς. λήμψῃ μοσχάριον ἐκ βοῶν ἓν καὶ κριοὺς δύο
ἀμώμους [2]καὶ ἄρτους ἀζύμους πεφυραμένους ἐν ἐλαίῳ καὶ λάγανα 2
ἄζυμα κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ· σεμίδαλιν ἐκ πυρῶν ποιήσεις αὐτά.
[3]καὶ ἐπιθήσεις αὐτὰ ἐπὶ κανοῦν ἓν καὶ προσοίσεις αὐτὰ ἐπὶ τῷ 3
κανῷ καὶ τὸ μοσχάριον καὶ τοὺς δύο κριούς. [4]καὶ Ααρων καὶ τοὺς 4
υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
καὶ λούσεις αὐτοὺς ἐν ὕδατι. [5]καὶ λαβὼν τὰς στολὰς ἐνδύσεις 5
Ααρων τὸν ἀδελφόν σου καὶ τὸν χιτῶνα τὸν ποδήρη καὶ τὴν
ἐπωμίδα καὶ τὸ λογεῖον καὶ συνάψεις αὐτῷ τὸ λογεῖον πρὸς τὴν

33 κατωθεν] κυκλοθεν A† | αυτο δε pau.] tr. A, δε > B† | και ult. > B*† || 34 επι] υπο B*† || 35 εναντι A || 39 κοσυμβωτοι B† || 41 ιερατευσωσιν A || 43 ως αν] οταν A | η > B* | προς εαυτους] εφ εαυτοις A

29 1 αγιασεις B | λημψη] + δε B† | εν] αμωμον A† | δυο αμωμ.] tr. A || 2 ελαιω 1^0 ⌒ 2^0 A† || 3 και επιθ. αυτα > A || 4 και 1^0 > A† || 5 ενδυσεις] + αυτα A† | λογειον 1^0 ⌒ 2^0 B

6 ἐπωμίδα. [6]καὶ ἐπιθήσεις τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ
7 ἐπιθήσεις τὸ πέταλον τὸ Ἁγίασμα ἐπὶ τὴν μίτραν. [7]καὶ λήμψῃ τοῦ
ἐλαίου τοῦ χρίσματος καὶ ἐπιχεεῖς αὐτὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
8 καὶ χρίσεις αὐτόν. [8]καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις καὶ ἐνδύσεις
9 αὐτοὺς χιτῶνας [9]καὶ ζώσεις αὐτοὺς ταῖς ζώναις καὶ περιθήσεις
αὐτοῖς τὰς κιδάρεις, καὶ ἔσται αὐτοῖς ἱερατεία ἐμοὶ εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ
10 τελειώσεις τὰς χεῖρας Ααρων καὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ. [10]καὶ
προσάξεις τὸν μόσχον ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου,
καὶ ἐπιθήσουσιν Ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ
τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου ἔναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκη-
11 νῆς τοῦ μαρτυρίου· [11]καὶ σφάξεις τὸν μόσχον ἔναντι κυρίου πα-
12 ρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. [12]καὶ λήμψῃ ἀπὸ τοῦ
αἵματος τοῦ μόσχου καὶ θήσεις ἐπὶ τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστη-
ρίου τῷ δακτύλῳ σου· τὸ δὲ λοιπὸν πᾶν αἷμα ἐκχεεῖς παρὰ τὴν
13 βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου. [13]καὶ λήμψῃ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς
κοιλίας καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος καὶ τοὺς δύο νεφροὺς καὶ τὸ
14 στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. [14]τὰ δὲ
κρέα τοῦ μόσχου καὶ τὸ δέρμα καὶ τὴν κόπρον κατακαύσεις πυρὶ
15 ἔξω τῆς παρεμβολῆς· ἁμαρτίας γάρ ἐστιν. [15]καὶ τὸν κριὸν λήμψῃ
τὸν ἕνα, καὶ ἐπιθήσουσιν Ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐ-
16 τῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ· [16]καὶ σφάξεις αὐτὸν καὶ λαβὼν
17 τὸ αἷμα προσχεεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ. [17]καὶ τὸν κριὸν
διχοτομήσεις κατὰ μέλη καὶ πλυνεῖς τὰ ἐνδόσθια καὶ τοὺς πόδας
18 ὕδατι καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ διχοτομήματα σὺν τῇ κεφαλῇ. [18]καὶ
ἀνοίσεις ὅλον τὸν κριὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὁλοκαύτωμα κυρίῳ
19 εἰς ὀσμὴν εὐωδίας· θυσίασμα κυρίῳ ἐστίν. [19]καὶ λήμψῃ τὸν κριὸν
τὸν δεύτερον, καὶ ἐπιθήσει Ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐ-
20 τῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ· [20]καὶ σφάξεις αὐτὸν καὶ λήμψῃ
τοῦ αἵματος αὐτοῦ καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς Ααρων
τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς καὶ ἐπὶ τὸ
ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὤτων τῶν
υἱῶν αὐτοῦ τῶν δεξιῶν καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν
21 δεξιῶν καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν. [21]καὶ λήμ-
ψῃ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἀπὸ τοῦ
ἐλαίου τῆς χρίσεως καὶ ῥανεῖς ἐπὶ Ααρων καὶ ἐπὶ τὴν στολὴν

6 επιθησεις 1^0] επι > B*† || **9** μοι B† | τας χ. ααρων] ααρων τας χ. αυτου B† || **10 αυτων > B*†** || **11 > A | εναντιον B*†** || **12** μοσχου] θυσιαστηριου A†: ante hoc uerbum add. A^c μοσχου και θησεις επι των κερατων του, sed omnia, quae A scripserat, A^c retinuit | θησεις] επιθησ. A | **παν > A** || **16 αυτον] τον κριον A** || **17 υδατι > A* | επι > B*†** || **18** ολον / τον κριον] tr. A | κυριω bis] pr. τω A | θυμιαμα B*† | εσται B† || **19** λημψη > A† || **20** χειρος της δεξ.] δεξ. χειρ. B† || **21** του $2^0 \frown 3^0$ A | και $4^0 \frown 5^0$ et $9^0 \frown 10^0$ A†

αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν
αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἁγιασθήσεται αὐτὸς καὶ ἡ στολὴ αὐτοῦ καὶ
οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ στολαὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ· τὸ δὲ
αἷμα τοῦ κριοῦ προσχεεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ. [22]καὶ λήμ- 22
ψῃ ἀπὸ τοῦ κριοῦ τὸ στέαρ αὐτοῦ καὶ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον
τὴν κοιλίαν καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος καὶ τοὺς δύο νεφροὺς καὶ
τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν — ἔστιν γὰρ
τελείωσις αὕτη — [23]καὶ ἄρτον ἕνα ἐξ ἐλαίου καὶ λάγανον ἓν ἀπὸ 23
τοῦ κανοῦ τῶν ἀζύμων τῶν προτεθειμένων ἔναντι κυρίου [24]καὶ 24
ἐπιθήσεις τὰ πάντα ἐπὶ τὰς χεῖρας Ααρων καὶ ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν
υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἀφοριεῖς αὐτοὺς ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου. [25]καὶ 25
λήμψῃ αὐτὰ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἀνοίσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστή-
ριον τῆς ὁλοκαυτώσεως εἰς ὀσμὴν εὐωδίας ἔναντι κυρίου· κάρπω-
μά ἐστιν κυρίῳ. [26]καὶ λήμψῃ τὸ στηθύνιον ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς 26
τελειώσεως, ὅ ἐστιν Ααρων, καὶ ἀφοριεῖς αὐτὸ ἀφόρισμα ἔναντι
κυρίου, καὶ ἔσται σοι ἐν μερίδι. [27]καὶ ἁγιάσεις τὸ στηθύνιον ἀφό- 27
ρισμα καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος, ὃς ἀφώρισται καὶ ὃς
ἀφῄρηται ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως ἀπὸ τοῦ Ααρων καὶ ἀπὸ
τῶν υἱῶν αὐτοῦ, [28]καὶ ἔσται Ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ νόμιμον 28
αἰώνιον παρὰ τῶν υἱῶν Ισραηλ· ἔστιν γὰρ ἀφαίρεμα τοῦτο καὶ
ἀφαίρεμα ἔσται παρὰ τῶν υἱῶν Ισραηλ ἀπὸ τῶν θυμάτων τῶν
σωτηρίων τῶν υἱῶν Ισραηλ, ἀφαίρεμα κυρίῳ. — [29]καὶ ἡ στολὴ 29
τοῦ ἁγίου, ἥ ἐστιν Ααρων, ἔσται τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτόν, χρι-
σθῆναι αὐτοὺς ἐν αὐτοῖς καὶ τελειῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν. [30]ἑπτὰ 30
ἡμέρας ἐνδύσεται αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ὁ ἀντ᾽ αὐτοῦ τῶν υἱῶν αὐτοῦ,
ὃς εἰσελεύσεται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λειτουργεῖν ἐν τοῖς
ἁγίοις. [31]καὶ τὸν κριὸν τῆς τελειώσεως λήμψῃ καὶ ἑψήσεις τὰ κρέα 31
ἐν τόπῳ ἁγίῳ, [32]καὶ ἔδονται Ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰ κρέα τοῦ 32
κριοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς ἐν τῷ κανῷ παρὰ τὰς θύρας τῆς
σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· [33]ἔδονται αὐτά, ἐν οἷς ἡγιάσθησαν ἐν αὐ- 33
τοῖς τελειῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἁγιάσαι αὐτούς, καὶ ἀλλογενὴς
οὐκ ἔδεται ἀπ᾽ αὐτῶν· ἔστιν γὰρ ἅγια. [34]ἐὰν δὲ καταλειφθῇ ἀπὸ 34
τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τῆς τελειώσεως καὶ τῶν ἄρτων ἕως πρωί,
κατακαύσεις τὰ λοιπὰ πυρί· οὐ βρωθήσεται, ἁγίασμα γάρ ἐστιν.
[35]καὶ ποιήσεις Ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ οὕτως κατὰ πάντα, 35
ὅσα ἐνετειλάμην σοι· ἑπτὰ ἡμέρας τελειώσεις αὐτῶν τὰς χεῖρας.

22 τον λοβον του ηπ. et τους δυο νεφρ.] tr. A† || 24 αυτους] -τοις B || 25 λημψη] δεξη A | ανοισεις] + αυτα A† || 26 σοι > B*† || 28 αφαιρεμα 1⁰] αφορισμα B | παρα 2⁰] απο B† | των υιων ισρ. ult. > A* || 29 του — ααρων] ααρων η εσται του αγιου A† || 30 των] pr. εκ A || 32 τας θυρας] την -ραν A† || 33 αγιασαι] pr. και A | αυτων ult.] -του B† || 35 αυτων / τας χειρας] tr. A

36 [36]καὶ τὸ μοσχάριον τῆς ἁμαρτίας ποιήσεις τῇ ἡμέρᾳ τοῦ καθαρι-
σμοῦ καὶ καθαριεῖς τὸ θυσιαστήριον ἐν τῷ ἁγιάζειν σε ἐπ᾽ αὐτῷ
37 καὶ χρίσεις αὐτὸ ὥστε ἁγιάσαι αὐτό. [37]ἑπτὰ ἡμέρας καθαριεῖς τὸ
θυσιαστήριον καὶ ἁγιάσεις αὐτό, καὶ ἔσται τὸ θυσιαστήριον ἅγιον
τοῦ ἁγίου· πᾶς ὁ ἁπτόμενος τοῦ θυσιαστηρίου ἁγιασθήσεται.
38 [38]Καὶ ταῦτά ἐστιν, ἃ ποιήσεις ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου· ἀμνοὺς
ἐνιαυσίους ἀμώμους δύο τὴν ἡμέραν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐνδε-
39 λεχῶς, κάρπωμα ἐνδελεχισμοῦ. [39]τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα ποιήσεις τὸ
40 πρωὶ καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ δειλινόν· [40]καὶ
δέκατον σεμιδάλεως πεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ κεκομμένῳ τῷ τετάρ-
τῳ τοῦ ιν καὶ σπονδὴν τὸ τέταρτον τοῦ ιν οἴνου τῷ ἀμνῷ τῷ
41 ἑνί· [41]καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ δειλινόν, κατὰ τὴν
θυσίαν τὴν πρωινὴν καὶ κατὰ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ ποιήσεις εἰς
42 ὀσμὴν εὐωδίας κάρπωμα κυρίῳ, [42]θυσίαν ἐνδελεχισμοῦ εἰς γενεὰς
ὑμῶν ἐπὶ θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι κυρίου, ἐν οἷς
43 γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖθεν ὥστε λαλῆσαί σοι. [43]καὶ τάξομαι ἐκεῖ
44 τοῖς υἱοῖς Ισραηλ καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν δόξῃ μου· [44]καὶ ἁγιάσω
τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ Ααρων καὶ
45 τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἁγιάσω ἱερατεύειν μοι. [45]καὶ ἐπικληθήσομαι ἐν
46 τοῖς υἱοῖς Ισραηλ καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός, [46]καὶ γνώσονται ὅτι
ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ὁ ἐξαγαγὼν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύ-
πτου ἐπικληθῆναι αὐτοῖς καὶ θεὸς εἶναι αὐτῶν.
30 [1]Καὶ ποιήσεις θυσιαστήριον θυμιάματος ἐκ ξύλων ἀσήπτων·
2 καὶ ποιήσεις αὐτὸ [2]πήχεος τὸ μῆκος καὶ πήχεος τὸ εὖρος —
τετράγωνον ἔσται — καὶ δύο πήχεων τὸ ὕψος· ἐξ αὐτοῦ ἔσται
3 τὰ κέρατα αὐτοῦ. [3]καὶ καταχρυσώσεις αὐτὰ χρυσίῳ καθαρῷ, τὴν
ἐσχάραν αὐτοῦ καὶ τοὺς τοίχους αὐτοῦ κύκλῳ καὶ τὰ κέρατα αὐ-
4 τοῦ, καὶ ποιήσεις αὐτῷ στρεπτὴν στεφάνην χρυσῆν κύκλῳ. [4]καὶ
δύο δακτυλίους χρυσοῦς καθαροὺς ποιήσεις ὑπὸ τὴν στρεπτὴν
στεφάνην αὐτοῦ, εἰς τὰ δύο κλίτη ποιήσεις ἐν τοῖς δυσὶ πλευροῖς·
καὶ ἔσονται ψαλίδες ταῖς σκυτάλαις ὥστε αἴρειν αὐτὸ ἐν αὐταῖς.
5 [5]καὶ ποιήσεις σκυτάλας ἐκ ξύλων ἀσήπτων καὶ καταχρυσώσεις
6 αὐτὰς χρυσίῳ. [6]καὶ θήσεις αὐτὸ ἀπέναντι τοῦ καταπετάσματος
τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τῶν μαρτυρίων, ἐν οἷς γνωσθήσομαί
7 σοι ἐκεῖθεν. [7]καὶ θυμιάσει ἐπ᾽ αὐτοῦ Ααρων θυμίαμα σύνθετον
λεπτόν· τὸ πρωὶ πρωί, ὅταν ἐπισκευάζῃ τοὺς λύχνους, θυμιάσει
8 ἐπ᾽ αὐτοῦ, [8]καὶ ὅταν ἐξάπτῃ Ααρων τοὺς λύχνους ὀψέ, θυμιάσει

36 της] pr. το A || 38 α] οσα A | επι το θυσ. > A* (uid.) || 40 τω τεταρτω] του -του A || 41 αυτου > B*† | εις M (cf. 18. 25)] > BA || 42 γενεας] pr. τας A | θυρας] pr. τας A || 46 θεος / ειναι αυτων] tr. A

30 3 εσχαριδα A || 4 ποιησεις 1°] + αυτους A || 6 εκει A || 7 θυμιασει 1°] θυσει B*† | επισκευαση B*† || 8 απτη A* | θυμιασεις B

ἐπ' αὐτοῦ· θυμίαμα ἐνδελεχισμοῦ διὰ παντὸς ἔναντι κυρίου εἰς γενε-
ὰς αὐτῶν. [9]καὶ οὐκ ἀνοίσεις ἐπ' αὐτοῦ θυμίαμα ἕτερον, κάρπωμα, 9
θυσίαν· καὶ σπονδὴν οὐ σπείσεις ἐπ' αὐτοῦ. [10]καὶ ἐξιλάσεται ἐπ' 10
αὐτὸ Ααρων ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ· ἀπὸ τοῦ
αἵματος τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἐξιλασμοῦ ἅπαξ τοῦ
ἐνιαυτοῦ καθαριεῖ αὐτὸ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν· ἅγιον τῶν ἁγίων
ἐστὶν κυρίῳ.
[11]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [12]Ἐὰν λάβῃς τὸν 11 12
συλλογισμὸν τῶν υἱῶν Ισραηλ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτῶν, καὶ δώσου-
σιν ἕκαστος λύτρα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκ ἔσται ἐν
αὐτοῖς πτῶσις ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτῶν. [13]καὶ τοῦτό ἐστιν ὃ δώσου- 13
σιν ὅσοι ἂν παραπορεύωνται τὴν ἐπίσκεψιν· τὸ ἥμισυ τοῦ διδράχ-
μου, ὅ ἐστιν κατὰ τὸ δίδραχμον τὸ ἅγιον· εἴκοσι ὀβολοὶ τὸ δί-
δραχμον, τὸ δὲ ἥμισυ τοῦ διδράχμου εἰσφορὰ κυρίῳ. [14]πᾶς ὁ παρα- 14
πορευόμενος εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω δώσου-
σιν τὴν εἰσφορὰν κυρίῳ. [15]ὁ πλουτῶν οὐ προσθήσει καὶ ὁ πενό- 15
μενος οὐκ ἐλαττονήσει ἀπὸ τοῦ ἡμίσους τοῦ διδράχμου ἐν τῷ
διδόναι τὴν εἰσφορὰν κυρίῳ ἐξιλάσασθαι περὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν.
[16]καὶ λήμψῃ τὸ ἀργύριον τῆς εἰσφορᾶς παρὰ τῶν υἱῶν Ισραηλ 16
καὶ δώσεις αὐτὸ εἰς κάτεργον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἔσται
τοῖς υἱοῖς Ισραηλ μνημόσυνον ἔναντι κυρίου ἐξιλάσασθαι περὶ τῶν
ψυχῶν ὑμῶν.
[17]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [18]Ποίησον λουτῆ- 17 18
ρα χαλκοῦν καὶ βάσιν αὐτῷ χαλκῆν ὥστε νίπτεσθαι· καὶ θήσεις
αὐτὸν ἀνὰ μέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ
θυσιαστηρίου καὶ ἐκχεεῖς εἰς αὐτὸν ὕδωρ, [19]καὶ νίψεται Ααρων καὶ 19
οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ὕδατι. [20]ὅταν 20
εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, νίψονται ὕδατι καὶ
οὐ μὴ ἀποθάνωσιν· ἢ ὅταν προσπορεύωνται πρὸς τὸ θυσιαστήριον
λειτουργεῖν καὶ ἀναφέρειν τὰ ὁλοκαυτώματα κυρίῳ, [21]νίψονται τὰς 21
χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ὕδατι· ὅταν εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν
τοῦ μαρτυρίου, νίψονται ὕδατι, ἵνα μὴ ἀποθάνωσιν· καὶ ἔσται αὐ-
τοῖς νόμιμον αἰώνιον, αὐτῷ καὶ ταῖς γενεαῖς αὐτοῦ μετ' αὐτόν.
[22]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [23]Καὶ σὺ λαβὲ ἡδύ- 22 23
σματα, τὸ ἄνθος σμύρνης ἐκλεκτῆς πεντακοσίους σίκλους καὶ κιν-
ναμώμου εὐώδους τὸ ἥμισυ τούτου διακοσίους πεντήκοντα καὶ

8 δια παντος > A* | γεν.] pr. τας A || 9 ανοισεις B^{c}] -σει B*, -σεται A | και ult. > B*† | σπεισεται(pro -τε) A || 10 επ αυτο $B^{c}A^{r}$] περι αυτου B*† | των αμαρτ. — ενιαυτου ult. > B† | τας > B† | κυριω] pr. τω A || 12 λυτρα] pr. τα A† | τω > B || 14 την ult. > A || 15 ελαττονωσει A | ημισους] -συ B†, -σους A† || 16 κατεργ.] pr. το A | εξιλασ.] pr. και B*† || 19 εξ — χειρας] τας χ. αυτων εξ αυτου A† | υδατι > A* || 20 η > B† | κυριω] pr. τω A || 23 το 1^{0} > A | διακοσιους $1^{0} \frown 2^{0}$ B* A* | πεντηκοντα bis] pr. και A^{s} uel A

24 καλάμου εὐώδους διακοσίους πεντήκοντα [24]καὶ ἴρεως πεντακοσίους
25 σίκλους τοῦ ἁγίου καὶ ἔλαιον ἐξ ἐλαιῶν ιν [25]καὶ ποιήσεις αὐτὸ
ἔλαιον χρῖσμα ἅγιον, μύρον μυρεψικὸν τέχνῃ μυρεψοῦ· ἔλαιον
26 χρῖσμα ἅγιον ἔσται. [26]καὶ χρίσεις ἐξ αὐτοῦ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρ-
27 τυρίου καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου [27]καὶ τὴν λυχνίαν καὶ
28 πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος [28]καὶ
τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ πάντα αὐτοῦ τὰ σκεύη
καὶ τὴν τράπεζαν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς καὶ τὸν λουτῆρα καὶ
29 τὴν βάσιν αὐτοῦ [29]καὶ ἁγιάσεις αὐτά, καὶ ἔσται ἅγια τῶν ἁγίων·
30 πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῶν ἁγιασθήσεται. [30]καὶ Ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς
31 αὐτοῦ χρίσεις καὶ ἁγιάσεις αὐτοὺς ἱερατεύειν μοι. [31]καὶ τοῖς υἱοῖς
Ισραηλ λαλήσεις λέγων Ἔλαιον ἄλειμμα χρίσεως ἅγιον ἔσται τοῦτο
32 ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. [32]ἐπὶ σάρκα ἀνθρώπου οὐ χρισθήσεται,
καὶ κατὰ τὴν σύνθεσιν ταύτην οὐ ποιήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς ὡσαύ-
33 τως· ἅγιόν ἐστιν καὶ ἁγίασμα ἔσται ὑμῖν. [33]ὃς ἂν ποιήσῃ ὡσαύ-
τως, καὶ ὃς ἂν δῷ ἀπ᾽ αὐτοῦ ἀλλογενεῖ, ἐξολεθρευθήσεται ἐκ τοῦ
34 λαοῦ αὐτοῦ. — [34]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν Λαβὲ σεαυτῷ
ἡδύσματα, στακτήν, ὄνυχα, χαλβάνην ἡδυσμοῦ καὶ λίβανον δια-
35 φανῆ, ἴσον ἴσῳ ἔσται· [35]καὶ ποιήσουσιν ἐν αὐτῷ θυμίαμα, μυρε-
36 ψικὸν ἔργον μυρεψοῦ, μεμιγμένον, καθαρόν, ἔργον ἅγιον. [36]καὶ
συγκόψεις ἐκ τούτων λεπτὸν καὶ θήσεις ἀπέναντι τῶν μαρτυρίων
ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ὅθεν γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖθεν· ἅγιον
37 τῶν ἁγίων ἔσται ὑμῖν. [37]θυμίαμα κατὰ τὴν σύνθεσιν ταύτην οὐ
38 ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς· ἁγίασμα ἔσται ὑμῖν κυρίῳ· [38]ὃς ἂν ποιήσῃ
ὡσαύτως ὥστε ὀσφραίνεσθαι ἐν αὐτῷ, ἀπολεῖται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.
31 [1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Ἰδοὺ ἀνακέκλημαι
ἐξ ὀνόματος τὸν Βεσελεηλ τὸν τοῦ Ουριου τὸν Ωρ τῆς φυλῆς
3 Ιουδα [3]καὶ ἐνέπλησα αὐτὸν πνεῦμα θεῖον σοφίας καὶ συνέσεως
4 καὶ ἐπιστήμης ἐν παντὶ ἔργῳ [4]διανοεῖσθαι καὶ ἀρχιτεκτονῆσαι
ἐργάζεσθαι τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸν χαλκὸν καὶ τὴν
ὑάκινθον καὶ τὴν πορφύραν καὶ τὸ κόκκινον τὸ νηστὸν καὶ τὴν
5 βύσσον τὴν κεκλωσμένην [5]καὶ τὰ λιθουργικὰ καὶ εἰς τὰ ἔργα τὰ
6 τεκτονικὰ τῶν ξύλων ἐργάζεσθαι κατὰ πάντα τὰ ἔργα. [6]καὶ ἐγὼ
ἔδωκα αὐτὸν καὶ τὸν Ελιαβ τὸν τοῦ Αχισαμαχ ἐκ φυλῆς Δαν καὶ
παντὶ συνετῷ καρδίᾳ δέδωκα σύνεσιν, καὶ ποιήσουσιν πάντα, ὅσα

27 init.] pr. και παντα τα σκευη αυτης A | αυτης 1⁰] + και την σκηνην του μαρτυριου και παντα τα σκευη αυτης B† || 28 και ult. — fin. > B || 32 ποιηθησεται B || 33 αυτου ult. > A || 34 χαλβανην] pr. και A || 35 εν αυτω] αυτο A | μεμιγμ.] + συνθεσεως A^r || 37 αυτοις] εαυ. A || 38 αυτου] -της B*

31 2 ουρι A | τον ult.] υιου A: cf. 35 30 || 4 αρχιτεκτονειν A | και ult. — fin. > B (και 4⁰ — fin. in *O* sub ÷) || 5 και / εις τα εργα] tr. A || 6 εδωκα] δεδωκα A

σοι συνέταξα, [7]τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς δια- 7
θήκης καὶ τὸ ἱλαστήριον τὸ ἐπ᾿ αὐτῆς καὶ τὴν διασκευὴν τῆς σκη-
νῆς [8]καὶ τὰ θυσιαστήρια καὶ τὴν τράπεζαν καὶ πάντα τὰ σκεύη 8
αὐτῆς καὶ τὴν λυχνίαν τὴν καθαρὰν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς
[9]καὶ τὸν λουτῆρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ [10]καὶ τὰς στολὰς τὰς λει- 9 10
τουργικὰς Ααρων καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἱερατεύειν μοι
[11]καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως τοῦ 11
ἁγίου· κατὰ πάντα, ὅσα ἐγὼ ἐνετειλάμην σοι, ποιήσουσιν.
[12]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [13]Καὶ σὺ σύνταξον 12 13
τοῖς υἱοῖς Ισραηλ λέγων Ὁρᾶτε καὶ τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε·
σημεῖόν ἐστιν παρ᾿ ἐμοὶ καὶ ἐν ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἵνα γνῶτε
ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς. [14]καὶ φυλάξεσθε τὰ σάββατα, ὅτι 14
ἅγιον τοῦτό ἐστιν κυρίου ὑμῖν· ὁ βεβηλῶν αὐτὸ θανάτῳ θανατω-
θήσεται· πᾶς, ὃς ποιήσει ἐν αὐτῷ ἔργον, ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ
ἐκείνη ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. [15]ἓξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα, τῇ δὲ 15
ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα, ἀνάπαυσις ἁγία τῷ κυρίῳ· πᾶς, ὃς ποιή-
σει ἔργον τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, θανάτῳ θανατωθήσεται. [16]καὶ φυλά- 16
ξουσιν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὰ σάββατα ποιεῖν αὐτὰ εἰς τὰς γενεὰς αὐ-
τῶν· διαθήκη αἰώνιος. [17]ἐν ἐμοὶ καὶ τοῖς υἱοῖς Ισραηλ σημεῖόν ἐστιν 17
αἰώνιον, ὅτι ἐν ἓξ ἡμέραις ἐποίησεν κύριος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐπαύσατο καὶ κατέπαυσεν.
[18]Καὶ ἔδωκεν Μωυσεῖ, ἡνίκα κατέπαυσεν λαλῶν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει 18
τῷ Σινα, τὰς δύο πλάκας τοῦ μαρτυρίου, πλάκας λιθίνας γεγραμ-
μένας τῷ δακτύλῳ τοῦ θεοῦ.
[1]Καὶ ἰδὼν ὁ λαὸς ὅτι κεχρόνικεν Μωυσῆς καταβῆναι ἐκ τοῦ 32
ὄρους, συνέστη ὁ λαὸς ἐπὶ Ααρων καὶ λέγουσιν αὐτῷ Ἀνάστηθι
καὶ ποίησον ἡμῖν θεούς, οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωυσῆς
οὗτος ὁ ἄνθρωπος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν,
τί γέγονεν αὐτῷ. [2]καὶ λέγει αὐτοῖς Ααρων Περιέλεσθε τὰ ἐνώτια 2
τὰ χρυσᾶ τὰ ἐν τοῖς ὠσὶν τῶν γυναικῶν ὑμῶν καὶ θυγατέρων καὶ
ἐνέγκατε πρός με. [3]καὶ περιείλαντο πᾶς ὁ λαὸς τὰ ἐνώτια τὰ χρυσᾶ 3
τὰ ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτῶν καὶ ἤνεγκαν πρὸς Ααρων. [4]καὶ ἐδέξατο ἐκ 4
τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἔπλασεν αὐτὰ ἐν τῇ γραφίδι καὶ ἐποίησεν
αὐτὰ μόσχον χωνευτὸν καὶ εἶπεν Οὗτοι οἱ θεοί σου, Ισραηλ, οἵ-
τινες ἀνεβίβασάν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου. [5]καὶ ἰδὼν Ααρων ᾠκοδό- 5

6 σοι συνεταξα] tr. A || 10 ιερατευειν] pr. εις το A || 11 εντεταλμαι A || 13 σημειον εστιν B(†)] εστ. γαρ σημ. A || 14 φυλαξασθαι(pro -θε) το σαββατον A | τουτο > A | εσται A | κυριου > A | ος] οστις A: item in 15 | αυτου] -της A || 15 τη εβδ. 2⁰] του σαββατου A | θανατω > B† || 17 εστιν] + εν εμοι B | εν 2⁰] > B*†, in *O* sub ÷ | τον] + τε A Bc | επαυσ. .. κατεπαυσ.] tr. B† || 18 αυτω] προς αυτον A

32 1 λεγουσιν] ελεγον A† | εξ] εκ γης A || 3 ωσιν] + των γυναικων A || 4 αυτα bis] -το A | τη > A | ειπαν A

μησεν θυσιαστήριον κατέναντι αὐτοῦ, καὶ ἐκήρυξεν Ααρων λέγων
6 Ἑορτὴ τοῦ κυρίου αὔριον. [6]καὶ ὀρθρίσας τῇ ἐπαύριον ἀνεβίβασεν
ὁλοκαυτώματα καὶ προσήνεγκεν θυσίαν σωτηρίου, καὶ ἐκάθισεν ὁ
λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἀνέστησαν παίζειν.
7 [7]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων Βάδιζε τὸ τάχος
ἐντεῦθεν κατάβηθι· ἠνόμησεν γὰρ ὁ λαός σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ
8 γῆς Αἰγύπτου· [8]παρέβησαν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνετείλω αὐτοῖς·
ἐποίησαν ἑαυτοῖς μόσχον καὶ προσκεκυνήκασιν αὐτῷ καὶ τεθύκα-
σιν αὐτῷ καὶ εἶπαν Οὗτοι οἱ θεοί σου, Ισραηλ, οἵτινες ἀνεβίβα-
10 σάν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου. [10]καὶ νῦν ἔασόν με καὶ θυμωθεὶς ὀργῇ
11 εἰς αὐτοὺς ἐκτρίψω αὐτοὺς καὶ ποιήσω σὲ εἰς ἔθνος μέγα. [11]καὶ
ἐδεήθη Μωυσῆς ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ καὶ εἶπεν Ἵνα τί, κύριε,
θυμοῖ ὀργῇ εἰς τὸν λαόν σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν
12 ἰσχύι μεγάλῃ καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ; [12]μήποτε εἴπω-
σιν οἱ Αἰγύπτιοι λέγοντες Μετὰ πονηρίας ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἀπο-
κτεῖναι ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς. παῦ-
σαι τῆς ὀργῆς τοῦ θυμοῦ σου καὶ ἵλεως γενοῦ ἐπὶ τῇ κακίᾳ τοῦ
13 λαοῦ σου [13]μνησθεὶς Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ τῶν σῶν οἰ-
κετῶν, οἷς ὤμοσας κατὰ σεαυτοῦ καὶ ἐλάλησας πρὸς αὐτοὺς λέ-
γων Πολυπληθυνῶ τὸ σπέρμα ὑμῶν ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ
τῷ πλήθει, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην, ἣν εἶπας δοῦναι τῷ σπέρ-
14 ματι αὐτῶν, καὶ καθέξουσιν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα. [14]καὶ ἱλάσθη
κύριος περὶ τῆς κακίας, ἧς εἶπεν ποιῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ.
15 [15]Καὶ ἀποστρέψας Μωυσῆς κατέβη ἀπὸ τοῦ ὄρους, καὶ αἱ δύο
πλάκες τοῦ μαρτυρίου ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, πλάκες λίθιναι κατα-
γεγραμμέναι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν αὐτῶν, ἔνθεν καὶ ἔνθεν
16 ἦσαν γεγραμμέναι· [16]καὶ αἱ πλάκες ἔργον θεοῦ ἦσαν, καὶ ἡ γρα-
17 φὴ γραφὴ θεοῦ ἐστιν κεκολαμμένη ἐν ταῖς πλαξίν. [17]καὶ ἀκούσας
Ἰησοῦς τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ κραζόντων λέγει πρὸς Μωυσῆν
18 Φωνὴ πολέμου ἐν τῇ παρεμβολῇ. [18]καὶ λέγει Οὐκ ἔστιν φωνὴ
ἐξαρχόντων κατ᾽ ἰσχὺν οὐδὲ φωνὴ ἐξαρχόντων τροπῆς, ἀλλὰ φω-
19 νὴν ἐξαρχόντων οἴνου ἐγὼ ἀκούω. [19]καὶ ἡνίκα ἤγγιζεν τῇ παρεμ-
βολῇ, ὁρᾷ τὸν μόσχον καὶ τοὺς χορούς, καὶ ὀργισθεὶς θυμῷ Μωυ-
σῆς ἔρριψεν ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὰς δύο πλάκας καὶ συνέ-
20 τριψεν αὐτὰς ὑπὸ τὸ ὄρος. [20]καὶ λαβὼν τὸν μόσχον, ὃν ἐποίη-
σαν, κατέκαυσεν αὐτὸν ἐν πυρὶ καὶ κατήλεσεν αὐτὸν λεπτὸν καὶ

5 του > A || 7 το ταχ. εντ. / καταβ.] tr. A | ους] ον B || 8 και 2° ⌒ 3° B || 11 κατεναντι A | κυριου > A† | θεου] + αυτου A | τω 1° et σου τω > A || 13 ωμοσας] + αυτοις A | τω σπερμ. αυτων] αυτοις B† || 14 περι — ποιησαι] περιποιησαι B† || 15 καταγεγραμμεναι] κατα > A || 16 εστιν > B† || 17 της φωνης B*† || 19 και ην. ηγγ.] ηνικα δε ηγγισεν A || 20 αυτον εν > A | κατηλασεν A | αυτον 2°] > A†, in *O* sub ÷

ἔσπειρεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ὕδωρ καὶ ἐπότισεν αὐτὸ τοὺς υἱοὺς Ισραηλ.
[21]καὶ εἶπεν Μωυσῆς τῷ Ααρων Τί ἐποίησέν σοι ὁ λαὸς οὗτος, 21
ὅτι ἐπήγαγες ἐπ' αὐτοὺς ἁμαρτίαν μεγάλην; [22]καὶ εἶπεν Ααρων 22
πρὸς Μωυσῆν Μὴ ὀργίζου, κύριε· σὺ γὰρ οἶδας τὸ ὅρμημα τοῦ
λαοῦ τούτου. [23]λέγουσιν γάρ μοι Ποίησον ἡμῖν θεούς, οἳ προπο- 23
ρεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωυσῆς οὗτος ὁ ἄνθρωπος, ὃς ἐξήγαγεν
ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν, τί γέγονεν αὐτῷ. [24]καὶ εἶπα αὐ- 24
τοῖς Εἴ τινι ὑπάρχει χρυσία, περιέλεσθε. καὶ ἔδωκάν μοι· καὶ ἔρ-
ριψα εἰς τὸ πῦρ, καὶ ἐξῆλθεν ὁ μόσχος οὗτος. [25]καὶ ἰδὼν Μωυσῆς 25
τὸν λαὸν ὅτι διεσκέδασται — διεσκέδασεν γὰρ αὐτοὺς Ααρων, ἐπί-
χαρμα τοῖς ὑπεναντίοις αὐτῶν —, [26]ἔστη δὲ Μωυσῆς ἐπὶ τῆς πύ- 26
λης τῆς παρεμβολῆς καὶ εἶπεν Τίς πρὸς κύριον; ἴτω πρός με.
συνῆλθον οὖν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ υἱοὶ Λευι. [27]καὶ λέγει αὐτοῖς 27
Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Θέσθε ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ῥομ-
φαίαν ἐπὶ τὸν μηρὸν καὶ διέλθατε καὶ ἀνακάμψατε ἀπὸ πύλης ἐπὶ
πύλην διὰ τῆς παρεμβολῆς καὶ ἀποκτείνατε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἔγγιστα
αὐτοῦ. [28]καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Λευι καθὰ ἐλάλησεν αὐτοῖς Μωυσῆς, 28
καὶ ἔπεσαν ἐκ τοῦ λαοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς τρισχιλίους ἄν-
δρας. [29]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωυσῆς Ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν 29
σήμερον κυρίῳ, ἕκαστος ἐν τῷ υἱῷ ἢ τῷ ἀδελφῷ, δοθῆναι ἐφ'
ὑμᾶς εὐλογίαν.

[30]Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν αὔριον εἶπεν Μωυσῆς πρὸς τὸν λαόν 30
Ὑμεῖς ἡμαρτήκατε ἁμαρτίαν μεγάλην· καὶ νῦν ἀναβήσομαι πρὸς
τὸν θεόν, ἵνα ἐξιλάσωμαι περὶ τῆς ἁμαρτίας ὑμῶν. [31]ὑπέστρεψεν 31
δὲ Μωυσῆς πρὸς κύριον καὶ εἶπεν Δέομαι, κύριε· ἡμάρτηκεν ὁ
λαὸς οὗτος ἁμαρτίαν μεγάλην καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς θεοὺς χρυ-
σοῦς. [32]καὶ νῦν εἰ μὲν ἀφεῖς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν, ἄφες· εἰ δὲ μή, 32
ἐξάλειψόν με ἐκ τῆς βίβλου σου, ἧς ἔγραψας. [33]καὶ εἶπεν κύριος 33
πρὸς Μωυσῆν Εἴ τις ἡμάρτηκεν ἐνώπιόν μου, ἐξαλείψω αὐτὸν ἐκ
τῆς βίβλου μου. [34]νυνὶ δὲ βάδιζε κατάβηθι καὶ ὁδήγησον τὸν λαὸν 34
τοῦτον εἰς τὸν τόπον, ὃν εἶπά σοι· ἰδοὺ ὁ ἄγγελός μου προπο-
ρεύεται πρὸ προσώπου σου· ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ ἐπισκέπτωμαι, ἐπάξω
ἐπ' αὐτοὺς τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν. [35]καὶ ἐπάταξεν κύριος τὸν λαὸν 35
περὶ τῆς ποιήσεως τοῦ μόσχου, οὗ ἐποίησεν Ααρων.

20 επι] υπο B* || 21 τω] προς A || 22 μη] pr. λεγων A† || 23 εξ] εκ γης A || 24 ει > A || 26 συνηλθοσαν A | προς αυτον > B* || 27 λεγει 1⁰] ειπεν A | εαυτου ρομφ.] tr. A | αυτου 1⁰ ⌒ 2⁰ B† || 28 εν > A | εκεινη / τη ημ.] tr. A || 29 κυριω] pr. τω A | η] και εν A (και in *O* sub ※) || 30 ειπεν] pr. και A || 31 επεστρεψεν A || 32 αμαρτ.] + αυτων B (in *O* sub ※) | με] καμε A || 33 ενωπ. (ε)μου > B*† | αυτον] -τους B† || 34 νυνι] συ B*† | καταβηθι > A | προπορευσεται A || 35 ου] ον A

33 [1]Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν Πορεύου ἀνάβηθι ἐντεῦθεν σὺ
καὶ ὁ λαός σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου, εἰς τὴν γῆν, ἣν
ὤμοσα τῷ Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ λέγων Τῷ σπέρματι ὑμῶν
2 δώσω αὐτήν. [2]καὶ συναποστελῶ τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου
σου, καὶ ἐκβαλεῖ τὸν Αμορραῖον καὶ Χετταῖον καὶ Φερεζαῖον καὶ
3 Γεργεσαῖον καὶ Ευαῖον καὶ Ιεβουσαῖον. [3]καὶ εἰσάξω σε εἰς γῆν
ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· οὐ γὰρ μὴ συναναβῶ μετὰ σοῦ διὰ τὸ
λαὸν σκληροτράχηλόν σε εἶναι, ἵνα μὴ ἐξαναλώσω σε ἐν τῇ ὁδῷ.
4 [4]καὶ ἀκούσας ὁ λαὸς τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο κατεπένθησαν
5 ἐν πενθικοῖς. [5]καὶ εἶπεν κύριος τοῖς υἱοῖς Ισραηλ Ὑμεῖς λαὸς
σκληροτράχηλος· ὁρᾶτε μὴ πληγὴν ἄλλην ἐπάξω ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς
καὶ ἐξαναλώσω ὑμᾶς· νῦν οὖν ἀφέλεσθε τὰς στολὰς τῶν δοξῶν
6 ὑμῶν καὶ τὸν κόσμον, καὶ δείξω σοι ἃ ποιήσω σοι. [6]καὶ περιείλαντο οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸν κόσμον αὐτῶν καὶ τὴν περιστολὴν ἀπὸ
τοῦ ὄρους τοῦ Χωρηβ.
7 [7]Καὶ λαβὼν Μωυσῆς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἔπηξεν ἔξω τῆς παρεμβολῆς μακρὰν ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐκλήθη σκηνὴ μαρτυρίου·
καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ ζητῶν κύριον ἐξεπορεύετο εἰς τὴν σκηνὴν ἔξω
8 τῆς παρεμβολῆς. [8]ἡνίκα δ' ἂν εἰσεπορεύετο Μωυσῆς εἰς τὴν σκηνὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, εἱστήκει πᾶς ὁ λαὸς σκοπεύοντες ἕκαστος παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ καὶ κατενοοῦσαν ἀπι-
9 όντος Μωυσῆ ἕως τοῦ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν σκηνήν. [9]ὡς δ'
ἂν εἰσῆλθεν Μωυσῆς εἰς τὴν σκηνήν, κατέβαινεν ὁ στῦλος τῆς
νεφέλης καὶ ἵστατο ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς, καὶ ἐλάλει Μωυσῇ·
10 [10]καὶ ἑώρα πᾶς ὁ λαὸς τὸν στῦλον τῆς νεφέλης ἑστῶτα ἐπὶ τῆς
θύρας τῆς σκηνῆς, καὶ στάντες πᾶς ὁ λαὸς προσεκύνησαν ἕκα-
11 στος ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ. [11]καὶ ἐλάλησεν κύριος
πρὸς Μωυσῆν ἐνώπιος ἐνωπίῳ, ὡς εἴ τις λαλήσει πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον. καὶ ἀπελύετο εἰς τὴν παρεμβολήν, ὁ δὲ θεράπων Ἰησοῦς υἱὸς Ναυη νέος οὐκ ἐξεπορεύετο ἐκ τῆς σκηνῆς.
12 [12]Καὶ εἶπεν Μωυσῆς πρὸς κύριον Ἰδοὺ σύ μοι λέγεις Ἀνάγαγε
τὸν λαὸν τοῦτον· σὺ δὲ οὐκ ἐδήλωσάς μοι ὃν συναποστελεῖς μετ'
ἐμοῦ· σὺ δέ μοι εἶπας Οἶδά σε παρὰ πάντας, καὶ χάριν ἔχεις παρ'
13 ἐμοί. [13]εἰ οὖν εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου, ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν·
γνωστῶς ἴδω σε, ὅπως ἂν ὦ εὑρηκὼς χάριν ἐναντίον σου, καὶ

33 2 προ προσωπου] προτερον A | εκβαλεις B* | αμορρ.] pr. χαναναιον και τον A | χεττ.] pr. τον A | fin.] + και χαναναιον Bc || 3 εισαξει A | μη 1⁰ > A† || 4 κατεπενθησεν B || 5 επαξω εγω] εγω επαγω A | αφελετε A | των δοξων > B*† || 6 του ult. > A || 7 παρεμβολης 1⁰ ⌒ 2⁰ B* | και εγεν. > A† | εξω ult.] pr. την Bs || 8 εξω τ. παρεμβ. > A | εισελθειν] εισ > A || 9 την θυραν] των -ρων A || 10 της θυρας 1⁰] των -ρων A | fin.] + και κατενοουν απιοντος μωυση A†: ex 8 || 11 λαλησει] -σαι A | τον > A 13 αν > A | εναντιον ult.] ενωπιον A

ἵνα γνῶ ὅτι λαός σου τὸ ἔθνος τὸ μέγα τοῦτο. [14]καὶ λέγει Αὐτὸς 14
προπορεύσομαί σου καὶ καταπαύσω σε. [15]καὶ λέγει πρὸς αὐτόν 15
Εἰ μὴ αὐτὸς σὺ πορεύῃ, μή με ἀναγάγῃς ἐντεῦθεν· [16]καὶ πῶς γνω- 16
στὸν ἔσται ἀληθῶς ὅτι εὕρηκα χάριν παρὰ σοί, ἐγώ τε καὶ ὁ λαός
σου, ἀλλ᾽ ἢ συμπορευομένου σου μεθ᾽ ἡμῶν; καὶ ἐνδοξασθήσομαι
ἐγώ τε καὶ ὁ λαός σου παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐπὶ τῆς γῆς
ἐστιν. [17]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν Καὶ τοῦτόν σοι τὸν λό- 17
γον, ὃν εἴρηκας, ποιήσω· εὕρηκας γὰρ χάριν ἐνώπιόν μου, καὶ
οἶδά σε παρὰ πάντας. [18]καὶ λέγει Δεῖξόν μοι τὴν σεαυτοῦ δόξαν. 18
[19]καὶ εἶπεν Ἐγὼ παρελεύσομαι πρότερός σου τῇ δόξῃ μου καὶ 19
καλέσω ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου Κύριος ἐναντίον σου· καὶ ἐλεήσω ὃν
ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτιρήσω ὃν ἂν οἰκτίρω. [20]καὶ εἶπεν Οὐ δυνήσῃ ἰδεῖν 20
μου τὸ πρόσωπον· οὐ γὰρ μὴ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου
καὶ ζήσεται. [21]καὶ εἶπεν κύριος Ἰδοὺ τόπος παρ᾽ ἐμοί, στήσῃ ἐπὶ 21
τῆς πέτρας· [22]ἡνίκα δ᾽ ἂν παρέλθῃ μου ἡ δόξα, καὶ θήσω σε εἰς 22
ὀπὴν τῆς πέτρας καὶ σκεπάσω τῇ χειρί μου ἐπὶ σέ, ἕως ἂν παρ-
έλθω· [23]καὶ ἀφελῶ τὴν χεῖρα, καὶ τότε ὄψῃ τὰ ὀπίσω μου, τὸ 23
δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ὀφθήσεταί σοι.

[1]Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν Λάξευσον σεαυτῷ δύο πλάκας 34
λιθίνας καθὼς καὶ αἱ πρῶται καὶ ἀνάβηθι πρός με εἰς τὸ ὄρος,
καὶ γράψω ἐπὶ τῶν πλακῶν τὰ ῥήματα, ἃ ἦν ἐν ταῖς πλαξὶν ταῖς
πρώταις, αἷς συνέτριψας. [2]καὶ γίνου ἕτοιμος εἰς τὸ πρωὶ καὶ ἀνα- 2
βήσῃ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σινα καὶ στήσῃ μοι ἐκεῖ ἐπ᾽ ἄκρου τοῦ ὄρους.
[3]καὶ μηδεὶς ἀναβήτω μετὰ σοῦ μηδὲ ὀφθήτω ἐν παντὶ τῷ ὄρει· 3
καὶ τὰ πρόβατα καὶ αἱ βόες μὴ νεμέσθωσαν πλησίον τοῦ ὄρους
ἐκείνου. [4]καὶ ἐλάξευσεν δύο πλάκας λιθίνας καθάπερ καὶ αἱ πρῶ- 4
ται· καὶ ὀρθρίσας Μωυσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τὸ Σινα, καθότι
συνέταξεν αὐτῷ κύριος· καὶ ἔλαβεν Μωυσῆς τὰς δύο πλάκας τὰς
λιθίνας. [5]καὶ κατέβη κύριος ἐν νεφέλῃ καὶ παρέστη αὐτῷ ἐκεῖ· καὶ 5
ἐκάλεσεν τῷ ὀνόματι κυρίου. [6]καὶ παρῆλθεν κύριος πρὸ προσώ- 6
που αὐτοῦ καὶ ἐκάλεσεν Κύριος ὁ θεὸς οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων,
μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινὸς [7]καὶ δικαιοσύνην διατηρῶν 7
καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας, ἀφαιρῶν ἀνομίας καὶ ἀδικίας καὶ
ἁμαρτίας, καὶ οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον ἐπάγων ἀνομίας πατέρων

13 το μεγα > A* || 15 λεγει] ειπεν A | αυτος συ] tr. A | πορευη] συμπορευση μεθ ημων A || 16 σου 1° ⌒ 2° B*† | ενδοξασθησομεθα A || 17 και ειπεν] ειπεν δε A | εμου A || 18 δειξον — fin.] εμφανισον μοι σεαυτον B || 19 καλεσω] λαλησω B | επι > A | μου κυριος] κυριου A || 20 μου / το προσ.] tr. A || 21 στησῃ] pr. και A || 22 μου / η δοξα] tr. A

34 1 προς με / εις το ορος] tr. A† | εν] επι A | αις] ας A || 2 επι] εις A || 3 μηδε] και μηδεις A || 4 και 2° > A† | μωυσης 1°] + το πρωι A | καθοτι] καθα A | μωυσης 2°] + μεθ εαυτου A || 6 κυριος 2°] + κυριος A || 7 ποιων > B | ου καθ. / τον ενοχ.] tr. A | ανομιας 2°] αμαρτιας A

ἐπὶ τέκνα καὶ ἐπὶ τέκνα τέκνων ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεάν.
8 [8]καὶ σπεύσας Μωυσῆς κύψας ἐπὶ τὴν γῆν προσεκύνησεν [9]καὶ εἶ-
9 πεν Εἰ εὕρηκα χάριν ἐνώπιόν σου, συμπορευθήτω ὁ κύριός μου
μεθ' ἡμῶν· ὁ λαὸς γὰρ σκληροτράχηλός ἐστιν, καὶ ἀφελεῖς σὺ τὰς
10 ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ τὰς ἀνομίας ἡμῶν, καὶ ἐσόμεθα σοί. [10]καὶ εἶ-
πεν κύριος πρὸς Μωυσῆν Ἰδοὺ ἐγὼ τίθημί σοι διαθήκην· ἐνώπιον
παντὸς τοῦ λαοῦ σου ποιήσω ἔνδοξα, ἃ οὐ γέγονεν ἐν πάσῃ τῇ
γῇ καὶ ἐν παντὶ ἔθνει, καὶ ὄψεται πᾶς ὁ λαός, ἐν οἷς εἶ σύ, τὰ
11 ἔργα κυρίου ὅτι θαυμαστά ἐστιν ἃ ἐγὼ ποιήσω σοι. [11]πρόσεχε
σὺ πάντα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι. ἰδοὺ ἐγὼ ἐκβάλλω πρὸ προσ-
ώπου ὑμῶν τὸν Αμορραῖον καὶ Χαναναῖον καὶ Χετταῖον καὶ Φερε-
12 ζαῖον καὶ Ευαῖον καὶ Γεργεσαῖον καὶ Ιεβουσαῖον· [12]πρόσεχε σε-
αυτῷ, μήποτε θῇς διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν
13 εἰσπορεύῃ εἰς αὐτήν, μή σοι γένηται πρόσκομμα ἐν ὑμῖν. [13]τοὺς
βωμοὺς αὐτῶν καθελεῖτε καὶ τὰς στήλας αὐτῶν συντρίψετε καὶ
τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατα-
14 καύσετε ἐν πυρί. [14]οὐ γὰρ μὴ προσκυνήσητε θεῷ ἑτέρῳ· ὁ γὰρ
15 κύριος ὁ θεὸς ζηλωτὸν ὄνομα, θεὸς ζηλωτής ἐστιν. [15]μήποτε θῇς
διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις πρὸς ἀλλοφύλους ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ
ἐκπορνεύσωσιν ὀπίσω τῶν θεῶν αὐτῶν καὶ θύσωσι τοῖς θεοῖς
16 αὐτῶν καὶ καλέσωσίν σε καὶ φάγῃς τῶν θυμάτων αὐτῶν, [16]καὶ
λάβῃς τῶν θυγατέρων αὐτῶν τοῖς υἱοῖς σου καὶ τῶν θυγατέρων
σου δῷς τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἐκπορνεύσωσιν αἱ θυγατέρες σου
ὀπίσω τῶν θεῶν αὐτῶν καὶ ἐκπορνεύσωσιν τοὺς υἱούς σου ὀπί-
17 σω τῶν θεῶν αὐτῶν. [17]καὶ θεοὺς χωνευτοὺς οὐ ποιήσεις σεαυτῷ.
18 [18]καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων φυλάξῃ· ἑπτὰ ἡμέρας φάγῃ ἄζυμα,
καθάπερ ἐντέταλμαί σοι, εἰς τὸν καιρὸν ἐν μηνὶ τῶν νέων· ἐν γὰρ
19 μηνὶ τῶν νέων ἐξῆλθες ἐξ Αἰγύπτου. [19]πᾶν διανοῖγον μήτραν ἐμοί,
20 τὰ ἀρσενικά, πρωτότοκον μόσχου καὶ πρωτότοκον προβάτου. [20]καὶ
πρωτότοκον ὑποζυγίου λυτρώσῃ προβάτῳ· ἐὰν δὲ μὴ λυτρώσῃ
αὐτό, τιμὴν δώσεις. πᾶν πρωτότοκον τῶν υἱῶν σου λυτρώσῃ. οὐκ
21 ὀφθήσῃ ἐνώπιόν μου κενός. [21]ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ, τῇ δὲ ἑβδόμῃ κατα-
22 παύσεις· τῷ σπόρῳ καὶ τῷ ἀμήτῳ καταπαύσεις. [22]καὶ ἑορτὴν
ἑβδομάδων ποιήσεις μοι ἀρχὴν θερισμοῦ πυρῶν καὶ ἑορτὴν συνα-

9 ευρον A† | ο κυρ. μου] κυριος A | ημων paenult. > A || **10** σοι 1^0] > A†, in *O* sub ÷ | σοι ult. > A || **11** εγω 2^0 > B | προ] απο A | υμων] σου A† | τον repetit A ante omnia nomina propria | χεττ. .. φερεζ.] tr. B || **12** θης] διαθη A: item in 15 | μη σοι] μηποτε A (in *O* sub ※) || **13** -ψετε $1^0 \frown 2^0$ A† | εν B†] > A || **14** θεω ετερω] θεοις -ροις B† || **15** προς αλλοφ. > A* | θυματων] θυσιων A || **16** δως] δωσεις A | εκπορνευσουσιν (1^0) A | αυτων $3^0 \frown 4^0$ A | τους υιους] οι υιοι B† || **18** μηνι ult. B†] pr. τω A || **19** πρωτοτ. 1^0] pr. παν B† || **20** αυτο > A | δωσεις] + αυτου A || **21** δε] + ημερα τη A | bis καταπαυσις B || **22** πυρου B† | εορτην 2^0] αρχην B

γωγῆς μεσοῦντος τοῦ ἐνιαυτοῦ. [23]τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ 23
ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ Ισραηλ·
[24]ὅταν γὰρ ἐκβάλω τὰ ἔθνη πρὸ προσώπου σου καὶ πλατύνω τὰ 24
ὅριά σου, οὐκ ἐπιθυμήσει οὐδεὶς τῆς γῆς σου, ἡνίκα ἂν ἀναβαίνῃς
ὀφθῆναι ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυ-
τοῦ. [25]οὐ σφάξεις ἐπὶ ζύμῃ αἷμα θυμιαμάτων μου. καὶ οὐ κοιμη- 25
θήσεται εἰς τὸ πρωὶ θύματα τῆς ἑορτῆς τοῦ πασχα. [26]τὰ πρωτο- 26
γενήματα τῆς γῆς σου θήσεις εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου.
οὐ προσοίσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ.

[27]Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν Γράψον σεαυτῷ τὰ ῥήματα 27
ταῦτα· ἐπὶ γὰρ τῶν λόγων τούτων τέθειμαί σοι διαθήκην καὶ τῷ
Ισραηλ. [28]καὶ ἦν ἐκεῖ Μωυσῆς ἐναντίον κυρίου τεσσαράκοντα 28
ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας· ἄρτον οὐκ ἔφαγεν καὶ ὕδωρ οὐκ
ἔπιεν· καὶ ἔγραψεν τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπὶ τῶν πλακῶν τῆς διαθή-
κης, τοὺς δέκα λόγους. — [29]ὡς δὲ κατέβαινεν Μωυσῆς ἐκ τοῦ 29
ὄρους, καὶ αἱ δύο πλάκες ἐπὶ τῶν χειρῶν Μωυσῆ· καταβαίνοντος
δὲ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ὄρους Μωυσῆς οὐκ ᾔδει ὅτι δεδόξασται ἡ ὄψις
τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν αὐτῷ.
[30]καὶ εἶδεν Ααρων καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ισραηλ τὸν Μωυ- 30
σῆν καὶ ἦν δεδοξασμένη ἡ ὄψις τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου
αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν ἐγγίσαι αὐτοῦ. [31]καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς Μωυ- 31
σῆς, καὶ ἐπεστράφησαν πρὸς αὐτὸν Ααρων καὶ πάντες οἱ ἄρχον-
τες τῆς συναγωγῆς, καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς Μωυσῆς. [32]καὶ μετὰ 32
ταῦτα προσῆλθον πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ, καὶ ἐνετεί-
λατο αὐτοῖς πάντα, ὅσα ἐλάλησεν κύριος πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει
Σινα. [33]καὶ ἐπειδὴ κατέπαυσεν λαλῶν πρὸς αὐτούς, ἐπέθηκεν ἐπὶ 33
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ κάλυμμα. [34]ἡνίκα δ' ἂν εἰσεπορεύετο Μωυσῆς 34
ἔναντι κυρίου λαλεῖν αὐτῷ, περιῃρεῖτο τὸ κάλυμμα ἕως τοῦ ἐκπο-
ρεύεσθαι. καὶ ἐξελθὼν ἐλάλει πᾶσιν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ ὅσα ἐνετεί-
λατο αὐτῷ κύριος, [35]καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸ πρόσωπον Μωυ- 35
σῆ ὅτι δεδόξασται, καὶ περιέθηκεν Μωυσῆς κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσ-
ωπον ἑαυτοῦ, ἕως ἂν εἰσέλθῃ συλλαλεῖν αὐτῷ.

[1]Καὶ συνήθροισεν Μωυσῆς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ισραηλ καὶ 35
εἶπεν πρὸς αὐτούς Οὗτοι οἱ λόγοι, οὓς εἶπεν κύριος ποιῆσαι αὐτούς.

24 προ] απο A | πλατυνω] pr. εμ A || 25 θυσιασματων A | θυματα] -μιαμα A | της > A || 26 θησεις] εισοισεις A | ου προσοισεις B†] ουχ εψησεις A || 28 εναντι A | τα — πλακων] επι των (+ δυο A†) πλακ. τα ρημ. ταυτα A || 29 εκ 1°] απο A† | ορους 1°] + σινα A | αι δυο] ιδου αι A | εκ 2°] απο A | μωυσης ult.] pr. και A | χρωματος] χρωτος A: item in 30 || 30 πρεσβυτεροι] υιοι A | αυτου ult.] -τω A || 31 fin. αυτοις μωυ. B†] μ. προς αυτους A || 32 υιοι] πρεσβυτεροι A^{r†} | ελαλησεν] ενετειλατο B† || 33 λαλων] pr. μωυσης A || 34 του] ου A† || 35 καλυμμα] pr. το A | εαυτου] ε > A
35 1 συναγ.] pr. την A | προς αυτους > B†

2 [2]ἓξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ κατάπαυσις,
ἅγιον, σάββατα, ἀνάπαυσις κυρίῳ· πᾶς ὁ ποιῶν ἔργον ἐν αὐτῇ
3 τελευτάτω. [3]οὐ καύσετε πῦρ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν τῇ ἡμέρᾳ
τῶν σαββάτων· ἐγὼ κύριος.
4 [4]Καὶ εἶπεν Μωυσῆς πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ισραηλ λέ-
5 γων Τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ συνέταξεν κύριος λέγων [5]Λάβετε παρ᾽ ὑμῶν
αὐτῶν ἀφαίρεμα κυρίῳ· πᾶς ὁ καταδεχόμενος τῇ καρδίᾳ οἴσουσιν
6 τὰς ἀπαρχὰς κυρίῳ, χρυσίον, ἀργύριον, χαλκόν, [6]ὑάκινθον, πορ-
φύραν, κόκκινον διπλοῦν διανενησμένον καὶ βύσσον κεκλωσμένην
7 καὶ τρίχας αἰγείας [7]καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα καὶ δέρ-
9 ματα ὑακίνθινα καὶ ξύλα ἄσηπτα [9]καὶ λίθους σαρδίου καὶ λίθους
10 εἰς τὴν γλυφὴν εἰς τὴν ἐπωμίδα καὶ τὸν ποδήρη. [10]καὶ πᾶς σο-
φὸς τῇ καρδίᾳ ἐν ὑμῖν ἐλθὼν ἐργαζέσθω πάντα, ὅσα συνέταξεν
11 κύριος· [11]τὴν σκηνὴν καὶ τὰ παραρρύματα καὶ τὰ καλύμματα καὶ τὰ
12 διατόνια καὶ τοὺς μοχλοὺς καὶ τοὺς στύλους [12]καὶ τὴν κιβωτὸν
τοῦ μαρτυρίου καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς καὶ τὸ ἱλαστήριον αὐ-
12a τῆς καὶ τὸ καταπέτασμα [12a]καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς καὶ τοὺς
στύλους αὐτῆς καὶ τοὺς λίθους τῆς σμαράγδου καὶ τὸ θυμίαμα
13 καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος [13]καὶ τὴν τράπεζαν καὶ πάντα τὰ
14 σκεύη αὐτῆς [14]καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς καὶ πάντα τὰ σκεύη
16 19 αὐτῆς [16]καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ [19]καὶ τὰς
στολὰς τὰς ἁγίας Ααρων τοῦ ἱερέως καὶ τὰς στολάς, ἐν αἷς λει-
τουργήσουσιν ἐν αὐταῖς, καὶ τοὺς χιτῶνας τοῖς υἱοῖς Ααρων τῆς
ἱερατείας καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συν-
20 θέσεως. — [20]καὶ ἐξῆλθεν πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ισραηλ ἀπὸ Μωυ-
21 σῆ [21]καὶ ἤνεγκαν ἕκαστος ὧν ἔφερεν αὐτῶν ἡ καρδία, καὶ ὅσοις
ἔδοξεν τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ἤνεγκαν ἀφαίρεμα κυρίῳ εἰς πάντα τὰ
ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ εἰς πάντα τὰ κάτεργα αὐτῆς
22 καὶ εἰς πάσας τὰς στολὰς τοῦ ἁγίου. [22]καὶ ἤνεγκαν οἱ ἄνδρες πα-
ρὰ τῶν γυναικῶν· πᾶς, ᾧ ἔδοξεν τῇ διανοίᾳ, ἤνεγκαν σφραγῖδας
καὶ ἐνώτια καὶ δακτυλίους καὶ ἐμπλόκια καὶ περιδέξια, πᾶν σκεῦος
χρυσοῦν, καὶ πάντες, ὅσοι ἤνεγκαν ἀφαιρέματα χρυσίου κυρίῳ.
23 [23]καὶ παρ᾽ ᾧ εὑρέθη βύσσος καὶ δέρματα ὑακίνθινα καὶ δέρματα
24 κριῶν ἠρυθροδανωμένα, ἤνεγκαν. [24]καὶ πᾶς ὁ ἀφαιρῶν ἀφαίρεμα

2 σαββατον A | κυριω] pr. τω A | εργον / εν αυτη] tr. A || 3 τη] pr. εν A || 6 και 1^0 > B† || 9 τον] pr. εις A || 10 καρδ.] διανοια A | παντα > A† || 11 και 2^0 ⌒ 3^0 B* | καλυμματα F] κατακαλ. B^s, γλυμματα A† || 12a (cf. 𝔐 17. 15) της 2^0] pr. τους A | το θυμιαμα] τα -αματα A^s || 14/16] tr. A† || 19 λειτουργουσιν A | αυταις] + εν τω αγιω A || 21 ηνεγκαν 1^0] ανην. B*† | αυτων / η καρδ.] tr. A | οσοις] οις A | ηνεγκαν 2^0] pr. αφαιρεμα και B || 22 γυναικων] + αυτων A | αφαιρεματα] -μα A || 23 παρ ω ευρ.] πας ω ευρεθη παρ αυτω υακινθος και πορφυρα και κοκκινον και A | ηρυθρ.] + και δερματα αιγια A† || 24 και 1^0 > A | αφαιρεμα] pr. το B

ἀργύριον καὶ χαλκὸν ἤνεγκαν τὰ ἀφαιρέματα κυρίῳ, καὶ παρ'
οἷς εὑρέθη ξύλα ἄσηπτα εἰς πάντα τὰ ἔργα τῆς κατασκευῆς,
ἤνεγκαν. 25καὶ πᾶσα γυνὴ σοφὴ τῇ διανοίᾳ ταῖς χερσὶν νήθειν 25
ἤνεγκαν νενησμένα, τὴν ὑάκινθον καὶ τὴν πορφύραν καὶ τὸ κόκκι-
νον καὶ τὴν βύσσον· 26καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες, αἷς ἔδοξεν τῇ δια- 26
νοίᾳ αὐτῶν ἐν σοφίᾳ, ἔνησαν τὰς τρίχας τὰς αἰγείας. 27καὶ οἱ ἄρ- 27
χοντες ἤνεγκαν τοὺς λίθους τῆς σμαράγδου καὶ τοὺς λίθους τῆς
πληρώσεως εἰς τὴν ἐπωμίδα καὶ εἰς τὸ λογεῖον 28καὶ τὰς συνθέ- 28
σεις καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος.
29καὶ πᾶς ἀνὴρ καὶ γυνή, ὧν ἔφερεν ἡ διάνοια αὐτῶν εἰσελθόντας 29
ποιεῖν πάντα τὰ ἔργα, ὅσα συνέταξεν κύριος ποιῆσαι αὐτὰ διὰ
Μωυσῆ, ἤνεγκαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἀφαίρεμα κυρίῳ.

30Καὶ εἶπεν Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ισραηλ Ἰδοὺ ἀνακέκληκεν ὁ θεὸς 30
ἐξ ὀνόματος τὸν Βεσελεηλ τὸν τοῦ Ουριου τὸν Ωρ ἐκ φυλῆς Ιου-
δα 31καὶ ἐνέπλησεν αὐτὸν πνεῦμα θεῖον σοφίας καὶ συνέσεως καὶ 31
ἐπιστήμης πάντων 32ἀρχιτεκτονεῖν κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς ἀρχι- 32
τεκτονίας ποιεῖν τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸν χαλκὸν 33καὶ 33
λιθουργῆσαι τὸν λίθον καὶ κατεργάζεσθαι τὰ ξύλα καὶ ποιεῖν ἐν
παντὶ ἔργῳ σοφίας· 34καὶ προβιβάσαι γε ἔδωκεν αὐτῷ ἐν τῇ δια- 34
νοίᾳ, αὐτῷ τε καὶ Ελιαβ τῷ τοῦ Αχισαμακ ἐκ φυλῆς Δαν· 35ἐνέ- 35
πλησεν αὐτοὺς σοφίας καὶ συνέσεως διανοίας πάντα συνιέναι ποιῆ-
σαι τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου καὶ τὰ ὑφαντὰ καὶ ποικιλτὰ ὑφᾶναι τῷ
κοκκίνῳ καὶ τῇ βύσσῳ ποιεῖν πᾶν ἔργον ἀρχιτεκτονίας ποικιλίας.
1καὶ ἐποίησεν Βεσελεηλ καὶ Ελιαβ καὶ πᾶς σοφὸς τῇ διανοίᾳ, ᾧ 36
ἐδόθη σοφία καὶ ἐπιστήμη ἐν αὐτοῖς συνιέναι ποιεῖν πάντα τὰ
ἔργα κατὰ τὰ ἅγια καθήκοντα, κατὰ πάντα, ὅσα συνέταξεν κύριος.

2Καὶ ἐκάλεσεν Μωυσῆς Βεσελεηλ καὶ Ελιαβ καὶ πάντας τοὺς 2
ἔχοντας τὴν σοφίαν, ᾧ ἔδωκεν ὁ θεὸς ἐπιστήμην ἐν τῇ καρδίᾳ,
καὶ πάντας τοὺς ἑκουσίως βουλομένους προσπορεύεσθαι πρὸς τὰ
ἔργα ὥστε συντελεῖν αὐτά, 3καὶ ἔλαβον παρὰ Μωυσῆ πάντα τὰ 3
ἀφαιρέματα, ἃ ἤνεγκαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ εἰς πάντα τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου
ποιεῖν αὐτά, καὶ αὐτοὶ προσεδέχοντο ἔτι τὰ προσφερόμενα παρὰ
τῶν φερόντων τὸ πρωὶ πρωί. 4καὶ παρεγίνοντο πάντες οἱ σοφοὶ 4
οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου, ἕκαστος κατὰ τὸ αὐτοῦ ἔργον, ὃ

24 αργ. κ. χαλκ. / ηνεγκαν] tr. B† | εις] pr. και B || 27 εις ult. > B || 28 και τας συνθ.] της συνθεσεως A† || 29 και 2^0] η A | εισελθοντας A] -τα B^*, εισηλθον του $B^{c\dagger}$ || 30 ουρι A | τον ult.] υιου A: cf. 31 2 | φυλης] pr. της A || 31 θειον > $B^{*\dagger}$ || 34 γε et αυτω 1^0 > A | ελιαβ] pr. τω A | αχισαμαχ A || 35 init.] pr. και A | και συνεσ. > A | παντα / συν. ποιησαι] tr. A | και 2^0 > A | ποικιλτα] pr. τα A

36 1 κατα 1^0 > B^c | καθηκ.] pr. τα A || 2 βεσελ.] pr. τον A || 3 πρωι ult. > B || 4 παραγενομενοι A

5 αὐτοὶ ἠργάζοντο, [5]καὶ εἶπαν πρὸς Μωυσῆν ὅτι Πλῆθος φέρει ὁ λα-
6 ὸς παρὰ τὰ ἔργα, ὅσα συνέταξεν κύριος ποιῆσαι. [6]καὶ προσέταξεν
Μωυσῆς καὶ ἐκήρυξεν ἐν τῇ παρεμβολῇ λέγων Ἀνὴρ καὶ γυνὴ μη-
κέτι ἐργαζέσθωσαν εἰς τὰς ἀπαρχὰς τοῦ ἁγίου· καὶ ἐκωλύθη ὁ
7 λαὸς ἔτι προσφέρειν. [7]καὶ τὰ ἔργα ἦν αὐτοῖς ἱκανὰ εἰς τὴν κατα-
σκευὴν ποιῆσαι, καὶ προσκατέλιπον.

8 [8]Καὶ ἐποίησεν πᾶς σοφὸς ἐν τοῖς ἐργαζομένοις τὰς στολὰς τῶν
ἁγίων, αἵ εἰσιν Ααρων τῷ ἱερεῖ, καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ Μωυ-
9 σῇ. [9]καὶ ἐποίησαν τὴν ἐπωμίδα ἐκ χρυσίου καὶ ὑακίνθου καὶ πορ-
10 φύρας καὶ κοκκίνου νενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης. [10]καὶ
ἐτμήθη τὰ πέταλα τοῦ χρυσίου τρίχες ὥστε συνυφᾶναι σὺν τῇ
ὑακίνθῳ καὶ τῇ πορφύρᾳ καὶ σὺν τῷ κοκκίνῳ τῷ διανενησμένῳ
11 καὶ σὺν τῇ βύσσῳ τῇ κεκλωσμένῃ ἔργον ὑφαντόν· [11]ἐποίησαν
12 αὐτὸ ἐπωμίδας συνεχούσας ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, [12]ἔργον
ὑφαντὸν εἰς ἄλληλα συμπεπλεγμένον καθ᾽ ἑαυτὸ ἐξ αὐτοῦ ἐποίη-
σαν κατὰ τὴν αὐτοῦ ποίησιν ἐκ χρυσίου καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύ-
ρας καὶ κοκκίνου διανενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης, καθὰ
13 συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ. [13]καὶ ἐποίησαν ἀμφοτέρους τοὺς
λίθους τῆς σμαράγδου συμπεπορπημένους καὶ περισεσιαλωμένους
χρυσίῳ, γεγλυμμένους καὶ ἐκκεκολαμμένους ἐκκόλαμμα σφραγῖδος
14 ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν Ισραηλ· [14]καὶ ἐπέθηκεν αὐτοὺς ἐπὶ
τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος, λίθους μνημοσύνου τῶν υἱῶν Ισραηλ,
καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ.

15 [15]Καὶ ἐποίησαν λογεῖον, ἔργον ὑφαντὸν ποικιλίᾳ κατὰ τὸ ἔργον
τῆς ἐπωμίδος ἐκ χρυσίου καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκί-
16 νου διανενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης· [16]τετράγωνον δι-
πλοῦν ἐποίησαν τὸ λογεῖον, σπιθαμῆς τὸ μῆκος καὶ σπιθαμῆς τὸ
17 εὖρος, διπλοῦν. [17]καὶ συνυφάνθη ἐν αὐτῷ ὕφασμα κατάλιθον τε-
τράστιχον· στίχος λίθων σάρδιον καὶ τοπάζιον καὶ σμάραγδος, ὁ
18 στίχος ὁ εἷς· [18]καὶ ὁ στίχος ὁ δεύτερος ἄνθραξ καὶ σάπφειρος
19 καὶ ἴασπις· [19]καὶ ὁ στίχος ὁ τρίτος λιγύριον καὶ ἀχάτης καὶ ἀμέ-
20 θυστος· [20]καὶ ὁ στίχος ὁ τέταρτος χρυσόλιθος καὶ βηρύλλιον καὶ
21 ὀνύχιον· περικεκυκλωμένα χρυσίῳ καὶ συνδεδεμένα χρυσίῳ. [21]καὶ
οἱ λίθοι ἦσαν ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν Ισραηλ δώδεκα ἐκ τῶν

4 αυτοι ηργαζ.] tr. B† || 5 ειπεν B† | οτι] pr. λεγοντες A (in *O* sub ※) | παρα] κατα B† || 7 ην αυτοις / ικανα] tr. A || 8 (= 𝔐 8[1] + 39 1[2]) εποιησαν A† | σοφος] + τη διανοια A(†) || 9—38 = 𝔐 39 2—31 || 9 εποιησεν B† || 10 συν 2[0] > B | τω διανεν. > B*† || 11 μερων] + αυτου A || 12 αλληλας B[c] | συνπεπλεγμενα B | κατα την αυτου ποιησιν > B*A† || 13 χρυσιω γεγλυμμ. > B*† | και εκκεκολ. > A* || 15 εποιησεν το λογ. A | ποικιλιας A || 16 μηκος et ευρος] + αυτου A || 20 χρυσολιθον B† | χρυσιω ult.] pr. εν A || 21 εκ των ονομ. 2[0]] κατα τα ονοματα A

ὀνομάτων αὐτῶν, ἐγγεγραμμένα εἰς σφραγῖδας, ἕκαστος ἐκ τοῦ
ἑαυτοῦ ὀνόματος, εἰς τὰς δώδεκα φυλάς. [22]καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τὸ 22
λογεῖον κροσσοὺς συμπεπλεγμένους, ἔργον ἐμπλοκίου ἐκ χρυσίου
καθαροῦ· [23]καὶ ἐποίησαν δύο ἀσπιδίσκας χρυσᾶς καὶ δύο δακτυ- 23
λίους χρυσοῦς καὶ ἐπέθηκαν τοὺς δύο δακτυλίους τοὺς χρυσοῦς
ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ λογείου· [24]καὶ ἐπέθηκαν τὰ ἐμπλό- 24
κια ἐκ χρυσίου ἐπὶ τοὺς δακτυλίους ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ
λογείου [25]καὶ εἰς τὰς δύο συμβολὰς τὰ δύο ἐμπλόκια καὶ ἐπέθη- 25
καν ἐπὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκας καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς
ἐπωμίδος ἐξ ἐναντίας κατὰ πρόσωπον. [26]καὶ ἐποίησαν δύο δακτυ- 26
λίους χρυσοῦς καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰ δύο πτερύγια ἐπ' ἄκρου τοῦ
λογείου ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ὀπισθίου τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν. [27]καὶ 27
ἐποίησαν δύο δακτυλίους χρυσοῦς καὶ ἐπέθηκαν ἐπ' ἀμφοτέρους
τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον κατὰ
τὴν συμβολὴν ἄνωθεν τῆς συνυφῆς τῆς ἐπωμίδος. [28]καὶ συνέ- 28
σφιγξεν τὸ λογεῖον ἀπὸ τῶν δακτυλίων τῶν ἐπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς
δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος, συνεχομένους ἐκ τῆς ὑακίνθου, συμπε-
πλεγμένους εἰς τὸ ὕφασμα τῆς ἐπωμίδος, ἵνα μὴ χαλᾶται τὸ λο-
γεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος, καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ.

[29]Καὶ ἐποίησαν τὸν ὑποδύτην ὑπὸ τὴν ἐπωμίδα, ἔργον ὑφαντὸν 29
ὅλον ὑακίνθινον· [30]τὸ δὲ περιστόμιον τοῦ ὑποδύτου ἐν τῷ μέσῳ 30
διυφασμένον συμπλεκτόν, ᾤαν ἔχον κύκλῳ τὸ περιστόμιον ἀδιά-
λυτον. [31]καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κάτωθεν ὡς 31
ἐξανθούσης ῥόας ῥοίσκους ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου
νενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης [32]καὶ ἐποίησαν κώδωνας 32
χρυσοῦς καὶ ἐπέθηκαν τοὺς κώδωνας ἐπὶ τὸ λῶμα τοῦ ὑποδύτου
κύκλῳ ἀνὰ μέσον τῶν ῥοίσκων· [33]κώδων χρυσοῦς καὶ ῥοίσκος 33
ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ εἰς τὸ λειτουργεῖν, καθὰ
συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ.

[34]Καὶ ἐποίησαν χιτῶνας βυσσίνους ἔργον ὑφαντὸν Ααρων καὶ 34
τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ [35]καὶ τὰς κιδάρεις ἐκ βύσσου καὶ τὴν μίτραν ἐκ 35
βύσσου καὶ τὰ περισκελῆ ἐκ βύσσου κεκλωσμένης [36]καὶ τὰς ζώνας 36
αὐτῶν ἐκ βύσσου καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νενη-
σμένου, ἔργον ποικιλτοῦ, ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ.

[37]Καὶ ἐποίησαν τὸ πέταλον τὸ χρυσοῦν, ἀφόρισμα τοῦ ἁγίου, 37
χρυσίου καθαροῦ· καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτοῦ γράμματα ἐκτετυπωμένα

21 εγγεγραμμενα εις σφραγιδας] εγγεγλυμμενα σφραγιδες A || **24** δακτυλιους] pr. δυο A | επ] εξ A || 25 fin.] + αυτου A || **26** επι ult.] pr. και B || **27** επωμιδος $1^0 \frown 2^0$ B† || **28** επωμιδος $2^0 \frown 3^0$ B*† || **30** διαλυτον A || 35 βυσσου $2^0 \frown 3^0$ B*† | τα > A† || 37 γραμματα] pr. τα A† | εντετυπ. A†

38 σφραγῖδος Ἁγίασμα κυρίῳ· [38]καὶ ἐπέθηκαν ἐπ᾽ αὐτὸ λῶμα ὑακίν-
θινον ὥστε ἐπικεῖσθαι ἐπὶ τὴν μίτραν ἄνωθεν, ὃν τρόπον συνέτα-
ξεν κύριος τῷ Μωυσῇ.
37 [1]Καὶ ἐποίησαν τῇ σκηνῇ δέκα αὐλαίας, [2]ὀκτὼ καὶ εἴκοσι πή-
χεων μῆκος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς — τὸ αὐτὸ ἦσαν πᾶσαι —
3 καὶ τεσσάρων πηχῶν τὸ εὖρος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς. [3]καὶ ἐποίη-
σαν τὸ καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νενη-
4 σμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ὑφάντου χερουβιμ, [4]καὶ
ἐπέθηκαν αὐτὸ ἐπὶ τέσσαρας στύλους ἀσήπτους κατακεχρυσωμέ-
νους ἐν χρυσίῳ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ, καὶ αἱ βάσεις
5 αὐτῶν τέσσαρες ἀργυραῖ. [5]καὶ ἐποίησαν τὸ καταπέτασμα τῆς θύ-
ρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ
κοκκίνου νενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ὑφάντου
6 χερουβιμ, [6]καὶ τοὺς στύλους αὐτοῦ πέντε καὶ τοὺς κρίκους· καὶ
τὰς κεφαλίδας αὐτῶν καὶ τὰς ψαλίδας αὐτῶν κατεχρύσωσαν χρυ-
σίῳ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν πέντε χαλκαῖ.
7 [7]Καὶ ἐποίησαν τὴν αὐλήν· τὰ πρὸς λίβα ἱστία τῆς αὐλῆς ἐκ
8 βύσσου κεκλωσμένης ἑκατὸν ἐφ᾽ ἑκατόν, [8]καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν
9 εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι· [9]καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς βορ-
ρᾶν ἑκατὸν ἐφ᾽ ἑκατόν, καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις
10 αὐτῶν εἴκοσι· [10]καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς θάλασσαν αὐλαῖαι πεντή-
κοντα πήχεων, στῦλοι αὐτῶν δέκα, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα·
11 12 [11]καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς πεντήκοντα πήχεων, [12]ἱστία
πεντεκαίδεκα πήχεων τὸ κατὰ νώτου, καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τρεῖς,
13 καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς, [13]καὶ ἐπὶ τοῦ νώτου τοῦ δευτέρου
ἔνθεν καὶ ἔνθεν κατὰ τὴν πύλην τῆς αὐλῆς αὐλαῖαι πεντεκαίδεκα
πήχεων, καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς.
14 15 [14]πᾶσαι αἱ αὐλαῖαι τῆς αὐλῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, [15]καὶ αἱ
βάσεις τῶν στύλων χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ
αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ, καὶ οἱ στῦλοι
16 περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ, πάντες οἱ στῦλοι τῆς αὐλῆς. — [16]καὶ
τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς ἔργον ποικιλτοῦ ἐξ ὑακίνθου

38 επεθηκεν A*(uid.) | επ αυτο M] επι το BA
37 1 cf. 𝔐 36 8 || 2 (𝔐 36 9) πασαι] -αις B || 3—6 = 𝔐 36 35—38 || 3 εποιησεν B† | υφαντον A | χερουβειν A: item in 5 || 4 εν > A || 5 της θυρας > A*† | υφαντου A] υφαντον του B†, υφαντον M: cf. 3 || 6 αυτου M] -των BA | κρικους] + αυτων A | κεφαλας A | -λιδας αυτων 1° ⌒ 2° B | αι] τας A | αυτων ult.] αι B*† | χαλκας A || 7—21 = 𝔐 38 9—23 || 8 fin.] + χαλκαι A: item A^r in 9 fin. || 9 εκατον 2°] + και το κλιτος το προς νοτον εκατον εφ εκατον B || 10 προς] κατα A^r || 12 init. — πηχεων > B || 13 πεντεκαιδεκα] εκατον πεντηκοντα B | και οι > B† || 14 αυλης] σκηνης B || 15 στυλων] + αυτων B | παντες] pr. και A† || 16 καταπετασμα] κατακαλυμμα A

καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης,
εἴκοσι πήχεων τὸ μῆκος, καὶ τὸ ὕψος καὶ τὸ εὖρος πέντε πήχεων
ἐξισούμενον τοῖς ἱστίοις τῆς αὐλῆς· [17]καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τέσσα- 17
ρες, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν
ἀργυραῖ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ· [18]καὶ 18
αὐτοὶ περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ, καὶ πάντες οἱ πάσσαλοι τῆς αὐ-
λῆς κύκλῳ χαλκοῖ.

[19]Καὶ αὕτη ἡ σύνταξις τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καθὰ συνε- 19
τάγη Μωυσῇ τὴν λειτουργίαν εἶναι τῶν Λευιτῶν διὰ Ιθαμαρ τοῦ
υἱοῦ Ααρων τοῦ ἱερέως. [20]καὶ Βεσελεηλ ὁ τοῦ Ουριου ἐκ φυλῆς 20
Ιουδα ἐποίησεν καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ, [21]καὶ Ελιαβ 21
ὁ τοῦ Αχισαμακ ἐκ τῆς φυλῆς Δαν, ὃς ἠρχιτεκτόνησεν τὰ ὑφαν-
τὰ καὶ τὰ ῥαφιδευτὰ καὶ ποικιλτικὰ ὑφᾶναι τῷ κοκκίνῳ καὶ τῇ
βύσσῳ.

[1]Καὶ ἐποίησεν Βεσελεηλ τὴν κιβωτὸν [2]καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὴν 38
χρυσίῳ καθαρῷ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν. [3]καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσα- 3
ρας δακτυλίους χρυσοῦς, δύο ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἓν καὶ δύο ἐπὶ τὸ
κλίτος τὸ δεύτερον, [4]εὐρεῖς τοῖς διωστῆρσιν ὥστε αἴρειν αὐτὴν 4
ἐν αὐτοῖς. [5]καὶ ἐποίησεν τὸ ἱλαστήριον ἐπάνωθεν τῆς κιβωτοῦ ἐκ 5
χρυσίου [6]καὶ τοὺς δύο χερουβιμ χρυσοῦς, [7]χερουβ ἕνα ἐπὶ τὸ 6 7
ἄκρον τοῦ ἱλαστηρίου τὸ ἓν καὶ χερουβ ἕνα ἐπὶ τὸ ἄκρον τὸ δεύ-
τερον τοῦ ἱλαστηρίου, [8]σκιάζοντα ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τὸ 8
ἱλαστήριον.

[9]Καὶ ἐποίησεν τὴν τράπεζαν τὴν προκειμένην ἐκ χρυσίου καθα- 9
ροῦ· [10]καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους, δύο ἐπὶ τοῦ κλί- 10
τους τοῦ ἑνὸς καὶ δύο ἐπὶ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου, εὐρεῖς ὥστε
αἴρειν τοῖς διωστῆρσιν ἐν αὐτοῖς. [11]καὶ τοὺς διωστῆρας τῆς κιβω- 11
τοῦ καὶ τῆς τραπέζης ἐποίησεν καὶ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ.
[12]καὶ ἐποίησεν τὰ σκεύη τῆς τραπέζης, τά τε τρύβλια καὶ τὰς 12
θυίσκας καὶ τοὺς κυάθους καὶ τὰ σπονδεῖα, ἐν οἷς σπείσει ἐν αὐ-
τοῖς, χρυσᾶ.

17 αι 2^0 > B || **20** ουρι A || **21** αχισαμαχ A | της > A | τα 2^0 > A | ποικιλτα A

38 1—17: cf. $\mathfrak{M}$ 37 1—24 || **1** fin.] + δυο πηχεων και ημισ⟨ο⟩υς το μηκος αυτης και πηχεως και ημισ⟨ο⟩υς το πλατος αυτης και πηχεως και ημισ⟨ο⟩υς το υψος αυτης A = $\mathfrak{M}$ 37 1^2 || **2** fin.] + και εποιησεν αυτη κυματιον χρυσουν κυκλω A ≐ $\mathfrak{M}$ 37 2^2 || **3** χρυσους] + επι τα τεσσερα μερη αυτης A = $\mathfrak{M}$ 37 3^{1b} || **5** ανωθεν A | fin.] + καθαρου A: cf. 11 || **6** και] + εποιησεν A | τους > A | χερουβειν A | χρυσους — 7 χερουβ 2^0 > B*† || **7** init.] pr. και A† | το εν > B | το δευτ. του ιλαστ.] του ιλαστ. του δευτερου B† || **8** αυτων] + κατα προσωπον αυτων A || **10** δακτυλιους — δευτερου] δακτυλιους χρυσους δυο δακτυλιους επι το κλιτος το εν και δυο δακτυλιους επι το κλιτος το δευτερον A || **11** fin.] + καθαρω A: cf. 5 || **12** τε > A

13 [13]Καὶ ἐποίησεν τὴν λυχνίαν, ἣ φωτίζει, χρυσῆν, στερεὰν τὸν
14 καυλόν, [14]καὶ τοὺς καλαμίσκους ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν αὐτῆς·
15 [15]ἐκ τῶν καλαμίσκων αὐτῆς οἱ βλαστοὶ ἐξέχοντες, τρεῖς ἐκ τού-
16 του καὶ τρεῖς ἐκ τούτου, ἐξισούμενοι ἀλλήλοις· [16]καὶ τὰ λαμπαδεῖα
αὐτῶν, ἅ ἐστιν ἐπὶ τῶν ἄκρων, καρυωτὰ ἐξ αὐτῶν· καὶ τὰ ἐν-
θέμια ἐξ αὐτῶν, ἵνα ὦσιν ἐπ᾽ αὐτῶν οἱ λύχνοι, καὶ τὸ ἐνθέμιον
τὸ ἕβδομον ἀπ᾽ ἄκρου τοῦ λαμπαδείου ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἄνωθεν,
17 στερεὸν ὅλον χρυσοῦν· [17]καὶ ἑπτὰ λύχνους ἐπ᾽ αὐτῆς χρυσοῦς
καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς χρυσᾶς καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῶν χρυσᾶς.
18 [18]Οὗτος περιηργύρωσεν τοὺς στύλους καὶ ἐχώνευσεν τῷ στύ-
λῳ δακτυλίους χρυσοῦς καὶ ἐχρύσωσεν τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ καὶ
κατεχρύσωσεν τοὺς στύλους τοῦ καταπετάσματος χρυσίῳ καὶ
19 ἐποίησεν τὰς ἀγκύλας χρυσᾶς. [19]οὗτος ἐποίησεν καὶ τοὺς κρίκους
τῆς σκηνῆς χρυσοῦς καὶ τοὺς κρίκους τῆς αὐλῆς καὶ κρίκους εἰς
20 τὸ ἐκτείνειν τὸ κατακάλυμμα ἄνωθεν χαλκοῦς. [20]οὗτος ἐχώνευσεν
τὰς κεφαλίδας τὰς ἀργυρᾶς τῆς σκηνῆς καὶ τὰς κεφαλίδας τὰς
χαλκᾶς τῆς θύρας τῆς σκηνῆς καὶ τὴν πύλην τῆς αὐλῆς καὶ ἀγ-
κύλας ἐποίησεν τοῖς στύλοις ἀργυρᾶς ἐπὶ τῶν στύλων· οὗτος
21 περιηργύρωσεν αὐτάς. [21]οὗτος ἐποίησεν καὶ τοὺς πασσάλους τῆς
22 σκηνῆς καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς χαλκοῦς. [22]οὗτος ἐποίη-
σεν τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἐκ τῶν πυρείων τῶν χαλκῶν,
ἃ ἦσαν τοῖς ἀνδράσιν τοῖς καταστασιάσασι μετὰ τῆς Κορε συνα-
23 γωγῆς. [23]οὗτος ἐποίησεν πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου καὶ
τὸ πυρεῖον αὐτοῦ καὶ τὴν βάσιν καὶ τὰς φιάλας καὶ τὰς κρεάγρας
24 χαλκᾶς. [24]οὗτος ἐποίησεν τῷ θυσιαστηρίῳ παράθεμα, ἔργον δικτυω-
τόν, κάτωθεν τοῦ πυρείου ὑπὸ αὐτὸ ἕως τοῦ ἡμίσους αὐτοῦ καὶ
ἐπέθηκεν αὐτῷ τέσσαρας δακτυλίους ἐκ τῶν τεσσάρων μερῶν
τοῦ παραθέματος τοῦ θυσιαστηρίου χαλκοῦς, τοῖς μοχλοῖς εὐρεῖς
25 ὥστε αἴρειν τὸ θυσιαστήριον ἐν αὐτοῖς. [25]οὗτος ἐποίησεν τὸ ἔλαι-
ον τῆς χρίσεως τὸ ἅγιον καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος, καθα-
26 ρὸν ἔργον μυρεψοῦ. [26]οὗτος ἐποίησεν τὸν λουτῆρα χαλκοῦν καὶ
τὴν βάσιν αὐτοῦ χαλκῆν ἐκ τῶν κατόπτρων τῶν νηστευσασῶν,
αἳ ἐνήστευσαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν ᾗ

16 α] ο B | ακρων] + αυτων A | εξ 2^0 > A† | επ αυτων οι λ.] οι λ. εξ αυ. A(†) | απ B*†] επ Bc, του επ A† | της > B† || **17** λυχνους] + αυτη A | αυτων] -της A || **18** (cf. 𝔐 36 34. 36) τω στυλω] τοις -λοις A || **19** και 1^0 > A | κρικους 1^0] στυλους A† | το κατακαλ. / ανωθεν] tr. A || **20** της σκηνης 1^0] τοις στυλοις Ar† | την πυλην] τη -λη A | εποιησαν A† | τοις στυλοις > A | αυτας] -τους A || **21** (cf. 𝔐 38 20) και 1^0 > A | πασσαλους $1^0 \frown 2^0$ B† || **22—24**: cf. 𝔐 38 1—7 || **22** το 2^0 > A | ησαν] ην A || **23** το — βασιν] την βασιν αυτου και το πυρειον αυτου A || **24** περιθεμα A | υπο] εις A† | τοις μοχλοις / ευρεις] tr. A | το θυσ. / εν αυτοις] tr. B† || **25** (𝔐 37 29) της χρισεως] του χρισματος A || **26** (𝔐 38 8) χαλκουν] pr. τον A

ἡμέρᾳ ἔπηξεν αὐτήν· [27]καὶ ἐποίησεν τὸν λουτῆρα, ἵνα νίπτωνται 27
ἐξ αὐτοῦ Μωυσῆς καὶ Ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν
καὶ τοὺς πόδας· εἰσπορευομένων αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρ-
τυρίου ἢ ὅταν προσπορεύωνται πρὸς τὸ θυσιαστήριον λειτουργεῖν,
ἐνίπτοντο ἐξ αὐτοῦ, καθάπερ συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ.

[1]Πᾶν τὸ χρυσίον, ὃ κατειργάσθη εἰς τὰ ἔργα κατὰ πᾶσαν τὴν 39
ἐργασίαν τῶν ἁγίων, ἐγένετο χρυσίου τοῦ τῆς ἀπαρχῆς ἐννέα καὶ
εἴκοσι τάλαντα καὶ ἑπτακόσιοι εἴκοσι σίκλοι κατὰ τὸν σίκλον τὸν
ἅγιον· [2]καὶ ἀργυρίου ἀφαίρεμα παρὰ τῶν ἐπεσκεμμένων ἀνδρῶν 2
τῆς συναγωγῆς ἑκατὸν τάλαντα καὶ χίλιοι ἑπτακόσιοι ἑβδομήκοντα
πέντε σίκλοι, [3]δραχμὴ μία τῇ κεφαλῇ τὸ ἥμισυ τοῦ σίκλου κατὰ 3
τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, πᾶς ὁ παραπορευόμενος τὴν ἐπίσκεψιν ἀπὸ
εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω εἰς τὰς ἑξήκοντα μυριάδας καὶ τρισχίλιοι
πεντακόσιοι καὶ πεντήκοντα. [4]καὶ ἐγενήθη τὰ ἑκατὸν τάλαντα τοῦ 4
ἀργυρίου εἰς τὴν χώνευσιν τῶν ἑκατὸν κεφαλίδων τῆς σκηνῆς καὶ
εἰς τὰς κεφαλίδας τοῦ καταπετάσματος, ἑκατὸν κεφαλίδες εἰς τὰ
ἑκατὸν τάλαντα, τάλαντον τῇ κεφαλίδι. [5]καὶ τοὺς χιλίους ἑπτακο- 5
σίους ἑβδομήκοντα πέντε σίκλους ἐποίησαν εἰς τὰς ἀγκύλας τοῖς
στύλοις, καὶ κατεχρύσωσεν τὰς κεφαλίδας αὐτῶν καὶ κατεκόσμη-
σεν αὐτούς. [6]καὶ ὁ χαλκὸς τοῦ ἀφαιρέματος ἑβδομήκοντα τάλαντα 6
καὶ χίλιοι πεντακόσιοι σίκλοι. [7]καὶ ἐποίησεν ἐξ αὐτοῦ τὰς βάσεις 7
τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου [8]καὶ τὰς βάσεις τῆς αὐλῆς 8
κύκλῳ καὶ τὰς βάσεις τῆς πύλης τῆς αὐλῆς καὶ τοὺς πασσάλους
τῆς σκηνῆς καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ [9]καὶ τὸ παρά- 9
θεμα τὸ χαλκοῦν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυ-
σιαστηρίου καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.
[10]καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ, 10
οὕτως ἐποίησαν.

[11]Τὸ δὲ λοιπὸν χρυσίον τοῦ ἀφαιρέματος ἐποίησαν σκεύη εἰς 11
τὸ λειτουργεῖν ἐν αὐτοῖς ἔναντι κυρίου. [12]καὶ τὴν καταλειφθεῖσαν 12
ὑάκινθον καὶ πορφύραν καὶ τὸ κόκκινον ἐποίησαν στολὰς λειτουρ-
γικὰς Ααρων ὥστε λειτουργεῖν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ.

27 (cf. 𝔐 40 30—32) αυτων / και τους ποδας] tr. A

39 1—6 = 𝔐 38 24—29 || 1 ο > B*† | χρυσιου] pr. εκ A | εικοσι ult.] και τριακοντα A || 2 επτακοσ. et εβδομηκ.] pr. και A: item in 5 || 3 το] pr. και A† | τρισχιλιοι πεντακοσιοι] -λιους και -σιους A || 4 εκατον 2⁰ > A | κεφαλιδας] pr. εκατον B† | ταλαντον] + εν A† || 5 τοις στυλοις] των -λων A || 6 εβδομηκ.] pr. τετρακοσια A | χιλιοι πεντακ.] δισχιλιοι και τετρακοσιοι A || 7 (𝔐 38 30[1]) εποιησαν A | αυτων B*† || 8 (𝔐 38 31) αυλης 1⁰ M] πυλης B†, σκηνης A | αυλης ult.] σκηνης B*(uid.)† || 9 (𝔐 38 30[2]) του 1⁰] pr. κυκλω A | θυσιαστ. 1⁰ ⌒ 2⁰ B* || 10 = 𝔐 39 32[2] || 12 (𝔐 39 1) κοκκινον] + και βυσσον A†

13 [13]Καὶ ἤνεγκαν τὰς στολὰς πρὸς Μωυσῆν καὶ τὴν σκηνὴν καὶ
τὰ σκεύη αὐτῆς καὶ τὰς βάσεις καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς καὶ τοὺς
14 στύλους [14]καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης καὶ τοὺς διωστῆρας αὐ-
15 τῆς [15]καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ τὸ ἔλαι-
16 ον τῆς χρίσεως καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως [16]καὶ τὴν λυχνίαν
τὴν καθαρὰν καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς, λύχνους τῆς καύσεως, καὶ
17 τὸ ἔλαιον τοῦ φωτὸς [17]καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως καὶ πάν-
18 τα τὰ αὐτῆς σκεύη καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς προκειμένους [18]καὶ τὰς
στολὰς τοῦ ἁγίου, αἵ εἰσιν Ααρων, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐ-
19 τοῦ εἰς τὴν ἱερατείαν [19]καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς καὶ τοὺς στύλους
καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς καὶ τῆς πύλης τῆς
αὐλῆς καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς σκηνῆς καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα
20 αὐτῆς [20]καὶ τὰς διφθέρας δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα καὶ τὰ
καλύμματα δέρματα ὑακίνθινα καὶ τῶν λοιπῶν τὰ ἐπικαλύμματα
21 [21]καὶ τοὺς πασσάλους καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα τὰ εἰς τὰ ἔργα τῆς
22 σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· [22]ὅσα συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ, οὕ-
23 τως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πᾶσαν τὴν ἀποσκευήν. [23]καὶ εἶδεν
Μωυσῆς πάντα τὰ ἔργα, καὶ ἦσαν πεποιηκότες αὐτὰ ὃν τρόπον
συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ, οὕτως ἐποίησαν αὐτά· καὶ εὐλόγη-
σεν αὐτοὺς Μωυσῆς.
40 [1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ
μηνὸς τοῦ πρώτου νουμηνίᾳ στήσεις τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου
3 [3]καὶ θήσεις τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου καὶ σκεπάσεις τὴν κιβωτὸν
4 τῷ καταπετάσματι [4]καὶ εἰσοίσεις τὴν τράπεζαν καὶ προθήσεις τὴν
πρόθεσιν αὐτῆς καὶ εἰσοίσεις τὴν λυχνίαν καὶ ἐπιθήσεις τοὺς λύ-
5 χνους αὐτῆς [5]καὶ θήσεις τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν εἰς τὸ θυ-
μιᾶν ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ καὶ ἐπιθήσεις κάλυμμα καταπετάσματος
6 ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου [6]καὶ τὸ θυσιαστήριον
τῶν καρπωμάτων θήσεις παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρ-
8 τυρίου [8]καὶ περιθήσεις τὴν σκηνὴν καὶ πάντα τὰ αὐτῆς ἁγιάσεις
9 κύκλῳ. [9]καὶ λήμψῃ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος καὶ χρίσεις τὴν
σκηνὴν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ καὶ ἁγιάσεις αὐτὴν καὶ πάντα τὰ
10 σκεύη αὐτῆς, καὶ ἔσται ἁγία. [10]καὶ χρίσεις τὸ θυσιαστήριον τῶν

13 (𝔐 39 33) τας βασεις — fin.] τους μοχλους και τους στυλους και τας βασεις αυτης A || 14 = 𝔐 35 || 15 = 𝔐 38 || 16 = 𝔐 37 || 17 (𝔐 36) τα αυτης] tr. A^r | τους προσκειμ.] της προθεσεως A^r || 18 = 𝔐 41 || 19 (𝔐 40) στυλους] + και τας βασεις αυτης A | παντα ult. > A || 20 (𝔐 34) καλυμματα] κατακαλ. A || 21 (cf. 𝔐 40) τα ult. > A† || 22 (𝔐 42) οσα] ο B† | τω > B | παρασκευην A || 23 = 𝔐 43

40 2 μια > A || 3 init. — μαρτυριου > B, sed post κιβωτον ult. add. B† του μαρτυριου || 5 ενωπιον της κιβ. του μαρτυριου και θησεις το καλ. του καταπετασματος A || 6 την θυραν A || 8 σκηνην — αγιασεις] αυλην A || 9 του χρισμ.] της χρισεως A | σκευη > B*†

καρπωμάτων καὶ πάντα αὐτοῦ τὰ σκεύη καὶ ἁγιάσεις τὸ θυσια-
στήριον, καὶ ἔσται τὸ θυσιαστήριον ἅγιον τῶν ἁγίων. [12]καὶ προσ- 12
άξεις Ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ
μαρτυρίου καὶ λούσεις αὐτοὺς ὕδατι [13]καὶ ἐνδύσεις Ααρων τὰς 13
στολὰς τὰς ἁγίας καὶ χρίσεις αὐτὸν καὶ ἁγιάσεις αὐτόν, καὶ ἱερα-
τεύσει μοι· [14]καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις καὶ ἐνδύσεις αὐτοὺς 14
χιτῶνας [15]καὶ ἀλείψεις αὐτούς, ὃν τρόπον ἤλειψας τὸν πατέρα αὐ- 15
τῶν, καὶ ἱερατεύσουσίν μοι· καὶ ἔσται ὥστε εἶναι αὐτοῖς χρῖσμα
ἱερατείας εἰς τὸν αἰῶνα εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. [16]καὶ ἐποίησεν 16
Μωυσῆς πάντα, ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος, οὕτως ἐποίησεν.
[17]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐκπορευο- 17
μένων αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου νουμηνίᾳ ἐστάθη ἡ σκηνή· [18]καὶ ἔστη- 18
σεν Μωυσῆς τὴν σκηνὴν καὶ ἐπέθηκεν τὰς κεφαλίδας καὶ διενέ-
βαλεν τοὺς μοχλοὺς καὶ ἔστησεν τοὺς στύλους [19]καὶ ἐξέτεινεν τὰς 19
αὐλαίας ἐπὶ τὴν σκηνὴν καὶ ἐπέθηκεν τὸ κατακάλυμμα τῆς σκηνῆς
ἐπ᾽ αὐτῆς ἄνωθεν, καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ. — [20]καὶ 20
λαβὼν τὰ μαρτύρια ἐνέβαλεν εἰς τὴν κιβωτὸν καὶ ὑπέθηκεν τοὺς
διωστῆρας ὑπὸ τὴν κιβωτὸν [21]καὶ εἰσήνεγκεν τὴν κιβωτὸν εἰς τὴν 21
σκηνὴν καὶ ἐπέθηκεν τὸ κατακάλυμμα τοῦ καταπετάσματος καὶ
ἐσκέπασεν τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, ὃν τρόπον συνέταξεν κύ-
ριος τῷ Μωυσῇ. — [22]καὶ ἔθηκεν τὴν τράπεζαν εἰς τὴν σκηνὴν 22
τοῦ μαρτυρίου ἐπὶ τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὸ πρὸς
βορρᾶν ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος τῆς σκηνῆς [23]καὶ προσέθηκεν 23
ἐπ᾽ αὐτῆς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔναντι κυρίου, ὃν τρόπον συνέ-
ταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ. — [24]καὶ ἔθηκεν τὴν λυχνίαν εἰς τὴν 24
σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου εἰς τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς νότον
[25]καὶ ἐπέθηκεν τοὺς λύχνους αὐτῆς ἔναντι κυρίου, ὃν τρόπον συνέ- 25
ταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ. — [26]καὶ ἔθηκεν τὸ θυσιαστήριον τὸ 26
χρυσοῦν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἀπέναντι τοῦ καταπετά-
σματος [27]καὶ ἐθυμίασεν ἐπ᾽ αὐτοῦ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καθ- 27
άπερ συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ. — [29]καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν 29
καρπωμάτων ἔθηκεν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς [33]καὶ ἔστησεν 33
τὴν αὐλὴν κύκλῳ τῆς σκηνῆς καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ συνετέ-
λεσεν Μωυσῆς πάντα τὰ ἔργα.
[34]Καὶ ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ δόξης 34
κυρίου ἐπλήσθη ἡ σκηνή· [35]καὶ οὐκ ἠδυνάσθη Μωυσῆς εἰσελθεῖν 35

10 το θυσιαστ. ult. > B*† || 13 και ιερατευσει] ιερατευει B*† || 16 ενετειλατο] συνεταξεν A | αυτω > A† || 17 τω 3° > A || 18 κεφαλιδας et στυλους] + αυτης A || 19 αυτης] -την A || 20 την κιβ. 1°] αυτην A† | επεθηκεν A || 22 εθηκεν] pr. επ B* | το 2° > A || 23 προσεθηκεν A | εναντιον A: item in 25 || 27 εθυσιασεν B*† | το > A | καθαπερ] ον τροπον A || 29 σκηνης] + του μαρτυριου Ar || 35 ηδυνηθη A

εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ὅτι ἐπεσκίαζεν ἐπ᾽ αὐτὴν ἡ νεφέ-
36 λη καὶ δόξης κυρίου ἐπλήσθη ἡ σκηνή. [36]ἡνίκα δ᾽ ἂν ἀνέβη ἡ
νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς, ἀνεζεύγνυσαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ σὺν τῇ
37 ἀπαρτίᾳ αὐτῶν· [37]εἰ δὲ μὴ ἀνέβη ἡ νεφέλη, οὐκ ἀνεζεύγνυσαν
38 ἕως τῆς ἡμέρας, ἧς ἀνέβη ἡ νεφέλη· [38]νεφέλη γὰρ ἦν ἐπὶ τῆς
σκηνῆς ἡμέρας καὶ πῦρ ἦν ἐπ᾽ αὐτῆς νυκτὸς ἐναντίον παντὸς
Ισραηλ ἐν πάσαις ταῖς ἀναζυγαῖς αὐτῶν.

36 η νεφ. / απο τ. σκηνης] tr. B† || 37 της > B† | ης > B*† || 38 αυτης] -την A*(uid.)
Subscr. εξοδος B, εξοδος των υιων ισραηλ εξ αιγυπτου A†

ΛΕΥΙΤΙΚΟΝ

1 [1]Καὶ ἀνεκάλεσεν Μωυσῆν καὶ ἐλάλησεν κύριος αὐτῷ ἐκ τῆς
2 σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου λέγων [2]Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραηλ καὶ
ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἐὰν προσαγάγῃ δῶρα τῷ
κυρίῳ, ἀπὸ τῶν κτηνῶν, ἀπὸ τῶν βοῶν καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων,
3 προσοίσετε τὰ δῶρα ὑμῶν. [3]ἐὰν ὁλοκαύτωμα τὸ δῶρον αὐτοῦ ἐκ
τῶν βοῶν, ἄρσεν ἄμωμον προσάξει· πρὸς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς
4 τοῦ μαρτυρίου προσοίσει αὐτὸ δεκτὸν ἐναντίον κυρίου. [4]καὶ ἐπι-
θήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καρπώματος, δεκτὸν αὐτῷ
5 ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ. [5]καὶ σφάξουσι τὸν μόσχον ἔναντι κυρίου,
καὶ προσοίσουσιν οἱ υἱοὶ Ααρων οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα καὶ προσχεοῦ-
σιν τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ τὸ ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς
6 σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. [6]καὶ ἐκδείραντες τὸ ὁλοκαύτωμα μελιοῦσιν
7 αὐτὸ κατὰ μέλη, [7]καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ υἱοὶ Ααρων οἱ ἱερεῖς πῦρ
8 ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐπιστοιβάσουσιν ξύλα ἐπὶ τὸ πῦρ, [8]καὶ
ἐπιστοιβάσουσιν οἱ υἱοὶ Ααρων οἱ ἱερεῖς τὰ διχοτομήματα καὶ τὴν
κεφαλὴν καὶ τὸ στέαρ ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς τὰ ὄντα
9 ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, [9]τὰ δὲ ἐγκοίλια καὶ τοὺς πόδας πλυνοῦσιν
ὕδατι, καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ ἱερεῖς τὰ πάντα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον·
κάρπωμά ἐστιν, θυσία, ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ.
10 [10]Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν προβάτων τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, ἀπό
τε τῶν ἀρνῶν καὶ τῶν ἐρίφων, εἰς ὁλοκαύτωμα, ἄρσεν ἄμωμον

Leu.: BA.

1 2 προσαγαγη] προσφερη A | απο 2°] pr. και B* || 3 δεκτον] + αυτω B (in *O* sub ※) | εναντι A || 5 οι υιοι ααρ. / οι ιερ.] tr. B*† || 6 εκδειρ.] εκ > ABc || 7 επιστοιβ.] επι > ABc || 8 επιστοιβ.] επιθησουσιν B*(uid.) | επι 1°] και A† | τα paenult. > ABc || 9 εγκοιλ.] + αυτου B (in *O* sub ※) | επιθησει ο ιερευς A

προσάξει αὐτὸ καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.
11καὶ σφάξουσιν αὐτὸ ἐκ πλαγίων τοῦ θυσιαστηρίου πρὸς βορρᾶν 11
ἔναντι κυρίου, καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ααρων οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα
αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ. 12καὶ διελοῦσιν αὐτὸ κατὰ μέ- 12
λη καὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ στέαρ, καὶ ἐπιστοιβάσουσιν αὐτὰ οἱ
ἱερεῖς ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου.
13καὶ τὰ ἐγκοίλια καὶ τοὺς πόδας πλυνοῦσιν ὕδατι, καὶ προσοίσει 13
ὁ ἱερεὺς τὰ πάντα καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· κάρπωμά
ἐστιν, θυσία, ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ.

14Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν πετεινῶν κάρπωμα προσφέρῃς δῶρον τῷ 14
κυρίῳ, καὶ προσοίσει ἀπὸ τῶν τρυγόνων ἢ ἀπὸ τῶν περιστερῶν
τὸ δῶρον αὐτοῦ. 15καὶ προσοίσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς πρὸς τὸ θυσια- 15
στήριον καὶ ἀποκνίσει τὴν κεφαλήν, καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον καὶ στραγγιεῖ τὸ αἷμα πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσια-
στηρίου. 16καὶ ἀφελεῖ τὸν πρόλοβον σὺν τοῖς πτεροῖς καὶ ἐκβα- 16
λεῖ αὐτὸ παρὰ τὸ θυσιαστήριον κατὰ ἀνατολὰς εἰς τὸν τόπον τῆς
σποδοῦ. 17καὶ ἐκκλάσει αὐτὸ ἐκ τῶν πτερύγων καὶ οὐ διελεῖ, καὶ 17
ἐπιθήσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ
τοῦ πυρός· κάρπωμά ἐστιν, θυσία, ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ.

1Ἐὰν δὲ ψυχὴ προσφέρῃ δῶρον θυσίαν τῷ κυρίῳ, σεμίδαλις 2
ἔσται τὸ δῶρον αὐτοῦ, καὶ ἐπιχεεῖ ἐπ᾽ αὐτὸ ἔλαιον καὶ ἐπιθήσει
ἐπ᾽ αὐτὸ λίβανον· θυσία ἐστίν. 2καὶ οἴσει πρὸς τοὺς υἱοὺς Ααρων 2
τοὺς ἱερεῖς, καὶ δραξάμενος ἀπ᾽ αὐτῆς πλήρη τὴν δράκα ἀπὸ τῆς
σεμιδάλεως σὺν τῷ ἐλαίῳ καὶ πάντα τὸν λίβανον αὐτῆς καὶ ἐπι-
θήσει ὁ ἱερεὺς τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· θυσία,
ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ. 3καὶ τὸ λοιπὸν ἀπὸ τῆς θυσίας Ααρων 3
καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ· ἅγιον τῶν ἁγίων ἀπὸ τῶν θυσιῶν κυρίου.
— 4ἐὰν δὲ προσφέρῃ δῶρον θυσίαν πεπεμμένην ἐν κλιβάνῳ, δῶ- 4
ρον κυρίῳ ἐκ σεμιδάλεως, ἄρτους ἀζύμους πεφυραμένους ἐν ἐλαίῳ
καὶ λάγανα ἄζυμα διακεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ. — 5ἐὰν δὲ θυσία ἀπὸ 5
τηγάνου τὸ δῶρόν σου, σεμίδαλις πεφυραμένη ἐν ἐλαίῳ, ἄζυμα
ἔσται· 6καὶ διαθρύψεις αὐτὰ κλάσματα καὶ ἐπιχεεῖς ἐπ᾽ αὐτὰ ἔλαιον· 6
θυσία ἐστὶν κυρίῳ. — 7ἐὰν δὲ θυσία ἀπὸ ἐσχάρας τὸ δῶρόν σου, 7
σεμίδαλις ἐν ἐλαίῳ ποιηθήσεται. 8καὶ προσοίσει τὴν θυσίαν, ἣν 8
ἂν ποιῇ ἐκ τούτων, τῷ κυρίῳ· καὶ προσοίσει πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ
προσεγγίσας πρὸς τὸ θυσιαστήριον 9ἀφελεῖ ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυ- 9
σίας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς, καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσια-
στήριον· κάρπωμα, ὀσμὴ εὐωδίας κυρίῳ. 10τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπὸ 10

12 αυτα] -το A | τα paenult. > ABc || 13 θυσιας B | τω > A || 15 αυτο > A | προς 1°] επι A
2 4 προσφερης A | εν κλιβ. F] εκ λιβανου BA† || 5 εστιν B || 7 σεμιδ. > B*(uid.)A†

τῆς θυσίας Ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ· ἅγια τῶν ἁγίων ἀπὸ τῶν
καρπωμάτων κυρίου.
11 [11]Πᾶσαν θυσίαν, ἣν ἂν προσφέρητε κυρίῳ, οὐ ποιήσετε ζυμω-
τόν· πᾶσαν γὰρ ζύμην καὶ πᾶν μέλι, οὐ προσοίσετε ἀπ᾽ αὐτοῦ
12 καρπῶσαι κυρίῳ. [12]δῶρον ἀπαρχῆς προσοίσετε αὐτὰ κυρίῳ, ἐπὶ
δὲ τὸ θυσιαστήριον οὐκ ἀναβιβασθήσεται εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.
13 [13]καὶ πᾶν δῶρον θυσίας ὑμῶν ἁλὶ ἁλισθήσεται· οὐ διαπαύσετε
ἅλα διαθήκης κυρίου ἀπὸ θυσιασμάτων ὑμῶν, ἐπὶ παντὸς δώρου
14 ὑμῶν προσοίσετε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν ἅλας. — [14]ἐὰν δὲ προσ-
φέρῃς θυσίαν πρωτογενημάτων τῷ κυρίῳ, νέα πεφρυγμένα χίδρα
ἐρεικτὰ τῷ κυρίῳ, καὶ προσοίσεις τὴν θυσίαν τῶν πρωτογενημά-
15 των [15]καὶ ἐπιχεεῖς ἐπ᾽ αὐτὴν ἔλαιον καὶ ἐπιθήσεις ἐπ᾽ αὐτὴν λίβα-
16 νον· θυσία ἐστίν. [16]καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ μνημόσυνον αὐτῆς
ἀπὸ τῶν χίδρων σὺν τῷ ἐλαίῳ καὶ πάντα τὸν λίβανον αὐτῆς·
κάρπωμά ἐστιν κυρίῳ.
3 [1]Ἐὰν δὲ θυσία σωτηρίου τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, ἐὰν μὲν
ἐκ τῶν βοῶν αὐτοῦ προσαγάγῃ, ἐάν τε ἄρσεν ἐάν τε θῆλυ, ἄμω-
2 μον προσάξει αὐτὸ ἐναντίον κυρίου. [2]καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ
τὴν κεφαλὴν τοῦ δώρου καὶ σφάξει αὐτὸ παρὰ τὰς θύρας τῆς
σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ααρων οἱ ἱερεῖς
3 τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων κύκλῳ. [3]καὶ
προσάξουσιν ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου κάρπωμα κυρίῳ, τὸ
στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς
4 κοιλίας [4]καὶ τοὺς δύο νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν τὸ ἐπὶ
τῶν μηρίων καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος (σὺν τοῖς νεφροῖς
5 περιελεῖ), [5]καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ οἱ υἱοὶ Ααρων οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον ἐπὶ τὰ ὁλοκαυτώματα ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς
ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου· κάρπωμα, ὀσμὴ εὐωδίας κυρίῳ.
6 [6]Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν προβάτων τὸ δῶρον αὐτοῦ, θυσίαν σωτη-
7 ρίου τῷ κυρίῳ, ἄρσεν ἢ θῆλυ, ἄμωμον προσοίσει αὐτό. [7]ἐὰν ἄρ-
8 να προσαγάγῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ, προσάξει αὐτὸ ἔναντι κυρίου [8]καὶ
ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δώρου αὐτοῦ καὶ σφά-
ξει αὐτὸ παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ προσ-
χεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ααρων οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύ-
9 κλῳ. [9]καὶ προσοίσει ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου κάρπωμα τῷ
θεῷ, τὸ στέαρ καὶ τὴν ὀσφὺν ἄμωμον (σὺν ταῖς ψόαις περιε-
10 λεῖ αὐτό) καὶ τὸ στέαρ τῆς κοιλίας [10]καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νε-
φροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων καὶ τὸν

13 επι] απο A || 14 προσφερη A | νεα] pr. απαλον B*A†: cf. 9 2 | προσοισει A†

3 1 θυσιαν B*A | εναντι A || 2 αυτο] + εναντιον κυριου B†

λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος (σὺν τοῖς νεφροῖς περιελὼν) 11ἀνοίσει 11
ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· ὀσμὴ εὐωδίας, κάρπωμα κυρίῳ.
12Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν αἰγῶν τὸ δῶρον αὐτοῦ, καὶ προσάξει ἔναντι 12
κυρίου 13καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ σφά- 13
ξουσιν αὐτὸ ἔναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρ-
τυρίου, καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ααρων οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον κύκλῳ. 14καὶ ἀνοίσει ἐπ᾽ αὐτοῦ κάρπωμα κυρίῳ, τὸ 14
στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς
κοιλίας 15καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ 15
αὐτῶν τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος (σὺν τοῖς
νεφροῖς περιελεῖ), 16καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· κάρ- 16
πωμα, ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ. πᾶν τὸ στέαρ τῷ κυρίῳ· 17νόμι- 17
μον εἰς τὸν αἰῶνα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν·
πᾶν στέαρ καὶ πᾶν αἷμα οὐκ ἔδεσθε.
1Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων 2Λάλησον πρὸς 4
τοὺς υἱοὺς Ισραηλ λέγων Ψυχὴ ἐὰν ἁμάρτῃ ἔναντι κυρίου ἀκου-
σίως ἀπὸ τῶν προσταγμάτων κυρίου, ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν, καὶ ποιή-
σῃ ἕν τι ἀπ᾽ αὐτῶν· 3ἐὰν μὲν ὁ ἀρχιερεὺς ὁ κεχρισμένος ἁμάρ- 3
τῃ τοῦ τὸν λαὸν ἁμαρτεῖν, καὶ προσάξει περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ,
ἧς ἥμαρτεν, μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον τῷ κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρ-
τίας αὐτοῦ. 4καὶ προσάξει τὸν μόσχον παρὰ τὴν θύραν τῆς σκη- 4
νῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι κυρίου καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου ἔναντι κυρίου καὶ σφάξει τὸν μό-
σχον ἐνώπιον κυρίου. 5καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ὁ τετελειω- 5
μένος τὰς χεῖρας ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου καὶ εἰσοίσει αὐτὸ
ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου· 6καὶ βάψει ὁ ἱερεὺς τὸν δάκτυλον 6
εἰς τὸ αἷμα καὶ προσρανεῖ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἑπτάκις ἔναντι κυρίου
κατὰ τὸ καταπέτασμα τὸ ἅγιον· 7καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ 7
αἵματος τοῦ μόσχου ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιά-
ματος τῆς συνθέσεως τοῦ ἐναντίον κυρίου, ὅ ἐστιν ἐν τῇ σκηνῇ
τοῦ μαρτυρίου· καὶ πᾶν τὸ αἷμα τοῦ μόσχου ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βά-
σιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων, ὅ ἐστιν παρὰ τὰς θύ-
ρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 8καὶ πᾶν τὸ στέαρ τοῦ μόσχου 8
τοῦ τῆς ἁμαρτίας περιελεῖ ἀπ᾽ αὐτοῦ, τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον
τὰ ἐνδόσθια καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων 9καὶ τοὺς 9
δύο νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῶν μηρίων,
καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος (σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ αὐτό),
10ὃν τρόπον ἀφαιρεῖται ἀπὸ τοῦ μόσχου τοῦ τῆς θυσίας τοῦ 10

11 οσμην A || 13 αυτο] -τον A† || 14 καλυπτον A || 15 παν > A
4 3 τον > B*A† || 5 οισει A† | επι] εις Bc || 7 εναντιον B†] -τι A || 8 παν το 1°] tr. A† || 9 ο εστιν] το A || 10 αφαιρειται M] -τε αυτο B†, αφελειται A†

σωτηρίου, καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς καρπώ-
11 σεως. [11]καὶ τὸ δέρμα τοῦ μόσχου καὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν σάρκα
σὺν τῇ κεφαλῇ καὶ τοῖς ἀκρωτηρίοις καὶ τῇ κοιλίᾳ καὶ τῇ κόπρῳ
12 [12]καὶ ἐξοίσουσιν ὅλον τὸν μόσχον ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον
καθαρόν, οὗ ἐκχεοῦσιν τὴν σποδιάν, καὶ κατακαύσουσιν αὐτὸν ἐπὶ
ξύλων ἐν πυρί· ἐπὶ τῆς ἐκχύσεως τῆς σποδιᾶς καυθήσεται.
13 [13]Ἐὰν δὲ πᾶσα συναγωγὴ Ισραηλ ἀγνοήσῃ ἀκουσίως καὶ λάθῃ
ῥῆμα ἐξ ὀφθαλμῶν τῆς συναγωγῆς καὶ ποιήσωσιν μίαν ἀπὸ πα-
σῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου, ἣ οὐ ποιηθήσεται, καὶ πλημμελήσωσιν,
14 [14]καὶ γνωσθῇ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία, ἣν ἥμαρτον ἐν αὐτῇ, καὶ προσά-
ξει ἡ συναγωγὴ μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον περὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ
15 προσάξει αὐτὸν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. [15]καὶ
ἐπιθήσουσιν οἱ πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ
τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου ἔναντι κυρίου καὶ σφάξουσιν τὸν μό-
16 σχον ἔναντι κυρίου. [16]καὶ εἰσοίσει ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ἀπὸ τοῦ αἵ-
17 ματος τοῦ μόσχου εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου· [17]καὶ βάψει ὁ
ἱερεὺς τὸν δάκτυλον ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου καὶ ῥανεῖ ἑπτά-
18 κις ἔναντι κυρίου κατενώπιον τοῦ καταπετάσματος τοῦ ἁγίου· [18]καὶ
ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστη-
ρίου τῶν θυμιαμάτων τῆς συνθέσεως, ὅ ἐστιν ἐνώπιον κυρίου, ὅ
ἐστιν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· καὶ τὸ πᾶν αἷμα ἐκχεεῖ πρὸς
τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν καρπώσεων τῶν πρὸς τῇ θύρᾳ
19 τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. [19]καὶ τὸ πᾶν στέαρ περιελεῖ ἀπ᾽ αὐ-
20 τοῦ καὶ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· [20]καὶ ποιήσει τὸν μόσχον
ὃν τρόπον ἐποίησεν τὸν μόσχον τὸν τῆς ἁμαρτίας, οὕτως ποιη-
θήσεται· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῶν ὁ ἱερεύς, καὶ ἀφεθήσεται αὐ-
21 τοῖς ἡ ἁμαρτία. [21]καὶ ἐξοίσουσιν τὸν μόσχον ὅλον ἔξω τῆς παρεμ-
βολῆς καὶ κατακαύσουσιν τὸν μόσχον, ὃν τρόπον κατέκαυσαν τὸν
μόσχον τὸν πρότερον. ἁμαρτία συναγωγῆς ἐστιν.
22 [22]Ἐὰν δὲ ὁ ἄρχων ἁμάρτῃ καὶ ποιήσῃ μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν
ἐντολῶν κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν, ἣ οὐ ποιηθήσεται, ἀκουσίως καὶ
23 ἁμάρτῃ καὶ πλημμελήσῃ, [23]καὶ γνωσθῇ αὐτῷ ἡ ἁμαρτία, ἣν ἥμαρ-
τεν ἐν αὐτῇ, καὶ προσοίσει τὸ δῶρον αὐτοῦ χίμαρον ἐξ αἰγῶν,
24 ἄρσεν ἄμωμον. [24]καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χι-
μάρου, καὶ σφάξουσιν αὐτὸν ἐν τόπῳ, οὗ σφάζουσιν τὰ ὁλοκαυ-
25 τώματα ἐνώπιον κυρίου· ἁμαρτία ἐστίν. [25]καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς
ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς ἁμαρτίας τῷ δακτύλῳ ἐπὶ τὰ κέρατα
τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων· καὶ τὸ πᾶν αἷμα αὐτοῦ
ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων.

10 και ανοισει M] διανοι. BA† || 13 πλημμελησωσιν] -σουσιν B*A || 17 κατενωπιον] κατ > A† || 18 την θυραν A || 21 ολον] > B*A, in *O* sub ÷ || 24 ου] ω A†: item in 29 (non in 33)

26καὶ τὸ πᾶν στέαρ αὐτοῦ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὥσπερ 26
τὸ στέαρ θυσίας σωτηρίου. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἀπὸ
τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.
27Ἐὰν δὲ ψυχὴ μία ἁμάρτῃ ἀκουσίως ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς ἐν 27
τῷ ποιῆσαι μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου, ἣ οὐ ποιηθή-
σεται, καὶ πλημμελήσῃ, 28καὶ γνωσθῇ αὐτῷ ἡ ἁμαρτία, ἣν ἥμαρτεν 28
ἐν αὐτῇ, καὶ οἴσει χίμαιραν ἐξ αἰγῶν, θήλειαν ἄμωμον, οἴσει περὶ
τῆς ἁμαρτίας, ἧς ἥμαρτεν. 29καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφα- 29
λὴν τοῦ ἁμαρτήματος αὐτοῦ, καὶ σφάξουσιν τὴν χίμαιραν τὴν τῆς
ἁμαρτίας ἐν τόπῳ, οὗ σφάζουσιν τὰ ὁλοκαυτώματα. 30καὶ λήμψε- 30
ται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς τῷ δακτύλῳ καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ
τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων· καὶ πᾶν τὸ αἷ-
μα αὐτῆς ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου. 31καὶ πᾶν τὸ 31
στέαρ περιελεῖ, ὃν τρόπον περιαιρεῖται στέαρ ἀπὸ θυσίας σωτη-
ρίου, καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον εἰς ὀσμὴν εὐωδίας
κυρίῳ. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεύς, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.
— 32ἐὰν δὲ πρόβατον προσενέγκῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ εἰς ἁμαρτίαν, 32
θῆλυ ἄμωμον προσοίσει αὐτό. 33καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν 33
κεφαλὴν τοῦ τῆς ἁμαρτίας, καὶ σφάξουσιν αὐτὸ ἐν τόπῳ, οὗ σφά-
ζουσιν τὰ ὁλοκαυτώματα. 34καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος 34
τοῦ τῆς ἁμαρτίας τῷ δακτύλῳ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσια-
στηρίου τῆς ὁλοκαυτώσεως· καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ αἷμα ἐκχεεῖ παρὰ
τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαυτώσεως. 35καὶ πᾶν αὐτοῦ 35
τὸ στέαρ περιελεῖ, ὃν τρόπον περιαιρεῖται στέαρ προβάτου ἐκ τῆς
θυσίας τοῦ σωτηρίου, καὶ ἐπιθήσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσια-
στήριον ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα κυρίου. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ
ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας, ἧς ἥμαρτεν, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.
1Ἐὰν δὲ ψυχὴ ἁμάρτῃ καὶ ἀκούσῃ φωνὴν ὁρκισμοῦ καὶ οὗτος 5
μάρτυς (ἢ ἑώρακεν ἢ σύνοιδεν), ἐὰν μὴ ἀπαγγείλῃ, λήμψεται τὴν
ἁμαρτίαν· 2ἡ ψυχή, ἥτις ἐὰν ἅψηται παντὸς πράγματος ἀκαθάρ- 2
του, ἢ θνησιμαίου ἢ θηριαλώτου ἀκαθάρτου ἢ τῶν θνησιμαίων ἢ
τῶν βδελυγμάτων τῶν ἀκαθάρτων ἢ τῶν θνησιμαίων κτηνῶν τῶν
ἀκαθάρτων, 3ἢ ἅψηται ἀπὸ ἀκαθαρσίας ἀνθρώπου, ἀπὸ πάσης ἀκα- 3
θαρσίας αὐτοῦ, ἧς ἂν ἁψάμενος μιανθῇ, καὶ ἔλαθεν αὐτόν, μετὰ
τοῦτο δὲ γνῷ καὶ πλημμελήσῃ, 4ἡ ψυχή, ἣ ἂν ὀμόσῃ διαστέλλουσα 4
τοῖς χείλεσιν κακοποιῆσαι ἢ καλῶς ποιῆσαι κατὰ πάντα, ὅσα ἐὰν
διαστείλῃ ὁ ἄνθρωπος μεθ' ὅρκου, καὶ λάθῃ αὐτὸν πρὸ ὀφθαλμῶν,
καὶ οὗτος γνῷ καὶ ἁμάρτῃ ἕν τι τούτων, 5καὶ ἐξαγορεύσει τὴν 5
ἁμαρτίαν περὶ ὧν ἡμάρτηκεν κατ' αὐτῆς, 6καὶ οἴσει περὶ ὧν ἐπλημ- 6
μέλησεν κυρίῳ, περὶ τῆς ἁμαρτίας, ἧς ἥμαρτεν, θῆλυ ἀπὸ τῶν

33 κεφ.] + αυτου B* || 34 ολοκαυτ. 1°] ολοκαρπωσεως Bc
5 1 η bis] ει A†

προβάτων, ἀμνάδα ἢ χίμαιραν ἐξ αἰγῶν, περὶ ἁμαρτίας· καὶ ἐξι-
λάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἧς ἥμαρ-
τεν, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ ἡ ἁμαρτία.
7 [7]Ἐὰν δὲ μὴ ἰσχύσῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τὸ ἱκανὸν εἰς τὸ πρόβατον,
οἴσει περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἧς ἥμαρτεν, δύο τρυγόνας ἢ δύο
νεοσσοὺς περιστερῶν κυρίῳ, ἕνα περὶ ἁμαρτίας καὶ ἕνα εἰς ὁλο-
8 καύτωμα. [8]καὶ οἴσει αὐτὰ πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ προσάξει ὁ ἱερεὺς
τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας πρότερον· καὶ ἀποκνίσει ὁ ἱερεὺς τὴν κε-
9 φαλὴν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ σφονδύλου καὶ οὐ διελεῖ· [9]καὶ ῥανεῖ ἀπὸ
τοῦ αἵματος τοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ θυσια-
στηρίου, τὸ δὲ κατάλοιπον τοῦ αἵματος καταστραγγιεῖ ἐπὶ τὴν
10 βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου· ἁμαρτίας γάρ ἐστιν. [10]καὶ τὸ δεύτερον
ποιήσει ὁλοκαύτωμα, ὡς καθήκει. καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς
11 ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἧς ἥμαρτεν, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ. — [11]ἐὰν δὲ
μὴ εὑρίσκῃ αὐτοῦ ἡ χεὶρ ζεῦγος τρυγόνων ἢ δύο νεοσσοὺς περι-
στερῶν, καὶ οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ περὶ οὗ ἥμαρτεν, τὸ δέκατον
τοῦ οιφι σεμίδαλιν περὶ ἁμαρτίας· οὐκ ἐπιχεεῖ ἐπ᾽ αὐτὸ ἔλαιον
12 οὐδὲ ἐπιθήσει ἐπ᾽ αὐτὸ λίβανον, ὅτι περὶ ἁμαρτίας ἐστίν· [12]καὶ
οἴσει αὐτὸ πρὸς τὸν ἱερέα. καὶ δραξάμενος ὁ ἱερεὺς ἀπ᾽ αὐτῆς
πλήρη τὴν δράκα, τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσια-
13 στήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων κυρίῳ· ἁμαρτία ἐστίν. [13]καὶ ἐξιλά-
σεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἧς ἥμαρτεν,
ἐφ᾽ ἑνὸς τούτων, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ. τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔσται
τῷ ἱερεῖ ὡς ἡ θυσία τῆς σεμιδάλεως.
14
15 [14]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [15]Ψυχὴ ἐὰν λάθῃ
αὐτὸν λήθη καὶ ἁμάρτῃ ἀκουσίως ἀπὸ τῶν ἁγίων κυρίου, καὶ οἴ-
σει τῆς πλημμελείας αὐτοῦ τῷ κυρίῳ κριὸν ἄμωμον ἐκ τῶν προ-
βάτων τιμῆς ἀργυρίου σίκλων, τῷ σίκλῳ τῶν ἁγίων, περὶ οὗ
16 ἐπλημμέλησεν. [16]καὶ ὃ ἥμαρτεν ἀπὸ τῶν ἁγίων, ἀποτείσαι αὐτὸ
καὶ τὸ ἐπίπεμπτον προσθήσει ἐπ᾽ αὐτὸ καὶ δώσει αὐτὸ τῷ ἱερεῖ·
καὶ ὁ ἱερεὺς ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ κριῷ τῆς πλημμελείας,
καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.
17 [17]Καὶ ἡ ψυχή, ἣ ἂν ἁμάρτῃ καὶ ποιήσῃ μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν
ἐντολῶν κυρίου, ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν, καὶ οὐκ ἔγνω καὶ πλημμελήσῃ
18 καὶ λάβῃ τὴν ἁμαρτίαν, [18]καὶ οἴσει κριὸν ἄμωμον ἐκ τῶν προ-
βάτων τιμῆς ἀργυρίου εἰς πλημμέλειαν πρὸς τὸν ἱερέα· καὶ ἐξι-
λάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἀγνοίας αὐτοῦ, ἧς ἠγνό-

7 ισχυι (pro -υη) A | το 2^{0} > A || 10 της > A† || 11 σεμιδαλεως B† || 12 ο ιερ./απ αυτης] tr. A | αμαρτιας B^{c} || 13 αυτου 2^{0}] εστιν A† || 15 εαν] η αν B^{c} | τω σικλω] του σικλου A† || 16 ο 1^{0} > B* A | αποτισει B^{c} || 17 η ψυχη η αν] ψ. εαν A

ησεν καὶ αὐτὸς οὐκ ᾔδει, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ· [19]ἐπλημμέλησεν 19
γὰρ πλημμέλησιν ἔναντι κυρίου.
[20]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [21]Ψυχὴ ἐὰν ἁμάρ- 20 21
τῃ καὶ παριδὼν παρίδῃ τὰς ἐντολὰς κυρίου καὶ ψεύσηται τὰ πρὸς
τὸν πλησίον ἐν παραθήκῃ ἢ περὶ κοινωνίας ἢ περὶ ἁρπαγῆς ἢ ἠδί-
κησέν τι τὸν πλησίον [22]ἢ εὗρεν ἀπώλειαν καὶ ψεύσηται περὶ αὐ- 22
τῆς καὶ ὀμόσῃ ἀδίκως περὶ ἑνὸς ἀπὸ πάντων, ὧν ἐὰν ποιήσῃ ὁ
ἄνθρωπος ὥστε ἁμαρτεῖν ἐν τούτοις, [23]καὶ ἔσται ἡνίκα ἐὰν ἁμάρ- 23
τῃ καὶ πλημμελήσῃ, καὶ ἀποδῷ τὸ ἅρπαγμα, ὃ ἥρπασεν, ἢ τὸ ἀδί-
κημα, ὃ ἠδίκησεν, ἢ τὴν παραθήκην, ἥτις παρετέθη αὐτῷ, ἢ τὴν
ἀπώλειαν, ἣν εὗρεν, [24]ἀπὸ παντὸς πράγματος, οὗ ὤμοσεν περὶ 24
αὐτοῦ ἀδίκως, καὶ ἀποτείσει αὐτὸ τὸ κεφάλαιον καὶ τὸ πέμπτον
προσθήσει ἐπ᾽ αὐτό· τίνος ἐστίν, αὐτῷ ἀποδώσει ᾗ ἡμέρᾳ ἐλεγ-
χθῇ. [25]καὶ τῆς πλημμελείας αὐτοῦ οἴσει τῷ κυρίῳ κριὸν ἀπὸ τῶν 25
προβάτων ἄμωμον τιμῆς εἰς ὃ ἐπλημμέλησεν. [26]καὶ ἐξιλάσεται 26
περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ περὶ
ἑνὸς ἀπὸ πάντων, ὧν ἐποίησεν καὶ ἐπλημμέλησεν αὐτῷ.
[1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Ἔντειλαι Αarων 6
καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λέγων Οὗτος ὁ νόμος τῆς ὁλοκαυτώσεως·
αὐτὴ ἡ ὁλοκαύτωσις ἐπὶ τῆς καύσεως αὐτῆς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου
ὅλην τὴν νύκτα ἕως τὸ πρωί, καὶ τὸ πῦρ τοῦ θυσιαστηρίου καυ-
θήσεται ἐπ᾽ αὐτοῦ, οὐ σβεσθήσεται. [3]καὶ ἐνδύσεται ὁ ἱερεὺς χιτῶνα 3
λινοῦν καὶ περισκελὲς λινοῦν ἐνδύσεται περὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ
ἀφελεῖ τὴν κατακάρπωσιν, ἣν ἂν καταναλώσῃ τὸ πῦρ τὴν ὁλοκαύ-
τωσιν, ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ παραθήσει αὐτὸ ἐχόμενον τοῦ
θυσιαστηρίου. [4]καὶ ἐκδύσεται τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ ἐνδύσεται στο- 4
λὴν ἄλλην καὶ ἐξοίσει τὴν κατακάρπωσιν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς
τόπον καθαρόν. [5]καὶ πῦρ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καυθήσεται ἀπ᾽ αὐ- 5
τοῦ καὶ οὐ σβεσθήσεται, καὶ καύσει ὁ ἱερεὺς ἐπ᾽ αὐτὸ ξύλα τὸ
πρωὶ καὶ στοιβάσει ἐπ᾽ αὐτοῦ τὴν ὁλοκαύτωσιν καὶ ἐπιθήσει ἐπ᾽
αὐτὸ τὸ στέαρ τοῦ σωτηρίου· [6]καὶ πῦρ διὰ παντὸς καυθήσεται 6
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, οὐ σβεσθήσεται.
[7]Οὗτος ὁ νόμος τῆς θυσίας, ἣν προσάξουσιν αὐτὴν οἱ υἱοὶ 7
Αarων ἔναντι κυρίου ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου· [8]καὶ ἀφελεῖ ἀπ᾽ 8
αὐτοῦ τῇ δρακὶ ἀπὸ τῆς σεμιδάλεως τῆς θυσίας σὺν τῷ ἐλαίῳ
αὐτῆς καὶ σὺν τῷ λιβάνῳ αὐτῆς τὰ ὄντα ἐπὶ τῆς θυσίας καὶ ἀνοί-
σει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα· ὀσμὴ εὐωδίας, τὸ μνημόσυνον
αὐτῆς τῷ κυρίῳ. [9]τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπ᾽ αὐτῆς ἔδεται Αarων καὶ 9
οἱ υἱοὶ αὐτοῦ· ἄζυμα βρωθήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ἐν αὐλῇ τῆς

23 η 1° > A† || 24 επιπεμπτον A^c || 25 τω > A 6 3 περι > A† ||
5 απ] επ A | πρωι] + πρωι B^c

10 σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔδονται αὐτήν. [10]οὐ πεφθήσεται ἐζυμωμένη·
μερίδα αὐτὴν ἔδωκα αὐτοῖς ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου· ἅγια
ἁγίων ὥσπερ τὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ ὥσπερ τὸ τῆς πλημμελείας.
11 [11]πᾶν ἀρσενικὸν τῶν ἱερέων ἔδονται αὐτήν· νόμιμον αἰώνιον εἰς
τὰς γενεὰς ὑμῶν ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου. πᾶς, ὃς ἐὰν ἅψη-
ται αὐτῶν, ἁγιασθήσεται.
12 13 [12]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [13]Τοῦτο τὸ δῶρον
Ααρων καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ὃ προσοίσουσιν κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ,
ᾗ ἂν χρίσῃς αὐτόν· τὸ δέκατον τοῦ οιφι σεμιδάλεως εἰς θυσίαν
διὰ παντός, τὸ ἥμισυ αὐτῆς τὸ πρωὶ καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῆς τὸ δει-
14 λινόν. [14]ἐπὶ τηγάνου ἐν ἐλαίῳ ποιηθήσεται, πεφυραμένην οἴσει
αὐτήν, ἑλικτά, θυσίαν ἐκ κλασμάτων, θυσίαν ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.
15 [15]ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ἀντ᾽ αὐτοῦ ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ποιήσει αὐ-
16 τήν· νόμος αἰώνιος, ἅπαν ἐπιτελεσθήσεται. [16]καὶ πᾶσα θυσία ἱε-
ρέως ὁλόκαυτος ἔσται καὶ οὐ βρωθήσεται.
17 18 [17]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [18]Λάλησον Ααρων
καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λέγων Οὗτος ὁ νόμος τῆς ἁμαρτίας· ἐν τό-
πῳ, οὗ σφάζουσιν τὸ ὁλοκαύτωμα, σφάξουσιν τὰ περὶ τῆς ἁμαρ-
19 τίας ἔναντι κυρίου· ἅγια ἁγίων ἐστίν. [19]ὁ ἱερεὺς ὁ ἀναφέρων αὐ-
τὴν ἔδεται αὐτήν· ἐν τόπῳ ἁγίῳ βρωθήσεται, ἐν αὐλῇ τῆς σκη-
20 νῆς τοῦ μαρτυρίου. [20]πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν κρεῶν αὐτῆς ἁγια-
σθήσεται· καὶ ᾧ ἐὰν ἐπιρραντισθῇ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς ἐπὶ τὸ
21 ἱμάτιον, ὃ ἐὰν ῥαντισθῇ ἐπ᾽ αὐτὸ πλυθήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ. [21]καὶ
σκεῦος ὀστράκινον, οὗ ἐὰν ἑψηθῇ ἐν αὐτῷ, συντριβήσεται· ἐὰν
22 δὲ ἐν σκεύει χαλκῷ ἑψηθῇ, ἐκτρίψει αὐτὸ καὶ ἐκκλύσει ὕδατι. [22]πᾶς
ἄρσην ἐν τοῖς ἱερεῦσιν φάγεται αὐτά· ἅγια ἁγίων ἐστὶν κυρίου.
23 [23]καὶ πάντα τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας, ὧν ἐὰν εἰσενεχθῇ ἀπὸ τοῦ αἵ-
ματος αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ
ἁγίῳ, οὐ βρωθήσεται· ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται.
7 [1]Καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ κριοῦ τοῦ περὶ τῆς πλημμελείας· ἅγια
2 ἁγίων ἐστίν. [2]ἐν τόπῳ, οὗ σφάζουσιν τὸ ὁλοκαύτωμα, σφάξουσιν
τὸν κριὸν τῆς πλημμελείας ἔναντι κυρίου, καὶ τὸ αἷμα προσχεεῖ
3 ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ. [3]καὶ πᾶν τὸ στέαρ αὐ-
τοῦ προσοίσει ἀπ᾽ αὐτοῦ, καὶ τὴν ὀσφὺν καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ
κατακαλύπτον τὰ ἐνδόσθια καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδο-
4 σθίων [4]καὶ τοὺς δύο νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν τὸ ἐπὶ
τῶν μηρίων καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος (σὺν τοῖς νεφροῖς
5 περιελεῖ αὐτά), [5]καὶ ἀνοίσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον

10 εζυμωμενην B* | αγιων B*A†] + εστιν Bc || 12—16 > A† || 14 οσμην B*] pr. εις Bc || 15 νομιμος B* || 18 ου] ω A† | τα περι της] τας A† || 20 δ M] ος BA || 21 εψεθη bis BA | εν αυτω > B*(uid.)A† || 23 τω] τοπω A

κάρπωμα τῷ κυρίῳ· περὶ πλημμελείας ἐστίν. 6πᾶς ἄρσην ἐκ τῶν 6
ἱερέων ἔδεται αὐτά, ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἔδονται αὐτά· ἅγια ἁγίων ἐστίν.
7ὥσπερ τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, οὕτω καὶ τὸ τῆς πλημμελείας, νό- 7
μος εἷς αὐτῶν· ὁ ἱερεύς, ὅστις ἐξιλάσεται ἐν αὐτῷ, αὐτῷ ἔσται.
8καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ προσάγων ὁλοκαύτωμα ἀνθρώπου, τὸ δέρμα τῆς 8
ὁλοκαυτώσεως, ἧς αὐτὸς προσφέρει, αὐτῷ ἔσται. 9καὶ πᾶσα θυσία, 9
ἥτις ποιηθήσεται ἐν τῷ κλιβάνῳ, καὶ πᾶσα, ἥτις ποιηθήσεται ἐπ'
ἐσχάρας ἢ ἐπὶ τηγάνου, τοῦ ἱερέως τοῦ προσφέροντος αὐτήν, αὐ-
τῷ ἔσται. 10καὶ πᾶσα θυσία ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ καὶ μὴ ἀνα- 10
πεποιημένη πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ααρων ἔσται, ἑκάστῳ τὸ ἴσον.
11Οὗτος ὁ νόμος θυσίας σωτηρίου, ἣν προσοίσουσιν κυρίῳ. 11
12ἐὰν μὲν περὶ αἰνέσεως προσφέρῃ αὐτήν, καὶ προσοίσει ἐπὶ τῆς 12
θυσίας τῆς αἰνέσεως ἄρτους ἐκ σεμιδάλεως ἀναπεποιημένους ἐν
ἐλαίῳ, λάγανα ἄζυμα διακεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ καὶ σεμίδαλιν πεφυ-
ραμένην ἐν ἐλαίῳ· 13ἐπ' ἄρτοις ζυμίταις προσοίσει τὰ δῶρα αὐτοῦ 13
ἐπὶ θυσίᾳ αἰνέσεως σωτηρίου. 14καὶ προσάξει ἓν ἀπὸ πάντων τῶν 14
δώρων αὐτοῦ ἀφαίρεμα κυρίῳ· τῷ ἱερεῖ τῷ προσχέοντι τὸ αἷμα
τοῦ σωτηρίου, αὐτῷ ἔσται. 15καὶ τὰ κρέα θυσίας αἰνέσεως σωτη- 15
ρίου αὐτῷ ἔσται καὶ ἐν ᾗ ἡμέρᾳ δωρεῖται, βρωθήσεται· οὐ κατα-
λείψουσιν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωί. 16κἂν εὐχή, ἢ ἑκούσιον θυσιάζῃ 16
τὸ δῶρον αὐτοῦ, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ προσαγάγῃ τὴν θυσίαν αὐτοῦ, βρω-
θήσεται καὶ τῇ αὔριον· 17καὶ τὸ καταλειφθὲν ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς 17
θυσίας ἕως ἡμέρας τρίτης ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται. 18ἐὰν δὲ φα- 18
γὼν φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, οὐ δεχθήσεται αὐ-
τῷ τῷ προσφέροντι αὐτό, οὐ λογισθήσεται αὐτῷ, μίασμά ἐστιν·
ἡ δὲ ψυχή, ἥτις ἐὰν φάγῃ ἀπ' αὐτοῦ, τὴν ἁμαρτίαν λήμψεται. 19καὶ 19
κρέα, ὅσα ἂν ἅψηται παντὸς ἀκαθάρτου, οὐ βρωθήσεται, ἐν πυρὶ
κατακαυθήσεται. πᾶς καθαρὸς φάγεται κρέα. 20ἡ δὲ ψυχή, ἥτις ἐὰν 20
φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου, ὅ ἐστιν κυρίου,
καὶ ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦ, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ
λαοῦ αὐτῆς. 21καὶ ψυχή, ἢ ἂν ἅψηται παντὸς πράγματος ἀκαθάρ- 21
του ἢ ἀπὸ ἀκαθαρσίας ἀνθρώπου ἢ τῶν τετραπόδων τῶν ἀκαθάρ-
των ἢ παντὸς βδελύγματος ἀκαθάρτου καὶ φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν
τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου, ὅ ἐστιν κυρίου, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκεί-
νη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.
22Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων 23Λάλησον τοῖς 22 23
υἱοῖς Ισραηλ λέγων Πᾶν στέαρ βοῶν καὶ προβάτων καὶ αἰγῶν οὐκ

7 7 αυτω ult. M] > B A || 9 η > A† || 10 αναπεπ. 2⁰ > A† || 12 μεν] + τοι A | λαγανα B*A†] pr. και Bc || 13 το δωρον Ar | θυσιαν Ar || 16 καν] και εαν A | ευχην Bc || 18 λογισεται A† || 19 οσα αν M] οσαν B*(uid.)A†, οσα εαν Bc || 20 ο] ου B A† || 23 λεγων > B*

24 ἔδεσθε. [24]καὶ στέαρ θνησιμαίων καὶ θηριάλωτον ποιηθήσεται εἰς
25 πᾶν ἔργον καὶ εἰς βρῶσιν οὐ βρωθήσεται. [25]πᾶς ὁ ἔσθων στέαρ
ἀπὸ τῶν κτηνῶν, ὧν προσάξει αὐτῶν κάρπωμα κυρίῳ, ἀπολεῖται
26 ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. [26]πᾶν αἷμα οὐκ ἔδεσθε ἐν
πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν ἀπό τε τῶν πετεινῶν καὶ ἀπὸ τῶν κτη-
27 νῶν. [27]πᾶσα ψυχή, ἣ ἂν φάγῃ αἷμα, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπὸ
τοῦ λαοῦ αὐτῆς.
28 29 [28]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [29]Καὶ τοῖς υἱοῖς
Ισραηλ λαλήσεις λέγων Ὁ προσφέρων θυσίαν σωτηρίου κυρίῳ
30 οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου. [30]αἱ
χεῖρες αὐτοῦ προσοίσουσιν τὰ καρπώματα κυρίῳ· τὸ στέαρ τὸ
ἐπὶ τοῦ στηθυνίου καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος, προσοίσει αὐτὰ
31 ὥστε ἐπιθεῖναι δόμα ἔναντι κυρίου. [31]καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ στέαρ
ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἔσται τὸ στηθύνιον Ααρων καὶ τοῖς
32 υἱοῖς αὐτοῦ. [32]καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν δώσετε ἀφαίρεμα τῷ
33 ἱερεῖ ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου ὑμῶν· [33]ὁ προσφέρων τὸ
αἷμα τοῦ σωτηρίου καὶ τὸ στέαρ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ααρων, αὐτῷ
34 ἔσται ὁ βραχίων ὁ δεξιὸς ἐν μερίδι. [34]τὸ γὰρ στηθύνιον τοῦ ἐπι-
θέματος καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος εἴληφα παρὰ τῶν υἱῶν
Ισραηλ ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου ὑμῶν καὶ ἔδωκα αὐτὰ
Ααρων τῷ ἱερεῖ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ νόμιμον αἰώνιον παρὰ τῶν
υἱῶν Ισραηλ.
35 [35]Αὕτη ἡ χρῖσις Ααρων καὶ ἡ χρῖσις τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν
καρπωμάτων κυρίου ἐν ᾗ ἡμέρᾳ προσηγάγετο αὐτοὺς τοῦ ἱερατεύ-
36 ειν τῷ κυρίῳ, [36]καθὰ ἐνετείλατο κύριος δοῦναι αὐτοῖς ᾗ ἡμέρᾳ
ἔχρισεν αὐτούς, παρὰ τῶν υἱῶν Ισραηλ· νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς
37 γενεὰς αὐτῶν. [37]οὗτος ὁ νόμος τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ θυσίας
καὶ περὶ ἁμαρτίας καὶ τῆς πλημμελείας καὶ τῆς τελειώσεως καὶ
38 τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου, [38]ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ
Μωυσῇ ἐν τῷ ὄρει Σινα ᾗ ἡμέρᾳ ἐνετείλατο τοῖς υἱοῖς Ισραηλ
προσφέρειν τὰ δῶρα αὐτῶν ἔναντι κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινα.
8 [1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Λαβὲ Ααρων καὶ
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρί-
σεως καὶ τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ τοὺς δύο κριοὺς
3 καὶ τὸ κανοῦν τῶν ἀζύμων [3]καὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ἐκκλησία-
4 σον ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. [4]καὶ ἐποίησεν
Μωυσῆς ὃν τρόπον συνέταξεν αὐτῷ κύριος, καὶ ἐξεκκλησίασεν

24 θνησιμαιον A | θηριαλωτων B | ποιηθ.] pr. ου A | βρωθ.] φαγεται A† || 25 αυτων] pr. απ B^{c}A^c | κυριου B† | απο ult.] εκ A || 26 τη] + γη B*†, > B^c || 29 απο] pr. και B*A || 31 και ult.] + εσται B || 33 απο M] pr. το BA

8 4 συνετ. αυτω] tr. A†

τὴν συναγωγὴν ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. [5]καὶ 5
εἶπεν Μωυσῆς τῇ συναγωγῇ Τοῦτό ἐστιν τὸ ῥῆμα, ὃ ἐνετείλατο
κύριος ποιῆσαι. [6]καὶ προσήνεγκεν Μωυσῆς τὸν Ααρων καὶ τοὺς 6
υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἔλουσεν αὐτοὺς ὕδατι· [7]καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸν 7
χιτῶνα καὶ ἔζωσεν αὐτὸν τὴν ζώνην καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸν ὑπο-
δύτην καὶ ἐπέθηκεν ἐπ᾽ αὐτὸν τὴν ἐπωμίδα καὶ συνέζωσεν αὐτὸν
κατὰ τὴν ποίησιν τῆς ἐπωμίδος καὶ συνέσφιγξεν αὐτὸν ἐν αὐτῇ·
[8]καὶ ἐπέθηκεν ἐπ᾽ αὐτὴν τὸ λογεῖον καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ λογεῖον 8
τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν· [9]καὶ ἐπέθηκεν τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν 9
κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν μίτραν κατὰ πρόσωπον αὐ-
τοῦ τὸ πέταλον τὸ χρυσοῦν τὸ καθηγιασμένον ἅγιον, ὃν τρόπον
συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ. [10]καὶ ἔλαβεν Μωυσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαί- 10
ου τῆς χρίσεως [11]καὶ ἔρρανεν ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἑπτά- 11
κις καὶ ἔχρισεν τὸ θυσιαστήριον καὶ ἡγίασεν αὐτὸ καὶ πάντα τὰ
σκεύη αὐτοῦ καὶ τὸν λουτῆρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ καὶ ἡγίασεν
αὐτά· καὶ ἔχρισεν τὴν σκηνὴν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ καὶ ἡγίασεν
αὐτήν. [12]καὶ ἐπέχεεν Μωυσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως ἐπὶ 12
τὴν κεφαλὴν Ααρων καὶ ἔχρισεν αὐτὸν καὶ ἡγίασεν αὐτόν. [13]καὶ 13
προσήγαγεν Μωυσῆς τοὺς υἱοὺς Ααρων καὶ ἐνέδυσεν αὐτοὺς χιτῶ-
νας καὶ ἔζωσεν αὐτοὺς ζώνας καὶ περιέθηκεν αὐτοῖς κιδάρεις, καθ-
άπερ συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ. [14]καὶ προσήγαγεν Μωυσῆς 14
τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἐπέθηκεν Ααρων καὶ οἱ
υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου τοῦ τῆς ἁμαρ-
τίας. [15]καὶ ἔσφαξεν αὐτὸν καὶ ἔλαβεν Μωυσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος 15
καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ τῷ δακτύλῳ
καὶ ἐκαθάρισεν τὸ θυσιαστήριον· καὶ τὸ αἷμα ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν βά-
σιν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἡγίασεν αὐτὸ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἐπ᾽ αὐτοῦ.
[16]καὶ ἔλαβεν Μωυσῆς πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων καὶ 16
τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς καὶ
τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἀνήνεγκεν Μωυσῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστή-
ριον· [17]καὶ τὸν μόσχον καὶ τὴν βύρσαν αὐτοῦ καὶ τὰ κρέα αὐτοῦ 17
καὶ τὴν κόπρον αὐτοῦ καὶ κατέκαυσεν αὐτὰ πυρὶ ἔξω τῆς παρεμ-
βολῆς, ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ. [18]καὶ προσήγαγεν 18
Μωυσῆς τὸν κριὸν τὸν εἰς ὁλοκαύτωμα, καὶ ἐπέθηκεν Ααρων καὶ
οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ. [19]καὶ 19
ἔσφαξεν Μωυσῆς τὸν κριόν, καὶ προσέχεεν Μωυσῆς τὸ αἷμα ἐπὶ

5 ο] pr. τουτο εστιν BA† || **7** αυτον 1⁰ 2⁰] -τους B*A† | τον υποδυτην] επενδυτην A† | επ αυτον] επ αυτω B*(?)†, αυτω A || **8** αυτο A† || **9** προσωπον] pr. το B^c || **11** (= 𝔐 11 + 10²) απ] επ A || **13** ζωναις B^c | καθα A || **14** οι > A | αυτου] ααρων A† || **15** θυσιαστηριου 1⁰ ⌒ 2⁰ B*† | το αιμα / εξεχ.] tr. A† | επ] περι A† || **16** τον bis > B*† (A deest) | επι 2⁰] απο B† || **17** και 2⁰ — αυτου 1⁰ / και 3⁰ — αυτου 2⁰] tr. A† | και 4⁰ ⌒ 5⁰ B*† | πυρι εξω] παρεξω A†

20 τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ. [20]καὶ τὸν κριὸν ἐκρεανόμησεν κατὰ μέλη
καὶ ἀνήνεγκεν Μωυσῆς τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ μέλη καὶ τὸ στέαρ·
21 [21]καὶ τὴν κοιλίαν καὶ τοὺς πόδας ἔπλυνεν ὕδατι καὶ ἀνήνεγκεν
Μωυσῆς ὅλον τὸν κριὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· ὁλοκαύτωμα, ὅ
ἐστιν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, κάρπωμά ἐστιν τῷ κυρίῳ, καθάπερ ἐνε-
22 τείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ. [22]καὶ προσήγαγεν Μωυσῆς τὸν κριὸν
τὸν δεύτερον, κριὸν τελειώσεως· καὶ ἐπέθηκεν Ααρων καὶ οἱ υἱοὶ
23 αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ. [23]καὶ ἔσφα-
ξεν αὐτὸν καὶ ἔλαβεν Μωυσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτοῦ καὶ ἐπέ-
θηκεν ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς Ααρων τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐπὶ τὸ
ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δε-
24 ξιοῦ. [24]καὶ προσήγαγεν Μωυσῆς τοὺς υἱοὺς Ααρων, καὶ ἐπέθηκεν
Μωυσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὤτων τῶν δεξιῶν
καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα
τῶν ποδῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν, καὶ προσέχεεν Μωυσῆς τὸ αἷμα
25 ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ. [25]καὶ ἔλαβεν τὸ στέαρ καὶ τὴν ὀσφὺν
καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος καὶ
τοὺς δύο νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν καὶ τὸν βραχίονα
26 τὸν δεξιόν· [26]καὶ ἀπὸ τοῦ κανοῦ τῆς τελειώσεως τοῦ ὄντος ἔναντι
κυρίου ἔλαβεν ἄρτον ἕνα ἄζυμον καὶ ἄρτον ἐξ ἐλαίου ἕνα καὶ λά-
γανον ἓν καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ στέαρ καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν·
27 [27]καὶ ἐπέθηκεν ἅπαντα ἐπὶ τὰς χεῖρας Ααρων καὶ ἐπὶ τὰς χεῖρας
28 τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ ἀφαίρεμα ἔναντι κυρίου. [28]καὶ
ἔλαβεν Μωυσῆς ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ Μωυ-
σῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα τῆς τελειώσεως, ὅ
29 ἐστιν ὀσμὴ εὐωδίας· κάρπωμά ἐστιν τῷ κυρίῳ. [29]καὶ λαβὼν Μωυ-
σῆς τὸ στηθύνιον ἀφεῖλεν αὐτὸ ἐπίθεμα ἔναντι κυρίου ἀπὸ τοῦ
κριοῦ τῆς τελειώσεως, καὶ ἐγένετο Μωυσῇ ἐν μερίδι, καθὰ ἐνετεί-
30 λατο κύριος τῷ Μωυσῇ. [30]καὶ ἔλαβεν Μωυσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου
τῆς χρίσεως καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ
προσέρρανεν ἐπὶ Ααρων καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς
αὐτοῦ καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ καὶ ἡγίασεν
Ααρων καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς στο-
31 λὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ. [31]καὶ εἶπεν Μωυσῆς πρὸς Ααρων
καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ Ἑψήσατε τὰ κρέα ἐν τῇ αὐλῇ τῆς σκηνῆς
τοῦ μαρτυρίου ἐν τόπῳ ἁγίῳ καὶ ἐκεῖ φάγεσθε αὐτὰ καὶ τοὺς ἄρ-
τους τοὺς ἐν τῷ κανῷ τῆς τελειώσεως, ὃν τρόπον συντέτακταί
32 μοι λέγων Ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ φάγονται αὐτά· [32]καὶ τὸ
καταλειφθὲν τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἄρτων ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται.

22 τελειωσ.] pr. της A || 24 χειρων ... ποδων] tr. A† || 26 και ult.] + επεθηκεν B*† || 29 αυτο] το A† || 30 αυτου 2^0] + μετ αυτου A† | μετ αυτου $1^0 \frown 2^0$ B*A || 31 τους ult. > B* | αυτα ult.] ταυτα B*A†

[33]καὶ ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου οὐκ ἐξελεύσεσθε 33
ἑπτὰ ἡμέρας, ἕως ἡμέρα πληρωθῇ, ἡμέρα τελειώσεως ὑμῶν· ἑπτὰ
γὰρ ἡμέρας τελειώσει τὰς χεῖρας ὑμῶν. [34]καθάπερ ἐποίησεν ἐν τῇ 34
ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἐνετείλατο κύριος τοῦ ποιῆσαι ὥστε ἐξιλάσασθαι περὶ
ὑμῶν. [35]καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καθήσεσθε 35
ἑπτὰ ἡμέρας ἡμέραν καὶ νύκτα· φυλάξεσθε τὰ φυλάγματα κυρίου,
ἵνα μὴ ἀποθάνητε· οὕτως γὰρ ἐνετείλατό μοι κύριος ὁ θεός. [36]καὶ 36
ἐποίησεν Ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντας τοὺς λόγους, οὓς συνέ-
ταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ.

[1]Καὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐκάλεσεν Μωυσῆς Ααρων καὶ 9
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὴν γερουσίαν Ισραηλ. [2]καὶ εἶπεν Μωυσῆς 2
πρὸς Ααρων Λαβὲ σεαυτῷ μοσχάριον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας καὶ
κριὸν εἰς ὁλοκαύτωμα, ἄμωμα, καὶ προσένεγκε αὐτὰ ἔναντι κυρίου·
[3]καὶ τῇ γερουσίᾳ Ισραηλ λάλησον λέγων Λάβετε χίμαρον ἐξ αἰγῶν 3
ἕνα περὶ ἁμαρτίας καὶ μοσχάριον καὶ ἀμνὸν ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκάρπω-
σιν, ἄμωμα, [4]καὶ μόσχον καὶ κριὸν εἰς θυσίαν σωτηρίου ἔναντι 4
κυρίου καὶ σεμίδαλιν πεφυραμένην ἐν ἐλαίῳ, ὅτι σήμερον κύριος
ὀφθήσεται ἐν ὑμῖν. [5]καὶ ἔλαβον, καθὸ ἐνετείλατο Μωυσῆς, ἀπέναντι 5
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ προσῆλθεν πᾶσα συναγωγὴ καὶ
ἔστησαν ἔναντι κυρίου. [6]καὶ εἶπεν Μωυσῆς Τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ εἶ- 6
πεν κύριος, ποιήσατε, καὶ ὀφθήσεται ἐν ὑμῖν δόξα κυρίου. [7]καὶ 7
εἶπεν Μωυσῆς τῷ Ααρων Πρόσελθε πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ
ποίησον τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας σου καὶ τὸ ὁλοκαύτωμά σου καὶ
ἐξίλασαι περὶ σεαυτοῦ καὶ τοῦ οἴκου σου· καὶ ποίησον τὰ δῶρα
τοῦ λαοῦ καὶ ἐξίλασαι περὶ αὐτῶν, καθάπερ ἐνετείλατο κύριος τῷ
Μωυσῇ. [8]καὶ προσῆλθεν Ααρων πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἔσφαξεν 8
τὸ μοσχάριον τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας· [9]καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ 9
Ααρων τὸ αἷμα πρὸς αὐτόν, καὶ ἔβαψεν τὸν δάκτυλον εἰς τὸ αἷμα
καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τὸ αἷμα ἐξέχεεν
ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου· [10]καὶ τὸ στέαρ καὶ τοὺς νεφροὺς 10
καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος τοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἀνήνεγκεν ἐπὶ
τὸ θυσιαστήριον, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ· [11]καὶ 11
τὰ κρέα καὶ τὴν βύρσαν, κατέκαυσεν αὐτὰ πυρὶ ἔξω τῆς παρεμ-
βολῆς. [12]καὶ ἔσφαξεν τὸ ὁλοκαύτωμα· καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ 12
Ααρων τὸ αἷμα πρὸς αὐτόν, καὶ προσέχεεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
κύκλῳ· [13]καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα προσήνεγκαν αὐτῷ κατὰ μέλη, αὐτὰ 13
καὶ τὴν κεφαλήν, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· [14]καὶ ἔπλυνεν 14

33 ημερα 1⁰] -ρας A | ημερα 2⁰ > B*A || 34 ταυτη M^txt] + η BA || 35 ημεραν .. νυκτα] -ρας .. -τας A† | φυλαξασθε A

9 2 μοσχ.] + απαλον B*†: cf. 2 14 || 3 ενιαυσ. / εις ολοκ.] tr. A† || 4 κυριος/οφθ.] tr. A || 5 καθως A || 7 εξιλασαι 1⁰] -ση A || 10 του 1⁰] pr. τον επι B^c || 12 το 2⁰] pr. και B† || 13 αυτω M] -το BA

τὴν κοιλίαν καὶ τοὺς πόδας ὕδατι καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ ὁλοκαύ-
15 τωμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. [15]καὶ προσήνεγκαν τὸ δῶρον τοῦ λαοῦ·
καὶ ἔλαβεν τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ καὶ ἔσφα-
16 ξεν αὐτὸ καθὰ καὶ τὸ πρῶτον. [16]καὶ προσήνεγκεν τὸ ὁλοκαύτωμα
17 καὶ ἐποίησεν αὐτό, ὡς καθήκει. [17]καὶ προσήνεγκεν τὴν θυσίαν καὶ
ἔπλησεν τὰς χεῖρας ἀπ᾽ αὐτῆς καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
18 χωρὶς τοῦ ὁλοκαυτώματος τοῦ πρωινοῦ. [18]καὶ ἔσφαξεν τὸν μό-
σχον καὶ τὸν κριὸν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου τῆς τοῦ λαοῦ· καὶ
προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ Ααρων τὸ αἷμα πρὸς αὐτόν, καὶ προσέχεεν
19 πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ· [19]καὶ τὸ στέαρ τὸ ἀπὸ τοῦ μόσχου
καὶ τοῦ κριοῦ, τὴν ὀσφὺν καὶ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον ἐπὶ τῆς
κοιλίας καὶ τοὺς δύο νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν καὶ τὸν
20 λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος, [20]καὶ ἐπέθηκεν τὰ στέατα ἐπὶ τὰ στη-
21 θύνια, καὶ ἀνήνεγκαν τὰ στέατα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. [21]καὶ τὸ
στηθύνιον καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν ἀφεῖλεν Ααρων ἀφαίρεμα
22 ἔναντι κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ. — [22]καὶ
ἐξάρας Ααρων τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν λαὸν εὐλόγησεν αὐτούς· καὶ
κατέβη ποιήσας τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ
23 τὰ τοῦ σωτηρίου. [23]καὶ εἰσῆλθεν Μωυσῆς καὶ Ααρων εἰς τὴν σκη-
νὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐξελθόντες εὐλόγησαν πάντα τὸν λαόν,
24 καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου παντὶ τῷ λαῷ. [24]καὶ ἐξῆλθεν πῦρ παρὰ
κυρίου καὶ κατέφαγεν τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, τά τε ὁλοκαυτώ-
ματα καὶ τὰ στέατα, καὶ εἶδεν πᾶς ὁ λαὸς καὶ ἐξέστη καὶ ἔπεσαν
ἐπὶ πρόσωπον.
10 [1]Καὶ λαβόντες οἱ δύο υἱοὶ Ααρων Ναδαβ καὶ Αβιουδ ἕκαστος
τὸ πυρεῖον αὐτοῦ ἐπέθηκαν ἐπ᾽ αὐτὸ πῦρ καὶ ἐπέβαλον ἐπ᾽ αὐτὸ
θυμίαμα καὶ προσήνεγκαν ἔναντι κυρίου πῦρ ἀλλότριον, ὃ οὐ
2 προσέταξεν κύριος αὐτοῖς. [2]καὶ ἐξῆλθεν πῦρ παρὰ κυρίου καὶ κατέ-
3 φαγεν αὐτούς, καὶ ἀπέθανον ἔναντι κυρίου. [3]καὶ εἶπεν Μωυσῆς
πρὸς Ααρων Τοῦτό ἐστιν, ὃ εἶπεν κύριος λέγων Ἐν τοῖς ἐγγίζου-
σίν μοι ἁγιασθήσομαι καὶ ἐν πάσῃ τῇ συναγωγῇ δοξασθήσομαι.
4 καὶ κατενύχθη Ααρων. [4]καὶ ἐκάλεσεν Μωυσῆς τὸν Μισαδαι καὶ
τὸν Ελισαφαν υἱοὺς Οζιηλ υἱοὺς τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς Ααρων
καὶ εἶπεν αὐτοῖς Προσέλθατε καὶ ἄρατε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ
5 προσώπου τῶν ἁγίων ἔξω τῆς παρεμβολῆς. [5]καὶ προσῆλθον καὶ
ἦραν ἐν τοῖς χιτῶσιν αὐτῶν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, ὃν τρόπον εἶ-
6 πεν Μωυσῆς. [6]καὶ εἶπεν Μωυσῆς πρὸς Ααρων καὶ Ελεαζαρ καὶ
Ιθαμαρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς καταλελειμμένους Τὴν κεφαλὴν ὑμῶν

15 προσηνεγκεν A | αυτο] + και εκαθερισεν A[s] | καθο A[r] || 20 ανηνεγκεν A || 22 και τα ult. > A

10 1 δυο > A† | εθηκαν A† | αυτο 2°] -τα A | θυμιαματα AB[c] || 3 τη > B*† || 4 αζιηλ B† | παρεμβ. ⌒ 5 παρεμβ. B* || 5 ειπεν ⌒ 6 ειπεν B*A* || 6 προς] τω A†

οὐκ ἀποκιδαρώσετε καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν οὐ διαρρήξετε, ἵνα μὴ
ἀποθάνητε καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ἔσται θυμός· οἱ ἀδελ-
φοὶ ὑμῶν πᾶς ὁ οἶκος Ισραηλ κλαύσονται τὸν ἐμπυρισμόν, ὃν
ἐνεπυρίσθησαν ὑπὸ κυρίου. 7καὶ ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ 7
μαρτυρίου οὐκ ἐξελεύσεσθε, ἵνα μὴ ἀποθάνητε· τὸ γὰρ ἔλαιον τῆς
χρίσεως τὸ παρὰ κυρίου ἐφ' ὑμῖν. καὶ ἐποίησαν κατὰ τὸ ῥῆμα
Μωυσῆ.

8Καὶ ἐλάλησεν κύριος τῷ Ααρων λέγων 9Οἶνον καὶ σικερα οὐ 8
πίεσθε, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ, ἡνίκα ἂν εἰσπορεύησθε εἰς 9
τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ἢ προσπορευομένων ὑμῶν πρὸς τὸ
θυσιαστήριον, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνητε (νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γε-
νεὰς ὑμῶν) 10διαστεῖλαι ἀνὰ μέσον τῶν ἁγίων καὶ τῶν βεβήλων 10
καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἀκαθάρτων καὶ τῶν καθαρῶν. 11καὶ συμβιβά- 11
σεις τοὺς υἱοὺς Ισραηλ πάντα τὰ νόμιμα, ἃ ἐλάλησεν κύριος πρὸς
αὐτοὺς διὰ χειρὸς Μωυσῆ.

12Καὶ εἶπεν Μωυσῆς πρὸς Ααρων καὶ πρὸς Ελεαζαρ καὶ Ιθαμαρ 12
τοὺς υἱοὺς Ααρων τοὺς καταλειφθέντας Λάβετε τὴν θυσίαν τὴν
καταλειφθεῖσαν ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου καὶ φάγεσθε ἄζυμα
παρὰ τὸ θυσιαστήριον· ἅγια ἁγίων ἐστίν. 13καὶ φάγεσθε αὐτὴν ἐν 13
τόπῳ ἁγίῳ· νόμιμον γάρ σοί ἐστιν καὶ νόμιμον τοῖς υἱοῖς σου
τοῦτο ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου· οὕτω γὰρ ἐντέταλταί μοι.
14καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἀφορίσματος καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαι- 14
ρέματος φάγεσθε ἐν τόπῳ ἁγίῳ, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ ὁ οἶκός
σου μετὰ σοῦ· νόμιμον γὰρ σοὶ καὶ νόμιμον τοῖς υἱοῖς σου ἐδόθη
ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου τῶν υἱῶν Ισραηλ. 15τὸν βραχίονα 15
τοῦ ἀφαιρέματος καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἀφορίσματος ἐπὶ τῶν καρ-
πωμάτων τῶν στεάτων προσοίσουσιν, ἀφόρισμα ἀφορίσαι ἔναντι
κυρίου· καὶ ἔσται σοὶ καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατράσιν σου
μετὰ σοῦ νόμιμον αἰώνιον, ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ.

16Καὶ τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας ζητῶν ἐξεζήτησεν 16
Μωυσῆς, καὶ ὅδε ἐνεπεπύριστο· καὶ ἐθυμώθη Μωυσῆς ἐπὶ Ελεαζαρ
καὶ Ιθαμαρ τοὺς υἱοὺς Ααρων τοὺς καταλελειμμένους λέγων 17Διὰ 17
τί οὐκ ἐφάγετε τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐν τόπῳ ἁγίῳ; ὅτι γὰρ ἅγια
ἁγίων ἐστίν, τοῦτο ἔδωκεν ὑμῖν φαγεῖν, ἵνα ἀφέλητε τὴν ἁμαρτίαν
τῆς συναγωγῆς καὶ ἐξιλάσησθε περὶ αὐτῶν ἔναντι κυρίου· 18οὐ 18
γὰρ εἰσήχθη τοῦ αἵματος αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον· κατὰ πρόσωπον ἔσω
φάγεσθε αὐτὸ ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ὃν τρόπον μοι συνέταξεν κύριος.
19καὶ ἐλάλησεν Ααρων πρὸς Μωυσῆν λέγων Εἰ σήμερον προσα- 19
γειόχασιν τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα

6 ο > A || 12 του θυσιαστηριου A† || 13 νομιμον 1^0] + αιωνιον B† || 14 των υιων ισρ. > A*† || 15 αφορισαι] -ριεις B*(uid.)A† || 16 ενεπεπυριστο Bc] ενπεπ. B*, εμπεπ. A | τους υιους] pr. τους ιερεις A†

αὐτῶν ἔναντι κυρίου, καὶ συμβέβηκέν μοι ταῦτα· καὶ φάγομαι τὰ
20 περὶ τῆς ἁμαρτίας σήμερον, μὴ ἀρεστὸν ἔσται κυρίῳ; [20]καὶ ἤκου-
σεν Μωυσῆς, καὶ ἤρεσεν αὐτῷ.
11 [1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ααρων λέγων [2]Λαλή-
σατε τοῖς υἱοῖς Ισραηλ λέγοντες Ταῦτα τὰ κτήνη, ἃ φάγεσθε ἀπὸ
3 πάντων τῶν κτηνῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· [3]πᾶν κτῆνος διχηλοῦν
ὁπλὴν καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν καὶ ἀνάγον μηρυκι-
4 σμὸν ἐν τοῖς κτήνεσιν, ταῦτα φάγεσθε. [4]πλὴν ἀπὸ τούτων οὐ
φάγεσθε· ἀπὸ τῶν ἀναγόντων μηρυκισμὸν καὶ ἀπὸ τῶν διχηλούν-
των τὰς ὁπλὰς καὶ ὀνυχιζόντων ὀνυχιστῆρας· τὸν κάμηλον, ὅτι
ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο, ὁπλὴν δὲ οὐ διχηλεῖ, ἀκάθαρτον τοῦτο
5 ὑμῖν· [5]καὶ τὸν δασύποδα, ὅτι ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο καὶ ὁπλὴν
6 οὐ διχηλεῖ, ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν· [6]καὶ τὸν χοιρογρύλλιον, ὅτι
ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο καὶ ὁπλὴν οὐ διχηλεῖ, ἀκάθαρτον τοῦτο
7 ὑμῖν· [7]καὶ τὸν ὗν, ὅτι διχηλεῖ ὁπλὴν τοῦτο καὶ ὀνυχίζει ὄνυχας
ὁπλῆς, καὶ τοῦτο οὐκ ἀνάγει μηρυκισμόν, ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν·
8 [8]ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐ φάγεσθε καὶ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν
οὐχ ἅψεσθε, ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν.
9 [9]Καὶ ταῦτα, ἃ φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασιν· πάντα,
ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς πτερύγια καὶ λεπίδες ἐν τοῖς ὕδασιν καὶ ἐν ταῖς
10 θαλάσσαις καὶ ἐν τοῖς χειμάρροις, ταῦτα φάγεσθε. [10]καὶ πάντα,
ὅσα οὐκ ἔστιν αὐτοῖς πτερύγια οὐδὲ λεπίδες ἐν τῷ ὕδατι ἢ ἐν ταῖς
θαλάσσαις καὶ ἐν τοῖς χειμάρροις, ἀπὸ πάντων, ὧν ἐρεύγεται τὰ
ὕδατα, καὶ ἀπὸ πάσης ψυχῆς ζώσης τῆς ἐν τῷ ὕδατι βδέλυγμά
11 ἐστιν· [11]καὶ βδελύγματα ἔσονται ὑμῖν, ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐκ
12 ἔδεσθε καὶ τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν βδελύξεσθε· [12]καὶ πάντα, ὅσα οὐκ
ἔστιν αὐτοῖς πτερύγια καὶ λεπίδες, τῶν ἐν τῷ ὕδατι, βδέλυγμα
τοῦτό ἐστιν ὑμῖν.
13 [13]Καὶ ταῦτα βδελύξεσθε ἀπὸ τῶν πετεινῶν, καὶ οὐ βρωθήσεται,
14 βδέλυγμά ἐστιν· τὸν ἀετὸν καὶ τὸν γρύπα καὶ τὸν ἁλιαίετον [14]καὶ
15 τὸν γύπα καὶ ἰκτῖνα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ [15]καὶ κόρακα καὶ τὰ ὅμοια
16 αὐτῷ [16]καὶ στρουθὸν καὶ γλαῦκα καὶ λάρον καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ
17 καὶ ἱέρακα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ [17]καὶ νυκτικόρακα καὶ καταρράκτην
18 19 καὶ ἶβιν [18]καὶ πορφυρίωνα καὶ πελεκᾶνα καὶ κύκνον [19]καὶ γλαῦκα
καὶ ἐρωδιὸν καὶ χαραδριὸν καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ καὶ ἔποπα καὶ

19 ταυτα] τοιαυτα B^c

11 2 παντων > B* || **5. 6** = 𝔐 6. 5 || **6** χοιρογρυλλον B*†, χυρογλυλλιον A†: cf. Deut. 14 7 || **8** αυτων 2^0 > A† | ακαθ.] pr. οτι A† || **10** τοις > A† | της > A || **11** υμων B*† || **12** των > A | εστιν ult.] εσται A || **13** ταυτα] + α B† | βδελυγματα B^c | γυπα A: cf. 14 | αλιαιετον M] αλιετον BA: cf. Deut. 14 12 || **14** γρυπα A†: cf. 13 | αυτω] -των A: item in 16 (1^0). 19 || **15** > B*A: cf. Deut. 14 14 || **16** αυτω $1^0 \frown 2^0$ A (cf. 14) || **18** πορφυρωνα A† || **19** αρωδιον B*A: cf. Deut. 14 16

νυκτερίδα. — [20]καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῶν πετεινῶν, ἃ πορεύεται 20
ἐπὶ τέσσαρα, βδελύγματά ἐστιν ὑμῖν. [21]ἀλλὰ ταῦτα φάγεσθε ἀπὸ 21
τῶν ἑρπετῶν τῶν πετεινῶν, ἃ πορεύεται ἐπὶ τέσσαρα· ἃ ἔχει σκέ-
λη ἀνώτερον τῶν ποδῶν αὐτοῦ πηδᾶν ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τῆς γῆς.
[22]καὶ ταῦτα φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν· τὸν βροῦχον καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ 22
καὶ τὸν ἀττάκην καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ καὶ τὴν ἀκρίδα καὶ τὰ ὅμοια
αὐτῇ καὶ τὸν ὀφιομάχην καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ. [23]πᾶν ἑρπετὸν ἀπὸ 23
τῶν πετεινῶν, οἷς ἐστιν τέσσαρες πόδες, βδέλυγμά ἐστιν ὑμῖν. —
[24]καὶ ἐν τούτοις μιανθήσεσθε, πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων 24
αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας, [25]καὶ πᾶς ὁ αἴρων τῶν θνη- 25
σιμαίων αὐτῶν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέ-
ρας· [26]ἐν πᾶσιν τοῖς κτήνεσιν ὅ ἐστιν διχηλοῦν ὁπλὴν καὶ ὀνυ- 26
χιστῆρας ὀνυχίζει καὶ μηρυκισμὸν οὐ μαρυκᾶται, ἀκάθαρτα ἔσον-
ται ὑμῖν· πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται
ἕως ἑσπέρας. [27]καὶ πᾶς, ὃς πορεύεται ἐπὶ χειρῶν ἐν πᾶσι τοῖς 27
θηρίοις, ἃ πορεύεται ἐπὶ τέσσαρα, ἀκάθαρτα ἔσται ὑμῖν· πᾶς ὁ
ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας·
[28]καὶ ὁ αἴρων τῶν θνησιμαίων αὐτῶν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ ἀκά- 28
θαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας· ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν ἐστιν.

[29]Καὶ ταῦτα ὑμῖν ἀκάθαρτα ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων 29
ἐπὶ τῆς γῆς· ἡ γαλῆ καὶ ὁ μῦς καὶ ὁ κροκόδειλος ὁ χερσαῖος,
[30]μυγαλῆ καὶ χαμαιλέων καὶ καλαβώτης καὶ σαύρα καὶ ἀσπάλαξ. 30
[31]ταῦτα ἀκάθαρτα ὑμῖν ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· 31
πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῶν τεθνηκότων ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέ-
ρας. [32]καὶ πᾶν, ἐφ' ὃ ἂν ἐπιπέσῃ ἀπ' αὐτῶν τεθνηκότων αὐτῶν, 32
ἀκάθαρτον ἔσται ἀπὸ παντὸς σκεύους ξυλίνου ἢ ἱματίου ἢ δέρ-
ματος ἢ σάκκου· πᾶν σκεῦος, ὃ ἐὰν ποιηθῇ ἔργον ἐν αὐτῷ, εἰς
ὕδωρ βαφήσεται καὶ ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας καὶ καθαρὸν
ἔσται. [33]καὶ πᾶν σκεῦος ὀστράκινον, εἰς ὃ ἐὰν πέσῃ ἀπὸ τούτων 33
ἔνδον, ὅσα ἐὰν ἔνδον ᾖ, ἀκάθαρτα ἔσται, καὶ αὐτὸ συντριβήσεται.
[34]καὶ πᾶν βρῶμα, ὃ ἔσθεται, εἰς ὃ ἐὰν ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὸ ὕδωρ, ἀκά- 34
θαρτον ἔσται· καὶ πᾶν ποτόν, ὃ πίνεται ἐν παντὶ ἀγγείῳ, ἀκάθαρ-
τον ἔσται. [35]καὶ πᾶν, ὃ ἐὰν πέσῃ ἀπὸ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπ' 35
αὐτό, ἀκάθαρτον ἔσται· κλίβανοι καὶ κυθρόποδες καθαιρεθήσονται·
ἀκάθαρτα ταῦτά ἐστιν καὶ ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν ἔσονται· [36]πλὴν 36
πηγῶν ὑδάτων καὶ λάκκου καὶ συναγωγῆς ὕδατος, ἔσται καθαρόν·

21 α 2⁰ > B*A† || 23 βδελυγματα B*A | εστιν υμιν] tr. A || 24 εσται > B*† || 26 init. M] pr. και BA | ουκ αναμαρυκαται A† || 27 εσται υμιν] tr. B*† || 28 ιματια] + αυτου Bc || 29 ερποντων > BA† | η > A† | κορκοδ(ε)ιλος B*A || 30 χαμαιλεων M] -μηλ- BA | και ασπ. > A*†(Ac κ. σπαλαξ) || 31 ακαθαρτα] + εστιν A || 32 απ αυτων] απο των A | ιματ. η δερμ.] δερματινου A† || 33 η] ην B† || 34 απελθη B*(uid.)A† || 35 πεση] pr. επι Bc | χυτροποδες A

37 ὁ δὲ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται. [37]ἐὰν
δὲ ἐπιπέσῃ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπὶ πᾶν σπέρμα σπόριμον, ὃ
38 σπαρήσεται, καθαρὸν ἔσται· [38]ἐὰν δὲ ἐπιχυθῇ ὕδωρ ἐπὶ πᾶν σπέρμα
καὶ ἐπιπέσῃ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπ' αὐτό, ἀκάθαρτόν ἐστιν ὑμῖν.
39 [39]Ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ τῶν κτηνῶν ὅ ἐστιν ὑμῖν τοῦτο φαγεῖν, ὁ
ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας·
40 [40]καὶ ὁ ἐσθίων ἀπὸ τῶν θνησιμαίων τούτων πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ
ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας· καὶ ὁ αἴρων ἀπὸ θνησιμαίων αὐ-
τῶν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως
ἑσπέρας.
41 [41]Καὶ πᾶν ἑρπετόν, ὃ ἕρπει ἐπὶ τῆς γῆς, βδέλυγμα τοῦτο ἔσται
42 ὑμῖν, οὐ βρωθήσεται. [42]καὶ πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπὶ κοιλίας καὶ
πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπὶ τέσσαρα διὰ παντός, ὃ πολυπληθεῖ ποσὶν
ἐν πᾶσιν τοῖς ἑρπετοῖς τοῖς ἕρπουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, οὐ φάγεσθε
43 αὐτό, ὅτι βδέλυγμα ὑμῖν ἐστιν. [43]καὶ οὐ μὴ βδελύξητε τὰς ψυχὰς
ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τοῖς ἕρπουσιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ οὐ
μιανθήσεσθε ἐν τούτοις καὶ οὐκ ἀκάθαρτοι ἔσεσθε ἐν αὐτοῖς·
44 [44]ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, καὶ ἁγιασθήσεσθε καὶ ἅγιοι
ἔσεσθε, ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐ μιανεῖτε
τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν πᾶσιν τοῖς ἑρπετοῖς τοῖς κινουμένοις ἐπὶ τῆς
45 γῆς· [45]ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ ἀναγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου
εἶναι ὑμῶν θεός, καὶ ἔσεσθε ἅγιοι, ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ κύριος.
46 [46]Οὗτος ὁ νόμος περὶ τῶν κτηνῶν καὶ τῶν πετεινῶν καὶ πάσης
ψυχῆς τῆς κινουμένης ἐν τῷ ὕδατι καὶ πάσης ψυχῆς ἑρπούσης
47 ἐπὶ τῆς γῆς [47]διαστεῖλαι ἀνὰ μέσον τῶν ἀκαθάρτων καὶ ἀνὰ μέσον
τῶν καθαρῶν καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ζωογονούντων τὰ ἐσθιόμενα
καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ζωογονούντων τὰ μὴ ἐσθιόμενα.
12 [1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Λάλησον τοῖς υἱοῖς
Ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Γυνή, ἥτις ἐὰν σπερματισθῇ καὶ
τέκῃ ἄρσεν, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας, κατὰ τὰς ἡμέρας
3 τοῦ χωρισμοῦ τῆς ἀφέδρου αὐτῆς ἀκάθαρτος ἔσται· [3]καὶ τῇ ἡμέ-
4 ρᾳ τῇ ὀγδόῃ περιτεμεῖ τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ· [4]καὶ
τριάκοντα ἡμέρας καὶ τρεῖς καθήσεται ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ αὐτῆς,
παντὸς ἁγίου οὐχ ἅψεται καὶ εἰς τὸ ἁγιαστήριον οὐκ εἰσελεύσε-
5 ται, ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι καθάρσεως αὐτῆς. [5]ἐὰν δὲ
θῆλυ τέκῃ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται δὶς ἑπτὰ ἡμέρας κατὰ τὴν ἄφε-
δρον· καὶ ἑξήκοντα ἡμέρας καὶ ἓξ καθεσθήσεται ἐν αἵματι ἀκα-

37 σποριμον > A*† || 39 των 1°] pr. απο A | υμιν τουτο] tr. Bc || 40 ιματια 1° ⌒ 2° A*† || 42 τεσσαρων Bc || 45 εσεσθε αγιοι] tr. A†
12 4 τρεις] δεκα A† | καθισεται B*, καθεσθησεται Bc | αιματι] ιματιω A† | αγιου M] αγγιου BA | αν] ου A† | καθαρισεως Bc: item in 6 || 5 εξ] μιαν A† | καθησεται A

θάρτῳ αὐτῆς. 6καὶ ὅταν ἀναπληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι καθάρσεως 6
αὐτῆς ἐφ' υἱῷ ἢ ἐπὶ θυγατρί, προσοίσει ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον
εἰς ὁλοκαύτωμα καὶ νεοσσὸν περιστερᾶς ἢ τρυγόνα περὶ ἁμαρτίας
ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου πρὸς τὸν ἱερέα, 7καὶ 7
προσοίσει ἔναντι κυρίου καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς καὶ
καθαριεῖ αὐτὴν ἀπὸ τῆς πηγῆς τοῦ αἵματος αὐτῆς. οὗτος ὁ νόμος
τῆς τικτούσης ἄρσεν ἢ θῆλυ. 8ἐὰν δὲ μὴ εὑρίσκῃ ἡ χεὶρ αὐτῆς τὸ 8
ἱκανὸν εἰς ἀμνόν, καὶ λήμψεται δύο τρυγόνας ἢ δύο νεοσσοὺς
περιστερῶν, μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα καὶ μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ ἐξι-
λάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεύς, καὶ καθαρισθήσεται.
1Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ααρων λέγων 2Ἀνθρώ- 13
πῳ ἐάν τινι γένηται ἐν δέρματι χρωτὸς αὐτοῦ οὐλὴ σημασίας τηλ-
αυγὴς καὶ γένηται ἐν δέρματι χρωτὸς αὐτοῦ ἁφὴ λέπρας, καὶ
ἀχθήσεται πρὸς Ααρων τὸν ἱερέα ἢ ἕνα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν ἱε-
ρέων. 3καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ἐν δέρματι τοῦ χρωτὸς αὐ- 3
τοῦ, καὶ ἡ θρὶξ ἐν τῇ ἁφῇ μεταβάλῃ λευκή, καὶ ἡ ὄψις τῆς ἁφῆς
ταπεινὴ ἀπὸ τοῦ δέρματος τοῦ χρωτός, ἁφὴ λέπρας ἐστίν· καὶ
ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ μιανεῖ αὐτόν. 4ἐὰν δὲ τηλαυγὴς λευκὴ ᾖ ἐν 4
τῷ δέρματι τοῦ χρωτός, καὶ ταπεινὴ μὴ ᾖ ἡ ὄψις αὐτῆς ἀπὸ τοῦ
δέρματος, καὶ ἡ θρὶξ αὐτοῦ οὐ μετέβαλεν τρίχα λευκήν, αὐτὴ δέ
ἐστιν ἀμαυρά, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ἑπτὰ ἡμέρας. 5καὶ 5
ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἰδοὺ ἡ ἁφὴ
μένει ἐναντίον αὐτοῦ, οὐ μετέπεσεν ἡ ἁφὴ ἐν τῷ δέρματι, καὶ
ἀφοριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἑπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον. 6καὶ ὄψεται αὐ- 6
τὸν ὁ ἱερεὺς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ τὸ δεύτερον, καὶ ἰδοὺ ἀμαυρὰ
ἡ ἁφή, οὐ μετέπεσεν ἡ ἁφὴ ἐν τῷ δέρματι, καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱε-
ρεύς· σημασία γάρ ἐστιν· καὶ πλυνάμενος τὰ ἱμάτια καθαρὸς ἔσται.
7ἐὰν δὲ μεταβαλοῦσα μεταπέσῃ ἡ σημασία ἐν τῷ δέρματι μετὰ τὸ 7
ἰδεῖν αὐτὸν τὸν ἱερέα τοῦ καθαρίσαι αὐτόν, καὶ ὀφθήσεται τὸ δεύ-
τερον τῷ ἱερεῖ, 8καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ μετέπεσεν ἡ 8
σημασία ἐν τῷ δέρματι, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς· λέπρα ἐστίν.
9Καὶ ἁφὴ λέπρας ἐὰν γένηται ἐν ἀνθρώπῳ, καὶ ἥξει πρὸς τὸν 9
ἱερέα· 10καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ οὐλὴ λευκὴ ἐν τῷ δέρματι, 10
καὶ αὕτη μετέβαλεν τρίχα λευκήν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὑγιοῦς τῆς σαρκὸς
τῆς ζώσης ἐν τῇ οὐλῇ, 11λέπρα παλαιουμένη ἐστίν, ἐν τῷ δέρ- 11
ματι τοῦ χρωτός ἐστιν, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καὶ ἀφοριεῖ αὐ-
τόν, ὅτι ἀκάθαρτός ἐστιν. 12ἐὰν δὲ ἐξανθοῦσα ἐξανθήσῃ ἡ λέπρα 12
ἐν τῷ δέρματι, καὶ καλύψῃ ἡ λέπρα πᾶν τὸ δέρμα τῆς ἁφῆς ἀπὸ

6 τρυγονα] δυο τρυγονας A†: ex 8

13 2 εαν τινι] tr. A | σημασια A† || **3** εν τη αφη / μεταβ.] tr. A† || **4** η 1° M] ην B* A: cf. 26 | χρωτος] + αυτης B*(†) | μη η M] μη ην B, >A | δερματος] + αυτης B* || **7** του] το B*A† || **9** ανθρ.] pr. τω A†

13 κεφαλῆς ἕως ποδῶν καθ' ὅλην τὴν ὅρασιν τοῦ ἱερέως, 13καὶ ὄψε-
ται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ ἐκάλυψεν ἡ λέπρα πᾶν τὸ δέρμα τοῦ χρω-
τός, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφήν, ὅτι πᾶν μετέβαλεν
14 λευκόν, καθαρόν ἐστιν. 14καὶ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ὀφθῇ ἐν αὐτῷ χρὼς ζῶν,
15 μιανθήσεται, 15καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὸν χρῶτα τὸν ὑγιῆ, καὶ μια-
νεῖ αὐτὸν ὁ χρὼς ὁ ὑγιής, ὅτι ἀκάθαρτός ἐστιν· λέπρα ἐστίν.
16 16ἐὰν δὲ ἀποκαταστῇ ὁ χρὼς ὁ ὑγιὴς καὶ μεταβάλῃ λευκή, καὶ
17 ἐλεύσεται πρὸς τὸν ἱερέα, 17καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ μετέ-
βαλεν ἡ ἁφὴ εἰς τὸ λευκόν, καὶ καθαριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφήν· κα-
θαρός ἐστιν.

18 18Καὶ σὰρξ ἐὰν γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ ἕλκος καὶ ὑγιασθῇ,
19 19καὶ γένηται ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ἕλκους οὐλὴ λευκὴ ἢ τηλαυγὴς
20 λευκαίνουσα ἢ πυρρίζουσα, καὶ ὀφθήσεται τῷ ἱερεῖ, 20καὶ ὄψεται
ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις ταπεινοτέρα τοῦ δέρματος, καὶ ἡ θρὶξ
αὐτῆς μετέβαλεν εἰς λευκήν, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς· λέπρα
21 ἐστίν, ἐν τῷ ἕλκει ἐξήνθησεν. 21ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ οὐκ
ἔστιν ἐν αὐτῷ θρὶξ λευκή, καὶ ταπεινὸν μὴ ᾖ ἀπὸ τοῦ δέρματος
τοῦ χρωτός, καὶ αὐτὴ ᾖ ἀμαυρά, ἀφοριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἑπτὰ
22 ἡμέρας. 22ἐὰν δὲ διαχέηται ἐν τῷ δέρματι, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱε-
23 ρεύς· ἁφὴ λέπρας ἐστίν, ἐν τῷ ἕλκει ἐξήνθησεν. 23ἐὰν δὲ κατὰ
χώραν μείνῃ τὸ τηλαύγημα καὶ μὴ διαχέηται, οὐλὴ τοῦ ἕλκους
ἐστίν, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς.

24 24Καὶ σὰρξ ἐὰν γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ κατάκαυμα πυρός,
καὶ γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ τὸ ὑγιασθὲν τοῦ κατακαύματος
25 αὐγάζον τηλαυγὲς λευκὸν ὑποπυρρίζον ἢ ἔκλευκον, 25καὶ ὄψεται
αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ μετέβαλεν θρὶξ λευκὴ εἰς τὸ αὐγάζον,
καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ταπεινὴ ἀπὸ τοῦ δέρματος, λέπρα ἐστίν, ἐν τῷ
κατακαύματι ἐξήνθησεν· καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, ἁφὴ λέπρας
26 ἐστίν. 26ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ αὐγάζοντι
θρὶξ λευκή, καὶ ταπεινὸν μὴ ᾖ ἀπὸ τοῦ δέρματος, αὐτὸ δὲ ἀμαυ-
27 ρόν, καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἑπτὰ ἡμέρας. 27καὶ ὄψεται αὐτὸν
ὁ ἱερεὺς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ· ἐὰν δὲ διαχύσει διαχέηται ἐν τῷ
δέρματι, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς· ἁφὴ λέπρας ἐστίν, ἐν τῷ ἕλ-
28 κει ἐξήνθησεν. 28ἐὰν δὲ κατὰ χώραν μείνῃ τὸ αὐγάζον καὶ μὴ δια-
χυθῇ ἐν τῷ δέρματι, αὐτὴ δὲ ᾖ ἀμαυρά, ἡ οὐλὴ τοῦ κατακαύματός
ἐστιν, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς· ὁ γὰρ χαρακτὴρ τοῦ κατακαύ-
ματός ἐστιν.

29 29Καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ ἐὰν γένηται ἐν αὐτοῖς ἁφὴ λέπρας ἐν
30 τῇ κεφαλῇ ἢ ἐν τῷ πώγωνι, 30καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν καὶ

15 τον 2^0 > A† || 17 και οψ. ο ιερ. > A*† | καθ. εστιν] και καθ. εσται A || 20 η 2^0 > B | λεπρα] pr. οτι B^c || 24 το > B*A† || 25 αυτον 1^0] -το A†: item 2^0 A^s† (εστιν 1^0 ⌒ 2^0 A*†) || 26 η] ην B†: cf. 4

ἰδοὺ ἡ ὄψις αὐτῆς ἐγκοιλοτέρα τοῦ δέρματος, ἐν αὐτῇ δὲ θρὶξ
ξανθίζουσα λεπτή, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς· θραῦσμά ἐστιν, λέπρα
τῆς κεφαλῆς ἢ λέπρα τοῦ πώγωνός ἐστιν. 31 καὶ ἐὰν ἴδῃ ὁ ἱερεὺς 31
τὴν ἁφὴν τοῦ θραύσματος καὶ ἰδοὺ οὐχ ἡ ὄψις ἐγκοιλοτέρα τοῦ
δέρματος, καὶ θρὶξ ξανθίζουσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀφοριεῖ ὁ
ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τοῦ θραύσματος ἑπτὰ ἡμέρας. 32 καὶ ὄψεται ὁ ἱε- 32
ρεὺς τὴν ἁφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἰδοὺ οὐ διεχύθη τὸ θραῦ-
σμα, καὶ θρὶξ ξανθίζουσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἡ ὄψις τοῦ θραύ-
σματος οὐκ ἔστιν κοίλη ἀπὸ τοῦ δέρματος, 33 καὶ ξυρηθήσεται τὸ 33
δέρμα, τὸ δὲ θραῦσμα οὐ ξυρηθήσεται, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὸ
θραῦσμα ἑπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον. 34 καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὸ θραῦ- 34
σμα τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἰδοὺ οὐ διεχύθη τὸ θραῦσμα ἐν τῷ
δέρματι μετὰ τὸ ξυρηθῆναι αὐτόν, καὶ ἡ ὄψις τοῦ θραύσματος οὐκ
ἔστιν κοίλη ἀπὸ τοῦ δέρματος, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, καὶ
πλυνάμενος τὰ ἱμάτια καθαρὸς ἔσται. 35 ἐὰν δὲ διαχύσει διαχέηται 35
τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέρματι μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτόν, 36 καὶ ὄψε- 36
ται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ διακέχυται τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέρματι, οὐκ
ἐπισκέψεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς τριχὸς τῆς ξανθῆς, ὅτι ἀκάθαρτός
ἐστιν. 37 ἐὰν δὲ ἐνώπιον μείνῃ τὸ θραῦσμα ἐπὶ χώρας καὶ θρὶξ 37
μέλαινα ἀνατείλῃ ἐν αὐτῷ, ὑγίακεν τὸ θραῦσμα· καθαρός ἐστιν,
καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς.

38 Καὶ ἀνδρὶ ἢ γυναικὶ ἐὰν γένηται ἐν δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ 38
αὐγάσματα αὐγάζοντα λευκαθίζοντα, 39 καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ 39
ἐν δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ αὐγάσματα αὐγάζοντα λευκαθίζοντα,
ἀλφός ἐστιν, καθαρός ἐστιν· ἐξανθεῖ ἐν τῷ δέρματι τῆς σαρκὸς
αὐτοῦ, καθαρός ἐστιν.

40 Ἐὰν δέ τινι μαδήσῃ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ, φαλακρός ἐστιν, καθαρός 40
ἐστιν· 41 ἐὰν δὲ κατὰ πρόσωπον μαδήσῃ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ, ἀναφά- 41
λαντός ἐστιν, καθαρός ἐστιν. 42 ἐὰν δὲ γένηται ἐν τῷ φαλακρώματι 42
αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ ἁφὴ λευκὴ ἢ πυρρίζουσα,
λέπρα ἐστὶν ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι
αὐτοῦ, 43 καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις τῆς ἁφῆς 43
λευκὴ πυρρίζουσα ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαν-
τώματι αὐτοῦ ὡς εἶδος λέπρας ἐν δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ,
44 ἄνθρωπος λεπρός ἐστιν· μιάνσει μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, ἐν τῇ 44
κεφαλῇ αὐτοῦ ἡ ἁφὴ αὐτοῦ.

45 Καὶ ὁ λεπρός, ἐν ᾧ ἐστιν ἡ ἁφή, τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔστω παρα- 45
λελυμένα καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀκατακάλυπτος, καὶ περὶ τὸ στόμα

30 λεπρα 1°] + εστιν A† || 31 θραυσματος bis] τραυμ. 1° BA, 2° A† | ουχ] ουκ B*A†, ουχι Bc || 37 καθαρος M] -ρον BA || 38 αυγασμα B*A || 39 εξανθησει B*† || 43 πυρριζ.] pr. η A || 44 μιανσει] μια B*†, >A || 45 εστω] εσται A | ακατακαλυπτος Ac] ακαλ. B, ακαταλ. (sic) A*†

46 αὐτοῦ περιβαλέσθω καὶ ἀκάθαρτος κεκλήσεται· [46]πάσας τὰς ἡμέρας,
ὅσας ἂν ᾖ ἐπ' αὐτοῦ ἡ ἁφή, ἀκάθαρτος ὢν ἀκάθαρτος ἔσται·
κεχωρισμένος καθήσεται, ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἔσται αὐτοῦ ἡ
διατριβή.
47 [47]Καὶ ἱματίῳ ἐὰν γένηται ἐν αὐτῷ ἁφὴ λέπρας, ἐν ἱματίῳ ἐρεῷ
48 ἢ ἐν ἱματίῳ στιππυίνῳ, [48]ἢ ἐν στήμονι ἢ ἐν κρόκῃ ἢ ἐν τοῖς
λινοῖς ἢ ἐν τοῖς ἐρεοῖς ἢ ἐν δέρματι ἢ ἐν παντὶ ἐργασίμῳ δέρ-
49 ματι, [49]καὶ γένηται ἡ ἁφὴ χλωρίζουσα ἢ πυρρίζουσα ἐν τῷ δέρ-
ματι ἢ ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν τῷ στήμονι ἢ ἐν τῇ κρόκῃ ἢ ἐν παντὶ
σκεύει ἐργασίμῳ δέρματος, ἁφὴ λέπρας ἐστίν, καὶ δείξει τῷ ἱερεῖ.
50 [50]καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφήν, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν
51 ἑπτὰ ἡμέρας. [51]καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ·
ἐὰν δὲ διαχέηται ἡ ἁφὴ ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν τῷ στήμονι ἢ ἐν τῇ
κρόκῃ ἢ ἐν τῷ δέρματι κατὰ πάντα, ὅσα ἂν ποιηθῇ δέρματα ἐν
52 τῇ ἐργασίᾳ, λέπρα ἔμμονός ἐστιν ἡ ἁφή, ἀκάθαρτός ἐστιν. [52]κατα-
καύσει τὸ ἱμάτιον ἢ τὸν στήμονα ἢ τὴν κρόκην ἐν τοῖς ἐρεοῖς
ἢ ἐν τοῖς λινοῖς ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ, ἐν ᾧ ἐὰν ᾖ ἐν
αὐτῷ ἡ ἁφή, ὅτι λέπρα ἔμμονός ἐστιν, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται.
53 [53]ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεὺς καὶ μὴ διαχέηται ἡ ἁφὴ ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν
54 τῷ στήμονι ἢ ἐν τῇ κρόκῃ ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ, [54]καὶ
συντάξει ὁ ἱερεύς, καὶ πλυνεῖ ἐφ' οὗ ἐὰν ᾖ ἐπ' αὐτοῦ ἡ ἁφή, καὶ
55 ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ἑπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον· [55]καὶ ὄψε-
ται ὁ ἱερεὺς μετὰ τὸ πλυθῆναι αὐτὸ τὴν ἁφήν, καὶ ἥδε μὴ μετέ-
βαλεν τὴν ὄψιν ἡ ἁφή, καὶ ἡ ἁφὴ οὐ διαχεῖται, ἀκάθαρτόν ἐστιν,
ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται· ἐστήρισται ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν τῷ στή-
56 μονι ἢ ἐν τῇ κρόκῃ. [56]καὶ ἐὰν ἴδῃ ὁ ἱερεὺς καὶ ᾖ ἀμαυρὰ ἡ ἁφὴ
μετὰ τὸ πλυθῆναι αὐτό, ἀπορρήξει αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ἱματίου ἢ ἀπὸ
57 τοῦ δέρματος ἢ ἀπὸ τοῦ στήμονος ἢ ἀπὸ τῆς κρόκης. [57]ἐὰν δὲ
ὀφθῇ ἔτι ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν τῷ στήμονι ἢ ἐν τῇ κρόκῃ ἢ ἐν
παντὶ σκεύει δερματίνῳ, λέπρα ἐξανθοῦσά ἐστιν· ἐν πυρὶ κατα-
58 καυθήσεται ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ ἁφή. [58]καὶ τὸ ἱμάτιον ἢ ὁ στήμων ἢ ἡ
κρόκη ἢ πᾶν σκεῦος δερμάτινον, ὃ πλυθήσεται καὶ ἀποστήσεται
ἀπ' αὐτοῦ ἡ ἁφή, καὶ πλυθήσεται τὸ δεύτερον καὶ καθαρὸν ἔσται.
59 [59]οὗτος ὁ νόμος ἁφῆς λέπρας ἱματίου ἐρεοῦ ἢ στιππυίνου ἢ στή-
μονος ἢ κρόκης ἢ παντὸς σκεύους δερματίνου εἰς τὸ καθαρίσαι
αὐτὸ ἢ μιᾶναι αὐτό.
14 [1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Οὗτος ὁ νόμος
τοῦ λεπροῦ, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ καθαρισθῇ· καὶ προσαχθήσεται πρὸς τὸν

46 επ αυτου / ή] tr. A† | εσται 1⁰] -τιν A† | εσται αυτου] tr. B || 52 η εν αυτω] γενηται A† | εμμον. εστιν > B*A† || 55 αυτο] -του A || 56 αυτο 1⁰] -τον A (A*† καυθηναι pro πλυθ.) || 57 οφθη ετι] οφθησεται A || 58 και ult. > B*A† || 59 ερεου η στιππ. > A†

ἱερέα, 3καὶ ἐξελεύσεται ὁ ἱερεὺς ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ὄψεται 3
ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ ἰᾶται ἡ ἁφὴ τῆς λέπρας ἀπὸ τοῦ λεπροῦ, 4καὶ 4
προστάξει ὁ ἱερεὺς καὶ λήμψονται τῷ κεκαθαρισμένῳ δύο ὀρνίθια
ζῶντα καθαρὰ καὶ ξύλον κέδρινον καὶ κεκλωσμένον κόκκινον καὶ
ὕσσωπον· 5καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς καὶ σφάξουσιν τὸ ὀρνίθιον τὸ 5
ἓν εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον ἐφ' ὕδατι ζῶντι· 6καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ 6
ζῶν λήμψεται αὐτὸ καὶ τὸ ξύλον τὸ κέδρινον καὶ τὸ κλωστὸν
κόκκινον καὶ τὸν ὕσσωπον καὶ βάψει αὐτὰ καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν
εἰς τὸ αἷμα τοῦ ὀρνιθίου τοῦ σφαγέντος ἐφ' ὕδατι ζῶντι· 7καὶ 7
περιρρανεῖ ἐπὶ τὸν καθαρισθέντα ἀπὸ τῆς λέπρας ἑπτάκις, καὶ καθα-
ρὸς ἔσται· καὶ ἐξαποστελεῖ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν εἰς τὸ πεδίον. 8καὶ 8
πλυνεῖ ὁ καθαρισθεὶς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ξυρηθήσεται αὐτοῦ πᾶ-
σαν τὴν τρίχα καὶ λούσεται ἐν ὕδατι καὶ καθαρὸς ἔσται· καὶ μετὰ
ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολὴν καὶ διατρίψει ἔξω τοῦ οἴ-
κου αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας. 9καὶ ἔσται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ξυρηθή- 9
σεται πᾶσαν τὴν τρίχα αὐτοῦ, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τὸν πώγωνα
καὶ τὰς ὀφρύας καὶ πᾶσαν τὴν τρίχα αὐτοῦ ξυρηθήσεται· καὶ πλυ-
νεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι καὶ καθαρὸς
ἔσται. — 10καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήμψεται δύο ἀμνοὺς ἐνιαυ- 10
σίους ἀμώμους καὶ πρόβατον ἐνιαύσιον ἄμωμον καὶ τρία δέκατα
σεμιδάλεως εἰς θυσίαν πεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ καὶ κοτύλην ἐλαίου
μίαν, 11καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς ὁ καθαρίζων τὸν ἄνθρωπον τὸν καθα- 11
ριζόμενον καὶ ταῦτα ἔναντι κυρίου ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ
μαρτυρίου. 12καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα καὶ προσ- 12
άξει αὐτὸν τῆς πλημμελείας καὶ τὴν κοτύλην τοῦ ἐλαίου καὶ ἀφο-
ριεῖ αὐτὸ ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου· 13καὶ σφάξουσιν τὸν ἀμνὸν ἐν 13
τόπῳ, οὗ σφάζουσιν τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας, ἐν
τόπῳ ἁγίῳ· ἔστιν γὰρ τὸ περὶ ἁμαρτίας ὥσπερ τὸ τῆς πλημμε-
λείας, ἔστιν τῷ ἱερεῖ, ἅγια ἁγίων ἐστίν. 14καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς 14
ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας, καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ
τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐπὶ τὸ
ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δε-
ξιοῦ. 15καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς κοτύλης τοῦ ἐλαίου ἐπιχεεῖ 15
ἐπὶ τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως τὴν ἀριστερὰν 16καὶ βάψει τὸν δάκτυλον 16
τὸν δεξιὸν ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς ἀριστε-
ρᾶς καὶ ῥανεῖ ἑπτάκις τῷ δακτύλῳ ἔναντι κυρίου· 17τὸ δὲ κατα- 17
λειφθὲν ἔλαιον τὸ ὂν ἐν τῇ χειρὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν λοβὸν
τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς
χειρὸς τῆς δεξιᾶς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ ἐπὶ τὸν

14 6 κλωστον] κεκλωσμενον A || **11** ο 2° > A† || **12** αυτο] -τα B^c || **13** ου] ω A || **16** ρανει] ρανιει (item A in 7) ο ιερευς A† | επτ. / τω δακτ.] tr. A || **17** ον > A

18 τόπον τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας· [18]τὸ δὲ καταλειφθὲν
ἔλαιον τὸ ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὴν
κεφαλὴν τοῦ καθαρισθέντος, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς
19 ἔναντι κυρίου. [19]καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ
ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τοῦ ἀκαθάρτου τοῦ καθαριζομένου ἀπὸ
τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ· καὶ μετὰ τοῦτο σφάξει ὁ ἱερεὺς τὸ ὁλοκαύ-
20 τωμα. [20]καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ τὴν θυσίαν ἐπὶ
τὸ θυσιαστήριον ἔναντι κυρίου· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεύς,
καὶ καθαρισθήσεται.

21 [21]Ἐὰν δὲ πένηται καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ μὴ εὑρίσκῃ, λήμψεται ἀμνὸν
ἕνα εἰς ὃ ἐπλημμέλησεν εἰς ἀφαίρεμα ὥστε ἐξιλάσασθαι περὶ αὐ-
τοῦ καὶ δέκατον σεμιδάλεως πεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν
22 καὶ κοτύλην ἐλαίου μίαν [22]καὶ δύο τρυγόνας ἢ δύο νεοσσοὺς
περιστερῶν, ὅσα εὗρεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἔσται ἡ μία περὶ ἁμαρ-
23 τίας καὶ ἡ μία εἰς ὁλοκαύτωμα· [23]καὶ προσοίσει αὐτὰ τῇ ἡμέρᾳ
τῇ ὀγδόῃ εἰς τὸ καθαρίσαι αὐτὸν πρὸς τὸν ἱερέα ἐπὶ τὴν θύραν
24 τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι κυρίου. [24]καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς
τὸν ἀμνὸν τῆς πλημμελείας καὶ τὴν κοτύλην τοῦ ἐλαίου ἐπιθήσει
25 αὐτὰ ἐπίθεμα ἔναντι κυρίου. [25]καὶ σφάξει τὸν ἀμνὸν τῆς πλημμε-
λείας καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμε-
λείας καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου
τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς καὶ ἐπὶ τὸ
26 ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ. [26]καὶ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου ἐπιχεεῖ ὁ ἱε-
27 ρεὺς ἐπὶ τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως τὴν ἀριστεράν, [27]καὶ ῥανεῖ ὁ ἱερεὺς
τῷ δακτύλῳ τῷ δεξιῷ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τῇ
28 ἀριστερᾷ ἑπτάκις ἔναντι κυρίου· [28]καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ
ἐλαίου τοῦ ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ
καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς
δεξιᾶς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ ἐπὶ τὸν τό-
29 πον τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας· [29]τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπὸ
τοῦ ἐλαίου τὸ ὂν ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως ἐπιθήσει ἐπὶ τὴν κε-
φαλὴν τοῦ καθαρισθέντος, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς
30 ἔναντι κυρίου. [30]καὶ ποιήσει μίαν τῶν τρυγόνων ἢ ἀπὸ τῶν νεοσ-
31 σῶν τῶν περιστερῶν, καθότι εὗρεν αὐτοῦ ἡ χείρ, [31]τὴν μίαν περὶ
ἁμαρτίας καὶ τὴν μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα σὺν τῇ θυσίᾳ, καὶ ἐξιλά-
32 σεται ὁ ἱερεὺς περὶ τοῦ καθαριζομένου ἔναντι κυρίου. [32]οὗτος ὁ
νόμος, ἐν ᾧ ἐστιν ἡ ἁφὴ τῆς λέπρας καὶ τοῦ μὴ εὑρίσκοντος τῇ
χειρὶ εἰς τὸν καθαρισμὸν αὐτοῦ.

19 ο ιερευς περι] περι αυτου ο ιερ. B† || 20 εναντι] pr. απ B*† || 21 και / η χ. αυτου] tr. B* || 22 και 1°] η A† || 25 της 1°] pr. τον Bc | του καθαρ. / του δεξ. (cf. 28)] tr. BA† || 29 καθαριζομενου A || 32 της > A†

33 Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ααρων λέγων 34 Ὡς 33
ἂν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν 34
ἐν κτήσει, καὶ δώσω ἁφὴν λέπρας ἐν ταῖς οἰκίαις τῆς γῆς τῆς ἐγ-
κτήτου ὑμῖν, 35 καὶ ἥξει τίνος αὐτοῦ ἡ οἰκία καὶ ἀναγγελεῖ τῷ ἱε- 35
ρεῖ λέγων Ὥσπερ ἁφὴ ἑώραταί μου ἐν τῇ οἰκίᾳ. 36 καὶ προστάξει 36
ὁ ἱερεὺς ἀποσκευάσαι τὴν οἰκίαν πρὸ τοῦ εἰσελθόντα ἰδεῖν τὸν
ἱερέα τὴν ἁφὴν καὶ οὐ μὴ ἀκάθαρτα γένηται ὅσα ἐὰν ᾖ ἐν τῇ
οἰκίᾳ, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται ὁ ἱερεὺς καταμαθεῖν τὴν οἰκίαν.
37 καὶ ὄψεται τὴν ἁφὴν ἐν τοῖς τοίχοις τῆς οἰκίας, κοιλάδας χλωρι- 37
ζούσας ἢ πυρριζούσας, καὶ ἡ ὄψις αὐτῶν ταπεινοτέρα τῶν τοίχων,
38 καὶ ἐξελθὼν ὁ ἱερεὺς ἐκ τῆς οἰκίας ἐπὶ τὴν θύραν τῆς οἰκίας 38
καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν οἰκίαν ἑπτὰ ἡμέρας. 39 καὶ ἐπανήξει ὁ ἱε- 39
ρεὺς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ὄψεται τὴν οἰκίαν καὶ ἰδοὺ οὐ διε-
χύθη ἡ ἁφὴ ἐν τοῖς τοίχοις τῆς οἰκίας, 40 καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς 40
καὶ ἐξελοῦσιν τοὺς λίθους, ἐν οἷς ἐστιν ἡ ἁφή, καὶ ἐκβαλοῦσιν
αὐτοὺς ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον. 41 καὶ ἀποξύσουσιν 41
τὴν οἰκίαν ἔσωθεν κύκλῳ καὶ ἐκχεοῦσιν τὸν χοῦν ἔξω τῆς πόλεως
εἰς τόπον ἀκάθαρτον. 42 καὶ λήμψονται λίθους ἀπεξυσμένους ἑτέ- 42
ρους καὶ ἀντιθήσουσιν ἀντὶ τῶν λίθων καὶ χοῦν ἕτερον λήμψον-
ται καὶ ἐξαλείψουσιν τὴν οἰκίαν. 43 ἐὰν δὲ ἐπέλθῃ πάλιν ἁφὴ καὶ 43
ἀνατείλῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ μετὰ τὸ ἐξελεῖν τοὺς λίθους καὶ μετὰ τὸ ἀπο-
ξυσθῆναι τὴν οἰκίαν καὶ μετὰ τὸ ἐξαλειφθῆναι, 44 καὶ εἰσελεύσεται 44
ὁ ἱερεὺς καὶ ὄψεται· εἰ διακέχυται ἡ ἁφὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ, λέπρα ἔμ-
μονός ἐστιν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀκάθαρτός ἐστιν. 45 καὶ καθελοῦσιν τὴν 45
οἰκίαν καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς καὶ τοὺς λίθους αὐτῆς καὶ πάντα τὸν
χοῦν ἐξοίσουσιν ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον. 46 καὶ ὁ 46
εἰσπορευόμενος εἰς τὴν οἰκίαν πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς ἀφωρισμένη
ἐστίν, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας· 47 καὶ ὁ κοιμώμενος ἐν τῇ 47
οἰκίᾳ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας·
καὶ ὁ ἔσθων ἐν τῇ οἰκίᾳ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἀκάθαρτος
ἔσται ἕως ἑσπέρας. 48 ἐὰν δὲ παραγενόμενος εἰσέλθῃ ὁ ἱερεὺς καὶ 48
ἴδῃ καὶ ἰδοὺ διαχύσει οὐ διαχεῖται ἡ ἁφὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ μετὰ τὸ ἐξα-
λειφθῆναι τὴν οἰκίαν, καὶ καθαριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν οἰκίαν, ὅτι ἰάθη ἡ
ἁφή. 49 καὶ λήμψεται ἀφαγνίσαι τὴν οἰκίαν δύο ὀρνίθια ζῶντα κα- 49
θαρὰ καὶ ξύλον κέδρινον καὶ κεκλωσμένον κόκκινον καὶ ὕσσωπον·
50 καὶ σφάξει τὸ ὀρνίθιον τὸ ἓν εἰς σκεῦος ὀστράκινον ἐφ' ὕδατι 50
ζῶντι 51 καὶ λήμψεται τὸ ξύλον τὸ κέδρινον καὶ τὸ κεκλωσμένον 51
κόκκινον καὶ τὸν ὕσσωπον καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν καὶ βάψει αὐτὸ

35 αναγγειλη A† || 36 αφην M] οικιαν BA || 37 η πυρριζ. > B*A || 40 εν οις > B† || 42 ετερους] στερεους BA† || 43 αφη] pr. η Bc || 51 τον υσσωπον] την υ. Bc: item Bc in 52 τη υσσωπω (sed 6 τον υσσωπον in B non correctum)

εἰς τὸ αἷμα τοῦ ὀρνιθίου τοῦ ἐσφαγμένου ἐφ᾽ ὕδατι ζῶντι καὶ περιρ-
52 ρανεῖ ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἑπτάκις [52]καὶ ἀφαγνιεῖ τὴν οἰκίαν
ἐν τῷ αἵματι τοῦ ὀρνιθίου καὶ ἐν τῷ ὕδατι τῷ ζῶντι καὶ ἐν τῷ
ὀρνιθίῳ τῷ ζῶντι καὶ ἐν τῷ ξύλῳ τῷ κεδρίνῳ καὶ ἐν τῷ ὑσσώ-
53 πῳ καὶ ἐν τῷ κεκλωσμένῳ κοκκίνῳ· [53]καὶ ἐξαποστελεῖ τὸ ὀρνί-
θιον τὸ ζῶν ἔξω τῆς πόλεως εἰς τὸ πεδίον καὶ ἐξιλάσεται περὶ
τῆς οἰκίας, καὶ καθαρὰ ἔσται.
54 [54]Οὗτος ὁ νόμος κατὰ πᾶσαν ἁφὴν λέπρας καὶ θραύσματος
55 56 [55]καὶ τῆς λέπρας ἱματίου καὶ οἰκίας [56]καὶ οὐλῆς καὶ σημασίας καὶ
57 τοῦ αὐγάζοντος [57]καὶ τοῦ ἐξηγήσασθαι ᾗ ἡμέρᾳ ἀκάθαρτον καὶ ᾗ
ἡμέρᾳ καθαρισθήσεται· οὗτος ὁ νόμος τῆς λέπρας.
15 [1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ααρων λέγων [2]Λάλη-
σον τοῖς υἱοῖς Ισραηλ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ἀνδρὶ ἀνδρί, ᾧ ἐὰν γένη-
ται ῥύσις ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἡ ῥύσις αὐτοῦ ἀκάθαρτός ἐστιν.
3 [3]καὶ οὗτος ὁ νόμος τῆς ἀκαθαρσίας αὐτοῦ· ῥέων γόνον ἐκ σώ-
ματος αὐτοῦ ἐκ τῆς ῥύσεως, ἧς συνέστηκεν τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ
τῆς ῥύσεως, αὕτη ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ· πᾶσαι αἱ ἡμέραι
ῥύσεως σώματος αὐτοῦ, ᾗ συνέστηκεν τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ τῆς
4 ῥύσεως, ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐστιν. [4]πᾶσα κοίτη, ἐφ᾽ ᾗ ἐὰν κοιμηθῇ
ἐπ᾽ αὐτῆς ὁ γονορρυής, ἀκάθαρτός ἐστιν, καὶ πᾶν σκεῦος, ἐφ᾽ ὃ
5 ἐὰν καθίσῃ ἐπ᾽ αὐτὸ ὁ γονορρυής, ἀκάθαρτον ἔσται. [5]καὶ ἄνθρω-
πος, ὃς ἂν ἅψηται τῆς κοίτης αὐτοῦ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ
6 λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας· [6]καὶ ὁ καθή-
μενος ἐπὶ τοῦ σκεύους, ἐφ᾽ ὃ ἐὰν καθίσῃ ὁ γονορρυής, πλυνεῖ τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέ-
7 ρας· [7]καὶ ὁ ἁπτόμενος τοῦ χρωτὸς τοῦ γονορρυοῦς πλυνεῖ τὰ
8 ἱμάτια καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. [8]ἐὰν
δὲ προσσιελίσῃ ὁ γονορρυὴς ἐπὶ τὸν καθαρόν, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια
9 καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. [9]καὶ πᾶν
ἐπίσαγμα ὄνου, ἐφ᾽ ὃ ἂν ἐπιβῇ ἐπ᾽ αὐτὸ ὁ γονορρυής, ἀκάθαρτον
10 ἔσται ἕως ἑσπέρας. [10]καὶ πᾶς ὁ ἁπτόμενος ὅσα ἐὰν ᾖ ὑποκάτω
αὐτοῦ, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας· καὶ ὁ αἴρων αὐτὰ πλυνεῖ
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως
11 ἑσπέρας. [11]καὶ ὅσων ἐὰν ἅψηται ὁ γονορρυὴς καὶ τὰς χεῖρας οὐ
νένιπται, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι καὶ ἀκά-
12 θαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. [12]καὶ σκεῦος ὀστράκινον, οὗ ἂν ἅψη-
ται ὁ γονορρυής, συντριβήσεται· καὶ σκεῦος ξύλινον νιφήσεται
13 ὕδατι καὶ καθαρὸν ἔσται. — [13]ἐὰν δὲ καθαρισθῇ ὁ γονορρυὴς ἐκ

53 της 1° > B*A†
15 1 και ααρ./λεγ.] tr. B*† || 2 η ρυσις αυτου > A | εστιν] εσται A ||
4 η] ην Bc | αυτης] -τη A† || 7 του 1° > B*A† || 8 προσεγγιση A† ||
9 παν] pr. επι A† | επιβη] καθιση A† || 11 νενιπται] + υδατι Bc

τῆς ῥύσεως αὐτοῦ, καὶ ἐξαριθμήσεται αὐτῷ ἑπτὰ ἡμέρας εἰς τὸν
καθαρισμὸν καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται τὸ σῶμα
ὕδατι καὶ καθαρὸς ἔσται. [14]καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήμψεται ἑαυ- 14
τῷ δύο τρυγόνας ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν καὶ οἴσει αὐτὰ
ἔναντι κυρίου ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ δώσει
αὐτὰ τῷ ἱερεῖ· [15]καὶ ποιήσει αὐτὰ ὁ ἱερεύς, μίαν περὶ ἁμαρτίας 15
καὶ μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναν-
τι κυρίου ἀπὸ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ.

[16]Καὶ ἄνθρωπος, ᾧ ἐὰν ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρματος, καὶ 16
λούσεται ὕδατι πᾶν τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέ-
ρας· [17]καὶ πᾶν ἱμάτιον καὶ πᾶν δέρμα, ἐφ᾽ ὃ ἐὰν ᾖ ἐπ᾽ αὐτὸ κοίτη 17
σπέρματος, καὶ πλυθήσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέ-
ρας. [18]καὶ γυνή, ἐὰν κοιμηθῇ ἀνὴρ μετ᾽ αὐτῆς κοίτην σπέρματος, 18
καὶ λούσονται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτοι ἔσονται ἕως ἑσπέρας.

[19]Καὶ γυνή, ἥτις ἐὰν ᾖ ῥέουσα αἵματι, ἔσται ἡ ῥύσις αὐτῆς ἐν 19
τῷ σώματι αὐτῆς, ἑπτὰ ἡμέρας ἔσται ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς· πᾶς
ὁ ἁπτόμενος αὐτῆς ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας, [20]καὶ πᾶν, ἐφ᾽ 20
ὃ ἂν κοιτάζηται ἐπ᾽ αὐτὸ ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς, ἀκάθαρτον ἔσται,
καὶ πᾶν, ἐφ᾽ ὃ ἂν ἐπικαθίσῃ ἐπ᾽ αὐτό, ἀκάθαρτον ἔσται. [21]καὶ πᾶς, 21
ὃς ἐὰν ἅψηται τῆς κοίτης αὐτῆς, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λού-
σεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.
[22]καὶ πᾶς ὁ ἁπτόμενος παντὸς σκεύους, οὗ ἐὰν καθίσῃ ἐπ᾽ αὐτό, 22
πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται
ἕως ἑσπέρας. [23]ἐὰν δὲ ἐν τῇ κοίτῃ αὐτῆς οὔσης ἢ ἐπὶ τοῦ σκεύ- 23
ους, οὗ ἐὰν καθίσῃ ἐπ᾽ αὐτῷ, ἐν τῷ ἅπτεσθαι αὐτὸν αὐτῆς, ἀκά-
θαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. [24]ἐὰν δὲ κοίτῃ τις κοιμηθῇ μετ᾽ αὐτῆς 24
καὶ γένηται ἡ ἀκαθαρσία αὐτῆς ἐπ᾽ αὐτῷ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ
ἡμέρας, καὶ πᾶσα κοίτη, ἐφ᾽ ᾗ ἂν κοιμηθῇ ἐπ᾽ αὐτῆς, ἀκάθαρτος ἔσται.

[25]Καὶ γυνή, ἐὰν ῥέῃ ῥύσει αἵματος ἡμέρας πλείους οὐκ ἐν καιρῷ 25
τῆς ἀφέδρου αὐτῆς, ἐὰν καὶ ῥέῃ μετὰ τὴν ἄφεδρον αὐτῆς, πᾶσαι
αἱ ἡμέραι ῥύσεως ἀκαθαρσίας αὐτῆς καθάπερ αἱ ἡμέραι τῆς ἀφέ-
δρου, ἀκάθαρτος ἔσται. [26]καὶ πᾶσαν κοίτην, ἐφ᾽ ἣν ἂν κοιμηθῇ ἐπ᾽ 26
αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ῥύσεως, κατὰ τὴν κοίτην τῆς ἀφέ-
δρου ἔσται αὐτῇ, καὶ πᾶν σκεῦος, ἐφ᾽ ὃ ἐὰν καθίσῃ ἐπ᾽ αὐτό, ἀκά-
θαρτον ἔσται κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀφέδρου. [27]πᾶς ὁ ἁπτό- 27
μενος αὐτῆς ἀκάθαρτος ἔσται καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται
τὸ σῶμα ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. [28]ἐὰν δὲ καθα- 28
ρισθῇ ἀπὸ τῆς ῥύσεως, καὶ ἐξαριθμήσεται αὐτῇ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ

13 αυτω] εαυ. A | καθαρισμον B*A†] + αυτου Bc || 15 απο] περι A || 16 ω] ος A || 19 εσται 2°] εστω A || 20 εφ 1 > B*† || 23 καθιση B†] αυτη καθηται A | εν u.t.] + δε A† | ακαθαρτον B || 26 ρυσεως B*A†] + αυτης Bc

29 μετὰ ταῦτα καθαρισθήσεται. [29]καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήμψεται
αὐτῇ δύο τρυγόνας ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν καὶ οἴσει αὐτὰ
30 πρὸς τὸν ἱερέα ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, [30]καὶ
ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν μίαν περὶ ἁμαρτίας καὶ τὴν μίαν εἰς ὁλο-
καύτωμα, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου ἀπὸ
ῥύσεως ἀκαθαρσίας αὐτῆς.
31 [31]Καὶ εὐλαβεῖς ποιήσετε τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἀπὸ τῶν ἀκαθαρ-
σιῶν αὐτῶν, καὶ οὐκ ἀποθανοῦνται διὰ τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῶν ἐν
32 τῷ μιαίνειν αὐτοὺς τὴν σκηνήν μου τὴν ἐν αὐτοῖς. — [32]οὗτος ὁ
νόμος τοῦ γονορρυοῦς καὶ ἐάν τινι ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρ-
33 ματος ὥστε μιανθῆναι ἐν αὐτῇ [33]καὶ τῇ αἱμορροούσῃ ἐν τῇ ἀφέ-
δρῳ αὐτῆς καὶ ὁ γονορρυὴς ἐν τῇ ῥύσει αὐτοῦ, τῷ ἄρσενι ἢ τῇ
θηλείᾳ, καὶ τῷ ἀνδρί, ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ ἀποκαθημένης.
16 [1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν μετὰ τὸ τελευτῆσαι τοὺς
δύο υἱοὺς Ααρων ἐν τῷ προσάγειν αὐτοὺς πῦρ ἀλλότριον ἔναντι
2 κυρίου καὶ ἐτελεύτησαν [2]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν Λάλησον
πρὸς Ααρων τὸν ἀδελφόν σου καὶ μὴ εἰσπορευέσθω πᾶσαν ὥραν
εἰς τὸ ἅγιον ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος εἰς πρόσωπον τοῦ
ἱλαστηρίου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου, καὶ οὐκ ἀπο-
3 θανεῖται· ἐν γὰρ νεφέλῃ ὀφθήσομαι ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου. [3]οὕτως
εἰσελεύσεται Ααρων εἰς τὸ ἅγιον· ἐν μόσχῳ ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρ-
4 τίας καὶ κριὸν εἰς ὁλοκαύτωμα· [4]καὶ χιτῶνα λινοῦν ἡγιασμένον
ἐνδύσεται, καὶ περισκελὲς λινοῦν ἔσται ἐπὶ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ, καὶ
ζώνῃ λινῇ ζώσεται καὶ κίδαριν λινῆν περιθήσεται· ἱμάτια ἅγιά
ἐστιν, καὶ λούσεται ὕδατι πᾶν τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἐνδύσεται αὐτά.
5 [5]καὶ παρὰ τῆς συναγωγῆς τῶν υἱῶν Ισραηλ λήμψεται δύο χιμά-
6 ρους ἐξ αἰγῶν περὶ ἁμαρτίας καὶ κριὸν ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα. [6]καὶ
προσάξει Ααρων τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ καὶ
7 ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. [7]καὶ λήμψεται τοὺς
δύο χιμάρους καὶ στήσει αὐτοὺς ἔναντι κυρίου παρὰ τὴν θύραν
8 τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· [8]καὶ ἐπιθήσει Ααρων ἐπὶ τοὺς δύο
χιμάρους κλῆρον ἕνα τῷ κυρίῳ καὶ κλῆρον ἕνα τῷ ἀποπομπαίῳ.
9 [9]καὶ προσάξει Ααρων τὸν χίμαρον, ἐφ' ὃν ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὸν ὁ
10 κλῆρος τῷ κυρίῳ, καὶ προσοίσει περὶ ἁμαρτίας· [10]καὶ τὸν χίμαρον,
ἐφ' ὃν ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὸν ὁ κλῆρος τοῦ ἀποπομπαίου, στήσει αὐ-
τὸν ζῶντα ἔναντι κυρίου τοῦ ἐξιλάσασθαι ἐπ' αὐτοῦ ὥστε ἀπο-
στεῖλαι αὐτὸν εἰς τὴν ἀποπομπήν· ἀφήσει αὐτὸν εἰς τὴν ἔρημον.

29 αυτη > A† || 31 αυτων ult. > A† || 33 και 2° > B*A† | τω ult.] pr. εν A†

16 2 μωυσην] + λεγων A | εισπορευεσθωσαν A || 4 ζωνη — αγια] κιδαρεις περι τον τραχηλον αυτου και ζωνη λινη ζωσεται αγιασμα A† || 10 ζωντα / εναντι κυριου] tr. B†

— [11]καὶ προσάξει Ααρων τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τὸν 11
αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ μόνον καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ καὶ
τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ σφάξει τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας
τὸν αὐτοῦ. [12]καὶ λήμψεται τὸ πυρεῖον πλῆρες ἀνθράκων πυρὸς 12
ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἀπέναντι κυρίου καὶ πλήσει τὰς χεῖρας
θυμιάματος συνθέσεως λεπτῆς καὶ εἰσοίσει ἐσώτερον τοῦ κατα-
πετάσματος [13]καὶ ἐπιθήσει τὸ θυμίαμα ἐπὶ τὸ πῦρ ἔναντι κυρίου· 13
καὶ καλύψει ἡ ἀτμὶς τοῦ θυμιάματος τὸ ἱλαστήριον τὸ ἐπὶ τῶν
μαρτυρίων, καὶ οὐκ ἀποθανεῖται. [14]καὶ λήμψεται ἀπὸ τοῦ αἵματος 14
τοῦ μόσχου καὶ ῥανεῖ τῷ δακτύλῳ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον κατὰ ἀνα-
τολάς· κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου ῥανεῖ ἑπτάκις ἀπὸ τοῦ αἵ-
ματος τῷ δακτύλῳ. [15]καὶ σφάξει τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρ- 15
τίας τὸν περὶ τοῦ λαοῦ ἔναντι κυρίου καὶ εἰσοίσει ἀπὸ τοῦ αἵμα-
τος αὐτοῦ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος καὶ ποιήσει τὸ αἷμα αὐ-
τοῦ ὃν τρόπον ἐποίησεν τὸ αἷμα τοῦ μόσχου, καὶ ῥανεῖ τὸ αἷμα
αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου [16]καὶ 16
ἐξιλάσεται τὸ ἅγιον ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν τῶν υἱῶν Ισραηλ καὶ
ἀπὸ τῶν ἀδικημάτων αὐτῶν περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν·
καὶ οὕτω ποιήσει τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου τῇ ἐκτισμένῃ ἐν αὐτοῖς ἐν
μέσῳ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῶν. [17]καὶ πᾶς ἄνθρωπος οὐκ ἔσται ἐν τῇ 17
σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου εἰσπορευομένου αὐτοῦ ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ
ἁγίῳ, ἕως ἂν ἐξέλθῃ· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐ-
τοῦ καὶ περὶ πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ισραηλ. [18]καὶ ἐξελεύσεται ἐπὶ 18
τὸ θυσιαστήριον τὸ ὂν ἀπέναντι κυρίου καὶ ἐξιλάσεται ἐπ᾽ αὐτοῦ·
καὶ λήμψεται ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος
τοῦ χιμάρου καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ
[19]καὶ ῥανεῖ ἐπ᾽ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ αἵματος τῷ δακτύλῳ ἑπτάκις καὶ 19
καθαριεῖ αὐτὸ καὶ ἁγιάσει αὐτὸ ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν τῶν υἱῶν
Ισραηλ. [20]καὶ συντελέσει ἐξιλασκόμενος τὸ ἅγιον καὶ τὴν σκηνὴν 20
τοῦ μαρτυρίου καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ περὶ τῶν ἱερέων καθαριεῖ·
καὶ προσάξει τὸν χίμαρον τὸν ζῶντα. [21]καὶ ἐπιθήσει Ααρων τὰς 21
χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμάρου τοῦ ζῶντος καὶ ἐξα-
γορεύσει ἐπ᾽ αὐτοῦ πάσας τὰς ἀνομίας τῶν υἱῶν Ισραηλ καὶ πά-
σας τὰς ἀδικίας αὐτῶν καὶ πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ ἐπι-
θήσει αὐτὰς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμάρου τοῦ ζῶντος καὶ ἐξα-
ποστελεῖ ἐν χειρὶ ἀνθρώπου ἑτοίμου εἰς τὴν ἔρημον· [22]καὶ λήμψε- 22
ται ὁ χίμαρος ἐφ᾽ ἑαυτῷ τὰς ἀδικίας αὐτῶν εἰς γῆν ἄβατον, καὶ
ἐξαποστελεῖ τὸν χίμαρον εἰς τὴν ἔρημον. [23]καὶ εἰσελεύσεται Ααρων 23
εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐκδύσεται τὴν στολὴν τὴν λινῆν,

15 εισοισει] οισουσιν A† | απο B*A†] > Bc || 18 επ] απ A || 19 αυτου B*A†] -το Bc | των ult. > A† || 20 προσαξει] + ααρων A† || 21 επιθησει 1°] προσαξει A† | ετοιμου > B*† (A* dub.)

ἣν ἐνεδεδύκει εἰσπορευομένου αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον, καὶ ἀποθήσει
24 αὐτὴν ἐκεῖ. [24]καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι ἐν τόπῳ ἁγίῳ
καὶ ἐνδύσεται τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ ἐξελθὼν ποιήσει τὸ ὁλοκάρ-
πωμα αὐτοῦ καὶ τὸ ὁλοκάρπωμα τοῦ λαοῦ καὶ ἐξιλάσεται περὶ
αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ λαοῦ ὡς περὶ τῶν
25 ἱερέων. [25]καὶ τὸ στέαρ τὸ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυ-
26 σιαστήριον. [26]καὶ ὁ ἐξαποστέλλων τὸν χίμαρον τὸν διεσταλμένον
εἰς ἄφεσιν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι
27 καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν. [27]καὶ τὸν μό-
σχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρ-
τίας, ὧν τὸ αἷμα εἰσηνέχθη ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ, ἐξοίσουσιν
αὐτὰ ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ κατακαύσουσιν αὐτὰ ἐν πυρί, καὶ
28 τὰ δέρματα αὐτῶν καὶ τὰ κρέα αὐτῶν καὶ τὴν κόπρον αὐτῶν· [28]ὁ
δὲ κατακαίων αὐτὰ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ
ὕδατι καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν.
29 [29]Καὶ ἔσται τοῦτο ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον· ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδό-
μῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ταπεινώσατε τὰς ψυχὰς ὑμῶν καὶ πᾶν ἔρ-
γον οὐ ποιήσετε, ὁ αὐτόχθων καὶ ὁ προσήλυτος ὁ προσκείμενος
30 ἐν ὑμῖν. [30]ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξιλάσεται περὶ ὑμῶν καθαρί-
σαι ὑμᾶς ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν ἔναντι κυρίου, καὶ καθα-
31 ρισθήσεσθε. [31]σάββατα σαββάτων ἀνάπαυσις αὕτη ἔσται ὑμῖν, καὶ
32 ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, νόμιμον αἰώνιον. [32]ἐξιλάσεται ὁ ἱε-
ρεύς, ὃν ἂν χρίσωσιν αὐτὸν καὶ ὃν ἂν τελειώσουσιν τὰς χεῖρας
αὐτοῦ ἱερατεύειν μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐνδύσεται τὴν στο-
33 λὴν τὴν λινῆν, στολὴν ἁγίαν, [33]καὶ ἐξιλάσεται τὸ ἅγιον τοῦ ἁγίου
καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐξιλάσεται
34 καὶ περὶ τῶν ἱερέων καὶ περὶ πάσης συναγωγῆς ἐξιλάσεται. [34]καὶ
ἔσται τοῦτο ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον ἐξιλάσκεσθαι περὶ τῶν υἱῶν
Ισραηλ ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν· ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ποιη-
θήσεται, καθάπερ συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ.
17 [1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Λάλησον πρὸς
Ααρων καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πρὸς πάντας υἱοὺς Ισραηλ
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ ἐνετείλατο κύριος λέγων
3 [3]Ἄνθρωπος ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ισραηλ ἢ τῶν προσηλύτων τῶν
προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἂν σφάξῃ μόσχον ἢ πρόβατον ἢ αἶγα
4 ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ ὃς ἂν σφάξῃ ἔξω τῆς παρεμβολῆς [4]καὶ ἐπὶ
τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ ὥστε ποιῆσαι

23 ενεδεδυκει compl.] ε 2⁰ > B, δε > A† || 24 περι 2⁰ > A | και περι του λαου > A† || 29 δεκατη του μηνος > B* A† || 32 τελειωσουσιν (cf. 17 5)] -ωσωσιν Bc || 34 καθα B*

17 2 παντας] + τους A || 3 των 3⁰ M (cf. 8, 10 12. 13)] pr. η B A

αὐτὸ εἰς ὁλοκαύτωμα ἢ σωτήριον κυρίῳ δεκτὸν εἰς ὀσμὴν εὐω-
δίας, καὶ ὃς ἂν σφάξῃ ἔξω καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ
μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ αὐτὸ ὥστε μὴ προσενέγκαι δῶρον κυρίῳ ἀπέ-
ναντι τῆς σκηνῆς κυρίου, καὶ λογισθήσεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ
αἷμα· αἷμα ἐξέχεεν, ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ
αὐτῆς· [5]ὅπως ἀναφέρωσιν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὰς θυσίας αὐτῶν, ὅσας 5
ἂν αὐτοὶ σφάξουσιν ἐν τοῖς πεδίοις, καὶ οἴσουσιν τῷ κυρίῳ ἐπὶ
τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου πρὸς τὸν ἱερέα καὶ θύσου-
σιν θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ αὐτά· [6]καὶ προσχεεῖ ὁ ἱερεὺς τὸ 6
αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ ἀπέναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἀνοίσει τὸ στέαρ εἰς ὀσμὴν εὐω-
δίας κυρίῳ· [7]καὶ οὐ θύσουσιν ἔτι τὰς θυσίας αὐτῶν τοῖς ματαίοις, 7
οἷς αὐτοὶ ἐκπορνεύουσιν ὀπίσω αὐτῶν· νόμιμον αἰώνιον ἔσται ὑμῖν
εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

[8]Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ἄνθρωπος ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ισραηλ 8
καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν,
ὃς ἂν ποιήσῃ ὁλοκαύτωμα ἢ θυσίαν [9]καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκη- 9
νῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ ποιῆσαι αὐτὸ τῷ κυρίῳ, ἐξολεθρευ-
θήσεται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

[10]Καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ισραηλ ἢ τῶν προσηλύτων 10
τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἂν φάγῃ πᾶν αἷμα, καὶ ἐπιστήσω
τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν ψυχὴν τὴν ἔσθουσαν τὸ αἷμα καὶ ἀπολῶ
αὐτὴν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. [11]ἡ γὰρ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐ- 11
τοῦ ἐστιν, καὶ ἐγὼ δέδωκα αὐτὸ ὑμῖν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἐξι-
λάσκεσθαι περὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν· τὸ γὰρ αἷμα αὐτοῦ ἀντὶ τῆς
ψυχῆς ἐξιλάσεται. [12]διὰ τοῦτο εἴρηκα τοῖς υἱοῖς Ισραηλ Πᾶσα ψυχὴ 12
ἐξ ὑμῶν οὐ φάγεται αἷμα, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ προσκείμενος ἐν
ὑμῖν οὐ φάγεται αἷμα. [13]καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ισραηλ 13
καὶ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἂν θηρεύσῃ
θήρευμα θηρίον ἢ πετεινόν, ὃ ἔσθεται, καὶ ἐκχεεῖ τὸ αἷμα καὶ κα-
λύψει αὐτὸ τῇ γῇ· [14]ἡ γὰρ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστιν, 14
καὶ εἶπα τοῖς υἱοῖς Ισραηλ Αἷμα πάσης σαρκὸς οὐ φάγεσθε, ὅτι ἡ
ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστιν· πᾶς ὁ ἔσθων αὐτὸ ἐξολε-
θρευθήσεται.

[15]Καὶ πᾶσα ψυχή, ἥτις φάγεται θνησιμαῖον ἢ θηριάλωτον ἐν τοῖς 15
αὐτόχθοσιν ἢ ἐν τοῖς προσηλύτοις, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ
λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας καὶ καθαρὸς
ἔσται· [16]ἐὰν δὲ μὴ πλύνῃ τὰ ἱμάτια καὶ τὸ σῶμα μὴ λούσηται 16
ὕδατι, καὶ λήμψεται ἀνόμημα αὐτοῦ.

4 κυριω 1°] -ιου A || 5 σφαξωσιν A: cf. 16 32 | θησουσιν A || 7 ετι] επι B*A || 9 και > B*A† || 10 η > B*A† | αυτης] -του A† || 13 αιμα] + αυτου A || 15 εσται paenult. > B*†

18 [1]Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Λάλησον τοῖς υἱοῖς
3 Ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. [3]κατὰ
τὰ ἐπιτηδεύματα γῆς Αἰγύπτου, ἐν ᾗ κατῳκήσατε ἐπ᾽ αὐτῇ, οὐ
ποιήσετε καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα γῆς Χανααν, εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω
ὑμᾶς ἐκεῖ, οὐ ποιήσετε καὶ τοῖς νομίμοις αὐτῶν οὐ πορεύσεσθε·
4 [4]τὰ κρίματά μου ποιήσετε καὶ τὰ προστάγματά μου φυλάξεσθε
5 πορεύεσθαι ἐν αὐτοῖς· ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. [5]καὶ φυλάξεσθε πάντα
τὰ προστάγματά μου καὶ πάντα τὰ κρίματά μου καὶ ποιήσετε αὐτά,
ἃ ποιήσας ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς· ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.
6 [6]Ἄνθρωπος ἄνθρωπος πρὸς πάντα οἰκεῖα σαρκὸς αὐτοῦ οὐ
7 προσελεύσεται ἀποκαλύψαι ἀσχημοσύνην· ἐγὼ κύριος. [7]ἀσχημο-
σύνην πατρός σου καὶ ἀσχημοσύνην μητρός σου οὐκ ἀποκαλύ-
ψεις· μήτηρ γάρ σού ἐστιν, καὶ οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύ-
8 νην αὐτῆς. [8]ἀσχημοσύνην γυναικὸς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις·
9 ἀσχημοσύνη πατρός σού ἐστιν. [9]ἀσχημοσύνην τῆς ἀδελφῆς σου
ἐκ πατρός σου ἢ ἐκ μητρός σου, ἐνδογενοῦς ἢ γεγεννημένης ἔξω,
10 οὐκ ἀποκαλύψεις ἀσχημοσύνην αὐτῆς. [10]ἀσχημοσύνην θυγατρὸς
υἱοῦ σου ἢ θυγατρὸς θυγατρός σου, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχη-
11 μοσύνην αὐτῶν, ὅτι σὴ ἀσχημοσύνη ἐστίν. [11]ἀσχημοσύνην θυγα-
τρὸς γυναικὸς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις· ὁμοπατρία ἀδελφή
12 σού ἐστιν, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς. [12]ἀσχημο-
σύνην ἀδελφῆς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις· οἰκεία γὰρ πατρός
13 σού ἐστιν. [13]ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις·
14 οἰκεία γὰρ μητρός σού ἐστιν. [14]ἀσχημοσύνην ἀδελφοῦ τοῦ πατρός
σου οὐκ ἀποκαλύψεις καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ οὐκ εἰσελεύσῃ·
15 συγγενὴς γάρ σού ἐστιν. [15]ἀσχημοσύνην νύμφης σου οὐκ ἀπο-
καλύψεις· γυνὴ γὰρ υἱοῦ σού ἐστιν, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχη-
16 μοσύνην αὐτῆς. [16]ἀσχημοσύνην γυναικὸς ἀδελφοῦ σου οὐκ ἀπο-
17 καλύψεις· ἀσχημοσύνη ἀδελφοῦ σού ἐστιν. [17]ἀσχημοσύνην γυναι-
κὸς καὶ θυγατρὸς αὐτῆς οὐκ ἀποκαλύψεις· τὴν θυγατέρα τοῦ υἱοῦ
αὐτῆς καὶ τὴν θυγατέρα τῆς θυγατρὸς αὐτῆς οὐ λήμψῃ ἀποκαλύ-
ψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῶν· οἰκεῖαι γάρ σού εἰσιν, ἀσέβημά
18 ἐστιν. [18]γυναῖκα ἐπὶ ἀδελφῇ αὐτῆς οὐ λήμψῃ ἀντίζηλον ἀποκα-
λύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς ἐπ᾽ αὐτῇ ἔτι ζώσης αὐτῆς.
19 [19]Καὶ πρὸς γυναῖκα ἐν χωρισμῷ ἀκαθαρσίας αὐτῆς οὐ προσε-
20 λεύσῃ ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς. [20]καὶ πρὸς τὴν γυ-
ναῖκα τοῦ πλησίον σου οὐ δώσεις κοίτην σπέρματός σου ἐκμιαν-
21 θῆναι πρὸς αὐτήν. [21]καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματός σου οὐ δώσεις λα-
τρεύειν ἄρχοντι καὶ οὐ βεβηλώσεις τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον· ἐγὼ κύριος.

18 3 κατοικησατε B† | αυτης AB^c | ποιησετε 1^0] -ηθησεται B*† | τοις] pr. εν A† || 4 πορευεσθε A || 5 φυλαξασθαι A(†) || 9 εκ 2^0 > B* | η γεγενν.] tr. B*A† || 10 ση > B*A || 16 ασχημοσυνη] γυνη γαρ A†

[22]καὶ μετὰ ἄρσενος οὐ κοιμηθήσῃ κοίτην γυναικός· βδέλυγμα γάρ 22
ἐστιν. [23]καὶ πρὸς πᾶν τετράπουν οὐ δώσεις τὴν κοίτην σου εἰς 23
σπερματισμὸν ἐκμιανθῆναι πρὸς αὐτό, καὶ γυνὴ οὐ στήσεται πρὸς
πᾶν τετράπουν βιβασθῆναι· μυσερὸν γάρ ἐστιν.
[24]Μὴ μιαίνεσθε ἐν πᾶσιν τούτοις· ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις ἐμιάν- 24
θησαν τὰ ἔθνη, ἃ ἐγὼ ἐξαποστέλλω πρὸ προσώπου ὑμῶν, [25]καὶ 25
ἐμιάνθη ἡ γῆ, καὶ ἀνταπέδωκα ἀδικίαν αὐτοῖς δι᾿ αὐτήν, καὶ προσ-
ώχθισεν ἡ γῆ τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπ᾿ αὐτῆς. [26]καὶ φυλάξεσθε πάντα 26
τὰ νόμιμά μου καὶ πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ οὐ ποιήσετε
ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τούτων, ὁ ἐγχώριος καὶ ὁ προσ-
γενόμενος προσήλυτος ἐν ὑμῖν· [27]πάντα γὰρ τὰ βδελύγματα ταῦτα 27
ἐποίησαν οἱ ἄνθρωποι τῆς γῆς οἱ ὄντες πρότεροι ὑμῶν, καὶ ἐμιάν-
θη ἡ γῆ· [28]καὶ ἵνα μὴ προσοχθίσῃ ὑμῖν ἡ γῆ ἐν τῷ μιαίνειν ὑμᾶς 28
αὐτήν, ὃν τρόπον προσώχθισεν τοῖς ἔθνεσιν τοῖς πρὸ ὑμῶν. [29]ὅτι 29
πᾶς, ὃς ἂν ποιήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τούτων, ἐξολε-
θρευθήσονται αἱ ψυχαὶ αἱ ποιοῦσαι ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν. [30]καὶ φυλά- 30
ξετε τὰ προστάγματά μου, ὅπως μὴ ποιήσητε ἀπὸ πάντων τῶν
νομίμων τῶν ἐβδελυγμένων, ἃ γέγονεν πρὸ τοῦ ὑμᾶς, καὶ οὐ μιαν-
θήσεσθε ἐν αὐτοῖς· ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.
[1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Λάλησον τῇ συνα- 19
γωγῇ τῶν υἱῶν Ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ἅγιοι ἔσεσθε, ὅτι
ἐγὼ ἅγιος, κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. [3]ἕκαστος πατέρα αὐτοῦ καὶ μη- 3
τέρα αὐτοῦ φοβείσθω, καὶ τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε· ἐγὼ κύ-
ριος ὁ θεὸς ὑμῶν. [4]οὐκ ἐπακολουθήσετε εἰδώλοις καὶ θεοὺς χω- 4
νευτοὺς οὐ ποιήσετε ὑμῖν· ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. — [5]καὶ ἐὰν 5
θύσητε θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ, δεκτὴν ὑμῶν θύσετε. [6]ᾗ ἂν 6
ἡμέρᾳ θύσητε, βρωθήσεται καὶ τῇ αὔριον· καὶ ἐὰν καταλειφθῇ ἕως
ἡμέρας τρίτης, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται. [7]ἐὰν δὲ βρώσει βρωθῇ τῇ 7
ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ἄθυτόν ἐστιν, οὐ δεχθήσεται· [8]ὁ δὲ ἔσθων αὐτὸ 8
ἁμαρτίαν λήμψεται, ὅτι τὰ ἅγια κυρίου ἐβεβήλωσεν· καὶ ἐξολεθρευ-
θήσονται αἱ ψυχαὶ αἱ ἔσθουσαι ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν.
[9]Καὶ ἐκθεριζόντων ὑμῶν τὸν θερισμὸν τῆς γῆς ὑμῶν οὐ συν- 9
τελέσετε τὸν θερισμὸν ὑμῶν τοῦ ἀγροῦ ἐκθερίσαι καὶ τὰ ἀποπί-
πτοντα τοῦ θερισμοῦ σου οὐ συλλέξεις [10]καὶ τὸν ἀμπελῶνά σου 10
οὐκ ἐπανατρυγήσεις οὐδὲ τοὺς ῥῶγας τοῦ ἀμπελῶνός σου συλλέ-
ξεις· τῷ πτωχῷ καὶ τῷ προσηλύτῳ καταλείψεις αὐτά· ἐγώ εἰμι
κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

22 γυναικος] -κειαν B^c || 23 την > A || 25 αδικ. αυτοις B^c] tr. B*†, αδ. αυτων A† | τοις εγκαθ.] εν τοις εγκαταλελιμμενοις A† || 26 μου $1^0 \frown 2^0$ A† | και ult.] η BA† | προσγεν. προσηλ.] προσηλ. ο προσγεν. A || 27 και > B*A† || 28 τοις 1^0] pr. εν A || 30 νομιμων] ανομων A | α M] ο BA | οτι > A†
19 3 αυτου $1^0 \frown 2^0$ A† | φυλαξασθε A: item in 19. 37 || 5 δεκτην M] δεκατην BA || 9 υμων $2^0 \frown 3^0$ B*A† | αγρου M] + σου BA | ου ult. > B*†

11 [11]Οὐ κλέψετε. οὐ ψεύσεσθε. οὐ συκοφαντήσει ἕκαστος τὸν πλη-
12 σίον. [12]καὶ οὐκ ὀμεῖσθε τῷ ὀνόματί μου ἐπ᾽ ἀδίκῳ καὶ οὐ βεβη-
λώσετε τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ ὑμῶν· ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.
13 [13]οὐκ ἀδικήσεις τὸν πλησίον καὶ οὐχ ἁρπάσεις, καὶ οὐ μὴ κοιμη-
14 θήσεται ὁ μισθὸς τοῦ μισθωτοῦ παρὰ σοὶ ἕως πρωί. [14]οὐ κακῶς
ἐρεῖς κωφὸν καὶ ἀπέναντι τυφλοῦ οὐ προσθήσεις σκάνδαλον καὶ
φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν σου· ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.
15 [15]Οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει· οὐ λήμψῃ πρόσωπον πτωχοῦ
οὐδὲ θαυμάσεις πρόσωπον δυνάστου, ἐν δικαιοσύνῃ κρινεῖς τὸν
16 πλησίον σου. [16]οὐ πορεύσῃ δόλῳ ἐν τῷ ἔθνει σου, οὐκ ἐπισυστήσῃ
17 ἐφ᾽ αἷμα τοῦ πλησίον σου· ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. [17]οὐ
μισήσεις τὸν ἀδελφόν σου τῇ διανοίᾳ σου, ἐλεγμῷ ἐλέγξεις τὸν
18 πλησίον σου καὶ οὐ λήμψῃ δι᾽ αὐτὸν ἁμαρτίαν. [18]καὶ οὐκ ἐκδικᾶ-
ταί σου ἡ χείρ, καὶ οὐ μηνιεῖς τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου καὶ ἀγα-
πήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν· ἐγώ εἰμι κύριος.
19 [19]Τὸν νόμον μου φυλάξεσθε· τὰ κτήνη σου οὐ κατοχεύσεις ἑτε-
ροζύγῳ καὶ τὸν ἀμπελῶνά σου οὐ κατασπερεῖς διάφορον καὶ ἱμά-
τιον ἐκ δύο ὑφασμένον κίβδηλον οὐκ ἐπιβαλεῖς σεαυτῷ.
20 [20]Καὶ ἐάν τις κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς κοίτην σπέρματος καὶ αὐ-
τὴ οἰκέτις διαπεφυλαγμένη ἀνθρώπῳ καὶ αὐτὴ λύτροις οὐ λελύ-
τρωται ἢ ἐλευθερία οὐκ ἐδόθη αὐτῇ, ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτοῖς· οὐκ
21 ἀποθανοῦνται, ὅτι οὐκ ἀπηλευθερώθη. [21]καὶ προσάξει τῆς πλημμελείας
αὐτοῦ τῷ κυρίῳ παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου κριὸν
22 πλημμελείας· [22]καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ κριῷ
τῆς πλημμελείας ἔναντι κυρίου περὶ τῆς ἁμαρτίας, ἧς ἥμαρτεν,
καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ ἡ ἁμαρτία, ἣν ἥμαρτεν.
23 [23]Ὅταν δὲ εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δί-
δωσιν ὑμῖν, καὶ καταφυτεύσετε πᾶν ξύλον βρώσιμον καὶ περικα-
θαριεῖτε τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ· ὁ καρπὸς αὐτοῦ τρία ἔτη ἔσται
24 ὑμῖν ἀπερικάθαρτος, οὐ βρωθήσεται· [24]καὶ τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ
25 ἔσται πᾶς ὁ καρπὸς αὐτοῦ ἅγιος αἰνετὸς τῷ κυρίῳ· [25]ἐν δὲ τῷ
ἔτει τῷ πέμπτῳ φάγεσθε τὸν καρπόν, πρόσθεμα ὑμῖν τὰ γενήματα
αὐτοῦ· ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.
26 [26]Μὴ ἔσθετε ἐπὶ τῶν ὀρέων καὶ οὐκ οἰωνιεῖσθε οὐδὲ ὀρνιθοσκοπή-
27 σεσθε. [27]οὐ ποιήσετε σισόην ἐκ τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς ὑμῶν
28 οὐδὲ φθερεῖτε τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος ὑμῶν. [28]καὶ ἐντομίδας ἐπὶ
ψυχῇ οὐ ποιήσετε ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καὶ γράμματα στικτὰ οὐ

11 ου 3° B*A†] ουδε Bc || 12 ειμι > A: item in 28 (O hab. ειμι in 12 sub ÷, om. ειμι in 28) || 13 αρπασεις] αρπα B† | μισθωτου] μισθιου A† || 14 προθησεις A || 15 ουδε] ου A† || 16 επισυστηση F] συ > B A | αιματι A || 19 φυλαξ.: cf. 3 || 23 υμων > B* | καταφυτευσητε A | αυτου 1° ⌒ 2° A† | απερικαθαρτον A† || 26 ορνιθοσκοπηθησεσθε A || 28 ψυχης A†

ποιήσετε ἐν ὑμῖν· ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. [29]οὐ βεβηλώσεις 29
τὴν θυγατέρα σου ἐκπορνεῦσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἐκπορνεύσει ἡ γῆ
καὶ ἡ γῆ πλησθήσεται ἀνομίας.

[30]Τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων μου φοβη- 30
θήσεσθε· ἐγώ εἰμι κύριος. [31]οὐκ ἐπακολουθήσετε ἐγγαστριμύθοις 31
καὶ τοῖς ἐπαοιδοῖς οὐ προσκολληθήσεσθε ἐκμιανθῆναι ἐν αὐτοῖς·
ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. [32]ἀπὸ προσώπου πολιοῦ ἐξαναστή- 32
σῃ καὶ τιμήσεις πρόσωπον πρεσβυτέρου καὶ φοβηθήσῃ τὸν θεόν
σου· ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

[33]Ἐὰν δέ τις προσέλθῃ προσήλυτος ὑμῖν ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, οὐ 33
θλίψετε αὐτόν· [34]ὡς ὁ αὐτόχθων ἐν ὑμῖν ἔσται ὁ προσήλυτος ὁ 34
προσπορευόμενος πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀγαπήσεις αὐτὸν ὡς σεαυτόν,
ὅτι προσήλυτοι ἐγενήθητε ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς
ὑμῶν. [35]οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει ἐν μέτροις καὶ ἐν σταθμίοις 35
καὶ ἐν ζυγοῖς· [36]ζυγὰ δίκαια καὶ στάθμια δίκαια καὶ χοῦς δίκαιος 36
ἔσται ὑμῖν· ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς
Αἰγύπτου.

[37]Καὶ φυλάξεσθε πάντα τὸν νόμον μου καὶ πάντα τὰ προστάγ- 37
ματά μου καὶ ποιήσετε αὐτά· ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

[1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Καὶ τοῖς υἱοῖς Ισραηλ 20
λαλήσεις Ἐάν τις ἀπὸ τῶν υἱῶν Ισραηλ ἢ ἀπὸ τῶν προσγεγενη-
μένων προσηλύτων ἐν Ισραηλ, ὃς ἂν δῷ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ
ἄρχοντι, θανάτῳ θανατούσθω· τὸ ἔθνος τὸ ἐπὶ τῆς γῆς λιθοβολή-
σουσιν αὐτὸν ἐν λίθοις. [3]καὶ ἐγὼ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ 3
τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ ἀπολῶ αὐτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὅτι
τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἔδωκεν ἄρχοντι, ἵνα μιάνῃ τὰ ἅγιά μου καὶ
βεβηλώσῃ τὸ ὄνομα τῶν ἡγιασμένων μοι. [4]ἐὰν δὲ ὑπερόψει ὑπερ- 4
ίδωσιν οἱ αὐτόχθονες τῆς γῆς τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ἀπὸ τοῦ
ἀνθρώπου ἐκείνου ἐν τῷ δοῦναι αὐτὸν τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρ-
χοντι τοῦ μὴ ἀποκτεῖναι αὐτόν, [5]καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου 5
ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ τὴν συγγένειαν αὐτοῦ καὶ ἀπολῶ
αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς ὁμονοοῦντας αὐτῷ ὥστε ἐκπορνεύειν αὐ-
τὸν εἰς τοὺς ἄρχοντας ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν. [6]καὶ ψυχή, ἣ ἐὰν ἐπα- 6
κολουθήσῃ ἐγγαστριμύθοις ἢ ἐπαοιδοῖς ὥστε ἐκπορνεῦσαι ὀπίσω
αὐτῶν, ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἐκείνην καὶ
ἀπολῶ αὐτὴν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. [7]καὶ ἔσεσθε ἅγιοι, ὅτι ἅγιος ἐγὼ 7
κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν· [8]καὶ φυλάξεσθε τὰ προστάγματά μου καὶ 8

28 ειμι: cf. 12 || 29 εμπλησθησεται A† || 30 φοβηθ.] pr. μη B*† || 31 επακολουθησεσθε A || 34 ο 1⁰ > A || 37 φυλαξεσθε: cf. 3

20 2 απο 2⁰ B†] > A | προσγεγενημενων A(-γεννη-)] προσ > B | ισραηλ 3⁰] pr. τω A† | του σπερμ.] pr. απο A || 4 του ult. > A† || 6 η 1⁰ > A | αυτης] -του A† || 7 αγιος / εγω — υμων] tr. et post αγ. add. ειμι A†

9 ποιήσετε αὐτά· ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς. [9]ἄνθρωπος ἄνθρωπος,
ὃς ἂν κακῶς εἴπῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ, θανάτῳ
θανατούσθω· πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ κακῶς εἶπεν, ἔνοχος
10 ἔσται. [10]ἄνθρωπος, ὃς ἂν μοιχεύσηται γυναῖκα ἀνδρὸς ἢ ὃς ἂν
μοιχεύσηται γυναῖκα τοῦ πλησίον, θανάτῳ θανατούσθωσαν ὁ μοι-
11 χεύων καὶ ἡ μοιχευομένη. [11]ἐάν τις κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ, ἀσχημοσύνην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν, θανά-
12 τῳ θανατούσθωσαν ἀμφότεροι, ἔνοχοί εἰσιν. [12]καὶ ἐάν τις κοιμηθῇ
μετὰ νύμφης αὐτοῦ, θανάτῳ θανατούσθωσαν ἀμφότεροι· ἠσεβή-
13 κασιν γάρ, ἔνοχοί εἰσιν. [13]καὶ ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ ἄρσενος κοίτην
γυναικός, βδέλυγμα ἐποίησαν ἀμφότεροι· θανατούσθωσαν, ἔνοχοί
14 εἰσιν. [14]ὃς ἐὰν λάβῃ γυναῖκα καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, ἀνόμημά
ἐστιν· ἐν πυρὶ κατακαύσουσιν αὐτὸν καὶ αὐτάς, καὶ οὐκ ἔσται
15 ἀνομία ἐν ὑμῖν. [15]καὶ ὃς ἂν δῷ κοιτασίαν αὐτοῦ ἐν τετράποδι,
16 θανάτῳ θανατούσθω, καὶ τὸ τετράπουν ἀποκτενεῖτε. [16]καὶ γυνή,
ἥτις προσελεύσεται πρὸς πᾶν κτῆνος βιβασθῆναι αὐτὴν ὑπ' αὐτοῦ,
ἀποκτενεῖτε τὴν γυναῖκα καὶ τὸ κτῆνος· θανάτῳ θανατούσθωσαν,
17 ἔνοχοί εἰσιν. [17]ὃς ἐὰν λάβῃ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ ἐκ πατρὸς αὐτοῦ
ἢ ἐκ μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἴδῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς καὶ αὕτη ἴδῃ
τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ, ὄνειδός ἐστιν, ἐξολεθρευθήσονται ἐνώ-
πιον υἱῶν γένους αὐτῶν· ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς αὐτοῦ ἀπεκάλυ-
18 ψεν, ἁμαρτίαν κομιοῦνται. [18]καὶ ἀνήρ, ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ γυναι-
κὸς ἀποκαθημένης καὶ ἀποκαλύψῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, τὴν
πηγὴν αὐτῆς ἀπεκάλυψεν, καὶ αὕτη ἀπεκάλυψεν τὴν ῥύσιν τοῦ αἵ-
ματος αὐτῆς· ἐξολεθρευθήσονται ἀμφότεροι ἐκ τοῦ γένους αὐτῶν.
19 [19]καὶ ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς πατρός σου καὶ ἀδελφῆς μητρός σου
οὐκ ἀποκαλύψεις· τὴν γὰρ οἰκειότητα ἀπεκάλυψεν, ἁμαρτίαν ἀποί-
20 σονται. [20]ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ τῆς συγγενοῦς αὐτοῦ, ἀσχημοσύ-
21 νην τῆς συγγενείας αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν· ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται. [21]ὃς
ἂν λάβῃ τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀκαθαρσία ἐστίν· ἀσχη-
μοσύνην τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν, ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται.
22 [22]Καὶ φυλάξασθε πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ τὰ κρίματά
μου καὶ ποιήσετε αὐτά, καὶ οὐ μὴ προσοχθίσῃ ὑμῖν ἡ γῆ, εἰς ἣν
23 ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ κατοικεῖν ἐπ' αὐτῆς. [23]καὶ οὐχὶ πορεύεσθε
τοῖς νομίμοις τῶν ἐθνῶν, οὓς ἐξαποστέλλω ἀφ' ὑμῶν· ὅτι ταῦτα πάν-
24 τα ἐποίησαν, καὶ ἐβδελυξάμην αὐτούς. [24]καὶ εἶπα ὑμῖν Ὑμεῖς κληρονο-

8 κυριος] + ο θεος υμων A(†) || 9 αν > A† | κακως ειπη] tr. A† || 11 init. B*A†] pr. και Bc | θανατω > B*† | θανατουσθω B*† || 12 και > A† || 13 θανατουσθωσαν] pr. θανατω Bc || 14 ανομια] ανομημα A || 16 υπ] απ A† | θανατουσθω B*† || 18 του γενους] της γενεας Bc || 19 απεκαλυψεν] -ψας A || 21 ακαθ.] + αυτου B*† | του 2° > B* || 22 υμιν] υμας A† || 23 εξαποστελω A || 24 κληρονομησετε A

μήσατε τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν αὐτὴν ἐν κτήσει, γῆν
ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ὃς διώρισα ὑμᾶς
ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν. [25]καὶ ἀφοριεῖτε αὐτοὺς ἀνὰ μέσον τῶν 25
κτηνῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων
καὶ ἀνὰ μέσον τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν καὶ τῶν ἀκαθάρτων
καὶ οὐ βδελύξετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν τοῖς κτήνεσιν καὶ ἐν τοῖς
πετεινοῖς καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἑρπετοῖς τῆς γῆς, ἃ ἐγὼ ἀφώρισα
ὑμῖν ἐν ἀκαθαρσίᾳ. [26]καὶ ἔσεσθέ μοι ἅγιοι, ὅτι ἐγὼ ἅγιος κύριος 26
ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἀφορίσας ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν εἶναι ἐμοί.
[27]Καὶ ἀνὴρ ἢ γυνή, ὃς ἂν γένηται αὐτῶν ἐγγαστρίμυθος ἢ ἐπα- 27
οιδός, θανάτῳ θανατούσθωσαν ἀμφότεροι· λίθοις λιθοβολήσατε
αὐτούς, ἔνοχοί εἰσιν.
[1]Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων Εἰπὸν τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς 21
υἱοῖς Ααρων καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ἐν ταῖς ψυχαῖς οὐ μιανθήσον-
ται ἐν τῷ ἔθνει αὐτῶν [2]ἀλλ᾽ ἢ ἐν τῷ οἰκείῳ τῷ ἔγγιστα αὐτῶν, 2
ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ καὶ υἱοῖς καὶ θυγατράσιν, ἐπ᾽ ἀδελφῷ [3]καὶ ἐπ᾽ 3
ἀδελφῇ παρθένῳ τῇ ἐγγιζούσῃ αὐτῷ τῇ μὴ ἐκδεδομένῃ ἀνδρί, ἐπὶ
τούτοις μιανθήσεται. [4]οὐ μιανθήσεται ἐξάπινα ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ 4
εἰς βεβήλωσιν αὐτοῦ. [5]καὶ φαλάκρωμα οὐ ξυρηθήσεσθε τὴν κεφα- 5
λὴν ἐπὶ νεκρῷ καὶ τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος οὐ ξυρήσονται καὶ ἐπὶ
τὰς σάρκας αὐτῶν οὐ κατατεμοῦσιν ἐντομίδας. [6]ἅγιοι ἔσονται τῷ 6
θεῷ αὐτῶν καὶ οὐ βεβηλώσουσιν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ αὐτῶν· τὰς
γὰρ θυσίας κυρίου δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτῶν αὐτοὶ προσφέρουσιν καὶ
ἔσονται ἅγιοι. [7]γυναῖκα πόρνην καὶ βεβηλωμένην οὐ λήμψονται 7
καὶ γυναῖκα ἐκβεβλημένην ἀπὸ ἀνδρὸς αὐτῆς· ἅγιός ἐστιν τῷ κυ-
ρίῳ θεῷ αὐτοῦ. [8]καὶ ἁγιάσει αὐτόν, τὰ δῶρα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν 8
οὗτος προσφέρει· ἅγιος ἔσται, ὅτι ἅγιος ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων
αὐτούς. [9]καὶ θυγάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως ἐὰν βεβηλωθῇ τοῦ ἐκπορ- 9
νεῦσαι, τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτῆς αὐτὴ βεβηλοῖ· ἐπὶ πυρὸς κα-
τακαυθήσεται.
[10]Καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, τοῦ ἐπικεχυ- 10
μένου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐλαίου τοῦ χριστοῦ καὶ τετελειωμένου
ἐνδύσασθαι τὰ ἱμάτια, τὴν κεφαλὴν οὐκ ἀποκιδαρώσει καὶ τὰ ἱμά-
τια οὐ διαρρήξει [11]καὶ ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυίᾳ οὐκ εἰσελεύ- 11
σεται, ἐπὶ πατρὶ αὐτοῦ οὐδὲ ἐπὶ μητρὶ αὐτοῦ οὐ μιανθήσεται· [12]καὶ 12
ἐκ τῶν ἁγίων οὐκ ἐξελεύσεται καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ ἡγιασμένον

25 ανα μεσον 3^0 > A† | καθαρων 2^0 ... ακαθαρτων 2^0] tr. A† | α > A† || **26** αγιος] + ειμι AB^c

21 1 μιανθησεσθε A† || **2** μητρι et υιοις et θυγ.] pr. επι A || **3** επ > B* | μιανθησεσθαι(pro -θε) A† || **4** ου μιανθ. > B*A || **5** ξυρηθησεσθε] -ρησεται A† || **8** του > B† || **9** βεβηλωθη] pr. εκ B^c || **11** τετελευτηκυιη B†

τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, ὅτι τὸ ἅγιον ἔλαιον τὸ χριστὸν τοῦ θεοῦ ἐπ' αὐτῷ·
13 ἐγὼ κύριος. [13]οὗτος γυναῖκα παρθένον ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ λήμ-
14 ψεται· [14]χήραν δὲ καὶ ἐκβεβλημένην καὶ βεβηλωμένην καὶ πόρνην,
ταύτας οὐ λήμψεται, ἀλλ' ἢ παρθένον ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ λήμ-
15 ψεται γυναῖκα· [15]καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν τῷ λαῷ
αὐτοῦ· ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτόν.
16 [16]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [17]Εἰπὸν Ααρων
17 Ἄνθρωπος ἐκ τοῦ γένους σου εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, τίνι ἐὰν ᾖ ἐν
αὐτῷ μῶμος, οὐ προσελεύσεται προσφέρειν τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ
18 αὐτοῦ. [18]πᾶς ἄνθρωπος, ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος, οὐ προσελεύ-
19 σεται, ἄνθρωπος χωλὸς ἢ τυφλὸς ἢ κολοβόριν ἢ ὠτότμητος [19]ἢ
ἄνθρωπος, ᾧ ἔστιν ἐν αὐτῷ σύντριμμα χειρὸς ἢ σύντριμμα ποδός,
20 [20]ἢ κυρτὸς ἢ ἔφηλος ἢ πτίλος τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ ἄνθρωπος, ᾧ ἂν
21 ᾖ ἐν αὐτῷ ψώρα ἀγρία ἢ λειχήν, ἢ μόνορχις, [21]πᾶς, ᾧ ἔστιν ἐν
αὐτῷ μῶμος, ἐκ τοῦ σπέρματος Ααρων τοῦ ἱερέως, οὐκ ἐγγιεῖ τοῦ
προσενεγκεῖν τὰς θυσίας τῷ θεῷ σου· ὅτι μῶμος ἐν αὐτῷ, τὰ
22 δῶρα τοῦ θεοῦ οὐ προσελεύσεται προσενεγκεῖν. [22]τὰ δῶρα τοῦ
23 θεοῦ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων φάγεται· [23]πλὴν πρὸς
τὸ καταπέτασμα οὐ προσελεύσεται καὶ πρὸς τὸ θυσιαστήριον οὐκ
ἐγγιεῖ, ὅτι μῶμον ἔχει· καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ αὐ-
24 τοῦ, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς. [24]καὶ ἐλάλησεν Μωυ-
σῆς πρὸς Ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πρὸς πάντας υἱοὺς
Ισραηλ.
22 [1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Εἰπὸν Ααρων καὶ
τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ προσεχέτωσαν ἀπὸ τῶν ἁγίων τῶν υἱῶν
Ισραηλ καὶ οὐ βεβηλώσουσιν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου, ὅσα αὐτοὶ
3 ἁγιάζουσίν μοι· ἐγὼ κύριος. [3]εἰπὸν αὐτοῖς Εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν
πᾶς ἄνθρωπος, ὃς ἂν προσέλθῃ ἀπὸ παντὸς τοῦ σπέρματος ὑμῶν
πρὸς τὰ ἅγια, ὅσα ἂν ἁγιάζωσιν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τῷ κυρίῳ, καὶ ἡ
ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ, ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπ'
4 ἐμοῦ· ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. [4]καὶ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος
Ααρων τοῦ ἱερέως καὶ οὗτος λεπρᾷ ἢ γονορρυής, τῶν ἁγίων οὐκ
ἔδεται, ἕως ἂν καθαρισθῇ· καὶ ὁ ἁπτόμενος πάσης ἀκαθαρσίας ψυχῆς
5 ἢ ἄνθρωπος, ᾧ ἂν ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρματος, [5]ἢ ὅστις
ἂν ἅψηται παντὸς ἑρπετοῦ ἀκαθάρτου, ὃ μιανεῖ αὐτόν, ἢ ἐπ' ἀν-
6 θρώπῳ, ἐν ᾧ μιανεῖ αὐτὸν κατὰ πᾶσαν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ, [6]ψυχή,

13 γυναικα > B*A† || 14 εκβεβλ.] εβδελυγμενην A† | γενους] λαου B†, > A† || 17 η] ην A† | προσφερων A† || 18 χωλος .. τυφλος] tr. Bc || 19 η 1° > B*A† || 20 τοις οφθαλμοις A† | ω] ος A† || 21 ω] ος A† | ουκ εγγιει] ου προσεγγ. B*A(†) | τω θεω] του θεου A† || 23 αυτου > A† || 24 μωυσης προς] κυριος προς μωυσην και B*(uid.)A†: cf. 22 1

22 2 των 2° > A† || 3 παντος > B* | του > A | αυτω] + η B† || 4 λεπρος A | γονορρυη Bc || 5 η 1° > BA†

ἥτις ἂν ἅψηται αὐτῶν, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας· οὐκ ἔδεται
ἀπὸ τῶν ἁγίων, ἐὰν μὴ λούσηται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι· [7]καὶ δύῃ 7
ὁ ἥλιος, καὶ καθαρὸς ἔσται καὶ τότε φάγεται τῶν ἁγίων, ὅτι ἄρ-
τος ἐστὶν αὐτοῦ. [8]θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον οὐ φάγεται μιανθῆ- 8
ναι αὐτὸν ἐν αὐτοῖς· ἐγὼ κύριος. [9]καὶ φυλάξονται τὰ φυλάγματά 9
μου, ἵνα μὴ λάβωσιν δι᾽ αὐτὰ ἁμαρτίαν καὶ ἀποθάνωσιν δι᾽ αὐτά,
ἐὰν βεβηλώσωσιν αὐτά· ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ ἁγιάζων αὐτούς. —
[10]καὶ πᾶς ἀλλογενὴς οὐ φάγεται ἅγια· πάροικος ἱερέως ἢ μισθω- 10
τὸς οὐ φάγεται ἅγια. [11]ἐὰν δὲ ἱερεὺς κτήσηται ψυχὴν ἔγκτητον 11
ἀργυρίου, οὗτος φάγεται ἐκ τῶν ἄρτων αὐτοῦ· καὶ οἱ οἰκογενεῖς
αὐτοῦ, καὶ οὗτοι φάγονται τῶν ἄρτων αὐτοῦ. [12]καὶ θυγάτηρ ἀν- 12
θρώπου ἱερέως ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἀλλογενεῖ, αὐτὴ τῶν ἀπαρχῶν
τῶν ἁγίων οὐ φάγεται. [13]καὶ θυγάτηρ ἱερέως ἐὰν γένηται χήρα ἢ 13
ἐκβεβλημένη, σπέρμα δὲ μὴ ἦν αὐτῇ, ἐπαναστρέψει ἐπὶ τὸν οἶκον
τὸν πατρικὸν κατὰ τὴν νεότητα αὐτῆς· ἀπὸ τῶν ἄρτων τοῦ πα-
τρὸς αὐτῆς φάγεται. καὶ πᾶς ἀλλογενὴς οὐ φάγεται ἀπ᾽ αὐτῶν.
[14]καὶ ἄνθρωπος, ὃς ἂν φάγῃ ἅγια κατὰ ἄγνοιαν, καὶ προσθήσει τὸ 14
ἐπίπεμπτον αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτὸ καὶ δώσει τῷ ἱερεῖ τὸ ἅγιον. [15]καὶ οὐ 15
βεβηλώσουσιν τὰ ἅγια τῶν υἱῶν Ισραηλ, ἃ αὐτοὶ ἀφαιροῦσιν τῷ
κυρίῳ, [16]καὶ ἐπάξουσιν ἐφ᾽ ἑαυτοὺς ἀνομίαν πλημμελείας ἐν τῷ 16
ἐσθίειν αὐτοὺς τὰ ἅγια αὐτῶν· ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς.
[17]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [18]Λάλησον Αρων 17 18
καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ πάσῃ συναγωγῇ Ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς
αὐτούς Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἀπὸ τῶν υἱῶν Ισραηλ ἢ τῶν υἱῶν
τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων πρὸς αὐτοὺς ἐν Ισραηλ, ὃς
ἂν προσενέγκῃ τὰ δῶρα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν ὁμολογίαν αὐτῶν ἢ
κατὰ πᾶσαν αἵρεσιν αὐτῶν, ὅσα ἂν προσενέγκωσιν τῷ θεῷ εἰς
ὁλοκαύτωμα, [19]δεκτὰ ὑμῖν ἄμωμα ἄρσενα ἐκ τῶν βουκολίων καὶ 19
ἐκ τῶν προβάτων καὶ ἐκ τῶν αἰγῶν. [20]πάντα, ὅσα ἂν ἔχῃ μῶμον 20
ἐν αὐτῷ, οὐ προσάξουσιν κυρίῳ, διότι οὐ δεκτὸν ἔσται ὑμῖν. [21]καὶ 21
ἄνθρωπος, ὃς ἂν προσενέγκῃ θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ διαστεί-
λας εὐχὴν κατὰ αἵρεσιν ἢ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν ἐκ τῶν βουκολίων
ἢ ἐκ τῶν προβάτων, ἄμωμον ἔσται εἰς δεκτόν, πᾶς μῶμος οὐκ
ἔσται ἐν αὐτῷ. [22]τυφλὸν ἢ συντετριμμένον ἢ γλωσσότμητον ἢ 22
μυρμηκιῶντα ἢ ψωραγριῶντα ἢ λειχῆνας ἔχοντα, οὐ προσάξουσιν
ταῦτα τῷ κυρίῳ, καὶ εἰς κάρπωσιν οὐ δώσετε ἀπ᾽ αὐτῶν ἐπὶ τὸ

6 αν > A† || **8** ου φαγ.] ουκ εδεται A† || **9** φυλαξουσιν A† | αυτα 2°] -το B*A† | εαν M] + δε BA | βεβηλωσωσιν M] -λωσιν A†, -λωσουσιν B || **11** αρτων 1°] εργων A† | οι > B* || **12** των αγιων] του -ιου B† || **13** ιερεως] pr. ανθρωπου A | η pl.] > BA || **14** και ult. > A† || **15** αφαιρ.] προσφερουσιν A || **18** των 2°] pr. απο A(†) || **20** διοτι] δι > A† | εσται υμιν] υ. εστιν A† || **21** κατα] pr. η Bc | η 1° > A || **22** η ψωραγρ. > B*† | ταυτα] αυτα Ar

23 θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ. 23καὶ μόσχον ἢ πρόβατον ὠτότμητον ἢ
κολοβόκερκον, σφάγια ποιήσεις αὐτὰ σεαυτῷ, εἰς δὲ εὐχήν σου
24 οὐ δεχθήσεται. 24θλαδίαν καὶ ἐκτεθλιμμένον καὶ ἐκτομίαν καὶ ἀπε-
σπασμένον, οὐ προσάξεις αὐτὰ τῷ κυρίῳ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν
25 οὐ ποιήσετε. 25καὶ ἐκ χειρὸς ἀλλογενοῦς οὐ προσοίσετε τὰ δῶρα
τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀπὸ πάντων τούτων, ὅτι φθάρματά ἐστιν ἐν αὐ-
τοῖς, μῶμος ἐν αὐτοῖς, οὐ δεχθήσεται ταῦτα ὑμῖν.
26 27 26Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων 27Μόσχον ἢ πρό-
βατον ἢ αἶγα, ὡς ἂν τεχθῇ, καὶ ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας ὑπὸ τὴν μη-
τέρα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ καὶ ἐπέκεινα δεχθήσεται εἰς δῶρα,
28 κάρπωμα κυρίῳ. 28καὶ μόσχον ἢ πρόβατον, αὐτὴν καὶ τὰ παιδία
29 αὐτῆς οὐ σφάξεις ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. 29ἐὰν δὲ θύσῃς θυσίαν εὐχὴν χαρ-
30 μοσύνης κυρίῳ, εἰς δεκτὸν ὑμῖν θύσετε αὐτό· 30αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ βρωθήσεται, οὐκ ἀπολείψετε ἀπὸ τῶν κρεῶν εἰς τὸ πρωί·
ἐγώ εἰμι κύριος.
31 32 31Καὶ φυλάξετε τὰς ἐντολάς μου καὶ ποιήσετε αὐτάς. 32καὶ οὐ
βεβηλώσετε τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν μέσῳ τῶν
33 υἱῶν Ισραηλ· ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς 33ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ
γῆς Αἰγύπτου ὥστε εἶναι ὑμῶν θεός, ἐγὼ κύριος.
23 1Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων 2Λάλησον τοῖς υἱοῖς
Ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Αἱ ἑορταὶ κυρίου, ἃς καλέσετε αὐ-
3 τὰς κλητὰς ἁγίας, αὗταί εἰσιν ἑορταί μου. — 3ἓξ ἡμέρας ποιή-
σεις ἔργα, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα ἀνάπαυσις κλητὴ
ἁγία τῷ κυρίῳ· πᾶν ἔργον οὐ ποιήσεις· σάββατά ἐστιν τῷ κυρίῳ
ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν.
4 4Αὗται αἱ ἑορταὶ τῷ κυρίῳ, κληταὶ ἅγιαι, ἃς καλέσετε αὐτὰς ἐν
5 τοῖς καιροῖς αὐτῶν. 5ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ
ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἀνὰ μέσον τῶν ἑσπερινῶν πάσχα τῷ κυρίῳ.
6 6καὶ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τούτου ἑορτὴ τῶν
7 ἀζύμων τῷ κυρίῳ· ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε. 7καὶ ἡ ἡμέρα ἡ
πρώτη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν, πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε·
8 8καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ ἡ ἑβδό-
μη ἡμέρα κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν, πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.
9 10 9Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων 10Εἰπὸν τοῖς υἱοῖς
Ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ὅταν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, ἣν
ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν, καὶ θερίζητε τὸν θερισμὸν αὐτῆς, καὶ οἴσετε
11 δράγμα ἀπαρχὴν τοῦ θερισμοῦ ὑμῶν πρὸς τὸν ἱερέα· 11καὶ ἀνοίσει

23 δεχθησεται] pr. προσ B*A^{r} || 24 εκτομιδα A† | προσαξεις] -ξετε A || 25 φθαρτα B*A | αυτοις $1^{0} \frown 2^{0}$ A | ταυτα > B*† (hab. B^{c}† post υμιν) || 28 η] και B^{c} | και 2^{0}] η A†
23 2 εορται ult.] pr. αι B^{c} || 3 κυριω ult.] + υμων B*A† || 4 κληται — καλ.] και αυται αγιας καλεσατε BA(†) || 10 δραγμα] τα -ματα A

τὸ δράγμα ἔναντι κυρίου δεκτὸν ὑμῖν, τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης
ἀνοίσει αὐτὸ ὁ ἱερεύς. [12]καὶ ποιήσετε ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ ἂν φέ- 12
ρητε τὸ δράγμα, πρόβατον ἄμωμον ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα τῷ
κυρίῳ [13]καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιη- 13
μένης ἐν ἐλαίῳ — θυσία τῷ κυρίῳ, ὀσμὴ εὐωδίας κυρίῳ — καὶ
σπονδὴν αὐτοῦ τὸ τέταρτον τοῦ ιν οἴνου. [14]καὶ ἄρτον καὶ πεφρυγ- 14
μένα χῖδρα νέα οὐ φάγεσθε ἕως εἰς αὐτὴν τὴν ἡμέραν ταύτην,
ἕως ἂν προσενέγκητε ὑμεῖς τὰ δῶρα τῷ θεῷ ὑμῶν· νόμιμον αἰ-
ώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν.

[15]Καὶ ἀριθμήσετε ὑμεῖς ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τῶν σαββάτων, ἀπὸ 15
τῆς ἡμέρας, ἧς ἂν προσενέγκητε τὸ δράγμα τοῦ ἐπιθέματος, ἑπτὰ
ἑβδομάδας ὁλοκλήρους· [16]ἕως τῆς ἐπαύριον τῆς ἐσχάτης ἑβδομά- 16
δος ἀριθμήσετε πεντήκοντα ἡμέρας καὶ προσοίσετε θυσίαν νέαν
τῷ κυρίῳ. [17]ἀπὸ τῆς κατοικίας ὑμῶν προσοίσετε ἄρτους ἐπίθεμα, 17
δύο ἄρτους· ἐκ δύο δεκάτων σεμιδάλεως ἔσονται, ἐζυμωμένοι
πεφθήσονται πρωτογενημάτων τῷ κυρίῳ. [18]καὶ προσάξετε μετὰ τῶν 18
ἄρτων ἑπτὰ ἀμνοὺς ἀμώμους ἐνιαυσίους καὶ μόσχον ἕνα ἐκ βου-
κολίου καὶ κριοὺς δύο ἀμώμους — ἔσονται ὁλοκαύτωμα τῷ κυ-
ρίῳ — καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν, θυσίαν ὀ-
σμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ. [19]καὶ ποιήσουσιν χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα 19
περὶ ἁμαρτίας καὶ δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους εἰς θυσίαν σωτηρίου
μετὰ τῶν ἄρτων τοῦ πρωτογενήματος· [20]καὶ ἐπιθήσει αὐτὰ ὁ ἱε- 20
ρεὺς μετὰ τῶν ἄρτων τοῦ πρωτογενήματος ἐπίθεμα ἔναντι κυρίου
μετὰ τῶν δύο ἀμνῶν· ἅγια ἔσονται τῷ κυρίῳ, τῷ ἱερεῖ τῷ προσ-
φέροντι αὐτὰ αὐτῷ ἔσται. [21]καὶ καλέσετε ταύτην τὴν ἡμέραν κλη- 21
τήν· ἁγία ἔσται ὑμῖν, πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ·
νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν.
— [22]καὶ ὅταν θερίζητε τὸν θερισμὸν τῆς γῆς ὑμῶν, οὐ συντελέ- 22
σετε τὸ λοιπὸν τοῦ θερισμοῦ τοῦ ἀγροῦ σου ἐν τῷ θερίζειν σε
καὶ τὰ ἀποπίπτοντα τοῦ θερισμοῦ σου οὐ συλλέξεις, τῷ πτωχῷ
καὶ τῷ προσηλύτῳ ὑπολείψῃ αὐτά· ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

[23]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [24]Λάλησον τοῖς 23 24
υἱοῖς Ισραηλ λέγων Τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου μιᾷ τοῦ μηνὸς ἔσται ὑμῖν
ἀνάπαυσις, μνημόσυνον σαλπίγγων, κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν· [25]πᾶν 25
ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε καὶ προσάξετε ὁλοκαύτωμα κυρίῳ.

[26]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [27]Καὶ τῇ δεκάτῃ τοῦ 26 27
μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου ἡμέρα ἐξιλασμοῦ, κλητὴ ἁγία ἔσται
ὑμῖν, καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν καὶ προσάξετε ὁλοκαύτωμα

11 αυτα B*A || 13 κυριω ult.] pr. τω A | σπονδη B*A† | αυτου ult.] -τω A† || 14 του θεου A | νομ. αιων. / εις τ. γ. υμων] tr. A† || 16 εβδομαδος M] -μαδης (sic) B*†, -μης ABc || 18 προσαξει B*A† | βουκολιων A || 21 κλητη A || 22 αυτα] -το B*† | ο > A† || 25 κυριω] pr. τω A

28 τῷ κυρίῳ. [28]πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ·
ἔστιν γὰρ ἡμέρα ἐξιλασμοῦ αὕτη ὑμῖν ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν
29 ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν. [29]πᾶσα ψυχή, ἥτις μὴ ταπεινωθή-
σεται ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἐξολεθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐ-
30 τῆς. [30]καὶ πᾶσα ψυχή, ἥτις ποιήσει ἔργον ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύ-
31 τῃ, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. [31]πᾶν ἔργον οὐ
ποιήσετε· νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσαις κατοι-
32 κίαις ὑμῶν. [32]σάββατα σαββάτων ἔσται ὑμῖν, καὶ ταπεινώσετε τὰς
ψυχὰς ὑμῶν· ἀπὸ ἐνάτης τοῦ μηνὸς ἀπὸ ἑσπέρας ἕως ἑσπέρας
σαββατιεῖτε τὰ σάββατα ὑμῶν.
33 [33]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [34]Λάλησον τοῖς
34 υἱοῖς Ισραηλ λέγων Τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου
35 τούτου ἑορτὴ σκηνῶν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ κυρίῳ. [35]καὶ ἡ ἡμέρα ἡ
36 πρώτη κλητὴ ἁγία, πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε. [36]ἑπτὰ ἡμέ-
ρας προσάξετε ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ· καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ὀγδόη
κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν, καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ·
ἐξόδιόν ἐστιν, πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.
37 [37]Αὗται αἱ ἑορταὶ κυρίῳ, ἃς καλέσετε κλητὰς ἁγίας ὥστε προσ-
ενέγκαι καρπώματα τῷ κυρίῳ, ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας αὐτῶν
38 καὶ σπονδὰς αὐτῶν τὸ καθ' ἡμέραν εἰς ἡμέραν [38]πλὴν τῶν σαβ-
βάτων κυρίου καὶ πλὴν τῶν δομάτων ὑμῶν καὶ πλὴν πασῶν τῶν
εὐχῶν ὑμῶν καὶ πλὴν τῶν ἑκουσίων ὑμῶν, ἃ ἂν δῶτε τῷ κυρίῳ.
39 [39]Καὶ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τού-
του, ὅταν συντελέσητε τὰ γενήματα τῆς γῆς, ἑορτάσετε τῷ κυρίῳ
ἑπτὰ ἡμέρας· τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ ἀνάπαυσις, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ
40 ὀγδόῃ ἀνάπαυσις. [40]καὶ λήμψεσθε τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ καρπὸν ξύ-
λου ὡραῖον καὶ κάλλυνθρα φοινίκων καὶ κλάδους ξύλου δασεῖς
καὶ ἰτέας καὶ ἄγνου κλάδους ἐκ χειμάρρου εὐφρανθῆναι ἔναντι κυ-
41 ρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἑπτὰ ἡμέρας [41]τοῦ ἐνιαυτοῦ· νόμιμον αἰώνιον
εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν· ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ ἑορτάσετε αὐτήν.
42 [42]ἐν σκηναῖς κατοικήσετε ἑπτὰ ἡμέρας, πᾶς ὁ αὐτόχθων ἐν Ισραηλ
43 κατοικήσει ἐν σκηναῖς, [43]ὅπως ἴδωσιν αἱ γενεαὶ ὑμῶν ὅτι ἐν σκη-
ναῖς κατῴκισα τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ
γῆς Αἰγύπτου· ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.
44 [44]Καὶ ἐλάλησεν Μωυσῆς τὰς ἑορτὰς κυρίου τοῖς υἱοῖς Ισραηλ.
24 [1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς
Ισραηλ καὶ λαβέτωσάν μοι ἔλαιον ἐλάινον καθαρὸν κεκομμένον εἰς
3 φῶς καῦσαι λύχνον διὰ παντός. [3]ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος ἐν τῇ

28 εν > A† || 36 ολοκαυτωματα bis] -μα A | κλητη αγ.] tr. B(partim sup. ras.)† | τω ult. > B || 37 κυριω 1^0] pr. τω A || 38 πασων] παντων B A† || 39 εορτασατε B || 40 τη 1^0 ⌒ 2^0 B* A† | ξυλου 2^0] -λων A || 43 κατωκισα F] κατοικ. B, -κησα A

σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου καύσουσιν αὐτὸν Ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ
ἀπὸ ἑσπέρας ἕως πρωὶ ἐνώπιον κυρίου ἐνδελεχῶς· νόμιμον αἰώνιον
εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. [4]ἐπὶ τῆς λυχνίας τῆς καθαρᾶς καύσετε τοὺς 4
λύχνους ἔναντι κυρίου ἕως τὸ πρωί.
[5]Καὶ λήμψεσθε σεμίδαλιν καὶ ποιήσετε αὐτὴν δώδεκα ἄρτους, 5
δύο δεκάτων ἔσται ὁ ἄρτος ὁ εἷς· [6]καὶ ἐπιθήσετε αὐτοὺς δύο θέ- 6
ματα, ἓξ ἄρτους τὸ ἓν θέμα, ἐπὶ τὴν τράπεζαν τὴν καθαρὰν ἔναντι
κυρίου. [7]καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τὸ θέμα λίβανον καθαρὸν καὶ ἅλα, καὶ 7
ἔσονται εἰς ἄρτους εἰς ἀνάμνησιν προκείμενα τῷ κυρίῳ. [8]τῇ ἡμέρᾳ 8
τῶν σαββάτων προθήσεται ἔναντι κυρίου διὰ παντὸς ἐνώπιον τῶν
υἱῶν Ισραηλ διαθήκην αἰώνιον. [9]καὶ ἔσται Ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς 9
αὐτοῦ, καὶ φάγονται αὐτὰ ἐν τόπῳ ἁγίῳ· ἔστιν γὰρ ἅγια τῶν ἁγίων
τοῦτο αὐτῷ ἀπὸ τῶν θυσιαζομένων τῷ κυρίῳ, νόμιμον αἰώνιον.
[10]Καὶ ἐξῆλθεν υἱὸς γυναικὸς Ισραηλίτιδος καὶ οὗτος ἦν υἱὸς Αἰ- 10
γυπτίου ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ, καὶ ἐμαχέσαντο ἐν τῇ παρεμβολῇ ὁ
ἐκ τῆς Ισραηλίτιδος καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ Ισραηλίτης, [11]καὶ ἐπονο- 11
μάσας ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς τῆς Ισραηλίτιδος τὸ ὄνομα κατηρά-
σατο, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς Μωυσῆν· καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς
αὐτοῦ Σαλωμιθ θυγάτηρ Δαβρι ἐκ τῆς φυλῆς Δαν. [12]καὶ ἀπέθεντο 12
αὐτὸν εἰς φυλακὴν διακρῖναι αὐτὸν διὰ προστάγματος κυρίου. [13]καὶ 13
ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [14]Ἐξάγαγε τὸν καταρασά- 14
μενον ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐπιθήσουσιν πάντες οἱ ἀκούσαντες
τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ λιθοβολήσουσιν αὐ-
τὸν πᾶσα ἡ συναγωγή. [15]καὶ τοῖς υἱοῖς Ισραηλ λάλησον καὶ ἐρεῖς 15
πρὸς αὐτούς Ἄνθρωπος, ὃς ἐὰν καταράσηται θεόν, ἁμαρτίαν λήμ-
ψεται· [16]ὀνομάζων δὲ τὸ ὄνομα κυρίου θανάτῳ θανατούσθω· λί- 16
θοις λιθοβολείτω αὐτὸν πᾶσα συναγωγὴ Ισραηλ· ἐάν τε προσή-
λυτος ἐάν τε αὐτόχθων, ἐν τῷ ὀνομάσαι αὐτὸν τὸ ὄνομα κυρίου
τελευτάτω. [17]καὶ ἄνθρωπος, ὃς ἂν πατάξῃ ψυχὴν ἀνθρώπου καὶ 17
ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω. [18]καὶ ὃς ἂν πατάξῃ κτῆνος καὶ 18
ἀποθάνῃ, ἀποτεισάτω ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς. [19]καὶ ἐάν τις δῷ μῶμον 19
τῷ πλησίον, ὡς ἐποίησεν αὐτῷ, ὡσαύτως ἀντιποιηθήσεται αὐτῷ·
[20]σύντριμμα ἀντὶ συντρίμματος, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα 20
ἀντὶ ὀδόντος· καθότι ἂν δῷ μῶμον τῷ ἀνθρώπῳ, οὕτως δοθή-
σεται αὐτῷ. [21]ὃς ἂν πατάξῃ ἄνθρωπον καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανα- 21
τούσθω· [22]δικαίωσις μία ἔσται τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ἐγχωρίῳ, 22
ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. [23]καὶ ἐλάλησεν Μωυσῆς τοῖς 23
υἱοῖς Ισραηλ καὶ ἐξήγαγον τὸν καταρασάμενον ἔξω τῆς παρεμβολῆς

24 3 καυσουσιν] pr. και ABc | αυτο ABc || 4 το B*] > A, εις το Bc || 9 αυτω] -των B || 11 ο > A† | αυτον] -τους B*† || 12 εις φυλ.] εν φυλακη A† || 16 πασα] + η Bc || 17 ος αν] εαν A(†) || 19 δω] δη (sic) BA†: item in 27 9 || 22 τω 2° > A†

καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν λίθοις· καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐποίησαν
καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ.
25 [1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐν τῷ ὄρει Σινα λέγων
2 [2]Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ἐὰν εἰσέλθητε
εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν, καὶ ἀναπαύσεται ἡ γῆ, ἣν ἐγὼ
3 δίδωμι ὑμῖν, σάββατα τῷ κυρίῳ. [3]ἓξ ἔτη σπερεῖς τὸν ἀγρόν σου
καὶ ἓξ ἔτη τεμεῖς τὴν ἄμπελόν σου καὶ συνάξεις τὸν καρπὸν αὐ-
4 τῆς. [4]τῷ δὲ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ σάββατα ἀνάπαυσις ἔσται τῇ γῇ,
σάββατα τῷ κυρίῳ· τὸν ἀγρόν σου οὐ σπερεῖς καὶ τὴν ἄμπελόν
5 σου οὐ τεμεῖς [5]καὶ τὰ αὐτόματα ἀναβαίνοντα τοῦ ἀγροῦ σου οὐκ
ἐκθερίσεις καὶ τὴν σταφυλὴν τοῦ ἁγιάσματός σου οὐκ ἐκτρυγή-
6 σεις· ἐνιαυτὸς ἀναπαύσεως ἔσται τῇ γῇ. [6]καὶ ἔσται τὰ σάββατα
τῆς γῆς βρώματά σοι καὶ τῷ παιδί σου καὶ τῇ παιδίσκῃ σου καὶ
7 τῷ μισθωτῷ σου καὶ τῷ παροίκῳ τῷ προσκειμένῳ πρὸς σέ, [7]καὶ
τοῖς κτήνεσίν σου καὶ τοῖς θηρίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ σου ἔσται πᾶν
τὸ γένημα αὐτοῦ εἰς βρῶσιν.
8 [8]Καὶ ἐξαριθμήσεις σεαυτῷ ἑπτὰ ἀναπαύσεις ἐτῶν, ἑπτὰ ἔτη
ἑπτάκις, καὶ ἔσονταί σοι ἑπτὰ ἑβδομάδες ἐτῶν ἐννέα καὶ τεσσα-
9 ράκοντα ἔτη. [9]καὶ διαγγελεῖτε σάλπιγγος φωνῇ ἐν πάσῃ τῇ γῇ
ὑμῶν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνός· τῇ ἡμέρᾳ τοῦ
10 ἱλασμοῦ διαγγελεῖτε σάλπιγγι ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὑμῶν [10]καὶ ἁγιάσετε
τὸ ἔτος τὸ πεντηκοστὸν ἐνιαυτὸν καὶ διαβοήσετε ἄφεσιν ἐπὶ τῆς
γῆς πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν· ἐνιαυτὸς ἀφέσεως σημασία
αὕτη ἔσται ὑμῖν, καὶ ἀπελεύσεται εἷς ἕκαστος εἰς τὴν κτῆσιν αὐ-
11 τοῦ, καὶ ἕκαστος εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἀπελεύσεσθε. [11]ἀφέσεως
σημασία αὕτη, τὸ ἔτος τὸ πεντηκοστὸν ἐνιαυτὸς ἔσται ὑμῖν· οὐ
σπερεῖτε οὐδὲ ἀμήσετε τὰ αὐτόματα ἀναβαίνοντα αὐτῆς καὶ οὐ
12 τρυγήσετε τὰ ἡγιασμένα αὐτῆς, [12]ὅτι ἀφέσεως σημασία ἐστίν,
ἅγιον ἔσται ὑμῖν, ἀπὸ τῶν πεδίων φάγεσθε τὰ γενήματα αὐτῆς.
13 [13]Ἐν τῷ ἔτει τῆς ἀφέσεως σημασίᾳ αὐτῆς ἐπανελεύσεται ἕκα-
14 στος εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ. [14]ἐὰν δὲ ἀποδῷ πρᾶσιν τῷ πλησίον
σου ἐὰν καὶ κτήσῃ παρὰ τοῦ πλησίον σου, μὴ θλιβέτω ἄνθρω-
15 πος τὸν πλησίον· [15]κατὰ ἀριθμὸν ἐτῶν μετὰ τὴν σημασίαν κτήσῃ
παρὰ τοῦ πλησίον, κατὰ ἀριθμὸν ἐνιαυτῶν γενημάτων ἀποδώσε-
16 ταί σοι. [16]καθότι ἂν πλεῖον τῶν ἐτῶν, πληθύνῃ τὴν ἔγκτησιν αὐ-
τοῦ, καὶ καθότι ἂν ἔλαττον τῶν ἐτῶν, ἐλαττονώσῃ τὴν κτῆσιν
17 αὐτοῦ· ὅτι ἀριθμὸν γενημάτων αὐτοῦ οὕτως ἀποδώσεταί σοι. [17]μὴ

23 εν > B^c | καθα] + περ B^c
25 5 αναβαιν.] pr. τα A | σου ult.] μου A† || 7 αυτου] σου A || 9 τω 1^0] pr. εν B† || 10 αγιασατε B*A | εκαστος 1^0] pr. κατ A† || 11 αμησετε] μη -σητε A || 13 εκαστος > B*† | εγκτησιν B^c || 15 αριθμον $1^0 \frown 2^0$ A || 16 και > B*A | ελαττον των ετων > A | κτησιν] εγκτ. B^c

θλιβέτω ἄνθρωπος τὸν πλησίον καὶ φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν
σου· ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 18καὶ ποιήσετε πάντα τὰ δικαιώ- 18
ματά μου καὶ πάσας τὰς κρίσεις μου καὶ φυλάξασθε καὶ ποιήσετε
αὐτὰ καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς πεποιθότες· 19καὶ δώσει ἡ γῆ τὰ 19
ἐκφόρια αὐτῆς, καὶ φάγεσθε εἰς πλησμονὴν καὶ κατοικήσετε πε-
ποιθότες ἐπ' αὐτῆς. 20ἐὰν δὲ λέγητε Τί φαγόμεθα ἐν τῷ ἔτει τῷ 20
ἑβδόμῳ τούτῳ, ἐὰν μὴ σπείρωμεν μηδὲ συναγάγωμεν τὰ γενήματα
ἡμῶν; 21καὶ ἀποστελῶ τὴν εὐλογίαν μου ὑμῖν ἐν τῷ ἔτει τῷ ἕκτῳ, 21
καὶ ποιήσει τὰ γενήματα αὐτῆς εἰς τὰ τρία ἔτη. 22καὶ σπερεῖτε τὸ 22
ἔτος τὸ ὄγδοον καὶ φάγεσθε ἀπὸ τῶν γενημάτων παλαιά· ἕως τοῦ
ἔτους τοῦ ἐνάτου, ἕως ἂν ἔλθῃ τὸ γένημα αὐτῆς, φάγεσθε παλαιὰ
παλαιῶν. 23καὶ ἡ γῆ οὐ πραθήσεται εἰς βεβαίωσιν, ἐμὴ γάρ ἐστιν 23
ἡ γῆ, διότι προσήλυτοι καὶ πάροικοι ὑμεῖς ἐστε ἐναντίον μου· 24καὶ 24
κατὰ πᾶσαν γῆν κατασχέσεως ὑμῶν λύτρα δώσετε τῆς γῆς. —
25ἐὰν δὲ πένηται ὁ ἀδελφός σου ὁ μετὰ σοῦ καὶ ἀποδῶται ἀπὸ 25
τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ καὶ ἔλθῃ ὁ ἀγχιστεύων ἐγγίζων ἔγγιστα
αὐτοῦ, καὶ λυτρώσεται τὴν πρᾶσιν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 26ἐὰν δὲ 26
μὴ ᾖ τινι ὁ ἀγχιστεύων καὶ εὐπορηθῇ τῇ χειρὶ καὶ εὑρεθῇ αὐτῷ
τὸ ἱκανὸν λύτρα αὐτοῦ, 27καὶ συλλογιεῖται τὰ ἔτη τῆς πράσεως 27
αὐτοῦ καὶ ἀποδώσει ὃ ὑπερέχει τῷ ἀνθρώπῳ, ᾧ ἀπέδοτο ἑαυτὸν
αὐτῷ, καὶ ἀπελεύσεται εἰς τὴν κατάσχεσιν αὐτοῦ. 28ἐὰν δὲ μὴ εὐ- 28
πορηθῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τὸ ἱκανὸν ὥστε ἀποδοῦναι αὐτῷ, καὶ ἔσται ἡ
πρᾶσις τῷ κτησαμένῳ αὐτὰ ἕως τοῦ ἕκτου ἔτους τῆς ἀφέσεως· καὶ
ἐξελεύσεται τῇ ἀφέσει, καὶ ἀπελεύσεται εἰς τὴν κατάσχεσιν αὐτοῦ.
29Ἐὰν δέ τις ἀποδῶται οἰκίαν οἰκητὴν ἐν πόλει τετειχισμένῃ, 29
καὶ ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς, ἕως πληρωθῇ ἐνιαυτὸς ἡμερῶν, ἔσται
ἡ λύτρωσις αὐτῆς. 30ἐὰν δὲ μὴ λυτρωθῇ, ἕως ἂν πληρωθῇ αὐτῆς 30
ἐνιαυτὸς ὅλος, κυρωθήσεται ἡ οἰκία ἡ οὖσα ἐν πόλει τῇ ἐχούσῃ
τεῖχος βεβαίως τῷ κτησαμένῳ αὐτὴν εἰς τὰς γενεὰς αὐτοῦ καὶ οὐκ
ἐξελεύσεται ἐν τῇ ἀφέσει. 31αἱ δὲ οἰκίαι αἱ ἐν ἐπαύλεσιν, αἷς οὐκ 31
ἔστιν ἐν αὐταῖς τεῖχος κύκλῳ, πρὸς τὸν ἀγρὸν τῆς γῆς λογισθή-
τωσαν· λυτρωταὶ διὰ παντὸς ἔσονται καὶ ἐν τῇ ἀφέσει ἐξελεύσον-
ται. 32καὶ αἱ πόλεις τῶν Λευιτῶν οἰκίαι τῶν πόλεων αὐτῶν κατα- 32
σχέσεως λυτρωταὶ διὰ παντὸς ἔσονται τοῖς Λευίταις· 33καὶ ὃς ἂν 33
λυτρωσάμενος παρὰ τῶν Λευιτῶν, καὶ ἐξελεύσεται ἡ διάπρασις
αὐτῶν οἰκιῶν πόλεως κατασχέσεως αὐτῶν ἐν τῇ ἀφέσει, ὅτι οἰκίαι

17 θλιψετω A† || 18 ποιησετε 2^0] -σατε A | αυτας A | κατοικησητε A | επι της γης > B*A† || 20 δε > A† || 21 αποστελλω B || 25 αποδωται M (cf. 29)] -δωσεται BA | εγγιζων εγγιστα αυτου B*A†] ο εγγιζων αυτω B^c || 26 ευπορηθη] ευρεθη A: item B*A† in 28 || 27 ο υπερεχει] οπερ εχει B*A | αυτον εαυτω A || 28 ευπορηθη: cf. 26 | αυτω] -τα B*A† | τη αφεσει] την -σιν A† | κατασχεσιν] καταπαυσιν B*A || 31 αις] αι A† | εν 2^0 > A | λογισθησονται B^c

τῶν πόλεων τῶν Λευιτῶν κατάσχεσις αὐτῶν ἐν μέσῳ υἱῶν Ισραηλ.
34 34καὶ οἱ ἀγροὶ οἱ ἀφωρισμένοι ταῖς πόλεσιν αὐτῶν οὐ πραθήσον-
ται, ὅτι κατάσχεσις αἰωνία τοῦτο αὐτῶν ἐστιν.
35 35Ἐὰν δὲ πένηται ὁ ἀδελφός σου καὶ ἀδυνατήσῃ ταῖς χερσὶν
παρὰ σοί, ἀντιλήμψῃ αὐτοῦ ὡς προσηλύτου καὶ παροίκου, καὶ
36 ζήσεται ὁ ἀδελφός σου μετὰ σοῦ. 36οὐ λήμψῃ παρ᾽ αὐτοῦ τόκον
οὐδὲ ἐπὶ πλήθει καὶ φοβηθήσῃ τὸν θεόν σου — ἐγὼ κύριος —,
37 καὶ ζήσεται ὁ ἀδελφός σου μετὰ σοῦ. 37τὸ ἀργύριόν σου οὐ δώ-
σεις αὐτῷ ἐπὶ τόκῳ καὶ ἐπὶ πλεονασμὸν οὐ δώσεις αὐτῷ τὰ βρώ-
38 ματά σου. 38ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς
Αἰγύπτου δοῦναι ὑμῖν τὴν γῆν Χανααν ὥστε εἶναι ὑμῶν θεός.
39 39Ἐὰν δὲ ταπεινωθῇ ὁ ἀδελφός σου παρὰ σοὶ καὶ πραθῇ σοι,
40 οὐ δουλεύσει σοι δουλείαν οἰκέτου· 40ὡς μισθωτὸς ἢ πάροικος
41 ἔσται σοι, ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως ἐργᾶται παρὰ σοί. 41καὶ
ἐξελεύσεται τῇ ἀφέσει καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ καὶ ἀπελεύ-
σεται εἰς τὴν γενεὰν αὐτοῦ, εἰς τὴν κατάσχεσιν τὴν πατρικὴν ἀπο-
42 δραμεῖται, 42διότι οἰκέται μού εἰσιν οὗτοι, οὓς ἐξήγαγον ἐκ γῆς
43 Αἰγύπτου, οὐ πραθήσεται ἐν πράσει οἰκέτου· 43οὐ κατατενεῖς αὐ-
44 τὸν ἐν τῷ μόχθῳ καὶ φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν σου. 44καὶ παῖς
καὶ παιδίσκη, ὅσοι ἂν γένωνταί σοι ἀπὸ τῶν ἐθνῶν, ὅσοι κύκλῳ
45 σού εἰσιν, ἀπ᾽ αὐτῶν κτήσεσθε δοῦλον καὶ δούλην. 45καὶ ἀπὸ τῶν
υἱῶν τῶν παροίκων τῶν ὄντων ἐν ὑμῖν, ἀπὸ τούτων κτήσεσθε
καὶ ἀπὸ τῶν συγγενῶν αὐτῶν, ὅσοι ἂν γένωνται ἐν τῇ γῇ ὑμῶν·
46 ἔστωσαν ὑμῖν εἰς κατάσχεσιν. 46καὶ καταμεριεῖτε αὐτοὺς τοῖς τέ-
κνοις ὑμῶν μεθ᾽ ὑμᾶς, καὶ ἔσονται ὑμῖν κατόχιμοι εἰς τὸν αἰῶνα·
τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν τῶν υἱῶν Ισραηλ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ οὐ κατατενεῖ αὐτὸν ἐν τοῖς μόχθοις.
47 47Ἐὰν δὲ εὕρῃ ἡ χεὶρ τοῦ προσηλύτου ἢ τοῦ παροίκου τοῦ
παρὰ σοὶ καὶ ἀπορηθεὶς ὁ ἀδελφός σου πραθῇ τῷ προσηλύτῳ ἢ
48 τῷ παροίκῳ τῷ παρὰ σοὶ ἐκ γενετῆς προσηλύτῳ, 48μετὰ τὸ πρα-
θῆναι αὐτῷ λύτρωσις ἔσται αὐτῷ· εἷς τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ λυ-
49 τρώσεται αὐτόν, 49ἀδελφὸς πατρὸς αὐτοῦ ἢ υἱὸς ἀδελφοῦ πατρὸς
λυτρώσεται αὐτὸν ἢ ἀπὸ τῶν οἰκείων τῶν σαρκῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς
φυλῆς αὐτοῦ λυτρώσεται αὐτόν· ἐὰν δὲ εὐπορηθεὶς ταῖς χερσὶν
50 λυτρώσηται ἑαυτόν, 50καὶ συλλογιεῖται πρὸς τὸν κεκτημένον αὐτὸν
ἀπὸ τοῦ ἔτους, οὗ ἀπέδοτο ἑαυτὸν αὐτῷ, ἕως τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς

34 οι 2° M] > B A || 35 αδυνατησει B* | σοι M] σου B A† || 36 τοκον] το κακον A† | σου 1° > A† || 37 επι πλ. Ra.] πλεονασμον B* A†, επι πλεονασμω rel. || 39 σοι 2° > B* || 40 μισθωτος] pr. ο A† || 41 γενεαν αυτου] την εαυτου A† | αποδραμ.] αποθανειται A† || 43 και > A*† || 44 κτησασθε A || 46 των 1°] + δε Bc | αυτον > A || 48 αυτω 2°] -του Bc | αυτου] σου B*† || 49 αυτου 1° > A | φυλης] + της σαρκος A† | λυτρωσηται] -τρωται Bc

ἀφέσεως, καὶ ἔσται τὸ ἀργύριον τῆς πράσεως αὐτοῦ ὡς μισθίου·
ἔτος ἐξ ἔτους ἔσται μετ᾽ αὐτοῦ. [51]ἐὰν δέ τινι πλεῖον τῶν ἐτῶν ᾖ, 51
πρὸς ταῦτα ἀποδώσει τὰ λύτρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου τῆς πρά-
σεως αὐτοῦ· [52]ἐὰν δὲ ὀλίγον καταλειφθῇ ἀπὸ τῶν ἐτῶν εἰς τὸν 52
ἐνιαυτὸν τῆς ἀφέσεως, καὶ συλλογιεῖται αὐτῷ κατὰ τὰ ἔτη αὐτοῦ,
καὶ ἀποδώσει τὰ λύτρα αὐτοῦ. [53]ὡς μισθωτὸς ἐνιαυτὸν ἐξ ἐνιαυ- 53
τοῦ ἔσται μετ᾽ αὐτοῦ· οὐ κατατενεῖς αὐτὸν ἐν τῷ μόχθῳ ἐνώπιόν
σου. [54]ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται κατὰ ταῦτα, ἐξελεύσεται ἐν τῷ ἔτει τῆς 54
ἀφέσεως αὐτὸς καὶ τὰ παιδία αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ. [55]ὅτι ἐμοὶ οἱ υἱοὶ 55
Ισραηλ οἰκέται, παῖδές μου οὗτοί εἰσιν, οὓς ἐξήγαγον ἐκ γῆς Αἰ-
γύπτου· ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

[1]Οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς χειροποίητα οὐδὲ γλυπτὰ οὐδὲ στή- 26
λην ἀναστήσετε ὑμῖν οὐδὲ λίθον σκοπὸν θήσετε ἐν τῇ γῇ ὑμῶν
προσκυνῆσαι αὐτῷ· ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. [2]τὰ σάββατά μου 2
φυλάξεσθε καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων μου φοβηθήσεσθε· ἐγώ εἰμι κύριος.

[3]Ἐὰν τοῖς προστάγμασίν μου πορεύησθε καὶ τὰς ἐντολάς μου 3
φυλάσσησθε καὶ ποιήσητε αὐτάς, [4]καὶ δώσω τὸν ὑετὸν ὑμῖν ἐν 4
καιρῷ αὐτοῦ, καὶ ἡ γῆ δώσει τὰ γενήματα αὐτῆς, καὶ τὰ ξύλα τῶν
πεδίων ἀποδώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν· [5]καὶ καταλήμψεται ὑμῖν ὁ 5
ἀλοητὸς τὸν τρύγητον, καὶ ὁ τρύγητος καταλήμψεται τὸν σπόρον,
καὶ φάγεσθε τὸν ἄρτον ὑμῶν εἰς πλησμονὴν καὶ κατοικήσετε μετὰ
ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν. [6]καὶ πόλεμος οὐ διελεύσεται διὰ τῆς 6
γῆς ὑμῶν, καὶ δώσω εἰρήνην ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, καὶ κοιμηθήσεσθε,
καὶ οὐκ ἔσται ὑμᾶς ὁ ἐκφοβῶν, καὶ ἀπολῶ θηρία πονηρὰ ἐκ τῆς
γῆς ὑμῶν. [7]καὶ διώξεσθε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ πεσοῦνται ἐναν- 7
τίον ὑμῶν φόνῳ· [8]καὶ διώξονται ἐξ ὑμῶν πέντε ἑκατόν, καὶ ἑκα- 8
τὸν ὑμῶν διώξονται μυριάδας, καὶ πεσοῦνται οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν ἐναν-
τίον ὑμῶν μαχαίρᾳ. [9]καὶ ἐπιβλέψω ἐφ᾽ ὑμᾶς καὶ αὐξανῶ ὑμᾶς καὶ 9
πληθυνῶ ὑμᾶς καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου μεθ᾽ ὑμῶν. [10]καὶ φά- 10
γεσθε παλαιὰ καὶ παλαιὰ παλαιῶν καὶ παλαιὰ ἐκ προσώπου νέων
ἐξοίσετε. [11]καὶ θήσω τὴν διαθήκην μου ἐν ὑμῖν, καὶ οὐ βδελύξεται 11
ἡ ψυχή μου ὑμᾶς· [12]καὶ ἐμπεριπατήσω ἐν ὑμῖν καὶ ἔσομαι ὑμῶν 12
θεός, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μου λαός. [13]ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν 13
ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ὄντων ὑμῶν δούλων καὶ συνέ-
τριψα τὸν δεσμὸν τοῦ ζυγοῦ ὑμῶν καὶ ἤγαγον ὑμᾶς μετὰ παρρησίας.

[14]Ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσητέ μου μηδὲ ποιήσητε τὰ προστάγματά 14
μου ταῦτα, [15]ἀλλὰ ἀπειθήσητε αὐτοῖς καὶ τοῖς κρίμασίν μου προσο- 15
χθίσῃ ἡ ψυχὴ ὑμῶν ὥστε ὑμᾶς μὴ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολάς μου

51 πλεον A† || 53 ενιαυτον] -τος B*A† || 54 κατα M] μετα BA | ετει] ενιαυτω A† || 55 οικεται] + εισιν B†

26 5 αλοητος] αμητος B*A† || 6 fin.] + και πολεμος ου διελευσεται δια της γης υμων ABc: cf. 6 init. || 12 υμων] υμιν B*

16 ὥστε διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου, [16]καὶ ἐγὼ ποιήσω οὕτως
ὑμῖν καὶ ἐπισυστήσω ἐφ' ὑμᾶς τὴν ἀπορίαν τήν τε ψώραν καὶ
τὸν ἴκτερον καὶ σφακελίζοντας τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ τὴν
ψυχὴν ὑμῶν ἐκτήκουσαν, καὶ σπερεῖτε διὰ κενῆς τὰ σπέρματα
17 ὑμῶν, καὶ ἔδονται οἱ ὑπεναντίοι ὑμῶν· [17]καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσ-
ωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ πεσεῖσθε ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ
διώξονται ὑμᾶς οἱ μισοῦντες ὑμᾶς, καὶ φεύξεσθε οὐθενὸς διώκον-
18 τος ὑμᾶς. — [18]καὶ ἐὰν ἕως τούτου μὴ ὑπακούσητέ μου, καὶ προσ-
19 θήσω τοῦ παιδεῦσαι ὑμᾶς ἑπτάκις ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν [19]καὶ
συντρίψω τὴν ὕβριν τῆς ὑπερηφανίας ὑμῶν καὶ θήσω τὸν οὐρα-
20 νὸν ὑμῖν σιδηροῦν καὶ τὴν γῆν ὑμῶν ὡσεὶ χαλκῆν, [20]καὶ ἔσται
εἰς κενὸν ἡ ἰσχὺς ὑμῶν, καὶ οὐ δώσει ἡ γῆ ὑμῶν τὸν σπόρον
αὐτῆς, καὶ τὸ ξύλον τοῦ ἀγροῦ ὑμῶν οὐ δώσει τὸν καρπὸν αὐ-
21 τοῦ. — [21]καὶ ἐὰν μετὰ ταῦτα πορεύησθε πλάγιοι καὶ μὴ βούλησθε
ὑπακούειν μου, προσθήσω ὑμῖν πληγὰς ἑπτὰ κατὰ τὰς ἁμαρτίας
22 ὑμῶν [22]καὶ ἀποστελῶ ἐφ' ὑμᾶς τὰ θηρία τὰ ἄγρια τῆς γῆς, καὶ
κατέδεται ὑμᾶς καὶ ἐξαναλώσει τὰ κτήνη ὑμῶν καὶ ὀλιγοστοὺς
23 ποιήσει ὑμᾶς, καὶ ἐρημωθήσονται αἱ ὁδοὶ ὑμῶν. — [23]καὶ ἐπὶ τού-
24 τοις ἐὰν μὴ παιδευθῆτε, ἀλλὰ πορεύησθε πρός με πλάγιοι, [24]πορεύ-
σομαι κἀγὼ μεθ' ὑμῶν θυμῷ πλαγίῳ καὶ πατάξω ὑμᾶς κἀγὼ ἑπτάκις
25 ἀντὶ τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν [25]καὶ ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς μάχαιραν ἐκδικοῦ-
σαν δίκην διαθήκης, καὶ καταφεύξεσθε εἰς τὰς πόλεις ὑμῶν· καὶ
ἐξαποστελῶ θάνατον εἰς ὑμᾶς, καὶ παραδοθήσεσθε εἰς χεῖρας
26 ἐχθρῶν. [26]ἐν τῷ θλῖψαι ὑμᾶς σιτοδείᾳ ἄρτων καὶ πέψουσιν δέκα
γυναῖκες τοὺς ἄρτους ὑμῶν ἐν κλιβάνῳ ἑνὶ καὶ ἀποδώσουσιν τοὺς
ἄρτους ὑμῶν ἐν σταθμῷ, καὶ φάγεσθε καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῆτε. —
27 [27]ἐὰν δὲ ἐπὶ τούτοις μὴ ὑπακούσητέ μου καὶ πορεύησθε πρός με
28 πλάγιοι, [28]καὶ αὐτὸς πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν ἐν θυμῷ πλαγίῳ καὶ
29 παιδεύσω ὑμᾶς ἐγὼ ἑπτάκις κατὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν, [29]καὶ φά-
γεσθε τὰς σάρκας τῶν υἱῶν ὑμῶν καὶ τὰς σάρκας τῶν θυγατέρων
30 ὑμῶν φάγεσθε· [30]καὶ ἐρημώσω τὰς στήλας ὑμῶν καὶ ἐξολεθρεύσω
τὰ ξύλινα χειροποίητα ὑμῶν καὶ θήσω τὰ κῶλα ὑμῶν ἐπὶ τὰ κῶλα
31 τῶν εἰδώλων ὑμῶν, καὶ προσοχθιεῖ ἡ ψυχή μου ὑμῖν· [31]καὶ θήσω
τὰς πόλεις ὑμῶν ἐρήμους καὶ ἐξερημώσω τὰ ἅγια ὑμῶν καὶ οὐ
32 μὴ ὀσφρανθῶ τῆς ὀσμῆς τῶν θυσιῶν ὑμῶν· [32]καὶ ἐξερημώσω
ἐγὼ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ θαυμάσονται ἐπ' αὐτῇ οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν οἱ
33 ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ· [33]καὶ διασπερῶ ὑμᾶς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ ἐξανα-
λώσει ὑμᾶς ἐπιπορευομένη ἡ μάχαιρα· καὶ ἔσται ἡ γῆ ὑμῶν ἐρη-

16 ικτερα B† | και 4° > Bc || **17** υμων > B*† | υμας 3° ⌒ 4° A*† || **18** του > A || **22** αποστελλω B | ποιησει] -σω B || **23** πορευσησθε A: item in 27 || **26** εν τω] εις το A† | σιτοδεια] σιτον δια B†, σιτοδιαν Ac || **27** cf. 23 | προς με > A†

μος, καὶ αἱ πόλεις ὑμῶν ἔσονται ἔρημοι. 34τότε εὐδοκήσει ἡ γῆ 34
τὰ σάββατα αὐτῆς καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς,
καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν· τότε σαββατιεῖ ἡ
γῆ καὶ εὐδοκήσει τὰ σάββατα αὐτῆς. 35πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρη- 35
μώσεως αὐτῆς σαββατιεῖ ἃ οὐκ ἐσαββάτισεν ἐν τοῖς σαββάτοις
ὑμῶν, ἡνίκα κατῳκεῖτε αὐτήν. 36καὶ τοῖς καταλειφθεῖσιν ἐξ ὑμῶν 36
ἐπάξω δειλίαν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐ-
τῶν, καὶ διώξεται αὐτοὺς φωνὴ φύλλου φερομένου, καὶ φεύξονται
ὡς φεύγοντες ἀπὸ πολέμου καὶ πεσοῦνται οὐθενὸς διώκοντος· 37καὶ 37
ὑπερόψεται ὁ ἀδελφὸς τὸν ἀδελφὸν ὡσεὶ ἐν πολέμῳ οὐθενὸς κατα-
τρέχοντος, καὶ οὐ δυνήσεσθε ἀντιστῆναι τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν. 38καὶ 38
ἀπολεῖσθε ἐν τοῖς ἔθνεσιν, καὶ κατέδεται ὑμᾶς ἡ γῆ τῶν ἐχθρῶν
ὑμῶν. 39καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀφ' ὑμῶν καταφθαρήσονται διὰ τὰς 39
ἁμαρτίας ὑμῶν, ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τακήσονται. 40καὶ 40
ἐξαγορεύσουσιν τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέ-
ρων αὐτῶν, ὅτι παρέβησαν καὶ ὑπερεῖδόν με, καὶ ὅτι ἐπορεύθησαν
ἐναντίον μου πλάγιοι, 41καὶ ἐγὼ ἐπορεύθην μετ' αὐτῶν ἐν θυμῷ 41
πλαγίῳ καὶ ἀπολῶ αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· τότε ἐν-
τραπήσεται ἡ καρδία αὐτῶν ἡ ἀπερίτμητος, καὶ τότε εὐδοκήσου-
σιν τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 42καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης Ιακωβ 42
καὶ τῆς διαθήκης Ισαακ καὶ τῆς διαθήκης Αβρααμ μνησθήσομαι
καὶ τῆς γῆς μνησθήσομαι. 43καὶ ἡ γῆ ἐγκαταλειφθήσεται ὑπ' αὐτῶν· 43
τότε προσδέξεται ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς ἐν τῷ ἐρημωθῆναι αὐ-
τὴν δι' αὐτούς, καὶ αὐτοὶ προσδέξονται τὰς αὐτῶν ἀνομίας, ἀνθ'
ὧν τὰ κρίματά μου ὑπερεῖδον καὶ τοῖς προστάγμασίν μου προσώ-
χθισαν τῇ ψυχῇ αὐτῶν. 44καὶ οὐδ' ὧς ὄντων αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν 44
ἐχθρῶν αὐτῶν οὐχ ὑπερεῖδον αὐτοὺς οὐδὲ προσώχθισα αὐτοῖς
ὥστε ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς τοῦ διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου τὴν
πρὸς αὐτούς· ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. 45καὶ μνησθήσο- 45
μαι αὐτῶν τῆς διαθήκης τῆς προτέρας, ὅτε ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς
Αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας ἔναντι τῶν ἐθνῶν τοῦ εἶναι αὐτῶν
θεός· ἐγώ εἰμι κύριος.

46Ταῦτα τὰ κρίματα καὶ τὰ προστάγματα καὶ ὁ νόμος, ὃν ἔδω- 46
κεν κύριος ἀνὰ μέσον αὐτοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν Ισραηλ ἐν
τῷ ὄρει Σινα ἐν χειρὶ Μωυσῆ.

1Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων 2Λάλησον τοῖς υἱοῖς 27
Ισραηλ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ὃς ἂν εὔξηται εὐχὴν ὥστε τιμὴν τῆς ψυχῆς
αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, 3ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος ἀπὸ εἰκοσαετοῦς ἕως 3

34 ευδοκησει ult.] + η γη BA† || 36 δειλιαν] δουλ. B || 37 δυνησεται B*† || 43 η γη / εγκατ.] tr. A | υπ] απ Bc || 46 κριματα] + μου BA | προσταγμ.] + μου B*A†

ἑξηκονταετοῦς, ἔσται αὐτοῦ ἡ τιμὴ πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυρίου
4 τῷ σταθμῷ τῷ ἁγίῳ, [4]τῆς δὲ θηλείας ἔσται ἡ συντίμησις τριά-
5 κοντα δίδραχμα. [5]ἐὰν δὲ ἀπὸ πενταετοῦς ἕως εἴκοσι ἐτῶν, ἔσται
ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος εἴκοσι δίδραχμα, τῆς δὲ θηλείας δέκα δίδραχ-
6 μα. [6]ἀπὸ δὲ μηνιαίου ἕως πενταετοῦς ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος
7 πέντε δίδραχμα ἀργυρίου, τῆς δὲ θηλείας τρία δίδραχμα. [7]ἐὰν δὲ
ἀπὸ ἑξηκονταετῶν καὶ ἐπάνω, ἐὰν μὲν ἄρσεν ᾖ, ἔσται ἡ τιμὴ πεντε-
8 καίδεκα δίδραχμα ἀργυρίου, ἐὰν δὲ θήλεια, δέκα δίδραχμα. [8]ἐὰν
δὲ ταπεινὸς ᾖ τῇ τιμῇ, στήσεται ἐναντίον τοῦ ἱερέως, καὶ τιμή-
σεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς· καθάπερ ἰσχύει ἡ χεὶρ τοῦ εὐξαμένου, τιμή-
σεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς.
9 [9]Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν προσφερομένων ἀπ᾽ αὐτῶν δῶ-
10 ρον τῷ κυρίῳ, ὃς ἂν δῷ ἀπὸ τούτων τῷ κυρίῳ, ἔσται ἅγιον. [10]οὐκ
ἀλλάξει αὐτὸ καλὸν πονηρῷ οὐδὲ πονηρὸν καλῷ· ἐὰν δὲ ἀλλάσ-
σων ἀλλάξῃ αὐτὸ κτῆνος κτήνει, ἔσται αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλαγμα ἅγια.
11 [11]ἐὰν δὲ πᾶν κτῆνος ἀκάθαρτον, ἀφ᾽ ὧν οὐ προσφέρεται ἀπ᾽ αὐ-
12 τῶν δῶρον τῷ κυρίῳ, στήσει τὸ κτῆνος ἔναντι τοῦ ἱερέως, [12]καὶ
τιμήσεται αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἀνὰ μέσον καλοῦ καὶ ἀνὰ μέσον πονη-
13 ροῦ, καὶ καθότι ἂν τιμήσεται ὁ ἱερεύς, οὕτως στήσεται. [13]ἐὰν δὲ
λυτρούμενος λυτρώσηται αὐτό, προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον πρὸς τὴν
τιμὴν αὐτοῦ.
14 [14]Καὶ ἄνθρωπος, ὃς ἂν ἁγιάσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἁγίαν τῷ κυ-
ρίῳ, καὶ τιμήσεται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς ἀνὰ μέσον καλῆς καὶ ἀνὰ μέσον
15 πονηρᾶς· ὡς ἂν τιμήσεται αὐτὴν ὁ ἱερεύς, οὕτως σταθήσεται. [15]ἐὰν
δὲ ὁ ἁγιάσας αὐτὴν λυτρῶται τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, προσθήσει ἐπ᾽
αὐτὸ τὸ ἐπίπεμπτον τοῦ ἀργυρίου τῆς τιμῆς, καὶ ἔσται αὐτῷ.
16 [16]Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ ἁγιάσῃ ἄν-
θρωπος τῷ κυρίῳ, καὶ ἔσται ἡ τιμὴ κατὰ τὸν σπόρον αὐτοῦ, κό-
17 ρου κριθῶν πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυρίου. [17]ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἐνι-
αυτοῦ τῆς ἀφέσεως ἁγιάσῃ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, κατὰ τὴν τιμὴν αὐ-
18 τοῦ στήσεται. [18]ἐὰν δὲ ἔσχατον μετὰ τὴν ἄφεσιν ἁγιάσῃ τὸν ἀγρὸν
αὐτοῦ, προσλογιεῖται αὐτῷ ὁ ἱερεὺς τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὰ ἔτη τὰ
ἐπίλοιπα ἕως εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τῆς ἀφέσεως, καὶ ἀνθυφαιρεθήσεται
19 ἀπὸ τῆς συντιμήσεως αὐτοῦ. [19]ἐὰν δὲ λυτρῶται τὸν ἀγρὸν ὁ ἁγιά-
σας αὐτόν, προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον τοῦ ἀργυρίου πρὸς τὴν τιμὴν
20 αὐτοῦ, καὶ ἔσται αὐτῷ. [20]ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται τὸν ἀγρὸν καὶ ἀπο-

27 3 εξηκονταετους] εξηκοστου ετους A† || 5 εικοσι ετων] εικοστου ετους A† | εσται] εστω A† | δεκα] + τεσσερα B*† || 8 τη > B* || 9 cf. **24** 19 || 10 αγιον A || 11 εναντιον A || 12 τιμησεται 1⁰] -σει A | τιμησεται 2⁰] -μηθησ- B† || 13 αυτο] -τον B*† || 14 αγιασει A || 15 λυτρωται] -ωσηται A(-τε) | της τιμης > A† || 19 αγιασας] αγορασας B*† || 20 αγρον 1⁰ ⌒ 2⁰ B*†

δῶται τὸν ἀγρὸν ἀνθρώπῳ ἑτέρῳ, οὐκέτι μὴ λυτρώσηται αὐτόν,
[21]ἀλλ' ἔσται ὁ ἀγρὸς ἐξεληλυθυίας τῆς ἀφέσεως ἅγιος τῷ κυρίῳ 21
ὥσπερ ἡ γῆ ἡ ἀφωρισμένη· τῷ ἱερεῖ ἔσται κατάσχεσις.
[22]Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ, οὗ κέκτηται, ὅς οὐκ ἔστιν ἀπὸ τοῦ 22
ἀγροῦ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ, ἁγιάσῃ τῷ κυρίῳ, [23]λογιεῖται πρὸς 23
αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τὸ τέλος τῆς τιμῆς ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως,
καὶ ἀποδώσει τὴν τιμὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἅγιον τῷ κυρίῳ· [24]καὶ 24
ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς ἀφέσεως ἀποδοθήσεται ὁ ἀγρὸς τῷ ἀνθρώπῳ,
παρ' οὗ κέκτηται αὐτόν, οὗ ἦν ἡ κατάσχεσις τῆς γῆς. [25]καὶ πᾶσα 25
τιμὴ ἔσται σταθμίοις ἁγίοις· εἴκοσι ὀβολοὶ ἔσται τὸ δίδραχμον.
[26]Καὶ πᾶν πρωτότοκον, ὃ ἂν γένηται ἐν τοῖς κτήνεσίν σου, ἔσται 26
τῷ κυρίῳ, καὶ οὐ καθαγιάσει οὐθεὶς αὐτό· ἐάν τε μόσχον ἐάν τε
πρόβατον, τῷ κυρίῳ ἐστίν. [27]ἐὰν δὲ τῶν τετραπόδων τῶν ἀκαθάρ- 27
των, ἀλλάξει κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ καὶ προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον
πρὸς αὐτό, καὶ ἔσται αὐτῷ· ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται, πραθήσεται κατὰ
τὸ τίμημα αὐτοῦ. [28]πᾶν δὲ ἀνάθεμα, ὃ ἐὰν ἀναθῇ ἄνθρωπος τῷ 28
κυρίῳ ἀπὸ πάντων, ὅσα αὐτῷ ἐστιν, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους
καὶ ἀπὸ ἀγροῦ κατασχέσεως αὐτοῦ, οὐκ ἀποδώσεται οὐδὲ λυτρώ-
σεται· πᾶν ἀνάθεμα ἅγιον ἁγίων ἔσται τῷ κυρίῳ. [29]καὶ πᾶν, ὃ ἐὰν 29
ἀνατεθῇ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, οὐ λυτρωθήσεται, ἀλλὰ θανάτῳ θανα-
τωθήσεται.
[30]Πᾶσα δεκάτη τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς γῆς καὶ τοῦ 30
καρποῦ τοῦ ξυλίνου τῷ κυρίῳ ἐστίν, ἅγιον τῷ κυρίῳ. [31]ἐὰν δὲ 31
λυτρῶται λύτρῳ ἄνθρωπος τὴν δεκάτην αὐτοῦ, τὸ ἐπίπεμπτον προσ-
θήσει πρὸς αὐτό, καὶ ἔσται αὐτῷ. [32]καὶ πᾶσα δεκάτη βοῶν καὶ 32
προβάτων καὶ πᾶν, ὃ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῷ ἀριθμῷ ὑπὸ τὴν ῥάβδον, τὸ
δέκατον ἔσται ἅγιον τῷ κυρίῳ. [33]οὐκ ἀλλάξεις καλὸν πονηρῷ· ἐὰν 33
δὲ ἀλλάσσων ἀλλάξῃς αὐτό, καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτοῦ ἔσται ἅγιον,
οὐ λυτρωθήσεται.
[34]Αὗταί εἰσιν αἱ ἐντολαί, ἃς ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ πρὸς 34
τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐν τῷ ὄρει Σινα.

20 λυτρωσεται A || 21 η 2' > A | κατασχεσεως B*† || 22 αγιασει B* || 26 αυτο > A† || 29 ου > B*† | λυτρωσεται A
Subscr. λευ(ε)ιτικον BA

ΑΡΙΘΜΟΙ

1 [1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Σινα ἐν
τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου ἔτους
2 δευτέρου ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου λέγων [2]Λάβετε ἀρ-
χὴν πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ισραηλ κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατ᾽
οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος αὐτῶν κατὰ
3 κεφαλὴν αὐτῶν, πᾶς ἄρσην [3]ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ
ἐκπορευόμενος ἐν δυνάμει Ισραηλ, ἐπισκέψασθε αὐτοὺς σὺν δυνά-
4 μει αὐτῶν, σὺ καὶ Ααρων ἐπισκέψασθε αὐτούς. [4]καὶ μεθ᾽ ὑμῶν
ἔσονται ἕκαστος κατὰ φυλὴν ἑκάστου ἀρχόντων, κατ᾽ οἴκους πα-
5 τριῶν ἔσονται. [5]καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες παρα-
6 στήσονται μεθ᾽ ὑμῶν· τῶν Ρουβην Ελισουρ υἱὸς Σεδιουρ· [6]τῶν
7 Συμεων Σαλαμιηλ υἱὸς Σουρισαδαι· [7]τῶν Ιουδα Ναασσων υἱὸς
8 9 Αμιναδαβ· [8]τῶν Ισσαχαρ Ναθαναηλ υἱὸς Σωγαρ· [9]τῶν Ζαβουλων
10 Ελιαβ υἱὸς Χαιλων· [10]τῶν υἱῶν Ιωσηφ, τῶν Εφραιμ Ελισαμα υἱὸς
11 Εμιουδ, τῶν Μανασση Γαμαλιηλ υἱὸς Φαδασσουρ· [11]τῶν Βενιαμιν
12 13 Αβιδαν υἱὸς Γαδεωνι· [12]τῶν Δαν Αχιεζερ υἱὸς Αμισαδαι· [13]τῶν
14 Ασηρ Φαγαιηλ υἱὸς Εχραν· [14]τῶν Γαδ Ελισαφ υἱὸς Ραγουηλ·
15 16 [15]τῶν Νεφθαλι Αχιρε υἱὸς Αιναν. [16]οὗτοι ἐπίκλητοι τῆς συναγω-
γῆς, ἄρχοντες τῶν φυλῶν κατὰ πατριάς, χιλίαρχοι Ισραηλ εἰσίν.
17 [17]καὶ ἔλαβεν Μωυσῆς καὶ Ααρων τοὺς ἄνδρας τούτους τοὺς ἀνα-
18 κληθέντας ἐξ ὀνόματος [18]καὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν συνήγαγον
ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου ἔτους καὶ ἐπηξονοῦσαν κατὰ γενέ-
σεις αὐτῶν κατὰ πατριὰς αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν
ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶν ἀρσενικὸν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν,
19 [19]ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ· καὶ ἐπεσκέπησαν ἐν
τῇ ἐρήμῳ τῇ Σινα.
20 [20]Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Ρουβην πρωτοτόκου Ισραηλ κατὰ συγγε-
νείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ
ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ

Num.: BA, **5** 26—**7** 20 (ualde mutila) etiam S.

1 2 υιων > B† | αυτων 1° 2° > B | αυτων 3°] > B, in *O* sub ÷ || 4 εκαστος] + εκαστος A | κατ] pr. και B*† || 5 των ult.] τω A: item in 6—9 (8—9 A^c), non in 10—15 | ρουβην] pr. υιων B* | σεδιουρ] σ > A: item in **2** 10, non in **7** 30. 35 **10** 18 || 7 νασσων B hic, non in **2** 3 **7** 12. 17 **10** 14 || 10 εμιουδ] pr. σ A hic, non in **2** 18 **7** 48. 53 **10** 22 **34** 20; pr. σ B* in **34** 20 | φαδασουρ B: item A in **7** 54, sed ambo ceteris locis φαδασσουρ || 11 γεδεωνει B hic, non in **2** 22 **7** 65 **10** 24 (in **7** 60 B† γαδαιωνει) || 16 πατριας] + αυτων A || 18 την > A† | συνηγαγον] εξεκκλησιασαν A | επηξονουσαν B†] επεσκεπησαν A || 19 τη ult.] του A

ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,
[21]ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ρουβην ἓξ καὶ τεσσαράκοντα 21
χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι. — [22]τοῖς υἱοῖς Συμεων κατὰ συγγενείας 22
αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν
ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκο-
σαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, [23]ἡ ἐπί- 23
σκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Συμεων ἐννέα καὶ πεντήκοντα χιλιά-
δες καὶ τριακόσιοι. — [24]τοῖς υἱοῖς Ιουδα κατὰ συγγενείας αὐτῶν 24
κατὰ δήμους αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνο-
μάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαε-
τοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, [25]ἡ ἐπίσκε- 25
ψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ιουδα τέσσαρες καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες
καὶ ἑξακόσιοι. — [26]τοῖς υἱοῖς Ισσαχαρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν 26
κατὰ δήμους αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνο-
μάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαε-
τοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, [27]ἡ ἐπίσκε- 27
ψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ισσαχαρ τέσσαρες καὶ πεντήκοντα χιλιά-
δες καὶ τετρακόσιοι. — [28]τοῖς υἱοῖς Ζαβουλων κατὰ συγγενείας 28
αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθ-
μὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ
εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, [29]ἡ 29
ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ζαβουλων ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα
χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι. — [30]τοῖς υἱοῖς Ιωσηφ υἱοῖς Εφραιμ κατὰ 30
συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν
κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρ-
σενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυ-
νάμει, [31]ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Εφραιμ τεσσαράκοντα 31
χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι. — [32]τοῖς υἱοῖς Μανασση κατὰ συγγενείας 32
αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθ-
μὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ
εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, [33]ἡ 33
ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Μανασση δύο καὶ τριάκοντα χιλιά-
δες καὶ διακόσιοι. — [34]τοῖς υἱοῖς Βενιαμιν κατὰ συγγενείας αὐ- 34
τῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν
ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκο-
σαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, [35]ἡ ἐπί- 35
σκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Βενιαμιν πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες
καὶ τετρακόσιοι. — [36]τοῖς υἱοῖς Γαδ κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ 36
δήμους αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων
αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ

21 επισκεψις] -σκοπη B || 24—35 / 36—37] tr. 𝔐 || 29 τετρακοσιοι] πεν-
τακοσ. A† || 32 αυτων 3° ⌒ 4° B*† || 33 διακοσιοι] τριακ. B: cf. 2 21

37 ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, [37]ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν
ἐκ τῆς φυλῆς Γαδ πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι
38 καὶ πεντήκοντα. — [38]τοῖς υἱοῖς Δαν κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ
δήμους αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων
αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ
39 ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, [39]ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν
ἐκ τῆς φυλῆς Δαν δύο καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι. —
40 [40]τοῖς υἱοῖς Ασηρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν
κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ
κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς
41 ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, [41]ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς
42 Ασηρ μία καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι. — [42]τοῖς
υἱοῖς Νεφθαλι κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ᾽
οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κε-
φαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς
43 ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, [43]ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυ-
λῆς Νεφθαλι τρεῖς καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι. —
44 [44]αὕτη ἡ ἐπίσκεψις, ἣν ἐπεσκέψαντο Μωυσῆς καὶ Ααρων καὶ οἱ
ἄρχοντες Ισραηλ, δώδεκα ἄνδρες· ἀνὴρ εἷς κατὰ φυλὴν μίαν κατὰ
45 φυλὴν οἴκων πατριᾶς ἦσαν. [45]καὶ ἐγένετο πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις υἱῶν
Ισραηλ σὺν δυνάμει αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ
46 ἐκπορευόμενος παρατάξασθαι ἐν Ισραηλ, [46]ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ
τρισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι καὶ πεντήκοντα.
47 [47]Οἱ δὲ Λευῖται ἐκ τῆς φυλῆς πατριᾶς αὐτῶν οὐκ ἐπεσκέπησαν
48 ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ. [48]καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων
49 [49]Ὅρα τὴν φυλὴν τὴν Λευι οὐ συνεπισκέψῃ καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐ-
50 τῶν οὐ λήμψῃ ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ισραηλ. [50]καὶ σὺ ἐπίστησον
τοὺς Λευίτας ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐπὶ πάντα τὰ
σκεύη αὐτῆς καὶ ἐπὶ πάντα, ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ· αὐτοὶ ἀροῦσιν
τὴν σκηνὴν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ λειτουργήσου-
51 σιν ἐν αὐτῇ καὶ κύκλῳ τῆς σκηνῆς παρεμβαλοῦσιν. [51]καὶ ἐν τῷ
ἐξαίρειν τὴν σκηνὴν καθελοῦσιν αὐτὴν οἱ Λευῖται καὶ ἐν τῷ παρεμ-
βάλλειν τὴν σκηνὴν ἀναστήσουσιν· καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσπο-
52 ρευόμενος ἀποθανέτω. [52]καὶ παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἀνὴρ
ἐν τῇ ἑαυτοῦ τάξει καὶ ἀνὴρ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἡγεμονίαν σὺν δυνά-
53 μει αὐτῶν· [53]οἱ δὲ Λευῖται παρεμβαλέτωσαν ἐναντίον κυρίου κύκλῳ
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ οὐκ ἔσται ἁμάρτημα ἐν υἱοῖς Ισραηλ.

44 επεσκεψατο A | ανδρες] αρχοντες A^{r} | πατριας] + αυτων A || 45 υιων] pr. των A | συν] εν B* || 47 φυλης > A | πατριας] pr. της B*† | ουκ επεσκ.] ου συνεπεσκ. A || 49 την 2° > A | των > B† || 50 και ult. > A† || 51 αναστησ.] + αυτην A || 52 εαυτου bis] ε > A 1°, non 2° || 53 εναντιον κυριου] εναντιοι A, εναντιοι κυριου B^{c}†: cf. 2 2

καὶ φυλάξουσιν οἱ Λευῖται αὐτοὶ τὴν φυλακὴν τῆς σκηνῆς τοῦ
μαρτυρίου. [54]καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ κατὰ πάντα, ἃ ἐνετείλατο 54
κύριος τῷ Μωυσῇ καὶ Ααρων, οὕτως ἐποίησαν.

[1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ααρων λέγων [2]Ἄνθρω- 2
πος ἐχόμενος αὐτοῦ κατὰ τάγμα κατὰ σημέας κατ' οἴκους πατριῶν
αὐτῶν παρεμβαλέτωσαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ· ἐναντίοι κύκλῳ τῆς σκη-
νῆς τοῦ μαρτυρίου παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ισραηλ. [3]καὶ οἱ παρεμ- 3
βάλλοντες πρῶτοι κατ' ἀνατολὰς τάγμα παρεμβολῆς Ιουδα σὺν
δυνάμει αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ιουδα Ναασσων υἱὸς Αμι-
ναδαβ· [4]δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι τέσσαρες καὶ ἑβδομήκοντα 4
χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι. [5]καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς 5
Ισσαχαρ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ισσαχαρ Ναθαναηλ υἱὸς Σωγαρ·
[6]δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι τέσσαρες καὶ πεντήκοντα χιλιάδες 6
καὶ τετρακόσιοι. [7]καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς Ζαβου- 7
λων, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ζαβουλων Ελιαβ υἱὸς Χαιλων· [8]δύνα- 8
μις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρα-
κόσιοι. [9]πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι ἐκ τῆς παρεμβολῆς Ιουδα ἑκατὸν 9
ὀγδοήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι σὺν δυνάμει
αὐτῶν· πρῶτοι ἐξαροῦσιν.

[10]Τάγμα παρεμβολῆς Ρουβην πρὸς λίβα σὺν δυνάμει αὐτῶν, 10
καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ρουβην Ελισουρ υἱὸς Σεδιουρ· [11]δύναμις 11
αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι ἓξ καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντα-
κόσιοι. [12]καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλῆς Συμεων, 12
καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Συμεων Σαλαμιηλ υἱὸς Σουρισαδαι· [13]δύνα- 13
μις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι ἐννέα καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τρια-
κόσιοι. [14]καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλῆς Γαδ, καὶ ὁ 14
ἄρχων τῶν υἱῶν Γαδ Ελισαφ υἱὸς Ραγουηλ· [15]δύναμις αὐτοῦ οἱ 15
ἐπεσκεμμένοι πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι καὶ
πεντήκοντα. [16]πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι τῆς παρεμβολῆς Ρουβην ἑκα- 16
τὸν πεντήκοντα μία χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι καὶ πεντήκοντα σὺν
δυνάμει αὐτῶν· δεύτεροι ἐξαροῦσιν. — [17]καὶ ἀρθήσεται ἡ σκηνὴ 17
τοῦ μαρτυρίου καὶ ἡ παρεμβολὴ τῶν Λευιτῶν μέσον τῶν παρεμ-

54 α] οσα A

2 2 αυτου / κατα ταγμα] tr. A | κατα 2⁰] και κατα τας A | σημεας A B^c†] -μιας B* | εναντιοι] -τιον κυριου A: cf. 1 53 || **3** οι] ουτοι A*† | παρεμβαλοντες B*: item in 12. 14. 22 (et A^r in 29), non in 5. 7. 20. 27. 29 | πρωτοι] κατα νοτον B†, πρωτοι ÷ κατα νοτον *O* || **4** επεσκεμμενοι] ηριθμημενοι A†: item A uel A† in 6. 11. 13. 15. 16. 24. 26 et αριθμηθεντες in 31, sed etiam A επεσκ. in 8. 9. 19. 21. 23. 28. 30 || **7** φυλη A*: item A* in 20, A in 12. 14. 27, B in 14, neuter in 5. 22. 29 || **8** αυτων B || **9** παρεμβολης] φυλης A | ογδοηκ.] pr. και A | εξαρουσιν] αναζευξουσιν A: item in 16. 17. 24. 31 || **10** συν δυν.] δυναμις B || **16** της] pr. εκ B*†: ex 9, sed cf. 24. 31 | εκατον — μια] μια και πεντηκοντα και εκατον A: cf. 31 || **17** μεσον των] ανα μεσων τ. (>*) A†

βολῶν· ὡς καὶ παρεμβάλλουσιν, οὕτως καὶ ἐξαροῦσιν ἕκαστος ἐχό-
μενος καθ' ἡγεμονίαν.
18 [18]Τάγμα παρεμβολῆς Εφραιμ παρὰ θάλασσαν σὺν δυνάμει αὐ-
19 τῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Εφραιμ Ελισαμα υἱὸς Εμιουδ· [19]δύνα-
μις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.
20 [20]καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς Μανασση, καὶ ὁ ἄρχων
21 τῶν υἱῶν Μανασση Γαμαλιηλ υἱὸς Φαδασσουρ· [21]δύναμις αὐτοῦ
22 οἱ ἐπεσκεμμένοι δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ διακόσιοι. [22]καὶ
οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς Βενιαμιν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν
23 υἱῶν Βενιαμιν Αβιδαν υἱὸς Γαδεωνι· [23]δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμ-
24 μένοι πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι. [24]πάντες οἱ
ἐπεσκεμμένοι τῆς παρεμβολῆς Εφραιμ ἑκατὸν χιλιάδες καὶ ὀκτα-
κισχίλιοι καὶ ἑκατὸν σὺν δυνάμει αὐτῶν· τρίτοι ἐξαροῦσιν.
25 [25]Τάγμα παρεμβολῆς Δαν πρὸς βορρᾶν σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ
26 ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Δαν Αχιεζερ υἱὸς Αμισαδαι· [26]δύναμις αὐτοῦ
27 οἱ ἐπεσκεμμένοι δύο καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι. [27]καὶ
οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλῆς Ασηρ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν
28 υἱῶν Ασηρ Φαγαιηλ υἱὸς Εχραν· [28]δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι
29 μία καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι. [29]καὶ οἱ παρεμ-
βάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς Νεφθαλι, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Νε-
30 φθαλι Αχιρε υἱὸς Αιναν· [30]δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι τρεῖς
31 καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι. [31]πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι
τῆς παρεμβολῆς Δαν ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα ἑπτὰ χιλιάδες καὶ
ἑξακόσιοι· ἔσχατοι ἐξαροῦσιν κατὰ τάγμα αὐτῶν.
32 [32]Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις τῶν υἱῶν Ισραηλ κατ' οἴκους πατριῶν αὐ-
τῶν· πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις τῶν παρεμβολῶν σὺν ταῖς δυνάμεσιν αὐ-
33 τῶν ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ τρισχίλιοι πεντακόσιοι πεντήκοντα. [33]οἱ
δὲ Λευῖται οὐ συνεπεσκέπησαν ἐν αὐτοῖς, καθὰ ἐνετείλατο κύριος
34 τῷ Μωυσῇ. [34]καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πάντα, ὅσα συνέταξεν
κύριος τῷ Μωυσῇ, οὕτως παρενέβαλον κατὰ τάγμα αὐτῶν καὶ
οὕτως ἐξῆρον, ἕκαστος ἐχόμενοι κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους
πατριῶν αὐτῶν.
3 [1]Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Ααρων καὶ Μωυσῆ ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐλάλησεν
2 κύριος τῷ Μωυσῇ ἐν ὄρει Σινα, [2]καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν

17 και 3^{0} > A | καθ ηγεμ.] κατα ταγμα αυτων A || 18 παρα] κατα A | υιος > B*† || 21 διακοσιοι] τετρακοσ. B*†, τριακοσ. A*(uid.): cf. 1 33 || 25 αμισαδαι] pr. σ A hic, non in 1 12 7 66.71 nec in 10 25 (μισαδαι) || 26 επτακοσιοι] πεντακ. B*† hic, non in 1 39 || 29 νεφθ. $1^{0} \frown 2^{0}$ (-λειμ A) B*(uid.) A* | αιμαν A† hic, non in 1 15 7 78.83 10 27 || 31 εκατον — επτα] επτα και πεντηκοντα και εκατον A: cf. 16 | εξακοσιοι] + συν δυναμει αυτων A || 32 πεντακοσιοι et πεντηκοντα] pr. και A || 33 εν > A || 34 παντα οσα συνετ.] καθα ενετειλατο A

3 1 ορει] pr. τω A

Ααρων· πρωτότοκος Ναδαβ καὶ Αβιουδ, Ελεαζαρ καὶ Ιθαμαρ· [3]ταῦτα 3
τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ααρων, οἱ ἱερεῖς οἱ ἠλειμμένοι, οὓς ἐτελεί-
ωσαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἱερατεύειν. [4]καὶ ἐτελεύτησεν Ναδαβ καὶ 4
Αβιουδ ἔναντι κυρίου προσφερόντων αὐτῶν πῦρ ἀλλότριον ἔναντι
κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινα, καὶ παιδία οὐκ ἦν αὐτοῖς· καὶ ἱεράτευ-
σεν Ελεαζαρ καὶ Ιθαμαρ μετ᾽ Ααρων τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

[5]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [6]Λαβὲ τὴν φυλὴν 5 6
Λευι καὶ στήσεις αὐτοὺς ἐναντίον Ααρων τοῦ ἱερέως, καὶ λειτουρ-
γήσουσιν αὐτῷ [7]καὶ φυλάξουσιν τὰς φυλακὰς αὐτοῦ καὶ τὰς φυλα- 7
κὰς τῶν υἱῶν Ισραηλ ἔναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐργάζε-
σθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς [8]καὶ φυλάξουσιν πάντα τὰ σκεύη τῆς σκη- 8
νῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν Ισραηλ κατὰ πάντα
τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς. [9]καὶ δώσεις τοὺς Λευίτας Ααρων καὶ τοῖς 9
υἱοῖς αὐτοῦ τοῖς ἱερεῦσιν· δόμα δεδομένοι οὗτοί μοί εἰσιν ἀπὸ
τῶν υἱῶν Ισραηλ. [10]καὶ Ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καταστήσεις 10
ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ φυλάξουσιν τὴν ἱερατείαν αὐ-
τῶν καὶ πάντα τὰ κατὰ τὸν βωμὸν καὶ ἔσω τοῦ καταπετάσματος·
καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ ἁπτόμενος ἀποθανεῖται.

[11]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [12]Καὶ ἐγὼ ἰδοὺ εἴ- 11 12
ληφα τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν Ισραηλ ἀντὶ παντὸς πρω-
τοτόκου διανοίγοντος μήτραν παρὰ τῶν υἱῶν Ισραηλ· λύτρα αὐτῶν
ἔσονται καὶ ἔσονται ἐμοὶ οἱ Λευῖται. [13]ἐμοὶ γὰρ πᾶν πρωτότοκον· 13
ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐπάταξα πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτου, ἡγίασα ἐμοὶ
πᾶν πρωτότοκον ἐν Ισραηλ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους· ἐμοὶ ἔσον-
ται, ἐγὼ κύριος.

[14]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινα λέγων 14
[15]Ἐπίσκεψαι τοὺς υἱοὺς Λευι κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ δή- 15
μους αὐτῶν κατὰ συγγενείας αὐτῶν· πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου
καὶ ἐπάνω ἐπισκέψασθε αὐτούς. [16]καὶ ἐπεσκέψαντο αὐτοὺς Μωυ- 16
σῆς καὶ Ααρων διὰ φωνῆς κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξεν αὐτοῖς
κύριος. [17]καὶ ἦσαν οὗτοι οἱ υἱοὶ Λευι ἐξ ὀνομάτων αὐτῶν· Γεδσων, 17
Κααθ καὶ Μεραρι. [18]καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Γεδσων κατὰ 18
δήμους αὐτῶν· Λοβενι καὶ Σεμεϊ. [19]καὶ υἱοὶ Κααθ κατὰ δήμους 19
αὐτῶν· Αμραμ καὶ Ισσααρ, Χεβρων καὶ Οζιηλ. [20]καὶ υἱοὶ Μεραρι 20
κατὰ δήμους αὐτῶν· Μοολι καὶ Μουσι. οὗτοί εἰσιν δῆμοι τῶν
Λευιτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

2 ελεαζαρ] pr. και A || 3 οι 2^0] pr. και A† | αυτων > A† | ιερατ.] pr. του A || 4 μετ αρρων] μετα A*(uid.)† || 6 λευι] pr. την A || 9 ααρων] + τω αδελφω σου A | δομα δεδομ.] tr. B*† | μοι] μονοι A† || 10 εσω] pr. τα A || 13 ηγιασας A || 15 αυτων $2^0 \frown 3^0$ B | επισκεψασθε] αριθμησονται A || 16 επεσκεψ.] ηριθμησεν A | ον τροπον] καθα A || 17 οι > A || 18 αυτων $\frown$ 19 αυτων B*(†) || 19 αμβραμ A || 20 υιοι] pr. ουτοι A† | μουσι *O*] ομουσ(ε)ι BA: cf. 33 26 58 et Exod. 6 19

21 [21]Τῷ Γεδσων δῆμος τοῦ Λοβενι καὶ δῆμος τοῦ Σεμεϊ· οὗτοι
22 δῆμοι τοῦ Γεδσων. [22]ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν παντὸς
ἀρσενικοῦ ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἑπτακισχί-
23 λιοι καὶ πεντακόσιοι. [23]καὶ υἱοὶ Γεδσων ὀπίσω τῆς σκηνῆς παρὰ
24 θάλασσαν παρεμβαλοῦσιν, [24]καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριᾶς τοῦ δήμου
25 τοῦ Γεδσων Ελισαφ υἱὸς Λαηλ. [25]καὶ ἡ φυλακὴ υἱῶν Γεδσων ἐν
τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· ἡ σκηνὴ καὶ τὸ κάλυμμα καὶ τὸ κατα-
26 κάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου [26]καὶ τὰ ἱστία τῆς
αὐλῆς καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς οὔσης ἐπὶ
τῆς σκηνῆς καὶ τὰ κατάλοιπα πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ.

27 [27]Τῷ Κααθ δῆμος ὁ Αμραμις καὶ δῆμος ὁ Σααρις καὶ δῆμος ὁ
28 Χεβρωνις καὶ δῆμος ὁ Οζιηλις· οὗτοί εἰσιν δῆμοι τοῦ Κααθ. [28]κατὰ
ἀριθμὸν πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω ὀκτακισχίλιοι
29 καὶ ἑξακόσιοι φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων. [29]οἱ δῆμοι
τῶν υἱῶν Κααθ παρεμβαλοῦσιν ἐκ πλαγίων τῆς σκηνῆς κατὰ λίβα,
30 [30]καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριῶν τῶν δήμων τοῦ Κααθ Ελισαφαν
31 υἱὸς Οζιηλ. [31]καὶ ἡ φυλακὴ αὐτῶν ἡ κιβωτὸς καὶ ἡ τράπεζα καὶ
ἡ λυχνία καὶ τὰ θυσιαστήρια καὶ τὰ σκεύη τοῦ ἁγίου, ὅσα λει-
τουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, καὶ τὸ κατακάλυμμα καὶ πάντα τὰ ἔργα
32 αὐτῶν. [32]καὶ ὁ ἄρχων ἐπὶ τῶν ἀρχόντων τῶν Λευιτῶν Ελεαζαρ
ὁ υἱὸς Ααρων τοῦ ἱερέως καθεσταμένος φυλάσσειν τὰς φυλακὰς
τῶν ἁγίων.

33 [33]Τῷ Μεραρι δῆμος ὁ Μοολι καὶ δῆμος ὁ Μουσι· οὗτοί εἰσιν
34 δῆμοι Μεραρι. [34]ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ ἀριθμόν, πᾶν ἀρσενικὸν
35 ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ἑξακισχίλιοι καὶ πεντήκοντα· [35]καὶ ὁ ἄρ-
χων οἴκου πατριῶν τοῦ δήμου τοῦ Μεραρι Σουριηλ υἱὸς Αβιχαιλ·
36 ἐκ πλαγίων τῆς σκηνῆς παρεμβαλοῦσιν πρὸς βορρᾶν. [36]ἡ ἐπίσκε-
ψις ἡ φυλακὴ υἱῶν Μεραρι· τὰς κεφαλίδας τῆς σκηνῆς καὶ τοὺς
μοχλοὺς αὐτῆς καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς καὶ
37 πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν [37]καὶ τοὺς στύλους
τῆς αὐλῆς κύκλῳ καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν καὶ τοὺς πασσάλους καὶ
τοὺς κάλους αὐτῶν.

38 [38]Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρ-
τυρίου ἀπ᾽ ἀνατολῆς Μωυσῆς καὶ Ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ φυλάσ-

22 η επισκ. 2^0] ο αριθμος A || **23** υιοι] pr. οι A, ουτοι B^c | παρα — παρεμβ.] παρεμβαλουσιν κατα θαλασσαν A || **24** λαηλ *O*] δαηλ BA || **25** της $1^0 \frown 2^0$ A* || **27** αμβρααμεις A$^{(†)}$ | σααρις] σαριεις B*†, ισσαριεις B$^{c(†)}$ || **29** λιβα] νοτον A*(uid.) || **30** ο > A*† | των > A || **32** επι] pr. ο A | ο 2^0 > A || **33** μολει B* | ο ομουσι A: cf. 20 | μεραρι 2^0] pr. του A || **34** παν αρσεν. > A*(uid.)† || **35** πατριας B*† || **36** η φυλ.] της φυλακης A | αυτης ult.] -των A*(uid.) || **37** πασσαλους] + αυτων A | καλους] κλαδους A: item A† in **4** 32 || **38** απο ανατολων A

σοντες τὰς φυλακὰς τοῦ ἁγίου εἰς τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν Ισραηλ·
καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ ἁπτόμενος ἀποθανεῖται.
39Πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις τῶν Λευιτῶν, οὓς ἐπεσκέψατο Μωυσῆς καὶ 39
Ααρων διὰ φωνῆς κυρίου κατὰ δήμους αὐτῶν, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ
μηνιαίου καὶ ἐπάνω δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες.
40Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων Ἐπίσκεψαι πᾶν πρωτό- 40
τοκον ἄρσεν τῶν υἱῶν Ισραηλ ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω καὶ λαβὲ
τὸν ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος· 41καὶ λήμψῃ τοὺς Λευίτας ἐμοί, ἐγὼ 41
κύριος, ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ισραηλ καὶ τὰ
κτήνη τῶν Λευιτῶν ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων ἐν τοῖς κτήνε-
σιν τῶν υἱῶν Ισραηλ. 42καὶ ἐπεσκέψατο Μωυσῆς, ὃν τρόπον ἐνε- 42
τείλατο κύριος, πᾶν πρωτότοκον ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ· 43καὶ ἐγέ- 43
νοντο πάντα τὰ πρωτότοκα τὰ ἀρσενικὰ κατὰ ἀριθμὸν ἐξ ὀνόμα-
τος ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν δύο καὶ
εἴκοσι χιλιάδες τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διακόσιοι.
44Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων 45Λαβὲ τοὺς Λευί- 44 45
τας ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ισραηλ καὶ τὰ κτή-
νη τῶν Λευιτῶν ἀντὶ τῶν κτηνῶν αὐτῶν, καὶ ἔσονται ἐμοὶ οἱ
Λευῖται· ἐγὼ κύριος. 46καὶ τὰ λύτρα τριῶν καὶ ἑβδομήκοντα καὶ 46
διακοσίων, οἱ πλεονάζοντες παρὰ τοὺς Λευίτας ἀπὸ τῶν πρωτο-
τόκων τῶν υἱῶν Ισραηλ, 47καὶ λήμψῃ πέντε σίκλους κατὰ κεφα- 47
λήν, κατὰ τὸ δίδραχμον τὸ ἅγιον λήμψῃ, εἴκοσι ὀβολοὺς τοῦ σί-
κλου, 48καὶ δώσεις τὸ ἀργύριον Ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λύτρα 48
τῶν πλεοναζόντων ἐν αὐτοῖς. 49καὶ ἔλαβεν Μωυσῆς τὸ ἀργύριον, 49
τὰ λύτρα τῶν πλεοναζόντων, εἰς τὴν ἐκλύτρωσιν τῶν Λευιτῶν·
50παρὰ τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ισραηλ ἔλαβεν τὸ ἀργύριον, 50
χιλίους τριακοσίους ἑξήκοντα πέντε σίκλους κατὰ τὸν σίκλον τὸν
ἅγιον. 51καὶ ἔδωκεν Μωυσῆς τὰ λύτρα τῶν πλεοναζόντων Ααρων 51
καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ διὰ φωνῆς κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξεν
κύριος τῷ Μωυσῇ.
1Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ααρων λέγων 2Λαβὲ 4
τὸ κεφάλαιον τῶν υἱῶν Κααθ ἐκ μέσου υἱῶν Λευι κατὰ δήμους
αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν 3ἀπὸ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν 3
καὶ ἐπάνω καὶ ἕως πεντήκοντα ἐτῶν, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λει-
τουργεῖν ποιῆσαι πάντα τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. 4καὶ 4
ταῦτα τὰ ἔργα τῶν υἱῶν Κααθ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· ἅγιον

38 απτομ.] προσπορευομενος A || 40 λαβετε B: cf. 45 | αριθμον] + αυτων A || 41 εν τοις κτην. > B*† || 42 κυριος] + αυτω A || 43 τα 2^{0} > A | τρεις] pr. και B || 45 λαβετε B*†: cf. 40 || 46 τρεις ... διακοσιοι B*† || 47 οβολοι ο σικλος A || 49 τα > A || 50 χιλιους — πεντε] πεντε και εξηκοντα και τριακοσιους και χιλιους A | σικλους] > A†, in *O* sub ÷

4 3 εικοσι — ετων 1^{0}] εικοσαετους A† | και 3^{0} > A || 4 κααθ] + εκ μεσου υιων λευι κατα δημους αυτων κατ οικους πατριων αυτων A (in *O* sub ÷): ex 2 repet.

5 τῶν ἁγίων. 5καὶ εἰσελεύσεται Ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ὅταν ἐξαίρῃ
ἡ παρεμβολή, καὶ καθελοῦσιν τὸ καταπέτασμα τὸ συσκιάζον καὶ
6 κατακαλύψουσιν ἐν αὐτῷ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου 6καὶ ἐπιθή-
σουσιν ἐπ᾽ αὐτὸ κατακάλυμμα δέρμα ὑακίνθινον καὶ ἐπιβαλοῦσιν
ἐπ᾽ αὐτὴν ἱμάτιον ὅλον ὑακίνθινον ἄνωθεν καὶ διεμβαλοῦσιν τοὺς
7 ἀναφορεῖς. 7καὶ ἐπὶ τὴν τράπεζαν τὴν προκειμένην ἐπιβαλοῦσιν
ἐπ᾽ αὐτὴν ἱμάτιον ὁλοπόρφυρον καὶ τὰ τρύβλια καὶ τὰς θυίσκας
καὶ τοὺς κυάθους καὶ τὰ σπονδεῖα, ἐν οἷς σπένδει, καὶ οἱ ἄρτοι
8 οἱ διὰ παντὸς ἐπ᾽ αὐτῆς ἔσονται. 8καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ᾽ αὐτὴν ἱμά-
τιον κόκκινον καὶ καλύψουσιν αὐτὴν καλύμματι δερματίνῳ ὑακιν-
9 θίνῳ καὶ διεμβαλοῦσιν δι᾽ αὐτῆς τοὺς ἀναφορεῖς. 9καὶ λήμψονται
ἱμάτιον ὑακίνθινον καὶ καλύψουσιν τὴν λυχνίαν τὴν φωτίζουσαν
καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς καὶ τὰς ἐπαρυστρί-
δας αὐτῆς καὶ πάντα τὰ ἀγγεῖα τοῦ ἐλαίου, οἷς λειτουργοῦσιν ἐν
10 αὐτοῖς, 10καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὴν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς εἰς
κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον καὶ ἐπιθήσουσιν αὐτὴν ἐπ᾽ ἀνα-
11 φορέων. 11καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν ἐπικαλύψουσιν
ἱμάτιον ὑακίνθινον καὶ καλύψουσιν αὐτὸ καλύμματι δερματίνῳ
12 ὑακινθίνῳ καὶ διεμβαλοῦσιν τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ. 12καὶ λήμψον-
ται πάντα τὰ σκεύη τὰ λειτουργικά, ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς
ἐν τοῖς ἁγίοις, καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς ἱμάτιον ὑακίνθινον καὶ καλύ-
ψουσιν αὐτὰ καλύμματι δερματίνῳ ὑακινθίνῳ καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ
13 ἀναφορεῖς. 13καὶ τὸν καλυπτῆρα ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον,
14 καὶ ἐπικαλύψουσιν ἐπ᾽ αὐτὸ ἱμάτιον ὁλοπόρφυρον 14καὶ ἐπιθήσου-
σιν ἐπ᾽ αὐτὸ πάντα τὰ σκεύη, ὅσοις λειτουργοῦσιν ἐπ᾽ αὐτὸ ἐν
αὐτοῖς, καὶ τὰ πυρεῖα καὶ τὰς κρεάγρας καὶ τὰς φιάλας καὶ τὸν
καλυπτῆρα καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ ἐπιβαλοῦσιν
ἐπ᾽ αὐτὸ κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον καὶ διεμβαλοῦσιν τοὺς
ἀναφορεῖς αὐτοῦ· καὶ λήμψονται ἱμάτιον πορφυροῦν καὶ συγκαλύ-
ψουσιν τὸν λουτῆρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὰ
εἰς κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ ἀναφορεῖς.
15 15καὶ συντελέσουσιν Ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καλύπτοντες τὰ
ἅγια καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν παρεμβολήν,
καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσονται υἱοὶ Κααθ αἴρειν καὶ οὐχ ἅψονται
τῶν ἁγίων, ἵνα μὴ ἀποθάνωσιν· ταῦτα ἀροῦσιν οἱ υἱοὶ Κααθ ἐν
16 τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. — 16ἐπίσκοπος Ελεαζαρ υἱὸς Ααρων
τοῦ ἱερέως· τὸ ἔλαιον τοῦ φωτὸς καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως

5 εισελευσονται A | κιβωτον] σκηνην A || 8 δι αυτης > A | fin.] + αυτης
A || 9 ελαιου] + αυτης A | οις] οσοι A: item A in 14 pro οσοις || 11 καλυ-
ψουσιν] pr. επι A | δερματι A: item in 12 || 13 τον καλ. επιθησει] επιθη-
σεις τον καλ. A† || 14 σκευη 1^0] + αυτου A | επ αυτο 2^0 > A | αυτα] -το B
|| 15 αγια $1^0 \frown 2^0$ B*† | υιοι 2^0] pr. οι A

καὶ ἡ θυσία ἡ καθ' ἡμέραν καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ἡ ἐπισκοπὴ
ὅλης τῆς σκηνῆς καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἐν τῷ ἁγίῳ ἐν πᾶσι τοῖς
ἔργοις. — [17]καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ααρων λέγων 17
[18]Μὴ ὀλεθρεύσητε τῆς φυλῆς τὸν δῆμον τὸν Κααθ ἐκ μέσου τῶν 18
Λευιτῶν· [19]τοῦτο ποιήσατε αὐτοῖς καὶ ζήσονται καὶ οὐ μὴ ἀπο- 19
θάνωσιν προσπορευομένων αὐτῶν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων· Ααρων
καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ προσπορευέσθωσαν καὶ καταστήσουσιν αὐτοὺς
ἕκαστον κατὰ τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ, [20]καὶ οὐ μὴ εἰσέλθωσιν ἰδεῖν 20
ἐξάπινα τὰ ἅγια καὶ ἀποθανοῦνται.
[21]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [22]Λαβὲ τὴν ἀρχὴν 21 22
τῶν υἱῶν Γεδσων, καὶ τούτους κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ
δήμους αὐτῶν· [23]ἀπὸ πεντεκαιεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντη- 23
κονταετοῦς ἐπίσκεψαι αὐτούς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν
καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. [24]αὕτη ἡ 24
λειτουργία τοῦ δήμου τοῦ Γεδσων λειτουργεῖν καὶ αἴρειν· [25]καὶ 25
ἀρεῖ τὰς δέρρεις τῆς σκηνῆς καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ
τὸ κάλυμμα αὐτῆς καὶ τὸ κάλυμμα τὸ ὑακίνθινον τὸ ὂν ἐπ' αὐτῆς
ἄνωθεν καὶ τὸ κάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου [26]καὶ 26
τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, ὅσα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὰ
περισσὰ καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ λειτουργικά, ὅσα λειτουργοῦσιν
ἐν αὐτοῖς, ποιήσουσιν. [27]κατὰ στόμα Ααρων καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ 27
ἔσται ἡ λειτουργία τῶν υἱῶν Γεδσων κατὰ πάσας τὰς λειτουργίας
αὐτῶν καὶ κατὰ πάντα τὰ ἀρτὰ δι' αὐτῶν· καὶ ἐπισκέψῃ αὐτοὺς
ἐξ ὀνομάτων πάντα τὰ ἀρτὰ ὑπ' αὐτῶν. [28]αὕτη ἡ λειτουργία τῶν 28
υἱῶν Γεδσων ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἡ φυλακὴ αὐτῶν
ἐν χειρὶ Ιθαμαρ τοῦ υἱοῦ Ααρων τοῦ ἱερέως.
[29]Υἱοὶ Μεραρι, κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν 29
ἐπισκέψασθε αὐτούς· [30]ἀπὸ πεντεκαιεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως 30
πεντηκονταετοῦς ἐπισκέψασθε αὐτούς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λει-
τουργεῖν τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. [31]καὶ ταῦτα τὰ φυλάγ- 31
ματα τῶν αἰρομένων ὑπ' αὐτῶν κατὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν τῇ
σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· τὰς κεφαλίδας τῆς σκηνῆς καὶ τοὺς μοχλοὺς
καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς καὶ τὸ κατακάλυμμα
καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς

16 εν ult.] pr. και A || 18 ολεθρευσητε] pr. εξ A† || 19 εισπορευεσθωσαν A || 20 τα αγια] το αγιον A || 22 και τουτους > A | αυτων $1^0 \frown 2^0$ A || 23 επισκεψασθαι(pro -θε) A: cf. 29. 30. 32 | και ult. > B† | αυτου εν τη σκηνη] της σκηνης A: cf. 35 || 24 του 2^0 > A || 25 καλυμμα ter] pr. κατα A (1^0 etiam B^c) | επ αυτης] ε. αυτην A, ε. αυτη B^c || 26 init. — μαρτυριου > B*† | περισσα et λειτουργ.] + αυτων A | οσα ult.] pr. και A || 27 και 2^0 > A | αρτα 1^0] εργα B: item 2^0 B^c || 29 υιοι] pr. οι A || 31 αυτων 1^0] -του A† | αυτων 2^0] των B*† | μοχλους] + αυτης A | κατακαλυμμα 1^0] + της σκηνης A† | κατακαλυμμα 2^0] κατα > AB^c†

32 θύρας τῆς σκηνῆς [32]καὶ τοὺς στύλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ καὶ αἱ
βάσεις αὐτῶν καὶ τοὺς στύλους τοῦ καταπετάσματος τῆς πύλης
τῆς αὐλῆς καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῶν καὶ
τοὺς κάλους αὐτῶν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν καὶ πάντα τὰ λει-
τουργήματα αὐτῶν, ἐξ ὀνομάτων ἐπισκέψασθε αὐτοὺς καὶ πάντα
33 τὰ σκεύη τῆς φυλακῆς τῶν αἰρομένων ὑπ᾽ αὐτῶν. [33]αὕτη ἡ λει-
τουργία δήμου υἱῶν Μεραρι ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις αὐτῶν ἐν τῇ
σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἐν χειρὶ Ιθαμαρ υἱοῦ Ααρων τοῦ ἱερέως.
34 [34]Καὶ ἐπεσκέψατο Μωυσῆς καὶ Ααρων καὶ οἱ ἄρχοντες Ισραηλ
τοὺς υἱοὺς Κααθ κατὰ δήμους αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν
35 [35]ἀπὸ πεντεκαιεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς
ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρ-
36 τυρίου. [36]καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν δισ-
37 χίλιοι διακόσιοι πεντήκοντα· [37]αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου Κααθ,
πᾶς ὁ λειτουργῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καθὰ ἐπεσκέψατο
Μωυσῆς καὶ Ααρων διὰ φωνῆς κυρίου ἐν χειρὶ Μωυσῆ.
38 [38]Καὶ ἐπεσκέπησαν υἱοὶ Γεδσων κατὰ δήμους αὐτῶν κατ᾽ οἴκους
39 πατριῶν αὐτῶν [39]ἀπὸ πεντεκαιεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντη-
κονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα
40 ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. [40]καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ
δήμους αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν δισχίλιοι ἑξακόσιοι τριά-
41 κοντα· [41]αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου υἱῶν Γεδσων, πᾶς ὁ λειτουργῶν
ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, οὓς ἐπεσκέψατο Μωυσῆς καὶ Ααρων
διὰ φωνῆς κυρίου ἐν χειρὶ Μωυσῆ.
42 [42]Ἐπεσκέπησαν δὲ καὶ δῆμος υἱῶν Μεραρι κατὰ δήμους αὐτῶν
43 κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν [43]ἀπὸ πεντεκαιεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω
ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν πρὸς τὰ
44 ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. [44]καὶ ἐγενήθη ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν
κατὰ δήμους αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν τρισχίλιοι καὶ δια-
45 κόσιοι· [45]αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου υἱῶν Μεραρι, οὓς ἐπεσκέψατο
Μωυσῆς καὶ Ααρων διὰ φωνῆς κυρίου ἐν χειρὶ Μωυσῆ.
46 [46]Πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι, οὓς ἐπεσκέψατο Μωυσῆς καὶ Ααρων
καὶ οἱ ἄρχοντες Ισραηλ, τοὺς Λευίτας κατὰ δήμους κατ᾽ οἴκους
47 πατριῶν αὐτῶν [47]ἀπὸ πεντεκαιεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντη-
κονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἔργων καὶ
48 τὰ ἔργα τὰ αἰρόμενα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, [48]καὶ ἐγενήθη-

32 καλους: cf. 3 37 || 33 υιου] pr. του A || 35 εν τη σκηνη] τα εργα της σκηνης A: cf. 23 || 36 διακοσιοι] τριακ. A || 38 υιοι] pr. οι A || 39 εως] pr. και A (in *O* sub ※) || 40 init. — αυτων 1⁰ > A† || 44 εγενετο A | αυτων 1⁰] pr. της συγγενειας A | αυτων 1⁰ ⌒ 2⁰ A || 46 και 2⁰ > B*† | ισραηλ] pr. υιων A | δημους] + αυτων A | κατ] pr. και B† | αυτων > B† || 48 και > A

σαν οἱ ἐπισκεπέντες ὀκτακισχίλιοι πεντακόσιοι ὀγδοήκοντα. 49διὰ 49
φωνῆς κυρίου ἐπεσκέψατο αὐτοὺς ἐν χειρὶ Μωυσῆ ἄνδρα κατ᾽
ἄνδρα ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν καὶ ἐπὶ ὧν αἴρουσιν αὐτοί· καὶ ἐπε-
σκέπησαν, ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ.
1Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων 2Πρόσταξον τοῖς 5
υἱοῖς Ισραηλ καὶ ἐξαποστειλάτωσαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς πάντα λε-
πρὸν καὶ πάντα γονορρυῆ καὶ πάντα ἀκάθαρτον ἐπὶ ψυχῇ· 3ἀπὸ 3
ἀρσενικοῦ ἕως θηλυκοῦ ἐξαποστείλατε ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ
οὐ μὴ μιανοῦσιν τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν, ἐν οἷς ἐγὼ καταγίνομαι
ἐν αὐτοῖς. 4καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ ἐξαπέστειλαν 4
αὐτοὺς ἔξω τῆς παρεμβολῆς· καθὰ ἐλάλησεν κύριος τῷ Μωυσῇ,
οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ.
5Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων 6Λάλησον τοῖς υἱοῖς 5 6
Ισραηλ λέγων Ἀνὴρ ἢ γυνή, ὅστις ἐὰν ποιήσῃ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν
τῶν ἀνθρωπίνων καὶ παριδὼν παρίδῃ καὶ πλημμελήσῃ ἡ ψυχὴ
ἐκείνη, 7ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν, ἣν ἐποίησεν, καὶ ἀποδώσει τὴν 7
πλημμέλειαν τὸ κεφάλαιον καὶ τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ προσθήσει ἐπ᾽
αὐτὸ καὶ ἀποδώσει, τίνι ἐπλημμέλησεν αὐτῷ. 8ἐὰν δὲ μὴ ᾖ τῷ 8
ἀνθρώπῳ ὁ ἀγχιστεύων ὥστε ἀποδοῦναι αὐτῷ τὸ πλημμέλημα
πρὸς αὐτόν, τὸ πλημμέλημα τὸ ἀποδιδόμενον κυρίῳ τῷ ἱερεῖ ἔσται
πλὴν τοῦ κριοῦ τοῦ ἱλασμοῦ, δι᾽ οὗ ἐξιλάσεται ἐν αὐτῷ περὶ αὐτοῦ.
9καὶ πᾶσα ἀπαρχὴ κατὰ πάντα τὰ ἁγιαζόμενα ἐν υἱοῖς Ισραηλ, ὅσα 9
ἂν προσφέρωσιν τῷ κυρίῳ τῷ ἱερεῖ, αὐτῷ ἔσται. 10καὶ ἑκάστου 10
τὰ ἡγιασμένα αὐτοῦ ἔσται· ἀνὴρ ὃς ἐὰν δῷ τῷ ἱερεῖ, αὐτῷ ἔσται.
11Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων 12Λάλησον τοῖς 11 12
υἱοῖς Ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ἀνδρὸς ἀνδρὸς ἐὰν παραβῇ
ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ παρίδῃ αὐτὸν ὑπεριδοῦσα 13καὶ κοιμηθῇ τις μετ᾽ 13
αὐτῆς κοίτην σπέρματος καὶ λάθῃ ἐξ ὀφθαλμῶν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς
καὶ κρύψῃ, αὐτὴ δὲ ᾖ μεμιαμμένη καὶ μάρτυς μὴ ἦν μετ᾽ αὐτῆς
καὶ αὐτὴ μὴ ᾖ συνειλημμένη, 14καὶ ἐπέλθῃ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως 14
καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, αὐτὴ δὲ μεμίανται, ἢ ἐπέλθῃ αὐτῷ
πνεῦμα ζηλώσεως καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, αὐτὴ δὲ μὴ ᾖ
μεμιαμμένη, 15καὶ ἄξει ὁ ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ πρὸς τὸν 15
ἱερέα καὶ προσοίσει τὸ δῶρον περὶ αὐτῆς τὸ δέκατον τοῦ οιφι
ἄλευρον κρίθινον, οὐκ ἐπιχεεῖ ἐπ᾽ αὐτὸ ἔλαιον οὐδὲ ἐπιθήσει ἐπ᾽
αὐτὸ λίβανον, ἔστιν γὰρ θυσία ζηλοτυπίας, θυσία μνημοσύνου

48 επεσκεμμενοι A | ογδοηκοντα] και πεντηκοντα A† || 49 επεσκεψ.] pr. ους A†

5 2 παρεμβ.] συναγωγης A† || 3 μη B†] > A || 4 αυτους > A† | τω > B† || 6 πλημμελησῃ] pr. πλημμελων B*† || 7 εποιησεν] ημαρτεν A || 8 ο > A | κυριω] pr. τω A | ιλασμου] εξιλ. A† || 9 κατα] και A | τω 1⁰ > A || 10 εκαστω B* | ανηρ] pr. και AB^c (in O sub ※) || 13 τις/μετ αυτης] tr. A† | η 1⁰] pr. μη A† | ην B†] η A | μετ 2⁰] κατ A || 15 προσοισει] οισει A†

16 ἀναμιμνήσκουσα ἁμαρτίαν. [16]καὶ προσάξει αὐτὴν ὁ ἱερεὺς καὶ στή-
17 σει αὐτὴν ἔναντι κυρίου, [17]καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ὕδωρ καθαρὸν
ζῶν ἐν ἀγγείῳ ὀστρακίνῳ καὶ τῆς γῆς τῆς οὔσης ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐμβαλεῖ εἰς
18 τὸ ὕδωρ, [18]καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἔναντι κυρίου καὶ
ἀποκαλύψει τὴν κεφαλὴν τῆς γυναικὸς καὶ δώσει ἐπὶ τὰς χεῖρας
αὐτῆς τὴν θυσίαν τοῦ μνημοσύνου, τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας,
ἐν δὲ τῇ χειρὶ τοῦ ἱερέως ἔσται τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπι-
19 καταρωμένου τούτου. [19]καὶ ὁρκιεῖ αὐτὴν ὁ ἱερεὺς καὶ ἐρεῖ τῇ γυ-
ναικί Εἰ μὴ κεκοίμηταί τις μετὰ σοῦ, εἰ μὴ παραβέβηκας μιανθῆ-
ναι ὑπὸ τὸν ἄνδρα τὸν σεαυτῆς, ἀθῴα ἴσθι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ
20 ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου· [20]εἰ δὲ σὺ παραβέβηκας
ὑπ᾽ ἀνδρὸς οὖσα ἢ μεμίανσαι καὶ ἔδωκέν τις τὴν κοίτην αὐτοῦ ἐν
21 σοὶ πλὴν τοῦ ἀνδρός σου. [21]καὶ ὁρκιεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἐν τοῖς
ὅρκοις τῆς ἀρᾶς ταύτης, καὶ ἐρεῖ ὁ ἱερεὺς τῇ γυναικί Δῴη κύριός
σε ἐν ἀρᾷ καὶ ἐνόρκιον ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου ἐν τῷ δοῦναι
κύριον τὸν μηρόν σου διαπεπτωκότα καὶ τὴν κοιλίαν σου πεπρη-
22 σμένην, [22]καὶ εἰσελεύσεται τὸ ὕδωρ τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦτο εἰς
τὴν κοιλίαν σου πρῆσαι γαστέρα καὶ διαπεσεῖν μηρόν σου. καὶ
23 ἐρεῖ ἡ γυνή Γένοιτο, γένοιτο. [23]καὶ γράψει ὁ ἱερεὺς τὰς ἀρὰς ταύ-
τας εἰς βιβλίον καὶ ἐξαλείψει εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπι-
24 καταρωμένου [24]καὶ ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ
ἐπικαταρωμένου, καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τὸ ἐπικατα-
25 ρώμενον τοῦ ἐλεγμοῦ. [25]καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ἐκ χειρὸς τῆς γυ-
ναικὸς τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας καὶ ἐπιθήσει τὴν θυσίαν ἔναντι
26 κυρίου καὶ προσοίσει αὐτὴν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, [26]καὶ δράξεται
ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυσίας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς καὶ ἀνοίσει αὐτὸ
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ μετὰ ταῦτα ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ.
27 [27]καὶ ἔσται ἐὰν ᾖ μεμιαμμένη καὶ λήθῃ λάθῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς,
καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τὸ ἐπικαταρώ-
μενον, καὶ πρησθήσεται τὴν κοιλίαν, καὶ διαπεσεῖται ὁ μηρὸς αὐ-
28 τῆς, καὶ ἔσται ἡ γυνὴ εἰς ἀρὰν ἐν τῷ λαῷ αὐτῆς· [28]ἐὰν δὲ μὴ
μιανθῇ ἡ γυνὴ καὶ καθαρὰ ᾖ, καὶ ἀθῴα ἔσται καὶ ἐκσπερματιεῖ
29 σπέρμα. — [29]οὗτος ὁ νόμος τῆς ζηλοτυπίας, ᾧ ἐὰν παραβῇ ἡ
30 γυνὴ ὑπ᾽ ἀνδρὸς οὖσα καὶ μιανθῇ· [30]ἢ ἄνθρωπος, ᾧ ἐὰν ἐπέλθῃ
ἐπ᾽ αὐτὸν πνεῦμα ζηλώσεως καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ
στήσει τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔναντι κυρίου, καὶ ποιήσει αὐτῇ ὁ ἱε-
31 ρεὺς πάντα τὸν νόμον τοῦτον· [31]καὶ ἀθῷος ἔσται ὁ ἄνθρω-

18 ο ιερ. / την γυν.] tr. B† | θυσιαν $1^0 \frown 2^0$ B*† | το επικαταρωμενον τουτο A: cf. 23. 24 (1^0) et 24 (2^0). 27 || **19** υπο] προς A† || **20** ὑπ᾽ ἀνδρὸς Ra.] ὕπανδρος editiones: item in 29 || **21** ορκοις] λογοις B† | κυριος σε] tr. A || **25** προς] επι A || **27** εαν] + μεν A | εν > BS*†

πος ἀπὸ ἁμαρτίας, καὶ ἡ γυνὴ ἐκείνη λήμψεται τὴν ἁμαρτίαν
αὐτῆς.
[1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Λάλησον τοῖς υἱοῖς 6
Ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ἀνὴρ ἢ γυνή, ὃς ἐὰν μεγάλως εὔ-
ξηται εὐχὴν ἀφαγνίσασθαι ἁγνείαν κυρίῳ [3]ἀπὸ οἴνου καὶ σικερα, 3
ἁγνισθήσεται ἀπὸ οἴνου καὶ ὄξος ἐξ οἴνου καὶ ὄξος ἐκ σικερα οὐ
πίεται καὶ ὅσα κατεργάζεται ἐκ σταφυλῆς οὐ πίεται καὶ σταφυλὴν
πρόσφατον καὶ σταφίδα οὐ φάγεται. [4]πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐ- 4
χῆς αὐτοῦ ἀπὸ πάντων, ὅσα γίνεται ἐξ ἀμπέλου, οἶνον ἀπὸ στεμ-
φύλων ἕως γιγάρτου οὐ φάγεται. [5]πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς 5
τοῦ ἁγνισμοῦ ξυρὸν οὐκ ἐπελεύσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· ἕως
ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι, ὅσας ηὔξατο κυρίῳ, ἅγιος ἔσται τρέφων
κόμην τρίχα κεφαλῆς. [6]πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς κυρίῳ ἐπὶ 6
πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυίᾳ οὐκ εἰσελεύσεται· [7]ἐπὶ πατρὶ καὶ ἐπὶ 7
μητρὶ καὶ ἐπ᾽ ἀδελφῷ καὶ ἐπ᾽ ἀδελφῇ, οὐ μιανθήσεται ἐπ᾽ αὐτοῖς
ἀποθανόντων αὐτῶν, ὅτι εὐχὴ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτῷ ἐπὶ κεφαλῆς
αὐτοῦ· [8]πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ ἅγιος ἔσται κυρίῳ. — 8
[9]ἐὰν δέ τις ἀποθάνῃ ἐξάπινα ἐπ᾽ αὐτῷ, παραχρῆμα μιανθήσεται ἡ 9
κεφαλὴ εὐχῆς αὐτοῦ, καὶ ξυρήσεται τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ
καθαρισθῇ· τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ξυρηθήσεται. [10]καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ 10
ὀγδόῃ οἴσει δύο τρυγόνας ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν πρὸς τὸν
ἱερέα ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, [11]καὶ ποιήσει ὁ 11
ἱερεὺς μίαν περὶ ἁμαρτίας καὶ μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα, καὶ ἐξιλάσεται
περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ ὧν ἥμαρτεν περὶ τῆς ψυχῆς καὶ ἁγιάσει τὴν
κεφαλὴν αὐτοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, [12]ᾗ ἡγιάσθη κυρίῳ τὰς ἡμέρας 12
τῆς εὐχῆς, καὶ προσάξει ἀμνὸν ἐνιαύσιον εἰς πλημμέλειαν, καὶ αἱ
ἡμέραι αἱ πρότεραι ἄλογοι ἔσονται, ὅτι ἐμιάνθη κεφαλὴ εὐχῆς αὐτοῦ.
[13]Καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐξαμένου· ᾗ ἂν ἡμέρᾳ πληρώσῃ ἡμέ- 13
ρας εὐχῆς αὐτοῦ, προσοίσει αὐτὸς παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς
τοῦ μαρτυρίου [14]καὶ προσάξει τὸ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ ἀμνὸν ἐνι- 14
αύσιον ἄμωμον ἕνα εἰς ὁλοκαύτωσιν καὶ ἀμνάδα ἐνιαυσίαν ἄμωμον
μίαν εἰς ἁμαρτίαν καὶ κριὸν ἕνα ἄμωμον εἰς σωτήριον [15]καὶ κανοῦν 15
ἀζύμων σεμιδάλεως ἄρτους ἀναπεποιημένους ἐν ἐλαίῳ καὶ λάγανα
ἄζυμα κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ καὶ θυσία αὐτῶν καὶ σπονδὴ αὐτῶν.
[16]καὶ προσοίσει ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου καὶ ποιήσει τὸ περὶ ἁμαρ- 16
τίας αὐτοῦ καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ [17]καὶ τὸν κριὸν ποιήσει 17
θυσίαν σωτηρίου κυρίῳ ἐπὶ τῷ κανῷ τῶν ἀζύμων, καὶ ποιήσει ὁ

6 4 στεμφυλων M] -φυλλων BA || 5 της ευχης > B | αγνισμου] + αυτου A (in *O* sub ※) | οσας] ας A† || 6 τετελευτηκυιη B† || 7 επι 2° > Bc || 9 αποθανη] pr. θανατω A | εξαπινα / επ αυτω] tr. A || 10 και τη] τη δε A || 12 η > A | ηγιασεν A | κυριω] pr. τω S | τας] pr. πασας A | προτερον A | οτε A† || 14 ολοκαυτωμα A | ενα ult. > A | σωτηριαν B* || 15 θυσιαν ... σπονδην A

18 ἱερεὺς τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ. [18]καὶ ξυρήσεται
ὁ ηὐγμένος παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὴν κε-
φαλὴν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ καὶ ἐπιθήσει τὰς τρίχας ἐπὶ τὸ πῦρ, ὅ
19 ἐστιν ὑπὸ τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου. [19]καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς τὸν
βραχίονα ἑφθὸν ἀπὸ τοῦ κριοῦ καὶ ἄρτον ἕνα ἄζυμον ἀπὸ τοῦ
κανοῦ καὶ λάγανον ἄζυμον ἓν καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ
20 ηὐγμένου μετὰ τὸ ξυρήσασθαι αὐτὸν τὴν εὐχὴν αὐτοῦ· [20]καὶ προσ-
οίσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐπίθεμα ἔναντι κυρίου, ἅγιον ἔσται τῷ ἱερεῖ
ἐπὶ τοῦ στηθυνίου τοῦ ἐπιθέματος καὶ ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ
21 ἀφαιρέματος· καὶ μετὰ ταῦτα πίεται ὁ ηὐγμένος οἶνον. — [21]οὗτος
ὁ νόμος τοῦ εὐξαμένου, ὃς ἂν εὔξηται κυρίῳ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ
περὶ τῆς εὐχῆς, χωρὶς ὧν ἂν εὕρῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ κατὰ δύναμιν
τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, ἣν ἂν εὔξηται κατὰ νόμον ἁγνείας.
22 23 [22]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [23]Λάλησον Ααρων
καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λέγων Οὕτως εὐλογήσετε τοὺς υἱοὺς Ισραηλ
λέγοντες αὐτοῖς (καὶ ἐπιθήσουσιν τὸ ὄνομά μου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς
Ισραηλ, καὶ ἐγὼ κύριος εὐλογήσω αὐτούς)
24 [24]Εὐλογήσαι σε κύριος καὶ φυλάξαι σε,
25 [25]ἐπιφάναι κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σὲ καὶ ἐλεήσαι σε,
26 [26]ἐπάραι κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σὲ καὶ δῴη σοι
εἰρήνην.
7 [1]Καὶ ἐγένετο ᾗ ἡμέρᾳ συνετέλεσεν Μωυσῆς ὥστε ἀναστῆσαι
τὴν σκηνὴν καὶ ἔχρισεν αὐτὴν καὶ ἡγίασεν αὐτὴν καὶ πάντα τὰ
σκεύη αὐτῆς καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ
2 ἔχρισεν αὐτὰ καὶ ἡγίασεν αὐτά, [2]καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες
Ισραηλ, δώδεκα ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν, οὗτοι ἄρχοντες
3 φυλῶν, οὗτοι οἱ παρεστηκότες ἐπὶ τῆς ἐπισκοπῆς, [3]καὶ ἤνεγκαν
τὰ δῶρα αὐτῶν ἔναντι κυρίου ἓξ ἁμάξας λαμπηνικὰς καὶ δώδεκα
βόας, ἅμαξαν παρὰ δύο ἀρχόντων καὶ μόσχον παρὰ ἑκάστου, καὶ
4 προσήγαγον ἐναντίον τῆς σκηνῆς. [4]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυ-
5 σῆν λέγων [5]Λαβὲ παρ᾽ αὐτῶν, καὶ ἔσονται πρὸς τὰ ἔργα τὰ λει-
τουργικὰ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ δώσεις αὐτὰ τοῖς Λευί-
6 ταις, ἑκάστῳ κατὰ τὴν αὐτοῦ λειτουργίαν. [6]καὶ λαβὼν Μωυσῆς
7 τὰς ἁμάξας καὶ τοὺς βόας ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς Λευίταις· [7]τὰς δύο
ἁμάξας καὶ τοὺς τέσσαρας βόας ἔδωκεν τοῖς υἱοῖς Γεδσων κατὰ
8 τὰς λειτουργίας αὐτῶν [8]καὶ τὰς τέσσαρας ἁμάξας καὶ τοὺς ὀκτὼ
βόας ἔδωκεν τοῖς υἱοῖς Μεραρι κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν διὰ

18 υπο] επι A || 19 ενα αζυμον] tr. A | ευχην B†] κεφαλην A || 21 της ult. > A | ην] ης A | νομον] pr. τον A || 23 = 𝔐 23 + 27 || 24 σε ult. > B† || 25 init.] pr. και B*†

7 1 η ημερα] τη ημ. η A || 2 παραστηκοντες A† || 3 το δωρον B† | προσηγαγον] -ηνεγκαν A

Ιθαμαρ υἱοῦ Ααρων τοῦ ἱερέως. [9]καὶ τοῖς υἱοῖς Κααθ οὐκ ἔδωκεν, 9
ὅτι τὰ λειτουργήματα τοῦ ἁγίου ἔχουσιν· ἐπ' ὤμων ἀροῦσιν.
[10]Καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσια- 10
στηρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἔχρισεν αὐτό, καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχον-
τες τὰ δῶρα αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου. [11]καὶ εἶπεν κύριος 11
πρὸς Μωυσῆν Ἄρχων εἷς καθ' ἡμέραν ἄρχων καθ' ἡμέραν προσοί-
σουσιν τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου.
[12]Καὶ ἦν ὁ προσφέρων τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ 12
Ναασσων υἱὸς Αμιναδαβ ἄρχων τῆς φυλῆς Ιουδα. [13]καὶ προσήνεγ- 13
κεν τὸ δῶρον αὐτοῦ τρύβλιον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν
ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν
σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης
ἐν ἐλαίῳ, εἰς θυσίαν· [14]θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιά- 14
ματος· [15]μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς 15
ὁλοκαύτωμα· [16]καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· [17]καὶ εἰς 16 17
θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνά-
δας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Ναασσων υἱοῦ Αμιναδαβ.
[18]Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ προσήνεγκεν Ναθαναηλ υἱὸς Σωγαρ ἄρ- 18
χων τῆς φυλῆς Ισσαχαρ. [19]καὶ προσήνεγκεν τὸ δῶρον αὐτοῦ τρύ- 19
βλιον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν
ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφό-
τερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ, εἰς θυσίαν· [20]θυί- 20
σκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος· [21]μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, 21
κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα· [22]καὶ χίμαρον ἐξ 22
αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· [23]καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, 23
κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ
δῶρον Ναθαναηλ υἱοῦ Σωγαρ.
[24]Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ζαβουλων Ελιαβ υἱὸς 24
Χαιλων. [25]τὸ δῶρον αὐτοῦ τρύβλιον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ 25
ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ
τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιη-
μένης ἐν ἐλαίῳ, εἰς θυσίαν· [26]θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη 26
θυμιάματος· [27]μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύ- 27
σιον εἰς ὁλοκαύτωμα· [28]καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· 28
[29]καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους 29
πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Ελιαβ υἱοῦ Χαιλων.

8 υιου] pr. του A || 12 τη ημ.] pr. εν B† | τη ημ. τ. πρωτη / το δωρ. αυτου] tr. A† || 15 κριον] pr. και B*† hic, non in 21. 27 etc. | ενα ult. > B: item A in 33. 45. 51. 57. 63. 75, sed ceteris locis B et A hab. ενα || 17 κριους] pr. και B*† hic, non in 23. 29 etc. || 29 πεντε 1⁰ ⌒ 2⁰ B*: item in 41, non in 17. 23. 35. 47 etc.

30 30 Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ρουβην Ελισουρ υἱὸς
31 Σεδιουρ. 31 τὸ δῶρον αὐτοῦ τρύβλιον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ
ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων
κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπε-
32 ποιημένης ἐν ἐλαίῳ, εἰς θυσίαν· 32 θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν
33 πλήρη θυμιάματος· 33 μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα
34 ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα· 34 καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρ-
35 τίας· 35 καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τρά-
γους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Ελισουρ
υἱοῦ Σεδιουρ.
36 36 Τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Συμεων Σαλαμιηλ υἱὸς
37 Σουρισαδαι. 37 τὸ δῶρον αὐτοῦ τρύβλιον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα
καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων
κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπε-
38 ποιημένης ἐν ἐλαίῳ, εἰς θυσίαν· 38 θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλή-
39 ρη θυμιάματος· 39 μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνι-
40 αύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα· 40 καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρ-
41 τίας· 41 καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τρά-
γους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Σαλαμιηλ
υἱοῦ Σουρισαδαι.
42 42 Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Γαδ Ελισαφ υἱὸς Ραγουηλ.
43 43 τὸ δῶρον αὐτοῦ τρύβλιον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν
ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν
σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης
44 ἐν ἐλαίῳ, εἰς θυσίαν· 44 θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιά-
45 ματος· 45 μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον
46 47 εἰς ὁλοκαύτωμα· 46 καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· 47 καὶ
εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε,
ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Ελισαφ υἱοῦ Ραγουηλ.
48 48 Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Εφραιμ Ελισαμα υἱὸς
49 Εμιουδ. 49 τὸ δῶρον αὐτοῦ τρύβλιον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ
ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων
κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπε-
50 ποιημένης ἐν ἐλαίῳ, εἰς θυσίαν· 50 θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλή-
51 ρη θυμιάματος· 51 μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνι-
52 αύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα· 52 καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρ-
53 τίας· 53 καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τρά-
γους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Ελισαμα
υἱοῦ Εμιουδ.

30 σεδιουρ] εδισουρ B† (Bc pr. σ) hic, non in 35 1 5 2 10 10 18 || 35 κριους πεντε > A†

[54]Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Μανασση Γαμαλιηλ υἱὸς 54
Φαδασσουρ. [55]τὸ δῶρον αὐτοῦ τρύβλιον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα 55
καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων
κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπε-
ποιημένης ἐν ἐλαίῳ, εἰς θυσίαν· [56]θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλή- 56
ρη θυμιάματος· [57]μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνι- 57
αύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα· [58]καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρ- 58
τίας· [59]καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τρά- 59
γους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Γαμαλιηλ
υἱοῦ Φαδασσουρ.

[60]Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐνάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Βενιαμιν Αβιδαν υἱὸς 60
Γαδεωνι. [61]τὸ δῶρον αὐτοῦ τρύβλιον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ 61
ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ
τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημέ-
νης ἐν ἐλαίῳ, εἰς θυσίαν· [62]θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη 62
θυμιάματος· [63]μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύ- 63
σιον εἰς ὁλοκαύτωμα· [64]καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· 64
[65]καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους 65
πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Αβιδαν υἱοῦ
Γαδεωνι.

[66]Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Δαν Αχιεζερ υἱὸς Αμι- 66
σαδαι. [67]τὸ δῶρον αὐτοῦ τρύβλιον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ 67
ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ
τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης
ἐν ἐλαίῳ, εἰς θυσίαν· [68]θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιά- 68
ματος· [69]μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς 69
ὁλοκαύτωμα· [70]καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· [71]καὶ εἰς 70 71
θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνά-
δας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Αχιεζερ υἱοῦ Αμισαδαι.

[72]Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑνδεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ασηρ Φαγαιηλ υἱὸς 72
Εχραν. [73]τὸ δῶρον αὐτοῦ τρύβλιον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ 73
ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων
κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπε-
ποιημένης ἐν ἐλαίῳ, εἰς θυσίαν· [74]θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλή- 74
ρη θυμιάματος· [75]μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνι- 75
αύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα· [76]καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· 76
[77]καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέν- 77
τε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Φαγαιηλ υἱοῦ Εχραν.

[78]Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δωδεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Νεφθαλι Αχιρε υἱὸς 78
Αιναν. [79]τὸ δῶρον αὐτοῦ τρύβλιον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ 79
ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων

69 ενιαυσιον] + αμωμον A† || 77 φαγεηλ B (item in 72), φαγαι A†

κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπε-
80 ποιημένης ἐν ἐλαίῳ, εἰς θυσίαν· [80]θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλή-
81 ρη θυμιάματος· [81]μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύ-
82 σιον εἰς ὁλοκαύτωμα· [82]καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·
83 [83]καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους
πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Αχιρε υἱοῦ Αιναν.
84 [84]Οὗτος ὁ ἐγκαινισμὸς τοῦ θυσιαστηρίου, ᾗ ἡμέρᾳ ἔχρισεν αὐτό,
παρὰ τῶν ἀρχόντων τῶν υἱῶν Ισραηλ· τρύβλια ἀργυρᾶ δώδεκα,
85 φιάλαι ἀργυραῖ δώδεκα, θυίσκαι χρυσαῖ δώδεκα, [85]τριάκοντα καὶ
ἑκατὸν σίκλων τὸ τρύβλιον τὸ ἓν καὶ ἑβδομήκοντα σίκλων ἡ φιά-
λη ἡ μία, πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν σκευῶν δισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι
86 σίκλοι ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ. [86]θυίσκαι χρυσαῖ δώδεκα πλήρεις
θυμιάματος· πᾶν τὸ χρυσίον τῶν θυισκῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν χρυ-
87 σοῖ. [87]πᾶσαι αἱ βόες εἰς ὁλοκαύτωσιν μόσχοι δώδεκα, κριοὶ δώ-
δεκα, ἀμνοὶ ἐνιαύσιοι δώδεκα καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπον-
88 δαὶ αὐτῶν· καὶ χίμαροι ἐξ αἰγῶν δώδεκα περὶ ἁμαρτίας. [88]πᾶσαι
αἱ βόες εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις εἴκοσι τέσσαρες, κριοὶ ἑξή-
κοντα, τράγοι ἑξήκοντα, ἀμνάδες ἑξήκοντα ἐνιαύσιαι ἄμωμοι. αὕτη
ἡ ἐγκαίνωσις τοῦ θυσιαστηρίου μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐ-
89 τοῦ καὶ μετὰ τὸ χρῖσαι αὐτόν. — [89]ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι Μωυσῆν
εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λαλῆσαι αὐτῷ καὶ ἤκουσεν τὴν
φωνὴν κυρίου λαλοῦντος πρὸς αὐτὸν ἄνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου, ὅ
ἐστιν ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου, ἀνὰ μέσον τῶν δύο χερου-
βιμ· καὶ ἐλάλει πρὸς αὐτόν.
8 [1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Λάλησον τῷ Ααρων
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν Ὅταν ἐπιτιθῇς τοὺς λύχνους, ἐκ μέρους κατὰ
3 πρόσωπον τῆς λυχνίας φωτιοῦσιν οἱ ἑπτὰ λύχνοι. [3]καὶ ἐποίησεν
οὕτως Ααρων· ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας
ἐξῆψεν τοὺς λύχνους αὐτῆς, καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ.
4 [4]καὶ αὕτη ἡ κατασκευὴ τῆς λυχνίας· στερεὰ χρυσῆ, ὁ καυλὸς αὐ-
τῆς καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς, στερεὰ ὅλη· κατὰ τὸ εἶδος, ὃ ἔδειξεν κύ-
ριος τῷ Μωυσῇ, οὕτως ἐποίησεν τὴν λυχνίαν.
5 6 [5]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [6]Λαβὲ τοὺς Λευί-
7 τας ἐκ μέσου υἱῶν Ισραηλ καὶ ἀφαγνιεῖς αὐτούς. [7]καὶ οὕτως ποιή-
σεις αὐτοῖς τὸν ἁγνισμὸν αὐτῶν· περιρρανεῖς αὐτοὺς ὕδωρ ἁγνι-
σμοῦ, καὶ ἐπελεύσεται ξυρὸν ἐπὶ πᾶν τὸ σῶμα αὐτῶν, καὶ πλυ-

84 των 1^0 ⌒ 2^0 B*† || 85 η 2^0 > B*† | των αγιων B† || 86 θυμιαμ.] + φιαλαι αργυραι δωδεκα η θυισκη εν τω σικλω των αγιων A(†) || 87 εις] pr. αι B† | και 1^0 > A Bc || 88 κριοι] pr. και B*† | τραγοι .. αμναδες] tr. B*† | εγκαινισις A

8 4 αυτης 1^0 > A† || 6 υιων] pr. των A || 7 αυτοις > A† | αγνιαομον A† (αγιασμ. alii) | παν > A†

νοῦσιν τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ καθαροὶ ἔσονται. [8]καὶ λήμψονται μό- 8
σχον ἕνα ἐκ βοῶν καὶ τούτου θυσίαν σεμιδάλεως ἀναπεποιημένην
ἐν ἐλαίῳ, καὶ μόσχον ἐνιαύσιον ἐκ βοῶν λήμψῃ περὶ ἁμαρτίας.
[9]καὶ προσάξεις τοὺς Λευίτας ἔναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου 9
καὶ συνάξεις πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ισραηλ [10]καὶ προσάξεις τοὺς 10
Λευίτας ἔναντι κυρίου, καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὰς χεῖρας
αὐτῶν ἐπὶ τοὺς Λευίτας, [11]καὶ ἀφοριεῖ Ααρων τοὺς Λευίτας ἀπό- 11
δομα ἔναντι κυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ισραηλ, καὶ ἔσονται ὥστε
ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα κυρίου. [12]οἱ δὲ Λευῖται ἐπιθήσουσιν τὰς χεῖρας 12
ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν μόσχων, καὶ ποιήσει τὸν ἕνα περὶ ἁμαρτίας
καὶ τὸν ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα κυρίῳ ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτῶν. [13]καὶ 13
στήσεις τοὺς Λευίτας ἔναντι κυρίου καὶ ἔναντι Ααρων καὶ ἔναντι
τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἀποδώσεις αὐτοὺς ἀπόδομα ἔναντι κυρίου·
[14]καὶ διαστελεῖς τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου υἱῶν Ισραηλ, καὶ ἔσονται 14
ἐμοί. [15]καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσονται οἱ Λευῖται ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα 15
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ καθαριεῖς αὐτοὺς καὶ ἀποδώσεις
αὐτοὺς ἔναντι κυρίου. [16]ὅτι ἀπόδομα ἀποδεδομένοι οὗτοί μοί εἰσιν 16
ἐκ μέσου υἱῶν Ισραηλ· ἀντὶ τῶν διανοιγόντων πᾶσαν μήτραν πρω-
τοτόκων πάντων ἐκ τῶν υἱῶν Ισραηλ εἴληφα αὐτοὺς ἐμοί. [17]ὅτι 17
ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον ἐν υἱοῖς Ισραηλ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους·
ᾗ ἡμέρᾳ ἐπάταξα πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἡγίασα αὐτοὺς
ἐμοὶ [18]καὶ ἔλαβον τοὺς Λευίτας ἀντὶ παντὸς πρωτοτόκου ἐν υἱοῖς 18
Ισραηλ. [19]καὶ ἀπέδωκα τοὺς Λευίτας ἀπόδομα δεδομένους Ααρων 19
καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐκ μέσου υἱῶν Ισραηλ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα
τῶν υἱῶν Ισραηλ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐξιλάσκεσθαι
περὶ τῶν υἱῶν Ισραηλ, καὶ οὐκ ἔσται ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ προσ-
εγγίζων πρὸς τὰ ἅγια. — [20]καὶ ἐποίησεν Μωυσῆς καὶ Ααρων 20
καὶ πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ισραηλ τοῖς Λευίταις καθὰ ἐνετείλατο
κύριος τῷ Μωυσῇ περὶ τῶν Λευιτῶν, οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς οἱ
υἱοὶ Ισραηλ. [21]καὶ ἡγνίσαντο οἱ Λευῖται καὶ ἐπλύναντο τὰ ἱμάτια, 21
καὶ ἀπέδωκεν αὐτοὺς Ααρων ἀπόδομα ἔναντι κυρίου, καὶ ἐξιλάσατο
περὶ αὐτῶν Ααρων ἀφαγνίσασθαι αὐτούς. [22]καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλ- 22
θον οἱ Λευῖται λειτουργεῖν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ
τοῦ μαρτυρίου ἔναντι Ααρων καὶ ἔναντι τῶν υἱῶν αὐτοῦ· καθὼς
συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ περὶ τῶν Λευιτῶν, οὕτως ἐποίησαν
αὐτοῖς.

[23]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [24]Τοῦτό ἐστιν τὸ 23 24
περὶ τῶν Λευιτῶν· ἀπὸ πεντεκαιεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω εἰσελεύ-

8 σεμιδαλιν A || 12 χειρας] + αυτων A || 13 και 2⁰ > B*† | εναντι κυ-
ριου ult.] κυριω A || 16 εκ ult.] pr. των B*† || 17 εν υιοις] εξ υιων A |
ανθρωπων B || 19 εν ult. > B† | προσεγγ.] + των υιων ισραηλ A || 21 επλυ-
ναν A | ιματια] + αυτων A | απεδωκαν A || 22 εισηλθοσαν A | καθα ABc

25 σονται ἐνεργεῖν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· [25]καὶ ἀπὸ πεντηκον-
ταετοῦς ἀποστήσεται ἀπὸ τῆς λειτουργίας καὶ οὐκ ἐργᾶται ἔτι,
26 [26]καὶ λειτουργήσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου
φυλάσσειν φυλακάς, ἔργα δὲ οὐκ ἐργᾶται. οὕτως ποιήσεις τοῖς
Λευίταις ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτῶν.
9 [1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινα ἐν τῷ
ἔτει τῷ δευτέρῳ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν τῷ μηνὶ
2 τῷ πρώτῳ λέγων [2]Εἰπὸν καὶ ποιείτωσαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸ πα-
3 σχα καθ᾽ ὥραν αὐτοῦ· [3]τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς
τοῦ πρώτου πρὸς ἑσπέραν ποιήσεις αὐτὸ κατὰ καιρούς· κατὰ τὸν
4 νόμον αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ποιήσεις αὐτό. [4]καὶ
5 ἐλάλησεν Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ισραηλ ποιῆσαι τὸ πασχα. [5]ἐναρχο-
μένου τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ
Σινα, καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ
Ισραηλ.
6 [6]Καὶ παρεγένοντο οἱ ἄνδρες, οἳ ἦσαν ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῇ ἀν-
θρώπου καὶ οὐκ ἠδύναντο ποιῆσαι τὸ πασχα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ,
καὶ προσῆλθον ἐναντίον Μωυσῆ καὶ Ααρων ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ,
7 [7]καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι πρὸς αὐτόν Ἡμεῖς ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῇ
ἀνθρώπου· μὴ οὖν ὑστερήσωμεν προσενέγκαι τὸ δῶρον κυρίῳ
8 κατὰ καιρὸν αὐτοῦ ἐν μέσῳ υἱῶν Ισραηλ; [8]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς
Μωυσῆς Στῆτε αὐτοῦ, καὶ ἀκούσομαι, τί ἐντελεῖται κύριος περὶ
9 10 ὑμῶν. — [9]καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [10]Λάλησον
τοῖς υἱοῖς Ισραηλ λέγων Ἄνθρωπος ἄνθρωπος, ὃς ἐὰν γένηται
ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου ἢ ἐν ὁδῷ μακρὰν ὑμῖν ἢ ἐν ταῖς
11 γενεαῖς ὑμῶν, καὶ ποιήσει τὸ πασχα κυρίῳ· [11]ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευ-
τέρῳ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τὸ πρὸς ἑσπέραν ποιήσου-
12 σιν αὐτό, ἐπ᾽ ἀζύμων καὶ πικρίδων φάγονται αὐτό, [12]οὐ καταλεί-
ψουσιν ἀπ᾽ αὐτοῦ εἰς τὸ πρωὶ καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψουσιν ἀπ᾽
13 αὐτοῦ· κατὰ τὸν νόμον τοῦ πασχα ποιήσουσιν αὐτό. [13]καὶ ἄνθρω-
πος, ὃς ἐὰν καθαρὸς ᾖ καὶ ἐν ὁδῷ μακρᾷ οὐκ ἔστιν καὶ ὑστερήσῃ
ποιῆσαι τὸ πασχα, ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ
αὐτῆς· ὅτι τὸ δῶρον κυρίῳ οὐ προσήνεγκεν κατὰ τὸν καιρὸν αὐ-
14 τοῦ, ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήμψεται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. — [14]ἐὰν δὲ
προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος ἐν τῇ γῇ ὑμῶν καὶ ποιήσει τὸ
πασχα κυρίῳ, κατὰ τὸν νόμον τοῦ πασχα καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν

24 ενεργειν] λειτουργειν λειτουργειαν εν εργοις A || 25 απο 2^{0} > B*† | εργαζεται B†: item B*† in 26

9 3 ποιησεις 1^{0} (non 2^{0})] -σετε A | καιρους] καιρον αυτου A || 5 του 2^{0} > A || 7 αυτον] -τους A | προσενεγκαι] pr. ωστε A || 8 προς αυτους / μωυσης] tr. B* || 10 υμιν] pr. η εν A | κυριω] pr. τω A || 11 το > A || 12 συντριψεται A† || 13 μακραν A | ποιησαι] pr. του A† | κυριου A

αὐτοῦ ποιήσει αὐτό· νόμος εἷς ἔσται ὑμῖν καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ
τῷ αὐτόχθονι τῆς γῆς.
[15]Καὶ τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐστάθη ἡ σκηνή, ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὴν σκη- 15
νήν, τὸν οἶκον τοῦ μαρτυρίου· καὶ τὸ ἑσπέρας ἦν ἐπὶ τῆς σκηνῆς
ὡς εἶδος πυρὸς ἕως πρωί. [16]οὕτως ἐγίνετο διὰ παντός· ἡ νεφέλη 16
ἐκάλυπτεν αὐτὴν ἡμέρας καὶ εἶδος πυρὸς τὴν νύκτα. [17]καὶ ἡνίκα 17
ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπῆραν οἱ υἱοὶ
Ισραηλ· καὶ ἐν τῷ τόπῳ, οὗ ἂν ἔστη ἡ νεφέλη, ἐκεῖ παρενέβαλον
οἱ υἱοὶ Ισραηλ. [18]διὰ προστάγματος κυρίου παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ 18
Ισραηλ καὶ διὰ προστάγματος κυρίου ἀπαροῦσιν· πάσας τὰς ἡμέ-
ρας, ἐν αἷς σκιάζει ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς, παρεμβαλοῦσιν οἱ
υἱοὶ Ισραηλ· [19]καὶ ὅταν ἐφέλκηται ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡμέ- 19
ρας πλείους, καὶ φυλάξονται οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὴν φυλακὴν τοῦ θεοῦ
καὶ οὐ μὴ ἐξάρωσιν· [20]καὶ ἔσται ὅταν σκεπάσῃ ἡ νεφέλη ἡμέρας 20
ἀριθμῷ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, διὰ φωνῆς κυρίου παρεμβαλοῦσιν καὶ διὰ
προστάγματος κυρίου ἀπαροῦσιν· [21]καὶ ἔσται ὅταν γένηται ἡ νε- 21
φέλη ἀφ᾽ ἑσπέρας ἕως πρωὶ καὶ ἀναβῇ ἡ νεφέλη τὸ πρωί, καὶ ἀπα-
ροῦσιν ἡμέρας ἢ νυκτός· [22]μηνὸς ἡμέρας πλεοναζούσης τῆς νε- 22
φέλης σκιαζούσης ἐπ᾽ αὐτῆς παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ οὐ
μὴ ἀπάρωσιν. [23]ὅτι διὰ προστάγματος κυρίου ἀπαροῦσιν, τὴν φυ- 23
λακὴν κυρίου ἐφυλάξαντο διὰ προστάγματος κυρίου ἐν χειρὶ Μωυσῆ.
[1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Ποίησον σεαυτῷ 10
δύο σάλπιγγας ἀργυρᾶς, ἐλατὰς ποιήσεις αὐτάς, καὶ ἔσονταί σοι
ἀνακαλεῖν τὴν συναγωγὴν καὶ ἐξαίρειν τὰς παρεμβολάς. [3]καὶ σαλ- 3
πίσεις ἐν αὐταῖς, καὶ συναχθήσεται πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἐπὶ τὴν θύ-
ραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· [4]ἐὰν δὲ ἐν μιᾷ σαλπίσωσιν, προσ- 4
ελεύσονται πρὸς σὲ πάντες οἱ ἄρχοντες, ἀρχηγοὶ Ισραηλ. [5]καὶ 5
σαλπιεῖτε σημασίαν, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλου-
σαι ἀνατολάς· [6]καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν δευτέραν, καὶ ἐξαροῦσιν 6
αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι λίβα· καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν
τρίτην, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι παρὰ θά-
λασσαν· καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν τετάρτην, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμ-
βολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι πρὸς βορρᾶν· σημασίᾳ σαλπιοῦσιν ἐν τῇ
ἐξάρσει αὐτῶν. [7]καὶ ὅταν συναγάγητε τὴν συναγωγήν, σαλπιεῖτε 7
καὶ οὐ σημασίᾳ. [8]καὶ οἱ υἱοὶ Ααρων οἱ ἱερεῖς σαλπιοῦσιν ταῖς σάλ- 8
πιγξιν, καὶ ἔσται ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. [9]ἐὰν 9

14 ποιησει ult.] pr. ουτως A || 15 σκηνης] γης A† || 17 απηρον et παρενεβαλλον A || 18 παρεμβαλλουσιν 1^0 (non 2^0) A | και > B*† || 20 απαρουσιν] εξαρ. A || 21 fin.] + και αναβη η νεφελη απαρουσιν A || 22 init.] pr. ημερας η A | της νεφ. σκιαζ. > A || 23 εφυλαξαντο] pr. ην B*, εφυλαξαν A

10 2 αργ. ελατας] tr. B | αυτας] σεαυτω B*† || 3 σαλπιεις AB^c || 5 παρεμβαλουσαι B* || 6 λιβα] νοτον A | παρα > A† | προς > AB^c

δὲ ἐξέλθητε εἰς πόλεμον ἐν τῇ γῇ ὑμῶν πρὸς τοὺς ὑπεναντίους
τοὺς ἀνθεστηκότας ὑμῖν, καὶ σημανεῖτε ταῖς σάλπιγξιν καὶ ἀνα-
μνησθήσεσθε ἔναντι κυρίου καὶ διασωθήσεσθε ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν
10 ὑμῶν. [10]καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς εὐφροσύνης ὑμῶν καὶ ἐν ταῖς
ἑορταῖς ὑμῶν καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις ὑμῶν σαλπιεῖτε ταῖς σάλ-
πιγξιν ἐπὶ τοῖς ὁλοκαυτώμασιν καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων
ὑμῶν, καὶ ἔσται ὑμῖν ἀνάμνησις ἔναντι τοῦ θεοῦ ὑμῶν· ἐγὼ κύ-
ριος ὁ θεὸς ὑμῶν.
11 [11]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευ-
τέρῳ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρ-
12 τυρίου, [12]καὶ ἐξῆραν οἱ υἱοὶ Ισραηλ σὺν ἀπαρτίαις αὐτῶν ἐν τῇ
13 ἐρήμῳ Σινα, καὶ ἔστη ἡ νεφέλη ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Φαραν. [13]καὶ
14 ἐξῆραν πρῶτοι διὰ φωνῆς κυρίου ἐν χειρὶ Μωυσῆ. — [14]καὶ ἐξῆ-
ραν τάγμα παρεμβολῆς υἱῶν Ιουδα πρῶτοι σὺν δυνάμει αὐτῶν·
15 καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν Ναασσων υἱὸς Αμιναδαβ, [15]καὶ ἐπὶ
16 τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Ισσαχαρ Ναθαναηλ υἱὸς Σωγαρ, [16]καὶ
17 ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Ζαβουλων Ελιαβ υἱὸς Χαιλων. [17]καὶ
καθελοῦσιν τὴν σκηνὴν καὶ ἐξαροῦσιν οἱ υἱοὶ Γεδσων καὶ οἱ υἱοὶ
18 Μεραρι αἴροντες τὴν σκηνήν. — [18]καὶ ἐξῆραν τάγμα παρεμβολῆς
Ρουβην σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν Ελισουρ
19 υἱὸς Σεδιουρ, [19]καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Συμεων Σαλα-
20 μιηλ υἱὸς Σουρισαδαι, [20]καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Γαδ
21 Ελισαφ ὁ τοῦ Ραγουηλ. [21]καὶ ἐξαροῦσιν οἱ υἱοὶ Κααθ αἴροντες τὰ
22 ἅγια καὶ στήσουσιν τὴν σκηνήν, ἕως παραγένωνται. — [22]καὶ ἐξα-
ροῦσιν τάγμα παρεμβολῆς Εφραιμ σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ
23 τῆς δυνάμεως αὐτῶν Ελισαμα υἱὸς Εμιουδ, [23]καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως
24 φυλῆς υἱῶν Μανασση Γαμαλιηλ ὁ τοῦ Φαδασσουρ, [24]καὶ ἐπὶ τῆς
25 δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Βενιαμιν Αβιδαν ὁ τοῦ Γαδεωνι. — [25]καὶ
ἐξαροῦσιν τάγμα παρεμβολῆς υἱῶν Δαν ἔσχατοι πασῶν τῶν παρ-
εμβολῶν σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν Αχι-
26 εζερ ὁ τοῦ Αμισαδαι, [26]καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Ασηρ
27 Φαγαιηλ υἱὸς Εχραν, [27]καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Νεφθαλι
28 Αχιρε υἱὸς Αιναν. [28]αὗται αἱ στρατιαὶ υἱῶν Ισραηλ, καὶ ἐξῆραν
σὺν δυνάμει αὐτῶν.
29 [29]Καὶ εἶπεν Μωυσῆς τῷ Ιωβαβ υἱῷ Ραγουηλ τῷ Μαδιανίτῃ τῷ
γαμβρῷ Μωυσῆ Ἐξαίρομεν ἡμεῖς εἰς τὸν τόπον, ὃν εἶπεν κύριος
Τοῦτον δώσω ὑμῖν· δεῦρο μεθ᾽ ἡμῶν, καὶ εὖ σε ποιήσομεν, ὅτι
30 κύριος ἐλάλησεν καλὰ περὶ Ισραηλ. [30]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Οὐ
31 πορεύσομαι ἀλλὰ εἰς τὴν γῆν μου καὶ εἰς τὴν γενεάν μου. [31]καὶ

9 σημαν.] σαλπιειτε A || 12 σινα] pr. του A || 14 υιων] pr. των A || 22 και 2° > B*† || 24 ο του] υιος A || 29 ιωβαβ M] ωβαβ A, οβαβ B† | τω 3° > A B^c

εἶπεν Μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς, οὗ εἵνεκεν ἦσθα μεθ᾽ ἡμῶν ἐν τῇ
ἐρήμῳ, καὶ ἔσῃ ἐν ἡμῖν πρεσβύτης· 32 καὶ ἔσται ἐὰν πορευθῇς μεθ᾽ 32
ἡμῶν, καὶ ἔσται τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα, ὅσα ἐὰν ἀγαθοποιήσῃ κύριος
ἡμᾶς, καὶ εὖ σε ποιήσομεν.
33 Καὶ ἐξῆραν ἐκ τοῦ ὄρους κυρίου ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἡ 33
κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου προεπορεύετο προτέρα αὐτῶν ὁδὸν
τριῶν ἡμερῶν κατασκέψασθαι αὐτοῖς ἀνάπαυσιν. 34 καὶ ἐγένετο ἐν 34
τῷ ἐξαίρειν τὴν κιβωτὸν καὶ εἶπεν Μωυσῆς Ἐξεγέρθητι, κύριε, δια-
σκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροί σου, φυγέτωσαν πάντες οἱ μισοῦντές
σε. 35 καὶ ἐν τῇ καταπαύσει εἶπεν Ἐπίστρεφε, κύριε, χιλιάδας μυ- 35
ριάδας ἐν τῷ Ισραηλ. 36 καὶ ἡ νεφέλη ἐγένετο σκιάζουσα ἐπ᾽ αὐ- 36
τοῖς ἡμέρας ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτοὺς ἐκ τῆς παρεμβολῆς.
1 Καὶ ἦν ὁ λαὸς γογγύζων πονηρὰ ἔναντι κυρίου, καὶ ἤκουσεν 11
κύριος καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ, καὶ ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς πῦρ παρὰ κυρίου
καὶ κατέφαγεν μέρος τι τῆς παρεμβολῆς. 2 καὶ ἐκέκραξεν ὁ λαὸς 2
πρὸς Μωυσῆν, καὶ ηὔξατο Μωυσῆς πρὸς κύριον, καὶ ἐκόπασεν τὸ
πῦρ. 3 καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Ἐμπυρισμός, ὅτι 3
ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς πῦρ παρὰ κυρίου.
4 Καὶ ὁ ἐπίμικτος ὁ ἐν αὐτοῖς ἐπεθύμησαν ἐπιθυμίαν, καὶ καθί- 4
σαντες ἔκλαιον καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ εἶπαν Τίς ἡμᾶς ψωμιεῖ κρέα;
5 ἐμνήσθημεν τοὺς ἰχθύας, οὓς ἠσθίομεν ἐν Αἰγύπτῳ δωρεάν, καὶ 5
τοὺς σικύας καὶ τοὺς πέπονας καὶ τὰ πράσα καὶ τὰ κρόμμυα καὶ
τὰ σκόρδα· 6 νυνὶ δὲ ἡ ψυχὴ ἡμῶν κατάξηρος, οὐδὲν πλὴν εἰς τὸ 6
μαννα οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. 7 τὸ δὲ μαννα ὡσεὶ σπέρμα κορίου ἐστίν, 7
καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ εἶδος κρυστάλλου· 8 καὶ διεπορεύετο ὁ λαὸς 8
καὶ συνέλεγον καὶ ἤληθον αὐτὸ ἐν τῷ μύλῳ καὶ ἔτριβον ἐν τῇ θυίᾳ
καὶ ἥψουν αὐτὸ ἐν τῇ χύτρᾳ καὶ ἐποίουν αὐτὸ ἐγκρυφίας, καὶ ἦν
ἡ ἡδονὴ αὐτοῦ ὡσεὶ γεῦμα ἐγκρὶς ἐξ ἐλαίου· 9 καὶ ὅταν κατέβη ἡ 9
δρόσος ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν νυκτός, κατέβαινεν τὸ μαννα ἐπ᾽ αὐτῆς.
10 καὶ ἤκουσεν Μωυσῆς κλαιόντων αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, ἕκα- 10
στον ἐπὶ τῆς θύρας αὐτοῦ· καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος σφόδρα, καὶ
ἔναντι Μωυσῆ ἦν πονηρόν. 11 καὶ εἶπεν Μωυσῆς πρὸς κύριον Ἵνα 11
τί ἐκάκωσας τὸν θεράποντά σου, καὶ διὰ τί οὐχ εὕρηκα χάριν
ἐναντίον σου ἐπιθεῖναι τὴν ὁρμὴν τοῦ λαοῦ τούτου ἐπ᾽ ἐμέ; 12 μὴ 12
ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔλαβον πάντα τὸν λαὸν τοῦτον ἢ ἐγὼ ἔτεκον αὐ-
τούς, ὅτι λέγεις μοι Λαβὲ αὐτὸν εἰς τὸν κόλπον σου, ὡσεὶ ἄραι
τιθηνὸς τὸν θηλάζοντα, εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσας τοῖς πατράσιν

33 της > A || 34. 35 post 36 tr. 𝔐 || 36 εν] pr. και B*†
11 4 επεθυμησεν B | κρεας B* || 5 σικυους Bc | κρομυα A || 6 ουδεν > B*† || 7 ειδος ult.] pr. ως A (in O sub ※) || 10 εκαστος A | κατα την θυραν A† || 11 ορμην] οργην A || 12 παντα τον] tr. A | ετεκον] τετοκα A† | αυτον] -τους A | την > A

13 αὐτῶν; [13]πόθεν μοι κρέα δοῦναι παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ; ὅτι κλαί-
14 ουσιν ἐπ᾽ ἐμοὶ λέγοντες Δὸς ἡμῖν κρέα, ἵνα φάγωμεν. [14]οὐ δυνή-
σομαι ἐγὼ μόνος φέρειν τὸν λαὸν τοῦτον, ὅτι βαρύτερόν μοί ἐστιν
15 τὸ ῥῆμα τοῦτο. [15]εἰ δὲ οὕτως σὺ ποιεῖς μοι, ἀπόκτεινόν με ἀναι-
ρέσει, εἰ εὕρηκα ἔλεος παρὰ σοί, ἵνα μὴ ἴδω μου τὴν κάκωσιν.
16 — [16]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν Συνάγαγέ μοι ἑβδομήκοντα
ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων Ισραηλ, οὓς αὐτὸς σὺ οἶδας ὅτι
οὗτοί εἰσιν πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ γραμματεῖς αὐτῶν, καὶ ἄξεις
αὐτοὺς πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ στήσονται ἐκεῖ μετὰ
17 σοῦ. [17]καὶ καταβήσομαι καὶ λαλήσω ἐκεῖ μετὰ σοῦ καὶ ἀφελῶ ἀπὸ
τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπὶ σοὶ καὶ ἐπιθήσω ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ συναντι-
λήμψονται μετὰ σοῦ τὴν ὁρμὴν τοῦ λαοῦ, καὶ οὐκ οἴσεις αὐτοὺς
18 σὺ μόνος. [18]καὶ τῷ λαῷ ἐρεῖς Ἁγνίσασθε εἰς αὔριον, καὶ φάγεσθε
κρέα, ὅτι ἐκλαύσατε ἔναντι κυρίου λέγοντες Τίς ἡμᾶς ψωμιεῖ κρέα;
ὅτι καλὸν ἡμῖν ἐστιν ἐν Αἰγύπτῳ. καὶ δώσει κύριος ὑμῖν κρέα
19 φαγεῖν, καὶ φάγεσθε κρέα. [19]οὐχ ἡμέραν μίαν φάγεσθε οὐδὲ δύο
20 οὐδὲ πέντε ἡμέρας οὐδὲ δέκα ἡμέρας οὐδὲ εἴκοσι ἡμέρας· [20]ἕως
μηνὸς ἡμερῶν φάγεσθε, ἕως ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν μυκτήρων ὑμῶν,
καὶ ἔσται ὑμῖν εἰς χολέραν, ὅτι ἠπειθήσατε κυρίῳ, ὅς ἐστιν ἐν
ὑμῖν, καὶ ἐκλαύσατε ἐναντίον αὐτοῦ λέγοντες Ἵνα τί ἡμῖν ἐξελθεῖν
21 ἐξ Αἰγύπτου; [21]καὶ εἶπεν Μωυσῆς Ἑξακόσιαι χιλιάδες πεζῶν ὁ
λαός, ἐν οἷς εἰμι ἐν αὐτοῖς, καὶ σὺ εἶπας Κρέα δώσω αὐτοῖς φα-
22 γεῖν, καὶ φάγονται μῆνα ἡμερῶν; [22]μὴ πρόβατα καὶ βόες σφαγή-
σονται αὐτοῖς, καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς; ἢ πᾶν τὸ ὄψος τῆς θαλάσσης
23 συναχθήσεται αὐτοῖς, καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς; [23]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς
Μωυσῆν Μὴ χεὶρ κυρίου οὐκ ἐξαρκέσει; ἤδη γνώσει εἰ ἐπικατα-
24 λήμψεταί σε ὁ λόγος μου ἢ οὔ. [24]καὶ ἐξῆλθεν Μωυσῆς καὶ ἐλά-
λησεν πρὸς τὸν λαὸν τὰ ῥήματα κυρίου καὶ συνήγαγεν ἑβδομή-
κοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ ἔστησεν αὐτοὺς
25 κύκλῳ τῆς σκηνῆς. [25]καὶ κατέβη κύριος ἐν νεφέλῃ καὶ ἐλάλησεν
πρὸς αὐτόν· καὶ παρείλατο ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπ᾽ αὐτῷ καὶ
ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ἑβδομήκοντα ἄνδρας τοὺς πρεσβυτέρους· ὡς δὲ
ἐπανεπαύσατο τὸ πνεῦμα ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ ἐπροφήτευσαν καὶ οὐκέτι
26 προσέθεντο. [26]καὶ κατελείφθησαν δύο ἄνδρες ἐν τῇ παρεμβολῇ,
ὄνομα τῷ ἑνὶ Ελδαδ καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ Μωδαδ, καὶ ἐπανε-
παύσατο ἐπ᾽ αὐτοὺς τὸ πνεῦμα — καὶ οὗτοι ἦσαν τῶν καταγεγραμ-
μένων καὶ οὐκ ἦλθον πρὸς τὴν σκηνήν — καὶ ἐπροφήτευσαν ἐν τῇ

13 μοι > A | εμοι] εμε A || 14 βαρυ A || 15 μου / την κακ.] tr. A || 16 αυτος συ] tr. A | προς ult.] εις A || 20 υμων] + κρεα B*† || 21 μωυσης] + προς κυριον B*† | κρεας A^r | φαγειν B†] > A^r || 22 αυτοις paenult. > A^r || 23 χειρ] pr. η A | ει] η B || 25 ελαλησεν] + κυριος A | αυτω] -του A | το πνευμα / επ αυτους] tr. A || 26 το > B† | προς] εις A

παρεμβολῇ. [27]καὶ προσδραμὼν ὁ νεανίσκος ἀπήγγειλεν Μωυσῇ καὶ 27
εἶπεν λέγων Ελδαδ καὶ Μωδαδ προφητεύουσιν ἐν τῇ παρεμβολῇ.
[28]καὶ ἀποκριθεὶς Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυη ὁ παρεστηκὼς Μωυσῇ ὁ 28
ἐκλεκτὸς εἶπεν Κύριε Μωυσῆ, κώλυσον αὐτούς. [29]καὶ εἶπεν αὐτῷ 29
Μωυσῆς Μὴ ζηλοῖς σύ μοι; καὶ τίς δῴη πάντα τὸν λαὸν κυρίου προ-
φήτας, ὅταν δῷ κύριος τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτούς; [30]καὶ ἀπῆλ- 30
θεν Μωυσῆς εἰς τὴν παρεμβολήν, αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ισραηλ.
— [31]καὶ πνεῦμα ἐξῆλθεν παρὰ κυρίου καὶ ἐξεπέρασεν ὀρτυγομήτραν 31
ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν ὁδὸν ἡμέ-
ρας ἐντεῦθεν καὶ ὁδὸν ἡμέρας ἐντεῦθεν κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς
ὡσεὶ δίπηχυ ἀπὸ τῆς γῆς. [32]καὶ ἀναστὰς ὁ λαὸς ὅλην τὴν ἡμέραν 32
καὶ ὅλην τὴν νύκτα καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν ἐπαύριον καὶ συνή-
γαγον τὴν ὀρτυγομήτραν, ὁ τὸ ὀλίγον συνήγαγεν δέκα κόρους,
καὶ ἔψυξαν ἑαυτοῖς ψυγμοὺς κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς. [33]τὰ κρέα 33
ἔτι ἦν ἐν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν πρὶν ἢ ἐκλείπειν, καὶ κύριος ἐθυ-
μώθη εἰς τὸν λαόν, καὶ ἐπάταξεν κύριος τὸν λαὸν πληγὴν μεγά-
λην σφόδρα. [34]καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Μνήματα 34
τῆς ἐπιθυμίας, ὅτι ἐκεῖ ἔθαψαν τὸν λαὸν τὸν ἐπιθυμητήν.
[35]Ἀπὸ Μνημάτων ἐπιθυμίας ἐξῆρεν ὁ λαὸς εἰς Ασηρωθ, καὶ 35
ἐγένετο ὁ λαὸς ἐν Ασηρωθ.
[1]Καὶ ἐλάλησεν Μαριαμ καὶ Ααρων κατὰ Μωυσῆ ἕνεκεν τῆς γυ- 12
ναικὸς τῆς Αἰθιοπίσσης, ἣν ἔλαβεν Μωυσῆς, ὅτι γυναῖκα Αἰθιό-
πισσαν ἔλαβεν, [2]καὶ εἶπαν Μὴ Μωυσῇ μόνῳ λελάληκεν κύριος; 2
οὐχὶ καὶ ἡμῖν ἐλάλησεν; καὶ ἤκουσεν κύριος. [3]καὶ ὁ ἄνθρωπος 3
Μωυσῆς πραῢς σφόδρα παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας
ἐπὶ τῆς γῆς. [4]καὶ εἶπεν κύριος παραχρῆμα πρὸς Μωυσῆν καὶ Μα- 4
ριαμ καὶ Ααρων Ἐξέλθατε ὑμεῖς οἱ τρεῖς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρ-
τυρίου· καὶ ἐξῆλθον οἱ τρεῖς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. [5]καὶ 5
κατέβη κύριος ἐν στύλῳ νεφέλης καὶ ἔστη ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκη-
νῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐκλήθησαν Ααρων καὶ Μαριαμ καὶ ἐξήλθο-
σαν ἀμφότεροι. [6]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Ἀκούσατε τῶν λόγων μου· 6
ἐὰν γένηται προφήτης ὑμῶν κυρίῳ, ἐν ὁράματι αὐτῷ γνωσθήσομαι
καὶ ἐν ὕπνῳ λαλήσω αὐτῷ. [7]οὐχ οὕτως ὁ θεράπων μου Μωυσῆς· 7
ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ μου πιστός ἐστιν· [8]στόμα κατὰ στόμα λαλήσω 8
αὐτῷ, ἐν εἴδει καὶ οὐ δι᾽ αἰνιγμάτων, καὶ τὴν δόξαν κυρίου εἶδεν· καὶ
διὰ τί οὐκ ἐφοβήθητε καταλαλῆσαι κατὰ τοῦ θεράποντός μου Μωυσῆ;

27 μωυση] pr. τω A || 28 εκλεκτος] + αυτου A | κυριε] + μου A || 29 μοι] εμε B† || 31 της 1^0 > A | εντευθεν $1^0 \frown 2^0$ B* || 32 την 4^0] τη A | εψυξαν] εσφαξαν B(†) || 33 λαον 1^0] + αυτου B*† | επαταξεν κυριος] tr. B*† | τον λαον ult.] εν τω λαω A || 34 οτι > B† || 35 επιθυμ.] pr. της A
12 1 ην] ης A || 2 λελαληκεν] ελαλησεν A | ημιν] pr. εν A† || 4 παραχρ. > B*† | εις 1^0 > B || 7 ουτως] + ως A || 8 κυριου] μου A†

9 10 9καὶ ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἐπ᾽ αὐτοῖς, καὶ ἀπῆλθεν. 10καὶ ἡ νεφέλη
ἀπέστη ἀπὸ τῆς σκηνῆς, καὶ ἰδοὺ Μαριαμ λεπρῶσα ὡσεὶ χιών·
11 καὶ ἐπέβλεψεν Ααρων ἐπὶ Μαριαμ, καὶ ἰδοὺ λεπρῶσα. 11καὶ εἶπεν
Ααρων πρὸς Μωυσῆν Δέομαι, κύριε, μὴ συνεπιθῇ ἡμῖν ἁμαρτίαν,
12 διότι ἠγνοήσαμεν καθότι ἡμάρτομεν· 12μὴ γένηται ὡσεὶ ἴσον θα-
νάτῳ, ὡσεὶ ἔκτρωμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μητρὸς καὶ κατε-
13 σθίει τὸ ἥμισυ τῶν σαρκῶν αὐτῆς. 13καὶ ἐβόησεν Μωυσῆς πρὸς
14 κύριον λέγων Ὁ θεός, δέομαί σου, ἴασαι αὐτήν. 14καὶ εἶπεν κύριος
πρὸς Μωυσῆν Εἰ ὁ πατὴρ αὐτῆς πτύων ἐνέπτυσεν εἰς τὸ πρόσ-
ωπον αὐτῆς, οὐκ ἐντραπήσεται ἑπτὰ ἡμέρας; ἀφορισθήτω ἑπτὰ
15 ἡμέρας ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται. 15καὶ
ἀφωρίσθη Μαριαμ ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ ὁ λαὸς
οὐκ ἐξῆρεν, ἕως ἐκαθαρίσθη Μαριαμ.
16 16Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆρεν ὁ λαὸς ἐξ Ασηρωθ καὶ παρενέβαλον
ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Φαραν.
13 1Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων 2Ἀπόστειλον σεαυ-
τῷ ἄνδρας, καὶ κατασκεψάσθωσαν τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, ἣν
ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ισραηλ εἰς κατάσχεσιν, ἄνδρα ἕνα κατὰ
φυλὴν κατὰ δήμους πατριῶν αὐτῶν ἀποστελεῖς αὐτούς, πάντα
3 ἀρχηγὸν ἐξ αὐτῶν. 3καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Μωυσῆς ἐκ τῆς ἐρή-
μου Φαραν διὰ φωνῆς κυρίου· πάντες ἄνδρες ἀρχηγοὶ υἱῶν Ισραηλ
4 οὗτοι. 4καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· τῆς φυλῆς Ρουβην Σαλαμιηλ
5 6 υἱὸς Ζακχουρ· 5τῆς φυλῆς Συμεων Σαφατ υἱὸς Σουρι· 6τῆς φυ-
7 λῆς Ιουδα Χαλεβ υἱὸς Ιεφοννη· 7τῆς φυλῆς Ισσαχαρ Ιγααλ υἱὸς
8 9 Ιωσηφ· 8τῆς φυλῆς Εφραιμ Αυση υἱὸς Ναυη· 9τῆς φυλῆς Βενια-
10 μιν Φαλτι υἱὸς Ραφου· 10τῆς φυλῆς Ζαβουλων Γουδιηλ υἱὸς Σουδι·
11 12 11τῆς φυλῆς Ιωσηφ τῶν υἱῶν Μανασση Γαδδι υἱὸς Σουσι· 12τῆς
13 φυλῆς Δαν Αμιηλ υἱὸς Γαμαλι· 13τῆς φυλῆς Ασηρ Σαθουρ υἱὸς
14 15 Μιχαηλ· 14τῆς φυλῆς Νεφθαλι Ναβι υἱὸς Ιαβι· 15τῆς φυλῆς Γαδ
16 Γουδιηλ υἱὸς Μακχι. 16ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν, οὓς ἀπέ-
στειλεν Μωυσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν. καὶ ἐπωνόμασεν Μωυ-
σῆς τὸν Αυση υἱὸν Ναυη Ἰησοῦν.
17 17Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς Μωυσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν Χα-
νααν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Ἀνάβητε ταύτῃ τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀνα-
18 βήσεσθε εἰς τὸ ὄρος 18καὶ ὄψεσθε τὴν γῆν, τίς ἐστιν, καὶ τὸν
λαὸν τὸν ἐγκαθήμενον ἐπ᾽ αὐτῆς, εἰ ἰσχυρότερός ἐστιν ἢ ἀσθενής,

9 απηλθον A || 10 απεστη] απηλθεν A† | επι] προς A || 12 γενοιτο A† | και > B*† || 14 αφορισθησεται A | επτα ημ. ult. > A || 15 καθερισθη A† || 16 παρενεβαλεν A | του > B*

13 2 αποστελεις] -στειλας B† || 3 απεστειλεν A† || 4 σαλαμιηλ M] σαμουηλ B†, σαμαλιηλ A | Ζακχουρ M] ο > B†, Ζαχρου A† || 7 ιγααλ Ra.] ιλααλ B†, ιγαλ A || 12 γαμαλι] γαμαι B(†) || 14 ναβα A† || 15 μαχι A || 18 ει 1°] η A | ισχυρος A

εἰ ὀλίγοι εἰσὶν ἢ πολλοί· [19]καὶ τίς ἡ γῆ, εἰς ἣν οὗτοι ἐγκάθηνται 19
ἐπ᾽ αὐτῆς, εἰ καλή ἐστιν ἢ πονηρά· καὶ τίνες αἱ πόλεις, εἰς ἃς
οὗτοι κατοικοῦσιν ἐν αὐταῖς, εἰ ἐν τειχήρεσιν ἢ ἐν ἀτειχίστοις·
[20]καὶ τίς ἡ γῆ, εἰ πίων ἢ παρειμένη, εἰ ἔστιν ἐν αὐτῇ δένδρα ἢ 20
οὔ· καὶ προσκαρτερήσαντες λήμψεσθε ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς.
καὶ αἱ ἡμέραι ἡμέραι ἔαρος, πρόδρομοι σταφυλῆς. [21]καὶ ἀναβάντες 21
κατεσκέψαντο τὴν γῆν ἀπὸ τῆς ἐρήμου Σιν ἕως Ρααβ εἰσπορευο-
μένων Εφααθ. [22]καὶ ἀνέβησαν κατὰ τὴν ἔρημον καὶ ἦλθον ἕως 22
Χεβρων, καὶ ἐκεῖ Αχιμαν καὶ Σεσσι καὶ Θελαμιν γενεαὶ Εναχ· καὶ
Χεβρων ἑπτὰ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη πρὸ τοῦ Τάνιν Αἰγύπτου. [23]καὶ 23
ἤλθοσαν ἕως Φάραγγος βότρυος καὶ κατεσκέψαντο αὐτήν· καὶ
ἔκοψαν ἐκεῖθεν κλῆμα καὶ βότρυν σταφυλῆς ἕνα ἐπ᾽ αὐτοῦ καὶ
ἦραν αὐτὸν ἐπ᾽ ἀναφορεῦσιν καὶ ἀπὸ τῶν ῥοῶν καὶ ἀπὸ τῶν συ-
κῶν. [24]τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐπωνόμασαν Φάραγξ βότρυος διὰ τὸν 24
βότρυν, ὃν ἔκοψαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ Ισραηλ.
[25]Καὶ ἀπέστρεψαν ἐκεῖθεν κατασκεψάμενοι τὴν γῆν μετὰ τεσσα- 25
ράκοντα ἡμέρας [26]καὶ πορευθέντες ἦλθον πρὸς Μωυσῆν καὶ Ααρων 26
καὶ πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ισραηλ εἰς τὴν ἔρημον Φαραν
Καδης καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς ῥῆμα καὶ πάσῃ τῇ συναγωγῇ καὶ
ἔδειξαν τὸν καρπὸν τῆς γῆς. [27]καὶ διηγήσαντο αὐτῷ καὶ εἶπαν 27
Ἤλθαμεν εἰς τὴν γῆν, εἰς ἣν ἀπέστειλας ἡμᾶς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ
μέλι, καὶ οὗτος ὁ καρπὸς αὐτῆς· [28]ἀλλ᾽ ἢ ὅτι θρασὺ τὸ ἔθνος τὸ 28
κατοικοῦν ἐπ᾽ αὐτῆς, καὶ αἱ πόλεις ὀχυραὶ τετειχισμέναι καὶ μεγά-
λαι σφόδρα, καὶ τὴν γενεὰν Εναχ ἑωράκαμεν ἐκεῖ, [29]καὶ Αμαληκ 29
κατοικεῖ ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς νότον, καὶ ὁ Χετταῖος καὶ ὁ Ευαῖος
καὶ ὁ Ιεβουσαῖος καὶ ὁ Αμορραῖος κατοικεῖ ἐν τῇ ὀρεινῇ, καὶ ὁ
Χαναναῖος κατοικεῖ παρὰ θάλασσαν καὶ παρὰ τὸν Ιορδάνην ποτα-
μόν. [30]καὶ κατεσιώπησεν Χαλεβ τὸν λαὸν πρὸς Μωυσῆν καὶ εἶπεν 30
αὐτῷ Οὐχί, ἀλλὰ ἀναβάντες ἀναβησόμεθα καὶ κατακληρονομήσομεν
αὐτήν, ὅτι δυνατοὶ δυνησόμεθα πρὸς αὐτούς. [31]καὶ οἱ ἄνθρωποι 31
οἱ συναναβάντες μετ᾽ αὐτοῦ εἶπαν Οὐκ ἀναβαίνομεν, ὅτι οὐ μὴ
δυνώμεθα ἀναβῆναι πρὸς τὸ ἔθνος, ὅτι ἰσχυρότερόν ἐστιν ἡμῶν
μᾶλλον. [32]καὶ ἐξήνεγκαν ἔκστασιν τῆς γῆς, ἣν κατεσκέψαντο αὐ- 32
τήν, πρὸς τοὺς υἱοὺς Ισραηλ λέγοντες Τὴν γῆν, ἣν παρήλθομεν
αὐτὴν κατασκέψασθαι, γῆ κατέσθουσα τοὺς κατοικοῦντας ἐπ᾽ αὐτῆς
ἐστιν· πᾶς ὁ λαός, ὃν ἑωράκαμεν ἐν αὐτῇ, ἄνδρες ὑπερμήκεις·

18 ει 2⁰] η B || **19** αυτης] -την A† | ει 1⁰ 2⁰] η B | ατιχισταις B*†: cf. Thack. § 12, 1 || **20** ει 1⁰ compl.] η BA | ει 2⁰] η B | εαρος] αερος B* || **21** ρααβ] ροωβ A | εφααθ] αιμαθ A || **22** αχικαμ A† | σεσσ(ε)ι] σεμει A† | ενακ A || **23** ηλθον B | κληματα B† | ηρον A | συκων] σικυων B*† || **25** επεστρεψαν A || **26** τη > B || **27** εις 2⁰ > B || **28** επ αυτης] την γην A | αι > B | και 2⁰ > A | εναχ] αινακ A || **29** τη 2⁰ > A | και ult. — fin. > B*† || **31** αυτου] -των A || **32** της] pr. επι B*† | πας] pr. και A | fin.] + εκει B†

33 [33]καὶ ἐκεῖ ἑωράκαμεν τοὺς γίγαντας καὶ ἦμεν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ
ἀκρίδες, ἀλλὰ καὶ οὕτως ἦμεν ἐνώπιον αὐτῶν.
14 [1]Καὶ ἀναλαβοῦσα πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἔδωκεν φωνήν, καὶ ἔκλαιεν
2 ὁ λαὸς ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην. [2]καὶ διεγόγγυζον ἐπὶ Μωυσῆν
καὶ Ααρων πάντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτοὺς πᾶσα
ἡ συναγωγή Ὄφελον ἀπεθάνομεν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἢ ἐν τῇ ἐρήμῳ
3 ταύτῃ εἰ ἀπεθάνομεν· [3]καὶ ἵνα τί κύριος εἰσάγει ἡμᾶς εἰς τὴν γῆν
ταύτην πεσεῖν ἐν πολέμῳ; αἱ γυναῖκες ἡμῶν καὶ τὰ παιδία ἔσον-
ται εἰς διαρπαγήν· νῦν οὖν βέλτιον ἡμῖν ἐστιν ἀποστραφῆναι εἰς
4 Αἴγυπτον. [4]καὶ εἶπαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ Δῶμεν ἀρχηγὸν καὶ ἀπο-
5 στρέψωμεν εἰς Αἴγυπτον. [5]καὶ ἔπεσεν Μωυσῆς καὶ Ααρων ἐπὶ
6 πρόσωπον ἐναντίον πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ισραηλ. [6]Ἰησοῦς δὲ
ὁ τοῦ Ναυη καὶ Χαλεβ ὁ τοῦ Ιεφοννη τῶν κατασκεψαμένων τὴν
7 γῆν διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν [7]καὶ εἶπαν πρὸς πᾶσαν συναγω-
γὴν υἱῶν Ισραηλ λέγοντες Ἡ γῆ, ἣν κατεσκεψάμεθα αὐτήν, ἀγαθή
8 ἐστιν σφόδρα σφόδρα· [8]εἰ αἱρετίζει ἡμᾶς κύριος, εἰσάξει ἡμᾶς εἰς
τὴν γῆν ταύτην καὶ δώσει αὐτὴν ἡμῖν, γῆ ἥτις ἐστὶν ῥέουσα γάλα
9 καὶ μέλι. [9]ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ κυρίου μὴ ἀποστάται γίνεσθε· ὑμεῖς δὲ
μὴ φοβηθῆτε τὸν λαὸν τῆς γῆς, ὅτι κατάβρωμα ἡμῖν ἐστιν· ἀφέ-
στηκεν γὰρ ὁ καιρὸς ἀπ᾽ αὐτῶν, ὁ δὲ κύριος ἐν ἡμῖν· μὴ φοβη-
10 θῆτε αὐτούς. [10]καὶ εἶπεν πᾶσα ἡ συναγωγὴ καταλιθοβολῆσαι αὐ-
τοὺς ἐν λίθοις. καὶ ἡ δόξα κυρίου ὤφθη ἐν νεφέλῃ ἐπὶ τῆς σκη-
11 νῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ισραηλ. [11]καὶ εἶπεν κύριος
πρὸς Μωυσῆν Ἕως τίνος παροξύνει με ὁ λαὸς οὗτος καὶ ἕως
τίνος οὐ πιστεύουσίν μοι ἐν πᾶσιν τοῖς σημείοις, οἷς ἐποίησα ἐν
12 αὐτοῖς; [12]πατάξω αὐτοὺς θανάτῳ καὶ ἀπολῶ αὐτοὺς καὶ ποιήσω
σὲ καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολὺ μᾶλ-
13 λον ἢ τοῦτο. [13]καὶ εἶπεν Μωυσῆς πρὸς κύριον Καὶ ἀκούσεται Αἴ-
γυπτος ὅτι ἀνήγαγες τῇ ἰσχύι σου τὸν λαὸν τοῦτον ἐξ αὐτῶν,
14 [14]ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης ἀκηκόασιν
ὅτι σὺ εἶ κύριος ἐν τῷ λαῷ τούτῳ, ὅστις ὀφθαλμοῖς κατ᾽ ὀφθαλ-
μοὺς ὀπτάζῃ, κύριε, καὶ ἡ νεφέλη σου ἐφέστηκεν ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ
ἐν στύλῳ νεφέλης σὺ πορεύῃ πρότερος αὐτῶν τὴν ἡμέραν καὶ ἐν
15 στύλῳ πυρὸς τὴν νύκτα. [15]καὶ ἐκτρίψεις τὸν λαὸν τοῦτον ὡσεὶ
ἄνθρωπον ἕνα, καὶ ἐροῦσιν τὰ ἔθνη, ὅσοι ἀκηκόασιν τὸ ὄνομά
16 σου, λέγοντες [16]Παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι κύριον εἰσαγαγεῖν τὸν λαὸν
τοῦτον εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσεν αὐτοῖς, κατέστρωσεν αὐτοὺς ἐν

14 1 ενεδωκεν φωνη B† || 3 παιδια] + ημων A | εσονται / εις διαρπ.] tr. A† || 8 αιρετιζει] ερεθιζει B† || 10 εν λιθοις > B*† | εν ult. > B† || 11 σημειοις] θαυμασιοις A† || 13 ανηγαγες] αν > B*† | τη] εν A || 14 οφθαλμοις] -μους A | συ πορευη] συνπορευη B* || 16 τον λαον τουτον] αυτους A

τῇ ἐρήμῳ. [17]καὶ νῦν ὑψωθήτω ἡ ἰσχύς σου, κύριε, ὃν τρόπον εἶπας 17
λέγων [18]Κύριος μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός, ἀφαιρῶν 18
ἀνομίας καὶ ἀδικίας καὶ ἁμαρτίας, καὶ καθαρισμῷ οὐ καθαριεῖ τὸν
ἔνοχον ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἕως τρίτης καὶ τε-
τάρτης. [19]ἄφες τὴν ἁμαρτίαν τῷ λαῷ τούτῳ κατὰ τὸ μέγα ἔλεός 19
σου, καθάπερ ἵλεως αὐτοῖς ἐγένου ἀπ' Αἰγύπτου ἕως τοῦ νῦν. [20]καὶ 20
εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν Ἵλεως αὐτοῖς εἰμι κατὰ τὸ ῥῆμά σου·
[21]ἀλλὰ ζῶ ἐγὼ καὶ ζῶν τὸ ὄνομά μου καὶ ἐμπλήσει ἡ δόξα κυρίου 21
πᾶσαν τὴν γῆν, [22]ὅτι πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ὁρῶντες τὴν δόξαν μου 22
καὶ τὰ σημεῖα, ἃ ἐποίησα ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ, καὶ
ἐπείρασάν με τοῦτο δέκατον καὶ οὐκ εἰσήκουσάν μου τῆς φωνῆς,
[23]ἦ μὴν οὐκ ὄψονται τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, 23
ἀλλ' ἢ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἅ ἐστιν μετ' ἐμοῦ ὧδε, ὅσοι οὐκ οἴδασιν
ἀγαθὸν οὐδὲ κακόν, πᾶς νεώτερος ἄπειρος, τούτοις δώσω τὴν γῆν,
πάντες δὲ οἱ παροξύναντές με οὐκ ὄψονται αὐτήν. [24]ὁ δὲ παῖς μου 24
Χαλεβ, ὅτι ἐγενήθη πνεῦμα ἕτερον ἐν αὐτῷ καὶ ἐπηκολούθησέν μοι,
εἰσάξω αὐτὸν εἰς τὴν γῆν, εἰς ἣν εἰσῆλθεν ἐκεῖ, καὶ τὸ σπέρμα
αὐτοῦ κληρονομήσει αὐτήν. [25]ὁ δὲ Αμαληκ καὶ ὁ Χαναναῖος κατοι- 25
κοῦσιν ἐν τῇ κοιλάδι· αὔριον ἐπιστράφητε ὑμεῖς καὶ ἀπάρατε εἰς
τὴν ἔρημον ὁδὸν θάλασσαν ἐρυθράν.

[26]Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ααρων λέγων [27]Ἕως τίνος 26 27
τὴν συναγωγὴν τὴν πονηρὰν ταύτην; ἃ αὐτοὶ γογγύζουσιν ἐναν-
τίον ἐμοῦ, τὴν γόγγυσιν τῶν υἱῶν Ισραηλ, ἣν ἐγόγγυσαν περὶ
ὑμῶν, ἀκήκοα. [28]εἰπὸν αὐτοῖς Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ἦ μὴν ὃν 28
τρόπον λελαλήκατε εἰς τὰ ὦτά μου, οὕτως ποιήσω ὑμῖν· [29]ἐν τῇ 29
ἐρήμῳ ταύτῃ πεσεῖται τὰ κῶλα ὑμῶν καὶ πᾶσα ἡ ἐπισκοπὴ ὑμῶν
καὶ οἱ κατηριθμημένοι ὑμῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, ὅσοι ἐγόγ-
γυσαν ἐπ' ἐμοί· [30]εἰ ὑμεῖς εἰσελεύσεσθε εἰς τὴν γῆν, ἐφ' ἣν ἐξέ- 30
τεινα τὴν χεῖρά μου κατασκηνῶσαι ὑμᾶς ἐπ' αὐτῆς, ἀλλ' ἢ Χαλεβ
υἱὸς Ιεφοννη καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυη. [31]καὶ τὰ παιδία, ἃ εἴπατε 31
ἐν διαρπαγῇ ἔσεσθαι, εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, καὶ κληρονομή-
σουσιν τὴν γῆν, ἣν ὑμεῖς ἀπέστητε ἀπ' αὐτῆς. [32]καὶ τὰ κῶλα ὑμῶν 32
πεσεῖται ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ, [33]οἱ δὲ υἱοὶ ὑμῶν ἔσονται νεμόμενοι 33
ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη καὶ ἀνοίσουσιν τὴν πορνείαν ὑμῶν,
ἕως ἂν ἀναλωθῇ τὰ κῶλα ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ. [34]κατὰ τὸν ἀριθμὸν 34
τῶν ἡμερῶν, ὅσας κατεσκέψασθε τὴν γῆν, τεσσαράκοντα ἡμέρας,

17 ισχυς] χειρ A || 18 fin.] + γενεας A || 19 αυτοις εγενου] tr. A || 22 ταυτη] > B, in O sub ÷ | μου / της φ.] tr. A || 23 η μην M] ει μην BA: cf. 28. 35, cf. Thack. § 6, 20 | ουδε] η A | παροξυνοντες A || 24 εισα-ξω] pr. και A || 25 υμεις / και απαρ.] tr. A || 27 α > B* || 28 μην] μη A: item B*† in 35 | εις τα ωτα μου > A† || 31 εν — εσεσθαι] εις διαρπαγην εσονται A || 33 υμων 2°] αυτων A† | αν > B*A

ἡμέραν τοῦ ἐνιαυτοῦ, λήμψεσθε τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν τεσσαράκοντα
35 ἔτη καὶ γνώσεσθε τὸν θυμὸν τῆς ὀργῆς μου. [35]ἐγὼ κύριος ἐλά-
λησα· ἦ μὴν οὕτως ποιήσω τῇ συναγωγῇ τῇ πονηρᾷ ταύτῃ τῇ
ἐπισυνεσταμένῃ ἐπ᾽ ἐμέ· ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἐξαναλωθήσονται καὶ
36 ἐκεῖ ἀποθανοῦνται. [36]καὶ οἱ ἄνθρωποι, οὓς ἀπέστειλεν Μωυσῆς
κατασκέψασθαι τὴν γῆν καὶ παραγενηθέντες διεγόγγυσαν κατ᾽ αὐ-
τῆς πρὸς τὴν συναγωγὴν ἐξενέγκαι ῥήματα πονηρὰ περὶ τῆς γῆς,
37 [37]καὶ ἀπέθανον οἱ ἄνθρωποι οἱ κατείπαντες κατὰ τῆς γῆς πονηρὰ
38 ἐν τῇ πληγῇ ἔναντι κυρίου· [38]καὶ Ἰησοῦς υἱὸς Ναυη καὶ Χαλεβ
υἱὸς Ιεφοννη ἔζησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν πεπορευ-
μένων κατασκέψασθαι τὴν γῆν.
39 [39]Καὶ ἐλάλησεν Μωυσῆς τὰ ῥήματα ταῦτα πρὸς πάντας υἱοὺς
40 Ισραηλ, καὶ ἐπένθησεν ὁ λαὸς σφόδρα. [40]καὶ ὀρθρίσαντες τὸ πρωὶ
ἀνέβησαν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους λέγοντες Ἰδοὺ οἵδε ἡμεῖς
41 ἀναβησόμεθα εἰς τὸν τόπον, ὃν εἶπεν κύριος, ὅτι ἡμάρτομεν. [41]καὶ
εἶπεν Μωυσῆς Ἵνα τί ὑμεῖς παραβαίνετε τὸ ῥῆμα κυρίου; οὐκ εὔο-
42 δα ἔσται ὑμῖν. [42]μὴ ἀναβαίνετε· οὐ γάρ ἐστιν κύριος μεθ᾽ ὑμῶν,
43 καὶ πεσεῖσθε πρὸ προσώπου τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν. [43]ὅτι ὁ Αμαληκ
καὶ ὁ Χαναναῖος ἐκεῖ ἔμπροσθεν ὑμῶν, καὶ πεσεῖσθε μαχαίρᾳ· οὗ
εἵνεκεν ἀπεστράφητε ἀπειθοῦντες κυρίῳ, καὶ οὐκ ἔσται κύριος ἐν
44 ὑμῖν. [44]καὶ διαβιασάμενοι ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους·
ἡ δὲ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου καὶ Μωυσῆς οὐκ ἐκινήθησαν
45 ἐκ τῆς παρεμβολῆς. [45]καὶ κατέβη ὁ Αμαληκ καὶ ὁ Χαναναῖος ὁ ἐγ-
καθήμενος ἐν τῷ ὄρει ἐκείνῳ καὶ ἐτρέψαντο αὐτοὺς καὶ κατέκοψαν
αὐτοὺς ἕως Ερμαν· καὶ ἀπεστράφησαν εἰς τὴν παρεμβολήν.
15 [1]Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Λάλησον τοῖς υἱοῖς
Ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ὅταν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν τῆς
3 κατοικήσεως ὑμῶν, ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν, [3]καὶ ποιήσεις ὁλοκαυτώ-
ματα κυρίῳ, ὁλοκάρπωμα ἢ θυσίαν, μεγαλῦναι εὐχὴν ἢ καθ᾽ ἑκού-
σιον ἢ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν ποιῆσαι ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, εἰ
4 μὲν ἀπὸ τῶν βοῶν ἢ ἀπὸ τῶν προβάτων, [4]καὶ προσοίσει ὁ προσ-
φέρων τὸ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ θυσίαν σεμιδάλεως δέκατον τοῦ
5 οιφι ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ ἐν τετάρτῳ τοῦ ιν· [5]καὶ οἶνον εἰς
σπονδὴν τὸ τέταρτον τοῦ ιν ποιήσετε ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως ἢ
ἐπὶ τῆς θυσίας· τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ ποιήσεις τοσοῦτο, κάρπωμα
6 ὀσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ. [6]καὶ τῷ κριῷ, ὅταν ποιῆτε αὐτὸν ἢ εἰς

36 περι] επι A† || 37 οι 2^{0} > B*† | κατα τ. γ./πονηρα] tr. A || 40 εις 1^{0}] επι A || 43 ο 1^{0} > A hic, non in 45 || 44 την > A† | εκ] + μεσου A || 45 και κατεβη] κατ. δε A | ετρεψατο A | ερμα A

15 1 ειπεν] ελαλησεν A || 2 κατοικησεως] κατασχεσεως A† || 3 ποιησεις] -ησητε A | ολοκαυτ.] καρπωμα A | ολοκαρπωμα] ολοκαυτωματα A || 4 αναπεποι.] πεφυραμενης A | εν ελαιω — fin.] εν τεταρτω του ιν ελαιω A || 6 η 1^{0} > A

ὁλοκαύτωμα ἢ εἰς θυσίαν, ποιήσεις θυσίαν σεμιδάλεως δύο δέκατα
ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ, τὸ τρίτον τοῦ ιν· [7]καὶ οἶνον εἰς σπον- 7
δὴν τὸ τρίτον τοῦ ιν προσοίσετε εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ. [8]ἐὰν 8
δὲ ἀπὸ τῶν βοῶν ποιῆτε εἰς ὁλοκαύτωμα ἢ εἰς θυσίαν μεγαλῦναι
εὐχὴν ἢ εἰς σωτήριον κυρίῳ, [9]καὶ προσοίσει ἐπὶ τοῦ μόσχου θυ- 9
σίαν σεμιδάλεως τρία δέκατα ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ ἥμισυ τοῦ
ιν [10]καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ ἥμισυ τοῦ ιν κάρπωμα ὀσμὴν εὐω- 10
δίας κυρίῳ. [11]οὕτως ποιήσεις τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ ἢ τῷ κριῷ τῷ 11
ἑνὶ ἢ τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ ἐκ τῶν προβάτων ἢ ἐκ τῶν αἰγῶν· [12]κατὰ 12
τὸν ἀριθμὸν ὧν ἐὰν ποιήσητε, οὕτω ποιήσετε τῷ ἑνὶ κατὰ τὸν
ἀριθμὸν αὐτῶν. [13]πᾶς ὁ αὐτόχθων ποιήσει οὕτως τοιαῦτα, προσ- 13
ενέγκαι καρπώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ. [14]ἐὰν δὲ προσή- 14
λυτος ἐν ὑμῖν προσγένηται ἐν τῇ γῇ ὑμῶν ἢ ὃς ἂν γένηται ἐν
ὑμῖν ἐν ταῖς γενεαῖς ὑμῶν, καὶ ποιήσει κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας
κυρίῳ· ὃν τρόπον ποιεῖτε ὑμεῖς, οὕτως ποιήσει ἡ συναγωγὴ κυρίῳ.
[15]νόμος εἷς ἔσται ὑμῖν καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς προσκειμένοις 15
ἐν ὑμῖν, νόμος αἰώνιος εἰς γενεὰς ὑμῶν· ὡς ὑμεῖς, καὶ ὁ προσή-
λυτος ἔσται ἔναντι κυρίου· [16]νόμος εἷς ἔσται καὶ δικαίωμα ἓν ἔσται 16
ὑμῖν καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν ὑμῖν.

[17]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [18]Λάλησον τοῖς 17 18
υἱοῖς Ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι ὑμᾶς
εἰς τὴν γῆν, εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ, [19]καὶ ἔσται ὅταν ἔσθητε 19
ὑμεῖς ἀπὸ τῶν ἄρτων τῆς γῆς, ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα ἀφόρισμα κυρίῳ·
[20]ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν ἄρτον ἀφαίρεμα ἀφοριεῖτε αὐτό· ὡς 20
ἀφαίρεμα ἀπὸ ἅλω, οὕτως ἀφελεῖτε αὐτόν, [21]ἀπαρχὴν φυράματος 21
ὑμῶν, καὶ δώσετε κυρίῳ ἀφαίρεμα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

[22]Ὅταν δὲ διαμάρτητε καὶ μὴ ποιήσητε πάσας τὰς ἐντολὰς ταύ- 22
τας, ἃς ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν, [23]καθὰ συνέταξεν κύριος 23
πρὸς ὑμᾶς ἐν χειρὶ Μωυσῆ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἧς συνέταξεν κύριος
πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐπέκεινα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, [24]καὶ ἔσται ἐὰν ἐξ 24
ὀφθαλμῶν τῆς συναγωγῆς γενηθῇ ἀκουσίως, καὶ ποιήσει πᾶσα ἡ
συναγωγὴ μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν ἄμωμον εἰς ὁλοκαύτωμα εἰς ὀσμὴν
εὐωδίας κυρίῳ καὶ θυσίαν τούτου καὶ σπονδὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν
σύνταξιν καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας. [25]καὶ ἐξιλάσεται 25
ὁ ἱερεὺς περὶ πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ισραηλ, καὶ ἀφεθήσεται αὐ-
τοῖς· ὅτι ἀκούσιόν ἐστιν, καὶ αὐτοὶ ἤνεγκαν τὸ δῶρον αὐτῶν κάρ-

6 θυσιαν 1^0 ⌒ 2^0 A† | αναπεποι.] αναπεφυραμενης A: item in 9 || 8 απο των βοων / ποιητε] tr. A | η ult. > B* || 10 init. — ιν > B* || 12 ων] ον A | εαν > A† || 14 η συναγ. (κυρ.) trahit 𝔐 ad 15 || 15 εσται 1^0 > B^c | γενεας] pr. τας A || 16 υμιν 1^0 > B*† || 19 κυριω] pr. τω A || 20 απαρχων A† | αλω B†] αλωνος A || 21 απαρχην] αρτον απαρχης A || 23 προς υμας 1^0] υμιν A || 24 ποιηση B* | συνταξιν] + αυτου A || 25 εξιλασεται] + περι αυτου B*†

πωμα κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν ἔναντι κυρίου περὶ τῶν
26 ἀκουσίων αὐτῶν. [26]καὶ ἀφεθήσεται κατὰ πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν
Ισραηλ καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ πρὸς ὑμᾶς, ὅτι παντὶ
27 τῷ λαῷ ἀκούσιον. — [27]ἐὰν δὲ ψυχὴ μία ἁμάρτῃ ἀκουσίως, προσ-
28 άξει αἶγα μίαν ἐνιαυσίαν περὶ ἁμαρτίας, [28]καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς
περὶ τῆς ψυχῆς τῆς ἀκουσιασθείσης καὶ ἁμαρτούσης ἀκουσίως
29 ἔναντι κυρίου ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ. [29]τῷ ἐγχωρίῳ ἐν υἱοῖς
Ισραηλ καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς, νόμος εἷς
30 ἔσται αὐτοῖς, ὃς ἂν ποιήσῃ ἀκουσίως. [30]καὶ ψυχή, ἥτις ποιήσει
ἐν χειρὶ ὑπερηφανίας ἀπὸ τῶν αὐτοχθόνων ἢ ἀπὸ τῶν προσηλύ-
των, τὸν θεὸν οὗτος παροξύνει· ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη
31 ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς, [31]ὅτι τὸ ῥῆμα κυρίου ἐφαύλισεν καὶ τὰς ἐντο-
λὰς αὐτοῦ διεσκέδασεν, ἐκτρίψει ἐκτριβήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη, ἡ
ἁμαρτία αὐτῆς ἐν αὐτῇ.

32 [32]Καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ εὗρον ἄνδρα συλ-
33 λέγοντα ξύλα τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων. [33]καὶ προσήγαγον αὐτὸν
οἱ εὑρόντες αὐτὸν συλλέγοντα ξύλα τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων πρὸς
34 Μωυσῆν καὶ Ααρων καὶ πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ισραηλ. [34]καὶ
ἀπέθεντο αὐτὸν εἰς φυλακήν· οὐ γὰρ συνέκριναν, τί ποιήσωσιν
35 αὐτόν. [35]καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων Θανάτῳ θανα-
τούσθω ὁ ἄνθρωπος· λιθοβολήσατε αὐτὸν λίθοις, πᾶσα ἡ συνα-
36 γωγή. [36]καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἔξω τῆς παρεμ-
βολῆς, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ λίθοις ἔξω τῆς
παρεμβολῆς, καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ.

37 38 [37]Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [38]Λάλησον τοῖς υἱοῖς
Ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς καὶ ποιησάτωσαν ἑαυτοῖς κράσπεδα
ἐπὶ τὰ πτερύγια τῶν ἱματίων αὐτῶν εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν καὶ
ἐπιθήσετε ἐπὶ τὰ κράσπεδα τῶν πτερυγίων κλῶσμα ὑακίνθινον.
39 [39]καὶ ἔσται ὑμῖν ἐν τοῖς κρασπέδοις καὶ ὄψεσθε αὐτὰ καὶ μνη-
σθήσεσθε πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου καὶ ποιήσετε αὐτὰς καὶ
οὐ διαστραφήσεσθε ὀπίσω τῶν διανοιῶν ὑμῶν καὶ ὀπίσω τῶν
40 ὀφθαλμῶν ὑμῶν, ἐν οἷς ὑμεῖς ἐκπορνεύετε ὀπίσω αὐτῶν, [40]ὅπως
ἂν μνησθῆτε καὶ ποιήσητε πάσας τὰς ἐντολάς μου καὶ ἔσεσθε
41 ἅγιοι τῷ θεῷ ὑμῶν. [41]ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς
ἐκ γῆς Αἰγύπτου εἶναι ὑμῶν θεός, ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

26 κατα πασαν συναγ.] πασα η συναγωγη A | τω προσκειμ.] και τω προσπορευομενω A || 28 fin.] + και αφεθησεται αυτω A (in O sub ※) || 30 εξολεθρ.] pr. και A || 31 τα ρηματα B*† || 32 τη ult.] pr. εν A | του σαββατου A || 33 αυτον 2^0 > B† | ξυλα] pr. τα A† | τη ημ. τ. σαββ. > A || 34 αυτον ult.] -τω A || 36 ελιθοβολησεν B† | λιθοις] pr. εν A | συνεταξεν .. τω μωυση] ελαλησεν .. προς μωυσην A || 39 οπισω 2^0 et υμων 2^0 > B | υμεις > B*†

[1]Καὶ ἐλάλησεν Κορε υἱὸς Ισσααρ υἱοῦ Κααθ υἱοῦ Λευι καὶ Δα- 16
θαν καὶ Αβιρων υἱοὶ Ελιαβ καὶ Αυν υἱὸς Φαλεθ υἱοῦ Ρουβην [2]καὶ 2
ἀνέστησαν ἔναντι Μωυσῆ, καὶ ἄνδρες τῶν υἱῶν Ισραηλ πεντήκοντα
καὶ διακόσιοι, ἀρχηγοὶ συναγωγῆς, σύγκλητοι βουλῆς καὶ ἄνδρες
ὀνομαστοί, [3]συνέστησαν ἐπὶ Μωυσῆν καὶ Ααρων καὶ εἶπαν Ἐχέτω 3
ὑμῖν, ὅτι πᾶσα ἡ συναγωγὴ πάντες ἅγιοι καὶ ἐν αὐτοῖς κύριος, καὶ
διὰ τί κατανίστασθε ἐπὶ τὴν συναγωγὴν κυρίου; [4]καὶ ἀκούσας 4
Μωυσῆς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον [5]καὶ ἐλάλησεν πρὸς Κορε καὶ πρὸς 5
πᾶσαν αὐτοῦ τὴν συναγωγὴν λέγων Ἐπέσκεπται καὶ ἔγνω ὁ θεὸς
τοὺς ὄντας αὐτοῦ καὶ τοὺς ἁγίους καὶ προσηγάγετο πρὸς ἑαυτόν,
καὶ οὓς ἐξελέξατο ἑαυτῷ, προσηγάγετο πρὸς ἑαυτόν. [6]τοῦτο ποιή- 6
σατε· λάβετε ὑμῖν αὐτοῖς πυρεῖα, Κορε καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ αὐ-
τοῦ, [7]καὶ ἐπίθετε ἐπ᾽ αὐτὰ πῦρ καὶ ἐπίθετε ἐπ᾽ αὐτὰ θυμίαμα ἔναντι 7
κυρίου αὔριον, καὶ ἔσται ὁ ἀνήρ, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος, οὗτος
ἅγιος· ἱκανούσθω ὑμῖν, υἱοὶ Λευι. [8]καὶ εἶπεν Μωυσῆς πρὸς Κορε 8
Εἰσακούσατέ μου, υἱοὶ Λευι. [9]μὴ μικρόν ἐστιν τοῦτο ὑμῖν ὅτι διέ- 9
στειλεν ὁ θεὸς Ισραηλ ὑμᾶς ἐκ συναγωγῆς Ισραηλ καὶ προσηγά-
γετο ὑμᾶς πρὸς ἑαυτὸν λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς
κυρίου καὶ παρίστασθαι ἔναντι τῆς συναγωγῆς λατρεύειν αὐτοῖς;
[10]καὶ προσηγάγετό σε καὶ πάντας τοὺς ἀδελφούς σου υἱοὺς Λευι 10
μετὰ σοῦ, καὶ ζητεῖτε ἱερατεύειν; [11]οὕτως σὺ καὶ πᾶσα ἡ συνα- 11
γωγή σου ἡ συνηθροισμένη πρὸς τὸν θεόν· καὶ Ααρων τίς ἐστιν
ὅτι διαγογγύζετε κατ᾽ αὐτοῦ; [12]καὶ ἀπέστειλεν Μωυσῆς καλέσαι 12
Δαθαν καὶ Αβιρων υἱοὺς Ελιαβ. καὶ εἶπαν Οὐκ ἀναβαίνομεν· [13]μὴ 13
μικρὸν τοῦτο ὅτι ἀνήγαγες ἡμᾶς ἐκ γῆς ῥεούσης γάλα καὶ μέλι
ἀποκτεῖναι ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι κατάρχεις ἡμῶν ἄρχων; [14]εἰ καὶ 14
εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι εἰσήγαγες ἡμᾶς καὶ ἔδωκας ἡμῖν
κλῆρον ἀγροῦ καὶ ἀμπελῶνας, τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων
ἐκείνων ἂν ἐξέκοψας. οὐκ ἀναβαίνομεν. [15]καὶ ἐβαρυθύμησεν Μωυ- 15
σῆς σφόδρα καὶ εἶπεν πρὸς κύριον Μὴ προσχῇς εἰς τὴν θυσίαν
αὐτῶν· οὐκ ἐπιθύμημα οὐδενὸς αὐτῶν εἴληφα οὐδὲ ἐκάκωσα οὐ-
δένα αὐτῶν. [16]καὶ εἶπεν Μωυσῆς πρὸς Κορε Ἁγίασον τὴν συνα- 16
γωγήν σου καὶ γίνεσθε ἕτοιμοι ἔναντι κυρίου σὺ καὶ αὐτοὶ καὶ
Ααρων αὔριον· [17]καὶ λάβετε ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ καὶ ἐπι- 17
θήσετε ἐπ᾽ αὐτὰ θυμίαμα καὶ προσάξετε ἔναντι κυρίου ἕκαστος τὸ
πυρεῖον αὐτοῦ, πεντήκοντα καὶ διακόσια πυρεῖα, καὶ σὺ καὶ Ααρων

16 1 αυν B†] αυναν A || 3 επι μωυσην] οπισω μωυση B*† | ειπαν] + προς αυτους A || 5 και paenult. > A | εξελεξατο] pr. ουκ A | προσηγ. ult.] pr. ου A || 6 αυτοις] εαυ. A || 7 και 1⁰ ⌒ 2⁰ B*† | αν εκλεξηται] εκλεγεται B*†, εκλελεκται Bc† || 9 ο θεος ισρ./υμας] tr. A | συναγωγης ult.] σκηνης B || 10 ιερατευειν] pr. και B, pr. ※ και γε O† || 11 τις] τι A || 13 εκ γης ρεουσης V] εις γην -σαν BA: ex 14 || 14 και 1⁰] + συ A | κληρον] καιρον B† || 17 θυμιαματα B*†

18 ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ. [18]καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐ-
τοῦ καὶ ἐπέθηκαν ἐπ᾽ αὐτὰ πῦρ καὶ ἐπέβαλον ἐπ᾽ αὐτὸ θυμίαμα.
καὶ ἔστησαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου Μωυσῆς
19 καὶ Ααρων. [19]καὶ ἐπισυνέστησεν ἐπ᾽ αὐτοὺς Κορε τὴν πᾶσαν αὐ-
τοῦ συναγωγὴν παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ
20 ὤφθη ἡ δόξα κυρίου πάσῃ τῇ συναγωγῇ. [20]καὶ ἐλάλησεν κύριος
21 πρὸς Μωυσῆν καὶ Ααρων λέγων [21]Ἀποσχίσθητε ἐκ μέσου τῆς
22 συναγωγῆς ταύτης, καὶ ἐξαναλώσω αὐτοὺς εἰς ἅπαξ. [22]καὶ ἔπεσαν
ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ εἶπαν Θεὸς θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ
πάσης σαρκός, εἰ ἄνθρωπος εἷς ἥμαρτεν, ἐπὶ πᾶσαν τὴν συνα-
23 γωγὴν ὀργὴ κυρίου; [23]καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων
24 [24]Λάλησον τῇ συναγωγῇ λέγων Ἀναχωρήσατε κύκλῳ ἀπὸ τῆς
25 συναγωγῆς Κορε. [25]καὶ ἀνέστη Μωυσῆς καὶ ἐπορεύθη πρὸς Δαθαν
καὶ Αβιρων, καὶ συνεπορεύθησαν μετ᾽ αὐτοῦ πάντες οἱ πρεσβύτε-
26 ροι Ισραηλ. [26]καὶ ἐλάλησεν πρὸς τὴν συναγωγὴν λέγων Ἀποσχί-
σθητε ἀπὸ τῶν σκηνῶν τῶν ἀνθρώπων τῶν σκληρῶν τούτων καὶ
μὴ ἅπτεσθε ἀπὸ πάντων, ὧν ἐστιν αὐτοῖς, μὴ συναπόλησθε ἐν
27 πάσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτῶν. [27]καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς σκηνῆς Κορε
κύκλῳ· καὶ Δαθαν καὶ Αβιρων ἐξῆλθον καὶ εἱστήκεισαν παρὰ τὰς
θύρας τῶν σκηνῶν αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα
28 αὐτῶν καὶ ἡ ἀποσκευὴ αὐτῶν. [28]καὶ εἶπεν Μωυσῆς Ἐν τούτῳ
γνώσεσθε ὅτι κύριος ἀπέστειλέν με ποιῆσαι πάντα τὰ ἔργα ταῦτα,
29 ὅτι οὐκ ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ· [29]εἰ κατὰ θάνατον πάντων ἀνθρώπων ἀπο-
θανοῦνται οὗτοι, εἰ καὶ κατ᾽ ἐπίσκεψιν πάντων ἀνθρώπων ἐπι-
30 σκοπὴ ἔσται αὐτῶν, οὐχὶ κύριος ἀπέσταλκέν με· [30]ἀλλ᾽ ἢ ἐν φά-
σματι δείξει κύριος, καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καταπίεται
αὐτοὺς καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν καὶ πάντα,
ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς, καὶ καταβήσονται ζῶντες εἰς ᾅδου, καὶ γνώ-
31 σεσθε ὅτι παρώξυναν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι τὸν κύριον. [31]ὡς δὲ
ἐπαύσατο λαλῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους, ἐρράγη ἡ γῆ ὑπο-
32 κάτω αὐτῶν, [32]καὶ ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιεν αὐτοὺς καὶ τοὺς
οἴκους αὐτῶν καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας μετὰ Κορε
33 καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν. [33]καὶ κατέβησαν αὐτοὶ καὶ ὅσα ἐστὶν αὐτῶν
ζῶντα εἰς ᾅδου, καὶ ἐκάλυψεν αὐτοὺς ἡ γῆ, καὶ ἀπώλοντο ἐκ μέ-
34 σου τῆς συναγωγῆς. [34]καὶ πᾶς Ισραηλ οἱ κύκλῳ αὐτῶν ἔφυγον
ἀπὸ τῆς φωνῆς αὐτῶν, ὅτι λέγοντες Μήποτε καταπίῃ ἡμᾶς ἡ γῆ.

18 αυτα] -το B^c (A deest) | αυτο] -τα A^r B^c || 22 οργη] pr. η A || 24 fin.] + και δαθαν και αβειρων A, + ※ δαθαν και αβειρωμ *O* || 26 ων] οσα A | αμαρτια] απαρτ. B* | αυτων] υμων B || 27 σκηνων] -νωματων A || 29 απεστειλεν A || 31 αυτων] pr. των ποδων A || 33 οσα] pr. παντα A | αυτων] -τοις A | ζωντα] -τες A || 34 λεγοντες] pr. ειπαν A

[35]καὶ πῦρ ἐξῆλθεν παρὰ κυρίου καὶ κατέφαγεν τοὺς πεντήκοντα καὶ 35
διακοσίους ἄνδρας τοὺς προσφέροντας τὸ θυμίαμα.

[1]Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν [2]καὶ πρὸς Ελεαζαρ τὸν υἱὸν 17
Ααρων τὸν ἱερέα Ἀνέλεσθε τὰ πυρεῖα τὰ χαλκᾶ ἐκ μέσου τῶν
κατακεκαυμένων καὶ τὸ πῦρ τὸ ἀλλότριον τοῦτο σπεῖρον ἐκεῖ, ὅτι
ἡγίασαν [3]τὰ πυρεῖα τῶν ἁμαρτωλῶν τούτων ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐ- 3
τῶν· καὶ ποίησον αὐτὰ λεπίδας ἐλατάς, περίθεμα τῷ θυσιαστηρίῳ,
ὅτι προσηνέχθησαν ἔναντι κυρίου καὶ ἡγιάσθησαν καὶ ἐγένοντο
εἰς σημεῖον τοῖς υἱοῖς Ισραηλ. [4]καὶ ἔλαβεν Ελεαζαρ υἱὸς Ααρων 4
τοῦ ἱερέως τὰ πυρεῖα τὰ χαλκᾶ, ὅσα προσήνεγκαν οἱ κατακεκαυ-
μένοι, καὶ προσέθηκαν αὐτὰ περίθεμα τῷ θυσιαστηρίῳ, [5]μνημόσυ- 5
νον τοῖς υἱοῖς Ισραηλ, ὅπως ἂν μὴ προσέλθῃ μηθεὶς ἀλλογενής,
ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σπέρματος Ααρων, ἐπιθεῖναι θυμίαμα ἔναντι
κυρίου καὶ οὐκ ἔσται ὥσπερ Κορε καὶ ἡ ἐπισύστασις αὐτοῦ, καθὰ
ἐλάλησεν κύριος ἐν χειρὶ Μωυσῇ.

[6]Καὶ ἐγόγγυσαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τῇ ἐπαύριον ἐπὶ Μωυσῆν καὶ 6
Ααρων λέγοντες Ὑμεῖς ἀπεκτάγκατε τὸν λαὸν κυρίου. [7]καὶ ἐγένετο 7
ἐν τῷ ἐπισυστρέφεσθαι τὴν συναγωγὴν ἐπὶ Μωυσῆν καὶ Ααρων
καὶ ὥρμησαν ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τήνδε ἐκάλυψεν
αὐτὴν ἡ νεφέλη, καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου. [8]καὶ εἰσῆλθεν Μωυσῆς 8
καὶ Ααρων κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, [9]καὶ ἐλά- 9
λησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ααρων λέγων [10]Ἐκχωρήσατε ἐκ 10
μέσου τῆς συναγωγῆς ταύτης, καὶ ἐξαναλώσω αὐτοὺς εἰς ἅπαξ.
καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν. [11]καὶ εἶπεν Μωυσῆς πρὸς Ααρων 11
Λαβὲ τὸ πυρεῖον καὶ ἐπίθες ἐπ᾽ αὐτὸ πῦρ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου
καὶ ἐπίβαλε ἐπ᾽ αὐτὸ θυμίαμα καὶ ἀπένεγκε τὸ τάχος εἰς τὴν παρεμ-
βολὴν καὶ ἐξίλασαι περὶ αὐτῶν· ἐξῆλθεν γὰρ ὀργὴ ἀπὸ προσώπου
κυρίου, ἦρκται θραύειν τὸν λαόν. [12]καὶ ἔλαβεν Ααρων, καθάπερ 12
ἐλάλησεν αὐτῷ Μωυσῆς, καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν συναγωγήν· καὶ ἤδη
ἐνῆρκτο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ· καὶ ἐπέβαλεν τὸ θυμίαμα καὶ ἐξι-
λάσατο περὶ τοῦ λαοῦ [13]καὶ ἔστη ἀνὰ μέσον τῶν τεθνηκότων 13
καὶ τῶν ζώντων, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις. [14]καὶ ἐγένοντο οἱ τε- 14
θνηκότες ἐν τῇ θραύσει τέσσαρες καὶ δέκα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι
χωρὶς τῶν τεθνηκότων ἕνεκεν Κορε. [15]καὶ ἐπέστρεψεν Ααρων πρὸς 15
Μωυσῆν ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐκόπασεν
ἡ θραῦσις.

[16]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [17]Λάλησον τοῖς 16 17
υἱοῖς Ισραηλ καὶ λαβὲ παρ᾽ αὐτῶν ῥάβδον ῥάβδον κατ᾽ οἴκους

17 3 τοις υιοις] pr. εν A || 5 προσελθητε B*† | εν χειρι μωυση] > B*†, + αυτω Bc (uid.) || 6 τη επαυριον] τη (> B*† uid.) αυριον B || 12 ενηρκται B* | και επεβαλεν] pr. και ελαβεν A || 13 fin.] + εν τω λαω B*†

πατριῶν παρὰ πάντων τῶν ἀρχόντων αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν
αὐτῶν, δώδεκα ῥάβδους, καὶ ἑκάστου τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπίγραψον
18 ἐπὶ τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. [18]καὶ τὸ ὄνομα Ααρων ἐπίγραψον ἐπὶ τῆς
ῥάβδου Λευι· ἔστιν γὰρ ῥάβδος μία, κατὰ φυλὴν οἴκου πατριῶν
19 αὐτῶν δώσουσιν. [19]καὶ θήσεις αὐτὰς ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου
20 κατέναντι τοῦ μαρτυρίου, ἐν οἷς γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖ. [20]καὶ ἔσται
ὁ ἄνθρωπος, ὃν ἐὰν ἐκλέξωμαι αὐτόν, ἡ ῥάβδος αὐτοῦ ἐκβλαστή-
σει· καὶ περιελῶ ἀπ᾽ ἐμοῦ τὸν γογγυσμὸν τῶν υἱῶν Ισραηλ, ἃ
21 αὐτοὶ γογγύζουσιν ἐφ᾽ ὑμῖν. [21]καὶ ἐλάλησεν Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς
Ισραηλ, καὶ ἔδωκαν αὐτῷ πάντες οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ῥάβδον, τῷ
ἄρχοντι τῷ ἑνὶ ῥάβδον κατὰ ἄρχοντα κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν,
δώδεκα ῥάβδους, καὶ ἡ ῥάβδος Ααρων ἀνὰ μέσον τῶν ῥάβδων
22 αὐτῶν. [22]καὶ ἀπέθηκεν Μωυσῆς τὰς ῥάβδους ἔναντι κυρίου ἐν τῇ
23 σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. [23]καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον καὶ εἰσῆλθεν
Μωυσῆς καὶ Ααρων εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἰδοὺ ἐβλά-
στησεν ἡ ῥάβδος Ααρων εἰς οἶκον Λευι καὶ ἐξήνεγκεν βλαστὸν
24 καὶ ἐξήνθησεν ἄνθη καὶ ἐβλάστησεν κάρυα. [24]καὶ ἐξήνεγκεν Μωυ-
σῆς πάσας τὰς ῥάβδους ἀπὸ προσώπου κυρίου πρὸς πάντας υἱοὺς
25 Ισραηλ, καὶ εἶδον καὶ ἔλαβον ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ. [25]καὶ
εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν Ἀπόθες τὴν ῥάβδον Ααρων ἐνώπιον
τῶν μαρτυρίων εἰς διατήρησιν σημεῖον τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνηκόων,
καὶ παυσάσθω ὁ γογγυσμὸς αὐτῶν ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνω-
26 σιν. [26]καὶ ἐποίησεν Μωυσῆς καὶ Ααρων καθὰ συνέταξεν κύριος
τῷ Μωυσῇ, οὕτως ἐποίησαν.
27 [27]Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πρὸς Μωυσῆν λέγοντες Ἰδοὺ ἐξανη-
28 λώμεθα, ἀπολώλαμεν, παρανηλώμεθα· [28]πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῆς σκη-
νῆς κυρίου ἀποθνῄσκει· ἕως εἰς τέλος ἀποθάνωμεν;
18 [1]Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Ααρων λέγων Σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ
ὁ οἶκος πατριᾶς σου λήμψεσθε τὰς ἁμαρτίας τῶν ἁγίων, καὶ σὺ
2 καὶ οἱ υἱοί σου λήμψεσθε τὰς ἁμαρτίας τῆς ἱερατείας ὑμῶν. [2]καὶ
τοὺς ἀδελφούς σου, φυλὴν Λευι, δῆμον τοῦ πατρός σου, προσα-
γάγου πρὸς σεαυτόν, καὶ προστεθήτωσάν σοι καὶ λειτουργείτωσάν
σοι, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ
3 μαρτυρίου. [3]καὶ φυλάξονται τὰς φυλακάς σου καὶ τὰς φυλακὰς
τῆς σκηνῆς, πλὴν πρὸς τὰ σκεύη τὰ ἅγια καὶ πρὸς τὸ θυσιαστή-
ριον οὐ προσελεύσονται, καὶ οὐκ ἀποθανοῦνται καὶ οὗτοι καὶ ὑμεῖς.

17 πατριων 1⁰] + αυτων A | και ult. > A | αυτου ult. > B† || 18 γαρ > A† || 20 απ εμου] απο σου A | των > ABᶜ | α] οσα A || 23 ααρων 2⁰] pr. η A | εξηνεγκεν] εξηνθησεν A† || 24 ελαβον] εβαλεν (sic) B† || 25 σημειον] pr. εις A || 26 καθα] οσα A

18 1 πατριας] του πατρος A | σου 2⁰] + μετα σου A (in *O* sub ※) | αμαρτιας 1⁰] απαρχας B | και paenult. > B* || 2 σοι 1⁰ > A† || 3 σκηνης] + σου A

4καὶ προστεθήσονται πρὸς σὲ καὶ φυλάξονται τὰς φυλακὰς τῆς 4
σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου κατὰ πάσας τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς,
καὶ ὁ ἀλλογενὴς οὐ προσελεύσεται πρὸς σέ. 5καὶ φυλάξεσθε τὰς 5
φυλακὰς τῶν ἁγίων καὶ τὰς φυλακὰς τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ οὐκ
ἔσται θυμὸς ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ. 6καὶ ἐγὼ εἴληφα τοὺς ἀδελφοὺς 6
ὑμῶν τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν Ισραηλ δόμα δεδομένον
κυρίῳ λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· 7καὶ 7
σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ διατηρήσετε τὴν ἱερατείαν ὑμῶν κατὰ
πάντα τρόπον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τὸ ἔνδοθεν τοῦ καταπετάσμα-
τος καὶ λειτουργήσετε τὰς λειτουργίας δόμα τῆς ἱερατείας ὑμῶν·
καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσπορευόμενος ἀποθανεῖται.

8Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Ααρων Καὶ ἐγὼ ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν 8
τὴν διατήρησιν τῶν ἀπαρχῶν· ἀπὸ πάντων τῶν ἡγιασμένων μοι
παρὰ τῶν υἱῶν Ισραηλ σοὶ δέδωκα αὐτὰ εἰς γέρας καὶ τοῖς υἱοῖς
σου μετὰ σέ, νόμιμον αἰώνιον. 9καὶ τοῦτο ἔστω ὑμῖν ἀπὸ τῶν 9
ἡγιασμένων ἁγίων τῶν καρπωμάτων, ἀπὸ πάντων τῶν δώρων αὐ-
τῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θυσιασμάτων αὐτῶν καὶ ἀπὸ πάσης
πλημμελείας αὐτῶν καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν, ὅσα ἀποδιδόα-
σίν μοι, ἀπὸ πάντων τῶν ἁγίων σοὶ ἔσται καὶ τοῖς υἱοῖς σου. 10ἐν 10
τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων φάγεσθε αὐτά· πᾶν ἀρσενικὸν φάγεται αὐτά,
σὺ καὶ οἱ υἱοί σου· ἅγια ἔσται σοι. 11καὶ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἀπαρ- 11
χὴ δομάτων αὐτῶν· ἀπὸ πάντων τῶν ἐπιθεμάτων τῶν υἱῶν Ισραηλ
σοὶ δέδωκα αὐτὰ καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατράσιν σου μετὰ
σοῦ, νόμιμον αἰώνιον· πᾶς καθαρὸς ἐν τῷ οἴκῳ σου ἔδεται αὐτά.
12πᾶσα ἀπαρχὴ ἐλαίου καὶ πᾶσα ἀπαρχὴ οἴνου καὶ σίτου, ἀπαρχὴ 12
αὐτῶν, ὅσα ἂν δῶσι τῷ κυρίῳ, σοὶ δέδωκα αὐτά. 13τὰ πρωτογενή- 13
ματα πάντα, ὅσα ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, ὅσα ἂν ἐνέγκωσιν κυρίῳ, σοὶ
ἔσται· πᾶς καθαρὸς ἐν τῷ οἴκῳ σου ἔδεται αὐτά. 14πᾶν ἀνατεθεμα- 14
τισμένον ἐν υἱοῖς Ισραηλ σοὶ ἔσται. 15καὶ πᾶν διανοῖγον μήτραν 15
ἀπὸ πάσης σαρκός, ἃ προσφέρουσιν κυρίῳ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως
κτήνους, σοὶ ἔσται· ἀλλ᾽ ἢ λύτροις λυτρωθήσεται τὰ πρωτότοκα
τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰ πρωτότοκα τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων
λυτρώσῃ. 16καὶ ἡ λύτρωσις αὐτοῦ ἀπὸ μηνιαίου· ἡ συντίμησις 16
πέντε σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον (εἴκοσι ὀβολοί εἰσιν).
17πλὴν πρωτότοκα μόσχων καὶ πρωτότοκα προβάτων καὶ πρωτό- 17
τοκα αἰγῶν οὐ λυτρώσῃ· ἅγιά ἐστιν· καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν προσχεεῖς
πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ τὸ στέαρ ἀνοίσεις κάρπωμα εἰς ὀσμὴν
εὐωδίας κυρίῳ· 18καὶ τὰ κρέα ἔσται σοί· καθὰ καὶ τὸ στηθύνιον 18

5 φυλαξετε A | εσται] + ετι A || 6 των > B*† || 8 των 1⁰] αυτων B*† | απαρχων] + μου A || 9 αυτων 2⁰ > B*† | πλημμελ.] pr. της A || 11 απαρχη V] -χων BA || 12 οινου και σιτου] tr. A†, και > B || 14 υιοις] pr. τοις A || 15 μητραν] pr. πασαν A | α] οσα AB^c || 18 καθα > B*†

19 τοῦ ἐπιθέματος καὶ κατὰ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν σοὶ ἔσται. [19]πᾶν
ἀφαίρεμα τῶν ἁγίων, ὅσα ἂν ἀφέλωσιν οἱ υἱοὶ Ισραηλ κυρίῳ, σοὶ
δέδωκα καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατράσιν σου μετὰ σοῦ,
νόμιμον αἰώνιον· διαθήκη ἁλὸς αἰωνίου ἐστὶν ἔναντι κυρίου σοὶ
καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ.
20 [20]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Ααρων Ἐν τῇ γῇ αὐτῶν οὐ κλη-
ρονομήσεις, καὶ μερὶς οὐκ ἔσται σοι ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐγὼ μερίς σου
21 καὶ κληρονομία σου ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ισραηλ. [21]καὶ τοῖς υἱοῖς
Λευι ἰδοὺ δέδωκα πᾶν ἐπιδέκατον ἐν Ισραηλ ἐν κλήρῳ ἀντὶ τῶν
λειτουργιῶν αὐτῶν, ὅσα αὐτοὶ λειτουργοῦσιν λειτουργίαν ἐν τῇ
22 σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. [22]καὶ οὐ προσελεύσονται ἔτι οἱ υἱοὶ Ισραηλ
23 εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λαβεῖν ἁμαρτίαν θανατηφόρον. [23]καὶ
λειτουργήσει ὁ Λευίτης αὐτὸς τὴν λειτουργίαν τῆς σκηνῆς τοῦ
μαρτυρίου, καὶ αὐτοὶ λήμψονται τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, νόμιμον
αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν· καὶ ἐν μέσῳ υἱῶν Ισραηλ οὐ κλη-
24 ρονομήσουσιν κληρονομίαν· [24]ὅτι τὰ ἐπιδέκατα τῶν υἱῶν Ισραηλ,
ὅσα ἂν ἀφορίσωσιν κυρίῳ ἀφαίρεμα, δέδωκα τοῖς Λευίταις ἐν
κλήρῳ· διὰ τοῦτο εἴρηκα αὐτοῖς Ἐν μέσῳ υἱῶν Ισραηλ οὐ κλη-
ρονομήσουσιν κλῆρον.
25 26 [25]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [26]Καὶ τοῖς Λευίταις
λαλήσεις καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ἐὰν λάβητε παρὰ τῶν υἱῶν Ισραηλ
τὸ ἐπιδέκατον, ὃ δέδωκα ὑμῖν παρ᾽ αὐτῶν ἐν κλήρῳ, καὶ ἀφελεῖτε
ὑμεῖς ἀπ᾽ αὐτοῦ ἀφαίρεμα κυρίῳ ἐπιδέκατον ἀπὸ τοῦ ἐπιδεκάτου.
27 [27]καὶ λογισθήσεται ὑμῖν τὰ ἀφαιρέματα ὑμῶν ὡς σῖτος ἀπὸ ἅλω
28 καὶ ἀφαίρεμα ἀπὸ ληνοῦ. [28]οὕτως ἀφελεῖτε καὶ ὑμεῖς ἀπὸ τῶν
ἀφαιρεμάτων κυρίου ἀπὸ πάντων ἐπιδεκάτων ὑμῶν, ὅσα ἐὰν λά-
βητε παρὰ τῶν υἱῶν Ισραηλ, καὶ δώσετε ἀπ᾽ αὐτῶν ἀφαίρεμα κυ-
29 ρίῳ Ααρων τῷ ἱερεῖ. [29]ἀπὸ πάντων τῶν δομάτων ὑμῶν ἀφελεῖτε
ἀφαίρεμα κυρίῳ ἢ ἀπὸ πάντων τῶν ἀπαρχῶν τὸ ἡγιασμένον ἀπ᾽
30 αὐτοῦ. [30]καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ὅταν ἀφαιρῆτε τὴν ἀπαρχὴν ἀπ᾽
αὐτοῦ, καὶ λογισθήσεται τοῖς Λευίταις ὡς γένημα ἀπὸ ἅλω καὶ
31 ὡς γένημα ἀπὸ ληνοῦ. [31]καὶ ἔδεσθε αὐτὸ ἐν παντὶ τόπῳ ὑμεῖς
καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν, ὅτι μισθὸς οὗτος ὑμῖν ἐστιν ἀντὶ τῶν λειτουρ-
32 γιῶν ὑμῶν τῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· [32]καὶ οὐ λήμψεσθε
δι᾽ αὐτὸ ἁμαρτίαν, ὅτι ἂν ἀφαιρῆτε τὴν ἀπαρχὴν ἀπ᾽ αὐτοῦ· καὶ
τὰ ἅγια τῶν υἱῶν Ισραηλ οὐ βεβηλώσετε, ἵνα μὴ ἀποθάνητε.

18 κατα > A | σοι εσται] tr. A || 19 σοι δεδωκα] tr. A || 20 σου $1^0 \frown 2^0$ A† || 23 υιων] pr. των A || 24 υιων ult.] pr. των A || 27 απο αλω] αφ αλωνος A | αφαιρεμα] pr. ως A || 28 αφελειτε] + αυτους B† | των 1^0] παντων A | κυριω > B† || 29 η > A || 30 ερειτε A | αλω] αλωνος A || 31 υμεις] + και οι υιοι υμων A || 32 ου λημψεσθε] ουτοι λημψονται A†

[1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ Ααρων λέγων [2]Αὕτη 19
ἡ διαστολὴ τοῦ νόμου, ὅσα συνέταξεν κύριος λέγων Λάλησον τοῖς
υἱοῖς Ισραηλ καὶ λαβέτωσαν πρὸς σὲ δάμαλιν πυρρὰν ἄμωμον,
ἥτις οὐκ ἔχει ἐν αὐτῇ μῶμον καὶ ᾗ οὐκ ἐπεβλήθη ἐπ᾽ αὐτὴν ζυγός.
[3]καὶ δώσεις αὐτὴν πρὸς Ελεαζαρ τὸν ἱερέα, καὶ ἐξάξουσιν αὐτὴν 3
ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρὸν καὶ σφάξουσιν αὐτὴν ἐνώ-
πιον αὐτοῦ. [4]καὶ λήμψεται Ελεαζαρ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς καὶ 4
ῥανεῖ ἀπέναντι τοῦ προσώπου τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἀπὸ τοῦ
αἵματος αὐτῆς ἑπτάκις. [5]καὶ κατακαύσουσιν αὐτὴν ἐναντίον αὐτοῦ, 5
καὶ τὸ δέρμα καὶ τὰ κρέα αὐτῆς καὶ τὸ αἷμα αὐτῆς σὺν τῇ κόπρῳ
αὐτῆς κατακαυθήσεται. [6]καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ξύλον κέδρινον καὶ 6
ὕσσωπον καὶ κόκκινον καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς μέσον τοῦ κατακαύ-
ματος τῆς δαμάλεως. [7]καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς καὶ 7
λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς
τὴν παρεμβολήν, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ὁ ἱερεὺς ἕως ἑσπέρας. [8]καὶ 8
ὁ κατακαίων αὐτὴν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται τὸ σῶμα
αὐτοῦ καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. [9]καὶ συνάξει ἄνθρωπος 9
καθαρὸς τὴν σποδὸν τῆς δαμάλεως καὶ ἀποθήσει ἔξω τῆς παρεμ-
βολῆς εἰς τόπον καθαρόν, καὶ ἔσται τῇ συναγωγῇ υἱῶν Ισραηλ
εἰς διατήρησιν, ὕδωρ ῥαντισμοῦ· ἅγνισμά ἐστιν. [10]καὶ πλυνεῖ τὰ 10
ἱμάτια ὁ συνάγων τὴν σποδιὰν τῆς δαμάλεως καὶ ἀκάθαρτος ἔσται
ἕως ἑσπέρας. καὶ ἔσται τοῖς υἱοῖς Ισραηλ καὶ τοῖς προσκειμένοις
προσηλύτοις νόμιμον αἰώνιον.

[11]Ὁ ἁπτόμενος τοῦ τεθνηκότος πάσης ψυχῆς ἀνθρώπου ἀκά- 11
θαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας· [12]οὗτος ἁγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ 12
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ καθαρὸς ἔσται· ἐὰν δὲ μὴ ἀφαγνισθῇ
τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, οὐ καθαρὸς ἔσται.
[13]πᾶς ὁ ἁπτόμενος τοῦ τεθνηκότος ἀπὸ ψυχῆς ἀνθρώπου, ἐὰν ἀπο- 13
θάνῃ, καὶ μὴ ἀφαγνισθῇ, τὴν σκηνὴν κυρίου ἐμίανεν· ἐκτριβήσεται
ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐξ Ισραηλ· ὅτι ὕδωρ ῥαντισμοῦ οὐ περιερραντίσθη
ἐπ᾽ αὐτόν, ἀκάθαρτός ἐστιν, ἔτι ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν.

[14]Καὶ οὗτος ὁ νόμος· ἄνθρωπος ἐὰν ἀποθάνῃ ἐν οἰκίᾳ, πᾶς ὁ 14
εἰσπορευόμενος εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀκάθαρτα
ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας· [15]καὶ πᾶν σκεῦος ἀνεῳγμένον, ὅσα οὐχὶ δεσμὸν 15
καταδέδεται ἐπ᾽ αὐτῷ, ἀκάθαρτά ἐστιν. [16]καὶ πᾶς, ὃς ἐὰν ἅψηται 16
ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τραυματίου ἢ νεκροῦ ἢ ὀστέου ἀνθρω-

19 2 αυτη ult.] εαυ. A || 5 και τα κρεα / αυτης] tr. A || 8 αυτου ult.] + υδατι A || 10 πλυνει — δαμαλ.] ο συναγων την σποδον της δαμ. πλυνει τα ιματ. αυτου A | προσκειμ. προσηλ.] προσηλ. τοις προσκειμ. εμμεσω υμων A || 12 τη 1°] pr. και A† | εσται 1°] εστιν A || 13 ψυχης] pr. πασης A || 14 οικια 1°] pr. τη B*† || 15 ουχι B^c] ουκ εχ(ε)ι B*A | επ] εν B*† (uid.) || 16 προσωπον A | ανθρωπινου] -που A

17 πίνου ἢ μνήματος, ἑπτὰ ἡμέρας ἀκάθαρτος ἔσται. [17]καὶ λήμψονται
τῷ ἀκαθάρτῳ ἀπὸ τῆς σποδιᾶς τῆς κατακεκαυμένης τοῦ ἁγνισμοῦ
18 καὶ ἐκχεοῦσιν ἐπ᾽ αὐτὴν ὕδωρ ζῶν εἰς σκεῦος· [18]καὶ λήμψεται
ὕσσωπον καὶ βάψει εἰς τὸ ὕδωρ ἀνὴρ καθαρὸς καὶ περιρρανεῖ ἐπὶ
τὸν οἶκον καὶ ἐπὶ τὰ σκεύη καὶ ἐπὶ τὰς ψυχάς, ὅσαι ἐὰν ὦσιν
ἐκεῖ, καὶ ἐπὶ τὸν ἡμμένον τοῦ ὀστέου τοῦ ἀνθρωπίνου ἢ τοῦ τραυ-
19 ματίου ἢ τοῦ τεθνηκότος ἢ τοῦ μνήματος· [19]καὶ περιρρανεῖ ὁ κα-
θαρὸς ἐπὶ τὸν ἀκάθαρτον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἀφαγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ πλυνεῖ
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέ-
20 ρας. [20]καὶ ἄνθρωπος, ὃς ἐὰν μιανθῇ καὶ μὴ ἀφαγνισθῇ, ἐξολεθρευ-
θήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς, ὅτι τὰ ἅγια κυ-
ρίου ἐμίανεν, ὅτι ὕδωρ ῥαντισμοῦ οὐ περιερραντίσθη ἐπ᾽ αὐτόν,
21 ἀκάθαρτός ἐστιν. [21]καὶ ἔσται ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον· καὶ ὁ περιρ-
ραίνων ὕδωρ ῥαντισμοῦ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ὁ ἁπτόμενος
22 τοῦ ὕδατος τοῦ ῥαντισμοῦ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας· [22]καὶ
παντός, οὗ ἐὰν ἅψηται αὐτοῦ ὁ ἀκάθαρτος, ἀκάθαρτον ἔσται, καὶ
ἡ ψυχὴ ἡ ἁπτομένη ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.
20 [1]Καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ Ισραηλ, πᾶσα ἡ συναγωγή, εἰς τὴν ἔρημον
Σιν ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, καὶ κατέμεινεν ὁ λαὸς ἐν Καδης, καὶ
2 ἐτελεύτησεν ἐκεῖ Μαριαμ καὶ ἐτάφη ἐκεῖ. [2]καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τῇ
3 συναγωγῇ, καὶ ἠθροίσθησαν ἐπὶ Μωυσῆν καὶ Ααρων. [3]καὶ ἐλοι-
δορεῖτο ὁ λαὸς πρὸς Μωυσῆν λέγοντες Ὄφελον ἀπεθάνομεν ἐν τῇ
4 ἀπωλείᾳ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ἔναντι κυρίου· [4]καὶ ἵνα τί ἀνηγάγετε
τὴν συναγωγὴν κυρίου εἰς τὴν ἔρημον ταύτην ἀποκτεῖναι ἡμᾶς
5 καὶ τὰ κτήνη ἡμῶν; [5]καὶ ἵνα τί τοῦτο ἀνηγάγετε ἡμᾶς ἐξ Αἰγύ-
πτου παραγενέσθαι εἰς τὸν τόπον τὸν πονηρὸν τοῦτον; τόπος, οὗ
οὐ σπείρεται οὐδὲ συκαῖ οὐδὲ ἄμπελοι οὐδὲ ῥόαι οὐδὲ ὕδωρ ἐστὶν
6 πιεῖν. [6]καὶ ἦλθεν Μωυσῆς καὶ Ααρων ἀπὸ προσώπου τῆς συνα-
γωγῆς ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἔπεσαν ἐπὶ
7 πρόσωπον, καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου πρὸς αὐτούς. [7]καὶ ἐλάλησεν
8 κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [8]Λαβὲ τὴν ῥάβδον καὶ ἐκκλησίασον
τὴν συναγωγὴν σὺ καὶ Ααρων ὁ ἀδελφός σου καὶ λαλήσατε πρὸς
τὴν πέτραν ἔναντι αὐτῶν, καὶ δώσει τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ ἐξοίσετε
αὐτοῖς ὕδωρ ἐκ τῆς πέτρας καὶ ποτιεῖτε τὴν συναγωγὴν καὶ τὰ
9 κτήνη αὐτῶν. [9]καὶ ἔλαβεν Μωυσῆς τὴν ῥάβδον τὴν ἀπέναντι

18 υσσωπιον B*† | τραυματος A† || 19 εβδομη $1^{0} \frown 2^{0}$ B* | τη ημερα 3^{0}] pr. εν A

20 1 πρωτω] τριτω B*(uid.)† || 2 ηθροισθ.] pr. συν A || 3 απεθαν.] απωλομεθα A || 4 ανηγαγετε] -γαγες B*: item B*† in 5 || 5 τον πονηρον > B* | σπειρεται] σπερειται A | ουδε 3^{0} 4^{0}] ουτε A || 8 την συναγωγην 1^{0}] τη -γη B† | εναντιον A: item in 25

κυρίου, καθὰ συνέταξεν κύριος· [10] καὶ ἐξεκκλησίασεν Μωυσῆς καὶ 10
Ααρων τὴν συναγωγὴν ἀπέναντι τῆς πέτρας καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς
Ἀκούσατέ μου, οἱ ἀπειθεῖς· μὴ ἐκ τῆς πέτρας ταύτης ἐξάξομεν
ὑμῖν ὕδωρ; [11] καὶ ἐπάρας Μωυσῆς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπάταξεν τὴν 11
πέτραν τῇ ῥάβδῳ δίς, καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ πολύ, καὶ ἔπιεν ἡ συνα-
γωγὴ καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν. [12] καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν καὶ 12
Ααρων Ὅτι οὐκ ἐπιστεύσατε ἁγιάσαι με ἐναντίον υἱῶν Ισραηλ, διὰ
τοῦτο οὐκ εἰσάξετε ὑμεῖς τὴν συναγωγὴν ταύτην εἰς τὴν γῆν, ἣν
δέδωκα αὐτοῖς. [13] τοῦτο ὕδωρ ἀντιλογίας, ὅτι ἐλοιδορήθησαν οἱ 13
υἱοὶ Ισραηλ ἔναντι κυρίου καὶ ἡγιάσθη ἐν αὐτοῖς.

[14] Καὶ ἀπέστειλεν Μωυσῆς ἀγγέλους ἐκ Καδης πρὸς βασιλέα Εδωμ 14
λέγων Τάδε λέγει ὁ ἀδελφός σου Ισραηλ Σὺ ἐπίστῃ πάντα τὸν
μόχθον τὸν εὑρόντα ἡμᾶς, [15] καὶ κατέβησαν οἱ πατέρες ἡμῶν εἰς 15
Αἴγυπτον, καὶ παρῳκήσαμεν ἐν Αἰγύπτῳ ἡμέρας πλείους, καὶ ἐκά-
κωσαν ἡμᾶς οἱ Αἰγύπτιοι καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν, [16] καὶ ἀνεβοή- 16
σαμεν πρὸς κύριον, καὶ εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς ἡμῶν καὶ
ἀποστείλας ἄγγελον ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, καὶ νῦν ἐσμεν
ἐν Καδης, πόλει ἐκ μέρους τῶν ὁρίων σου· [17] παρελευσόμεθα διὰ 17
τῆς γῆς σου, οὐ διελευσόμεθα δι᾽ ἀγρῶν οὐδὲ δι᾽ ἀμπελώνων οὐδὲ
πιόμεθα ὕδωρ ἐκ λάκκου σου, ὁδῷ βασιλικῇ πορευσόμεθα, οὐκ ἐκ-
κλινοῦμεν δεξιὰ οὐδὲ εὐώνυμα, ἕως ἂν παρέλθωμεν τὰ ὅριά σου.
[18] καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Εδωμ Οὐ διελεύσῃ δι᾽ ἐμοῦ· εἰ δὲ μή, ἐν 18
πολέμῳ ἐξελεύσομαι εἰς συνάντησίν σοι. [19] καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ 19
υἱοὶ Ισραηλ Παρὰ τὸ ὄρος παρελευσόμεθα· ἐὰν δὲ τοῦ ὕδατός
σου πίωμεν ἐγώ τε καὶ τὰ κτήνη, δώσω τιμήν σοι· ἀλλὰ τὸ πρᾶγ-
μα οὐδέν ἐστιν, παρὰ τὸ ὄρος παρελευσόμεθα. [20] ὁ δὲ εἶπεν Οὐ 20
διελεύσῃ δι᾽ ἐμοῦ· καὶ ἐξῆλθεν Εδωμ εἰς συνάντησιν αὐτῷ ἐν ὄχλῳ
βαρεῖ καὶ ἐν χειρὶ ἰσχυρᾷ. [21] καὶ οὐκ ἠθέλησεν Εδωμ δοῦναι τῷ 21
Ισραηλ παρελθεῖν διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ· καὶ ἐξέκλινεν Ισραηλ
ἀπ᾽ αὐτοῦ.

[22] Καὶ ἀπῆραν ἐκ Καδης· καὶ παρεγένοντο οἱ υἱοὶ Ισραηλ, πᾶσα 22
ἡ συναγωγή, εἰς Ωρ τὸ ὄρος. [23] καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν 23
καὶ Ααρων ἐν Ωρ τῷ ὄρει ἐπὶ τῶν ὁρίων γῆς Εδωμ λέγων [24] Προσ- 24
τεθήτω Ααρων πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὅτι οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν
γῆν, ἣν δέδωκα τοῖς υἱοῖς Ισραηλ, διότι παρωξύνατέ με ἐπὶ τοῦ
ὕδατος τῆς λοιδορίας. [25] λαβὲ τὸν Ααρων καὶ Ελεαζαρ τὸν υἱὸν 25
αὐτοῦ καὶ ἀναβίβασον αὐτοὺς εἰς Ωρ τὸ ὄρος ἔναντι πάσης τῆς

12 υιων] pr. των A | εδωκα A: item in 24 || 15 εν αιγυπτω] εις -πτον A | ημερ. πλειους / και 3^{0} — αιγυπτιοι] tr. A† || 17 ουκ εκκλιν.] pr. και B*† || 19 τε] δε A† | κτηνη] + μου A | παρελευσ. ult.] πορευομεθα A† || 20 αυτω] -του A† || 22 η > B* || 24 ισραηλ] + εν κατασχεσει A || 25 ααρων] + τον αδελφον σου A

26 συναγωγῆς [26]καὶ ἔκδυσον Ααρων τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ ἔνδυσον
Ελεαζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ Ααρων προστεθεὶς ἀποθανέτω ἐκεῖ.
27 [27]καὶ ἐποίησεν Μωυσῆς καθὰ συνέταξεν κύριος, καὶ ἀνεβίβασεν
28 αὐτὸν εἰς Ωρ τὸ ὄρος ἐναντίον πάσης τῆς συναγωγῆς. [28]καὶ ἐξέ-
δυσεν Ααρων τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐνέδυσεν αὐτὰ Ελεαζαρ τὸν
υἱὸν αὐτοῦ· καὶ ἀπέθανεν Ααρων ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, καὶ
29 κατέβη Μωυσῆς καὶ Ελεαζαρ ἐκ τοῦ ὄρους. [29]καὶ εἶδεν πᾶσα ἡ
συναγωγὴ ὅτι ἀπελύθη Ααρων, καὶ ἔκλαυσαν τὸν Ααρων τριάκοντα
ἡμέρας πᾶς οἶκος Ισραηλ.
21 [1]Καὶ ἤκουσεν ὁ Χανανις βασιλεὺς Αραδ ὁ κατοικῶν κατὰ τὴν
ἔρημον — ἦλθεν γὰρ Ισραηλ ὁδὸν Αθαριν — καὶ ἐπολέμησεν
2 πρὸς Ισραηλ καὶ κατεπρονόμευσαν ἐξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν. [2]καὶ
ηὔξατο Ισραηλ εὐχὴν κυρίῳ καὶ εἶπεν Ἐάν μοι παραδῷς τὸν λαὸν
3 τοῦτον ὑποχείριον, ἀναθεματιῶ αὐτὸν καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ. [3]καὶ
εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς Ισραηλ καὶ παρέδωκεν τὸν Χανανιν
ὑποχείριον αὐτοῦ, καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτὸν καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ·
καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Ἀνάθεμα.
4 [4]Καὶ ἀπάραντες ἐξ Ωρ τοῦ ὄρους ὁδὸν ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθρὰν
περιεκύκλωσαν γῆν Εδωμ· καὶ ὠλιγοψύχησεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ὁδῷ.
5 [5]καὶ κατελάλει ὁ λαὸς πρὸς τὸν θεὸν καὶ κατὰ Μωυσῆ λέγοντες
Ἵνα τί ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου ἀποκτεῖναι ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ; ὅτι
οὐκ ἔστιν ἄρτος οὐδὲ ὕδωρ, ἡ δὲ ψυχὴ ἡμῶν προσώχθισεν ἐν
6 τῷ ἄρτῳ τῷ διακένῳ. [6]καὶ ἀπέστειλεν κύριος εἰς τὸν λαὸν τοὺς
ὄφεις τοὺς θανατοῦντας, καὶ ἔδακνον τὸν λαόν, καὶ ἀπέθανεν λαὸς
7 πολὺς τῶν υἱῶν Ισραηλ. [7]καὶ παραγενόμενος ὁ λαὸς πρὸς Μωυ-
σῆν ἔλεγον ὅτι Ἡμάρτομεν ὅτι κατελαλήσαμεν κατὰ τοῦ κυρίου
καὶ κατὰ σοῦ· εὖξαι οὖν πρὸς κύριον, καὶ ἀφελέτω ἀφ᾽ ἡμῶν τὸν
8 ὄφιν. καὶ ηὔξατο Μωυσῆς πρὸς κύριον περὶ τοῦ λαοῦ. [8]καὶ εἶπεν
κύριος πρὸς Μωυσῆν Ποίησον σεαυτῷ ὄφιν καὶ θὲς αὐτὸν ἐπὶ
σημείου, καὶ ἔσται ἐὰν δάκῃ ὄφις ἄνθρωπον, πᾶς ὁ δεδηγμένος
9 ἰδὼν αὐτὸν ζήσεται. [9]καὶ ἐποίησεν Μωυσῆς ὄφιν χαλκοῦν καὶ
ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ σημείου, καὶ ἐγένετο ὅταν ἔδακνεν ὄφις ἄνθρω-
πον, καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὸν ὄφιν τὸν χαλκοῦν καὶ ἔζη.
10 11 [10]Καὶ ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ παρενέβαλον ἐν Ωβωθ. [11]καὶ
ἐξάραντες ἐξ Ωβωθ παρενέβαλον ἐν Αχελγαι ἐκ τοῦ πέραν ἐν τῇ
12 ἐρήμῳ, ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον Μωαβ κατὰ ἀνατολὰς ἡλίου. [12]ἐκεῖθεν

27 κυριος] + αυτω A, pr. αυτω Bc | αυτον] -τους A || 28 αρων 1°] pr. τον A | αυτα > B*† | επι] pr. εκει A (in *O* sub ※)

21 1 χαναναιος A | ηλθεν γαρ] οτι ηλθεν A | αθαρειμ A || 3 χανανι A | αυτου 1°] -τω A | επεκαλεσεν A || 4 γην] pr. την A || 5 τι] + τουτο B† | εξηγαγετε A | ημας 2° > B | fin.] + τουτω A || 7 ημαρτηκαμενA || 9 εδακεν A || 10 ⌒ 11 παρενεβαλον B*† (Bs add. και ante 11 παρενεβ.) || 11 αχελγαι] χαλγλει B† | εκ του] τω A

ἀπῆραν καὶ παρενέβαλον εἰς φάραγγα Ζαρετ. [13]καὶ ἐκεῖθεν ἀπάραν- 13
τες παρενέβαλον εἰς τὸ πέραν Αρνων ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ ἐξέχον ἀπὸ
τῶν ὁρίων τῶν Αμορραίων· ἔστιν γὰρ Αρνων ὅρια Μωαβ ἀνὰ
μέσον Μωαβ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ Αμορραίου. [14]διὰ τοῦτο λέγεται 14
ἐν βιβλίῳ

Πόλεμος τοῦ κυρίου τὴν Ζωοβ ἐφλόγισεν
καὶ τοὺς χειμάρρους Αρνων,
[15]καὶ τοὺς χειμάρρους κατέστησεν κατοικίσαι Ηρ 15
καὶ πρόσκειται τοῖς ὁρίοις Μωαβ.

[16]καὶ ἐκεῖθεν τὸ φρέαρ· τοῦτό ἐστιν τὸ φρέαρ, ὃ εἶπεν κύριος 16
πρὸς Μωυσῆν Συνάγαγε τὸν λαόν, καὶ δώσω αὐτοῖς ὕδωρ πιεῖν.
[17]τότε ᾖσεν Ισραηλ τὸ ᾆσμα τοῦτο ἐπὶ τοῦ φρέατος 17

Ἐξάρχετε αὐτῷ·
[18]φρέαρ, ὤρυξαν αὐτὸ ἄρχοντες, 18
ἐξελατόμησαν αὐτὸ βασιλεῖς ἐθνῶν
ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτῶν, ἐν τῷ κυριεῦσαι αὐτῶν.

καὶ ἀπὸ φρέατος εἰς Μανθαναιν· [19]καὶ ἀπὸ Μανθαναιν εἰς Να- 19
αλιηλ· καὶ ἀπὸ Νααλιηλ εἰς Βαμωθ· [20]καὶ ἀπὸ Βαμωθ εἰς νάπην, 20
ἥ ἐστιν ἐν τῷ πεδίῳ Μωαβ ἀπὸ κορυφῆς τοῦ λελαξευμένου τὸ
βλέπον κατὰ πρόσωπον τῆς ἐρήμου.

[21]Καὶ ἀπέστειλεν Μωυσῆς πρέσβεις πρὸς Σηων βασιλέα Αμορ- 21
ραίων λόγοις εἰρηνικοῖς λέγων [22]Παρελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου· 22
τῇ ὁδῷ πορευσόμεθα, οὐκ ἐκκλινοῦμεν οὔτε εἰς ἀγρὸν οὔτε εἰς
ἀμπελῶνα, οὐ πιόμεθα ὕδωρ ἐκ φρέατός σου· ὁδῷ βασιλικῇ πορευ-
σόμεθα, ἕως παρέλθωμεν τὰ ὅριά σου. [23]καὶ οὐκ ἔδωκεν Σηων τῷ 23
Ισραηλ παρελθεῖν διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ, καὶ συνήγαγεν Σηων πάν-
τα τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθεν παρατάξασθαι τῷ Ισραηλ εἰς τὴν
ἔρημον καὶ ἦλθεν εἰς Ιασσα καὶ παρετάξατο τῷ Ισραηλ. [24]καὶ ἐπά- 24
ταξεν αὐτὸν Ισραηλ φόνῳ μαχαίρης καὶ κατεκυρίευσαν τῆς γῆς
αὐτοῦ ἀπὸ Αρνων ἕως Ιαβοκ ἕως υἱῶν Αμμαν· ὅτι Ιαζηρ ὅρια
υἱῶν Αμμων ἐστίν. [25]καὶ ἔλαβεν Ισραηλ πάσας τὰς πόλεις ταύτας, 25
καὶ κατῴκησεν Ισραηλ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν τῶν Αμορραίων,
ἐν Εσεβων καὶ ἐν πάσαις ταῖς συγκυρούσαις αὐτῇ. [26]ἔστιν γὰρ 26
Εσεβων πόλις Σηων τοῦ βασιλέως τῶν Αμορραίων, καὶ οὗτος
ἐπολέμησεν βασιλέα Μωαβ τὸ πρότερον καὶ ἔλαβον πᾶσαν τὴν γῆν
αὐτοῦ ἀπὸ Αροηρ ἕως Αρνων. [27]διὰ τοῦτο ἐροῦσιν οἱ αἰνιγματισταί 27

12 ζαρε A || 13 και 1^0] > B, in *O* sub ÷ || 14 βιβλω A | του > A | ζοοβ A || 16 εστιν το > B | συναγ. τον λαον > A† || 18 εν $1^0 \frown 2^0$ B*† | μανθαναιν] -ναειν B, -νιν A: item in 19, sed A -νειν || 19 νααλιηλ bis] μαναηλ B || 20 ναπην] ιανην B† || 22 τη > A† | αμπελωνα] + σου A† | εως] + αν A || 23 τω 2^0 > B* | ιασσα] εισσα B*† || 24 αμμων] -μαν A || 25 αυτη] -ταις A || 26 πολεις B*A | αμορρ.] + εστιν B | ελαβεν A

Ἔλθετε εἰς Εσεβων,
ἵνα οἰκοδομηθῇ καὶ κατασκευασθῇ πόλις Σηων.
28 [28]ὅτι πῦρ ἐξῆλθεν ἐξ Εσεβων,
φλὸξ ἐκ πόλεως Σηων
καὶ κατέφαγεν ἕως Μωαβ
καὶ κατέπιεν στήλας Αρνων.
29 [29]οὐαί σοι, Μωαβ·
ἀπώλου, λαὸς Χαμως.
ἀπεδόθησαν οἱ υἱοὶ αὐτῶν διασῴζεσθαι
καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν αἰχμάλωτοι
τῷ βασιλεῖ τῶν Αμορραίων Σηων·
30 [30]καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπολεῖται, Εσεβων ἕως Δαιβων,
καὶ αἱ γυναῖκες ἔτι προσεξέκαυσαν πῦρ ἐπὶ Μωαβ.
31 [31]Κατῴκησεν δὲ Ισραηλ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν τῶν Αμορραίων.
32 [32]καὶ ἀπέστειλεν Μωυσῆς κατασκέψασθαι τὴν Ιαζηρ, καὶ κατελά-
βοντο αὐτὴν καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ ἐξέβαλον τὸν Αμορραῖον
33 τὸν κατοικοῦντα ἐκεῖ. — [33]καὶ ἐπιστρέψαντες ἀνέβησαν ὁδὸν τὴν
εἰς Βασαν· καὶ ἐξῆλθεν Ωγ βασιλεὺς τῆς Βασαν εἰς συνάντησιν
34 αὐτοῖς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς πόλεμον εἰς Εδραϊν. [34]καὶ εἶπεν
κύριος πρὸς Μωυσῆν Μὴ φοβηθῇς αὐτόν, ὅτι εἰς τὰς χεῖράς σου
παραδέδωκα αὐτὸν καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν γῆν
αὐτοῦ, καὶ ποιήσεις αὐτῷ καθὼς ἐποίησας τῷ Σηων βασιλεῖ τῶν
35 Αμορραίων, ὃς κατῴκει ἐν Εσεβων. [35]καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ τοὺς
υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν
αὐτοῦ ζωγρίαν· καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτῶν.
22 [1]Καὶ ἀπάραντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ παρενέβαλον ἐπὶ δυσμῶν Μωαβ
παρὰ τὸν Ιορδάνην κατὰ Ιεριχω.
2 [2]Καὶ ἰδὼν Βαλακ υἱὸς Σεπφωρ πάντα, ὅσα ἐποίησεν Ισραηλ τῷ
3 Αμορραίῳ, [3]καὶ ἐφοβήθη Μωαβ τὸν λαὸν σφόδρα, ὅτι πολλοὶ ἦσαν,
4 καὶ προσώχθισεν Μωαβ ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ισραηλ. [4]καὶ εἶπεν
Μωαβ τῇ γερουσίᾳ Μαδιαμ Νῦν ἐκλείξει ἡ συναγωγὴ αὕτη πάντας
τοὺς κύκλῳ ἡμῶν, ὡς ἐκλείξαι ὁ μόσχος τὰ χλωρὰ ἐκ τοῦ πεδίου.
καὶ Βαλακ υἱὸς Σεπφωρ βασιλεὺς Μωαβ ἦν κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖ-
5 νον. [5]καὶ ἀπέστειλεν πρέσβεις πρὸς Βαλααμ υἱὸν Βεωρ Φαθουρα,
ὅ ἐστιν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ γῆς υἱῶν λαοῦ αὐτοῦ, καλέσαι αὐτὸν
λέγων Ἰδοὺ λαὸς ἐξελήλυθεν ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἰδοὺ κατεκάλυψεν
6 τὴν ὄψιν τῆς γῆς καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐχόμενός μου· [6]καὶ νῦν
δεῦρο ἄρασαί μοι τὸν λαὸν τοῦτον, ὅτι ἰσχύει οὗτος ἢ ἡμεῖς· ἐὰν

27 ελθατε A || 29 σηων > A† || 30 γυναικες] + αυτων A || 32 κατελαβετο A(†) | κατοικουντα] οντα A

22 4 εκλειξαι] -λιξει A | ως] ωσει A || 5 φαθουρα] βαθ. A† | ο] ος A || 6 αρασαι] pr. κατ A† | ισχυει — ημεις] ισχυροτερος μου εστιν A

δυνώμεθα πατάξαι ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς· ὅτι
οἶδα οὓς ἐὰν εὐλογήσῃς σύ, εὐλόγηνται, καὶ οὓς ἐὰν καταράσῃ σύ,
κεκατήρανται. 7 καὶ ἐπορεύθη ἡ γερουσία Μωαβ καὶ ἡ γερουσία Μα- 7
διαμ, καὶ τὰ μαντεῖα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ ἦλθον πρὸς Βαλααμ
καὶ εἶπαν αὐτῷ τὰ ῥήματα Βαλακ. 8 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Κατα- 8
λύσατε αὐτοῦ τὴν νύκτα, καὶ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν πράγματα, ἃ ἐὰν
λαλήσῃ κύριος πρός με· καὶ κατέμειναν οἱ ἄρχοντες Μωαβ παρὰ
Βαλααμ. 9 καὶ ἦλθεν ὁ θεὸς πρὸς Βαλααμ καὶ εἶπεν αὐτῷ Τί οἱ ἄν- 9
θρωποι οὗτοι παρὰ σοί; 10 καὶ εἶπεν Βαλααμ πρὸς τὸν θεόν Βαλακ 10
υἱὸς Σεπφωρ βασιλεὺς Μωαβ ἀπέστειλεν αὐτοὺς πρός με λέγων
11 Ἰδοὺ λαὸς ἐξελήλυθεν ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἰδοὺ κεκάλυφεν τὴν ὄψιν 11
τῆς γῆς καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐχόμενός μου· καὶ νῦν δεῦρο ἄρασαί
μοι αὐτόν, εἰ ἄρα δυνήσομαι πατάξαι αὐτὸν καὶ ἐκβαλῶ αὐτὸν ἀπὸ
τῆς γῆς. 12 καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Βαλααμ Οὐ πορεύσῃ μετ᾽ αὐτῶν 12
οὐδὲ καταράσῃ τὸν λαόν· ἔστιν γὰρ εὐλογημένος. 13 καὶ ἀναστὰς 13
Βαλααμ τὸ πρωὶ εἶπεν τοῖς ἄρχουσιν Βαλακ Ἀποτρέχετε πρὸς τὸν
κύριον ὑμῶν· οὐκ ἀφίησίν με ὁ θεὸς πορεύεσθαι μεθ᾽ ὑμῶν. 14 καὶ 14
ἀναστάντες οἱ ἄρχοντες Μωαβ ἦλθον πρὸς Βαλακ καὶ εἶπαν Οὐ
θέλει Βαλααμ πορευθῆναι μεθ᾽ ἡμῶν.
15 Καὶ προσέθετο Βαλακ ἔτι ἀποστεῖλαι ἄρχοντας πλείους καὶ 15
ἐντιμοτέρους τούτων. 16 καὶ ἦλθον πρὸς Βαλααμ καὶ λέγουσιν αὐτῷ 16
Τάδε λέγει Βαλακ ὁ τοῦ Σεπφωρ Ἀξιῶ σε, μὴ ὀκνήσῃς ἐλθεῖν πρός
με· 17 ἐντίμως γὰρ τιμήσω σε, καὶ ὅσα ἐὰν εἴπῃς, ποιήσω σοι· καὶ 17
δεῦρο ἐπικατάρασαί μοι τὸν λαὸν τοῦτον. 18 καὶ ἀπεκρίθη Βαλααμ 18
καὶ εἶπεν τοῖς ἄρχουσιν Βαλακ Ἐὰν δῷ μοι Βαλακ πλήρη τὸν οἶ-
κον αὐτοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσίου, οὐ δυνήσομαι παραβῆναι τὸ ῥῆμα
κυρίου τοῦ θεοῦ ποιῆσαι αὐτὸ μικρὸν ἢ μέγα ἐν τῇ διανοίᾳ μου·
19 καὶ νῦν ὑπομείνατε αὐτοῦ καὶ ὑμεῖς τὴν νύκτα ταύτην, καὶ γνώ- 19
σομαι, τί προσθήσει κύριος λαλῆσαι πρός με. 20 καὶ ἦλθεν ὁ θεὸς 20
πρὸς Βαλααμ νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῷ Εἰ καλέσαι σε πάρεισιν οἱ
ἄνθρωποι οὗτοι, ἀναστὰς ἀκολούθησον αὐτοῖς· ἀλλὰ τὸ ῥῆμα, ὃ
ἂν λαλήσω πρὸς σέ, τοῦτο ποιήσεις. 21 καὶ ἀναστὰς Βαλααμ τὸ 21
πρωὶ ἐπέσαξεν τὴν ὄνον αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη μετὰ τῶν ἀρχόντων
Μωαβ. — 22 καὶ ὠργίσθη θυμῷ ὁ θεὸς ὅτι ἐπορεύθη αὐτός, καὶ 22
ἀνέστη ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἐνδιαβάλλειν αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐπιβε-
βήκει ἐπὶ τῆς ὄνου αὐτοῦ, καὶ δύο παῖδες αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ. 23 καὶ 23

6 οιδα] + οτι A | ευλογησης] -γης A† || 8 πραγμα A† || 10 αυτους] αγγελους A† || 11 ιδου 2⁰ > A | κεκαλυφεν B†] εκαλυψεν A | απο] εκ A || 14 ειπαν] ειπον αυτω A || 15 βαλακ ετι] tr. A || 17 οσα] pr. παντα A | ειπης] + μοι A || 18 και ult.] η A† || 20 νυκτος > B*† || 21 αρχοντων] ανδρων A† || 22 επορευετο A | ενδιαβαλειν B | και αυτος επιβ. > A† | δυο] pr. οι ABc

ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ θεοῦ ἀνθεστηκότα ἐν τῇ ὁδῷ καὶ
τὴν ῥομφαίαν ἐσπασμένην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐξέκλινεν ἡ ὄνος
ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδίον· καὶ ἐπάταξεν τὴν ὄνον
24 τῇ ῥάβδῳ τοῦ εὐθῦναι αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ. 24καὶ ἔστη ὁ ἄγγελος
τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς αὔλαξιν τῶν ἀμπέλων, φραγμὸς ἐντεῦθεν καὶ
25 φραγμὸς ἐντεῦθεν· 25καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ θεοῦ
προσέθλιψεν ἑαυτὴν πρὸς τὸν τοῖχον καὶ ἀπέθλιψεν τὸν πόδα
26 Βαλααμ· καὶ προσέθετο ἔτι μαστίξαι αὐτήν. 26καὶ προσέθετο ὁ
ἄγγελος τοῦ θεοῦ καὶ ἀπελθὼν ὑπέστη ἐν τόπῳ στενῷ, εἰς ὃν
27 οὐκ ἦν ἐκκλῖναι δεξιὰν οὐδὲ ἀριστεράν. 27καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν
ἄγγελον τοῦ θεοῦ συνεκάθισεν ὑποκάτω Βαλααμ· καὶ ἐθυμώθη
28 Βαλααμ καὶ ἔτυπτεν τὴν ὄνον τῇ ῥάβδῳ. 28καὶ ἤνοιξεν ὁ θεὸς τὸ
στόμα τῆς ὄνου, καὶ λέγει τῷ Βαλααμ Τί ἐποίησά σοι ὅτι πέπαι-
29 κάς με τοῦτο τρίτον; 29καὶ εἶπεν Βαλααμ τῇ ὄνῳ Ὅτι ἐμπέπαιχάς
μοι· καὶ εἰ εἶχον μάχαιραν ἐν τῇ χειρί μου, ἤδη ἂν ἐξεκέντησά σε.
30 30καὶ λέγει ἡ ὄνος τῷ Βαλααμ Οὐκ ἐγὼ ἡ ὄνος σου, ἐφ᾽ ἧς ἐπέ-
βαινες ἀπὸ νεότητός σου ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας; μὴ ὑπερορά-
31 σει ὑπεριδοῦσα ἐποίησά σοι οὕτως; ὁ δὲ εἶπεν Οὐχί. 31ἀπεκάλυ-
ψεν δὲ ὁ θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς Βαλααμ, καὶ ὁρᾷ τὸν ἄγγελον
κυρίου ἀνθεστηκότα ἐν τῇ ὁδῷ καὶ τὴν μάχαιραν ἐσπασμένην ἐν
32 τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ κύψας προσεκύνησεν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ. 32καὶ
εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ Διὰ τί ἐπάταξας τὴν ὄνον σου
τοῦτο τρίτον; καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐξῆλθον εἰς διαβολήν σου, ὅτι οὐκ
33 ἀστεία ἡ ὁδός σου ἐναντίον μου. 33καὶ ἰδοῦσά με ἡ ὄνος ἐξέκλι-
νεν ἀπ᾽ ἐμοῦ τρίτον τοῦτο· καὶ εἰ μὴ ἐξέκλινεν, νῦν οὖν σὲ μὲν
34 ἀπέκτεινα, ἐκείνην δὲ περιεποιησάμην. 34καὶ εἶπεν Βαλααμ τῷ
ἀγγέλῳ κυρίου Ἡμάρτηκα, οὐ γὰρ ἠπιστάμην ὅτι σύ μοι ἀνθέστη-
κας ἐν τῇ ὁδῷ εἰς συνάντησιν· καὶ νῦν εἰ μή σοι ἀρέσκει, ἀπο-
35 στραφήσομαι. 35καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ πρὸς Βαλααμ Συμ-
πορεύθητι μετὰ τῶν ἀνθρώπων· πλὴν τὸ ῥῆμα, ὃ ἐὰν εἴπω πρὸς
σέ, τοῦτο φυλάξῃ λαλῆσαι. καὶ ἐπορεύθη Βαλααμ μετὰ τῶν ἀρ-
χόντων Βαλακ.
36 36Καὶ ἀκούσας Βαλακ ὅτι ἥκει Βαλααμ, ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν
αὐτῷ εἰς πόλιν Μωαβ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τῶν ὁρίων Αρνων, ὅ ἐστιν ἐκ
37 μέρους τῶν ὁρίων. 37καὶ εἶπεν Βαλακ πρὸς Βαλααμ Οὐχὶ ἀπέστειλα

23 οδου] + αυτης B*† | τη ραβδω] pr. εν A, + αυτου A† || 24 αμπελωνων A || 25 εαυτην] αυτον B | βαλααμ] + προς τον τοιχον A (in *O* sub ※) || 28 λεγει] ειπεν A | εποιησα] πεποιηκα A || 29 ει] η A | μου > B† || 30 σου 1^{0} > A† | απο] εκ A | σημερον ημ.] ημ. ταυτης A† | ουτως] τουτο A || 31 βαλααμ] pr. του A | κυριου] του θεου A || 32 ειπεν] λεγει A || 33 τριτον τουτο] tr. A | εξεκλινεν ult.] + απ εμου A | ουν > A | δε] δ αν A B^{c} || 34 εν — συναντ.] εις συναντ. μοι εν τη οδω A || 36 η εστιν] ητις B*† | ο] η A

πρὸς σὲ καλέσαι σε; διὰ τί οὐκ ἤρχου πρός με; ὄντως οὐ δυνή-
σομαι τιμῆσαί σε; 38καὶ εἶπεν Βαλααμ πρὸς Βαλακ Ἰδοὺ ἥκω πρὸς 38
σέ· νῦν δυνατὸς ἔσομαι λαλῆσαί τι; τὸ ῥῆμα, ὃ ἐὰν βάλῃ ὁ θεὸς
εἰς τὸ στόμα μου, τοῦτο λαλήσω. 39καὶ ἐπορεύθη Βαλααμ μετὰ 39
Βαλακ, καὶ ἦλθον εἰς πόλεις ἐπαύλεων. 40καὶ ἔθυσεν Βαλακ πρό- 40
βατα καὶ μόσχους καὶ ἀπέστειλεν τῷ Βαλααμ καὶ τοῖς ἄρχουσι
τοῖς μετ' αὐτοῦ. 41καὶ ἐγενήθη πρωὶ καὶ παραλαβὼν Βαλακ τὸν 41
Βαλααμ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν στήλην τοῦ Βααλ καὶ ἔδειξεν
αὐτῷ ἐκεῖθεν μέρος τι τοῦ λαοῦ. 1καὶ εἶπεν Βαλααμ τῷ Βαλακ 23
Οἰκοδόμησόν μοι ἐνταῦθα ἑπτὰ βωμοὺς καὶ ἑτοίμασόν μοι ἐνταῦθα
ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριούς. 2καὶ ἐποίησεν Βαλακ ὃν τρόπον 2
εἶπεν αὐτῷ Βαλααμ, καὶ ἀνήνεγκεν μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βω-
μόν. 3καὶ εἶπεν Βαλααμ πρὸς Βαλακ Παράστηθι ἐπὶ τῆς θυσίας 3
σου, καὶ πορεύσομαι, εἴ μοι φανεῖται ὁ θεὸς ἐν συναντήσει, καὶ
ῥῆμα, ὃ ἐάν μοι δείξῃ, ἀναγγελῶ σοι. καὶ παρέστη Βαλακ ἐπὶ τῆς
θυσίας αὐτοῦ, καὶ Βαλααμ ἐπορεύθη ἐπερωτῆσαι τὸν θεὸν καὶ ἐπο-
ρεύθη εὐθεῖαν. 4καὶ ἐφάνη ὁ θεὸς τῷ Βαλααμ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐ- 4
τὸν Βαλααμ Τοὺς ἑπτὰ βωμοὺς ἡτοίμασα καὶ ἀνεβίβασα μόσχον
καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν. 5καὶ ἐνέβαλεν ὁ θεὸς ῥῆμα εἰς τὸ στόμα 5
Βαλααμ καὶ εἶπεν Ἐπιστραφεὶς πρὸς Βαλακ οὕτως λαλήσεις. 6καὶ 6
ἀπεστράφη πρὸς αὐτόν, καὶ ὅδε ἐφειστήκει ἐπὶ τῶν ὁλοκαυτωμά-
των αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες Μωαβ μετ' αὐτοῦ. 7καὶ ἐγενήθη 7
πνεῦμα θεοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν

Ἐκ Μεσοποταμίας μετεπέμψατό με Βαλακ,
βασιλεὺς Μωαβ ἐξ ὀρέων ἀπ' ἀνατολῶν λέγων
Δεῦρο ἄρασαί μοι τὸν Ιακωβ
καὶ δεῦρο ἐπικατάρασαί μοι τὸν Ισραηλ.
8τί ἀράσωμαι ὃν μὴ καταρᾶται κύριος, 8
ἢ τί καταράσωμαι ὃν μὴ καταρᾶται ὁ θεός;
9ὅτι ἀπὸ κορυφῆς ὀρέων ὄψομαι αὐτὸν 9
καὶ ἀπὸ βουνῶν προσνοήσω αὐτόν.
ἰδοὺ λαὸς μόνος κατοικήσει
καὶ ἐν ἔθνεσιν οὐ συλλογισθήσεται.
10τίς ἐξηκριβάσατο τὸ σπέρμα Ιακωβ, 10
καὶ τίς ἐξαριθμήσεται δήμους Ισραηλ;
ἀποθάνοι ἡ ψυχή μου ἐν ψυχαῖς δικαίων,
καὶ γένοιτο τὸ σπέρμα μου ὡς τὸ σπέρμα τούτων.

37 οντως / ου δυνησ.] tr. B† || 38 βαλη] pr. εμ A | το στομα] την καρδιαν A† | λαλησω] φυλαξω λαλησαι A: ex 23 12

23 3 και 2⁰] εγω δε A || 5 το > B* || 8 αρασωμαι et καταρασωμαι B†] -σομαι A | καταραται 1⁰ (non 2⁰)] κατ > A | κυριος] pr. ο A || 9 βουνων] pr. των A† | προνοησω Bc | ου > A†

11 [11]καὶ εἶπεν Βαλακ πρὸς Βαλααμ Τί πεποίηκάς μοι; εἰς κατάρασιν
12 ἐχθρῶν μου κέκληκά σε, καὶ ἰδοὺ εὐλόγηκας εὐλογίαν. [12]καὶ εἶπεν
Βαλααμ πρὸς Βαλακ Οὐχὶ ὅσα ἐὰν ἐμβάλῃ ὁ θεὸς εἰς τὸ στόμα
μου, τοῦτο φυλάξω λαλῆσαι;
13 [13]Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Βαλακ Δεῦρο ἔτι μετ' ἐμοῦ εἰς τόπον
ἄλλον, ἐξ ὧν οὐκ ὄψῃ αὐτὸν ἐκεῖθεν, ἀλλ' ἢ μέρος τι αὐτοῦ ὄψῃ,
14 πάντας δὲ οὐ μὴ ἴδῃς, καὶ κατάρασαί μοι αὐτὸν ἐκεῖθεν. [14]καὶ
παρέλαβεν αὐτὸν εἰς ἀγροῦ σκοπιὰν ἐπὶ κορυφὴν λελαξευμένου
καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ ἑπτὰ βωμοὺς καὶ ἀνεβίβασεν μόσχον καὶ κριὸν
15 ἐπὶ τὸν βωμόν. [15]καὶ εἶπεν Βαλααμ πρὸς Βαλακ Παράστηθι ἐπὶ
16 τῆς θυσίας σου, ἐγὼ δὲ πορεύσομαι ἐπερωτῆσαι τὸν θεόν. [16]καὶ
συνήντησεν ὁ θεὸς τῷ Βαλααμ καὶ ἐνέβαλεν ῥῆμα εἰς τὸ στόμα
17 αὐτοῦ καὶ εἶπεν Ἀποστράφητι πρὸς Βαλακ καὶ τάδε λαλήσεις. [17]καὶ
ἀπεστράφη πρὸς αὐτόν, καὶ ὅδε ἐφειστήκει ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως
αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες Μωαβ μετ' αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Βα-
18 λακ Τί ἐλάλησεν κύριος; [18]καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν

Ἀνάστηθι, Βαλακ, καὶ ἄκουε·
ἐνώτισαι μάρτυς, υἱὸς Σεπφωρ.

19 [19]οὐχ ὡς ἄνθρωπος ὁ θεὸς διαρτηθῆναι
οὐδὲ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἀπειληθῆναι·
αὐτὸς εἴπας οὐχὶ ποιήσει;
λαλήσει, καὶ οὐχὶ ἐμμενεῖ;

20 [20]ἰδοὺ εὐλογεῖν παρείλημμαι·
εὐλογήσω καὶ οὐ μὴ ἀποστρέψω.

21 [21]οὐκ ἔσται μόχθος ἐν Ιακωβ,
οὐδὲ ὀφθήσεται πόνος ἐν Ισραηλ·
κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ,
τὰ ἔνδοξα ἀρχόντων ἐν αὐτῷ.

22 [22]θεὸς ὁ ἐξαγαγὼν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου·
ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ.

23 [23]οὐ γάρ ἐστιν οἰωνισμὸς ἐν Ιακωβ
οὐδὲ μαντεία ἐν Ισραηλ·
κατὰ καιρὸν ῥηθήσεται Ιακωβ καὶ τῷ Ισραηλ,
τί ἐπιτελέσει ὁ θεός.

24 [24]ἰδοὺ λαὸς ὡς σκύμνος ἀναστήσεται
καὶ ὡς λέων γαυριωθήσεται·
οὐ κοιμηθήσεται, ἕως φάγῃ θήραν,
καὶ αἷμα τραυματιῶν πίεται.

11 εποιησας A | ευλογησας A || 12 εαν > A || 13 ων] ου A || 17 και οδε (cf. 6)] ο δε B* || 21 τα] + δε A† || 22 θεος B*] pr. ο rel. | αυτους] -τον A

25 καὶ εἶπεν Βαλακ πρὸς Βαλααμ Οὔτε κατάραις καταράσῃ μοι αὐ- 25
τὸν οὔτε εὐλογῶν μὴ εὐλογήσῃς αὐτόν. 26 καὶ ἀποκριθεὶς Βαλααμ 26
εἶπεν τῷ Βαλακ Οὐκ ἐλάλησά σοι λέγων Τὸ ῥῆμα, ὃ ἐὰν λαλήσῃ
ὁ θεός, τοῦτο ποιήσω;
27 Καὶ εἶπεν Βαλακ πρὸς Βαλααμ Δεῦρο παραλάβω σε εἰς τόπον 27
ἄλλον, εἰ ἀρέσει τῷ θεῷ καὶ καταρᾶσαί μοι αὐτὸν ἐκεῖθεν. 28 καὶ 28
παρέλαβεν Βαλακ τὸν Βαλααμ ἐπὶ κορυφὴν τοῦ Φογωρ τὸ παρα-
τεῖνον εἰς τὴν ἔρημον. 29 καὶ εἶπεν Βαλααμ πρὸς Βαλακ Οἰκοδό- 29
μησόν μοι ὧδε ἑπτὰ βωμοὺς καὶ ἑτοίμασόν μοι ὧδε ἑπτὰ μόσχους
καὶ ἑπτὰ κριούς. 30 καὶ ἐποίησεν Βαλακ καθάπερ εἶπεν αὐτῷ Βα- 30
λααμ, καὶ ἀνήνεγκεν μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν. 1 καὶ ἰδὼν 24
Βαλααμ ὅτι καλόν ἐστιν ἔναντι κυρίου εὐλογεῖν τὸν Ισραηλ, οὐκ
ἐπορεύθη κατὰ τὸ εἰωθὸς εἰς συνάντησιν τοῖς οἰωνοῖς καὶ ἀπέ-
στρεψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον. 2 καὶ ἐξάρας Βαλααμ 2
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καθορᾷ τὸν Ισραηλ ἐστρατοπεδευκότα κατὰ
φυλάς. καὶ ἐγένετο πνεῦμα θεοῦ ἐν αὐτῷ, 3 καὶ ἀναλαβὼν τὴν πα- 3
ραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν

Φησὶν Βαλααμ υἱὸς Βεωρ,
φησὶν ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινῶς ὁρῶν,
4 φησὶν ἀκούων λόγια θεοῦ, 4
ὅστις ὅρασιν θεοῦ εἶδεν
ἐν ὕπνῳ, ἀποκεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
5 Ὡς καλοί σου οἱ οἶκοι, Ιακωβ, 5
αἱ σκηναί σου, Ισραηλ·
6 ὡσεὶ νάπαι σκιάζουσαι 6
καὶ ὡσεὶ παράδεισοι ἐπὶ ποταμῶν
καὶ ὡσεὶ σκηναί, ἃς ἔπηξεν κύριος,
ὡσεὶ κέδροι παρ᾽ ὕδατα.
7 ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ 7
καὶ κυριεύσει ἐθνῶν πολλῶν,
καὶ ὑψωθήσεται ἢ Γωγ βασιλεία αὐτοῦ,
καὶ αὐξηθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ.
8 θεὸς ὡδήγησεν αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτου, 8
ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ·
ἔδεται ἔθνη ἐχθρῶν αὐτοῦ
καὶ τὰ πάχη αὐτῶν ἐκμυελιεῖ
καὶ ταῖς βολίσιν αὐτοῦ κατατοξεύσει ἐχθρόν.

23 26 και αποκρ.] αποκρ. δε A || 28 κορυφην] pr. την A

24 1 εναντιον A | αυτου > B*† || 2 πνευμα — fin.] επ αυτω πνευμα θεου A || 4 φησιν ακουων λογια θεου B] > al., ※ φησιν ακ. λογ. ισχυρου *O*, φησιν ακ. λογ. θεου ισχυρου A† || 5 σου/οι οικοι] tr. A(om. οι) || 6 παραδεισος B*† || 7 αυτου 2⁰ > B || 8 θεος] pr. ο A

9 [9]κατακλιθεὶς ἀνεπαύσατο ὡς λέων καὶ ὡς σκύμνος·
τίς ἀναστήσει αὐτόν;
οἱ εὐλογοῦντές σε εὐλόγηνται,
καὶ οἱ καταρώμενοί σε κεκατήρανται.
10 [10]καὶ ἐθυμώθη Βαλακ ἐπὶ Βαλααμ καὶ συνεκρότησεν ταῖς χερσὶν
αὐτοῦ, καὶ εἶπεν Βαλακ πρὸς Βαλααμ Καταρᾶσθαι τὸν ἐχθρόν μου
11 κέκληκά σε, καὶ ἰδοὺ εὐλογῶν εὐλόγησας τρίτον τοῦτο· [11]νῦν οὖν
φεῦγε εἰς τὸν τόπον σου· εἶπα Τιμήσω σε, καὶ νῦν ἐστέρησέν σε
12 κύριος τῆς δόξης. [12]καὶ εἶπεν Βαλααμ πρὸς Βαλακ Οὐχὶ καὶ τοῖς
13 ἀγγέλοις σου, οὓς ἀπέστειλας πρός με, ἐλάλησα λέγων [13]Ἐάν μοι
δῷ Βαλακ πλήρη τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσίου, οὐ δυνή-
σομαι παραβῆναι τὸ ῥῆμα κυρίου ποιῆσαι αὐτὸ πονηρὸν ἢ καλὸν
14 παρ' ἐμαυτοῦ· ὅσα ἐὰν εἴπῃ ὁ θεός, ταῦτα ἐρῶ; [14]καὶ νῦν ἰδοὺ
ἀποτρέχω εἰς τὸν τόπον μου· δεῦρο συμβουλεύσω σοι, τί ποιήσει
ὁ λαὸς οὗτος τὸν λαόν σου ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν.
15 [15]Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν
Φησὶν Βαλααμ υἱὸς Βεωρ,
φησὶν ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινῶς ὁρῶν,
16 [16]ἀκούων λόγια θεοῦ,
ἐπιστάμενος ἐπιστήμην παρὰ ὑψίστου
καὶ ὅρασιν θεοῦ ἰδὼν
ἐν ὕπνῳ, ἀποκεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
17 [17]Δείξω αὐτῷ, καὶ οὐχὶ νῦν·
μακαρίζω, καὶ οὐκ ἐγγίζει·
ἀνατελεῖ ἄστρον ἐξ Ιακωβ,
καὶ ἀναστήσεται ἄνθρωπος ἐξ Ισραηλ
καὶ θραύσει τοὺς ἀρχηγοὺς Μωαβ
καὶ προνομεύσει πάντας υἱοὺς Σηθ.
18 [18]καὶ ἔσται Εδωμ κληρονομία,
καὶ ἔσται κληρονομία Ησαυ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ·
καὶ Ισραηλ ἐποίησεν ἐν ἰσχύι.
19 [19]καὶ ἐξεγερθήσεται ἐξ Ιακωβ
καὶ ἀπολεῖ σῳζόμενον ἐκ πόλεως.
20 [20]καὶ ἰδὼν τὸν Αμαληκ καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν
Ἀρχὴ ἐθνῶν Αμαληκ,
καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπολεῖται.
21 [21]καὶ ἰδὼν τὸν Καιναῖον καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν
Ἰσχυρὰ ἡ κατοικία σου·
καὶ ἐὰν θῇς ἐν πέτρᾳ τὴν νοσσιάν σου,

10 καταρασασθαι A | τριτον τουτο] tr. A || 13 πονηρον η καλον] tr. A | ειπη] + μοι A || 16 παρα > A || 17 υιους] pr. τους A

22 καὶ ἐὰν γένηται τῷ Βεωρ νεοσσιὰ πανουργίας, 22
Ἀσσύριοί σε αἰχμαλωτεύσουσιν.
23 καὶ ἰδὼν τὸν Ωγ καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν 23
Ὦ ὤ, τίς ζήσεται, ὅταν θῇ ταῦτα ὁ θεός;
24 καὶ ἐξελεύσεται ἐκ χειρὸς Κιτιαίων 24
καὶ κακώσουσιν Ασσουρ καὶ κακώσουσιν Εβραίους,
καὶ αὐτοὶ ὁμοθυμαδὸν ἀπολοῦνται.
25 καὶ ἀναστὰς Βαλααμ ἀπῆλθεν ἀποστραφεὶς εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, 25
καὶ Βαλακ ἀπῆλθεν πρὸς ἑαυτόν.

1 Καὶ κατέλυσεν Ισραηλ ἐν Σαττιν· καὶ ἐβεβηλώθη ὁ λαὸς ἐκπορ- 25
νεῦσαι εἰς τὰς θυγατέρας Μωαβ. 2 καὶ ἐκάλεσαν αὐτοὺς ἐπὶ ταῖς θυ- 2
σίαις τῶν εἰδώλων αὐτῶν, καὶ ἔφαγεν ὁ λαὸς τῶν θυσιῶν αὐτῶν καὶ
προσεκύνησαν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. 3 καὶ ἐτελέσθη Ισραηλ τῷ Βεελ- 3
φεγωρ· καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος τῷ Ισραηλ. 4 καὶ εἶπεν κύριος τῷ 4
Μωυσῇ Λαβὲ πάντας τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ λαοῦ καὶ παραδειγμάτισον
αὐτοὺς κυρίῳ ἀπέναντι τοῦ ἡλίου, καὶ ἀποστραφήσεται ὀργὴ θυμοῦ
κυρίου ἀπὸ Ισραηλ. 5 καὶ εἶπεν Μωυσῆς ταῖς φυλαῖς Ισραηλ Ἀποκτεί- 5
νατε ἕκαστος τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ τὸν τετελεσμένον τῷ Βεελφεγωρ.

6 Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ισραηλ ἐλθὼν προσήγαγεν τὸν 6
ἀδελφὸν αὐτοῦ πρὸς τὴν Μαδιανῖτιν ἐναντίον Μωυσῆ καὶ ἔναντι
πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ισραηλ, αὐτοὶ δὲ ἔκλαιον παρὰ τὴν θύραν
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 7 καὶ ἰδὼν Φινεες υἱὸς Ελεαζαρ υἱοῦ 7
Ααρων τοῦ ἱερέως ἐξανέστη ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς καὶ λαβὼν
σειρομάστην ἐν τῇ χειρὶ 8 εἰσῆλθεν ὀπίσω τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Ισραη- 8
λίτου εἰς τὴν κάμινον καὶ ἀπεκέντησεν ἀμφοτέρους, τόν τε ἄνθρω-
πον τὸν Ισραηλίτην καὶ τὴν γυναῖκα διὰ τῆς μήτρας αὐτῆς· καὶ
ἐπαύσατο ἡ πληγὴ ἀπὸ υἱῶν Ισραηλ. 9 καὶ ἐγένοντο οἱ τεθνηκότες 9
ἐν τῇ πληγῇ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες.

10 Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων 11 Φινεες υἱὸς Ελε- 10 11
αζαρ υἱοῦ Ααρων τοῦ ἱερέως κατέπαυσεν τὸν θυμόν μου ἀπὸ υἱῶν
Ισραηλ ἐν τῷ ζηλῶσαί μου τὸν ζῆλον ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐξαν-
ήλωσα τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐν τῷ ζήλῳ μου. 12 οὕτως εἰπόν Ἰδοὺ 12
ἐγὼ δίδωμι αὐτῷ διαθήκην εἰρήνης, 13 καὶ ἔσται αὐτῷ καὶ τῷ σπέρ- 13
ματι αὐτοῦ μετ᾽ αὐτὸν διαθήκη ἱερατείας αἰωνία, ἀνθ᾽ ὧν ἐζήλωσεν
τῷ θεῷ αὐτοῦ καὶ ἐξιλάσατο περὶ τῶν υἱῶν Ισραηλ. 14 τὸ δὲ ὄνομα 14

22 ασσυριοι] συριοι B*† | σε αιχμ.] tr. A || 23 θη] ελθη B*† || 24 χειρων ABc | κητιαιων A

25 2 επι ταις θυσιαις] εις τας -σιας A | προσεκυνησεν A || 3 ετελεσθη ισραηλ] ετελεσθησαν A || 4 τω μωυση] προς -σην A | παντας > A | κυριω] pr. τω A (in *O* sub ※) | κατεναντι A | ηλιου] λαου A† | θυμου > B*† || 6 εναντιον] -τι A | εναντι] -τιον ABc || 7 υιου] υιος B†: item B*† in 11 || 8 υιων] pr. των A || 12 διαθηκην ειρηνης] ※ την ✓ διαθ. μου ειρηνης *O* (G tr. μου post ειρ.), την διαθ. μου διαθ. ειρηνης A || 13 αυτον] -του A

τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Ισραηλίτου τοῦ πεπληγότος, ὃς ἐπλήγη μετὰ τῆς
Μαδιανίτιδος, Ζαμβρι υἱὸς Σαλω ἄρχων οἴκου πατριᾶς τῶν Συμεων·
15 [15]καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ τῇ Μαδιανίτιδι τῇ πεπληγυίᾳ Χασβι θυγάτηρ
Σουρ ἄρχοντος ἔθνους Ομμωθ, οἴκου πατριᾶς ἐστιν τῶν Μαδιαν.
16 [16]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων Λάλησον τοῖς υἱοῖς
17 Ισραηλ λέγων [17]Ἐχθραίνετε τοῖς Μαδιηναίοις καὶ πατάξατε αὐτούς,
18 [18]ὅτι ἐχθραίνουσιν αὐτοὶ ὑμῖν ἐν δολιότητι, ὅσα δολιοῦσιν ὑμᾶς
διὰ Φογωρ καὶ διὰ Χασβι θυγατέρα ἄρχοντος Μαδιαν ἀδελφὴν
αὐτῶν τὴν πεπληγυῖαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πληγῆς διὰ Φογωρ.
26 [1]Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν πληγὴν καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυ-
2 σῆν καὶ πρὸς Ελεαζαρ τὸν ἱερέα λέγων [2]Λαβὲ τὴν ἀρχὴν πάσης
συναγωγῆς υἱῶν Ισραηλ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω κατ' οἴκους
πατριῶν αὐτῶν, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος παρατάξασθαι ἐν Ισραηλ.
3 [3]καὶ ἐλάλησεν Μωυσῆς καὶ Ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς ἐν Αραβωθ Μωαβ
4 ἐπὶ τοῦ Ιορδάνου κατὰ Ιεριχω λέγων [4]Ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω,
ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ.
5 Καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου· [5]Ρουβην πρω-
τότοκος Ισραηλ. υἱοὶ δὲ Ρουβην· Ενωχ καὶ δῆμος τοῦ Ενωχ· τῷ
6 Φαλλου δῆμος τοῦ Φαλλουι· [6]τῷ Ασρων δῆμος τοῦ Ασρωνι· τῷ
7 Χαρμι δῆμος τοῦ Χαρμι. [7]οὗτοι δῆμοι Ρουβην· καὶ ἐγένετο ἡ ἐπί-
σκεψις αὐτῶν τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ
8 9 τριάκοντα. — [8]καὶ υἱοὶ Φαλλου· Ελιαβ. [9]καὶ υἱοὶ Ελιαβ· Ναμουηλ καὶ
Δαθαν καὶ Αβιρων· οὗτοι ἐπίκλητοι τῆς συναγωγῆς, οὗτοί εἰσιν
οἱ ἐπισυστάντες ἐπὶ Μωυσῆν καὶ Ααρων ἐν τῇ συναγωγῇ Κορε
10 ἐν τῇ ἐπισυστάσει κυρίου, [10]καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς
κατέπιεν αὐτοὺς καὶ Κορε ἐν τῷ θανάτῳ τῆς συναγωγῆς αὐτοῦ,
ὅτε κατέφαγεν τὸ πῦρ τοὺς πεντήκοντα καὶ διακοσίους, καὶ ἐγενή-
11 **θησαν ἐν σημείῳ, [11]οἱ δὲ υἱοὶ Κορε οὐκ ἀπέθανον.**
12 [12]Καὶ οἱ υἱοὶ Συμεων· ὁ δῆμος τῶν υἱῶν Συμεων· τῷ Ναμουηλ
δῆμος ὁ Ναμουηλι· τῷ Ιαμιν δῆμος ὁ Ιαμινι· τῷ Ιαχιν δῆμος ὁ
13 Ιαχινι· [13]τῷ Ζαρα δῆμος ὁ Ζαραϊ· τῷ Σαουλ δῆμος ὁ Σαουλι.
14 [14]οὗτοι δῆμοι Συμεων ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ εἴκοσι
χιλιάδες καὶ διακόσιοι.
15 [15]Υἱοὶ δὲ Ιουδα· Ηρ καὶ Αυναν· καὶ ἀπέθανεν Ηρ καὶ Αυναν ἐν
16 γῇ Χανααν. [16]ἐγένοντο δὲ οἱ υἱοὶ Ιουδα κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ

14 σαλω] σαλμων B† | των > A || 15 ομμωθ V] -μοθ B, σομμωθ A | μαδιαμ A: item in 18, cf. 31 3 || 18 αδελφην] pr. την A†

26 1 μωυσην] + λεγων A† | προς ult. > B° || 2 συναγ.] pr. της A || 3 ο ιερευς] μετ αυτων A(†) | 4 και ult.] pr. συ B (in O sub ÷, cf. Field) || 6 ασρων] -ωμ A || 7 τριακοντα] πεντηκ. A || 9 επισυσταντες] συ > A || 10 τω — συναγωγης] τη συναγωγη B* || 12 ο 1° > A || 15—23 = 𝔐 19—27 || 15 αυναν 1°] + και σηλων και φαρες και ζαρα A: cf. Gen. 46 12 || 16 εγεν. δε] και εγεν. A | οι > B°

Σηλων δῆμος ὁ Σηλωνι· τῷ Φαρες δῆμος ὁ Φαρες· τῷ Ζαρα
δῆμος ὁ Ζαραϊ. 17καὶ ἐγένοντο υἱοὶ Φαρες· τῷ Ασρων δῆμος ὁ 17
Ασρωνι· τῷ Ιαμουν δῆμος ὁ Ιαμουνι. 18οὗτοι δῆμοι τῷ Ιουδα κατὰ 18
τὴν ἐπισκοπὴν αὐτῶν, ἓξ καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.
19Καὶ υἱοὶ Ισσαχαρ κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Θωλα δῆμος ὁ 19
Θωλαϊ· τῷ Φουα δῆμος ὁ Φουαϊ· 20τῷ Ιασουβ δῆμος ὁ Ιασουβι· 20
τῷ Σαμαραν δῆμος ὁ Σαμαρανι. 21οὗτοι δῆμοι Ισσαχαρ ἐξ ἐπισκέ- 21
ψεως αὐτῶν, τέσσαρες καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι.
22Υἱοὶ Ζαβουλων κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Σαρεδ δῆμος ὁ Σαρεδι· 22
τῷ Αλλων δῆμος ὁ Αλλωνι· τῷ Αλληλ δῆμος ὁ Αλληλι. 23οὗτοι 23
δῆμοι Ζαβουλων ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ
πεντακόσιοι.
24Υἱοὶ Γαδ κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Σαφων δῆμος ὁ Σαφωνι· 24
τῷ Αγγι δῆμος ὁ Αγγι· τῷ Σουνι δῆμος ὁ Σουνι· 25τῷ Αζενι δῆ- 25
μος ὁ Αζενι· τῷ Αδδι δῆμος ὁ Αδδι· 26τῷ Αροαδι δῆμος ὁ Αροαδι· 26
τῷ Αριηλ δῆμος ὁ Αριηλι. 27οὗτοι δῆμοι υἱῶν Γαδ ἐξ ἐπισκέψεως 27
αὐτῶν, τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.
28Υἱοὶ Ασηρ κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Ιαμιν δῆμος ὁ Ιαμινι· τῷ 28
Ιεσου δῆμος ὁ Ιεσουι· τῷ Βαρια δῆμος ὁ Βαριαϊ· 29τῷ Χοβερ δῆ- 29
μος ὁ Χοβερι· τῷ Μελχιηλ δῆμος ὁ Μελχιηλι. 30καὶ τὸ ὄνομα θυγα- 30
τρὸς Ασηρ Σαρα. 31οὗτοι δῆμοι Ασηρ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τρεῖς 31
καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.
32Υἱοὶ Ιωσηφ κατὰ δήμους αὐτῶν· Μανασση καὶ Εφραιμ. — 32
33υἱοὶ Μανασση· τῷ Μαχιρ δῆμος ὁ Μαχιρι· καὶ Μαχιρ ἐγέννησεν 33
τὸν Γαλααδ· τῷ Γαλααδ δῆμος ὁ Γαλααδι. 34καὶ οὗτοι υἱοὶ Γαλααδ· 34
τῷ Αχιεζερ δῆμος ὁ Αχιεζερι· τῷ Χελεγ δῆμος ὁ Χελεγι· 35τῷ Εσριηλ 35
δῆμος ὁ Εσριηλι· τῷ Συχεμ δῆμος ὁ Συχεμι· 36τῷ Συμαερ δῆμος 36
ὁ Συμαερι· καὶ τῷ Οφερ δῆμος ὁ Οφερι. 37καὶ τῷ Σαλπααδ υἱῷ Οφερ 37
οὐκ ἐγένοντο αὐτῷ υἱοί, ἀλλ' ἢ θυγατέρες, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα
τῶν θυγατέρων Σαλπααδ· Μαλα καὶ Νουα καὶ Εγλα καὶ Μελχα
καὶ Θερσα. 38οὗτοι δῆμοι Μανασση ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ 38
πεντήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι.

17 ιαμουηλ ... ιαμουηλι A || 18 τω] του A | επισκεψιν A || 20 ο 1° > B | σαμαραν Ra.] -ραμ B*†, σαμραμ B^c, αμβραν A^(†) | σαμαραν(ε)ι B*^(†)] σαμραμει B^c, αμβραμει A || 21 τριακοσιοι] τετρακ. A || 22 ο ult. > B† || 24—27 = 𝔐 15—18 || 26 αροαδι bis] αροδει B*† | τω 2° — fin. > A || 27 υιων > A | τεσσαρακ. χιλ. *O*†] pr. τεσσαρες και B, + και τετρακισχιλιοι A || 28—31 = 𝔐 44—47 || 28 ιεσου] ιεσουι AB^c | βαριαι] βαριαει B, βαραι A || 29 μελλιηλ ... μελλιηλει B*† || 30 θυγατρος] pr. της A | σαρα] καρα B*† || 31 πεντηκοντα *O*†] τεσσερακ. rel. | τετρακοσιοι *O*†] εξακοσιοι rel. || 32—47 = 𝔐 28—43 || 34 τω 1° V] > BA | αχιεζερι] -ζειρει B† | χελεκ ... χελεκι A || 35 συχεμι] -μεει B* || 36 τω ult. > B || 38 πεντηκοντα] εξηκ. A | επτακοσιοι] πεντακ. A†

39 [39]Καὶ οὗτοι υἱοὶ Εφραιμ· τῷ Σουταλα δῆμος ὁ Σουταλαϊ· τῷ Τα-
40 ναχ δῆμος ὁ Ταναχι. [40]οὗτοι υἱοὶ Σουταλα· τῷ Εδεν δῆμος ὁ Εδενι.
41 [41]οὗτοι δῆμοι Εφραιμ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ τριάκοντα χιλι-
άδες καὶ πεντακόσιοι. — οὗτοι δῆμοι υἱῶν Ιωσηφ κατὰ δήμους αὐτῶν.
42 [42]Υἱοὶ Βενιαμιν κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Βαλε δῆμος ὁ Βαλεϊ·
43 τῷ Ασυβηρ δῆμος ὁ Ασυβηρι· τῷ Ιαχιραν δῆμος ὁ Ιαχιρανι· [43]τῷ
44 Σωφαν δῆμος ὁ Σωφανι. [44]καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Βαλε Αδαρ καὶ
Νοεμαν· τῷ Αδαρ δῆμος ὁ Αδαρι· τῷ Νοεμαν δῆμος ὁ Νοεμανι.
45 [45]οὗτοι υἱοὶ Βενιαμιν κατὰ δήμους αὐτῶν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν,
πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ **ἑξακόσιοι.**
46 [46]Καὶ υἱοὶ Δαν κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Σαμι δῆμος ὁ Σαμι·
47 οὗτοι δῆμοι Δαν κατὰ δήμους αὐτῶν. [47]πάντες οἱ δῆμοι Σαμι κατ᾽
ἐπισκοπὴν αὐτῶν τέσσαρες καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.
48 [48]Υἱοὶ Νεφθαλι κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Ασιηλ δῆμος ὁ Ασιηλι·
49 τῷ Γαυνι δῆμος ὁ Γαυνι· [49]τῷ Ιεσερ δῆμος ὁ Ιεσερι· τῷ Σελλημ
50 δῆμος ὁ Σελλημι. [50]οὗτοι δῆμοι Νεφθαλι ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν,
πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.
51 [51]Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις υἱῶν Ισραηλ, ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ χίλιοι
καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα.
52 53 [52]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [53]Τούτοις μερισθή-
54 σεται ἡ γῆ κληρονομεῖν ἐξ ἀριθμοῦ ὀνομάτων· [54]τοῖς πλείοσιν
πλεονάσεις τὴν κληρονομίαν καὶ τοῖς ἐλάττοσιν ἐλαττώσεις τὴν
κληρονομίαν αὐτῶν· ἑκάστῳ καθὼς ἐπεσκέπησαν δοθήσεται ἡ
55 κληρονομία αὐτῶν. [55]διὰ κλήρων μερισθήσεται ἡ γῆ· τοῖς ὀνόμα-
56 σιν κατὰ φυλὰς πατριῶν αὐτῶν κληρονομήσουσιν· [56]ἐκ τοῦ κλή-
ρου μεριεῖς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν ἀνὰ μέσον πολλῶν καὶ ὀλίγων.
57 [57]Καὶ υἱοὶ Λευι κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Γεδσων δῆμος ὁ Γεδ-
58 σωνι· τῷ Κααθ δῆμος ὁ Κααθι· τῷ Μεραρι δῆμος ὁ Μεραρι. [58]οὗ-
τοι δῆμοι υἱῶν Λευι· δῆμος ὁ Λοβενι, δῆμος ὁ Χεβρωνι, δῆμος ὁ
59 Κορε καὶ δῆμος ὁ Μουσι. καὶ Κααθ ἐγέννησεν τὸν Αμραμ. [59]καὶ
τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ιωχαβεδ θυγάτηρ Λευι, ἣ ἔτεκεν
τούτους τῷ Λευι ἐν Αἰγύπτῳ· καὶ ἔτεκεν τῷ Αμραμ τὸν Ααρων

39 σουταλα] θωσουσαλα A† | σουταλαι] θουσαλαι A† || 40 σουταλα] θουσαλα A† || 42 ιαχιραν] αχ. A | ιαχιρανι] αχιραι A† (αχιρανι al.) || 44 οι > A | αδερ A | νοεμαν 1° — fin. pau.] νοεμανει B*, νοεμανει δημος ο νοεμανει Bs†, νοεμα δημος ο νοεμανι A || 45 τεσσαρακοντα *O*] τριακ. BA | εξακοσιοι *O*] πεντακ. BA || 46 σαμειδη ... σαμειδηι A† (sed in 47 etiam A σαμει) || 47 τετρακοσιοι *O*] εξακ. BA || 48 ασιηλ ... ασιηλι] σαηλ ... σαηλει B*†, ασηλ ... ασηλει Bc | γαυνι bis] γωυνι A: cf. Gen. 46 24 || 49 ιεσρι ... ιεσρι A | σελλημ] μ > B† || 50 πεντε και τεσσαρακ.] πεντε και > B (B*† τριακ. pro τεσσαρακ.) | τετρακοσιοι *O*] τριακ. BA || 51 και ult.] > B* || 57 γεδσων] -ωνι A† || 58 δημος 2° et 3°] pr. και A | χεβρων A | κορε ... μουσι] ομουσι (cf. 3 20) ... κορε A | αμβραμ A || 59 και το] το δε A | αυτου] **αμβραμ A | ιωχαβεθ A | αμβραμ A**

καὶ Μωυσῆν καὶ Μαριαμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. [60]καὶ ἐγεννήθησαν 60
τῷ Ααρων ὅ τε Ναδαβ καὶ Αβιουδ καὶ Ελεαζαρ καὶ Ιθαμαρ. [61]καὶ 61
ἀπέθανεν Ναδαβ καὶ Αβιουδ ἐν τῷ προσφέρειν αὐτοὺς πῦρ ἀλλό-
τριον ἔναντι κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινα. [62]καὶ ἐγενήθησαν ἐξ ἐπι- 62
σκέψεως αὐτῶν τρεῖς καὶ εἴκοσι χιλιάδες, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ
μηνιαίου καὶ ἐπάνω· οὐ γὰρ συνεπεσκέπησαν ἐν μέσῳ υἱῶν Ισραηλ,
ὅτι οὐ δίδοται αὐτοῖς κλῆρος ἐν μέσῳ υἱῶν Ισραηλ.
[63]Καὶ αὕτη ἡ ἐπίσκεψις Μωυσῆ καὶ Ελεαζαρ τοῦ ἱερέως, οἳ ἐπε- 63
σκέψαντο τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐν Αραβωθ Μωαβ ἐπὶ τοῦ Ιορδάνου
κατὰ Ιεριχω. [64]καὶ ἐν τούτοις οὐκ ἦν ἄνθρωπος τῶν ἐπεσκεμμένων 64
ὑπὸ Μωυσῆ καὶ Ααρων, οὓς ἐπεσκέψαντο τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐν
τῇ ἐρήμῳ Σινα· [65]ὅτι εἶπεν κύριος αὐτοῖς Θανάτῳ ἀποθανοῦνται 65
ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς πλὴν Χαλεβ
υἱὸς Ιεφοννη καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυη.
[1]Καὶ προσελθοῦσαι αἱ θυγατέρες Σαλπααδ υἱοῦ Οφερ υἱοῦ Γαλα- 27
αδ υἱοῦ Μαχιρ τοῦ δήμου Μανασση τῶν υἱῶν Ιωσηφ (καὶ ταῦτα
τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Μαλα καὶ Νουα καὶ Εγλα καὶ Μελχα καὶ Θερσα)
[2]καὶ στᾶσαι ἔναντι Μωυσῆ καὶ ἔναντι Ελεαζαρ τοῦ ἱερέως καὶ 2
ἔναντι τῶν ἀρχόντων καὶ ἔναντι πάσης συναγωγῆς ἐπὶ τῆς θύρας
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου λέγουσιν [3]Ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀπέθανεν ἐν 3
τῇ ἐρήμῳ, καὶ αὐτὸς οὐκ ἦν ἐν μέσῳ τῆς συναγωγῆς τῆς ἐπισυ-
στάσης ἔναντι κυρίου ἐν τῇ συναγωγῇ Κορε, ὅτι διὰ ἁμαρτίαν αὐ-
τοῦ ἀπέθανεν, καὶ υἱοὶ οὐκ ἐγένοντο αὐτῷ· [4]μὴ ἐξαλειφθήτω τὸ 4
ὄνομα τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἐκ μέσου τοῦ δήμου αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν
αὐτῷ υἱός· δότε ἡμῖν κατάσχεσιν ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πατρὸς ἡμῶν.
[5]καὶ προσήγαγεν Μωυσῆς τὴν κρίσιν αὐτῶν ἔναντι κυρίου. [6]καὶ 5 6
ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [7]Ὀρθῶς θυγατέρες Σαλπααδ 7
λελαλήκασιν· δόμα δώσεις αὐταῖς κατάσχεσιν κληρονομίας ἐν μέσῳ
ἀδελφῶν πατρὸς αὐτῶν καὶ περιθήσεις τὸν κλῆρον τοῦ πατρὸς
αὐτῶν αὐταῖς. [8]καὶ τοῖς υἱοῖς Ισραηλ λαλήσεις λέγων Ἄνθρωπος 8
ἐὰν ἀποθάνῃ καὶ υἱὸς μὴ ᾖ αὐτῷ, περιθήσετε τὴν κληρονομίαν
αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ· [9]ἐὰν δὲ μὴ ᾖ θυγάτηρ αὐτῷ, δώσετε 9
τὴν κληρονομίαν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ· [10]ἐὰν δὲ μὴ ὦσιν αὐτῷ ἀδελ- 10
φοί, δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ ἀδελφῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· [11]ἐὰν 11
δὲ μὴ ὦσιν ἀδελφοὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, δώσετε τὴν κληρονομίαν
τῷ οἰκείῳ τῷ ἔγγιστα αὐτοῦ ἐκ τῆς φυλῆς αὐτοῦ, κληρονομήσει
τὰ αὐτοῦ. καὶ ἔσται τοῦτο τοῖς υἱοῖς Ισραηλ δικαίωμα κρίσεως,
καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ.

60 εγεννηθησαν V] εγενηθ. B, ετεχθ. A || 62 μεσω υιων 1°] τοις υιοις A || 63 οι] οτι A† || 65 κυριος > A† | αυτοις] -τω B*† | ο του] υιος A
27 2 συναγ.] pr. της A || 4 αδελφων] pr. των A || 7 ορθως] pr. ως A† || 8 η] ην B† || 11 ισραηλ > A†

12 [12]Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν Ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος τὸ ἐν
τῷ πέραν (τοῦτο ὄρος Ναβαυ) καὶ ἰδὲ τὴν γῆν Χανααν, ἣν
13 ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ισραηλ ἐν κατασχέσει· [13]καὶ ὄψει αὐτὴν καὶ
προστεθήσῃ πρὸς τὸν λαόν σου καὶ σύ, καθὰ προσετέθη Ααρων
14 ὁ ἀδελφός σου ἐν Ωρ τῷ ὄρει, [14]διότι παρέβητε τὸ ῥῆμά μου ἐν
τῇ ἐρήμῳ Σιν ἐν τῷ ἀντιπίπτειν τὴν συναγωγὴν ἁγιάσαι με· οὐχ
ἡγιάσατέ με ἐπὶ τῷ ὕδατι ἔναντι αὐτῶν (τοῦτό ἐστιν ὕδωρ ἀντι-
15 λογίας Καδης ἐν τῇ ἐρήμῳ Σιν). [15]καὶ εἶπεν Μωυσῆς πρὸς κύριον
16 [16]Ἐπισκεψάσθω κύριος ὁ θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκὸς
17 ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς συναγωγῆς ταύτης, [17]ὅστις ἐξελεύσεται πρὸ
προσώπου αὐτῶν καὶ ὅστις εἰσελεύσεται πρὸ προσώπου αὐτῶν
καὶ ὅστις ἐξάξει αὐτοὺς καὶ ὅστις εἰσάξει αὐτούς, καὶ οὐκ ἔσται
18 ἡ συναγωγὴ κυρίου ὡσεὶ πρόβατα, οἷς οὐκ ἔστιν ποιμήν. [18]καὶ
ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων Λαβὲ πρὸς σεαυτὸν τὸν
Ἰησοῦν υἱὸν Ναυη, ἄνθρωπον, ὃς ἔχει πνεῦμα ἐν ἑαυτῷ, καὶ ἐπι-
19 θήσεις τὰς χεῖράς σου ἐπ᾽ αὐτὸν [19]καὶ στήσεις αὐτὸν ἔναντι Ελε-
αζαρ τοῦ ἱερέως καὶ ἐντελῇ αὐτῷ ἔναντι πάσης συναγωγῆς καὶ
20 ἐντελῇ περὶ αὐτοῦ ἐναντίον αὐτῶν [20]καὶ δώσεις τῆς δόξης σου
21 ἐπ᾽ αὐτόν, ὅπως ἂν εἰσακούσωσιν αὐτοῦ οἱ υἱοὶ Ισραηλ. [21]καὶ
ἔναντι Ελεαζαρ τοῦ ἱερέως στήσεται, καὶ ἐπερωτήσουσιν αὐτὸν
τὴν κρίσιν τῶν δήλων ἔναντι κυρίου· ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ ἐξε-
λεύσονται καὶ ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ εἰσελεύσονται αὐτὸς καὶ οἱ
22 υἱοὶ Ισραηλ ὁμοθυμαδὸν καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή. [22]καὶ ἐποίησεν
Μωυσῆς καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος, καὶ λαβὼν τὸν Ἰησοῦν
ἔστησεν αὐτὸν ἐναντίον Ελεαζαρ τοῦ ἱερέως καὶ ἔναντι πάσης
23 συναγωγῆς [23]καὶ ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ συνέ-
στησεν αὐτόν, καθάπερ συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ.
28 [1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς
Ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς λέγων Τὰ δῶρά μου δόματά μου
καρπώματά μου εἰς ὀσμὴν εὐωδίας διατηρήσετε προσφέρειν ἐμοὶ
3 ἐν ταῖς ἑορταῖς μου. [3]καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ταῦτα τὰ καρπώματα,
ὅσα προσάξετε κυρίῳ· ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους δύο τὴν ἡμέ-
4 ραν εἰς ὁλοκαύτωσιν ἐνδελεχῶς, [4]τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα ποιήσεις τὸ
5 πρωὶ καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ πρὸς ἑσπέραν· [5]καὶ
ποιήσεις τὸ δέκατον τοῦ οιφι σεμίδαλιν εἰς θυσίαν ἀναπεποιημέ-
6 νην ἐν ἐλαίῳ ἐν τετάρτῳ τοῦ ιν. [6]ὁλοκαύτωμα ἐνδελεχισμοῦ, ἡ
7 γενομένη ἐν τῷ ὄρει Σινα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ· [7]καὶ σπονδὴν

12 ορος 2⁰] pr. το B* || 13 ωρ] pr. τω B*† || 14 σιν 1⁰] σινα A | αγιασαι] pr. του A | εναντιον A | τουτο] + δε A† | υδωρ] pr. το A | καδης] pr. εν B† || 17 ωσει] ως A || 19 εναντι 2⁰] -τιον A | εντελη 2⁰] εντειλαι A || 20 οι > A || 22 εναντιον] -τι A | εναντι] -τιον A Bc

28 2 διατηρησατε A || 4 ποιησεις bis] -σεται(pro -τε) A || 7 σπονδην 1⁰] -δη A†

αὐτοῦ τὸ τέταρτον τοῦ ιν τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί, ἐν τῷ ἁγίῳ σπείσεις
σπονδὴν σικερα κυρίῳ. 8καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ 8
πρὸς ἑσπέραν· κατὰ τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν σπονδὴν αὐ-
τοῦ ποιήσετε εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.
9Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων προσάξετε δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους 9
ἀμώμους καὶ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς
θυσίαν καὶ σπονδὴν 10ὁλοκαύτωμα σαββάτων ἐν τοῖς σαββάτοις 10
ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντὸς καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ.
11Καὶ ἐν ταῖς νεομηνίαις προσάξετε ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ 11
μόσχους ἐκ βοῶν δύο καὶ κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώ-
μους, 12τρία δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ μό- 12
σχῳ τῷ ἑνὶ καὶ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ
τῷ κριῷ τῷ ἑνί, 13δέκατον σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ 13
τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί, θυσίαν ὀσμὴν εὐωδίας κάρπωμα κυρίῳ. 14ἡ σπον- 14
δὴ αὐτῶν τὸ ἥμισυ τοῦ ιν ἔσται τῷ μόσχῳ τῷ ἑνί, καὶ τὸ τρί-
τον τοῦ ιν ἔσται τῷ κριῷ τῷ ἑνί, καὶ τὸ τέταρτον τοῦ ιν ἔσται
τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ οἴνου. τοῦτο ὁλοκαύτωμα μῆνα ἐκ μηνὸς εἰς
τοὺς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ. 15καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρ- 15
τίας κυρίῳ· ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντὸς ποιηθήσεται
καὶ ἡ σπονδὴ αὐτοῦ.
16Καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μη- 16
νὸς πασχα κυρίῳ. 17καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τού- 17
του ἑορτή· ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε. 18καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη 18
ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν, πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε. 19καὶ 19
προσάξετε ὁλοκαυτώματα καρπώματα κυρίῳ μόσχους ἐκ βοῶν δύο,
κριὸν ἕνα, ἑπτὰ ἀμνοὺς ἐνιαυσίους, ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν· 20καὶ 20
ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ, τρία δέκατα τῷ
μόσχῳ τῷ ἑνὶ καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνί, 21δέκατον δέκατον 21
ποιήσεις τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς· 22καὶ χίμαρον ἐξ 22
αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν· 23πλὴν τῆς ὁλο- 23
καυτώσεως τῆς διὰ παντὸς τῆς πρωινῆς, ὅ ἐστιν ὁλοκαύτωμα ἐν-
δελεχισμοῦ. 24ταῦτα κατὰ ταῦτα ποιήσετε τὴν ἡμέραν εἰς τὰς ἑπτὰ 24
ἡμέρας δῶρον κάρπωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ· ἐπὶ τοῦ ὁλο-
καυτώματος τοῦ διὰ παντὸς ποιήσεις τὴν σπονδὴν αὐτοῦ. 25καὶ 25
ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν, πᾶν ἔργον λατρευτὸν
οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ.

8 κυριου B*†: item in 15. 24 et B* in 16 || 9 αναπεπ. εν ελ./εις θυσ.] tr. A || 10 ολοκαυτωματος σαββατου A || 11 νουμηνιαις A | τω > A | και ult. > A || 13 δεκατον] + δεκατον AB^c || 14 αυτων] -τω A† | εσται 1^0⌒2^0 B*† | ολοκαυτ.] pr. το A || 16⌒17 μηνος A || 17 εορτη] pr. ποιηθησεται A | επτα — fin. > A || 19 ολοκαυτωμα A | καρπωμα AB^c | επτα] > B*†, post ενιαυσιους tr. B^c | αμωμοι > A† || 20 η > B† | fin.] + ποιησεται(pro -τε) A || 22 περι αμαρτ. > A† || 23 της 2^0 > A || 24 επτα] δυο A^r†

26 [26]Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν νέων, ὅταν προσφέρητε θυσίαν νέαν κυ-
ρίῳ τῶν ἑβδομάδων, ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν, πᾶν ἔργον λατρευ-
27 τὸν οὐ ποιήσετε. [27]καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐω-
δίας κυρίῳ μόσχους ἐκ βοῶν δύο, κριὸν ἕνα, ἑπτὰ ἀμνοὺς ἐνιαυ-
28 σίους ἀμώμους· [28]ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν
ἐλαίῳ, τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ
29 30 ἑνί, [29]δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς· [30]καὶ
31 χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν· [31]πλὴν
τοῦ ὁλοκαυτώματος τοῦ διὰ παντός· καὶ τὴν θυσίαν αὐτῶν ποιή-
σετέ μοι — ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν — καὶ τὰς σπονδὰς αὐτῶν.
29 [1]Καὶ τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐπίκλητος ἁγία ἔσται
ὑμῖν, πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε· ἡμέρα σημασίας ἔσται
2 ὑμῖν. [2]καὶ ποιήσετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ μό-
σχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους·
3 [3]ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ, τρία δέκατα
4 τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνί, [4]δέκατον δέ-
5 κατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς· [5]καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν
6 ἕνα περὶ ἁμαρτίας ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν· [6]πλὴν τῶν ὁλοκαυτω-
μάτων τῆς νουμηνίας, καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν
καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα τὸ διὰ παντὸς καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ
σπονδαὶ αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.
7 [7]Καὶ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν,
8 καὶ κακώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε. [8]καὶ
προσοίσετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας καρπώματα κυρίῳ
μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτά, ἄμωμοι
9 ἔσονται ὑμῖν· [9]ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ,
τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνί,
10 11 [10]δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ εἰς τοὺς ἑπτὰ ἀμνούς· [11]καὶ
χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν· πλὴν
τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας τῆς ἐξιλάσεως καὶ ἡ ὁλοκαύτωσις ἡ διὰ
παντός, ἡ θυσία αὐτῆς καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῆς κατὰ τὴν σύγκρισιν
εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κάρπωμα κυρίῳ.
12 [12]Καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου
ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν, πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε καὶ
13 ἑορτάσετε αὐτὴν ἑορτὴν κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας. [13]καὶ προσάξετε ὁλο-
καυτώματα καρπώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, τῇ ἡμέρᾳ τῇ

27 επτα / αμν. ενιαυσ.] tr. A || 31 του δια παντος] της νουμηνιας και η θυσια αυτων και το ολοκαυτωμα το δια παντος A | τας σπονδας] αι -δαι A
29 6 το ολοκ. το] τα ολοκαυτωματα B*† | και 4⁰ > A | κυριου B*†: item in 12. 13 || 7 εργον] + λατρευτον A || 8 ολοκαυτωμα A | καρπωμα A | κυριω > A | ενα / εκ βοων] tr. A | αμωμους (sic) A || 12 εορτασατε B || 13 καρπωματα] -μα A, > Bc

πρώτῃ μόσχους ἐκ βοῶν τρεῖς καὶ δέκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυ-
σίους δέκα τέσσαρας, ἄμωμοι ἔσονται· [14]αἱ θυσίαι αὐτῶν σεμί- 14
δαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ, τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ τοῖς
τρισκαίδεκα μόσχοις καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνὶ ἐπὶ τοὺς δύο
κριούς, [15]δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ ἐπὶ τοὺς τέσσαρας 15
καὶ δέκα ἀμνούς· [16]καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν 16
τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπον-
δαὶ αὐτῶν. — [17]καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ μόσχους δώδεκα, κρι- 17
οὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους· [18]ἡ θυ- 18
σία αὐτῶν καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ
τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν· [19]καὶ 19
χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς
διὰ παντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. — [20]τῇ ἡμέ- 20
ρᾳ τῇ τρίτῃ μόσχους ἕνδεκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσ-
σαρας καὶ δέκα ἀμώμους· [21]ἡ θυσία αὐτῶν καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῶν 21
τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν
κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν· [22]καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρ- 22
τίας πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν
καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. — [23]τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ μόσχους δέκα, 23
κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους· [24]αἱ 24
θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς
καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν·
[25]καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως 25
τῆς διὰ παντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. — [26]τῇ 26
ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ μόσχους ἐννέα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους
τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους· [27]αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ 27
αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν
αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν· [28]καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα 28
περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός· αἱ θυσίαι
αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. — [29]τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ μόσχους 29
ὀκτώ, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους δέκα τέσσαρας ἀμώμους· [30]αἱ 30
θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς
καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν·
[31]καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὁλοκαυτώ- 31
σεως τῆς διὰ παντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. —
[32]τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ μόσχους ἑπτά, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυ- 32
σίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους· [33]αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπον- 33
δαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθ-
μὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν· [34]καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν 34

15 init.] pr. και A || 20 init.] pr. και A || 21 αυτων 1° ⌒ 2° A† || 29 δεκα τεσσαρας B (hab. in 13. 15. 17. 20. 23. 26. 32 ιδ')] τεσσαρας και δεκα A (item A ceteris locis, sed in 13 A δεκα τεσσαρας) || 32 αμωμους > B*†

ἕνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός· αἱ
35 θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. — [35]καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ
ἐξόδιον ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ.
36 [36]καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας καρπώματα
κυρίῳ μόσχον ἕνα, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους·
37 [37]αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τῷ μόσχῳ καὶ τῷ κριῷ
καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν·
38 [38]καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως
τῆς διὰ παντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.
39 [39]Ταῦτα ποιήσετε κυρίῳ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν πλὴν τῶν εὐχῶν
ὑμῶν καὶ τὰ ἑκούσια ὑμῶν καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν καὶ τὰς
θυσίας ὑμῶν καὶ τὰς σπονδὰς ὑμῶν καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν.
30 [1]Καὶ ἐλάλησεν Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ισραηλ κατὰ πάντα, ὅσα ἐνε-
τείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ.
2 [2]Καὶ ἐλάλησεν Μωυσῆς πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν φυλῶν Ισραηλ
3 λέγων Τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ συνέταξεν κύριος· [3]ἄνθρωπος ἄνθρωπος,
ὃς ἂν εὔξηται εὐχὴν κυρίῳ ἢ ὀμόσῃ ὅρκον ἢ ὁρίσηται ὁρισμῷ
περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, οὐ βεβηλώσει τὸ ῥῆμα αὐτοῦ· πάντα, ὅσα
4 ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ποιήσει. [4]ἐὰν δὲ γυνὴ εὔξηται
εὐχὴν κυρίῳ ἢ ὁρίσηται ὁρισμὸν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς
5 ἐν τῇ νεότητι αὐτῆς [5]καὶ ἀκούσῃ ὁ πατὴρ αὐτῆς τὰς εὐχὰς αὐτῆς
καὶ τοὺς ὁρισμοὺς αὐτῆς, οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς,
καὶ παρασιωπήσῃ αὐτῆς ὁ πατήρ, καὶ στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ
αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ ὁρισμοί, οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς,
6 μενοῦσιν αὐτῇ. [6]ἐὰν δὲ ἀνανεύων ἀνανεύσῃ ὁ πατὴρ αὐτῆς, ᾗ ἂν
ἡμέρᾳ ἀκούσῃ πάσας τὰς εὐχὰς αὐτῆς καὶ τοὺς ὁρισμούς, οὓς
ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐ στήσονται· καὶ κύριος καθα-
7 ριεῖ αὐτήν, ὅτι ἀνένευσεν ὁ πατὴρ αὐτῆς. — [7]ἐὰν δὲ γενομένη
γένηται ἀνδρὶ καὶ αἱ εὐχαὶ αὐτῆς ἐπ᾿ αὐτῇ κατὰ τὴν διαστολὴν
8 τῶν χειλέων αὐτῆς, οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, [8]καὶ
ἀκούσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ παρασιωπήσῃ αὐτῇ, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ,
καὶ οὕτως στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ οἱ ὁρισμοὶ αὐτῆς,
9 οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, στήσονται. [9]ἐὰν δὲ ἀνανεύων
ἀνανεύσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐ-
τῆς καὶ οἱ ὁρισμοὶ αὐτῆς, οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς,
οὐ μενοῦσιν, ὅτι ὁ ἀνὴρ ἀνένευσεν ἀπ᾿ αὐτῆς, καὶ κύριος καθαριεῖ
10 αὐτήν. [10]καὶ εὐχὴ χήρας καὶ ἐκβεβλημένης, ὅσα ἂν εὔξηται κατὰ

36 εις οσμ. ευωδ./καρπωμ.] tr. A | κυριω] pr. τω Bc, κυριου B*† || 39 κυριω] pr. τω A

30 1 οσα] α A || 2 ισραηλ] pr. υιων A || 3 κυριω] pr. τω A† | η ορισηται/ορισμω] tr. B || 6 πασας > A | ορισμους] + αυτης A || 7 αι ευχαι] ευχη A† | ους] οσα A || 9 ο ult. > A | απ] επ A

τῆς ψυχῆς αὐτῆς, μενοῦσιν αὐτῇ. — 11 ἐὰν δὲ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ 11
ἀνδρὸς αὐτῆς ἡ εὐχὴ αὐτῆς ἢ ὁ ὁρισμὸς κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς
μεθ᾽ ὅρκου 12 καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ παρασιωπήσῃ αὐτῇ καὶ 12
μὴ ἀνανεύσῃ αὐτῇ, καὶ στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ πάν-
τες οἱ ὁρισμοὶ αὐτῆς, οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, στή-
σονται κατ᾽ αὐτῆς. 13 ἐὰν δὲ περιελὼν περιέλῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ᾗ ἂν 13
ἡμέρᾳ ἀκούσῃ πάντα, ὅσα ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν χειλέων αὐτῆς κατὰ
τὰς εὐχὰς αὐτῆς καὶ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοὺς κατὰ τῆς ψυχῆς
αὐτῆς, οὐ μενεῖ αὐτῇ· ὁ ἀνὴρ αὐτῆς περιεῖλεν, καὶ κύριος καθα-
ρίσει αὐτήν. 14 πᾶσα εὐχὴ καὶ πᾶς ὅρκος δεσμοῦ κακῶσαι ψυχήν, 14
ὁ ἀνὴρ αὐτῆς στήσει αὐτῇ καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς περιελεῖ. 15 ἐὰν δὲ 15
σιωπῶν παρασιωπήσῃ αὐτῇ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ στήσει αὐτῇ
πάσας τὰς εὐχὰς αὐτῆς, καὶ τοὺς ὁρισμοὺς τοὺς ἐπ᾽ αὐτῆς στήσει
αὐτῇ, ὅτι ἐσιώπησεν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἤκουσεν. 16 ἐὰν δὲ περιε- 16
λὼν περιέλῃ αὐτῆς μετὰ τὴν ἡμέραν, ἣν ἤκουσεν, καὶ λήμψεται
τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ. — 17 ταῦτα τὰ δικαιώματα, ὅσα ἐνετείλατο 17
κύριος τῷ Μωυσῇ ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς αὐτοῦ καὶ ἀνὰ
μέσον πατρὸς καὶ θυγατρὸς ἐν νεότητι ἐν οἴκῳ πατρός.
1 Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων 2 Ἐκδίκει τὴν ἐκ- 31
δίκησιν υἱῶν Ισραηλ ἐκ τῶν Μαδιανιτῶν, καὶ ἔσχατον προστεθήσῃ
πρὸς τὸν λαόν σου. 3 καὶ ἐλάλησεν Μωυσῆς πρὸς τὸν λαὸν λέγων 3
Ἐξοπλίσατε ἐξ ὑμῶν ἄνδρας παρατάξασθαι ἔναντι κυρίου ἐπὶ Μα-
διαν ἀποδοῦναι ἐκδίκησιν παρὰ τοῦ κυρίου τῇ Μαδιαν· 4 χιλίους 4
ἐκ φυλῆς χιλίους ἐκ φυλῆς ἐκ πασῶν φυλῶν Ισραηλ ἀποστείλατε
παρατάξασθαι. 5 καὶ ἐξηρίθμησαν ἐκ τῶν χιλιάδων Ισραηλ χιλίους 5
ἐκ φυλῆς, δώδεκα χιλιάδες, ἐνωπλισμένοι εἰς παράταξιν. 6 καὶ ἀπέ- 6
στειλεν αὐτοὺς Μωυσῆς χιλίους ἐκ φυλῆς χιλίους ἐκ φυλῆς σὺν
δυνάμει αὐτῶν καὶ Φινεες υἱὸν Ελεαζαρ υἱοῦ Ααρων τοῦ ἱερέως,
καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια καὶ αἱ σάλπιγγες τῶν σημασιῶν ἐν ταῖς
χερσὶν αὐτῶν. 7 καὶ παρετάξαντο ἐπὶ Μαδιαν, καθὰ ἐνετείλατο κύ- 7
ριος τῷ Μωυσῇ, καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν· 8 καὶ τοὺς βασι- 8
λεῖς Μαδιαν ἀπέκτειναν ἅμα τοῖς τραυματίαις αὐτῶν, καὶ τὸν Ευιν
καὶ τὸν Σουρ καὶ τὸν Ροκομ καὶ τὸν Ουρ καὶ τὸν Ροβοκ, πέντε
βασιλεῖς Μαδιαν· καὶ τὸν Βαλααμ υἱὸν Βεωρ ἀπέκτειναν ἐν ῥομ-
φαίᾳ σὺν τοῖς τραυματίαις αὐτῶν. 9 καὶ ἐπρονόμευσαν τὰς γυναῖκας 9

11 κατα] pr. ο A || 12 αυτης 3⁰] > A, in *O* sub ÷ || 13 καθαριει A || 14 ψυχην] αυτην A† || 15 τους επ αυτης] αυτης επ αυτη A(†) | η] ην B† || 16 περιελων Bs (B* om. 16 init. — ηκουσεν)] περιαιρων A || 17 γυναικος] pr. ανα μεσον A

31 2 υιων] pr. των A || 3 παραταξασθαι] και -σθε A | μαδιαν bis B uel B†] -αμ A: item A in 7. 8. 9 et in 8 (2⁰) etiam B, cf. 25 15 || 4 χιλιους bis] χειλιοι B*†, 2⁰ pr. και A || 5 χιλιαδας A || 6 χιλιους 2⁰] pr. και A | υιον] -ος A || 8 σουρ ... ροκομ] tr. A || 9 επρονομευσαν 1⁰ (non 2⁰)] προενομ. A

Μαδιαν καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν καὶ πάντα
10 τὰ ἔγκτητα αὐτῶν καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐπρονόμευσαν· [10]καὶ πά-
σας τὰς πόλεις αὐτῶν τὰς ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν καὶ τὰς ἐπαύ-
11 λεις αὐτῶν ἐνέπρησαν ἐν πυρί. [11]καὶ ἔλαβον πᾶσαν τὴν προνο-
12 μὴν καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους [12]καὶ
ἤγαγον πρὸς Μωυσῆν καὶ πρὸς Ελεαζαρ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς πάν-
τας υἱοὺς Ισραηλ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὰ σκῦλα καὶ τὴν προνο-
μὴν εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Αραβωθ Μωαβ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ Ιορ-
δάνου κατὰ Ιεριχω.
13 [13]Καὶ ἐξῆλθεν Μωυσῆς καὶ Ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ πάντες οἱ ἄρ-
χοντες τῆς συναγωγῆς εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἔξω τῆς παρεμβολῆς.
14 [14]καὶ ὠργίσθη Μωυσῆς ἐπὶ τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως, χιλιάρ-
χοις καὶ ἑκατοντάρχοις τοῖς ἐρχομένοις ἐκ τῆς παρατάξεως τοῦ
15 πολέμου, [15]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωυσῆς Ἵνα τί ἐζωγρήσατε πᾶν θῆλυ;
16 [16]αὗται γὰρ ἦσαν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ κατὰ τὸ ῥῆμα Βαλααμ τοῦ
ἀποστῆσαι καὶ ὑπεριδεῖν τὸ ῥῆμα κυρίου ἕνεκεν Φογωρ, καὶ ἐγέ-
17 νετο ἡ πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ κυρίου. [17]καὶ νῦν ἀποκτείνατε πᾶν
ἀρσενικὸν ἐν πάσῃ τῇ ἀπαρτίᾳ, καὶ πᾶσαν γυναῖκα, ἥτις ἔγνωκεν
18 κοίτην ἄρσενος, ἀποκτείνατε· [18]πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν τῶν γυναικῶν,
19 ἥτις οὐκ οἶδεν κοίτην ἄρσενος, ζωγρήσατε αὐτάς. [19]καὶ ὑμεῖς παρ-
εμβάλετε ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἑπτὰ ἡμέρας· πᾶς ὁ ἀνελὼν καὶ
ὁ ἁπτόμενος τοῦ τετρωμένου ἁγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ
20 τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, ὑμεῖς καὶ ἡ αἰχμαλωσία ὑμῶν· [20]καὶ πᾶν
περίβλημα καὶ πᾶν σκεῦος δερμάτινον καὶ πᾶσαν ἐργασίαν ἐξ
21 αἰγείας καὶ πᾶν σκεῦος ξύλινον ἀφαγνιεῖτε. [21]καὶ εἶπεν Ελεαζαρ
ὁ ἱερεὺς πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τοὺς ἐρχομένους ἐκ τῆς
παρατάξεως τοῦ πολέμου Τοῦτο τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου, ὃ συνέ-
22 ταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ. [22]πλὴν τοῦ χρυσίου καὶ τοῦ ἀργυρίου
23 καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μολίβου καὶ κασσιτέρου, [23]πᾶν πρᾶγ-
μα, ὃ διελεύσεται ἐν πυρί, καὶ καθαρισθήσεται, ἀλλ' ἢ τῷ ὕδατι
τοῦ ἁγνισμοῦ ἁγνισθήσεται· καὶ πάντα, ὅσα ἐὰν μὴ διαπορεύηται
24 διὰ πυρός, διελεύσεται δι' ὕδατος. [24]καὶ πλυνεῖσθε τὰ ἱμάτια τῇ
ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ καθαρισθήσεσθε καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεσθε
εἰς τὴν παρεμβολήν.
25 26 [25]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [26]Λαβὲ τὸ κεφά-
λαιον τῶν σκύλων τῆς αἰχμαλωσίας ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους,
σὺ καὶ Ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῆς συνα-

9 εγκτητα] -τηματα A || 10 οικιαις] κατοικ. A | εν ult. > B^c || 11 προνομην] + αυτων A || 12 υιους] pr. τους A || 17 εγνωκεν] εγνω A | αποκτεινατε ult.] -κτενειτε A† || 18 init.] pr. και A | οιδεν] εγνω A || 19 παρεμβαλειτε A || 22 χρυσιου ... αργυριου] tr. A† || 23 ο > B*† | εαν μη διαπορευηται] μη διαπορευεται A | διελευσεται ult.] pr. ου A†

γωγῆς, 27καὶ διελεῖτε τὰ σκῦλα ἀνὰ μέσον τῶν πολεμιστῶν τῶν ἐκ- 27
πορευομένων εἰς τὴν παράταξιν καὶ ἀνὰ μέσον πάσης συναγωγῆς.
28καὶ ἀφελεῖτε τέλος κυρίῳ παρὰ τῶν ἀνθρώπων τῶν πολεμιστῶν 28
τῶν ἐκπεπορευμένων εἰς τὴν παράταξιν μίαν ψυχὴν ἀπὸ πεντακο-
σίων ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν καὶ
ἀπὸ τῶν προβάτων καὶ ἀπὸ τῶν αἰγῶν· 29καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους αὐτῶν 29
λήμψεσθε καὶ δώσεις Ελεαζαρ τῷ ἱερεῖ τὰς ἀπαρχὰς κυρίου. 30καὶ 30
ἀπὸ τοῦ ἡμίσους τοῦ τῶν υἱῶν Ισραηλ λήμψῃ ἕνα ἀπὸ τῶν πεντή-
κοντα ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν καὶ ἀπὸ τῶν προ-
βάτων καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ δώσεις
αὐτὰ τοῖς Λευίταις τοῖς φυλάσσουσιν τὰς φυλακὰς ἐν τῇ σκηνῇ
κυρίου. 31καὶ ἐποίησεν Μωυσῆς καὶ Ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς καθὰ συνέ- 31
ταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ. 32καὶ ἐγενήθη τὸ πλεόνασμα τῆς προνο- 32
μῆς, ὃ ἐπρονόμευσαν οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταί, ἀπὸ τῶν προβάτων
ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ ἑβδομήκοντα καὶ πέντε χιλιάδες 33καὶ βόες 33
δύο καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες 34καὶ ὄνοι μία καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες 34
35καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων ἀπὸ τῶν γυναικῶν, αἳ οὐκ ἔγνωσαν κοίτην 35
ἀνδρός, πᾶσαι ψυχαὶ δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες. 36καὶ ἐγενήθη τὸ 36
ἡμίσευμα ἡ μερὶς τῶν ἐκπεπορευμένων εἰς τὸν πόλεμον ἐκ τοῦ
ἀριθμοῦ τῶν προβάτων τριακόσιαι καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ
ἑπτακισχίλια καὶ πεντακόσια, 37καὶ ἐγένετο τὸ τέλος κυρίῳ ἀπὸ τῶν 37
προβάτων ἑξακόσια ἑβδομήκοντα πέντε· 38καὶ βόες ἓξ καὶ τριά- 38
κοντα χιλιάδες, καὶ τὸ τέλος κυρίῳ δύο καὶ ἑβδομήκοντα· 39καὶ ὄνοι 39
τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι, καὶ τὸ τέλος κυρίῳ εἷς καὶ ἑξή-
κοντα· 40καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων ἑκκαίδεκα χιλιάδες, καὶ τὸ τέλος αὐ- 40
τῶν κυρίῳ δύο καὶ τριάκοντα ψυχαί. 41καὶ ἔδωκεν Μωυσῆς τὸ τέ- 41
λος κυρίῳ τὸ ἀφαίρεμα τοῦ θεοῦ Ελεαζαρ τῷ ἱερεῖ, καθὰ συνέταξεν
κύριος τῷ Μωυσῇ. 42ἀπὸ τοῦ ἡμισεύματος τῶν υἱῶν Ισραηλ, οὓς 42
διεῖλεν Μωυσῆς ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν — 43καὶ ἐγέ- 43
νετο τὸ ἡμίσευμα τὸ τῆς συναγωγῆς ἀπὸ τῶν προβάτων τρια-
κόσιαι χιλιάδες καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακισχίλια καὶ πεντα-
κόσια 44καὶ βόες ἓξ καὶ τριάκοντα χιλιάδες, 45ὄνοι τριάκοντα χιλι- 44 45
άδες καὶ πεντακόσιοι 46καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων ἓξ καὶ δέκα χιλιάδες 46
— 47καὶ ἔλαβεν Μωυσῆς ἀπὸ τοῦ ἡμισεύματος τῶν υἱῶν Ισραηλ 47
τὸ ἓν ἀπὸ τῶν πεντήκοντα ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπὸ τῶν

27 εκπεπορευμενων B^c | πασης] + της A || 28 τελος] pr. το A | εκπορευομενων A: item in 36 | αιγων] ονων A || 30 των 2^0 > B^c || 32 εβδομηκοντα] + χιλιαδες A (in *O* sub ※) | πεντε χιλ.] πεντακισχιλια A || 33 βοων A || 34 και 1^0 > B | ονων A || 35 πασαι ψυχαι] -σα -χη A || 36 τριακοσιαι] + χιλιαδες A (in *O* sub ※) | επτακισχιλια] -λιαι B^c, πεντακισχ · (-λιοι) B* | πεντακοσια] -σιοι B*(uid.), -σιαι B^c || 37 εξακοσια] -σιοι B*(uid.), -σιαι B^cA^c || 41 καθαπερ A || 42 του > B*† || 43 το 2^0] απο B || 47 το > AB^c

κτηνῶν καὶ ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς Λευίταις τοῖς φυλάσσουσιν τὰς
φυλακὰς τῆς σκηνῆς κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ
Μωυσῇ.
48 48Καὶ προσῆλθον πρὸς Μωυσῆν πάντες οἱ καθεσταμένοι εἰς τὰς
49 χιλιαρχίας τῆς δυνάμεως, χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι, 49καὶ εἶπαν
πρὸς Μωυσῆν Οἱ παῖδές σου εἰλήφασιν τὸ κεφάλαιον τῶν ἀνδρῶν
τῶν πολεμιστῶν τῶν παρ' ἡμῶν, καὶ οὐ διαπεφώνηκεν ἀπ' αὐτῶν
50 οὐδὲ εἷς· 50καὶ προσενηνόχαμεν τὸ δῶρον κυρίῳ, ἀνὴρ ὃ εὗρεν
σκεῦος χρυσοῦν, χλιδῶνα καὶ ψέλιον καὶ δακτύλιον καὶ περιδέξιον
51 καὶ ἐμπλόκιον, ἐξιλάσασθαι περὶ ἡμῶν ἔναντι κυρίου. 51καὶ ἔλαβεν
Μωυσῆς καὶ Ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσίον παρ' αὐτῶν, πᾶν σκεῦος
52 εἰργασμένον· 52καὶ ἐγένετο πᾶν τὸ χρυσίον, τὸ ἀφαίρεμα, ὃ ἀφεῖ-
λον κυρίῳ, ἓξ καὶ δέκα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ πεντήκοντα
53 σίκλοι παρὰ τῶν χιλιάρχων καὶ παρὰ τῶν ἑκατοντάρχων. 53καὶ οἱ
54 ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἐπρονόμευσαν ἕκαστος ἑαυτῷ. 54καὶ ἔλαβεν
Μωυσῆς καὶ Ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσίον παρὰ τῶν χιλιάρχων
καὶ παρὰ τῶν ἑκατοντάρχων καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὰ εἰς τὴν σκηνὴν
τοῦ μαρτυρίου μνημόσυνον τῶν υἱῶν Ισραηλ ἔναντι κυρίου.
32 1Καὶ κτήνη πλῆθος ἦν τοῖς υἱοῖς Ρουβην καὶ τοῖς υἱοῖς Γαδ, πλῆ-
θος σφόδρα· καὶ εἶδον τὴν χώραν Ιαζηρ καὶ τὴν χώραν Γαλααδ,
2 καὶ ἦν ὁ τόπος τόπος κτήνεσιν. 2καὶ προσελθόντες οἱ υἱοὶ Ρουβην
καὶ οἱ υἱοὶ Γαδ εἶπαν πρὸς Μωυσῆν καὶ πρὸς Ελεαζαρ τὸν ἱερέα
3 καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς συναγωγῆς λέγοντες 3Αταρωθ καὶ
Δαιβων καὶ Ιαζηρ καὶ Ναμβρα καὶ Εσεβων καὶ Ελεαλη καὶ Σεβαμα
4 καὶ Ναβαυ καὶ Βαιαν, 4τὴν γῆν, ἣν παρέδωκεν κύριος ἐνώπιον τῶν
υἱῶν Ισραηλ, γῆ κτηνοτρόφος ἐστίν, καὶ τοῖς παισίν σου κτήνη
5 ὑπάρχει. 5καὶ ἔλεγον Εἰ εὕρομεν χάριν ἐνώπιόν σου, δοθήτω ἡ γῆ
αὕτη τοῖς οἰκέταις σου ἐν κατασχέσει, καὶ μὴ διαβιβάσῃς ἡμᾶς τὸν
6 Ιορδάνην. 6καὶ εἶπεν Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Γαδ καὶ τοῖς υἱοῖς Ρουβην Οἱ
ἀδελφοὶ ὑμῶν πορεύονται εἰς πόλεμον, καὶ ὑμεῖς καθήσεσθε αὐτοῦ;
7 7καὶ ἵνα τί διαστρέφετε τὰς διανοίας τῶν υἱῶν Ισραηλ μὴ διαβῆναι
8 εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος δίδωσιν αὐτοῖς; 8οὐχ οὕτως ἐποίησαν οἱ πα-
τέρες ὑμῶν, ὅτε ἀπέστειλα αὐτοὺς ἐκ Καδης Βαρνη κατανοῆσαι
9 τὴν γῆν; 9καὶ ἀνέβησαν Φάραγγα βότρυος καὶ κατενόησαν τὴν
γῆν καὶ ἀπέστησαν τὴν καρδίαν τῶν υἱῶν Ισραηλ, ὅπως μὴ εἰσέλ-
10 θωσιν εἰς τὴν γῆν, ἣν ἔδωκεν κύριος αὐτοῖς. 10καὶ ὠργίσθη θυμῷ

50 χλιδωνα] pr. και B*
32 1 σφοδρα] pr. πολυ A || 2 αρχοντας] ανδρας A† || 3 αταρων A | ναμβρα] αμβραμ A: cf. 36 | βαιαν] βαμα A† || 4 παραδεδωκεν B† | των > A | γη κτηνοτρ.] tr. A† || 5 ελεγοσαν A | ενωπ.] εναντιον A | οικεταις] παισιν A || 6 πορευσονται A | πολεμον] pr. τον Bc || 7 διανοιας] καρδιας A | διαβηναι] αναβ. A† || 9 κυριος αυτοις] tr. A

κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ὤμοσεν λέγων [11]Εἰ ὄψονται οἱ 11
ἄνθρωποι οὗτοι οἱ ἀναβάντες ἐξ Αἰγύπτου ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ
ἐπάνω οἱ ἐπιστάμενοι τὸ κακὸν καὶ τὸ ἀγαθὸν τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα
τῷ Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ, οὐ γὰρ συνεπηκολούθησαν ὀπίσω
μου, [12]πλὴν Χαλεβ υἱὸς Ιεφοννη ὁ διακεχωρισμένος καὶ Ἰησοῦς ὁ 12
τοῦ Ναυη, ὅτι συνεπηκολούθησεν ὀπίσω κυρίου. [13]καὶ ὠργίσθη 13
θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν Ισραηλ καὶ κατερρόμβευσεν αὐτοὺς ἐν τῇ
ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη, ἕως ἐξανηλώθη πᾶσα ἡ γενεὰ οἱ ποι-
οῦντες τὰ πονηρὰ ἔναντι κυρίου. [14]ἰδοὺ ἀνέστητε ἀντὶ τῶν πατέ- 14
ρων ὑμῶν σύστρεμμα ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν προσθεῖναι ἔτι ἐπὶ
τὸν θυμὸν τῆς ὀργῆς κυρίου ἐπὶ Ισραηλ, [15]ὅτι ἀποστραφήσεσθε 15
ἀπ' αὐτοῦ προσθεῖναι ἔτι καταλιπεῖν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀνο-
μήσετε εἰς ὅλην τὴν συναγωγὴν ταύτην. [16]καὶ προσῆλθον αὐτῷ 16
καὶ ἔλεγον Ἐπαύλεις προβάτων οἰκοδομήσωμεν ὧδε τοῖς κτήνεσιν
ἡμῶν καὶ πόλεις ταῖς ἀποσκευαῖς ἡμῶν, [17]καὶ ἡμεῖς ἐνοπλισάμενοι 17
προφυλακὴ πρότεροι τῶν υἱῶν Ισραηλ, ἕως ἂν ἀγάγωμεν αὐτοὺς
εἰς τὸν ἑαυτῶν τόπον· καὶ κατοικήσει ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν ἐν πόλε-
σιν τετειχισμέναις διὰ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν. [18]οὐ μὴ ἀπο- 18
στραφῶμεν εἰς τὰς οἰκίας ἡμῶν, ἕως ἂν καταμερισθῶσιν οἱ υἱοὶ
Ισραηλ ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ· [19]καὶ οὐκέτι κληρονο- 19
μήσωμεν ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ Ιορδάνου καὶ ἐπέκεινα, ὅτι
ἀπέχομεν τοὺς κλήρους ἡμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ Ιορδάνου ἐν ἀνα-
τολαῖς. [20]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Μωυσῆς Ἐὰν ποιήσητε κατὰ τὸ 20
ῥῆμα τοῦτο, ἐὰν ἐξοπλίσησθε ἔναντι κυρίου εἰς πόλεμον [21]καὶ παρ- 21
ελεύσεται ὑμῶν πᾶς ὁπλίτης τὸν Ιορδάνην ἔναντι κυρίου, ἕως ἂν
ἐκτριβῇ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ [22]καὶ κατακυριευθῇ 22
ἡ γῆ ἔναντι κυρίου, καὶ μετὰ ταῦτα ἀποστραφήσεσθε, καὶ ἔσεσθε
ἀθῷοι ἔναντι κυρίου καὶ ἀπὸ Ισραηλ, καὶ ἔσται ἡ γῆ αὕτη ὑμῖν ἐν
κατασχέσει ἔναντι κυρίου. [23]ἐὰν δὲ μὴ ποιήσητε οὕτως, ἁμαρτή- 23
σεσθε ἔναντι κυρίου καὶ γνώσεσθε τὴν ἁμαρτίαν ὑμῶν, ὅταν ὑμᾶς
καταλάβῃ τὰ κακά. [24]καὶ οἰκοδομήσετε ὑμῖν αὐτοῖς πόλεις τῇ ἀπο- 24
σκευῇ ὑμῶν καὶ ἐπαύλεις τοῖς κτήνεσιν ὑμῶν καὶ τὸ ἐκπορευόμε-
νον ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν ποιήσετε. [25]καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ρουβην 25
καὶ οἱ υἱοὶ Γαδ πρὸς Μωυσῆν λέγοντες Οἱ παῖδές σου ποιήσου-
σιν καθὰ ὁ κύριος ἡμῶν ἐντέλλεται· [26]ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν καὶ αἱ 26
γυναῖκες ἡμῶν καὶ πάντα τὰ κτήνη ἡμῶν ἔσονται ἐν ταῖς πόλεσιν

11 κακον ... αγαθον] tr. A | ωμοσα] -σεν B: ex 10 | τω > A† || 12 συνεπηκολουθησαν A || 13 κατερρομβευσεν] ε pro ο A | εξανηλωθη] αν εξαναλωθη A || 16 αποσκευαις] κατασκ. A† || 17 προφυλακην B || 19 εν αυτοις] εαυτοις A || 20 εξοπλισθησεσθαι(pro -θε) A† || 21 οπλιστης A | εως] ως A† || 22 και 4^{0} > A† || 24 ποιησετε] pr. τουτο B*† || 25 ημων] ημιν A† | εντελλεται] -τελειται B*†, -τεταλται A || 26 και 1^{0} — ημων 2^{0} / και 2^{0} — ημων 3^{0}] tr. A†

27 Γαλααδ, [27]οἱ δὲ παῖδές σου παρελεύσονται πάντες ἐνωπλισμένοι
καὶ ἐκτεταγμένοι ἔναντι κυρίου εἰς τὸν πόλεμον, ὃν τρόπον ὁ κύ-
28 ριος λέγει. [28]καὶ συνέστησεν αὐτοῖς Μωυσῆς Ελεαζαρ τὸν ἱερέα
καὶ Ἰησοῦν υἱὸν Ναυη καὶ τοὺς ἄρχοντας πατριῶν τῶν φυλῶν
29 Ισραηλ, [29]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Μωυσῆς Ἐὰν διαβῶσιν οἱ υἱοὶ
Ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ Γαδ μεθ᾽ ὑμῶν τὸν Ιορδάνην, πᾶς ἐνωπλισμέ-
νος εἰς πόλεμον ἔναντι κυρίου, καὶ κατακυριεύσητε τῆς γῆς ἀπέ-
ναντι ὑμῶν, καὶ δώσετε αὐτοῖς τὴν γῆν Γαλααδ ἐν κατασχέσει·
30 [30]ἐὰν δὲ μὴ διαβῶσιν ἐνωπλισμένοι μεθ᾽ ὑμῶν εἰς τὸν πόλεμον
ἔναντι κυρίου, καὶ διαβιβάσετε τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν καὶ τὰς γυ-
ναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν πρότερα ὑμῶν εἰς γῆν Χανααν,
31 καὶ συγκατακληρονομηθήσονται ἐν ὑμῖν ἐν τῇ γῇ Χανααν. [31]καὶ
ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ Ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ Γαδ λέγοντες Ὅσα ὁ κύριος
32 λέγει τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ, οὕτως ποιήσομεν· [32]ἡμεῖς διαβησόμεθα
ἐνωπλισμένοι ἔναντι κυρίου εἰς γῆν Χανααν, καὶ δώσετε τὴν κατά-
33 σχεσιν ἡμῖν ἐν τῷ πέραν τοῦ Ιορδάνου. [33]καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς Μωυ-
σῆς, τοῖς υἱοῖς Γαδ καὶ τοῖς υἱοῖς Ρουβην καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς
Μανασση υἱῶν Ιωσηφ, τὴν βασιλείαν Σηων βασιλέως Αμορραίων
καὶ τὴν βασιλείαν Ωγ βασιλέως τῆς Βασαν, τὴν γῆν καὶ τὰς πόλεις
σὺν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, πόλεις τῆς γῆς κύκλῳ.
34 [34]Καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ Γαδ τὴν Δαιβων καὶ τὴν Αταρωθ
35 καὶ τὴν Αροηρ [35]καὶ τὴν Σωφαρ καὶ τὴν Ιαζηρ καὶ ὕψωσαν αὐτὰς
36 [36]καὶ τὴν Ναμβραν καὶ τὴν Βαιθαραν, πόλεις ὀχυρὰς καὶ ἐπαύλεις
37 προβάτων. — [37]καὶ οἱ υἱοὶ Ρουβην ᾠκοδόμησαν τὴν Εσεβων καὶ
38 Ελεαλη καὶ Καριαθαιμ [38]καὶ τὴν Βεελμεων, περικεκυκλωμένας, καὶ
τὴν Σεβαμα καὶ ἐπωνόμασαν κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν τὰ ὀνόματα
39 τῶν πόλεων, ἃς ᾠκοδόμησαν. — [39]καὶ ἐπορεύθη υἱὸς Μαχιρ υἱοῦ
Μανασση εἰς Γαλααδ καὶ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ ἀπώλεσεν τὸν Αμορ-
40 ραῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ. [40]καὶ ἔδωκεν Μωυσῆς τὴν Γαλααδ
41 τῷ Μαχιρ υἱῷ Μανασση, καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ. [41]καὶ Ιαϊρ ὁ τοῦ
Μανασση ἐπορεύθη καὶ ἔλαβεν τὰς ἐπαύλεις αὐτῶν καὶ ἐπωνό-
42 μασεν αὐτὰς Ἐπαύλεις Ιαϊρ. [42]καὶ Ναβαυ ἐπορεύθη καὶ ἔλαβεν τὴν
Κανααθ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὰς Ναβωθ ἐκ
τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

27 και > A || **29** οι 2° > A | γαδ] γαλααδ A† || **30** τον > A | και διαβιβασετε] διαβιβασατε B (B^c pr. και) || **31** οι 2° > B | αυτου > B || **32** ενωπλ. / εναντι κυρ.] tr. A | γην] pr. την A† || **33** αμορραιων] pr. των A | της 1° > B* || **35** την 1°] + γην A† || **36** την 1° > B* | ναμβραν Ra. (cf. 3)] ναμραμ B†, αμβραν A | βαιθαρρα A† | και επαυλεις] πολεις A† || **37** ελεαλη] λεαλημ B† (B^c pr. ε) | καριαιθαμ B || **38** init.] pr. και την βαμω A(†) | περικεκυκλ.] περικεκαλυμμενας A | την 2° > B*† || **39** εις] > B†, in *O* sub ※ (sic) || **41** ιαιρ ult.] ιαηρ A || **42** καναaθ M] καaθ B†, καaναθ A†

1 Καὶ οὗτοι σταθμοὶ τῶν υἱῶν Ισραηλ, ὡς ἐξῆλθον ἐκ γῆς Αἰ- 33
γύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν ἐν χειρὶ Μωυσῆ καὶ Ααρων· 2 καὶ ἔγρα- 2
ψεν Μωυσῆς τὰς ἀπάρσεις αὐτῶν καὶ τοὺς σταθμοὺς αὐτῶν διὰ
ῥήματος κυρίου, καὶ οὗτοι σταθμοὶ τῆς πορείας αὐτῶν. 3 ἀπῆραν 3
ἐκ Ραμεσση τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μη-
νὸς τοῦ πρώτου· τῇ ἐπαύριον τοῦ πασχα ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ισραηλ
ἐν χειρὶ ὑψηλῇ ἐναντίον πάντων τῶν Αἰγυπτίων, 4 καὶ οἱ Αἰγύπτιοι 4
ἔθαπτον ἐξ αὐτῶν τοὺς τεθνηκότας πάντας, οὓς ἐπάταξεν κύριος,
πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐποίη-
σεν τὴν ἐκδίκησιν κύριος. 5 καὶ ἀπάραντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐκ Ρα- 5
μεσση παρενέβαλον εἰς Σοκχωθ. 6 καὶ ἀπῆραν ἐκ Σοκχωθ καὶ παρ- 6
ενέβαλον εἰς Βουθαν, ὅ ἐστιν μέρος τι τῆς ἐρήμου. 7 καὶ ἀπῆραν 7
ἐκ Βουθαν καὶ παρενέβαλον ἐπὶ στόμα Εἰρωθ, ὅ ἐστιν ἀπέναντι
Βεελσεπφων, καὶ παρενέβαλον ἀπέναντι Μαγδώλου. 8 καὶ ἀπῆραν 8
ἀπέναντι Εἰρωθ καὶ διέβησαν μέσον τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἔρημον
καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν διὰ τῆς ἐρήμου αὐτοὶ καὶ
παρενέβαλον ἐν Πικρίαις. 9 καὶ ἀπῆραν ἐκ Πικριῶν καὶ ἦλθον εἰς 9
Αιλιμ· καὶ ἐν Αιλιμ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων καὶ ἑβδομήκοντα στε-
λέχη φοινίκων, καὶ παρενέβαλον ἐκεῖ παρὰ τὸ ὕδωρ. 10 καὶ ἀπῆραν 10
ἐξ Αιλιμ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθράν. 11 καὶ ἀπῆραν ἀπὸ 11
θαλάσσης ἐρυθρᾶς καὶ παρενέβαλον εἰς τὴν ἔρημον Σιν. 12 καὶ ἀπῆ- 12
ραν ἐκ τῆς ἐρήμου Σιν καὶ παρενέβαλον εἰς Ραφακα. 13 καὶ ἀπῆ- 13
ραν ἐκ Ραφακα καὶ παρενέβαλον ἐν Αιλους. 14 καὶ ἀπῆραν ἐξ Αι- 14
λους καὶ παρενέβαλον ἐν Ραφιδιν, καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τῷ λαῷ πιεῖν
ἐκεῖ. 15 καὶ ἀπῆραν ἐκ Ραφιδιν καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινα. 15
16 καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου Σινα καὶ παρενέβαλον ἐν Μνήμασιν 16
τῆς ἐπιθυμίας. 17 καὶ ἀπῆραν ἐκ Μνημάτων ἐπιθυμίας καὶ παρεν- 17
έβαλον ἐν Ασηρωθ. 18 καὶ ἀπῆραν ἐξ Ασηρωθ καὶ παρενέβαλον ἐν 18
Ραθαμα. 19 καὶ ἀπῆραν ἐκ Ραθαμα καὶ παρενέβαλον ἐν Ρεμμων Φα- 19
ρες. 20 καὶ ἀπῆραν ἐκ Ρεμμων Φαρες καὶ παρενέβαλον ἐν Λεμωνα. 20
21 καὶ ἀπῆραν ἐκ Λεμωνα καὶ παρενέβαλον εἰς Δεσσα. 22 καὶ ἀπῆραν 21 22
ἐκ Δεσσα καὶ παρενέβαλον εἰς Μακελλαθ. 23 καὶ ἀπῆραν ἐκ Μακελλαθ 23

33 1 σταθμοι] pr. οι A: item in 2 || 2 επαρσεις A || 3 init.] pr. και A 4 ους] οσους A || 5 και απαρ.] απαρ. δε A | σοχωθ B* hic, non in 6 || 6 απηραν ... και] απαραντες A | σοκχω A† || 7 ειρωθ] επιρωθ B* hic, non in 8 | βεελσεφων A: cf. Exod. **14** 2 || 8 αυτοι > B*† || 11 εν τη ερημω A | σιν > A†: item in 12 || 12 ραφακαν A hic, non in 13 || 13 αιλους] αιλειμ $B^{(\dagger)}$: item in 14 || 14 εκει] ante υδωρ tr. A, ante πιειν tr. B^{c} || 15 σινα] pr. τη A || 16 της ult. > B* || 17 επιθυμ.] pr. της A^{r} || 20 ραμμων B† hic, non in 19 | λεβωνα A: item in 21 || 21 δεσσα] ρεσσα A: item in 22 || 22 μακελαθ A: item in 23

24 καὶ παρενέβαλον εἰς Σαφαρ. [24]καὶ ἀπῆραν ἐκ Σαφαρ καὶ παρεν-
25 έβαλον εἰς Χαραδαθ. [25]καὶ ἀπῆραν ἐκ Χαραδαθ καὶ παρενέβαλον
26 εἰς Μακηλωθ. [26]καὶ ἀπῆραν ἐκ Μακηλωθ καὶ παρενέβαλον εἰς
27 28 Καταaθ. [27]καὶ ἀπῆραν ἐκ Καταaθ καὶ παρενέβαλον εἰς Ταραθ. [28]καὶ
29 ἀπῆραν ἐκ Ταραθ καὶ παρενέβαλον εἰς Ματεκκα. [29]καὶ ἀπῆραν ἐκ
30 Ματεκκα καὶ παρενέβαλον εἰς Σελμωνα. [30]καὶ ἀπῆραν ἐκ Σελμωνα
31 καὶ παρενέβαλον εἰς Μασσουρουθ. [31]καὶ ἀπῆραν ἐκ Μασσουρουθ
32 καὶ παρενέβαλον εἰς Βαναια. [32]καὶ ἀπῆραν ἐκ Βαναια καὶ παρεν-
33 έβαλον εἰς τὸ ὄρος Γαδγαδ. [33]καὶ ἀπῆραν ἐκ τοῦ ὄρους Γαδγαδ
34 καὶ παρενέβαλον εἰς Ετεβαθα. [34]καὶ ἀπῆραν ἐξ Ετεβαθα καὶ παρ-
35 ενέβαλον εἰς Εβρωνα. [35]καὶ ἀπῆραν ἐξ Εβρωνα καὶ παρενέβαλον
36 εἰς Γεσιωνγαβερ. [36]καὶ ἀπῆραν ἐκ Γεσιωνγαβερ καὶ παρενέβα-
λον ἐν τῇ ἐρήμῳ Σιν. καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου Σιν καὶ παρ-
37 ενέβαλον εἰς τὴν ἔρημον Φαραν, αὕτη ἐστὶν Καδης. [37]καὶ ἀπῆραν
ἐκ Καδης καὶ παρενέβαλον εἰς Ωρ τὸ ὄρος πλησίον γῆς Εδωμ·
38 [38]καὶ ἀνέβη Ααρων ὁ ἱερεὺς διὰ προστάγματος κυρίου καὶ ἀπέ-
θανεν ἐκεῖ ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ισραηλ
39 ἐκ γῆς Αἰγύπτου τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ μιᾷ τοῦ μηνός· [39]καὶ Ααρων
ἦν τριῶν καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἐτῶν, ὅτε ἀπέθνῃσκεν ἐν Ωρ τῷ
40 ὄρει. [40]καὶ ἀκούσας ὁ Χανανις βασιλεὺς Αραδ, καὶ οὗτος κατῴκει
41 ἐν γῇ Χανααν, ὅτε εἰσεπορεύοντο οἱ υἱοὶ Ισραηλ. [41]καὶ ἀπῆραν
42 ἐξ Ωρ τοῦ ὄρους καὶ παρενέβαλον εἰς Σελμωνα. [42]καὶ ἀπῆραν ἐκ
43 Σελμωνα καὶ παρενέβαλον εἰς Φινω. [43]καὶ ἀπῆραν ἐκ Φινω καὶ
44 παρενέβαλον εἰς Ωβωθ. [44]καὶ ἀπῆραν ἐξ Ωβωθ καὶ παρενέβαλον
45 ἐν Γαι ἐν τῷ πέραν ἐπὶ τῶν ὁρίων Μωαβ. [45]καὶ ἀπῆραν ἐκ Γαι
46 καὶ παρενέβαλον εἰς Δαιβων Γαδ. [46]καὶ ἀπῆραν ἐκ Δαιβων Γαδ
47 καὶ παρενέβαλον ἐν Γελμων Δεβλαθαιμ. [47]καὶ ἀπῆραν ἐκ Γελμων
Δεβλαθαιμ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Αβαριμ ἀπέναντι Ναβαυ.
48 [48]καὶ ἀπῆραν ἀπὸ ὀρέων Αβαριμ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ δυσμῶν
49 Μωαβ ἐπὶ τοῦ Ιορδάνου κατὰ Ιεριχω [49]καὶ παρενέβαλον παρὰ
τὸν Ιορδάνην ἀνὰ μέσον Αισιμωθ ἕως Βελσαττιμ κατὰ δυσμὰς
Μωαβ.

23 εις σαφαρ] εν αρσαφαρ A, εις ※ ορος ⸔ σαφαρ *O* || **24** εκ σαφαρ] εξ αρσαφαρ pau., εκ σαρσαφαρ A$^{(\dagger)}$, εξ ※ ορους ⸔ σαφαρ *O* | εις] επι A || **27** θαραθ A: item in 28 || **28** μαθεκκα A: item in 29 || **29** ασελμωνα A: item in 30 (sed εκ retinet A ibi) || **30** μασσουρουθ] -ρωθ B$^{(\dagger)}$ hic, non in 31; μασουρουθ A: item in 31 || **31** βαναια] βανικαν A: item in 32 || **32** το > A† || **33** εις ετεβαθα] εις σετεβ. B$^{*(\dagger)}$, εις ιεταβαθαν A || **34** εξ ετεβαθα] εκ σετεβ. B$^{*(\dagger)}$, εξ ιεταβαθαν A | εις εβρωνα] εις σεβρ. B || **35** εξ εβρωνα] εκ σεβρ. B | γεσσιωνγ. B*: item in 36 || **38** ιερευς] + πλησιον του ορους A$^{(\dagger)}$ || **41** εις] εν AB^{c} || **42** εις] εν A || **43** εις] εν A | ωβωθ] σωβωθ B || **44** εξ ωβωθ] εκ σωβωθ B || **46** εν] εις A || **49** ασιμωθ A | βελσαττιμ] βελσα το B

[50]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐπὶ δυσμῶν Μωαβ παρὰ 50
τὸν Ιορδάνην κατὰ Ιεριχω λέγων [51]Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραηλ καὶ 51
ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ιορδάνην εἰς γῆν Χανααν
[52]καὶ ἀπολεῖτε πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ γῇ πρὸ προσώπου 52
ὑμῶν καὶ ἐξαρεῖτε τὰς σκοπιὰς αὐτῶν καὶ πάντα τὰ εἴδωλα τὰ
χωνευτὰ αὐτῶν ἀπολεῖτε αὐτὰ καὶ πάσας τὰς στήλας αὐτῶν ἐξα-
ρεῖτε [53]καὶ ἀπολεῖτε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν καὶ κατοι- 53
κήσετε ἐν αὐτῇ· ὑμῖν γὰρ δέδωκα τὴν γῆν αὐτῶν ἐν κλήρῳ. [54]καὶ 54
κατακληρονομήσετε τὴν γῆν αὐτῶν ἐν κλήρῳ κατὰ φυλὰς ὑμῶν·
τοῖς πλείοσιν πληθυνεῖτε τὴν κατάσχεσιν αὐτῶν καὶ τοῖς ἐλάττο-
σιν ἐλαττώσετε τὴν κατάσχεσιν αὐτῶν· εἰς ὃ ἐὰν ἐξέλθῃ τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ ἐκεῖ, αὐτοῦ ἔσται· κατὰ φυλὰς πατριῶν ὑμῶν κληρονο-
μήσετε. [55]ἐὰν δὲ μὴ ἀπολέσητε τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς 55
ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔσται οὓς ἐὰν καταλίπητε ἐξ αὐτῶν,
σκόλοπες ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν καὶ βολίδες ἐν ταῖς πλευραῖς
ὑμῶν καὶ ἐχθρεύσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐφ' ἣν ὑμεῖς κατοικήσετε,
[56]καὶ ἔσται καθότι διεγνώκειν ποιῆσαι αὐτούς, ποιήσω ὑμῖν. 56
[1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [2]Ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς 34
Ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε εἰς τὴν γῆν
Χανααν· αὕτη ἔσται ὑμῖν εἰς κληρονομίαν, γῆ Χανααν σὺν τοῖς
ὁρίοις αὐτῆς. [3]καὶ ἔσται ὑμῖν τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα ἀπὸ ἐρήμου 3
Σιν ἕως ἐχόμενον Εδωμ, καὶ ἔσται ὑμῖν τὰ ὅρια πρὸς λίβα ἀπὸ
μέρους τῆς θαλάσσης τῆς ἁλυκῆς ἀπὸ ἀνατολῶν· [4]καὶ κυκλώσει 4
ὑμᾶς τὰ ὅρια ἀπὸ λιβὸς πρὸς ἀνάβασιν Ακραβιν καὶ παρελεύσεται
Σεννα, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ πρὸς λίβα Καδης τοῦ Βαρνη,
καὶ ἐξελεύσεται εἰς ἔπαυλιν Αραδ καὶ παρελεύσεται Ασεμωνα· [5]καὶ 5
κυκλώσει τὰ ὅρια ἀπὸ Ασεμωνα χειμάρρουν Αἰγύπτου, καὶ ἔσται
ἡ διέξοδος ἡ θάλασσα. [6]καὶ τὰ ὅρια τῆς θαλάσσης ἔσται ὑμῖν· 6
ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ, τοῦτο ἔσται ὑμῖν τὰ ὅρια τῆς θαλάσ-
σης. [7]καὶ τοῦτο ἔσται τὰ ὅρια ὑμῖν πρὸς βορρᾶν· ἀπὸ τῆς θαλάσ- 7
σης τῆς μεγάλης καταμετρήσετε ὑμῖν αὐτοῖς παρὰ τὸ ὄρος τὸ ὄρος·
[8]καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρους τὸ ὄρος καταμετρήσετε αὐτοῖς εἰσπορευομέ- 8
νων εἰς Εμαθ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ τὰ ὅρια Σαραδα· [9]καὶ 9
ἐξελεύσεται τὰ ὅρια Δεφρωνα, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ Ασερναιν·

50 παρα] επι A | του ιορδανου A† | λεγων] ante επι tr. B*† || 53 παντας > A || 54 init. — κληρω > B*† | αυτων 1⁰] > A, in *O* sub ÷ | εν κληρω] κληρωτι A: cf. Ios. 21 4—8 | υμων 1⁰] αυτων B† || 55 ους] οσους A | εχθρευσουσιν] + υμιν A || 56 υμας Bc

34 2 κληρον.] pr. την B* || 3 λιβα 1⁰] βορρα A† || 4 σεννα *O*†] ενναχ B(†), σεενναχ A | ασελμωνα A || 5 σελμωνα A || 6 η 1⁰ > A | τα ορια ult.] το -ιον A† || 7 τα ορια / υμιν] tr. A | το ορος ult. > A || 8 καταμετρηθησεται Ac | αιμαθ A | σαραδα *O*(†)] -δακ B, σαδαδακ A || 9 δεφρωνα B*†] δ > Bc, ζεφρωνα A | αρσεναειμ B*(†) (Bc add. ρ ante ν)

10 τοῦτο ἔσται ὑμῖν ὅρια ἀπὸ βορρᾶ. [10]καὶ καταμετρήσετε ὑμῖν αὐ-
11 τοῖς τὰ ὅρια ἀνατολῶν ἀπὸ Ασερναιν Σεπφαμα· [11]καὶ καταβήσε-
ται τὰ ὅρια ἀπὸ Σεπφαμ Αρβηλα ἀπὸ ἀνατολῶν ἐπὶ πηγάς, καὶ
καταβήσεται τὰ ὅρια Βηλα ἐπὶ νώτου θαλάσσης Χεναρα ἀπὸ ἀνα-
12 τολῶν· [12]καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ τὸν Ιορδάνην, καὶ ἔσται ἡ
διέξοδος θάλασσα ἡ ἁλυκή. αὕτη ἔσται ὑμῖν ἡ γῆ καὶ τὰ ὅρια
13 αὐτῆς κύκλῳ. [13]καὶ ἐνετείλατο Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ισραηλ λέγων
Αὕτη ἡ γῆ, ἣν κατακληρονομήσετε αὐτὴν μετὰ κλήρου, ὃν τρόπον
συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ δοῦναι αὐτὴν ταῖς ἐννέα φυλαῖς καὶ
14 τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασση· [14]ὅτι ἔλαβεν φυλὴ υἱῶν Ρουβην καὶ
φυλὴ υἱῶν Γαδ κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς
15 Μανασση ἀπέλαβον τοὺς κλήρους αὐτῶν, [15]δύο φυλαὶ καὶ ἥμισυ
φυλῆς ἔλαβον τοὺς κλήρους αὐτῶν πέραν τοῦ Ιορδάνου κατὰ Ιε-
ριχω ἀπὸ νότου κατ᾽ ἀνατολάς.
16 17 [16]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων [17]Ταῦτα τὰ ὀνό-
ματα τῶν ἀνδρῶν, οἳ κληρονομήσουσιν ὑμῖν τὴν γῆν· Ελεαζαρ ὁ
18 ἱερεὺς καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυη. [18]καὶ ἄρχοντα ἕνα ἐκ φυλῆς λήμ-
19 ψεσθε κατακληρονομῆσαι ὑμῖν τὴν γῆν. [19]καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα
20 τῶν ἀνδρῶν· τῆς φυλῆς Ιουδα Χαλεβ υἱὸς Ιεφοννη· [20]τῆς φυλῆς
21 Συμεων Σαλαμιηλ υἱὸς Εμιουδ· [21]τῆς φυλῆς Βενιαμιν Ελδαδ υἱὸς
22 23 Χασλων· [22]τῆς φυλῆς Δαν ἄρχων Βακχιρ υἱὸς Εγλι· [23]τῶν υἱῶν
24 Ιωσηφ φυλῆς υἱῶν Μανασση ἄρχων Ανιηλ υἱὸς Ουφι, [24]τῆς φυ-
25 λῆς υἱῶν Εφραιμ ἄρχων Καμουηλ υἱὸς Σαβαθα· [25]τῆς φυλῆς Ζα-
26 βουλων ἄρχων Ελισαφαν υἱὸς Φαρναχ· [26]τῆς φυλῆς υἱῶν Ισσα-
27 χαρ ἄρχων Φαλτιηλ υἱὸς Οζα· [27]τῆς φυλῆς υἱῶν Ασηρ ἄρχων
28 Αχιωρ υἱὸς Σελεμι· [28]τῆς φυλῆς Νεφθαλι ἄρχων Φαδαηλ υἱὸς
29 Βεναμιουδ. [29]οὗτοι οἷς ἐνετείλατο κύριος καταμερίσαι τοῖς υἱοῖς
Ισραηλ ἐν γῇ Χανααν.
35 [1]Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐπὶ δυσμῶν Μωαβ παρὰ
2 τὸν Ιορδάνην κατὰ Ιεριχω λέγων [2]Σύνταξον τοῖς υἱοῖς Ισραηλ καὶ
δώσουσιν τοῖς Λευίταις ἀπὸ τῶν κλήρων κατασχέσεως αὐτῶν πό-
λεις κατοικεῖν καὶ τὰ προάστια τῶν πόλεων κύκλῳ αὐτῶν δώ-
3 σουσιν τοῖς Λευίταις, [3]καὶ ἔσονται αὐτοῖς αἱ πόλεις κατοικεῖν, καὶ
τὰ ἀφορίσματα αὐτῶν ἔσται τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν καὶ πᾶσι τοῖς
4 τετράποσιν αὐτῶν. [4]καὶ τὰ συγκυροῦντα τῶν πόλεων, ἃς δώσετε

10 αρσεναειν B* (Bc ασερν.) | σεπφαμα F] -μαρ BA: cf. 11 || 11 σεπφαμ αρβηλα Ra. (sim. Gra.)] σεπφαμαρ βηλα rel. | χεναρα] χενερεθ A || 12 εσται υμιν] tr. B† || 13 τω μωυση > ABc || 15 κατ] προς A || 17 υμιν > A† | ο του] υιος A† || 20 εμιουδ: cf. 1 10 || 22 βακχιρ] βοκκι A | εγλ(ε)ι B(†)] εκλι A(†) || 23 ουφ(ε)ι Fc†] σουφι B, ουφιδ A || 24 σαβαθαν A(†) || 27 αχιωβ A† || 28 βεναμιουδ Ra. (sim. quaedam uersiones)] βενιαμ(ε)ιουδ B†, αμιουδ A || 29 ουτοι οις] τουτοις B† | καταμετρησαι τους υιους A
35 3 αυτοις / αι πολεις] tr. A

τοῖς Λευίταις, ἀπὸ τείχους τῆς πόλεως καὶ ἔξω δισχιλίους πήχεις
κύκλῳ· 5καὶ μετρήσεις ἔξω τῆς πόλεως τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατο- 5
λὰς δισχιλίους πήχεις καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα δισχιλίους πή-
χεις καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς θάλασσαν δισχιλίους πήχεις καὶ τὸ
κλίτος τὸ πρὸς βορρᾶν δισχιλίους πήχεις, καὶ ἡ πόλις μέσον τού-
του ἔσται ὑμῖν καὶ τὰ ὅμορα τῶν πόλεων. 6καὶ τὰς πόλεις δώσετε 6
τοῖς Λευίταις, τὰς ἓξ πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, ἃς δώσετε φεύ-
γειν ἐκεῖ τῷ φονεύσαντι, καὶ πρὸς ταύταις τεσσαράκοντα καὶ δύο
πόλεις· 7πάσας τὰς πόλεις δώσετε τοῖς Λευίταις, τεσσαράκοντα 7
καὶ ὀκτὼ πόλεις, ταύτας καὶ τὰ προάστια αὐτῶν. 8καὶ τὰς πόλεις, 8
ἃς δώσετε ἀπὸ τῆς κατασχέσεως υἱῶν Ισραηλ, ἀπὸ τῶν τὰ πολλὰ
πολλὰ καὶ ἀπὸ τῶν ἐλαττόνων ἐλάττω· ἕκαστος κατὰ τὴν κληρονο-
μίαν αὐτοῦ, ἣν κληρονομήσουσιν, δώσουσιν ἀπὸ τῶν πόλεων τοῖς
Λευίταις.

9Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων 10Λάλησον τοῖς υἱοῖς 9 10
Ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ιορδάνην εἰς
γῆν Χανααν 11καὶ διαστελεῖτε ὑμῖν αὐτοῖς πόλεις· φυγαδευτήρια 11
ἔσται ὑμῖν φυγεῖν ἐκεῖ τὸν φονευτήν, πᾶς ὁ πατάξας ψυχὴν ἀκου-
σίως. 12καὶ ἔσονται αἱ πόλεις ὑμῖν φυγαδευτήρια ἀπὸ ἀγχιστεύ- 12
οντος τὸ αἷμα, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ ὁ φονεύων, ἕως ἂν στῇ ἔναντι
τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν. 13καὶ αἱ πόλεις, ἃς δώσετε, τὰς ἓξ πό- 13
λεις, φυγαδευτήρια ἔσονται ὑμῖν· 14τὰς τρεῖς πόλεις δώσετε ἐν τῷ 14
πέραν τοῦ Ιορδάνου καὶ τὰς τρεῖς πόλεις δώσετε ἐν γῇ Χανααν·
15φυγαδεῖον ἔσται τοῖς υἱοῖς Ισραηλ, καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ 15
παροίκῳ τῷ ἐν ὑμῖν ἔσονται αἱ πόλεις αὗται εἰς φυγαδευτήριον
φυγεῖν ἐκεῖ παντὶ πατάξαντι ψυχὴν ἀκουσίως. — 16ἐὰν δὲ ἐν 16
σκεύει σιδήρου πατάξῃ αὐτόν, καὶ τελευτήσῃ, φονευτής ἐστιν· θα-
νάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτής. 17ἐὰν δὲ ἐν λίθῳ ἐκ χειρός, ἐν ᾧ 17
ἀποθανεῖται ἐν αὐτῷ, πατάξῃ αὐτόν, καὶ ἀποθάνῃ, φονευτής ἐστιν·
θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτής. 18ἐὰν δὲ ἐν σκεύει ξυλίνῳ ἐκ 18
χειρός, ἐξ οὗ ἀποθανεῖται ἐν αὐτῷ, πατάξῃ αὐτόν, καὶ ἀποθάνῃ,
φονευτής ἐστιν· θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτής. 19ὁ ἀγχιστεύων 19
τὸ αἷμα, οὗτος ἀποκτενεῖ τὸν φονεύσαντα· ὅταν συναντήσῃ αὐτῷ,
οὗτος ἀποκτενεῖ αὐτόν. 20ἐὰν δὲ δι' ἔχθραν ὤσῃ αὐτὸν καὶ ἐπιρ- 20
ρίψῃ ἐπ' αὐτὸν πᾶν σκεῦος ἐξ ἐνέδρου, καὶ ἀποθάνῃ, 21ἢ διὰ μῆνιν 21
ἐπάταξεν αὐτὸν τῇ χειρί, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω ὁ πατά-

6 δωσετε 1°] pr. ας A (in *O* sub ※) | φυγειν Bc || 7 δωσετε] pr. ας A | τεσσαρακ.] pr. και B*† || 8 υιων] pr. των A | κληρονομησουσιν] pr. κατα A || 11 φευγειν A: item in 15 | ο > A || 14 τας 1° > B*† | εν τω > B† | γη] pr. τη B† || 15 και 2° > B*† (Bc† add. και per errorem post τω 2°) || 18 εν αυτω > A* | θανατουσθω] αποθανειτε(pro -ται) A || 20 επιριψει B* | παν σκευος > Bc

ξας, φονευτής ἐστιν· θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονεύων· ὁ ἀγχιστεύ-
ων τὸ αἷμα ἀποκτενεῖ τὸν φονεύσαντα ἐν τῷ συναντῆσαι αὐτῷ.
22 — 22ἐὰν δὲ ἐξάπινα οὐ δι᾽ ἔχθραν ὤσῃ αὐτὸν ἢ ἐπιρρίψῃ ἐπ᾽ αὐ-
23 τὸν πᾶν σκεῦος οὐκ ἐξ ἐνέδρου 23ἢ παντὶ λίθῳ, ἐν ᾧ ἀποθανεῖ-
ται ἐν αὐτῷ, οὐκ εἰδώς, καὶ ἐπιπέσῃ ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ ἀποθάνῃ, αὐτὸς
24 δὲ οὐκ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἦν οὐδὲ ζητῶν κακοποιῆσαι αὐτόν, 24καὶ
κρινεῖ ἡ συναγωγὴ ἀνὰ μέσον τοῦ πατάξαντος καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ
25 ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα κατὰ τὰ κρίματα ταῦτα, 25καὶ ἐξελεῖται ἡ
συναγωγὴ τὸν φονεύσαντα ἀπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, καὶ
ἀποκαταστήσουσιν αὐτὸν ἡ συναγωγὴ εἰς τὴν πόλιν τοῦ φυγα-
δευτηρίου αὐτοῦ, οὗ κατέφυγεν, καὶ κατοικήσει ἐκεῖ, ἕως ἂν ἀπο-
26 θάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃν ἔχρισαν αὐτὸν τῷ ἐλαίῳ τῷ ἁγίῳ. 26ἐὰν
δὲ ἐξόδῳ ἐξέλθῃ ὁ φονεύσας τὰ ὅρια τῆς πόλεως, εἰς ἣν κατέ-
27 φυγεν ἐκεῖ, 27καὶ εὕρῃ αὐτὸν ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ἔξω τῶν ὁρίων
τῆς πόλεως καταφυγῆς αὐτοῦ καὶ φονεύσῃ ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα
28 τὸν φονεύσαντα, οὐκ ἔνοχός ἐστιν· 28ἐν γὰρ τῇ πόλει τῆς κατα-
φυγῆς κατοικείτω, ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ μετὰ τὸ
ἀποθανεῖν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν ἐπαναστραφήσεται ὁ φονεύσας εἰς
29 τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ. 29καὶ ἔσται ταῦτα ὑμῖν εἰς δι-
καίωμα κρίματος εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς κατοικίαις
30 ὑμῶν. — 30πᾶς πατάξας ψυχήν, διὰ μαρτύρων φονεύσεις τὸν φο-
νεύσαντα, καὶ μάρτυς εἷς οὐ μαρτυρήσει ἐπὶ ψυχὴν ἀποθανεῖν.
31 31καὶ οὐ λήμψεσθε λύτρα περὶ ψυχῆς παρὰ τοῦ φονεύσαντος τοῦ
32 ἐνόχου ὄντος ἀναιρεθῆναι· θανάτῳ γὰρ θανατωθήσεται. 32οὐ λήμ-
ψεσθε λύτρα τοῦ φυγεῖν εἰς πόλιν τῶν φυγαδευτηρίων τοῦ πάλιν
33 κατοικεῖν ἐπὶ τῆς γῆς, ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας. 33καὶ
οὐ μὴ φονοκτονήσητε τὴν γῆν, εἰς ἣν ὑμεῖς κατοικεῖτε· τὸ γὰρ
αἷμα τοῦτο φονοκτονεῖ τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἐξιλασθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ
τοῦ αἵματος τοῦ ἐκχυθέντος ἐπ᾽ αὐτῆς, ἀλλ᾽ ἐπὶ τοῦ αἵματος τοῦ
34 ἐκχέοντος. 34καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν, ἐφ᾽ ἧς κατοικεῖτε ἐπ᾽ αὐτῆς,
ἐφ᾽ ἧς ἐγὼ κατασκηνώσω ἐν ὑμῖν· ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος κατασκη-
νῶν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ισραηλ.
36 1Καὶ προσῆλθον οἱ ἄρχοντες φυλῆς υἱῶν Γαλααδ υἱοῦ Μαχιρ
υἱοῦ Μανασση ἐκ τῆς φυλῆς υἱῶν Ιωσηφ καὶ ἐλάλησαν ἔναντι
Μωυσῆ καὶ ἔναντι Ελεαζαρ τοῦ ἱερέως καὶ ἔναντι τῶν ἀρχόντων

21 αποκτενει] παταξει A† || 22 εξαπινης A || 25 συναγωγη 1° ⌒ 2° B* (uid.)† | αποκαταστησ. — αυτου] εις την πολιν του φυγαδευτηριου αποκαταστησει αυτον η συναγωγη A† | κατοικηση B || 28 καταφυγης] + αυτου A | και > B*† || 30 φονευσει A | ψυχην ult.] -ης B† || 31 περι] επι A || 32 των > B* || 33 εις ην] εφ ης A | κατοικειτε] + επ αυτης A | ουκ] ου μη A† || 34 κατασκηνωσω] -νω ABc | εν υμιν] επ αυτης A | κατασκηνων] pr. ο A

36 1 αρχοντες] + πατριων A

οἴκων πατριῶν υἱῶν Ισραηλ [2]καὶ εἶπαν Τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἐνετείλατο 2
κύριος ἀποδοῦναι τὴν γῆν τῆς κληρονομίας ἐν κλήρῳ τοῖς υἱοῖς
Ισραηλ, καὶ τῷ κυρίῳ συνέταξεν κύριος δοῦναι τὴν κληρονομίαν
Σαλπααδ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ. [3]καὶ ἔσονται 3
ἑνὶ τῶν φυλῶν υἱῶν Ισραηλ γυναῖκες, καὶ ἀφαιρεθήσεται ὁ κλῆρος
αὐτῶν ἐκ τῆς κατασχέσεως τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ προστεθήσεται
εἰς κληρονομίαν τῆς φυλῆς, οἷς ἂν γένωνται γυναῖκες, καὶ ἐκ τοῦ
κλήρου τῆς κληρονομίας ἡμῶν ἀφαιρεθήσεται. [4]ἐὰν δὲ γένηται ἡ 4
ἄφεσις τῶν υἱῶν Ισραηλ, καὶ προστεθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν
ἐπὶ τὴν κληρονομίαν τῆς φυλῆς, οἷς ἂν γένωνται γυναῖκες, καὶ ἀπὸ
τῆς κληρονομίας φυλῆς πατριᾶς ἡμῶν ἀφαιρεθήσεται ἡ κληρονομία
αὐτῶν. [5]καὶ ἐνετείλατο Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ισραηλ διὰ προστάγμα- 5
τος κυρίου λέγων Οὕτως φυλὴ υἱῶν Ιωσηφ λέγουσιν. [6]τοῦτο τὸ 6
ῥῆμα, ὃ συνέταξεν κύριος ταῖς θυγατράσιν Σαλπααδ λέγων Οὗ
ἀρέσκει ἐναντίον αὐτῶν, ἔστωσαν γυναῖκες, πλὴν ἐκ τοῦ δήμου
τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἔστωσαν γυναῖκες, [7]καὶ οὐχὶ περιστραφήσεται 7
κληρονομία τοῖς υἱοῖς Ισραηλ ἀπὸ φυλῆς ἐπὶ φυλήν, ὅτι ἕκαστος
ἐν τῇ κληρονομίᾳ τῆς φυλῆς τῆς πατριᾶς αὐτοῦ προσκολληθήσον-
ται οἱ υἱοὶ Ισραηλ. [8]καὶ πᾶσα θυγάτηρ ἀγχιστεύουσα κληρονομίαν 8
ἐκ τῶν φυλῶν υἱῶν Ισραηλ ἑνὶ τῶν ἐκ τοῦ δήμου τοῦ πατρὸς
αὐτῆς ἔσονται γυναῖκες, ἵνα ἀγχιστεύσωσιν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἕκαστος
τὴν κληρονομίαν τὴν πατρικὴν αὐτοῦ· [9]καὶ οὐ περιστραφήσεται 9
κλῆρος ἐκ φυλῆς ἐπὶ φυλὴν ἑτέραν, ἀλλὰ ἕκαστος ἐν τῇ κληρο-
νομίᾳ αὐτοῦ προσκολληθήσονται οἱ υἱοὶ Ισραηλ. [10]ὃν τρόπον συν- 10
έταξεν κύριος Μωυσῇ, οὕτως ἐποίησαν θυγατέρες Σαλπααδ, [11]καὶ 11
ἐγένοντο Θερσα καὶ Εγλα καὶ Μελχα καὶ Νουα καὶ Μααλα θυγα-
τέρες Σαλπααδ τοῖς ἀνεψιοῖς αὐτῶν· [12]ἐκ τοῦ δήμου τοῦ Μανασση 12
υἱῶν Ιωσηφ ἐγενήθησαν γυναῖκες, καὶ ἐγένετο ἡ κληρονομία αὐτῶν
ἐπὶ τὴν φυλὴν δήμου τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

[13]Αὗται αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, ἃ ἐνετεί- 13
λατο κύριος ἐν χειρὶ Μωυσῆ ἐπὶ δυσμῶν Μωαβ ἐπὶ τοῦ Ιορδάνου
κατὰ Ιεριχω.

1 υιων ult.] pr. των ABc || 2 κυριος δουναι] tr. A† || 3 προστεθησονται A† | κληρονομιαν] pr. την A || 4 αφεσις] αφαιρεσεις(pro -σις) A || 6 γυναικες 1°⌒2° B*† || 7 και > A† | προσκολλ.] pr. και B† | οι > B*† || 8 εκ των φυλων > A† | αυτου > B*† || 9 ου > A† || 10 μωυση B† (pr. τω al.)] προς μωυσην A | θυγατερες] -τρασι(ν) Bc || 11 θερσα] pr. μαλαα και A | και μααλα > A || 12 του 2° > A | εγενηθησαν] + αυτοις A† | εγενετο] -νηθη A

Subscr. αριθμοι BA

ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΝ

1 [1]Οὗτοι οἱ λόγοι, οὓς ἐλάλησεν Μωυσῆς παντὶ Ισραηλ πέραν
τοῦ Ιορδάνου ἐν τῇ ἐρήμῳ πρὸς δυσμαῖς πλησίον τῆς ἐρυθρᾶς
ἀνὰ μέσον Φαραν, Τοφολ καὶ Λοβον καὶ Αυλων καὶ Καταχρύσεα·
2 [2]ἕνδεκα ἡμερῶν ἐν Χωρηβ ὁδὸς ἐπ᾽ ὄρος Σηιρ ἕως Καδης Βαρνη.
3 [3]καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ μηνὶ μιᾷ
τοῦ μηνὸς ἐλάλησεν Μωυσῆς πρὸς πάντας υἱοὺς Ισραηλ κατὰ
4 πάντα, ὅσα ἐνετείλατο κύριος αὐτῷ πρὸς αὐτούς. [4]μετὰ τὸ πατά-
ξαι Σηων βασιλέα Αμορραίων τὸν κατοικήσαντα ἐν Εσεβων καὶ
Ωγ βασιλέα τῆς Βασαν τὸν κατοικήσαντα ἐν Ασταρωθ καὶ ἐν
5 Εδραϊν [5]ἐν τῷ πέραν τοῦ Ιορδάνου ἐν γῇ Μωαβ ἤρξατο Μωυ-
6 σῆς διασαφῆσαι τὸν νόμον τοῦτον λέγων [6]Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν
ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν Χωρηβ λέγων Ἱκανούσθω ὑμῖν κατοικεῖν ἐν τῷ
7 ὄρει τούτῳ· [7]ἐπιστράφητε καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς
ὄρος Αμορραίων καὶ πρὸς πάντας τοὺς περιοίκους Αραβα εἰς ὄρος
καὶ πεδίον καὶ πρὸς λίβα καὶ παραλίαν, γῆν Χαναναίων καὶ Ἀντι-
8 λίβανον ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου Εὐφράτου. [8]ἴδετε παρα-
δέδωκα ἐνώπιον ὑμῶν τὴν γῆν· εἰσπορευθέντες κληρονομήσατε
τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν τῷ Αβρααμ καὶ Ισαακ
9 καὶ Ιακωβ δοῦναι αὐτοῖς καὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν μετ᾽ αὐτούς. [9]καὶ
εἶπα πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγων Οὐ δυνήσομαι μόνος
10 φέρειν ὑμᾶς· [10]κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐπλήθυνεν ὑμᾶς, καὶ ἰδού ἐστε
11 σήμερον ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει· [11]κύριος ὁ θεὸς
τῶν πατέρων ὑμῶν προσθείη ὑμῖν ὡς ἐστὲ χιλιοπλασίως καὶ εὐ-
12 λογήσαι ὑμᾶς, καθότι ἐλάλησεν ὑμῖν. [12]πῶς δυνήσομαι μόνος φέ-
ρειν τὸν κόπον ὑμῶν καὶ τὴν ὑπόστασιν ὑμῶν καὶ τὰς ἀντιλογίας
13 ὑμῶν; [13]δότε ἑαυτοῖς ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνε-
τοὺς εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν, καὶ καταστήσω ἐφ᾽ ὑμῶν ἡγουμένους
14 ὑμῶν. [14]καὶ ἀπεκρίθητέ μοι καὶ εἴπατε Καλὸν τὸ ῥῆμα, ὃ ἐλάλησας
15 ποιῆσαι. [15]καὶ ἔλαβον ἐξ ὑμῶν ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας
καὶ συνετοὺς καὶ κατέστησα αὐτοὺς ἡγεῖσθαι ἐφ᾽ ὑμῶν χιλιάρχους
καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκαδάρχους καὶ γραμ-
16 ματοεισαγωγεῖς τοῖς κριταῖς ὑμῶν. [16]καὶ ἐνετειλάμην τοῖς κριταῖς

Deut.: B A.

1 1 init.] pr. και A† || 2 εν] εκ A || 3 κυριος αυτω] tr. Bc || 4 σηων et ωγ] pr. τον A | αμορρ.] pr. των A || 7 ευφρατου] pr. ποταμου Bc || 8 παραδεδωκεν B† | εισπορ.] εισελθοντες A | ισαακ et ιακωβ] pr. τω ABc || 10 υμων] ημ. A || 12 μονος φερειν] tr. A || 13 καταστησω] + αυτους A || 15 και πεντηκονταρχους > B*

ὑμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγων Διακούετε ἀνὰ μέσον τῶν ἀδελ-
φῶν ὑμῶν καὶ κρίνατε δικαίως ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον
ἀδελφοῦ καὶ ἀνὰ μέσον προσηλύτου αὐτοῦ. [17]οὐκ ἐπιγνώσῃ πρόσ- 17
ωπον ἐν κρίσει, κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν κρινεῖς, οὐ
μὴ ὑποστείλῃ πρόσωπον ἀνθρώπου, ὅτι ἡ κρίσις τοῦ θεοῦ ἐστιν·
καὶ τὸ ῥῆμα, ὃ ἐὰν σκληρὸν ᾖ ἀφ' ὑμῶν, ἀνοίσετε αὐτὸ ἐπ' ἐμέ,
καὶ ἀκούσομαι αὐτό. [18]καὶ ἐνετειλάμην ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ 18
πάντας τοὺς λόγους, οὓς ποιήσετε.

[19]Καὶ ἀπάραντες ἐκ Χωρηβ ἐπορεύθημεν πᾶσαν τὴν ἔρημον τὴν 19
μεγάλην καὶ τὴν φοβερὰν ἐκείνην, ἣν εἴδετε, ὁδὸν ὄρους τοῦ Αμορ-
ραίου, καθότι ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν, καὶ ἤλθομεν
ἕως Καδης Βαρνη. [20]καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς Ἤλθατε ἕως τοῦ ὄρους 20
τοῦ Αμορραίου, ὃ ὁ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ὑμῖν. [21]ἴδετε 21
παραδέδωκεν ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν
γῆν· ἀναβάντες κληρονομήσατε, ὃν τρόπον εἶπεν κύριος ὁ θεὸς
τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμῖν· μὴ φοβεῖσθε μηδὲ δειλιάσητε. [22]καὶ προσ- 22
ήλθατέ μοι πάντες καὶ εἴπατε Ἀποστείλωμεν ἄνδρας προτέρους
ἡμῶν, καὶ ἐφοδευσάτωσαν ἡμῖν τὴν γῆν καὶ ἀναγγειλάτωσαν ἡμῖν
ἀπόκρισιν τὴν ὁδόν, δι' ἧς ἀναβησόμεθα ἐν αὐτῇ, καὶ τὰς πόλεις,
εἰς ἃς εἰσπορευσόμεθα εἰς αὐτάς. [23]καὶ ἤρεσεν ἐναντίον μου τὸ 23
ῥῆμα, καὶ ἔλαβον ἐξ ὑμῶν δώδεκα ἄνδρας, ἄνδρα ἕνα κατὰ φυλήν.
[24]καὶ ἐπιστραφέντες ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος καὶ ἤλθοσαν ἕως Φά- 24
ραγγος βότρυος καὶ κατεσκόπευσαν αὐτήν. [25]καὶ ἐλάβοσαν ἐν ταῖς 25
χερσὶν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ καρποῦ τῆς γῆς καὶ κατήνεγκαν πρὸς ἡμᾶς
καὶ ἔλεγον Ἀγαθὴ ἡ γῆ, ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ἡμῖν.
[26]καὶ οὐκ ἠθελήσατε ἀναβῆναι καὶ ἠπειθήσατε τῷ ῥήματι κυρίου 26
τοῦ θεοῦ ὑμῶν [27]καὶ διεγογγύζετε ἐν ταῖς σκηναῖς ὑμῶν καὶ εἴπατε 27
Διὰ τὸ μισεῖν κύριον ἡμᾶς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου παρα-
δοῦναι ἡμᾶς εἰς χεῖρας Αμορραίων ἐξολεθρεῦσαι ἡμᾶς. [28]ποῦ ἡμεῖς 28
ἀναβαίνομεν; οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν ἀπέστησαν ὑμῶν τὴν καρδίαν λέ-
γοντες Ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ δυνατώτερον ἡμῶν καὶ πόλεις
μεγάλαι καὶ τετειχισμέναι ἕως τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλὰ καὶ υἱοὺς γιγάν-
των ἑωράκαμεν ἐκεῖ. [29]καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς Μὴ πτήξητε μηδὲ φοβη- 29
θῆτε ἀπ' αὐτῶν· [30]κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ προπορευόμενος πρὸ 30
προσώπου ὑμῶν αὐτὸς συνεκπολεμήσει αὐτοὺς μεθ' ὑμῶν κατὰ

16 κρινετε A | αδελφου] του αδ. αυτου A || 17 επιγνωσεσθε A | σκληρον η] tr. A | αυτο ult.] υμων B† || 18 παντας τους] tr. A || 19 χωρηβ] σοχωθ A† || 20 του 1^{0} > A | υμιν] ημ. A† || 21 υμιν 1^{0} > A | υμων 1^{0} 3^{0}] ημ. B | κληρονομειτε A || 22 αναγγ.] απαγγ. B*† | εισπορευομεθα A || 23 εναντιον] ενωπιον A || 26 και 2^{0}] αλλ A | υμων] ημ. B || 27 διεγογγυσατε A | εις τας χειρας των αμορρ. A || 28 οι] + δε A | υμων / την καρδ.] tr. A | ημων] υμ. B*

31 πάντα, ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ 31 καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύ-
τῃ, ἣν εἴδετε, ὡς ἐτροφοφόρησέν σε κύριος ὁ θεός σου, ὡς εἴ
τις τροφοφορήσει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ, κατὰ πᾶσαν τὴν
32 ὁδόν, ἣν ἐπορεύθητε, ἕως ἤλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον. 32 καὶ ἐν
33 τῷ λόγῳ τούτῳ οὐκ ἐνεπιστεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, 33 ὃς προ-
πορεύεται πρότερος ὑμῶν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκλέγεσθαι ὑμῖν τόπον ὁδη-
γῶν ὑμᾶς ἐν πυρὶ νυκτὸς δεικνύων ὑμῖν τὴν ὁδόν, καθ᾽ ἣν πορεύ-
34 εσθε ἐπ᾽ αὐτῆς, καὶ ἐν νεφέλῃ ἡμέρας. 34 καὶ ἤκουσεν κύριος τὴν
35 φωνὴν τῶν λόγων ὑμῶν καὶ παροξυνθεὶς ὤμοσεν λέγων 35 Εἰ ὄψε-
ταί τις τῶν ἀνδρῶν τούτων τὴν ἀγαθὴν ταύτην γῆν, ἣν ὤμοσα
36 τοῖς πατράσιν αὐτῶν, 36 πλὴν Χαλεβ υἱὸς Ιεφοννη, οὗτος ὄψεται
αὐτήν, καὶ τούτῳ δώσω τὴν γῆν, ἐφ᾽ ἣν ἐπέβη, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐ-
37 τοῦ διὰ τὸ προσκεῖσθαι αὐτὸν τὰ πρὸς κύριον. 37 καὶ ἐμοὶ ἐθυμώθη
38 κύριος δι᾽ ὑμᾶς λέγων Οὐδὲ σὺ οὐ μὴ εἰσέλθῃς ἐκεῖ· 38 Ἰησοῦς
υἱὸς Ναυη ὁ παρεστηκώς σοι, οὗτος εἰσελεύσεται ἐκεῖ· αὐτὸν
39 κατίσχυσον, ὅτι αὐτὸς κατακληρονομήσει αὐτὴν τῷ Ισραηλ. 39 καὶ
πᾶν παιδίον νέον, ὅστις οὐκ οἶδεν σήμερον ἀγαθὸν ἢ κακόν, οὗ-
τοι εἰσελεύσονται ἐκεῖ, καὶ τούτοις δώσω αὐτήν, καὶ αὐτοὶ κλη-
40 ρονομήσουσιν αὐτήν. 40 καὶ ὑμεῖς ἐπιστραφέντες ἐστρατοπεδεύσατε
41 εἰς τὴν ἔρημον ὁδὸν τὴν ἐπὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. 41 καὶ ἀπεκρί-
θητέ μοι καὶ εἴπατε Ἡμάρτομεν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν·
ἡμεῖς ἀναβάντες πολεμήσομεν κατὰ πάντα, ὅσα ἐνετείλατο κύριος
ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν. καὶ ἀναλαβόντες ἕκαστος τὰ σκεύη τὰ πολε-
42 μικὰ αὐτοῦ καὶ συναθροισθέντες ἀνεβαίνετε εἰς τὸ ὄρος. 42 καὶ εἶ-
πεν κύριος πρός με Εἰπὸν αὐτοῖς Οὐκ ἀναβήσεσθε οὐδὲ μὴ πολε-
μήσετε, οὐ γάρ εἰμι μεθ᾽ ὑμῶν· καὶ οὐ μὴ συντριβῆτε ἐνώπιον τῶν
43 ἐχθρῶν ὑμῶν. 43 καὶ ἐλάλησα ὑμῖν, καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου καὶ
παρέβητε τὸ ῥῆμα κυρίου καὶ παραβιασάμενοι ἀνέβητε εἰς τὸ ὄρος.
44 44 καὶ ἐξῆλθεν ὁ Αμορραῖος ὁ κατοικῶν ἐν τῷ ὄρει ἐκείνῳ εἰς συν-
άντησιν ὑμῖν καὶ κατεδίωξαν ὑμᾶς, ὡς εἰ ποιήσαισαν αἱ μέλισσαι,
45 καὶ ἐτίτρωσκον ὑμᾶς ἀπὸ Σηιρ ἕως Ερμα. 45 καὶ καθίσαντες ἐκλαί-
ετε ἔναντι κυρίου, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς ὑμῶν
46 οὐδὲ προσέσχεν ὑμῖν. 46 καὶ ἐνεκάθησθε ἐν Καδης ἡμέρας πολλάς,
ὅσας ποτὲ ἡμέρας ἐνεκάθησθε.

30 υμιν] ημ. B | fin.] + κατ οφθαλμους αυτων Ac (in *O* sub ※, sed υμων pro αυτων) || 31 ειδετε] + οδον ορους του αμορραιου B: ex 19 | τις > A | τροφοφορησει] τροποφορ. B* (sed ετροφοφορησεν etiam B): cf. Act. 13 18; τροφοφορησαι A | ην ult.] pr. εις B* || 32 υμων] ημ. B || 33 προπορευεται] προ > A | επ αυτης] εν αυτη A || 34 και 1°] + ως A† | και 2° > A† || 35 την αγ. ταυτην γην] την γην την αγ. ταυτην A || 38 κατακληροδοτησει A || 39 init.] pr. και τα παιδια υμων α ειπατε εν διαρπαγη εσεσθε(pro -θαι) A || 41 μοι / και ειπατε] tr. A | εναντιον A || 44 κατεδιωξεν A | και ult. > B*† || 45 κυριου] + του θεου ημων B || 46 fin.] + εκει B*

[1]Καὶ ἐπιστραφέντες ἀπήραμεν εἰς τὴν ἔρημον ὁδὸν θάλασσαν 2
ἐρυθράν, ὃν τρόπον ἐλάλησεν κύριος πρός με, καὶ ἐκυκλώσαμεν
τὸ ὄρος τὸ Σηιρ ἡμέρας πολλάς. [2]καὶ εἶπεν κύριος πρός με [3]Ἱκα- 2 3
νούσθω ὑμῖν κυκλοῦν τὸ ὄρος τοῦτο, ἐπιστράφητε οὖν ἐπὶ βορ-
ρᾶν· [4]καὶ τῷ λαῷ ἔντειλαι λέγων Ὑμεῖς παραπορεύεσθε διὰ τῶν 4
ὁρίων τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ησαυ, οἳ κατοικοῦσιν ἐν Σηιρ, καὶ
φοβηθήσονται ὑμᾶς καὶ εὐλαβηθήσονται ὑμᾶς σφόδρα. [5]μὴ συνά- 5
ψητε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον· οὐ γὰρ μὴ δῶ ὑμῖν ἀπὸ τῆς γῆς αὐ-
τῶν οὐδὲ βῆμα ποδός, ὅτι ἐν κλήρῳ δέδωκα τοῖς υἱοῖς Ησαυ τὸ
ὄρος τὸ Σηιρ. [6]βρώματα ἀργυρίου ἀγοράσατε παρ' αὐτῶν καὶ φά- 6
γεσθε καὶ ὕδωρ μέτρῳ λήμψεσθε παρ' αὐτῶν ἀργυρίου καὶ πίεσθε.
[7]ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εὐλόγησέν σε ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν 7
χειρῶν σου· διάγνωθι πῶς διῆλθες τὴν ἔρημον τὴν μεγάλην καὶ
τὴν φοβερὰν ἐκείνην· ἰδοὺ τεσσαράκοντα ἔτη κύριος ὁ θεός σου
μετὰ σοῦ, οὐκ ἐπεδεήθης ῥήματος. — [8]καὶ παρήλθομεν τοὺς ἀδελ- 8
φοὺς ἡμῶν υἱοὺς Ησαυ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Σηιρ παρὰ τὴν ὁδὸν
τὴν Αραβα ἀπὸ Αιλων καὶ ἀπὸ Γασιωνγαβερ καὶ ἐπιστρέψαντες
παρήλθομεν ὁδὸν ἔρημον Μωαβ. [9]καὶ εἶπεν κύριος πρός με Μὴ 9
ἐχθραίνετε τοῖς Μωαβίταις καὶ μὴ συνάψητε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον·
οὐ γὰρ μὴ δῶ ὑμῖν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν κλήρῳ, τοῖς γὰρ υἱοῖς
Λωτ δέδωκα τὴν Σηιρ κληρονομεῖν. ([10]οἱ Ομμιν πρότεροι ἐνεκά- 10
θηντο ἐπ' αὐτῆς, ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ ἰσχύοντες ὥσπερ οἱ
Ενακιμ· [11]Ραφαϊν λογισθήσονται καὶ οὗτοι ὥσπερ οἱ Ενακιμ, καὶ 11
οἱ Μωαβῖται ἐπονομάζουσιν αὐτοὺς Ομμιν. [12]καὶ ἐν Σηιρ ἐνεκά- 12
θητο ὁ Χορραῖος πρότερον, καὶ υἱοὶ Ησαυ ἀπώλεσαν αὐτοὺς καὶ
ἐξέτριψαν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ'
αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐποίησεν Ισραηλ τὴν γῆν τῆς κληρονομίας αὐ-
τοῦ, ἣν δέδωκεν κύριος αὐτοῖς.) [13]νῦν οὖν ἀνάστητε καὶ ἀπάρατε 13
ὑμεῖς καὶ παραπορεύεσθε τὴν φάραγγα Ζαρετ. καὶ παρήλθομεν τὴν
φάραγγα Ζαρετ. [14]καὶ αἱ ἡμέραι, ἃς παρεπορεύθημεν ἀπὸ Καδης 14
Βαρνη ἕως οὗ παρήλθομεν τὴν φάραγγα Ζαρετ, τριάκοντα καὶ
ὀκτὼ ἔτη, ἕως οὗ διέπεσεν πᾶσα γενεὰ ἀνδρῶν πολεμιστῶν ἀπο-
θνῄσκοντες ἐκ τῆς παρεμβολῆς, καθότι ὤμοσεν αὐτοῖς ὁ θεός·

2 1 ερημον > B*† || 3 επι] προς A || 4 υμας ult. > A || 5 δω] δωσω A† | εν — ησαυ (Bc† + δεδωκα)] εν υιοις ησαυ δεδ. B*(†) || 6 βρωμ. αργυρ.] tr. A | παρ 1⁰] απ A† || 7 ημων] υμ. A | εκεινην] ταυτην A || 8 ημων] υμ. B* | επιστραφεντες A | οδον ερημον] tr. B*† || 9 υμιν / απο τ. γ. αυτων] tr. B† | σηιρ] αροηρ A: item in 18 (ροη in 9 sup. ras.), cf. 29. 36 || 10 προτεροι] το προτερον A | ισχυοντες] ισχυρον A || 11 ραφαειμ A: item in 20 (bis) || 12 προτερον] pr. το A Bc | υιοι] pr. οι A | απωλεσαν ... εξετριψαν] tr. A† | της > A | εδωκεν A || 13 και απαρατε > A(†) | ζαρετ 1⁰ ⌒ 2⁰ A*(uid.) || 14 γενεα] pr. η A | αποθνησκ. > A*(uid.) | αυτοις ο θεος] αυ. κυριος ο θ. Bc, κυριος αυτοις A

15 [15]καὶ ἡ χεὶρ τοῦ θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτοῖς ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ἐκ τῆς
16 παρεμβολῆς, ἕως οὗ διέπεσαν. — [16]καὶ ἐγενήθη ἐπεὶ διέπεσαν
πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἀποθνῄσκοντες ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ,
17 18 [17]καὶ ἐλάλησεν κύριος πρός με λέγων [18]Σὺ παραπορεύσῃ σήμερον
19 τὰ ὅρια Μωαβ τὴν Σηιρ [19]καὶ προσάξετε ἐγγὺς υἱῶν Αμμαν· μὴ
ἐχθραίνετε αὐτοῖς καὶ μὴ συνάψητε αὐτοῖς εἰς πόλεμον· οὐ γὰρ
μὴ δῶ ἀπὸ τῆς γῆς υἱῶν Αμμαν σοὶ ἐν κλήρῳ, ὅτι τοῖς υἱοῖς Λωτ
20 δέδωκα αὐτὴν ἐν κλήρῳ. ([20]γῆ Ραφαϊν λογισθήσεται· καὶ γὰρ ἐπ'
αὐτῆς κατῴκουν οἱ Ραφαϊν τὸ πρότερον, καὶ οἱ Αμμανῖται ὀνομά-
21 ζουσιν αὐτοὺς Ζομζομμιν, [21]ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ δυνατώτερον
ὑμῶν ὥσπερ οἱ Ενακιμ, καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς κύριος πρὸ προσ-
ώπου αὐτῶν, καὶ κατεκληρονόμησαν καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν
22 ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· [22]ὥσπερ ἐποίησαν τοῖς υἱοῖς Ησαυ τοῖς
κατοικοῦσιν ἐν Σηιρ, ὃν τρόπον ἐξέτριψαν τὸν Χορραῖον ἀπὸ
προσώπου αὐτῶν καὶ κατεκληρονόμησαν καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ'
23 αὐτῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· [23]καὶ οἱ Ευαῖοι οἱ κατοικοῦντες
ἐν ασηρωθ ἕως Γάζης, καὶ οἱ Καππάδοκες οἱ ἐξελθόντες ἐκ Καππα-
24 δοκίας ἐξέτριψαν αὐτοὺς καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν.) [24]νῦν οὖν
ἀνάστητε καὶ ἀπάρατε καὶ παρέλθατε ὑμεῖς τὴν φάραγγα Αρνων·
ἰδοὺ παραδέδωκα εἰς τὰς χεῖράς σου τὸν Σηων βασιλέα Εσεβων
τὸν Αμορραῖον καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ· ἐνάρχου κληρονομεῖν, σύναπτε
25 πρὸς αὐτὸν πόλεμον. [25]ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐνάρχου δοῦναι τὸν
τρόμον σου καὶ τὸν φόβον σου ἐπὶ πρόσωπον πάντων τῶν ἐθνῶν
τῶν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ, οἵτινες ἀκούσαντες τὸ ὄνομά σου ταρα-
χθήσονται καὶ ὠδῖνας ἕξουσιν ἀπὸ προσώπου σου.
26 [26]Καὶ ἀπέστειλα πρέσβεις ἐκ τῆς ἐρήμου Κεδαμωθ πρὸς Σηων
27 βασιλέα Εσεβων λόγοις εἰρηνικοῖς λέγων [27]Παρελεύσομαι διὰ τῆς
γῆς σου· ἐν τῇ ὁδῷ παρελεύσομαι, οὐχὶ ἐκκλινῶ δεξιὰ οὐδὲ ἀρι-
28 στερά· [28]βρώματα ἀργυρίου ἀποδώσῃ μοι, καὶ φάγομαι, καὶ ὕδωρ
ἀργυρίου ἀποδώσῃ μοι, καὶ πίομαι· πλὴν ὅτι παρελεύσομαι τοῖς
29 ποσίν, [29]καθὼς ἐποίησάν μοι οἱ υἱοὶ Ησαυ οἱ κατοικοῦντες ἐν
Σηιρ καὶ οἱ Μωαβῖται οἱ κατοικοῦντες ἐν Αροηρ, ἕως παρέλθω τὸν
30 Ιορδάνην εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ἡμῖν. [30]καὶ
οὐκ ἠθέλησεν Σηων βασιλεὺς Εσεβων παρελθεῖν ἡμᾶς δι' αὐτοῦ,

15 του θεου] κυριου A† | εξαναλ.] pr. του A | εκ] + μεσου B (in *O* sub ※) || 18 παραπορευη A | σηιρ: cf. 9 || 19 και μη] μηδε Bc || 20 ραφαιν bis: cf. 11 | κατωκουν / οι ραφ.] tr. ABc | και 2° > Bc | ονομαζουσιν] pr. επ ABc | ζομζομμιν] ζοχομ(μ)ειν B† (χ sup. ras.) || 21 υμων > A | ωσπερ] + και Bc | προ] απο A | εως — fin. > A* || 22 εποιησεν A | και 1° ⌒ 2° B*† | κατεκληρ.] + αυτους A || 23 ασηρωθ] δ pro ρ B† || 24 ουν > A | και παρελθ. > B*† | τας > B* || 25 ωδινες B*† || 26 κεδαμωθ B(†)] κεδμωθ A || 27 παρελευσ. 2°] πορευσομαι ABc || 28 ποσιν] + μου A || 29 αροηρ B (cf. 9)] -ηλ A† | εως] + αν A || 30 σηων > A

ὅτι ἐσκλήρυνεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ κατ-
ίσχυσεν τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἵνα παραδοθῇ εἰς τὰς χεῖράς σου ὡς
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. [31]καὶ εἶπεν κύριος πρός με Ἰδοὺ ἦργμαι παρα- 31
δοῦναι πρὸ προσώπου σου τὸν Σηων βασιλέα Εσεβων τὸν Αμορ-
ραῖον καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ· ἔναρξαι κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτοῦ.
[32]καὶ ἐξῆλθεν Σηων βασιλεὺς Εσεβων εἰς συνάντησιν ἡμῖν, αὐτὸς 32
καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ, εἰς πόλεμον Ιασσα. [33]καὶ παρέδωκεν αὐτὸν 33
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πρὸ προσώπου ἡμῶν, καὶ ἐπατάξαμεν αὐτὸν
καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ [34]καὶ ἐκρατήσα- 34
μεν πασῶν τῶν πόλεων αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ ἐξωλεθρεύ-
σαμεν πᾶσαν πόλιν ἑξῆς καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα
αὐτῶν, οὐ κατελίπομεν ζωγρίαν· [35]πλὴν τὰ κτήνη ἐπρονομεύσαμεν 35
καὶ τὰ σκῦλα τῶν πόλεων ἐλάβομεν. [36]ἐξ Αροηρ, ἥ ἐστιν παρὰ τὸ 36
χεῖλος χειμάρρου Αρνων, καὶ τὴν πόλιν τὴν οὖσαν ἐν τῇ φάραγγι
καὶ ἕως ὄρους τοῦ Γαλααδ οὐκ ἐγενήθη πόλις, ἥτις διέφυγεν ἡμᾶς,
τὰς πάσας παρέδωκεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν·
[37]πλὴν εἰς γῆν υἱῶν Αμμων οὐ προσήλθομεν, πάντα τὰ συγκυ- 37
ροῦντα χειμάρρου Ιαβοκ καὶ τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ ὀρεινῇ, καθότι
ἐνετείλατο ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. — [1]καὶ ἐπιστραφέντες ἀνέ- 3
βημεν ὁδὸν τὴν εἰς Βασαν, καὶ ἐξῆλθεν Ωγ βασιλεὺς τῆς Βασαν
εἰς συνάντησιν ἡμῖν, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ, εἰς πόλεμον
εἰς Εδραϊν. [2]καὶ εἶπεν κύριος πρός με Μὴ φοβηθῇς αὐτόν, ὅτι εἰς 2
τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτὸν καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ
πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ ποιήσεις αὐτῷ ὥσπερ ἐποίησας Σηων
βασιλεῖ τῶν Αμορραίων, ὃς κατῴκει ἐν Εσεβων. [3]καὶ παρέδωκεν 3
αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν, καὶ τὸν Ωγ βασι-
λέα τῆς Βασαν καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπατάξαμεν αὐτὸν
ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ σπέρμα. [4]καὶ ἐκρατήσαμεν πασῶν 4
τῶν πόλεων αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, οὐκ ἦν πόλις, ἣν οὐκ ἐλά-
βομεν παρ' αὐτῶν, ἑξήκοντα πόλεις, πάντα τὰ περίχωρα Αργοβ
βασιλείας Ωγ ἐν Βασαν, [5]πᾶσαι πόλεις ὀχυραί, τείχη ὑψηλά, πύλαι 5
καὶ μοχλοί, πλὴν τῶν πόλεων τῶν Φερεζαίων τῶν πολλῶν σφόδρα.
[6]ἐξωλεθρεύσαμεν αὐτούς, ὥσπερ ἐποιήσαμεν τὸν Σηων βασιλέα 6
Εσεβων, καὶ ἐξωλεθρεύσαμεν πᾶσαν πόλιν ἑξῆς καὶ τὰς γυναῖκας

30 ως > B[c] || 31 προ προσωπου σου] σοι A[†] || 32 ιασσα B[†]] pr. εις A || 33 επαταξεν B[*†] || 35 επρονομ.] προενομευσαμεν A, + αυτοις A[(†)] || 36 εξ] απο A | εγενηθη] ην A || 37 εις γην] εγγυς B[†] | αμμαν AB[c] | προσηλθαμεν A | χειμαρρω A | ημιν / κυρ. ο θ. ημων] tr. B[*†]

3 1 επιστραφ.] επι > B[*†] | την] της A[†] | ωγ] γωγ B[*†]: item B[*†] in 13 et in 4 47, sed etiam B ωγ in 1 4 3 3.4.10.11 | της > B* | αυτου] + μετ αυτου A | εδραειμ B: cf. 10 || 2 σηων] pr. τω A || 3 και 2[0]] pr. αυτον A || 4 παντα τα] + συνκυρουντα B[*†]: ex 2 37 | βασιλειας W] -λεως BA || 6 αυτους > B[c] | γυναικας] + αυτων A

7 καὶ τὰ παιδία· [7]καὶ πάντα τὰ κτήνη καὶ τὰ σκῦλα τῶν πόλεων
ἐπρονομεύσαμεν ἑαυτοῖς.
8 [8]Καὶ ἐλάβομεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν γῆν ἐκ χειρῶν δύο βασι-
λέων τῶν Αμορραίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ιορδάνου ἀπὸ τοῦ χει-
9 μάρρου Αρνων καὶ ἕως Αερμων ([9]οἱ Φοίνικες ἐπονομάζουσιν τὸ
10 Αερμων Σανιωρ, καὶ ὁ Αμορραῖος ἐπωνόμασεν αὐτὸ Σανιρ), [10]πᾶ-
σαι πόλεις Μισωρ καὶ πᾶσα Γαλααδ καὶ πᾶσα Βασαν ἕως Σελχα
11 καὶ Εδραϊν, πόλεις βασιλείας τοῦ Ωγ ἐν τῇ Βασαν. [11]ὅτι πλὴν Ωγ
βασιλεὺς Βασαν κατελείφθη ἀπὸ τῶν Ραφαϊν· ἰδοὺ ἡ κλίνη αὐτοῦ
κλίνη σιδηρᾶ, ἰδοὺ αὕτη ἐν τῇ ἄκρᾳ τῶν υἱῶν Αμμων, ἐννέα πη-
χῶν τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ τεσσάρων πηχῶν τὸ εὖρος αὐτῆς ἐν
12 πήχει ἀνδρός. [12]καὶ τὴν γῆν ἐκείνην ἐκληρονομήσαμεν ἐν τῷ και-
ρῷ ἐκείνῳ ἀπὸ Αροηρ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάρρου Αρνων,
καὶ τὸ ἥμισυ ὄρους Γαλααδ καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ ἔδωκα τῷ Ρου-
13 βην καὶ τῷ Γαδ. [13]καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ Γαλααδ καὶ πᾶσαν τὴν
Βασαν, βασιλείαν Ωγ, ἔδωκα τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασση καὶ πᾶ-
σαν περίχωρον Αργοβ, πᾶσαν τὴν Βασαν ἐκείνην· γῆ Ραφαϊν λο-
14 γισθήσεται. [14]καὶ Ιαϊρ υἱὸς Μανασση ἔλαβεν πᾶσαν τὴν περίχωρον
Αργοβ ἕως τῶν ὁρίων Γαργασι καὶ Ομαχαθι· ἐπωνόμασεν αὐτὰς
ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ τὴν Βασαν Αυωθ Ιαϊρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύ-
15 16 της. [15]καὶ τῷ Μαχιρ ἔδωκα τὴν Γαλααδ. [16]καὶ τῷ Ρουβην καὶ τῷ
Γαδ δέδωκα ἀπὸ τῆς Γαλααδ ἕως χειμάρρου Αρνων (μέσον τοῦ
χειμάρρου ὅριον) καὶ ἕως τοῦ Ιαβοκ· ὁ χειμάρρους ὅριον τοῖς
17 υἱοῖς Αμμαν· [17]καὶ ἡ Αραβα καὶ ὁ Ιορδάνης ὅριον Μαχαναρεθ καὶ
ἕως θαλάσσης Αραβα, θαλάσσης ἁλυκῆς, ὑπὸ Ασηδωθ τὴν Φασγα
18 ἀνατολῶν. — [18]καὶ ἐνετειλάμην ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγων
Κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἔδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην ἐν κλήρῳ· ἐνο-
πλισάμενοι προπορεύεσθε πρὸ προσώπου τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν
19 Ισραηλ, πᾶς δυνατός· [19]πλὴν αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν
καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν — οἶδα ὅτι πολλὰ κτήνη ὑμῖν — κατοικείτω-
20 σαν ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, αἷς ἔδωκα ὑμῖν, [20]ἕως ἂν καταπαύσῃ
κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ὥσπερ καὶ ὑμᾶς, καὶ
κατακληρονομήσουσιν καὶ οὗτοι τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν

8 και ult. > A || 9 επονομαζουσιν] επωνομασαν B^c | αρμων B*† || 10 σελχα pau.] ελχα BA | εδρα(ε)ιν W] -ειμ BA(†): cf. 1 | βασιλειαι B || 11 απο] υπο B*† | αμμων] -μαν AB^c | αυτης ult. > B*† || 12 εκληρον.] επρονομευσαμεν B* | επι του χειλους] παρα το -λος AB^c | ορους] pr. του AB^c || 13 περιχωρον] pr. την A | την ult.] γην B(†) || 14 την 1^0 > B*† | αργοβ] αρβοκ B* | γαρτασει B*† | ομαχαθι] ο ιαειρ A | αυτας] -το A | βασαν] βασσεμαθ B*† || 16 εδωκα AB^c | μεσον τ. χ. οριον > B*† || 17 μαχαναρεθ] απο μαχενερεθ A || 18 υμων 1^0] ημ. B | δεδωκεν A || 19 κτηνη 2^0] pr. τα A† || 20 υμων 1^0 > A

δίδωσιν αὐτοῖς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ιορδάνου, καὶ ἐπαναστραφήσεσθε
ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, ἣν ἔδωκα ὑμῖν.
[21]Καὶ τῷ Ἰησοῖ ἐνετειλάμην ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγων Οἱ 21
ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἑωράκασιν πάντα, ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς
ἡμῶν τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι τούτοις· οὕτως ποιήσει κύριος ὁ θεὸς
ἡμῶν πάσας τὰς βασιλείας, ἐφ᾽ ἃς σὺ διαβαίνεις ἐκεῖ· [22]οὐ φοβη- 22
θήσεσθε, ὅτι κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν αὐτὸς πολεμήσει περὶ ὑμῶν. —
[23]καὶ ἐδεήθην κυρίου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγων [24]Κύριε κύριε, σὺ 23 24
ἤρξω δεῖξαι τῷ σῷ θεράποντι τὴν ἰσχύν σου καὶ τὴν δύναμίν σου
καὶ τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν· τίς γάρ
ἐστιν θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅστις ποιήσει καθὰ σὺ
ἐποίησας καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου; [25]διαβὰς οὖν ὄψομαι τὴν γῆν 25
τὴν ἀγαθὴν ταύτην τὴν οὖσαν πέραν τοῦ Ιορδάνου, τὸ ὄρος τοῦτο
τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸν Ἀντιλίβανον. [26]καὶ ὑπερεῖδεν κύριος ἐμὲ ἕνεκεν 26
ὑμῶν καὶ οὐκ εἰσήκουσέν μου, καὶ εἶπεν κύριος πρός με Ἱκανούσθω
σοι, μὴ προσθῇς ἔτι λαλῆσαι τὸν λόγον τοῦτον· [27]ἀνάβηθι ἐπὶ 27
κορυφὴν Λελαξευμένου καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς κατὰ θάλασ-
σαν καὶ βορρᾶν καὶ λίβα καὶ ἀνατολὰς καὶ ἰδὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου·
ὅτι οὐ διαβήσῃ τὸν Ιορδάνην τοῦτον. [28]καὶ ἔντειλαι Ἰησοῖ καὶ 28
κατίσχυσον αὐτὸν καὶ παρακάλεσον αὐτόν, ὅτι οὗτος διαβήσεται
πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ αὐτὸς κατακληρονομήσει
αὐτοῖς τὴν γῆν, ἣν ἑώρακας. — [29]καὶ ἐνεκαθήμεθα ἐν νάπῃ σύν- 29
εγγυς οἴκου Φογωρ.
[1]Καὶ νῦν, Ισραηλ, ἄκουε τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν κριμάτων, 4
ὅσα ἐγὼ διδάσκω ὑμᾶς σήμερον ποιεῖν, ἵνα ζῆτε καὶ πολυπλασια-
σθῆτε καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς
τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν. [2]οὐ προσθήσετε πρὸς τὸ ῥῆμα, 2
ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν, καὶ οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ᾽ αὐτοῦ· φυλάσσεσθε
τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν
σήμερον. [3]οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἑωράκασιν πάντα, ὅσα ἐποίησεν κύ- 3
ριος ὁ θεὸς ἡμῶν τῷ Βεελφεγωρ, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος, ὅστις ἐπο-
ρεύθη ὀπίσω Βεελφεγωρ, ἐξέτριψεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐξ
ὑμῶν· [4]ὑμεῖς δὲ οἱ προσκείμενοι κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν ζῆτε πάν- 4
τες ἐν τῇ σήμερον. [5]ἴδετε δέδειχα ὑμῖν δικαιώματα καὶ κρίσεις, 5

21 ημων 1⁰] υμ. A† || **22** φοβηθησεσθε] -θηση B*(uid.)†, + απ αυτων A | πολεμει B*† || **23** κυριου] pr. εναντιον B*† || **24** κυριε 2⁰] ο θεος B*(uid.)† | ηρξω] ηρξαι A | εστιν > A | τω ult. > A | της > Bc | συ εποιησας] tr. A || **25** τουτο > B* || **27** κορυφη B*(uid.) | λελαξ.] pr. του A | αναβλεψον A | λιβα] νοτον A || **28** κατισχυσον] ενισχ. A† | κατισχ. ... παρακαλ.] tr. Bc | αυτος] ουτος Bc | την] pr. πασαν Bc

4 1 κριματων] ρημ. A† | και πολυπλασ. (cf. 8 1 11 8)] > A || **2** προσθησεσθε B* | υμιν 1⁰] + σημερον Bc | τας] pr. πασας Bc | υμων] ημ. B: item in 4 (Bc) | οσας Bc || **3** ημων] υμ. A | υμων paenult.] ημ. ABc | υμων ult.] ημ. B*

καθὰ ἐνετείλατό μοι κύριος, ποιῆσαι οὕτως ἐν τῇ γῇ, εἰς ἣν ὑμεῖς
6 εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ· κληρονομεῖν αὐτήν· [6]καὶ φυλάξεσθε καὶ ποιή-
σετε, ὅτι αὕτη ἡ σοφία ὑμῶν καὶ ἡ σύνεσις ἐναντίον πάντων
τῶν ἐθνῶν, ὅσοι ἐὰν ἀκούσωσιν πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα καὶ
ἐροῦσιν Ἰδοὺ λαὸς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων τὸ ἔθνος τὸ μέγα τοῦτο.
7 [7]ὅτι ποῖον ἔθνος μέγα, ᾧ ἐστιν αὐτῷ θεὸς ἐγγίζων αὐτοῖς ὡς
8 κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν πᾶσιν, οἷς ἐὰν αὐτὸν ἐπικαλεσώμεθα; [8]καὶ
ποῖον ἔθνος μέγα, ᾧ ἐστιν αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίματα δίκαια
κατὰ πάντα τὸν νόμον τοῦτον, ὃν ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σή-
9 μερον; [9]πρόσεχε σεαυτῷ καὶ φύλαξον τὴν ψυχήν σου σφόδρα,
μὴ ἐπιλάθῃ πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου·
καὶ μὴ ἀποστήτωσαν ἀπὸ τῆς καρδίας σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς
ζωῆς σου, καὶ συμβιβάσεις τοὺς υἱούς σου καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν
10 υἱῶν σου [10]ἡμέραν, ἣν ἔστητε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἐν
Χωρηβ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας, ὅτε εἶπεν κύριος πρός με Ἐκκλη-
σίασον πρός με τὸν λαόν, καὶ ἀκουσάτωσαν τὰ ῥήματά μου, ὅπως
μάθωσιν φοβεῖσθαί με πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς
11 γῆς, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν διδάξωσιν. [11]καὶ προσήλθετε καὶ ἔστητε
ὑπὸ τὸ ὄρος, καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρὶ ἕως τοῦ οὐρανοῦ, σκότος,
12 γνόφος, θύελλα, φωνὴ μεγάλη. [12]καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς
ἐκ μέσου τοῦ πυρός· φωνὴν ῥημάτων ὑμεῖς ἠκούσατε καὶ ὁμοίωμα
13 οὐκ εἴδετε, ἀλλ᾽ ἢ φωνήν· [13]καὶ ἀνήγγειλεν ὑμῖν τὴν διαθήκην αὐ-
τοῦ, ἣν ἐνετείλατο ὑμῖν ποιεῖν, τὰ δέκα ῥήματα, καὶ ἔγραψεν αὐτὰ
14 ἐπὶ δύο πλάκας λιθίνας. [14]καὶ ἐμοὶ ἐνετείλατο κύριος ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ διδάξαι ὑμᾶς δικαιώματα καὶ κρίσεις ποιεῖν αὐτὰ ὑμᾶς ἐπὶ
15 τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομεῖν αὐτήν. [15]καὶ
φυλάξεσθε σφόδρα τὰς ψυχὰς ὑμῶν, ὅτι οὐκ εἴδετε ὁμοίωμα ἐν
τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν Χωρηβ ἐν τῷ ὄρει ἐκ
16 μέσου τοῦ πυρός. [16]μὴ ἀνομήσητε καὶ ποιήσητε ὑμῖν ἑαυτοῖς
γλυπτὸν ὁμοίωμα, πᾶσαν εἰκόνα, ὁμοίωμα ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ,
17 [17]ὁμοίωμα παντὸς κτήνους τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς γῆς, ὁμοίωμα παν-
18 τὸς ὀρνέου πτερωτοῦ, ὃ πέταται ὑπὸ τὸν οὐρανόν, [18]ὁμοίωμα
παντὸς ἑρπετοῦ, ὃ ἕρπει ἐπὶ τῆς γῆς, ὁμοίωμα παντὸς ἰχθύος,
19 ὅσα ἐστὶν ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς. [19]καὶ μὴ ἀναβλέψας
εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἰδὼν τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τοὺς
ἀστέρας καὶ πάντα τὸν κόσμον τοῦ οὐρανοῦ πλανηθεὶς προσκυνή-

5 κυριος] + ο θεος μου A | ουτως] + υμας A | υμεις > A† || **6** των > B* || **7** αυτω] pr. εν A: item A† in 8 || **8** ενωπ. υμων] υμιν B* || **9** φυλαξαι B^c || **10** εναντιον] ενωπιον A B^c | υμων] ημ. B | ας] οσας A B^c | διδαξωσιν W] -ξουσιν B A || **11** φωνη μεγ.] > A, μεγ. > B*(uid.)†; cf. 5 22 || **12** κυριος] + ο θεος B^c | υμας] + εν τω ορει A B^c | υμεις] pr. ην B† || **14** εμοι] μοι B† | αυτα υμας] tr. A | κληρονομησαι A || **15** ουκ ειδ. / ομοιωμα] tr. B^c || **16** η] και A† || **18** οσα] α B†

σῃς αὐτοῖς καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς, ἃ ἀπένειμεν κύριος ὁ θεός σου
αὐτὰ πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν τοῖς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ. [20]ὑμᾶς δὲ 20
ἔλαβεν ὁ θεὸς καὶ ἐξήγαγεν ὑμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τῆς σιδηρᾶς ἐξ
Αἰγύπτου εἶναι αὐτῷ λαὸν ἔγκληρον ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. [21]καὶ 21
κύριος ἐθυμώθη μοι περὶ τῶν λεγομένων ὑφ' ὑμῶν καὶ ὤμοσεν
ἵνα μὴ διαβῶ τὸν Ιορδάνην τοῦτον καὶ ἵνα μὴ εἰσέλθω εἰς τὴν
γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ· [22]ἐγὼ γὰρ ἀποθνῄ- 22
σκω ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ οὐ διαβαίνω τὸν Ιορδάνην τοῦτον, ὑμεῖς
δὲ διαβαίνετε καὶ κληρονομήσετε τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην.
[23]προσέχετε ὑμεῖς, μὴ ἐπιλάθησθε τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ 23
ὑμῶν, ἣν διέθετο πρὸς ὑμᾶς, καὶ ποιήσητε ὑμῖν ἑαυτοῖς γλυπτὸν
ὁμοίωμα πάντων, ὧν συνέταξεν κύριος ὁ θεός σου· [24]ὅτι κύριος 24
ὁ θεός σου πῦρ καταναλίσκον ἐστίν, θεὸς ζηλωτής.

[25]Ἐὰν δὲ γεννήσῃς υἱοὺς καὶ υἱοὺς τῶν υἱῶν σου καὶ χρονί- 25
σητε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀνομήσητε καὶ ποιήσητε γλυπτὸν ὁμοίωμα
παντὸς καὶ ποιήσητε τὰ πονηρὰ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν
παροργίσαι αὐτόν, [26]διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τόν τε οὐρανὸν 26
καὶ τὴν γῆν ὅτι ἀπωλείᾳ ἀπολεῖσθε ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς δια-
βαίνετε τὸν Ιορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν· οὐχὶ πολυχρονιεῖτε
ἡμέρας ἐπ' αὐτῆς, ἀλλ' ἢ ἐκτριβῇ ἐκτριβήσεσθε. [27]καὶ διασπερεῖ 27
κύριος ὑμᾶς ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν καὶ καταλειφθήσεσθε ὀλίγοι
ἀριθμῷ ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εἰς οὓς εἰσάξει κύριος ὑμᾶς ἐκεῖ. [28]καὶ 28
λατρεύσετε ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ἔργοις χειρῶν ἀνθρώπων, ξύλοις καὶ
λίθοις, οἳ οὐκ ὄψονται οὐδὲ μὴ ἀκούσωσιν οὔτε μὴ φάγωσιν οὔτε
μὴ ὀσφρανθῶσιν. [29]καὶ ζητήσετε ἐκεῖ κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν καὶ 29
εὑρήσετε, ὅταν ἐκζητήσητε αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ
ὅλης τῆς ψυχῆς σου ἐν τῇ θλίψει σου· [30]καὶ εὑρήσουσίν σε πάν- 30
τες οἱ λόγοι οὗτοι ἐπ' ἐσχάτῳ τῶν ἡμερῶν, καὶ ἐπιστραφήσῃ πρὸς
κύριον τὸν θεόν σου καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ· [31]ὅτι θεὸς 31
οἰκτίρμων κύριος ὁ θεός σου, οὐκ ἐγκαταλείψει σε οὐδὲ μὴ ἐκ-
τρίψει σε, οὐκ ἐπιλήσεται τὴν διαθήκην τῶν πατέρων σου, ἣν
ὤμοσεν αὐτοῖς. [32]ἐπερωτήσατε ἡμέρας προτέρας τὰς γενομένας 32
προτέρας σου ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἧς ἔκτισεν ὁ θεὸς ἄνθρωπον ἐπὶ
τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ οὐρανοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ,

19 αυτα > B^c || 20 ο θεος] pr. κυριος A, κυριος ÷ ο θεος *O* | υμας 2^0] ημ. B†, + εκ γης αιγυπτου B† | εγκληρον] ευκλ. B*† || 21 κυριος 1^0] + ο θεος B^c | υμων] ημ. A | θεος] + σου B (in *O* sub ※) || 22 τουτον] > B*, in *O* sub ÷ || 23 υμεις] υμιν B*† | και] + ανομησητε και B^c | συνεταξεν] + σοι AB^c || 25 το πονηρον AB^c(om. το) | εναντι A || 26 αυτην > B† || 27 ολιγω A | τοις ult.] pr. πασι(ν) AB^c || 29 ζητησετε] pr. εκ A | υμων W] ημ. BA | ευρησετε] + αυτον A | σου 1^0] υμων A^r || 30 εσχατω B†] -του A | προς] επι A || 31 fin.] + κυριος B^c || 32 ανθρωπον] pr. τον A | ακρου] pr. του B^c

εἰ γέγονεν κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο, εἰ ἤκουσται τοιοῦτο·
33 [33] εἰ ἀκήκοεν ἔθνος φωνὴν θεοῦ ζῶντος λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ
34 πυρός, ὃν τρόπον ἀκήκοας σὺ καὶ ἔζησας· [34] εἰ ἐπείρασεν ὁ θεὸς
εἰσελθὼν λαβεῖν ἑαυτῷ ἔθνος ἐκ μέσου ἔθνους ἐν πειρασμῷ καὶ
ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασιν καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ
καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν ὁράμασιν μεγάλοις κατὰ πάντα,
ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἐνώπιόν σου βλέ-
35 ποντος· [35] ὥστε εἰδῆσαί σε ὅτι κύριος ὁ θεός σου, οὗτος θεός
36 ἐστιν, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ. [36] ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀκουστὴ
ἐγένετο ἡ φωνὴ αὐτοῦ παιδεῦσαί σε, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἔδειξέν σοι
τὸ πῦρ αὐτοῦ τὸ μέγα, καὶ τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἤκουσας ἐκ μέσου
37 τοῦ πυρός. [37] διὰ τὸ ἀγαπῆσαι αὐτὸν τοὺς πατέρας σου καὶ ἐξε-
λέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτοὺς ὑμᾶς καὶ ἐξήγαγέν σε αὐτὸς
38 ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ τῇ μεγάλῃ ἐξ Αἰγύπτου [38] ἐξολεθρεῦσαι ἔθνη
μεγάλα καὶ ἰσχυρότερά σου πρὸ προσώπου σου εἰσαγαγεῖν σε
δοῦναί σοι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομεῖν, καθὼς ἔχεις σήμερον.
39 [39] καὶ γνώσῃ σήμερον καὶ ἐπιστραφήσῃ τῇ διανοίᾳ ὅτι κύριος ὁ
θεός σου, οὗτος θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω,
40 καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ· [40] καὶ φυλάξῃ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ
καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἵνα εὖ
σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σέ, ὅπως μακροήμεροι γέ-
νησθε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι πάσας
τὰς ἡμέρας.
41 [41] Τότε ἀφώρισεν Μωυσῆς τρεῖς πόλεις πέραν τοῦ Ιορδάνου ἀπὸ
42 ἀνατολῶν ἡλίου [42] φυγεῖν ἐκεῖ τὸν φονευτήν, ὃς ἂν φονεύσῃ τὸν
πλησίον οὐκ εἰδὼς καὶ οὗτος οὐ μισῶν αὐτὸν πρὸ τῆς ἐχθὲς καὶ
τρίτης, καὶ καταφεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων καὶ ζήσεται·
43 [43] τὴν Βοσορ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ γῇ τῇ πεδινῇ τῷ Ρουβην καὶ τὴν
Ραμωθ ἐν Γαλααδ τῷ Γαδδι καὶ τὴν Γαυλων ἐν Βασαν τῷ Μανασση.
44 [44] Οὗτος ὁ νόμος, ὃν παρέθετο Μωυσῆς ἐνώπιον υἱῶν Ισραηλ·
45 [45] ταῦτα τὰ μαρτύρια καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, ὅσα ἐλά-
λησεν Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐξελθόντων αὐτῶν
46 ἐκ γῆς Αἰγύπτου [46] ἐν τῷ πέραν τοῦ Ιορδάνου ἐν φάραγγι ἐγγὺς
οἴκου Φογωρ ἐν γῇ Σηων βασιλέως τῶν Αμορραίων, ὃς κατῴκει
ἐν Εσεβων, οὓς ἐπάταξεν Μωυσῆς καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐξελθόντων
47 αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου [47] καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ

32 ει ηκ. τοιουτο > A† || 34 και εν οραμ. μεγ. > B*† | κυριος > B*† || 35 ειδησαι B†] -δεναι A | ουτος] αυτος A | ετι] αλλος A† || 36 ακουστη — φωνη] ακουστην σοι εποιησεν την φωνην A || 38 init.] pr. και B† || 40 φυλαξασθε B† | οσας] ας Bc | μακροημεροι] μακροχρονιοι A† || 42 φευγειν B*A† | ος αν] pr. ος αν φυγη εκει και ζησεται Bc: ex 19 4 | και τριτης] ουδε προ της τριτης B*(†) || 45 και τα κριμ. > B* | εν τη ερημω] > B, in *O* sub ÷ || 46 ους] ον A Bc

τὴν γῆν Ωγ βασιλέως τῆς Βασαν, δύο βασιλέων τῶν Αμορραίων,
οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ιορδάνου κατ᾽ ἀνατολὰς ἡλίου, [48]ἀπὸ Αροηρ, 48
ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάρρου Αρνων, καὶ ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ
Σηων, ὅ ἐστιν Αερμων, [49]πᾶσαν τὴν Αραβα πέραν τοῦ Ιορδάνου 49
κατ᾽ ἀνατολὰς ἡλίου ὑπὸ Ασηδωθ τὴν λαξευτήν.
[1]Καὶ ἐκάλεσεν Μωυσῆς πάντα Ισραηλ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς 5
Ἄκουε, Ισραηλ, τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, ὅσα ἐγὼ λαλῶ ἐν
τοῖς ὠσὶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ μαθήσεσθε αὐτὰ καὶ φυλά-
ξεσθε ποιεῖν αὐτά. [2]κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν διέθετο πρὸς ὑμᾶς δια- 2
θήκην ἐν Χωρηβ· [3]οὐχὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν διέθετο κύριος τὴν 3
διαθήκην ταύτην, ἀλλ᾽ ἢ πρὸς ὑμᾶς, ὑμεῖς ὧδε πάντες ζῶντες σή-
μερον· [4]πρόσωπον κατὰ πρόσωπον ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς 4
ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός — [5]κἀγὼ εἱστήκειν ἀνὰ μέσον 5
κυρίου καὶ ὑμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν τὰ ῥήματα
κυρίου, ὅτι ἐφοβήθητε ἀπὸ προσώπου τοῦ πυρὸς καὶ οὐκ ἀνέβητε
εἰς τὸ ὄρος — λέγων
[6]Ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου ὁ ἐξαγαγών σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐξ 6
οἴκου δουλείας. [7]οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἕτεροι πρὸ προσώπου μου. 7
— [8]οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἴδωλον οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν 8
τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν
ὑποκάτω τῆς γῆς. [9]οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς οὐδὲ μὴ λατρεύσῃς 9
αὐτοῖς, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεός σου, θεὸς ζηλωτὴς ἀποδιδοὺς
ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεὰν τοῖς
μισοῦσίν με [10]καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσίν με καὶ 10
τοῖς φυλάσσουσιν τὰ προστάγματά μου. — [11]οὐ λήμψῃ τὸ ὄνομα 11
κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ· οὐ γὰρ μὴ καθαρίσῃ κύριος τὸν
λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ. — [12]φύλαξαι τὴν ἡμέ- 12
ραν τῶν σαββάτων ἁγιάζειν αὐτήν, ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύ-
ριος ὁ θεός σου. [13]ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα 13
σου· [14]τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα κυρίῳ τῷ θεῷ σου, οὐ 14
ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ ἡ θυγάτηρ
σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζύ-
γιόν σου καὶ πᾶν κτῆνός σου καὶ ὁ προσήλυτος ὁ παροικῶν ἐν σοί,

48 παρα το χειλος B* || 49 περαν] pr. ο εστιν A† | υπο] απο B*A

5 3 κυριος > A† || 4 εν τω ορει > A† || 5 τα ρηματα] ενωπιον A† || 6 εγω B*†] + ειμι ABc (in *O* sub ※) | ο εξαγαγων] οστις εξηγαγον A: cf. Exod. 20 2 || 7 προ προσωπου μου] πλην εμου A: cf. Exod. 20 3 || 8 ειδωλον] γλυπτον A | τω υδατι A || 9 ουδε μη λατρευσης] και ου λατρευσεις A | οτι εγω] εγω γαρ B*†: cf. Exod. 20 5 || 11 κυριος] + ο θεος σου Bc: cf. Exod. 20 7 || 14 οι υιοι] ο υιος ABc: cf. Exod. 20 10 | και 6^0 > B*† | σοι] + εν γαρ εξ ημεραις εποιησεν κυριος τον τε ουρανον και την γην και την θαλασσαν και παντα τα εν αυτοις B*†: ex Exod. 20 11

ἵνα ἀναπαύσηται ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου ὥσπερ καὶ σύ·
15 [15]καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐξήγαγέν σε
κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖθεν ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψη-
λῷ, διὰ τοῦτο συνέταξέν σοι κύριος ὁ θεός σου ὥστε φυλάσ-
16 σεσθαι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων καὶ ἁγιάζειν αὐτήν. — [16]τίμα
τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι
κύριος ὁ θεός σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ
17 ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι. — [17]οὐ μοιχεύ-
18—20 σεις. — [18]οὐ φονεύσεις. — [19]οὐ κλέψεις. — [20]οὐ ψευδομαρτυ-
21 ρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ. — [21]οὐκ ἐπιθυ-
μήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου. οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν
τοῦ πλησίον σου οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ
οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ οὔτε τοῦ ὑπο-
ζυγίου αὐτοῦ οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ οὔτε ὅσα τῷ πλησίον
σού ἐστιν.
22 [22]Τὰ ῥήματα ταῦτα ἐλάλησεν κύριος πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν
ὑμῶν ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός, σκότος, γνόφος, θύελλα,
φωνὴ μεγάλη, καὶ οὐ προσέθηκεν· καὶ ἔγραψεν αὐτὰ ἐπὶ δύο πλά-
23 κας λιθίνας καὶ ἔδωκέν μοι. [23]καὶ ἐγένετο ὡς ἠκούσατε τὴν φωνὴν
ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρί, καὶ προσήλθετε
πρός με, πάντες οἱ ἡγούμενοι τῶν φυλῶν ὑμῶν καὶ ἡ γερουσία
24 ὑμῶν, [24]καὶ ἐλέγετε Ἰδοὺ ἔδειξεν ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν
δόξαν αὐτοῦ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἠκούσαμεν ἐκ μέσου τοῦ πυ-
ρός· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἴδομεν ὅτι λαλήσει ὁ θεὸς πρὸς ἄνθρω-
25 πον, καὶ ζήσεται. [25]καὶ νῦν μὴ ἀποθάνωμεν, ὅτι ἐξαναλώσει ἡμᾶς
τὸ πῦρ τὸ μέγα τοῦτο, ἐὰν προσθώμεθα ἡμεῖς ἀκοῦσαι τὴν φωνὴν
26 κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἔτι, καὶ ἀποθανούμεθα. [26]τίς γὰρ σάρξ,
ἥτις ἤκουσεν φωνὴν θεοῦ ζῶντος λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς
27 ὡς ἡμεῖς καὶ ζήσεται; [27]πρόσελθε σὺ καὶ ἄκουσον ὅσα ἐὰν εἴπῃ
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ σὺ λαλήσεις πρὸς ἡμᾶς πάντα, ὅσα ἂν
λαλήσῃ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πρὸς σέ, καὶ ἀκουσόμεθα καὶ ποιή-
28 σομεν. [28]καὶ ἤκουσεν κύριος τὴν φωνὴν τῶν λόγων ὑμῶν λαλούν-
των πρός με, καὶ εἶπεν κύριος πρός με Ἤκουσα τὴν φωνὴν τῶν
λόγων τοῦ λαοῦ τούτου, ὅσα ἐλάλησαν πρὸς σέ· ὀρθῶς πάντα,
29 ὅσα ἐλάλησαν. [29]τίς δώσει οὕτως εἶναι τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν
αὐτοῖς ὥστε φοβεῖσθαί με καὶ φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολάς μου

14 σου ult.] + και το υποζυγιον σου Bc || 15 σοι] σε A† | φυλασσεσθαι] -αξεσθαι A†, + σε ABc || 16 σοι 1⁰ > B*† | μακροχρονιος γενη A] -νιοι ητε Br || 17/18] tr. A = 𝔐 || 21 ουτε 1⁰ — 5⁰] ουδε A: cf. Exod. 20 17 | οσα] pr. παντα ABc | τω] του Bc || 22 λιθινας > B*† | fin.] + κυριος Bc || 24 ημιν] post ημων tr. Bc, > B*† | ο ult. > B*† || 25 προσθωμεν A | ημεις ακουσαι] tr. A || 27 οσα 1⁰] pr. παντα Bc | ημων 1⁰] + προς σε A | ημων 1⁰⌒2⁰ B* || 29 ουτως ειναι] tr. ABc | φυλασσειν A

πάσας τὰς ἡμέρας, ἵνα εὖ ᾖ αὐτοῖς καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν δι' αἰ-
ῶνος; 30 βάδισον εἰπὸν αὐτοῖς Ἀποστράφητε ὑμεῖς εἰς τοὺς οἴκους 30
ὑμῶν· 31 σὺ δὲ αὐτοῦ στῆθι μετ' ἐμοῦ, καὶ λαλήσω πρὸς σὲ τὰς 31
ἐντολὰς καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, ὅσα διδάξεις αὐτούς,
καὶ ποιείτωσαν ἐν τῇ γῇ, ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς ἐν κλήρῳ. 32 καὶ 32
φυλάξεσθε ποιεῖν ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου·
οὐκ ἐκκλινεῖτε εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς ἀριστερὰ 33 κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδόν, 33
ἣν ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, ὅπως
καταπαύσῃ σε καὶ εὖ σοι ᾖ καὶ μακροημερεύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς
κληρονομήσετε.

1 Καὶ αὗται αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, ὅσα 6
ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν διδάξαι ὑμᾶς ποιεῖν οὕτως ἐν τῇ
γῇ, εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν, 2 ἵνα φο- 2
βῆσθε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν φυλάσσεσθαι πάντα τὰ δικαιώματα
αὐτοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον,
σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου πάσας τὰς ἡμέρας
τῆς ζωῆς σου, ἵνα μακροημερεύσητε. 3 καὶ ἄκουσον, Ισραηλ, καὶ 3
φύλαξαι ποιεῖν, ὅπως εὖ σοι ᾖ καὶ ἵνα πληθυνθῆτε σφόδρα, καθ-
άπερ ἐλάλησεν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου δοῦναί σοι γῆν
ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.

4 Καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, ὅσα ἐνετείλατο κύριος 4
τοῖς υἱοῖς Ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου
Ἄκουε, Ισραηλ· κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος εἷς ἐστιν· 5 καὶ ἀγα- 5
πήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης
τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου. 6 καὶ ἔσται τὰ ῥή- 6
ματα ταῦτα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἐν τῇ καρδίᾳ σου
καὶ ἐν τῇ ψυχῇ σου· 7 καὶ προβιβάσεις αὐτὰ τοὺς υἱούς σου καὶ 7
λαλήσεις ἐν αὐτοῖς καθήμενος ἐν οἴκῳ καὶ πορευόμενος ἐν ὁδῷ
καὶ κοιταζόμενος καὶ διανιστάμενος· 8 καὶ ἀφάψεις αὐτὰ εἰς σημεῖον 8
ἐπὶ τῆς χειρός σου, καὶ ἔσται ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν σου· 9 καὶ 9
γράψετε αὐτὰ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν.

10 Καὶ ἔσται ὅταν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν, 10
ἣν ὤμοσεν τοῖς πατράσιν σου τῷ Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ
δοῦναί σοι, πόλεις μεγάλας καὶ καλάς, ἃς οὐκ ᾠκοδόμησας, 11 οἰκίας 11
πλήρεις πάντων ἀγαθῶν, ἃς οὐκ ἐνέπλησας, λάκκους λελατομη-
μένους, οὓς οὐκ ἐξελατόμησας, ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας, οὓς οὐ

31 ποιειτωσαν] + ουτω B^c || 32 εκκλινεις A | εις 1^0 (non 2^0) > A || 33 σοι / κυρ. ο θεος σου] tr. A | εν αυτη > A | ης] ην A

6 1 κυριος > B*† | υμεις εισπορ.] tr. A† | αυτην > A B^c || 2 υμων] ημ. A | φυλασσεσθαι M] -σθε B A | οσας] ας A B^c || 3 οπως] ινα B^c | σοι η] tr. A || 4 κυριος 1^0] μωυσης B*(uid.) | εν τη ερημω > B* || 5 καρδιας A] διανοιας B^r || 7 αυτα > B*† | διανισταμενος] δι > A || 9 γραψεις A || 10 ωμοσεν] + κυριος B† | ισαακ et ιακωβ] pr. τω B^c || 11 εξελατομησας] εξ > B*

12 κατεφύτευσας, καὶ φαγὼν καὶ ἐμπλησθεὶς [12]πρόσεχε σεαυτῷ, μὴ
ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύ-
13 πτου ἐξ οἴκου δουλείας. [13]κύριον τὸν θεόν σου φοβηθήσῃ καὶ
αὐτῷ λατρεύσεις καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ καὶ τῷ ὀνόματι αὐ-
14 τοῦ ὀμῇ. [14]οὐ πορεύσεσθε ὀπίσω θεῶν ἑτέρων ἀπὸ τῶν θεῶν
15 τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ ὑμῶν, [15]ὅτι θεὸς ζηλωτὴς κύριος ὁ
θεός σου ἐν σοί, μὴ ὀργισθεὶς θυμωθῇ κύριος ὁ θεός σου ἐν σοὶ
καὶ ἐξολεθρεύσῃ σε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.
16 [16]Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου, ὃν τρόπον ἐξεπειράσασθε
17 ἐν τῷ Πειρασμῷ. [17]φυλάσσων φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ
θεοῦ σου, τὰ μαρτύρια καὶ τὰ δικαιώματα, ὅσα ἐνετείλατό σοι·
18 [18]καὶ ποιήσεις τὸ ἀρεστὸν καὶ τὸ καλὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ
ὑμῶν, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ εἰσέλθῃς καὶ κληρονομήσῃς τὴν γῆν
19 τὴν ἀγαθήν, ἣν ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν [19]ἐκδιῶξαι
πάντας τοὺς ἐχθρούς σου πρὸ προσώπου σου, καθὰ ἐλάλησεν.
20 [20]Καὶ ἔσται ὅταν ἐρωτήσῃ σε ὁ υἱός σου αὔριον λέγων Τί ἐστιν
τὰ μαρτύρια καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, ὅσα ἐνετείλατο
21 κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν; [21]καὶ ἐρεῖς τῷ υἱῷ σου Οἰκέται ἦμεν
τῷ Φαραω ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἐξήγαγεν ἡμᾶς κύριος ἐκεῖθεν ἐν
22 χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ. [22]καὶ ἔδωκεν κύριος σημεῖα
καὶ τέρατα μεγάλα καὶ πονηρὰ ἐν Αἰγύπτῳ ἐν Φαραω καὶ ἐν τῷ
23 οἴκῳ αὐτοῦ ἐνώπιον ἡμῶν· [23]καὶ ἡμᾶς ἐξήγαγεν ἐκεῖθεν, ἵνα εἰσα-
γάγῃ ἡμᾶς δοῦναι ἡμῖν τὴν γῆν ταύτην, ἣν ὤμοσεν δοῦναι τοῖς
24 πατράσιν ἡμῶν. [24]καὶ ἐνετείλατο ἡμῖν κύριος ποιεῖν πάντα τὰ δι-
καιώματα ταῦτα φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ἵνα εὖ ᾖ ἡμῖν
25 πάσας τὰς ἡμέρας, ἵνα ζῶμεν ὥσπερ καὶ σήμερον. [25]καὶ ἐλεημο-
σύνη ἔσται ἡμῖν, ἐὰν φυλασσώμεθα ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς
ταύτας ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καθὰ ἐνετείλατο ἡμῖν κύριος.
7 [1]Ἐὰν δὲ εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν, εἰς ἣν
εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι, καὶ ἐξαρεῖ ἔθνη μεγάλα ἀπὸ προσ-

12 μη] + πλατυνθη η καρδια σου και A: cf. 11 16 || 13 φοβηθ.] προσκυνησεις A†: item in 10 20 | αυτω] + μονω A: item in 10 20 | τω] pr. επι AB^{c}: item A in 10 20 || 14 πορευσεσθε V] -ευεσθε $B^{(\dagger)}$, pr. μη A | των 1^{0} ⌒ 2^{0} B*† || 15 θυμωθη] θυμω B^{c} | εν 2^{0} > B† | και > B | εξολεθρευσει B*(uid.) || 16 εξεπειρασατε B^{c} || 17 τα μαρτυρια] και τα μαρτ. αυτου A || 18 αρεστον ... καλον] tr. A | υμων 1^{0} $B^{*(\dagger)}$] σου AB^{c}: item 2^{0} B^{c} | τοις] pr. δουναι A† || 19 fin.] + κυριος B (in *O* sub ※) || 20 τι] τινα A || 23 ημας εξηγαγεν] εξηγ. ημας κυριος ο θεος ημων A | ινα εισαγ. ημας > B*† | ωμοσεν] + κυριος ο θεος ημων A | δουναι ult. — fin.] τοις πατρασιν ημων δουναι ημιν A || 24 παντα — ταυτα] πασας τας εντολας και τα κριματα A | ευ η ημιν] πολυημεροι ωμεν A || 25 εναντι AB^{c} | κυριος > A

7 1 εαν — θεος] και εσται εν τω εισαγαγειν σε κυριον τον θεον A | κληρον.] + αυτην A | εξαρη A | μεγαλα B*†] + και πολλα A, + και πολλα και ισχυρα $B^{c(\dagger)}$

ώπου σου, τὸν Χετταῖον καὶ Γεργεσαῖον καὶ Αμορραῖον καὶ Χανα-
ναῖον καὶ Φερεζαῖον καὶ Ευαῖον καὶ Ιεβουσαῖον, ἑπτὰ ἔθνη πολλὰ
καὶ ἰσχυρότερα ὑμῶν, [2]καὶ παραδώσει αὐτοὺς κύριος ὁ θεός σου 2
εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ πατάξεις αὐτούς, ἀφανισμῷ ἀφανιεῖς αὐ-
τούς, οὐ διαθήσῃ πρὸς αὐτοὺς διαθήκην οὐδὲ μὴ ἐλεήσητε αὐτούς.
[3]οὐδὲ μὴ γαμβρεύσητε πρὸς αὐτούς· τὴν θυγατέρα σου οὐ δώσεις 3
τῷ υἱῷ αὐτοῦ καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ οὐ λήμψῃ τῷ υἱῷ σου·
[4]ἀποστήσει γὰρ τὸν υἱόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ λατρεύσει θεοῖς ἑτέ- 4
ροις, καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ κύριος εἰς ὑμᾶς καὶ ἐξολεθρεύσει σε
τὸ τάχος. [5]ἀλλ' οὕτως ποιήσετε αὐτοῖς· τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καθ- 5
ελεῖτε καὶ τὰς στήλας αὐτῶν συντρίψετε καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκ-
κόψετε καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρί· [6]ὅτι 6
λαὸς ἅγιος εἶ κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καὶ σὲ προείλατο κύριος ὁ θεός
σου εἶναί σε αὐτῷ λαὸν περιούσιον παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐπὶ
προσώπου τῆς γῆς. [7]οὐχ ὅτι πολυπληθεῖτε παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, 7
προείλατο κύριος ὑμᾶς καὶ ἐξελέξατο ὑμᾶς — ὑμεῖς γάρ ἐστε ὀλι-
γοστοὶ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη —, [8]ἀλλὰ παρὰ τὸ ἀγαπᾶν κύριον 8
ὑμᾶς καὶ διατηρῶν τὸν ὅρκον, ὃν ὤμοσεν τοῖς πατράσιν ὑμῶν,
ἐξήγαγεν κύριος ὑμᾶς ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ
ἐλυτρώσατο ἐξ οἴκου δουλείας ἐκ χειρὸς Φαραω βασιλέως Αἰγύ-
πτου. [9]καὶ γνώσῃ ὅτι κύριος ὁ θεός σου, οὗτος θεός, θεὸς πιστός, 9
ὁ φυλάσσων διαθήκην καὶ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ τοῖς
φυλάσσουσιν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ εἰς χιλίας γενεὰς [10]καὶ ἀποδιδοὺς 10
τοῖς μισοῦσιν κατὰ πρόσωπον ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς· καὶ οὐχὶ βρα-
δυνεῖ τοῖς μισοῦσιν, κατὰ πρόσωπον ἀποδώσει αὐτοῖς. [11]καὶ φυλά- 11
ξῃ τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ταῦτα, ὅσα ἐγὼ
ἐντέλλομαί σοι σήμερον ποιεῖν.

[12]Καὶ ἔσται ἡνίκα ἂν ἀκούσητε πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα καὶ 12
φυλάξητε καὶ ποιήσητε αὐτά, καὶ διαφυλάξει κύριος ὁ θεός σού
σοι τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος, ὃ ὤμοσεν τοῖς πατράσιν ὑμῶν,
[13]καὶ ἀγαπήσει σε καὶ εὐλογήσει σε καὶ πληθυνεῖ σε καὶ εὐλογή- 13
σει τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου καὶ τὸν καρπὸν τῆς γῆς σου, τὸν
σῖτόν σου καὶ τὸν οἶνόν σου καὶ τὸ ἔλαιόν σου, τὰ βουκόλια τῶν

1 γεργεσ. et αμορρ.] tr. B*†, pr. τον A (idem add. τον ante ιεβουσ., non ante χαν., φερ., ευ.) | πολλα Bc] μεγαλα B*(uid.), μεγαλα και πολλα A || 2 ελεησης A Bc || 5 τιων θεων > Bc || 6 σε 2^{0} > A Bc | της] pr. πασης Bc || 8 και 1^{0} > A† | υμας 2^{0}] + εκειθεν A | και εν βραχ. υψηλω] > B*, in *O* sub ÷ | ελυτρ.] + σε A, + σε κυριος Bc || 9 γνωση] -σεσθε σημερον B*† | θεος 3^{0}] pr. ο A Bc | πιστος] pr. ο A | διαθηκην] pr. την A, την διαθ. αυτου Bc | ελεος] pr. το A Bc || 11 εντολας] + αυτου B* | δικαιωμ.] + αυτου B*† | ταυτα] αυτου B*† || 12 ηνικα αν] εαν B*† | παντα] > B, in *O* sub ÷ | αυτα > Bc | ο ult. B†] καθα A || 13 σε 1^{0}] + κυριος B*† | και 5^{0} > A†

βοῶν σου καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς
14 ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν σου δοῦναί σοι. [14]εὐλογητὸς ἔσῃ
παρὰ πάντα τὰ ἔθνη· οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν ἄγονος οὐδὲ στεῖρα καὶ
15 ἐν τοῖς κτήνεσίν σου. [15]καὶ περιελεῖ κύριος ἀπὸ σοῦ πᾶσαν μα-
λακίαν· καὶ πάσας νόσους Αἰγύπτου τὰς πονηράς, ἃς ἑώρακας
καὶ ὅσα ἔγνως, οὐκ ἐπιθήσει ἐπὶ σὲ καὶ ἐπιθήσει αὐτὰ ἐπὶ πάντας
16 τοὺς μισοῦντάς σε. [16]καὶ φάγῃ πάντα τὰ σκῦλα τῶν ἐθνῶν, ἃ
κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι· οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ᾿
αὐτοῖς, καὶ οὐ λατρεύσεις τοῖς θεοῖς αὐτῶν, ὅτι σκῶλον τοῦτό
ἐστίν σοι.
17 [17]Ἐὰν δὲ λέγῃς ἐν τῇ διανοίᾳ σου ὅτι Πολὺ τὸ ἔθνος τοῦτο
18 ἢ ἐγώ, πῶς δυνήσομαι ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς; [18]οὐ φοβηθήσῃ αὐ-
τούς· μνείᾳ μνησθήσῃ ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεός σου τῷ Φα-
19 ραω καὶ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις, [19]τοὺς πειρασμοὺς τοὺς μεγάλους,
οὓς εἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοί σου, τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα
ἐκεῖνα, τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν, ὡς
ἐξήγαγέν σε κύριος ὁ θεός σου· οὕτως ποιήσει κύριος ὁ θεὸς
ἡμῶν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν, οὓς σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.
20 [20]καὶ τὰς σφηκίας ἀποστελεῖ κύριος ὁ θεός σου εἰς αὐτούς, ἕως
21 ἂν ἐκτριβῶσιν οἱ καταλελειμμένοι καὶ οἱ κεκρυμμένοι ἀπὸ σοῦ. [21]οὐ
τρωθήσῃ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι κύριος ὁ θεός σου ἐν σοί,
22 θεὸς μέγας καὶ κραταιός, [22]καὶ καταναλώσει κύριος ὁ θεός σου τὰ
ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου κατὰ μικρὸν μικρόν· οὐ δυνήσῃ
ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς τὸ τάχος, ἵνα μὴ γένηται ἡ γῆ ἔρημος καὶ
23 πληθυνθῇ ἐπὶ σὲ τὰ θηρία τὰ ἄγρια. [23]καὶ παραδώσει αὐτοὺς κύ-
ριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ ἀπολέσει αὐτοὺς ἀπω-
24 λείᾳ μεγάλῃ, ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃ αὐτούς, [24]καὶ παραδώσει τοὺς
βασιλεῖς αὐτῶν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν, καὶ ἀπολεῖται τὸ ὄνομα αὐ-
τῶν ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου· οὐκ ἀντιστήσεται οὐδεὶς κατὰ πρόσ-
25 ωπόν σου, ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃς αὐτούς. [25]τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν
αὐτῶν κατακαύσετε πυρί· οὐκ ἐπιθυμήσεις ἀργύριον οὐδὲ χρυσίον
ἀπ᾿ αὐτῶν καὶ οὐ λήμψῃ σεαυτῷ, μὴ πταίσῃς δι᾿ αὐτό, ὅτι βδέ-
26 λυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σού ἐστιν· [26]καὶ οὐκ εἰσοίσεις βδέλυγμα εἰς
τὸν οἶκόν σου καὶ ἔσῃ ἀνάθημα ὥσπερ τοῦτο· προσοχθίσματι
προσοχθιεῖς καὶ βδελύγματι βδελύξῃ, ὅτι ἀνάθημά ἐστιν.

13 ης] ως B† || **15** κυριος] + ο θεος Bc, + ο θεος σου A || **16** και ult. > Bc | ου ult.] + μη A || **18** ου φοβ. αυτους > B*† || **19** τα μεγαλα εκεινα] > B*†, in *O* sub ÷ | ημων] υμ. Bc | απο προσωπ. αυτων 19 ⌒ 21 B*† || **23** απολεσει] -λεις B | εξολοθρευσητε Bc || **24** εξολεθρευση B* || **25** κατακαυσετε] κατα > B | πυρι] pr. εν B*† | ουκ] pr. και A | ουδε] και B*(uid.)† | και ου λημψη Bc] ου λημψη B*†, λαβειν A || **26** εση αναθ.] tr. A

[1]Πάσας τὰς ἐντολάς, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, φυλά- 8
ξεσθε ποιεῖν, ἵνα ζῆτε καὶ πολυπλασιασθῆτε καὶ εἰσέλθητε καὶ κλη-
ρονομήσητε τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὤμοσεν τοῖς πατρά-
σιν ὑμῶν. [2]καὶ μνησθήσῃ πᾶσαν τὴν ὁδόν, ἣν ἤγαγέν σε κύριος 2
ὁ θεός σου ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅπως ἂν κακώσῃ σε καὶ ἐκπειράσῃ σε
καὶ διαγνωσθῇ τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, εἰ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ
ἢ οὔ. [3]καὶ ἐκάκωσέν σε καὶ ἐλιμαγχόνησέν σε καὶ ἐψώμισέν σε 3
τὸ μαννα, ὃ οὐκ εἴδησαν οἱ πατέρες σου, ἵνα ἀναγγείλῃ σοι ὅτι
οὐκ ἐπ᾽ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ᾽ ἐπὶ παντὶ ῥήματι
τῷ ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος. [4]τὰ 4
ἱμάτιά σου οὐ κατετρίβη ἀπὸ σοῦ, οἱ πόδες σου οὐκ ἐτυλώθησαν,
ἰδοὺ τεσσαράκοντα ἔτη. [5]καὶ γνώσῃ τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὡς εἴ τις 5
παιδεύσαι ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ, οὕτως κύριος ὁ θεός σου
παιδεύσει σε, [6]καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου πο- 6
ρεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ φοβεῖσθαι αὐτόν. [7]ὁ γὰρ κύριος 7
ὁ θεός σου εἰσάγει σε εἰς γῆν ἀγαθὴν καὶ πολλήν, οὗ χείμαρροι
ὑδάτων καὶ πηγαὶ ἀβύσσων ἐκπορευόμεναι διὰ τῶν πεδίων καὶ διὰ
τῶν ὀρέων· [8]γῆ πυροῦ καὶ κριθῆς, ἄμπελοι, συκαῖ, ῥόαι, γῆ ἐλαί- 8
ας ἐλαίου καὶ μέλιτος· [9]γῆ, ἐφ᾽ ἧς οὐ μετὰ πτωχείας φάγῃ τὸν 9
ἄρτον σου καὶ οὐκ ἐνδεηθήσῃ οὐδὲν ἐπ᾽ αὐτῆς· γῆ, ἧς οἱ λίθοι
σίδηρος, καὶ ἐκ τῶν ὀρέων αὐτῆς μεταλλεύσεις χαλκόν· [10]καὶ φάγῃ 10
καὶ ἐμπλησθήσῃ καὶ εὐλογήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐπὶ τῆς γῆς
τῆς ἀγαθῆς, ἧς ἔδωκέν σοι. [11]πρόσεχε σεαυτῷ, μὴ ἐπιλάθῃ κυρίου 11
τοῦ θεοῦ σου τοῦ μὴ φυλάξαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα
καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, [12]μὴ 12
φαγὼν καὶ ἐμπλησθεὶς καὶ οἰκίας καλὰς οἰκοδομήσας καὶ κατοική-
σας ἐν αὐταῖς [13]καὶ τῶν βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου πλη- 13
θυνθέντων σοι, ἀργυρίου καὶ χρυσίου πληθυνθέντος σοι καὶ πάν-
των, ὅσων σοι ἔσται, πληθυνθέντων σοι [14]ὑψωθῇς τῇ καρδίᾳ καὶ 14
ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύ-
πτου ἐξ οἴκου δουλείας, [15]τοῦ ἀγαγόντος σε διὰ τῆς ἐρήμου τῆς 15
μεγάλης καὶ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης, οὗ ὄφις δάκνων καὶ σκορπίος

8 1 εντολας] + ταυτας Bc | εισελθητε και] -θοντες Bc | γην] + την αγαθην A | κυριος ο θ. υμ. / ωμοσεν B*† | tr. Bc(†), ωμοσεν κυριος A || 2 οπως αν] αν > A†, ως αν B*† | εκπειραση] εκ > A || 3 μαννα] + εν τη ερημω Bc | ειδησαν] ηδεισαν A: cf. 16 | τω > A || 4 σου 1°] + ουκ επαλαιωθη απο σου τα υποδηματα σου B†: ex 29 4 || 5 παιδευσαι ανθρ.] ανθρ. παιδευση A || 6 εν > B* || 7 εισαξει A | γην αγαθην] την γ. την αγ. A | και 2° > B*O† | πεδιων ... ορεων] tr. A || 8 ροαι] pr. και Bc || 9 ουδεν / επ αυτης] tr. B*† | λιθοι] + αυτης A || 10 fin.] + κυριος ο θεος σου Bc || 11 μη 2° > A | τας εντολας / αυτου] tr. A || 13 σου 1°] + πληθυνθεντων B*† | σοι 1°] > B*, in O sub ÷ | σοι εσται] tr. B*† | σοι ult.] > Bc, in O sub ÷ || 14 καρδια] + σου A | εκ γης αιγ. > B*†

καὶ δίψα, οὗ οὐκ ἦν ὕδωρ, τοῦ ἐξαγαγόντος σοι ἐκ πέτρας ἀκρο-
16 τόμου πηγὴν ὕδατος, [16]τοῦ ψωμίσαντός σε τὸ μαννα ἐν τῇ ἐρή-
μῳ, ὃ οὐκ εἴδησαν οἱ πατέρες σου, ἵνα κακώσῃ σε καὶ ἐκπειράσῃ
17 σε καὶ εὖ σε ποιήσῃ ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν σου. [17]μὴ εἴπῃς
ἐν τῇ καρδίᾳ σου Ἡ ἰσχύς μου καὶ τὸ κράτος τῆς χειρός μου
18 ἐποίησέν μοι τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην· [18]καὶ μνησθήσῃ
κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ὅτι αὐτός σοι δίδωσιν ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι
δύναμιν καὶ ἵνα στήσῃ τὴν διαθήκην αὐτοῦ, ἣν ὤμοσεν κύριος
19 τοῖς πατράσιν σου, ὡς σήμερον. [19]καὶ ἔσται ἐὰν λήθῃ ἐπιλάθῃ
κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ πορευθῇς ὀπίσω θεῶν ἑτέρων καὶ λα-
τρεύσῃς αὐτοῖς καὶ προσκυνήσῃς αὐτοῖς, διαμαρτύρομαι ὑμῖν σή-
20 μερον τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ὅτι ἀπωλείᾳ ἀπολεῖσθε· [20]καθὰ
καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη, ὅσα κύριος ἀπολλύει πρὸ προσώπου ὑμῶν,
οὕτως ἀπολεῖσθε, ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ
θεοῦ ὑμῶν.
9 [1]Ἄκουε, Ισραηλ· σὺ διαβαίνεις σήμερον τὸν Ιορδάνην εἰσελθεῖν
κληρονομῆσαι ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρότερα μᾶλλον ἢ ὑμεῖς, πό-
2 λεις μεγάλας καὶ τειχήρεις ἕως τοῦ οὐρανοῦ, [2]λαὸν μέγαν καὶ πο-
λὺν καὶ εὐμήκη, υἱοὺς Ενακ, οὓς σὺ οἶσθα καὶ σὺ ἀκήκοας Τίς
3 ἀντιστήσεται κατὰ πρόσωπον υἱῶν Ενακ; [3]καὶ γνώσῃ σήμερον
ὅτι κύριος ὁ θεός σου, οὗτος προπορεύεται πρὸ προσώπου σου·
πῦρ καταναλίσκον ἐστίν· οὗτος ἐξολεθρεύσει αὐτούς, καὶ οὗτος
ἀποστρέψει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἀπολεῖς αὐτούς, καθ-
4 άπερ εἶπέν σοι κύριος. [4]μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἐν τῷ ἐξ-
αναλῶσαι κύριον τὸν θεόν σου τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου
λέγων Διὰ τὰς δικαιοσύνας μου εἰσήγαγέν με κύριος κληρονομῆ-
σαι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην· ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν ἐθνῶν
5 τούτων κύριος ἐξολεθρεύσει αὐτοὺς πρὸ προσώπου σου. [5]οὐχὶ διὰ
τὴν δικαιοσύνην σου οὐδὲ διὰ τὴν ὁσιότητα τῆς καρδίας σου σὺ
εἰσπορεύῃ κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτῶν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν
τῶν ἐθνῶν τούτων κύριος ἐξολεθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου
σου καὶ ἵνα στήσῃ τὴν διαθήκην αὐτοῦ, ἣν ὤμοσεν τοῖς πατράσιν

16 ειδησαν] ηδεισαν A: cf. 3; ηδεις συ και ουκ ηδεισαν B^c | και 1^0] + ινα A | και ευ σε ποιηση] ευ σε ποιησαι A | εσχατων των(> B^c) ημερων σου] εσχατω σου A || 17 init.] pr. και A || 18 ισχυν] pr. την B*† | και 2^0 > A | αυτου > B*† | κυριος > A || 19 αυτοις 1^0 ⌒ 2^0 B* | τον — γην > B*WO† || 20 κυριος] + ο θεος B^c

9 1 ιορδανην] + τουτον B*† | κληρονομ.] pr. και A || 2 ευμηκεις A† | οισθα] -θας B, ησθα A | συ 2^0 > A† || 3 προπορευσεται AB^c | απο] προ AB^c: item in 4 | και ult.] pr. και εξολεθρευσει αυτους A | απολεις αυτους B†] -λει αυ. εν ταχει A || 4 σου 3^0 > B | τας δικαιοσυνας] την -νην B†: cf. 5. 6 | αλλα — fin. > B† || 5 ουδε] και A† | ασεβ.] ανομιαν A | αυτου > A | ωμοσεν] + κυριος A

ὑμῶν, τῷ Αβρααμ καὶ τῷ Ισαακ καὶ τῷ Ιακωβ. [6]καὶ γνώσῃ σή- 6
μερον ὅτι οὐχὶ διὰ τὰς δικαιοσύνας σου κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν
σοι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην κληρονομῆσαι, ὅτι λαὸς σκληρο-
τράχηλος εἶ. [7]μνήσθητι μὴ ἐπιλάθῃ ὅσα παρώξυνας κύριον τὸν θεόν 7
σου ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξήλθετε ἐξ Αἰγύπτου ἕως ἤλθετε
εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ἀπειθοῦντες διετελεῖτε τὰ πρὸς κύριον. [8]καὶ 8
ἐν Χωρηβ παρωξύνατε κύριον, καὶ ἐθυμώθη κύριος ἐφ' ὑμῖν ἐξο-
λεθρεῦσαι ὑμᾶς [9]ἀναβαίνοντός μου εἰς τὸ ὄρος λαβεῖν τὰς πλάκας 9
τὰς λιθίνας, πλάκας διαθήκης, ἃς διέθετο κύριος πρὸς ὑμᾶς. καὶ
κατεγινόμην ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα
νύκτας· ἄρτον οὐκ ἔφαγον καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιον. [10]καὶ ἔδωκεν κύ- 10
ριος ἐμοὶ τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας γεγραμμένας ἐν τῷ δακτύ-
λῳ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπ' αὐταῖς ἐγέγραπτο πάντες οἱ λόγοι, οὓς ἐλά-
λησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἡμέρᾳ ἐκκλησίας· [11]καὶ ἐγέ- 11
νετο διὰ τεσσαράκοντα ἡμερῶν καὶ τεσσαράκοντα νυκτῶν ἔδωκεν
κύριος ἐμοὶ τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας, πλάκας διαθήκης. [12]καὶ 12
εἶπεν κύριος πρός με Ἀνάστηθι κατάβηθι τὸ τάχος ἐντεῦθεν, ὅτι
ἠνόμησεν ὁ λαός σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου· παρέβησαν
ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνετείλω αὐτοῖς· ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα.
[13]καὶ εἶπεν κύριος πρός με Λελάληκα πρὸς σὲ ἅπαξ καὶ δὶς λέγων 13
Ἑώρακα τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ ἰδοὺ λαὸς σκληροτράχηλός ἐστιν·
[14]ἔασόν με ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς, καὶ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτῶν 14
ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσω σὲ εἰς ἔθνος μέγα καὶ ἰσχυ-
ρὸν καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ τοῦτο. [15]καὶ ἐπιστρέψας κατέβην ἐκ τοῦ 15
ὄρους, καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρί, καὶ αἱ δύο πλάκες ἐπὶ ταῖς δυσὶ
χερσίν μου. [16]καὶ ἰδὼν ὅτι ἡμάρτετε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ 16
ὑμῶν καὶ ἐποιήσατε ὑμῖν ἑαυτοῖς χωνευτὸν καὶ παρέβητε ἀπὸ τῆς
ὁδοῦ, ἧς ἐνετείλατο ὑμῖν κύριος, [17]καὶ ἐπιλαβόμενος τῶν δύο πλα- 17
κῶν ἔρριψα αὐτὰς ἀπὸ τῶν δύο χειρῶν μου καὶ συνέτριψα ἐναν-
τίον ὑμῶν. [18]καὶ ἐδεήθην ἐναντίον κυρίου δεύτερον καθάπερ καὶ 18
τὸ πρότερον τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας —
ἄρτον οὐκ ἔφαγον καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιον — περὶ πασῶν τῶν ἁμαρ-
τιῶν ὑμῶν, ὧν ἡμάρτετε ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ

5 τω ter > A || 6 σημερον] > A†, in *O* sub ÷ | σου 2⁰ > A || 7 εως] και B† || 8 κυριος > B† || 10 κυριος εμοι] μοι κυριος A: item in 11 | γεγραμμ.] pr. τας A† | ορει] + εκ μεσου του πυρος A[s] (in *O* sub ※) | ημερα εκκλησιας > A* || 11 τεσσαρακ. 2⁰] pr. δια A | διαθηκης] pr. της A || 12 καταβηθι] pr. και A | εποιησαν] pr. και B† | χωνευτα A† || 13 με] + λεγων B[c] || 14 init.] pr. και νυν B† | ισχυρον .. πολυ] tr. A† || 15 πυρι] + εως του ουρανου B†: ex 4 11 | πλακες] + των μαρτυριων A | δυσι > A || 16 εναντι A: item in 18 bis. 25 | χωνευτον] pr. μοσχον A | παρεβητε] + ταχυ A (in *O* sub ※) | υμιν κυριος] tr. A || 17 δυο 2⁰ > A | συνετριψα] + αυτας A

19 θεοῦ ὑμῶν παροξῦναι αὐτόν. [19]καὶ ἔκφοβός εἰμι διὰ τὴν ὀργὴν καὶ
τὸν θυμόν, ὅτι παρωξύνθη κύριος ἐφ' ὑμῖν ἐξολεθρεῦσαι ὑμᾶς· καὶ
20 εἰσήκουσεν κύριος ἐμοῦ καὶ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ. [20]καὶ ἐπὶ Ααρων
ἐθυμώθη κύριος σφόδρα ἐξολεθρεῦσαι αὐτόν, καὶ ηὐξάμην καὶ περὶ
21 Ααρων ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. [21]καὶ τὴν ἁμαρτίαν ὑμῶν, ἣν ἐποι-
ήσατε, τὸν μόσχον, ἔλαβον αὐτὸν καὶ κατέκαυσα αὐτὸν ἐν πυρὶ
καὶ συνέκοψα αὐτὸν καταλέσας σφόδρα, ἕως οὗ ἐγένετο λεπτόν·
καὶ ἐγενήθη ὡσεὶ κονιορτός, καὶ ἔρριψα τὸν κονιορτὸν εἰς τὸν χει-
22 μάρρουν τὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ ὄρους. — [22]καὶ ἐν τῷ Ἐμπυ-
ρισμῷ καὶ ἐν τῷ Πειρασμῷ καὶ ἐν τοῖς Μνήμασιν τῆς ἐπιθυμίας
23 παροξύνοντες ἦτε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν. [23]καὶ ὅτε ἐξαπέστειλεν
κύριος ὑμᾶς ἐκ Καδης Βαρνη λέγων Ἀνάβητε καὶ κληρονομήσατε
τὴν γῆν, ἣν δίδωμι ὑμῖν, καὶ ἠπειθήσατε τῷ ῥήματι κυρίου τοῦ
θεοῦ ὑμῶν καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς
24 φωνῆς αὐτοῦ. [24]ἀπειθοῦντες ἦτε τὰ πρὸς κύριον ἀπὸ τῆς ἡμέρας,
25 ἧς ἐγνώσθη ὑμῖν. — [25]καὶ ἐδεήθην ἐναντίον κυρίου τεσσαράκοντα
ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, ὅσας ἐδεήθην — εἶπεν γὰρ κύ-
26 ριος ἐξολεθρεῦσαι ὑμᾶς — [26]καὶ εὐξάμην πρὸς τὸν θεὸν καὶ εἶπα
Κύριε κύριε βασιλεῦ τῶν θεῶν, μὴ ἐξολεθρεύσῃς τὸν λαόν σου
καὶ τὴν μερίδα σου, ἣν ἐλυτρώσω ἐν τῇ ἰσχύι σου τῇ μεγάλῃ,
οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν τῇ ἰσχύι σου τῇ μεγάλῃ καὶ ἐν
τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ·
27 [27]μνήσθητι Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ τῶν θεραπόντων σου,
οἷς ὤμοσας κατὰ σεαυτοῦ· μὴ ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν σκληρότητα τοῦ
28 λαοῦ τούτου καὶ τὰ ἀσεβήματα καὶ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, [28]μὴ
εἴπωσιν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν, ὅθεν ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐκεῖθεν, λέ-
γοντες Παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι κύριον εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν,
ἣν εἶπεν αὐτοῖς, καὶ παρὰ τὸ μισῆσαι αὐτοὺς ἐξήγαγεν αὐτοὺς
29 ἀποκτεῖναι ἐν τῇ ἐρήμῳ. [29]καὶ οὗτοι λαός σου καὶ κλῆρός σου,
οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν τῇ ἰσχύι σου τῇ μεγάλῃ καὶ ἐν
τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ.

18 υμων ult. > B† | παροξ.] pr. του A || 19 εξολεθρ.] pr. του A: item in 20 | τουτω] εκεινω A || 20 κυριος σφοδρα > B† || 21 συνεκοψα] -ετριψα A | καταλεσας] και κατηλασα(pro -λεσα) A | εως ου] ου > B† | εγενηθη] -νετο B† | εκ] απο A || 22 τον θεον υμων] > B†, in *O* sub ÷ || 23 εξαπεστ.] εξ > A | κυριος υμας] tr. A | και 2^0 > A | διδωμι] pr. εγω A || 24 απο της ημ. ης] αφ ης ημερας A || 26 κυριε 2^0 > B† | μεριδα] κληρονομιαν A | εν τη ισχ. σου τη μεγ. 1^0] > B(†), τη μεγ. in *O* sub ÷ | τη paenult. > A | υψηλω] μεγαλω A† || 27 τα bis] pr. επι A | ασεβ. ... αμαρτ. αυτων] αμαρτ. αυτων ... ασεβ. αυτων A || 28 μη 1^0] + ποτε A | εξηγαγες] -εν A | μισησαι] + κυριον A | αποκτ. — fin.] εν τη ερ. αποκτ. αυτους B† (*O* αποκτ. ※ αυτους ↙ εν τη ερ.) || 29 μεγαλη] + και εν τη χειρι σου τη κραταια B†: ex 26

[1] Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ εἶπεν κύριος πρός με Λάξευσον σεαυτῷ 10
δύο πλάκας λιθίνας ὥσπερ τὰς πρώτας καὶ ἀνάβηθι πρός με εἰς
τὸ ὄρος· καὶ ποιήσεις σεαυτῷ κιβωτὸν ξυλίνην· [2] καὶ γράψω ἐπὶ 2
τὰς πλάκας τὰ ῥήματα, ἃ ἦν ἐν ταῖς πλαξὶν ταῖς πρώταις, ἃς συν-
έτριψας, καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰς εἰς τὴν κιβωτόν. [3] καὶ ἐποίησα κιβω- 3
τὸν ἐκ ξύλων ἀσήπτων καὶ ἐλάξευσα τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας
ὡς αἱ πρῶται· καὶ ἀνέβην εἰς τὸ ὄρος, καὶ αἱ δύο πλάκες ἐπὶ ταῖς
χερσίν μου. [4] καὶ ἔγραψεν ἐπὶ τὰς πλάκας κατὰ τὴν γραφὴν τὴν 4
πρώτην τοὺς δέκα λόγους, οὓς ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ
ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς κύριος ἐμοί. [5] καὶ ἐπι- 5
στρέψας κατέβην ἐκ τοῦ ὄρους καὶ ἐνέβαλον τὰς πλάκας εἰς τὴν
κιβωτόν, ἣν ἐποίησα, καὶ ἦσαν ἐκεῖ, καθὰ ἐνετείλατό μοι κύριος.
— [6] καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἀπῆραν ἐκ Βηρωθ υἱῶν Ιακιμ Μισαδαι· 6
ἐκεῖ ἀπέθανεν Ααρων καὶ ἐτάφη ἐκεῖ, καὶ ἱεράτευσεν Ελεαζαρ υἱὸς
αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ. [7] ἐκεῖθεν ἀπῆραν εἰς Γαδγαδ καὶ ἀπὸ Γαδγαδ εἰς 7
Ετεβαθα, γῆ χείμαρροι ὑδάτων. [8] ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ διέστειλεν 8
κύριος τὴν φυλὴν τὴν Λευι αἴρειν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυ-
ρίου παρεστάναι ἔναντι κυρίου λειτουργεῖν καὶ ἐπεύχεσθαι ἐπὶ τῷ
ὀνόματι αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. [9] διὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν τοῖς 9
Λευίταις μερὶς καὶ κλῆρος ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν· κύριος αὐτὸς
κλῆρος αὐτοῦ, καθὰ εἶπεν αὐτῷ. [10] κἀγὼ εἱστήκειν ἐν τῷ ὄρει τεσ- 10
σαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, καὶ εἰσήκουσεν κύ-
ριος ἐμοῦ καὶ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ οὐκ ἠθέλησεν κύριος ἐξο-
λεθρεῦσαι ὑμᾶς. [11] καὶ εἶπεν κύριος πρός με Βάδιζε ἄπαρον ἐναν- 11
τίον τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ εἰσπορευέσθωσαν καὶ κληρονομείτωσαν
τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν δοῦναι αὐτοῖς.

[12] Καὶ νῦν, Ισραηλ, τί κύριος ὁ θεός σου αἰτεῖται παρὰ σοῦ ἀλλ᾽ 12
ἢ φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεόν σου πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς
αὐτοῦ καὶ ἀγαπᾶν αὐτὸν καὶ λατρεύειν κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐξ ὅλης
τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, [13] φυλάσσεσθαι τὰς 13
ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ
ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἵνα εὖ σοι ᾖ; [14] ἰδοὺ κυρίου τοῦ θεοῦ 14
σου ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ, ἡ γῆ καὶ πάντα, ὅσα
ἐστὶν ἐν αὐτῇ· [15] πλὴν τοὺς πατέρας ὑμῶν προείλατο κύριος ἀγα- 15
πᾶν αὐτοὺς καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ᾽ αὐτοὺς ὑμᾶς παρὰ
πάντα τὰ ἔθνη κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην. [16] καὶ περιτεμεῖσθε τὴν 16

10 1 ωσπερ] υπερ A† | ξυλινην] λιθινην A† || 2 γραψω] -ψεις B(†) | α] οσα A | ας] αις A | αυτας] -τα B || 3 δυο > B† | τας 2° > B | ως] ωσπερ A || 6 εκει 1°] pr. και A† || 7 ετεβαθα O] ταιβ. B†, ιεταβ. A: cf. Num. 33 33·34 | χειμαρρου A || 9 εστιν] -ται A | καθα] καθοτι B† || 10 (ε)ιστηκειν B†] εστην A | εισηκουσεν] εισ > B† || 11 εναντι A | αυτων] υμων A† | δουναι] + αυτην A† || 12 πορευεσθαι] pr. και B

σκληροκαρδίαν ὑμῶν καὶ τὸν τράχηλον ὑμῶν οὐ σκληρυνεῖτε ἔτι.
17 [17]ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, οὗτος θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος
τῶν κυρίων, ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ ἰσχυρὸς καὶ ὁ φοβερός, ὅστις οὐ
18 θαυμάζει πρόσωπον οὐδ᾽ οὐ μὴ λάβῃ δῶρον, [18]ποιῶν κρίσιν προσ-
ηλύτῳ καὶ ὀρφανῷ καὶ χήρᾳ καὶ ἀγαπᾷ τὸν προσήλυτον δοῦναι
19 αὐτῷ ἄρτον καὶ ἱμάτιον. [19]καὶ ἀγαπήσετε τὸν προσήλυτον· προσ-
20 ήλυτοι γὰρ ἦτε ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. [20]κύριον τὸν θεόν σου φοβηθήσῃ
καὶ αὐτῷ λατρεύσεις καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ καὶ τῷ ὀνόματι
21 αὐτοῦ ὀμῇ· [21]οὗτος καύχημά σου καὶ οὗτος θεός σου, ὅστις ἐποί-
ησεν ἐν σοὶ τὰ μεγάλα καὶ τὰ ἔνδοξα ταῦτα, ἃ εἴδοσαν οἱ ὀφθαλ-
22 μοί σου. [22]ἐν ἑβδομήκοντα ψυχαῖς κατέβησαν οἱ πατέρες σου εἰς
Αἴγυπτον, νυνὶ δὲ ἐποίησέν σε κύριος ὁ θεός σου ὡσεὶ τὰ ἄστρα
τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει.
11 [1]Καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου καὶ φυλάξῃ τὰ φυλάγματα
αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ πάσας τὰς
2 ἡμέρας. [2]καὶ γνώσεσθε σήμερον ὅτι οὐχὶ τὰ παιδία ὑμῶν, ὅσοι
οὐκ οἴδασιν οὐδὲ εἴδοσαν τὴν παιδείαν κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ
τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ καὶ τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν καὶ τὸν βραχίονα
3 τὸν ὑψηλὸν [3]καὶ τὰ σημεῖα αὐτοῦ καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ, ὅσα ἐποί-
ησεν ἐν μέσῳ Αἰγύπτου Φαραω βασιλεῖ Αἰγύπτου καὶ πάσῃ τῇ γῇ
4 αὐτοῦ, [4]καὶ ὅσα ἐποίησεν τὴν δύναμιν τῶν Αἰγυπτίων, τὰ ἅρματα
αὐτῶν καὶ τὴν ἵππον αὐτῶν, ὡς ἐπέκλυσεν τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσ-
σης τῆς ἐρυθρᾶς ἐπὶ προσώπου αὐτῶν καταδιωκόντων αὐτῶν ἐκ
τῶν ὀπίσω ὑμῶν καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς κύριος ἕως τῆς σήμερον
5 ἡμέρας, [5]καὶ ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἕως ἤλθετε εἰς τὸν
6 τόπον τοῦτον, [6]καὶ ὅσα ἐποίησεν τῷ Δαθαν καὶ Αβιρων υἱοῖς
Ελιαβ υἱοῦ Ρουβην, οὓς ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς κατέπιεν
αὐτοὺς καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν καὶ πᾶσαν
αὐτῶν τὴν ὑπόστασιν τὴν μετ᾽ αὐτῶν ἐν μέσῳ παντὸς Ισραηλ,
7 [7]ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἑώρακαν πάντα τὰ ἔργα κυρίου τὰ μεγάλα,
8 ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν σήμερον. [8]καὶ φυλάξεσθε πάσας τὰς ἐντολὰς
αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἵνα ζῆτε καὶ πολυπλα-
σιασθῆτε καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν, εἰς ἣν ὑμεῖς δια-
9 βαίνετε τὸν Ιορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν, [9]ἵνα μακροημερεύ-
σητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι

16 ετι > B† || 17 και ισχ.] ο ισχ. A | ουδ ου] ουδε A || 18 προσηλυτον] πλησιον A† || 20 cf. 6 13 || 21 ουτος bis] αυτος A | εν > A || 22 εβδομηκ.] + πεντε A: cf. Gen. 46 27 Exod. 1 5

11 1 και ult.] pr. και τας εντολας αυτου A || 3 βασιλει] -λεως A || 4 τη δυναμει A^c(-μι) | αυτων 2^0] + και την δυναμιν αυτων B† | κυριος] + ο θεος A || 5 υμιν] ημ. B | εως] ως A† | ηλθετε] pr. εισ A† || 7 εωρακαν B†] -ρων A | τα μεγαλα > B† || 8 σοι] υμιν A | εισελθοντες] -θητε και A | κληρονομησητε] -σετε B

αὐτοῖς καὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν μετ' αὐτούς, γῆν ῥέουσαν γάλα
καὶ μέλι· [10]ἔστιν γὰρ ἡ γῆ, εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι 10
αὐτήν, οὐχ ὥσπερ ἡ γῆ Αἰγύπτου ἐστίν, ὅθεν ἐκπεπόρευσθε ἐκεῖ-
θεν, ὅταν σπείρωσιν τὸν σπόρον καὶ ποτίζωσιν τοῖς ποσὶν ὡσεὶ
κῆπον λαχανείας· [11]ἡ δὲ γῆ, εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι 11
αὐτήν, γῆ ὀρεινὴ καὶ πεδινή, ἐκ τοῦ ὑετοῦ τοῦ οὐρανοῦ πίεται
ὕδωρ, [12]γῆ, ἣν κύριος ὁ θεός σου ἐπισκοπεῖται αὐτήν, διὰ παντὸς 12
οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπ' αὐτῆς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἐνι-
αυτοῦ καὶ ἕως συντελείας τοῦ ἐνιαυτοῦ.

[13]Ἐὰν δὲ ἀκοῇ εἰσακούσητε πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας 13
ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου καὶ λα-
τρεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς
σου, [14]καὶ δώσει τὸν ὑετὸν τῇ γῇ σου καθ' ὥραν πρόιμον καὶ 14
ὄψιμον, καὶ εἰσοίσεις τὸν σῖτόν σου καὶ τὸν οἶνόν σου καὶ τὸ
ἔλαιόν σου· [15]καὶ δώσει χορτάσματα ἐν τοῖς ἀγροῖς σου τοῖς κτή- 15
νεσίν σου· καὶ φαγὼν καὶ ἐμπλησθεὶς [16]πρόσεχε σεαυτῷ, μὴ πλα- 16
τυνθῇ ἡ καρδία σου καὶ παραβῆτε καὶ λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις
καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς, [17]καὶ θυμωθεὶς ὀργῇ κύριος ἐφ' ὑμῖν καὶ 17
συσχῇ τὸν οὐρανόν, καὶ οὐκ ἔσται ὑετός, καὶ ἡ γῆ οὐ δώσει τὸν
καρπὸν αὐτῆς, καὶ ἀπολεῖσθε ἐν τάχει ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς,
ἧς ἔδωκεν ὁ κύριος ὑμῖν. [18]καὶ ἐμβαλεῖτε τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς 18
τὴν καρδίαν ὑμῶν καὶ εἰς τὴν ψυχὴν ὑμῶν· καὶ ἀφάψετε αὐτὰ εἰς
σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρὸς ὑμῶν, καὶ ἔσται ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν
ὑμῶν· [19]καὶ διδάξετε αὐτὰ τὰ τέκνα ὑμῶν λαλεῖν αὐτὰ καθημένους 19
ἐν οἴκῳ καὶ πορευομένους ἐν ὁδῷ καὶ κοιταζομένους καὶ διανι-
σταμένους· [20]καὶ γράψετε αὐτὰ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν 20
καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν, [21]ἵνα πολυημερεύσητε καὶ αἱ ἡμέραι τῶν 21
υἱῶν ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν
δοῦναι αὐτοῖς, καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. [22]καὶ 22
ἔσται ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας, ὅσας ἐγὼ
ἐντέλλομαί σοι σήμερον ποιεῖν, ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν καὶ
πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ προσκολλᾶσθαι αὐτῷ,
[23]καὶ ἐκβαλεῖ κύριος πάντα τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, 23

10 εισπορευη] -ρευεσθαι(pro -θε) υμεις A(†) | η 2⁰ > B† | εστιν 2⁰ > A | εκπορευεσθε A(-θαι) | ποσιν] + αυτων B†, + ※ σου *O*† || **11** εισπορ.] pr. συ A || **12** συντελ.] pr. της A || **13** εισακουσ.] εισ > A: cf. 28 | αυτου > B† | οσας] ας B: cf. 22. 27. 32 | σου ult. > A† || **14** της γης A || **15** δωσει] -σεις A | τοις 2⁰] pr. και εν A† || **17** οργη] οργισθη A | υετος] pr. ο B† | κυριος ult.] θεος A† || **19** αυτα 2⁰] εν αυτοις B† | καθημενους et πορευομενους et διανισταμενους] -μενου σου B*O*† (σου in *O* sub ※) | κοιταζομενους] -μενου σου *O*† (σου sub ※), καθευδοντος σου B† || **20** οικων A || **21** πολυημερευσητε] μακροημ. B† || **22** οσας] ας A: cf. 13 | σοι] υμιν A | και 2⁰ > A | και ult. > B† (B supra πορευεσθε pro -θαι)

καὶ κληρονομήσετε ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρότερα μᾶλλον ἢ ὑμεῖς.
24 [24]πάντα τὸν τόπον, οὗ ἐὰν πατήσῃ τὸ ἴχνος τοῦ ποδὸς ὑμῶν,
ὑμῖν ἔσται· ἀπὸ τῆς ἐρήμου καὶ Ἀντιλιβάνου καὶ ἀπὸ τοῦ ποτα-
μοῦ τοῦ μεγάλου, ποταμοῦ Εὐφράτου, καὶ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς
25 ἐπὶ δυσμῶν ἔσται τὰ ὅριά σου. [25]οὐκ ἀντιστήσεται οὐδεὶς κατὰ
πρόσωπον ὑμῶν· τὸν τρόμον ὑμῶν καὶ τὸν φόβον ὑμῶν ἐπιθήσει
κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, ἐφ᾽ ἧς ἐὰν
ἐπιβῆτε ἐπ᾽ αὐτῆς, ὃν τρόπον ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς.
26 [26]Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον εὐλογίαν καὶ κατά-
27 ραν, [27]τὴν εὐλογίαν, ἐὰν ἀκούσητε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ
28 ὑμῶν, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, [28]καὶ τὰς κατάρας, ἐὰν μὴ
ἀκούσητε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλο-
μαι ὑμῖν σήμερον, καὶ πλανηθῆτε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνετειλάμην
29 ὑμῖν, πορευθέντες λατρεύειν θεοῖς ἑτέροις, οὓς οὐκ οἴδατε. [29]καὶ
ἔσται ὅταν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν, εἰς ἣν
διαβαίνεις ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν, καὶ δώσεις τὴν εὐλογίαν ἐπ᾽
30 ὄρος Γαριζιν καὶ τὴν κατάραν ἐπ᾽ ὄρος Γαιβαλ. ([30]οὐκ ἰδοὺ ταῦτα
πέραν τοῦ Ιορδάνου ὀπίσω ὁδὸν δυσμῶν ἡλίου ἐν γῇ Χανααν τὸ
κατοικοῦν ἐπὶ δυσμῶν ἐχόμενον τοῦ Γολγολ πλησίον τῆς δρυὸς
31 τῆς ὑψηλῆς;) [31]ὑμεῖς γὰρ διαβαίνετε τὸν Ιορδάνην εἰσελθόντες
κληρονομῆσαι τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν
κλήρῳ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ κληρονομήσετε αὐτὴν καὶ κατοική-
32 σετε ἐν αὐτῇ· [32]καὶ φυλάξεσθε τοῦ ποιεῖν πάντα τὰ προστάγματα
αὐτοῦ καὶ τὰς κρίσεις ταύτας, ὅσας ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν
σήμερον.
12 [1]Καὶ ταῦτα τὰ προστάγματα καὶ αἱ κρίσεις, ἃς φυλάξετε τοῦ
ποιεῖν ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν
ὑμῖν ἐν κλήρῳ, πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς ὑμεῖς ζῆτε ἐπὶ τῆς γῆς.
2 [2]ἀπωλείᾳ ἀπολεῖτε πάντας τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἐλάτρευσαν ἐκεῖ
τοῖς θεοῖς αὐτῶν οὓς ὑμεῖς κληρονομεῖτε αὐτούς, ἐπὶ τῶν ὀρέων
τῶν ὑψηλῶν καὶ ἐπὶ τῶν θινῶν καὶ ὑποκάτω δένδρου δασέος

23 ισχυροτερα] ισχυρα B: cf. 12 21 || 24 σου] υμων A || 25 τρομον ... φοβον] tr. A | προσωπον 2⁰] -που A | κυριος ult.] > B(†), in *O* sub ÷ || 26 ενωπιον] εναντιον A (ante εναντ. tr. A† σημερον) | ευλογιαν και καταραν pau.] την ευλ. και την κατ. B†, ευλογιας και καταρας A || 27 ας] οσας A: cf. 13 || 28 τας καταρας] αι -ραι B† | ακουσητε] pr. εισ A: cf. 13 | οσας] οσα B† | ους] οις A || 29 εις 2⁰ > A | την 2⁰ > B† || 31 υμων] ημ. A | και 1⁰ ⌒ 2⁰ B(†) || 32 αυτου] μου A†, ÷ ταυτα *O*† | ταυτας (in *O* sub ÷)] αυτου A | οσας] ας A: cf. 13

12 1 αι — ποιειν] τα κριματα α φυλαξεσθε του ποιησαι A | επι της γης ης] εν τη γη η B† | υμων W] ημ. B A || 2 παντας τ. τοπους] παντα τα εθνη A† | εκει B A†] + τα εθνη rel. | κληρονομειτε] pr. κατα A

[3]καὶ κατασκάψετε τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καὶ συντρίψετε τὰς στήλας 3
αὐτῶν καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐ-
τῶν κατακαύσετε πυρί, καὶ ἀπολεῖται τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐκ τοῦ τό-
που ἐκείνου. [4]οὐ ποιήσετε οὕτως κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, [5]ἀλλ᾽ ἢ 4 5
εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐν μιᾷ τῶν
φυλῶν ὑμῶν ἐπονομάσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐπικληθῆναι, καὶ
ἐκζητήσετε καὶ εἰσελεύσεσθε ἐκεῖ [6]καὶ οἴσετε ἐκεῖ τὰ ὁλοκαυτώ- 6
ματα ὑμῶν καὶ τὰ θυσιάσματα ὑμῶν καὶ τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν καὶ
τὰς εὐχὰς ὑμῶν καὶ τὰ ἑκούσια ὑμῶν καὶ τὰ πρωτότοκα τῶν
βοῶν ὑμῶν καὶ τῶν προβάτων ὑμῶν [7]καὶ φάγεσθε ἐκεῖ ἐναντίον 7
κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ εὐφρανθήσεσθε ἐπὶ πᾶσιν, οὗ ἂν τὴν
χεῖρα ἐπιβάλητε, ὑμεῖς καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν, καθότι εὐλόγησέν σε
κύριος ὁ θεός σου. [8]οὐ ποιήσετε πάντα, ἃ ἡμεῖς ποιοῦμεν ὧδε 8
σήμερον, ἕκαστος τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ· [9]οὐ γὰρ ἥκατε ἕως 9
τοῦ νῦν εἰς τὴν κατάπαυσιν καὶ εἰς τὴν κληρονομίαν, ἣν κύριος
ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν. [10]καὶ διαβήσεσθε τὸν Ιορδάνην καὶ 10
κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν κατακληρονομεῖ
ὑμῖν, καὶ καταπαύσει ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν τῶν
κύκλῳ, καὶ κατοικήσετε μετὰ ἀσφαλείας. [11]καὶ ἔσται ὁ τόπος, ὃν 11
ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ
ἐκεῖ, ἐκεῖ οἴσετε πάντα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, τὰ ὁλο-
καυτώματα ὑμῶν καὶ τὰ θυσιάσματα ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν
καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν ὑμῶν καὶ τὰ δόματα ὑμῶν καὶ πᾶν
ἐκλεκτὸν τῶν δώρων ὑμῶν, ὅσα ἐὰν εὔξησθε τῷ θεῷ ὑμῶν, [12]καὶ 12
εὐφρανθήσεσθε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ
ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, οἱ παῖδες ὑμῶν καὶ αἱ παιδίσκαι
ὑμῶν καὶ ὁ Λευίτης ὁ ἐπὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ
μερὶς οὐδὲ κλῆρος μεθ᾽ ὑμῶν. [13]πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἀνενέγκῃς τὰ 13
ὁλοκαυτώματά σου ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ ἐὰν ἴδῃς, [14]ἀλλ᾽ ἢ εἰς τὸν 14
τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν φυ-
λῶν σου, ἐκεῖ ἀνοίσεις τὰ ὁλοκαυτώματά σου καὶ ἐκεῖ ποιήσεις
πάντα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον. [15]ἀλλ᾽ ἢ ἐν πάσῃ ἐπι- 15
θυμίᾳ σου θύσεις καὶ φάγῃ κρέα κατὰ τὴν εὐλογίαν κυρίου τοῦ
θεοῦ σου, ἣν ἔδωκέν σοι ἐν πάσῃ πόλει· ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ

3 κατασκαψετε] -σκεψατε B*†, -σκαψατε Bc | κατακαυσετε] -σατε B† || 5 υμων 1°] σου B† | φυλων] πολεων B†: cf. 14 | εκζητησετε] -σατε B† | και εισελευσεσθε] > B*†, και ελευσ. Bc || 6 εκει > B* | τα θυσιασμ. — εκουσ. υμων και W] και τας ευχας υμων > A; τας ομολογιας υμων (sic) B(†): cf. 17 || 7 εναντιον BA†] -τι rel. | την χειρα επιβαλητε B†] επιβ. τας χειρας A || 8 ενωπιον B†] εναντιον A || 9 υμων V] ημ. BA || 10 υμων 1°] ημ. B | κατακληρονομησει A || 11 υμων 1°] σου B† | εκει εκει] εκει B | και τα δοματα υμων] > B†, in *O* sub ÷ | υμων ult. > B† || 12 εναντι A || 14 φυλων] πολεων A: cf. 5 | ανοισεις] -σετε B(†) | σου ult.] υμων B†

16 ὁ καθαρὸς ἐπὶ τὸ αὐτὸ φάγεται αὐτὸ ὡς δορκάδα ἢ ἔλαφον· [16]πλὴν
17 τὸ αἷμα οὐ φάγεσθε, ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖτε αὐτὸ ὡς ὕδωρ. [17]οὐ
δυνήσῃ φαγεῖν ἐν ταῖς πόλεσίν σου τὸ ἐπιδέκατον τοῦ σίτου σου
καὶ τοῦ οἴνου σου καὶ τοῦ ἐλαίου σου, τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν
σου καὶ τῶν προβάτων σου καὶ πάσας εὐχάς, ὅσας ἂν εὔξησθε,
18 καὶ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν ὑμῶν, [18]ἀλλ᾽
ἢ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου φάγῃ αὐτὰ ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἂν
ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτῷ, σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυ-
γάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου καὶ ὁ προσήλυτος ὁ
ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, καὶ εὐφρανθήσῃ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ
19 σου ἐπὶ πάντα, οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου. [19]πρόσεχε σεαυτῷ
μὴ ἐγκαταλίπῃς τὸν Λευίτην πάντα τὸν χρόνον, ὅσον ἐὰν ζῇς ἐπὶ
τῆς γῆς.
20 [20]Ἐὰν δὲ ἐμπλατύνῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ὅριά σου, καθάπερ
ἐλάλησέν σοι, καὶ ἐρεῖς Φάγομαι κρέα, ἐὰν ἐπιθυμήσῃ ἡ ψυχή σου
ὥστε φαγεῖν κρέα, ἐν πάσῃ ἐπιθυμίᾳ τῆς ψυχῆς σου φάγῃ κρέα.
21 [21]ἐὰν δὲ μακρότερον ἀπέχῃ σου ὁ τόπος, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος
ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ θύσεις ἀπὸ τῶν
βοῶν σου καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων σου, ὧν ἂν δῷ ὁ θεός σοι,
ὃν τρόπον ἐνετειλάμην σοι, καὶ φάγῃ ἐν ταῖς πόλεσίν σου κατὰ
22 τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς σου· [22]ὡς ἔσθεται ἡ δορκὰς καὶ ἡ ἔλα-
φος, οὕτως φάγῃ αὐτό, ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ὡσαύ-
23 τως ἔδεται. [23]πρόσεχε ἰσχυρῶς τοῦ μὴ φαγεῖν αἷμα, ὅτι τὸ αἷμα
24 αὐτοῦ ψυχή· οὐ βρωθήσεται ἡ ψυχὴ μετὰ τῶν κρεῶν, [24]οὐ φά-
25 γεσθε, ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖτε αὐτὸ ὡς ὕδωρ· [25]οὐ φάγῃ αὐτό, ἵνα
εὖ σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σέ, ἐὰν ποιήσῃς τὸ κα-
26 λὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. [26]πλὴν τὰ
ἅγιά σου, ἐὰν γένηταί σοι, καὶ τὰς εὐχάς σου λαβὼν ἥξεις εἰς
τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ
27 ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, [27]καὶ ποιήσεις τὰ ὁλοκαυτώματά σου· τὰ κρέα
ἀνοίσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, τὸ δὲ αἷμα
τῶν θυσιῶν σου προσχεεῖς πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου
28 κυρίου τοῦ θεοῦ σου, τὰ δὲ κρέα φάγῃ. [28]φυλάσσου καὶ ἄκουε
καὶ ποιήσεις πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι, ἵνα εὖ

17 σου $5^0 \frown 6^0$ B† | και paenult. > A† | υμων ult.] σου B† || **18** εναντιον 1^0] -τι A^r | αυτα] -το B† | ω] ου A | και 4^0] pr. και ο λευιτης A | υμων] σου A | εναντιον ult.] -τι A || **19** παντα — ζης] οσον αν χρονον ζη A† || **20** ερεις] ειπης A | ψυχης] καρδιας A† || **21** μακροτερον] μακραν B: cf. 11 23 | επικληθ. το ον. αυτου / εκει] tr. B†, αυτου εκει sup. ras. A† | ων] ως AW† | θεος σοι B(†)] σοι ο θ. σου A || **23** οτι το W] το > B†, το γαρ A | η > A || **25** σε] + εις τον αιωνα A | εναντιον B†] -τι A || **26** εαν γεν. σοι] α αν σοι γεν. A | σου ult.] + αυτω A, + αυτον B^c, + εαυτω *O*† || **27** σου τα $1^0 \frown$ ult. B†

σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου δι᾽ αἰῶνος, ἐὰν ποιήσῃς τὸ καλὸν
καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου.
29 Ἐὰν δὲ ἐξολεθρεύσῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη, εἰς οὓς σὺ 29
εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτῶν, ἀπὸ προσώπου σου
καὶ κατακληρονομήσῃς αὐτοὺς καὶ κατοικήσῃς ἐν τῇ γῇ αὐτῶν,
30 πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐκζητήσῃς ἐπακολουθῆσαι αὐτοῖς μετὰ τὸ 30
ἐξολεθρευθῆναι αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου· οὐ μὴ ἐκζητήσῃς τοὺς
θεοὺς αὐτῶν λέγων Πῶς ποιοῦσιν τὰ ἔθνη ταῦτα τοῖς θεοῖς αὐ-
τῶν; ποιήσω κἀγώ. 31 οὐ ποιήσεις οὕτως κυρίῳ τῷ θεῷ σου· τὰ 31
γὰρ βδελύγματα, ἃ κύριος ἐμίσησεν, ἐποίησαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν,
ὅτι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν κατακαίουσιν ἐν
πυρὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν.
1 Πᾶν ῥῆμα, ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, τοῦτο φυλάξῃ ποι- 13
εῖν· οὐ προσθήσεις ἐπ᾽ αὐτὸ οὐδὲ ἀφελεῖς ἀπ᾽ αὐτοῦ.
2 Ἐὰν δὲ ἀναστῇ ἐν σοὶ προφήτης ἢ ἐνυπνιαζόμενος ἐνύπνιον 2
καὶ δῷ σοι σημεῖον ἢ τέρας 3 καὶ ἔλθῃ τὸ σημεῖον ἢ τὸ τέρας, ὃ 3
ἐλάλησεν πρὸς σὲ λέγων Πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέ-
ροις, οὓς οὐκ οἴδατε, 4 οὐκ ἀκούσεσθε τῶν λόγων τοῦ προφήτου 4
ἐκείνου ἢ τοῦ ἐνυπνιαζομένου τὸ ἐνύπνιον ἐκεῖνο, ὅτι πειράζει
κύριος ὁ θεὸς ὑμᾶς εἰδέναι εἰ ἀγαπᾶτε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν ἐξ
ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν. 5 ὀπίσω κυ- 5
ρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν πορεύεσθε καὶ αὐτὸν φοβηθήσεσθε καὶ τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ φυλάξεσθε καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσεσθε καὶ
αὐτῷ προστεθήσεσθε. 6 καὶ ὁ προφήτης ἐκεῖνος ἢ ὁ τὸ ἐνύπνιον 6
ἐνυπνιαζόμενος ἐκεῖνος ἀποθανεῖται· ἐλάλησεν γὰρ πλανῆσαί σε
ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου
τοῦ λυτρωσαμένου σε ἐκ τῆς δουλείας ἐξῶσαί σε ἐκ τῆς ὁδοῦ,
ἧς ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ· καὶ ἀφα-
νιεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.
7 Ἐὰν δὲ παρακαλέσῃ σε ὁ ἀδελφός σου ἐκ πατρός σου ἢ ἐκ 7
μητρός σου ἢ ὁ υἱός σου ἢ ἡ θυγάτηρ σου ἢ ἡ γυνὴ ἡ ἐν κόλ-
πῳ σου ἢ ὁ φίλος ὁ ἴσος τῆς ψυχῆς σου λάθρᾳ λέγων Βαδίσω-
μεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις, οὓς οὐκ ᾔδεις σὺ καὶ οἱ πα-

28 εναντιον] -τι A || 29 συ > B | αυτους] -την B† || 30 ου — αυτων 1^0 > B† || 31 κυριω > B† | γαρ βδελ.] tr. A† | α κυριος] κυριου α B† | τοις 1^0] pr. εν B†

13 1 σοι] υμιν B† || 2 ενυπνιον] pr. το B† | δω] δωσει A || 3 ους] οις A: cf. 7. 14 || 4 θεος W] + σου B†, + υμων A (in *O* sub ※) | ειδεναι] pr. του A | κυριον > B† | υμων paenult.] σου B† || 5 αυτον] τουτον B | και $2^0 \frown 3^0$ B† | και ult.] pr. και αυτω δουλευσετε A, pr. ※ και αυτω λατρευσετε *O* || 6 εκ ult.] απο B† | αφανιειτε A || 7 γυνη] + σου A | ο φιλος ο ισος] ο 1^0 > B, ο 2^0 > B† | τη ψυχη A | βαδισωμεν] πορευθωμεν A | ους] οις A: cf. 3

8 τέρες σου, [8]ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ ὑμῶν τῶν
ἐγγιζόντων σοι ἢ τῶν μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἀπ᾽ ἄκρου τῆς γῆς ἕως
9 ἄκρου τῆς γῆς, [9]οὐ συνθελήσεις αὐτῷ καὶ οὐκ εἰσακούσῃ αὐτοῦ,
καὶ οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ᾽ αὐτῷ, οὐκ ἐπιποθήσεις ἐπ᾽
10 αὐτῷ οὐδ᾽ οὐ μὴ σκεπάσῃς αὐτόν· [10]ἀναγγέλλων ἀναγγελεῖς περὶ
αὐτοῦ, αἱ χεῖρές σου ἔσονται ἐπ᾽ αὐτὸν ἐν πρώτοις ἀποκτεῖναι
11 αὐτόν, καὶ αἱ χεῖρες παντὸς τοῦ λαοῦ ἐπ᾽ ἐσχάτῳ, [11]καὶ λιθοβολή-
σουσιν αὐτὸν ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανεῖται, ὅτι ἐζήτησεν ἀποστῆσαί
σε ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύ-
12 πτου ἐξ οἴκου δουλείας. [12]καὶ πᾶς Ισραηλ ἀκούσας φοβηθήσεται
καὶ οὐ προσθήσουσιν ἔτι ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦ-
το ἐν ὑμῖν.
13 [13]Ἐὰν δὲ ἀκούσῃς ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου, ὧν κύριος ὁ θεός
14 σου δίδωσίν σοι κατοικεῖν σε ἐκεῖ, λεγόντων [14]Ἐξήλθοσαν ἄνδρες
παράνομοι ἐξ ὑμῶν καὶ ἀπέστησαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν
πόλιν αὐτῶν λέγοντες Πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις,
15 οὓς οὐκ ᾔδειτε, [15]καὶ ἐρωτήσεις καὶ ἐραυνήσεις σφόδρα, καὶ ἰδοὺ
ἀληθὴς σαφῶς ὁ λόγος, γεγένηται τὸ βδέλυγμα τοῦτο ἐν ὑμῖν,
16 [16]ἀναιρῶν ἀνελεῖς πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ
ἐν φόνῳ μαχαίρας, ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτὴν καὶ πάντα τὰ
17 ἐν αὐτῇ [17]καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς συνάξεις εἰς τὰς διόδους
αὐτῆς καὶ ἐμπρήσεις τὴν πόλιν ἐν πυρὶ καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐ-
τῆς πανδημεὶ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ ἔσται ἀοίκητος
18 εἰς τὸν αἰῶνα, οὐκ ἀνοικοδομηθήσεται ἔτι. [18]οὐ προσκολληθήσεται
ἐν τῇ χειρί σου οὐδὲν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, ἵνα ἀποστραφῇ κύριος
ἀπὸ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ καὶ δώσει σοι ἔλεος καὶ ἐλεήσει σε
καὶ πληθυνεῖ σε, ὃν τρόπον ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν σου,
19 [19]ἐὰν ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου φυλάσσειν πάσας
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ποιεῖν τὸ
καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου.
14 [1]Υἱοί ἐστε κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν· οὐ φοιβήσετε, οὐκ ἐπιθήσετε
2 φαλάκρωμα ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν ἐπὶ νεκρῷ· [2]ὅτι λαὸς

9 ουδ ου B†] ουδε A || 10 αι 1⁰ — αυτον 1⁰] και η χειρ σου εσται επ αυτω A || 12 προσθησουσιν] -θησει B† | το ρημα το πονηρον] το πον. ρημα A† || 13 σε > A || 14 υμων] ημ. A | πολιν] γην B†: cf. 16 | ους] οις A: cf. 3 || 15 init.] pr. και εξετασεις A | εραυνησεις B*†] ερευν. Bc, εξεραυνησεις A | αληθης] -θως B || 16 πολει] γη B†: cf. 14 || 17 εναντιον] -τι A || 18 init.] pr. και B† | εν — σου 1⁰ / ουδεν — αναθεμ.] tr. A | ελεησει σε και πληθυνει σε] πληθ. σε και ελ. σε και πλησθηση A† | ον τροπον] pr. καθως ελαλησεν σοι A | κυριος ult.] > B, in *O* sub ÷ || 19 εαν] + δε Ac | ακουσης B(†)] εισακουσητε A | πασας > B† | οσας] ας A | το καλον και το αρεστον] tr. B, το καλ. και sub ÷ *O* | εναντιον] -τι A

14 1 ου φοιβ. > B*

ἅγιος εἶ κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καὶ σὲ ἐξελέξατο κύριος ὁ θεός σου
γενέσθαι σε αὐτῷ λαὸν περιούσιον ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν
ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς.
[3]Οὐ φάγεσθε πᾶν βδέλυγμα. [4]ταῦτα τὰ κτήνη, ἃ φάγεσθε· μό- 3 4
σχον ἐκ βοῶν καὶ ἀμνὸν ἐκ προβάτων καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν, [5]ἔλα- 5
φον καὶ δορκάδα καὶ βούβαλον καὶ τραγέλαφον καὶ πύγαργον, ὄρυ-
γα καὶ καμηλοπάρδαλιν· [6]πᾶν κτῆνος διχηλοῦν ὁπλὴν καὶ ὀνυχι- 6
στῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν καὶ ἀνάγον μηρυκισμὸν ἐν τοῖς κτή-
νεσιν, ταῦτα φάγεσθε. [7]καὶ ταῦτα οὐ φάγεσθε ἀπὸ τῶν ἀναγόν- 7
των μηρυκισμὸν καὶ ἀπὸ τῶν διχηλούντων τὰς ὁπλὰς καὶ ὀνυχι-
ζόντων ὀνυχιστῆρας· τὸν κάμηλον καὶ δασύποδα καὶ χοιρογρύλλιον,
ὅτι ἀνάγουσιν μηρυκισμὸν καὶ ὁπλὴν οὐ διχηλοῦσιν, ἀκάθαρτα
ταῦτα ὑμῖν ἐστιν· [8]καὶ τὸν ὗν, ὅτι διχηλεῖ ὁπλὴν τοῦτο καὶ ὀνυ- 8
χίζει ὄνυχας ὁπλῆς καὶ τοῦτο μηρυκισμὸν οὐ μαρυκᾶται, ἀκάθαρτον
τοῦτο ὑμῖν· ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐ φάγεσθε καὶ τῶν θνησι-
μαίων αὐτῶν οὐχ ἅψεσθε. — [9]καὶ ταῦτα φάγεσθε ἀπὸ πάντων 9
τῶν ἐν τοῖς ὕδασιν· πάντα, ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτοῖς πτερύγια καὶ
λεπίδες, φάγεσθε. [10]καὶ πάντα, ὅσα οὐκ ἔστιν αὐτοῖς πτερύγια καὶ 10
λεπίδες, οὐ φάγεσθε, ἀκάθαρτα ὑμῖν ἐστιν. — [11]πᾶν ὄρνεον καθα- 11
ρὸν φάγεσθε. [12]καὶ ταῦτα οὐ φάγεσθε ἀπ᾽ αὐτῶν· τὸν ἀετὸν καὶ 12
τὸν γρύπα καὶ τὸν ἁλιαίετον [13]καὶ τὸν γύπα καὶ τὸν ἰκτῖνα καὶ τὰ 13
ὅμοια αὐτῷ [14]καὶ πάντα κόρακα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ [15]καὶ στρου- 14 15
θὸν καὶ γλαῦκα καὶ λάρον [16]καὶ ἐρωδιὸν καὶ κύκνον καὶ ἶβιν [17]καὶ 17
καταράκτην καὶ ἱέρακα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ καὶ ἔποπα καὶ νυκτικό-
ρακα [18]καὶ πελεκᾶνα καὶ χαραδριὸν καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ καὶ πορ- 18
φυρίωνα καὶ νυκτερίδα. [19]πάντα τὰ ἑρπετὰ τῶν πετεινῶν ἀκάθαρτα 19
ταῦτά ἐστιν ὑμῖν, οὐ φάγεσθε ἀπ᾽ αὐτῶν. [20]πᾶν πετεινὸν καθαρὸν 20
φάγεσθε. — [21]πᾶν θνησιμαῖον οὐ φάγεσθε· τῷ παροίκῳ τῷ ἐν 21
ταῖς πόλεσίν σου δοθήσεται, καὶ φάγεται, ἢ ἀποδώσῃ τῷ ἀλλο-
τρίῳ· ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ κυρίῳ τῷ θεῷ σου. — οὐχ ἑψήσεις ἄρνα
ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ.

2 σε 2⁰ > A || 4 τα > B† || 5 και 2⁰⌒4⁰ B† | πυδαργον A† | ορυγα] pr. και A || 6 διχηλευον A || 7 χοιρογυλιον B, χυρογυλιον A*, χυρογρυλιον A^c†: cf. Leu. 11 6 | αναγουσιν] -γει A† | και οπλην — ακαθαρτα / ταυτα] tr. A || 8 οπλην > A | ονυχας] -χιστηρας B†: ex 6. 7 | ου μαρυκαται] ουκ αναμαρυκαται A† | και ult. > B || 9 τω υδατι B† | εν 2⁰ > A | φαγεσθε ult.] pr. ταυτα A || 10 και 2⁰] ουδε A | υμιν εστιν] ταυτα εσται υμιν A || 12 αλιαιετον pau.] αλιαιτον B, αλιετον A: cf. Leu. 11 13 || 14 > BA*: cf. Leu. 11 15 || 16 init. — 17 και καταρ. / και ιερακα και τα ομ. αυτω] tr. A | 16 αρωδιον B*A: cf. Leu. 11 19 || 17 εποπα] υποπα B*, υπωπα A† | και νυκτικορακα — 18 αυτω / και πορφυριωνα] tr. A || 19 ταυτα] > B, in *O* sub ÷ | εστιν υμιν] tr. B† || 21 init.] pr. και A | σου ult.] + και ευφρανθηση A^r†: cf. 26 | fin.] + ος γαρ ποιει τουτο ωσει θυσει ασφαλακα(al. ασπαλ.; cf. Leu. 11 30)· μηνιμα εστιν τω θεω ιακωβ W

22 22Δεκάτην ἀποδεκατώσεις παντὸς γενήματος τοῦ σπέρματός
23 σου, τὸ γένημα τοῦ ἀγροῦ σου ἐνιαυτὸν κατ᾽ ἐνιαυτόν, 23καὶ
φάγῃ αὐτὸ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἂν ἐκ-
λέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ·
οἴσετε τὰ ἐπιδέκατα τοῦ σίτου σου καὶ τοῦ οἴνου σου καὶ τοῦ
ἐλαίου σου, τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων
σου, ἵνα μάθῃς φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεόν σου πάσας τὰς ἡμέ-
24 ρας. 24ἐὰν δὲ μακρὰν γένηται ἀπὸ σοῦ ἡ ὁδὸς καὶ μὴ δύνῃ
ἀναφέρειν αὐτά, ὅτι μακρὰν ἀπὸ σοῦ ὁ τόπος, ὃν ἂν ἐκλέξηται
κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, ὅτι εὐλογή-
25 σει σε κύριος ὁ θεός σου, 25καὶ ἀποδώσῃ αὐτὰ ἀργυρίου καὶ λήμ-
ψῃ τὸ ἀργύριον ἐν ταῖς χερσίν σου καὶ πορεύσῃ εἰς τὸν τόπον,
26 ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτόν, 26καὶ δώσεις τὸ ἀρ-
γύριον ἐπὶ παντός, οὗ ἐὰν ἐπιθυμῇ ἡ ψυχή σου, ἐπὶ βουσὶ ἢ ἐπὶ
προβάτοις, ἐπὶ οἴνῳ ἢ ἐπὶ σικερα ἢ ἐπὶ παντός, οὗ ἐὰν ἐπιθυμῇ
ἡ ψυχή σου, καὶ φάγῃ ἐκεῖ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ
27 εὐφρανθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου 27καὶ ὁ Λευίτης ὁ ἐν ταῖς πό-
λεσίν σου, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μετὰ σοῦ. —
28 28μετὰ τρία ἔτη ἐξοίσεις πᾶν τὸ ἐπιδέκατον τῶν γενημάτων σου·
29 ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ θήσεις αὐτὸ ἐν ταῖς πόλεσίν σου, 29καὶ
ἐλεύσεται ὁ Λευίτης, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μετὰ
σοῦ, καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ ὀρφανὸς καὶ ἡ χήρα ἡ ἐν ταῖς πό-
λεσίν σου καὶ φάγονται καὶ ἐμπλησθήσονται, ἵνα εὐλογήσῃ σε κύ-
ριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις, οἷς ἐὰν ποιῇς.
15 1Δι᾽ ἑπτὰ ἐτῶν ποιήσεις ἄφεσιν. 2καὶ οὕτως τὸ πρόσταγμα τῆς
ἀφέσεως· ἀφήσεις πᾶν χρέος ἴδιον, ὃ ὀφείλει σοι ὁ πλησίον, καὶ
τὸν ἀδελφόν σου οὐκ ἀπαιτήσεις, ὅτι ἐπικέκληται ἄφεσις κυρίῳ
3 τῷ θεῷ σου. 3τὸν ἀλλότριον ἀπαιτήσεις ὅσα ἐὰν ᾖ σοι παρ᾽ αὐτῷ,
4 τοῦ ἀδελφοῦ σου ἄφεσιν ποιήσεις τοῦ χρέους σου· 4ὅτι οὐκ ἔσται
ἐν σοὶ ἐνδεής, ὅτι εὐλογῶν εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν
τῇ γῇ, ᾗ κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ κατακληρονο-
5 μῆσαι αὐτήν, 5ἐὰν δὲ ἀκοῇ εἰσακούσητε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ
θεοῦ ὑμῶν φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας, ὅσας
6 ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον. 6ὅτι κύριος ὁ θεός σου εὐλόγησέν

22 παντος γενηματος] παν το γενημα A || 23 εναντι — σου 1° > B† | τω > A | οισετε] οισεις A | τα πρωτοτ.] pr. και A || 24 απο σου / η οδος] tr. A || 25 σου ult. > A | fin.] + επικληθηναι το ονομα αυτου εκει Bc: ex 23. 24 26 το > B† | η ψυχη σου 1°⌒2° B | εναντιον B†] -τι A | και ευφρανθ. > A†: cf. 21 | οικος] υιος B† || 27 αυτω > A† || 29 εργοις] + σου A
15 2 οτι επικεκλ.] επικ. γαρ B† | αφεσις] pr. η B† || 3 του αδελφου] τω δε -φω A || 4 κατακληρονομησαι] -μειν σε B† || 5 ακουη(sic) εισακουσης A† | και ποιειν > A† | οσας] ας A

σε, ὃν τρόπον ἐλάλησέν σοι, καὶ δανιεῖς ἔθνεσιν πολλοῖς, σὺ δὲ
οὐ δανιῇ, καὶ ἄρξεις σὺ ἐθνῶν πολλῶν, σοῦ δὲ οὐκ ἄρξουσιν.
[7]Ἐὰν δὲ γένηται ἐν σοὶ ἐνδεὴς τῶν ἀδελφῶν σου ἐν μιᾷ τῶν 7
πόλεών σου ἐν τῇ γῇ, ᾗ κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι, οὐκ ἀπο-
στέρξεις τὴν καρδίαν σου οὐδ᾽ οὐ μὴ συσφίγξῃς τὴν χεῖρά σου
ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ σου τοῦ ἐπιδεομένου· [8]ἀνοίγων ἀνοίξεις τὰς 8
χεῖράς σου αὐτῷ, δάνειον δανιεῖς αὐτῷ ὅσον ἐπιδέεται, καθ᾽ ὅσον
ἐνδεεῖται. [9]πρόσεχε σεαυτῷ μὴ γένηται ῥῆμα κρυπτὸν ἐν τῇ καρ- 9
δίᾳ σου, ἀνόμημα, λέγων Ἐγγίζει τὸ ἔτος τὸ ἕβδομον, ἔτος τῆς
ἀφέσεως, καὶ πονηρεύσηται ὁ ὀφθαλμός σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ
ἐπιδεομένῳ, καὶ οὐ δώσεις αὐτῷ, καὶ βοήσεται κατὰ σοῦ πρὸς κύ-
ριον, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία μεγάλη. [10]διδοὺς δώσεις αὐτῷ καὶ 10
δάνειον δανιεῖς αὐτῷ ὅσον ἐπιδέεται, καὶ οὐ λυπηθήσῃ τῇ καρδίᾳ
σου διδόντος σου αὐτῷ· ὅτι διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο εὐλογήσει σε κύ-
ριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις καὶ ἐν πᾶσιν, οὗ ἂν ἐπι-
βάλῃς τὴν χεῖρά σου. [11]οὐ γὰρ μὴ ἐκλίπῃ ἐνδεὴς ἀπὸ τῆς γῆς· 11
διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο λέγων Ἀνοί-
γων ἀνοίξεις τὰς χεῖράς σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ πένητι καὶ τῷ
ἐπιδεομένῳ τῷ ἐπὶ τῆς γῆς σου.
[12]Ἐὰν δὲ πραθῇ σοι ὁ ἀδελφός σου ὁ Εβραῖος ἢ ἡ Εβραία, 12
δουλεύσει σοι ἓξ ἔτη, καὶ τῷ ἑβδόμῳ ἐξαποστελεῖς αὐτὸν ἐλεύθε-
ρον ἀπὸ σοῦ. [13]ὅταν δὲ ἐξαποστέλλῃς αὐτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ σοῦ, 13
οὐκ ἐξαποστελεῖς αὐτὸν κενόν· [14]ἐφόδιον ἐφοδιάσεις αὐτὸν ἀπὸ 14
τῶν προβάτων σου καὶ ἀπὸ τοῦ σίτου σου καὶ ἀπὸ τῆς ληνοῦ
σου· καθὰ εὐλόγησέν σε κύριος ὁ θεός σου, δώσεις αὐτῷ. [15]καὶ 15
μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ Αἰγύπτου καὶ ἐλυτρώσατό σε
κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖθεν· διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν
τὸ ῥῆμα τοῦτο. [16]ἐὰν δὲ λέγῃ πρὸς σέ Οὐκ ἐξελεύσομαι ἀπὸ σοῦ, 16
ὅτι ἠγάπηκέν σε καὶ τὴν οἰκίαν σου, ὅτι εὖ αὐτῷ ἐστιν παρὰ σοί,
[17]καὶ λήμψῃ τὸ ὀπήτιον καὶ τρυπήσεις τὸ ὠτίον αὐτοῦ πρὸς τὴν 17
θύραν, καὶ ἔσται σοι οἰκέτης εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ τὴν παιδίσκην σου
ποιήσεις ὡσαύτως. [18]οὐ σκληρὸν ἔσται ἐναντίον σου ἐξαποστελ- 18

6 αρξεις συ W (cf. 28 12)] συ > B(†), in *O* sub ÷; συ αρξη A† | εθνων πολλων] tr. A† || 7 των 1⁰] pr. εκ A (in *O* sub ※) | σοι 2⁰] + εν κληρω A† | αποστερξεις] -στρεψεις A | ουδ ου] ουδε A || 8 επιδεεται B(†)] αν επιδεηται A | καθ οσον W] pr. και A, καθοτι B† | ενδεειται] υστερειται A || 9 της > A | βοησεται] pr. κατα B(†) || 10 και 1⁰ > B*† | επιδεεται] αν επιδεηται σου A: cf. 8; + καθοτι ενδεειται B(†): ex 8 | λυπηθηση] -πηση A† | εργοις] + σου A || 11 γης 1⁰] + σου A | ποιειν > A | επιδεομενω] επι > A† || 12 η 1⁰] και B† || 13 init. — σου > B* || 14 της ληνου] του οινου B† || 15 αιγυπτω A | και 2⁰ — εκειθεν > B*† || 16 ηγαπησεν A | αυτω εστιν] tr. A || 17 και 1⁰ > A | ωτιον] ους A | θυραν] + επι τον σταθμον Aʳ: ex Exod. 21 6 | σοι οικετης] οικ. σου A

λομένων αὐτῶν ἐλευθέρων ἀπὸ σοῦ, ὅτι ἐφέτειον μισθὸν τοῦ μι-
σθωτοῦ ἐδούλευσέν σοι ἓξ ἔτη· καὶ εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός
σου ἐν πᾶσιν, οἷς ἐὰν ποιῇς.
19 [19]Πᾶν πρωτότοκον, ὃ ἐὰν τεχθῇ ἐν τοῖς βουσίν σου καὶ ἐν τοῖς
προβάτοις σου, τὰ ἀρσενικά, ἁγιάσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου· οὐκ
ἐργᾷ ἐν τῷ πρωτοτόκῳ μόσχῳ σου καὶ οὐ μὴ κείρῃς τὸ πρωτό-
20 τοκον τῶν προβάτων σου· [20]ἔναντι κυρίου φάγῃ αὐτὸ ἐνιαυτὸν
ἐξ ἐνιαυτοῦ ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου, σὺ
21 καὶ ὁ οἶκός σου. [21]ἐὰν δὲ ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος, χωλὸν ἢ τυφλὸν ἢ καὶ
22 πᾶς μῶμος πονηρός, οὐ θύσεις αὐτὸ κυρίῳ τῷ θεῷ σου· [22]ἐν ταῖς
πόλεσίν σου φάγῃ αὐτό, ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ὡσαύ-
23 τως ἔδεται ὡς δορκάδα ἢ ἔλαφον· [23]πλὴν τὸ αἷμα οὐ φάγεσθε,
ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖς αὐτὸ ὡς ὕδωρ.
16 [1]Φύλαξαι τὸν μῆνα τῶν νέων καὶ ποιήσεις τὸ πασχα κυρίῳ τῷ
θεῷ σου, ὅτι ἐν τῷ μηνὶ τῶν νέων ἐξῆλθες ἐξ Αἰγύπτου νυκτός.
2 [2]καὶ θύσεις τὸ πασχα κυρίῳ τῷ θεῷ σου πρόβατα καὶ βόας ἐν
τῷ τόπῳ, ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτὸν ἐπικληθῆναι
3 τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. [3]οὐ φάγῃ ἐπ᾽ αὐτοῦ ζύμην· ἑπτὰ ἡμέρας
φάγῃ ἐπ᾽ αὐτοῦ ἄζυμα, ἄρτον κακώσεως, ὅτι ἐν σπουδῇ ἐξήλθετε
ἐξ Αἰγύπτου· ἵνα μνησθῆτε τὴν ἡμέραν τῆς ἐξοδίας ὑμῶν ἐκ γῆς
4 Αἰγύπτου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν. [4]οὐκ ὀφθήσεταί σοι
ζύμη ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ οὐ κοιμηθήσεται
ἀπὸ τῶν κρεῶν, ὧν ἐὰν θύσῃς τὸ ἑσπέρας τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ,
5 εἰς τὸ πρωί. [5]οὐ δυνήσῃ θῦσαι τὸ πασχα ἐν οὐδεμιᾷ τῶν πόλεών
6 σου, ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι, [6]ἀλλ᾽ ἢ εἰς τὸν τόπον,
ὃν ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ
ἐκεῖ, θύσεις τὸ πασχα ἑσπέρας πρὸς δυσμὰς ἡλίου ἐν τῷ καιρῷ,
7 ᾧ ἐξῆλθες ἐξ Αἰγύπτου, [7]καὶ ἑψήσεις καὶ ὀπτήσεις καὶ φάγῃ ἐν
τῷ τόπῳ, ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτόν, καὶ ἀπο-
8 στραφήσῃ τὸ πρωὶ καὶ ἀπελεύσῃ εἰς τοὺς οἴκους σου. [8]ἓξ ἡμέρας
φάγῃ ἄζυμα, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐξόδιον, ἑορτὴ κυρίῳ τῷ
θεῷ σου· οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον πλὴν ὅσα ποιηθήσεται
9 ψυχῇ. — [9]ἑπτὰ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους ἐξαριθμήσεις σεαυτῷ· ἀρ-
ξαμένου σου δρέπανον ἐπ᾽ ἀμητὸν ἄρξῃ ἐξαριθμῆσαι ἑπτὰ ἑβδο-
10 μάδας. [10]καὶ ποιήσεις ἑορτὴν ἑβδομάδων κυρίῳ τῷ θεῷ σου καθ-
ότι ἡ χείρ σου ἰσχύει, ὅσα ἂν δῷ σοι, καθότι ηὐλόγησέν σε

18 εφετιον BA] επετ. W | σε > B† || 19 τοις 1°] ταις B | το πρωτοτοκον] τα -κα B† || 20 κυριου] + του θεου σου A || 21 εαν δε] και εαν B† (+ μη B*†) | η και — πονηρος] μωμον πονηρον B† || 22 εδεται B†] φαγεται A || 23 το > B† | φαγεσθε] -γη A

16 3 αιγυπτου 1°] + νυκτος A || 4 θυσης] -σητε A || 6 θυσεις] -σαι A† | δυσμαις A | εξ] εκ γης A || 7 ω] ου B† | απελευση] απ > B† || 9 ολοκληρους] > B†, in *O* sub ÷; cf. Leu. 23 15 || 10 η χ. σου/ισχυει] tr. A | σοι — σε > B†

κύριος ὁ θεός σου· [11]καὶ εὐφρανθήσῃ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, 11
σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου
καὶ ὁ Λευίτης ὁ ἐν ταῖς πόλεσίν σου καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ ὀρφανὸς
καὶ ἡ χήρα ἡ ἐν ὑμῖν, ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός
σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, [12]καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης 12
ἦσθα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ φυλάξῃ καὶ ποιήσεις τὰς ἐντολὰς ταύ-
τας. — [13]ἑορτὴν σκηνῶν ποιήσεις σεαυτῷ ἑπτὰ ἡμέρας ἐν τῷ 13
συναγαγεῖν σε ἐκ τοῦ ἅλωνός σου καὶ ἀπὸ τῆς ληνοῦ σου· [14]καὶ 14
εὐφρανθήσῃ ἐν τῇ ἑορτῇ σου, σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ
σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου καὶ ὁ Λευίτης καὶ ὁ προσ-
ήλυτος καὶ ὁ ὀρφανὸς καὶ ἡ χήρα ἡ οὖσα ἐν ταῖς πόλεσίν σου.
[15]ἑπτὰ ἡμέρας ἑορτάσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἐὰν 15
ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτῷ· ἐὰν δὲ εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ
θεός σου ἐν πᾶσιν τοῖς γενήμασίν σου καὶ ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν
χειρῶν σου, καὶ ἔσῃ εὐφραινόμενος. — [16]τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνι- 16
αυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ
σου ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται αὐτὸν κύριος, ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν
ἀζύμων καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἑβδομάδων καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς σκη-
νοπηγίας. οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου κενός· [17]ἕκα- 17
στος κατὰ δύναμιν τῶν χειρῶν ὑμῶν κατὰ τὴν εὐλογίαν κυρίου
τοῦ θεοῦ σου, ἣν ἔδωκέν σοι.

[18]Κριτὰς καὶ γραμματοεισαγωγεῖς καταστήσεις σεαυτῷ ἐν πάσαις 18
ταῖς πόλεσίν σου, αἷς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι, κατὰ φυλάς,
καὶ κρινοῦσιν τὸν λαὸν κρίσιν δικαίαν. [19]οὐκ ἐκκλινοῦσιν κρίσιν, 19
οὐκ ἐπιγνώσονται πρόσωπον οὐδὲ λήμψονται δῶρον· τὰ γὰρ δῶρα
ἐκτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν καὶ ἐξαίρει λόγους δικαίων. [20]δικαίως 20
τὸ δίκαιον διώξῃ, ἵνα ζῆτε καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν,
ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι.

[21]Οὐ φυτεύσεις σεαυτῷ ἄλσος, πᾶν ξύλον, παρὰ τὸ θυσιαστή- 21
ριον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ὃ ποιήσεις σεαυτῷ. [22]οὐ στήσεις σε- 22
αυτῷ στήλην, ἃ ἐμίσησεν κύριος ὁ θεός σου.

[1]Οὐ θύσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου μόσχον ἢ πρόβατον, ἐν ᾧ ἐστιν 17
ἐν αὐτῷ μῶμος, πᾶν ῥῆμα πονηρόν, ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ
σού ἐστιν.

11 εναντιον] -τι A | κυριου > B† | συ > B | ο εν ταις πολ. σου > B† | η ult.] + ουσα B†: ex 14 | σου ult.] + αυτον A || **12** ησθα] εγενου B† | φυλαξεις A || **13** σκηνων] pr. των A | ποιεις A† | του] της A || **14** εν τη εορτη σου] εναντι κυριου του θεου σου A || **15** αυτω] αυτον (> A*†) επικληθηναι το ονομα αυτου εκει A | τοις > B† || **16** αυτον > A || **18** καταστησεις] ποιησεις B† | πασαις > B† || **19** ουκ 1° ⌒ 2° B† | δωρον] -ρα A | εκτυφλοι] αποτυφ. B† | εξαρει B*† || **20** διωξη] φυλαξη A† || **21** κυριου > B† | ο Gra.] ου mss.

17 1 θυσεις] προσοισεις A

2 [2]Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου, ὧν κύριος ὁ
θεός σου δίδωσίν σοι, ἀνὴρ ἢ γυνή, ὅστις ποιήσει τὸ πονηρὸν
3 ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου παρελθεῖν τὴν διαθήκην αὐτοῦ, [3]καὶ
ἐλθόντες λατρεύσωσιν θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσωσιν αὐτοῖς,
τῷ ἡλίῳ ἢ τῇ σελήνῃ ἢ παντὶ τῶν ἐκ τοῦ κόσμου τοῦ οὐρανοῦ,
4 ἃ οὐ προσέταξεν, [4]καὶ ἀναγγελῇ σοι, καὶ ἐκζητήσεις σφόδρα, καὶ
ἰδοὺ ἀληθῶς γέγονεν τὸ ῥῆμα, γεγένηται τὸ βδέλυγμα τοῦτο ἐν
5 Ισραηλ, [5]καὶ ἐξάξεις τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον ἢ τὴν γυναῖκα ἐκείνην
6 καὶ λιθοβολήσετε αὐτοὺς ἐν λίθοις, καὶ τελευτήσουσιν. [6]ἐπὶ δυσὶν
μάρτυσιν ἢ ἐπὶ τρισὶν μάρτυσιν ἀποθανεῖται ὁ ἀποθνῄσκων· οὐκ
7 ἀποθανεῖται ἐφ᾽ ἑνὶ μάρτυρι. [7]καὶ ἡ χεὶρ τῶν μαρτύρων ἔσται ἐπ᾽
αὐτῷ ἐν πρώτοις θανατῶσαι αὐτόν, καὶ ἡ χεὶρ παντὸς τοῦ λαοῦ
ἐπ᾽ ἐσχάτων· καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.
8 [8]Ἐὰν δὲ ἀδυνατήσῃ ἀπὸ σοῦ ῥῆμα ἐν κρίσει ἀνὰ μέσον αἷμα
αἵματος καὶ ἀνὰ μέσον κρίσις κρίσεως καὶ ἀνὰ μέσον ἁφὴ ἁφῆς
καὶ ἀνὰ μέσον ἀντιλογία ἀντιλογίας, ῥήματα κρίσεως ἐν ταῖς πό-
λεσιν ὑμῶν, καὶ ἀναστὰς ἀναβήσῃ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται
9 κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, [9]καὶ ἐλεύσῃ
πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς Λευίτας καὶ πρὸς τὸν κριτήν, ὃς ἂν γένη-
ται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἐκζητήσαντες ἀναγγελοῦσίν σοι
10 τὴν κρίσιν. [10]καὶ ποιήσεις κατὰ τὸ πρᾶγμα, ὃ ἐὰν ἀναγγείλωσίν
σοι ἐκ τοῦ τόπου, οὗ ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι
τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ φυλάξῃ σφόδρα ποιῆσαι κατὰ πάντα,
11 ὅσα ἐὰν νομοθετηθῇ σοι· [11]κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὴν κρίσιν,
ἣν ἂν εἴπωσίν σοι, ποιήσεις, οὐκ ἐκκλινεῖς ἀπὸ τοῦ ῥήματος, οὗ
12 ἐὰν ἀναγγείλωσίν σοι, δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά. [12]καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὃς
ἂν ποιήσῃ ἐν ὑπερηφανίᾳ τοῦ μὴ ὑπακοῦσαι τοῦ ἱερέως τοῦ παρ-
εστηκότος λειτουργεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἢ τοῦ
κριτοῦ, ὃς ἂν ᾖ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀποθανεῖται ὁ ἄν-
13 θρωπος ἐκεῖνος, καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ Ισραηλ· [13]καὶ πᾶς ὁ
λαὸς ἀκούσας φοβηθήσεται καὶ οὐκ ἀσεβήσει ἔτι.

2 εν 1⁰⌒2⁰ B† | οστις] ος B† | εναντιον] -τι A || 3 ελθοντες] pr. απ A | προσκυνησωσιν W] -σουσιν BA | των εκ του κοσμου] τω κοσμω τω εκ A(†) | προσεταξα A || 4 ανηγγελη A | τουτο > A*(uid.)† | ισραηλ] pr. τω A† || 5 εξαξεις] εξαρεις B*: ex 7 | εκεινην] + οιτινες εποιησαν το πραγμα το πονηρον τουτο επι την πυλην A, + ※ οι εποιησαν το ρημα το πονηρον τουτο προς πυλαις σου, τον ανδρα η την γυναικα *O* | λιθοβολησετε] -λησουσιν A | και τελευτησ.] ante και λιθοβολ. tr. A† || 7 παντος > B | εσχατω A | εξαρεις] -ειτε A: item in 19 19 24 7, non in 17 12 21 21 22 21.22.24 || 8 υμων] σου A | επικληθ. το ον. αυτου] > B†, in *O* sub ÷ (sub ÷ etiam εκει seq., quod B retinuit): cf. 10 || 9 προς 1⁰⌒2⁰ B† || 10 πραγμα] ρημα A | επικληθ. το ον. αυτου εκει] > B†, in *O* sub ÷ (sub ÷ etiam ο θεος σου praec., quod B retinuit): cf. 8 | σφοδρα W] > BA, in *O* sub ÷ | κατα ult. > B† || 12 του 1⁰] ωστε B† | η ult.] γενηται A | εξ] εν A†

[14] Ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν 14
σοι ἐν κλήρῳ, καὶ κληρονομήσῃς αὐτὴν καὶ κατοικήσῃς ἐπ᾽ αὐτῆς
καὶ εἴπῃς Καταστήσω ἐπ᾽ ἐμαυτὸν ἄρχοντα καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη
τὰ κύκλῳ μου, [15] καθιστῶν καταστήσεις ἐπὶ σεαυτὸν ἄρχοντα, ὃν 15
ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτόν. ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου κατα-
στήσεις ἐπὶ σεαυτὸν ἄρχοντα· οὐ δυνήσῃ καταστῆσαι ἐπὶ σεαυτὸν
ἄνθρωπον ἀλλότριον, ὅτι οὐκ ἀδελφός σού ἐστιν. [16] διότι οὐ πλη- 16
θυνεῖ ἑαυτῷ ἵππον οὐδὲ μὴ ἀποστρέψῃ τὸν λαὸν εἰς Αἴγυπτον,
ὅπως πληθύνῃ ἑαυτῷ ἵππον, ὁ δὲ κύριος εἶπεν Οὐ προσθήσετε
ἀποστρέψαι τῇ ὁδῷ ταύτῃ ἔτι. [17] καὶ οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ γυναῖκας, 17
οὐδὲ μεταστήσεται αὐτοῦ ἡ καρδία· καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐ
πληθυνεῖ ἑαυτῷ σφόδρα. [18] καὶ ἔσται ὅταν καθίσῃ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς 18
αὐτοῦ, καὶ γράψει ἑαυτῷ τὸ δευτερονόμιον τοῦτο εἰς βιβλίον παρὰ
τῶν ἱερέων τῶν Λευιτῶν, [19] καὶ ἔσται μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἀναγνώσεται 19
ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἵνα μάθῃ φοβεῖσθαι
κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ φυλάσσεσθαι πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας
καὶ τὰ δικαιώματα ταῦτα ποιεῖν, [20] ἵνα μὴ ὑψωθῇ ἡ καρδία αὐτοῦ 20
ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ἵνα μὴ παραβῇ ἀπὸ τῶν ἐντολῶν δεξιὰ
ἢ ἀριστερά, ὅπως ἂν μακροχρονίσῃ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, αὐτὸς
καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ.

[1] Οὐκ ἔσται τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς Λευίταις, ὅλῃ φυλῇ Λευι, μερὶς 18
οὐδὲ κλῆρος μετὰ Ισραηλ· καρπώματα κυρίου ὁ κλῆρος αὐτῶν, φά-
γονται αὐτά. [2] κλῆρος δὲ οὐκ ἔσται αὐτοῖς ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν· 2
κύριος αὐτὸς κλῆρος αὐτοῦ, καθότι εἶπεν αὐτῷ. [3] καὶ αὕτη ἡ κρίσις 3
τῶν ἱερέων, τὰ παρὰ τοῦ λαοῦ, παρὰ τῶν θυόντων τὰ θύματα,
ἐάν τε μόσχον ἐάν τε πρόβατον· καὶ δώσει τῷ ἱερεῖ τὸν βραχίονα
καὶ τὰ σιαγόνια καὶ τὸ ἔνυστρον. [4] καὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου 4
σου καὶ τοῦ οἴνου σου καὶ τοῦ ἐλαίου σου καὶ τὴν ἀπαρχὴν τῶν
κουρῶν τῶν προβάτων σου δώσεις αὐτῷ· [5] ὅτι αὐτὸν ἐξελέξατο 5
κύριος ὁ θεός σου ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν σου παρεστάναι ἔναντι
κυρίου τοῦ θεοῦ σου λειτουργεῖν καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐ-
τοῦ, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ. — [6] ἐὰν δὲ 6
παραγένηταί ὁ Λευίτης ἐκ μιᾶς τῶν πόλεων ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν

14 εν κληρω] > B†, in *O* sub ÷ | αυτην] -της A† | αυτης] -την B† | αρχοντας A || 15 σου 1⁰ > B† || 16 διοτι] πλην A | οπως Gra.] + μη B A | εαυτω] ε > B†: cf. 18 | ειπεν] + υμιν A | προσθησεσθε A || 17 εαυτω 1⁰ ⌒ 2⁰ B*† | ουδε μεταστησεται] ινα μη μεταστη A || 18 εσται > B† | επι] + του διφρου A | εαυτω] ε > B: cf. 16 || 19 αυτου ult.] σου B: cf. 20 | φυλασσ.] pr. και B | fin.] + αυτα A || 20 αυτου 1⁰] σου B†: cf. 19 | μακροχρονιση B(†)] -νιος η A | αυτου ult.] + μετ αυτου Aʳ

18 1 καρπωμα κυριω A || 2 αυτοις] -τω A | αυτων] -του A || 3 τα θυματα] τας θυσιας A || 5 ο θεος σου > B† | σου ult. > B† | αυτου 1⁰] κυριου A | εν τοις υιοις ισρ. B(†)] πασας τας ημερας A || 6 υμων > B†

υἱῶν Ισραηλ, οὗ αὐτὸς παροικεῖ, καθότι ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ,
7 εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος, [7]καὶ λειτουργήσει τῷ ὀνό-
ματι κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ὥσπερ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ
8 Λευῖται οἱ παρεστηκότες ἐκεῖ ἔναντι κυρίου· [8]μερίδα μεμερισμένην
φάγεται πλὴν τῆς πράσεως τῆς κατὰ πατριάν.
9 [9]Ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν
σοι, οὐ μαθήσῃ ποιεῖν κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ἐκείνων.
10 [10]οὐχ εὑρεθήσεται ἐν σοὶ περικαθαίρων τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἢ τὴν θυ-
γατέρα αὐτοῦ ἐν πυρί, μαντευόμενος μαντείαν, κληδονιζόμενος
11 καὶ οἰωνιζόμενος, φάρμακος, [11]ἐπαείδων ἐπαοιδήν, ἐγγαστρίμυθος
12 καὶ τερατοσκόπος, ἐπερωτῶν τοὺς νεκρούς. [12]ἔστιν γὰρ βδέλυγμα
κυρίῳ τῷ θεῷ σου πᾶς ποιῶν ταῦτα· ἕνεκεν γὰρ τῶν βδελυγμά-
13 των τούτων κύριος ἐξολεθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ σοῦ. [13]τέλειος ἔσῃ
14 ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου· [14]τὰ γὰρ ἔθνη ταῦτα, οὓς σὺ κατα-
κληρονομεῖς αὐτούς, οὗτοι κληδόνων καὶ μαντειῶν ἀκούσονται,
15 σοὶ δὲ οὐχ οὕτως ἔδωκεν κύριος ὁ θεός σου. [15]προφήτην ἐκ τῶν
ἀδελφῶν σου ὡς ἐμὲ ἀναστήσει σοι κύριος ὁ θεός σου, αὐτοῦ
16 ἀκούσεσθε [16]κατὰ πάντα, ὅσα ᾐτήσω παρὰ κυρίου τοῦ θεοῦ σου
ἐν Χωρηβ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας λέγοντες Οὐ προσθήσομεν ἀκοῦ-
σαι τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ τὸ πῦρ τὸ μέγα τοῦτο
17 οὐκ ὀψόμεθα ἔτι οὐδὲ μὴ ἀποθάνωμεν, [17]καὶ εἶπεν κύριος πρός
18 με Ὀρθῶς πάντα, ὅσα ἐλάλησαν· [18]προφήτην ἀναστήσω αὐτοῖς
ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ὥσπερ σὲ καὶ δώσω τὸ ῥῆμά μου ἐν τῷ
στόματι αὐτοῦ, καὶ λαλήσει αὐτοῖς καθότι ἂν ἐντείλωμαι αὐτῷ·
19 [19]καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὃς ἐὰν μὴ ἀκούσῃ ὅσα ἐὰν λαλήσῃ ὁ προφή-
20 της ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ἐκδικήσω ἐξ αὐτοῦ. [20]πλὴν ὁ προ-
φήτης, ὃς ἂν ἀσεβήσῃ λαλῆσαι ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ῥῆμα, ὃ οὐ
προσέταξα λαλῆσαι, καὶ ὃς ἂν λαλήσῃ ἐπ᾽ ὀνόματι θεῶν ἑτέρων,
21 ἀποθανεῖται ὁ προφήτης ἐκεῖνος. [21]ἐὰν δὲ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου
22 Πῶς γνωσόμεθα τὸ ῥῆμα, ὃ οὐκ ἐλάλησεν κύριος; [22]ὅσα ἐὰν λα-
λήσῃ ὁ προφήτης ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου, καὶ μὴ γένηται τὸ ῥῆμα
καὶ μὴ συμβῇ, τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ οὐκ ἐλάλησεν κύριος· ἐν ἀσεβείᾳ
ἐλάλησεν ὁ προφήτης ἐκεῖνος, οὐκ ἀφέξεσθε αὐτοῦ.

6 κυριος > B† || 7 και > B | εναντι κυριου] εναντιον κ. του θεου σου BV† || 9 σου > A || 10 η] και B† | κληδον.] pr. και A | φαρμακος] -κοις B || 11 επαειδων] επαοιδων (sic) A Bc | επερωτων] pr. και A || 12 κυριος] + ο θεος σου A | απο] + προσωπου A || 13 εναντιον] -τι A || 14 κληδονων] -δονισμων A | σοι δε] και σοι B† || 15 σοι/κυριος ο θ. σου] tr. B || 16 ημων] σου B† || 17 fin.] + προς σε B† || 18 εκ] + μεσου A | το ρημα] τα -ματα B† || 19 ανθρωπος] + εκεινος A | οσα] pr. των λογων αυτου A | ο προφητης] post μου tr. A†, in *O* sub ÷; + εκεινος B† || 20 επι τω ον. μου/ρημα] tr. A | προσεταξα] + αυτω A | επ] εν B† || 22 προφητης 1^0] + εκεινος B† | επι > B† | το ρημα 1^0 > B† | εκεινος > A* | αυτου] pr. απ A

[1]Ἐὰν δὲ ἀφανίσῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη, ἃ ὁ θεός σου 19
δίδωσίν σοι τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ κατακληρονομήσητε αὐτοὺς καὶ
κατοικήσητε ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν, [2]τρεῖς 2
πόλεις διαστελεῖς σεαυτῷ ἐν μέσῳ τῆς γῆς σου, ἧς κύριος ὁ θεός
σου δίδωσίν σοι. [3]στόχασαί σοι τὴν ὁδὸν καὶ τριμεριεῖς τὰ ὅρια 3
τῆς γῆς σου, ἣν καταμερίζει σοι κύριος ὁ θεός σου, καὶ ἔσται κατα-
φυγὴ ἐκεῖ παντὶ φονευτῇ. [4]τοῦτο δὲ ἔσται τὸ πρόσταγμα τοῦ φο- 4
νευτοῦ, ὃς ἂν φύγῃ ἐκεῖ καὶ ζήσεται· ὃς ἂν πατάξῃ τὸν πλησίον
αὐτοῦ ἀκουσίως καὶ οὗτος οὐ μισῶν αὐτὸν πρὸ τῆς ἐχθὲς καὶ πρὸ
τῆς τρίτης, [5]καὶ ὃς ἂν εἰσέλθῃ μετὰ τοῦ πλησίον εἰς τὸν δρυμὸν 5
συναγαγεῖν ξύλα, καὶ ἐκκρουσθῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τῇ ἀξίνῃ κόπτοντος
τὸ ξύλον, καὶ ἐκπεσὸν τὸ σιδήριον ἀπὸ τοῦ ξύλου τύχῃ τοῦ πλη-
σίον, καὶ ἀποθάνῃ, οὗτος καταφεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τού-
των καὶ ζήσεται, [6]ἵνα μὴ διώξας ὁ ἀγχιστεύων τοῦ αἵματος ὀπί- 6
σω τοῦ φονεύσαντος, ὅτι παρατεθέρμανται τῇ καρδίᾳ, καὶ κατα-
λάβῃ αὐτόν, ἐὰν μακροτέρα ᾖ ἡ ὁδός, καὶ πατάξῃ αὐτοῦ τὴν ψυ-
χήν, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ τούτῳ οὐκ ἔστιν κρίσις θανάτου, ὅτι οὐ
μισῶν ἦν αὐτὸν πρὸ τῆς ἐχθὲς καὶ πρὸ τῆς τρίτης. [7]διὰ τοῦτο 7
ἐγώ σοι ἐντέλλομαι τὸ ῥῆμα τοῦτο λέγων Τρεῖς πόλεις διαστελεῖς
σεαυτῷ· [8]ἐὰν δὲ ἐμπλατύνῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ὅριά σου, ὃν 8
τρόπον ὤμοσεν τοῖς πατράσιν σου, καὶ δῷ σοι κύριος πᾶσαν τὴν
γῆν, ἣν εἶπεν δοῦναι τοῖς πατράσιν σου, [9]ἐὰν ἀκούσῃς ποιεῖν πά- 9
σας τὰς ἐντολὰς ταύτας, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἀγαπᾶν
κύριον τὸν θεόν σου, πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πά-
σας τὰς ἡμέρας, καὶ προσθήσεις σεαυτῷ ἔτι τρεῖς πόλεις πρὸς
τὰς τρεῖς ταύτας, [10]καὶ οὐκ ἐκχυθήσεται αἷμα ἀναίτιον ἐν τῇ γῇ 10
σου, ᾗ κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ, καὶ οὐκ ἔσται
ἐν σοὶ αἵματι ἔνοχος. — [11]ἐὰν δὲ γένηται ἄνθρωπος μισῶν τὸν 11
πλησίον καὶ ἐνεδρεύσῃ αὐτὸν καὶ ἐπαναστῇ ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ πατάξῃ
αὐτοῦ ψυχήν, καὶ ἀπεθάνῃ, καὶ φύγῃ εἰς μίαν τῶν πόλεων τού-
των, [12]καὶ ἀποστελοῦσιν ἡ γερουσία τῆς πόλεως αὐτοῦ καὶ λήμ- 12
ψονται αὐτὸν ἐκεῖθεν καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν εἰς χεῖρας τῷ ἀγχι-
στεύοντι τοῦ αἵματος, καὶ ἀποθανεῖται· [13]οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός 13
σου ἐπ᾽ αὐτῷ, καὶ καθαριεῖς τὸ αἷμα τὸ ἀναίτιον ἐξ Ισραηλ, καὶ
εὖ σοι ἔσται.

19 1 σου 2⁰ et αυτων 1⁰ > B† | κατακληρονομησεις et κατοικησης (sic) A || 3 φονευτη] pr. τω A || 4 ακουσιως] ουκ ειδως B†: ex 4 42 | προ της ult. > B†: cf. 4 42 || 5 πλησιον 1⁰] + αυτου A || 6 καρδια] + αυτου A | η 1⁰] ην B | την > B | και αποθανη > B: cf. 11 | και ult.] ουδε B† || 7 σοι εντελλομαι] tr. B || 9 ακουσης] εισακουση A | σεαυτω] σαυτω B† | τρεις ult.] + πολεις A† || 10 σου 1⁰ > B | η] ην A | σου 2⁰ > A† || 11 γενηται] + εν σοι B† | πλησιον] + αυτου A || 12 τω αγχιστευοντι] των -οντων B†

14 [14]Οὐ μετακινήσεις ὅρια τοῦ πλησίον σου, ἃ ἔστησαν οἱ πατέρες
σου ἐν τῇ κληρονομίᾳ σου, ᾗ κατεκληρονομήθης ἐν τῇ γῇ, ᾗ κύ-
ριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ.
15 [15]Οὐκ ἐμμενεῖ μάρτυς εἷς μαρτυρῆσαι κατὰ ἀνθρώπου κατὰ πᾶ-
σαν ἀδικίαν καὶ κατὰ πᾶν ἁμάρτημα καὶ κατὰ πᾶσαν ἁμαρτίαν,
ἣν ἂν ἁμάρτῃ· ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ ἐπὶ στόματος τριῶν
16 μαρτύρων σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. [16]ἐὰν δὲ καταστῇ μάρτυς ἄδικος
17 κατὰ ἀνθρώπου καταλέγων αὐτοῦ ἀσέβειαν, [17]καὶ στήσονται οἱ
δύο ἄνθρωποι, οἷς ἐστιν αὐτοῖς ἡ ἀντιλογία, ἔναντι κυρίου καὶ
ἔναντι τῶν ἱερέων καὶ ἔναντι τῶν κριτῶν, οἳ ἐὰν ὦσιν ἐν ταῖς
18 ἡμέραις ἐκείναις, [18]καὶ ἐξετάσωσιν οἱ κριταὶ ἀκριβῶς, καὶ ἰδοὺ
μάρτυς ἄδικος ἐμαρτύρησεν ἄδικα, ἀντέστη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ
19 αὐτοῦ, [19]καὶ ποιήσετε αὐτῷ ὃν τρόπον ἐπονηρεύσατο ποιῆσαι
κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐ-
20 τῶν. [20]καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται καὶ οὐ προσ-
θήσουσιν ἔτι ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐν ὑμῖν.
21 [21]οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ᾽ αὐτῷ· ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς,
ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, χεῖρα ἀντὶ χειρός,
πόδα ἀντὶ ποδός.
20 [1]Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου καὶ ἴδῃς
ἵππον καὶ ἀναβάτην καὶ λαὸν πλείονά σου, οὐ φοβηθήσῃ ἀπ᾽ αὐ-
τῶν, ὅτι κύριος ὁ θεός σου μετὰ σοῦ ὁ ἀναβιβάσας σε ἐκ γῆς
2 Αἰγύπτου. [2]καὶ ἔσται ὅταν ἐγγίσῃς τῷ πολέμῳ, καὶ προσεγγίσας
3 ὁ ἱερεὺς λαλήσει τῷ λαῷ [3]καὶ ἐρεῖ πρὸς αὐτούς Ἄκουε, Ισραηλ·
ὑμεῖς προσπορεύεσθε σήμερον εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν,
μὴ ἐκλυέσθω ἡ καρδία ὑμῶν, μὴ φοβεῖσθε μηδὲ θραύεσθε μηδὲ
4 ἐκκλίνητε ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, [4]ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ προ-
πορευόμενος μεθ᾽ ὑμῶν συνεκπολεμῆσαι ὑμῖν τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν
5 διασῶσαι ὑμᾶς. [5]καὶ λαλήσουσιν οἱ γραμματεῖς πρὸς τὸν λαὸν
λέγοντες Τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ οἰκοδομήσας οἰκίαν καινὴν καὶ οὐκ
ἐνεκαίνισεν αὐτήν; πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν
αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἄνθρωπος ἕτερος ἐγκαινιεῖ
6 αὐτήν. [6]καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ οὐκ
εὐφράνθη ἐξ αὐτοῦ; πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν
αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἄνθρωπος ἕτερος εὐφρανθή-

14 σου 1⁰ et 3⁰ > B† | πατερες] προτεροι A | η bis] ην A | fin.] + κληρονομησαι αυτην A^r || **15** εμμενεις B*† | σταθησεται] στησ. B† || **17** στησονται] γνωσονται B*† || **19** ποιησαι — αυτου] τω πλησιον ποιησαι A† | εξαρεις: cf. 17 7 || **20** ποιησαι] ποιειν A | το πον./τουτο] tr. B† || **21** fin.] + καθοτι αν δω μωμον τω πλησιον ουτως δοθησεται αυτω A B^s: ex Leu. 24 20

20 3 προσπορευεσθε] προσ > B | πολεμον] pr. τον B M† | εκκλινητε] -νετε B† || 4 διασωσαι] pr. και A || 5 αποστραφητω] επιστρ. A: item in 6. 7, non in 8

σεται ἐξ αὐτοῦ. ⁷καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος, ὅστις μεμνήστευται γυναῖκα 7
καὶ οὐκ ἔλαβεν αὐτήν; πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν
αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἄνθρωπος ἕτερος λήμψεται
αὐτήν. ⁸καὶ προσθήσουσιν οἱ γραμματεῖς λαλῆσαι πρὸς τὸν λαὸν 8
καὶ ἐροῦσιν Τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ;
πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἵνα μὴ δειλι-
άνῃ τὴν καρδίαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ὥσπερ ἡ αὐτοῦ. ⁹καὶ ἔσται 9
ὅταν παύσωνται οἱ γραμματεῖς λαλοῦντες πρὸς τὸν λαόν, καὶ κατα-
στήσουσιν ἄρχοντας τῆς στρατιᾶς προηγουμένους τοῦ λαοῦ.

¹⁰Ἐὰν δὲ προσέλθῃς πρὸς πόλιν ἐκπολεμῆσαι αὐτήν, καὶ ἐκ- 10
καλέσῃ αὐτοὺς μετ' εἰρήνης· ¹¹ἐὰν μὲν εἰρηνικὰ ἀποκριθῶσίν σοι 11
καὶ ἀνοίξωσίν σοι, ἔσται πᾶς ὁ λαὸς οἱ εὑρεθέντες ἐν αὐτῇ ἔσον-
ταί σοι φορολόγητοι καὶ ὑπήκοοί σου· ¹²ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσωσίν 12
σοι καὶ ποιήσωσιν πρὸς σὲ πόλεμον, περικαθιεῖς αὐτήν, ¹³καὶ πα- 13
ραδώσει αὐτὴν κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ πατάξεις
πᾶν ἀρσενικὸν αὐτῆς ἐν φόνῳ μαχαίρας, ¹⁴πλὴν τῶν γυναικῶν 14
καὶ τῆς ἀποσκευῆς καὶ πάντα τὰ κτήνη καὶ πάντα, ὅσα ἂν ὑπάρχῃ
ἐν τῇ πόλει, καὶ πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν προνομεύσεις σεαυτῷ καὶ
φάγῃ πᾶσαν τὴν προνομὴν τῶν ἐχθρῶν σου, ὧν κύριος ὁ θεός
σου δίδωσίν σοι. ¹⁵οὕτως ποιήσεις πάσας τὰς πόλεις τὰς μακρὰν 15
οὔσας ἀπὸ σοῦ σφόδρα, αἳ οὐχὶ ἐκ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τού-
των, ¹⁶ἰδοὺ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων, ὧν κύριος ὁ 16
θεός σου δίδωσίν σοι κληρονομεῖν τὴν γῆν αὐτῶν, οὐ ζωγρήσετε
ἀπ' αὐτῶν πᾶν ἐμπνέον, ¹⁷ἀλλ' ἢ ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτούς, 17
τὸν Χετταῖον καὶ Αμορραῖον καὶ Χαναναῖον καὶ Φερεζαῖον καὶ Ευ-
αῖον καὶ Ιεβουσαῖον καὶ Γεργεσαῖον, ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύ-
ριος ὁ θεός σου, ¹⁸ἵνα μὴ διδάξωσιν ὑμᾶς ποιεῖν πάντα τὰ βδε- 18
λύγματα αὐτῶν, ὅσα ἐποίησαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν, καὶ ἁμαρτήσεσθε
ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

¹⁹Ἐὰν δὲ περικαθίσῃς περὶ πόλιν ἡμέρας πλείους ἐκπολεμῆσαι 19
αὐτὴν εἰς κατάλημψιν αὐτῆς, οὐχὶ ἐξολεθρεύσεις τὰ δένδρα αὐτῆς
ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὰ σίδηρον, ἀλλ' ἢ ἀπ' αὐτοῦ φάγῃ, αὐτὸ δὲ οὐκ
ἐκκόψεις. μὴ ἄνθρωπος τὸ ξύλον τὸ ἐν τῷ ἀγρῷ εἰσελθεῖν ἀπὸ
προσώπου σου εἰς τὸν χάρακα; ²⁰ἀλλὰ ξύλον, ὃ ἐπίστασαι ὅτι 20
οὐ καρπόβρωτόν ἐστιν, τοῦτο ἐξολεθρεύσεις καὶ ἐκκόψεις καὶ οἰκο-

8 καρδιαν] + αυτου και A† || 10 εκκαλεση] -σαι B† || 11 init.] pr. και εσται A^c | σοι 3° > A† | αυτη] τη πολει A | σου] σοι A || 12 ποιησωσιν] ποιωσιν Br† || 13 και παραδωσει] εως αν παραδω σοι B† || 14 παντα 1° — παντα 2° > B† || 15 απο et αι > B† | εκ] απο A || 16 init. — τουτων > B | των εθνων mu.] > A, in O sub ※ | απ αυτων] > B, in O sub ÷ || 17 αλλ η] αλλα A | αμορρ. et χαναν.] pr. τον A | και γεργεσ.] > B*†, in O sub ÷, post ευαιον hab. B^c || 19 πολιν] + μιαν B† | πλειονας A | αλλ η B†] αλλα A | αγρω] δρυμω A || 20 ξυλον] pr. το A | εξολεθρευσεις] εξ > B†

δομήσεις χαράκωσιν ἐπὶ τὴν πόλιν, ἥτις ποιεῖ πρὸς σὲ τὸν πόλε-
μον, ἕως ἂν παραδοθῇ.
21 [1]Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ τραυματίας ἐν τῇ γῇ, ᾗ κύριος ὁ θεός σου δί-
δωσίν σοι κληρονομῆσαι, πεπτωκὼς ἐν τῷ πεδίῳ καὶ οὐκ οἴδασιν
2 τὸν πατάξαντα, [2]ἐξελεύσεται ἡ γερουσία σου καὶ οἱ κριταί σου
3 καὶ ἐκμετρήσουσιν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ τοῦ τραυματίου, [3]καὶ
ἔσται ἡ πόλις ἡ ἐγγίζουσα τῷ τραυματίᾳ καὶ λήμψεται ἡ γερουσία
τῆς πόλεως ἐκείνης δάμαλιν ἐκ βοῶν, ἥτις οὐκ εἴργασται καὶ ἥτις
4 οὐχ εἵλκυσεν ζυγόν, [4]καὶ καταβιβάσουσιν ἡ γερουσία τῆς πόλεως
ἐκείνης τὴν δάμαλιν εἰς φάραγγα τραχεῖαν, ἥτις οὐκ εἴργασται
οὐδὲ σπείρεται, καὶ νευροκοπήσουσιν τὴν δάμαλιν ἐν τῇ φάραγγι.
5 [5]καὶ προσελεύσονται οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται — ὅτι αὐτοὺς ἐπέλεξεν
κύριος ὁ θεός σου παρεστηκέναι αὐτῷ καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ ὀνό-
ματι αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῷ στόματι αὐτῶν ἔσται πᾶσα ἀντιλογία καὶ
6 πᾶσα ἁφή —, [6]καὶ πᾶσα ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης οἱ ἐγγί-
ζοντες τῷ τραυματίᾳ νίψονται τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς
7 δαμάλεως τῆς νενευροκοπημένης ἐν τῇ φάραγγι [7]καὶ ἀποκριθέντες
ἐροῦσιν Αἱ χεῖρες ἡμῶν οὐκ ἐξέχεαν τὸ αἷμα τοῦτο, καὶ οἱ ὀφθαλ-
8 μοὶ ἡμῶν οὐχ ἑωράκασιν· [8]ἵλεως γενοῦ τῷ λαῷ σου Ισραηλ, οὓς
ἐλυτρώσω, κύριε, ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἵνα μὴ γένηται αἷμα ἀναίτιον
9 ἐν τῷ λαῷ σου Ισραηλ. καὶ ἐξιλασθήσεται αὐτοῖς τὸ αἷμα. [9]σὺ δὲ
ἐξαρεῖς τὸ αἷμα τὸ ἀναίτιον ἐξ ὑμῶν αὐτῶν, ἐὰν ποιήσῃς τὸ κα-
λὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου.
10 [10]Ἐὰν δὲ ἐξελθὼν εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου καὶ παρα-
δῷ σοι κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ προνομεύσεις
11 τὴν προνομὴν αὐτῶν [11]καὶ ἴδῃς ἐν τῇ προνομῇ γυναῖκα καλὴν τῷ
12 εἴδει καὶ ἐνθυμηθῇς αὐτῆς καὶ λάβῃς αὐτὴν σαυτῷ γυναῖκα, [12]καὶ
εἰσάξεις αὐτὴν ἔνδον εἰς τὴν οἰκίαν σου καὶ ξυρήσεις τὴν κεφαλὴν
13 αὐτῆς καὶ περιονυχιεῖς αὐτὴν [13]καὶ περιελεῖς τὰ ἱμάτια τῆς αἰχμα-
λωσίας αὐτῆς ἀπ᾽ αὐτῆς, καὶ καθίεται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου καὶ κλαύ-
σεται τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα μηνὸς ἡμέρας, καὶ μετὰ ταῦτα
εἰσελεύσῃ πρὸς αὐτὴν καὶ συνοικισθήσῃ αὐτῇ, καὶ ἔσται σου γυνή.
14 [14]καὶ ἔσται ἐὰν μὴ θέλῃς αὐτήν, ἐξαποστελεῖς αὐτὴν ἐλευθέραν,
καὶ πράσει οὐ πραθήσεται ἀργυρίου· οὐκ ἀθετήσεις αὐτήν, διότι
ἐταπείνωσας αὐτήν.
15 [15]Ἐὰν δὲ γένωνται ἀνθρώπῳ δύο γυναῖκες, μία αὐτῶν ἠγαπη-
μένη καὶ μία αὐτῶν μισουμένη, καὶ τέκωσιν αὐτῷ ἡ ἠγαπημένη

21 1 η] ην A || 2 επι > A† || 4 την 1^{0} > B† || 5 επελεξεν] εξελεξατο A | σου > B† | στοματι] ονομ. A† || 8 εκ γης αιγ.] > B†, in *O* sub ÷ || 9 εαν] pr. και ευ σοι εσται W | κυριου et σου > A† (του θεου σου in *O* sub ÷) || 10 εξελθων B† (cf. 19)] -θης A | σοι] αυτους A || 13 αυτης 1^{0} > B† | καθιεται (cf. Thack. p. 271/2)] καθιειται A | πατερα] + αυτης A (in *O* sub ※) | σου ult.] σοι A*

καὶ ἡ μισουμένη, καὶ γένηται υἱὸς πρωτότοκος τῆς μισουμένης,
[16]καὶ ἔσται ᾗ ἂν ἡμέρᾳ κατακληροδοτῇ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τὰ ὑπάρ- 16
χοντα αὐτοῦ, οὐ δυνήσεται πρωτοτοκεῦσαι τῷ υἱῷ τῆς ἠγαπημένης
ὑπεριδὼν τὸν υἱὸν τῆς μισουμένης τὸν πρωτότοκον, [17]ἀλλὰ τὸν 17
πρωτότοκον υἱὸν τῆς μισουμένης ἐπιγνώσεται δοῦναι αὐτῷ διπλᾶ
ἀπὸ πάντων, ὧν ἂν εὑρεθῇ αὐτῷ, ὅτι οὗτός ἐστιν ἀρχὴ τέκνων
αὐτοῦ, καὶ τούτῳ καθήκει τὰ πρωτοτόκια.
[18]Ἐὰν δέ τινι ᾖ υἱὸς ἀπειθὴς καὶ ἐρεθιστὴς οὐχ ὑπακούων φω- 18
νὴν πατρὸς καὶ φωνὴν μητρὸς καὶ παιδεύσωσιν αὐτὸν καὶ μὴ εἰσα-
κούῃ αὐτῶν, [19]καὶ συλλαβόντες αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ 19
αὐτοῦ καὶ ἐξάξουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γερουσίαν τῆς πόλεως αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ τόπου αὐτοῦ [20]καὶ ἐροῦσιν τοῖς ἀνδράσιν 20
τῆς πόλεως αὐτῶν Ὁ υἱὸς ἡμῶν οὗτος ἀπειθεῖ καὶ ἐρεθίζει, οὐχ
ὑπακούει τῆς φωνῆς ἡμῶν, συμβολοκοπῶν οἰνοφλυγεῖ· [21]καὶ λιθο- 21
βολήσουσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτοῦ ἐν λίθοις, καὶ ἀπο-
θανεῖται· καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐπίλοι-
ποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται.
[22]Ἐὰν δὲ γένηται ἔν τινι ἁμαρτία κρίμα θανάτου καὶ ἀποθάνῃ 22
καὶ κρεμάσητε αὐτὸν ἐπὶ ξύλου, [23]οὐκ ἐπικοιμηθήσεται τὸ σῶμα 23
αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἀλλὰ ταφῇ θάψετε αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
νῃ, ὅτι κεκατηραμένος ὑπὸ θεοῦ πᾶς κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου· καὶ
οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ.
[1]Μὴ ἰδὼν τὸν μόσχον τοῦ ἀδελφοῦ σου ἢ τὸ πρόβατον αὐτοῦ 22
πλανώμενα ἐν τῇ ὁδῷ ὑπερίδῃς αὐτά· ἀποστροφῇ ἀποστρέψεις
αὐτὰ τῷ ἀδελφῷ σου καὶ ἀποδώσεις αὐτῷ. [2]ἐὰν δὲ μὴ ἐγγίζῃ ὁ 2
ἀδελφός σου πρὸς σὲ μηδὲ ἐπίστῃ αὐτόν, συνάξεις αὐτὰ ἔνδον
εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ ἔσται μετὰ σοῦ, ἕως ἂν ζητήσῃ αὐτὰ ὁ
ἀδελφός σου, καὶ ἀποδώσεις αὐτῷ. [3]οὕτως ποιήσεις τὸν ὄνον αὐ- 3
τοῦ καὶ οὕτως ποιήσεις τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ οὕτως ποιήσεις κατὰ
πᾶσαν ἀπώλειαν τοῦ ἀδελφοῦ σου, ὅσα ἐὰν ἀπόληται παρ' αὐτοῦ
καὶ εὕρῃς· οὐ δυνήσῃ ὑπεριδεῖν. — [4]οὐκ ὄψῃ τὸν ὄνον τοῦ ἀδελ- 4
φοῦ σου ἢ τὸν μόσχον αὐτοῦ πεπτωκότας ἐν τῇ ὁδῷ, μὴ ὑπερ-
ίδῃς αὐτούς· ἀνιστῶν ἀναστήσεις μετ' αὐτοῦ.

16 κατακληρονομη B† | τω υιω] τον υιον A || 18 πατρος et μητρος] + αυτου A | παιδευωσιν A | αυτον ⌒ 19 αυτον 1^{0} B*† || 19 και 3^{0} B† (cf. 10)] > A | του τοπου] της πολεως A† | αυτου ult. > B† || 20 αυτων] -του A | ουχ υπακουει] ουκ ακ. A† || 23 ουκ επικοιμ.] ου κοιμ. B | αυτον] -το B | κεκατηραμενος] -ταρ- B | ου μιανειτε] ου μη -νηται(pro -τε) A

22 1 υπεριδης] pr. μη B† | και αποδ. αυτω] > A*, + αυτα A$^{c(†)}$; cf. 2 fin. || 2 ο αδ. σου / προς σε] tr. A | αυτα 1^{0}] -τον B† | αυτω] pr. αυτα A || 3 αυτου 1^{0} ⌒ 2^{0} B† | ευρης] + αυτα A | fin.] + αυτα A^{c} || 4 οψη] pr. υπερ A^{c} | πεπτωκοτα A | αυτους] -τα A | μετ αυτου] αυτα μετα σου A$^{r(†)}$

5 [5]Οὐκ ἔσται σκεύη ἀνδρὸς ἐπὶ γυναικί, οὐδὲ μὴ ἐνδύσηται ἀνὴρ
στολὴν γυναικείαν, ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σού ἐστιν πᾶς
ποιῶν ταῦτα.
6 [6]Ἐὰν δὲ συναντήσῃς νοσσιᾷ ὀρνέων πρὸ προσώπου σου ἐν
τῇ ὁδῷ ἢ ἐπὶ παντὶ δένδρει ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, νεοσσοῖς ἢ ᾠοῖς, καὶ
ἡ μήτηρ θάλπῃ ἐπὶ τῶν νεοσσῶν ἢ ἐπὶ τῶν ᾠῶν, οὐ λήμψῃ τὴν
7 μητέρα μετὰ τῶν τέκνων· [7]ἀποστολῇ ἀποστελεῖς τὴν μητέρα, τὰ
δὲ παιδία λήμψῃ σεαυτῷ, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ πολυήμερος ἔσῃ.
8 [8]Ἐὰν δὲ οἰκοδομήσῃς οἰκίαν καινήν, καὶ ποιήσεις στεφάνην τῷ
δώματί σου· καὶ οὐ ποιήσεις φόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, ἐὰν πέσῃ
ὁ πεσὼν ἀπ' αὐτοῦ.
9 [9]Οὐ κατασπερεῖς τὸν ἀμπελῶνά σου διάφορον, ἵνα μὴ ἁγιασθῇ
τὸ γένημα καὶ τὸ σπέρμα, ὃ ἐὰν σπείρῃς μετὰ τοῦ γενήματος τοῦ
10 ἀμπελῶνός σου. — [10]οὐκ ἀροτριάσεις ἐν μόσχῳ καὶ ὄνῳ ἐπὶ τὸ
11 αὐτό. — [11]οὐκ ἐνδύσῃ κίβδηλον, ἔρια καὶ λίνον, ἐν τῷ αὐτῷ.
12 [12]Στρεπτὰ ποιήσεις σεαυτῷ ἐπὶ τῶν τεσσάρων κρασπέδων τῶν
περιβολαίων σου, ἃ ἐὰν περιβάλῃ ἐν αὐτοῖς.
13 [13]Ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα καὶ συνοικήσῃ αὐτῇ καὶ μισήσῃ αὐ-
14 τὴν [14]καὶ ἐπιθῇ αὐτῇ προφασιστικοὺς λόγους καὶ κατενέγκῃ αὐτῆς
ὄνομα πονηρὸν καὶ λέγῃ Τὴν γυναῖκα ταύτην εἴληφα καὶ προσελ-
15 θὼν αὐτῇ οὐχ εὕρηκα αὐτῆς παρθένια, [15]καὶ λαβὼν ὁ πατὴρ τῆς
παιδὸς καὶ ἡ μήτηρ ἐξοίσουσιν τὰ παρθένια τῆς παιδὸς πρὸς τὴν
16 γερουσίαν ἐπὶ τὴν πύλην, [16]καὶ ἐρεῖ ὁ πατὴρ τῆς παιδὸς τῇ γε-
ρουσίᾳ Τὴν θυγατέρα μου ταύτην δέδωκα τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ
17 γυναῖκα, καὶ μισήσας αὐτὴν [17]αὐτὸς νῦν ἐπιτίθησιν αὐτῇ προφα-
σιστικοὺς λόγους λέγων Οὐχ εὕρηκα τῇ θυγατρί σου παρθένια,
καὶ ταῦτα τὰ παρθένια τῆς θυγατρός μου· καὶ ἀναπτύξουσιν τὸ
18 ἱμάτιον ἐναντίον τῆς γερουσίας τῆς πόλεως. [18]καὶ λήμψεται ἡ γε-
ρουσία τῆς πόλεως ἐκείνης τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ παιδεύσου-
19 σιν αὐτὸν [19]καὶ ζημιώσουσιν αὐτὸν ἑκατὸν σίκλους καὶ δώσουσιν
τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδος, ὅτι ἐξήνεγκεν ὄνομα πονηρὸν ἐπὶ παρθένον
Ισραηλῖτιν· καὶ αὐτοῦ ἔσται γυνή, οὐ δυνήσεται ἐξαποστεῖλαι αὐ-
20 τὴν τὸν ἅπαντα χρόνον. [20]ἐὰν δὲ ἐπ' ἀληθείας γένηται ὁ λόγος
21 οὗτος καὶ μὴ εὑρεθῇ παρθένια τῇ νεάνιδι, [21]καὶ ἐξάξουσιν τὴν
νεᾶνιν ἐπὶ τὰς θύρας οἴκου πατρὸς αὐτῆς, καὶ λιθοβολήσουσιν
αὐτὴν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανεῖται, ὅτι

5 οτι > A† || 6 δενδρω Bc || 7 εση] γενη B *O*† || 8 δε] > B, in *O* sub ÷ | και 1° > A | αυτου] -της A || 9 διαφορον] διφορον B | σπειρης] ς > B† || 11 εν τω αυτω] επι το αυτο A || 14 παρθενια] pr. τα B A† || 17 αυτος νυν] νυν ουτος B(†) | εναντι A | fin.] + εκεινης Ac || 21 οικου] του B | οι ανδρες της πολ. αυτης > B†

ἐποίησεν ἀφροσύνην ἐν υἱοῖς Ισραηλ ἐκπορνεῦσαι τὸν οἶκον τοῦ
πατρὸς αὐτῆς· καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.
[22]Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ ἄνθρωπος κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς συνῳκι- 22
σμένης ἀνδρί, ἀποκτενεῖτε ἀμφοτέρους, τὸν ἄνδρα τὸν κοιμώμενον
μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τὴν γυναῖκα· καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ
Ισραηλ.
[23]Ἐὰν δὲ γένηται παῖς παρθένος μεμνηστευμένη ἀνδρὶ καὶ εὑρὼν 23
αὐτὴν ἄνθρωπος ἐν πόλει κοιμηθῇ μετ᾽ αὐτῆς, [24]ἐξάξετε ἀμφοτέρους 24
ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ λιθοβοληθήσονται ἐν λίθοις
καὶ ἀποθανοῦνται· τὴν νεᾶνιν, ὅτι οὐκ ἐβόησεν ἐν τῇ πόλει, καὶ
τὸν ἄνθρωπον, ὅτι ἐταπείνωσεν τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον· καὶ ἐξα-
ρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. — [25]ἐὰν δὲ ἐν πεδίῳ εὕρῃ ἄν- 25
θρωπος τὴν παῖδα τὴν μεμνηστευμένην καὶ βιασάμενος κοιμηθῇ
μετ᾽ αὐτῆς, ἀποκτενεῖτε τὸν ἄνθρωπον τὸν κοιμώμενον μετ᾽ αὐτῆς
μόνον [26]καὶ τῇ νεάνιδι οὐ ποιήσετε οὐδέν· οὐκ ἔστιν τῇ νεάνιδι 26
ἁμάρτημα θανάτου, ὅτι ὡς εἴ τις ἐπαναστῇ ἄνθρωπος ἐπὶ τὸν πλη-
σίον καὶ φονεύσῃ αὐτοῦ ψυχήν, οὕτως τὸ πρᾶγμα τοῦτο, [27]ὅτι ἐν 27
τῷ ἀγρῷ εὗρεν αὐτήν, ἐβόησεν ἡ νεᾶνις ἡ μεμνηστευμένη, καὶ ὁ
βοηθήσων οὐκ ἦν αὐτῇ.
[28]Ἐὰν δέ τις εὕρῃ τὴν παῖδα τὴν παρθένον, ἥτις οὐ μεμνή- 28
στευται, καὶ βιασάμενος κοιμηθῇ μετ᾽ αὐτῆς καὶ εὑρεθῇ, [29]δώσει ὁ 29
ἄνθρωπος ὁ κοιμηθεὶς μετ᾽ αὐτῆς τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδος πεντή-
κοντα δίδραχμα ἀργυρίου, καὶ αὐτοῦ ἔσται γυνή, ἀνθ᾽ ὧν ἐταπεί-
νωσεν αὐτήν· οὐ δυνήσεται ἐξαποστεῖλαι αὐτὴν τὸν ἅπαντα χρόνον.
[1]Οὐ λήμψεται ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ 23
οὐκ ἀποκαλύψει συγκάλυμμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.
[2]Οὐκ εἰσελεύσεται θλαδίας καὶ ἀποκεκομμένος εἰς ἐκκλησίαν κυ- 2
ρίου. [3]οὐκ εἰσελεύσεται ἐκ πόρνης εἰς ἐκκλησίαν κυρίου. [4]οὐκ εἰσ- 3 4
ελεύσεται Αμμανίτης καὶ Μωαβίτης εἰς ἐκκλησίαν κυρίου· καὶ ἕως
δεκάτης γενεᾶς οὐκ εἰσελεύσεται εἰς ἐκκλησίαν κυρίου καὶ ἕως εἰς
τὸν αἰῶνα [5]παρὰ τὸ μὴ συναντῆσαι αὐτοὺς ὑμῖν μετὰ ἄρτων καὶ 5
ὕδατος ἐν τῇ ὁδῷ ἐκπορευομένων ὑμῶν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ὅτι ἐμι-
σθώσαντο ἐπὶ σὲ τὸν Βαλααμ υἱὸν Βεωρ ἐκ τῆς Μεσοποταμίας
καταράσασθαί σε· [6]καὶ οὐκ ἠθέλησεν κύριος ὁ θεός σου εἰσακοῦ- 6
σαι τοῦ Βαλααμ, καὶ μετέστρεψεν κύριος ὁ θεός σου τὰς κατάρας
εἰς εὐλογίαν, ὅτι ἠγάπησέν σε κύριος ὁ θεός σου. [7]οὐ προσαγο- 7

22 αμφοτερους] pr. αμα A† | τον 1⁰] + τε A || 24 πλησιον] + αυτου A || 25 τον ανθρωπον > B || 26 και τη] τη δε A | ου ποιησ. ουδεν et τη νεαν. 2⁰ > B*† | οτι > B | πλησιον] + αυτου A || 27 ο βοηθησων / ουκ ην M] tr. B, ο βοηθων ουκ εστιν A(†) || 28 βιασαμ.] + αυτην A || 29 ων] ου A
23 1 ανακαλυψει A || 2 εισελευσονται B*(uid.)† | και] ουδε B†: cf. 4 || 3 > B* A*(uid.) || 4 και 1⁰] ουδε B†: cf. 2 || 5 καταρασασθαι σε] -ρασθαι B† || 6 ευλογιας A

ρεύσεις εἰρηνικὰ αὐτοῖς καὶ συμφέροντα αὐτοῖς πάσας τὰς ἡμέρας
8 σου εἰς τὸν αἰῶνα. [8]οὐ βδελύξῃ Ιδουμαῖον, ὅτι ἀδελφός σού ἐστιν·
9 οὐ βδελύξῃ Αἰγύπτιον, ὅτι πάροικος ἐγένου ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ· [9]υἱοὶ
ἐὰν γενηθῶσιν αὐτοῖς, γενεὰ τρίτη εἰσελεύσονται εἰς ἐκκλησίαν
κυρίου.
10 [10]Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς παρεμβαλεῖν ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ φυ-
11 λάξῃ ἀπὸ παντὸς ῥήματος πονηροῦ. [11]ἐὰν ᾖ ἐν σοὶ ἄνθρωπος, ὃς
οὐκ ἔσται καθαρὸς ἐκ ῥύσεως αὐτοῦ νυκτός, καὶ ἐξελεύσεται ἔξω
12 τῆς παρεμβολῆς καὶ οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν· [12]καὶ
ἔσται τὸ πρὸς ἑσπέραν λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι καὶ δεδυ-
13 κότος ἡλίου εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν. [13]καὶ τόπος ἔσται
14 σοι ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐξελεύσῃ ἐκεῖ ἔξω· [14]καὶ πάσσαλος
ἔσται σοι ἐπὶ τῆς ζώνης σου, καὶ ἔσται ὅταν διακαθιζάνῃς ἔξω,
καὶ ὀρύξεις ἐν αὐτῷ καὶ ἐπαγαγὼν καλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην
15 σου ἐν αὐτῷ· [15]ὅτι κύριος ὁ θεός σου ἐμπεριπατεῖ ἐν τῇ παρεμ-
βολῇ σου ἐξελέσθαι σε καὶ παραδοῦναι τὸν ἐχθρόν σου πρὸ προσ-
ώπου σου, καὶ ἔσται ἡ παρεμβολή σου ἁγία, καὶ οὐκ ὀφθήσεται
ἐν σοὶ ἀσχημοσύνη πράγματος καὶ ἀποστρέψει ἀπὸ σοῦ.
16 [16]Οὐ παραδώσεις παῖδα τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ὃς προστέθειταί σοι
17 παρὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ· [17]μετὰ σοῦ κατοικήσει, ἐν ὑμῖν κατοική-
σει ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ ἐὰν ἀρέσῃ αὐτῷ, οὐ θλίψεις αὐτόν.
18 [18]Οὐκ ἔσται πόρνη ἀπὸ θυγατέρων Ισραηλ, καὶ οὐκ ἔσται πορ-
νεύων ἀπὸ υἱῶν Ισραηλ· οὐκ ἔσται τελεσφόρος ἀπὸ θυγατέρων
19 Ισραηλ, καὶ οὐκ ἔσται τελισκόμενος ἀπὸ υἱῶν Ισραηλ. [19]οὐ προσ-
οίσεις μίσθωμα πόρνης οὐδὲ ἄλλαγμα κυνὸς εἰς τὸν οἶκον κυρίου
τοῦ θεοῦ σου πρὸς πᾶσαν εὐχήν, ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σού
ἐστιν καὶ ἀμφότερα.
20 [20]Οὐκ ἐκτοκιεῖς τῷ ἀδελφῷ σου τόκον ἀργυρίου καὶ τόκον βρω-
21 μάτων καὶ τόκον παντὸς πράγματος, οὗ ἂν ἐκδανείσῃς· [21]τῷ ἀλ-
λοτρίῳ ἐκτοκιεῖς, τῷ δὲ ἀδελφῷ σου οὐκ ἐκτοκιεῖς, ἵνα εὐλογήσῃ
σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς
ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.
22 [22]Ἐὰν δὲ εὔξῃ εὐχὴν κυρίῳ τῷ θεῷ σου, οὐ χρονιεῖς ἀποδοῦναι
αὐτήν, ὅτι ἐκζητῶν ἐκζητήσει κύριος ὁ θεός σου παρὰ σοῦ, καὶ
23 ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία· [23]ἐὰν δὲ μὴ θέλῃς εὔξασθαι, οὐκ ἔστιν ἐν

10 παρεμβ.] + εις πολεμον A^c | ρηματος πονηρου] πον. πραγματος A || **11** -ελευσεται $1^0 \frown 2^0$ B† || **13** > B*† || **14** επαγων B† | εν αυτω ult.] > B†, in *O* sub ÷ || **15** σου 2^0 > A | παραδουναι] + σοι A | προ προσωπου] εις τας χειρας A || **16** αυτου 1^0 > B† || **17** εν παντι τοπω > B† | (ε)αν > A† | αρεσκη A || **18** θυγατερων 1^0] pr. των A† | τελισκ.] + προς πασαν ευχην A: ex 19 || **20** τω αδ. σου ∧ τοκον αργ.] tr. A || **21** κληρονομειν B V†: cf. 28 63 30 16. 18 31 13

σοὶ ἁμαρτία. 24τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων σου φυλάξῃ καὶ 24
ποιήσεις ὃν τρόπον εὔξω κυρίῳ τῷ θεῷ σου δόμα, ὃ ἐλάλησας
τῷ στόματί σου.

25Ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς ἀμητὸν τοῦ πλησίον σου, καὶ συλλέξεις 25
ἐν ταῖς χερσίν σου στάχυς καὶ δρέπανον οὐ μὴ ἐπιβάλῃς ἐπὶ τὸν
ἀμητὸν τοῦ πλησίον σου. — 26ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς τὸν ἀμπελῶνα 26
τοῦ πλησίον σου, φάγῃ σταφυλὴν ὅσον ψυχήν σου ἐμπλησθῆναι,
εἰς δὲ ἄγγος οὐκ ἐμβαλεῖς.

1Ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα καὶ συνοικήσῃ αὐτῇ, καὶ ἔσται ἐὰν 24
μὴ εὕρῃ χάριν ἐναντίον αὐτοῦ, ὅτι εὗρεν ἐν αὐτῇ ἄσχημον πρᾶγμα,
καὶ γράψει αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου καὶ δώσει εἰς τὰς χεῖρας αὐ-
τῆς καὶ ἐξαποστελεῖ αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, 2καὶ ἀπελθοῦσα 2
γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ, 3καὶ μισήσῃ αὐτὴν ὁ ἀνὴρ ὁ ἔσχατος καὶ 3
γράψει αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου καὶ δώσει εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς
καὶ ἐξαποστελεῖ αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ἢ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ ὁ
ἔσχατος, ὃς ἔλαβεν αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα, 4οὐ δυνήσεται ὁ ἀνὴρ 4
ὁ πρότερος ὁ ἐξαποστείλας αὐτὴν ἐπαναστρέψας λαβεῖν αὐτὴν
ἑαυτῷ γυναῖκα μετὰ τὸ μιανθῆναι αὐτήν, ὅτι βδέλυγμά ἐστιν ἐναν-
τίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου· καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν, ἣν κύριος
ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ.

5Ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα προσφάτως, οὐκ ἐξελεύσεται εἰς τὸν 5
πόλεμον, καὶ οὐκ ἐπιβληθήσεται αὐτῷ οὐδὲν πρᾶγμα· ἀθῷος ἔσται
ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ ἐνιαυτὸν ἕνα, εὐφρανεῖ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἣν
ἔλαβεν.

6Οὐκ ἐνεχυράσεις μύλον οὐδὲ ἐπιμύλιον, ὅτι ψυχὴν οὗτος ἐνε- 6
χυράζει.

7Ἐὰν δὲ ἁλῷ ἄνθρωπος κλέπτων ψυχὴν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ 7
τῶν υἱῶν Ισραηλ καὶ καταδυναστεύσας αὐτὸν ἀποδῶται, ἀποθανεῖ-
ται ὁ κλέπτης ἐκεῖνος· καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

8Πρόσεχε σεαυτῷ ἐν τῇ ἁφῇ τῆς λέπρας· φυλάξῃ σφόδρα ποι- 8
εῖν κατὰ πάντα τὸν νόμον, ὃν ἐὰν ἀναγγείλωσιν ὑμῖν οἱ ἱερεῖς οἱ
Λευῖται· ὃν τρόπον ἐνετειλάμην ὑμῖν, φυλάξασθε ποιεῖν. 9μνήσθητι 9
ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεός σου τῇ Μαριαμ ἐν τῇ ὁδῷ ἐκπορευο-
μένων ὑμῶν ἐξ Αἰγύπτου.

10Ἐὰν ὀφείλημα ᾖ ἐν τῷ πλησίον σου, ὀφείλημα ὁτιοῦν, οὐκ 10
εἰσελεύσῃ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐνεχυράσαι τὸ ἐνέχυρον· 11ἔξω 11

24 κυριω > B, σου 2^0 > B† || 25 (= 𝔐 26) συλλεξεις] συναξ. A^r | επι τον] επ B† || 26 (= 𝔐 25) οσον] + αν A^r† | ψυχη A^r

24 1 ευρεν] -ρηκεν A^r || 3 η] και B | εαυτω] ε > B || 4 ο 3^0 > B† | εναντι A | υμων .. υμιν] σου .. σοι B || 5 τον > A || 6 ενεχυρασεις] -ρας A: item AB^s in 17 || 7 των 1^0] pr. εκ A | εξαρεις: cf. 17 7 || 8 φυλαξεσθε A || 10 οτιουν] + τι A | ουκ] και B*† | fin.] + αυτου B (in *O* sub ※ uid.)

στήσῃ, καὶ ὁ ἄνθρωπος, οὗ τὸ δάνειόν σού ἐστιν ἐν αὐτῷ, ἐξοίσει
12 σοι τὸ ἐνέχυρον ἔξω. [12]ἐὰν δὲ ὁ ἄνθρωπος πένηται, οὐ κοιμηθήσῃ
13 ἐν τῷ ἐνεχύρῳ αὐτοῦ· [13]ἀποδόσει ἀποδώσεις τὸ ἐνέχυρον αὐτοῦ
περὶ δυσμὰς ἡλίου, καὶ κοιμηθήσεται ἐν τῷ ἱματίῳ αὐτοῦ καὶ εὐλο-
γήσει σε, καὶ ἔσται σοι ἐλεημοσύνη ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου.
14 [14]Οὐκ ἀπαδικήσεις μισθὸν πένητος καὶ ἐνδεοῦς ἐκ τῶν ἀδελφῶν
15 σου ἢ ἐκ τῶν προσηλύτων τῶν ἐν ταῖς πόλεσίν σου· [15]αὐθημε-
ρὸν ἀποδώσεις τὸν μισθὸν αὐτοῦ, οὐκ ἐπιδύσεται ὁ ἥλιος ἐπ᾽ αὐτῷ,
ὅτι πένης ἐστὶν καὶ ἐν αὐτῷ ἔχει τὴν ἐλπίδα· καὶ οὐ καταβοήσε-
ται κατὰ σοῦ πρὸς κύριον, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία.
16 [16]Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθα-
νοῦνται ὑπὲρ πατέρων· ἕκαστος τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθανεῖται.
17 [17]Οὐκ ἐκκλινεῖς κρίσιν προσηλύτου καὶ ὀρφανοῦ καὶ χήρας καὶ
18 οὐκ ἐνεχυράσεις ἱμάτιον χήρας· [18]καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα
ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐλυτρώσατό σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖθεν·
διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο.
19 [19]Ἐὰν δὲ ἀμήσῃς ἀμητὸν ἐν τῷ ἀγρῷ σου καὶ ἐπιλάθῃ δράγμα
ἐν τῷ ἀγρῷ σου, οὐκ ἐπαναστραφήσῃ λαβεῖν αὐτό· τῷ πτωχῷ
καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται, ἵνα εὐλο-
γήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου.
20 [20]ἐὰν δὲ ἐλαιαλογήσῃς, οὐκ ἐπαναστρέψεις καλαμήσασθαι τὰ ὀπίσω
σου· τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται· καὶ
μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, διὰ τοῦτο ἐγώ σοι
21 ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο. [21]ἐὰν δὲ τρυγήσῃς τὸν ἀμπελῶνά
σου, οὐκ ἐπανατρυγήσεις αὐτὸν τὰ ὀπίσω σου· τῷ προσηλύτῳ
22 καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται· [22]καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης
ἦσθα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ
ῥῆμα τοῦτο.
25 [1]Ἐὰν δὲ γένηται ἀντιλογία ἀνὰ μέσον ἀνθρώπων καὶ προσέλ-
θωσιν εἰς κρίσιν καὶ κρίνωσιν καὶ δικαιώσωσιν τὸν δίκαιον καὶ
2 καταγνῶσιν τοῦ ἀσεβοῦς, [2]καὶ ἔσται ἐὰν ἄξιος ᾖ πληγῶν ὁ ἀσε-
βῶν, καὶ καθιεῖς αὐτὸν ἔναντι τῶν κριτῶν καὶ μαστιγώσουσιν αὐ-
3 τὸν ἐναντίον αὐτῶν κατὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ ἀριθμῷ. [3]τεσσαρά-
κοντα μαστιγώσουσιν αὐτόν, οὐ προσθήσουσιν· ἐὰν δὲ προσθῶσιν

12 αυτου > B^c || 13 init. — αυτου 2^0 > B*† | ενεχυρον] ιματιον A | περι δυσμας] προς -μαις $B^{s(\dagger)}$ | εσται σοι] tr. A || 14 απαδικησεις] αποστερησεις A || 15 ου > B | κατα] περι A† || 16 τη] pr. εν B† || 17 χηρας $1^0 \frown 2^0$ B* | ενεχυρ.: cf. 6 || 18 και μνησθ. > B*† || 19 δε > A | αμητον] + σου A | σου $1^0 \frown 2^0$ B* | επαναστραφηση] επ > B | τω πτωχω και] > B, in *O* sub ÷ || 20 ελαιολογης $B^{(\dagger)}$ || 21 αυτον > A

25 1 και $2^0 \frown 3^0$ B† | δικαιωσουσιν A | τον] το B† || 2 και 2^0 > B | αυτον $1^0 \frown 2^0$ B† | κατα τ. ασεβ. αυτου > B† | αριθμω] pr. και B† || 3 προσθωσιν] -θης $B^{(\dagger)}$

μαστιγῶσαι αὐτὸν ὑπὲρ ταύτας τὰς πληγὰς πλείους, ἀσχημονήσει
ὁ ἀδελφός σου ἐναντίον σου.
4 Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα. 4
5 Ἐὰν δὲ κατοικῶσιν ἀδελφοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἀποθάνῃ εἷς ἐξ 5
αὐτῶν, σπέρμα δὲ μὴ ᾖ αὐτῷ, οὐκ ἔσται ἡ γυνὴ τοῦ τεθνηκότος
ἔξω ἀνδρὶ μὴ ἐγγίζοντι· ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς εἰσελεύσε-
ται πρὸς αὐτὴν καὶ λήμψεται αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα καὶ συνοικήσει
αὐτῇ. 6 καὶ ἔσται τὸ παιδίον, ὃ ἐὰν τέκῃ, κατασταθήσεται ἐκ τοῦ 6
ὀνόματος τοῦ τετελευτηκότος, καὶ οὐκ ἐξαλειφθήσεται τὸ ὄνομα
αὐτοῦ ἐξ Ισραηλ. 7 ἐὰν δὲ μὴ βούληται ὁ ἄνθρωπος λαβεῖν τὴν 7
γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἀναβήσεται ἡ γυνὴ ἐπὶ τὴν πύλην
ἐπὶ τὴν γερουσίαν καὶ ἐρεῖ Οὐ θέλει ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρός μου
ἀναστῆσαι τὸ ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν Ισραηλ, οὐκ ἠθέλησεν
ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρός μου. 8 καὶ καλέσουσιν αὐτὸν ἡ γερουσία 8
τῆς πόλεως αὐτοῦ καὶ ἐροῦσιν αὐτῷ, καὶ στὰς εἴπῃ Οὐ βούλομαι
λαβεῖν αὐτήν, 9 καὶ προσελθοῦσα ἡ γυνὴ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἔναντι 9
τῆς γερουσίας καὶ ὑπολύσει τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ
ποδὸς αὐτοῦ καὶ ἐμπτύσεται εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἀποκρι-
θεῖσα ἐρεῖ Οὕτως ποιήσουσιν τῷ ἀνθρώπῳ, ὃς οὐκ οἰκοδομήσει
τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· 10 καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ 10
ἐν Ισραηλ Οἶκος τοῦ ὑπολυθέντος τὸ ὑπόδημα.
11 Ἐὰν δὲ μάχωνται ἄνθρωποι ἐπὶ τὸ αὐτό, ἄνθρωπος μετὰ τοῦ 11
ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ προσέλθῃ γυνὴ ἑνὸς αὐτῶν ἐξελέσθαι τὸν
ἄνδρα αὐτῆς ἐκ χειρὸς τοῦ τύπτοντος αὐτὸν καὶ ἐκτείνασα τὴν
χεῖρα ἐπιλάβηται τῶν διδύμων αὐτοῦ, 12 ἀποκόψεις τὴν χεῖρα αὐ- 12
τῆς· οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ᾽ αὐτῇ.
13 Οὐκ ἔσται ἐν τῷ μαρσίππῳ σου στάθμιον καὶ στάθμιον, μέγα 13
ἢ μικρόν· 14 οὐκ ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου μέτρον καὶ μέτρον, μέγα 14
ἢ μικρόν· 15 στάθμιον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι, καὶ μέτρον 15
ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι, ἵνα πολυήμερος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς,
ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ· 16 ὅτι βδέλυγμα κυ- 16
ρίῳ τῷ θεῷ σου πᾶς ποιῶν ταῦτα, πᾶς ποιῶν ἄδικον.
17 Μνήσθητι ὅσα ἐποίησέν σοι Αμαληκ ἐν τῇ ὁδῷ ἐκπορευομένου 17
σου ἐξ Αἰγύπτου, 18 πῶς ἀντέστη σοι ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἔκοψέν σου 18
τὴν οὐραγίαν, τοὺς κοπιῶντας ὀπίσω σου, σὺ δὲ ἐπείνας καὶ ἐκο-

3 αυτον 2° > B† | τας > A || 5 εξ > B† | η 1°] ην B† | τεθνηκ.] τετελευτηκοτος A†: ex 6 || 6 τεκη] τεχθη A || 7 ο 1° > A† | του αδελφου 2° > A || 8 αυτου] εκεινης A || 9 αυτου 1°] + προς αυτον A | εις το] κατα B† | οικοδομησουσιν A† | fin.] + εν ισραηλ B†: ex 10 || 11 ανθρωποι] + δυο A Bc | γυνη] pr. η A || 12 αυτης > B† || 13 init.] pr. και A† | εν τω μαρσ. σου] σοι εν τ. μ. B† || 14 η] και A hic, non in 13 || 15 εσται σοι 1°⌒2° B* || 16 > B*† | σου] + εστιν A | πας 1° — fin.] πας ποιων ταυτα A*†, πας ποιων αδικον Ac || 17 εξ] εκ γης B†

19 πίας, καὶ οὐκ ἐφοβήθη τὸν θεόν· [19]καὶ ἔσται ἡνίκα ἐὰν καταπαύσῃ
σε κύριος ὁ θεός σου ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν σου τῶν κύκλῳ
σου ἐν τῇ γῇ, ᾗ κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ κατα-
κληρονομῆσαι, ἐξαλείψεις τὸ ὄνομα Αμαληκ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρα-
νὸν καὶ οὐ μὴ ἐπιλάθῃ.

26 [1]Καὶ ἔσται ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός σου
δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ, καὶ κατακληρονομήσῃς αὐτὴν καὶ κατοική-
2 σῃς ἐπ' αὐτῆς, [2]καὶ λήμψῃ ἀπὸ τῆς ἀπαρχῆς τῶν καρπῶν τῆς γῆς
σου, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι, καὶ ἐμβαλεῖς εἰς κάρταλ-
λον καὶ πορεύσῃ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός
3 σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, [3]καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν ἱερέα,
ὃς ἐὰν ᾖ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν Ἀναγγέλλω
σήμερον κυρίῳ τῷ θεῷ μου ὅτι εἰσελήλυθα εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμο-
4 σεν κύριος τοῖς πατράσιν ἡμῶν δοῦναι ἡμῖν. [4]καὶ λήμψεται ὁ ἱε-
ρεὺς τὸν κάρταλλον ἐκ τῶν χειρῶν σου καὶ θήσει αὐτὸν ἀπέναντι
5 τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ σου, [5]καὶ ἀποκριθήσῃ καὶ ἐρεῖς
ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου Συρίαν ἀπέβαλεν ὁ πατήρ μου καὶ
κατέβη εἰς Αἴγυπτον καὶ παρῴκησεν ἐκεῖ ἐν ἀριθμῷ βραχεῖ καὶ
6 ἐγένετο ἐκεῖ εἰς ἔθνος μέγα καὶ πλῆθος πολὺ καὶ μέγα· [6]καὶ ἐκά-
κωσαν ἡμᾶς οἱ Αἰγύπτιοι καὶ ἐταπείνωσαν ἡμᾶς καὶ ἐπέθηκαν ἡμῖν
7 ἔργα σκληρά· [7]καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς κύριον τὸν θεὸν τῶν πα-
τέρων ἡμῶν, καὶ εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς ἡμῶν καὶ εἶδεν
τὴν ταπείνωσιν ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον ἡμῶν καὶ τὸν θλιμμὸν ἡμῶν·
8 [8]καὶ ἐξήγαγεν ἡμᾶς κύριος ἐξ Αἰγύπτου αὐτὸς ἐν ἰσχύι μεγάλῃ καὶ
ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι αὐτοῦ τῷ ὑψηλῷ καὶ ἐν ὁράμα-
9 σιν μεγάλοις καὶ ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασιν [9]καὶ εἰσήγαγεν ἡμᾶς
εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἔδωκεν ἡμῖν τὴν γῆν ταύτην, γῆν ῥέ-
10 ουσαν γάλα καὶ μέλι· [10]καὶ νῦν ἰδοὺ ἐνήνοχα τὴν ἀπαρχὴν τῶν
γενημάτων τῆς γῆς, ἧς ἔδωκάς μοι, κύριε, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ
μέλι. καὶ ἀφήσεις αὐτὰ ἀπέναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ προσ-
11 κυνήσεις ἐκεῖ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου· [11]καὶ εὐφρανθήσῃ ἐν
πᾶσιν τοῖς ἀγαθοῖς, οἷς ἔδωκέν σοι κύριος ὁ θεός σου καὶ τῇ
οἰκίᾳ σου, σὺ καὶ ὁ Λευίτης καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν σοί.

18 εφοβηθης B^c | θεον] κυριον A† || 19 των 2^0—γη > A† | εν κληρω κατα > B†

26 1 εν κληρω] κληρονομησαι B† | και κατακληρ.] κατακληρονομησαι A | αυτης] -την B† || 2 ης] ην A | σοι] + εν κληρω A || 3 εαν η W] αν ην A, εσται B† || 5 αποκριθηση και ερεις] -θεις ερει B† | απελαβεν A | και μεγα] > B, in *O* sub ÷ || 7 των πατερων > B† | ημων 3^0⌒4^0 B† || 8 ισχυι] + αυτου τη B† | εν 3^0 > B† | αυτου τω] > B, αυτου in *O* sub ÷ || 9 εις] pr. εις την γην ταυτην A† || 10 κυριε > A† | και 3^0⌒4^0 B | απεναντι] απ > A | εκει > B† || 11 εν 1^0] επι A | τη] η B A^c | συ *O*†] > B A: excidit post σου

[12]Ἐὰν δὲ συντελέσῃς ἀποδεκατῶσαι πᾶν τὸ ἐπιδέκατον τῶν 12
γενημάτων τῆς γῆς σου ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ, τὸ δεύτερον ἐπιδέ-
κατον δώσεις τῷ Λευίτῃ καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ
τῇ χήρᾳ, καὶ φάγονται ἐν ταῖς πόλεσίν σου καὶ ἐμπλησθήσονται.
[13]καὶ ἐρεῖς ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου Ἐξεκάθαρα τὰ ἅγια ἐκ 13
τῆς οἰκίας μου καὶ ἔδωκα αὐτὰ τῷ Λευίτῃ καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ
τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ κατὰ πάσας τὰς ἐντολάς, ἃς ἐνετείλω
μοι· οὐ παρῆλθον τὴν ἐντολήν σου καὶ οὐκ ἐπελαθόμην· [14]καὶ 14
οὐκ ἔφαγον ἐν ὀδύνῃ μου ἀπ᾿ αὐτῶν, οὐκ ἐκάρπωσα ἀπ᾿ αὐτῶν
εἰς ἀκάθαρτον, οὐκ ἔδωκα ἀπ᾿ αὐτῶν τῷ τεθνηκότι· ὑπήκουσα τῆς
φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ μου, ἐποίησα καθὰ ἐνετείλω μοι. [15]κάτιδε 15
ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ εὐλόγησον τὸν
λαόν σου τὸν Ισραηλ καὶ τὴν γῆν, ἣν ἔδωκας αὐτοῖς, καθὰ ὤμο-
σας τοῖς πατράσιν ἡμῶν δοῦναι ἡμῖν γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.
[16]Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ κύριος ὁ θεός σου ἐνετείλατό σοι ποιῆσαι 16
πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα καὶ τὰ κρίματα, καὶ φυλάξεσθε καὶ
ποιήσετε αὐτὰ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς
ὑμῶν. [17]τὸν θεὸν εἵλου σήμερον εἶναί σου θεὸν καὶ πορεύεσθαι 17
ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ φυλάσσεσθαι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρί-
ματα αὐτοῦ καὶ ὑπακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ· [18]καὶ κύριος εἵλατό 18
σε σήμερον γενέσθαι σε αὐτῷ λαὸν περιούσιον, καθάπερ εἶπέν σοι,
φυλάσσειν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ [19]καὶ εἶναί σε ὑπεράνω πάν- 19
των τῶν ἐθνῶν, ὡς ἐποίησέν σε ὀνομαστὸν καὶ καύχημα καὶ δό-
ξαστόν, εἶναί σε λαὸν ἅγιον κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καθὼς ἐλάλησεν.
[1]Καὶ προσέταξεν Μωυσῆς καὶ ἡ γερουσία Ισραηλ λέγων Φυλάσ- 27
σεσθε πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σή-
μερον. [2]καὶ ἔσται ᾗ ἂν ἡμέρᾳ διαβῆτε τὸν Ιορδάνην εἰς τὴν γῆν, 2
ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι, καὶ στήσεις σεαυτῷ λίθους
μεγάλους καὶ κονιάσεις αὐτοὺς κονίᾳ [3]καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν λίθων 3
πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου, ὡς ἂν διαβῆτε τὸν Ιορ-
δάνην, ἡνίκα ἐὰν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν
πατέρων σου δίδωσίν σοι, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, ὃν τρόπον
εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων σού σοι· [4]καὶ ἔσται ὡς ἂν 4
διαβῆτε τὸν Ιορδάνην, στήσετε τοὺς λίθους τούτους, οὓς ἐγὼ ἐν-
τέλλομαί σοι σήμερον, ἐν ὄρει Γαιβαλ καὶ κονιάσεις αὐτοὺς κονίᾳ.
[5]καὶ οἰκοδομήσεις ἐκεῖ θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου, θυσια- 5

12 της γης] > B, in *O* sub ÷ | εμπλησθησονται] ευφρανθ. B || 13 εναντι A | αγια] + μου A† || 14 αυτων 1° ⌒ 2° B*† | υπηκουσα] επ. B | μου εποιησα] ημων επηκουσα B† | καθα] καθοτι B† || 16 παντα] pr. κατα A† | ταυτα > B || 17 ταις] pr. πασαις B | αυτου paenult. > B V† || 18 σοι > B | πασας > B†

27 1 ισραηλ λεγων] ισραηλειτων B*(uid.)† || 3 λιθων] + τουτων B† | εισελθης A || 5 θυσιαστ./κυρ. τ. θ. σου] tr. A†

6 στήριον ἐκ λίθων, οὐκ ἐπιβαλεῖς ἐπ' αὐτοὺς σίδηρον · [6]λίθους ὁλο-
κλήρους οἰκοδομήσεις θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου καὶ ἀνοί-
7 σεις ἐπ' αὐτὸ ὁλοκαυτώματα κυρίῳ τῷ θεῷ σου [7]καὶ θύσεις ἐκεῖ
θυσίαν σωτηρίου κυρίῳ τῷ θεῷ σου καὶ φάγῃ καὶ ἐμπλησθήσῃ
8 καὶ εὐφρανθήσῃ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. [8]καὶ γράψεις ἐπὶ
τῶν λίθων πάντα τὸν νόμον τοῦτον σαφῶς σφόδρα.
9 [9]Καὶ ἐλάλησεν Μωυσῆς καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται παντὶ Ισραηλ
λέγοντες Σιώπα καὶ ἄκουε, Ισραηλ · ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ γέγονας
10 εἰς λαὸν κυρίῳ τῷ θεῷ σου · [10]καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς κυρίου
τοῦ θεοῦ σου καὶ ποιήσεις πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ δι-
καιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον.
11 [11]Καὶ ἐνετείλατο Μωυσῆς τῷ λαῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων
12 [12]Οὗτοι στήσονται εὐλογεῖν τὸν λαὸν ἐν ὄρει Γαριζιν διαβάντες
τὸν Ιορδάνην · Συμεων, Λευι, Ιουδας, Ισσαχαρ, Ιωσηφ καὶ Βενια-
13 μιν. [13]καὶ οὗτοι στήσονται ἐπὶ τῆς κατάρας ἐν ὄρει Γαιβαλ · Ρου-
14 βην, Γαδ καὶ Ασηρ, Ζαβουλων, Δαν καὶ Νεφθαλι. [14]καὶ ἀποκρι-
θέντες οἱ Λευῖται ἐροῦσιν παντὶ Ισραηλ φωνῇ μεγάλῃ
15 [15]Ἐπικατάρατος ἄνθρωπος, ὅστις ποιήσει γλυπτὸν καὶ χωνευτόν,
βδέλυγμα κυρίῳ, ἔργον χειρῶν τεχνίτου, καὶ θήσει αὐτὸ ἐν ἀπο-
κρύφῳ · καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς ἐροῦσιν Γένοιτο.
16 [16]Ἐπικατάρατος ὁ ἀτιμάζων πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ · καὶ
ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός Γένοιτο.
17 [17]Ἐπικατάρατος ὁ μετατιθεὶς ὅρια τοῦ πλησίον · καὶ ἐροῦσιν
πᾶς ὁ λαός Γένοιτο.
18 [18]Ἐπικατάρατος ὁ πλανῶν τυφλὸν ἐν ὁδῷ · καὶ ἐροῦσιν πᾶς
ὁ λαός Γένοιτο.
19 [19]Ἐπικατάρατος ὃς ἂν ἐκκλίνῃ κρίσιν προσηλύτου καὶ ὀρφα-
νοῦ καὶ χήρας · καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός Γένοιτο.
20 [20]Ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
ὅτι ἀπεκάλυψεν συγκάλυμμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ · καὶ ἐροῦσιν πᾶς
ὁ λαός Γένοιτο.
21 [21]Ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ παντὸς κτήνους · καὶ ἐροῦ-
σιν πᾶς ὁ λαός Γένοιτο.
22 [22]Ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ ἀδελφῆς ἐκ πατρὸς ἢ ἐκ
μητρὸς αὐτοῦ · καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός Γένοιτο.

5 αυτους] -το B || 6 θυσιαστ.] pr. το A | αυτο] -του A | ολοκαυτ.] pr. τα B || 7 εκει] post φαγη tr. A | θυσιαν σωτηριου] θυσιαστηριον A† | κυριω τ. θ. σου > B | εναντι A || 9 οι 2^0] pr. και A || 11 τω] pr. παντι A^r || 12 λευι] pr. και A† | ιοὐδα B† || 15 ανθρωπος] pr. ο A | τεχνιτων B | πας > B† hic, non in 16. 17 etc. | ερουσιν] ερει A hic, non in 16. 17 etc. || 16 γενοιτο] + γενοιτο A† hic, non in 15. 17 etc. || 20 του 1^0] εκ B† || 21 παντος > A† || 22 εκ bis > B

23 Ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ πενθερᾶς αὐτοῦ· καὶ ἐροῦ- 23
σιν πᾶς ὁ λαός Γένοιτο.
Ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ ἀδελφῆς γυναικὸς αὐτοῦ· καὶ
ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός Γένοιτο.
24 Ἐπικατάρατος ὁ τύπτων τὸν πλησίον αὐτοῦ δόλῳ· καὶ ἐροῦσιν 24
πᾶς ὁ λαός Γένοιτο.
25 Ἐπικατάρατος ὃς ἂν λάβῃ δῶρα πατάξαι ψυχὴν αἵματος ἀθῴ- 25
ου· καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός Γένοιτο.
26 Ἐπικατάρατος πᾶς ἄνθρωπος, ὃς οὐκ ἐμμενεῖ ἐν πᾶσιν τοῖς 26
λόγοις τοῦ νόμου τούτου τοῦ ποιῆσαι αὐτούς· καὶ ἐροῦσιν πᾶς
ὁ λαός Γένοιτο.
1 Καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τὸν Ιορδάνην εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος 28
ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν, ἐὰν ἀκοῇ εἰσακούσητε τῆς φωνῆς κυ-
ρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐ-
τοῦ, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, καὶ δώσει σε κύριος ὁ θεός
σου ὑπεράνω πάντων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, 2 καὶ ἥξουσιν ἐπὶ σὲ 2
πᾶσαι αἱ εὐλογίαι αὗται καὶ εὑρήσουσίν σε, ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς
τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου. 3 εὐλογημένος σὺ ἐν πόλει, καὶ 3
εὐλογημένος σὺ ἐν ἀγρῷ· 4 εὐλογημένα τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου 4
καὶ τὰ γενήματα τῆς γῆς σου, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου καὶ τὰ
ποίμνια τῶν προβάτων σου· 5 εὐλογημέναι αἱ ἀποθῆκαί σου καὶ 5
τὰ ἐγκαταλείμματά σου· 6 εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαί σε, 6
καὶ εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε. 7 παραδῷ κύριος ὁ 7
θεός σου τοὺς ἐχθρούς σου τοὺς ἀνθεστηκότας σοι συντετριμμέ-
νους πρὸ προσώπου σου· ὁδῷ μιᾷ ἐξελεύσονται πρὸς σὲ καὶ ἐν
ἑπτὰ ὁδοῖς φεύξονται ἀπὸ προσώπου σου. 8 ἀποστείλαι κύριος ἐπὶ 8
σὲ τὴν εὐλογίαν ἐν τοῖς ταμιείοις σου καὶ ἐν πᾶσιν, οὗ ἂν ἐπι-
βάλῃς τὴν χεῖρά σου, ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν
σοι. 9 ἀναστήσαι σε κύριος ὁ θεός σου ἑαυτῷ λαὸν ἅγιον, ὃν τρό- 9
πον ὤμοσεν τοῖς πατράσιν σου, ἐὰν εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου
τοῦ θεοῦ σου καὶ πορευθῇς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ· 10 καὶ ὄψονταί 10
σε πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου ἐπικέκληταί σοι,
καὶ φοβηθήσονταί σε. 11 καὶ πληθυνεῖ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς 11
ἀγαθὰ ἐπὶ τοῖς ἐκγόνοις τῆς κοιλίας σου καὶ ἐπὶ τοῖς γενήμασιν

23 πενθερας] νυμφης B† | επικαταρ. 2^0 — fin. (cf. Leu. 18 18)] > A || 24 αυτου > A || 26 ανθρωπος ος] ο ανθρ. οστις A | του 2^0 > B

28 1 ως — υμιν > B | εισακουσητε] ακουσης B†: cf. 9 | υμων 2^0] σου B† | αυτου] ταυτας B†, > A† | σου > A† | παντων των εθνων] επι παντα τα εθνη B† || 2 ακουσης] pr. εισ A || 4 σου $1^0 \frown 2^0$ B*† | γενηματα] εκγονα A† || 6 ευλογημενος bis] -γητος A || 7 παραδω] + σοι A | οδω] pr. εν A || 8 εν πασιν] επι παντα B(†) || 9 ο θεος σου > B | εισακουσης] εισ > B: cf. 1 | ταις] pr. πασαις B† || 11 επι 1^0] εν B | και επι 1^0 — γης σου / και επι 2^0 — κτηνων σου] tr. A: cf. 30 9

τῆς γῆς σου καὶ ἐπὶ τοῖς ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν σου ἐπὶ τῆς γῆς,
12 ἧς ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν σου δοῦναί σοι. [12]ἀνοῖξαι σοι
κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ τὸν ἀγαθόν, τὸν οὐρανόν, δοῦναι τὸν
ὑετὸν τῇ γῇ σου ἐπὶ καιροῦ αὐτοῦ εὐλογῆσαι πάντα τὰ ἔργα τῶν
χειρῶν σου, καὶ δανιεῖς ἔθνεσιν πολλοῖς, σὺ δὲ οὐ δανιῇ, καὶ ἄρ-
13 ξεις σὺ ἐθνῶν πολλῶν, σοῦ δὲ οὐκ ἄρξουσιν. [13]καταστήσαι σε
κύριος ὁ θεός σου εἰς κεφαλὴν καὶ μὴ εἰς οὐράν, καὶ ἔσῃ τότε
ἐπάνω καὶ οὐκ ἔσῃ ὑποκάτω, ἐὰν ἀκούσῃς τῶν ἐντολῶν κυρίου
τοῦ θεοῦ σου, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον φυλάσσειν καὶ
14 ποιεῖν· [14]οὐ παραβήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν λόγων, ὧν ἐγὼ ἐντέλ-
λομαί σοι σήμερον, δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερὰ πορεύεσθαι ὀπίσω θεῶν
ἑτέρων λατρεύειν αὐτοῖς.
15 [15]Καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου
φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλ-
λομαί σοι σήμερον, καὶ ἐλεύσονται ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ κατάραι αὗ-
16 ται καὶ καταλήμψονταί σε. [16]ἐπικατάρατος σὺ ἐν πόλει, καὶ ἐπι-
17 κατάρατος σὺ ἐν ἀγρῷ· [17]ἐπικατάρατοι αἱ ἀποθῆκαί σου καὶ τὰ
18 ἐγκαταλείμματά σου· [18]ἐπικατάρατα τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου
καὶ τὰ γενήματα τῆς γῆς σου, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου καὶ τὰ
19 ποίμνια τῶν προβάτων σου· [19]ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύ-
20 εσθαί σε, καὶ ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαί σε. [20]ἐξαπο-
στείλαι κύριός σοι τὴν ἔνδειαν καὶ τὴν ἐκλιμίαν καὶ τὴν ἀνάλωσιν
ἐπὶ πάντα, οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου, ὅσα ἐὰν ποιήσῃς, ἕως
ἂν ἐξολεθρεύσῃ σε καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε ἐν τάχει διὰ τὰ πονη-
21 ρὰ ἐπιτηδεύματά σου, διότι ἐγκατέλιπές με. [21]προσκολλήσαι κύριος
εἰς σὲ τὸν θάνατον, ἕως ἂν ἐξαναλώσῃ σε ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς ἣν
22 σὺ εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν. [22]πατάξαι σε κύριος ἀπο-
ρίᾳ καὶ πυρετῷ καὶ ῥίγει καὶ ἐρεθισμῷ καὶ φόνῳ καὶ ἀνεμοφθορίᾳ
23 καὶ τῇ ὤχρᾳ, καὶ καταδιώξονταί σε, ἕως ἂν ἀπολέσωσίν σε. [23]καὶ
ἔσται σοι ὁ οὐρανὸς ὁ ὑπὲρ κεφαλῆς σου χαλκοῦς καὶ ἡ γῆ ἡ
24 ὑποκάτω σου σιδηρᾶ. [24]δῴη κύριος τὸν ὑετὸν τῇ γῇ σου κονιορ-
τόν, καὶ χοῦς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβήσεται ἐπὶ σέ, ἕως ἂν ἐκτρίψῃ
25 σε καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε. [25]δῴη σε κύριος ἐπικοπὴν ἐναντίον

12 αυτου / τον αγαθον] tr. A† | ουρανιον A | αυτου 2⁰ > B | δανιεις] pr. εκ A† | και ult. — fin. (cf. 15 6)] > B* O^{p}†, in G sub ÷ | συ ult. > B^{s}: cf. 15 6 || 13 των εντολων] της φωνης B V†: ex 1. 2. 9. 15 etc.; cf. 14 | και ποιειν > B†: cf. 15 30 10 || 14 π.τ. λογων] πασων τ. εντολων B†: cf. 13 | ουδε] η A || 15 φυλασσειν και ποιειν] φυλασσεσθαι B† || 19 εκπορ. ... εισπορ.] tr. A || 20 εξαποστ.] εξ > B† | σοι] επι σε B† | οσα (ε)αν ποι. > B† | αν ult. > A† || 21 συ > B || 22 απορια] pr. εν B† | και φονω > B† || 23 σοι > A || 24 κυριος] + ο θεος σου B† | επι σε > B†: cf. 43. 60 | fin.] + εν ταχει B†: ex 20; cf. 63 || 25 επικοπην] επισκ. B* A

τῶν ἐχθρῶν σου· ἐν ὁδῷ μιᾷ ἐξελεύσῃ πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐν ἑπτὰ
ὁδοῖς φεύξῃ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· καὶ ἔσῃ ἐν διασπορᾷ ἐν πά-
σαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς. 26καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ ὑμῶν κατά- 26
βρωμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ
οὐκ ἔσται ὁ ἀποσοβῶν. 27πατάξαι σε κύριος ἐν ἕλκει Αἰγυπτίῳ 27
ἐν ταῖς ἕδραις καὶ ψώρᾳ ἀγρίᾳ καὶ κνήφῃ ὥστε μὴ δύνασθαί σε
ἰαθῆναι. 28πατάξαι σε κύριος παραπληξίᾳ καὶ ἀορασίᾳ καὶ ἐκστάσει 28
διανοίας, 29καὶ ἔσῃ ψηλαφῶν μεσημβρίας, ὡσεὶ ψηλαφήσαι ὁ τυ- 29
φλὸς ἐν τῷ σκότει, καὶ οὐκ εὐοδώσει τὰς ὁδούς σου· καὶ ἔσῃ
τότε ἀδικούμενος καὶ διαρπαζόμενος πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐκ
ἔσται σοι ὁ βοηθῶν. 30γυναῖκα λήμψῃ, καὶ ἀνὴρ ἕτερος ἕξει αὐτήν· 30
οἰκίαν οἰκοδομήσεις καὶ οὐκ οἰκήσεις ἐν αὐτῇ· ἀμπελῶνα φυτεύ-
σεις καὶ οὐ τρυγήσεις αὐτόν· 31ὁ μόσχος σου ἐσφαγμένος ἐναν- 31
τίον σου, καὶ οὐ φάγῃ ἐξ αὐτοῦ· ὁ ὄνος σου ἡρπασμένος ἀπὸ
σοῦ καὶ οὐκ ἀποδοθήσεταί σοι· τὰ πρόβατά σου δεδομένα τοῖς
ἐχθροῖς σου, καὶ οὐκ ἔσται σοι ὁ βοηθῶν· 32οἱ υἱοί σου καὶ αἱ 32
θυγατέρες σου δεδομέναι ἔθνει ἑτέρῳ, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου βλέ-
ψονται σφακελίζοντες εἰς αὐτά, καὶ οὐκ ἰσχύσει ἡ χείρ σου· 33τὰ 33
ἐκφόρια τῆς γῆς σου καὶ πάντας τοὺς πόνους σου φάγεται ἔθνος,
ὃ οὐκ ἐπίστασαι, καὶ ἔσῃ ἀδικούμενος καὶ τεθραυσμένος πάσας
τὰς ἡμέρας· 34καὶ ἔσῃ παράπληκτος διὰ τὰ ὁράματα τῶν ὀφθαλ- 34
μῶν σου, ἃ βλέψῃ. 35πατάξαι σε κύριος ἐν ἕλκει πονηρῷ ἐπὶ τὰ 35
γόνατα καὶ ἐπὶ τὰς κνήμας ὥστε μὴ δύνασθαί σε ἰαθῆναι ἀπὸ
ἴχνους τῶν ποδῶν σου ἕως τῆς κορυφῆς σου. 36ἀπαγάγοι κύριός 36
σε καὶ τοὺς ἄρχοντάς σου, οὓς ἐὰν καταστήσῃς ἐπὶ σεαυτόν, εἰς
ἔθνος, ὃ οὐκ ἐπίστασαι σὺ καὶ οἱ πατέρες σου, καὶ λατρεύσεις
ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ξύλοις καὶ λίθοις. 37καὶ ἔσῃ ἐκεῖ ἐν αἰνίγματι 37
καὶ παραβολῇ καὶ διηγήματι ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν, εἰς οὓς ἂν
ἀπαγάγῃ σε κύριος ἐκεῖ. 38σπέρμα πολὺ ἐξοίσεις εἰς τὸ πεδίον 38
καὶ ὀλίγα εἰσοίσεις, ὅτι κατέδεται αὐτὰ ἡ ἀκρίς. 39ἀμπελῶνα φυτεύ- 39
σεις καὶ κατεργᾷ καὶ οἶνον οὐ πίεσαι οὐδὲ εὐφρανθήσῃ ἐξ αὐτοῦ,
ὅτι καταφάγεται αὐτὰ ὁ σκώληξ. 40ἐλαῖαι ἔσονταί σοι ἐν πᾶσι τοῖς 40
ὁρίοις σου, καὶ ἔλαιον οὐ χρίσῃ, ὅτι ἐκρυήσεται ἡ ἐλαία σου.
41υἱοὺς καὶ θυγατέρας γεννήσεις, καὶ οὐκ ἔσονταί σοι· ἀπελεύσον- 41
ται γὰρ ἐν αἰχμαλωσίᾳ. 42πάντα τὰ ξύλινά σου καὶ τὰ γενήματα 42
τῆς γῆς σου ἐξαναλώσει ἡ ἐρυσίβη. 43ὁ προσήλυτος, ὅς ἐστιν ἐν 43

25 σου > B† | εν paenult. > B† | ταις > B† || 26 αποσοβων] εκφοβων B† || 27 εν 1⁰ > B† | εν τ. εδραις] εις την εδραν B† || 28 και 1⁰ > B | αορασιας B*† || 29 ωσει] + τις B† | ο 1⁰ > B | σοι] > B†, in O sub ÷ || 30 ου] + μη A: item in 31 || 31 ονος] οινος A† | και ult. — 32 ετερω > B*† || 32 δεδομενα A | βλεψονται] εσονται A†, οψονται pl. | και ult. > B† | η χειρ / σου] tr. B || 35 σε ιαθηναι] tr. A || 36 εις] επ B† || 37 αν > B† || 41 σοι > B† || 42 της γης > A*†, post σου 2⁰ tr. A^c† || 43 ος εστιν] ο B†

σοί, ἀναβήσεται ἐπὶ σὲ ἄνω ἄνω, σὺ δὲ καταβήσῃ κάτω κάτω·
44 [44]οὗτος δανιεῖ σοι, σὺ δὲ τούτῳ οὐ δανιεῖς· οὗτος ἔσται κεφαλή,
45 σὺ δὲ ἔσῃ οὐρά. [45]καὶ ἐλεύσονται ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ κατάραι αὗται
καὶ καταδιώξονταί σε καὶ καταλήμψονταί σε, ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃ
σε καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε, ὅτι οὐκ εἰσήκουσας τῆς φωνῆς κυρίου
τοῦ θεοῦ σου φυλάξαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐ-
46 τοῦ, ὅσα ἐνετείλατό σοι. [46]καὶ ἔσται ἐν σοὶ σημεῖα καὶ τέρατα
47 καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος, [47]ἀνθ' ὧν οὐκ ἐλάτρευ-
σας κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαθῇ καρδίᾳ διὰ τὸ
48 πλῆθος πάντων. [48]καὶ λατρεύσεις τοῖς ἐχθροῖς σου, οὓς ἐπαποστε-
λεῖ κύριος ἐπὶ σέ, ἐν λιμῷ καὶ ἐν δίψει καὶ ἐν γυμνότητι καὶ ἐν
ἐκλείψει πάντων· καὶ ἐπιθήσει κλοιὸν σιδηροῦν ἐπὶ τὸν τράχηλόν
49 σου, ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃ σε. [49]ἐπάξει κύριος ἐπὶ σὲ ἔθνος μακρό-
θεν ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς ὡσεὶ ὅρμημα ἀετοῦ, ἔθνος, ὃ οὐκ ἀκούσῃ
50 τῆς φωνῆς αὐτοῦ, [50]ἔθνος ἀναιδὲς προσώπῳ, ὅστις οὐ θαυμάσει
51 πρόσωπον πρεσβύτου καὶ νέον οὐκ ἐλεήσει, [51]καὶ κατέδεται τὰ
ἔκγονα τῶν κτηνῶν σου καὶ τὰ γενήματα τῆς γῆς σου ὥστε μὴ
καταλιπεῖν σοι σῖτον, οἶνον, ἔλαιον, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου
52 καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου, ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε [52]καὶ ἐκ-
τρίψῃ σε ἐν πάσαις ταῖς πόλεσίν σου, ἕως ἂν καθαιρεθῶσιν τὰ
τείχη σου τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ὀχυρά, ἐφ' οἷς σὺ πέποιθας ἐπ' αὐτοῖς,
ἐν πάσῃ τῇ γῇ σου, καὶ θλίψει σε ἐν πάσαις ταῖς πόλεσίν σου,
53 αἷς ἔδωκέν σοι κύριος ὁ θεός σου. [53]καὶ φάγῃ τὰ ἔκγονα τῆς κοι-
λίας σου, κρέα υἱῶν σου καὶ θυγατέρων σου, ὅσα ἔδωκέν σοι κύ-
ριος ὁ θεός σου, ἐν τῇ στενοχωρίᾳ σου καὶ ἐν τῇ θλίψει σου, ᾗ
54 θλίψει σε ὁ ἐχθρός σου. [54]ὁ ἁπαλὸς ἐν σοὶ καὶ ὁ τρυφερὸς σφό-
δρα βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ τὸν ἀδελφὸν καὶ τὴν γυναῖκα τὴν ἐν
τῷ κόλπῳ αὐτοῦ καὶ τὰ καταλελειμμένα τέκνα, ἃ ἂν καταλειφθῇ,
55 [55]ὥστε δοῦναι ἑνὶ αὐτῶν ἀπὸ τῶν σαρκῶν τῶν τέκνων αὐτοῦ,
ὧν ἂν κατέσθῃ, διὰ τὸ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῷ μηθὲν ἐν τῇ στε-
νοχωρίᾳ σου καὶ ἐν τῇ θλίψει σου, ᾗ ἂν θλίψωσίν σε οἱ ἐχθροί
56 σου ἐν πάσαις ταῖς πόλεσίν σου. [56]καὶ ἡ ἁπαλὴ ἐν ὑμῖν καὶ ἡ

43 επι σε > B: cf. 24 || **44** κεφαλη] εις -λην A | ουρα] εις -ραν A || 45 εισηκουσας] εισ > A† | φυλαξαι] του φυλασσεσθαι A (+ σε A†) | τας] pr. πασας A† | αυτου ult. > B† || **46** και 3^0 > B† | του > AF† || **47** και] + εν A^c | καρδια] διανοια B† || 48 ους] οις A | επαποστελει — σε 1^0] -στελλει κυριος A† | και εν 1^0 ⌒ 3^0 B† | εν 2^0 > A || **49** ο] ου A || 50 πρεσβυτερου A || 51 ελαιον] pr. και A | τα 3^0 > A || 52 πασαις bis > B† | σου 2^0 > B† | κυριος ο θεος σου > B†: item in 53; cf. 24 || 54 εν 1^0] pr. ο B† | βασκαινει B*† hic, non in 56 | οφθαλμω et αδελφον] + αυτου A | γυναικα] + αυτου A† | τω 2^0 > B | αυτου > B† | fin.] + αυτω A || **55** καταλελειφθαι A | μηθεν] ουδεν B† | σου 1^0 > A | θλιψωσιν .. οι εχθροι] θλιψει (sic) .. ο εχθρος A†

τρυφερὰ σφόδρα, ἧς οὐχὶ πεῖραν ἔλαβεν ὁ ποὺς αὐτῆς βαίνειν
ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὴν τρυφερότητα καὶ διὰ τὴν ἁπαλότητα, βασκα-
νεῖ τῷ ὀφθαλμῷ αὐτῆς τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς
καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς [57]καὶ τὸ χόριον αὐτῆς τὸ 57
ἐξελθὸν διὰ τῶν μηρῶν αὐτῆς καὶ τὸ τέκνον, ὃ ἂν τέκῃ· κατα-
φάγεται γὰρ αὐτὰ διὰ τὴν ἔνδειαν πάντων κρυφῇ ἐν τῇ στενοχω-
ρίᾳ σου καὶ ἐν τῇ θλίψει σου, ᾗ θλίψει σε ὁ ἐχθρός σου ἐν πά-
σαις ταῖς πόλεσίν σου. [58]ἐὰν μὴ εἰσακούσητε ποιεῖν πάντα τὰ ῥή- 58
ματα τοῦ νόμου τούτου τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ φο-
βεῖσθαι τὸ ὄνομα τὸ ἔντιμον καὶ τὸ θαυμαστὸν τοῦτο, κύριον τὸν
θεόν σου, [59]καὶ παραδοξάσει κύριος τὰς πληγάς σου καὶ τὰς πλη- 59
γὰς τοῦ σπέρματός σου, πληγὰς μεγάλας καὶ θαυμαστάς, καὶ νό-
σους πονηρὰς καὶ πιστὰς [60]καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ σὲ πᾶσαν τὴν ὀδύ- 60
νην Αἰγύπτου τὴν πονηράν, ἣν διευλαβοῦ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν,
καὶ κολληθήσονται ἐν σοί. [61]καὶ πᾶσαν μαλακίαν καὶ πᾶσαν πλη- 61
γὴν τὴν μὴ γεγραμμένην ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου ἐπάξει
κύριος ἐπὶ σέ, ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃ σε. [62]καὶ καταλειφθήσεσθε ἐν 62
ἀριθμῷ βραχεῖ ἀνθ' ὧν ὅτι ἦτε ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ
πλήθει, ὅτι οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.
[63]καὶ ἔσται ὃν τρόπον εὐφράνθη κύριος ἐφ' ὑμῖν εὖ ποιῆσαι ὑμᾶς 63
καὶ πληθῦναι ὑμᾶς, οὕτως εὐφρανθήσεται κύριος ἐφ' ὑμῖν ἐξολεθρεῦ-
σαι ὑμᾶς, καὶ ἐξαρθήσεσθε ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε
ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν. [64]καὶ διασπερεῖ σε κύριος ὁ θεός σου 64
εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς, καὶ
δουλεύσεις ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ξύλοις καὶ λίθοις, οὓς οὐκ ἠπί-
στω σὺ καὶ οἱ πατέρες σου. [65]ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις 65
οὐκ ἀναπαύσει σε, οὐδ' οὐ μὴ γένηται στάσις τῷ ἴχνει τοῦ ποδός
σου, καὶ δώσει σοι κύριος ἐκεῖ καρδίαν ἀθυμοῦσαν καὶ ἐκλεί-
ποντας ὀφθαλμοὺς καὶ τηκομένην ψυχήν. [66]καὶ ἔσται ἡ ζωή σου 66
κρεμαμένη ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου, καὶ φοβηθήσῃ ἡμέρας
καὶ νυκτὸς καὶ οὐ πιστεύσεις τῇ ζωῇ σου· [67]τὸ πρωὶ ἐρεῖς Πῶς 67
ἂν γένοιτο ἑσπέρα; καὶ τὸ ἑσπέρας ἐρεῖς Πῶς ἂν γένοιτο πρωί;
ἀπὸ τοῦ φόβου τῆς καρδίας σου, ἃ φοβηθήσῃ, καὶ ἀπὸ τῶν ὁρα-
μάτων τῶν ὀφθαλμῶν σου, ὧν ὄψῃ. [68]καὶ ἀποστρέψει σε κύριος 68

56 σφοδρα > B *O* | και δια τ. απαλ. > B† | τω ult. > B† | αυτης ult.] -του B*† || 57 τεκνον] + αυτης A | σου 1^0 2^0 > A | η] + αν A | πασαις > B: cf. 52 || 58 εισακουσης B† | και > B† || 59 και νοσους — fin. > B*† || 60 επι σε > B†: cf. 24 || 61 πασαν 2^0 > A† | γεγραμμ.] + και πασαν την γεγραμμενην A: eadem add. B^{c}† post τουτου || 62 εισηκουσατε ... υμων] -σας ... σου B† || 63 υμας $1^0 \frown 2^0$ B† | εξαρθ.] + εν ταχει B†: cf. 24 | υμεις εισπορ.] εισπορευη B†: cf. 21 | κληρονομειν B†: cf. 23 21 || 64 ους] οις A || 65 ουδ ου] ουδε A | αθυμουσαν] ετεραν απειθουσαν B† | εκλειποντα A†

εἰς Αἴγυπτον ἐν πλοίοις καὶ ἐν τῇ ὁδῷ, ᾗ εἶπα Οὐ προσθήσεσθε
ἔτι ἰδεῖν αὐτήν· καὶ πραθήσεσθε ἐκεῖ τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν εἰς παῖ-
δας καὶ παιδίσκας, καὶ οὐκ ἔσται ὁ κτώμενος.
69 [69]Οὗτοι οἱ λόγοι τῆς διαθήκης, οὓς ἐνετείλατο κύριος Μωυσῇ
στῆσαι τοῖς υἱοῖς Ισραηλ ἐν γῇ Μωαβ, πλὴν τῆς διαθήκης, ἧς διέ-
θετο αὐτοῖς ἐν Χωρηβ.
29 [1]Καὶ ἐκάλεσεν Μωυσῆς πάντας τοὺς υἱοὺς Ισραηλ καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτούς Ὑμεῖς ἑωράκατε πάντα, ὅσα ἐποίησεν κύριος ἐν γῇ
Αἰγύπτῳ ἐνώπιον ὑμῶν Φαραω καὶ τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ καὶ
2 πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ, [2]τοὺς πειρασμοὺς τοὺς μεγάλους, οὓς ἑωρά-
κασιν οἱ ὀφθαλμοί σου, τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα ἐκεῖ-
3 να· [3]καὶ οὐκ ἔδωκεν κύριος ὁ θεὸς ὑμῖν καρδίαν εἰδέναι καὶ ὀ-
4 φθαλμοὺς βλέπειν καὶ ὦτα ἀκούειν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. [4]καὶ
ἤγαγεν ὑμᾶς τεσσαράκοντα ἔτη ἐν τῇ ἐρήμῳ· οὐκ ἐπαλαιώθη τὰ
ἱμάτια ὑμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα ὑμῶν οὐ κατετρίβη ἀπὸ τῶν πο-
5 δῶν ὑμῶν· [5]ἄρτον οὐκ ἐφάγετε, οἶνον καὶ σικερα οὐκ ἐπίετε, ἵνα
6 γνῶτε ὅτι οὗτος κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. [6]καὶ ἤλθετε ἕως τοῦ τόπου
τούτου, καὶ ἐξῆλθεν Σηων βασιλεὺς Εσεβων καὶ Ωγ βασιλεὺς τῆς
Βασαν εἰς συνάντησιν ἡμῖν ἐν πολέμῳ, καὶ ἐπατάξαμεν αὐτοὺς
7 [7]καὶ ἐλάβομεν τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ἔδωκα αὐτὴν ἐν κλήρῳ τῷ
8 Ρουβην καὶ τῷ Γαδδι καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασση. [8]καὶ φυ-
λάξεσθε ποιεῖν πάντας τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, ἵνα συν-
ῆτε πάντα, ὅσα ποιήσετε.
9 [9]Ὑμεῖς ἑστήκατε πάντες σήμερον ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ
ὑμῶν, οἱ ἀρχίφυλοι ὑμῶν καὶ ἡ γερουσία ὑμῶν καὶ οἱ κριταὶ ὑμῶν
10 καὶ οἱ γραμματοεισαγωγεῖς ὑμῶν, πᾶς ἀνὴρ Ισραηλ, [10]αἱ γυναῖκες
ὑμῶν καὶ τὰ ἔκγονα ὑμῶν καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν μέσῳ τῆς παρ-
εμβολῆς ὑμῶν ἀπὸ ξυλοκόπου ὑμῶν καὶ ἕως ὑδροφόρου ὑμῶν,
11 [11]παρελθεῖν ἐν τῇ διαθήκῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ ἐν ταῖς ἀραῖς
12 αὐτοῦ, ὅσα κύριος ὁ θεός σου διατίθεται πρὸς σὲ σήμερον, [12]ἵνα
στήσῃ σε αὐτῷ εἰς λαόν, καὶ αὐτὸς ἔσται σου θεός, ὃν τρόπον
εἶπέν σοι, καὶ ὃν τρόπον ὤμοσεν τοῖς πατράσιν σου Αβρααμ καὶ
13 Ισαακ καὶ Ιακωβ. [13]καὶ οὐχ ὑμῖν μόνοις ἐγὼ διατίθεμαι τὴν δια-

68 και 2° > B† | η > B† | προσθησει B† || 69 ους] ης A | μωυση] pr. τω A (in O sub ※)

29 1 τους > A | τοις] pr. πασι A || 2 εωρακασιν] ειδον A | fin.] + την χειρα την κραταιαν και τον βραχιονα τον υψηλον A Bs: cf. 3 24 7 19 11 2 || 3 βλεπειν] pr. του A† | ωτα] pr. τα A† || 4 τεσσ. ετη / εν τη ερ.] tr. B† | επαλαιωθησαν A || 5 ουτος > B | fin.] + εγω B† || 6 της > B | ημιν] υμ. B | πολεμω] pr. τω A || 8 ταυτης] + ποιειν αυτους A || 9 παντες σημερον] tr. A | εναντι A || 10 init.] pr. και A | εκγονα] τεκνα A | και ult. > A || 11 εν τη διαθηκη] την -κην A | σου 1°] υμων B† || 12 αυτω] εαυ. A | εις > A

θήκην ταύτην καὶ τὴν ἀρὰν ταύτην, 14 ἀλλὰ καὶ τοῖς ὧδε οὖσι μεθ' 14
ἡμῶν σήμερον ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ τοῖς μὴ οὖσιν
μεθ' ἡμῶν ὧδε σήμερον. 15 ὅτι ὑμεῖς οἴδατε ὡς κατῳκήσαμεν ἐν γῇ 15
Αἰγύπτῳ καὶ ὡς παρήλθομεν ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν, οὓς παρήλθετε, 16 καὶ 16
εἴδετε τὰ βδελύγματα αὐτῶν καὶ τὰ εἴδωλα αὐτῶν, ξύλον καὶ λίθον,
ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἅ ἐστιν παρ' αὐτοῖς. 17 μή τίς ἐστιν ἐν ὑμῖν 17
ἀνὴρ ἢ γυνὴ ἢ πατριὰ ἢ φυλή, τίνος ἡ διάνοια ἐξέκλινεν ἀπὸ κυ-
ρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν πορεύεσθαι λατρεύειν τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν
ἐκείνων; μή τίς ἐστιν ἐν ὑμῖν ῥίζα ἄνω φύουσα ἐν χολῇ καὶ πι-
κρίᾳ; 18 καὶ ἔσται ἐὰν ἀκούσῃ τὰ ῥήματα τῆς ἀρᾶς ταύτης καὶ ἐπι- 18
φημίσηται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ λέγων Ὁσιά μοι γένοιτο ὅτι ἐν τῇ
ἀποπλανήσει τῆς καρδίας μου πορεύσομαι, ἵνα μὴ συναπολέσῃ ὁ
ἁμαρτωλὸς τὸν ἀναμάρτητον, 19 οὐ μὴ θελήσῃ ὁ θεὸς εὐιλατεῦσαι 19
αὐτῷ, ἀλλ' ἢ τότε ἐκκαυθήσεται ὀργὴ κυρίου καὶ ὁ ζῆλος αὐτοῦ
ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, καὶ κολληθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ ἀραὶ
τῆς διαθήκης ταύτης αἱ γεγραμμέναι ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τού-
του, καὶ ἐξαλείψει κύριος τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρα-
νόν· 20 καὶ διαστελεῖ αὐτὸν κύριος εἰς κακὰ ἐκ πάντων τῶν υἱῶν 20
Ισραηλ κατὰ πάσας τὰς ἀρὰς τῆς διαθήκης τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ
βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου. 21 καὶ ἐροῦσιν ἡ γενεὰ ἡ ἑτέρα, οἱ υἱοὶ 21
ὑμῶν, οἳ ἀναστήσονται μεθ' ὑμᾶς, καὶ ὁ ἀλλότριος, ὃς ἂν ἔλθῃ ἐκ
γῆς μακρόθεν, καὶ ὄψονται τὰς πληγὰς τῆς γῆς ἐκείνης καὶ τὰς
νόσους αὐτῆς, ἃς ἀπέστειλεν κύριος ἐπ' αὐτήν — 22 θεῖον καὶ ἅλα 22
κατακεκαυμένον, πᾶσα ἡ γῆ αὐτῆς οὐ σπαρήσεται οὐδὲ ἀνατελεῖ,
οὐδὲ μὴ ἀναβῇ ἐπ' αὐτὴν πᾶν χλωρόν, ὥσπερ κατεστράφη Σοδομα
καὶ Γομορρα, Αδαμα καὶ Σεβωιμ, ἃς κατέστρεψεν κύριος ἐν θυμῷ
καὶ ὀργῇ —, 23 καὶ ἐροῦσιν πάντα τὰ ἔθνη Διὰ τί ἐποίησεν κύριος 23
οὕτως τῇ γῇ ταύτῃ; τίς ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς ὁ μέγας οὗτος; 24 καὶ 24
ἐροῦσιν Ὅτι κατελίποσαν τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν πα-
τέρων αὐτῶν, ἃ διέθετο τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς
ἐκ γῆς Αἰγύπτου, 25 καὶ πορευθέντες ἐλάτρευσαν θεοῖς ἑτέροις καὶ 25
προσεκύνησαν αὐτοῖς, οἷς οὐκ ἠπίσταντο οὐδὲ διένειμεν αὐτοῖς·
26 καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην ἐπαγαγεῖν ἐπ' 26
αὐτὴν κατὰ πάσας τὰς κατάρας τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ

14 μεθ ημων σημ.] σημ. μεθ υμων A | εναντιον B†] -τι A | μεθ ημων/ωδε σημ.] tr. B(†)(υμων pro ημ.), + εναντι κυριου του θεου υμων Ac† || 15 ως] πως B† | και > B† | ους] ως B | παρηλθετε] -θομεν A† || 16 ειδετε Ra.] ειδατε G†, ιδετε rel. || 17 πορευεσθαι] -ευθεντες B *O*† | ριζα] + πικριας AF† | εν χολη] ενοχλη B*A || 19 ευιλατευσαι] -ευειν A | του νομου] > B†, in *O* sub ÷ | τουτου (cf. 20. 26)] τουτω B *O*† || 20 των > B† | της γεγραμμενης A || 22 αυτην] -της A | σεβωειν A | fin.] + αυτου A || 23 κυριος ουτως] tr. A† || 25 και προσεκυν. αυτοις > B† | οις] ους B || 26 θυμω κυριος] tr. A | καταρας] αρας της διαθηκης A

27 τοῦ νόμου τούτου, [27]καὶ ἐξῆρεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ τῆς γῆς αὐ-
τῶν ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ καὶ παροξυσμῷ μεγάλῳ σφόδρα καὶ ἐξ-
28 έβαλεν αὐτοὺς εἰς γῆν ἑτέραν ὡσεὶ νῦν. [28]τὰ κρυπτὰ κυρίῳ τῷ
θεῷ ἡμῶν, τὰ δὲ φανερὰ ἡμῖν καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν εἰς τὸν αἰ-
ῶνα ποιεῖν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου.

30 [1]Καὶ ἔσται ὡς ἂν ἔλθωσιν ἐπὶ σὲ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, ἡ
εὐλογία καὶ ἡ κατάρα, ἣν ἔδωκα πρὸ προσώπου σου, καὶ δέξῃ εἰς
τὴν καρδίαν σου ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν, οὗ ἐάν σε διασκορπίσῃ
2 κύριος ἐκεῖ, [2]καὶ ἐπιστραφήσῃ ἐπὶ κύριον τὸν θεόν σου καὶ ὑπ-
ακούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ κατὰ πάντα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι
σήμερον, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου,
3 [3]καὶ ἰάσεται κύριος τὰς ἁμαρτίας σου καὶ ἐλεήσει σε καὶ πάλιν
συνάξει σε ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς διεσκόρπισέν σε κύριος
4 ἐκεῖ. [4]ἐὰν ᾖ ἡ διασπορά σου ἀπ᾽ ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἕως ἄκρου
τοῦ οὐρανοῦ, ἐκεῖθεν συνάξει σε κύριος ὁ θεός σου, καὶ ἐκεῖθεν
5 λήμψεταί σε κύριος ὁ θεός σου· [5]καὶ εἰσάξει σε κύριος ὁ θεός
σου εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐκληρονόμησαν οἱ πατέρες σου, καὶ κληρο-
νομήσεις αὐτήν· καὶ εὖ σε ποιήσει καὶ πλεοναστόν σε ποιήσει
6 ὑπὲρ τοὺς πατέρας σου. [6]καὶ περικαθαριεῖ κύριος τὴν καρδίαν σου
καὶ τὴν καρδίαν τοῦ σπέρματός σου ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου
ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, ἵνα ζῇς σύ.
7 [7]καὶ δώσει κύριος ὁ θεός σου τὰς ἀρὰς ταύτας ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς
8 σου καὶ ἐπὶ τοὺς μισοῦντάς σε, οἳ ἐδίωξάν σε. [8]καὶ σὺ ἐπιστραφήσῃ
καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ ποιήσεις τὰς
9 ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, [9]καὶ πολυωρή-
σει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου, ἐν τοῖς
ἐκγόνοις τῆς κοιλίας σου καὶ ἐν τοῖς γενήμασιν τῆς γῆς σου καὶ
ἐν τοῖς ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν σου· ὅτι ἐπιστρέψει κύριος ὁ θεός
σου εὐφρανθῆναι ἐπὶ σὲ εἰς ἀγαθά, καθότι ηὐφράνθη ἐπὶ τοῖς πα-
10 τράσιν σου, [10]ἐὰν εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου φυλάσ-
σεσθαι καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα
αὐτοῦ καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ
νόμου τούτου, ἐὰν ἐπιστραφῇς ἐπὶ κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης
τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου.

27 απο τ. γης αυτων > A† || **28** ημων bis et ημιν] υμ. B

30 1 και 2^0 > B*† | εδωκα] δεδ. A | σε διασκορπ.] tr. A | κυριος] + ο θεος σου A || 2 υπακουση] εισακ. B† || 3 ιασηται B | κυριος ult.] + ο θεος σου A || 4 κυριος ο θεος σου ult. > A || 5 κυριος > B† | σου 1^0] + εκειθεν B† || 6 fin.] + και το σπερμα σου A^r || 8 επιστρ.] + επι κυριον B† || 9 πολυωρησει] ευλογησει B† | και εν τοις γεν. της γης σου / και εν τοις εκγ. των κτ. σου] tr. A: cf. 28 11 | σε ult.] σοι B† || 10 εισακουση A | και ποιειν πασας] > B†, in *O* sub ÷: cf. 28 13. 15

[11]Ὅτι ἡ ἐντολὴ αὕτη, ἣν ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, οὐχ 11
ὑπέρογκός ἐστιν οὐδὲ μακρὰν ἀπὸ σοῦ. [12]οὐκ ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω 12
ἐστὶν λέγων Τίς ἀναβήσεται ἡμῖν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ λήμψεται
αὐτὴν ἡμῖν; καὶ ἀκούσαντες αὐτὴν ποιήσομεν. [13]οὐδὲ πέραν τῆς 13
θαλάσσης ἐστὶν λέγων Τίς διαπεράσει ἡμῖν εἰς τὸ πέραν τῆς θα-
λάσσης καὶ λήμψεται ἡμῖν αὐτήν; καὶ ἀκουστὴν ἡμῖν ποιήσει αὐ-
τήν, καὶ ποιήσομεν. [14]ἔστιν σου ἐγγὺς τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐν τῷ 14
στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ταῖς χερσίν σου αὐτὸ
ποιεῖν.

[15]Ἰδοὺ δέδωκα πρὸ προσώπου σου σήμερον τὴν ζωὴν καὶ τὸν 15
θάνατον, τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν. [16]ἐὰν εἰσακούσῃς τὰς ἐντολὰς 16
κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἀγαπᾶν
κύριον τὸν θεόν σου, πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ,
φυλάσσεσθαι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ, καὶ ζή-
σεσθε καὶ πολλοὶ ἔσεσθε, καὶ εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν
πάσῃ τῇ γῇ, εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν. [17]καὶ ἐὰν 17
μεταστῇ ἡ καρδία σου καὶ μὴ εἰσακούσῃς καὶ πλανηθεὶς προσ-
κυνήσῃς θεοῖς ἑτέροις καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς, [18]ἀναγγέλλω σοι σή- 18
μερον ὅτι ἀπωλείᾳ ἀπολεῖσθε καὶ οὐ μὴ πολυήμεροι γένησθε ἐπὶ
τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι, εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαί-
νετε τὸν Ιορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν. [19]διαμαρτύρομαι ὑμῖν 19
σήμερον τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν Τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον
δέδωκα πρὸ προσώπου ὑμῶν, τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν κατάραν· ἔκ-
λεξαι τὴν ζωήν, ἵνα ζῇς σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου, [20]ἀγαπᾶν κύριον 20
τὸν θεόν σου, εἰσακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ ἔχεσθαι αὐτοῦ·
ὅτι τοῦτο ἡ ζωή σου καὶ ἡ μακρότης τῶν ἡμερῶν σου κατοικεῖν
σε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν σου Αβρααμ καὶ
Ισαακ καὶ Ιακωβ δοῦναι αὐτοῖς.

[1]Καὶ συνετέλεσεν Μωυσῆς λαλῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους 31
πρὸς πάντας υἱοὺς Ισραηλ· [2]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Ἑκατὸν καὶ 2
εἴκοσι ἐτῶν ἐγώ εἰμι σήμερον, οὐ δυνήσομαι ἔτι εἰσπορεύεσθαι
καὶ ἐκπορεύεσθαι, κύριος δὲ εἶπεν πρός με Οὐ διαβήσῃ τὸν Ιορ-
δάνην τοῦτον. [3]κύριος ὁ θεός σου ὁ προπορευόμενος πρὸ προσ- 3

11 fin.] + εστιν A || **12** ανω > A*(uid.) | ημιν 1^0] ημων A | αυτην ημιν] tr. A | αυτην ult.] -το B† || **13** > B*† | λημψεται] λαβη B^s | ακουστην — και ult.] ακουσαντες αυτην A || **14** εστιν σου εγγυς] εγγ. σου εστιν A (εστιν in *O* sub ÷) | αυτο ποιειν] tr. A || **16** εαν] + δε A | εισακουσης B(†)] -σητε A | σου 1^0] υμων A | ας] οσας A | φυλασσεσθαι] και -σσειν A | τα δικ. αυτου] pr. τας εντολας αυτου και A (in *O* sub ※) | κληρονομειν B†: cf. 23 21 || **18** ης — διδωσιν σοι] > B, in *O* sub ÷ | κληρονομειν B†: cf. 16 fin. || **19** εκλεξαι] pr. και A | ζωην ult.] ευλογιαν A, + συ B† || **20** σου 2^0] αυτου B† | κατοικειν] pr. το B†

31 2 και ult.] η A†

ώπου σου αὐτὸς ἐξολεθρεύσει τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου,
καὶ κατακληρονομήσεις αὐτούς· καὶ Ἰησοῦς ὁ προπορευόμενος
4 πρὸ προσώπου σου, καθὰ ἐλάλησεν κύριος. [4]καὶ ποιήσει κύριος
αὐτοῖς καθὰ ἐποίησεν Σηων καὶ Ωγ, τοῖς δυσὶ βασιλεῦσιν τῶν
Αμορραίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ιορδάνου, καὶ τῇ γῇ αὐτῶν, καθ-
5 ότι ἐξωλέθρευσεν αὐτούς. [5]καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ὑμῖν,
6 καὶ ποιήσετε αὐτοῖς καθότι ἐνετειλάμην ὑμῖν. [6]ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε,
μὴ φοβοῦ μηδὲ δειλία μηδὲ πτοηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι
κύριος ὁ θεός σου ὁ προπορευόμενος μεθ' ὑμῶν ἐν ὑμῖν οὐ μή
σε ἀνῇ οὔτε μή σε ἐγκαταλίπῃ.
7 [7]Καὶ ἐκάλεσεν Μωυσῆς Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ ἔναντι παντὸς
Ισραηλ Ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε· σὺ γὰρ εἰσελεύσῃ πρὸ προσώπου
τοῦ λαοῦ τούτου εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν
ἡμῶν δοῦναι αὐτοῖς, καὶ σὺ κατακληρονομήσεις αὐτὴν αὐτοῖς·
8 [8]καὶ κύριος ὁ συμπορευόμενος μετὰ σοῦ οὐκ ἀνήσει σε οὐδὲ μὴ
ἐγκαταλίπῃ σε· μὴ φοβοῦ μηδὲ δειλία.
9 [9]Καὶ ἔγραψεν Μωυσῆς τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου εἰς βιβλίον
καὶ ἔδωκεν τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς υἱοῖς Λευι τοῖς αἴρουσιν τὴν κιβω-
τὸν τῆς διαθήκης κυρίου καὶ τοῖς πρεσβυτέροις τῶν υἱῶν Ισραηλ.
10 [10]καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς Μωυσῆς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων Μετὰ
11 ἑπτὰ ἔτη ἐν καιρῷ ἐνιαυτοῦ ἀφέσεως ἐν ἑορτῇ σκηνοπηγίας [11]ἐν
τῷ συμπορεύεσθαι πάντα Ισραηλ ὀφθῆναι ἐνώπιον κυρίου τοῦ
θεοῦ σου ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἂν ἐκλέξηται κύριος, ἀναγνώσεσθε τὸν
12 νόμον τοῦτον ἐναντίον παντὸς Ισραηλ εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν· [12]ἐκ-
κλησιάσας τὸν λαόν, τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ ἔκγονα
καὶ τὸν προσήλυτον τὸν ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, ἵνα ἀκούσωσιν
καὶ ἵνα μάθωσιν φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, καὶ ἀκούσονται
13 ποιεῖν πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου· [13]καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν,
οἳ οὐκ οἴδασιν, ἀκούσονται καὶ μαθήσονται φοβεῖσθαι κύριον τὸν
θεὸν ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας, ὅσας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς
ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ιορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.
14 [14]Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν Ἰδοὺ ἠγγίκασιν αἱ ἡμέραι τοῦ
θανάτου σου· κάλεσον Ἰησοῦν καὶ στῆτε παρὰ τὰς θύρας τῆς
σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐντελοῦμαι αὐτῷ. καὶ ἐπορεύθη Μωυ-

3 αυτος] ουτος B† || 4 κυριος] + ο θεος σου B† | κυριος αυτοις] tr. A† | καθα] καθως A | τοις > A || 5 υμιν 1⁰] ενωπιον υμων A | υμιν $1^0 \frown 2^0$ B*† || 6 δειλια (cf. 8)] -λιασης B† | ο προπορ.] pr. ουτος A | εν υμιν > A | ου] ουτε B† | ουτε] ουδ ου A || 7 ημων] αυτων A | αυτην > B || 8 συμπορ.] συνπροπορ. A†, + σοι A | ουδε] ουδ ου A || 9 τα] pr. παντα A | τοις υ. λευι > B† | των B A†] > rel. || 10 αυτοις μωυσης] tr. A || 11 σου] υμων B† | ω] ον A† | κυριος] + ο θεος σου A^c || 12 εκκλησιασατε A | προσηλυτον] + σου A | υμων 1⁰] σου A || 13 υμων] σου B† | κληρονομειν B†: cf. 23 21 || 14 μαρτυριου $1^0 \frown 15$ μαρτυριου B*(uid.)†

σῆς καὶ Ἰησοῦς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ ἔστησαν παρὰ
τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. [15]καὶ κατέβη κύριος ἐν νε- 15
φέλῃ καὶ ἔστη παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ
ἔστη ὁ στῦλος τῆς νεφέλης παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς. [16]καὶ 16
εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν Ἰδοὺ σὺ κοιμᾷ μετὰ τῶν πατέρων σου,
καὶ ἀναστὰς ὁ λαὸς οὗτος ἐκπορνεύσει ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων
τῆς γῆς, εἰς ἣν οὗτος εἰσπορεύεται ἐκεῖ εἰς αὐτήν, καὶ ἐγκαταλεί-
ψουσίν με καὶ διασκεδάσουσιν τὴν διαθήκην μου, ἣν διεθέμην αὐ-
τοῖς. [17]καὶ ὀργισθήσομαι θυμῷ εἰς αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ 17
καταλείψω αὐτοὺς καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν,
καὶ ἔσται κατάβρωμα, καὶ εὑρήσουσιν αὐτὸν κακὰ πολλὰ καὶ θλί-
ψεις, καὶ ἐρεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Διότι οὐκ ἔστιν κύριος ὁ θεός
μου ἐν ἐμοί, εὕροσάν με τὰ κακὰ ταῦτα. [18]ἐγὼ δὲ ἀποστροφῇ ἀπο- 18
στρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διὰ πά-
σας τὰς κακίας, ἃς ἐποίησαν, ὅτι ἐπέστρεψαν ἐπὶ θεοὺς ἀλλοτρίους.
[19]καὶ νῦν γράψατε τὰ ῥήματα τῆς ᾠδῆς ταύτης καὶ διδάξετε αὐτὴν 19
τοὺς υἱοὺς Ισραηλ καὶ ἐμβαλεῖτε αὐτὴν εἰς τὸ στόμα αὐτῶν, ἵνα
γένηταί μοι ἡ ᾠδὴ αὕτη εἰς μαρτύριον ἐν υἱοῖς Ισραηλ. [20]εἰσάξω 20
γὰρ αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐ-
τῶν δοῦναι αὐτοῖς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, καὶ φάγονται καὶ
ἐμπλησθέντες κορήσουσιν· καὶ ἐπιστραφήσονται ἐπὶ θεοὺς ἀλλο-
τρίους καὶ λατρεύσουσιν αὐτοῖς καὶ παροξυνοῦσίν με καὶ διασκε-
δάσουσιν τὴν διαθήκην μου. [21]καὶ ἀντικαταστήσεται ἡ ᾠδὴ αὕτη 21
κατὰ πρόσωπον μαρτυροῦσα, οὐ γὰρ μὴ ἐπιλησθῇ ἀπὸ στόματος
αὐτῶν καὶ ἀπὸ στόματος τοῦ σπέρματος αὐτῶν· ἐγὼ γὰρ οἶδα
τὴν πονηρίαν αὐτῶν, ὅσα ποιοῦσιν ὧδε σήμερον πρὸ τοῦ εἰσα-
γαγεῖν με αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατρά-
σιν αὐτῶν. [22]καὶ ἔγραψεν Μωυσῆς τὴν ᾠδὴν ταύτην ἐν ἐκείνῃ τῇ 22
ἡμέρᾳ καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν τοὺς υἱοὺς Ισραηλ. [23]καὶ ἐνετείλατο Μωυ- 23
σῆς Ἰησοῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε· σὺ γὰρ εἰσάξεις
τοὺς υἱοὺς Ισραηλ εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσεν κύριος αὐτοῖς, καὶ αὐ-
τὸς ἔσται μετὰ σοῦ.

15 νεφελη] στυλω -λης A | παρα bis] επι A | fin.] + του μαρτυριου B^c A^c || 16 κοιμα] -ασαι A | εκει εις αυτην > B(†) | εγκαταλειψ.] εγ > B || 17 εις αυτους] αυτοις A | ερει > B*† | εμοι] υμιν A, ημιν al. || 18 επεστρεψαν] απ. B† || 19 νυν > B† | διδαξατε A | αυτην 1^0 > A† | εμβαλετε A | γενηται μοι] tr. B† | εις μαρτ.] κατα προσωπον μαρτυρουσα B†: ex 21 || 20 δουναι αυτοις > A | και $2^0 \frown 3^0$ A*(uid.) | και $5^0 \frown 6^0$ B† | fin.] + ην διεθεμην αυτοις A || 21 init.] pr. και εσται οταν ευρωσιν αυτον κακα πολλα και θλιψεις A (in *O* sub ※) | προσωπον] + αυτων A | απο στομ. αυτων και > B*O* | ποιουσιν] + μοι A || 23 μωυσης > B*O* | ιησοι] + υιω ναυη A (in *O* sub ※) | αυτω] > B, in *O* sub ÷

24 [24]Ἡνίκα δὲ συνετέλεσεν Μωυσῆς γράφων πάντας τοὺς λόγους
25 τοῦ νόμου τούτου εἰς βιβλίον ἕως εἰς τέλος, [25]καὶ ἐνετείλατο τοῖς
Λευίταις τοῖς αἴρουσιν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου λέγων
26 [26]Λαβόντες τὸ βιβλίον τοῦ νόμου τούτου θήσετε αὐτὸ ἐκ πλαγίων
τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ ἔσται ἐκεῖ
27 ἐν σοὶ εἰς μαρτύριον. [27]ὅτι ἐγὼ ἐπίσταμαι τὸν ἐρεθισμόν σου καὶ
τὸν τράχηλόν σου τὸν σκληρόν· ἔτι γὰρ ἐμοῦ ζῶντος μεθ' ὑμῶν
σήμερον παραπικραίνοντες ἦτε τὰ πρὸς τὸν θεόν, πῶς οὐχὶ καὶ
28 ἔσχατον τοῦ θανάτου μου; [28]ἐκκλησιάσατε πρός με τοὺς φυλάρ-
χους ὑμῶν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ὑμῶν καὶ τοὺς κριτὰς ὑμῶν
καὶ τοὺς γραμματοεισαγωγεῖς ὑμῶν, ἵνα λαλήσω εἰς τὰ ὦτα αὐ-
τῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ διαμαρτύρωμαι αὐτοῖς τόν
29 τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν· [29]οἶδα γὰρ ὅτι ἔσχατον τῆς τελευτῆς
μου ἀνομίᾳ ἀνομήσετε καὶ ἐκκλινεῖτε ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνετειλάμην
ὑμῖν, καὶ συναντήσεται ὑμῖν τὰ κακὰ ἔσχατον τῶν ἡμερῶν, ὅτι
ποιήσετε τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου παροργίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς
ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν.
30 [30]Καὶ ἐλάλησεν Μωυσῆς εἰς τὰ ὦτα πάσης ἐκκλησίας Ισραηλ
τὰ ῥήματα τῆς ᾠδῆς ταύτης ἕως εἰς τέλος

32 [1]Πρόσεχε, οὐρανέ, καὶ λαλήσω,
καὶ ἀκουέτω γῆ ῥήματα ἐκ στόματός μου.
2 [2]προσδοκάσθω ὡς ὑετὸς τὸ ἀπόφθεγμά μου,
καὶ καταβήτω ὡς δρόσος τὰ ῥήματά μου,
ὡσεὶ ὄμβρος ἐπ' ἄγρωστιν
καὶ ὡσεὶ νιφετὸς ἐπὶ χόρτον.
3 [3]ὅτι ὄνομα κυρίου ἐκάλεσα·
δότε μεγαλωσύνην τῷ θεῷ ἡμῶν.
4 [4]θεός, ἀληθινὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ,
καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κρίσεις·
θεὸς πιστός, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία,
δίκαιος καὶ ὅσιος κύριος.
5 [5]ἡμάρτοσαν οὐκ αὐτῷ τέκνα μωμητά,
γενεὰ σκολιὰ καὶ διεστραμμένη.
6 [6]ταῦτα κυρίῳ ἀνταποδίδοτε οὕτω,
λαὸς μωρὸς καὶ οὐχὶ σοφός;
οὐκ αὐτὸς οὗτός σου πατὴρ ἐκτήσατό σε
καὶ ἐποίησέν σε καὶ ἔκτισέν σε;
7 [7]μνήσθητε ἡμέρας αἰῶνος,

28 και τους $1^0 \frown 2^0$ B | διαμαρτυρομαι B || 29 εκ] απο B | υμιν $1^0 \frown 2^0$ B† | τα πονηρα B† | εναντι A || 30 εκκλησιας] pr. της A | ισραηλ > B†
32 (cf. Od. 2) 1 γη] pr. η B† || 3 ονομα] pr. το B || 4 εστιν > A*† || 6 και εκτισεν σε > B†

σύνετε ἔτη γενεᾶς γενεῶν·
ἐπερώτησον τὸν πατέρα σου, καὶ ἀναγγελεῖ σοι,
τοὺς πρεσβυτέρους σου, καὶ ἐροῦσίν σοι.
8 ὅτε διεμέριζεν ὁ ὕψιστος ἔθνη, 8
ὡς διέσπειρεν υἱοὺς Αδαμ,
ἔστησεν ὅρια ἐθνῶν
κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων θεοῦ,
9 καὶ ἐγενήθη μερὶς κυρίου λαὸς αὐτοῦ Ιακωβ, 9
σχοίνισμα κληρονομίας αὐτοῦ Ισραηλ.
10 αὐτάρκησεν αὐτὸν ἐν γῇ ἐρήμῳ, 10
ἐν δίψει καύματος ἐν ἀνύδρῳ·
ἐκύκλωσεν αὐτὸν καὶ ἐπαίδευσεν αὐτὸν
καὶ διεφύλαξεν αὐτὸν ὡς κόραν ὀφθαλμοῦ
11 ὡς ἀετὸς σκεπάσαι νοσσιὰν αὐτοῦ 11
καὶ ἐπὶ τοῖς νεοσσοῖς αὐτοῦ ἐπεπόθησεν,
διεὶς τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐδέξατο αὐτοὺς
καὶ ἀνέλαβεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν μεταφρένων αὐτοῦ.
12 κύριος μόνος ἦγεν αὐτούς, 12
καὶ οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν θεὸς ἀλλότριος.
13 ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς, 13
ἐψώμισεν αὐτοὺς γενήματα ἀγρῶν·
ἐθήλασαν μέλι ἐκ πέτρας
καὶ ἔλαιον ἐκ στερεᾶς πέτρας,
14 βούτυρον βοῶν καὶ γάλα προβάτων 14
μετὰ στέατος ἀρνῶν καὶ κριῶν,
υἱῶν ταύρων καὶ τράγων
μετὰ στέατος νεφρῶν πυροῦ,
καὶ αἷμα σταφυλῆς ἔπιον οἶνον.
15 καὶ ἔφαγεν Ιακωβ καὶ ἐνεπλήσθη, 15
καὶ ἀπελάκτισεν ὁ ἠγαπημένος,
ἐλιπάνθη, ἐπαχύνθη, ἐπλατύνθη·
καὶ ἐγκατέλιπεν θεὸν τὸν ποιήσαντα αὐτὸν
καὶ ἀπέστη ἀπὸ θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ.
16 παρώξυνάν με ἐπ' ἀλλοτρίοις, 16
ἐν βδελύγμασιν αὐτῶν ἐξεπίκρανάν με·
17 ἔθυσαν δαιμονίοις καὶ οὐ θεῷ, 17
θεοῖς, οἷς οὐκ ᾔδεισαν·
καινοὶ πρόσφατοι ἥκασιν,
οὓς οὐκ ᾔδεισαν οἱ πατέρες αὐτῶν.

7 γενεας γενεων] -νεων -νεαις B† || 8 ως] ους A[r] || 10 γη F†] τη B A | ανυδρω] pr. γη B† | κορην A B[c] || 12 και > B† || 14 επιεν B || 15 θεον] pr. τον B† || 16 εξεπικραναν] παρεπ. B† || 17 προσφατοι] pr. και A

18 [18]θεὸν τὸν γεννήσαντά σε ἐγκατέλιπες
καὶ ἐπελάθου θεοῦ τοῦ τρέφοντός σε.
19 [19]καὶ εἶδεν κύριος καὶ ἐζήλωσεν
καὶ παρωξύνθη δι' ὀργὴν υἱῶν αὐτοῦ καὶ θυγατέρων
20 [20]καὶ εἶπεν Ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν
καὶ δείξω τί ἔσται αὐτοῖς ἐπ' ἐσχάτων·
ὅτι γενεὰ ἐξεστραμμένη ἐστίν,
υἱοί, οἷς οὐκ ἔστιν πίστις ἐν αὐτοῖς.
21 [21]αὐτοὶ παρεζήλωσάν με ἐπ' οὐ θεῷ,
παρώργισάν με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν·
κἀγὼ παραζηλώσω αὐτοὺς ἐπ' οὐκ ἔθνει,
ἐπ' ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ αὐτούς.
22 [22]ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου,
καυθήσεται ἕως ᾅδου κάτω,
καταφάγεται γῆν καὶ τὰ γενήματα αὐτῆς,
φλέξει θεμέλια ὀρέων.
23 [23]συνάξω εἰς αὐτοὺς κακὰ
καὶ τὰ βέλη μου συντελέσω εἰς αὐτούς.
24 [24]τηκόμενοι λιμῷ καὶ βρώσει ὀρνέων
καὶ ὀπισθότονος ἀνίατος·
ὀδόντας θηρίων ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς
μετὰ θυμοῦ συρόντων ἐπὶ γῆς.
25 [25]ἔξωθεν ἀτεκνώσει αὐτοὺς μάχαιρα
καὶ ἐκ τῶν ταμιείων φόβος·
νεανίσκος σὺν παρθένῳ,
θηλάζων μετὰ καθεστηκότος πρεσβύτου.
26 [26]εἶπα Διασπερῶ αὐτούς,
παύσω δὴ ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν,
27 [27]εἰ μὴ δι' ὀργὴν ἐχθρῶν, ἵνα μὴ μακροχρονίσωσιν,
καὶ ἵνα μὴ συνεπιθῶνται οἱ ὑπεναντίοι,
μὴ εἴπωσιν Ἡ χεὶρ ἡμῶν ἡ ὑψηλὴ
καὶ οὐχὶ κύριος ἐποίησεν ταῦτα πάντα.
28 [28]ὅτι ἔθνος ἀπολωλεκὸς βουλήν ἐστιν,
καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἐπιστήμη.
29 [29]οὐκ ἐφρόνησαν συνιέναι ταῦτα·
καταδεξάσθωσαν εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον.
30 [30]πῶς διώξεται εἷς χιλίους
καὶ δύο μετακινήσουσιν μυριάδας,

20 εσχατων] + ημερων B(†) || 21 παρωργισαν] παρωξυναν B F† || 23 συντελεσω] συνπολεμησω B† || 24 αποστελω] pr. επ A | γης W] pr. της A, γην B† || 25 πρεσβυτερου A || 26 παυσω] pr. κατα A | δη] δε B || 27 και 1^{0} > B† | η ult. > A || 28 οτι > B†

εἰ μὴ ὁ θεὸς ἀπέδοτο αὐτοὺς
καὶ κύριος παρέδωκεν αὐτούς;
31 ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν οἱ θεοὶ αὐτῶν· 31
οἱ δὲ ἐχθροὶ ἡμῶν ἀνόητοι.
32 ἐκ γὰρ ἀμπέλου Σοδομων ἡ ἄμπελος αὐτῶν, 32
καὶ ἡ κληματὶς αὐτῶν ἐκ Γομορρας·
ἡ σταφυλὴ αὐτῶν σταφυλὴ χολῆς,
βότρυς πικρίας αὐτοῖς·
33 θυμὸς δρακόντων ὁ οἶνος αὐτῶν 33
καὶ θυμὸς ἀσπίδων ἀνίατος.
34 οὐκ ἰδοὺ ταῦτα συνῆκται παρ᾽ ἐμοὶ 34
καὶ ἐσφράγισται ἐν τοῖς θησαυροῖς μου;
35 ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω, 35
ἐν καιρῷ, ὅταν σφαλῇ ὁ ποὺς αὐτῶν·
ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα ἀπωλείας αὐτῶν,
καὶ πάρεστιν ἕτοιμα ὑμῖν.
36 ὅτι κρινεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ 36
καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται·
εἶδεν γὰρ παραλελυμένους αὐτοὺς
καὶ ἐκλελοιπότας ἐν ἐπαγωγῇ καὶ παρειμένους.
37 καὶ εἶπεν κύριος Ποῦ εἰσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν, 37
ἐφ᾽ οἷς ἐπεποίθεισαν ἐπ᾽ αὐτοῖς,
38 ὧν τὸ στέαρ τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἠσθίετε 38
καὶ ἐπίνετε τὸν οἶνον τῶν σπονδῶν αὐτῶν;
ἀναστήτωσαν καὶ βοηθησάτωσαν ὑμῖν
καὶ γενηθήτωσαν ὑμῖν σκεπασταί.
39 ἴδετε ἴδετε ὅτι ἐγώ εἰμι, 39
καὶ οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν ἐμοῦ·
ἐγὼ ἀποκτενῶ καὶ ζῆν ποιήσω,
πατάξω κἀγὼ ἰάσομαι,
καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου.
40 ὅτι ἀρῶ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν χεῖρά μου 40
καὶ ὀμοῦμαι τῇ δεξιᾷ μου
καὶ ἐρῶ Ζῶ ἐγὼ εἰς τὸν αἰῶνα,
41 ὅτι παροξυνῶ ὡς ἀστραπὴν τὴν μάχαιράν μου, 41
καὶ ἀνθέξεται κρίματος ἡ χείρ μου,
καὶ ἀνταποδώσω δίκην τοῖς ἐχθροῖς
καὶ τοῖς μισοῦσίν με ἀνταποδώσω·

30 κυριος] pr. ο A || 32 η ult. > B† || 35 εν καιρω > B† | αυτων ult.] -τοις B† || 38 εσθιετε A(†) || 39 αποκτεννω B† || 40 τη δεξια M] την -ιαν BA || 41 μου 2°] + και εκδικησει Ac† | ανταποδωσω 1°] αντ > B† | με > B

42 42 μεθύσω τὰ βέλη μου ἀφ' αἵματος,
καὶ ἡ μάχαιρά μου καταφάγεται κρέα,
ἀφ' αἵματος τραυματιῶν καὶ αἰχμαλωσίας,
ἀπὸ κεφαλῆς ἀρχόντων ἐχθρῶν.
43 43 εὐφράνθητε, οὐρανοί, ἅμα αὐτῷ,
καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες υἱοὶ θεοῦ·
εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ,
καὶ ἐνισχυσάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ·
ὅτι τὸ αἷμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκδικᾶται,
καὶ ἐκδικήσει καὶ ἀνταποδώσει δίκην τοῖς ἐχθροῖς
καὶ τοῖς μισοῦσιν ἀνταποδώσει,
καὶ ἐκκαθαριεῖ κύριος τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.
44 44 Καὶ ἔγραψεν Μωυσῆς τὴν ᾠδὴν ταύτην ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν τοὺς υἱοὺς Ισραηλ. καὶ εἰσῆλθεν Μωυσῆς καὶ
ἐλάλησεν πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου εἰς τὰ ὦτα τοῦ
45 λαοῦ, αὐτὸς καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυη. 45 καὶ συνετέλεσεν Μωυσῆς λα-
46 λῶν παντὶ Ισραηλ 46 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Προσέχετε τῇ καρδίᾳ ἐπὶ
πάντας τοὺς λόγους τούτους, οὓς ἐγὼ διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμε-
ρον, ἃ ἐντελεῖσθε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάντας
47 τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου· 47 ὅτι οὐχὶ λόγος κενὸς οὗτος
ὑμῖν, ὅτι αὕτη ἡ ζωὴ ὑμῶν, καὶ ἕνεκεν τοῦ λόγου τούτου μακρο-
ημερεύσετε ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ιορδάνην ἐκεῖ
κληρονομῆσαι αὐτήν.
48 48 Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ λέγων
49 49 Ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος τὸ Αβαριν τοῦτο, ὄρος Ναβαυ, ὅ ἐστιν ἐν
γῇ Μωαβ κατὰ πρόσωπον Ιεριχω, καὶ ἰδὲ τὴν γῆν Χανααν, ἣν ἐγὼ
50 δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ισραηλ εἰς κατάσχεσιν, 50 καὶ τελεύτα ἐν τῷ ὄρει,
εἰς ὃ ἀναβαίνεις ἐκεῖ, καὶ προστέθητι πρὸς τὸν λαόν σου, ὃν τρό-
πον ἀπέθανεν Ααρων ὁ ἀδελφός σου ἐν Ωρ τῷ ὄρει καὶ προσ-
51 ετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, 51 διότι ἠπειθήσατε τῷ ῥήματί μου ἐν
τοῖς υἱοῖς Ισραηλ ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἀντιλογίας Καδης ἐν τῇ ἐρήμῳ
52 Σιν, διότι οὐχ ἡγιάσατέ με ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ· 52 ὅτι ἀπέναντι
ὄψῃ τὴν γῆν καὶ ἐκεῖ οὐκ εἰσελεύσῃ.
33 1 Καὶ αὕτη ἡ εὐλογία, ἣν εὐλόγησεν Μωυσῆς ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ
2 τοὺς υἱοὺς Ισραηλ πρὸ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ· 2 καὶ εἶπεν

3^0]

42 αιματος $1^0 \frown 2^0$ B† | εχθρων] εθνων A || 43 παντες 1^0 > B† | αυτω 3^0] -τους A*, -τον A^c | εκδικαται B†] -κειται A | εχθροις] + αυτου A || 44 εισηλθεν μωυσης] προσηλθ. μ. προς τον λαον A || 45 συνετελ.] εξετ. B† | λαλων] + τους λογους τουτους A || 46 καρδια] + υμων A || 47 αυτην > B† || 49 αβαρειμ A | μωαβ] χανααν B† | εις κατασχ. > B† || 51 διοτι 1^0] οτι B† || 52 οτι > B
33 1 της > A†

Κύριος ἐκ Σινα ἥκει
καὶ ἐπέφανεν ἐκ Σηιρ ἡμῖν
καὶ κατέσπευσεν ἐξ ὄρους Φαραν σὺν μυριάσιν Καδης,
ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἄγγελοι μετ᾽ αὐτοῦ.
[3]καὶ ἐφείσατο τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, 3
καὶ πάντες οἱ ἡγιασμένοι ὑπὸ τὰς χεῖράς σου·
καὶ οὗτοι ὑπὸ σέ εἰσιν,
καὶ ἐδέξατο ἀπὸ τῶν λόγων αὐτοῦ
[4]νόμον, ὃν ἐνετείλατο ἡμῖν Μωυσῆς, 4
κληρονομίαν συναγωγαῖς Ιακωβ.
[5]καὶ ἔσται ἐν τῷ ἠγαπημένῳ ἄρχων 5
συναχθέντων ἀρχόντων λαῶν
ἅμα φυλαῖς Ισραηλ.
[6]Ζήτω Ρουβην καὶ μὴ ἀποθανέτω 6
καὶ ἔστω πολὺς ἐν ἀριθμῷ.
[7]Καὶ αὕτη Ιουδα 7
Εἰσάκουσον, κύριε, φωνῆς Ιουδα,
καὶ εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ εἰσέλθοισαν·
αἱ χεῖρες αὐτοῦ διακρινοῦσιν αὐτῷ,
καὶ βοηθὸς ἐκ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ἔσῃ.
[8]Καὶ τῷ Λευι εἶπεν 8
Δότε Λευι δήλους αὐτοῦ
καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τῷ ἀνδρὶ τῷ ὁσίῳ,
ὃν ἐπείρασαν αὐτὸν ἐν πείρᾳ,
ἐλοιδόρησαν αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας·
[9]ὁ λέγων τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρί Οὐχ ἑόρακά σε, 9
καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνω
καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἀπέγνω·
ἐφύλαξεν τὰ λόγιά σου
καὶ τὴν διαθήκην σου διετήρησεν.
[10]δηλώσουσιν τὰ δικαιώματά σου τῷ Ιακωβ 10
καὶ τὸν νόμον σου τῷ Ισραηλ·
ἐπιθήσουσιν θυμίαμα ἐν ὀργῇ σου
διὰ παντὸς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου.
[11]εὐλόγησον, κύριε, τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ 11
καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ δέξαι·
κάταξον ὀσφὺν ἐχθρῶν ἐπανεστηκότων αὐτῷ,

4 ημιν μωυσ. M] tr. A†, υμιν μ. B || 5 αρχων > A || 6 εστω] pr. συμεων A || 7 φωνης] pr. της A | εισελθοισαν (cf. 16)] εισ > B, (εισ)ελθοις αν plurimae editiones | αι] pr. και B || 9 ο > B*† | πατρι B†] + αυτου A | μητρι] + αυτου A || 10 οργη] εορτη A^c | του θυσιαστηριου A || 11 καταξον] παταξον Gra. (cf. 32 39), sed καταξον (ab καταγνυμι) reddit textum hebr. optime | εχθρων επανεστ.] tr. A | αυτω] -του A

καὶ οἱ μισοῦντες αὐτὸν μὴ ἀναστήτωσαν.
12 [12]Καὶ τῷ Βενιαμιν εἶπεν
Ἠγαπημένος ὑπὸ κυρίου κατασκηνώσει πεποιθώς,
καὶ ὁ θεὸς σκιάζει ἐπ᾽ αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας,
καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ὤμων αὐτοῦ κατέπαυσεν.
13 [13]Καὶ τῷ Ιωσηφ εἶπεν
Ἀπ᾽ εὐλογίας κυρίου ἡ γῆ αὐτοῦ
ἀπὸ ὡρῶν οὐρανοῦ καὶ δρόσου
καὶ ἀπὸ ἀβύσσων πηγῶν κάτωθεν
14 [14]καὶ καθ᾽ ὥραν γενημάτων ἡλίου τροπῶν
καὶ ἀπὸ συνόδων μηνῶν
15 [15]καὶ ἀπὸ κορυφῆς ὀρέων ἀρχῆς
καὶ ἀπὸ κορυφῆς βουνῶν ἀενάων
16 [16]καὶ καθ᾽ ὥραν γῆς πληρώσεως.
καὶ τὰ δεκτὰ τῷ ὀφθέντι ἐν τῷ βάτῳ
ἔλθοισαν ἐπὶ κεφαλὴν Ιωσηφ,
καὶ ἐπὶ κορυφῆς δοξασθεὶς ἐν ἀδελφοῖς.
17 [17]πρωτότοκος ταύρου τὸ κάλλος αὐτοῦ,
κέρατα μονοκέρωτος τὰ κέρατα αὐτοῦ·
ἐν αὐτοῖς ἔθνη κερατιεῖ ἅμα ἕως ἐπ᾽ ἄκρου γῆς.
αὗται μυριάδες Εφραιμ,
καὶ αὗται χιλιάδες Μανασση.
18 [18]Καὶ τῷ Ζαβουλων εἶπεν
Εὐφράνθητι, Ζαβουλων, ἐν ἐξοδίᾳ σου
καί, Ισσαχαρ, ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτοῦ.
19 [19]ἔθνη ἐξολεθρεύσουσιν, καὶ ἐπικαλέσεσθε ἐκεῖ
καὶ θύσετε θυσίαν δικαιοσύνης,
ὅτι πλοῦτος θαλάσσης θηλάσει σε
καὶ ἐμπόρια παράλιον κατοικούντων.
20 [20]Καὶ τῷ Γαδ εἶπεν
Εὐλογημένος ἐμπλατύνων Γαδ·
ὡς λέων ἀνεπαύσατο
συντρίψας βραχίονα καὶ ἄρχοντα.
21 [21]καὶ εἶδεν ἀπαρχὴν αὐτοῦ,
ὅτι ἐκεῖ ἐμερίσθη γῆ ἀρχόντων
συνηγμένων ἅμα ἀρχηγοῖς λαῶν·
δικαιοσύνην κύριος ἐποίησεν
καὶ κρίσιν αὐτοῦ μετὰ Ισραηλ.

12 και ult. > A† || 13 απ] επ B | ωρων] ορεων A† || 15 και 1° > B || 16 τω 2° B (cf. Exod. 3 2—4)] τη A | εν ult.] επ B || 17 επ] απ A | γης] pr. της A || 19 επικαλεσασθε A | θυσετε] + εκει A† || 21 λαων] αυτων A†

22 Καὶ τῷ Δαν εἶπεν 22
Δαν σκύμνος λέοντος
καὶ ἐκπηδήσεται ἐκ τοῦ Βασαν.
23 Καὶ τῷ Νεφθαλι εἶπεν 23
Νεφθαλι πλησμονὴ δεκτῶν
καὶ ἐμπλησθήτω εὐλογίαν παρὰ κυρίου·
θάλασσαν καὶ λίβα κληρονομήσει.
24 Καὶ τῷ Ασηρ εἶπεν 24
Εὐλογητὸς ἀπὸ τέκνων Ασηρ
καὶ ἔσται δεκτὸς τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.
βάψει ἐν ἐλαίῳ τὸν πόδα αὐτοῦ·
25 σίδηρος καὶ χαλκὸς τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ ἔσται, 25
καὶ ὡς αἱ ἡμέραι σου ἡ ἰσχύς σου.
26 Οὐκ ἔστιν ὥσπερ ὁ θεὸς τοῦ ἠγαπημένου· 26
ὁ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὸν οὐρανὸν βοηθός σου
καὶ ὁ μεγαλοπρεπὴς τοῦ στερεώματος.
27 καὶ σκέπασις θεοῦ ἀρχῆς 27
καὶ ὑπὸ ἰσχὺν βραχιόνων ἀενάων
καὶ ἐκβαλεῖ ἀπὸ προσώπου σου ἐχθρὸν
λέγων Ἀπόλοιο.
28 καὶ κατασκηνώσει Ισραηλ πεποιθὼς 28
μόνος ἐπὶ γῆς Ιακωβ
ἐπὶ σίτῳ καὶ οἴνῳ,
καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτῷ συννεφὴς δρόσῳ.
29 μακάριος σύ, Ισραηλ· 29
τίς ὅμοιός σοι λαὸς σῳζόμενος ὑπὸ κυρίου;
ὑπερασπιεῖ ὁ βοηθός σου,
καὶ ἡ μάχαιρα καύχημά σου·
καὶ ψεύσονταί σε οἱ ἐχθροί σου,
καὶ σὺ ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῶν ἐπιβήσῃ.

1 Καὶ ἀνέβη Μωυσῆς ἀπὸ Αραβωθ Μωαβ ἐπὶ τὸ ὄρος Ναβαυ ἐπὶ 34
κορυφὴν Φασγα, ἥ ἐστιν ἐπὶ προσώπου Ιεριχω, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ
κύριος πᾶσαν τὴν γῆν Γαλααδ ἕως Δαν 2 καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Νε- 2
φθαλι καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Εφραιμ καὶ Μανασση καὶ πᾶσαν τὴν γῆν
Ιουδα ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης 3 καὶ τὴν ἔρημον καὶ τὰ περί- 3
χωρα Ιεριχω, πόλιν φοινίκων, ἕως Σηγωρ. 4 καὶ εἶπεν κύριος πρὸς 4
Μωυσῆν Αὕτη ἡ γῆ, ἣν ὤμοσα Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ λέγων

22 εκπηδησει A || 23 νεφθαλειμ bis B | ευλογιας A || 24 ηυλογημενος A || 25 και 2^{0} > B || 27 σκεπασις] -σεις A*, -σει σε B^{c}A^{c} | αρχης] -ην A^{c}†, -η B^{c} | και ult. > B*† (uid.) || 28 πεποιθως μονος] tr. A | σιτου et οινου A | αυτω συννεφης M] tr. A†, σοι συνν. B || 29 σοι] σου A
34 1 προσωπον A | εως δαν > A† || 2 νεφθαλειμ A

Τῷ σπέρματι ὑμῶν δώσω αὐτήν· καὶ ἔδειξα αὐτὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς
5 σου, καὶ ἐκεῖ οὐκ εἰσελεύσῃ. [5]καὶ ἐτελεύτησεν Μωυσῆς οἰκέτης
6 κυρίου ἐν γῇ Μωαβ διὰ ῥήματος κυρίου. [6]καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν
Γαι ἐν γῇ Μωαβ ἐγγὺς οἴκου Φογωρ· καὶ οὐκ οἶδεν οὐδεὶς τὴν
7 ταφὴν αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. [7]Μωυσῆς δὲ ἦν ἑκατὸν καὶ
εἴκοσι ἐτῶν ἐν τῷ τελευτᾶν αὐτόν· οὐκ ἠμαυρώθησαν οἱ ὀφθαλ-
8 μοὶ αὐτοῦ, οὐδὲ ἐφθάρησαν τὰ χελύνια αὐτοῦ. [8]καὶ ἔκλαυσαν οἱ
υἱοὶ Ισραηλ τὸν Μωυσῆν ἐν Αραβωθ Μωαβ ἐπὶ τοῦ Ιορδάνου
κατὰ Ιεριχω τριάκοντα ἡμέρας· καὶ συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι
9 πένθους κλαυθμοῦ Μωυσῆ. [9]καὶ Ἰησοῦς υἱὸς Ναυη ἐνεπλήσθη
πνεύματος συνέσεως, ἐπέθηκεν γὰρ Μωυσῆς τὰς χεῖρας αὐτοῦ
ἐπ᾽ αὐτόν· καὶ εἰσήκουσαν αὐτοῦ οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ ἐποίησαν
10 καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ. [10]καὶ οὐκ ἀνέστη ἔτι προ-
φήτης ἐν Ισραηλ ὡς Μωυσῆς, ὃν ἔγνω κύριος αὐτὸν πρόσωπον
11 κατὰ πρόσωπον, [11]ἐν πᾶσι τοῖς σημείοις καὶ τέρασιν, ὃν ἀπέστει-
λεν αὐτὸν κύριος ποιῆσαι αὐτὰ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ Φαραω καὶ τοῖς
12 θεράπουσιν αὐτοῦ καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ, [12]τὰ θαυμάσια τὰ με-
γάλα καὶ τὴν χεῖρα τὴν κραταιάν, ἃ ἐποίησεν Μωυσῆς ἔναντι
παντὸς Ισραηλ.

4 και paenult. > A | αυτην ult. > B || 5 ετελευτ.] + εκει A || 6 εν γη μωαβ > B | ταφην] τελευτην A || 7 τελευτησαι A† | εφθαρη A | τα χελ. αυτου > B || 8 τον > B || 11 παση > A || 12 init.] pr. και A | την 1⁰] pr. πασαν A

Subscr. δευτερονομιον BA

ΙΗΣΟΥΣ

1 [1]Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Μωυσῆ εἶπεν κύριος τῷ Ἰησοῖ
2 υἱῷ Ναυη τῷ ὑπουργῷ Μωυσῆ λέγων [2]Μωυσῆς ὁ θεράπων μου
τετελεύτηκεν· νῦν οὖν ἀναστὰς διάβηθι τὸν Ιορδάνην, σὺ καὶ πᾶς
3 ὁ λαὸς οὗτος, εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς. [3]πᾶς ὁ τόπος,
ἐφ᾽ ὃν ἂν ἐπιβῆτε τῷ ἴχνει τῶν ποδῶν ὑμῶν, ὑμῖν δώσω αὐτόν,
4 ὃν τρόπον εἴρηκα τῷ Μωυσῇ, [4]τὴν ἔρημον καὶ τὸν Ἀντιλίβανον
ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου, ποταμοῦ Εὐφράτου, καὶ ἕως τῆς
θαλάσσης τῆς ἐσχάτης ἀφ᾽ ἡλίου δυσμῶν ἔσται τὰ ὅρια ὑμῶν.
5 [5]οὐκ ἀντιστήσεται ἄνθρωπος κατενώπιον ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας

Ios.: BA.
Inscr.] + υιος ναυη A
1 1 ειπεν] pr. και A | υπουργω] λιτουργω A

τῆς ζωῆς σου, καὶ ὥσπερ ἤμην μετὰ Μωυσῆ, οὕτως ἔσομαι καὶ
μετὰ σοῦ καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω σε οὐδὲ ὑπερόψομαί σε. 6 ἴσχυε 6
καὶ ἀνδρίζου· σὺ γὰρ ἀποδιαστελεῖς τῷ λαῷ τούτῳ τὴν γῆν, ἣν
ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς. 7 ἴσχυε οὖν καὶ ἀνδρί- 7
ζου φυλάσσεσθαι καὶ ποιεῖν καθότι ἐνετείλατό σοι Μωυσῆς ὁ παῖς
μου, καὶ οὐκ ἐκκλινεῖς ἀπ᾽ αὐτῶν εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς ἀριστερά, ἵνα
συνῇς ἐν πᾶσιν, οἷς ἐὰν πράσσῃς. 8 καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἡ βίβλος 8
τοῦ νόμου τούτου ἐκ τοῦ στόματός σου, καὶ μελετήσεις ἐν αὐτῷ
ἡμέρας καὶ νυκτός, ἵνα συνῇς ποιεῖν πάντα τὰ γεγραμμένα· τότε
εὐοδωθήσῃ καὶ εὐοδώσεις τὰς ὁδούς σου καὶ τότε συνήσεις. 9 ἰδοὺ 9
ἐντέταλμαί σοι· ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου, μὴ δειλιάσῃς μηδὲ φοβηθῇς,
ὅτι μετὰ σοῦ κύριος ὁ θεός σου εἰς πάντα, οὗ ἐὰν πορεύῃ.

10 Καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς γραμματεῦσιν τοῦ λαοῦ λέγων 10
11 Εἰσέλθατε κατὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς τοῦ λαοῦ καὶ ἐντείλασθε 11
τῷ λαῷ λέγοντες Ἑτοιμάζεσθε ἐπισιτισμόν, ὅτι ἔτι τρεῖς ἡμέραι
καὶ ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ιορδάνην τοῦτον εἰσελθόντες κατασχεῖν
τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν. 12 καὶ 12
τῷ Ρουβην καὶ τῷ Γαδ καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασση εἶπεν Ἰη-
σοῦς 13 Μνήσθητε τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐνετείλατο ὑμῖν Μωυσῆς ὁ 13
παῖς κυρίου λέγων Κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν κατέπαυσεν ὑμᾶς καὶ ἔδω-
κεν ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην. 14 αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ παιδία ὑμῶν 14
καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν κατοικείτωσαν ἐν τῇ γῇ, ᾗ ἔδωκεν ὑμῖν· ὑμεῖς
δὲ διαβήσεσθε εὔζωνοι πρότεροι τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, πᾶς ὁ ἰσχύ-
ων, καὶ συμμαχήσετε αὐτοῖς, 15 ἕως ἂν καταπαύσῃ κύριος ὁ θεὸς 15
ὑμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ὥσπερ καὶ ὑμᾶς καὶ κληρονομήσωσιν
καὶ οὗτοι τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν αὐτοῖς· καὶ
ἀπελεύσεσθε ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, ἣν δέδωκεν ὑμῖν
Μωυσῆς εἰς τὸ πέραν τοῦ Ιορδάνου ἀπ᾽ ἀνατολῶν ἡλίου. 16 καὶ 16
ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῖ εἶπαν Πάντα, ὅσα ἂν ἐντείλῃ ἡμῖν, ποιή-
σομεν καὶ εἰς πάντα τόπον, οὗ ἐὰν ἀποστείλῃς ἡμᾶς, πορευσόμεθα·
17 κατὰ πάντα, ὅσα ἠκούσαμεν Μωυσῆ, ἀκουσόμεθα σοῦ, πλὴν ἔστω 17
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν μετὰ σοῦ, ὃν τρόπον ἦν μετὰ Μωυσῆ. 18 ὁ δὲ 18
ἄνθρωπος, ὃς ἐὰν ἀπειθήσῃ σοι καὶ ὅστις μὴ ἀκούσῃ τῶν ῥημά-
των σου καθότι ἂν αὐτῷ ἐντείλῃ, ἀποθανέτω. ἀλλὰ ἴσχυε καὶ
ἀνδρίζου.

5 εγκαταλειπω A† || 6 αποδιαστελεις] διελεις B (B^c pr. απο) | υμων] αυ-των A^r || 7 εις 1^0 > A | ουδε] η A || 8 αυτω] -τη B*† | συνης] ειδης B† | ευοδωσεις] -σει B || 9 εντελλομαι A | σου ult. > A† || 11 και 2^0] > A, in *O* sub ÷ | διαβησεσθαι(pro -θε) A || 13 κυριου 1^0] > B, in *O* sub ÷ || 14 προτερον A || 15 υμων 1^0 W] ημ. BA | κληρονομησουσιν A | ημων] υμ. A | αυτου] εαυ. A | δεδωκεν B†] εδω. A | εις το] εν τω A | απ] επ B† || 18 οστις] ος εαν A | αυτω εντειλη] tr. A

2 [1]Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυη ἐκ Σαττιν δύο νεανίσκους
κατασκοπεῦσαι λέγων Ἀνάβητε καὶ ἴδετε τὴν γῆν καὶ τὴν Ιεριχω.
καὶ πορευθέντες εἰσήλθοσαν οἱ δύο νεανίσκοι εἰς Ιεριχω καὶ εἰσήλ-
θοσαν εἰς οἰκίαν γυναικὸς πόρνης, ᾗ ὄνομα Ρααβ, καὶ κατέλυσαν
2 ἐκεῖ. [2]καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ Ιεριχω λέγοντες Εἰσπεπόρευνται
3 ὧδε ἄνδρες τῶν υἱῶν Ισραηλ κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν. [3]καὶ ἀπέ-
στειλεν ὁ βασιλεὺς Ιεριχω καὶ εἶπεν πρὸς Ρααβ λέγων Ἐξάγαγε
τοὺς ἄνδρας τοὺς εἰσπεπορευμένους εἰς τὴν οἰκίαν σου τὴν νύκτα·
4 κατασκοπεῦσαι γὰρ τὴν γῆν ἥκασιν. [4]καὶ λαβοῦσα ἡ γυνὴ τοὺς
ἄνδρας ἔκρυψεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγουσα Εἰσεληλύθασιν
5 πρός με οἱ ἄνδρες· [5]ὡς δὲ ἡ πύλη ἐκλείετο ἐν τῷ σκότει, καὶ
οἱ ἄνδρες ἐξῆλθον· οὐκ ἐπίσταμαι ποῦ πεπόρευνται· καταδιώξατε
6 ὀπίσω αὐτῶν, εἰ καταλήμψεσθε αὐτούς. [6]αὐτὴ δὲ ἀνεβίβασεν αὐ-
τοὺς ἐπὶ τὸ δῶμα καὶ ἔκρυψεν αὐτοὺς ἐν τῇ λινοκαλάμῃ τῇ ἐστοι-
7 βασμένῃ αὐτῇ ἐπὶ τοῦ δώματος. [7]καὶ οἱ ἄνδρες κατεδίωξαν ὀπίσω
αὐτῶν ὁδὸν τὴν ἐπὶ τοῦ Ιορδάνου ἐπὶ τὰς διαβάσεις, καὶ ἡ πύλη
ἐκλείσθη. καὶ ἐγένετο ὡς ἐξήλθοσαν οἱ διώκοντες ὀπίσω αὐτῶν
8 [8]καὶ αὐτοὶ δὲ πρὶν ἢ κοιμηθῆναι αὐτούς, καὶ αὐτὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸ
9 δῶμα πρὸς αὐτοὺς [9]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Ἐπίσταμαι ὅτι δέδωκεν
ὑμῖν κύριος τὴν γῆν, ἐπιπέπτωκεν γὰρ ὁ φόβος ὑμῶν ἐφ᾽ ἡμᾶς·
10 [10]ἀκηκόαμεν γὰρ ὅτι κατεξήρανεν κύριος ὁ θεὸς τὴν ἐρυθρὰν θά-
λασσαν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, ὅτε ἐξεπορεύεσθε ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
καὶ ὅσα ἐποίησεν τοῖς δυσὶ βασιλεῦσιν τῶν Αμορραίων, οἳ ἦσαν
πέραν τοῦ Ιορδάνου, τῷ Σηων καὶ Ωγ, οὓς ἐξωλεθρεύσατε αὐτούς·
11 [11]καὶ ἀκούσαντες ἡμεῖς ἐξέστημεν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστη
ἔτι πνεῦμα ἐν οὐδενὶ ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, ὅτι κύριος ὁ
12 θεὸς ὑμῶν θεὸς ἐν οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω. [12]καὶ νῦν
ὀμόσατέ μοι κύριον τὸν θεόν, ὅτι ποιῶ ὑμῖν ἔλεος καὶ ποιήσετε
13 καὶ ὑμεῖς ἔλεος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου [13]καὶ ζωγρήσετε τὸν
οἶκον τοῦ πατρός μου καὶ τὴν μητέρα μου καὶ τοὺς ἀδελφούς
μου καὶ πάντα τὸν οἶκόν μου καὶ πάντα, ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς, καὶ
14 ἐξελεῖσθε τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου. [14]καὶ εἶπαν αὐτῇ οἱ ἄνδρες
Ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἀνθ᾽ ὑμῶν εἰς θάνατον. καὶ αὐτὴ εἶπεν Ὡς ἂν πα-
ραδῷ κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν, ποιήσετε εἰς ἐμὲ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν.

2 1 σαττ(ε)ιν] ν > A† | εισηλθοσαν οι δυο νεαν.] οι δυο νεαν. ηλθον A | οικιαν] pr. την A || 2 λεγοντες > A | εισπεπ. ωδε ανδρες] ιδου ανδρες εισπεπ. ωδε A (ιδου in *O* sub ※) || 3 εισαγαγε A† || 4 τους] + δυο B (in *O* sub ※) | προς με] + ωδε A† || 7 διωκοντες] pr. κατα A || 8 δε > A | και αυτη] αυτη δε B | επι το δωμα / προς αυτους] tr. A || 9 δεδωκεν] εδω. A | υμιν κυριος] tr. A | εφ] προς A† || 10 ερυθραν θαλ.] θαλ. την ερ. A | εκ γης] εξ A || 11 ημων 2^0 > A | θεος ult.] ος B† || 12 και 2^0 > B*† | ποιησετε V] -σατε BA || 13 ζωγρησετε V] -σατε BA | και 2^0 > B† | παντα τον οικον] τας αδελφας A || 14 παραδοι B† | ποιησετε] -σατε A | εις εμε] μετ εμου A

[15]καὶ κατεχάλασεν αὐτοὺς διὰ τῆς θυρίδος [16]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰς 15
τὴν ὀρεινὴν ἀπέλθετε, μὴ συναντήσωσιν ὑμῖν οἱ καταδιώκοντες, 16
καὶ κρυβήσεσθε ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας, ἕως ἂν ἀποστρέψωσιν οἱ κατα-
διώκοντες ὀπίσω ὑμῶν, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν
ὑμῶν. [17]καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες πρὸς αὐτήν Ἀθῷοί ἐσμεν τῷ ὅρκῳ 17
σου τούτῳ· [18]ἰδοὺ ἡμεῖς εἰσπορευόμεθα εἰς μέρος τῆς πόλεως, 18
καὶ θήσεις τὸ σημεῖον, τὸ σπαρτίον τὸ κόκκινον τοῦτο ἐκδήσεις
εἰς τὴν θυρίδα, δι᾽ ἧς κατεβίβασας ἡμᾶς δι᾽ αὐτῆς, τὸν δὲ πατέρα
σου καὶ τὴν μητέρα σου καὶ τοὺς ἀδελφούς σου καὶ πάντα τὸν
οἶκον τοῦ πατρός σου συνάξεις πρὸς σεαυτὴν εἰς τὴν οἰκίαν σου.
[19]καὶ ἔσται πᾶς, ὃς ἂν ἐξέλθῃ τὴν θύραν τῆς οἰκίας σου ἔξω, 19
ἔνοχος ἑαυτῷ ἔσται, ἡμεῖς δὲ ἀθῷοι τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ· καὶ
ὅσοι ἐὰν γένωνται μετὰ σοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, ἡμεῖς ἔνοχοι ἐσό-
μεθα. [20]ἐὰν δέ τις ἡμᾶς ἀδικήσῃ ἢ καὶ ἀποκαλύψῃ τοὺς λόγους 20
ἡμῶν τούτους, ἐσόμεθα ἀθῷοι τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ. [21]καὶ εἶπεν 21
αὐτοῖς Κατὰ τὸ ῥῆμα ὑμῶν οὕτως ἔστω· καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς.
[22]καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἤλθοσαν εἰς τὴν ὀρεινὴν καὶ κατέμειναν 22
ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας· καὶ ἐξεζήτησαν οἱ καταδιώκοντες πάσας τὰς
ὁδοὺς καὶ οὐχ εὕροσαν. [23]καὶ ὑπέστρεψαν οἱ δύο νεανίσκοι καὶ 23
κατέβησαν ἐκ τοῦ ὄρους καὶ διέβησαν πρὸς Ἰησοῦν υἱὸν Ναυη
καὶ διηγήσαντο αὐτῷ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς. [24]καὶ εἶπαν 24
πρὸς Ἰησοῦν ὅτι Παρέδωκεν κύριος πᾶσαν τὴν γῆν ἐν χειρὶ ἡμῶν,
καὶ κατέπτηκεν πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν γῆν ἐκείνην ἀφ᾽ ἡμῶν.

[1]Καὶ ὤρθρισεν Ἰησοῦς τὸ πρωί, καὶ ἀπῆραν ἐκ Σαττιν καὶ ἤλ- 3
θοσαν ἕως τοῦ Ιορδάνου καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ πρὸ τοῦ διαβῆναι.
[2]καὶ ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας διῆλθον οἱ γραμματεῖς διὰ τῆς 2
παρεμβολῆς [3]καὶ ἐνετείλαντο τῷ λαῷ λέγοντες Ὅταν ἴδητε τὴν κι- 3
βωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ τοὺς ἱερεῖς ἡμῶν
καὶ τοὺς Λευίτας αἴροντας αὐτήν, ἀπαρεῖτε ἀπὸ τῶν τόπων ὑμῶν
καὶ πορεύεσθε ὀπίσω αὐτῆς· [4]ἀλλὰ μακρὰν ἔστω ἀνὰ μέσον ὑμῶν 4
καὶ ἐκείνης ὅσον δισχιλίους πήχεις· στήσεσθε, μὴ προσεγγίσητε
αὐτῇ, ἵν᾽ ἐπίστησθε τὴν ὁδόν, ἣν πορεύεσθε αὐτήν· οὐ γὰρ πε-
πόρευσθε τὴν ὁδὸν ἀπ᾽ ἐχθὲς καὶ τρίτης ἡμέρας. [5]καὶ εἶπεν Ἰησοῦς 5
τῷ λαῷ Ἁγνίσασθε εἰς αὔριον, ὅτι αὔριον ποιήσει ἐν ὑμῖν κύριος
θαυμαστά. [6]καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσιν Ἄρατε τὴν κιβωτὸν τῆς 6
διαθήκης κυρίου καὶ προπορεύεσθε τοῦ λαοῦ. καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς

16 απελθατε A | αν > A | αναστρεψωσιν A || 17 οι ανδρες / προς αυτην] tr. A || 18 δι αυτης] εν αυτη A | τον δε] και τον A || 19 θυραν της οικιας] οικιαν A || 20 η > A || 21 ουτως > B† | εσται A || 24 πασαν τ. γην / εν χ. ημων] tr. A | κατεπτηχεν Bc

3 1 απηραν W] -ρον A†, -ρεν B || 3 πορευεσθε] -ευσεσθε Bc: item in 4 || 4 υμων] ημ. B || 5 αυριον 1°] pr. την A | εν υμιν (B ημ.) / κυριος] tr. A | θαυμασια A

τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου καὶ ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν τοῦ
7 λαοῦ. [7]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Ἰησοῦν Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἄρχομαι
ὑψῶσαί σε κατενώπιον πάντων υἱῶν Ισραηλ, ἵνα γνῶσιν, καθότι
8 ἤμην μετὰ Μωυσῆ, οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ. [8]καὶ νῦν ἔντειλαι
τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς αἴρουσιν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης λέγων Ὡς
ἂν εἰσέλθητε ἐπὶ μέρους τοῦ ὕδατος τοῦ Ιορδάνου, καὶ ἐν τῷ Ιορ-
9 δάνῃ στήσεσθε. [9]καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ισραηλ Προσαγάγετε
10 ὧδε καὶ ἀκούσατε τὸ ῥῆμα κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. [10]ἐν τούτῳ
γνώσεσθε ὅτι θεὸς ζῶν ἐν ὑμῖν καὶ ὀλεθρεύων ὀλεθρεύσει ἀπὸ
προσώπου ἡμῶν τὸν Χαναναῖον καὶ τὸν Χετταῖον καὶ τὸν Φερε-
ζαῖον καὶ τὸν Ευαῖον καὶ τὸν Αμορραῖον καὶ τὸν Γεργεσαῖον καὶ
11 τὸν Ιεβουσαῖον· [11]ἰδοὺ ἡ κιβωτὸς διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς
12 διαβαίνει τὸν Ιορδάνην. [12]προχειρίσασθε ὑμῖν δώδεκα ἄνδρας ἀπὸ
13 τῶν υἱῶν Ισραηλ, ἕνα ἀφ᾽ ἑκάστης φυλῆς. [13]καὶ ἔσται ὡς ἂν κατα-
παύσωσιν οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς
διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς ἐν τῷ ὕδατι τοῦ Ιορδάνου, τὸ
ὕδωρ τοῦ Ιορδάνου ἐκλείψει, τὸ δὲ ὕδωρ τὸ καταβαῖνον στήσεται.
14 [14]καὶ ἀπῆρεν ὁ λαὸς ἐκ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν διαβῆναι τὸν
Ιορδάνην, οἱ δὲ ἱερεῖς ἤροσαν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου
15 πρότεροι τοῦ λαοῦ. [15]ὡς δὲ εἰσεπορεύοντο οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες
τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ἐπὶ τὸν Ιορδάνην καὶ οἱ πόδες τῶν ἱε-
ρέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐβάφησαν
εἰς μέρος τοῦ ὕδατος τοῦ Ιορδάνου — ὁ δὲ Ιορδάνης ἐπλήρου
καθ᾽ ὅλην τὴν κρηπῖδα αὐτοῦ ὡσεὶ ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν —,
16 [16]καὶ ἔστη τὰ ὕδατα τὰ καταβαίνοντα ἄνωθεν, ἔστη πῆγμα ἓν
ἀφεστηκὸς μακρὰν σφόδρα σφοδρῶς ἕως μέρους Καριαθιαριμ, τὸ
δὲ καταβαῖνον κατέβη εἰς τὴν θάλασσαν Αραβα, θάλασσαν ἁλός,
ἕως εἰς τὸ τέλος ἐξέλιπεν· καὶ ὁ λαὸς εἱστήκει ἀπέναντι Ιεριχω.
17 [17]καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυ-
ρίου ἐπὶ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τοῦ Ιορδάνου· καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ
διέβαινον διὰ ξηρᾶς, ἕως συνετέλεσεν πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν
Ιορδάνην.

4 [1]Καὶ ἐπεὶ συνετέλεσεν πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν Ιορδάνην,
2 καὶ εἶπεν κύριος τῷ Ἰησοῖ λέγων [2]Παραλαβὼν ἄνδρας ἀπὸ τοῦ
3 λαοῦ, ἕνα ἀφ᾽ ἑκάστης φυλῆς, [3]σύνταξον αὐτοῖς λέγων Ἀνέλεσθε

7 παντων] + των A || 8 μερους] μεσου B† || 10 οτι] + εγω A† | θεος] κυριος A | φερεζ. ... ευαιον] tr. A | αμορρ. ... γεργεσ.] tr. A || 11 διαθηκης] pr. της A || 12 αφ] εφ A || 14 κυριου > B || 15 οι 2^0 > A† | της διαθ. κυριου > A | μερος] pr. το A || 16 τα 2^0 > A | σφοδρως > A[r] | καριαθιαριμ] καθιαιρειν B† | θαλασσαν $1^0 \frown 2^0$ A† | αλος] των αλων A

4 1 επει συνετελεσεν] επισυν. AB[c] | τω ιησοι(uel -σου)] προς -σουν A || 2 ανδρας απο του λαου] απο τ. λ. δωδεκα ανδρας A | αφ] εφ A || 3 λεγων] και B | ανελεσθε] + εντευθεν A

ἐκ μέσου τοῦ Ιορδάνου ἑτοίμους δώδεκα λίθους καὶ τούτους δια-
κομίσαντες ἅμα ὑμῖν αὐτοῖς θέτε αὐτοὺς ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ ὑμῶν,
οὗ ἐὰν παρεμβάλητε ἐκεῖ τὴν νύκτα. [4]καὶ ἀνακαλεσάμενος Ἰησοῦς 4
δώδεκα ἄνδρας τῶν ἐνδόξων ἀπὸ τῶν υἱῶν Ισραηλ, ἕνα ἀφ' ἑκά-
στης φυλῆς, [5]εἶπεν αὐτοῖς Προσαγάγετε ἔμπροσθέν μου πρὸ προσ- 5
ώπου κυρίου εἰς μέσον τοῦ Ιορδάνου, καὶ ἀνελόμενος ἐκεῖθεν ἕκα-
στος λίθον ἀράτω ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν
δώδεκα φυλῶν τοῦ Ισραηλ, [6]ἵνα ὑπάρχωσιν ὑμῖν οὗτοι εἰς σημεῖον 6
κείμενον διὰ παντός, ἵνα ὅταν ἐρωτᾷ σε ὁ υἱός σου αὔριον λέγων
Τί εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι ὑμῖν; [7]καὶ σὺ δηλώσεις τῷ υἱῷ σου λέγων 7
Ὅτι ἐξέλιπεν ὁ Ιορδάνης ποταμὸς ἀπὸ προσώπου κιβωτοῦ διαθή-
κης κυρίου πάσης τῆς γῆς, ὡς διέβαινεν αὐτόν· καὶ ἔσονται οἱ
λίθοι οὗτοι ὑμῖν μνημόσυνον τοῖς υἱοῖς Ισραηλ ἕως τοῦ αἰῶνος.
[8]καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Ισραηλ, καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ 8
Ἰησοῖ, καὶ λαβόντες δώδεκα λίθους ἐκ μέσου τοῦ Ιορδάνου, καθ-
άπερ συνέταξεν κύριος τῷ Ἰησοῖ ἐν τῇ συντελείᾳ τῆς διαβάσεως
τῶν υἱῶν Ισραηλ, καὶ διεκόμισαν ἅμα ἑαυτοῖς εἰς τὴν παρεμβολὴν
καὶ ἀπέθηκαν ἐκεῖ. [9]ἔστησεν δὲ Ἰησοῦς καὶ ἄλλους δώδεκα λίθους 9
ἐν αὐτῷ τῷ Ιορδάνῃ ἐν τῷ γενομένῳ τόπῳ ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν
ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καί εἰσιν
ἐκεῖ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. [10]εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἱερεῖς οἱ αἴρον- 10
τες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ἐν τῷ Ιορδάνῃ, ἕως οὗ συνετέλεσεν
Ἰησοῦς πάντα, ἃ ἐνετείλατο κύριος ἀναγγεῖλαι τῷ λαῷ, καὶ ἔσπευ-
σεν ὁ λαὸς καὶ διέβησαν. [11]καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν πᾶς ὁ 11
λαὸς διαβῆναι, καὶ διέβη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ οἱ
λίθοι ἔμπροσθεν αὐτῶν. [12]καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ Ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ 12
Γαδ καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς Μανασση διεσκευασμένοι ἔμπροσθεν τῶν
υἱῶν Ισραηλ, καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς Μωυσῆς. [13]τετρακισμύριοι 13
εὔζωνοι εἰς μάχην διέβησαν ἐναντίον κυρίου εἰς πόλεμον πρὸς τὴν
Ιεριχω πόλιν. [14]ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ηὔξησεν κύριος τὸν Ἰησοῦν 14
ἐναντίον παντὸς τοῦ γένους Ισραηλ, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ὥσπερ
Μωυσῆν, ὅσον χρόνον ἔζη.

[15]Καὶ εἶπεν κύριος τῷ Ἰησοῖ λέγων [16]Ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσιν 15 16
τοῖς αἴρουσιν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ μαρτυρίου κυρίου
ἐκβῆναι ἐκ τοῦ Ιορδάνου. [17]καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσιν 17
λέγων Ἔκβητε ἐκ τοῦ Ιορδάνου. [18]καὶ ἐγένετο ὡς ἐξέβησαν οἱ 18

3 υμιν αυτοις] υ. και α. B | θετε] θησεται(pro -τε) A || 5 αυτοις] + ιησους A | εκειθεν εκαστος λιθον αρατω] αρ. εκειθεν εκαστος λ. ενα A | δωδεκα > A || 6 υμιν ult. M] ημ. BA || 7 οι λ. ουτοι/υμιν] tr. A || 8 εαυτοις] ε > A | απεθηκαν(A -κεν)] + αυτους A || 9 ιορδανω A† || 10 ου > A | α] οσα A | κυριος] + τω ιησοι A | διεβησαν] -βη A || 14 παντος του] tr. B | ωσπερ] + εφοβουντο A (in *O* sub ※)

ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐκ τοῦ Ιορ-
δάνου καὶ ἔθηκαν τοὺς πόδας ἐπὶ τῆς γῆς, ὥρμησεν τὸ ὕδωρ τοῦ
Ιορδάνου κατὰ χώραν καὶ ἐπορεύετο καθὰ ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν
19 δι᾽ ὅλης τῆς κρηπῖδος. [19]καὶ ὁ λαὸς ἀνέβη ἐκ τοῦ Ιορδάνου δεκάτῃ
τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου· καὶ κατεστρατοπέδευσαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ
ἐν Γαλγαλοις κατὰ μέρος τὸ πρὸς ἡλίου ἀνατολὰς ἀπὸ τῆς Ιεριχω.
20 [20]καὶ τοὺς δώδεκα λίθους τούτους, οὓς ἔλαβεν ἐκ τοῦ Ιορδάνου,
21 ἔστησεν Ἰησοῦς ἐν Γαλγαλοις [21]λέγων Ὅταν ἐρωτῶσιν ὑμᾶς οἱ
22 υἱοὶ ὑμῶν λέγοντες Τί εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι; [22]ἀναγγείλατε τοῖς
23 υἱοῖς ὑμῶν ὅτι Ἐπὶ ξηρᾶς διέβη Ισραηλ τὸν Ιορδάνην [23]ἀποξη-
ράναντος κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τοῦ Ιορδάνου ἐκ τοῦ
ἔμπροσθεν αὐτῶν μέχρι οὗ διέβησαν, καθάπερ ἐποίησεν κύριος ὁ
θεὸς ἡμῶν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἣν ἀπεξήρανεν κύριος ὁ θεὸς
24 ἡμῶν ἔμπροσθεν ἡμῶν ἕως παρήλθομεν, [24]ὅπως γνῶσιν πάντα τὰ
ἔθνη τῆς γῆς ὅτι ἡ δύναμις τοῦ κυρίου ἰσχυρά ἐστιν, καὶ ἵνα
ὑμεῖς σέβησθε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν ἐν παντὶ χρόνῳ.
5 [1]Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν οἱ βασιλεῖς τῶν Αμορραίων, οἳ ἦσαν
πέραν τοῦ Ιορδάνου, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς Φοινίκης οἱ παρὰ τὴν
θάλασσαν ὅτι ἀπεξήρανεν κύριος ὁ θεὸς τὸν Ιορδάνην ποταμὸν
ἐκ τῶν ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν Ισραηλ ἐν τῷ διαβαίνειν αὐτούς, καὶ
ἐτάκησαν αὐτῶν αἱ διάνοιαι καὶ κατεπλάγησαν, καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐ-
τοῖς φρόνησις οὐδεμία ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ισραηλ.
2 [2]Ὑπὸ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν εἶπεν κύριος τῷ Ἰησοῖ Ποίησον
σεαυτῷ μαχαίρας πετρίνας ἐκ πέτρας ἀκροτόμου καὶ καθίσας περί-
3 τεμε τοὺς υἱοὺς Ισραηλ. [3]καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς μαχαίρας πετρίνας
ἀκροτόμους καὶ περιέτεμεν τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐπὶ τοῦ καλουμένου
4 τόπου Βουνὸς τῶν ἀκροβυστιῶν. [4]ὃν δὲ τρόπον περιεκάθαρεν Ἰη-
σοῦς τοὺς υἱοὺς Ισραηλ, ὅσοι ποτὲ ἐγένοντο ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὅσοι
5 ποτὲ ἀπερίτμητοι ἦσαν τῶν ἐξεληλυθότων ἐξ Αἰγύπτου, [5]πάντας
6 τούτους περιέτεμεν Ἰησοῦς· [6]τεσσαράκοντα γὰρ καὶ δύο ἔτη ἀνέ-
στραπται Ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Μαδβαρίτιδι, διὸ ἀπερίτμητοι
ἦσαν οἱ πλεῖστοι αὐτῶν τῶν μαχίμων τῶν ἐξεληλυθότων ἐκ γῆς
Αἰγύπτου οἱ ἀπειθήσαντες τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ, οἷς καὶ διώρι-
σεν μὴ ἰδεῖν αὐτοὺς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν
7 αὐτῶν δοῦναι ἡμῖν, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. [7]ἀντὶ δὲ τούτων

18 εκ] + μεσου A | γης] ξηρας A | ωρμησεν] pr. και A (in *O* sub ※) || 20 τουτους > A || 21 υμας / οι υιοι υμων] tr. A || 22 ισραηλ > A*† | fin.] + τουτον B (in *O* sub ※) || 23 του 3°] των B || 24 κυριον τον] tr. A | υμων] ημ. B | χρονω] εργω B

5 1 διαβηναι A | ετακησαν] pr. κατ A | αυτων / αι διαν.] tr. A || 2 πετρινας > A | fin.] + εκ δευτερου A || 3 πετρινας] + εαυτω A || 4 περιεκαθηρεν A || 6 μαβδαρ(ε)ιτιδι A B^c: cf. 15 61 A. 18 12 | απεριτμ.] pr. οι B† | διωρ.] + κυριος αυτοις A | αυτων δουναι ημιν] ημων δουναι B(†)

ἀντικατέστησεν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, οὓς Ἰησοῦς περιέτεμεν διὰ τὸ
αὐτοὺς γεγενῆσθαι κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπεριτμήτους. [8]περιτμηθέντες 8
δὲ ἡσυχίαν εἶχον αὐτόθι καθήμενοι ἐν τῇ παρεμβολῇ, ἕως ὑγιάσθη-
σαν. [9]καὶ εἶπεν κύριος τῷ Ἰησοῖ υἱῷ Ναυη Ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ 9
ἀφεῖλον τὸν ὀνειδισμὸν Αἰγύπτου ἀφ᾽ ὑμῶν. καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα
τοῦ τόπου ἐκείνου Γαλγαλα.

[10]Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸ πασχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ 10
ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἀπὸ ἑσπέρας ἐπὶ δυσμῶν Ιεριχω ἐν τῷ πέραν
τοῦ Ιορδάνου ἐν τῷ πεδίῳ [11]καὶ ἐφάγοσαν ἀπὸ τοῦ σίτου τῆς 11
γῆς ἄζυμα καὶ νέα. ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ [12]ἐξέλιπεν τὸ μαννα μετὰ 12
τὸ βεβρωκέναι αὐτοὺς ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι ὑπῆρχεν
τοῖς υἱοῖς Ισραηλ μαννα· ἐκαρπίσαντο δὲ τὴν χώραν τῶν Φοινί-
κων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ.

[13]Καὶ ἐγένετο ὡς ἦν Ἰησοῦς ἐν Ιεριχω, καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀ- 13
φθαλμοῖς εἶδεν ἄνθρωπον ἑστηκότα ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ ἡ ῥομφαία
ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ προσελθὼν Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ
Ἡμέτερος εἶ ἢ τῶν ὑπεναντίων; [14]ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ Ἐγὼ ἀρχι- 14
στράτηγος δυνάμεως κυρίου νυνὶ παραγέγονα. καὶ Ἰησοῦς ἔπεσεν
ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν καὶ εἶπεν αὐτῷ Δέσποτα, τί προστάσ-
σεις τῷ σῷ οἰκέτῃ; [15]καὶ λέγει ὁ ἀρχιστράτηγος κυρίου πρὸς Ἰη- 15
σοῦν Λῦσαι τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος, ἐφ᾽ ᾧ
σὺ ἕστηκας, ἅγιός ἐστιν.

[1]Καὶ Ιεριχω συγκεκλεισμένη καὶ ὠχυρωμένη, καὶ οὐθεὶς ἐξεπο- 6
ρεύετο ἐξ αὐτῆς οὐδὲ εἰσεπορεύετο. [2]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Ἰησοῦν 2
Ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι ὑποχείριόν σου τὴν Ιεριχω καὶ τὸν βασιλέα
αὐτῆς τὸν ἐν αὐτῇ δυνατοὺς ὄντας ἐν ἰσχύι· [3]σὺ δὲ περίστησον 3
αὐτῇ τοὺς μαχίμους κύκλῳ, [5]καὶ ἔσται ὡς ἂν σαλπίσητε τῇ σάλ- 5
πιγγι, ἀνακραγέτω πᾶς ὁ λαὸς ἅμα, καὶ ἀνακραγόντων αὐτῶν πε-
σεῖται αὐτόματα τὰ τείχη τῆς πόλεως, καὶ εἰσελεύσεται πᾶς ὁ λαὸς
ὁρμήσας ἕκαστος κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν πόλιν. [6]καὶ εἰσῆλθεν 6
Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυη πρὸς τοὺς ἱερεῖς [7]καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγων 7
Παραγγείλατε τῷ λαῷ περιελθεῖν καὶ κυκλῶσαι τὴν πόλιν, καὶ οἱ
μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἐνωπλισμένοι ἐναντίον κυρίου· [8]καὶ 8
ἑπτὰ ἱερεῖς ἔχοντες ἑπτὰ σάλπιγγας ἱερὰς παρελθέτωσαν ὡσαύτως

7 ιησους περιετεμεν] tr. A | γεγεννησθαι B || 8 ειχον] εσχον A | αυτοθι] -τοι A || 9 υιω ναυη > A || 10 τη > A | αφ εσπερου A | επι] απο B* | εν τω περαν του ιορδ. > A || 12 χωραν] κουραν B† || 13 οφθ.] + αυτου A || 14 νυν A || 15 λεγει] ειπεν A† | λυσαι] -σον A | συ] νυν B | εστηκας] + επ αυτου A

6 2 υποχειρ. σου την ιερ.] την ιερ. υποχειριαν(cf. Thack. § 12,1) B† | οντας > A || 3 τους] pr. παντας A | μαχητας A || 5 αμα > A | ανακραγοντων] -γεντων A(†) | κατα προσ./εις την πολ.] tr. A*† || 6 ο του] υιος A || 7 εναντι A || 8 παρελθατωσαν A

ἐναντίον τοῦ κυρίου καὶ σημαινέτωσαν εὐτόνως, καὶ ἡ κιβωτὸς
9 τῆς διαθήκης κυρίου ἐπακολουθείτω· [9]οἱ δὲ μάχιμοι ἔμπροσθεν
παραπορευέσθωσαν καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ οὐραγοῦντες ὀπίσω τῆς κιβω-
10 τοῦ τῆς διαθήκης κυρίου πορευόμενοι καὶ σαλπίζοντες. [10]τῷ δὲ
λαῷ ἐνετείλατο Ἰησοῦς λέγων Μὴ βοᾶτε, μηδὲ ἀκουσάτω μηθεὶς
ὑμῶν τὴν φωνήν, ἕως ἂν ἡμέραν αὐτὸς διαγγείλῃ ἀναβοῆσαι, καὶ
11 τότε ἀναβοήσετε. [11]καὶ περιελθοῦσα ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης τοῦ
θεοῦ τὴν πόλιν εὐθέως ἀπῆλθεν εἰς τὴν παρεμβολὴν καὶ ἐκοιμήθη
12 ἐκεῖ. [12]καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἀνέστη Ἰησοῦς τὸ πρωί, καὶ ἦραν
13 οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, [13]καὶ οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς οἱ
φέροντες τὰς σάλπιγγας τὰς ἑπτὰ προεπορεύοντο ἐναντίον κυρίου,
καὶ μετὰ ταῦτα εἰσεπορεύοντο οἱ μάχιμοι καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος
ὄπισθε τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου· καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν
ταῖς σάλπιγξι, καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας περιεκύκλωσε τὴν πόλιν
14 ἐγγύθεν [14]καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν παρεμβολήν. οὕτως ἐποίει
15 ἐπὶ ἓξ ἡμέρας. [15]καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀνέστησαν ὄρθρου καὶ
16 περιήλθοσαν τὴν πόλιν ἑξάκις· [16]καὶ τῇ περιόδῳ τῇ ἑβδόμῃ ἐσάλ-
πισαν οἱ ἱερεῖς, καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ισραηλ Κεκράξατε·
17 παρέδωκεν γὰρ κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν. [17]καὶ ἔσται ἡ πόλις ἀνά-
θεμα, αὐτὴ καὶ πάντα, ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ, κυρίῳ σαβαωθ· πλὴν
Ρααβ τὴν πόρνην περιποιήσασθε, αὐτὴν καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν τῷ οἴκῳ
18 αὐτῆς. [18]ἀλλὰ ὑμεῖς φυλάξασθε σφόδρα ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, μή-
ποτε ἐνθυμηθέντες ὑμεῖς αὐτοὶ λάβητε ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος καὶ
ποιήσητε τὴν παρεμβολὴν τῶν υἱῶν Ισραηλ ἀνάθεμα καὶ ἐκτρίψητε
19 ἡμᾶς· [19]καὶ πᾶν ἀργύριον ἢ χρυσίον ἢ χαλκὸς ἢ σίδηρος ἅγιον
20 ἔσται τῷ κυρίῳ, εἰς θησαυρὸν κυρίου εἰσενεχθήσεται. [20]καὶ ἐσάλ-
πισαν ταῖς σάλπιγξιν οἱ ἱερεῖς· ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ λαὸς τὴν φωνὴν
τῶν σαλπίγγων, ἠλάλαξεν πᾶς ὁ λαὸς ἅμα ἀλαλαγμῷ μεγάλῳ καὶ
ἰσχυρῷ. καὶ ἔπεσεν ἅπαν τὸ τεῖχος κύκλῳ, καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς
21 εἰς τὴν πόλιν. [21]καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτὴν Ἰησοῦς καὶ ὅσα ἦν ἐν
τῇ πόλει ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικός, ἀπὸ νεανίσκου καὶ ἕως
πρεσβύτου καὶ ἕως μόσχου καὶ ὑποζυγίου, ἐν στόματι ῥομφαίας.

9 εμπροσθεν παραπορ.] tr. A | πορευομ. και > B† || 10 βοατε] -τω A† | μηδε] και μη A† | υμων / την φωνην] tr. A | ημερα A(ex corr.?) | αυτος διαγγ.] tr. A | αναβοησατε A || 11 την πολιν > B† || 12 της διαθ. > A || 13 επτα ιερ.] ιερ. οι επτα A | οι 2^{0} > A | φεροντες] αιρ. A | σαλπ. τας επτα] επτα σαλπ. A | κυριου 1^{0}] pr. του A† | και μετα ταυτα — κυριου ult.] post 14 παρεμβολην tr. A | περιεκυκλ. — fin. > A || 14 απηλθον A || 15 εξακις] επτακις A || 16 ιησους] pr. ο B† | παραδεδωκεν A || 17 κυριω σαβαωθ] τω κ. των δυναμεων A | οσα ult.] pr. παντα A || 18 φυλαξατε A† | σφοδρα] > A, in *O* sub ÷ | αυτοι > A | ποιησετε A || 19 η 1^{0} 3^{0}] και A | η 2^{0}] και πας A || 20 την φωνην > B† | απαν > A || 21 ανεθεματισεν αυτην ιησους] -σαν αυτην A | πρεσβυτερου A | μοσχου] + και εως προβατου A (και προβ. [sine εως] in *O* sub ※)

22καὶ τοῖς δυσὶν νεανίσκοις τοῖς κατασκοπεύσασιν εἶπεν Ἰησοῦς 22
Εἰσέλθατε εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς καὶ ἐξαγάγετε αὐτὴν ἐκεῖ-
θεν καὶ ὅσα ἐστὶν αὐτῇ. 23καὶ εἰσῆλθον οἱ δύο νεανίσκοι οἱ κατα- 23
σκοπεύσαντες τὴν πόλιν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς καὶ ἐξηγάγο-
σαν Ρααβ τὴν πόρνην καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς καὶ τὴν μητέρα αὐ-
τῆς καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς καὶ πάντα, ὅσα ἦν αὐτῇ, καὶ πᾶσαν
τὴν συγγένειαν αὐτῆς καὶ κατέστησαν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς
Ισραηλ. 24καὶ ἡ πόλις ἐνεπρήσθη ἐμπυρισμῷ σὺν πᾶσιν τοῖς ἐν 24
αὐτῇ, πλὴν ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου ἔδωκαν
εἰς θησαυρὸν κυρίου εἰσενεχθῆναι. 25καὶ Ρααβ τὴν πόρνην καὶ 25
πάντα τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτῆς ἐζώγρησεν Ἰησοῦς, καὶ κατῴ-
κησεν ἐν τῷ Ισραηλ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, διότι ἔκρυψεν τοὺς
κατασκοπεύσαντας, οὓς ἀπέστειλεν Ἰησοῦς κατασκοπεῦσαι τὴν Ιε-
ριχω. — 26καὶ ὥρκισεν Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐναντίον κυρίου 26
λέγων Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος, ὃς οἰκοδομήσει τὴν πόλιν ἐκεί-
νην· ἐν τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ θεμελιώσει αὐτὴν καὶ ἐν τῷ ἐλα-
χίστῳ αὐτοῦ ἐπιστήσει τὰς πύλας αὐτῆς. καὶ οὕτως ἐποίησεν Οζαν
ὁ ἐκ Βαιθηλ· ἐν τῷ Αβιρων τῷ πρωτοτόκῳ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν
καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ διασωθέντι ἐπέστησεν τὰς πύλας αὐτῆς.
27Καὶ ἦν κύριος μετὰ Ἰησοῦ, καὶ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατὰ πᾶ- 27
σαν τὴν γῆν.
1Καὶ ἐπλημμέλησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πλημμέλειαν μεγάλην καὶ 7
ἐνοσφίσαντο ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος· καὶ ἔλαβεν Αχαρ υἱὸς Χαρμι
υἱοῦ Ζαμβρι υἱοῦ Ζαρα ἐκ τῆς φυλῆς Ιουδα ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος·
καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος τοῖς υἱοῖς Ισραηλ. 2καὶ ἀπέστειλεν Ἰη- 2
σοῦς ἄνδρας εἰς Γαι, ἥ ἐστιν κατὰ Βαιθηλ, λέγων Κατασκέψασθε
τὴν Γαι· καὶ ἀνέβησαν οἱ ἄνδρες καὶ κατεσκέψαντο τὴν Γαι. 3καὶ 3
ἀνέστρεψαν πρὸς Ἰησοῦν καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν Μὴ ἀναβήτω πᾶς
ὁ λαός, ἀλλ᾽ ὡς δισχίλιοι ἢ τρισχίλιοι ἄνδρες ἀναβήτωσαν καὶ ἐκ-
πολιορκησάτωσαν τὴν πόλιν· μὴ ἀναγάγῃς ἐκεῖ τὸν λαὸν πάντα,
ὀλίγοι γάρ εἰσιν. 4καὶ ἀνέβησαν ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες καὶ ἔφυγον 4
ἀπὸ προσώπου τῶν ἀνδρῶν Γαι. 5καὶ ἀπέκτειναν ἀπ᾽ αὐτῶν ἄνδρες 5

22 δυο A | οσα] pr. παντα A | αυτη] pr. εν A || 23 ρααβ] pr. την A | και παντα οσα ην αυτη / και πασαν τ. συγγ. αυτης] tr. B(†) (hab. αυτης pro -τη et om. πασαν) || 24 ενεπρησθη] -πυρισθη A | εμπυρισμω(B* ενπ.)] εν πυρι A || 25 παντα] > A, in *O* sub ÷ || 26 εναντιον κυριου > A | ος] + αναστησει και A (A† om. α 2°): eadem, sed η pro και, add. *O* sub ※ | θεμελιωσει] εθεμελιωσεν A | και ουτως — fin.: cf. Regn. III 16 34 | οζαν] ο αζαν A, αοζ. Bc† | ελαχ. διασωθ.] tr. A | τας ult. > A†

7 1 μεγαλην > A | αχαρ] -αν A: item in 18—20 22 20, non in 7 24 | ζαμβρι] μ > A || 2 η εστιν] + την A† | βαιθηλ] βηθαυν A | γαι 2°] γην A | γαι ult.] pr. γην A || 3 αναβητω] -βαινετω A | εκπολιορκ.] ενπ. A† | απαντα A || 4 ανεβησαν] + εκει A | ωσει] ως A | των > A

Γαι εἰς τριάκοντα καὶ ἓξ ἄνδρας καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς
πύλης καὶ συνέτριψαν αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ καταφεροῦς· καὶ ἐπτοήθη
6 ἡ καρδία τοῦ λαοῦ καὶ ἐγένετο ὥσπερ ὕδωρ. [6]καὶ διέρρηξεν Ἰη-
σοῦς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν Ἰησοῦς ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρόσ-
ωπον ἐναντίον κυρίου ἕως ἑσπέρας, αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
7 Ισραηλ, καὶ ἐπεβάλοντο χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. [7]καὶ εἶπεν
Ἰησοῦς Δέομαι, κύριε, ἵνα τί διεβίβασεν ὁ παῖς σου τὸν λαὸν τοῦ-
τον τὸν Ιορδάνην παραδοῦναι αὐτὸν τῷ Αμορραίῳ ἀπολέσαι ἡμᾶς;
8 καὶ εἰ κατεμείναμεν καὶ κατῳκίσθημεν παρὰ τὸν Ιορδάνην. [8]καὶ τί
ἐρῶ, ἐπεὶ μετέβαλεν Ισραηλ αὐχένα ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ;
9 [9]καὶ ἀκούσας ὁ Χαναναῖος καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν
περικυκλώσουσιν ἡμᾶς καὶ ἐκτρίψουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ τί
10 ποιήσεις τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα; [10]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Ἰησοῦν
11 Ἀνάστηθι· ἵνα τί τοῦτο σὺ πέπτωκας ἐπὶ πρόσωπόν σου; [11]ἡμάρ-
τηκεν ὁ λαὸς καὶ παρέβη τὴν διαθήκην, ἣν διεθέμην πρὸς αὐτούς,
καὶ κλέψαντες ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος ἐνέβαλον εἰς τὰ σκεύη αὐτῶν.
12 [12]οὐ μὴ δύνωνται οἱ υἱοὶ Ισραηλ ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον τῶν
ἐχθρῶν αὐτῶν· αὐχένα ἐπιστρέψουσιν ἔναντι τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν,
ὅτι ἐγενήθησαν ἀνάθεμα· οὐ προσθήσω ἔτι εἶναι μεθ' ὑμῶν, ἐὰν
13 μὴ ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. [13]ἀναστὰς ἁγίασον τὸν
λαὸν καὶ εἰπὸν ἁγιασθῆναι εἰς αὔριον· τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς
Ισραηλ Τὸ ἀνάθεμα ἐν ὑμῖν ἐστιν, οὐ δυνήσεσθε ἀντιστῆναι ἀπ-
έναντι τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, ἕως ἂν ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ ὑμῶν.
14 [14]καὶ συναχθήσεσθε πάντες τὸ πρωὶ κατὰ φυλάς, καὶ ἔσται ἡ φυλή,
ἣν ἂν δείξῃ κύριος, προσάξετε κατὰ δήμους· καὶ τὸν δῆμον, ὃν
ἐὰν δείξῃ κύριος, προσάξετε κατ' οἶκον· καὶ τὸν οἶκον, ὃν ἐὰν
15 δείξῃ κύριος, προσάξετε κατ' ἄνδρα· [15]καὶ ὃς ἂν ἐνδειχθῇ, κατα-
καυθήσεται ἐν πυρὶ καὶ πάντα, ὅσα ἐστὶν αὐτῷ, ὅτι παρέβη τὴν
16 διαθήκην κυρίου καὶ ἐποίησεν ἀνόμημα ἐν Ισραηλ. — [16]καὶ ὤρ-
θρισεν Ἰησοῦς καὶ προσήγαγεν τὸν λαὸν κατὰ φυλάς, καὶ ἐν-
17 εδείχθη ἡ φυλὴ Ιουδα· [17]καὶ προσήχθη κατὰ δήμους, καὶ ἐν-
18 εδείχθη δῆμος ὁ Ζαραϊ· καὶ προσήχθη κατὰ ἄνδρα, [18]καὶ ἐνε-
19 δείχθη Αχαρ υἱὸς Ζαμβρι υἱοῦ Ζαρα. [19]καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τῷ Αχαρ
Δὸς δόξαν σήμερον τῷ κυρίῳ θεῷ Ισραηλ καὶ δὸς τὴν ἐξομολό-
γησιν καὶ ἀνάγγειλόν μοι τί ἐποίησας, καὶ μὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ.
20 [20]καὶ ἀπεκρίθη Αχαρ τῷ Ἰησοῖ καὶ εἶπεν Ἀληθῶς ἥμαρτον ἐναντίον

5 εις > A | και 4^0] εως A | επι] απο B || **6** εναντι A | επεβαλοντο] -λον τον A | την κεφαλην A || **7** κυριε] + κυριε A | ινα] δια A† || **11** διαθηκην] + μου A | και ult. > B || **12** επιστρεψ.] υποστρ. B*† | εναντι] κατα προσωπον A^r || **13** εν υμιν / εστιν] tr. A | fin.] + αυτων A || **14** δειξη 2^0 3^0] ενδειξη A: item 1^0 pl., non A | οικον 1^0] -κους A || **17** ο > B | Ζαρα(ε)ι] Ζαριει A† | προσηχθη ult.] + δημος ο Ζαριει A (Ζαριει A† pro Ζαραι) | κατ ανδρας A || **18—20** αχαρ: cf. 1

κυρίου θεοῦ Ισραηλ· οὕτως καὶ οὕτως ἐποίησα· [21]εἶδον ἐν τῇ προ- 21
νομῇ ψιλὴν ποικίλην καλὴν καὶ διακόσια δίδραχμα ἀργυρίου καὶ
γλῶσσαν μίαν χρυσῆν πεντήκοντα διδράχμων καὶ ἐνθυμηθεὶς αὐτῶν
ἔλαβον, καὶ ἰδοὺ αὐτὰ ἐγκέκρυπται ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ σκηνῇ μου,
καὶ τὸ ἀργύριον κέκρυπται ὑποκάτω αὐτῶν. [22]καὶ ἀπέστειλεν Ἰη- 22
σοῦς ἀγγέλους, καὶ ἔδραμον εἰς τὴν σκηνὴν εἰς τὴν παρεμβολήν·
καὶ ταῦτα ἦν ἐγκεκρυμμένα εἰς τὴν σκηνήν, καὶ τὸ ἀργύριον ὑπο-
κάτω αὐτῶν. [23]καὶ ἐξήνεγκαν αὐτὰ ἐκ τῆς σκηνῆς καὶ ἤνεγκαν 23
πρὸς Ἰησοῦν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους Ισραηλ, καὶ ἔθηκαν αὐτὰ
ἔναντι κυρίου. [24]καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς τὸν Αχαρ υἱὸν Ζαρα καὶ ἀνή- 24
γαγεν αὐτὸν εἰς φάραγγα Αχωρ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς θυ-
γατέρας αὐτοῦ καὶ τοὺς μόσχους αὐτοῦ καὶ τὰ ὑποζύγια αὐτοῦ καὶ
πάντα τὰ πρόβατα αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ὑπ-
άρχοντα αὐτοῦ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ· καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς
εἰς Εμεκαχωρ. [25]καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τῷ Αχαρ Τί ὠλέθρευσας ἡμᾶς; 25
ἐξολεθρεύσαι σε κύριος καθὰ καὶ σήμερον. καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν
λίθοις πᾶς Ισραηλ. [26]καὶ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων μέγαν. 26
καὶ ἐπαύσατο κύριος τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς. διὰ τοῦτο ἐπωνόμασεν
αὐτὸ Εμεκαχωρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
[1]Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Ἰησοῦν Μὴ φοβηθῇς μηδὲ δειλιάσῃς· 8
λαβὲ μετὰ σοῦ τοὺς ἄνδρας πάντας τοὺς πολεμιστὰς καὶ ἀναστὰς
ἀνάβηθι εἰς Γαι· ἰδοὺ δέδωκα εἰς τὰς χεῖράς σου τὸν βασιλέα Γαι
καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ. [2]καὶ ποιήσεις τὴν Γαι ὃν τρόπον ἐποίησας 2
τὴν Ιεριχω καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, καὶ τὴν προνομὴν τῶν κτηνῶν
προνομεύσεις σεαυτῷ. κατάστησον δὲ σεαυτῷ ἔνεδρα τῇ πόλει εἰς
τὰ ὀπίσω. [3]καὶ ἀνέστη Ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς ὥστε 3
ἀναβῆναι εἰς Γαι. ἐπέλεξεν δὲ Ἰησοῦς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν
δυνατοὺς ἐν ἰσχύι καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς νυκτός. [4]καὶ ἐνετείλατο 4
αὐτοῖς λέγων Ὑμεῖς ἐνεδρεύσατε ὀπίσω τῆς πόλεως· μὴ μακρὰν
γίνεσθε ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ ἔσεσθε πάντες ἕτοιμοι. [5]καὶ ἐγὼ καὶ 5
πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ προσάξομεν πρὸς τὴν πόλιν, καὶ ἔσται ὡς ἂν
ἐξέλθωσιν οἱ κατοικοῦντες Γαι εἰς συνάντησιν ἡμῖν καθάπερ καὶ
πρώην, καὶ φευξόμεθα ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. [6]καὶ ὡς ἂν ἐξέλθω- 6
σιν ὀπίσω ἡμῶν, ἀποσπάσομεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως· καὶ ἐροῦ-
σιν Φεύγουσιν οὗτοι ἀπὸ προσώπου ἡμῶν ὃν τρόπον καὶ ἔμπροσθεν.
[7]ὑμεῖς δὲ ἐξαναστήσεσθε ἐκ τῆς ἐνέδρας καὶ πορεύσεσθε εἰς τὴν 7

21 καλην > B | εν τη γη > BV† || 22 κεκρυμμενα A | εις την σκηνην ult.] εν τη γη A(†): cf. 21 || 23 τους] pr. προς A || 24 ο λαος] ισραηλ A | αυτους] -τον A || 25 τω αχαρ > A | λιθοις πας ισρ.] πας ισρ. εν λ. A
8 1 σου 1°] σεαυτου A | τους ανδρας/παντας] tr. A || 2 την 1° 2°] τη A | τον βασιλεα] τω -λει A || 3 επελεξεν δε] και επ. A || 4 ενεδρευσετε A | απο > A || 5 παντες οι] πας ο λαος ο A || 6 αποσπασομεν] -στησ- A†

8 πόλιν. [8]κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ποιήσετε· ἰδοὺ ἐντέταλμαι ὑμῖν.
9 [9]καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν ἐνέδραν
καὶ ἐνεκάθισαν ἀνὰ μέσον Βαιθηλ καὶ ἀνὰ μέσον Γαι ἀπὸ θαλάσ-
10 σης τῆς Γαι. [10]καὶ ὀρθρίσας Ἰησοῦς τὸ πρωὶ ἐπεσκέψατο τὸν λαόν·
καὶ ἀνέβησαν αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι κατὰ πρόσωπον τοῦ λαοῦ
11 ἐπὶ Γαι. [11]καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ᾽ αὐτοῦ ἀνέβησαν καὶ
12 πορευόμενοι ἦλθον ἐξ ἐναντίας τῆς πόλεως ἀπ᾽ ἀνατολῶν, [12]καὶ
14 τὰ ἔνεδρα τῆς πόλεως ἀπὸ θαλάσσης. [14]καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν βα-
σιλεὺς Γαι, ἔσπευσεν καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἐπ᾽ εὐθεί-
ας εἰς τὸν πόλεμον, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ αὐ-
15 τὸς οὐκ ᾔδει ὅτι ἔνεδρα αὐτῷ ἐστιν ὀπίσω τῆς πόλεως. [15]καὶ
εἶδεν καὶ ἀνεχώρησεν Ἰησοῦς καὶ Ισραηλ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.
16 [16]καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ισραηλ καὶ αὐτοὶ ἀπέστησαν
17 ἀπὸ τῆς πόλεως· [17]οὐ κατελείφθη οὐθεὶς ἐν τῇ Γαι, ὃς οὐ κατ-
εδίωξεν ὀπίσω Ισραηλ· καὶ κατέλιπον τὴν πόλιν ἀνεῳγμένην καὶ
18 κατεδίωξαν ὀπίσω Ισραηλ. [18]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Ἰησοῦν Ἔκτει-
νον τὴν χεῖρά σου ἐν τῷ γαίσῳ τῷ ἐν τῇ χειρί σου ἐπὶ τὴν πό-
λιν — εἰς γὰρ τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτήν —, καὶ τὰ ἔνε-
δρα ἐξαναστήσονται ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν. καὶ ἐξέτεινεν
19 Ἰησοῦς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τὸν γαῖσον, ἐπὶ τὴν πόλιν, [19]καὶ τὰ ἔνε-
δρα ἐξανέστησαν ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν καὶ ἐξήλθοσαν,
ὅτε ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα, καὶ ἤλθοσαν ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ κατελά-
20 βοντο αὐτὴν καὶ σπεύσαντες ἐνέπρησαν τὴν πόλιν ἐν πυρί. [20]καὶ
περιβλέψαντες οἱ κάτοικοι Γαι εἰς τὰ ὀπίσω αὐτῶν καὶ ἐθεώ-
ρουν καπνὸν ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ
21 οὐκέτι εἶχον ποῦ φύγωσιν ὧδε ἢ ὧδε. [21]καὶ Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ισρα-
ηλ εἶδον ὅτι ἔλαβον τὰ ἔνεδρα τὴν πόλιν καὶ ὅτι ἀνέβη ὁ καπνὸς
τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ μεταβαλόμενοι ἐπάταξαν τοὺς
22 ἄνδρας τῆς Γαι. [22]καὶ οὗτοι ἐξήλθοσαν ἐκ τῆς πόλεως εἰς συνάν-
τησιν καὶ ἐγενήθησαν ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς, οὗτοι ἐντεῦθεν
καὶ οὗτοι ἐντεῦθεν· καὶ ἐπάταξαν ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν
23 σεσωσμένον καὶ διαπεφευγότα. [23]καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαι συνέλα-
24 βον ζῶντα καὶ προσήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἰησοῦν. [24]καὶ ὡς ἐπαύ-
σαντο οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἀποκτέννοντες πάντας τοὺς ἐν τῇ Γαι τοὺς
ἐν τοῖς πεδίοις καὶ ἐν τῷ ὄρει ἐπὶ τῆς καταβάσεως, οὗ κατεδίωξαν

8 ποιησατε A || 10 αυτος] -τοι B† | πρεσβ.] + ισραηλ A || 14 βασ. γαι] ο β. της γ. A | ο μετ > A | οπισω της πολ.] απο τ. π. οπισω A† || 15 ισραηλ] pr. πας A || 17 ισραηλ $1^0 \frown 2^0$ A || 18 εις γαρ] οτι εις A | τας χειρας] την -ρα A | την χειρα αυτου τον γαισον] τον γ. και την χ. αυτου A || 19 ηλθοσαν επι] εισηλθον εις A || 20 κατοικοι] -κουντες A | και 2^0 > A | εθεωρουν] εωρων A | καπνον αναβαιν. εκ] αναβ. τον κ. A | ουρανον $\frown$ 21 ουρανον A || 22 επαταξαν] -ξεν αυτους A || 24 εν τη] εκ της A | επι > A

αὐτοὺς ἀπ᾽ αὐτῆς εἰς τέλος, καὶ ἀπέστρεψεν Ἰησοῦς εἰς Γαι καὶ
ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι ῥομφαίας. 25 καὶ ἐγενήθησαν οἱ πεσόν- 25
τες ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς δώδεκα χι-
λιάδες, πάντας τοὺς κατοικοῦντας Γαι, 27 πλὴν τῶν κτηνῶν καὶ τῶν 27
σκύλων τῶν ἐν τῇ πόλει, πάντα ἃ ἐπρονόμευσαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ
κατὰ πρόσταγμα κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ Ἰησοῖ.
28 καὶ ἐνεπύρισεν Ἰησοῦς τὴν πόλιν ἐν πυρί· χῶμα ἀοίκητον εἰς 28
τὸν αἰῶνα ἔθηκεν αὐτὴν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 29 καὶ τὸν βασι- 29
λέα τῆς Γαι ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου διδύμου, καὶ ἦν ἐπὶ τοῦ ξύλου
ἕως ἑσπέρας· καὶ ἐπιδύνοντος τοῦ ἡλίου συνέταξεν Ἰησοῦς καὶ
καθείλοσαν αὐτοῦ τὸ σῶμα ἀπὸ τοῦ ξύλου καὶ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς
τὸν βόθρον καὶ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων ἕως τῆς ἡμέρας
ταύτης.

1 Ὡς δ᾽ ἤκουσαν οἱ βασιλεῖς τῶν Αμορραίων οἱ ἐν τῷ πέραν 9
τοῦ Ιορδάνου, οἱ ἐν τῇ ὀρεινῇ καὶ οἱ ἐν τῇ πεδινῇ καὶ οἱ ἐν πάσῃ
τῇ παραλίᾳ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης καὶ οἱ πρὸς τῷ Ἀντιλιβά-
νῳ, καὶ οἱ Χετταῖοι καὶ οἱ Χαναναῖοι καὶ οἱ Φερεζαῖοι καὶ οἱ Ευ-
αῖοι καὶ οἱ Αμορραῖοι καὶ οἱ Γεργεσαῖοι καὶ οἱ Ιεβουσαῖοι, 2 συν- 2
ήλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐκπολεμῆσαι Ἰησοῦν καὶ Ισραηλ ἅμα πάντες.

2a Τότε ᾠκοδόμησεν Ἰησοῦς θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ Ισραηλ 2a
ἐν ὄρει Γαιβαλ, 2b καθότι ἐνετείλατο Μωυσῆς ὁ θεράπων κυρίου 2b
τοῖς υἱοῖς Ισραηλ, καθὰ γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ, θυσιαστή-
ριον λίθων ὁλοκλήρων, ἐφ᾽ οὓς οὐκ ἐπεβλήθη σίδηρος, καὶ ἀνεβί-
βασεν ἐκεῖ ὁλοκαυτώματα κυρίῳ καὶ θυσίαν σωτηρίου. 2c καὶ ἔγρα- 2c
ψεν Ἰησοῦς ἐπὶ τῶν λίθων τὸ δευτερονόμιον, νόμον Μωυσῆ, ὃν
ἔγραψεν ἐνώπιον υἱῶν Ισραηλ. 2d καὶ πᾶς Ισραηλ καὶ οἱ πρεσβύ- 2d
τεροι αὐτῶν καὶ οἱ δικασταὶ καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν παρεπορεύ-
οντο ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς κιβωτοῦ ἀπέναντι, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ
Λευῖται ἦραν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ ὁ προσήλυτος
καὶ ὁ αὐτόχθων, οἳ ἦσαν ἥμισυ πλησίον ὄρους Γαριζιν, καὶ οἳ ἦσαν
ἥμισυ πλησίον ὄρους Γαιβαλ, καθότι ἐνετείλατο Μωυσῆς ὁ θερά-
πων κυρίου εὐλογῆσαι τὸν λαὸν ἐν πρώτοις. 2e καὶ μετὰ ταῦτα 2e
οὕτως ἀνέγνω Ἰησοῦς πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου, τὰς

24 απ αυτης] εως A | επεστρεψεν A | ιησους] αυτους A† | ρομφαιας] μαχαιρας Bc || 27 των 1⁰⌒2⁰ B | παντα α > A | επρονομ.] + εαυτοις B (in *O* sub ※) || 29 αυτου / το σωμα] tr. A | fin.] sequuntur in A 9 2a—2f = 𝔐 8 30—35

9 1 οι 1⁰] pr. παντες A | και οι χαν. — ευαιοι] post γεργεσ. tr. A || 2a–f = 𝔐 8 30—35 || 2a κυριω τω] tr. A || 2b κυριω] pr. τω A | και ult. > B*† || 2c ον εγραψεν > B† | υιων] pr. των A || 2d δικασται] + αυτων A | και οι λευιται] και > A | οι ησαν ημισυ bis (2⁰ B(†))] 1⁰ ησαν οι ημισεις, 2⁰ οι ημισεις αυτων A | καθοτι] καθα A | λαον] + ισραηλ A || 2e ουτως > A | ιησους > A

εὐλογίας καὶ τὰς κατάρας, κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ
2f Μωυσῆ· [2f]οὐκ ἦν ῥῆμα ἀπὸ πάντων, ὧν ἐνετείλατο Μωυσῆς τῷ
Ἰησοῖ, ὃ οὐκ ἀνέγνω Ἰησοῦς εἰς τὰ ὦτα πάσης ἐκκλησίας υἱῶν
Ισραηλ, τοῖς ἀνδράσιν καὶ ταῖς γυναιξὶν καὶ τοῖς παιδίοις καὶ τοῖς
προσηλύτοις τοῖς προσπορευομένοις τῷ Ισραηλ.
3 [3]Καὶ οἱ κατοικοῦντες Γαβαων ἤκουσαν πάντα, ὅσα ἐποίησεν
4 κύριος τῇ Ιεριχω καὶ τῇ Γαι. [4]καὶ ἐποίησαν καί γε αὐτοὶ μετὰ
πανουργίας καὶ ἐλθόντες ἐπεσιτίσαντο καὶ ἡτοιμάσαντο καὶ λαβόν-
τες σάκκους παλαιοὺς ἐπὶ τῶν ὄνων αὐτῶν καὶ ἀσκοὺς οἴνου πα-
5 λαιοὺς καὶ κατερρωγότας ἀποδεδεμένους, [5]καὶ τὰ κοῖλα τῶν ὑπο-
δημάτων αὐτῶν καὶ τὰ σανδάλια αὐτῶν παλαιὰ καὶ καταπεπελμα-
τωμένα ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν πεπαλαιωμένα
ἐπάνω αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρτος αὐτῶν τοῦ ἐπισιτισμοῦ ξηρὸς καὶ εὐ-
6 ρωτιῶν καὶ βεβρωμένος. [6]καὶ ἤλθοσαν πρὸς Ἰησοῦν εἰς τὴν παρ-
εμβολὴν Ισραηλ εἰς Γαλγαλα καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν καὶ Ισραηλ
7 Ἐκ γῆς μακρόθεν ἥκαμεν, καὶ νῦν διάθεσθε ἡμῖν διαθήκην. [7]καὶ
εἶπαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πρὸς τὸν Χορραῖον Ὅρα μὴ ἐν ἐμοὶ κατοι-
8 κεῖς, καὶ πῶς σοι διαθῶμαι διαθήκην; [8]καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν
Οἰκέται σού ἐσμεν. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ἰησοῦς Πόθεν ἐστὲ
9 καὶ πόθεν παραγεγόνατε; [9]καὶ εἶπαν Ἐκ γῆς μακρόθεν σφόδρα
ἥκασιν οἱ παῖδές σου ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ σου· ἀκηκό-
10 αμεν γὰρ τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ὅσα ἐποίησεν ἐν Αἰγύπτῳ [10]καὶ
ὅσα ἐποίησεν τοῖς βασιλεῦσιν τῶν Αμορραίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ
Ιορδάνου, τῷ Σηων βασιλεῖ Εσεβων καὶ τῷ Ωγ βασιλεῖ τῆς Βα-
11 σαν, ὃς κατῴκει ἐν Ασταρωθ καὶ ἐν Εδραϊν. [11]καὶ ἀκούσαντες
εἶπαν πρὸς ἡμᾶς οἱ πρεσβύτεροι ἡμῶν καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες
τὴν γῆν ἡμῶν λέγοντες Λάβετε ἑαυτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδὸν
καὶ πορεύθητε εἰς συνάντησιν αὐτῶν καὶ ἐρεῖτε πρὸς αὐτούς Οἰ-
12 κέται σού ἐσμεν, καὶ νῦν διάθεσθε ἡμῖν διαθήκην. [12]οὗτοι οἱ ἄρτοι,
θερμοὺς ἐφωδιάσθημεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐξήλθομεν παρα-
γενέσθαι πρὸς ὑμᾶς, νῦν δὲ ἐξηράνθησαν καὶ γεγόνασιν βεβρω-
13 μένοι· [13]καὶ οὗτοι οἱ ἀσκοὶ τοῦ οἴνου, οὓς ἐπλήσαμεν καινούς,
καὶ οὗτοι ἐρρώγασιν· καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν καὶ τὰ ὑποδήματα ἡμῶν
14 πεπαλαίωται ἀπὸ τῆς πολλῆς ὁδοῦ σφόδρα. [14]καὶ ἔλαβον οἱ ἄρ-
15 χοντες τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν καὶ κύριον οὐκ ἐπηρώτησαν. [15]καὶ
ἐποίησεν Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς εἰρήνην καὶ διέθετο πρὸς αὐτοὺς

2f υιων > A | προσπορ.] σ > A || 3 κυριος] ιησους A || 4 ονων] ωμων B || 5 επανω] επ A | ο αρτος — fin.] οι αρτοι του επισιτ. αυτων ξηροι και βεβρωμενοι A || 6 ισραηλ 1°] αυτων A† | ισραηλ 2°] pr. προς παντα A || 7 κατωκεις A† | σοι διαθωμαι] tr. A || 9 ειπαν] + προς αυτον A || 10 τοις] + δυσι A | εσεβων] των αμορραιων B† || 11 ακουσαντες > A | σου] υμων A || 13 πεπαλαιωνται A || 14 τους επισιτισμους A || 15 διεθεντο B

διαθήκην τοῦ διασῶσαι αὐτούς, καὶ ὤμοσαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες
τῆς συναγωγῆς. — [16]καὶ ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὸ δια- 16
θέσθαι πρὸς αὐτοὺς διαθήκην ἤκουσαν ὅτι ἐγγύθεν αὐτῶν εἰσιν,
καὶ ὅτι ἐν αὐτοῖς κατοικοῦσιν. [17]καὶ ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ 17
ἦλθον εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν· αἱ δὲ πόλεις αὐτῶν Γαβαων καὶ Κε-
φιρα καὶ Βηρωθ καὶ πόλις Ιαριν. [18]καὶ οὐκ ἐμαχέσαντο αὐτοῖς οἱ 18
υἱοὶ Ισραηλ, ὅτι ὤμοσαν αὐτοῖς πάντες οἱ ἄρχοντες κύριον τὸν
θεὸν Ισραηλ· καὶ διεγόγγυσαν πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἐπὶ τοῖς ἄρχουσιν.
[19]καὶ εἶπαν οἱ ἄρχοντες πάσῃ τῇ συναγωγῇ Ἡμεῖς ὠμόσαμεν αὐ- 19
τοῖς κύριον τὸν θεὸν Ισραηλ καὶ νῦν οὐ δυνησόμεθα ἅψασθαι
αὐτῶν· [20]τοῦτο ποιήσομεν, ζωγρῆσαι αὐτούς, καὶ περιποιησόμεθα 20
αὐτούς, καὶ οὐκ ἔσται καθ᾽ ἡμῶν ὀργὴ διὰ τὸν ὅρκον, ὃν ὠμόσα-
μεν αὐτοῖς· [21]ζήσονται καὶ ἔσονται ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι πάσῃ 21
τῇ συναγωγῇ, καθάπερ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες. [22]καὶ συνεκάλε- 22
σεν αὐτοὺς Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς Διὰ τί παρελογίσασθέ με λέ-
γοντες Μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἐσμεν σφόδρα; ὑμεῖς δὲ ἐγχώριοί ἐστε
τῶν κατοικούντων ἐν ἡμῖν· [23]καὶ νῦν ἐπικατάρατοί ἐστε, οὐ μὴ 23
ἐκλίπῃ ἐξ ὑμῶν δοῦλος οὐδὲ ξυλοκόπος ἐμοὶ καὶ τῷ θεῷ μου.
[24]καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ Ἰησοῖ λέγοντες Ἀνηγγέλη ἡμῖν ὅσα συνέτα- 24
ξεν κύριος ὁ θεός σου Μωυσῇ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, δοῦναι ὑμῖν τὴν
γῆν ταύτην καὶ ἐξολεθρεῦσαι ἡμᾶς καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας
ἐπ᾽ αὐτῆς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἐφοβήθημεν σφόδρα περὶ τῶν
ψυχῶν ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν καὶ ἐποιήσαμεν τὸ πρᾶγμα
τοῦτο. [25]καὶ νῦν ἰδοὺ ἡμεῖς ὑποχείριοι ὑμῖν· ὡς ἀρέσκει ὑμῖν καὶ 25
ὡς δοκεῖ ὑμῖν, ποιήσατε ἡμῖν. [26]καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς οὕτως· καὶ 26
ἐξείλατο αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρῶν υἱῶν Ισραηλ,
καὶ οὐκ ἀνεῖλον αὐτούς. [27]καὶ κατέστησεν αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν τῇ 27
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυλοκόπους καὶ ὑδροφόρους πάσῃ τῇ συναγωγῇ καὶ
τῷ θυσιαστηρίῳ τοῦ θεοῦ· διὰ τοῦτο ἐγένοντο οἱ κατοικοῦντες
Γαβαων ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θεοῦ ἕως
τῆς σήμερον ἡμέρας καὶ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἐὰν ἐκλέξηται κύριος.
[1]Ὡς δὲ ἤκουσεν Αδωνιβεζεκ βασιλεὺς Ιερουσαλημ ὅτι ἔλαβεν 10
Ἰησοῦς τὴν Γαι καὶ ἐξωλέθρευσεν αὐτήν — ὃν τρόπον ἐποίησαν
τὴν Ιεριχω καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, οὕτως ἐποίησαν τὴν Γαι καὶ
τὸν βασιλέα αὐτῆς — καὶ ὅτι αὐτομόλησαν οἱ κατοικοῦντες Γαβαων

16 αυτων εισιν] tr. A || 17 ηλθον] εξηλθαν A(†) | κεφιρα] χεφ. A | βηρωθ] βειρων B† | πολις] -λεις B | ιαρ(ε)ιν] -ειμ A || 18 αρχοντες] + της συναγωγης A | κυριον τον] tr. A || 19 οι] pr. παντες A | παση > A || 22 απο σου / εσμεν] tr. A || 23 ουδε > A || 24 απηγγελη A | τω 2^0 > A || 25 ποιησατε] -σαι A || 26 χειρος A || 27 δια τουτο — θεου ult.] > A, in *O* sub ÷

10 1 εποιησαν bis] -σεν A | την γαι 2^0] pr. και A | αυτομολ.] ηυτ. A: cf. 4

2 πρὸς Ἰησοῦν καὶ πρὸς Ισραηλ, [2]καὶ ἐφοβήθησαν ἐν αὐτοῖς σφόδρα·
ᾔδει γὰρ ὅτι μεγάλη πόλις Γαβαων ὡσεὶ μία τῶν μητροπόλεων
3 καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτῆς ἰσχυροί. [3]καὶ ἀπέστειλεν Αδωνιβεζεκ
βασιλεὺς Ιερουσαλημ πρὸς Αιλαμ βασιλέα Χεβρων καὶ πρὸς Φιδων
βασιλέα Ιεριμουθ καὶ πρὸς Ιεφθα βασιλέα Λαχις καὶ πρὸς Δαβιρ
4 βασιλέα Οδολλαμ λέγων [4]Δεῦτε ἀνάβητε πρός με καὶ βοηθήσατέ
μοι, καὶ ἐκπολεμήσωμεν Γαβαων· αὐτομόλησαν γὰρ πρὸς Ἰησοῦν
5 καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ισραηλ. [5]καὶ ἀνέβησαν οἱ πέντε βασιλεῖς τῶν
Ιεβουσαίων, βασιλεὺς Ιερουσαλημ καὶ βασιλεὺς Χεβρων καὶ βασι-
λεὺς Ιεριμουθ καὶ βασιλεὺς Λαχις καὶ βασιλεὺς Οδολλαμ, αὐτοὶ
καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτῶν, καὶ περιεκάθισαν τὴν Γαβαων καὶ ἐξεπο-
6 λιόρκουν αὐτήν. [6]καὶ ἀπέστειλαν οἱ κατοικοῦντες Γαβαων πρὸς
Ἰησοῦν εἰς τὴν παρεμβολὴν Ισραηλ εἰς Γαλγαλα λέγοντες Μὴ ἐκλύ-
σῃς τὰς χεῖράς σου ἀπὸ τῶν παίδων σου· ἀνάβηθι πρὸς ἡμᾶς
τὸ τάχος καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς καὶ βοήθησον ἡμῖν· ὅτι συνηγμένοι
εἰσὶν ἐφ᾽ ἡμᾶς πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν Αμορραίων οἱ κατοικοῦντες
7 τὴν ὀρεινήν. [7]καὶ ἀνέβη Ἰησοῦς ἐκ Γαλγαλων, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ
8 λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ᾽ αὐτοῦ, πᾶς δυνατὸς ἐν ἰσχύι. [8]καὶ εἶπεν
κύριος πρὸς Ἰησοῦν Μὴ φοβηθῇς αὐτούς· εἰς γὰρ τὰς χεῖράς σου
παραδέδωκα αὐτούς, οὐχ ὑπολειφθήσεται ἐξ αὐτῶν οὐθεὶς ἐνώπιον
9 ὑμῶν. [9]καὶ ἐπιπαρεγένετο ἐπ᾽ αὐτοὺς Ἰησοῦς ἄφνω, ὅλην τὴν νύκτα
10 εἰσεπορεύθη ἐκ Γαλγαλων. [10]καὶ ἐξέστησεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ
προσώπου τῶν υἱῶν Ισραηλ, καὶ συνέτριψεν αὐτοὺς κύριος σύν-
τριψιν μεγάλην ἐν Γαβαων, καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ὁδὸν ἀναβάσεως
11 Ωρωνιν καὶ κατέκοπτον αὐτοὺς ἕως Αζηκα καὶ ἕως Μακηδα. [11]ἐν
τῷ δὲ φεύγειν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ισραηλ ἐπὶ τῆς
καταβάσεως Ωρωνιν καὶ κύριος ἐπέρριψεν αὐτοῖς λίθους χαλάζης
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἕως Αζηκα, καὶ ἐγένοντο πλείους οἱ ἀποθανόντες
διὰ τοὺς λίθους τῆς χαλάζης ἢ οὓς ἀπέκτειναν οἱ υἱοὶ Ισραηλ
μαχαίρᾳ ἐν τῷ πολέμῳ.
12 [12]Τότε ἐλάλησεν Ἰησοῦς πρὸς κύριον, ᾗ ἡμέρᾳ παρέδωκεν ὁ
θεὸς τὸν Αμορραῖον ὑποχείριον Ισραηλ, ἡνίκα συνέτριψεν αὐτοὺς
ἐν Γαβαων καὶ συνετρίβησαν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ισραηλ, καὶ
εἶπεν Ἰησοῦς
Στήτω ὁ ἥλιος κατὰ Γαβαων
καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα Αιλων.

2 εν αυτοις *O* (sub ÷)] εν εαυ. A, απ αυτων B | ηδει (B† ειδη)] ηδ⟨ε⟩ισαν A | μεγ. πολις] η πολις μεγ. A | μια] pr. και A || 3 φ(ε)ιδων] φεραμ A | ιεφθα] ιαφιε A | δαβιρ] -βειν B*(†) || 4 αυτομολ. B†] ηυτ. A: cf. 1 || 8 υπολειφθ.] υποστησεται A || 9 επιπαρεγ.] επει παρεγ. B (επει in *O* sub ÷) | εισεπορ.] εισ > A, + ιησους A† || **10** των υιων > A | συντριψει μεγαλη B | ωρων(ε)ιν B(†)] βηθωρων A: cf. 11 || **11** των > A | ωρων(ε)ιν B(†)] βεθωρων A, βαιθωρων W: cf. 10 || **12** ο 1°] pr. κυριος A | υιων > A

[13]καὶ ἔστη ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἐν στάσει, 13
ἕως ἠμύνατο ὁ θεὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν.
καὶ ἔστη ὁ ἥλιος κατὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ, οὐ προεπορεύετο εἰς
δυσμὰς εἰς τέλος ἡμέρας μιᾶς. [14]καὶ οὐκ ἐγένετο ἡμέρα τοιαύτη 14
οὐδὲ τὸ πρότερον οὐδὲ τὸ ἔσχατον ὥστε ἐπακοῦσαι θεὸν ἀνθρώ-
που, ὅτι κύριος συνεπολέμησεν τῷ Ισραηλ.
[16]Καὶ ἔφυγον οἱ πέντε βασιλεῖς οὗτοι καὶ κατεκρύβησαν εἰς τὸ 16
σπήλαιον τὸ ἐν Μακηδα. [17]καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἰησοῦ λέγοντες Εὕ- 17
ρηνται οἱ πέντε βασιλεῖς κεκρυμμένοι ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ ἐν Μα-
κηδα. [18]καὶ εἶπεν Ἰησοῦς Κυλίσατε λίθους ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ σπη- 18
λαίου καὶ καταστήσατε ἄνδρας φυλάσσειν ἐπ᾽ αὐτούς, [19]ὑμεῖς δὲ 19
μὴ ἑστήκατε καταδιώκοντες ὀπίσω τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν καὶ καταλά-
βετε τὴν οὐραγίαν αὐτῶν καὶ μὴ ἀφῆτε εἰσελθεῖν εἰς τὰς πόλεις
αὐτῶν· παρέδωκεν γὰρ αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας
ἡμῶν. [20]καὶ ἐγένετο ὡς κατέπαυσεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς υἱὸς Ισραηλ 20
κόπτοντες αὐτοὺς κοπὴν μεγάλην σφόδρα ἕως εἰς τέλος καὶ οἱ
διασῳζόμενοι διεσώθησαν εἰς τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς, [21]καὶ ἀπε- 21
στράφη πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν εἰς Μακηδα ὑγιεῖς, καὶ οὐκ ἔγρυ-
ξεν οὐθεὶς τῶν υἱῶν Ισραηλ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ. [22]καὶ εἶπεν Ἰησοῦς 22
Ἀνοίξατε τὸ σπήλαιον καὶ ἐξαγάγετε τοὺς πέντε βασιλεῖς τούτους
ἐκ τοῦ σπηλαίου. [23]καὶ ἐξηγάγοσαν τοὺς πέντε βασιλεῖς ἐκ τοῦ 23
σπηλαίου, τὸν βασιλέα Ιερουσαλημ καὶ τὸν βασιλέα Χεβρων καὶ
τὸν βασιλέα Ιεριμουθ καὶ τὸν βασιλέα Λαχις καὶ τὸν βασιλέα
Οδολλαμ. [24]καὶ ἐπεὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς πρὸς Ἰησοῦν, καὶ συνεκάλε- 24
σεν Ἰησοῦς πάντα Ισραηλ καὶ τοὺς ἐναρχομένους τοῦ πολέμου
τοὺς συμπορευομένους αὐτῷ λέγων αὐτοῖς Προπορεύεσθε καὶ ἐπί-
θετε τοὺς πόδας ὑμῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν. καὶ προσελθόν-
τες ἐπέθηκαν τοὺς πόδας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν. [25]καὶ 25
εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ἰησοῦς Μὴ φοβηθῆτε αὐτοὺς μηδὲ δειλιάσητε·
ἀνδρίζεσθε καὶ ἰσχύετε, ὅτι οὕτως ποιήσει κύριος πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς
ὑμῶν, οὓς ὑμεῖς καταπολεμεῖτε αὐτούς. [26]καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς 26
Ἰησοῦς καὶ ἐκρέμασεν αὐτοὺς ἐπὶ πέντε ξύλων, καὶ ἦσαν κρεμά-
μενοι ἐπὶ τῶν ξύλων ἕως ἑσπέρας. [27]καὶ ἐγενήθη πρὸς ἡλίου δυ- 27
σμὰς ἐνετείλατο Ἰησοῦς καὶ καθεῖλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ξύλων καὶ
ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς τὸ σπήλαιον, εἰς ὃ κατεφύγοσαν ἐκεῖ, καὶ
ἐπεκύλισαν λίθους ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

14 fin.] + (15) και επεστρεψεν ιησους και πας ο λαος ισραηλ μετ αυτου εις την παρεμβολην εις γαλγαλα B^{s} (in *O* sub ※) || **18** καταστησατε] -σεται(pro -τε) $A^{\dagger}$, + επ αυτου A || **19** αφητε] + αυτους A (in *O* sub ※) || **20** πας υιος] παντες οι υιοι A || **21** απεστραφη] επ. $A^{\dagger}$ | υγιης B^{c} || **22** εξαγ.] εξενεγκατε $A^{\dagger}$ | σπηλαιου⌒23 σπηλαιου B^{*} || **23** βασιλεις] + τουτους A || **24** τους 2^{0}] pr. και $A^{\dagger}$ | προσπορευεσθε A || **27** ενετειλ.] pr. και A | καθειλεν A | επεκυλισαν] επ > $B^{*\dagger}$

28 [28]Καὶ τὴν Μακηδα ἐλάβοσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἐφόνευσαν
αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους καὶ ἐξωλέθρευσαν πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ,
καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ οὐδεὶς διασεσῳσμένος καὶ διαπεφευ-
γώς· καὶ ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ Μακηδα ὃν τρόπον ἐποίησαν τῷ
βασιλεῖ Ιεριχω.
29 [29]Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ισραηλ μετ' αὐτοῦ ἐκ Μακηδα
30 εἰς Λεβνα καὶ ἐπολιόρκει Λεβνα. [30]καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος
εἰς χεῖρας Ισραηλ, καὶ ἔλαβον αὐτὴν καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ
ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους καὶ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ,
καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ οὐδὲ εἷς διασεσῳσμένος καὶ διαπεφευ-
γώς· καὶ ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ αὐτῆς ὃν τρόπον ἐποίησαν τῷ
βασιλεῖ Ιεριχω.
31 [31]Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ισραηλ μετ' αὐτοῦ ἐκ Λεβνα εἰς
32 Λαχις καὶ περιεκάθισεν αὐτὴν καὶ ἐπολιόρκει αὐτήν. [32]καὶ παρέδω-
κεν κύριος τὴν Λαχις εἰς τὰς χεῖρας Ισραηλ, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐν
τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους καὶ
33 ἐξωλέθρευσαν αὐτήν, ὃν τρόπον ἐποίησαν τὴν Λεβνα. — [33]τότε
ἀνέβη Αιλαμ βασιλεὺς Γαζερ βοηθήσων τῇ Λαχις, καὶ ἐπάταξεν αὐ-
τὸν Ἰησοῦς ἐν στόματι ξίφους καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἕως τοῦ μὴ
καταλειφθῆναι αὐτῶν σεσῳσμένον καὶ διαπεφευγότα.
34 [34]Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ισραηλ μετ' αὐτοῦ ἐκ Λαχις εἰς
35 Οδολλαμ καὶ περιεκάθισεν αὐτὴν καὶ ἐπολιόρκησεν αὐτήν. [35]καὶ
παρέδωκεν αὐτὴν κύριος ἐν χειρὶ Ισραηλ, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἐφόνευσεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, καὶ πᾶν
ἐμπνέον ἐν αὐτῇ ἐφόνευσαν, ὃν τρόπον ἐποίησαν τῇ Λαχις.
36 [36]Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ισραηλ μετ' αὐτοῦ εἰς Χεβρων
37 καὶ περιεκάθισεν αὐτήν. [37]καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους
καὶ πᾶν ἐμπνέον, ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ, οὐκ ἦν διασεσῳσμένος· ὃν
τρόπον ἐποίησαν τὴν Οδολλαμ, ἐξωλέθρευσαν αὐτὴν καὶ ὅσα ἦν
ἐν αὐτῇ.
38 [38]Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ισραηλ εἰς Δαβιρ καὶ περι-
39 καθίσαντες αὐτὴν [39]ἔλαβον αὐτὴν καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ τὰς
κώμας αὐτῆς καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους καὶ ἐξωλέθρευ-
σαν αὐτὴν καὶ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ καὶ οὐ κατέλιπον αὐτῇ οὐδένα

28 μακηδαν bis B | ξιφους (cf. 30. 32. 33. 35. 37. 39)] μαχαιρας B*: item Bc† in 30 | παν] pr. αυτους και A (in *O* sub ※) | εμπνεον] + ο ην (η B*) A Bc | εν αυτη / ουδεις] tr. A || 29 ισραηλ] ο λαος A, + ο A† | εκ] εν A | λεβνα bis] λεβμνα A: cf. 39 12 15 et 10 31 || 30 εις χειρας] εν χειρι A | ελαβεν A | εφονευσεν B* | ουδε εις] > B, in *O* sub ÷ | εποιησαν bis] -σεν A || 31 λεβνα] λαβμνα A†: item in 32 fin. | περιεκαθισαν A: item in 36 || 32 εφονευσεν, εξωλεθρευσεν, εποιησεν A | την ult.] τη A || 33 γαζερ] γαζης B | αυτων] -τω A || 34 εκ] εις B† | επολιορκει A || 36: cf. 31 || 37 παντα τα ενπνεοντα A | την] τη A || 39 τας] + πασας A | αυτη 2° B(†)] > A

διασεσῳσμένον · ὃν τρόπον ἐποίησαν τὴν Χεβρων καὶ τῷ βασιλεῖ
αὐτῆς, οὕτως ἐποίησαν τῇ Δαβιρ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς.
[40]Καὶ ἐπάταξεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τῆς ὀρεινῆς καὶ τὴν Να- 40
γεβ καὶ τὴν πεδινὴν καὶ τὴν Ασηδωθ καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς, οὐ
κατέλιπον αὐτῶν σεσῳσμένον · καὶ πᾶν ἐμπνέον ζωῆς ἐξωλέθρευ-
σεν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ. [41]ἀπὸ Καδης 41
Βαρνη ἕως Γάζης, πᾶσαν τὴν Γοσομ ἕως τῆς Γαβαων, [42]καὶ πάν- 42
τας τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν καὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπάταξεν Ἰησοῦς εἰς
ἅπαξ, ὅτι κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ συνεπολέμει τῷ Ισραηλ.
[1]Ὡς δὲ ἤκουσεν Ιαβιν βασιλεὺς Ασωρ, ἀπέστειλεν πρὸς Ιωβαβ 11
βασιλέα Μαρρων καὶ πρὸς βασιλέα Συμοων καὶ πρὸς βασιλέα Αζιφ
[2]καὶ πρὸς τοὺς βασιλεῖς τοὺς κατὰ Σιδῶνα τὴν μεγάλην, εἰς τὴν 2
ὀρεινὴν καὶ εἰς τὴν Ραβα ἀπέναντι Κενερωθ καὶ εἰς τὸ πεδίον καὶ
εἰς Ναφεδδωρ [3]καὶ εἰς τοὺς παραλίους Χαναναίους ἀπὸ ἀνατολῶν 3
καὶ εἰς τοὺς παραλίους Αμορραίους καὶ Ευαίους καὶ Ιεβουσαίους
καὶ Φερεζαίους τοὺς ἐν τῷ ὄρει καὶ τοὺς Χετταίους τοὺς ὑπὸ τὴν
Αερμων εἰς γῆν Μασσηφα. [4]καὶ ἐξῆλθον αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς 4
αὐτῶν μετ᾽ αὐτῶν ὥσπερ ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης τῷ πλήθει καὶ
ἵπποι καὶ ἅρματα πολλὰ σφόδρα. [5]καὶ συνῆλθον πάντες οἱ βασι- 5
λεῖς οὗτοι καὶ παρεγένοντο ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τοῦ
ὕδατος Μαρρων πολεμῆσαι τὸν Ισραηλ. [6]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς 6
Ἰησοῦν Μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι αὔριον ταύτην
τὴν ὥραν ἐγὼ παραδίδωμι τετροπωμένους αὐτοὺς ἐναντίον τοῦ
Ισραηλ · τοὺς ἵππους αὐτῶν νευροκοπήσεις καὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν
κατακαύσεις ἐν πυρί. [7]καὶ ἦλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολε- 7
μιστὴς ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ὕδωρ Μαρρων ἐξάπινα καὶ ἐπέπεσαν
ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐν τῇ ὀρεινῇ. [8]καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ὑποχειρί- 8
ους Ισραηλ, καὶ κόπτοντες αὐτοὺς κατεδίωκον ἕως Σιδῶνος τῆς

39 την] τη A | και τω βασ. αυτης 1⁰ > A | fin.] + καθαπερ εποιησαν τη λεβμνα και τω βασιλει αυτης A || 40 ναγεβ] ναβαι B | αυτων] εν αυτη A: idem hab. *O* sub ÷ | σεσωσμενον] pr. δια A | ζωης] εξ αυτης A | εξωλεθρευσαν A || 41 init.] pr. και απεκτεινεν αυτους ιησους A | την] + γην A || 42 αυτων και] αυτου τους κατα A, τουτους και G | επαταξεν] ελαβεν A | ο θεος ισρ. > A†

11 1 ιαβ(ε)ιν W] -βεις BA | μαρρων B(†)] μαδων A | συμοων] σομερων A: cf. 12 20 19 15 | αζιφ] αχιφ A; cf. 19 29 || 2 ραβα] -βαθ A | κενερωθ B(†)] χενερεθθι A† | ναφεδδωρ pau.] ναφεθδωρ A (θ > A*), φεναεδδωρ B(†): cf. 12 23 || 3 ευαιους] τους χετταιους A | ιεβουσ. .. φερεζ.] tr. A | χεττ.] ευαιους A | αερμων] ερημον B | γην pau.] την BA | μασσηφα W] -φαθ A(†), μασευμαν B(†) || 4 της θαλ.] pr. η παρα το χειλος A || 5 ουτοι] αυτοι B† | επι το αυτο] προς αυτον A† | παρενεβ.] + επι το αυτο A | μαρρων] μερρων A, sed in 7 etiam A μαρρων || 6 ταυτην / την ωραν] tr. A | τετροπωμενους αυτους B(†)] tr. A | του] υιων A | εν > A || 7 επεπεσαν] επ > A | επ αυτους ult.] αυτοις A || 8 κατεδιωκον] + αυτους A

μεγάλης καὶ ἕως Μασερων καὶ ἕως τῶν πεδίων Μασσωχ κατ᾽ ἀνα-
τολὰς καὶ κατέκοψαν αὐτοὺς ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν
9 διασεσῳσμένον. [9]καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς Ἰησοῦς ὃν τρόπον ἐνετεί-
λατο αὐτῷ κύριος· τοὺς ἵππους αὐτῶν ἐνευροκόπησεν καὶ τὰ ἅρ-
ματα αὐτῶν ἐνέπρησεν ἐν πυρί.
10 [10]Καὶ ἀπεστράφη Ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ κατελάβετο
Ασωρ καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς· ἦν δὲ Ασωρ τὸ πρότερον ἄρχουσα
11 πασῶν τῶν βασιλειῶν τούτων. [11]καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἐμπνέον ἐν
αὐτῇ ἐν ξίφει καὶ ἐξωλέθρευσαν πάντας, καὶ οὐ κατελείφθη ἐν
12 αὐτῇ ἐμπνέον· καὶ τὴν Ασωρ ἐνέπρησαν ἐν πυρί. [12]καὶ πάσας
τὰς πόλεις τῶν βασιλέων καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβεν Ἰησοῦς
καὶ ἀνεῖλεν αὐτοὺς ἐν στόματι ξίφους, καὶ ἐξωλέθρευσαν αὐτούς,
13 ὃν τρόπον συνέταξεν Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου. [13]ἀλλὰ πάσας τὰς
πόλεις τὰς κεχωματισμένας οὐκ ἐνέπρησεν Ισραηλ, πλὴν Ασωρ
14 μόνην ἐνέπρησεν Ἰησοῦς. [14]καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς ἐπρονόμευ-
σαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ισραηλ, αὐτοὺς δὲ πάντας ἐξωλέθρευσαν ἐν
στόματι ξίφους, ἕως ἀπώλεσεν αὐτούς, οὐ κατέλιπον ἐξ αὐτῶν
15 οὐδὲ ἓν ἐμπνέον. [15]ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ Μωυσῇ τῷ
παιδὶ αὐτοῦ, καὶ Μωυσῆς ὡσαύτως ἐνετείλατο τῷ Ἰησοῖ, καὶ οὕτως
ἐποίησεν Ἰησοῦς, οὐ παρέβη οὐδὲν ἀπὸ πάντων, ὧν συνέταξεν
αὐτῷ Μωυσῆς.
16 [16]Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τὴν ὀρεινὴν καὶ πᾶσαν
τὴν Ναγεβ καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Γοσομ καὶ τὴν πεδινὴν καὶ τὴν
17 πρὸς δυσμαῖς καὶ τὸ ὄρος Ισραηλ καὶ τὰ ταπεινά, [17]τὰ πρὸς τῷ
ὄρει ἀπὸ ὄρους Αχελ καὶ ὃ προσαναβαίνει εἰς Σηιρ καὶ ἕως Βααλ-
γαδ καὶ τὰ πεδία τοῦ Λιβάνου ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ Αερμων καὶ πάν-
τας τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβεν καὶ ἀνεῖλεν αὐτοὺς καὶ ἀπέκτει-
18 νεν. [18]καὶ πλείους ἡμέρας ἐποίησεν Ἰησοῦς πρὸς τοὺς βασιλεῖς
19 τούτους τὸν πόλεμον, [19]καὶ οὐκ ἦν πόλις, ἣν οὐκ ἔλαβεν Ισραηλ,
20 πάντα ἐλάβοσαν ἐν πολέμῳ. [20]ὅτι διὰ κυρίου ἐγένετο κατισχῦσαι
αὐτῶν τὴν καρδίαν συναντᾶν εἰς πόλεμον πρὸς Ισραηλ, ἵνα ἐξο-

8 μασερων] μασρεφωθμαειμ A | μασσωχ $B^{(+)}$] μασσηφα A | και ult. > A | κατεκοψεν A || 9 ον τροπον] καθοτι A || 10 επεστρεψεν A | ην δε ασωρ] οτι α. ην A || 11 απεκτεινεν A | ξιφει] στοματι ξιφους A | εξωλεθρευσεν A || 12 βασιλειων A B^c | εξωλεθρευσεν A || 13 μονην] + αυτην A (in *O* sub ※) | ιησους] ισραηλ B || 14 εξ > A || 15 αυτω μωυσης] κυριος τω μωυση A (κυριος in *O* sub ※) || 16 πασαν την 2^0] + γην την A | ναγεβ] αδεβ $B^\dagger$ | ορος] οριον $A^\dagger$ | ταπεινα] πεδινα A || 17 απο ορους > A | αχελ] αλακ A | ση(ε)ιρ] -ρα A | βααλγαδ G] βαλαγαδ B, βαλγαδ A: cf. 12 7 | τα πεδια] το -ιον A | παντας / τ. βασ. αυτων] tr. A | αυτους > B || 18 πλειους ημερας] tr. A || 19 και] > B, in *O* sub ÷ | ην ουκ ελαβεν] ητις ου παρεδωκεν τοις υιοις A | παντας A | ελαβοσαν] -βεν A || 20 αυτων / την καρδ.] tr. A

λεθρευθῶσιν, ὅπως μὴ δοθῇ αὐτοῖς ἔλεος, ἀλλ᾽ ἵνα ἐξολεθρευθῶ-
σιν, ὃν τρόπον εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν.
[21]Καὶ ἦλθεν Ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ ἐξωλέθρευσεν τοὺς 21
Ενακιμ ἐκ τῆς ὀρεινῆς, ἐκ Χεβρων καὶ ἐκ Δαβιρ καὶ ἐξ Αναβωθ
καὶ ἐκ παντὸς γένους Ισραηλ καὶ ἐκ παντὸς ὄρους Ιουδα σὺν ταῖς
πόλεσιν αὐτῶν, καὶ ἐξωλέθρευσεν αὐτοὺς Ἰησοῦς. [22]οὐ κατελείφθη 22
τῶν Ενακιμ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ισραηλ, ἀλλὰ πλὴν ἐν Γάζῃ καὶ ἐν Γεθ
καὶ ἐν Ασεδωθ κατελείφθη. [23]καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν, 23
καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς Ἰησοῦς
ἐν κληρονομίᾳ Ισραηλ ἐν μερισμῷ κατὰ φυλὰς αὐτῶν. καὶ ἡ γῆ
κατέπαυσεν πολεμουμένη.
[1]Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, οὓς ἀνεῖλον οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ 12
κατεκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτῶν πέραν τοῦ Ιορδάνου ἀφ᾽ ἡλίου
ἀνατολῶν ἀπὸ φάραγγος Αρνων ἕως τοῦ ὄρους Αερμων καὶ πᾶσαν
τὴν γῆν Αραβα ἀπ᾽ ἀνατολῶν· [2]Σηων τὸν βασιλέα τῶν Αμορραίων, 2
ὃς κατῴκει ἐν Εσεβων κυριεύων ἀπὸ Αροηρ, ἥ ἐστιν ἐν τῇ φά-
ραγγι, κατὰ μέρος τῆς φάραγγος καὶ τὸ ἥμισυ τῆς Γαλααδ ἕως
Ιαβοκ, ὅρια υἱῶν Αμμων, [3]καὶ Αραβα ἕως τῆς θαλάσσης Χενερεθ 3
κατ᾽ ἀνατολὰς καὶ ἕως τῆς θαλάσσης Αραβα, θάλασσαν τῶν ἁλῶν
ἀπὸ ἀνατολῶν, ὁδὸν τὴν κατὰ Ασιμωθ, ἀπὸ Θαιμαν τὴν ὑπὸ Αση-
δωθ Φασγα· [4]καὶ Ωγ βασιλεὺς Βασαν ὑπελείφθη ἐκ τῶν γιγάντων 4
ὁ κατοικῶν ἐν Ασταρωθ καὶ ἐν Εδραϊν [5]ἄρχων ἀπὸ ὄρους Αερμων 5
καὶ ἀπὸ Σελχα καὶ πᾶσαν τὴν Βασαν ἕως ὁρίων Γεσουρι καὶ τὴν
Μαχατι καὶ τὸ ἥμισυ Γαλααδ, ὁρίων Σηων βασιλέως Εσεβων.
[6]Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐπάταξαν αὐτούς, καὶ 6
ἔδωκεν αὐτὴν Μωυσῆς ἐν κληρονομίᾳ Ρουβην καὶ Γαδ καὶ τῷ ἡμί-
σει φυλῆς Μανασση.
[7]Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς τῶν Αμορραίων, οὓς ἀνεῖλεν Ἰησοῦς καὶ 7
οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ιορδάνου παρὰ θάλασσαν Βααλ-
γαδ ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Λιβάνου καὶ ἕως τοῦ ὄρους Χελχα ἀναβαι-
νόντων εἰς Σηιρ, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰησοῦς ταῖς φυλαῖς Ισραηλ
κληρονομεῖν κατὰ κλῆρον αὐτῶν, [8]ἐν τῷ ὄρει καὶ ἐν τῷ πεδίῳ 8

21 αναβωθ] ανωβ A | γενους] ορους A || 22 κατελειφθη bis] -θησαν 1^0 A†, 2^0 A | των 1^0] τω AV† | απο] υπο A | γαζη] -ζηβ A† | και εν $1^0 \frown 2^0$ B | ασεδωθ G] ασελδω B†, αδωθ A† || 23 αυτους] -την A^r

12 1 ανειλον] -λεν μωυσης και A | οι 2^0 > A | γην ult. > A || 2 αροηρ] αρνων B || 3 χεννερεθ A | απο ult.] υπο A | ασηδωθ] μηδωθ $B^{(\dagger)}$: cf. 8 || 4 βασαν] -σα B† || 5 σελχα V] ασ. A†, σεκχαι B† | γεσουρι] γεργεσει B | μαχατι] μαχει B || 6 κληρονομια] κληρω A || 7 θαλασσαν] pr. την A† | βααλγαδ V] βαλαγαδα $B^{(\dagger)}$, βαλγαδ A: cf. 11 17 | τω 2^0 > B† | του λιβ.] λιβανω B*† | του ult. > A | χελχα $B^{(\dagger)}$] του αλοκ A | ση(ε)ιρ] σεειρα A | αυτην] -τον B | κληρονομιαν A

καὶ ἐν Αραβα καὶ ἐν Ασηδωθ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἐν Ναγεβ, τὸν
Χετταῖον καὶ τὸν Αμορραῖον καὶ τὸν Χαναναῖον καὶ τὸν Φερεζαῖον
9 καὶ τὸν Ευαῖον καὶ τὸν Ιεβουσαῖον· [9]τὸν βασιλέα Ιεριχω καὶ τὸν
10 βασιλέα τῆς Γαι, ἥ ἐστιν πλησίον Βαιθηλ, [10]βασιλέα Ιερουσαλημ,
11 12 βασιλέα Χεβρων, [11]βασιλέα Ιεριμουθ, βασιλέα Λαχις, [12]βασιλέα Αι-
13 λαμ, βασιλέα Γαζερ, [13]βασιλέα Δαβιρ, βασιλέα Γαδερ, [14]βασι-
15 λέα Ερμαθ, βασιλέα Αραθ, [15]βασιλέα Λεβνα, βασιλέα Οδολλαμ,
16 [16]βασιλέα Μακηδα, [17]βασιλέα Ταφουγ, βασιλέα Οφερ, [18]βασιλέα
18 19 Αφεκ τῆς Σαρων, [19]βασιλέα Ασωρ, [20]βασιλέα Συμοων, βασιλέα
22 Μαρρων, βασιλέα Αζιφ, [21]βασιλέα Καδης, βασιλέα Ταναχ, [22]βασι-
23 λέα Μαγεδων, βασιλέα Ιεκοναμ τοῦ Χερμελ, [23]βασιλέα Δωρ τοῦ
24 Ναφεδδωρ, βασιλέα Γωιμ τῆς Γαλιλαίας, [24]βασιλέα Θαρσα· πάντες
οὗτοι βασιλεῖς εἴκοσι ἐννέα.
13 [1]Καὶ Ἰησοῦς πρεσβύτερος προβεβηκὼς τῶν ἡμερῶν. καὶ εἶπεν
κύριος πρὸς Ἰησοῦν Σὺ προβέβηκας τῶν ἡμερῶν, καὶ ἡ γῆ ὑπο-
2 λέλειπται πολλὴ εἰς κληρονομίαν. [2]καὶ αὕτη ἡ γῆ ἡ καταλελειμ-
3 μένη· ὅρια Φυλιστιιμ, ὁ Γεσιρι καὶ ὁ Χαναναῖος· [3]ἀπὸ τῆς ἀοι-
κήτου τῆς κατὰ πρόσωπον Αἰγύπτου ἕως τῶν ὁρίων Ακκαρων ἐξ
εὐωνύμων τῶν Χαναναίων προσλογίζεται ταῖς πέντε σατραπείαις
τῶν Φυλιστιιμ, τῷ Γαζαίῳ καὶ τῷ Ἀζωτίῳ καὶ τῷ Ἀσκαλωνίτῃ καὶ
4 τῷ Γεθθαίῳ καὶ τῷ Ακκαρωνίτῃ· καὶ τῷ Ευαίῳ [4]ἐκ Θαιμαν καὶ
πάσῃ γῇ Χανααν ἐναντίον Γάζης, καὶ οἱ Σιδώνιοι ἕως Αφεκ ἕως
5 τῶν ὁρίων τῶν Αμορραίων, [5]καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Γαβλι Φυλιστιιμ
καὶ πάντα τὸν Λίβανον ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου ἀπὸ Γαλγαλ ὑπὸ τὸ
6 ὄρος τὸ Αερμων ἕως τῆς εἰσόδου Εμαθ· [6]πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν
ὀρεινὴν ἀπὸ τοῦ Λιβάνου ἕως τῆς Μασερεφωθμαιμ, πάντας τοὺς
Σιδωνίους, ἐγὼ αὐτοὺς ἐξολεθρεύσω ἀπὸ προσώπου Ισραηλ· ἀλλὰ

8 ασηδωθ] μηδωθ A†: cf. 3 | εν ult. > B† | ναγεβ] ν > A || 9 init.] pr. και B | βαιθηλ] γεθ A† || 11 ιεριμουθ] θ > A† || 12 αιλαμ] εγλωμ A(†) || 13 γαδερ] ασει B† || 14 ερμαθ] θ > A | βασ. αραθ] pr. βασιλεα αιραθ B† | αραθ] αδερ A || 15 λεβνα] λεβμνα A†: cf. 10 29 || 16 μακηδα] ηλαδ B(†) || 17 ταφουγ Ra.] αταφουτ B† (τ ult. sup. ras., αταφουγ alius codex saepe cum B cognatus), θαφφου A || 18 αφεκ] οφεκ B | της σαρων unus codex] της αρωκ B†, > A || 19 ασωρ (cf. 11 1)] ασομ B || 20 συμοων (cf. 11 1)] σαμρων A, + βασιλεα φασγα A^r† | μαρρων W (cf. 11 1)] μαρων A^r, μαμρωθ B(†) | αζ(ε)ιφ (cf. 11 1)] αχσαφ A || 21/22 καδης .. ταναχ .. μαγεδων Ra.] καδης .. ζακαχ .. μαρεδωθ B (uel B†), θαναχ .. μαγεδδων .. κεδες A || 22 βασ. 2^0] pr. και B | ιεκοναμ] ιεκομ B || 23 δωρ W] αδδωρ A, ελδωμ B† | ναφεδδωρ] φεννεδδωρ B*† (φενεδδωρ B^c†, φενναεδδωρ B^mg(†)): cf. 11 2 | γωιμ] γεει B† | γαλιλαιας] γελγελ W, γελγεα A† || 24 θαρσα] θερσα W, θερμα A† | εννεα] pr. και A

13 2 η 2^0 > B | γεσιρι] γεσουρι A: item in 11. 13 bis || 4 γη] pr. τη A | γαζης > A | αφεκ mu.] ταφεκ B, αφεκα A || 5 γαβλι A] γαλιαθ B(†) | γαλγαλ] -γαα B† || 6 μασερεθμεμφωνμαιμ B(†)

διάδος αὐτὴν ἐν κλήρῳ τῷ Ισραηλ, ὃν τρόπον σοι ἐνετειλάμην.
7καὶ νῦν μέρισον τὴν γῆν ταύτην ἐν κληρονομίᾳ ταῖς ἐννέα φυ- 7
λαῖς καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασση· ἀπὸ τοῦ Ιορδάνου ἕως τῆς
θαλάσσης τῆς μεγάλης κατὰ δυσμὰς ἡλίου δώσεις αὐτήν, ἡ θάλασ-
σα ἡ μεγάλη ὁριεῖ. 8ταῖς δὲ δύο φυλαῖς καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μα- 8
νασση, τῷ Ρουβην καὶ τῷ Γαδ, ἔδωκεν Μωυσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ
Ιορδάνου κατ' ἀνατολὰς ἡλίου· δέδωκεν αὐτὴν Μωυσῆς ὁ παῖς
κυρίου 9ἀπὸ Αροηρ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάρρου Αρνων, 9
καὶ τὴν πόλιν τὴν ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος καὶ πᾶσαν τὴν Μισωρ
ἀπὸ Μαιδαβα ἕως Δαιβαν, 10πάσας τὰς πόλεις Σηων βασιλέως 10
Αμορραίων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Εσεβων, ἕως τῶν ὁρίων υἱῶν Αμ-
μων 11καὶ τὴν Γαλααδίτιδα καὶ τὰ ὅρια Γεσιρι καὶ τοῦ Μαχατι, 11
πᾶν ὄρος Αερμων καὶ πᾶσαν τὴν Βασανῖτιν ἕως Σελχα, 12πᾶσαν 12
τὴν βασιλείαν Ωγ ἐν τῇ Βασανίτιδι, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ασταρωθ
καὶ ἐν Εδραϊν· οὗτος κατελείφθη ἀπὸ τῶν γιγάντων, καὶ ἐπάταξεν
αὐτὸν Μωυσῆς καὶ ἐξωλέθρευσεν. 13καὶ οὐκ ἐξωλέθρευσαν οἱ υἱοὶ 13
Ισραηλ τὸν Γεσιρι καὶ τὸν Μαχατι καὶ τὸν Χαναναῖον, καὶ κατῴ-
κει βασιλεὺς Γεσιρι καὶ ὁ Μαχατι ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ ἕως τῆς
σήμερον ἡμέρας. 14πλὴν τῆς φυλῆς Λευι οὐκ ἐδόθη κληρονομία· 14
κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ, οὗτος αὐτῶν κληρονομία, καθὰ εἶπεν αὐτοῖς
κύριος. καὶ οὗτος ὁ καταμερισμός, ὃν κατεμέρισεν Μωυσῆς τοῖς
υἱοῖς Ισραηλ ἐν Αραβωθ Μωαβ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ιορδάνου κατὰ
Ιεριχω.
15Καὶ ἔδωκεν Μωυσῆς τῇ φυλῇ Ρουβην κατὰ δήμους αὐτῶν. 15
16καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ Αροηρ, ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον 16
φάραγγος Αρνων, καὶ ἡ πόλις ἡ ἐν τῇ φάραγγι Αρνων καὶ πᾶ-
σαν τὴν Μισωρ 17ἕως Εσεβων καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς οὔσας 17
ἐν τῇ Μισωρ καὶ Δαιβων καὶ Βαμωθβααλ καὶ οἴκου Βεελμων 18καὶ 18
Ιασσα καὶ Κεδημωθ καὶ Μεφααθ 19καὶ Καριαθαιμ καὶ Σεβαμα καὶ 19
Σεραδα καὶ Σιωρ ἐν τῷ ὄρει Εμακ 20καὶ Βαιθφογωρ καὶ Ασηδωθ 20
Φασγα καὶ Βαιθασιμωθ 21καὶ πάσας τὰς πόλεις τοῦ Μισωρ καὶ 21

6 σοι ενετειλ.] tr. A || 7 φυλης] pr. της A || 8 δε δυο > B† | μανασση] + τοις μετ αυτου A | εδωκεν] pr. ην A | τω ιορδανη B† | αυτην] -τω B†, -τοις *O* || 9 μαιδαβα εως δαιβαν Ra. (sim. *O*†, ubi εως δ(ε)ιβων sub ※)] δαιδαβαν B*†, μαιδαβαν Bc†, μαιδαβαι A† || 10 αμορρ.] pr. των A | εβασιλευσεν] βασιλευς B† || 11 γαλααδιτιν A | γεσιρι: cf. 2 | του] τους A | μαχατι B†] μαχαθι A: item in 13 bis | σελχα *O*] ελχα A, αχα B || 12 init.] pr. και A | βασαν A | ασταρωθ ... εδραιν] tr. B | εν εδραιν] νεσδραειμ A† || 13 γεσιρι bis: cf. 2 | μαχατι bis: cf. 11 | σημερον ημερας] ημ. ταυτης A || 14 τη φυλη τη λευι A || 16 αυτων] -τω A† | η ult.] > A, in *O* sub ※ || 17 βισωρ A† | δαιβωρ A† | βαμωθβααλ] βαιμωνβ. B(†) | οικου] -ους A | βεελμων V] μεελβωθ B, βελαμων A† || 18 ιασσα] βασαν B | κεδημωθ] βακεδμωθ B(†) | μεφααθ G†] μαιφ. B, μηφ. A || 19 σεραδα] σαρθ A | σιωρ] -ων B | εμακ *O*†] ενακ A, εναβ B || 20 βαιθασιμωθ Ra.] βαιθθασεινωθ B(†), βησιμουθ A

πᾶσαν τὴν βασιλείαν τοῦ Σηων βασιλέως τῶν Αμορραίων, ὃν
ἐπάταξεν Μωυσῆς αὐτὸν καὶ τοὺς ἡγουμένους Μαδιαμ καὶ τὸν
Ευι καὶ τὸν Ροκομ καὶ τὸν Σουρ καὶ τὸν Ουρ καὶ τὸν Ροβε ἄρ-
22 χοντας παρὰ Σηων καὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν. [22]καὶ τὸν Βα-
23 λααμ τὸν τοῦ Βεωρ τὸν μάντιν ἀπέκτειναν ἐν τῇ ῥοπῇ. [23]ἐγένετο
δὲ τὰ ὅρια Ρουβην· Ιορδάνης ὅριον. αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν
Ρουβην κατὰ δήμους αὐτῶν, αἱ πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.
24 [24]Ἔδωκεν δὲ Μωυσῆς τοῖς υἱοῖς Γαδ κατὰ δήμους αὐτῶν.
25 [25]καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν Ιαζηρ, πᾶσαι αἱ πόλεις Γαλααδ καὶ
τὸ ἥμισυ γῆς υἱῶν Αμμων ἕως Αροηρ, ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον
26 Ραββα, [26]καὶ ἀπὸ Εσεβων ἕως Ραμωθ κατὰ τὴν Μασσηφα καὶ
27 Βοτανιν καὶ Μααναιν ἕως τῶν ὁρίων Δαβιρ [27]καὶ ἐν Εμεκ Βαιθα-
ραμ καὶ Βαιθαναβρα καὶ Σοκχωθα καὶ Σαφαν καὶ τὴν λοιπὴν βασι-
λείαν Σηων βασιλέως Εσεβων, καὶ ὁ Ιορδάνης ὁριεῖ ἕως μέρους
28 τῆς θαλάσσης Χενερεθ πέραν τοῦ Ιορδάνου ἀπ᾿ ἀνατολῶν. [28]αὕτη
ἡ κληρονομία υἱῶν Γαδ κατὰ δήμους αὐτῶν, αἱ πόλεις αὐτῶν καὶ
αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.
29 [29]Καὶ ἔδωκεν Μωυσῆς τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασση κατὰ δήμους
30 αὐτῶν. [30]καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ Μααναιμ καὶ πᾶσα βα-
σιλεία Βασανι καὶ πᾶσα βασιλεία Ωγ βασιλέως Βασαν καὶ πάσας
31 τὰς κώμας Ιαϊρ, αἵ εἰσιν ἐν τῇ Βασανίτιδι, ἑξήκοντα πόλεις, [31]καὶ
τὸ ἥμισυ τῆς Γαλααδ καὶ ἐν Ασταρωθ καὶ ἐν Εδραϊν, πόλεις βασι-
λείας Ωγ ἐν Βασανίτιδι, καὶ ἐδόθησαν τοῖς υἱοῖς Μαχιρ υἱοῦ Μα-
νασση καὶ τοῖς ἡμίσεσιν υἱοῖς Μαχιρ υἱοῦ Μανασση κατὰ δήμους
αὐτῶν.
32 [32]Οὗτοι οὓς κατεκληρονόμησεν Μωυσῆς πέραν τοῦ Ιορδάνου
ἐν Αραβωθ Μωαβ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ιορδάνου κατὰ Ιεριχω ἀπὸ
ἀνατολῶν.

21 σηων 1^0] -ωρ A† | ροκομ] ροβοκ B | ροβε] ρεβεκ A | αρχοντας παρα compl.] -οντα εναρα B†, αρχοντα A | σηων ult. V] -ωρ A†, σειων B | την γην] σειων B || 23 αυτων paenult.] > A, in *O* sub ÷ || 25 το > A | αροηρ] αραβα B | ραββα] αραδ B || 26 ραμωθ] αραβωθ B† | μασφα A | βοτανιν] -ανει B(†) | μααναιν Ra.] μαναιμ A, μααν B^c, βααν B*† | των > A† | δαβιρ] δαιβων B || 27 εν εμεκ V] νεμεκ A†, εναδωμ B | βαιθαραμ Ra.] βηθ. A, και οθαργαει B(†) | βαιθαναβρα Ra.] βαινθ. B(†), βηθαμνα A† | σοκχωθα] σωχω A | σαφαν] -φων A | και ult. > A | οριει] μεριει A† | χενερωθ A || 28 αυτων 1^0] + αυχενα επιστρεψουσιν εναντιον των εχθρων αυτων οτι εγενηθη κατα δημους αυτων B: ex 7 12 + 13 28 | αι 1^0] και κατα A || 30 μααναιμ W] α 2^0 > A, μαανα B | βασιλεια 1^0] > A, in *O* sub ÷ | βασανι] βασα A† 31 ασθαρωμ A† | εδραιμ A† | βασιλειας] pr. της A | βασανιτ.] pr. τη A | και εδοθησαν] > B, in *O* sub ÷ | υιου bis] -οις B | υιοις μαχ. υιου μαν. 2^0] της φυλης μαν. εγενηθησαν τα ορια κατα φυλας αυτων και A^r† || 32 ιορδ. 1^0] χειμαρρου A^r† | κατα] pr. του B† | απο] επ B

[1]Καὶ οὗτοι οἱ κατακληρονομήσαντες υἱῶν Ισραηλ ἐν τῇ γῇ Χα- 14
ναων, οἷς κατεκληρονόμησεν αὐτοῖς Ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ Ἰησοῦς
ὁ τοῦ Ναυη καὶ οἱ ἄρχοντες πατριῶν φυλῶν τῶν υἱῶν Ισραηλ.
[2]κατὰ κλήρους ἐκληρονόμησαν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος ἐν 2
χειρὶ Ἰησοῦ ταῖς ἐννέα φυλαῖς καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς, [3]ἀπὸ τοῦ πέ- 3
ραν τοῦ Ιορδάνου, καὶ τοῖς Λευίταις οὐκ ἔδωκεν κλῆρον ἐν αὐτοῖς·
[4]ὅτι ἦσαν οἱ υἱοὶ Ιωσηφ δύο φυλαί, Μανασση καὶ Εφραιμ, καὶ 4
οὐκ ἐδόθη μερὶς ἐν τῇ γῇ τοῖς Λευίταις, ἀλλ᾽ ἢ πόλεις κατοικεῖν
καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῶν τοῖς κτήνεσιν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν.
[5]ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ 5
Ισραηλ καὶ ἐμέρισαν τὴν γῆν.

[6]Καὶ προσήλθοσαν οἱ υἱοὶ Ιουδα πρὸς Ἰησοῦν ἐν Γαλγαλ, καὶ 6
εἶπεν πρὸς αὐτὸν Χαλεβ ὁ τοῦ Ιεφοννη ὁ Κενεζαῖος Σὺ ἐπίστῃ τὸ
ῥῆμα, ὃ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ περὶ
ἐμοῦ καὶ σοῦ ἐν Καδης Βαρνη· [7]τεσσαράκοντα γὰρ ἐτῶν ἤμην, 7
ὅτε ἀπέστειλέν με Μωυσῆς ὁ παῖς τοῦ θεοῦ ἐκ Καδης Βαρνη κατα-
σκοπεῦσαι τὴν γῆν, καὶ ἀπεκρίθην αὐτῷ λόγον κατὰ τὸν νοῦν
αὐτοῦ, [8]οἱ δὲ ἀδελφοί μου οἱ ἀναβάντες μετ᾽ ἐμοῦ μετέστησαν 8
τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ, ἐγὼ δὲ προσετέθην ἐπακολουθῆσαι κυρίῳ
τῷ θεῷ μου, [9]καὶ ὤμοσεν Μωυσῆς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγων Ἡ 9
γῆ, ἐφ᾽ ἣν ἐπέβης, σοὶ ἔσται ἐν κλήρῳ καὶ τοῖς τέκνοις σου εἰς
τὸν αἰῶνα, ὅτι προσετέθης ἐπακολουθῆσαι ὀπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ
ἡμῶν. [10]καὶ νῦν διέθρεψέν με κύριος, ὃν τρόπον εἶπεν, τοῦτο τεσ- 10
σαρακοστὸν καὶ πέμπτον ἔτος ἀφ᾽ οὗ ἐλάλησεν κύριος τὸ ῥῆμα
τοῦτο πρὸς Μωυσῆν καὶ ἐπορεύθη Ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ νῦν
ἰδοὺ ἐγὼ σήμερον ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν· [11]ἔτι εἰμὶ σήμερον 11
ἰσχύων ὡσεὶ ὅτε ἀπέστειλέν με Μωυσῆς, ὡσαύτως ἰσχύω νῦν ἐξ-
ελθεῖν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὸν πόλεμον. [12]καὶ νῦν αἰτοῦμαί σε τὸ 12
ὄρος τοῦτο, καθὰ εἶπεν κύριος τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· ὅτι σὺ ἀκήκοας
τὸ ῥῆμα τοῦτο τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. νυνὶ δὲ οἱ Ενακιμ ἐκεῖ εἰσιν, πό-
λεις ὀχυραὶ καὶ μεγάλαι· ἐὰν οὖν κύριος μετ᾽ ἐμοῦ ᾖ, ἐξολεθρεύσω
αὐτούς, ὃν τρόπον εἶπέν μοι κύριος. [13]καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν Ἰησοῦς 13
καὶ ἔδωκεν τὴν Χεβρων τῷ Χαλεβ υἱῷ Ιεφοννη υἱοῦ Κενεζ ἐν

14 1 εν τη γη > A† | κατεκληρονομησαν A | εαυτοις A† || 2 εκληρονομηθησαν Bc | εν χειρι] τω A || 4 αυτων 1^0] -τοις A | και τα κτηνη > A || 5 οι υιοι] τοις -οις A† | εμερισαντο A || 6 γαλγαλοις A || 7 ο παις του θεου] δουλος κυριου A | εκ καδης βαρνη > A | απεκριθησαν A || 8 δε 1^0 et μου 1^0 > A | συναναβαντες A | καρδιαν] διανοιαν A || 9 ην] ης A | προσετεθην A: ex 8 | οπισω — fin.] κυριω τω θεω μου A(†) || 11 εξελθειν .. εισελθειν] tr. B* || 12 τη bis] pr. εν A || 13 την W] τη A†, > B† | υιου κενεζ *O*† (sub ÷)] υιω κ. B, τω κενεζαιω A(ε pro αι)

14 κλήρῳ. [14]διὰ τοῦτο ἐγενήθη ἡ Χεβρων τῷ Χαλεβ τῷ τοῦ Ιεφοννη
τοῦ Κενεζαίου ἐν κλήρῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης διὰ τὸ αὐτὸν
15 ἐπακολουθῆσαι τῷ προστάγματι κυρίου θεοῦ Ισραηλ. [15]τὸ δὲ ὄνο-
μα τῆς Χεβρων ἦν τὸ πρότερον πόλις Αρβοκ· μητρόπολις τῶν
Ενακιμ αὕτη. καὶ ἡ γῆ ἐκόπασεν τοῦ πολέμου.
15 [1]Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς Ιουδα κατὰ δήμους αὐτῶν ἀπὸ τῶν
ὁρίων τῆς Ιδουμαίας ἀπὸ τῆς ἐρήμου Σιν ἕως Καδης πρὸς λίβα.
2 [2]καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ λιβὸς ἕως μέρους τῆς θαλάσσης
3 τῆς ἁλυκῆς ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς φερούσης ἐπὶ λίβα [3]καὶ διαπο-
ρεύεται ἀπέναντι τῆς προσαναβάσεως Ακραβιν καὶ ἐκπεριπορεύεται
Σεννα καὶ ἀναβαίνει ἀπὸ λιβὸς ἐπὶ Καδης Βαρνη καὶ ἐκπορεύεται
Ασωρων καὶ προσαναβαίνει εἰς Αδδαρα καὶ περιπορεύεται τὴν κατὰ
4 δυσμὰς Καδης [4]καὶ πορεύεται ἐπὶ Ασεμωνα καὶ διεκβαλεῖ ἕως φά-
ραγγος Αἰγύπτου, καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ τὴν
5 θάλασσαν· τοῦτό ἐστιν αὐτῶν ὅρια ἀπὸ λιβός. [5]καὶ τὰ ὅρια ἀπὸ
ἀνατολῶν· πᾶσα ἡ θάλασσα ἡ ἁλυκὴ ἕως τοῦ Ιορδάνου. καὶ τὰ
ὅρια αὐτῶν ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς θαλάσσης καὶ ἀπὸ
6 τοῦ μέρους τοῦ Ιορδάνου· [6]ἐπιβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ Βαιθαγλα καὶ
παραπορεύεται ἀπὸ βορρᾶ ἐπὶ Βαιθαραβα, καὶ προσαναβαίνει τὰ
7 ὅρια ἐπὶ λίθον Βαιων υἱοῦ Ρουβην, [7]καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια
ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς φάραγγος Αχωρ καὶ καταβαίνει ἐπὶ Γαλγαλ,
ἥ ἐστιν ἀπέναντι τῆς προσβάσεως Αδδαμιν, ἥ ἐστιν κατὰ λίβα
τῇ φάραγγι, καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ τὸ ὕδωρ πηγῆς ἡλίου, καὶ ἔσται
8 αὐτοῦ ἡ διέξοδος πηγὴ Ρωγηλ, [8]καὶ ἀναβαίνει τὰ ὅρια εἰς φάραγγα
Ονομ ἐπὶ νώτου Ιεβους ἀπὸ λιβός (αὕτη ἐστὶν Ιερουσαλημ), καὶ
διεκβάλλει τὰ ὅρια ἐπὶ κορυφὴν ὄρους, ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον
φάραγγος Ονομ πρὸς θαλάσσης, ἥ ἐστιν ἐκ μέρους γῆς Ραφαϊν
9 ἐπὶ βορρᾶ, [9]καὶ διεκβάλλει τὸ ὅριον ἀπὸ κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐπὶ
πηγὴν ὕδατος Ναφθω καὶ διεκβάλλει εἰς τὸ ὄρος Εφρων, καὶ

14 η > A^c | του 1^0 > A† | ημ. ταυτης] σημερον ημ. A | θεου] pr. του A || 15 της et ην > A | αρβοκ mu.] αργοβ B, αρβο A: cf. 15 54 20 7

15 1 ιδουμαιας] ιουδαιας B | της ερ. σιν] των οριων σιμ A† | λιβα] νοτον A: item in 2 fin. 7. 10 || 2 λιβος] νοτου A: item in 3. 4 | της 1^0 > A B^c || 3 ακραββειμ A^r | σεννα W] σενα A, ενναк B*†, σενναк B^c | απο] επι B* | ασωρων] εσρωμ A | αδδαρα] σαραδα B(†) | περιπορ.] εκπορ. B || 4 πορευεται] pr. εκ B† | ασεμωνα] σελμωναν B(†) | διεκβαλλει A B^c: item in 7. 11 ter | τουτο] ταυτα A | ορια] pr. τα A || 5 απο βορρα] επι -αν A || 6 βαιθαγλα W] -λααμ B(†), βαιθαλα A† || 7 επι 2^0] απο A† | γαλγαλ] τααγαδ B† | προσαναβασεως A | αδδαμ(ε)ιν B(†)] αδομμι A† | τη > A^r | πηγης] pr. της A || 8 ονομ bis B† (cf. 18 16)] εννομ A | νωτου] νοτου B | ιεβους] pr. του B *O*† | απο λιβος > A | διεκβαλλει] δι > B† | κορυφης A† | θαλασσης] -η *O* B^c† | ραφαειμ A | βορραν A || 9 υδατος] pr. του A | μαφθω B† | εις το ορος] ορους A

ἐξάξει τὸ ὅριον εἰς Βααλ (αὕτη ἐστὶν πόλις Ιαριμ), [10]καὶ περιελεύ- 10
σεται ὅριον ἀπὸ Βααλ ἐπὶ θάλασσαν καὶ παρελεύσεται εἰς ὄρος
Ασσαρες ἐπὶ νώτου, πόλιν Ιαριμ ἀπὸ βορρᾶ (αὕτη ἐστὶν Χασλων)
καὶ καταβήσεται ἐπὶ Πόλιν ἡλίου καὶ παρελεύσεται ἐπὶ λίβα, [11]καὶ 11
διεκβαλεῖ τὸ ὅριον κατὰ νώτου Ακκαρων ἐπὶ βορρᾶν, καὶ διεκβα-
λεῖ τὰ ὅρια εἰς Σακχαρωνα καὶ παρελεύσεται ὄρος τῆς Βαλα καὶ
διεκβαλεῖ ἐπὶ Ιαβνηλ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ θάλασ-
σαν. [12]καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ θαλάσσης· ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη 12
ὁριεῖ. ταῦτα τὰ ὅρια υἱῶν Ιουδα κύκλῳ κατὰ δήμους αὐτῶν. —
[13]καὶ τῷ Χαλεβ υἱῷ Ιεφοννη ἔδωκεν μερίδα ἐν μέσῳ υἱῶν Ιουδα 13
διὰ προστάγματος τοῦ θεοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἰησοῦς τὴν πόλιν
Αρβοκ μητρόπολιν Ενακ (αὕτη ἐστὶν Χεβρων). [14]καὶ ἐξωλέθρευσεν 14
ἐκεῖθεν Χαλεβ υἱὸς Ιεφοννη τοὺς τρεῖς υἱοὺς Εναк, τὸν Σουσι
καὶ τὸν Θολμι καὶ τὸν Αχιμα. [15]καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν Χαλεβ ἐπὶ τοὺς 15
κατοικοῦντας Δαβιρ· τὸ δὲ ὄνομα Δαβιρ ἦν τὸ πρότερον Πόλις
γραμμάτων. [16]καὶ εἶπεν Χαλεβ Ὃς ἐὰν λάβῃ καὶ ἐκκόψῃ τὴν Πόλιν 16
τῶν γραμμάτων καὶ κυριεύσῃ αὐτῆς, δώσω αὐτῷ τὴν Αχσαν θυ-
γατέρα μου εἰς γυναῖκα. [17]καὶ ἔλαβεν αὐτὴν Γοθονιηλ υἱὸς Κενεζ 17
ἀδελφὸς Χαλεβ ὁ νεώτερος, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Αχσαν θυγατέρα
αὐτοῦ αὐτῷ γυναῖκα. [18]καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτὴν καὶ 18
συνεβουλεύσατο αὐτῷ λέγουσα Αἰτήσομαι τὸν πατέρα μου ἀγρόν·
καὶ ἐβόησεν ἐκ τοῦ ὄνου. καὶ εἶπεν αὐτῇ Χαλεβ Τί ἐστίν σοι;
[19]καὶ εἶπεν αὐτῷ Δός μοι εὐλογίαν, ὅτι εἰς γῆν Ναγεβ δέδωκάς 19
με· δός μοι τὴν Γολαθμαιν. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ Χαλεβ τὴν Γολαθμαιν
τὴν ἄνω καὶ τὴν Γολαθμαιν τὴν κάτω. — [20]αὕτη ἡ κληρονομία 20
φυλῆς υἱῶν Ιουδα.

[21]Ἐγενήθησαν δὲ αἱ πόλεις αὐτῶν· πόλις πρώτη φυλῆς υἱῶν 21
Ιουδα ἐφ᾽ ὁρίων Εδωμ ἐπὶ τῆς ἐρήμου

9 εξαξει] εξ > B *O*† | εις βααλ (cf. 10)] ιεβααλ B || 10 απο 1^0] επι A | και παρελ. / εις ορ. ασσαρες] tr. A | ασσαρες] ασσαρ B*†, σηειρ A | ιαρειν B† hic, non in 9 | χασαλων A || 11 σακχαρωνα pau.] σοκχωθ B, ακκαρωνα A(†) | ορος] ορια B | της pau.] γης A, επι B | βαλα A*(†)] γαβαλα A^c†, λιβα B | ιαβνηλ] λεμνα B || 13 δια] απο B*† | αρβεκ A†, αρβε G | μητροπολις A || 14 σουσαι A† | τον 2^0 > B | θολμ(ε)ι pau.] θοαλμει B†, θαλμαι A† || 15 ην / το προτ.] tr. A || 16 και εκκοψη > A | δωσω] pr. και A | την ult. > A | ασχαν B: item in 17 || 17 αδελφος W] -φου BA | ο νεωτερος (cf. Iud. 1 13)] > B, in *O* sub ÷ | αυτω ult.] > B, in *O* sub ÷ | γυναικα] pr. εις A || 18 εκπορευεσθαι B | εκ] απο A || 19 την 1^0 > A | γολαθμαιν ter Ra.] 1^0 βοθθανεις B, 2^0 3^0 γοναιθλαν B(†); 1^0 γωλαθμαιμ A, 2^0 γωλαθ A (την ανω — γωλαθ ult. > A) | χαλεβ] > B, in *O* sub ÷ || 21 αι > B | πολις πρωτη φυλης] πολεις προς τη φυλη B

B

Καιβαισελεηλ καὶ Αρα καὶ Ασωρ
22 [22]καὶ Ικαμ καὶ Ρεγμα καὶ Αρου-
23 ηλ [23]καὶ Καδης καὶ Ασοριωναιν
24 [24]καὶ Μαιναμ καὶ Βαλμαιναν καὶ
25 αἱ κῶμαι αὐτῶν [25]καὶ αἱ πόλεις
26 Ασερων (αὕτη Ασωρ) [26]καὶ Σην
27 καὶ Σαλμαα καὶ Μωλαδα [27]καὶ
28 Σερι καὶ Βαιφαλαδ [28]καὶ
Χολασεωλα καὶ Βηρσαβεε καὶ
αἱ κῶμαι αὐτῶν καὶ αἱ ἐπαύλεις
29 αὐτῶν, [29]Βαλα καὶ Βακωκ καὶ
30 Ασομ [30]καὶ Ελβωυδαδ καὶ Βαι-
31 θηλ καὶ Ερμα [31]καὶ Σεκελακ καὶ
32 Μαχαριμ καὶ Σεθεννακ [32]καὶ
Λαβως καὶ Σαλη καὶ Ερωμωθ,
πόλεις κθʹ καὶ αἱ
κῶμαι αὐτῶν.
33 [33]Ἐν τῇ πεδινῇ· Ασταωλ καὶ
34 Ραα καὶ Ασσα [34]καὶ Ραμεν καὶ
Τανω καὶ Ιλουθωθ καὶ Μαιανι
35 [35]καὶ Ιερμουθ καὶ Οδολλαμ καὶ
Μεμβρα καὶ Σαωχω καὶ Αζηκα
36 [36]καὶ Σακαριμ καὶ Γαδηρα καὶ αἱ
ἐπαύλεις αὐτῆς, πόλεις δέκα τέσ-
σαρες ⸌ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν·
37 [37]Σεννα καὶ Αδασαν καὶ Μαγ-
38 αδαγαδ [38]καὶ Δαλαλ καὶ Μασφα
39 καὶ Ιακαρεηλ [39]καὶ Λαχης καὶ
40 Βασηδωθ καὶ Ιδεαδαλεα [40]καὶ Χαβ-
41 ρα καὶ Μαχες καὶ Μααχως [41]καὶ
Γεδδωρ καὶ Βαγαδιηλ καὶ Νωμαν
καὶ Μακηδαν, πόλεις δεκαὲξ καὶ
42 αἱ κῶμαι αὐτῶν· [42]Λεμνα καὶ
43 Ιθακ [43]καὶ Ανωχ καὶ Ιανα καὶ

A

Καβσεηλ καὶ Εδραι καὶ Ιαγουρ
[22]καὶ Κινα καὶ Διμωνα καὶ Αδα-
δα [23]καὶ Κεδες καὶ Ιθναζιφ
[24]καὶ Τελεμ καὶ Βαλωθ
[25]καὶ πόλις
Ασερων (αὕτη Ασωρ), [26]Αμαμ
καὶ Σαμαα καὶ Μωλαδα [27]καὶ
Ασεργαδδα καὶ Βαιθφαλεθ [28]καὶ
Ασαρσουλα καὶ Βηρσαβεε καὶ
αἱ κῶμαι αὐτῶν καὶ αἱ ἐπαύλεις
αὐτῶν, [29]Βααλα καὶ Αυιμ καὶ
Ασεμ [30]καὶ Ελθωδαδ καὶ Χα-
σιλ καὶ Ερμα [31]καὶ Σικελεγ καὶ
Μεδεβηνα καὶ Σανσαννα [32]καὶ
Λαβωθ καὶ Σελεϊμ καὶ Ρεμμων,
πόλεις εἴκοσι καὶ ἐννέα καὶ αἱ
κῶμαι αὐτῶν.
[33]Ἐν τῇ πεδινῇ· Εσθαολ καὶ
Σαραα καὶ Ασνα [34]καὶ Ραμεν καὶ
Ζανω καὶ Αδιαθαϊμ καὶ Ηναϊμ
[35]καὶ Ιεριμουθ καὶ Οδολλαμ καὶ
Νεμρα καὶ Σωχω καὶ Αζηκα
[36]καὶ Σαργαριμ καὶ Γαδηρα καὶ αἱ
ἐπαύλεις αὐτῆς, πόλεις δέκα τέσ-
σαρες καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν·
[37]Σενναν καὶ Αδασα καὶ Μαγ-
δαλγαδ [38]καὶ Δαλααν καὶ Μασφα
καὶ Ιεχθαηλ [39]καὶ Λαχις καὶ
Βαζκαθ καὶ Αγλων [40]καὶ Χαβ-
βα καὶ Λαμας καὶ Χαθλως [41]καὶ
Γαδηρωθ καὶ Βηθδαγων καὶ Νωμα
καὶ Μακηδα, πόλεις δεκαὲξ καὶ
αἱ κῶμαι αὐτῶν· [42]Λεβνα καὶ
Αθερ [43]καὶ Ιεφθα καὶ Ασεννα καὶ

15 21—43 B: 21 αρα B] αραδ *L*† (= 44 54 75 106 134) || 35 αζηκα] ιαζ. B† || 39 λαχης Bc] μαχης B*†

15 21—43 A: 21 καβσεηλ W] κασθεηλ A† | εδραι W] -ιν A† || 25 ασερωμ A† || 26 μωλαδα pl.] μωδαδα A || 28 βηρσαβεθ A† || 30 χασιλ pau.] -σειρ A† | ερμαλ A† || 31 μεδεβηνα W] βεδ. A†, μεδεμηνα al. || 35 οδολλαμ pl.] μ > A || 36 σαργαριμ A] σαγ. *OL*† || 37 σενναν V] -αμ A(†) || 39 βαζκαθ W] μασχαθ A† | αγλων pl.] εγλωμ A† || 42 αθερ pl.] αφορ A†

B

Νασιβ 44 καὶ Κεϊλαμ καὶ Ακιεζι
καὶ Κεζιβ καὶ Βαθησαρ καὶ Αι-
λων, πόλεις δέκα καὶ αἱ κῶμαι
αὐτῶν· 45 Ακκαρων καὶ αἱ κῶμαι
αὐτῆς καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν·
46 ἀπὸ Ακκαρων Γεμνα καὶ
πᾶσαι, ὅσαι εἰσὶν πλησίον Αση-
δωθ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν· 47 Ασιε-
δωθ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς καὶ αἱ
ἐπαύλεις αὐτῆς· Γάζα καὶ αἱ κῶ-
μαι αὐτῆς καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς
ἕως τοῦ χειμάρρου Αἰγύπτου·
καὶ ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη διορίζει.
48 Καὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ· Σαμιρ καὶ
Ιεθερ καὶ Σωχα 49 καὶ Ρεννα καὶ
Πόλις γραμμάτων (αὕτη
Δαβιρ) 50 καὶ Ανων καὶ Εσκαιμαν
καὶ Αισαμ 51 καὶ Γοσομ καὶ Χα-
λου καὶ Χαννα, πόλεις ἕνδεκα
καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν· 52 Αιρεμ καὶ
Ρεμνα καὶ Σομα 53 καὶ Ιεμαϊν καὶ
Βαιθαχου καὶ Φακουα 54 καὶ
Ευμα καὶ πόλις Αρβοκ (αὕτη
ἐστὶν Χεβρων) καὶ Σωρθ, πόλεις
ἐννέα καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν·
55 Μαωρ καὶ Χερμελ καὶ Οζιβ καὶ
Ιταν 56 καὶ Ιαριηλ καὶ Ιαρικαμ
καὶ Ζακαναϊμ 57 καὶ Γαβαα καὶ
Θαμναθα, πόλεις ἐννέα καὶ αἱ κῶ-
μαι αὐτῶν· 58 Αλουα καὶ Βαιθ-
σουρ καὶ Γεδδων 59 καὶ Μαγαρωθ
καὶ Βαιθαναμ καὶ Θεκουμ, πόλεις
ἓξ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν· 59a Θε-
κω καὶ Εφραθα (αὕτη ἐστὶν Βαιθ-
λεεμ) καὶ Φαγωρ καὶ Αιταν καὶ
Κουλον καὶ Ταταμ καὶ Εωβης καὶ
Καρεμ καὶ Γαλεμ καὶ Θεθηρ καὶ

A

Νεσιβ 44 καὶ Κεϊλα καὶ Αχζιβ 44
καὶ Μαρησα καὶ Ε-
δωμ, πόλεις ἐννέα καὶ αἱ κῶμαι
αὐτῶν· 45 Ακκαρων καὶ αἱ κῶμαι 45
αὐτῆς καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς·
46 καὶ ἀπὸ Ακκαρων Ιεμναι καὶ 46
πᾶσαι, ὅσαι εἰσὶν πλησίον Ασ-
δωδ, καὶ αἱ κῶμαι 47 47
αὐτῆς καὶ αἱ
ἐπαύλεις αὐτῆς· Γάζα καὶ αἱ κῶ-
μαι αὐτῆς καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς
ἕως τοῦ χειμάρρου Αἰγύπτου·
καὶ ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη διορίζει.
48 Καὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ· Σαφιρ καὶ 48
Ιεθερ καὶ Σωχω 49 καὶ Ρεννα 49
πόλις γραμμάτων (αὕτη ἐστὶν
Δαβιρ) 50 καὶ Ανωβ καὶ Εσθεμω 50
καὶ Ανιμ 51 καὶ Γοσομ καὶ Χι- 51
λουων καὶ Γηλων, πόλεις δέκα
καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν· 52 Ερεβ καὶ 52
Εσαν καὶ Ρουμα 53 καὶ Ιανουμ καὶ 53
Βαιθθαπφουε καὶ Αφακα 54 καὶ 54
Χαμματα καὶ πόλις Αρβο (αὕτη
ἐστὶν Χεβρων) καὶ Σιωρ, πόλεις
ἐννέα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν·
55 Μαων καὶ Χερμελ καὶ Ζιφ καὶ 55
Ιεττα 56 καὶ Ιεζραελ καὶ Ιεκδααμ 56
καὶ Ζανωακιμ 57 καὶ Γαβαα καὶ 57
Θαμνα, πόλεις ἐννέα καὶ αἱ κῶ-
μαι αὐτῶν· 58 Αλουλ καὶ Βαιθ- 58
σουρ καὶ Γεδωρ 59 καὶ Μαρωθ 59
καὶ Βαιθανωθ καὶ Ελθεκεν, πόλεις
ἓξ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν· 59a Θε- 59a
κω καὶ Εφραθα (αὕτη ἐστὶν Βηθ-
λεεμ) καὶ Φαγωρ καὶ Αιταμ καὶ
Κουλον καὶ Ταταμι καὶ Σωρης καὶ
Καρεμ καὶ Γαλλιμ καὶ Βαιθηρ καὶ

15 43—59a B: 54 σωρθ B*†] -ραιθ B[c]

15 43—59a A: 44 αχζιβ mu.] -ζεκ A† || 46 ασδωδ W] -ωμ A† || 54 αρβο pau. (cf. 14 15)] -βοα A† || 56 ιεζραελ W] ιεζδρ. A† || 59 βαιθανωθ W] -νων A†

B

Μανοχω, πόλεις ἕνδεκα καὶ αἱ
60 κῶμαι αὐτῶν · [60]Καριαθβααλ
(αὕτη ἡ πόλις Ιαριμ) καὶ Σωθη-
βα, πόλεις δύο
καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν ·
61 [61]καὶ Βαδδαργις καὶ Θαραβααμ
62 καὶ Αινων καὶ Αιχιοζα [62]καὶ
Ναφλαζων καὶ αἱ πόλεις Σαδωμ
καὶ Ανκαδης, πόλεις ἑπτὰ καὶ αἱ
κῶμαι αὐτῶν.

A

Μανοχω, πόλεις ἕνδεκα καὶ αἱ
κῶμαι αὐτῶν · [60]Καριαθβααλ
(αὕτη πόλις Ιαριμ) καὶ Αρεβ-
βα, πόλεις δύο καὶ αἱ κῶμαι
αὐτῶν καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν ·
[61] Βαδδαργις καὶ Βηθαραβα
καὶ Μαδων καὶ Σοχοχα [62]καὶ
Νεβσαν καὶ αἱ πόλεις ἁλῶν
καὶ Ηνγαδδι, πόλεις ἑπτὰ καὶ αἱ
κῶμαι αὐτῶν.

63 [63]Καὶ ὁ Ιεβουσαῖος κατῴκει ἐν Ιερουσαλημ, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη-
σαν οἱ υἱοὶ Ιουδα ἀπολέσαι αὐτούς · καὶ κατῴκησαν οἱ Ιεβουσαῖοι
ἐν Ιερουσαλημ ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης.
16 [1]Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια υἱῶν Ιωσηφ ἀπὸ τοῦ Ιορδάνου τοῦ κατὰ
Ιεριχω ἀπ᾿ ἀνατολῶν καὶ ἀναβήσεται ἀπὸ Ιεριχω εἰς τὴν ὀρεινὴν
2 τὴν ἔρημον εἰς Βαιθηλ Λουζα [2]καὶ ἐξελεύσεται εἰς Βαιθηλ καὶ παρ-
3 ελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια τοῦ Χαταρωθι [3]καὶ διελεύσεται ἐπὶ τὴν θά-
λασσαν ἐπὶ τὰ ὅρια Απταλιμ ἕως τῶν ὁρίων Βαιθωρων τὴν κάτω,
καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν.
4 [4]Καὶ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ Ιωσηφ, Εφραιμ καὶ Μανασση · [5]καὶ
5 ἐγενήθη ὅρια υἱῶν Εφραιμ κατὰ δήμους αὐτῶν · καὶ ἐγενήθη τὰ
ὅρια τῆς κληρονομίας αὐτῶν ἀπὸ ἀνατολῶν Αταρωθ καὶ Εροκ ἕως
6 Βαιθωρων τὴν ἄνω καὶ Γαζαρα, [6]καὶ διελεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ τὴν
θάλασσαν εἰς Ικασμων ἀπὸ βορρᾶ Θερμα, περιελεύσεται ἐπὶ ἀνα-
τολὰς εἰς Θηνασα καὶ Σελλησα καὶ παρελεύσεται ἀπ᾿ ἀνατολῶν
7 εἰς Ιανωκα [7]καὶ εἰς Μαχω καὶ Αταρωθ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν καὶ
8 ἐλεύσεται ἐπὶ Ιεριχω καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ τὸν Ιορδάνην, [8]καὶ ἀπὸ
Ταφου πορεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ θάλασσαν ἐπὶ Χελκανα, καὶ ἔσται
ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ θάλασσαν · αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς Εφραιμ

15 59a—62 B: 61 αιχιοζα B*†] αιοχ. Bc(†)

15 59a—62 A: 61 βαδδαργις και A] εν τη μαβδαριτιδι (pro μαδβαρ.) *L*†: cf. 5 6 18 12

16 1 ανατολων] + την ερημον A | λουζα] post 2 βαιθηλ tr. A || 2 εις] απο A | χαταρωθ(ε)ι B(†)] αρχιαταρωθ A || 3 επι 2⁰] εις A† | απταλ(ε)ιμ] του ιεφαλθι A | την 2⁰] της A: cf. 5 || 5 ορια 1⁰] pr. τα A | ασταρωθ B†: cf. 7 | εροκ] αδαρ A | την] της A: cf. 3 || 6 διελευσ.] δι > B | ικασμων B(†)] μαχθωθ A | θερμα > A | περιελευσ.] και παρελ. A | επι 2⁰] εις B*† | θηνασα B(†)] -ναθ W, τηναθ A† | και 2⁰ > A | σελλησα] σηλω A | ιανωκα B(†)] ιανω A || 7 και 1⁰ > A | μαχω B(†)] αταρωθ A | αταρωθ O] αστ. B(†): cf. 5; ναα-ραθα A | ελευσ. B O] pr. δι A | επι 1⁰] εις A† | διεκβαλλει Bc || 8 ταφου] θαφφουε W, εφφουε A† | πορευσεται] παρελευσ. A | τα > A† | χελκανα] χει-μαρρουν κανα A | αυτων 1⁰] -του A | εφραιμ] pr. υιων A

κατὰ δήμους αὐτῶν. [9]καὶ αἱ πόλεις αἱ ἀφορισθεῖσαι τοῖς υἱοῖς 9
Εφραιμ ἀνὰ μέσον τῆς κληρονομίας υἱῶν Μανασση, πᾶσαι αἱ πό-
λεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. — [10]καὶ οὐκ ἀπώλεσεν Εφραιμ τὸν Χα- 10
ναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Γαζερ, καὶ κατῴκει ὁ Χαναναῖος ἐν τῷ
Εφραιμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ἕως ἀνέβη Φαραω βασιλεὺς Αἰ-
γύπτου καὶ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν ἐν πυρί, καὶ τοὺς
Χαναναίους καὶ τοὺς Φερεζαίους καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Γαζερ
ἐξεκέντησαν, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Φαραω ἐν φερνῇ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ.

[1]Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς υἱῶν Μανασση, ὅτι οὗτος πρωτό- 17
τοκος τῷ Ιωσηφ· τῷ Μαχιρ πρωτοτόκῳ Μανασση πατρὶ Γαλααδ
(ἀνὴρ γὰρ πολεμιστὴς ἦν) ἐν τῇ Γαλααδίτιδι καὶ ἐν τῇ Βασανίτιδι.
[2]καὶ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς Μανασση τοῖς λοιποῖς κατὰ δήμους αὐτῶν, 2
τοῖς υἱοῖς Ιεζερ καὶ τοῖς υἱοῖς Κελεζ καὶ τοῖς υἱοῖς Ιεζιηλ καὶ τοῖς
υἱοῖς Συχεμ καὶ τοῖς υἱοῖς Συμαριμ καὶ τοῖς υἱοῖς Οφερ· οὗτοι οἱ
ἄρσενες κατὰ δήμους αὐτῶν. [3]καὶ τῷ Σαλπααδ υἱῷ Οφερ, οὐκ 3
ἦσαν αὐτῷ υἱοὶ ἀλλ' ἢ θυγατέρες, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν θυ-
γατέρων Σαλπααδ· Μααλα καὶ Νουα καὶ Εγλα καὶ Μελχα καὶ Θερ-
σα. [4]καὶ ἔστησαν ἐναντίον Ελεαζαρ τοῦ ἱερέως καὶ ἐναντίον Ἰη- 4
σοῦ καὶ ἐναντίον τῶν ἀρχόντων λέγουσαι Ὁ θεὸς ἐνετείλατο διὰ
χειρὸς Μωυσῆ δοῦναι ἡμῖν κληρονομίαν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν
ἡμῶν. καὶ ἐδόθη αὐταῖς διὰ προστάγματος κυρίου κλῆρος ἐν τοῖς
ἀδελφοῖς τοῦ πατρὸς αὐτῶν. [5]καὶ ἔπεσεν ὁ σχοινισμὸς αὐτῶν ἀπὸ 5
Ανασσα καὶ πεδίον Λαβεκ ἐκ τῆς Γαλααδ, ἥ ἐστιν πέραν τοῦ Ιορ-
δάνου· [6]ὅτι θυγατέρες υἱῶν Μανασση ἐκληρονόμησαν κλῆρον ἐν 6
μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν· ἡ δὲ γῆ Γαλααδ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς
Μανασση τοῖς καταλελειμμένοις.

[7]Καὶ ἐγενήθη ὅρια υἱῶν Μανασση Δηλαναθ, ἥ ἐστιν κατὰ πρόσ- 7
ωπον υἱῶν Αναθ, καὶ πορεύεται ἐπὶ τὰ ὅρια ἐπὶ Ιαμιν καὶ Ιασσιβ
ἐπὶ πηγὴν Θαφθωθ· [8]τῷ Μανασση ἔσται, καὶ Θαφεθ ἐπὶ τῶν ὁρί- 8
ων Μανασση τοῖς υἱοῖς Εφραιμ. [9]καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ 9
φάραγγα Καρανα ἐπὶ λίβα κατὰ φάραγγα Ιαριηλ, τερέμινθος τῷ

10 εως ανεβη — fin.: cf. Regn. III 5 14b (= 𝔐 9 16) | αυτην 1⁰] την πολιν A | **εξεκεντησεν A**

17 2 ιεζερ Ra.] ιεζει B(†), αχιεζερ A | κελεζ B(†)] χελεκ W, φελεκ A† | ιεζ(ε)ιηλ B†] εριηλ A | συχεμ] σεχεμ A | συμαρ(ε)ιμ B†] σεμιραε A | οι > A || 3 σαλφααδ bis A | μααλα] μαλα A | εγλα] αιγλα W, αιγλαμ A† || 4 ιησου] + υιου ναυη A | δια προστ. κυρ. / κληρος] tr. A || 5 αυτων απο ανασσα και] μανασση A | της γαλ.] γης γαλ. και της βασαν A || 7 δηλαναθ] απο ασηρ μαχθωθ A | υιων αναθ] συχεμ A | επι 1⁰ > A | ιασσ(ε)ιβ] ιασσηβ Bc, εις ιασηφ A | πηγην] την γην A | θαθφωθ A†, ναφεθ Bc† || 8 θαφεθ B(†)] θαφθωθ A | τοις υ. εφρ. (9) και καταβ. το ορ.] > A (in *O* sub ※) || 9 καρανα] καναι A | φαραγγα 2⁰] pr. την A | ιαριηλ B(†)] ιαειρ A | τερεμινθος] β pro μ A: cf. Gen. 35 4; pr. η A

Εφραιμ ἀνὰ μέσον πόλεως Μανασση· καὶ ὅρια Μανασση ἐπὶ τὸν
βορρᾶν εἰς τὸν χειμάρρουν, καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος θάλασσα.
10 10ἀπὸ λιβὸς τῷ Εφραιμ, καὶ ἐπὶ βορρᾶν Μανασση, καὶ ἔσται ἡ
θάλασσα ὅρια αὐτοῖς· καὶ ἐπὶ Ασηρ συνάψουσιν ἐπὶ βορρᾶν καὶ
11 τῷ Ισσαχαρ ἀπ' ἀνατολῶν. 11καὶ ἔσται Μανασση ἐν Ισσαχαρ καὶ
ἐν Ασηρ Βαιθσαν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δωρ
καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ τοὺς κατοικοῦντας Μαγεδδω καὶ τὰς κώ-
12 μας αὐτῆς καὶ τὸ τρίτον τῆς Ναφετα καὶ τὰς κώμας αὐτῆς. 12καὶ
οὐκ ἠδυνάσθησαν οἱ υἱοὶ Μανασση ἐξολεθρεῦσαι τὰς πόλεις ταύ-
13 τας, καὶ ἤρχετο ὁ Χαναναῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ· 13καὶ
ἐγενήθη καὶ ἐπεὶ κατίσχυσαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ, καὶ ἐποίησαν τοὺς
Χαναναίους ὑπηκόους, ἐξολεθρεῦσαι δὲ αὐτοὺς οὐκ ἐξωλέθρευσαν.
14 14Ἀντεῖπαν δὲ οἱ υἱοὶ Ιωσηφ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες Διὰ τί ἐκλη-
ρονόμησας ἡμᾶς κλῆρον ἕνα καὶ σχοίνισμα ἕν; ἐγὼ δὲ λαὸς πο-
15 λύς εἰμι, καὶ ὁ θεὸς εὐλόγησέν με. 15καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰησοῦς Εἰ
λαὸς πολὺς εἶ, ἀνάβηθι εἰς τὸν δρυμὸν καὶ ἐκκάθαρον σεαυτῷ, εἰ
16 στενοχωρεῖ σε τὸ ὄρος τὸ Εφραιμ. 16καὶ εἶπαν Οὐκ ἀρκέσει ἡμῖν
τὸ ὄρος τὸ Εφραιμ, καὶ ἵππος ἐπίλεκτος καὶ σίδηρος τῷ Χανα-
ναίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν αὐτῷ ἐν Βαιθσαν καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐ-
17 τῆς ἐν τῇ κοιλάδι Ιεζραελ. 17καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ιωσηφ
Εἰ λαὸς πολὺς εἶ καὶ ἰσχὺν μεγάλην ἔχεις, οὐκ ἔσται σοι κλῆρος
18 εἷς· 18ὁ γὰρ δρυμὸς ἔσται σοι, ὅτι δρυμός ἐστιν καὶ ἐκκαθαριεῖς αὐ-
τὸν καὶ ἔσται σοι· καὶ ὅταν ἐξολεθρεύσῃς τὸν Χαναναῖον, ὅτι
ἵππος ἐπίλεκτός ἐστιν αὐτῷ, σὺ γὰρ ὑπερισχύεις αὐτοῦ.
18 1Καὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ισραηλ εἰς Σηλω καὶ
ἔπηξαν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἡ γῆ ἐκρατήθη ὑπ'
2 αὐτῶν. 2καὶ κατελείφθησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ, οἳ οὐκ ἐκληρονόμησαν,
3 ἑπτὰ φυλαί. 3καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ισραηλ Ἕως τίνος ἐκλυ-
θήσεσθε κληρονομῆσαι τὴν γῆν, ἣν ἔδωκεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν;
4 4δότε ἐξ ὑμῶν τρεῖς ἄνδρας ἐκ φυλῆς, καὶ ἀναστάντες διελθέτω-
σαν τὴν γῆν καὶ διαγραψάτωσαν αὐτὴν ἐναντίον μου, καθὰ δεήσει

9 τον βορραν] βορρα A | θαλασσα > A† || 10 μανασση] pr. τω A | ασηρ] ιασηβ B || 11 βαιθσαν] καιθοαν B* | μαγεδδω] -ωρ A | αυτης paenult.] + και τους κατοικουντας ταναχ και τας κωμας αυτης A | ναφετα Ra.] μαφετα B(†), ναφεθα A || 12 ηρχετο] ηρξατο A || 13 και 2^0 > A | εξολεθρευσαι] ολεθρευσει A || 14 ευλογ. με] tr. A || 15 ει 2^0] + συ A | εκκαθαρον] -ρισον A | το ult. > A || 16 ειπαν] + οι υιοι ιωσηφ A | αρκεσει] αρεσκει B*, αρκει A | το εφραιμ] > A, in *O* sub ÷ | εν αυτω > A | βαιθσαν] βαιθαισαν B(†) | ιεζραελ] ισραηλ B || 17 ιωσηφ] + λεγων A || 18 εστιν ult. > A† | υπερισχυσεις αυτον A

18 1 σηλωμ A | εκραταιωθη A† || 2 ου κατεκληρ. A || 3 ιησ. τοις υ. ισρ.] αυτοις ιησ. A | εδωκεν] + ημιν A, + υμιν V W | ημων] pr. των πατερων AW, των πατ. υμων V

διελεῖν αὐτήν. (καὶ ἤλθοσαν πρὸς αὐτόν, [5]καὶ διεῖλεν αὐτοῖς ἑπτὰ 5
μερίδας.) Ιουδας στήσεται αὐτοῖς ὅριον ἀπὸ λιβός, καὶ οἱ υἱοὶ Ιω-
σηφ στήσονται αὐτοῖς ἀπὸ βορρᾶ. [6]ὑμεῖς δὲ μερίσατε τὴν γῆν 6
ἑπτὰ μερίδας καὶ ἐνέγκατε πρός με ὧδε, καὶ ἐξοίσω ὑμῖν κλῆρον
ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. [7]οὐ γάρ ἐστιν μερὶς τοῖς υἱοῖς Λευι 7
ἐν ὑμῖν, ἱερατεία γὰρ κυρίου μερὶς αὐτοῦ· καὶ Γαδ καὶ Ρουβην
καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασση ἐλάβοσαν τὴν κληρονομίαν αὐτῶν
πέραν τοῦ Ιορδάνου ἐπ᾽ ἀνατολάς, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς Μωυσῆς ὁ
παῖς κυρίου. [8]καὶ ἀναστάντες οἱ ἄνδρες ἐπορεύθησαν, καὶ ἐνετεί- 8
λατο Ἰησοῦς τοῖς ἀνδράσιν τοῖς πορευομένοις χωροβατῆσαι τὴν γῆν
λέγων Πορεύεσθε καὶ χωροβατήσατε τὴν γῆν καὶ παραγενήθητε
πρός με, καὶ ὧδε ἐξοίσω ὑμῖν κλῆρον ἔναντι κυρίου ἐν Σηλω.
[9]καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐχωροβάτησαν τὴν γῆν καὶ εἴδοσαν αὐτὴν 9
καὶ ἔγραψαν αὐτὴν κατὰ πόλεις αὐτῆς ἑπτὰ μερίδας εἰς βιβλίον
καὶ ἤνεγκαν πρὸς Ἰησοῦν. [10]καὶ ἐνέβαλεν αὐτοῖς Ἰησοῦς κλῆρον 10
ἐν Σηλω ἔναντι κυρίου.

[11]Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος φυλῆς Βενιαμιν πρῶτος κατὰ δήμους 11
αὐτῶν, καὶ ἐξῆλθεν ὅρια τοῦ κλήρου αὐτῶν ἀνὰ μέσον Ιουδα καὶ
ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν Ιωσηφ. [12]καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ 12
βορρᾶ ἀπὸ τοῦ Ιορδάνου, προσαναβήσεται τὰ ὅρια κατὰ νώτου Ιε-
ριχω ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἀναβήσεται ἐπὶ τὸ ὄρος ἐπὶ τὴν θάλασσαν,
καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος ἡ Μαδβαρῖτις Βαιθων, [13]καὶ διελεύσε- 13
ται ἐκεῖθεν τὰ ὅρια Λουζα ἐπὶ νώτου Λουζα ἀπὸ λιβός (αὕτη ἐστὶν
Βαιθηλ), καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια Μααταρωθορεχ ἐπὶ τὴν ὀρεινήν,
ἥ ἐστιν πρὸς λίβα Βαιθωρων ἡ κάτω, [14]καὶ διελεύσεται τὰ ὅρια 14
καὶ περιελεύσεται ἐπὶ τὸ μέρος τὸ βλέπον παρὰ θάλασσαν ἀπὸ
λιβὸς ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐπὶ πρόσωπον Βαιθωρων λίβα, καὶ ἔσται
αὐτοῦ ἡ διέξοδος εἰς Καριαθβααλ (αὕτη ἐστὶν Καριαθιαριν πόλις
υἱῶν Ιουδα)· τοῦτό ἐστιν τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν. [15]καὶ μέ- 15
ρος τὸ πρὸς λίβα ἀπὸ μέρους Καριαθβααλ, καὶ διελεύσεται ὅρια
εἰς Γασιν ἐπὶ πηγὴν ὕδατος Ναφθω, [16]καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ 16
μέρους τοῦ ὄρους, ὅ ἐστιν κατὰ πρόσωπον νάπης Ονναμ, ὅ ἐστιν

4 διελειν] -λθειν B*A | ηλθοσαν (A -θον)] pr. δι B || 5 αυτοις ult. > A || 6 εναντιον A: item A† in 10 || 7 ιερατεια γαρ] οτι η ιερ. A | αυτου] -των A | μανασση] pr. υιων A[r] | ανατολας] -λης B† || 8 πορευεσθε] -ευθητε A | και ωδε] tr. A || 9 αυτης] > B, in *O* sub ÷ | fin.] + εις σηλω A, + ※ εις την παρεμβολην εν σηλω *O* || 11 φυλης > B*† | βενιαμιν] μανασση A† | των > A || 12 απο 3⁰] επι A | επι την] κατα A† | η ult. > B*† | μαδβαριτις pau.] μαβδαρ. BA: cf. 5 6 | βαιθαυν A || 13 νωτου] νοτου A: cf. 16 | λιβος] + αυτης B | μααταρωθορεχ B[(†)]] απο αταρωθ αδδαρ A || 14 περιελευσ.] παρελ. B†, διελ. A† | μερος 1⁰] ορος B* | παρα] εις A† | καριαθιαρ(ε)ιν B†] -ιμ A || 15 ορια] pr. τα A | γασ(ε)ιν] γαιν A || 16 του ορους ο] τουτο B | ονναμ Sa†] σονναμ B[(†)], υιου εννομ A; cf. inf. et 15 8

ἐκ μέρους Εμεκραφαϊν ἀπὸ βορρᾶ, καὶ καταβήσεται Γαιεννα ἐπὶ
17 νώτου Ιεβουσαι ἀπὸ λιβὸς καὶ καταβήσεται ἐπὶ πηγὴν Ρωγηλ [17]καὶ
διελεύσεται ἐπὶ πηγὴν Βαιθσαμυς καὶ παρελεύσεται ἐπὶ Γαλιλωθ, ἥ
ἐστιν ἀπέναντι πρὸς ἀνάβασιν Αιθαμιν, καὶ καταβήσεται ἐπὶ λίθον
18 Βαιων υἱῶν Ρουβην [18]καὶ διελεύσεται κατὰ νώτου Βαιθαραβα ἀπὸ
19 βορρᾶ καὶ καταβήσεται [19]ἐπὶ τὰ ὅρια ἐπὶ νώτου Βαιθαγλα ἀπὸ
βορρᾶ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ λοφιὰν τῆς θαλάσσης
τῶν ἁλῶν ἐπὶ βορρᾶν εἰς μέρος τοῦ Ιορδάνου ἀπὸ λιβός· ταῦτα
20 τὰ ὅριά ἐστιν ἀπὸ λιβός. [20]καὶ ὁ Ιορδάνης ὁριεῖ ἀπὸ μέρους ἀνα-
τολῶν. αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν Βενιαμιν, τὰ ὅρια αὐτῆς κύκλῳ
21 κατὰ δήμους. — [21]καὶ ἐγενήθησαν αἱ πόλεις τῶν υἱῶν Βενιαμιν
κατὰ δήμους αὐτῶν Ιεριχω καὶ

	B	A
22	Βαιθεγλιω καὶ Αμεκασις [22]καὶ	Βηθαγλα καὶ Αμεκκασις [22]καὶ
	Βαιθαβαρα καὶ Σαρα καὶ Βησα-	Βαιθαραβα καὶ Σεμριμ καὶ Βηθ-
23	να [23]καὶ Αιιν καὶ Φαρα καὶ Ε-	ηλ [23]καὶ Αυιμ καὶ Αφαρ καὶ Α-
24	φραθα [24]καὶ Καραφα καὶ Κεφι-	φρα [24]καὶ Αικαρεν καὶ Καφη-
	ρα καὶ Μονι καὶ Γαβαα, πόλεις δέ-	ραμμιν καὶ Γαβαα, πόλεις δώ-
	κα δύο καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν·	δεκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν·
25	[25]Γαβαων καὶ Ραμα καὶ Βεηρωθα	[25]Γαβαων καὶ Ραμα καὶ Βηρωθ
26	[26]καὶ Μασσημα καὶ Μιρων καὶ	[26]καὶ Μασφα καὶ Χεφιρα καὶ
27	Αμωκη [27]καὶ Φιρα καὶ Καφαν καὶ	Αμωσα [27]καὶ Ρεκεμ καὶ
	Νακαν καὶ Σεληκαν καὶ Θαρεηλα	Ιερφαηλ καὶ Θαραλα
28	[28] καὶ Ιεβους (αὕτη	[28]καὶ Σηλαλεφ καὶ Ιεβους (αὕτη
	ἐστὶν Ιερουσαλημ) καὶ πόλεις καὶ	ἐστὶν Ιερουσαλημ) καὶ Γαβααθ καὶ
	Γαβαωθιαριμ, πόλεις τρεῖς καὶ	πόλις Ιαριμ, πόλεις δέκα
	δέκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. αὕτη	τρεῖς καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. αὕτη
	ἡ κληρονομία υἱῶν Βενιαμιν κα-	ἡ κληρονομία υἱῶν Βενιαμιν κα-
	τὰ δήμους αὐτῶν.	τὰ δήμους αὐτῶν.
19	[1]Καὶ ἐξῆλθεν ὁ δεύτερος κλῆ-	[1]Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ δεύ-
	ρος τῶν υἱῶν Συμεων, καὶ ἐγε-	τερος τῷ Συμεων, καὶ ἐγε-
	νήθη ἡ κληρονομία αὐτῶν ἀνὰ	νήθη ἡ κληρονομία αὐτῶν ἀνὰ
2	μέσον κλήρων υἱῶν Ιουδα. [2]καὶ	μέσον κλήρου υἱῶν Ιουδα. [2]καὶ
	ἐγενήθη ὁ κλῆρος αὐτῶν Βηρ-	ἐγενήθη ὁ κλῆρος αὐτῶν Βηρ-
	σαβεε καὶ Σαμαα καὶ Κωλαδαμ	σαβεε καὶ Σαβεε καὶ Μωλαδα

16 εμεκραφαειμ A | γαιεννα B(†)] επι γαι οννομ A: cf. sup. | νωτου] νοτον B: cf. 13 | ιεβουσαι] -βους A | και ult. > B *O* || 17 βαιθσαμυς] σαμε A | γαλιλωθ W] γαλιαωθ B†, αγαλλιλωθ A† | αιθαμ(ε)ιν] εδωμιν A | βαιων] βααν W, βααμ A† | υιου A || 19 επι τα ορια > A | νωτον B | βαιθαγλα W] βαιθαλαγα A†, θαλασσαν B | η] pr. αυτου A† | επι βορραν B(†)] απο -ρα A | εστιν > A || 20 fin.] + αυτων A

18 21—28 B: 21 βαιθεγλιω Ra.] βεθεγαιω B(†) || 23 εφραθα pau.] ιεφρ. B

19 1—2 B: 2 κωλαδαμ B*] μωλ. Bc

B

3 καὶ Αρσωλα καὶ
Βωλα καὶ Ασομ 4 καὶ Ελθουλα
καὶ Βουλα καὶ Ερμα 5 καὶ Σι-
κελακ καὶ Βαιθμαχερεβ καὶ
Σαρσουσιν 6 καὶ Βαθαρωθ καὶ
οἱ ἀγροὶ αὐτῶν, πόλεις δέκα τρεῖς
καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν· 7 Ε-
ρεμμων καὶ Θαλχα καὶ Εθερ
καὶ Ασαν, πόλεις τέσσαρες καὶ
αἱ κῶμαι αὐτῶν 8 κύκλῳ
τῶν πόλεων αὐτῶν ἕως Βαρεκ
πορευομένων Βαμεθ
κατὰ λίβα. αὕτη ἡ κληρονομία
φυλῆς υἱῶν Συμεων κατὰ δήμους
αὐτῶν. 9 ἀπὸ τοῦ κλήρου Ιουδα
ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Συ-
μεων, ὅτι ἐγενήθη ἡ μερὶς υἱῶν
Ιουδα μείζων τῆς αὐτῶν· καὶ
ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ Συμεων
ἐν μέσῳ τοῦ κλήρου αὐτῶν.

10 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ τρί-
τος τῷ Ζαβουλων κατὰ δήμους
αὐτῶν. ἔσται τὰ ὅρια τῆς
κληρονομίας αὐτῶν Εσεδεκ
11 Γωλα· ὅρια αὐτῶν ἡ θάλασ-
σα καὶ Μαραγελλα καὶ συνάψει
ἐπὶ Βαιθαραβα εἰς τὴν φάραγγα,
ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον Ιεκμαν,
12 καὶ ἀνέστρεψεν ἀπὸ Σεδδουκ ἐξ
ἐναντίας ἀπ᾿ ἀνατολῶν Βαιθσαμυς
ἐπὶ τὰ ὅρια Χασελωθαιθ
καὶ διελεύσεται ἐπὶ Δαβιρωθ καὶ
προσαναβήσεται ἐπὶ Φαγγαι

A

3 καὶ Ασερσουαλ καὶ Βαθουλ καὶ 3
Βωλα καὶ Ασομ 4 καὶ Ελθουλαδ 4
καὶ Ερμα 5 καὶ Σε- 5
κελα καὶ Βαιθαμμαρχαβωθ καὶ
Ασερσουσιμ 6 καὶ Βαιθλαβαθ καὶ 6
οἱ ἀγροὶ αὐτῶν, πόλεις δέκα τρεῖς
καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν· 7 Αιν καὶ 7
Ρεμμων καὶ Εθερ
καὶ Ασαν, πόλεις τέσσαρες καὶ
αἱ κῶμαι αὐτῶν 8 αἱ περικύκλῳ 8
τῶν πόλεων τούτων ἕως Βααλεθ-
βηρραμωθ πορευομένων Ιαμεθ
κατὰ λίβα. αὕτη ἡ κληρονομία
φυλῆς υἱῶν Συμεων κατὰ δήμους
αὐτῶν. 9 ἀπὸ τοῦ κλήρου Ιουδα 9
ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Συ-
μεων, ὅτι ἐγενήθη μερὶς υἱῶν
Ιουδα μείζων τῆς αὐτῶν· καὶ
ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ Συμεων
ἐν μέσῳ τοῦ κλήρου αὐτῶν.

10 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ τρί- 10
τος τῷ Ζαβουλων κατὰ δήμους
αὐτῶν. καὶ ἔσται τὰ ὅρια τῆς
κληρονομίας αὐτῶν ἕως Σαριδ·
11 τὰ ὅρια αὐτῶν ἡ θάλασ- 11
σα καὶ Μαραλα καὶ συνάψει
ἐπὶ Δαβασθαι εἰς τὴν φάραγγα,
ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον Ιεκναμ,
12 καὶ ἀναστρέψει ἀπὸ Σαριδ ἐξ 12
ἐναντίας ἀπὸ ἀνατολῶν Σαμς
ἐπὶ τὰ ὅρια Χασαλωθ Θαβωρ
καὶ διελεύσεται ἐπὶ Δαβραθ καὶ
προσαναβήσεται ἐπὶ Ιαφαγαι

19 3—12 B: 3 ασομ pau.] ιασον B || 7 εθερ mu.] ιεθ. B || 8 βαρεκ B*†] βαλεκ Bc || 9 ιουδα 1⁰ B*] pr. του Bc || 11 μαραγελλα Ra.] -ελδα B†

19 3—12 A: 3 ασερσουαλ W] σερσουλα A† | βωλα W] βελβωλα A† || 4 ελθουλαδ W] -ουδαδ A || 5 σεκελα: cf. Regn. I 27 6 | βαιθαμμαρχαβωθ W] -χασβωθ A || 6 βαιθλαβαθ V] αλ pro λα A† || 7 ρεμμων W] -ωθ A† | εθερ W] βεθερ A† | ασαν pl.] -αμ A† || 8 βααλεθβηρραμωθ mu.] -εθρηρραμμωθ A | δημους pl.] κληρους A† || 9 του κληρου 1⁰ pl.] των υιων A† | οι pl.] > A† || 10 σαριδ O†] σαρθιδ A || 11 μαραλα W] μαριλα A† || 12 σαμς O†] -με A | θαβωρ W] βαθωρ A† | δαβραθ W] pr. τα ορια A†

B

13 [13]καὶ ἐκεῖθεν περιελεύσεται ἐξ
ἐναντίας ἐπ' ἀνατολὰς ἐπὶ Γεβε-
ρε ἐπὶ πόλιν Κατασεμ καὶ δι-
ελεύσεται ἐπὶ Ρεμμωνα Αμαθαρ
14 Αοζα [14]καὶ περιελεύσεται ὅρι-
α ἐπὶ βορρᾶν ἐπὶ Αμωθ, καὶ
ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ Γαι-
15 φαηλ [15]καὶ Καταναθ καὶ Ναβααλ
καὶ Συμοων καὶ Ιεριχω καὶ Βαιθ-
16 μαν. [16]αὕτη ἡ κληρονομία
φυλῆς υἱῶν Ζαβουλων κατὰ δή-
μους αὐτῶν, πόλεις
καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.
17 [17]Καὶ τῷ Ισσαχαρ ἐξῆλθεν ὁ
18 κλῆρος ὁ τέταρτος. [18]καὶ ἐγενή-
θη τὰ ὅρια αὐτῶν Ιαζηλ καὶ
19 Χασαλωθ καὶ Σουναν [19]καὶ
Αγιν καὶ Σιωνα καὶ Ρεηρωθ καὶ
20 Αναχερεθ [20]καὶ Δαβιρων καὶ Κι-
21 σων καὶ Ρεβες [21]καὶ Ρεμμας καὶ
Ιεων καὶ Τομμαν καὶ Αιμαρεκ
22 καὶ Βηρσαφης, [22]καὶ συνάψει
τὰ ὅρια ἐπὶ Γαιθβωρ καὶ ἐπὶ Σα-
λιμ κατὰ θάλασσαν καὶ Βαιθ-
σαμυς, καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξ-
οδος τῶν ὁρίων ὁ Ιορ-
23 δάνης. [23]αὕτη ἡ κληρονομία φυ-
λῆς υἱῶν Ισσαχαρ κατὰ δήμους
αὐτῶν, αἱ πόλεις καὶ αἱ κῶμαι
αὐτῶν.
24 [24]Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ πέμ-
πτος Ασηρ.
25 [25]καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν ἐξ
Ελεκεθ καὶ Αλεφ καὶ Βαιθοκ καὶ
26 Κεαφ [26]καὶ Ελιμελεκ καὶ Αμιηλ
καὶ Μαασα καὶ συνάψει τῷ Καρ-
μήλῳ κατὰ θάλασσαν καὶ τῷ

A

[13]καὶ ἐκεῖθεν περιελεύσεται ἐξ
ἐναντίας ἐπ' ἀνατολὰς ἐπὶ Γεθ-
θα ἐπὶ πόλιν Κασιμ καὶ δι-
ελεύσεται ἐπὶ Ρεμμων Αμμαθαριμ
Αννουα [14]καὶ περιελεύσεται ἐπὶ
τὰ ὅρια βορρᾶ ἐπὶ Ενναθωθ, καὶ
ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ Γαι-
ιεφθαηλ [15]καὶ Ктτаθ καὶ Νααλωλ
καὶ Σεμρων καὶ Ιαδηλα καὶ Βαιθ-
λεεμ. [16]αὕτη ἡ κληρονομία τῆς
φυλῆς υἱῶν Ζαβουλων κατὰ δή-
μους αὐτῶν, αἱ πόλεις αὗται
καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.
[17]Καὶ τῷ Ισσαχαρ ἐξῆλθεν ὁ
κλῆρος ὁ τέταρτος. [18]καὶ ἐγενή-
θη τὰ ὅρια αὐτῶν Ιεζραελ καὶ
Αχασελωθ καὶ Σουναμ [19]καὶ
Αφεραϊμ καὶ Σιαν καὶ Ρεναθ καὶ
Αναρεθ [20]καὶ Ραββωθ καὶ Κε-
σιων καὶ Αεμε [21]καὶ Ραμαθ καὶ
Ηνγαννιμ καὶ Ηναδδα
καὶ Βαιθφασης, [22]καὶ συνάψει
τὰ ὅρια ἐπὶ Θαβωθ καὶ ἐπὶ Σα-
σιμα κατὰ θάλασσαν καὶ Βαιθ-
σμας, καὶ ἔσται ἡ διέξ-
οδος τῶν ὁρίων αὐτῶν ὁ Ιορ-
δάνης. [23]αὕτη ἡ κληρονομία φυ-
λῆς υἱῶν Ισσαχαρ κατὰ δήμους
αὐτῶν, αἱ πόλεις καὶ αἱ ἐπαύλεις
αὐτῶν.
[24]Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ πέμ-
πτος Ασηρ κατὰ δήμους αὐτῶν.
[25]καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν
Χελκαθ καὶ Οολι καὶ Βατνε καὶ
Αχσαφ [26] καὶ Αμαδ
καὶ Μασαλ καὶ συνάψει τῷ Καρ-
μήλῳ κατὰ θάλασσαν καὶ τῷ

19 13—26 B: 19 ρεηρωθ B*] ρεηθα Bc

19 13—26 A: 13 γεθθα W] γαιθθα A† || 16 αυται W] αυτων A || 19 αναρεθ V] αρανεθ W†, αρρανεθ A† || 21 βαιθφασης V] -σηε A† || 22 θαβωθ W] θαφωθ A† | σασιμα W] -μαθ A† || 26 μασαλ W] -σαψ A†

B

Σιων καὶ Λαβαναθ 27 καὶ ἐπι-
στρέψει ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου καὶ
Βαιθεγενεθ καὶ συνάψει τῷ Ζα-
βουλων καὶ ἐκ Γαι καὶ Φθαιηλ
κατὰ βορρᾶν, καὶ εἰσελεύσεται
ὅρια Σαφθαιβαιθμε καὶ
Ιναηλ καὶ
διελεύσεται εἰς Χωβα μασο-
μελ 28 καὶ Ελβων καὶ Ρααβ
καὶ Εμεμαων καὶ Κανθαν ἕως Σι-
δῶνος τῆς μεγάλης, 29 καὶ ἀνα-
στρέψει τὰ ὅρια εἰς Ραμα καὶ
ἕως πηγῆς Μασφασσατ καὶ τῶν
Τυρίων, καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια
ἐπὶ Ιασιφ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος
αὐτοῦ ἡ θάλασσα καὶ ἀπὸ
Λεβ καὶ Εχοζοβ 30 καὶ Αρχωβ
καὶ Αφεκ καὶ Ρααυ.
31 αὕτη ἡ κληρονομία
φυλῆς υἱῶν Ασηρ κατὰ δήμους
αὐτῶν, πόλεις καὶ αἱ κῶ-
μαι αὐτῶν.
32 Καὶ τῷ Νεφθαλι ἐξῆλθεν ὁ
κλῆρος ὁ ἕκτος. 33 καὶ ἐγενήθη
τὰ ὅρια αὐτῶν Μοολαμ καὶ Μω-
λα καὶ Βεσεμιιν καὶ Αρμε καὶ
Ναβωκ καὶ Ιεφθαμαι ἕως Δωδαμ,
καὶ ἐγενήθησαν αἱ διέξοδοι αὐ-
τοῦ ὁ Ιορδάνης· 34 καὶ ἐπιστρέ-
ψει τὰ ὅρια ἐπὶ θάλασσαν Εναθ
Θαβωρ καὶ διελεύσεται ἐκεῖθεν
Ιακανα καὶ συνάψει τῷ Ζα-
βουλων ἀπὸ νότου καὶ Ασηρ
συνάψει κατὰ θάλασσαν, καὶ ὁ
Ιορδάνης ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου.
35 καὶ αἱ πόλεις τειχήρεις τῶν

A

Σιωρ καὶ Λαβαναθ 27 καὶ ἐπι- 27
στρέψει ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου
Βηθδαγων καὶ συνάψει τῷ Ζα-
βουλων καὶ ἐν Γαι Ιεφθαηλ
κατὰ βορρᾶν, καὶ εἰσελεύσεται
τὰ ὅρια Σαφθαβηθαεμεκ καὶ πο-
ρεύσεται τὸ μεθόριον Ανιηλ καὶ
διελεύσεται εἰς Χαβωλ ἀπὸ ἀρι-
στερῶν 28 καὶ Αχραν καὶ Ροωβ 28
καὶ Αμων καὶ Κανα ἕως Σι-
δῶνος τῆς μεγάλης, 29 καὶ ἀνα- 29
στρέψει τὰ ὅρια εἰς Ραμα καὶ
ἕως πόλεως ὀχυρώματος τῶν
Τυρίων, καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια
ἐπὶ Ωσα, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος
αὐτοῦ ἡ θάλασσα καὶ ἀπὸ τοῦ
σχοινίσματος Αχζιφ 30 καὶ Αμμα 30
καὶ Αφεκ καὶ Ραωβ, πόλεις εἴ-
κοσι δύο. 31 αὕτη ἡ κληρονομία 31
φυλῆς υἱῶν Ασηρ κατὰ δήμους
αὐτῶν, πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ κῶ-
μαι αὐτῶν.
32 Καὶ τῷ Νεφθαλι ἐξῆλθεν ὁ 32
κλῆρος ὁ ἕκτος. 33 καὶ ἐγένετο 33
τὰ ὅρια αὐτῶν Μεελεφ καὶ Μαη-
λων καὶ Βεσενανιμ καὶ Αρμαι καὶ
Νακεβ καὶ Ιαβνηλ ἕως Λακου,
καὶ ἐγενήθησαν αἱ διέξοδοι αὐ-
τοῦ ὁ Ιορδάνης· 34 καὶ ἐπιστρέ- 34
ψει τὰ ὅρια ἐπὶ θάλασσαν Αζανωθ
Θαβωρ καὶ διελεύσεται ἐκεῖθεν
εἰς Ικωκ καὶ συνάψει τῷ Ζα-
βουλων ἀπὸ νότου καὶ τῷ Ασηρ
συνάψει κατὰ θάλασσαν, καὶ ὁ
Ιορδάνης ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου.
35 καὶ πόλεις τειχήρεις τῶν 35

19 26—35 B: 34 επιστρεφει B†

19 26—35 A: 27 σαφθαβηθαεμεκ W] pr. α A† || 29 ωσα W] σωσα V, σουσα A† | αχζ(ε)ιφ Ac] αζειφ A*† || 31 πολεις αυτων W] > A† || 32 νεφθαλι W] -λιμ A || 33 εγενετο A] -νηθη pl. | μεελεφ W] μελεφ A | μαηλων V] μηλων A | λακου W†] λακκου V, ακρου A†, λακουμ *O*†

B

Τυρίων Τύρος καὶ Ὠμαθα,
36 Δακεθ καὶ Κενερεθ [36]καὶ Αρμαιθ
37 καὶ Αραηλ καὶ Ασωρ [37]καὶ Κα-
δες καὶ Ασσαρι καὶ πηγὴ Ασορ
38 [38]καὶ Κερωε καὶ Μεγαλα, Αριμ
καὶ Βαιθθαμε καὶ Θεσσαμυς.
39 [39]αὕτη ἡ κλη-
ρονομία φυλῆς υἱῶν Νεφθαλι.
40 [40]Καὶ τῷ Δαν ἐξῆλθεν ὁ κλῆ-
41 ρος ὁ ἕβδομος. [41]καὶ ἐγενήθη
τὰ ὅρια αὐτῶν Σαραθ καὶ Ασα,
42 πόλεις Σαμμαυς [42]καὶ Σαλα-
43 βιν καὶ Αμμων καὶ Σιλαθα [43]καὶ
Αιλων καὶ Θαμναθα καὶ Ακκαρων
44 [44]καὶ Αλκαθα καὶ Βεγεθων καὶ
45 Γεβεελαν [45]καὶ Αζωρ καὶ Βαναι-
βακατ καὶ Γεθρεμμων,

A

Τυρίων Τύρος καὶ Αμαθ καὶ
Ρεκκαθ καὶ Χενερεθ [36]καὶ Αδαμι
καὶ Ραυα καὶ Ασωρ [37]καὶ Κε-
δες καὶ Εδραϊ καὶ πηγὴ Ασορ
[38]καὶ Ιαριων καὶ Μαγδαλιηλ, Ωραμ
καὶ Βαιθαναθ καὶ Θασμους, πό-
λεις δέκα ἐννέα. [39]αὕτη ἡ κλη-
ρονομία φυλῆς υἱῶν Νεφθαλι.
[40]Καὶ τῷ Δαν ἐξῆλθεν ὁ κλῆ-
ρος ὁ ἕβδομος. [41]καὶ ἐγενήθη
τὰ ὅρια αὐτῶν Σαραα καὶ Εσθαολ
καὶ πόλις Σαμες [42]καὶ Σαλα-
βιν καὶ Ιααλων καὶ Ιεθλα [43]καὶ
Αιλων καὶ Θαμνα καὶ Ακκαρων
[44]καὶ Ελθεκω καὶ Γαβαθων καὶ
Βααλων [45]καὶ Ιουθ καὶ Βανη-
βαρακ καὶ Γεθρεμμων,

46 47 [46]καὶ ἀπὸ θαλάσσης Ιερακων ὅριον πλησίον Ιόππης. [47]αὕτη ἡ κλη-
ρονομία φυλῆς υἱῶν Δαν κατὰ δήμους αὐτῶν, αἱ πόλεις αὐτῶν
47a καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. [47a]καὶ οὐκ ἐξέθλιψαν οἱ υἱοὶ Δαν τὸν Αμορ-
ραῖον τὸν θλίβοντα αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει· καὶ οὐκ εἴων αὐτοὺς οἱ
Αμορραῖοι καταβῆναι εἰς τὴν κοιλάδα καὶ ἔθλιψαν ἀπ᾽ αὐτῶν τὸ
48 ὅριον τῆς μερίδος αὐτῶν. [48]καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ιουδα καὶ ἐπο-
λέμησαν τὴν Λαχις καὶ κατελάβοντο αὐτὴν καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν
ἐν στόματι μαχαίρας καὶ κατῴκησαν αὐτὴν καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνο-
48a μα αὐτῆς Λασενδακ. [48a]καὶ ὁ Αμορραῖος ὑπέμεινεν τοῦ κατοι-
κεῖν ἐν Ελωμ καὶ ἐν Σαλαμιν· καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ τοῦ Εφραιμ
ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς φόρον.
49 [49]Καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν κατὰ τὸ ὅριον αὐτῶν.
καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ κλῆρον Ἰησοῖ τῷ υἱῷ Ναυη ἐν αὐτοῖς
50 [50]διὰ προστάγματος τοῦ θεοῦ· καὶ ἔδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν, ἣν
ᾐτήσατο, Θαμνασαραχ, ἥ ἐστιν ἐν τῷ ὄρει Εφραιμ· καὶ ᾠκοδόμη-
σεν τὴν πόλιν καὶ κατῴκει ἐν αὐτῇ.

19 35—45 A: 35 χενερεθ W] -ροθ A† || 38 μαγδαλιηλ W] -λιη A† | βαιθαναθ W] βαιναθαθ A† || 42 σαλαβ(ε)ιν V] -λαμειν A† || 43 αιλων] ελ. A†

19 46—50: 47 (= 𝔐 48) αυτων 2° > A || 47a (cf. Iud. 1 34) καταβαινειν A | εθλιψαν] -ιβον A | απ] επ *O* || 48 (cf. 𝔐 47) ιουδα] δαν A | λαχις] λεσεμ A | κατωκησαν] κατεπατησαν A† | λασενδακ (B† -εννδ-)] λεσεν δαν A || 48a (cf. 43. 42) σαλαμειμ A | αυτους] -τοις A† || 49 τω > A || 50 του θεου] κυριου A | θαμνασαραχ Bc] θαμαρχαρης B*†, θαμναθσαρα A: cf. 21 42b.d

[51] Αὗται αἱ διαιρέσεις, ἃς κατεκληρονόμησεν Ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ 51
Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυη καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν ἐν ταῖς φυλαῖς
Ισραηλ κατὰ κλήρους ἐν Σηλω ἐναντίον κυρίου παρὰ τὰς θύρας
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν.
[1] Καὶ ἐλάλησεν κύριος τῷ Ἰησοῖ λέγων [2] Λάλησον τοῖς υἱοῖς 20
Ισραηλ λέγων Δότε τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, ἃς εἶπα πρὸς
ὑμᾶς διὰ Μωυσῆ, [3] φυγαδευτήριον τῷ φονευτῇ τῷ πατάξαντι ψυ- 3
χὴν ἀκουσίως, καὶ ἔσονται ὑμῖν αἱ πόλεις φυγαδευτήριον, καὶ οὐκ
ἀποθανεῖται ὁ φονευτὴς ὑπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, ἕως ἂν
καταστῇ ἐναντίον τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν. [7] καὶ διέστειλεν τὴν 7
Καδης ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἐν τῷ ὄρει τῷ Νεφθαλι καὶ Συχεμ ἐν τῷ
ὄρει τῷ Εφραιμ καὶ τὴν πόλιν Αρβοκ (αὕτη ἐστὶν Χεβρων) ἐν
τῷ ὄρει τῷ Ιουδα. [8] καὶ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ιορδάνου ἔδωκεν Βοσορ 8
ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ πεδίῳ ἀπὸ τῆς φυλῆς Ρουβην καὶ Αρημωθ ἐν
τῇ Γαλααδ ἐκ τῆς φυλῆς Γαδ καὶ τὴν Γαυλων ἐν τῇ Βασανίτιδι
ἐκ τῆς φυλῆς Μανασση. [9] αὗται αἱ πόλεις αἱ ἐπίκλητοι τοῖς υἱοῖς 9
Ισραηλ καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς καταφυγεῖν
ἐκεῖ παντὶ παίοντι ψυχὴν ἀκουσίως, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ ἐν χειρὶ τοῦ
ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, ἕως ἂν καταστῇ ἔναντι τῆς συναγωγῆς
εἰς κρίσιν.
[1] Καὶ προσῆλθοσαν οἱ ἀρχιπατριῶται τῶν υἱῶν Λευι πρὸς Ελε- 21
αζαρ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ναυη καὶ πρὸς τοὺς
ἀρχιφύλους πατριῶν ἐκ τῶν φυλῶν Ισραηλ [2] καὶ εἶπον πρὸς αὐ- 2
τοὺς ἐν Σηλω ἐν γῇ Χαναάν λέγοντες Ἐνετείλατο κύριος ἐν χειρὶ
Μωυσῆ δοῦναι ἡμῖν πόλεις κατοικεῖν καὶ τὰ περισπόρια τοῖς κτή-
νεσιν ἡμῶν. [3] καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τοῖς Λευίταις ἐν τῷ 3

51 κατεκληρονομησαν A | των > A† | ισραηλ] pr. του A | εναντι A | κυριου] pr. του B*†

20 3 υπο] απο A | fin.] + (4)και φευξεται εις μιαν των πολεων τουτων και στησετε(pro -ται) επι την θυραν της πολεως και λαλησει εν τοις ωσιν των πρεσβυτερων της πολεως εκεινης τους λογους τουτους και επιστρεψουσιν αυτον η συναγωγη προς αυτους και δωσουσιν αυτω τοπον και κατοικησει μετ αυτων (5)και οτι διωξεται ο αγχιστευων το αιμα οπισω αυτου και ου συνκλ⟨ε⟩ισουσιν τον φονευσαντα εν τη χειρι αυτου οτι ουκ ειδως επαταξεν τον πλησιον αυτου και ου μισων αυτος αυτον απ εχθες και της τριτης (A† και τριτην) (6)και κατοικησει εν τη πολει εκεινη εως στη(A† της) κατα προσωπον της συναγωγης εις κρισιν εως αποθανη ο ιερευς ο μεγας ος εσται εν ταις ημεραις εκειναις τοτε επιστρεψει ο φονευσας και ελευσεται εις την πολιν αυτου και προς τον οικον αυτου και προς πολιν οθεν εφυγεν εκειθεν A || 7 διεστειλαν A | καδης] κεδες A | αρβοκ] αρβο A: cf. 14 15 || 8 ιορδ. B†] + ιεριχω απ ανατολων A (απ ανατ. in *O* sub ※) | εδωκαν A | βοσορ] pr. την A | αρημωθ] ραμωθ A | εκ τ. φ. γαδ > A | γαυλων] γωλαν A: cf. 21 27 Par. I 6 56 || 9 εν χειρι] εκ -ρος A

21 1 προς 2^0 > B† | ισραηλ] pr. των υιων A || 2 τα περισπ. > A

κατακληρονομεῖν διὰ προστάγματος κυρίου τὰς πόλεις καὶ τὰ περι-
4 σπόρια αὐτῶν. [4]καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος τῷ δήμῳ Καυθ, καὶ ἐγένετο
τοῖς υἱοῖς Ααρων τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς Λευίταις ἀπὸ φυλῆς Ιουδα καὶ
ἀπὸ φυλῆς Συμεων καὶ ἀπὸ φυλῆς Βενιαμιν κληρωτὶ πόλεις δέκα
5 τρεῖς [5]καὶ τοῖς υἱοῖς Καυθ τοῖς καταλελειμμένοις ἐκ τῆς φυλῆς
Εφραιμ καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Δαν καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μα-
6 νασση κληρωτὶ πόλεις δέκα· [6]καὶ τοῖς υἱοῖς Γεδσων ἀπὸ τῆς φυ-
λῆς Ισσαχαρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Ασηρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Νε-
φθαλι καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασση ἐν τῷ Βασαν πόλεις
7 δέκα τρεῖς· [7]καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρι κατὰ δήμους αὐτῶν ἀπὸ φυ-
λῆς Ρουβην καὶ ἀπὸ φυλῆς Γαδ καὶ ἀπὸ φυλῆς Ζαβουλων κλη-
ρωτὶ πόλεις δώδεκα.
8 [8]Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τοῖς Λευίταις τὰς πόλεις καὶ τὰ
περισπόρια αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ, κλη-
9 ρωτί. [9]καὶ ἔδωκεν ἡ φυλὴ υἱῶν Ιουδα καὶ ἡ φυλὴ υἱῶν Συμεων
καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς υἱῶν Βενιαμιν τὰς πόλεις, καὶ ἐπεκλήθησαν
10 [10]τοῖς υἱοῖς Ααρων ἀπὸ τοῦ δήμου τοῦ Καυθ τῶν υἱῶν Λευι, ὅτι
11 τούτοις ἐγενήθη ὁ κλῆρος. [11]καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν Καριαθαρβοκ
μητρόπολιν τῶν Ενακ (αὕτη ἐστὶν Χεβρων) ἐν τῷ ὄρει Ιουδα·
12 τὰ δὲ περισπόρια κύκλῳ αὐτῆς [12]καὶ τοὺς ἀγροὺς τῆς πόλεως καὶ
τὰς κώμας αὐτῆς ἔδωκεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Χαλεβ υἱοῦ Ιεφοννη
13 ἐν κατασχέσει· [13]καὶ τοῖς υἱοῖς Ααρων τὴν πόλιν φυγαδευτήριον
τῷ φονεύσαντι τὴν Χεβρων καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ σὺν αὐτῇ καὶ
14 τὴν Λεμνα καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ [14]καὶ τὴν Αιλωμ καὶ
15 τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ τὴν Τεμα καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ [15]καὶ
τὴν Γελλα καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ τὴν Δαβιρ καὶ τὰ ἀφω-
16 ρισμένα αὐτῇ [16]καὶ Ασα καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ Τανυ καὶ
τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ Βαιθσαμυς καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ,
17 πόλεις ἐννέα παρὰ τῶν δύο φυλῶν τούτων. [17]καὶ παρὰ τῆς φυ-
λῆς Βενιαμιν τὴν Γαβαων καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ Γαθεθ

3 κατακληρ.] + αυτους A || 4 φυλης ult.] pr. της A || 6 γεδσων (B* γεδεων)] γηρσωρ A†, γηρσωμ unus codex cum A cognatus, γηρσων W: cf. 27 | τω βασαν] τη β. κληρωτι A || 7 τοις] pr. εν B*† | φυλης ter] pr. της A || 9 πολεις] + ταυτας B (in *O* sub ※): idem add. *O* (non B) sub ※ post πολεις in 3. 8 | επεκληθησαν] -κληρωθ- A(†) || 11 εδωκαν A | καριαθαρβοκ] ι > B | ιουδα] pr. τω A† | κυκλω] pr. τα A || 12 τοις υιοις χ. υιου] τω χ. υιω A || 13 ααρων] + του ιερεως A, + εδωκεν B (in *O* sub ※) | συν αυτη] προς αυτην A | λεβνα A | τα ult. > A || 14 αιλωμ] ιεθερ A | αυτη bis] τα προς αυτην A | τεμα] εσθεμω A || 15 γελλα] ωλων A | αυτη bis] pr. τα προς A: item in 24. 25. 27—31 || 16 ασα] αιν A | αυτη 1⁰ 3⁰] pr. τα προς A (αυτη 1⁰ ⌒ 2⁰ A) | τανυ] την ιεττα W (A deest, cf. sup.) | βαιθσαμυς] -μες A || 17 αυτη bis] 1⁰ τα προς αυτην, 2⁰ τα προς αυτη A: cf. 18 | γαθεθ] γαβεε A, γαβε V

καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ [18]καὶ Αναθωθ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ 18
καὶ Γαμαλα καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ, πόλεις τέσσαρες. [19]πᾶσαι 19
αἱ πόλεις υἱῶν Ααρων τῶν ἱερέων δέκα τρεῖς.
[20]Καὶ τοῖς δήμοις υἱοῖς Κααθ τοῖς Λευίταις τοῖς καταλελειμμένοις 20
ἀπὸ τῶν υἱῶν Κααθ καὶ ἐγενήθη πόλις τῶν ὁρίων αὐτῶν ἀπὸ φυ-
λῆς Εφραιμ, [21]καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτηρίου 21
τὴν τοῦ φονεύσαντος τὴν Συχεμ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ
Γαζαρα καὶ τὰ πρὸς αὐτὴν καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ [22]καὶ τὴν 22
Καβσαϊμ καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ καὶ τὴν ἄνω Βαιθωρων
καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ, πόλεις τέσσαρες. [23]καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Δαν 23
τὴν Ελκωθαιμ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ τὴν Γεθεδαν καὶ τὰ
ἀφωρισμένα αὐτῇ [24]καὶ Αιλων καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ Γεθε- 24
ρεμμων καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ, πόλεις τέσσαρες. [25]καὶ ἀπὸ τοῦ 25
ἡμίσους φυλῆς Μανασση τὴν Ταναχ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ
τὴν Ιεβαθα καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ, πόλεις δύο. [26]πᾶσαι πόλεις 26
δέκα καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐταῖς τοῖς δήμοις υἱῶν Κααθ
τοῖς ὑπολελειμμένοις.
[27]Καὶ τοῖς υἱοῖς Γεδσων τοῖς Λευίταις ἐκ τοῦ ἡμίσους φυλῆς 27
Μανασση τὰς πόλεις τὰς ἀφωρισμένας τοῖς φονεύσασι, τὴν Γαυ-
λων ἐν τῇ Βασανίτιδι καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ τὴν Βοσοραν
καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ, πόλεις δύο [28]καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Ισσαχαρ 28
τὴν Κισων καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ Δεββα καὶ τὰ ἀφωρι-
σμένα αὐτῇ [29]καὶ τὴν Ρεμμαθ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ Πηγὴν 29
γραμμάτων καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ, πόλεις τέσσαρες. [30]καὶ ἐκ τῆς 30
φυλῆς Ασηρ τὴν Βασελλαν καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ Δαββων
καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ [31]καὶ Χελκατ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ 31
καὶ Ρααβ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ, πόλεις τέσσαρες. [32]καὶ ἐκ τῆς 32
φυλῆς Νεφθαλι τὴν πόλιν τὴν ἀφωρισμένην τῷ φονεύσαντι τὴν
Καδες ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ τὴν Εμμαθ καὶ

18 αυτη bis] 1^0 τα προς αυτη, 2^0 τα προς αυτην A: cf. 17 | γαμαλα] την αλμων A || 19 δεκα τρεις] πολεις δ. τ. και τα περισπορια αυτων A || 20 υιοις] υιων A | οριων] ιερεων B || 21 φονευοντος A | αυτη 1^0] τα προς αυτην A | γαζαρα] την γαζερ A | και paenult. — fin.] και τα αφωρ. τα προς αυτη A || 22 την 1^0 — ανω > B | αυτη ult.] τα προς αυτην A || 23 ελκωθαιμ] ελθεκω A | αυτη bis] 1^0 τα προς αυτην, 2^0 τα προς αυτη A | γεθεδαν B*] γαβεθων A†, γεβεθων V, γεθαιβαν B^c || 24 αιλων] ιαλ. A | γεθερεμμων] την γεθρ. A || 25 φυλης] pr. της $B^{c\dagger}$ | ταναχ] θααναχ A | ιεβαθα] βαιθσα AW†, βαιθσαν V || 26 πασαι] pr. αι A | αφωρ.] + αυτη B | αυταις] -τας A† || 27 γεδσων] γηρσων A: item in 33, cf. 6 | γαυλων] γωλαν A: cf. 20 8 | βοσοραν] βεεθαρα A†, βεεσθαρα VW || 28 εκ] απο A | κισων] -σιων A | δεββα] την δεβραθ A†, την δαβραθ W || 29 ρεμμαθ $B^{(\dagger)}$] ιερμωθ A || 30 βασελλαν] μασααλ A | δαββων $B^{(\dagger)}$] την αβδων A || 31 χελκατ B†] θελκαθ A†, χελκαθ W | ρααβ] την ροωβ A || 32 κεδες A | αυτη ter] pr. τα προς A, sed 2^0 A* τα προς αυτην | εμμαθ Ra.] νεμμαθ B†: ν ex praec. repet.; εμαθδωρ A

τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ Θεμμων καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ, πόλεις
33 τρεῖς. [33]πᾶσαι αἱ πόλεις τοῦ Γεδσων κατὰ δήμους αὐτῶν πόλεις
δέκα τρεῖς.
34 [34]Καὶ τῷ δήμῳ υἱῶν Μεραρι τοῖς Λευίταις τοῖς λοιποῖς ἐκ τῆς
φυλῆς υἱῶν Ζαβουλων τὴν Μααν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ
35 τὴν Καδης καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς [35]καὶ Δεμνα καὶ τὰ περισπό-
ρια αὐτῆς καὶ Σελλα καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, πόλεις τέσσαρες.
36 [36]καὶ πέραν τοῦ Ιορδάνου τοῦ κατὰ Ιεριχω ἐκ τῆς φυλῆς Ρουβην
τὴν πόλιν τὸ φυγαδευτήριον τοῦ φονεύσαντος τὴν Βοσορ ἐν τῇ
ἐρήμῳ τῇ Μισωρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν Ιαζηρ καὶ τὰ
37 περισπόρια αὐτῆς [37]καὶ τὴν Δεκμων καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ
38 τὴν Μαφα καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, πόλεις τέσσαρες. [38]καὶ ἀπὸ
τῆς φυλῆς Γαδ τὴν πόλιν τὸ φυγαδευτήριον τοῦ φονεύσαντος τὴν
Ραμωθ ἐν τῇ Γαλααδ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν Καμιν καὶ
39 τὰ περισπόρια αὐτῆς [39]καὶ τὴν Εσεβων καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
καὶ τὴν Ιαζηρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· αἱ πᾶσαι πόλεις τέσσα-
40 ρες. [40]πᾶσαι πόλεις τοῖς υἱοῖς Μεραρι κατὰ δήμους αὐτῶν τῶν
καταλελειμμένων ἀπὸ τῆς φυλῆς Λευι· καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια πόλεις
δέκα δύο.
41 [41]Πᾶσαι αἱ πόλεις τῶν Λευιτῶν ἐν μέσῳ κατασχέσεως υἱῶν
42 Ισραηλ τεσσαράκοντα ὀκτὼ πόλεις καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν [42]κύ-
κλῳ τῶν πόλεων τούτων, πόλις καὶ τὰ περισπόρια κύκλῳ τῆς πό-
λεως πάσαις ταῖς πόλεσιν ταύταις.
42a [42a]Καὶ συνετέλεσεν Ἰησοῦς διαμερίσας τὴν γῆν ἐν τοῖς ὁρίοις
42b αὐτῶν. [42b]καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ μερίδα τῷ Ἰησοῖ κατὰ
πρόσταγμα κυρίου· ἔδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν, ἣν ᾐτήσατο· τὴν
42c Θαμνασαραχ ἔδωκαν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Εφραιμ. [42c]καὶ ᾠκοδό-
42d μησεν Ἰησοῦς τὴν πόλιν καὶ ᾤκησεν ἐν αὐτῇ. [42d]καὶ ἔλαβεν Ἰη-
σοῦς τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας, ἐν αἷς περιέτεμεν τοὺς υἱοὺς
Ισραηλ τοὺς γενομένους ἐν τῇ ὁδῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἔθηκεν αὐ-
τὰς ἐν Θαμνασαραχ.

32 θεμμων B*†] τεμμων Bc†, την νοεμμων A || 33 πολεις / δεκα τρεις] tr. Bc || 34 υιων 2°] > B, in *O* sub ÷ | μααν] εκναμ A†, ιεκναμ W†, ιεκναομ V | την ult. > A | καδης] καροα A, καρθα pau. || 35 και 1° — αυτης 1°] > B (και 1° — αυτης 2° in *O* sub ※) | και 1°. V] > A | δεμνα VW] δαμνα A(†) | σελλα] την νααλωλ A | τεσσαρες] τρεις B || 36. 37 in Sy sub ÷ || 36 του 2° > A | ιερειχων B† | τη μισωρ] την μεισω B || 37 δεκμων] γεδσων A | μαφα] μασφα A || 38 του φυγαδευτηριου A hic, non in 36 | την 2°] pr. και B† | τη] γη A† | και paenult. > B | καμιν] μαναιμ A || 39 εσεβων] εσβ. B† | αι πασαι] tr. A || 40 πολεις 1°] pr. αι A | λευι] pr. του A | πολεις ult.] pr. αι B | δεκα δυο] δωδεκα A || 41 πασαι αι πολεις] πασα πολις B† || 42a αυτων] -της A || 42b κατα προσταγμα] δια -ματος A | θαμνασαχαρ A: cf. 19 50 24 31 || 42d εθηκαν A | θαμνασαραχ pau.] -σαχαρ A, -σαχαραθ B†: cf. 42b

43Καὶ ἔδωκεν κύριος τῷ Ισραηλ πᾶσαν τὴν γῆν, ἣν ὤμοσεν 43
δοῦναι τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτὴν καὶ
κατῴκησαν ἐν αὐτῇ. 44καὶ κατέπαυσεν αὐτοὺς κύριος κυκλόθεν, καθ- 44
ότι ὤμοσεν τοῖς πατράσιν αὐτῶν· οὐκ ἀνέστη οὐθεὶς κατενώπιον
αὐτῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐ-
τῶν παρέδωκεν κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν. 45οὐ διέπεσεν ἀπὸ 45
πάντων τῶν ῥημάτων τῶν καλῶν, ὧν ἐλάλησεν κύριος τοῖς υἱοῖς
Ισραηλ· πάντα παρεγένετο.
1Τότε συνεκάλεσεν Ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς Ρουβην καὶ τοὺς υἱοὺς 22
Γαδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασση 2καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ὑμεῖς ἀκη- 2
κόατε πάντα, ὅσα ἐνετείλατο ὑμῖν Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου, καὶ ἐπ-
ηκούσατε τῆς φωνῆς μου κατὰ πάντα, ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν. 3οὐκ 3
ἐγκαταλελοίπατε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ταύτας τὰς ἡμέρας καὶ πλεί-
ους ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας· ἐφυλάξασθε τὴν ἐντολὴν κυρίου
τοῦ θεοῦ ὑμῶν. 4νῦν δὲ κατέπαυσεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοὺς 4
ἀδελφοὺς ἡμῶν, ὃν τρόπον εἶπεν αὐτοῖς· νῦν οὖν ἀποστραφέντες
ἀπέλθατε εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν καὶ εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως
ὑμῶν, ἣν ἔδωκεν ὑμῖν Μωυσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ιορδάνου. 5ἀλλὰ 5
φυλάξασθε ποιεῖν σφόδρα τὰς ἐντολὰς καὶ τὸν νόμον, ὃν ἐνετεί-
λατο ἡμῖν ποιεῖν Μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου, ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεὸν
ὑμῶν, πορεύεσθαι πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, φυλάξασθαι τὰς ἐντο-
λὰς αὐτοῦ καὶ προσκεῖσθαι αὐτῷ καὶ λατρεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης τῆς
διανοίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν. 6καὶ ηὐλόγησεν αὐ- 6
τοὺς Ἰησοῦς καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς, καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τοὺς
οἴκους αὐτῶν. — 7καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασση ἔδωκεν Μωυ- 7
σῆς ἐν τῇ Βασανίτιδι, καὶ τῷ ἡμίσει ἔδωκεν Ἰησοῦς μετὰ τῶν
ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ιορδάνου παρὰ θάλασσαν. καὶ
ἡνίκα ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Ἰησοῦς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ εὐ-
λόγησεν αὐτούς, 8καὶ ἐν χρήμασιν πολλοῖς ἀπήλθοσαν εἰς τοὺς 8
οἴκους αὐτῶν, καὶ κτήνη πολλὰ σφόδρα καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον
καὶ σίδηρον καὶ ἱματισμὸν πολύν, καὶ διείλαντο τὴν προνομὴν τῶν
ἐχθρῶν μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

44 αυτους κυριος] tr. B^c, αυτοις κ. A | κυριος ult.] + αυτοις A || 45 παρεγενοντο A

22 1 υιους ρουβην] ρουβηνιτας A (item θ′ α′ σ′ teste uno cod.) || 2 υμιν 1⁰] ημ. A† | επηκουσατε] ουκ εισηκ. A† | ενετειλαμην] -λατο B† || 3 ενκαταλειπατε (sic) A | υμων 1⁰] ημ. A† | και] > B, in *O* sub ÷ | εφυλαξατε A || 4 νυν 1⁰] νυνι A: idem hab. A† pro 19 νυν ει || 5 ποιειν σφοδρα] tr. A | υμων 1⁰] ημ. B | πασαις] pr. εν A | φυλασσεσθαι A | διανοιας] καρδιας A || 7 τω ημισει bis] τοις -σεσιν W; 1⁰ τοις -μισει, 2⁰ τοις -μισιν (sic) A† | βασαν A | αυτου] -των A | εν τω περ. του ιορδ. > A || 8 και 1⁰] λεγων A | και σιδηρον] > A, ※ και χαλκον και σιδ. *O* | πολυν] + σφοδρα A | και ult. > A B^c | εχθρων] + αυτων A (in *O* sub ※)

9 ⁹Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ Γαδ καὶ τὸ ἥμισυ
φυλῆς υἱῶν Μανασση ἀπὸ τῶν υἱῶν Ισραηλ ἐκ Σηλω ἐν γῇ Χα-
ναan ἀπελθεῖν εἰς γῆν Γαλααδ εἰς γῆν κατασχέσεως αὐτῶν, ἣν
ἐκληρονόμησαν αὐτὴν διὰ προστάγματος κυρίου ἐν χειρὶ Μωυσῆ.
10 ¹⁰καὶ ἦλθον εἰς Γαλγαλα τοῦ Ιορδάνου, ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χανααν, καὶ
ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ Γαδ καὶ οἱ υἱοὶ Ρουβην καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς
Μανασση ἐκεῖ βωμὸν ἐπὶ τοῦ Ιορδάνου, βωμὸν μέγαν τοῦ ἰδεῖν.
11 ¹¹καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ λεγόντων Ἰδοὺ ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ
Γαδ καὶ οἱ υἱοὶ Ρουβην καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασση βωμὸν ἐφ᾽
ὁρίων γῆς Χανααν ἐπὶ τοῦ Γαλααδ τοῦ Ιορδάνου ἐν τῷ πέραν
12 υἱῶν Ισραηλ. ¹²καὶ συνηθροίσθησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ εἰς Ση-
13 λω ὥστε ἀναβάντες ἐκπολεμῆσαι αὐτούς. ¹³καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ
Ισραηλ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ρουβην καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Γαδ καὶ
πρὸς τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασση εἰς γῆν Γαλααδ τόν τε Φινεες
14 υἱὸν Ελεαζαρ υἱοῦ Ααρων τοῦ ἀρχιερέως ¹⁴καὶ δέκα τῶν ἀρχόν-
των μετ᾽ αὐτοῦ, ἄρχων εἷς ἀπὸ οἴκου πατριᾶς ἀπὸ πασῶν φυλῶν
15 Ισραηλ· ἄρχοντες οἴκων πατριῶν εἰσιν, χιλίαρχοι Ισραηλ. ¹⁵καὶ
παρεγένοντο πρὸς τοὺς υἱοὺς Γαδ καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ρουβην
καὶ πρὸς τοὺς ἡμίσεις φυλῆς Μανασση εἰς γῆν Γαλααδ καὶ ἐλά-
16 λησαν πρὸς αὐτοὺς λέγοντες ¹⁶Τάδε λέγει πᾶσα ἡ συναγωγὴ κυ-
ρίου Τίς ἡ πλημμέλεια αὕτη, ἣν ἐπλημμελήσατε ἐναντίον τοῦ θεοῦ
Ισραηλ, ἀποστραφῆναι σήμερον ἀπὸ κυρίου οἰκοδομήσαντες ὑμῖν
17 ἑαυτοῖς βωμὸν ἀποστάτας ὑμᾶς γενέσθαι ἀπὸ κυρίου; ¹⁷μὴ μικρὸν
ἡμῖν τὸ ἁμάρτημα Φογωρ; ὅτι οὐκ ἐκαθαρίσθημεν ἀπ᾽ αὐτοῦ ἕως
τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐγενήθη πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ κυρίου.
18 ¹⁸καὶ ὑμεῖς ἀποστραφήσεσθε σήμερον ἀπὸ κυρίου; καὶ ἔσται ἐὰν
ἀποστῆτε σήμερον ἀπὸ κυρίου, καὶ αὔριον ἐπὶ πάντα Ισραηλ ἔσται
19 ἡ ὀργή. ¹⁹καὶ νῦν εἰ μικρὰ ὑμῖν ἡ γῆ τῆς κατασχέσεως ὑμῶν,
διάβητε εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως κυρίου, οὗ κατασκηνοῖ ἐκεῖ
ἡ σκηνὴ κυρίου, καὶ κατακληρονομήσατε ἐν ἡμῖν· καὶ μὴ ἀποστά-
ται ἀπὸ θεοῦ γενήθητε καὶ μὴ ἀπόστητε ἀπὸ κυρίου διὰ τὸ οἰκο-
δομῆσαι ὑμᾶς βωμὸν ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.
20 ²⁰οὐκ ἰδοὺ Αχαρ ὁ τοῦ Ζαρα πλημμελείᾳ ἐπλημμέλησεν ἀπὸ τοῦ

9 υιων 1⁰ > A | εκ] εν B | εν γη] εκ γης A | γην 1⁰] την B: cf. 15. 32 | αυτην > A || 10 ηλθον] -θοσαν A | γαλγαλα] γαλιλωθ A: item in 11 | γαδ ... ρουβην] tr. A: item in 11. 15 || 11 εφ] επι των B*† || 12 αναβαντες] -βηναι A†, -βηναι και *L*† || 13 το ημισυ] τους υιους ημισυ B(†) || 14 φυλων] pr. των A || 15 γην W] την BA: cf. 9 || 16 εναντι A | του θεου] pr. κυριου A† | υμιν > A | κυριου ult.] pr. του B† || 17 ημιν] υμ. A | ουκ εκαθ.] ου κεκαθαρισμεθα A || 18 αποστραφ.] απεστραφητε B | η > A || 19 υμιν η γη] η γη υμων B | εις] επι A† | σκηνη] κιβωτος A† | κατακληρονομησετε B | αποσταται απο θεου] απο κυριου αποστ. A | και ult.] + υμεις Bc | μη αποστ. απο κυριου] απο ημων μη αποστ. A || 20 αχαρ] -αν A: cf. 7 1

ἀναθέματος καὶ ἐπὶ πᾶσαν συναγωγὴν Ισραηλ ἐγενήθη ὀργή; καὶ
οὗτος εἷς μόνος ἦν· μὴ μόνος οὗτος ἀπέθανεν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ;
[21] Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ Ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ Γαδ καὶ τὸ ἥμισυ 21
φυλῆς Μανασση καὶ ἐλάλησαν τοῖς χιλιάρχοις Ισραηλ λέγοντες
[22] Ὁ θεὸς θεός ἐστιν κύριος, καὶ ὁ θεὸς θεὸς κύριος αὐτὸς οἶδεν, 22
καὶ Ισραηλ αὐτὸς γνώσεται· εἰ ἐν ἀποστασίᾳ ἐπλημμελήσαμεν
ἔναντι τοῦ κυρίου, μὴ ῥύσαιτο ἡμᾶς ἐν ταύτῃ· [23] καὶ εἰ ᾠκοδομή- 23
σαμεν αὐτοῖς βωμὸν ὥστε ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
ὥστε ἀναβιβάσαι ἐπ᾽ αὐτὸν θυσίαν ὁλοκαυτωμάτων ἢ ὥστε ποιῆ-
σαι ἐπ᾽ αὐτοῦ θυσίαν σωτηρίου, κύριος ἐκζητήσει. [24] ἀλλ᾽ ἕνεκεν 24
εὐλαβείας ῥήματος ἐποιήσαμεν τοῦτο λέγοντες Ἵνα μὴ εἴπωσιν αὔ-
ριον τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις ἡμῶν Τί ὑμῖν κυρίῳ τῷ θεῷ
Ισραηλ; [25] καὶ ὅρια ἔθηκεν κύριος ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν τὸν 25
Ιορδάνην, καὶ οὐκ ἔστιν ὑμῖν μερὶς κυρίου. καὶ ἀπαλλοτριώσουσιν
οἱ υἱοὶ ὑμῶν τοὺς υἱοὺς ἡμῶν, ἵνα μὴ σέβωνται κύριον. [26] καὶ εἴ- 26
παμεν ποιῆσαι οὕτως τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν βωμὸν τοῦτον οὐχ
ἕνεκεν καρπωμάτων οὐδὲ ἕνεκεν θυσιῶν, [27] ἀλλ᾽ ἵνα ᾖ τοῦτο μαρ- 27
τύριον ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τῶν γενεῶν ἡμῶν
μεθ᾽ ἡμᾶς τοῦ λατρεύειν λατρείαν κυρίῳ ἐναντίον αὐτοῦ ἐν τοῖς
καρπώμασιν ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς θυσίαις ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς θυσίαις
τῶν σωτηρίων ἡμῶν· καὶ οὐκ ἐροῦσιν τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέ-
κνοις ἡμῶν αὔριον Οὐκ ἔστιν ὑμῖν μερὶς κυρίου. [28] καὶ εἴπαμεν Ἐὰν 28
γένηταί ποτε καὶ λαλήσωσιν πρὸς ἡμᾶς καὶ ταῖς γενεαῖς ἡμῶν
αὔριον, καὶ ἐροῦσιν Ἴδετε ὁμοίωμα τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου, ὃ
ἐποίησαν οἱ πατέρες ἡμῶν οὐχ ἕνεκεν καρπωμάτων οὐδὲ ἕνεκεν
θυσιῶν, ἀλλὰ μαρτύριόν ἐστιν ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον
ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν ἡμῶν. [29] μὴ γένοιτο οὖν ἡμᾶς ἀπο- 29
στραφῆναι ἀπὸ κυρίου ἐν ταῖς σήμερον ἡμέραις ἀποστῆναι ἀπὸ
κυρίου ὥστε οἰκοδομῆσαι ἡμᾶς θυσιαστήριον τοῖς καρπώμασιν καὶ
ταῖς θυσίαις σαλαμιν καὶ τῇ θυσίᾳ τοῦ σωτηρίου πλὴν τοῦ θυσια-
στηρίου κυρίου, ὅ ἐστιν ἐναντίον τῆς σκηνῆς αὐτοῦ.

20 συναγ.] pr. την A | μονος 1⁰⌒2⁰ B (μονος ην et ουτος μονος in *O* sub ÷) | ουτος ult.] αυτ. B || 22 εστιν κυριος] tr. A (εστιν in *O* sub ÷) | κυριος 2⁰ > B⁽†⁾ | αποστασια] -ασει A | του > A | ταυτη] pr. τη ημερα A || 23 αυτοις] εαυ. A | η > B | κυριος] + αυτος A || 24 ειπωσιν αυριον] tr. A | τι] pr. λεγοντες A (in *O* sub ※) || 25 ημων και υμων] tr. A || 27 τουτο μαρτ.] tr. A | ημων και υμων] υμ. και ανα μεσον ημ. A | γενεων] τεκνων A | κυριω] -ιου A | ημων 3⁰⌒4⁰ A | ημων 5⁰ > B*† || 28 και 3⁰] η Bᶜ, pr. η A | υμων ... ημων paenult.] tr. A | υιων] τεκνων A || 29 αποστραφηναι] -στηναι A | ταις σημ. ημεραις] τη σ. -ρα A | αποστηναι (B† -ησαι) απο κυρ. > A | του σωτηριου] των -ιων A | κυριου ult.] + του θεου ημων A | εναντιον] pr. απ A†, απεναντι *L*†

30 [30]Καὶ ἀκούσας Φινεες ὁ ἱερεὺς καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συν-
αγωγῆς Ισραηλ, οἳ ἦσαν μετ᾽ αὐτοῦ, τοὺς λόγους, οὓς ἐλάλησαν οἱ
υἱοὶ Ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ Γαδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασση, καὶ
31 ἤρεσεν αὐτοῖς. [31]καὶ εἶπεν Φινεες ὁ ἱερεὺς τοῖς υἱοῖς Ρουβην καὶ
τοῖς υἱοῖς Γαδ καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασση Σήμερον ἐγνώκαμεν
ὅτι μεθ᾽ ἡμῶν κύριος, διότι οὐκ ἐπλημμελήσατε ἐναντίον κυρίου
πλημμέλειαν καὶ ὅτι ἐρρύσασθε τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐκ χειρὸς κυ-
32 ρίου. [32]καὶ ἀπέστρεψεν Φινεες ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες ἀπὸ τῶν
υἱῶν Ρουβην καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Γαδ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς
Μανασση ἐκ γῆς Γαλααδ εἰς γῆν Χανααν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ισραηλ
33 καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς τοὺς λόγους, [33]καὶ ἤρεσεν τοῖς υἱοῖς Ισρα-
ηλ. καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ισραηλ, καὶ εὐλόγησαν τὸν
θεὸν υἱῶν Ισραηλ καὶ εἶπαν μηκέτι ἀναβῆναι πρὸς αὐτοὺς εἰς πό-
λεμον ἐξολεθρεῦσαι τὴν γῆν τῶν υἱῶν Ρουβην καὶ τῶν υἱῶν Γαδ
34 καὶ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασση. καὶ κατῴκησαν ἐπ᾽ αὐτῆς. [34]καὶ
ἐπωνόμασεν Ἰησοῦς τὸν βωμὸν τῶν Ρουβην καὶ τῶν Γαδ καὶ τοῦ
ἡμίσους φυλῆς Μανασση καὶ εἶπεν ὅτι Μαρτύριόν ἐστιν ἀνὰ μέ-
σον αὐτῶν ὅτι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ἐστιν.
23 [1]Καὶ ἐγένετο μεθ᾽ ἡμέρας πλείους μετὰ τὸ καταπαῦσαι κύριον
τὸν Ισραηλ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν, καὶ Ἰησοῦς
2 πρεσβύτερος προβεβηκὼς ταῖς ἡμέραις, [2]καὶ συνεκάλεσεν Ἰησοῦς
πάντας τοὺς υἱοὺς Ισραηλ καὶ τὴν γερουσίαν αὐτῶν καὶ τοὺς ἄρ-
χοντας αὐτῶν καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς δικαστὰς αὐ-
τῶν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Ἐγὼ γεγήρακα καὶ προβέβηκα ταῖς
3 ἡμέραις. [3]ὑμεῖς δὲ ἑωράκατε ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν τούτοις ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, ὅτι κύριος ὁ
4 θεὸς ὑμῶν ὁ ἐκπολεμήσας ὑμῖν. [4]ἴδετε ὅτι ἐπέρριφα ὑμῖν τὰ ἔθνη
τὰ καταλελειμμένα ὑμῖν ταῦτα ἐν τοῖς κλήροις εἰς τὰς φυλὰς
ὑμῶν· ἀπὸ τοῦ Ιορδάνου πάντα τὰ ἔθνη, ἃ ἐξωλέθρευσα, καὶ ἀπὸ
5 τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης ὁριεῖ ἐπὶ δυσμὰς ἡλίου. [5]κύριος δὲ ὁ
θεὸς ὑμῶν, οὗτος ἐξολεθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, ἕως
ἂν ἀπόλωνται, καὶ ἀποστελεῖ αὐτοῖς τὰ θηρία τὰ ἄγρια, ἕως ἂν
ἐξολεθρεύσῃ αὐτοὺς καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν,
καὶ κατακληρονομήσατε τὴν γῆν αὐτῶν, καθὰ ἐλάλησεν κύριος ὁ

30 ακουσαντες A | ισραηλ > A | το ημισυ] οι ημισεις A || 32 αρχοντες] + πατριων W, + των πατριων A† (των sup. ras.) | γης] της B: cf. 9 || 33 και ελαλ. — ισρ. 2^0] post ισρ. 3^0 tr. A, in *O* sub ÷ || 34 των bis] τω W; 1^0 του, 2^0 τω A | του ημισους] τω -σει AW | αυτων ult.] pr. θεος A

23 1 ισραηλ] pr. θεον A | ταις > A† || 2 και 2^0] κατα A† | γραμματεις ... δικαστας] tr. A | προς αυτους] αυτοις A† | εγω] pr. ιδου B^c || 3 οσα] pr. παντα A | υμων 1^0 M] ημ. B A | υμων 2^0 3^0 et υμιν] ημ. B | ο ult.] pr. αυτος A || 4 επε(ρ)ριφα] οπερ ειπα B | α] και B || 5 υμων 1^0 2^0] ημ. B | ουτος] αυτ. A | αποστειλη A†

θεὸς ὑμῶν ὑμῖν. 6 κατισχύσατε οὖν σφόδρα φυλάσσειν καὶ ποιεῖν 6
πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου Μωυσῆ, ἵνα μὴ
ἐκκλίνητε εἰς δεξιὰν ἢ εὐώνυμα, 7 ὅπως μὴ εἰσέλθητε εἰς τὰ ἔθνη 7
τὰ καταλελειμμένα ταῦτα, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν αὐτῶν οὐκ
ὀνομασθήσεται ἐν ὑμῖν, οὐδὲ μὴ προσκυνήσητε αὐτοῖς οὐδὲ μὴ
λατρεύσητε αὐτοῖς, 8 ἀλλὰ κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν προσκολληθήσεσθε, 8
καθάπερ ἐποιήσατε ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 9 καὶ ἐξωλέθρευσεν 9
αὐτοὺς κύριος ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρά, καὶ
ὑμῖν οὐθεὶς ἀντέστη κατενώπιον ὑμῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης·
10 εἷς ὑμῶν ἐδίωξεν χιλίους, ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐξεπολέμει 10
ὑμῖν, καθάπερ εἶπεν ὑμῖν. 11 καὶ φυλάξασθε σφόδρα τοῦ ἀγαπᾶν 11
κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν. 12 ἐὰν γὰρ ἀποστραφῆτε καὶ προσθῆσθε 12
τοῖς ὑπολειφθεῖσιν ἔθνεσιν τούτοις τοῖς μεθ' ὑμῶν καὶ ἐπιγαμίας
ποιήσητε πρὸς αὐτοὺς καὶ συγκαταμιγῆτε αὐτοῖς καὶ αὐτοὶ ὑμῖν,
13 γινώσκετε ὅτι οὐ μὴ προσθῇ κύριος τοῦ ἐξολεθρεῦσαι τὰ ἔθνη 13
ταῦτα ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς παγίδας καὶ εἰς
σκάνδαλα καὶ εἰς ἥλους ἐν ταῖς πτέρναις ὑμῶν καὶ εἰς βολίδας
ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, ἕως ἂν ἀπόλησθε ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγα-
θῆς ταύτης, ἣν ἔδωκεν ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 14 ἐγὼ δὲ ἀπο- 14
τρέχω τὴν ὁδὸν καθὰ καὶ πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ γνώσεσθε
τῇ καρδίᾳ ὑμῶν καὶ τῇ ψυχῇ ὑμῶν διότι οὐ διέπεσεν εἷς λόγος
ἀπὸ πάντων τῶν λόγων, ὧν εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, πρὸς πάν-
τα τὰ ἀνήκοντα ὑμῖν, οὐ διεφώνησεν ἐξ αὐτῶν. 15 καὶ ἔσται ὃν 15
τρόπον ἥκει ἐφ' ὑμᾶς πάντα τὰ ῥήματα τὰ καλά, ἃ ἐλάλησεν κύ-
ριος πρὸς ὑμᾶς, οὕτως ἐπάξει κύριος ὁ θεὸς ἐφ' ὑμᾶς πάντα τὰ
ῥήματα τὰ πονηρά, ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς τῆς
ἀγαθῆς ταύτης, ἧς ἔδωκεν κύριος ὑμῖν, 16 ἐν τῷ παραβῆναι ὑμᾶς 16
τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ἣν ἐνετείλατο ὑμῖν, καὶ πο-
ρευθέντες λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς.

5 υμων ult. M] ημ. B A | υμιν] ημ. A || 6 δεξια A | ευων.] pr. εις A 7 ουδε 1^0 B^c] ου B*†, ουτε A | προσκυνησητε ... λατρευσητε (B*† bis -σετε)] tr. A || 8 αλλα] αλλ η A | υμων M] ημ. B A || 9 εξολεθρευσει B | αυτους κυριος] tr. A (αυτ. in *O* sub ÷) | υμιν > B | υμων ult.] ημ. B || 10 υμων 2^0 et υμιν 1^0 2^0 M] ημ. B A | εξεπολ.] pr. ουτος A || 11 φυλαξεσθε B^c | υμων M] ημ. B A || 12 προσθησθε B†] προστεθητε (sic) pl., υπολειφθηται A† | τοις μεθ υμων > A | υμιν] υμεις A || 13 init.] pr. γνωσει A (in *O* sub ※) | γινωσκετε] γνωσεσθε A† | ην] ης A || 14 υμων 2^0] ημ. A† | ου διεπεσεν] ουκ επ. B A^r† | εις λογος] tr. A | υμων ult. M] ημ. B A | προς] + υμας A (in *O* sub ※) | τα ανηκοντα] ηκει A | υμιν] ημ. B | ου διεφων. εξ αυτων] εν ου διαπεφωνηκεν εξ α. A, + ※ ρημα εν *O*† || 15 εφ 1^0] προς B | υμας 1^0 2^0] ημ. B | προς] εφ A | ο θεος > A | κυριος υμιν] υμιν κυριος ο θεος υμων A || 16 παραβαινειν A | υμων et υμιν] ημ. B | fin.] + και οργισθησεται θυμω κυριος εν υμιν και απολεισθε το ταχος απο της γης της αγαθης ης εδωκεν υμιν W*O*(sub ※)

24 [1]Καὶ συνήγαγεν Ἰησοῦς πάσας φυλὰς Ισραηλ εἰς Σηλω καὶ συν-
εκάλεσεν τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν
καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν καὶ ἔστησεν αὐτοὺς ἀπέναντι τοῦ θεοῦ.
2 [2]καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς πάντα τὸν λαόν Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς
Ισραηλ Πέραν τοῦ ποταμοῦ κατῴκησαν οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ ἀπ'
ἀρχῆς, Θαρα ὁ πατὴρ Αβρααμ καὶ ὁ πατὴρ Ναχωρ, καὶ ἐλάτρευ-
3 σαν θεοῖς ἑτέροις. [3]καὶ ἔλαβον τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν Αβρααμ ἐκ
τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ὡδήγησα αὐτὸν ἐν πάσῃ τῇ γῇ καὶ
4 ἐπλήθυνα αὐτοῦ σπέρμα καὶ ἔδωκα αὐτῷ τὸν Ισαακ [4]καὶ τῷ Ισα-
ακ τὸν Ιακωβ καὶ τὸν Ησαυ· καὶ ἔδωκα τῷ Ησαυ τὸ ὄρος τὸ
Σηιρ κληρονομῆσαι αὐτῷ, καὶ Ιακωβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ κατέβησαν
εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ κρα-
5 ταιόν. [5]καὶ ἐκάκωσαν αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ἐπάταξεν κύριος
τὴν Αἴγυπτον ἐν οἷς ἐποίησεν αὐτοῖς, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξήγαγεν
6 ὑμᾶς [6]ἐξ Αἰγύπτου, καὶ εἰσήλθατε εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθράν.
καὶ κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι ὀπίσω τῶν πατέρων ὑμῶν ἐν ἅρμα-
7 σιν καὶ ἐν ἵπποις εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθράν, [7]καὶ ἀνεβοήσα-
μεν πρὸς κύριον, καὶ ἔδωκεν νεφέλην καὶ γνόφον ἀνὰ μέσον ἡμῶν
καὶ ἀνὰ μέσον τῶν Αἰγυπτίων καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν θά-
λασσαν, καὶ ἐκάλυψεν αὐτούς, καὶ εἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὅσα
ἐποίησεν κύριος ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. καὶ ἦτε ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας πλεί-
8 ους. [8]καὶ ἤγαγεν ὑμᾶς εἰς γῆν Αμορραίων τῶν κατοικούντων πέ-
ραν τοῦ Ιορδάνου, καὶ παρετάξαντο ὑμῖν, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς
κύριος εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν, καὶ κατεκληρονομήσατε τὴν γῆν αὐ-
9 τῶν καὶ ἐξωλεθρεύσατε αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. [9]καὶ ἀνέστη
Βαλακ ὁ τοῦ Σεπφωρ βασιλεὺς Μωαβ καὶ παρετάξατο τῷ Ισραηλ
10 καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσεν τὸν Βαλααμ ἀράσασθαι ὑμῖν· [10]καὶ οὐκ
ἠθέλησεν κύριος ὁ θεός σου ἀπολέσαι σε, καὶ εὐλογίαν εὐλόγη-
σεν ὑμᾶς, καὶ ἐξείλατο ὑμᾶς ἐκ χειρῶν αὐτῶν καὶ παρέδωκεν αὐ-
11 τούς. [11]καὶ διέβητε τὸν Ιορδάνην καὶ παρεγενήθητε εἰς Ιεριχω·
καὶ ἐπολέμησαν πρὸς ὑμᾶς οἱ κατοικοῦντες Ιεριχω, ὁ Αμορραῖος

24 1 πασας] + τας A | εις] εν A† | τους 1^0] pr. παντας A | πρεσβυτερους] + ισραηλ και τους αρχοντας A (in *O* sub ※) | εστησεν αυτους] εστησαν A | απεναντι] εναντιον A || **2** λαον] + λεγων A | ισραηλ] του ισρ. λεγων A† | παρωκησαν A || **3** τον 2^0 > A | αυτου σπερμα] το σπ. αυ. A | και ult.] + γε A† || **4** και 3^0 > B† | κληρονομιαν A || **5** επαταξεν κυριος] επαταξαν B*† (B^c om. ν) | οις] pr. σημ(ε)ιοις A | εποιησαν B | αυτοις] pr. εν A | εξηγαγεν υμας] εξ. τους πατερας ημων B, εξηγαγον υμας (6) ※ και εξηγαγον τους πατερας υμων ↙ *O*† || **6** την ερυθραν 1^0 > A | υμων] ημ. B || **7** εκαλυψεν] + επ A | υμων] ημ. A || **8** υμας et υμων 1^0] ημ. B | και $2^0 \frown 3^0$ B | παρεταξατο A | παραδεδωκεν B | τας > A || **9** υμιν] ημ. B || **10** ο θεος σου > A | υμας bis] ημ. B | χειρων] pr. των A | και παρεδ. αυτους] > A, in *O* sub ÷ || **11** υμας] ημ. B

καὶ ὁ Χαναναῖος καὶ ὁ Φερεζαῖος καὶ ὁ Ευαῖος καὶ ὁ Ιεβουσαῖος
καὶ ὁ Χετταῖος καὶ ὁ Γεργεσαῖος, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς
τὰς χεῖρας ὑμῶν. [12]καὶ ἐξαπέστειλεν προτέραν ὑμῶν τὴν σφηκιάν, 12
καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, δώδεκα βασιλεῖς τῶν
Αμορραίων, οὐκ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ σου οὐδὲ ἐν τῷ τόξῳ σου. [13]καὶ 13
ἔδωκεν ὑμῖν γῆν, ἐφ' ἣν οὐκ ἐκοπιάσατε ἐπ' αὐτῆς, καὶ πόλεις, ἃς
οὐκ ᾠκοδομήσατε, καὶ κατῳκίσθητε ἐν αὐταῖς· καὶ ἀμπελῶνας καὶ
ἐλαιῶνας, οὓς οὐκ ἐφυτεύσατε, ὑμεῖς ἔδεσθε. [14]καὶ νῦν φοβήθητε 14
κύριον καὶ λατρεύσατε αὐτῷ ἐν εὐθύτητι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ
περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους, οἷς ἐλάτρευσαν οἱ πατέρες
ὑμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ λατρεύετε
κυρίῳ. [15]εἰ δὲ μὴ ἀρέσκει ὑμῖν λατρεύειν κυρίῳ, ἕλεσθε ὑμῖν ἑαυ- 15
τοῖς σήμερον, τίνι λατρεύσητε, εἴτε τοῖς θεοῖς τῶν πατέρων ὑμῶν
τοῖς ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, εἴτε τοῖς θεοῖς τῶν Αμορραίων,
ἐν οἷς ὑμεῖς κατοικεῖτε ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν· ἐγὼ δὲ καὶ ἡ οἰκία
μου λατρεύσομεν κυρίῳ, ὅτι ἅγιός ἐστιν.
[16]Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ λαὸς εἶπεν Μὴ γένοιτο ἡμῖν καταλιπεῖν κύ- 16
ριον ὥστε λατρεύειν θεοῖς ἑτέροις. [17]κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, αὐτὸς 17
θεός ἐστιν· αὐτὸς ἀνήγαγεν ἡμᾶς καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ Αἰ-
γύπτου καὶ διεφύλαξεν ἡμᾶς ἐν πάσῃ τῇ ὁδῷ, ᾗ ἐπορεύθημεν ἐν
αὐτῇ, καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν, οὓς παρήλθομεν δι' αὐτῶν· [18]καὶ 18
ἐξέβαλεν κύριος τὸν Αμορραῖον καὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κατοικοῦντα
τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου ἡμῶν. ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς λατρεύσομεν κυρίῳ·
οὗτος γὰρ θεὸς ἡμῶν ἐστιν. [19]καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν 19
Οὐ μὴ δύνησθε λατρεύειν κυρίῳ, ὅτι θεὸς ἅγιός ἐστιν, καὶ ζηλώ-
σας οὗτος οὐκ ἀνήσει ὑμῶν τὰ ἁμαρτήματα καὶ τὰ ἀνομήματα
ὑμῶν· [20]ἡνίκα ἐὰν ἐγκαταλίπητε κύριον καὶ λατρεύσητε θεοῖς ἑτέ- 20
ροις, καὶ ἐπελθὼν κακώσει ὑμᾶς καὶ ἐξαναλώσει ὑμᾶς ἀνθ' ὧν εὖ
ἐποίησεν ὑμᾶς. [21]καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν Οὐχί, ἀλλὰ κυρίῳ 21
λατρεύσομεν. [22]καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν Μάρτυρες ὑμεῖς 22
καθ' ὑμῶν, ὅτι ὑμεῖς ἐξελέξασθε κύριον λατρεύειν αὐτῷ· [23]καὶ νῦν 23
περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς ἐν ὑμῖν καὶ εὐθύνατε

11 χαναν. ... φερεζ.] tr. A | και ο ευαιος και ο ιεβ.] post γεργεσ. tr. A | κυριος > A | τας > A† | υμων M] ημ. B A || 12 υμων 1° M] ημ. B A | εξεβαλεν] εξαπεστειλεν B† | υμων 2°] ημ. B | βασιλεις] πολ(ε)ις A || 13 αυτης] -ην A | ουκ 2° > A† | ωκοδομησατε] -ηκα- B† | ουκ εφυτευσατε] ου κατεφυτ. A || 14 κυριον] pr. τον A (in *O* sub ※) | ευθυτητι ... δικαιοσυνη] tr. A† | υμων] ημ. B† | λατρευετε] -ευσατε A || 15 ελεσθε (cf. Deut. 26 17)] εκλεξασθε B: sic α' θ' teste uno codice | η οικια] ο οικος A | λατρευσωμεν A: item in 18. 21. 24 || 17 κυριος (A† και)] + γαρ A | αυτος θεος > A | εξ] εκ γης A || 18 θεος] pr. ο A || 19 κυριω] + τω θεω A(†) | υμων / τα αμαρτ.] tr. A || 20 κυριον] pr. τον A | ετεροις] αλλοτριοις A | υμας ult.] υμιν A || 21 κυριω] pr. τω A || 22 κυριον compl.] pr. τον A, κυριω B†

24 τὴν καρδίαν ὑμῶν πρὸς κύριον θεὸν Ισραηλ. [24]καὶ εἶπεν ὁ λαὸς
πρὸς Ἰησοῦν Κυρίῳ λατρεύσομεν καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκουσόμεθα.
25 [25]Καὶ διέθετο Ἰησοῦς διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
νῃ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ νόμον καὶ κρίσιν ἐν Σηλω ἐνώπιον τῆς σκη-
26 νῆς τοῦ θεοῦ Ισραηλ. [26]καὶ ἔγραψεν τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς βιβλίον,
νόμον τοῦ θεοῦ· καὶ ἔλαβεν λίθον μέγαν καὶ ἔστησεν αὐτὸν Ἰη-
27 σοῦς ὑπὸ τὴν τερέμινθον ἀπέναντι κυρίου. [27]καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς
τὸν λαόν Ἰδοὺ ὁ λίθος οὗτος ἔσται ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον, ὅτι
αὐτὸς ἀκήκοεν πάντα τὰ λεχθέντα αὐτῷ ὑπὸ κυρίου, ὅ τι ἐλάλη-
σεν πρὸς ἡμᾶς σήμερον· καὶ ἔσται οὗτος ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον
ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ἡνίκα ἐὰν ψεύσησθε κυρίῳ τῷ θεῷ μου.
28 [28]καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς τὸν λαόν, καὶ ἐπορεύθησαν ἕκαστος εἰς
29 τὸν τόπον αὐτοῦ. [29]καὶ ἐλάτρευσεν Ισραηλ τῷ κυρίῳ πάσας τὰς
ἡμέρας Ἰησοῦ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων, ὅσοι ἐφείλ-
κυσαν τὸν χρόνον μετὰ Ἰησοῦ καὶ ὅσοι εἴδοσαν πάντα τὰ ἔργα
κυρίου, ὅσα ἐποίησεν τῷ Ισραηλ.
30 [30]Καὶ ἐγένετο μετ᾽ ἐκεῖνα καὶ ἀπέθανεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυη δοῦ-
31 λος κυρίου ἑκατὸν δέκα ἐτῶν. [31]καὶ ἔθαψαν αὐτὸν πρὸς τοῖς ὁρί-
οις τοῦ κλήρου αὐτοῦ ἐν Θαμναθασαχαρα ἐν τῷ ὄρει τῷ Εφραιμ
31a ἀπὸ βορρᾶ τοῦ ὄρους Γαας· [31a]ἐκεῖ ἔθηκαν μετ᾽ αὐτοῦ εἰς τὸ
μνῆμα, εἰς ὃ ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεῖ, τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας, ἐν
αἷς περιέτεμεν τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐν Γαλγαλοις, ὅτε ἐξήγαγεν αὐ-
τοὺς ἐξ Αἰγύπτου, καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς κύριος, καὶ ἐκεῖ εἰσιν
32 ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. — [32]καὶ τὰ ὀστᾶ Ιωσηφ ἀνήγαγον οἱ
υἱοὶ Ισραηλ ἐξ Αἰγύπτου καὶ κατώρυξαν ἐν Σικιμοις ἐν τῇ μερίδι
τοῦ ἀγροῦ, οὗ ἐκτήσατο Ιακωβ παρὰ τῶν Αμορραίων τῶν κατοι-
κούντων ἐν Σικιμοις ἀμνάδων ἑκατὸν καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ιωσηφ
ἐν μερίδι.
33 [33]Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ Ελεαζαρ υἱὸς Ααρων ὁ ἀρχιερεὺς
ἐτελεύτησεν καὶ ἐτάφη ἐν Γαβααθ Φινεες τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἣν ἔδω-
33a κεν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ Εφραιμ. [33a]ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λαβόν-
τες οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ περιεφέροσαν ἐν ἑαυ-
τοῖς, καὶ Φινεες ἱεράτευσεν ἀντὶ Ελεαζαρ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἕως

26 νομου M | τερεμινθον] β pro μ A: cf. Gen. **35** 4 || **27** εν 1^0 > A | αυτος] ουτ. A | αυτω > A | ο τι] οσα A | ημας] υμ. A | εσται ουτος] tr. A | μου] ημων A, υμων M || **28** απεστειλεν] pr. εξ A | και επορ. εκαστος] εκαστον A || **29** = 𝔐 31 || **30** (𝔐 29) δεκα] pr. και A || **31** (𝔐 30) θαμνασαχαρ A, θαμνασαραχ uel sim. pau.: cf. **21** 42^b | τω 2^0 > A | γαας] του γαλααδ B || **31a** (cf. **21** 42^d) init.] pr. και A | μνημα] μνημ(ε)ιον A | εις ο] εν ω A | αυτοις $B^{(†)}$] > A || **32** ανηγαγον] pr. ※α O† | κατωρυξαν] + αυτα A | και ult. — fin.] > B*† || **33** υιος] pr. ο A | αρχιερευς] ιερευς A | γαβααθ] γαβααρ B: item in 33a || **33a** κιβωτον] + της διαθηκης A

ἀπέθανεν καὶ κατωρύγη ἐν Γαβααθ τῇ ἑαυτοῦ. 33b οἱ δὲ υἱοὶ 33b
Ισραηλ ἀπήλθοσαν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ἑαυ-
τῶν πόλιν. καὶ ἐσέβοντο οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὴν Ἀστάρτην καὶ Ασταρ-
ρωθ καὶ τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ αὐτῶν· καὶ παρέδω-
κεν αὐτοὺς κύριος εἰς χεῖρας Εγλωμ τῷ βασιλεῖ Μωαβ, καὶ ἐκυρί-
ευσεν αὐτῶν ἔτη δέκα ὀκτώ.

33a κατωρυχθη A† | τη ult.] γη Bc W† | εαυτου] -των B || 33b αυτων 1^0] εαυ. A | την 1^0] + γην B*† | ασταρωθ] pr. την A | εκυριευσεν] pr. κατ A | και paenult. — fin.: cf. Iud. 3 12. 14

Subscr. ιησους υιος ναυη B A

ΚΡΙΤΑΙ

A 1 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰησοῦ καὶ ἐπηρώτων οἱ υἱοὶ 1
Ισραηλ ἐν κυρίῳ λέγοντες Τίς ἀναβήσεται ἡμῖν πρὸς τὸν Χανα-
ναῖον ἀφηγούμενος τοῦ πολεμῆσαι ἐν αὐτῷ; 2 καὶ εἶπεν κύριος 2
Ιουδας ἀναβήσεται, ἰδοὺ δέδωκα τὴν γῆν ἐν χειρὶ αὐτοῦ. 3 καὶ εἶ- 3
πεν Ιουδας πρὸς Συμεων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἀνάβηθι μετ᾽ ἐμοῦ
ἐν τῷ κλήρῳ μου, καὶ πολεμήσωμεν ἐν τῷ Χαναναίῳ, καὶ πορεύ-
σομαι καί γε ἐγὼ μετὰ σοῦ ἐν τῷ κλήρῳ σου. καὶ ἐπορεύθη μετ᾽
αὐτοῦ Συμεων. 4 καὶ ἀνέβη Ιουδας, καὶ ἔδωκεν κύριος τὸν Χανα- 4

Iud. A: praeter A saepe adferuntur *O* et *L*, i. e. editiones Ueteris Testamenti graeci ab Origene et Luciano recensitae. *O* = (15) 19 (58) 108 376 426 Sy et in capitibus 9—10. 15—21 uel quibusdam horum capitum partibus fragmenta codicis G; *L* = (44) 54 (58) 59 75 (82 106 134) 314 (344) et in capitibus 10. 11. 18 fragmenta codicis K, in 16—21 fragmenta codicis Z[1] (codices uncis inclusi ex parte tantum cum *O* uel *L* concordant).

1 3 πολεμησω A†

B 1 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰησοῦ καὶ ἐπηρώτων οἱ υἱοὶ 1
Ισραηλ διὰ τοῦ κυρίου λέγοντες Τίς ἀναβήσεται ἡμῖν πρὸς τοὺς
Χαναναίους ἀφηγούμενος τοῦ πολεμῆσαι πρὸς αὐτούς; 2 καὶ εἶπεν 2
κύριος Ιουδας ἀναβήσεται, ἰδοὺ δέδωκα τὴν γῆν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.
3 καὶ εἶπεν Ιουδας τῷ Συμεων ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἀνάβηθι μετ᾽ ἐμοῦ 3
ἐν τῷ κλήρῳ μου, καὶ παραταξώμεθα πρὸς τοὺς Χαναναίους, καὶ
πορεύσομαι κἀγὼ μετὰ σοῦ ἐν τῷ κλήρῳ σου. καὶ ἐπορεύθη μετ᾽
αὐτοῦ Συμεων. 4 καὶ ἀνέβη Ιουδας, καὶ παρέδωκεν κύριος τὸν Χανα- 4

Iud. B: B.

ναῖον καὶ τὸν Φερεζαῖον ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐν A
5 Βεζεκ, δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν, [5]καὶ εὗρον τὸν Αδωνιβεζεκ ἐν Βεζεκ
καὶ ἐπολέμησαν ἐν αὐτῷ καὶ ἐπάταξαν τὸν Χαναναῖον καὶ τὸν
6 Φερεζαῖον. [6]καὶ ἔφυγεν Αδωνιβεζεκ, καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτοῦ
καὶ ἔλαβον αὐτὸν καὶ ἀπέκοψαν τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτοῦ καὶ
7 τῶν ποδῶν αὐτοῦ. [7]καὶ εἶπεν Αδωνιβεζεκ Ἑβδομήκοντα βασιλεῖς
τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν ἀποκεκομμένοι
ἦσαν συλλέγοντες τὰ ὑποκάτω τῆς τραπέζης μου· καθὼς οὖν
ἐποίησα, οὕτως ἀνταπέδωκέν μοι ὁ θεός. καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς
Ιερουσαλημ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.
8 [8]Καὶ ἐπολέμησαν οἱ υἱοὶ Ιουδα ἐν Ιερουσαλημ καὶ κατελάβοντο
αὐτὴν καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι ῥομφαίας καὶ τὴν πόλιν
9 ἐνέπρησαν ἐν πυρί. [9]καὶ μετὰ ταῦτα κατέβησαν οἱ υἱοὶ Ιουδα
πολεμῆσαι ἐν τῷ Χαναναίῳ τῷ κατοικοῦντι τὴν ὀρεινὴν καὶ τὸν
10 νότον καὶ τὴν πεδινήν. [10]καὶ ἐπορεύθη Ιουδας πρὸς τὸν Χαναναῖ-
ον τὸν κατοικοῦντα ἐν Χεβρων, καὶ ἐξῆλθεν Χεβρων ἐξ ἐναντίας·

4 βαζεκ A† hic, sed in 5 βεζεκ || 5 βεζεκ *OL*†] pr. τη A | επαταξεν A M† || 6 κατεδιωξαν *OL*†] -δραμον A | των ult. *O*p *L*†] pr. τα ακρα A || 7 των 2⁰ *OL*†] pr. τα ακρα A | ηγαγον *OL*] αγουσιν A || 8 επολεμησαν *OL*] -μουν A | εν 1⁰ *OL*] την A | ρομφαιας *OL*] μαχαιρας A || 9 πολεμησαι *OL*] pr. του A | εν — κατοικουντι *OL*†] προς τον χαναναιον τον κατοικουντα A || 10 εν — χεβρων 2⁰ > A†

ναῖον καὶ τὸν Φερεζαῖον εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ ἔκοψαν αὐτοὺς B
5 ἐν Βεζεκ εἰς δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν [5]καὶ κατέλαβον τὸν Αδωνιβε-
ζεκ ἐν τῇ Βεζεκ καὶ παρετάξαντο πρὸς αὐτὸν καὶ ἔκοψαν τὸν Χα-
6 ναναῖον καὶ τὸν Φερεζαῖον. [6]καὶ ἔφυγεν Αδωνιβεζεκ, καὶ κατέδρα-
μον ὀπίσω αὐτοῦ καὶ κατελάβοσαν αὐτὸν καὶ ἀπέκοψαν τὰ ἄκρα
7 τῶν χειρῶν αὐτοῦ καὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτοῦ. [7]καὶ εἶπεν Αδω-
νιβεζεκ Ἑβδομήκοντα βασιλεῖς τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ τὰ
ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν ἀποκεκομμένοι ἦσαν συλλέγοντες τὰ ὑπο-
κάτω τῆς τραπέζης μου· καθὼς οὖν ἐποίησα, οὕτως ἀνταπέδωκέν
μοι ὁ θεός. καὶ ἄγουσιν αὐτὸν εἰς Ιερουσαλημ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.
8 [8]Καὶ ἐπολέμουν οἱ υἱοὶ Ιουδα τὴν Ιερουσαλημ καὶ κατελάβοντο
αὐτὴν καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι ῥομφαίας καὶ τὴν πόλιν
9 ἐνέπρησαν ἐν πυρί. [9]καὶ μετὰ ταῦτα κατέβησαν οἱ υἱοὶ Ιουδα τοῦ
πολεμῆσαι πρὸς τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα τὴν ὀρεινὴν καὶ
10 τὸν νότον καὶ τὴν πεδινήν. [10]καὶ ἐπορεύθη Ιουδας πρὸς τὸν Χα-
ναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Χεβρων, καὶ ἐξῆλθεν Χεβρων ἐξ ἐναντίας·

1 4 εκοψαν] επαταξαν Bo || 5 εν — 6 αδωνιβεζεκ > B*† (τον ult. > Bs†) || 6 κατελαβοσαν] κατ > Bc

A τὸ δὲ ὄνομα Χεβρων ἦν ἔμπροσθεν Καριαθαρβοκσεφερ. καὶ ἐπά-
ταξεν τὸν Σεσι καὶ τὸν Αχιμαν καὶ τὸν Θολμι, γεννήματα τοῦ
Ενακ. [11]καὶ ἐπορεύθησαν ἐκεῖθεν πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Δαβιρ· 11
καὶ τὸ ὄνομα Δαβιρ ἦν ἔμπροσθεν Πόλις γραμμάτων. [12]καὶ εἶπεν 12
Χαλεβ Ὃς ἂν πατάξῃ τὴν Πόλιν τῶν γραμμάτων καὶ προκαταλά-
βηται αὐτήν, δώσω αὐτῷ τὴν Ασχαν θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα.
[13]καὶ προκατελάβετο αὐτὴν Γοθονιηλ υἱὸς Κενεζ ἀδελφὸς Χαλεβ ὁ 13
νεώτερος, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ασχαν θυγατέρα αὐτοῦ εἰς γυναῖ-
κα. [14]καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτὴν καὶ ἐπέσεισεν αὐτὴν 14
αἰτῆσαι παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τὸν ἀγρόν, καὶ ἐγόγγυζεν ἐπάνω
τοῦ ὑποζυγίου καὶ ἔκραξεν ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου Εἰς γῆν νότου ἐκ-
δέδοσαί με. καὶ εἶπεν αὐτῇ Χαλεβ Τί ἐστίν σοι; [15]καὶ εἶπεν αὐτῷ 15
Ασχα Δός μοι εὐλογίαν, ὅτι εἰς γῆν νότου ἐκδέδοσαί με, καὶ δώ-
σεις μοι λύτρωσιν ὕδατος. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ Χαλεβ κατὰ τὴν
καρδίαν αὐτῆς τὴν λύτρωσιν μετεώρων καὶ τὴν λύτρωσιν τα-
πεινῶν.
[16]Καὶ οἱ υἱοὶ Ιωβαβ τοῦ Κιναίου πενθεροῦ Μωυσῆ ἀνέβησαν 16

10 καριαρβοκσεφερ A(†) | σεσ(ε)ι *O*] σεσσ(ε)ι *L*†, γεθθι A† | αχιμαν *OL*] -μααμ A† | θολμι *O*] θολομι *L*†, θαμει A† | ενακ] -αμ A† || 13 κενεχ A† | νεωτερος] + υπερ αυτον A *O*(sub ※)† || 14 αιτησαι *O*†] -σας A†, pr. του rel. || 15 την 2º 3º A *O*p†] > *O*p*L* || 16 ιωβαβ *OL*] ιωαβ A†

B καὶ τὸ ὄνομα ἦν Χεβρων τὸ πρότερον Καριαθαρβοξεφερ. καὶ ἐπά-
ταξαν τὸν Σεσσι καὶ Αχιναaν καὶ Θολμιν, γεννήματα τοῦ Ενακ.
[11]καὶ ἀνέβησαν ἐκεῖθεν πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Δαβιρ· τὸ δὲ ὄνο- 11
μα τῆς Δαβιρ ἦν ἔμπροσθεν Καριαθσωφαρ, πόλις γραμμάτων. [12]καὶ 12
εἶπεν Χαλεβ Ὃς ἐὰν πατάξῃ τὴν πόλιν τῶν γραμμάτων καὶ προ-
καταλάβηται αὐτήν, δώσω αὐτῷ τὴν Ασχα θυγατέρα μου εἰς γυ-
ναῖκα. [13]καὶ προκατελάβετο αὐτὴν Γοθονιηλ υἱὸς Κενεζ ἀδελφοῦ 13
Χαλεβ ὁ νεώτερος, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Χαλεβ τὴν Ασχα θυγατέρα
αὐτοῦ εἰς γυναῖκα. [14]καὶ ἐγένετο ἐν τῇ εἰσόδῳ αὐτῆς καὶ ἐπέσει- 14
σεν αὐτὴν Γοθονιηλ τοῦ αἰτῆσαι παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἀγρόν,
καὶ ἐγόγγυζεν καὶ ἔκραξεν ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου Εἰς γῆν νότου ἐκ-
δέδοσαί με. καὶ εἶπεν αὐτῇ Χαλεβ Τί ἐστίν σοι; [15]καὶ εἶπεν αὐτῷ 15
Ασχα Δός δή μοι εὐλογίαν, ὅτι εἰς γῆν νότου ἐκδέδοσαί με, καὶ
δώσεις μοι λύτρωσιν ὕδατος. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ Χαλεβ κατὰ τὴν καρ-
δίαν αὐτῆς λύτρωσιν μετεώρων καὶ λύτρωσιν ταπεινῶν.
[16]Καὶ οἱ υἱοὶ Ιοθορ τοῦ Κιναίου τοῦ γαμβροῦ Μωυσέως ἀνέβησαν 16

10 καριαρβοξεφερ B(†) | αχειμαν Bc || 11 καριαθσωφαρ Ra.] σ pro θ B || 12 ασχα Bc] αζα B*†: item in 13, sed in 15 B ipse ασχα

ἐκ τῆς πόλεως τῶν φοινίκων πρὸς τοὺς υἱοὺς Ιουδα εἰς τὴν ἔρημον A
τὴν οὖσαν ἐν τῷ νότῳ ἐπὶ καταβάσεως Αραδ, καὶ ἐπορεύθη καὶ
17 κατῴκησεν μετὰ τοῦ λαοῦ. — [17]καὶ ἐπορεύθη Ιουδας μετὰ Συμε-
ων τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπάταξαν τὸν Χαναναῖον τὸν κατοι-
κοῦντα Σεφεθ καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτὴν καὶ ἐξωλέθρευσαν αὐτὴν
18 καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Ἐξολέθρευσις. [18]καὶ οὐκ ἐκλη-
ρονόμησεν Ιουδας τὴν Γάζαν καὶ τὸ ὅριον αὐτῆς καὶ τὴν Ἀσκα-
λῶνα καὶ τὸ ὅριον αὐτῆς καὶ τὴν Ακκαρων καὶ τὸ ὅριον αὐτῆς
19 καὶ τὴν Ἄζωτον καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς. [19]καὶ ἦν κύριος μετὰ
Ιουδα, καὶ ἐκληρονόμησεν τὸ ὄρος· ὅτι οὐκ ἐδύνατο κληρονομῆ-
σαι τοὺς κατοικοῦντας τὴν κοιλάδα, ὅτι Ρηχαβ διεστείλατο αὐτήν.
20 [20]καὶ ἔδωκεν τῷ Χαλεβ τὴν Χεβρων, καθὰ ἐλάλησεν Μωυσῆς· καὶ
ἐκληρονόμησεν ἐκεῖθεν τὰς τρεῖς πόλεις καὶ ἐξῆρεν ἐκεῖθεν τοὺς
21 τρεῖς υἱοὺς Ενακ. [21]καὶ τὸν Ιεβουσαῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Ιερου-
σαλημ οὐκ ἐξῆραν οἱ υἱοὶ Βενιαμιν, καὶ κατῴκησεν ὁ Ιεβουσαῖος
μετὰ τῶν υἱῶν Βενιαμιν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
22 [22]Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ιωσηφ καί γε αὐτοὶ εἰς Βαιθηλ καὶ Ιουδας
23 μετ᾽ αὐτῶν. [23]καὶ παρενέβαλον οἶκος Ισραηλ κατὰ Βαιθηλ· τὸ δὲ

16 ερημον] + ιουδα A O(sub ※)† || 17 σεφεθ O^p] -φερ A† || 19 ην κυριος] tr. A† | fin.] + και αρματα σιδηρα αυτοις L^p

---

ἐκ πόλεως τῶν φοινίκων μετὰ τῶν υἱῶν Ιουδα εἰς τὴν ἔρημον B
τὴν οὖσαν ἐν τῷ νότῳ Ιουδα, ἥ ἐστιν ἐπὶ καταβάσεως Αραδ, καὶ
17 κατῴκησαν μετὰ τοῦ λαοῦ. — [17]καὶ ἐπορεύθη Ιουδας μετὰ Συμε-
ων τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ ἔκοψεν τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦν-
τα Σεφεκ· καὶ ἐξωλέθρευσαν αὐτούς, καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τῆς
18 πόλεως Ἀνάθεμα. [18]καὶ οὐκ ἐκληρονόμησεν Ιουδας τὴν Γάζαν οὐδὲ
τὰ ὅρια αὐτῆς οὐδὲ τὴν Ἀσκαλῶνα οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς οὐδὲ τὴν
Ακκαρων οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς οὐδὲ τὴν Ἄζωτον οὐδὲ τὰ περισπό-
19 ρια αὐτῆς. [19]καὶ ἦν κύριος μετὰ Ιουδα, καὶ ἐκληρονόμησεν τὸ
ὄρος· ὅτι οὐκ ἠδυνάσθησαν ἐξολεθρεῦσαι τοὺς κατοικοῦντας τὴν
20 κοιλάδα, ὅτι Ρηχαβ διεστείλατο αὐτοῖς. [20]καὶ ἔδωκαν τῷ Χαλεβ τὴν
Χεβρων, καθὼς ἐλάλησεν Μωυσῆς, καὶ ἐκληρονόμησεν ἐκεῖθεν τὰς
21 τρεῖς πόλεις τῶν υἱῶν Ενακ. [21]καὶ τὸν Ιεβουσαῖον τὸν κατοικοῦν-
τα ἐν Ιερουσαλημ οὐκ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμιν, καὶ κατῴ-
κησεν ὁ Ιεβουσαῖος μετὰ τῶν υἱῶν Βενιαμιν ἐν Ιερουσαλημ ἕως
τῆς ἡμέρας ταύτης.
22 [22]Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ιωσηφ καί γε αὐτοὶ εἰς Βαιθηλ, καὶ κύριος
23 ἦν μετ᾽ αὐτῶν. [23]καὶ παρενέβαλον καὶ κατεσκέψαντο Βαιθηλ· τὸ δὲ

16 και ult. > B*†

A ὄνομα τῆς πόλεως ἦν ἔμπροσθεν Λουζα. [24]καὶ εἶδον οἱ φυλάσσον- 24
τες ἄνδρα ἐκπορευόμενον ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἔλαβαν αὐτὸν καὶ
εἶπον αὐτῷ Δεῖξον ἡμῖν τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως, καὶ ποιήσομεν
μετὰ σοῦ ἔλεος. [25]καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως, καὶ 25
ἐπάταξαν τὴν πόλιν ἐν στόματι ῥομφαίας, τὸν δὲ ἄνδρα καὶ τὴν
συγγένειαν αὐτοῦ ἐξαπέστειλαν. [26]καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἀνὴρ εἰς γῆν Χετ- 26
τιιμ καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ πόλιν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτῆς Λου-
ζα· τοῦτο ὄνομα αὐτῆς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
[27]Καὶ οὐκ ἐκληρονόμησεν Μανασσης τὴν Βαιθσαν, ἥ ἐστιν Σκυ- 27
θῶν πόλις, οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς οὐδὲ τὰ περισπόρια αὐτῆς
οὐδὲ τὴν Εκθανααδ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς οὐδὲ τοὺς κατοικοῦν-
τας Δωρ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς καὶ τοὺς κατοικοῦντας Βαλααμ καὶ
τὰς θυγατέρας αὐτῆς καὶ τοὺς κατοικοῦντας Μαγεδων καὶ τὰς θυ-
γατέρας αὐτῆς οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Ιεβλααμ οὐδὲ τὰς θυγατέ-
ρας αὐτῆς· καὶ ἤρξατο ὁ Χαναναῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ.
[28]καὶ ἐγένετο ὅτε ἐνίσχυσεν Ισραηλ, καὶ ἔθετο τὸν Χαναναῖον εἰς 28
φόρον καὶ ἐξαίρων οὐκ ἐξῆρεν αὐτόν.
[29]Καὶ Εφραιμ οὐκ ἐξῆρεν τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν 29

27 βαιθσαν] βαιθηλ A†

B ὄνομα τῆς πόλεως αὐτῶν ἦν ἔμπροσθεν Λουζα. [24]καὶ εἶδον οἱ 24
φυλάσσοντες, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐξεπορεύετο ἐκ τῆς πόλεως· καὶ ἔλα-
βον αὐτὸν καὶ εἶπον αὐτῷ Δεῖξον ἡμῖν τῆς πόλεως τὴν εἴσοδον,
καὶ ποιήσομεν μετὰ σοῦ ἔλεος. [25]καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὴν εἴσοδον 25
τῆς πόλεως, καὶ ἐπάταξαν τὴν πόλιν ἐν στόματι ῥομφαίας, τὸν δὲ
ἄνδρα καὶ τὴν συγγένειαν αὐτοῦ ἐξαπέστειλαν. [26]καὶ ἐπορεύθη ὁ 26
ἀνὴρ εἰς γῆν Χεττιιν καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ πόλιν καὶ ἐκάλεσεν τὸ
ὄνομα αὐτῆς Λουζα· τοῦτο τὸ ὄνομα αὐτῆς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
[27]Καὶ οὐκ ἐξῆρεν Μανασση τὴν Βαιθσαν, ἥ ἐστιν Σκυθῶν πόλις, οὐδὲ 27
τὰς θυγατέρας αὐτῆς οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς οὐδὲ τὴν Θανακ οὐδὲ τὰς
θυγατέρας αὐτῆς οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Δωρ οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐ-
τῆς οὐδὲ τὸν κατοικοῦντα Βαλακ οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς οὐδὲ τὰς θυ-
γατέρας αὐτῆς οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Μαγεδω οὐδὲ τὰ περίοικα αὐ-
τῆς οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Ιεβλααμ οὐδὲ
τὰ περίοικα αὐτῆς οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς· καὶ ἤρξατο ὁ Χαναναῖος
κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. [28]καὶ ἐγένετο ὅτε ἐνίσχυσεν Ισραηλ, καὶ 28
ἐποίησεν τὸν Χαναναῖον εἰς φόρον καὶ ἐξαίρων οὐκ ἐξῆρεν αὐτόν.
[29]Καὶ Εφραιμ οὐκ ἐξῆρεν τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν 29

26 χεττειν B†

Γαζερ · καὶ κατῴκει ὁ Χαναναῖος ἐν μέσῳ αὐτοῦ ἐν Γαζερ καὶ A
ἐγένετο εἰς φόρον.'
30 [30]Καὶ Ζαβουλων οὐκ ἐξῆρεν τοὺς κατοικοῦντας Κεδρων καὶ τοὺς
κατοικοῦντας Ενααλα · καὶ κατῴκησεν ὁ Χαναναῖος ἐν μέσῳ αὐ-
τοῦ καὶ ἐγένετο εἰς φόρον.
31 [31]Καὶ Ασηρ οὐκ ἐξῆρεν τοὺς κατοικοῦντας Ακχω, καὶ ἐγένετο
αὐτῷ εἰς φόρον, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δωρ καὶ τοὺς κατοικοῦν-
τας Σιδῶνα καὶ τοὺς κατοικοῦντας Αλαφ καὶ τὸν Αχαζιβ καὶ τὴν
32 Χελβα καὶ τὴν Αφεκ καὶ τὴν Ροωβ. [32]καὶ κατῴκησεν Ασηρ ἐν
μέσῳ τοῦ Χαναναίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν, ὅτι οὐκ ἐδυνάσθη
ἐξᾶραι αὐτόν.
33 [33]Καὶ Νεφθαλι οὐκ ἐξῆρεν τοὺς κατοικοῦντας Βαιθσαμυς οὐδὲ
τοὺς κατοικοῦντας Βαιθενεθ, καὶ κατῴκησεν Ισραηλ ἐν μέσῳ τοῦ
Χαναναίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν · οἱ δὲ κατοικοῦντες Βαιθ-
σαμυς καὶ τὴν Βαιθενεθ ἐγενήθησαν αὐτοῖς εἰς φόρον.
34 [34]Καὶ ἐξέθλιψεν ὁ Αμορραῖος τοὺς υἱοὺς Δαν εἰς τὸ ὄρος, ὅτι
35 οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν καταβῆναι εἰς τὴν κοιλάδα. [35]καὶ ἤρξατο ὁ

30 κεδρων] χεβρων A† | ε(ν)νααλα *L*†] εν αμμαν A || 31 αaλαφ Gra.] δα-
λαφ A | αχαζ(ε)ιβ M] ασχενδει A† | χελβα *L*†] σχεδιαν A† | αφεκ M] ναφεκ A
|| 33 νεφθαλιμ A | βαιθενεθ 2⁰] -νεκ A†

Γαζερ · καὶ κατῴκησεν ὁ Χαναναῖος ἐν μέσῳ αὐτοῦ ἐν Γαζερ καὶ B
ἐγένετο εἰς φόρον.
30 [30]Καὶ Ζαβουλων οὐκ ἐξῆρεν τοὺς κατοικοῦντας Κεδρων οὐδὲ
τοὺς κατοικοῦντας Δωμανα · καὶ κατῴκησεν ὁ Χαναναῖος ἐν μέσῳ
αὐτῶν καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον.
31 [31]Καὶ Ασηρ οὐκ ἐξῆρεν τοὺς κατοικοῦντας Ακχω, καὶ ἐγένετο
αὐτῷ εἰς φόρον, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δωρ καὶ τοὺς κατοικοῦν-
τας Σιδῶνα καὶ τοὺς κατοικοῦντας Αλαφ καὶ τὸν Ασχαζι καὶ τὸν
32 Χελβα καὶ τὸν Ναϊ καὶ τὸν Ερεω. [32]καὶ κατῴκησεν ὁ Ασηρ ἐν
μέσῳ τοῦ Χαναναίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν, ὅτι οὐκ ἠδυνήθη
ἐξᾶραι αὐτόν.
33 [33]Καὶ Νεφθαλι οὐκ ἐξῆρεν τοὺς κατοικοῦντας Βαιθσαμυς καὶ
τοὺς κατοικοῦντας Βαιθαναθ, καὶ κατῴκησεν Νεφθαλι ἐν μέσῳ τοῦ
Χαναναίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν · οἱ δὲ κατοικοῦντες Βαιθ-
σαμυς καὶ τὴν Βαιθενεθ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς φόρον.
34 [34]Καὶ ἐξέθλιψεν ὁ Αμορραῖος τοὺς υἱοὺς Δαν εἰς τὸ ὄρος, ὅτι
35 οὐκ ἀφῆκαν αὐτὸν καταβῆναι εἰς τὴν κοιλάδα. [35]καὶ ἤρξατο ὁ

31 αaλαφ Gra.] δαλαφ B | και 6⁰ > B† | χελβα *L*†] χεβδα B || 33 βαιθ-
αναθ pau.] -ναχ B

A Αμορραῖος κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τοῦ Μυρσινῶνος, οὗ αἱ ἄρκοι
καὶ αἱ ἀλώπεκες· καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ οἴκου Ιωσηφ ἐπὶ τὸν Αμορ-
ραῖον, καὶ ἐγένετο εἰς φόρον. [36]καὶ τὸ ὅριον τοῦ Αμορραίου ὁ 36
Ιδουμαῖος ἐπάνω Ακραβιν ἐπὶ τῆς Πέτρας καὶ ἐπάνω.
[1]Καὶ ἀνέβη ἄγγελος κυρίου ἀπὸ Γαλγαλ ἐπὶ τὸν Κλαυθμῶνα καὶ 2
ἐπὶ Βαιθηλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ισραηλ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Κύριος
κύριος ἀνεβίβασεν ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου καὶ εἰσήγαγεν ὑμᾶς εἰς τὴν
γῆν, ἣν ὤμοσεν τοῖς πατράσιν ὑμῶν τοῦ δοῦναι ὑμῖν, καὶ εἶπεν
ὑμῖν Οὐ διασκεδάσω τὴν διαθήκην μου τὴν μεθ᾽ ὑμῶν εἰς τὸν αἰ-
ῶνα· [2]καὶ ὑμεῖς οὐ διαθήσεσθε διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις εἰς 2
τὴν γῆν ταύτην οὐδὲ τοῖς θεοῖς αὐτῶν οὐ μὴ προσκυνήσητε, ἀλλὰ
τὰ γλυπτὰ αὐτῶν συντρίψετε καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν κατασκά-
ψετε. καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς μου, ὅτε ταῦτα ἐποιήσατε.
[3]καὶ ἐγὼ εἶπα Οὐ προσθήσω τοῦ μετοικίσαι τὸν λαόν, ὃν εἶπα 3
τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς
συνοχάς, καὶ οἱ θεοὶ αὐτῶν ἔσονται ὑμῖν εἰς σκάνδαλον. [4]καὶ ἐγέ- 4
νετο ὡς ἐλάλησεν ὁ ἄγγελος κυρίου τοὺς λόγους τούτους πρὸς
πάντα Ισραηλ, καὶ ἐπῆρεν ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν.

35 η *OL*] > A
2 2 κατασκαψετε(uel -ψατε) *OL*] κατακαυσεται A†

B Αμορραῖος κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τῷ ὀστρακώδει, ἐν ᾧ αἱ ἄρκοι
καὶ ἐν ᾧ αἱ ἀλώπεκες, ἐν τῷ Μυρσινῶνι καὶ ἐν Θαλαβιν· καὶ
ἐβαρύνθη χεὶρ οἴκου Ιωσηφ ἐπὶ τὸν Αμορραῖον, καὶ ἐγενήθη αὐ-
τοῖς εἰς φόρον. [36]καὶ τὸ ὅριον τοῦ Αμορραίου ἀπὸ τῆς ἀναβάσεως 36
Ακραβιν ἀπὸ τῆς Πέτρας καὶ ἐπάνω.
[1]Καὶ ἀνέβη ἄγγελος κυρίου ἀπὸ Γαλγαλ ἐπὶ τὸν Κλαυθμῶνα καὶ 2
ἐπὶ Βαιθηλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ισραηλ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Τάδε
λέγει κύριος Ἀνεβίβασα ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου καὶ εἰσήγαγον ὑμᾶς εἰς
τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν, καὶ εἶπα Οὐ διασκεδάσω
τὴν διαθήκην μου τὴν μεθ᾽ ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα· [2]καὶ ὑμεῖς οὐ 2
διαθήσεσθε διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις εἰς τὴν γῆν ταύτην οὐδὲ
τοῖς θεοῖς αὐτῶν προσκυνήσετε, ἀλλὰ τὰ γλυπτὰ αὐτῶν συντρί-
ψετε καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν καθελεῖτε. καὶ οὐκ εἰσηκούσατε
τῆς φωνῆς μου, ὅτι ταῦτα ἐποιήσατε. [3]κἀγὼ εἶπον Οὐ μὴ ἐξαρῶ 3
αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς συνοχάς, καὶ
οἱ θεοὶ αὐτῶν ἔσονται ὑμῖν εἰς σκάνδαλον. [4]καὶ ἐγένετο ὡς 4
ἐλάλησεν ὁ ἄγγελος κυρίου τοὺς λόγους τούτους πρὸς πάντας
υἱοὺς Ισραηλ, καὶ ἐπῆραν ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν.

2 2 και 2° > B†

5 [5]διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Κλαυθμών· καὶ A
ἔθυσαν ἐκεῖ τῷ κυρίῳ.
6 [6]Καὶ ἐξαπέστειλεν Ἰησοῦς τὸν λαόν, καὶ ἀπῆλθαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ
ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ τοῦ
7 κατακληρονομῆσαι τὴν γῆν. [7]καὶ ἐδούλευσεν ὁ λαὸς τῷ κυρίῳ
πάσας τὰς ἡμέρας Ἰησοῦ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέ-
ρων, ὅσοι ἐμακροημέρευσαν μετὰ Ἰησοῦν, ὅσοι ἔγνωσαν πᾶν τὸ
8 ἔργον κυρίου τὸ μέγα, ὃ ἐποίησεν τῷ Ισραηλ. [8]καὶ ἐτελεύτησεν
9 Ἰησοῦς υἱὸς Ναυη δοῦλος κυρίου υἱὸς ἑκατὸν δέκα ἐτῶν. [9]καὶ
ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ὁρίῳ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν Θαμναθαρες ἐν
10 ὄρει Εφραιμ ἀπὸ βορρᾶ τοῦ ὄρους Γαας. [10]καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκεί-
νη προσετέθησαν πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν, καὶ ἀνέστη γενεὰ
ἑτέρα μετ' αὐτούς, ὅσοι οὐκ ἔγνωσαν τὸν κύριον καὶ τὸ ἔργον, ὃ
ἐποίησεν τῷ Ισραηλ.
11 [11]Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου καὶ
12 ἐλάτρευον τοῖς Βααλιμ. [12]καὶ ἐγκατέλιπον τὸν κύριον θεὸν τῶν
πατέρων αὐτῶν τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ἐπο-
ρεύθησαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν λαῶν τῶν
περικύκλῳ αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς καὶ παρώργισαν τὸν

6 αυτου ult. > A† || **7** ιησουν *O*] ν > *AL* || **8** υιος ult. > A || **9** οριω] ορει A | θαμναθαρεως A† || **12** των λαων *OL*] αυτων A†

---

5 [5]καὶ ἐπωνόμασαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Κλαυθμῶνες· καὶ B
ἐθυσίασαν ἐκεῖ τῷ κυρίῳ.
6 [6]Καὶ ἐξαπέστειλεν Ἰησοῦς τὸν λαόν, καὶ ἦλθεν ἀνὴρ εἰς τὴν κλη-
7 ρονομίαν αὐτοῦ κατακληρονομῆσαι τὴν γῆν. [7]καὶ ἐδούλευσεν ὁ
λαὸς τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰησοῦ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας
τῶν πρεσβυτέρων, ὅσοι ἐμακροημέρευσαν μετὰ Ἰησοῦ, ὅσοι ἔγνω-
8 σαν πᾶν τὸ ἔργον κυρίου τὸ μέγα, ὃ ἐποίησεν ἐν τῷ Ισραηλ. [8]καὶ
ἐτελεύτησεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυη δοῦλος κυρίου υἱὸς ἑκατὸν δέκα
9 ἐτῶν. [9]καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ὁρίῳ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν
10 Θαμναθαρες ἐν ὄρει Εφραιμ ἀπὸ βορρᾶ τοῦ ὄρους Γαας. [10]καί γε
πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη προσετέθησαν πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν,
καὶ ἀνέστη γενεὰ ἑτέρα μετ' αὐτούς, οἳ οὐκ ἔγνωσαν τὸν κύριον
καί γε τὸ ἔργον, ὃ ἐποίησεν ἐν τῷ Ισραηλ.
11 [11]Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ
12 ἐλάτρευσαν τοῖς Βααλιμ. [12]καὶ ἐγκατέλιπον τὸν κύριον τὸν θεὸν τῶν
πατέρων αὐτῶν τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ἐπο-
ρεύθησαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν
περικύκλῳ αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς καὶ παρώργισαν τὸν

7 ο ult.] οσα B† || **10** προσετεθη B*†

A κύριον [13]καὶ ἐγκατέλιπον τὸν κύριον καὶ ἐλάτρευσαν τῇ Βααλ καὶ 13
ταῖς Ἀστάρταις. [14]καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος τῷ Ισραηλ καὶ παρ- 14
έδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ προνομευόντων, καὶ ἐπρονόμευσαν αὐτούς·
καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν, καὶ οὐκ
ἠδυνάσθησαν ἀντιστῆναι κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. [15]ἐν 15
πᾶσιν, οἷς ἐπόρνευον, καὶ χεὶρ κυρίου ἦν αὐτοῖς εἰς κακά, καθὼς
ἐλάλησεν κύριος καὶ καθὼς ὤμοσεν κύριος, καὶ ἐξέθλιψεν αὐτοὺς
σφόδρα. [16]καὶ ἤγειρεν αὐτοῖς κύριος κριτὰς καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς 16
ἐκ χειρὸς τῶν προνομευόντων αὐτούς. [17]καί γε τῶν κριτῶν αὐτῶν 17
οὐκ ἐπήκουσαν, ὅτι ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων καὶ προσ-
εκύνησαν αὐτοῖς καὶ παρώργισαν τὸν κύριον· καὶ ἐξέκλιναν ταχὺ
ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐπορεύθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ εἰσακούειν
ἐντολὰς κυρίου, οὐκ ἐποίησαν οὕτως. [18]καὶ ὅτι ἤγειρεν αὐτοῖς κύ- 18
ριος κριτάς, καὶ ἦν κύριος μετὰ τοῦ κριτοῦ καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς
ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ κριτοῦ, ὅτι
παρεκλήθη κύριος ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἀπὸ προσώπου τῶν
πολιορκούντων αὐτοὺς καὶ κακούντων αὐτούς. [19]καὶ ἐγένετο ὡς 19
ἀπέθνῃσκεν ὁ κριτής, καὶ ἀπέστρεψαν καὶ πάλιν διέφθειραν ὑπὲρ

14 απεδοντο A | εχθρων αυτων 1^{0}] προνομευοντων A† | αντιστηναι *OL*] pr. ετι A | των ult. > A† || **16** αυτοις *L*] **post** κυριος 1^{0} **tr.** *O*† (hab. αυτοις sub ※: pro ÷), > A || 17 κριτων > A || 18 εκ χειρος των εχθρων *L*] εν χειρι τ. κριτων A† | απο ult.] και προ A† | και κακουντων αυτους OL^{p}] > AL^{p}

B κύριον [13]καὶ ἐγκατέλιπον αὐτὸν καὶ ἐλάτρευσαν τῷ Βααλ καὶ ταῖς 13
Ἀστάρταις. [14]καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ισραηλ καὶ παρέδω- 14
κεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας προνομευόντων, καὶ κατεπρονόμευσαν αὐ-
τούς· καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χερσὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν,
καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν ἔτι ἀντιστῆναι κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν
αὐτῶν. [15]ἐν πᾶσιν, οἷς ἐξεπορεύοντο, καὶ χεὶρ κυρίου ἦν ἐπ᾿ αὐ- 15
τοὺς εἰς κακά, καθὼς ἐλάλησεν κύριος καὶ καθὼς ὤμοσεν κύριος
αὐτοῖς, καὶ ἐξέθλιψεν αὐτοὺς σφόδρα. [16]καὶ ἤγειρεν κύριος κριτάς, 16
καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς κύριος ἐκ χειρὸς τῶν προνομευόντων αὐ-
τούς. [17]καί γε τῶν κριτῶν οὐχ ὑπήκουσαν, ὅτι ἐξεπόρνευσαν 17
ὀπίσω θεῶν ἑτέρων καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς· καὶ ἐξέκλιναν
ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐπορεύθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ εἰσα-
κούειν τῶν λόγων κυρίου, οὐκ ἐποίησαν οὕτως. [18]καὶ ὅτι ἤγει- 18
ρεν κύριος κριτὰς αὐτοῖς, καὶ ἦν κύριος μετὰ τοῦ κριτοῦ καὶ ἔσωσεν
αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ κριτοῦ, ὅτι
παρεκλήθη κύριος ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἀπὸ προσώπου τῶν
πολιορκούντων αὐτοὺς καὶ ἐκθλιβόντων αὐτούς. [19]καὶ ἐγένετο ὡς 19
ἀπέθνῃσκεν ὁ κριτής, καὶ ἀπέστρεψαν καὶ πάλιν διέφθειραν ὑπὲρ

τοὺς πατέρας αὐτῶν πορευθῆναι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων λατρεύειν A
αὐτοῖς καὶ προσκυνεῖν αὐτοῖς· οὐκ ἀπέρριψαν τὰ ἐπιτηδεύματα
αὐτῶν καὶ οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς σκληρᾶς.
20 [20]καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ισραηλ καὶ εἶπεν Ἀνθ᾽ ὧν ὅσα
ἐγκατέλιπαν τὸ ἔθνος τοῦτο τὴν διαθήκην μου, ἣν ἐνετειλάμην τοῖς
21 πατράσιν αὐτῶν, καὶ οὐχ ὑπήκουσαν τῆς φωνῆς μου, [21]καὶ ἐγὼ
οὐ προσθήσω τοῦ ἐξᾶραι ἄνδρα ἐκ προσώπου αὐτῶν ἀπὸ τῶν
22 ἐθνῶν, ὧν κατέλιπεν Ἰησοῦς καὶ ἀφῆκεν, [22]τοῦ πειράσαι ἐν αὐ-
τοῖς τὸν Ισραηλ εἰ φυλάσσονται τὴν ὁδὸν κυρίου πορεύεσθαι ἐν
23 αὐτῇ, ὃν τρόπον ἐφυλάξαντο οἱ πατέρες αὐτῶν, ἢ οὔ. [23]καὶ ἀφῆ-
κεν κύριος τὰ ἔθνη ταῦτα τοῦ μὴ ἐξᾶραι αὐτὰ τὸ τάχος καὶ οὐ
παρέδωκεν αὐτὰ ἐν χειρὶ Ἰησοῦ.
3 [1]Καὶ ταῦτα τὰ ἔθνη ἀφῆκεν Ἰησοῦς ὥστε πειράσαι ἐν αὐτοῖς
τὸν Ισραηλ, πάντας τοὺς μὴ ἐγνωκότας πάντας τοὺς πολέμους
2 Χανααν, [2]πλὴν διὰ τὰς γενεὰς τῶν υἱῶν Ισραηλ τοῦ διδάξαι αὐ-
3 τοὺς πόλεμον, πλὴν οἱ ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν αὐτά· [3]τὰς
πέντε σατραπείας τῶν ἀλλοφύλων καὶ πάντα τὸν Χαναναῖον καὶ
τὸν Σιδώνιον καὶ τὸν Ευαῖον τὸν κατοικοῦντα τὸν Λίβανον ἀπὸ

22 πατερες — fin.] υιοι ισραηλ A†
3 1 παντας ult. *OL*] > A

τοὺς πατέρας αὐτῶν πορεύεσθαι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων λατρεύ- B
ειν αὐτοῖς καὶ προσκυνεῖν αὐτοῖς· οὐκ ἀπέρριψαν τὰ ἐπιτη-
20 δεύματα αὐτῶν καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τὰς σκληράς. [20]καὶ ὠρ-
γίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ισραηλ καὶ εἶπεν Ἀνθ᾽ ὧν ὅσα
ἐγκατέλιπον τὸ ἔθνος τοῦτο τὴν διαθήκην μου, ἣν ἐνετειλάμην τοῖς
21 πατράσιν αὐτῶν, καὶ οὐκ εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς μου, [21]καί γε ἐγὼ
οὐ προσθήσω τοῦ ἐξᾶραι ἄνδρα ἐκ προσώπου αὐτῶν ἀπὸ τῶν
ἐθνῶν, ὧν κατέλιπεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυη ἐν τῇ γῇ καὶ ἀφῆκεν,
22 [22]τοῦ πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ισραηλ εἰ φυλάσσονται τὴν ὁδὸν
κυρίου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, ὃν τρόπον ἐφύλαξαν οἱ πατέρες αὐ-
23 τῶν, ἢ οὔ. [23]καὶ ἀφῆκεν κύριος τὰ ἔθνη ταῦτα τοῦ μὴ ἐξᾶραι αὐ-
τὰ τὸ τάχος καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὰ ἐν χειρὶ Ἰησοῦ.
3 [1]Καὶ ταῦτα τὰ ἔθνη, ἃ ἀφῆκεν κύριος αὐτὰ ὥστε πειράσαι ἐν αὐ-
τοῖς τὸν Ισραηλ, πάντας τοὺς μὴ ἐγνωκότας τοὺς πολέμους
2 Χανααν, [2]πλὴν διὰ τὰς γενεὰς υἱῶν Ισραηλ τοῦ διδάξαι αὐ-
3 τοὺς πόλεμον, πλην οἱ ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν αὐτά· [3]τὰς
πέντε σατραπείας τῶν ἀλλοφύλων καὶ πάντα τὸν Χαναναῖον καὶ
τὸν Σιδώνιον καὶ τὸν Ευαῖον τὸν κατοικοῦντα τὸν Λίβανον ἀπὸ

23 αφηκεν] -ησει B†

A τοῦ ὄρους τοῦ Βαλαερμων ἕως Λοβωημαθ. [4]καὶ ἐγένετο ὥστε 4
πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ισραηλ γνῶναι εἰ ἀκούσονται τὰς ἐντολὰς
κυρίου, ἃς ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν χειρὶ Μωυσῆ. [5]καὶ 5
οἱ υἱοὶ Ισραηλ κατῴκησαν ἐν μέσῳ τοῦ Χαναναίου καὶ τοῦ Χετ-
ταίου καὶ τοῦ Αμορραίου καὶ τοῦ Φερεζαίου καὶ τοῦ Ευαίου καὶ
τοῦ Ιεβουσαίου [6]καὶ ἔλαβον τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἑαυτοῖς εἰς 6
γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἔδωκαν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ
ἐλάτρευσαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν.

[7]Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου καὶ ἐπ- 7
ελάθοντο κυρίου θεοῦ αὐτῶν καὶ ἐλάτρευσαν ταῖς Βααλιμ καὶ τοῖς
ἄλσεσιν. [8]καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ισραηλ καὶ ἀπέδοτο 8
αὐτοὺς εἰς χεῖρας Χουσαρσαθωμ βασιλέως Συρίας ποταμῶν, καὶ
ἐδούλευσαν αὐτῷ ὀκτὼ ἔτη. [9]καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πρὸς 9
κύριον· καὶ ἤγειρεν κύριος σωτῆρα τῷ Ισραηλ, καὶ ἔσωσεν αὐ-
τούς, τὸν Γοθονιηλ υἱὸν Κενεζ ἀδελφὸν Χαλεβ τὸν νεώτερον αὐ-
τοῦ, καὶ εἰσήκουσεν αὐτοῦ. [10]καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, 10
καὶ ἔκρινεν τὸν Ισραηλ καὶ ἐξῆλθεν ἐπὶ τὸν πόλεμον· καὶ παρ-

7 επελαθεντο A: cf. Ier. 3 21 || 8 χουσαρσαθωμ (uel sim.) *L*†] χουσανρεσαθωμ *O*†, χουσαρσαθαιμ A: item in 10 bis | συριας] + μεσοποταμιας A*O*(sub ※)*L*† | εδουλ.] + οι υιοι ισραηλ A*O*(sub ※) | αυτω *OL*] τω χουσαρσαθαιμ A || 9 αδελφον *O*p*L*p† (cf. 1 13)] -φου A | εισηκουσεν *O*p*L*p] -σαν A

B τοῦ ὄρους τοῦ Αερμων ἕως Λαβωεμαθ. [4]καὶ ἐγένετο ὥστε πει- 4
ράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ισραηλ γνῶναι εἰ ἀκούσονται τὰς ἐντολὰς
κυρίου, ἃς ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν χειρὶ Μωυσῆ. [5]καὶ 5
οἱ υἱοὶ Ισραηλ κατῴκησαν ἐν μέσῳ τοῦ Χαναναίου καὶ τοῦ Χετ-
ταίου καὶ τοῦ Αμορραίου καὶ τοῦ Φερεζαίου καὶ τοῦ Ευαίου καὶ
τοῦ Ιεβουσαίου [6]καὶ ἔλαβον τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἑαυτοῖς εἰς 6
γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἔδωκαν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ
ἐλάτρευσαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν.

[7]Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου καὶ ἐπ- 7
ελάθοντο κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς Βααλιμ καὶ τοῖς
ἄλσεσιν. [8]καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ισραηλ καὶ ἀπέδοτο αὐ- 8
τοὺς ἐν χειρὶ Χουσαρσαθαιμ βασιλέως Συρίας ποταμῶν. καὶ ἐδούλευ-
σαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τῷ Χουσαρσαθαιμ ἔτη ὀκτώ. [9]καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ 9
Ισραηλ πρὸς κύριον· καὶ ἤγειρεν κύριος σωτῆρα τῷ Ισραηλ, καὶ ἔσω-
σεν αὐτούς, τὸν Γοθονιηλ υἱὸν Κενεζ ἀδελφοῦ Χαλεβ τὸν νεώτερον
ὑπὲρ αὐτόν, [10]καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ ἔκρινεν τὸν 10
Ισραηλ καὶ ἐξῆλθεν εἰς πόλεμον πρὸς Χουσαρσαθαιμ· καὶ παρ-

8 συριας ποταμων pau. (cf. 10)] tr. B

ἔδωκεν κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὸν Χουσαρσαθωμ βασιλέα Συρίας, A
11 καὶ ἐκραταιώθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Χουσαρσαθωμ. [11]καὶ ἡσύχα-
σεν ἡ γῆ ἔτη πεντήκοντα· καὶ ἀπέθανεν Γοθονιηλ υἱὸς Κενεζ.
12 [12]Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ισραηλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἔναντι
κυρίου. καὶ ἐνίσχυσεν κύριος τὸν Εγλωμ βασιλέα Μωαβ ἐπὶ τὸν
13 Ισραηλ διὰ τὸ πεποιηκέναι αὐτοὺς τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου. [13]καὶ
προσήγαγεν πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς υἱοὺς Αμμων καὶ Αμαληκ
καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπάταξεν τὸν Ισραηλ καὶ ἐκληρονόμησεν τὴν πό-
14 λιν τῶν φοινίκων. [14]καὶ ἐδούλευσαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τῷ Εγλωμ
15 βασιλεῖ Μωαβ ἔτη δέκα ὀκτώ. [15]καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πρὸς
κύριον· καὶ ἤγειρεν αὐτοῖς κύριος σωτῆρα τὸν Αωδ υἱὸν Γηρα
υἱοῦ τοῦ Ιεμενι, ἄνδρα ἀμφοτεροδέξιον. καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ
16 Ισραηλ δῶρα ἐν χειρὶ αὐτοῦ τῷ Εγλωμ βασιλεῖ Μωαβ. [16]καὶ ἐποί-
ησεν ἑαυτῷ Αωδ μάχαιραν δίστομον, σπιθαμῆς τὸ μῆκος, καὶ πε-
ριεζώσατο αὐτὴν ὑπὸ τὸν μανδύαν ἐπὶ τὸν μηρὸν τὸν δεξιὸν αὐ-
17 τοῦ. [17]καὶ προσήνεγκεν τὰ δῶρα τῷ Εγλωμ βασιλεῖ Μωαβ· καὶ
18 Εγλωμ ἀνὴρ ἀστεῖος σφόδρα. [18]καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν Αωδ
προσφέρων τὰ δῶρα, καὶ ἐξαπέστειλεν τοὺς αἴροντας τὰ δῶρα.

10 χουσαρσαθωμ bis: cf. 8 | και ult. — fin. > A O[p†] || 16 μανδυαν] + αυ-
του A† || 18 εξαπεστ.] + αωδ O(sub ÷)†

ἔδωκεν κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὸν Χουσαρσαθαιμ βασιλέα Συρίας B
11 ποταμῶν, καὶ ἐκραταιώθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Χουσαρσαθαιμ. [11]καὶ
ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη· καὶ ἀπέθανεν Γοθονιηλ υἱὸς Κενεζ.
12 [12]Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ισραηλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον
κυρίου. καὶ ἐνίσχυσεν κύριος τὸν Εγλωμ βασιλέα Μωαβ ἐπὶ τὸν
13 Ισραηλ διὰ τὸ πεποιηκέναι αὐτοὺς τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου. [13]καὶ
συνήγαγεν πρὸς ἑαυτὸν πάντας τοὺς υἱοὺς Αμμων καὶ Αμαληκ
καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπάταξεν τὸν Ισραηλ καὶ ἐκληρονόμησεν τὴν πό-
14 λιν τῶν φοινίκων. [14]καὶ ἐδούλευσαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τῷ Εγλωμ
15 βασιλεῖ Μωαβ ἔτη δέκα ὀκτώ. [15]καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ
πρὸς κύριον· καὶ ἤγειρεν αὐτοῖς σωτῆρα τὸν Αωδ υἱὸν Γηρα
υἱὸν τοῦ Ιεμενι, ἄνδρα ἀμφοτεροδέξιον. καὶ ἐξαπέστειλαν οἱ υἱοὶ
16 Ισραηλ δῶρα ἐν χειρὶ αὐτοῦ τῷ Εγλωμ βασιλεῖ Μωαβ. [16]καὶ ἐποί-
ησεν ἑαυτῷ Αωδ μάχαιραν δίστομον, σπιθαμῆς τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ
περιεζώσατο αὐτὴν ὑπὸ τὸν μανδύαν ἐπὶ τὸν μηρὸν τὸν δεξιὸν αὐτοῦ.
17 [17]καὶ ἐπορεύθη καὶ προσήνεγκεν τὰ δῶρα τῷ Εγλωμ βασιλεῖ Μωαβ·
18 καὶ Εγλωμ ἀνὴρ ἀστεῖος σφόδρα. [18]καὶ ἐγένετο ἡνίκα συνετέλεσεν
Αωδ προσφέρων τὰ δῶρα, καὶ ἐξαπέστειλεν τοὺς φέροντας τὰ δῶρα·

10 η > B† || 17 τω > B†

A 19καὶ Εγλωμ ἀνέστρεψεν ἀπὸ τῶν γλυπτῶν μετὰ τῆς Γαλγαλ, καὶ 19
εἶπεν Αωδ Λόγος μοι κρύφιος πρὸς σέ, βασιλεῦ. καὶ εἶπεν Εγλωμ
πᾶσιν Ἐκ μέσου · καὶ ἐξῆλθον ἀπ' αὐτοῦ πάντες οἱ παραστήκοντες
αὐτῷ. 20καὶ Αωδ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν τῷ 20
ὑπερῴῳ τῷ θερινῷ αὐτοῦ μονώτατος. καὶ εἶπεν Αωδ Λόγος θεοῦ
μοι πρὸς σέ, βασιλεῦ · καὶ ἐξανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου Εγλωμ ἐγγὺς
αὐτοῦ. 21καὶ ἐγένετο ἅμα τοῦ ἀναστῆναι ἐξέτεινεν Αωδ τὴν χεῖρα 21
τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν τὴν μάχαιραν ἀπὸ τοῦ μηροῦ τοῦ
δεξιοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνέπηξεν αὐτὴν εἰς τὴν κοιλίαν Εγλωμ 22καὶ ἐπεισ- 22
ήνεγκεν καί γε τὴν λαβὴν ὀπίσω τῆς φλογός, καὶ ἀπέκλεισεν τὸ
στέαρ κατὰ τῆς φλογός, ὅτι οὐκ ἐξέσπασεν τὴν μάχαιραν ἐκ τῆς
κοιλίας αὐτοῦ. 23καὶ ἐξῆλθεν Αωδ εἰς τὴν προστάδα καὶ ἀπέκλει- 23
σεν τὰς θύρας τοῦ ὑπερῴου ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐσφήνωσεν · 24καὶ αὐ- 24
τὸς ἐξῆλθεν. καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ εἰσῆλθον καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ αἱ
θύραι τοῦ ὑπερῴου ἀποκεκλεισμέναι, καὶ εἶπαν Μήποτε πρὸς δί-
φρους κάθηται ἐν τῇ ἀποχωρήσει τοῦ κοιτῶνος; 25καὶ προσέμει- 25
ναν αἰσχυνόμενοι, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων τὰς θύρας τοῦ
ὑπερῴου · καὶ ἔλαβον τὴν κλεῖδα καὶ ἤνοιξαν, καὶ ἰδοὺ ὁ κύριος

22 φλογος bis] 1⁰ φλεγος A†, 2⁰ φλεβος A

B 19καὶ αὐτὸς ὑπέστρεψεν ἀπὸ τῶν γλυπτῶν τῶν μετὰ τῆς Γαλγαλ. καὶ 19
εἶπεν Αωδ Λόγος μοι κρύφιος πρὸς σέ, βασιλεῦ. καὶ εἶπεν Εγλωμ
πρὸς αὐτόν Σιώπα· καὶ ἐξαπέστειλεν ἀφ' ἑαυτοῦ πάντας τοὺς ἐφεστῶ-
τας ἐπ' αὐτόν. 20καὶ Αωδ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν 20
τῷ ὑπερῴῳ τῷ θερινῷ τῷ ἑαυτοῦ μονώτατος. καὶ εἶπεν Αωδ Λόγος θε-
οῦ μοι πρὸς σέ, βασιλεῦ· καὶ ἐξανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου Εγλωμ ἐγγὺς
αὐτοῦ. 21καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ ἀναστῆναι αὐτὸν καὶ ἐξέτεινεν Αωδ 21
τὴν χεῖρα τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν τὴν μάχαιραν ἐπάνω-
θεν τοῦ μηροῦ αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐνέπηξεν αὐτὴν ἐν τῇ κοιλίᾳ
αὐτοῦ 22καὶ ἐπεισήνεγκεν καί γε τὴν λαβὴν ὀπίσω τῆς φλογός, 22
καὶ ἀπέκλεισεν τὸ στέαρ κατὰ τῆς φλογός, ὅτι οὐκ ἐξέσπασεν
τὴν μάχαιραν ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ. καὶ ἐξῆλθεν Αωδ τὴν προ-
στάδα 23καὶ ἐξῆλθεν τοὺς διατεταγμένους καὶ ἀπέκλεισεν τὰς θύ- 23
ρας τοῦ ὑπερῴου κατ' αὐτοῦ καὶ ἐσφήνωσεν · 24καὶ αὐτὸς ἐξ- 24
ῆλθεν. καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ εἰσῆλθον καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ αἱ θύ-
ραι τοῦ ὑπερῴου ἐσφηνωμέναι, καὶ εἶπαν Μήποτε ἀποκενοῖ
τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐν τῷ ταμιείῳ τῷ θερινῷ; 25καὶ ὑπέμειναν, 25
ἕως ᾐσχύνοντο, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ὁ ἀνοίγων τὰς θύρας τοῦ
ὑπερῴου · καὶ ἔλαβον τὴν κλεῖδα καὶ ἤνοιξαν, καὶ ἰδοὺ ὁ κύριος

24 εισηλθον] επηλ. Br†

26 αὐτῶν πεπτωκὼς ἐπὶ τὴν γῆν τεθνηκώς. [26]καὶ Αωδ διεσώθη, ἕως A
ἐθορυβοῦντο, καὶ οὐκ ἦν ὁ προσνοῶν αὐτῷ · καὶ αὐτὸς παρῆλθεν
27 τὰ γλυπτὰ καὶ διεσώθη εἰς Σεϊρωθα. [27]καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἦλθεν,
καὶ ἐσάλπισεν κερατίνῃ ἐν ὄρει Εφραιμ · καὶ κατέβησαν σὺν αὐ-
28 τῷ οἱ υἱοὶ Ισραηλ, καὶ αὐτὸς ἔμπροσθεν αὐτῶν. [28]καὶ εἶπεν πρὸς
αὐτούς Καταβαίνετε ὀπίσω μου, ὅτι παρέδωκεν κύριος ὁ θεὸς τοὺς
ἐχθροὺς ὑμῶν τὴν Μωαβ ἐν χειρὶ ὑμῶν. καὶ κατέβησαν ὀπίσω
αὐτοῦ καὶ προκατελάβοντο τὰς διαβάσεις τοῦ Ιορδάνου τῆς Μωαβ
29 καὶ οὐκ ἀφῆκαν ἄνδρα διαβῆναι. [29]καὶ ἐπάταξαν τὴν Μωαβ ἐν τῷ και-
ρῷ ἐκείνῳ ὡσεὶ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν, πάντας τοὺς μαχητὰς τοὺς
30 ἐν αὐτοῖς καὶ πάντα ἄνδρα δυνάμεως, καὶ οὐ διεσώθη ἀνήρ. [30]καὶ ἐνε-
τράπη Μωαβ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπὸ τὴν χεῖρα Ισραηλ, καὶ ἡσύχα-
σεν ἡ γῆ ὀγδοήκοντα ἔτη, καὶ ἔκρινεν αὐτοὺς Αωδ ἕως οὗ ἀπέθανεν.
31 [31]Καὶ μετὰ τοῦτον ἀνέστη Σαμεγαρ υἱὸς Αναθ καὶ ἐπάταξεν
τοὺς ἀλλοφύλους εἰς ἑξακοσίους ἄνδρας ἐκτὸς μόσχων τῶν βοῶν ·
καὶ ἔσωσεν αὐτὸς τὸν Ισραηλ.
4 [1]Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ισραηλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἔναντι

26 εις] εως A† || 27 ορει *OL*] pr. τω A | ισραηλ *L*] + απο του ορους A*O*(sub ※) || 29 τους εν αυτοις > A*O*† | παντα ανδρα] -τας -δρας A† || 31 εκτος *OL*] pr. εν τω αροτροποδι A(†) | των > A†
4 1 προσεθ.] + ετι A†

---

26 αὐτῶν πεπτωκὼς ἐπὶ τὴν γῆν τεθνηκώς. [26]καὶ Αωδ διεσώθη, ἕως B
ἐθορυβοῦντο, καὶ οὐκ ἦν ὁ προσνοῶν αὐτῷ · καὶ αὐτὸς παρῆλθεν
27 τὰ γλυπτὰ καὶ διεσώθη εἰς Σετιρωθα. [27]καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἦλθεν
Αωδ εἰς γῆν Ισραηλ, καὶ ἐσάλπισεν ἐν κερατίνῃ ἐν τῷ ὄρει Ε-
φραιμ · καὶ κατέβησαν σὺν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἀπὸ τοῦ ὄρους,
28 καὶ αὐτὸς ἔμπροσθεν αὐτῶν. [28]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Κατάβητε
ὀπίσω μου, ὅτι παρέδωκεν κύριος ὁ θεὸς τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν τὴν
Μωαβ ἐν χειρὶ ἡμῶν. καὶ κατέβησαν ὀπίσω αὐτοῦ καὶ προκατελά-
βοντο τὰς διαβάσεις τοῦ Ιορδάνου τῆς Μωαβ, καὶ οὐκ ἀφῆκεν
29 ἄνδρα διαβῆναι. [29]καὶ ἐπάταξαν τὴν Μωαβ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
ὡσεὶ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν, πᾶν λιπαρὸν καὶ πάντα ἄνδρα δυνά-
30 μεως, καὶ οὐ διεσώθη ἀνήρ. [30]καὶ ἐνετράπη Μωαβ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ ὑπὸ χεῖρα Ισραηλ, καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ὀγδοήκοντα ἔτη, καὶ
ἔκρινεν αὐτοὺς Αωδ ἕως οὗ ἀπέθανεν.
31 [31]Καὶ μετ᾽ αὐτὸν ἀνέστη Σαμεγαρ υἱὸς Διναχ καὶ ἐπάταξεν τοὺς
ἀλλοφύλους εἰς ἑξακοσίους ἄνδρας ἐν τῷ ἀροτρόποδι τῶν βοῶν ·
καὶ ἔσωσεν καί γε αὐτὸς τὸν Ισραηλ.
4 [1]Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ισραηλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον

29 ανηρ] pr. ο B† || 31 σαμαγαρ B†: cf. 5 6

A κυρίου. [2]καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ Ιαβιν βασιλέως Χα- 2
ναων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ασωρ· καὶ ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως αὐ-
τοῦ Σισαρα, καὶ αὐτὸς κατῴκει ἐν Αρισωθ τῶν ἐθνῶν. [3]καὶ 3
ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πρὸς κύριον, ὅτι ἐννακόσια ἅρματα
σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς ἔθλιψεν τὸν Ισραηλ κατὰ κράτος
εἴκοσι ἔτη.

[4]Καὶ Δεββωρα γυνὴ προφῆτις γυνὴ Λαφιδωθ, αὐτὴ ἔκρινεν τὸν 4
Ισραηλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. [5]καὶ αὐτὴ ἐκάθητο ὑπὸ φοίνικα Δεβ- 5
βωρα ἀνὰ μέσον Ραμα καὶ ἀνὰ μέσον Βαιθηλ ἐν ὄρει Εφραιμ,
καὶ ἀνέβαινον πρὸς αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐκεῖ τοῦ κρίνεσθαι. [6]καὶ 6
ἀπέστειλεν Δεββωρα καὶ ἐκάλεσεν τὸν Βαρακ υἱὸν Αβινεεμ ἐκ Κε-
δες Νεφθαλι καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Οὐχὶ σοὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ
θεὸς Ισραηλ καὶ ἀπελεύσῃ εἰς ὄρος Θαβωρ καὶ λήμψῃ μετὰ σε-
αυτοῦ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν Νεφθαλι καὶ ἀπὸ τῶν
υἱῶν Ζαβουλων; [7]καὶ ἀπάξω πρὸς σὲ εἰς τὸν χειμάρρουν Κισων 7
τὸν Σισαρα ἄρχοντα τῆς δυνάμεως Ιαβιν καὶ τὰ ἅρματα αὐτοῦ
καὶ τὸ πλῆθος αὐτοῦ καὶ παραδώσω αὐτὸν ἐν τῇ χειρί σου. [8]καὶ 8

1 fin. *L*] + και αωδ απεθανεν A *O*(sub ※) || **2** ιαβιν] μ pro β A† hic et in 7, non in 17. 23. 24 | αρισωθ] ασειρωθ A hic, non in 13 || 5 ραμα] ιαμα A† | ανεβησαν A† || **6** βαραχ A M†: item A† in 8. 9. 14—16. 22 **5** 1. 12, sed in **4** 10. 12 βαρακ || **7** προς σε εις] σε προς A† | τον σισ. M†] pr. επι A | τη > A†

B κυρίου· καὶ Αωδ ἀπέθανεν. [2]καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ 2
Ιαβιν βασιλέως Χανααν, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ασωρ· καὶ ὁ ἄρχων
τῆς δυνάμεως αὐτοῦ Σισαρα, καὶ αὐτὸς κατῴκει ἐν Αρισωθ τῶν
ἐθνῶν. [3]καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πρὸς κύριον, ὅτι ἐννακόσια 3
ἅρματα σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς ἔθλιψεν τὸν Ισραηλ κατὰ
κράτος εἴκοσι ἔτη.

[4]Καὶ Δεββωρα γυνὴ προφῆτις γυνὴ Λαφιδωθ, αὐτὴ ἔκρινεν τὸν 4
Ισραηλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. [5]καὶ αὐτὴ ἐκάθητο ὑπὸ φοίνικα Δεβ- 5
βωρα ἀνὰ μέσον τῆς Ραμα καὶ ἀνὰ μέσον τῆς Βαιθηλ ἐν τῷ ὄρει
Εφραιμ, καὶ ἀνέβαινον πρὸς αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ισραηλ εἰς κρίσιν. [6]καὶ 6
ἀπέστειλεν Δεββωρα καὶ ἐκάλεσεν τὸν Βαρακ υἱὸν Αβινεεμ ἐκ Κα-
δης Νεφθαλι καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Οὐχὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ
θεὸς Ισραηλ σοὶ καὶ ἀπελεύσῃ εἰς ὄρος Θαβωρ καὶ λήμψῃ μετὰ σε-
αυτοῦ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκ τῶν υἱῶν Νεφθαλι καὶ ἐκ τῶν
υἱῶν Ζαβουλων; [7]καὶ ἐπάξω πρὸς σὲ εἰς τὸν χειμάρρουν Κισων 7
τὸν Σισαρα ἄρχοντα τῆς δυνάμεως Ιαβιν καὶ τὰ ἅρματα αὐτοῦ
καὶ τὸ πλῆθος αὐτοῦ καὶ παραδώσω αὐτὸν εἰς τὰς χεῖράς σου. [8]καὶ 8

4 2 αυτους] τους υιους ισραηλ B† || **5** ραμα] βαμα B†: cf. Regn. I **22** 6 || **6** νεφθαλι 1⁰ (non 2⁰)] -λειμ B || **7** τον σισ. M†] pr. επι B

εἶπεν πρὸς αὐτὴν Βαρακ Ἐὰν πορευθῇς μετ' ἐμοῦ, πορεύσομαι, A
καὶ ἐὰν μὴ πορευθῇς μετ' ἐμοῦ, οὐ πορεύσομαι · ὅτι οὐκ οἶδα τὴν
9 ἡμέραν, ἐν ᾗ εὐοδοῖ κύριος τὸν ἄγγελον μετ' ἐμοῦ. [9]καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτὸν Δεββωρα Πορευομένη πορεύσομαι μετὰ σοῦ · πλὴν
γίνωσκε ὅτι οὐκ ἔσται τὸ προτέρημά σου εἰς τὴν ὁδόν, ἣν σὺ
πορεύῃ, ὅτι ἐν χειρὶ γυναικὸς ἀποδώσεται κύριος τὸν Σισαρα. καὶ
10 ἀνέστη Δεββωρα καὶ ἐπορεύθη μετὰ τοῦ Βαρακ εἰς Κεδες. [10]καὶ
παρήγγειλεν Βαρακ τῷ Ζαβουλων καὶ τῷ Νεφθαλι εἰς Κεδες, καὶ
ἀνέβησαν κατὰ πόδας αὐτοῦ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν · καὶ Δεββωρα
11 ἀνέβη μετ' αὐτοῦ. [11]καὶ οἱ πλησίον τοῦ Κιναίου ἐχωρίσθησαν ἀπὸ
τῶν υἱῶν Ιωβαβ γαμβροῦ Μωυσῆ, καὶ ἔπηξεν τὴν σκηνὴν αὐτοῦ
πρὸς δρῦν ἀναπαυομένων, ἥ ἐστιν ἐχόμενα Κεδες.
12 [12]Καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Σισαρα ὅτι ἀνέβη Βαρακ υἱὸς Αβινεεμ ἐπ'
13 ὄρος Θαβωρ. [13]καὶ ἐκάλεσεν Σισαρα πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ (ὅτι
ἐννακόσια ἅρματα σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ) καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ'
14 αὐτοῦ ἀπὸ Αρισωθ τῶν ἐθνῶν εἰς τὸν χειμάρρουν Κισων. [14]καὶ
εἶπεν Δεββωρα πρὸς Βαρακ Ἀνάστηθι, ὅτι αὕτη ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ
παρέδωκεν κύριος τὸν Σισαρα ἐν χειρί σου · οὐκ ἰδοὺ κύριος

9 πορευσομενη A† | μετα του *OL*] μετ αυτου A† | εις ult. *L*†] εκ A | κειδες A† hic et in 10, sed in 6. 11 κεδες || 10 εις] εκ A* || 12 ιαβινεεμ A†, sed in 6 **5** 1. 12 etiam A αβινεεμ || 13 τον 2⁰ > A || 14 παραδωσει A†

εἶπεν πρὸς αὐτὴν Βαρακ Ἐὰν πορευθῇς μετ' ἐμοῦ, πορεύσομαι, B
καὶ ἐὰν μὴ πορευθῇς, οὐ πορεύσομαι · ὅτι οὐκ οἶδα τὴν ἡμέραν,
9 ἐν ᾗ εὐοδοῖ τὸν ἄγγελον κύριος μετ' ἐμοῦ. [9]καὶ εἶπεν Πορευο-
μένη πορεύσομαι μετὰ σοῦ · πλὴν γίνωσκε ὅτι οὐκ ἔσται τὸ
προτέρημά σου ἐπὶ τὴν ὁδόν, ἣν σὺ πορεύῃ, ὅτι ἐν χειρὶ γυ-
ναικὸς ἀποδώσεται κύριος τὸν Σισαρα. καὶ ἀνέστη Δεββωρα καὶ
10 ἐπορεύθη μετὰ Βαρακ ἐκ Καδης. [10]καὶ ἐβόησεν Βαρακ τὸν Ζα-
βουλων καὶ τὸν Νεφθαλι ἐκ Καδης, καὶ ἀνέβησαν κατὰ πόδας
αὐτοῦ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν · καὶ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ Δεββωρα.
11 [11]καὶ Χαβερ ὁ Κιναῖος ἐχωρίσθη ἀπὸ Καινα ἀπὸ τῶν υἱῶν Ιω-
βαβ γαμβροῦ Μωυσῆ καὶ ἔπηξεν τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἕως δρυὸς
πλεονεκτούντων, ἥ ἐστιν ἐχόμενα Κεδες.
12 [12]Καὶ ἀνηγγέλη Σισαρα ὅτι ἀνέβη Βαρακ υἱὸς Αβινεεμ εἰς
13 ὄρος Θαβωρ. [13]καὶ ἐκάλεσεν Σισαρα πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ,
ἐννακόσια ἅρματα σιδηρᾶ, καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐ-
14 τοῦ ἀπὸ Αρισωθ τῶν ἐθνῶν εἰς τὸν χειμάρρουν Κισων. [14]καὶ
εἶπεν Δεββωρα πρὸς Βαρακ Ἀνάστηθι, ὅτι αὕτη ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ
παρέδωκεν κύριος τὸν Σισαρα ἐν τῇ χειρί σου, ὅτι κύριος

A ἐλεύσεται ἔμπροσθέν σου; καὶ κατέβη Βαρακ ἀπὸ τοῦ ὄρους Θα-
βωρ καὶ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν ὀπίσω αὐτοῦ. [15]καὶ ἐξέστησεν κύ- 15
ριος τὸν Σισαρα καὶ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν παρ-
εμβολὴν αὐτοῦ ἐν στόματι ῥομφαίας ἐνώπιον Βαρακ· καὶ κατέβη
Σισαρα ἀπὸ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ καὶ ἔφυγεν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ.
[16]καὶ Βαρακ διώκων ὀπίσω τῶν ἁρμάτων καὶ ὀπίσω τῆς παρεμ- 16
βολῆς ἕως δρυμοῦ τῶν ἐθνῶν· καὶ ἔπεσεν πᾶσα ἡ παρεμβολὴ
Σισαρα ἐν στόματι ῥομφαίας, οὐ κατελείφθη ἕως ἑνός. [17]καὶ Σι- 17
σαρα ἀνεχώρησεν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ εἰς σκηνὴν Ιαηλ γυναικὸς
Χαβερ τοῦ Κιναίου, ὅτι εἰρήνη ἀνὰ μέσον Ιαβιν βασιλέως Ασωρ
καὶ ἀνὰ μέσον οἴκου Χαβερ τοῦ Κιναίου. [18]καὶ ἐξῆλθεν Ιαηλ εἰς 18
ἀπάντησιν Σισαρα καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Ἔκνευσον, κύριέ μου, ἔκ-
νευσον πρός με, μὴ φοβοῦ· καὶ ἐξένευσεν πρὸς αὐτὴν εἰς τὴν
σκηνήν, καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς. [19]καὶ εἶπεν 19
Σισαρα πρὸς αὐτήν Πότισόν με δὴ μικρὸν ὕδωρ, ὅτι ἐδίψησα·
καὶ ἤνοιξεν τὸν ἀσκὸν τοῦ γάλακτος καὶ ἐπότισεν αὐτὸν καὶ συν-
εκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. [20]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν Στῆθι ἐν 20
τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς, καὶ ἔσται ἐάν τις ἔλθῃ πρὸς σὲ καὶ ἐρωτή-
σῃ σε καὶ εἴπῃ σοι Ἔστιν ἐνταῦθα ἀνήρ; καὶ ἐρεῖς Οὐκ ἔστιν·

16 εως 1°] pr. και A†

B ἐξελεύσεται ἔμπροσθέν σου. καὶ κατέβη Βαρακ ἀπὸ τοῦ ὄρους Θα-
βωρ καὶ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν ὀπίσω αὐτοῦ. [15]καὶ ἐξέστησεν κύ- 15
ριος τὸν Σισαρα καὶ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν παρ-
εμβολὴν αὐτοῦ ἐν στόματι ῥομφαίας ἐνώπιον Βαρακ· καὶ κατέβη
Σισαρα ἐπάνωθεν τοῦ ἅρματος αὐτοῦ καὶ ἔφυγεν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ.
[16]καὶ Βαρακ διώκων ὀπίσω τῶν ἁρμάτων καὶ ὀπίσω τῆς παρεμ- 16
βολῆς ἕως Αρισωθ τῶν ἐθνῶν· καὶ ἔπεσεν πᾶσα παρεμβολὴ
Σισαρα ἐν στόματι ῥομφαίας, οὐ κατελείφθη ἕως ἑνός. [17]καὶ Σι- 17
σαρα ἔφυγεν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ εἰς σκηνὴν Ιαηλ γυναικὸς Χαβερ
ἑταίρου τοῦ Κιναίου, ὅτι εἰρήνη ἦν ἀνὰ μέσον Ιαβιν βασιλέως Ασωρ
καὶ ἀνὰ μέσον οἴκου Χαβερ τοῦ Κιναίου. [18]καὶ ἐξῆλθεν Ιαηλ εἰς 18
συνάντησιν Σισαρα καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἔκκλινον, κύριέ μου, ἔκ-
κλινον πρός με, μὴ φοβοῦ· καὶ ἐξέκλινεν πρὸς αὐτὴν εἰς τὴν
σκηνήν, καὶ περιέβαλεν αὐτὸν ἐπιβολαίῳ. [19]καὶ εἶπεν Σισαρα 19
πρὸς αὐτήν Πότισόν με δὴ μικρὸν ὕδωρ, ὅτι ἐδίψησα· καὶ
ἤνοιξεν τὸν ἀσκὸν τοῦ γάλακτος καὶ ἐπότισεν αὐτὸν καὶ πε-
ριέβαλεν αὐτόν. [20]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν Σισαρα Στῆθι δὴ ἐπὶ 20
τὴν θύραν τῆς σκηνῆς, καὶ ἔσται ἐὰν ἀνὴρ ἔλθῃ πρὸς σὲ καὶ ἐρω-
τήσῃ σε καὶ εἴπῃ Εἰ ἔστιν ὧδε ἀνήρ; καὶ ἐρεῖς Οὐκ ἔστιν.

14 απο] κατα B†

21 καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς. [21]καὶ ἔλαβεν Ιαηλ γυνὴ A
Χαβερ τὸν πάσσαλον τῆς σκηνῆς καὶ ἔθηκεν τὴν σφῦραν ἐν τῇ
χειρὶ αὐτῆς καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν ἡσυχῇ καὶ ἐνέκρουσεν τὸν
πάσσαλον ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ καὶ διήλασεν ἐν τῇ γῇ, καὶ αὐτὸς
ἀπεσκάρισεν ἀνὰ μέσον τῶν γονάτων αὐτῆς καὶ ἐξέψυξεν καὶ ἀπ-
22 έθανεν. [22]καὶ ἰδοὺ Βαρακ διώκων τὸν Σισαρα, καὶ ἐξῆλθεν Ιαηλ
εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ Δεῦρο καὶ δείξω σοι τὸν ἄνδρα,
ὃν σὺ ζητεῖς. καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν, καὶ ἰδοὺ Σισαρα πεπτω-
23 κὼς νεκρός, καὶ ὁ πάσσαλος ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ. [23]καὶ ἐταπείνω-
σεν κύριος ὁ θεὸς τὸν Ιαβιν βασιλέα Χανααν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
24 ἐνώπιον υἱῶν Ισραηλ. [24]καὶ ἐπορεύθη χεὶρ τῶν υἱῶν Ισραηλ πο-
ρευομένη καὶ σκληρυνομένη ἐπὶ Ιαβιν βασιλέα Χανααν, ἕως ἐξωλέ-
θρευσαν αὐτόν.
5 [1]Καὶ ᾖσεν Δεββωρα καὶ Βαρακ υἱὸς Αβινεεμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
νῃ καὶ εἶπεν
2 [2]Ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀρχηγοὺς ἐν Ισραηλ,
ἐν προαιρέσει λαοῦ εὐλογεῖτε τὸν κύριον.
3 [3]ἀκούσατε, βασιλεῖς, ἐνωτίζεσθε, σατράπαι δυνατοί·
ἐγὼ τῷ κυρίῳ ᾄσομαι,

21 ενεκρουσεν *O*] εθηκεν A† || 24 των] κυριου A†
5 1 fin.] + εν τη ωδη A†

---

21 [21]καὶ ἔλαβεν Ιαηλ γυνὴ Χαβερ τὸν πάσσαλον τῆς σκηνῆς καὶ B
ἔθηκεν τὴν σφῦραν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν
ἐν κρυφῇ καὶ ἔπηξεν τὸν πάσσαλον ἐν τῷ κροτάφῳ αὐτοῦ, καὶ
διεξῆλθεν ἐν τῇ γῇ· καὶ αὐτὸς ἐξεστὼς ἐσκοτώθη καὶ ἀπέθανεν.
22 [22]καὶ ἰδοὺ Βαρακ διώκων τὸν Σισαρα, καὶ ἐξῆλθεν Ιαηλ εἰς συν-
άντησιν αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ Δεῦρο καὶ δείξω σοι τὸν ἄνδρα,
ὃν σὺ ζητεῖς. καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν, καὶ ἰδοὺ Σισαρα ῥεριμμέ-
23 νος νεκρός, καὶ ὁ πάσσαλος ἐν τῷ κροτάφῳ αὐτοῦ. [23]καὶ ἐτρό-
πωσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὸν Ιαβιν βασιλέα Χανααν ἔμ-
24 προσθεν τῶν υἱῶν Ισραηλ. [24]καὶ ἐπορεύετο χεὶρ τῶν υἱῶν Ισραηλ
πορευομένη καὶ σκληρυνομένη ἐπὶ Ιαβιν βασιλέα Χανααν, ἕως οὗ
ἐξωλέθρευσαν τὸν Ιαβιν βασιλέα Χανααν.
5 [1]Καὶ ᾖσαν Δεββωρα καὶ Βαρακ υἱὸς Αβινεεμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
νῃ λέγοντες
2 [2]Ἀπεκαλύφθη ἀποκάλυμμα ἐν Ισραηλ·
ἐν τῷ ἑκουσιασθῆναι λαὸν εὐλογεῖτε κύριον.
3 [3]ἀκούσατε, βασιλεῖς, καὶ ἐνωτίσασθε, σατράπαι·
ἐγώ εἰμι τῷ κυρίῳ, ἐγώ εἰμι ᾄσομαι,

5 2 εκουσιασθηναι compl. (cf. 9)] ακουσ. B

A

ψαλῶ τῷ θεῷ Ισραηλ.
4 κύριε, ἐν τῇ ἐξόδῳ σου ἐκ Σηιρ, 4
ἐν τῷ ἀπαίρειν σε ἐξ ἀγροῦ Εδωμ
γῆ ἐσείσθη, καὶ ὁ οὐρανὸς ἐξεστάθη,
καὶ αἱ νεφέλαι ἔσταξαν ὕδωρ·
5 ὄρη ἐσαλεύθησαν ἀπὸ προσώπου κυρίου, 5
τοῦτο Σινα ἀπὸ προσώπου κυρίου θεοῦ Ισραηλ.
6 ἐν ἡμέραις Σαμεγαρ υἱοῦ Αναθ, ἐν ἡμέραις Ιαηλ 6
ἐξέλιπον βασιλεῖς καὶ ἐπορεύθησαν τρίβους,
ἐπορεύθησαν ὁδοὺς διεστραμμένας.
7 ἐξέλιπεν φραζων ἐν τῷ Ισραηλ, ἐξέλιπεν, 7
ἕως οὗ ἐξανέστη Δεββωρα,
ὅτι ἀνέστη μήτηρ ἐν τῷ Ισραηλ.
8 ᾑρέτισαν θεοὺς καινοὺς 8
ὡς ἄρτον κρίθινον·
σκέπην ἐὰν ἴδω σειρομαστῶν
ἐν τεσσαράκοντα χιλιάσιν.

4 και ult.] + γε A†: idem add. *O* sub ※ post και 1^0 | αι > A† || 6 αναθ] κεναθ A† || 7 τω 1^0 *OL*†] > A || 8 εαν ιδω seruauerunt unus codex ad *L* pertinens et Theodoretus quaest. 12 in Iud.; pro σκεπην εαν ιδω praebent rel. σκεπη νεανιδων | εαν ιδω σειρομαστων] + (ε)αν οφθη και σειρομαστης *O*†, + ανηφθη και σειρομαστης A*L*†: altera uersio eorundem uerborum

---

B

ψαλῶ τῷ κυρίῳ τῷ θεῷ Ισραηλ.
4 κύριε, ἐν τῇ ἐξόδῳ σου ἐν Σηιρ, 4
ἐν τῷ ἀπαίρειν σε ἐξ ἀγροῦ Εδωμ
γῆ ἐσείσθη, καὶ ὁ οὐρανὸς ἔσταξεν δρόσους,
καὶ αἱ νεφέλαι ἔσταξαν ὕδωρ·
5 ὄρη ἐσαλεύθησαν ἀπὸ προσώπου κυρίου Ελωι, 5
τοῦτο Σινα ἀπὸ προσώπου κυρίου θεοῦ Ισραηλ.
6 ἐν ἡμέραις Σαμεγαρ υἱοῦ Αναθ, ἐν ἡμέραις Ιαηλ 6
ἐξέλιπον ὁδοὺς καὶ ἐπορεύθησαν ἀτραπούς,
ἐπορεύθησαν ὁδοὺς διεστραμμένας·
7 ἐξέλιπον δυνατοὶ ἐν Ισραηλ, ἐξέλιπον, 7
ἕως οὗ ἀναστῇ Δεββωρα,
ἕως οὗ ἀναστῇ μήτηρ ἐν Ισραηλ.
8 ἐξελέξαντο θεοὺς καινούς· 8
τότε ἐπολέμησαν πόλεις ἀρχόντων·
θυρεὸς ἐὰν ὀφθῇ καὶ λόγχη
ἐν τεσσαράκοντα χιλιάσιν ἐν Ισραηλ.

8 τοτε] οτε B(ex corr. uid.)†

A

9 ἡ καρδία μου ἐπὶ τὰ διατεταγμένα τῷ Ισραηλ·
οἱ δυνάσται τοῦ λαοῦ, εὐλογεῖτε τὸν κύριον.
10 ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ὑποζυγίων,
καθήμενοι ἐπὶ λαμπηνῶν,
11 φθέγξασθε φωνὴν ἀνακρουομένων
ἀνὰ μέσον εὐφραινομένων·
ἐκεῖ δώσουσιν δικαιοσύνην κυρίῳ.
δίκαιοι ἐνίσχυσαν ἐν τῷ Ισραηλ·
τότε κατέβη εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ ὁ λαὸς κυρίου.
12 ἐξεγείρου ἐξεγείρου, Δεββωρα,
ἐξέγειρον μυριάδας μετὰ λαοῦ,
ἐξεγείρου ἐξεγείρου, λάλει μετ᾽ ᾠδῆς·
ἐνισχύων ἐξανίστασο, Βαρακ,
καὶ ἐνίσχυσον, Δεββωρα, τὸν Βαρακ·
αἰχμαλώτιζε αἰχμαλωσίαν σου, υἱὸς Αβινεεμ.
13 πότε ἐμεγαλύνθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ;
κύριε, ταπείνωσόν μοι τοὺς ἰσχυροτέρους μου.
14 λαὸς Εφραιμ ἐτιμωρήσατο αὐτοὺς
ἐν κοιλάδι ἀδελφοῦ σου Βενιαμιν ἐν λαοῖς σου.

9 επι *OL*] εις A || 11 δικαιοσυνην *OL*] -νας A | δικαιοι *OL*†] -οσυνας A || 12 αιχμαλωτιζε *OL*] -τευσον A || 13 ποτε AL^{p}†] οποτε *O*†, τοτε rel. | εμεγαλυνεν A†

B

9 ἡ καρδία μου εἰς τὰ διατεταγμένα τῷ Ισραηλ·
οἱ ἑκουσιαζόμενοι ἐν λαῷ, εὐλογεῖτε κύριον.
10 ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ὄνου θηλείας μεσημβρίας,
καθήμενοι ἐπὶ κριτηρίου
καὶ πορευόμενοι ἐπὶ ὁδοὺς συνέδρων ἐφ᾽ ὁδῷ.
11 διηγεῖσθε ἀπὸ φωνῆς ἀνακρουομένων
ἀνὰ μέσον ὑδρευομένων·
ἐκεῖ δώσουσιν δικαιοσύνας κυρίῳ,
δικαιοσύνας αὔξησον ἐν Ισραηλ.
τότε κατέβη εἰς τὰς πόλεις λαὸς κυρίου.
12 ἐξεγείρου ἐξεγείρου, Δεββωρα,
ἐξεγείρου ἐξεγείρου, λάλησον ᾠδήν·
ἀνάστα, Βαρακ,
καὶ αἰχμαλώτισον αἰχμαλωσίαν σου, υἱὸς Αβινεεμ.
13 τότε κατέβη κατάλειμμα τοῖς ἰσχυροῖς,
λαὸς κυρίου κατέβη αὐτῷ ἐν τοῖς κραταιοῖς.
14 ἐξ ἐμοῦ Εφραιμ ἐξερρίζωσεν αὐτοὺς ἐν τῷ Αμαληκ·
ὀπίσω σου Βενιαμιν ἐν τοῖς λαοῖς σου.

11 διηγ. ad 10 trahit 𝔐 | κυριω] -ιε (ad 11^{1} tractum) B† || 13 καταλημμα B

A

ἐξ ἐμοῦ Μαχιρ κατέβησαν ἐξερευνῶντες,
καὶ ἐκ Ζαβουλων κύριος ἐπολέμει μοι ἐν δυνατοῖς
ἐκεῖθεν ἐν σκήπτρῳ ἐνισχύοντος ἡγήσεως.
15 ἐν Ισσαχαρ μετὰ Δεββωρας 15
ἐξαπέστειλεν πεζοὺς αὐτοῦ εἰς τὴν κοιλάδα.
ἵνα τί σὺ κατοικεῖς ἐν μέσῳ χειλέων;
ἐξέτεινεν ἐν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ.
ἐν διαιρέσεσιν Ρουβην
μεγάλοι ἀκριβασμοὶ καρδίας.
16 ἵνα τί μοι κάθησαι ἀνὰ μέσον τῶν μοσφαθαιμ 16
τοῦ εἰσακούειν συρισμοὺς ἐξεγειρόντων;
τοῦ διελθεῖν εἰς τὰ τοῦ Ρουβην
μεγάλοι ἐξιχνιασμοὶ καρδίας.
17 Γαλααδ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ιορδάνου κατεσκήνωσεν· 17
καὶ Δαν ἵνα τί παροικεῖ πλοίοις;
Ασηρ παρῴκησεν παρ' αἰγιαλὸν θαλασσῶν
καὶ ἐπὶ τὰς διακοπὰς αὐτοῦ κατεσκήνωσεν.
18 Ζαβουλων λαὸς ὀνειδίσας ψυχὴν αὐτοῦ εἰς θάνατον 18
καὶ Νεφθαλιμ ἐπὶ ὕψη ἀγροῦ.
19 ἦλθον βασιλεῖς καὶ παρετάξαντο. 19

15 εν 3° > A† | εν διαιρεσεσιν *O*p] διαιρέσεις A† || 16 μοσφαθαιμ uel sim. *L*] -φαιθαμ A*O*

B

ἐν ἐμοὶ Μαχιρ κατέβησαν ἐξερευνῶντες
καὶ ἀπὸ Ζαβουλων ἕλκοντες ἐν ῥάβδῳ διηγήσεως γραμματέως.
15 καὶ ἀρχηγοὶ ἐν Ισσαχαρ μετὰ Δεββωρας καὶ Βαρακ, 15
οὕτως Βαρακ ἐν κοιλάσιν ἀπέστειλεν ἐν ποσὶν αὐτοῦ.
εἰς τὰς μερίδας Ρουβην
μεγάλοι ἐξικνούμενοι καρδίαν.
16 εἰς τί ἐκάθισαν ἀνὰ μέσον τῆς διγομίας 16
τοῦ ἀκοῦσαι συρισμοῦ ἀγγέλων;
εἰς διαιρέσεις Ρουβην
μεγάλοι ἐξετασμοὶ καρδίας.
17 Γαλααδ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ιορδάνου ἐσκήνωσεν· 17
καὶ Δαν εἰς τί παροικεῖ πλοίοις;
Ασηρ ἐκάθισεν παραλίαν θαλασσῶν
καὶ ἐπὶ διεξόδοις αὐτοῦ σκηνώσει.
18 Ζαβουλων λαὸς ὠνείδισεν ψυχὴν αὐτοῦ εἰς θάνατον 18
καὶ Νεφθαλι ἐπὶ ὕψη ἀγροῦ.
19 ἦλθον αὐτῶν βασιλεῖς, παρετάξαντο, 19

17 εσκηνωσεν] pr. ου B*

τότε ἐπολέμησαν βασιλεῖς Χανααν A
ἐν Θενναχ ἐπὶ ὕδατος Μαγεδδω·
πλεονεξίαν ἀργυρίου οὐκ ἔλαβον.
20 [20]ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπολέμησαν ἀστέρες,
ἐκ τῆς τάξεως αὐτῶν ἐπολέμησαν μετὰ Σισαρα.
21 [21]χειμάρρους Κισων ἐξέβαλεν αὐτούς,
χειμάρρους καδημιμ, χειμάρρους Κισων·
καταπατήσει αὐτοὺς ψυχή μου δυνατή.
22 [22]τότε ἀπεκόπησαν πτέρναι ἵππου,
αμαδαρωθ δυνατῶν αὐτοῦ.
23 [23]καταράσασθε Μαρωζ, εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου,
καταράσει καταράσασθε τοὺς ἐνοίκους αὐτῆς,
ὅτι οὐκ ἤλθοσαν εἰς τὴν βοήθειαν κυρίου·
βοηθὸς ἡμῶν κύριος ἐν μαχηταῖς δυνατός.
24 [24]εὐλογηθείη ἐκ γυναικῶν Ιαηλ
γυνὴ Χαβερ τοῦ Κιναίου,
ἐκ γυναικῶν ἐν σκηνῇ εὐλογηθείη.
25 [25]ὕδωρ ᾔτησεν αὐτήν, καὶ γάλα ἔδωκεν αὐτῷ,

19 μαγεδδω *OL*] μεγ. A || 20 επολεμησαν 1° *O*†] -μηθησαν A*L*† | σισαρα] ισραηλ A† || 21 καδημιμ(uel -ιν) *O*] -ησειμ A† | αυτους ult. *OL*†] -τον A || 22 αμμαδαρωθ A† || 23 μαρωζ M] μαζωρ A*O*p*L* | δυνατος *OL*†] -τοις A†

τότε ἐπολέμησαν βασιλεῖς Χανααν B
ἐν Θανααχ ἐπὶ ὕδατι Μεγεδδω·
δῶρον ἀργυρίου οὐκ ἔλαβον.
20 [20]ἐξ οὐρανοῦ παρετάξαντο οἱ ἀστέρες,
ἐκ τρίβων αὐτῶν παρετάξαντο μετὰ Σισαρα.
21 [21]χειμάρρους Κισων ἐξέσυρεν αὐτούς,
χειμάρρους ἀρχαίων, χειμάρρους Κισων·
καταπατήσει αὐτὸν ψυχή μου δυνατή.
22 [22]τότε ἐνεποδίσθησαν πτέρναι ἵππου,
σπουδῇ ἔσπευσαν ἰσχυροὶ αὐτοῦ.
23 [23]καταρᾶσθε Μηρωζ, εἶπεν ἄγγελος κυρίου, καταρᾶσθε,
ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κατοικῶν αὐτήν,
ὅτι οὐκ ἤλθοσαν εἰς βοήθειαν κυρίου,
εἰς βοήθειαν ἐν δυνατοῖς.
24 [24]εὐλογηθείη ἐν γυναιξὶν Ιαηλ
γυνὴ Χαβερ τοῦ Κιναίου,
ἀπὸ γυναικῶν ἐν σκηναῖς εὐλογηθείη.
25 [25]ὕδωρ ᾔτησεν, γάλα ἔδωκεν,

A

ἐν λακάνῃ ἰσχυρῶν προσήγγισεν βούτυρον.
26 τὴν χεῖρα αὐτῆς τὴν ἀριστερὰν εἰς πάσσαλον ἐξέτεινεν, 26
τὴν δεξιὰν αὐτῆς εἰς ἀποτομὰς κατακόπων
καὶ ἀπέτεμεν Σισαρα, ἀπέτριψεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
καὶ συνέθλασεν καὶ διήλασεν τὴν γνάθον αὐτοῦ.
27 ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς συγκάμψας ἔπεσεν, 27
ἐκοιμήθη μεταξὺ ποδῶν αὐτῆς·
ἐν ᾧ ἔκαμψεν, ἐκεῖ ἔπεσεν ταλαίπωρος.
28 διὰ τῆς θυρίδος διέκυπτεν ἡ μήτηρ Σισαρα 28
διὰ τῆς δικτυωτῆς ἐπιβλέπουσα ἐπὶ τοὺς μεταστρέφοντας
μετὰ Σισαρα
Διὰ τί ἠσχάτισεν τὸ ἅρμα αὐτοῦ παραγενέσθαι;
διὰ τί ἐχρόνισαν ἴχνη ἁρμάτων αὐτοῦ;
29 σοφαὶ ἀρχουσῶν αὐτῆς ἀνταπεκρίναντο πρὸς αὐτήν, 29
καὶ αὐτὴ ἀπεκρίνατο ἐν ῥήμασιν αὐτῆς
30 Οὐχὶ εὑρήσουσιν αὐτὸν διαμερίζοντα σκῦλα; 30
φιλιάζων φίλοις εἰς κεφαλὴν δυνατοῦ·
σκῦλα βαμμάτων Σισαρα,
σκῦλα βαμμάτων ποικιλίας,

28 διεκυπτεν] + και κατεμανθανεν A *O*(sub ※)† | μετα > A† || 29 αυτη] + δε A *O*(sub ※)†

B

ἐν λεκάνῃ ὑπερεχόντων προσήνεγκεν βούτυρον.
26 χεῖρα αὐτῆς ἀριστερὰν εἰς πάσσαλον ἐξέτεινεν 26
καὶ δεξιὰν αὐτῆς εἰς σφῦραν κοπιώντων
καὶ ἐσφυροκόπησεν Σισαρα, διήλωσεν κεφαλὴν αὐτοῦ
καὶ ἐπάταξεν, διήλωσεν κρόταφον αὐτοῦ.
27 ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς 27
κατεκυλίσθη, ἔπεσεν καὶ ἐκοιμήθη·
ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς κατακλιθεὶς ἔπεσεν·
καθὼς κατεκλίθη, ἐκεῖ ἔπεσεν ἐξοδευθείς.
28 διὰ τῆς θυρίδος παρέκυψεν μήτηρ Σισαρα ἐκτὸς τοῦ τοξικοῦ, 28
διότι ᾐσχύνθη ἅρμα αὐτοῦ,
διότι ἐχρόνισαν πόδες ἁρμάτων αὐτοῦ.
29 αἱ σοφαὶ ἄρχουσαι αὐτῆς ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτήν, 29
καὶ αὐτὴ ἀπέστρεψεν λόγους αὐτῆς ἑαυτῇ
30 Οὐχ εὑρήσουσιν αὐτὸν διαμερίζοντα σκῦλα; 30
οἰκτίρμων οἰκτιρήσει εἰς κεφαλὴν ἀνδρός·
σκῦλα βαμμάτων τῷ Σισαρα,
σκῦλα βαμμάτων ποικιλίας,

28 αυτου 1°] + ελθειν compl.

βαφὴ ποικίλων περὶ τράχηλον αὐτοῦ σκῦλον. A
31 [31]οὕτως ἀπόλοιντο πάντες οἱ ἐχθροί σου, κύριε·
καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ἐν
δυναστείαις αὐτοῦ.
Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη.
6 [1]Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου, καὶ
2 παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ Μαδιαμ ἔτη ἑπτά. [2]καὶ κατί-
σχυσεν χεὶρ Μαδιαμ ἐπὶ Ισραηλ· καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ
Ισραηλ ἀπὸ προσώπου Μαδιαμ μάνδρας ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ τοῖς
3 σπηλαίοις καὶ τοῖς ὀχυρώμασιν. [3]καὶ ἐγένετο ὅταν ἔσπειρεν ἀνὴρ
Ισραηλ, καὶ ἀνέβαινεν Μαδιαμ καὶ Αμαληκ καὶ οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν
4 καὶ ἀνέβαινον ἐπ' αὐτόν· [4]καὶ παρενέβαλλον ἐπ' αὐτοὺς καὶ διέ-
φθειραν τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς Γάζαν καὶ οὐχ
ὑπελείποντο ὑπόστασιν ζωῆς ἐν Ισραηλ καὶ ποίμνιον καὶ μόσχον
5 καὶ ὄνον· [5]ὅτι αὐτοὶ καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν ἀνέβαινον καὶ τὰς σκη-
νὰς αὐτῶν παρέφερον καὶ παρεγίνοντο ὡς ἀκρὶς εἰς πλῆθος, καὶ
αὐτοῖς καὶ ταῖς καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός, καὶ παρεγίνοντο
6 ἐν τῇ γῇ Ισραηλ τοῦ διαφθείρειν αὐτήν. [6]καὶ ἐπτώχευσεν Ισραηλ
σφόδρα ἀπὸ προσώποι Μαδιαμ, καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ

5 και 1⁰ > A†

βάμματα ποικιλτῶν αὐτά, τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ σκῦλα. B
31 [31]οὕτως ἀπόλοιντο πάντες οἱ ἐχθροί σου, κύριε·
καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν ὡς ἔξοδος ἡλίου ἐν δυνάμει
αὐτοῦ.
Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη.
6 [1]Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ
2 ἔδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ Μαδιαμ ἑπτὰ ἔτη. [2]καὶ ἴσχυσεν
χεὶρ Μαδιαμ ἐπὶ Ισραηλ· καὶ ἐποί·σαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ισραηλ
ἀπὸ προσώπου Μαδιαμ τὰς τρυμαλιὰς τὰς ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ τὰ
3 σπήλαια καὶ τὰ κρεμαστά. [3]καὶ ἐγένετο ἐὰν ἔσπειραν οἱ υἱοὶ
Ισραηλ, καὶ ἀνέβαιναν Μαδιαμ καὶ Αμαληκ, καὶ οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν
4 συνανέβαινον αὐτοῖς· [4]καὶ παρενέβαλον εἰς αὐτοὺς καὶ κατέ-
φθειραν τοὺς καρποὺς αὐτῶν ἕως ἐλθεῖν εἰς Γάζαν καὶ οὐ κατέ-
λιπον ὑπόστασιν ζωῆς ἐν τῇ γῇ Ισραηλ οὐδὲ ἐν τοῖς ποιμνίοις
5 ταῦρον καὶ ὄνον· [5]ὅτι αὐτοὶ καὶ αἱ κτήσεις αὐτῶν ἀνέβαινον,
καὶ αἱ σκηναὶ αὐτῶν παρεγίνοντο καθὼς ἀκρὶς εἰς πλῆθος, καὶ
αὐτοῖς καὶ τοῖς καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός, καὶ ἤρχοντο
6 εἰς τὴν γῆν Ισραηλ καὶ διέφθειρον αὐτήν. [6]καὶ ἐπτώχευσεν Ισραηλ
σφόδρα ἀπὸ προσώπου Μαδιαμ, καὶ ἐβόησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ

A πρὸς κύριον. [7]καὶ ἐγένετο ἐπεὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πρὸς 7
κύριον διὰ Μαδιαμ, [8]καὶ ἐξαπέστειλεν κύριος ἄνδρα προφήτην 8
πρὸς τοὺς υἱοὺς Ισραηλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Τάδε λέγει κύριος ὁ
θεὸς Ισραηλ Ἐγώ εἰμι ὁ ἀναβιβάσας ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἐξή-
γαγον ὑμᾶς ἐξ οἴκου δουλείας [9]καὶ ἐξειλάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Αἰ- 9
γύπτου καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων ὑμᾶς καὶ ἐξέβαλον
αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν καὶ ἔδωκα ὑμῖν τὴν γῆν αὐτῶν [10]καὶ 10
εἶπα ὑμῖν Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, οὐ φοβηθήσεσθε τοὺς θεοὺς
τοῦ Αμορραίου, ἐν οἷς ὑμεῖς ἐνοικεῖτε ἐν τῇ γῇ αὐτῶν· καὶ οὐκ
εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς μου.
[11]Καὶ ἦλθεν ἄγγελος κυρίου καὶ ἐκάθισεν ὑπὸ τὴν δρῦν τὴν οὖ- 11
σαν ἐν Εφραθα τὴν τοῦ Ιωας πατρὸς Αβιεζρι, καὶ Γεδεων ὁ υἱὸς
αὐτοῦ ἐρράβδιζεν πυροὺς ἐν ληνῷ τοῦ ἐκφυγεῖν ἐκ προσώπου
Μαδιαμ. [12]καὶ ὤφθη αὐτῷ ἄγγελος κυρίου καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν 12
Κύριος μετὰ σοῦ, δυνατὸς τῇ ἰσχύι. [13]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Γε- 13
δεων Ἐν ἐμοί, κύριε, καὶ εἰ ἔστιν κύριος μεθ' ἡμῶν, ἵνα τί εὗρεν
ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα; καὶ ποῦ ἐστιν πάντα τὰ θαυμάσια
αὐτοῦ, ὅσα διηγήσαντο ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν λέγοντες Οὐχὶ ἐξ

7 δια *OL*] περι A† || 8 αιγυπτου ⌒ 9 αιγυπτου A† || 11 υπο] επι A† | πατρος αβιεζρι A† (cf. 8 32)] του αβ. *L*† || 12 ωφθη αυτω] ευρεν αυτον A† || 13 κυριε *L*] κυριος κυριος A†

B πρὸς κύριον [7]ἀπὸ προσώπου Μαδιαμ. [8]καὶ ἐξαπέστειλεν κύριος 7 8
ἄνδρα προφήτην πρὸς τοὺς υἱοὺς Ισραηλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Τάδε
λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Ἐγώ εἰμι ὃς ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς
Αἰγύπτου καὶ ἐξήγαγον ὑμᾶς ἐξ οἴκου δουλείας ὑμῶν [9]καὶ ἐρρυ- 9
σάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Αἰγύπτου καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλι-
βόντων ὑμᾶς καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν καὶ ἔδωκα
ὑμῖν τὴν γῆν αὐτῶν [10]καὶ εἶπα ὑμῖν Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, 10
οὐ φοβηθήσεσθε τοὺς θεοὺς τοῦ Αμορραίου, ἐν οἷς ὑμεῖς καθή-
σεσθε ἐν τῇ γῇ αὐτῶν· καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς μου.
[11]Καὶ ἦλθεν ἄγγελος κυρίου καὶ ἐκάθισεν ὑπὸ τὴν τερέμινθον 11
τὴν ἐν Εφραθα τὴν Ιωας πατρὸς τοῦ Εσδρι, καὶ Γεδεων υἱὸς
αὐτοῦ ῥαβδίζων σῖτον ἐν ληνῷ εἰς ἐκφυγεῖν ἀπὸ προσώπου
τοῦ Μαδιαμ. [12]καὶ ὤφθη αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου καὶ εἶπεν πρὸς 12
αὐτόν Κύριος μετὰ σοῦ, ἰσχυρὸς τῶν δυνάμεων. [13]καὶ εἶπεν πρὸς 13
αὐτὸν Γεδεων Ἐν ἐμοί, κύριέ μου, καὶ εἰ ἔστιν κύριος μεθ' ἡμῶν, εἰς
τί εὗρεν ἡμᾶς τὰ κακὰ ταῦτα; καὶ ποῦ ἐστιν πάντα τὰ θαυμάσια
αὐτοῦ, ἃ διηγήσαντο ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν λέγοντες Μὴ οὐχὶ ἐξ

11 την 3° Ra.] εν τη B(†)

Αἰγύπτου ἀνήγαγεν ἡμᾶς κύριος; καὶ νῦν ἀπώσατο ἡμᾶς καὶ παρ- A
14 έδωκεν ἡμᾶς ἐν χειρὶ Μαδιαμ. [14]καὶ ἐπέβλεψεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγ-
γελος κυρίου καὶ εἶπεν αὐτῷ Πορεύου ἐν τῇ ἰσχύι σου καὶ σώ-
15 σεις τὸν Ισραηλ, καὶ ἰδοὺ ἐξαπέστειλά σε. [15]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν
Γεδεων Ἐν ἐμοί, κύριε, ἐν τίνι σώσω τὸν Ισραηλ; ἰδοὺ ἡ χιλιάς
μου ταπεινοτέρα ἐν Μανασση, καὶ ἐγώ εἰμι μικρὸς ἐν τῷ οἴκῳ
16 τοῦ πατρός μου. [16]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου Κύριος
17 ἔσται μετὰ σοῦ, καὶ πατάξεις τὴν Μαδιαμ ὡσεὶ ἄνδρα ἕνα. [17]καὶ
εἶπεν πρὸς αὐτὸν Γεδεων Καὶ εἰ εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου,
18 καὶ ποιήσεις μοι σημεῖον ὅτι σὺ λαλεῖς μετ᾽ ἐμοῦ· [18]μὴ κινηθῇς
ἐντεῦθεν ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς σέ, καὶ οἴσω τὴν θυσίαν μου
καὶ θήσω ἐνώπιόν σου. καὶ εἶπεν Ἐγώ εἰμι καθήσομαι ἕως τοῦ
19 ἐπιστρέψαι σε. [19]καὶ Γεδεων εἰσῆλθεν καὶ ἐποίησεν ἔριφον αἰγῶν
καὶ οιφι ἀλεύρου ἄζυμα καὶ τὰ κρέα ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ κανοῦν καὶ
τὸν ζωμὸν ἐνέχεεν εἰς χύτραν καὶ ἐξήνεγκεν πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τὴν
20 δρῦν καὶ προσεκύνησεν. [20]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου
Λαβὲ τὰ κρέα καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς ἀζύμους καὶ θὲς πρὸς τὴν
21 πέτραν ἐκείνην καὶ τὸν ζωμὸν ἔκχεον· καὶ ἐποίησεν οὕτως. [21]καὶ
ἐξέτεινεν ὁ ἄγγελος κυρίου τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου τῆς ἐν τῇ χειρὶ

13 ανηγαγεν] εξη. A† | ημας paenult. M] + κυριος A*O*(sub ※)*L* || 14 ισραηλ M] + εκ χειρος μαδιαμ AO^p(sub ※)*L* || 15 εν ult. > A†

Αἰγύπτου ἀνήγαγεν ἡμᾶς κύριος; καὶ νῦν ἐξέρριψεν ἡμᾶς καὶ ἔδω- B
14 κεν ἡμᾶς ἐν χειρὶ Μαδιαμ. [14]καὶ ἐπέστρεψεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγε-
λος κυρίου καὶ εἶπεν Πορεύου ἐν ἰσχύι σου ταύτῃ καὶ σώσεις
15 τὸν Ισραηλ ἐκ χειρὸς Μαδιαμ· ἰδοὺ ἐξαπέστειλά σε. [15]καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτὸν Γεδεων Ἐν ἐμοί, κύριέ μου, ἐν τίνι σώσω τὸν Ισρα-
ηλ; ἰδοὺ ἡ χιλιάς μου ἠσθένησεν ἐν Μανασση, καὶ ἐγώ εἰμι ὁ
16 μικρότερος ἐν οἴκῳ πατρός μου. [16]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος
κυρίου Κύριος ἔσται μετὰ σοῦ, καὶ πατάξεις τὴν Μαδιαμ ὡσεὶ ἄν-
17 δρα ἕνα. [17]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Γεδεων Εἰ δὲ εὗρον ἔλεος ἐν
ὀφθαλμοῖς σου καὶ ποιήσεις μοι σήμερον πᾶν, ὅ τι ἐλάλησας μετ᾽
18 ἐμοῦ, [18]μὴ χωρισθῇς ἐντεῦθεν ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς σέ, καὶ
ἐξοίσω τὴν θυσίαν καὶ θήσω ἐνώπιόν σου. καὶ εἶπεν Ἐγώ εἰμι
19 καθίομαι ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι σε. [19]καὶ Γεδεων εἰσῆλθεν καὶ ἐποίησεν
ἔριφον αἰγῶν καὶ οιφι ἀλεύρου ἄζυμα καὶ τὰ κρέα ἔθηκεν ἐν τῷ κοφί-
νῳ καὶ τὸν ζωμὸν ἔβαλεν ἐν τῇ χύτρᾳ καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὰ πρὸς αὐτὸν
20 ὑπὸ τὴν τερέμινθον καὶ προσήγγισεν. [20]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγε-
λος τοῦ θεοῦ Λαβὲ τὰ κρέα καὶ τὰ ἄζυμα καὶ θὲς πρὸς τὴν πέτραν
21 ἐκείνην καὶ τὸν ζωμὸν ἐχόμενα ἔκχεε· καὶ ἐποίησεν οὕτως. [21]καὶ
ἐξέτεινεν ὁ ἄγγελος κυρίου τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου τῆς ἐν χειρὶ

A αὐτοῦ καὶ ἥψατο τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἀζύμων, καὶ ἀνήφθη πῦρ ἐκ
τῆς πέτρας καὶ κατέφαγεν τὰ κρέα καὶ τοὺς ἀζύμους· καὶ ὁ ἄγγε-
λος κυρίου ἀπῆλθεν ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. [22]καὶ εἶδεν Γεδεων ὅτι 22
ἄγγελος κυρίου ἐστίν, καὶ εἶπεν Γεδεων Ἆ ἆ, κύριε κύριε, ὅτι εἶ-
δον τὸν ἄγγελον κυρίου πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. [23]καὶ εἶπεν 23
αὐτῷ κύριος Εἰρήνη σοι, μὴ φοβοῦ μὴ ἀποθάνῃς. [24]καὶ ᾠκοδόμη- 24
σεν ἐκεῖ Γεδεων θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ Εἰρή-
νη κυρίου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἔτι αὐτοῦ ὄντος ἐν Εφραθα
πατρὸς τοῦ Εζρι.
[25]Καὶ ἐγενήθη τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος Λαβὲ τὸν 25
μόσχον τὸν σιτευτὸν τοῦ πατρός σου, μόσχον τὸν ἑπταετῆ, καὶ
καθελεῖς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βααλ, ὅ ἐστιν τοῦ πατρός σου, καὶ
τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ ἐκκόψεις· [26]καὶ οἰκοδομήσεις θυσιαστήριον 26
κυρίῳ τῷ θεῷ σου τῷ ὀφθέντι σοι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους
Μαωζ τούτου ἐν τῇ παρατάξει καὶ λήμψῃ τὸν μόσχον καὶ ἀνοίσεις
ὁλοκαύτωμα ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ ἄλσους, οὗ ἐκκόψεις. [27]καὶ ἔλαβεν 27
Γεδεων τρεῖς καὶ δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν δούλων αὐτοῦ καὶ ἐποί-
ησεν καθὰ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν κύριος· καὶ ἐγένετο ὡς ἐφοβήθη

24 εζρι *O*p] ιεζρι A† || 25 μοσχον 2⁰] + τον δευτερον A*O*(sub ※)(†) | αυτω ult. *OL*] -της A† | εκκοψαται(pro -τε) A† || 26 μαωζ] -ωχ A† | μοσχον *L*] + τον δευτερον A*O*(sub ※) | ου] ο A†

B αὐτοῦ καὶ ἥψατο τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἀζύμων, καὶ ἀνέβη πῦρ ἐκ
τῆς πέτρας καὶ κατέφαγεν τὰ κρέα καὶ τοὺς ἀζύμους· καὶ ὁ ἄγγε-
λος κυρίου ἐπορεύθη ἀπὸ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. [22]καὶ εἶδεν Γεδεων ὅτι 22
ἄγγελος κυρίου οὗτός ἐστιν, καὶ εἶπεν Γεδεων Ἆ ἆ, κύριέ μου κύ-
ριε, ὅτι εἶδον ἄγγελον κυρίου πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. [23]καὶ εἶ- 23
πεν αὐτῷ κύριος Εἰρήνη σοι, μὴ φοβοῦ, οὐ μὴ ἀποθάνῃς. [24]καὶ 24
ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Γεδεων θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ καὶ ἐπεκάλεσεν
αὐτῷ Εἰρήνη κυρίου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἔτι αὐτοῦ ὄντος ἐν
Εφραθα πατρὸς τοῦ Εσδρι.
[25]Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος Λαβὲ τὸν 25
μόσχον τὸν ταῦρον, ὅς ἐστιν τῷ πατρί σου, καὶ μόσχον δεύτερον
ἑπταετῆ καὶ καθελεῖς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βααλ, ὅ ἐστιν τῷ πατρί
σου, καὶ τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτὸ ὀλεθρεύσεις· [26]καὶ οἰκοδομήσεις 26
θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐπὶ κορυφὴν τοῦ Μαουεκ τούτου
ἐν τῇ παρατάξει καὶ λήμψῃ τὸν μόσχον τὸν δεύτερον καὶ ἀνοίσεις
ὁλοκαύτωμα ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ ἄλσους, οὗ ἐξολεθρεύσεις. [27]καὶ 27
ἔλαβεν Γεδεων δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν δούλων ἑαυτοῦ καὶ ἐποίησεν ὃν
τρόπον ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν κύριος· καὶ ἐγενήθη ὡς ἐφοβήθη

22 προς > B† || 26 κυριω] pr. τω B†

τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως μὴ A
28 ποιῆσαι ἡμέρας, καὶ ἐποίησεν νυκτός. 28καὶ ὤρθρισαν οἱ ἄνδρες
τῆς πόλεως τὸ πρωί, καὶ ἰδοὺ κατεσκαμμένον τὸ θυσιαστήριον
τοῦ Βααλ, καὶ τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ ἐκκεκομμένον, καὶ ὁ μόσχος
ὁ σιτευτὸς ἀνηνεγμένος εἰς ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ
29 ᾠκοδομημένον. 29καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Τίς ἐποί-
ησεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο; καὶ ἀνήταζον καὶ ἐξεζήτουν καὶ εἶπαν Γε-
30 δεων ὁ υἱὸς Ιωας ἐποίησεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο. 30καὶ εἶπαν οἱ ἄν-
δρες τῆς πόλεως πρὸς Ιωας Ἐξάγαγε τὸν υἱόν σου καὶ ἀποθανέ-
τω, ὅτι κατέσκαψεν τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βααλ καὶ ὅτι ἔκοψεν τὸ
31 ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ. 31καὶ εἶπεν Ιωας πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἑστα-
μένους ἐπ' αὐτόν Μὴ ὑμεῖς νῦν δικάζεσθε περὶ τοῦ Βααλ; ἢ ὑμεῖς
σῴζετε αὐτόν; ὃς ἀντεδίκησεν αὐτόν, ἀποθανεῖται ἕως πρωί· εἰ
ἔστιν θεός, αὐτὸς ἐκδικήσει αὐτόν, ὅτι κατέσκαψεν τὸ θυσιαστή-
32 ριον αὐτοῦ. 32καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Δικαστήριον
τοῦ Βααλ, ὅτι κατέσκαψεν τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ.
33 33Καὶ πᾶσα Μαδιαμ καὶ Αμαληκ καὶ υἱοὶ ἀνατολῶν συνήχθησαν
ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ διέβησαν καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ κοιλάδι Ιεζραελ.
34 34καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐνέδυσεν τὸν Γεδεων, καὶ ἐσάλπισεν ἐν κερα-

34 ενεδυσεν *L*] -δυναμωσεν *A O*

τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως τοῦ B
28 ποιῆσαι ἡμέρας, καὶ ἐποίησεν νυκτός. 28καὶ ὤρθρισαν οἱ ἄνδρες
τῆς πόλεως τὸ πρωί, καὶ ἰδοὺ καθῄρητο τὸ θυσιαστήριον τοῦ
Βααλ, καὶ τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ ὠλέθρευτο· καὶ εἶδαν τὸν μόσχον
τὸν δεύτερον, ὃν ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ᾠκοδομη-
29 μένον. 29καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Τίς ἐποίησεν
τὸ ῥῆμα τοῦτο; καὶ ἐπεζήτησαν καὶ ἠρεύνησαν καὶ ἔγνωσαν ὅτι
30 Γεδεων υἱὸς Ιωας ἐποίησεν τὸ ῥῆμα τοῦτο. 30καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες
τῆς πόλεως πρὸς Ιωας Ἐξένεγκε τὸν υἱόν σου καὶ ἀποθανέτω,
ὅτι καθεῖλεν τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βααλ καὶ ὅτι ὠλέθρευσεν τὸ
31 ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ. 31καὶ εἶπεν Ιωας τοῖς ἀνδράσιν πᾶσιν, οἳ ἐπ-
ανέστησαν αὐτῷ Μὴ ὑμεῖς νῦν δικάζεσθε ὑπὲρ τοῦ Βααλ; ἢ ὑμεῖς
σώσετε αὐτόν; ὃς ἐὰν δικάσηται αὐτῷ, θανατωθήτω ἕως πρωί·
εἰ θεός ἐστιν, δικαζέσθω αὐτῷ, ὅτι καθεῖλεν τὸ θυσιαστήριον
32 αὐτοῦ. 32καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Ιαρβααλ λέγων
Δικασάσθω ἐν αὐτῷ ὁ Βααλ, ὅτι καθῃρέθη τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ.
33 33Καὶ πᾶσα Μαδιαμ καὶ Αμαληκ καὶ υἱοὶ ἀνατολῶν συνή-
34 χθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ παρενέβαλον ἐν κοιλάδι Εζερεελ. 34καὶ
πνεῦμα κυρίου ἐνεδυνάμωσεν τὸν Γεδεων, καὶ ἐσάλπισεν ἐν κερα-

31 ιωας] pr. γεδεων υιος B† || 32 ιαρβααλ Ra. (cf. 7 1)] αρβααλ B†

A τίνῃ, καὶ ἐβόησεν Αβιεζερ ὀπίσω αὐτοῦ. 35καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστει- 35
λεν ἐν παντὶ Μανασση καὶ ἐβόησεν καὶ αὐτὸς ὀπίσω αὐτοῦ· καὶ
ἐξαπέστειλεν ἀγγέλους ἐν Ασηρ καὶ ἐν Ζαβουλων καὶ ἐν Νεφθαλι,
καὶ ἀνέβησαν εἰς συνάντησιν αὐτοῦ. 36καὶ εἶπεν Γεδεων πρὸς τὸν 36
θεόν Εἰ σῴζεις ἐν τῇ χειρί μου τὸν Ισραηλ, ὃν τρόπον ἐλάλησας,
37ἰδοὺ ἐγὼ ἀπερείδομαι τὸν πόκον τῶν ἐρίων ἐν τῷ ἅλωνι, καὶ 37
ἐὰν δρόσος γένηται ἐπὶ τὸν πόκον μόνον καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν
ξηρασία, καὶ γνώσομαι ὅτι σῴζεις ἐν τῇ χειρί μου τὸν Ισραηλ, ὃν
τρόπον ἐλάλησας. 38καὶ ἐγένετο οὕτως· καὶ ὤρθρισεν Γεδεων τῇ 38
ἐπαύριον καὶ ἀπεπίασεν τὸν πόκον, καὶ ἀπερρύη ἡ δρόσος ἐκ τοῦ
πόκου, πλήρης λεκάνη ὕδατος. 39καὶ εἶπεν Γεδεων πρὸς τὸν θεόν 39
Μὴ ὀργισθήτω ὁ θυμός σου ἐν ἐμοί, καὶ λαλήσω ἔτι ἅπαξ· καὶ
πειράσω ἔτι ἅπαξ ἐν τῷ πόκῳ, καὶ γενηθήτω ξηρασία ἐπὶ τὸν πό-
κον μόνον, ἐπὶ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν γενηθήτω δρόσος. 40καὶ ἐποίη- 40
σεν ὁ θεὸς οὕτως ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ ἐγένετο ξηρασία ἐπὶ
τὸν πόκον μόνον, ἐπὶ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν ἐγένετο δρόσος.
1Καὶ ὤρθρισεν Ιεροβααλ (αὐτός ἐστιν Γεδεων) καὶ πᾶς ὁ λαὸς 7
ὁ μετ' αὐτοῦ καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὴν γῆν Αρωεδ, καὶ παρεμβολὴ
Μαδιαμ καὶ Αμαληκ ἦν αὐτῷ ἀπὸ βορρᾶ ἀπὸ τοῦ βουνοῦ τοῦ Αβωρ

39 λαλησω] + προς σε A†
7 1 ιροβααλ A† | αρωεδ $O^{p}L$] ιαερ A† | βουνου O†] βωμου AL†

B τίνῃ, καὶ ἐφοβήθη Αβιεζερ ὀπίσω αὐτοῦ. 35καὶ ἀγγέλους ἀπέστει- 35
λεν εἰς πάντα Μανασση καὶ ἐν Ασηρ καὶ ἐν Ζαβουλων καὶ Νε-
φθαλι καὶ ἀνέβη εἰς συνάντησιν αὐτῶν. 36καὶ εἶπεν Γεδεων πρὸς 36
τὸν θεόν Εἰ σὺ σῴζεις ἐν χειρί μου τὸν Ισραηλ, καθὼς ἐλάλη-
σας, 37ἰδοὺ ἐγὼ τίθημι τὸν πόκον τοῦ ἐρίου ἐν τῇ ἅλωνι· ἐὰν 37
δρόσος γένηται ἐπὶ τὸν πόκον μόνον καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ξη-
ρασία, γνώσομαι ὅτι σώσεις ἐν χειρί μου τὸν Ισραηλ, καθὼς
ἐλάλησας. 38καὶ ἐγένετο οὕτως· καὶ ὤρθρισεν τῇ ἐπαύριον καὶ 38
ἐξεπίασεν τὸν πόκον, καὶ ἔσταξεν δρόσος ἀπὸ τοῦ πόκου, πλήρης
λεκάνη ὕδατος. 39καὶ εἶπεν Γεδεων πρὸς τὸν θεόν Μὴ δὴ ὀργι- 39
σθήτω ὁ θυμός σου ἐν ἐμοί, καὶ λαλήσω ἔτι ἅπαξ· πειράσω δὲ
καί γε ἔτι ἅπαξ ἐν τῷ πόκῳ, καὶ γενέσθω ἡ ξηρασία ἐπὶ τὸν πό-
κον μόνον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν γενηθήτω δρόσος. 40καὶ ἐποίη- 40
σεν οὕτως ὁ θεὸς ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ ἐγένετο ξηρασία ἐπὶ
τὸν πόκον μόνον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἐγενήθη δρόσος.
1Καὶ ὤρθρισεν Ιαρβααλ (αὐτός ἐστιν Γεδεων) καὶ πᾶς ὁ 7
λαὸς μετ' αὐτοῦ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ πηγὴν Αραδ, καὶ παρ-
εμβολὴ Μαδιαμ ἦν αὐτῷ ἀπὸ βορρᾶ ἀπὸ Γαβααθ Αμωρα

2 ἐν τῇ κοιλάδι. [2]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Γεδεων Πολὺς ὁ λαὸς ὁ A
μετὰ σοῦ ὥστε μὴ παραδοῦναί με τὴν Μαδιαμ ἐν χειρὶ αὐτῶν,
μήποτε καυχήσηται Ισραηλ ἐπ' ἐμὲ λέγων Ἡ χείρ μου ἔσωσέν με.
3 [3]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτόν Λάλησον δὴ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ
λέγων Τίς δειλὸς καὶ φοβούμενος; ἀποστραφήτω. καὶ ἐξώρμησαν
ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ Γαλααδ καὶ ἀπεστράφησαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ εἴ-
4 κοσι καὶ δύο χιλιάδες, καὶ δέκα χιλιάδες ὑπελείφθησαν. [4]καὶ εἶπεν
κύριος πρὸς Γεδεων Ἔτι ὁ λαὸς πολύς· κατάγαγε αὐτοὺς εἰς τὸ
ὕδωρ, καὶ δοκιμῶ αὐτούς σοι ἐκεῖ· καὶ ἔσται ὃν ἐὰν εἴπω πρὸς
σέ Οὗτος πορεύσεται μετὰ σοῦ, αὐτὸς πορεύσεται μετὰ σοῦ· καὶ
ὃν ἐὰν εἴπω σοι ὅτι οὐ πορεύσεται μετὰ σοῦ, αὐτὸς οὐ πορεύ-
5 σεται μετὰ σοῦ. [5]καὶ κατεβίβασεν τὸν λαὸν εἰς τὸ ὕδωρ· καὶ εἶ-
πεν κύριος πρὸς Γεδεων Πᾶς, ὃς ἂν λάψῃ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ ἐκ
τοῦ ὕδατος, ὡς ἐὰν λάψῃ ὁ κύων, στήσεις αὐτὸν κατὰ μόνας,
καὶ πᾶς, ὃς ἂν κάμψῃ ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ τοῦ πιεῖν, μεταστήσεις
6 αὐτὸν καθ' αὐτόν. [6]καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ ἀριθμὸς τῶν λαψάντων ἐν
τῇ γλώσσῃ αὐτῶν τριακόσιοι ἄνδρες, καὶ πᾶς ὁ ἐπίλοιπος τοῦ
7 λαοῦ ἔκαμψαν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῶν τοῦ πιεῖν ὕδωρ. [7]καὶ εἶπεν

2 εσωκεν (sic) A† || 3 εξωρμησαν M] -σεν A*OL*† || 4 εκει] εκειθεν A† | ον compl.] pr. παντα A*O*p(sub ※) || 5 λαψη bis] 1^0 ληψη, 2^0 λημψη A† | επι > A || 6 λαμψαντων A | αυτων ult.] -του A†

---

2 ἐν κοιλάδι. [2]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Γεδεων Πολὺς ὁ λαὸς ὁ μετὰ B
σοῦ ὥστε μὴ παραδοῦναί με τὴν Μαδιαμ ἐν χειρὶ αὐτῶν, μήποτε
3 καυχήσηται Ισραηλ ἐπ' ἐμὲ λέγων Ἡ χείρ μου ἔσωσέν με· [3]καὶ
νῦν λάλησον δὴ ἐν ὠσὶν τοῦ λαοῦ λέγων Τίς ὁ φοβούμενος καὶ
δειλός; ἐπιστρεφέτω καὶ ἐκχωρείτω ἀπὸ ὄρους Γαλααδ καὶ ἐπέ-
στρεψεν ἀπὸ τοῦ λαοῦ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες, καὶ δέκα χιλιάδες
4 ὑπελείφθησαν. [4]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Γεδεων Ἔτι ὁ λαὸς πολύς·
κατένεγκον αὐτοὺς πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐκκαθαρῶ σοι αὐτὸν ἐκεῖ·
καὶ ἔσται ὃν ἐὰν εἴπω πρὸς σέ Οὗτος πορεύσεται σὺν σοί, αὐτὸς
πορεύσεται σὺν σοί· καὶ πᾶν, ὃν ἐὰν εἴπω πρὸς σέ Οὗτος οὐ
5 πορεύσεται μετὰ σοῦ, αὐτὸς οὐ πορεύσεται μετὰ σοῦ. [5]καὶ κατή-
νεγκεν τὸν λαὸν πρὸς τὸ ὕδωρ· καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Γεδεων
Πᾶς, ὃς ἂν λάψῃ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὕδατος ὡς ἐὰν λά-
ψῃ ὁ κύων, στήσεις αὐτὸν κατὰ μόνας, καὶ πᾶς, ὃς ἐὰν κλίνῃ ἐπὶ τὰ
6 γόνατα αὐτοῦ πιεῖν. [6]καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῶν λαψάντων ἐν χειρὶ
αὐτῶν πρὸς τὸ στόμα αὐτῶν τριακόσιοι ἄνδρες, καὶ πᾶν τὸ κατάλοι-
7 πον τοῦ λαοῦ ἔκλιναν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῶν πιεῖν ὕδωρ. [7]καὶ εἶπεν

4 παν (sic B: pro παντα uid., cf. Exod. 12 44 Thack. p. 175)] πας mu.

A κύριος πρὸς Γεδεων Ἐν τοῖς τριακοσίοις ἀνδράσιν τοῖς λάψασιν
σώσω ὑμᾶς καὶ παραδώσω τὴν Μαδιαμ ἐν χειρί σου, καὶ πᾶς ὁ
λαὸς ἀποτρεχέτω ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. [8]καὶ ἔλαβον τὸν ἐπι- 8
σιτισμὸν τοῦ λαοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν καὶ τὰς κερατίνας αὐτῶν,
καὶ πάντα ἄνδρα Ισραηλ ἐξαπέστειλεν ἄνδρα εἰς τὸ σκήνωμα αὐ-
τοῦ, τῶν δὲ τριακοσίων ἀνδρῶν ἐκράτησεν. ἡ δὲ παρεμβολὴ Μα-
διαμ ἦν ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἐν τῇ κοιλάδι.

[9]Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν κύριος 9
Ἀνάστα κατάβηθι τὸ τάχος ἐντεῦθεν εἰς τὴν παρεμβολήν, ὅτι παρ-
έδωκα αὐτὴν ἐν τῇ χειρί σου· [10]εἰ δὲ φοβῇ σὺ καταβῆναι, κατά- 10
βηθι σὺ καὶ Φαρα τὸ παιδάριόν σου εἰς τὴν παρεμβολὴν [11]καὶ 11
ἀκούσῃ, τί λαλοῦσιν· καὶ μετὰ ταῦτα ἰσχύσουσιν αἱ χεῖρές σου,
καὶ καταβήσῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ. καὶ κατέβη αὐτὸς καὶ Φαρα τὸ
παιδάριον αὐτοῦ εἰς μέρος τῶν πεντήκοντα τῶν ἐν τῇ παρεμβολῇ.
[12]καὶ Μαδιαμ καὶ Αμαληκ καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν παρεμβε- 12
βλήκεισαν ἐν τῇ κοιλάδι ὡς ἀκρὶς εἰς πλῆθος, καὶ ταῖς καμήλοις
αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός, ἀλλ' ἦσαν ὥσπερ ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τὸ χεῖλος
τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος. [13]καὶ εἰσῆλθεν Γεδεων, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ 13
ἐξηγεῖτο τῷ πλησίον αὐτοῦ τὸ ἐνύπνιον καὶ εἶπεν Ἰδοὺ τὸ ἐνύ-

7 λαμψασιν A | την > A† || 8 ταις χερσιν A† || 9 αναστα *O*] αναβηθι A† | εντευθεν / εις την παρεμβ. *OL*] tr. A† || 12 οι *OL*] > A | αυτων > A† || 13 εξηγειται A†

B κύριος πρὸς Γεδεων Ἐν τοῖς τριακοσίοις ἀνδράσιν τοῖς λάψασιν
σώσω ὑμᾶς καὶ δώσω τὴν Μαδιαμ ἐν χειρί σου, καὶ πᾶς ὁ λαὸς
πορεύσονται ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. [8]καὶ ἔλαβον τὸν ἐπισιτι- 8
σμὸν τοῦ λαοῦ ἐν χειρὶ αὐτῶν καὶ τὰς κερατίνας αὐτῶν, καὶ τὸν
πάντα ἄνδρα Ισραηλ ἐξαπέστειλεν ἄνδρα εἰς σκηνὴν αὐτοῦ καὶ
τοὺς τριακοσίους ἄνδρας κατίσχυσεν. καὶ ἡ παρεμβολὴ Μαδιαμ
ἦσαν αὐτοῦ ὑποκάτω ἐν τῇ κοιλάδι.

[9]Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν κύ- 9
ριος Ἀναστὰς κατάβηθι ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὅτι παρέδωκα αὐτὴν
ἐν τῇ χειρί σου· [10]καὶ εἰ φοβῇ σὺ καταβῆναι, κατάβηθι σὺ 10
καὶ Φαρα τὸ παιδάριόν σου εἰς τὴν παρεμβολὴν [11]καὶ ἀκού- 11
σῃ, τί λαλήσουσιν· καὶ μετὰ τοῦτο ἰσχύσουσιν αἱ χεῖρές σου,
καὶ καταβήσῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ. καὶ κατέβη αὐτὸς καὶ Φαρα τὸ
παιδάριον αὐτοῦ πρὸς ἀρχὴν τῶν πεντήκοντα, οἳ ἦσαν ἐν τῇ παρ-
εμβολῇ. [12]καὶ Μαδιαμ καὶ Αμαληκ καὶ πάντες υἱοὶ ἀνατολῶν βε- 12
βλημένοι ἐν τῇ κοιλάδι ὡσεὶ ἀκρὶς εἰς πλῆθος, καὶ ταῖς καμήλοις
αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός, ἀλλὰ ἦσαν ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ χεῖλους
τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος. [13]καὶ ἦλθεν Γεδεων, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ 13
ἐξηγούμενος τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐνύπνιον καὶ εἶπεν Ἐνύπνιον

πνιον, ὃ ἠνυπνιάσθην, καὶ ἰδοὺ μαγὶς ἄρτου κριθίνου κυλιομένη A
ἐν τῇ παρεμβολῇ Μαδιαμ καὶ ἦλθεν ἕως τῆς σκηνῆς Μαδιαμ καὶ
14 ἐπάταξεν αὐτὴν καὶ κατέστρεψεν αὐτήν, καὶ ἔπεσεν ἡ σκηνή. [14]καὶ
ἀπεκρίθη ὁ πλησίον αὐτοῦ καὶ εἶπεν Οὐκ ἔστιν αὕτη ἀλλ' ἢ ῥομ-
φαία Γεδεων υἱοῦ Ιωας ἀνδρὸς Ισραηλ· παρέδωκεν κύριος ἐν χει-
15 ρὶ αὐτοῦ τὴν Μαδιαμ καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολήν. [15]καὶ ἐγένετο
ὡς ἤκουσεν Γεδεων τὴν διήγησιν τοῦ ἐνυπνίου καὶ τὴν σύγκρι-
σιν αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν κύριον καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν παρ-
εμβολὴν Ισραηλ καὶ εἶπεν Ἀνάστητε, ὅτι παρέδωκεν κύριος ἐν
16 χερσὶν ὑμῶν τὴν παρεμβολὴν Μαδιαμ. [16]καὶ διεῖλεν τοὺς τριακο-
σίους ἄνδρας τρεῖς ἀρχὰς καὶ ἔδωκεν κερατίνας ἐν χειρὶ πάντων
17 καὶ ὑδρίας κενὰς καὶ λαμπάδας ἐν μέσῳ τῶν ὑδριῶν [17]καὶ εἶπεν πρὸς
αὐτούς Ἀπ' ἐμοῦ ὄψεσθε καὶ οὕτως ποιήσετε· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἰσ-
πορεύομαι ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἔσται ὡς ἐὰν ποιήσω,
18 οὕτως ποιήσετε· [18]καὶ σαλπιῶ τῇ κερατίνῃ ἐγὼ καὶ πάντες οἱ
μετ' ἐμοῦ, καὶ σαλπιεῖτε ταῖς κερατίναις καὶ ὑμεῖς κύκλῳ τῆς παρ-
19 εμβολῆς καὶ ἐρεῖτε Τῷ κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεων. [19]καὶ εἰσῆλθεν Γε-
δεων καὶ ἑκατὸν ἄνδρες μετ' αὐτοῦ ἐν μέρει τῆς παρεμβολῆς

13 ηλθεν] -θον A† | αυτην paenult. *L*] + και επεσεν A*O*p(sub ※) | αυτην ult. *L*] + ανω A*O*p(sub ※) || 15 ισραηλ > A† | χερσιν *OL*†] χειρι A

ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην, καὶ ἰδοὺ μαγὶς ἄρτου κριθίνου στρεφομένη ἐν B
τῇ παρεμβολῇ Μαδιαμ καὶ ἦλθεν ἕως τῆς σκηνῆς καὶ ἐπάταξεν
αὐτήν, καὶ ἔπεσεν, καὶ ἀνέστρεψεν αὐτὴν ἄνω, καὶ ἔπεσεν ἡ σκηνή.
14 [14]καὶ ἀπεκρίθη ὁ πλησίον αὐτοῦ καὶ εἶπεν Οὐκ ἔστιν αὕτη εἰ μὴ
ῥομφαία Γεδεων υἱοῦ Ιωας ἀνδρὸς Ισραηλ· παρέδωκεν ὁ θεὸς ἐν
15 χειρὶ αὐτοῦ τὴν Μαδιαμ καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολήν. [15]καὶ ἐγένετο
ὡς ἤκουσεν Γεδεων τὴν ἐξήγησιν τοῦ ἐνυπνίου καὶ τὴν σύγκρι-
σιν αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν κυρίῳ καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὴν παρ-
εμβολὴν Ισραηλ καὶ εἶπεν Ἀνάστητε, ὅτι παρέδωκεν κύριος ἐν
16 χειρὶ ἡμῶν τὴν παρεμβολὴν Μαδιαμ. [16]καὶ διεῖλεν τοὺς τριακο-
σίους ἄνδρας εἰς τρεῖς ἀρχὰς καὶ ἔδωκεν κερατίνας ἐν χειρὶ πάντων
17 καὶ ὑδρίας κενὰς καὶ λαμπάδας ἐν ταῖς ὑδρίαις [17]καὶ εἶπεν πρὸς
αὐτούς Ἀπ' ἐμοῦ ὄψεσθε καὶ οὕτως ποιήσετε· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἰσ-
πορεύομαι ἐν ἀρχῇ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἔσται καθὼς ἂν ποιήσω,
18 οὕτως ποιήσετε· [18]καὶ σαλπιῶ ἐν τῇ κερατίνῃ ἐγώ, καὶ πάντες
μετ' ἐμοῦ σαλπιεῖτε ἐν ταῖς κερατίναις κύκλῳ ὅλης τῆς παρεμ-
19 βολῆς καὶ ἐρεῖτε Τῷ κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεων. [19]καὶ εἰσῆλθεν Γεδε-
ων καὶ οἱ ἑκατὸν ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν ἀρχῇ τῆς παρεμβολῆς

A ἀρχομένης τῆς φυλακῆς τῆς μεσούσης· πλὴν ἐγέρσει ἤγειρεν τοὺς
φυλάσσοντας, καὶ ἐσάλπισαν ταῖς κερατίναις καὶ ἐξετίναξαν τὰς
ὑδρίας τὰς ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. [20]καὶ ἐσάλπισαν αἱ τρεῖς ἀρχαὶ 20
ἐν ταῖς κερατίναις καὶ συνέτριψαν τὰς ὑδρίας καὶ ἐλάβοντο ἐν τῇ
χειρὶ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῶν τῶν λαμπάδων, καὶ ἐν τῇ χειρὶ τῇ δεξιᾷ
αὐτῶν αἱ κερατίναι τοῦ σαλπίζειν, καὶ ἀνέκραξαν Ῥομφαία τῷ
κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεων. [21]καὶ ἔστησαν ἕκαστος καθ' ἑαυτὸν κύκλῳ 21
τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἔδραμον πᾶσα ἡ παρεμβολὴ καὶ ἐσήμαναν
καὶ ἔφυγον. [22]καὶ ἐσάλπισαν αἱ τριακόσιαι κερατίναι, καὶ ἔθετο 22
κύριος μάχαιραν ἀνδρὸς ἐν τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ τῇ παρ-
εμβολῇ, καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ ἕως τῆς Βαιθασεττα καὶ συνηγ-
μένη ἕως χείλους Αβελμεουλα καὶ ἐπὶ Ταβαθ. [23]καὶ ἐβόησεν ἀνὴρ 23
Ισραηλ ἐκ Νεφθαλιμ καὶ ἐξ Ασηρ καὶ ἐκ παντὸς Μανασση καὶ
κατεδίωξαν ὀπίσω Μαδιαμ.
[24]Καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν Γεδεων ἐν παντὶ ὁρίῳ Εφραιμ λέ- 24
γων Κατάβητε εἰς συνάντησιν Μαδιαμ καὶ καταλάβετε ἑαυτοῖς τὸ
ὕδωρ ἕως Βαιθβηρα καὶ τὸν Ιορδάνην· καὶ ἐβόησεν πᾶς ἀνὴρ

20 λαμπαδων > A† || **21** εστησεν A† | εδραμον *O*] -μεν A || **22** τριακοσιαι > A† | η] pr. πασα A† | βαιθασεττα *O*] βασεεττα A† | αβελμεουλα *L*] σαβελμ. M, βασελμ. A† | γαβαθ A† || **24** καταβητε — μαδιαμ] αναστητε A† | βαιθβηρα bis M] βαιθηρα A

B ἐν ἀρχῇ τῆς φυλακῆς μέσης καὶ ἐγείροντες ἤγειραν τοὺς φυ-
λάσσοντας καὶ ἐσάλπισαν ἐν ταῖς κερατίναις καὶ ἐξετίναξαν τὰς
ὑδρίας τὰς ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. [20]καὶ ἐσάλπισαν αἱ τρεῖς ἀρχαὶ 20
ἐν ταῖς κερατίναις καὶ συνέτριψαν τὰς ὑδρίας καὶ ἐκράτησαν ἐν
χερσὶν ἀριστεραῖς αὐτῶν τὰς λαμπάδας καὶ ἐν χερσὶν δεξιαῖς
αὐτῶν τὰς κερατίνας τοῦ σαλπίζειν καὶ ἀνέκραξαν Ῥομφαία τῷ
κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεων. [21]καὶ ἔστησαν ἀνὴρ ἐφ' ἑαυτῷ κύκλῳ τῆς 21
παρεμβολῆς, καὶ ἔδραμεν πᾶσα ἡ παρεμβολὴ καὶ ἐσήμαναν καὶ
ἔφυγαν. [22]καὶ ἐσάλπισαν ἐν ταῖς τριακοσίαις κερατίναις, καὶ ἔθη- 22
κεν κύριος τὴν ῥομφαίαν ἀνδρὸς ἐν τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐν πάσῃ
τῇ παρεμβολῇ, καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ ἕως Βηθσεεδτα Γαρα-
γαθα ἕως χείλους Αβωμεουλα ἐπὶ Ταβαθ. [23]καὶ ἐβόησαν ἀνὴρ Ισρα- 23
ηλ ἀπὸ Νεφθαλι καὶ ἀπὸ Ασηρ καὶ ἀπὸ παντὸς Μανασση καὶ ἐδί-
ωξαν ὀπίσω Μαδιαμ.
[24]Καὶ ἀγγέλους ἀπέστειλεν Γεδεων ἐν παντὶ ὄρει Εφραιμ λέ- 24
γων Κατάβητε εἰς συνάντησιν Μαδιαμ καὶ καταλάβετε ἑαυτοῖς τὸ
ὕδωρ ἕως Βαιθηρα καὶ τὸν Ιορδάνην· καὶ ἐβόησεν πᾶς ἀνὴρ

21 εστησεν B*(uid.)†

Εφραιμ καὶ προκατελάβοντο τὸ ὕδωρ ἕως Βαιθβηρα καὶ τὸν Ιορ- A
25 δάνην. [25]καὶ συνέλαβον τοὺς δύο ἄρχοντας Μαδιαμ, τὸν Ωρηβ
καὶ τὸν Ζηβ, καὶ ἀπέκτειναν τὸν Ωρηβ ἐν Σουριν καὶ τὸν Ζηβ
ἀπέκτειναν ἐν Ιακεφζηβ καὶ κατεδίωξαν Μαδιαμ· καὶ τὴν κεφαλὴν
Ωρηβ καὶ Ζηβ ἤνεγκαν πρὸς Γεδεων ἐκ τοῦ πέραν τοῦ Ιορδάνου.
8 [1]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἀνὴρ Εφραιμ Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐποίησας
ἡμῖν τοῦ μὴ καλέσαι ἡμᾶς, ὅτε ἐξεπορεύου πολεμῆσαι ἐν τῇ Μα-
2 διαμ; καὶ ἐκρίνοντο μετ᾽ αὐτοῦ κραταιῶς. [2]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς
Τί ἐποίησα νῦν καθὼς ὑμεῖς; οὐχὶ κρείττω ἐπιφυλλίδες Εφραιμ ἢ
3 τρυγητὸς Αβιεζερ; [3]ἐν χειρὶ ὑμῶν παρέδωκεν κύριος τοὺς ἄρχον-
τας Μαδιαμ, τὸν Ωρηβ καὶ τὸν Ζηβ· καὶ τί ἠδυνάσθην ποιῆσαι
καθὼς ὑμεῖς; καὶ κατέπαυσαν. τότε ἀνῆκε τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπ᾽
αὐτοῦ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν τὸν λόγον τοῦτον.
4 [4]Καὶ ἦλθεν Γεδεων ἐπὶ τὸν Ιορδάνην, καὶ διέβη αὐτὸς καὶ οἱ
5 τριακόσιοι ἄνδρες μετ᾽ αὐτοῦ ὀλιγοψυχοῦντες καὶ πεινῶντες. [5]καὶ
εἶπεν τοῖς ἀνδράσιν Σοκχωθ Δότε δὴ ἄρτους τῷ λαῷ τῷ μετ᾽
ἐμοῦ, ὅτι πεινῶσιν, ἐγὼ δὲ διώκω ὀπίσω Ζεβεε καὶ Σαλμανα βα-
6 σιλέων Μαδιαμ. [6]καὶ εἶπαν οἱ ἄρχοντες Σοκχωθ Μὴ χεὶρ Ζεβεε
καὶ Σαλμανα νῦν ἐν τῇ χειρί σου, ὅτι δώσομεν τῇ στρατιᾷ σου

24 εως ult. > A†
8 4 οι τριακοσιοι] διακ. A† || 5 βασιλεως A†

Εφραιμ καὶ προκατελάβοντο τὸ ὕδωρ ἕως Βαιθηρα καὶ τὸν Ιορ- B
25 δάνην. [25]καὶ συνέλαβον τοὺς ἄρχοντας Μαδιαμ καὶ τὸν Ωρηβ
καὶ τὸν Ζηβ καὶ ἀπέκτειναν τὸν Ωρηβ ἐν Σουρ καὶ τὸν Ζηβ
ἀπέκτειναν ἐν Ιακεφζηφ καὶ κατεδίωξαν Μαδιαμ· καὶ τὴν κεφαλὴν
Ωρηβ καὶ Ζηβ ἤνεγκαν πρὸς Γεδεων ἀπὸ πέραν τοῦ Ιορδάνου.
8 [1]καὶ εἶπαν πρὸς Γεδεων ἀνὴρ Εφραιμ Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐποίησας
ἡμῖν τοῦ μὴ καλέσαι ἡμᾶς, ὅτε ἐπορεύθης παρατάξασθαι ἐν Μα-
2 διαμ; καὶ διελέξαντο πρὸς αὐτὸν ἰσχυρῶς. [2]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς
Τί ἐποίησα νῦν καθὼς ὑμεῖς; ἢ οὐχὶ κρεῖσσον ἐπιφυλλὶς Εφραιμ
3 ἢ τρυγητὸς Αβιεζερ; [3]ἐν χειρὶ ὑμῶν παρέδωκεν κύριος τοὺς ἄρ-
χοντας Μαδιαμ, τὸν Ωρηβ καὶ τὸν Ζηβ· καὶ τί ἠδυνήθην ποιῆσαι
ὡς ὑμεῖς; τότε ἀνέθη τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐν τῷ λαλῆσαι
αὐτὸν τὸν λόγον τοῦτον.
4 [4]Καὶ ἦλθεν Γεδεων ἐπὶ τὸν Ιορδάνην, καὶ διέβη αὐτὸς καὶ οἱ τρια-
5 κόσιοι ἄνδρες οἱ μετ᾽ αὐτοῦ πεινῶντες καὶ διώκοντες. [5]καὶ εἶπεν τοῖς
ἀνδράσιν Σοκχωθ Δότε δὴ ἄρτους εἰς τροφὴν τῷ λαῷ τούτῳ τῷ ἐν
ποσίν μου, ὅτι ἐκλείπουσιν, καὶ ἰδοὺ ἐγώ εἰμι διώκων ὀπίσω τοῦ Ζε-
6 βεε καὶ Σελμανα βασιλέων Μαδιαμ. [6]καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες Σοκχωθ Μὴ
χεὶρ Ζεβεε καὶ Σελμανα νῦν ἐν χειρί σου; οὐ δώσομεν τῇ δυνάμει σου

A ἄρτους; 7καὶ εἶπεν Γεδεων Οὐχ οὕτως· ἐν τῷ δοῦναι κύριον τὸν 7
Ζεβεε καὶ Σαλμανα ἐν τῇ χειρί μου καὶ καταξανῶ τὰς σάρκας ὑ-
μῶν ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου καὶ ἐν ταῖς βαρκοννιμ. 8καὶ ἀνέ- 8
βη ἐκεῖθεν εἰς Φανουηλ καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς κατὰ ταῦτα,
καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Φανουηλ ὃν τρόπον ἀπεκρίθη-
σαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Σοκχωθ. 9καὶ εἶπεν τοῖς ἀνδράσιν Φανουηλ 9
λέγων Ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με μετ' εἰρήνης κατασκάψω τὸν πύργον
τοῦτον. — 10καὶ Ζεβεε καὶ Σαλμανα ἐν Καρκαρ, καὶ ἡ παρεμβολὴ 10
αὐτῶν μετ' αὐτῶν ὡσεὶ πεντεκαίδεκα χιλιάδες, οἱ καταλειφθέντες
ἐν πάσῃ παρεμβολῇ υἱῶν ἀνατολῶν, καὶ οἱ πεπτωκότες ἦσαν ἑκα-
τὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων ῥομφαίαν. 11καὶ ἀνέ- 11
βη Γεδεων ὁδὸν κατοικούντων ἐν σκηναῖς ἀνατολῶν τῆς Ναβεθ ἐξ
ἐναντίας Ζεβεε· καὶ ἐπάταξεν τὴν παρεμβολήν, ἡ δὲ παρεμβολὴ ἦν
πεποιθυῖα. 12καὶ ἔφυγεν Ζεβεε καὶ Σαλμανα, καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω 12
αὐτῶν καὶ ἐκράτησεν τοὺς δύο βασιλεῖς Μαδιαμ, τὸν Ζεβεε καὶ
τὸν Σαλμανα, καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν ἐξέτριψεν. —
13καὶ ἀνέστρεψεν Γεδεων υἱὸς Ιωας ἐκ τοῦ πολέμου ἀπὸ ἀναβά- 13
σεως Αρες. 14καὶ συνέλαβον παιδάριον ἐκ τῶν ἀνδρῶν Σοκχωθ, 14

7 βαρκονν(ε)ιμ M] -κομμειν A(†) || 10 καρκα A | οι 1⁰ *L*] pr. παντες A *O* (sub ※), sed A† om. οι | εν παση — υιων *O*] υιοι A† || 12 εξετριψεν A†] εξετρεψεν *O*p†, εξεστρεψεν *O*p†

B ἄρτους. 7καὶ εἶπεν Γεδεων Διὰ τοῦτο ἐν τῷ δοῦναι κύριον τὸν 7
Ζεβεε καὶ Σελμανα ἐν χειρί μου, καὶ ἐγὼ ἀλοήσω τὰς σάρκας ὑ-
μῶν ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου καὶ ἐν ταῖς αβαρκηνιν. 8καὶ ἀνέ- 8
βη ἐκεῖθεν εἰς Φανουηλ καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς ὡσαύτως,
καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Φανουηλ ὃν τρόπον ἀπεκρίθη-
σαν ἄνδρες Σοκχωθ. 9καὶ εἶπεν Γεδεων πρὸς ἄνδρας Φανουηλ 9
Ἐν ἐπιστροφῇ μου μετ' εἰρήνης τὸν πύργον τοῦτον κατασκά-
ψω. — 10καὶ Ζεβεε καὶ Σελμανα ἐν Καρκαρ, καὶ ἡ παρεμβολὴ 10
αὐτῶν μετ' αὐτῶν ὡσεὶ δέκα πέντε χιλιάδες, πάντες οἱ καταλελειμμέ-
νοι ἀπὸ πάσης παρεμβολῆς ἀλλοφύλων, καὶ οἱ πεπτωκότες ἑκα-
τὸν εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν. 11καὶ ἀνέβη 11
Γεδεων ὁδὸν τῶν σκηνούντων ἐν σκηναῖς ἀπὸ ἀνατολῶν τῆς Ναβαι
καὶ Ιεγεβαλ· καὶ ἐπάταξεν τὴν παρεμβολήν, καὶ ἡ παρεμβολὴ ἦν
πεποιθυῖα. 12καὶ ἔφυγον Ζεβεε καὶ Σελμανα, καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω 12
αὐτῶν καὶ ἐκράτησεν τοὺς δύο βασιλεῖς Μαδιαμ, τὸν Ζεβεε καὶ τὸν
Σελμανα, καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν ἐξέστησεν. — 13καὶ ἐπέστρε- 13
ψεν Γεδεων υἱὸς Ιωας ἀπὸ τῆς παρατάξεως ἀπὸ ἐπάνωθεν τῆς παρα-
τάξεως Αρες. 14καὶ συνέλαβεν παιδάριον ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν Σοκχωθ 14

καὶ ἐπηρώτησεν αὐτόν, καὶ ἀπεγράψατο πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἄρχον- A
τας Σοκχωθ καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῆς, ἑβδομήκοντα ἑπτὰ ἄν-
15 δρας. [15]καὶ παρεγένετο Γεδεων πρὸς τοὺς ἄρχοντας Σοκχωθ καὶ
εἶπεν αὐτοῖς Ἰδοὺ Ζεβεε καὶ Σαλμανα, δι' οὓς ὠνειδίσατέ με λέ-
γοντες Μὴ χεὶρ Ζεβεε καὶ Σαλμανα νῦν ἐν τῇ χειρί σου, ὅτι δώ-
16 σομεν τοῖς ἀνδράσιν σου τοῖς ἐκλελυμένοις ἄρτους; [16]καὶ ἔλαβεν
τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως καὶ κατέξανεν
αὐτοὺς ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου καὶ ταῖς βαρακηνιμ καὶ κατέ-
17 ξανεν ἐν αὐτοῖς ἄνδρας Σοκχωθ. [17]καὶ τὸν πύργον Φανουηλ κατέ-
18 σκαψεν καὶ ἀπέκτεινεν τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως. — [18]καὶ εἶπεν
πρὸς Ζεβεε καὶ Σαλμανα Ποῦ οἱ ἄνδρες, οὓς ἀπεκτείνατε ἐν Θα-
βωρ; καὶ εἶπαν Ὡσεὶ σύ, ὅμοιος σοί, ὅμοιος αὐτῶν, ὡς εἶδος
19 μορφὴ υἱῶν βασιλέων. [19]καὶ εἶπεν Γεδεων Ἀδελφοί μου καὶ υἱοὶ
τῆς μητρός μού εἰσιν. καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς Ζῇ κύριος, εἰ ἐζωογο-
20 νήσατε αὐτούς, οὐκ ἂν ἀπέκτεινα ὑμᾶς. [20]καὶ εἶπεν τῷ Ιεθερ τῷ
πρωτοτόκῳ αὐτοῦ Ἀναστὰς ἀπόκτεινον αὐτούς· καὶ οὐκ ἔσπασεν
τὸ παιδάριον αὐτοῦ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη, ὅτι ἦν νε-
21 ώτερος. [21]καὶ εἶπεν Ζεβεε καὶ Σαλμανα Ἀνάστα δὴ σὺ καὶ ἀπάν-
τησον ἡμῖν, ὅτι ὡς ἀνὴρ ἡ δύναμις αὐτοῦ. καὶ ἀνέστη Γεδεων

15 σοκχωθ] + και εισηλθεν προς τους αρχοντας σοκχωθ A† || 16 ελαβον A†

καὶ ἐπηρώτησεν αὐτόν, καὶ ἔγραψεν πρὸς αὐτὸν τὰ ὀνόματα τῶν B
ἀρχόντων Σοκχωθ καὶ τῶν πρεσβυτέρων αὐτῶν, ἑβδομήκοντα καὶ
15 ἑπτὰ ἄνδρας. [15]καὶ παρεγένετο Γεδεων πρὸς τοὺς ἄρχοντας Σοκ-
χωθ καὶ εἶπεν Ἰδοὺ Ζεβεε καὶ Σελμανα, ἐν οἷς ὠνειδίσατέ με λέ-
γοντες Μὴ χεὶρ Ζεβεε καὶ Σελμανα νῦν ἐν χειρί σου, ὅτι δώσο-
16 μεν τοῖς ἀνδράσιν τοῖς ἐκλείπουσιν ἄρτους; [16]καὶ ἔλαβεν τοὺς
πρεσβυτέρους τῆς πόλεως ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου καὶ ταῖς
17 βαρακηνιμ καὶ ἠλόησεν ἐν αὐτοῖς τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως. [17]καὶ
τὸν πύργον Φανουηλ κατέστρεψεν καὶ ἀπέκτεινεν τοὺς ἄν-
18 δρας τῆς πόλεως. — [18]καὶ εἶπεν πρὸς Ζεβεε καὶ Σελμανα Ποῦ
οἱ ἄνδρες, οὓς ἀπεκτείνατε ἐν Θαβωρ; καὶ εἶπαν Ὡς σύ,
19 ὡς αὐτοὶ εἰς ὁμοίωμα υἱοῦ βασιλέως. [19]καὶ εἶπεν Γεδεων Ἀδελ-
φοί μου καὶ υἱοὶ τῆς μητρός μου ἦσαν· ζῇ κύριος, εἰ ἐζωογο-
20 νήκειτε αὐτούς, οὐκ ἂν ἀπέκτεινα ὑμᾶς. [20]καὶ εἶπεν Ιεθερ τῷ
πρωτοτόκῳ αὐτοῦ Ἀναστὰς ἀπόκτεινον αὐτούς· καὶ οὐκ ἔσπασεν
τὸ παιδάριον τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη, ὅτι ἔτι νε-
21 ώτερος ἦν. [21]καὶ εἶπεν Ζεβεε καὶ Σελμανα Ἀνάστα σὺ καὶ συνάν-
τησον ἡμῖν, ὅτι ὡς ἀνδρὸς ἡ δύναμίς σου. καὶ ἀνέστη Γεδεων

A καὶ ἀνεῖλεν τὸν Ζεβεε καὶ τὸν Σαλμανα καὶ ἔλαβεν τοὺς μηνίσκους
τοὺς ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμήλων αὐτῶν.
[22]Καὶ εἶπεν ἀνὴρ Ισραηλ πρὸς Γεδεων Ἄρχε ἐν ἡμῖν σὺ καὶ οἱ 22
υἱοί σου, ὅτι σέσωκας ἡμᾶς ἐκ χειρὸς Μαδιαμ. [23]καὶ εἶπεν πρὸς 23
αὐτοὺς Γεδεων Οὐκ ἄρξω ἐγὼ ὑμῶν, καὶ οὐκ ἄρξει ὁ υἱός μου
ὑμῶν· κύριος ἄρξει ὑμῶν. [24]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Γεδεων Αἰτή- 24
σομαι παρ᾽ ὑμῶν αἴτησιν καὶ δότε μοι ἀνὴρ ἐνώτιον τῶν σκύλων
αὐτοῦ· ὅτι ἐνώτια χρυσᾶ πολλὰ ἦν αὐτοῖς, ὅτι Ισμαηλῖται ἦσαν.
[25]καὶ εἶπαν Διδόντες δώσομεν· καὶ ἀνέπτυξεν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, 25
καὶ ἔρριψεν ἐκεῖ ἀνὴρ ἐνώτιον χρυσοῦν τῶν σκύλων αὐτοῦ. [26]καὶ 26
ἐγενήθη ὁ σταθμὸς τῶν ἐνωτίων τῶν χρυσῶν, ὧν ᾐτήσατο, σίκλοι
χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι χρυσοῦ πλὴν τῶν σιρώνων καὶ τῶν ὁρμί-
σκων ενφωθ καὶ τῶν περιβολαίων τῶν πορφυρῶν τῶν ἐπὶ τοῖς
βασιλεῦσιν Μαδιαμ καὶ πλὴν τῶν κλοιῶν τῶν χρυσῶν τῶν ἐν
τοῖς τραχήλοις τῶν καμήλων αὐτῶν. [27]καὶ ἐποίησεν αὐτὸ Γεδεων 27
εἰς εφουδ καὶ ἔστησεν αὐτὸ ἐν πόλει αὐτοῦ ἐν Εφραθα· καὶ ἐξε-
πόρνευσεν πᾶς Ισραηλ ὀπίσω αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ ἐγένετο τῷ Γεδεων
καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εἰς σκάνδαλον. [28]καὶ ἐνετράπη Μαδιαμ ἐνώπιον 28

26 σιρωνων pau.] ρ > A† || 27 εφραθα *L*] -ραιμ A*O*pt: item A† in 9 5 || 28 ενωπιον υιων] απο προσωπου A†

B καὶ ἀπέκτεινεν τὸν Ζεβεε καὶ τὸν Σελμανα καὶ ἔλαβεν τοὺς μηνί-
σκους τοὺς ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμήλων αὐτῶν.
[22]Καὶ εἶπον ἀνὴρ Ισραηλ πρὸς Γεδεων Κύριε, ἄρξον ἡμῶν καὶ 22
σὺ καὶ ὁ υἱός σου, ὅτι σὺ ἔσωσας ἡμᾶς ἐκ χειρὸς Μαδιαμ. [23]καὶ 23
εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Γεδεων Οὐκ ἄρξω ἐγώ, καὶ οὐκ ἄρξει ὁ υἱός
μου ἐν ὑμῖν· κύριος ἄρξει ὑμῶν. [24]καὶ εἶπεν Γεδεων πρὸς αὐτούς 24
Αἰτήσομαι παρ᾽ ὑμῶν αἴτημα καὶ δότε μοι ἀνὴρ ἐνώτιον ἐκ σκύ-
λων αὐτοῦ· ὅτι ἐνώτια χρυσᾶ αὐτοῖς, ὅτι Ισμαηλῖται ἦσαν. [25]καὶ 25
εἶπαν Διδόντες δώσομεν· καὶ ἀνέπτυξεν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ,
καὶ ἔβαλεν ἐκεῖ ἀνὴρ ἐνώτιον σκύλων αὐτοῦ. [26]καὶ ἐγένετο 26
ὁ σταθμὸς τῶν ἐνωτίων τῶν χρυσῶν, ὧν ᾔτησεν, χίλιοι καὶ
πεντακόσιοι χρυσοῖ πάρεξ τῶν μηνίσκων καὶ τῶν στραγγα-
λίδων καὶ τῶν ἱματίων καὶ πορφυρίδων τῶν ἐπὶ βασιλεῦσι
Μαδιαμ καὶ ἐκτὸς τῶν περιθεμάτων, ἃ ἦν ἐν τοῖς τραχή-
λοις τῶν καμήλων αὐτῶν. [27]καὶ ἐποίησεν αὐτὸ Γεδεων εἰς 27
εφωθ καὶ ἔστησεν αὐτὸ ἐν πόλει αὐτοῦ Εφραθα· καὶ ἐξεπόρ-
νευσεν πᾶς Ισραηλ ὀπίσω αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ ἐγένετο τῷ Γεδεων καὶ
τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εἰς σκῶλον. [28]καὶ συνεστάλη Μαδιαμ ἐνώπιον 28

21 σελμανα ult.] σαλμ. B, sed ceteris locis σελμ.

υἱῶν Ισραηλ καὶ οὐ προσέθεντο ἆραι κεφαλὴν αὐτῶν. καὶ ἡσύχα- A
29 σεν ἡ γῆ ἔτη τεσσαράκοντα ἐν ἡμέραις Γεδεων. — [29]καὶ ἐπορεύθη
30 Ιεροβααλ υἱὸς Ιωας καὶ κατῴκησεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. [30]καὶ τῷ
Γεδεων ἦσαν ἑβδομήκοντα υἱοὶ ἐκπορευόμενοι ἐκ μηρῶν αὐτοῦ,
31 ὅτι γυναῖκες πολλαὶ ἦσαν αὐτῷ. [31]καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ἡ ἐν Σι-
κιμοις ἔτεκεν αὐτῷ καί γε αὐτὴ υἱόν, καὶ ἐπέθηκεν τὸ ὄνομα αὐ-
32 τοῦ Αβιμελεχ. [32]καὶ ἀπέθανεν Γεδεων υἱὸς Ιωας ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ
καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ Ιωας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Εφραθα πα-
τρὸς Αβιεζρι.
33 [33]Καὶ ἐγενήθη ὡς ἀπέθανεν Γεδεων, καὶ ἀπεστράφησαν οἱ υἱοὶ
Ισραηλ καὶ ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω τῶν Βααλιμ καὶ ἔθεντο αὐτοῖς
34 τὸν Βααλβεριθ εἰς διαθήκην τοῦ εἶναι αὐτοῖς αὐτὸν εἰς θεόν. [34]καὶ
οὐκ ἐμνήσθησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν τοῦ ῥυσα-
μένου αὐτοὺς ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν.
35 [35]καὶ οὐκ ἐποίησαν ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου Ιεροβααλ Γεδεων κατὰ
πᾶσαν τὴν ἀγαθωσύνην, ἣν ἐποίησεν μετὰ Ισραηλ.
9 [1]Καὶ ἐπορεύθη Αβιμελεχ υἱὸς Ιεροβααλ εἰς Σικιμα πρὸς τοὺς
ἀδελφοὺς τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς
2 πᾶσαν τὴν συγγένειαν τοῦ οἴκου τῆς μητρὸς αὐτοῦ λέγων [2]Λαλή-

32 πατρος αβιεζρι A O^p(†): cf. 6 11 || 33 βααλβεριθ M] -βεερ A(†)

υἱῶν Ισραηλ καὶ οὐ προσέθηκαν ἆραι κεφαλὴν αὐτῶν. καὶ ἡσύχα- B
29 σεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη ἐν ἡμέραις Γεδεων. — [29]καὶ ἐπορεύθη
30 Ιεροβααλ υἱὸς Ιωας καὶ ἐκάθισεν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ. [30]καὶ τῷ
Γεδεων ἦσαν ἑβδομήκοντα υἱοὶ ἐκπεπορευμένοι ἐκ μηρῶν αὐτοῦ,
31 ὅτι γυναῖκες πολλαὶ ἦσαν αὐτῷ. [31]καὶ παλλακὴ αὐτοῦ ἦν ἐν Συ-
χεμ· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ καί γε αὐτὴ υἱόν, καὶ ἔθηκεν τὸ ὄνομα αὐ-
32 τοῦ Αβιμελεχ. [32]καὶ ἀπέθανεν Γεδεων υἱὸς Ιωας ἐν πόλει αὐτοῦ
καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ Ιωας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Εφραθα
Αβιεσδρι.
33 [33]Καὶ ἐγένετο καθὼς ἀπέθανεν Γεδεων, καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ
Ισραηλ καὶ ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω τῶν Βααλιμ καὶ ἔθηκαν ἑαυτοῖς
34 τῷ Βααλ διαθήκην τοῦ εἶναι αὐτοῖς αὐτὸν εἰς θεόν. [34]καὶ οὐκ
ἐμνήσθησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ κυρίου τοῦ θεοῦ τοῦ ῥυσαμένου
35 αὐτοὺς ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων αὐτοὺς κυκλόθεν. [35]καὶ
οὐκ ἐποίησαν ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου Ιεροβααλ (αὐτός ἐστιν Γεδε-
ων) κατὰ πάντα τὰ ἀγαθά, ἃ ἐποίησεν μετὰ Ισραηλ.
9 [1]Καὶ ἐπορεύθη Αβιμελεχ υἱὸς Ιεροβααλ εἰς Συχεμ πρὸς
ἀδελφοὺς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς
2 πᾶσαν συγγένειαν οἴκου πατρὸς μητρὸς αὐτοῦ λέγων [2]Λαλή-

29 ιεαροβααλ B†

A σατε δὴ ἐν ὠσὶν τῶν ἀνδρῶν Σικιμων Ποῖον βέλτιόν ἐστιν, τὸ
ἄρχειν ὑμῶν ἑβδομήκοντα ἄνδρας, πάντας υἱοὺς Ιεροβααλ, ἢ κυ-
ριεύειν ὑμῶν ἄνδρα ἕνα; καὶ μνήσθητε ὅτι σὰρξ ὑμῶν καὶ ὀστοῦν
ὑμῶν ἐγώ εἰμι. [3]καὶ ἐλάλησαν περὶ αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ τῆς μητρὸς 3
αὐτοῦ ἐν τοῖς ὠσὶν πάντων τῶν ἀνδρῶν Σικιμων πάντας τοὺς
λόγους τούτους, καὶ ἔκλινεν καρδία αὐτῶν ὀπίσω Αβιμελεχ, ὅτι
εἶπαν Ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστιν. [4]καὶ ἔδωκαν αὐτῷ ἑβδομήκοντα ἀργυ- 4
ρίου ἐκ τοῦ οἴκου Βααλ διαθήκης, καὶ ἐμισθώσατο ἐν αὐτοῖς Αβι-
μελεχ ἄνδρας κενοὺς καὶ θαμβουμένους, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω
αὐτοῦ. [5]καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς Εφραθα 5
καὶ ἀπέκτεινεν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ υἱοὺς Ιεροβααλ ἑβδομήκοντα
ἄνδρας ἐπὶ λίθον ἕνα· καὶ ἀπελείφθη Ιωαθαμ υἱὸς Ιεροβααλ ὁ νε-
ώτερος, ὅτι ἐκρύβη.
[6]Καὶ συνήχθησαν πάντες οἱ ἄνδρες Σικιμων καὶ πᾶς ὁ οἶκος 6
Μααλλων καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐβασίλευσαν τὸν Αβιμελεχ εἰς βασι-
λέα πρὸς τῇ βαλάνῳ τῆς στάσεως ἐν Σικιμοις. [7]καὶ ἀνήγγειλαν 7
τῷ Ιωαθαμ, καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔστη ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους
Γαριζιν καὶ ἐπῆρεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἐκάλεσεν καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς Ἀκούσατέ μου, ἄνδρες Σικιμων, καὶ ἀκούσαι ὑμῶν ὁ θεός.

2 εστιν A†] υμιν *O*, > *L*† || 5 εφραθα: cf. 8 27 | ιωαθαμ] ω > A†: cf. 21 || 7 γαζιρειν A | εκαλεσεν *O*p] εκλαυσεν A (+ επ αυτοις A†)

B σατε δὴ ἐν τοῖς ὠσὶν πάντων τῶν ἀνδρῶν Συχεμ Τί τὸ ἀγαθὸν
ὑμῖν, κυριεῦσαι ὑμῶν ἑβδομήκοντα ἄνδρας, πάντας υἱοὺς Ιεροβααλ,
ἢ κυριεύειν ὑμῶν ἄνδρα ἕνα; καὶ μνήσθητε ὅτι ὀστοῦν ὑμῶν καὶ
σὰρξ ὑμῶν εἰμι. [3]καὶ ἐλάλησαν περὶ αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ τῆς μητρὸς 3
αὐτοῦ ἐν τοῖς ὠσὶν πάντων τῶν ἀνδρῶν Συχεμ πάντας τοὺς
λόγους τούτους, καὶ ἔκλινεν ἡ καρδία αὐτῶν ὀπίσω Αβιμελεχ, ὅτι
εἶπαν Ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστιν. [4]καὶ ἔδωκαν αὐτῷ ἑβδομήκοντα ἀργυ- 4
ρίου ἐξ οἴκου Βααλβεριθ, καὶ ἐμισθώσατο ἑαυτῷ Αβιμελεχ ἄν-
δρας κενοὺς καὶ δειλούς, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτοῦ. [5]καὶ 5
εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς Εφραθα καὶ ἀπέ-
κτεινεν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ υἱοὺς Ιεροβααλ ἑβδομήκοντα ἄνδρας
ἐπὶ λίθον ἕνα· καὶ κατελείφθη Ιωαθαν υἱὸς Ιεροβααλ ὁ νεώτερος,
ὅτι ἐκρύβη.
[6]Καὶ συνήχθησαν πάντες ἄνδρες Σικιμων καὶ πᾶς οἶκος 6
Βηθμααλων καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐβασίλευσαν τὸν Αβιμελεχ
πρὸς τῇ βαλάνῳ τῇ εὑρετῇ τῆς στάσεως τῆς ἐν Σικιμοις. [7]καὶ 7
ἀνηγγέλη τῷ Ιωαθαν, καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔστη ἐπὶ κορυφὴν ὄρους
Γαριζιν καὶ ἐπῆρεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσεν καὶ εἶπεν
αὐτοῖς Ἀκούσατέ μου, ἄνδρες Σικιμων, καὶ ἀκούσεται ὑμῶν ὁ θεός.

8 [8]πορευόμενα ἐπορεύθησαν τὰ ξύλα τοῦ χρῖσαι ἑαυτοῖς βασιλέα καὶ A
9 εἶπον τῇ ἐλαίᾳ Βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν. [9]καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἐλαία
Ἀφεῖσα τὴν πιότητά μου, ἣν ἐν ἐμοὶ ἐδόξασεν ὁ θεὸς καὶ ἄνθρω-
10 ποι, πορευθῶ ἄρχειν τῶν ξύλων; [10]καὶ εἶπαν τὰ ξύλα τῇ συκῇ
11 Δεῦρο βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν. [11]καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ συκῆ Ἀφεῖσα
τὴν γλυκύτητά μου καὶ τὸ γένημά μου τὸ ἀγαθὸν πορευθῶ ἄρχειν
12 ξύλων; [12]καὶ εἶπαν τὰ ξύλα τῇ ἀμπέλῳ Δεῦρο βασίλευσον ἐφ'
13 ἡμῶν. [13]καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἄμπελος Ἀφεῖσα τὸν οἶνόν μου, τὴν
εὐφροσύνην τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ τῶν ἀνθρώπων, πορευθῶ ἄρχειν
14 ξύλων; [14]καὶ εἶπαν τὰ ξύλα πρὸς τὴν ῥάμνον Δεῦρο σὺ βασίλευ-
15 σον ἐφ' ἡμῶν. [15]καὶ εἶπεν ἡ ῥάμνος πρὸς τὰ ξύλα Εἰ ἐν ἀληθείᾳ
ὑμεῖς χρίετέ με εἰς βασιλέα ἐφ' ὑμῶν, δεῦτε πεποίθατε ἐν τῇ σκέ-
πῃ μου· καὶ εἰ μή, ἐξέλθοι πῦρ ἐκ τῆς ῥάμνου καὶ καταφάγοι τὰς
16 κέδρους τοῦ Λιβάνου. — [16]καὶ νῦν εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν τελειότητι
ἐποιήσατε καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν Αβιμελεχ, καὶ εἰ καλῶς ἐποιήσατε
μετὰ Ιεροβααλ καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ εἰ κατὰ τὸ ἀνταπό-
17 δομα τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐποιήσατε αὐτῷ, [17]— ὡς ἐπολέμησεν ὁ πα-
τήρ μου ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἔρριψεν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξ ἐναντίας
18 καὶ ἐξείλατο ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Μαδιαμ, [18]καὶ ὑμεῖς ἐπανέστητε ἐπὶ

11 πορευθω] pr. και A† hic, non in 9. 13 || 13 την παρα του θεου A†] θεου και O†, > L || 15 εξελθοι $O^{p}L^{p}$] -θη A: cf. 20 || 16 καλως Gra.] καθως mss.

---

8 [8]πορευόμενα ἐπορεύθη τὰ ξύλα τοῦ χρῖσαι ἐφ' ἑαυτὰ βασιλέα καὶ B
9 εἶπον τῇ ἐλαίᾳ Βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν. [9]καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἐλαία Μὴ
ἀπολείψασα τὴν πιότητά μου, ἐν ᾗ δοξάσουσι τὸν θεὸν ἄνδρες,
10 πορεύσομαι κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων; [10]καὶ εἶπον τὰ ξύλα τῇ συκῇ
11 Δεῦρο βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν. [11]καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ συκῆ Μὴ ἀπολείψα-
σα ἐγὼ τὴν γλυκύτητά μου καὶ τὰ γενήματά μου τὰ ἀγαθὰ πορεύσομαι
12 κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων; [12]καὶ εἶπαν τὰ ξύλα πρὸς τὴν ἄμπελον Δεῦρο
13 σὺ βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν. [13]καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἄμπελος Μὴ ἀπολείψασα
τὸν οἶνόν μου τὸν εὐφραίνοντα θεὸν καὶ ἀνθρώπους πορεύσομαι κινεῖ-
14 σθαι ἐπὶ τῶν ξύλων; [14]καὶ εἶπαν πάντα τὰ ξύλα τῇ ῥάμνῳ Δεῦρο σὺ
15 βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν. [15]καὶ εἶπεν ἡ ῥάμνος πρὸς τὰ ξύλα Εἰ ἐν
ἀληθείᾳ χρίετέ με ὑμεῖς τοῦ βασιλεύειν ἐφ' ὑμᾶς, δεῦτε ὑπόστητε
ἐν τῇ σκιᾷ μου· καὶ εἰ μή, ἐξέλθῃ πῦρ ἀπ' ἐμοῦ καὶ καταφάγῃ
16 τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου. — [16]καὶ νῦν εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ τελειό-
τητι ἐποιήσατε καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν Αβιμελεχ, καὶ εἰ ἀγαθωσύνην
ἐποιήσατε μετὰ Ιεροβααλ καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ εἰ ὡς
17 ἀνταπόδοσις χειρὸς αὐτοῦ ἐποιήσατε αὐτῷ, [17]— ὡς παρετάξατο ὁ
πατήρ μου ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἐξέρριψεν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξ ἐναντίας
18 καὶ ἐρρύσατο ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Μαδιαμ, [18]καὶ ὑμεῖς ἐπανέστητε ἐπὶ

A τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου σήμερον καὶ ἀπεκτείνατε τοὺς υἱοὺς
αὐτοῦ ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἐπὶ λίθον ἕνα καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν
Αβιμελεχ υἱὸν τῆς παιδίσκης αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Σικιμων, ὅτι
ἀδελφὸς ὑμῶν ἐστιν, — 19 καὶ εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ τελειότητι ἐποιήσατε 19
μετὰ Ιεροβααλ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, εὐλογηθείητε
ὑμεῖς καὶ εὐφρανθείητε ἐν Αβιμελεχ, καὶ εὐφρανθείη καὶ αὐτὸς ἐν
ὑμῖν. 20 καὶ εἰ μή, ἐξέλθοι πῦρ ἐξ Αβιμελεχ καὶ καταφάγοι τοὺς 20
ἄνδρας Σικιμων καὶ τὸν οἶκον Μααλλων, καὶ εἰ μή, ἐξέλθοι πῦρ
ἀπὸ ἀνδρῶν Σικιμων καὶ ἐκ τοῦ οἴκου Μααλλων καὶ καταφάγοι
τὸν Αβιμελεχ. — 21 καὶ ἀπέδρα Ιωαθαμ καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ καὶ 21
ἔφυγεν εἰς Ραρα καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ ἀπὸ προσώπου Αβιμελεχ τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτοῦ.
22 Καὶ ἦρξεν Αβιμελεχ ἐπὶ Ισραηλ τρία ἔτη. 23 καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ 22 23
θεὸς πνεῦμα πονηρὸν ἀνὰ μέσον Αβιμελεχ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἀν-
δρῶν Σικιμων, καὶ ἠθέτησαν οἱ ἄνδρες Σικιμων ἐν τῷ οἴκῳ Αβι-
μελεχ, 24 τοῦ ἐπαγαγεῖν τὴν ἀδικίαν τῶν ἑβδομήκοντα υἱῶν Ιερο- 24
βααλ καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν ἐπιθεῖναι ἐπὶ Αβιμελεχ τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τῶν τὸν ἀποκτείναντα αὐτοὺς καὶ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Σικιμων τοὺς
κατισχύσαντας τὰς χεῖρας αὐτοῦ ὥστε ἀποκτεῖναι τοὺς ἀδελφοὺς

19 και ult. > A(†) || **20** εξελθοι 1⁰] -θη A: cf. 15 | εκ] απο A† || **21** ιωθαμ A: cf. 5 | ραρα A] ραραθ *L*†, βηρα *O* || **22** επι] εν A† || **24** τας > A | τους αδελφους αυτου] αυτους A†

B τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου σήμερον καὶ ἀπεκτείνατε τοὺς υἱοὺς
αὐτοῦ ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἐπὶ λίθον ἕνα καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν
Αβιμελεχ υἱὸν παιδίσκης αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Σικιμων, ὅτι
ἀδελφὸς ὑμῶν ἐστιν, — 19 καὶ εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ τελειότητι ἐποιήσατε 19
μετὰ Ιεροβααλ καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, εὐ-
φρανθείητε ἐν Αβιμελεχ, καὶ εὐφρανθείη καί γε αὐτὸς ἐφ᾽ ὑμῖν.
20 εἰ δὲ οὔ, ἐξέλθοι πῦρ ἀπὸ Αβιμελεχ καὶ φάγοι τοὺς ἄνδρας 20
Σικιμων καὶ τὸν οἶκον Βηθμααλλων, καὶ ἐξέλθοι πῦρ ἀπὸ ἀν-
δρῶν Σικιμων καὶ ἐκ τοῦ οἴκου Βηθμααλλων καὶ καταφάγοι τὸν
Αβιμελεχ. — 21 καὶ ἔφυγεν Ιωαθαν καὶ ἀπέδρα καὶ ἐπορεύθη ἕως 21
Βαιηρ καὶ ᾤκησεν ἐκεῖ ἀπὸ προσώπου Αβιμελεχ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.
22 Καὶ ἦρξεν Αβιμελεχ ἐπὶ Ισραηλ τρία ἔτη. 23 καὶ ἐξαπέστειλεν 22 23
ὁ θεὸς πνεῦμα πονηρὸν ἀνὰ μέσον Αβιμελεχ καὶ ἀνὰ μέσον
τῶν ἀνδρῶν Σικιμων, καὶ ἠθέτησαν ἄνδρες Σικιμων ἐν τῷ οἴκῳ
Αβιμελεχ, 24 τοῦ ἐπαγαγεῖν τὴν ἀδικίαν τῶν ἑβδομήκοντα υἱῶν 24
Ιεροβααλ καὶ τὰ αἵματα αὐτῶν τοῦ θεῖναι ἐπὶ Αβιμελεχ τὸν
ἀδελφὸν αὐτῶν, ὃς ἀπέκτεινεν αὐτούς, καὶ ἐπὶ ἄνδρας Σικι-
μων, ὅτι ἐνίσχυσαν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἀποκτεῖναι τοὺς ἀδελφοὺς

25 αὐτοῦ. [25]καὶ ἔθεντο αὐτῷ οἱ ἄνδρες Σικιμων ἔνεδρα ἐπὶ τὰς κε- A
φαλὰς τῶν ὀρέων καὶ ἀνήρπαζον πάντας τοὺς διαπορευομένους
26 ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ὁδῷ· καὶ ἀπηγγέλη τῷ Αβιμελεχ. [26]καὶ ἦλθεν
Γααλ υἱὸς Αβεδ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς Σικιμα, καὶ ἐπεποίθησαν
27 ἐν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Σικιμων. [27]καὶ ἦλθον εἰς ἀγρὸν καὶ ἐτρύγησαν
τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν καὶ κατεπάτουν καὶ ἐποίησαν χοροὺς καὶ
εἰσῆλθον εἰς οἶκον θεοῦ αὐτῶν καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ κατη-
28 ρῶντο τὸν Αβιμελεχ. [28]καὶ εἶπεν Γααλ υἱὸς Αβεδ Τί ἐστιν Αβιμε-
λεχ, καὶ τίς ἐστιν ὁ υἱὸς Συχεμ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; οὐχ οὗ-
τος υἱὸς Ιεροβααλ, καὶ Ζεβουλ ἐπίσκοπος αὐτοῦ δοῦλος αὐτοῦ σὺν
τοῖς ἀνδράσιν Εμμωρ πατρὸς Συχεμ; καὶ τί ὅτι δουλεύσομεν αὐ-
29 τῷ ἡμεῖς; [29]καὶ τίς δῴη τὸν λαὸν τοῦτον ἐν χειρί μου; καὶ με-
ταστήσω τὸν Αβιμελεχ καὶ ἐρῶ τῷ Αβιμελεχ Πλήθυνον τὴν δύ-
30 ναμίν σου καὶ ἔξελθε. [30]καὶ ἤκουσεν Ζεβουλ ὁ ἄρχων τῆς πόλεως
31 τοὺς λόγους Γααλ υἱοῦ Αβεδ καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ. [31]καὶ ἀπέστειλεν
ἀγγέλους πρὸς Αβιμελεχ μετὰ δώρων λέγων Ἰδοὺ Γααλ υἱὸς
Αβεδ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ παραγεγόνασιν εἰς Σικιμα, καὶ οἵδε

26 γααλ V] γαλααδ A: item A in 37, sed in 28. 30. 31. 35. 39. 41 A γααδ, in 36 A† γαδ (V ubique γααλ) | αβεδ A hic et in 28. 30. 36, sed in 31 A αβελ, in 35 A† σαβετ | εν > A† || 28 και τι οτι] καθοτι A† || 30 ο > A

---

25 αὐτοῦ. [25]καὶ ἔθηκαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Σικιμων ἐνεδρεύοντας ἐπὶ τὰς B
κεφαλὰς τῶν ὀρέων καὶ διήρπαζον πάντα, ὃς παρεπορεύετο ἐπ'
26 αὐτοὺς ἐν τῇ ὁδῷ· καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ Αβιμελεχ. [26]καὶ ἦλ-
θεν Γααλ υἱὸς Ιωβηλ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ παρῆλθον ἐν Σικιμοις,
27 καὶ ἤλπισαν ἐν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Σικιμων. [27]καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀγρὸν καὶ
ἐτρύγησαν τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν καὶ ἐπάτησαν καὶ ἐποίησαν ελλου-
λιμ καὶ εἰσήνεγκαν εἰς οἶκον θεοῦ αὐτῶν καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ
28 κατηράσαντο τὸν Αβιμελεχ. [28]καὶ εἶπεν Γααλ υἱὸς Ιωβηλ Τίς ἐστιν
Αβιμελεχ καὶ τίς ἐστιν υἱὸς Συχεμ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; οὐχ
υἱὸς Ιεροβααλ, καὶ Ζεβουλ ἐπίσκοπος αὐτοῦ δοῦλος αὐτοῦ σὺν
τοῖς ἀνδράσιν Εμμωρ πατρὸς Συχεμ; καὶ τί ὅτι δουλεύσομεν αὐ-
29 τῷ ἡμεῖς; [29]καὶ τίς δῴη τὸν λαὸν τοῦτον ἐν χειρί μου; καὶ με-
ταστήσω τὸν Αβιμελεχ καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτόν Πλήθυνον τὴν δύ-
30 ναμίν σου καὶ ἔξελθε. [30]καὶ ἤκουσεν Ζεβουλ ἄρχων τῆς πόλεως
31 τοὺς λόγους Γααλ υἱοῦ Ιωβηλ καὶ ὠργίσθη θυμῷ αὐτός. [31]καὶ ἀπέ-
στειλεν ἀγγέλους πρὸς Αβιμελεχ ἐν κρυφῇ λέγων Ἰδοὺ Γααλ υἱὸς
Ιωβηλ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἔρχονται εἰς Συχεμ, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ

24 αυτου ult. > B*† || 26 γααλ] γαλααδ B: item in 30—41, sed in 28 γααδ || 27 επιον] ειπον B†

A πολιορκοῦσιν τὴν πόλιν ἐπὶ σέ· [32]καὶ νῦν ἀνάστηθι νυκτὸς σὺ 32
καὶ ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ καὶ ἐνέδρευσον ἐν τῷ ἀγρῷ, [33]καὶ ἔσται 33
τὸ πρωὶ ἅμα τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον καὶ ὀρθρίσεις καὶ ἐκτενεῖς
ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐκπορεύ-
ονται πρὸς σέ, καὶ ποιήσεις αὐτῷ καθάπερ ἐὰν εὕρῃ ἡ χείρ σου.
[34]καὶ ἀνέστη Αβιμελεχ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ νυκτὸς καὶ 34
ἐνήδρευσαν ἐπὶ Σικιμα τέσσαρας ἀρχάς. [35]καὶ ἐγένετο πρωὶ καὶ 35
ἐξῆλθεν Γααλ υἱὸς Αβεδ καὶ ἔστη πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς πύλης τῆς
πόλεως, καὶ ἀνέστη Αβιμελεχ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐκ τῶν
ἐνέδρων. [36]καὶ εἶδεν Γααλ υἱὸς Αβεδ τὸν λαὸν καὶ εἶπεν πρὸς 36
Ζεβουλ Ἰδοὺ λαὸς καταβαίνων ἀπὸ τῶν κορυφῶν τῶν ὀρέων.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ζεβουλ Τὴν σκιὰν τῶν ὀρέων σὺ ὁρᾷς ὡς
ἄνδρας. [37]καὶ προσέθετο ἔτι Γααλ τοῦ λαλῆσαι καὶ εἶπεν Ἰδοὺ 37
λαὸς καταβαίνων κατὰ θάλασσαν ἀπὸ τοῦ ἐχόμενα τοῦ ὀμφαλοῦ
τῆς γῆς, καὶ ἀρχὴ μία παραγίνεται ἀπὸ ὁδοῦ δρυὸς ἀποβλεπόντων.
[38]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ζεβουλ Ποῦ ἐστιν νῦν τὸ στόμα σου τὸ 38
λέγον Τίς ἐστιν Αβιμελεχ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; οὐκ ἰδοὺ οὗτός
ἐστιν ὁ λαός, ὃν ἐξουδένωσας; ἔξελθε νῦν καὶ πολέμει πρὸς αὐτόν.

35 τη πυλη A | ο λαος] pr. πας *O*(sub ※)*L*† || 38 τις] που A† | εξουδεν.] + εν αυτω A *O*(sub ※)†

B περικάθηνται τὴν πόλιν ἐπὶ σέ· [32]καὶ νῦν ἀναστὰς νυκτὸς σὺ 32
καὶ ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ καὶ ἐνέδρευσον ἐν τῷ ἀγρῷ, [33]καὶ ἔσται 33
τὸ πρωὶ ἅμα τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον ὀρθριεῖς καὶ ἐκτενεῖς
ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐκπορεύ-
ονται πρὸς σέ, καὶ ποιήσεις αὐτῷ ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χείρ σου.
[34]καὶ ἀνέστη Αβιμελεχ καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ νυκτὸς 34
καὶ ἐνήδρευσαν ἐπὶ Συχεμ τέτρασιν ἀρχαῖς. [35]καὶ ἐξῆλθεν 35
Γααλ υἱὸς Ιωβηλ καὶ ἔστη πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς πύλης τῆς πό-
λεως, καὶ ἀνέστη Αβιμελεχ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ
ἐνέδρου. [36]καὶ εἶδεν Γααλ υἱὸς Ιωβηλ τὸν λαὸν καὶ εἶπεν πρὸς 36
Ζεβουλ Ἰδοὺ λαὸς καταβαίνει ἀπὸ κεφαλῶν τῶν ὀρέων. καὶ
εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ζεβουλ Τὴν σκιὰν τῶν ὀρέων σὺ βλέπεις
ὡς ἄνδρας. [37]καὶ προσέθετο ἔτι Γααλ τοῦ λαλῆσαι καὶ εἶπεν 37
Ἰδοὺ λαὸς καταβαίνων κατὰ θάλασσαν ἀπὸ τοῦ ἐχόμενα ὀμφαλοῦ
τῆς γῆς, καὶ ἀρχὴ ἑτέρα ἔρχεται διὰ ὁδοῦ Ηλωνμαωνενιμ. [38]καὶ 38
εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ζεβουλ Καὶ ποῦ ἐστιν τὸ στόμα σου, ὡς ἐλά-
λησας Τίς ἐστιν Αβιμελεχ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; μὴ οὐχὶ οὗτος
ὁ λαός, ὃν ἐξουδένωσας; ἔξελθε δὴ νῦν καὶ παράταξαι αὐτῷ.

32 αναστας B†: cf. Exod. 12 30 || 37 ηλωνμαωνενιμ Ra.] μειν pro νιμ B

39 [39]καὶ ἐξῆλθεν Γααλ ἀπὸ προσώπου τῶν ἀνδρῶν Σικιμων καὶ ἐπο- A
40 λέμησεν ἐν Αβιμελεχ. [40]καὶ κατεδίωξεν αὐτὸν Αβιμελεχ, καὶ ἔφυγεν
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ ἕως θυρῶν
41 τῆς πόλεως. [41]καὶ ἐκάθισεν Αβιμελεχ ἐν Αριμα· καὶ ἐξέβαλεν Ζε-
βουλ τὸν Γααλ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοῦ μὴ οἰκεῖν ἐν Σικι-
42 μοις. [42]καὶ ἐγενήθη τῇ ἐπαύριον καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸ πεδίον,
43 καὶ ἀπηγγέλη τῷ Αβιμελεχ. [43]καὶ παρέλαβεν τὸν λαὸν καὶ διεῖλεν
αὐτὸν τρεῖς ἀρχὰς καὶ ἐνήδρευσεν ἐν αὐτῷ· καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ
λαὸς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐπανέστη αὐτοῖς καὶ ἐπάταξεν
44 αὐτούς. [44]καὶ Αβιμελεχ καὶ αἱ ἀρχαὶ αἱ μετ᾽ αὐτοῦ ἐξετάθησαν καὶ
ἔστησαν παρὰ τὴν πύλην τῆς πόλεως, καὶ αἱ δύο ἀρχαὶ ἐξεχύθη-
45 σαν ἐπὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς. [45]καὶ
Αβιμελεχ ἐπολέμει ἐν τῇ πόλει ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ κατ-
ελάβοντο τὴν πόλιν, καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ ἀνεῖλεν καὶ τὴν
46 πόλιν καθεῖλεν καὶ ἔσπειρεν αὐτὴν ἅλας. [46]καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ
ἄνδρες πύργου Σικιμων καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ ὀχύρωμα οἴκου τοῦ
47 Βααλ διαθήκης. [47]καὶ ἀπηγγέλη τῷ Αβιμελεχ ὅτι συνήχθησαν πάν-
48 τες οἱ ἄνδρες τοῦ πύργου Σικιμων. [48]καὶ ἀνέβη Αβιμελεχ εἰς ὄρος

40 και εφυγεν > A† || 44 εστησαν] pr. εξ A† || 45 κατελαβοντο *OL*p] -βετο A

---

39 [39]καὶ ἐξῆλθεν Γααλ ἐνώπιον ἀνδρῶν Συχεμ καὶ παρετάξατο B
40 πρὸς Αβιμελεχ. [40]καὶ ἐδίωξεν αὐτὸν Αβιμελεχ, καὶ ἔφυγεν ἀπὸ
προσώπου αὐτοῦ· καὶ ἔπεσαν τραυματίαι πολλοὶ ἕως τῆς θύρας
41 τῆς πύλης. [41]καὶ εἰσῆλθεν Αβιμελεχ ἐν Αρημα· καὶ ἐξέβαλεν
Ζεβουλ τὸν Γααλ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ μὴ οἰκεῖν ἐν Συ-
42 χεμ. [42]καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸν ἀγρόν,
43 καὶ ἀνήγγειλεν τῷ Αβιμελεχ. [43]καὶ ἔλαβεν τὸν λαὸν καὶ διεῖλεν
αὐτοὺς εἰς τρεῖς ἀρχὰς καὶ ἐνήδρευσεν ἐν ἀγρῷ· καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ
ὁ λαὸς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἀνέστη ἐπ᾽ αὐτοὺς καὶ ἐπάταξεν
44 αὐτούς. [44]καὶ Αβιμελεχ καὶ οἱ ἀρχηγοὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ ἐξέτειναν καὶ
ἔστησαν παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης τῆς πόλεως, καὶ αἱ δύο ἀρχαὶ
45 ἐξέτειναν ἐπὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ ἐπάταξαν αὐτούς. [45]καὶ
Αβιμελεχ παρετάσσετο ἐν τῇ πόλει ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ
κατελάβετο τὴν πόλιν καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ ἀπέκτεινεν
46 καὶ καθεῖλεν τὴν πόλιν καὶ ἔσπειρεν εἰς ἅλας. [46]καὶ ἤκουσαν
πάντες οἱ ἄνδρες πύργων Συχεμ καὶ ἦλθον εἰς συνέλευσιν Βαιθ-
47 ηλβεριθ. [47]καὶ ἀνηγγέλη τῷ Αβιμελεχ ὅτι συνήχθησαν πάντες
48 οἱ ἄνδρες πύργων Συχεμ. [48]καὶ ἀνέβη Αβιμελεχ εἰς ὄρος

42 τον > B*† || 46 βαιθηλβεριθ Ra.] -ηρβ- B: item in 50

A Σελμων, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν Αβιμελεχ
ἀξίνην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἔκοψεν φορτίον ξύλων καὶ ἔλαβεν
αὐτὸ καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς τὸν λαὸν
τὸν μετ᾽ αὐτοῦ Τί εἴδετέ με ποιοῦντα, ταχέως ποιήσατε ὡς καὶ
ἐγώ. 49καὶ ἔκοψαν καὶ αὐτοὶ ἕκαστος φορτίον καὶ ἦραν καὶ ἐπο- 49
ρεύθησαν ὀπίσω Αβιμελεχ καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸ ὀχύρωμα καὶ ἐνέ-
πρησαν ἐπ᾽ αὐτοὺς τὸ ὀχύρωμα ἐν πυρί, καὶ ἀπέθανον πάντες οἱ
ἄνδρες πύργου Σικιμων ὡσεὶ χίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες.
50Καὶ ἐπορεύθη Αβιμελεχ εἰς Θεβες καὶ περιεκάθισεν ἐπ᾽ αὐτὴν 50
καὶ προκατελάβετο αὐτήν. 51καὶ πύργος ἦν ὀχυρὸς ἐν μέσῳ τῆς 51
πόλεως, καὶ ἔφυγον ἐκεῖ πάντες οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες καὶ πάν-
τες οἱ ἡγούμενοι τῆς πόλεως καὶ ἀπέκλεισαν ἐφ᾽ ἑαυτοὺς καὶ ἀνέ-
βησαν ἐπὶ τὸ δῶμα τοῦ πύργου. 52καὶ ἦλθεν Αβιμελεχ ἕως τοῦ 52
πύργου, καὶ ἐξεπολέμησαν αὐτόν· καὶ ἤγγισεν Αβιμελεχ ἕως τῆς
θύρας τοῦ πύργου ἐμπρῆσαι αὐτὸν ἐν πυρί. 53καὶ ἔρριψεν γυνὴ 53
μία κλάσμα μύλου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Αβιμελεχ καὶ συνέθλασεν τὸ
κρανίον αὐτοῦ. 54καὶ ἐβόησεν τὸ τάχος πρὸς τὸ παιδάριον τὸν 54
αἴροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ Σπάσαι τὴν μάχαιράν σου

48 σελμων pau.] ερμων A || 49 οπισω αβιμ. > A† || 50 θεβες Ra.] θαιβαις A†, θεβεσα uel sim. *L*† | προκατελαβοντο A || 51 οχυρος *OL*p†] υψηλος A† || 52 αυτον ult.] -την A† || 54 και ειπεν αυτω > A† | σπασαι *OL*p] -σον A | σου > A*L*p†

B Ερμων καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν Αβιμελεχ τὰς
ἀξίνας ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἔκοψεν κλάδον ξύλου καὶ ἦρεν καὶ
ἔθηκεν ἐπ᾽ ὤμων αὐτοῦ καὶ εἶπεν τῷ λαῷ τῷ μετ᾽ αὐτοῦ Ὃ εἴδετέ
με ποιοῦντα, ταχέως ποιήσατε ὡς ἐγώ. 49καὶ ἔκοψαν καί γε ἀνὴρ 49
κλάδον πᾶς ἀνὴρ καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω Αβιμελεχ καὶ ἐπέθηκαν
ἐπὶ τὴν συνέλευσιν καὶ ἐνεπύρισαν ἐπ᾽ αὐτοὺς τὴν συνέλευσιν ἐν
πυρί, καὶ ἀπέθανον καί γε πάντες οἱ ἄνδρες πύργου Σικιμων ὡς
χίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες.
50Καὶ ἐπορεύθη Αβιμελεχ ἐκ Βαιθηλβεριθ καὶ παρενέβαλεν ἐν 50
Θηβης καὶ κατέλαβεν αὐτήν. 51καὶ πύργος ἰσχυρὸς ἦν ἐν μέσῳ 51
τῆς πόλεως, καὶ ἔφυγον ἐκεῖ πάντες οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες
τῆς πόλεως καὶ ἔκλεισαν ἔξωθεν αὐτῶν καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ
τὸ δῶμα τοῦ πύργου. 52καὶ ἦλθεν Αβιμελεχ ἕως τοῦ πύργου, 52
καὶ παρετάξαντο αὐτῷ· καὶ ἤγγισεν Αβιμελεχ ἕως τῆς θύρας
τοῦ πύργου τοῦ ἐμπρῆσαι αὐτὸν ἐν πυρί. 53καὶ ἔρριψεν γυνὴ 53
μία κλάσμα ἐπιμυλίου ἐπὶ κεφαλὴν Αβιμελεχ καὶ ἔκλασεν τὸ
κρανίον αὐτοῦ. 54καὶ ἐβόησεν ταχὺ πρὸς τὸ παιδάριον τὸ αἶ- 54
ρον τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ Σπάσον τὴν ῥομφαίαν μου

καὶ θανάτωσόν με, μήποτε εἴπωσιν Γυνὴ ἀπέκτεινεν αὐτόν. καὶ A
ἐξεκέντησεν αὐτὸν τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν Αβιμελεχ.
55 [55]καὶ εἶδεν ἀνὴρ Ισραηλ ὅτι ἀπέθανεν Αβιμελεχ, καὶ ἀπῆλθον ἀνὴρ
56 εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. [56]καὶ ἀπέστρεψεν ὁ θεὸς τὴν κακίαν Αβι-
μελεχ, ἣν ἐποίησεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἀποκτεῖναι τοὺς ἑβδομήκοντα
57 ἀδελφοὺς αὐτοῦ. [57]καὶ πᾶσαν κακίαν ἀνδρῶν Σικιμων ἐπέστρε-
ψεν ὁ θεὸς εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, καὶ ἐπῆλθεν ἐπ᾽ αὐτοὺς ἡ
κατάρα Ιωαθαμ τοῦ υἱοῦ Ιεροβααλ.
10 [1]Καὶ ἀνέστη μετὰ Αβιμελεχ τοῦ σῶσαι τὸν Ισραηλ Θωλα υἱὸς
Φουα υἱὸς πατραδέλφου αὐτοῦ ἀνὴρ Ισσαχαρ, καὶ αὐτὸς κατῴκει
2 ἐν Σαμαρείᾳ ἐν ὄρει Εφραιμ. [2]καὶ ἔκρινεν τὸν Ισραηλ εἴκοσι καὶ
τρία ἔτη καὶ ἀπέθανεν καὶ ἐτάφη ἐν Σαμαρείᾳ.
3 [3]Καὶ ἀνέστη μετ᾽ αὐτὸν Ιαϊρ ὁ Γαλααδίτης καὶ ἔκρινεν τὸν Ισραηλ
4 εἴκοσι καὶ δύο ἔτη. [4]καὶ ἐγένοντο αὐτῷ τριάκοντα καὶ δύο υἱοὶ
ἐπιβεβηκότες ἐπὶ τριάκοντα καὶ δύο πώλους· καὶ τριάκοντα καὶ δύο
πόλεις αὐτοῖς, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὰς Ἐπαύλεις Ιαϊρ ἕως τῆς ἡμέρας
5 ταύτης, αἵ εἰσιν ἐν τῇ γῇ Γαλααδ. [5]καὶ ἀπέθανεν Ιαϊρ καὶ ἐτάφη
ἐν Ραμμω.

57 επεστρεψεν] απ. A† | ο θεος] κυριος A† | ιεροβααλ] αυτου A†
10 4 και paenult. *OL*] > A | τη γη *O*ᵖ] τη A || 5 ια(ε)ιρ] αειρ A† | ραμμω A†] ραμνω *L*, καμων *O*

καὶ θανάτωσόν με, μήποτε εἴπωσιν Γυνὴ ἀπέκτεινεν αὐτόν. καὶ B
55 ἐξεκέντησεν αὐτὸν τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν. [55]καὶ εἶδεν
ἀνὴρ Ισραηλ ὅτι ἀπέθανεν Αβιμελεχ, καὶ ἐπορεύθησαν ἀνὴρ εἰς
56 τὸν τόπον αὐτοῦ. [56]καὶ ἐπέστρεψεν ὁ θεὸς τὴν πονηρίαν Αβι-
μελεχ, ἣν ἐποίησεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἀποκτεῖναι τοὺς ἑβδομήκοντα
57 ἀδελφοὺς αὐτοῦ. [57]καὶ τὴν πᾶσαν πονηρίαν ἀνδρῶν Συχεμ ἐπέ-
στρεψεν ὁ θεὸς εἰς κεφαλὴν αὐτῶν, καὶ ἐπῆλθεν ἐπ᾽ αὐτοὺς ἡ
κατάρα Ιωαθαν υἱοῦ Ιεροβααλ.
10 [1]Καὶ ἀνέστη μετὰ Αβιμελεχ τοῦ σῶσαι τὸν Ισραηλ Θωλα υἱὸς
Φουα υἱὸς πατραδέλφου αὐτοῦ ἀνὴρ Ισσαχαρ, καὶ αὐτὸς ᾤκει
2 ἐν Σαμιρ ἐν ὄρει Εφραιμ. [2]καὶ ἔκρινεν τὸν Ισραηλ εἴκοσι τρία
ἔτη καὶ ἀπέθανεν καὶ ἐτάφη ἐν Σαμιρ.
3 [3]Καὶ ἀνέστη μετ᾽ αὐτὸν Ιαϊρ ὁ Γαλααδ καὶ ἔκρινεν τὸν Ισραηλ
4 εἴκοσι δύο ἔτη. [4]καὶ ἦσαν αὐτῷ τριάκοντα καὶ δύο υἱοὶ
ἐπιβαίνοντες ἐπὶ τριάκοντα δύο πώλους· καὶ τριάκοντα δύο
πόλεις αὐτοῖς, καὶ ἐκάλουν αὐτὰς Ἐπαύλεις Ιαϊρ ἕως τῆς
5 ἡμέρας ταύτης ἐν γῇ Γαλααδ. [5]καὶ ἀπέθανεν Ιαϊρ καὶ ἐτάφη
ἐν Ραμνων.

10 4 γαλααδ Bᶜ] γααδ B*†

A [6]Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ισραηλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἔναντι 6
κυρίου καὶ ἐλάτρευσαν ταῖς Βααλιμ καὶ ταῖς Ασταρωθ καὶ τοῖς
θεοῖς Σιδῶνος καὶ τοῖς θεοῖς Μωαβ καὶ τοῖς θεοῖς υἱῶν Αμμων
καὶ τοῖς θεοῖς τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐγκατέλιπον τὸν κύριον καὶ
οὐκ ἐδούλευσαν αὐτῷ. [7]καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος ἐν τῷ Ισραηλ 7
καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων καὶ ἐν χειρὶ υἱῶν Αμμων.
[8]καὶ ἐσάθρωσαν καὶ ἔθλασαν τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ 8
ἐκείνῳ ὀκτωκαίδεκα ἔτη, πάντας τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐν τῷ πέραν
τοῦ Ιορδάνου ἐν τῇ γῇ τοῦ Αμορραίου ἐν τῇ Γαλααδίτιδι. [9]καὶ 9
διέβησαν οἱ υἱοὶ Αμμων τὸν Ιορδάνην ἐκπολεμῆσαι καὶ ἐν τῷ
Ιουδα καὶ Βενιαμιν καὶ ἐν τῷ οἴκῳ Εφραιμ, καὶ ἐθλίβησαν οἱ υἱοὶ
Ισραηλ σφόδρα. [10]καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πρὸς κύριον λέ- 10
γοντες Ἡμάρτομέν σοι, ὅτι ἐγκατελίπομεν τὸν θεὸν ἡμῶν καὶ ἐλα-
τρεύσαμεν ταῖς Βααλιμ. [11]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς τοὺς υἱοὺς Ισραηλ 11
Οὐχὶ οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ Αμορραῖοι καὶ οἱ υἱοὶ Αμμων καὶ Μωαβ
καὶ οἱ ἀλλόφυλοι [12]καὶ Σιδώνιοι καὶ Μαδιαμ καὶ Αμαληκ ἐξέθλιψαν 12
ὑμᾶς; καὶ ἐκεκράξατε πρός με, καὶ ἔσωσα ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν.
[13]καὶ ὑμεῖς ἐγκατελίπετέ με καὶ ἐλατρεύσατε θεοῖς ἑτέροις· διὰ 13

6 και τοις θ. σιδωνος *L*†] pr. και τοις θεοις συριας *O*(sub ※), + και τοις θεοις συριας A† || 7 οργη > A† || 10 εκεκραξαν *OL*] εβοησαν A | θεον] pr. κυριον A† || 11 οι 1° > A, 2° > A†

B [6]Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ισραηλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον 6
κυρίου καὶ ἐδούλευσαν τοῖς Βααλιμ καὶ ταῖς Ασταρωθ καὶ τοῖς
θεοῖς Αραδ καὶ τοῖς θεοῖς Σιδῶνος καὶ τοῖς θεοῖς Μωαβ καὶ τοῖς
θεοῖς υἱῶν Αμμων καὶ τοῖς θεοῖς Φυλιστιιμ καὶ ἐγκατέλιπον τὸν
κύριον καὶ οὐκ ἐδούλευσαν αὐτῷ. [7]καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν 7
Ισραηλ καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ Φυλιστιιμ καὶ ἐν χειρὶ υἱῶν
Αμμων. [8]καὶ ἔθλιψαν καὶ ἔθλασαν τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐν τῷ και- 8
ρῷ ἐκείνῳ δέκα ὀκτὼ ἔτη, τοὺς πάντας υἱοὺς Ισραηλ τοὺς ἐν τῷ
πέραν τοῦ Ιορδάνου ἐν γῇ τοῦ Αμορρι τοῦ ἐν Γαλααδ. [9]καὶ 9
διέβησαν οἱ υἱοὶ Αμμων τὸν Ιορδάνην παρατάξασθαι πρὸς
Ιουδαν καὶ Βενιαμιν καὶ πρὸς Εφραιμ, καὶ ἐθλίβη Ισραηλ
σφόδρα. [10]καὶ ἐβόησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πρὸς κύριον λέγον- 10
τες Ἡμάρτομέν σοι, ὅτι ἐγκατελίπομεν τὸν θεὸν καὶ ἐδου-
λεύσαμεν τῷ Βααλιμ. [11]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς τοὺς υἱοὺς Ισραηλ 11
Μὴ οὐχὶ ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἀπὸ τοῦ Αμορραίου καὶ ἀπὸ υἱῶν Αμ-
μων καὶ ἀπὸ Φυλιστιιμ [12]καὶ Σιδωνίων καὶ Αμαληκ καὶ Μαδιαμ, 12
οἳ ἔθλιψαν ὑμᾶς, καὶ ἐβοήσατε πρός με, καὶ ἔσωσα ὑμᾶς ἐκ χειρὸς
αὐτῶν; [13]καὶ ὑμεῖς ἐγκατελίπετέ με καὶ ἐδουλεύσατε θεοῖς ἑτέροις· διὰ 13

6 ποιησαι] pr. του Bc

14 τοῦτο οὐ προσθήσω τοῦ σῶσαι ὑμᾶς. [14]βαδίζετε καὶ βοᾶτε πρὸς A
τοὺς θεούς, οὓς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς, καὶ αὐτοὶ σωσάτωσαν ὑμᾶς
15 ἐν καιρῷ θλίψεως ὑμῶν. [15]καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πρὸς κύριον
Ἡμάρτομεν, ποίησον σὺ ἡμῖν κατὰ πάντα, ὅσα ἂν ἀρέσκῃ ἐνώ-
16 πιόν σου, πλήν, κύριε, ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. [16]καὶ
μετέστησαν τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἐλά-
τρευσαν τῷ κυρίῳ· καὶ οὐκ εὐηρέστησεν ἐν τῷ λαῷ, καὶ ὠλιγο-
ψύχησεν ἐν τῷ κόπῳ Ισραηλ.
17 [17]Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Αμμων καὶ παρενέβαλον ἐν Γαλααδ, καὶ
18 ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ Μασσηφα. [18]καὶ
εἶπον οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ Γαλααδ ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐ-
τοῦ Τίς ἀνήρ, ὃς ἄρξεται πολεμῆσαι ἐν τοῖς υἱοῖς Αμμων; καὶ
ἔσται εἰς κεφαλὴν πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Γαλααδ.
11 [1]Καὶ Ιεφθαε ὁ Γαλααδίτης δυνατὸς ἐν ἰσχύι· καὶ αὐτὸς ἦν υἱὸς
2 γυναικὸς πόρνης, καὶ ἔτεκεν τῷ Γαλααδ τὸν Ιεφθαε. [2]καὶ ἔτεκεν
ἡ γυνὴ Γαλααδ αὐτῷ υἱούς· καὶ ἡδρύνθησαν οἱ υἱοὶ τῆς γυναικὸς
καὶ ἐξέβαλον τὸν Ιεφθαε καὶ εἶπον αὐτῷ Οὐ κληρονομήσεις ἐν τῷ
3 οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ὅτι γυναικὸς υἱὸς ἑταίρας εἶ σύ. [3]καὶ ἀπέ-
δρα Ιεφθαε ἐκ προσώπου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ κατῴκησεν ἐν

16 ευηρεστησαν A†
11 2 υιους] pr. δυο A†

---

14 τοῦτο οὐ προσθήσω τοῦ σῶσαι ὑμᾶς. [14]πορεύεσθε καὶ βοήσατε B
πρὸς τοὺς θεούς, οὓς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς, καὶ αὐτοὶ σωσάτωσαν
15 ὑμᾶς ἐν καιρῷ θλίψεως ὑμῶν. [15]καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πρὸς
κύριον Ἡμάρτομεν, ποίησον σὺ ἡμῖν κατὰ πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐν
16 ὀφθαλμοῖς σου, πλὴν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. [16]καὶ
ἐξέκλιναν τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἐδού-
λευσαν τῷ κυρίῳ μόνῳ, καὶ ὠλιγώθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν κόπῳ
Ισραηλ.
17 [17]Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Αμμων καὶ παρενέβαλον ἐν Γαλααδ, καὶ
18 συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ σκοπιᾷ. [18]καὶ
εἶπον ὁ λαὸς οἱ ἄρχοντες Γαλααδ ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ
Τίς ὁ ἀνήρ, ὅστις ἂν ἄρξηται παρατάξασθαι πρὸς υἱοὺς Αμμων;
καὶ ἔσται εἰς ἄρχοντα πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Γαλααδ.
11 [1]Καὶ Ιεφθαε ὁ Γαλααδίτης ἐπηρμένος δυνάμει· καὶ αὐτὸς υἱὸς
2 γυναικὸς πόρνης, ἣ ἐγέννησεν τῷ Γαλααδ τὸν Ιεφθαε. [2]καὶ ἔτεκεν
ἡ γυνὴ Γαλααδ αὐτῷ υἱούς· καὶ ἡδρύνθησαν οἱ υἱοὶ τῆς γυναικὸς
καὶ ἐξέβαλον τὸν Ιεφθαε καὶ εἶπαν αὐτῷ Οὐ κληρονομήσεις ἐν τῷ
3 οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ὅτι υἱὸς γυναικὸς ἑταίρας σύ. [3]καὶ ἔφυ-
γεν Ιεφθαε ἀπὸ προσώπου ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ᾤκησεν ἐν

A γῇ Τωβ, καὶ συνελέγοντο πρὸς τὸν Ιεφθαε ἄνδρες λιτοὶ καὶ συν-
εξεπορεύοντο μετ᾽ αὐτοῦ.
[4]Καὶ ἐγένετο μεθ᾽ ἡμέρας καὶ ἐπολέμησαν οἱ υἱοὶ Αμμων μετὰ 4
Ισραηλ. [5]καὶ ἐγενήθη ἡνίκα ἐπολέμουν οἱ υἱοὶ Αμμων μετὰ Ισραηλ, 5
καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλααδ παραλαβεῖν τὸν Ιεφθαε
ἐν γῇ Τωβ [6]καὶ εἶπαν πρὸς Ιεφθαε Δεῦρο καὶ ἔσῃ ἡμῖν εἰς ἡγού- 6
μενον, καὶ πολεμήσωμεν ἐν τοῖς υἱοῖς Αμμων. [7]καὶ εἶπεν Ιεφθαε 7
τοῖς πρεσβυτέροις Γαλααδ Οὐχ ὑμεῖς ἐμισήσατέ με καὶ ἐξεβάλετέ
με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου καὶ ἐξαπεστείλατέ με ἀφ᾽ ὑμῶν;
καὶ τί ὅτι ἤλθατε πρός με, ἡνίκα ἐθλίβητε; [8]καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύ- 8
τεροι Γαλααδ πρὸς Ιεφθαε Οὐχ οὕτως· νῦν ἤλθομεν πρὸς σέ, καὶ
συμπορεύσῃ ἡμῖν, καὶ πολεμήσομεν ἐν τοῖς υἱοῖς Αμμων· καὶ ἔσῃ
ἡμῖν εἰς κεφαλήν, πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Γαλααδ. [9]καὶ εἶπεν Ιεφθαε 9
πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Γαλααδ Εἰ ἐπιστρέφετέ με ὑμεῖς πολεμῆ-
σαι ἐν τοῖς υἱοῖς Αμμων καὶ παραδῷ κύριος αὐτοὺς ἐνώπιον ἐμοῦ,
ἐγὼ ὑμῖν ἔσομαι εἰς κεφαλήν. [10]καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλααδ 10
πρὸς Ιεφθαε Κύριος ἔσται ὁ ἀκούων ἀνὰ μέσον ἡμῶν, εἰ μὴ κατὰ
τὸ ῥῆμά σου οὕτως ποιήσομεν. [11]καὶ ἐπορεύθη Ιεφθαε μετὰ τῶν 11
πρεσβυτέρων Γαλααδ, καὶ κατέστησαν αὐτὸν ἐπ᾽ αὐτῶν εἰς κεφαλὴν

5 επολεμουν OpL†] -μουσαν A†, -μησαν Op | γαλααδ] ισραηλ A† || 11 κατεστησαν L†] + ο λαος AO(sub ※)

B γῇ Τωβ, καὶ συνεστράφησαν πρὸς Ιεφθαε ἄνδρες κενοὶ καὶ ἐξῆλ-
θον μετ᾽ αὐτοῦ.
[5]Καὶ ἐγένετο ἡνίκα παρετάξαντο οἱ υἱοὶ Αμμων μετὰ Ισραηλ, 5
καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλααδ λαβεῖν τὸν Ιεφθαε ἀπὸ
τῆς γῆς Τωβ [6]καὶ εἶπαν τῷ Ιεφθαε Δεῦρο καὶ ἔσῃ ἡμῖν εἰς ἀρ- 6
χηγόν, καὶ παραταξώμεθα πρὸς υἱοὺς Αμμων. [7]καὶ εἶπεν Ιεφθαε 7
τοῖς πρεσβυτέροις Γαλααδ Οὐχὶ ὑμεῖς ἐμισήσατέ με καὶ ἐξεβάλετέ
με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου καὶ ἐξαπεστείλατέ με ἀφ᾽ ὑμῶν;
καὶ διὰ τί ἤλθατε πρός με νῦν, ἡνίκα χρῄζετε; [8]καὶ εἶπαν οἱ πρε- 8
σβύτεροι Γαλααδ πρὸς Ιεφθαε Διὰ τοῦτο νῦν ἐπεστρέψαμεν πρὸς σέ,
καὶ πορεύσῃ μεθ᾽ ἡμῶν καὶ παρατάξῃ πρὸς υἱοὺς Αμμων· καὶ ἔσῃ
ἡμῖν εἰς ἄρχοντα, πᾶσιν τοῖς οἰκοῦσιν Γαλααδ. [9]καὶ εἶπεν Ιεφθαε 9
πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Γαλααδ Εἰ ἐπιστρέφετέ με ὑμεῖς παρατά-
ξασθαι ἐν υἱοῖς Αμμων καὶ παραδῷ κύριος αὐτοὺς ἐνώπιον ἐμοῦ,
καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς ἄρχοντα. [10]καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι Γα- 10
λααδ πρὸς Ιεφθαε Κύριος ἔστω ἀκούων ἀνὰ μέσον ἡμῶν, εἰ μὴ κατὰ
τὸ ῥῆμά σου οὕτως ποιήσομεν. [11]καὶ ἐπορεύθη Ιεφθαε μετὰ τῶν 11
πρεσβυτέρων Γαλααδ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐπ᾽ αὐτοὺς εἰς κεφαλὴν

εἰς ἡγούμενον. καὶ ἐλάλησεν Ιεφθαε πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ A
ἐνώπιον κυρίου ἐν Μασσηφα.
12 [12]Καὶ ἀπέστειλεν Ιεφθαε ἀγγέλους πρὸς βασιλέα υἱῶν Αμμων
λέγων Τί ἐμοὶ καὶ σοί, ὅτι ἥκεις πρός με σὺ πολεμῆσαί με ἐν
13 τῇ γῇ μου; [13]καὶ εἶπεν βασιλεὺς υἱῶν Αμμων πρὸς τοὺς ἀγγέλους
Ιεφθαε Διότι ἔλαβεν Ισραηλ τὴν γῆν μου ἐν τῇ ἀναβάσει αὐτοῦ
ἐξ Αἰγύπτου ἀπὸ Αρνων ἕως Ιαβοκ καὶ ἕως τοῦ Ιορδάνου· καὶ
14 νῦν ἐπίστρεψον αὐτὰς μετ' εἰρήνης. [14]καὶ ἀπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι
πρὸς Ιεφθαε. καὶ ἀπέστειλεν Ιεφθαε ἀγγέλους πρὸς τὸν βασιλέα
15 υἱῶν Αμμων [15]λέγων Τάδε λέγει Ιεφθαε Οὐκ ἔλαβεν Ισραηλ τὴν
16 γῆν Μωαβ καὶ τὴν γῆν υἱῶν Αμμων [16]ἐν τῇ ἀναβάσει αὐτῶν ἐξ
Αἰγύπτου, ἀλλ' ἐπορεύθη Ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἕως θαλάσσης ἐρυ-
17 θρᾶς καὶ ἦλθεν ἕως Καδης. [17]καὶ ἐξαπέστειλεν Ισραηλ ἀγγέλους
πρὸς βασιλέα Εδωμ λέγων Παρελεύσομαι διὰ τῆς γῆς σου· καὶ
οὐκ ἤκουσεν βασιλεὺς Εδωμ. καί γε πρὸς βασιλέα Μωαβ ἀπέστει-
18 λεν, καὶ οὐκ ἠθέλησεν. καὶ ἐκάθισεν Ισραηλ ἐν Καδης. [18]καὶ διῆλ-
θεν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἐκύκλωσεν τὴν γῆν Εδωμ καὶ τὴν γῆν Μωαβ
καὶ παρεγένετο κατ' ἀνατολὰς ἡλίου τῆς γῆς Μωαβ καὶ παρενέ-
βαλον ἐν τῷ πέραν Αρνων καὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ ὅριον Μωαβ,

15 ισραηλ] ιεφθαε A† || 17 βασιλευς] pr. ο A†

καὶ εἰς ἀρχηγόν. καὶ ἐλάλησεν Ιεφθαε τοὺς λόγους αὐτοῦ πάντας B
ἐνώπιον κυρίου ἐν Μασσηφα.
12 [12]Καὶ ἀπέστειλεν Ιεφθαε ἀγγέλους πρὸς βασιλέα υἱῶν Αμμων
λέγων Τί ἐμοὶ καὶ σοί, ὅτι ἦλθες πρός με τοῦ παρατάξασθαι ἐν
13 τῇ γῇ μου; [13]καὶ εἶπεν βασιλεὺς υἱῶν Αμμων πρὸς τοὺς ἀγγέλους
Ιεφθαε Ὅτι ἔλαβεν Ισραηλ τὴν γῆν μου ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὸν
ἐξ Αἰγύπτου ἀπὸ Αρνων καὶ ἕως Ιαβοκ καὶ ἕως τοῦ Ιορδάνου· καὶ
14 νῦν ἐπίστρεψον αὐτὰς ἐν εἰρήνῃ, καὶ πορεύσομαι. [14]καὶ προσέθη-
κεν ἔτι Ιεφθαε καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς βασιλέα υἱῶν
15 Αμμων [15]καὶ εἶπεν αὐτῷ Οὕτω λέγει Ιεφθαε Οὐκ ἔλαβεν Ισραηλ τὴν
16 γῆν Μωαβ καὶ τὴν γῆν υἱῶν Αμμων. [16]ὅτι ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐ-
τοὺς ἐξ Αἰγύπτου ἐπορεύθη Ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἕως θαλάσσης
17 Σιφ καὶ ἦλθεν εἰς Καδης. [17]καὶ ἀπέστειλεν Ισραηλ ἀγγέλους
πρὸς βασιλέα Εδωμ λέγων Παρελεύσομαι δὴ ἐν τῇ γῇ σου· καὶ
οὐκ ἤκουσεν βασιλεὺς Εδωμ. καὶ πρὸς βασιλέα Μωαβ ἀπέστει-
18 λεν, καὶ οὐκ εὐδόκησεν. καὶ ἐκάθισεν Ισραηλ ἐν Καδης. [18]καὶ ἐπο-
ρεύθη ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἐκύκλωσεν τὴν γῆν Εδωμ καὶ τὴν
γῆν Μωαβ καὶ ἦλθεν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου τῇ γῇ Μωαβ καὶ παρ-
ενέβαλον ἐν πέραν Αρνων καὶ οὐκ εἰσῆλθεν ἐν ὁρίοις Μωαβ,

A ὅτι Αρνων ἦν ὅριον Μωαβ. [19]καὶ ἀπέστειλεν Ισραηλ ἀγγέλους 19
πρὸς Σηων βασιλέα Εσεβων τὸν Αμορραῖον, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ισραηλ
Παρελεύσομαι διὰ τῆς γῆς σου ἕως τοῦ τόπου μου. [20]καὶ οὐκ 20
ἠθέλησεν Σηων διελθεῖν τὸν Ισραηλ διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ· καὶ
συνήγαγεν Σηων πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ παρενέβαλεν εἰς Ιασσα
καὶ ἐπολέμησεν μετὰ Ισραηλ. [21]καὶ παρέδωκεν κύριος ὁ θεὸς Ισρα- 21
ηλ τὸν Σηων καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν χειρὶ Ισραηλ, καὶ ἐπά-
ταξεν αὐτούς· καὶ ἐκληρονόμησεν Ισραηλ πᾶσαν τὴν γῆν τοῦ Αμορ-
ραίου τοῦ κατοικοῦντος ἐν τῇ γῇ. [22]καὶ ἐκληρονόμησεν πᾶν τὸ 22
ὅριον τοῦ Αμορραίου ἀπὸ Αρνων καὶ ἕως τοῦ Ιαβοκ καὶ ἀπὸ τῆς
ἐρήμου καὶ ἕως τοῦ Ιορδάνου. [23]καὶ νῦν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ 23
ἐξῆρεν τὸν Αμορραῖον ἐκ προσώπου τοῦ λαοῦ αὐτοῦ Ισραηλ, καὶ
σὺ κληρονομήσεις αὐτὸν ἐπὶ σοῦ; [24]οὐχὶ ὅσα κατεκληρονόμησέν 24
σοι Χαμως ὁ θεός σου, αὐτὰ κληρονομήσεις; καὶ πάντα, ὅσα κατε-
κληρονόμησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ἡμῶν, αὐτὰ
κληρονομήσομεν. [25]καὶ νῦν μὴ κρείσσων εἶ σὺ τοῦ Βαλακ υἱοῦ 25
Σεπφωρ βασιλέως Μωαβ; μὴ μάχῃ ἐμαχέσατο μετὰ Ισραηλ ἢ πο-
λεμῶν ἐπολέμησεν αὐτοῖς; [26]ἐν τῷ οἴκῳ Ισραηλ ἐν Εσεβων καὶ ἐν 26
ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς καὶ ἐν Ιαζηρ καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς

20 σηων 1^0 > A† | εις] εν A† | ιασσα] ισραηλ A† || 23 ισραηλ 1^0 > A || 24 κατεκληρ. 2^0] + σοι A† | ημων 1^0⌒2^0 A†

B ὅτι Αρνων ὅριον Μωαβ. [19]καὶ ἀπέστειλεν Ισραηλ ἀγγέλους πρὸς 19
Σηων βασιλέα τοῦ Αμορραίου βασιλέα Εσεβων, καὶ εἶπεν αὐτῷ
Ισραηλ Παρέλθωμεν δὴ ἐν τῇ γῇ σου ἕως τοῦ τόπου ἡμῶν. [20]καὶ 20
οὐκ ἐνεπίστευσεν Σηων τῷ Ισραηλ παρελθεῖν ἐν ὁρίῳ αὐτοῦ· καὶ
συνῆξεν Σηων τὸν πάντα λαὸν αὐτοῦ, καὶ παρενέβαλον εἰς Ιασα,
καὶ παρετάξατο πρὸς Ισραηλ. [21]καὶ παρέδωκεν κύριος ὁ θεὸς Ισρα- 21
ηλ τὸν Σηων καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν χειρὶ Ισραηλ, καὶ ἐπά-
ταξεν αὐτόν· καὶ ἐκληρονόμησεν Ισραηλ τὴν πᾶσαν γῆν τοῦ Αμορ-
ραίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν ἐκείνην [22]ἀπὸ Αρνων καὶ ἕως 22
τοῦ Ιαβοκ καὶ ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἕως τοῦ Ιορδάνου. [23]καὶ νῦν κύ- 23
ριος ὁ θεὸς Ισραηλ ἐξῆρεν τὸν Αμορραῖον ἀπὸ προσώπου λαοῦ
αὐτοῦ Ισραηλ, καὶ σὺ κληρονομήσεις αὐτόν; [24]οὐχὶ ἃ ἐὰν κλη- 24
ρονομήσει σε Χαμως ὁ θεός σου, αὐτὰ κληρονομήσεις; καὶ τοὺς
πάντας, οὓς ἐξῆρεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ἡμῶν,
αὐτοὺς κληρονομήσομεν. [25]καὶ νῦν μὴ ἐν ἀγαθῷ ἀγαθώτερος σὺ ὑπὲρ 25
Βαλακ υἱὸν Σεπφωρ βασιλέα Μωαβ; μὴ μαχόμενος ἐμαχέσατο μετὰ
Ισραηλ ἢ πολεμῶν ἐπολέμησεν αὐτόν; [26]ἐν τῷ οἰκῆσαι ἐν Εσεβων 26
καὶ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς καὶ ἐν γῇ Αροηρ καὶ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς

καὶ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ταῖς παρὰ τὸν Ιορδάνην τριακόσια A
27 ἔτη τί ὅτι οὐκ ἐρρύσαντο αὐτοὺς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ; 27 καὶ ἐγὼ
οὐχ ἥμαρτόν σοι, καὶ σὺ ποιεῖς μετ᾽ ἐμοῦ πονηρίαν τοῦ πολεμῆσαι
ἐν ἐμοί· κρῖναι κύριος ὁ κρίνων σήμερον ἀνὰ μέσον υἱῶν Ισραηλ
28 καὶ ἀνὰ μέσον υἱῶν Αμμων. 28 καὶ οὐκ εἰσήκουσεν βασιλεὺς υἱῶν
Αμμων καὶ οὐκ εἰσήκουσεν τῶν λόγων Ιεφθαε, ὧν ἀπέστειλεν
πρὸς αὐτόν.
29 29 Καὶ ἐγενήθη ἐπὶ Ιεφθαε πνεῦμα κυρίου, καὶ διέβη τὴν γῆν Γα-
λααδ καὶ τὸν Μανασση καὶ διέβη τὴν σκοπιὰν Γαλααδ καὶ ἀπὸ
30 σκοπιᾶς Γαλααδ εἰς τὸ πέραν υἱῶν Αμμων. 30 καὶ ηὔξατο Ιεφθαε
εὐχὴν τῷ κυρίῳ καὶ εἶπεν Ἐὰν παραδώσει παραδῷς μοι τοὺς
31 υἱοὺς Αμμων ἐν χειρί μου, 31 καὶ ἔσται ὃς ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν θυ-
ρῶν τοῦ οἴκου μου εἰς ἀπάντησίν μου ἐν τῷ ἐπιστρέψαι με ἐν
εἰρήνῃ ἀπὸ τῶν υἱῶν Αμμων, καὶ ἔσται τῷ κυρίῳ, καὶ ἀνοίσω
32 αὐτὸν ὁλοκαύτωμα. 32 καὶ διέβη Ιεφθαε πρὸς τοὺς υἱοὺς Αμμων
τοῦ πολεμῆσαι πρὸς αὐτούς, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν
33 χειρὶ αὐτοῦ. 33 καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀπὸ Αροηρ καὶ ἕως τοῦ ἐλθεῖν
εἰς Σεμωιθ εἴκοσι πόλεις ἕως Αβελ ἀμπελώνων πληγὴν μεγάλην
σφόδρα, καὶ ἐνετράπησαν οἱ υἱοὶ Αμμων ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ισραηλ.

26 τι οτι] διοτι A† || 27 κυριος] pr. ο A | υιων bis] pr. των A† || 31 ος *L*†] pr. ο εκπορευομενος A*O*(sub ※) || 33 σεμω(ε)ιθ A†] σεμενιθ *O*, μωιθ *L*†

καὶ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ταῖς παρὰ τὸν Ιορδάνην τριακόσια B
27 ἔτη καὶ διὰ τί οὐκ ἐρρύσω αὐτοὺς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ; 27 καὶ
νῦν ἐγώ εἰμι οὐχ ἥμαρτόν σοι, καὶ σὺ ποιεῖς μετ᾽ ἐμοῦ πονηρίαν
τοῦ παρατάξασθαι ἐν ἐμοί· κρῖναι κύριος κρίνων σήμερον ἀνὰ
28 μέσον υἱῶν Ισραηλ καὶ ἀνὰ μέσον υἱῶν Αμμων. 28 καὶ οὐκ ἤκου-
σεν βασιλεὺς υἱῶν Αμμων τῶν λόγων Ιεφθαε, ὧν ἀπέστειλεν
πρὸς αὐτόν.
29 29 Καὶ ἐγένετο ἐπὶ Ιεφθαε πνεῦμα κυρίου, καὶ παρῆλθεν τὸν Γα-
λααδ καὶ τὸν Μανασση καὶ παρῆλθεν τὴν σκοπιὰν Γαλααδ εἰς
30 τὸ πέραν υἱῶν Αμμων. 30 καὶ ηὔξατο Ιεφθαε εὐχὴν τῷ κυρίῳ
καὶ εἶπεν Ἐὰν διδοὺς δῷς τοὺς υἱοὺς Αμμων ἐν τῇ χειρί μου,
31 31 καὶ ἔσται ὁ ἐκπορευόμενος, ὃς ἐὰν ἐξέλθῃ ἀπὸ τῆς θύρας
τοῦ οἴκου μου εἰς συνάντησίν μου ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με ἐν
εἰρήνῃ ἀπὸ υἱῶν Αμμων, καὶ ἔσται τῷ κυρίῳ ἀνοίσω αὐτὸν
32 ὁλοκαύτωμα. 32 καὶ παρῆλθεν Ιεφθαε πρὸς υἱοὺς Αμμων παρα-
τάξασθαι πρὸς αὐτούς, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ
33 αὐτοῦ. 33 καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀπὸ Αροηρ ἕως ἐλθεῖν ἄχρις Αρνων
ἐν ἀριθμῷ εἴκοσι πόλεις καὶ ἕως Εβελχαρμιν πληγὴν μεγάλην σφό-
δρα, καὶ συνεστάλησαν οἱ υἱοὶ Αμμων ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ισραηλ.

A 34 Καὶ ἦλθεν Ιεφθαε εἰς Μασσηφα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ 34
ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἐξεπορεύετο εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ ἐν τυμπάνοις
καὶ χοροῖς· καὶ αὕτη μονογενὴς αὐτῷ ἀγαπητή, καὶ οὐκ ἔστιν
αὐτῷ πλὴν αὐτῆς υἱὸς ἢ θυγάτηρ. 35 καὶ ἐγενήθη ἡνίκα εἶδεν αὐτήν, 35
καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ εἶπεν Οἴμμοι, θύγατέρ μου, ἐμ-
πεποδοστάτηκάς με, εἰς σκῶλον ἐγένου ἐν ὀφθαλμοῖς μου, ἐγὼ
δὲ ἤνοιξα τὸ στόμα μου περὶ σοῦ πρὸς κύριον καὶ οὐ δυνήσομαι
ἀποστρέψαι. 36 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Πάτερ μου, εἰ ἐν ἐμοὶ ἤνοιξας 36
τὸ στόμα σου πρὸς κύριον, ποίει μοι ὃν τρόπον ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ
στόματός σου, ἀνθ᾽ ὧν ἐποίησέν σοι κύριος ἐκδικήσεις ἐκ τῶν
ἐχθρῶν σου ἐκ τῶν υἱῶν Αμμων. 37 καὶ εἶπεν πρὸς τὸν πατέρα 37
αὐτῆς Καὶ ποίησόν μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο· ἔασόν με δύο μῆνας, καὶ
πορεύσομαι καὶ καταβήσομαι ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ κλαύσομαι ἐπὶ τὰ
παρθένιά μου, καὶ ἐγὼ καὶ αἱ συνεταιρίδες μου. 38 καὶ εἶπεν Πορεύ- 38
ου· καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὴν δύο μῆνας. καὶ ἐπορεύθη, αὐτὴ καὶ αἱ
συνεταιρίδες αὐτῆς, καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ τὰ παρθένια αὐτῆς ἐπὶ τὰ
ὄρη. 39 καὶ ἐγένετο μετὰ τέλος δύο μηνῶν καὶ ἀνέκαμψεν πρὸς 39
τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ ἐπετέλεσεν Ιεφθαε τὴν εὐχὴν αὐτοῦ, ἣν

34 ηλθεν] pr. εισ A† || 35 εμπεποδ. με *OL*] εμπεποδεστατη και σεμνοτατη A† || 36 του > A(†)

B 34 Καὶ ἦλθεν Ιεφθαε εἰς Μασσηφα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ 34
ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἐξεπορεύετο εἰς ὑπάντησιν ἐν τυμπά-
νοις καὶ χοροῖς· καὶ ἦν αὕτη μονογενής, οὐκ ἦν αὐτῷ ἕτε-
ρος υἱὸς ἢ θυγάτηρ. 35 καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν αὐτὴν αὐτός, 35
διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ εἶπεν Ἆ ἆ, θυγάτηρ μου, τα-
ραχῇ ἐτάραξάς με, καὶ σὺ ἦς ἐν τῷ ταράχῳ μου, καὶ ἐγώ
εἰμι ἤνοιξα κατὰ σοῦ τὸ στόμα μου πρὸς κύριον καὶ οὐ δυνήσο-
μαι ἐπιστρέψαι. 36 ἡ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν Πάτερ, ἤνοιξας τὸ 36
στόμα σου πρὸς κύριον· ποίησόν μοι ὃν τρόπον ἐξῆλθεν ἐκ
στόματός σου, ἐν τῷ ποιῆσαί σοι κύριον ἐκδίκησιν ἀπὸ τῶν
ἐχθρῶν σου ἀπὸ υἱῶν Αμμων. 37 καὶ ἥδε εἶπεν πρὸς τὸν πατέρα 37
αὐτῆς Ποιησάτω δὴ ὁ πατήρ μου τὸν λόγον τοῦτον· ἔασόν με δύο
μῆνας, καὶ πορεύσομαι καὶ καταβήσομαι ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ κλαύσομαι
ἐπὶ τὰ παρθένιά μου, ἐγώ εἰμι καὶ αἱ συνεταιρίδες μου. 38 καὶ εἶπεν 38
Πορεύου· καὶ ἀπέστειλεν αὐτὴν δύο μῆνας. καὶ ἐπορεύθη, αὐτὴ καὶ
αἱ συνεταιρίδες αὐτῆς, καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ τὰ παρθένια αὐτῆς ἐπὶ τὰ
ὄρη. 39 καὶ ἐγένετο ἐν τέλει τῶν δύο μηνῶν καὶ ἐπέστρεψεν πρὸς 39
τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ ἐποίησεν ἐν αὐτῇ τὴν εὐχὴν αὐτοῦ, ἣν

35 ειμι] ει μη B

ηὔξατο· καὶ αὐτὴ οὐκ ἔγνω ἄνδρα. καὶ ἐγενήθη εἰς πρόσταγμα ἐν A
40 Ισραηλ· [40]ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας συνεπορεύοντο αἱ θυγατέρες
Ισραηλ θρηνεῖν τὴν θυγατέρα Ιεφθαε τοῦ Γαλααδίτου τέσσαρας
ἡμέρας ἐν τῷ ἐνιαυτῷ.
12 [1]Καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Εφραιμ καὶ ἦλθον εἰς Σεφινα καὶ εἶ-
πον πρὸς Ιεφθαε Τί ὅτι ἐπορεύθης πολεμεῖν ἐν τοῖς υἱοῖς Αμμων
καὶ ἡμᾶς οὐ κέκληκας πορευθῆναι μετὰ σοῦ; τὸν οἶκόν σου ἐμ-
2 πρήσομεν ἐν πυρί. [2]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ιεφθαε Ἀνὴρ ἀντιδι-
κῶν ἤμην ἐγὼ καὶ ὁ λαός μου, καὶ οἱ υἱοὶ Αμμων ἐταπείνουν με
σφόδρα· καὶ ἐβόησα πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἐσώσατέ με ἐκ χειρὸς
3 αὐτῶν. [3]καὶ εἶδον ὅτι οὐκ ἦν ὁ σῴζων, καὶ ἐθέμην τὴν ψυχήν
μου ἐν τῇ χειρί μου καὶ διέβην πρὸς τοὺς υἱοὺς Αμμων, καὶ παρ-
έδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρί μου· καὶ ἵνα τί ἀνέβητε πρός με
4 τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ τοῦ πολεμεῖν ἐν ἐμοί; [4]καὶ συνήθροισεν Ιεφθαε
πάντας τοὺς ἄνδρας Γαλααδ καὶ ἐπολέμει τὸν Εφραιμ, καὶ ἐπάτα-
ξαν ἄνδρες Γαλααδ τὸν Εφραιμ, ὅτι εἶπαν Οἱ διασεσῳσμένοι τοῦ
Εφραιμ ὑμεῖς, Γαλααδ ἐν μέσῳ Εφραιμ καὶ ἐν μέσῳ Μανασση.
5 [5]καὶ προκατελάβοντο ἄνδρες Γαλααδ τὰς διαβάσεις τοῦ Ιορδάνου
τοῦ Εφραιμ, καὶ ἐγενήθη ὅτι εἶπαν οἱ διασεσῳσμένοι τοῦ Εφραιμ

12 1 σεφινα] κεφ. A† || 2 οι > A† || 3 εν χειρι] ενωπιον A†

ηὔξατο· καὶ αὐτὴ οὐκ ἔγνω ἄνδρα. καὶ ἐγένετο εἰς πρόσταγμα ἐν B
40 Ισραηλ· [40]ἀπὸ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ἐπορεύοντο θυγατέρες Ισραηλ
θρηνεῖν τὴν θυγατέρα Ιεφθαε Γαλααδ ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας ἐν τῷ
ἐνιαυτῷ.
12 [1]Καὶ ἐβόησεν ἀνὴρ Εφραιμ καὶ παρῆλθαν εἰς βορρᾶν καὶ εἶ-
παν πρὸς Ιεφθαε Διὰ τί παρῆλθες παρατάξασθαι ἐν υἱοῖς Αμμων
καὶ ἡμᾶς οὐ κέκληκας πορευθῆναι μετὰ σοῦ; τὸν οἶκόν σου ἐμ-
2 πρήσομεν ἐπὶ σὲ ἐν πυρί. [2]καὶ εἶπεν Ιεφθαε πρὸς αὐτούς Ἀνὴρ
μαχητὴς ἤμην ἐγὼ καὶ ὁ λαός μου καὶ οἱ υἱοὶ Αμμων σφό-
δρα· καὶ ἐβόησα ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἐσώσατέ με ἐκ χειρὸς αὐ-
3 τῶν. [3]καὶ εἶδον ὅτι οὐκ εἶ σωτήρ, καὶ ἔθηκα τὴν ψυχήν μου
ἐν χειρί μου καὶ παρῆλθον πρὸς υἱοὺς Αμμων, καὶ ἔδωκεν
αὐτοὺς κύριος ἐν χειρί μου· καὶ εἰς τί ἀνέβητε ἐπ' ἐμὲ ἐν τῇ
4 ἡμέρᾳ ταύτῃ παρατάξασθαι ἐν ἐμοί; [4]καὶ συνέστρεψεν Ιεφθαε
τοὺς πάντας ἄνδρας Γαλααδ καὶ παρετάξατο τῷ Εφραιμ, καὶ ἐπά-
ταξαν ἄνδρες Γαλααδ τὸν Εφραιμ, ὅτι εἶπαν Οἱ διασῳζόμενοι τοῦ
Εφραιμ ὑμεῖς, Γαλααδ ἐν μέσῳ τοῦ Εφραιμ καὶ ἐν μέσῳ τοῦ
5 Μανασση. [5]καὶ προκατελάβετο Γαλααδ τὰς διαβάσεις τοῦ Ιορ-
δάνου τοῦ Εφραιμ, καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ διασῳζόμενοι Εφραιμ

A Διαβῶμεν, καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄνδρες Γαλααδ Μὴ ὑμεῖς ἐκ τοῦ
Εφραιμ; καὶ εἶπαν Οὔκ ἐσμεν. [6]καὶ εἶπαν αὐτοῖς Εἴπατε δὴ Σύν- 6
θημα· καὶ οὐ κατηύθυναν τοῦ λαλῆσαι οὕτως. καὶ ἐπελάβοντο
αὐτῶν καὶ ἔσφαξαν αὐτοὺς ἐπὶ τὰς διαβάσεις τοῦ Ιορδάνου, καὶ
ἔπεσαν ἐξ Εφραιμ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ δύο τεσσαράκοντα χιλιάδες.
[7]Καὶ ἔκρινεν Ιεφθαε τὸν Ισραηλ ἓξ ἔτη. καὶ ἀπέθανεν Ιεφθαε ὁ 7
Γαλααδίτης καὶ ἐτάφη ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ Γαλααδ.
[8]Καὶ ἔκρινεν μετ᾽ αὐτὸν τὸν Ισραηλ Εσεβων ἐκ Βαιθλεεμ. 8
[9]καὶ ἐγένοντο αὐτῷ τριάκοντα υἱοὶ καὶ τριάκοντα θυγατέρες ἐξ- 9
απεσταλμέναι ἔξω, καὶ τριάκοντα γυναῖκας εἰσήγαγεν τοῖς υἱοῖς
αὐτοῦ ἔξωθεν. καὶ ἔκρινεν τὸν Ισραηλ ἑπτὰ ἔτη. [10]καὶ ἀπέθανεν 10
Εσεβων καὶ ἐτάφη ἐν Βηθλεεμ.
[11]Καὶ ἔκρινεν μετ᾽ αὐτὸν τὸν Ισραηλ Αιλων ὁ Ζαβουλωνίτης. 11
καὶ ἔκρινεν τὸν Ισραηλ δέκα ἔτη. [12]καὶ ἀπέθανεν Αιλων ὁ Ζαβου- 12
λωνίτης ἐν Αιλιμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν γῇ Ζαβουλων.
[13]Καὶ ἔκρινεν μετ᾽ αὐτὸν τὸν Ισραηλ Λαβδων υἱὸς Σελλημ ὁ 13
Φρααθωνίτης. [14]καὶ ἐγένοντο αὐτῷ τεσσαράκοντα υἱοὶ καὶ τριά- 14
κοντα υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ἑβδομήκοντα πώλους.

6 ειπαν] -πεν A | εσφαξαν *O*] σφαζουσιν A† | εν > A(†) | fin.] + ανδρων A† || 10 εσεβων] pr. εν A | βηθλεεμ A hic, sed in 8 βαιθλ.; cf. Gen. 48 7 || 11. 12 ζαβουλωνιτης] λω > A† || 13 λαβδω ι A(†) hic, sed in 15 -ων | φθραθωνιτης (sic) A†: cf. 15

B Διαβῶμεν, καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄνδρες Γαλααδ Μὴ Εφραθίτης
εἶ; καὶ εἶπεν Οὔ. [6]καὶ εἶπαν αὐτῷ Εἰπὸν δὴ Στάχυς· καὶ οὐ κατ- 6
εύθυνεν τοῦ λαλῆσαι οὕτως. καὶ ἐπελάβοντο αὐτοῦ καὶ ἔθυσαν
αὐτὸν πρὸς τὰς διαβάσεις τοῦ Ιορδάνου, καὶ ἔπεσαν ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ ἀπὸ Εφραιμ τεσσαράκοντα δύο χιλιάδες.
[7]Καὶ ἔκρινεν Ιεφθαε τὸν Ισραηλ ἑξήκοντα ἔτη. καὶ ἀπέθανεν Ιε- 7
φθαε ὁ Γαλααδίτης καὶ ἐτάφη ἐν πόλει αὐτοῦ ἐν Γαλααδ.
[8]Καὶ ἔκρινεν μετ᾽ αὐτὸν τὸν Ισραηλ Αβαισαν ἀπὸ Βαιθλεεμ. 8
[9]καὶ ἦσαν αὐτῷ τριάκοντα υἱοὶ καὶ τριάκοντα θυγατέρες, ἃς ἐξ- 9
απέστειλεν ἔξω, καὶ τριάκοντα θυγατέρας εἰσήνεγκεν τοῖς υἱοῖς
αὐτοῦ ἔξωθεν. καὶ ἔκρινεν τὸν Ισραηλ ἑπτὰ ἔτη. [10]καὶ ἀπέθανεν 10
Αβαισαν καὶ ἐτάφη ἐν Βαιθλεεμ.
[11]Καὶ ἔκρινεν μετ᾽ αὐτὸν τὸν Ισραηλ Αιλωμ ὁ Ζαβουλωνίτης 11
δέκα ἔτη. [12]καὶ ἀπέθανεν Αιλωμ ὁ Ζαβουλωνίτης καὶ ἐτάφη ἐν 12
Αιλωμ ἐν γῇ Ζαβουλων.
[13]Καὶ ἔκρινεν μετ᾽ αὐτὸν τὸν Ισραηλ Αβδων υἱὸς Ελληλ 13
ὁ Φαραθωνίτης. [14]καὶ ἦσαν αὐτῷ τέσσαράκοντα υἱοὶ καὶ 14
τριάκοντα υἱῶν υἱοὶ ἐπιβαίνοντες ἐπὶ ἑβδομήκοντα πώλους.

15 καὶ ἔκρινεν τὸν Ισραηλ ὀκτὼ ἔτη. [15]καὶ ἀπέθανεν Λαβδων υἱὸς A
Σελλημ ὁ Φρααθωνίτης καὶ ἐτάφη ἐν Φρααθων ἐν γῇ Εφραιμ ἐν
ὄρει Λανακ.
13 [1]Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ισραηλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον
κυρίου, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων τεσσα-
ράκοντα ἔτη.
2 [2]Καὶ ἐγένετο ἀνὴρ ἐκ Σαραα ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Δαν, καὶ ὄνομα
3 αὐτῷ Μανωε, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ στεῖρα καὶ οὐκ ἔτικτεν. [3]καὶ
ὤφθη ἄγγελος κυρίου πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν
Ἰδοὺ δὴ σὺ στεῖρα καὶ οὐ τέτοκας· καὶ ἐν γαστρὶ ἕξεις καὶ τέξῃ
4 υἱόν. [4]καὶ νῦν φύλαξαι καὶ μὴ πίῃς οἶνον καὶ σικερα καὶ μὴ φά-
5 γῃς πᾶν ἀκάθαρτον· [5]ὅτι ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἕξεις καὶ τέξῃ υἱόν,
καὶ οὐκ ἀναβήσεται σίδηρος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὅτι ἡγιασμέ-
νον ναζιραῖον ἔσται τῷ θεῷ τὸ παιδάριον ἐκ τῆς γαστρός, καὶ
6 αὐτὸς ἄρξεται σῴζειν τὸν Ισραηλ ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων. [6]καὶ ἦλθεν
ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς λέγουσα ὅτι Ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ
ἦλθεν πρός με, καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἀγγέλου τοῦ θεοῦ
ἐπιφανὴς σφόδρα· καὶ ἠρώτων, πόθεν ἐστίν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ

15 φραθωνιτης A†
13 1 κυριος > A† || 6 ηρωτων *L*] + αυτον A*O*(sub ※)

---

15 καὶ ἔκρινεν τὸν Ισραηλ ὀκτὼ ἔτη. [15]καὶ ἀπέθανεν Αβδων υἱὸς B
Ελληλ ὁ Φαραθωνίτης καὶ ἐτάφη ἐν Φαραθωμ ἐν γῇ Εφραιμ ἐν
ὄρει τοῦ Αμαληκ.
13 [1]Καὶ προσέθηκαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον
κυρίου, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ Φυλιστιιμ τεσσα-
ράκοντα ἔτη.
2 [2]Καὶ ἦν ἀνὴρ εἷς ἀπὸ Σαραα ἀπὸ δήμου συγγενείας τοῦ Δανι,
καὶ ὄνομα αὐτῷ Μανωε, καὶ γυνὴ αὐτῷ στεῖρα καὶ οὐκ ἔτεκεν.
3 [3]καὶ ὤφθη ἄγγελος κυρίου πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ εἶπεν πρὸς
αὐτήν Ἰδοὺ σὺ στεῖρα καὶ οὐ τέτοκας· καὶ συλλήμψῃ υἱόν.
4 [4]καὶ νῦν φύλαξαι δὴ καὶ μὴ πίῃς οἶνον καὶ μέθυσμα καὶ μὴ
5 φάγῃς πᾶν ἀκάθαρτον· [5]ὅτι ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις καὶ τέξῃ
υἱόν, καὶ σίδηρος οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὅτι
ναζιρ θεοῦ ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ τῆς κοιλίας, καὶ αὐτὸς
6 ἄρξεται τοῦ σῶσαι τὸν Ισραηλ ἐκ χειρὸς Φυλιστιιμ. [6]καὶ εἰσῆλθεν
ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς λέγουσα Ἄνθρωπος θεοῦ ἦλθεν
πρός με, καὶ εἶδος αὐτοῦ ὡς εἶδος ἀγγέλου θεοῦ φοβερὸν σφό-
δρα· καὶ οὐκ ἠρώτησα αὐτόν, πόθεν ἐστίν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ

15 ελληλ B^c†] -ηχ B*
13 2 σαραλ B hic, sed in 25 σαραα | δαν(ε)ι B*†] δαν B^c

A οὐκ ἀπήγγειλέν μοι. 7καὶ εἶπέν μοι Ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἕξεις καὶ 7
τέξῃ υἱόν· καὶ νῦν μὴ πίῃς οἶνον καὶ σικερα καὶ μὴ φάγῃς πᾶσαν
ἀκαθαρσίαν, ὅτι ναζιραῖον θεοῦ ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ τῆς γα-
στρὸς ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ. 8καὶ ἐδεήθη Μανωε τοῦ κυρίου 8
καὶ εἶπεν Ἐν ἐμοί, κύριε, ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, ὃν ἀπέστειλας πρὸς
ἡμᾶς, ἐλθέτω δὴ πρὸς ἡμᾶς καὶ φωτισάτω ἡμᾶς τί ποιήσωμεν τῷ
παιδαρίῳ τῷ τικτομένῳ. 9καὶ ἐπήκουσεν ὁ θεὸς τῆς φωνῆς Μανωε, 9
καὶ παρεγένετο ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἔτι πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτῆς
καθημένης ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ Μανωε ὁ ἀνὴρ αὐτῆς οὐκ ἦν μετ'
αὐτῆς. 10καὶ ἐτάχυνεν ἡ γυνὴ καὶ ἐξέδραμεν καὶ ἀπήγγειλεν τῷ 10
ἀνδρὶ αὐτῆς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Ἰδοὺ ὦπταί μοι ὁ ἀνὴρ ὁ ἐλ-
θὼν πρός με τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 11καὶ ἀνέστη Μανωε καὶ ἐπορεύθη 11
ὀπίσω τῆς γυναικὸς αὐτοῦ πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ εἶπεν αὐτῷ Εἰ
σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ λαλήσας πρὸς τὴν γυναῖκα; καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος
Ἐγώ. 12καὶ εἶπεν Μανωε Νῦν δὴ ἐλθόντος τοῦ ῥήματός σου τί 12
ἔσται τὸ κρίμα τοῦ παιδαρίου καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ; 13καὶ εἶπεν ὁ 13
ἄγγελος κυρίου πρὸς Μανωε Ἀπὸ πάντων, ὧν εἶπα πρὸς τὴν
γυναῖκα, φυλαξάσθω· 14ἀπὸ πάντων, ὅσα ἐκπορεύεται ἐξ ἀμπέλου, 14
οὐ φάγεται καὶ οἶνον καὶ σικερα μὴ πιέτω καὶ πᾶν ἀκάθαρτον μὴ

7 εστιν A† || 12 δη] δε A† || 14 αμπελου] + οινου A*O*p(sub ※)†

B οὐκ ἀπήγγειλέν μοι. 7καὶ εἶπέν μοι Ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις καὶ 7
τέξῃ υἱόν· καὶ νῦν μὴ πίῃς οἶνον καὶ μέθυσμα καὶ μὴ φάγῃς πᾶν
ἀκάθαρτον, ὅτι ἅγιον θεοῦ ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ γαστρὸς
ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ. 8καὶ προσηύξατο Μανωε πρὸς κύριον 8
καὶ εἶπεν Ἐν ἐμοί, κύριε Αδωναιε, τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ, ὃν ἀπέ-
στειλας, ἐλθέτω δὴ ἔτι πρὸς ἡμᾶς καὶ συμβιβασάτω ἡμᾶς τί ποιή-
σωμεν τῷ παιδίῳ τῷ τικτομένῳ. 9καὶ εἰσήκουσεν ὁ θεὸς τῆς φω- 9
νῆς Μανωε, καὶ ἦλθεν ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἔτι πρὸς τὴν γυναῖκα,
καὶ αὕτη ἐκάθητο ἐν ἀγρῷ, καὶ Μανωε ὁ ἀνὴρ αὐτῆς οὐκ ἦν μετ'
αὐτῆς. 10καὶ ἐτάχυνεν ἡ γυνὴ καὶ ἔδραμεν καὶ ἀνήγγειλεν τῷ 10
ἀνδρὶ αὐτῆς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Ἰδοὺ ὦπται πρός με ὁ ἀνήρ, ὃς
ἦλθεν ἐν ἡμέρᾳ πρός με. 11καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη Μανωε 11
ὀπίσω τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ εἶπεν αὐτῷ
Εἰ σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ λαλήσας πρὸς τὴν γυναῖκα; καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος
Ἐγώ. 12καὶ εἶπεν Μανωε Νῦν ἐλεύσεται ὁ λόγος σου· τίς ἔσται 12
κρίσις τοῦ παιδίου καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ; 13καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος 13
κυρίου πρὸς Μανωε Ἀπὸ πάντων, ὧν εἴρηκα πρὸς τὴν γυναῖκα,
φυλαξέσθω· 14ἀπὸ παντός, ὃ ἐκπορεύεται ἐξ ἀμπέλου τοῦ οἴνου, οὐ 14
φάγεται καὶ οἶνον καὶ σικερα μέθυσμα μὴ πιέτω καὶ πᾶν ἀκάθαρτον μὴ

15 φαγέτω· πάντα, ὅσα ἐνετειλάμην αὐτῇ, φυλαξάσθω. 15καὶ εἶπεν A
Μανωε πρὸς τὸν ἄγγελον κυρίου Βιασώμεθα δή σε καὶ ποιήσομεν
16 ἐνώπιόν σου ἔριφον αἰγῶν. 16καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς
Μανωε Ἐὰν βιάσῃ με, οὐ φάγομαι τῶν ἄρτων σου, καὶ ἐὰν ποιή-
σῃς ὁλοκαύτωμα, κυρίῳ ἀνοίσεις αὐτό· ὅτι οὐκ ἔγνω Μανωε ὅτι
17 ἄγγελος κυρίου ἐστίν. 17καὶ εἶπεν Μανωε πρὸς τὸν ἄγγελον κυρίου
18 Τί ὄνομά σοι, ἵνα, ὅταν ἔλθῃ τὸ ῥῆμά σου, δοξάσωμέν σε; 18καὶ
εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου Ἵνα τί τοῦτο ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου;
19 καὶ αὐτό ἐστιν θαυμαστόν. 19καὶ ἔλαβεν Μανωε τὸν ἔριφον τῶν
αἰγῶν καὶ τὴν θυσίαν καὶ ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὴν πέτραν τῷ κυρίῳ,
τῷ θαυμαστὰ ποιοῦντι κυρίῳ· καὶ Μανωε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐθε-
20 ώρουν. 20καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀναβῆναι τὴν φλόγα ἐπάνωθεν τοῦ
θυσιαστηρίου εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀνέβη ὁ ἄγγελος κυρίου ἐν τῇ
φλογί, καὶ Μανωε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐθεώρουν καὶ ἔπεσον ἐπὶ
21 πρόσωπον αὐτῶν ἐπὶ τὴν γῆν. 21καὶ οὐ προσέθηκεν ἔτι ὁ ἄγγελος
κυρίου ὀφθῆναι πρὸς Μανωε καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· τότε
22 ἔγνω Μανωε ὅτι ἄγγελος κυρίου ἐστίν. 22καὶ εἶπεν Μανωε πρὸς
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Θανάτῳ ἀποθανούμεθα, ὅτι θεὸν ἑωράκαμεν.

14 αυτη] -τω A† || 15 ενωπιον] εναντιον A† || 20 φλογι *L*] + του θυσιαστηριου A*O*(sub ※): ad haec superadd. εις τον ουρανον A

---

15 φαγέτω· πάντα, ὅσα ἐνετειλάμην αὐτῇ, φυλάξεται. 15καὶ εἶπεν Μα- B
νωε πρὸς τὸν ἄγγελον κυρίου Κατάσχωμεν ὧδέ σε καὶ ποιήσωμεν
16 ἐνώπιόν σου ἔριφον αἰγῶν. 16καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς
Μανωε Ἐὰν κατάσχῃς με, οὐ φάγομαι ἀπὸ τῶν ἄρτων σου, καὶ ἐὰν
ποιήσῃς ὁλοκαύτωμα, τῷ κυρίῳ ἀνοίσεις αὐτό· ὅτι οὐκ ἔγνω Μανωε
17 ὅτι ἄγγελος κυρίου αὐτός. 17καὶ εἶπεν Μανωε πρὸς τὸν ἄγγελον κυρίου
18 Τί τὸ ὄνομά σοι; ὅτι ἔλθοι τὸ ῥῆμά σου, καὶ δοξάσομέν σε. 18καὶ
εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου Εἰς τί τοῦτο ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου;
19 καὶ αὐτό ἐστιν θαυμαστόν. 19καὶ ἔλαβεν Μανωε τὸν ἔριφον τῶν
αἰγῶν καὶ τὴν θυσίαν καὶ ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὴν πέτραν τῷ κυρίῳ·
καὶ διεχώρισεν ποιῆσαι, καὶ Μανωε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ βλέποντες.
20 20καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀναβῆναι τὴν φλόγα ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου
ἕως τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀνέβη ὁ ἄγγελος κυρίου ἐν τῇ φλογὶ τοῦ
θυσιαστηρίου, καὶ Μανωε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ βλέποντες καὶ ἔπεσαν
21 ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν ἐπὶ τὴν γῆν. 21καὶ οὐ προσέθηκεν ἔτι ὁ ἄγ-
γελος κυρίου ὀφθῆναι πρὸς Μανωε καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ·
22 τότε ἔγνω Μανωε ὅτι ἄγγελος κυρίου οὗτος. 22καὶ εἶπεν Μανωε
πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Θανάτῳ ἀποθανούμεθα, ὅτι θεὸν εἴδομεν.

14 αυτη] -τω B*†

A [23]καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Εἰ ἐβούλετο κύριος θανατῶσαι 23
ἡμᾶς, οὐκ ἂν ἐδέξατο ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ὁλοκαύτωμα καὶ θυσίαν
καὶ οὐκ ἂν ἐφώτισεν ἡμᾶς πάντα ταῦτα καὶ οὐκ ἂν ἀκουστὰ ἐποί-
ησεν ἡμῖν ταῦτα.
[24]Καὶ ἔτεκεν ἡ γυνὴ υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σαμ- 24
ψων· καὶ ηὐλόγησεν αὐτὸν κύριος, καὶ ηὐξήθη τὸ παιδάριον. [25]καὶ 25
ἤρξατο πνεῦμα κυρίου συμπορεύεσθαι αὐτῷ ἐν παρεμβολῇ Δαν
ἀνὰ μέσον Σαραα καὶ ἀνὰ μέσον Εσθαολ.
[1]Καὶ κατέβη Σαμψων εἰς Θαμναθα καὶ εἶδεν γυναῖκα ἐν Θα- 14
μναθα ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐ-
τοῦ. [2]καὶ ἀνέβη καὶ ἀπήγγειλεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐ- 2
τοῦ καὶ εἶπεν Γυναῖκα ἑώρακα ἐν Θαμναθα ἀπὸ τῶν θυγατέρων
τῶν ἀλλοφύλων, καὶ νῦν λάβετέ μοι αὐτὴν εἰς γυναῖκα. [3]καὶ εἶπεν 3
αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ Μὴ οὐκ ἔστιν ἀπὸ τῶν
θυγατέρων τῶν ἀδελφῶν σου καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ μου γυνή, ὅτι
σὺ πορεύῃ λαβεῖν γυναῖκα ἐκ τῶν ἀλλοφύλων τῶν ἀπεριτμήτων;
καὶ εἶπεν Σαμψων πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ Ταύτην λαβέ μοι, ὅτι
ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς μου. [4]καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ 4
οὐκ ἔγνωσαν ὅτι παρὰ κυρίου ἐστίν, ὅτι ἀνταπόδομα αὐτὸς

23 εβουλετο *OL*] ουν βουλετε (pro -ται) A† | και ult.] + καθως ο καιρος A*O*(sub ※)† || 24 υιον > A† || 25 σαρα A† | εθαελ A†
14 2 αυτου 1^0 > A

B [23]καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Εἰ ἤθελεν ὁ κύριος θανατῶσαι 23
ἡμᾶς, οὐκ ἂν ἔλαβεν ἐκ χειρὸς ἡμῶν ὁλοκαύτωμα καὶ θυσίαν καὶ
οὐκ ἂν ἔδειξεν ἡμῖν ταῦτα πάντα καὶ καθὼς καιρὸς οὐκ ἂν ἠκού-
τισεν ἡμᾶς ταῦτα.
[24]Καὶ ἔτεκεν ἡ γυνὴ υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σαμ- 24
ψων· καὶ ἡδρύνθη τὸ παιδάριον, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸ κύριος. [25]καὶ 25
ἤρξατο πνεῦμα κυρίου συνεκπορεύεσθαι αὐτῷ ἐν παρεμβολῇ Δαν
καὶ ἀνὰ μέσον Σαραα καὶ ἀνὰ μέσον Εσθαολ.
[1]Καὶ κατέβη Σαμψων εἰς Θαμναθα καὶ εἶδεν γυναῖκα εἰς Θα- 14
μναθα ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἀλλοφύλων. [2]καὶ ἀνέβη καὶ ἀπήγ- 2
γειλεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ καὶ εἶπεν Γυναῖκα ἑό-
ρακα ἐν Θαμναθα ἀπὸ τῶν θυγατέρων Φυλιστιιμ, καὶ νῦν λάβετε
αὐτὴν ἐμοὶ εἰς γυναῖκα. [3]καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μή- 3
τηρ αὐτοῦ Μὴ οὐκ εἰσιν θυγατέρες τῶν ἀδελφῶν σου καὶ ἐκ παντὸς
τοῦ λαοῦ μου γυνή, ὅτι σὺ πορεύῃ λαβεῖν γυναῖκα ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων
τῶν ἀπεριτμήτων; καὶ εἶπεν Σαμψων πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ Ταύτην
λαβέ μοι, ὅτι αὕτη εὐθεῖα ἐν ὀφθαλμοῖς μου. [4]καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ 4
μήτηρ αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι παρὰ κυρίου ἐστίν, ὅτι ἐκδίκησιν αὐτὸς

ἐκζητεῖ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων · καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀλλόφυλοι ἐκυ- A
5 ρίευον τῶν υἱῶν Ισραηλ. [5]καὶ κατέβη Σαμψων καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ
καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἰς Θαμναθα. καὶ ἐξέκλινεν εἰς ἀμπελῶνα Θα-
μναθα, καὶ ἰδοὺ σκύμνος λεόντων ὠρυόμενος εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ ·
6 [6]καὶ κατηύθυνεν ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ διέσπασεν αὐτόν,
ὡσεὶ διασπάσαι ἔριφον αἰγῶν, καὶ οὐδὲν ἦν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.
καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐδὲ τῇ μητρὶ ἃ ἐποίησεν.
7 [7]καὶ κατέβησαν καὶ ἐλάλησαν τῇ γυναικί, καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον Σαμ-
8 ψων. [8]καὶ ἐπέστρεψεν μεθ' ἡμέρας λαβεῖν αὐτὴν καὶ ἐξέκλινεν ἰδεῖν
τὸ πτῶμα τοῦ λέοντος, καὶ ἰδοὺ συστροφὴ μελισσῶν ἐν τῷ στό-
9 ματι τοῦ λέοντος καὶ μέλι ἦν. [9]καὶ ἐξεῖλεν αὐτὸ εἰς τὸ στόμα αὐ-
τοῦ καὶ ἐπορεύθη πορευόμενος καὶ ἔσθων · καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν
πατέρα αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ
ἔφαγον · καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ἐκ τῆς ἕξεως τοῦ λέοντος
10 ἐξεῖλεν τὸ μέλι. [10]καὶ κατέβη ὁ πατὴρ αὐτοῦ πρὸς τὴν γυναῖκα ·
καὶ ἐποίησεν ἐκεῖ Σαμψων πότον ἡμέρας ἑπτά, ὅτι οὕτως ἐποίουν
11 οἱ νεανίσκοι. [11]καὶ ἐγένετο ἐν τῷ φοβεῖσθαι αὐτοὺς αὐτὸν προσ-
12 κατέστησαν αὐτῷ ἑταίρους τριάκοντα, καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ. [12]καὶ
εἶπεν αὐτοῖς Σαμψων Προβαλῶ ὑμῖν πρόβλημα, καὶ ἐὰν ἀπαγγείλητέ

12 απαγγειλητε *L*†] pr. απαγγελλοντες A *O*(sub ※)

ζητεῖ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων · καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ οἱ ἀλλόφυλοι B
5 κυριεύοντες ἐν Ισραηλ. [5]καὶ κατέβη Σαμψων καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ
καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἰς Θαμναθα. καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ ἀμπελῶνος
Θαμναθα, καὶ ἰδοὺ σκύμνος λέοντος ὠρυόμενος εἰς συνάντησιν
6 αὐτοῦ · [6]καὶ ἥλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ συνέτριψεν αὐτόν,
ὡσεὶ συντρίψει ἔριφον, καὶ οὐδὲν ἦν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. καὶ
7 οὐκ ἀπήγγειλεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ ὃ ἐποίησεν. [7]καὶ
κατέβησαν καὶ ἐλάλησαν τῇ γυναικί, καὶ ηὐθύνθη ἐν ὀφθαλμοῖς Σαμ-
8 ψων. [8]καὶ ὑπέστρεψεν μεθ' ἡμέρας λαβεῖν αὐτὴν καὶ ἐξέκλινεν ἰδεῖν
τὸ πτῶμα τοῦ λέοντος, καὶ ἰδοὺ συναγωγὴ μελισσῶν ἐν τῷ στό-
9 ματι τοῦ λέοντος καὶ μέλι. [9]καὶ ἐξεῖλεν αὐτὸ εἰς χεῖρας αὐτοῦ
καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἐσθίων · καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν
πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔφα-
γον · καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ λέον-
10 τος ἐξεῖλεν τὸ μέλι. [10]καὶ κατέβη ὁ πατὴρ αὐτοῦ πρὸς τὴν γυναῖ-
κα · καὶ ἐποίησεν ἐκεῖ Σαμψων πότον ἑπτὰ ἡμέρας, ὅτι οὕτως
11 ποιοῦσιν οἱ νεανίσκοι. [11]καὶ ἐγένετο ὅτε εἶδον αὐτόν, καὶ ἔλαβον
12 τριάκοντα κλητούς, καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ. [12]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμ-
ψων Πρόβλημα ὑμῖν προβάλλομαι · ἐὰν ἀπαγγέλλοντες ἀπαγγείλητε

9 αυτου 1⁰ > B*† | την] pr. προς B^c

A μοι τὸ πρόβλημα ἐν ταῖς ἑπτὰ ἡμέραις τοῦ πότου, δώσω ὑμῖν
τριάκοντα σινδόνας καὶ τριάκοντα στολάς · [13]καὶ ἐὰν μὴ δυνασθῆτε 13
ἀπαγγεῖλαί μοι, καὶ δώσετε ὑμεῖς ἐμοὶ τριάκοντα σινδόνας καὶ τριάκοντα στολὰς ἱματίων. καὶ εἶπαν αὐτῷ Προβαλοῦ τὸ πρόβλημά σου, καὶ ἀκουσόμεθα αὐτοῦ. [14]καὶ εἶπεν αὐτοῖς 14

Ἐκ τοῦ ἔσθοντος ἐξῆλθεν βρῶσις,
καὶ ἐξ ἰσχυροῦ ἐξῆλθεν γλυκύ.

καὶ οὐκ ἠδυνάσθησαν ἀπαγγεῖλαι τὸ πρόβλημα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.
[15]καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ καὶ εἶπαν τῇ γυναικὶ Σαμ- 15
ψων Ἀπάτησον δὴ τὸν ἄνδρα σου καὶ ἀπαγγειλάτω σοι τὸ πρόβλημα, μήποτε ἐμπυρίσωμέν σε καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου ἐν
πυρί · ἢ πτωχεῦσαι ἐκαλέσατε ἡμᾶς; [16]καὶ ἔκλαυσεν ἡ γυνὴ Σαμ- 16
ψων ἐπ' αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ Μεμίσηκάς με καὶ οὐκ ἠγάπηκάς με, ὅτι τὸ πρόβλημα, ὃ προεβάλου τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ μου, κἀμοὶ οὐκ ἀπήγγειλας αὐτό. καὶ εἶπεν αὐτῇ Σαμψων Ἰδοὺ τῷ πατρί μου
καὶ τῇ μητρί μου οὐκ ἀπήγγειλα αὐτό, καὶ σοὶ ἀπαγγελῶ; [17]καὶ 17
ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, ἐν αἷς ἦν ἐν αὐταῖς ὁ πότος · καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ,

12 ποτου *L*] + και ευρητε A*O*(sub ※) | fin. M] + ιματιων A*O*(sub ※)*L* || 13 ιματιων > *LM* | αυτου *OL*] σου A† || 14 το προβλ. / επι τρεις ημ.] tr. A† || 15 τεταρτη] εβδομη *O*–Sy† || 16 επ *OL*†] προς A

B αὐτὸ ἐν ταῖς ἑπτὰ ἡμέραις τοῦ πότου καὶ εὕρητε, δώσω ὑμῖν
τριάκοντα σινδόνας καὶ τριάκοντα στολὰς ἱματίων · [13]καὶ ἐὰν μὴ 13
δύνησθε ἀπαγγεῖλαί μοι, δώσετε ὑμεῖς ἐμοὶ τριάκοντα ὀθόνια καὶ τριάκοντα ἀλλασσομένας στολὰς ἱματίων. καὶ εἶπαν αὐτῷ Προβαλοῦ τὸ πρόβλημα, καὶ ἀκουσόμεθα αὐτό. [14]καὶ εἶπεν αὐτοῖς 14

Τί βρωτὸν ἐξῆλθεν ἐκ βιβρώσκοντος
καὶ ἀπὸ ἰσχυροῦ γλυκύ;

καὶ οὐκ ἠδύναντο ἀπαγγεῖλαι τὸ πρόβλημα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.
[15]καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ καὶ εἶπαν τῇ γυναικὶ Σαμ- 15
ψων Ἀπάτησον δὴ τὸν ἄνδρα σου καὶ ἀπαγγειλάτω σοι τὸ πρόβλημα, μήποτε κατακαύσωμέν σε καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου
ἐν πυρί · ἢ ἐκβιάσαι ἡμᾶς κεκλήκατε; [16]καὶ ἔκλαυσεν ἡ γυνὴ Σαμ- 16
ψων πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν Πλὴν μεμίσηκάς με καὶ οὐκ ἠγάπησάς με, ὅτι τὸ πρόβλημα, ὃ προεβάλου τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ μου, οὐκ ἀπήγγειλάς μοι. καὶ εἶπεν αὐτῇ Σαμψων Εἰ τῷ πατρί μου
καὶ τῇ μητρί μου οὐκ ἀπήγγελκα, σοὶ ἀπαγγείλω; [17]καὶ ἔκλαυ- 17
σεν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, ἃς ἦν αὐτοῖς ὁ πότος · καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ,

ὅτι παρηνώχλησεν αὐτόν · καὶ αὐτὴ ἀπήγγειλεν τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ A
18 αὐτῆς. 18καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
ἑβδόμῃ πρὶν δῦναι τὸν ἥλιον
Τί γλυκύτερον μέλιτος,
καὶ τί ἰσχυρότερον λέοντος;
καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψων
Εἰ μὴ κατεδαμάσατέ μου τὴν δάμαλιν,
οὐκ ἂν εὕρετε τὸ πρόβλημά μου.
19 19καὶ κατεύθυνεν ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ κατέβη εἰς Ἀσκα-
λῶνα καὶ ἔπαισεν ἐκεῖθεν τριάκοντα ἄνδρας καὶ ἔλαβεν τὰς στο-
λὰς αὐτῶν καὶ ἔδωκεν τοῖς ἀπαγγείλασιν τὸ πρόβλημα. καὶ ἐθυ-
μώθη ὀργῇ Σαμψων καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.
20 20καὶ συνῴκησεν ἡ γυνὴ Σαμψων τῷ νυμφαγωγῷ αὐτοῦ, ὃς ἦν
ἑταῖρος αὐτοῦ.
15 1Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν καὶ ἐπε-
σκέψατο Σαμψων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ φέρων ἔριφον αἰγῶν καὶ εἶ-
πεν Εἰσελεύσομαι πρὸς τὴν γυναῖκά μου εἰς τὸν κοιτῶνα · καὶ
2 οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτῆς εἰσελθεῖν πρὸς αὐτήν. 2καὶ εἶ-
πεν ὁ πατὴρ αὐτῆς Εἴπας εἶπα ὅτι μισῶν ἐμίσησας αὐτήν, καὶ

18 εν > A†
15 2 ειπα > A†

ὅτι παρενώχλησεν αὐτῷ · καὶ αὐτὴ ἀπήγγειλεν τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ B
18 αὐτῆς. 18καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
ἑβδόμῃ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον
Τί γλυκύτερον μέλιτος,
καὶ τί ἰσχυρότερον λέοντος;
καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψων
Εἰ μὴ ἠροτριάσατε ἐν τῇ δαμάλει μου,
οὐκ ἂν ἔγνωτε τὸ πρόβλημά μου.
19 19καὶ ἥλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ κατέβη εἰς Ἀσκαλῶνα
καὶ ἐπάταξεν ἐξ αὐτῶν τριάκοντα ἄνδρας καὶ ἔλαβεν τὰ ἱμάτια
αὐτῶν καὶ ἔδωκεν τὰς στολὰς τοῖς ἀπαγγείλασιν τὸ πρόβλημα.
καὶ ὠργίσθη θυμῷ Σαμψων καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς
20 αὐτοῦ. 20καὶ ἐγένετο ἡ γυνὴ Σαμψων ἑνὶ τῶν φίλων αὐτοῦ, ὧν
ἐφιλίασεν.
15 1Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν καὶ
ἐπεσκέψατο Σαμψων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐν ἐρίφῳ αἰγῶν
καὶ εἶπεν Εἰσελεύσομαι πρὸς τὴν γυναῖκά μου εἰς τὸ ταμι-
2 εῖον · καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτῆς εἰσελθεῖν. 2καὶ
εἶπεν ὁ πατὴρ αὐτῆς Λέγων εἶπα ὅτι μισῶν ἐμίσησας αὐτήν, καὶ

A ἔδωκα αὐτὴν τῷ συνεταίρῳ σου· οὐκ ἰδοὺ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς ἡ
νεωτέρα κρείσσων αὐτῆς ἐστιν; ἔστω δή σοι ἀντὶ αὐτῆς. [3]καὶ εἶ- 3
πεν αὐτῷ Σαμψων Ἀθῷός εἰμι τὸ ἅπαξ ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων, ὅτι
ἐγὼ ποιῶ μεθ᾽ ὑμῶν κακά. [4]καὶ ἐπορεύθη Σαμψων καὶ συνέλαβεν 4
τριακοσίας ἀλώπεκας καὶ ἔλαβεν λαμπάδας καὶ συνέδησεν κέρκον
πρὸς κέρκον καὶ ἔθηκεν λαμπάδα μίαν ἀνὰ μέσον τῶν δύο κέρκων
ἐν τῷ μέσῳ· [5]καὶ ἐξῆψεν πῦρ ἐν ταῖς λαμπάσιν καὶ ἐξαπέστειλεν 5
εἰς τὰ δράγματα τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐνεπύρισεν τοὺς στάχυας
καὶ τὰ προτεθερισμένα ἀπὸ στοιβῆς καὶ ἕως ἑστῶτος καὶ ἕως ἀμ-
πελῶνος καὶ ἐλαίας. [6]καὶ εἶπαν οἱ ἀλλόφυλοι Τίς ἐποίησεν ταῦτα; 6
καὶ εἶπαν Σαμψων ὁ γαμβρὸς τοῦ Θαμναθαίου, ὅτι ἔλαβεν τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ συνεταίρῳ αὐτοῦ· καὶ ἀνέ-
βησαν οἱ ἀλλόφυλοι καὶ ἐνεπύρισαν τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς αὐτῆς
καὶ αὐτὴν καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς ἐν πυρί. [7]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμ- 7
ψων Ἐὰν ποιήσητε οὕτως, οὐκ εὐδοκήσω, ἀλλὰ τὴν ἐκδίκησίν
μου ἐξ ἑνὸς καὶ ἑκάστου ὑμῶν ποιήσομαι. [8]καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς 8
ἐπὶ μηρὸν πληγὴν μεγάλην· καὶ κατέβη καὶ κατῴκει παρὰ τῷ χει-
μάρρῳ ἐν τῷ σπηλαίῳ Ηταμ.
[9]Καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι καὶ παρενεβάλοσαν ἐπὶ τὸν Ιουδαν 9

2 δη σοι] tr. A† || 6 ενεβησαν A† || 8 αυτους *L*†] + κνημην A*O*(sub ※) | κατωκει] κατεβη A†

B ἔδωκα αὐτὴν ἑνὶ τῶν ἐκ τῶν φίλων σου· μὴ οὐχὶ ἡ ἀδελφὴ αὐ-
τῆς ἡ νεωτέρα αὐτῆς ἀγαθωτέρα ὑπὲρ αὐτήν; ἔστω δή σοι ἀντὶ
αὐτῆς. [3]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψων Ἠθῴωμαι καὶ τὸ ἅπαξ ἀπὸ ἀλλο- 3
φύλων, ὅτι ποιῶ ἐγὼ μετ᾽ αὐτῶν πονηρίαν. [4]καὶ ἐπορεύθη Σαμψων 4
καὶ συνέλαβεν τριακοσίας ἀλώπεκας καὶ ἔλαβεν λαμπάδας καὶ ἐπέ-
στρεψεν κέρκον πρὸς κέρκον καὶ ἔθηκεν λαμπάδα μίαν ἀνὰ μέσον
τῶν δύο κέρκων καὶ ἔδησεν· [5]καὶ ἐξέκαυσεν πῦρ ἐν ταῖς λαμπάσιν 5
καὶ ἐξαπέστειλεν ἐν τοῖς στάχυσιν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐκάησαν
ἀπὸ ἅλωνος καὶ ἕως σταχύων ὀρθῶν καὶ ἕως ἀμπελῶνος καὶ ἐλαί-
ας. [6]καὶ εἶπαν οἱ ἀλλόφυλοι Τίς ἐποίησεν ταῦτα; καὶ εἶπαν Σαμ- 6
ψων ὁ νυμφίος τοῦ Θαμνι, ὅτι ἔλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἔδω-
κεν αὐτὴν τῷ ἐκ τῶν φίλων αὐτοῦ· καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι
καὶ ἐνέπρησαν αὐτὴν καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς ἐν πυρί. [7]καὶ εἶπεν 7
αὐτοῖς Σαμψων Ἐὰν ποιήσητε οὕτως ταύτην, ὅτι εἰ μὴν ἐκδικήσω
ἐν ὑμῖν καὶ ἔσχατον κοπάσω. [8]καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς κνήμην ἐπὶ 8
μηρὸν πληγὴν μεγάλην· καὶ κατέβη καὶ ἐκάθισεν ἐν τρυμαλιᾷ τῆς
πέτρας Ηταμ.
[9]Καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι καὶ παρενέβαλον ἐν Ιουδα 9

10 καὶ ἐξερρίφησαν ἐν Λεχι. [10]καὶ εἶπαν αὐτοῖς πᾶς ἀνὴρ Ιουδα Ἵνα A
τί ἀνέβητε ἐφ᾽ ἡμᾶς; καὶ εἶπαν οἱ ἀλλόφυλοι Δῆσαι τὸν Σαμψων
11 καὶ ποιῆσαι αὐτῷ ὃν τρόπον ἐποίησεν ἡμῖν. [11]καὶ κατέβησαν τρεῖς
χιλιάδες ἀνδρῶν ἐξ Ιουδα ἐπὶ τὴν ὀπὴν τῆς πέτρας Ηταμ καὶ εἶ-
παν πρὸς Σαμψων Οὐκ οἶδας ὅτι ἄρχουσιν ἡμῶν οἱ ἀλλόφυλοι,
καὶ ἵνα τί ταῦτα ἐποίησας ἡμῖν; καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψων Καθὼς
12 ἐποίησαν ἡμῖν, οὕτως ἐποίησα αὐτοῖς. [12]καὶ εἶπαν αὐτῷ Τοῦ δῆ-
σαί σε κατέβημεν καὶ παραδοῦναί σε εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων. καὶ
εἶπεν αὐτοῖς Σαμψων Ὀμόσατέ μοι μὴ ἀποκτεῖναί με ὑμεῖς καὶ
13 παράδοτέ με αὐτοῖς, μήποτε ἀπαντήσητε ὑμεῖς ἐν ἐμοί. [13]καὶ ὤμο-
σαν αὐτῷ λέγοντες Οὐχί, ἀλλὰ δεσμῷ δήσομέν σε καὶ παραδώ-
σομέν σε εἰς χεῖρας αὐτῶν, θανάτῳ δὲ οὐ θανατώσομέν σε· καὶ
ἔδησαν αὐτὸν δύο καλωδίοις καινοῖς καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τῆς
14 πέτρας. [14]καὶ αὐτὸς ἦλθεν ἕως Σιαγόνος· καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἠλά-
λαξαν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ καὶ ἔδραμον εἰς συνάντησιν αὐτοῦ·
καὶ κατηύθυνεν ἐπ᾽ αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ ἐγένοντο τὰ καλώδια
τὰ ἐν τοῖς βραχίοσιν αὐτοῦ ὡσεὶ στιππύον, ἡνίκα ἂν ὀσφρανθῇ
15 πυρός, καὶ διελύθησαν οἱ δεσμοὶ ἀπὸ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ. [15]καὶ
εὗρεν σιαγόνα ὄνου ἐρριμμένην ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα

9 λεχι *O*] λευι A || 10 σαμψων *L*†] + ανεβημεν A *O*(sub ※) || 11 εποιησα] -σαμεν A†

---

10 καὶ ἐξερρίφησαν ἐν Λευι. [10]καὶ εἶπαν ἀνὴρ Ιουδα Εἰς τί ἀνέβητε B
ἐφ᾽ ἡμᾶς; καὶ εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι Δῆσαι τὸν Σαμψων ἀνέβημεν
11 καὶ ποιῆσαι αὐτῷ ὃν τρόπον ἐποίησεν ἡμῖν. [11]καὶ κατέβησαν τρισ-
χίλιοι ἄνδρες ἀπὸ Ιουδα εἰς τρυμαλιὰν πέτρας Ηταμ καὶ εἶπαν τῷ
Σαμψων Οὐκ οἶδας ὅτι κυριεύουσιν οἱ ἀλλόφυλοι ἡμῶν, καὶ τί
τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψων Ὃν τρόπον ἐποί-
12 ησάν μοι, οὕτως ἐποίησα αὐτοῖς. [12]καὶ εἶπαν αὐτῷ Δῆσαί σε κατέ-
βημεν τοῦ δοῦναί σε ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων. καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμ-
13 ψων Ὀμόσατέ μοι μήποτε συναντήσητε ἐν ἐμοὶ ὑμεῖς. [13]καὶ εἶπον
αὐτῷ λέγοντες Οὐχί, ὅτι ἀλλ᾽ ἢ δεσμῷ δήσομέν σε καὶ παραδώ-
σομέν σε ἐν χειρὶ αὐτῶν καὶ θανάτῳ οὐ θανατώσομέν σε· καὶ
ἔδησαν αὐτὸν ἐν δυσὶ καλωδίοις καινοῖς καὶ ἀνήνεγκαν αὐτὸν
14 ἀπὸ τῆς πέτρας ἐκείνης. [14]καὶ ἦλθον ἕως Σιαγόνος· καὶ οἱ
ἀλλόφυλοι ἠλάλαξαν καὶ ἔδραμον εἰς συνάντησιν αὐτοῦ·
καὶ ἥλατο ἐπ᾽ αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ ἐγενήθη τὰ καλώ-
δια τὰ ἐπὶ βραχίοσιν αὐτοῦ ὡσεὶ στιππύον, ὃ ἐξεκαύθη ἐν
15 πυρί, καὶ ἐτάκησαν δεσμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ χειρῶν αὐτοῦ. [15]καὶ
εὗρεν σιαγόνα ὄνου ἐκρεριμμένην καὶ ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα

11 κυριευσουσιν B†

A αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῇ χιλίους ἄνδρας.
[16]καὶ εἶπεν Σαμψων 16
Ἐν σιαγόνι ὄνου ἐξαλείφων ἐξήλειψα αὐτούς,
ὅτι ἐν σιαγόνι ὄνου ἐπάταξα χιλίους ἄνδρας.
[17]καὶ ἐγένετο ἡνίκα συνετέλεσεν λαλῶν, καὶ ἔρριψεν τὴν σιαγόνα 17
ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐκάλεσεν τὸν τόπον ἐκεῖνον Ἀναίρεσις
σιαγόνος. [18]καὶ ἐδίψησεν σφόδρα· καὶ ἐβόησεν πρὸς κύριον καὶ 18
εἶπεν Σὺ ἔδωκας ἐν χειρὶ τοῦ δούλου σου τὴν σωτηρίαν τὴν με-
γάλην ταύτην, καὶ νῦν ἀποθανοῦμαι ἐν δίψει καὶ ἐμπεσοῦμαι ἐν
χειρὶ τῶν ἀπεριτμήτων. [19]καὶ ἤνοιξεν ὁ θεὸς τὸ τραῦμα τῆς σια- 19
γόνος, καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ ὕδατα, καὶ ἔπιεν, καὶ ἐπέστρεψεν τὸ
πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ ἀνέψυξεν. διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα
αὐτῆς Πηγὴ ἐπίκλητος σιαγόνος ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. — [20]καὶ 20
ἔκρινεν τὸν Ισραηλ ἐν ἡμέραις ἀλλοφύλων ἔτη εἴκοσι.
[1]Καὶ ἐπορεύθη Σαμψων ἐκεῖθεν εἰς Γάζαν· καὶ εἶδεν ἐκεῖ γυναῖ- 16
κα πόρνην καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν. [2]καὶ ἀπηγγέλη τοῖς Γαζαίοις 2
λέγοντες Ἥκει Σαμψων ἐνταῦθα. καὶ ἐκύκλωσαν καὶ ἐνήδρευσαν
αὐτὸν ὅλην τὴν νύκτα ἐπὶ τῆς πύλης τῆς πόλεως καὶ ἐκώφευσαν
ὅλην τὴν νύκτα λέγοντες Ἕως φωτὸς πρωὶ μείνωμεν καὶ ἀποκτεί-

19 αυτης πηγη] της πληγης A†

B αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῇ χιλίους ἄνδρας.
[16]καὶ εἶπεν Σαμψων 16
Ἐν σιαγόνι ὄνου ἐξαλείφων ἐξήλειψα αὐτούς,
ὅτι ἐν τῇ σιαγόνι τοῦ ὄνου ἐπάταξα χιλίους ἄνδρας.
[17]καὶ ἐγένετο ὡς ἐπαύσατο λαλῶν, καὶ ἔρριψεν τὴν σιαγόνα ἐκ 17
τῆς χειρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐκάλεσεν τὸν τόπον ἐκεῖνον Ἀναίρεσις σια-
γόνος. [18]καὶ ἐδίψησεν σφόδρα· καὶ ἔκλαυσεν πρὸς κύριον καὶ εἶ- 18
πεν Σὺ εὐδόκησας ἐν χειρὶ δούλου σου τὴν σωτηρίαν τὴν μεγά-
λην ταύτην, καὶ νῦν ἀποθανοῦμαι τῷ δίψει καὶ ἐμπεσοῦμαι ἐν
χειρὶ τῶν ἀπεριτμήτων. [19]καὶ ἔρρηξεν ὁ θεὸς τὸν λάκκον τὸν ἐν 19
τῇ σιαγόνι, καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ ὕδωρ, καὶ ἔπιεν, καὶ ἐπέστρεψεν
τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ἔζησεν. διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς
Πηγὴ τοῦ ἐπικαλουμένου, ἥ ἐστιν ἐν Σιαγόνι, ἕως τῆς ἡμέρας
ταύτης. — [20]καὶ ἔκρινεν τὸν Ισραηλ ἐν ἡμέραις ἀλλοφύλων εἴ- 20
κοσι ἔτη.
[1]Καὶ ἐπορεύθη Σαμψων εἰς Γάζαν· καὶ εἶδεν ἐκεῖ γυναῖκα 16
πόρνην καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν. [2]καὶ ἀνηγγέλη τοῖς Γαζαίοις 2
λέγοντες Ἥκει Σαμψων ὧδε. καὶ ἐκύκλωσαν καὶ ἐνήδρευσαν
ἐπ᾽ αὐτὸν ὅλην τὴν νύκτα ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως καὶ ἐκώφευ-
σαν ὅλην τὴν νύκτα λέγοντες Ἕως διαφαύσῃ ὁ ὄρθρος, καὶ φονεύ-

3 νωμεν αὐτόν. [3]καὶ ἐκοιμήθη Σαμψων ἕως τοῦ μεσονυκτίου· καὶ A
ἀνέστη περὶ τὸ μεσονύκτιον καὶ ἐπελάβετο τῶν θυρῶν τῆς πύλης
τῆς πόλεως καὶ τῶν δύο σταθμῶν καὶ ἀνεβάστασεν αὐτὰς σὺν
τῷ μοχλῷ καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῷ ὤμῳ αὐτοῦ καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ
ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, ὅ ἐστιν ἐπὶ πρόσωπον Χεβρων, καὶ
ἔθηκεν αὐτὰ ἐκεῖ.
4 [4]Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἠγάπησεν γυναῖκα ἐπὶ τοῦ χειμάρ-
5 ρου Σωρηχ, καὶ ὄνομα αὐτῇ Δαλιλα. [5]καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν
οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων καὶ εἶπαν αὐτῇ Ἀπάτησον αὐτὸν καὶ
ἰδὲ ἐν τίνι ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἐστιν ἡ μεγάλη καὶ ἐν τίνι δυνησόμεθα
πρὸς αὐτὸν καὶ δήσομεν αὐτὸν ὥστε ταπεινῶσαι αὐτόν, καὶ ἡμεῖς
6 δώσομέν σοι ἀνὴρ χιλίους καὶ ἑκατὸν ἀργυρίου. [6]καὶ εἶπεν Δαλιλα
πρὸς Σαμψων Ἀνάγγειλόν μοι ἐν τίνι ἡ ἰσχύς σου ἡ μεγάλη καὶ
7 ἐν τίνι δεθήσῃ τοῦ ταπεινωθῆναί σε. [7]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν Σαμ-
ψων Ἐὰν δήσωσίν με ἐν ἑπτὰ νευραῖς ὑγραῖς μὴ ἠρημωμέναις,
8 καὶ ἀσθενήσω καὶ ἔσομαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων. [8]καὶ ἀνήνεγκαν
αὐτῇ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἑπτὰ νευρὰς ὑγρὰς μὴ ἠρημω-
9 μένας, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν αὐταῖς· [9]καὶ τὸ ἔνεδρον αὐτοῦ ἐκάθητο
ἐν τῷ ταμιείῳ· καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σέ, Σαμψων·

3 του *OL*] > A || 4 δαλιλα *O*G†] δαλιδα rel.: item in seq.; cf. Regn. I 25 14 II 28 37 11 3 III 16 16 || 5 αυτη] προς αυτην A† || 9 εκαθητο] + αυτου A*O*G†, sed αυτου praec. retinent (G sub ÷)

---

3 σωμεν αὐτόν. [3]καὶ ἐκοιμήθη Σαμψων ἕως μεσονυκτίου· καὶ ἀνέ- B
στη ἐν ἡμίσει τῆς νυκτὸς καὶ ἐπελάβετο τῶν θυρῶν τῆς πύλης
τῆς πόλεως σὺν τοῖς δυσὶ σταθμοῖς καὶ ἀνεβάστασεν αὐτὰς σὺν
τῷ μοχλῷ καὶ ἔθηκεν ἐπ' ὤμων αὐτοῦ καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὴν κορυφὴν
τοῦ ὄρους τοῦ ἐπὶ προσώπου Χεβρων καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐκεῖ.
4 [4]Καὶ ἐγένετο μετὰ τοῦτο καὶ ἠγάπησεν γυναῖκα ἐν Αλσω-
5 ρηχ, καὶ ὄνομα αὐτῇ Δαλιδα. [5]καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν οἱ
ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων καὶ εἶπαν αὐτῇ Ἀπάτησον αὐτὸν καὶ
ἰδὲ ἐν τίνι ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἡ μεγάλη καὶ ἐν τίνι δυνησόμεθα
αὐτῷ καὶ δήσομεν αὐτὸν τοῦ ταπεινῶσαι αὐτόν, καὶ ἡμεῖς
6 δώσομέν σοι ἀνὴρ χιλίους καὶ ἑκατὸν ἀργυρίου. [6]καὶ εἶπεν Δαλιδα
πρὸς Σαμψων Ἀπάγγειλον δή μοι ἐν τίνι ἡ ἰσχύς σου ἡ μεγάλη
7 καὶ ἐν τίνι δεθήσῃ τοῦ ταπεινωθῆναί σε. [7]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν
Σαμψων Ἐὰν δήσωσίν με ἐν ἑπτὰ νευρέαις ὑγραῖς μὴ διεφθαρμέ-
8 ναις, καὶ ἀσθενήσω καὶ ἔσομαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων. [8]καὶ ἀνήνεγ-
καν αὐτῇ οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων ἑπτὰ νευρὰς ὑγρὰς μὴ διε-
9 φθαρμένας, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν αὐταῖς· [9]καὶ τὸ ἔνεδρον αὐτῇ
ἐκάθητο ἐν τῷ ταμιείῳ· καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σέ, Σαμψων·

A καὶ διέρρηξεν τὰς νευράς, ὃν τρόπον διασπᾶται κλῶσμα τοῦ ἀπο-
τινάγματος ἐν τῷ ὀσφρανθῆναι πυρός· καὶ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς
αὐτοῦ. [10]καὶ εἶπεν Δαλιλα πρὸς Σαμψων Ἰδοὺ παρελογίσω με καὶ 10
ἐλάλησας πρός με ψευδῆ· νῦν οὖν ἀνάγγειλον δή μοι ἐν τίνι δε-
θήσῃ. [11]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν Ἐὰν δεσμῷ δήσωσίν με ἐν ἑπτὰ 11
καλωδίοις καινοῖς, ἐν οἷς οὐκ ἐγενήθη ἔργον, καὶ ἀσθενήσω καὶ ἔσο-
μαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων. [12]καὶ ἔλαβεν αὐτῷ Δαλιλα καλώδια 12
καινὰ καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν αὐτοῖς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Οἱ ἀλλό-
φυλοι ἐπὶ σέ, Σαμψων· καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκάθητο ἐν τῷ ταμιείῳ·
καὶ διέσπασεν αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ ὡς ῥάμμα. [13]καὶ 13
εἶπεν Δαλιλα πρὸς Σαμψων Ἕως νῦν παρελογίσω με καὶ ἐλάλη-
σας πρός με ψευδῆ· ἀνάγγειλον δή μοι ἐν τίνι δεθήσῃ. καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτήν Ἐὰν ὑφάνῃς τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς μου μετὰ
τοῦ διάσματος καὶ ἐγκρούσῃς ἐν τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοῖχον, καὶ
ἔσομαι ἀσθενὴς ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων. [14]καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν 14
Δαλιλα καὶ ἐδιάσατο τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ
μετὰ τῆς ἐκτάσεως καὶ κατέκρουσεν ἐν τοῖς πασσάλοις εἰς τὸν
τοῖχον καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Οἱ ἀλλόφυλοι ἐπὶ σέ, Σαμψων· καὶ

9 ὀσφρανθ. *L*†] + αυτο A*O*(sub ※) || 10 ουν > A || 11 καινοις > A† || 12 καλωδια > A† | διεσπασεν] δι > A† || 13 εως] ως A† || 14 εκτασεως *L*] εκστασ. A

B καὶ διέσπασεν τὰς νευρέας, ὡς εἴ τις ἀποσπάσοι στρέμμα στιπ-
πύου ἐν τῷ ὀσφρανθῆναι αὐτὸ πυρός· καὶ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς
αὐτοῦ. [10]καὶ εἶπεν Δαλιδα πρὸς Σαμψων Ἰδοὺ ἐπλάνησάς με καὶ 10
ἐλάλησας πρός με ψευδῆ· νῦν οὖν ἀνάγγειλόν μοι ἐν τίνι δε-
θήσῃ. [11]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν Ἐὰν δεσμεύοντες δήσωσίν με ἐν 11
καλωδίοις καινοῖς, οἷς οὐκ ἐγένετο ἐν αὐτοῖς ἔργον, καὶ ἀσθενήσω
καὶ ἔσομαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων. [12]καὶ ἔλαβεν Δαλιδα καλώδια 12
καινὰ καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν αὐτοῖς· καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξῆλθεν ἐκ
τοῦ ταμιείου· καὶ εἶπεν Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σέ, Σαμψων· καὶ διέσπα-
σεν αὐτὰ ἀπὸ βραχιόνων αὐτοῦ ὡς σπαρτίον. [13]καὶ εἶπεν 13
Δαλιδα πρὸς Σαμψων Ἰδοὺ ἐπλάνησάς με καὶ ἐλάλησας πρὸς
ἐμὲ ψευδῆ· ἀπάγγειλον δή μοι ἐν τίνι δεθήσῃ. καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτήν Ἐὰν ὑφάνῃς τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς μου
σὺν τῷ διάσματι καὶ ἐγκρούσῃς τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοῖχον,
καὶ ἔσομαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων ἀσθενής. [14]καὶ ἐγένετο ἐν 14
τῷ κοιμᾶσθαι αὐτὸν καὶ ἔλαβεν Δαλιδα τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς
κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ὕφανεν ἐν τῷ διάσματι καὶ ἔπηξεν τῷ πασσά-
λῳ εἰς τὸν τοῖχον καὶ εἶπεν Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σέ, Σαμψων· καὶ

ἐξηγέρθη ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ καὶ ἐξέσπασεν τοὺς πασσάλους σὺν A
τῷ ὑφάσματι ἐκ τοῦ τοίχου καὶ τὸ δίασμα, καὶ οὐκ ἐγνώσθη ἡ
15 ἰσχὺς αὐτοῦ. [15]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Δαλιλα Πῶς ἐρεῖς Ἠγάπηκά
σε, καὶ ἡ καρδία σου οὐκ ἔστιν μετ᾽ ἐμοῦ; τοῦτο τρίτον παρελο-
γίσω με καὶ οὐκ ἀπήγγειλάς μοι ἐν τίνι ἡ ἰσχύς σου ἡ μεγάλη.
16 [16]καὶ ἐγένετο ὅτε κατειργάσατο αὐτὸν τοῖς λόγοις αὐτῆς ὅλην τὴν
νύκτα καὶ παρηνώχλησεν αὐτόν, καὶ ὠλιγοψύχησεν ἕως εἰς θάνα-
17 τον· [17]καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ πάντα τὰ ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ καὶ εἶ-
πεν αὐτῇ Ξυρὸν οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου, ὅτι ναζι-
ραῖος θεοῦ ἐγώ εἰμι ἐκ κοιλίας μητρός μου, καὶ ἐὰν ξυρήσωμαι,
ἀποστήσεται ἀπ᾽ ἐμοῦ ἡ ἰσχύς μου, καὶ ἀσθενήσω καὶ ἔσομαι κατὰ
18 πάντας τοὺς ἀνθρώπους. [18]καὶ εἶδεν Δαλιλα ὅτι ἀνήγγειλεν αὐτῇ
πάντα τὰ ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλεν καὶ ἐκάλεσεν πάντας
τοὺς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων λέγουσα Ἀνάβητε τὸ ἅπαξ, ὅτι
ἀνήγγειλέν μοι πᾶσαν τὴν καρδίαν αὐτοῦ· καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐ-
τὴν πᾶσαι αἱ σατραπίαι τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἤνεγκαν τὸ ἀργύριον
19 ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. [19]καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἀνὰ μέσον τῶν γο-
νάτων αὐτῆς· καὶ ἐκάλεσεν τὸν κουρέα, καὶ ἐξύρησεν τοὺς ἑπτὰ
βοστρύχους τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· καὶ ἤρξατο ταπεινοῦσθαι, καὶ

14 εξηγερθη] εξ > A† || 15 ουκ 1° > A† | τουτο] + το A† || 18 και εκαλεσεν > A† | καρδιαν] κακιαν A†

ἐξυπνίσθη ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ καὶ ἐξῆρεν τὸν πάσσαλον τοῦ ὑφά- B
15 σματος ἐκ τοῦ τοίχου. [15]καὶ εἶπεν Δαλιδα πρὸς Σαμψων Πῶς λέγεις
Ἠγάπηκά σε, καὶ οὐκ ἔστιν ἡ καρδία σου μετ᾽ ἐμοῦ; τοῦτο τρίτον
ἐπλάνησάς με καὶ οὐκ ἀπήγγειλάς μοι ἐν τίνι ἡ ἰσχύς σου ἡ μεγάλη.
16 [16]καὶ ἐγένετο ὅτε ἐξέθλιψεν αὐτὸν ἐν λόγοις αὐτῆς πάσας τὰς
ἡμέρας καὶ ἐστενοχώρησεν αὐτόν, καὶ ὠλιγοψύχησεν ἕως τοῦ ἀπο-
17 θανεῖν· [17]καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῇ τὴν πᾶσαν καρδίαν αὐτοῦ καὶ εἶ-
πεν αὐτῇ Σίδηρος οὐκ ἀνέβη ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου, ὅτι ἅγιος
θεοῦ ἐγώ εἰμι ἀπὸ κοιλίας μητρός μου· ἐὰν οὖν ξυρήσωμαι,
ἀποστήσεται ἀπ᾽ ἐμοῦ ἡ ἰσχύς μου, καὶ ἀσθενήσω καὶ ἔσομαι ὡς
18 πάντες οἱ ἄνθρωποι. [18]καὶ εἶδεν Δαλιδα ὅτι ἀπήγγειλεν αὐτῇ
πᾶσαν τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλεν καὶ ἐκάλεσεν τοὺς
ἄρχοντας τῶν ἀλλοφύλων λέγουσα Ἀνάβητε ἔτι τὸ ἅπαξ τοῦτο,
ὅτι ἀπήγγειλέν μοι τὴν πᾶσαν καρδίαν αὐτοῦ· καὶ ἀνέβησαν
πρὸς αὐτὴν οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἀνήνεγκαν τὸ ἀρ-
19 γύριον ἐν χερσὶν αὐτῶν. [19]καὶ ἐκοίμισεν Δαλιδα τὸν Σαμψων
ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς· καὶ ἐκάλεσεν ἄνδρα, καὶ ἐξύρησεν τὰς ἑπτὰ
σειρὰς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· καὶ ἤρξατο ταπεινῶσαι αὐτόν, καὶ

A ἀπέστη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ. [20]καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαλιλα Οἱ 20
ἀλλόφυλοι ἐπὶ σέ, Σαμψων. καὶ ἐξηγέρθη ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ καὶ
εἶπεν Ἐξελεύσομαι καὶ ποιήσω καθὼς ἀεὶ καὶ ἀποτινάξομαι· καὶ
αὐτὸς οὐκ ἔγνω ὅτι κύριος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ. [21]καὶ ἐπελάβοντο 21
αὐτοῦ οἱ ἀλλόφυλοι καὶ ἐξώρυξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ· καὶ
κατήγαγον αὐτὸν εἰς Γάζαν καὶ ἔδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις χαλκαῖς,
καὶ ἦν ἀλήθων ἐν οἴκῳ τῆς φυλακῆς.
[22]Καὶ ἤρξατο ἡ θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἀνατεῖλαι, ἡνίκα ἐξυ- 22
ρήθη. [23]καὶ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων συνήχθησαν τοῦ θῦσαι 23
θυσίαν μεγάλην Δαγων τῷ θεῷ αὐτῶν καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι καὶ
εἶπαν Παρέδωκεν ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν χειρὶ ἡμῶν Σαμψων τὸν ἐχθρὸν
ἡμῶν. [24]καὶ εἶδεν αὐτὸν ὁ λαὸς καὶ ᾔνεσαν τοὺς θεοὺς αὐτῶν καὶ 24
εἶπαν Παρέδωκεν ὁ θεὸς ἡμῶν τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν ἐν χειρὶ ἡμῶν
καὶ τὸν ἐξερημοῦντα τὴν γῆν ἡμῶν, ὅστις ἐπλήθυνεν τοὺς τραυ-
ματίας ἡμῶν. [25]καὶ ἐγένετο ὅτε ἠγαθύνθη ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ εἶ- 25
παν Καλέσατε τὸν Σαμψων ἐξ οἴκου φυλακῆς, καὶ παιξάτω ἐνώ-
πιον ἡμῶν. καὶ ἐκάλεσαν τὸν Σαμψων ἐξ οἴκου τῆς φυλακῆς καὶ
ἐνέπαιζον αὐτῷ καὶ ἔστησαν αὐτὸν ἀνὰ μέσον τῶν δύο στύλων.
[26]καὶ εἶπεν Σαμψων πρὸς τὸ παιδάριον τὸν χειραγωγοῦντα αὐτόν 26

B ἀπέστη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ. [20]καὶ εἶπεν Δαλιδα Ἀλλόφυλοι 20
ἐπὶ σέ, Σαμψων. καὶ ἐξυπνίσθη ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ καὶ εἶπεν
Ἐξελεύσομαι ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ καὶ ἐκτιναχθήσομαι· καὶ αὐτὸς
οὐκ ἔγνω ὅτι ἀπέστη ὁ κύριος ἀπάνωθεν αὐτοῦ. [21]καὶ ἐκράτησαν 21
αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι καὶ ἐξέκοψαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ· καὶ
κατήνεγκαν αὐτὸν εἰς Γάζαν καὶ ἐπέδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις χαλ-
κείαις, καὶ ἦν ἀλήθων ἐν οἴκῳ τοῦ δεσμωτηρίου.
[22]Καὶ ἤρξατο θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ βλαστάνειν, καθὼς ἐξυ- 22
ρήσατο. [23]καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων συνήχθησαν θῦσαι 23
θυσίασμα μέγα τῷ Δαγων θεῷ αὐτῶν καὶ εὐφρανθῆναι καὶ εἶπαν
Ἔδωκεν ὁ θεὸς ἐν χειρὶ ἡμῶν τὸν Σαμψων τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν.
[24]καὶ εἶδαν αὐτὸν ὁ λαὸς καὶ ὕμνησαν τὸν θεὸν αὐτῶν ὅτι Παρ- 24
έδωκεν ὁ θεὸς ἡμῶν τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν ἐν χειρὶ ἡμῶν τὸν ἐρη-
μοῦντα τὴν γῆν ἡμῶν καὶ ὃς ἐπλήθυνεν τοὺς τραυματίας ἡμῶν.
[25]καὶ ὅτε ἠγαθύνθη ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ εἶπαν Καλέσατε τὸν 25
Σαμψων ἐξ οἴκου φυλακῆς, καὶ παιξάτω ἐνώπιον ἡμῶν. καὶ ἐκά-
λεσαν τὸν Σαμψων ἀπὸ οἴκου δεσμωτηρίου, καὶ ἔπαιζεν ἐνώπιον αὐ-
τῶν, καὶ ἐρράπιζον αὐτὸν καὶ ἔστησαν αὐτὸν ἀνὰ μέσον τῶν κιόνων.
[26]καὶ εἶπεν Σαμψων πρὸς τὸν νεανίαν τὸν κρατοῦντα τὴν χεῖρα αὐτοῦ 26

23 θυσαι] θυσιασαι B^c

Ἐπανάπαυσόν με δὴ καὶ ποίησον ψηλαφῆσαί με ἐπὶ τοὺς στύλους, A
ἐφ' ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικται ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπιστηρίσομαι ἐπ' αὐ-
27 τούς· ὁ δὲ παῖς ἐποίησεν οὕτως. [27]ὁ δὲ οἶκος ἦν πλήρης ἀνδρῶν καὶ
γυναικῶν, καὶ ἐκεῖ πάντες οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐπὶ
τοῦ δώματος ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐμβλέποντες
28 ἐμπαιζόμενον τὸν Σαμψων. [28]καὶ ἐβόησεν Σαμψων πρὸς κύριον
καὶ εἶπεν Κύριε κύριε, μνήσθητί μου καὶ ἐνίσχυσόν με δὴ πλὴν
ἔτι τὸ ἅπαξ τοῦτο, καὶ ἐκδικήσω ἐκδίκησιν μίαν ἀντὶ τῶν δύο
29 ὀφθαλμῶν μου ἐκ τῶν ἀλλοφύλων. [29]καὶ περιέλαβεν Σαμψων τοὺς
δύο στύλους τοὺς μέσους, ἐφ' ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῶν,
καὶ ἐπεστηρίσατο ἐπ' αὐτοῖς, ἕνα ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ καὶ ἕνα ἐν
30 τῇ ἀριστερᾷ αὐτοῦ. [30]καὶ εἶπεν Σαμψων Ἀποθανέτω ἡ ψυχή μου
μετὰ τῶν ἀλλοφύλων· καὶ ἔκλινεν ἐν ἰσχύι, καὶ ἔπεσεν ὁ οἶκος
ἐπὶ τοὺς σατράπας καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῷ· καὶ
ἐγένοντο οἱ τεθνηκότες, οὓς ἐθανάτωσεν Σαμψων ἐν τῷ θανάτῳ
31 αὐτοῦ, πλείους ὑπὲρ οὓς ἐθανάτωσεν ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ. [31]καὶ κατέ-
βησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ
ἔλαβον αὐτὸν καὶ ἀνέβησαν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἀνὰ μέσον Σαραα
καὶ ἀνὰ μέσον Εσθαολ ἐν τῷ τάφῳ Μανωε τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.
καὶ αὐτὸς ἔκρινεν τὸν Ισραηλ εἴκοσι ἔτη.

26 επεστηρικται *OL*] -κτο A | επιστηρισομαι *OL*] -σον με A

Ἄφες με καὶ ψηλαφήσω τοὺς κίονας, ἐφ' οἷς ὁ οἶκος στήκει ἐπ' B
27 αὐτούς, καὶ ἐπιστηριχθήσομαι ἐπ' αὐτούς. [27]καὶ ὁ οἶκος πλήρης
τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, καὶ ἐκεῖ πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν
ἀλλοφύλων, καὶ ἐπὶ τὸ δῶμα ὡς ἑπτακόσιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες οἱ
28 θεωροῦντες ἐν παιγνίαις Σαμψων. [28]καὶ ἔκλαυσεν Σαμψων πρὸς
κύριον καὶ εἶπεν Αδωναιε κύριε, μνήσθητι δή μου νῦν καὶ ἐνίσχυσόν
με ἔτι τὸ ἅπαξ τοῦτο, θεέ, καὶ ἀνταποδώσω ἀνταπόδοσιν μίαν περὶ
29 τῶν δύο ὀφθαλμῶν μου τοῖς ἀλλοφύλοις. [29]καὶ περιέλαβεν Σαμψων
τοὺς δύο κίονας τοῦ οἴκου, ἐφ' οὓς ὁ οἶκος εἱστήκει, καὶ ἐπεστη-
ρίχθη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐκράτησεν ἕνα τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ καὶ ἕνα τῇ
30 ἀριστερᾷ αὐτοῦ. [30]καὶ εἶπεν Σαμψων Ἀποθανέτω ψυχή μου μετὰ
ἀλλοφύλων· καὶ ἐβάσταξεν ἐν ἰσχύι, καὶ ἔπεσεν ὁ οἶκος ἐπὶ τοὺς
ἄρχοντας καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῷ· καὶ ἦσαν οἱ τε-
θνηκότες, οὓς ἐθανάτωσεν Σαμψων ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, πλείους
31 ἢ οὓς ἐθανάτωσεν ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ. [31]καὶ κατέβησαν οἱ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἔλαβον αὐτὸν καὶ ἀνέ-
βησαν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἀνὰ μέσον Σαραα καὶ ἀνὰ μέσον Εσθαολ
ἐν τῷ τάφῳ Μανωε τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς ἔκρινεν τὸν
Ισραηλ εἴκοσι ἔτη.

A ¹Καὶ ἐγένετο ἀνὴρ ἐξ ὄρους Εφραιμ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Μιχα. 17
²καὶ εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτοῦ Χιλίους καὶ ἑκατὸν ἀργυρίου τοὺς λημ- 2
φθέντας σοι καὶ ἐξώρκισας καὶ εἶπας ἐν τοῖς ὠσίν μου, ἰδοὺ τὸ
ἀργύριον παρ᾽ ἐμοί, ἐγὼ ἔλαβον αὐτό. καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ
Εὐλογημένος ὁ υἱός μου τῷ κυρίῳ. ³καὶ ἀπέδωκεν τοὺς χιλίους 3
καὶ ἑκατὸν τοῦ ἀργυρίου τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐ-
τοῦ Ἁγιασμῷ ἡγίασα τὸ ἀργύριον τῷ κυρίῳ ἐκ τῆς χειρός μου
κατὰ μόνας τοῦ ποιῆσαι γλυπτὸν καὶ χωνευτόν, καὶ νῦν ἐπιστρέψω
αὐτά σοι καὶ ἀποδώσω σοι αὐτό. ⁴καὶ ἀπέδωκεν τὸ ἀργύριον τῇ 4
μητρὶ αὐτοῦ· καὶ ἔλαβεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ διακοσίους τοῦ ἀργυρίου
καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τῷ χωνευτῇ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ γλυπτὸν καὶ χω-
νευτόν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ Μιχα. ⁵καὶ ὁ ἀνὴρ Μιχα, αὐτῷ 5
οἶκος θεοῦ· καὶ ἐποίησεν εφουδ καὶ θεραφιν καὶ ἐνέπλησεν τὴν
χεῖρα ἑνὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς ἱερέα. — ⁶ἐν 6
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ισραηλ· ἀνὴρ τὸ ἀγαθὸν
ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει.

⁷Καὶ ἐγένετο παιδάριον ἐκ Βηθλεεμ δήμου Ιουδα ἐκ τῆς συγγε- 7
νείας Ιουδα, καὶ αὐτὸς Λευίτης, καὶ αὐτὸς παρῴκει ἐκεῖ. ⁸καὶ ἐπο- 8
ρεύθη ὁ ἀνὴρ ἐκ τῆς πόλεως Ιουδα ἐκ Βηθλεεμ παροικεῖν οὗ ἐὰν

17 1 εγενετο] -νηθη A† || 3 και χωνευτον > A† || 5 θεραπειν A† | αυτω ult. > A† || 6 αγαθον A†] αρεστον J† || 8 εκ 2⁰ > A

B ¹Καὶ ἐγένετο ἀνὴρ ἀπὸ ὄρους Εφραιμ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Μιχαιας. 17
²καὶ εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτοῦ Οἱ χίλιοι καὶ ἑκατόν, οὓς ἔλαβες ἀργυ- 2
ρίου σεαυτῇ καί με ἠράσω καὶ προσεῖπας ἐν ὠσί μου, ἰδοὺ τὸ
ἀργύριον παρ᾽ ἐμοί, ἐγὼ ἔλαβον αὐτό. καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ
Εὐλογητὸς ὁ υἱός μου τῷ κυρίῳ. ³καὶ ἀπέδωκεν τοὺς χιλίους καὶ 3
ἑκατὸν τοῦ ἀργυρίου τῇ μητρὶ αὐτοῦ· καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ
Ἁγιάζουσα ἡγίακα τὸ ἀργύριον τῷ κυρίῳ ἐκ χειρός μου τῷ υἱῷ
μου τοῦ ποιῆσαι γλυπτὸν καὶ χωνευτόν, καὶ νῦν ἀποδώσω σοι
αὐτό. ⁴καὶ ἀπέδωκεν τὸ ἀργύριον τῇ μητρὶ αὐτοῦ· καὶ ἔλαβεν ἡ 4
μήτηρ αὐτοῦ διακοσίους ἀργυρίου καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ἀργυροκόπῳ,
καὶ ἐποίησεν αὐτὸ γλυπτὸν καὶ χωνευτόν· καὶ ἐγενήθη ἐν οἴκῳ
Μιχαια. ⁵καὶ ὁ οἶκος Μιχαια, αὐτῷ οἶκος θεοῦ· καὶ ἐποίησεν εφωδ 5
καὶ θαραφιν καὶ ἐπλήρωσεν τὴν χεῖρα ἀπὸ ἑνὸς υἱῶν αὐτοῦ, καὶ
ἐγένετο αὐτῷ εἰς ἱερέα. — ⁶ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν 6
βασιλεὺς ἐν Ισραηλ· ἀνὴρ τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει.

⁷Καὶ ἐγενήθη νεανίας ἐκ Βηθλεεμ δήμου Ιουδα, καὶ αὐ- 7
τὸς Λευίτης, καὶ οὗτος παρῴκει ἐκεῖ. ⁸καὶ ἐπορεύθη ὁ 8
ἀνὴρ ἀπὸ Βηθλεεμ τῆς πόλεως Ιουδα παροικῆσαι ἐν ᾧ ἐὰν

εὕρῃ, καὶ ἐγενήθη εἰς ὄρος Εφραιμ ἕως οἴκου Μιχα τοῦ ποιῆσαι A
9 τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. 9 καὶ εἶπεν αὐτῷ Μιχα Πόθεν ἔρχῃ; καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτόν Λευίτης ἐγώ εἰμ' ἐκ Βηθλεεμ Ιουδα, καὶ ἐγὼ πορεύο-
10 μαι παροικεῖν οὗ ἐὰν εὕρω. 10 καὶ εἶπεν αὐτῷ Μιχα Κάθου μετ'
ἐμοῦ καὶ γενοῦ μοι εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερέα, καὶ ἐγὼ δώσω σοι
δέκα ἀργυρίου εἰς ἡμέρας καὶ ζεῦγος ἱματίων καὶ τὰ πρὸς τὸ ζῆν
11 σου. καὶ ἐπορεύθη ὁ Λευίτης 11 καὶ ἤρξατο παροικεῖν παρὰ τῷ ἀν-
12 δρί, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ τὸ παιδάριον ὡς εἷς τῶν υἱῶν αὐτοῦ. 12 καὶ
ἐνέπλησεν Μιχα τὴν χεῖρα τοῦ Λευίτου, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ τὸ παιδά-
13 ριον εἰς ἱερέα καὶ ἦν ἐν τῷ οἴκῳ Μιχα. 13 καὶ εἶπεν Μιχα Νῦν ἔγνων
ὅτι ἠγαθοποίησέν με κύριος, ὅτι ἐγενήθη μοι ὁ Λευίτης εἰς ἱερέα.
18 1 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ισραηλ. καὶ ἐν
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐζήτει ἡ φυλὴ τοῦ Δαν ἑαυτῇ κληρονομίαν
τοῦ κατοικεῖν, ὅτι οὐκ ἔπεσεν αὐτῇ ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἐν
2 μέσῳ φυλῶν Ισραηλ κληρονομία. 2 καὶ ἐξαπέστειλαν οἱ υἱοὶ Δαν
ἐκ τῶν συγγενειῶν αὐτῶν πέντε ἄνδρας ἀπὸ μέρους αὐτῶν υἱοὺς
δυνάμεως ἐκ Σαραα καὶ Εσθαολ τοῦ κατασκέψασθαι τὴν γῆν καὶ
ἐξιχνιάσαι αὐτὴν καὶ εἶπαν πρὸς αὐτούς Πορεύεσθε καὶ ἐξερευνήσατε

8 εγενηθη A†] εγενετο *L*† || 9 βηθλεεμ *OL*] βεθ- A†: pro βαιθ-, cf. Ruth
1 1 | ιουδα] pr. δημου ιουδα εκ της συγγενειας A†: ex 7 || 10 τα > A†
18 1 επεσεν *OL*†] pr. εν A || 2 εκ σαραα] εξ αραα A*L*pt

εὕρῃ τόπῳ, καὶ ἦλθεν ἕως ὄρους Εφραιμ καὶ ἕως οἴκου Μιχαια τοῦ B
9 ποιῆσαι ὁδὸν αὐτοῦ. 9 καὶ εἶπεν αὐτῷ Μιχαιας Πόθεν ἔρχῃ; καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτόν Λευίτης εἰμὶ ἀπὸ Βαιθλεεμ Ιουδα, καὶ ἐγὼ πορεύομαι
10 παροικῆσαι ἐν ᾧ ἐὰν εὕρω τόπῳ. 10 καὶ εἶπεν αὐτῷ Μιχαιας Κάθου
μετ' ἐμοῦ καὶ γίνου μοι εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερέα, καὶ ἐγὼ δώσω σοι
δέκα ἀργυρίου εἰς ἡμέραν καὶ στολὴν ἱματίων καὶ τὰ πρὸς ζωήν
11 σου. καὶ ἐπορεύθη ὁ Λευίτης 11 καὶ ἤρξατο παροικεῖν παρὰ τῷ ἀνδρί,
12 καὶ ἐγενήθη ὁ νεανίας παρ' αὐτῷ ὡς εἷς ἀπὸ υἱῶν αὐτοῦ. 12 καὶ
ἐπλήρωσεν Μιχαιας τὴν χεῖρα τοῦ Λευίτου, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς
13 ἱερέα καὶ ἐγένετο ἐν οἴκῳ Μιχαια. 13 καὶ εἶπεν Μιχαιας Νῦν ἔγνων
ὅτι ἀγαθυνεῖ κύριος ἐμοί, ὅτι ἐγένετό μοι ὁ Λευίτης εἰς ἱερέα.
18 1 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ισραηλ. καὶ
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἡ φυλὴ Δαν ἐζήτει αὐτῇ κληρονομίαν
κατοικῆσαι, ὅτι οὐκ ἐνέπεσεν αὐτῇ ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐν
2 μέσῳ φυλῶν Ισραηλ κληρονομία. 2 καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Δαν
ἀπὸ δήμων αὐτῶν πέντε ἄνδρας υἱοὺς δυνάμεως ἀπὸ Σα-
ραα καὶ ἀπὸ Εσθαολ τοῦ κατασκέψασθαι τὴν γῆν καὶ ἐξι-
χνιάσαι αὐτὴν καὶ εἶπαν πρὸς αὐτούς Πορεύεσθε καὶ ἐξιχνιάσατε

A τὴν γῆν. καὶ παρεγένοντο εἰς ὄρος Εφραιμ ἕως οἴκου Μιχα καὶ
κατέπαυσαν ἐκεῖ. 3αὐτῶν ὄντων παρὰ τῷ οἴκῳ Μιχα καὶ αὐτοὶ ἐπέ- 3
γνωσαν τὴν φωνὴν τοῦ παιδαρίου τοῦ νεωτέρου τοῦ Λευίτου καὶ
ἐξέκλιναν ἐκεῖ καὶ εἶπαν αὐτῷ Τίς ἤγαγέν σε ὧδε, καὶ τί ποιεῖς
ἐνταῦθα, καὶ τί σοί ἐστιν ὧδε; 4καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Οὕτως καὶ 4
οὕτως ἐποίησέν μοι Μιχα καὶ ἐμισθώσατό με, καὶ ἐγενήθην αὐτῷ
εἰς ἱερέα. 5καὶ εἶπαν αὐτῷ Ἐπερώτησον δὴ ἐν τῷ θεῷ, καὶ γνω- 5
σόμεθα εἰ κατευοδοῖ ἡ ὁδὸς ἡμῶν, ἣν ἡμεῖς πορευόμεθα ἐπ᾽ αὐτήν.
6καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἱερεύς Πορεύεσθε εἰς εἰρήνην· ἐνώπιον κυρίου 6
ἡ ὁδὸς ὑμῶν, καθ᾽ ἣν ὑμεῖς πορεύεσθε ἐν αὐτῇ. 7καὶ ἐπορεύθησαν 7
οἱ πέντε ἄνδρες καὶ παρεγένοντο εἰς Λαισα· καὶ εἶδον τὸν λαὸν
τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ καθήμενον ἐν ἐλπίδι κατὰ τὴν σύγκρισιν
τῶν Σιδωνίων, ἡσυχάζοντας ἐν ἐλπίδι καὶ μὴ δυναμένους λαλῆσαι
ῥῆμα, ὅτι μακράν εἰσιν ἀπὸ Σιδῶνος, καὶ λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς
μετὰ Συρίας. 8καὶ παρεγένοντο οἱ πέντε ἄνδρες πρὸς τοὺς ἀδελ- 8
φοὺς αὐτῶν εἰς Σαραα καὶ Εσθαολ, καὶ ἔλεγον αὐτοῖς οἱ ἀδελφοὶ
αὐτῶν Τί ὑμεῖς κάθησθε; 9καὶ εἶπαν Ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ᾽ 9
αὐτούς· ὅτι εἰσήλθαμεν καὶ ἐνεπεριεπατήσαμεν ἐν τῇ γῇ ἕως Λαισα
καὶ εἴδομεν τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ ἐν ἐλπίδι κατὰ τὸ
σύγκριμα τῶν Σιδωνίων, καὶ μακρὰν ἀπέχοντες ἐκ Σιδῶνος, καὶ

5 αυτην *O*] -της A† || 6 εις] pr. και A† || 7 ρημα *L*] + εν τη γη A*O* (sub ※) || 9 αυτους 1°] -την A† | λαισα] σειγησαι A† | το > A†

B τὴν γῆν. καὶ ἦλθον ἕως ὄρους Εφραιμ ἕως οἴκου Μιχαια καὶ ηὐ-
λίσθησαν ἐκεῖ. 3αὐτοὶ ἐν οἴκῳ Μιχαια καὶ αὐτοὶ ἐπέγνωσαν τὴν 3
φωνὴν τοῦ νεανίσκου τοῦ Λευίτου καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ καὶ εἶπαν
αὐτῷ Τίς ἤνεγκέν σε ὧδε, καὶ τί σὺ ποιεῖς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ,
καὶ τί σοι ὧδε; 4καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Οὕτως καὶ οὕτως ἐποί- 4
ησέν μοι Μιχαιας καὶ ἐμισθώσατό με, καὶ ἐγενόμην αὐτῷ εἰς ἱερέα.
5καὶ εἶπαν αὐτῷ Ἐρώτησον δὴ ἐν τῷ θεῷ, καὶ γνωσόμεθα εἰ 5
εὐοδωθήσεται ἡ ὁδὸς ἡμῶν, ἐν ᾗ ἡμεῖς πορευόμεθα ἐν αὐτῇ. 6καὶ 6
εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἱερεύς Πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ· ἐνώπιον κυρίου
ἡ ὁδὸς ὑμῶν, ἐν ᾗ πορεύεσθε ἐν αὐτῇ. 7καὶ ἐπορεύθησαν 7
οἱ πέντε ἄνδρες καὶ ἦλθον εἰς Λαισα· καὶ εἶδαν τὸν λαὸν
τὸν ἐν μέσῳ αὐτῆς καθήμενον ἐπ᾽ ἐλπίδι, ὡς κρίσις Σιδω-
νίων ἡσυχάζουσα, καὶ οὐκ ἔστιν διατρέπων ἢ καταισχύνων
λόγον ἐν τῇ γῇ, κληρονόμος ἐκπιέζων θησαυροῦ, καὶ μακράν
εἰσιν Σιδωνίων καὶ λόγον οὐκ ἔχουσιν πρὸς ἄνθρωπον. 8καὶ 8
ἦλθον οἱ πέντε ἄνδρες πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν εἰς Σαραα
καὶ Εσθαολ καὶ εἶπον τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν Τί ὑμεῖς κάθησθε;
9καὶ εἶπαν Ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ᾽ αὐτούς, ὅτι εἴδομεν τὴν γῆν 9

λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ Συρίας· ἀλλὰ ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν A
ἐπ᾽ αὐτούς, ὅτι εὑρήκαμεν τὴν γῆν καὶ ἰδοὺ ἀγαθὴ σφόδρα. καὶ
ὑμεῖς σιωπᾶτε; μὴ ὀκνήσητε τοῦ πορευθῆναι τοῦ ἐλθεῖν καὶ κατα-
10 κληρονομῆσαι τὴν γῆν. [10]ἡνίκα ἂν εἰσέλθητε, ἥξετε πρὸς λαὸν πε-
ποιθότα, καὶ ἡ γῆ εὐρύχωρος, ὅτι παρέδωκεν αὐτὴν ὁ θεὸς ἐν
χειρὶ ὑμῶν, τόπος, οὗ οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ὑστέρημα παντὸς ῥήματος,
ὅσα ἐν τῇ γῇ.
11 [11]Καὶ ἀπῆραν ἐκ συγγενείας τοῦ Δαν ἐκ Σαραα καὶ Εσθαολ
12 ἑξακόσιοι ἄνδρες περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικά. [12]καὶ ἀνέβησαν
καὶ παρενεβάλοσαν ἐν Καριαθιαριμ ἐν Ιουδα· διὰ τοῦτο ἐκλήθη
τῷ τόπῳ ἐκείνῳ Παρεμβολὴ Δαν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ἰδοὺ
13 κατόπισθεν Καριαθιαριμ. [13]παρῆλθαν ἐκεῖθεν καὶ ἦλθαν ἕως τοῦ
14 ὄρους Εφραιμ καὶ ἦλθον ἕως οἴκου Μιχα. [14]καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ
πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν καὶ εἶπαν
πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν Εἰ οἴδατε ὅτι ἐν τοῖς οἴκοις τούτοις
εφουδ καὶ θεραφιν καὶ γλυπτὸν καὶ χωνευτόν; καὶ νῦν γνῶτε τί
15 ποιήσετε. [15]καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ καὶ εἰσήλθοσαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ
παιδαρίου τοῦ Λευίτου εἰς τὸν οἶκον Μιχα καὶ ἠσπάσαντο αὐτόν.
16 [16]καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικὰ ἐστηλω-

11 απηραν L†] + εκειθεν A O(sub ※) || 14 γην L] + λαισα A O(sub ※) ||
16 πολεμικα L†] + αυτων A O(sub ※)

καὶ ἰδοὺ ἀγαθὴ σφόδρα· καὶ ὑμεῖς ἡσυχάζετε; μὴ ὀκνήσητε τοῦ B
10 πορευθῆναι καὶ εἰσελθεῖν τοῦ κληρονομῆσαι τὴν γῆν. [10]καὶ ἡνίκα
ἂν ἔλθητε, εἰσελεύσεσθε πρὸς λαὸν ἐπ᾽ ἐλπίδι, καὶ ἡ γῆ πλατεῖα,
ὅτι ἔδωκεν αὐτὴν ὁ θεὸς ἐν χειρὶ ὑμῶν, τόπος, ὅπου οὐκ ἔστιν
ἐκεῖ ὑστέρημα παντὸς ῥήματος τῶν ἐν τῇ γῇ.
11 [11]Καὶ ἀπῆραν ἐκεῖθεν ἀπὸ δήμων τοῦ Δαν ἀπὸ Σαραα καὶ ἀπὸ
12 Εσθαολ ἑξακόσιοι ἄνδρες ἐζωσμένοι σκεύη παρατάξεως. [12]καὶ ἀνέ-
βησαν καὶ παρενέβαλον ἐν Καριαθιαριμ ἐν Ιουδα· διὰ τοῦτο ἐκλή-
θη ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ Παρεμβολὴ Δαν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης,
13 ἰδοὺ ὀπίσω Καριαθιαριμ. [13]καὶ παρῆλθον ἐκεῖθεν ὄρος Εφραιμ
14 καὶ ἦλθον ἕως οἴκου Μιχαια. [14]καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ πέντε ἄνδρες
οἱ πεπορευμένοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν Λαισα καὶ εἶπαν πρὸς
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν Ἔγνωτε ὅτι ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ εφωδ
καὶ θεραφιν καὶ γλυπτὸν καὶ χωνευτόν; καὶ νῦν γνῶτε ὅ τι ποιήσετε.
15 [15]καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίσκου τοῦ
16 Λευίτου, οἶκον Μιχαια, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν εἰς εἰρήνην. [16]καὶ οἱ ἑξα-
κόσιοι ἄνδρες οἱ ἀνεζωσμένοι τὰ σκεύη τῆς παρατάξεως αὐτῶν ἑστῶ-

15 οικον 2⁰] pr. εις Bc

A μένοι παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος, οἱ ἐκ τῶν υἱῶν Δαν. [17]καὶ 17
ἀνέβησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν·
ἐπελθόντες ἐκεῖ ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ εφουδ καὶ τὸ θεραφιν
καὶ τὸ χωνευτόν, καὶ ὁ ἱερεὺς ἐστηλωμένος παρὰ τῇ θύρᾳ τοῦ πυ-
λῶνος καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικά.
[18]καὶ οὗτοι εἰσῆλθον εἰς οἶκον Μιχα καὶ ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ 18
τὸ εφουδ καὶ τὸ θεραφιν καὶ τὸ χωνευτόν. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς
ὁ ἱερεύς Τί ὑμεῖς ποιεῖτε; [19]καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν Κώφευσον, 19
ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ στόμα σου καὶ ἐλθὲ μεθ' ἡμῶν, καὶ
ἔσῃ ἡμῖν εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερέα· μὴ βέλτιον εἶναί σε ἱερέα οἴ-
κου ἀνδρὸς ἑνὸς ἢ γίνεσθαί σε ἱερέα φυλῆς καὶ συγγενείας ἐν
Ισραηλ; [20]καὶ ἠγαθύνθη ἡ καρδία τοῦ ἱερέως, καὶ ἔλαβεν τὸ εφουδ 20
καὶ τὸ θεραφιν καὶ τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν καὶ εἰσῆλθεν ἐν
μέσῳ τοῦ λαοῦ. [21]καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἀπῆλθαν· καὶ ἔταξαν τὴν 21
πανοικίαν καὶ τὴν κτῆσιν αὐτοῦ τὴν ἔνδοξον ἔμπροσθεν αὐτῶν.
[22]αὐτῶν δὲ μεμακρυγκότων ἀπὸ τοῦ οἴκου Μιχα καὶ ἰδοὺ Μιχα 22
καὶ οἱ ἄνδρες οἱ σὺν τῷ οἴκῳ μετὰ Μιχα ἔκραζον κατοπίσω υἱῶν
Δαν. [23]καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Δαν τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ εἶπαν 23
πρὸς Μιχα Τί ἐστίν σοι, ὅτι ἔκραξας; [24]καὶ εἶπεν Μιχα Ὅτι τὸ 24

17 οι ult. > A || 21 εταξαν *L*† (cf. 31)] επαταξαν (sic) *O*, εθηκαν A || 22 ανδρες] + ο λαος A† | οι συν] pr. οι οντες εν τοις οικοις A*O*(sub ※)† | υιων > A† || 23 init.] pr. και εβοησαν προς (+ τους A) υιους δαν A*O*† | τα προσωπα] κατα προσωπον A | εκραξας *O*] εβοησας A

B τες παρὰ θύρας τῆς πύλης, οἱ ἐκ τῶν υἱῶν Δαν. [17]καὶ ἀνέβησαν 17
οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευθέντες κατασκέψασθαι τὴν γῆν [18]καὶ εἰσῆλ- 18
θον ἐκεῖ εἰς οἶκον Μιχαια, καὶ ὁ ἱερεὺς ἑστώς· καὶ ἔλαβον τὸ γλυ-
πτὸν καὶ τὸ εφωδ καὶ τὸ θεραφιν καὶ τὸ χωνευτόν. καὶ εἶπεν πρὸς
αὐτοὺς ὁ ἱερεύς Τί ὑμεῖς ποιεῖτε; [19]καὶ εἶπαν αὐτῷ Κώφευσον, 19
ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ στόμα σου καὶ δεῦρο μεθ' ἡμῶν καὶ
γενοῦ ἡμῖν εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερέα· μὴ ἀγαθὸν εἶναί σε ἱερέα οἴ-
κου ἀνδρὸς ἑνὸς ἢ γενέσθαι σε ἱερέα φυλῆς καὶ οἴκου εἰς δῆμον
Ισραηλ; [20]καὶ ἠγαθύνθη ἡ καρδία τοῦ ἱερέως, καὶ ἔλαβεν τὸ εφωδ 20
καὶ τὸ θεραφιν καὶ τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν καὶ ἦλθεν ἐν μέσῳ
τοῦ λαοῦ. [21]καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἀπῆλθαν· καὶ ἔθηκαν τὰ τέκνα καὶ 21
τὴν κτῆσιν καὶ τὸ βάρος ἔμπροσθεν αὐτῶν. [22]αὐτοὶ ἐμάκρυναν ἀπὸ 22
οἴκου Μιχαια καὶ ἰδοὺ Μιχαιας καὶ οἱ ἄνδρες οἱ ἐν ταῖς οἰκίαις
ταῖς μετὰ οἴκου Μιχαια ἐβόησαν καὶ κατελάβοντο τοὺς υἱοὺς
Δαν. [23]καὶ ἐπέστρεψαν τὸ πρόσωπον αὐτῶν υἱοὶ Δαν καὶ εἶπαν 23
τῷ Μιχαια Τί ἐστίν σοι, ὅτι ἐβόησας; [24]καὶ εἶπεν Μιχαιας Ὅτι τὸ 24

γλυπτόν μου, ὃ ἐποίησα ἐμαυτῷ, ἐλάβετε καὶ τὸν ἱερέα καὶ ἀπήλ- A
θατε · καὶ τί ἐμοὶ ἔτι; καὶ τί τοῦτο λέγετέ μοι Τί τοῦτο κράζεις;
25 [25]καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν οἱ υἱοὶ Δαν Μὴ ἀκουσθήτω δὴ ἡ φωνή
σου μεθ' ἡμῶν, μήποτε ἀπαντήσωσιν ὑμῖν ἄνδρες κατώδυνοι ψυχῇ,
καὶ προσθήσεις τὴν ψυχήν σου καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ οἴκου σου.
26 [26]καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δαν εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῶν · καὶ εἶδεν
Μιχα ὅτι ἰσχυρότεροί εἰσιν αὐτοῦ, καὶ ἐξένευσεν καὶ ἀνέστρεψεν
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
27 [27]Καὶ αὐτοὶ ἔλαβον ὅσα ἐποίησεν Μιχα, καὶ τὸν ἱερέα, ὃς ἦν
αὐτῷ, καὶ ἦλθον ἕως Λαισα ἐπὶ λαὸν ἡσυχάζοντα καὶ πεποιθότα
καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας καὶ τὴν πόλιν ἐνέπρη-
28 σαν · [28]καὶ οὐκ ἔστιν ἐξαιρούμενος, ὅτι μακράν ἐστιν ἀπὸ Σιδω-
νίων, καὶ λόγος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς μετὰ ἀνθρώπων, καὶ αὐτὴ ἐν
κοιλάδι, ἥ ἐστιν τοῦ οἴκου Ροωβ. καὶ ᾠκοδόμησαν τὴν πόλιν καὶ
29 κατῴκησαν ἐν αὐτῇ [29]καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Δαν
κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ὃς ἐγενήθη τῷ Ισραηλ · καὶ ἦν
30 Λαις ὄνομα τῇ πόλει τὸ πρότερον. [30]καὶ ἀνέστησαν ἑαυτοῖς οἱ
υἱοὶ τοῦ Δαν τὸ γλυπτὸν Μιχα · καὶ Ιωναθαν υἱὸς Γηρσωμ υἱοῦ
Μωυσῆ, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ἱερεῖς τῇ φυλῇ Δαν ἕως

24 εμαυτω *O*] > A | τι 2^0 > A† || 25 υμιν O^p] ημ. A, σοι uel σε L^p† | κατωδυνοι *O*] πικροι A, + και πικροι *L*† || 28 ροωβ O^p] τωβ A† || 29 λαις mu.] αλεις A† || 30 μωυση pau.] μωση *L*†, μαν(ν)ασση A

γλυπτόν μου, ὃ ἐποίησα, ἐλάβετε καὶ τὸν ἱερέα καὶ ἐπορεύθητε · B
25 καὶ τί ἐμοὶ ἔτι; καὶ τί τοῦτο λέγετε πρός με Τί κράζεις; [25]καὶ
εἶπον πρὸς αὐτὸν οἱ υἱοὶ Δαν Μὴ ἀκουσθήτω δὴ φωνή σου μεθ'
ἡμῶν, μήποτε συναντήσωσιν ἐν ἡμῖν ἄνδρες πικροὶ ψυχῇ καὶ
26 προσθήσουσιν ψυχὴν καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ οἴκου σου. [26]καὶ ἐπο-
ρεύθησαν οἱ υἱοὶ Δαν εἰς ὁδὸν αὐτῶν · καὶ εἶδεν Μιχαιας ὅτι
δυνατώτεροί εἰσιν ὑπὲρ αὐτόν, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
27 [27]Καὶ οἱ υἱοὶ Δαν ἔλαβον ὃ ἐποίησεν Μιχαιας, καὶ τὸν ἱερέα, ὃς
ἦν αὐτῷ, καὶ ἦλθον ἐπὶ Λαισα ἐπὶ λαὸν ἡσυχάζοντα καὶ πεποιθότα
ἐπ' ἐλπίδι καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας καὶ τὴν πόλιν
28 ἐνέπρησαν ἐν πυρί · [28]καὶ οὐκ ἦν ὁ ῥυόμενος, ὅτι μακράν ἐστιν ἀπὸ
Σιδωνίων, καὶ λόγος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς μετὰ ἀνθρώπου, καὶ αὐτὴ ἐν
τῇ κοιλάδι τοῦ οἴκου Ρααβ. καὶ ᾠκοδόμησαν τὴν πόλιν καὶ
29 κατεσκήνωσαν ἐν αὐτῇ [29]καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Δαν
ἐν ὀνόματι Δαν πατρὸς αὐτῶν, ὃς ἐτέχθη τῷ Ισραηλ · καὶ
30 Ουλαμαις τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τὸ πρότερον. [30]καὶ ἔστησαν ἑαυ-
τοῖς οἱ υἱοὶ Δαν τὸ γλυπτόν · καὶ Ιωναθαμ υἱὸς Γηρσομ υἱὸς
Μανασση, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ἱερεῖς τῇ φυλῇ Δαν ἕως

A τῆς ἡμέρας τῆς μετοικεσίας τῆς γῆς. [31]καὶ ἔταξαν ἑαυτοῖς τὸ 31
γλυπτὸν Μιχα, ὃ ἐποίησεν, πάσας τὰς ἡμέρας, ὅσας ἦν ὁ οἶκος
τοῦ θεοῦ ἐν Σηλω.
[1]Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν 19
Ισραηλ. καὶ ἐγένετο ἀνὴρ Λευίτης παροικῶν ἐν μηροῖς ὄρους Ε-
φραιμ, καὶ ἔλαβεν ὁ ἀνὴρ ἑαυτῷ γυναῖκα παλλακὴν ἐκ Βηθλεεμ
Ιουδα. [2]καὶ ὠργίσθη αὐτῷ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐ- 2
τοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς εἰς Βηθλεεμ Ιουδα καὶ ἐγέ-
νετο ἐκεῖ ἡμέρας τετράμηνον. [3]καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ ἐπο- 3
ρεύθη κατόπισθεν αὐτῆς τοῦ λαλῆσαι ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς τοῦ
διαλλάξαι αὐτὴν ἑαυτῷ καὶ ἀπαγαγεῖν αὐτὴν πάλιν πρὸς αὐτόν,
καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ζεῦγος ὑποζυγίων· καὶ
ἐπορεύθη ἕως οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καὶ εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ
τῆς νεάνιδος καὶ παρῆν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. [4]καὶ εἰσήγαγεν αὐ- 4
τὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος καὶ ἐκάθισεν μετ' αὐ-
τοῦ ἡμέρας τρεῖς, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ὕπνωσαν ἐκεῖ. [5]καὶ 5
ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ καὶ ὤρθρισαν τὸ πρωί, καὶ ἀνέστη
τοῦ ἀπελθεῖν· καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν γαμβρὸν
αὐτοῦ Στήρισον τὴν καρδίαν σου κλάσματι ἄρτου, καὶ μετὰ τοῦτο

30 της 1⁰ ⌒ 2⁰ A† | της γης] του δαν A† || 31 εαυτοις *O*] αυτ. A
19 1 παροικων] + εν ιερουδιθ *L*†: cf. 18 || 3 του 2⁰ > A† || 5 εγενηθη
OL] -νετο A

B ἡμέρας ἀποικίας τῆς γῆς. [31]καὶ ἔθηκαν αὐτοῖς τὸ γλυπτόν, ὃ 31
ἐποίησεν Μιχαιας, πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς ἦν ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ
ἐν Σηλωμ.
[1]Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν 19
Ισραηλ. καὶ ἐγένετο ἀνὴρ Λευίτης παροικῶν ἐν μηροῖς ὄρους Ε-
φραιμ καὶ ἔλαβεν αὐτῷ γυναῖκα παλλακὴν ἀπὸ Βηθλεεμ Ιουδα.
[2]καὶ ἐπορεύθη ἀπ' αὐτοῦ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθεν παρ' αὐ- 2
τοῦ εἰς οἶκον πατρὸς αὐτῆς εἰς Βηθλεεμ Ιουδα καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας
τεσσάρων μηνῶν. [3]καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω 3
αὐτῆς τοῦ λαλῆσαι ἐπὶ καρδίαν αὐτῆς τοῦ ἐπιστρέψαι αὐτὴν
αὐτῷ, καὶ νεανίας αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ζεῦγος ὄνων· καὶ ἥδε
εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς οἶκον πατρὸς αὐτῆς, καὶ εἶδεν αὐτὸν ὁ πα-
τὴρ τῆς νεάνιδος καὶ ηὐφράνθη εἰς συνάντησιν αὐτοῦ. [4]καὶ κατ- 4
έσχεν αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος καὶ ἐκάθισεν
μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ηὐλίσθησαν
ἐκεῖ. [5]καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ καὶ ὤρθρισαν τὸ πρωί, καὶ 5
ἀνέστη τοῦ πορευθῆναι· καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν νυμ-
φίον αὐτοῦ Στήρισόν σου τὴν καρδίαν ψωμῷ ἄρτου, καὶ μετὰ τοῦτο

6 πορεύεσθε. [6]καὶ ἐκάθισαν καὶ ἔφαγον ἀμφότεροι ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ A
ἔπιον · καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν ἄνδρα Ἀρξάμε-
7 νος αὐλίσθητι, καὶ ἀγαθυνθήτω ἡ καρδία σου. [7]καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ
ἀπελθεῖν · καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, καὶ πάλιν ηὐλί-
8 σθη ἐκεῖ. [8]καὶ ὤρθρισεν τὸ πρωὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ τοῦ ἀπελ-
θεῖν · καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος Στήρισον τὴν καρδίαν σου
ἄρτῳ καὶ στρατεύθητι, ἕως κλίνῃ ἡ ἡμέρα · καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον
9 ἀμφότεροι. [9]καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ τοῦ ἀπελθεῖν, αὐτὸς καὶ ἡ παλλακὴ
αὐτοῦ καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ · καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ
ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος Ἰδοὺ δὴ εἰς ἑσπέραν κέκλικεν ἡ ἡμέρα ·
κατάλυσον ὧδε ἔτι σήμερον, καὶ ἀγαθυνθήτω ἡ καρδία σου, καὶ
ὀρθριεῖτε αὔριον εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν, καὶ ἀπελεύσῃ εἰς τὸ σκήνωμά
10 σου. [10]καὶ οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἀνὴρ αὐλισθῆναι καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλ-
θεν, καὶ παρεγένοντο ἕως κατέναντι Ιεβους (αὕτη ἐστὶν Ιερουσα-
λημ), καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ζεῦγος ὑποζυγίων ἐπισεσαγμένων, καὶ ἡ παλλα-
11 κὴ αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ. [11]ἔτι αὐτῶν ὄντων κατὰ Ιεβους καὶ ἡ ἡμέρα
κεκλικυῖα σφόδρα · καὶ εἶπεν τὸ παιδάριον πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ
Δεῦρο δὴ καὶ ἐκκλίνωμεν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ιεβουσαίου ταύτην
12 καὶ αὐλισθῶμεν ἐν αὐτῇ. [12]καὶ εἶπεν ὁ κύριος αὐτοῦ πρὸς αὐτόν

6 αμφ. / επι το αυτο] tr. A† || 9 σημερον] + και μεινατε ωδε A *O*(sub ※)†

---

6 πορεύσεσθε. [6]καὶ ἐκάθισεν, καὶ ἔφαγον οἱ δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ B
ἔπιον · καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν ἄνδρα Ἄγε δὴ
7 αὐλίσθητι, καὶ ἀγαθυνθήσεται ἡ καρδία σου. [7]καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ
τοῦ πορεύεσθαι · καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκάθ-
8 ισεν καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ. [8]καὶ ὤρθρισεν τὸ πρωὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμ-
πτῃ τοῦ πορευθῆναι · καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος Στήρισον
δὴ τὴν καρδίαν σου καὶ στράτευσον ἕως κλῖναι τὴν ἡμέραν · καὶ
9 ἔφαγον οἱ δύο. [9]καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ τοῦ πορευθῆναι, αὐτὸς καὶ ἡ
παλλακὴ αὐτοῦ καὶ ὁ νεανίας αὐτοῦ · καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γαμβρὸς
αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος Ἰδοὺ δὴ ἠσθένησεν ἡ ἡμέρα εἰς τὴν
ἑσπέραν · αὐλίσθητι ὧδε, καὶ ἀγαθυνθήσεται ἡ καρδία σου, καὶ
ὀρθριεῖτε αὔριον εἰς ὁδὸν ὑμῶν, καὶ πορεύσῃ εἰς τὸ σκήνωμά
10 σου. [10]καὶ οὐκ εὐδόκησεν ὁ ἀνὴρ αὐλισθῆναι καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλ-
θεν καὶ ἦλθεν ἕως ἀπέναντι Ιεβους (αὕτη ἐστὶν Ιερουσαλημ),
καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ζεῦγος ὄνων ἐπισεσαγμένων, καὶ ἡ παλλακὴ
11 αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ. [11]καὶ ἦλθοσαν ἕως Ιεβους, καὶ ἡ ἡμέρα
προβεβήκει σφόδρα · καὶ εἶπεν ὁ νεανίας πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ
Δεῦρο δὴ καὶ ἐκκλίνωμεν εἰς πόλιν τοῦ Ιεβουσι ταύτην καὶ
12 αὐλισθῶμεν ἐν αὐτῇ. [12]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ

11 ιεβουσι] -σειν B†

A Οὐ μὴ ἐκκλίνω εἰς πόλιν ἀλλοτρίου, ἥ οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν υἱῶν
Ισραηλ, καὶ παρελευσόμεθα ἕως Γαβαα. [13]καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ 13
αὐτοῦ Δεῦρο καὶ εἰσέλθωμεν εἰς ἕνα τῶν τόπων καὶ αὐλισθῶμεν
ἐν Γαβαα ἢ ἐν Ραμα. [14]καὶ παρῆλθον καὶ ἀπῆλθον· ἔδυ γὰρ ὁ 14
ἥλιος ἐχόμενα τῆς Γαβαα, ἥ ἐστιν τοῦ Βενιαμιν. [15]καὶ ἐξέκλιναν 15
ἐκεῖ τοῦ εἰσελθεῖν καταλῦσαι ἐν Γαβαα· καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐκάθισαν
ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως, καὶ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ὁ συνάγων αὐτοὺς
εἰς τὸν οἶκον καταλῦσαι. [16]καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πρεσβύτης εἰσῆλθεν ἀπὸ 16
τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἑσπέρας· καὶ ὁ ἀνὴρ ἐξ ὄρους
Εφραιμ, καὶ αὐτὸς παρῴκει ἐν Γαβαα, καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου
υἱοὶ Βενιαμιν. [17]καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν τὸν ἄνδρα 17
τὸν ὁδοιπόρον ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως· καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ ὁ
πρεσβύτης Ποῦ πορεύῃ καὶ πόθεν ἔρχῃ; [18]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν 18
Διαβαίνομεν ἡμεῖς ἐκ Βηθλεεμ τῆς Ιουδα ἕως μηρῶν ὄρους τοῦ
Εφραιμ· ἐγὼ δὲ ἐκεῖθέν εἰμι καὶ ἐπορεύθην ἕως Βηθλεεμ Ιουδα,
καὶ εἰς τὸν οἶκόν μου ἐγὼ ἀποτρέχω, καὶ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ συνάγων
με εἰς τὴν οἰκίαν· [19]καί γε ἄχυρα καὶ χορτάσματα ὑπάρχει τοῖς 19
ὄνοις ἡμῶν, καί γε ἄρτος καὶ οἶνος ὑπάρχει μοι καὶ τῇ δούλῃ σου

13 εισελθωμεν *O*†] εισ > A†: cf. 22. 29 | η εν ραμα > A† || 14 απηλθον] + εν γαβαα A† | εδυ γαρ *OL*†] και εδυ A || 18 διαβαιν. — ιουδα 1⁰] εκ βηθλεεμ της ιουδα διαβαινομεν ημεις εως ιεριδς ιθ *L*†: cf. 1 | ορους] pr. εως A†

B Οὐκ ἐκκλινοῦμεν εἰς πόλιν ἀλλοτρίαν, ἐν ᾗ οὐκ ἔστιν ἀπὸ υἱῶν
Ισραηλ ὧδε, καὶ παρελευσόμεθα ἕως Γαβαα. [13]καὶ εἶπεν τῷ νεανίᾳ 13
αὐτοῦ Δεῦρο καὶ ἐγγίσωμεν ἑνὶ τῶν τόπων καὶ αὐλισθησόμεθα
ἐν Γαβαα ἢ ἐν Ραμα. [14]καὶ παρῆλθον καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἔδυ ὁ 14
ἥλιος αὐτοῖς ἐχόμενα τῆς Γαβαα, ἥ ἐστιν τῷ Βενιαμιν. [15]καὶ ἐξέ- 15
κλιναν ἐκεῖ τοῦ εἰσελθεῖν αὐλισθῆναι ἐν Γαβαα· καὶ εἰσῆλθον καὶ
ἐκάθισαν ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως, καὶ οὐκ ἦν ἀνὴρ συνάγων
αὐτοὺς εἰς οἰκίαν αὐλισθῆναι. [16]καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πρεσβύτης ἤρχετο 16
ἐξ ἔργων αὐτοῦ ἐξ ἀγροῦ ἐν ἑσπέρᾳ· καὶ ὁ ἀνὴρ ἦν ἐξ ὄρους
Εφραιμ, καὶ αὐτὸς παρῴκει ἐν Γαβαα, καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου
υἱοὶ Βενιαμιν. [17]καὶ ἦρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδεν τὸν 17
ὁδοιπόρον ἄνδρα ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως· καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ
ὁ πρεσβύτης Ποῦ πορεύῃ καὶ πόθεν ἔρχῃ; [18]καὶ εἶπεν πρὸς αὐ- 18
τόν Παραπορευόμεθα ἡμεῖς ἀπὸ Βηθλεεμ Ιουδα ἕως μηρῶν ὄρους
Εφραιμ· ἐκεῖθεν ἐγώ εἰμι καὶ ἐπορεύθην ἕως Βηθλεεμ Ιουδα,
καὶ εἰς τὸν οἶκόν μου ἐγὼ πορεύομαι, καὶ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ συνά-
γων με εἰς τὴν οἰκίαν· [19]καί γε ἄχυρα καὶ χορτάσματά ἐστιν 19
τοῖς ὄνοις ἡμῶν, καὶ ἄρτοι καὶ οἶνός ἐστιν ἐμοὶ καὶ τῇ παιδίσκῃ

καὶ τῷ παιδαρίῳ τοῖς δούλοις σου, οὐκ ἔστιν ὑστέρημα παντὸς A
20 πράγματος. [20]καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης Εἰρήνη σοι, πλὴν
πᾶν τὸ ὑστέρημά σου ἐπ᾽ ἐμέ· πλὴν ἐν τῇ πλατείᾳ μὴ καταλύσῃς.
21 [21]καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ παρέβαλεν τοῖς
ὑποζυγίοις αὐτοῦ, καὶ ἐνίψαντο τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔφαγον καὶ
22 ἔπιον. [22]αὐτῶν δὲ ἀγαθυνθέντων τῇ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἰδοὺ οἱ
ἄνδρες τῆς πόλεως υἱοὶ παρανόμων περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν καὶ
ἔκρουσαν τὴν θύραν καὶ εἶπαν πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν κύριον τῆς
οἰκίας τὸν πρεσβύτην λέγοντες Ἐξάγαγε τὸν ἄνδρα τὸν εἰσελθόντα
23 εἰς τὴν οἰκίαν σου, ἵνα γνῶμεν αὐτόν. [23]καὶ ἐξῆλθεν πρὸς αὐτοὺς
ὁ ἀνὴρ ὁ κύριος τῆς οἰκίας καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Μηδαμῶς,
ἀδελφοί, μὴ πονηρεύσησθε δή· μετὰ τὸ εἰσεληλυθέναι τὸν ἄνδρα
τοῦτον εἰς τὴν οἰκίαν μου μὴ ποιήσητε τὴν ἀφροσύνην ταύτην·
24 [24]ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ μου ἡ παρθένος καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, ἐξάξω
δὴ αὐτάς, καὶ ταπεινώσατε αὐτὰς καὶ ποιήσατε αὐταῖς τὸ ἀγαθὸν
ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν· καὶ τῷ ἀνδρὶ τούτῳ μὴ ποιήσητε τὸ ῥῆμα
25 τῆς ἀφροσύνης ταύτης. [25]καὶ οὐκ ἠθέλησαν οἱ ἄνδρες ἀκοῦσαι
αὐτοῦ. καὶ ἐπελάβετο ὁ ἀνὴρ τῆς παλλακῆς αὐτοῦ καὶ ἐξήγαγεν
αὐτὴν πρὸς αὐτοὺς ἔξω, καὶ ἔγνωσαν αὐτὴν καὶ ἐνέπαιξαν αὐτῇ

21 παρεβαλεν *OL*] παρενεβ. A | ενιψεν A† || **22** εισελθοντα] εισ > A†: cf. 13

καὶ τῷ νεανίσκῳ μετὰ τῶν παιδίων σου, οὐκ ἔστιν ὑστέρημα παν- B
20 τὸς πράγματος. [20]καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης Εἰρήνη σοι, πλὴν
πᾶν ὑστέρημά σου ἐπ᾽ ἐμέ· πλὴν ἐν τῇ πλατείᾳ οὐ μὴ αὐλισθήσῃ.
21 [21]καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ τόπον ἐποίησεν
τοῖς ὄνοις, καὶ αὐτοὶ ἐνίψαντο τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔφαγον καὶ
22 ἔπιον. [22]αὐτοὶ δ᾽ ἀγαθύνοντες καρδίαν αὐτῶν καὶ ἰδοὺ ἄνδρες
τῆς πόλεως υἱοὶ παρανόμων ἐκύκλωσαν τὴν οἰκίαν κρού-
οντες ἐπὶ τὴν θύραν καὶ εἶπον πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν κύριον τοῦ
οἴκου τὸν πρεσβύτην λέγοντες Ἐξένεγκε τὸν ἄνδρα, ὃς εἰσῆλθεν
23 εἰς τὴν οἰκίαν σου, ἵνα γνῶμεν αὐτόν. [23]καὶ ἐξῆλθεν πρὸς
αὐτοὺς ὁ ἀνὴρ ὁ κύριος τοῦ οἴκου καὶ εἶπεν Μή, ἀδελφοί,
μὴ κακοποιήσητε δή· μετὰ τὸ εἰσελθεῖν τὸν ἄνδρα τοῦτον
24 εἰς τὴν οἰκίαν μου μὴ ποιήσητε τὴν ἀφροσύνην ταύτην· [24]ἰδὲ
ἡ θυγάτηρ μου ἡ παρθένος καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, ἐξάξω αὐτάς,
καὶ ταπεινώσατε αὐτὰς καὶ ποιήσατε αὐταῖς τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλ-
μοῖς ὑμῶν· καὶ τῷ ἀνδρὶ τούτῳ οὐ ποιήσετε τὸ ῥῆμα τῆς ἀφρο-
25 σύνης ταύτης. [25]καὶ οὐκ εὐδόκησαν οἱ ἄνδρες τοῦ εἰσακοῦσαι
αὐτοῦ. καὶ ἐπελάβετο ὁ ἀνὴρ τῆς παλλακῆς αὐτοῦ καὶ ἐξήγαγεν
αὐτὴν πρὸς αὐτοὺς ἔξω, καὶ ἔγνωσαν αὐτὴν καὶ ἐνέπαιζον ἐν αὐτῇ

A ὅλην τὴν νύκτα ἕως τὸ πρωί· καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὴν ἅμα τῷ ἀνα-
βαίνειν τὸν ὄρθρον. [26]καὶ ἦλθεν ἡ γυνὴ τὸ πρὸς πρωὶ καὶ ἔπεσεν 26
παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος τοῦ οἴκου τοῦ ἀνδρός, οὗ ἦν ὁ κύ-
ριος αὐτῆς ἐκεῖ, ἕως οὗ διέφαυσεν. [27]καὶ ἀνέστη ὁ κύριος αὐτῆς 27
τὸ πρωὶ καὶ ἤνοιξεν τὰς θύρας τοῦ οἴκου καὶ ἐξῆλθεν τοῦ ἀπελ-
θεῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ πεπτωκυῖα
παρὰ τὴν θύραν, καὶ αἱ χεῖρες αὐτῆς ἐπὶ τὸ πρόθυρον. [28]καὶ εἶπεν 28
πρὸς αὐτήν Ἀνάστηθι καὶ ἀπέλθωμεν· καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ,
ἀλλὰ τεθνήκει. καὶ ἀνέλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ ὑποζύγιον καὶ ἀνέστη
ὁ ἀνὴρ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. [29]καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν 29
οἶκον αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν τὴν μάχαιραν καὶ ἐπελάβετο τῆς παλλακῆς
αὐτοῦ καὶ ἐμέλισεν αὐτὴν κατὰ τὰ ὀστᾶ αὐτῆς εἰς δώδεκα μερίδας
καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὰς εἰς πάσας τὰς φυλὰς Ισραηλ. [30]καὶ ἐγένετο 30
πᾶς ὁ ὁρῶν ἔλεγεν Οὔτε ἐγενήθη οὔτε ὤφθη οὕτως ἀπὸ τῆς ἡμέ-
ρας ἀναβάσεως υἱῶν Ισραηλ ἐξ Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
καὶ ἐνετείλατο τοῖς ἀνδράσιν, οἷς ἐξαπέστειλεν, λέγων Τάδε ἐρεῖτε
πρὸς πάντα ἄνδρα Ισραηλ Εἰ γέγονεν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἀπὸ
τῆς ἡμέρας ἀναβάσεως υἱῶν Ισραηλ ἐξ Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας
ταύτης; θέσθε δὴ ἑαυτοῖς βουλὴν περὶ αὐτῆς καὶ λαλήσατε.
[1]Καὶ ἐξῆλθον πάντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ, καὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶσα ἡ 20

25 το OL^p] > A || 26 προς > AV*† || 27 η παλλ./αυτου] tr. A† ||
29 εισηλθεν] εισ > A†: cf. 13 | ισραηλ] pr. του A†

B ὅλην τὴν νύκτα ἕως πρωί· καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτήν, ὡς ἀνέβη τὸ
πρωί. [26]καὶ ἦλθεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν ὄρθρον καὶ ἔπεσεν παρὰ τὴν 26
θύραν τοῦ οἴκου, οὗ ἦν αὐτῆς ἐκεῖ ὁ ἀνήρ, ἕως τοῦ διαφῶσαι.
[27]καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ αὐτῆς τὸ πρωὶ καὶ ἤνοιξεν τὰς θύρας τοῦ 27
οἴκου καὶ ἐξῆλθεν τοῦ πορευθῆναι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἡ
γυνὴ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ πεπτωκυῖα παρὰ τὰς θύρας τοῦ οἴκου, καὶ
αἱ χεῖρες αὐτῆς ἐπὶ τὸ πρόθυρον. [28]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν Ἀνάστα 28
καὶ ἀπέλθωμεν· καὶ οὐκ ἀπεκρίθη, ὅτι ἦν νεκρά. καὶ ἔλαβεν αὐτὴν
ἐπὶ τὸν ὄνον καὶ ἐπορεύθη εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. [29]καὶ ἔλαβεν 29
τὴν ῥομφαίαν καὶ ἐκράτησεν τὴν παλλακὴν αὐτοῦ καὶ ἐμέλισεν αὐ-
τὴν εἰς δώδεκα μέλη καὶ ἀπέστειλεν αὐτὰ ἐν παντὶ ὁρίῳ Ισραηλ.
[30]καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ βλέπων ἔλεγεν Οὐκ ἐγένετο καὶ οὐχ ἑόραται 30
ὡς αὕτη ἀπὸ ἡμέρας ἀναβάσεως υἱῶν Ισραηλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου
καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· θέσθε ὑμῖν αὐτοὶ ἐπ᾽ αὐτὴν βουλὴν
καὶ λαλήσατε.
[1]Καὶ ἐξῆλθον πάντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ, καὶ ἐξεκκλησιάσθη ἡ 20

26 διαφωσαι B*† (cf. Regn. I 14 36 II 2 32)] -φαυσαι B^c

συναγωγὴ ὡς ἀνὴρ εἷς ἀπὸ Δαν καὶ ἕως Βηρσαβεε καὶ γῆ Γαλααδ A
2 πρὸς κύριον εἰς Μασσηφα. [2]καὶ ἔστη τὸ κλίμα παντὸς τοῦ λαοῦ,
πᾶσαι αἱ φυλαὶ Ισραηλ, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ, τετρα-
3 κόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν πεζῶν σπωμένων ῥομφαίαν. [3]καὶ ἤκουσαν
οἱ υἱοὶ Βενιαμιν ὅτι ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πρὸς κύριον εἰς
Μασσηφα. καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ Λαλήσατε ποῦ ἐγένετο ἡ κα-
4 κία αὕτη. [4]καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ Λευίτης ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς
τῆς πεφονευμένης καὶ εἶπεν Εἰς Γαβαα τῆς Βενιαμιν ἦλθον ἐγὼ
5 καὶ ἡ παλλακή μου καταλῦσαι. [5]καὶ ἀνέστησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ἄνδρες
οἱ παρὰ τῆς Γαβαα καὶ περιεκύκλωσαν ἐπ' ἐμὲ τὴν οἰκίαν νυκτὸς
καὶ ἐμὲ ἠθέλησαν ἀποκτεῖναι καὶ τὴν παλλακήν μου ἐταπείνωσαν
6 καὶ ἐνέπαιξαν αὐτῇ καὶ ἀπέθανεν. [6]καὶ ἐπελαβόμην τῆς παλλακῆς
μου καὶ ἐμέλισα αὐτὴν καὶ ἐξαπέστειλα ἐν παντὶ ὁρίῳ κληρονομίας
7 Ισραηλ, ὅτι ἐποίησαν ἀφροσύνην ἐν τῷ Ισραηλ. [7]ἰδοὺ πάντες
8 ὑμεῖς, οἱ υἱοὶ Ισραηλ, δότε ἑαυτοῖς λόγον καὶ βουλήν. [8]καὶ ἀνέστη
πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς λέγων Οὐκ εἰσελευσόμεθα ἀνὴρ εἰς τὸ
σκήνωμα αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐκκλινοῦμεν ἀνὴρ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
9 [9]καὶ νῦν τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ ποιήσομεν τῇ Γαβαα· ἀναβησόμεθα
10 ἐπ' αὐτὴν ἐν κλήρῳ [10]καὶ λημψόμεθα δέκα ἄνδρας τοῖς ἑκατὸν καὶ

2 πασαι] pr. και A† || 4 παλλακη] γυνη A || 7 υμεις > A† | εαυτοις] ε > A | fin. *L*] + ωδε A*O*(sub ※)† || 10 εκατον 1° Mj + ταις πασαις φυλαις ισραηλ A*O*(sub ※)(†)

συναγωγὴ ὡς ἀνὴρ εἷς ἀπὸ Δαν καὶ ἕως Βηρσαβεε καὶ γῆ τοῦ Γαλααδ B
2 πρὸς κύριον εἰς Μασσηφα. [2]καὶ ἐστάθησαν κατὰ πρόσωπον κυρίου
πᾶσαι αἱ φυλαὶ τοῦ Ισραηλ ἐν ἐκκλησίᾳ τοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ, τετρα-
3 κόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν πεζῶν, ἕλκοντες ῥομφαίαν. [3]καὶ ἤκουσαν
οἱ υἱοὶ Βενιαμιν ὅτι ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ εἰς Μασσηφα. καὶ
ἐλθόντες εἶπαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ Λαλήσατε ποῦ ἐγένετο ἡ πονηρία
4 αὕτη. [4]καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ Λευίτης ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς τῆς
φονευθείσης καὶ εἶπεν Εἰς Γαβαα τῆς Βενιαμιν ἦλθον ἐγὼ καὶ ἡ
5 παλλακή μου τοῦ αὐλισθῆναι. [5]καὶ ἀνέστησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ἄνδρες
τῆς Γαβαα καὶ ἐκύκλωσαν ἐπ' ἐμὲ ἐπὶ τὴν οἰκίαν νυκτός· ἐμὲ ἠθέ-
λησαν φονεῦσαι καὶ τὴν παλλακήν μου ἐταπείνωσαν καὶ ἀπέθανεν.
6 [6]καὶ ἐκράτησα τὴν παλλακήν μου καὶ ἐμέλισα αὐτὴν καὶ ἀπέστειλα
ἐν παντὶ ὁρίῳ κληρονομίας υἱῶν Ισραηλ, ὅτι ἐποίησαν ζεμα καὶ
7 ἀπόπτωμα ἐν Ισραηλ. [7]ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς, υἱοὶ Ισραηλ, δότε ἑαυ-
8 τοῖς λόγον καὶ βουλὴν ἐκεῖ. [8]καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς
λέγοντες Οὐκ ἀπελευσόμεθα ἀνὴρ εἰς σκήνωμα αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐπι-
9 στρέψομεν ἀνὴρ εἰς οἶκον αὐτοῦ. [9]καὶ νῦν τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ
10 ποιηθήσεται τῇ Γαβαα· ἀναβησόμεθα ἐπ' αὐτὴν ἐν κλήρῳ, [10]πλὴν
λημψόμεθα δέκα ἄνδρας τοῖς ἑκατὸν εἰς πάσας φυλὰς Ισραηλ καὶ

A ἑκατὸν τοῖς χιλίοις καὶ χιλίους τοῖς μυρίοις λαβεῖν ἐπισιτισμὸν
τῷ λαῷ τοῖς εἰσπορευομένοις ἐπιτελέσαι τῇ Γαβαα τοῦ Βενιαμιν
κατὰ πᾶσαν τὴν ἀφροσύνην, ἣν ἐποίησαν ἐν Ισραηλ. 11καὶ συν- 11
ήχθη πᾶς ἀνὴρ Ισραηλ ἐκ τῶν πόλεων ὡς ἀνὴρ εἷς ἐρχόμενοι.
12Καὶ ἐξαπέστειλαν αἱ φυλαὶ Ισραηλ ἄνδρας ἐν πάσῃ φυλῇ Βενια- 12
μιν λέγοντες Τίς ἡ κακία αὕτη ἡ γενομένη ἐν ὑμῖν; 13καὶ νῦν 13
δότε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀσεβεῖς τοὺς ἐν Γαβαα τοὺς υἱοὺς Βελιαλ,
καὶ θανατώσομεν αὐτοὺς καὶ ἐξαροῦμεν κακίαν ἐξ Ισραηλ. καὶ οὐκ
ἠθέλησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμιν εἰσακοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν ἀδελφῶν
αὐτῶν τῶν υἱῶν Ισραηλ. 14καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμιν ἐκ τῶν 14
πόλεων αὐτῶν εἰς Γαβαα ἐξελθεῖν τοῦ πολεμῆσαι μετὰ υἱῶν Ισραηλ.
15καὶ ἐπεσκέπησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τῶν 15
πόλεων εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν
χωρὶς τῶν κατοικούντων τὴν Γαβαα· οὗτοι ἐπεσκέπησαν ἑπτακό-
σιοι ἄνδρες νεανίσκοι ἐκλεκτοὶ 16ἀμφοτεροδέξιοι· πάντες οὗτοι 16
σφενδονῆται βάλλοντες λίθους πρὸς τὴν τρίχα καὶ οὐ διαμαρτάνον-
τες. 17καὶ πᾶς ἀνὴρ Ισραηλ ἐπεσκέπησαν χωρὶς τῶν υἱῶν Βενια- 17
μιν τετρακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν· πάντες οὗ-
τοι ἄνδρες πολεμισταί. 18καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀνέβησαν εἰς Βαιθηλ 18

13 βελιαλ *O*pt] -αμ A *O*p† | ηθελησαν — εισακουσαι] ηκουσαν εισακουσαι υιοι βενιαμειν A† || 15 νεαν. εκλεκτοι] tr. A†

B ἑκατὸν τοῖς χιλίοις καὶ χιλίους τοῖς μυρίοις λαβεῖν ἐπισιτισμὸν
τοῦ ποιῆσαι ἐλθεῖν αὐτοὺς εἰς Γαβαα Βενιαμιν ποιῆσαι αὐτῇ κατὰ
πᾶν τὸ ἀπόπτωμα, ὃ ἐποίησεν ἐν Ισραηλ. 11καὶ συνήχθη πᾶς ἀνὴρ 11
Ισραηλ εἰς τὴν πόλιν ὡς ἀνὴρ εἷς.
12Καὶ ἀπέστειλαν αἱ φυλαὶ Ισραηλ ἄνδρας ἐν πάσῃ φυλῇ Βενια- 12
μιν λέγοντες Τίς ἡ πονηρία αὕτη ἡ γενομένη ἐν ὑμῖν; 13καὶ 13
νῦν δότε τοὺς ἄνδρας υἱοὺς παρανόμων τοὺς ἐν Γαβαα, καὶ
θανατώσομεν αὐτοὺς καὶ ἐκκαθαριοῦμεν πονηρίαν ἀπὸ Ισραηλ.
καὶ οὐκ εὐδόκησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμιν ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν
ἀδελφῶν αὐτῶν υἱῶν Ισραηλ. 14καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμιν 14
ἀπὸ τῶν πόλεων αὐτῶν εἰς Γαβαα ἐξελθεῖν εἰς παράταξιν πρὸς
υἱοὺς Ισραηλ. 15καὶ ἐπεσκέπησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ 15
ἐκείνῃ ἀπὸ τῶν πόλεων εἴκοσι τρεῖς χιλιάδες, ἀνὴρ ἕλκων ῥομ-
φαίαν, ἐκτὸς τῶν οἰκούντων τὴν Γαβαα, οἳ ἐπεσκέπησαν ἑπτα-
κόσιοι ἄνδρες ἐκλεκτοὶ 16ἐκ παντὸς λαοῦ ἀμφοτεροδέξιοι· πάν- 16
τες οὗτοι σφενδονῆται ἐν λίθοις πρὸς τρίχα καὶ οὐκ ἐξαμαρ-
τάνοντες. 17καὶ ἀνὴρ Ισραηλ ἐπεσκέπησαν ἐκτὸς τοῦ Βενιαμιν 17
τετρακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν ἑλκόντων ῥομφαίαν· πάντες οὗτοι
ἄνδρες παρατάξεως. 18καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀνέβησαν εἰς Βαιθηλ 18

καὶ ἐπηρώτησαν ἐν τῷ θεῷ καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ Τίς ἀναβή- A
σεται ἡμῖν ἀφηγούμενος πολεμῆσαι μετὰ Βενιαμιν; καὶ εἶπεν κύριος
19 Ιουδας ἀναβήσεται ἀφηγούμενος. [19]καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ
20 καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὴν Γαβαα. [20]καὶ ἐξῆλθεν πᾶς ἀνὴρ Ισραηλ
εἰς πόλεμον μετὰ Βενιαμιν, καὶ παρετάξαντο μετ' αὐτῶν εἰς πό-
21 λεμον ἀνὴρ Ισραηλ πρὸς τὴν Γαβαα. [21]καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενια-
μιν ἐκ τῆς πόλεως καὶ διέφθειραν ἐν Ισραηλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
22 νῃ δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν. [22]καὶ ἐνίσχυσεν
ἀνὴρ Ισραηλ καὶ προσέθεντο παρατάξασθαι πόλεμον ἐν τῷ τόπῳ,
23 ᾧ παρετάξαντο ἐκεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ. [23]καὶ ἀνέβησαν οἱ
υἱοὶ Ισραηλ καὶ ἔκλαυσαν ἐνώπιον κυρίου ἕως ἑσπέρας καὶ ἐπη-
ρώτησαν ἐν κυρίῳ λέγοντες Εἰ προσθῶ προσεγγίσαι εἰς πόλεμον
μετὰ Βενιαμιν τοῦ ἀδελφοῦ μου; καὶ εἶπεν κύριος Ἀνάβητε πρὸς
αὐτόν.
24 [24]Καὶ προσήλθοσαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πρὸς Βενιαμιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ
25 τῇ δευτέρᾳ. [25]καὶ ἐξῆλθεν Βενιαμιν εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν ἐκ τῆς
Γαβαα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ καὶ διέφθειρεν ἐκ τοῦ λαοῦ ὀκτω-
καίδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν· πάντες οὗτοι ἐσπασμένοι
26 ῥομφαίαν. [26]καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς

20 παρεταξατο A† || 21 εν ισρ. / εν τη ημ. εκεινη] tr. A† || 22 παρατα-ξασθαι] -ξαι A† || 23 κυριος] pr. ο A†

καὶ ἠρώτησαν ἐν τῷ θεῷ καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ Τίς ἀναβήσε- B
ται ἡμῖν ἐν ἀρχῇ εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμιν; καὶ εἶπεν
19 κύριος Ιουδας ἐν ἀρχῇ ἀναβήσεται ἀφηγούμενος. [19]καὶ ἀνέστησαν
20 οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸ πρωὶ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ Γαβαα. [20]καὶ ἐξῆλθον
πᾶς ἀνὴρ Ισραηλ εἰς παράταξιν πρὸς Βενιαμιν καὶ συνῆψαν αὐ-
21 τοῖς ἐπὶ Γαβαα. [21]καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμιν ἀπὸ τῆς Γαβαα
καὶ διέφθειραν ἐν Ισραηλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δύο καὶ εἴκοσι χιλι-
22 άδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν. [22]καὶ ἐνίσχυσαν ἀνὴρ Ισραηλ καὶ προσ-
έθηκαν συνάψαι παράταξιν ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου συνῆψαν ἐν τῇ
23 ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ. [23]καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ ἔκλαυσαν
ἐνώπιον κυρίου ἕως ἑσπέρας καὶ ἠρώτησαν ἐν κυρίῳ λέγοντες Εἰ
προσθῶμεν ἐγγίσαι εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμιν ἀδελφοὺς
ἡμῶν; καὶ εἶπεν κύριος Ἀνάβητε πρὸς αὐτούς.
24 [24]Καὶ προσῆλθον οἱ υἱοὶ Ισραηλ πρὸς υἱοὺς Βενιαμιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
25 δευτέρᾳ. [25]καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμιν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς
Γαβαα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ καὶ διέφθειραν ἀπὸ υἱῶν Ισραηλ ἔτι
ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν· πάντες οὗτοι ἕλκοντες
26 ῥομφαίαν. [26]καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς

25 παντες — fin. > B*†

A καὶ ἤλθοσαν εἰς Βαιθηλ καὶ ἔκλαυσαν ἔναντι κυρίου καὶ ἐνήστευ-
σαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώματα σωτηρίου
ἔναντι κυρίου, 27καὶ ἐπηρώτησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐν κυρίῳ· καὶ 27
ἐκεῖ ἡ κιβωτὸς διαθήκης κυρίου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, 28καὶ 28
Φινεες υἱὸς Ελεαζαρ υἱοῦ Ααρων παρεστηκὼς ἐνώπιον αὐτῆς ἐν
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις λέγων Εἰ προσθῶ ἔτι ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον
μετὰ υἱῶν Βενιαμιν τοῦ ἀδελφοῦ μου ἢ κοπάσω; καὶ εἶπεν κύριος
Ἀνάβητε, ὅτι αὔριον παραδώσω αὐτὸν ἐν χειρί σου.
29Καὶ ἔθηκαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἔνεδρα ἐν τῇ Γαβαα κύκλῳ. 30καὶ 29 30
ἔταξεν Ισραηλ πρὸς τὸν Βενιαμιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ παρ-
ετάξαντο πρὸς Γαβαα καθὼς ἅπαξ καὶ ἅπαξ. 31καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ 31
Βενιαμιν εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ καὶ ἐξειλκύσθησαν ἐκ τῆς πόλεως
καὶ ἤρξαντο τύπτειν ἐκ τοῦ λαοῦ καθὼς ἅπαξ καὶ ἅπαξ ἐν ταῖς
ὁδοῖς, ἥ ἐστιν μία ἀναβαίνουσα εἰς Βαιθηλ καὶ μία ἀναβαίνουσα
εἰς Γαβαα ἐν τῷ ἀγρῷ, ὡσεὶ τριάκοντα ἄνδρας ἐν τῷ Ισραηλ.
32καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Βενιαμιν Προσκόπτουσιν ἐνώπιον ἡμῶν καθὼς 32

26 εκλαυσαν *L*†] + και εκαθισαν εκει A*O*(sub ※) | εκεινη *L*] + εως εσπερας A*O*(sub ※) || 28 ει] pr. ινα τι κυριε εγενηθη ο θυμος σου και η οργη αυτη εν ισραηλ ημεις δε εξηλθομεν εξαραι τους ποιησαντας την ασεβειαν ταυτην και ιδου εφυγομεν απο προσωπου αυτων δευτερον τουτο και νυν *L*† || 31 post και εξηλθον — πολεως add. *L*† απεστειλαν δε οι υιοι ισραηλ χιλιους ανδρας εις την οδον και ενετειλαντο αυτοις λεγοντες πορευεσθε προς τον επι των ενεδρων τοπον και εσται οταν εκπορευωνται εκ της πολεως υμεις εισελευσεσθε εκει και αρειτε πυρσον εις υψος και επιστρεψομεν επ αυτους και εκκοψομεν αυτους, deinde repetit και εξηλθον — πολεως | λαου 2⁰ *L*†] + τραυματιας A*O*(sub ※)

B καὶ ἦλθον εἰς Βαιθηλ καὶ ἔκλαυσαν καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ ἐνώπιον κυ-
ρίου καὶ ἐνήστευσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἕως ἑσπέρας καὶ ἀνήνεγ-
καν ὁλοκαυτώσεις καὶ τελείας ἐνώπιον κυρίου· 27ὅτι ἐκεῖ κιβωτὸς 27
διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ, 28καὶ Φινεες υἱὸς Ελεαζαρ υἱοῦ Ααρων 28
παρεστηκὼς ἐνώπιον αὐτῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. καὶ ἐπηρώτη-
σαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐν κυρίῳ λέγοντες Εἰ προσθῶμεν ἔτι ἐξελθεῖν εἰς
παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμιν ἀδελφοὺς ἡμῶν ἢ ἐπίσχωμεν; καὶ εἶ-
πεν κύριος Ἀνάβητε, ὅτι αὔριον δώσω αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν.
29Καὶ ἔθηκαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἔνεδρα τῇ Γαβαα κύκλῳ. 30καὶ ἀνέ- 29 30
βησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πρὸς υἱοὺς Βενιαμιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ
καὶ συνῆψαν πρὸς τὴν Γαβαα ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ. 31καὶ ἐξῆλθον 31
οἱ υἱοὶ Βενιαμιν εἰς συνάντησιν τοῦ λαοῦ καὶ ἐξεκενώθησαν τῆς
πόλεως καὶ ἤρξαντο πατάσσειν ἀπὸ τοῦ λαοῦ τραυματίας ὡς ἅπαξ
καὶ ἅπαξ ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἥ ἐστιν μία ἀναβαίνουσα εἰς Βαιθηλ καὶ
μία εἰς Γαβαα ἐν ἀγρῷ, ὡς τριάκοντα ἄνδρας ἐν Ισραηλ.
32καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Βενιαμιν Πίπτουσιν ἐνώπιον ἡμῶν ὡς 32

ἔμπροσθεν. καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ εἶπαν Φύγωμεν καὶ ἐκσπάσωμεν A
33 αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὰς ὁδούς. [33]καὶ πᾶς ἀνὴρ Ισραηλ ἀνέ-
στη ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ παρετάξαντο ἐν Βααλθαμαρ, καὶ τὸ
ἔνεδρον Ισραηλ ἐπάλαιεν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ ἀπὸ δυσμῶν τῆς
34 Γαβαα. [34]καὶ παρεγένοντο ἐξ ἐναντίας τῆς Γαβαα δέκα χιλιάδες ἀν-
δρῶν ἐκλεκτῶν ἐκ παντὸς Ισραηλ, καὶ ὁ πόλεμος ἐβαρύνθη · καὶ
35 αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι ἀφῆπται αὐτῶν ἡ κακία. [35]καὶ ἐτρόπωσεν
κύριος τὸν Βενιαμιν κατὰ πρόσωπον Ισραηλ, καὶ διέφθειραν οἱ
υἱοὶ Ισραηλ ἐν τῷ Βενιαμιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἴκοσι καὶ πέντε
χιλιάδας καὶ ἑκατὸν ἄνδρας · πάντες οὗτοι σπώμενοι ῥομφαίαν.
36 [36]καὶ εἶδεν Βενιαμιν ὅτι τετρόπωται · καὶ ἔδωκεν ἀνὴρ Ισραηλ τῷ
Βενιαμιν τόπον, ὅτι ἤλπισαν ἐπὶ τὸ ἔνεδρον, ὃ ἔταξαν πρὸς τὴν
37 Γαβαα. [37]καὶ τὸ ἔνεδρον ὥρμησεν καὶ ἐξεχύθησαν πρὸς τὴν Γαβαα,
καὶ ἐπορεύθη τὸ ἔνεδρον καὶ ἐπάταξαν ὅλην τὴν πόλιν ἐν στόματι
38 ῥομφαίας. [38]καὶ ἡ συνταγὴ ἦν ἀνδρὶ Ισραηλ πρὸς τὸ ἔνεδρον τοῦ
39 ἀνενέγκαι αὐτοὺς πυρσὸν τοῦ καπνοῦ τῆς πόλεως. [39]καὶ ἀνέστρε-
ψαν ἀνὴρ Ισραηλ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ Βενιαμιν ἦρκται τοῦ τύπτειν

33 και παρεταξ. > A† || 38 ενεδρον *LV*†] + μαχαιρα A*O*(hab. per errorem, ni fallor, προς το ενεδρον pro μαχαιρα sub ※) | πυργον A† || 39 ανεστρεψεν A†

τὸ πρῶτον. καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ εἶπον Φύγωμεν καὶ ἐκκενώσωμεν αὐ- B
33 τοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τὰς ὁδούς · καὶ ἐποίησαν οὕτως. [33]καὶ
πᾶς ἀνὴρ ἀνέστη ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ συνῆψαν ἐν Βααλθα-
μαρ, καὶ τὸ ἔνεδρον Ισραηλ ἐπήρχετο ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ ἀπὸ
34 Μααραγαβε. [34]καὶ ἦλθον ἐξ ἐναντίας Γαβαα δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν
ἐκλεκτῶν ἐκ παντὸς Ισραηλ καὶ παράταξις βαρεῖα · καὶ αὐτοὶ
35 οὐκ ἔγνωσαν ὅτι φθάνει ἐπ' αὐτοὺς ἡ κακία. [35]καὶ ἐπάταξεν κύ-
ριος τὸν Βενιαμιν ἐνώπιον υἱῶν Ισραηλ, καὶ διέφθειραν οἱ υἱοὶ
Ισραηλ ἐκ τοῦ Βενιαμιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἴκοσι καὶ πέντε
36 χιλιάδας καὶ ἑκατὸν ἄνδρας · πάντες οὗτοι εἷλκον ῥομφαίαν. [36]καὶ
εἶδον οἱ υἱοὶ Βενιαμιν ὅτι ἐπλήγησαν · καὶ ἔδωκεν ἀνὴρ Ισραηλ
τόπον τῷ Βενιαμιν, ὅτι ἤλπισαν πρὸς τὸ ἔνεδρον, ὃ ἔθηκαν ἐπὶ
37 τὴν Γαβαα. [37]καὶ ἐν τῷ αὐτοὺς ὑποχωρῆσαι καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκι-
νήθη καὶ ἐξέτειναν ἐπὶ τὴν Γαβαα, καὶ ἐξεχύθη τὸ ἔνεδρον
38 καὶ ἐπάταξαν τὴν πόλιν ἐν στόματι ῥομφαίας. [38]καὶ σημεῖον
ἦν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ μετὰ τοῦ ἐνέδρου τῆς μάχης ἀνενέγκαι
39 αὐτοὺς σύσσημον καπνοῦ ἀπὸ τῆς πόλεως. [39]καὶ εἶδον
οἱ υἱοὶ Ισραηλ ὅτι προκατελάβετο τὸ ἔνεδρον τὴν Γαβαα, καὶ
ἔστησαν ἐν τῇ παρατάξει, καὶ Βενιαμιν ἤρξατο πατάσσειν

33 αυτου 1^0] -των Bc | μααρα- pau.] μαραα- B || 36 εθηκεν B† || 39 ειδον] pr. ως Bc

A τραυματίας ἐν τῷ ἀνδρὶ Ισραηλ ὡσεὶ τριάκοντα ἄνδρας, ὅτι εἶπαν
Πλὴν τροπούμενος τροποῦται ἐναντίον ἡμῶν καθὼς ὁ πόλεμος ὁ
ἔμπροσθεν. 40 καὶ ὁ πυρσὸς ἤρξατο ἀναβαίνειν ἐκ τῆς πόλεως στῦ- 40
λος καπνοῦ · καὶ ἐπέβλεψεν Βενιαμιν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἀνέ-
βη συντέλεια τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν. 41 καὶ ἀνὴρ Ισραηλ ἀπέ- 41
στρεψεν, καὶ ἔσπευσεν ἀνὴρ Βενιαμιν καὶ εἶδεν ὅτι ἧπται αὐτοῦ
ἡ κακία. 42 καὶ ἔκλιναν ἐνώπιον ἀνδρὸς Ισραηλ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς 42
ἐρήμου, καὶ ὁ πόλεμος κατέφθασεν αὐτόν, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων
διέφθειραν αὐτὸν ἐν μέσῳ αὐτῶν. 43 καὶ ἔκοψαν τὸν Βενιαμιν 43
καταπαῦσαι αὐτὸν κατάπαυσιν καὶ κατεπάτησαν αὐτὸν ἕως ἐξ ἐναν-
τίας τῆς Γαβαα ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου. 44 καὶ ἔπεσαν ἐκ τοῦ Βενια- 44
μιν ὀκτωκαίδεκα χιλιάδες ἀνδρῶν · σὺν πᾶσιν τούτοις ἄνδρες δυνα-
τοί. 45 καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν 45
τὴν Ρεμμων, καὶ ἐκαλαμήσαντο ἐν ταῖς ὁδοῖς πέντε χιλιάδας ἀν-
δρῶν · καὶ προσεκολλήθησαν ὀπίσω αὐτοῦ ἕως Γαδααμ καὶ ἐπά-
ταξαν ἐξ αὐτῶν δισχιλίους ἄνδρας. 46 καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ πεπτω- 46
κότες ἐν τῷ Βενιαμιν εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων
ῥομφαίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ · σὺν πᾶσι τούτοις ἄνδρες δυνατοί.

39 ο ult. > A† || 40 πυργος A† || 42 εκλεισαν A† || 43 κατεπατησαν O†(O^p -σεν)] κατεπαυσεν A† | εως > A L^p† || 45 εκαλαμ. Ra.] + αυτον A O(sub ※), + αυτους L† | γαδααμ M] γα᾿ααμ O^p, γαλααδ A O^p L

B τραυματίας ἐν ἀνδράσιν Ισραηλ ὡς τριάκοντα ἄνδρας, ὅτι εἶπαν
Πάλιν πτώσει πίπτουσιν ἐνώπιον ἡμῶν ὡς ἡ παράταξις ἡ πρώ-
τη. 40 καὶ τὸ σύσσημον ἀνέβη ἐπὶ πλεῖον ἐπὶ τῆς πόλεως ὡς στῦ- 40
λος καπνοῦ · καὶ ἐπέβλεψεν Βενιαμιν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἀνέ-
βη ἡ συντέλεια τῆς πόλεως ἕως οὐρανοῦ. 41 καὶ ἀνὴρ Ισραηλ ἐπέ- 41
στρεψεν, καὶ ἔσπευσαν ἄνδρες Βενιαμιν, ὅτι εἶδον ὅτι συνήντησεν
ἐπ᾿ αὐτοὺς ἡ πονηρία. 42 καὶ ἐπέβλεψαν ἐνώπιον υἱῶν Ισραηλ εἰς ὁδὸν 42
τῆς ἐρήμου καὶ ἔφυγον, καὶ ἡ παράταξις ἔφθασεν ἐπ᾿ αὐτούς, καὶ οἱ
ἀπὸ τῶν πόλεων διέφθειρον αὐτοὺς ἐν μέσῳ αὐτῶν. 43 καὶ κατέκο- 43
πτον τὸν Βενιαμιν καὶ ἐδίωξαν αὐτὸν ἀπὸ Νουα κατὰ πόδα αὐτοῦ
ἕως ἀπέναντι Γαβαα πρὸς ἀνατολὰς ἡλίου. 44 καὶ ἔπεσαν ἀπὸ Βενια- 44
μιν δέκα ὀκτὼ χιλιάδες ἀνδρῶν · οἱ πάντες οὗτοι ἄνδρες δυνά-
μεως. 45 καὶ ἐπέβλεψαν οἱ λοιποὶ καὶ ἔφευγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν 45
πέτραν τοῦ Ρεμμων, καὶ ἐκαλαμήσαντο ἐξ αὐτῶν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πεντα-
κισχιλίους ἄνδρας· καὶ κατέβησαν ὀπίσω αὐτῶν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἕως Γε-
δαν καὶ ἐπάταξαν ἐξ αὐτῶν δισχιλίους ἄνδρας. 46 καὶ ἐγένοντο πάντες 46
οἱ πίπτοντες ἀπὸ Βενιαμιν εἴκοσι πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν ἑλκόντων
ῥομφαίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ · οἱ πάντες οὗτοι ἄνδρες δυνάμεως.

47 [47]καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν τὴν A
Ρεμμων ἑξακόσιοι ἄνδρες καὶ ἐκάθισαν ἐν τῇ πέτρᾳ Ρεμμων τε-
48 τράμηνον. [48]καὶ ἀνὴρ Ισραηλ ἀπέκλεισεν τοὺς υἱοὺς Βενιαμιν καὶ
ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπὸ πόλεως ἑξῆς ἕως κτή-
νους ἕως παντὸς τοῦ εὑρεθέντος εἰς πάσας τὰς πόλεις· καὶ τὰς
πόλεις τὰς εὑρεθείσας ἐξαπέστειλαν ἐν πυρί.
21 [1]Καὶ ἀνὴρ Ισραηλ ὤμοσεν ἐν Μασσηφα λέγων Ἀνὴρ ἐξ ἡμῶν
2 οὐ δώσει τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Βενιαμιν εἰς γυναῖκα. [2]καὶ παρ-
εγένοντο πᾶς ὁ λαὸς εἰς Μασσηφα καὶ Βαιθηλ καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ
ἕως ἑσπέρας ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ
3 ἔκλαυσαν κλαυθμὸν μέγαν [3]καὶ εἶπαν Ἵνα τί, κύριε ὁ θεὸς Ισραηλ,
ἐγενήθη αὕτη ἐν τῷ Ισραηλ, τοῦ ἐπισκεπῆναι σήμερον ἐν τῷ Ισρα-
4 ηλ φυλὴν μίαν; [4]καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἐπαύριον καὶ ὤρθρισεν ὁ λαὸς
καὶ ᾠκοδόμησαν ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώματα
5 σωτηρίου. [5]καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ Τίς ὁ μὴ ἀναβὰς ἐν τῇ ἐκ-
κλησίᾳ ἐκ πασῶν φυλῶν Ισραηλ πρὸς κύριον; ὅτι ὅρκος μέγας
ἦν τῷ μὴ ἀναβάντι πρὸς κύριον εἰς Μασσηφα λέγοντες Θανάτῳ
6 ἀποθανεῖται. [6]καὶ παρεκλήθησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ περὶ Βενιαμιν τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτῶν καὶ εἶπαν Ἀφῄρηται σήμερον φυλὴ μία ἐξ Ισραηλ·

48 εως 1° > A†
21 4 ωκοδομησεν A | ανηνεγκεν A†

---

47 [47]καὶ ἐπέβλεψαν οἱ λοιποὶ καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν B
πέτραν τοῦ Ρεμμων, ἑξακόσιοι ἄνδρες, καὶ ἐκάθισαν ἐν πέτρᾳ Ρεμ-
48 μων τέσσαρας μῆνας. [48]καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐπέστρεψαν πρὸς υἱοὺς
Βενιαμιν καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπὸ πόλεως
Μεθλα καὶ ἕως κτήνους καὶ ἕως παντὸς τοῦ εὑρισκομένου εἰς πά-
σας τὰς πόλεις· καὶ τὰς πόλεις τὰς εὑρεθείσας ἐνέπρησαν ἐν πυρί.
21 [1]Καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ ὤμοσαν ἐν Μασσηφα λέγοντες Ἀνὴρ
ἐξ ἡμῶν οὐ δώσει θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Βενιαμιν εἰς γυναῖκα.
2 [2]καὶ ἦλθεν ὁ λαὸς εἰς Βαιθηλ καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ ἕως ἑσπέ-
ρας ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ἦραν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυ-
3 σαν κλαυθμὸν μέγαν [3]καὶ εἶπαν Εἰς τί, κύριε θεὲ Ισραηλ,
ἐγενήθη αὕτη, τοῦ ἐπισκεπῆναι σήμερον ἀπὸ Ισραηλ φυλὴν
4 μίαν; [4]καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον καὶ ὤρθρισεν ὁ λαὸς καὶ
ᾠκοδόμησαν ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις καὶ
5 τελείας. [5]καὶ εἶπον οἱ υἱοὶ Ισραηλ Τίς οὐκ ἀνέβη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ισραηλ πρὸς κύριον; ὅτι ὁ ὅρκος μέγας ἦν
τοῖς οὐκ ἀναβεβηκόσιν πρὸς κύριον εἰς Μασσηφα λέγοντες Θανάτῳ
6 θανατωθήσεται. [6]καὶ παρεκλήθησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ πρὸς Βενιαμιν
ἀδελφὸν αὐτῶν καὶ εἶπαν Ἐξεκόπη σήμερον φυλὴ μία ἀπὸ Ισραηλ·

A [7]τί ποιήσωμεν αὐτοῖς τοῖς ὑπολειφθεῖσιν εἰς γυναῖκας; καὶ ἡμεῖς 7
ὠμόσαμεν ἐν κυρίῳ τοῦ μὴ δοῦναι αὐτοῖς ἀπὸ τῶν θυγατέρων
ἡμῶν εἰς γυναῖκας. [8]καὶ εἶπαν Τίς μία τῶν φυλῶν Ισραηλ, ἥτις 8
οὐκ ἀνέβη πρὸς κύριον εἰς Μασσηφα; καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦλθεν ἀνὴρ
εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπὸ Ιαβις Γαλααδ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. [9]καὶ ἐπε- 9
σκέπη ὁ λαός, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ἀνὴρ ἀπὸ τῶν κατοικούντων
Ιαβις Γαλααδ. [10]καὶ ἀπέστειλαν ἐκεῖ ἡ συναγωγὴ δώδεκα χιλιάδας 10
ἀνδρῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐνετείλαντο αὐτοῖς λέ-
γοντες Πορεύθητε καὶ πατάξατε πάντας τοὺς κατοικοῦντας Ιαβις
Γαλααδ ἐν στόματι ῥομφαίας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὸν λαόν. [11]καὶ 11
οὗτος ὁ λόγος, ὃν ποιήσετε· πᾶν ἀρσενικὸν καὶ πᾶσαν γυναῖκα
γινώσκουσαν κοίτην ἄρσενος ἀναθεματιεῖτε. [12]καὶ εὗρον ἀπὸ τῶν 12
κατοικούντων Ιαβις Γαλααδ τετρακοσίας νεάνιδας παρθένους, αἳ
οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα εἰς κοίτην ἄρσενος, καὶ ἦγον αὐτὰς εἰς τὴν
παρεμβολὴν εἰς Σηλω, ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χανααν. [13]καὶ ἀπέστειλεν 13
πᾶσα ἡ συναγωγὴ καὶ ἐλάλησαν πρὸς Βενιαμιν τὸν ἐν τῇ πέτρᾳ
Ρεμμων καὶ ἐκάλεσαν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην. [14]καὶ ἀπέστρεψεν Βενια- 14
μιν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ ἔδωκαν

7 αυτοις 1⁰ *OL*] > A || 9 επεσκεπη] απεσκοπει A† | κατοικουντων *OL*†] κατ > A || 12 σηλω *OL*] -λωμ A, sed in 9. 21 A σηλω

B [7]τί ποιήσωμεν αὐτοῖς τοῖς περισσοῖς τοῖς ὑπολειφθεῖσιν εἰς γυ- 7
ναῖκας; καὶ ἡμεῖς ὠμόσαμεν ἐν κυρίῳ τοῦ μὴ δοῦναι αὐτοῖς ἀπὸ
τῶν θυγατέρων ἡμῶν εἰς γυναῖκας. [8]καὶ εἶπαν Τίς εἷς ἀπὸ φυλῶν 8
Ισραηλ, ὃς οὐκ ἀνέβη πρὸς κύριον εἰς Μασσηφα; καὶ ἰδοὺ οὐκ
ἦλθεν ἀνὴρ εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπὸ Ιαβις Γαλααδ εἰς τὴν ἐκκλη-
σίαν. [9]καὶ ἐπεσκέπη ὁ λαός, καὶ οὐκ ἦν ἐκεῖ ἀνὴρ ἀπὸ οἰκούντων 9
Ιαβις Γαλααδ. [10]καὶ ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἡ συναγωγὴ δώδεκα χιλιάδας 10
ἀνδρῶν ἀπὸ υἱῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐνετείλαντο αὐτοῖς λέγοντες
Πορεύεσθε καὶ πατάξατε τοὺς οἰκοῦντας Ιαβις Γαλααδ ἐν στό-
ματι ῥομφαίας. [11]καὶ τοῦτο ποιήσετε· πᾶν ἄρσεν καὶ πᾶσαν 11
γυναῖκα εἰδυῖαν κοίτην ἄρσενος ἀναθεματιεῖτε, τὰς δὲ παρ-
θένους περιποιήσεσθε. καὶ ἐποίησαν οὕτως. [12]καὶ εὗρον ἀπὸ 12
οἰκούντων Ιαβις Γαλααδ τετρακοσίας νεάνιδας παρθένους, αἵ-
τινες οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα εἰς κοίτην ἄρσενος, καὶ ἤνεγκαν αὐτὰς
εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Σηλων τὴν ἐν γῇ Χανααν. [13]καὶ ἀπέστειλεν 13
πᾶσα ἡ συναγωγὴ καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Βενιαμιν ἐν τῇ
πέτρᾳ Ρεμμων καὶ ἐκάλεσαν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην. [14]καὶ ἐπέστρεψεν 14
Βενιαμιν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ ἔδωκαν

αὐτοῖς τὰς γυναῖκας, αἵτινες ἦσαν ἐκ τῶν γυναικῶν Ιαβις Γαλααδ· A
καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς οὕτως.
15 [15]Καὶ ὁ λαὸς παρεκλήθη τῷ Βενιαμιν, ὅτι ἐποίησεν κύριος δια-
16 κοπὴν ἐν ταῖς φυλαῖς Ισραηλ. [16]καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι τῆς
συναγωγῆς Τί ποιήσωμεν τοῖς ἐπιλοίποις εἰς γυναῖκας; ὅτι ἠφά-
17 νισται ἐκ τοῦ Βενιαμιν γυνή. [17]καὶ εἶπαν Κληρονομία διασεσῳ-
18 σμένη τῷ Βενιαμιν, καὶ οὐ μὴ ἐξαλειφθῇ φυλὴ ἐξ Ισραηλ· [18]καὶ
ἡμεῖς οὐ δυνησόμεθα δοῦναι αὐτοῖς γυναῖκας ἀπὸ τῶν θυγατέρων
ἡμῶν, ὅτι ὠμόσαμεν οἱ υἱοὶ Ισραηλ λέγοντες Ἐπικατάρατος ὁ
19 διδοὺς γυναῖκα τῷ Βενιαμιν. [19]καὶ εἶπαν Ἑορτὴ τῷ κυρίῳ ἐν Ση-
λω ἀφ' ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, ἥ ἐστιν ἀπὸ βορρᾶ τῆς Βαιθηλ κατ'
ἀνατολὰς ἡλίου ἐν τῇ ὁδῷ τῇ ἀναβαινούσῃ ἐκ Βαιθηλ εἰς Σικιμα
20 καὶ ἀπὸ νότου τοῦ Λιβάνου τῆς Λεβωνα. [20]καὶ ἐνετείλαντο τοῖς
υἱοῖς Βενιαμιν λέγοντες Διέλθατε καὶ ἐνεδρεύσατε ἐν τοῖς ἀμπε-
21 λῶσιν· [21]καὶ ὄψεσθε καὶ ἰδοὺ ὡς ἂν ἐξέλθωσιν αἱ θυγατέρες τῶν
κατοικούντων Σηλω ἐν Σηλω χορεῦσαι ἐν χοροῖς, καὶ ἐξελεύσεσθε
ἀπὸ τῶν ἀμπελώνων καὶ ἁρπάσετε ἀνὴρ ἑαυτῷ γυναῖκα ἀπὸ τῶν
22 θυγατέρων Σηλω καὶ ἀπελεύσεσθε εἰς γῆν Βενιαμιν. [22]καὶ ἔσται
ὅταν ἔλθωσιν οἱ πατέρες αὐτῶν ἢ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κρίνεσθαι

21 εαυτοις γυναικας A†

αὐτοῖς οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὰς γυναῖκας, ἃς ἐζωοποίησαν ἀπὸ τῶν θυ- B
γατέρων Ιαβις Γαλααδ· καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς οὕτως.
15 [15]Καὶ ὁ λαὸς παρεκλήθη ἐπὶ τῷ Βενιαμιν, ὅτι ἐποίησεν κύριος
16 διακοπὴν ἐν ταῖς φυλαῖς Ισραηλ. [16]καὶ εἶπον οἱ πρεσβύτεροι τῆς
συναγωγῆς Τί ποιήσωμεν τοῖς περισσοῖς εἰς γυναῖκας; ὅτι ἠφα-
17 νίσθη ἀπὸ Βενιαμιν γυνή. [17]καὶ εἶπαν Κληρονομία διασῳζομένων
18 τῷ Βενιαμιν, καὶ οὐκ ἐξαλειφθήσεται φυλὴ ἀπὸ Ισραηλ· [18]ὅτι
ἡμεῖς οὐ δυνησόμεθα δοῦναι αὐτοῖς γυναῖκας ἀπὸ τῶν θυγατέρων
ἡμῶν, ὅτι ὠμόσαμεν ἐν υἱοῖς Ισραηλ λέγοντες Ἐπικατάρατος ὁ
19 διδοὺς γυναῖκα τῷ Βενιαμιν. [19]καὶ εἶπαν Ἰδοὺ δὴ ἑορτὴ κυρίου
ἐν Σηλων ἀφ' ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, ἥ ἐστιν ἀπὸ βορρᾶ τῆς Βαιθηλ
κατ' ἀνατολὰς ἡλίου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀναβαινούσης ἀπὸ Βαιθηλ
20 εἰς Συχεμ καὶ ἀπὸ νότου τῆς Λεβωνα. [20]καὶ ἐνετείλαντο τοῖς
υἱοῖς Βενιαμιν λέγοντες Πορεύεσθε ἐνεδρεύσατε ἐν τοῖς ἀμπε-
21 λῶσιν· [21]καὶ ὄψεσθε καὶ ἰδοὺ ἐὰν ἐξέλθωσιν αἱ θυγατέρες τῶν
οἰκούντων Σηλων χορεύειν ἐν τοῖς χοροῖς, καὶ ἐξελεύσεσθε
ἐκ τῶν ἀμπελώνων καὶ ἁρπάσατε ἑαυτοῖς ἀνὴρ γυναῖκα ἀπὸ τῶν
22 θυγατέρων Σηλων καὶ πορεύεσθε εἰς γῆν Βενιαμιν. [22]καὶ ἔσται
ὅταν ἔλθωσιν οἱ πατέρες αὐτῶν ἢ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κρίνεσθαι

A πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐροῦμεν πρὸς αὐτούς Ἐλεήσατε αὐτούς, ὅτι οὐκ
ἔλαβον ἀνὴρ γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ· οὐ γὰρ ὑμεῖς δεδώ-
κατε αὐτοῖς· κατὰ τὸν καιρὸν ἐπλημμελήσατε. [23]καὶ ἐποίησαν οὕ- 23
τως οἱ υἱοὶ Βενιαμιν καὶ ἔλαβον γυναῖκας κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐ-
τῶν ἀπὸ τῶν χορευουσῶν, ἃς διήρπασαν· καὶ ἀπῆλθον καὶ ἀπέ-
στρεψαν ἐπὶ τὴν κληρονομίαν αὐτῶν καὶ ᾠκοδόμησαν ἑαυτοῖς πό-
λεις καὶ κατῴκησαν ἐν αὐταῖς. [24]καὶ περιεπάτησαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ 24
Ισραηλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνὴρ εἰς τὴν φυλὴν αὐτοῦ καὶ εἰς
τὴν συγγένειαν αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθον ἐκεῖθεν, ἀνὴρ εἰς τὴν κληρονο-
μίαν αὐτοῦ. — [25]ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν 25
Ισραηλ· ἀνὴρ ἕκαστος τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει.

22 ελαβον *OL*†] -βομεν A† | δεδωκατε *OL*†] εδωκ. A | επλημμελησατε] πλημμ. A†, της πλημμελειας και αμαρτημα ουκ εσται ημιν εν τω πραγματι αλλα δικαιοσυνη ινα μη πορευθωσιν εν τοις εθνεσιν λαβειν εαυτοις γυναικας απο των θυγατερων των εχθρων αυτων *L*† ‖ 23 και απηλθον > A† ‖ 24 απηλθον *O*^p*L*†] -θεν A*O*^p†
Subscr. κριται A

B πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐροῦμεν αὐτοῖς Ἔλεος ποιήσατε ἡμῖν αὐτάς, ὅτι
οὐκ ἐλάβομεν ἀνὴρ γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῇ παρατάξει, ὅτι οὐχ ὑμεῖς
ἐδώκατε αὐτοῖς· ὡς καιρὸς πλημμελήσατε. [23]καὶ ἐποίησαν οὕτως 23
οἱ υἱοὶ Βενιαμιν καὶ ἔλαβον γυναῖκας εἰς ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ τῶν
χορευουσῶν, ὧν ἥρπασαν· καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ὑπέστρεψαν εἰς
τὴν κληρονομίαν αὐτῶν καὶ ᾠκοδόμησαν τὰς πόλεις καὶ ἐκάθισαν
ἐν αὐταῖς. [24]καὶ περιεπάτησαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐν τῷ καιρῷ 24
ἐκείνῳ, ἀνὴρ εἰς φυλὴν αὐτοῦ καὶ εἰς συγγένειαν αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλ-
θον ἐκεῖθεν, ἀνὴρ εἰς κληρονομίαν αὐτοῦ. — [25]ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις 25
ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ισραηλ· ἀνὴρ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον αὐ-
τοῦ ἐποίει.

22 καιρος Ra.] κληρος B†: cf. Ps. 30 16
Subscr. κριται B

ΡΟΥΘ

1 [1]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κρίνειν τοὺς κριτὰς καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν 1
τῇ γῇ, καὶ ἐπορεύθη ἀνὴρ ἀπὸ Βαιθλεεμ τῆς Ιουδα τοῦ παροική-
σαι ἐν ἀγρῷ Μωαβ, αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

Ruth: BA.
1 1 εν τω] εν ταις ημεραις του M, pr. εν ταις ημεραις A† | βαιθλεεμ B†] βηθ. A: item in 2, sed in 19. 22 2 4 4 11 etiam A† βαιθ.; cf. Gen. 48 7 Ios. 19 15 Regn. I 31 10 II 2 32 20 14 21 12. 19 etc. | οι] + δυο A (in *O* sub ※)

2 [2]καὶ ὄνομα τῷ ἀνδρὶ Αβιμελεχ, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Νωε-
μιν, καὶ ὄνομα τοῖς δυσὶν υἱοῖς αὐτοῦ Μααλων καὶ Χελαιων, Εφρα-
θαῖοι ἐκ Βαιθλεεμ τῆς Ιουδα· καὶ ἤλθοσαν εἰς ἀγρὸν Μωαβ καὶ
3 ἦσαν ἐκεῖ. [3]καὶ ἀπέθανεν Αβιμελεχ ὁ ἀνὴρ τῆς Νωεμιν, καὶ κατε-
4 λείφθη αὐτὴ καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτῆς. [4]καὶ ἐλάβοσαν ἑαυτοῖς γυναῖ-
κας Μωαβίτιδας, ὄνομα τῇ μιᾷ Ορφα, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ Ρουθ·
5 καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ὡς δέκα ἔτη. [5]καὶ ἀπέθανον καί γε ἀμφότεροι,
Μααλων καὶ Χελαιων, καὶ κατελείφθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς
6 αὐτῆς καὶ ἀπὸ τῶν δύο υἱῶν αὐτῆς. [6]καὶ ἀνέστη αὐτὴ καὶ αἱ δύο
νύμφαι αὐτῆς καὶ ἀπέστρεψαν ἐξ ἀγροῦ Μωαβ, ὅτι ἤκουσαν ἐν
ἀγρῷ Μωαβ ὅτι ἐπέσκεπται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ δοῦναι αὐτοῖς
7 ἄρτους. [7]καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου, οὗ ἦν ἐκεῖ, καὶ αἱ δύο νύμφαι
αὐτῆς μετ' αὐτῆς· καὶ ἐπορεύοντο ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἐπιστρέψαι εἰς
8 τὴν γῆν Ιουδα. [8]καὶ εἶπεν Νωεμιν ταῖς νύμφαις αὐτῆς Πορεύεσθε
δὴ ἀποστράφητε ἑκάστη εἰς οἶκον μητρὸς αὐτῆς· ποιήσαι κύριος
μεθ' ὑμῶν ἔλεος, καθὼς ἐποιήσατε μετὰ τῶν τεθνηκότων καὶ μετ'
9 ἐμοῦ· [9]δῴη κύριος ὑμῖν καὶ εὕροιτε ἀνάπαυσιν ἑκάστη ἐν οἴκῳ
ἀνδρὸς αὐτῆς. καὶ κατεφίλησεν αὐτάς, καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐ-
10 τῶν καὶ ἔκλαυσαν. [10]καὶ εἶπαν αὐτῇ Μετὰ σοῦ ἐπιστρέφομεν εἰς
11 τὸν λαόν σου. [11]καὶ εἶπεν Νωεμιν Ἐπιστράφητε δή, θυγατέρες
μου· καὶ ἵνα τί πορεύεσθε μετ' ἐμοῦ; μὴ ἔτι μοι υἱοὶ ἐν τῇ κοι-
12 λίᾳ μου καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς ἄνδρας; [12]ἐπιστράφητε δή, θυγατέ-
ρες μου, διότι γεγήρακα τοῦ μὴ εἶναι ἀνδρί· ὅτι εἶπα ὅτι ἔστιν
13 μοι ὑπόστασις τοῦ γενηθῆναί με ἀνδρὶ καὶ τέξομαι υἱούς, [13]μὴ
αὐτοὺς προσδέξεσθε ἕως οὗ ἁδρυνθῶσιν; ἢ αὐτοῖς κατασχεθή-
σεσθε τοῦ μὴ γενέσθαι ἀνδρί; μὴ δή, θυγατέρες μου, ὅτι ἐπικράνθη
14 μοι ὑπὲρ ὑμᾶς ὅτι ἐξῆλθεν ἐν ἐμοὶ χεὶρ κυρίου. [14]καὶ ἐπῆραν τὴν
φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν ἔτι· καὶ κατεφίλησεν Ορφα τὴν πενθερὰν
αὐτῆς καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν λαὸν αὐτῆς, Ρουθ δὲ ἠκολούθησεν
15 αὐτῇ. [15]καὶ εἶπεν Νωεμιν πρὸς Ρουθ Ἰδοὺ ἀνέστρεψεν ἡ σύννυμφός
σου πρὸς λαὸν αὐτῆς καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς αὐτῆς· ἐπιστράφητι δὴ
16 καὶ σὺ ὀπίσω τῆς συννύμφου σου. [16]εἶπεν δὲ Ρουθ Μὴ ἀπαντῆσαι ἐμοὶ

2 αβιμελεχ] ελιμ. *O*, αλιμελεκ A†: item in 3 2 3 (-λεχ), sed in 2 1 4 3. 9 etiam A αβιμελεχ | και 2⁰—νωεμιν] > B, in *O* sub ※ | νωεμ(ε)ιν: sic B uel B† (in 1 2 deficiens) ubique nec non A† in 2 1 4 3. 17, sed ceteris locis fluctuat A inter νοεμμει 1 3, νοομμει 1 8 2 2. 22 3 1 4 5. 9, νοεμμειν 1 2. 15. 18, νοομμειν 1 11. 19—22 2 6. 20 bis 4 14. 16 | χελαιων] κελ. B†, sed in 5 4 9 etiam B χελ. || 5 απεθαναν A† | και γε > A(†) || 6 απεστρεψαν] επ- A || 7 εξηλθεν] -θαν A† | την > A || 8 ταις] + δυσι A (in *O* sub ※) | πορευθητε A | οικον] pr. τον A | μητρος] του πατρος A(†) || 9 δωη] δω A† | ευρηται(pro -τε) A || 10 επιστρεψομεν A || 11 μου 1⁰] + πορευθηται(pro -τε) A†: πορευθητε add. *O*† sub ※ post 12 μου, A† uerbum falso loco inseruit, cf. Regn. II 17 12 || 13 μοι] + σφοδρα A *O*(sub ※)† || 15 η > B†

τοῦ καταλιπεῖν σε ἢ ἀποστρέψαι ὄπισθέν σου· ὅτι σὺ ὅπου ἐὰν
πορευθῇς, πορεύσομαι, καὶ οὗ ἐὰν αὐλισθῇς, αὐλισθήσομαι· ὁ λαός
σου λαός μου, καὶ ὁ θεός σου θεός μου· [17]καὶ οὗ ἐὰν ἀποθάνῃς, 17
ἀποθανοῦμαι κἀκεῖ ταφήσομαι· τάδε ποιήσαι μοι κύριος καὶ τάδε
προσθείη, ὅτι θάνατος διαστελεῖ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. [18]ἰδοῦσα 18
δὲ Νωεμιν ὅτι κραταιοῦται αὐτὴ τοῦ πορεύεσθαι μετ' αὐτῆς, ἐκό-
πασεν τοῦ λαλῆσαι πρὸς αὐτὴν ἔτι. [19]ἐπορεύθησαν δὲ ἀμφότεραι 19
ἕως τοῦ παραγενέσθαι αὐτὰς εἰς Βαιθλεεμ. καὶ ἤχησεν πᾶσα ἡ
πόλις ἐπ' αὐταῖς καὶ εἶπον Αὕτη ἐστὶν Νωεμιν; [20]καὶ εἶπεν πρὸς 20
αὐτάς Μὴ δὴ καλεῖτέ με Νωεμιν, καλέσατέ με Πικράν, ὅτι ἐπικράν-
θη ἐν ἐμοὶ ὁ ἱκανὸς σφόδρα· [21]ἐγὼ πλήρης ἐπορεύθην, καὶ κενὴν 21
ἀπέστρεψέν με ὁ κύριος· καὶ ἵνα τί καλεῖτέ με Νωεμιν; καὶ κύριος
ἐταπείνωσέν με, καὶ ὁ ἱκανὸς ἐκάκωσέν με. [22]καὶ ἐπέστρεψεν Νωε- 22
μιν καὶ Ρουθ ἡ Μωαβῖτις ἡ νύμφη αὐτῆς ἐπιστρέφουσα ἐξ ἀγροῦ
Μωαβ· αὐταὶ δὲ παρεγενήθησαν εἰς Βαιθλεεμ ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ
κριθῶν.

[1]Καὶ τῇ Νωεμιν ἀνὴρ γνώριμος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· ὁ δὲ ἀνὴρ 2
δυνατὸς ἰσχύι ἐκ τῆς συγγενείας Αβιμελεχ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Βοος.
[2]καὶ εἶπεν Ρουθ ἡ Μωαβῖτις πρὸς Νωεμιν Πορευθῶ δὴ εἰς ἀγρὸν 2
καὶ συνάξω ἐν τοῖς στάχυσιν κατόπισθεν οὗ ἐὰν εὕρω χάριν ἐν
ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. εἶπεν δὲ αὐτῇ Πορεύου, θύγατερ. [3]καὶ ἐπορεύθη 3
καὶ συνέλεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ κατόπισθεν τῶν θεριζόντων· καὶ περι-
έπεσεν περιπτώματι τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ Βοος τοῦ ἐκ συγγενείας
Αβιμελεχ. [4]καὶ ἰδοὺ Βοος ἦλθεν ἐκ Βαιθλεεμ καὶ εἶπεν τοῖς θερί- 4
ζουσιν Κύριος μεθ' ὑμῶν· καὶ εἶπον αὐτῷ Εὐλογήσαι σε κύριος.
[5]καὶ εἶπεν Βοος τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ ἐφεστῶτι ἐπὶ τοὺς θερί- 5
ζοντας Τίνος ἡ νεᾶνις αὕτη; [6]καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον τὸ ἐφε- 6
στὸς ἐπὶ τοὺς θερίζοντας καὶ εἶπεν Ἡ παῖς ἡ Μωαβῖτίς ἐστιν ἡ
ἀποστραφεῖσα μετὰ Νωεμιν ἐξ ἀγροῦ Μωαβ [7]καὶ εἶπεν Συλλέξω 7
δὴ καὶ συνάξω ἐν τοῖς δράγμασιν ὄπισθεν τῶν θεριζόντων· καὶ
ἦλθεν καὶ ἔστη ἀπὸ πρωίθεν καὶ ἕως ἑσπέρας, οὐ κατέπαυσεν ἐν
τῷ ἀγρῷ μικρόν. [8]καὶ εἶπεν Βοος πρὸς Ρουθ Οὐκ ἤκουσας, θύγα- 8
τερ; μὴ πορευθῇς ἐν ἀγρῷ συλλέξαι ἑτέρῳ, καὶ σὺ οὐ πορεύσῃ
ἐντεῦθεν· ὧδε κολλήθητι μετὰ τῶν κορασίων μου· [9]οἱ ὀφθαλμοί 9
σου εἰς τὸν ἀγρόν, οὗ ἐὰν θερίζωσιν, καὶ πορεύσῃ κατόπισθεν αὐ-
τῶν· ἰδοὺ ἐνετειλάμην τοῖς παιδαρίοις τοῦ μὴ ἅψασθαί σου· καὶ

16 συ > A || 17 μοι κυριος] tr. A*O*† || 19 αυταις M] -της B†, -τη A | αὕτη] αὐτῇ τί A† || 20 δη > A | πικριαν A || 21 και ult. — fin. > A† || 22 αυτης] + μετ αυτης A (in *O* sub ※)

2 1 ισχυι] pr. εν A† || 2 θυγατερ M] -τηρ BA: item BA in 2 2 3 1, B in 2 8, A in 3 16, sed -τερ B in 3 10.11.16.18, A in 2 8 3 10.11.18 || 3 και 2°] + ελθουσα A | κατοπισθεν] κατ > A† | συγγεν.] pr. της A || 5 αυτου > A† || 8 εν αγρω / συλλεξαι B(†)] tr. A

ὅ τι διψήσεις, καὶ πορευθήσῃ εἰς τὰ σκεύη καὶ πίεσαι ὅθεν ἂν
10 ὑδρεύωνται τὰ παιδάρια. [10]καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς καὶ
προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Τί ὅτι εὗρον χά-
11 ριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ ἐπιγνῶναί με; καὶ ἐγώ εἰμι ξένη. [11]καὶ
ἀπεκρίθη Βοος καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀπαγγελίᾳ ἀπηγγέλη μοι ὅσα πε-
ποίηκας μετὰ τῆς πενθερᾶς σου μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν ἄνδρα
σου καὶ πῶς κατέλιπες τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου καὶ
τὴν γῆν γενέσεώς σου καὶ ἐπορεύθης πρὸς λαὸν ὃν οὐκ ᾔδεις
12 ἐχθὲς καὶ τρίτης· [12]ἀποτείσαι κύριος τὴν ἐργασίαν σου, καὶ γέ-
νοιτο ὁ μισθός σου πλήρης παρὰ κυρίου θεοῦ Ισραηλ, πρὸς ὃν
13 ἦλθες πεποιθέναι ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ. [13]ἡ δὲ εἶπεν Εὕροιμι
χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, κύριε, ὅτι παρεκάλεσάς με καὶ ὅτι ἐλά-
λησας ἐπὶ καρδίαν τῆς δούλης σου, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἔσομαι ὡς μία
14 τῶν παιδισκῶν σου. [14]καὶ εἶπεν αὐτῇ Βοος Ἤδη ὥρα τοῦ φαγεῖν
πρόσελθε ὧδε καὶ φάγεσαι τῶν ἄρτων καὶ βάψεις τὸν ψωμόν σου
ἐν τῷ ὄξει. καὶ ἐκάθισεν Ρουθ ἐκ πλαγίων τῶν θεριζόντων, καὶ
ἐβούνισεν αὐτῇ Βοος ἄλφιτον, καὶ ἔφαγεν καὶ ἐνεπλήσθη καὶ κατ-
15 έλιπεν. [15]καὶ ἀνέστη τοῦ συλλέγειν, καὶ ἐνετείλατο Βοος τοῖς παι-
δαρίοις αὐτοῦ λέγων Καί γε ἀνὰ μέσον τῶν δραγμάτων συλλεγέτω,
16 καὶ μὴ καταισχύνητε αὐτήν· [16]καὶ βαστάζοντες βαστάξατε αὐτῇ
καί γε παραβάλλοντες παραβαλεῖτε αὐτῇ ἐκ τῶν βεβουνισμένων,
17 καὶ ἄφετε καὶ συλλέξει, καὶ οὐκ ἐπιτιμήσετε αὐτῇ. [17]καὶ συνέλεξεν
ἐν τῷ ἀγρῷ ἕως ἑσπέρας· καὶ ἐρράβδισεν ἃ συνέλεξεν, καὶ ἐγε-
18 νήθη ὡς οιφι κριθῶν. [18]καὶ ἦρεν καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ
εἶδεν ἡ πενθερὰ αὐτῆς ἃ συνέλεξεν, καὶ ἐξενέγκασα Ρουθ ἔδωκεν
19 αὐτῇ ἃ κατέλιπεν ἐξ ὧν ἐνεπλήσθη. [19]καὶ εἶπεν αὐτῇ ἡ πενθερὰ
αὐτῆς Ποῦ συνέλεξας σήμερον καὶ ποῦ ἐποίησας; εἴη ὁ ἐπιγνούς
σε εὐλογημένος. καὶ ἀπήγγειλεν Ρουθ τῇ πενθερᾷ αὐτῆς ποῦ ἐποί-
ησεν, καὶ εἶπεν Τὸ ὄνομα τοῦ ἀνδρός, μεθ᾽ οὗ ἐποίησα σήμερον,
20 Βοος. [20]καὶ εἶπεν Νωεμιν τῇ νύμφῃ αὐτῆς Εὐλογητός ἐστιν τῷ
κυρίῳ, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπεν τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετὰ τῶν ζώντων καὶ
μετὰ τῶν τεθνηκότων. καὶ εἶπεν αὐτῇ Νωεμιν Ἐγγίζει ἡμῖν ὁ
21 ἀνήρ, ἐκ τῶν ἀγχιστευόντων ἡμᾶς ἐστιν. [21]καὶ εἶπεν Ρουθ πρὸς
τὴν πενθερὰν αὐτῆς Καί γε ὅτι εἶπεν πρός με Μετὰ τῶν παιδα-
ρίων μου προσκολλήθητι, ἕως ἂν τελέσωσιν ὅλον τὸν ἀμητόν, ὃς
22 ὑπάρχει μοι. [22]καὶ εἶπεν Νωεμιν πρὸς Ρουθ τὴν νύμφην αὐτῆς

10 προσεκυν.] + επι προσωπον A† | ειπεν προς αυτον] προσεκυνησεν αυτον και ειπεν A† || 11 οσα] pr. παντα A *O*(sub ※)† || 12 και > B† || 13 κυριε] + μου A || 14 εν > B*† || 15 βοος] βοοζ A hic et in 4 8: = *O*; sed ceteris locis etiam A βοος || 16 αυτη 1⁰] -την A | αφετε] φαγεται B || 19 ευλογημ.] + οτι εχορτασεν ψυχην κενην καθως εποιησεν μεθ ου εποιησεν *L*†: cf. Ps. 106 9 | απηγγειλεν] ανηγγ. B† || 21 μου] των εμων A | προσκολλ.] προσ > B†

Ἀγαθόν, θύγατερ, ὅτι ἐπορεύθης μετὰ τῶν κορασίων αὐτοῦ, καὶ
οὐκ ἀπαντήσονταί σοι ἐν ἀγρῷ ἑτέρῳ. 23καὶ προσεκολλήθη Ρουθ 23
τοῖς κορασίοις Βοος συλλέγειν ἕως οὗ συνετέλεσεν τὸν θερισμὸν
τῶν κριθῶν καὶ τῶν πυρῶν. καὶ ἐκάθισεν μετὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς.
1Εἶπεν δὲ αὐτῇ Νωεμιν ἡ πενθερὰ αὐτῆς Θύγατερ, οὐ μὴ ζητήσω 3
σοι ἀνάπαυσιν, ἵνα εὖ γένηταί σοι; 2καὶ νῦν οὐχὶ Βοος γνώριμος 2
ἡμῶν, οὗ ἦς μετὰ τῶν κορασίων αὐτοῦ; ἰδοὺ αὐτὸς λικμᾷ τὸν
ἅλωνα τῶν κριθῶν ταύτῃ τῇ νυκτί. 3σὺ δὲ λούσῃ καὶ ἀλείψῃ καὶ 3
περιθήσεις τὸν ἱματισμόν σου ἐπὶ σεαυτῇ καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸν
ἅλω· μὴ γνωρισθῇς τῷ ἀνδρὶ ἕως οὗ συντελέσαι αὐτὸν πιεῖν καὶ
φαγεῖν· 4καὶ ἔσται ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτόν, καὶ γνώσῃ τὸν τόπον, 4
ὅπου κοιμᾶται ἐκεῖ, καὶ ἐλεύσῃ καὶ ἀποκαλύψεις τὰ πρὸς ποδῶν
αὐτοῦ καὶ κοιμηθήσῃ, καὶ αὐτὸς ἀπαγγελεῖ σοι ἃ ποιήσεις. 5εἶπεν 5
δὲ Ρουθ πρὸς αὐτήν Πάντα, ὅσα ἐὰν εἴπῃς, ποιήσω. 6καὶ κατέβη 6
εἰς τὸν ἅλω καὶ ἐποίησεν κατὰ πάντα, ὅσα ἐνετείλατο αὐτῇ ἡ πεν-
θερὰ αὐτῆς. 7καὶ ἔφαγεν Βοος, καὶ ἠγαθύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ 7
ἦλθεν κοιμηθῆναι ἐν μερίδι τῆς στοιβῆς· ἡ δὲ ἦλθεν κρυφῇ καὶ
ἀπεκάλυψεν τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ. 8ἐγένετο δὲ ἐν τῷ μεσονυκτίῳ 8
καὶ ἐξέστη ὁ ἀνὴρ καὶ ἐταράχθη, καὶ ἰδοὺ γυνὴ κοιμᾶται πρὸς πο-
δῶν αὐτοῦ. 9εἶπεν δέ Τίς εἶ σύ; ἡ δὲ εἶπεν Ἐγώ εἰμι Ρουθ ἡ 9
δούλη σου, καὶ περιβαλεῖς τὸ πτερύγιόν σου ἐπὶ τὴν δούλην σου,
ὅτι ἀγχιστεὺς εἶ σύ. 10καὶ εἶπεν Βοος Εὐλογημένη σὺ τῷ κυρίῳ 10
θεῷ, θύγατερ, ὅτι ἠγάθυνας τὸ ἔλεός σου τὸ ἔσχατον ὑπὲρ τὸ πρῶ-
τον, τὸ μὴ πορευθῆναί σε ὀπίσω νεανιῶν, εἴτοι πτωχὸς εἴτοι πλού-
σιος. 11καὶ νῦν, θύγατερ, μὴ φοβοῦ· πάντα, ὅσα ἐὰν εἴπῃς, ποιήσω 11
σοι· οἶδεν γὰρ πᾶσα φυλὴ λαοῦ μου ὅτι γυνὴ δυνάμεως εἶ σύ,
12καὶ ὅτι ἀληθῶς ἀγχιστεὺς ἐγώ εἰμι, καί γε ἔστιν ἀγχιστεὺς ἐγ- 12
γίων ὑπὲρ ἐμέ. 13αὐλίσθητι τὴν νύκτα, καὶ ἔσται τὸ πρωί, ἐὰν 13
ἀγχιστεύσῃ σε, ἀγαθόν, ἀγχιστευέτω· ἐὰν δὲ μὴ βούληται ἀγχι-
στεῦσαί σε, ἀγχιστεύσω σε ἐγώ, ζῇ κύριος· κοιμήθητι ἕως πρωί.
14καὶ ἐκοιμήθη πρὸς ποδῶν αὐτοῦ ἕως πρωί. ἡ δὲ ἀνέστη πρὸ τοῦ 14
ἐπιγνῶναι ἄνδρα τὸν πλησίον αὐτοῦ· καὶ εἶπεν Βοος Μὴ γνω-
σθήτω ὅτι ἦλθεν γυνὴ εἰς τὸν ἅλωνα. 15καὶ εἶπεν αὐτῇ Φέρε τὸ 15
περίζωμα τὸ ἐπάνω σου. καὶ ἐκράτησεν αὐτό, καὶ ἐμέτρησεν ἓξ
κριθῶν καὶ ἐπέθηκεν ἐπ᾽ αὐτήν· καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. 16καὶ 16

23 και 2^0] + τον θερισμον A *O*(sub ※)†

3 1 αυτη νωεμιν η πενθ.] νοομμει(cf. 1 2) τη νυμφη A† | ζητησω] ευρω A† || 3 αλειψη] + και χρισῃ μυρον *L*† | περιθησει(pro -ση) A | σεαυτη] σε B† | πιειν .. φαγειν] tr. A || 4 οπου] ου A || 7 και 2^0] pr. και επιεν A (in *O* sub ※) | κρυβη A† | fin. B†] + και εκαθευδεν A O^{pt}†, + και εκοιμηθη rel. (in Sy sub ※) || 8 εξεστη] εξανεστη A || 10 θεω > A | σε > B* || 11 φυλη: ex πυλη corruptum? cf. 4 10 || 13 κυριος] + συ ει κυριος B† || 14 τον αλωνα compl. (cf. 2)] την αλωνα B, τον αλω A (cf. 3)

Ρουθ εἰσῆλθεν πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς· ἡ δὲ εἶπεν Τίς εἶ, θύ-
17 γατερ· καὶ εἶπεν αὐτῇ πάντα, ὅσα ἐποίησεν αὐτῇ ὁ ἀνήρ. [17]καὶ
εἶπεν αὐτῇ Τὰ ἓξ τῶν κριθῶν ταῦτα ἔδωκέν μοι, ὅτι εἶπεν πρός
18 με Μὴ εἰσέλθῃς κενὴ πρὸς τὴν πενθεράν σου. [18]ἡ δὲ εἶπεν Κάθου,
θύγατερ, ἕως τοῦ ἐπιγνῶναί σε πῶς οὐ πεσεῖται ῥῆμα· οὐ γὰρ
μὴ ἡσυχάσῃ ὁ ἀνήρ, ἕως ἂν τελέσῃ τὸ ῥῆμα σήμερον.
4 [1]Καὶ Βοος ἀνέβη ἐπὶ τὴν πύλην καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ ὁ
ἀγχιστευτὴς παρεπορεύετο, ὃν εἶπεν Βοος. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν
Βοος Ἐκκλίνας κάθισον ὧδε, κρύφιε· καὶ ἐξέκλινεν καὶ ἐκάθισεν.
2 [2]καὶ ἔλαβεν Βοος δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως
3 καὶ εἶπεν Καθίσατε ὧδε· καὶ ἐκάθισαν. [3]καὶ εἶπεν Βοος τῷ ἀγ-
χιστεῖ Τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ, ἥ ἐστιν τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦ
Αβιμελεχ, ἣ δέδοται Νωεμιν τῇ ἐπιστρεφούσῃ ἐξ ἀγροῦ Μωαβ,
4 [4]κἀγὼ εἶπα Ἀποκαλύψω τὸ οὖς σου λέγων Κτῆσαι ἐναντίον τῶν
καθημένων καὶ ἐναντίον τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ μου· εἰ ἀγ-
χιστεύεις, ἀγχίστευε· εἰ δὲ μὴ ἀγχιστεύεις, ἀνάγγειλόν μοι καὶ
γνώσομαι· ὅτι οὐκ ἔστιν πάρεξ σοῦ τοῦ ἀγχιστεῦσαι, κἀγώ εἰμι
5 μετὰ σέ. ὁ δὲ εἶπεν Ἐγώ εἰμι ἀγχιστεύσω. [5]καὶ εἶπεν Βοος Ἐν
ἡμέρᾳ τοῦ κτήσασθαί σε τὸν ἀγρὸν ἐκ χειρὸς Νωεμιν καὶ παρὰ
Ρουθ τῆς Μωαβίτιδος γυναικὸς τοῦ τεθνηκότος, καὶ αὐτὴν κτή-
σασθαί σε δεῖ ὥστε ἀναστῆσαι τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς
6 κληρονομίας αὐτοῦ. [6]καὶ εἶπεν ὁ ἀγχιστεύς Οὐ δυνήσομαι ἀγχι-
στεῦσαι ἐμαυτῷ, μήποτε διαφθείρω τὴν κληρονομίαν μου· ἀγχί-
στευσον σεαυτῷ τὴν ἀγχιστείαν μου, ὅτι οὐ δυνήσομαι ἀγχιστεῦ-
7 σαι. [7]καὶ τοῦτο τὸ δικαίωμα ἔμπροσθεν ἐν τῷ Ισραηλ ἐπὶ τὴν ἀγ-
χιστείαν καὶ ἐπὶ τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ στῆσαι πᾶν λόγον, καὶ ὑπε-
λύετο ὁ ἀνὴρ τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ καὶ ἐδίδου τῷ πλησίον αὐτοῦ
τῷ ἀγχιστεύοντι τὴν ἀγχιστείαν αὐτοῦ, καὶ τοῦτο ἦν μαρτύριον ἐν
8 Ισραηλ. [8]καὶ εἶπεν ὁ ἀγχιστεὺς τῷ Βοος Κτῆσαι σεαυτῷ τὴν ἀγ-
χιστείαν μου· καὶ ὑπελύσατο τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ.
9 [9]καὶ εἶπεν Βοος τοῖς πρεσβυτέροις καὶ παντὶ τῷ λαῷ Μάρτυρες
ὑμεῖς σήμερον ὅτι κέκτημαι πάντα τὰ τοῦ Αβιμελεχ καὶ πάντα,
ὅσα ὑπάρχει τῷ Χελαιων καὶ τῷ Μααλων, ἐκ χειρὸς Νωεμιν·
10 [10]καί γε Ρουθ τὴν Μωαβῖτιν τὴν γυναῖκα Μααλων κέκτημαι ἐμαυ-
τῷ εἰς γυναῖκα τοῦ ἀναστῆσαι τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς
κληρονομίας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξολεθρευθήσεται τὸ ὄνομα τοῦ τεθνη-
κότος ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ τῆς φυλῆς λαοῦ αὐτοῦ·

16 τις ει] αυτη B†

4 1 κρυφιε] -φη A† || 3 τω αγχιστει > A† | η 1°] ητις A† || 5 αναστησαι] -ησασθαι σε A† || 7 εν τω > A† | παν (cf. Iud. 7 4 B)] τον A | τω αγχιστευοντι > A† || 9 βοος > A† || 10 φυλης: ex πυλης? cf. 3 11 | λαου] pr. του A.

μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον. [11]καὶ εἴποσαν πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐν τῇ πύλῃ 11
Μάρτυρες. καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἴποσαν Δῴη κύριος τὴν γυναῖκά
σου τὴν εἰσπορευομένην εἰς τὸν οἶκόν σου ὡς Ραχηλ καὶ ὡς Λει-
αν, αἳ ᾠκοδόμησαν ἀμφότεραι τὸν οἶκον Ισραηλ καὶ ἐποίησαν δύ-
ναμιν ἐν Εφραθα, καὶ ἔσται ὄνομα ἐν Βαιθλεεμ· [12]καὶ γένοιτο ὁ 12
οἶκός σου ὡς ὁ οἶκος Φαρες, ὃν ἔτεκεν Θαμαρ τῷ Ιουδα, ἐκ τοῦ
σπέρματος, οὗ δώσει κύριός σοι ἐκ τῆς παιδίσκης ταύτης. [13]καὶ 13
ἔλαβεν Βοος τὴν Ρουθ, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ εἰσῆλθεν
πρὸς αὐτήν, καὶ ἔδωκεν αὐτῇ κύριος κύησιν, καὶ ἔτεκεν υἱόν. [14]καὶ εἶ- 14
παν αἱ γυναῖκες πρὸς Νωεμιν Εὐλογητὸς κύριος, ὃς οὐ κατέλυσέ σοι
σήμερον τὸν ἀγχιστέα, καὶ καλέσαι τὸ ὄνομά σου ἐν Ισραηλ, [15]καὶ 15
ἔσται σοι εἰς ἐπιστρέφοντα ψυχὴν καὶ τοῦ διαθρέψαι τὴν πολιάν σου,
ὅτι ἡ νύμφη σου ἡ ἀγαπήσασά σε ἔτεκεν αὐτόν, ἥ ἐστιν ἀγαθή σοι
ὑπὲρ ἑπτὰ υἱούς. [16]καὶ ἔλαβεν Νωεμιν τὸ παιδίον καὶ ἔθηκεν εἰς 16
τὸν κόλπον αὐτῆς καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς τιθηνόν. [17]καὶ ἐκάλεσαν 17
αὐτοῦ αἱ γείτονες ὄνομα λέγουσαι Ἐτέχθη υἱὸς τῇ Νωεμιν· καὶ
ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ωβηδ· οὗτος πατὴρ Ιεσσαι πατρὸς Δαυιδ.

[18]Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Φαρες· Φαρες ἐγέννησεν τὸν Εσρων, 18
[19]Εσρων δὲ ἐγέννησεν τὸν Αρραν, καὶ Αρραν ἐγέννησεν τὸν Αμι- 19
ναδαβ, [20]καὶ Αμιναδαβ ἐγέννησεν τὸν Ναασσων, καὶ Ναασσων 20
ἐγέννησεν τὸν Σαλμαν, [21]καὶ Σαλμαν ἐγέννησεν τὸν Βοος, καὶ Βοος 21
ἐγέννησεν τὸν Ωβηδ, [22]καὶ Ωβηδ ἐγέννησεν τὸν Ιεσσαι, καὶ Ιεσσαι 22
ἐγέννησεν τὸν Δαυιδ.

11 ισραηλ] pr. του B† | εποιησαν] ποιησαι AOL† || 13 και 2⁰⌒4⁰ B† | εγενηθη] -νετο A | αυτη / κυρ. κυησιν] tr. A† | ετεκεν] εγεννησεν A† || 15 σου 2⁰ > B† || 16 εθηκεν] + αυτο A (in O sub ※) || 18 εσρων B(†)] -ωμ A, sed in 19 A -ων || 19 εσρων δε B†] δε > A†, και εσρ. (uel sim.) rel. | αρραν bis BA†] αραμ rel.: cf. Matth. 1 3.4 | και αρραν] α. δε A† || 20 σαλμαν] -μων A: item in 21, cf. Matth. 1 4.5 || 22 fin.] + τον βασιλεα A†: ex Matth. 1 6

Subscr. ρουθ B, τελος της ρουθ A

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Α'

1 [1]Ἄνθρωπος ἦν ἐξ Αρμαθαιμ Σιφα ἐξ ὄρους Εφραιμ, καὶ ὄνομα
αὐτῷ Ελκανα υἱὸς Ιερεμεηλ υἱοῦ Ηλιου υἱοῦ Θοκε ἐν Νασιβ Εφραιμ.
2 [2]καὶ τούτῳ δύο γυναῖκες· ὄνομα τῇ μιᾷ Αννα, καὶ ὄνομα τῇ δευ-
τέρᾳ Φεννανα· καὶ ἦν τῇ Φεννανα παιδία, καὶ τῇ Αννα οὐκ ἦν
3 παιδίον. [3]καὶ ἀνέβαινεν ὁ ἄνθρωπος ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ἐκ πό-
λεως αὐτοῦ ἐξ Αρμαθαιμ προσκυνεῖν καὶ θύειν τῷ κυρίῳ θεῷ σα-
βαωθ εἰς Σηλω· καὶ ἐκεῖ Ηλι καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ Οφνι καὶ Φι-
4 νεες ἱερεῖς τοῦ κυρίου. [4]καὶ ἐγενήθη ἡμέρᾳ καὶ ἔθυσεν Ελκανα καὶ
ἔδωκεν τῇ Φεννανα γυναικὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς καὶ ταῖς
5 θυγατράσιν αὐτῆς μερίδας· [5]καὶ τῇ Αννα ἔδωκεν μερίδα μίαν, ὅτι
οὐκ ἦν αὐτῇ παιδίον· πλὴν ὅτι τὴν Ανναν ἠγάπα Ελκανα ὑπὲρ
6 ταύτην, καὶ κύριος ἀπέκλεισεν τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς· [6]ὅτι
οὐκ ἔδωκεν αὐτῇ κύριος παιδίον κατὰ τὴν θλῖψιν αὐτῆς καὶ κατὰ
τὴν ἀθυμίαν τῆς θλίψεως αὐτῆς, καὶ ἠθύμει διὰ τοῦτο, ὅτι συν-
έκλεισεν κύριος τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς τοῦ μὴ δοῦναι αὐτῇ
7 παιδίον. [7]οὕτως ἐποίει ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τῷ ἀναβαίνειν
αὐτὴν εἰς οἶκον κυρίου· καὶ ἠθύμει καὶ ἔκλαιεν καὶ οὐκ ἤσθιεν.
8 [8]καὶ εἶπεν αὐτῇ Ελκανα ὁ ἀνὴρ αὐτῆς Αννα. καὶ εἶπεν αὐτῷ
Ἰδοὺ ἐγώ, κύριε. καὶ εἶπεν αὐτῇ Τί ἐστίν σοι, ὅτι κλαίεις; καὶ ἵνα
τί οὐκ ἐσθίεις; καὶ ἵνα τί τύπτει σε ἡ καρδία σου; οὐκ ἀγαθὸς
9 ἐγώ σοι ὑπὲρ δέκα τέκνα; [9]καὶ ἀνέστη Αννα μετὰ τὸ φαγεῖν αὐ-
τοὺς ἐν Σηλω καὶ κατέστη ἐνώπιον κυρίου, καὶ Ηλι ὁ ἱερεὺς ἐκάθ-
10 ητο ἐπὶ τοῦ δίφρου ἐπὶ τῶν φλιῶν ναοῦ κυρίου. [10]καὶ αὐτὴ κατ-

Regn. I: BA (**12** 18—**14** 9 εαυτοις perierunt in A). — In quatuor libris Regnorum, cum codices A 247 nec non 376 (in I **1** 1—II **20** 18) et Sy (in III. IV; III **7** 15 𝔐 — **8** 61 desunt) textum praecipue hexaplarem praebeant, ego *O* (editionem Origenis) pro A affero, ubi reliqui codices hexaplares cum A concordant uel paulo tantum differunt. — *L* (editio Luciani) = 19 82 93 108 127; huius editionis innumeras lectiones singulares (cf. Rahlfs Sept.-Stud. 3 [1911]) praetereo.

1 1 ανθρ. ην] και εγενετο ανθρ. εις uel sim. *O*† | σιφα] σωφιμ *O*† | ιερεμεηλ] ιεροαμ *O*† | ελιου A(†) | θοκε B†] θοου *O*† | εν νασιβ] υιου σουφ(A† σουπ) *O*† | εφραιμ ult.] εφραθαιος *O*† || 2 και τη] τη δε A*L*† || 3 ανθρωπος] + εκεινος A*L*† | εξ 1^{0} — ημερας / εκ — αρμαθαιμ] tr. *O*† | και θυειν > A† | τω > *O* | εις 2^{0} B*O*-A†] εν A*L* | οι > A || 4 ημερα scripsi, cf. 20 | τοις] pr. πασιν *OL* | αυτης 1^{0} ⌒ 2^{0} B || 5 οτι 2^{0}] επει *O*† | κυριος] pr. ο A† | απεκλεισεν] συναπεκλ. A†: cf. 6 || 6 οτι 1^{0}] και παρωργιζεν αυτην η αντιζηλος αυτης και γε παροργισμω δια το εξουθενειν αυτην και *L*(†) | συνεκλεισεν] συναπεκλ. A†: cf. 5 || 7 init.] pr. και *O* || 8 αυτω et κυριε > *O* | ινα τι 1^{0}] δια τι A | αγαθος εγω] εγω ειμι(> *O*-A) αγαθος *O*† || 9 αννα > B | σηλω] σηλωμ A, + και μετα το πιειν A*L*† | εκαθητο > B†: cf. **4** 13

ὠδυνος ψυχῇ καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον καὶ κλαίουσα ἔκλαυ-
σεν 11καὶ ηὔξατο εὐχὴν κυρίῳ λέγουσα Αδωναι κύριε ελωαι σαβα- 11
ωθ, ἐὰν ἐπιβλέπων ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης σου
καὶ μνησθῇς μου καὶ δῷς τῇ δούλῃ σου σπέρμα ἀνδρῶν, καὶ δώ-
σω αὐτὸν ἐνώπιόν σου δοτὸν ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ, καὶ
οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πίεται, καὶ σίδηρος οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν
κεφαλὴν αὐτοῦ. 12καὶ ἐγενήθη ὅτε ἐπλήθυνεν προσευχομένη ἐνώ- 12
πιον κυρίου, καὶ Ηλι ὁ ἱερεὺς ἐφύλαξεν τὸ στόμα αὐτῆς· 13καὶ αὐ- 13
τὴ ἐλάλει ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, καὶ τὰ χείλη αὐτῆς ἐκινεῖτο, καὶ
φωνὴ αὐτῆς οὐκ ἠκούετο· καὶ ἐλογίσατο αὐτὴν Ηλι εἰς μεθύου-
σαν. 14καὶ εἶπεν αὐτῇ τὸ παιδάριον Ηλι Ἕως πότε μεθυσθήσῃ; 14
περιελοῦ τὸν οἶνόν σου καὶ πορεύου ἐκ προσώπου κυρίου. 15καὶ 15
ἀπεκρίθη Αννα καὶ εἶπεν Οὐχί, κύριε· γυνή, ᾗ σκληρὰ ἡμέρα, ἐγώ
εἰμι καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πέπωκα καὶ ἐκχέω τὴν ψυχήν μου
ἐνώπιον κυρίου· 16μὴ δῷς τὴν δούλην σου εἰς θυγατέρα λοιμήν, 16
ὅτι ἐκ πλήθους ἀδολεσχίας μου ἐκτέτακα ἕως νῦν. 17καὶ ἀπεκρίθη 17
Ηλι καὶ εἶπεν αὐτῇ Πορεύου εἰς εἰρήνην· ὁ θεὸς Ισραηλ δῴη σοι
πᾶν αἴτημά σου, ὃ ᾐτήσω παρ᾽ αὐτοῦ. 18καὶ εἶπεν Εὗρεν ἡ δούλη 18
σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ εἰς τὴν ὁδὸν
αὐτῆς καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ κατάλυμα αὐτῆς καὶ ἔφαγεν μετὰ τοῦ
ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ἔπιεν, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς οὐ συνέπεσεν
ἔτι. 19καὶ ὀρθρίζουσιν τὸ πρωὶ καὶ προσκυνοῦσιν τῷ κυρίῳ καὶ 19
πορεύονται τὴν ὁδὸν αὐτῶν. καὶ εἰσῆλθεν Ελκανα εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ Αρμαθαιμ καὶ ἔγνω τὴν Ανναν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἐμνήσθη
αὐτῆς κύριος, 20καὶ συνέλαβεν. καὶ ἐγενήθη τῷ καιρῷ τῶν ἡμερῶν 20
καὶ ἔτεκεν υἱόν· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σαμουηλ καὶ εἶπεν
Ὅτι παρὰ κυρίου θεοῦ σαβαωθ ᾐτησάμην αὐτόν.

21Καὶ ἀνέβη ὁ ἄνθρωπος Ελκανα καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ θῦσαι 21
ἐν Σηλωμ τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν καὶ τὰς εὐχὰς αὐτοῦ καὶ πάσας
τὰς δεκάτας τῆς γῆς αὐτοῦ· 22καὶ Αννα οὐκ ἀνέβη μετ᾽ αὐτοῦ, 22
ὅτι εἶπεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς Ἕως τοῦ ἀναβῆναι τὸ παιδάριον, ἐὰν
ἀπογαλακτίσω αὐτό, καὶ ὀφθήσεται τῷ προσώπῳ κυρίου καὶ καθή-
σεται ἐκεῖ ἕως αἰῶνος. 23καὶ εἶπεν αὐτῇ Ελκανα ὁ ἀνὴρ αὐτῆς 23
Ποίει τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου· κάθου, ἕως ἂν ἀπογαλακτί-

10 και κλαιουσα] λεγουσα και B || **11** κυριω] pr. τω *O* | κυριε] και A† | ελωε B | επι 1° > B† | μου] + και μη επιλαθη της δουλης σου *OL* | ενωπ. σου / δοτον] tr. A† | ου πιεται] ου μη πιητε(pro -ται) A || **13** αυτη] pr. αννα *O*† (A† om. αυτη) | και 2°] πλην *O*† || **14** σου] + απο σου *OL* || **15** κυριε] + μου A† | η BA†] εν rel. | την ψ. μου / ενωπ. κυρ.] tr. A† || **16** μου] + και αθυμιας A || **18** αυτης 2° > *OL* || **19** πορ.] + και ηλθον *O*† | αρμαθαιμ BA†] pr. εις rel. | εγνω] + ελκανα A || **20** και συνελ. om., sed και συνελαβεν αννα uel sim. post ημερων add. *O*† | τω] pr. εν *OL* || **23** αν 1°] ου A†

σῃς αὐτό· ἀλλὰ στήσαι κύριος τὸ ἐξελθὸν ἐκ τοῦ στόματός σου.
καὶ ἐκάθισεν ἡ γυνὴ καὶ ἐθήλασεν τὸν υἱὸν αὐτῆς, ἕως ἂν ἀπο-
24 γαλακτίσῃ αὐτόν. [24]καὶ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ εἰς Σηλωμ ἐν μόσχῳ
τριετίζοντι καὶ ἄρτοις καὶ οιφι σεμιδάλεως καὶ νεβελ οἴνου καὶ
εἰσῆλθεν εἰς οἶκον κυρίου ἐν Σηλωμ, καὶ τὸ παιδάριον μετ' αὐτῶν.
25 [25]καὶ προσήγαγον ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἔσφαξεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ
τὴν θυσίαν, ἣν ἐποίει ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας τῷ κυρίῳ, καὶ προσ-
ήγαγεν τὸ παιδάριον καὶ ἔσφαξεν τὸν μόσχον. καὶ προσήγαγεν
26 Αννα ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου πρὸς Ηλι [26]καὶ εἶπεν Ἐν ἐμοί, κύριε·
ζῇ ἡ ψυχή σου, ἐγὼ ἡ γυνὴ ἡ καταστᾶσα ἐνώπιόν σου ἐν τῷ
27 προσεύξασθαι πρὸς κύριον· [27]ὑπὲρ τοῦ παιδαρίου τούτου προσ-
ηυξάμην, καὶ ἔδωκέν μοι κύριος τὸ αἴτημά μου, ὃ ᾐτησάμην παρ'
28 αὐτοῦ· [28]κἀγὼ κιχρῶ αὐτὸν τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς ζῇ
αὐτός, χρῆσιν τῷ κυρίῳ.

2 [1]Καὶ εἶπεν

Ἐστερεώθη ἡ καρδία μου ἐν κυρίῳ,
ὑψώθη κέρας μου ἐν θεῷ μου·
ἐπλατύνθη ἐπὶ ἐχθροὺς τὸ στόμα μου,
εὐφράνθην ἐν σωτηρίᾳ σου.

2 [2]ὅτι οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς κύριος,
καὶ οὐκ ἔστιν δίκαιος ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν·
οὐκ ἔστιν ἅγιος πλὴν σοῦ.

3 [3]μὴ καυχᾶσθε καὶ μὴ λαλεῖτε ὑψηλά,
μὴ ἐξελθάτω μεγαλορρημοσύνη ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν,
ὅτι θεὸς γνώσεων κύριος
καὶ θεὸς ἑτοιμάζων ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ.

4 [4]τόξον δυνατῶν ἠσθένησεν,
καὶ ἀσθενοῦντες περιεζώσαντο δύναμιν·

5 [5]πλήρεις ἄρτων ἠλαττώθησαν,
καὶ οἱ πεινῶντες παρῆκαν γῆν·
ὅτι στεῖρα ἔτεκεν ἑπτά,
καὶ ἡ πολλὴ ἐν τέκνοις ἠσθένησεν.

6 [6]κύριος θανατοῖ καὶ ζωογονεῖ,
κατάγει εἰς ᾅδου καὶ ἀνάγει·

24 σηλωμ 1^0] + ηνικα απεγαλακτισεν αυτον *O*† | οικον] pr. τον A*L* | εν ult. > A† || 25 προσηγαγεν 1^0] -γαγον A*L* | του παιδαριου] το -ριον A, + το παιδαριον *O*–A† || 26 κυριε] κυριος A† | σου 1^0] + κυριε μου *O*† | σου ult.] + μετα σου B | τω] τουτω *OL* || 27 μοι] post κυριος tr. A†, > B†

2 1—10: cf. Od. 3 || 1 init.] pr. και προσηυξατο αννα A*L* | επι εχθρ. το στομα μου] το(> *L*) στ. μου επ εχθρ. μου A*L* || 2 οτι] ante 1 ευφρ. tr. A† | δικαιος — fin.] πλην σου και ουκ εστιν δικαιος ως ο θεος ημων A† || 3 υψηλα] + εις υπεροχην *OL* | γνωσεως B*L*pt | αυτων A || 5 οι πειν.] ασθενουντες B†: ex 4

7 κύριος πτωχίζει καὶ πλουτίζει, 7
ταπεινοῖ καὶ ἀνυψοῖ.
8 ἀνιστᾷ ἀπὸ γῆς πένητα 8
καὶ ἀπὸ κοπρίας ἐγείρει πτωχὸν
καθίσαι μετὰ δυναστῶν λαῶν
καὶ θρόνον δόξης κατακληρονομῶν αὐτοῖς.
9 διδοὺς εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ 9
καὶ εὐλόγησεν ἔτη δικαίου·
ὅτι οὐκ ἐν ἰσχύι δυνατὸς ἀνήρ,
10 κύριος ἀσθενῆ ποιήσει ἀντίδικον αὐτοῦ, 10
κύριος ἅγιος.
μὴ καυχάσθω ὁ φρόνιμος ἐν τῇ φρονήσει αὐτοῦ,
καὶ μὴ καυχάσθω ὁ δυνατὸς ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ,
καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ,
ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος,
συνίειν καὶ γινώσκειν τὸν κύριον
καὶ ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐν μέσῳ τῆς γῆς.
κύριος ἀνέβη εἰς οὐρανοὺς καὶ ἐβρόντησεν,
αὐτὸς κρινεῖ ἄκρα γῆς
καὶ δίδωσιν ἰσχὺν τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν
καὶ ὑψώσει κέρας χριστοῦ αὐτοῦ.

11 Καὶ κατέλιπον αὐτὸν ἐκεῖ ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀπῆλθον εἰς 11
Αρμαθαιμ, καὶ τὸ παιδάριον ἦν λειτουργῶν τῷ προσώπῳ κυρίου
ἐνώπιον Ηλι τοῦ ἱερέως.

12 Καὶ οἱ υἱοὶ Ηλι τοῦ ἱερέως υἱοὶ λοιμοὶ οὐκ εἰδότες τὸν κύριον. 12
13 καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἱερέως παρὰ τοῦ λαοῦ, παντὸς τοῦ θύον- 13
τος· καὶ ἤρχετο τὸ παιδάριον τοῦ ἱερέως, ὡς ἂν ἡψήθη τὸ κρέας,
καὶ κρεάγρα τριόδους ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, 14 καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν εἰς 14
τὸν λέβητα τὸν μέγαν ἢ εἰς τὸ χαλκίον ἢ εἰς τὴν κύθραν· πᾶν,
ὃ ἐὰν ἀνέβη ἐν τῇ κρεάγρᾳ, ἐλάμβανεν ἑαυτῷ ὁ ἱερεύς· κατὰ τάδε
ἐποίουν παντὶ Ισραηλ τοῖς ἐρχομένοις θῦσαι κυρίῳ ἐν Σηλωμ.
15 καὶ πρὶν θυμιαθῆναι τὸ στέαρ ἤρχετο τὸ παιδάριον τοῦ ἱερέως 15
καὶ ἔλεγεν τῷ ἀνδρὶ τῷ θύοντι Δὸς κρέας ὀπτῆσαι τῷ ἱερεῖ, καὶ
οὐ μὴ λάβω παρὰ σοῦ ἑφθὸν ἐκ τοῦ λέβητος. 16 καὶ ἔλεγεν ὁ ἀνὴρ 16
ὁ θύων Θυμιαθήτω πρῶτον, ὡς καθήκει, τὸ στέαρ, καὶ λαβὲ σε-
αυτῷ ἐκ πάντων, ὧν ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου. καὶ εἶπεν Οὐχί, ὅτι

8 καθισαι] + αυτον *OL*, pr. του *O*-A*L* || 9 δικαιων A || 10$^{3-8}$ = Ier. 9 22. 23 || 11 κατελιπεν et απηλθεν *BO*-A | αρμαθαιμ] + εις τον οικον αυτων (uel. sim.) *OL* || 12 οι > BV† || 14 εις 1°] pr. εις τον λουτηρα η *O*† | το χαλκιον ... την κυθραν] την χυτραν ... το χαλκιον (τον χαλκον A†) A*L*† | εαυτω/ο ιερ.] tr. *O*† | ταδε] ταυτα δε A(†) || 15 εφθον] pr. κρεας *O* || 16 και ελεγεν > A† | οτι] τι A†

17 νῦν δώσεις, καὶ ἐὰν μή, λήμψομαι κραταιῶς. [17]καὶ ἦν ἡ ἁμαρτία
τῶν παιδαρίων ἐνώπιον κυρίου μεγάλη σφόδρα, ὅτι ἠθέτουν τὴν
18 θυσίαν κυρίου. — [18]καὶ Σαμουηλ ἦν λειτουργῶν ἐνώπιον κυρίου
19 παιδάριον περιεζωσμένον εφουδ βαρ, [19]καὶ διπλοΐδα μικρὰν ἐποί-
ησεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἀνέφερεν αὐτῷ ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέ-
ρας ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς θῦσαι τὴν
20 θυσίαν τῶν ἡμερῶν. [20]καὶ εὐλόγησεν Ηλι τὸν Ελκανα καὶ τὴν γυ-
ναῖκα αὐτοῦ λέγων Ἀποτείσαι σοι κύριος σπέρμα ἐκ τῆς γυναικὸς
ταύτης ἀντὶ τοῦ χρέους, οὗ ἔχρησας τῷ κυρίῳ. καὶ ἀπῆλθεν ὁ
21 ἄνθρωπος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, [21]καὶ ἐπεσκέψατο κύριος τὴν Αν-
ναν, καὶ ἔτεκεν ἔτι τρεῖς υἱοὺς καὶ δύο θυγατέρας. καὶ ἐμεγαλύνθη
τὸ παιδάριον Σαμουηλ ἐνώπιον κυρίου.
22 [22]Καὶ Ηλι πρεσβύτης σφόδρα· καὶ ἤκουσεν ἃ ἐποίουν οἱ υἱοὶ
23 αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς Ισραηλ, [23]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἵνα τί ποιεῖτε κατὰ
τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὃ ἐγὼ ἀκούω ἐκ στόματος παντὸς τοῦ λαοῦ κυ-
24 ρίου; [24]μή, τέκνα, ὅτι οὐκ ἀγαθὴ ἡ ἀκοή, ἣν ἐγὼ ἀκούω· μὴ ποι-
εῖτε οὕτως, ὅτι οὐκ ἀγαθαὶ αἱ ἀκοαί, ἃς ἐγὼ ἀκούω, τοῦ μὴ δου-
25 λεύειν λαὸν θεῷ. [25]ἐὰν ἁμαρτάνων ἁμάρτῃ ἀνὴρ εἰς ἄνδρα, καὶ
προσεύξονται ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς κύριον· καὶ ἐὰν τῷ κυρίῳ ἁμάρτῃ,
τίς προσεύξεται ὑπὲρ αὐτοῦ; καὶ οὐκ ἤκουον τῆς φωνῆς τοῦ πα-
τρὸς αὐτῶν, ὅτι βουλόμενος ἐβούλετο κύριος διαφθεῖραι αὐτούς.
26 — [26]καὶ τὸ παιδάριον Σαμουηλ ἐπορεύετο καὶ ἐμεγαλύνετο καὶ ἀγα-
27 θὸν καὶ μετὰ κυρίου καὶ μετὰ ἀνθρώπων. — [27]καὶ ἦλθεν ἄνθρω-
πος θεοῦ πρὸς Ηλι καὶ εἶπεν Τάδε λέγει κύριος Ἀποκαλυφθεὶς
ἀπεκαλύφθην πρὸς οἶκον πατρός σου ὄντων αὐτῶν ἐν γῇ Αἰγύ-
28 πτῳ δούλων τῷ οἴκῳ Φαραω [28]καὶ ἐξελεξάμην τὸν οἶκον τοῦ πα-
τρός σου ἐκ πάντων τῶν σκήπτρων Ισραηλ ἐμοὶ ἱερατεύειν καὶ
ἀναβαίνειν ἐπὶ θυσιαστήριόν μου καὶ θυμιᾶν θυμίαμα καὶ αἴρειν
εφουδ καὶ ἔδωκα τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου τὰ πάντα τοῦ πυρὸς
29 υἱῶν Ισραηλ εἰς βρῶσιν· [29]καὶ ἵνα τί ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸ θυμίαμά
μου καὶ εἰς τὴν θυσίαν μου ἀναιδεῖ ὀφθαλμῷ καὶ ἐδόξασας
τοὺς υἱούς σου ὑπὲρ ἐμὲ ἐνευλογεῖσθαι ἀπαρχῆς πάσης θυ-
30 σίας Ισραηλ ἔμπροσθέν μου; [30]διὰ τοῦτο τάδε εἶπεν κύριος

17 ενωπιον κυριου M] post σφοδρα tr. *O*†, ante των παιδ. tr. B† || **20** σοι κυριος] tr. A || **21** ανναν] + και συνελαβεν *OL* || **22** α] pr. συν παντα (uel συμπαντα) *O*: συν = את ex Aquila, cf. III 8 1 9 9 14 8 15 18. 29 21 15 | fin.] + και ως εκοιμιζον τας γυναικας τας παρεστωσας παρα την θυραν της σκηνης του μαρτυριου *O* || **23** ακουω] + ρηματα πονηρα *O*† (*O*–A om. πον.) | παντος > A*L*† | fin.] + τουτου *O* || **25** υπερ bis] περι 1⁰ *O*–A*L*, 2⁰ *OL*ᵖ || **26** και εμεγαλ. *L*] μεγαλυνομενον *O*, > B || **27** ανθρ.] pr. ο A | γη] τη *O*† || **28** επελεξαμην *O* | των > A† | και αναβαινειν B†] και > *O*, του αναβ. *L* | θυσιαστ. B*O*–A†] pr. το rel. | εφουδ] + ενωπιον (ε)μου *OL* || **29** επεβλεψατε A† | μου 2⁰ > A†

ὁ θεὸς Ισραηλ Εἶπα Ὁ οἶκός σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου
διελεύσεται ἐνώπιόν μου ἕως αἰῶνος· καὶ νῦν φησιν κύριος
Μηδαμῶς ἐμοί, ὅτι ἀλλ' ἢ τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω, καὶ ὁ
ἐξουθενῶν με ἀτιμωθήσεται. [31]ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται καὶ ἐξολεθρεύ- 31
σω τὸ σπέρμα σου καὶ τὸ σπέρμα οἴκου πατρός σου, [32]καὶ οὐκ 32
ἔσται σου πρεσβύτης ἐν οἴκῳ μου πάσας τὰς ἡμέρας· [33]καὶ ἄν- 33
δρα οὐκ ἐξολεθρεύσω σοι ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου ἐκλιπεῖν
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ καταρρεῖν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ πᾶς
περισσεύων οἴκου σου πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ ἀνδρῶν. [34]καὶ τοῦτό 34
σοι τὸ σημεῖον, ὃ ἥξει ἐπὶ τοὺς δύο υἱούς σου τούτους Οφνι καὶ
Φινεες· ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἀποθανοῦνται ἀμφότεροι. [35]καὶ ἀναστήσω 35
ἐμαυτῷ ἱερέα πιστόν, ὃς πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ μου καὶ τὰ ἐν
τῇ ψυχῇ μου ποιήσει· καὶ οἰκοδομήσω αὐτῷ οἶκον πιστόν, καὶ
διελεύσεται ἐνώπιον χριστοῦ μου πάσας τὰς ἡμέρας. [36]καὶ ἔσται 36
ὁ περισσεύων ἐν οἴκῳ σου ἥξει προσκυνεῖν αὐτῷ ὀβολοῦ ἀργυρίου
λέγων Παράρριψόν με ἐπὶ μίαν τῶν ἱερατειῶν σου φαγεῖν ἄρτον.
[1]Καὶ τὸ παιδάριον Σαμουηλ ἦν λειτουργῶν τῷ κυρίῳ ἐνώπιον 3
Ηλι τοῦ ἱερέως· καὶ ῥῆμα κυρίου ἦν τίμιον ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεί-
ναις, οὐκ ἦν ὅρασις διαστέλλουσα. [2]καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί- 2
νῃ καὶ Ηλι ἐκάθευδεν ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
ἤρξαντο βαρύνεσθαι, καὶ οὐκ ἠδύνατο βλέπειν, [3]καὶ ὁ λύχνος τοῦ 3
θεοῦ πρὶν ἐπισκευασθῆναι, καὶ Σαμουηλ ἐκάθευδεν ἐν τῷ ναῷ, οὗ
ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ, [4]καὶ ἐκάλεσεν κύριος Σαμουηλ Σαμουηλ· καὶ 4
εἶπεν Ἰδοὺ ἐγώ. [5]καὶ ἔδραμεν πρὸς Ηλι καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγώ, ὅτι 5
κέκληκάς με· καὶ εἶπεν Οὐ κέκληκά σε, ἀνάστρεφε κάθευδε. καὶ
ἀνέστρεψεν καὶ ἐκάθευδεν. [6]καὶ προσέθετο κύριος καὶ ἐκάλεσεν 6
Σαμουηλ Σαμουηλ· καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ηλι τὸ δεύτερον καὶ εἶπεν
Ἰδοὺ ἐγώ, ὅτι κέκληκάς με· καὶ εἶπεν Οὐ κέκληκά σε, ἀνάστρεφε
κάθευδε· [7]καὶ Σαμουηλ πρὶν ἢ γνῶναι θεὸν καὶ ἀποκαλυφθῆναι 7
αὐτῷ ῥῆμα κυρίου. [8]καὶ προσέθετο κύριος καλέσαι Σαμουηλ ἐν 8
τρίτῳ· καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ηλι καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγώ, ὅτι
κέκληκάς με. καὶ ἐσοφίσατο Ηλι ὅτι κύριος κέκληκεν τὸ παιδάριον,

30 ειπα] ειπας AV†: ex εἴπας ειπα (sic Gra.) corruptum uid. | δοξασω] -αζω A† | ατιμασθησεται *O* (*O*−A† -σονται) || 32 (in *O* 31) και ουκ εσται σου πρεσβ. εν οικω μου] + (in *O* 32) και επιβλεψη κραταιωμα μαων(A† μουων) εν πασιν οις αγαθυνει τον ισραηλ και ουκ εσται πρεσβυτης εν τω οικω σου *O*(†) || 33 σοι > B | παν περισσευον *O* || 34 ηξαι A† | οφν(ε)ι (A† εφνει)] pr. προς *O*† || 36 και] μου (ad 35 tractum) A† | ο] pr. πας *OL* | σου 1^0 > B | προσκυνησαι *OL*† | αργυρ.] + και εν αρτω ενι *OL* | σου ult.] του Gra.

3 2 εκαθευδεν] -θητο B*† || 3 ναω] οικω *O*−247†, + κυριου *OL* || 5 init. — εγω > A† || 6 εκαλεσεν] + ετι *O* | και 3^0] pr. και ανεστη σαμουηλ *O* | σε] + υιε μου *O*, + τεκνον *L* | καθευδε] pr. και *O*−A*L*Bc || 7 η > B† | θεον] pr. τον *OL* || 8 σαμουηλ] pr. επι *O*†, pr. ετι compl.

9 9 καὶ εἶπεν Ἀνάστρεφε κάθευδε, τέκνον, καὶ ἔσται ἐὰν καλέσῃ σε,
καὶ ἐρεῖς Λάλει, κύριε, ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου. καὶ ἐπορεύθη Σα-
10 μουηλ καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ. 10 καὶ ἦλθεν κύριος καὶ
κατέστη καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ, καὶ εἶπεν Σαμουηλ
11 Λάλει, ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου. 11 καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Σαμουηλ
Ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ τὰ ῥήματά μου ἐν Ισραηλ ὥστε παντὸς ἀκούοντος
12 αὐτὰ ἠχήσει ἀμφότερα τὰ ὦτα αὐτοῦ. 12 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπε-
γερῶ ἐπὶ Ηλι πάντα, ὅσα ἐλάλησα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἄρξομαι
13 καὶ ἐπιτελέσω. 13 καὶ ἀνήγγελκα αὐτῷ ὅτι ἐκδικῶ ἐγὼ τὸν οἶκον
αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐν ἀδικίαις υἱῶν αὐτοῦ, ὅτι κακολογοῦντες θεὸν
14 υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐνουθέτει αὐτοὺς καὶ οὐδ' οὕτως. 14 ὤμοσα τῷ
οἴκῳ Ηλι Εἰ ἐξιλασθήσεται ἀδικία οἴκου Ηλι ἐν θυμιάματι καὶ ἐν
15 θυσίαις ἕως αἰῶνος. 15 καὶ κοιμᾶται Σαμουηλ ἕως πρωὶ καὶ ὤρθρι-
σεν τὸ πρωὶ καὶ ἤνοιξεν τὰς θύρας οἴκου κυρίου· καὶ Σαμουηλ
16 ἐφοβήθη ἀπαγγεῖλαι τὴν ὅρασιν τῷ Ηλι. 16 καὶ εἶπεν Ηλι πρὸς Σα-
17 μουηλ Σαμουηλ τέκνον· καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγώ. 17 καὶ εἶπεν Τί τὸ
ῥῆμα τὸ λαληθὲν πρὸς σέ; μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ· τάδε ποιήσαι
σοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ἐὰν κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα ἐκ πάν-
18 των τῶν λόγων τῶν λαληθέντων σοι ἐν τοῖς ὠσίν σου. 18 καὶ
ἀπήγγειλεν Σαμουηλ πάντας τοὺς λόγους καὶ οὐκ ἔκρυψεν ἀπ' αὐ-
τοῦ, καὶ εἶπεν Ηλι Κύριος αὐτός· τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσει.
19 19 Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαμουηλ, καὶ ἦν κύριος μετ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ
20 ἔπεσεν ἀπὸ πάντων τῶν λόγων αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. 20 καὶ ἔγνωσαν
πᾶς Ισραηλ ἀπὸ Δαν καὶ ἕως Βηρσαβεε ὅτι πιστὸς Σαμουηλ εἰς
21 προφήτην τῷ κυρίῳ. 21 καὶ προσέθετο κύριος δηλωθῆναι ἐν Σηλωμ,
ὅτι ἀπεκαλύφθη κύριος πρὸς Σαμουηλ· καὶ ἐπιστεύθη Σαμουηλ
προφήτης γενέσθαι τῷ κυρίῳ εἰς πάντα Ισραηλ ἀπ' ἄκρων τῆς
γῆς καὶ ἕως ἄκρων. καὶ Ηλι πρεσβύτης σφόδρα, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ
πορευόμενοι ἐπορεύοντο καὶ πονηρὰ ἡ ὁδὸς αὐτῶν ἐνώπιον κυρίου.
4 1 Καὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ συναθροίζονται ἀλλό-
φυλοι εἰς πόλεμον ἐπὶ Ισραηλ· καὶ ἐξῆλθεν Ισραηλ εἰς ἀπάντησιν
αὐτοῖς εἰς πόλεμον καὶ παρεμβάλλουσιν ἐπὶ Αβενεζερ, καὶ οἱ ἀλλό-
2 φυλοι παρεμβάλλουσιν ἐν Αφεκ. 2 καὶ παρατάσσονται οἱ ἀλλόφυλοι
εἰς πόλεμον ἐπὶ Ισραηλ· καὶ ἔκλινεν ὁ πόλεμος, καὶ ἔπταισεν ἀνὴρ
Ισραηλ ἐνώπιον ἀλλοφύλων, καὶ ἐπλήγησαν ἐν τῇ παρατάξει ἐν
3 ἀγρῷ τέσσαρες χιλιάδες ἀνδρῶν. 3 καὶ ἦλθεν ὁ λαὸς εἰς τὴν παρ-

9 ειπεν] + ηλι τω σαμουηλ *OL* | κυριε > B || **10** απαξ 2^0 (δις *L*†)] + σαμουηλ σαμουηλ *OL* || **11** ωστε > B || **13** εκδικησω *O*† | εγω > A† | τον] pr. επι A*L* || **15** αναγγειλαι *OL* | τω > B || **17** δη κρυψης] διακρ. A† | και ταδε προσθειη > B† | ·εκ] εν A† | των 1^0 > BA† || **18** απηγγ.] + αυτω *OL* | ποιησει] pr. αυτος A || **19** ην κυριος] tr. *O* || **21** τω κυριω] του κυριου A, κυριου *L*† | και 5^0 B*L*†] > *O*
4 1 ισρ. / εις απαντ. αυτοις] tr. A†

εμβολήν, καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι Ισραηλ Κατὰ τί ἔπταισεν ἡμᾶς
κύριος σήμερον ἐνώπιον ἀλλοφύλων; λάβωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ
θεοῦ ἡμῶν ἐκ Σηλωμ, καὶ ἐξελθέτω ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ σώσει ἡμᾶς
ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ἡμῶν. [4]καὶ ἀπέστειλεν ὁ λαὸς εἰς Σηλωμ, καὶ 4
αἴρουσιν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν κυρίου καθημένου χερουβιμ· καὶ
ἀμφότεροι οἱ υἱοὶ Ηλι μετὰ τῆς κιβωτοῦ, Οφνι καὶ Φινεες. [5]καὶ 5
ἐγενήθη ὡς ἦλθεν κιβωτὸς κυρίου εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ ἀνέ-
κραξεν πᾶς Ισραηλ φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἤχησεν ἡ γῆ. [6]καὶ ἤκουσαν 6
οἱ ἀλλόφυλοι τῆς κραυγῆς, καὶ εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι Τίς ἡ κραυγὴ
ἡ μεγάλη αὕτη ἐν παρεμβολῇ τῶν Εβραίων; καὶ ἔγνωσαν ὅτι κι-
βωτὸς κυρίου ἥκει εἰς τὴν παρεμβολήν. [7]καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἀλλό- 7
φυλοι καὶ εἶπον Οὗτοι οἱ θεοὶ ἥκασιν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν παρ-
εμβολήν· οὐαὶ ἡμῖν· ἐξελοῦ ἡμᾶς, κύριε, σήμερον, ὅτι οὐ γέγονεν
τοιαύτη ἐχθὲς καὶ τρίτην. [8]οὐαὶ ἡμῖν· τίς ἐξελεῖται ἡμᾶς ἐκ χειρὸς 8
τῶν θεῶν τῶν στερεῶν τούτων; οὗτοι οἱ θεοὶ οἱ πατάξαντες τὴν
Αἴγυπτον ἐν πάσῃ πληγῇ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ. [9]κραταιοῦσθε καὶ γί- 9
νεσθε εἰς ἄνδρας, ἀλλόφυλοι, μήποτε δουλεύσητε τοῖς Εβραίοις, καθ-
ὼς ἐδούλευσαν ἡμῖν, καὶ ἔσεσθε εἰς ἄνδρας καὶ πολεμήσατε αὐτούς.
[10]καὶ ἐπολέμησαν αὐτούς· καὶ πταίει ἀνὴρ Ισραηλ, καὶ ἔφυγεν ἕκα- 10
στος εἰς σκήνωμα αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο πληγὴ μεγάλη σφόδρα, καὶ
ἔπεσαν ἐξ Ισραηλ τριάκοντα χιλιάδες ταγμάτων. [11]καὶ κιβωτὸς θεοῦ 11
ἐλήμφθη, καὶ ἀμφότεροι υἱοὶ Ηλι ἀπέθανον, Οφνι καὶ Φινεες.
[12]Καὶ ἔδραμεν ἀνὴρ Ιεμιναῖος ἐκ τῆς παρατάξεως καὶ ἦλθεν εἰς 12
Σηλωμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ διερρηγότα, καὶ
γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. [13]καὶ ἦλθεν, καὶ ἰδοὺ Ηλι ἐκάθητο ἐπὶ 13
τοῦ δίφρου παρὰ τὴν πύλην σκοπεύων τὴν ὁδόν, ὅτι ἦν ἡ καρ-
δία αὐτοῦ ἐξεστηκυῖα περὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ· καὶ ὁ ἄνθρω-
πος εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ἀπαγγεῖλαι, καὶ ἀνεβόησεν ἡ πόλις.
[14]καὶ ἤκουσεν Ηλι τὴν φωνὴν τῆς βοῆς καὶ εἶπεν Τίς ἡ βοὴ τῆς 14
φωνῆς ταύτης; καὶ ὁ ἄνθρωπος σπεύσας εἰσῆλθεν καὶ ἀπήγγειλεν
τῷ Ηλι. [15]καὶ Ηλι υἱὸς ἐνενήκοντα ἐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ 15
ἐπανέστησαν, καὶ οὐκ ἔβλεπεν· καὶ εἶπεν Ηλι τοῖς ἀνδράσιν τοῖς

3 λαβωμεν] + προς ημας εκ σηλωμ A, + προς ημας *O*-A*L*† | κιβωτον] + της διαθηκης *OL* (in 127 sub ※): cf. 4 bis. 5 | εκ 1^0] εις A† | εν μεσω] εκ μεσου B | ημας ult.] υμ. B† || 4 κιβωτον] + της διαθηκης *OL*: cf. 3 | κυριου] + των δυναμεων A*L* | χερουβειν A | οι > A | κιβωτου] + της διαθηκης του θεου A*L*: cf. 3 || 5 κιβ. B†] pr. η rel.: cf. 11; + διαθηκης A, + της διαθηκης *L*†: cf. 3 || 6 της] pr. την φωνην *OL* | κραυγη] + του αλαλαγμου *O* || 7 ουαι ημιν] post σημερον tr. A†, > *O*-A† | τριτης A*L* || 8 ουτοι] + εισιν *O* || 9 ανδρας 1^0⌒2^0 B || 11 κιβ. B†] pr. η rel.: cf. 5 | θεου B†] pr. του A*L*, κυριου *O*-A† | υιοι] pr. οι *O*-376*L* || 13 εκαθητο > B: cf. 1 9 | η 1^0 > B† | εις την πολ./απαγγ.(al. αναγγ.)] tr. *OL* || 14 βοη της φωνης] φωνη τ. βοης A*L* || 15 υιος] + ων A† | ενενηκ.] + και οκτω *OL*†

16 περιεστηκόσιν αὐτῷ Τίς ἡ φωνὴ τοῦ ἤχους τούτου; [16]καὶ ὁ ἀνὴρ
σπεύσας προσῆλθεν πρὸς Ηλι καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐγώ εἰμι ὁ ἥκων
ἐκ τῆς παρεμβολῆς, κἀγὼ πέφευγα ἐκ τῆς παρατάξεως σήμερον.
17 καὶ εἶπεν Τί τὸ γεγονὸς ῥῆμα, τέκνον; [17]καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδά-
ριον καὶ εἶπεν Πέφευγεν ἀνὴρ Ισραηλ ἐκ προσώπου ἀλλοφύλων,
καὶ ἐγένετο πληγὴ μεγάλη ἐν τῷ λαῷ, καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοί σου
18 τεθνήκασιν, καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐλήμφθη. [18]καὶ ἐγένετο ὡς
ἐμνήσθη τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ δίφρου ὀπι-
σθίως ἐχόμενος τῆς πύλης, καὶ συνετρίβη ὁ νῶτος αὐτοῦ καὶ ἀπέ-
θανεν, ὅτι πρεσβύτης ὁ ἄνθρωπος καὶ βαρύς· καὶ αὐτὸς ἔκρινεν
τὸν Ισραηλ εἴκοσι ἔτη.
19 [19]Καὶ νύμφη αὐτοῦ γυνὴ Φινεες συνειληφυῖα τοῦ τεκεῖν· καὶ
ἤκουσεν τὴν ἀγγελίαν ὅτι ἐλήμφθη ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ καὶ ὅτι
τέθνηκεν ὁ πενθερὸς αὐτῆς καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ὤκλασεν καὶ
20 ἔτεκεν, ὅτι ἐπεστράφησαν ἐπ' αὐτὴν ὠδῖνες αὐτῆς. [20]καὶ ἐν τῷ
καιρῷ αὐτῆς ἀποθνῄσκει, καὶ εἶπον αὐτῇ αἱ γυναῖκες αἱ παρεστη-
κυῖαι αὐτῇ Μὴ φοβοῦ, ὅτι υἱὸν τέτοκας· καὶ οὐκ ἀπεκρίθη, καὶ
21 οὐκ ἐνόησεν ἡ καρδία αὐτῆς. [21]καὶ ἐκάλεσεν τὸ παιδάριον Οὐαὶ
βαρχαβωθ ὑπὲρ τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ πενθεροῦ αὐ-
22 τῆς καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. [22]καὶ εἶπαν Ἀπῴκισται δόξα Ισραηλ
ἐν τῷ λημφθῆναι τὴν κιβωτὸν κυρίου.
5 [1]Καὶ ἀλλόφυλοι ἔλαβον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ καὶ εἰσήνεγκαν
2 αὐτὴν ἐξ Αβεννεζερ εἰς Ἄζωτον. [2]καὶ ἔλαβον ἀλλόφυλοι τὴν κιβω-
τὸν κυρίου καὶ εἰσήνεγκαν αὐτὴν εἰς οἶκον Δαγων καὶ παρέστησαν
3 αὐτὴν παρὰ Δαγων. [3]καὶ ὤρθρισαν οἱ Ἀζώτιοι καὶ εἰσῆλθον εἰς
οἶκον Δαγων καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ Δαγων πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπον
αὐτοῦ ἐνώπιον κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ· καὶ ἤγειραν τὸν Δαγων καὶ
κατέστησαν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. καὶ ἐβαρύνθη χεὶρ κυρίου ἐπὶ
τοὺς Ἀζωτίους καὶ ἐβασάνισεν αὐτοὺς καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς
4 τὰς ἕδρας αὐτῶν, τὴν Ἄζωτον καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς. [4]καὶ ἐγένετο
ὅτε ὤρθρισαν τὸ πρωί, καὶ ἰδοὺ Δαγων πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπον
αὐτοῦ ἐνώπιον κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου, καὶ ἡ κεφαλὴ Δαγων καὶ

15 ηχου *OL* || 16 προς > B | πεφευγα/εκ τ. παρ.] tr. *O* || 17 εγεν.(*L* γεγονεν)/πληγη μεγ.] tr. A*L* | τεθνηκ.] + οφνει και φινεες *O* || 19 ωκλασεν Gra. (cf. Regn. III 8 54 19 18)] εκλαυσεν mss. (*L*† εστεναξεν) || 21 βαρχαβωθ] βαρ > *O*†, + και ειπαν(uel -πεν) *O* | fin.] + απωκεισται δοξα απο ισραηλ εν τω λημφθηναι την κιβωτον κυριου και δια το τεθνηκεναι τον πενθερον αυτης και τον ανδρα αυτης A† || 22 ειπεν A*L*† | ισραηλ] pr. απο *OL* | εν — fin.] οτι (*L*† διοτι) ελημφθη η κιβωτος του θεου *OL*†

5 1 αβεννεζερ] αβεννηρ B† || 2 κυριου] pr. του A† || 3 αζωτιοι] + τη επαυριον *O* | αυτου 1°] + επι την γην *OL* | κατεστ.(κατ > *L*†)] + αυτον *OL* | το οριον A || 4 πρωι] + τη επαυριον *O* | αυτου 1° (B† -των)] + επι την γην *O* | η 1° > B

ἀμφότερα τὰ ἴχνη χειρῶν αὐτοῦ ἀφῃρημένα ἐπὶ τὰ ἐμπρόσθια
αμαφεθ ἕκαστον, καὶ ἀμφότεροι οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ πε-
πτωκότες ἐπὶ τὸ πρόθυρον, πλὴν ἡ ῥάχις Δαγων ὑπελείφθη. [5]διὰ 5
τοῦτο οὐκ ἐπιβαίνουσιν οἱ ἱερεῖς Δαγων καὶ πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος
εἰς οἶκον Δαγων ἐπὶ βαθμὸν οἴκου Δαγων ἐν Ἀζώτῳ ἕως τῆς
ἡμέρας ταύτης, ὅτι ὑπερβαίνοντες ὑπερβαίνουσιν. — [6]καὶ ἐβαρύνθη 6
χεὶρ κυρίου ἐπὶ Ἄζωτον, καὶ ἐπήγαγεν αὐτοῖς καὶ ἐξέζεσεν αὐτοῖς
εἰς τὰς ναῦς, καὶ μέσον τῆς χώρας αὐτῆς ἀνεφύησαν μύες, καὶ
ἐγένετο σύγχυσις θανάτου μεγάλη ἐν τῇ πόλει. [7]καὶ εἶδον οἱ ἄνδρες 7
Ἀζώτου ὅτι οὕτως, καὶ λέγουσιν ὅτι Οὐ καθήσεται κιβωτὸς τοῦ
θεοῦ Ισραηλ μεθ' ἡμῶν, ὅτι σκληρὰ χεὶρ αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ
Δαγων θεὸν ἡμῶν. [8]καὶ ἀποστέλλουσιν καὶ συνάγουσιν τοὺς σα- 8
τράπας τῶν ἀλλοφύλων πρὸς αὐτοὺς καὶ λέγουσιν Τί ποιήσωμεν
κιβωτῷ θεοῦ Ισραηλ; καὶ λέγουσιν οἱ Γεθθαῖοι Μετελθέτω κιβωτὸς
τοῦ θεοῦ πρὸς ἡμᾶς· καὶ μετῆλθεν κιβωτὸς τοῦ θεοῦ εἰς Γεθθα.
[9]καὶ ἐγενήθη μετὰ τὸ μετελθεῖν αὐτὴν καὶ γίνεται χεὶρ κυρίου ἐν 9
τῇ πόλει, τάραχος μέγας σφόδρα, καὶ ἐπάταξεν τοὺς ἄνδρας τῆς
πόλεως ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς
ἕδρας αὐτῶν, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ Γεθθαῖοι ἕδρας. [10]καὶ ἐξα- 10
ποστέλλουσιν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς Ἀσκαλῶνα, καὶ ἐγενήθη
ὡς εἰσῆλθεν κιβωτὸς θεοῦ εἰς Ἀσκαλῶνα, καὶ ἐβόησαν οἱ Ἀσκα-
λωνῖται λέγοντες Τί ἀπεστρέψατε πρὸς ἡμᾶς τὴν κιβωτὸν τοῦ
θεοῦ Ισραηλ θανατῶσαι ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν; [11]καὶ ἐξαπο- 11
στέλλουσιν καὶ συνάγουσιν τοὺς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων καὶ
εἶπον Ἐξαποστείλατε τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ Ισραηλ, καὶ καθισάτω
εἰς τὸν τόπον αὐτῆς καὶ οὐ μὴ θανατώσῃ ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν
ἡμῶν· ὅτι ἐγενήθη σύγχυσις θανάτου ἐν ὅλῃ τῇ πόλει βαρεῖα
σφόδρα, ὡς εἰσῆλθεν κιβωτὸς θεοῦ Ισραηλ ἐκεῖ, [12]καὶ οἱ ζῶντες 12
καὶ οὐκ ἀποθανόντες ἐπλήγησαν εἰς τὰς ἕδρας, καὶ ἀνέβη ἡ κραυγὴ
τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν.

[1]Καὶ ἦν ἡ κιβωτὸς ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων ἑπτὰ μῆνας, καὶ 6
ἐξέζεσεν ἡ γῆ αὐτῶν μύας. [2]καὶ καλοῦσιν ἀλλόφυλοι τοὺς ἱερεῖς 2
καὶ τοὺς μάντεις καὶ τοὺς ἐπαοιδοὺς αὐτῶν λέγοντες Τί ποιήσωμεν
τῇ κιβωτῷ κυρίου; γνωρίσατε ἡμῖν ἐν τίνι ἀποστελοῦμεν αὐτὴν

4 εκαστοι B† || 5 βαθμον] + πληνη ραχεις γαζεε A† (sim. *O*–A†): ex 4 fin. || 6 ναυς] εδρας *O*† | συγχυσις] χυσις A† || 7 και 2⁰ > A† | ισραηλ > B*† || 8 τους] add. (uel pr.) παντας *O* | του 1⁰ > A | θεου 2⁰] + ισραηλ *OL* | κιβ. ult.] pr. η *OL* || 9 εν > B† | εως] pr. και A*L*ᵖ† | εαυτοις / οι γεθθ.] tr. A || 10 ασκαλωνα 1⁰ ⌒ 2⁰ A | κιβωτος θεου B†] η κ. του θ. rel. | προς ημας] > A, post ισραηλ tr. *L* || 11 εξαποστελλουσιν] εξ > A*L* | τους] pr. παντας *OL* | θανατου > B | ισραηλ ult. > *O*†

6 1 κιβ.] + κυριου *O*, + του θεου *L*: cf. 8. 11 || 2 τη > B*† | κυριου] pr. του A, του θεου *L* | εν] pr. και *O*

3 εἰς τὸν τόπον αὐτῆς. [3]καὶ εἶπαν Εἰ ἐξαποστέλλετε ὑμεῖς τὴν κιβω-
τὸν διαθήκης κυρίου θεοῦ Ισραηλ, μὴ δὴ ἐξαποστείλητε αὐτὴν κε-
νήν, ἀλλὰ ἀποδιδόντες ἀπόδοτε αὐτῇ τῆς βασάνου, καὶ τότε ἰαθή-
σεσθε, καὶ ἐξιλασθήσεται ὑμῖν, μὴ οὐκ ἀποστῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἀφ'
4 ὑμῶν. [4]καὶ λέγουσιν Τί τὸ τῆς βασάνου ἀποδώσομεν αὐτῇ; καὶ
εἶπαν Κατ' ἀριθμὸν τῶν σατραπῶν τῶν ἀλλοφύλων πέντε ἕδρας
χρυσᾶς, ὅτι πταῖσμα ἓν ὑμῖν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ὑμῶν καὶ τῷ λαῷ,
5 [5]καὶ μῦς χρυσοῦς ὁμοίωμα τῶν μυῶν ὑμῶν τῶν διαφθειρόντων τὴν
γῆν· καὶ δώσετε τῷ κυρίῳ δόξαν, ὅπως κουφίσῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ
6 ἀφ' ὑμῶν καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν ὑμῶν καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ὑμῶν. [6]καὶ
ἵνα τί βαρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐβάρυνεν Αἴγυπτος καὶ Φα-
ραω τὴν καρδίαν αὐτῶν; οὐχὶ ὅτε ἐνέπαιξεν αὐτοῖς, ἐξαπέστειλαν
7 αὐτούς, καὶ ἀπῆλθον; [7]καὶ νῦν λάβετε καὶ ποιήσατε ἅμαξαν και-
νὴν καὶ δύο βόας πρωτοτοκούσας ἄνευ τῶν τέκνων καὶ ζεύξατε
τὰς βόας ἐν τῇ ἁμάξῃ καὶ ἀπαγάγετε τὰ τέκνα ἀπὸ ὄπισθεν αὐ-
8 τῶν εἰς οἶκον· [8]καὶ λήμψεσθε τὴν κιβωτὸν καὶ θήσετε αὐτὴν ἐπὶ
τὴν ἅμαξαν καὶ τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ ἀποδώσετε αὐτῇ τῆς βασάνου
καὶ θήσετε ἐν θέματι βερσεχθαν ἐκ μέρους αὐτῆς καὶ ἐξαποστε-
9 λεῖτε αὐτὴν καὶ ἀπελάσατε αὐτήν, καὶ ἀπελεύσεται· [9]καὶ ὄψεσθε,
εἰ εἰς ὁδὸν ὁρίων αὐτῆς πορεύσεται κατὰ Βαιθσαμυς, αὐτὸς πε-
ποίηκεν ἡμῖν τὴν κακίαν ταύτην τὴν μεγάλην, καὶ ἐὰν μή, καὶ
γνωσόμεθα ὅτι οὐ χεὶρ αὐτοῦ ἧπται ἡμῶν, ἀλλὰ σύμπτωμα τοῦτο
10 γέγονεν ἡμῖν. [10]καὶ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι οὕτως καὶ ἔλαβον δύο
βόας πρωτοτοκούσας καὶ ἔζευξαν αὐτὰς ἐν τῇ ἁμάξῃ καὶ τὰ τέκνα
11 αὐτῶν ἀπεκώλυσαν εἰς οἶκον [11]καὶ ἔθεντο τὴν κιβωτὸν ἐπὶ τὴν
12 ἅμαξαν καὶ τὸ θέμα εργαβ καὶ τοὺς μῦς τοὺς χρυσοῦς. [12]καὶ κατ-
εύθυναν αἱ βόες ἐν τῇ ὁδῷ εἰς ὁδὸν Βαιθσαμυς, ἐν τρίβῳ ἐνὶ
ἐπορεύοντο καὶ ἐκοπίων καὶ οὐ μεθίσταντο δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά·
καὶ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύοντο ὀπίσω αὐτῆς ἕως
13 ὁρίων Βαιθσαμυς. [13]καὶ οἱ ἐν Βαιθσαμυς ἐθέριζον θερισμὸν πυρῶν
ἐν κοιλάδι· καὶ ἦραν ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ εἶδον κιβωτὸν κυρίου
14 καὶ ηὐφράνθησαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς. [14]καὶ ἡ ἅμαξα εἰσῆλθεν

3 κυριου θεου] tr. B† | εξαποστειλητε] εξ > O | η > O† || 4 χρυσας] + και πεντε μυας χρυσους O || 5 μυς χρυσ.] ποιησετε ομοιωμα των εδρων υμων και O || 6 εξαπεστειλεν O^p L^p || 7 καινην] + μιαν O | απο > A† || 8 κιβ.] + κυριου OL: cf. 1 | αυτη] -τα A† | θησετε 2° pl.] pr. ου BA | βερσεχθαν B^c(†)] σ > B*†, αργοζ uel sim. O†, βαεργαζ L: cf. 11 | εξαποστειλατε A | και απελασ. αυτην BO-A†] > A | απελευσεται A] -σεσθε BO-A || 9 οριων] οριον B† | κατα] pr. και O† | βεθθαμυς A† hic et in 12 (2°). 13. 15. 19 et βεθθαμυσιτου in 18, sed in 12 (1°). 14. 20 A βεθσαμυς | ταυτην / την μεγ.] tr. OL || 11 κιβ.] + κυριου A, + του θεου L†: cf. 1 | εργαβ] αργοζ uel sim. O†, βαεργαζ L†: item in 15, cf. 8 | fin.] + και τας εικονας των εδρων αυτων O

εἰς ἀγρὸν Ωσηε τὸν ἐν Βαιθσαμυς, καὶ ἔστησαν ἐκεῖ παρ᾽ αὐτῇ
λίθον μέγαν καὶ σχίζουσιν τὰ ξύλα τῆς ἁμάξης καὶ τὰς βόας ἀνή-
νεγκαν εἰς ὁλοκαύτωσιν τῷ κυρίῳ. [15]καὶ οἱ Λευῖται ἀνήνεγκαν 15
τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου καὶ τὸ θέμα εργαβ μετ᾽ αὐτῆς καὶ τὰ ἐπ᾽
αὐτῆς σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ ἔθεντο ἐπὶ τοῦ λίθου τοῦ μεγάλου, καὶ
οἱ ἄνδρες Βαιθσαμυς ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις καὶ θυσίας ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῷ κυρίῳ. [16]καὶ οἱ πέντε σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων 16
ἑώρων καὶ ἀνέστρεψαν εἰς Ἀσκαλῶνα τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. [17]καὶ αὗ- 17
ται αἱ ἕδραι αἱ χρυσαῖ, ἃς ἀπέδωκαν οἱ ἀλλόφυλοι τῆς βασάνου
τῷ κυρίῳ· τῆς Ἀζώτου μίαν, τῆς Γάζης μίαν, τῆς Ἀσκαλῶνος
μίαν, τῆς Γεθ μίαν, τῆς Ακκαρων μίαν. [18]καὶ μῦς οἱ χρυσοῖ κατ᾽ 18
ἀριθμὸν πασῶν πόλεων τῶν ἀλλοφύλων τῶν πέντε σατραπῶν ἐκ
πόλεως ἐστερεωμένης καὶ ἕως κώμης τοῦ Φερεζαίου καὶ ἕως λίθου
τοῦ μεγάλου, οὗ ἐπέθηκαν ἐπ᾽ αὐτοῦ τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου,
τοῦ ἐν ἀγρῷ Ωσηε τοῦ Βαιθσαμυσίτου.

[19]Καὶ οὐκ ἠσμένισαν οἱ υἱοὶ Ιεχονιου ἐν τοῖς ἀνδράσιν Βαιθσα- 19
μυς, ὅτι εἶδαν κιβωτὸν κυρίου· καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς ἑβδομή-
κοντα ἄνδρας καὶ πεντήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν. καὶ ἐπένθησεν ὁ
λαός, ὅτι ἐπάταξεν κύριος ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην σφόδρα.
[20]καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες οἱ ἐκ Βαιθσαμυς Τίς δυνήσεται διελθεῖν ἐνώ- 20
πιον κυρίου τοῦ ἁγίου τούτου; καὶ πρὸς τίνα ἀναβήσεται κιβωτὸς
κυρίου ἀφ᾽ ἡμῶν; [21]καὶ ἀποστέλλουσιν ἀγγέλους πρὸς τοὺς κατοι- 21
κοῦντας Καριαθιαριμ λέγοντες Ἀπεστρόφασιν ἀλλόφυλοι τὴν κιβω-
τὸν κυρίου· κατάβητε καὶ ἀναγάγετε αὐτὴν πρὸς ἑαυτούς. [1]καὶ 7
ἔρχονται οἱ ἄνδρες Καριαθιαριμ καὶ ἀνάγουσιν τὴν κιβωτὸν δια-
θήκης κυρίου καὶ εἰσάγουσιν αὐτὴν εἰς οἶκον Αμιναδαβ τὸν ἐν τῷ
βουνῷ· καὶ τὸν Ελεαζαρ υἱὸν αὐτοῦ ἡγίασαν φυλάσσειν τὴν κι-
βωτὸν διαθήκης κυρίου.

[2]Καὶ ἐγενήθη ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἦν ἡ κιβωτὸς ἐν Καριαθιαριμ, ἐπλή- 2
θυναν αἱ ἡμέραι καὶ ἐγένοντο εἴκοσι ἔτη, καὶ ἐπέβλεψεν πᾶς οἶκος
Ισραηλ ὀπίσω κυρίου. [3]καὶ εἶπεν Σαμουηλ πρὸς πάντα οἶκον Ισραηλ 3
λέγων Εἰ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν ὑμεῖς ἐπιστρέφετε πρὸς κύριον, πε-
ριέλετε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου ὑμῶν καὶ τὰ ἄλση
καὶ ἑτοιμάσατε τὰς καρδίας ὑμῶν πρὸς κύριον καὶ δουλεύσατε
αὐτῷ μόνῳ, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων. [4]καὶ περιεῖλον 4
οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὰς Βααλιμ καὶ τὰ ἄλση Ασταρωθ καὶ ἐδούλευσαν

14 ωσηε] ιησου *O*: item in 18 | αυτην A | εις ult. > *O*-376*L*† | ολοκαρπω-σιν A† || 15 του 1⁰ > *O* | εργαβ: cf. 11 | θυσιας] εθυσαν θυσιαν (-ας *L*) *OL* || 16 α-σκαλ.] ακκαρων *O*: cf. 7 14 || 18 χρυσοι > A† | πολεων] pr. των A*L* | σατρα-πιων A | κυριου] + εως(pr. και A†) της ημερας ταυτης *O* | ωσηε: cf. 14 || 19 οι > A || 20 κυριου 1⁰ *L*] > B†, + του(> *O*-A†) θεου *O* | αναβησηται B†
7 1 ηγιασαν] ηναγκασαν A† || 2 οικος] pr. ο *O* *L*p || 3 τους bis > B†

5 κυρίῳ μόνῳ. [5]καὶ εἶπεν Σαμουηλ Ἀθροίσατε πάντα Ισραηλ εἰς
6 Μασσηφαθ, καὶ προσεύξομαι περὶ ὑμῶν πρὸς κύριον. [6]καὶ συνή-
χθησαν εἰς Μασσηφαθ καὶ ὑδρεύονται ὕδωρ καὶ ἐξέχεαν ἐνώπιον
κυρίου ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐνήστευσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ εἶπαν
Ἡμαρτήκαμεν ἐνώπιον κυρίου· καὶ ἐδίκαζεν Σαμουηλ τοὺς υἱοὺς
7 Ισραηλ εἰς Μασσηφαθ. [7]καὶ ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι συνηθροί-
σθησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ εἰς Μασσηφαθ, καὶ ἀνέβησαν σατρά-
παι ἀλλοφύλων ἐπὶ Ισραηλ· καὶ ἀκούουσιν οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ ἐφο-
8 βήθησαν ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων. [8]καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ
πρὸς Σαμουηλ Μὴ παρασιωπήσῃς ἀφ' ἡμῶν τοῦ μὴ βοᾶν πρὸς
9 κύριον θεόν σου, καὶ σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων. [9]καὶ ἔλα-
βεν Σαμουηλ ἄρνα γαλαθηνὸν ἕνα καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὁλοκαύ-
τωσιν σὺν παντὶ τῷ λαῷ τῷ κυρίῳ, καὶ ἐβόησεν Σαμουηλ πρὸς
10 κύριον περὶ Ισραηλ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ κύριος. [10]καὶ ἦν Σαμουηλ
ἀναφέρων τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ ἀλλόφυλοι προσῆγον εἰς πόλεμον
ἐπὶ Ισραηλ. καὶ ἐβρόντησεν κύριος ἐν φωνῇ μεγάλῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ συνεχύθησαν καὶ ἔπταισαν ἐνώ-
11 πιον Ισραηλ. [11]καὶ ἐξῆλθαν ἄνδρες Ισραηλ ἐκ Μασσηφαθ καὶ κατ-
εδίωξαν τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἕως ὑποκάτω τοῦ
12 Βαιθχορ. [12]καὶ ἔλαβεν Σαμουηλ λίθον ἕνα καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἀνὰ
μέσον Μασσηφαθ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς παλαιᾶς καὶ ἐκάλεσεν τὸ
ὄνομα αὐτοῦ Αβενεζερ, Λίθος τοῦ βοηθοῦ, καὶ εἶπεν Ἕως ἐνταῦθα
13 ἐβοήθησεν ἡμῖν κύριος. [13]καὶ ἐταπείνωσεν κύριος τοὺς ἀλλοφύλους,
καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι προσελθεῖν εἰς ὅριον Ισραηλ· καὶ ἐγενήθη
χεὶρ κυρίου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ Σαμουηλ.
14 [14]καὶ ἀπεδόθησαν αἱ πόλεις, ἃς ἔλαβον οἱ ἀλλόφυλοι παρὰ τῶν
υἱῶν Ισραηλ, καὶ ἀπέδωκαν αὐτὰς τῷ Ισραηλ ἀπὸ Ἀσκαλῶνος
ἕως Αζοβ, καὶ τὸ ὅριον Ισραηλ ἀφείλαντο ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων.
καὶ ἦν εἰρήνη ἀνὰ μέσον Ισραηλ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ Αμορραίου.
15 [15]καὶ ἐδίκαζεν Σαμουηλ τὸν Ισραηλ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς
16 αὐτοῦ· [16]καὶ ἐπορεύετο κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτὸν καὶ ἐκύκλου Βαιθηλ
καὶ τὴν Γαλγαλα καὶ τὴν Μασσηφαθ καὶ ἐδίκαζεν τὸν Ισραηλ ἐν
17 πᾶσι τοῖς ἡγιασμένοις τούτοις, [17]ἡ δὲ ἀποστροφὴ αὐτοῦ εἰς Αρ-
μαθαιμ, ὅτι ἐκεῖ ἦν ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ ἐδίκαζεν ἐκεῖ τὸν Ισραηλ
καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ.
8 [1]Καὶ ἐγένετο ὡς ἐγήρασεν Σαμουηλ, καὶ κατέστησεν τοὺς υἱοὺς

4 κυριω] pr. τω *OL* || 5 παντα] pr. τον A*L* | μασηφατ A†: item in 6 (bis). 7, sed in 12. 16 A† μασηφα || 7 οι 1^0 > A† || 8 fin.] + και ειπεν σαμουηλ μη μοι γενοιτο αποστηναι απο κυριου θεου μου του μη βοαν περι υμων προσευχομενον compl. || 10 τους αλλοφ. ⌒ 11 τους αλλοφ. A† || 11 επαταξεν A | βαιθχορ] βελχορ A† || 13 προσελθειν] επελθειν pl., επερθει (sic) A† | του > A*L* || 14 ασκαλ.] ακκαρων *OL*: cf. 6 16 | αζοβ] γεθ *OL* || 17 εκει 2^0 > A†

αὐτοῦ δικαστὰς τῷ Ισραηλ. 2καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν αὐ- 2
τοῦ · πρωτότοκος Ιωηλ, καὶ ὄνομα τοῦ δευτέρου Αβια, δικασταὶ
ἐν Βηρσαβεε. 3καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν ὁδῷ αὐτοῦ 3
καὶ ἐξέκλιναν ὀπίσω τῆς συντελείας καὶ ἐλάμβανον δῶρα καὶ ἐξέ-
κλινον δικαιώματα. 4καὶ συναθροίζονται ἄνδρες Ισραηλ καὶ παρα- 4
γίνονται εἰς Αρμαθαιμ πρὸς Σαμουηλ 5καὶ εἶπαν αὐτῷ Ἰδοὺ σὺ 5
γεγήρακας, καὶ οἱ υἱοί σου οὐ πορεύονται ἐν τῇ ὁδῷ σου · καὶ
νῦν κατάστησον ἐφ᾽ ἡμᾶς βασιλέα δικάζειν ἡμᾶς καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ
ἔθνη. 6καὶ ἦν πονηρὸν τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς Σαμουηλ, ὡς εἶπαν 6
Δὸς ἡμῖν βασιλέα δικάζειν ἡμᾶς · καὶ προσηύξατο Σαμουηλ πρὸς
κύριον. 7καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Σαμουηλ Ἄκουε τῆς φωνῆς τοῦ 7
λαοῦ καθὰ ἂν λαλήσωσίν σοι · ὅτι οὐ σὲ ἐξουθενήκασιν, ἀλλ᾽ ἢ
ἐμὲ ἐξουδενώκασιν τοῦ μὴ βασιλεύειν ἐπ᾽ αὐτῶν. 8κατὰ πάντα τὰ 8
ποιήματα, ἃ ἐποίησάν μοι ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐξ Αἰ-
γύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐγκατέλιπόν με καὶ ἐδούλευον
θεοῖς ἑτέροις, οὕτως αὐτοὶ ποιοῦσιν καὶ σοί. 9καὶ νῦν ἄκουε τῆς 9
φωνῆς αὐτῶν · πλὴν ὅτι διαμαρτυρόμενος διαμαρτύρῃ αὐτοῖς καὶ
ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως, ὃς βασιλεύσει ἐπ᾽
αὐτούς. 10καὶ εἶπεν Σαμουηλ πᾶν τὸ ῥῆμα κυρίου πρὸς τὸν λαὸν 10
τοὺς αἰτοῦντας παρ᾽ αὐτοῦ βασιλέα 11καὶ εἶπεν Τοῦτο ἔσται τὸ δι- 11
καίωμα τοῦ βασιλέως, ὃς βασιλεύσει ἐφ᾽ ὑμᾶς · τοὺς υἱοὺς ὑμῶν
λήμψεται καὶ θήσεται αὐτοὺς ἐν ἅρμασιν αὐτοῦ καὶ ἱππεῦσιν αὐ-
τοῦ καὶ προτρέχοντας τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ 12καὶ θέσθαι αὐτοὺς 12
ἑαυτῷ χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ θερίζειν θερισμὸν αὐτοῦ
καὶ τρυγᾶν τρυγητὸν αὐτοῦ καὶ ποιεῖν σκεύη πολεμικὰ αὐτοῦ καὶ
σκεύη ἁρμάτων αὐτοῦ · 13καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν λήμψεται εἰς 13
μυρεψοὺς καὶ εἰς μαγειρίσσας καὶ εἰς πεσσούσας · 14καὶ τοὺς 14
ἀγροὺς ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν
τοὺς ἀγαθοὺς λήμψεται καὶ δώσει τοῖς δούλοις αὐτοῦ · 15καὶ τὰ 15
σπέρματα ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν ἀποδεκατώσει καὶ δώσει
τοῖς εὐνούχοις αὐτοῦ καὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ · 16καὶ τοὺς δούλους 16
ὑμῶν καὶ τὰς δούλας ὑμῶν καὶ τὰ βουκόλια ὑμῶν τὰ ἀγαθὰ καὶ
τοὺς ὄνους ὑμῶν λήμψεται καὶ ἀποδεκατώσει εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ
17καὶ τὰ ποίμνια ὑμῶν ἀποδεκατώσει · καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε αὐτῷ δοῦ- 17
λοι. 18καὶ βοήσεσθε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ προσώπου βασιλέως 18
ὑμῶν, οὗ ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς, καὶ οὐκ ἐπακούσεται κύριος ὑμῶν

8 2 δευτερου] + αυτου A | δικαστας *O*† || 4 ανδρες] pr. παντες *OL*(*O*–A† οι υιοι pro ανδρες) | εις αρμ./προς σαμ.] tr. *OL* || 6 ην > B†: cf. 9 1 | εν οφθ.] ενωπιον A*L*† | ημας] pr. εφ A || 7 εξουδενωκασιν] -ουθενηκ- *O* | αυτων] -τους A†, -τοις *O*–A† || 8 τα ποιημ. > A† | εως] pr. και A*L* | και σοι (9) και] και συ *O*† || 9 βασιλευσει] -λευει A† || 10 κυριου] pr. του B || 13 υμων] αυτων A† || 14 υμων 2° > A† || 15 το σπερμα *O* || 16 τα αγαθα] pr. και B

ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ὅτι ὑμεῖς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς βασιλέα.
19 [19]καὶ οὐκ ἠβούλετο ὁ λαὸς ἀκοῦσαι τοῦ Σαμουηλ καὶ εἶπαν αὐτῷ
20 Οὐχί, ἀλλ' ἢ βασιλεὺς ἔσται ἐφ' ἡμᾶς, [20]καὶ ἐσόμεθα καὶ ἡμεῖς
κατὰ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ δικάσει ἡμᾶς βασιλεὺς ἡμῶν καὶ ἐξελεύ-
21 σεται ἔμπροσθεν ἡμῶν καὶ πολεμήσει τὸν πόλεμον ἡμῶν. [21]καὶ
ἤκουσεν Σαμουηλ πάντας τοὺς λόγους τοῦ λαοῦ καὶ ἐλάλησεν αὐ-
22 τοὺς εἰς τὰ ὦτα κυρίου. [22]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Σαμουηλ Ἄκουε
τῆς φωνῆς αὐτῶν καὶ βασίλευσον αὐτοῖς βασιλέα. καὶ εἶπεν Σαμου-
ηλ πρὸς ἄνδρας Ισραηλ Ἀποτρεχέτω ἕκαστος εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ.
9 [1]Καὶ ἦν ἀνὴρ ἐξ υἱῶν Βενιαμιν, καὶ ὄνομα αὐτῷ Κις υἱὸς Αβι-
ηλ υἱοῦ Σαρεδ υἱοῦ Βαχιρ υἱοῦ Αφεκ υἱοῦ ἀνδρὸς Ιεμιναίου, ἀνὴρ
2 δυνατός. [2]καὶ τούτῳ υἱός, καὶ ὄνομα αὐτῷ Σαουλ, εὐμεγέθης, ἀνὴρ
ἀγαθός, καὶ οὐκ ἦν ἐν υἱοῖς Ισραηλ ἀγαθὸς ὑπὲρ αὐτόν, ὑπὲρ
3 ὠμίαν καὶ ἐπάνω ὑψηλὸς ὑπὲρ πᾶσαν τὴν γῆν. [3]καὶ ἀπώλοντο αἱ
ὄνοι Κις πατρὸς Σαουλ, καὶ εἶπεν Κις πρὸς Σαουλ τὸν υἱὸν αὐτοῦ
Λαβὲ μετὰ σεαυτοῦ ἓν τῶν παιδαρίων καὶ ἀνάστητε καὶ πορεύθητε
4 καὶ ζητήσατε τὰς ὄνους. [4]καὶ διῆλθον δι' ὄρους Εφραιμ καὶ διῆλ-
θον διὰ τῆς γῆς Σελχα καὶ οὐχ εὗρον· καὶ διῆλθον διὰ τῆς γῆς
Εασακεμ, καὶ οὐκ ἦν· καὶ διῆλθον διὰ τῆς γῆς Ιακιμ καὶ οὐχ εὗ-
5 ρον. [5]αὐτῶν ἐλθόντων εἰς τὴν Σιφ καὶ Σαουλ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ
αὐτοῦ τῷ μετ' αὐτοῦ Δεῦρο καὶ ἀναστρέψωμεν, μὴ ἀνεὶς ὁ πατήρ
6 μου τὰς ὄνους φροντίζῃ περὶ ἡμῶν. [6]καὶ εἶπεν αὐτῷ τὸ παιδά-
ριον Ἰδοὺ δὴ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ὁ ἄν-
θρωπος ἔνδοξος, πᾶν, ὃ ἐὰν λαλήσῃ, παραγινόμενον παρέσται·
καὶ νῦν πορευθῶμεν, ὅπως ἀπαγγείλῃ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν, ἐφ'
7 ἣν ἐπορεύθημεν ἐπ' αὐτήν. [7]καὶ εἶπεν Σαουλ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ
τῷ μετ' αὐτοῦ Καὶ ἰδοὺ πορευσόμεθα, καὶ τί οἴσομεν τῷ ἀνθρώπῳ
τοῦ θεοῦ; ὅτι οἱ ἄρτοι ἐκλελοίπασιν ἐκ τῶν ἀγγείων ἡμῶν, καὶ
πλεῖον οὐκ ἔστιν μεθ' ἡμῶν εἰσενεγκεῖν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ τὸ
8 ὑπάρχον ἡμῖν. [8]καὶ προσέθετο τὸ παιδάριον ἀποκριθῆναι τῷ Σαουλ
καὶ εἶπεν Ἰδοὺ εὕρηται ἐν τῇ χειρί μου τέταρτον σίκλου ἀργυρίου,
καὶ δώσεις τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ, καὶ ἀπαγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν
9 ἡμῶν. [9]καὶ ἔμπροσθεν ἐν Ισραηλ τάδε ἔλεγεν ἕκαστος ἐν τῷ πο-

19 ακουσαι] pr. του A | αλλ η] + οτι *O* || **21** αυτους] -τοις *O*-376†
9 1 ην > B†: cf. 8 6 | σαρεδ *O*-A(†)] αρεδ BA, σαρα *L*† | βαχ(ε)ιρ V] βαχει B(†), βεχωραθ *O*, μαχειρ *L*† | αφεκ] αφαχ A*†, αφιχ Ac† || 3 αι] οι *O*, sed in 3 fin. 5 etiam *O* τας ονους | πατρος] pr. του *OL* || **4** σελχα] σαλισσα A(†) | εασακεμ B†] σααλειμ A(†), σεγαλειμ V, γαδδει της πολεως σεγαλειμ *L*† | ιακ(ε)ιμ] ιαβειν *L*†, του ιεμειναιου uel sim. *O* || **5** αυτων] + δε *O* | την] γην A, + γην *L*† | αναστρεψωμεν B*L*†] αποστρ. *O* | φροντιζει B || **6** ανθρωπος 1⁰] pr. ο *O* | πορευθωμεν] + εκει A, + εκει προς αυτον *O*-A†, + δη προς αυτον *L*† || 7 οισομεν] pr. εισ *O* | οι > *OL* | μεθ ημων] εν ημιν A† | εισενεγκειν] pr. του *OL* || **9** εν 1⁰ > A

ρεύεσθαι ἐπερωτᾶν τὸν θεόν Δεῦρο πορευθῶμεν πρὸς τὸν βλέ-
ποντα· ὅτι τὸν προφήτην ἐκάλει ὁ λαὸς ἔμπροσθεν Ὁ βλέπων.
[10]καὶ εἶπεν Σαουλ πρὸς τὸ παιδάριον αὐτοῦ Ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα, 10
δεῦρο καὶ πορευθῶμεν. καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν πόλιν, οὗ ἦν
ἐκεῖ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ. [11]αὐτῶν ἀναβαινόντων τὴν ἀνάβασιν 11
τῆς πόλεως καὶ αὐτοὶ εὑρίσκουσιν τὰ κοράσια ἐξεληλυθότα ὑδρεύ-
σασθαι ὕδωρ καὶ λέγουσιν αὐταῖς Εἰ ἔστιν ἐνταῦθα ὁ βλέπων;
[12]καὶ ἀπεκρίθη τὰ κοράσια αὐτοῖς καὶ λέγουσιν αὐτοῖς Ἔστιν, 12
ἰδοὺ κατὰ πρόσωπον ὑμῶν· νῦν διὰ τὴν ἡμέραν ἥκει εἰς τὴν
πόλιν, ὅτι θυσία σήμερον τῷ λαῷ ἐν Βαμα· [13]ὡς ἂν εἰσέλθητε 13
τὴν πόλιν, οὕτως εὑρήσετε αὐτὸν ἐν τῇ πόλει πρὶν ἀναβῆναι αὐ-
τὸν εἰς Βαμα τοῦ φαγεῖν, ὅτι οὐ μὴ φάγῃ ὁ λαὸς ἕως τοῦ εἰσελ-
θεῖν αὐτόν, ὅτι οὗτος εὐλογεῖ τὴν θυσίαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐσθίου-
σιν οἱ ξένοι· καὶ νῦν ἀνάβητε, ὅτι διὰ τὴν ἡμέραν εὑρήσετε αὐτόν.
[14]καὶ ἀναβαίνουσιν τὴν πόλιν. αὐτῶν εἰσπορευομένων εἰς μέσον 14
τῆς πόλεως καὶ ἰδοὺ Σαμουηλ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν τοῦ
ἀναβῆναι εἰς Βαμα. [15]καὶ κύριος ἀπεκάλυψεν τὸ ὠτίον Σαμουηλ 15
ἡμέρᾳ μιᾷ ἔμπροσθεν τοῦ ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν Σαουλ λέγων [16]Ὡς 16
ὁ καιρὸς αὔριον ἀποστελῶ πρὸς σὲ ἄνδρα ἐκ γῆς Βενιαμιν, καὶ
χρίσεις αὐτὸν εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαόν μου Ισραηλ, καὶ σώσει
τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων· ὅτι ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν ταπεί-
νωσιν τοῦ λαοῦ μου, ὅτι ἦλθεν βοὴ αὐτῶν πρός με. [17]καὶ Σαμου- 17
ηλ εἶδεν τὸν Σαουλ· καὶ κύριος ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος,
ὃν εἶπά σοι Οὗτος ἄρξει ἐν τῷ λαῷ μου. [18]καὶ προσήγαγεν Σαουλ 18
πρὸς Σαμουηλ εἰς μέσον τῆς πόλεως καὶ εἶπεν Ἀπάγγειλον δὴ
ποῖος ὁ οἶκος τοῦ βλέποντος. [19]καὶ ἀπεκρίθη Σαμουηλ τῷ Σαουλ 19
καὶ εἶπεν Ἐγώ εἰμι αὐτός· ἀνάβηθι ἔμπροσθέν μου εἰς Βαμα καὶ
φάγε μετ᾿ ἐμοῦ σήμερον, καὶ ἐξαποστελῶ σε πρωὶ καὶ πάντα τὰ
ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀπαγγελῶ σοι· [20]καὶ περὶ τῶν ὄνων σου τῶν 20
ἀπολωλυιῶν σήμερον τριταίων μὴ θῇς τὴν καρδίαν σου αὐταῖς,
ὅτι εὕρηνται· καὶ τίνι τὰ ὡραῖα τοῦ Ισραηλ; οὐ σοὶ καὶ τῷ οἴκῳ
τοῦ πατρός σου; [21]καὶ ἀπεκρίθη Σαουλ καὶ εἶπεν Οὐχὶ ἀνδρὸς 21
υἱὸς Ιεμιναίου ἐγώ εἰμι τοῦ μικροῦ σκήπτρου φυλῆς Ισραηλ καὶ
τῆς φυλῆς τῆς ἐλαχίστης ἐξ ὅλου σκήπτρου Βενιαμιν; καὶ ἵνα τί
ἐλάλησας πρὸς ἐμὲ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο; [22]καὶ ἔλαβεν Σαμουηλ 22
τὸν Σαουλ καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸ

9 επερωταν] -τησαι *O* | τον 1^0 > *O* | δευρο] δευτε και *OL* || **10** του] pr. ο B† || **11** υδρευεσθαι B† || **12** αυτοις 2^0 > A*L* | νυν] pr. ταχυνον *O*(†), pr. ταχυνον οτι uel sim. *L*† || **13** βανα A† hic, sed in 12. 14. 19. 25 βαμα | εισελθειν] εισ > *O* || **14** απαντησιν] pr. την A || **15** > A*(uid.) | προς αυτον / σαουλ] tr. A^s || **16** καιρος] + ουτος *OL* | γης] της B† || **18** δη] + μοι *OL* | ο > A || **20** σου / των απολ. B†] tr. *O* (*O*-A σοι) | τω] pr. παντι *O* || **21** μικρου] -ροτερου *OL*

κατάλυμα καὶ ἔθετο αὐτοῖς τόπον ἐν πρώτοις τῶν κεκλημένων
23 ὡσεὶ ἑβδομήκοντα ἀνδρῶν. [23]καὶ εἶπεν Σαμουηλ τῷ μαγείρῳ Δός
μοι τὴν μερίδα, ἣν ἔδωκά σοι, ἣν εἶπά σοι θεῖναι αὐτὴν παρὰ σοί.
24 [24]καὶ ὕψωσεν ὁ μάγειρος τὴν κωλέαν καὶ παρέθηκεν αὐτὴν ἐνώ-
πιον Σαουλ· καὶ εἶπεν Σαμουηλ τῷ Σαουλ Ἰδοὺ ὑπόλειμμα, παρά-
θες αὐτὸ ἐνώπιόν σου καὶ φάγε, ὅτι εἰς μαρτύριον τέθειταί σοι
παρὰ τοὺς ἄλλους· ἀπόκνιζε. καὶ ἔφαγεν Σαουλ μετὰ Σαμουηλ ἐν
25 τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. [25]καὶ κατέβη ἐκ τῆς Βαμα ἐν τῇ πόλει· καὶ
26 διέστρωσαν τῷ Σαουλ ἐπὶ τῷ δώματι, [26]καὶ ἐκοιμήθη. καὶ ἐγένετο
ὡς ἀνέβαινεν ὁ ὄρθρος, καὶ ἐκάλεσεν Σαμουηλ τὸν Σαουλ ἐπὶ τῷ
δώματι λέγων Ἀνάστα, καὶ ἐξαποστελῶ σε· καὶ ἀνέστη Σαουλ,
27 καὶ ἐξῆλθεν αὐτὸς καὶ Σαμουηλ ἕως ἔξω. [27]αὐτῶν καταβαινόντων
εἰς μέρος τῆς πόλεως καὶ Σαμουηλ εἶπεν τῷ Σαουλ Εἰπὸν τῷ
νεανίσκῳ καὶ διελθέτω ἔμπροσθεν ἡμῶν, καὶ σὺ στῆθι ὡς σήμε-
10 ρον καὶ ἄκουσον ῥῆμα θεοῦ. [1]καὶ ἔλαβεν Σαμουηλ τὸν φακὸν τοῦ
ἐλαίου καὶ ἐπέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν
καὶ εἶπεν αὐτῷ Οὐχὶ κέχρικέν σε κύριος εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν
αὐτοῦ, ἐπὶ Ισραηλ; καὶ σὺ ἄρξεις ἐν λαῷ κυρίου, καὶ σὺ σώσεις
αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν αὐτοῦ κυκλόθεν. καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον
2 ὅτι ἔχρισέν σε κύριος ἐπὶ κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς ἄρχοντα· [2]ὡς
ἂν ἀπέλθῃς σήμερον ἀπ' ἐμοῦ, καὶ εὑρήσεις δύο ἄνδρας πρὸς τοῖς
τάφοις Ραχηλ ἐν τῷ ὁρίῳ Βενιαμιν ἁλλομένους μεγάλα, καὶ ἐροῦ-
σίν σοι Εὕρηνται αἱ ὄνοι, ἃς ἐπορεύθητε ζητεῖν, καὶ ἰδοὺ ὁ πατήρ
σου ἀποτετίνακται τὸ ῥῆμα τῶν ὄνων καὶ ἐδαψιλεύσατο δι' ὑμᾶς
3 λέγων Τί ποιήσω ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ μου; [3]καὶ ἀπελεύσει ἐκεῖθεν καὶ
ἐπέκεινα ἥξεις ἕως τῆς δρυὸς Θαβωρ καὶ εὑρήσεις ἐκεῖ τρεῖς ἄν-
δρας ἀναβαίνοντας πρὸς τὸν θεὸν εἰς Βαιθηλ, ἕνα αἴροντα τρία
αἰγίδια καὶ ἕνα αἴροντα τρία ἀγγεῖα ἄρτων καὶ ἕνα αἴροντα ἀσκὸν
4 οἴνου· [4]καὶ ἐρωτήσουσίν σε τὰ εἰς εἰρήνην καὶ δώσουσίν σοι δύο
5 ἀπαρχὰς ἄρτων, καὶ λήμψῃ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. [5]καὶ μετὰ ταῦτα
εἰσελεύσῃ εἰς τὸν βουνὸν τοῦ θεοῦ, οὗ ἐστιν ἐκεῖ τὸ ἀνάστημα
τῶν ἀλλοφύλων, ἐκεῖ Νασιβ ὁ ἀλλόφυλος· καὶ ἔσται ὡς ἂν εἰσ-
έλθητε ἐκεῖ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσεις χορῷ προφητῶν κατα-
βαινόντων ἐκ τῆς Βαμα, καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν νάβλα καὶ τύμπα-
6 νον καὶ αὐλὸς καὶ κινύρα, καὶ αὐτοὶ προφητεύοντες· [6]καὶ ἐφαλεῖ-

22 τοπον] pr. εκει B† || 24 υψωσεν Gra.] ηψησεν *BO*, ηρεν *L* | κωλεαν] + και το επ αυτης *OL* | μαρτυριαν A† | τους αλλους] του ανου (= ανθρωπου) A†, του λαου *L* || 26 σαουλ / και εξηλθεν] tr. A† || 27 ημων] + και διηλθεν *O*† | ακουσον] ακουστον σοι *O*

10 1 εν > A† | συ 2° > *OL* | εχρισεν] κεχρικεν *OL* || 2 τω οριω pau.] τω ορει B*O*, τοις οριοις *L*† | βενιαμιν] pr. του A | ο πατηρ σου / αποτετ.] tr. *O* || 5 εκει 1° > A† | ναβλα] ναβαλ B† | τυμπανον] -πανα *OL*

ται ἐπὶ σὲ πνεῦμα κυρίου, καὶ προφητεύσεις μετ᾽ αὐτῶν καὶ στρα-
φήσῃ εἰς ἄνδρα ἄλλον. 7καὶ ἔσται ὅταν ἥξει τὰ σημεῖα ταῦτα ἐπὶ 7
σέ, ποίει πάντα, ὅσα ἐὰν εὕρῃ ἡ χείρ σου, ὅτι θεὸς μετὰ σοῦ.
8καὶ καταβήσῃ ἔμπροσθεν τῆς Γαλγαλα, καὶ ἰδοὺ καταβαίνω πρὸς 8
σὲ ἀνενεγκεῖν ὁλοκαύτωσιν καὶ θυσίας εἰρηνικάς· ἑπτὰ ἡμέρας
διαλείψεις ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς σέ, καὶ γνωρίσω σοι ἃ ποιή-
σεις. 9καὶ ἐγενήθη ὥστε ἐπιστραφῆναι τῷ ὤμῳ αὐτοῦ ἀπελθεῖν 9
ἀπὸ Σαμουηλ, μετέστρεψεν αὐτῷ ὁ θεὸς καρδίαν ἄλλην· καὶ ἦλθεν
πάντα τὰ σημεῖα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 10καὶ ἔρχεται ἐκεῖθεν εἰς τὸν 10
βουνόν, καὶ ἰδοὺ χορὸς προφητῶν ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ· καὶ ἥλατο
ἐπ᾽ αὐτὸν πνεῦμα θεοῦ, καὶ ἐπροφήτευσεν ἐν μέσῳ αὐτῶν. 11καὶ 11
ἐγενήθησαν πάντες οἱ εἰδότες αὐτὸν ἐχθὲς καὶ τρίτην καὶ εἶδον
καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐν μέσῳ τῶν προφητῶν, καὶ εἶπεν ὁ λαὸς ἕκαστος
πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Τί τοῦτο τὸ γεγονὸς τῷ υἱῷ Κις; ἢ καὶ
Σαουλ ἐν προφήταις; 12καὶ ἀπεκρίθη τις αὐτῶν καὶ εἶπεν Καὶ τίς 12
πατὴρ αὐτοῦ; διὰ τοῦτο ἐγενήθη εἰς παραβολήν Ἦ καὶ Σαουλ ἐν
προφήταις; 13καὶ συνετέλεσεν προφητεύων καὶ ἔρχεται εἰς τὸν 13
βουνόν. 14καὶ εἶπεν ὁ οἰκεῖος αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὸ παι- 14
δάριον αὐτοῦ Ποῦ ἐπορεύθητε; καὶ εἶπαν Ζητεῖν τὰς ὄνους· καὶ
εἴδαμεν ὅτι οὐκ εἰσίν, καὶ εἰσήλθομεν πρὸς Σαμουηλ. 15καὶ εἶπεν 15
ὁ οἰκεῖος πρὸς Σαουλ Ἀπάγγειλον δή μοι τί εἶπέν σοι Σαμουηλ.
16καὶ εἶπεν Σαουλ πρὸς τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ Ἀπήγγειλεν ἀπαγγέλλων 16
μοι ὅτι εὕρηνται αἱ ὄνοι· τὸ δὲ ῥῆμα τῆς βασιλείας οὐκ ἀπήγγει-
λεν αὐτῷ.

17Καὶ παρήγγειλεν Σαμουηλ παντὶ τῷ λαῷ πρὸς κύριον εἰς Μασ- 17
σηφα 18καὶ εἶπεν πρὸς υἱοὺς Ισραηλ Τάδε εἶπεν κύριος ὁ θεὸς 18
Ισραηλ λέγων Ἐγὼ ἀνήγαγον τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐξ Αἰγύπτου καὶ
ἐξειλάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Φαραω βασιλέως Αἰγύπτου καὶ ἐκ πασῶν
τῶν βασιλειῶν τῶν θλιβουσῶν ὑμᾶς· 19καὶ ὑμεῖς σήμερον ἐξου- 19
θενήκατε τὸν θεόν, ὃς αὐτός ἐστιν ὑμῶν σωτὴρ ἐκ πάντων τῶν
κακῶν ὑμῶν καὶ θλίψεων ὑμῶν, καὶ εἴπατε Οὐχί, ἀλλ᾽ ἢ ὅτι βασι-
λέα στήσεις ἐφ᾽ ἡμῶν· καὶ νῦν κατάστητε ἐνώπιον κυρίου κατὰ
τὰ σκῆπτρα ὑμῶν καὶ κατὰ τὰς φυλὰς ὑμῶν. 20καὶ προσήγαγεν 20
Σαμουηλ πάντα τὰ σκῆπτρα Ισραηλ, καὶ κατακληροῦται σκῆπτρον
Βενιαμιν· 21καὶ προσάγει σκῆπτρον Βενιαμιν εἰς φυλάς, καὶ κατα- 21
κληροῦται φυλὴ Ματταρι· καὶ προσάγουσιν τὴν φυλὴν Ματταρι

6 μετ] επ A† || 8 γαλγαλα] γαλααδ B | ιδου] + εγω *OL* | και 3°] + θυσαι *OL* || 10 βουνον] + των προφητων *O* || 11 απαντες *O*: cf. 24 | ειδοτες] ιδοντες *O* | τριτης A*L* | προφητων] + προφητευων *OL* | ειπεν] -παν A(†) || 12 αυτου] + οὐ κεις; *O*-376 || 16 fin.] + ο ειπεν σαμουηλ *OL* || 17 μασηφα *O*†: cf. 7 5 || 18 τους υιους] τον *O*† | εκθλιβουσων A*L*† || 19 εξουδενωκατε A | υμων σωτηρ] tr. *O*-247(†) | οτι > *OL* | στησεις B**O*†] pr. κατα *L*B^c | φυλας] χιλιαδας *OL* || 21 ματταρ(ε)ι 2°] -ρειτ A†

εἰς ἄνδρας, καὶ κατακληροῦται Σαουλ υἱὸς Κις. καὶ ἐζήτει αὐτόν,
22 καὶ οὐχ εὑρίσκετο. [22]καὶ ἐπηρώτησεν Σαμουηλ ἔτι ἐν κυρίῳ Εἰ
ἔρχεται ὁ ἀνὴρ ἐνταῦθα; καὶ εἶπεν κύριος Ἰδοὺ αὐτὸς κέκρυπται
23 ἐν τοῖς σκεύεσιν. [23]καὶ ἔδραμεν καὶ λαμβάνει αὐτὸν ἐκεῖθεν καὶ
κατέστησεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ, καὶ ὑψώθη ὑπὲρ πάντα τὸν λαὸν
24 ὑπὲρ ὠμίαν καὶ ἐπάνω. [24]καὶ εἶπεν Σαμουηλ πρὸς πάντα τὸν λαόν
Εἰ ἑοράκατε ὃν ἐκλέλεκται ἑαυτῷ κύριος, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ ὅμοιος
ἐν πᾶσιν ὑμῖν; καὶ ἔγνωσαν πᾶς ὁ λαὸς καὶ εἶπαν Ζήτω ὁ βασι-
25 λεύς. [25]καὶ εἶπεν Σαμουηλ πρὸς τὸν λαὸν τὸ δικαίωμα τοῦ βασι-
λέως καὶ ἔγραψεν ἐν βιβλίῳ καὶ ἔθηκεν ἐνώπιον κυρίου. καὶ ἐξαπ-
έστειλεν Σαμουηλ πάντα τὸν λαόν, καὶ ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὸν
26 τόπον αὐτοῦ. [26]καὶ Σαουλ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Γα-
βαα· καὶ ἐπορεύθησαν υἱοὶ δυνάμεων, ὧν ἥψατο κύριος καρδίας
27 αὐτῶν, μετὰ Σαουλ. [27]καὶ υἱοὶ λοιμοὶ εἶπαν Τί σώσει ἡμᾶς οὗτος;
καὶ ἠτίμασαν αὐτὸν καὶ οὐκ ἤνεγκαν αὐτῷ δῶρα.
11 [1]Καὶ ἐγενήθη ὡς μετὰ μῆνα καὶ ἀνέβη Ναας ὁ Αμμανίτης καὶ
παρεμβάλλει ἐπὶ Ιαβις Γαλααδ. καὶ εἶπον πάντες οἱ ἄνδρες Ιαβις
πρὸς Ναας τὸν Αμμανίτην Διάθου ἡμῖν διαθήκην, καὶ δουλεύσομέν
2 σοι. [2]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ναας ὁ Αμμανίτης Ἐν ταύτῃ διαθή-
σομαι ὑμῖν διαθήκην, ἐν τῷ ἐξορύξαι ὑμῶν πάντα ὀφθαλμὸν δε-
3 ξιόν, καὶ θήσομαι ὄνειδος ἐπὶ Ισραηλ. [3]καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ ἄν-
δρες Ιαβις Ἄνες ἡμῖν ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ἀποστελοῦμεν ἀγγέλους
εἰς πᾶν ὅριον Ισραηλ· ἐὰν μὴ ᾖ ὁ σῴζων ἡμᾶς, ἐξελευσόμεθα
4 πρὸς ὑμᾶς. [4]καὶ ἔρχονται οἱ ἄγγελοι εἰς Γαβαα πρὸς Σαουλ καὶ
λαλοῦσιν τοὺς λόγους εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, καὶ ἦραν πᾶς ὁ λαὸς
5 τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν. [5]καὶ ἰδοὺ Σαουλ ἤρχετο μετὰ τὸ
πρωὶ ἐξ ἀγροῦ, καὶ εἶπεν Σαουλ Τί ὅτι κλαίει ὁ λαός; καὶ διηγοῦν-
6 ται αὐτῷ τὰ ῥήματα τῶν υἱῶν Ιαβις. [6]καὶ ἐφήλατο πνεῦμα κυρίου
ἐπὶ Σαουλ, ὡς ἤκουσεν τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἐθυμώθη ἐπ' αὐτοὺς
7 ὀργὴ αὐτοῦ σφόδρα. [7]καὶ ἔλαβεν δύο βόας καὶ ἐμέλισεν αὐτὰς καὶ
ἀπέστειλεν εἰς πᾶν ὅριον Ισραηλ ἐν χειρὶ ἀγγέλων λέγων Ὃς οὐκ
ἔστιν ἐκπορευόμενος ὀπίσω Σαουλ καὶ ὀπίσω Σαμουηλ, κατὰ τάδε
ποιήσουσιν τοῖς βουσὶν αὐτοῦ. καὶ ἐπῆλθεν ἔκστασις κυρίου ἐπὶ
8 τὸν λαὸν Ισραηλ, καὶ ἐβόησαν ὡς ἀνὴρ εἷς. [8]καὶ ἐπισκέπτεται

22 σαμουηλ] pr. ετι (sic) A† | ει ερχεται] εισερχ. A† | ο ανηρ / ενταυθα] tr. *O*–A, ετι εντ. ο ανηρ A*L* || 24 απαντα *O*†: cf. 11 | αυτω ομοιος] tr. *OL* || 26 γαβααθα A(†): cf. 11 4 | δυναμεων] -μενοι *O* || 27 υιοι] pr. οι *OL*p | τι Ra.] τις mss.

11 2 διαθησ. υμιν διαθηκην] τη διαθηκη διαθησ. υμιν *O* | υμων > A† | ισραηλ] pr. παντα *O*, τον ισρ. παντα *L*† || 3 εξελευσ.] pr. και A || 4 γαβααθα A†: cf. 10 26 || 5 οτι κλαιει / ο λαος] tr. *O* | ρηματα ⌒ 6 ρηματα A† | υιων] ανδρων *OL* || 7 αγγελων] + αυτων A, + αυτου *O*–A†

αὐτοὺς Αβιεζεκ ἐν Βαμα, πᾶν ἄνδρα Ισραηλ ἑξακοσίας χιλιάδας
καὶ ἄνδρας Ιουδα ἑβδομήκοντα χιλιάδας. [9]καὶ εἶπεν τοῖς ἀγγέλοις 9
τοῖς ἐρχομένοις Τάδε ἐρεῖτε τοῖς ἀνδράσιν Ιαβις Αὔριον ὑμῖν ἡ
σωτηρία διαθερμάναντος τοῦ ἡλίου. καὶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι εἰς τὴν
πόλιν καὶ ἀπαγγέλλουσιν τοῖς ἀνδράσιν Ιαβις, καὶ εὐφράνθησαν.
[10]καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες Ιαβις πρὸς Ναας τὸν Αμμανίτην Αὔριον 10
ἐξελευσόμεθα πρὸς ὑμᾶς, καὶ ποιήσετε ἡμῖν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον
ὑμῶν. [11]καὶ ἐγενήθη μετὰ τὴν αὔριον καὶ ἔθετο Σαουλ τὸν λαὸν 11
εἰς τρεῖς ἀρχάς, καὶ εἰσπορεύονται μέσον τῆς παρεμβολῆς ἐν
φυλακῇ τῇ πρωινῇ καὶ ἔτυπτον τοὺς υἱοὺς Αμμων, ἕως διεθερ-
μάνθη ἡ ἡμέρα, καὶ ἐγενήθησαν οἱ ὑπολελειμμένοι διεσπάρησαν,
καὶ οὐχ ὑπελείφθησαν ἐν αὐτοῖς δύο κατὰ τὸ αὐτό. [12]καὶ εἶπεν ὁ 12
λαὸς πρὸς Σαμουηλ Τίς ὁ εἴπας ὅτι Σαουλ οὐ βασιλεύσει ἡμῶν;
παράδος τοὺς ἄνδρας, καὶ θανατώσομεν αὐτούς. [13]καὶ εἶπεν Σαουλ 13
Οὐκ ἀποθανεῖται οὐδεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ὅτι σήμερον κύριος
ἐποίησεν σωτηρίαν ἐν Ισραηλ.

[14]Καὶ εἶπεν Σαμουηλ πρὸς τὸν λαὸν λέγων Πορευθῶμεν εἰς Γαλ- 14
γαλα καὶ ἐγκαινίσωμεν ἐκεῖ τὴν βασιλείαν. [15]καὶ ἐπορεύθη πᾶς ὁ 15
λαὸς εἰς Γαλγαλα, καὶ ἔχρισεν Σαμουηλ ἐκεῖ τὸν Σαουλ εἰς βασι-
λέα ἐνώπιον κυρίου ἐν Γαλγαλοις καὶ ἔθυσεν ἐκεῖ θυσίας καὶ εἰρη-
νικὰς ἐνώπιον κυρίου· καὶ εὐφράνθη Σαμουηλ καὶ πᾶς Ισραηλ
ὥστε λίαν.

[1]Καὶ εἶπεν Σαμουηλ πρὸς πάντα ἄνδρα Ισραηλ Ἰδοὺ ἤκουσα 12
φωνῆς ὑμῶν εἰς πάντα, ὅσα εἴπατέ μοι, καὶ ἐβασίλευσα ἐφ᾿ ὑμᾶς
βασιλέα. [2]καὶ νῦν ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς διαπορεύεται ἐνώπιον ὑμῶν, 2
κἀγὼ γεγήρακα καὶ καθήσομαι, καὶ οἱ υἱοί μου ἰδοὺ ἐν ὑμῖν·
κἀγὼ ἰδοὺ διελήλυθα ἐνώπιον ὑμῶν ἐκ νεότητός μου καὶ ἕως τῆς
ἡμέρας ταύτης. [3]ἰδοὺ ἐγώ, ἀποκρίθητε κατ᾿ ἐμοῦ ἐνώπιον κυρίου 3
καὶ ἐνώπιον χριστοῦ αὐτοῦ· μόσχον τίνος εἴληφα ἢ ὄνον τίνος
εἴληφα ἢ τίνα κατεδυνάστευσα ὑμῶν ἢ τίνα ἐξεπίεσα ἢ ἐκ χειρὸς
τίνος εἴληφα ἐξίλασμα καὶ ὑπόδημα; ἀποκρίθητε κατ᾿ ἐμοῦ, καὶ
ἀποδώσω ὑμῖν. [4]καὶ εἶπαν πρὸς Σαμουηλ Οὐκ ἠδίκησας ἡμᾶς καὶ 4
οὐ κατεδυνάστευσας καὶ οὐκ ἔθλασας ἡμᾶς καὶ οὐκ εἴληφας ἐκ
χειρὸς οὐδενὸς οὐδέν. [5]καὶ εἶπεν Σαμουηλ πρὸς τὸν λαόν Μάρτυς 5
κύριος ἐν ὑμῖν καὶ μάρτυς χριστὸς αὐτοῦ σήμερον ἐν ταύτῃ τῇ
ἡμέρᾳ ὅτι οὐχ εὑρήκατε ἐν χειρί μου οὐθέν· καὶ εἶπαν Μάρτυς.

8 αβιεζεκ] εν βεζεκ A(†) | εν βαμα > *O* | παν B† (cf. Iud. 7 4 B)] παντα *OL* || 9 ιαβις 1⁰] + γαλααδ *O* | αυριον] + εσται *O* || 11 πρωινη] εωθινη B† | ετυπτον] επληξεν A, επληξαν *O*-A†, τυπτουσιν *L*† || 13 σαουλ] σαμουηλ B* | κυριος εποιησεν] tr. *OL* || 15 τον σαουλ/εις βασ.] tr. *O* | σαμουηλ ult.] + εκει A† | ωστε] εως τε A†

12 1 ανδρα > B*O*-A† || 2 καθησομαι] + εκ του νυν *L*† | μου ult. > B† || 3 υμων > *O* | και 2⁰] η A*L* || 4 και ουκ εθλασας > *O*

6 [6]καὶ εἶπεν Σαμουηλ πρὸς τὸν λαὸν λέγων Μάρτυς κύριος ὁ ποιή-
σας τὸν Μωυσῆν καὶ τὸν Ααρων, ὁ ἀναγαγὼν τοὺς πατέρας ἡμῶν
7 ἐξ Αἰγύπτου. [7]καὶ νῦν κατάστητε, καὶ δικάσω ὑμᾶς ἐνώπιον κυρίου
καὶ ἀπαγγελῶ ὑμῖν τὴν πᾶσαν δικαιοσύνην κυρίου, ἃ ἐποίησεν ἐν
8 ὑμῖν καὶ ἐν τοῖς πατράσιν ὑμῶν· [8]ὡς εἰσῆλθεν Ιακωβ καὶ οἱ υἱοὶ
αὐτοῦ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐταπείνωσεν αὐτοὺς Αἴγυπτος, καὶ ἐβό-
ησαν οἱ πατέρες ἡμῶν πρὸς κύριον, καὶ ἀπέστειλεν κύριος τὸν
Μωυσῆν καὶ τὸν Ααρων καὶ ἐξήγαγεν τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ Αἰ-
9 γύπτου καὶ κατῴκισεν αὐτοὺς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. [9]καὶ ἐπελάθοντο
κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς εἰς χεῖρας Σισαρα
ἀρχιστρατήγου Ιαβιν βασιλέως Ασωρ καὶ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων
10 καὶ εἰς χεῖρας βασιλέως Μωαβ, καὶ ἐπολέμησαν ἐν αὐτοῖς. [10]καὶ
ἐβόησαν πρὸς κύριον καὶ ἔλεγον Ἡμάρτομεν, ὅτι ἐγκατελίπομεν
τὸν κύριον καὶ ἐδουλεύσαμεν τοῖς Βααλιμ καὶ τοῖς ἄλσεσιν· καὶ
νῦν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ δουλεύσομέν σοι.
11 [11]καὶ ἀπέστειλεν κύριος τὸν Ιεροβααλ καὶ τὸν Βαρακ καὶ τὸν Ιε-
φθαε καὶ τὸν Σαμουηλ καὶ ἐξείλατο ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν
12 τῶν κυκλόθεν, καὶ κατῳκεῖτε πεποιθότες. [12]καὶ εἴδετε ὅτι Ναας
βασιλεὺς υἱῶν Αμμων ἦλθεν ἐφ' ὑμᾶς, καὶ εἴπατε Οὐχί, ἀλλ' ἢ ὅτι
βασιλεὺς βασιλεύσει ἐφ' ἡμῶν· καὶ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν βασιλεὺς
13 ἡμῶν. [13]καὶ νῦν ἰδοὺ ὁ βασιλεύς, ὃν ἐξελέξασθε, καὶ ἰδοὺ δέδωκεν
14 κύριος ἐφ' ὑμᾶς βασιλέα. [14]ἐὰν φοβηθῆτε τὸν κύριον καὶ δουλεύ-
σητε αὐτῷ καὶ ἀκούσητε τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ μὴ ἐρίσητε τῷ
στόματι κυρίου καὶ ἦτε καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύων
15 ἐφ' ὑμῶν ὀπίσω κυρίου πορευόμενοι· [15]ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσητε τῆς
φωνῆς κυρίου καὶ ἐρίσητε τῷ στόματι κυρίου, καὶ ἔσται χεὶρ κυ-
16 ρίου ἐπὶ ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμῶν. [16]καὶ νῦν κατάστητε
καὶ ἴδετε τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο, ὃ ὁ κύριος ποιήσει ἐν ὀφθαλ-
17 μοῖς ὑμῶν. [17]οὐχὶ θερισμὸς πυρῶν σήμερον; ἐπικαλέσομαι κύριον,
καὶ δώσει φωνὰς καὶ ὑετόν, καὶ γνῶτε καὶ ἴδετε ὅτι ἡ κακία ὑμῶν
μεγάλη, ἣν ἐποιήσατε ἐνώπιον κυρίου αἰτήσαντες ἑαυτοῖς βασιλέα.
18 [18]καὶ ἐπεκαλέσατο Σαμουηλ τὸν κύριον, καὶ ἔδωκεν κύριος φωνὰς
καὶ ὑετὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ ἐφοβήθησαν πᾶς ὁ λαὸς τὸν
19 κύριον σφόδρα καὶ τὸν Σαμουηλ. [19]καὶ εἶπαν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς

6 ο 2^{0}] και ο (> *O* -A†) *O* || 7 δικασω] δικαιωσω A† | τας πασας δικαιωσυνας A† | α] ας A† | εν 1^{0} > A*L* | εν 2^{0} > *L* || 8 εξηγαγεν] -γαγον B† || 9 κυριου του] tr. A† | αρχιστρατηγω B† | ιαβιν *L*†] -βεις rel. | επολεμησεν B | εν > *O*† || 10 εγκαταλελοιπαμεν A† || 11 κυριος > B† | ιεροβααλ] -βοαμ B: cf. II 11 21 | πεποιθως A† || 12 οτι 2^{0} > A | ημων 1^{0} ⌒ 3^{0} B*† || 13 εξελεξ.] + ον ητησασθε *O*, ηρετισασθε και ον ητησασθε *L*† || 14 fin.] + (και) εξελειται υμας *L*†, + ουκ εσται χειρ κυριου εφ υμας (cf. 15) M || 15 ακουσητε] pr. εισ *O* | επι 1^{0}] εις A || 17 κυριον] pr. τον *O* || 18 τον κυριον / σφοδρα] tr. *O* (de A hic et in seq. deficiente cf. adnot. ad initium libri)

Σαμουηλ Πρόσευξαι ὑπὲρ τῶν δούλων σου πρὸς κύριον θεόν σου,
καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν, ὅτι προστεθείκαμεν πρὸς πάσας τὰς ἁμαρ-
τίας ἡμῶν κακίαν αἰτήσαντες ἑαυτοῖς βασιλέα. [20]καὶ εἶπεν Σαμουηλ 20
πρὸς τὸν λαόν Μὴ φοβεῖσθε· ὑμεῖς πεποιήκατε τὴν πᾶσαν κακίαν
ταύτην, πλὴν μὴ ἐκκλίνητε ἀπὸ ὄπισθεν κυρίου καὶ δουλεύσατε
τῷ κυρίῳ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν [21]καὶ μὴ παραβῆτε ὀπίσω τῶν 21
μηθὲν ὄντων, οἳ οὐ περανοῦσιν οὐθὲν καὶ οἳ οὐκ ἐξελοῦνται, ὅτι
οὐθέν εἰσιν. [22]ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ διὰ τὸ 22
ὄνομα αὐτοῦ τὸ μέγα, ὅτι ἐπιεικέως κύριος προσελάβετο ὑμᾶς
αὐτῷ εἰς λαόν. [23]καὶ ἐμοὶ μηδαμῶς τοῦ ἁμαρτεῖν τῷ κυρίῳ ἀνι- 23
έναι τοῦ προσεύχεσθαι περὶ ὑμῶν, καὶ δουλεύσω τῷ κυρίῳ καὶ
δείξω ὑμῖν τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν καὶ τὴν εὐθεῖαν· [24]πλὴν φοβεῖσθε 24
τὸν κύριον καὶ δουλεύσατε αὐτῷ ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ
ὑμῶν, ὅτι εἴδετε ἃ ἐμεγάλυνεν μεθ᾽ ὑμῶν, [25]καὶ ἐὰν κακίᾳ κακο- 25
ποιήσητε, καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὑμῶν προστεθήσεσθε.
[2]Καὶ ἐκλέγεται Σαουλ ἑαυτῷ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκ τῶν ἀν- 13
δρῶν Ισραηλ, καὶ ἦσαν μετὰ Σαουλ δισχίλιοι ἐν Μαχεμας καὶ ἐν
τῷ ὄρει Βαιθηλ, χίλιοι ἦσαν μετὰ Ιωναθαν ἐν Γαβεε τοῦ Βενιαμιν,
καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἐξαπέστειλεν ἕκαστον εἰς τὸ σκήνωμα
αὐτοῦ. [3]καὶ ἐπάταξεν Ιωναθαν τὸν Νασιβ τὸν ἀλλόφυλον τὸν ἐν 3
τῷ βουνῷ· καὶ ἀκούουσιν οἱ ἀλλόφυλοι. καὶ Σαουλ σάλπιγγι σαλ-
πίζει εἰς πᾶσαν τὴν γῆν λέγων Ἠθετήκασιν οἱ δοῦλοι. [4]καὶ πᾶς 4
Ισραηλ ἤκουσεν λεγόντων Πέπαικεν Σαουλ τὸν Νασιβ τὸν ἀλλό-
φυλον, καὶ ᾐσχύνθησαν Ισραηλ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. καὶ ἀνεβόησαν
ὁ λαὸς ὀπίσω Σαουλ ἐν Γαλγαλοις. [5]καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνάγονται 5
εἰς πόλεμον ἐπὶ Ισραηλ, καὶ ἀναβαίνουσιν ἐπὶ Ισραηλ τριάκοντα
χιλιάδες ἁρμάτων καὶ ἓξ χιλιάδες ἱππέων καὶ λαὸς ὡς ἡ ἄμμος ἡ
παρὰ τὴν θάλασσαν τῷ πλήθει· καὶ ἀναβαίνουσιν καὶ παρεμβάλ-
λουσιν ἐν Μαχεμας ἐξ ἐναντίας Βαιθων κατὰ νότου. [6]καὶ ἀνὴρ 6
Ισραηλ εἶδεν ὅτι στενῶς αὐτῷ μὴ προσάγειν αὐτόν, καὶ ἐκρύβη
ὁ λαὸς ἐν τοῖς σπηλαίοις καὶ ἐν ταῖς μάνδραις καὶ ἐν ταῖς πέτραις
καὶ ἐν τοῖς βόθροις καὶ ἐν τοῖς λάκκοις, [7]καὶ οἱ διαβαίνοντες διέ- 7
βησαν τὸν Ιορδάνην εἰς γῆν Γαδ καὶ Γαλααδ. καὶ Σαουλ ἔτι ἦν
ἐν Γαλγαλοις, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐξέστη ὀπίσω αὐτοῦ. — [8]καὶ διέ- 8
λιπεν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ μαρτυρίῳ, ὡς εἶπεν Σαμουηλ, καὶ οὐ παρ-

21 οι 2⁰ > *OL* || 22 επιεικεως Ra.] -καιως M, επεικαιως B†, επιεικως pl., > *L*†; cf. IV 6 3
13 init.] pr. (1) υιος ενιαυτου(uel τριακοντα ετων) σαουλ εν τω βασιλευειν αυτον και δυο ετη εβασιλευσεν επι ισραηλ uel sim. *OL* || 2 σαουλ εαυτω] tr. *OL* || 4 ανεβοησαν *O*(†)] ο > B: cf. 14 20 II 23 9 IV 3 21 | ο λαος] οι υιοι ισραηλ B†, > *O*† || 5 την θαλασσαν] το χειλος της θαλασσης *OL* | βαιθων Ra. (cf. Ios. 18 12)] βαιθωρων B*L*, βεθωρ *O*†; cf. 14 23 | νοτου M] νωτου B*L*, νωτον *O*†

εγένετο Σαμουηλ εἰς Γαλγαλα, καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς αὐτοῦ ἀπ' αὐ-
9 τοῦ. [9]καὶ εἶπεν Σαουλ Προσαγάγετε, ὅπως ποιήσω ὁλοκαύτωσιν
10 καὶ εἰρηνικάς· καὶ ἀνήνεγκεν τὴν ὁλοκαύτωσιν. [10]καὶ ἐγένετο ὡς
συνετέλεσεν ἀναφέρων τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ Σαμουηλ παραγίνε-
ται· καὶ ἐξῆλθεν Σαουλ εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ εὐλογῆσαι αὐτόν.
11 [11]καὶ εἶπεν Σαμουηλ Τί πεποίηκας; καὶ εἶπεν Σαουλ Ὅτι εἶδον ὡς
διεσπάρη ὁ λαὸς ἀπ' ἐμοῦ καὶ σὺ οὐ παρεγένου, ὡς διετάξω, ἐν
τῷ μαρτυρίῳ τῶν ἡμερῶν καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν εἰς Μα-
12 χεμας, [12]καὶ εἶπα Νῦν καταβήσονται οἱ ἀλλόφυλοι πρός με εἰς
Γαλγαλα καὶ τοῦ προσώπου τοῦ κυρίου οὐκ ἐδεήθην· καὶ ἐνεκρα-
13 τευσάμην καὶ ἀνήνεγκα τὴν ὁλοκαύτωσιν. [13]καὶ εἶπεν Σαμουηλ
πρὸς Σαουλ Μεματαίωταί σοι, ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολήν μου,
ἣν ἐνετείλατό σοι κύριος. ὡς νῦν ἡτοίμασεν κύριος τὴν βασιλείαν
14 σου ἕως αἰῶνος ἐπὶ Ισραηλ· [14]καὶ νῦν ἡ βασιλεία σου οὐ στήσε-
ται, καὶ ζητήσει κύριος ἑαυτῷ ἄνθρωπον κατὰ τὴν καρδίαν αὐτοῦ,
καὶ ἐντελεῖται κύριος αὐτῷ εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὅτι
15 οὐκ ἐφύλαξας ὅσα ἐνετείλατό σοι κύριος. [15]καὶ ἀνέστη Σαμουηλ
καὶ ἀπῆλθεν ἐκ Γαλγαλων εἰς ὁδὸν αὐτοῦ. — καὶ τὸ κατάλειμμα
τοῦ λαοῦ ἀνέβη ὀπίσω Σαουλ εἰς ἀπάντησιν ὀπίσω τοῦ λαοῦ τοῦ
πολεμιστοῦ. αὐτῶν παραγενομένων ἐκ Γαλγαλων εἰς Γαβαα Βενια-
μιν καὶ ἐπεσκέψατο Σαουλ τὸν λαὸν τὸν εὑρεθέντα μετ' αὐτοῦ ὡς
16 ἑξακοσίους ἄνδρας. [16]καὶ Σαουλ καὶ Ιωναθαν υἱὸς αὐτοῦ καὶ ὁ
λαὸς οἱ εὑρεθέντες μετ' αὐτῶν ἐκάθισαν ἐν Γαβεε Βενιαμιν καὶ
17 ἔκλαιον, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παρεμβεβλήκεισαν εἰς Μαχεμας. [17]καὶ ἐξ-
ῆλθεν διαφθείρων ἐξ ἀγροῦ ἀλλοφύλων τρισὶν ἀρχαῖς· ἡ ἀρχὴ ἡ
18 μία ἐπιβλέπουσα ὁδὸν Γοφερα ἐπὶ γῆν Σωγαλ, [18]καὶ ἡ μία ἀρχὴ
ἐπιβλέπουσα ὁδὸν Βαιθωρων, καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα ὁδὸν
19 Γαβεε τὴν εἰσκύπτουσαν ἐπὶ Γαι τὴν Σαβιν. [19]καὶ τέκτων σιδήρου
οὐχ εὑρίσκετο ἐν πάσῃ γῇ Ισραηλ, ὅτι εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι Μὴ
20 ποιήσωσιν οἱ Εβραῖοι ῥομφαίαν καὶ δόρυ. [20]καὶ κατέβαινον πᾶς
Ισραηλ εἰς γῆν ἀλλοφύλων χαλκεύειν ἕκαστος τὸ θέριστρον αὐτοῦ
καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὴν ἀξίνην αὐτοῦ καὶ τὸ δρέ-
21 πανον αὐτοῦ. [21]καὶ ἦν ὁ τρυγητὸς ἕτοιμος τοῦ θερίζειν· τὰ δὲ
σκεύη ἦν τρεῖς σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα, καὶ τῇ ἀξίνῃ καὶ τῷ δρε-
22 πάνῳ ὑπόστασις ἦν ἡ αὐτή. [22]καὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ
πολέμου Μαχεμας καὶ οὐχ εὑρέθη ῥομφαία καὶ δόρυ ἐν χειρὶ παν-
τὸς τοῦ λαοῦ τοῦ μετὰ Σαουλ καὶ μετὰ Ιωναθαν, καὶ εὑρέθη τῷ

13 μου > *O*† | εως αιωνος / επι ισρ.] tr. *OL* || **14** οσα] ο τι B† || **16** οι 1^{0} *OL*] pr. και B || **17** γην M] την B*O*, την γην uel πηγην *L*† || **18** η μια αρχη B†] η αρχη μια *O*†, η αρχη η μια M, η αρχη η δευτερα *L* | σαβιν uel sim. compl.] σαμειν B$^{(\dagger)}$, σαλημ την επι την ερημον *O*$^{(\dagger)}$, σαβαιν *L* || **20** αυτου 2^{0} > B† || **21** δρεπανω] + και του κατορθωσαι το βουκεντρον *L*†

Σαουλ καὶ τῷ Ιωναθαν υἱῷ αὐτοῦ. 23καὶ ἐξῆλθεν ἐξ ὑποστάσεως 23
τῶν ἀλλοφύλων τὴν ἐν τῷ πέραν Μαχεμας.
1Καὶ γίνεται ἡμέρα καὶ εἶπεν Ιωναθαν υἱὸς Σαουλ τῷ παιδαρίῳ 14
τῷ αἴροντι τὰ σκεύη αὐτοῦ Δεῦρο καὶ διαβῶμεν εἰς μεσσαβ τῶν
ἀλλοφύλων τὴν ἐν τῷ πέραν ἐκείνῳ· καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐκ
ἀπήγγειλεν. 2καὶ Σαουλ ἐκάθητο ἐπ' ἄκρου τοῦ βουνοῦ ὑπὸ τὴν 2
ῥόαν τὴν ἐν Μαγδων, καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ὡς ἑξακόσιοι ἄνδρες·
3καὶ Αχια υἱὸς Αχιτωβ ἀδελφοῦ Ιωχαβηδ υἱοῦ Φινεες υἱοῦ Ηλι 3
ἱερεὺς τοῦ θεοῦ ἐν Σηλωμ αἴρων εφουδ. καὶ ὁ λαὸς οὐκ ᾔδει ὅτι
πεπόρευται Ιωναθαν. 4καὶ ἀνὰ μέσον τῆς διαβάσεως, οὗ ἐζήτει 4
Ιωναθαν διαβῆναι εἰς τὴν ὑπόστασιν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἀκρω-
τήριον πέτρας ἔνθεν καὶ ἀκρωτήριον πέτρας ἔνθεν, ὄνομα τῷ ἑνὶ
Βαζες καὶ ὄνομα τῷ ἄλλῳ Σεννα· 5ἡ ὁδὸς ἡ μία ἀπὸ βορρᾶ ἐρ- 5
χομένῳ Μαχμας καὶ ἡ ὁδὸς ἡ ἄλλη ἀπὸ νότου ἐρχομένῳ Γαβεε.
6καὶ εἶπεν Ιωναθαν πρὸς τὸ παιδάριον τὸ αἶρον τὰ σκεύη αὐτοῦ 6
Δεῦρο διαβῶμεν εἰς μεσσαβ τῶν ἀπεριτμήτων τούτων, εἴ τι ποι-
ήσαι ἡμῖν κύριος· ὅτι οὐκ ἔστιν τῷ κυρίῳ συνεχόμενον σῴζειν
ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις. 7καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ 7
Ποίει πᾶν, ὃ ἐὰν ἡ καρδία σου ἐκκλίνῃ· ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ σοῦ, ὡς
ἡ καρδία σοῦ καρδία μοῦ. 8καὶ εἶπεν Ιωναθαν Ἰδοὺ ἡμεῖς διαβαί- 8
νομεν πρὸς τοὺς ἄνδρας καὶ κατακυλισθησόμεθα πρὸς αὐτούς·
9ἐὰν τάδε εἴπωσιν πρὸς ἡμᾶς Ἀπόστητε ἐκεῖ ἕως ἂν ἀπαγγείλω- 9
μεν ὑμῖν, καὶ στησόμεθα ἐφ' ἑαυτοῖς καὶ οὐ μὴ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐ-
τούς· 10καὶ ἐὰν τάδε εἴπωσιν πρὸς ἡμᾶς Ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς, καὶ 10
ἀναβησόμεθα, ὅτι παραδέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν·
τοῦτο ἡμῖν τὸ σημεῖον. 11καὶ εἰσῆλθον ἀμφότεροι εἰς μεσσαβ τῶν 11
ἀλλοφύλων· καὶ λέγουσιν οἱ ἀλλόφυλοι Ἰδοὺ οἱ Εβραῖοι ἐκπορεύ-
ονται ἐκ τῶν τρωγλῶν αὐτῶν, οὗ ἐκρύβησαν ἐκεῖ. 12καὶ ἀπεκρίθη- 12
σαν οἱ ἄνδρες μεσσαβ πρὸς Ιωναθαν καὶ πρὸς τὸν αἴροντα τὰ

23 την] της *O*†, > *L* | fin.] + και τω πατρι αυτου ουκ απηγγειλεν B: ex 14 1 fin.
14 2 εν] εκ B† | μαγδων *O*] δ > B†, μαγεδδω *L*† || 3 ιωχαβηδ M] -βηλ B, -βε *L*†, χαβωθ *O*† | ηλι] λευει B || 4 εις την > B† | ακρωτηρ. 1^0 — ενθεν 2^0] εντευθεν bis pro ενθεν *L*†; οδους πετρας ην εκ τουτου και οδους πετρας εκ τουτου M, οδους πετρας εκ του περαν εκ τουτου και οδους πετρας εκ του περαν εκ τουτου *O*; +(sic) και οδους πετρας εκ τουτου B: cf. Ioseph. Antiq. VI 108 Niese τρισιν ακραις | βαζες] βαζεθ *L*†, βωσ(σ)ης *O* | σεννα *O*] σενναaρ B*L*†: ex Gen. 11 2 etc. || 5 οδος (bis) antiquis temporibus ex οδους corruptum? | γαβαε BV†, sed in 13 2. 16. 18 14 16 etiam B γαβεε | pro toto uersu hab. *L*† το ακρωτηριον το εν απο βορρα εχομενον της μαχμας και το ακρωτηριον το αλλο απο νοτου εχομενον της γαβαα || 6 μεσσαβ M] μεσσαφ B† hic et B in 11. 12. 15, sed in 1 etiam B μεσσαβ; A (in 1. 6 deficiens, cf. adnot. ad init. libri) in 11. 12 μεσαβ, A† in 15 μειαβ; *L*† in 1. 6. 11 την υποστασιν, in 12 της υποστασεως, in 15 τη υποστασει || 10 τας > *O* || 12 μεσσαβ (cf. 6)] pr. της *O*(†) | προς 1^0] + τον pau., πρωτον A†

σκεύη αὐτοῦ καὶ λέγουσιν Ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς, καὶ γνωριοῦμεν
ὑμῖν ῥῆμα. καὶ εἶπεν Ιωναθαν πρὸς τὸν αἴροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ
Ἀνάβηθι ὀπίσω μου, ὅτι παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς χεῖρας
13 Ισραηλ. [13]καὶ ἀνέβη Ιωναθαν ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς
πόδας αὐτοῦ καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐπέ-
βλεψαν κατὰ πρόσωπον Ιωναθαν, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς, καὶ ὁ αἴ-
14 ρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπεδίδου ὀπίσω αὐτοῦ. [14]καὶ ἐγενήθη ἡ πλη-
γὴ ἡ πρώτη, ἣν ἐπάταξεν Ιωναθαν καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ,
ὡς εἴκοσι ἄνδρες ἐν βολίσι καὶ ἐν πετροβόλοις καὶ ἐν κόχλαξιν
15 τοῦ πεδίου. [15]καὶ ἐγενήθη ἔκστασις ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ ἐν ἀγρῷ,
καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐν μεσσαβ καὶ οἱ διαφθείροντες ἐξέστησαν,
καὶ αὐτοὶ οὐκ ἤθελον ποιεῖν· καὶ ἐθάμβησεν ἡ γῆ, καὶ ἐγενήθη
16 ἔκστασις παρὰ κυρίου. [16]καὶ εἶδον οἱ σκοποὶ τοῦ Σαουλ ἐν Γαβεε
17 Βενιαμιν καὶ ἰδοὺ ἡ παρεμβολὴ τεταραγμένη ἔνθεν καὶ ἔνθεν. [17]καὶ
εἶπεν Σαουλ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ Ἐπισκέψασθε δὴ καὶ ἴδετε
τίς πεπόρευται ἐξ ὑμῶν· καὶ ἐπεσκέψαντο, καὶ ἰδοὺ οὐχ εὑρίσκετο
18 Ιωναθαν καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ. [18]καὶ εἶπεν Σαουλ τῷ Αχια
Προσάγαγε τὸ εφουδ· ὅτι αὐτὸς ἦρεν τὸ εφουδ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
19 ἐκείνῃ ἐνώπιον Ισραηλ. [19]καὶ ἐγενήθη ὡς ἐλάλει Σαουλ πρὸς τὸν
ἱερέα, καὶ ὁ ἦχος ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύετο
πορευόμενος καὶ ἐπλήθυνεν· καὶ εἶπεν Σαουλ πρὸς τὸν ἱερέα Συν-
20 άγαγε τὰς χεῖράς σου. [20]καὶ ἀνεβόησεν Σαουλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ
μετ' αὐτοῦ καὶ ἔρχονται ἕως τοῦ πολέμου, καὶ ἰδοὺ ἐγένετο ῥομ-
φαία ἀνδρὸς ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ, σύγχυσις μεγάλη σφόδρα.
21 [21]καὶ οἱ δοῦλοι οἱ ὄντες ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν μετὰ τῶν ἀλλο-
φύλων οἱ ἀναβάντες εἰς τὴν παρεμβολὴν ἐπεστράφησαν καὶ αὐτοὶ
22 εἶναι μετὰ Ισραηλ τῶν μετὰ Σαουλ καὶ Ιωναθαν. [22]καὶ πᾶς Ισραηλ
οἱ κρυπτόμενοι ἐν τῷ ὄρει Εφραιμ καὶ ἤκουσαν ὅτι πεφεύγασιν
οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ συνάπτουσιν καὶ αὐτοὶ ὀπίσω αὐτῶν εἰς πόλε-
23 μον. [23]καὶ ἔσωσεν κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὸν Ισραηλ.
Καὶ ὁ πόλεμος διῆλθεν τὴν Βαιθων, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἦν μετὰ
Σαουλ ὡς δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν· καὶ ἦν ὁ πόλεμος διεσπαρμένος
24 εἰς ὅλην τὴν πόλιν ἐν τῷ ὄρει Εφραιμ. [24]καὶ Σαουλ ἠγνόησεν
ἄγνοιαν μεγάλην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἀρᾶται τῷ λαῷ λέγων
Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος, ὃς φάγεται ἄρτον ἕως ἑσπέρας, καὶ

12 χειρας] pr. τας $AL^{\dagger}$ || 14 ανδρας OL^{p} | και εν πετροβ. et εν ult. > B || 15 οι 1^{0}] ο $O^{-376}L^{p}$, > $O^{376}L^{p\dagger}$ | ποιειν] πονειν AL, πολεμειν O^{-A} || 16 γαβαα OL || 17 ευρισκεται $A^{\dagger}$ || 18 αυτος ηρεν το εφουδ] ην η κιβωτος του θεου A (O^{-A} deest) || 20 ανεβοησεν $A^{\dagger}$] αν > $O^{-A\dagger}$, ανεβη rel.: cf. 13 4 || 21 εχθες — ημεραν / μετα τ. αλλοφ.] tr. O | αναβαινοντες O | ανεστραφησαν $B^{\dagger}$ || 22 ισραηλ] pr. ανηρ O | οι 2^{0} > $B^{\dagger}$ || 23 βαιθων Ra. (cf. 13 5)] βαμωθ B, θαυν $A^{\dagger}$, βηθαυν pau., βη(uel ο)θαυ $O^{-A\dagger}$, βαιθωρων $L^{\dagger}$ | την ult. > $B^{\dagger}$ | εφραιμ] pr. τω $B^{\dagger}$

ἐκδικήσω τὸν ἐχθρόν μου· καὶ οὐκ ἐγεύσατο πᾶς ὁ λαὸς ἄρτου.
25καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἠρίστα. καὶ ιααρ δρυμὸς ἦν μελισσῶνος κατὰ 25
πρόσωπον τοῦ ἀγροῦ, 26καὶ εἰσῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸν μελισσῶνα, 26
καὶ ἰδοὺ ἐπορεύετο λαλῶν, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ἐπιστρέφων τὴν χεῖρα
αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη ὁ λαὸς τὸν ὅρκον κυρίου.
27καὶ Ιωναθαν οὐκ ἀκηκόει ἐν τῷ ὁρκίζειν τὸν πατέρα αὐτοῦ τὸν 27
λαόν· καὶ ἐξέτεινεν τὸ ἄκρον τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ τοῦ ἐν τῇ χειρὶ
αὐτοῦ καὶ ἔβαψεν αὐτὸ εἰς τὸ κηρίον τοῦ μέλιτος καὶ ἐπέστρεψεν
τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀνέβλεψαν οἱ ὀφθαλμοὶ
αὐτοῦ. 28καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ εἶπεν Ὁρκίσας ὥρκισεν 28
ὁ πατήρ σου τὸν λαὸν λέγων Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος, ὃς φά-
γεται ἄρτον σήμερον, καὶ ἐξελύθη ὁ λαός. 29καὶ ἔγνω Ιωναθαν 29
καὶ εἶπεν Ἀπήλλαχεν ὁ πατήρ μου τὴν γῆν· ἰδὲ δὴ ὅτι εἶδον οἱ
ὀφθαλμοί μου, ὅτι ἐγευσάμην βραχὺ τοῦ μέλιτος τούτου· 30ἀλλ᾽ ὅτι 30
εἰ ἔφαγεν ἔσθων ὁ λαὸς σήμερον τῶν σκύλων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν,
ὧν εὗρεν, ὅτι νῦν ἂν μείζων ἦν ἡ πληγὴ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις.
31καὶ ἐπάταξεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἐν Μαχε- 31
μας, καὶ ἐκοπίασεν ὁ λαὸς σφόδρα. 32καὶ ἐκλίθη ὁ λαὸς εἰς τὰ 32
σκῦλα, καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς ποίμνια καὶ βουκόλια καὶ τέκνα βοῶν
καὶ ἔσφαξεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἤσθιεν ὁ λαὸς σὺν τῷ αἵματι. 33καὶ 33
ἀπηγγέλη τῷ Σαουλ λέγοντες Ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς τῷ κυρίῳ φαγὼν
σὺν τῷ αἵματι. καὶ εἶπεν Σαουλ ἐν Γεθθεμ Κυλίσατέ μοι λίθον
ἐνταῦθα μέγαν. 34καὶ εἶπεν Σαουλ Διασπάρητε ἐν τῷ λαῷ καὶ εἴ- 34
πατε αὐτοῖς προσαγαγεῖν ἐνταῦθα ἕκαστος τὸν μόσχον αὐτοῦ καὶ
ἕκαστος τὸ πρόβατον αὐτοῦ, καὶ σφαζέτω ἐπὶ τούτου, καὶ οὐ μὴ
ἁμάρτητε τῷ κυρίῳ τοῦ ἐσθίειν σὺν τῷ αἵματι· καὶ προσῆγεν πᾶς
ὁ λαὸς ἕκαστος τὸ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἔσφαζον ἐκεῖ. 35καὶ ᾠκο- 35
δόμησεν ἐκεῖ Σαουλ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ· τοῦτο ἤρξατο Σαουλ
οἰκοδομῆσαι θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ.

36Καὶ εἶπεν Σαουλ Καταβῶμεν ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων τὴν νύκτα 36
καὶ διαρπάσωμεν ἐν αὐτοῖς, ἕως διαφαύσῃ ἡ ἡμέρα, καὶ μὴ ὑπο-
λίπωμεν ἐν αὐτοῖς ἄνδρα. καὶ εἶπαν Πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου
ποίει. καὶ εἶπεν ὁ ἱερεύς Προσέλθωμεν ἐνταῦθα πρὸς τὸν θεόν.
37καὶ ἐπηρώτησεν Σαουλ τὸν θεόν Εἰ καταβῶ ὀπίσω τῶν ἀλλο- 37

25 ιααρ Gra.] ιααλ B, ιαρ A†, > *O*–A*L*†, ιδου pl. || 26 ιδου 2^0 > *OL* || 28 τον λαον] τω λαω A† || 29 δη οτι Ra.] διοτι mss. | μου ult. > A† || 30 ει > B*O*† | ο λαος / σημερον] tr. *O* | ην > B*† | εν] pr. η B† || 31 μαχμας *OL* || 33 τω 1^0 > B† | λεγοντες] + οτι A | ημαρτ. / ο λαος] tr. *O* | γε(θ)θεμ] + ημαρτετε *L*† | λιθον ενταυθα] tr. *OL* || 34 προσαγειν B† | αυτου 2^0] εαυ. B† | σφαζετω] -ζετε *L*†, σφαξατω *O* | τουτου] + και φαγεται αυτα *O*, + και φαγετε *L*(†) | προσηγαγεν *OL* | τη > A† | αυτου ult.] + την νυκτα *O*; την νυκτα add. *L*† post εκει | εσφαζον] -ζεν *L*, εσφαξαν *O*†(A† -ξεν) || 36 διαφωση A†: cf. Iud. 19 26 B | η ημερα] η > B, το πρωι *L*† | ειπαν] -πεν A†

φύλων; εἰ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς χεῖρας Ισραηλ; καὶ οὐκ ἀπε-
38 κρίθη αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 38καὶ εἶπεν Σαουλ Προσαγάγετε
ἐνταῦθα πάσας τὰς γωνίας τοῦ Ισραηλ καὶ γνῶτε καὶ ἴδετε ἐν
39 τίνι γέγονεν ἡ ἁμαρτία αὕτη σήμερον· 39ὅτι ζῇ κύριος ὁ σώσας
τὸν Ισραηλ, ὅτι ἐὰν ἀποκριθῇ κατὰ Ιωναθαν τοῦ υἱοῦ μου, θανάτῳ
ἀποθανεῖται. καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀποκρινόμενος ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ.
40 40καὶ εἶπεν παντὶ Ισραηλ Ὑμεῖς ἔσεσθε εἰς δουλείαν, καὶ ἐγὼ καὶ
Ιωναθαν ὁ υἱός μου ἐσόμεθα εἰς δουλείαν. καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς
41 Σαουλ Τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου ποίει. 41καὶ εἶπεν Σαουλ Κύριε ὁ
θεὸς Ισραηλ, τί ὅτι οὐκ ἀπεκρίθης τῷ δούλῳ σου σήμερον; εἰ ἐν
ἐμοὶ ἢ ἐν Ιωναθαν τῷ υἱῷ μου ἡ ἀδικία, κύριε ὁ θεὸς Ισραηλ,
δὸς δήλους· καὶ ἐὰν τάδε εἴπῃς Ἐν τῷ λαῷ σου Ισραηλ, δὸς δὴ
ὁσιότητα. καὶ κληροῦται Ιωναθαν καὶ Σαουλ, καὶ ὁ λαὸς ἐξῆλθεν.
42 42καὶ εἶπεν Σαουλ Βάλετε ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον Ιωναθαν
τοῦ υἱοῦ μου· ὃν ἂν κατακληρώσηται κύριος, ἀποθανέτω. καὶ εἶπεν
ὁ λαὸς πρὸς Σαουλ Οὐκ ἔστιν τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ κατεκράτησεν
Σαουλ τοῦ λαοῦ, καὶ βάλλουσιν ἀνὰ μέσον αὐτοῦ καὶ ἀνὰ μέσον
43 Ιωναθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ κατακληροῦται Ιωναθαν. 43καὶ εἶπεν
Σαουλ πρὸς Ιωναθαν Ἀπάγγειλόν μοι τί πεποίηκας. καὶ ἀπήγγει-
λεν αὐτῷ Ιωναθαν καὶ εἶπεν Γευσάμενος ἐγευσάμην ἐν ἄκρῳ τῷ
σκήπτρῳ τῷ ἐν τῇ χειρί μου βραχὺ μέλι· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνῄσκω.
44 44καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαουλ Τάδε ποιῆσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσ-
45 θείη, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ σήμερον. 45καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαουλ
Εἰ σήμερον θανατωθήσεται ὁ ποιήσας τὴν σωτηρίαν τὴν μεγάλην
ταύτην ἐν Ισραηλ; ζῇ κύριος, εἰ πεσεῖται τῆς τριχὸς τῆς κεφαλῆς
αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· ὅτι ὁ λαὸς τοῦ θεοῦ ἐποίησεν τὴν ἡμέραν
ταύτην. καὶ προσηύξατο ὁ λαὸς περὶ Ιωναθαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ,
46 καὶ οὐκ ἀπέθανεν. — 46καὶ ἀνέβη Σαουλ ἀπὸ ὄπισθεν τῶν ἀλλοφύ-
λων, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀπῆλθον εἰς τὸν τόπον αὐτῶν.
47 47Καὶ Σαουλ κατακληροῦται ἔργον ἐπὶ Ισραηλ. καὶ ἐπολέμει κύ-
κλῳ πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, εἰς τὸν Μωαβ καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς
Αμμων καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς Εδωμ καὶ εἰς τὸν Βαιθεωρ καὶ εἰς
βασιλέα Σουβα καὶ εἰς τοὺς ἀλλοφύλους· οὗ ἂν ἐστράφη, ἐσῴζετο.
48 48καὶ ἐποίησεν δύναμιν καὶ ἐπάταξεν τὸν Αμαληκ καὶ ἐξείλατο τὸν

38 προσαγαγε A || 40 παντι] + ανδρι ALB^c | fin.] +(sic) και ειπεν σαουλ προς τον λαον υμεις εσεσθε εις εν μερος και εγω και ιωναθαν εσομεθα εις εν μερος *L* || 41 τι > *O* | απεκριθη *O*† | ει *L*] η B*O* | ειπης *O*] ς > B†, ειποις *L*† | εν τω *L*] δος δη τω B†, δος τω *O*–A, τω A | σου ισραηλ] η αδικια *L*†, + η αδικια V | δη > *L*† || 42 βαλετε] λαβετε A || 43 γευσαμενος] γευομ. B† || 45 την μεγ. ταυτην / εν ισρ.] tr. A† (ιλημ pro ιηλ) | ζη] pr. ιλεως *OL* | της 1^0 *L*] > B†, pr. απο *O*(†) | εν ult. > *O* || 47 κατακληρ. (+ το *L*†) εργον B*L*(†)] + του βασιλευειν *L*†, ελαχεν του βασιλευειν *O*, pr. ελαχεν του βασιλευειν B† | βαιθεωρ] ε > *O*, βαιθροωβει *L*† || 48 δυναμιν] + αυνανειν B(†)

Ισραηλ ἐκ χειρὸς τῶν καταπατούντων αὐτόν. — [49]καὶ ἦσαν υἱοὶ 49
Σαουλ Ιωναθαν καὶ Ιεσσιου καὶ Μελχισα· καὶ ὀνόματα τῶν δύο
θυγατέρων αὐτοῦ, ὄνομα τῇ πρωτοτόκῳ Μεροβ, καὶ ὄνομα τῇ δευ-
τέρᾳ Μελχολ· [50]καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Αχινοομ θυγάτηρ 50
Αχιμαας. καὶ ὄνομα τῷ ἀρχιστρατήγῳ Αβεννηρ υἱὸς Νηρ υἱοῦ οἰ-
κείου Σαουλ· [51]καὶ Κις πατὴρ Σαουλ καὶ Νηρ πατὴρ Αβεννηρ υἱὸς 51
Ιαμιν υἱοῦ Αβιηλ. — [52]καὶ ἦν ὁ πόλεμος κραταιὸς ἐπὶ τοὺς ἀλλο- 52
φύλους πάσας τὰς ἡμέρας Σαουλ, καὶ ἰδὼν Σαουλ πάντα ἄνδρα
δυνατὸν καὶ πάντα ἄνδρα υἱὸν δυνάμεως καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς
πρὸς αὐτόν.

[1]Καὶ εἶπεν Σαμουηλ πρὸς Σαουλ Ἐμὲ ἀπέστειλεν κύριος χρῖσαί 15
σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ισραηλ, καὶ νῦν ἄκουε τῆς φωνῆς κυρίου·
[2]τάδε εἶπεν κύριος σαβαωθ Νῦν ἐκδικήσω ἃ ἐποίησεν Αμαληκ τῷ 2
Ισραηλ, ὡς ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐξ
Αἰγύπτου· [3]καὶ νῦν πορεύου καὶ πατάξεις τὸν Αμαληκ καὶ Ιεριμ 3
καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ καὶ οὐ περιποιήσῃ ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐξολεθρεύσεις
αὐτὸν καὶ ἀναθεματιεῖς αὐτὸν καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ καὶ οὐ φείσῃ
ἀπ᾽ αὐτοῦ καὶ ἀποκτενεῖς ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς καὶ ἀπὸ
νηπίου ἕως θηλάζοντος καὶ ἀπὸ μόσχου ἕως προβάτου καὶ ἀπὸ
καμήλου ἕως ὄνου. [4]καὶ παρήγγειλεν Σαουλ τῷ λαῷ καὶ ἐπισκέ- 4
πτεται αὐτοὺς ἐν Γαλγαλοις τετρακοσίας χιλιάδας ταγμάτων καὶ τὸν
Ιουδαν τριάκοντα χιλιάδας ταγμάτων. [5]καὶ ἦλθεν Σαουλ ἕως τῶν 5
πόλεων Αμαληκ καὶ ἐνήδρευσεν ἐν τῷ χειμάρρῳ. [6]καὶ εἶπεν Σαουλ 6
πρὸς τὸν Κιναῖον Ἄπελθε καὶ ἔκκλινον ἐκ μέσου τοῦ Αμαληκίτου,
μὴ προσθῶ σε μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ σὺ ἐποίησας ἔλεος μετὰ τῶν υἱῶν
Ισραηλ ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου· καὶ ἐξέκλινεν ὁ
Κιναῖος ἐκ μέσου Αμαληκ. [7]καὶ ἐπάταξεν Σαουλ τὸν Αμαληκ ἀπὸ 7
Ευιλατ ἕως Σουρ ἐπὶ προσώπου Αἰγύπτου. [8]καὶ συνέλαβεν τὸν 8
Αγαγ βασιλέα Αμαληκ ζῶντα καὶ πάντα τὸν λαὸν Ιεριμ ἀπέκτεινεν
ἐν στόματι ῥομφαίας. [9]καὶ περιεποιήσατο Σαουλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς 9
τὸν Αγαγ ζῶντα καὶ τὰ ἀγαθὰ τῶν ποιμνίων καὶ τῶν βουκολίων
καὶ τῶν ἐδεσμάτων καὶ τῶν ἀμπελώνων καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν

49 υιοι] pr. οι *OL* | ιεσσιου *L*†] -ουλ B(†), ισουει *O*† | μελχ(ε)ισα B†] -σουε *O*, -σ δδε *L*† || 50 αυτου] σαουλ *L*† | αχιμαας] ν pro μ B | νηρει B† hic, sed in 51 etiam B νηρ || 51 αβιηλ] αβειηρ B†

15 1 επι ισραηλ] pr. επι τον λαον αυτου *O*, + τον λαον αυτου *L*† | ακουσον *O* | φωνης] + των λογων *O*, + του ρηματος *L*† || 2 αμαληχ A† hic et in 5, sed in **14** 48 **15** 3. 6—8 etc. etiam A -ληκ || 3 ιερ(ε)ιμ] ιεερειμ A†: cf. 8 | τα 1^0 > *O*† || 4 τετρακοσ.] δεκα A† | τον — fin.] δεκα χιλιαδας ταγματων ιουδα A || 6 των] pr. παντων *O* || 7 ευιλα A† | σουρ] ασσουρ B(†) | επι] pr. η A, pr. της *L* || 8 ιερ(ε)ιμ (ηρειμ A†: cf. 3)] pr. εξωλεθρευσεν A(†), + εξωλοθρευσε και *O*–A†; pro απεκτ. seq. hab. εξωλοθρευσεν *L*†

καὶ οὐκ ἐβούλετο αὐτὰ ἐξολεθρεῦσαι· καὶ πᾶν ἔργον ἠτιμωμένον
καὶ ἐξουδενωμένον ἐξωλέθρευσαν.
10 11 [10]Καὶ ἐγενήθη ῥῆμα κυρίου πρὸς Σαμουηλ λέγων [11]Παρακέκλη-
μαι ὅτι ἐβασίλευσα τὸν Σαουλ εἰς βασιλέα, ὅτι ἀπέστρεψεν ἀπὸ
ὄπισθέν μου καὶ τοὺς λόγους μου οὐκ ἐτήρησεν. καὶ ἠθύμησεν
12 Σαμουηλ καὶ ἐβόησεν πρὸς κύριον ὅλην τὴν νύκτα. [12]καὶ ὤρθρισεν
Σαμουηλ καὶ ἐπορεύθη εἰς ἀπάντησιν Ισραηλ πρωί. καὶ ἀπηγγέλη
τῷ Σαμουηλ λέγοντες Ἥκει Σαουλ εἰς Κάρμηλον καὶ ἀνέστακεν
αὐτῷ χεῖρα καὶ ἐπέστρεψεν τὸ ἅρμα. καὶ κατέβη εἰς Γαλγαλα πρὸς
Σαουλ, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἀνέφερεν ὁλοκαύτωσιν τῷ κυρίῳ τὰ πρῶτα
13 τῶν σκύλων, ὧν ἤνεγκεν ἐξ Αμαληκ. [13]καὶ παρεγένετο Σαμουηλ
πρὸς Σαουλ, καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαουλ Εὐλογητὸς σὺ τῷ κυρίῳ·
14 ἔστησα πάντα, ὅσα ἐλάλησεν κύριος. [14]καὶ εἶπεν Σαμουηλ Καὶ
τίς ἡ φωνὴ τοῦ ποιμνίου τούτου ἐν τοῖς ὠσίν μου καὶ φωνὴ τῶν
15 βοῶν, ὧν ἐγὼ ἀκούω; [15]καὶ εἶπεν Σαουλ Ἐξ Αμαληκ ἤνεγκα αὐ-
τά, ἃ περιεποιήσατο ὁ λαός, τὰ κράτιστα τοῦ ποιμνίου καὶ τῶν
βοῶν, ὅπως τυθῇ τῷ κυρίῳ θεῷ σου, καὶ τὰ λοιπὰ ἐξωλέθρευσα.
16 [16]καὶ εἶπεν Σαμουηλ πρὸς Σαουλ Ἄνες καὶ ἀπαγγελῶ σοι ἃ ἐλά-
17 λησεν κύριος πρός με τὴν νύκτα· καὶ εἶπεν αὐτῷ Λάλησον. [17]καὶ
εἶπεν Σαμουηλ πρὸς Σαουλ Οὐχὶ μικρὸς σὺ εἶ ἐνώπιον αὐτοῦ
ἡγούμενος σκήπτρου φυλῆς Ισραηλ; καὶ ἔχρισέν σε κύριος εἰς
18 βασιλέα ἐπὶ Ισραηλ. [18]καὶ ἀπέστειλέν σε κύριος ἐν ὁδῷ καὶ εἶπέν
σοι Πορεύθητι καὶ ἐξολέθρευσον τοὺς ἁμαρτάνοντας εἰς ἐμέ, τὸν
19 Αμαληκ, καὶ πολεμήσεις αὐτούς, ἕως συντελέσῃς αὐτούς. [19]καὶ ἵνα
τί οὐκ ἤκουσας τῆς φωνῆς κυρίου, ἀλλ' ὥρμησας τοῦ θέσθαι ἐπὶ
20 τὰ σκῦλα καὶ ἐποίησας τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου; [20]καὶ εἶπεν
Σαουλ πρὸς Σαμουηλ Διὰ τὸ ἀκοῦσαί με τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ·
καὶ ἐπορεύθην ἐν τῇ ὁδῷ, ᾗ ἀπέστειλέν με κύριος, καὶ ἤγαγον
21 τὸν Αγαγ βασιλέα Αμαληκ καὶ τὸν Αμαληκ ἐξωλέθρευσα· [21]καὶ
ἔλαβεν ὁ λαὸς τῶν σκύλων ποίμνια καὶ βουκόλια, τὰ πρῶτα τοῦ
ἐξολεθρεύματος, θῦσαι ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἐν Γαλγαλοις.
22 [22]καὶ εἶπεν Σαμουηλ Εἰ θελητὸν τῷ κυρίῳ ὁλοκαυτώματα καὶ θυ-
σίαι ὡς τὸ ἀκοῦσαι φωνῆς κυρίου; ἰδοὺ ἀκοὴ ὑπὲρ θυσίαν ἀγα-
23 θὴ καὶ ἡ ἐπακρόασις ὑπὲρ στέαρ κριῶν· [23]ὅτι ἁμαρτία οἰώνισμά

9 αυτα εξολ.] tr. *O* | fin. εξωλεθρευσεν A || **11** οτι εβασιλ. > A† | ετηρησεν] εστησεν A*L*†, εφυλαξεν O^{-A} || **12** ισρ.] pr. τω A*L*† | απηγγειλεν A† | σαμουηλ 2^0 ... σαουλ 1^0] tr. B | και 4^0] + ιδου $O^{-376}L$ | ανεστακεν: cf. Thack. p. 253 | προς] pr. και ηλθεν σαμουηλ *L* | πρωτα] προβατα A† || **13** παντα > B || **14** τουτου] αυτη A†: cf. *L*† αυτη post φωνη 1^0 addens | ων] ην B† || **15** τω κυριω] tr. *OL* || **17** συ ει B†] tr. *O*, ει > *L* || **18** εξολεθρ.] + ανελεις B(†) | συντελεσεις *O* || **19** της > B || **20** εν > B | απεσταλκεν *O*† || **21** θυσαι] > B, pr. του *L* || **22** ολοκαυτωμα *O* | θυσιαι **V**] -ιας B, -ια(uel -ιαν) *O*† | αγαθη $O^{247}L$] -θην BO^{-247}

ἐστιν, ὀδύνην καὶ πόνους θεραφιν ἐπάγουσιν· ὅτι ἐξουδένωσας
τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ ἐξουδενώσει σε κύριος μὴ εἶναι βασιλέα ἐπὶ
Ισραηλ. 24 καὶ εἶπεν Σαουλ πρὸς Σαμουηλ Ἡμάρτηκα ὅτι παρέβην 24
τὸν λόγον κυρίου καὶ τὸ ῥῆμά σου, ὅτι ἐφοβήθην τὸν λαὸν καὶ
ἤκουσα τῆς φωνῆς αὐτῶν· 25 καὶ νῦν ἆρον δὴ τὸ ἁμάρτημά μου 25
καὶ ἀνάστρεψον μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ προσκυνήσω κυρίῳ τῷ θεῷ σου.
26 καὶ εἶπεν Σαμουηλ πρὸς Σαουλ Οὐκ ἀναστρέφω μετὰ σοῦ, ὅτι 26
ἐξουδένωσας τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ ἐξουδενώσει σε κύριος τοῦ μὴ
εἶναι βασιλέα ἐπὶ τὸν Ισραηλ. 27 καὶ ἀπέστρεψεν Σαμουηλ τὸ πρόσ- 27
ωπον αὐτοῦ τοῦ ἀπελθεῖν. καὶ ἐκράτησεν Σαουλ τοῦ πτερυγίου
τῆς διπλοΐδος αὐτοῦ καὶ διέρρηξεν αὐτό· 28 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν 28
Σαμουηλ Διέρρηξεν κύριος τὴν βασιλείαν Ισραηλ ἐκ χειρός σου
σήμερον καὶ δώσει αὐτὴν τῷ πλησίον σου τῷ ἀγαθῷ ὑπὲρ σέ·
29 καὶ διαιρεθήσεται Ισραηλ εἰς δύο, καὶ οὐκ ἀποστρέψει οὐδὲ μετα- 29
νοήσει, ὅτι οὐχ ὡς ἄνθρωπός ἐστιν τοῦ μετανοῆσαι αὐτός. 30 καὶ 30
εἶπεν Σαουλ Ἡμάρτηκα, ἀλλὰ δόξασόν με δὴ ἐνώπιον πρεσβυτέ-
ρων Ισραηλ καὶ ἐνώπιον λαοῦ μου καὶ ἀνάστρεψον μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ
προσκυνήσω τῷ κυρίῳ θεῷ σου. 31 καὶ ἀνέστρεψεν Σαμουηλ ὀπίσω 31
Σαουλ, καὶ προσεκύνησεν τῷ κυρίῳ. 32 καὶ εἶπεν Σαμουηλ Προσ- 32
αγάγετέ μοι τὸν Αγαγ βασιλέα Αμαληκ. καὶ προσῆλθεν πρὸς αὐτὸν
Αγαγ τρέμων, καὶ εἶπεν Αγαγ Εἰ οὕτως πικρὸς ὁ θάνατος; 33 καὶ 33
εἶπεν Σαμουηλ πρὸς Αγαγ Καθότι ἠτέκνωσεν γυναῖκας ἡ ῥομφαία
σου, οὕτως ἀτεκνωθήσεται ἐκ γυναικῶν ἡ μήτηρ σου. καὶ ἔσφαξεν
Σαμουηλ τὸν Αγαγ ἐνώπιον κυρίου ἐν Γαλγαλ. 34 καὶ ἀπῆλθεν Σα- 34
μουηλ εἰς Αρμαθαιμ, καὶ Σαουλ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Γα-
βαα. 35 καὶ οὐ προσέθετο Σαμουηλ ἔτι ἰδεῖν τὸν Σαουλ ἕως ἡμέρας 35
θανάτου αὐτοῦ, ὅτι ἐπένθει Σαμουηλ ἐπὶ Σαουλ· καὶ κύριος μετ-
εμελήθη ὅτι ἐβασίλευσεν τὸν Σαουλ ἐπὶ Ισραηλ.

1 Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Σαμουηλ Ἕως πότε σὺ πενθεῖς ἐπὶ 16
Σαουλ, κἀγὼ ἐξουδένωκα αὐτὸν μὴ βασιλεύειν ἐπὶ Ισραηλ; πλῆσον
τὸ κέρας σου ἐλαίου, καὶ δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς Ιεσσαι ἕως
εἰς Βηθλεεμ, ὅτι ἑόρακα ἐν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐμοὶ βασιλεύειν. 2 καὶ 2
εἶπεν Σαμουηλ Πῶς πορευθῶ; καὶ ἀκούσεται Σαουλ καὶ ἀποκτενεῖ
με. καὶ εἶπεν κύριος Δάμαλιν βοῶν λαβὲ ἐν τῇ χειρί σου καὶ ἐρεῖς
Θῦσαι τῷ κυρίῳ ἥκω· 3 καὶ καλέσεις τὸν Ιεσσαι εἰς τὴν θυσίαν, 3
καὶ γνωριῶ σοι ἃ ποιήσεις, καὶ χρίσεις ὃν ἐὰν εἴπω πρὸς σέ.

23 οδυνην κ. πονους *L*] -νη κ. -νος B*O* | θεραφ(ε)ιν A*L*] -φιμ *O*-A, θεραπειαν B || 24 ηκουσα] pr. ουκ A† || 25 τω > A || 26 αναστρεψω *O* || 27 επεστρεψεν B† || 28 βασιλειαν pau.] + σου απο B*OL* || 29 ουδε] και ου *O* | μετανοησει] + ο αγιος του ισραηλ *L*† || 30 ισραηλ ... λαου μου] tr. *OL* | τω κυριω] tr. *OL* || 31 προσεκυν.] + σαουλ A† || 32 τρεμων] pr. εξ αναθωθ *L*† | ο > A† || 34 τον > *O*
16 2 τω κυρ./ηκω] tr. B || 3 την > A

4 [4]καὶ ἐποίησεν Σαμουηλ πάντα, ἃ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος, καὶ ἦλθεν
εἰς Βηθλεεμ. καὶ ἐξέστησαν οἱ πρεσβύτεροι τῆς πόλεως τῇ ἀπαν-
5 τήσει αὐτοῦ καὶ εἶπαν Εἰρήνη ἡ εἴσοδός σου, ὁ βλέπων; [5]καὶ εἶ-
πεν Εἰρήνη· θῦσαι τῷ κυρίῳ ἥκω, ἁγιάσθητε καὶ εὐφράνθητε μετ'
ἐμοῦ σήμερον. καὶ ἡγίασεν τὸν Ιεσσαι καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ
6 ἐκάλεσεν αὐτοὺς εἰς τὴν θυσίαν. [6]καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ αὐτοὺς εἰσ-
ιέναι καὶ εἶδεν τὸν Ελιαβ καὶ εἶπεν Ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον κυρίου
7 χριστὸς αὐτοῦ. [7]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Σαμουηλ Μὴ ἐπιβλέψῃς ἐπὶ
τὴν ὄψιν αὐτοῦ μηδὲ εἰς τὴν ἕξιν μεγέθους αὐτοῦ, ὅτι ἐξουδένωκα
αὐτόν· ὅτι οὐχ ὡς ἐμβλέψεται ἄνθρωπος, ὄψεται ὁ θεός, ὅτι ἄν-
8 θρωπος ὄψεται εἰς πρόσωπον, ὁ δὲ θεὸς ὄψεται εἰς καρδίαν. [8]καὶ
ἐκάλεσεν Ιεσσαι τὸν Αμιναδαβ, καὶ παρῆλθεν κατὰ πρόσωπον Σα-
9 μουηλ· καὶ εἶπεν Οὐδὲ τοῦτον ἐξελέξατο κύριος. [9]καὶ παρήγαγεν
Ιεσσαι τὸν Σαμα· καὶ εἶπεν Καὶ ἐν τούτῳ οὐκ ἐξελέξατο κύριος.
10 [10]καὶ παρήγαγεν Ιεσσαι τοὺς ἑπτὰ υἱοὺς αὐτοῦ ἐνώπιον Σαμουηλ·
11 καὶ εἶπεν Σαμουηλ Οὐκ ἐξελέξατο κύριος ἐν τούτοις. [11]καὶ εἶπεν
Σαμουηλ πρὸς Ιεσσαι Ἐκλελοίπασιν τὰ παιδάρια; καὶ εἶπεν Ἔτι
ὁ μικρὸς ἰδοὺ ποιμαίνει ἐν τῷ ποιμνίῳ. καὶ εἶπεν Σαμουηλ πρὸς
Ιεσσαι Ἀπόστειλον καὶ λαβὲ αὐτόν, ὅτι οὐ μὴ κατακλιθῶμεν ἕως
12 τοῦ ἐλθεῖν αὐτόν. [12]καὶ ἀπέστειλεν καὶ εἰσήγαγεν αὐτόν· καὶ οὗ-
τος πυρράκης μετὰ κάλλους ὀφθαλμῶν καὶ ἀγαθὸς ὁράσει κυρίῳ·
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Σαμουηλ Ἀνάστα καὶ χρῖσον τὸν Δαυιδ,
13 ὅτι οὗτος ἀγαθός ἐστιν. [13]καὶ ἔλαβεν Σαμουηλ τὸ κέρας τοῦ ἐλαί-
ου καὶ ἔχρισεν αὐτὸν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ἐφήλατο
πνεῦμα κυρίου ἐπὶ Δαυιδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπάνω. καὶ
ἀνέστη Σαμουηλ καὶ ἀπῆλθεν εἰς Αρμαθαιμ.
14 [14]Καὶ πνεῦμα κυρίου ἀπέστη ἀπὸ Σαουλ, καὶ ἔπνιγεν αὐτὸν
15 πνεῦμα πονηρὸν παρὰ κυρίου. [15]καὶ εἶπαν οἱ παῖδες Σαουλ πρὸς
16 αὐτόν Ἰδοὺ δὴ πνεῦμα κυρίου πονηρὸν πνίγει σε· [16]εἰπάτωσαν
δὴ οἱ δοῦλοί σου ἐνώπιόν σου καὶ ζητησάτωσαν τῷ κυρίῳ ἡμῶν
ἄνδρα εἰδότα ψάλλειν ἐν κινύρᾳ, καὶ ἔσται ἐν τῷ εἶναι πνεῦμα
πονηρὸν ἐπὶ σοὶ καὶ ψαλεῖ ἐν τῇ κινύρᾳ αὐτοῦ, καὶ ἀγαθόν σοι
17 ἔσται, καὶ ἀναπαύσει σε. [17]καὶ εἶπεν Σαουλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐ-
τοῦ Ἴδετε δή μοι ἄνδρα ὀρθῶς ψάλλοντα καὶ εἰσαγάγετε αὐτὸν
18 πρός ἐμέ. [18]καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν παιδαρίων αὐτοῦ καὶ εἶπεν Ἰδοὺ
ἑόρακα υἱὸν τῷ Ιεσσαι Βηθλεεμίτην καὶ αὐτὸν εἰδότα ψαλμόν, καὶ

4 ειρηνη] pr. η B† || 6 αυτους εισιεναι] tr. *O*, ελθειν αυτους *L*† || 7 επιβλεψης] επιστρεψης A† | την οψιν] το προσωπον A† | ο δε θεος] θεος δε *O* || 8 κυριος] ο θεος B*O*-A || 9 σαμα B(†)] σαμμα A, σαμαα *O*-A*L*: cf. II 13 32 || 10 σαμουηλ 2°] + προς ιεσσαι *OL* || 11 fin.] + ενταυθα *OL* || 12 και ult. > *O* | αγαθος εστιν] tr. *O*, αγαθος > *L*† || 15 σαουλ] αυτου A† || 16 πνευμα πον. / επι σοι] tr. *O* | επι] εν A† | ψαλει] ψαλλειν *O* || 17 μοι > A† || 18 και ειπεν > *O*† | ψαλμον] ψαλλειν *OL*

ὁ ἀνὴρ συνετός, καὶ ὁ ἀνὴρ πολεμιστὴς καὶ σοφὸς λόγῳ καὶ ἀνὴρ
ἀγαθὸς τῷ εἴδει, καὶ κύριος μετ᾽ αὐτοῦ. [19]καὶ ἀπέστειλεν Σαουλ 19
ἀγγέλους πρὸς Ιεσσαι λέγων Ἀπόστειλον πρός με τὸν υἱόν σου
Δαυιδ τὸν ἐν τῷ ποιμνίῳ σου. [20]καὶ ἔλαβεν Ιεσσαι γομορ ἄρτων 20
καὶ ἀσκὸν οἴνου καὶ ἔριφον αἰγῶν ἕνα καὶ ἐξαπέστειλεν ἐν χειρὶ
Δαυιδ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πρὸς Σαουλ. [21]καὶ εἰσῆλθεν Δαυιδ πρὸς 21
Σαουλ καὶ παρειστήκει ἐνώπιον αὐτοῦ · καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν σφό-
δρα, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ. [22]καὶ ἀπέστειλεν 22
Σαουλ πρὸς Ιεσσαι λέγων Παριστάσθω δὴ Δαυιδ ἐνώπιον ἐμοῦ,
ὅτι εὗρεν χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς μου. [23]καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἶναι 23
πνεῦμα πονηρὸν ἐπὶ Σαουλ καὶ ἐλάμβανεν Δαυιδ τὴν κινύραν καὶ
ἔψαλλεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἀνέψυχεν Σαουλ, καὶ ἀγαθὸν αὐτῷ,
καὶ ἀφίστατο ἀπ᾽ αὐτοῦ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν.

[1]Καὶ συνάγουσιν ἀλλόφυλοι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς πόλεμον 17
καὶ συνάγονται εἰς Σοκχωθ τῆς Ιουδαίας καὶ παρεμβάλλουσιν ἀνὰ
μέσον Σοκχωθ καὶ ἀνὰ μέσον Αζηκα ἐν Εφερμεμ. [2]καὶ Σαουλ καὶ 2
οἱ ἄνδρες Ισραηλ συνάγονται καὶ παρεμβάλλουσιν ἐν τῇ κοιλάδι ·
αὐτοὶ παρατάσσονται εἰς πόλεμον ἐξ ἐναντίας ἀλλοφύλων. [3]καὶ 3
ἀλλόφυλοι ἵστανται ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐνταῦθα, καὶ Ισραηλ ἵσταται
ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐνταῦθα, καὶ ὁ αὐλὼν ἀνὰ μέσον αὐτῶν. [4]καὶ ἐξ- 4
ῆλθεν ἀνὴρ δυνατὸς ἐκ τῆς παρατάξεως τῶν ἀλλοφύλων, Γολιαθ
ὄνομα αὐτῷ ἐκ Γεθ, ὕψος αὐτοῦ τεσσάρων πήχεων καὶ σπιθαμῆς ·
[5]καὶ περικεφαλαία ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ θώρακα ἁλυσιδωτὸν 5
αὐτὸς ἐνδεδυκώς, καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ θώρακος αὐτοῦ πέντε χιλι-
άδες σίκλων χαλκοῦ καὶ σιδήρου · [6]καὶ κνημῖδες χαλκαῖ ἐπάνω 6
τῶν σκελῶν αὐτοῦ, καὶ ἀσπὶς χαλκῆ ἀνὰ μέσον τῶν ὤμων αὐτοῦ ·
[7]καὶ ὁ κοντὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ ὡσεὶ μέσακλον ὑφαινόντων, 7
καὶ ἡ λόγχη αὐτοῦ ἑξακοσίων σίκλων σιδήρου · καὶ ὁ αἴρων τὰ
ὅπλα αὐτοῦ προεπορεύετο αὐτοῦ. [8]καὶ ἔστη καὶ ἀνεβόησεν εἰς τὴν 8
παράταξιν Ισραηλ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Τί ἐκπορεύεσθε παρατάξασθαι
πολέμῳ ἐξ ἐναντίας ἡμῶν; οὐκ ἐγώ εἰμι ἀλλόφυλος καὶ ὑμεῖς Ε-
βραῖοι τοῦ Σαουλ; ἐκλέξασθε ἑαυτοῖς ἄνδρα καὶ καταβήτω πρός
με, [9]καὶ ἐὰν δυνηθῇ πρὸς ἐμὲ πολεμῆσαι καὶ ἐὰν πατάξῃ με, καὶ 9
ἐσόμεθα ὑμῖν εἰς δούλους, ἐὰν δὲ ἐγὼ δυνηθῶ καὶ πατάξω αὐτόν,
ἔσεσθε ἡμῖν εἰς δούλους καὶ δουλεύσετε ἡμῖν. [10]καὶ εἶπεν ὁ ἀλλό- 10

18 σοφος] συνετος A† | ειδει] ιδειν A† || 19 σαουλ > A† | τον υιον σου/ δαυιδ] tr. *OL* || 20 αιγων] pr. εξ *O*† || 21 τα > *O* || 23 τη > A

17 1 σοκχωθ 1⁰ 2⁰ B*L*] σογχω A†, 2⁰ σοχχω *O*–A† (1⁰ deest in *O*–A): cf. 19 22 | ιουδαιας] ιδουμαιας B: cf. Ps. 62 1 | εν > B† | εφερμεμ B†] αφεσδομμειν uel sim. *O*, σαφερμειν *L*(†) || 3 και ο αυλων] κυκλω B† || 4 τεσσαρων B*L*] εξ *O*, πεντε V || 5 περικεφαλαιαν *O* || 7 υφαινοντος *O* || 8 εστη] pr. αν B | εις] προς *O* | τι] ετι A† | του] και B†, > *O*–A† || 9 δε > A† | δουλευσατε A

φυλος Ἰδοὺ ἐγὼ ὠνείδισα τὴν παράταξιν Ισραηλ σήμερον ἐν τῇ
11 ἡμέρᾳ ταύτῃ· δότε μοι ἄνδρα, καὶ μονομαχήσομεν ἀμφότεροι. 11 καὶ
ἤκουσεν Σαουλ καὶ πᾶς Ισραηλ τὰ ῥήματα τοῦ ἀλλοφύλου ταῦτα
καὶ ἐξέστησαν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.

11 του] pr. αυτου A† | post 11 addunt *OL* uersus 12—31 a 𝔊 absentes: (12) και (+ ειπεν A†: ex 32; + ην *O*−A) δαυιδ υιος ανθρωπου εφραθαιου ουτος εκ βηθλεεμ ιουδα και ονομα αυτω ιεσσαι και αυτω οκτω υιοι και ο ανηρ εν ταις ημεραις σαουλ πρεσβυτερος εληλυθως εν ανδρασιν(*L* ετεσιν) (13) και επορευθησαν οι τρεις υιοι ιεσσαι οι μειζονες επορευθησαν(>omn. excepto A†) οπισω σαουλ εις τον(>A†) πολεμον και ονομα των (+ τριων *L*) υιων αυτου των πορευθεντων εις τον πολεμον ελιαβ ο πρωτοτοκος αυτου και ο δευτερος αυτου αμιναδαβ και ο τριτος (+ αυτου *O*, non *L*) σαμμα (14) και δαυιδ αυτος εστιν(>*L*) ο νεωτερος και οι τρεις οι μειζονες επορευθησαν οπισω σαουλ (15) και δαυιδ απηλθεν και ανεστρεψεν απο (+ του A) σαουλ ποιμαινων(-νειν *L*) τα προβατα του πατρος αυτου εν βηθλεεμ (16) και προσηγεν(σ>A) ο αλλοφυλος ορθριζων και οψιζων και εστηλωθη (+ εναντιον ισραηλ *L*) τεσσαρακοντα ημερας (17) και ειπεν ιεσσαι δαυιδ τω υιω αυτου (προς δ. A† pro δ. τω υιω αυτου) λαβε δη τοις αδελφοις σου οιφι του αλφιτου (του αλφ. > A†) τουτου και δεκα αρτους τουτους και διαδραμε εις την παρεμβολην και δος τοις αδελφοις (προς τους αδελφους *L* pro και δος τ. αδ.) σου (18) και τας δεκα τρυφαλιδας(στρυφ. A*†; στρυνφ. Ac†) του γαλακτος τουτου(ταυτας *L*) εισοισεις τω χιλιαρχω και τους αδελφους σου επισκεψη εις ειρηνην και οσα αν χρηζωσιν γνωση (το ερσουβα[pro ερουβα] αυτων λημψη και εισοισεις μοι την αγγελιαν αυτων *L* pro οσα — γνωση; post γνωση add. al. και το σαββατον ποιησεις μετ εμου) (19) και σαουλ αυτος(και αυτοι *L*) και πας ανηρ ισραηλ εν τη κοιλαδι της δρυος πολεμουντες μετα των αλλοφυλων (20) και ωρθρισεν δαυιδ το πρωι και αφηκεν τα προβατα (+ επι *L*) φυλακι και ελαβεν και απηλθεν καθα ενετειλατο αυτω ιεσσαι και ηλθεν εις την στρογγυλωσιν(παρεμβολην *L*, καμπην al.) και την(>A†) δυναμιν την εκπορευομενην εις την παραταξιν και ηλαλαξαν εν τω πολεμω (21) και παρεταξαντο ισραηλ και οι αλλοφυλοι παραταξιν εξ εναντιας παραταξεως (22) και αφηκεν δαυιδ τα σκευη αυτου αφ εαυτου επι χειρα του(>A†) φυλακος(σκευοφυλ. *L*) και εδραμεν εις την παραταξιν και ηλθεν και ηρωτησεν τους αδελφους αυτου εις ειρηνην (23) και αυτου λαλουντος μετ αυτων και(>A) ιδου ανηρ ο μεσαιος(αμεσσαιος A, μεσηλιξ al.) ανεβαινεν γολιαθ ο φιλιστιαιος ονομα αυτω εκ γεθ εκ των παραταξεων των αλλοφυλων και ελαλησεν κατα τα(>A†) ρηματα ταυτα και ηκουσεν δαυιδ (24) και πας ανηρ ισραηλ εν τω ιδειν αυτους τον ανδρα και εφυγον εκ προσωπου αυτου και εφοβηθησαν σφοδρα (25) και ειπεν ανηρ (+ εξ *L*) ισραηλ ει εορακατε τον ανδρα τον αναβαινοντα τουτον οτι ονειδισαι(-σεν *O*†) τον ισραηλ ανεβη και εσται (+ ο *L*) ανηρ ος αν παταξη αυτον πλουτισει αυτον ο βασιλευς πλουτον μεγαν και την θυγατερα αυτου δωσει αυτω και τον οικον του πατρος αυτου ποιησει ελευθερον εν τω ισραηλ (26) και ειπεν δαυιδ προς τους ανδρας τους συνεστηκοτας μετ αυτου λεγων τι(η A†) ποιηθησεται τω ανδρι ος αν παταξη(-ξει *O*) τον αλλοφυλον εκεινον και αφελει ονειδισμον απο ισραηλ οτι τις ο(> A†) αλλοφυλος ο απεριτμητος ουτος(αυτ. A†) οτι ωνειδισεν παραταξιν θεου ζωντος (27) και ειπεν αυτω ο λαος κατα το ρημα τουτο λεγων ουτως ποιηθησεται τω ανδρι ος αν παταξη(-ξει *O*†) αυτον (28) και ηκουσεν ελιαβ ο αδελφος αυτου ο μειζων εν τω λαλειν αυτον προς τους ανδρας και ωργισθη θυμω ελιαβ εν τω δαυιδ και ειπεν ινα τι τουτο κατεβης και επι τινα αφηκας τα μικρα προβατα εκεινα εν τη ερημω εγω οιδα την υπερηφανιαν σου και την

32Καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς Σαουλ Μὴ δὴ συμπεσέτω ἡ καρδία τοῦ 32
κυρίου μου ἐπ᾽ αὐτόν· ὁ δοῦλός σου πορεύσεται καὶ πολεμήσει
μετὰ τοῦ ἀλλοφύλου τούτου. 33καὶ εἶπεν Σαουλ πρὸς Δαυιδ Οὐ 33
μὴ δυνήσῃ πορευθῆναι πρὸς τὸν ἀλλόφυλον τοῦ πολεμεῖν μετ᾽ αὐ-
τοῦ, ὅτι παιδάριον εἶ σύ, καὶ αὐτὸς ἀνὴρ πολεμιστὴς ἐκ νεότητος
αὐτοῦ. 34καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς Σαουλ Ποιμαίνων ἦν ὁ δοῦλός σου 34
τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἐν τῷ ποιμνίῳ, καὶ ὅταν ἤρχετο ὁ λέων καὶ ἡ
ἄρκος καὶ ἐλάμβανεν πρόβατον ἐκ τῆς ἀγέλης, 35καὶ ἐξεπορευόμην 35
ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἐπάταξα αὐτὸν καὶ ἐξέσπασα ἐκ τοῦ στόματος
αὐτοῦ, καὶ εἰ ἐπανίστατο ἐπ᾽ ἐμέ, καὶ ἐκράτησα τοῦ φάρυγγος αὐ-
τοῦ καὶ ἐπάταξα καὶ ἐθανάτωσα αὐτόν· 36καὶ τὴν ἄρκον ἔτυπτεν 36
ὁ δοῦλός σου καὶ τὸν λέοντα, καὶ ἔσται ὁ ἀλλόφυλος ὁ ἀπερί-
τμητος ὡς ἓν τούτων· οὐχὶ πορεύσομαι καὶ πατάξω αὐτὸν καὶ
ἀφελῶ σήμερον ὄνειδος ἐξ Ισραηλ; διότι τίς ὁ ἀπερίτμητος οὗ-
τος, ὃς ὠνείδισεν παράταξιν θεοῦ ζῶντος; 37κύριος, ὃς ἐξείλατό 37
με ἐκ χειρὸς τοῦ λέοντος καὶ ἐκ χειρὸς τῆς ἄρκου, αὐτὸς ἐξελεῖ-
ταί με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀλλοφύλου τοῦ ἀπεριτμήτου τούτου. καὶ εἶ-
πεν Σαουλ πρὸς Δαυιδ Πορεύου, καὶ ἔσται κύριος μετὰ σοῦ. 38καὶ 38
ἐνέδυσεν Σαουλ τὸν Δαυιδ μανδύαν καὶ περικεφαλαίαν χαλκῆν περὶ
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ 39καὶ ἔζωσεν τὸν Δαυιδ τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ 39
ἐπάνω τοῦ μανδύου αὐτοῦ. καὶ ἐκοπίασεν περιπατήσας ἅπαξ καὶ
δίς· καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς Σαουλ Οὐ μὴ δύνωμαι πορευθῆναι ἐν
τούτοις, ὅτι οὐ πεπείραμαι. καὶ ἀφαιροῦσιν αὐτὰ ἀπ᾽ αὐτοῦ. 40καὶ 40
ἔλαβεν τὴν βακτηρίαν αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐξελέξατο ἑαυ-
τῷ πέντε λίθους λείους ἐκ τοῦ χειμάρρου καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν τῷ
καδίῳ τῷ ποιμενικῷ τῷ ὄντι αὐτῷ εἰς συλλογὴν καὶ σφενδόνην αὐτοῦ
ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ προσῆλθεν πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἀλλόφυλον.

κακιαν της καρδιας σου οτι ενεκεν του ιδειν τον πολεμον κατεβης (29) και ειπεν δαυιδ τι εποιησα νυν ουχι ρημα εστιν (30) και επεστρεψεν παρ αυτου εις εναντιον ετερου και ειπεν κατα το ρημα τουτο και απεκριθη αυτω ο λαος κατα το ρημα του πρωτου (το προτερον *L* pro του πρ.) (31) και ηκουσθησαν οι λογοι ους ελαλησεν δαυιδ και ανηγγελησαν ενωπιον(οπισω A†) σαουλ και παρελαβεν(sic A†, -βον *L*) αυτον (+ και εισηγαγον προς σαουλ *L*) || 32 η > B† || 33 δυνησῃ] δυνῃ B, δυνηθησῃ A† | μετ αυτου] προς αυτον A*L* | παιδιον A || 35 του ult.] της A || 36 init. — σου / και τον λεοντα] tr. *OL* | ο απεριτμ. 1⁰] + ουτος *O*³⁷⁶V†, pr. ουτος *L* | σημ. ονειδος] tr. *O* || 37 init.] pr. και ειπεν δαυιδ *OL* | αυτος] ουτος *O*(†) | εσται κυριος] tr. A, εσται > *O*-A† || 38 τον δ. μανδυαν] τον δ. τον μανδ. αυτου *L*, τον μανδ. αυτου A† | περι] επι *O*, επεθηκεν επι *L* || 39 και εζωσεν τον δαυιδ] (38) και εζωσεν (+ τον *O*-A) δαυιδ θωρακα (39) και περιεζωσατο δαυιδ *O*; (38) και ενεδυσεν αυτον θωρακα (39) και εζωσατο δαυιδ *L* | περιπατησαι A† | πορ. / εν τουτοις] tr. A† | αφαιρουσιν] διαφερ. A† || 40 λειους *L*] τελειους B†, ante λιθους tr. *O*-A, > A | fin.] + (41) και επορευθη ο αλλοφυλος πορευομενος και εγγιζων προς δαυιδ και ο(>A†) ανηρ ο αιρων τον θυρεον εμπροσθεν αυτου (42) και επεβλεψεν ο αλλοφυλος *OL*

42 42 καὶ εἶδεν Γολιαδ τὸν Δαυιδ καὶ ἠτίμασεν αὐτόν, ὅτι αὐτὸς
43 ἦν παιδάριον καὶ αὐτὸς πυρράκης μετὰ κάλλους ὀφθαλμῶν. 43 καὶ
εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος πρὸς Δαυιδ Ὡσεὶ κύων ἐγώ εἰμι, ὅτι σὺ ἔρχῃ
ἐπ' ἐμὲ ἐν ῥάβδῳ καὶ λίθοις; καὶ εἶπεν Δαυιδ Οὐχί, ἀλλ' ἢ χείρω
κυνός. καὶ κατηράσατο ὁ ἀλλόφυλος τὸν Δαυιδ ἐν τοῖς θεοῖς αὐ-
44 τοῦ. 44 καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος πρὸς Δαυιδ Δεῦρο πρός με, καὶ
δώσω τὰς σάρκας σου τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς κτή-
45 νεσιν τῆς γῆς. 45 καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς τὸν ἀλλόφυλον Σὺ ἔρχῃ
πρός με ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν δόρατι καὶ ἐν ἀσπίδι, κἀγὼ πορεύο-
μαι πρὸς σὲ ἐν ὀνόματι κυρίου σαβαωθ θεοῦ παρατάξεως Ισραηλ,
46 ἣν ὠνείδισας σήμερον· 46 καὶ ἀποκλείσει σε κύριος σήμερον εἰς
τὴν χεῖρά μου, καὶ ἀποκτενῶ σε καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλήν σου ἀπὸ
σοῦ καὶ δώσω τὰ κῶλά σου καὶ τὰ κῶλα παρεμβολῆς ἀλλοφύλων
ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις
47 τῆς γῆς, καὶ γνώσεται πᾶσα ἡ γῆ ὅτι ἔστιν θεὸς ἐν Ισραηλ· 47 καὶ
γνώσεται πᾶσα ἡ ἐκκλησία αὕτη ὅτι οὐκ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ δόρατι
σῴζει κύριος, ὅτι τοῦ κυρίου ὁ πόλεμος, καὶ παραδώσει κύριος
48 ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν. 48 καὶ ἀνέστη ὁ ἀλλόφυλος καὶ ἐπορεύθη
49 εἰς συνάντησιν Δαυιδ. 49 καὶ ἐξέτεινεν Δαυιδ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς
τὸ κάδιον καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν λίθον ἕνα καὶ ἐσφενδόνησεν καὶ
ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτοῦ, καὶ διέδυ ὁ λίθος
διὰ τῆς περικεφαλαίας εἰς τὸ μέτωπον αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσ-
51 ωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. 51 καὶ ἔδραμεν Δαυιδ καὶ ἐπέστη ἐπ' αὐ-
τὸν καὶ ἔλαβεν τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ
ἀφεῖλεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ εἶδον οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι τέθνηκεν
52 ὁ δυνατὸς αὐτῶν, καὶ ἔφυγον. 52 καὶ ἀνίστανται ἄνδρες Ισραηλ
καὶ Ιουδα καὶ ἠλάλαξαν καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ἕως εἰσόδου

42 γολιαδ] -αθ *OL*: sic B in 4 21 10, sed γολιαδ B etiam in 22 10 Ps. 151 1 || 43 επ εμε] προς με *O* | λιθω A† | και ειπεν 2⁰ — κυνος > *OL*† | θεοις] ειδωλοις A† | αυτου] pr. ε B† || 44 δωσω] pr. παρα A† | κτηνεσιν] θηριοις $O^{-247}L$ || 45 σαβαωθ θεου] tr. B, θεου > O^{-A} || 46 σημ. — μου] εν τη χειρι μου σημερον A† | ταυτη / τη ημ.] tr. *OL* || 48 επορ.] + και ηγγισεν *OL* | fin.] + και εταχυνεν δαυιδ και εδραμεν εις την παραταξιν εις απαντησιν του αλλοφυλου *O* (A† om. εις απαντ., $O^{-A\dagger}$ om. εις την παρατ.), + και δαυιδ εταχυνεν και εξηλθεν και αυτος εις την παραταξιν εις συναντησιν του αλλοφυλου *L* || 49 εκειθεν > A† | pro εσφενδονησεν fabulatur codex quidam latinae uersionis antiquae: *misit in fundibulum. circumducens in gyrum manum suam inuocauit nomen domini Domine deus mitte nuntium tuum qui praecedat lapidem fundibuli huius* | εις ult.] επι *O*† | προσωπον] pr. το A | fin.] + (50) και εκραταιωσεν(-ωθη $O^{-A}L$) δαυιδ υπερ τον αλλοφυλον εν(> *L*) τη σφενδονη και εν(> *L*) τω λιθω (+ εν τη ημερα εκεινη *L*) και επαταξεν τον αλλοφυλον και εθανατωσεν αυτον και ρομφαια ουκ ην εν (+ τη $O^{-A}L$) χειρι δαυιδ *OL* || 51 ρομφ. αυτου] + και εξεσπασεν αυτην εκ του κολεου αυτης A*L* | αφειλεν] + εν αυτη *OL*

Γεθ καὶ ἕως τῆς πύλης Ἀσκαλῶνος, καὶ ἔπεσαν τραυματίαι τῶν
ἀλλοφύλων ἐν τῇ ὁδῷ τῶν πυλῶν καὶ ἕως Γεθ καὶ ἕως Ακκαρων.
53καὶ ἀνέστρεψαν ἄνδρες Ισραηλ ἐκκλίνοντες ὀπίσω τῶν ἀλλοφύ- 53
λων καὶ κατεπάτουν τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν. 54καὶ ἔλαβεν Δαυιδ 54
τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀλλοφύλου καὶ ἤνεγκεν αὐτὴν εἰς Ιερουσαλημ
καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἔθηκεν ἐν τῷ σκηνώματι αὐτοῦ.
6Καὶ ἐξῆλθον αἱ χορεύουσαι εἰς συνάντησιν Δαυιδ ἐκ πασῶν 18
πόλεων Ισραηλ ἐν τυμπάνοις καὶ ἐν χαρμοσύνῃ καὶ ἐν κυμβάλοις,
7καὶ ἐξῆρχον αἱ γυναῖκες καὶ ἔλεγον 7

Ἐπάταξεν Σαουλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ
καὶ Δαυιδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ.

8καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς Σαουλ περὶ τοῦ λόγου 8
τούτου, καὶ εἶπεν Τῷ Δαυιδ ἔδωκαν τὰς μυριάδας καὶ ἐμοὶ ἔδωκαν
τὰς χιλιάδας. 9καὶ ἦν Σαουλ ὑποβλεπόμενος τὸν Δαυιδ ἀπὸ τῆς 9
ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπέκεινα. 12καὶ ἐφοβήθη Σαουλ ἀπὸ προσώπου 12

52 γεθ 1°] γαι *O*–376† || 53 ανεστρ.] απεστρ. A† || post 54 addunt *OL* uersus 55—18 6 1a a 𝔊 absentes: (55) και (+ εγενετο *L*) ως ειδεν σαουλ τον δαυιδ εκπορευομενον εις απαντησιν του αλλοφυλου ειπεν προς αβε(ν)νηρ τον αρχοντα της δυναμεως (+ αυτου *L*) υιος τινος ο νεανισκος ουτος(αβεννηρ *L*) και ειπεν(απεκριθη *L*) αβεννηρ (+ και ειπεν *L*) ζη η ψυχη σου (+ κυριε μου *L*) βασιλευ ει(ουκ *L*) οιδα (56) και ειπεν ο βασιλευς επερωτησον συ υιος τινος ο νεανισκος ουτος (57) και ως επεστρεψεν δαυιδ του(μετα το *O*–A†) παταξαι τον αλλοφυλον και παρελαβεν αυτον αβε(ν)νηρ και εισηγαγεν αυτον ενωπιον σαουλ και η κεφαλη του αλλοφυλου εν τη χειρι αυτου (58) και ειπεν προς αυτον σαουλ υιος τινος ει παιδαριον και ειπεν δαυιδ υιος δουλου σου ιεσσαι του βηθλεεμιτου (18 1) και εγενετο ως (+ εισηλθεν δαυιδ προς σαουλ και *L*) συνετελεσεν λαλων προς σαουλ (+ ειδεν αυτον ιωναθαν *L*) και η ψυχη ιωναθαν συνεδεθη τη ψυχη δαυιδ και ηγαπησεν αυτον ιωναθαν κατα την ψυχην αυτου (2) και ελαβεν αυτον σαουλ εν τη ημερα εκεινη και ουκ εδωκεν αυτον επιστρεψαι εν τω οικω (εις τον οικον *L*) του πατρος αυτου (3) και διεθετο ιωναθαν και δαυιδ (+ ο βασιλευς *L*) διαθηκην(>A) εν τω αγαπαν αυτον κατα την ψυχην αυτου (4) και εξεδυσατο ιωναθαν τον επενδυτην τον επ αυτον (A† τον επανω, *O*–A† αυτου pro τον επ αυτον) και εδωκεν αυτον τω δαυιδ και τον μανδυαν αυτου και εως της ρομφαιας αυτου και εως του τοξου αυτου και εως της ζωνης αυτου (5) και εξεπορευετο δαυιδ εν πασιν οις απεστειλεν αυτον σαουλ συνηκεν και κατεστησεν αυτον σαουλ επι τους ανδρας του πολεμου και ηρεσεν εν οφθαλμοις παντος του λαου και γε εν οφθαλμοις δουλων σαουλ (6) και εγενηθη εν τω εισπορευεσθαι αυτους εν τω επιστρεφειν δαυιδ απο του παταξαι τον αλλοφυλον

18 6 πασων] + των *OL* | ισραηλ] + αδειν(>A†) και χορευουσαι εις απαντησιν σαουλ του βασιλεως *O* | εν 2° > A† || 7 εξηρχον (ab εξαρχω)] εξηρχοντο (ab εξερχομαι) *O*–A, εξηλθον A† | γυν.] + αι παιζουσαι A, + απασαι *O*–A†, + αι χορευουσαι *L* || 8 init.] pr. και ωργισθη σαουλ *L*† (*L* add. σφοδρα post ρημα) | τω δ./εδωκαν] tr. *OL* | fin.] + και τι αυτω πληн η βασιλεια *OL* || 9 fin.] + (10) και εγενηθη απο της επαυριον και επεσεν πνευμα (+ παρα *L*) θεου πονηρον επι σαουλ και προεφητευσεν εν μεσω του(>A†) οικου αυτου και δαυιδ εψαλλεν εν χειρι αυτου ως καθ εκαστην ημεραν και το δορυ εν τη χειρι σαουλ (11) και ηρεν σαουλ το δορυ και ειπεν παταξω εν δαυιδ και εν τω τοιχω και εξεκλινεν δαυιδ απο προσωπου αυτου δις *OL*

13 Δαυιδ [13]καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν ἀπ' αὐτοῦ καὶ κατέστησεν αὐτὸν
ἑαυτῷ χιλίαρχον, καὶ ἐξεπορεύετο καὶ εἰσεπορεύετο ἔμπροσθεν τοῦ
14 λαοῦ. [14]καὶ ἦν Δαυιδ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ συνίων, καὶ κύ-
15 ριος μετ' αὐτοῦ. [15]καὶ εἶδεν Σαουλ ὡς αὐτὸς συνίει σφόδρα, καὶ
16 εὐλαβεῖτο ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. [16]καὶ πᾶς Ισραηλ καὶ Ιουδας
ἠγάπα τὸν Δαυιδ, ὅτι αὐτὸς ἐξεπορεύετο καὶ εἰσεπορεύετο πρὸ
προσώπου τοῦ λαοῦ.

20 [20]Καὶ ἠγάπησεν Μελχολ ἡ θυγάτηρ Σαουλ τὸν Δαυιδ, καὶ ἀπηγ-
21 γέλη Σαουλ, καὶ ηὐθύνθη ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. [21]καὶ εἶπεν Σαουλ
Δώσω αὐτὴν αὐτῷ, καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς σκάνδαλον. καὶ ἦν ἐπὶ
22 Σαουλ χεὶρ ἀλλοφύλων · [22]καὶ ἐνετείλατο Σαουλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ
λέγων Λαλήσατε ὑμεῖς λάθρᾳ τῷ Δαυιδ λέγοντες Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς
θέλει ἐν σοί, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀγαπῶσίν σε, καὶ σὺ
23 ἐπιγάμβρευσον τῷ βασιλεῖ. [23]καὶ ἐλάλησαν οἱ παῖδες Σαουλ εἰς
τὰ ὦτα Δαυιδ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ εἶπεν Δαυιδ Εἰ κοῦφον ἐν
ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ἐπιγαμβρεῦσαι βασιλεῖ; κἀγὼ ἀνὴρ ταπεινὸς καὶ
24 οὐχὶ ἔνδοξος. [24]καὶ ἀπήγγειλαν οἱ παῖδες Σαουλ αὐτῷ κατὰ τὰ
25 ῥήματα ταῦτα, ἃ ἐλάλησεν Δαυιδ. [25]καὶ εἶπεν Σαουλ Τάδε ἐρεῖτε
τῷ Δαυιδ Οὐ βούλεται ὁ βασιλεὺς ἐν δόματι ἀλλ' ἢ ἐν ἑκατὸν
ἀκροβυστίαις ἀλλοφύλων ἐκδικῆσαι εἰς ἐχθροὺς τοῦ βασιλέως ·
καὶ Σαουλ ἐλογίσατο αὐτὸν ἐμβαλεῖν εἰς χεῖρας τῶν ἀλλοφύλων.
26 [26]καὶ ἀπαγγέλλουσιν οἱ παῖδες Σαουλ τῷ Δαυιδ τὰ ῥήματα ταῦτα,
καὶ εὐθύνθη ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς Δαυιδ ἐπιγαμβρεῦσαι τῷ βα-
27 σιλεῖ. [27]καὶ ἀνέστη Δαυιδ καὶ ἐπορεύθη αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ
καὶ ἐπάταξεν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις ἑκατὸν ἄνδρας καὶ ἀνήνεγκεν τὰς
ἀκροβυστίας αὐτῶν τῷ βασιλεῖ καὶ ἐπιγαμβρεύεται τῷ βασιλεῖ, καὶ

12 fin.] + οτι ην κυριος μετ αυτου και απο σαουλ απεστη *OL* || **13** αυτον 1^0] + σαουλ *OL* || **14** κυριος] + παντοκρατωρ *L*† || **16** εξεπορ. .. εισεπορ.] tr. B | fin.] + (17) και ειπεν σαουλ προς δαυιδ ιδου η θυγατηρ μου η μειζων μεροβ αυτην δωσω σοι εις γυναικα (+ και A†) πλην γινου μοι εις υιον δυναμεως και πολεμει τους πολεμους κυριου και σαουλ ειπεν μη εστω η(> A†) χειρ μου επ αυτω και εσται επ αυτον χειρ αλλοφυλων (18) και ειπεν δαυιδ προς σαουλ τις εγω ειμι και τις η ζωη της συγγενειας του πατρος μου εν ισραηλ οτι εσομαι γαμβρος του βασιλεως (19) και εγενηθη εν τω καιρω του δοθηναι την μεροβ θυγατερα σαουλ τω δαυιδ (+ εις γυναικα *L*†) και αυτη (+ εφοβηθη τον δαυιδ και *L*†) εδοθη τω εσριηλ(sic *O*–A†, ισραηλ A†, εχριηλ[ex εδριηλ] *L*†: cf. II 2 18) τω(του *L*†) μοουλαθιτη(μαολλαιου *L*†) εις γυναικα *OL* || **20** εν (+ τοις B†) οφθ. αυτου] pr. το ρημα *O*, + το ρημα *L*† || **21** fin.] + και ειπεν σαουλ προς (+ τον A†) δαυιδ εν ταις δυσιν επιγαμβρευσεις μοι σημερον *OL* || **22** λαθρα / τω δ.] tr. A, λαθρα > *O*–A† | ο βασ. / θελει εν σοι] tr. *O* || **23** τα ρημ.] pr. κατα *O* | ει > B* | βασιλει] pr. τω *O*–A*L* | ανηρ] ανθρωπος A† || **25** αλλοφυλ. $1^0 \frown 2^0$ A† | εις 1^0 > B(†) | αυτον εμβαλειν] tr. *O*, εμβ. (αυτον) τον δαυιδ *L* || **27** init.] pr. και ουκ επληρωθησαν αι ημεραι (in 𝔐 ad 26 tractum) *OL* | εκατον > A† | ανηνεγκεν] αν > *OL* | τας > A† | τω 1^0] pr. και επληρωσεν αυτας *OL*

δίδωσιν αὐτῷ τὴν Μελχολ θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα. [28]καὶ 28
εἶδεν Σαουλ ὅτι κύριος μετὰ Δαυιδ καὶ πᾶς Ισραηλ ἠγάπα αὐτόν,
[29]καὶ προσέθετο εὐλαβεῖσθαι ἀπὸ Δαυιδ ἔτι. 29
[1]Καὶ ἐλάλησεν Σαουλ πρὸς Ιωναθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ πρὸς 19
πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ θανατῶσαι τὸν Δαυιδ. καὶ Ιωναθαν
υἱὸς Σαουλ ᾑρεῖτο τὸν Δαυιδ σφόδρα, [2]καὶ ἀπήγγειλεν Ιωναθαν 2
τῷ Δαυιδ λέγων Σαουλ ζητεῖ θανατῶσαί σε· φύλαξαι οὖν αὔριον
πρωὶ καὶ κρύβηθι καὶ κάθισον κρυβῇ, [3]καὶ ἐγὼ ἐξελεύσομαι καὶ 3
στήσομαι ἐχόμενος τοῦ πατρός μου ἐν ἀγρῷ, οὗ ἐὰν ᾖς ἐκεῖ, καὶ
ἐγὼ λαλήσω περὶ σοῦ πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ὄψομαι ὅ τι ἐὰν
ᾖ, καὶ ἀπαγγελῶ σοι. [4]καὶ ἐλάλησεν Ιωναθαν περὶ Δαυιδ ἀγαθὰ 4
πρὸς Σαουλ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Μὴ ἁμαρτη-
σάτω ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν δοῦλόν σου Δαυιδ, ὅτι οὐχ ἡμάρτηκεν
εἰς σέ, καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ ἀγαθὰ σφόδρα, [5]καὶ ἔθετο τὴν 5
ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον, καὶ
ἐποίησεν κύριος σωτηρίαν μεγάλην, καὶ πᾶς Ισραηλ εἶδον καὶ ἐχά-
ρησαν· καὶ ἵνα τί ἁμαρτάνεις εἰς αἷμα ἀθῷον θανατῶσαι τὸν
Δαυιδ δωρεάν; [6]καὶ ἤκουσεν Σαουλ τῆς φωνῆς Ιωναθαν, καὶ ὤ- 6
μοσεν Σαουλ λέγων Ζῇ κύριος, εἰ ἀποθανεῖται. [7]καὶ ἐκάλεσεν Ιω- 7
ναθαν τὸν Δαυιδ καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα,
καὶ εἰσήγαγεν Ιωναθαν τὸν Δαυιδ πρὸς Σαουλ, καὶ ἦν ἐνώπιον
αὐτοῦ ὡσεὶ ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. — [8]καὶ προσέθετο ὁ πόλε- 8
μος γενέσθαι πρὸς Σαουλ, καὶ κατίσχυσεν Δαυιδ καὶ ἐπολέμησεν
τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην σφόδρα,
καὶ ἔφυγον ἐκ προσώπου αὐτοῦ.
[9]Καὶ ἐγένετο πνεῦμα θεοῦ πονηρὸν ἐπὶ Σαουλ, καὶ αὐτὸς ἐν οἴ- 9
κῳ καθεύδων, καὶ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ Δαυιδ ἔψαλλεν ἐν
ταῖς χερσὶν αὐτοῦ· [10]καὶ ἐζήτει Σαουλ πατάξαι τὸ δόρυ εἰς Δαυιδ, 10
καὶ ἀπέστη Δαυιδ ἐκ προσώπου Σαουλ, καὶ ἐπάταξεν τὸ δόρυ εἰς
τὸν τοῖχον, καὶ Δαυιδ ἀνεχώρησεν καὶ διεσώθη. [11]καὶ ἐγενήθη ἐν 11
τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ ἀπέστειλεν Σαουλ ἀγγέλους εἰς οἶκον Δαυιδ

27 αυτω paenult.] + σαουλ *OL* | αυτω ult. > $O^{-A}L$ || **28** σαουλ] + και εγνω *O* | και 2^{0}] pr. και μελχολ η θυγατηρ αυτου $L^{\dagger}$ || **29** fin.] + και εγενετο σαουλ εχθρευων τον δαυιδ πασας τας ημερας (30) και εξηλθον οι αρχοντες των αλλοφυλων και εγενετο αφ ικανου εξοδιας αυτων συνηκεν δαυιδ παρα παντας τους δουλους σαουλ και ετιμηθη το ονομα αυτου σφοδρα *OL*

19 1 τον δαυιδ 1^{0}] αυτον $A^{\dagger}$ | υιος] pr. ο O^{-376} || **2** σαουλ ζητει] ζ. σαουλ(> $O^{-A\dagger}$) ο πατηρ μου *O* | φυλ. ουν] και νυν φυλ. $L^{\dagger}$, ουν > $A^{\dagger}$ | κρυβη] κρυφη *OL* || **4** σου] αυτου $O^{-A}L^{\dagger}$ | αγαθα ult.] + σοι *O* || **7** αυτω] + ιωναθαν A | ωσει] ως *O* || **8** γινεσθαι *O* | προς σαουλ V] π. δαυιδ B, ετι επι τους αλλοφυλους $L^{\dagger}$, > *O* | εν αυτοις] αυτους *OL* || **9** θεου] κυριου *O*, > *L*, sed $L^{\dagger}$ add. παρα θεου post σαουλ | καθευδων] εκαθητο $L^{\dagger}$ | δαυιδ] pr. ιδου $OL^{\dagger}$ | εν ult. > $B^{\dagger}$ || **10** δαυιδ 1^{0}] + και εν τω τοιχω *O* | διεσωθη] εξεσπασθη A

φυλάξαι αὐτὸν τοῦ θανατῶσαι αὐτὸν πρωί. καὶ ἀπήγγειλεν τῷ
Δαυιδ Μελχολ ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα Ἐὰν μὴ σὺ σώσῃς τὴν ψυ-
12 χὴν σαυτοῦ τὴν νύκτα ταύτην, αὔριον θανατωθήσῃ. [12]καὶ κατάγει
ἡ Μελχολ τὸν Δαυιδ διὰ τῆς θυρίδος, καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἔφυγεν καὶ
13 σῴζεται. [13]καὶ ἔλαβεν ἡ Μελχολ τὰ κενοτάφια καὶ ἔθετο ἐπὶ τὴν
κλίνην καὶ ἧπαρ τῶν αἰγῶν ἔθετο πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἐκά-
14 λυψεν αὐτὰ ἱματίῳ. [14]καὶ ἀπέστειλεν Σαουλ ἀγγέλους λαβεῖν τὸν
15 Δαυιδ, καὶ λέγουσιν ἐνοχλεῖσθαι αὐτόν. [15]καὶ ἀποστέλλει ἐπὶ τὸν
Δαυιδ λέγων Ἀγάγετε αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης πρός με τοῦ θανατῶ-
16 σαι αὐτόν. [16]καὶ ἔρχονται οἱ ἄγγελοι, καὶ ἰδοὺ τὰ κενοτάφια ἐπὶ
17 τῆς κλίνης, καὶ ἧπαρ τῶν αἰγῶν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ. [17]καὶ εἶπεν
Σαουλ τῇ Μελχολ Ἵνα τί οὕτως παρελογίσω με καὶ ἐξαπέστειλας
τὸν ἐχθρόν μου καὶ διεσώθη; καὶ εἶπεν Μελχολ τῷ Σαουλ Αὐτὸς
εἶπεν Ἐξαπόστειλόν με· εἰ δὲ μή, θανατώσω σε.
18 [18]Καὶ Δαυιδ ἔφυγεν καὶ διεσώθη καὶ παραγίνεται πρὸς Σαμουηλ
εἰς Αρμαθαιμ καὶ ἀπαγγέλλει αὐτῷ πάντα, ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ
Σαουλ, καὶ ἐπορεύθη Δαυιδ καὶ Σαμουηλ καὶ ἐκάθισαν ἐν Ναυαθ ἐν
19 Ραμα. [19]καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαουλ λέγοντες Ἰδοὺ Δαυιδ ἐν Ναυαθ
20 ἐν Ραμα. [20]καὶ ἀπέστειλεν Σαουλ ἀγγέλους λαβεῖν τὸν Δαυιδ,
καὶ εἶδαν τὴν ἐκκλησίαν τῶν προφητῶν, καὶ Σαμουηλ εἱστήκει
καθεστηκὼς ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἐγενήθη ἐπὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Σαουλ
21 πνεῦμα θεοῦ, καὶ προφητεύουσιν. [21]καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαουλ, καὶ
ἀπέστειλεν ἀγγέλους ἑτέρους, καὶ ἐπροφήτευσαν καὶ αὐτοί. καὶ
προσέθετο Σαουλ ἀποστεῖλαι ἀγγέλους τρίτους, καὶ ἐπροφήτευσαν
22 καὶ αὐτοί. [22]καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Σαουλ καὶ ἐπορεύθη καὶ αὐτὸς εἰς
Αρμαθαιμ καὶ ἔρχεται ἕως τοῦ φρέατος τοῦ ἅλω τοῦ ἐν τῷ Σεφι
καὶ ἠρώτησεν καὶ εἶπεν Ποῦ Σαμουηλ καὶ Δαυιδ; καὶ εἶπαν Ἰδοὺ
23 ἐν Ναυαθ ἐν Ραμα. [23]καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς Ναυαθ ἐν Ραμα,
καὶ ἐγενήθη καὶ ἐπ᾽ αὐτῷ πνεῦμα θεοῦ, καὶ ἐπορεύετο προφητεύων
24 ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Ναυαθ ἐν Ραμα. [24]καὶ ἐξεδύσατο τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐπροφήτευσεν ἐνώπιον αὐτῶν καὶ ἔπεσεν γυμνὸς
ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν νύκτα· διὰ τοῦτο ἔλεγον
Εἰ καὶ Σαουλ ἐν προφήταις;

13 εθετο 1^0] εθηκεν *OL*, 2^0 V *L*† || 14 αποστελλει A: ex 15 | λεγουσιν] ειπεν μελχολ *L*† || 15 αποστελλει επι] απ. του ιδειν επι A, απεστειλεν σαουλ αγγελους ιδειν *L*† || 17 ειπεν ult.] + προς με *OL* || 18 διεσωθη] δι > A | εκαθισεν B† | ναυαθ V] ν > B*L*, ναυιωθ A: item VB*L*A in 19—20 1 || 19 ιδου] + δη A† || 20 προφητων] + προφητευοντων uel sim. *OL* | fin.] + και γε (hab. A†, > *O*-A*L*: cf. 24) αυτοι *OL* || 22 ερχονται A† | αλω] μεγαλου *O* | τω > *OL* | σεφι] σοκχω A†, σογχω O^{247}†, σοχω O^{376}: cf. 17 1 | ειπαν] -πεν B*V† || 23 εις 1^0 *L*] εν BA | επορευετο] -ρευθη A†, + πορευομενος και A*L* (*O*-A deest) | εις ult.] εν A || 24 εξεδυσ.] + και γε (> A†: cf. infra et 20) αυτος *O* | επροφ.] + και γε αυτος A | αυτων] σαμουηλ *L*† | ει] η A

[1]Καὶ ἀπέδρα Δαυιδ ἐκ Ναυαθ ἐν Ραμα καὶ ἔρχεται ἐνώπιον Ιω- 20
ναθαν καὶ εἶπεν Τί πεποίηκα καὶ τί τὸ ἀδίκημά μου καὶ τί ἡμάρ-
τηκα ἐνώπιον τοῦ πατρός σου ὅτι ἐπιζητεῖ τὴν ψυχήν μου; [2]καὶ 2
εἶπεν αὐτῷ Ιωναθαν Μηδαμῶς σοι, οὐ μὴ ἀποθάνῃς· ἰδοὺ οὐ μὴ
ποιήσῃ ὁ πατήρ μου ῥῆμα μέγα ἢ μικρὸν καὶ οὐκ ἀποκαλύψει τὸ
ὠτίον μου· καὶ τί ὅτι κρύψει ὁ πατήρ μου τὸ ῥῆμα τοῦτο; οὐκ
ἔστιν τοῦτο. [3]καὶ ἀπεκρίθη Δαυιδ τῷ Ιωναθαν καὶ εἶπεν Γινώσκων 3
οἶδεν ὁ πατήρ σου ὅτι εὕρηκα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ εἶπεν
Μὴ γνώτω τοῦτο Ιωναθαν, μὴ οὐ βούληται· ἀλλὰ ζῇ κύριος καὶ
ζῇ ἡ ψυχή σου, ὅτι, καθὼς εἶπον, ἐμπέπλησται ἀνὰ μέσον μου καὶ
τοῦ θανάτου. [4]καὶ εἶπεν Ιωναθαν πρὸς Δαυιδ Τί ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου 4
καὶ τί ποιήσω σοι; [5]καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς Ιωναθαν Ἰδοὺ δὴ νεο- 5
μηνία αὔριον, καὶ ἐγὼ καθίσας οὐ καθήσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως φαγεῖν,
καὶ ἐξαποστελεῖς με, καὶ κρυβήσομαι ἐν τῷ πεδίῳ ἕως δείλης.
[6]ἐὰν ἐπισκεπτόμενος ἐπισκέψηταί με ὁ πατήρ σου, καὶ ἐρεῖς Παρ- 6
αιτούμενος παρῃτήσατο ἀπ᾿ ἐμοῦ Δαυιδ δραμεῖν ἕως εἰς Βηθλεεμ
τὴν πόλιν αὐτοῦ, ὅτι θυσία τῶν ἡμερῶν ἐκεῖ ὅλῃ τῇ φυλῇ. [7]ἐὰν 7
τάδε εἴπῃ Ἀγαθῶς, εἰρήνη τῷ δούλῳ σου· καὶ ἐὰν σκληρῶς ἀπο-
κριθῇ σοι, γνῶθι ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία παρ᾿ αὐτοῦ. [8]καὶ ποι- 8
ήσεις ἔλεος μετὰ τοῦ δούλου σου, ὅτι εἰσήγαγες εἰς διαθήκην κυ-
ρίου τὸν δοῦλόν σου μετὰ σεαυτοῦ· καὶ εἰ ἔστιν ἀδικία ἐν τῷ
δούλῳ σου, θανάτωσόν με σύ· καὶ ἕως τοῦ πατρός σου ἵνα τί
οὕτως εἰσάγεις με; [9]καὶ εἶπεν Ιωναθαν Μηδαμῶς σοι, ὅτι ἐὰν γι- 9
νώσκων γνῶ ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ
ἐλθεῖν ἐπὶ σέ· καὶ ἐὰν μή, εἰς τὰς πόλεις σου ἐγὼ ἀπαγγελῶ σοι.
[10]καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς Ιωναθαν Τίς ἀπαγγελεῖ μοι, ἐὰν ἀποκριθῇ 10
ὁ πατήρ σου σκληρῶς; [11]καὶ εἶπεν Ιωναθαν πρὸς Δαυιδ Πορεύου 11
καὶ μένε εἰς ἀγρόν. καὶ ἐκπορεύονται ἀμφότεροι εἰς ἀγρόν. — [12]καὶ 12
εἶπεν Ιωναθαν πρὸς Δαυιδ Κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ οἶδεν ὅτι ἀνα-
κρινῶ τὸν πατέρα μου ὡς ἂν ὁ καιρὸς τρισσῶς, καὶ ἰδοὺ ἀγαθὸν
ᾖ περὶ Δαυιδ, καὶ οὐ μὴ ἀποστείλω πρὸς σὲ εἰς ἀγρόν· [13]τάδε 13
ποιήσαι ὁ θεὸς τῷ Ιωναθαν καὶ τάδε προσθείη, ὅτι ἀνοίσω τὰ κακὰ
ἐπὶ σὲ καὶ ἀποκαλύψω τὸ ὠτίον σου καὶ ἐξαποστελῶ σε, καὶ ἀπ-

20 1 εκ ναυαθ V] εξ αυαθ B*L*†, εν ναυιωθ A: cf. **19** 18 | ενωπιον ιωναθαν / και ειπεν] tr. A || 2 μεγα η *OL*] > B†, + ρημα A^c || 3 εν οφθ.] ενωπιον A† | γνωτω] γνωναι B | βουλεται *O* | καθως ειπον > *L*† | εμπεπλ.] πεπληρωται *OL* | μου και του θαν. B†] εμου και ανα μεσον του πατρος σου εως θαν. *OL* || 4 τι ult. > *OL* || 5 ου > *L*† | μετα του βασ. > B† | κρυβησομαι] πορευσ. A† | fin.] + της τριτης *O* || 6 εως εις] εως > A†, εις > *L* | της πολεως *L*† || 7 και εαν] + δε A†, εαν δε *L*† || 8 εισηγ. / εις διαθ. κυρ.] tr. *OL* | αδικια > A† || 9 μη] + η BA† | απαγγελλω B† || 10 τις] pr. και A† | απαγγειλη B† || 12 αγαθον η] εαν ην αγ. A(†) | αποστελλω A† || 13 ο θεος] κυριος *O*(†) | εξαποστελλω A†

ελεύσῃ εἰς εἰρήνην· καὶ ἔσται κύριος μετὰ σοῦ, καθὼς ἦν μετὰ τοῦ
14 πατρός μου. [14]καὶ μὲν ἔτι μου ζῶντος καὶ ποιήσεις ἔλεος μετ' ἐμοῦ,
15 καὶ ἐὰν θανάτῳ ἀποθάνω, [15]οὐκ ἐξαρεῖς ἔλεός σου ἀπὸ τοῦ οἴκου
μου ἕως τοῦ αἰῶνος· καὶ εἰ μὴ ἐν τῷ ἐξαίρειν κύριον τοὺς ἐχ-
16 θροὺς Δαυιδ ἕκαστον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς [16]ἐξαρθῆναι τὸ ὄνομα
τοῦ Ιωναθαν ἀπὸ τοῦ οἴκου Δαυιδ, καὶ ἐκζητῆσαι κύριος ἐχθροὺς
17 τοῦ Δαυιδ. [17]καὶ προσέθετο ἔτι Ιωναθαν ὀμόσαι τῷ Δαυιδ, ὅτι
18 ἠγάπησεν ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτόν. [18]καὶ εἶπεν Ιωναθαν Αὔριον
19 νουμηνία, καὶ ἐπισκεπήσῃ, ὅτι ἐπισκεπήσεται καθέδρα σου. [19]καὶ
τρισσεύσεις καὶ ἐπισκέψῃ καὶ ἥξεις εἰς τὸν τόπον σου, οὗ ἐκρύ-
βης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐργασίμῃ, καὶ καθήσῃ παρὰ τὸ εργαβ ἐκεῖνο.
20 [20]καὶ ἐγὼ τρισσεύσω ταῖς σχίζαις ἀκοντίζων ἐκπέμπων εἰς τὴν αματ-
21 ταρι· [21]καὶ ἰδοὺ ἀποστελῶ τὸ παιδάριον λέγων Δεῦρο εὑρέ μοι
τὴν σχίζαν· ἐὰν εἴπω λέγων τῷ παιδαρίῳ Ὧδε ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ
καὶ ὧδε, λαβὲ αὐτήν, παραγίνου, ὅτι εἰρήνη σοι καὶ οὐκ ἔστιν λό-
22 γος, ζῇ κύριος· [22]ἐὰν τάδε εἴπω τῷ νεανίσκῳ Ὧδε ἡ σχίζα ἀπὸ
23 σοῦ καὶ ἐπέκεινα, πορεύου, ὅτι ἐξαπέσταλκέν σε κύριος. [23]καὶ τὸ
ῥῆμα, ὃ ἐλαλήσαμεν ἐγὼ καὶ σύ, ἰδοὺ κύριος μάρτυς ἀνὰ μέσον
ἐμοῦ καὶ σοῦ ἕως αἰῶνος.
24 [24]Καὶ κρύπτεται Δαυιδ ἐν ἀγρῷ, καὶ παραγίνεται ὁ μήν, καὶ ἔρ-
25 χεται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ φαγεῖν. [25]καὶ ἐκάθισεν ὁ
βασιλεὺς ἐπὶ τὴν καθέδραν αὐτοῦ ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ, ἐπὶ τῆς καθ-
έδρας παρὰ τοῖχον, καὶ προέφθασεν τὸν Ιωναθαν, καὶ ἐκάθισεν
26 Αβεννηρ ἐκ πλαγίων Σαουλ, καὶ ἐπεσκέπη ὁ τόπος Δαυιδ. [26]καὶ
οὐκ ἐλάλησεν Σαουλ οὐδὲν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι εἶπεν Σύμ-
27 πτωμα φαίνεται μὴ καθαρὸς εἶναι, ὅτι οὐ κεκαθάρισται. [27]καὶ ἐγε-
νήθη τῇ ἐπαύριον τοῦ μηνὸς τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ καὶ ἐπεσκέπη
ὁ τόπος τοῦ Δαυιδ, καὶ εἶπεν Σαουλ πρὸς Ιωναθαν τὸν υἱὸν αὐ-
τοῦ Τί ὅτι οὐ παραγέγονεν ὁ υἱὸς Ιεσσαι καὶ ἐχθὲς καὶ σήμερον
28 ἐπὶ τὴν τράπεζαν; [28]καὶ ἀπεκρίθη Ιωναθαν τῷ Σαουλ καὶ εἶπεν

14 ελεος μετ εμου] μετ εμου ελ. κυριου *OL* || **15** σου > A || **16** εξαρθηναι] ευρεθ. B, ει εξαρθησεται *L*† | το ον. του] τω *L*†, του > *O* | εκζητησει *O* | εχθρους] εκ χειρος εχθρων A(-θρου†) *L*†, εχθρους σου εκ χειρος *O*–A† || **17** δαυιδ] + εν τω ηγαπηκεναι αυτον *O*, + δια το αγαπαν αυτον *L*† | ηγαπησεν] -πηκεν *O*† || **18** ειπεν] + αυτω *OL* || **19** εκρυβης] ε > B(†), + εκει *L* | καθισεις *O* || **20** ακοντ.] pr. θηρα *O*(†) | αματταρι V] -ραν *L*†, αρμ. B†, λααρματταραι A†, λαμματαρα *O*–A(†) || **21** αποστελω *O*–A*L*] -στελλω BA | σχιζαν] γουζαν (sic) B† | οτι] pr. γινωσκε *L*†: traxit παραγινου ad uerba puero dicta | λογος] + κυριου B† || **22** εαν] pr. και *O*–A†, + δε *L* | ωδε (cf. 21)] ιδε *O*; εκει *L*: εκει add. A† post σχιζα || **23** σου] pr. ανα μεσον *O*–A || **24** αγρω] pr. τω A, τω πεδιω *L*† || **25** ο βασ. > B† | εκ] pr. ενωπιον αυτου A† || **26** ουδεν > B | ειπεν] ειρηκεν B || **27** τη 2° ⌒ 3° A† | ο ult. > A†

αὐτῷ Παρῄτηται Δαυιδ παρ᾽ ἐμοῦ ἕως εἰς Βηθλεεμ τὴν πόλιν αὐ-
τοῦ πορευθῆναι 29καὶ εἶπεν Ἐξαπόστειλον δή με, ὅτι θυσία τῆς 29
φυλῆς ἡμῖν ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐνετείλαντο πρός με οἱ ἀδελφοί μου,
καὶ νῦν εἰ εὕρηκα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, διασωθήσομαι δὴ καὶ
ὄψομαι τοὺς ἀδελφούς μου· διὰ τοῦτο οὐ παραγέγονεν ἐπὶ τὴν
τράπεζαν τοῦ βασιλέως. 30καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Σαουλ ἐπὶ Ιωναθαν 30
σφόδρα καὶ εἶπεν αὐτῷ Υἱὲ κορασίων αὐτομολούντων, οὐ γὰρ οἶδα
ὅτι μέτοχος εἶ σὺ τῷ υἱῷ Ιεσσαι εἰς αἰσχύνην σου καὶ εἰς αἰσχύ-
νην ἀποκαλύψεως μητρός σου; 31ὅτι πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς ὁ υἱὸς 31
Ιεσσαι ζῇ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐχ ἑτοιμασθήσεται ἡ βασιλεία σου· νῦν οὖν
ἀποστείλας λαβὲ τὸν νεανίαν, ὅτι υἱὸς θανάτου οὗτος. 32καὶ ἀπ- 32
εκρίθη Ιωναθαν τῷ Σαουλ Ἵνα τί ἀποθνῄσκει; τί πεποίηκεν; 33καὶ 33
ἐπῆρεν Σαουλ τὸ δόρυ ἐπὶ Ιωναθαν τοῦ θανατῶσαι αὐτόν. καὶ ἔγνω
Ιωναθαν ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία αὕτη παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
θανατῶσαι τὸν Δαυιδ, 34καὶ ἀνεπήδησεν Ιωναθαν ἀπὸ τῆς τραπέ- 34
ζης ἐν ὀργῇ θυμοῦ καὶ οὐκ ἔφαγεν ἐν τῇ δευτέρᾳ τοῦ μηνὸς ἄρ-
τον, ὅτι ἐθραύσθη ἐπὶ τὸν Δαυιδ, ὅτι συνετέλεσεν ἐπ᾽ αὐτὸν ὁ
πατὴρ αὐτοῦ.

35Καὶ ἐγενήθη πρωὶ καὶ ἐξῆλθεν Ιωναθαν εἰς ἀγρόν, καθὼς ἐτά- 35
ξατο εἰς τὸ μαρτύριον Δαυιδ, καὶ παιδάριον μικρὸν μετ᾽ αὐτοῦ.
36καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ Δράμε, εὑρέ μοι τὰς σχίζας, ἐν αἷς ἐγὼ 36
ἀκοντίζω· καὶ τὸ παιδάριον ἔδραμε, καὶ αὐτὸς ἠκόντιζε τῇ σχίζῃ
καὶ παρήγαγεν αὐτήν. 37καὶ ἦλθεν τὸ παιδάριον ἕως τοῦ τόπου 37
τῆς σχίζης, οὗ ἠκόντιζεν Ιωναθαν, καὶ ἀνεβόησεν Ιωναθαν ὀπίσω
τοῦ νεανίου καὶ εἶπεν Ἐκεῖ ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα· 38καὶ 38
ἀνεβόησεν Ιωναθαν ὀπίσω τοῦ παιδαρίου αὐτοῦ λέγων Ταχύνας
σπεῦσον καὶ μὴ στῇς· καὶ ἀνέλεξεν τὸ παιδάριον Ιωναθαν τὰς σχί-
ζας πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ. 39καὶ τὸ παιδάριον οὐκ ἔγνω οὐθέν, 39
πάρεξ Ιωναθαν καὶ Δαυιδ ἔγνωσαν τὸ ῥῆμα. 40καὶ Ιωναθαν ἔδωκεν 40
τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ
αὐτοῦ Πορεύου εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν. 41καὶ ὡς εἰσῆλθεν τὸ παι- 41
δάριον, καὶ Δαυιδ ἀνέστη ἀπὸ τοῦ εργαβ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσ-

29 δη με] tr. *O* | ημιν] ειμι (sic) A†, ημων *O*-A*L* | ενετειλατο προς με ο αδελφος *O*(†) || **30** εις 1^0 > A†, 2^0 > *O*-A† || **32** σαουλ] + πατρι αυτου και ειπεν προς αυτον *O*†, πατρι αυτου και ειπεν *L* || **33** ιωναθαν 1^0⌒2^0 A† || **34** απεπηδησεν *O* | τη δευτ.] pr. ημερα A, pr. τη ημερα *O*-A, + ημερα *L*† | οτι 1^0⌒2^0 B† || **35** αγρον] pr. τον *O*-A†, το πεδιον *L*† | εις το μαρτ./δαυιδ] tr. *O* || **37** ηκοντιζεν B*O*-A] -τισεν A*L*: item *L* in 36 | ιωναθαν 1^0⌒2^0 A† || **38** εβοησεν A | προς] pr. και ηνεγκεν *O*-A*L*, pr. και ηνεγκεν τας σχιζας ABc || **39** παιδαριον⌒40 παιδαριον A† | εγνωσαν(*L* ηδεισαν) το ρημα > B || **40** ιωναθαν εδωκεν] tr. *O*, επεθηκεν ιων. *L*† | εισελθε] pr. και *O*, > *L*† || **41** ως > *OL* | εισηλθεν/το παιδ.] tr. A (non *O*-A*L*) | εργαβ *O*-A (cf. 19 6 11. 15)] αργαβ B†, αργοβ *L*, υπνου A†

ωπον αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ τρίς, καὶ κατεφίλησεν ἕκαστος
τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσεν ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ ἕως
42 συντελείας μεγάλης. [42]καὶ εἶπεν Ιωναθαν Πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ
ὡς ὀμωμόκαμεν ἡμεῖς ἀμφότεροι ἐν ὀνόματι κυρίου λέγοντες Κύ-
ριος ἔσται μάρτυς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ
σπέρματός μου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου ἕως αἰῶνος.
21 [1]καὶ ἀνέστη Δαυιδ καὶ ἀπῆλθεν, καὶ Ιωναθαν εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν.
2 [2]Καὶ ἔρχεται Δαυιδ εἰς Νομβα πρὸς Αβιμελεχ τὸν ἱερέα. καὶ ἐξ-
έστη Αβιμελεχ τῇ ἀπαντήσει αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ Τί ὅτι σὺ μόνος
3 καὶ οὐθεὶς μετὰ σοῦ; [3]καὶ εἶπεν Δαυιδ τῷ ἱερεῖ Ὁ βασιλεὺς ἐν-
τέταλταί μοι ῥῆμα σήμερον καὶ εἶπέν μοι Μηδεὶς γνώτω τὸ ῥῆμα,
περὶ οὗ ἐγὼ ἀποστέλλω σε καὶ ὑπὲρ οὗ ἐντέταλμαί σοι· καὶ τοῖς
παιδαρίοις διαμεμαρτύρημαι ἐν τῷ τόπῳ τῷ λεγομένῳ Θεοῦ πίστις,
4 Φελλανι Αλεμωνι· [4]καὶ νῦν εἰ εἰσὶν ὑπὸ τὴν χεῖρά σου πέντε ἄρτοι,
5 δὸς εἰς χεῖρά μου τὸ εὑρεθέν. [5]καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἱερεὺς τῷ Δαυιδ
καὶ εἶπεν Οὐκ εἰσὶν ἄρτοι βέβηλοι ὑπὸ τὴν χεῖρά μου, ὅτι ἀλλ'
ἢ ἄρτοι ἅγιοι εἰσίν· εἰ πεφυλαγμένα τὰ παιδάριά ἐστιν ἀπὸ γυναι-
6 κός, καὶ φάγεται. [6]καὶ ἀπεκρίθη Δαυιδ τῷ ἱερεῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ
Ἀλλὰ ἀπὸ γυναικὸς ἀπεσχήμεθα ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν· ἐν τῷ
ἐξελθεῖν με εἰς ὁδὸν γέγονε πάντα τὰ παιδάρια ἡγνισμένα, καὶ
αὐτὴ ἡ ὁδὸς βέβηλος, διότι ἁγιασθήσεται σήμερον διὰ τὰ σκεύη
7 μου. [7]καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Αβιμελεχ ὁ ἱερεὺς τοὺς ἄρτους τῆς προ-
θέσεως, ὅτι οὐκ ἦν ἐκεῖ ἄρτος ὅτι ἀλλ' ἢ ἄρτοι τοῦ προσώπου οἱ
ἀφῃρημένοι ἐκ προσώπου κυρίου παρατεθῆναι ἄρτον θερμὸν ᾗ
8 ἡμέρᾳ ἔλαβεν αὐτούς. [8]καὶ ἐκεῖ ἦν ἓν τῶν παιδαρίων τοῦ Σαουλ
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συνεχόμενος νεεσσαραν ἐνώπιον κυρίου, καὶ
9 ὄνομα αὐτῷ Δωηκ ὁ Σύρος νέμων τὰς ἡμιόνους Σαουλ. [9]καὶ εἶπεν
Δαυιδ πρὸς Αβιμελεχ Ἰδὲ εἰ ἔστιν ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν χεῖρά σου
δόρυ ἢ ῥομφαία, ὅτι τὴν ῥομφαίαν μου καὶ τὰ σκεύη οὐκ εἴληφα

41 αυτου 1^{0}] + επι την γην *OL* | τω B*O*-A†] τον A, επι τον *L*† || **42** ιωναθαν] + τω δαυιδ *O*, + προς δαυιδ *L*† | ημεις αμφοτ.] tr. *O* | σου 1^{0}] pr. ανα μεσον *O*-A† | και ανα μεσον $1^{0} \frown 2^{0}$ B

21 2 νομβα B*L*] νοβα A (sim. *O*-A): item *O*† in **22** 9. 19, cf. **22** 11 | αβιμελεχ bis (cf. Ps. **51** 2)] 1^{0} αμιμελεχ A†: item in **22** 9; 2^{0} et in 3. 7 etiam A αβιμελεχ, in **22** 14. 16. 20 **23** 6 A αχιμελεχ, in **21** 9 **22** 11 **30** 7 A† αχιμελεκ; B et *O*-A ubique αβ(ε)ιμελεχ, sed B in **30** 7 αχειμελεχ; *L* ubique αχ(ε)ιμελεχ; cf. etiam **26** 6 | συ > A† || **3** τω ιερει] pr. τω αβιμελεχ (cf. 2) A, + αχειμελεχ *L*† | ρημα σημερον] tr. A | μηδεις γνωτω] μη γν. μηδεις *O* | αποστελω *O*, εξαπεστειλα *L*† | εντεταλμαι] εντελλομαι A | φελλανι αλεμωνι Ra.] φ. μαεμωνει B†, φελμωνι αλμωνι A(†), φελλονι αλμονι *O*-A(†), > *L* || **4** ει > B | χειρα ult.] -ρας *O*, pr. την *L* || **5** αλλ η] pr. η A† | αρτοι αγιοι εισιν] αρτος αγιος εστιν A(†), ο αρτος ο αγιος *L*† | παιδια A† | εστιν] εισιν A | απο] pr. πλην A || **7** αρτος] αρτοι B || **8** νεεσσαραν] νεσσ. A, νεεσσαρ *L* | συρος] ιδουμαιος *L*†: item in **22** 9. 18. 22, cf. Ps. **51** 2 || **9** σκευη] + μου *OL*

ἐν τῇ χειρί μου, ὅτι ἦν τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως κατὰ σπουδήν.
[10]καὶ εἶπεν ὁ ἱερεύς Ἰδοὺ ἡ ῥομφαία Γολιαθ τοῦ ἀλλοφύλου, ὃν 10
ἐπάταξας ἐν τῇ κοιλάδι Ηλα, καὶ αὐτὴ ἐνειλημένη ἐν ἱματίῳ· εἰ
ταύτην λήμψῃ σεαυτῷ, λαβέ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἑτέρα πάρεξ ταύτης
ἐνταῦθα. καὶ εἶπεν Δαυιδ Ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ὥσπερ αὐτή, δός μοι
αὐτήν. [11]καὶ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ· καὶ ἀνέστη Δαυιδ καὶ ἔφυγεν 11
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ προσώπου Σαουλ.
Καὶ ἦλθεν Δαυιδ πρὸς Αγχους βασιλέα Γεθ. [12]καὶ εἶπαν οἱ παῖ- 12
δες Αγχους πρὸς αὐτόν Οὐχὶ οὗτος Δαυιδ ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς;
οὐχὶ τούτῳ ἐξῆρχον αἱ χορεύουσαι λέγουσαι

Ἐπάταξεν Σαουλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ
καὶ Δαυιδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ;

[13]καὶ ἔθετο Δαυιδ τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐφοβήθη 13
σφόδρα ἀπὸ προσώπου Αγχους βασιλέως Γεθ. [14]καὶ ἠλλοίωσεν τὸ 14
πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ προσεποιήσατο ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ καὶ ἐτυμπάνιζεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς πόλεως καὶ παρεφέρετο
ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ καὶ ἔπιπτεν ἐπὶ τὰς θύρας τῆς πύλης, καὶ τὰ
σίελα αὐτοῦ κατέρρει ἐπὶ τὸν πώγωνα αὐτοῦ. [15]καὶ εἶπεν Αγχους πρὸς 15
τοὺς παῖδας αὐτοῦ Ἰδοὺ ἴδετε ἄνδρα ἐπίλημπτον· ἵνα τί εἰσηγάγετε
αὐτὸν πρός με; [16]ἢ ἐλαττοῦμαι ἐπιλήμπτων ἐγώ, ὅτι εἰσαγειόχατε 16
αὐτὸν ἐπιλημπτεύεσθαι πρός με; οὗτος οὐκ εἰσελεύσεται εἰς οἰκίαν.
[1]Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν Δαυιδ καὶ διεσώθη καὶ ἔρχεται εἰς τὸ 22
σπήλαιον τὸ Οδολλαμ. καὶ ἀκούουσιν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ὁ οἶκος
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ καταβαίνουσιν πρὸς αὐτὸν ἐκεῖ. [2]καὶ συν- 2
ήγοντο πρὸς αὐτὸν πᾶς ἐν ἀνάγκῃ καὶ πᾶς ὑπόχρεως καὶ πᾶς
κατώδυνος ψυχῇ, καὶ ἦν ἐπ᾽ αὐτῶν ἡγούμενος· καὶ ἦσαν μετ᾽
αὐτοῦ ὡς τετρακόσιοι ἄνδρες. [3]καὶ ἀπῆλθεν Δαυιδ ἐκεῖθεν εἰς 3
Μασσηφα τῆς Μωαβ καὶ εἶπεν πρὸς βασιλέα Μωαβ Γινέσθωσαν
δὴ ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου παρὰ σοί, ἕως ὅτου γνῶ τί
ποιήσει μοι ὁ θεός. [4]καὶ παρεκάλεσεν τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως 4
Μωαβ, καὶ κατῴκουν μετ᾽ αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ὄντος τοῦ
Δαυιδ ἐν τῇ περιοχῇ. [5]καὶ εἶπεν Γαδ ὁ προφήτης πρὸς Δαυιδ Μὴ 5
κάθου ἐν τῇ περιοχῇ, πορεύου καὶ ἥξεις εἰς γῆν Ιουδα. καὶ ἐπο-
ρεύθη Δαυιδ καὶ ἦλθεν καὶ ἐκάθισεν ἐν πόλει Σαριχ.

9 κατα σπουδην] κατασπευδον A, επισπευδων *O*-A† || 10 ενειλημενη] εν > *OL*†, + ην B*O*† | ιματιω] + οπισω της επωμιδος *OL*† || 12 εξηρχον] εξ > *O*† || 13 εθετο] εθηκεν *O*† || 14 το προσωπον] τον τροπον A† | τα σιελα αυτου / κατερρει] tr. *O*† || 16 η > B† | οικιαν] + μου A†, την οικιαν μου *L*†

22 1 απηλθεν] απηλλαγη A† | εκειθεν δαυιδ] tr. *OL*† | διεσωθη .. ερχεται] tr. *O*† | οδολαμ *O* | ο οικος] pr. πας *OL*† || 2 και $2^0 \frown 3^0$ A† | πας 3^0 > A† | ψυχη] pr. τη A† || 3 μασηφα A(†) | τι] ο τι A || 4 οντος > A† || 5 ιουδα] pr. του A† | πολει] pr. τη A† | σαρ(ε)ιχ *L*] σαρεικ B†, αριθ *O*-A†, αριαθ A†

6 6Καὶ ἤκουσεν Σαουλ ὅτι ἔγνωσται Δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ᾽
αὐτοῦ· καὶ Σαουλ ἐκάθητο ἐν τῷ βουνῷ ὑπὸ τὴν ἄρουραν τὴν ἐν
Ραμα, καὶ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ
7 παρειστήκεισαν αὐτῷ. 7καὶ εἶπεν Σαουλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ
τοὺς παρεστηκότας αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἀκούσατε δή, υἱοὶ Βενια-
μιν· εἰ ἀληθῶς πᾶσιν ὑμῖν δώσει ὁ υἱὸς Ιεσσαι ἀγροὺς καὶ ἀμπε-
8 λῶνας καὶ πάντας ὑμᾶς τάξει ἑκατοντάρχους καὶ χιλιάρχους; 8ὅτι
σύγκεισθε πάντες ὑμεῖς ἐπ᾽ ἐμέ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἀποκαλύπτων τὸ
ὠτίον μου ἐν τῷ διαθέσθαι τὸν υἱόν μου διαθήκην μετὰ τοῦ υἱοῦ
Ιεσσαι, καὶ οὐκ ἔστιν πονῶν περὶ ἐμοῦ ἐξ ὑμῶν καὶ ἀποκαλύπτων
τὸ ὠτίον μου ὅτι ἐπήγειρεν ὁ υἱός μου τὸν δοῦλόν μου ἐπ᾽ ἐμὲ
9 εἰς ἐχθρὸν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. 9καὶ ἀποκρίνεται Δωηκ ὁ Σύρος ὁ
καθεστηκὼς ἐπὶ τὰς ἡμιόνους Σαουλ καὶ εἶπεν Ἑόρακα τὸν υἱὸν
Ιεσσαι παραγινόμενον εἰς Νομβα πρὸς Αβιμελεχ υἱὸν Αχιτωβ τὸν
10 ἱερέα, 10καὶ ἠρώτα αὐτῷ διὰ τοῦ θεοῦ καὶ ἐπισιτισμὸν ἔδωκεν
11 αὐτῷ καὶ τὴν ῥομφαίαν Γολιαδ τοῦ ἀλλοφύλου ἔδωκεν αὐτῷ. 11καὶ
ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καλέσαι τὸν Αβιμελεχ υἱὸν Αχιτωβ καὶ
πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν Νομβα,
12 καὶ παρεγένοντο πάντες πρὸς τὸν βασιλέα. 12καὶ εἶπεν Σαουλ
13 Ἄκουε δή, υἱὲ Αχιτωβ. καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγώ· λάλει, κύριε. 13καὶ
εἶπεν αὐτῷ Σαουλ Ἵνα τί συνέθου κατ᾽ ἐμοῦ σὺ καὶ ὁ υἱὸς Ιεσσαι
δοῦναί σε αὐτῷ ἄρτον καὶ ῥομφαίαν καὶ ἐρωτᾶν αὐτῷ διὰ τοῦ
14 θεοῦ θέσθαι αὐτὸν ἐπ᾽ ἐμὲ εἰς ἐχθρὸν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη; 14καὶ
ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν Καὶ τίς ἐν πᾶσιν τοῖς δούλοις σου
ὡς Δαυιδ πιστὸς καὶ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως καὶ ἄρχων παντὸς
15 παραγγέλματός σου καὶ ἔνδοξος ἐν τῷ οἴκῳ σοῦ; 15ἢ σήμερον
ἦργμαι ἐρωτᾶν αὐτῷ διὰ τοῦ θεοῦ; μηδαμῶς. μὴ δότω ὁ βασιλεὺς
κατὰ τοῦ δούλου αὐτοῦ λόγον καὶ ἐφ᾽ ὅλον τὸν οἶκον τοῦ πατρός
μου, ὅτι οὐκ ᾔδει ὁ δοῦλος ὁ σὸς ἐν πᾶσιν τούτοις ῥῆμα μικρὸν
16 ἢ μέγα. 16καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Σαουλ Θανάτῳ ἀποθανῇ, Αβιμελεχ,
17 σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου. 17καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς
παρατρέχουσιν τοῖς ἐφεστηκόσιν ἐπ᾽ αὐτόν Προσαγάγετε καὶ θανα-
τοῦτε τοὺς ἱερεῖς τοῦ κυρίου, ὅτι ἡ χεὶρ αὐτῶν μετὰ Δαυιδ, καὶ

6 ραμα *O*–A] ραμμα A†, βαμα B*L*: cf. Iud. 4 5 B || 7 βενιαμιν] ιεμενι uel sim. *O*† | εκατοντ. .. χιλιαρχους] tr. *OL* || 8 ο bis > A† | περι εμου / εξ υμων] tr. *O* || 9 δωηγ scripsit Origenes; γ seruauit A† non nisi hoc loco, 247† hic et in 18 bis (non in 22 21 8), 376 nusquam | συρος: cf. 21 8 | νομβα et αβιμελεχ: cf. 21 2 || 10 γολιαδ] -αθ *OL*: cf. 17 42 || 11 ο βασ.] pr. σαουλ A† | αχιτωβ] + τον ιερεα *OL*† | ιερεις] + του κυριου A†, + του θεου *O*–A†: cf. 17 bis. 18. 21 | νομβα *L*] νομμα B† hic, sed in 9. 19 21 2 B νομβα; νοβα *O*–A†, νοβαθ A†: cf. 21 2 || 13 κατ εμου / συ] tr. A† | ερωταν] pr. επ *O*† || 14 τω 1^0] pr. αχιμελεχ(uel αβιμ.: cf. 21 2) *OL* || 15 η 1^0] ως A† | μου] αυτου B*† || 17 επ] προς B† | αυτον] -τω A†

ὅτι ἔγνωσαν ὅτι φεύγει αὐτός, καὶ οὐκ ἀπεκάλυψαν τὸ ὠτίον μου.
καὶ οὐκ ἐβουλήθησαν οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως ἐπενεγκεῖν τὰς χεῖρας
αὐτῶν ἀπαντῆσαι εἰς τοὺς ἱερεῖς κυρίου. [18]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς 18
τῷ Δωηκ Ἐπιστρέφου σὺ καὶ ἀπάντα εἰς τοὺς ἱερεῖς. καὶ ἐπε-
στράφη Δωηκ ὁ Σύρος καὶ ἐθανάτωσεν τοὺς ἱερεῖς κυρίου ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τριακοσίους καὶ πέντε ἄνδρας, πάντας αἴροντας εφουδ.
[19]καὶ τὴν Νομβα τὴν πόλιν τῶν ἱερέων ἐπάταξεν ἐν στόματι ῥομ- 19
φαίας ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικός, ἀπὸ νηπίου ἕως θηλάζοντος καὶ
μόσχου καὶ ὄνου καὶ προβάτου. — [20]καὶ διασῴζεται υἱὸς εἷς τῷ 20
Αβιμελεχ υἱῷ Αχιτωβ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Αβιαθαρ, καὶ ἔφυγεν ὀπίσω
Δαυιδ. [21]καὶ ἀπήγγειλεν Αβιαθαρ τῷ Δαυιδ ὅτι ἐθανάτωσεν Σαουλ 21
πάντας τοὺς ἱερεῖς τοῦ κυρίου. [22]καὶ εἶπεν Δαυιδ τῷ Αβιαθαρ 22
Ἤιδειν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅτι Δωηκ ὁ Σύρος ὅτι ἀπαγγέλλων
ἀπαγγελεῖ τῷ Σαουλ· ἐγώ εἰμι αἴτιος τῶν ψυχῶν οἴκου τοῦ πατρός
σου· [23]κάθου μετ᾽ ἐμοῦ, μὴ φοβοῦ, ὅτι οὗ ἐὰν ζητῶ τῇ ψυχῇ μου 23
τόπον, ζητήσω καὶ τῇ ψυχῇ σου, ὅτι πεφύλαξαι σὺ παρ᾽ ἐμοί.
[1]Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυιδ λέγοντες Ἰδοὺ οἱ ἀλλόφυλοι πολεμοῦ- 23
σιν ἐν τῇ Κεϊλα, καὶ αὐτοὶ διαρπάζουσιν, καταπατοῦσιν τοὺς ἅλω.
[2]καὶ ἐπηρώτησεν Δαυιδ διὰ τοῦ κυρίου λέγων Εἰ πορευθῶ καὶ 2
πατάξω τοὺς ἀλλοφύλους τούτους; καὶ εἶπεν κύριος Πορεύου καὶ
πατάξεις ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις τούτοις καὶ σώσεις τὴν Κεϊλα. [3]καὶ 3
εἶπαν οἱ ἄνδρες τοῦ Δαυιδ πρὸς αὐτόν Ἰδοὺ ἡμεῖς ἐνταῦθα ἐν τῇ
Ιουδαίᾳ φοβούμεθα, καὶ πῶς ἔσται ἐὰν πορευθῶμεν εἰς Κεϊλα; εἰς
τὰ σκῦλα τῶν ἀλλοφύλων εἰσπορευσόμεθα. [4]καὶ προσέθετο Δαυιδ 4
ἐρωτῆσαι ἔτι διὰ τοῦ κυρίου, καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ κύριος καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτόν Ἀνάστηθι καὶ κατάβηθι εἰς Κεϊλα, ὅτι ἐγὼ παραδίδωμι
τοὺς ἀλλοφύλους εἰς χεῖράς σου. [5]καὶ ἐπορεύθη Δαυιδ καὶ οἱ 5
ἄνδρες οἱ μετ᾽ αὐτοῦ εἰς Κεϊλα καὶ ἐπολέμησεν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις,
καὶ ἔφυγον ἐκ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγεν τὰ κτήνη αὐτῶν
καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔσωσεν Δαυιδ τοὺς
κατοικοῦντας Κεϊλα.
[6]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ φυγεῖν Αβιαθαρ υἱὸν Αβιμελεχ πρὸς Δαυιδ 6

17 απαντησαι (cf. 18) *L*] αμαρτ. B*O* | εις > A† || **18** επεστραφη] απ. A† | εθανατ.] + αυτος *L*† | εν] pr. και εθανατωσεν A† (*O*-A deest), pr. και απεκτεινεν *L*† | fin.] + λινον *O*† || **19** fin.] + εν στοματι ρομφαιας *OL*(add. επαταξεν ante εν)† || **21** init. — δαυιδ > A† || **22** ηδειν] + οτι B, + εγω *L*† | οτι 2°] > *O*, και *L*† | απαγγελει] -γελλει AV† | ψυχων] + εκεινων A† | οικου] pr. ολου του *L*†

23 1 καταπατ. B*L*] > *O* || **2** κυριος] + προς δαυιδ *OL*† | πορευου > A† | σωσεις] παταξεις B || **3** εισπορ.] ει πορευομεθα A†, > *L* || **4** δαυιδ ερωτ./ετι] tr. A† et cum επερωτ. *O*-A*L* | αυτω > *O* | προς αυτον] post αναστηθι tr. A†, post καταβηθι tr. *O*-A† (αυτους pro -τον) || **5** απηγαγεν(*O*-A† επ.)] pr. ουκ *O*† || **6** αβιμελεχ: cf. 21 2

καὶ αὐτὸς μετὰ Δαυιδ εἰς Κεϊλα κατέβη ἔχων εφουδ ἐν τῇ χειρὶ
7 αὐτοῦ. [7]καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαουλ ὅτι ἥκει Δαυιδ εἰς Κεϊλα, καὶ
εἶπεν Σαουλ Πέπρακεν αὐτὸν ὁ θεὸς εἰς χεῖράς μου, ὅτι ἀποκέ-
8 κλεισται εἰσελθὼν εἰς πόλιν θυρῶν καὶ μοχλῶν. [8]καὶ παρήγγειλεν
Σαουλ παντὶ τῷ λαῷ εἰς πόλεμον καταβαίνειν εἰς Κεϊλα συνέχειν
9 τὸν Δαυιδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ. [9]καὶ ἔγνω Δαυιδ ὅτι οὐ παρα-
σιωπᾷ Σαουλ περὶ αὐτοῦ τὴν κακίαν, καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς Αβι-
10 αθαρ τὸν ἱερέα Προσάγαγε τὸ εφουδ κυρίου. [10]καὶ εἶπεν Δαυιδ
Κύριε ὁ θεὸς Ισραηλ, ἀκούων ἀκήκοεν ὁ δοῦλός σου ὅτι ζητεῖ
11 Σαουλ ἐλθεῖν ἐπὶ Κεϊλα διαφθεῖραι τὴν πόλιν δι' ἐμέ. [11]εἰ ἀποκλει-
σθήσεται; καὶ νῦν εἰ καταβήσεται Σαουλ, καθὼς ἤκουσεν ὁ δοῦλός
σου; κύριε ὁ θεὸς Ισραηλ, ἀπάγγειλον τῷ δούλῳ σου. καὶ εἶπεν
13 κύριος Ἀποκλεισθήσεται. [13]καὶ ἀνέστη Δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ'
αὐτοῦ ὡς τετρακόσιοι καὶ ἐξῆλθον ἐκ Κεϊλα καὶ ἐπορεύοντο οὗ
ἐὰν ἐπορεύθησαν· καὶ τῷ Σαουλ ἀπηγγέλη ὅτι διασέσωται Δαυιδ
ἐκ Κεϊλα, καὶ ἀνῆκεν τοῦ ἐξελθεῖν.
14 [14]Καὶ ἐκάθισεν Δαυιδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν Μασερεμ ἐν τοῖς στενοῖς
καὶ ἐκάθητο ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ ὄρει Ζιφ ἐν τῇ γῇ τῇ αὐχμώδει·
καὶ ἐζήτει αὐτὸν Σαουλ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐ παρέδωκεν
15 αὐτὸν κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ. [15]καὶ εἶδεν Δαυιδ ὅτι ἐξέρ-
χεται Σαουλ τοῦ ζητεῖν τὸν Δαυιδ· καὶ Δαυιδ ἐν τῷ ὄρει τῷ
16 αὐχμώδει ἐν τῇ Καινῇ Ζιφ. [16]καὶ ἀνέστη Ιωναθαν υἱὸς Σαουλ καὶ
ἐπορεύθη πρὸς Δαυιδ εἰς Καινὴν καὶ ἐκραταίωσεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ
17 ἐν κυρίῳ. [17]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Μὴ φοβοῦ, ὅτι οὐ μὴ εὕρῃ σε
ἡ χεὶρ Σαουλ τοῦ πατρός μου, καὶ σὺ βασιλεύσεις ἐπὶ Ισραηλ, καὶ
ἐγὼ ἔσομαί σοι εἰς δεύτερον· καὶ Σαουλ ὁ πατήρ μου οἶδεν οὕτως.
18 [18]καὶ διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην ἐνώπιον κυρίου. καὶ ἐκάθητο
Δαυιδ ἐν Καινῇ, καὶ Ιωναθαν ἀπῆλθεν εἰς οἶκον αὐτοῦ.
19 [19]Καὶ ἀνέβησαν οἱ Ζιφαῖοι ἐκ τῆς αὐχμώδους πρὸς Σαουλ ἐπὶ
τὸν βουνὸν λέγοντες Οὐκ ἰδοὺ Δαυιδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν ἐν
Μεσσαρα ἐν τοῖς στενοῖς ἐν τῇ Καινῇ ἐν τῷ βουνῷ τοῦ Εχελα
20 τοῦ ἐκ δεξιῶν τοῦ Ιεσσαιμουν; [20]καὶ νῦν πᾶν τὸ πρὸς ψυχὴν τοῦ

6 κατεβη εχων/εφουδ] tr. *O*† || **7** σαουλ 1⁰⌒2⁰ A† || **9** ου — αυτου] περι αυτου σαουλ ου παρεσιωπα A†: sim. *O*-A† || 11 αναγγειλον A† | fin.] + (12) και ειπεν δαυιδ ει παραδωσουσιν οι(> A†) παρα(> *O*-A†, απο *L*†) της κειλα εμε και τους ανδρας μου εις χειρας σαουλ και ειπεν κυριος παραδωσουσιν *OL* || 13 διασεσωται (cf. Thack. p. 221)] -ωσται A*L*B^c || 14 δαυιδ > B† | μασερεθ A† | εν τη ερημω/εν τω ορει] tr. A*L*†, εν τω ορ. > *O*-A† | εν τη γη τη αυχμ.] εις ορος το αυχμωδες εν γη αυχμωδει A, εν τη καινη(cf. 15—19) εις το ορος το αυχμωδες *L*† || 15 εξερχεται] εξ > A† | του > *O* | εν τη καινη/ζιφ] tr. *O*-376†, + τη καινη B*†, ζιφ > *L*† || 18 εκαθητο δαυιδ] tr. *O*† || 19 μεσσαρα pau.] ν pro μ B†, μεσαρα *O*(†), μεσσεραμ *L*(†): cf. 24 23 | ιεσσαιμουν] ν > B*O*: item in 24 26 1.3

βασιλέως εἰς κατάβασιν καταβαινέτω πρὸς ἡμᾶς · κεκλείκασιν αὐτὸν
εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως. [21]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαουλ Εὐλογημένοι 21
ὑμεῖς τῷ κυρίῳ, ὅτι ἐπονέσατε περὶ ἐμοῦ · [22]πορεύθητε δὴ καὶ 22
ἑτοιμάσατε ἔτι καὶ γνῶτε τὸν τόπον αὐτοῦ, οὗ ἔσται ὁ ποὺς αὐτοῦ,
ἐν τάχει ἐκεῖ οὗ εἴπατε, μήποτε πανουργεύσηται · [23]καὶ ἴδετε καὶ 23
γνῶτε, καὶ πορευσόμεθα μεθ᾽ ὑμῶν, καὶ ἔσται εἰ ἔστιν ἐπὶ τῆς γῆς,
καὶ ἐξερευνήσω αὐτὸν ἐν πάσαις χιλιάσιν Ιουδα. [24]καὶ ἀνέστησαν 24
οἱ Ζιφαῖοι καὶ ἐπορεύθησαν ἔμπροσθεν Σαουλ · καὶ Δαυιδ καὶ οἱ
ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Μααν καθ᾽ ἑσπέραν ἐκ δεξιῶν τοῦ
Ιεσσαιμουν. [25]καὶ ἐπορεύθη Σαουλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ζητεῖν 25
αὐτόν · καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυιδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν πέτραν τὴν
ἐν τῇ ἐρήμῳ Μααν · καὶ ἤκουσεν Σαουλ καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω
Δαυιδ εἰς τὴν ἔρημον Μααν. [26]καὶ πορεύονται Σαουλ καὶ οἱ 26
ἄνδρες αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ὄρους τούτου, καὶ ἦν Δαυιδ καὶ οἱ
ἄνδρες αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ὄρους τούτου · καὶ ἦν Δαυιδ σκεπα-
ζόμενος πορεύεσθαι ἀπὸ προσώπου Σαουλ, καὶ Σαουλ καὶ οἱ ἄνδρες
αὐτοῦ παρενέβαλον ἐπὶ Δαυιδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ συλλαβεῖν
αὐτούς. [27]καὶ ἄγγελος πρὸς Σαουλ ἦλθεν λέγων Σπεῦδε καὶ δεῦρο, 27
ὅτι ἐπέθεντο οἱ ἀλλόφυλοι ἐπὶ τὴν γῆν. [28]καὶ ἀνέστρεψεν Σαουλ 28
μὴ καταδιώκειν ὀπίσω Δαυιδ καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν τῶν
ἀλλοφύλων · διὰ τοῦτο ἐπεκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος Πέτρα ἡ μερι-
σθεῖσα.

[1]Καὶ ἀνέβη Δαυιδ ἐκεῖθεν καὶ ἐκάθισεν ἐν τοῖς στενοῖς Εγγαδδι. 24
[2]καὶ ἐγενήθη ὡς ἀνέστρεψεν Σαουλ ἀπὸ ὄπισθεν τῶν ἀλλοφύλων, 2
καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ λεγόντων ὅτι Δαυιδ ἐν τῇ ἐρήμῳ Εγγαδδι.
[3]καὶ ἔλαβεν μεθ᾽ ἑαυτοῦ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκλεκτοὺς ἐκ παν- 3
τὸς Ισραηλ καὶ ἐπορεύθη ζητεῖν τὸν Δαυιδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ
ἐπὶ πρόσωπον Σαδαιεμ. [4]καὶ ἦλθεν εἰς τὰς ἀγέλας τῶν ποιμνίων 4
τὰς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἦν ἐκεῖ σπήλαιον, καὶ Σαουλ εἰσῆλθεν παρα-
σκευάσασθαι · καὶ Δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐσώτερον τοῦ σπη-
λαίου ἐκάθηντο. [5]καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες Δαυιδ πρὸς αὐτόν Ἰδοὺ ἡ 5
ἡμέρα αὕτη, ἣν εἶπεν κύριος πρὸς σὲ παραδοῦναι τὸν ἐχθρόν σου

20 κεκλειк.] pr. και A† || **22** γνωτε] + και ιδετε *OL*† | αυτου 1^0 > A† | ειπετε B† || **23** ιδετε και γνωτε] tr. *O*†: cf. 22; + εκ παντων των τοπων οπου (+ αυτος *L*†) κρυβεται(sic A†, κρυπτεται *O*^{247}*L*†, κεκρυπται *O*^{376}†) εκει και επιστρεψατε προς με εις ετοιμον *OL* || **24** οι Ζ. / και επορ. B†] οι Ζ. εκ της αυχμωδους και επ. pl.; tr. *O*† | μααν hic et in 25 bis] μαων *O*; επηκοω *L*† hic, τη επηκοω uel την επηκοον *L*† in 25; cf. **25** 1 || **25** απηγγελη *OL* || **26** μερους bis] μεσου A (2^0 A†) | τουτου 1^0 (non 2^0)] pr. εκ A | ην 2^0] εγενετο *O*† || **27** προς σαουλ ηλθεν] ηλθεν (παρεγενετο *L*†) π. σ. *OL* | οι > A

24 1 ανεβη *L*†] -εστη B*O* | και εκαθ. > A† || **2** λεγων A† || **3** σα(δ)δαιεμ pau.] εδδαιεμ B†, αει(α)μειν A†, αβιαλειμ *O*-A†, της θηρας των ελαφων *L*B^{mg} || **4** σαουλ εισηλθεν] tr. *OL*† || **5** η > A

εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ ποιήσεις αὐτῷ ὡς ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς
σου. καὶ ἀνέστη Δαυιδ καὶ ἀφεῖλεν τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος
6 τῆς Σαουλ λαθραίως. [6]καὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα καὶ ἐπάταξεν καρδία
7 Δαυιδ αὐτόν, ὅτι ἀφεῖλεν τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος αὐτοῦ, [7]καὶ
εἶπεν Δαυιδ πρὸς τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ Μηδαμῶς μοι παρὰ κυρίου,
εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο τῷ κυρίῳ μου τῷ χριστῷ κυρίου ἐπε-
8 νέγκαι χεῖρά μου ἐπ' αὐτόν, ὅτι χριστὸς κυρίου ἐστὶν οὗτος· [8]καὶ
ἔπεισεν Δαυιδ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ἐν λόγοις καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτοῖς
ἀναστάντας θανατῶσαι τὸν Σαουλ. καὶ ἀνέστη Σαουλ καὶ κατέβη
9 εἰς τὴν ὁδόν. [9]καὶ ἀνέστη Δαυιδ ὀπίσω αὐτοῦ ἐκ τοῦ σπηλαίου,
καὶ ἐβόησεν Δαυιδ ὀπίσω Σαουλ λέγων Κύριε βασιλεῦ· καὶ ἐπέ-
βλεψεν Σαουλ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἔκυψεν Δαυιδ ἐπὶ πρόσ-
10 ωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. [10]καὶ εἶπεν Δαυιδ
πρὸς Σαουλ Ἵνα τί ἀκούεις τῶν λόγων τοῦ λαοῦ λεγόντων Ἰδοὺ
11 Δαυιδ ζητεῖ τὴν ψυχήν σου; [11]ἰδοὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἑοράκασιν
οἱ ὀφθαλμοί σου ὡς παρέδωκέν σε κύριος σήμερον εἰς χεῖρά μου
ἐν τῷ σπηλαίῳ, καὶ οὐκ ἠβουλήθην ἀποκτεῖναί σε καὶ ἐφεισάμην
σου καὶ εἶπα Οὐκ ἐποίσω χεῖρά μου ἐπὶ κύριόν μου, ὅτι χριστὸς
12 κυρίου οὗτός ἐστιν. [12]καὶ ἰδοὺ τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος σου ἐν
τῇ χειρί μου· ἐγὼ ἀφῄρηκα τὸ πτερύγιον καὶ οὐκ ἀπέκταγκά σε.
καὶ γνῶθι καὶ ἰδὲ σήμερον ὅτι οὐκ ἔστιν κακία ἐν τῇ χειρί μου
οὐδὲ ἀσέβεια καὶ ἀθέτησις, καὶ οὐχ ἡμάρτηκα εἰς σέ· καὶ σὺ δε-
13 σμεύεις τὴν ψυχήν μου λαβεῖν αὐτήν. [13]δικάσαι κύριος ἀνὰ μέσον
ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ ἐκδικήσαι με κύριος ἐκ σοῦ· καὶ ἡ χείρ μου
14 οὐκ ἔσται ἐπὶ σοί, [14]καθὼς λέγεται ἡ παραβολὴ ἡ ἀρχαία Ἐξ ἀνό-
15 μων ἐξελεύσεται πλημμέλεια· καὶ ἡ χείρ μου οὐκ ἔσται ἐπὶ σέ. [15]καὶ
νῦν ὀπίσω τίνος σὺ ἐκπορεύῃ, βασιλεῦ Ισραηλ; ὀπίσω τίνος κατα-
διώκεις σύ; ὀπίσω κυνὸς τεθνηκότος καὶ ὀπίσω ψύλλου ἑνός.
16 [16]γένοιτο κύριος εἰς κριτὴν καὶ δικαστὴν ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ
μέσον σοῦ· ἴδοι κύριος καὶ κρίναι τὴν κρίσιν μου καὶ δικάσαι μοι
17 ἐκ χειρός σου. [17]καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν Δαυιδ τὰ ῥήματα
ταῦτα λαλῶν πρὸς Σαουλ, καὶ εἶπεν Σαουλ Ἡ φωνή σου αὕτη,
τέκνον Δαυιδ; καὶ ἦρεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ Σαουλ καὶ ἔκλαυσεν.
18 [18]καὶ εἶπεν Σαουλ πρὸς Δαυιδ Δίκαιος σὺ ὑπὲρ ἐμέ, ὅτι σὺ ἀντ-

7 κυριου 1^0] κυριω A | τω $1^0 \frown 2^0$ B† || 8 αυτοις] -τους *O*† | θανατωσαι] θυσαι B† ανεστη σαουλ] σ. ανεστη εκ του σπηλαιου *O*† | εις > B† || 9 εκ] pr. και εξηλθεν *O*†; *L* hab. εξηλθεν pro ανεστη | κυριε] + μου *O* | εις τα > *OL* || 11 κυριος σημερον] tr. A† | χειρα 1^0 B(†)] -ρας A, τας χειρας *L* | χριστος — fin.] χρηστος κυριος εστιν A† || 12 init.] pr. και πατερ (-τηρ *L*†) μου A*L*†, pr. και πατερ μου ιδε *O*-A† | πτερυγιον 2^0] + του ιματιου (+ σου *O*376) *O*†, + της διπλοιδος σου *L* | κακια / εν τη χ. μου] tr. *OL*† | ασεβεια και αθετησις] αθετ. ουδε ασεβ. *OL*† || 13 η > B† || 15 συ 2^0 > *OL* || 17 τα ρημ. ταυτα / λαλων] tr. *OL*† | την φ. αυτου / σαουλ] tr. *OL*

απέδωκάς μοι ἀγαθά, ἐγὼ δὲ ἀνταπέδωκά σοι κακά. [19]καὶ σὺ ἀπήγ- 19
γειλάς μοι σήμερον ἃ ἐποίησάς μοι ἀγαθά, ὡς ἀπέκλεισέν με κύριος
σήμερον εἰς χεῖράς σου καὶ οὐκ ἀπέκτεινάς με· [20]καὶ ὅτι εἰ εὕροι- 20
τό τις τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ ἐν θλίψει καὶ ἐκπέμψαι αὐτὸν ἐν ὁδῷ
ἀγαθῇ, καὶ κύριος ἀνταποτείσει αὐτῷ ἀγαθά, καθὼς πεποίηκας σή-
μερον. [21]καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ γινώσκω ὅτι βασιλεύων βασιλεύσεις 21
καὶ στήσεται ἐν χερσίν σου βασιλεία Ισραηλ. [22]καὶ νῦν ὄμοσόν 22
μοι ἐν κυρίῳ ὅτι οὐκ ἐξολεθρεύσεις τὸ σπέρμα μου ὀπίσω μου
καὶ οὐκ ἀφανιεῖς τὸ ὄνομά μου ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου.
[23]καὶ ὤμοσεν Δαυιδ τῷ Σαουλ. καὶ ἀπῆλθεν Σαουλ εἰς τὸν τόπον αὐ- 23
τοῦ, καὶ Δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀνέβησαν εἰς τὴν Μεσσαρα στενήν.
[1]Καὶ ἀπέθανεν Σαμουηλ, καὶ συναθροίζονται πᾶς Ισραηλ καὶ κό- 25
πτονται αὐτὸν καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ἐν Αρμαθαιμ. —
καὶ ἀνέστη Δαυιδ καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον Μααν. [2]καὶ ἦν ἄν- 2
θρωπος ἐν τῇ Μααν, καὶ τὰ ποίμνια αὐτοῦ ἐν τῷ Καρμήλῳ· καὶ ὁ
ἄνθρωπος μέγας σφόδρα, καὶ τούτῳ ποίμνια τρισχίλια καὶ αἶγες
χίλιαι· καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ κείρειν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν τῷ Καρ-
μήλῳ. [3]καὶ ὄνομα τῷ ἀνθρώπῳ Ναβαλ, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ 3
Αβιγαια· καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀγαθὴ συνέσει καὶ καλὴ τῷ εἴδει σφόδρα,
καὶ ὁ ἄνθρωπος σκληρὸς καὶ πονηρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασιν, καὶ ὁ ἄν-
θρωπος κυνικός. [4]καὶ ἤκουσεν Δαυιδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅτι κείρει Ναβαλ 4
ὁ Καρμήλιος τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, [5]καὶ Δαυιδ ἀπέστειλεν δέκα παι- 5
δάρια καὶ εἶπεν τοῖς παιδαρίοις Ἀνάβητε εἰς Κάρμηλον καὶ ἀπέλθατε
πρὸς Ναβαλ καὶ ἐρωτήσατε αὐτὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου εἰς εἰρήνην
[6]καὶ ἐρεῖτε τάδε Εἰς ὥρας· καὶ σὺ ὑγιαίνων, καὶ ὁ οἶκός σου καὶ 6
πάντα τὰ σὰ ὑγιαίνοντα. [7]καὶ νῦν ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι κείρουσίν σοι· 7
νῦν οἱ ποιμένες σου, οἳ ἦσαν μεθ᾽ ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐκ
ἀπεκωλύσαμεν αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐνετειλάμεθα αὐτοῖς οὐθὲν πάσας
τὰς ἡμέρας ὄντων αὐτῶν ἐν Καρμήλῳ· [8]ἐρώτησον τὰ παιδάριά 8
σου, καὶ ἀπαγγελοῦσίν σοι. καὶ εὑρέτωσαν τὰ παιδάρια χάριν ἐν
ὀφθαλμοῖς σου, ὅτι ἐφ᾽ ἡμέραν ἀγαθὴν ἥκομεν· δὸς δὴ ὃ ἐὰν
εὕρῃ ἡ χείρ σου τῷ υἱῷ σου τῷ Δαυιδ. [9]καὶ ἔρχονται τὰ παιδάρια 9

20 ει > *O* | ευροιτο] -ροι *O*–A*L*, -ρων A† | εκπεμψαι] -ψει (>εκ *O*–A) *OL* | ανταποδωσει A*L* | αγαθα > A† || **23** μεσσαρα B*L*†] μεσαρα *O*: cf. **23** 19
25 1 αρμαθαιμ (cf. **1** 1)] ραμα A†: cf. **28** 3; pr. ραμα εις *O*–A† | μααν] φαραν *O*†, την επηκοον *L*†: cf. 2 **23** 24 || **2** εν τη > A† | μααν] μαων *O*†, ερημω *L*: cf. 1 | αιγες χιλιαι] tr. *O*† | το ποιμνιον] τα -νια A*L*† || **3** αβιγαια (sic etiam Ioseph. Antiq. ubique)] α ult. antiquis temporibus ex λ corruptum: cf. Iud. **16** 4 | αυτου 2⁰ B*O*] > *L* | συνεσει] pr. τη *O*† | καλη] αγαθη B† | σκληρος .. πονηρος] tr. *O*† || **5** δαυιδ απεστ.] tr. *OL* (δαυιδ > *O*–A†) | ειπεν] + δαυιδ A† || **6** και 3⁰ > B*† || **8** σου 1⁰ > A† | παιδαρια 2⁰] + σου B | τω paenult.] pr. τοις παισιν σου *OL* (σου > *O*376*L*†) | τω ult. > *OL* || **9** παιδαρια] + δαυιδ *OL*

καὶ λαλοῦσιν τοὺς λόγους τούτους πρὸς Ναβαλ κατὰ πάντα τὰ ῥή-
10 ματα ταῦτα ἐν τῷ ὀνόματι Δαυιδ. καὶ ἀνεπήδησεν [10]καὶ ἀπεκρίθη
Ναβαλ τοῖς παισὶν Δαυιδ καὶ εἶπεν Τίς ὁ Δαυιδ καὶ τίς ὁ υἱὸς
Ιεσσαι; σήμερον πεπληθυμμένοι εἰσὶν οἱ δοῦλοι ἀναχωροῦντες ἕκα-
11 στος ἐκ προσώπου τοῦ κυρίου αὐτοῦ. [11]καὶ λήμψομαι τοὺς ἄρτους
μου καὶ τὸν οἶνόν μου καὶ τὰ θύματά μου, ἃ τέθυκα τοῖς κείρου-
σίν μου, τὰ πρόβατα, καὶ δώσω αὐτὰ ἀνδράσιν, οἷς οὐκ οἶδα πόθεν
12 εἰσίν; [12]καὶ ἀπεστράφησαν τὰ παιδάρια Δαυιδ εἰς ὁδὸν αὐτῶν καὶ
ἀνέστρεψαν καὶ ἦλθον καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Δαυιδ κατὰ τὰ ῥήματα
13 ταῦτα. [13]καὶ εἶπεν Δαυιδ τοῖς ἀνδράσιν αὐτοῦ Ζώσασθε ἕκαστος
τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ· καὶ ἀνέβησαν ὀπίσω Δαυιδ ὡς τετρακόσιοι
14 ἄνδρες, καὶ οἱ διακόσιοι ἐκάθισαν μετὰ τῶν σκευῶν. [14]καὶ τῇ
Αβιγαια γυναικὶ Ναβαλ ἀπήγγειλεν ἓν τῶν παιδαρίων λέγων Ἰδοὺ
Δαυιδ ἀπέστειλεν ἀγγέλους ἐκ τῆς ἐρήμου εὐλογῆσαι τὸν κύριον
15 ἡμῶν, καὶ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῶν. [15]καὶ οἱ ἄνδρες ἀγαθοὶ ἡμῖν σφό-
δρα· οὐκ ἀπεκώλυσαν ἡμᾶς οὐδὲ ἐνετείλαντο ἡμῖν πάσας τὰς ἡμέ-
16 ρας, ἃς ἦμεν παρ' αὐτοῖς· καὶ ἐν τῷ εἶναι ἡμᾶς ἐν ἀγρῷ [16]ὡς
τεῖχος ἦσαν περὶ ἡμᾶς καὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν πάσας τὰς
17 ἡμέρας, ἃς ἤμεθα παρ' αὐτοῖς ποιμαίνοντες τὸ ποίμνιον. [17]καὶ νῦν
γνῶθι καὶ ἰδὲ τί σὺ ποιήσεις, ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία εἰς τὸν
κύριον ἡμῶν καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· καὶ οὗτος υἱὸς λοιμός, καὶ
18 οὐκ ἔστιν λαλῆσαι πρὸς αὐτόν. [18]καὶ ἔσπευσεν Αβιγαια καὶ ἔλαβεν
διακοσίους ἄρτους καὶ δύο ἀγγεῖα οἴνου καὶ πέντε πρόβατα πε-
ποιημένα καὶ πέντε οιφι ἀλφίτου καὶ γομορ ἓν σταφίδος καὶ δια-
19 κοσίας παλάθας καὶ ἔθετο ἐπὶ τοὺς ὄνους [19]καὶ εἶπεν τοῖς παιδα-
ρίοις αὐτῆς Προπορεύεσθε ἔμπροσθέν μου, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ὀπίσω
20 ὑμῶν παραγίνομαι. καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς οὐκ ἀπήγγειλεν. [20]καὶ ἐγε-
νήθη αὐτῆς ἐπιβεβηκυίης ἐπὶ τὴν ὄνον καὶ καταβαινούσης ἐν σκέπῃ
τοῦ ὄρους καὶ ἰδοὺ Δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ κατέβαινον εἰς
21 συνάντησιν αὐτῆς, καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς. [21]καὶ Δαυιδ εἶπεν Ἴσως
εἰς ἄδικον πεφύλακα πάντα τὰ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ οὐκ ἐνετει-
λάμεθα λαβεῖν ἐκ πάντων τῶν αὐτοῦ οὐθέν, καὶ ἀνταπέδωκέν μοι
22 πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν· [22]τάδε ποιήσαι ὁ θεὸς τῷ Δαυιδ καὶ τάδε

9 τους λογ. τουτους > *OL*† | προς] τω *O*† | κατα] και B† || 10 απεκριθη ... ειπεν] tr. A† | ο bis > *OL*† || 12 τα ult.] pr. παντα *OL* || 13 ρομφαιαν(*L*† μαχαιραν) αυτου] + και περιεζωσαντο ανηρ την μαχαιραν αυτου και περιεζωσατο και δαυιδ την μαχαιραν αυτου *OL* | μετα] επι *L* || 14 αβιγαια hic et in seq.: cf. 3 et 39. 40 | δαυιδ απεστ.] tr. *OL*p, απεσταλκεν δ. *L*p | τον > B† || 15 ημιν 2⁰] + ουδεν *OL* || 16 ημεθα (cf. Thack. p. 256) BA†] ημεν pau.; pro ας — ποιμαιν. hab. rel. οντων ημων μετ αυτων εν αγρω (*L*† και pro εν αγρω) ποιμαινοντων || 17 τον οικον αυτου] pr. παντα *O*†, + παντα *L*† || 18 διακοσιας] -σιους *O* | τους] τας *O* || 19 αυτης ult.] + ναβαλ *OL*

προσθείη, εἰ ὑπολείψομαι ἐκ πάντων τῶν τοῦ Ναβαλ ἕως πρωὶ
οὐροῦντα πρὸς τοῖχον. 23 καὶ εἶδεν Αβιγαια τὸν Δαυιδ καὶ ἔσπευ- 23
σεν καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς ὄνου καὶ ἔπεσεν ἐνώπιον Δαυιδ
ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν 24 ἐπὶ 24
τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ εἶπεν Ἐν ἐμοί, κύριέ μου, ἡ ἀδικία· λαλη-
σάτω δὴ ἡ δούλη σου εἰς τὰ ὦτά σου, καὶ ἄκουσον τῆς δούλης
σου λόγον. 25 μὴ δὴ θέσθω ὁ κύριός μου καρδίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν 25
ἄνθρωπον τὸν λοιμὸν τοῦτον, ὅτι κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὕτως ἐστίν·
Ναβαλ ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἀφροσύνη μετ᾽ αὐτοῦ· καὶ ἐγὼ ἡ δούλη
σου οὐκ εἶδον τὰ παιδάριά σου, ἃ ἀπέστειλας. 26 καὶ νῦν, κύριε, 26
ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, καθὼς ἐκώλυσέν σε κύριος τοῦ μὴ
ἐλθεῖν εἰς αἷμα ἀθῷον καὶ σῴζειν τὴν χεῖρά σού σοι, καὶ νῦν γέ-
νοιντο ὡς Ναβαλ οἱ ἐχθροί σου καὶ οἱ ζητοῦντες τῷ κυρίῳ μου
κακά. 27 καὶ νῦν λαβὲ τὴν εὐλογίαν ταύτην, ἣν ἐνήνοχεν ἡ δούλη 27
σου τῷ κυρίῳ μου, καὶ δώσεις τοῖς παιδαρίοις τοῖς παρεστηκόσιν
τῷ κυρίῳ μου. 28 ἆρον δὴ τὸ ἀνόμημα τῆς δούλης σου, ὅτι ποιῶν 28
ποιήσει κύριος τῷ κυρίῳ μου οἶκον πιστόν, ὅτι πόλεμον κυρίου ὁ
κύριός μου πολεμεῖ, καὶ κακία οὐχ εὑρεθήσεταί ἐν σοὶ πώποτε.
29 καὶ ἀναστήσεται ἄνθρωπος καταδιώκων σε καὶ ζητῶν τὴν ψυχήν 29
σου, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ κυρίου μου ἐνδεδεμένη ἐν δεσμῷ τῆς ζωῆς
παρὰ κυρίῳ τῷ θεῷ, καὶ ψυχὴν ἐχθρῶν σου σφενδονήσεις ἐν μέσῳ
τῆς σφενδόνης. 30 καὶ ἔσται ὅτι ποιήσει κύριος τῷ κυρίῳ μου πάντα, 30
ὅσα ἐλάλησεν ἀγαθὰ ἐπὶ σέ, καὶ ἐντελεῖταί σοι κύριος εἰς ἡγού-
μενον ἐπὶ Ισραηλ, 31 καὶ οὐκ ἔσται σοι τοῦτο βδελυγμὸς καὶ σκάν- 31
δαλον τῷ κυρίῳ μου, ἐκχέαι αἷμα ἀθῷον δωρεὰν καὶ σῶσαι χεῖρα
κυρίου μου αὐτῷ. καὶ ἀγαθώσει κύριος τῷ κυρίῳ μου, καὶ μνησθήσῃ
τῆς δούλης σου ἀγαθῶσαι αὐτῇ. 32 καὶ εἶπεν Δαυιδ τῇ Αβιγαια 32
Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ, ὃς ἀπέστειλέν σε σήμερον ἐν
ταύτῃ εἰς ἀπάντησίν μου, 33 καὶ εὐλογητὸς ὁ τρόπος σου, καὶ εὐλο- 33
γημένη σὺ ἡ ἀποκωλύσασά με σήμερον ἐν ταύτῃ μὴ ἐλθεῖν εἰς
αἵματα καὶ σῶσαι χεῖρά μου ἐμοί. 34 πλὴν ὅτι ζῇ κύριος ὁ θεὸς 34
Ισραηλ, ὃς ἀπεκώλυσέν με σήμερον τοῦ κακοποιῆσαί σε, ὅτι εἰ
μὴ ἔσπευσας καὶ παρεγένου εἰς ἀπάντησίν μοι, τότε εἶπα Εἰ ὑπο-

24 επι τ. ποδ. αυτου] pr. και επεσεν *O*†, pr. και et add. επεσεν *L*† | αδικια pl.] + μου B*O* | της δουλης σου / λογον] tr. *OL* (A*L* add. τον ante λογον) || 25 τουτον] + επι(*O*-A† τον) ναβαλ *OL*† | ουτως *O*-A*L*] -τος B, αυτος A, post εστιν add. αυτος *L*† | σου ult. B*O*] του κυριου μου pl. || 27 ταυτην > B | και 2⁰] pr. λαβε *O* || 28 ποιων et πιστον > A† | ο κυριος / μου Gra.] tr. B*L*, pr. μου (sic) *O*† || 29 η > B† | εχθρων] pr. των *OL* || 30 οτι] οτε *O*†, οταν *L* | κυριος ult. > B† || 31 σκανδ.] + καρδιας *OL* | αγαθωσει V] -σαι BA, -θυνει *L* | αυτη] -την *O* || 32 ευλογητος] βαρουχ *L*†: item in 39 | σημ. εν ταυτη (cf. 33)] > B† | μου] μοι *L*, εμοι A† || 34 απαντην A† | μοι] μου *OL* | τοτε — υπολειφθ.] ουκ αν υπελειφθη *L*†

λειφθήσεται τῷ Ναβαλ ἕως φωτὸς τοῦ πρωὶ οὐρῶν πρὸς τοῖχον.
35 [35]καὶ ἔλαβεν Δαυιδ ἐκ χειρὸς αὐτῆς πάντα, ἃ ἔφερεν αὐτῷ, καὶ
εἶπεν αὐτῇ Ἀνάβηθι εἰς εἰρήνην εἰς οἶκόν σου· βλέπε ἤκουσα τῆς
36 φωνῆς σου καὶ ᾑρέτισα τὸ πρόσωπόν σου. [36]καὶ παρεγενήθη
Αβιγαια πρὸς Ναβαλ, καὶ ἰδοὺ αὐτῷ πότος ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ὡς πότος
βασιλέως, καὶ ἡ καρδία Ναβαλ ἀγαθὴ ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ αὐτὸς μεθύων
ἕως σφόδρα· καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ῥῆμα μικρὸν ἢ μέγα ἕως
37 φωτὸς τοῦ πρωί. [37]καὶ ἐγένετο πρωί, ὡς ἐξένηψεν ἀπὸ τοῦ οἴνου Να-
βαλ, ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἐναπέθανεν
38 ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς γίνεται ὡς λίθος. [38]καὶ ἐγένετο
ὡσεὶ δέκα ἡμέραι καὶ ἐπάταξεν κύριος τὸν Ναβαλ, καὶ ἀπέθανεν.
39 [39]καὶ ἤκουσεν Δαυιδ καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς κύριος, ὃς ἔκρινεν τὴν
κρίσιν τοῦ ὀνειδισμοῦ μου ἐκ χειρὸς Ναβαλ καὶ τὸν δοῦλον αὐτοῦ
περιεποιήσατο ἐκ χειρὸς κακῶν, καὶ τὴν κακίαν Ναβαλ ἀπέστρεψεν
κύριος εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλεν Δαυιδ καὶ ἐλάλησεν περὶ
40 Αβιγαιας λαβεῖν αὐτὴν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα. [40]καὶ ἦλθον οἱ παῖδες
Δαυιδ πρὸς Αβιγαιαν εἰς Κάρμηλον καὶ ἐλάλησαν αὐτῇ λέγοντες
Δαυιδ ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς σὲ λαβεῖν σε αὐτῷ εἰς γυναῖκα.
41 [41]καὶ ἀνέστη καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρόσωπον καὶ
εἶπεν Ἰδοὺ ἡ δούλη σου εἰς παιδίσκην νίψαι πόδας τῶν παίδων
42 σου. [42]καὶ ἀνέστη Αβιγαια καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὴν ὄνον, καὶ πέντε κοράσια
ἠκολούθουν αὐτῇ, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω τῶν παίδων Δαυιδ καὶ
43 γίνεται αὐτῷ εἰς γυναῖκα. [43]καὶ τὴν Αχιναιμ ἔλαβεν Δαυιδ ἐξ Ιεζ-
44 ραελ, καὶ ἀμφότεραι ἦσαν αὐτῷ γυναῖκες. [44]καὶ Σαουλ ἔδωκεν
Μελχολ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τὴν γυναῖκα Δαυιδ τῷ Φαλτι υἱῷ
Λαις τῷ ἐκ Ρομμα.
26 [1]Καὶ ἔρχονται οἱ Ζιφαῖοι ἐκ τῆς αὐχμώδους πρὸς τὸν Σαουλ
εἰς τὸν βουνὸν λέγοντες Ἰδοὺ Δαυιδ σκεπάζεται μεθ᾽ ἡμῶν ἐν τῷ
2 βουνῷ τοῦ Εχελα τοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ Ιεσσαιμουν. [2]καὶ ἀνέστη
Σαουλ καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον Ζιφ καὶ μετ᾽ αὐτοῦ τρεῖς χιλι-

35 χειρος] pr. της *O*† | ειπεν αυτη] tr. A† || 36 αυτω 1^0 > A† | ποτος 1^0 ⌒ 2^0 B*† | οικω] pr. τω A*L* | βασιλεως] pr. του *O*†, των βασιλεων *L*† || 37 ως 1^0] εως A† | αυτω 1^0 > B*O*† | ως ult.] ωσει *O*† || 39 δαυιδ 1^0] + οτι απεθανεν ναβαλ *OL*(om. ναβαλ)† | ναβαλ 1^0] pr. του A† | αβιγαιας] ς > A†: cf. 40 || 40 αβιγαιαν] ν > A†: cf. 39 || 41 επι τ. γην/επι προσ.] tr. *OL* | σου ult.] του κυριου μου (uel σου του κυρ. μου) *OL* || 42 init.] pr. και εταχυνεν *OL* | παιδων] αγγελων *L*† || 43 αχιναιμ] -ναιν B hic, non in 27 3 | ιεζραελ M] ιζιαελ A†, ισραηλ B (*L* dub.) | αμφοτ. ησαν] tr. *O*†, αμφ. post αυτω tr. *L*† | γυναικες] εις -κας *L* || 44 λαις *O*†] αμεις B, ιωας *L* | ρομμα] γαλλιμ uel sim. *O*†, γολιαθ *L*†

26 1 ιδου] pr. ουκ M | μεθ ημων] παρ ημιν A*L*† | του 1^0 *O* (cf. 3 23 19)] τω B*L*: item *L* (non B) in 3, *L*† in 23 19 | εχελα *L*(†) (cf. 3 23 19)] χελμαθ B†, αχιλα *O*†: cf. 3 | του 2^0] τω *L*, > *O*-A† | ιεσσαιμουν] ν > B*O*: item in 3, cf. 23 19 || 2 ανεστη ... κατεβη] κατεβη ... επορευθη A†

ἄδες ἀνδρῶν ἐκλεκτοὶ ἐξ Ισραηλ ζητεῖν τὸν Δαυιδ ἐν τῇ ἐρήμῳ
Ζιφ. [3]καὶ παρενέβαλεν Σαουλ ἐν τῷ βουνῷ τοῦ Εχελα ἐπὶ προσ- 3
ώπου τοῦ Ιεσσαιμουν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ Δαυιδ ἐκάθισεν ἐν τῇ
ἐρήμῳ. καὶ εἶδεν Δαυιδ ὅτι ἥκει Σαουλ ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρη-
μον, [4]καὶ ἀπέστειλεν Δαυιδ κατασκόπους καὶ ἔγνω ὅτι ἥκει Σαουλ 4
ἕτοιμος ἐκ Κεϊλα. [5]καὶ ἀνέστη Δαυιδ λάθρᾳ καὶ εἰσπορεύεται εἰς 5
τὸν τόπον, οὗ ἐκάθευδεν ἐκεῖ Σαουλ, καὶ ἐκεῖ Αβεννηρ υἱὸς Νηρ
ἀρχιστράτηγος αὐτοῦ, καὶ Σαουλ ἐκάθευδεν ἐν λαμπήνῃ, καὶ ὁ λαὸς
παρεμβεβληκὼς κύκλῳ αὐτοῦ. [6]καὶ ἀπεκρίθη Δαυιδ καὶ εἶπεν πρὸς 6
Αχιμελεχ τὸν Χετταῖον καὶ πρὸς Αβεσσα υἱὸν Σαρουιας ἀδελφὸν
Ιωαβ λέγων Τίς εἰσελεύσεται μετ᾽ ἐμοῦ πρὸς Σαουλ εἰς τὴν παρ-
εμβολήν; καὶ εἶπεν Αβεσσα Ἐγὼ εἰσελεύσομαι μετὰ σοῦ. [7]καὶ 7
εἰσπορεύεται Δαυιδ καὶ Αβεσσα εἰς τὸν λαὸν τὴν νύκτα, καὶ
ἰδοὺ Σαουλ καθεύδων ὕπνῳ ἐν λαμπήνῃ, καὶ τὸ δόρυ ἐμπεπηγὸς
εἰς τὴν γῆν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ Αβεννηρ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ
ἐκάθευδεν κύκλῳ αὐτοῦ. [8]καὶ εἶπεν Αβεσσα πρὸς Δαυιδ Ἀπέκλεισεν 8
σήμερον κύριος τὸν ἐχθρόν σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ νῦν πατά-
ξω αὐτὸν τῷ δόρατι εἰς τὴν γῆν ἅπαξ καὶ οὐ δευτερώσω αὐτῷ.
[9]καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς Αβεσσα Μὴ ταπεινώσῃς αὐτόν, ὅτι τίς 9
ἐποίσει χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ χριστὸν κυρίου καὶ ἀθῳωθήσεται; [10]καὶ 10
εἶπεν Δαυιδ Ζῇ κύριος, ἐὰν μὴ κύριος παίσῃ αὐτόν, ἢ ἡ ἡμέρα
αὐτοῦ ἔλθῃ καὶ ἀποθάνῃ, ἢ εἰς πόλεμον καταβῇ καὶ προστεθῇ·
[11]μηδαμῶς μοι παρὰ κυρίου ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου ἐπὶ χριστὸν 11
κυρίου· καὶ νῦν λαβὲ δὴ τὸ δόρυ ἀπὸ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ
τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος, καὶ ἀπέλθωμεν καθ᾽ ἑαυτούς. [12]καὶ ἔλαβεν 12
Δαυιδ τὸ δόρυ καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος ἀπὸ πρὸς κεφαλῆς αὐ-
τοῦ, καὶ ἀπῆλθον καθ᾽ ἑαυτούς· καὶ οὐκ ἦν ὁ βλέπων καὶ οὐκ ἦν
ὁ γινώσκων καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξεγειρόμενος, πάντες ὑπνοῦντες, ὅτι
θάμβος κυρίου ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐτούς. [13]καὶ διέβη Δαυιδ εἰς τὸ πέ- 13

2 εκλεκτοι] -των *OL* || 3 εχελα B*AL*] αχιμα(pro -ιλα) *O*–A†: cf. 1 | επι 1⁰ B*L*†] pr. του A, pr. το *O*–A†, pr. τω M || 4 εκ κε(ε)ιλα BA (cf. 23 1—13)] εις κ. *O*–A†; εις σεκελαγ(cf. 27 6) *L*, cf. Ioseph. Antiq. VI 310 Niese επι τινι τοπω σικελλα λεγομενω || 5 εισπορ.] εισ > *O*, επορευθη *L*† | σαουλ 1⁰] + και ειδεν δαυιδ τον τοπον ου εκόιμηθη(*O*–A† κοιμαται) εκει σαουλ *O*–A*L* || 6 αχιμελεχ] αβ(ε)ιμ. B*A: cf. 21 2 | αβεσσα bis: sic *L* ubique et B 1⁰ et in II 2 18.24 3 30 21 17, sed B (uel B†) 2⁰ et in 7—9 II 10 10.14 16 9.11 18 2.5.12 19 22 20 6.10 23 18 αβεισα; *O*† ubique αβισαι (saepe corruptum); cf. Par. I 2 16 | σαρουιας: sic B† hic, A† in II 2 18, pau. (non A; B deest) in II 2 13, BA inde ab II 3 39 ubique; ς deest in *L* ubique, in *O*–A plerumque; cf. Par. I 2 16 | εισελευσομαι] εισπορευσομαι *O*† (σ 2⁰ > A†) || 7 υπνω B†] υπνωσεν (γυμνος 93) *L*†, > rel. | δορυ] + αυτου B† || 8 σημερον κυριος] tr. *OL* (*L*ᵖ tr. σημ. post σου 1⁰) | τας > *OL* || 9 ταπειν.] διαφθειρης *OL* || 10 εαν] pr. οτι *OL* | παιση A*L*] παιδευση B*O*–A | η 2⁰ > *O*–376 || 11 μοι > *O*† || 12 του υδατος et αυτου > A† | επεπεσεν] επ > BA†

ραν καὶ ἔστη ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους μακρόθεν, καὶ πολλὴ ἡ
14 ὁδὸς ἀνὰ μέσον αὐτῶν. [14]καὶ προσεκαλέσατο Δαυιδ τὸν λαὸν καὶ
τῷ Αβεννηρ ἐλάλησεν λέγων Οὐκ ἀποκριθήσει, Αβεννηρ; καὶ ἀπε-
15 κρίθη Αβεννηρ καὶ εἶπεν Τίς εἶ σὺ ὁ καλῶν με; [15]καὶ εἶπεν Δαυιδ
πρὸς Αβεννηρ Οὐκ ἀνὴρ σύ; καὶ τίς ὡς σὺ ἐν Ισραηλ; καὶ διὰ
τί οὐ φυλάσσεις τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα; ὅτι εἰσῆλθεν εἷς
16 ἐκ τοῦ λαοῦ διαφθεῖραι τὸν βασιλέα κύριόν σου. [16]καὶ οὐκ ἀγαθὸν
τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὃ πεποίηκας· ζῇ κύριος, ὅτι υἱοὶ θανατώσεως
ὑμεῖς οἱ φυλάσσοντες τὸν βασιλέα κύριον ὑμῶν τὸν χριστὸν κυ-
ρίου. καὶ νῦν ἰδὲ δή· τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως καὶ ὁ φακὸς τοῦ ὕδα-
17 τος ποῦ ἐστιν τὰ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ; [17]καὶ ἐπέγνω Σαουλ τὴν
φωνὴν τοῦ Δαυιδ καὶ εἶπεν Ἡ φωνή σου αὕτη, τέκνον Δαυιδ;
18 καὶ εἶπεν Δαυιδ Δοῦλός σου, κύριε βασιλεῦ. [18]καὶ εἶπεν Ἵνα τί
τοῦτο καταδιώκει ὁ κύριός μου ὀπίσω τοῦ δούλου αὐτοῦ; ὅτι τί
19 ἡμάρτηκα καὶ τί εὑρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα; [19]καὶ νῦν ἀκουσάτω δὴ
ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸ ῥῆμα τοῦ δούλου αὐτοῦ· εἰ ὁ θεὸς
ἐπισείει σε ἐπ᾽ ἐμέ, ὀσφρανθείη θυσίας σου· καὶ εἰ υἱοὶ ἀνθρώ-
πων, ἐπικατάρατοι οὗτοι ἐνώπιον κυρίου, ὅτι ἐξέβαλόν με σήμερον
μὴ ἐστηρίσθαι ἐν κληρονομίᾳ κυρίου λέγοντες Πορεύου δούλευε
20 θεοῖς ἑτέροις. [20]καὶ νῦν μὴ πέσοι τὸ αἷμά μου ἐπὶ τὴν γῆν ἐξ
ἐναντίας προσώπου κυρίου, ὅτι ἐξελήλυθεν ὁ βασιλεὺς Ισραηλ
ζητεῖν τὴν ψυχήν μου, καθὼς καταδιώκει ὁ νυκτικόραξ ἐν τοῖς
21 ὄρεσιν. [21]καὶ εἶπεν Σαουλ Ἡμάρτηκα· ἐπίστρεφε, τέκνον Δαυιδ,
ὅτι οὐ κακοποιήσω σε ἀνθ᾽ ὧν ἔντιμος ψυχή μου ἐν ὀφθαλμοῖς
σου ἐν τῇ σήμερον· μεματαίωμαι καὶ ἠγνόηκα πολλὰ σφόδρα.
22 [22]καὶ ἀπεκρίθη Δαυιδ καὶ εἶπεν Ἰδοὺ τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως·
23 διελθέτω εἷς τῶν παιδαρίων καὶ λαβέτω αὐτό. [23]καὶ κύριος ἐπι-
στρέψει ἑκάστῳ τὰς δικαιοσύνας αὐτοῦ καὶ τὴν πίστιν αὐτοῦ, ὡς
παρέδωκέν σε κύριος σήμερον εἰς χεῖράς μου καὶ οὐκ ἠθέλησα
24 ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου ἐπὶ χριστὸν κυρίου· [24]καὶ ἰδοὺ καθὼς ἐμε-
γαλύνθη ἡ ψυχή σου σήμερον ἐν ταύτῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου, οὕτως
μεγαλυνθείη ἡ ψυχή μου ἐνώπιον κυρίου καὶ σκεπάσαι με καὶ ἐξε-

14 αβεννηρ 2^{0}⌒3^{0} B*O* | με > B† | fin.] + προς τον βασιλεα *O*†, + τις ει συ *L*† || **15** τον ult. — fin.] τον ante κυριον add. A, τον κυριον σου τον βασ. *L*, τον βασ. *O*–A || **16** κυριον] pr. τον *OL* || **17** του > *OL* | αυτη τεκνον] tr. B† || **18** ειπεν] + δαυιδ A*L*† | καταδιωκει / ο κυρ. μου] tr. *O*†, μου > BA, + ο βασιλευς *L*† | οτι τι] τι > A || **19** δη > B† | επ] εις A† | θυσιας (cf. Helbing Kasussyntax p. 159) B†] θυσια AM†, η θυσια rel.: οσφρανθειη in B est deponens, in rel. passiuum | ουτοι > *O* || **20** την(> B†) ψυχην μου] ψυλλον ενα *L*†: cf. 𝔐 et 24 15 || **21** σε] + ετι *OL* | εν ult.] pr. και B*† | σημερον BA†] ημερα ταυτη *L*, pr. ημερα ταυτη *O*-A† | ηγνοησα *O*† || **23** σημερον > A || **24** σκεπασαι] -σει uel sim. *O*†, εκσπασαι *L*† | εξελειται] -λοιτο A*L*

λεῖταί με ἐκ πάσης θλίψεως. [25]καὶ εἶπεν Σαουλ πρὸς Δαυιδ Εὐλο- 25
γημένος σύ, τέκνον, καὶ ποιῶν ποιήσεις καὶ δυνάμενος δυνήσει.
καὶ ἀπῆλθεν Δαυιδ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ Σαουλ ἀνέστρεψεν εἰς
τὸν τόπον αὐτοῦ.

[1]Καὶ εἶπεν Δαυιδ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ λέγων Νῦν προστεθήσομαι 27
ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ εἰς χεῖρας Σαουλ, καὶ οὐκ ἔστιν μοι ἀγαθόν, ἐὰν μὴ
σωθῶ εἰς γῆν ἀλλοφύλων καὶ ἀνῇ Σαουλ τοῦ ζητεῖν με εἰς πᾶν
ὅριον Ισραηλ, καὶ σωθήσομαι ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. [2]καὶ ἀνέστη Δαυιδ 2
καὶ οἱ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη πρὸς Αγχους
υἱὸν Αμμαχ βασιλέα Γεθ. [3]καὶ ἐκάθισεν Δαυιδ μετὰ Αγχους ἐν Γεθ, 3
αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, ἕκαστος καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ Δαυιδ
καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες αὐτοῦ Αχιναασμ ἡ Ιεζραηλῖτις καὶ Αβι-
γαια ἡ γυνὴ Ναβαλ τοῦ Καρμηλίου. [4]καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σαουλ ὅτι 4
πέφευγεν Δαυιδ εἰς Γεθ, καὶ οὐ προσέθετο ἔτι ζητεῖν αὐτόν. [5]καὶ 5
εἶπεν Δαυιδ πρὸς Αγχους Εἰ δὴ εὕρηκεν ὁ δοῦλός σου χάριν ἐν
ὀφθαλμοῖς σου, δότωσαν δή μοι τόπον ἐν μιᾷ τῶν πόλεων τῶν
κατ' ἀγρὸν καὶ καθήσομαι ἐκεῖ· καὶ ἵνα τί κάθηται ὁ δοῦλός σου
ἐν πόλει βασιλευομένῃ μετὰ σοῦ; [6]καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ 6
ἐκείνῃ τὴν Σεκελακ· διὰ τοῦτο ἐγενήθη Σεκελακ τῷ βασιλεῖ τῆς
Ιουδαίας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. [7]καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν 7
ἡμερῶν, ὧν ἐκάθισεν Δαυιδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων, τέσσαρας
μῆνας. [8]καὶ ἀνέβαινεν Δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ καὶ ἐπετίθεντο 8
ἐπὶ πάντα τὸν Γεσιρι καὶ ἐπὶ τὸν Αμαληκίτην· καὶ ἰδοὺ ἡ γῆ κατῳ-
κεῖτο ἀπὸ ἀνηκόντων ἢ ἀπὸ Γελαμψουρ τετειχισμένων καὶ ἕως γῆς
Αἰγύπτου. [9]καὶ ἔτυπτε τὴν γῆν καὶ οὐκ ἐζωογόνει ἄνδρα καὶ γυ- 9
ναῖκα καὶ ἐλάμβανεν ποίμνια καὶ βουκόλια καὶ ὄνους καὶ καμήλους
καὶ ἱματισμόν, καὶ ἀνέστρεψαν καὶ ἤρχοντο πρὸς Αγχους. [10]καὶ 10
εἶπεν Αγχους πρὸς Δαυιδ Ἐπὶ τίνα ἐπέθεσθε σήμερον; καὶ εἶπεν

25 ευλογημενον A† | τεκνον] + δαυιδ *OL*† | την οδον ... τον τοπον] tr. B† | ανεστρεψεν B*O*−A] απεστρ. A†, επεστρ. *L*

27 1 ανη] ανει O^{247}†, εαν η BO^{376}†, ηλθεν A†, + απ εμου *L* || 2 δαυιδ] + και διεβη αυτος A*L*†, + αυτος *O*−A† | τετρακ.] εξακοσιοι A*L* (*O*−A om. numerum: cf. 30 21): cf. 30 9 | μετ] pr. οι AL^p | και επορ. > B | αμμαχ $B^{(†)}$] μωαβ *O*†, αχιμααν *L*† || 3 εν γεθ > B | ιεζραηλιτις L^p] ειζρ. A†, ισρ. B || 5 ο δουλος σου / χαριν] tr. *O*−A*L* || 6 αυτω] + αγχους *OL*† (*O*−A αχους, *L* ακχους: item aliis locis; cf. III 2 39) | σεκελακ bis B] -λαγ *L*, σικελαγ *O* (-λαχ O^{376}†): item in 30 1. 14. 26 II 1 1 4 10, sed A† σικελα in I 30 14; cf. Ios. 15 31 19 5 | σεκελακ $1^0 \frown 2^0$ A || 7 ων εκαθ. / δαυιδ] tr. A† | αγρω] οδω B† | τεσσαρας μηνας] μηνες τεσσαρες *L*†, pr. ημερας A†, ωσει τεσσαρες μηνες *O*−A† || 8 γεσιρι] γεσερι(uel sim.) και τον γεζραιον(*O*−A σ pro ζ) *O*†, εγγιζοντα και εξετεινον επι τον γε(σ)σουραιον και τον ιεξραιον *L* | η γη / κατωκ.] tr. *OL*† | ανηκ. — γελαμψουρ] γελαμσουρ απο ανηκ. *O*†, γε(σ)σουρ *L*† | τετειχ. > *L*† | γης] της B || 9 ετυπτε] + δαυιδ *O*† | ανεστρεψαν B†] -ψε uel -φεν *O*−A†, επεστρεψαν A†, ανεστρεφον *L* | ηρχετο *O*−A†

Δαυιδ πρὸς Αγχους Κατὰ νότον τῆς Ιουδαίας καὶ κατὰ νότον
11 Ιεσμεγα καὶ κατὰ νότον τοῦ Κενεζι. [11]καὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα οὐκ
ἐζωογόνησεν τοῦ εἰσαγαγεῖν εἰς Γεθ λέγων Μὴ ἀναγγείλωσιν εἰς
Γεθ καθ' ἡμῶν λέγοντες Τάδε Δαυιδ ποιεῖ. καὶ τόδε τὸ δικαίωμα
αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς ἐκάθητο Δαυιδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλο-
12 φύλων. [12]καὶ ἐπιστεύθη Δαυιδ ἐν τῷ Αγχους σφόδρα λέγων Ἤι-
σχυνται αἰσχυνόμενος ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν Ισραηλ καὶ ἔσται μοι
δοῦλος εἰς τὸν αἰῶνα.
28 [1]Καὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ συναθροίζονται ἀλλό-
φυλοι ἐν ταῖς παρεμβολαῖς αὐτῶν ἐξελθεῖν πολεμεῖν μετὰ Ισραηλ,
καὶ εἶπεν Αγχους πρὸς Δαυιδ Γινώσκων γνώσει ὅτι μετ' ἐμοῦ
2 ἐξελεύσει εἰς πόλεμον σὺ καὶ οἱ ἄνδρες σου. [2]καὶ εἶπεν Δαυιδ
πρὸς Αγχους Οὕτω νῦν γνώσει ἃ ποιήσει ὁ δοῦλός σου· καὶ
εἶπεν Αγχους πρὸς Δαυιδ Οὕτως ἀρχισωματοφύλακα θήσομαί σε
πάσας τὰς ἡμέρας.
3 [3]Καὶ Σαμουηλ ἀπέθανεν, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ισραηλ καὶ
θάπτουσιν αὐτὸν ἐν Αρμαθαιμ ἐν πόλει αὐτοῦ. καὶ Σαουλ περιεῖλεν
4 τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς. [4]καὶ συν-
αθροίζονται οἱ ἀλλόφυλοι καὶ ἔρχονται καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς
Σωμαν, καὶ συναθροίζει Σαουλ πάντα ἄνδρα Ισραηλ καὶ παρεμ-
5 βάλλουσιν εἰς Γελβουε. [5]καὶ εἶδεν Σαουλ τὴν παρεμβολὴν τῶν
6 ἀλλοφύλων καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἐξέστη ἡ καρδία αὐτοῦ σφόδρα. [6]καὶ
ἐπηρώτησεν Σαουλ διὰ κυρίου, καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ κύριος ἐν
7 τοῖς ἐνυπνίοις καὶ ἐν τοῖς δήλοις καὶ ἐν τοῖς προφήταις. [7]καὶ εἶ-
πεν Σαουλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ Ζητήσατέ μοι γυναῖκα ἐγγαστρίμυ-
θον, καὶ πορεύσομαι πρὸς αὐτὴν καὶ ζητήσω ἐν αὐτῇ· καὶ εἶπαν
οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτόν Ἰδοὺ γυνὴ ἐγγαστρίμυθος ἐν Αενδωρ.
8 [8]καὶ συνεκαλύψατο Σαουλ καὶ περιεβάλετο ἱμάτια ἕτερα καὶ πορεύε-
ται αὐτὸς καὶ δύο ἄνδρες μετ' αὐτοῦ καὶ ἔρχονται πρὸς τὴν γυ-
ναῖκα νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῇ Μάντευσαι δή μοι ἐν τῷ ἐγγαστρι-
9 μύθῳ καὶ ἀνάγαγέ μοι ὃν ἐὰν εἴπω σοι. [9]καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς
αὐτόν Ἰδοὺ δὴ σὺ οἶδας ὅσα ἐποίησεν Σαουλ, ὡς ἐξωλέθρευσεν
τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ ἵνα τί
10 σὺ παγιδεύεις τὴν ψυχήν μου θανατῶσαι αὐτήν; [10]καὶ ὤμοσεν

10 ιεσμεγα] εραμαλει O-A†, ισραμηλει A† (σ pro ε: cf. 30 29), αερμων L† | κενεζι (cf. 30 29)] κηνει O† || 11 εζωογονησεν Ra.] -νει L, -νησα BO | δαυιδ ποιει] tr. L, εποιει δ. A†, εποιησε δ. O-A† | τοδε] ταδε A†, τουτο L† || 12 δαυιδ ... αγχους(cf. 6)] tr. O† | μοι] μου AL†

28 1 εξελθειν > O† | μετα] επι AL† | πολεμον] pr. τον OL || 3 αρμαθαιμ] ραμα A†: cf. 25 1 || 4 οι > A | σωμαν] σωναμ O247, γωναμαν A† || 7 αενδωρ L] αελδωρ B†, ηνδωρ O† (sic O376†, ινδωρ O247†, νηνδωρ A†) || 8 συνεκαλυψατο] περιεκαλ. O†, ηλλοιωθη L†

αὐτῇ Σαουλ λέγων Ζῇ κύριος, εἰ ἀπαντήσεταί σοι ἀδικία ἐν τῷ
λόγῳ τούτῳ. [11]καὶ εἶπεν ἡ γυνή Τίνα ἀναγάγω σοι; καὶ εἶπεν Τὸν 11
Σαμουηλ ἀνάγαγέ μοι. [12]καὶ εἶδεν ἡ γυνὴ τὸν Σαμουηλ καὶ ἀνε- 12
βόησεν φωνῇ μεγάλῃ· καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Σαουλ Ἵνα τί παρ-
ελογίσω με; καὶ σὺ εἶ Σαουλ. [13]καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεύς Μὴ 13
φοβοῦ, εἰπὸν τίνα ἑόρακας. καὶ εἶπεν αὐτῷ Θεοὺς ἑόρακα ἀνα-
βαίνοντας ἐκ τῆς γῆς. [14]καὶ εἶπεν αὐτῇ Τί ἔγνως; καὶ εἶπεν αὐτῷ 14
Ἄνδρα ὄρθιον ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς γῆς, καὶ οὗτος διπλοΐδα ἀναβε-
βλημένος. καὶ ἔγνω Σαουλ ὅτι Σαμουηλ οὗτος, καὶ ἔκυψεν ἐπὶ
πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. [15]καὶ εἶπεν 15
Σαμουηλ Ἵνα τί παρηνώχλησάς μοι ἀναβῆναί με; καὶ εἶπεν Σαουλ
Θλίβομαι σφόδρα, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι πολεμοῦσιν ἐν ἐμοί, καὶ ὁ θεὸς
ἀφέστηκεν ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ οὐκ ἐπακήκοέν μοι ἔτι καὶ ἐν χειρὶ τῶν
προφητῶν καὶ ἐν τοῖς ἐνυπνίοις· καὶ νῦν κέκληκά σε γνωρίσαι
μοι τί ποιήσω. [16]καὶ εἶπεν Σαμουηλ Ἵνα τί ἐπερωτᾷς με; καὶ κύ- 16
ριος ἀφέστηκεν ἀπὸ σοῦ καὶ γέγονεν μετὰ τοῦ πλησίον σου·
[17]καὶ πεποίηκεν κύριός σοι καθὼς ἐλάλησεν ἐν χειρί μου, καὶ διαρ- 17
ρήξει κύριος τὴν βασιλείαν σου ἐκ χειρός σου καὶ δώσει αὐτὴν
τῷ πλησίον σου τῷ Δαυιδ. [18]διότι οὐκ ἤκουσας φωνῆς κυρίου 18
καὶ οὐκ ἐποίησας θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ ἐν Αμαληκ, διὰ τοῦτο τὸ
ῥῆμα ἐποίησεν κύριός σοι τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. [19]καὶ παραδώσει κύριος 19
τὸν Ισραηλ μετὰ σοῦ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων, καὶ αὔριον σὺ καὶ οἱ
υἱοί σου μετὰ σοῦ πεσοῦνται, καὶ τὴν παρεμβολὴν Ισραηλ δώσει
κύριος εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων. [20]καὶ ἔσπευσεν Σαουλ καὶ ἔπεσεν 20
ἑστηκὼς ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ τῶν λόγων Σα-
μουηλ· καὶ ἰσχὺς ἐν αὐτῷ οὐκ ἦν ἔτι, οὐ γὰρ ἔφαγεν ἄρτον ὅλην
τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην. [21]καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ 21
πρὸς Σαουλ καὶ εἶδεν ὅτι ἔσπευσεν σφόδρα, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν
Ἰδοὺ δὴ ἤκουσεν ἡ δούλη σου τῆς φωνῆς σου καὶ ἐθέμην τὴν
ψυχήν μου ἐν τῇ χειρί μου καὶ ἤκουσα τοὺς λόγους, οὓς ἐλάλη-
σάς μοι· [22]καὶ νῦν ἄκουσον δὴ φωνῆς τῆς δούλης σου, καὶ παρα- 22
θήσω ἐνώπιόν σου ψωμὸν ἄρτου, καὶ φάγε, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἰσχύς,
ὅτι πορεύσῃ ἐν ὁδῷ. [23]καὶ οὐκ ἐβουλήθη φαγεῖν· καὶ παρεβιάζοντο 23
αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἡ γυνή, καὶ ἤκουσεν τῆς φωνῆς αὐτῶν
καὶ ἀνέστη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τὸν δίφρον. [24]καὶ τῇ 24

10 σαουλ] + εν κυριω *O*†, + κατα του θεου *L*† || 14 ορθριον A | διπλ. αναβεβλ.] tr. *O* (*L*† sim.) || 15 σαμουηλ] + προς σαυλ *O*V† | μοι 1⁰] με A | μοι 2⁰] μου *OL* || 16 επερωτησας A†, ερωτησας *O*[247]† || 17 ελαλησεν] + κυριος B† || 18 φωνης] pr. της *OL* | ρημα] + τουτο *O* | κυριος σοι] tr. *O*† || 19 συ — πεσουνται] συ και ιωναθαν ο υιος σου μετ εμου *L*† || 20 εν αυτω/ουκ ην] tr. *O*† (*L* sim.) | εκεινην] post ημεραν tr. *OL*† || 21 εσπευδεν *O*†, εσπευκεν σαουλ *L*† || 22 δη] και συ *L*(†) | φωνης B(†)] pr. της *OL*: cf. 18 | πορευση B†] σ > *OL*

γυναικὶ ἦν δάμαλις νομὰς ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἔσπευσεν καὶ ἔθυσεν
25 αὐτὴν καὶ ἔλαβεν ἄλευρα καὶ ἐφύρασεν καὶ ἔπεψεν ἄζυμα [25]καὶ
προσήγαγεν ἐνώπιον Σαουλ καὶ ἐνώπιον τῶν παίδων αὐτοῦ, καὶ
ἔφαγον. καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀπῆλθον τὴν νύκτα ἐκείνην.
29 [1]Καὶ συναθροίζουσιν ἀλλόφυλοι πάσας τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν
2 εἰς Αφεκ, καὶ Ισραηλ παρενέβαλεν ἐν Αενδωρ τῇ ἐν Ιεζραελ. [2]καὶ
σατράπαι ἀλλοφύλων παρεπορεύοντο εἰς ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας,
καὶ Δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ παρεπορεύοντο ἐπ' ἐσχάτων μετὰ
3 Αγχους. [3]καὶ εἶπον οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων Τίνες οἱ διαπο-
ρευόμενοι οὗτοι; καὶ εἶπεν Αγχους πρὸς τοὺς στρατηγοὺς τῶν
ἀλλοφύλων Οὐχ οὗτος Δαυιδ ὁ δοῦλος Σαουλ βασιλέως Ισραηλ;
γέγονεν μεθ' ἡμῶν ἡμέρας τοῦτο δεύτερον ἔτος, καὶ οὐχ εὕρηκα
ἐν αὐτῷ οὐθὲν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐνέπεσεν πρός με καὶ ἕως τῆς ἡμέ-
4 ρας ταύτης. [4]καὶ ἐλυπήθησαν ἐπ' αὐτῷ οἱ στρατηγοὶ τῶν ἀλλο-
φύλων καὶ λέγουσιν αὐτῷ Ἀπόστρεψον τὸν ἄνδρα εἰς τὸν τόπον
αὐτοῦ, οὗ κατέστησας αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ μὴ ἐρχέσθω μεθ' ἡμῶν εἰς
τὸν πόλεμον καὶ μὴ γινέσθω ἐπίβουλος τῆς παρεμβολῆς· καὶ ἐν
τίνι διαλλαγήσεται οὗτος τῷ κυρίῳ αὐτοῦ; οὐχὶ ἐν ταῖς κεφαλαῖς
5 τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων; [5]οὐχ οὗτος Δαυιδ, ᾧ ἐξῆρχον ἐν χοροῖς
λέγοντες
Ἐπάταξεν Σαουλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ
καὶ Δαυιδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ;
6 [6]καὶ ἐκάλεσεν Αγχους τὸν Δαυιδ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ζῇ κύριος ὅτι
εὐθὴς σὺ καὶ ἀγαθὸς ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἡ ἔξοδός σου καὶ ἡ
εἴσοδός σου μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ ὅτι οὐχ εὕρηκα κατὰ
σοῦ κακίαν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἥκεις πρός με ἕως τῆς σήμερον ἡμέ-
7 ρας· καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν σατραπῶν οὐκ ἀγαθὸς σύ· [7]καὶ νῦν
ἀνάστρεφε καὶ πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ οὐ μὴ ποιήσεις κακίαν ἐν
8 ὀφθαλμοῖς τῶν σατραπῶν τῶν ἀλλοφύλων. [8]καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς
Αγχους Τί πεποίηκά σοι καὶ τί εὗρες ἐν τῷ δούλῳ σου ἀφ' ἧς
ἡμέρας ἤμην ἐνώπιόν σου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι οὐ μὴ
ἔλθω πολεμῆσαι τοὺς ἐχθροὺς τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως;
9 [9]καὶ ἀπεκρίθη Αγχους πρὸς Δαυιδ Οἶδα ὅτι ἀγαθὸς σὺ ἐν ὀφθαλ-
μοῖς μου, ἀλλ' οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων λέγουσιν Οὐχ ἥξει

24 δαμ. νομας] μοσχαριον γαλαθηνον *L*† | αυτην] -το A*L*†
29 1 συναθροιζονται A†: ex 28 1 | αενδωρ A (cf. 28 7)] αεδδων B†, αεδων *O*-A†, αιν *L*† | τη *O*-A*L*] την BA | ιεζραελ mu.] ισραηλ B, ιζραελ A, ιζαραελ *O*-A†, ιεζ(δ)ραηλ *L*†; cf. 25 43 || 2 αλλοφ.] pr. των *OL* | εσχατω A || 3 βασιλ.] φυλης A† | γεγονεν] pr. ος *OL* || 4 ελυπηθ.] εθυμωθησαν *L*† | εις 1^0] pr. και αποστραφητω *OL* || 6 κατα σου] εν σοι *O*† | σημ. ημερας] ημ. της σημ. *O*† | ουκ > B || 9 προς] pr. και ειπεν *OL*V† | μου] + καθως αγγελος θεου(*O*-A† κυριου) *OL*p†: cf. *L*† in 10 εν οφθαλμοις μου ως αγγ. θεου pro ενωπιον μου praebens

μεθ᾿ ἡμῶν εἰς πόλεμον. [10]καὶ νῦν ὄρθρισον τὸ πρωί, σὺ καὶ οἱ 10
παῖδες τοῦ κυρίου σου οἱ ἥκοντες μετὰ σοῦ, καὶ πορεύεσθε εἰς
τὸν τόπον, οὗ κατέστησα ὑμᾶς ἐκεῖ, καὶ λόγον λοιμὸν μὴ θῇς ἐν
καρδίᾳ σου, ὅτι ἀγαθὸς σὺ ἐνώπιόν μου· καὶ ὀρθρίσατε ἐν τῇ
ὁδῷ, καὶ φωτισάτω ὑμῖν, καὶ πορεύθητε. [11]καὶ ὤρθρισεν Δαυιδ 11
αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀπελθεῖν καὶ φυλάσσειν τὴν γῆν τῶν
ἀλλοφύλων, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀνέβησαν πολεμεῖν ἐπὶ Ισραηλ.

[1]Καὶ ἐγενήθη εἰσελθόντος Δαυιδ καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ εἰς 30
Σεκελακ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ Αμαληκ ἐπέθετο ἐπὶ τὸν νότον
καὶ ἐπὶ Σεκελακ καὶ ἐπάταξεν τὴν Σεκελακ καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν
ἐν πυρί· [2]καὶ τὰς γυναῖκας καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ἀπὸ μικροῦ 2
ἕως μεγάλου οὐκ ἐθανάτωσαν ἄνδρα καὶ γυναῖκα, ἀλλ᾿ ᾐχμαλώτευ-
σαν καὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῶν. [3]καὶ ἦλθεν Δαυιδ καὶ οἱ 3
ἄνδρες αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ ἐμπεπύρισται ἐν πυρί, αἱ δὲ
γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν ᾐχμα-
λωτευμένοι. [4]καὶ ἦρεν Δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ τὴν φωνὴν αὐ- 4
τῶν καὶ ἔκλαυσαν, ἕως ὅτου οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς ἰσχὺς ἔτι κλαίειν.
[5]καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες Δαυιδ ᾐχμαλωτεύθησαν, Αχινοομ ἡ 5
Ιεζραηλῖτις καὶ Αβιγαια ἡ γυνὴ Ναβαλ τοῦ Καρμηλίου. [6]καὶ ἐθλί- 6
βη Δαυιδ σφόδρα, ὅτι εἶπεν ὁ λαὸς λιθοβολῆσαι αὐτόν, ὅτι κατώ-
δυνος ψυχὴ παντὸς τοῦ λαοῦ, ἑκάστου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ
ἐπὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ· καὶ ἐκραταιώθη Δαυιδ ἐν κυρίῳ θεῷ
αὐτοῦ. [7]καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς Αβιαθαρ τὸν ἱερέα υἱὸν Αχιμελεχ 7
Προσάγαγε τὸ εφουδ. [8]καὶ ἐπηρώτησεν Δαυιδ διὰ τοῦ κυρίου λέ- 8
γων Εἰ καταδιώξω ὀπίσω τοῦ γεδδουρ τούτου; εἰ καταλήμψομαι
αὐτούς; καὶ εἶπεν αὐτῷ Καταδίωκε, ὅτι καταλαμβάνων καταλήμψῃ
καὶ ἐξαιρούμενος ἐξελῇ. [9]καὶ ἐπορεύθη Δαυιδ, αὐτὸς καὶ οἱ ἑξακό- 9
σιοι ἄνδρες μετ᾿ αὐτοῦ, καὶ ἔρχονται ἕως τοῦ χειμάρρου Βοσορ,
καὶ οἱ περισσοὶ ἔστησαν. [10]καὶ κατεδίωξεν ἐν τετρακοσίοις ἀνδρά- 10
σιν, ὑπέστησαν δὲ διακόσιοι ἄνδρες, οἵτινες ἐκάθισαν πέραν τοῦ
χειμάρρου τοῦ Βοσορ. [11]καὶ εὑρίσκουσιν ἄνδρα Αἰγύπτιον ἐν ἀγρῷ 11

10 εκει et εν καρδια σου > O† | καρδια B†] pr. τη L (O† deest) | ορθρισατε] pr. δι A† || 11 απελθειν] + το πρωι O(†) | επι BL†] προς O | ισραηλ hab. hic omnes; cf. 1

30 1 σεκελακ 1^0 Sixt.] σικελαγ A: cf. 27 6; κεειλα B: ex 23 1—13 | σεκελακ 2^0] pr. την O†($O^{376\dagger}$ τον) | ενεπυρ.] ενεπρησεν O†: cf. 14 || 2 και 1^0] + ηχμαλωτευσεν O†(+και A†) | εως] pr. και A† | εθανατωσαν] -σεν O || 5 αχ(ε)ινοομ B] -νααμ OL: cf. 25 43 | ιεζραηλιτις L^p] ιζρ. A, ισρ. B: cf. 25 43 || 7 αχιμελεχ: cf. 21 2 | fin.] + και προσηγαγεν αβιαθαρ το εφουδ προς δαυιδ OL† || 8 γεδδουρ (= גדוד pro גדור)] συστρεμμα L† hic et in 15 bis. 23, sed in Par. I 12 21 retinet L γεδδουρ | ει 2^0] και AL^p, pr. και $L^{p\dagger}$ || 9 αυτος > A | εξακ.] τετρακοσιοι B: cf. 27 2 | ερχεται AL† || 10 κατεδιωξεν L] οι περισσοι εδιωξαν B†, εξεδιωκεν δαυιδ A†, εδιωξε δαυιδ $O^{-A\dagger}$ | εν] συν O† | ανδρες] + του φυλασσειν L†

καὶ λαμβάνουσιν αὐτὸν καὶ ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς Δαυιδ ἐν ἀγρῷ·
καὶ διδόασιν αὐτῷ ἄρτον, καὶ ἔφαγεν, καὶ ἐπότισαν αὐτὸν ὕδωρ·
12 [12]καὶ διδόασιν αὐτῷ κλάσμα παλάθης, καὶ ἔφαγεν, καὶ κατέστη τὸ
πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, ὅτι οὐ βεβρώκει ἄρτον καὶ οὐ πεπώκει
13 ὕδωρ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. [13]καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυιδ Τίνος
σὺ εἶ καὶ πόθεν εἶ; καὶ εἶπεν τὸ παιδάριον τὸ Αἰγύπτιον Ἐγώ
εἰμι δοῦλος ἀνδρὸς Αμαληκίτου, καὶ κατέλιπέν με ὁ κύριός μου,
14 ὅτι ἠνωχλήθην ἐγὼ σήμερον τριταῖος. [14]καὶ ἡμεῖς ἐπεθέμεθα ἐπὶ
νότον τοῦ Χολθι καὶ ἐπὶ τὰ τῆς Ιουδαίας μέρη καὶ ἐπὶ νότον Χε-
15 λουβ καὶ τὴν Σεκελακ ἐνεπυρίσαμεν ἐν πυρί. [15]καὶ εἶπεν πρὸς αὐ-
τὸν Δαυιδ Εἰ κατάξεις με ἐπὶ τὸ γεδδουρ τοῦτο; καὶ εἶπεν Ὄμο-
σον δή μοι κατὰ τοῦ θεοῦ μὴ θανατῶσειν με καὶ μὴ παραδοῦναί
με εἰς χεῖρας τοῦ κυρίου μου, καὶ κατάξω σε ἐπὶ τὸ γεδδουρ τοῦ-
16 το. [16]καὶ κατήγαγεν αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ οὗτοι διακεχυμένοι ἐπὶ
πρόσωπον πάσης τῆς γῆς ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ ἑορτάζοντες
ἐν πᾶσι τοῖς σκύλοις τοῖς μεγάλοις, οἷς ἔλαβον ἐκ γῆς ἀλλοφύλων
17 καὶ ἐκ γῆς Ιουδα. [17]καὶ ἦλθεν ἐπ᾿ αὐτοὺς Δαυιδ καὶ ἐπάταξεν αὐ-
τοὺς ἀπὸ ἑωσφόρου ἕως δείλης καὶ τῇ ἐπαύριον, καὶ οὐκ ἐσώθη
ἐξ αὐτῶν ἀνὴρ ὅτι ἀλλ᾿ ἢ τετρακόσια παιδάρια, ἃ ἦν ἐπιβεβηκότα
18 ἐπὶ τὰς καμήλους καὶ ἔφυγον. [18]καὶ ἀφείλατο Δαυιδ πάντα, ἃ ἔλα-
βον οἱ Αμαληκῖται, καὶ ἀμφοτέρας τὰς γυναῖκας αὐτοῦ ἐξείλατο.
19 [19]καὶ οὐ διεφώνησεν αὐτοῖς ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου καὶ ἀπὸ
τῶν σκύλων καὶ ἕως υἱῶν καὶ θυγατέρων καὶ ἕως πάντων, ὧν
20 ἔλαβον αὐτῶν· τὰ πάντα ἐπέστρεψεν Δαυιδ. [20]καὶ ἔλαβεν Δαυιδ
πάντα τὰ ποίμνια καὶ τὰ βουκόλια καὶ ἀπήγαγεν ἔμπροσθεν τῶν
σκύλων, καὶ τοῖς σκύλοις ἐκείνοις ἐλέγετο Ταῦτα τὰ σκῦλα Δαυιδ.
21 — [21]καὶ παραγίνεται Δαυιδ πρὸς τοὺς διακοσίους ἄνδρας τοὺς
ἐκλυθέντας τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω Δαυιδ καὶ ἐκάθισεν αὐτοὺς ἐν
τῷ χειμάρρῳ τῷ Βοσορ, καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν Δαυιδ καὶ εἰς
ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ τοῦ μετ᾿ αὐτοῦ, καὶ προσήγαγεν Δαυιδ ἕως
22 τοῦ λαοῦ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην. [22]καὶ ἀπεκρίθη πᾶς
ἀνὴρ λοιμὸς καὶ πονηρὸς τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν πο-

12 παλαθης] + και δυο(A† διακοσιους) σταφιδας *OL*† | εν] επ *O* || **14** χολθ(ε)ι B†] χελθει compl., χερηθει A†, χορρ(ε)ι *L* | νοτον ult.] τον B† | χελουβ M] γελβουε B: ex 28 4 31 1; χαλεβ *O*† | σεκελακ: cf. 27 6 | ενεπυρισ.] ενεπρησαμεν *O*-A*L*†: cf. 1 || **15** μου > A† || **16** κατηγεν A† | και 3^{0} ⌒ 4^{0} A† || **17** δαυιδ] post αυτους 2^{0} tr. A† | ουκ εσωθη] ου περιεσ. *O*†, ου διεσ. *L* | τετρακοσιοι A† || **18** οι αμαληκιται] ο αμαληκ *L*† | fin.] + δαυιδ *O*† || **19** και απο των σκυλων / και 3^{0} — θυγατ.] tr. *O*†; tr. etiam *L*†, sed retinet απο(sic sine και) των σκυλων etiam suo loco | τα *L*] και BA, > *O*-A† | παντα] -τας A† || **20** δαυιδ 1^{0} > B | και ult.] pr. και ειπεν αυτη προνομη δαυιδ V† | τα ult. > A*L* || **21** διακοσιους > A†: cf. 27 2 | και 2^{0}] ους *L* | βοσορ *L* (cf. 9)] βεχωρ A†, βεανα B(†) | τα εις] > A†, τα > *O*-A† || **22** λοιμος .. πονηρος] tr. *L*†

ρευθέντων μετὰ Δαυιδ καὶ εἶπαν Ὅτι οὐ κατεδίωξαν μεθ᾽ ἡμῶν,
οὐ δώσομεν αὐτοῖς ἐκ τῶν σκύλων, ὧν ἐξειλάμεθα, ὅτι ἀλλ᾽ ἢ
ἕκαστος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἀπαγέσθωσαν καὶ
ἀποστρεφέτωσαν. [23]καὶ εἶπεν Δαυιδ Οὐ ποιήσετε οὕτως μετὰ τὸ 23
παραδοῦναι τὸν κύριον ἡμῖν καὶ φυλάξαι ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν
κύριος τὸν γεδδουρ τὸν ἐπερχόμενον ἐφ᾽ ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν.
[24]καὶ τίς ὑπακούσεται ὑμῶν τῶν λόγων τούτων; ὅτι οὐχ ἧττον 24
ὑμῶν εἰσιν· διότι κατὰ τὴν μερίδα τοῦ καταβαίνοντος εἰς πόλεμον
οὕτως ἔσται ἡ μερὶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τὰ σκεύη· κατὰ τὸ αὐτὸ
μεριοῦνται. [25]καὶ ἐγενήθη ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπάνω καὶ 25
ἐγένετο εἰς πρόσταγμα καὶ εἰς δικαίωμα τῷ Ισραηλ ἕως τῆς σήμερον.
[26]Καὶ ἦλθεν Δαυιδ εἰς Σεκελακ καὶ ἀπέστειλεν τοῖς πρεσβυτέ- 26
ροις Ιουδα τῶν σκύλων καὶ τοῖς πλησίον αὐτοῦ λέγων Ἰδοὺ ἀπὸ
τῶν σκύλων τῶν ἐχθρῶν κυρίου· [27]τοῖς ἐν Βαιθσουρ καὶ τοῖς ἐν 27
Ραμα νότου καὶ τοῖς ἐν Ιεθθορ [28]καὶ τοῖς ἐν Αροηρ καὶ τοῖς Αμ- 28
μαδι καὶ τοῖς ἐν Σαφι καὶ τοῖς ἐν Εσθιε [28a]καὶ τοῖς ἐν Γεθ καὶ τοῖς 28a
ἐν Κιναν καὶ τοῖς ἐν Σαφεκ καὶ τοῖς ἐν Θιμαθ [29]καὶ τοῖς ἐν Καρ- 29
μήλῳ καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσιν τοῦ Ιεραμηλι καὶ τοῖς ἐν ταῖς πό-
λεσιν τοῦ Κενεζι [30]καὶ τοῖς ἐν Ιεριμουθ καὶ τοῖς ἐν Βηρσαβεε καὶ 30
τοῖς ἐν Νοο [31]καὶ τοῖς ἐν Χεβρων καὶ εἰς πάντας τοὺς τόπους, 31
οὓς διῆλθεν Δαυιδ ἐκεῖ, αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ.
[1]Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐπολέμουν ἐπὶ Ισραηλ, καὶ ἔφυγον οἱ ἄνδρες 31
Ισραηλ ἐκ προσώπου τῶν ἀλλοφύλων, καὶ πίπτουσιν τραυματίαι
ἐν τῷ ὄρει τῷ Γελβουε. [2]καὶ συνάπτουσιν ἀλλόφυλοι τῷ Σαουλ 2
καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ τύπτουσιν ἀλλόφυλοι τὸν Ιωναθαν καὶ
τὸν Αμιναδαβ καὶ τὸν Μελχισα υἱοὺς Σαουλ. [3]καὶ βαρύνεται ὁ πό- 3
λεμος ἐπὶ Σαουλ, καὶ εὑρίσκουσιν αὐτὸν οἱ ἀκοντισταί, ἄνδρες

22 ειπεν A† | οτι 1⁰] διοτι *OL*† | οτι αλλ η] αλλα *L*† | απαγεσθωσαν] επ. A, επαγαγετωσαν(uel -εσθωσαν) *O*-A | αποστρεφετωσαν] επιστρ. *O*†, αποστραφητ. *L*† || 23 ουτως] + αδελφοι μου *O*†: eadem add. *L*† ante ουτως || 24 υπακουσ.] επακ. *O*†, ακ. *L*† | εισιν > *O*† | πολεμον] pr. τον *O*-A*L* | η et του ult. > B† || 25 εις ult. > B† || 26 σεκελακ: cf. 27 6 | των σκυλων 1⁰ M] ante τοις 1⁰ tr. *O*†, ante ιουδα tr. B†, post αυτου tr. *L*† | και 3⁰ > M | ιδου] + υμιν ευλογια *O*M, + ευλογια υμιν *L*† || 27 βαιθσουρ] βαιθηλ *O*-376*L*†, βιθλ⟨εε⟩μ *O*376† | ραμα] -μαθ *O*† | ιεθθορ Ra.] γεθθορ B(†), ιεθερ *OL* || 28 αμμαδ(ε)ι B(†)] εν αμαδι mu., εν αρικαιν *L*† (*O* om. και τοις αμμ.) | σαφ(ε)ι] σαφαμωθ *O*†(A† ς pro θ), σεφει(ν)μωθ *L*† | εσθ(ε)ιε] εσθεμα A†, εσθ(uel τ)αμα *O*-A†, ονθομ (uel νοθωμ) *L*† || 28a > *OL*† | κ(ε)ιναν] κειμαθ B† || 29 καρμηλω] ραχηλ A†, ραχελ *O*-A† | ιεραμηλ(ε)ι *O*-376† (cf. 27 10)] ισαμηλει *O*376†, ισραηλ B*L*† | κενεζι (cf. 27 10)] κειναιου A†, κηναιου *O*-A† || 30 ιεριμουθ] ραμμα A†, ραμα *O*-A†, ερμα *L*†; cf. 27 | βηρσαβεε] βωρασαν *O*† | νοο B†] αθαχ *O*-A†, αθαγ A†, ναγεβ *L*†, εγβε M†, εκβε al. || 31 εις > B

31 2 αμιναδαβ (cf. 17 13 A)] ιων. B† | μελχισα B†] -σουε *O*(A† ρ pro σ)*L* | υιους] -ον B†

4 τοξόται, καὶ ἐτραυματίσθη εἰς τὰ ὑποχόνδρια. [4]καὶ εἶπεν Σαουλ
πρὸς τὸν αἴροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ Σπάσαι τὴν ῥομφαίαν σου καὶ
ἀποκέντησόν με ἐν αὐτῇ, μὴ ἔλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι καὶ
ἀποκεντήσωσίν με καὶ ἐμπαίξωσίν μοι. καὶ οὐκ ἐβούλετο ὁ αἴρων
τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη σφόδρα· καὶ ἔλαβεν Σαουλ τὴν
5 ῥομφαίαν καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτήν. [5]καὶ εἶδεν ὁ αἴρων τὰ σκεύη
αὐτοῦ ὅτι τέθνηκεν Σαουλ, καὶ ἐπέπεσεν καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν ῥομ-
6 φαίαν αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν μετ' αὐτοῦ. [6]καὶ ἀπέθανεν Σαουλ καὶ
οἱ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
7 ἐκείνῃ κατὰ τὸ αὐτό. [7]καὶ εἶδον οἱ ἄνδρες Ισραηλ οἱ ἐν τῷ πέραν
τῆς κοιλάδος καὶ οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ιορδάνου ὅτι ἔφυγον οἱ ἄν-
δρες Ισραηλ καὶ ὅτι τέθνηκεν Σαουλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ κατα-
λείπουσιν τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ φεύγουσιν· καὶ ἔρχονται οἱ ἀλλό-
8 φυλοι καὶ κατοικοῦσιν ἐν αὐταῖς. — [8]καὶ ἐγενήθη τῇ ἐπαύριον καὶ
ἔρχονται οἱ ἀλλόφυλοι ἐκδιδύσκειν τοὺς νεκροὺς καὶ εὑρίσκουσιν
τὸν Σαουλ καὶ τοὺς τρεῖς υἱοὺς αὐτοῦ πεπτωκότας ἐπὶ τὰ ὄρη
9 Γελβουε. [9]καὶ ἀποστρέφουσιν αὐτὸν καὶ ἐξέδυσαν τὰ σκεύη αὐτοῦ
καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτὰ εἰς γῆν ἀλλοφύλων κύκλῳ εὐαγγελίζοντες
10 τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ τῷ λαῷ αὐτῶν· [10]καὶ ἀνέθηκαν τὰ σκεύη
αὐτοῦ εἰς τὸ Ἀσταρτεῖον καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ κατέπηξαν ἐν τῷ
11 τείχει Βαιθσαν. [11]καὶ ἀκούουσιν οἱ κατοικοῦντες Ιαβις τῆς Γαλαα-
12 δίτιδος ἃ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι τῷ Σαουλ. [12]καὶ ἀνέστησαν πᾶς
ἀνὴρ δυνάμεως καὶ ἐπορεύθησαν ὅλην τὴν νύκτα καὶ ἔλαβον τὸ
σῶμα Σαουλ καὶ τὸ σῶμα Ιωναθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τείχους
Βαιθσαν καὶ φέρουσιν αὐτοὺς εἰς Ιαβ ς καὶ κατακαίουσιν αὐτοὺς
13 ἐκεῖ. [13]καὶ λαμβάνουσιν τὰ ὀστᾶ αὐτῶν καὶ θάπτουσιν ὑπὸ τὴν
ἄρουραν τὴν Ιαβις καὶ νηστεύουσιν ἑπτὰ ἡμέρας.

6 αυτου ult.] + και παντες οι ανδρες αυτου *OL* || **7** περαν $1^0 \frown 2^0$ A† || **8** και 2^0 > B | και 3^0 — υιους > A† | τον > B || **9** αποστρεφ.] αποκεφαλιζουσιν *L*† | αυτου] + και αποκοπτουσιν την κεφαλην αυτου M | αυτων ult. > B† || **10** βαιθσαν *L*] -σαμ mu.; βαιθεμ B†; βηθσαν *O*†: cf. 12 et Ruth 1 1 || **11** ακου.] + περι αυτου *OL*† || **12** ανεστη *O*† | πας ανηρ] παντες (οι) ανδρες *L*† | βαιθσαν *L*] -σαμ B, βηθσαν *O*†: cf. 10 | εις > A† || **13** ιαβις] pr. εν *L* | fin. *OL*] addunt BM initium libri sequentis usque ad finem primi uersus, V alii usque ad αμαληκ tantum: seruant consuetudinem librariorum antiquorum singulos operis libros in singulis uoluminibus (rotulis) scribentium et in fine uniuscuiusque initium sequentis addentium, ut lector quae sequantur recte inueniat, cf. III 2 11 22 54 Par. I 29 30

Subscr. βασιλειων α' BAL^{127}, nulla subscr. est in L^{-127} (in inscr. libri omnes codices *L* hab. βασιλειων α')

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Β'

[1]Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Σαουλ καὶ Δαυιδ ἀνέστρεψεν 1
τύπτων τὸν Αμαληκ, καὶ ἐκάθισεν Δαυιδ ἐν Σεκελακ ἡμέρας δύο.
[2]καὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἦλθεν ἐκ τῆς παρ- 2
εμβολῆς ἐκ τοῦ λαοῦ Σαουλ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ διερρωγότα, καὶ
γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσελθεῖν αὐτὸν
πρὸς Δαυιδ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. [3]καὶ 3
εἶπεν αὐτῷ Δαυιδ Πόθεν σὺ παραγίνῃ; καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Ἐκ
τῆς παρεμβολῆς Ισραηλ ἐγὼ διασέσῳσμαι. [4]καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυιδ 4
Τίς ὁ λόγος οὗτος; ἀπάγγειλόν μοι. καὶ εἶπεν ὅτι Ἔφυγεν ὁ λαὸς
ἐκ τοῦ πολέμου, καὶ πεπτώκασι πολλοὶ ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ ἀπέθανον·
καὶ ἀπέθανεν καὶ Σαουλ, καὶ Ιωναθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀπέθανεν.
[5]καὶ εἶπεν Δαυιδ τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀπαγγέλλοντι αὐτῷ Πῶς οἶδας 5
ὅτι τέθνηκεν Σαουλ καὶ Ιωναθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ; [6]καὶ εἶπεν τὸ 6
παιδάριον τὸ ἀπαγγέλλον αὐτῷ Περιπτώματι περιέπεσον ἐν τῷ
ὄρει τῷ Γελβουε, καὶ ἰδοὺ Σαουλ ἐπεστήρικτο ἐπὶ τὸ δόρυ αὐτοῦ,
καὶ ἰδοὺ τὰ ἅρματα καὶ οἱ ἱππάρχαι συνῆψαν αὐτῷ. [7]καὶ ἐπέβλε- 7
ψεν ἐπὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ καὶ εἶδέν με καὶ ἐκάλεσέν με, καὶ εἶπα
Ἰδοὺ ἐγώ. [8]καὶ εἶπέν μοι Τίς εἶ σύ; καὶ εἶπα Αμαληκίτης ἐγώ 8
εἰμι. [9]καὶ εἶπεν πρός με Στῆθι δὴ ἐπάνω μου καὶ θανάτωσόν με, 9
ὅτι κατέσχεν με σκότος δεινόν, ὅτι πᾶσα ἡ ψυχή μου ἐν ἐμοί.
[10]καὶ ἐπέστην ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσα αὐτόν, ὅτι ᾔδειν ὅτι οὐ 10
ζήσεται μετὰ τὸ πεσεῖν αὐτόν· καὶ ἔλαβον τὸ βασίλειον τὸ ἐπὶ
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τὸν χλιδῶνα τὸν ἐπὶ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ
καὶ ἐνήνοχα αὐτὰ τῷ κυρίῳ μου ὧδε. [11]καὶ ἐκράτησεν Δαυιδ τῶν 11
ἱματίων αὐτοῦ καὶ διέρρηξεν αὐτά, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ μετ'
αὐτοῦ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν. [12]καὶ ἐκόψαντο καὶ ἔκλαυσαν 12
καὶ ἐνήστευσαν ἕως δείλης ἐπὶ Σαουλ καὶ ἐπὶ Ιωναθαν τὸν υἱὸν
αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν Ιουδα καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ισραηλ, ὅτι ἐπλή-
γησαν ἐν ῥομφαίᾳ. [13]καὶ εἶπεν Δαυιδ τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀπαγγέλλοντι 13
αὐτῷ Πόθεν εἶ σύ; καὶ εἶπεν Υἱὸς ἀνδρὸς παροίκου Αμαληκίτου

Regn. II: *BOL*, cf. Regn. I.

1 1 σεκελακ: cf. I 27 6 || 2 τη 1^0] pr. εν *OL*† | ηλθεν > A† | διερρηγοτα A† | επι ult.] pr. επι προσωπον (αυτου) *OL*† || 3 παρεγενου *L*†, παραγινου A† | εγω > *O*-A*L*† || 4 απαγγ.] αναγγ. *O*, + δη MV† | οτι — και 3^0 > A† | πεπτωκ. πολλοι] tr. *O*† | και απεθανον > *OL*† | και απεθανεν B*O*†] > rel. | και paenult. > *O*† | απεθανεν ult.] -νον M, > *O*-A†, τεθνηκασιν *L*† || 5 τω 1^0 ⌒ 2^0 A† || 6 περιεπεσον *L*] -σαν BA, περιπεπτωκεν *O*-A† | ιππαρχαι] -χοι *OL* || 7 init.] pr. και επεσεν *O*† | με 1^0 > B || 8 μοι > *O*V† | ειπα] + προς αυτον *OL*† || 9 θανατωσεις A† || 11 των ιματιων] τα -τια A† | διερρηξαν — fin. > *OL*† || 12 εκλαυσαν .. ενηστ.] tr. B

14 ἐγώ εἰμι. [14]καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυιδ Πῶς οὐκ ἐφοβήθης ἐπενεγκεῖν
15 χεῖρά σου διαφθεῖραι τὸν χριστὸν κυρίου; [15]καὶ ἐκάλεσεν Δαυιδ
ἓν τῶν παιδαρίων αὐτοῦ καὶ εἶπεν Προσελθὼν ἀπάντησον αὐτῷ·
16 καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ ἀπέθανεν. [16]καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς αὐτόν
Τὸ αἷμά σου ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου, ὅτι τὸ στόμα σου ἀπεκρίθη
κατὰ σοῦ λέγων ὅτι Ἐγὼ ἐθανάτωσα τὸν χριστὸν κυρίου.
17 [17]Καὶ ἐθρήνησεν Δαυιδ τὸν θρῆνον τοῦτον ἐπὶ Σαουλ καὶ ἐπὶ
18 Ιωναθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ [18]καὶ εἶπεν τοῦ διδάξαι τοὺς υἱοὺς Ιουδα
— ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς —
19 [19]Στήλωσον, Ισραηλ, ὑπὲρ τῶν τεθνηκότων ἐπὶ τὰ ὕψη σου
τραυματιῶν·
πῶς ἔπεσαν δυνατοί.
20 [20]μὴ ἀναγγείλητε ἐν Γεθ
καὶ μὴ εὐαγγελίσησθε ἐν ταῖς ἐξόδοις Ἀσκαλῶνος,
μήποτε εὐφρανθῶσιν θυγατέρες ἀλλοφύλων,
μήποτε ἀγαλλιάσωνται θυγατέρες τῶν ἀπεριτμήτων.
21 [21]ὄρη τὰ ἐν Γελβουε,
μὴ καταβῇ δρόσος καὶ μὴ ὑετὸς ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἀγροὶ ἀπαρχῶν,
ὅτι ἐκεῖ προσωχθίσθη θυρεὸς δυνατῶν,
θυρεὸς Σαουλ οὐκ ἐχρίσθη ἐν ἐλαίῳ.
22 [22]ἀφ' αἵματος τραυματιῶν, ἀπὸ στέατος δυνατῶν
τόξον Ιωναθαν οὐκ ἀπεστράφη κενὸν εἰς τὰ ὀπίσω,
καὶ ῥομφαία Σαουλ οὐκ ἀνέκαμψεν κενή.
23 [23]Σαουλ καὶ Ιωναθαν, οἱ ἠγαπημένοι καὶ ὡραῖοι, οὐ διακεχωρισμένοι,
εὐπρεπεῖς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν καὶ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν οὐ διεχωρίσθησαν,
ὑπὲρ ἀετοὺς κοῦφοι
καὶ ὑπὲρ λέοντας ἐκραταιώθησαν.
24 [24]θυγατέρες Ισραηλ, ἐπὶ Σαουλ κλαύσατε
τὸν ἐνδιδύσκοντα ὑμᾶς κόκκινα μετὰ κόσμου ὑμῶν,
τὸν ἀναφέροντα κόσμον χρυσοῦν ἐπὶ τὰ ἐνδύματα ὑμῶν.
25 [25]πῶς ἔπεσαν δυνατοὶ ἐν μέσῳ τοῦ πολέμου·

15 προσελθων απαντ. αυτω] προσαγαγετε αυτω και αψασθε αυτου *L*† | αυτον > A† | απεθανεν] εβαλον αυτον επι την γην *L*† || 16 δαυιδ / προς αυτον] tr. *O* || 18 ιουδα] ισραηλ *O*$^{-376}$†, > *O*^{376}†, pr. ισραηλ και *L*†; + τοξον *O*† || 19 στηλωσον] ακριβασαι *L*(†) | υπερ(A*L*^{p}† περι) των(> A†) τεθν. / επι τα υψη σου] tr. et σου etiam post τεθν. add. *O*†, επι τα υψη > *L*† | τραυματιων > *O*† || 20 μη αναγγειλητε] αναγγειλατε A† || 21 καταβη M] -βοι B, -βητω A (βητω A^{r}), πεσοι εφ υμας μητε *L*† | και μη] μηδε A, μητε *L*† | υετος] + πεσοι *O*† | εφ — απαρχων] επι τα υψη σου ορη θανατου *L*† | προσωχθ.] εξηρθη *L*^{p}† || 24^{2}] pr. κλαυσατε B†: ex 24^{1} repet. | 24^{3} χρυσιον A*L*(pr. και)† || 25^{1} του > A^{r}*L*†

Ιωναθαν ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυματίας.
26 ἀλγῶ ἐπὶ σοί, ἄδελφέ μου Ιωναθαν· 26
ὡραιώθης μοι σφόδρα,
ἐθαυμαστώθη ἡ ἀγάπησίς σου ἐμοὶ
ὑπὲρ ἀγάπησιν γυναικῶν.
27 πῶς ἔπεσαν δυνατοὶ 27
καὶ ἀπώλοντο σκεύη πολεμικά.

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπηρώτησεν Δαυιδ ἐν κυρίῳ λέγων 2
Εἰ ἀναβῶ εἰς μίαν τῶν πόλεων Ιουδα; καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐ-
τόν Ἀνάβηθι. καὶ εἶπεν Δαυιδ Ποῦ ἀναβῶ; καὶ εἶπεν Εἰς Χεβρων.
2 καὶ ἀνέβη ἐκεῖ Δαυιδ εἰς Χεβρων καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες αὐτοῦ, 2
Αχινοομ ἡ Ιεζραηλῖτις καὶ Αβιγαια ἡ γυνὴ Ναβαλ τοῦ Καρμηλίου,
3 καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ, ἕκαστος καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ κατ- 3
ῴκουν ἐν ταῖς πόλεσιν Χεβρων. 4 καὶ ἔρχονται ἄνδρες τῆς Ιουδαίας 4
καὶ χρίουσιν τὸν Δαυιδ ἐκεῖ τοῦ βασιλεύειν ἐπὶ τὸν οἶκον Ιουδα.

Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυιδ λέγοντες ὅτι Οἱ ἄνδρες Ιαβις τῆς Γα-
λααδίτιδος ἔθαψαν τὸν Σαουλ. 5 καὶ ἀπέστειλεν Δαυιδ ἀγγέλους 5
πρὸς τοὺς ἡγουμένους Ιαβις τῆς Γαλααδίτιδος καὶ εἶπεν πρὸς αὐ-
τούς Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ κυρίῳ, ὅτι πεποιήκατε τὸ ἔλεος τοῦτο
ἐπὶ τὸν κύριον ὑμῶν ἐπὶ Σαουλ τὸν χριστὸν κυρίου καὶ ἐθάψατε
αὐτὸν καὶ Ιωναθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ· 6 καὶ νῦν ποιήσαι κύριος μεθ' 6
ὑμῶν ἔλεος καὶ ἀλήθειαν, καί γε ἐγὼ ποιήσω μεθ' ὑμῶν τὰ ἀγαθὰ
ταῦτα, ὅτι ἐποιήσατε τὸ ῥῆμα τοῦτο· 7 καὶ νῦν κραταιούσθωσαν 7
αἱ χεῖρες ὑμῶν καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνατούς, ὅτι τέθνηκεν ὁ κύ-
ριος ὑμῶν Σαουλ, καί γε ἐμὲ κέχρικεν ὁ οἶκος Ιουδα ἐφ' ἑαυτοὺς
εἰς βασιλέα.

8 Καὶ Αβεννηρ υἱὸς Νηρ ἀρχιστράτηγος τοῦ Σαουλ ἔλαβεν τὸν 8
Ιεβοσθε υἱὸν Σαουλ καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς
Μαναεμ 9 καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν Γαλααδῖτιν καὶ ἐπὶ τὸν 9
Θασιρι καὶ ἐπὶ τὸν Ιεζραελ καὶ ἐπὶ τὸν Εφραιμ καὶ ἐπὶ τὸν Βενια-

25 επι — fin.] εις θανατον ετραυματισθης εμοι *L* et sine εμοι MV | τραυματιας *O*] -τιαι B || 26[4] αγαπησιν] -πην *O*† (*O*-A hab. etiam in 26[3] αγαπη)
2 2 εκει > *O*-A*L*† | εις χεβρ. > *O*† | αχ(ε)ινοομ] -νααμ *O*-A*L*: cf. I 30 5 | ιεζραηλιτις *L*p†] ιζρ. AV†, ισρ. B: cf. I 30 5 | καρμηλειτου A *L*p || 3 ανδρες] + αυτου *OL*† | αυτου 1⁰] + ους ανηγαγεν δαυιδ *O*† || 4 τον δ. / εκει] tr. *O*† | του βασ.] + επ αυτους A† | επι τ. ο. ιουδα] ante του βασ. tr. A† || 5 και 2⁰ — 7 ο 1⁰ perierunt in B | το ελεος τουτο] το ελ. του θεου A†, ελεον *L* (de forma attica cf. Sept.-Stud. 3, p. 260. 281) | επι u't. > *O* | τον χ. κυριου pl.] > *OL*† | και ult. — fin. pl.] > *OL*† || 6 τα αγαθα ταυτα pl.] το -θον τουτο *O* || 7 εφ εαυτους / εις βασ.] tr. *O*† | εαυτους] -τον B*O*p || 8 ιεβοσθε] ε 1⁰ antiquis temporibus ex σ corruptum, cf. Iud. 16 4; μεμφιβοσθε *L*-93†, εισβααλ *L*93†: item ambo in 10. 12. 15, cf. 3 7 9 6 23 8 Par. I 8 33 | εις μαναεμ (cf. 12)] > *OL*V† || 9 θασιρι] θασουρ A† | ιεζραελ Ra.] ισραηλ B*OL*: cf. I 25 43

10 μιν καὶ ἐπὶ πάντα Ισραηλ. [10]τεσσαράκοντα ἐτῶν Ιεβοσθε υἱὸς
Σαουλ, ὅτε ἐβασίλευσεν ἐπὶ τὸν Ισραηλ, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν
11 πλὴν τοῦ οἴκου Ιουδα, οἳ ἦσαν ὀπίσω Δαυιδ· [11]καὶ ἐγένοντο αἱ
ἡμέραι, ἃς Δαυιδ ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρων ἐπὶ τὸν οἶκον Ιουδα, ἑπτὰ
ἔτη καὶ ἓξ μῆνας.
12 [12]Καὶ ἐξῆλθεν Αβεννηρ υἱὸς Νηρ καὶ οἱ παῖδες Ιεβοσθε υἱοῦ
13 Σαουλ ἐκ Μαναεμ εἰς Γαβαων· [13]καὶ Ιωαβ υἱὸς Σαρουιας καὶ οἱ
παῖδες Δαυιδ ἐξήλθοσαν ἐκ Χεβρων καὶ συναντῶσιν αὐτοῖς ἐπὶ
τὴν κρήνην τὴν Γαβαων ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ ἐκάθισαν οὗτοι ἐπὶ τὴν
κρήνην τὴν Γαβαων ἐντεῦθεν καὶ οὗτοι ἐπὶ τὴν κρήνην ἐντεῦθεν.
14 [14]καὶ εἶπεν Αβεννερ πρὸς Ιωαβ Ἀναστήτωσαν δὴ τὰ παιδάρια καὶ
15 παιξάτωσαν ἐνώπιον ἡμῶν· καὶ εἶπεν Ιωαβ Ἀναστήτωσαν. [15]καὶ
ἀνέστησαν καὶ παρῆλθον ἐν ἀριθμῷ τῶν παίδων Βενιαμιν δώδεκα
16 τῶν Ιεβοσθε υἱοῦ Σαουλ καὶ δώδεκα ἐκ τῶν παίδων Δαυιδ. [16]καὶ
ἐκράτησαν ἕκαστος τῇ χειρὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ
μάχαιρα αὐτοῦ εἰς πλευρὰν τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ πίπτουσιν κατὰ
τὸ αὐτό· καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Μερὶς τῶν ἐπι-
17 βούλων, ἥ ἐστιν ἐν Γαβαων. [17]καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος σκληρὸς
ὥστε λίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπταισεν Αβεννηρ καὶ ἄνδρες
18 Ισραηλ ἐνώπιον παίδων Δαυιδ. — [18]καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ τρεῖς υἱοὶ
Σαρουιας, Ιωαβ καὶ Αβεσσα καὶ Ασαηλ, καὶ Ασαηλ κοῦφος τοῖς
19 ποσὶν αὐτοῦ ὡσεὶ μία δορκὰς ἐν ἀγρῷ. [19]καὶ κατεδίωξεν Ασαηλ
ὀπίσω Αβεννηρ καὶ οὐκ ἐξέκλινεν τοῦ πορεύεσθαι εἰς δεξιὰ οὐδὲ
20 εἰς ἀριστερὰ κατόπισθεν Αβεννηρ. [20]καὶ ἐπέβλεψεν Αβεννηρ εἰς τὰ
ὀπίσω αὐτοῦ καὶ εἶπεν Εἰ σὺ εἶ αὐτὸς Ασαηλ; καὶ εἶπεν Ἐγώ
21 εἰμι. [21]καὶ εἶπεν αὐτῷ Αβεννηρ Ἔκκλινον σὺ εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ
ἀριστερὰ καὶ κάτασχε σαυτῷ ἓν τῶν παιδαρίων καὶ λαβὲ σεαυτῷ
τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ασαηλ ἐκκλῖναι ἐκ τῶν
22 ὄπισθεν αὐτοῦ. [22]καὶ προσέθετο ἔτι Αβεννηρ λέγων τῷ Ασαηλ
Ἀπόστηθι ἀπ' ἐμοῦ, ἵνα μὴ πατάξω σε εἰς τὴν γῆν· καὶ πῶς ἀρῶ
τὸ πρόσωπόν μου πρὸς Ιωαβ; καὶ ποῦ ἐστιν ταῦτα; ἐπίστρεφε
23 πρὸς Ιωαβ τὸν ἀδελφόν σου. [23]καὶ οὐκ ἐβούλετο τοῦ ἀποστῆναι.
καὶ τύπτει αὐτὸν Αβεννηρ ἐν τῷ ὀπίσω τοῦ δόρατος ἐπὶ τὴν ψόαν,

9 παντα ισρ.] ισρ. απαντα A†, τον ισρ. απαντα *O*-A† || 10 επι — 13 κρηνην 2^0 perierunt in B || 12 αβεννηρ (sic B ubique)] αβενηρ A: sic A saepius | μαναεμ (cf. 8)] -ναειμ A†; cf. 17 27 | γαβαων] ν > A† || 13 σαρουιας: cf. I 26 6 | γαβαων 1^0] pr. εν A† | ουτοι 1^0] αυτοι A† | την γαβ. 2^0 > *OL* || 16 πλευραν] πλαγιον A† || 17 παιδων] pr. των *OL*V† || 18 σαρουιας et αβεσσα: cf. I 26 6 | ασαηλ $1^0 \frown 2^0$ *O* | ωσει] ως η A || 19 δεξια et αριστ.] pr. τα A*L*: cf. 21 || 20 ει 2^0 > *O* | ειπεν ult.] + αυτω *O*† || 21 τα 1^0 > A† | κατασχε] -σχες A, κατεχε *O*-A† || 22 και ult. — ιωαβ ult. > L^p (in L^{127} sub ÷) | επιστρεφε] αποστρ. A† || 23 ψοαν] ψοιαν A†: item in 3 27 20 10; ψυαν *L*: item in 3 27 (in 20 10 *L*† λαγονα)

καὶ διεξῆλθεν τὸ δόρυ ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ πίπτει ἐκεῖ καὶ
ἀποθνῄσκει ὑποκάτω αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἕως τοῦ
τόπου, οὗ ἔπεσεν ἐκεῖ Ασαηλ καὶ ἀπέθανεν, καὶ ὑφίστατο. — [24]καὶ 24
κατεδίωξεν Ιωαβ καὶ Αβεσσα ὀπίσω Αβεννηρ· καὶ ὁ ἥλιος ἔδυνεν,
καὶ αὐτοὶ εἰσῆλθον ἕως τοῦ βουνοῦ Αμμαν, ὅ ἐστιν ἐπὶ προσώπου
Γαι ὁδὸν ἔρημον Γαβαων. [25]καὶ συναθροίζονται υἱοὶ Βενιαμιν οἱ 25
ὀπίσω Αβεννηρ καὶ ἐγενήθησαν εἰς συνάντησιν μίαν καὶ ἔστησαν
ἐπὶ κεφαλὴν βουνοῦ ἑνός. [26]καὶ ἐκάλεσεν Αβεννηρ Ιωαβ καὶ εἶπεν 26
Μὴ εἰς νῖκος καταφάγεται ἡ ῥομφαία; ἢ οὐκ οἶδας ὅτι πικρὰ ἔσται
εἰς τὰ ἔσχατα; καὶ ἕως πότε οὐ μὴ εἴπῃς τῷ λαῷ ἀναστρέφειν
ἀπὸ ὄπισθεν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν; [27]καὶ εἶπεν Ιωαβ Ζῇ κύριος ὅτι 27
εἰ μὴ ἐλάλησας, διότι τότε ἐκ πρωίθεν ἀνέβη ὁ λαὸς ἕκαστος κατ-
όπισθεν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. [28]καὶ ἐσάλπισεν Ιωαβ τῇ σάλπιγγι, 28
καὶ ἀπέστησαν πᾶς ὁ λαὸς καὶ οὐ κατεδίωξαν ὀπίσω τοῦ Ισραηλ
καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι τοῦ πολεμεῖν. [29]καὶ Αβεννηρ καὶ οἱ ἄνδρες 29
αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς δυσμὰς ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην καὶ διέβαιναν
τὸν Ιορδάνην καὶ ἐπορεύθησαν ὅλην τὴν παρατείνουσαν καὶ ἔρχον-
ται εἰς τὴν παρεμβολήν. [30]καὶ Ιωαβ ἀνέστρεψεν ὄπισθεν ἀπὸ τοῦ 30
Αβεννηρ καὶ συνήθροισεν πάντα τὸν λαόν, καὶ ἐπεσκέπησαν τῶν
παίδων Δαυιδ ἐννεακαίδεκα ἄνδρες καὶ Ασαηλ. [31]καὶ οἱ παῖδες 31
Δαυιδ ἐπάταξαν τῶν υἱῶν Βενιαμιν τῶν ἀνδρῶν Αβεννηρ τριακο-
σίους ἑξήκοντα ἄνδρας παρ' αὐτοῦ. [32]καὶ αἴρουσιν τὸν Ασαηλ καὶ 32
θάπτουσιν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Βαιθλεεμ.
καὶ ἐπορεύθη Ιωαβ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὅλην τὴν νύκτα,
καὶ διέφαυσεν αὐτοῖς ἐν Χεβρων.

[1]Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐπὶ πολὺ ἀνὰ μέσον τοῦ οἴκου Σαουλ 3
καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οἴκου Δαυιδ· καὶ ὁ οἶκος Δαυιδ ἐπορεύετο
καὶ ἐκραταιοῦτο, καὶ ὁ οἶκος Σαουλ ἐπορεύετο καὶ ἠσθένει.

[2]Καὶ ἐτέχθησαν τῷ Δαυιδ υἱοὶ ἐν Χεβρων, καὶ ἦν ὁ πρωτότο- 2
κος αὐτοῦ Αμνων τῆς Αχινοομ τῆς Ιεζραηλίτιδος, [3]καὶ ὁ δεύτερος 3
αὐτοῦ Δαλουια τῆς Αβιγαιας τῆς Καρμηλίας, καὶ ὁ τρίτος Αβεσ-
σαλωμ υἱὸς Μααχα θυγατρὸς Θολμι βασιλέως Γεσιρ, [4]καὶ ὁ τέταρ- 4
τος Ορνια υἱὸς Φεγγιθ, καὶ ὁ πέμπτος Σαβατια τῆς Αβιταλ, [5]καὶ 5

23 διεξηλθεν] δι > *O*† || 24 αμμαν] ν > *O*†, εμμαθ *L*† || 26 ιωαβ] pr. τον *O*-A*L* | η 1⁰ > A†, η 2⁰ > *L*, η ρομφ. > *O*-A† | αναστρεφειν] επιστρ. A†, αποστρ. *L*† | ημων] αυτων *L* || 29 την παρεμβ.] την > *O*†, παρεμβολας *L*†; + μαδιαμ *L*: ex μααναιμ? || 30 απεστρεψεν *O* | οπισθεν απο] απο οπισω A†: sim. *O*-A† | συνηθροισαν A† || 32 εν 2⁰ > A† | βαιθλεεμ] βηθ. *OL*: cf. Ruth 1 1 | ιωαβ — αυτου 2⁰ / ολην τ. νυκτα] tr. A*L*† | οι μετ > *O*-A*L* | διεφαυσεν] -φωσθη *L*p†: cf. Iud. 19 26 B; -φωτισθη *L*p†

3 2 αχινοομ] -νααμ A*L*: cf. I 30 5 | ιεζραηλιτιδος *L*p†] ιζρ. AV†, ισρ. B: cf. I 30 5 || 3 αβιγαια A† | θολμι] θομμει B(†) || 4 ορνια *L*] -νειλ B†, -νιας *O*† | φεγγ(ε)ιθ B*O*] αγγιθ *L* | σαβατ(ε)ια] σαφαθια A†, σαφατια *O*-A*L*(*L*† -ιας)

ὁ ἕκτος Ιεθεραaμ τῆς Αιγλα γυναικὸς Δαυιδ · οὗτοι ἐτέχθησαν τῷ
Δαυιδ ἐν Χεβρων.
6 [6]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι τὸν πόλεμον ἀνὰ μέσον τοῦ οἴκου
Σαουλ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οἴκου Δαυιδ καὶ Αβεννηρ ἦν κρατῶν
7 τοῦ οἴκου Σαουλ. [7]καὶ τῷ Σαουλ παλλακὴ Ρεσφα θυγάτηρ Ιαλ ·
καὶ εἶπεν Μεμφιβοσθε υἱὸς Σαουλ πρὸς Αβεννηρ Τί ὅτι εἰσῆλθες
8 πρὸς τὴν παλλακὴν τοῦ πατρός μου; [8]καὶ ἐθυμώθη σφόδρα Αβεν-
νηρ περὶ τοῦ λόγου Μεμφιβοσθε, καὶ εἶπεν Αβεννηρ πρὸς αὐτόν
Μὴ κεφαλὴ κυνὸς ἐγώ εἰμι; ἐποίησα ἔλεος σήμερον μετὰ τοῦ οἴ-
κου Σαουλ τοῦ πατρός σου καὶ περὶ ἀδελφῶν καὶ γνωρίμων καὶ
οὐκ ηὐτομόλησα εἰς τὸν οἶκον Δαυιδ · καὶ ἐπιζητεῖς ἐπ' ἐμὲ ὑπὲρ
9 ἀδικίας γυναικὸς σήμερον; [9]τάδε ποιήσαι ὁ θεὸς τῷ Αβεννηρ καὶ
τάδε προσθείη αὐτῷ, ὅτι καθὼς ὤμοσεν κύριος τῷ Δαυιδ, ὅτι
10 οὕτως ποιήσω αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ [10]περιελεῖν τὴν βασιλείαν
ἀπὸ τοῦ οἴκου Σαουλ καὶ τοῦ ἀναστῆσαι τὸν θρόνον Δαυιδ ἐπὶ
11 Ισραηλ καὶ ἐπὶ τὸν Ιουδαν ἀπὸ Δαν ἕως Βηρσαβεε. [11]καὶ οὐκ
ἠδυνάσθη ἔτι Μεμφιβοσθε ἀποκριθῆναι τῷ Αβεννηρ ῥῆμα ἀπὸ τοῦ
φοβεῖσθαι αὐτόν.
12 [12]Καὶ ἀπέστειλεν Αβεννηρ ἀγγέλους πρὸς Δαυιδ εἰς Θαιλαμ, οὗ
ἦν παραχρῆμα, λέγων Διάθου διαθήκην σου μετ' ἐμοῦ, καὶ ἰδοὺ ἡ
χείρ μου μετὰ σοῦ τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς σὲ πάντα τὸν οἶκον
13 Ισραηλ. [13]καὶ εἶπεν Δαυιδ Ἐγὼ καλῶς διαθήσομαι πρὸς σὲ δια-
θήκην, πλὴν λόγον ἕνα ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ λέγων Οὐκ ὄψει
τὸ πρόσωπόν μου, ἐὰν μὴ ἀγάγῃς τὴν Μελχολ θυγατέρα Σαουλ
14 παραγινομένου σου ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου. [14]καὶ ἐξαπέστειλεν
Δαυιδ πρὸς Μεμφιβοσθε υἱὸν Σαουλ ἀγγέλους λέγων Ἀπόδος μοι
τὴν γυναῖκά μου τὴν Μελχολ, ἣν ἔλαβον ἐν ἑκατὸν ἀκροβυστίαις
15 ἀλλοφύλων. [15]καὶ ἀπέστειλεν Μεμφιβοσθε καὶ ἔλαβεν αὐτὴν παρὰ
16 τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, παρὰ Φαλτιηλ υἱοῦ Σελλης. [16]καὶ ἐπορεύετο ὁ

5 ιεθεραaμ B*O*−A] -θαρ- A†, ιεθραμ *L*† | αιγλα pau.] -γαλ B*O*−A†, αιγας A†, αγλα *L* || **6** του 1^0 > *O* | του 2^0 B*L*†] > *O* || **7** ιαλ B*(†)] ιολ B^c (vid.) A; αια *O*−A†: cf. **21** 8. 10. 11; σειβα *L*†, σιβατου Ioseph. Antiq. VII 23 Niese | μεμφιβοσθε B*O*−A (στε 376) *L*] ιεβοσθε A^r: item A^s in 8, cf. 11; nomen μεμφιβοσθε antiquis temporibus ex **4** 4 huc et in alios locos (cf. **11** 4 1 et **2** 8) pro ισβοσθε uel ιεβοσθε irrepsit, cf. Iud. **16** 4 || **8** εποιησα ελ./σημ.] tr. *O*† | γνωριμων] pr. περι *L*B^c || **9** οτι ult. > *O*−A*L* | εν — fin. > *O*† || **10** εως] pr. και *OL* || **11** μεμφιβ. B*OL*] ιεβοσθε M: item in 14. 15, cf. 7 || **12** εις θαιλαμ ου ην] εις θηλαμου γην A†, > *O*−A†, εις χεβρων *L*†, εις γιβρωνα Ioseph. Antiq. VII 24 Niese | παραχρημα > *L*† | σου 1^0] συ A†, > *L*† | του > B | προς ult.] επι A† || **13** εγω καλως B*O*] tr. *L* | σου ult. > B† || **14** εξαπεστ.] εξ > A | προς μεμφ. (cf. 11) υιον σ./αγγελους] tr. *OL*† | ελαβον] + εμαυτω OL^{127}† || **15** παρα ult. > *O*−A*L*† | σελλης] μ pro ς *L*, λαεις A†, λαιε *O*−A† || **16** επορ.] + συν αυτη *O*†, + μετ αυτης *L*†

ἀνὴρ αὐτῆς μετ᾽ αὐτῆς κλαίων ὀπίσω αὐτῆς ἕως Βαρακιμ· καὶ
εἶπεν πρὸς αὐτὸν Αβεννηρ Πορεύου ἀνάστρεφε· καὶ ἀνέστρεψεν.
— [17]καὶ εἶπεν Αβεννηρ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Ισραηλ λέγων 17
Ἐχθὲς καὶ τρίτην ἐζητεῖτε τὸν Δαυιδ βασιλεύειν ἐφ᾽ ὑμῶν· [18]καὶ 18
νῦν ποιήσατε, ὅτι κύριος ἐλάλησεν περὶ Δαυιδ λέγων Ἐν χειρὶ
τοῦ δούλου μου Δαυιδ σώσω τὸν Ισραηλ ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων
καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. [19]καὶ ἐλάλησεν Αβεννηρ 19
ἐν τοῖς ὠσὶν Βενιαμιν. καὶ ἐπορεύθη Αβεννηρ τοῦ λαλῆσαι εἰς τὰ
ὦτα τοῦ Δαυιδ εἰς Χεβρων πάντα, ὅσα ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς
Ισραηλ καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς οἴκου Βενιαμιν.

[20]Καὶ ἦλθεν Αβεννηρ πρὸς Δαυιδ εἰς Χεβρων καὶ μετ᾽ αὐτοῦ 20
εἴκοσι ἄνδρες. καὶ ἐποίησεν Δαυιδ τῷ Αβεννηρ καὶ τοῖς ἀνδράσιν
τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ πότον. [21]καὶ εἶπεν Αβεννηρ πρὸς Δαυιδ Ἀναστή- 21
σομαι δὴ καὶ πορεύσομαι καὶ συναθροίσω πρὸς κύριόν μου τὸν
βασιλέα πάντα Ισραηλ καὶ διαθήσομαι μετὰ σοῦ διαθήκην, καὶ
βασιλεύσεις ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου. καὶ ἀπέστειλεν
Δαυιδ τὸν Αβεννηρ, καὶ ἐπορεύθη ἐν εἰρήνῃ. — [22]καὶ ἰδοὺ οἱ παῖ- 22
δες Δαυιδ καὶ Ιωαβ παρεγίνοντο ἐκ τῆς ἐξοδίας καὶ σκῦλα πολλὰ
ἔφερον μετ᾽ αὐτῶν· καὶ Αβεννηρ οὐκ ἦν μετὰ Δαυιδ εἰς Χεβρων,
ὅτι ἀπεστάλκει αὐτὸν καὶ ἀπεληλύθει ἐν εἰρήνῃ. [23]καὶ Ιωαβ καὶ 23
πᾶσα ἡ στρατιὰ αὐτοῦ ἤχθησαν, καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ιωαβ λέγοντες
Ἥκει Αβεννηρ υἱὸς Νηρ πρὸς Δαυιδ, καὶ ἀπέσταλκεν αὐτὸν καὶ
ἀπῆλθεν ἐν εἰρήνῃ. [24]καὶ εἰσῆλθεν Ιωαβ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶ- 24
πεν Τί τοῦτο ἐποίησας; ἰδοὺ ἦλθεν Αβεννηρ πρὸς σέ, καὶ ἵνα τί
ἐξαπέσταλκας αὐτὸν καὶ ἀπελήλυθεν ἐν εἰρήνῃ; [25]ἢ οὐκ οἶδας τὴν 25
κακίαν Αβεννηρ υἱοῦ Νηρ, ὅτι ἀπατῆσαί σε παρεγένετο καὶ γνῶναι
τὴν ἔξοδόν σου καὶ τὴν εἴσοδόν σου καὶ γνῶναι ἅπαντα, ὅσα σὺ
ποιεῖς; [26]καὶ ἀνέστρεψεν Ιωαβ ἀπὸ τοῦ Δαυιδ καὶ ἀπέστειλεν ἀγ- 26
γέλους ὀπίσω Αβεννηρ, καὶ ἐπιστρέφουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ φρέατος
τοῦ Σεϊραμ· καὶ Δαυιδ οὐκ ᾔδει. [27]καὶ ἐπέστρεψεν Αβεννηρ εἰς 27
Χεβρων, καὶ ἐξέκλινεν αὐτὸν Ιωαβ ἐκ πλαγίων τῆς πύλης λαλῆσαι

16 μετ αυτης > *O*-A*L*† | κλαιων] pr. πορευομενος και *L*† | βαρακ(ε)ιμ *L*] μ > B, βαουρειμ *O*† || **17** ειπεν αβεννηρ ... λεγων] λογος α. εγενετο ... και ειπεν *L*† | εζητειτε] ητε ζητουντες (uel ζητουντες ητε) *L*† || **18** του δουλου μου / δαυιδ] tr. *O*† || **19** αβεννηρ 1⁰] pr. και γε *O*-A, + και γε A, + και *L*† | του 2⁰ > *OL* || **21** κυριον BA*†] pr. τον *OL* | παντα] pr. τον A† | μετα σου] μετ αυτου BA | επορευθη *L*] -θησαν BA (*O*-A om. και ult. — fin.) || **22** εφερον(B† -ραν) / μετ αυτων] tr. *O*† | εις] εν A*L* || **23** ηχθησαν B*O*†] ηκουσαν *L*†, ηλθοσαν M || **24** εισηλθεν] απηλθεν A† | απεληλυθεν] απηλθεν *O*† || **25** η > A† | παραγεγονεν A† | εξοδον ... εισοδον] tr. *O*-A*L* || **26** ανεστρ.] εξηλθεν *L*† | σε(ε)ιραμ B*O*] -ρα *L*† || **27** αβεννηρ *L*†] pr. τον BA, pr. ιωαβ τον *O*-A†

πρὸς αὐτὸν ἐνεδρεύων καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ ἐπὶ τὴν ψόαν, καὶ
ἀπέθανεν ἐν τῷ αἵματι Ασαηλ τοῦ ἀδελφοῦ Ιωαβ.
28 [28]Καὶ ἤκουσεν Δαυιδ μετὰ ταῦτα καὶ εἶπεν Ἀθῷός εἰμι ἐγὼ καὶ
ἡ βασιλεία μου ἀπὸ κυρίου ἕως αἰῶνος ἀπὸ τῶν αἱμάτων Αβεννηρ
29 υἱοῦ Νηρ· [29]καταντησάτωσαν ἐπὶ κεφαλὴν Ιωαβ καὶ ἐπὶ πάντα
τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκλίποι ἐκ τοῦ οἴκου Ιωαβ
γονορρυὴς καὶ λεπρὸς καὶ κρατῶν σκυτάλης καὶ πίπτων ἐν ῥομ-
30 φαίᾳ καὶ ἐλασσούμενος ἄρτοις. [30]Ιωαβ δὲ καὶ Αβεσσα ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ διεπαρετηροῦντο τὸν Αβεννηρ ἀνθ' ὧν ἐθανάτωσεν τὸν Ασα-
31 ηλ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν ἐν Γαβαων ἐν τῷ πολέμῳ. — [31]καὶ εἶπεν
Δαυιδ πρὸς Ιωαβ καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ Διαρ-
ρήξατε τὰ ἱμάτια ὑμῶν καὶ περιζώσασθε σάκκους καὶ κόπτεσθε
ἔμπροσθεν Αβεννηρ· καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυιδ ἐπορεύετο ὀπίσω τῆς
32 κλίνης. [32]καὶ θάπτουσιν τὸν Αβεννηρ εἰς Χεβρων· καὶ ἦρεν ὁ
βασιλεὺς τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ,
33 καὶ ἔκλαυσεν πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Αβεννηρ. [33]καὶ ἐθρήνησεν ὁ βασιλεὺς
ἐπὶ Αβεννηρ καὶ εἶπεν

Εἰ κατὰ τὸν θάνατον Ναβαλ ἀποθανεῖται Αβεννηρ;
34 [34]αἱ χεῖρές σου οὐκ ἐδέθησαν,
οἱ πόδες σου οὐκ ἐν πέδαις·
οὐ προσήγαγεν ὡς Ναβαλ,
ἐνώπιον υἱῶν ἀδικίας ἔπεσας.

35 καὶ συνήχθη πᾶς ὁ λαὸς τοῦ κλαῦσαι αὐτόν. [35]καὶ ἦλθεν πᾶς ὁ
λαὸς περιδειπνῆσαι τὸν Δαυιδ ἄρτοις ἔτι οὔσης ἡμέρας, καὶ ὤμο-
σεν Δαυιδ λέγων Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη,
ὅτι ἐὰν μὴ δύῃ ὁ ἥλιος, οὐ μὴ γεύσωμαι ἄρτου ἢ ἀπὸ παντός
36 τινος. [36]καὶ ἔγνω πᾶς ὁ λαός, καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτῶν πάντα,
37 ὅσα ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς ἐνώπιον τοῦ λαοῦ. [37]καὶ ἔγνω πᾶς ὁ
λαὸς καὶ πᾶς Ισραηλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅτι οὐκ ἐγένετο παρὰ
38 τοῦ βασιλέως θανατῶσαι τὸν Αβεννηρ υἱὸν Νηρ. [38]καὶ εἶπεν ὁ
βασιλεὺς πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ Οὐκ οἴδατε ὅτι ἡγούμενος μέγας
39 πέπτωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐν τῷ Ισραηλ; [39]καὶ ὅτι ἐγώ εἰμι
σήμερον συγγενὴς καὶ καθεσταμένος ὑπὸ βασιλέως, οἱ δὲ ἄνδρες
οὗτοι υἱοὶ Σαρουιας σκληρότεροί μού εἰσιν· ἀνταποδῷ κύριος τῷ
ποιοῦντι πονηρὰ κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ.

27 επι (cf. 2 23)] εις B†: cf. 20 10 | ψοαν: cf. 2 23 | ιωαβ ult.] αυτου *L*† || 28 εγω] > A†, ante ειμι tr. *O*-A† | εως *O*-A†] pr. και BA, pr. απο του νυν και *L* || 29 σκυταλη A†, -λην *O*-A *L* || 31 εμπροσθεν] ενωπιον B†, post αβ. tr. A† || 32 εις B†] εν *OL* || 34 ναβαλ] ναφα A† hic, non in 33 | συνηχθη BA] -θησαν *O*-A†, συνηλθεν *L*†, προσεθετο M || 35 αρτοις] -τους *O* || 36 εγνω / πας ο λαος] tr. (επεγνω *L*) *OL*† | fin.] + αγαθον A†, + αγαθα *O*-A† || 37 θανατωσαι B*L*p†] pr. του *OL*p || 38 μεγας] pr. και *L* | εν ult. > A† || 39 ανταποδω] αντ > B†, -δοι A, -δωσει *O*-A†

[1]Καὶ ἤκουσεν Μεμφιβοσθε υἱὸς Σαουλ ὅτι τέθνηκεν Αβεννηρ ἐν 4
Χεβρων, καὶ ἐξελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες
Ισραηλ παρείθησαν. [2]καὶ δύο ἄνδρες ἡγούμενοι συστρεμμάτων τῷ 2
Μεμφιβοσθε υἱῷ Σαουλ, ὄνομα τῷ ἑνὶ Βαανα καὶ ὄνομα τῷ δευ-
τέρῳ Ρηχαβ, υἱοὶ Ρεμμων τοῦ Βηρωθαίου ἐκ τῶν υἱῶν Βενιαμιν·
ὅτι Βηρωθ ἐλογίζετο τοῖς υἱοῖς Βενιαμιν, [3]καὶ ἀπέδρασαν οἱ Βηρω- 3
θαῖοι εἰς Γεθθαιμ καὶ ἦσαν ἐκεῖ παροικοῦντες ἕως τῆς ἡμέρας ταύ-
της. — [4]καὶ τῷ Ιωναθαν υἱῷ Σαουλ υἱὸς πεπληγὼς τοὺς πόδας· 4
υἱὸς ἐτῶν πέντε οὗτος ἐν τῷ ἐλθεῖν τὴν ἀγγελίαν Σαουλ καὶ
Ιωναθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐξ Ιεζραελ, καὶ ἦρεν αὐτὸν ἡ τιθηνὸς
αὐτοῦ καὶ ἔφυγεν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπεύδειν αὐτὴν καὶ ἀναχω-
ρεῖν καὶ ἔπεσεν καὶ ἐχωλάνθη, καὶ ὄνομα αὐτῷ Μεμφιβοσθε. —
[5]καὶ ἐπορεύθησαν υἱοὶ Ρεμμων τοῦ Βηρωθαίου Ρεκχα καὶ Βαανα 5
καὶ εἰσῆλθον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας εἰς οἶκον Μεμφιβοσθε,
καὶ αὐτὸς ἐκάθευδεν ἐν τῇ κοίτῃ τῆς μεσημβρίας, [6]καὶ ἰδοὺ ἡ 6
θυρωρὸς τοῦ οἴκου ἐκάθαιρεν πυροὺς καὶ ἐνύσταξεν καὶ ἐκάθευδεν,
καὶ Ρεκχα καὶ Βαανα οἱ ἀδελφοὶ διέλαθον [7]καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν 7
οἶκον, καὶ Μεμφιβοσθε ἐκάθευδεν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν τῷ κοι-
τῶνι αὐτοῦ, καὶ τύπτουσιν αὐτὸν καὶ θανατοῦσιν καὶ ἀφαιροῦσιν
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἔλαβον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθον
ὁδὸν τὴν κατὰ δυσμὰς ὅλην τὴν νύκτα. [8]καὶ ἤνεγκαν τὴν κεφαλὴν 8
Μεμφιβοσθε τῷ Δαυιδ εἰς Χεβρων καὶ εἶπαν πρὸς τὸν βασιλέα
Ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ Μεμφιβοσθε υἱοῦ Σαουλ τοῦ ἐχθροῦ σου, ὃς ἐζή-
τει τὴν ψυχήν σου, καὶ ἔδωκεν κύριος τῷ κυρίῳ βασιλεῖ ἐκδίκησιν
τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἐκ Σαουλ τοῦ ἐχθροῦ σου
καὶ ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ. [9]καὶ ἀπεκρίθη Δαυιδ τῷ Ρεκχα καὶ 9
τῷ Βαανα ἀδελφῷ αὐτοῦ υἱοῖς Ρεμμων τοῦ Βηρωθαίου καὶ εἶπεν
αὐτοῖς Ζῇ κύριος, ὃς ἐλυτρώσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ πάσης θλί-
ψεως, [10]ὅτι ὁ ἀπαγγείλας μοι ὅτι τέθνηκεν Σαουλ — καὶ αὐτὸς ἦν 10
ὡς εὐαγγελιζόμενος ἐνώπιόν μου — καὶ κατέσχον αὐτὸν καὶ ἀπέκτεινα
ἐν Σεκελακ, ᾧ ἔδει με δοῦναι εὐαγγέλια· [11]καὶ νῦν ἄνδρες πονηροὶ 11
ἀπεκτάγκασιν ἄνδρα δίκαιον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐ-
τοῦ· καὶ νῦν ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ὑμῶν καὶ ἐξολε-
θρεύσω ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς. [12]καὶ ἐνετείλατο Δαυιδ τοῖς παιδαρίοις 12

4 1 μεμφιβοσθε B*O**L*] ιεβ. M: item in 2. 5. 7. 8 bis. 12, cf. **3 7** || **2** τω 1°] των A | βενιαμιν 1°⌒2° *O* || **3** γεθθαιμ *L*] μ > B, γεθθειμ uel sim. *O*† || **4** ουτος Ra.] pr. και mss. | ιεζραελ Ra.] ισραηλ mss. | η] ο B*† | αυτην] -τον B*O*-247 | μεμφιβοσθε] -βααλ *L*†: cf. **9 6** || **5** υιοι] pr. οι *OL* | ρεκχα: sic B hic et in 6. 9, sed in 2 B ρηχαβ et sic ubique *OL* | βαανα] βααμ B†: item B in 9, βαμμα B† in 6, sed βαανα etiam B in 2; βαναια *L* ubique || **7** θανατουσιν] + αυτον A(†) | αφαιρουσιν] αναφ. B*† || **8** η 1° > A† | κυριω B†] + μου *O*-247†, + ημων rel. | βασιλει BA†] pr. τω *O*-A*L* || **10** απεκτ.] + αυτον A*L* | σεκελακ: cf. I **27 6** || **11** κοιτης] κλινης B^c: ex 7

αὐτοῦ καὶ ἀποκτέννουσιν αὐτοὺς καὶ κολοβοῦσιν τὰς χεῖρας αὐτῶν
καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἐκρέμασαν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς κρήνης ἐν
Χεβρων · καὶ τὴν κεφαλὴν Μεμφιβοσθε ἔθαψαν ἐν τῷ τάφῳ Αβεν-
νηρ υἱοῦ Νηρ.
5 [1]Καὶ παραγίνονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ Ισραηλ πρὸς Δαυιδ εἰς Χε-
2 βρων καὶ εἶπαν αὐτῷ Ἰδοὺ ὀστᾶ σου καὶ σάρκες σου ἡμεῖς · [2]καὶ
ἐχθὲς καὶ τρίτην ὄντος Σαουλ βασιλέως ἐφ' ἡμῖν σὺ ἦσθα ὁ ἐξά-
γων καὶ εἰσάγων τὸν Ισραηλ, καὶ εἶπεν κύριος πρὸς σέ Σὺ ποι-
μανεῖς τὸν λαόν μου τὸν Ισραηλ, καὶ σὺ ἔσει εἰς ἡγούμενον ἐπὶ
3 τὸν Ισραηλ. [3]καὶ ἔρχονται πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ισραηλ πρὸς τὸν
βασιλέα εἰς Χεβρων, καὶ διέθετο αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Δαυιδ διαθή-
κην ἐν Χεβρων ἐνώπιον κυρίου, καὶ χρίουσιν τὸν Δαυιδ εἰς βα-
4 σιλέα ἐπὶ πάντα Ισραηλ. — [4]υἱὸς τριάκοντα ἐτῶν Δαυιδ ἐν τῷ
5 βασιλεῦσαι αὐτὸν καὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν, [5]ἑπτὰ ἔτη
καὶ ἓξ μῆνας ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρων ἐπὶ τὸν Ιουδαν καὶ τριάκοντα
τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐπὶ πάντα Ισραηλ καὶ Ιουδαν ἐν Ιερουσαλημ.
6 [6]Καὶ ἀπῆλθεν Δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς Ιερουσαλημ πρὸς
τὸν Ιεβουσαῖον τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν. καὶ ἐρρέθη τῷ Δαυιδ
Οὐκ εἰσελεύσει ὧδε, ὅτι ἀντέστησαν οἱ τυφλοὶ καὶ οἱ χωλοί, λέ-
7 γοντες ὅτι Οὐκ εἰσελεύσεται Δαυιδ ὧδε. [7]καὶ κατελάβετο Δαυιδ
8 τὴν περιοχὴν Σιων (αὕτη ἡ πόλις τοῦ Δαυιδ). [8]καὶ εἶπεν Δαυιδ
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Πᾶς τύπτων Ιεβουσαῖον ἁπτέσθω ἐν παραξιφίδι
καὶ τοὺς χωλοὺς καὶ τοὺς τυφλοὺς καὶ τοὺς μισοῦντας τὴν ψυχὴν
Δαυιδ · διὰ τοῦτο ἐροῦσιν Τυφλοὶ καὶ χωλοὶ οὐκ εἰσελεύσονται
9 εἰς οἶκον κυρίου. [9]καὶ ἐκάθισεν Δαυιδ ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ ἐκλήθη
αὕτη ἡ πόλις Δαυιδ · καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν πόλιν κύκλῳ ἀπὸ τῆς
10 ἄκρας καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. [10]καὶ ἐπορεύετο Δαυιδ πορευόμενος
11 καὶ μεγαλυνόμενος, καὶ κύριος παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ. — [11]καὶ
ἀπέστειλεν Χιραμ βασιλεὺς Τύρου ἀγγέλους πρὸς Δαυιδ καὶ ξύλα
κέδρινα καὶ τέκτονας ξύλων καὶ τέκτονας λίθων, καὶ ᾠκοδόμησαν
12 οἶκον τῷ Δαυιδ. [12]καὶ ἔγνω Δαυιδ ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν κύριος
εἰς βασιλέα ἐπὶ Ισραηλ, καὶ ὅτι ἐπήρθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ διὰ τὸν

5 2 και 1^0 > *O*† | εξαγων .. εισαγων] tr. *O* | ποιμαινεις A | εις ηγουμενον] εισηγουμενος B*† || **4** βασιλευσαι] -λευειν *OL* || **5** B] εν χεβρων εβασιλ. επι τον ιουδαν επτα ετη και εξ μηνας και εν ιερουσ. εβασιλ. τριακοντα και τρια ετη επι παντα ισραηλ και ιουδαν A†, εν χεβρων και επι τον ιουδαν εβασ. επτα ετη και μηνας εξ και επι τον ισραηλ εβασ. τριακοντα και τρια ετη *O*-A†, και εβασ. εν χεβρων επι ιουδαν ετη επτα και μηνας εξ και εν ιερουσ. εβασ. τριακοντα και δυο ετη και μηνας εξ επι παντα ισραηλ και ιουδαν *L*† | ιουδαν 1^0] ν > B*† || **6** δαυιδ 1^0] ο βασιλευς *L*† | ουκ 1^0] pr. οτι *O*-A*L* | δαυιδ ult. > A || **8** την > A || **9** αυτη / η πολις] tr. A† | την *O*-A*L*] αυτην BA || **10** επορευετο] pr. δι B† | παντοκρατωρ] pr. ο θεος ο *O*† || **11** λιθων] + τοιχου *O*†, τοιχου uel τοιχου λιθων *L*†

λαὸν αὐτοῦ Ισραηλ. — [13]καὶ ἔλαβεν Δαυιδ ἔτι γυναῖκας καὶ παλλα- 13
κὰς ἐξ Ιερουσαλημ μετὰ τὸ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐκ Χεβρων, καὶ ἐγένοντο
τῷ Δαυιδ ἔτι υἱοὶ καὶ θυγατέρες. [14]καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν 14
γεννηθέντων αὐτῷ ἐν Ιερουσαλημ· Σαμμους καὶ Σωβαβ καὶ Ναθαν
καὶ Σαλωμων [15]καὶ Εβεαρ καὶ Ελισους καὶ Ναφεκ καὶ Ιεφιες [16]καὶ 15 16
Ελισαμα καὶ Ελιδαε καὶ Ελιφαλαθ, [16a]Σαμαε, Ιεσσιβαθ, Ναθαν, 16a
Γαλαμααν, Ιεβααρ, Θεησους, Ελφαλατ, Ναγεδ, Ναφεκ, Ιαναθα, Λεα-
σαμυς, Βααλιμαθ, Ελιφαλαθ.
[17]Καὶ ἤκουσαν ἀλλόφυλοι ὅτι κέχρισται Δαυιδ βασιλεὺς ἐπὶ Ισρα- 17
ηλ, καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλόφυλοι ζητεῖν τὸν Δαυιδ· καὶ
ἤκουσεν Δαυιδ καὶ κατέβη εἰς τὴν περιοχήν. [18]καὶ οἱ ἀλλόφυλοι 18
παραγίνονται καὶ συνέπεσαν εἰς τὴν κοιλάδα τῶν τιτάνων. [19]καὶ 19
ἠρώτησεν Δαυιδ διὰ κυρίου λέγων Εἰ ἀναβῶ πρὸς τοὺς ἀλλοφύ-
λους καὶ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου; καὶ εἶπεν κύριος
πρὸς Δαυιδ Ἀνάβαινε, ὅτι παραδιδοὺς παραδώσω τοὺς ἀλλοφύλους
εἰς τὰς χεῖράς σου. [20]καὶ ἦλθεν Δαυιδ ἐκ τῶν ἐπάνω διακοπῶν 20
καὶ ἔκοψεν τοὺς ἀλλοφύλους ἐκεῖ, καὶ εἶπεν Δαυιδ Διέκοψεν κύριος
τοὺς ἐχθρούς μου τοὺς ἀλλοφύλους ἐνώπιον ἐμοῦ ὡς διακόπτεται
ὕδατα· διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Ἐπάνω
διακοπῶν. [21]καὶ καταλιμπάνουσιν ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν, καὶ ἐλά- 21
βοσαν αὐτοὺς Δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ᾽ αὐτοῦ. — [22]καὶ προσ- 22
έθεντο ἔτι ἀλλόφυλοι τοῦ ἀναβῆναι καὶ συνέπεσαν ἐν τῇ κοιλάδι
τῶν τιτάνων. [23]καὶ ἐπηρώτησεν Δαυιδ διὰ κυρίου, καὶ εἶπεν κύριος 23
Οὐκ ἀναβήσει εἰς συνάντησιν αὐτῶν, ἀποστρέφου ἀπ᾽ αὐτῶν καὶ
παρέσει αὐτοῖς πλησίον τοῦ κλαυθμῶνος· [24]καὶ ἔσται ἐν τῷ ἀκοῦ- 24
σαί σε τὴν φωνὴν τοῦ συγκλεισμοῦ τοῦ ἄλσους τοῦ κλαυθμῶνος,
τότε καταβήσει πρὸς αὐτούς, ὅτι τότε ἐξελεύσεται κύριος ἔμπρο-
σθέν σου κόπτειν ἐν τῷ πολέμῳ τῶν ἀλλοφύλων. [25]καὶ ἐποίησεν 25
Δαυιδ καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος, καὶ ἐπάταξεν τοὺς ἀλλοφύ-
λους ἀπὸ Γαβαων ἕως τῆς γῆς Γαζηρα.

13 γυν. και παλλακας] tr. *O*† (*O*–A† επτα παλακας και γυναικας) | εξ] εν V | εκ] εις B*O*–A | τω δαυιδ / ετι] tr. *O*† || **14—16a** *O* priorem tantum nominum seriem (14 σαμμουε — 16 fin.) habet; *L*† posteriorem (16a) tantum habet cum hac inscriptione ante 16a addita: τεκνα δαυιδ δεκα τρια; ambas series connectit B (ut edidi) || **14** σαμμους] σαμμουε A†, σαμουε *O*–A† | σωβαβ] σωβαδαν A† | σαλωμων: cf. 12 24 || **15** εβεαρ] ιεβαρ *O*† | ιεφιες B†] αφιε A†, ιαφεθ *O*–A†, ιεφιε M || **16** ελιδαε] επιδαε B(†) | ελιφαλαθ M] λ 2° > BA, -φααλ *O*–A† || **16a** (cf. Par. I 14 4—7) σαμαε] -μαα *L*† | γαλαμααν] σαλωμων *L*† | θεησους] ελισουε *L*† | ναγεδ] -εθ *L*† | ναφεκ] -εθ *L*† | ιαναθα λεασαμυς] ιαναθ σαμυς *L*† | βααλιμαθ] δ (uel λ) pro μ *L*† | ελιφαλαθ *L*†] λ 2° > B || **20** εκοψεν] pr. δι *O*† | ειπεν δαυιδ] tr. *O*† | μου τους] > B† (*L* om. τους αλλοφ.) || **21** ελαβοσαν] -βεν *O*, λαμβανουσιν *L*† | αυτους δαυιδ] tr. A† | οι μετ > *O*–A*L* || **23** παρεσει] -ση Bc, περιπεση A† || **24** του 2°] pr. απο B† || **25** γης] γαζης A† (*L* om. της γης)

6 [1]Καὶ συνήγαγεν ἔτι Δαυιδ πάντα νεανίαν ἐξ Ισραηλ ὡς ἑβδομή-
2 κοντα χιλιάδας. [2]καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη Δαυιδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς
ὁ μετ᾽ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων Ιουδα ἐν ἀναβάσει τοῦ ἀναγαγεῖν
ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, ἐφ᾽ ἣν ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα κυρίου
3 τῶν δυνάμεων καθημένου ἐπὶ τῶν χερουβιν ἐπ᾽ αὐτῆς. [3]καὶ ἐπε-
βίβασεν τὴν κιβωτὸν κυρίου ἐφ᾽ ἅμαξαν καινὴν καὶ ἦρεν αὐτὴν
ἐξ οἴκου Αμιναδαβ τοῦ ἐν τῷ βουνῷ· καὶ Οζα καὶ οἱ ἀδελφοὶ
4 αὐτοῦ υἱοὶ Αμιναδαβ ἦγον τὴν ἅμαξαν [4]σὺν τῇ κιβωτῷ, καὶ οἱ
5 ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ. [5]καὶ Δαυιδ
καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ παίζοντες ἐνώπιον κυρίου ἐν ὀργάνοις ἡρμο-
σμένοις ἐν ἰσχύι καὶ ἐν ᾠδαῖς καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν νάβλαις καὶ
6 ἐν τυμπάνοις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν αὐλοῖς. [6]καὶ παραγίνονται
ἕως ἅλω Νωδαβ, καὶ ἐξέτεινεν Οζα τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κι-
βωτὸν τοῦ θεοῦ κατασχεῖν αὐτὴν καὶ ἐκράτησεν αὐτήν, ὅτι περι-
7 έσπασεν αὐτὴν ὁ μόσχος, τοῦ κατασχεῖν αὐτήν. [7]καὶ ἐθυμώθη κύ-
ριος τῷ Οζα, καὶ ἔπαισεν αὐτὸν ἐκεῖ ὁ θεός, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ
8 παρὰ τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. [8]καὶ ἠθύμησεν
Δαυιδ ὑπὲρ οὗ διέκοψεν κύριος διακοπὴν ἐν τῷ Οζα· καὶ ἐκλήθη
9 ὁ τόπος ἐκεῖνος Διακοπὴ Οζα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. [9]καὶ ἐφο-
βήθη Δαυιδ τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων Πῶς εἰσελεύ-
10 σεται πρός με ἡ κιβωτὸς κυρίου; [10]καὶ οὐκ ἐβούλετο Δαυιδ τοῦ
ἐκκλῖναι πρὸς αὐτὸν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς τὴν πόλιν
Δαυιδ, καὶ ἀπέκλινεν αὐτὴν Δαυιδ εἰς οἶκον Αβεδδαρα τοῦ Γεθ-
11 θαίου. [11]καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ κυρίου εἰς οἶκον Αβεδδαρα
τοῦ Γεθθαίου μῆνας τρεῖς· καὶ εὐλόγησεν κύριος ὅλον τὸν οἶκον
Αβεδδαρα καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ.
12 [12]Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ Δαυιδ λέγοντες Ηὐλόγησεν κύριος
τὸν οἶκον Αβεδδαρα καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ ἕνεκεν τῆς κιβωτοῦ τοῦ
θεοῦ. καὶ ἐπορεύθη Δαυιδ καὶ ἀνήγαγεν τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου

6 1 ωϛ > O^{376}*L*† || 2 και επορ. / δαυιδ] tr. *O*† | ο 2^{0} > *O* | κυριου] pr. του A | χερουβιν] -βιμ O^{-A}*L* || 3 εξ οικου *L*] εις οικον B*O*; cf. I **7** 1 | οζα] αζα A†: idem in 6. 8 (bis) αζζα, in 7 αζζαν | ηγον] ηγαν B† | fin.] + την καινην *O*† || 4 init.] pr. και ηραν αυτην απο οικου αμιναδαβ εν βουνω *O*† (O^{-A}† οϛ ην εν τω βουνω pro εν β.) | επορευοντο — fin. > A† || 5 εν 1^{0} 2^{0}] pr. και A† | κινυραιϛ] -ρα *O*† || 6 και 1^{0} > A | αλω] αλωνοϛ al., αλωμμωνοϛ A† | νωδαβ B†] ναχων A(†), αχων O^{-A}†; ορνα του ιεβουσαιου *L*: ex **24** 16. 18 | αυτην paenult.] -τον B†, > O^{-A}† || 7 θεοϛ] + επι τη(> A†) προπετεια *OL* || 8 ημεραϛ ταυτηϛ] σημερον ημεραϛ A† || 9 κυριου] pr. του A || 10 αβεδδαρα] αβεδδαδαν *L*†: item in 11 bis. 12 bis; A† in 11 (1^{0}) αβεδδαδομ, reliquis locis αβεδδαρα; cf. Par. I **13** 13 || 11 η κιβωτοϛ] εκει γλωσσοκομον *O*† | του κυριου] > O^{-A}†, του > A | ολον — fin.] τον αβεδδαρα και ολον τον οικον αυτου *O*† (O^{-A}† om. τον 1^{0} et ολον) | fin.] + εν τω εισελθειν εκει την κιβωτον κυριου M; + ενεκεν τηϛ κιβωτου του θεου pau.: ex 12 || 12 και 3^{0}] pr. και ειπεν δαυιδ επιστρεψω την ευλογιαν ειϛ τον οικον μου *L*

ἐκ τοῦ οἴκου Αβεδδαρα εἰς τὴν πόλιν Δαυιδ ἐν εὐφροσύνῃ. [13]καὶ 13
ἦσαν μετ᾽ αὐτῶν αἴροντες τὴν κιβωτὸν ἑπτὰ χοροὶ καὶ θῦμα μό-
σχος καὶ ἄρνα. [14]καὶ Δαυιδ ἀνεκρούετο ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις 14
ἐνώπιον κυρίου, καὶ ὁ Δαυιδ ἐνδεδυκὼς στολὴν ἔξαλλον. [15]καὶ 15
Δαυιδ καὶ πᾶς ὁ οἶκος Ισραηλ ἀνήγαγον τὴν κιβωτὸν κυρίου μετὰ
κραυγῆς καὶ μετὰ φωνῆς σάλπιγγος. [16]καὶ ἐγένετο τῆς κιβωτοῦ 16
παραγινομένης ἕως πόλεως Δαυιδ καὶ Μελχολ ἡ θυγάτηρ Σαουλ
διέκυπτεν διὰ τῆς θυρίδος καὶ εἶδεν τὸν βασιλέα Δαυιδ ὀρχούμε-
νον καὶ ἀνακρουόμενον ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν
τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. [17]καὶ φέρουσιν τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου καὶ ἀνέ- 17
θηκαν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς εἰς μέσον τῆς σκηνῆς, ἧς ἔπη-
ξεν αὐτῇ Δαυιδ· καὶ ἀνήνεγκεν Δαυιδ ὁλοκαυτώματα ἐνώπιον κυ-
ρίου καὶ εἰρηνικάς. [18]καὶ συνετέλεσεν Δαυιδ συναναφέρων τὰς ὁλο- 18
καυτώσεις καὶ τὰς εἰρηνικὰς καὶ εὐλόγησεν τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι
κυρίου τῶν δυνάμεων. [19]καὶ διεμέρισεν παντὶ τῷ λαῷ εἰς πᾶσαν 19
τὴν δύναμιν τοῦ Ισραηλ ἀπὸ Δαν ἕως Βηρσαβεε ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως
γυναικὸς ἑκάστῳ κολλυρίδα ἄρτου καὶ ἐσχαρίτην καὶ λάγανον ἀπὸ
τηγάνου· καὶ ἀπῆλθεν πᾶς ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
— [20]καὶ ἐπέστρεψεν Δαυιδ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλ- 20
θεν Μελχολ ἡ θυγάτηρ Σαουλ εἰς ἀπάντησιν Δαυιδ καὶ εὐλόγησεν
αὐτὸν καὶ εἶπεν Τί δεδόξασται σήμερον ὁ βασιλεὺς Ισραηλ, ὃς
ἀπεκαλύφθη σήμερον ἐν ὀφθαλμοῖς παιδισκῶν τῶν δούλων ἑαυτοῦ,
καθὼς ἀποκαλύπτεται ἀποκαλυφθεὶς εἷς τῶν ὀρχουμένων. [21]καὶ 21
εἶπεν Δαυιδ πρὸς Μελχολ Ἐνώπιον κυρίου ὀρχήσομαι· εὐλογητὸς
κύριος, ὃς ἐξελέξατό με ὑπὲρ τὸν πατέρα σου καὶ ὑπὲρ πάντα τὸν
οἶκον αὐτοῦ τοῦ καταστῆσαί με εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαὸν αὐ-
τοῦ ἐπὶ τὸν Ισραηλ· καὶ παίξομαι καὶ ὀρχήσομαι ἐνώπιον κυρίου
[22]καὶ ἀποκαλυφθήσομαι ἔτι οὕτως καὶ ἔσομαι ἀχρεῖος ἐν ὀφθαλμοῖς 22
σου καὶ μετὰ τῶν παιδισκῶν, ὧν εἶπάς με δοξασθῆναι. [23]καὶ τῇ 23
Μελχολ θυγατρὶ Σαουλ οὐκ ἐγένετο παιδίον ἕως τῆς ἡμέρας τοῦ
ἀποθανεῖν αὐτήν.
[1]Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ 7
κύριος κατεκληρονόμησεν αὐτὸν κύκλῳ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν
αὐτοῦ τῶν κύκλῳ, [2]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ναθαν τὸν προ- 2
φήτην Ἰδοὺ δὴ ἐγὼ κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίνῳ, καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ

15 ανηγαγεν *O*† || 16 κιβωτου] + κυριου *OL*† | ορχουμ. και ανακρ.] tr. *O*†; pr. παιζοντα και *L*†: cf. 21 | αυτης] εαυτης BV†, αυτου A† || 17 του > A | αυτης] εαυτης A† | ανηνεγκεν] ανηγαγεν *O*† | δαυιδ ult.] αυτη B(†) || 19 εκαστω > A† | και εσχαριτην / και λαγ. απο τηγ.] tr. *O*† || 20 εαυτου B*O*] ε > *L* || 21 ορχησομαι 1⁰ > A† | ευλογ. κυριος > *O*† | του > B | -ησομαι ult. ⌒ 22 -ησομαι *O*† || 22 δοξασθηναι] pr. μη Bc

7 1 ο βασ.] pr. δαυιδ A†, + δαυιδ *L*† | κατεκληρ. αυτον] κατεπαυσεν αυτω *L*† | των κυκλω > *OL*

3 θεοῦ κάθηται ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς. [3]καὶ εἶπεν Ναθαν πρὸς τὸν
βασιλέα Πάντα, ὅσα ἂν ἐν τῇ καρδίᾳ σου, βάδιζε καὶ ποίει, ὅτι
4 κύριος μετὰ σοῦ. — [4]καὶ ἐγένετο τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ ἐγένετο ῥῆμα
5 κυρίου πρὸς Ναθαν λέγων [5]Πορεύου καὶ εἰπὸν πρὸς τὸν δοῦλόν
μου Δαυιδ Τάδε λέγει κύριος Οὐ σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τοῦ
6 κατοικῆσαί με· [6]ὅτι οὐ κατῴκηκα ἐν οἴκῳ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνήγα-
γον ἐξ Αἰγύπτου τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ
7 ἤμην ἐμπεριπατῶν ἐν καταλύματι καὶ ἐν σκηνῇ. [7]ἐν πᾶσιν, οἷς
διῆλθον ἐν παντὶ Ισραηλ, εἰ λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν φυλὴν τοῦ
Ισραηλ, ᾧ ἐνετειλάμην ποιμαίνειν τὸν λαόν μου Ισραηλ, λέγων
8 Τί ὅτι οὐκ ᾠκοδομήκατέ μοι οἶκον κέδρινον; [8]καὶ νῦν τάδε ἐρεῖς
τῷ δούλῳ μου Δαυιδ Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἔλαβόν σε
ἐκ τῆς μάνδρας τῶν προβάτων τοῦ εἶναί σε εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν
9 λαόν μου ἐπὶ τὸν Ισραηλ [9]καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν, οἷς ἐπο-
ρεύου, καὶ ἐξωλέθρευσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου ἀπὸ προσώπου
σου καὶ ἐποίησά σε ὀνομαστὸν κατὰ τὸ ὄνομα τῶν μεγάλων τῶν
10 ἐπὶ τῆς γῆς. [10]καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ μου τῷ Ισραηλ καὶ
καταφυτεύσω αὐτόν, καὶ κατασκηνώσει καθ' ἑαυτὸν καὶ οὐ μερι-
μνήσει οὐκέτι, καὶ οὐ προσθήσει υἱὸς ἀδικίας τοῦ ταπεινῶσαι αὐ-
11 τὸν καθὼς ἀπ' ἀρχῆς [11]ἀπὸ τῶν ἡμερῶν, ὧν ἔταξα κριτὰς ἐπὶ τὸν
λαόν μου Ισραηλ, καὶ ἀναπαύσω σε ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν σου,
12 καὶ ἀπαγγελεῖ σοι κύριος ὅτι οἶκον οἰκοδομήσεις αὐτῷ. [12]καὶ ἔσται
ἐὰν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι σου καὶ κοιμηθήσῃ μετὰ τῶν πατέρων
σου, καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ, ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοι-
13 λίας σου, καὶ ἑτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ· [13]αὐτὸς οἰκοδομήσει
μοι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως
14 εἰς τὸν αἰῶνα. [14]ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται
μοι εἰς υἱόν· καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἡ ἀδικία αὐτοῦ, καὶ ἐλέγξω αὐτὸν ἐν
15 ῥάβδῳ ἀνδρῶν καὶ ἐν ἁφαῖς υἱῶν ἀνθρώπων· [15]τὸ δὲ ἔλεός μου
οὐκ ἀποστήσω ἀπ' αὐτοῦ, καθὼς ἀπέστησα ἀφ' ὧν ἀπέστησα ἐκ
16 προσώπου μου. [16]καὶ πιστωθήσεται ὁ οἶκος αὐτοῦ καὶ ἡ βασιλεία
αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται ἀνωρ-
17 θωμένος εἰς τὸν αἰῶνα. [17]κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ
κατὰ πᾶσαν τὴν ὅρασιν ταύτην, οὕτως ἐλάλησεν Ναθαν πρὸς Δαυιδ.
18 — [18]καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυιδ καὶ ἐκάθισεν ἐνώπιον κυρίου
καὶ εἶπεν Τίς εἰμι ἐγώ, κύριέ μου κύριε, καὶ τίς ὁ οἶκός μου, ὅτι

3 αν > A*L*ᵖ† || **4** τη] pr. εν A*L* || **6** εξ αιγ. / τ. υιους ισρ.] tr. *OL* || **7** ω] ων A | μου > A† | ισραηλ ult.] pr. τον *O*–247*L*† | τι οτι *L*] οτι B, **τι** *O*†: cf. 12 9 || **8** των προβ.] pr. απο οπισθεν *O* | επι 1⁰ ⌒ 2⁰ *O*† | τον ult. > A || **10** και κατασκην.] εν κατασκηνωσει *O*–376† | προσθησει] + ουκετι B†, + ετι A† || **11** ισρ.] pr. τον *OL* | οικοδομησεις αυτω] -σει εαυτω *L*† || **14** η > B*O*–A†

ἠγάπηκάς με ἕως τούτων; [19]καὶ κατεσμικρύνθη μικρὸν ἐνώπιόν 19
σου, κύριέ μου κύριε, καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ οἴκου τοῦ δούλου
σου εἰς μακράν· οὗτος δὲ ὁ νόμος τοῦ ἀνθρώπου, κύριέ μου
κύριε. [20]καὶ τί προσθήσει Δαυιδ ἔτι τοῦ λαλῆσαι πρὸς σέ; καὶ νῦν 20
σὺ οἶδας τὸν δοῦλόν σου, κύριέ μου κύριε. [21]διὰ τὸν λόγον σου 21
πεποίηκας καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας πᾶσαν τὴν μεγαλω-
σύνην ταύτην γνωρίσαι τῷ δούλῳ σου [22]ἕνεκεν τοῦ μεγαλῦναί σε, 22
κύριέ μου κύριε, ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς σὺ καὶ οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν
σοῦ ἐν πᾶσιν, οἷς ἠκούσαμεν ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν. [23]καὶ τίς ὡς ὁ 23
λαός σου Ισραηλ ἔθνος ἄλλο ἐν τῇ γῇ; ὡς ὡδήγησεν αὐτὸν ὁ
θεὸς τοῦ λυτρώσασθαι αὐτῷ λαὸν τοῦ θέσθαι σε ὄνομα τοῦ ποιῆ-
σαι μεγαλωσύνην καὶ ἐπιφάνειαν τοῦ ἐκβαλεῖν σε ἐκ προσώπου
τοῦ λαοῦ σου, οὗ ἐλυτρώσω σεαυτῷ ἐξ Αἰγύπτου, ἔθνη καὶ σκηνώ-
ματα. [24]καὶ ἡτοίμασας σεαυτῷ τὸν λαόν σου Ισραηλ λαὸν ἕως 24
αἰῶνος, καὶ σύ, κύριε, ἐγένου αὐτοῖς εἰς θεόν. [25]καὶ νῦν, κύριέ 25
μου κύριε, τὸ ῥῆμα, ὃ ἐλάλησας περὶ τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ
οἴκου αὐτοῦ, πίστωσον ἕως αἰῶνος, κύριε παντοκράτωρ θεὲ τοῦ
Ισραηλ· καὶ νῦν καθὼς ἐλάλησας, [26]μεγαλυνθείη τὸ ὄνομά σου 26
ἕως αἰῶνος. [27]κύριε παντοκράτωρ θεὸς Ισραηλ, ἀπεκάλυψας τὸ 27
ὠτίον τοῦ δούλου σου λέγων Οἶκον οἰκοδομήσω σοι· διὰ τοῦτο
εὗρεν ὁ δοῦλός σου τὴν καρδίαν ἑαυτοῦ τοῦ προσεύξασθαι πρὸς
σὲ τὴν προσευχὴν ταύτην. [28]καὶ νῦν, κύριέ μου κύριε, σὺ εἶ ὁ 28
θεός, καὶ οἱ λόγοι σου ἔσονται ἀληθινοί, καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ
δούλου σου τὰ ἀγαθὰ ταῦτα· [29]καὶ νῦν ἄρξαι καὶ εὐλόγησον τὸν 29
οἶκον τοῦ δούλου σου τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιόν σου, ὅτι
σὺ εἶ, κύριέ μου κύριε, ἐλάλησας, καὶ ἀπὸ τῆς εὐλογίας σου εὐλο-
γηθήσεται ὁ οἶκος τοῦ δούλου σου εἰς τὸν αἰῶνα.

[1]Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπάταξεν Δαυιδ τοὺς ἀλλοφύλους 8
καὶ ἐτροπώσατο αὐτούς· καὶ ἔλαβεν Δαυιδ τὴν ἀφωρισμένην ἐκ
χειρὸς τῶν ἀλλοφύλων. [2]καὶ ἐπάταξεν Δαυιδ τὴν Μωαβ καὶ διε- 2
μέτρησεν αὐτοὺς ἐν σχοινίοις κοιμίσας αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐγέ-

19 κατεσμικρυνθη] -θην B*O*-A, -κρυνται *L*† | κυριε 2^0 > BA | κυριε ult.] > A†, + προς σε *L*† || **20** κυριε μου κυριε *L*] κυριε BA, κυριε μου *O*-A† || **21** δια τον λογον σου *O*] δια τ. δουλον σ. B, + και δια τον δουλον σου *L* | μεγαλωσ.] + σου *OL*ᵛ† || **22** μεγαλυναι] -λυνθηναι A*L* | κυριε μου / κυριε] tr. BA† || **23** ο 1^0 > B† | ου] ους A*L* || **25** κυριε 2^0 > B*O*-376 | το > BA | αιωνος] pr. του B | κυριε παντοκρ. — ισρ. > *OL* | νυν ult.] ποιησον *O*† || **26** init.] pr. και *O*, pr. και νυν *L* | fin.] + κυριε παντοκρατωρ θεε επι τον ισραηλ ο οικος του δουλου σου δαυιδ εσται ανωρθωμενος ενωπιον σου *OL* || **27** init.] pr. οτι A†, pr. οτι συ *L* | θεος ισραηλ] ο θεος του ισρ. και νυν καθως ελαλησας μεγαλυνθειη το ονομα σου εως αιωνος λεγει κυριος παντοκρατωρ θεος ισραηλ *O* || **28** κυριε 2^0 > A† || **29** ει BA (cf. **13** 28)] > pl. | σου paenult. > B†

8 2 αυτους 1^0] -την *O* | εν > A*L*† | εγενετο 1^0] -νοντο A†

νετο τὰ δύο σχοινίσματα τοῦ θανατῶσαι, καὶ τὰ δύο σχοινίσματα
ἐζώγρησεν, καὶ ἐγένετο Μωαβ τῷ Δαυιδ εἰς δούλους φέροντας
3 ξένια. [3]καὶ ἐπάταξεν Δαυιδ τὸν Αδρααζαρ υἱὸν Ρααβ βασιλέα Σουβα
πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστῆσαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν
4 Εὐφράτην. [4]καὶ προκατελάβετο Δαυιδ τῶν αὐτοῦ χίλια ἅρματα καὶ
ἑπτὰ χιλιάδας ἱππέων καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν, καὶ παρέ-
λυσεν Δαυιδ πάντα τὰ ἅρματα καὶ ὑπελίπετο ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν ἅρ-
5 ματα. [5]καὶ παραγίνεται Συρία Δαμασκοῦ βοηθῆσαι τῷ Αδρααζαρ
βασιλεῖ Σουβα, καὶ ἐπάταξεν Δαυιδ ἐν τῷ Σύρῳ εἴκοσι δύο χιλι-
6 άδας ἀνδρῶν. [6]καὶ ἔθετο Δαυιδ φρουρὰν ἐν Συρίᾳ τῇ κατὰ Δαμα-
σκόν, καὶ ἐγένετο ὁ Σύρος τῷ Δαυιδ εἰς δούλους φέροντας ξένια.
7 καὶ ἔσωσεν κύριος τὸν Δαυιδ ἐν πᾶσιν, οἷς ἐπορεύετο. — [7]καὶ
ἔλαβεν Δαυιδ τοὺς χλιδῶνας τοὺς χρυσοῦς, οἳ ἦσαν ἐπὶ τῶν παί-
δων τῶν Αδρααζαρ βασιλέως Σουβα, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς Ιερου-
σαλημ· καὶ ἔλαβεν αὐτὰ Σουσακιμ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐν τῷ ἀνα-
βῆναι αὐτὸν εἰς Ιερουσαλημ ἐν ἡμέραις Ροβοαμ υἱοῦ Σολομῶντος.
8 [8]καὶ ἐκ τῆς Μασβακ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τοῦ Αδρααζαρ ἔλα-
βεν ὁ βασιλεὺς Δαυιδ χαλκὸν πολὺν σφόδρα· ἐν αὐτῷ ἐποίησεν
Σαλωμων τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν καὶ τοὺς στύλους καὶ τοὺς
9 λουτῆρας καὶ πάντα τὰ σκεύη. — [9]καὶ ἤκουσεν Θοου ὁ βασιλεὺς
10 Ημαθ ὅτι ἐπάταξεν Δαυιδ πᾶσαν τὴν δύναμιν Αδρααζαρ, [10]καὶ
ἀπέστειλεν Θοου Ιεδδουραν τὸν υἱὸν αὐτοῦ πρὸς βασιλέα Δαυιδ
ἐρωτῆσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην καὶ εὐλογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ οὗ ἐπο-
λέμησεν τὸν Αδρααζαρ καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, ὅτι ἀντικείμενος ἦν τῷ
Αδρααζαρ, καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἦσαν σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη
11 χρυσᾶ καὶ σκεύη χαλκᾶ. [11]καὶ ταῦτα ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς Δαυιδ τῷ
κυρίῳ μετὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ μετὰ τοῦ χρυσίου, οὗ ἡγίασεν ἐκ
12 πασῶν τῶν πόλεων, ὧν κατεδυνάστευσεν, [12]ἐκ τῆς Ιδουμαίας καὶ
ἐκ τῆς Μωαβ καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Αμμων καὶ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων
καὶ ἐξ Αμαληκ καὶ ἐκ τῶν σκύλων Αδρααζαρ υἱοῦ Ρααβ βασιλέως
13 Σουβα. — [13]καὶ ἐποίησεν Δαυιδ ὄνομα· καὶ ἐν τῷ ἀνακάμπτειν

2 σχοινισματα 1°⌒2° A† | τα δυο σχοιν. 2°] το πληρωμα του τριτου σχοινισματος *L*(†) | εζωγρησαν *O* | τω δαυιδ > A† || 4 χιλια] επτα A† | εξ αυτων unus cod.] εαυτω B†, pr. εαυτω *L*, pr. αυτω *O* || 5 δυο > A || 7 οι ησαν *L*] εποιησαν A†, ους εποιησεν B*O*-A(†) | των 2°] του A†, > *O*-A*L*† | και 3° — fin.: cf. III 14 26 | ροβοαμ] ιεροβ. B*O*-A† || 8 μασβακ] -βαχ A†, δαμασβακ *O*-A†, ματεβακ *L* | εκ 2° — αδρααζαρ / ελαβεν — δαυιδ] tr. B | εν αυτω — fin.: cf. III 7 23. 15. 27. 40—47 || 9 θοου M] θουου B† hic, non in 10; θαει (uel θαη) *O*†, θαΐνος Ioseph. Antiq. VII 108 Niese; ελιαβ *L* || 10 θοου] θαει A† (cf. 9), θου *O*-A, > *L*† | ιεδδουραν τον] tr. *L*†, τον ιεδδ. τον A† | επολεμησεν *L*] επαταξεν B*O*(*O*-A om. και επαταξεν αυτον seq.) | αντικειμενος] αντι > B† || 11 δαυιδ > B | μετα 2° > *OL*† || 12 της 2°] γης B†, > *L*† | και εκ των αλλοφ. / και εξ αμαληκ] tr. A† | σωβα A†

αὐτὸν ἐπάταξεν τὴν Ιδουμαίαν ἐν Γαιμελε εἰς ὀκτωκαίδεκα χιλι-
άδας. [14]καὶ ἔθετο ἐν τῇ Ιδουμαίᾳ φρουράν, ἐν πάσῃ τῇ Ιδουμαίᾳ, 14
καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ Ιδουμαῖοι δοῦλοι τῷ βασιλεῖ. καὶ ἔσωσεν
κύριος τὸν Δαυιδ ἐν πᾶσιν, οἷς ἐπορεύετο.
[15]Καὶ ἐβασίλευσεν Δαυιδ ἐπὶ Ισραηλ, καὶ ἦν Δαυιδ ποιῶν κρίμα 15
καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ. [16]καὶ Ιωαβ υἱὸς Σα- 16
ρουιας ἐπὶ τῆς στρατιᾶς, καὶ Ιωσαφατ υἱὸς Αχια ἐπὶ τῶν ὑπομνη-
μάτων, [17]καὶ Σαδδουκ υἱὸς Αχιτωβ καὶ Αχιμελεχ υἱὸς Αβιαθαρ 17
ἱερεῖς, καὶ Ασα ὁ γραμματεύς, [18]καὶ Βαναιας υἱὸς Ιωδαε σύμβου- 18
λος, καὶ ὁ χελεθθι καὶ ὁ φελεττι· καὶ υἱοὶ Δαυιδ αὐλάρχαι ἦσαν.
[1]Καὶ εἶπεν Δαυιδ Εἰ ἔστιν ἔτι ὑπολελειμμένος τῷ οἴκῳ Σαουλ 9
καὶ ποιήσω μετ᾽ αὐτοῦ ἔλεος ἕνεκεν Ιωναθαν; [2]καὶ ἐκ τοῦ οἴκου 2
Σαουλ παῖς ἦν καὶ ὄνομα αὐτῷ Σιβα, καὶ καλοῦσιν αὐτὸν πρὸς
Δαυιδ. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεύς Εἰ σὺ εἶ Σιβα; καὶ
εἶπεν Ἐγὼ δοῦλος σός. [3]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Εἰ ὑπολέλειπται ἐκ 3
τοῦ οἴκου Σαουλ ἔτι ἀνὴρ καὶ ποιήσω μετ᾽ αὐτοῦ ἔλεος θεοῦ; καὶ
εἶπεν Σιβα πρὸς τὸν βασιλέα Ἔτι ἔστιν υἱὸς τῷ Ιωναθαν πεπλη-
γὼς τοὺς πόδας. [4]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Ποῦ οὗτος; καὶ εἶπεν 4
Σιβα πρὸς τὸν βασιλέα Ἰδοὺ ἐν οἴκῳ Μαχιρ υἱοῦ Αμιηλ ἐκ τῆς
Λαδαβαρ. [5]καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Δαυιδ καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ 5
τοῦ οἴκου Μαχιρ υἱοῦ Αμιηλ ἐκ τῆς Λαδαβαρ. [6]καὶ παραγίνεται 6
Μεμφιβοσθε υἱὸς Ιωναθαν υἱοῦ Σαουλ πρὸς τὸν βασιλέα Δαυιδ
καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. καὶ εἶπεν
αὐτῷ Δαυιδ Μεμφιβοσθε· καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου. [7]καὶ 7
εἶπεν αὐτῷ Δαυιδ Μὴ φοβοῦ, ὅτι ποιῶν ποιήσω μετὰ σοῦ ἔλεος
διὰ Ιωναθαν τὸν πατέρα σου καὶ ἀποκαταστήσω σοι πάντα ἀγρὸν
Σαουλ πατρὸς τοῦ πατρός σου, καὶ σὺ φάγῃ ἄρτον ἐπὶ τῆς τρα-
πέζης μου διὰ παντός. [8]καὶ προσεκύνησεν Μεμφιβοσθε καὶ εἶπεν 8
Τίς εἰμι ὁ δοῦλός σου, ὅτι ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸν κύνα τὸν τεθνηκότα
τὸν ὅμοιον ἐμοί; [9]καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Σιβα τὸ παιδάριον 9
Σαουλ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Πάντα, ὅσα ἐστὶν τῷ Σαουλ καὶ ὅλῳ

13 γαιμελε Ra. (cf. IV 14 7)] γεβελεμ B, γημαλα A†, γεμελα *O*–A†, γεμελεχ *L*† || 14 φρουρας M | ιδουμαια 2⁰] + εθηκεν εστηλωμενους *OL*† | οι > A | βασιλει] δαυιδ *L* || 15 δαυιδ 2⁰ > B† || 16 αχια] αχιμελεχ A†, αβιμελεχ *O*–A†, αχιναaβ *L*†, αχιλουδ M || 17 σα(δ)δουκ B*L*†] σαδουχ A†, σαδωκ rel.: cf. 15 24 III 4 4 | ασα] σαραιας A*L*† | ο > *L* || 18 βαναιας] ας > B†, βαναγαιας A† | ιωδαε] ιωαδ *L*†: cf. 23 20; ιανακ B† | χελεθθι] ρ pro λ AM†, χερηθει uel sim. *L*† (tr. χερηθει et φέλτει) | φελεττ(ε)ι B†] θθ pro ττ AM†, φελτει pl. | και ult. > B**O*
9 1 ετι > *OL*ᵖ || 2 προς αυτον / ο βασ.] tr. *L*† || 3 εκ του οικου σ. (cf. 2)] τω οικω σ. A†, post ανηρ tr. *L*† || 4 αμαηρ B(†) hic, sed in 5 αμειηλ | λαδαβαρ] λαβαδαρι A(†) hic, non in 5; λωδαβαρ M in 4. 5 || 6 μεμφιβοσθε bis] μεμφιβααλ *L*†: item *L*† in 10—13 4 4 16 1.4 19 25.26.27.31 21 7 (non in 21 8, ubi alius uiri mentio fit); de -βααλ cf. 2 8 | ιδου > A† || 7 μετα σου / ελεος] tr. A*L*(ελεον, cf. 2 5)† | πατρος 1⁰ > *OL*† || 8 μεμφιβ. > *L*†

10 τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, δέδωκα τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου· 10καὶ ἐργᾷ αὐτῷ
τὴν γῆν, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ οἱ δοῦλοί σου, καὶ εἰσοίσεις τῷ
υἱῷ τοῦ κυρίου σου ἄρτους, καὶ ἔδεται αὐτούς· καὶ Μεμφιβοσθε
υἱὸς τοῦ κυρίου σου φάγεται διὰ παντὸς ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης
11 μου. (καὶ τῷ Σιβα ἦσαν πεντεκαίδεκα υἱοὶ καὶ εἴκοσι δοῦλοι.) 11καὶ
εἶπεν Σιβα πρὸς τὸν βασιλέα Κατὰ πάντα, ὅσα ἐντέταλται ὁ κύριός
μου ὁ βασιλεὺς τῷ δούλῳ αὐτοῦ, οὕτως ποιήσει ὁ δοῦλός σου.
καὶ Μεμφιβοσθε ἤσθιεν ἐπὶ τῆς τραπέζης Δαυιδ καθὼς εἷς τῶν
12 υἱῶν τοῦ βασιλέως. 12καὶ τῷ Μεμφιβοσθε υἱὸς μικρὸς καὶ ὄνομα
αὐτῷ Μιχα. καὶ πᾶσα ἡ κατοίκησις τοῦ οἴκου Σιβα δοῦλοι τοῦ
13 Μεμφιβοσθε. 13καὶ Μεμφιβοσθε κατῴκει ἐν Ιερουσαλημ, ὅτι ἐπὶ τῆς
τραπέζης τοῦ βασιλέως διὰ παντὸς ἤσθιεν· καὶ αὐτὸς ἦν χωλὸς
ἀμφοτέροις τοῖς ποσὶν αὐτοῦ.
10 1Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἀπέθανεν βασιλεὺς υἱῶν Αμμων,
2 καὶ ἐβασίλευσεν Αννων υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. 2καὶ εἶπεν Δαυιδ
Ποιήσω ἔλεος μετὰ Αννων υἱοῦ Ναας, ὃν τρόπον ἐποίησεν ὁ πατὴρ
αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἔλεος· καὶ ἀπέστειλεν Δαυιδ παρακαλέσαι αὐτὸν
ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ παρεγέ-
3 νοντο οἱ παῖδες Δαυιδ εἰς τὴν γῆν υἱῶν Αμμων. 3καὶ εἶπον οἱ
ἄρχοντες υἱῶν Αμμων πρὸς Αννων τὸν κύριον αὐτῶν Μὴ παρὰ τὸ
δοξάζειν Δαυιδ τὸν πατέρα σου ἐνώπιόν σου, ὅτι ἀπέστειλέν σοι
παρακαλοῦντας; ἀλλ' οὐχὶ ὅπως ἐρευνήσωσιν τὴν πόλιν καὶ κατα-
σκοπήσωσιν αὐτὴν καὶ τοῦ κατασκέψασθαι αὐτὴν ἀπέστειλεν Δαυιδ
4 τοὺς παῖδας αὐτοῦ πρὸς σέ; 4καὶ ἔλαβεν Αννων τοὺς παῖδας Δαυιδ
καὶ ἐξύρησεν τοὺς πώγωνας αὐτῶν καὶ ἀπέκοψεν τοὺς μανδύας
αὐτῶν ἐν τῷ ἡμίσει ἕως τῶν ἰσχίων αὐτῶν καὶ ἐξαπέστειλεν αὐ-
5 τούς. 5καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Δαυιδ ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν, καὶ ἀπέστειλεν
εἰς ἀπαντὴν αὐτῶν, ὅτι ἦσαν οἱ ἄνδρες ἠτιμασμένοι σφόδρα· καὶ
εἶπεν ὁ βασιλεύς Καθίσατε ἐν Ιεριχω ἕως τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πώ-
6 γωνας ὑμῶν, καὶ ἐπιστραφήσεσθε. — 6καὶ εἶδαν οἱ υἱοὶ Αμμων
ὅτι κατῃσχύνθησαν ὁ λαὸς Δαυιδ, καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Αμμων
καὶ ἐμισθώσαντο τὴν Συρίαν Βαιθροωβ, εἴκοσι χιλιάδας πεζῶν, καὶ
τὸν βασιλέα Μααχα, χιλίους ἄνδρας, καὶ Ιστωβ, δώδεκα χιλιάδας

10 εδεται αυτους *O*] εδ. αρτους B†, φαγονται *L* | δια παντος / αρτον] tr. A | αρτον] -τους *OL*† || 11 του] pr. αυτου B || 12 του 1°] αυτου BA†, > *O*-A† | του ult.] τω A*L* || 13 δια παντος / ησθιεν] tr. A*L*†

10 1 αννων] αων A† hic, ανων A† in 2—4 || 3 αλλ ουχι οπως Ra.] αλλ οπως ουχι B(†), ουχι αλλ οπως V(†), αλλ οπως *O*-A*L*†, ουκ ινα A(†) || 5 ανηγγειλαν] απηγγ. B†, απηγγελη *O*-A*L*† | απαντην B†] -τησιν rel. || 6 λαος (cf. Par. I 19 6)] + εν A† | βαιθροωβ Gra.] και ροωβ B, και ροωβ και την συριαν σουβα uel sim. *O*, βαιθρααβ και την συριαν σουβα M, και βαιθρααμ και τον συρον σουβα *L*† (hab. τον συρον etiam pro την συριαν praec.) | μααχα A*L*M†] μωαχα *O*-A†, αμαληκ B: cf. 8

ἀνδρῶν. 7καὶ ἤκουσεν Δαυιδ καὶ ἀπέστειλεν τὸν Ιωαβ καὶ πᾶσαν 7
τὴν δύναμιν, τοὺς δυνατούς. 8καὶ ἐξῆλθαν οἱ υἱοὶ Αμμων καὶ παρ- 8
ετάξαντο πόλεμον παρὰ τῇ θύρᾳ τῆς πύλης, καὶ Συρία Σουβα καὶ
Ροωβ καὶ Ιστωβ καὶ Μααχα μόνοι ἐν ἀγρῷ. 9καὶ εἶδεν Ιωαβ ὅτι 9
ἐγενήθη πρὸς αὐτὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ πολέμου, ἐκ τοῦ κατὰ πρόσ-
ωπον ἐξ ἐναντίας καὶ ἐκ τοῦ ὄπισθεν, καὶ ἐπέλεξεν ἐκ πάντων τῶν
νεανίσκων Ισραηλ, καὶ παρετάξαντο ἐξ ἐναντίας Συρίας. 10καὶ τὸ 10
κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἔδωκεν ἐν χειρὶ Αβεσσα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ,
καὶ παρετάξαντο ἐξ ἐναντίας υἱῶν Αμμων. 11καὶ εἶπεν Ἐὰν κρα- 11
ταιωθῇ Συρία ὑπὲρ ἐμέ, καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς σωτηρίαν, καὶ ἐὰν υἱοὶ
Αμμων κραταιωθῶσιν ὑπὲρ σέ, καὶ ἐσόμεθα τοῦ σῶσαί σε· 12ἀν- 12
δρίζου καὶ κραταιωθῶμεν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ περὶ τῶν πόλεων
τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ κύριος ποιήσει τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.
13καὶ προσῆλθεν Ιωαβ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ εἰς πόλεμον 13
πρὸς Συρίαν, καὶ ἔφυγαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. 14καὶ οἱ υἱοὶ Αμ- 14
μων εἶδαν ὅτι ἔφυγεν Συρία, καὶ ἔφυγαν ἀπὸ προσώπου Αβεσσα
καὶ εἰσῆλθαν εἰς τὴν πόλιν. καὶ ἀνέστρεψεν Ιωαβ ἀπὸ τῶν υἱῶν
Αμμων καὶ παρεγένοντο εἰς Ιερουσαλημ. — 15καὶ εἶδεν Συρία ὅτι 15
ἔπταισεν ἔμπροσθεν Ισραηλ, καὶ συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό. 16καὶ 16
ἀπέστειλεν Αδρααζαρ καὶ συνήγαγεν τὴν Συρίαν τὴν ἐκ τοῦ πέραν
τοῦ ποταμοῦ Χαλαμακ, καὶ παρεγένοντο Αιλαμ, καὶ Σωβακ ἄρχων
τῆς δυνάμεως Αδρααζαρ ἔμπροσθεν αὐτῶν. 17καὶ ἀνηγγέλη τῷ 17
Δαυιδ, καὶ συνήγαγεν τὸν πάντα Ισραηλ καὶ διέβη τὸν Ιορδάνην
καὶ παρεγένοντο εἰς Αιλαμ· καὶ παρετάξατο Συρία ἀπέναντι Δαυιδ
καὶ ἐπολέμησαν μετ᾽ αὐτοῦ. 18καὶ ἔφυγεν Συρία ἀπὸ προσώπου 18
Ισραηλ, καὶ ἀνεῖλεν Δαυιδ ἐκ τῆς Συρίας ἑπτακόσια ἅρματα καὶ
τεσσαράκοντα χιλιάδας ἱππέων· καὶ τὸν Σωβακ τὸν ἄρχοντα τῆς
δυνάμεως αὐτοῦ ἐπάταξεν, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. 19καὶ εἶδαν πάντες 19
οἱ βασιλεῖς οἱ δοῦλοι Αδρααζαρ ὅτι ἔπταισαν ἔμπροσθεν Ισραηλ,

7 τον > A || 8 πυλης] πολεως *L*B^c | και συρια V] συριας B*O*, και ο συρος(cf. 6) *L*† | ροαβ A† hic, sed in 6 ροωβ | μααχα uel sim. *OL*†] αμαληκ B: cf. 6 || 9 εκ του κατα πρ. > *L*, εξ εναντιας 1^0 > *O*† | των > *O*† | νεανιων *O* || 10 αβεσσα: cf. I 26 6 || 11 εσεσθε] εση *L*† | υιοι] pr. οι *O* | εσομεθα] πορευσομαι *L*† || 13 αυτου μετ αυτου] αυτου A†, ο μετ αυτου *L*† | fin.] + συρια *O*† || 14 ανεστρεψεν] -ψαν B*† | παρεγενετο M (*L*† om. και παρεγ.): cf. 17 || 15 ειδεν συρια οτι] ειδον οι υιοι αμμων οτι ο συρος *L*† || 16 την 2^0 > A† | χαλαμακ] χαλααμα *L*†: cf. 17 13 37; > *O*† | σωβακ] σαβαχ A†, σωβα και σαβεαι *L*† || 17 παρεγενοντο] -νετο *O*, ερχεται *L*†: cf. 14 | αιλαμ] χαλααμα *L*†: cf. 16 | συρια απεναντι(A† κατεν.) δαυιδ] δ. απεν. συριας B*: cf. Par. I 19 17 || 18 ισραηλ] δαυιδ A† | επτακοσια — ιππεων] επτακοσιους ιππεας και τεσσαρακοντα χιλιαδας ανδρων πεζων *L*†, cf. Ioseph. Antiq. VII 128 Niese (πεζων μεν εις τεσσαρας μυριαδας, ιππεων δε εις επτακισχιλιους) et Par. I 19 18 | τον 1^0 > B†

καὶ ηὐτομόλησαν μετὰ Ισραηλ καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς. καὶ ἐφοβήθη
Συρία τοῦ σῶσαι ἔτι τοὺς υἱοὺς Αμμων.
11 [1]Καὶ ἐγένετο ἐπιστρέψαντος τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς τὸν καιρὸν τῆς
ἐξοδίας τῶν βασιλέων καὶ ἀπέστειλεν Δαυιδ τὸν Ιωαβ καὶ τοὺς
παῖδας αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ τὸν πάντα Ισραηλ, καὶ διέφθειραν
τοὺς υἱοὺς Αμμων καὶ διεκάθισαν ἐπὶ Ραββαθ· καὶ Δαυιδ ἐκάθισεν
ἐν Ιερουσαλημ.
2 [2]Καὶ ἐγένετο πρὸς ἑσπέραν καὶ ἀνέστη Δαυιδ ἀπὸ τῆς κοίτης
αὐτοῦ καὶ περιεπάτει ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ
εἶδεν γυναῖκα λουομένην ἀπὸ τοῦ δώματος, καὶ ἡ γυνὴ καλὴ τῷ
3 εἴδει σφόδρα. [3]καὶ ἀπέστειλεν Δαυιδ καὶ ἐζήτησεν τὴν γυναῖκα, καὶ
εἶπεν Οὐχὶ αὕτη Βηρσαβεε θυγάτηρ Ελιαβ γυνὴ Ουριου τοῦ Χετ-
4 ταίου; [4]καὶ ἀπέστειλεν Δαυιδ ἀγγέλους καὶ ἔλαβεν αὐτήν, καὶ εἰσ-
ῆλθεν πρὸς αὐτόν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς, καὶ αὐτὴ ἁγιαζομένη
5 ἀπὸ ἀκαθαρσίας αὐτῆς καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. [5]καὶ
ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνή· καὶ ἀποστείλασα ἀπήγγειλεν τῷ Δαυιδ
6 καὶ εἶπεν Ἐγώ εἰμι ἐν γαστρὶ ἔχω. [6]καὶ ἀπέστειλεν Δαυιδ πρὸς
Ιωαβ λέγων Ἀπόστειλον πρός με τὸν Ουριαν τὸν Χετταῖον· καὶ
7 ἀπέστειλεν Ιωαβ τὸν Ουριαν πρὸς Δαυιδ. [7]καὶ παραγίνεται Ουριας
καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτόν, καὶ ἐπηρώτησεν Δαυιδ εἰς εἰρήνην Ιωαβ
8 καὶ εἰς εἰρήνην τοῦ λαοῦ καὶ εἰς εἰρήνην τοῦ πολέμου. [8]καὶ εἶπεν
Δαυιδ τῷ Ουρια Κατάβηθι εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ νίψαι τοὺς πόδας
σου· καὶ ἐξῆλθεν Ουριας ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐξῆλθεν ὀπί-
9 σω αὐτοῦ ἄρσις τοῦ βασιλέως. [9]καὶ ἐκοιμήθη Ουριας παρὰ τῇ θύρᾳ
τοῦ βασιλέως μετὰ τῶν δούλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ οὐ κατέβη
10 εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. [10]καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Δαυιδ λέγοντες ὅτι Οὐ
κατέβη Ουριας εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς Ουριαν
11 Οὐχὶ ἐξ ὁδοῦ σὺ ἔρχῃ; τί ὅτι οὐ κατέβης εἰς τὸν οἶκόν σου; [11]καὶ
εἶπεν Ουριας πρὸς Δαυιδ Ἡ κιβωτὸς καὶ Ισραηλ καὶ Ιουδας κατ-
οικοῦσιν ἐν σκηναῖς, καὶ ὁ κύριός μου Ιωαβ καὶ οἱ δοῦλοι τοῦ
κυρίου μου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ἀγροῦ παρεμβάλλουσιν· καὶ ἐγὼ
εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν μου φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ κοιμηθῆναι
μετὰ τῆς γυναικός μου; πῶς; ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα
12 τοῦτο. [12]καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς Ουριαν Κάθισον ἐνταῦθα καί γε

19 ηυτομολ.] διεθεντο διαθηκην *L*†, + και εθεντο διαθηκην B[st]

11 1 διεκαθισαν B*O*-A†] δι > A, περιεκαθ. *L* || 3 βηρσαβεε: nomen feminae et nomen loci antiquis temporibus inter se permutata sunt, cf. Iud. 16 4; βηθσαβεε A†: item in 12 24 III 1 11 | θυγατηρ et γυνη] pr. η A† || 4 αυτον *O*-A†] -την BA*L* | απεστρεψεν] + αυτην A† || 7 και εισηλθεν > *OL*† | εις ειρηνην 1° — fin.] ει υγιαινει ιωαβ και ει υγιαινει ο λαος και ει υγιαινει ο πολεμος και ειπεν υγιαινει *L*† || 9 παρα τ. θ.] + του (> *O*†) οικου *O*, εν τω πυλωνι του οικου *L*† || 11 η κιβ.] pr. ει A*L*[p]† | πως] pr. και A†, ζη κυριος και *O*-A†, μα την ζωην σου και *L*† | ζη η ψυχη] μα την ζωην της ψυχης *L*†

σήμερον, καὶ αὔριον ἐξαποστελῶ σε· καὶ ἐκάθισεν Ουριας ἐν Ιε-
ρουσαλημ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ τῇ ἐπαύριον. [13]καὶ ἐκάλεσεν αὐ- 13
τὸν Δαυιδ, καὶ ἔφαγεν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ἔπιεν, καὶ ἐμέθυσεν
αὐτόν· καὶ ἐξῆλθεν ἑσπέρας τοῦ κοιμηθῆναι ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ
μετὰ τῶν δούλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ οὐ
κατέβη. [14]καὶ ἐγένετο πρωὶ καὶ ἔγραψεν Δαυιδ βιβλίον πρὸς Ιωαβ 14
καὶ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ Ουριου. [15]καὶ ἔγραψεν ἐν τῷ βιβλίῳ λέγων 15
Εἰσάγαγε τὸν Ουριαν ἐξ ἐναντίας τοῦ πολέμου τοῦ κραταιοῦ, καὶ
ἀποστραφήσεσθε ἀπὸ ὄπισθεν αὐτοῦ, καὶ πληγήσεται καὶ ἀποθα-
νεῖται. [16]καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ φυλάσσειν Ιωαβ ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ 16
ἔθηκεν τὸν Ουριαν εἰς τὸν τόπον, οὗ ᾔδει ὅτι ἄνδρες δυνάμεως
ἐκεῖ. [17]καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως καὶ ἐπολέμουν μετὰ Ιωαβ, 17
καὶ ἔπεσαν ἐκ τοῦ λαοῦ ἐκ τῶν δούλων Δαυιδ, καὶ ἀπέθανεν καί
γε Ουριας ὁ Χετταῖος. [18]καὶ ἀπέστειλεν Ιωαβ καὶ ἀπήγγειλεν τῷ 18
βασιλεῖ πάντας τοὺς λόγους τοῦ πολέμου [19]καὶ ἐνετείλατο τῷ ἀγ- 19
γέλῳ λέγων Ἐν τῷ συντελέσαι σε πάντας τοὺς λόγους τοῦ πολέ-
μου λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα [20]καὶ ἔσται ἐὰν ἀναβῇ ὁ θυμὸς 20
τοῦ βασιλέως καὶ εἴπῃ σοι Τί ὅτι ἠγγίσατε πρὸς τὴν πόλιν πο-
λεμῆσαι; οὐκ ᾔδειτε ὅτι τοξεύσουσιν ἀπάνωθεν τοῦ τείχους; [21]τίς 21
ἐπάταξεν τὸν Αβιμελεχ υἱὸν Ιεροβααλ; οὐχὶ γυνὴ ἔρριψεν ἐπ᾽ αὐ-
τὸν κλάσμα μύλου ἐπάνωθεν τοῦ τείχους καὶ ἀπέθανεν ἐν Θαμασι;
ἵνα τί προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος; καὶ ἐρεῖς Καί γε Ουριας ὁ
δοῦλός σου ὁ Χετταῖος ἀπέθανεν. [22]καὶ ἐπορεύθη ὁ ἄγγελος Ιωαβ 22
πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Ιερουσαλημ καὶ παρεγένετο καὶ ἀπήγγειλεν
τῷ Δαυιδ πάντα, ὅσα ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ιωαβ, πάντα τὰ ῥήματα
τοῦ πολέμου. καὶ ἐθυμώθη Δαυιδ πρὸς Ιωαβ καὶ εἶπεν πρὸς τὸν
ἄγγελον Ἵνα τί προσηγάγετε πρὸς τὴν πόλιν τοῦ πολεμῆσαι; οὐκ
ᾔδειτε ὅτι πληγήσεσθε ἀπὸ τοῦ τείχους; τίς ἐπάταξεν τὸν Αβιμε-
λεχ υἱὸν Ιεροβααλ; οὐχὶ γυνὴ ἔρριψεν ἐπ᾽ αὐτὸν κλάσμα μύλου
ἀπὸ τοῦ τείχους καὶ ἀπέθανεν ἐν Θαμασι; ἵνα τί προσηγάγετε
πρὸς τὸ τεῖχος; [23]καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς Δαυιδ Ὅτι ἐκραταί- 23
ωσαν ἐφ᾽ ἡμᾶς οἱ ἄνδρες καὶ ἐξῆλθαν ἐφ᾽ ἡμᾶς εἰς τὸν ἀγρόν,
καὶ ἐγενήθημεν ἐπ᾽ αὐτοὺς ἕως τῆς θύρας τῆς πύλης, [24]καὶ ἐτό- 24
ξευσαν οἱ τοξεύοντες πρὸς τοὺς παῖδάς σου ἀπάνωθεν τοῦ τείχους,
καὶ ἀπέθαναν τῶν παίδων τοῦ βασιλέως, καί γε ὁ δοῦλός σου Ου-

14 απεστειλεν] + δαυιδ A† || **15** τω > BA† || **17** εκ 1^0] απο *O* | απεθανεν] -ναν B || **18** βασ. *O*] δαυιδ *L*, + δαυιδ B† | fin.] + λαλησαι προς τον βασιλεα B: ex 19 || **19** σε > B*O* || **20** οτι 1^0 > A† | πολεμησαι] pr. του *O* | τοξευσουσιν] σ 1^0 > *O*, πληγησεσθε *L*B^{c}† || **21** ιεροβααλ L^{p}] -βοαμ B*O*: item in 22, cf. I 12 11; + υιου νηρ B*O* hic, non in 22 | επ αυτον / κλασμα] tr. B hic, non in 22 | επανωθεν] απανωθεν A: cf. 20. 24; απο ανωθεν O^{-A}†: item in 24; απο *L*†: item in 24, cf. 22 | ουριας / ο δουλος σου BO^{-376}†] tr. rel.: cf. 24 || **23** εφ 2^0] προς A || **24** ο δουλος σου / ουρ.] tr. A†: cf. 22

25 ριας ὁ Χετταῖος ἀπέθανεν. [25]καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς τὸν ἄγγελον
Τάδε ἐρεῖς πρὸς Ιωαβ Μὴ πονηρὸν ἔστω ἐν ὀφθαλμοῖς σου τὸ
ῥῆμα τοῦτο, ὅτι ποτὲ μὲν οὕτως καὶ ποτὲ οὕτως φάγεται ἡ μά-
χαιρα· κραταίωσον τὸν πόλεμόν σου πρὸς τὴν πόλιν καὶ κατά-
26 σπασον αὐτὴν καὶ κραταίωσον αὐτόν. [26]καὶ ἤκουσεν ἡ γυνὴ Ουριου
ὅτι ἀπέθανεν Ουριας ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἐκόψατο τὸν ἄνδρα αὐτῆς.
27 [27]καὶ διῆλθεν τὸ πένθος, καὶ ἀπέστειλεν Δαυιδ καὶ συνήγαγεν αὐ-
τὴν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς γυναῖκα καὶ ἔτεκεν
αὐτῷ υἱόν.
Καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα, ὃ ἐποίησεν Δαυιδ, ἐν ὀφθαλμοῖς
12 κυρίου. [1]καὶ ἀπέστειλεν κύριος τὸν Ναθαν τὸν προφήτην πρὸς
Δαυιδ, καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ Δύο ἦσαν ἄνδρες
2 ἐν πόλει μιᾷ, εἷς πλούσιος καὶ εἷς πένης· [2]καὶ τῷ πλουσίῳ ἦν ποί-
3 μνια καὶ βουκόλια πολλὰ σφόδρα, [3]καὶ τῷ πένητι οὐδὲν ἀλλ' ἢ
ἀμνὰς μία μικρά, ἣν ἐκτήσατο καὶ περιεποιήσατο καὶ ἐξέθρεψεν
αὐτήν, καὶ ἡδρύνθη μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ
αὐτό, ἐκ τοῦ ἄρτου αὐτοῦ ἤσθιεν καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου αὐτοῦ ἔπι-
νεν καὶ ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ ἐκάθευδεν καὶ ἦν αὐτῷ ὡς θυγάτηρ·
4 [4]καὶ ἦλθεν πάροδος τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ, καὶ ἐφείσατο λαβεῖν
ἐκ τῶν ποιμνίων αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν βουκολίων αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι
τῷ ξένῳ ὁδοιπόρῳ ἐλθόντι πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλαβεν τὴν ἀμνάδα
τοῦ πένητος καὶ ἐποίησεν αὐτὴν τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτόν.
5 [5]καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Δαυιδ σφόδρα τῷ ἀνδρί, καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς
6 Ναθαν Ζῇ κύριος, ὅτι υἱὸς θανάτου ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο [6]καὶ
τὴν ἀμνάδα ἀποτείσει ἑπταπλασίονα ἀνθ' ὧν ὅτι ἐποίησεν τὸ ῥῆμα
7 τοῦτο καὶ περὶ οὗ οὐκ ἐφείσατο. [7]καὶ εἶπεν Ναθαν πρὸς Δαυιδ
Σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο· τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ
Ἐγώ εἰμι ἔχρισά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ισραηλ, καὶ ἐγώ εἰμι ἐρρυ-
8 σάμην σε ἐκ χειρὸς Σαουλ [8]καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον τοῦ κυρίου
σου καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ κυρίου σου ἐν τῷ κόλπῳ σου καὶ ἔδωκά
σοι τὸν οἶκον Ισραηλ καὶ Ιουδα· καὶ εἰ μικρόν ἐστιν, προσθήσω
9 σοι κατὰ ταῦτα. [9]τί ὅτι ἐφαύλισας τὸν λόγον κυρίου τοῦ ποιῆσαι τὸ
πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ; τὸν Ουριαν τὸν Χετταῖον ἐπάταξας

25 φαγεται] pr. κατα A*L*† | σου ult.] συ B*O* || 26 εκοψ.] + επι *OL* || 27 πον. εφανη] tr. A*L*†, πον. post ρημα tr. *O*–A†

12 1 αυτω] προς αυτον *O*† | δυο] pr. αναγγειλον δη μοι την κρισιν ταυτην *L* | ησαν ανδρες] tr. *OL* || 4 οδοιπορω > *O*† || 5 σφοδρα / τω ανδρι] tr. *O*† (A† τω ανδρι σφοδρα σφοδρα δαυιδ pro δαυιδ — ανδρι) || 6 επταπλασιονα] -σιον A: cf. 24 3; τετραπλασιονα *L*p†: = 𝔐, cf. Ioseph. Antiq. VII 150 Niese (τετραπλην) et Exod. 21 37 || 7 ταδε] pr. οτι B† | εχρισα *L*] ο χρισας B*O*: cf. 13 28 | εις > A || 8 και 2⁰ — σου 3⁰] εν τω κολπω σου εδωκα τας γυν. του κυρ. σου A† | κατα] και A† || 9 τι οτι pau.] pr. και *L*, οτι B*O*–A, τι A†: cf. 7 7

ἐν ῥομφαίᾳ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔλαβες σεαυτῷ εἰς γυναῖκα καὶ
αὐτὸν ἀπέκτεινας ἐν ῥομφαίᾳ υἱῶν Αμμων. [10]καὶ νῦν οὐκ ἀποστή- 10
σεται ῥομφαία ἐκ τοῦ οἴκου σου ἕως αἰῶνος ἀνθ᾽ ὧν ὅτι ἐξου-
δένωσάς με καὶ ἔλαβες τὴν γυναῖκα τοῦ Ουριου τοῦ Χετταίου τοῦ
εἶναί σοι εἰς γυναῖκα. [11]τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ 11
σὲ κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου σου καὶ λήμψομαι τὰς γυναῖκάς σου κατ᾽
ὀφθαλμούς σου καὶ δώσω τῷ πλησίον σου, καὶ κοιμηθήσεται μετὰ
τῶν γυναικῶν σου ἐναντίον τοῦ ἡλίου τούτου· [12]ὅτι σὺ ἐποίησας 12
κρυβῇ, κἀγὼ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐναντίον παντὸς Ισραηλ καὶ
ἀπέναντι τούτου τοῦ ἡλίου. [13]καὶ εἶπεν Δαυιδ τῷ Ναθαν Ἡμάρ- 13
τηκα τῷ κυρίῳ. καὶ εἶπεν Ναθαν πρὸς Δαυιδ Καὶ κύριος παρεβί-
βασεν τὸ ἁμάρτημά σου, οὐ μὴ ἀποθάνῃς· [14]πλὴν ὅτι παροξύνων 14
παρώξυνας τοὺς ἐχθροὺς κυρίου ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ, καί γε ὁ
υἱός σου ὁ τεχθείς σοι θανάτῳ ἀποθανεῖται. [15]καὶ ἀπῆλθεν Ναθαν 15
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

Καὶ ἔθραυσεν κύριος τὸ παιδίον, ὃ ἔτεκεν ἡ γυνὴ Ουριου τῷ Δαυιδ,
καὶ ἠρρώστησεν. [16]καὶ ἐζήτησεν Δαυιδ τὸν θεὸν περὶ τοῦ παιδαρίου, 16
καὶ ἐνήστευσεν Δαυιδ νηστείαν καὶ εἰσῆλθεν καὶ ηὐλίσθη ἐν σάκκῳ
ἐπὶ τῆς γῆς. [17]καὶ ἀνέστησαν ἐπ᾽ αὐτὸν οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐ- 17
τοῦ τοῦ ἐγεῖραι αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἠθέλησεν καὶ οὐ συνέφα-
γεν αὐτοῖς ἄρτον. [18]καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἀπέθανε 18
τὸ παιδάριον· καὶ ἐφοβήθησαν οἱ δοῦλοι Δαυιδ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ
ὅτι τέθνηκεν τὸ παιδάριον, ὅτι εἶπαν Ἰδοὺ ἐν τῷ ἔτι τὸ παιδάριον
ζῆν ἐλαλήσαμεν πρὸς αὐτόν, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν τῆς φωνῆς ἡμῶν·
καὶ πῶς εἴπωμεν πρὸς αὐτὸν ὅτι τέθνηκεν τὸ παιδάριον; καὶ ποι-
ήσει κακά. [19]καὶ συνῆκεν Δαυιδ ὅτι οἱ παῖδες αὐτοῦ ψιθυρίζουσιν, 19
καὶ ἐνόησεν Δαυιδ ὅτι τέθνηκεν τὸ παιδάριον· καὶ εἶπεν Δαυιδ
πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ Εἰ τέθνηκεν τὸ παιδάριον; καὶ εἶπαν
Τέθνηκεν. [20]καὶ ἀνέστη Δαυιδ ἐκ τῆς γῆς καὶ ἐλούσατο καὶ ἠλεί- 20
ψατο καὶ ἤλλαξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ
θεοῦ καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ· καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
καὶ ᾔτησεν ἄρτον φαγεῖν, καὶ παρέθηκαν αὐτῷ ἄρτον, καὶ ἔφαγεν.
[21]καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτόν Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὃ ἐποί- 21
ησας; ἕνεκα τοῦ παιδαρίου ἔτι ζῶντος ἐνήστευες καὶ ἔκλαιες καὶ
ἠγρύπνεις, καὶ ἡνίκα ἀπέθανεν τὸ παιδάριον, ἀνέστης καὶ ἔφαγες
ἄρτον καὶ πέπωκας. [22]καὶ εἶπεν Δαυιδ Ἐν τῷ τὸ παιδάριον ἔτι 22

10 με > B† | του 2⁰ > *L* || 12 κρυβη] -βδην *O*, εν κρυπτω *L*† | τουτου/του ηλιου] tr. *L*: cf. 11; τουτου > *O*[376]† || 13 ου > A† || 14 κυριου] pr. του A† || 15 παιδαριον *O* || 16 εν σακκω pl. (etiam Ioseph. Antiq. VII 154 Niese)] > B, και εκοιμηθη A†, pr. και εκοιμηθη al. || 17 επ αυτον/οι πρεσβ. τ. οικου αυτου] tr. *OL* | αυτου του > B || 18 το παιδ./ζην] tr. A† || 21 ετι] οτι A†

ζῆν ἐνήστευσα καὶ ἔκλαυσα, ὅτι εἶπα Τίς οἶδεν εἰ ἐλεήσει με κύ-
23 ριος καὶ ζήσεται τὸ παιδάριον; [23]καὶ νῦν τέθνηκεν· ἵνα τί τοῦτο
ἐγὼ νηστεύω; μὴ δυνήσομαι ἐπιστρέψαι αὐτὸ ἔτι; ἐγὼ πορεύσομαι
24 πρὸς αὐτόν, καὶ αὐτὸς οὐκ ἀναστρέψει πρός με. [24]καὶ παρεκάλεσεν
Δαυιδ Βηρσαβεε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὴν καὶ
ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς, καὶ συνέλαβεν καὶ ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσεν
25 τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σαλωμων, καὶ κύριος ἠγάπησεν αὐτόν. [25]καὶ ἀπέ-
στειλεν ἐν χειρὶ Ναθαν τοῦ προφήτου, καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ Ιδεδι ἕνεκεν κυρίου.
26 [26]Καὶ ἐπολέμησεν Ιωαβ ἐν Ραββαθ υἱῶν Αμμων καὶ κατέλαβεν
27 τὴν πόλιν τῆς βασιλείας. [27]καὶ ἀπέστειλεν Ιωαβ ἀγγέλους πρὸς
Δαυιδ καὶ εἶπεν Ἐπολέμησα ἐν Ραββαθ καὶ κατελαβόμην τὴν πόλιν
28 τῶν ὑδάτων· [28]καὶ νῦν συνάγαγε τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ καὶ
παρέμβαλε ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ προκαταλαβοῦ αὐτήν, ἵνα μὴ προκατα-
29 λάβωμαι ἐγὼ τὴν πόλιν καὶ κληθῇ τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτήν. [29]καὶ
συνήγαγεν Δαυιδ πάντα τὸν λαὸν καὶ ἐπορεύθη εἰς Ραββαθ καὶ
30 ἐπολέμησεν ἐν αὐτῇ καὶ κατελάβετο αὐτήν. [30]καὶ ἔλαβεν τὸν στέ-
φανον Μελχολ τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ
ὁ σταθμὸς αὐτοῦ τάλαντον χρυσίου καὶ λίθου τιμίου, καὶ ἦν ἐπὶ
τῆς κεφαλῆς Δαυιδ· καὶ σκῦλα τῆς πόλεως ἐξήνεγκεν πολλὰ
31 σφόδρα. [31]καὶ τὸν λαὸν τὸν ὄντα ἐν αὐτῇ ἐξήγαγεν καὶ ἔθηκεν
ἐν τῷ πρίονι καὶ ἐν τοῖς τριβόλοις τοῖς σιδηροῖς καὶ διήγαγεν
αὐτοὺς διὰ τοῦ πλινθείου· καὶ οὕτως ἐποίησεν πάσαις ταῖς πόλε-
σιν υἱῶν Αμμων. καὶ ἐπέστρεψεν Δαυιδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς Ιερου-
σαλημ.
13 [1]Καὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα καὶ τῷ Αβεσσαλωμ υἱῷ Δαυιδ ἀδελφὴ
καλὴ τῷ εἴδει σφόδρα, καὶ ὄνομα αὐτῇ Θημαρ, καὶ ἠγάπησεν αὐ-
2 τὴν Αμνων υἱὸς Δαυιδ. [2]καὶ ἐθλίβετο Αμνων ὥστε ἀρρωστεῖν διὰ
Θημαρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, ὅτι παρθένος ἦν αὐτή, καὶ ὑπέρογκον
3 ἐν ὀφθαλμοῖς Αμνων τοῦ ποιῆσαί τι αὐτῇ. [3]καὶ ἦν τῷ Αμνων ἑταῖ-
ρος, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ιωναδαβ υἱὸς Σαμαα τοῦ ἀδελφοῦ Δαυιδ·
4 καὶ Ιωναδαβ ἀνὴρ σοφὸς σφόδρα. [4]καὶ εἶπεν αὐτῷ Τί σοι ὅτι σὺ

23 τεθνηκεν] + το παιδαριον *OL*† | επιστρ. αυτο] tr. B† || 24 βηρσαβεε (cf. 11 3)] pr. την *OL* | την > *O* | σαλωμμων] σαλομων *O*-A*L*Bc: sic *O*-A in 5 14 || 25 ιδεδ(ε)ι B(†)] ιεδιδια uel sim. *O*†, ιεδδιδια *L*† | ενεκεν] εν λογω *L* || 27 εν] προς *O* || 29 εις] προς A† || 30 μελχολ > *OL*† || 31 οντα > A*L*† | εθηκεν] διεπρισεν *L*†: ex Par. I 20 3 | τοις 1⁰ > B(†) | σιδηροις] + και υποτομευσιν σιδηροις *O*; + και σκεπαρνοις σιδηροις *L*†: ex Par. I 20 3 | διηγαγεν] απηγ. A†, περιηγ. *L*† | δια του πλινθ.] εν μαδεββαν uel sim. *L*†: Δ pro Λ
13 1 θαμαρ *OL*: sic ubique | αμμων A† hic et in 2—6, sed inde ab 7 excepto 10 (1⁰) αμνων || 2 τι αυτη] tr. *O* || 3 ιωναδαμ (1⁰) B*†: item B† 2⁰ et in 5, sed etiam B ιωναδαβ in 32. 35; ιωναθαν *L*† ubique, ιωναθης Ioseph. Antiq. VII 164. 166. 178 Niese

οὕτως ἀσθενής, υἱὲ τοῦ βασιλέως, τὸ πρωὶ πρωί; οὐκ ἀπαγγελεῖς
μοι; καὶ εἶπεν αὐτῷ Αμνων Θημαρ τὴν ἀδελφὴν Αβεσσαλωμ τοῦ
ἀδελφοῦ μου ἐγὼ ἀγαπῶ. 5καὶ εἶπεν αὐτῷ Ιωναδαβ Κοιμήθητι ἐπὶ 5
τῆς κοίτης σου καὶ μαλακίσθητι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ πατήρ σου
τοῦ ἰδεῖν σε, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν Ἐλθέτω δὴ Θημαρ ἡ ἀδελφή
μου καὶ ψωμισάτω με καὶ ποιησάτω κατ' ὀφθαλμούς μου βρῶμα,
ὅπως ἴδω καὶ φάγω ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῆς. 6καὶ ἐκοιμήθη Αμνων 6
καὶ ἠρρώστησεν, καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἰδεῖν αὐτόν, καὶ εἶπεν
Αμνων πρὸς τὸν βασιλέα Ἐλθέτω δὴ Θημαρ ἡ ἀδελφή μου πρός
με καὶ κολλυρισάτω ἐν ὀφθαλμοῖς μου δύο κολλυρίδας, καὶ φάγο-
μαι ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς. 7καὶ ἀπέστειλεν Δαυιδ πρὸς Θημαρ εἰς 7
τὸν οἶκον λέγων Πορεύθητι δὴ εἰς τὸν οἶκον Αμνων τοῦ ἀδελφοῦ
σου καὶ ποίησον αὐτῷ βρῶμα. 8καὶ ἐπορεύθη Θημαρ εἰς τὸν οἶκον 8
Αμνων ἀδελφοῦ αὐτῆς, καὶ αὐτὸς κοιμώμενος. καὶ ἔλαβεν τὸ σταῖς
καὶ ἐφύρασεν καὶ ἐκολλύρισεν κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ ἥψησεν
τὰς κολλυρίδας· 9καὶ ἔλαβεν τὸ τήγανον καὶ κατεκένωσεν ἐνώπιον 9
αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠθέλησεν φαγεῖν. καὶ εἶπεν Αμνων Ἐξαγάγετε πάντα
ἄνδρα ἐπάνωθέν μου· καὶ ἐξήγαγον πάντα ἄνδρα ἀπὸ ἐπάνωθεν
αὐτοῦ. 10καὶ εἶπεν Αμνων πρὸς Θημαρ Εἰσένεγκε τὸ βρῶμα εἰς 10
τὸ ταμιεῖον, καὶ φάγομαι ἐκ τῆς χειρός σου. καὶ ἔλαβεν Θημαρ
τὰς κολλυρίδας, ἃς ἐποίησεν, καὶ εἰσήνεγκεν τῷ Αμνων ἀδελφῷ
αὐτῆς εἰς τὸν κοιτῶνα 11καὶ προσήγαγεν αὐτῷ τοῦ φαγεῖν, καὶ 11
ἐπελάβετο αὐτῆς καὶ εἶπεν αὐτῇ Δεῦρο κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ, ἀδελ-
φή μου. 12καὶ εἶπεν αὐτῷ Μή, ἄδελφέ μου, μὴ ταπεινώσῃς με, 12
διότι οὐ ποιηθήσεται οὕτως ἐν Ισραηλ· μὴ ποιήσῃς τὴν ἀφροσύ-
νην ταύτην· 13καὶ ἐγὼ ποῦ ἀποίσω τὸ ὄνειδός μου; καὶ σὺ ἔσῃ 13
ὡς εἷς τῶν ἀφρόνων ἐν Ισραηλ· καὶ νῦν λάλησον δὴ πρὸς τὸν
βασιλέα, ὅτι οὐ μὴ κωλύσῃ με ἀπὸ σοῦ. 14καὶ οὐκ ἠθέλησεν Αμνων 14
τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτῆς καὶ ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὴν καὶ
ἐταπείνωσεν αὐτὴν καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς. 15καὶ ἐμίσησεν αὐτὴν 15
Αμνων μῖσος μέγα σφόδρα, ὅτι μέγα τὸ μῖσος, ὃ ἐμίσησεν αὐτήν,
ὑπὲρ τὴν ἀγάπην, ἣν ἠγάπησεν αὐτήν. καὶ εἶπεν αὐτῇ Αμνων Ἀνά-
στηθι καὶ πορεύου. 16καὶ εἶπεν αὐτῷ Θημαρ Μή, ἄδελφε, ὅτι με- 16
γάλη ἡ κακία ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην, ἣν ἐποίησας μετ' ἐμοῦ,

4 ασθενης] -νεις *O*, συντετηκας *L*† | απαγγελλεις B || 5 δη > A || 6 ηρρωστησεν] προσεποιησατο ενοχλεισθαι *L*†, cf. Ioseph. Antiq. VII 166 Niese (νοσειν προσεποιησατο) | κολλυριδας] -ρας B† hic, non in 8. 10 || 7 αμνων > B | βρωμα] pr. το A || 8 σταις] στεαρ A*L*† | ηψεν A† || 10 εισενεγκε] -κατε A† || 11 αυτη > A† || 13 κωλυσει B*O*−A || 14 εκραταιωσεν] -ωθη *O*†, εκρατησεν *L*† || 15 ο > A† | αυτην 2⁰] + μειζων η κακια η εσχατη η η πρωτη B: eadem praemisso οτι addunt alii post αυτην 3⁰; cf. 16 | και ult. > *O* || 16 μη — πρωτην] περι της κακιας της μεγαλης ταυτης υπερ ετεραν B*O*†; cf. 15

τοῦ ἐξαποστεῖλαί με. καὶ οὐκ ἠθέλησεν Αμνων ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς
17 αὐτῆς. [17]καὶ ἐκάλεσεν τὸ παιδάριον αὐτοῦ τὸν προεστηκότα τοῦ
οἴκου αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐξαποστείλατε δὴ ταύτην ἀπ᾽ ἐμοῦ
18 ἔξω καὶ ἀπόκλεισον τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς. [18]καὶ ἐπ᾽ αὐτῆς ἦν
χιτὼν καρπωτός, ὅτι οὕτως ἐνεδιδύσκοντο αἱ θυγατέρες τοῦ βασι-
λέως αἱ παρθένοι τοὺς ἐπενδύτας αὐτῶν· καὶ ἐξήγαγεν αὐτὴν ὁ
λειτουργὸς αὐτοῦ ἔξω καὶ ἀπέκλεισεν τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς·
19 [19]καὶ ἔλαβεν Θημαρ σποδὸν καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς
καὶ τὸν χιτῶνα τὸν καρπωτὸν τὸν ἐπ᾽ αὐτῆς διέρρηξεν καὶ ἐπέ-
θηκεν τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς καὶ ἐπορεύθη πο-
20 ρευομένη καὶ κράζουσα. [20]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν Αβεσσαλωμ ὁ ἀδελ-
φὸς αὐτῆς Μὴ Αμνων ὁ ἀδελφός σου ἐγένετο μετὰ σοῦ; καὶ νῦν,
ἀδελφή μου, κώφευσον, ὅτι ἀδελφός σού ἐστιν· μὴ θῇς τὴν καρ-
δίαν σου τοῦ λαλῆσαι εἰς τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ ἐκάθισεν Θημαρ
21 χηρεύουσα ἐν οἴκῳ Αβεσσαλωμ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς. [21]καὶ ἤκουσεν
ὁ βασιλεὺς Δαυιδ πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ ἐθυμώθη σφόδρα·
καὶ οὐκ ἐλύπησεν τὸ πνεῦμα Αμνων τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἠγάπα
22 αὐτόν, ὅτι πρωτότοκος αὐτοῦ ἦν. [22]καὶ οὐκ ἐλάλησεν Αβεσσαλωμ
μετὰ Αμνων ἀπὸ πονηροῦ ἕως ἀγαθοῦ, ὅτι ἐμίσει Αβεσσαλωμ τὸν
Αμνων ἐπὶ λόγου οὗ ἐταπείνωσεν Θημαρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ.
23 [23]Καὶ ἐγένετο εἰς διετηρίδα ἡμερῶν καὶ ἦσαν κείροντες τῷ Αβεσ-
σαλωμ ἐν Βελασωρ τῇ ἐχόμενα Εφραιμ, καὶ ἐκάλεσεν Αβεσσαλωμ
24 πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως. [24]καὶ ἦλθεν Αβεσσαλωμ πρὸς τὸν
βασιλέα καὶ εἶπεν Ἰδοὺ δὴ κείρουσιν τῷ δούλῳ σου, πορευθήτω
25 δὴ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετὰ τοῦ δούλου σου. [25]καὶ
εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Αβεσσαλωμ Μὴ δή, υἱέ μου, μὴ πορευθῶ-
μεν πάντες ἡμεῖς, καὶ οὐ μὴ καταβαρυνθῶμεν ἐπὶ σέ. καὶ ἐβιάσατο
αὐτόν, καὶ οὐκ ἠθέλησεν τοῦ πορευθῆναι καὶ εὐλόγησεν αὐτόν.
26 [26]καὶ εἶπεν Αβεσσαλωμ Καὶ εἰ μή, πορευθήτω δὴ μεθ᾽ ἡμῶν Αμνων
ὁ ἀδελφός μου. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς Ἵνα τί πορευθῇ μετὰ
27 σοῦ; [27]καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν Αβεσσαλωμ, καὶ ἀπέστειλεν μετ᾽ αὐτοῦ
τὸν Αμνων καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως. καὶ ἐποίησεν
28 Αβεσσαλωμ πότον κατὰ τὸν πότον τοῦ βασιλέως. [28]καὶ ἐνετείλατο
Αβεσσαλωμ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ λέγων Ἴδετε ὡς ἂν ἀγαθυνθῇ
ἡ καρδία Αμνων ἐν τῷ οἴνῳ καὶ εἴπω πρὸς ὑμᾶς Πατάξατε τὸν
Αμνων, καὶ θανατώσατε αὐτόν· μὴ φοβηθῆτε, ὅτι οὐχὶ ἐγώ εἰμι
29 ἐντέλλομαι ὑμῖν; ἀνδρίζεσθε καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνάμεως. [29]καὶ
ἐποίησαν τὰ παιδάρια Αβεσσαλωμ τῷ Αμνων καθὰ ἐνετείλατο αὐ-

16 του > A† || 17 αυτου 2^{0} > B† || 19 επεθηκεν 1^{0}] + σποδον B† | την κεφαλην 1^{0}] της -λης A† || 20 σου 1^{0}] μου *AL*† || 21 ηκουσεν / ο βασ. δ.] tr. *OL*† || 25 του > *O*† || 28 εγω ειμι εντελλομαι Ra. (cf. 11 5 12 7 15 28 etc. nec non 7 29 et Thack. p. 55)] εγω ειμι ο(>$B^{c}O^{247}$) εντελλομενος B*O*†: cf. 12 7; ειμι > *L*

τοῖς Αβεσσαλωμ. καὶ ἀνέστησαν πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως καὶ
ἐπεκάθισαν ἀνὴρ ἐπὶ τὴν ἡμίονον αὐτοῦ καὶ ἔφυγαν. 30 καὶ ἐγένετο 30
αὐτῶν ὄντων ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἡ ἀκοὴ ἦλθεν πρὸς Δαυιδ λέγων
Ἐπάταξεν Αβεσσαλωμ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ οὐ
κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. 31 καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ διέρ- 31
ρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ πάντες οἱ
παῖδες αὐτοῦ οἱ περιεστῶτες αὐτῷ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν.
32 καὶ ἀπεκρίθη Ιωναδαβ υἱὸς Σαμαα ἀδελφοῦ Δαυιδ καὶ εἶπεν Μὴ 32
εἰπάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ὅτι πάντα τὰ παιδάρια τοὺς υἱοὺς
τοῦ βασιλέως ἐθανάτωσεν, ὅτι Αμνων μονώτατος ἀπέθανεν· ὅτι
ἐπὶ στόματος Αβεσσαλωμ ἦν κείμενος ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἧς ἐταπεί-
νωσεν Θημαρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ· 33 καὶ νῦν μὴ θέσθω ὁ κύριός 33
μου ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ῥῆμα λέγων Πάντες οἱ
υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἀπέθαναν, ὅτι ἀλλ᾽ ἢ Αμνων μονώτατος ἀπέ-
θανεν. 34 καὶ ἀπέδρα Αβεσσαλωμ. καὶ ἦρεν τὸ παιδάριον ὁ σκοπὸς 34
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ λαὸς πολὺς πορευό-
μενος ἐν τῇ ὁδῷ ὄπισθεν αὐτοῦ ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους ἐν τῇ
καταβάσει· καὶ παρεγένετο ὁ σκοπὸς καὶ ἀπήγγειλεν τῷ βασιλεῖ
καὶ εἶπεν Ἄνδρας ἑώρακα ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς Ωρωνην ἐκ μέρους τοῦ
ὄρους. 35 καὶ εἶπεν Ιωναδαβ πρὸς τὸν βασιλέα Ἰδοὺ οἱ υἱοὶ τοῦ 35
βασιλέως πάρεισιν· κατὰ τὸν λόγον τοῦ δούλου σου, οὕτως ἐγέ-
νετο. 36 καὶ ἐγένετο ἡνίκα συνετέλεσεν λαλῶν, καὶ ἰδοὺ οἱ υἱοὶ τοῦ 36
βασιλέως ἦλθαν καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν, καί
γε ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἔκλαυσαν κλαυθμὸν
μέγαν σφόδρα. 37 καὶ Αβεσσαλωμ ἔφυγεν καὶ ἐπορεύθη πρὸς Θολ- 37
μαι υἱὸν Εμιουδ βασιλέα Γεδσουρ εἰς γῆν Μαχαδ. καὶ ἐπένθησεν
ὁ βασιλεὺς Δαυιδ ἐπὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.
38 Καὶ Αβεσσαλωμ ἀπέδρα καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεδσουρ καὶ ἦν ἐκεῖ 38
ἔτη τρία. 39 καὶ ἐκόπασεν τὸ πνεῦμα τοῦ βασιλέως τοῦ ἐξελθεῖν 39
ὀπίσω Αβεσσαλωμ, ὅτι παρεκλήθη ἐπὶ Αμνων ὅτι ἀπέθανεν. 1 καὶ 14
ἔγνω Ιωαβ υἱὸς Σαρουιας ὅτι ἡ καρδία τοῦ βασιλέως ἐπὶ Αβεσσα-
λωμ. 2 καὶ ἀπέστειλεν Ιωαβ εἰς Θεκωε καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν γυναῖκα 2
σοφὴν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν Πένθησον δὴ καὶ ἔνδυσαι ἱμάτια πεν-

29 επεκαθισεν A(†) | ανηρ] εκαστος *OL*† || 30 λεγων BA†] λεγοντων rel. || 31 οι ult. > A† || 32 σαμα BA hic (cf. I 16 9), sed in 3 ambo σαμαα | και ειπεν > A† | ο 1^0 > A† | παιδια A† || 33 ρημα] pr. το A† | αλλ η > A† || 34 εν 1^0 — αυτου 2^0] την οδον την σωραιμ *L*†: sim. compl. (ωραμ), cf. inf. | πλευρας] -ρου *O*†, μερους *L*† | της ωρωνην B†] των ορεων ην (sic) A†, της ορεινης *O*–A†; της σωραιμ *L*†, της ωραμ(uel -αν) mu. || 36 σφοδρα > B† || 37 θολμαι unus cod.] -μαιλημ B†, θολομαι *O*†, θολμι *L* | γην] την B† | μαχαδ B*O*(†)] χαλσαμα uel sim. *L*: cf. 10 16 | ο βασ. > *O*†, δαυιδ > *L* || 38 αβεσσ. απεδρα] tr. A† || 39 το πνευμα του βασ. pl.] ο βασιλευς δαυιδ B*O*–A, δαυιδ ο βασιλευς A, + δαυιδ *L*† | οπισω pl.] προς B*O*, επι *L*†

θικὰ καὶ μὴ ἀλείψῃ ἔλαιον καὶ ἔσῃ ὡς γυνὴ πενθοῦσα ἐπὶ τεθνη-
3 κότι τοῦτο ἡμέρας πολλὰς [3]καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ λαλή-
σεις πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο· καὶ ἔθηκεν Ιωαβ τοὺς λόγους
4 ἐν τῷ στόματι αὐτῆς. [4]καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ ἡ Θεκωῖτις πρὸς τὸν
βασιλέα καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς εἰς τὴν γῆν καὶ προσε-
5 κύνησεν αὐτῷ καὶ εἶπεν Σῶσον, βασιλεῦ, σῶσον. [5]καὶ εἶπεν πρὸς
αὐτὴν ὁ βασιλεύς Τί ἐστίν σοι; ἡ δὲ εἶπεν Καὶ μάλα γυνὴ χήρα
6 ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπέθανεν ὁ ἀνήρ μου. [6]καί γε τῇ δούλῃ σου δύο
υἱοί, καὶ ἐμαχέσαντο ἀμφότεροι ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαι-
ρούμενος ἀνὰ μέσον αὐτῶν, καὶ ἔπαισεν ὁ εἷς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
7 καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. [7]καὶ ἰδοὺ ἐπανέστη ὅλη ἡ πατριὰ πρὸς
τὴν δούλην σου καὶ εἶπαν Δὸς τὸν παίσαντα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
καὶ θανατώσομεν αὐτὸν ἀντὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, οὗ
ἀπέκτεινεν, καὶ ἐξαροῦμεν καί γε τὸν κληρονόμον ὑμῶν· καὶ σβέ-
σουσιν τὸν ἄνθρακά μου τὸν καταλειφθέντα ὥστε μὴ θέσθαι τῷ
8 ἀνδρί μου κατάλειμμα καὶ ὄνομα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. [8]καὶ εἶπεν
ὁ βασιλεύς Ὑγιαίνουσα βάδιζε εἰς τὸν οἶκόν σου, κἀγὼ ἐντελοῦ-
9 μαι περὶ σοῦ. [9]καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ Θεκωῖτις πρὸς τὸν βασιλέα
Ἐπ᾽ ἐμέ, κύριέ μου βασιλεῦ, ἡ ἀνομία καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πα-
10 τρός μου, καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἀθῷος. [10]καὶ εἶπεν
ὁ βασιλεύς Τίς ὁ λαλῶν πρὸς σέ; καὶ ἄξεις αὐτὸν πρὸς ἐμέ, καὶ
11 οὐ προσθήσει ἔτι ἅψασθαι αὐτοῦ. [11]καὶ εἶπεν Μνημονευσάτω δὴ
ὁ βασιλεὺς τὸν κύριον θεὸν αὐτοῦ πληθυνθῆναι ἀγχιστέα τοῦ αἵ-
ματος τοῦ διαφθεῖραι καὶ οὐ μὴ ἐξάρωσιν τὸν υἱόν μου· καὶ εἶπεν
Ζῇ κύριος, εἰ πεσεῖται ἀπὸ τῆς τριχὸς τοῦ υἱοῦ σου ἐπὶ τὴν γῆν.
12 [12]καὶ εἶπεν ἡ γυνή Λαλησάτω δὴ ἡ δούλη σου πρὸς τὸν κύριόν
13 μου τὸν βασιλέα ῥῆμα· καὶ εἶπεν Λάλησον. [13]καὶ εἶπεν ἡ γυνή
Ἵνα τί ἐλογίσω τοιοῦτο ἐπὶ λαὸν θεοῦ; ἢ ἐκ στόματος τοῦ βασι-
λέως ὁ λόγος οὗτος ὡς πλημμέλεια τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα
14 τὸν ἐξωσμένον αὐτοῦ. [14]ὅτι θανάτῳ ἀποθανούμεθα, καὶ ὥσπερ τὸ
ὕδωρ τὸ καταφερόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ὃ οὐ συναχθήσεται· καὶ
λήμψεται ὁ θεὸς ψυχήν, καὶ λογιζόμενος τοῦ ἐξῶσαι ἀπ᾽ αὐτοῦ

14 2 πενθ. επι τεθν. / τουτο ημ. πολλας] tr. *OL* || 3 εν τω στομ.] εις το στομα *O*† || **4** εις] επι A*L* | και ειπεν > A† || **6** ο **ult.** > A | αδελφον *L*] pr. ενα B*O* || 7 καταλειμμα και ονομα] ον. και λειμμα A*L*†; λειμμα pro καταλειμμα hab. etiam *O*–A M || 9 τον ult. > A† || 10 ου] + μη A*L*† || 11 πληθυνθηναι B†] πληθυναι *O*†, pr. εν τω M | πληθ. — εξαρωσιν] οτι εαν πληθυνωσιν οι αγχιστευοντες το αιμα εν τοις γειωραις και ουκ εξαρεις *L*† | απο > A† || 12 η γυνη > B† | τον ult. > B† || 13 τοιουτο B†] -τον *O*†, ουτως *L*†, τουτο pl. | τον paenult.] pr. προς A† || 14 καταφερομενον] καταφθειρ. B*O*–A† | λημψ. ο θεος ψυχην] ου λημψ. ψυχην M, ουκ ελπιζει επ αυτο(uel -τω) ψυχη *L*† | ψυχην] pr. την A† | λογιζομενος] διαλογιζομενος λογισμους A†: sim. *O*–A; ελογισατο ο βασιλευς λογισμον *L*†

ἐξωσμένον. [15]καὶ νῦν ὃ ἦλθον λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα τὸν κύ- 15
ριόν μου τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὅτι ὄψεταί με ὁ λαός, καὶ ἐρεῖ ἡ δούλη
σου Λαλησάτω δὴ πρὸς τὸν βασιλέα, εἴ πως ποιήσει ὁ βασιλεὺς
τὸ ῥῆμα τῆς δούλης αὐτοῦ· [16]ὅτι ἀκούσει ὁ βασιλεὺς ῥύσασθαι 16
τὴν δούλην αὐτοῦ ἐκ χειρὸς τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ζητοῦντος ἐξᾶραί με
καὶ τὸν υἱόν μου ἀπὸ κληρονομίας θεοῦ. [17]καὶ εἶπεν ἡ γυνή Εἴη 17
δὴ ὁ λόγος τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως εἰς θυσίαν, ὅτι καθὼς
ἄγγελος θεοῦ οὕτως ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τοῦ ἀκούειν τὸ ἀγα-
θὸν καὶ τὸ πονηρόν, καὶ κύριος ὁ θεός σου ἔσται μετὰ σοῦ. [18]καὶ 18
ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν πρὸς τὴν γυναῖκα Μὴ δὴ κρύψῃς
ἀπ᾽ ἐμοῦ ῥῆμα, ὃ ἐγὼ ἐπερωτῶ σε. καὶ εἶπεν ἡ γυνή Λαλησάτω
δὴ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς. [19]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Μὴ ἡ χεὶρ 19
Ιωαβ ἐν παντὶ τούτῳ μετὰ σοῦ; καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ βασιλεῖ Ζῇ
ἡ ψυχή σου, κύριέ μου βασιλεῦ, εἰ ἔστιν εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ
ἀριστερὰ ἐκ πάντων, ὧν ἐλάλησεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς, ὅτι
ὁ δοῦλός σου Ιωαβ αὐτὸς ἐνετείλατό μοι καὶ αὐτὸς ἔθετο ἐν τῷ
στόματι τῆς δούλης σου πάντας τοὺς λόγους τούτους· [20]ἕνεκεν 20
τοῦ περιελθεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ῥήματος τούτου ἐποίησεν ὁ δοῦ-
λός σου Ιωαβ τὸν λόγον τοῦτον, καὶ ὁ κύριός μου σοφὸς καθὼς
σοφία ἀγγέλου τοῦ θεοῦ τοῦ γνῶναι πάντα τὰ ἐν τῇ γῇ. [21]καὶ 21
εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ιωαβ Ἰδοὺ δὴ ἐποίησά σοι κατὰ τὸν λόγον
σου τοῦτον· πορεύου ἐπίστρεψον τὸ παιδάριον τὸν Αβεσσαλωμ.
[22]καὶ ἔπεσεν Ιωαβ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ προσ- 22
εκύνησεν καὶ εὐλόγησεν τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν Ιωαβ Σήμερον ἔγνω
ὁ δοῦλός σου ὅτι εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, κύριέ μου βασι-
λεῦ, ὅτι ἐποίησεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸν λόγον τοῦ δούλου
αὐτοῦ. [23]καὶ ἀνέστη Ιωαβ καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεδσουρ καὶ ἤγαγεν 23
τὸν Αβεσσαλωμ εἰς Ιερουσαλημ. [24]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Ἀποστρα- 24
φήτω εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ τὸ πρόσωπόν μου μὴ βλεπέτω.
καὶ ἀπέστρεψεν Αβεσσαλωμ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ τὸ πρόσωπον
τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδεν. — [25]καὶ ὡς Αβεσσαλωμ οὐκ ἦν ἀνὴρ ἐν 25
παντὶ Ισραηλ αἰνετὸς σφόδρα, ἀπὸ ἴχνους ποδὸς αὐτοῦ καὶ ἕως
κορυφῆς αὐτοῦ οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ μῶμος. [26]καὶ ἐν τῷ κείρεσθαι 26

14 εξωσμενον] εξεωσμ. B†: cf. Thack. p. 204 ‖ 15 τον 2⁰ > B*† | η δουλη] ο λαος *BO*† | δη] + η δουλη σου *L*† ‖ 16 ακουσει (cf. Thack. p. 231)] -σεται *L*, ακουει A† | ρυσασθαι Ra.] ρυσασθω B†, ρυσασθω δη *O*, και εξελειται *L* | μου] + κατα το αυτο *OL* ‖ 17 ειπεν η γυνη] ερει η δουλη σου *L* | θυσιας B† | θεου] pr. του *O*, κυριου *L*† ‖ 19 εν παντι τουτω / μετα σου] tr. *O*† | παντων] + τουτων A† | της δουλης σου] pr. μου A† ‖ 20 περιελειν A† | εποιησεν M] pr. ο *BOL* | λογον] δολον B | ο κυριος μου] + ιωαβ A†, + ο βασιλευς *L* ‖ 21 πορευου M] > B, και πορευθητι και *O*†, + και *L*† ‖ 24 απεστρεψεν] επεστρ. *O*†, απεστραφη *L*† | αβεσσ.] pr. ο A† ‖ 25 ανηρ] + καλος *OL*†

αὐτὸν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ — καὶ ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς ἡμερῶν εἰς
ἡμέρας, ὡς ἂν ἐκείρετο, ὅτι κατεβαρύνετο ἐπ' αὐτόν — καὶ κειρό-
μενος αὐτὴν ἔστησεν τὴν τρίχα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ διακοσίους
27 σίκλους ἐν τῷ σίκλῳ τῷ βασιλικῷ. [27]καὶ ἐτέχθησαν τῷ Αβεσσαλωμ
τρεῖς υἱοὶ καὶ θυγάτηρ μία, καὶ ὄνομα αὐτῇ Θημαρ· αὕτη ἦν γυνὴ
καλὴ σφόδρα καὶ γίνεται γυνὴ τῷ Ροβοαμ υἱῷ Σαλωμων καὶ τίκτει
αὐτῷ τὸν Αβια.
28 [28]Καὶ ἐκάθισεν Αβεσσαλωμ ἐν Ιερουσαλημ δύο ἔτη ἡμερῶν καὶ
29 τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδεν. [29]καὶ ἀπέστειλεν Αβεσσαλωμ
πρὸς Ιωαβ τοῦ ἀποστεῖλαι αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ οὐκ ἠθέ-
λησεν ἐλθεῖν πρὸς αὐτόν· καὶ ἀπέστειλεν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν,
30 καὶ οὐκ ἠθέλησεν παραγενέσθαι. [30]καὶ εἶπεν Αβεσσαλωμ πρὸς τοὺς
παῖδας αὐτοῦ Ἴδετε ἡ μερὶς ἐν ἀγρῷ τοῦ Ιωαβ ἐχόμενά μου, καὶ
αὐτῷ κριθαὶ ἐκεῖ, πορεύεσθε καὶ ἐμπρήσατε αὐτὴν ἐν πυρί· καὶ
ἐνέπρησαν αὐτὰς οἱ παῖδες Αβεσσαλωμ. καὶ παραγίνονται οἱ δοῦ-
λοι Ιωαβ πρὸς αὐτὸν διερρηχότες τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ εἶπαν Ἐνε-
31 πύρισαν οἱ δοῦλοι Αβεσσαλωμ τὴν μερίδα ἐν πυρί. [31]καὶ ἀνέστη
Ιωαβ καὶ ἦλθεν πρὸς Αβεσσαλωμ εἰς τὸν οἶκον καὶ εἶπεν πρὸς
αὐτόν Ἵνα τί οἱ παῖδές σου ἐνεπύρισαν τὴν μερίδα τὴν ἐμὴν ἐν
32 πυρί; [32]καὶ εἶπεν Αβεσσαλωμ πρὸς Ιωαβ Ἰδοὺ ἀπέστειλα πρὸς σὲ
λέγων Ἧκε ὧδε καὶ ἀποστελῶ σε πρὸς τὸν βασιλέα λέγων Ἵνα
τί ἦλθον ἐκ Γεδσουρ; ἀγαθόν μοι ἦν τοῦ ἔτι εἶναί με ἐκεῖ· καὶ
νῦν ἰδοὺ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδον· εἰ δέ ἐστιν ἐν
33 ἐμοὶ ἀδικία, καὶ θανάτωσόν με. [33]καὶ εἰσῆλθεν Ιωαβ πρὸς τὸν βα-
σιλέα καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ, καὶ ἐκάλεσεν τὸν Αβεσσαλωμ, καὶ
εἰσῆλθεν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ καὶ ἔπεσεν
ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως,
καὶ κατεφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Αβεσσαλωμ.
15 [1]Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Αβεσσαλωμ ἅρ-
ματα καὶ ἵππους καὶ πεντήκοντα ἄνδρας παρατρέχειν ἔμπροσθεν
2 αὐτοῦ. [2]καὶ ὤρθρισεν Αβεσσαλωμ καὶ ἔστη ἀνὰ χεῖρα τῆς ὁδοῦ
τῆς πύλης, καὶ ἐγένετο πᾶς ἀνήρ, ᾧ ἐγένετο κρίσις, ἦλθεν πρὸς
τὸν βασιλέα εἰς κρίσιν, καὶ ἐβόησεν πρὸς αὐτὸν Αβεσσαλωμ καὶ

26 διακοσ. σικλους] και ην εκατον σικλων L† || 27 αβεσσαλωμ] βασιλει A† | θημαρ] θαμαρ O: cf. 13 1; μααχα L(†): cf. III 15 2 | ην] η OL^p | αβια] αβιαν A†, αβιαθαρ B† || 29 του > BO† || 30 αβεσσ. / προς τ. παιδας (L† δουλους) αυτου pl.] tr. BA | η] ει A†, > O-A† | εκει] εισι A† | αβεσσαλωμ 2^0 Ra.] + την μεριδα mss. (αυτας praec. om. compl., al. hab. αυτην pro αυτας) || 31 οι παιδες σου / ενεπυρ.] tr. OL (L† δουλοι pro παιδες) || 32 του ετι ειναι με M] ειναι B†, του > A†, ετι > $O^{376}L$, ετι post με tr. O^{247}† | το προσ. του βασ. / ουκ ειδον] tr. O†, οψομαι δη το προσ. του βασ. L† (om. ιδου praec.) | εν > A† || 33 ανηγγειλεν O† | τον 2^0 > A | κατα προσωπον] pr. και BA†
15 2 προς αυτον / αβεσσ.] tr. O†

ἔλεγεν αὐτῷ Ἐκ ποίας πόλεως σὺ εἶ; καὶ εἶπεν ὁ ἀνήρ Ἐκ μιᾶς
φυλῶν Ισραηλ ὁ δοῦλός σου. [3]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Αβεσσαλωμ 3
Ἰδοὺ οἱ λόγοι σου ἀγαθοὶ καὶ εὔκολοι, καὶ ἀκούων οὐκ ἔστιν σοι
παρὰ τοῦ βασιλέως· [4]καὶ εἶπεν Αβεσσαλωμ Τίς με καταστήσει 4
κριτὴν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐπ᾽ ἐμὲ ἐλεύσεται πᾶς ἀνήρ, ᾧ ἐὰν ᾖ ἀντι-
λογία καὶ κρίσις, καὶ δικαιώσω αὐτόν; [5]καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίζειν 5
ἄνδρα τοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ καὶ ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ
ἐπελαμβάνετο αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. [6]καὶ ἐποίησεν Αβεσ- 6
σαλωμ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο παντὶ Ισραηλ τοῖς παραγινομένοις εἰς
κρίσιν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἰδιοποιεῖτο Αβεσσαλωμ τὴν καρδίαν
ἀνδρῶν Ισραηλ.

[7]Καὶ ἐγένετο ἀπὸ τέλους τεσσαράκοντα ἐτῶν καὶ εἶπεν Αβεσ- 7
σαλωμ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ Πορεύσομαι δὴ καὶ ἀποτείσω τὰς
εὐχάς μου, ἃς ηὐξάμην τῷ κυρίῳ, ἐν Χεβρων· [8]ὅτι εὐχὴν ηὔξατο 8
ὁ δοῦλός σου ἐν τῷ οἰκεῖν με ἐν Γεδσουρ ἐν Συρίᾳ λέγων Ἐὰν
ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃ με κύριος εἰς Ιερουσαλημ, καὶ λατρεύσω
τῷ κυρίῳ. [9]καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς Βάδιζε εἰς εἰρήνην· καὶ 9
ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς Χεβρων. [10]καὶ ἀπέστειλεν Αβεσσαλωμ κατα- 10
σκόπους ἐν πάσαις φυλαῖς Ισραηλ λέγων Ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς
τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης καὶ ἐρεῖτε Βεβασίλευκεν βασιλεὺς Αβεσ-
σαλωμ ἐν Χεβρων. [11]καὶ μετὰ Αβεσσαλωμ ἐπορεύθησαν διακόσιοι 11
ἄνδρες ἐξ Ιερουσαλημ κλητοὶ καὶ πορευόμενοι τῇ ἁπλότητι αὐτῶν
καὶ οὐκ ἔγνωσαν πᾶν ῥῆμα. [12]καὶ ἀπέστειλεν Αβεσσαλωμ καὶ ἐκά- 12
λεσεν τὸν Αχιτοφελ τὸν Γελμωναῖον τὸν σύμβουλον Δαυιδ ἐκ τῆς
πόλεως αὐτοῦ ἐκ Γωλα ἐν τῷ θυσιάζειν αὐτόν. καὶ ἐγένετο σύστρεμ-
μα ἰσχυρόν, καὶ ὁ λαὸς πορευόμενος καὶ πολὺς μετὰ Αβεσσαλωμ.

[13]Καὶ παρεγένετο ὁ ἀπαγγέλλων πρὸς Δαυιδ λέγων Ἐγενήθη ἡ 13
καρδία ἀνδρῶν Ισραηλ ὀπίσω Αβεσσαλωμ. [14]καὶ εἶπεν Δαυιδ πᾶσιν 14
τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ τοῖς ἐν Ιερουσαλημ Ἀνάστητε
καὶ φύγωμεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν σωτηρία ἀπὸ προσώπου Αβεσ-
σαλωμ· ταχύνατε τοῦ πορευθῆναι, ἵνα μὴ ταχύνῃ καὶ καταλάβῃ

2 συ ει] tr. A*L*† | ο ανηρ > B | φυλων B*O*†] pr. των *L*†, φυλης rel. || **3** αβεσσ.] pr. ο B† | σοι] σου BA† (A† tr. σου post ακουων) || **4** και 2^0 > *O*† | επ εμου επελευσεται A† | ω] ου A† || **5** ανδρα] pr. τον *L*† | επελαμβ.] κατελ. *O*† || **7** απο — ετων] μετα τεσσαρα ετη *L*(†), cf. Ioseph. Antiq. VII 196 Niese (τεσσαρων ετων) || **8** κυριος] pr. ο A | fin.] + εν χεβρων *L* || **10** εν 1^0 > A† | βασιλευς > *OL* || **11** τη] pr. εν *O*† || **12** και 2^0 — τον 2^0] τω αχειτοφελ τω BA† | γελμωναιον *L*† et Ioseph. Antiq. VII 197 Niese] θεκωνει B†, γιλωναιω *O*†, γωλαμωναιον M | τον 3^0 > B† | εκ της πολεως pl.] εν πολει B*O* | εκ γωλα Ra.] εις γ. B, εν γ. A†, > *O*-A†, της μεταλλα(α)δ *L*†; της γωλαμωνα M | αυτον] + τας θυσιας *OL* | συστρεμμα] συντρειμμα B | πορευομ.] pr. ο B || **13** ο απαγγ.] αγγελλων A†, αγγελος *O*-A† || **14** ανα-στατε BA† | ταχυνατε] pr. και *O*†

ἡμᾶς καὶ ἐξώσῃ ἐφ' ἡμᾶς τὴν κακίαν καὶ πατάξῃ τὴν πόλιν στό-
15 ματι μαχαίρης. [15]καὶ εἶπον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν βα-
σιλέα Κατὰ πάντα, ὅσα αἱρεῖται ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεύς, ἰδοὺ οἱ
16 παῖδές σου. [16]καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ τοῖς
ποσὶν αὐτῶν· καὶ ἀφῆκεν ὁ βασιλεὺς δέκα γυναῖκας τῶν παλλα-
17 κῶν αὐτοῦ φυλάσσειν τὸν οἶκον. [17]καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ
πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ πεζῇ καὶ ἔστησαν ἐν οἴκῳ τῷ μακράν.
18 [18]καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀνὰ χεῖρα αὐτοῦ παρῆγον καὶ πᾶς
ὁ χεττι καὶ πᾶς ὁ φελετθι καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῆς ἐλαίας ἐν τῇ ἐρή-
μῳ· καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύετο ἐχόμενος αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ
περὶ αὐτὸν καὶ πάντες οἱ ἁδροὶ καὶ πάντες οἱ μαχηταί, ἑξακό-
σιοι ἄνδρες, καὶ παρῆσαν ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ· καὶ πᾶς ὁ χερεθθι καὶ
πᾶς ὁ φελεθθι καὶ πάντες οἱ Γεθθαῖοι, ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ ἐλθόν-
τες τοῖς ποσὶν αὐτῶν ἐκ Γεθ, πορευόμενοι ἐπὶ πρόσωπον τοῦ
19 βασιλέως. [19]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Εθθι τὸν Γεθθαῖον Ἵνα τί
πορεύῃ καὶ σὺ μεθ' ἡμῶν; ἐπίστρεφε καὶ οἴκει μετὰ τοῦ βασιλέως,
20 ὅτι ξένος εἶ σὺ καὶ ὅτι μετῴκηκας σὺ ἐκ τοῦ τόπου σου. [20]εἰ
ἐχθὲς παραγέγονας, καὶ σήμερον κινήσω σε μεθ' ἡμῶν καί γε μετ-
αναστήσεις τὸν τόπον σου; ἐχθὲς ἡ ἐξέλευσίς σου, καὶ σήμερον
μετακινήσω σε μεθ' ἡμῶν τοῦ πορευθῆναι; καὶ ἐγὼ πορεύσομαι
οὗ ἂν ἐγὼ πορευθῶ. ἐπιστρέφου καὶ ἐπίστρεψον τοὺς ἀδελφούς
σου μετὰ σοῦ, καὶ κύριος ποιήσει μετὰ σοῦ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν.
21 [21]καὶ ἀπεκρίθη Εθθι τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ὁ κύ-
ριός μου ὁ βασιλεύς, ὅτι εἰς τὸν τόπον, οὗ ἐὰν ᾖ ὁ κύριός μου,
καὶ ἐὰν εἰς θάνατον καὶ ἐὰν εἰς ζωήν, ὅτι ἐκεῖ ἔσται ὁ δοῦλός
22 σου. [22]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Εθθι Δεῦρο καὶ διάβαινε μετ'
ἐμοῦ· καὶ παρῆλθεν Εθθι ὁ Γεθθαῖος καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ
23 καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ὁ μετ' αὐτοῦ. [23]καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἔκλαιεν φωνῇ
μεγάλῃ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύοντο ἐν τῷ χειμάρρῳ Κεδρων,
καὶ ὁ βασιλεὺς διέβη τὸν χειμάρρουν Κεδρων· καὶ πᾶς ὁ λαὸς
καὶ ὁ βασιλεὺς παρεπορεύοντο ἐπὶ πρόσωπον ὁδοῦ τὴν ἔρημον. —

16 δεκα B*L*†] pr. τας rel. | των παλλακων BA*L*†] τας -κας rel. || **17** πεζη B†] πεζοι *OL*: cf. 18 | εν — fin. B*OL*†] επι της ελαιας εν τη ερημω rel.: eadem uerba praebent B*L*pau.† in 18 || **18** ανα χ. αυτου / παρηγον] tr. *O*† | και πας ο χεττι — επι χειρα αυτου B*L*pau.†] > rel. | χεττ(ε)ι B†] χετθει *L*†, χερεθι uel χετταιος και πας ο χερεθθι pau.† | φελετθ(ε)ι] φελθει *L*† | εξακοσιοι ult.] pr. οι B*L* | τοις ποσιν αυτων B*O*† (A† εν ταις πολεσιν αυ.)] πεζοι rel.: cf. 17 | εκ] εις B*O* | πορευομ. Ra.] pr. και B*O*(†), παρεπορευοντο pl. || **19** εθθι] σεθθει B†: item in 21. 22(bis), sed in 18 2. 5. 12 etiam B εθθει; *L*† ubique ιθι uel ηθει || **20** και γε — μεθ υμων 2^{0} B pau.†] > rel. | ου] pr. εφ BA† | επιστρεφου και επιστρεψον B*O*†] πορευου και αναστρεφε και αποστρεψον(*L*† -εφε) rel. || **21** μου ult.] + ο βασιλευς *OL* || **23** εν τω χειμ. (+ των B) κεδρων] > *OL*(†) | διεβη] παρερχομενος uel sim. *O*† | τον χειμ.] εν τω χειμαρρω *OL*† | κεδρων 2^{0}] pr. τω(ν) *OL* | και ο βασ. ult. > *OLV*†

[24]καὶ ἰδοὺ καί γε Σαδωκ καὶ πάντες οἱ Λευῖται μετ' αὐτοῦ αἴρον- 24
τες τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἀπὸ Βαιθαρ καὶ ἔστησαν τὴν
κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, καὶ ἀνέβη Αβιαθαρ, ἕως ἐπαύσατο πᾶς ὁ λαὸς
παρελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως. [25]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Σαδωκ Ἀπό- 25
στρεψον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς τὴν πόλιν · ἐὰν εὕρω χάριν ἐν
ὀφθαλμοῖς κυρίου, καὶ ἐπιστρέψει με καὶ δείξει μοι αὐτὴν καὶ τὴν
εὐπρέπειαν αὐτῆς · [26]καὶ ἐὰν εἴπῃ οὕτως Οὐκ ἠθέληκα ἐν σοί, ἰδοὺ 26
ἐγώ εἰμι, ποιείτω μοι κατὰ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. [27]καὶ 27
εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Σαδωκ τῷ ἱερεῖ Ἴδετε σὺ ἐπιστρέφεις εἰς τὴν
πόλιν ἐν εἰρήνῃ, καὶ Αχιμαας ὁ υἱός σου καὶ Ιωναθαν ὁ υἱὸς Αβι-
αθαρ οἱ δύο υἱοὶ ὑμῶν μεθ' ὑμῶν · [28]ἴδετε ἐγώ εἰμι στρατεύομαι 28
ἐν αραβωθ τῆς ἐρήμου ἕως τοῦ ἐλθεῖν ῥῆμα παρ' ὑμῶν τοῦ ἀπαγ-
γεῖλαί μοι. [29]καὶ ἀπέστρεψεν Σαδωκ καὶ Αβιαθαρ τὴν κιβωτὸν εἰς 29
Ιερουσαλημ καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ. [30]καὶ Δαυιδ ἀνέβαινεν ἐν τῇ ἀνα- 30
βάσει τῶν ἐλαιῶν ἀναβαίνων καὶ κλαίων καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπικε-
καλυμμένος καὶ αὐτὸς ἐπορεύετο ἀνυπόδετος, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ
μετ' αὐτοῦ ἐπεκάλυψεν ἀνὴρ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἀνέβαινον
ἀναβαίνοντες καὶ κλαίοντες. — [31]καὶ ἀνηγγέλη Δαυιδ λέγοντες Καὶ 31
Αχιτοφελ ἐν τοῖς συστρεφομένοις μετὰ Αβεσσαλωμ · καὶ εἶπεν
Δαυιδ Διασκέδασον δὴ τὴν βουλὴν Αχιτοφελ, κύριε ὁ θεός μου.
[32]καὶ ἦν Δαυιδ ἐρχόμενος ἕως τοῦ Ροως, οὗ προσεκύνησεν ἐκεῖ 32
τῷ θεῷ, καὶ ἰδοὺ εἰς ἀπαντὴν αὐτῷ Χουσι ὁ Αρχι ἑταῖρος Δαυιδ
διερρηχὼς τὸν χιτῶνα αὐτοῦ καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. [33]καὶ 33
εἶπεν αὐτῷ Δαυιδ Ἐὰν μὲν διαβῇς μετ' ἐμοῦ, καὶ ἔσῃ ἐπ' ἐμὲ εἰς
βάσταγμα · [34]καὶ ἐὰν εἰς τὴν πόλιν ἐπιστρέψῃς, καὶ ἐρεῖς τῷ Αβεσ- 34
σαλωμ Διεληλύθασιν οἱ ἀδελφοί σου, καὶ ὁ βασιλεὺς κατόπισθέν
μου διελήλυθεν ὁ πατήρ σου, καὶ νῦν παῖς σού εἰμι, βασιλεῦ,
ἔασόν με ζῆσαι, παῖς τοῦ πατρός σου ἤμην τότε καὶ ἀρτίως, καὶ
νῦν ἐγὼ δοῦλος σός · καὶ διασκεδάσεις μοι τὴν βουλὴν Αχιτοφελ.
[35]καὶ ἰδοὺ μετὰ σοῦ ἐκεῖ Σαδωκ καὶ Αβιαθαρ οἱ ἱερεῖς, καὶ ἔσται 35

24 σαδδωκ BA†: item ambo in 25, sed in 27 etiam B σαδωκ (A† ιαβοκ), in 29. 35 (bis). 36 **17** 15 **18** 19. 22. 27 **19** 12 **20** 25 ambo σαδωκ; *L*† inde ab **15** 29 σαδδουκ, antea codices huius recensionis inter uarias formas fluctuant; cf. etiam **8** 17 III **4** 4 | εως] ως B || 25 πολιν] + και καθισατω εις τον τοπον αυτης(A† -του) *OL*† | μοι > A† || 27 αχειμαιας B† hic, sed in 36 etiam B -μαας; cf. **17** 17 | υμων paenult. > A† || 28 Ꭹν αραβωθ] επι της ελαιας *L*†, sed in **17** 16 *L*† κατα δυσμας || 29 απεστρεψεν] -ψαν A*L*† | κιβ.] + του θεου *OL* || 30 εν τη αναβασει B(†)] εκ της -σεως *O*†, επι την -σιν *L*†, την -σιν του ορους mu. | αναβαινων και κλαιων] > B†, και εκλαιεν *L*† | ο 2⁰] οι A† || 31 ανηγγ. δαυιδ] tr. A†, τω δ. απηγγειλαν *L*† | και 2⁰ > *O*† || 32 ερχομ.] pr. εισ A†, παραγενομενου *L*† | απαντην] -τησιν *OL* | αυτω] -του A*L*p | τον χιτ.] τα ιματια A† || 33 μεν B(†)] > rel. || 34 εαν] αν B† | διεληλυθεν] και εληλ. *O*† | σος] σου *O*†

πᾶν ῥῆμα, ὃ ἐὰν ἀκούσῃς ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀναγγελεῖς
36 τῷ Σαδωκ καὶ τῷ Αβιαθαρ τοῖς ἱερεῦσιν· [36]ἰδοὺ ἐκεῖ μετ' αὐτῶν
δύο υἱοὶ αὐτῶν, Αχιμαας υἱὸς τῷ Σαδωκ καὶ Ιωναθαν υἱὸς τῷ
Αβιαθαρ, καὶ ἀποστελεῖτε ἐν χειρὶ αὐτῶν πρός με πᾶν ῥῆμα, ὃ
37 ἐὰν ἀκούσητε. [37]καὶ εἰσῆλθεν Χουσι ὁ ἑταῖρος Δαυιδ εἰς τὴν πόλιν,
16 καὶ Αβεσσαλωμ εἰσεπορεύετο εἰς Ιερουσαλημ. — [1]καὶ Δαυιδ παρῆλ-
θεν βραχύ τι ἀπὸ τῆς Ροως, καὶ ἰδοὺ Σιβα τὸ παιδάριον Μεμφι-
βοσθε εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ καὶ ζεῦγος ὄνων ἐπισεσαγμένων, καὶ
ἐπ' αὐτοῖς διακόσιοι ἄρτοι καὶ ἑκατὸν σταφίδες καὶ ἑκατὸν φοίνι-
2 κες καὶ νεβελ οἴνου. [2]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σιβα Τί ταῦτά
σοι; καὶ εἶπεν Σιβα Τὰ ὑποζύγια τῇ οἰκίᾳ τοῦ βασιλέως τοῦ ἐπι-
καθῆσθαι, καὶ οἱ ἄρτοι καὶ οἱ φοίνικες εἰς βρῶσιν τοῖς παιδαρίοις,
3 καὶ ὁ οἶνος πιεῖν τοῖς ἐκλελυμένοις ἐν τῇ ἐρήμῳ. [3]καὶ εἶπεν ὁ
βασιλεύς Καὶ ποῦ ὁ υἱὸς τοῦ κυρίου σου; καὶ εἶπεν Σιβα πρὸς
τὸν βασιλέα Ἰδοὺ κάθηται ἐν Ιερουσαλημ, ὅτι εἶπεν Σήμερον ἐπι-
στρέψουσίν μοι ὁ οἶκος Ισραηλ τὴν βασιλείαν τοῦ πατρός μου.
4 [4]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Σιβα Ἰδοὺ σοὶ πάντα, ὅσα ἐστὶν τῷ
Μεμφιβοσθε. καὶ εἶπεν Σιβα προσκυνήσας Εὕροιμι χάριν ἐν ὀφθαλ-
5 μοῖς σου, κύριέ μου βασιλεῦ. — [5]καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυιδ
ἕως Βαουριμ· καὶ ἰδοὺ ἐκεῖθεν ἀνὴρ ἐξεπορεύετο ἐκ συγγενείας
οἴκου Σαουλ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Σεμεϊ υἱὸς Γηρα· ἐξῆλθεν ἐκπορευό-
6 μενος καὶ καταρώμενος [6]καὶ λιθάζων ἐν λίθοις τὸν Δαυιδ καὶ
πάντας τοὺς παῖδας τοῦ βασιλέως Δαυιδ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἦν καὶ
7 πάντες οἱ δυνατοὶ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων τοῦ βασιλέως. [7]καὶ
οὕτως ἔλεγεν Σεμεϊ ἐν τῷ καταρᾶσθαι αὐτόν Ἔξελθε ἔξελθε, ἀνὴρ
8 αἱμάτων καὶ ἀνὴρ ὁ παράνομος· [8]ἐπέστρεψεν ἐπὶ σὲ κύριος πάντα
τὰ αἵματα τοῦ οἴκου Σαουλ, ὅτι ἐβασίλευσας ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ἔδω-
κεν κύριος τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ Αβεσσαλωμ τοῦ υἱοῦ σου· καὶ
9 ἰδοὺ σὺ ἐν τῇ κακίᾳ σου, ὅτι ἀνὴρ αἱμάτων σύ. [9]καὶ εἶπεν Αβεσσα
υἱὸς Σαρουιας πρὸς τὸν βασιλέα Ἵνα τί καταρᾶται ὁ κύων ὁ τε-
θνηκὼς οὗτος τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα; διαβήσομαι δὴ καὶ
10 ἀφελῶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. [10]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Τί ἐμοὶ καὶ

35 εξ οικου B*O*] παρα *L*†, εκ (του) στοματος pl. || 37 ο] + αρχι *OL*†: ex 32 16 16 | εισεπορ.] εισ > *O*; pr. αρτι *L*: cf. 34 | ιερουσ.] την πολιν A†, + και αχιτοφελ μετ αυτου *L*†

16 1 μεμφιβ.: cf. 9 6 | απαντην B†] -τησιν *OL* | εκατον σταφ. και εκ. φοιν.] οιφι σταφιδων και διακοσιαι παλαθαι *L*$^{(\dagger)}$ || 3 ο ult. > B || 4 τω 2^{0} > B*L*^{p†} | προσκυν. — fin.] προσκεκυνηκα ευρηκα χαριν εν οφθαλμοις του κυριου μου του βασιλεως *L*† || 5 βαουρ(ε)ιμ] α > B; χορραμ *L*†, cf. Ioseph. Antiq. VII 207 Niese (χωρανον); cf. 17 18 || 6 λιθαζων εν(>A†) λιθοις] βαλλων λιθους επι *L*†, cf. Ioseph. l. l. (λιθοις εβαλλεν αυτον) | ην > A*L*† | δεξιων] + αυτου BA† || 7 εξελθε 2^{0} > A† || 8 επι σε / κυριος] tr. *O*† | οτι 1^{0}] ανθ ων *L* || 9 αβεσσα: cf. I 26 6

ὑμῖν, υἱοὶ Σαρουιας; ἄφετε αὐτὸν καὶ οὕτως καταράσθω, ὅτι κύ-
ριος εἶπεν αὐτῷ καταρᾶσθαι τὸν Δαυιδ, καὶ τίς ἐρεῖ Ὡς τί ἐποί-
ησας οὕτως; 11 καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς Αβεσσα καὶ πρὸς πάντας 11
τοὺς παῖδας αὐτοῦ Ἰδοὺ ὁ υἱός μου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῆς κοιλίας μου
ζητεῖ τὴν ψυχήν μου, καὶ προσέτι νῦν ὁ υἱὸς τοῦ Ιεμινι· ἄφετε
αὐτὸν καταρᾶσθαι, ὅτι εἶπεν αὐτῷ κύριος· 12 εἴ πως ἴδοι κύριος 12
ἐν τῇ ταπεινώσει μου καὶ ἐπιστρέψει μοι ἀγαθὰ ἀντὶ τῆς κατάρας
αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. 13 καὶ ἐπορεύθη Δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ 13
ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ Σεμεϊ ἐπορεύετο ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους ἐχόμενα
αὐτοῦ πορευόμενος καὶ καταρώμενος καὶ λιθάζων ἐν λίθοις ἐκ
πλαγίων αὐτοῦ καὶ τῷ χοῒ πάσσων. 14 καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ 14
πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκλελυμένοι καὶ ἀνέψυξαν ἐκεῖ.
15 Καὶ Αβεσσαλωμ καὶ πᾶς ἀνὴρ Ισραηλ εἰσῆλθον εἰς Ιερουσαλημ 15
καὶ Αχιτοφελ μετ᾽ αὐτοῦ. 16 καὶ ἐγενήθη ἡνίκα ἦλθεν Χουσι ὁ Αρχι 16
ἑταῖρος Δαυιδ πρὸς Αβεσσαλωμ, καὶ εἶπεν Χουσι πρὸς Αβεσσαλωμ
Ζήτω ὁ βασιλεύς. 17 καὶ εἶπεν Αβεσσαλωμ πρὸς Χουσι Τοῦτο τὸ 17
ἔλεός σου μετὰ τοῦ ἑταίρου σου; ἵνα τί οὐκ ἀπῆλθες μετὰ τοῦ
ἑταίρου σου; 18 καὶ εἶπεν Χουσι πρὸς Αβεσσαλωμ Οὐχί, ἀλλὰ κατ- 18
όπισθεν οὗ ἐξελέξατο κύριος καὶ ὁ λαὸς οὗτος καὶ πᾶς ἀνὴρ Ισρα-
ηλ, αὐτῷ ἔσομαι καὶ μετ᾽ αὐτοῦ καθήσομαι· 19 καὶ τὸ δεύτερον τίνι 19
ἐγὼ δουλεύσω; οὐχὶ ἐνώπιον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ; καθάπερ ἐδούλευσα
ἐνώπιον τοῦ πατρός σου, οὕτως ἔσομαι ἐνώπιόν σου. 20 καὶ εἶπεν 20
Αβεσσαλωμ πρὸς Αχιτοφελ Φέρετε ἑαυτοῖς βουλὴν τί ποιήσωμεν.
21 καὶ εἶπεν Αχιτοφελ πρὸς Αβεσσαλωμ Εἴσελθε πρὸς τὰς παλλακὰς 21
τοῦ πατρός σου, ἃς κατέλιπεν φυλάσσειν τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκού-
σεται πᾶς Ισραηλ ὅτι κατῄσχυνας τὸν πατέρα σου, καὶ ἐνισχύσου-
σιν αἱ χεῖρες πάντων τῶν μετὰ σοῦ. 22 καὶ ἔπηξαν τὴν σκηνὴν τῷ 22
Αβεσσαλωμ ἐπὶ τὸ δῶμα, καὶ εἰσῆλθεν Αβεσσαλωμ πρὸς τὰς παλ-
λακὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κατ᾽ ὀφθαλμοὺς παντὸς Ισραηλ. 23 καὶ ἡ 23
βουλὴ Αχιτοφελ, ἣν ἐβουλεύσατο ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρώταις,
ὃν τρόπον ἐπερωτήσῃ ἐν λόγῳ τοῦ θεοῦ, οὕτως πᾶσα ἡ βουλὴ
τοῦ Αχιτοφελ καί γε τῷ Δαυιδ καί γε τῷ Αβεσσαλωμ. — 1 καὶ 17
εἶπεν Αχιτοφελ πρὸς Αβεσσαλωμ Ἐπιλέξω δὴ ἐμαυτῷ δώδεκα

10 αφετε *O*] pr. και B*L* | ως τι B*O*†] τι οτι *L*, τι al. || 11 ιεμ(ε)ιν(ε)ι B†] ιεμενι *O*†, ιεμιναιου *L* | καταρασθαι B(†)] -σθω A, και -σθω *L*† || 12 μοι] pr. κυριος A†, + (ο) κυριος *O*-A*L*† | αυτου] ταυτης A† | τη ult.] pr. εν A, pr. της εν *L*† || 13 εκ(A† εις) πλευρας *O*] εκ περας B†, κατα το κλιτος *L*† || 14 ο λαος (+ ο μετ *L*) αυτου εκλελ.] ο εκλελυμενος A†; + παρα τον ιορδανην *L*p†, cf. Ioseph. Antiq. VII 210 Niese (επι τον ιορδανην) | ανεψυχαν A† || 15 ανηρ] ο λαος A†, ο λαος ανδρων *L*† | εισηλθεν A || 16 ηλθεν] pr. εισ A || 18 αυτω] ουτως A† || 21 αυτου > B† | ακουσονται A† | κατησχυνας] κατ > A† || 22 την(> *L*) σκηνην / τω αβεσσ.] tr. *O* | προς τας παλλ. > A† (sic) || 23 επερωτηση] + τις pl., ερωτα τις *L*† | του ult. pau.] τω BA, > *O*-A*L*

χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ ἀναστήσομαι καὶ καταδιώξω ὀπίσω Δαυιδ
2 τὴν νύκτα· [2]καὶ ἐπελεύσομαι ἐπ' αὐτόν, καὶ αὐτὸς κοπιῶν καὶ
ἐκλελυμένος χερσίν, καὶ ἐκστήσω αὐτόν, καὶ φεύξεται πᾶς ὁ λαὸς
3 ὁ μετ' αὐτοῦ, καὶ πατάξω τὸν βασιλέα μονώτατον· [3]καὶ ἐπιστρέψω
πάντα τὸν λαὸν πρὸς σέ, ὃν τρόπον ἐπιστρέφει ἡ νύμφη πρὸς
τὸν ἄνδρα αὐτῆς· πλὴν ψυχὴν ἑνὸς ἀνδρὸς σὺ ζητεῖς, καὶ παντὶ
4 τῷ λαῷ ἔσται εἰρήνη. [4]καὶ εὐθὴς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς Αβεσ-
5 σαλωμ καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων τῶν πρεσβυτέρων Ισραηλ. [5]καὶ
εἶπεν Αβεσσαλωμ Καλέσατε δὴ καί γε τὸν Χουσι τὸν Αραχι, καὶ
6 ἀκούσωμεν τί ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ καί γε αὐτοῦ. [6]καὶ εἰσῆλθεν
Χουσι πρὸς Αβεσσαλωμ· καὶ εἶπεν Αβεσσαλωμ πρὸς αὐτὸν λέγων
Κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐλάλησεν Αχιτοφελ· εἰ ποιήσομεν κατὰ τὸν
7 λόγον αὐτοῦ; εἰ δὲ μή, σὺ λάλησον. [7]καὶ εἶπεν Χουσι πρὸς Αβεσ-
σαλωμ Οὐκ ἀγαθὴ αὕτη ἡ βουλή, ἣν ἐβουλεύσατο Αχιτοφελ τὸ
8 ἅπαξ τοῦτο. [8]καὶ εἶπεν Χουσι Σὺ οἶδας τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς
ἄνδρας αὐτοῦ ὅτι δυνατοί εἰσιν σφόδρα καὶ κατάπικροι τῇ ψυχῇ
αὐτῶν ὡς ἄρκος ἠτεκνωμένη ἐν ἀγρῷ καὶ ὡς ὗς τραχεῖα ἐν τῷ
πεδίῳ, καὶ ὁ πατήρ σου ἀνὴρ πολεμιστὴς καὶ οὐ μὴ καταλύσῃ τὸν
9 λαόν· [9]ἰδοὺ γὰρ αὐτὸς νῦν κέκρυπται ἐν ἑνὶ τῶν βουνῶν ἢ ἐν
ἑνὶ τῶν τόπων, καὶ ἔσται ἐν τῷ ἐπιπεσεῖν αὐτοῖς ἐν ἀρχῇ καὶ
ἀκούσῃ ὁ ἀκούων καὶ εἴπῃ Ἐγενήθη θραῦσις ἐν τῷ λαῷ τῷ ὀπί-
10 σω Αβεσσαλωμ, [10]καί γε αὐτὸς υἱὸς δυνάμεως, οὗ ἡ καρδία καθὼς
ἡ καρδία τοῦ λέοντος, τηκομένη τακήσεται, ὅτι οἶδεν πᾶς Ισραηλ
11 ὅτι δυνατὸς ὁ πατήρ σου καὶ υἱοὶ δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ. [11]ὅτι
οὕτως συμβουλεύων ἐγὼ συνεβούλευσα, καὶ συναγόμενος συναχθή-
σεται ἐπὶ σὲ πᾶς Ισραηλ ἀπὸ Δαν καὶ ἕως Βηρσαβεε ὡς ἡ ἄμ-
μος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος, καὶ τὸ πρόσωπόν σου πο-
12 ρευόμενον ἐν μέσῳ αὐτῶν, [12]καὶ ἥξομεν πρὸς αὐτὸν εἰς ἕνα τῶν
τόπων, οὗ ἐὰν εὕρωμεν αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ παρεμβαλοῦμεν ἐπ' αὐτόν,
ὡς πίπτει ἡ δρόσος ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ οὐχ ὑπολειψόμεθα ἐν αὐτῷ
13 καὶ τοῖς ἀνδράσιν τοῖς μετ' αὐτοῦ καί γε ἕνα· [13]καὶ ἐὰν εἰς πόλιν
συναχθῇ, καὶ λήμψεται πᾶς Ισραηλ πρὸς τὴν πόλιν ἐκείνην σχοι-
νία καὶ συροῦμεν αὐτὴν ἕως εἰς τὸν χειμάρρουν, ὅπως μὴ καταλειφθῇ
14 ἐκεῖ μηδὲ λίθος. [14]καὶ εἶπεν Αβεσσαλωμ καὶ πᾶς ἀνὴρ Ισραηλ
Ἀγαθὴ ἡ βουλὴ Χουσι τοῦ Αραχι ὑπὲρ τὴν βουλὴν Αχιτοφελ· καὶ

17 2 και 4^0 > A | φευξεται] pr. εκ A || 3 ειρηνη] pr. εν B† || 5 και γε αυτου > *O*-A*L* || 6 ελαλησεν] pr. ο B | ει 1^0 M] > BA || 8 και ως υς — πεδιω > *OL* (A† om etiam και ο seq.) || 9 βουνων] αυλωνων *L*: cf. Ioseph. Antiq. VII 218 Niese (εις τινα των αυλωνων) | ο > B | ειπη] ειπεν B†, ερει *L*† || 10 init. — δυναμ. 1^0] και εσται ο υιος ο μαχητης *L*† | υιοι δυναμεως] pr οι A†, οι μαχηται *L*† || 11 συμβουλευων > *OL* || 12 προς] επ A*L* | και paenult.] + εν πασιν *O*-A*L*†; pr. εν πασιν A†: cf. Ruth 1 11 || 13 πολιν 1^0] pr. την BA | πας] + ανηρ *O*†: cf. 14

κύριος ἐνετείλατο διασκεδάσαι τὴν βουλὴν Αχιτοφελ τὴν ἀγαθήν,
ὅπως ἂν ἐπαγάγῃ κύριος ἐπὶ Αβεσσαλωμ τὰ κακὰ πάντα. — [15]καὶ 15
εἶπεν Χουσι ὁ τοῦ Αραχι πρὸς Σαδωκ καὶ Αβιαθαρ τοὺς ἱερεῖς
Οὕτως καὶ οὕτως συνεβούλευσεν Αχιτοφελ τῷ Αβεσσαλωμ καὶ
τοῖς πρεσβυτέροις Ισραηλ, καὶ οὕτως καὶ οὕτως συνεβούλευσα
ἐγώ· [16]καὶ νῦν ἀποστείλατε ταχὺ καὶ ἀναγγείλατε τῷ Δαυιδ λέ- 16
γοντες Μὴ αὐλισθῇς τὴν νύκτα ἐν αραβωθ τῆς ἐρήμου καί γε δια-
βαίνων σπεῦσον, μήποτε καταπίῃ τὸν βασιλέα καὶ πάντα τὸν λαὸν
τὸν μετ' αὐτοῦ. [17]καὶ Ιωναθαν καὶ Αχιμαας εἱστήκεισαν ἐν τῇ πη- 17
γῇ Ρωγηλ, καὶ ἐπορεύθη ἡ παιδίσκη καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς, καὶ
αὐτοὶ πορεύονται καὶ ἀναγγέλλουσιν τῷ βασιλεῖ Δαυιδ, ὅτι οὐκ
ἐδύναντο ὀφθῆναι τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν. [18]καὶ εἶδεν αὐτοὺς 18
παιδάριον καὶ ἀπήγγειλεν τῷ Αβεσσαλωμ, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο
ταχέως καὶ εἰσῆλθαν εἰς οἰκίαν ἀνδρὸς ἐν Βαουριμ, καὶ αὐτῷ λάκ-
κος ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ κατέβησαν ἐκεῖ. [19]καὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ καὶ διε- 19
πέτασεν τὸ ἐπικάλυμμα ἐπὶ πρόσωπον τοῦ λάκκου καὶ ἔψυξεν ἐπ'
αὐτῷ αραφωθ, καὶ οὐκ ἐγνώσθη ῥῆμα. [20]καὶ ἦλθαν οἱ παῖδες Αβεσ- 20
σαλωμ πρὸς τὴν γυναῖκα εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εἶπαν Ποῦ Αχιμαας
καὶ Ιωναθαν; καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ γυνή Παρῆλθαν μικρὸν τοῦ ὕδα-
τος· καὶ ἐζήτησαν καὶ οὐχ εὗραν καὶ ἀνέστρεψαν εἰς Ιερουσαλημ.
[21]ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτοὺς καὶ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ λάκκου 21
καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ Δαυιδ καὶ εἶπαν πρὸς
Δαυιδ Ἀνάστητε καὶ διάβητε ταχέως τὸ ὕδωρ, ὅτι οὕτως ἐβουλεύ-
σατο περὶ ὑμῶν Αχιτοφελ. [22]καὶ ἀνέστη Δαυιδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ 22
μετ' αὐτοῦ καὶ διέβησαν τὸν Ιορδάνην ἕως τοῦ φωτὸς τοῦ πρωί,
ἕως ἑνὸς οὐκ ἔλαθεν ὃς οὐ διῆλθεν τὸν Ιορδάνην. [23]καὶ Αχιτοφελ 23
εἶδεν ὅτι οὐκ ἐγενήθη ἡ βουλὴ αὐτοῦ, καὶ ἐπέσαξεν τὴν ὄνον αὐ-
τοῦ καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν
αὐτοῦ· καὶ ἐνετείλατο τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ ἀπήγξατο καὶ ἀπέθανεν
καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

[24]Καὶ Δαυιδ διῆλθεν εἰς Μαναϊμ, καὶ Αβεσσαλωμ διέβη τὸν Ιορ- 24
δάνην αὐτὸς καὶ πᾶς ἀνὴρ Ισραηλ μετ' αὐτοῦ. [25]καὶ τὸν Αμεσσαϊ 25
κατέστησεν Αβεσσαλωμ ἀντὶ Ιωαβ ἐπὶ τῆς δυνάμεως· καὶ Αμεσσαϊ

14 την αγαθην] post αχιτοφελ 1° tr. B, + και την βουλην αβεσσαλωμ *L*† | παντα > *L* || 15 ο του αραχι (cf. 5)] > *OL*† || 16 απαγγειλατε *AL* | εν αραβωθ: cf. 15 28 | καταπιη] -πειση B | παντα > *O*† || 17 αχειμας B† hic et in 20, sed in 18 19—29 etiam B -μαας; cf. 15 27 || 18 απηγγειλαν B† | βαουριμ] υ > B†; βαιθχορρων *L*†, cf. Ioseph. Antiq. VII 225 Niese (βοκχορης); cf. 16 5 || 19 εκυψεν et αραβωθωθ A† || 22 ο 2° > *O* || 23 ταφω] οικω *OL*† || 24 διεβη] διηλθεν A† | ανηρ > A† || 25 αμεσσα(ε)ι 1°] -σσει B†: item 2° B, sed in 19 14 20 4—12 etiam B αμεσσαει (20 12 1° αβεσσαει B†); *L*† ubique αμεσσα | αντι] τω A†

υἱὸς ἀνδρὸς καὶ ὄνομα αὐτῷ Ιοθορ ὁ Ισραηλίτης, οὗτος εἰσῆλθεν
πρὸς Αβιγαιαν θυγατέρα Ναας ἀδελφὴν Σαρουιας μητρὸς Ιωαβ.
26 26 καὶ παρενέβαλεν πᾶς Ισραηλ καὶ Αβεσσαλωμ εἰς τὴν γῆν Γαλααδ.
27 27 καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἦλθεν Δαυιδ εἰς Μαναϊμ, Ουεσβι υἱὸς Ναας
ἐκ Ραββαθ υἱῶν Αμμων καὶ Μαχιρ υἱὸς Αμιηλ ἐκ Λωδαβαρ καὶ
28 Βερζελλι ὁ Γαλααδίτης ἐκ Ρωγελλιμ 28 ἤνεγκαν δέκα κοίτας καὶ
ἀμφιτάπους καὶ λέβητας δέκα καὶ σκεύη κεράμου καὶ πυροὺς καὶ
29 κριθὰς καὶ ἄλευρον καὶ ἄλφιτον καὶ κύαμον καὶ φακὸν 29 καὶ μέλι
καὶ βούτυρον καὶ πρόβατα καὶ σαφφωθ βοῶν καὶ προσήνεγκαν τῷ
Δαυιδ καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ᾽ αὐτοῦ φαγεῖν, ὅτι εἶπαν Ὁ λαὸς πει-
νῶν καὶ ἐκλελυμένος καὶ διψῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ.
18 1 Καὶ ἐπεσκέψατο Δαυιδ τὸν λαὸν τὸν μετ᾽ αὐτοῦ καὶ κατέστη-
2 σεν ἐπ᾽ αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους, 2 καὶ ἀπέστειλεν Δαυιδ
τὸν λαόν, τὸ τρίτον ἐν χειρὶ Ιωαβ καὶ τὸ τρίτον ἐν χειρὶ Αβεσσα
υἱοῦ Σαρουιας ἀδελφοῦ Ιωαβ καὶ τὸ τρίτον ἐν χειρὶ Εθθι τοῦ
Γεθθαίου. καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς τὸν λαόν Ἐξελθὼν ἐξελεύσομαι
3 καί γε ἐγὼ μεθ᾽ ὑμῶν. 3 καὶ εἶπαν Οὐκ ἐξελεύσῃ, ὅτι ἐὰν φυγῇ
φύγωμεν, οὐ θήσουσιν ἐφ᾽ ἡμᾶς καρδίαν, καὶ ἐὰν ἀποθάνωμεν τὸ
ἥμισυ ἡμῶν, οὐ θήσουσιν ἐφ᾽ ἡμᾶς καρδίαν, ὅτι σὺ ὡς ἡμεῖς δέκα
χιλιάδες· καὶ νῦν ἀγαθὸν ὅτι ἔσῃ ἡμῖν ἐν τῇ πόλει βοήθεια τοῦ
4 βοηθεῖν. 4 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὁ βασιλεύς Ὃ ἐὰν ἀρέσῃ ἐν ὀ-
φθαλμοῖς ὑμῶν, ποιήσω. καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς ἀνὰ χεῖρα τῆς πύλης,
5 καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐξεπορεύετο εἰς ἑκατοντάδας καὶ εἰς χιλιάδας. 5 καὶ
ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ιωαβ καὶ τῷ Αβεσσα καὶ τῷ Εθθι λέγων
Φείσασθέ μοι τοῦ παιδαρίου τοῦ Αβεσσαλωμ· καὶ πᾶς ὁ λαὸς
ἤκουσεν ἐντελλομένου τοῦ βασιλέως πᾶσιν τοῖς ἄρχουσιν ὑπὲρ
6 Αβεσσαλωμ. 6 καὶ ἐξῆλθεν πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὸν δρυμὸν ἐξ ἐναντίας
7 Ισραηλ, καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐν τῷ δρυμῷ Εφραιμ. 7 καὶ ἔπται-
σεν ἐκεῖ ὁ λαὸς Ισραηλ ἐνώπιον τῶν παίδων Δαυιδ, καὶ ἐγένετο
8 ἡ θραῦσις μεγάλη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν. 8 καὶ
ἐγένετο ἐκεῖ ὁ πόλεμος διεσπαρμένος ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς

25 ιοθορ BA†] ιωθωρ *O*-A†, ιεθερ rel. | ισραηλ(ε)ιτης] ισμαηλ. A, cf. Par. I 2 17 | ναας B*O*] ιεσσαι pl. | αδελφην] -φου B*O* || 27 μααναειμ BA†, sed in 24 19 33 ambo μαναειμ; cf. 2 12 | ουεσβι] και σεφεει *L*† (Ioseph. Antiq. VII 230 Niese σειφαρ uel *siphas*), pr. και pl. | ραββαθ] ραβαθ B, ροωβωθ *L*† | αμιηλ] -ηρ *O* | λαδαβαρ *L* | ρωγελλιμ] λ pro λλ *O* hic, *O*-A in 19 32; ρακαβειν *L*† ambis locis || 28 και σκευη κερ. > *O*† || 29 σαφφωθ βοων] γαλαθηνα μοσχαρια *L*† | ειπεν BA† | εκλελυμ. και διψων] tr. A

18 1 χιλιαρχους κ. εκατονταρχους] tr. *O*† || 2 απεστειλεν] ετρισσευσε *L*† | το 1^0] τον *O* | αβεσσα: cf. I 26 6 || 3 του βοηθειν > *O*(†) || 5 μοι *L*] μου B*O* | αβεσσαλωμ $1^0 \frown 2^0$ A† || 6 εξ εναντιας] εναντιον *O*†, εις απαντησιν τω *L*† || 7 ο] pr. πας A†

γῆς, καὶ ἐπλεόνασεν ὁ δρυμὸς τοῦ καταφαγεῖν ἐκ τοῦ λαοῦ ὑπὲρ
οὓς κατέφαγεν ἐν τῷ λαῷ ἡ μάχαιρα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. [9]καὶ 9
συνήντησεν Αβεσσαλωμ ἐνώπιον τῶν παίδων Δαυιδ, καὶ Αβεσσα-
λωμ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ τοῦ ἡμιόνου αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν ὁ ἡμίονος
ὑπὸ τὸ δάσος τῆς δρυὸς τῆς μεγάλης, καὶ ἐκρεμάσθη ἡ κεφαλὴ
αὐτοῦ ἐν τῇ δρυί, καὶ ἐκρεμάσθη ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀνὰ
μέσον τῆς γῆς, καὶ ὁ ἡμίονος ὑποκάτω αὐτοῦ παρῆλθεν. [10]καὶ 10
εἶδεν ἀνὴρ εἷς καὶ ἀνήγγειλεν Ιωαβ καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἑώρακα τὸν
Αβεσσαλωμ κρεμάμενον ἐν τῇ δρυί. [11]καὶ εἶπεν Ιωαβ τῷ ἀνδρὶ τῷ 11
ἀπαγγέλλοντι Καὶ ἰδοὺ ἑόρακας· τί ὅτι οὐκ ἐπάταξας αὐτὸν εἰς
τὴν γῆν; καὶ ἐγὼ ἂν δεδώκειν σοι δέκα ἀργυρίου καὶ παραζώνην
μίαν. [12]εἶπεν δὲ ὁ ἀνὴρ πρὸς Ιωαβ Καὶ ἐγώ εἰμι ἵστημι ἐπὶ τὰς 12
χεῖράς μου χιλίους σίκλους ἀργυρίου, οὐ μὴ ἐπιβάλω χεῖρά μου
ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, ὅτι ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν ἐνετείλατο ὁ
βασιλεὺς σοὶ καὶ Αβεσσα καὶ τῷ Εθθι λέγων Φυλάξατέ μοι τὸ
παιδάριον τὸν Αβεσσαλωμ [13]μὴ ποιῆσαι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἄδικον· 13
καὶ πᾶς ὁ λόγος οὐ λήσεται ἀπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ σὺ στήσῃ ἐξ
ἐναντίας. [14]καὶ εἶπεν Ιωαβ Τοῦτο ἐγὼ ἄρξομαι· οὐχ οὕτως μενῶ 14
ἐνώπιόν σου. καὶ ἔλαβεν Ιωαβ τρία βέλη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ
ἐνέπηξεν αὐτὰ ἐν τῇ καρδίᾳ Αβεσσαλωμ. ἔτι αὐτοῦ ζῶντος ἐν τῇ
καρδίᾳ τῆς δρυὸς [15]καὶ ἐκύκλωσαν δέκα παιδάρια αἴροντα τὰ σκεύη 15
Ιωαβ καὶ ἐπάταξαν τὸν Αβεσσαλωμ καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν. [16]καὶ 16
ἐσάλπισεν Ιωαβ ἐν κερατίνῃ, καὶ ἀπέστρεψεν ὁ λαὸς τοῦ μὴ διώ-
κειν ὀπίσω Ισραηλ, ὅτι ἐφείδετο Ιωαβ τοῦ λαοῦ. [17]καὶ ἔλαβεν τὸν 17
Αβεσσαλωμ καὶ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς χάσμα μέγα ἐν τῷ δρυμῷ εἰς
τὸν βόθυνον τὸν μέγαν καὶ ἐστήλωσεν ἐπ᾽ αὐτὸν σωρὸν λίθων
μέγαν σφόδρα. καὶ πᾶς Ισραηλ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ.
[18]καὶ Αβεσσαλωμ ἔτι ζῶν καὶ ἔστησεν ἑαυτῷ τὴν στήλην, ἐν ᾗ 18
ἐλήμφθη, καὶ ἐστήλωσεν αὐτὴν λαβεῖν, τὴν στήλην τὴν ἐν τῇ κοι-
λάδι τοῦ βασιλέως, ὅτι εἶπεν Οὐκ ἔστιν αὐτῷ υἱὸς ἕνεκεν τοῦ

8 εν τω λαω > *OL* || **9** συνηντησεν] ην μεγας *L* | του 1^0 et ο bis] της et η *L*B^c | εκρεμασθη 1^0] -σεν A†; περιεπλακη *L*, cf. Ioseph. Antiq. VII 239 Niese (εμπλακεισης) | υποκατω] pr. ο (uel η: cf. sup.) *O*L^{p}† || **10** εν] επι A*L*† || **11** απαγγ.] αναγγ. B†, αγγ. A†; + αυτω A*L* | δεδωκειν BA (cf. Thack. p. 197 n. 1)] δεδωκα *O*-A, εδωκα mu. | δεκα B*O*] πεντηκοντα σικλους *L* pl. et Ioseph. Antiq. VII 240 Niese || **12** εγω ειμι ιστημι B*O* (cf. 13 28)] εαν συ παριστας mu., εαν παραστησης συ *L*† | χειρα] pr. την *O*, τας χειρας *L*† || **13** ο > A† || **14** ουχ ουτως μενω > A*L*† | σου > A† | ενεπηξαν B† | εν τη καρδια 1^0] εις την -αν A*L*† || **17** ελαβεν BA] + ιωαβ pl. | αυτον 1^0 > A*L*† | εστηλωσεν B*O*] επεστησεν pl. || **18** αβεσσ. 1^0 — την στηλην την B(†)] αβεσσ. ελημφθη και εστηλωσεν αυτην λαβειν την στηλωσιν την (sic) A†, αβεσσ. ετι ζων ελαβεν και εστησεν εαυτω στηλην *L*(†) | αυτω] μοι *L*†

ἀναμνῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἐκάλεσεν τὴν στήλην Χεὶρ Αβεσσα-
λωμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
19 [19]Καὶ Αχιμαας υἱὸς Σαδωκ εἶπεν Δράμω δὴ καὶ εὐαγγελιῶ τῷ
βασιλεῖ ὅτι ἔκρινεν αὐτῷ κύριος ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ.
20 [20]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ιωαβ Οὐκ ἀνὴρ εὐαγγελίας σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύ-
τῃ καὶ εὐαγγελιῇ ἐν ἡμέρᾳ ἄλλῃ, ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ οὐκ εὐαγ-
21 γελιῇ, οὗ εἵνεκεν ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως ἀπέθανεν. [21]καὶ εἶπεν Ιωαβ
τῷ Χουσι Βαδίσας ἀνάγγειλον τῷ βασιλεῖ ὅσα εἶδες· καὶ προσ-
22 εκύνησεν Χουσι τῷ Ιωαβ καὶ ἐξῆλθεν. [22]καὶ προσέθετο ἔτι Αχιμαας
υἱὸς Σαδωκ καὶ εἶπεν πρὸς Ιωαβ Καὶ ἔστω ὅτι δράμω καί γε ἐγὼ
ὀπίσω τοῦ Χουσι. καὶ εἶπεν Ιωαβ Ἵνα τί τοῦτο τρέχεις, υἱέ μου;
23 δεῦρο, οὐκ ἔστιν σοι εὐαγγελία εἰς ὠφέλειαν πορευομένῳ. [23]καὶ
εἶπεν Τί γὰρ ἐὰν δραμοῦμαι; καὶ εἶπεν αὐτῷ Ιωαβ Δράμε. καὶ
ἔδραμεν Αχιμαας ὁδὸν τὴν τοῦ Κεχαρ καὶ ὑπερέβη τὸν Χουσι. —
24 [24]καὶ Δαυιδ ἐκάθητο ἀνὰ μέσον τῶν δύο πυλῶν. καὶ ἐπορεύθη ὁ
σκοπὸς εἰς τὸ δῶμα τῆς πύλης πρὸς τὸ τεῖχος καὶ ἐπῆρεν τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ τρέχων μόνος ἐνώπιον
25 αὐτοῦ, [25]καὶ ἀνεβόησεν ὁ σκοπὸς καὶ ἀπήγγειλεν τῷ βασιλεῖ. καὶ
εἶπεν ὁ βασιλεύς Εἰ μόνος ἐστίν, εὐαγγελία ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ.
26 καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἐγγίζων. [26]καὶ εἶδεν ὁ σκοπὸς ἄν-
δρα ἕτερον τρέχοντα, καὶ ἐβόησεν ὁ σκοπὸς πρὸς τῇ πύλῃ καὶ
εἶπεν Ἰδοὺ ἀνὴρ ἕτερος τρέχων μόνος. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Καί
27 γε οὗτος εὐαγγελιζόμενος. [27]καὶ εἶπεν ὁ σκοπός Ἐγὼ ὁρῶ τὸν
δρόμον τοῦ πρώτου ὡς δρόμον Αχιμαας υἱοῦ Σαδωκ. καὶ εἶπεν ὁ
βασιλεύς Ἀνὴρ ἀγαθὸς οὗτος καί γε εἰς εὐαγγελίαν ἀγαθὴν ἐλεύ-
28 σεται. [28]καὶ ἐβόησεν Αχιμαας καὶ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα Εἰρήνη·
καὶ προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν·
καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός σου, ὃς ἀπέκλεισεν τοὺς ἄνδρας
τοὺς μισοῦντας τὴν χεῖρα αὐτῶν ἐν τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ.
29 [29]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ τῷ Αβεσσαλωμ; καὶ
εἶπεν Αχιμαας Εἶδον τὸ πλῆθος τὸ μέγα τοῦ ἀποστεῖλαι τὸν δοῦ-
λον τοῦ βασιλέως Ιωαβ καὶ τὸν δοῦλόν σου, καὶ οὐκ ἔγνων τί
30 ἐκεῖ. [30]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Ἐπίστρεψον, στηλώθητι ὧδε· καὶ
31 ἐπεστράφη καὶ ἔστη. [31]καὶ ἰδοὺ ὁ Χουσι παρεγένετο καὶ εἶπεν τῷ
βασιλεῖ Εὐαγγελισθήτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς, ὅτι ἔκρινέν σοι

18 αυτου] μου *AL*† | στηλην ult. *BO*–A] + επι τω ονοματι αυτου και εκαλεσεν(*L*† επεκαλεσαν) αυτην(A† την στηλην) pl. || 19 αυτω > BA† || 20 εινεκεν (cf. Thack. p. 82)] ι > *O* || 21 τω βασ. > *O*† || 22 εστω οτι] εσται οτι *O*, τι εσται εαν *L*† | γε > A | τουτο] συ *L*†, pr. συ pl., + συ A† | εις] προς A† || 23 δραμουμαι B*O*†] δραμω rel. || 25 επορ.] εγενετο A† || 27 και ειπεν 1^0] ειπεν δε *O*† || 28 μισουντας B*O*–A] ανταραντας A†, επαραμενους *L* || 29 τω 2^0 > OL^{p}† || 30 ωδε > *O*† || 31 ειπεν] + ο χουσ(ε)ι *OL*† | ευαγγ.] + δη *O*†

κύριος σήμερον ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐπεγειρομένων ἐπὶ σέ. 32 καὶ 32
εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Χουσι Εἰ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ τῷ Αβεσ-
σαλωμ; καὶ εἶπεν ὁ Χουσι Γένοιντο ὡς τὸ παιδάριον οἱ ἐχθροὶ
τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως καὶ πάντες, ὅσοι ἐπανέστησαν ἐπ'
αὐτὸν εἰς κακά. 1 καὶ ἐταράχθη ὁ βασιλεὺς καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὑπε- 19
ρῷον τῆς πύλης καὶ ἔκλαυσεν· καὶ οὕτως εἶπεν ἐν τῷ πορεύεσθαι
αὐτόν Υἱέ μου Αβεσσαλωμ, υἱέ μου υἱέ μου Αβεσσαλωμ, τίς δῴη
τὸν θάνατόν μου ἀντὶ σοῦ, ἐγὼ ἀντὶ σοῦ; Αβεσσαλωμ υἱέ μου
υἱέ μου. — 2 καὶ ἀνηγγέλη τῷ Ιωαβ λέγοντες Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς 2
κλαίει καὶ πενθεῖ ἐπὶ Αβεσσαλωμ. 3 καὶ ἐγένετο ἡ σωτηρία ἐν τῇ 3
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς πένθος παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων ὅτι Λυπεῖται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ·
4 καὶ διεκλέπτετο ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν 4
πόλιν, καθὼς διακλέπτεται ὁ λαὸς οἱ αἰσχυνόμενοι ἐν τῷ αὐτοὺς
φεύγειν ἐν τῷ πολέμῳ. 5 καὶ ὁ βασιλεὺς ἔκρυψεν τὸ πρόσωπον 5
αὐτοῦ, καὶ ἔκραξεν ὁ βασιλεὺς φωνῇ μεγάλῃ λέγων Υἱέ μου Αβεσ-
σαλωμ, Αβεσσαλωμ υἱέ μου. 6 καὶ εἰσῆλθεν Ιωαβ πρὸς τὸν βασιλέα 6
εἰς τὸν οἶκον καὶ εἶπεν Κατῄσχυνας σήμερον τὸ πρόσωπον πάν-
των τῶν δούλων σου τῶν ἐξαιρουμένων σε σήμερον καὶ τὴν ψυ-
χὴν τῶν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγατέρων σου καὶ τὴν ψυχὴν τῶν
γυναικῶν σου καὶ τῶν παλλακῶν σου 7 τοῦ ἀγαπᾶν τοὺς μισοῦν- 7
τάς σε καὶ μισεῖν τοὺς ἀγαπῶντάς σε καὶ ἀνήγγειλας σήμερον ὅτι
οὐκ εἰσιν οἱ ἄρχοντές σου οὐδὲ παῖδες, ὅτι ἔγνωκα σήμερον ὅτι
εἰ Αβεσσαλωμ ἔζη, πάντες ἡμεῖς σήμερον νεκροί, ὅτι τότε τὸ εὐθὲς
ἦν ἐν ὀφθαλμοῖς σου· 8 καὶ νῦν ἀναστὰς ἔξελθε καὶ λάλησον εἰς 8
τὴν καρδίαν τῶν δούλων σου, ὅτι ἐν κυρίῳ ὤμοσα ὅτι εἰ μὴ ἐκ-
πορεύσῃ σήμερον, εἰ αὐλισθήσεται ἀνὴρ μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύ-
την· καὶ ἐπίγνωθι σεαυτῷ καὶ κακόν σοι τοῦτο ὑπὲρ πᾶν τὸ κακὸν
τὸ ἐπελθόν σοι ἐκ νεότητός σου ἕως τοῦ νῦν. 9 καὶ ἀνέστη ὁ βα- 9
σιλεὺς καὶ ἐκάθισεν ἐν τῇ πύλῃ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀνήγγειλαν λέγον-
τες Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κάθηται ἐν τῇ πύλῃ· καὶ εἰσῆλθεν πᾶς ὁ
λαὸς κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως.
Καὶ Ισραηλ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ. 10 καὶ ἦν πᾶς 10

31 επεγειρ.] επ > A† || **32** ει et ο 2⁰ > *O*
19 1 υιε 1⁰ ⌒ 2⁰ B†, αβεσσαλωμ 1⁰ ⌒ 2⁰ A† | εγω αντι σου > A*L*† || **4** ο(> *O*-A†) αισχυνομενος *O*† | αυτους φευγειν] φυγειν αυτους *O*† | τω ult. > *O*† || **5** εκρυψεν] επεκρ. A†, παρεκαλυπτε *L*† | φωνη] pr. εν *O* | αβεσσ. 2⁰] υιε μου A || **6** εξαιρουμενων] -ρουντων *O*†, διασωσαντων *L*† | σε B*O*] την ψυχην σου pl. | την ult. > A | των ult.] pr. ψυχην A†, pr. την ψυχην *O*²⁴⁷*L*† || **7** και 2⁰ B*O*] οτι pl. | εγνωκα] -καν A†, οιδας *L*† | σημερον νεκροι] tr. *O*† | τοτε το B*O*†] τουτο rel. (sed *L*† εκεινος ηρεσκεν pro τοτε το ευθες ην) || **8** ανηρ / μετα σου] tr. A† | και ult. B*O*†] οτι rel.

ὁ λαὸς κρινόμενος ἐν πάσαις φυλαῖς Ισραηλ λέγοντες Ὁ βασιλεὺς
Δαυιδ ἐρρύσατο ἡμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ αὐτὸς
ἐξείλατο ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων, καὶ νῦν πέφευγεν ἀπὸ τῆς
11 γῆς καὶ ἀπὸ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀπὸ Αβεσσαλωμ· [11]καὶ Αβεσσα-
λωμ, ὃν ἐχρίσαμεν ἐφ' ἡμῶν, ἀπέθανεν ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ νῦν
ἵνα τί ὑμεῖς κωφεύετε τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα; καὶ τὸ ῥῆμα
12 παντὸς Ισραηλ ἦλθεν πρὸς τὸν βασιλέα. — [12]καὶ ὁ βασιλεὺς
Δαυιδ ἀπέστειλεν πρὸς Σαδωκ καὶ πρὸς Αβιαθαρ τοὺς ἱερεῖς λέγων
Λαλήσατε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Ιουδα λέγοντες Ἵνα τί γίνεσθε
ἔσχατοι τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ; καὶ
13 λόγος παντὸς Ισραηλ ἦλθεν πρὸς τὸν βασιλέα. [13]ἀδελφοί μου ὑμεῖς,
ὀστᾶ μου καὶ σάρκες μου ὑμεῖς, καὶ ἵνα τί γίνεσθε ἔσχατοι τοῦ
14 ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ; [14]καὶ τῷ Αμεσσαϊ
ἐρεῖτε Οὐχὶ ὀστοῦν μου καὶ σάρξ μου σύ; καὶ νῦν τάδε ποιήσαι
μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, εἰ μὴ ἄρχων δυνάμεως ἔσῃ ἐνώπιον
15 ἐμοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἀντὶ Ιωαβ. [15]καὶ ἔκλινεν τὴν καρδίαν παν-
τὸς ἀνδρὸς Ιουδα ὡς ἀνδρὸς ἑνός, καὶ ἀπέστειλαν πρὸς τὸν βα-
16 σιλέα λέγοντες Ἐπιστράφητι σὺ καὶ πάντες οἱ δοῦλοί σου. [16]καὶ
ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ Ιορδάνου, καὶ ἄνδρες
Ιουδα ἤλθαν εἰς Γαλγαλα τοῦ πορεύεσθαι εἰς ἀπαντὴν τοῦ βασι-
17 λέως διαβιβάσαι τὸν βασιλέα τὸν Ιορδάνην. — [17]καὶ ἐτάχυνεν Σε-
μεϊ υἱὸς Γηρα υἱοῦ τοῦ Ιεμενι ἐκ Βαουριμ καὶ κατέβη μετὰ ἀνδρὸς
18 Ιουδα εἰς ἀπαντὴν τοῦ βασιλέως Δαυιδ [18]καὶ χίλιοι ἄνδρες μετ'
αὐτοῦ ἐκ τοῦ Βενιαμιν καὶ Σιβα τὸ παιδάριον τοῦ οἴκου Σαουλ
καὶ δέκα πέντε υἱοὶ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ εἴκοσι δοῦλοι αὐτοῦ μετ'
19 αὐτοῦ, καὶ κατεύθυναν τὸν Ιορδάνην ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως [19]καὶ
ἐλειτούργησαν τὴν λειτουργίαν τοῦ διαβιβάσαι τὸν βασιλέα, καὶ
διέβη ἡ διάβασις ἐξεγεῖραι τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ποι-
ῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. καὶ Σεμεϊ υἱὸς Γηρα ἔπεσεν ἐπὶ
πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως διαβαίνοντος αὐτοῦ τὸν
20 Ιορδάνην [20]καὶ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα Μὴ διαλογισάσθω ὁ κύριός
μου ἀνομίαν καὶ μὴ μνησθῇς ὅσα ἠδίκησεν ὁ παῖς σου ἐν τῇ
ἡμέρᾳ, ᾗ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἐξεπορεύετο ἐξ Ιερουσαλημ, τοῦ

10 κρινομενος B*O*†] γογγυζοντες *L*†, διακρινομενος rel. | απο 1^0 pl.] εκ χειρος *O*–A*L*, pr. εκ χειρος BA† | εξειλατο] ερρυσατο A*L*† (pro ερρυσατο praec. praeb. *L*† εξηρηται) | απο ult.] pr. και B† || **11** και αβεσσ. > B*O*–AL^p† | επιστρεψαι pl.] + προς BA*L*: idem add. BA† post επιστρ. in 12, nullus in 13 || **12** προς 2^0 > *O* || **13** μου 1^0] μοι B† | και 2^0 > BA† || **15** ως *O*–A*L*] εως BA | **16** απαντην] -τησιν *OL*: item *OL* in 17. 25, *O*–AL^p in 21, B*OL* in 26 | τον 1^0⌒2^0 A || **17** δαυιδ > A† || **18** χιλιοι] + οι B† | εκ του > B*† | αυτου μετ αυτου 1^0⌒2^0 A || **19** του διαβ. τον βασ.] του βασιλεως του διαβ. αυτον A† | η > *O*† | εξεγειραι] pr. του *O* | αυτου ενωπιον > *O*† || **20** ο βασ. > B | εξεπορ. (*L*† εξηλθεν)] ante ο κυρ. μου ult. tr. *OL*

θέσθαι τὸν βασιλέα εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, [21]ὅτι ἔγνω ὁ δοῦλός 21
σου ὅτι ἐγὼ ἥμαρτον, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἦλθον σήμερον πρότερος παν-
τὸς οἴκου Ιωσηφ τοῦ καταβῆναι εἰς ἀπαντὴν τοῦ κυρίου μου τοῦ
βασιλέως. [22]καὶ ἀπεκρίθη Αβεσσα υἱὸς Σαρουιας καὶ εἶπεν Μὴ ἀντὶ 22
τούτου οὐ θανατωθήσεται Σεμεϊ, ὅτι κατηράσατο τὸν χριστὸν κυ-
ρίου; [23]καὶ εἶπεν Δαυιδ Τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν, υἱοὶ Σαρουιας, ὅτι γίνεσθέ 23
μοι σήμερον εἰς ἐπίβουλον; σήμερον οὐ θανατωθήσεταί τις ἀνὴρ
ἐξ Ισραηλ, ὅτι οὐκ οἶδα εἰ σήμερον βασιλεύω ἐγὼ ἐπὶ τὸν Ισραηλ.
[24]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σεμεϊ Οὐ μὴ ἀποθάνῃς· καὶ ὤμοσεν 24
αὐτῷ ὁ βασιλεύς. — [25]καὶ Μεμφιβοσθε υἱὸς Ιωναθαν υἱοῦ Σαουλ 25
κατέβη εἰς ἀπαντὴν τοῦ βασιλέως· καὶ οὐκ ἐθεράπευσεν τοὺς πό-
δας αὐτοῦ οὐδὲ ὠνυχίσατο οὐδὲ ἐποίησεν τὸν μύστακα αὐτοῦ καὶ
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ οὐκ ἔπλυνεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἧς ἀπῆλθεν ὁ βα-
σιλεύς, ἕως τῆς ἡμέρας, ἧς αὐτὸς παρεγένετο ἐν εἰρήνῃ. [26]καὶ ἐγέ- 26
νετο ὅτε εἰσῆλθεν εἰς Ιερουσαλημ εἰς ἀπάντησιν τοῦ βασιλέως,
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς Τί ὅτι οὐκ ἐπορεύθης μετ' ἐμοῦ, Μεμ-
φιβοσθε; [27]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Μεμφιβοσθε Κύριέ μου βασιλεῦ, 27
ὁ δοῦλός μου παρελογίσατό με, ὅτι εἶπεν ὁ παῖς σου αὐτῷ Ἐπί-
σαξόν μοι τὴν ὄνον καὶ ἐπιβῶ ἐπ' αὐτὴν καὶ πορεύσομαι μετὰ
τοῦ βασιλέως, ὅτι χωλὸς ὁ δοῦλός σου· [28]καὶ μεθώδευσεν ἐν τῷ 28
δούλῳ σου πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα, καὶ ὁ κύριός μου
ὁ βασιλεὺς ὡς ἄγγελος τοῦ θεοῦ, καὶ ποίησον τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀ-
φθαλμοῖς σου· [29]ὅτι οὐκ ἦν πᾶς ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου ἀλλ' ἢ 29
ὅτι ἄνδρες θανάτου τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ, καὶ ἔθηκας τὸν
δοῦλόν σου ἐν τοῖς ἐσθίουσιν τὴν τράπεζάν σου· καὶ τί ἐστίν
μοι ἔτι δικαίωμα καὶ τοῦ κεκραγέναι με ἔτι πρὸς τὸν βασιλέα;
[30]καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς Ἵνα τί λαλεῖς ἔτι τοὺς λόγους σου; 30
εἶπον Σὺ καὶ Σιβα διελεῖσθε τὸν ἀγρόν. [31]καὶ εἶπεν Μεμφιβοσθε 31
πρὸς τὸν βασιλέα Καί γε τὰ πάντα λαβέτω μετὰ τὸ παραγενέσθαι
τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα ἐν εἰρήνῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. —
[32]καὶ Βερζελλι ὁ Γαλααδίτης κατέβη ἐκ Ρωγελλιμ καὶ διέβη μετὰ 32
τοῦ βασιλέως τὸν Ιορδάνην ἐκπέμψαι αὐτὸν τὸν Ιορδάνην· [33]καὶ 33
Βερζελλι ἀνὴρ πρεσβύτερος σφόδρα, υἱὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν, καὶ
αὐτὸς διέθρεψεν τὸν βασιλέα ἐν τῷ οἰκεῖν αὐτὸν ἐν Μαναϊμ, ὅτι

21 καταβηναι] + με *O* || 22 αβεσσα (cf. I 26 6)] pr. ο A† | και ειπεν] λεγων *O*† || 23 μοι > A† | σημερον ου B*O*†] ει σημ. rel. | βασιλευω εγω] εμοι εγω βασ. A† || 24 αποθανης] θανατωθησει *L*† || 25 μεμφιβοσθε (cf. 9 6)] pr. ιδου pl. | ιωναθαν > B, ιων. υιου > A† | επλυνεν] pr. απ B | αυτος > *OL*† || 27 μου 1^0 > A† | μου 2^0] σου BA† || 28 εν τω δουλω M] ο δουλος B* A†, τω δουλω B^c | τον 2^0] pr. προς B† | βασιλευς M] + εποιησεν το καλον ενωπιον (sic) B*O*; pro και ult. — fin. hab. *L*† εποιησε το καλον ενωπιον του θεου || 31 γε > *OL*† || 32 εκπεμψαι B*O*†] προπεμψαι rel.: cf. Ioseph. Antiq. VII 272 Niese (προπεμψαντα)

34 ἀνὴρ μέγας ἐστὶν σφόδρα. 34καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Βερζελλι
Σὺ διαβήσῃ μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ διαθρέψω τὸ γῆράς σου μετ᾽ ἐμοῦ ἐν
35 Ιερουσαλημ. 35καὶ εἶπεν Βερζελλι πρὸς τὸν βασιλέα Πόσαι ἡμέραι
ἐτῶν ζωῆς μου, ὅτι ἀναβήσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως εἰς Ιερουσα-
36 λημ; 36υἱὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐγώ εἰμι σήμερον· μὴ γνώσομαι
ἀνὰ μέσον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ; ἢ γεύσεται ὁ δοῦλός σου ἔτι ὃ
φάγομαι ἢ πίομαι; ἢ ἀκούσομαι ἔτι φωνὴν ᾀδόντων καὶ ᾀδουσῶν;
ἵνα τί ἔσται ἔτι ὁ δοῦλός σου εἰς φορτίον ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν
37 βασιλέα; 37ὡς βραχὺ διαβήσεται ὁ δοῦλός σου τὸν Ιορδάνην μετὰ
τοῦ βασιλέως· καὶ ἵνα τί ἀνταποδίδωσίν μοι ὁ βασιλεὺς τὴν ἀντ-
38 απόδοσιν ταύτην; 38καθισάτω δὴ ὁ δοῦλός σου καὶ ἀποθανοῦμαι
ἐν τῇ πόλει μου παρὰ τῷ τάφῳ τοῦ πατρός μου καὶ τῆς μητρός
μου· καὶ ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου Χαμααμ διαβήσεται μετὰ τοῦ κυρίου
μου τοῦ βασιλέως, καὶ ποίησον αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς
39 σου. 39καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Μετ᾽ ἐμοῦ διαβήτω Χαμααμ, κἀγὼ ποι-
ήσω αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ πάντα, ὅσα ἐκλέξῃ
40 ἐπ᾽ ἐμοί, ποιήσω σοι. 40καὶ διέβη πᾶς ὁ λαὸς τὸν Ιορδάνην, καὶ
ὁ βασιλεὺς διέβη· καὶ κατεφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βερζελλι καὶ
41 εὐλόγησεν αὐτόν, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. 41καὶ διέβη
ὁ βασιλεὺς εἰς Γαλγαλα, καὶ Χαμααμ διέβη μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ πᾶς ὁ
λαὸς Ιουδα διαβαίνοντες μετὰ τοῦ βασιλέως καί γε τὸ ἥμισυ τοῦ
42 λαοῦ Ισραηλ. — 42καὶ ἰδοὺ πᾶς ἀνὴρ Ισραηλ παρεγένοντο πρὸς
τὸν βασιλέα καὶ εἶπον πρὸς τὸν βασιλέα Τί ὅτι ἔκλεψάν σε οἱ
ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀνὴρ Ιουδα καὶ διεβίβασαν τὸν βασιλέα καὶ τὸν οἶκον
43 αὐτοῦ τὸν Ιορδάνην καὶ πάντες ἄνδρες Δαυιδ μετ᾽ αὐτοῦ; 43καὶ
ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ Ιουδα πρὸς ἄνδρα Ισραηλ καὶ εἶπαν Διότι ἐγγί-
ζει πρός με ὁ βασιλεύς· καὶ ἵνα τί οὕτως ἐθυμώθης περὶ τοῦ
λόγου τούτου; μὴ βρώσει ἐφάγαμεν ἐκ τοῦ βασιλέως, ἢ δόμα ἔδω-
44 κεν ἢ ἄρσιν ἦρεν ἡμῖν; 44καὶ ἀπεκρίθη ἀνὴρ Ισραηλ τῷ ἀνδρὶ
Ιουδα καὶ εἶπεν Δέκα χεῖρές μοι ἐν τῷ βασιλεῖ, καὶ πρωτότοκος
ἐγὼ ἢ σύ, καί γε ἐν τῷ Δαυιδ εἰμὶ ὑπὲρ σέ· καὶ ἵνα τί τοῦτο
ὕβρισάς με καὶ οὐκ ἐλογίσθη ὁ λόγος μου πρῶτός μοι τοῦ ἐπι-

33 εστιν BO†] ην rel. || 34 προς > A† | το — εμου ult.] τον οικον σου A† || 35 ετων] ημερων B† | εις] εν A || 36 μη] ει μην B†, ει *L*† | κακου O†] pr. ανα μεσον *L*†, + εις πονηρον B(†), ανα μεσον πονηρου pl. | η 1⁰] ει B*L* | η 3⁰] και A† | και 2⁰] η A | ινα τι BO†] pr. και rel. | ετι/ο δουλος σου] tr. A, ετι > *L* || 38 χαμααμ] χαναν O†: item in 39. 41; αχιμααν uel sim. *L*†: item in 39. 41, cf. Ioseph. Antiq. VII 274 Niese (αχιμανον) || 39 εκλεξη] εκδεξηται A† || 40 διεβη 2⁰] ειστηκει O-A *L* || 41 ο βασ.] πας ο λαος A†, ο λαος O247†, > O376† || 43 προς με/ο βασ.] tr. O† (A† add. μου post βασ.) | ουτως] τουτο *OL*†: cf. 44 | βρωσει] -σιν A, -σεις O-A† | εδωκεν] δεδωκεν A, δεδωκεν ημιν *L*† || 44 του *OL*†] + ιουδα rel.

στρέψαι τὸν βασιλέα ἐμοί; καὶ ἐσκληρύνθη ὁ λόγος ἀνδρὸς Ιουδα
ὑπὲρ τὸν λόγον ἀνδρὸς Ισραηλ.
1 Καὶ ἐκεῖ ἐπικαλούμενος υἱὸς παράνομος καὶ ὄνομα αὐτῷ Σαβεε 20
υἱὸς Βοχορι ἀνὴρ ὁ Ιεμενι καὶ ἐσάλπισεν ἐν τῇ κερατίνῃ καὶ εἶπεν
Οὐκ ἔστιν ἡμῖν μερὶς ἐν Δαυιδ οὐδὲ κληρονομία ἡμῖν ἐν τῷ υἱῷ
Ιεσσαι· ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματά σου, Ισραηλ. 2 καὶ ἀνέβη πᾶς ἀνὴρ 2
Ισραηλ ἀπὸ ὄπισθεν Δαυιδ ὀπίσω Σαβεε υἱοῦ Βοχορι, καὶ ἀνὴρ
Ιουδα ἐκολλήθη τῷ βασιλεῖ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ Ιορδάνου καὶ ἕως Ιε-
ρουσαλημ. 3 καὶ εἰσῆλθεν Δαυιδ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Ιερουσα- 3
λημ, καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς τὰς δέκα γυναῖκας τὰς παλλακὰς αὐτοῦ,
ἃς ἀφῆκεν φυλάσσειν τὸν οἶκον, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς ἐν οἴκῳ φυ-
λακῆς καὶ διέθρεψεν αὐτὰς καὶ πρὸς αὐτὰς οὐκ εἰσῆλθεν, καὶ ἦσαν
συνεχόμεναι ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτῶν, χῆραι ζῶσαι. — 4 καὶ 4
εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Αμεσσαϊ Βόησόν μοι τὸν ἄνδρα Ιουδα
τρεῖς ἡμέρας, σὺ δὲ αὐτοῦ στῆθι. 5 καὶ ἐπορεύθη Αμεσσαϊ τοῦ βο- 5
ῆσαι τὸν Ιουδαν καὶ ἐχρόνισεν ἀπὸ τοῦ καιροῦ, οὗ ἐτάξατο αὐτῷ
Δαυιδ. 6 καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς Αβεσσα Νῦν κακοποιήσει ἡμᾶς Σαβεε 6
υἱὸς Βοχορι ὑπὲρ Αβεσσαλωμ, καὶ νῦν σὺ λαβὲ μετὰ σεαυτοῦ τοὺς
παῖδας τοῦ κυρίου σου καὶ καταδίωξον ὀπίσω αὐτοῦ, μήποτε ἑαυτῷ
εὕρῃ πόλεις ὀχυρὰς καὶ σκιάσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν. 7 καὶ ἐξῆλ- 7
θον ὀπίσω αὐτοῦ οἱ ἄνδρες Ιωαβ καὶ ὁ χερεθθι καὶ ὁ φελεθθι καὶ
πάντες οἱ δυνατοὶ καὶ ἐξῆλθαν ἐξ Ιερουσαλημ διῶξαι ὀπίσω Σαβεε
υἱοῦ Βοχορι. — 8 καὶ αὐτοὶ παρὰ τῷ λίθῳ τῷ μεγάλῳ τῷ ἐν Γα- 8
βαων, καὶ Αμεσσαϊ εἰσῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν. καὶ Ιωαβ περιεζω-
σμένος μανδύαν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ καὶ ἐπ' αὐτῷ περιεζωσμένος
μάχαιραν ἐζευγμένην ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ἐν κολεῷ αὐτῆς, καὶ
ἡ μάχαιρα ἐξῆλθεν καὶ ἔπεσεν. 9 καὶ εἶπεν Ιωαβ τῷ Αμεσσαϊ Εἰ 9
ὑγιαίνεις σύ, ἀδελφέ; καὶ ἐκράτησεν ἡ χεὶρ ἡ δεξιὰ Ιωαβ τοῦ πώ-
γωνος Αμεσσαϊ τοῦ καταφιλῆσαι αὐτόν· 10 καὶ Αμεσσαϊ οὐκ ἐφυ- 10
λάξατο τὴν μάχαιραν τὴν ἐν τῇ χειρὶ Ιωαβ, καὶ ἔπαισεν αὐτὸν ἐν
αὐτῇ Ιωαβ εἰς τὴν ψόαν, καὶ ἐξεχύθη ἡ κοιλία αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν,

20 1 εκει επικαλ.] tr. A† | επικαλ.] απηντα ανηρ *L*† | αβεε A† hic et in 7, sed in 2. 6. 10. 13. 21. 22 etiam A σαβεε | βοχορι hic et in 2—22 (cf. Ioseph. Antiq. VII 278. 280. 290 Niese βοχοριου)] βεδδαδι *L*†: cf. Iosephi uersio latina *beddadi* (sic in 278. 280) uel *badadi* (sic in 290) | ιεμενι] αραχι *L*†: ex **17** 5. 14 | εν 1^0 > B, εν τη > *L*† | ημιν μερις] tr. A† || 2 ανηρ 1^0 > B*L* (*L*† οι δε ανδρες pro και ανηρ seq.) || 3 παλλακιδας A† || 4 αμεσσαι: cf. **17** 25 || 5 δαυιδ > B*O*† || 6 αβεσσα: cf. I **26** 6 | συ > A*L* | μετα σεαυτου > *O*† | εαυτω ευρη] ευρη αυτω *O*(†) || 7 εξηλθον compl.] -θαν MV, -θεν B*O* | αυτου] + αβεσσα B^c pl. | οι ανδρες V] pr. και B*O* | χερεθθι] λ pro ρ B*†: item B† in 23, cf. **8** 18 || 8 εισηλθεν] εισ > B†, παρεγενετο *L*† | εξηλθεν] + και αυτη εξηλθεν B† || 9 ει > *O* | συ pl.] > B*O* | αδελφε] + μου αμεσσαει *O*† | ιωαβ ult. > *O* || 10 εις 1^0] επι *OL*†: cf. **3** 27 | ψοαν: cf. **2** 23

καὶ οὐκ ἐδευτέρωσεν αὐτῷ, καὶ ἀπέθανεν. καὶ Ιωαβ καὶ Αβεσσα ὁ
11 ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐδίωξεν ὀπίσω Σαβεε υἱοῦ Βοχορι· [11]καὶ ἀνὴρ
ἔστη ἐπ᾽ αὐτὸν τῶν παιδαρίων Ιωαβ καὶ εἶπεν Τίς ὁ βουλόμενος
12 Ιωαβ καὶ τίς τοῦ Δαυιδ, ὀπίσω Ιωαβ· [12]καὶ Αμεσσαϊ πεφυρμένος
ἐν τῷ αἵματι ἐν μέσῳ τῆς τρίβου, καὶ εἶδεν ὁ ἀνὴρ ὅτι εἱστήκει
πᾶς ὁ λαός, καὶ ἀπέστρεψεν τὸν Αμεσσαϊ ἐκ τῆς τρίβου εἰς ἀγρὸν
καὶ ἐπέρριψεν ἐπ᾽ αὐτὸν ἱμάτιον, καθότι εἶδεν πάντα τὸν ἐρχόμενον
13 ἐπ᾽ αὐτὸν ἑστηκότα· [13]ἡνίκα δὲ ἔφθασεν ἐκ τῆς τρίβου, παρῆλθεν
πᾶς ἀνὴρ Ισραηλ ὀπίσω Ιωαβ τοῦ διῶξαι ὀπίσω Σαβεε υἱοῦ Βοχορι. —
14 [14]καὶ διῆλθεν ἐν πάσαις φυλαῖς Ισραηλ εἰς Αβελ καὶ εἰς Βαιθμαχα
καὶ πάντες ἐν Χαρρι, καὶ ἐξεκκλησιάσθησαν καὶ ἦλθον κατόπισθεν
15 αὐτοῦ. [15]καὶ παρεγενήθησαν καὶ ἐπολιόρκουν ἐπ᾽ αὐτὸν τὴν Αβελ
καὶ τὴν Βαιθμαχα καὶ ἐξέχεαν πρόσχωμα πρὸς τὴν πόλιν, καὶ ἔστη
ἐν τῷ προτειχίσματι, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ Ιωαβ ἐνοοῦσαν κατα-
16 βαλεῖν τὸ τεῖχος. [16]καὶ ἐβόησεν γυνὴ σοφὴ ἐκ τοῦ τείχους καὶ
εἶπεν Ἀκούσατε ἀκούσατε, εἴπατε δὴ πρὸς Ιωαβ Ἔγγισον ἕως ὧδε,
17 καὶ λαλήσω πρὸς αὐτόν. [17]καὶ προσήγγισεν πρὸς αὐτήν, καὶ εἶπεν
ἡ γυνή Εἰ σὺ εἶ Ιωαβ; ὁ δὲ εἶπεν Ἐγώ. εἶπεν δὲ αὐτῷ Ἄκουσον
τοὺς λόγους τῆς δούλης σου. καὶ εἶπεν Ιωαβ Ἀκούω ἐγώ εἰμι.
18 [18]καὶ εἶπεν λέγουσα Λόγον ἐλάλησαν ἐν πρώτοις λέγοντες Ἠρωτη-
μένος ἠρωτήθη ἐν τῇ Αβελ καὶ ἐν Δαν εἰ ἐξέλιπον ἃ ἔθεντο οἱ
πιστοὶ τοῦ Ισραηλ, ἐρωτῶντες ἐπερωτήσουσιν ἐν Αβελ καὶ οὕτως
19 εἰ ἐξέλιπον. [19]ἐγώ εἰμι εἰρηνικὰ τῶν στηριγμάτων Ισραηλ, σὺ δὲ
ζητεῖς θανατῶσαι πόλιν καὶ μητρόπολιν ἐν Ισραηλ· ἵνα τί κατα-
20 ποντίζεις κληρονομίαν κυρίου; [20]καὶ ἀπεκρίθη Ιωαβ καὶ εἶπεν Ἵλεώς
21 μοι ἵλεώς μοι, εἰ καταποντιῶ καὶ εἰ διαφθερῶ· [21]οὐχ οὗτος ὁ λό-
γος, ὅτι ἀνὴρ ἐξ ὄρους Εφραιμ, Σαβεε υἱὸς Βοχορι ὄνομα αὐτοῦ,
καὶ ἐπῆρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλέα Δαυιδ· δότε αὐτόν
μοι μόνον, καὶ ἀπελεύσομαι ἀπάνωθεν τῆς πόλεως. καὶ εἶπεν ἡ
γυνὴ πρὸς Ιωαβ Ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ῥιφήσεται πρὸς σὲ διὰ
22 τοῦ τείχους. [22]καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς πάντα τὸν λαὸν καὶ ἐλά-

10 εδιωξεν] -ξαν *O*, κατεδιωκον *L*† || 12 ο 1^{0} A*L*p†] > rel. | απεστρεψεν compl.] -ψαν B*O*, απερριψε *L*† | επερριψεν] -ψαν *O* || 13 ηνικα δε εφθασεν B*O*] και εγενετο οτε μετεστη(*L*† μετεστησεν τον αμεσσα) pl. || 14 εις 2^{0} > *L*† | βαιθμαχα] βηθ. A†: item in 15, cf. Ruth 1 1 | εξεκκλ. B*O*†] pr. πασαι αι πολεις rel. (*L*† om. και παντες εν χορρι) | ηλθον] ηλθεν B† || 15 επολιορκουν επ] περιεκαθισαν *L*†, cf. Ioseph. Antiq. VII 288 Niese (περικαθισας) | την 1^{0} pl.] εν B*O*, εν τη *L*† | και 3^{0} > B*O*† | την 2^{0} B] εν A†, τη *O*–A†, > *L* | ο ult. > A || 16 ακουσ. 2^{0} > A† | ιωαβ] pr. τον A† | εως > AV† || 17 προσηγγισεν] προσ > *OL* || 18 ηρωτηθη] -θην *O* | ερωτωντες] ερωντες B† | εν αβελ] pr. ενα B† || 19 ινα] pr. και *O*, > *L*† || 20 μοι 1^{0} > *O*† | ιλεως μοι 2^{0} B*O*†] > rel. | διαφθερω pl.] δια > B†, διαφθειρω *O* || 21 η ult. et προς σε > A†

λησεν πρὸς πᾶσαν τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτῆς· καὶ ἀφεῖλεν
τὴν κεφαλὴν Σαβεε υἱοῦ Βοχορι καὶ ἔβαλεν πρὸς Ιωαβ. καὶ ἐσάλ-
πισεν ἐν κερατίνῃ, καὶ διεσπάρησαν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀνὴρ εἰς τὰ
σκηνώματα αὐτοῦ· καὶ Ιωαβ ἀπέστρεψεν εἰς Ιερουσαλημ πρὸς τὸν
βασιλέα.
[23]Καὶ Ιωαβ πρὸς πάσῃ τῇ δυνάμει Ισραηλ, καὶ Βαναιας υἱὸς 23
Ιωδαε ἐπὶ τοῦ χερεθθι καὶ ἐπὶ τοῦ φελεθθι, [24]καὶ Αδωνιραμ ἐπὶ 24
τοῦ φόρου, καὶ Ιωσαφατ υἱὸς Αχιλουθ ἀναμιμνῄσκων, [25]καὶ Σουσα 25
γραμματεύς, καὶ Σαδωκ καὶ Αβιαθαρ ἱερεῖς, [26]καί γε Ιρας ὁ Ιαριν 26
ἦν ἱερεὺς τοῦ Δαυιδ.
[1]Καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν ταῖς ἡμέραις Δαυιδ τρία ἔτη, ἐνιαυτὸς 21
ἐχόμενος ἐνιαυτοῦ, καὶ ἐζήτησεν Δαυιδ τὸ πρόσωπον τοῦ κυρίου.
καὶ εἶπεν κύριος Ἐπὶ Σαουλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀδικία διὰ
τὸ αὐτὸν θανάτῳ αἱμάτων περὶ οὗ ἐθανάτωσεν τοὺς Γαβαωνίτας.
[2]καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Δαυιδ τοὺς Γαβαωνίτας καὶ εἶπεν πρὸς 2
αὐτούς· καὶ οἱ Γαβαωνῖται οὐχ υἱοὶ Ισραηλ εἰσίν, ὅτι ἀλλ᾽ ἢ ἐκ
τοῦ λείμματος τοῦ Αμορραίου, καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ ὤμοσαν αὐτοῖς·
καὶ ἐζήτησεν Σαουλ πατάξαι αὐτοὺς ἐν τῷ ζηλῶσαι αὐτὸν τοὺς
υἱοὺς Ισραηλ καὶ Ιουδα. [3]καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς τοὺς Γαβαωνίτας 3
Τί ποιήσω ὑμῖν καὶ ἐν τίνι ἐξιλάσομαι καὶ εὐλογήσετε τὴν κληρο-
νομίαν κυρίου; [4]καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ Γαβαωνῖται Οὐκ ἔστιν ἡμῖν 4
ἀργύριον καὶ χρυσίον μετὰ Σαουλ καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ
οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνὴρ θανατῶσαι ἐν Ισραηλ. καὶ εἶπεν Τί ὑμεῖς λέ-
γετε καὶ ποιήσω ὑμῖν; [5]καὶ εἶπαν πρὸς τὸν βασιλέα Ὁ ἀνὴρ συν- 5
ετέλεσεν ἐφ᾽ ἡμᾶς καὶ ἐδίωξεν ἡμᾶς, ὃς παρελογίσατο ἐξολεθρεῦ-
σαι ἡμᾶς· ἀφανίσωμεν αὐτὸν τοῦ μὴ ἑστάναι αὐτὸν ἐν παντὶ
ὁρίῳ Ισραηλ· [6]δότω ἡμῖν ἑπτὰ ἄνδρας ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ 6
ἐξηλιάσωμεν αὐτοὺς τῷ κυρίῳ ἐν Γαβαων Σαουλ ἐκλεκτοὺς κυρίου.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Ἐγὼ δώσω. [7]καὶ ἐφείσατο ὁ βασιλεὺς ἐπὶ 7

22 αφειλεν *BO*†] αφαιρουσι *L*†, αφελειν την κεφαλην σαβεε υιου βοχορι και αφαιρουσιν pl. | βοχορι] + και αφειλεν BA† | εβαλεν B†] ελαβεν A†, επεμψε O^{247}†, ριπτουσιν αυτην rel. | κερατινη] pr. τη A | απο της πολ.] + απ αυτου *BO*(†) || 23 προς *BO*] επι pl. | ισραηλ *BOL*] > pl. | ιωδαε] αχειλουθ B: ex 24 | χερεθθι: cf. 7 | επι του ult.] ο A† || 24 ιωσαφαθ B hic, sed in 8 16 etiam B -φατ: cf. III 4 3 15 24 16 28a 22 32 IV 1 18a 3 1 8 16 9 2 12 19 || 25 σουσα pl.] ισους ο A†, ιησους ο B† || 26 ιαριν] ιαειρει A†

21 1 αδικια *BO*†] pr. η rel. | δια — αιματων > MV | δια το αυτον] εν mu. | αυτον — εθανατωσεν] θανατω αιματων θανατωσαι αυτον *L*† || 2 ουχι A | λειμματος $O^{247(\dagger)}$ (cf. IV 19 4)] αιματος rel. | του 2⁰ > A† | ωμοσαν αυτοις] + μη απολεσαι αυτους *L*† | αυτους ult.] αυτον *O*† || 3 εξιλασομαι] -σωμαι B† || 4 εν ισρ. *BO*(†)] εκ παντος ισρ. rel. | ειπεν] + αυτοις *AL*† || 5 συνετελ. εφ *BO*†] ος συνετ. rel. (*L*† ο συντελεσας) | ος παρελογ. *BO*] και ελογ. pl. || 6 δοτω BO^{247}†] δοθητωσαν *L*†, δοτε A pl. | γαβαων *BO*†] (τω) βουνω pl.: teste uno cod. ex Theodotione | εκλεκτος *O*†

Μεμφιβοσθε υἱὸν Ιωναθαν υἱοῦ Σαουλ διὰ τὸν ὅρκον κυρίου τὸν
ἀνὰ μέσον αὐτῶν, ἀνὰ μέσον Δαυιδ καὶ ἀνὰ μέσον Ιωναθαν υἱοῦ
8 Σαουλ. [8]καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δύο υἱοὺς Ρεσφα θυγατρὸς
Αια, οὓς ἔτεκεν τῷ Σαουλ, τὸν Ερμωνι καὶ τὸν Μεμφιβοσθε, καὶ
τοὺς πέντε υἱοὺς Μιχολ θυγατρὸς Σαουλ, οὓς ἔτεκεν τῷ Εσριηλ
9 υἱῷ Βερζελλι τῷ Μοουλαθι, [9]καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ τῶν Γα-
βαωνιτῶν, καὶ ἐξηλίασαν αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει ἔναντι κυρίου, καὶ
ἔπεσαν οἱ ἑπτὰ αὐτοὶ ἐπὶ τὸ αὐτό· καὶ αὐτοὶ δὲ ἐθανατώθησαν
10 ἐν ἡμέραις θερισμοῦ ἐν πρώτοις ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν. [10]καὶ
ἔλαβεν Ρεσφα θυγάτηρ Αια τὸν σάκκον καὶ ἔπηξεν αὐτῇ πρὸς τὴν
πέτραν ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν, ἕως ἔσταξεν ἐπ᾽ αὐτοὺς ὕδωρ
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐκ ἔδωκεν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καταπαῦ-
11 σαι ἐπ᾽ αὐτοὺς ἡμέρας καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ νυκτός. — [11]καὶ
ἀπηγγέλη τῷ Δαυιδ ὅσα ἐποίησεν Ρεσφα θυγάτηρ Αια παλλακὴ
Σαουλ, καὶ ἐξελύθησαν, καὶ κατέλαβεν αὐτοὺς Δαν υἱὸς Ιωα ἐκ
12 τῶν ἀπογόνων τῶν γιγάντων, [12]καὶ ἐπορεύθη Δαυιδ καὶ ἔλαβεν
τὰ ὀστᾶ Σαουλ καὶ τὰ ὀστᾶ Ιωναθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ παρὰ τῶν
ἀνδρῶν υἱῶν Ιαβις Γαλααδ, οἳ ἔκλεψαν αὐτοὺς ἐκ τῆς πλατείας
Βαιθσαν, ὅτι ἔστησαν αὐτοὺς ἐκεῖ οἱ ἀλλόφυλοι ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἐπά-
13 ταξαν οἱ ἀλλόφυλοι τὸν Σαουλ ἐν Γελβουε, [13]καὶ ἀνήνεγκεν ἐκεῖθεν
τὰ ὀστᾶ Σαουλ καὶ τὰ ὀστᾶ Ιωναθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ συν-
14 ήγαγεν τὰ ὀστᾶ τῶν ἐξηλιασμένων. [14]καὶ ἔθαψαν τὰ ὀστᾶ Σαουλ
καὶ τὰ ὀστᾶ Ιωναθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ τῶν ἡλιασθέντων ἐν γῇ
Βενιαμιν ἐν τῇ πλευρᾷ ἐν τῷ τάφῳ Κις τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ
ἐποίησαν πάντα, ὅσα ἐνετείλατο ὁ βασιλεύς. — καὶ ἐπήκουσεν ὁ
θεὸς τῇ γῇ μετὰ ταῦτα.
15 [15]Καὶ ἐγενήθη ἔτι πόλεμος τοῖς ἀλλοφύλοις μετὰ Ισραηλ. καὶ
κατέβη Δαυιδ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ καὶ ἐπολέμησαν μετὰ
16 τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐξελύθη Δαυιδ. [16]καὶ Ιεσβι, ὃς ἦν ἐν τοῖς
ἐκγόνοις τοῦ Ραφα καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ τριακοσίων

7 ανα μεσον 2^0 *L*†] pr. και rel. || **8** ρεφφαθ A† hic, sed in 10. 11 3 7 etiam A ρεσφα | ερμωνι Ra.] -νιει A†, -νοει B†, αχι *L*† | μιχολ B†] μελχολ *O*; της μεροβ *L* mu.: cf. I 18 19 II 6 23 | εσριηλ V(†) (cf. I 18 19)] εσδριηλ pl., σερει B†, εσδρι A†, εζρι *L*† | μοουλαθι] μωου. B†, -θειτη A†, μααθει *L*†: cf. I 18 19 || **9** εναντιον A | εν ult. > A† || **10** επηξεν B*O*†] διεστρωσεν(δι > *L*†) αυτον rel. | προς B*O*] επι pl. | επ αυτους / υδωρ] tr. *O*†, επ αυτ. > *L*† | υδωρ B*O*†] υδατα θεου rel. | εκ του B*O*] εξ pl. || **11** οσα B*O*] pr. παντα pl. | και 2^0 — fin. B*O*] tr. *L*† ante 11, > mu. || **12** υιων B*O*] > *L* mu. | εκλεψαν] εθαψαν A† | εκ της πλατειας B*O*] απο του τειχους pl.: cf. I 31 12 | βαιθσαν] σαν > B†; βηθσαν *O*†; cf. I 31 10 | οτι — αλλοφ. 1^0 B*O*] κρεμασαντων αυτους εκει των αλλοφυλων *L* pl. | επαταξαν] + αυτον *O*† | τον σαουλ / εν γελβ.] tr. A† || **14** εθαψεν A*L* | ηλιασθεντων] + των B | γη 1^0] pr. τη A*L*† || **15** εξελυθη] επορευθη B† || **16** ιεσβι] + εν νοβ *O*†, δαδου ο υιος ιωας *L*(†) | του ραφα B*O*(†)] των γιγαντων *L* pl.: cf. 18 23 13

σίκλων ὁλκὴ χαλκοῦ καὶ αὐτὸς περιεζωσμένος κορύνην, καὶ διενο-
εῖτο πατάξαι τὸν Δαυιδ. [17]καὶ ἐβοήθησεν αὐτῷ Αβεσσα υἱὸς Σα- 17
ρουιας καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. τότε
ὤμοσαν οἱ ἄνδρες Δαυιδ λέγοντες Οὐκ ἐξελεύσῃ ἔτι μεθ' ἡμῶν εἰς
πόλεμον καὶ οὐ μὴ σβέσῃς τὸν λύχνον Ισραηλ. — [18]καὶ ἐγενήθη 18
μετὰ ταῦτα ἔτι πόλεμος ἐν Γεθ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. τότε ἐπά-
ταξεν Σεβοχα ὁ Ασταττωθι τὸν Σεφ τὸν ἐν τοῖς ἐκγόνοις τοῦ Ραφα. —
[19]καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐν Γοβ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ἐπά- 19
ταξεν Ελεαναν υἱὸς Αριωργιμ ὁ Βαιθλεεμίτης τὸν Γολιαθ τὸν Γεθ-
θαῖον, καὶ τὸ ξύλον τοῦ δόρατος αὐτοῦ ὡς ἀντίον ὑφαινόντων. —
[20]καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γεθ. καὶ ἦν ἀνὴρ μαδων, καὶ οἱ δά- 20
κτυλοι τῶν χειρῶν αὐτοῦ καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἓξ καὶ
ἕξ, εἴκοσι τέσσαρες ἀριθμῷ, καί γε αὐτὸς ἐτέχθη τῷ Ραφα. [21]καὶ 21
ὠνείδισεν τὸν Ισραηλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ιωναθαν υἱὸς Σεμεϊ
ἀδελφοῦ Δαυιδ. — [22]οἱ τέσσαρες οὗτοι ἐτέχθησαν ἀπόγονοι τῶν 22
γιγάντων ἐν Γεθ τῷ Ραφα οἶκος, καὶ ἔπεσαν ἐν χειρὶ Δαυιδ καὶ
ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ.

[1]Καὶ ἐλάλησεν Δαυιδ τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς ταύτης 22
ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐξείλατο αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν
αὐτοῦ καὶ ἐκ χειρὸς Σαουλ, [2]καὶ εἶπεν 2

Κύριε, πέτρα μου καὶ ὀχύρωμά μου καὶ ἐξαιρούμενός με ἐμοί,
[3]ὁ θεός μου φύλαξ ἔσται μου, πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ, 3
ὑπερασπιστής μου καὶ κέρας σωτηρίας μου,
ἀντιλήμπτωρ μου καὶ καταφυγή μου σωτηρίας μου,
ἐξ ἀδίκου σώσεις με.
[4]αἰνετὸν ἐπικαλέσομαι κύριον 4
καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι.
[5]ὅτι περιέσχον με συντριμμοὶ θανάτου, 5
χείμαρροι ἀνομίας ἐθάμβησάν με·

16 ολκη BO^{247}] -κης A mu., > L† || 17 ισραηλ] μου A† || 18 γεθ BO] γαζεθ L†, γαρζερ uel γαρζελ uel sim. pl.: cf. Par. I 20 4 γαζερ | σεβοχα Ra.] σεβ. B†, σεβοχαει O, σοβεκχι L† | αστατωθ(ε)ι B(†)] ασατωθει O^{247}†, αουσαστωνθει A†, χετταιος L† et Ioseph. Antiq. VII 301 Niese | τον σεφ — fin. BO] τους επισυνηγμενους απογονους(L† των απογονων) των γιγαντων pl. | σεφ] σεφε A†, σεφα O^{247}† || 19 ο 1° BO(†)] ετι L pl. | γοβ O†] ροβ L pl., ρομ B† | αριωργ(ε)ιμ BO(†)] ιαδδειν uel sim. L†, αρωρι mu. | ο βαιθλ.] υιου του ελεμι L† | βαιθλεεμιτης] βηθλ. A: cf. Ruth 1 1; μμ pro μ B† | γολιαθ] γοδολιαν B(†) | γεθθαιον] χετταιον B(†) || 20 μαδων BA†] pr. εκ rel., εκ ρααζης L† | αυτος] ουτος OL† || 21 σεμε(ε)ι BO] σαμαα L†, σαμα pl.: cf. 13 3. 32 I 16 9 || 22 ετεχθ. > A† | εν γεθ τω ρ. οικος] τω ρ. εν γ. O, των εν γ. τω οικω ρ. L†

22 1 η ημερα] tr. AL || 2 κυριε] pr. inscr. ωδη B; cf. Ps. 17 || 3 φυλαξ εσται μου] φ. μου ε. μοι B^c | φυλαξ] πλαστης L†: item in 23 3, cf. 22 47 L† ο πλασας με pro ο φυλαξ μου || 5 χειμαρροι BA†] pr. και rel.

6 [6]ὠδῖνες θανάτου ἐκύκλωσάν με,
προέφθασάν με σκληρότητες θανάτου.
7 [7]ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπικαλέσομαι κύριον
καὶ πρὸς τὸν θεόν μου βοήσομαι·
καὶ ἐπακούσεται ἐκ ναοῦ αὐτοῦ φωνῆς μου,
καὶ ἡ κραυγή μου ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτοῦ.
8 [8]καὶ ἐταράχθη καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ,
καὶ τὰ θεμέλια τοῦ οὐρανοῦ συνεταράχθησαν
καὶ ἐσπαράχθησαν, ὅτι ἐθυμώθη κύριος αὐτοῖς.
9 [9]ἀνέβη καπνὸς ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ,
καὶ πῦρ ἐκ στόματος αὐτοῦ κατέδεται,
ἄνθρακες ἐξεκαύθησαν ἀπ' αὐτοῦ.
10 [10]καὶ ἔκλινεν οὐρανοὺς καὶ κατέβη,
καὶ γνόφος ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ.
11 [11]καὶ ἐπεκάθισεν ἐπὶ χερουβιν καὶ ἐπετάσθη
καὶ ὤφθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμου.
12 [12]καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ κύκλῳ αὐτοῦ,
ἡ σκηνὴ αὐτοῦ σκότος ὑδάτων·
ἐπάχυνεν ἐν νεφέλαις ἀέρος.
13 [13]ἀπὸ τοῦ φέγγους ἐναντίον αὐτοῦ
ἐξεκαύθησαν ἄνθρακες πυρός.
14 [14]ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ κύριος,
καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκεν φωνὴν αὐτοῦ
15 [15]καὶ ἀπέστειλεν βέλη καὶ ἐσκόρπισεν αὐτούς,
ἀστραπὴν καὶ ἐξέστησεν αὐτούς.
16 [16]καὶ ὤφθησαν ἀφέσεις θαλάσσης,
καὶ ἀπεκαλύφθη θεμέλια τῆς οἰκουμένης
ἐν τῇ ἐπιτιμήσει κυρίου,
ἀπὸ πνοῆς πνεύματος θυμοῦ αὐτοῦ.
17 [17]ἀπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἔλαβέν με,
εἵλκυσέν με ἐξ ὑδάτων πολλῶν·
18 [18]ἐρρύσατό με ἐξ ἐχθρῶν μου ἰσχύος,
ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.
19 [19]προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου,
καὶ ἐγένετο κύριος ἐπιστήριγμά μου
20 [20]καὶ ἐξήγαγέν με εἰς πλατυσμὸν
καὶ ἐξείλατό με, ὅτι εὐδόκησεν ἐν ἐμοί.

6 ωδινες] σχοινια *L*† || 8 init.] pr. επεβλεψε *L*†: cf. Ps. 103 32 | συνεταραχθ.] συν > A† | εσπαραχθ.] pr. δι M, εταραχθ. *O*† || 11 επεκαθ.] επ > A† | χερουβειμ *OL* | ανεμων *OL*: cf. Ps. 17 11 || 12 αποκρυφης B† | αερων *O* || 15 βελη] πετροβολους *L*† | αστραπην B*O*(†)] pr. και ηστραψεν rel. || 17 ελαβεν] pr. αν A† || 18 ισχυος] ante εχθρων tr. *L*†, ισχυρος A† || 19 εν ημερα] ημεραι BA†

21 καὶ ἀνταπέδωκέν μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, 21
κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀνταπέδωκέν μοι,
22 ὅτι ἐφύλαξα ὁδοὺς κυρίου 22
καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου,
23 ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ κατεναντίον μου, 23
καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, οὐκ ἀπέστην ἀπ' αὐτῶν.
24 καὶ ἔσομαι ἄμωμος αὐτῷ 24
καὶ προφυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου.
25 καὶ ἀποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου 25
καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἐνώπιον τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.
26 μετὰ ὁσίου ὁσιωθήσῃ 26
καὶ μετὰ ἀνδρὸς τελείου τελειωθήσῃ
27 καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ 27
καὶ μετὰ στρεβλοῦ στρεβλωθήσῃ.
28 καὶ τὸν λαὸν τὸν πτωχὸν σώσεις 28
καὶ ὀφθαλμοὺς ἐπὶ μετεώρων ταπεινώσεις.
29 ὅτι σὺ ὁ λύχνος μου, κύριε, 29
καὶ κύριος ἐκλάμψει μοι τὸ σκότος μου.
30 ὅτι ἐν σοὶ δραμοῦμαι μονόζωνος 30
καὶ ἐν τῷ θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος.
31 ὁ ἰσχυρός, ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, 31
τὸ ῥῆμα κυρίου κραταιόν, πεπυρωμένον,
ὑπερασπιστής ἐστιν πᾶσιν τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' αὐτῷ.
32 τίς ἰσχυρὸς πλὴν κυρίου; 32
καὶ τίς κτίστης ἔσται πλὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν;
33 ὁ ἰσχυρὸς ὁ κραταιῶν με δυνάμει, 33
καὶ ἐξετίναξεν ἄμωμον τὴν ὁδόν μου
34 τιθεὶς τοὺς πόδας μου ὡς ἐλάφων 34
καὶ ἐπὶ τὰ ὕψη ἱστῶν με·
35 διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον 35
καὶ κατάξας τόξον χαλκοῦν ἐν βραχίονί μου.

21 κατα την καθ. B†] pr. και *OL*; δοξαν *L*† = כבד || 23 απεστην B*O*247†] -στησαν pl.: cf. Ps. 17 23; αποστησεται *L*† | αυτων B*O*†] εμου rel.: cf. Ps. 17 23 || 25 ενωπιον] εναντιον *O*†, απεναντι pl. || 26 init.] pr. μετα ελεημονος ελεον ποιησεις *L*† || 27 στρεβλωθηση] διαστρεψεις *OL*† || 28 και 1⁰ B*O*] οτι συ *L* pl.: cf. Ps. 17 28 | τον λαον τον πτωχον B*O*] τ. λ. τ. πραον (uel πραυν) *L*†; λαον ταπεινον pl.: cf. Ps. 17 28 || 29 ο λυχνος B*O*†] φωτιεις λυχνον rel.: ex Ps. 17 29 | κυριος] + μου *OL* || 30 μου > A† || 31 κραταιον > *O* || 32 init. B*O*†] pr. διοτι *L*†, pr. οτι rel.: cf. Ps. 17 32 | ισχυρος B*O* (cf. 31. 33. 48 23 5 et Ps. 41 3)] θεος *L* pl.: item *L*† aliis locis || 33 κρατ. με δυν.] κ. μ. δυναμιν A, περιτιθεις μοι δυναμιν *L*† | εξετιναξεν B†] εξετεινεν *O*†; εθετο pl.: cf. Ps. 17 33; pro εξετ. — fin. hab. *L*† διδους οσιοτητα ταις οδοις μου || 35 εν βραχιονι] τους -νας A†

36 [36]καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας μου,
καὶ ἡ ὑπακοή σου ἐπλήθυνέν με
37 [37]εἰς πλατυσμὸν εἰς τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου,
καὶ οὐκ ἐσαλεύθησαν τὰ σκέλη μου.
38 [38]διώξω ἐχθρούς μου καὶ ἀφανιῶ αὐτοὺς
καὶ οὐκ ἀναστρέψω, ἕως συντελέσω αὐτούς·
39 [39]καὶ θλάσω αὐτούς, καὶ οὐκ ἀναστήσονται
καὶ πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου.
40 [40]καὶ ἐνισχύσεις με δυνάμει εἰς πόλεμον,
κάμψεις τοὺς ἐπανιστανομένους μοι ὑποκάτω μου·
41 [41]καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον,
τοὺς μισοῦντάς με, καὶ ἐθανάτωσας αὐτούς.
42 [42]βοήσονται, καὶ οὐκ ἔστιν βοηθός,
πρὸς κύριον, καὶ οὐχ ὑπήκουσεν αὐτῶν.
43 [43]καὶ ἐλέανα αὐτοὺς ὡς χοῦν γῆς,
ὡς πηλὸν ἐξόδων ἐλέπτυνα αὐτούς.
44 [44]καὶ ῥύσῃ με ἐκ μάχης λαῶν,
φυλάξεις με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν·
λαός, ὃν οὐκ ἔγνων, ἐδούλευσάν μοι,
45 [45]υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι,
εἰς ἀκοὴν ὠτίου ἤκουσάν μου·
46 [46]υἱοὶ ἀλλότριοι ἀπορριφήσονται
καὶ σφαλοῦσιν ἐκ τῶν συγκλεισμῶν αὐτῶν.
47 [47]Ζῇ κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ φύλαξ μου,
καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός μου, ὁ φύλαξ τῆς σωτηρίας μου.
48 [48]ἰσχυρὸς κύριος ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις ἐμοί,
παιδεύων λαοὺς ὑποκάτω μου
49 [49]καὶ ἐξάγων με ἐξ ἐχθρῶν μου,
καὶ ἐκ τῶν ἐπεγειρομένων μοι ὑψώσεις με,
ἐξ ἀνδρὸς ἀδικημάτων ῥύσῃ με.
50 [50]διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε, ἐν τοῖς ἔθνεσιν
καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ,

36 η > *O*† || 37 εις πλατ. εις B*O*†] και επλατυνας *L*†: cf. Ps. 17 37; πλατυνεις rel. | fin.] + ολιγοτητες εξεστησαν με και ουχ υπεστησαν με οι υπεναντιοι *L*† || 38 αφανισω AV† || 39 init.] pr. και τελεσω αυτους A† | ουκ αναστησ. B*O*] ου μη αναστωσιν *L* pl.: cf. Ps. 17 39 || 40 δυναμει εις πολ.] δυναμιν και αγαλλιασιν του πολεμειν αυτους *L*† || 42 εσται A† || 43 χουν pl.] χνουν BA*L*† | fin.] + στερεωματησω αυτους *O*247†: ex Aquila || 44 εκ μαχης λαων B*O*] εκ δυναστων λαου *L*†; εξ αντιλογιων λαου μου pl.: cf. Ps. 17 44 | εδουλευσαν B†] -σεν rel. || 45 pro hoc uersu M mu. praebent Ps. 17 45 | ηκουσαν] pr. υπ A†: cf. Ps. 17 45 || 47 φυλαξ 1°: cf. 3 | υψωθητω A† | μου 2° > A*L* (ο 2° ⌒ 3° *O*247†) | φυλαξ της(> A†) σωτηριας B*O*] σωτηρ *L* pl. || 48 ισχυρος] υψηλος A† | παιδευων B*O*†] pr. και rel. || 49¹ > A† | επεγειρ.] επανισταμενων A†

51 μεγαλύνων σωτηρίας βασιλέως αὐτοῦ 51
καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ αὐτοῦ,
τῷ Δαυιδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.
1 Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι Δαυιδ οἱ ἔσχατοι 23
Πιστὸς Δαυιδ υἱὸς Ιεσσαι,
καὶ πιστὸς ἀνήρ, ὃν ἀνέστησεν κύριος ἐπὶ χριστὸν θεοῦ Ιακωβ,
καὶ εὐπρεπεῖς ψαλμοὶ Ισραηλ.
2 πνεῦμα κυρίου ἐλάλησεν ἐν ἐμοί, 2
καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἐπὶ γλώσσης μου·
3 λέγει ὁ θεὸς Ισραηλ, 3
ἐμοὶ ἐλάλησεν φύλαξ Ισραηλ Παραβολὴν εἰπόν
Ἐν ἀνθρώπῳ πῶς κραταιώσητε φόβον θεοῦ;
4 καὶ ἐν θεῷ φωτὶ πρωίας ἀνατείλαι ἥλιος, 4
τὸ πρωὶ οὐ παρῆλθεν ἐκ φέγγους
καὶ ὡς ἐξ ὑετοῦ χλόης ἀπὸ γῆς.
5 οὐ γὰρ οὕτως ὁ οἶκός μου μετὰ ἰσχυροῦ; 5
διαθήκην γὰρ αἰώνιον ἔθετό μοι,
ἑτοίμην ἐν παντὶ καιρῷ, πεφυλαγμένην,
ὅτι πᾶσα σωτηρία μου καὶ πᾶν θέλημα,
ὅτι οὐ μὴ βλαστήσῃ ὁ παράνομος.
6 ὥσπερ ἄκανθα ἐξωσμένη πάντες αὐτοί, 6
ὅτι οὐ χειρὶ λημφθήσονται,
7 καὶ ἀνὴρ οὐ κοπιάσει ἐν αὐτοῖς, 7
καὶ πλῆρες σιδήρου καὶ ξύλον δόρατος,
καὶ ἐν πυρὶ καύσει καυθήσονται αἰσχύνῃ αὐτῶν.
8 Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν Δαυιδ· Ιεβοσθε ὁ Χαναναῖος 8
ἄρχων τοῦ τρίτου ἐστίν, Αδινων ὁ Ασωναῖος. οὗτος ἐσπάσατο
τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ ὀκτακοσίους τραυματίας εἰς ἅπαξ. —
9 καὶ μετ᾽ αὐτὸν Ελεαζαρ υἱὸς πατραδέλφου αὐτοῦ υἱὸς Σουσίτου 9

23 1 ανηρ] pr. ο A† | θεου] pr. κυριου A† || 3 φυλαξ] + εξ B† | κραταιωσατε (sic) *O*† | θεου pl.] χριστου B†, κυριου A† || 4 θεω φωτι BA†] θεου φ. pau., φ. θεου pl. | ηλιος $BO^{247}L$†] pr. ο rel. | ου παρηλθεν *O*] ου κυριος π. B†; και ου σκοτασει *L*: item uel sim. pl. || 5 ουτως pl.] ουτος B*O* | εθετο μοι / ετοιμην] tr. A† | πεφυλαγμενον A† || 6 αυτοι] ουτοι B†, > *L*† || 7 ου > *OL*† | κοπασει A† | καυθησονται Ra.] pr. κατα *L*†, και θησονται B†, και καυθησεται *O*†, pr. και pl. | αισχυνη A†] εν (τη) -νη $O^{-A}L$†; -νην B, εις -νην pl. || 8 δαυιδ] pr. του *O* | ιεβοσθε] ιεσβααλ *L*†: cf. **2** 8 | ο χαναναιος] υιος θεκεμανει *L*†: cf. Par. I **11** 11 | αρχων του τριτου] πρωτος των τριων *L*† | εστιν] pr. αυτος *O*†, > *L*† | αδινων] ων > *O*† | ουτος — αυτου > *O*† | οκτακοσιους] ενναк. *L*† et Ioseph. Antiq. VII 308 Niese; τριακ. B^c†: ex Par. I **11** 11 | τραυμ. OLB^c†] στρατιωτας rel. || 9 ελεαζαρ] ελεαναν B: cf. 24 **21** 19 | υιος πατραδ. αυτου > *L*†: cf. 24 | σουσ(ε)ιτου (uel σουσει του?) B*†] + του B†; σωσειτου *O*†; δουδει *L*† (δουδ pro σουσ etiam B^c†): cf. 24; rel. om. υιος σουσιτου

ἐν τοῖς τρισὶν δυνατοῖς. οὗτος ἦν μετὰ Δαυιδ ἐν Σερραν, καὶ ἐν
τῷ ὀνειδίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις συνήχθησαν ἐκεῖ εἰς πό-
10 λεμον, καὶ ἀνέβησαν ἀνὴρ Ισραηλ· [10]αὐτὸς ἀνέστη καὶ ἐπάταξεν
ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις, ἕως οὗ ἐκοπίασεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ καὶ προσεκολ-
λήθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς τὴν μάχαιραν, καὶ ἐποίησεν κύριος σωτη-
ρίαν μεγάλην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ ὁ λαὸς ἐκάθητο ὀπίσω αὐ-
11 τοῦ πλὴν ἐκδιδύσκειν. — [11]καὶ μετ᾽ αὐτὸν Σαμαια υἱὸς Ασα ὁ
Αρουχαῖος. καὶ συνήχθησαν οἱ ἀλλόφυλοι εἰς Θηρία, καὶ ἦν ἐκεῖ
μερὶς τοῦ ἀγροῦ πλήρης φακοῦ, καὶ ὁ λαὸς ἔφυγεν ἐκ προσώπου
12 ἀλλοφύλων· [12]καὶ ἐστηλώθη ἐν μέσῳ τῆς μερίδος καὶ ἐξείλατο
αὐτὴν καὶ ἐπάταξεν τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐποίησεν κύριος σωτη-
13 ρίαν μεγάλην. — [13]καὶ κατέβησαν τρεῖς ἀπὸ τῶν τριάκοντα καὶ
ἦλθον εἰς Κασων πρὸς Δαυιδ εἰς τὸ σπήλαιον Οδολλαμ, καὶ τάγμα
14 τῶν ἀλλοφύλων παρενέβαλον ἐν τῇ κοιλάδι Ραφαϊμ· [14]καὶ Δαυιδ
τότε ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ τὸ ὑπόστημα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν
15 Βαιθλεεμ. [15]καὶ ἐπεθύμησεν Δαυιδ καὶ εἶπεν Τίς ποτιεῖ με ὕδωρ
ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βαιθλεεμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ; τὸ δὲ σύστημα
16 τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν Βαιθλεεμ. [16]καὶ διέρρηξαν οἱ τρεῖς δυνα-
τοὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ὑδρεύσαντο ὕδωρ ἐκ
τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βαιθλεεμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ καὶ ἔλαβαν καὶ παρ-
εγένοντο πρὸς Δαυιδ, καὶ οὐκ ἠθέλησεν πιεῖν αὐτὸ καὶ ἔσπεισεν
17 αὐτὸ τῷ κυρίῳ [17]καὶ εἶπεν Ἵλεώς μοι, κύριε, τοῦ ποιῆσαι τοῦτο·
εἰ αἷμα τῶν ἀνδρῶν τῶν πορευθέντων ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν πίο-
μαι; καὶ οὐκ ἠθέλησεν πιεῖν αὐτό. ταῦτα ἐποίησαν οἱ τρεῖς δυνατοί.
18 [18]Καὶ Αβεσσα ἀδελφὸς Ιωαβ υἱὸς Σαρουιας, αὐτὸς ἄρχων ἐν
τοῖς τρισίν. καὶ αὐτὸς ἐξήγειρεν τὸ δόρυ αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίους
19 τραυματίας, καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τρισίν· [19]ἐκ τῶν τριῶν ἐκεί-
νων ἔνδοξος, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ ἕως τῶν τριῶν

9 ουτος ην et εν σερραν (cf. Par. I **11** 13) > B*O*† | και 2^{0} — συνηχθ. εκει B†] και > *O* pl., ante συνηχθ. add. και οι αλλοφυλοι pl.; και οι αλλοφυλοι εκει συνηχθ. *L*†; cf. Par. I **11** 13 | ανεβησαν *L*V (*L*† ανδρες pro ανηρ)] -βοησεν B*O*, -βοησαν M: cf. I **13** 4 | fin. B*O*†] + προ προσωπου αυτου(*L*† -των) rel. || **10** init. B*O*†] pr. και rel. | εκοπασεν A† | εκαθητο] επεστρεψεν *L* pl. | πλην εκδιδυσκειν] εις το σκυλευειν *L*†: cf. Ioseph. Antiq. VII 309 Niese (σκυλευοντος) || **11** και 1^{0} > A† | σαμαια] σαμμεας A† | ασα] αγοα A†, ηλα uel sim. *L*†, ηλου (est genetiuus) Ioseph. Antiq. VII 310 Niese | θηρια] σιαγονα *L*† et Ioseph. l. l. || **13** τριακοντα] + αρχων M, τριων αρχων *L*† | ηλθον] κατεβησαν BA† | κασων B^{c}†] καδων B^{*}†, κασωαρ A†, κασορα O^{247}†, κασωα pl., εις την πετραν *L*† | ταγμα] τα θηρια *L* pl. | παρενεβ.] pr. και B† | ραφα(ε)ιμ] -ειν A; των τιτανων *L*†: cf. **21** 16 || **14** βηθλεεμ A*L*: item *OL* in 15 (bis). 16. 24, cf. Ruth **1** 1 || **18** αβεσσα: cf. I **26** 6 | τοις τρισιν 1^{0}] τω τριτω M | τριακοσιους] εξακ. *L*† et Ioseph. Antiq. VII 315 Niese, cf. Par. I **11** 20 || **19** εις] επ A†

οὐκ ἦλθεν. — [20]καὶ Βαναιας υἱὸς Ιωδαε, ἀνὴρ αὐτὸς πολλοστὸς 20
ἔργοις ἀπὸ Καβεσεηλ. καὶ αὐτὸς ἐπάταξεν τοὺς δύο υἱοὺς αριηλ
τοῦ Μωαβ · καὶ αὐτὸς κατέβη καὶ ἐπάταξε τὸν λέοντα ἐν μέσῳ
τοῦ λάκκου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς χιόνος · [21]αὐτὸς ἐπάταξεν τὸν ἄνδρα 21
τὸν Αἰγύπτιον, ἄνδρα ὁρατόν, ἐν δὲ τῇ χειρὶ τοῦ Αἰγυπτίου δόρυ
ὡς ξύλον διαβάθρας, καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν ἐν ῥάβδῳ καὶ ἥρπα-
σεν τὸ δόρυ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Αἰγυπτίου καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν
ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ. [22]ταῦτα ἐποίησεν Βαναιας υἱὸς Ιωδαε, καὶ 22
αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶν τοῖς δυνατοῖς· [23]ἐκ τῶν τριῶν ἔνδο- 23
ξος, καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς οὐκ ἦλθεν · καὶ ἔταξεν αὐτὸν Δαυιδ εἰς
τὰς ἀκοὰς αὐτοῦ.
[24]Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν Δαυιδ βασιλέως · Ασαηλ 24
ἀδελφὸς Ιωαβ (οὗτος ἐν τοῖς τριάκοντα), Ελεαναν υἱὸς Δουδι
πατραδέλφου αὐτοῦ ἐν Βαιθλεεμ, [25]Σαμαι ὁ Αρουδαῖος, Ελικα ὁ 25
Αρωδαῖος, [26]Ελλης ὁ Φελωθι, Ιρας υἱὸς Εκκας ὁ Θεκωίτης, [27]Αβι- 26 27
εζερ ὁ Αναθωθίτης ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Ασωθίτου, [28]Σελμων ὁ Αωί- 28
της, Μοορε ὁ Νετωφαθίτης, [29]Ελα υἱὸς Βαανα ὁ Νετωφαθίτης, 29
Εθθι υἱὸς Ριβα ἐκ Γαβαεθ υἱὸς Βενιαμιν, [30]Βαναιας ὁ Φαραθωνί- 30
της, Ουρι ἐκ Ναχαλιγαιας, [31]Αβιηλ υἱὸς τοῦ Αραβωθίτου, Αζμωθ 31
ὁ Βαρσαμίτης, [32]Ελιασου ὁ Σαλαβωνίτης, υἱοὶ Ιασαν, Ιωναθαν, 32

20 ιωδαε] ιωιαδαε A†, ιωαδ *L*†: item ambo in 22 et in III **1**. 2 ubique et **4** 4, cf. II **8** 18, ubi etiam A ιωδαε | ανηρ αυτος] υιου ιεσσαι *L*† | επαταξε(ν) $1^0 \frown 2^0$ A† || **21** init. B*O*] pr. και *L* pl. | δορυ $1^0 \frown 2^0$ A† | ραβδω pl.] τω δορατι BO^{247}(A deest), τω δορατι αυτου ο αιγυπτιος *L*† || **23** εις B*] προς *O*Bc | εις τας ακ.] επι την φυλακην *L*† || **24** δουδι > mu., πατραδ. αυτου > *L*† | εν ult.] εκ *OL* | βαιθλ.: cf. 14 || **25** σαμαι Ra.] σαιμα B†, σαμμαι A†, σαμαιας *L*†; σεμωθ pl., cf. Par. I **11** 27 | αρουδαιος *O*†] ρουδ. B(†), αδαρι *L*† | ελικα — fin. > B*L* | ελικα pl.] ενακα A† || **26** ελλης A†] σελλης B, χαλλης *L*†, χελλης pl. | φελωθι Ra.] κελ. B†, φελλωνει A, φαλμωνει *L*p† | εκκας A†] εισκα B(†), εκκης *L* pl. || **27** αναθωθιτης] αθ > B | εκ — fin. B*O*†] σαβουχαι(cf. Par. I **11** 29) ο ασωθιτης uel sim. pl., σαβενι ο χεθθι uel sim. *L*† | ασωθιτου] ν pro σ B† || **28** σελμων Gra.] σελλωμ A†, ελλων B, ελιμαν *L*† | αω(ε)ιτης B†] ελωειτης A†, αλωνιτης pl., ακαχι *L*† | μοορε pl.] νοερε B, μαεραει A†, μααρναν *L*† | νετωφ.] εντωφατειτης B(†), νεπωφ. A†, του φατεια uel sim. *L*† || **29** init. — νετωφ. > B | ελα pl.] αλαφ *O*†, αλλαν *L*† | βαανα ο νετωφ.] βααναι του εφραθαιου A†; sequentia usque ad finem uersus om. A† | εθθι pl.] εσθαει B(†) | γαβαεθ] γαβαα pl., του βουνου *L*† | υιος ult.] υιου O^{247}†, > *L* pl. | fin.] + του εφραθαιου BO^{247} || **30** > B, cf. 39 fin. | βαναιας ο φαραθ. > A*L* | ουρι] αθθαι A†, αδδα(ε)ι O^{247}*L*† | ναχαλιγ.] ναaλεας A†, νααλγας O^{247}†, νεχαβαι *L*† || **31** init. — αραβ. pl.] > B (cf. 30), α⟨β⟩ειελβων ο αρωβωθει *O*†, ταλσαβηης ο σαραιβαθει *L*† | αζμωθ pl.] ασβωθ B*†, ασμωθ *O*Bc, αζελμων *L*† | βαρσαμ. pl.] βαρδιαμ. B†, βαρωμ. A†, αβαρνει uel sim. *L*† || **32** ελιασου Ra.] εμασου B(†), ελιαβ A†, σαλαβαθ *L*† | υιοι ιασαν(sic Ra. pro ασαν)] βασαι ο γωυνι mu., ιασσαι ο γουνι *L*†: cf. Par. I **11** 34

33 33Σαμμα ὁ Αρωδίτης, Αχιαν υἱὸς Σαραδ ὁ Αραουρίτης, 34Αλιφαλεθ
34 υἱὸς τοῦ Ασβίτου υἱὸς τοῦ Μααχατι, Ελιαβ υἱὸς Αχιτοφελ τοῦ
35 36 Γελωνίτου, 35Ασαραι ὁ Καρμήλιος, Φαραϊ ὁ Ερχι, 36Ιγααλ υἱὸς
37 Ναθαν ἀπὸ δυνάμεως, υἱὸς Γαδδι, 37Ελιε ὁ Αμμανίτης, Γελωραι ὁ
38 Βηρωθαῖος αἴρων τὰ σκεύη Ιωαβ υἱοῦ Σαρουιας, 38Ιρας ὁ Ιεθιραῖος,
39 Γαρηβ ὁ Ιεθιραῖος, 39Ουριας ὁ Χετταῖος, πάντες τριάκοντα καὶ ἑπτά.
24 1Καὶ προσέθετο ὀργὴ κυρίου ἐκκαῆναι ἐν Ισραηλ, καὶ ἐπέσεισεν
τὸν Δαυιδ ἐν αὐτοῖς λέγων Βάδιζε ἀρίθμησον τὸν Ισραηλ καὶ τὸν
2 Ιουδα. 2καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ιωαβ ἄρχοντα τῆς ἰσχύος τὸν
μετ' αὐτοῦ Δίελθε δὴ πάσας φυλὰς Ισραηλ ἀπὸ Δαν καὶ ἕως Βηρ-
σαβεε καὶ ἐπίσκεψαι τὸν λαόν, καὶ γνώσομαι τὸν ἀριθμὸν τοῦ
3 λαοῦ. 3καὶ εἶπεν Ιωαβ πρὸς τὸν βασιλέα Καὶ προσθείη κύριος ὁ
θεός σου πρὸς τὸν λαὸν ὥσπερ αὐτοὺς καὶ ὥσπερ αὐτοὺς ἑκα-
τονταπλασίονα, καὶ ὀφθαλμοὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως ὁρῶν-
τες· καὶ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἵνα τί βούλεται ἐν τῷ λόγῳ
4 τούτῳ; 4καὶ ὑπερίσχυσεν ὁ λόγος τοῦ βασιλέως πρὸς Ιωαβ καὶ
εἰς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως. καὶ ἐξῆλθεν Ιωαβ καὶ οἱ ἄρχον-
τες τῆς ἰσχύος ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἐπισκέψασθαι τὸν λαὸν Ισ-
5 ραηλ. 5καὶ διέβησαν τὸν Ιορδάνην καὶ παρενέβαλον ἐν Αροηρ ἐκ
δεξιῶν τῆς πόλεως τῆς ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος Γαδ καὶ Ελιεζερ
6 6καὶ ἦλθον εἰς τὴν Γαλααδ καὶ εἰς γῆν Θαβασων, ἥ ἐστιν Αδασαι,
καὶ παρεγένοντο εἰς Δανιδαν καὶ Ουδαν καὶ ἐκύκλωσαν εἰς Σιδῶνα

33 init.] pr. υιος *L* mu. | σαμμα Ra.] σαμναν B*, σαμνας AB$^{c(\dagger)}$, σαμαα *L*†, σαμα mu. | αρωδιτης] αρωριτης mu. | αχιαν mu.] αμναν B*O*, αραχει *L*†(om. ο αρωδ. praec.) | σαραδ Ra.] αραι B, αραδ A†, σαραια pl. | ο ult.] σ (ad nomen seq. tractum) B† | αραουρ. B†] αραρ. A, αραθυρ. pl. || 34 αλιφαλεθ B$^{(\dagger)}$] ελιφαλετ *O*$^{(\dagger)}$, ο φελλει *L*†, αλιφαλατ pl. | ασβιτου B$^{(\dagger)}$] αιτουε A†, ασσαια *L*† | μααχατι Ra.] μαχαχααχει B†, μαχαταιου A†, μακαρθει *L*† | ελιαβ] ελιαφ A† | γειλωνιτου A† || 35 φαραι A$^{(\dagger)}$] του ουραι B | ο ερχι] ο αραχειεις A†, υιος ασβι mu. || 36 ιγααλ M] γααλ B*O*, ιωηλ *L*† | απο δυν. pau.] απολυδυν. B†, ο(>A) πολυς(A† πολλυς) δυναμεως *O*, μασ(σ)αβα *L*† | γαδδι A†] γαλααδδει B, αγηρει *L*† || 37 ελ(ε)ιε B$^{(\dagger)}$] σβλεγι A†, σαλααδ *L*†, ελληχ pl. | γελωραι(BA -ρε)] αραια *L*† | βηρωθαιος] βηθωραιος B* | αιρων τα] αιροντες *L*† | υιου] υιος B† || 38 ιεθιραιος 1^0 pl.] αιθειρ. B*†, εθρ. *O*†, ιεθερει uel sim. *L*† | γαρηβ pl.] γηραβ B$^{(\dagger)}$, γαρηθ A†, γαβερ *L*† | ιεθιραιος 2^0 M] εθθεναιος B†, ιεθευ *L*†, τεθριτης A† || 39 παντες B*O*†] pr. οι rel. | fin.] + αδαοι(B^c αδροι) **απο χειμαρρων · γαδαβιηλ υιος του αραβωθαιου** B: cf. 30/31

24 1 οργην κυριος B* || 2 ισραηλ] pr. του *O* || 3 σου > B† | και ωσπερ αυτους B†] > rel. | εκατονταπλασιονα B† (cf. **12** 6)] -σιον *O*†, -σιως *L* pl. | οφθ.] pr. οι A*L* || 4 εις B*O*†] προς pl., υπερ *L*† (idem praebet *L*† pro προς praec.) | ισραηλ B*A*L*†] pr. τον (uel του) rel. || 5 αροηλ B | ελιαζηρ A† || 6 την > *OL* | γην A*L*^{p†}] την rel. | θαβασων(A† εθαων) — αδασαι] χεττιειμ καδης *L*† | η εστιν] > A†, και εις εσθων και εις pl. | αδασαι] ναδ. B† | δανιδαν] δανιαραν A†, δαν *L*† | και ουδαν B†] και ιουδαν *O*†, > rel. | σιδωνα] + την μεγαλην *OL*†: cf. Ios. **11** 2

[7]καὶ ἦλθαν εἰς Μαψαρ Τύρου καὶ πάσας τὰς πόλεις τοῦ Ευαίου 7
καὶ τοῦ Χαναναίου καὶ ἦλθαν κατὰ νότον Ιουδα εἰς Βηρσαβεε [8]καὶ 8
περιώδευσαν ἐν πάσῃ τῇ γῇ καὶ παρεγένοντο ἀπὸ τέλους ἐννέα
μηνῶν καὶ εἴκοσι ἡμερῶν εἰς Ιερουσαλημ. [9]καὶ ἔδωκεν Ιωαβ τὸν 9
ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἐγένετο
Ισραηλ ὀκτακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν δυνάμεως σπωμένων ῥομφαίαν
καὶ ἀνὴρ Ιουδα πεντακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν μαχητῶν.
[10]Καὶ ἐπάταξεν καρδία Δαυιδ αὐτὸν μετὰ τὸ ἀριθμῆσαι τὸν λαόν, 10
καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς κύριον Ἥμαρτον σφόδρα ὃ ἐποίησα· νῦν,
κύριε, παραβίβασον δὴ τὴν ἀνομίαν τοῦ δούλου σου, ὅτι ἐμωράν-
θην σφόδρα. [11]καὶ ἀνέστη Δαυιδ τὸ πρωί. καὶ λόγος κυρίου ἐγέ- 11
νετο πρὸς Γαδ τὸν προφήτην τὸν ὁρῶντα Δαυιδ λέγων [12]Πορεύ- 12
θητι καὶ λάλησον πρὸς Δαυιδ λέγων Τάδε λέγει κύριος Τρία ἐγώ
εἰμι αἴρω ἐπὶ σέ, καὶ ἔκλεξαι σεαυτῷ ἓν ἐξ αὐτῶν, καὶ ποιήσω
σοι. [13]καὶ εἰσῆλθεν Γαδ πρὸς Δαυιδ καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ καὶ εἶπεν 13
αὐτῷ Ἔκλεξαι σεαυτῷ γενέσθαι, εἰ ἔλθῃ σοι τρία ἔτη λιμὸς ἐν τῇ
γῇ σου, ἢ τρεῖς μῆνας φεύγειν σε ἔμπροσθεν τῶν ἐχθρῶν σου
καὶ ἔσονται διώκοντές σε, ἢ γενέσθαι τρεῖς ἡμέρας θάνατον ἐν
τῇ γῇ σου· νῦν οὖν γνῶθι καὶ ἰδὲ τί ἀποκριθῶ τῷ ἀποστείλαντί
με ῥῆμα. [14]καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς Γαδ Στενά μοι πάντοθεν σφόδρα 14
ἐστίν· ἐμπεσοῦμαι δὴ ἐν χειρὶ κυρίου, ὅτι πολλοὶ οἱ οἰκτιρμοὶ
αὐτοῦ σφόδρα, εἰς δὲ χεῖρας ἀνθρώπου οὐ μὴ ἐμπέσω· καὶ ἐξε-
λέξατο ἑαυτῷ Δαυιδ τὸν θάνατον. [15]καὶ ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν, 15
καὶ ἔδωκεν κύριος ἐν Ισραηλ θάνατον ἀπὸ πρωίθεν ἕως ὥρας
ἀρίστου, καὶ ἤρξατο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ, καὶ ἀπέθανεν ἐκ τοῦ
λαοῦ ἀπὸ Δαν καὶ ἕως Βηρσαβεε ἑβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν.
[16]καὶ ἐξέτεινεν ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς Ιερουσα- 16
λημ τοῦ διαφθεῖραι αὐτήν, καὶ παρεκλήθη κύριος ἐπὶ τῇ κακίᾳ καὶ
εἶπεν τῷ ἀγγέλῳ τῷ διαφθείροντι ἐν τῷ λαῷ Πολὺ νῦν, ἄνες τὴν
χεῖρά σου· καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου ἦν παρὰ τῷ ἅλῳ Ορνα τοῦ Ιε-
βουσαίου. [17]καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς κύριον ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν τὸν 17

7 μαψαρ] βοσορραν *L*† | νοτον ιουδα] τον ιορδανην A† || 9 pro 800000 et 500000 praebent *L*† et Ioseph. Antiq. VII 320 Niese 900000 et 400000 || 10 ο εποιησα B†] οτι επ. A† (sim. O^{247}†), ποιησας rel.: ad quae addunt omnes excepto B† το ρημα τουτο | νυν B*O*†] pr. και rel. | παραβιβασον B*O*(†)] περιελε rel. | δη > *OL* | εμωρανθην BA(†)] εματαιωθην pl. || 11 δαυιδ ult.] pr. τον A†, pr. τω *L*† || 12 ταδε λεγει κυρ. > A† || 13 εκλεξαι σ. γεν. > *O*† | ει ελθη] εισελθη A† | διωκοντες B*(†)] διωκειν *O*Bc†, καταδιωκειν *L* rel. (*L*† αυτους pro εσονται praec.) || 14 εστιν B*O*†] + και τα τρια rel. | ανθρωπου BO^{247}†] -πων rel. | εαυτω δαυιδ] tr. A† || 15 εν ισρ./θαν. B*O*†] tr. rel. | ωρας > A† || 16 του θεου > A*L* | επι] εν *O*† | τω ult.] τη A, την *L*†: cf. 18. 21. 24

ἄγγελον τύπτοντα ἐν τῷ λαῷ καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγώ εἰμι ἠδίκησα
καὶ ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα, καὶ οὗτοι τὰ πρόβατα τί ἐποί-
ησαν; γενέσθω δὴ ἡ χείρ σου ἐν ἐμοὶ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πα-
18 τρός μου. [18]καὶ ἦλθεν Γαδ πρὸς Δαυιδ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ εἶ-
πεν αὐτῷ Ἀνάβηθι καὶ στῆσον τῷ κυρίῳ θυσιαστήριον ἐν τῷ
19 ἅλωνι Ορνα τοῦ Ιεβουσαίου. [19]καὶ ἀνέβη Δαυιδ κατὰ τὸν λόγον
20 Γαδ, καθ' ὃν τρόπον ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος. [20]καὶ διέκυψεν Ορνα
καὶ εἶδεν τὸν βασιλέα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ παραπορευομένους
ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν Ορνα καὶ προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ ἐπὶ
21 πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. [21]καὶ εἶπεν Ορνα Τί ὅτι ἦλθεν ὁ
κύριός μου ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν δοῦλον αὐτοῦ; καὶ εἶπεν Δαυιδ
Κτήσασθαι παρὰ σοῦ τὸν ἅλωνα τοῦ οἰκοδομῆσαι θυσιαστήριον
22 τῷ κυρίῳ, καὶ συσχεθῇ ἡ θραῦσις ἐπάνω τοῦ λαοῦ. [22]καὶ εἶπεν
Ορνα πρὸς Δαυιδ Λαβέτω καὶ ἀνενεγκέτω ὁ κύριός μου ὁ βασι-
λεὺς τῷ κυρίῳ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ· ἰδοὺ οἱ βόες εἰς
23 ὁλοκαύτωμα, καὶ οἱ τροχοὶ καὶ τὰ σκεύη τῶν βοῶν εἰς ξύλα. [23]τὰ
πάντα ἔδωκεν Ορνα τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπεν Ορνα πρὸς τὸν βασιλέα
24 Κύριος ὁ θεός σου εὐλογήσαι σε. [24]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς
Ορνα Οὐχί, ὅτι ἀλλὰ κτώμενος κτήσομαι παρὰ σοῦ ἐν ἀλλάγματι
καὶ οὐκ ἀνοίσω τῷ κυρίῳ θεῷ μου ὁλοκαύτωμα δωρεάν· καὶ ἐκτή-
σατο Δαυιδ τὸν ἅλωνα καὶ τοὺς βόας ἐν ἀργυρίῳ σίκλων πεντή-
25 κοντα. [25]καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Δαυιδ θυσιαστήριον κυρίῳ καὶ ἀνή-
νεγκεν ὁλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικάς· καὶ προσέθηκεν Σαλωμων ἐπὶ
τὸ θυσιαστήριον ἐπ' ἐσχάτῳ, ὅτι μικρὸν ἦν ἐν πρώτοις. καὶ ἐπή-
κουσεν κύριος τῇ γῇ, καὶ συνεσχέθη ἡ θραῦσις ἐπάνωθεν Ισραηλ.

17 τυπτ.] pr. τον *O* | ηδικησα B**O*†] ημαρτηκα rel. (-τον *L*†) | και εγω — εκακοπ. > B*† | ειμι ult. > *OL*† || **18** τω ult.] τη A*L*: cf. 16 || **19** γαδ B*O*†] + του προφητου rel. || **21** τον 2⁰] την A*L*: cf. 16 | συσχεθη] συνεσχεθη B; συνεσχεσθη (sic) A†: item A† in 25 | επανω B*O*†] απο *L*†, επανωθεν rel. || **22** ολοκαυτωμα] -τωματα A†; -τωσιν *L*†: item Ioseph. Antiq. VII 331 Niese (ambo praebent etiam αροτρα pro τροχοι) || **23** σου > A† || **24** αλλα] > *O*†, αλλ η pl. | κυριω] + μου B† | τον] την A*L*: cf. 16 | αλω A*L*, sed in 18. 21 etiam A αλωνι et αλωνα || **25** εκει > A† | κυριω] pr. τω *OL*

Subscr. βασιλειων β' BA. ad hunc librum *L*† et Ioseph. Antiq. VII trahunt finem narrationis de Dauide Regn. III 1 1—2 11, cf. III 2 11 et subscriptio codicis 554 ad Regn. II εν τω εξαπλω και τοις ακριβεστεροις των αντιγραφων εως ωδε πληρουται η δευτερα των βασιλειων, διοδωρος δε συναπτει ταυτη τα εως της του δαυιδ τελευτης, ομοιως θεοδωρητος; cf. Rahlfs Sept.-Stud. 3 (1911), § 46

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Γ'

[1]Καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυιδ πρεσβύτερος προβεβηκὼς ἡμέραις, καὶ 1
περιέβαλλον αὐτὸν ἱματίοις, καὶ οὐκ ἐθερμαίνετο. [2]καὶ εἶπον οἱ 2
παῖδες αὐτοῦ Ζητησάτωσαν τῷ κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ παρθένον
νεάνιδα, καὶ παραστήσεται τῷ βασιλεῖ καὶ ἔσται αὐτὸν θάλπουσα
καὶ κοιμηθήσεται μετ' αὐτοῦ, καὶ θερμανθήσεται ὁ κύριος ἡμῶν ὁ
βασιλεύς. [3]καὶ ἐζήτησαν νεάνιδα καλὴν ἐκ παντὸς ὁρίου Ισραηλ 3
καὶ εὗρον τὴν Αβισακ τὴν Σωμανῖτιν καὶ ἤνεγκαν αὐτὴν πρὸς τὸν
βασιλέα. [4]καὶ ἡ νεᾶνις καλὴ ἕως σφόδρα· καὶ ἦν θάλπουσα τὸν 4
βασιλέα καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔγνω αὐτήν.
[5]Καὶ Αδωνιας υἱὸς Αγγιθ ἐπῄρετο λέγων Ἐγὼ βασιλεύσω· καὶ 5
ἐποίησεν ἑαυτῷ ἅρματα καὶ ἱππεῖς καὶ πεντήκοντα ἄνδρας παρα-
τρέχειν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. [6]καὶ οὐκ ἀπεκώλυσεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐ- 6
τοῦ οὐδέποτε λέγων Διὰ τί σὺ ἐποίησας; καί γε αὐτὸς ὡραῖος τῇ
ὄψει σφόδρα, καὶ αὐτὸν ἔτεκεν ὀπίσω Αβεσσαλωμ. [7]καὶ ἐγένοντο 7
οἱ λόγοι αὐτοῦ μετὰ Ιωαβ τοῦ υἱοῦ Σαρουιας καὶ μετὰ Αβιαθαρ
τοῦ ἱερέως, καὶ ἐβοήθουν ὀπίσω Αδωνιου· [8]καὶ Σαδωκ ὁ ἱερεὺς 8
καὶ Βαναιας υἱὸς Ιωδαε καὶ Ναθαν ὁ προφήτης καὶ Σεμεϊ καὶ Ρηι
καὶ οἱ δυνατοὶ τοῦ Δαυιδ οὐκ ἦσαν ὀπίσω Αδωνιου. [9]καὶ ἐθυσία- 9
σεν Αδωνιας πρόβατα καὶ μόσχους καὶ ἄρνας μετὰ λίθου τοῦ Ζωε-
λεθ, ὃς ἦν ἐχόμενα τῆς πηγῆς Ρωγηλ, καὶ ἐκάλεσεν πάντας τοὺς
ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἁδροὺς Ιουδα, παῖδας τοῦ βασι-
λέως· [10]καὶ τὸν Ναθαν τὸν προφήτην καὶ Βαναιαν καὶ τοὺς δυνα- 10
τοὺς καὶ τὸν Σαλωμων ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐκ ἐκάλεσεν.

Regn. III: B; *O* = A Sy (et Arm) et usque ad **15** 7 cod. 247 (deinde raro tantum lectiones hexaplares praebens); *L* = 19 93 108 et plerumque 82 (cf. Rahlfs Sept.-Stud. 1 [1904], p. 5—15) et 127 (interdum ex *O* pendens) nec non in **2—8. 21** fragmenta codicis Z[II]; cf. Regn. I.

1 2 τω κυριω ημων > B† | τω βασ. 2[0]] pr. ※ ενωπιον *O*†, εναντι του βασιλεως *L*† | ημων ult.] μου B*† || 3 αβισακ *L* pl. (cf. αβισακη Ioseph. Antiq. VII 344 VIII 5. 8. 9 Niese)] -σα B†, -σαγ *O*: item in 15 **2** 17. 21. 22 || 4 θαλπ./τον βασ.] tr. *O*†; τω βασιλει συγκοιτος *L*†: cf. Ioseph. Antiq. VII 344 Niese (συγκοιμωμενη μονον τω βασιλει συνεθερμαινεν αυτον· υπο γαρ γηρως ην προς ταφροδισια και γυναικος ομιλιαν ασθενης) || 5 αδωνιας] ορνια *L*†: sic ubique (= אדניה) | παρατρεχοντας A†, προτρεχοντας *L*† || 6 απεκωλυεν A† | τη οψει > A† || 8 ιωδαε: cf. II **23** 20 | ρηι *O*-A] ρησει BA, οι εταιροι αυτου *L*† | οι Ra.] υιοι mss. || 9 αδωνειου B: item BA† in 25, cf. 44 | μοσχ.] βοας *O*†: cf. *L*† βοας και προβατα pro προβ. — αρνας | μετα λιθου Ra.] μ. αιθη B, παρα τον λιθον *OL* | του 1[0]] τον *L* pl. | ζωελεθ] -θει B, σελλαθ *L*† | πηγης > B† | παντας bis > B† | αυτου] + τους υιους του βασιλεως *O*(sub※)*L* | αδρους] ανδρας *OL* || 10 σαλωμων] -μωντα A†: A inter uarias huius nominis formas fluctuat; *L* ubique in Regn. (non in Par.) σολομων, -ωντος, Ioseph. σολομων, -ωνος | αδελφον] pr. τον *O*

11 [11]Καὶ εἶπεν Ναθαν πρὸς Βηρσαβεε μητέρα Σαλωμων λέγων Οὐκ
ἤκουσας ὅτι ἐβασίλευσεν Αδωνιας υἱὸς Αγγιθ; καὶ ὁ κύριος ἡμῶν
12 Δαυιδ οὐκ ἔγνω. [12]καὶ νῦν δεῦρο συμβουλεύσω σοι δὴ συμβου-
λίαν, καὶ ἐξελοῦ τὴν ψυχήν σου καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ υἱοῦ σου Σα-
13 λωμων· [13]δεῦρο εἴσελθε πρὸς τὸν βασιλέα Δαυιδ καὶ ἐρεῖς πρὸς
αὐτὸν λέγουσα Οὐχὶ σύ, κύριέ μου βασιλεῦ, ὤμοσας τῇ δούλῃ
σου λέγων ὅτι Σαλωμων ὁ υἱός σου βασιλεύσει μετ' ἐμὲ καὶ αὐτὸς
καθιεῖται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου; καὶ τί ὅτι ἐβασίλευσεν Αδωνιας;
14 [14]καὶ ἰδοὺ ἔτι λαλούσης σου ἐκεῖ μετὰ τοῦ βασιλέως καὶ ἐγὼ εἰσ-
15 ελεύσομαι ὀπίσω σου καὶ πληρώσω τοὺς λόγους σου. — [15]καὶ
εἰσῆλθεν Βηρσαβεε πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸ ταμιεῖον, καὶ ὁ βασι-
λεὺς πρεσβύτης σφόδρα, καὶ Αβισακ ἡ Σωμανῖτις ἦν λειτουργοῦσα
16 τῷ βασιλεῖ. [16]καὶ ἔκυψεν Βηρσαβεε καὶ προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ.
17 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Τί ἐστίν σοι; [17]ἡ δὲ εἶπεν Κύριέ μου βασιλεῦ,
σὺ ὤμοσας ἐν κυρίῳ τῷ θεῷ σου τῇ δούλῃ σου λέγων ὅτι Σα-
λωμων ὁ υἱός σου βασιλεύσει μετ' ἐμὲ καὶ αὐτὸς καθήσεται ἐπὶ
18 τοῦ θρόνου μου. [18]καὶ νῦν ἰδοὺ Αδωνιας ἐβασίλευσεν, καὶ σύ,
19 κύριέ μου βασιλεῦ, οὐκ ἔγνως· [19]καὶ ἐθυσίασεν μόσχους καὶ ἄρνας
καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος καὶ ἐκάλεσεν πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βα-
σιλέως καὶ Αβιαθαρ τὸν ἱερέα καὶ Ιωαβ τὸν ἄρχοντα τῆς δυνά-
20 μεως, καὶ τὸν Σαλωμων τὸν δοῦλόν σου οὐκ ἐκάλεσεν. [20]καὶ σύ,
κύριέ μου βασιλεῦ, οἱ ὀφθαλμοὶ παντὸς Ισραηλ πρὸς σὲ ἀπαγγεῖ-
λαι αὐτοῖς τίς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ κυρίου μου τοῦ
21 βασιλέως μετ' αὐτόν. [21]καὶ ἔσται ὡς ἂν κοιμηθῇ ὁ κύριός μου ὁ
βασιλεὺς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔσομαι ἐγὼ καὶ ὁ υἱός
22 μου Σαλωμων ἁμαρτωλοί. — [22]καὶ ἰδοὺ ἔτι αὐτῆς λαλούσης μετὰ
23 τοῦ βασιλέως καὶ Ναθαν ὁ προφήτης ἦλθεν. [23]καὶ ἀνηγγέλη τῷ
βασιλεῖ Ἰδοὺ Ναθαν ὁ προφήτης· καὶ εἰσῆλθεν κατὰ πρόσωπον
τοῦ βασιλέως καὶ προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ
24 ἐπὶ τὴν γῆν. [24]καὶ εἶπεν Ναθαν Κύριέ μου βασιλεῦ, σὺ εἶπας Αδω-
νιας βασιλεύσει ὀπίσω μου καὶ αὐτὸς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου
25 μου· [25]ὅτι κατέβη σήμερον καὶ ἐθυσίασεν μόσχους καὶ ἄρνας καὶ
πρόβατα εἰς πλῆθος καὶ ἐκάλεσεν πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως
καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως καὶ Αβιαθαρ τὸν ἱερέα, καὶ ἰδού
εἰσιν ἐσθίοντες καὶ πίνοντες ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ εἶπαν Ζήτω ὁ βα-

11 βηθσαβεε A† (cf. II 11 3), sed in 15. 16 etc. etiam A βηρσαβεε | δαυιδ] pr. ο βασιλευς A† || 13 σαλ./ο υιος σ.] tr. B: item in 17, cf. 21. 33 || 14 λαλουσης σου] tr. A*L* | οπισω σου] σου > B, μετα σε *L*† || 15 σωμανιτις] ου pro ω A: item A in 2 17. 21. 22, non in 1 3; V ubique σουναμιτις | ην mu.] η B†, > *OL* || 17 μου βασ.] > B† (βασ. sub ÷ *O*); μου > *L*† | κυριω > B† | σαλ./ο υιος σου] tr. B | αυτος > B† || 21 ο υιος μ./σαλ. (σολ. *L*: cf. 10)] tr. B*L*: cf. 13 || 23 βασ. 1^{0}] + λεγοντων *O*: sim. *L* | κατα 1^{0}] + το A† || 25 εθυσ.] εθυμιασεν A | ιερεα] pr. αρχ A† hic, non in 19 etc.

σιλεὺς Αδωνιας. [26]καὶ ἐμὲ αὐτὸν τὸν δοῦλόν σου καὶ Σαδωκ τὸν 26
ἱερέα καὶ Βαναιαν υἱὸν Ιωδαε καὶ Σαλωμων τὸν δοῦλόν σου οὐκ
ἐκάλεσεν. [27]εἰ διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως γέγονεν τὸ ῥῆμα 27
τοῦτο καὶ οὐκ ἐγνώρισας τῷ δούλῳ σου τίς καθήσεται ἐπὶ τὸν
θρόνον τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως μετ' αὐτόν; — [28]καὶ ἀπε- 28
κρίθη Δαυιδ καὶ εἶπεν Καλέσατέ μοι τὴν Βηρσαβεε· καὶ εἰσῆλθεν
ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ. [29]καὶ ὤμοσεν ὁ 29
βασιλεὺς καὶ εἶπεν Ζῇ κύριος, ὃς ἐλυτρώσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ
πάσης θλίψεως, [30]ὅτι καθὼς ὤμοσά σοι ἐν κυρίῳ τῷ θεῷ Ισραηλ 30
λέγων ὅτι Σαλωμων ὁ υἱός σου βασιλεύσει μετ' ἐμὲ καὶ αὐτὸς
καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου ἀντ' ἐμοῦ, ὅτι οὕτως ποιήσω τῇ
ἡμέρᾳ ταύτῃ. [31]καὶ ἔκυψεν Βηρσαβεε ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν 31
καὶ προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν Ζήτω ὁ κύριός μου ὁ βα-
σιλεὺς Δαυιδ εἰς τὸν αἰῶνα. [32]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυιδ Καλέ- 32
σατέ μοι Σαδωκ τὸν ἱερέα καὶ Ναθαν τὸν προφήτην καὶ Βαναιαν
υἱὸν Ιωδαε· καὶ εἰσῆλθον ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. [33]καὶ εἶπεν ὁ 33
βασιλεὺς αὐτοῖς Λάβετε τοὺς δούλους τοῦ κυρίου ὑμῶν μεθ' ὑμῶν
καὶ ἐπιβιβάσατε τὸν υἱόν μου Σαλωμων ἐπὶ τὴν ἡμίονον τὴν ἐμὴν
καὶ καταγάγετε αὐτὸν εἰς τὸν Γιων, [34]καὶ χρισάτω αὐτὸν ἐκεῖ Σα- 34
δωκ ὁ ἱερεὺς καὶ Ναθαν ὁ προφήτης εἰς βασιλέα ἐπὶ Ισραηλ, καὶ
σαλπίσατε κερατίνῃ καὶ ἐρεῖτε Ζήτω ὁ βασιλεὺς Σαλωμων. [35]καὶ 35
καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου καὶ αὐτὸς βασιλεύσει ἀντ' ἐμοῦ,
καὶ ἐγὼ ἐνετειλάμην τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ Ισραηλ καὶ Ιουδα.
[36]καὶ ἀπεκρίθη Βαναιας υἱὸς Ιωδαε τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν Γένοιτο· 36
οὕτως πιστώσαι κύριος ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως·
[37]καθὼς ἦν κύριος μετὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως, οὕτως εἴη 37
μετὰ Σαλωμων καὶ μεγαλύναι τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον
τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως Δαυιδ. — [38]καὶ κατέβη Σαδωκ ὁ 38
ἱερεὺς καὶ Ναθαν ὁ προφήτης καὶ Βαναιας υἱὸς Ιωδαε καὶ ὁ χε-
ρεθθι καὶ ὁ φελεθθι καὶ ἐπεκάθισαν τὸν Σαλωμων ἐπὶ τὴν ἡμίονον
τοῦ βασιλέως Δαυιδ καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸν Γιων. [39]καὶ ἔλα- 39
βεν Σαδωκ ὁ ἱερεὺς τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου ἐκ τῆς σκηνῆς καὶ ἔχρι-
σεν τὸν Σαλωμων καὶ ἐσάλπισεν τῇ κερατίνῃ, καὶ εἶπεν πᾶς ὁ
λαός Ζήτω ὁ βασιλεὺς Σαλωμων. [40]καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς ὀπίσω 40
αὐτοῦ καὶ ἐχόρευον ἐν χοροῖς καὶ εὐφραινόμενοι εὐφροσύνην με-
γάλην, καὶ ἐρράγη ἡ γῆ ἐν τῇ φωνῇ αὐτῶν.

27 του ult. > B† || **28** δαυιδ] pr. ο βασιλευς *O* || **30** τω > *OL* || **33** τους — υμων 1° / μεθ υμων] tr. *O*, μεθ εαυτων τους παιδας τ. κυρ. υμων *L*† | τον υιον μου / σαλ.] tr. *OL*†: cf. 13 | τον ult.] την B†: item B in 38, τη B† in 45 || **34** χρισατω pl.] -σατε B†, -σατωσαν A† || **35** init.] pr. και αναβησεσθε οπισω αυτου και εισελευσεται *O*(sub※)*L* | αυτος > B | εις > *O* | ιουδα(ν)] pr. επι *O*-247*L*† (*L*† tr. ισρ. et ιουδ.) || **36** κυριος > B*L*† || **37** ουτως > A† || **38** δαυιδ > A†

41 [41]Καὶ ἤκουσεν Αδωνιας καὶ πάντες οἱ κλητοὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτοὶ
συνετέλεσαν φαγεῖν· καὶ ἤκουσεν Ιωαβ τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης
42 καὶ εἶπεν Τίς ἡ φωνὴ τῆς πόλεως ἠχούσης; [42]ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος
καὶ ἰδοὺ Ιωναθαν υἱὸς Αβιαθαρ τοῦ ἱερέως ἦλθεν, καὶ εἶπεν Αδω-
νιας Εἴσελθε, ὅτι ἀνὴρ δυνάμεως εἶ σύ, καὶ ἀγαθὰ εὐαγγέλισαι.
43 [43]καὶ ἀπεκρίθη Ιωναθαν καὶ εἶπεν Καὶ μάλα ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βα-
44 σιλεὺς Δαυιδ ἐβασίλευσεν τὸν Σαλωμων· [44]καὶ ἀπέστειλεν ὁ βα-
σιλεὺς μετ' αὐτοῦ τὸν Σαδωκ τὸν ἱερέα καὶ Ναθαν τὸν προφήτην
καὶ Βαναιαν υἱὸν Ιωδαε καὶ τὸν χερεθθι καὶ τὸν φελεθθι, καὶ ἐπε-
45 κάθισαν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τοῦ βασιλέως· [45]καὶ ἔχρισαν αὐτὸν
Σαδωκ ὁ ἱερεὺς καὶ Ναθαν ὁ προφήτης εἰς βασιλέα ἐν τῷ Γιων,
καὶ ἀνέβησαν ἐκεῖθεν εὐφραινόμενοι, καὶ ἤχησεν ἡ πόλις· αὕτη ἡ
46 φωνή, ἣν ἠκούσατε. [46]καὶ ἐκάθισεν Σαλωμων ἐπὶ θρόνον τῆς βα-
47 σιλείας, [47]καὶ εἰσῆλθον οἱ δοῦλοι τοῦ βασιλέως εὐλογῆσαι τὸν
κύριον ἡμῶν τὸν βασιλέα Δαυιδ λέγοντες Ἀγαθύναι ὁ θεὸς τὸ
ὄνομα Σαλωμων τοῦ υἱοῦ σου ὑπὲρ τὸ ὄνομά σου καὶ μεγαλύναι
τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον σου· καὶ προσεκύνησεν ὁ
48 βασιλεὺς ἐπὶ τὴν κοίτην αὐτοῦ, [48]καί γε οὕτως εἶπεν ὁ βασιλεύς
Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ, ὃς ἔδωκεν σήμερον ἐκ τοῦ σπέρ-
ματός μου καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου μου, καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου
βλέπουσιν.
49 [49]Καὶ ἐξέστησαν καὶ ἐξανέστησαν πάντες οἱ κλητοὶ τοῦ Αδωνιου
50 καὶ ἀπῆλθον ἀνὴρ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. [50]καὶ Αδωνιας ἐφοβήθη
ἀπὸ προσώπου Σαλωμων καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἐπελάβετο
51 τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου. [51]καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σαλωμων λέ-
γοντες Ἰδοὺ Αδωνιας ἐφοβήθη τὸν βασιλέα Σαλωμων καὶ κατέχει
τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου λέγων Ὀμοσάτω μοι σήμερον ὁ
βασιλεὺς Σαλωμων εἰ οὐ θανατώσει τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἐν ῥομ-
52 φαίᾳ. [52]καὶ εἶπεν Σαλωμων Ἐὰν γένηται εἰς υἱὸν δυνάμεως, εἰ
πεσεῖται τῶν τριχῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐὰν κακία εὑρεθῇ
53 ἐν αὐτῷ, θανατωθήσεται. [53]καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμων
καὶ κατήνεγκεν αὐτὸν ἀπάνωθεν τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ εἰσῆλθεν
καὶ προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ Σαλωμων, καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαλωμων
Δεῦρο εἰς τὸν οἶκόν σου.

42 ηλθεν] pr. εισ B || 43 ειπεν] + τω αδωνια(*L*† ορνια: cf. 5) *O*(sub ※)*L* || 44 ο βασ./μετ αυτου] tr. *O*, ο βασ. > *L*† | ναθαν] pr. τον A | βαναιου B†: cf. 9 2 29 || 45 εχρισεν *OL* | εις βασ. > B*L*† || 46 θρονον B*O*†] (του) θρονου rel. | της > B† || 47 του υιου σου] > B†, in *O* sub ÷ | αυτου ult. > B† || 48 εδωκεν] + μοι *O*† | μου 2° > A† || 49 και εξεστ. και εξανεστ.] και εξανεστ. B†; και εξανεστ. και ανεπηδησαν *L*†: cf. Ioseph. Antiq. VII 360 Niese αναπηδησαντες (idem et *L*† κεκλημενοι pro κλητοι) | του > B | απηλθον] απ > B†, -θεν A || 51 κατεχει] pr. ιδου *L*† | ο βασιλευς > B || 53 ο βασ./σαλ.] tr. A†, ο βασ. > *L*† | βασιλει > B†

¹Καὶ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι Δαυιδ ἀποθανεῖν αὐτόν, καὶ ἐνετείλατο 2
τῷ Σαλωμων υἱῷ αὐτοῦ λέγων ²Ἐγώ εἰμι πορεύομαι ἐν ὁδῷ πά- 2
σης τῆς γῆς· καὶ ἰσχύσεις καὶ ἔσῃ εἰς ἄνδρα ³καὶ φυλάξεις τὴν 3
φυλακὴν κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐ-
τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρί-
ματα τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ Μωυσέως, ἵνα συνίῃς ἃ ποιήσεις
κατὰ πάντα, ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι, ⁴ἵνα στήσῃ κύριος τὸν λόγον 4
αὐτοῦ, ὃν ἐλάλησεν λέγων Ἐὰν φυλάξωσιν οἱ υἱοί σου τὴν ὁδὸν
αὐτῶν πορεύεσθαι ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν ἀληθείᾳ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν
καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν, λέγων Οὐκ ἐξολεθρευθήσεταί σοι ἀνὴρ
ἐπάνωθεν θρόνου Ισραηλ. ⁵καί γε σὺ ἔγνως ὅσα ἐποίησέν μοι 5
Ιωαβ υἱὸς Σαρουιας, ὅσα ἐποίησεν τοῖς δυσὶν ἄρχουσιν τῶν δυνά-
μεων Ισραηλ, τῷ Αβεννηρ υἱῷ Νηρ καὶ τῷ Αμεσσαϊ υἱῷ Ιεθερ,
καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς καὶ ἔταξεν τὰ αἵματα πολέμου ἐν εἰρήνῃ
καὶ ἔδωκεν αἷμα ἀθῷον ἐν τῇ ζώνῃ αὐτοῦ τῇ ἐν τῇ ὀσφύι αὐτοῦ
καὶ ἐν τῷ ὑποδήματι αὐτοῦ τῷ ἐν τῷ ποδὶ αὐτοῦ· ⁶καὶ ποιήσεις 6
κατὰ τὴν σοφίαν σου καὶ οὐ κατάξεις τὴν πολιὰν αὐτοῦ ἐν εἰρή-
νῃ εἰς ᾅδου. ⁷καὶ τοῖς υἱοῖς Βερζελλι τοῦ Γαλααδίτου ποιήσεις 7
ἔλεος, καὶ ἔσονται ἐν τοῖς ἐσθίουσιν τὴν τράπεζάν σου, ὅτι οὕτως
ἤγγισάν μοι ἐν τῷ με ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου Αβεσσαλωμ
τοῦ ἀδελφοῦ σου. ⁸καὶ ἰδοὺ μετὰ σοῦ Σεμεϊ υἱὸς Γηρα υἱὸς τοῦ 8
Ιεμενι ἐκ Βαουριμ, καὶ αὐτὸς κατηράσατό με κατάραν ὀδυνηρὰν
τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐπορευόμην εἰς Παρεμβολάς, καὶ αὐτὸς κατέβη εἰς
ἀπαντήν μου εἰς τὸν Ιορδάνην, καὶ ὤμοσα αὐτῷ ἐν κυρίῳ λέγων
Εἰ θανατώσω σε ἐν ῥομφαίᾳ· ⁹καὶ οὐ μὴ ἀθῳώσῃς αὐτόν, ὅτι 9
ἀνὴρ σοφὸς εἶ σὺ καὶ γνώσῃ ἃ ποιήσεις αὐτῷ, καὶ κατάξεις τὴν
πολιὰν αὐτοῦ ἐν αἵματι εἰς ᾅδου. ¹⁰καὶ ἐκοιμήθη Δαυιδ μετὰ τῶν 10
πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυιδ. ¹¹καὶ αἱ ἡμέραι, ἃς ἐβα- 11
σίλευσεν Δαυιδ ἐπὶ τὸν Ισραηλ, τεσσαράκοντα ἔτη· ἐν Χεβρων
ἐβασίλευσεν ἔτη ἑπτὰ καὶ ἐν Ιερουσαλημ τριάκοντα τρία ἔτη.

2 1 αυτον > *O* | ενετειλ.] απεκρινατο B*O*† | τω > B || 3 την > B† | κυριου του] > B†, του > *O* | δικαιωμ.] + αυτου *O*† | κριματα] + ※και τα μαρτυρια αυτου *O* | νομω] pr. τω *OL*† | συνιης *O*] συνησεις B* (B^c -σης) | αν > *O* || 4 ελαλ.] + περι εμου *OL* | αυτων 2⁰⌒3⁰ B | θρονου] pr. του *OL* || 5 εποι. μοι] tr. A† | τω 1⁰ > B† | αμεσσαι (cf. II 17 25)] -σσαια B†, αμμεσα A† | εν ειρ. και εδ. αιμα αθ.] > B, in *O* sub ※ || 6 ου] συ B, > Orig. (Rahlfs Sept.-Stud. 1 [1904], p. 78) || 7 με > A || 8 ιεμεινει B†: cf. 35¹ | βαουριμ compl.] βαθουρ. A, βασθουρ. B; γαβααθουρ. *L*^p†: cf. 35¹ | απαντησιν *OL* || 11 εν ιερουσ.] + εβασιλευσεν *O*, + εβασιλευσεν επι ισραηλ *L*† | τρια] pr. και *OL* | fin.] + και σολομων εκαθισεν επι του θρονου δαυιδ του πατρος αυτου *L*† (superaddit *L*^127† ετων δωδεκα: cf. 12): haec sunt prima uerba tertii Regnorum libri iuxta *L*† ab III 2 12 incipientis. cf. Regn. I subscr. et Regn. II subscr.; post haec uerba hab. *L*^127† subscriptionem βασιλειων β′, ante 12 habent omnes editionis Luciani codices inscriptionem βασιλειων γ′

12 [12]Καὶ Σαλωμων ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου Δαυιδ τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ υἱὸς ἐτῶν δώδεκα, καὶ ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ σφόδρα.
13 [13]καὶ εἰσῆλθεν Αδωνιας υἱὸς Αγγιθ πρὸς Βηρσαβεε μητέρα Σαλωμων
καὶ προσεκύνησεν αὐτῇ. ἡ δὲ εἶπεν Εἰρήνη ἡ εἴσοδός σου; καὶ
14 εἶπεν Εἰρήνη· [14]λόγος μοι πρὸς σέ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Λάλησον.
15 [15]καὶ εἶπεν αὐτῇ Σὺ οἶδας ὅτι ἐμοὶ ἦν ἡ βασιλεία καὶ ἐπ' ἐμὲ
ἔθετο πᾶς Ισραηλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς βασιλέα, καὶ ἐστράφη
ἡ βασιλεία καὶ ἐγενήθη τῷ ἀδελφῷ μου, ὅτι παρὰ κυρίου ἐγένετο
16 αὐτῷ· [16]καὶ νῦν αἴτησιν μίαν ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ, μὴ ἀπο-
17 στρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου. καὶ εἶπεν αὐτῷ Βηρσαβεε Λάλει. [17]καὶ
εἶπεν αὐτῇ Εἰπὸν δὴ πρὸς Σαλωμων τὸν βασιλέα — ὅτι οὐκ ἀπο-
στρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ — καὶ δώσει μοι τὴν Αβι-
18 σακ τὴν Σωμανῖτιν εἰς γυναῖκα. [18]καὶ εἶπεν Βηρσαβεε Καλῶς· ἐγὼ
19 λαλήσω περὶ σοῦ τῷ βασιλεῖ. [19]καὶ εἰσῆλθεν Βηρσαβεε πρὸς τὸν
βασιλέα Σαλωμων λαλῆσαι αὐτῷ περὶ Αδωνιου. καὶ ἐξανέστη ὁ
βασιλεὺς εἰς ἀπαντὴν αὐτῇ καὶ κατεφίλησεν αὐτὴν καὶ ἐκάθισεν
ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἐτέθη θρόνος τῇ μητρὶ τοῦ βασιλέως
20 καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. [20]καὶ εἶπεν αὐτῷ Αἴτησιν μίαν μι-
κρὰν ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου.
καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεύς Αἴτησαι, μῆτερ ἐμή, ὅτι οὐκ ἀποστρέψω
21 σε. [21]καὶ εἶπεν Δοθήτω δὴ Αβισακ ἡ Σωμανῖτις τῷ Αδωνια τῷ ἀδελ-
22 φῷ σου εἰς γυναῖκα. [22]καὶ ἀπεκρίθη Σαλωμων ὁ βασιλεὺς καὶ εἶ-
πεν τῇ μητρὶ αὐτοῦ Καὶ ἵνα τί σὺ ᾔτησαι τὴν Αβισακ τῷ Αδω-
νια; καὶ αἴτησαι αὐτῷ τὴν βασιλείαν, ὅτι οὗτος ἀδελφός μου ὁ
μέγας ὑπὲρ ἐμέ, καὶ αὐτῷ Αβιαθαρ ὁ ἱερεὺς καὶ αὐτῷ Ιωαβ ὁ υἱὸς
23 Σαρουιας ὁ ἀρχιστράτηγος ἑταῖρος. [23]καὶ ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς Σαλω-
μων κατὰ τοῦ κυρίου λέγων Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε
προσθείη, ὅτι κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐλάλησεν Αδωνιας τὸν λό-
24 γον τοῦτον· [24]καὶ νῦν ζῇ κύριος, ὃς ἡτοίμασέν με καὶ ἔθετό με
ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυιδ τοῦ πατρός μου καὶ αὐτὸς ἐποίησέν μοι
οἶκον, καθὼς ἐλάλησεν κύριος, ὅτι σήμερον θανατωθήσεται Αδω-
25 νιας. [25]καὶ ἐξαπέστειλεν Σαλωμων ὁ βασιλεὺς ἐν χειρὶ Βαναιου
υἱοῦ Ιωδαε καὶ ἀνεῖλεν αὐτόν, καὶ ἀπέθανεν Αδωνιας ἐν τῇ ἡμέ-
ρᾳ ἐκείνῃ.
26 [26]Καὶ τῷ Αβιαθαρ τῷ ἱερεῖ εἶπεν ὁ βασιλεύς Ἀπότρεχε σὺ εἰς

12 του 1^{0} > B† | υιος ετων δωδεκα M mu.] > B*L* (etiam L^{127}, sed cf. 11), in Sy sub ÷; υιος > *O*-Sy† || **13** υιος αγγιθ > B | αυτην A || **14** init.] pr. και ειπεν *O*(sub ※)*L* || **16** σου ult.] μου *O*†: cf. 20 || **17** αβισακ et σωμαν: cf. 1 3. 15 | εις > A† || **19** απαντησιν *OL* | αυτου 1^{0} > B† || **20** μικρον εγω] tr. B | σου 2^{0}] μου Sy L^{p}: cf. 16 | αυτη > A† | οτι] και B || **22** σαλ./ο βασ.] tr. *O*: item in 25 | αβισακ (cf. 1 3)] + την σουμανιτιν(O^{247}† σωμ.) *O* || **23** αδωνιας] ς > B†: item in 24 (cf. 28), non in 13. 25 || **26** αποτρ. συ / εις αναθ.] tr. *O*

Αναθωθ εἰς ἀγρόν σου, ὅτι ἀνὴρ θανάτου εἶ σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύ-
τῃ, καὶ οὐ θανατώσω σε, ὅτι ἦρας τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυ-
ρίου ἐνώπιον τοῦ πατρός μου, καὶ ὅτι ἐκακουχήθης ἐν ἅπασιν,
οἷς ἐκακουχήθη ὁ πατήρ μου. [27]καὶ ἐξέβαλεν Σαλωμων τὸν Αβια- 27
θαρ τοῦ μὴ εἶναι ἱερέα τοῦ κυρίου, πληρωθῆναι τὸ ῥῆμα κυρίου,
ὃ ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν οἶκον Ηλι ἐν Σηλωμ. — [28]καὶ ἡ ἀκοὴ ἦλθεν 28
ἕως Ιωαβ τοῦ υἱοῦ Σαρουιας (ὅτι Ιωαβ ἦν κεκλικὼς ὀπίσω Αδω-
νιου, καὶ ὀπίσω Σαλωμων οὐκ ἔκλινεν), καὶ ἔφυγεν Ιωαβ εἰς τὸ
σκήνωμα τοῦ κυρίου καὶ κατέσχεν τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου.
[29]καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαλωμων λέγοντες ὅτι Ἔφυγεν Ιωαβ εἰς τὴν 29
σκηνὴν τοῦ κυρίου καὶ ἰδοὺ κατέχει τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστη-
ρίου. καὶ ἀπέστειλεν Σαλωμων πρὸς Ιωαβ λέγων Τί γέγονέν σοι,
ὅτι πέφευγας εἰς τὸ θυσιαστήριον; καὶ εἶπεν Ιωαβ Ὅτι ἐφοβήθην
ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἔφυγον πρὸς κύριον. καὶ ἀπέστειλεν
Σαλωμων ὁ βασιλεὺς τὸν Βαναιου υἱὸν Ιωδαε λέγων Πορεύου
καὶ ἄνελε αὐτὸν καὶ θάψον αὐτόν. [30]καὶ ἦλθεν Βαναιου υἱὸς Ιω- 30
δαε πρὸς Ιωαβ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ κυρίου καὶ εἶπεν αὐτῷ Τάδε
λέγει ὁ βασιλεύς Ἔξελθε. καὶ εἶπεν Ιωαβ Οὐκ ἐκπορεύομαι, ὅτι
ὧδε ἀποθανοῦμαι. καὶ ἀπέστρεψεν Βαναιας υἱὸς Ιωδαε καὶ εἶπεν
τῷ βασιλεῖ λέγων Τάδε λελάληκεν Ιωαβ καὶ τάδε ἀποκέκριταί μοι.
[31]καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς Πορεύου καὶ ποίησον αὐτῷ καθὼς 31
εἴρηκεν, καὶ ἄνελε αὐτὸν καὶ θάψεις αὐτὸν καὶ ἐξαρεῖς σήμερον
τὸ αἷμα, ὃ δωρεὰν ἐξέχεεν Ιωαβ, ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ
πατρός μου· [32]καὶ ἀπέστρεψεν κύριος τὸ αἷμα τῆς ἀδικίας αὐτοῦ 32
εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, ὡς ἀπήντησεν τοῖς δυσὶν ἀνθρώποις τοῖς δι-
καίοις καὶ ἀγαθοῖς ὑπὲρ αὐτὸν καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ,
καὶ ὁ πατήρ μου Δαυιδ οὐκ ἔγνω τὸ αἷμα αὐτῶν, τὸν Αβεννηρ
υἱὸν Νηρ ἀρχιστράτηγον Ισραηλ καὶ τὸν Αμεσσα υἱὸν Ιεθερ ἀρχι-
στράτηγον Ιουδα· [33]καὶ ἐπεστράφη τὰ αἵματα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν 33
αὐτοῦ καὶ εἰς κεφαλὴν τοῦ σπέρματος αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ
τῷ Δαυιδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ τῷ θρό-
νῳ αὐτοῦ γένοιτο εἰρήνη ἕως αἰῶνος παρὰ κυρίου. [34]καὶ ἀπήντη- 34
σεν Βαναιου υἱὸς Ιωδαε τῷ Ιωαβ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἔθα-

26 της > *OL*p || 28 του υιου σαρ. > *O* | αδωνια B†: cf. 23 | σαλωμων] αβεσσαλωμ B*O*–Sy† || 29 κυριον] pr. τον A*L*† | σαλ. ο βασ.] ο σαλ. B†; ο βασ. > *L* (in *O* sub ÷) | βαναιου B: item BA in 30 (1⁰). 35, cf. 30. 34] βαναιας, -αν pl., cf. 1 44 || 30 προς ιωαβ] > B†, in *O* sub ÷ | εκπορευσομαι A | βαναιας] -ου pro -ας A (non B): cf. 29 || 31 ιωαβ > B† || 32 ως] και B*† | αρχιστρατ. 1⁰ ⌒ 2⁰ A† | υιον ult.] τον B† || 33 επεστραφη] απ. *O*†, αποστραφητω *L*† | αυτων] -του B† | κεφαλην bis] 1⁰ pr. την *O*247*L*†, 2⁰ pr. την A*L*p (αυτου 1⁰ ⌒ 2⁰ *O*247†) || 34 βαναιου (cf. 29) υιος ιωδαε unus cod.] ιωδαε (uel ιωιαδαε: cf. II 23 20) B*O*† (in Sy sub ÷; *O*247 deest); haec omittunt et initio uersus και ανεβη βαναιας υιος ιωδαε addunt rel.: eadem initio add. *O* sub ※

35 ψεν αὐτὸν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ. — [35]καὶ ἔδωκεν ὁ
βασιλεὺς τὸν Βαναιου υἱὸν Ιωδαε ἀντ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν στρατηγίαν·
καὶ ἡ βασιλεία κατωρθοῦτο ἐν Ιερουσαλημ· καὶ τὸν Σαδωκ τὸν
ἱερέα ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς εἰς ἱερέα πρῶτον ἀντὶ Αβιαθαρ.
35a [35a]Καὶ ἔδωκεν κύριος φρόνησιν τῷ Σαλωμων καὶ σοφίαν πολ-
λὴν σφόδρα καὶ πλάτος καρδίας ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασ-
35b σαν, [35b]καὶ ἐπληθύνθη ἡ φρόνησις Σαλωμων σφόδρα ὑπὲρ τὴν
φρόνησιν πάντων ἀρχαίων υἱῶν καὶ ὑπὲρ πάντας φρονίμους Αἰ-
35c γύπτου. [35c]καὶ ἔλαβεν τὴν θυγατέρα Φαραω καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν
εἰς τὴν πόλιν Δαυιδ ἕως συντελέσαι αὐτὸν τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ
τὸν οἶκον κυρίου ἐν πρώτοις καὶ τὸ τεῖχος Ιερουσαλημ κυκλόθεν·
35d ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν ἐποίησεν καὶ συνετέλεσεν. [35d]καὶ ἦν τῷ Σαλωμων
ἑβδομήκοντα χιλιάδες αἴροντες ἆρσιν καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες
35e λατόμων ἐν τῷ ὄρει. [35e]καὶ ἐποίησεν Σαλωμων τὴν θάλασσαν
καὶ τὰ ὑποστηρίγματα καὶ τοὺς λουτῆρας τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς
στύλους καὶ τὴν κρήνην τῆς αὐλῆς καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλ-
35f κῆν. [35f]καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν ἄκραν καὶ τὰς ἐπάλξεις αὐτῆς καὶ
διέκοψεν τὴν πόλιν Δαυιδ· οὕτως θυγάτηρ Φαραω ἀνέβαινεν ἐκ
τῆς πόλεως Δαυιδ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, ὃν ᾠκοδόμησεν αὐτῇ·
35g τότε ᾠκοδόμησεν τὴν ἄκραν. [35g]καὶ Σαλωμων ἀνέφερεν τρεῖς ἐν
τῷ ἐνιαυτῷ ὁλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικὰς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ὃ
ᾠκοδόμησεν τῷ κυρίῳ, καὶ ἐθυμία ἐνώπιον κυρίου. καὶ συνετέλε-
35h σεν τὸν οἶκον. [35h]καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες οἱ καθεσταμένοι ἐπὶ τὰ
ἔργα τοῦ Σαλωμων· τρεῖς χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι ἐπιστάται τοῦ
35i λαοῦ τῶν ποιούντων τὰ ἔργα. [35i]καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν Ασσουρ
καὶ τὴν Μαγδω καὶ τὴν Γαζερ καὶ τὴν Βαιθωρων τὴν ἐπάνω καὶ
35k τὰ Βααλαθ· [35k]πλὴν μετὰ τὸ οἰκοδομῆσαι αὐτὸν τὸν οἶκον τοῦ
κυρίου καὶ τὸ τεῖχος Ιερουσαλημ κύκλῳ, μετὰ ταῦτα ᾠκοδόμησεν
τὰς πόλεις ταύτας.
35l [35l]Καὶ ἐν τῷ ἔτι Δαυιδ ζῆν ἐνετείλατο τῷ Σαλωμων λέγων
Ἰδοὺ μετὰ σοῦ Σεμεϊ υἱὸς Γηρα υἱὸς σπέρματος τοῦ Ιεμινι ἐκ

35 και η βασ. — ιερουσ. (cf. 𝔐 46)] in *O* sub ÷ | τον 2⁰ > B | εδωκεν ult.] + αυτον B† || 35a (cf. 5 9) φρον./τω σαλ.] tr. *O* || 35b (cf. 5 10) σφοδρα(>*L*) υπερ τ. φρον. > BA(†) || 35c (cf. 5 14a et 𝔐 3 1 6 38) τον οικον 1⁰ ⁀ 2⁰ B† | εν ult. > *O* || 35d (cf. 5 29) ην] ησαν *OL* | χιλιαδες 1⁰ ⁀ 2⁰ A† || 35e: cf. 7 || 35f (cf. 11 27 et 𝔐 9 24) και τας επαλξεις] επαλξιν επ B*O*-Sy† | και 3⁰ > BA† || 35g (cf. 𝔐 9 25) εν > A† || 35h (cf. 𝔐 9 23) εξακοσιοι] επτακ. *L*†: cf. 5 30 | τω λαω A† || 35i (cf. 10 22a et 𝔐 9 15—18) μαγαω B† | γαζερ] γ > *O*-Sy† | βαιθωρων] -ρωθ *O*-Sy† | την ult. > B*O*-Sy† | τα] την *L* | βααλαθ pau.] βαλλαθ B, βαλαλαθ *O*A 247† || 35l–o: cf. 8. 9 || 35l υιος 2⁰] υιου *O*247*L*† | σπερμ.] pr. του B†; > *L*†: cf. 8 | ιεμ(ε)ιν(ε)ι B*L*p] ιεμενει A: cf. 8

Χεβρων · 35m οὗτος κατηράσατό με κατάραν ὀδυνηρὰν ἐν ᾗ ἡμέρᾳ 35m
ἐπορευόμην εἰς Παρεμβολάς, 35n καὶ αὐτὸς κατέβαινεν εἰς ἀπαν- 35n
τήν μοι ἐπὶ τὸν Ιορδάνην, καὶ ὤμοσα αὐτῷ κατὰ τοῦ κυρίου
λέγων Εἰ θανατωθήσεται ἐν ῥομφαίᾳ · 35o καὶ νῦν μὴ ἀθῳώσῃς 35o
αὐτόν, ὅτι ἀνὴρ φρόνιμος σὺ καὶ γνώσῃ ἃ ποιήσεις αὐτῷ, καὶ
κατάξεις τὴν πολιὰν αὐτοῦ ἐν αἵματι εἰς ᾅδου. 36 καὶ ἐκάλεσεν ὁ 36
βασιλεὺς τὸν Σεμεϊ καὶ εἶπεν αὐτῷ Οἰκοδόμησον σεαυτῷ οἶκον ἐν
Ιερουσαλημ καὶ κάθου ἐκεῖ καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ἐκεῖθεν οὐδαμοῦ ·
37 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐξόδου σου καὶ διαβήσῃ τὸν χειμάρ- 37
ρουν Κεδρων, γινώσκων γνώσῃ ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ, τὸ αἷμά σου
ἔσται ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου. καὶ ὥρκισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 38 καὶ εἶπεν Σεμεϊ πρὸς τὸν βασιλέα Ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα, 38
ὃ ἐλάλησας, κύριέ μου βασιλεῦ · οὕτω ποιήσει ὁ δοῦλός σου. καὶ
ἐκάθισεν Σεμεϊ ἐν Ιερουσαλημ τρία ἔτη. 39 καὶ ἐγενήθη μετὰ τρία 39
ἔτη καὶ ἀπέδρασαν δύο δοῦλοι τοῦ Σεμεϊ πρὸς Αγχους υἱὸν Μααχα
βασιλέα Γεθ, καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σεμεϊ λέγοντες Ἰδοὺ οἱ δοῦλοί σου
ἐν Γεθ · 40 καὶ ἀνέστη Σεμεϊ καὶ ἐπέσαξε τὴν ὄνον αὐτοῦ καὶ ἐπο- 40
ρεύθη εἰς Γεθ πρὸς Αγχους τοῦ ἐκζητῆσαι τοὺς δούλους αὐτοῦ,
καὶ ἐπορεύθη Σεμεϊ καὶ ἤγαγεν τοὺς δούλους αὐτοῦ ἐκ Γεθ. 41 καὶ 41
ἀπηγγέλη τῷ Σαλωμων λέγοντες ὅτι Ἐπορεύθη Σεμεϊ ἐξ Ιερουσα-
λημ εἰς Γεθ καὶ ἀπέστρεψεν τοὺς δούλους αὐτοῦ. 42 καὶ ἀπέστειλεν 42
ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάλεσεν τὸν Σεμεϊ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Οὐχὶ
ὥρκισά σε κατὰ τοῦ κυρίου καὶ ἐπεμαρτυράμην σοι λέγων Ἐν ᾗ
ἂν ἡμέρᾳ ἐξέλθῃς ἐξ Ιερουσαλημ καὶ πορευθῇς εἰς δεξιὰ ἢ εἰς ἀρι-
στερά, γινώσκων γνώσῃ ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ ; 43 καὶ τί ὅτι οὐκ 43
ἐφύλαξας τὸν ὅρκον κυρίου καὶ τὴν ἐντολήν, ἣν ἐνετειλάμην κατὰ
σοῦ ; 44 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σεμεϊ Σὺ οἶδας πᾶσαν τὴν κα- 44
κίαν σου, ἣν ἔγνω ἡ καρδία σου, ἃ ἐποίησας τῷ Δαυιδ τῷ πατρί
μου, καὶ ἀνταπέδωκεν κύριος τὴν κακίαν σου εἰς κεφαλήν σου ·
45 καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμων ηὐλογημένος, καὶ ὁ θρόνος Δαυιδ 45
ἔσται ἕτοιμος ἐνώπιον κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα. 46 καὶ ἐνετείλατο ὁ 46
βασιλεὺς Σαλωμων τῷ Βαναια υἱῷ Ιωδαε, καὶ ἐξῆλθεν καὶ ἀνεῖλεν
αὐτόν, καὶ ἀπέθανεν.

35l χεβρων] γαβαθα L†: cf. 8 II 16 5 || 35m init. BO†] pr. και rel.: cf. 8 || 35n κατεβαινεν BAL†] -βη rel.: cf. 8 | απαντην B†] -τησιν rel. | θανατωθ.] θανατωσω σε L: ex 8 || 35o συ] pr. ει O†: cf. 9 || 36 εκαλ. ο βασ. B†] pr. αποστειλας L, αποστειλας ο βασ. εκαλ. O | σεαυτω οικον] tr. B || 37 εξοδιας A† | και 2°] η L† || 39 τρια] pr. τα B | του] τω A† | αγχους] αγχις A, αχεις O247†, ακχους L†: item in 40, sed O247† αχους; cf. I 27 6 | μααχα] αμησα B† | απηγγειλαν L†: item in 41 || 41 απεστρ. BLp†] επεστρ. ALp†, ανεστρ. rel. || 42 fin.] + και ειπας μοι αγαθον το ρημα ο ηκουσα O(sub※)L || 43 κυριου] pr. του A || 44 οιδας] εγνως A || 45 εσται > O† || 46 και απεθανεν > B†

46a [46a]Καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Σαλωμων φρόνιμος σφόδρα καὶ σοφός,
καὶ Ιουδα καὶ Ισραηλ πολλοὶ σφόδρα ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θα-
46b λάσσης εἰς πλῆθος, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ χαίροντες· [46b]καὶ
Σαλωμων ἦν ἄρχων ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις, καὶ ἦσαν προσ-
φέροντες δῶρα καὶ ἐδούλευον τῷ Σαλωμων πάσας τὰς ἡμέρας
46c τῆς ζωῆς αὐτοῦ. [46c]καὶ Σαλωμων ἤρξατο διανοίγειν τὰ δυναστεύ-
46d ματα τοῦ Λιβάνου, [46d]καὶ αὐτὸς ᾠκοδόμησεν τὴν Θερμαι ἐν τῇ
46e ἐρήμῳ. [46e]καὶ τοῦτο τὸ ἄριστον τῷ Σαλωμων· τριάκοντα κόροι
σεμιδάλεως καὶ ἑξήκοντα κόροι ἀλεύρου κεκοπανισμένου, δέκα
μόσχοι ἐκλεκτοὶ καὶ εἴκοσι βόες νομάδες καὶ ἑκατὸν πρόβατα
ἐκτὸς ἐλάφων καὶ δορκάδων καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν νομάδων.
46f [46f]ὅτι ἦν ἄρχων ἐν παντὶ πέραν τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ Ραφι ἕως
46g Γάζης, ἐν πᾶσιν τοῖς βασιλεῦσιν πέραν τοῦ ποταμοῦ· [46g]καὶ ἦν
αὐτῷ εἰρήνη ἐκ πάντων τῶν μερῶν αὐτοῦ κυκλόθεν, καὶ κατῴκει
Ιουδα καὶ Ισραηλ πεποιθότες, ἕκαστος ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ
καὶ ὑπὸ τὴν συκῆν αὐτοῦ, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες, ἀπὸ Δαν καὶ
46h ἕως Βηρσαβεε πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμων. — [46h]καὶ οὗτοι οἱ
ἄρχοντες τοῦ Σαλωμων· Αζαριου υἱὸς Σαδωκ τοῦ ἱερέως καὶ
Ορνιου υἱὸς Ναθαν ἄρχων τῶν ἐφεστηκότων καὶ Εδραμ ἐπὶ τὸν
οἶκον αὐτοῦ καὶ Σουβα γραμματεὺς καὶ Βασα υἱὸς Αχιθαλαμ ἀνα-
μιμνῄσκων καὶ Αβι υἱὸς Ιωαβ ἀρχιστράτηγος καὶ Αχιρε υἱὸς Εδραϊ
ἐπὶ τὰς ἄρσεις καὶ Βαναια υἱὸς Ιωδαε ἐπὶ τῆς αὐλαρχίας καὶ ἐπὶ
46i τοῦ πλινθείου καὶ Ζαχουρ υἱὸς Ναθαν ὁ σύμβουλος. — [46i]καὶ
ἦσαν τῷ Σαλωμων τεσσαράκοντα χιλιάδες τοκάδες ἵπποι εἰς ἅρ-
46k ματα καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων. [46k]καὶ ἦν ἄρχων ἐν πᾶσιν
τοῖς βασιλεῦσιν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων καὶ
ἕως ὁρίων Αἰγύπτου.
46l [46l]Σαλωμων υἱὸς Δαυιδ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ισραηλ καὶ Ιουδα ἐν
3 Ιερουσαλημ. [2]πλὴν ὁ λαὸς ἦσαν θυμιῶντες ἐπὶ τοῖς ὑψηλοῖς, ὅτι
3 οὐκ ᾠκοδομήθη οἶκος τῷ ὀνόματι κυρίου ἕως νῦν. [3]καὶ ἠγάπησεν
Σαλωμων τὸν κύριον πορεύεσθαι ἐν τοῖς προστάγμασιν Δαυιδ τοῦ

46a–l: pro his uersibus praebet *O*† ※της δε βασιλειας εδρασθεισης εν χειρι σαλωμων επιγαμιαν εποιησατο σαλωμων προς φαραω βασιλεα αιγυπτου και ελαβεν την θυγατερα φαραω και εισηγαγεν αυτην εις την πολιν δαυιδ εως ου συνετελεσεν οικοδομων τον οικον εαυτου και τον οικον κυριου και το τειχος ιερουσαλημ κυκλω = 𝔐 2 46² 3 1 ‖ 46a: cf. 𝔐 4 20 ‖ 46b: cf. 46k ‖ 46c διανοιγειν] δι > B ‖ 46d (cf. 10 22a et 𝔐 9 18) θερμαι] θοδαμορ uel sim. *L*† ‖ 46e: cf. 5 2.3 ‖ 46f.g = 𝔐 5 4.5 ‖ 46f οτι] ουκ B† hic, non in 5 4 ‖ 46g fin.] + και ουκ ην σαταν εν ταις ημεραις σολομωντος *L*: cf. 5 18 ‖ 46h (cf. 4 2—6) εδραμ Lag. (cf. 𝔐 Sam. II 20 24 אדרם)] εδραμεν B, εδραν uel εσρωμ *L* | ζαχουρ] καχ. B† ‖ 46i (cf. 𝔐 5 6) ιππεων] ιππων B*L*pt ‖ 46k: cf. 10 26a et 𝔐 5 1 ‖ 46l init. B†] pr. και rel.

3 1: uide 2 46a–l 5 14a ‖ 2 init. — ησαν > B† | επι] εν *OL* | ονομ. κυριου] κυριω B† | νυν] των ημερων εκεινων *O*†

πατρὸς αὐτοῦ, πλὴν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ἔθυεν καὶ ἐθυμία. [4]καὶ ἀνέστη 4
καὶ ἐπορεύθη εἰς Γαβαων θῦσαι ἐκεῖ, ὅτι αὐτὴ ὑψηλοτάτη καὶ μεγά-
λη· χιλίαν ὁλοκαύτωσιν ἀνήνεγκεν Σαλωμων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
ἐν Γαβαων. [5]καὶ ὤφθη κύριος τῷ Σαλωμων ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα, 5
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Σαλωμων Αἴτησαί τι αἴτημα σαυτῷ. [6]καὶ 6
εἶπεν Σαλωμων Σὺ ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου Δαυιδ τοῦ
πατρός μου ἔλεος μέγα, καθὼς διῆλθεν ἐνώπιόν σου ἐν ἀληθείᾳ
καὶ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν εὐθύτητι καρδίας μετὰ σοῦ, καὶ ἐφύλαξας
αὐτῷ τὸ ἔλεος τὸ μέγα τοῦτο δοῦναι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ
θρόνου αὐτοῦ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη· [7]καὶ νῦν, κύριε ὁ θεός μου, σὺ 7
ἔδωκας τὸν δοῦλόν σου ἀντὶ Δαυιδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἐγώ εἰμι
παιδάριον μικρὸν καὶ οὐκ οἶδα τὴν ἔξοδόν μου καὶ τὴν εἴσοδόν
μου, [8]ὁ δὲ δοῦλός σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, ὃν ἐξελέξω, λαὸν 8
πολύν, ὃς οὐκ ἀριθμηθήσεται, [9]καὶ δώσεις τῷ δούλῳ σου καρδίαν 9
ἀκούειν καὶ διακρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ συνίειν
ἀνὰ μέσον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ· ὅτι τίς δυνήσεται κρίνειν τὸν λαόν
σου τὸν βαρὺν τοῦτον; [10]καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον κυρίου ὅτι ᾐτήσατο 10
Σαλωμων τὸ ῥῆμα τοῦτο, [11]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτόν Ἀνθ᾽ ὧν 11
ᾐτήσω παρ᾽ ἐμοῦ τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ οὐκ ᾐτήσω σαυτῷ ἡμέρας
πολλὰς καὶ οὐκ ᾐτήσω πλοῦτον οὐδὲ ᾐτήσω ψυχὰς ἐχθρῶν σου,
ἀλλ᾽ ᾐτήσω σαυτῷ σύνεσιν τοῦ εἰσακούειν κρίμα, [12]ἰδοὺ πεποίηκα 12
κατὰ τὸ ῥῆμά σου· ἰδοὺ δέδωκά σοι καρδίαν φρονίμην καὶ σοφήν,
ὡς σὺ οὐ γέγονεν ἔμπροσθέν σου καὶ μετὰ σὲ οὐκ ἀναστήσεται
ὅμοιός σοι. [13]καὶ ἃ οὐκ ᾐτήσω, δέδωκά σοι, καὶ πλοῦτον καὶ δό- 13
ξαν, ὡς οὐ γέγονεν ἀνὴρ ὅμοιός σοι ἐν βασιλεῦσιν· [14]καὶ ἐὰν 14
πορευθῇς ἐν τῇ ὁδῷ μου φυλάσσειν τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προσ-
τάγματά μου, ὡς ἐπορεύθη Δαυιδ ὁ πατήρ σου, καὶ πληθυνῶ
τὰς ἡμέρας σου. [15]καὶ ἐξυπνίσθη Σαλωμων, καὶ ἰδοὺ ἐνύπνιον· 15
καὶ ἀνέστη καὶ παραγίνεται εἰς Ιερουσαλημ καὶ ἔστη κατὰ πρόσ-
ωπον τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ κατὰ πρόσωπον κιβωτοῦ διαθήκης
κυρίου ἐν Σιων καὶ ἀνήγαγεν ὁλοκαυτώσεις καὶ ἐποίησεν εἰρηνικὰς
καὶ ἐποίησεν πότον μέγαν ἑαυτῷ καὶ πᾶσιν τοῖς παισὶν αὐτοῦ.
[16]Τότε ὤφθησαν δύο γυναῖκες πόρναι τῷ βασιλεῖ καὶ ἔστησαν 16

3 εθυεν] pr. ※αυτος *O* || 4 και επορευθη] add.(O^{247}† pr.) ※ο βασιλευς *O*†, pr. σολομων *L*† | θυσιαστ.] + ※εκεινο *O*† || 5 κυρ. τω σαλ.] τω σαλ. ο κυρ. A† || 6 του 1^0 > A† | ελεος ult.] + σου A† | επι] pr. ※καθημενον *O*† || 7 εξοδον ... εισοδον] tr. *OL* || 8 fin.] + ※και ου ψηφισθησεται απο πληθους *O*†: similia add. *L*† || 9 λαον 1^0] δουλον A† | του] pr. και B*L* | συνιεναι A*L* || 10 ηρεσεν] + ο λογος *O*(sub ※)*L*† || 11 ητησω 3^0] + ※σεαυτω *O*† | συνεσιν] του συνιειν BA†, συνιειν O^{247}†: ex 9 || 12 κατα > B† | φρονιμην .. σοφην] tr. *O*† || 13 εδωκα A† | ανηρ / ομοιος σοι] tr. O^{247}† | ανηρ > A† | fin.] + ※πασας τας ημερας σου *O*† || 14 τας εντολας ... τα προσταγμ.] tr. *O*† || 15 αυτου] εαυ. BA†

17 ἐνώπιον αὐτοῦ. [17]καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ μία Ἐν ἐμοί, κύριε· ἐγὼ καὶ
ἡ γυνὴ αὕτη οἰκοῦμεν ἐν οἴκῳ ἑνὶ καὶ ἐτέκομεν ἐν τῷ οἴκῳ.
18 [18]καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ τεκούσης μου καὶ ἔτεκεν
καὶ ἡ γυνὴ αὕτη· καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸ αὐτό, καὶ οὐκ ἔστιν οὐθ-
19 εἰς μεθ' ἡμῶν πάρεξ ἀμφοτέρων ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ. [19]καὶ ἀπέθα-
νεν ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς ταύτης τὴν νύκτα, ὡς ἐπεκοιμήθη ἐπ'
20 αὐτόν· [20]καὶ ἀνέστη μέσης τῆς νυκτὸς καὶ ἔλαβεν τὸν υἱόν μου
ἐκ τῶν ἀγκαλῶν μου καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς καὶ
21 τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν τεθνηκότα ἐκοίμισεν ἐν τῷ κόλπῳ μου. [21]καὶ
ἀνέστην τὸ πρωὶ θηλάσαι τὸν υἱόν μου, καὶ ἐκεῖνος ἦν τεθνηκώς·
καὶ ἰδοὺ κατενόησα αὐτὸν πρωί, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ὁ υἱός μου, ὃν
22 ἔτεκον. [22]καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ ἑτέρα Οὐχί, ἀλλὰ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν,
ὁ δὲ υἱός σου ὁ τεθνηκώς. καὶ ἐλάλησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.
23 [23]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς αὐταῖς Σὺ λέγεις Οὗτος ὁ υἱός μου ὁ ζῶν,
καὶ ὁ υἱὸς ταύτης ὁ τεθνηκώς· καὶ σὺ λέγεις Οὐχί, ἀλλὰ ὁ υἱός
24 μου ὁ ζῶν, καὶ ὁ υἱός σου ὁ τεθνηκώς. [24]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς
Λάβετέ μοι μάχαιραν· καὶ προσήνεγκαν τὴν μάχαιραν ἐνώπιον τοῦ
25 βασιλέως. [25]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Διέλετε τὸ παιδίον τὸ θηλάζον
τὸ ζῶν εἰς δύο καὶ δότε τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ταύτῃ καὶ τὸ ἥμισυ αὐ-
26 τοῦ ταύτῃ. [26]καὶ ἀπεκρίθη ἡ γυνή, ἧς ἦν ὁ υἱὸς ὁ ζῶν, καὶ εἶπεν
πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι ἐταράχθη ἡ μήτρα αὐτῆς ἐπὶ τῷ υἱῷ αὐτῆς,
καὶ εἶπεν Ἐν ἐμοί, κύριε, δότε αὐτῇ τὸ παιδίον καὶ θανάτῳ μὴ
θανατώσητε αὐτόν· καὶ αὕτη εἶπεν Μήτε ἐμοὶ μήτε αὐτῇ ἔστω·
27 διέλετε. [27]καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Δότε τὸ παιδίον τῇ
εἰπούσῃ Δότε αὐτῇ αὐτὸ καὶ θανάτῳ μὴ θανατώσητε αὐτόν· αὐτὴ
28 ἡ μήτηρ αὐτοῦ. [28]καὶ ἤκουσαν πᾶς Ισραηλ τὸ κρίμα τοῦτο, ὃ ἔκρι-
νεν ὁ βασιλεύς, καὶ ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου τοῦ βασιλέως, ὅτι
εἶδον ὅτι φρόνησις θεοῦ ἐν αὐτῷ τοῦ ποιεῖν δικαίωμα.
4 [1]Καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Σαλωμων βασιλεύων ἐπὶ Ισραηλ. [2]καὶ οὗτοι

17 κυριε BL†] + μου rel. | οικουμεν BLp†] ωκ. rel. | ετεκομεν] -κον L† || 18 η γυνη / αυτη] tr. A† | και ult. > OL | ημων paenult.] + ※εν τω οικω O–247† || 19 της γυν. > A† | επεκοιμηθη] επ > O† || 20 μου 2^0] + ※και η δουλη σου υπνου O† || 21 πρωι ult.] pr. το AL || 22 ουχι] + ※αλλ η ο υιος σου εστιν ο νεκρος, υιος δε εμος ο ζων· η δε αλλη και αυτη ελεγεν ουχι O† | τεθνηκως] + και αυτη ειπεν ουχι, ο υιος σου ο τεθνηκως και ο υιος μου ο ζων L† || 23 και 3^0 > A† | αλλα — fin.] αλλ η ο υιος σου ο τεθνηκως και ο υιος μου ο ζων O† || 24 μοι > B† || 25 fin.] + και το τεθνηκος ομοιως διελετε και δοτε αμφοτεραις L†, cf. Ioseph. Antiq. VIII 31 Niese (εκελευσε ... αμφοτερα διχοτομησαι τα παιδια) || 26 ην / ο υιος] tr. O† (ην in Sy sub ÷) | παιδιον] + ※το ζων O† | αυτον B†] -το rel.: item in 27 | fin.] + αυτο O–247L† || 27 δοτε 1^0] + ※αυτη O† | παιδιον BL†] + το ζων rel. | τη B O†] pr. τη γυναικι rel. || 28 ηκουσεν OL
4 2—6: cf. 2 46^h

οἱ ἄρχοντες, οἳ ἦσαν αὐτοῦ· Αζαριου υἱὸς Σαδωκ 3καὶ Ελιαρεφ 3
καὶ Αχια υἱὸς Σαβα γραμματεῖς καὶ Ιωσαφατ υἱὸς Αχιλιδ ὑπομι-
μνῄσκων 4καὶ Σαδουχ καὶ Αβιαθαρ ἱερεῖς 5καὶ Ορνια υἱὸς Ναθαν 4
ἐπὶ τῶν καθεσταμένων καὶ Ζαβουθ υἱὸς Ναθαν ἑταῖρος τοῦ βασι- 5
λέως 6καὶ Αχιηλ οἰκονόμος καὶ Ελιαβ υἱὸς Σαφ ἐπὶ τῆς πατριᾶς 6
καὶ Αδωνιραμ υἱὸς Εφρα ἐπὶ τῶν φόρων.
7Καὶ τῷ Σαλωμων δώδεκα καθεσταμένοι ἐπὶ πάντα Ισραηλ χορη- 7
γεῖν τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· μῆνα ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐγίνετο
ἐπὶ τὸν ἕνα χορηγεῖν. 8καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Βενωρ ἐν 8
ὄρει Εφραιμ, εἷς· 9υἱὸς Ρηχαβ ἐν Μαχεμας καὶ Βηθαλαμιν καὶ Βαιθ- 9
σαμυς καὶ Αιλων ἕως Βαιθαναν, εἷς· 10υἱὸς Εσωθ Βηρβηθνεμα, 10
Λουσαμηνχα καὶ Ρησφαρα· 11Χιναναδαβ καὶ Αναφαθι, ἀνὴρ Ταβληθ, 11
θυγάτηρ Σαλωμων ἦν αὐτῷ εἰς γυναῖκα, εἷς· 12Βακχα υἱὸς Αχιλιδ 12
Θααναχ καὶ Μεκεδω καὶ πᾶς ὁ οἶκος Σαν ὁ παρὰ Σεσαθαν ὑπο-
κάτω τοῦ Εσραε καὶ ἐκ Βαισαφουδ Εβελμαωλα ἕως Μαεβερ Λου-

2 οι 1^{0} > B† | αζαριου Ra. (cf. 2 46^{h})] -ρει B†: ου ante υ excidisse uid.; -ριας rel. | fin.] + ※ο ιερευς *O* || 3 και 1^{0} B*L*†] > rel. | ελιαρεφ (A† N pro ΛΙ)] ελιαφ B†, ελιαβ *L*† | σαβα B†] σαφατ *L*†, σισα *O* | ιωσαφαθ B†: cf. II 20 24 | αχιλιδ M pl.] -λιαδ B†; αχιυα A†: ΜΑ pro ΛΙΔ; αχιθ(uel τ)αλαμ *L*†: ex 2 46^{h} | υπομιμν. B*L*†] αναμιμν. rel.: cf. 2 46^{h} || 4 init.] pr. και βαναιας υιος ιωδαε(cf. II 23 20) επι της στρατιας *O*(sub ※)*L* | σαδουχ B†] σαδδουκ *L*†, σαδωκ *O*: cf. II 8 17 15 24 || 5 ορνια B*L*(†)] αζαριας *O* | ζαβουθ] ζαββουθ A, ζα(κ)χουρ *L*†: cf. 2 46^{h} | ναθαν ult.] + ιερευς *O*(sub ※)*L*^{p} || 6 αχιηλ *L*†] αχει ην B†, αχισαρ ην rel. | οικονομος] + και ελιακ ο οικονομος BA | σαφ] σαφατ A, ασαφ Sy†, ιωαβ (uel ιωαδ) *L*† | πατριας] στρατιας *L* | εφρα B†] εδραμ *L*†: cf. 2 46^{h}; αβδω pl. (A† αβαω) || 7 εν τω > A† || 8—19: cf. Rahlfs Sept.-Stud. 3 (1911), § 52 || 8 βενωρ unus cod. cum B cognatus] βαινωρ V, βαιωρ B*L*†, βεν υιος ωρ *O* | εις > A† (in Sy sub ÷): cf. l. l. § 52$_{8}$ || 9 ρηχαβ *L*†] ρηχας B†, δακαρ rel. | μαχεμας B] μαχμας *OL*, μακες al. | βηθαλαμ(ε)ιν unus cod.] ν > B†, θαλαμιν *L*†, εν σαλαβιμ *O* | αιλων mu.] ελωμ B(†), αιαλωμ A (*L* dub.) | βαιθαναν M] βαιθλαμαν B†, βαιθναακ *L*†; βηθαναν *O*: cf. Ruth 1 1 | εις > *O*: cf. 8 || 10 sic B† (sed βηθ excidit post βηρ; uerba ita distinxi, ut textui hebr. quam maxime respondeant)] μαχει υιος εχωβηρ βηθναμαλουζα και αμηχα και της φαρα *L*†, υιος εσδ εν αραβωθ· αυτου σωχω(A† σοχλω) και πασα η γη οφερ rel.: cf. Sept.-Stud. 3, p. 227—229 || 11 χιναναδαβ B(-δαν)*L*†] υιου αβιναδαβ(uel αμιν.) rel. | και αναφαθ(ε)ι B†] και μαθναη(uel βαθ.) ο νετωφατι(uel νεθωφαθει) *L*†, πασα νεφαθδωρ(uel sim.) rel. | ανηρ (+ εις *L*†: cf. 8) B*L*†] > rel. | ταβληθ Aeth†] -θει B†, η ταβααθ *L*†, ταφαθ rel. (A† ταφατα) | εις ult. > *O*: cf. 8 || 12 βακχα B†] βαχα *L*†, βαανα rel. | αχιλιδ Ra.] αχειμαχ B†: cf. 3; αχιαβ *L*†; αχιλουθ M, ελουδ A†, αβιλουδ mu. | θααναχ Ra.] πολαμαχ B†, αιθαμ *L*†, pr. την *O* | μεκεδω B†] μαγεδδω uel sim. rel. (A† μεμαγεδαω) | σαν] δαν B† | σεσαθαν B†] σασαρθαν *L*†; εσλσαρθαν Origenes scripsisse uid. (*O*^{247}† εσσασαρθαν, A† εσλιανθαν) | εσραε B†] εζραε uel sim. *L*†, ιεζραελ *O* | βαισαφουδ Ra.] -ουτ B†, -ουδου Aeth†; βαιθσααν εως *L*†, βεθσαν εως A†, βηθσαν(cf. Ruth 1 1) εως rel. | αβελμαωλα *L*, αβελμαουλα *O* | μαεβερ B*L*†] μεεβερ pl., μεμβρ A† | λουκαμ B*L*(om. λ)†] λαϊεκμααμ uel sim. rel. (A† αδειεκμααν)

13 καμ, εἷς· [13]υἱὸς Γαβερ ἐν Ρεμαθ Γαλααδ, τούτῳ σχοίνισμα Ερεγα-
βα, ἣ ἐν τῇ Βασαν, ἑξήκοντα πόλεις μεγάλαι τειχήρεις καὶ μοχλοὶ
14 15 χαλκοῖ, εἷς· [14]Αχιναδαβ υἱὸς Αχελ Μααναιν, εἷς· [15]Αχιμαας ἐν Νε-
φθαλι, καὶ οὗτος ἔλαβεν τὴν Βασεμμαθ θυγατέρα Σαλωμων εἰς γυ-
16 17 ναῖκα, εἷς· [16]Βαανα υἱὸς Χουσι ἐν τῇ Μααλαθ, εἷς· [17]Σαμαα υἱὸς
18 Ηλα ἐν τῷ Βενιαμιν· [18]Γαβερ υἱὸς Αδαι ἐν τῇ γῇ Γαδ, γῇ Σηων
βασιλέως τοῦ Εσεβων καὶ Ωγ βασιλέως τοῦ Βασαν· καὶ νασιφ
19 εἷς ἐν γῇ Ιουδα· [19]Ιωσαφατ υἱὸς Φουασουδ ἐν Ισσαχαρ.
5 [1]Καὶ ἐχορήγουν οἱ καθεσταμένοι οὕτως τῷ βασιλεῖ Σαλωμων
καὶ πάντα τὰ διαγγέλματα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως, ἕκαστος
μῆνα αὐτοῦ, οὐ παραλλάσσουσιν λόγον· καὶ τὰς κριθὰς καὶ τὸ
ἄχυρον τοῖς ἵπποις καὶ τοῖς ἅρμασιν ἦρον εἰς τὸν τόπον, οὗ ἂν
2 ᾖ ὁ βασιλεύς, ἕκαστος κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ. [2]καὶ ταῦτα τὰ
δέοντα τῷ Σαλωμων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ· τριάκοντα κόροι σεμιδάλεως
3 καὶ ἑξήκοντα κόροι ἀλεύρου κεκοπανισμένου [3]καὶ δέκα μόσχοι ἐκ-
λεκτοὶ καὶ εἴκοσι βόες νομάδες καὶ ἑκατὸν πρόβατα ἐκτὸς ἐλάφων
4 καὶ δορκάδων καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν, σιτευτά. [4]ὅτι ἦν ἄρχων πέραν
τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἦν αὐτῷ εἰρήνη ἐκ πάντων τῶν μερῶν κυκλόθεν.

13 εν ρεμαθ Aeth†] ερεμαθ B†, ερμαθ *L*†, εν ραμωθ rel. | γαλααδ] γαλααθ B†; + ※αυτω αυωθ ιαειρ υιου μανασση εν γαλααδ *O*† | ερεγαβα η Ra.] ερεταβαη Aeth†, ερεταβαμ B†, εν ραγαβαν *L*†, εργαβ η rel. | εις] > *O*, ante τουτω tr. *L*†: cf. 8 || **14** αχιναδαβ *L*] δ > B†, χ > *O* | αχελ B†] αχιαβ *L*†, αδδω pl., σαδωκ A† | μααναιν] -ιμ *O*, εν μαχιλαμ *L*† | εις Ra.] > pl., post αχιαβ(cf. sup.) tr. *L*†; B† μααναιειον pro μααναιν εις; cf. 8 || **15** μασ(σ)εμαθ *O* | εις γυναικα > B*L*† | εις ult. B†] post νεφθ. tr. *L*†, > rel.: cf. 8 || **16** βαανα] -νας *O*†, βαναιας *L* | εν τη μααλαθ Ra.] θ > B†, εν τη γαλααδ *L*†; εν ασηρ και εν βααλωθ(μααλωτ A†) rel. (in *O* sub ※) | εις B*L*†] > rel.: cf. 8 | fin. B*L*] + ※ιωσαφατ υιος φαρρου εν ισ(σ)αχαρ *O* pl.: = 𝕸 17 || **17** (𝕸*O* 18) σαμαα *L*†] α B†, σεμεει rel. | ηλα] + εις *L*†: idem add. Aeth† post βενιαμιν; cf. 8 | τω] γη *L*† || **18** (𝕸*O* 19) γαβερ > B*L*† | γαδ B*L*†] γαλααδ rel. | γη 2⁰ pl.] τη B*O*, εν τη γη *L*† | του εσεβων] του αμορραιου *O*–A, εσεβων του αμορραιου A† | νασιφ A†] νασεφ B†, νασειβ *L* | εις > A†: cf. 8 | ιουδα (= 𝕸 20 init.) hab. omnes, etiam Sy (sub ÷), quamquam in Sy ※και ιουδα sequuntur, cf. inf. || **19** (𝕸 17) B*L*†] post 16 tr. *O* pl., cf. ibi | φουασουδ B†] φαρσαουχ *L*† | fin.] + εις *L*†: cf. 8 || in fine huius capitis *O*† addit ※(20) και ιουδα (haec Sy solus praebet, cf. 18 fin.) και ισραηλ πολλοι ως η αμμος η επι της θαλασσης εις πληθος εσθοντες και πινοντες και ευφραινομενοι (5 1) και σαλωμων ην εξουσιαζων εν πασιν τοις βασιλειοις απο του ποταμου γης αλλοφυλων και εως οριου αιγυπτου προσεγγιζοντες δωρα και δουλευοντες τω σαλωμων πασας ημερας ζωης αυτου

5 1 (= 𝕸 7. 8) ante 9 tr. *O*† | ουτως] -τοι *L*† | τα > B† | ηρον] ηγον A†, εφερον *L*† || **2—4**: cf. 2 46e. f || **2** τω(*L*p† του)] > *OL*p || **3** και 1⁰ > *O*† | εκλεκτων] ※ (Sy per errorem ÷) εκλεκτα ↙ εκλεκτων *O*† = בר ברים || **4** περαν] pr. εν παντι *OL*† | ποταμου] + ※απο θαψα και εως γαζης εν πασιν βασιλευσιν περαν του ποταμου *O*† | ην αυτω / ειρηνη] tr. *O*† || inter 4 et 9 *O*† praebet 𝕸 5—8 = 𝕲 2 46g. i 5 1

[9]Καὶ ἔδωκεν κύριος φρόνησιν τῷ Σαλωμων καὶ σοφίαν πολλὴν 9
σφόδρα καὶ χύμα καρδίας ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν,
[10]καὶ ἐπληθύνθη Σαλωμων σφόδρα ὑπὲρ τὴν φρόνησιν πάντων 10
ἀρχαίων ἀνθρώπων καὶ ὑπὲρ πάντας φρονίμους Αἰγύπτου [11]καὶ 11
ἐσοφίσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐσοφίσατο ὑπὲρ Γαι-
θαν τὸν Εζραΐτην καὶ τὸν Αιμαν καὶ τὸν Χαλκαλ καὶ Δαρδα υἱοὺς
Μαλ. [12]καὶ ἐλάλησεν Σαλωμων τρισχιλίας παραβολάς, καὶ ἦσαν 12
ᾠδαὶ αὐτοῦ πεντακισχίλιαι. [13]καὶ ἐλάλησεν περὶ τῶν ξύλων ἀπὸ 13
τῆς κέδρου τῆς ἐν τῷ Λιβάνῳ καὶ ἕως τῆς ὑσσώπου τῆς ἐκπο-
ρευομένης διὰ τοῦ τοίχου καὶ ἐλάλησεν περὶ τῶν κτηνῶν καὶ περὶ
τῶν πετεινῶν καὶ περὶ τῶν ἑρπετῶν καὶ περὶ τῶν ἰχθύων. [14]καὶ 14
παρεγίνοντο πάντες οἱ λαοὶ ἀκοῦσαι τῆς σοφίας Σαλωμων, καὶ
ἐλάμβανεν δῶρα παρὰ πάντων τῶν βασιλέων τῆς γῆς, ὅσοι ἤκουον
τῆς σοφίας αὐτοῦ.

[14a]Καὶ ἔλαβεν Σαλωμων τὴν θυγατέρα Φαραω ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα 14a
καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν Δαυιδ ἕως συντελέσαι αὐτὸν
τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον ἑαυτοῦ καὶ τὸ τεῖχος Ιερουσαλημ.
[14b]τότε ἀνέβη Φαραω βασιλεὺς Αἰγύπτου καὶ προκατελάβετο τὴν 14b
Γαζερ καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν καὶ τὸν Χανανίτην τὸν κατοικοῦντα
ἐν Μεργαβ, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς Φαραω ἀποστολὰς θυγατρὶ αὐτοῦ
γυναικὶ Σαλωμων, καὶ Σαλωμων ᾠκοδόμησεν τὴν Γαζερ.

[15]Καὶ ἀπέστειλεν Χιραμ βασιλεὺς Τύρου τοὺς παῖδας αὐτοῦ χρῖ- 15
σαι τὸν Σαλωμων ἀντὶ Δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀγαπῶν ἦν
Χιραμ τὸν Δαυιδ πάσας τὰς ἡμέρας. [16]καὶ ἀπέστειλεν Σαλωμων 16
πρὸς Χιραμ λέγων [17]Σὺ οἶδας Δαυιδ τὸν πατέρα μου ὅτι οὐκ ἐδύ- 17
νατο οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ μου ἀπὸ προσώ-
που τῶν πολέμων τῶν κυκλωσάντων αὐτὸν ἕως τοῦ δοῦναι κύριον
αὐτοὺς ὑπὸ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν αὐτοῦ. [18]καὶ νῦν ἀνέπαυσε κύριος 18
ὁ θεός μου ἐμοὶ κυκλόθεν· οὐκ ἔστιν ἐπίβουλος καὶ οὐκ ἔστιν
ἀπάντημα πονηρόν. [19]καὶ ἰδοὺ ἐγὼ λέγω οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ 19
ὀνόματι κυρίου θεοῦ μου, καθὼς ἐλάλησεν κύριος ὁ θεὸς πρὸς

9 φρονησιν ... σοφιαν (cf. 2 35^{a})] tr. *O*(†) || 10 επληθ.] + η σοφια *O*(sub ※)*L*; cf. 2 35^{b} | αρχαιων ανθρ.] tr. *O*^{247}† || 11 γαιθαν] αιθαμ *L*† | εζραιτην unus cod.] ζαρειτην B, εζραηλιτην A | τον 2⁰ > A | αιμαν *L*] αιναν B, ημαν *O* | χαλκαλ pau.] -καδ B, -καχ *L*†, χαλχαλ *O* | δαρδα mu.] δαραλα B†, δαραα A†, δαρδαε *L*†; pr. τον *OL* | υιους pl.] υιος B, υιον *L*† | μαλ B†] μαουλ *O*†, μααλα *L*†, αμαδ mu. | fin.] + ※και ην ονομαστος εν πασιν τοις εθνεσιν κυκλω *O*†, + και εγενετο το ονομα αυτου εν πασι τοις εθνεσι κυκλω *L*† || 13 περι 1⁰] υπερ B || 14 ελαμβ. δωρα] > B*O*$^{-Sy}$†, in Sy sub ÷ | της σοφιας ult.] την -αν *O* || 14$^{a.b}$ (cf. 𝔐 3 1 9 16. 17) > *O* || 14^{b} τοτε] οτε B† | μεργαβ B†] μαργαβ M, αροαβ *L* || 15 χρισαι(*L*† pr. του) τον σαλ.] προς σαλ ηκουσεν γαρ οτι αυτον εχρισαν εις βασιλεα *O* || 17 των 1⁰ > *O*† | κυριον] > B†, in *O* sub ※ || 18 απαντημα] αμαρτ. B† || 19 οικοδομησαι] -σω B *O*$^{-247}$M†

Δαυιδ τὸν πατέρα μου λέγων Ὁ υἱός σου, ὃν δώσω ἀντὶ σοῦ
ἐπὶ τὸν θρόνον σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί
20 μου. [20]καὶ νῦν ἔντειλαι καὶ κοψάτωσάν μοι ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου,
καὶ ἰδοὺ οἱ δοῦλοί μου μετὰ τῶν δούλων σου· καὶ τὸν μισθὸν
δουλείας σου δώσω σοι κατὰ πάντα, ὅσα ἐὰν εἴπῃς, ὅτι σὺ οἶδας
21 ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν εἰδὼς ξύλα κόπτειν καθὼς οἱ Σιδώνιοι. [21]καὶ
ἐγενήθη καθὼς ἤκουσεν Χιραμ τῶν λόγων Σαλωμων, ἐχάρη σφόδρα
καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς ὁ θεὸς σήμερον, ὃς ἔδωκεν τῷ Δαυιδ υἱὸν
22 φρόνιμον ἐπὶ τὸν λαὸν τὸν πολὺν τοῦτον. [22]καὶ ἀπέστειλεν πρὸς
Σαλωμων λέγων Ἀκήκοα περὶ πάντων, ὧν ἀπέσταλκας πρός με·
23 ἐγὼ ποιήσω πᾶν θέλημά σου, ξύλα κέδρινα καὶ πεύκινα· [23]οἱ δοῦ-
λοί μου κατάξουσιν αὐτὰ ἐκ τοῦ Λιβάνου εἰς τὴν θάλασσαν, ἐγὼ
θήσομαι αὐτὰ σχεδίας ἕως τοῦ τόπου, οὗ ἐὰν ἀποστείλῃς πρός
με, καὶ ἐκτινάξω αὐτὰ ἐκεῖ, καὶ σὺ ἀρεῖς· καὶ ποιήσεις τὸ θέλημά
24 μου τοῦ δοῦναι ἄρτους τῷ οἴκῳ μου. [24]καὶ ἦν Χιραμ διδοὺς τῷ
25 Σαλωμων κέδρους καὶ πᾶν θέλημα αὐτοῦ. [25]καὶ Σαλωμων ἔδωκεν
τῷ Χιραμ εἴκοσι χιλιάδας κόρους πυροῦ καὶ μαχιρ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ
καὶ εἴκοσι χιλιάδας βεθ ἐλαίου κεκομμένου· κατὰ τοῦτο ἐδίδου Σα-
26 λωμων τῷ Χιραμ κατ' ἐνιαυτόν. [26]καὶ κύριος ἔδωκεν σοφίαν τῷ
Σαλωμων, καθὼς ἐλάλησεν αὐτῷ· καὶ ἦν εἰρήνη ἀνὰ μέσον Χιραμ
καὶ ἀνὰ μέσον Σαλωμων, καὶ διέθεντο διαθήκην ἀνὰ μέσον ἑαυ-
27 τῶν. — [27]καὶ ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς φόρον ἐκ παντὸς Ισραηλ, καὶ
28 ἦν ὁ φόρος τριάκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν. [28]καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς
εἰς τὸν Λίβανον, δέκα χιλιάδες ἐν τῷ μηνί, ἀλλασσόμενοι, μῆνα
ἦσαν ἐν τῷ Λιβάνῳ καὶ δύο μῆνας ἐν οἴκῳ αὐτῶν· καὶ Αδωνιραμ
29 ἐπὶ τοῦ φόρου. [29]καὶ ἦν τῷ Σαλωμων ἑβδομήκοντα χιλιάδες αἴρον-
30 τες ἄρσιν καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες λατόμων ἐν τῷ ὄρει [30]χωρὶς
ἀρχόντων τῶν καθεσταμένων ἐπὶ τῶν ἔργων τῶν Σαλωμων, τρεῖς
32 χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι ἐπιστάται οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα. [32]καὶ ἡτοί-
μασαν τοὺς λίθους καὶ τὰ ξύλα τρία ἔτη.
6 [1]Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ καὶ τετρακοσιοστῷ ἔτει τῆς

20 μετα] pr. ※εστωσαν *O*† | και τον(> *O*†) μισθον] > B† | ειδως] ιδιως B†; pr. ανηρ *O*† | ξυλα κοπτειν] tr. *OL*† || 22 απεστειλεν] + χειραμ *O*(sub※)*L*† | απεσταλκας] επ. A | ξυλα] pr. εις *OL*† || 23 εγω B†] pr. και *O*(sub※)*L*, και al. | σχεδιας] + εν τη θαλασση *O*† | εκει > A† || 24 κεδρους] + και πευκας *O*(sub※)*L* || 25 κορους] -ρων *OL* | και 2º > *L*† | μαχιρ] -χαλ *O* | βεθ A] βαιθ B || 27 βασ.] + σαλωμων(cf. 1 10) *O*(sub※)*L*† | εκ] pr. και B† || 28 χιλιαδας *O*† | αλλασσομεναι A† || 29: cf. 2 35ᵈ || 30 των 1º > A | επι — σαλ.] τω σαλ. επι των εργων *O*-247(†) | εξακοσιοι (cf. Par. II 2 1. 17)] πεντακ. *O*†, επτακ. *L*†: cf. 2 35ʰ | επισταται] + του λαου *O*(sub※)*L*† || 𝔐 31. 32¹: uide 𝔊 6 1 a.b || 32 (= 𝔐 32²) τους λιθους .. τα ξυλα] tr. *OL* | fin.] + ※του οικοδομησαι τον οικον *O*-A†, + εις την οικοδομην του οικου *L*†
6 1 τεσσαρακοστω] ογδοηκ. *L*†

ἐξόδου υἱῶν Ισραηλ ἐξ Αἰγύπτου, τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐν μηνὶ τῷ
δευτέρῳ βασιλεύοντος τοῦ βασιλέως Σαλωμων ἐπὶ Ισραηλ, [1a]καὶ 1a
ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς καὶ αἴρουσιν λίθους μεγάλους τιμίους εἰς
τὸν θεμέλιον τοῦ οἴκου καὶ λίθους ἀπελεκήτους· [1b]καὶ ἐπελέκησαν 1b
οἱ υἱοὶ Σαλωμων καὶ οἱ υἱοὶ Χιραμ καὶ ἔβαλαν αὐτούς. [1c]ἐν τῷ 1c
ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐθεμελίωσεν τὸν οἶκον κυρίου ἐν μηνὶ Νισω τῷ
δευτέρῳ μηνί· [1d]ἐν ἑνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ ἐν μηνὶ Βααλ (οὗτος ὁ 1d
μὴν ὁ ὄγδοος) συνετελέσθη ὁ οἶκος εἰς πάντα λόγον αὐτοῦ καὶ
εἰς πᾶσαν διάταξιν αὐτοῦ. [2]καὶ ὁ οἶκος, ὃν ᾠκοδόμησεν ὁ βασι- 2
λεὺς Σαλωμων τῷ κυρίῳ, τεσσαράκοντα πήχεων μῆκος αὐτοῦ καὶ
εἴκοσι ἐν πήχει πλάτος αὐτοῦ καὶ πέντε καὶ εἴκοσι ἐν πήχει τὸ
ὕψος αὐτοῦ. [3]καὶ τὸ αιλαμ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, εἴκοσι ἐν 3
πήχει μῆκος αὐτοῦ εἰς τὸ πλάτος τοῦ οἴκου καὶ δέκα ἐν πήχει τὸ
πλάτος αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου. καὶ ᾠκοδόμησεν τὸν
οἶκον καὶ συνετέλεσεν αὐτόν. [4]καὶ ἐποίησεν τῷ οἴκῳ θυρίδας πα- 4
ρακυπτομένας κρυπτάς. [5]καὶ ἔδωκεν ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου μέ- 5
λαθρα κυκλόθεν τῷ ναῷ καὶ τῷ δαβιρ καὶ ἐποίησεν πλευρὰς κυ-
κλόθεν. [6]ἡ πλευρὰ ἡ ὑποκάτω πέντε πήχεων τὸ πλάτος αὐτῆς, 6
καὶ τὸ μέσον ἕξ, καὶ ἡ τρίτη ἑπτὰ ἐν πήχει τὸ πλάτος αὐτῆς· ὅτι
διάστημα ἔδωκεν τῷ οἴκῳ κυκλόθεν ἔξωθεν τοῦ οἴκου, ὅπως μὴ
ἐπιλαμβάνωνται τῶν τοίχων τοῦ οἴκου. [7]καὶ ὁ οἶκος ἐν τῷ οἰκο- 7
δομεῖσθαι αὐτὸν λίθοις ἀκροτόμοις ἀργοῖς ᾠκοδομήθη, καὶ σφῦρα
καὶ πέλεκυς καὶ πᾶν σκεῦος σιδηροῦν οὐκ ἠκούσθη ἐν τῷ οἴκῳ
ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτόν. [8]καὶ ὁ πυλὼν τῆς πλευρᾶς τῆς ὑπο- 8
κάτωθεν ὑπὸ τὴν ὠμίαν τοῦ οἴκου τὴν δεξιάν, καὶ ἑλικτὴ ἀνάβα-
σις εἰς τὸ μέσον καὶ ἐκ τῆς μέσης ἐπὶ τὰ τριώροφα. [9]καὶ ᾠκο- 9

1 υιων] pr. των *OL* | εξ] εκ γης *L*† | fin.] + και ωκοδομει τον οικον τω κυριω *OL* || 1a.b (= 𝔐 5 31. 32¹) post 5 30 tr. *O* mu. || 1a και 1⁰⌒2⁰ B*† | τιμιους] pr. λιθους *OL*† | και ult. > *L*† || 1b υιοι bis B*OL*] δουλοι mu. | και εβαλαν(*L* ενεβαλον) αυτους B*L*] ※και οι βιβλιοι *O*†, > mu. || 1c.d (= 𝔐 37. 38) post 36 tr. *O*†, post 𝔐 5 32¹ (= 𝔊 6 1b) tr. mu. || 1c ν(ε)ισω B*L*p†] νισων *L*p†, νισαν Origenes (Rahlfs Sept.-Stud. 1 [1904], p. 78), ζιου *O* mu. | τω ult.] pr. και B*O*–Sy† || 1d βααλ Origenes (cf. Rahlfs l. l.)] βααδ (uel βαλδ) B*L*†, βουλ *O*†, βουαλ mu. | fin. B*L*†] + και ωκοδομησεν αυτον (+ εν A†) επτα ετεσιν *O* mu.: cf. 𝔐 et 2 35c || 2 σαλωμων > B† | τεσσαρακ.] εξηκ. *O*† | πηχεων] > B*†, πηχεις *L*Bc† | πεντε και εικοσι] τριακοντα *O*† | το > *O*† || 3 του ναου] + ※του οικου *O*†, + κυριου *L*† | εις(*L*† επι) το πλατος του οικου B*L*†] κατα προσωπον εις το υψος του οικου rel. | και 2⁰ — αυτου 2⁰ *L*†] > B†, δεκα πηχεις πλατος αυτου rel. | και ωκοδομ. — fin.: cf. 9. 14 || 4 παρακυπτ. B*O*†] διακρυπτ. al., δεδικτυωμενας *L* || 5 επι τον] επ αυτον B† | κυκλοθεν] + ※συν τοιχοις του οικου κυκλοθεν *O*–247† | και ult. — fin.] > B, in *O* sub ※ || 6 πεντε] εξ A† | πηχεων] + εν πηχει B*L* | το μεσον] η πλευρα η μεση *L*† | εξ B†] + πηχεων το πλατος uel sim. rel. (in *O* sub ※) | διαστηματα A || 7 ηκουσται A† | εν τω οικω > *O*–Sy*L*† || 8 υπο] επι *O*247*L*†

δόμησεν τὸν οἶκον καὶ συνετέλεσεν αὐτόν· καὶ ἐκοιλοστάθμησεν
10 τὸν οἶκον κέδροις. [10]καὶ ᾠκοδόμησεν τοὺς ἐνδέσμους δι' ὅλου τοῦ
οἴκου, πέντε ἐν πήχει τὸ ὕψος αὐτοῦ, καὶ συνέσχεν τὸν ἔνδεσμον
ἐν ξύλοις κεδρίνοις.
15 [15]Καὶ ᾠκοδόμησεν τοὺς τοίχους τοῦ οἴκου διὰ ξύλων κεδρίνων
ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τοῦ οἴκου καὶ ἕως τῶν δοκῶν καὶ ἕως τῶν
τοίχων· ἐκοιλοστάθμησεν συνεχόμενα ξύλοις ἔσωθεν καὶ περιέσχεν
16 τὸ ἔσω τοῦ οἴκου ἐν πλευραῖς πευκίναις. [16]καὶ ᾠκοδόμησεν τοὺς
εἴκοσι πήχεις ἀπ' ἄκρου τοῦ οἴκου, τὸ πλευρὸν τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ ἐδά-
φους ἕως τῶν δοκῶν, καὶ ἐποίησεν ἐκ τοῦ δαβιρ εἰς τὸ ἅγιον τῶν
17 ἁγίων. [17]καὶ τεσσαράκοντα πηχῶν ἦν ὁ ναὸς κατὰ πρόσωπον
19 [19]τοῦ δαβιρ ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσωθεν δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν
20 διαθήκης κυρίου. [20]εἴκοσι πήχεις μῆκος καὶ εἴκοσι πήχεις πλάτος
καὶ εἴκοσι πήχεις τὸ ὕψος αὐτοῦ, καὶ περιέσχεν αὐτὸν χρυσίῳ
21 συγκεκλεισμένῳ. καὶ ἐποίησεν θυσιαστήριον [21]κατὰ πρόσωπον
22 τοῦ δαβιρ καὶ περιέσχεν αὐτὸ χρυσίῳ. [22]καὶ ὅλον τὸν οἶκον περι-
έσχεν χρυσίῳ ἕως συντελείας παντὸς τοῦ οἴκου.
23 [23]Καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ δαβιρ δύο χερουβιν δέκα πήχεων μέγεθος
24 ἐσταθμωμένον. [24]καὶ πέντε πήχεων πτερύγιον τοῦ χερουβ τοῦ ἑνός,
καὶ πέντε πήχεων πτερύγιον αὐτοῦ τὸ δεύτερον, ἐν πήχει δέκα ἀπὸ
25 μέρους πτερυγίου αὐτοῦ εἰς μέρος πτερυγίου αὐτοῦ· [25]οὕτως τῷ
26 χερουβ τῷ δευτέρῳ, ἐν μέτρῳ ἑνὶ συντέλεια μία ἀμφοτέροις. [26]καὶ

9 κεδροις] pr. ※φατνωμασιν(uel -ωσεσιν) και διαταξεσιν *O* || 10 ενδεσμον] συνδ. B | fin. B*L*†] rel. addunt (11) και εγενετο λογος κυριου προς σαλωμων λεγων (12) ο οικος ουτος ον συ οικοδομεις εαν οδευης τοις προσταγμασιν μου και τα κριματα μου ποιης και φυλασσης πασας τας εντολας μου αναστρεφεσθαι εν αυταις στησω τον λογον μου (+ ※συν σοι *O*) ον ελαλησα προς δαυιδ τον πατερα σου (13) και κατασκηνωσω εν μεσω υιων ισραηλ και ουκ εγκαταλειψω τον λαον μου ισραηλ (14) και ωκοδομησεν σαλωμων τον οικον και συνετελεσεν αυτον || 15 οικου 1^{0}] + ※εσωθεν *O* | και εως των δοκων] post τοιχων tr. *O*, in Sy sub ÷ | συνεχομενος B*† || 16 οικου *L*†] τοιχου rel. | εδαφους] + του οικου *O*-Sy†: ex 15 | εποιησεν B*L*†] + αυτω(uel -το) rel. | εκ B*L*] εσωθεν *O* pl. || 17 ο ναος] pr. ※ο οικος αυτος(A† ουτος) *O*†, pr. αυτος *L*† | κατα προσωπον (haec uerba ad 19 tracta etiam *O* retinet)] pr. ※ο εσωτατος (18) και δια κεδρου προς τον οικον εσω πλοκην επαναστασεις και πεταλα και αναγλυφα παντα κεδρινα ουκ εφαινετο λιθος *O*† || 19 δουναι] pr. ※ητοιμασεν *O*† || 20 init.] pr. ※και εις προσωπον του δαβειρ *O*–247† | και εικοσι 1^{0} > A† | αυτον] -το *O* | fin.] + ※κεδρου (21) και περιεπιλησεν σαλωμων τον οικον ενδοθεν χρυσιω αποκλειστω και παρηγαγεν εν καθηλωμασιν χρυσιου *O*† || 21 αυτο] -τον B† || 22 fin.] + ※και ολον το εσω του δαβειρ επεταλωσεν χρυσιω *O*† || 23 χερουβιν(uel -βιμ: item in seq.)] + ξυλων κυπαρισσινων *O*(sub ※)L^{p} || 24 πτερυγιον 1^{0} — πηχεων 2^{0} pl.] > B†, ※πτερυγιον αυτου το εν και πεντε πηχεων *O*† | δευτερον] + δε B† | εις — fin. pl.] > B, και εως μερους πτερυγιου αυτου *O*(sub ※)*L*† || 25 ουτως (in *O* sub ÷)] pr. ※και δεκα εν πηχει *O*–247†, + και *L*† | αμφοτ.] + ※τοις χερουβειν(uel -βιμ) *O*† | fin.] + συντελεια μια B†

τὸ ὕψος τοῦ χερουβ τοῦ ἑνὸς δέκα ἐν πήχει, καὶ οὕτως τὸ χερουβ
τὸ δεύτερον. [27]καὶ ἀμφότερα τὰ χερουβιν ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου τοῦ 27
ἐσωτάτου· καὶ διεπέτασεν τὰς πτέρυγας αὐτῶν, καὶ ἥπτετο πτέρυξ
μία τοῦ τοίχου, καὶ πτέρυξ ἥπτετο τοῦ τοίχου τοῦ δευτέρου, καὶ
αἱ πτέρυγες αὐτῶν αἱ ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἥπτοντο πτέρυξ πτέρυ-
γος. [28]καὶ περιέσχεν τὰ χερουβιν χρυσίῳ. [29]καὶ πάντας τοὺς τοί- 28
χους τοῦ οἴκου κύκλῳ ἐγκολαπτὰ ἔγραψεν γραφίδι χερουβιν, καὶ 29
φοίνικες τῷ ἐσωτέρῳ καὶ τῷ ἐξωτέρῳ. [30]καὶ τὸ ἔδαφος τοῦ οἴκου 30
περιέσχεν χρυσίῳ, τοῦ ἐσωτάτου καὶ τοῦ ἐξωτάτου.

[31]Καὶ τῷ θυρώματι τοῦ δαβιρ ἐποίησεν θύρας ξύλων ἀρκευθίνων 31
καὶ φλιὰς πενταπλᾶς [32]καὶ δύο θύρας ξύλων πευκίνων καὶ ἐγκο- 32
λαπτὰ ἐπ᾽ αὐτῶν ἐγκεκολαμμένα χερουβιν καὶ φοίνικας καὶ πέταλα
διαπεπετασμένα· καὶ περιέσχεν χρυσίῳ, καὶ κατέβαινεν ἐπὶ τὰ χερου-
βιν καὶ ἐπὶ τοὺς φοίνικας τὸ χρυσίον. [33]καὶ οὕτως ἐποίησεν τῷ 33
πυλῶνι τοῦ ναοῦ, φλιαὶ ξύλων ἀρκευθίνων, στοαὶ τετραπλῶς. [34]καὶ 34
ἐν ἀμφοτέραις ταῖς θύραις ξύλα πεύκινα· δύο πτυχαὶ ἡ θύρα ἡ
μία καὶ στροφεῖς αὐτῶν, καὶ δύο πτυχαὶ ἡ θύρα ἡ δευτέρα, στρε-
φόμενα· [35]ἐγκεκολαμμένα χερουβιν καὶ φοίνικες καὶ διαπεπετασμένα 35
πέταλα καὶ περιεχόμενα χρυσίῳ καταγομένῳ ἐπὶ τὴν ἐκτύπωσιν.
[36]καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτάτην, τρεῖς στίχους ἀπελε- 36
κήτων, καὶ στίχος κατειργασμένης κέδρου κυκλόθεν. [36a]καὶ ᾠκο- 36a
δόμησε καταπέτασμα τῆς αὐλῆς τοῦ αιλαμ τοῦ οἴκου τοῦ κατὰ
πρόσωπον τοῦ ναοῦ.

[1]Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμων καὶ ἔλαβεν τὸν Χιραμ ἐκ 7
Τύρου, [2]υἱὸν γυναικὸς χήρας, καὶ οὗτος ἀπὸ τῆς φυλῆς Νεφθαλι, 2
καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀνὴρ Τύριος, τέκτων χαλκοῦ καὶ πεπληρωμένος
τῆς τέχνης καὶ συνέσεως καὶ ἐπιγνώσεως τοῦ ποιεῖν πᾶν ἔργον
ἐν χαλκῷ· καὶ εἰσήχθη πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμων καὶ ἐποίησεν

26 χερουβ bis] -βειν B(†) | του ενος δεκα > B† | το χ. το δευτερον] του χ. του -ρου *O*–247† || 27 και 1⁰] + ※εθηκεν *O* | τα > B† | πτερυξ μια] η πτ. ※του ενος *O*(†), η πτ. η μια του χερουβ *L*(†) | πτερυξ 2⁰] pr. η *OL*†, + του χερουβ του δευτερου *O*(sub ※)*L* | αυτων ult.] -του B† | ηπτοντο] ηπτετο *O*–Sy† || 29 και 1⁰ > B† | εγκολαπτα] εκκολ. B: cf. 32. 35 | φοινικες] + ※και περιγλυφα εγκυπτοντα *O*† || 31 ξυλων pl.] pr. εκ *OL*†, ξυλινων B† | αρκευθινων ⌒ 33 αρκευθινων B† || 33 αρκευθινων *L* mu.] -θου *O* (B deest, cf. 31) || 34 και 1⁰ > B*L*p† | η 1⁰] pr. και B† | και ult. > A† || 35 εγκεκολαμμενα mu.] -ναι *L*†, εκκεκ. B, εισκεκ. A†: cf. 29 || 36 κυκλοθεν > *O*† | hunc uersum in *O*† sequuntur 1c.d = 𝔐 37. 38, cf. 1c.d || 36a B*L*† (sic etiam Origenes, cf. Rahlfs Sept.-Stud. 1, p. 78)] και ωκοδ. την αυλην οικου κυριου την εσωτατην τω αιλαμ του οικου του κατα προσωπον του ναου rel.: haec (cf. 𝔐 7 12²) ante 𝔐 7 13 tr. *O*† (του κατα — fin. sub ÷), cf. 7 49 fin.

7 1—37(𝔐 13—51) / 38—49(𝔐 1—12)] tr. *O*† || 2(𝔐 14) νεφθαλ(ε)ι B*L*p†] -λ(ε)ιμ rel. | επιγνωσεως] επι > B† | εισηχθη] εισηνεχθη B†

3 πάντα τὰ ἔργα. ³καὶ ἐχώνευσεν τοὺς δύο στύλους τῷ αιλαμ τοῦ
οἴκου, ὀκτωκαίδεκα πήχεις ὕψος τοῦ στύλου, καὶ περίμετρον τέσ-
σαρες καὶ δέκα πήχεις ἐκύκλου αὐτόν, καὶ τὸ πάχος τοῦ στύλου
τεσσάρων δακτύλων τὰ κοιλώματα, καὶ οὕτως ὁ στῦλος ὁ δεύτε-
4 ρος. ⁴καὶ δύο ἐπιθέματα ἐποίησεν δοῦναι ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν
στύλων, χωνευτὰ χαλκᾶ· πέντε πήχεις τὸ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος
τοῦ ἑνός, καὶ πέντε πήχεις τὸ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ δευτέρου.
5 ⁵καὶ ἐποίησεν δύο δίκτυα περικαλύψαι τὸ ἐπίθεμα τῶν στύλων,
καὶ δίκτυον τῷ ἐπιθέματι τῷ ἑνί, καὶ δίκτυον τῷ ἐπιθέματι τῷ
6 δευτέρῳ. ⁶καὶ ἔργον κρεμαστόν, δύο στίχοι ῥοῶν χαλκῶν δεδι-
κτυωμένοι, ἔργον κρεμαστόν, στίχος ἐπὶ στίχον· καὶ οὕτως ἐποί-
7 ησεν τῷ ἐπιθέματι τῷ δευτέρῳ. ⁷καὶ ἔστησεν τοὺς στύλους τοῦ
αιλαμ τοῦ ναοῦ· καὶ ἔστησεν τὸν στῦλον τὸν ἕνα καὶ ἐπεκάλεσεν
τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ιαχουμ· καὶ ἔστησεν τὸν στῦλον τὸν δεύτερον
8 καὶ ἐπεκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Βααζ. ⁸καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν
9 στύλων ἔργον κρίνου κατὰ τὸ αιλαμ τεσσάρων πηχῶν. ⁹καὶ μέλα-
θρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων, καὶ ἐπάνωθεν τῶν πλευρῶν
ἐπίθεμα τὸ μέλαθρον τῷ πάχει.
10 ¹⁰Καὶ ἐποίησεν τὴν θάλασσαν δέκα ἐν πήχει ἀπὸ τοῦ χείλους
αὐτῆς ἕως τοῦ χείλους αὐτῆς, στρογγύλον κύκλῳ τὸ αὐτό· πέντε
ἐν πήχει τὸ ὕψος αὐτῆς, καὶ συνηγμένοι τρεῖς καὶ τριάκοντα ἐν
11 πήχει ἐκύκλουν αὐτήν. ¹¹καὶ ὑποστηρίγματα ὑποκάτωθεν τοῦ χεί-
λους αὐτῆς κυκλόθεν ἐκύκλουν αὐτήν, δέκα ἐν πήχει ἀνιστᾶν τὴν
12 θάλασσαν κυκλόθεν. ¹²καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς ἔργον χείλους
13 ποτηρίου, βλαστὸς κρίνου, καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ παλαιστής. ¹³καὶ
δώδεκα βόες ὑποκάτω τῆς θαλάσσης, οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες βορρᾶν
καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες θάλασσαν καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες νό-

3(𝔐 15) τους δυο στυλους τω] το B† | και 4^0 > B*O*† | ο paenult. > B† || **4**(𝔐 16) χαλκα > B† | και ult. — fin. > B || **5**(𝔐 17) τω επιθεματι 1^0 ⌒ 2^0 A || **7**(𝔐 21) post 9(𝔐 20) tr. *O*† || 7 ενα] δεξιον *L*† | ιαχουμ] -ουν *O*† | δευτερον] + τον αριστερον *L*† | βααζ *L*†] βαλαζ B; βοοζ *O*† (ut mihi quidem uidetur; A† βοος, O^{247}† βοωζ); βαολοαζ M mu. || 8(𝔐 19) και] + επιθεματα *O*† || 9(𝔐 20) το > A† | τω παχει] τω πηχει B*†, pr. επ αμφοτερων των στυλων *L*†, και των ροων διακοσιοι στιχοι κυκλω επι της κεφαλιδος της δευτερας *O* pl. (*O*† πεντε = ε' pro διακοσιοι = c') || 10(𝔐 23)] pr. και επι των κεφαλων των στυλων (των στ. > A†) εργον κρινου(A† -νους, O^{247}† -νων) και ετελειωθη το εργον των στυλων *O*†: = 𝔐 22 | θαλασσαν BL^{p}†] + χυτην rel. (A† αυτην) | χειλους 1^0] τειχους B*† | το ult. > A† | εκυκλουν αυτην] > B†, + κυκλω *O*† || 11(𝔐 24) ανισταν την θαλ. > B*O*† | fin.] + δυο στιχοι των υποστηριγματων κεχυμενοι εν τη χυσει αυτης εστωτες *O*† || 12(𝔐 26) / 13(𝔐 25) B*L*] tr. *O* pl. || 12 κρινου] + δισχιλιους χοεις χωρουντα(A† -τας) OL^{127}(sub ※)† | και ult. — fin.] in initium uersus tr. *O*†

τον καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες ἀνατολήν, καὶ πάντα τὰ ὀπίσθια εἰς
τὸν οἶκον, καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἐπάνωθεν.
14Καὶ ἐποίησεν δέκα μεχωνωθ χαλκᾶς · πέντε πήχεις μῆκος τῆς 14
μεχωνωθ τῆς μιᾶς, καὶ τέσσαρες πήχεις πλάτος αὐτῆς, καὶ ἓξ ἐν
πήχει ὕψος αὐτῆς. 15καὶ τοῦτο τὸ ἔργον τῶν μεχωνωθ · σύγκλει- 15
στον αὐτοῖς, καὶ συγκλειστὸν ἀνὰ μέσον τῶν ἐξεχομένων. 16καὶ ἐπὶ 16
τὰ συγκλείσματα αὐτῶν ἀνὰ μέσον τῶν ἐξεχομένων λέοντες καὶ
βόες καὶ χερουβιν, καὶ ἐπὶ τῶν ἐξεχομένων οὕτως · καὶ ἐπάνωθεν
καὶ ὑποκάτωθεν τῶν λεόντων καὶ τῶν βοῶν χῶραι, ἔργον κατα-
βάσεως. 17καὶ τέσσαρες τροχοὶ χαλκοῖ τῇ μεχωνωθ τῇ μιᾷ, καὶ 17
τὰ προσέχοντα χαλκᾶ, καὶ τέσσαρα μέρη αὐτῶν, ὠμίαι ὑποκάτω
τῶν λουτήρων. 18καὶ χεῖρες ἐν τοῖς τροχοῖς ἐν τῇ μεχωνωθ, καὶ 18
τὸ ὕψος τοῦ τροχοῦ τοῦ ἑνὸς πήχεος καὶ ἡμίσους. 19καὶ τὸ ἔργον 19
τῶν τροχῶν ἔργον τροχῶν ἅρματος · αἱ χεῖρες αὐτῶν καὶ οἱ νῶ-
τοι αὐτῶν καὶ ἡ πραγματεία αὐτῶν, τὰ πάντα χωνευτά. 20αἱ τέσ- 20
σαρες ὠμίαι ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς μεχωνωθ τῆς μιᾶς,
ἐκ τῆς μεχωνωθ οἱ ὦμοι αὐτῆς. 21καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μεχω- 21
νωθ ἥμισυ τοῦ πήχεος μέγεθος στρογγύλον κύκλῳ ἐπὶ τῆς κεφα-
λῆς τῆς μεχωνωθ, καὶ ἀρχὴ χειρῶν αὐτῆς καὶ τὰ συγκλείσματα
αὐτῆς, καὶ ἠνοίγετο ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τῶν χειρῶν αὐτῆς. 22καὶ τὰ 22
συγκλείσματα αὐτῆς χερουβιν καὶ λέοντες καὶ φοίνικες ἑστῶτα,
ἐχόμενον ἕκαστον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἔσω καὶ τὰ κυκλόθεν.
23κατ' αὐτὴν ἐποίησεν πάσας τὰς δέκα μεχωνωθ, τάξιν μίαν καὶ 23
μέτρον ἓν πάσαις. 24καὶ ἐποίησεν δέκα χυτροκαύλους χαλκοῦς, 24
τεσσαράκοντα χοεῖς χωροῦντα τὸν χυτρόκαυλον τὸν ἕνα μετρήσει ·
ὁ χυτρόκαυλος ὁ εἷς ἐπὶ τῆς μεχωνωθ τῆς μιᾶς ταῖς δέκα μεχωνωθ.
25καὶ ἔθετο τὰς δέκα μεχωνωθ, πέντε ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου 25
ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου ἐξ ἀριστερῶν · καὶ

13 και paenult. — οικον / και ult. — fin.] tr. *O*† | τον οικον] το ενδον *L*† || 14(𝔐 27) δεκα μεχ.] τας μεχ. δεκα *O*† || 16(𝔐 29) των 1⁰ > BA || 17(𝔐 30) ωμιαι] + αυτοις *O*, + αυτων *L*† | fin.] + ※αι ωμιαι κεχυμεναι απο περαν ανδρος προσκειμεναι (𝔐 31) και στομα αυτου εσωθεν της κεφαλιδος και(>A†) ανωθεν εν πηχει και στομα αυτου στρογγυλον(A† -λουν) · ποιημα ουτως πηχεος και ημισους του πηχεος · και γε επι στοματος αυτου διατορευματα και διαπηγα αυτων τετραγωνα, ου στρογγυλα · (𝔐 32) και τεσσαρες οι(>A†) τροχοι εις υποκατωθεν των διαπηγων *O*† || 18(𝔐 32) τη] τω B*O*† | fin.] + του πηχεος *O*† || 19(𝔐 33) και οι νωτοι αυτων] pr. και αυχενες αυτων *O*-247 | τα] > B†, ισα A† || 20(𝔐 34) τη μια B† || 21(𝔐 35) μεγεθος] + αυτης B*L* | αρχη χειρων] αι χειρες *L*† | αυτης paenult.] + εξ αυτης *O* | τας] τεσσαρας B† || 22(𝔐 36) αυτου > B† || 23(𝔐 37) μετρον εν] + τερμα εν *O*† || 24(𝔐 38) χωρουντας B† | μετρησει] τεσσαρων πηχων A, pr. τεσσαρων πηχων ο χυτροκαυλος ο εις *O*-A† | τη μεχ. τη μια B† || 25(𝔐 39) δεκα μεχ. πεντε pl.] πεντε μεχ. B†, μεχ. πεντε *O*†, μεχ. *L*ᵖ† | οικου 1⁰ ⁀ 2⁰ B*L*ᵖ | απο της ωμιας 2⁰] επ ωμιαν (uel επι την ωμ.) *O*† | αριστ.] + αυτου *O*†

ἡ θάλασσα ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν κατ' ἀνατολὰς
ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ νότου.
26 [26]Καὶ ἐποίησεν Χιραμ τοὺς λέβητας καὶ τὰς θερμάστρεις καὶ τὰς
φιάλας, καὶ συνετέλεσεν Χιραμ ποιῶν πάντα τὰ ἔργα, ἃ ἐποίησεν
27 τῷ βασιλεῖ Σαλωμων ἐν οἴκῳ κυρίου, [27]στύλους δύο καὶ τὰ στρε-
πτὰ τῶν στύλων ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων δύο καὶ τὰ δίκτυα
δύο τοῦ καλύπτειν ἀμφότερα τὰ στρεπτὰ τῶν γλυφῶν τὰ ὄντα
28 ἐπὶ τῶν στύλων, [28]τὰς ῥόας τετρακοσίας ἀμφοτέροις τοῖς δικτύοις,
δύο στίχοι ῥοῶν τῷ δικτύῳ τῷ ἑνὶ περικαλύπτειν ἀμφότερα τὰ
29 στρεπτὰ ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς στύλοις, [29]καὶ τὰς μεχωνωθ δέκα καὶ
30 τοὺς χυτροκαύλους δέκα ἐπὶ τῶν μεχωνωθ [30]καὶ τὴν θάλασσαν
31 μίαν καὶ τοὺς βόας δώδεκα ὑποκάτω τῆς θαλάσσης [31]καὶ τοὺς
λέβητας καὶ τὰς θερμάστρεις καὶ τὰς φιάλας καὶ πάντα τὰ σκεύη,
ἃ ἐποίησεν Χιραμ τῷ βασιλεῖ Σαλωμων τῷ οἴκῳ κυρίου· καὶ οἱ
στῦλοι τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ
οἴκου κυρίου. πάντα τὰ ἔργα τοῦ βασιλέως, ἃ ἐποίησεν Χιραμ,
32 χαλκᾶ ἄρδην· [32]οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ, οὗ ἐποίησεν πάντα
τὰ ἔργα ταῦτα, ἐκ πλήθους σφόδρα· οὐκ ἦν τέρμα τῷ σταθμῷ
33 τοῦ χαλκοῦ. [33]ἐν τῷ περιοίκῳ τοῦ Ιορδάνου ἐχώνευσεν αὐτὰ
ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς ἀνὰ μέσον Σοκχωθ καὶ ἀνὰ
μέσον Σιρα.
34 [34]Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμων τὰ σκεύη, ἃ ἐποίησεν, ἐν
οἴκῳ κυρίου, τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν καὶ τὴν τράπεζαν, ἐφ'
35 ἧς οἱ ἄρτοι τῆς προσφορᾶς, χρυσῆν, [35]καὶ τὰς λυχνίας, πέντε ἐκ
δεξιῶν καὶ πέντε ἐξ ἀριστερῶν κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβιρ, χρυσᾶς
συγκλειομένας, καὶ τὰ λαμπαδεῖα καὶ τοὺς λύχνους καὶ τὰς ἐπαρυ-
36 στρίδας χρυσᾶς [36]καὶ τὰ πρόθυρα καὶ οἱ ἧλοι καὶ αἱ φιάλαι καὶ τὰ
τρύβλια καὶ αἱ θυΐσκαι χρυσαῖ, συγκλειστά, καὶ τὰ θυρώματα τῶν
θυρῶν τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτάτου, ἁγίου τῶν ἁγίων, καὶ τὰς θύρας
37 τοῦ οἴκου τοῦ ναοῦ χρυσᾶς. [37]καὶ ἀνεπληρώθη πᾶν τὸ ἔργον, ὃ
ἐποίησεν Σαλωμων οἴκου κυρίου, καὶ εἰσήνεγκεν Σαλωμων τὰ ἅγια
Δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ἅγια Σαλωμων, τὸ ἀργύ-

28 (𝔐 42) τα στρεπτα pl.] τα οντα τα στρ. της μεχωνωθ B*O*†, + της μεχωνωθ τα οντα *L*† || 29 (𝔐 43) των] της A† || 31 (𝔐 45) κυριου ult.] pr. του A | α ult. > B*O* || 32 (𝔐 47) των σταθμων BA | fin.] + στιλβοντος *O*† || 33 (𝔐 46) ο βασ. > B*L*† | σ(ε)ιρα B] σιαραμ A†, σαρθαν *L*† || 34 (𝔐 48) εδωκεν] ελαβεν B† | σαλ.] + (𝔐 47) παντα(pr. επι A†) τα σκευη απο του πληθους σφοδρα σφοδρα· ουκ ην σταθμος του χαλκου· (𝔐 48) και εποιησεν σαλωμων παντα *O*† | α εποιησεν] τα *O*† | οικω] pr. τω A*L*† | κυριου > B† || 35 (𝔐 49) εκ δεξ. ... εξ αριστ.] tr. B | επαρυστρις B† | χρυσας ult.] + τρεις *O*†, χρυσα τα παντα *L*† || 36 (𝔐 50) των ult. > A† | του οικου ult. > B*L* || 37 (𝔐 51) παν > B*L* | σαλ. 1⁰] pr. ο βασιλευς A†

ριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη, ἔδωκεν εἰς τοὺς θησαυροὺς
οἴκου κυρίου.
[38]Καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν Σαλωμων τρισκαίδεκα ἔτε- 38
σιν. [39]καὶ ᾠκοδόμησεν τὸν οἶκον δρυμῷ τοῦ Λιβάνου · ἑκατὸν πή- 39
χεις μῆκος αὐτοῦ, καὶ πεντήκοντα πήχεις πλάτος αὐτοῦ, καὶ τριά-
κοντα πηχῶν ὕψος αὐτοῦ · καὶ τριῶν στίχων στύλων κεδρίνων,
καὶ ὠμίαι κέδριναι τοῖς στύλοις. [40]καὶ ἐφάτνωσεν τὸν οἶκον ἄνω- 40
θεν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν στύλων, καὶ ἀριθμὸς τῶν στύλων τεσ-
σαράκοντα καὶ πέντε, δέκα καὶ πέντε ὁ στίχος · [41]καὶ μέλαθρα τρία 41
καὶ χώρα ἐπὶ χώραν τρισσῶς · [42]καὶ πάντα τὰ θυρώματα καὶ αἱ 42
χῶραι τετράγωνοι μεμελαθρωμέναι καὶ ἀπὸ τοῦ θυρώματος ἐπὶ
θύραν τρισσῶς. [43]καὶ τὸ αιλαμ τῶν στύλων πεντήκοντα πηχῶν 43
μῆκος καὶ τριάκοντα ἐν πλάτει, ἐζυγωμένα, αιλαμ ἐπὶ πρόσωπον
αὐτῶν, καὶ στῦλοι καὶ πάχος ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς τοῖς αιλαμμιν.
[44]καὶ τὸ αιλαμ τῶν θρόνων, οὗ κρινεῖ ἐκεῖ, αιλαμ τοῦ κριτηρίου. 44
[45]καὶ οἶκος αὐτῷ, ἐν ᾧ καθήσεται ἐκεῖ, αὐλὴ μία ἐξελισσομένη 45
τούτοις κατὰ τὸ ἔργον τοῦτο · καὶ οἶκον τῇ θυγατρὶ Φαραω, ἣν
ἔλαβεν Σαλωμων, κατὰ τὸ αιλαμ τοῦτο. [46]πάντα ταῦτα ἐκ λίθων 46
τιμίων κεκολαμμένα ἐκ διαστήματος ἔσωθεν καὶ ἐκ τοῦ θεμελίου
ἕως τῶν γεισῶν καὶ ἔξωθεν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν μεγάλην [47]τὴν 47
τεθεμελιωμένην ἐν τιμίοις λίθοις μεγάλοις, λίθοις δεκαπήχεσιν καὶ
τοῖς ὀκταπήχεσιν, [48]καὶ ἐπάνωθεν τιμίοις κατὰ τὸ μέτρον ἀπελε- 48
κήτων καὶ κέδροις. [49]τῆς αὐλῆς τῆς μεγάλης κύκλῳ τρεῖς στίχοι 49
ἀπελεκήτων καὶ στίχος κεκολαμμένης κέδρου. [50]καὶ συνετέλεσεν 50
Σαλωμων ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ.
[1]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ συντελέσαι Σαλωμων τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν 8

37 και τα σκευη > B || 38 (𝔐 1) αυτου] εαυτω B | τρισκαιδ. ετεσιν] τρ. ετη B†, τω τρισκαιδεκατω ετει L† (+ της βασιλειας αυτου L^p†) | fin.] + ※και συνετελεσεν ολον τον οικον αυτου O†: cf. 𝔊 50 || 39 (𝔐 2) δρυμου OL | μηκος] pr. το AL | πλατος] pr. το L (non A) | και τριακ. — αυτου ult.] > BL, in O sub ※ | και paenult.] επι L† || 40 (𝔐 3) δεκα και πεντε > BL | fin.] + ο εις L† (L^p† superadd. δεκα και πεντε) || 43 (𝔐 6) στυλων] + ※εποιησεν O† | πηχων > B | τριακοντα] πεντηκ. B | αυτης] -των A || 44 (𝔐 7) αιλαμ ult. BL†] pr. το rel. | fin.] + ※εποιησεν · και ωροφωσεν εν κεδρω απο του εδαφους εως του εδαφους O† || 45 (𝔐 8) οικος αυτω O^{-247}†] ο οικος αυτων rel. | ω] οικω B† | εξελισσομενη] -νης B† || 46 (𝔐 9) τιμιων] + ※μετρον απελεκητων O† | εσωθεν] + ※και εξωθεν O† || 47 (𝔐 10) εν > OL† | τιμιοις λιθοις BO†] tr. rel. || 48 (𝔐 11) τιμιοις] pr. λιθοις OL† | κατα — απελεκ.] κατα το αυτο μετρον απελεκητοις O^pL || 49 (𝔐 12) κυκλω] -λοι B†, -λως A† | κεκολλημενης B† | fin.] + και ÷ ωκοδομησεν ⟨↙⟩ αυλην οικου κυριου την εσωτατην τω(A† των) αιλαμ του οικου ÷ του κατα προσωπον του ναου O†: cf. 𝔐 12^2 et 𝔊 6 36^a; deinde in O† sequuntur 𝔐 13—51 || 50 (𝔐 1^2) > O†

8 1 init. — ετη > O | εν τω συντ.] ως συνετελεσεν B*†

οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον ἑαυτοῦ μετὰ εἴκοσι ἔτη, τότε ἐξεκκλη-
σίασεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμων πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ισραηλ
ἐν Σιων τοῦ ἀνενεγκεῖν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἐκ πόλεως
2 3 Δαυιδ (αὕτη ἐστὶν Σιων) [2]ἐν μηνὶ Αθανιν. [3]καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν
4 κιβωτὸν [4]καὶ τὸ σκήνωμα τοῦ μαρτυρίου καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ
5 ἅγια τὰ ἐν τῷ σκηνώματι τοῦ μαρτυρίου, [5]καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς
Ισραηλ ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ θύοντες πρόβατα καὶ βόας ἀναρίθ-
6 μητα. [6]καὶ εἰσφέρουσιν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν εἰς τὸν τόπον αὐ-
τῆς εἰς τὸ δαβιρ τοῦ οἴκου εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ὑπὸ τὰς πτέ-
7 ρυγας τῶν χερουβιν· [7]ὅτι τὰ χερουβιν διαπεπετασμένα ταῖς πτέ-
ρυξιν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ, καὶ περιεκάλυπτον τὰ χερουβιν
8 ἐπὶ τὴν κιβωτὸν καὶ ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῆς ἐπάνωθεν, [8]καὶ ὑπερεῖχον
τὰ ἡγιασμένα, καὶ ἐνεβλέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν ἡγιασμένων ἐκ τῶν
9 ἁγίων εἰς πρόσωπον τοῦ δαβιρ καὶ οὐκ ὠπτάνοντο ἔξω. [9]οὐκ ἦν
ἐν τῇ κιβωτῷ πλὴν δύο πλάκες λίθιναι, πλάκες τῆς διαθήκης, ἃς
ἔθηκεν ἐκεῖ Μωυσῆς ἐν Χωρηβ, ἃ διέθετο κύριος μετὰ τῶν υἱῶν
10 Ισραηλ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. [10]καὶ ἐγένετο
ὡς ἐξῆλθον οἱ ἱερεῖς ἐκ τοῦ ἁγίου, καὶ ἡ νεφέλη ἔπλησεν τὸν οἶ-
11 κον· [11]καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς στῆναι λειτουργεῖν ἀπὸ προσ-
ώπου τῆς νεφέλης, ὅτι ἔπλησεν δόξα κυρίου τὸν οἶκον.
14 [14]Καὶ ἀπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εὐλόγη-
σεν ὁ βασιλεὺς πάντα Ισραηλ, καὶ πᾶσα ἐκκλησία Ισραηλ εἱστή-
15 κει. [15]καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ σήμερον, ὃς ἐλά-
λησεν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ περὶ Δαυιδ τοῦ πατρός μου καὶ ἐν
16 ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἐπλήρωσεν λέγων [16]Ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἐξήγαγον
τὸν λαόν μου τὸν Ισραηλ ἐξ Αἰγύπτου, οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει
ἐν ἑνὶ σκήπτρῳ Ισραηλ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τοῦ εἶναι τὸ ὄνομά

1 ισραηλ] + συν(cf. I 2 22) πασας κεφαλας των ραβδων επηρμενους των πατερων των υιων ισραηλ προς τον βασιλεα σαλωμων *O* | ανενεγκ.] αν > B || **2** init.] pr. και εξεκκλησιασθησαν προς τον βασιλεα σαλωμων πας ανηρ ισραηλ *O*† | αθανιν mu.] -νειμ *O*†, αθαμειν B*L*; + εν τη εορτη· αυτος ο μην ο(A† εβδομηκοστος = οʹ pro ο) εβδομος· (3) και ηλθον παντες οι πρεσβυτεροι ισραηλ *O*$^{-247}$† || **4** init.] pr. και ανεβιβασαν την κιβωτον κυριου *O*† | παντα > B | fin.] + ※και ανεβιβασαν αυτα οι ιερεις και οι λευιται *OL*^{p}† || **5** ο βασ. — ισραηλ] ο βασ. σαλωμων και πασα συναγωγη ισραηλ οι συντεταγμενοι επ αυτον συν αυτω *O*† | και ult. > B† | αναριθμ.] pr. α ου ψηφισθησεται et add. απο πληθους *O*† || **6** κιβ.] + διαθηκης κυριου *OL*† || **7** επι 2⁰ > A† || **8** fin.] + και εγενοντο εκει εως της ημερας ταυτης *O*† || **9** ας] α B† | εκει] > B, post μωυσ. tr. A† | των > A† || **10** fin.] + κυριου *OL*†: item in 11 fin. || **11** στηναι] στηκειν B† || post 11 add. *OL*^{p}M† ※(12) τοτε ειπεν σαλωμων κυριος ειπεν του σκηνωσαι εν γνοφω (13) οικοδομων(> A†) ωκοδομησα οικον κατοικητηριου σοι εδρασμα τη καθεδρα (A† της -δρας) σου αιωνας(sic Field; mss. -νος): cf. 53ᵃ, qui uersus etiam ab illis codicibus retinetur || **14** ο βασ. 2⁰ > *O*–A*L* || **15** τω ⸓ *OL*

μου ἐκεῖ· καὶ ἐξελεξάμην ἐν Ιερουσαλημ εἶναι τὸ ὄνομά μου
ἐκεῖ καὶ ἐξελεξάμην τὸν Δαυιδ τοῦ εἶναι ἐπὶ τὸν λαόν μου τὸν
Ισραηλ. [17]καὶ ἐγένετο ἐπὶ τῆς καρδίας Δαυιδ τοῦ πατρός μου οἰ- 17
κοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ισραηλ. [18]καὶ εἶπεν κύ- 18
ριος πρὸς Δαυιδ τὸν πατέρα μου Ἀνθ᾽ ὧν ἦλθεν ἐπὶ τὴν καρδίαν
σου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καλῶς ἐποίησας ὅτι
ἐγενήθη ἐπὶ τὴν καρδίαν σου· [19]πλὴν σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις τὸν 19
οἶκον, ἀλλ᾽ ἢ ὁ υἱός σου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῶν πλευρῶν σου, οὗτος
οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου. [20]καὶ ἀνέστησεν κύριος 20
τὸ ῥῆμα αὐτοῦ, ὃ ἐλάλησεν, καὶ ἀνέστην ἀντὶ Δαυιδ τοῦ πατρός
μου καὶ ἐκάθισα ἐπὶ τοῦ θρόνου Ισραηλ, καθὼς ἐλάλησεν κύριος,
καὶ ᾠκοδόμησα τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ισραηλ. [21]καὶ 21
ἐθέμην ἐκεῖ τόπον τῇ κιβωτῷ, ἐν ᾗ ἐστιν ἐκεῖ διαθήκη κυρίου, ἣν
διέθετο κύριος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν αὐτὸν
αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

[22]Καὶ ἔστη Σαλωμων κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου 22
ἐνώπιον πάσης ἐκκλησίας Ισραηλ καὶ διεπέτασεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ
εἰς τὸν οὐρανὸν [23]καὶ εἶπεν Κύριε ὁ θεὸς Ισραηλ, οὐκ ἔστιν ὡς 23
σὺ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω φυλάσσων
διαθήκην καὶ ἔλεος τῷ δούλῳ σου τῷ πορευομένῳ ἐνώπιόν σου
ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, [24]ἃ ἐφύλαξας τῷ δούλῳ σου Δαυιδ τῷ 24
πατρί μου καὶ ἐλάλησας ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν χερσίν σου
ἐπλήρωσας ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. [25]καὶ νῦν, κύριε ὁ θεὸς Ισραηλ, 25
φύλαξον τῷ δούλῳ σου τῷ Δαυιδ τῷ πατρί μου ἃ ἐλάλησας αὐτῷ
λέγων Οὐκ ἐξαρθήσεταί σου ἀνὴρ ἐκ προσώπου μου καθήμενος ἐπὶ
θρόνου Ισραηλ, πλὴν ἐὰν φυλάξωνται τὰ τέκνα σου τὰς ὁδοὺς
αὐτῶν τοῦ πορεύεσθαι ἐνώπιον ἐμοῦ, καθὼς ἐπορεύθης ἐνώπιον
ἐμοῦ. [26]καὶ νῦν, κύριε ὁ θεὸς Ισραηλ, πιστωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά σου 26
τῷ Δαυιδ τῷ πατρί μου. [27]ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει ὁ θεὸς μετὰ 27
ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς; εἰ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ
οὐκ ἀρκέσουσίν σοι, πλὴν καὶ ὁ οἶκος οὗτος, ὃν ᾠκοδόμησα τῷ
ὀνόματί σου; [28]καὶ ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν δέησίν μου, κύριε ὁ θεὸς 28
Ισραηλ, ἀκούειν τῆς τέρψεως, ἧς ὁ δοῦλός σου προσεύχεται ἐνώ-
πιόν σου πρὸς σὲ σήμερον, [29]τοῦ εἶναι ὀφθαλμούς σου ἠνεῳγμέ- 29

16 και 1^0 — εκει 2^0 > *OL* | ιερουσ. ειναι] ι. μειναι B† | επι] > A†, εις O^{247}†, pr. ηγουμενον *L* pl. || 17 δαυιδ > B† || 18 του > *OL*† || 19 πληνν > B† | συ ουκ] ου συ A*L*† || 20 κυριος ult. > B*† || 22 εστη] ανεστη B || 23 τη > *OL* || 24 μου] + οσα ελαλησας αυτω O^{-247}† | και 1^0] + γαρ B, α *L*† | τω ult. > A || 25 τω 2^0 > A || 26 τω δαυιδ] ο ελαλησας τω δουλω σου δαυιδ *O*(†) || 27 ο 1^0 > *O* | ο 3^0 > A† | τω ονομ. σου > O^{-247}† || 28 επι] + προσευχην δουλου σου και *O*† | κυριε > A† | τερψεως] + και της προσευχης A, δεησεως και της προσευχης LO^{247}†

νους εἰς τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός, εἰς τὸν τόπον, ὃν
εἶπας Ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, τοῦ εἰσακούειν τῆς προσευχῆς,
ἧς προσεύχεται ὁ δοῦλός σου εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἡμέρας καὶ
30 νυκτός. 30 καὶ εἰσακούσῃ τῆς δεήσεως τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ
λαοῦ σου Ισραηλ, ἃ ἂν προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ
σὺ εἰσακούσῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικήσεώς σου ἐν οὐρανῷ καὶ
31 ποιήσεις καὶ ἵλεως ἔσῃ. — 31 ὅσα ἂν ἁμάρτῃ ἕκαστος τῷ πλησίον
αὐτοῦ, καὶ ἐὰν λάβῃ ἐπ᾽ αὐτὸν ἀρὰν τοῦ ἀρᾶσθαι αὐτόν, καὶ ἔλθῃ καὶ
ἐξαγορεύσῃ κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου σου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ,
32 32 καὶ σὺ εἰσακούσει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσεις καὶ κρινεῖς τὸν λαόν
σου Ισραηλ ἀνομηθῆναι ἄνομον δοῦναι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς κεφα-
λὴν αὐτοῦ καὶ τοῦ δικαιῶσαι δίκαιον δοῦναι αὐτῷ κατὰ τὴν δι-
33 καιοσύνην αὐτοῦ. — 33 ἐν τῷ πταῖσαι τὸν λαόν σου Ισραηλ ἐνώ-
πιον ἐχθρῶν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, καὶ ἐπιστρέψουσιν καὶ ἐξομο-
λογήσονται τῷ ὀνόματί σου καὶ προσεύξονται καὶ δεηθήσονται ἐν
34 τῷ οἴκῳ τούτῳ, 34 καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἵλεως
ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ σου Ισραηλ καὶ ἀποστρέψεις αὐτοὺς
35 εἰς τὴν γῆν, ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν. — 35 ἐν τῷ συσχε-
θῆναι τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γενέσθαι ὑετόν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι,
καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐξομολογήσονται τῷ
ὀνόματί σου καὶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἀποστρέψουσιν, ὅταν
36 ταπεινώσῃς αὐτούς, 36 καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἵλεως
ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου Ισραηλ·
ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ
καὶ δώσεις ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν, ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ σου ἐν κλη-
37 ρονομίᾳ. — 37 λιμὸς ἐὰν γένηται, θάνατος ἐὰν γένηται, ὅτι ἔσται
ἐμπυρισμός, βροῦχος, ἐρυσίβη ἐὰν γένηται, καὶ ἐὰν θλίψῃ αὐτὸν
ἐχθρὸς αὐτοῦ ἐν μιᾷ τῶν πόλεων αὐτοῦ, πᾶν συνάντημα, πᾶν πό-
38 νον, 38 πᾶσαν προσευχήν, πᾶσαν δέησιν, ἐὰν γένηται παντὶ ἀνθρώ-
πῳ, ὡς ἂν γνῶσιν ἕκαστος ἀφὴν καρδίας αὐτοῦ καὶ διαπετάσῃ
39 τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦτον, 39 καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου καὶ ἵλεως ἔσῃ καὶ
ποιήσεις καὶ δώσεις ἀνδρὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καθὼς ἂν γνῷς
τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὅτι σὺ μονώτατος οἶδας τὴν καρδίαν πάντων
40 υἱῶν ἀνθρώπων, 40 ὅπως φοβῶνταί σε πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς αὐ-

29 ημερας 1^0 .. νυκτος 1^0 (non 2^0)] tr. O^{-247}† | προσευχ./ο δουλ. σου] tr. A†: cf. 28 || 30 δεησεως] φωνης O^{-247}† | σου 1^0⌒2^0 A† | προσευχωνται *O* | ουρανω] pr. τω *OL* || 31 αρασασθαι A*L* || 33 επιστρεψ. et δεηθησ.] + προς σε *O*† || 34 λαου] δουλου B*A†: cf. 36 || 35 αποστρεψ.] επιστρ. *O* pl. || 36 γην] + σου *OL* | λαω] δουλω B†: cf. 34 || 37 γενηται 1^0] + εν τη γη *O*† | εμπυρ.] + ικτερος *O*† | εαν ult. > *O*† (A† εκθλιψει pro εαν θλ.) | παν ult. (cf. Iud. 7 4 B)] παντα *OL* || 38 ανθρ.] + παντος λαου σου ισραηλ *O*† || 39 τας] pr. πασας $O^{-247}L$† || 40 ας] οσας B†, > A†

τοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν. — [41]καὶ 41
τῷ ἀλλοτρίῳ, ὃς οὐκ ἔστιν ἀπὸ λαοῦ σου οὗτος, [42]καὶ ἥξουσιν 42
καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, [43]καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ 43
τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου καὶ ποιήσεις κατὰ
πάντα, ὅσα ἂν ἐπικαλέσηταί σε ὁ ἀλλότριος, ὅπως γνῶσιν πάντες
οἱ λαοὶ τὸ ὄνομά σου καὶ φοβῶνταί σε καθὼς ὁ λαός σου Ισραηλ
καὶ γνῶσιν ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον,
ὃν ᾠκοδόμησα. — [44]ὅτι ἐξελεύσεται ὁ λαός σου εἰς πόλεμον ἐπὶ 44
τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐν ὁδῷ, ᾗ ἐπιστρέψεις αὐτούς, καὶ προσεύξον-
ται ἐν ὀνόματι κυρίου ὁδὸν τῆς πόλεως, ἧς ἐξελέξω ἐν αὐτῇ, καὶ
τοῦ οἴκου, οὗ ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου, [45]καὶ εἰσακούσει ἐκ 45
τοῦ οὐρανοῦ τῆς δεήσεως αὐτῶν καὶ τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ
ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτοῖς. — [46]ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι — ὅτι 46
οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος, ὃς οὐχ ἁμαρτήσεται — καὶ ἐπάξεις ἐπ' αὐ-
τοὺς καὶ παραδώσεις αὐτοὺς ἐνώπιον ἐχθρῶν καὶ αἰχμαλωτιοῦσιν
αὐτοὺς οἱ αἰχμαλωτίζοντες εἰς γῆν μακρὰν καὶ ἐγγύς, [47]καὶ ἐπιστρέ- 47
ψουσιν καρδίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ, οὗ μετήχθησαν ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέ-
ψωσιν καὶ δεηθῶσίν σου ἐν γῇ μετοικίας αὐτῶν λέγοντες Ἡμάρ-
τομεν ἠνομήσαμεν ἠδικήσαμεν, [48]καὶ ἐπιστρέψωσιν πρὸς σὲ ἐν 48
ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν ἐν τῇ γῇ ἐχθρῶν αὐ-
τῶν, οὗ μετήγαγες αὐτούς, καὶ προσεύξονται πρὸς σὲ ὁδὸν γῆς
αὐτῶν, ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, τῆς πόλεως, ἧς ἐξελέξω,
καὶ τοῦ οἴκου, οὗ ᾠκοδόμηκα τῷ ὀνόματί σου, [49]καὶ εἰσακούσῃ 49
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου [50]καὶ ἵλεως ἔσῃ 50
ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, αἷς ἥμαρτόν σοι, καὶ κατὰ πάντα τὰ ἀθετή-
ματα αὐτῶν, ἃ ἠθέτησάν σοι, καὶ δώσεις αὐτοὺς εἰς οἰκτιρμοὺς
ἐνώπιον αἰχμαλωτευόντων αὐτούς, καὶ οἰκτιρήσουσιν αὐτούς· [51]ὅτι 51
λαός σου καὶ κληρονομία σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐκ
μέσου χωνευτηρίου σιδήρου. [52]καὶ ἔστωσαν οἱ ὀφθαλμοί σου καὶ 52
τὰ ὦτά σου ἠνεῳγμένα εἰς τὴν δέησιν τοῦ δούλου σου καὶ εἰς
τὴν δέησιν τοῦ λαοῦ σου Ισραηλ εἰσακούειν αὐτῶν ἐν πᾶσιν, οἷς

40 επι] + προσωπου *O*† | της] pr. πασης A† || 41 σου] + ισραηλ *OL*† | fin.] + και ελθη απο γης μακροθεν ενεκα ονοματος σου (42) οτι ακουσουσιν(*O*247† -σονται) το ονομα σου το μεγα και την χειρα σου την ισχυουσαν και βραχιονα σου τον εκτεταμενον *O*† || 43 συ > A† | λαοι] + της γης *O*−247 | τουτον > A† || 45 εισακ.] pr. συ B† | δεησ. ... προσευχης] tr. *OL*† || 46 αμαρτησεται] + σοι *O* | επαξεις] επαρεις A† | επ > B(†) | αυτους ult. > B*L*† | αιχμαλωτιζοντες] + αυτους *OL*† | γην] την γην του εχθρου *O*† | και ult. B*OL*†] η rel. || 47 και δεηθ. σου / εν γη μετοικ. αυτων] tr. B† | ηνομ. ηδικ.] tr. B†, ηδικ. > *L*† || 48 προσευξωνται A | ωκοδομησα *OL* || 49 fin.] + την προσευχην αυτων και την δεησιν αυτων και ποιησεις κρισιν αυτων *O*† || 50 ημαρτον] -τοσαν A† | οικτιρησ.] + εις B† || 51 σου 2°] + εισιν *OL*†

53 ἂν ἐπικαλέσωνταί σε, [53]ὅτι σὺ διέστειλας αὐτοὺς σαυτῷ εἰς κλη-
ρονομίαν ἐκ πάντων τῶν λαῶν τῆς γῆς, καθὼς ἐλάλησας ἐν χειρὶ
δούλου σου Μωυσῆ ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ
γῆς Αἰγύπτου, κύριε κύριε.
53a [53a]Τότε ἐλάλησεν Σαλωμων ὑπὲρ τοῦ οἴκου, ὡς συνετέλεσεν
τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτόν

Ἥλιον ἐγνώρισεν ἐν οὐρανῷ κύριος,
εἶπεν τοῦ κατοικεῖν ἐν γνόφῳ
Οἰκοδόμησον οἶκόν μου, οἶκον ἐκπρεπῆ σαυτῷ,
τοῦ κατοικεῖν ἐπὶ καινότητος.

οὐκ ἰδοὺ αὕτη γέγραπται ἐν βιβλίῳ τῆς ᾠδῆς;
54 [54]Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν Σαλωμων προσευχόμενος πρὸς
κύριον ὅλην τὴν προσευχὴν καὶ τὴν δέησιν ταύτην, καὶ ἀνέστη
ἀπὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ὀκλακὼς ἐπὶ τὰ γόνατα
55 αὐτοῦ καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ διαπεπετασμέναι εἰς τὸν οὐρανόν. [55]καὶ
ἔστη καὶ εὐλόγησεν πᾶσαν ἐκκλησίαν Ισραηλ φωνῇ μεγάλῃ λέγων
56 [56]Εὐλογητὸς κύριος σήμερον, ὃς ἔδωκεν κατάπαυσιν τῷ λαῷ αὐ-
τοῦ Ισραηλ κατὰ πάντα, ὅσα ἐλάλησεν· οὐ διεφώνησεν λόγος εἷς
ἐν πᾶσιν τοῖς λόγοις αὐτοῦ τοῖς ἀγαθοῖς, οἷς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ
57 Μωυσῆ δούλου αὐτοῦ. [57]γένοιτο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν μεθ' ἡμῶν,
καθὼς ἦν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν· μὴ ἐγκαταλίποιτο ἡμᾶς μηδὲ
58 ἀποστρέψοιτο ἡμᾶς [58]ἐπικλῖναι καρδίας ἡμῶν πρὸς αὐτὸν τοῦ πο-
ρεύεσθαι ἐν πάσαις ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ φυλάσσειν πάσας τὰς ἐντολὰς
αὐτοῦ καὶ προστάγματα αὐτοῦ, ἃ ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν.
59 [59]καὶ ἔστωσαν οἱ λόγοι οὗτοι, οὓς δεδέημαι ἐνώπιον κυρίου θεοῦ
ἡμῶν, ἐγγίζοντες πρὸς κύριον θεὸν ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτὸς τοῦ
ποιεῖν τὸ δικαίωμα τοῦ δούλου σου καὶ τὸ δικαίωμα λαοῦ σου
60 Ισραηλ ῥῆμα ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ, [60]ὅπως γνῶσιν πάντες οἱ
λαοὶ τῆς γῆς ὅτι κύριος ὁ θεός, αὐτὸς θεὸς καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι.
61 [61]καὶ ἔστωσαν αἱ καρδίαι ἡμῶν τέλειαι πρὸς κύριον θεὸν ἡμῶν
καὶ ὁσίως πορεύεσθαι ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ καὶ φυλάσσειν
ἐντολὰς αὐτοῦ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.
62 [62]Καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἔθυσαν θυσίαν ἐνώ-
63 πιον κυρίου. [63]καὶ ἔθυσεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμων τὰς θυσίας τῶν

53 οτι] και B*† | αυτους > B† | δουλου σου / μωυση] tr. *O*† | εκ γης] εξ *O*† | κυριε κυριε > A† || 53a (cf. 12. 13) εγνωρισεν] εστησεν *L*† | εν γνοφω] εκ νοφου B | ουκ ιδου] ουχι *O*† | βιβλω A || 56 οσα] α A† | μωυση / δουλου αυτου] tr. B† || 58 προς] επ B† | τας > BA† | αυτου ult.] + και τα κριματα αυτου *O*-A† || 59 λογοι] + μου *O*† | ους] ως B | σου $1^0 \frown 2^0$ B || 60 κυριος ο θεος αυτος θεος] κυριος αυτος ο θεος *O*†, συ κυριος ο θεος *L*† || 61 θεον] pr. τον A*L*† | και 2^0] του *L*† || 62 ισραηλ] + ※μετ αυτου *O*†

εἰρηνικῶν, ἃς ἔθυσεν τῷ κυρίῳ, βοῶν δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδας καὶ
προβάτων ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας· καὶ ἐνεκαίνισεν τὸν οἶκον κυρίου
ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ. 64 τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡγίασεν 64
ὁ βασιλεὺς τὸ μέσον τῆς αὐλῆς τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου
κυρίου· ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν ὁλοκαύτωσιν καὶ τὰς θυσίας καὶ τὰ
στέατα τῶν εἰρηνικῶν, ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν τὸ ἐνώ-
πιον κυρίου μικρὸν τοῦ μὴ δύνασθαι τὴν ὁλοκαύτωσιν καὶ τὰς
θυσίας τῶν εἰρηνικῶν ὑπενεγκεῖν. 65 καὶ ἐποίησεν Σαλωμων τὴν 65
ἑορτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ πᾶς Ισραηλ μετ᾽ αὐτοῦ, ἐκκλησία
μεγάλη ἀπὸ τῆς εἰσόδου Ημαθ ἕως ποταμοῦ Αἰγύπτου, ἐνώπιον
κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ, ᾧ ᾠκοδόμησεν, ἐσθίων καὶ πίνων
καὶ εὐφραινόμενος ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἑπτὰ ἡμέρας. 66 καὶ 66
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξαπέστειλεν τὸν λαὸν καὶ εὐλόγησεν αὐ-
τόν, καὶ ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ χαίροντες καὶ
ἀγαθῇ καρδίᾳ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς, οἷς ἐποίησεν κύριος τῷ Δαυιδ
δούλῳ αὐτοῦ καὶ τῷ Ισραηλ λαῷ αὐτοῦ.

1 Καὶ ἐγενήθη ὡς συνετέλεσεν Σαλωμων οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον 9
κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ πᾶσαν τὴν πραγματείαν
Σαλωμων, ὅσα ἠθέλησεν ποιῆσαι, 2 καὶ ὤφθη κύριος τῷ Σαλωμων 2
δεύτερον, καθὼς ὤφθη ἐν Γαβαων, 3 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν κύριος 3
Ἤκουσα τῆς φωνῆς τῆς προσευχῆς σου καὶ τῆς δεήσεώς σου, ἧς
ἐδεήθης ἐνώπιον ἐμοῦ· πεποίηκά σοι κατὰ πᾶσαν τὴν προσευχήν
σου, ἡγίακα τὸν οἶκον τοῦτον, ὃν ᾠκοδόμησας, τοῦ θέσθαι τὸ
ὄνομά μου ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἔσονται οἱ ὀφθαλμοί μου ἐκεῖ
καὶ ἡ καρδία μου πάσας τὰς ἡμέρας. 4 καὶ σὺ ἐὰν πορευθῇς ἐνώ- 4
πιον ἐμοῦ, καθὼς ἐπορεύθη Δαυιδ ὁ πατήρ σου, ἐν ὁσιότητι καρ-
δίας καὶ ἐν εὐθύτητι καὶ τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα, ἃ ἐνετειλάμην
αὐτῷ, καὶ τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου φυλάξῃς, 5 καὶ 5
ἀναστήσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας σου ἐπὶ Ισραηλ εἰς τὸν αἰ-
ῶνα, καθὼς ἐλάλησα τῷ Δαυιδ πατρί σου λέγων Οὐκ ἐξαρθήσεταί
σοι ἀνὴρ ἡγούμενος ἐν Ισραηλ. 6 ἐὰν δὲ ἀποστραφέντες ἀποστρα- 6

63 ας] ην B*L (in L† praecedit θυσιαν pro -ας), ων B^c† | δυο .. εικοσι] tr. O† | χιλιαδας 1⁰] -δες B | και προβ. εκ. εικ. χιλιαδας] > B, in O sub ※ || 64 και τας θυσ. 1⁰ (in O sub ÷)] pr. και το δωρον O† | υπενεγκειν B(†)] > rel., sed L pl. add. δεξασθαι post δυνασθαι || 65 την εορτην / εν τη ημ. εκ.] tr. O† | ημαθ] αιμ. A, εμαθων O247† | fin.] + και επτα ημερας τεσσαρεσκαιδεκα ημερας O(sub ※)L, cf. Ioseph. Antiq. VIII 123 Niese (δις επτα ημερας) || 66 ευλογησεν αυτον] -σαν τον βασιλεα O pl., + και ευλογησαν και αυτοι τον βασιλεα L† | απηλθεν B | αγαθη] + η B† | τοις] pr. ※πασιν O†

9 1 οικοδομειν] -μων AB^c, -μησαι L mu. || 2 ωφθη ult.] + αυτω O(sub ※) L† | γαβαωθ B† || 3 προς αυτον / κυριος] tr. O† | σου 2⁰ > A | ηγιασα AL† | εκει / και η καρδ. μου] tr. OL† | εκει ult.] + εις τον αιωνα B† || 4 και 2⁰ > A† | και 3⁰ > OL || 5 της βασ. > A† | τω δαυιδ] tr. A | σοι] σου A†

φῆτε ὑμεῖς καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ μὴ φυλάξητε τὰς ἐν-
τολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου, ἃ ἔδωκεν Μωυσῆς ἐνώπιον
ὑμῶν, καὶ πορευθῆτε καὶ δουλεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνή-
7 σητε αὐτοῖς, 7καὶ ἐξαρῶ τὸν Ισραηλ ἀπὸ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα αὐτοῖς,
καὶ τὸν οἶκον τοῦτον, ὃν ἡγίασα τῷ ὀνόματί μου, ἀπορρίψω ἐκ
προσώπου μου, καὶ ἔσται Ισραηλ εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς λάλημα
8 εἰς πάντας τοὺς λαούς. 8καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὁ ὑψηλός, πᾶς ὁ δια-
πορευόμενος δι᾽ αὐτοῦ ἐκστήσεται καὶ συριεῖ καὶ ἐροῦσιν Ἕνεκα
τίνος ἐποίησεν κύριος οὕτως τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ;
9 9καὶ ἐροῦσιν Ἀνθ᾽ ὧν ἐγκατέλιπον κύριον θεὸν αὐτῶν, ὃς ἐξήγαγεν
τοὺς πατέρας αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας, καὶ ἀντελά-
βοντο θεῶν ἀλλοτρίων καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς καὶ ἐδούλευσαν
αὐτοῖς, διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν κύριος ἐπ᾽ αὐτοὺς τὴν κακίαν ταύτην.
9a 9aΤότε ἀνήγαγεν Σαλωμων τὴν θυγατέρα Φαραω ἐκ πόλεως
Δαυιδ εἰς οἶκον αὐτοῦ, ὃν ᾠκοδόμησεν ἑαυτῷ ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις.
10 10Εἴκοσι ἔτη, ἐν οἷς ᾠκοδόμησεν Σαλωμων τοὺς δύο οἴκους,
11 τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, 11Χιραμ βασιλεὺς
Τύρου ἀντελάβετο τοῦ Σαλωμων ἐν ξύλοις κεδρίνοις καὶ ἐν ξύλοις
πευκίνοις καὶ ἐν χρυσίῳ καὶ ἐν παντὶ θελήματι αὐτοῦ. τότε ἔδω-
κεν ὁ βασιλεὺς τῷ Χιραμ εἴκοσι πόλεις ἐν τῇ γῇ τῇ Γαλιλαίᾳ.
12 12καὶ ἐξῆλθεν Χιραμ ἐκ Τύρου καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Γαλιλαίαν τοῦ
ἰδεῖν τὰς πόλεις, ἃς ἔδωκεν αὐτῷ Σαλωμων, καὶ οὐκ ἤρεσαν αὐτῷ·
13 13καὶ εἶπεν Τί αἱ πόλεις αὗται, ἃς ἔδωκάς μοι, ἀδελφέ; καὶ ἐκά-
14 λεσεν αὐτάς Ὅριον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 14καὶ ἤνεγκεν Χιραμ
26 τῷ Σαλωμων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα χρυσίου 26καὶ ναῦν ὑπὲρ

8 ο(> O–Sy†) υψηλος pl.] pr. εσται BO–Sy†; + εσται L: ad sequentia tractum || 9 κυριον] pr. τον A†, + τον O247L | αλλοτριων] ετερων O–Sy† | αυτοις 1⁰⌒2⁰ A | κυριος > B*† | την] pr. ※συμπασαν O†: pro συν πασαν, cf. I 2 22; pr. πασαν L† || 9a (cf. 𝔐 24) οικον] pr. τον AL† | εαυτω] ε > B | εν ταις ημ. εκ.] pr. ※και εγενετο O†: cf. 𝔐 10 init. || 11 και εν 1⁰⌒2⁰ A† | εν 4⁰ > A† | εδωκεν] ωκοδομησεν A† | βασ. ult.] + σαλωμων O(sub※)L | τη γη > OL† || 12 ηρεσεν B || post 14 sequuntur in O† (15) αυτη η πραγματεια της προνομης ης ανηνεγκεν ο βασιλευς σαλωμων οικοδομησαι τον οικον κυριου και τον οικον του βασιλεως και συν(cf. 9) την μελω και την ακραν του περιφραξαι τον φραγμον της πολεως δαυιδ και την ασσουρ και την μαιδαν και το τειχος ιερουσαλημ και την εσερ και την μαγδω και την γεζερ (16) φαραω βασιλευς αιγυπτου ανεβη και κατελαβετο την γεζερ και ενεπρησεν αυτην εν πυρι και συν(cf. 9) τον χαναναιον τον καθημενον εν τη πολει απεκτεινεν και εδωκεν αυτην αποστολας τη θυγατρι αυτου γυναικι σαλωμων (17) και ωκοδομησεν σαλωμων την γαζερ και την βαιθωρων την κατωτατην (18) και την βαλαθ και την θερμαθ(cf. 𝔊 10 22a) εν τη ερημω και εν τη γη (19) πασας τας πολεις των σκηνωματων αι ησαν τω σαλωμων και τας πολεις των αρματων και πασας τας πολεις των ιππεων και την πραγματειαν σαλωμων ην επραγματευσατο οικοδομησαι εν ιερουσαλημ και εν τω λιβανω και εν παση τη

οὗ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμων ἐν Γασιωνγαβερ τὴν οὖσαν
ἐχομένην Αιλαθ ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς ἐσχάτης θαλάσσης ἐν γῇ
Εδωμ. 27καὶ ἀπέστειλεν Χιραμ ἐν τῇ νηὶ τῶν παίδων αὐτοῦ ἄνδρας 27
ναυτικοὺς ἐλαύνειν εἰδότας θάλασσαν μετὰ τῶν παίδων Σαλωμων.
28καὶ ἦλθον εἰς Σωφηρα καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν χρυσίου ἑκατὸν καὶ 28
εἴκοσι τάλαντα καὶ ἤνεγκαν τῷ βασιλεῖ Σαλωμων.
1Καὶ βασίλισσα Σαβα ἤκουσεν τὸ ὄνομα Σαλωμων καὶ τὸ ὄνομα 10
κυρίου καὶ ἦλθεν πειράσαι αὐτὸν ἐν αἰνίγμασιν· 2καὶ ἦλθεν εἰς 2
Ιερουσαλημ ἐν δυνάμει βαρείᾳ σφόδρα, καὶ κάμηλοι αἴρουσαι ἡδύ-
σματα καὶ χρυσὸν πολὺν σφόδρα καὶ λίθον τίμιον, καὶ εἰσῆλθεν
πρὸς Σαλωμων καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ πάντα, ὅσα ἦν ἐν τῇ καρδίᾳ
αὐτῆς. 3καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ Σαλωμων πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς· 3
οὐκ ἦν λόγος παρεωραμένος παρὰ τοῦ βασιλέως, ὃν οὐκ ἀπήγγει-
λεν αὐτῇ. 4καὶ εἶδεν βασίλισσα Σαβα πᾶσαν φρόνησιν Σαλωμων 4
καὶ τὸν οἶκον, ὃν ᾠκοδόμησεν, 5καὶ τὰ βρώματα Σαλωμων καὶ 5
τὴν καθέδραν παίδων αὐτοῦ καὶ τὴν στάσιν λειτουργῶν αὐτοῦ καὶ
τὸν ἱματισμὸν αὐτοῦ καὶ τοὺς οἰνοχόους αὐτοῦ καὶ τὴν ὁλοκαύτω-
σιν αὐτοῦ, ἣν ἀνέφερεν ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο.
6καὶ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμων Ἀληθινὸς ὁ λόγος, ὃν ἤκου- 6
σα ἐν τῇ γῇ μου περὶ τοῦ λόγου σου καὶ περὶ τῆς φρονήσεώς
σου, 7καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λαλοῦσίν μοι, ἕως ὅτου παρεγενό- 7
μην καὶ ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί μου, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν τὸ ἥμισυ

γη του μη καταρξαι αυτου (20) παντα τον λαον τον υπολελειμμενον απο(A† υπο) του αμορραιου και του χετταιου και του φερεζαιου και του χαναναιου και του ευαιου και του ιεβουσαιου και του γεργεσαιου των μη εκ των υιων ισραηλ οντων (21) τα τεκνα αυτων τα υπολελειμμενα μετ αυτους εν τη γη ους ουκ ηδυναντο οι υιοι ισραηλ εξολεθρευσαι αυτους και ανηγαγεν αυτους σαλωμων εις φορον δουλειας εως της ημερας ταυτης (22) και εκ των υιων ισραηλ ουκ εδωκεν σαλωμων εις πραγμα οτι αυτοι ησαν ανδρες πολεμισται και παιδες αυτου και αρχοντες αυτου και τρισσοι αυτου και αρχοντες αυτου των αρματων και ιππεις αυτου (23) ουτοι οι αρχοντες οι εστηλωμενοι οι(> O–A) επι του εργου του σαλωμων πεντηκοντα και πεντακοσιοι οι(> A) επικρατουντες εν τω λαω οι ποιουντες εν τω εργω (24) πλην θυγατηρ φαραω ανεβη εκ πολεως δαυιδ προς οικον αυτης ον ωκοδομησεν αυτη τοτε ωκοδομησεν (ωκοδ. 1⁰ ⌒ 2⁰ A) συν(> O–A, cf. 9) την μελω (25) και ανεβιβαζεν(A -βασεν) σαλωμων τρεις καθοδους εν τω ενιαυτω ολοκαυτωματα(A -μα) και ειρηνικας επι του θυσιαστηριου ου ωκοδομησεν τω κυριω και εθυμια αυτο το (sic Field; A αυτος pro αυτο το) εις προσωπον κυριου και απηρτισεν συν(cf. 9) τον οικον: cf. 𝔊 2 35^{f-k} 10 22$^{a.b}$ 5 14^{b} 2 46^{d} 9 9^{a}, qui uersus in O desunt exceptis 2 35^{f-k} 9 9^{a}, quos Origenes non deleuit, sed obelo tantum notauit, cf. Rahlfs Sept.-Stud. 1 (1904), p. 73/74; in 15—25 Sy praebet complures obelos ante uerba ex 𝔊 seruata, in 𝔐 deficientia || 26 ο βασ./σαλ.] tr. B | γασιωνγ.] εμαεσειωνγ. B† || 28 σωφαρα A† | ελαβεν A | εκατον] τετρακοσια OL | και 3⁰ > B

10 2 εις] εν B | και 3⁰ > A† | χρυσιον πολυν (sic) AL || 3 παρα] υπο OLB^{c} || 5 παιδων] pr. των O || 7 εστιν] εισιν B† | το ημ./καθως απηγγ. μοι] tr. O† (εστι καθως sub ÷)

καθὼς ἀπήγγειλάν μοι, προστέθεικας ἀγαθὰ πρὸς αὐτὰ ἐπὶ πᾶσαν
8 τὴν ἀκοήν, ἣν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου· [8]μακάριαι αἱ γυναῖκές σου,
μακάριοι οἱ παῖδές σου οὗτοι οἱ παρεστηκότες ἐνώπιόν σου δι'
9 ὅλου οἱ ἀκούοντες πᾶσαν τὴν φρόνησίν σου· [9]γένοιτο κύριος ὁ
θεός σου εὐλογημένος, ὃς ἠθέλησεν ἐν σοὶ δοῦναί σε ἐπὶ θρόνου
Ισραηλ· διὰ τὸ ἀγαπᾶν κύριον τὸν Ισραηλ στῆσαι εἰς τὸν αἰῶνα
καὶ ἔθετό σε βασιλέα ἐπ' αὐτοὺς τοῦ ποιεῖν κρίμα ἐν δικαιοσύνῃ
10 καὶ ἐν κρίμασιν αὐτῶν. [10]καὶ ἔδωκεν τῷ Σαλωμων ἑκατὸν εἴκοσι
τάλαντα χρυσίου καὶ ἡδύσματα πολλὰ σφόδρα καὶ λίθον τίμιον·
οὐκ ἐληλύθει κατὰ τὰ ἡδύσματα ἐκεῖνα ἔτι εἰς πλῆθος, ἃ ἔδωκεν
11 βασίλισσα Σαβα τῷ βασιλεῖ Σαλωμων. ([11]καὶ ἡ ναῦς Χιραμ ἡ αἴ-
ρουσα τὸ χρυσίον ἐκ Σουφιρ ἤνεγκεν ξύλα ἀπελέκητα πολλὰ σφό-
12 δρα καὶ λίθον τίμιον· [12]καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ ἀπε-
λέκητα ὑποστηρίγματα τοῦ οἴκου κυρίου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως
καὶ νάβλας καὶ κινύρας τοῖς ᾠδοῖς· οὐκ ἐληλύθει τοιαῦτα ξύλα ἀπε-
λέκητα ἐπὶ τῆς γῆς οὐδὲ ὤφθησάν που ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.)
13 [13]καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμων ἔδωκεν τῇ βασιλίσσῃ Σαβα πάντα, ὅσα
ἠθέλησεν, ὅσα ᾐτήσατο, ἐκτὸς πάντων, ὧν δεδώκει αὐτῇ διὰ χει-
ρὸς τοῦ βασιλέως Σαλωμων· καὶ ἀπεστράφη καὶ ἦλθεν εἰς τὴν
γῆν αὐτῆς, αὐτὴ καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτῆς.
14 [14]Καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσίου τοῦ ἐληλυθότος τῷ Σαλωμων
15 ἐν ἐνιαυτῷ ἑνὶ ἑξακόσια καὶ ἑξήκοντα ἓξ τάλαντα χρυσίου [15]χωρὶς
τῶν φόρων τῶν ὑποτεταγμένων καὶ τῶν ἐμπόρων καὶ πάντων τῶν
16 βασιλέων τοῦ πέραν καὶ τῶν σατραπῶν τῆς γῆς. [16]καὶ ἐποίησεν
Σαλωμων τριακόσια δόρατα χρυσᾶ ἐλατά — τριακόσιοι χρυσοῖ ἐπῆ-
17 σαν ἐπὶ τὸ δόρυ τὸ ἕν — [17]καὶ τριακόσια ὅπλα χρυσᾶ ἐλατά — τρεῖς
μναῖ χρυσίου ἐνῆσαν εἰς τὸ ὅπλον τὸ ἕν — καὶ ἔδωκεν αὐτὰ εἰς
18 οἶκον δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου. [18]καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον ἐλε-
19 φάντινον μέγαν καὶ περιεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ· [19]ἓξ
ἀναβαθμοὶ τῷ θρόνῳ, καὶ προτομαὶ μόσχων τῷ θρόνῳ ἐκ τῶν
ὀπίσω αὐτοῦ καὶ χεῖρες ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς καθ-
20 έδρας, καὶ δύο λέοντες ἑστηκότες παρὰ τὰς χεῖρας, [20]καὶ δώδεκα

7 αγαθα] pr. ※σοφιαν και $O^{\dagger}$ || 8 παρεστηκ.] παραστηκοντες $A^{\dagger}$ || 9 εν δικαιοσυνη] και -νην $O^{\dagger}$ (και εν κριμ. αυτων sub ÷) || 10 ετι et βασιλει > $A^{\dagger}$ || 11 η 2^{0}] ην $B^{*\dagger}$ | ηνεγκεν] + εκ σουφειρ $O^{-247\dagger}$ | ξυλα απελεκ.] ξυλαπελεκ. $B^{\dagger}$, ξυλοπελεκ. $A^{\dagger}$ | 12 απελεκ. bis] πελεκ. $B^{\dagger}$ uel BL^{pt} | του 1^{0} > B | ναβλας .. κινυρας] tr. $O^{\dagger}$ | απελεκ. 2^{0} — ωφθ. > $A^{\dagger}$ || 13 οσα 2^{0} $BAL^{\dagger}$] pr. και rel. | αυτη ult. > $A^{\dagger}$ || 14 ο > $A^{\dagger}$ | τω] του $A^{\dagger}$ | και ult. > OL || 15 και 1^{0} > B | εμπορων] + ※των ρωποπωλων O; + των εμπορευομενων $L^{\dagger}$: ex Par. II 9 14 || 16 σαλ.] pr. ※ο βασιλευς OL || 17 χρυσα > AL | τρεις] pr. και $BO^{\dagger}$ | χρυσιου($B^{\dagger}$ -σου) ενησαν] tr. $B^{\dagger}$ | εις 1^{0} $BO^{\dagger}$] επι rel. | αυτα] + ο βασιλευς O | 19 και χειρες] > $B^{\dagger}$, + επι του θρονου $A^{\dagger}$ | τοπου] θρονου O-Sy | 19 λεοντες⌒20 λεοντες $A^{\dagger}$

λέοντες ἑστῶτες ἐπὶ τῶν ἓξ ἀναβαθμῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν· οὐ γέ-
γονεν οὕτως πάσῃ βασιλείᾳ. [21]καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ πότου 21
Σαλωμων χρυσᾶ καὶ λουτῆρες χρυσοῖ, πάντα τὰ σκεύη οἴκου δρυ-
μοῦ τοῦ Λιβάνου χρυσίῳ συγκεκλεισμένα, οὐκ ἦν ἀργύριον, ὅτι
οὐκ ἦν λογιζόμενον ἐν ταῖς ἡμέραις Σαλωμων· [22]ὅτι ναῦς Θαρσις 22
τῷ βασιλεῖ ἐν τῇ θαλάσσῃ μετὰ τῶν νηῶν Χιραμ, μία διὰ τριῶν
ἐτῶν ἤρχετο τῷ βασιλεῖ ναῦς ἐκ Θαρσις χρυσίου καὶ ἀργυρίου καὶ
λίθων τορευτῶν καὶ πελεκητῶν.

[22a]Αὕτη ἦν ἡ πραγματεία τῆς προνομῆς, ἧς ἀνήνεγκεν ὁ βασι- 22a
λεὺς Σαλωμων οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ
βασιλέως καὶ τὸ τεῖχος Ιερουσαλημ καὶ τὴν ἄκραν τοῦ περιφράξαι
τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυιδ καὶ τὴν Ασσουρ καὶ τὴν Μαγδαν
καὶ τὴν Γαζερ καὶ τὴν Βαιθωρων τὴν ἀνωτέρω καὶ τὴν Ιεθερμαθ
καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν
ἱππέων καὶ τὴν πραγματείαν Σαλωμων, ἣν ἐπραγματεύσατο οἰ-
κοδομῆσαι ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ τοῦ μὴ κατάρξαι αὐ-
τοῦ. [22b]πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολελειμμένον ἀπὸ τοῦ Χετταίου καὶ 22b
τοῦ Αμορραίου καὶ τοῦ Φερεζαίου καὶ τοῦ Χαναναίου καὶ τοῦ Ευαί-
ου καὶ τοῦ Ιεβουσαίου καὶ τοῦ Γεργεσαίου τῶν μὴ ἐκ τῶν υἱῶν
Ισραηλ ὄντων, τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ὑπολελειμμένα μετ' αὐτοὺς ἐν
τῇ γῇ, οὓς οὐκ ἐδύναντο οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς, καὶ
ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σαλωμων εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
[22c]καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ισραηλ οὐκ ἔδωκε Σαλωμων εἰς πρᾶγμα, ὅτι 22c
αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ καὶ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἄρχοντες
τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ καὶ ἱππεῖς αὐτοῦ.

[23]Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλωμων ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς 23
πλούτῳ καὶ φρονήσει. [24]καὶ πάντες βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ 24
πρόσωπον Σαλωμων τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φρονήσεως αὐτοῦ, ἧς ἔδω-
κεν κύριος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. [25]καὶ αὐτοὶ ἔφερον ἕκαστος τὰ 25
δῶρα αὐτοῦ, σκεύη χρυσᾶ καὶ ἱματισμόν, στακτὴν καὶ ἡδύσματα
καὶ ἵππους καὶ ἡμιόνους, τὸ κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν. [26]καὶ ἦσαν 26
τῷ Σαλωμων τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵπποι εἰς ἅρματα καὶ δώ-

20 εστωτες] + εκει *O* || **21** του ποτου σαλ. χρυσα Ra.] τα υπο του σαλ. γεγονοτα χρυσα B*L*, του ποτου βασιλεως σαλ. χρυσα ⟨÷⟩ γεγονοτα *O*† | οικου (+ του A†) δρυμου] tr. B | συγκεκλισμενω A† | fin.] + ※εις οτιουν *O*-247 || **22** λιθων — fin.] οδοντων ελεφαντινων και πιθηκων και ταωνων *O*(†) || **22a–c** (cf. 𝔐 9 15—22) > *O*† || **22a** μαγδαν Ra.] μαγδαλ pl., μαδιαν B†, μαγεδδω *L*†; cf. 9 15 *O* | βαιθωρων] -ραμ B† | ιεθερμαθ (cf. 9 18 *O*)] θοδμορ *L*† || **22b** υπολελειμμενον] υποδεδειγμενον B† || **22c** εις > B† || **23** της γης > B† || **24** εν > B*O*-Sy† || **25** εκαστος] προς αυτον A† | σκευη] pr. ※σκευη αργυρα και *O*(†) | ενιαυτον ult.] -τω B || **26** init.] pr. ※και συνελεξεν σαλωμων αρματα και ιππεις (A† ιππους) *O*† | τεσσαρες B† (cf. Par. II 9 25)] τεσσαρακοντα rel.: cf. 2 46i et 𝔐 5 6

δεκα χιλιάδες ἱππέων, καὶ ἔθετο αὐτὰς ἐν ταῖς πόλεσι τῶν ἁρμά-
26a των καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν Ιερουσαλημ. [26a]καὶ ἦν ἡγούμενος
πάντων τῶν βασιλέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων
27 καὶ ἕως ὁρίων Αἰγύπτου. [27]καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσίον καὶ
τὸ ἀργύριον ἐν Ιερουσαλημ ὡς λίθους, καὶ τὰς κέδρους ἔδωκεν ὡς
28 συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος. [28]καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵπ-
πων Σαλωμων ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἐκ Θεκουε, ἔμποροι τοῦ βασιλέως
29 ἐλάμβανον ἐκ Θεκουε ἐν ἀλλάγματι· [29]καὶ ἀνέβαινεν ἡ ἔξοδος ἐξ
Αἰγύπτου, ἅρμα ἀντὶ ἑκατὸν ἀργυρίου καὶ ἵππος ἀντὶ πεντήκοντα
ἀργυρίου· καὶ οὕτω πᾶσιν τοῖς βασιλεῦσιν Χεττιιν καὶ βασιλεῦσιν
Συρίας κατὰ θάλασσαν ἐξεπορεύοντο.
11 [1]Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμων ἦν φιλογύναιος. καὶ ἦσαν αὐτῷ ἄρ-
χουσαι ἑπτακόσιαι καὶ παλλακαὶ τριακόσιαι. καὶ ἔλαβεν γυναῖκας
ἀλλοτρίας καὶ τὴν θυγατέρα Φαραω, Μωαβίτιδας, Αμμανίτιδας, Σύ-
2 ρας καὶ Ιδουμαίας, Χετταίας καὶ Αμορραίας, [2]ἐκ τῶν ἐθνῶν, ὧν
ἀπεῖπεν κύριος τοῖς υἱοῖς Ισραηλ Οὐκ εἰσελεύσεσθε εἰς αὐτούς, καὶ
αὐτοὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς ὑμᾶς, μὴ ἐκκλίνωσιν τὰς καρδίας ὑμῶν
ὀπίσω εἰδώλων αὐτῶν, εἰς αὐτοὺς ἐκολλήθη Σαλωμων τοῦ ἀγα-
4 πῆσαι. [4]καὶ ἐγενήθη ἐν καιρῷ γήρους Σαλωμων καὶ οὐκ ἦν ἡ καρ-
δία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ καθὼς ἡ καρδία Δαυιδ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξέκλιναν αἱ γυναῖκες αἱ ἀλλότριαι τὴν
5 καρδίαν αὐτοῦ ὀπίσω θεῶν αὐτῶν. [5]τότε ᾠκοδόμησεν Σαλωμων
ὑψηλὸν τῷ Χαμως εἰδώλῳ Μωαβ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν εἰδώλῳ
6 7 υἱῶν Αμμων [6]καὶ τῇ Ἀστάρτῃ βδελύγματι Σιδωνίων, [7]καὶ οὕτως
ἐποίησεν πάσαις ταῖς γυναιξὶν αὐτοῦ ταῖς ἀλλοτρίαις, ἐθυμίων καὶ

26a (cf. 2 46k et 𝔐 5 1) adest in omn. mss. (in *O* sub ÷) || 27 το χρυσ. και το αργ.] το αργ. ÷και το χρυσ. *O*† || 28 των ιππων σαλ.] σαλ. των ιππεων και B† | θεκουε 1^0] + και εκ δαμασκου *L*† | ελαμβανον(B -νεν)] pr. και mss., quod deleui || 29 εξ αιγ./αρμα] tr. *O*† (O^{-Sy}† αρματα) | εκατον] εξακοσιων Sy† | πεντηκ.] pr. ※εκατον και O^{-247}† (A deest) | πασιν/τοις βασ.] tr. B | χεττι(ε)ιν] χεθθιειμ O^{247}†, > A†
11 1 ην φιλογυν.] tr. *O*† | φιλογυνης B† | και 2^0 — τριακ. B*L*†] > rel., cf. 3 | αλλοτρ.] + ※πολλας *O* | αμμαν.] pr. και A*L* | συρας] post ιδουμ. tr. *O* || 2 υμων] αυτων A† | fin. B*L*†] + (3) και ησαν αυτω γυναικες αρχουσαι επτακοσιαι και παλλακαι τριακοσιαι rel.: cf. 𝔊 1; deinde add. ※και εξεκλιναν(A† εκκλιν.) γυναικες αυτου την καρδιαν αυτου *O*†: = 𝔐 3^2 || 4 γηρως A | και 2^0 — πατρος αυτου/και ult. — fin. B*L*] tr. pl. (ετερων pro αυτων), etiam *O* (*O*† αι γυν. αυτου εξεκλ. pro εξεκλ. αι γυν. αι αλλοτρ.) | η 1^0 et του > A || 5 (𝔐 7) B*L*†] rel. pr. (𝔐 5) και επορευθη σαλωμων οπισω της ασταρτης βδελυγματος σιδωνιων και οπισω του βασιλεως αυτων ειδωλου υιων αμμων (𝔐 6) και εποιησεν σαλωμων το πονηρον ενωπιον κυριου και ουκ επορευθη οπισω κυριου ως δαυιδ ο πατηρ αυτου | μωαβ] + ※εν τω ορει ο επι προσωπον ιερουσαλημ *O*† | βασιλει αυτων] μελχομ uel -χολ uel sim. *L*: item in 33; μελχο A†, sed in 33 βασ. αυτων || 6 (cf. 𝔐 5)] in *O* sub ÷ || 7 (𝔐 8) εθυμιων] pr. αι *O* mu.

ἔθυον τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν· [8]καὶ ἐποίησεν Σαλωμων τὸ πονηρὸν 8
ἐνώπιον κυρίου, οὐκ ἐπορεύθη ὀπίσω κυρίου ὡς Δαυιδ ὁ πατὴρ
αὐτοῦ. — [9]καὶ ὠργίσθη κύριος ἐπὶ Σαλωμων, ὅτι ἐξέκλινεν καρ- 9
δίαν αὐτοῦ ἀπὸ κυρίου θεοῦ Ισραηλ τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ δὶς
[10]καὶ ἐντειλαμένου αὐτῷ ὑπὲρ τοῦ λόγου τούτου τὸ παράπαν μὴ 10
πορευθῆναι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων καὶ φυλάξασθαι ποιῆσαι ἃ ἐνετεί-
λατο αὐτῷ κύριος ὁ θεός, [11]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Σαλωμων Ἀνθ' 11
ὧν ἐγένετο ταῦτα μετὰ σοῦ καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὰς ἐντολάς μου
καὶ τὰ προστάγματά μου, ἃ ἐνετειλάμην σοι, διαρρήσσων διαρρήξω
τὴν βασιλείαν σου ἐκ χειρός σου καὶ δώσω αὐτὴν τῷ δούλῳ σου.
[12]πλὴν ἐν ταῖς ἡμέραις σου οὐ ποιήσω αὐτὰ διὰ Δαυιδ τὸν πα- 12
τέρα σου· ἐκ χειρὸς υἱοῦ σου λήμψομαι αὐτήν. [13]πλὴν ὅλην τὴν 13
βασιλείαν οὐ μὴ λάβω· σκῆπτρον ἓν δώσω τῷ υἱῷ σου διὰ Δαυιδ
τὸν δοῦλόν μου καὶ διὰ Ιερουσαλημ τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην.

[14]Καὶ ἤγειρεν κύριος σαταν τῷ Σαλωμων τὸν Αδερ τὸν Ιδου- 14
μαῖον καὶ τὸν Εσρωμ υἱὸν Ελιαδαε τὸν ἐν Ραεμμαθ Αδραζαρ βα-
σιλέα Σουβα κύριον αὐτοῦ· καὶ συνηθροίσθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες,
καὶ ἦν ἄρχων συστρέμματος καὶ προκατελάβετο τὴν Δαμασεκ· καὶ
ἦσαν σαταν τῷ Ισραηλ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμων. καὶ Αδερ ὁ
Ιδουμαῖος ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας ἐν Ιδουμαίᾳ· [15]καὶ ἐγέ- 15
νετο ἐν τῷ ἐξολεθρεῦσαι Δαυιδ τὸν Εδωμ ἐν τῷ πορευθῆναι Ιωαβ
ἄρχοντα τῆς στρατιᾶς θάπτειν τοὺς τραυματίας ἔκοψαν πᾶν ἀρ-
σενικὸν ἐν τῇ Ιδουμαίᾳ — [16]ὅτι ἓξ μῆνας ἐνεκάθητο ἐκεῖ Ιωαβ 16
καὶ πᾶς Ισραηλ ἐν τῇ Ιδουμαίᾳ, ἕως ὅτου ἐξωλέθρευσεν πᾶν ἀρ-
σενικὸν ἐκ τῆς Ιδουμαίας — [17]καὶ ἀπέδρα Αδερ, αὐτὸς καὶ πάντες 17
ἄνδρες Ιδουμαῖοι τῶν παίδων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ
εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, καὶ Αδερ παιδάριον μικρόν· [18]καὶ ἀνίσταν- 18
ται ἄνδρες ἐκ τῆς πόλεως Μαδιαμ καὶ ἔρχονται εἰς Φαραν καὶ
λαμβάνουσιν ἄνδρας μετ' αὐτῶν καὶ ἔρχονται πρὸς Φαραω βασι-
λέα Αἰγύπτου, καὶ εἰσῆλθεν Αδερ πρὸς Φαραω, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ

8 (𝔐 6) B*L*†] hoc loco omittunt, sed supra (cf. adnot. ad 5) addunt rel. || 10 εντειλαμενω B† | φυλαξασθαι] -ξαι και *OL* | fin.] + ουκ(B† ουδ) ην η καρδια αυτου τελεια μετα κυριου κατα την καρδιαν δαυιδ του πατρος αυτου B*L*: ex 4 repet. || 11 τας εντολας ... τα προσταγμ. .. α] τα προσταγμ. ... τας εντολας .. ας *O*† || 13 βασιλ.] + ολην A†, sed etiam ολην praec. retinet || 14 και 2° — ιδουμαιος > *O*†: cf. 23—25 | εσρωμ] -ων *L*†, αζρων uel ναζρων mu. | εν ραεμμαθ Ra.] εν ραεμμααερ B†, εκ ραεμαθ *L*†; βαραμεεθ rel.: cf. 23 | αδραζαρ B†] και τον αδρααζαρ(uel sim.) *L* | δαμασεκ] δαμασκον και εκαθισεν εν αυτη και εβασιλευσεν εν δαμασκω *L*: cf. 24 | ησαν] ην *L* pl. || 15 αρχοντα] pr. τον *OL* | στρατιας] δυναμεως A† || 16 εκαθητο A | οτου] ου *OL* | εκ της ιδουμαιας] εν τη -μαια B†: ex praec. || 17 παντες > *L*† | ανδρες] οι B*† | εισηλθεν *OL* || 18 ερχονται 1°] αρχοντες B*† | αυτων] + ※απο φαραν *O*† | ερχονται 2°] + ※εις αιγυπτον *O*†

19 οἶκον καὶ ἄρτους διέταξεν αὐτῷ. [19]καὶ εὗρεν Αδερ χάριν ἐναντίον
Φαραω σφόδρα, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γυναῖκα ἀδελφὴν τῆς γυναικὸς
20 αὐτοῦ, ἀδελφὴν Θεκεμινας τὴν μείζω· [20]καὶ ἔτεκεν αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ
Θεκεμινας τῷ Αδερ τὸν Γανηβαθ υἱὸν αὐτῆς, καὶ ἐξέθρεψεν αὐτὸν
Θεκεμινα ἐν μέσῳ υἱῶν Φαραω, καὶ ἦν Γανηβαθ ἐν μέσῳ υἱῶν
21 Φαραω. [21]καὶ Αδερ ἤκουσεν ἐν Αἰγύπτῳ ὅτι κεκοίμηται Δαυιδ μετὰ
τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ὅτι τέθνηκεν Ιωαβ ὁ ἄρχων τῆς στρατιᾶς·
καὶ εἶπεν Αδερ πρὸς Φαραω Ἐξαπόστειλόν με καὶ ἀποστρέψω εἰς
22 τὴν γῆν μου. [22]καὶ εἶπεν Φαραω τῷ Αδερ Τίνι σὺ ἐλαττονῇ μετ'
ἐμοῦ; καὶ ἰδοὺ σὺ ζητεῖς ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν σου. καὶ εἶπεν αὐτῷ
Αδερ Ὅτι ἐξαποστέλλων ἐξαποστελεῖς με. καὶ ἀνέστρεψεν Αδερ εἰς
25 τὴν γῆν αὐτοῦ. [25]αὕτη ἡ κακία, ἣν ἐποίησεν Αδερ· καὶ ἐβαρυθύ-
μησεν ἐν Ισραηλ καὶ ἐβασίλευσεν ἐν γῇ Εδωμ.
26 [26]Καὶ Ιεροβοαμ υἱὸς Ναβατ ὁ Εφραθι ἐκ τῆς Σαριρα υἱὸς γυ-
27 ναικὸς χήρας δοῦλος Σαλωμων, [27]καὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ὡς ἐπή-
ρατο χεῖρας ἐπὶ βασιλέα Σαλωμων· ᾠκοδόμησεν τὴν ἄκραν, συν-
28 έκλεισεν τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, [28]καὶ
ὁ ἄνθρωπος Ιεροβοαμ ἰσχυρὸς δυνάμει, καὶ εἶδεν Σαλωμων τὸ παι-
δάριον ὅτι ἀνὴρ ἔργων ἐστίν, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἄρ-
29 σεις οἴκου Ιωσηφ. [29]καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ Ιεροβοαμ
ἐξῆλθεν ἐξ Ιερουσαλημ, καὶ εὗρεν αὐτὸν Αχιας ὁ Σηλωνίτης ὁ
προφήτης ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ· καὶ ὁ
Αχιας περιβεβλημένος ἱματίῳ καινῷ, καὶ ἀμφότεροι ἐν τῷ πεδίῳ.
30 [30]καὶ ἐπελάβετο Αχια τοῦ ἱματίου αὐτοῦ τοῦ καινοῦ τοῦ ἐπ' αὐ-
31 τῷ καὶ διέρρηξεν αὐτὸ δώδεκα ῥήγματα [31]καὶ εἶπεν τῷ Ιεροβοαμ
Λαβὲ σεαυτῷ δέκα ῥήγματα, ὅτι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ
Ἰδοὺ ἐγὼ ῥήσσω τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς Σαλωμων καὶ δώσω
32 σοι δέκα σκῆπτρα, [32]καὶ δύο σκῆπτρα ἔσονται αὐτῷ διὰ τὸν δοῦ-
λόν μου Δαυιδ καὶ διὰ Ιερουσαλημ τὴν πόλιν, ἣν ἐξελεξάμην ἐν
33 αὐτῇ ἐκ πασῶν φυλῶν Ισραηλ, [33]ἀνθ' ὧν κατέλιπέν με καὶ ἐποί-

18 fin.] + ※και γην εδωκεν αυτω *OL*† || **19** την] της B || **20** φαραω 1⁰⌒2⁰ A | γανηβαθ ult.] + ※εν οικω φαραω *O*† || **22** τω αδερ > A† | fin.] + (23) και ηγειρεν κυριος σαταν τω σαλωμων (uel τω σαλ. σαταν) τον ραζων υιον ελιαδαε τον βαραμεεθ αδαδεζερ βασιλεα σουβα κυριον αυτου (24) και συνηθροισθησαν επ αυτον ανδρες και ην αρχων συστρεμματος ※εν τω αποκτεννειν δαυιδ αυτους και επορευθησαν εις(> A†) δαμασκον και εκαθισαν εν αυτη και εβασιλευσεν(A† -σαν) εν δαμασκω (25) και εγενετο αντικειμενος τω ισραηλ πασας τας ημερας σαλωμων *O*†: cf. 14 || **25** ην εποι. > *O*V† | εβαρυθυμησεν εν unus cod.] εβαρυθυμησεν B*O*†, εβαρυνθη επι *L* pl. | γη] τη B, τω A† || **26** ναβαθ B†, sed in 43 **12** 15 etiam B ναβατ; cf. **15** 1 | σαριδα *O*† | υιος γυν. χηρας] ※και ονομα της μητρος αυτου σαρουα γυνη χηρα *O*† | δουλος] pr. ο B | fin.] + ※και υψωσεν χειρα εν τω βασιλει *O*† || **27** χειρας] -ρα *OL*† | συνεκλεισεν BSy†] pr. και rel. || **28** τας > A† || **31** σκηπτρα] ρηγματα A† hic, non in 32 || **32** τον δουλ. μου/δαυιδ] tr. B†

ησεν τῇ Ἀστάρτῃ βδελύγματι Σιδωνίων καὶ τῷ Χαμως καὶ τοῖς
εἰδώλοις Μωαβ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν προσοχθίσματι υἱῶν Αμμων
καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς μου τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώ-
πιον ἐμοῦ ὡς Δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 34 καὶ οὐ μὴ λάβω ὅλην τὴν 34
βασιλείαν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, διότι ἀντιτασσόμενος ἀντιτάξομαι αὐτῷ
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, διὰ Δαυιδ τὸν δοῦλόν μου,
ὃν ἐξελεξάμην αὐτόν. 35 καὶ λήμψομαι τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς τοῦ 35
υἱοῦ αὐτοῦ καὶ δώσω σοι τὰ δέκα σκῆπτρα, 36 τῷ δὲ υἱῷ αὐτοῦ 36
δώσω τὰ δύο σκῆπτρα, ὅπως ᾖ θέσις τῷ δούλῳ μου Δαυιδ πάσας
τὰς ἡμέρας ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν Ιερουσαλημ τῇ πόλει, ἣν ἐξελεξάμην
ἐμαυτῷ τοῦ θέσθαι ὄνομά μου ἐκεῖ. 37 καὶ σὲ λήμψομαι καὶ βασι- 37
λεύσεις ἐν οἷς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου, καὶ σὺ ἔσῃ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν
Ισραηλ. 38 καὶ ἔσται ἐὰν φυλάξῃς πάντα, ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι, 38
καὶ πορευθῇς ἐν ταῖς ὁδοῖς μου καὶ ποιήσῃς τὸ εὐθὲς ἐνώπιον
ἐμοῦ τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου,
καθὼς ἐποίησεν Δαυιδ ὁ δοῦλός μου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ καὶ
οἰκοδομήσω σοι οἶκον πιστόν, καθὼς ᾠκοδόμησα τῷ Δαυιδ. 40 καὶ 40
ἐζήτησεν Σαλωμων θανατῶσαι τὸν Ιεροβοαμ, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπ-
έδρα εἰς Αἴγυπτον πρὸς Σουσακιμ βασιλέα Αἰγύπτου καὶ ἦν ἐν
Αἰγύπτῳ, ἕως οὗ ἀπέθανεν Σαλωμων.
41 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ῥημάτων Σαλωμων καὶ πάντα, ὅσα ἐποί- 41
ησεν, καὶ πᾶσαν τὴν φρόνησιν αὐτοῦ, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται
ἐν βιβλίῳ ῥημάτων Σαλωμων; 42 καὶ αἱ ἡμέραι, ἃς ἐβασίλευσεν 42
Σαλωμων ἐν Ιερουσαλημ, τεσσαράκοντα ἔτη. 43 καὶ ἐκοιμήθη Σαλω- 43
μων μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυιδ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐγενήθη ὡς ἤκουσεν Ιεροβοαμ υἱὸς Ναβατ
— καὶ αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ, ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου Σαλω-
μων καὶ ἐκάθητο ἐν Αἰγύπτῳ —, κατευθύνει καὶ ἔρχεται εἰς τὴν
πόλιν αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν Σαριρα τὴν ἐν ὄρει Εφραιμ. καὶ ὁ βασι-
λεὺς Σαλωμων ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευ-
σεν Ροβοαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

33 τοις] pr. εν B† | βασ. αυτων: cf. 5 | επορ.] + ενωπιον κυριου A† | εμου] + ※και διακριβειας μου και κρισεις μου O-247† || 34 fin.] + ※ος εφυλαξεν εντολας μου και ακριβειας μου O† (A† ακριβασμον pro -βειας μου), + ος εφυλαξεν τας εντολας μου και τα δικαιωματα μου L† || 36 τα > O† | τω δουλω μου / δαυιδ] tr. O-A† | ην] η B† | ονομα] pr. το AL || 38 του et σοι ult. > A† | fin.] + ※και δωσω σοι τον ισραηλ (39) και κακουχησω το σπερμα δαυιδ(A† ισραηλ) δια ταυτην πλην ου πασας τας ημερας OLp† || 40 εστη και απ bis scr. B† | ανεστη] + ※ιεροβοαμ O† | σουσακιμ: -ιμ ex nomine ιωακιμ huc translatum, cf. Iud. 16 4 || 41 ρηματων 1⁰] λογων AL | γεγραμμενα O-247 L† | ρηματων 2⁰] λογων ημερων L† || 42 ιερουσαλημ] + ※επι παντα ισραηλ OL || 43 και εγενηθη — πατερων αυτου ult. > O mu.: cf. 𝔐 12 2.3 | κατευθυνειν B

12 [1]Καὶ πορεύεται βασιλεὺς Ροβοαμ εἰς Σικιμα, ὅτι εἰς Σικιμα ἤρχοντο
3 πᾶς Ισραηλ βασιλεῦσαι αὐτόν. [3]καὶ ἐλάλησεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασι-
4 λέα Ροβοαμ λέγοντες [4]Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνεν τὸν κλοιὸν ἡμῶν,
καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρός σου τῆς σκλη-
ρᾶς καὶ ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέος, οὗ ἔδωκεν ἐφ' ἡμᾶς,
5 καὶ δουλεύσομέν σοι. [5]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Ἀπέλθετε ἕως ἡμε-
6 ρῶν τριῶν καὶ ἀναστρέψατε πρός με· καὶ ἀπῆλθον. [6]καὶ παρήγ-
γειλεν ὁ βασιλεὺς τοῖς πρεσβυτέροις, οἳ ἦσαν παρεστῶτες ἐνώπιον
Σαλωμων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔτι ζῶντος αὐτοῦ, λέγων Πῶς ὑμεῖς
7 βουλεύεσθε καὶ ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ λόγον; [7]καὶ ἐλάλησαν
πρὸς αὐτὸν λέγοντες Εἰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἔσῃ δοῦλος τῷ λαῷ
τούτῳ καὶ δουλεύσῃς αὐτοῖς καὶ λαλήσῃς αὐτοῖς λόγους ἀγαθούς,
8 καὶ ἔσονταί σοι δοῦλοι πάσας τὰς ἡμέρας. [8]καὶ ἐγκατέλιπεν τὴν
βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων, ἃ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ, καὶ συνεβου-
λεύσατο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν ἐκτραφέντων μετ' αὐτοῦ τῶν
9 παρεστηκότων πρὸ προσώπου αὐτοῦ [9]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Τί ὑμεῖς
συμβουλεύετε, καὶ τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ τοῖς λαλήσασιν
πρός με λεγόντων Κούφισον ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ, οὗ ἔδωκεν ὁ πατήρ
10 σου ἐφ' ἡμᾶς; [10]καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν τὰ παιδάρια τὰ ἐκτρα-
φέντα μετ' αὐτοῦ οἱ παρεστηκότες πρὸ προσώπου αὐτοῦ λέγοντες
Τάδε λαλήσεις τῷ λαῷ τούτῳ τοῖς λαλήσασι πρὸς σὲ λέγοντες
Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνεν τὸν κλοιὸν ἡμῶν καὶ σὺ νῦν κούφισον
ἀφ' ἡμῶν, τάδε λαλήσεις πρὸς αὐτούς Ἡ μικρότης μου παχυτέρα
11 τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου· [11]καὶ νῦν ὁ πατήρ μου ἐπεσάσσετο
ὑμᾶς κλοιῷ βαρεῖ κἀγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν, ὁ πατήρ
μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγξιν, ἐγὼ δὲ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν
12 σκορπίοις. [12]καὶ παρεγένοντο πᾶς Ισραηλ πρὸς τὸν βασιλέα Ρο-
βοαμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καθότι ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς
13 λέγων Ἀναστράφητε πρός με τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. [13]καὶ ἀπεκρίθη
ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν λαὸν σκληρά, καὶ ἐγκατέλιπεν Ροβοαμ τὴν
14 βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων, ἃ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ, [14]καὶ ἐλάλη-
σεν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν παιδαρίων λέγων Ὁ πατήρ
μου ἐβάρυνεν τὸν κλοιὸν ὑμῶν κἀγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν

12 1 βασιλευς] pr. ο *OL* | ηρχετο A† | fin. + (2) και εγενετο ως ηκουσεν ιεροβοαμ υιος ναβατ και αυτου ετι οντος εν αιγυπτω ως εφυγεν εκ προσωπου του βασιλεως σαλωμων και επεστρεψεν ιεροβοαμ εξ αιγυπτου (3) και απεστειλαν και εκαλεσαν αυτον και ηλθεν ιεροβοαμ και πασα η εκκλησια ισραηλ A: sim. Sy mu., sed pro επεστρεψεν — fin. habent (**11** 43) εκαθητο — εφραιμ, ad quae Sy addit και επεστρεψεν — fin. (partim sub ※) || 4 βαρεως BA: cf. Thack. p. 179 || 5 ημερων τριων] tr. *O*† || 6 βασ.] + ※ροβοαμ *O* || 7 αυτοις 1^0] + ※και ειξεις αυτοις *O*† || 9 συμβουλ.] συμ > A† | λαλησασιν] λεγουσι B† || 10 της οσφυος] υπερ την οσφυν A† || 11 μαστιγξιν B*] γ > AB^c: item in 14. 24^r(A deest), cf. Par. II **10** 11 et Thack. p. 151

ὑμῶν, ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγξιν κἀγὼ παιδεύσω
ὑμᾶς ἐν σκορπίοις. [15]καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ, ὅτι 15
ἦν μεταστροφὴ παρὰ κυρίου, ὅπως στήσῃ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ, ὃ ἐλά-
λησεν ἐν χειρὶ Αχια τοῦ Σηλωνίτου περὶ Ιεροβοαμ υἱοῦ Ναβατ.
[16]καὶ εἶδον πᾶς Ισραηλ ὅτι οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, καὶ 16
ἀπεκρίθη ὁ λαὸς τῷ βασιλεῖ λέγων Τίς ἡμῖν μερὶς ἐν Δαυιδ; καὶ
οὐκ ἔστιν ἡμῖν κληρονομία ἐν υἱῷ Ιεσσαι· ἀπότρεχε, Ισραηλ, εἰς
τὰ σκηνώματά σου· νῦν βόσκε τὸν οἶκόν σου, Δαυιδ. καὶ ἀπῆλ-
θεν Ισραηλ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ. [18]καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς 18
τὸν Αδωνιραμ τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν πᾶς
Ισραηλ ἐν λίθοις καὶ ἀπέθανεν· καὶ ὁ βασιλεὺς Ροβοαμ ἔφθασεν
ἀναβῆναι τοῦ φυγεῖν εἰς Ιερουσαλημ. [19]καὶ ἠθέτησεν Ισραηλ εἰς 19
τὸν οἶκον Δαυιδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. [20]καὶ ἐγένετο ὡς ἤκου- 20
σεν πᾶς Ισραηλ ὅτι ἀνέκαμψεν Ιεροβοαμ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἀπέ-
στειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἐβασίλευσαν
αὐτὸν ἐπὶ Ισραηλ· καὶ οὐκ ἦν ὀπίσω οἴκου Δαυιδ πάρεξ σκήπ-
τρου Ιουδα καὶ Βενιαμιν μόνοι. — [21]καὶ Ροβοαμ εἰσῆλθεν εἰς Ιε- 21
ρουσαλημ καὶ ἐξεκκλησίασεν τὴν συναγωγὴν Ιουδα καὶ σκῆπτρον
Βενιαμιν, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδες νεανιῶν ποιούντων πόλεμον,
τοῦ πολεμεῖν πρὸς οἶκον Ισραηλ ἐπιστρέψαι τὴν βασιλείαν Ροβοαμ
υἱῷ Σαλωμων. [22]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Σαμαιαν ἄνθρω- 22
πον τοῦ θεοῦ λέγων [23]Εἰπὸν τῷ Ροβοαμ υἱῷ Σαλωμων βασιλεῖ 23
Ιουδα καὶ πρὸς πάντα οἶκον Ιουδα καὶ Βενιαμιν καὶ τῷ καταλοίπῳ
τοῦ λαοῦ λέγων [24]Τάδε λέγει κύριος Οὐκ ἀναβήσεσθε οὐδὲ πολε- 24
μήσετε μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ισραηλ· ἀναστρεφέτω ἕκα-
στος εἰς τὸν οἶκον ἑαυτοῦ, ὅτι παρ᾽ ἐμοῦ γέγονεν τὸ ῥῆμα τοῦτο.
καὶ ἤκουσαν τοῦ λόγου κυρίου καὶ κατέπαυσαν τοῦ πορευθῆναι
κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου.

[24a]Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμων κοιμᾶται μετὰ τῶν πατέρων αὐ- 24a
τοῦ καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυιδ. καὶ
ἐβασίλευσεν Ροβοαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ ἐν Ιερουσαλημ υἱὸς
ὢν ἑκκαίδεκα ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ δώδεκα ἔτη ἐβα-

15 ελαλ.] + κυριος O†: idem post στηση add. L† || 16 βασιλει] + ※λογον O† | ισρ. / εις τα σκην. σου] tr. OL† | fin.] + ※(17) και υιων ισραηλ των καθημενων εν πολεσιν ιουδα και εβασιλευσεν επ αυτων ροβοαμ O†: sim. L || 18 βασ. 1⁰] + ※ροβοαμ OL† | αδωνιραμ (cf. 4 6)] αραμ B† | πας ισραηλ > B† | αναβηναι] + ※επι το αρμα OL || 20 πας > O-Sy† | ιεροβοαμ] ροβ. B*† | εξ αιγυπτου > BOV† | απεστειλεν και εκαλεσεν B, απεστειλαν και εισηγαγεν (sic) A† | οικου] > B, pr. του A† || 21 εικοσι] ογδοηκοντα O† (A† om. και praec.) || 24 ουδε] + μη A† | αποστρεφετω B† || 24a–z > O mu. || 24a (cf. 11 43 14 21. 22) εκκαιδεκα] τεσσαρακοντα και ενος L†: ex 14 21 | δωδεκα B† et Orig. (Rahlfs Sept.-Stud. 1 [1904], p. 78)] επτακαιδεκα L, δεκα επτα V mu.: ex 14 21

σίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααναν
θυγάτηρ Αναν υἱοῦ Ναας βασιλέως υἱῶν Αμμων· καὶ ἐποίησεν
τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Δαυιδ
24b τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. — [24b] καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐξ ὄρους Εφραιμ
δοῦλος τῷ Σαλωμων, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ιεροβοαμ, καὶ ὄνομα τῆς
μητρὸς αὐτοῦ Σαριρα γυνὴ πόρνη· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν Σαλωμων
εἰς ἄρχοντα σκυτάλης ἐπὶ τὰς ἄρσεις οἴκου Ιωσηφ, καὶ ᾠκοδό-
μησεν τῷ Σαλωμων τὴν Σαριρα τὴν ἐν ὄρει Εφραιμ, καὶ ἦσαν
αὐτῷ ἅρματα τριακόσια ἵππων· οὗτος ᾠκοδόμησεν τὴν ἄκραν
ἐν ταῖς ἄρσεσιν οἴκου Εφραιμ, οὗτος συνέκλεισεν τὴν πόλιν
24c Δαυιδ καὶ ἦν ἐπαιρόμενος ἐπὶ τὴν βασιλείαν. [24c] καὶ ἐζήτει Σα-
λωμων θανατῶσαι αὐτόν, καὶ ἐφοβήθη καὶ ἀπέδρα αὐτὸς πρὸς
Σουσακιμ βασιλέα Αἰγύπτου καὶ ἦν μετ᾿ αὐτοῦ, ἕως ἀπέθανεν
24d Σαλωμων. [24d] καὶ ἤκουσεν Ιεροβοαμ ἐν Αἰγύπτῳ ὅτι τέθνηκεν
Σαλωμων, καὶ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὦτα Σουσακιμ βασιλέως Αἰγύπτου
λέγων Ἐξαπόστειλόν με καὶ ἀπελεύσομαι ἐγὼ εἰς τὴν γῆν μου·
καὶ εἶπεν αὐτῷ Σουσακιμ Αἴτησαί τι αἴτημα καὶ δώσω σοι.
24e [24e] καὶ Σουσακιμ ἔδωκεν τῷ Ιεροβοαμ τὴν Ανω ἀδελφὴν Θεκε-
μινας τὴν πρεσβυτέραν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα·
αὕτη ἦν μεγάλη ἐν μέσῳ τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως καὶ ἔτε-
24f κεν τῷ Ιεροβοαμ τὸν Αβια υἱὸν αὐτοῦ. [24f] καὶ εἶπεν Ιεροβοαμ
πρὸς Σουσακιμ Ὄντως ἐξαπόστειλόν με καὶ ἀπελεύσομαι. καὶ
ἐξῆλθεν Ιεροβοαμ ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Σαριρα τὴν ἐν
ὄρει Εφραιμ· καὶ συνάγεται ἐκεῖ πᾶν σκῆπτρον Εφραιμ· καὶ
ᾠκοδόμησεν Ιεροβοαμ ἐκεῖ χάρακα.
24g [24g] Καὶ ἠρρώστησε τὸ παιδάριον αὐτοῦ ἀρρωστίαν κραταιὰν
σφόδρα· καὶ ἐπορεύθη Ιεροβοαμ ἐπερωτῆσαι ὑπὲρ τοῦ παιδαρίου·
καὶ εἶπε πρὸς Ανω τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Ἀνάστηθι καὶ πορεύου,
ἐπερώτησον τὸν θεὸν ὑπὲρ τοῦ παιδαρίου, εἰ ζήσεται ἐκ τῆς
24h ἀρρωστίας αὐτοῦ. [24h] καὶ ἄνθρωπος ἦν ἐν Σηλω καὶ ὄνομα αὐτῷ
Αχια, καὶ οὗτος ἦν υἱὸς ἑξήκοντα ἐτῶν, καὶ ῥῆμα κυρίου μετ᾿
αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Ιεροβοαμ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Ἀνάστηθι καὶ
λαβὲ εἰς τὴν χεῖρά σου τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ ἄρτους καὶ κολ-
λύρια τοῖς τέκνοις αὐτοῦ καὶ σταφυλὴν καὶ στάμνον μέλιτος.
24i [24i] καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ καὶ ἔλαβεν εἰς τὴν χεῖρα αὐτῆς ἄρτους καὶ
δύο κολλύρια καὶ σταφυλὴν καὶ στάμνον μέλιτος τῷ Αχια· καὶ
ὁ ἄνθρωπος πρεσβύτερος, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἠμβλυώπουν

24a αναν *L*p (cf. Par. I 19 1—6)] ανα B†; αννων V mu.: cf. Regn. II 10 1—4 | υιων > B† || **24b** (cf. 11 26—28) σαριρα 1⁰] σαρεισα B† | γυνη > B† | τω 2⁰ > B† || **24c** (cf. 11 40): de σουσακιμ uide 11 40 || **24d–f**: cf. 11 19—22 || **24e** ην] η B† || **24g–n**: cf. 𝔐 14 1—18 || **24g** αρρωστια κραταια B† | και ult. > B†

τοῦ βλέπειν. 24k καὶ ἀνέστη ἐκ Σαριρα καὶ πορεύεται, καὶ ἐγένετο 24k
εἰσελθούσης αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν πρὸς Αχια τὸν Σηλωνίτην καὶ
εἶπεν Αχια τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ Ἔξελθε δὴ εἰς ἀπαντὴν Ανω τῇ
γυναικὶ Ιεροβοαμ καὶ ἐρεῖς αὐτῇ Εἴσελθε καὶ μὴ στῇς, ὅτι τάδε
λέγει κύριος Σκληρὰ ἐγὼ ἐπαποστελῶ ἐπὶ σέ. 24l καὶ εἰσῆλθεν 24l
Ανω πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ Αχια Ἵνα τί
μοι ἐνήνοχας ἄρτους καὶ σταφυλὴν καὶ κολλύρια καὶ στάμνον
μέλιτος; τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ σὺ ἀπελεύσῃ ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ ἔσται
εἰσελθούσης σου τὴν πύλην εἰς Σαριρα καὶ τὰ κοράσιά σου ἐξ-
ελεύσονταί σοι εἰς συνάντησιν καὶ ἐροῦσίν σοι Τὸ παιδάριον
τέθνηκεν. 24m ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξολεθρεύσω τοῦ 24m
Ιεροβοαμ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ ἔσονται οἱ τεθνηκότες τοῦ
Ιεροβοαμ ἐν τῇ πόλει καταφάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα
ἐν τῷ ἀγρῷ καταφάγεται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ τὸ παι-
δάριον κόψονται Οὐαὶ κύριε, ὅτι εὑρέθη ἐν αὐτῷ ῥῆμα καλὸν
περὶ τοῦ κυρίου. 24n καὶ ἀπῆλθεν ἡ γυνή, ὡς ἤκουσεν, καὶ ἐγέ- 24n
νετο ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὴν Σαριρα, καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανεν,
καὶ ἐξῆλθεν ἡ κραυγὴ εἰς ἀπαντήν.

24o Καὶ ἐπορεύθη Ιεροβοαμ εἰς Σικιμα τὴν ἐν ὄρει Εφραιμ καὶ 24o
συνήθροισεν ἐκεῖ τὰς φυλὰς τοῦ Ισραηλ, καὶ ἀνέβη ἐκεῖ Ροβοαμ
υἱὸς Σαλωμων. καὶ λόγος κυρίου ἐγένετο πρὸς Σαμαιαν τὸν Ελα-
μι λέγων Λαβὲ σεαυτῷ ἱμάτιον καινὸν τὸ οὐκ εἰσεληλυθὸς εἰς
ὕδωρ καὶ ῥῆξον αὐτὸ δώδεκα ῥήγματα καὶ δώσεις τῷ Ιεροβοαμ
καὶ ἐρεῖς αὐτῷ Τάδε λέγει κύριος Λαβὲ σεαυτῷ δέκα ῥήγματα
τοῦ περιβαλέσθαι σε. καὶ ἔλαβεν Ιεροβοαμ· καὶ εἶπεν Σαμαιας
Τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τὰς δέκα φυλὰς τοῦ Ισραηλ.

24p Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ροβοαμ υἱὸν Σαλωμων Ὁ πατήρ 24p
σου ἐβάρυνεν τὸν κλοιὸν αὐτοῦ ἐφ᾽ ἡμᾶς καὶ ἐβάρυνεν τὰ βρώ-
ματα τῆς τραπέζης αὐτοῦ· καὶ νῦν εἰ κουφιεῖς σὺ ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ
δουλεύσομέν σοι. καὶ εἶπεν Ροβοαμ πρὸς τὸν λαόν Ἔτι τριῶν
ἡμερῶν καὶ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν ῥῆμα. 24q καὶ εἶπεν Ροβοαμ Εἰσ- 24q
αγάγετέ μοι τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ συμβουλεύσομαι μετ᾽ αὐ-
τῶν τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ ῥῆμα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. καὶ ἐλά-
λησεν Ροβοαμ εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν καθὼς ἀπέστειλεν ὁ λαὸς πρὸς
αὐτόν, καὶ εἶπον οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ Οὕτως ἐλάλησεν πρὸς
σὲ ὁ λαός. 24r καὶ διεσκέδασεν Ροβοαμ τὴν βουλὴν αὐτῶν, καὶ 24r

24i βλεπειν] ιδειν B†: cf. 14 4 || 24k εισελθουσης] εισ > B† | επαποστελλω B || 24m κοψεται B† || 24o (cf. 12 1 11 30. 31) ελαμι Ra.] ενλαμει B†, ελαμιτην rel. | δεκα 1⁰] δωδεκα B† || 24p–z: cf. 12 3—24 || 24p και νυν ει] και νυνι B*, νυνι δε *L*†, και > V pl. || 24q ελαλ. ult. — fin. B†] λαλησεις προς τον λαον αγαθως *L* mu., ως ελαλ. προς σε ο λαος λαλησεις προς τον λαον pau.

οὐκ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλεν καὶ εἰσήγαγεν τοὺς
συντρόφους αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς τὰ αὐτά Καὶ ταῦτα ἀπέ-
στειλεν πρός με λέγων ὁ λαός. καὶ εἶπαν οἱ σύντροφοι αὐτοῦ
Οὕτως λαλήσεις πρὸς τὸν λαὸν λέγων Ἡ μικρότης μου παχυ-
τέρα ὑπὲρ τὴν ὀσφὺν τοῦ πατρός μου· ὁ πατήρ μου ἐμαστίγου
24s ὑμᾶς μάστιγξιν, ἐγὼ δὲ κατάρξω ὑμῶν ἐν σκορπίοις. [24s]καὶ ἤ-
ρεσεν τὸ ῥῆμα ἐνώπιον Ροβοαμ, καὶ ἀπεκρίθη τῷ λαῷ καθὼς
24t συνεβούλευσαν αὐτῷ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ τὰ παιδάρια. [24t]καὶ
εἶπεν πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς, ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καὶ
ἀνέκραξαν ἅπαντες λέγοντες Οὐ μερὶς ἡμῖν ἐν Δαυιδ οὐδὲ κλη-
ρονομία ἐν υἱῷ Ιεσσαι· εἰς τὰ σκηνώματά σου, Ισραηλ, ὅτι οὖ-
24u τος ὁ ἄνθρωπος οὐκ εἰς ἄρχοντα οὐδὲ εἰς ἡγούμενον. [24u]καὶ
διεσπάρη πᾶς ὁ λαὸς ἐκ Σικιμων, καὶ ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὸ
σκήνωμα αὐτοῦ. καὶ κατεκράτησεν Ροβοαμ καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἀνέ-
βη ἐπὶ τὸ ἅρμα αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ιερουσαλημ, καὶ πορεύ-
ονται ὀπίσω αὐτοῦ πᾶν σκῆπτρον Ιουδα καὶ πᾶν σκῆπτρον Βεν-
24x ιαμιν. — [24x]καὶ ἐγένετο ἐνισταμένου τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ συνή-
θροισεν Ροβοαμ πάντα ἄνδρα Ιουδα καὶ Βενιαμιν καὶ ἀνέβη τοῦ
24y πολεμεῖν πρὸς Ιεροβοαμ εἰς Σικιμα. [24y]καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου
πρὸς Σαμαιαν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ λέγων Εἰπὸν τῷ Ροβοαμ βα-
σιλεῖ Ιουδα καὶ πρὸς πάντα οἶκον Ιουδα καὶ Βενιαμιν καὶ πρὸς
τὸ κατάλειμμα τοῦ λαοῦ λέγων Τάδε λέγει κύριος Οὐκ ἀναβή-
σεσθε οὐδὲ πολεμήσετε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν υἱοὺς Ισραηλ·
ἀναστρέφετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι παρ᾽ ἐμοῦ γέγονεν
24z τὸ ῥῆμα τοῦτο. [24z]καὶ ἤκουσαν τοῦ λόγου κυρίου καὶ ἀνέσχον
τοῦ πορευθῆναι, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου.
25 [25]Καὶ ᾠκοδόμησεν Ιεροβοαμ τὴν Σικιμα τὴν ἐν ὄρει Εφραιμ καὶ
κατῴκει ἐν αὐτῇ· καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν Φανουηλ.
26 [26]καὶ εἶπεν Ιεροβοαμ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ Ἰδοὺ νῦν ἐπιστρέψει ἡ
27 βασιλεία εἰς οἶκον Δαυιδ· [27]ἐὰν ἀναβῇ ὁ λαὸς οὗτος ἀναφέρειν
θυσίας ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς Ιερουσαλημ, καὶ ἐπιστραφήσεται καρδία
τοῦ λαοῦ πρὸς κύριον καὶ κύριον αὐτῶν, πρὸς Ροβοαμ βασιλέα
28 Ιουδα, καὶ ἀποκτενοῦσίν με. [28]καὶ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς καὶ ἐπο-
ρεύθη καὶ ἐποίησεν δύο δαμάλεις χρυσᾶς καὶ εἶπεν πρὸς τὸν λαόν
Ἱκανούσθω ὑμῖν ἀναβαίνειν εἰς Ιερουσαλημ· ἰδοὺ θεοί σου, Ισρα-
29 ηλ, οἱ ἀναγαγόντες σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου. [29]καὶ ἔθετο τὴν μίαν ἐν
30 Βαιθηλ καὶ τὴν μίαν ἔδωκεν ἐν Δαν. [30]καὶ ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος

24r υμων] υμας B || **24y** λεγων 1⁰ > B*† || **26** εις (+ τον A) οικον] εν οικω B† || **27** θυσιαν B† | του > A† | λαου] + ※ τουτου *O*-A† | κυριον και κυριον] τον κυριον *L*† | fin.] + ※ και επιστραφησονται προς ροβοαμ βασιλεα ιουδα *O*† || **28** εβουλ. ο βασ. και επορευθη] επορ. ο βασ. A† | θεοι BV†] pr. οι rel. | οι αναγαγοντες] οι ανηγαγον *O*† || **29** εν 1⁰] εις B†

εἰς ἁμαρτίαν· καὶ ἐπορεύετο ὁ λαὸς πρὸ προσώπου τῆς μιᾶς ἕως
Δαν. [31]καὶ ἐποίησεν οἴκους ἐφ᾽ ὑψηλῶν καὶ ἐποίησεν ἱερεῖς μέρος 31
τι ἐκ τοῦ λαοῦ, οἳ οὐκ ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν Λευι. [32]καὶ ἐποίησεν 32
Ιεροβοαμ ἑορτὴν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέ-
ρᾳ τοῦ μηνὸς κατὰ τὴν ἑορτὴν τὴν ἐν γῇ Ιουδα καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον, ὃ ἐποίησεν ἐν Βαιθηλ, τοῦ θύειν ταῖς δαμάλεσιν, αἷς
ἐποίησεν, καὶ παρέστησεν ἐν Βαιθηλ τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν, ὧν
ἐποίησεν. [33]καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ὃ ἐποίησεν, τῇ πεντε- 33
καιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἐν τῇ ἑορτῇ, ᾗ ἐπλάσατο
ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἑορτὴν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ καὶ
ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἐπιθῦσαι.

[1]Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐξ Ιουδα παρεγένετο ἐν λόγῳ κυ- 13
ρίου εἰς Βαιθηλ, καὶ Ιεροβοαμ εἱστήκει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ
ἐπιθῦσαι. [2]καὶ ἐπεκάλεσεν πρὸς τὸ θυσιαστήριον ἐν λόγῳ κυρίου 2
καὶ εἶπεν Θυσιαστήριον θυσιαστήριον, τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ υἱὸς
τίκτεται τῷ οἴκῳ Δαυιδ, Ιωσιας ὄνομα αὐτῷ, καὶ θύσει ἐπὶ σὲ
τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν τοὺς ἐπιθύοντας ἐπὶ σὲ καὶ ὀστᾶ ἀνθρώ-
πων καύσει ἐπὶ σέ. [3]καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τέρας λέγων 3
Τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ ἐλάλησεν κύριος λέγων Ἰδοὺ τὸ θυσιαστήριον
ῥήγνυται, καὶ ἐκχυθήσεται ἡ πιότης ἡ ἐπ᾽ αὐτῷ. [4]καὶ ἐγένετο ὡς 4
ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ιεροβοαμ τῶν λόγων τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ
τοῦ ἐπικαλεσαμένου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθηλ, καὶ ἐξέτει-
νεν ὁ βασιλεὺς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου λέγων
Συλλάβετε αὐτόν· καὶ ἰδοὺ ἐξηράνθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ, ἣν ἐξέτεινεν
ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ οὐκ ἠδυνήθη ἐπιστρέψαι αὐτὴν πρὸς ἑαυτόν, [5]καὶ 5
τὸ θυσιαστήριον ἐρράγη, καὶ ἐξεχύθη ἡ πιότης ἀπὸ τοῦ θυσια-
στηρίου κατὰ τὸ τέρας, ὃ ἔδωκεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐν λόγῳ
κυρίου. [6]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ιεροβοαμ τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ 6
Δεήθητι τοῦ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ ἐπιστρεψάτω ἡ
χείρ μου πρός με. καὶ ἐδεήθη ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ τοῦ προσ-
ώπου κυρίου, καὶ ἐπέστρεψεν τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως πρὸς αὐτόν,
καὶ ἐγένετο καθὼς τὸ πρότερον. [7]καὶ ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς πρὸς 7
τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ Εἴσελθε μετ᾽ ἐμοῦ εἰς οἶκον καὶ ἀρίστη-

30 fin.] + και προ προσωπου της αλλης εις βαιθηλ *L*†, + και ειασαν τον οικον κυριου mu. || 31 ουκ > A† || 33 εποιησεν 1^0] + ※εν βαιθηλ *O*† | ανεβη ult.] επεβη A†

13 1 εξ ιουδα / παρεγεν.] tr. *OL* | του ult. *L*†] αυτου *O*(sub ÷) pl., > B || 2 και ειπεν > B† | θυσει] pr. επι A† | τους επιθυοντας Sy†] pr. και *L*†, των -ντων rel. | επι σε $2^0 \frown 3^0$ A† || 3 εδωκεν] δωσει BL^{p}† | το 1^0 > A† | ρημα] τερας *O*† | επ] εν A† || 4 εαυτον] ε > B || 5 ο 1^0 > A† || 6 ειπεν ο βασ.] απεκριθη ο βασ. και ειπεν *L*† | του προσωπου κυριου] > B*†, τω -πω κ. A | σου] + ※και προσευξαι περι εμου *O*† | το > *O*†

8 σον, καὶ δώσω σοι δόμα. [8]καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ πρὸς
τὸν βασιλέα Ἐάν μοι δῷς τὸ ἥμισυ τοῦ οἴκου σου, οὐκ εἰσελεύ-
σομαι μετὰ σοῦ οὐδὲ μὴ φάγω ἄρτον οὐδὲ μὴ πίω ὕδωρ ἐν τῷ
9 τόπῳ τούτῳ. [9]ὅτι οὕτως ἐνετείλατό μοι ἐν λόγῳ κύριος λέγων
Μὴ φάγῃς ἄρτον καὶ μὴ πίῃς ὕδωρ καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς ἐν τῇ ὁδῷ,
10 ᾗ ἐπορεύθης ἐν αὐτῇ. [10]καὶ ἀπῆλθεν ἐν ὁδῷ ἄλλῃ καὶ οὐκ ἀνέ-
στρεψεν ἐν τῇ ὁδῷ, ᾗ ἦλθεν ἐν αὐτῇ εἰς Βαιθηλ.
11 [11]Καὶ προφήτης εἷς πρεσβύτης κατῴκει ἐν Βαιθηλ, καὶ ἔρχονται
οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ διηγήσαντο αὐτῷ ἅπαντα τὰ ἔργα, ἃ ἐποίησεν
ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν Βαιθηλ, καὶ τοὺς
λόγους, οὓς ἐλάλησεν τῷ βασιλεῖ· καὶ ἐπέστρεψαν τὸ πρόσωπον
12 τοῦ πατρὸς αὐτῶν. [12]καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς ὁ πατὴρ αὐτῶν
λέγων Ποίᾳ ὁδῷ πεπόρευται; καὶ δεικνύουσιν αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ
τὴν ὁδόν, ἐν ᾗ ἀνῆλθεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὁ ἐλθὼν ἐξ Ιουδα.
13 [13]καὶ εἶπεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ Ἐπισάξατέ μοι τὸν ὄνον· καὶ ἐπέσα-
14 ξαν αὐτῷ τὸν ὄνον, καὶ ἐπέβη ἐπ' αὐτόν. [14]καὶ ἐπορεύθη κατόπι-
σθεν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ εὗρεν αὐτὸν καθήμενον ὑπὸ
δρῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ Εἰ σὺ εἶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὁ ἐληλυθὼς
15 ἐξ Ιουδα; καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐγώ. [15]καὶ εἶπεν αὐτῷ Δεῦρο μετ' ἐμοῦ
16 καὶ φάγε ἄρτον. [16]καὶ εἶπεν Οὐ μὴ δύνωμαι τοῦ ἐπιστρέψαι μετὰ
σοῦ οὐδὲ μὴ φάγομαι ἄρτον οὐδὲ πίομαι ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ·
17 [17]ὅτι οὕτως ἐντέταλταί μοι ἐν λόγῳ κύριος λέγων Μὴ φάγῃς ἄρτον
ἐκεῖ καὶ μὴ πίῃς ὕδωρ ἐκεῖ καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς ἐν τῇ ὁδῷ, ᾗ ἐπο-
18 ρεύθης ἐν αὐτῇ. [18]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Κἀγὼ προφήτης εἰμὶ καθ-
ὼς σύ, καὶ ἄγγελος λελάληκεν πρός με ἐν ῥήματι κυρίου λέγων
Ἐπίστρεψον αὐτὸν πρὸς σεαυτὸν εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ φαγέτω
19 ἄρτον καὶ πιέτω ὕδωρ· καὶ ἐψεύσατο αὐτῷ. [19]καὶ ἐπέστρεψεν αὐ-
20 τόν, καὶ ἔφαγεν ἄρτον καὶ ἔπιεν ὕδωρ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. [20]καὶ
ἐγένετο αὐτῶν καθημένων ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἐγένετο λόγος κυ-
21 ρίου πρὸς τὸν προφήτην τὸν ἐπιστρέψαντα αὐτὸν [21]καὶ εἶπεν πρὸς
τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ τὸν ἥκοντα ἐξ Ιουδα λέγων Τάδε λέγει
κύριος Ἀνθ' ὧν παρεπίκρανας τὸ ῥῆμα κυρίου καὶ οὐκ ἐφύλαξας

8 μοι δως] tr. *OL* || 9 και 1^0 > A† || 11 πρεσβυτης εις προφητης B | εν 1^0] εις B† | εκεινη > BA† | και paenult. > BA (in *O* sub ※ pro ÷) | απεστρεψαν A† || 12 απηλθεν *O*-Sy*L* | ελθων] pr. εξ *O* || 13 ονος est femininum in *OL*: in 23—29 eidem inter masc. et fem. fluctuant || 14 και επορ. > A† | υπο] επι *O*-Sy† | του θεου ult. > A† || 15 εμου] + ※εις την οικιαν *O*† || 16 του > A | σου] + ※ουδε ελθειν μετα σου *O*-A† | μη 2^0 > *O* || 17 μη 1^0] pr. ου *O*† | αρτον εκει] tr. *O*† | εκει 2^0] > BA*L*†, in Sy sub ÷; sed B*O*-247 add. εκει post επιστρεψης, *O*247 hab. pro εν αυτη || 18 προς με] μοι A† | επιστρεψαι A† | φαγεται et πιεται *O*V† || 19 αυτον] + ※συν εαυτω *O*† | και επιεν υδωρ/εν τω οικω αυτου] tr. B*O*† || 20 επι της τραπ. > B*†

τὴν ἐντολήν, ἣν ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου, 22καὶ ἐπέστρε- 22
ψας καὶ ἔφαγες ἄρτον καὶ ἔπιες ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ᾧ ἐλά-
λησεν πρὸς σὲ λέγων Μὴ φάγῃς ἄρτον καὶ μὴ πίῃς ὕδωρ, οὐ μὴ
εἰσέλθῃ τὸ σῶμά σου εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων σου. 23καὶ ἐγέ- 23
νετο μετὰ τὸ φαγεῖν ἄρτον καὶ πιεῖν ὕδωρ καὶ ἐπέσαξεν αὐτῷ τὸν
ὄνον, καὶ ἐπέστρεψεν. 24καὶ ἀπῆλθεν, καὶ εὗρεν αὐτὸν λέων ἐν τῇ 24
ὁδῷ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν, καὶ ἦν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐρριμμένον ἐν
τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ ὄνος εἱστήκει παρ᾿ αὐτό, καὶ ὁ λέων εἱστήκει παρὰ
τὸ σῶμα. 25καὶ ἰδοὺ ἄνδρες παραπορευόμενοι καὶ εἶδον τὸ θνη- 25
σιμαῖον ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ λέων εἱστήκει ἐχόμενα τοῦ
θνησιμαίου· καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐλάλησαν ἐν τῇ πόλει, οὗ ὁ προφή-
της ὁ πρεσβύτης κατῴκει ἐν αὐτῇ. 26καὶ ἤκουσεν ὁ ἐπιστρέψας 26
αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ εἶπεν Ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ οὗτός ἐστιν,
ὃς παρεπίκρανε τὸ ῥῆμα κυρίου. 28καὶ ἐπορεύθη καὶ εὗρεν τὸ σῶμα 28
αὐτοῦ ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ ὄνος καὶ ὁ λέων εἱστήκεισαν
παρὰ τὸ σῶμα, καὶ οὐκ ἔφαγεν ὁ λέων τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου
τοῦ θεοῦ καὶ οὐ συνέτριψεν τὸν ὄνον. 29καὶ ἦρεν ὁ προφήτης τὸ 29
σῶμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τὸν ὄνον,
καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ὁ προφήτης τοῦ θάψαι αὐτὸν
30ἐν τῷ τάφῳ ἑαυτοῦ· καὶ ἐκόψαντο αὐτόν Οὐαὶ ἀδελφέ. 31καὶ 30 31
ἐγένετο μετὰ τὸ κόψασθαι αὐτὸν καὶ εἶπεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λέγων
Ἐὰν ἀποθάνω, θάψατέ με ἐν τῷ τάφῳ τούτῳ, οὗ ὁ ἄνθρωπος τοῦ
θεοῦ τέθαπται ἐν αὐτῷ· παρὰ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ θέτε με, ἵνα σω-
θῶσι τὰ ὀστᾶ μου μετὰ τῶν ὀστῶν αὐτοῦ· 32ὅτι γινόμενον ἔσται 32
τὸ ῥῆμα, ὃ ἐλάλησεν ἐν λόγῳ κυρίου ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ
ἐν Βαιθηλ καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους τοὺς ὑψηλοὺς τοὺς ἐν Σαμαρείᾳ.
33Καὶ μετὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο οὐκ ἐπέστρεψεν Ιεροβοαμ ἀπὸ τῆς 33
κακίας αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἐποίησεν ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ
ἱερεῖς ὑψηλῶν· ὁ βουλόμενος, ἐπλήρου τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐγί-
νετο ἱερεὺς εἰς τὰ ὑψηλά. 34καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο εἰς ἁμαρ- 34
τίαν τῷ οἴκῳ Ιεροβοαμ καὶ εἰς ὄλεθρον καὶ εἰς ἀφανισμὸν ἀπὸ
προσώπου τῆς γῆς.

22 ω] ως A† | μη 1⁰] pr. ου B† || 23 ονον] + ※τω προφητη *O*–247 || 24 και ult. — παρα > A†: sim. *O*-A† || 26 fin.] + ※και εδωκεν αυτον ο κυριος τω λεοντι και συνετριψεν αυτον και εθανατωσεν αυτον κατα το ρημα κυριου ο ελαλησεν αυτω (27) και ελαλησεν προς τους υιους αυτου τω λεγειν επισαξατε μοι την ονον και επεσαξαν *OL*p || 28 θεου ⌒ 29 θεου A† || 29 εις την πολιν] pr. ※και ηλθεν et add. ※του προφητου του πρεσβυτερου του κοψασθαι και του θαψαι αυτον (30) και ανεπαυσεν το νεκριμαιον αυτου *O*; deinde sequuntur (29) ο προφ. του θαψαι αυτον sub ÷ || 30 εκοψατο *OL* || 31 τουτω] > A†, in *O* sub ÷ | εν αυτω] παρ αυτου A† | ινα — fin in *O* sub ÷ || 32 του 2⁰ > B†, του εν > mu. | τους 1⁰] pr. ※παντας Sy† || 33 εγενετο B

Superius 12 24^{g-n} omissis *O* mu. (non B*L* mu.) hoc loco praebent 𝔄 14 1—20:
※ (1) εν τω καιρω εκεινω ηρρωστησεν αβια υιος ιεροβοαμ (2) και ειπεν (+ ο A)
ιεροβοαμ προς την γυναικα αυτου αναστηθι και αλλοιωθηση και ου γνωσονται οτι
συ γυνη ιεροβοαμ και πορευθηση εις σηλω (+ και *O*–Sy†) ιδου εκει αχια(O^{247}† αια:
item in seq.) ο προφητης αυτος ελαλησεν επ(>A†) εμε του βασιλευσαι επι
τον λαον τουτον (3) και λαβε εις την χειρα σου τω ανθρωπω του θεου αρ-
τους και κολλυρια(A† -ιδα) τοις τεκνοις αυτου και σταφιδας και σταμνον μελιτος
και ελευση προς αυτον αυτος αναγγελει(A† -γειλη) σοι τι εσται τω παιδιω(ω>
A†) (4) και εποιησεν ουτως γυνη ιεροβοαμ και ανεστη και επορευθη εις σηλω
και εισηλθεν εν οικω αχια και ο ανθρωπος πρεσβυτερος του ιδειν και ημβλυω-
πουν οι οφθαλμοι αυτου απο γηρους αυτου (5) και κυριος ειπεν προς αχια
ιδου γυνη (+ του A†) ιεροβοαμ εισερχεται του εκζητησαι ρημα παρα σου
υπερ(>A†) υιου αυτης οτι αρρωστος εστιν κατα τουτο και κατα τουτο λαλη-
σεις προς αυτην και εγενετο εν τω εισερχεσθαι αυτην και αυτη απεξενουτο
(6) και εγενετο ως ηκουσεν αχια την φωνην ποδων αυτης εισερχομενης αυτης
εν τω ανοιγματι και ειπεν εισελθε γυνη ιεροβοαμ ινα τι τουτο συ (*O*–Sy† tr.
συ ante τουτο) αποξενουσαι και εγω ειμι αποστολος προς σε σκληρος (7) πο-
ρευθεισα ειπον τω ιεροβοαμ ταδε λεγει κυριος ο θεος ισραηλ ανθ ου οσον υψω-
σα σε απο μεσου του(>A†) λαου και εδωκα σε ηγουμενον επι τον λαον μου
ισραηλ (8) και ερρηξα συν(cf. 12 22) το βασιλειον απο (+ του A†) οικου δαυιδ
και εδωκα αυτο σοι και ουκ εγενου ως ο δουλος μου δαυιδ ος εφυλαξεν τας(>
mu.) εντολας μου και ος επορευθη οπισω μου εν παση καρδια αυτου του(>A†)
ποιησαι εκτος(sic Sy†, εκαστος A†, >rel.) το ευθες εν οφθαλμοις μου (9) και
επονηρευσω του ποιησαι παρα παντας οσοι εγενοντο εις προσωπον σου και
επορευθης και εποιησας σεαυτω θεους ετερους και(>A†) χωνευτα του παρορ-
γισαι με και εμε ερριψας οπισω σωματος σου (10) δια τουτο ιδου(>*O*–Sy)
εγω αγω κακιαν προς (+ σε εις A†) οικον ιεροβοαμ και(>A) εξολεθρευσω του
ιεροβοαμ ουρουντα προς τοιχον επεχομενον(επ>A†) και εγκαταλελειμμενον εν
ισραηλ και επιλεξω οπισω(>A†) οικου ιεροβοαμ καθως επιλεγεται η κοπρος
εως(A† ως) τελειωθηναι αυτον (11) τον τεθνηκοτα (τους -κοτας O^{247}†, οι -κο-
τες A†) του ιεροβοαμ εν τη πολει καταφαγονται οι κυνες και τον τεθνηκοτα
εν τω αγρω καταφαγεται(A† -γονται) τα πετεινα του ουρανου οτι κυριος ελα-
λησεν (12) και συ αναστασα πορευθητι εις τον οικον σου εν τω εισερχεσθαι
ποδας(ς>A†) σου την πολιν αποθανειται το παιδαριον (13) και κοψονται αυ-
τον πας ισραηλ και θαψουσιν αυτον οτι ουτος μονος εισελευσεται τω ιεροβοαμ
προς ταφον οτι ευρεθη εν αυτω ρημα καλον περι του κυριου θεου ισραηλ εν
οικω ιεροβοαμ (14) και αναστησει κυριος εαυτω βασιλεα επι ισραηλ ος πληξει
τον οικον ιεροβοαμ ταυτη τη ημερα και τι και γε(>A†) νυν (15) και(A†
κυριος) πληξει κυριος(>A†) τον ισραηλ καθα κινειται ο καλαμος(A† ανεμος) εν
τω υδατι και εκτιλει(A† εκτελ.) τον ισραηλ απο ανω της χθονος της αγαθης
ταυτης ης εδωκεν τοις πατρασιν αυτων και λικμησει αυτους απο περαν του
ποταμου ανθ ου οσον εποιησαν τα αλση αυτων παροργιζοντες τον κυριον
(16) και δωσει(A† παραδωσει) κυριος τον ισραηλ χαριν αμαρτιων ιεροβοαμ ος
ημαρτεν και ος εξημαρτεν τον ισραηλ (17) και ανεστη η γυνη ιεροβοαμ και
επορευθη (+ και εισηλθεν Sy†) εις την(A† γην) σαριρα και εγενετο ως εισηλ-
θεν εν τω προθυρω του οικου και το παιδαριον απεθανεν (18) και εθαψαν
αυτον και εκοψαντο αυτον πας ισραηλ κατα το ρημα κυριου ο ελαλησεν εν
χειρι δουλου αυτου αχια του προφητου (19) και περισσον ρηματων ιεροβοαμ
οσα επολεμησεν και οσα εβασιλευσεν ιδου αυτα γεγραμμενα επι βιβλιου ρημα-
των των ημερων των βασιλεων ισραηλ (20) και αι ημεραι ας εβασιλευσεν ιε-
ροβοαμ εικοσι και(>A) δυο ετη και εκοιμηθη μετα των πατερων αυτου και
εβασιλευσεν ναδαβ(A† ναβατ) υιος αυτου αντ αυτου

[21]Καὶ Ροβοαμ υἱὸς Σαλωμων ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ιουδα· υἱὸς τεσσα- 14
ράκοντα καὶ ἑνὸς ἐνιαυτῶν Ροβοαμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ
δέκα ἑπτὰ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ τῇ πόλει, ἣν ἐξελέξατο
κύριος θέσθαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκ πασῶν φυλῶν τοῦ Ισραηλ·
καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααμα ἡ Αμμανῖτις. [22]καὶ ἐποί- 22
ησεν Ροβοαμ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ παρεζήλωσεν αὐτὸν
ἐν πᾶσιν, οἷς ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις
αὐτῶν, αἷς ἥμαρτον, [23]καὶ ᾠκοδόμησαν ἑαυτοῖς ὑψηλὰ καὶ στήλας 23
καὶ ἄλση ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου
συσκίου· [24]καὶ σύνδεσμος ἐγενήθη ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐποίησαν ἀπὸ 24
πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσ-
ώπου υἱῶν Ισραηλ. — [25]καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πέμπτῳ 25
βασιλεύοντος Ροβοαμ ἀνέβη Σουσακιμ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ Ιε-
ρουσαλημ [26]καὶ ἔλαβεν πάντας τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρίου καὶ 26
τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ τὰ δόρατα τὰ χρυσᾶ, ἃ
ἔλαβεν Δαυιδ ἐκ χειρὸς τῶν παίδων Αδρααζαρ βασιλέως Σουβα
καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὰ εἰς Ιερουσαλημ, τὰ πάντα ἔλαβεν, ὅπλα τὰ
χρυσᾶ. [27]καὶ ἐποίησεν Ροβοαμ ὁ βασιλεὺς ὅπλα χαλκᾶ ἀντ' αὐτῶν. 27
καὶ ἐπέθεντο ἐπ' αὐτὸν οἱ ἡγούμενοι τῶν παρατρεχόντων οἱ φυ-
λάσσοντες τὸν πυλῶνα οἴκου τοῦ βασιλέως. [28]καὶ ἐγένετο ὅτε 28
εἰσεπορεύετο ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον κυρίου, καὶ ᾖρον αὐτὰ οἱ πα-
ρατρέχοντες καὶ ἀπηρείδοντο αὐτὰ εἰς τὸ θεε τῶν παρατρεχόντων.
— [29]καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ροβοαμ καὶ πάντα, ἃ ἐποίησεν, οὐκ 29
ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασι-
λεῦσιν Ιουδα; [30]καὶ πόλεμος ἦν ἀνὰ μέσον Ροβοαμ καὶ ἀνὰ μέσον 30
Ιεροβοαμ πάσας τὰς ἡμέρας. [31]καὶ ἐκοιμήθη Ροβοαμ μετὰ τῶν 31
πατέρων αὐτοῦ καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει
Δαυιδ, καὶ ἐβασίλευσεν Αβιου υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

[1]Καὶ ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει βασιλεύοντος Ιεροβοαμ υἱοῦ 15
Ναβατ βασιλεύει Αβιου υἱὸς Ροβοαμ ἐπὶ Ιουδα [2]καὶ ἓξ ἔτη ἐβασί- 2
λευσεν, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μααχα θυγάτηρ Αβεσσαλωμ.

21 ιουδα] -δαν OL^p, + και βενιαμιν *L* | επτακαιδεκα *OL* | εκ] pr. και A† | το ult. > A† | νααμα η] μααχαμ B†: cf. 31 **15** 2 || **22** ροβοαμ] ※ ιουδας *O*–A | παρεζηλωσαν *O*–247 | αυτου] -των B | και ult. > B† || **23** ωκοδομ.] + ※ και αυτοι *O* | υψηλον] -λου A† || **24** των 1° > *O* || **26** παντας] > A†, in Sy sub ÷ | παντα] + α B | ελαβεν ult. B*L*†] + και ελαβεν rel. | οπλα] pr. και τα *L*† | fin. B*V†] + ※ οσα εποιησεν σαλωμων *OL*Bc, ad quae superadd. και απηνεγκεν αυτα εις αιγυπτον Bc || **27** ροβ./ο βασ.] tr. *O* | οπλα χ./αντ αυτων] tr. *O* | του > B† || **28** ηραν A || **29** α] οσα A*L*† || **31** δαυιδ] + ※ και ονομα (+ της A†) μητρος αυτου νααμα η αμμανιτις *O*: cf. 21

15 1 ναβαθ B*†: item in 34 **16** 3 **20** 22, sed in **16** 26.31 etc. etiam B ναβατ; cf. **11** 26 | ροβοαμ] ιεροβ. B† | ιουδαν *OL* || **2** εξ] δεκα και(> A†) εξ *O*–Sy, τρια Sy | εβασιλ. B†] + ※ εν(uel επι) ιερουσαλημ rel.

3 [3]καὶ ἐπορεύθη ἐν ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, αἷς ἐποίησεν
ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου
4 θεοῦ αὐτοῦ ὡς ἡ καρδία Δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. [4]ὅτι διὰ Δαυιδ
ἔδωκεν αὐτῷ κύριος κατάλειμμα, ἵνα στήσῃ τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐ-
5 τὸν καὶ στήσῃ τὴν Ιερουσαλημ, [5]ὡς ἐποίησεν Δαυιδ τὸ εὐθὲς ἐνώ-
πιον κυρίου, οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὸ πάντων, ὧν ἐνετείλατο αὐτῷ, πάσας
7 τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. [7]καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Αβιου καὶ
πάντα, ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων
τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα; καὶ πόλεμος ἦν ἀνὰ μέσον
8 Αβιου καὶ ἀνὰ μέσον Ιεροβοαμ. [8]καὶ ἐκοιμήθη Αβιου μετὰ τῶν
πατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τετάρτῳ ἔτει τοῦ Ιεροβοαμ καὶ
θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυιδ, καὶ βασιλεύει
Ασα υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
9 [9]Ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ Ιεροβοαμ βασι-
10 λέως Ισραηλ βασιλεύει Ασα ἐπὶ Ιουδαν [10]καὶ τεσσαράκοντα καὶ
ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ
11 Ανα θυγάτηρ Αβεσσαλωμ. [11]καὶ ἐποίησεν Ασα τὸ εὐθὲς ἐνώπιον
12 κυρίου ὡς Δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. [12]καὶ ἀφεῖλεν τὰς τελετὰς ἀπὸ
τῆς γῆς καὶ ἐξαπέστειλεν πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα, ἃ ἐποίησαν οἱ
13 πατέρες αὐτοῦ. [13]καὶ τὴν Ανα τὴν μητέρα αὐτοῦ μετέστησεν τοῦ
μὴ εἶναι ἡγουμένην, καθὼς ἐποίησεν σύνοδον ἐν τῷ ἄλσει αὐτῆς,
καὶ ἐξέκοψεν Ασα τὰς καταδύσεις αὐτῆς καὶ ἐνέπρησεν πυρὶ ἐν
14 τῷ χειμάρρῳ Κεδρων. [14]τὰ δὲ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν · πλὴν ἡ καρδία
15 Ασα ἦν τελεία μετὰ κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ. [15]καὶ εἰσ-
ήνεγκεν τοὺς κίονας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τοὺς κίονας αὐτοῦ
εἰσήνεγκεν εἰς τὸν οἶκον κυρίου, ἀργυροῦς καὶ χρυσοῦς καὶ σκεύη.
16 — [16]καὶ πόλεμος ἦν ἀνὰ μέσον Ασα καὶ ἀνὰ μέσον Βαασα βασιλέως
17 Ισραηλ πάσας τὰς ἡμέρας. [17]καὶ ἀνέβη Βαασα βασιλεὺς Ισραηλ
ἐπὶ Ιουδαν καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν Ραμα τοῦ μὴ εἶναι ἐκπορευόμενον
18 καὶ εἰσπορευόμενον τῷ Ασα βασιλεῖ Ιουδα. [18]καὶ ἔλαβεν Ασα τὸ
ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν ἐν τοῖς θησαυροῖς τοῦ οἴκου

3 ταις] pr. πασαις *O* | δαυιδ > B† || 4 κυριος B*L*†] + ο θεος rel. | καταλειμμα] + ※εν ιερουσαλημ *O* mu. (*O*-Sy† ισραηλ pro ιερουσ.) | τεκνα] pr. ※τα *OL* || 5 fin.] + ※εκτος εν ρηματι ουριου του χετταιου *OL*; ad quae superadd. *O* ※(6) και πολεμος ην μεταξυ ροβοαμ και μεταξυ ιεροβοαμ πασας τας ημερας της ζωης αυτου(A† -των): cf. 14 30 || 7 α] οσα A*L*V† | βιβλιου *OL* || 8 εν 1^0 — ιεροβ. > *O* | μετα τ. πατ. αυτου ult. > *O* || 9 init.] pr. και *O* | τω ενιαυτω τω B*L*†] ετει rel. | τεταρτω και εικοστω] εικ. κ. τετ. *L*†; εικοστω *O*: cf. 2 || 10 ανα] μααχα *O*: item in 13 || 13 μη > A | κεδρων Sy *L*†] pr. των rel. || 14 η > A† || 16 fin.] + αυτων *O* (A† -του) || 17 ρααμα B: item in 21. 22; ραμμαν A†: idem in 21. 22 ραμμα || 18 το 1^0] pr. ※συμπαν (pro συν παν, cf. I 2 22) *O* | εν 1^0] pr. ※εν θησαυροις οικου κυριου και *OL* | του 1^0 > A*L*

τοῦ βασιλέως καὶ ἔδωκεν αὐτὰ εἰς χεῖρας παίδων αὐτοῦ, καὶ ἐξαπέ-
στειλεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς Ασα πρὸς υἱὸν Αδερ υἱὸν Ταβερεμμαν
υἱοῦ Αζιν βασιλέως Συρίας τοῦ κατοικοῦντος ἐν Δαμασκῷ λέγων
[19]Διάθου διαθήκην ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ 19
μέσον τοῦ πατρός μου καὶ τοῦ πατρός σου· ἰδοὺ ἐξαπέσταλκά σοι
δῶρα ἀργύριον καὶ χρυσίον, δεῦρο διασκέδασον τὴν διαθήκην σου
τὴν πρὸς Βαασα βασιλέα Ισραηλ, καὶ ἀναβήσεται ἀπ' ἐμοῦ. [20]καὶ 20
ἤκουσεν υἱὸς Αδερ τοῦ βασιλέως Ασα καὶ ἀπέστειλεν τοὺς ἄρχον-
τας τῶν δυνάμεων τῶν αὐτοῦ ταῖς πόλεσιν τοῦ Ισραηλ καὶ ἐπάταξεν
τὴν Αιν καὶ τὴν Δαν καὶ τὴν Αβελμαα καὶ πᾶσαν τὴν Χεζραθ ἕως
πάσης τῆς γῆς Νεφθαλι. [21]καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Βαασα, καὶ 21
διέλιπεν τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν Ραμα καὶ ἀνέστρεψεν εἰς Θερσα.
[22]καὶ ὁ βασιλεὺς Ασα παρήγγειλεν παντὶ Ιουδα εἰς Αινακιμ, καὶ 22
αἴρουσιν τοὺς λίθους τῆς Ραμα καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς, ἃ ᾠκοδόμησεν
Βαασα, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Ασα πᾶν βουνὸν
Βενιαμιν καὶ τὴν σκοπιάν. — [23]καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ασα καὶ 23
πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, ἣν ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα
ἐστὶν ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα; πλὴν
ἐν τῷ καιρῷ τοῦ γήρως αὐτοῦ ἐπόνεσεν τοὺς πόδας αὐτοῦ. [24]καὶ 24
ἐκοιμήθη Ασα καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει
Δαυιδ, καὶ βασιλεύει Ιωσαφατ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

[25]Καὶ Ναδαβ υἱὸς Ιεροβοαμ βασιλεύει ἐπὶ Ισραηλ ἐν ἔτει δευτέ- 25
ρῳ τοῦ Ασα βασιλέως Ιουδα καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ισραηλ ἔτη δύο.
[26]καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ 26
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ, αἷς ἐξήμαρτεν τὸν
Ισραηλ. [27]καὶ περιεκάθισεν αὐτὸν Βαασα υἱὸς Αχια ἐπὶ τὸν οἶκον 27
Βελααν καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν Γαβαθων τῇ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ
Ναδαβ καὶ πᾶς Ισραηλ περιεκάθητο ἐπὶ Γαβαθων. [28]καὶ ἐθανάτω- 28

18 αυτα et και εξαπεστ. αυτους > A† | υιον 2^0] υιου A*L*† | ταβερεμμαν *L*†] -ρεμα B†, ταβενραημα A†, ταβενραμμαν mu. | αζ(ε)ιν B†] αζειβ *L*^{p}†, αζαηλ rel. || **19** ανα μεσον σου και ανα μεσον > BV† | δωρον A† | βαασα > A† || **20** των δυναμεων των αυτου] της -μεως αυτου *L*†, της -μεως των αυτου B† | επαταξαν B | αιν] ναιν A | και 4^0 > B† | αβελμαα(uel -μααν) *L*†] αδελμαθ B†, αβελ οικου μααχα *O* pl. | χεζραθ B†] χεν(ν)ερεθ rel. || **21** και διελ. > A† || **22** ιουδα] pr. τω λαω A† | αννακειμ A† | εν αυτοις et ασα ult. > A† | παν (cf. Iud. 7 4 B)] παντα mu., τον *L*† || **23** ην B*L*†] και παντα α rel. | εποι. BV†] + ※και τας(>*L*) πολεις ας ωκοδομησεν rel. | βιβλιου *OL* | γηρους A*L*^{p} | επονεσεν] pr. εποιησεν ασα το πονηρον και *L* || **24** ασα] + ※μετα των πατερων αυτου *OL* | δαυιδ] + ※πατρος(pr. του A†) αυτου *O* | εβασιλευσεν A*L* | ιωσαφαθ B†: cf. II 20 24 || **25** ναδαβ *OL*†] ναβατ B^c pl., ναβαθ B*†: item in 27. 34, sed A† in 27 ναβαδ (sic *L*^{p}† in 25), B in 31 ναβατ | επι ult.] εν B† | ετη δυο] tr. A*L*† || **27** βελααν] ισ(σ)αχαρ *O*, βελλαμα(uel βεδδαμα) του ισσαχορ *L*(†); + ο υιος αχεια B(†) | επαταξεν] εχαραξεν B†, εχαρακωσεν *L*† | αυτον 2^0] + ※βαασα *O*†

σεν αὐτὸν Βαασα ἐν ἔτει τρίτῳ τοῦ Ασα υἱοῦ Αβιου βασιλέως
29 Ιουδα καὶ ἐβασίλευσεν. [29]καὶ ἐγένετο ὡς ἐβασίλευσεν, καὶ ἐπάταξεν
τὸν οἶκον Ιεροβοαμ καὶ οὐχ ὑπελίπετο πᾶσαν πνοὴν τοῦ Ιεροβοαμ
ἕως τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν ἐν
30 χειρὶ δούλου αὐτοῦ Αχια τοῦ Σηλωνίτου [30]περὶ τῶν ἁμαρτιῶν Ιε-
ροβοαμ, ὡς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραηλ, καὶ ἐν τῷ παροργισμῷ αὐτοῦ,
31 ᾧ παρώργισεν τὸν κύριον θεὸν τοῦ Ισραηλ. [31]καὶ τὰ λοιπὰ τῶν
λόγων Ναδαβ καὶ πάντα, ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα
ἐστὶν ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραηλ;
33 [33]Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ τοῦ Ασα βασιλέως Ιουδα βασιλεύει
Βαασα υἱὸς Αχια ἐπὶ Ισραηλ ἐν Θερσα εἴκοσι καὶ τέσσαρα ἔτη.
34 [34]καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ
Ιεροβοαμ υἱοῦ Ναβατ καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ, ὡς ἐξήμαρτεν
16 τὸν Ισραηλ. — [1]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ Ιου υἱοῦ Ανανι
2 πρὸς Βαασα [2]Ἀνθ᾽ ὧν ὕψωσά σε ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἔδωκά σε ἡγού-
μενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ισραηλ καὶ ἐπορεύθης ἐν τῇ ὁδῷ Ιερο-
βοαμ καὶ ἐξήμαρτες τὸν λαόν μου τὸν Ισραηλ τοῦ παροργίσαι με
3 ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν, [3]ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ὀπίσω Βαασα καὶ
ὄπισθεν τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ δώσω τὸν οἶκόν σου ὡς τὸν οἶκον
4 Ιεροβοαμ υἱοῦ Ναβατ· [4]τὸν τεθνηκότα τοῦ Βαασα ἐν τῇ πόλει,
καταφάγονται αὐτὸν οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ πε-
5 δίῳ, καταφάγονται αὐτὸν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. — [5]καὶ τὰ λοιπὰ
τῶν λόγων Βαασα καὶ πάντα, ἃ ἐποίησεν, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ,
οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν
6 βασιλέων Ισραηλ; [6]καὶ ἐκοιμήθη Βαασα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ
καὶ θάπτεται ἐν Θερσα, καὶ βασιλεύει Ηλα υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ
7 ἐν τῷ εἰκοστῷ ἔτει βασιλέως Ασα. [7]καὶ ἐν χειρὶ Ιου υἱοῦ Ανανι
ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ Βαασα καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ πᾶσαν τὴν
κακίαν, ἣν ἐποίησεν ἐνώπιον κυρίου τοῦ παροργίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς

28 του > A | υιου αβιου(uel αβια) > *OL* | ιουδα om. et βασιλεως ante του ασα tr. B† | fin.] + ※αυτ αυτου *O* pl., + βαασα επι τον ισραηλ *L*† || **29** τον] pr.(A† add.) ※συμπαντα (pro συν παντα, cf. 18) *O*, pr. ολον *L* | και ουχ υπελιπ. — ιεροβ. 2^{0} / εως — αυτον] tr. A†; sequentia usque ad 30 ιεροβ. om. A† | αυτου > B† || **30** ως] ※ος ημαρτεν και ↙ ος *O*† | ω] ως A† | του > A || **31** εστιν > *O* | fin.] + ※(32) και πολεμος ην μεταξυ ασα και μεταξυ βαασα βασιλεως ισραηλ πασας τας ημερας αυτων *O*†; cf. 16. 6 || **33** του ασα > B† | ισραηλ B*L*†] pr. παντα rel. || **34** αυτου > A†

16 1 (ε)ιου B*L*†] (ε)ιηου rel.: item uel sim. in 7. 12 19 16. 17 bis || **2** λαον 1^{0}] δουλον A† | τον ult. > *OL*V† || **3** σου] αυτου B*L* || **4** αυτον 1^{0} > A || **5** α] οσα A*L*† | ουκ ιδου] ουχι A† | εν βιβλιω] επι β. A†; επι βιβλιου *L*V†: item *L*† uel *L* in 14. 27 et A*L*† in 20 || **6** ηλααν B†, sed in 8. 13. 14 etiam B ηλα | τω εικοστω ετει B*O*L^{p}] ετει εικοστω και ογδοω mu.; cf. 𝔐 8 | βασ. ασα B*O*†] ασα βασ. ιουδα rel.: cf. 23. 29 || **7** υιου > B† | ανανι] -ια A†, -ιου *L*†; + ※του προφητου *O* pl. | επι 1^{0}] περι A† | και 2^{0} — πασαν > A†

ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ, τοῦ εἶναι κατὰ τὸν οἶκον Ιεροβοαμ καὶ
ὑπὲρ τοῦ πατάξαι αὐτόν.
[8]Καὶ Ηλα υἱὸς Βαασα ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ισραηλ δύο ἔτη ἐν Θερσα. 8
[9]καὶ συνέστρεψεν ἐπ' αὐτὸν Ζαμβρι ὁ ἄρχων τῆς ἡμίσους τῆς 9
ἵππου, καὶ αὐτὸς ἦν ἐν Θερσα πίνων μεθύων ἐν τῷ οἴκῳ Ωσα
τοῦ οἰκονόμου ἐν Θερσα· [10]καὶ εἰσῆλθεν Ζαμβρι καὶ ἐπάταξεν αὐ- 10
τὸν καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. [11]καὶ ἐγε- 11
νήθη ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν ἐν τῷ καθίσαι αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου
αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν ὅλον τὸν οἶκον Βαασα [12]κατὰ τὸ ῥῆμα, ὃ ἐλά- 12
λησεν κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Βαασα πρὸς Ιου τὸν προφήτην [13]περὶ 13
πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν Βαασα καὶ Ηλα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἐξήμαρ-
τεν τὸν Ισραηλ τοῦ παροργίσαι κύριον τὸν θεὸν Ισραηλ ἐν τοῖς
ματαίοις αὐτῶν. [14]καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ηλα καὶ πάντα, ἃ ἐποί- 14
ησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν
τῶν βασιλέων Ισραηλ;
[15]Καὶ Ζαμβρι ἐβασίλευσεν ἑπτὰ ἡμέρας ἐν Θερσα. καὶ ἡ παρεμ- 15
βολὴ Ισραηλ ἐπὶ Γαβαθων τὴν τῶν ἀλλοφύλων, [16]καὶ ἤκουσεν ὁ 16
λαὸς ἐν τῇ παρεμβολῇ λεγόντων Συνεστράφη Ζαμβρι καὶ ἔπαισεν
τὸν βασιλέα· καὶ ἐβασίλευσαν ἐν Ισραηλ τὸν Αμβρι τὸν ἡγούμε-
νον τῆς στρατιᾶς ἐπὶ Ισραηλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ.
[17]καὶ ἀνέβη Αμβρι καὶ πᾶς Ισραηλ μετ' αὐτοῦ ἐκ Γαβαθων καὶ 17
περιεκάθισαν ἐπὶ Θερσα. [18]καὶ ἐγενήθη ὡς εἶδεν Ζαμβρι ὅτι προ- 18
κατείλημπται αὐτοῦ ἡ πόλις, καὶ εἰσπορεύεται εἰς ἄντρον τοῦ οἴκου
τοῦ βασιλέως καὶ ἐνεπύρισεν ἐπ' αὐτὸν τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως
ἐν πυρὶ καὶ ἀπέθανεν [19]ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, ὧν ἐποίησεν 19
τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου πορευθῆναι ἐν ὁδῷ Ιερο-
βοαμ υἱοῦ Ναβατ καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ, ὡς ἐξήμαρτεν τὸν

7 κατα τον οικον B†] ως οικον *L*†, καθως ο οικος rel. || 8 και] εν ετει εικοστω και εκτω επι του ασα βασιλεως ιουδα *O*†: cf. 𝔊 6; pr. εν τω ασα βασιλει ιουδα *L* | ηλα υ. βαασα / εβασ.] tr. *O*† | δυο ετη / εν θερσα] tr. *OL* || 9 ζαμβρι B*L*†] pr. παις αυτου *O* | ωσα] αρσα *O*† || 10 αυτον 2⁰] + ※ εν ετει εικοστω και εβδομω του ασα βασιλεως ιουδα *O*† || 11 init. — αυτον 1⁰ > A† | και ult. > *OL*† | οικον] + αυτου του A† | fin.] + ※ ουχ υπελιπεν αυτω ουρουντα προς τοιχον και αγχιστεις αυτου και εταιρους (-ρον A) αυτου (12) και εξετριψεν ζαμβρι ολον τον οικον βαασα *O*† || 12 ο ελαλ. κυριος] κυριου ο ελαλ. *O* pl. | προς Ra.] εν χειρι *L*†, pr. και rel. || 13 των > B | ως] ος ημαρτεν ※ και (sic) Sy†, pr. ου(sic) ημαρτον και A† | τον ult. > A*L*ᵖ† | ισραηλ ult.] pr. του A† || 14 και παντα > B† || 15 και 1⁰] pr. ※ εν ετει εικοστω και εβδομω του ασα βασιλεως ιουδα *O*†, εν τω εικοστω και δευτερω ετει ασα βασιλεως ιουδα *L* | ζαμβρι εβασ.] tr. *OL* | ημερας] ετη B† | γαβαθων (cf. 17 15 27)] θ > B*L*ᵖ | την] τη A† || 16 αμβρι *L*†] ζαμβρ(ε)ι rel.: item in seq., sed in IV 8 26 B*A(†) αμβρ(ε)ι; cf. Par. II 22 2 Iud. 16 4 || 17 εκ] εν B || 18 εισπορευεται] -ρευονται BA† (B† om. εισ) | ενεπυρισεν] -σαν *O*†, + ο βασιλευς και ενεπυρισεν B† | εν πυρι > B || 19 πορευθηναι] pr. του A*L*† | αυτου ult.] + ※ αις εποιησεν *O*†

20 Ισραηλ. [20]καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ζαμβρι καὶ τὰς συνάψεις αὐτοῦ,
ἃς συνῆψεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν
ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ισραηλ;
21 [21]Τότε μερίζεται ὁ λαὸς Ισραηλ· ἥμισυ τοῦ λαοῦ γίνεται ὀπίσω
Θαμνι υἱοῦ Γωναθ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτόν, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ
22 γίνεται ὀπίσω Αμβρι. [22]ὁ λαὸς ὁ ὢν ὀπίσω Αμβρι ὑπερεκράτησεν
τὸν λαὸν τὸν ὀπίσω Θαμνι υἱοῦ Γωναθ, καὶ ἀπέθανεν Θαμνι καὶ
Ιωραμ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ ἐβασίλευσεν Αμβρι
23 μετὰ Θαμνι. [23]ἐν τῷ ἔτει τῷ τριακοστῷ καὶ πρώτῳ τοῦ βασιλέως
Ασα βασιλεύει Αμβρι ἐπὶ Ισραηλ δώδεκα ἔτη. ἐν Θερσα βασιλεύει
24 ἓξ ἔτη· [24]καὶ ἐκτήσατο Αμβρι τὸ ὄρος τὸ Σεμερων παρὰ Σεμηρ
τοῦ κυρίου τοῦ ὄρους δύο ταλάντων ἀργυρίου καὶ ᾠκοδόμησεν τὸ
ὄρος καὶ ἐπεκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ ὄρους, οὗ ᾠκοδόμεσεν, ἐπὶ τῷ
25 ὀνόματι Σεμηρ τοῦ κυρίου τοῦ ὄρους Σαεμηρων. [25]καὶ ἐποίησεν
Αμβρι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάντας
26 τοὺς γενομένους ἔμπροσθεν αὐτοῦ· [26]καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ
Ιεροβοαμ υἱοῦ Ναβατ καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ, αἷς ἐξήμαρτεν
τὸν Ισραηλ τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον θεὸν Ισραηλ ἐν τοῖς ματαί-
27 οις αὐτῶν. [27]καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Αμβρι καὶ πάντα, ἃ ἐποίησεν,
καὶ ἡ δυναστεία αὐτοῦ, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λό-
28 γων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ισραηλ; [28]καὶ ἐκοιμήθη Αμβρι
μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ θάπτεται ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ βασιλεύει
Αχααβ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
28a [28a]Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἑνδεκάτῳ τοῦ Αμβρι βασιλεύει Ιωσα-
φατ υἱὸς Ασα ἐτῶν τριάκοντα καὶ πέντε ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ,
καὶ εἴκοσι πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῆς
28b μητρὸς αὐτοῦ Γαζουβα θυγάτηρ Σελεϊ. [28b]καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ
Ασα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῆς τοῦ ποιεῖν τὸ
εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου· πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆραν, ἔθυον ἐν
28c τοῖς ὑψηλοῖς καὶ ἐθυμίων. [28c]καὶ ἃ συνέθετο Ιωσαφατ, καὶ πᾶσα ἡ
δυναστεία αὐτοῦ, ἣν ἐποίησεν, καὶ οὓς ἐπολέμησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα

20 ουκ ιδου] ουχι A†: item in 27 || **21** ημισυ 1⁰] pr. το A† || **22** ο λαος ο ων οπισω αμβρι(cf. 16) υπερεκρατησεν τον λαον τον οπισω θαμνι mu.] οπισω 1⁰⌒2⁰ B*L*† (*L* add. και ante ο λαος), και υπερισχυσεν ο λαος ο ακολουθων(uel -θησας) τω (ζ)αμβρι και ηττηθη ο λαος ο ων οπισω θαμνι *O* mu. | θαμνι 1⁰⌒2⁰ A† | ιωραμ ο] tr. A† || **23** πρωτω] + ※ετει *O*† | βασ. ασα] ασα βασ. ιουδα *OL*†; cf. 6 | ετη 1⁰ > A† || **24** σεμερων] σ > *O*† | δυο] pr. εν (sic) BA† | επεκαλεσαν ... ωκοδομησαν B† | σεμηρ ult.] σαμηρ B† | σαεμηρων] σομηρων A†, σομορ(ρ)ων *L*† || **25** και 2⁰ > B† || **26** παση] + τη A† | τον κυριον θεον ισραηλ > B*L*ᵖ† || **27** αι δυναστειαι A*L*† | αυτου] + ※ην(sic) εποιησεν *O*† | των ult. > B† || **28** εβασιλευσεν A*L*† || **28a–h** > *O*†, cf. 22 41—51 || **28a** ενδεκατω] + ετει B | ιωσαφαθ B†: item in seq.: cf. II 20 24 | ασα] + βασιλευει B† | εβασιλ.] βασιλευει B† | γαβουζα B† || **28c** η > B†

γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ιουδα;
28d καὶ τὰ λοιπὰ τῶν συμπλοκῶν, ἃς ἐπέθεντο ἐν ταῖς ἡμέραις 28d
Ασα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐξῆρεν ἀπὸ τῆς γῆς. 28e καὶ βασιλεὺς οὐκ 28e
ἦν ἐν Συρίᾳ νασιβ. 28f καὶ ὁ βασιλεὺς Ιωσαφατ ἐποίησεν ναῦν 28f
εἰς Θαρσις πορεύεσθαι εἰς Σωφιρ ἐπὶ τὸ χρυσίον· καὶ οὐκ ἐπο-
ρεύθη, ὅτι συνετρίβη ἡ ναῦς ἐν Γασιωνγαβερ. 28g τότε εἶπεν ὁ βα- 28g
σιλεὺς Ισραηλ πρὸς Ιωσαφατ Ἐξαποστελῶ τοὺς παῖδάς σου καὶ
τὰ παιδάριά μου ἐν τῇ νηί· καὶ οὐκ ἐβούλετο Ιωσαφατ. 28h καὶ 28h
ἐκοιμήθη Ιωσαφατ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ θάπτεται μετὰ
τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυιδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ιωραμ υἱὸς
αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

29 Ἐν ἔτει δευτέρῳ τῷ Ιωσαφατ βασιλεύει Αχααβ υἱὸς Αμβρι· 29
ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ισραηλ ἐν Σαμαρείᾳ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη. 30 καὶ ἐποί- 30
ησεν Αχααβ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάν-
τας τοὺς ἔμπροσθεν αὐτοῦ· 31 καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ ἱκανὸν τοῦ πορεύ- 31
εσθαι ἐν ταῖς ἁμαρτίαις Ιεροβοαμ υἱοῦ Ναβατ, καὶ ἔλαβεν γυναῖκα
τὴν Ιεζαβελ θυγατέρα Ιεθεβααλ βασιλέως Σιδωνίων καὶ ἐπορεύθη
καὶ ἐδούλευσεν τῷ Βααλ καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. 32 καὶ ἔστησεν 32
θυσιαστήριον τῷ Βααλ ἐν οἴκῳ τῶν προσοχθισμάτων αὐτοῦ, ὃν
ᾠκοδόμησεν ἐν Σαμαρείᾳ, 33 καὶ ἐποίησεν Αχααβ ἄλσος, καὶ προσ- 33
έθηκεν Αχααβ τοῦ ποιῆσαι παροργίσματα τοῦ παροργίσαι τὴν ψυ-
χὴν αὐτοῦ τοῦ ἐξολεθρευθῆναι· ἐκακοποίησεν ὑπὲρ πάντας τοὺς
βασιλεῖς Ισραηλ τοὺς γενομένους ἔμπροσθεν αὐτοῦ. — 34 ἐν ταῖς 34
ἡμέραις αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν Αχιηλ ὁ Βαιθηλίτης τὴν Ιεριχω· ἐν τῷ
Αβιρων τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν καὶ τῷ Σεγουβ
τῷ νεωτέρῳ αὐτοῦ ἐπέστησεν θύρας αὐτῆς κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου,
ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ιησου υἱοῦ Ναυη.

1 Καὶ εἶπεν Ηλιου ὁ προφήτης ὁ Θεσβίτης ἐκ Θεσβων τῆς Γαλααδ 17
πρὸς Αχααβ Ζῇ κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ισραηλ, ᾧ
παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰ ἔσται τὰ ἔτη ταῦτα δρόσος καὶ ὑετὸς
ὅτι εἰ μὴ διὰ στόματος λόγου μου. 2 καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς 2

28d ας επεθεντο B†] α ην rel.: sic etiam *L* post αυτου (sic) addens αις επεθεντο || 28f και 1⁰ et ιωσ. > B*† | σωφιρ] + πορευεσθαι B† || 28g ο > B† | σου και τα παιδαρια μου B†] μου μετα των παιδων σου rel. (σου ... μου tr. etiam Bc) || 28h αυτου 1⁰ ⌒ 2⁰ B || 29 init. — αχααβ] ο δε αχααβ *O*† | τω ιωσ. B†] του ιωσ. βασιλεως ιουδα rel.: cf. 6 | ισραηλ] + ※εν ετει τριακοστω και ογδοω του ασα βασιλεως ιουδα· βασιλευσας δε αχααβ υιος (ζ)αμβρι επι ισραηλ *O*†: simillima add. alii post 28 | και > A† || 30 αχααβ] + υιος (ζ)αμβρι *O* | επονηρ. > *O*† || 31 του > A† | ιεθεβααλ] ιαβααλ A† || 32 εν οικω] ενωπιον A† | ον] ων A || 33 παροργισματα > *O*V† | την ψυχην αυτου] pr. του ποιησαι *L*†, τον κυριον θεον ισραηλ *O* | του εξολεθρ. εκακοπ. > *O* || 34 (cf. Ios. 6 26) > *L*† | init. — αυτου 1⁰ > B† | σεγουβ] ζεγ. B

17 1 ηλιας *L*† (sic ubique) | ο προφ. > *L*†, ο θεσβ. > *O* pl. | εκ] pr. ο A*L* | θεσβων] θεσσεβων *L*†, θεσσεβωνης Ioseph. Antiq. VIII 319 Niese || 2 ρημα] λογος A†

3 Ηλιου [3]Πορεύου ἐντεῦθεν κατὰ ἀνατολὰς καὶ κρύβηθι ἐν τῷ χειμάρ-
4 ρῳ Χορραθ τοῦ ἐπὶ προσώπου τοῦ Ιορδάνου· [4]καὶ ἔσται ἐκ τοῦ
χειμάρρου πίεσαι ὕδωρ, καὶ τοῖς κόραξιν ἐντελοῦμαι διατρέφειν σε
5 ἐκεῖ. [5]καὶ ἐποίησεν Ηλιου κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου καὶ ἐκάθισεν ἐν
6 τῷ χειμάρρῳ Χορραθ ἐπὶ προσώπου τοῦ Ιορδάνου. [6]καὶ οἱ κόρακες
ἔφερον αὐτῷ ἄρτους τὸ πρωὶ καὶ κρέα τὸ δείλης, καὶ ἐκ τοῦ χει-
μάρρου ἔπινεν ὕδωρ.
7 [7]Καὶ ἐγένετο μετὰ ἡμέρας καὶ ἐξηράνθη ὁ χειμάρρους, ὅτι οὐκ
8 ἐγένετο ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς. [8]καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ηλιου
9 [9]Ἀνάστηθι καὶ πορεύου εἰς Σαρεπτα τῆς Σιδωνίας· ἰδοὺ ἐντέταλ-
10 μαι ἐκεῖ γυναικὶ χήρᾳ τοῦ διατρέφειν σε. [10]καὶ ἀνέστη καὶ ἐπο-
ρεύθη εἰς Σαρεπτα εἰς τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυνὴ
χήρα συνέλεγεν ξύλα· καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ηλιου καὶ εἶπεν
11 αὐτῇ Λαβὲ δή μοι ὀλίγον ὕδωρ εἰς ἄγγος καὶ πίομαι. [11]καὶ ἐπο-
ρεύθη λαβεῖν, καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ηλιου καὶ εἶπεν Λήμψῃ δή
12 μοι ψωμὸν ἄρτου ἐν τῇ χειρί σου. [12]καὶ εἶπεν ἡ γυνή Ζῇ κύριος
ὁ θεός σου, εἰ ἔστιν μοι ἐγκρυφίας ἀλλ' ἢ ὅσον δρὰξ ἀλεύρου ἐν
τῇ ὑδρίᾳ καὶ ὀλίγον ἔλαιον ἐν τῷ καψάκῃ· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ συλλέγω
δύο ξυλάρια καὶ εἰσελεύσομαι καὶ ποιήσω αὐτὸ ἐμαυτῇ καὶ τοῖς
13 τέκνοις μου, καὶ φαγόμεθα καὶ ἀποθανούμεθα. [13]καὶ εἶπεν πρὸς
αὐτὴν Ηλιου Θάρσει, εἴσελθε καὶ ποίησον κατὰ τὸ ῥῆμά σου· ἀλλὰ
ποίησον ἐμοὶ ἐκεῖθεν ἐγκρυφίαν μικρὸν ἐν πρώτοις καὶ ἐξοίσεις
14 μοι, σαυτῇ δὲ καὶ τοῖς τέκνοις σου ποιήσεις ἐπ' ἐσχάτου· [14]ὅτι
τάδε λέγει κύριος Ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐκλείψει καὶ ὁ κα-
ψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονήσει ἕως ἡμέρας τοῦ δοῦναι κύριον
15 τὸν ὑετὸν ἐπὶ τῆς γῆς. [15]καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ καὶ ἐποίησεν· καὶ
16 ἤσθιεν αὐτὴ καὶ αὐτὸς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς. [16]καὶ ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύ-
ρου οὐκ ἐξέλιπεν καὶ ὁ καψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονώθη
κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ηλιου.
17 [17]Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἠρρώστησεν ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς
τῆς κυρίας τοῦ οἴκου, καὶ ἦν ἡ ἀρρωστία αὐτοῦ κραταιὰ σφόδρα,

3 του 1^0 > A† || 5 init.] pr. ※και επορευθη *O* | ηλιου — κυριου > A(†) | και 2^0] pr. ※και επορευθη *O*–A | προσωπον A || 6 αρτους] + ※και κρεας *O*† | κρεα B*L*^{p}†] κρεας rel., pr. ※αρτον και *O*† || 8 fin.] + ※λεγων *O*† || 9 πορευθητι A | σαρεπτα] σαρεφθα compl., σεφθα A†, sed in 10 etiam A σαρεπτα | σιδωνιας] + ※και καθηση εκει *O* || 10 μοι > B† || 11 αρτου] + του B†, αρτον A | fin. B*O*] + και φαγομαι *L* pl. || 12 εστιν] εσται A† | καμψακη A: item in 19 6(-κης), sed in 17 14. 16 etiam A καψακης | εγω > B*O*† | ξυληρια A | φαγομ.] + αυτο *O*† || 13 προς αυτην / ηλιου] tr. *O*† | εσχατων A || 14 κυριος] + ※ο θεος ισραηλ *O* | τον > A | επι] + ※προσωπου *O*† || 15 εποι.] + ※κατα το ρημα ηλιου *O* | αυτη .. αυτος] tr. A† || 16 init.] pr. ※και απο της ημερας ταυτης *O*: cf. 𝔐 15 fin. | και 1^0 > *L*^{p}† | ελαττονηθη A || 17 ταυτα] pr. ※τα ρηματα *O*† | ην > A†

ἕως οὗ οὐχ ὑπελείφθη ἐν αὐτῷ πνεῦμα. 18καὶ εἶπεν πρὸς Ηλιου 18
Τί ἐμοὶ καὶ σοί, ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ; εἰσῆλθες πρός με τοῦ ἀνα-
μνῆσαι τὰς ἀδικίας μου καὶ θανατῶσαι τὸν υἱόν μου. 19καὶ εἶπεν 19
Ηλιου πρὸς τὴν γυναῖκα Δός μοι τὸν υἱόν σου. καὶ ἔλαβεν αὐτὸν
ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸ ὑπερῷον, ἐν ᾧ
αὐτὸς ἐκάθητο ἐκεῖ, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ.
20καὶ ἀνεβόησεν Ηλιου καὶ εἶπεν Οἴμμοι, κύριε ὁ μάρτυς τῆς χήρας, 20
μεθ' ἧς ἐγὼ κατοικῶ μετ' αὐτῆς, σὺ κεκάκωκας τοῦ θανατῶσαι
τὸν υἱὸν αὐτῆς. 21καὶ ἐνεφύσησεν τῷ παιδαρίῳ τρὶς καὶ ἐπεκα- 21
λέσατο τὸν κύριον καὶ εἶπεν Κύριε ὁ θεός μου, ἐπιστραφήτω δὴ ἡ
ψυχὴ τοῦ παιδαρίου τούτου εἰς αὐτόν. 22καὶ ἐγένετο οὕτως, καὶ 22
ἀνεβόησεν τὸ παιδάριον. 23καὶ κατήγαγεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὑπερῴου 23
εἰς τὸν οἶκον καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ· καὶ εἶπεν Ηλιου
Βλέπε, ζῇ ὁ υἱός σου. 24καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ηλιου Ἰδοὺ ἔγνωκα 24
ὅτι ἄνθρωπος θεοῦ εἶ σὺ καὶ ῥῆμα κυρίου ἐν στόματί σου ἀληθινόν.
1Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας πολλὰς καὶ ῥῆμα κυρίου ἐγένετο πρὸς 18
Ηλιου ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ λέγων Πορεύθητι καὶ ὄφθητι τῷ
Αχααβ, καὶ δώσω ὑετὸν ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς. 2καὶ ἐπορεύθη 2
Ηλιου τοῦ ὀφθῆναι τῷ Αχααβ. — καὶ ἡ λιμὸς κραταιὰ ἐν Σαμα-
ρείᾳ. 3καὶ ἐκάλεσεν Αχααβ τὸν Αβδιου τὸν οἰκονόμον· (καὶ Αβδιου 3
ἦν φοβούμενος τὸν κύριον σφόδρα, 4καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τύπτειν 4
τὴν Ιεζαβελ τοὺς προφήτας κυρίου καὶ ἔλαβεν Αβδιου ἑκατὸν ἄν-
δρας προφήτας καὶ ἔκρυψεν αὐτοὺς κατὰ πεντήκοντα ἐν σπηλαίῳ
καὶ διέτρεφεν αὐτοὺς ἐν ἄρτῳ καὶ ὕδατι·) 5καὶ εἶπεν Αχααβ πρὸς 5
Αβδιου Δεῦρο καὶ διέλθωμεν ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πηγὰς τῶν ὑδάτων
καὶ ἐπὶ χειμάρρους, ἐάν πως εὕρωμεν βοτάνην καὶ περιποιησώμεθα
ἵππους καὶ ἡμιόνους, καὶ οὐκ ἐξολοθρευθήσονται ἀπὸ τῶν κτηνῶν.
6καὶ ἐμέρισαν ἑαυτοῖς τὴν ὁδὸν τοῦ διελθεῖν αὐτήν· Αχααβ ἐπο- 6
ρεύθη ἐν ὁδῷ μιᾷ μόνος, καὶ Αβδιου ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ ἄλλῃ μόνος.
— 7καὶ ἦν Αβδιου ἐν τῇ ὁδῷ μόνος, καὶ ἦλθεν Ηλιου εἰς συνάν- 7
τησιν αὐτοῦ μόνος· καὶ Αβδιου ἔσπευσεν καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον

17 πνευμα] πνοη ζωης *L*† || 18 ανθρωπε] ο -πος B† | τας > B† || 19 ανηγαγεν A† | αυτου > B*L*† || 20 κεκακωσας BA†] κ 1^0 > rel. || 22 ad uerba και 1^0 — ανεβοησεν sub ÷ retenta addit *O*† ※και ηκουσεν κυριος εν φωνη ηλια και επεστραφη(A απ-) η ψυχη του παιδαριου προς εγκατον αυτου και εζησεν (23) και ελαβεν ηλιου: sim. *L*† || 23 αυτον 2^0] -το A: item A*† in 21 || 24 εγνωκα] pr. ※τουτο *O*† | ανθρ. θεου ει συ] συ ανθρ. θ. B†, συ > A†

18 2 η .. κραταια] ην .. -ταιος A*L*: cf. Thack. p. 146 || 3 τον 1^0 > A† || 4 την > A*L* | κατα] ανα *L* pl.: cf. 13 | σπηλαιω B*O*†] δυο σπηλαιοις rel.: cf. 13 || 5 επι την γην] εις το παιδιον(pro πεδ.) A† | πηγας] pr. τας A*L* pl., pr. πασας *O*-A† | χειμ. B†] pr. τους *L*p†, pr. παντας *O*, pr. παντας τους *L*p | κτηνων] σκην. B† || 6 εμερισεν αυτοις A† | μια] αλλη A† | μονος 1^0 > B*L*† || 7 μονος 1^0 > *O* | ηλθεν] pr. απ A†, ιδου *L*† | μονος 2^0 B*O*(sub ÷)†] > rel.

8 αὐτοῦ καὶ εἶπεν Εἰ σὺ εἶ αὐτός, κύριέ μου Ηλιου; [8]καὶ εἶπεν Ηλιου
9 αὐτῷ Ἐγώ· πορεύου λέγε τῷ κυρίῳ σου Ἰδοὺ Ηλιου. [9]καὶ εἶπεν
Αβδιου Τί ἡμάρτηκα, ὅτι δίδως τὸν δοῦλόν σου εἰς χεῖρα Αχααβ
10 τοῦ θανατῶσαί με; [10]Ζῇ κύριος ὁ θεός σου, εἰ ἔστιν ἔθνος ἢ βα-
σιλεία, οὗ οὐκ ἀπέσταλκεν ὁ κύριός μου ζητεῖν σε, καὶ εἶπον Οὐκ
ἔστιν· καὶ ἐνέπρησεν τὴν βασιλείαν καὶ τὰς χώρας αὐτῆς, ὅτι οὐχ
11 εὕρηκέν σε. [11]καὶ νῦν σὺ λέγεις Πορεύου ἀνάγγελλε τῷ κυρίῳ σου
12 Ἰδοὺ Ηλιου· [12]καὶ ἔσται ἐὰν ἐγὼ ἀπέλθω ἀπὸ σοῦ, καὶ πνεῦμα
κυρίου ἀρεῖ σε εἰς γῆν, ἣν οὐκ οἶδα, καὶ εἰσελεύσομαι ἀπαγγεῖλαι
τῷ Αχααβ, καὶ ἀποκτενεῖ με· καὶ ὁ δοῦλός σού ἐστιν φοβούμενος
13 τὸν κύριον ἐκ νεότητος αὐτοῦ. [13]ἦ οὐκ ἀπηγγέλη σοι τῷ κυρίῳ
μου οἷα πεποίηκα ἐν τῷ ἀποκτείνειν Ιεζαβελ τοὺς προφήτας κυρίου
καὶ ἔκρυψα ἀπὸ τῶν προφητῶν κυρίου ἑκατὸν ἄνδρας ἀνὰ πεντή-
14 κοντα ἐν σπηλαίῳ καὶ ἔθρεψα ἐν ἄρτοις καὶ ὕδατι; [14]καὶ νῦν σὺ
λέγεις μοι Πορεύου λέγε τῷ κυρίῳ σου Ἰδοὺ Ηλιου· καὶ ἀποκτε-
15 νεῖ με. [15]καὶ εἶπεν Ηλιου Ζῇ κύριος τῶν δυνάμεων, ᾧ παρέστην
16 ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅτι σήμερον ὀφθήσομαι αὐτῷ. [16]καὶ ἐπορεύθη Αβδι-
ου εἰς συναντὴν τῷ Αχααβ καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ· καὶ ἐξέδραμεν
Αχααβ καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν Ηλιου.
17 [17]Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν Αχααβ τὸν Ηλιου, καὶ εἶπεν Αχααβ πρὸς
18 Ηλιου Εἰ σὺ εἶ αὐτὸς ὁ διαστρέφων τὸν Ισραηλ; [18]καὶ εἶπεν
Ηλιου Οὐ διαστρέφω τὸν Ισραηλ, ὅτι ἀλλ' ἢ σὺ καὶ ὁ οἶκος τοῦ
πατρός σου ἐν τῷ καταλιμπάνειν ὑμᾶς τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν καὶ
19 ἐπορεύθης ὀπίσω τῶν Βααλιμ· [19]καὶ νῦν ἀπόστειλον συνάθροισον
πρός με πάντα Ισραηλ εἰς ὄρος τὸ Καρμήλιον καὶ τοὺς προφήτας
τῆς αἰσχύνης τετρακοσίους καὶ πεντήκοντα καὶ τοὺς προφήτας
20 τῶν ἀλσῶν τετρακοσίους ἐσθίοντας τράπεζαν Ιεζαβελ. [20]καὶ ἀπέ-
στειλεν Αχααβ εἰς πάντα Ισραηλ καὶ ἐπισυνήγαγεν πάντας τοὺς
21 προφήτας εἰς ὄρος τὸ Καρμήλιον. [21]καὶ προσήγαγεν Ηλιου πρὸς
πάντας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ηλιου Ἕως πότε ὑμεῖς χωλανεῖτε ἐπ'

8 αυτω B†] > *O*†, τω αβδιου rel. | λεγε] ειπον A† || 9 διδως] δωσεις A† | χειρα BSy†] -ρας rel. || 10 εθνη A† | απεσταλκεν] -στειλεν B†, + με A | ειπον] pr. ει B† | την βασιλειαν .. τας χωρας αυτης] tr. A† || 11 συ λεγεις / πορ.] tr. A† | αναγγ.] pr. και (απαγγ. *L*) A*L*† | ιδου ηλιου] > BL^pV†, in *O* sub ※ || 12 γην] pr. την B† | αχααβ] + ※και ουχ ευρησει σε *O*L^p || 13 η *L*] και B*O* | ανηγγελη A† | αποκτεννειν A | εκρυψα απο των ... ανδρας B*O*†] ελαβον εκ των ... ανδρας και εκρυψα αυτους rel.: cf. 4 | πεντηκοντα] + ※πεντηκοντα(> A) ανδρας *O*† | σπηλαιω] δυο(uel τοις) -λαιοις *L*: cf. 4 | εθρεψα] + ※αυτους *O* | αρτω A || 14 μοι] > AL^p, in Sy sub ÷ | λεγε] pr. και A*L*† || 16 συναντην B†] -τησιν rel. || 17 init. — ηλιου 1⁰ > A† || 18 διαστρ.] + εγω *L* | επορευθη A | των] του A || 19 εις] + το *L*, προς το A† | προφ. 1⁰] + ※του βααλ τετρακοσιους και(> A†) πεντηκοντα και τους(> A†) προφητας *O* | και ult. > A† || 20 επισυνηγ.] επι > A*L*† || 21 παντας] παντα ※τον λαον *OL* | υμεις χωλαν.] tr. A†

ἀμφοτέραις ταῖς ἰγνύαις; εἰ ἔστιν κύριος ὁ θεός, πορεύεσθε ὀπίσω
αὐτοῦ· εἰ δὲ ὁ Βααλ αὐτός, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ. καὶ οὐκ
ἀπεκρίθη ὁ λαὸς λόγον. [22]καὶ εἶπεν Ηλιου πρὸς τὸν λαόν Ἐγὼ 22
ὑπολέλειμμαι προφήτης τοῦ κυρίου μονώτατος, καὶ οἱ προφῆται
τοῦ Βααλ τετρακόσιοι καὶ πεντήκοντα ἄνδρες, καὶ οἱ προφῆται τοῦ
ἄλσους τετρακόσιοι· [23]δότωσαν ἡμῖν δύο βόας, καὶ ἐκλεξάσθωσαν 23
ἑαυτοῖς τὸν ἕνα καὶ μελισάτωσαν καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τῶν ξύλων
καὶ πῦρ μὴ ἐπιθέτωσαν, καὶ ἐγὼ ποιήσω τὸν βοῦν τὸν ἄλλον καὶ
πῦρ οὐ μὴ ἐπιθῶ· [24]καὶ βοᾶτε ἐν ὀνόματι θεῶν ὑμῶν, καὶ ἐγὼ 24
ἐπικαλέσομαι ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ μου, καὶ ἔσται ὁ θεός,
ὃς ἐὰν ἐπακούσῃ ἐν πυρί, οὗτος θεός. καὶ ἀπεκρίθησαν πᾶς ὁ
λαὸς καὶ εἶπον Καλὸν τὸ ῥῆμα, ὃ ἐλάλησας. [25]καὶ εἶπεν Ηλιου 25
τοῖς προφήταις τῆς αἰσχύνης Ἐκλέξασθε ἑαυτοῖς τὸν μόσχον τὸν
ἕνα καὶ ποιήσατε πρῶτοι, ὅτι πολλοὶ ὑμεῖς, καὶ ἐπικαλέσασθε ἐν
ὀνόματι θεοῦ ὑμῶν καὶ πῦρ μὴ ἐπιθῆτε. [26]καὶ ἔλαβον τὸν μόσχον 26
καὶ ἐποίησαν καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν ὀνόματι τοῦ Βααλ ἐκ πρωίθεν
ἕως μεσημβρίας καὶ εἶπον Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Βααλ, ἐπάκουσον
ἡμῶν· καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις· καὶ διέτρεχον ἐπὶ
τοῦ θυσιαστηρίου, οὗ ἐποίησαν. [27]καὶ ἐγένετο μεσημβρίᾳ καὶ ἐμυ- 27
κτήρισεν αὐτοὺς Ηλιου ὁ Θεσβίτης καὶ εἶπεν Ἐπικαλεῖσθε ἐν φωνῇ
μεγάλῃ, ὅτι θεός ἐστιν, ὅτι ἀδολεσχία αὐτῷ ἐστιν, καὶ ἅμα μήποτε
χρηματίζει αὐτός, ἢ μήποτε καθεύδει αὐτός, καὶ ἐξαναστήσεται.
[28]καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν φωνῇ μεγάλῃ καὶ κατετέμνοντο κατὰ τὸν 28
ἐθισμὸν αὐτῶν ἐν μαχαίραις καὶ σειρομάσταις ἕως ἐκχύσεως αἵμα-
τος ἐπ' αὐτούς· [29]καὶ ἐπροφήτευον, ἕως οὗ παρῆλθεν τὸ δειλινόν. 29
καὶ ἐγένετο ὡς ὁ καιρὸς τοῦ ἀναβῆναι τὴν θυσίαν καὶ οὐκ ἦν
φωνή, καὶ ἐλάλησεν Ηλιου ὁ Θεσβίτης πρὸς τοὺς προφήτας τῶν
προσοχθισμάτων λέγων Μετάστητε ἀπὸ τοῦ νῦν, καὶ ἐγὼ ποιήσω
τὸ ὁλοκαύτωμά μου· καὶ μετέστησαν καὶ ἀπῆλθον. — [30]καὶ εἶπεν 30
Ηλιου πρὸς τὸν λαόν Προσαγάγετε πρός με· καὶ προσήγαγεν πᾶς
ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν. [31]καὶ ἔλαβεν Ηλιου δώδεκα λίθους κατ' ἀριθ- 31
μὸν φυλῶν τοῦ Ισραηλ, ὡς ἐλάλησεν κύριος πρὸς αὐτὸν λέγων
Ισραηλ ἔσται τὸ ὄνομά σου. [32]καὶ ᾠκοδόμησεν τοὺς λίθους ἐν 32

21 εστιν κυριος] tr. *O*† (εστιν sub ÷) | ο 2⁰ > B† | αυτος]εστι *L*†; > B† (in *O* sub ÷) | ο λαος] add. (uel pr.) ※αυτω *O* || 22 οι ult. > A | τετρακ. ult. > *O*† || 23 και 3⁰⌒4⁰ A† | και ult.] pr. ※και δωσω επι τα ξυλα *O*† || 24 θεων] θεου *O*† || 25 επικαλεισθε *OL* || 26 μοσχον] + ※ον εδωκεν αυτοις *O*† || 28 κατα τον εθισμον αυτων] > B† (in *O* sub ※); το κριμα pro τον εθ. *O*† | μαχαιρα BSy† | σειρομ.] pr. εν *OL* || 29 επροφ. — εγενετο] εγενετο ως παρηλθεν το δειλινον και επροφητευον *O*† | επροφητευσαν B† | και ουκ ην φωνη] > B; + και ουκ ην ακροασις Sy: cf. 26 | ο θεσβ. > B || 30 fin.: cf. 32 || 31 του > B | ισραηλ 1⁰] ιακωβ *O*†

ὀνόματι κυρίου καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον τὸ κατεσκαμμένον καὶ
ἐποίησεν θααλα χωροῦσαν δύο μετρητὰς σπέρματος κυκλόθεν τοῦ
33 θυσιαστηρίου. 33 καὶ ἐστοίβασεν τὰς σχίδακας ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον,
ὃ ἐποίησεν, καὶ ἐμέλισεν τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰς
34 σχίδακας καὶ ἐστοίβασεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 34 καὶ εἶπεν Λάβετέ
μοι τέσσαρας ὑδρίας ὕδατος καὶ ἐπιχέετε ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ
ἐπὶ τὰς σχίδακας· καὶ ἐποίησαν οὕτως. καὶ εἶπεν Δευτερώσατε·
35 καὶ ἐδευτέρωσαν. καὶ εἶπεν Τρισσώσατε· καὶ ἐτρίσσευσαν. 35 καὶ
διεπορεύετο τὸ ὕδωρ κύκλῳ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὴν θααλα ἔπλη-
36 σαν ὕδατος. 36 καὶ ἀνεβόησεν Ηλιου εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπεν Κύ-
ριε ὁ θεὸς Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ισραηλ, ἐπάκουσόν μου, κύριε,
ἐπάκουσόν μου σήμερον ἐν πυρί, καὶ γνώτωσαν πᾶς ὁ λαὸς οὗτος
ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ κἀγὼ δοῦλός σου καὶ διὰ σὲ πε-
37 ποίηκα τὰ ἔργα ταῦτα. 37 ἐπάκουσόν μου, κύριε, ἐπάκουσόν μου
ἐν πυρί, καὶ γνώτω ὁ λαὸς οὗτος ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς καὶ σὺ
38 ἔστρεψας τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ τούτου ὀπίσω. 38 καὶ ἔπεσεν πῦρ
παρὰ κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ
τὰς σχίδακας καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ θααλα, καὶ τοὺς λίθους καὶ
39 τὸν χοῦν ἐξέλειξεν τὸ πῦρ. 39 καὶ ἔπεσεν πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσ-
ωπον αὐτῶν καὶ εἶπον Ἀληθῶς κύριός ἐστιν ὁ θεός, αὐτὸς ὁ θεός.
40 40 καὶ εἶπεν Ηλιου πρὸς τὸν λαόν Συλλάβετε τοὺς προφήτας τοῦ
Βααλ, μηθεὶς σωθήτω ἐξ αὐτῶν· καὶ συνέλαβον αὐτούς, καὶ κατάγει
αὐτοὺς Ηλιου εἰς τὸν χειμάρρουν Κισων καὶ ἔσφαξεν αὐτοὺς ἐκεῖ.
41 41 Καὶ εἶπεν Ηλιου τῷ Αχααβ Ἀνάβηθι καὶ φάγε καὶ πίε, ὅτι
42 φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ ὑετοῦ. 42 καὶ ἀνέβη Αχααβ τοῦ φαγεῖν καὶ
πιεῖν, καὶ Ηλιου ἀνέβη ἐπὶ τὸν Κάρμηλον καὶ ἔκυψεν ἐπὶ τὴν γῆν
καὶ ἔθηκεν τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ ἀνὰ μέσον τῶν γονάτων ἑαυτοῦ.
43 43 καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ Ἀνάβηθι καὶ ἐπίβλεψον ὁδὸν τῆς
θαλάσσης. καὶ ἐπέβλεψεν τὸ παιδάριον καὶ εἶπεν Οὐκ ἔστιν οὐθέν.

32 και ιασατο — κατεσκαμμ.] post 30 tr. *O* | θυσιαστηριον] + κυριου *OL* | θααλα(uel θαλαα) *L*] θαλασσαν B*O* pl.: item in 35, cf. 38 || 33 επι 2^0 > B || 34 και εποιησαν ουτως] > A*L*†, in Sy sub ÷ | τρισσευσατε *L* | ετρισσωσαν A || 35 θααλα: cf. 32 || 36 init.] pr. ※και εγενετο κατα αναβασιν του δωρου *O*† | ισραηλ 1^0] ιακωβ A | επακουσον 1^0 — ουτος] σημερον γνωτωσαν *O*V† | ει > B† || 37 εν πυρι] > BA†, in Sy sub ÷ | γνωτωσαν A | ουτος > A† | ει > B | θεος] + μονος A† | εστρεψας] pr. επ A*L*† | οπισω] + σου *L* || 38 το ολοκαυτωμα *L* pl.] τα -ματα B*O* | και το υδωρ — θααλα / και τους — χουν] tr. *O* pl. | θααλα(uel θαλαα) *L*†] θαλασση B*O*: cf. 32 || 39 init. — λαος] ※και ειδεν(A† -δαν) πας ο λαος και επεσον(A† -σαν) *O*† | κυριος — fin.] κυριος ※αυτος↙ εστιν ο θεος ※κυριος↙ αυτος ※εστιν↙ ο θεος *O*† (ο θεος $1^0 \frown 2^0$ A) | εστιν] > B, post αυτος tr. *L* || 40 ηλιου ult. > A† || 41 τω] προς A† || 42 επι τον καρμ.] εις την κορυφην του καρμηλου *O*† | το > A† || 43 και 3^0 B*L*†] pr. ※και ανεβη rel.

καὶ εἶπεν Ηλιου Καὶ σὺ ἐπίστρεψον ἑπτάκι· καὶ ἐπέστρεψεν τὸ
παιδάριον ἑπτάκι. 44καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑβδόμῳ καὶ ἰδοὺ νεφέλη 44
μικρὰ ὡς ἴχνος ἀνδρὸς ἀνάγουσα ὕδωρ· καὶ εἶπεν Ἀνάβηθι καὶ
εἰπὸν τῷ Αχααβ Ζεῦξον τὸ ἅρμα σου καὶ κατάβηθι, μὴ καταλάβῃ
σε ὁ ὑετός. 45καὶ ἐγένετο ἕως ὧδε καὶ ὧδε καὶ ὁ οὐρανὸς συν- 45
εσκότασεν νεφέλαις καὶ πνεύματι, καὶ ἐγένετο ὑετὸς μέγας· καὶ
ἔκλαιεν καὶ ἐπορεύετο Αχααβ εἰς Ιεζραελ. 46καὶ χεὶρ κυρίου ἐπὶ τὸν 46
Ηλιου, καὶ συνέσφιγξεν τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ ἔτρεχεν ἔμπροσθεν
Αχααβ ἕως Ιεζραελ.

1Καὶ ἀνήγγειλεν Αχααβ τῇ Ιεζαβελ γυναικὶ αὐτοῦ πάντα, ἃ ἐποί- 19
ησεν Ηλιου, καὶ ὡς ἀπέκτεινεν τοὺς προφήτας ἐν ῥομφαίᾳ. 2καὶ 2
ἀπέστειλεν Ιεζαβελ πρὸς Ηλιου καὶ εἶπεν Εἰ σὺ εἶ Ηλιου καὶ ἐγὼ
Ιεζαβελ, τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ὅτι ταύτην
τὴν ὥραν αὔριον θήσομαι τὴν ψυχήν σου καθὼς ψυχὴν ἑνὸς ἐξ
αὐτῶν. 3καὶ ἐφοβήθη Ηλιου καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν κατὰ τὴν 3
ψυχὴν ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται εἰς Βηρσαβεε τὴν Ιουδα καὶ ἀφῆκεν τὸ
παιδάριον αὐτοῦ ἐκεῖ· 4καὶ αὐτὸς ἐπορεύθη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν 4
ἡμέρας καὶ ἦλθεν καὶ ἐκάθισεν ὑπὸ ραθμ ἓν καὶ ᾐτήσατο τὴν ψυ-
χὴν αὐτοῦ ἀποθανεῖν καὶ εἶπεν Ἱκανούσθω νῦν, λαβὲ δὴ τὴν ψυ-
χήν μου ἀπ' ἐμοῦ, κύριε, ὅτι οὐ κρείσσων ἐγώ εἰμι ὑπὲρ τοὺς πα-
τέρας μου. 5καὶ ἐκοιμήθη καὶ ὕπνωσεν ἐκεῖ ὑπὸ φυτόν, καὶ ἰδού 5
τις ἥψατο αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀνάστηθι καὶ φάγε. 6καὶ ἐπέβλε- 6
ψεν Ηλιου, καὶ ἰδοὺ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐγκρυφίας ὀλυρίτης καὶ
καψάκης ὕδατος· καὶ ἀνέστη καὶ ἔφαγεν καὶ ἔπιεν. καὶ ἐπιστρέ-
ψας ἐκοιμήθη. 7καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος κυρίου ἐκ δευτέρου καὶ 7
ἥψατο αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀνάστα φάγε, ὅτι πολλὴ ἀπὸ σοῦ
ἡ ὁδός. 8καὶ ἀνέστη καὶ ἔφαγεν καὶ ἔπιεν· καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ 8
ἰσχύι τῆς βρώσεως ἐκείνης τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαρά-
κοντα νύκτας ἕως ὄρους Χωρηβ. 9καὶ εἰσῆλθεν ἐκεῖ εἰς τὸ σπή- 9
λαιον καὶ κατέλυσεν ἐκεῖ· καὶ ἰδοὺ ῥῆμα κυρίου πρὸς αὐτὸν καὶ
εἶπεν Τί σὺ ἐνταῦθα, Ηλιου; 10καὶ εἶπεν Ηλιου Ζηλῶν ἐζήλωκα 10

43 επτακι 1^{0}] + και αποστρεψον επτακι B†, pr. και επιβλεψον *L*† | επεστρεψεν] απεστρ. B† || 44 υδωρ B*O*] + απο θαλασσης *L* pl. | τω ult. > B† || 45 ωδε 2^{0}] pr. εως *O* | υετος] pr. ο BA | εκλαιεν] ι > B†: cf. Thack. p. 272 | επορευθη A† | εις B*OL*†] εως rel.: ex 46 | ισραηλ B: item in 46 || 46 επι B†] pr. ※εγενετο rel. | εως] εις B†: ex 45; + ※του ελθειν εις *O* (A† om. εως)

19 1 τους] pr. παντας *O*† || 2 ιεζαβελ 1^{0}] + ※αγγελον *O* | ποιησαι μοι ο θεος et προσθειη B†] ποιησαισαν μ. οι θεοι et προσθειησαν rel.: cf. 21 10 | ταυτην / την ωραν] tr. *O*† || 3 την 2^{0} A†] η εστι του *L*†, γην rel. || 4 υπο(cf. 5. 13) ραθμ εν Ra.] υποκατω ραθμεν mss. (A† ραμαθ, *L*† ραθαμειν pro ραθμεν) | νυν] + ※κυριε *O*† (απ εμου κυριε seq. sub ÷) | δη > A† || 5 και ult. > A† || 6 καμψακης A*L*p || 7 αναστηθι *OL* || 8 ορους] + ※του θεου *O* | χωρηβ] pr. του A || 10 εζηλωσα A†

τῷ κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι ἐγκατέλιπόν σε οἱ υἱοὶ Ισραηλ· τὰ
θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν
ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος, καὶ ζητοῦσι τὴν
11 ψυχήν μου λαβεῖν αὐτήν. [11]καὶ εἶπεν Ἐξελεύσῃ αὔριον καὶ στήσῃ
ἐνώπιον κυρίου ἐν τῷ ὄρει· ἰδοὺ παρελεύσεται κύριος. καὶ πνεῦμα
μέγα κραταιὸν διαλῦον ὄρη καὶ συντρῖβον πέτρας ἐνώπιον κυρίου,
οὐκ ἐν τῷ πνεύματι κύριος· καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα συσσεισμός, οὐκ
12 ἐν τῷ συσσεισμῷ κύριος· [12]καὶ μετὰ τὸν συσσεισμὸν πῦρ, οὐκ
ἐν τῷ πυρὶ κύριος· καὶ μετὰ τὸ πῦρ φωνὴ αὔρας λεπτῆς, κακεῖ
13 κύριος. [13]καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ηλιου, καὶ ἐπεκάλυψεν τὸ πρόσ-
ωπον αὐτοῦ ἐν τῇ μηλωτῇ ἑαυτοῦ καὶ ἐξῆλθεν καὶ ἔστη ὑπὸ τὸ
σπήλαιον· καὶ ἰδοὺ πρὸς αὐτὸν φωνὴ καὶ εἶπεν Τί σὺ ἐνταῦθα,
14 Ηλιου; [14]καὶ εἶπεν Ηλιου Ζηλῶν ἐζήλωκα τῷ κυρίῳ παντοκράτορι,
ὅτι ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην σου οἱ υἱοὶ Ισραηλ· τὰ θυσιαστήριά
σου καθεῖλαν καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ
ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου λαβεῖν
15 αὐτήν. [15]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτόν Πορεύου ἀνάστρεφε εἰς τὴν
ὁδόν σου καὶ ἥξεις εἰς τὴν ὁδὸν ἐρήμου Δαμασκοῦ καὶ χρίσεις
16 τὸν Αζαηλ εἰς βασιλέα τῆς Συρίας· [16]καὶ τὸν Ιου υἱὸν Ναμεσσι
χρίσεις εἰς βασιλέα ἐπὶ Ισραηλ· καὶ τὸν Ελισαιε υἱὸν Σαφατ ἀπὸ
17 Αβελμαουλα χρίσεις εἰς προφήτην ἀντὶ σοῦ. [17]καὶ ἔσται τὸν σῳ-
ζόμενον ἐκ ῥομφαίας Αζαηλ θανατώσει Ιου, καὶ τὸν σῳζόμενον
18 ἐκ ῥομφαίας Ιου θανατώσει Ελισαιε. [18]καὶ καταλείψεις ἐν Ισραηλ
ἑπτὰ χιλιάδας ἀνδρῶν, πάντα γόνατα, ἃ οὐκ ὤκλασαν γόνυ τῷ
Βααλ, καὶ πᾶν στόμα, ὃ οὐ προσεκύνησεν αὐτῷ.
19 [19]Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ εὑρίσκει τὸν Ελισαιε υἱὸν Σαφατ, καὶ
αὐτὸς ἠροτρία ἐν βουσίν — δώδεκα ζεύγη βοῶν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ
αὐτὸς ἐν τοῖς δώδεκα —, καὶ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπέρριψε τὴν
20 μηλωτὴν αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν. [20]καὶ κατέλιπεν Ελισαιε τὰς βόας καὶ
κατέδραμεν ὀπίσω Ηλιου καὶ εἶπεν Καταφιλήσω τὸν πατέρα μου

10 και 2^0 > A† | την ψ. / μου] tr. B† || 11 ενωπ. κυρ. / εν τω ορ.] tr. *O*† | ιδου] pr. και *OL*† | παρελευσ. κυρ.] tr. *OL*† | ουκ εν τω πν. κυριος] εν τω πν. κυριου B†: sic et Origenes, cf. Sept.-Stud. 1 (1904), p. 79 || 12 κακει κυριος > BL^pV† || 13 το ult. > B† || 14 εζηλωσα A† | την διαθ. σου] σε A*L*†: item B†, sed addit την διαθ. σου και ante τα θυσ. σου | ρομφαιαις A† || 15 δαμασκου] + ※και ηξεις *O*B† (και ηξεις praecedens *O* obelo notauit) | τον] εκει A† || 16 ιου(cf. 16 1) υιον] υιον ειου υιου B† | υιον 1^0 — εις 1^0 > A† | ναμεσθει B† | ελισαιε] σσ pro σ AL^p: item plerumque, cf. IV 2 1 | σαφαθ B† hoc loco, sed in 19 etiam B σαφατ | απο] εξ B*L*† | αβελμαουλα] εβαλμ. B†, α ult. > A | χρισεις ante εξ εβαλμ. (cf. sup.) tr. B† | εις ult. Sy *L*] > BA || 17 ιου $1^0 \frown 2^0$ A† || 18 γονυ > A† | προσκυνησει A† || 19 βοων *OL*] in Sy sub ÷, > B (A† om. ζευγη praec.) | και paenult. > B† | επηλθεν] απ. AL^p | επ αυτον 1^0] pr. ελισσαιε A†, pr. ηλιας (-ιου O^{247}) mu., επι τον ελισ(σ)εαι (ο) ηλιας *L*† || 20 κατεδραμεν] επεδρ. A†, εδρ. *L* pl. | μου] + ※και την μητερα μου *O*-AL^p

καὶ ἀκολουθήσω ὀπίσω σου · καὶ εἶπεν Ηλιου Ἀνάστρεφε, ὅτι πε-
ποίηκά σοι. [21]καὶ ἀνέστρεψεν ἐξόπισθεν αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν τὰ ζεύγη 21
τῶν βοῶν καὶ ἔθυσεν καὶ ἥψησεν αὐτὰ ἐν τοῖς σκεύεσι τῶν βοῶν
καὶ ἔδωκεν τῷ λαῷ, καὶ ἔφαγον · καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω
Ηλιου καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ.
[1]Καὶ ἀμπελὼν εἷς ἦν τῷ Ναβουθαι τῷ Ιεζραηλίτῃ παρὰ τῷ ἅλῳ 20
Αχααβ βασιλέως Σαμαρείας. [2]καὶ ἐλάλησεν Αχααβ πρὸς Ναβουθαι 2
λέγων Δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου καὶ ἔσται μοι εἰς κῆπον λαχά-
νων, ὅτι ἐγγίων οὗτος τῷ οἴκῳ μου, καὶ δώσω σοι ἀμπελῶνα
ἄλλον ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτόν · εἰ δὲ ἀρέσκει ἐνώπιόν σου, δώσω σοι
ἀργύριον ἀντάλλαγμα τοῦ ἀμπελῶνός σου τούτου, καὶ ἔσται μοι
εἰς κῆπον λαχάνων. [3]καὶ εἶπεν Ναβουθαι πρὸς Αχααβ Μή μοι γέ- 3
νοιτο παρὰ θεοῦ μου δοῦναι κληρονομίαν πατέρων μου σοί. [4]καὶ 4
ἐγένετο τὸ πνεῦμα Αχααβ τεταραγμένον, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῆς κλί-
νης αὐτοῦ καὶ συνεκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔφαγεν
ἄρτον. [5]καὶ εἰσῆλθεν Ιεζαβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν καὶ ἐλά- 5
λησεν πρὸς αὐτόν Τί τὸ πνεῦμά σου τεταραγμένον καὶ οὐκ εἶ σὺ
ἐσθίων ἄρτον; [6]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν Ὅτι ἐλάλησα πρὸς Ναβου- 6
θαι τὸν Ιεζραηλίτην λέγων Δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου ἀργυρίου ·
εἰ δὲ βούλει, δώσω σοι ἀμπελῶνα ἄλλον ἀντ᾽ αὐτοῦ · καὶ εἶπεν
Οὐ δώσω σοι κληρονομίαν πατέρων μου. [7]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν 7
Ιεζαβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Σὺ νῦν οὕτως ποιεῖς βασιλέα ἐπὶ Ισραηλ;
ἀνάστηθι φάγε ἄρτον καὶ σαυτοῦ γενοῦ · ἐγὼ δώσω σοι τὸν ἀμ-
πελῶνα Ναβουθαι τοῦ Ιεζραηλίτου. [8]καὶ ἔγραψεν βιβλίον ἐπὶ τῷ 8
ὀνόματι Αχααβ καὶ ἐσφραγίσατο τῇ σφραγῖδι αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλεν
τὸ βιβλίον πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς ἐλευθέρους τοὺς κατ-
οικοῦντας μετὰ Ναβουθαι. [9]καὶ ἐγέγραπτο ἐν τοῖς βιβλίοις λέγων 9
Νηστεύσατε νηστείαν καὶ καθίσατε τὸν Ναβουθαι ἐν ἀρχῇ τοῦ

20 ηλιου ult.] αυτω *O* mu. | αναστρεφε B*L*†] pr. πορευου rel. | οτι] τι *L*† || 21 τα ζευγη BO^{-A}*L*†] το ζευγος rel. | και 4^0 > A† | ηψησεν αυτα / εν τ. σκ. των βοων] tr. *O*†

20 / 21] tr. *O*† = 𝔐

20 (𝔐 21) 1 και B†] > V†, + ※εγενετο μετα τα ρηματα ταυτα *O*†, + εγενετο μετα τα ρημ. ταυτα και rel. | εις ην] tr. A† (εις in Sy sub ÷) | ιεζραηλ. $L^{p(\dagger)}$ hoc loco, $L^{(\dagger)}$ in 6. 7. 15. 16. 27, sed BA ubique ισραηλ.; cf. 23 || 2 δωσω σοι 1^0] + ※αντ αυτου Sy*L*† | ανταλλαγμα του] αλλαγμα αντι του *L*†, αλλαγμα του B† | σου ult. > A† || 3 μοι γενοιτο] tr. B*O* (A† om. μοι) || 4 init. — ταραγμ. B$L^{p\dagger}$] και ηλθεν αχααβ προς οικον αυτου συγκεχυμενος και εκλελυμενος επι τω λογω ω(A† ως) ελαλησεν προς αυτον ναβουθαι ο ιεζραηλιτης(cf. 1) και ειπεν ου δωσω σοι την(> A†) κληρονομιαν πατερων μου rel. || 5 ιεζ. η γ. αυτου / προς αυτον] tr. *OL*† | και 2^0] pr. και εισηλθεν προς αυτον A† || 6 αντι τουτου A† | fin.] + σοι A†: ex 3 || 7 συ > A† | βασιλεα B†] -λειαν *OL*, -λευς mu. || 8 και ult.] + ※προς *OL* | ελευθ.] + ※οι εν τη πολει αυτου *O*†

10 λαοῦ· [10]καὶ ἐγκαθίσατε δύο ἄνδρας υἱοὺς παρανόμων ἐξ ἐναντίας
αὐτοῦ, καὶ καταμαρτυρησάτωσαν αὐτοῦ λέγοντες Ηὐλόγησεν θεὸν
καὶ βασιλέα· καὶ ἐξαγαγέτωσαν αὐτὸν καὶ λιθοβολησάτωσαν αὐ-
11 τόν, καὶ ἀποθανέτω. [11]καὶ ἐποίησαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτοῦ
οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἐλεύθεροι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ
καθὰ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς Ιεζαβελ, καθὰ γέγραπται ἐν τοῖς βι-
12 βλίοις, οἷς ἀπέστειλεν πρὸς αὐτούς. [12]ἐκάλεσαν νηστείαν καὶ ἐκά-
13 θισαν τὸν Ναβουθαι ἐν ἀρχῇ τοῦ λαοῦ, [13]καὶ ἦλθον δύο ἄνδρες
υἱοὶ παρανόμων καὶ ἐκάθισαν ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ καὶ κατεμαρτύρη-
σαν αὐτοῦ λέγοντες Ηὐλόγηκας θεὸν καὶ βασιλέα· καὶ ἐξήγαγον
αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν λίθοις, καὶ ἀπέ-
14 θανεν. [14]καὶ ἀπέστειλαν πρὸς Ιεζαβελ λέγοντες Λελιθοβόληται Να-
15 βουθαι καὶ τέθνηκεν. [15]καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ιεζαβελ, καὶ εἶπεν
πρὸς Αχααβ Ἀνάστα κληρονόμει τὸν ἀμπελῶνα Ναβουθαι τοῦ Ιεζ-
ραηλίτου, ὃς οὐκ ἔδωκέν σοι ἀργυρίου, ὅτι οὐκ ἔστιν Ναβουθαι
16 ζῶν, ὅτι τέθνηκεν. [16]καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Αχααβ ὅτι τέθνηκεν Να-
βουθαι ὁ Ιεζραηλίτης, καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ καὶ περιεβά-
λετο σάκκον· καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἀνέστη καὶ κατέβη Αχααβ
εἰς τὸν ἀμπελῶνα Ναβουθαι τοῦ Ιεζραηλίτου κληρονομῆσαι αὐτόν.
17 18 [17]Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Ηλιου τὸν Θεσβίτην λέγων [18]Ἀνάστηθι
καὶ κατάβηθι εἰς ἀπαντὴν Αχααβ βασιλέως Ισραηλ τοῦ ἐν Σαμα-
ρείᾳ· ἰδοὺ οὗτος ἐν ἀμπελῶνι Ναβουθαι, ὅτι καταβέβηκεν ἐκεῖ
19 κληρονομῆσαι αὐτόν. [19]καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν λέγων Τάδε λέγει
κύριος Ὡς σὺ ἐφόνευσας καὶ ἐκληρονόμησας, διὰ τοῦτο τάδε λέ-
γει κύριος Ἐν παντὶ τόπῳ, ᾧ ἔλειξαν αἱ ὕες καὶ οἱ κύνες τὸ αἷμα
Ναβουθαι, ἐκεῖ λείξουσιν οἱ κύνες τὸ αἷμά σου, καὶ αἱ πόρναι λού-
20 σονται ἐν τῷ αἵματί σου. [20]καὶ εἶπεν Αχααβ πρὸς Ηλιου Εἰ εὕρη-
κάς με, ὁ ἐχθρός μου; καὶ εἶπεν Εὕρηκα, διότι μάτην πέπρασαι
21 ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου παροργίσαι αὐτόν. [21]τάδε λέ-
γει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ κακὰ καὶ ἐκκαύσω ὀπίσω σου
καὶ ἐξολεθρεύσω τοῦ Αχααβ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον καὶ συνεχόμε-
22 νον καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἐν Ισραηλ· [22]καὶ δώσω τὸν οἶκόν σου
ὡς τὸν οἶκον Ιεροβοαμ υἱοῦ Ναβατ καὶ ὡς τὸν οἶκον Βαασα υἱοῦ

10 εγκαθισατε] εγ > AL† | 10 παραν. ⌒ 13 παραν. B†, 10 ηυλογησεν — 13 λεγοντες in Sy sub ※ || 11 της et τη > A† | κατοικ.] καθημενοι A† || 12 εκαλεσεν A† | αρχη] κεφαλη A† || 13 υιοι] pr. οι A | αυτου 2° BL†] + ανδρες της αποστασιας του ναβουθαι κατεναντι του λαου rel. (in Sy sub ※, uide 10; A† om. αυτου 2°) | ηυλογηκας] -γησεν ναβουθαι O† | λιθοις] pr. εν AL || 15 ιεζαβελ] + ※οτι λελιθοβοληται ναβουθαι και απεθανεν O†, + λεγοντων κεχωσται ναβουθαι και τεθνηκεν L | ειπεν] + ※ιεζαβελ OL† || 16 και κατεβη / αχααβ] tr. OL† || 18 απαντησιν AL | ιδου] οτι BO† | οτι et εκει > A† || 19 παντι BO(sub ÷)†] τω rel. | αι υες .. οι κυνες 1°] tr. O† | οι κυνες ult. et αι ult. > A† || 21 ταδε λεγει κυρ.] > BA†, in Sy sub ÷ || 22 ναβατ: cf. 15 1

Αχια περὶ τῶν παροργισμάτων, ὧν παρώργισας καὶ ἐξήμαρτες τὸν
Ισραηλ. 23καὶ τῇ Ιεζαβελ ἐλάλησεν κύριος λέγων Οἱ κύνες κατα- 23
φάγονται αὐτὴν ἐν τῷ προτειχίσματι Ιεζραελ. 24τὸν τεθνηκότα τοῦ 24
Αχααβ ἐν τῇ πόλει φάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ
ἐν τῷ πεδίῳ φάγονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. 25πλὴν ματαίως 25
Αχααβ ὡς ἐπράθη ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, ὡς μετέ-
θηκεν αὐτὸν Ιεζαβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· 26καὶ ἐβδελύχθη σφόδρα πο- 26
ρεύεσθαι ὀπίσω τῶν βδελυγμάτων κατὰ πάντα, ἃ ἐποίησεν ὁ Αμορ-
ραῖος, ὃν ἐξωλέθρευσεν κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ισραηλ. 27καὶ 27
ὑπὲρ τοῦ λόγου, ὡς κατενύγη Αχααβ ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου
καὶ ἐπορεύετο κλαίων καὶ διέρρηξεν τὸν χιτῶνα αὐτοῦ καὶ ἐζώσατο
σάκκον ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἐνήστευσεν καὶ περιεβάλετο σάκ-
κον ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐπάταξεν Ναβουθαι τὸν Ιεζραηλίτην, 28καὶ ἐγέ- 28
νετο ῥῆμα κυρίου ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ηλιου περὶ Αχααβ, καὶ
εἶπεν κύριος 29Ἑώρακας ὡς κατενύγη Αχααβ ἀπὸ προσώπου μου; 29
οὐκ ἐπάξω τὴν κακίαν ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐπάξω τὴν κακίαν.

1Καὶ συνήθροισεν υἱὸς Αδερ πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ ἀνέ- 21
βη καὶ περιεκάθισεν ἐπὶ Σαμάρειαν καὶ τριάκοντα καὶ δύο βασιλεῖς
μετ' αὐτοῦ καὶ πᾶς ἵππος καὶ ἅρμα· καὶ ἀνέβησαν καὶ περιεκάθι-
σαν ἐπὶ Σαμάρειαν καὶ ἐπολέμησαν ἐπ' αὐτήν. 2καὶ ἀπέστειλεν πρὸς 2
Αχααβ βασιλέα Ισραηλ εἰς τὴν πόλιν 3καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Τάδε 3
λέγει υἱὸς Αδερ Τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον σου ἐμόν ἐστιν,
καὶ αἱ γυναῖκές σου καὶ τὰ τέκνα σου ἐμά ἐστιν. 4καὶ ἀπεκρίθη 4
ὁ βασιλεὺς Ισραηλ καὶ εἶπεν Καθὼς ἐλάλησας, κύριε βασιλεῦ, σὸς
ἐγώ εἰμι καὶ πάντα τὰ ἐμά. 5καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι καὶ εἶπον 5
Τάδε λέγει υἱὸς Αδερ Ἐγὼ ἀπέσταλκα πρὸς σὲ λέγων Τὸ ἀργύ-
ριόν σου καὶ τὸ χρυσίον σου καὶ τὰς γυναῖκάς σου καὶ τὰ τέκνα
σου δώσεις ἐμοί· 6ὅτι ταύτην τὴν ὥραν αὔριον ἀποστελῶ τοὺς 6
παῖδάς μου πρὸς σέ, καὶ ἐρευνήσουσιν τὸν οἶκόν σου καὶ τοὺς
οἴκους τῶν παίδων σου καὶ ἔσται τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν αὐ-

23 ιεζραελ A] ισραηλ B pl.: cf. 1; ante ισρ. uel ιεζρ. add. του BAL || 24 φαγονται bis] pr. κατα AL† (Lp 2⁰ -γεται) || 25 ματαιως] ουκ ην ως L†, + επραθη A† || 26 ον] ων A† || 27 ως] ου A† | του 2⁰ > AL | σακκον 1⁰ ⌒ 2⁰ A† | fin.] + και επορευθη B†, + και επορευθη ※κεκλιμενος O†; + και τον υιον αυτου L†: cf. IV 9 26 || 29 αλλ] και BA† | του > BV*† | fin.] + επι τον οικον αυτου O†

21 (𝔐 20) 1 συνηθρ. υιος αδερ] + βασιλευς συριας Lp, u. a. βασιλευς συριας συνηθρ. O pl. | και 5⁰ > A | αρμα BO†] -ματα rel. | περιεκαθισεν (2⁰) et επολεμησεν A† || 2 απεστειλεν] + ※αγγελους OLp || 3 υιος] pr. ο A† | σου ult.] + ※τα καλα O†, + τα καλλιστα L† || 4 ο > B† | ελαλ.] + μοι A† | κυριε] + ※μου O† | εγω ειμι] tr. OL† || 5 ειπον (uel -παν)] + προς αυτον A† | υιος] pr. ο A: cf. 3 | απεσταλκα προς σε] απεστρεψα BO† | λεγων > O† | και τα τεκνα σου > BL† | δωσεις εμοι] tr. O† || 6 αποστελλω A† | επιθυμητα O

7 τῶν, ἐφ' ἃ ἂν ἐπιβάλωσι τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ λήμψονται. [7]καὶ
ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ισραηλ πάντας τοὺς πρεσβυτέρους καὶ εἶπεν
Γνῶτε δὴ καὶ ἴδετε ὅτι κακίαν οὗτος ζητεῖ, ὅτι ἀπέσταλκεν πρός
με περὶ τῶν γυναικῶν μου καὶ περὶ τῶν υἱῶν μου καὶ περὶ τῶν
θυγατέρων μου· τὸ ἀργύριόν μου καὶ τὸ χρυσίον μου οὐκ ἀπε-
8 κώλυσα ἀπ' αὐτοῦ. [8]καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ πρεσβύτεροι καὶ πᾶς ὁ λαός
9 Μὴ ἀκούσῃς καὶ μὴ θελήσῃς. [9]καὶ εἶπεν τοῖς ἀγγέλοις υἱοῦ Αδερ
Λέγετε τῷ κυρίῳ ὑμῶν Πάντα, ὅσα ἀπέσταλκας πρὸς τὸν δοῦλόν
σου ἐν πρώτοις, ποιήσω, τὸ δὲ ῥῆμα τοῦτο οὐ δυνήσομαι ποιῆσαι.
10 καὶ ἀπῆραν οἱ ἄνδρες καὶ ἐπέστρεψαν αὐτῷ λόγον. [10]καὶ ἀνταπέστει-
λεν πρὸς αὐτὸν υἱὸς Αδερ λέγων Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ
τάδε προσθείη, εἰ ἐκποιήσει ὁ χοῦς Σαμαρείας ταῖς ἀλώπεξιν παν-
11 τὶ τῷ λαῷ τοῖς πεζοῖς μου. [11]καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Ισραηλ καὶ
12 εἶπεν Ἱκανούσθω· μὴ καυχάσθω ὁ κυρτὸς ὡς ὁ ὀρθός. [12]καὶ ἐγέ-
νετο ὅτε ἀπεκρίθη αὐτῷ τὸν λόγον τοῦτον, πίνων ἦν αὐτὸς καὶ
πάντες οἱ βασιλεῖς μετ' αὐτοῦ ἐν σκηναῖς· καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν
αὐτοῦ Οἰκοδομήσατε χάρακα· καὶ ἔθεντο χάρακα ἐπὶ τὴν πόλιν.
13 [13]Καὶ ἰδοὺ προφήτης εἷς προσῆλθεν τῷ βασιλεῖ Ισραηλ καὶ εἶ-
πεν Τάδε λέγει κύριος Εἰ ἑόρακας πάντα τὸν ὄχλον τὸν μέγαν
τοῦτον; ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτὸν σήμερον εἰς χεῖρας σάς, καὶ γνώ-
14 σῃ ὅτι ἐγὼ κύριος. [14]καὶ εἶπεν Αχααβ Ἐν τίνι; καὶ εἶπεν Τάδε
λέγει κύριος Ἐν τοῖς παιδαρίοις τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν. καὶ
15 εἶπεν Αχααβ Τίς συνάψει τὸν πόλεμον; καὶ εἶπεν Σύ. [15]καὶ ἐπε-
σκέψατο Αχααβ τὰ παιδάρια τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν, καὶ ἐγέ-
νοντο διακόσιοι καὶ τριάκοντα· καὶ μετὰ ταῦτα ἐπεσκέψατο τὸν
16 λαόν, πᾶν υἱὸν δυνάμεως, ἑξήκοντα χιλιάδας. [16]καὶ ἐξῆλθεν μεσημ-
βρίας· καὶ υἱὸς Αδερ πίνων μεθύων ἐν Σοκχωθ, αὐτὸς καὶ οἱ βα-
17 σιλεῖς, τριάκοντα καὶ δύο βασιλεῖς συμβοηθοὶ μετ' αὐτοῦ. [17]καὶ ἐξ-

7 πρεσβυτ.] + ※της γης *O*, + ισραηλ *L*† | αργυριον ... χρυσιον] tr. A† || **9** υμων] + ※τω βασιλει *O*† | εν πρωτοις > A | ανεστρεψαν A† || **10** ανταπεστειλεν] αντ > B*L*† | ποιησαι μοι ο θεος et προσθειη B*L*†] ποιησαισαν μ. οι θεοι et προσθειησαν rel.: cf. 19 2 | αλωπεξιν] δραξι *L*: cf. Ioseph. Antiq. VIII 371 Niese (κατα δρακα) || **11** ο 1° > BA† | και ειπεν] > AV†, in Sy sub ※ || **12** οτε] ως A† | οι > B*† || **13** τω βασ. B*L*†] τω αχααβ (+ τω A†) βασ. rel. | παντα > B† | σημ./εις χ. σας] tr. *O*† || **14** χωρων] χορ. B: item in 15. 17. 19; πολεων *O*† hoc loco, non in seq. || **15** αχααβ > *O* | τα παιδ. των αρχ. Ra.] τους παιδας των αρχ. A pl., τους αρχοντας τα παιδαρια B†, pr. τους αρχοντας και *L*†; cf. 17. 19 | εγενετο B | διακοσιοι] -σια B†, τριακοσιοι A† | και 3° > A*L* | τριακοντα B†] + ※(και) δυο rel.; ad quae superadd. και (ο) βασιλευς εζερ μετ αυτου *L*†: cf. 𝔐 16 fin. | τον] pr. συμπαντα *O*†: pro συν παντα, cf. I 2 22 | παν (cf. Iud. 7 4 B)] παντα A*L* | εξηκοντα χιλιαδας *L*] χιλ. > B†, επτα χιλ. *O* || **16** σοκχω *OL*†

ἦλθον παιδάρια ἀρχόντων τῶν χωρῶν ἐν πρώτοις. καὶ ἀποστέλ-
λουσιν καὶ ἀπαγγέλλουσιν τῷ βασιλεῖ Συρίας λέγοντες Ἄνδρες
ἐξεληλύθασιν ἐκ Σαμαρείας. [18]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰ εἰς εἰρήνην 18
ἐκπορεύονται, συλλάβετε αὐτοὺς ζῶντας, καὶ εἰ εἰς πόλεμον, ζῶν-
τας συλλάβετε αὐτούς· [19]καὶ μὴ ἐξελθάτωσαν ἐκ τῆς πόλεως τὰ 19
παιδάρια ἀρχόντων τῶν χωρῶν. καὶ ἡ δύναμις ὀπίσω αὐτῶν [20]ἐπά- 20
ταξεν ἕκαστος τὸν παρ᾽ αὐτοῦ καὶ ἐδευτέρωσεν ἕκαστος τὸν παρ᾽
αὐτοῦ, καὶ ἔφυγεν Συρία, καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς Ισραηλ· καὶ σῴ-
ζεται υἱὸς Αδερ βασιλεὺς Συρίας ἐφ᾽ ἵππου ἱππέως. [21]καὶ ἐξῆλθεν 21
βασιλεὺς Ισραηλ καὶ ἔλαβεν πάντας τοὺς ἵππους καὶ τὰ ἅρματα
καὶ ἐπάταξεν πληγὴν μεγάλην ἐν Συρίᾳ. [22]καὶ προσῆλθεν ὁ προ- 22
φήτης πρὸς βασιλέα Ισραηλ καὶ εἶπεν Κραταιοῦ καὶ γνῶθι καὶ ἰδὲ
τί ποιήσεις, ὅτι ἐπιστρέφοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ υἱὸς Αδερ βασιλεὺς
Συρίας ἀναβαίνει ἐπὶ σέ.

[23]Καὶ οἱ παῖδες βασιλέως Συρίας εἶπον Θεὸς ὀρέων θεὸς Ισραηλ 23
καὶ οὐ θεὸς κοιλάδων, διὰ τοῦτο ἐκραταίωσεν ὑπὲρ ἡμᾶς· ἐὰν δὲ
πολεμήσωμεν αὐτοὺς κατ᾽ εὐθύ, εἰ μὴ κραταιώσομεν ὑπὲρ αὐτούς.
[24]καὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο ποίησον· ἀπόστησον τοὺς βασιλεῖς ἕκαστον 24
εἰς τὸν τόπον αὐτῶν καὶ θοῦ ἀντ᾽ αὐτῶν σατράπας, [25]καὶ ἀλλά- 25
ξομέν σοι δύναμιν κατὰ τὴν δύναμιν τὴν πεσοῦσαν ἀπὸ σοῦ καὶ
ἵππον κατὰ τὴν ἵππον καὶ ἅρματα κατὰ τὰ ἅρματα καὶ πολεμήσο-
μεν πρὸς αὐτοὺς κατ᾽ εὐθὺ καὶ κραταιώσομεν ὑπὲρ αὐτούς. καὶ
ἤκουσεν τῆς φωνῆς αὐτῶν καὶ ἐποίησεν οὕτως. [26]καὶ ἐγένετο ἐπι- 26
στρέψαντος τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ ἐπεσκέψατο υἱὸς Αδερ τὴν Συρίαν
καὶ ἀνέβη εἰς Αφεκα εἰς πόλεμον ἐπὶ Ισραηλ. [27]καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ 27
ἐπεσκέπησαν καὶ παρεγένοντο εἰς ἀπαντὴν αὐτῶν, καὶ παρενέβαλεν
Ισραηλ ἐξ ἐναντίας αὐτῶν ὡσεὶ δύο ποίμνια αἰγῶν, καὶ Συρία
ἔπλησεν τὴν γῆν. [28]καὶ προσῆλθεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ καὶ εἶπεν 28

17 παιδαρια αρχοντων] αρχοντες παιδαρια B†, οι αρχοντες και τα παιδαρια των αρχοντων *L*†: cf. 15 | αποστελλ. — συριας] απεστειλεν υιος αδερ και ανηγγειλαν αυτω *O* || **18** και ειπεν] ειπειν B† | ει 1^0 > B | εκπορ.] pr. ου γαρ B†, pr. αυτοι *L*† | συλλαβετε bis] -βειν B† | ει 2^0] η A†, > B | πολεμον B*L*†] + εξηλθον rel. || **19** μη εξελθ.] εξηλθον *L*† | εκ τ. πολ. / τα παιδ.] tr. A† | πολεως] + αρχοντα B†: cf. 15; + και ερχονται *L*†, + και εξηλθον εκ της πολεως mu. | αρχοντων] -τα B† || **20** init.] pr. και *O*–A*L* | και εδευτερ. — αυτου 2^0 > *O*V† | βασιλεως B | ιππου] ιππων A† | ιππεως] συν ιππευσιν τισιν *O* || **21** ισραηλ] συριας A† | παντας] > A*L*†, in Sy sub ÷ | πληγην μεγ. / εν συρια] tr. *O*† || **22** ειπεν] + ※αυτω *O*† | επιστρεψαντος A† | αναβαινει] ανεισιν A† || **23** συριας] + και B† | ειπον B*L*†] ειπαν(uel -πον) προς αυτον rel. | θεος 2^0] pr. ο *L*, pr. κυριος ο A† | κοιλαδος B† hoc loco, non in 28 | πολεμησομεν BA† || **24** αντ αυτων / σατρ.] tr. *O*† || **25** απο σου > B† | την 3^0] τον B† | αυτων] -του B† || **26** αφεκαν A† || **27** επεσκεπ.] + ※και διοικηθησαν *O*† | απαντην B†] -τησιν rel. | αυτων 1^0] ν > B† | παρενεβ.] παρενεβαλον ※οι υιοι *O* || **28** ο 1^0 > A*L*V† | και ειπεν τω βασ.] προς βασιλεα A†

τῷ βασιλεῖ Ισραηλ Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν εἶπεν Συρία Θεὸς
ὀρέων κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ καὶ οὐ θεὸς κοιλάδων αὐτός, καὶ
δώσω τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην εἰς χεῖρα σήν, καὶ γνώσῃ
29 ὅτι ἐγὼ κύριος. 29καὶ παρεμβάλλουσιν οὗτοι ἀπέναντι τούτων ἑπτὰ
ἡμέρας, καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ προσήγαγεν ὁ πό-
λεμος, καὶ ἐπάταξεν Ισραηλ τὴν Συρίαν ἑκατὸν χιλιάδας πεζῶν
30 μιᾷ ἡμέρᾳ. 30καὶ ἔφυγον οἱ κατάλοιποι εἰς Αφεκα εἰς τὴν πόλιν,
καὶ ἔπεσεν τὸ τεῖχος ἐπὶ εἴκοσι καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἀνδρῶν τῶν
καταλοίπων. — καὶ υἱὸς Αδερ ἔφυγεν καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον
31 τοῦ κοιτῶνος εἰς τὸ ταμιεῖον. 31καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν αὐτοῦ Οἶδα
ὅτι βασιλεῖς Ισραηλ βασιλεῖς ἐλέους εἰσίν· ἐπιθώμεθα δὴ σάκκους
ἐπὶ τὰς ὀσφύας ἡμῶν καὶ σχοινία ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν καὶ ἐξ-
έλθωμεν πρὸς βασιλέα Ισραηλ, εἴ πως ζωογονήσει τὰς ψυχὰς ἡμῶν.
32 32καὶ περιεζώσαντο σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν καὶ ἔθεσαν
σχοινία ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ισραηλ Δοῦ-
λός σου υἱὸς Αδερ λέγει Ζησάτω δὴ ἡ ψυχή μου. καὶ εἶπεν Εἰ
33 ἔτι ζῇ; ἀδελφός μού ἐστιν. 33καὶ οἱ ἄνδρες οἰωνίσαντο καὶ ἔσπευ-
σαν καὶ ἀνέλεξαν τὸν λόγον ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ εἶπον
Ἀδελφός σου υἱὸς Αδερ. καὶ εἶπεν Εἰσέλθατε καὶ λάβετε αὐτόν·
καὶ ἐξῆλθεν πρὸς αὐτὸν υἱὸς Αδερ, καὶ ἀναβιβάζουσιν αὐτὸν πρὸς
34 αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα. 34καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Τὰς πόλεις, ἃς ἔλαβεν
ὁ πατήρ μου παρὰ τοῦ πατρός σου, ἀποδώσω σοι, καὶ ἐξόδους
θήσεις σαυτῷ ἐν Δαμασκῷ, καθὼς ἔθετο ὁ πατήρ μου ἐν Σαμα-
ρείᾳ· καὶ ἐγὼ ἐν διαθήκῃ ἐξαποστελῶ σε. καὶ διέθετο αὐτῷ δια-
θήκην καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτόν.
35 35Καὶ ἄνθρωπος εἷς ἐκ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν εἶπεν πρὸς
τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐν λόγῳ κυρίου Πάταξον δή με· καὶ οὐκ ἠθέ-
36 λησεν ὁ ἄνθρωπος πατάξαι αὐτόν. 36καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Ἀνθ'
ὧν οὐκ ἤκουσας τῆς φωνῆς κυρίου, ἰδοὺ σὺ ἀποτρέχεις ἀπ' ἐμοῦ,
καὶ πατάξει σε λέων· καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ εὑρίσκει αὐτὸν
37 λέων καὶ ἐπάταξεν αὐτόν. 37καὶ εὑρίσκει ἄνθρωπον ἄλλον καὶ εἰ-

28 ειπεν 2^{0} > A† | θεος 1^{0}] pr. ο A† | και δωσω] δωσει A† || **29** παρεμβαλουσιν BA | ουτοι] αυτ. A | τη ημ. τη εβδ.] εβδ. ημ. A† | εκατον] + και εικοσι *L*† | μια ημερα B*L*†] tr. rel. (A εν ημ. μια) || **31** ειπεν τοις παισιν B *L*†] ειπον(A† -παν) προς αυτον οι(> A†) παιδες rel. | οιδα BL^{p}†] οιδατε L^{p}†, ιδου δη οιδαμεν rel. | ισραηλ 1^{0}] pr. ※οικου *O*† | δη] ουν A*L*† | εξελθ.] + ετι B† || **32** επι 1^{0}] περι B†, > *L*† | εθεσαν B† (cf. Thack. p. 255)] εθηκαν A†; εδησαν σχοινιοις *L*† pro εθ. σχοιν. επι; εθεντο rel. | ζησατω] ζητω A† | μου 1^{0}] ημων B*† | αδελφος] pr. ο B† || **33** εσπευσαν *L*†] εσπεισαντο rel. (in *O* sub ÷) | εκ] απο B | ειπον] -πεν A† | αδερ 1^{0}] + λεγει A† | προς αυτον ult.] in finem uersus tr. *L*†, in fine uersus repetit A† (αυτον προς αυτον in Sy sub ÷) || **34** εξοδον *L*B^{c}† | fin.] + εκ της οικιας αυτου και απηλθεν απ αυτου *L*† || **35** δη με] tr. A | ο ανθρ./παταξαι] tr. B† || **36** ιδου] pr. και B† | λεων bis] pr. ο *L*† || **37** init. — αυτον > A†

πεν Πάταξόν με δή· καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος πατάξας καὶ
συνέτριψεν. [38]καὶ ἐπορεύθη ὁ προφήτης καὶ ἔστη τῷ βασιλεῖ Ισρα- 38
ηλ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ καὶ κατεδήσατο τελαμῶνι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.
[39]καὶ ἐγένετο ὡς ὁ βασιλεὺς παρεπορεύετο, καὶ οὗτος ἐβόα πρὸς 39
τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν Ὁ δοῦλός σου ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν στρατιὰν
τοῦ πολέμου, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ εἰσήγαγεν πρός με ἄνδρα καὶ εἶπεν
πρός με Φύλαξον τοῦτον τὸν ἄνδρα, ἐὰν δὲ ἐκπηδῶν ἐκπη-
δήσῃ, καὶ ἔσται ἡ ψυχή σου ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἢ τάλαντον
ἀργυρίου στήσεις· [40]καὶ ἐγενήθη περιεβλέψατο ὁ δοῦλός σου ὧδε 40
καὶ ὧδε, καὶ οὗτος οὐκ ἦν. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς
Ισραηλ Ἰδοὺ καὶ τὰ ἔνεδρα, παρ᾽ ἐμοὶ ἐφόνευσας. [41]καὶ ἔσπευσεν 41
καὶ ἀφεῖλεν τὸν τελαμῶνα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, καὶ ἐπέγνω
αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ισραηλ ὅτι ἐκ τῶν προφητῶν οὗτος. [42]καὶ εἶπεν 42
πρὸς αὐτόν Τάδε λέγει κύριος Διότι ἐξήνεγκας σὺ ἄνδρα ὀλέθριον
ἐκ χειρός σου, καὶ ἔσται ἡ ψυχή σου ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ
ὁ λαός σου ἀντὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. [43]καὶ ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς Ισρα- 43
ηλ συγκεχυμένος καὶ ἐκλελυμένος καὶ ἔρχεται εἰς Σαμάρειαν.
[1]Καὶ ἐκάθισεν τρία ἔτη, καὶ οὐκ ἦν πόλεμος ἀνὰ μέσον Συρίας 22
καὶ ἀνὰ μέσον Ισραηλ. [2]καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ καὶ 2
κατέβη Ιωσαφατ βασιλεὺς Ιουδα πρὸς βασιλέα Ισραηλ. [3]καὶ 3
εἶπεν βασιλεὺς Ισραηλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ Εἰ οἴδατε ὅτι ἡμῖν
Ρεμμαθ Γαλααδ, καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν λαβεῖν αὐτὴν ἐκ χειρὸς βασι-
λέως Συρίας; [4]καὶ εἶπεν βασιλεὺς Ισραηλ πρὸς Ιωσαφατ Ἀναβήσῃ 4
μεθ᾽ ἡμῶν εἰς Ρεμμαθ Γαλααδ εἰς πόλεμον; καὶ εἶπεν Ιωσαφατ
Καθὼς ἐγὼ οὕτως καὶ σύ, καθὼς ὁ λαός μου ὁ λαός σου, καθὼς
οἱ ἵπποι μου οἱ ἵπποι σου. [5]καὶ εἶπεν Ιωσαφατ βασιλεὺς Ιουδα 5
πρὸς βασιλέα Ισραηλ Ἐπερωτήσατε δὴ σήμερον τὸν κύριον. [6]καὶ 6
συνήθροισεν ὁ βασιλεὺς Ισραηλ πάντας τοὺς προφήτας ὡς τετρα-
κοσίους ἄνδρας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς Εἰ πορευθῶ εἰς Ρεμ-
μαθ Γαλααδ εἰς πόλεμον ἢ ἐπίσχω; καὶ εἶπαν Ἀνάβαινε, καὶ διδοὺς
δώσει κύριος εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως. [7]καὶ εἶπεν Ιωσαφατ πρὸς 7
βασιλέα Ισραηλ Οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ κυρίου καὶ ἐπερω-
τήσομεν τὸν κύριον δι᾽ αὐτοῦ; [8]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ισραηλ πρὸς 8

38 τελαμ.] ταλ. A†: item in 41 || 39 ο βασ. / παρεπορ.] tr. B† | εισηγαγεν] εξηγ. B† | προς με 2^0] μοι L^{p}†, > OL^{p}† | τουτον / τον ανδρα] tr. *O*†, τουτον *L*† | δε > A† || 40 και τα ενεδρα] δικαστης συ *L*† || 41 επεγνω] επ > A† || 42 εξηνεγκας] εξηγαγες A†, εξαπεστειλας *L*† | σου 1^0] μου AB^{c} || 43 ισραηλ] + ※προς οικον αυτου *O*†

22 2 εγενετο A*L*† || 4 αναβηση] -βηθι A† | εις(> A) ρ. γαλ. / εις πολ.] tr. *O* | ιωσαφατ 2^0] + ※προς βασιλεα ισραηλ *O*† | ουτως / και συ] tr. B*O*† (ουτως in *O* sub ÷) || 6 ο 1^0 > B | ως] ωστε A† | επεχω BV† | και ult.] οτι A*L*† || 7 βασ.] pr. τον A*L*† | ουκ] pr. αρα *O*† | κυριου] + ουκετι *O*†

Ιωσαφατ Ἔτι ἔστιν ἀνὴρ εἷς τοῦ ἐπερωτῆσαι τὸν κύριον δι' αὐτοῦ,
καὶ ἐγὼ μεμίσηκα αὐτόν, ὅτι οὐ λαλεῖ περὶ ἐμοῦ καλά, ἀλλ' ἢ κακά,
Μιχαιας υἱὸς Ιεμλα. καὶ εἶπεν Ιωσαφατ βασιλεὺς Ιουδα Μὴ λεγέτω
9 ὁ βασιλεὺς οὕτως. 9 καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ισραηλ εὐνοῦχον ἕνα
10 καὶ εἶπεν Τάχος Μιχαιαν υἱὸν Ιεμλα. 10 καὶ ὁ βασιλεὺς Ισραηλ καὶ
Ιωσαφατ βασιλεὺς Ιουδα ἐκάθηντο ἀνὴρ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ
ἔνοπλοι ἐν ταῖς πύλαις Σαμαρείας, καὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπρο-
11 φήτευον ἐνώπιον αὐτῶν. 11 καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Σεδεκιας υἱὸς Χα-
νανα κέρατα σιδηρᾶ καὶ εἶπεν Τάδε λέγει κύριος Ἐν τούτοις κερα-
12 τιεῖς τὴν Συρίαν, ἕως συντελεσθῇ. 12 καὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπρο-
φήτευον οὕτως λέγοντες Ἀνάβαινε εἰς Ρεμμαθ Γαλααδ, καὶ εὐοδώ-
13 σει καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖράς σου καὶ τὸν βασιλέα Συρίας. 13 καὶ
ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς καλέσαι τὸν Μιχαιαν ἐλάλησεν αὐτῷ λέγων
Ἰδοὺ δὴ λαλοῦσιν πάντες οἱ προφῆται ἐν στόματι ἑνὶ καλὰ περὶ
τοῦ βασιλέως· γίνου δὴ καὶ σὺ εἰς λόγους σου κατὰ τοὺς λόγους
14 ἑνὸς τούτων καὶ λάλησον καλά. 14 καὶ εἶπεν Μιχαιας Ζῇ κύριος ὅτι
15 ἃ ἂν εἴπῃ κύριος πρός με, ταῦτα λαλήσω. 15 καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν
βασιλέα, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς Μιχαια, εἰ ἀναβῶ εἰς Ρεμμαθ
Γαλααδ εἰς πόλεμον ἢ ἐπίσχω; καὶ εἶπεν Ἀνάβαινε, καὶ εὐοδώσει
16 καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖρα τοῦ βασιλέως. 16 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βα-
σιλεύς Ποσάκις ἐγὼ ὁρκίζω σε ὅπως λαλήσῃς πρός με ἀλήθειαν
17 ἐν ὀνόματι κυρίου; 17 καὶ εἶπεν Μιχαιας Οὐχ οὕτως· ἑώρακα πάν-
τα τὸν Ισραηλ διεσπαρμένον ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς ποίμνιον, ᾧ οὐκ
ἔστιν ποιμήν, καὶ εἶπεν κύριος Οὐ κύριος τούτοις, ἀναστρεφέτω
18 ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ. 18 καὶ εἶπεν βασιλεὺς Ισρα-
ηλ πρὸς Ιωσαφατ βασιλέα Ιουδα Οὐκ εἶπα πρὸς σέ Οὐ προφη-
19 τεύει οὗτός μοι καλά, διότι ἀλλ' ἢ κακά; 19 καὶ εἶπεν Μιχαιας Οὐχ
οὕτως, οὐκ ἐγώ, ἄκουε ῥῆμα κυρίου, οὐχ οὕτως· εἶδον τὸν κύριον
θεὸν Ισραηλ καθήμενον ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ
τοῦ οὐρανοῦ εἱστήκει περὶ αὐτὸν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ εὐωνύ-
20 μων αὐτοῦ. 20 καὶ εἶπεν κύριος Τίς ἀπατήσει τὸν Αχααβ βασιλέα

8 ετι *O*†] εις B†, + εις pl. | εἷς του *L*†] εἷς το rel. | ιεμλα Gra.] ιεμαα A†, ιεμιας B†, ιεμ(β)λαα pl., ναμαλει *L*†: item in 9, sed B† ιεμια; cf. Par. II 18 7 || 9 ταχος (cf. Par. II 18 8)] pr. το A*L* | ιεμλα: cf. 8 || 10 εκαθητο A | αυτου] -των *O*Bc || 11 χανανα A†] χαανα B†, χανααν rel.: cf. 24 Par. II 18 10 || 12 και ult. B*L*†] > rel. | συρ. > A† || 13 ενι] επι B | περι] κατα B† | γινου B*L*†] γενου rel. | κατα] pr. εις B Sy† || 14 α αν] εαν A || 15 αυτω / c βασ.] tr. A | ειπεν 2°] + ※προς αυτον *O*†, + αυτω *L*† | και δωσει *O*† (sub ※; cf. 12)] om. rel. | εις χειρα B†] εν χειρι *L*†, εις χειρας rel. || 16 ποσακις (sic etiam Bc)] πεντακις B*†, ετι δις *O*Bmg | ορκιζω] pr. εξ B†: ex Matth. 26 63 || 17 μιχαιας > B*O*V† | παντα τον] tr. B† | διεσπαρμενους B Sy† | ου κυριος τουτοις *O*] + θεος B†, + εις θεον pl., ει κυριως αυτοι προς (τον) θεον *L*† | αναστρεφ.] in fin. u. tr. B || 18 βασιλευς] pr. ο A*L* | ου] pr. οτι *OL*† || 19 τον κυριον > B† | θρονου] pr. του A | αυτου paenult. > *O*†

Ισραηλ καὶ ἀναβήσεται καὶ πεσεῖται ἐν Ρεμμαθ Γαλααδ; καὶ εἶπεν
οὗτος οὕτως καὶ οὗτος οὕτως. 21καὶ ἐξῆλθεν πνεῦμα καὶ ἔστη 21
ἐνώπιον κυρίου καὶ εἶπεν Ἐγὼ ἀπατήσω αὐτόν. καὶ εἶπεν πρὸς
αὐτὸν κύριος Ἐν τίνι; 22καὶ εἶπεν Ἐξελεύσομαι καὶ ἔσομαι πνεῦ- 22
μα ψευδὲς ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν
Ἀπατήσεις καί γε δυνήσει, ἔξελθε καὶ ποίησον οὕτως. 23καὶ νῦν 23
ἰδοὺ ἔδωκεν κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι πάντων τῶν προ-
φητῶν σου τούτων, καὶ κύριος ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακά. 24καὶ προσ- 24
ῆλθεν Σεδεκιου υἱὸς Χανανα καὶ ἐπάταξεν τὸν Μιχαιαν ἐπὶ τὴν
σιαγόνα καὶ εἶπεν Ποῖον πνεῦμα κυρίου τὸ λαλῆσαν ἐν σοί; 25καὶ 25
εἶπεν Μιχαιας Ἰδοὺ σὺ ὄψῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν εἰσέλθῃς
ταμιεῖον τοῦ ταμιείου τοῦ κρυβῆναι. 26καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ισραηλ 26
Λάβετε τὸν Μιχαιαν καὶ ἀποστρέψατε αὐτὸν πρὸς Εμηρ τὸν ἄρ-
χοντα τῆς πόλεως· καὶ τῷ Ιωας υἱῷ τοῦ βασιλέως 27εἰπὸν θέ- 27
σθαι τοῦτον ἐν φυλακῇ καὶ ἐσθίειν αὐτὸν ἄρτον θλίψεως καὶ ὕδωρ
θλίψεως ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ. 28καὶ εἶπεν Μιχαιας 28
Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, οὐκ ἐλάλησεν κύριος ἐν ἐμοί.
29Καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ισραηλ καὶ Ιωσαφατ βασιλεὺς Ιουδα μετ' 29
αὐτοῦ εἰς Ρεμμαθ Γαλααδ. 30καὶ εἶπεν βασιλεὺς Ισραηλ πρὸς Ιω- 30
σαφατ βασιλέα Ιουδα Συγκαλύψομαι καὶ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν πό-
λεμον, καὶ σὺ ἔνδυσαι τὸν ἱματισμόν μου· καὶ συνεκαλύψατο ὁ
βασιλεὺς Ισραηλ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον. 31καὶ βασιλεὺς Συ- 31
ρίας ἐνετείλατο τοῖς ἄρχουσι τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ τριάκοντα καὶ
δυσὶν λέγων Μὴ πολεμεῖτε μικρὸν καὶ μέγαν ἀλλ' ἢ τὸν βασιλέα
Ισραηλ μονώτατον. 32καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρ- 32
μάτων τὸν Ιωσαφατ βασιλέα Ιουδα, καὶ αὐτοὶ εἶπον Φαίνεται βα-
σιλεὺς Ισραηλ οὗτος· καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν πολεμῆσαι, καὶ ἀνέ-
κραξεν Ιωσαφατ. 33καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων 33
ὅτι οὐκ ἔστιν βασιλεὺς Ισραηλ οὗτος, καὶ ἀπέστρεψαν ἀπ' αὐτοῦ.
34καὶ ἐνέτεινεν εἰς τὸ τόξον εὐστόχως καὶ ἐπάταξεν τὸν βασιλέα 34

20 ραμμαθ A | ουτως 1⁰⌒2⁰ A | fin.] + και ειπεν ου δυνηση και ειπεν εν σοι *L*†: cf. 22 || **21** προς αυτον / κυριος] tr. *O*† || **22** εν στοματι] εις το στομα B† || **24** σεδεκιου B†] -κιας rel. | χανανα Ra.] χανααν mss.: cf. 11 | πνευμα κυριου] ※τουτο παρηλθεν ↙ πν. κυρ. ※παρ εμου *O*†, + απεστη απ εμου *L*† (sequitur του λαλησαι pro το -σαν) || **25** συ > A† | εν > B† | κρυβηναι] κρυφιου B*† || **26** ισραηλ > A† | εμηρ Ra.] σεμηρ B†, (σ)εμμηρ *L*†, αμ(μ)ων rel.: cf. Par. II 18 25 | αρχοντα] βασιλεα B† | τω ιωας υιω B*L*†] προς ι. υιον rel. || **27** ειπον] + ταδε λεγει ο βασιλευς *O*† | θεσθαι] pr. του *L*†, θεσθε *O*† (A -θαι pro -θε): cf. Par. II 18 26 | εσθιειν αυτον] εσθιετω *OL*† | υδωρ] pr. πινετω *L*† || **28** ουκ ελαλ.] ου λελαληκεν B*L*† | fin.] + ※και ειπεν ακουσατε λαοι παντες *O*† || **30** συγκαλυψομαι B*L*(†)] -ψον με rel.: cf. Par. II 18 29 | ο > B† || **31** δυσιν B†] δυο rel. || **32** ιωσαφαθ B*† 2⁰: item in 41—52, sed 1⁰ et in 2—30 etiam B* -φατ (Bc saepe -φαθ): cf. II 20 24 || **34** επετεινεν B† | το > AV†

Ισραηλ ἀνὰ μέσον τοῦ πνεύμονος καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ θώρακος.
καὶ εἶπεν τῷ ἡνιόχῳ αὐτοῦ Ἐπίστρεψον τὰς χεῖράς σου καὶ ἐξ-
35 άγαγέ με ἐκ τοῦ πολέμου, ὅτι τέτρωμαι. [35]καὶ ἐτροπώθη ὁ πόλεμος
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὁ βασιλεὺς ἦν ἑστηκὼς ἐπὶ τοῦ ἅρματος
ἐξ ἐναντίας Συρίας ἀπὸ πρωὶ ἕως ἑσπέρας καὶ ἀπέχυννε τὸ αἷμα
ἐκ τῆς πληγῆς εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἅρματος· καὶ ἀπέθανεν ἑσπέ-
ρας, καὶ ἐξεπορεύετο τὸ αἷμα τῆς τροπῆς ἕως τοῦ κόλπου τοῦ ἅρ-
36 ματος. [36]καὶ ἔστη ὁ στρατοκῆρυξ δύνοντος τοῦ ἡλίου λέγων Ἕκα-
37 στος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν καὶ εἰς τὴν ἑαυτοῦ γῆν, [37]ὅτι τέθνηκεν
ὁ βασιλεύς. καὶ ἦλθον εἰς Σαμάρειαν καὶ ἔθαψαν τὸν βασιλέα ἐν
38 Σαμαρείᾳ. [38]καὶ ἀπένιψαν τὸ ἅρμα ἐπὶ τὴν κρήνην Σαμαρείας, καὶ
ἐξέλειξαν αἱ ὕες καὶ οἱ κύνες τὸ αἷμα, καὶ αἱ πόρναι ἐλούσαντο
39 ἐν τῷ αἵματι κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν. [39]καὶ τὰ λοιπὰ
τῶν λόγων Αχααβ καὶ πάντα, ἃ ἐποίησεν, καὶ οἶκον ἐλεφάντινον,
ὃν ᾠκοδόμησεν, καὶ πάσας τὰς πόλεις, ἃς ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ
ταῦτα γέγραπται ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων
40 Ισραηλ; [40]καὶ ἐκοιμήθη Αχααβ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβα-
σίλευσεν Οχοζιας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.
41 [41]Καὶ Ιωσαφατ υἱὸς Ασα ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ιουδα. ἔτει τετάρτῳ
42 τῷ Αχααβ βασιλέως Ισραηλ ἐβασίλευσεν. [42]Ιωσαφατ υἱὸς τριάκοντα
καὶ πέντε ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη
ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Αζουβα
43 θυγάτηρ Σελεϊ. [43]καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ Ασα τοῦ πατρὸς αὐ-
τοῦ· οὐκ ἐξέκλινεν ἀπ᾽ αὐτῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς
44 κυρίου· [44]πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆρεν, ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζεν καὶ
45 ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. [45]καὶ εἰρήνευσεν Ιωσαφατ μετὰ βασιλέως
46 Ισραηλ. [46]καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιωσαφατ καὶ αἱ δυναστεῖαι
αὐτοῦ, ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων
51 τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ιουδα; [51]καὶ ἐκοιμήθη Ιωσαφατ μετὰ

34 την χειρα *OL*† || **35** της ult.] pr. εκ A† || **36** στρατ.] + ※εν τη παρεμβολη *O* | fin.] + αποτρεχετω A† || 37 ηλθεν A† | σαμαρειαν] pr. την B† || 38 αρμα *O*] αιμα B pl., αιμα απο του αρματος *L* | αι υες και (cf. 20 19)] in *O* sub ÷, > *L* | αιμα] + ※αυτου *O*† || 39 ουκ] και B*O*† | επι(εν A) βιβλιου A*L*† || **41—51** > *L*†, cf. 16 28a–h || **41** ιωσαφατ: cf. 32 | ιουδαν A | ετει τεταρτω τω BA†] εν ετει τετ. του rel. | βασ. ισρ. > B† || **42** υιος B*O*†] + ασα rel. | αζουβα] αζαεβα B† | σελει Ra. (cf. 16 28a)] σεμεει B†, σαλαλα A†, σαλαει V pl. || **43** εν οφθ.] ενωπιον A: cf. 16 28b || **45** βασιλεων A† || **46** εποι.] + ※και οσα επολεμησεν *O*† | ουκ ιδου] ουχι A† | γεγραμμ.] pr. εν B† | των ημερων — fin.] ιωσαφαθ B† || post 46 addit *O*† ※(47) και περισσον του ενδιηλλαγμενου ο(A† ουχ) υπελειφθη εν ημεραις ασα πατρος αυτου επελεξεν απο της γης. (48) και βασιλευς ουκ ην εν εδωμ εστηλωμενος. και ο βασιλευς (49) ιωσαφατ εποιησεν νηας εις θαρσις (εις θ. > A†) του πορευθηναι ωφιρδε(cf. IV 16 9) εις χρυσιον και ουκ επορευθησαν, οτι συνετριβησαν νηες εν ασιωνγαβερ. (50) τοτε ειπεν οχοζιας υιος αχααβ προς ιωσαφατ πορευθητωσαν

τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη παρὰ τοῖς πατράσιν αὐτοῦ ἐν πό-
λει Δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ · καὶ ἐβασίλευσεν Ιωραμ υἱὸς αὐτοῦ
ἀντ' αὐτοῦ.
[52]Καὶ Οχοζιας υἱὸς Αχααβ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ισραηλ ἐν Σαμαρείᾳ 52
ἐν ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ Ιωσαφατ βασιλεῖ Ιουδα · καὶ ἐβασίλευσεν
ἐν Ισραηλ ἔτη δύο. [53]καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου 53
καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Αχααβ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν ὁδῷ Ιεζαβελ
τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις οἴκου Ιεροβοαμ υἱοῦ Να-
βατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραηλ. [54]καὶ ἐδούλευσεν τοῖς Βααλιμ καὶ 54
προσεκύνησεν αὐτοῖς καὶ παρώργισεν τὸν κύριον θεὸν Ισραηλ κα-
τὰ πάντα τὰ γενόμενα ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

δουλοι μου(A† σου) μετα των δουλων σου(A† μου) και(sic) ταις ναυσιν · και ουκ ηθελησεν ιωσαφατ || 51 ιωσαφατ et παρα τ. πατρ. αυτου > B† || 52 βασιλει] -λεως A | ετη δυο] tr. A || 53 εναντ.] ενωπιον *AL* | αχααβ / του πατρ. αυτου] tr. B†, αχααβ in *O* sub ÷, του πατρ. αυτου > *L*† | οικου] > *AL*†, in Sy sub ÷ || 54 fin.] *BL*† addunt initium libri sequentis, B† usque ad IV 1 1 fin., *L*† usque ad IV 1 2 ηρρωστησεν, cf. I 31 13
Subscr. βασιλειων γ' *BAL*[127], nulla subscr. est in *L*−[127], cf. Regn. I subscr.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Δ'

[1]Καὶ ἠθέτησεν Μωαβ ἐν Ισραηλ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Αχααβ. [2]καὶ **1**
ἔπεσεν Οχοζιας διὰ τοῦ δικτυωτοῦ τοῦ ἐν τῷ ὑπερῴῳ αὐτοῦ τῷ
ἐν Σαμαρείᾳ καὶ ἠρρώστησεν. καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτούς Δεῦτε καὶ ἐπιζητήσατε ἐν τῇ Βααλ μυῖαν θεὸν Ακ-
καρων εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀρρωστίας μου ταύτης · καὶ ἐπορεύθη-
σαν ἐπερωτῆσαι δι' αὐτοῦ. [3]καὶ ἄγγελος κυρίου ἐλάλησεν πρὸς 3
Ηλιου τὸν Θεσβίτην λέγων Ἀναστὰς δεῦρο εἰς συνάντησιν τῶν
ἀγγέλων Οχοζιου βασιλέως Σαμαρείας καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτούς
Εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν ἐν Ισραηλ ὑμεῖς πορεύεσθε ἐπιζητῆσαι
ἐν τῇ Βααλ μυῖαν θεὸν Ακκαρων; [4]καὶ οὐχ οὕτως · ὅτι τάδε λέγει 4
κύριος Ἡ κλίνη, ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι
ἐκεῖ θανάτῳ ἀποθανῇ. καὶ ἐπορεύθη Ηλιου καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς.
[5]καὶ ἐπεστράφησαν οἱ ἄγγελοι πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς 5

Regn. IV: B; *O* = A Sy(Arm) et multis locis 121 247; *L* = 19 93 108 700 et plerumque 82 127; cf. Regn. III.
1 2 τω 2^0 B Sy†] του A | επιζητησατε] επερωτησ. *OL*†: cf. 16 | τη βααλ A†: item mu. in 3, BA in 6. 16, sed τω β. B in 2. 3, A in 3, pl. in 6. 16 | αυτου ult.] -των *O*† || 3 ελαλησεν προς V] εκαλεσεν BA | αναστας δευρο] αναστηθι και πορευθητι *O*(†) || 4 κλινη] + σου A† | εκει 2^0] > B, in *O* sub ÷; εν αυτη *L*†

6 Τί ὅτι ἐπεστρέψατε; [6]καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν Ἀνὴρ ἀνέβη εἰς συν-
άντησιν ἡμῶν καὶ εἶπεν πρὸς ἡμᾶς Δεῦτε ἐπιστράφητε πρὸς τὸν
βασιλέα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς καὶ λαλήσατε πρὸς αὐτόν Τάδε
λέγει κύριος Εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν ἐν Ισραηλ σὺ πορεύῃ ζη-
τῆσαι ἐν τῇ Βααλ μυῖαν θεὸν Ακκαρων; οὐχ οὕτως· ἡ κλίνη, ἐφ'
7 ἧς ἀνέβης ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ. [7]καὶ
ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς λέγων Τίς ἡ κρίσις τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἀνα-
βάντος εἰς συνάντησιν ὑμῖν καὶ λαλήσαντος πρὸς ὑμᾶς τοὺς λό-
8 γους τούτους; [8]καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν Ἀνὴρ δασὺς καὶ ζώνην δερ-
ματίνην περιεζωσμένος τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Ηλιου ὁ Θε-
9 σβίτης οὗτός ἐστιν. [9]καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἡγούμενον πεντη-
κόνταρχον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη καὶ ἦλθεν πρὸς
αὐτόν, καὶ ἰδοὺ Ηλιου ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους. καὶ
ἐλάλησεν ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν Ἄνθρωπε τοῦ
10 θεοῦ, ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσέν σε, κατάβηθι. [10]καὶ ἀπεκρίθη Ηλιου καὶ
εἶπεν πρὸς τὸν πεντηκόνταρχον Καὶ εἰ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐγώ,
καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ καταφάγεταί σε καὶ τοὺς
πεντήκοντά σου· καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν
11 αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. [11]καὶ προσέθετο ὁ βασιλεὺς
καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἄλλον πεντηκόνταρχον καὶ τοὺς πεντή-
κοντα αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη καὶ ἐλάλησεν ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐ-
τὸν καὶ εἶπεν Ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, τάδε λέγει ὁ βασιλεύς Ταχέως
12 κατάβηθι. [12]καὶ ἀπεκρίθη Ηλιου καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν
Εἰ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐγώ εἰμι, καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
καὶ καταφάγεταί σε καὶ τοὺς πεντήκοντά σου· καὶ κατέβη πῦρ ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ.
13 [13]καὶ προσέθετο ὁ βασιλεὺς ἔτι ἀποστεῖλαι ἡγούμενον πεντηκόνταρ-
χον τρίτον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν πρὸς αὐτὸν ὁ
πεντηκόνταρχος ὁ τρίτος καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ κατ-
έναντι Ηλιου καὶ ἐδεήθη αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν
Ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, ἐντιμωθήτω δὴ ἡ ψυχή μου καὶ ἡ ψυχὴ τῶν
14 δούλων σου τούτων τῶν πεντήκοντα ἐν ὀφθαλμοῖς σου· [14]ἰδοὺ
κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν τοὺς δύο πεντηκοντάρ-
χους τοὺς πρώτους καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτῶν, καὶ νῦν ἐντιμω-
15 θήτω δὴ ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου ἐν ὀφθαλμοῖς σου. [15]καὶ ἐλά-

5 fin. επεστραφηται(pro -τε) A† || 6 η κλινη > A† | εκει Ra. (cf. 4.16)] οτι B *O*†, > rel. || 7 λεγων > B*OL*† || 8 αυτου > A† | ουτος] in Sy sub ÷, post εστιν tr. A† || 9 ηγουμ.] > B*L*, in *O* sub ÷, cf. 13 | και ηλθεν > B(†) || 10 του 1^0 > B†: item in 12 || 11 προσεθηκεν A: item A† in 13 | και ανεβη > B† || 12 ειμι] ante εγω tr. A*L*†(non Sy), > B† | πυρ ult.] + ※θεου *O*–A† || 13 ετι > A† | πεντηκονταρχον τριτον > B†: cf. 9 | ηλθεν] pr. ※αναβας *O*† | προς αυτον 1^0] > B*L*†, in *O* sub ÷ | αυτου 2^0] εαυ. A† | δη > BA† | των πεντηκοντα > B† || 14 και τους πεντ. αυτων > B† | των δουλων σου] μου BSy†

λησεν ἄγγελος κυρίου πρὸς Ηλιου καὶ εἶπεν Κατάβηθι μετ᾽ αὐτοῦ,
μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν · καὶ ἀνέστη Ηλιου καὶ κατέβη
μετ᾽ αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα. 16 καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν 16
Ηλιου Τάδε λέγει κύριος Τί ὅτι ἀπέστειλας ἀγγέλους ζητῆσαι ἐν
τῇ Βααλ μυῖαν θεὸν Ακκαρων; οὐχ οὕτως · ἡ κλίνη, ἐφ᾽ ἧς ἀνέ-
βης ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ᾽ αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ. 17 καὶ ἀπέ- 17
θανεν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν Ηλιου. 18 καὶ τὰ λοιπὰ 18
τῶν λόγων Οχοζιου, ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα
ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραηλ;

18a Καὶ Ιωραμ υἱὸς Αχααβ βασιλεύει ἐπὶ Ισραηλ ἐν Σαμαρείᾳ 18a
ἔτη δέκα δύο ἐν ἔτει ὀκτωκαιδεκάτῳ Ιωσαφατ βασιλέως Ιουδα.
18b καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς οἱ 18b
ἀδελφοὶ αὐτοῦ οὐδὲ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ · 18c καὶ ἀπέστησεν τὰς 18c
στήλας τοῦ Βααλ, ἃς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ συνέτριψεν
αὐτάς · πλὴν ἐν ταῖς ἁμαρτίαις οἴκου Ιεροβοαμ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν
Ισραηλ, ἐκολλήθη, οὐκ ἀπέστη ἀπ᾽ αὐτῶν. 18d καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ 18d
κύριος εἰς τὸν οἶκον Αχααβ.

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀνάγειν κύριον τὸν Ηλιου ἐν συσσεισμῷ 2
ὡς εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπορεύθη Ηλιου καὶ Ελισαιε ἐκ Γαλγαλων.
2 καὶ εἶπεν Ηλιου πρὸς Ελισαιε Κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι κύριος ἀπέ- 2
σταλκέν με ἕως Βαιθηλ · καὶ εἶπεν Ελισαιε Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ
ψυχή σου, εἰ καταλείψω σε · καὶ ἦλθον εἰς Βαιθηλ. 3 καὶ ἦλθον οἱ 3
υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Βαιθηλ πρὸς Ελισαιε καὶ εἶπον πρὸς
αὐτόν Εἰ ἔγνως ὅτι κύριος σήμερον λαμβάνει τὸν κύριόν σου ἐπά-
νωθεν τῆς κεφαλῆς σου; καὶ εἶπεν Κἀγὼ ἔγνωκα, σιωπᾶτε. 4 καὶ 4
εἶπεν Ηλιου πρὸς Ελισαιε Κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι κύριος ἀπέσταλ-
κέν με εἰς Ιεριχω · καὶ εἶπεν Ελισαιε Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή
σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε · καὶ ἦλθον εἰς Ιεριχω. 5 καὶ ἤγγισαν οἱ 5

16 ηλιου] ante και 2^0 tr. *L*† (ηλιας: cf. Regn. III 17 1), > *O* | τι οτι] ανθ ων *OL* | απεστειλας] pr. εξ A | αγγελους > B† | ζητησαι] επερωτ. *OL*†: cf. 2 | ακκαρων] + ※παρα το μη ειναι θεον εν ισραηλ του εκζητησαι εν ρηματι αυτου *O*† || 17 απεθ.] + οχοζιας A*L*† | fin.] + (17^2) και εβασιλευσεν ιωραμ ο αδελφος οχοζιου αντ αυτου οτι ουκ ην αυτω υιος *L*(†); + ※(17^2) και εβασιλευσεν ιωραμ αδελφος αυτου αντ αυτου εν ετει δευτερω ιωραμ υιω ιωσαφατ βασιλει ιουδα οτι ουκ ην αυτω υιος *O*†, ante quae uerba *O*† sub ÷ ea transponit, quae 𝔊 in 18a–d praebet || 18 οσα] α B | βιβλιου] -λιω B || 18a εβασιλευσεν A† | δεκα > A† | οκτωκαιδεκατω ιωσ.] εικοστω και πρωτω ιωσ. V; δευτερω του ιωραμ υιου ιωσ. *L*†: cf. 𝔐 17^2 et Rahlfs Sept.-Stud. 3 (1911), p. 270/271 | ιωσαφαθ B*†: cf. II 20 24 || 18c απεστησεν] -στειλεν B†

2 1 ως > *O*: item in 11 | ελισαιε] σσ pro σ A*L*: item plerumque, cf. III 19 16 | εκ γαλγ.] εξ ιερειχω B*† || 2 καθου δη ενταυθα] ιδου δη εντ. καθ. B† | κυριος] ο θεος B† | απεστειλεν A† | ηλθον] -θεν B*O*–Sy† || 3 εν] εις A† | αυτον] + οι υιοι των προφητων *O* | απανωθεν B* || 4 ελισαιε 2^0 > B Sy†

υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Ιεριχω πρὸς Ελισαιε καὶ εἶπαν πρὸς αὐ-
τόν Εἰ ἔγνως ὅτι σήμερον λαμβάνει κύριος τὸν κύριόν σου ἐπά-
νωθεν τῆς κεφαλῆς σου; καὶ εἶπεν Καί γε ἐγὼ ἔγνων, σιωπᾶτε.
6 [6]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ηλιου Κάθου δὴ ὧδε, ὅτι κύριος ἀπέσταλκέν με
ἕως τοῦ Ιορδάνου· καὶ εἶπεν Ελισαιε Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή
7 σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε· καὶ ἐπορεύθησαν ἀμφότεροι. [7]καὶ πεντή-
κοντα ἄνδρες υἱοὶ τῶν προφητῶν καὶ ἔστησαν ἐξ ἐναντίας μακρό-
8 θεν· καὶ ἀμφότεροι ἔστησαν ἐπὶ τοῦ Ιορδάνου. [8]καὶ ἔλαβεν Ηλιου
τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ καὶ εἵλησεν καὶ ἐπάταξεν τὸ ὕδωρ, καὶ διη-
ρέθη τὸ ὕδωρ ἔνθα καὶ ἔνθα, καὶ διέβησαν ἀμφότεροι ἐν ἐρήμῳ.
9 [9]καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαβῆναι αὐτοὺς καὶ Ηλιου εἶπεν πρὸς Ελισαιε
Αἴτησαι τί ποιήσω σοι πρὶν ἢ ἀναλημφθῆναί με ἀπὸ σοῦ· καὶ εἶ-
10 πεν Ελισαιε Γενηθήτω δὴ διπλᾶ ἐν πνεύματί σου ἐπ' ἐμέ. [10]καὶ
εἶπεν Ηλιου Ἐσκλήρυνας τοῦ αἰτήσασθαι· ἐὰν ἴδῃς με ἀναλαμβα-
νόμενον ἀπὸ σοῦ, καὶ ἔσται σοι οὕτως· καὶ ἐὰν μή, οὐ μὴ γένη-
11 ται. [11]καὶ ἐγένετο αὐτῶν πορευομένων ἐπορεύοντο καὶ ἐλάλουν,
καὶ ἰδοὺ ἅρμα πυρὸς καὶ ἵπποι πυρὸς καὶ διέστειλαν ἀνὰ μέσον
ἀμφοτέρων, καὶ ἀνελήμφθη Ηλιου ἐν συσσεισμῷ ὡς εἰς τὸν οὐ-
12 ρανόν. [12]καὶ Ελισαιε ἑώρα καὶ ἐβόα Πάτερ πάτερ, ἅρμα Ισραηλ
καὶ ἱππεὺς αὐτοῦ· καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν ἔτι καὶ ἐπελάβετο τῶν ἱμα-
13 τίων αὐτοῦ καὶ διέρρηξεν αὐτὰ εἰς δύο ῥήγματα. [13]καὶ ὕψωσεν
τὴν μηλωτὴν Ηλιου, ἣ ἔπεσεν ἐπάνωθεν Ελισαιε, καὶ ἐπέστρεψεν
14 Ελισαιε καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ Ιορδάνου· [14]καὶ ἔλαβεν τὴν
μηλωτὴν Ηλιου, ἣ ἔπεσεν ἐπάνωθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν τὸ ὕδωρ,
καὶ οὐ διέστη· καὶ εἶπεν Ποῦ ὁ θεὸς Ηλιου αφφω; καὶ ἐπάταξεν
15 τὰ ὕδατα, καὶ διερράγησαν ἔνθα καὶ ἔνθα, καὶ διέβη Ελισαιε. [15]καὶ
εἶδον αὐτὸν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Ιεριχω ἐξ ἐναντίας καὶ
εἶπον Ἐπαναπέπαυται τὸ πνεῦμα Ηλιου ἐπὶ Ελισαιε· καὶ ἦλθον εἰς
16 συναντὴν αὐτοῦ καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν. [16]καὶ εἶπον
πρὸς αὐτόν Ἰδοὺ δὴ μετὰ τῶν παίδων σου πεντήκοντα ἄνδρες
υἱοὶ δυνάμεως· πορευθέντες δὴ ζητησάτωσαν τὸν κύριόν σου, μή-
ποτε ἦρεν αὐτὸν πνεῦμα κυρίου καὶ ἔρριψεν αὐτὸν ἐν τῷ Ιορδάνῃ
ἢ ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων ἢ ἐφ' ἕνα τῶν βουνῶν. καὶ εἶπεν Ελισαιε
17 Οὐκ ἀποστελεῖτε. [17]καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν ἕως ὅτου ᾐσχύνετο
καὶ εἶπεν Ἀποστείλατε. καὶ ἀπέστειλαν πεντήκοντα ἄνδρας, καὶ ἐζή-

5 απανωθεν A | εγνων] -ωκα A || 6 αυτω > A† | εως του ιορδανου] εις τον -νην *O*†, εως εις τον -νην B || 9 αιτησαι] > B*†, + με A† | πριν η] προ του *O*† || 10 αιτησ.] + σε A† | σοι > B† || 11 ιππος B† | διεστειλεν B || 13 ελισαιε $1^0 \frown 2^0$ B*† || 14 και ου διεστη > BA† | ο θεος] pr. κυριος *O* (A† -ριε), pr. (δη) εστιν *L*† | ενθεν και ενθεν A† || 15 οι 2^0] pr. και B† | συναντην B†] -τησιν rel. || 16 πεντηκ. ανδρες / υιοι δυν.] tr. A† (A† add. οι ante υιοι) | ηρεν] ευρεν B*O*-Syt | εν τω ιορδ.] > *L*†, in *O* sub ÷ | η 1^0 > *OL* | η ult. — βουνων > A† || 17 οτου] ου B, > *L*†

τησαν τρεῖς ἡμέρας καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν · [18]καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς 18
αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν Ιεριχω, καὶ εἶπεν Ελισαιε Οὐκ εἶπον
πρὸς ὑμᾶς Μὴ πορευθῆτε;
[19]Καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς Ελισαιε Ἰδοὺ ἡ κατοί- 19
κησις τῆς πόλεως ἀγαθή, καθὼς ὁ κύριος βλέπει, καὶ τὰ ὕδατα
πονηρὰ καὶ ἡ γῆ ἀτεκνουμένη. [20]καὶ εἶπεν Ελισαιε Λάβετέ μοι ὑδρί- 20
σκην καινὴν καὶ θέτε ἐκεῖ ἅλα · καὶ ἔλαβον πρὸς αὐτόν. [21]καὶ ἐξ- 21
ῆλθεν Ελισαιε εἰς τὴν διέξοδον τῶν ὑδάτων καὶ ἔρριψεν ἐκεῖ ἅλα
καὶ εἶπεν Τάδε λέγει κύριος Ἴαμαι τὰ ὕδατα ταῦτα, οὐκ ἔσται ἔτι
ἐκεῖθεν θάνατος καὶ ἀτεκνουμένη. [22]καὶ ἰάθησαν τὰ ὕδατα ἕως τῆς 22
ἡμέρας ταύτης κατὰ τὸ ῥῆμα Ελισαιε, ὃ ἐλάλησεν. — [23]καὶ ἀνέβη 23
ἐκεῖθεν εἰς Βαιθηλ · καὶ ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ παιδά-
ρια μικρὰ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως καὶ κατέπαιζον αὐτοῦ καὶ εἶπον
αὐτῷ Ἀνάβαινε, φαλακρέ, ἀνάβαινε. [24]καὶ ἐξένευσεν ὀπίσω αὐτῶν 24
καὶ εἶδεν αὐτὰ καὶ κατηράσατο αὐτοῖς ἐν ὀνόματι κυρίου, καὶ ἰδοὺ
ἐξῆλθον δύο ἄρκοι ἐκ τοῦ δρυμοῦ καὶ ἀνέρρηξαν ἐξ αὐτῶν τεσσα-
ράκοντα καὶ δύο παῖδας. [25]καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος τὸ 25
Καρμήλιον καὶ ἐκεῖθεν ἐπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν.
[1]Καὶ Ιωραμ υἱὸς Αχααβ ἐβασίλευσεν ἐν Ισραηλ ἐν ἔτει ὀκτωκαι- 3
δεκάτῳ Ιωσαφατ βασιλεῖ Ιουδα καὶ ἐβασίλευσεν δώδεκα ἔτη. [2]καὶ 2
ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς ὁ πατὴρ
αὐτοῦ καὶ οὐχ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ μετέστησεν τὰς στήλας τοῦ
Βααλ, ἃς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ · [3]πλὴν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ Ιεροβοαμ 3
υἱοῦ Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραηλ, ἐκολλήθη, οὐκ ἀπέστη
ἀπ' αὐτῆς.
[4]Καὶ Μωσα βασιλεὺς Μωαβ ἦν νωκηδ καὶ ἐπέστρεφεν τῷ βα- 4
σιλεῖ Ισραηλ ἐν τῇ ἐπαναστάσει ἑκατὸν χιλιάδας ἀρνῶν καὶ ἑκατὸν
χιλιάδας κριῶν ἐπὶ πόκων. [5]καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Αχααβ 5
καὶ ἠθέτησεν βασιλεὺς Μωαβ ἐν βασιλεῖ Ισραηλ. [6]καὶ ἐξῆλθεν ὁ 6
βασιλεὺς Ιωραμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ Σαμαρείας καὶ ἐπεσκέψατο
τὸν Ισραηλ · [7]καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐξαπέστειλεν πρὸς Ιωσαφατ βασι- 7

18 και ανεστρ.(A επεστρ.) προς αυτον] > B†, in *O* sub ※ | ελισ.] + ※προς αυτους *O*†; nihil nisi αυτοις *L*† (ελισ. in *O* sub ÷) | ουκ > A† | προς υμας] υμιν A*L*† || 20 και ελαβον B*OL*†] + και ηνεγκαν rel. || 23 και κατεπαιζον αυτου] pr. και ελιθαζον αυτον *L*† | fin.] + ※φαλακρε *OL*† || 24 κυριου] + και ειπεν τεκνα παραβασεως και αργιας A†: haec praebet etiam Sym^mg adnotans „haec apud θ′ solum posita sunt sub ÷" | εξ] απ B† | τεσσαρακ. .. δυο] tr. A† || 25 υπεστρεψεν A

3 1 εβασιλ. 1⁰⌒2⁰ A† | ιωσαφαθ B*†: item in 7—14, cf. II 23 24 || 2 ο πατηρ αυτου 1⁰⌒2⁰ A† || 3 ταις αμαρτιαις *LV*† | αυτων A*L*† || 4 νωκηθ BA† | επεστρεφεν V pl.] ψ pro φ B*O*, ην φερων φορον και επιστρεφων *L*† | εν τη επαναστ.] in *O* sub ÷, > *L*† | χιλιαδας 1⁰⌒2⁰ A† | ἐπὶ πόκων: sic uel ἐπιπόκων? || 7 ιωσαφατ(cf. 1)] οχοζιαν *L*†: cf. Rahlfs Sept.-Stud. 3 (1911), p. 271

λέα Ιουδα λέγων Βασιλεὺς Μωαβ ἠθέτησεν ἐν ἐμοί· εἰ πορεύσῃ
μετ' ἐμοῦ εἰς Μωαβ εἰς πόλεμον; καὶ εἶπεν Ἀναβήσομαι· ὅμοιός
μοι ὅμοιός σοι, ὡς ὁ λαός μου ὁ λαός σου, ὡς οἱ ἵπποι μου οἱ
8 ἵπποι σου. [8]καὶ εἶπεν Ποίᾳ ὁδῷ ἀναβῶ; καὶ εἶπεν Ὁδὸν ἔρημον
9 Εδωμ. [9]καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς Ισραηλ καὶ ὁ βασιλεὺς Ιουδα καὶ
ὁ βασιλεὺς Εδωμ καὶ ἐκύκλωσαν ὁδὸν ἑπτὰ ἡμερῶν, καὶ οὐκ ἦν
ὕδωρ τῇ παρεμβολῇ καὶ τοῖς κτήνεσιν τοῖς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν.
10 [10]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ισραηλ Ὦ ὅτι κέκληκεν κύριος τοὺς τρεῖς
11 βασιλεῖς παρερχομένους δοῦναι αὐτοὺς ἐν χειρὶ Μωαβ. [11]καὶ εἶπεν
Ιωσαφατ Οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ κυρίου καὶ ἐπιζητήσωμεν
τὸν κύριον παρ' αὐτοῦ; καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν παίδων βασιλέως
Ισραηλ καὶ εἶπεν Ὧδε Ελισαιε υἱὸς Σαφατ, ὃς ἐπέχεεν ὕδωρ ἐπὶ
12 χεῖρας Ηλιου. [12]καὶ εἶπεν Ιωσαφατ Ἔστιν αὐτῷ ῥῆμα κυρίου. καὶ
κατέβη πρὸς αὐτὸν βασιλεὺς Ισραηλ καὶ Ιωσαφατ βασιλεὺς Ιουδα
13 καὶ βασιλεὺς Εδωμ. [13]καὶ εἶπεν Ελισαιε πρὸς βασιλέα Ισραηλ Τί
ἐμοὶ καὶ σοί; δεῦρο πρὸς τοὺς προφήτας τοῦ πατρός σου. καὶ
εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ισραηλ Μή, ὅτι κέκληκεν κύριος τοὺς τρεῖς
14 βασιλεῖς τοῦ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς χεῖρας Μωαβ. [14]καὶ εἶπεν
Ελισαιε Ζῇ κύριος τῶν δυνάμεων, ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ,
ὅτι εἰ μὴ πρόσωπον Ιωσαφατ βασιλέως Ιουδα ἐγὼ λαμβάνω, εἰ
15 ἐπέβλεψα πρὸς σὲ καὶ εἶδόν σε· [15]καὶ νυνὶ δὲ λαβέ μοι ψάλλοντα.
καὶ ἐγένετο ὡς ἔψαλλεν ὁ ψάλλων, καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν χεὶρ κυ-
16 ρίου, [16]καὶ εἶπεν Τάδε λέγει κύριος Ποιήσατε τὸν χειμάρρουν τοῦ-
17 τον βοθύνους βοθύνους· [17]ὅτι τάδε λέγει κύριος Οὐκ ὄψεσθε
πνεῦμα καὶ οὐκ ὄψεσθε ὑετόν, καὶ ὁ χειμάρρους οὗτος πλησθήσε-
ται ὕδατος, καὶ πίεσθε ὑμεῖς καὶ αἱ κτήσεις ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη
18 ὑμῶν· [18]καὶ κούφη αὕτη ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καὶ παραδώσω τὴν
19 Μωαβ ἐν χειρὶ ὑμῶν, [19]καὶ πατάξετε πᾶσαν πόλιν ὀχυρὰν καὶ πᾶν
ξύλον ἀγαθὸν καταβαλεῖτε καὶ πάσας πηγὰς ὕδατος ἐμφράξετε καὶ
20 πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν ἀχρειώσετε ἐν λίθοις. [20]καὶ ἐγένετο τὸ πρωὶ
ἀναβαινούσης τῆς θυσίας καὶ ἰδοὺ ὕδατα ἤρχοντο ἐξ ὁδοῦ Εδωμ,
21 καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ὕδατος. [21]καὶ πᾶσα Μωαβ ἤκουσαν ὅτι ἀνέβησαν

8 ερημου *L*† || **9** ο 3⁰ > B† || **10** ο > B*O*† | παρερχ.] κατεχ. A† || **11** ουκ] pr. ει *O*V†, ει *L*† | σαφατ] ιωσαφαθ(Bc -φατ, cf. 1) B† || **12** αυτω] pr. συν *O*†, pr. εν *L* | κυριου > B† | κατεβησαν *O*† || **13** σου] + ※και προς τους προφητας της μητρος σου *OL* | του παραδουναι] παρερχομενους δουναι A†: ex 10 || **14** ει ult.] η B† || **15** νυνι δε (δε in Sy sub ÷) uel νυν ιδε] νυν B*L* | λαβε] -βετε Sy*L*†, > A† || **17** οψεσθε 1⁰⌒2⁰ A† || **18** κουφη αυτη] κουφος και αυτη B†, κουφον τουτο *L*† || **19** παταξατε A*L* | πολιν] pr. την A† | οχυραν] + ※και πασαν πολιν εκλεκτην *O*†, + εν τη μωαβ *L*† | εμφραξατε B Sy | αχρ⟨ε⟩ιωσατε A || **20** το πρωι] το > A pl., εν τω πρωι uel εν τη πρωια *L*† | εξ οδου] + της ερημου σουρ(uel sim.) εξ *L*†: cf. Exod. 15 22 et Rahlfs Sept.-Stud. 3 (1911), p. 195

οἱ βασιλεῖς πολεμεῖν αὐτούς, καὶ ἀνεβόησαν ἐκ παντὸς περιεζω-
σμένου ζώνην καὶ ἐπάνω καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοῦ ὁρίου. [22]καὶ ὤρ- 22
θρισαν τὸ πρωί, καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν ἐπὶ τὰ ὕδατα· καὶ εἶδεν
Μωαβ ἐξ ἐναντίας τὰ ὕδατα πυρρὰ ὡσεὶ αἷμα [23]καὶ εἶπαν Αἷμα 23
τοῦτο τῆς ῥομφαίας, ἐμαχέσαντο οἱ βασιλεῖς καὶ ἐπάταξαν ἀνὴρ
τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ νῦν ἐπὶ τὰ σκῦλα, Μωαβ. [24]καὶ εἰσῆλθον 24
εἰς τὴν παρεμβολὴν Ισραηλ, καὶ Ισραηλ ἀνέστησαν καὶ ἐπάταξαν
τὴν Μωαβ, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. καὶ εἰσῆλθον εἰσ-
πορευόμενοι καὶ τύπτοντες τὴν Μωαβ [25]καὶ τὰς πόλεις καθεῖλον 25
καὶ πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν ἔρριψαν ἀνὴρ τὸν λίθον καὶ ἐνέπλησαν
αὐτὴν καὶ πᾶσαν πηγὴν ὕδατος ἐνέφραξαν καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν
κατέβαλον ἕως τοῦ καταλιπεῖν τοὺς λίθους τοῦ τοίχου καθῃρημέ-
νους, καὶ ἐκύκλευσαν οἱ σφενδονῆται καὶ ἐπάταξαν αὐτήν. [26]καὶ 26
εἶδεν ὁ βασιλεὺς Μωαβ ὅτι ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὸν ὁ πόλεμος,
καὶ ἔλαβεν μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτακοσίους ἄνδρας ἐσπασμένους ῥομφαίαν
διακόψαι πρὸς βασιλέα Εδωμ, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν. [27]καὶ ἔλαβεν 27
τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρωτότοκον, ὃς ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ, καὶ
ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τοῦ τείχους· καὶ ἐγένετο μετά-
μελος μέγας ἐπὶ Ισραηλ, καὶ ἀπῆραν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψαν
εἰς τὴν γῆν.

[1]Καὶ γυνὴ μία ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν ἐβόα πρὸς Ελισαιε 4
λέγουσα Ὁ δοῦλός σου ὁ ἀνήρ μου ἀπέθανεν, καὶ σὺ ἔγνως ὅτι
δοῦλος ἦν φοβούμενος τὸν κύριον· καὶ ὁ δανιστὴς ἦλθεν λαβεῖν
τοὺς δύο υἱούς μου ἑαυτῷ εἰς δούλους. [2]καὶ εἶπεν Ελισαιε Τί 2
ποιήσω σοι; ἀνάγγειλόν μοι τί ἐστίν σοι ἐν τῷ οἴκῳ. ἡ δὲ εἶπεν
Οὐκ ἔστιν τῇ δούλῃ σου οὐθὲν ἐν τῷ οἴκῳ ὅτι ἀλλ' ἢ ὃ ἀλείψομαι
ἔλαιον. [3]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν Δεῦρο αἴτησον σαυτῇ σκεύη ἔξω- 3
θεν παρὰ πάντων τῶν γειτόνων σου, σκεύη κενά, μὴ ὀλιγώσῃς,
[4]καὶ εἰσελεύσῃ καὶ ἀποκλείσεις τὴν θύραν κατὰ σοῦ καὶ κατὰ τῶν 4
υἱῶν σου καὶ ἀποχεεῖς εἰς τὰ σκεύη ταῦτα καὶ τὸ πληρωθὲν ἀρεῖς.
[5]καὶ ἀπῆλθεν παρ' αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν οὕτως καὶ ἀπέκλεισεν τὴν 5
θύραν κατ' αὐτῆς καὶ κατὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς· αὐτοὶ προσήγγιζον
πρὸς αὐτήν, καὶ αὐτὴ ἐπέχεεν, [6]ἕως ἐπλήσθησαν τὰ σκεύη. καὶ 6
εἶπεν πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῆς Ἐγγίσατε ἔτι πρός με σκεῦος· καὶ

21 ανεβοησαν] ο > A: cf. I 13 4 | περιεζωσμενου Sy] -νοι BA, παραζωννυμενου *L*† | επανω *OL*] ειπαν ω V, ειπον ω B || 23 επαταξεν B*L* || 25 λιθον] + ※αυτου *O*-A*L* | υδατος > B† | εκυκλευσαν B†] -λωσαν rel. || 26 μετ αυτου A† || 27 ος B*O*†] ον rel. | επεστρ.] υπ. A†

4 1 δανιστης] + μου A† || 2 ειπεν 1⁰] + ※προς αυτην *O*†, + αυτη *L*† | σοι 1⁰ > A† | αναγγ. μοι > B*† | εν τω οικω ult.] > B† et *L*†, sed *L*† αγγειον ελαιου εν τω οικω ο αλειψ. pro ο αλειψ. ελαιον | οτι > A*L*† || 3 παντων > A | σου > B || 4 εις > A† | τα] pr. ※παντα *O*† || 5 παρ] απ A*L* | και εποι. ουτως > B*O*† || 6 σκευος 1⁰] pr. το B†

7 εἶπον αὐτῇ Οὐκ ἔστιν ἔτι σκεῦος · καὶ ἔστη τὸ ἔλαιον. [7]καὶ ἦλθεν
καὶ ἀπήγγειλεν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν Ελισαιε Δεῦρο
καὶ ἀπόδου τὸ ἔλαιον καὶ ἀποτείσεις τοὺς τόκους σου, καὶ σὺ καὶ
οἱ υἱοί σου Ζήσεσθε ἐν τῷ ἐπιλοίπῳ ἐλαίῳ.
8 [8]Καὶ ἐγένετο ἡμέρα καὶ διέβη Ελισαιε εἰς Σουμαν, καὶ ἐκεῖ γυνὴ
μεγάλη καὶ ἐκράτησεν αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον. καὶ ἐγένετο ἀφ' ἱκανοῦ
9 τοῦ εἰσπορεύεσθαι αὐτὸν ἐξέκλινεν τοῦ ἐκεῖ φαγεῖν. [9]καὶ εἶπεν ἡ
γυνὴ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς Ἰδοὺ δὴ ἔγνων ὅτι ἄνθρωπος τοῦ
10 θεοῦ ἅγιος οὗτος διαπορεύεται ἐφ' ἡμᾶς διὰ παντός · [10]ποιήσωμεν
δὴ αὐτῷ ὑπερῷον τόπον μικρὸν καὶ θῶμεν αὐτῷ ἐκεῖ κλίνην καὶ
τράπεζαν καὶ δίφρον καὶ λυχνίαν, καὶ ἔσται ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι
11 πρὸς ἡμᾶς καὶ ἐκκλινεῖ ἐκεῖ. [11]καὶ ἐγένετο ἡμέρα καὶ εἰσῆλθεν ἐκεῖ
12 καὶ ἐξέκλινεν εἰς τὸ ὑπερῷον καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ. [12]καὶ εἶπεν πρὸς
Γιεζι τὸ παιδάριον αὐτοῦ Κάλεσόν μοι τὴν Σωμανῖτιν ταύτην ·
13 καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν, καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ. [13]καὶ εἶπεν αὐτῷ
Εἰπὸν δὴ πρὸς αὐτήν Ἰδοὺ ἐξέστησας ἡμῖν πᾶσαν τὴν ἔκστασιν
ταύτην · τί δεῖ ποιῆσαί σοι; εἰ ἔστιν λόγος σοι πρὸς τὸν βασιλέα
ἢ πρὸς τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως; ἡ δὲ εἶπεν Ἐν μέσῳ τοῦ
14 λαοῦ μου ἐγώ εἰμι οἰκῶ. [14]καὶ εἶπεν Τί δεῖ ποιῆσαι αὐτῇ; καὶ εἶ-
πεν Γιεζι τὸ παιδάριον αὐτοῦ Καὶ μάλα υἱὸς οὐκ ἔστιν αὐτῇ, καὶ
15 ὁ ἀνὴρ αὐτῆς πρεσβύτης. [15]καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν, καὶ ἔστη παρὰ τὴν
16 θύραν. [16]καὶ εἶπεν Ελισαιε πρὸς αὐτήν Εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ὡς
ἡ ὥρα ζῶσα σὺ περιειληφυῖα υἱόν · ἡ δὲ εἶπεν Μή, κύριέ μου, μὴ
17 διαψεύσῃ τὴν δούλην σου. [17]καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ καὶ ἔτε-
κεν υἱὸν εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ὡς ἡ ὥρα ζῶσα, ὡς ἐλάλησεν
18 πρὸς αὐτὴν Ελισαιε. — [18]καὶ ἡδρύνθη τὸ παιδάριον · καὶ ἐγένετο
ἡνίκα ἐξῆλθεν τὸ παιδάριον πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ πρὸς τοὺς
19 θερίζοντας, [19]καὶ εἶπεν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ Τὴν κεφαλήν μου,
τὴν κεφαλήν μου · καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ Ἆρον αὐτὸν πρὸς τὴν
20 μητέρα αὐτοῦ. [20]καὶ ἦρεν αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἐκοι-
21 μήθη ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς ἕως μεσημβρίας καὶ ἀπέθανεν. [21]καὶ
ἀνήνεγκεν αὐτὸν καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν κλίνην τοῦ ἀνθρώ-

7 ηλθεν] ανεστη A† | οι > A† | επιλοιπω] υπολ. A, καταλ. *L*† || 8 σουμαν] σωμ. *L*Bc, σιωναμ A(Ac μ pro ν)†; cf. 12 | εκει ult. > A† | fin.] + ※αρτον *O*-A*L* || 9 εγνων] εγνωκα A†, οιδα *L*† | δια παντος > A† || 10 δη > A† || 12 σουμαν. A: item A* in 25, sed etiam Ac in 25, A in 36 σωμαν.; cf. 8 || 13 ημιν] ημας A | πασαν την] tr. B† | εκστασιν] ενκτησιν B*†, εκταξιν *L*† (idem εξεταξας pro εξεστησας) | ταυτην > B*† | μου > B† | εγω ειμι (cf. II 13 28)] tr. A† || 14 πρεσβυτης] pr. ουκ εστιν *O* (in Sy sub ÷) || 15 init.] pr. ※και ειπεν (+ ελισ(σ)αιε *L*†) καλεσον αυτην *OL* || 16 κυριε μου] κυριε ※ανθρωπε του θεου *OL*, μου > V mu. || 18 το παιδ. 2^0 > B*O* || 20 init. — αυτου > BA | αυτον] + ※και εισηνεγκεν αυτον Sy *L*† || 21 ανηνεγκεν] αν > A†

που τοῦ θεοῦ καὶ ἀπέκλεισεν κατ᾽ αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθεν. 22καὶ ἐκάλε- 22
σεν τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ εἶπεν Ἀπόστειλον δή μοι ἓν τῶν παι-
δαρίων καὶ μίαν τῶν ὄνων, καὶ δραμοῦμαι ἕως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ
θεοῦ καὶ ἐπιστρέψω. 23καὶ εἶπεν Τί ὅτι σὺ πορεύῃ πρὸς αὐτὸν 23
σήμερον; οὐ νεομηνία οὐδὲ σάββατον. ἡ δὲ εἶπεν Εἰρήνη. 24καὶ 24
ἐπέσαξεν τὴν ὄνον καὶ εἶπεν πρὸς τὸ παιδάριον αὐτῆς Ἄγε πορεύ-
ου, μὴ ἐπίσχῃς μοι τοῦ ἐπιβῆναι, ὅτι ἐὰν εἴπω σοι· 25δεῦρο καὶ 25
πορεύσῃ καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ὄρος τὸ
Καρμήλιον. καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν Ελισαιε ἐρχομένην αὐτήν, καὶ εἶ-
πεν πρὸς Γιεζι τὸ παιδάριον αὐτοῦ Ἰδοὺ δὴ ἡ Σωμανῖτις ἐκείνη·
26νῦν δράμε εἰς ἀπαντὴν αὐτῆς καὶ ἐρεῖς Εἰ εἰρήνη σοι; εἰ εἰρήνη 26
τῷ ἀνδρί σου; εἰ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ; ἡ δὲ εἶπεν Εἰρήνη. 27καὶ 27
ἦλθεν πρὸς Ελισαιε εἰς τὸ ὄρος καὶ ἐπελάβετο τῶν ποδῶν αὐτοῦ.
καὶ ἤγγισεν Γιεζι ἀπώσασθαι αὐτήν, καὶ εἶπεν Ελισαιε Ἄφες αὐ-
τήν, ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῆς κατώδυνος αὐτῇ, καὶ κύριος ἀπέκρυψεν
ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ οὐκ ἀνήγγειλέν μοι. 28ἡ δὲ εἶπεν Μὴ ᾐτησάμην υἱὸν 28
παρὰ τοῦ κυρίου μου; οὐκ εἶπα Οὐ πλανήσεις μετ᾽ ἐμοῦ; 29καὶ 29
εἶπεν Ελισαιε τῷ Γιεζι Ζῶσαι τὴν ὀσφύν σου καὶ λαβὲ τὴν βα-
κτηρίαν μου ἐν τῇ χειρί σου καὶ δεῦρο· ὅτι ἐὰν εὕρῃς ἄνδρα, οὐκ
εὐλογήσεις αὐτόν, καὶ ἐὰν εὐλογήσῃ σε ἀνήρ, οὐκ ἀποκριθήσῃ
αὐτῷ· καὶ ἐπιθήσεις τὴν βακτηρίαν μου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παι-
δαρίου. 30καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ 30
ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε· καὶ ἀνέστη Ελισαιε καὶ ἐπορεύθη ὀπί-
σω αὐτῆς. 31καὶ Γιεζι διῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῆς καὶ ἐπέθηκεν τὴν 31
βακτηρίαν ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου, καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ
οὐκ ἦν ἀκρόασις· καὶ ἐπέστρεψεν εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ καὶ ἀπήγ-
γειλεν αὐτῷ λέγων Οὐκ ἠγέρθη τὸ παιδάριον. 32καὶ εἰσῆλθεν Ελι- 32
σαιε εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἰδοὺ τὸ παιδάριον τεθνηκὸς κεκοιμισμένον
ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτοῦ. 33καὶ εἰσῆλθεν Ελισαιε εἰς τὸν οἶκον καὶ 33
ἀπέκλεισεν τὴν θύραν κατὰ τῶν δύο ἑαυτῶν καὶ προσηύξατο πρὸς
κύριον· 34καὶ ἀνέβη καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὸ παιδάριον καὶ ἔθηκεν τὸ 34
στόμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ
καὶ διέκαμψεν ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ διεθερμάνθη ἡ σὰρξ τοῦ παιδαρίου.
35καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ 35
ἀνέβη καὶ συνέκαμψεν ἐπὶ τὸ παιδάριον ἕως ἑπτάκις, καὶ ἤνοιξεν

25 το 1⁰ > A | καρμηλιον B*O*†] + και επορευθη και ηλθεν εως του ανθρωπου του θεου εις το ορος rel. | δη > *OL* || **26** απαντην B†] -τησιν rel.: item in 31 | ερεις] + ※αυτη Sy*L*† | ει ter V] η B†, > A*L*: cf. **9** 11. 17. 18 || **27** ελισαιε 1⁰] pr. τον A, τον ανθρωπον του θεου *L*† | απεωσασθαι B†: cf. **21** 14 **23** 27 et Thack. p. 204 | εμου] + και σου B† || **28** ουκ Ra.] οτι ουκ B†, ουχι συ πεποιηκας; ουκ *L*†, οτι rel. || **29** σου 2⁰ > A† || **32** τεθνηκως B* || **35** συνεκαμψεν] συνεκαλυψεν *O*

36 τὸ παιδάριον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. [36]καὶ ἐξεβόησεν Ελισαιε
πρὸς Γιεζι καὶ εἶπεν Κάλεσον τὴν Σωμανῖτιν ταύτην· καὶ ἐκάλε-
σεν, καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτόν. καὶ εἶπεν Ελισαιε Λαβὲ τὸν υἱόν
37 σου. [37]καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ
προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἔλαβεν τὸν υἱὸν αὐτῆς καὶ ἐξῆλθεν.
38 [38]Καὶ Ελισαιε ἐπέστρεψεν εἰς Γαλγαλα, καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ γῇ,
καὶ οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν ἐκάθηντο ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ εἶπεν
Ελισαιε τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ Ἐπίστησον τὸν λέβητα τὸν μέγαν
39 καὶ ἕψε ἕψεμα τοῖς υἱοῖς τῶν προφητῶν. [39]καὶ ἐξῆλθεν εἷς εἰς τὸν
ἀγρὸν συλλέξαι αριωθ καὶ εὗρεν ἄμπελον ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ συν-
έλεξεν ἀπ᾽ αὐτῆς τολύπην ἀγρίαν πλῆρες τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ
40 ἐνέβαλεν εἰς τὸν λέβητα τοῦ ἑψέματος, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν. [40]καὶ
ἐνέχει τοῖς ἀνδράσιν φαγεῖν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐσθίειν αὐτοὺς ἐκ
τοῦ ἑψήματος καὶ ἰδοὺ ἀνεβόησαν καὶ εἶπον Θάνατος ἐν τῷ λέ-
41 βητι, ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ· καὶ οὐκ ἠδύναντο φαγεῖν. [41]καὶ εἶπεν
Λάβετε ἄλευρον καὶ ἐμβάλετε εἰς τὸν λέβητα· καὶ εἶπεν Ελισαιε
πρὸς Γιεζι τὸ παιδάριον Ἔγχει τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν· καὶ οὐκ
42 ἐγενήθη ἔτι ἐκεῖ ῥῆμα πονηρὸν ἐν τῷ λέβητι. — [42]καὶ ἀνὴρ δι-
ῆλθεν ἐκ Βαιθσαρισα καὶ ἤνεγκεν πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ
πρωτογενημάτων εἴκοσι ἄρτους κριθίνους καὶ παλάθας, καὶ εἶπεν
43 Δότε τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν. [43]καὶ εἶπεν ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ Τί
δῶ τοῦτο ἐνώπιον ἑκατὸν ἀνδρῶν; καὶ εἶπεν Δὸς τῷ λαῷ καὶ
ἐσθιέτωσαν, ὅτι τάδε λέγει κύριος Φάγονται καὶ καταλείψουσιν.
44 [44]καὶ ἔφαγον καὶ κατέλιπον κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου.
5 [1]Καὶ Ναιμαν ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως Συρίας ἦν ἀνὴρ μέγας ἐνώ-
πιον τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ τεθαυμασμένος προσώπῳ, ὅτι ἐν αὐτῷ
ἔδωκεν κύριος σωτηρίαν Συρίᾳ· καὶ ὁ ἀνὴρ ἦν δυνατὸς ἰσχύι,
2 λελεπρωμένος. [2]καὶ Συρία ἐξῆλθον μονόζωνοι καὶ ᾐχμαλώτευσαν
ἐκ γῆς Ισραηλ νεάνιδα μικράν, καὶ ἦν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς Ναι-
3 μαν. [3]ἡ δὲ εἶπεν τῇ κυρίᾳ αὐτῆς Ὄφελον ὁ κύριός μου ἐνώπιον
τοῦ προφήτου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν Σαμαρείᾳ, τότε ἀποσυνάξει αὐτὸν
4 ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ. [4]καὶ εἰσῆλθεν καὶ ἀπήγγειλεν τῷ κυρίῳ
ἑαυτῆς καὶ εἶπεν Οὕτως καὶ οὕτως ἐλάλησεν ἡ νεᾶνις ἡ ἐκ γῆς

36 εκαλεσεν] + ※αυτην *O*†, + αυτην ο γιεζι *L*† (cf. Rahlfs Sept.-Stud. **3** [1911], p. 273 ad **4** 12) || **37** επεσεν] pr. επ A† || **38** τον μεγαν > B† || **39** εἷς Sy† (sub ※)] > rel. | αγριαν > A | και ult.] pr. ※*et uenit* Sy†, pr. (sic) ελθων A†, pr. και εισηλθε *L*† || **40** ενεχει B†] -χεαν A†, -χεεν rel. || **41** λαβετε] λαβε A† | ετι] > *O*, post πονηρον tr. *L*† || **42** πρωτογ. εικοσι αρτους] pr. ※αρτους *O*†, αρτους πρωτογ. εικοσι *L*† | παλαθας] + ※βακελ(λ)εθ *O*† || **43** τι B*L*†] τινι rel. | τουτο B†] post ανδρων tr. *L*†, ταυτα rel. | δος] δοτε *O*† || **44** init.] pr. ※και εδωκεν εις προσωπον αυτων *O*†

5 1 ναιμαν] νεεμαν *L* mu.: item in seq. | συριας] pr. της A, pr ※βασιλεως *O*–A*L* | εδωκεν] εθηκεν *O* | συρια] -ας *O* || **2** εξηλθεν *O*

Ισραηλ. [5]καὶ εἶπεν βασιλεὺς Συρίας πρὸς Ναιμαν Δεῦρο εἴσελθε, 5
καὶ ἐξαποστελῶ βιβλίον πρὸς βασιλέα Ισραηλ· καὶ ἐπορεύθη καὶ
ἔλαβεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δέκα τάλαντα ἀργυρίου καὶ ἑξακισχιλίους
χρυσοῦς καὶ δέκα ἀλλασσομένας στολάς. [6]καὶ ἤνεγκεν τὸ βιβλίον 6
πρὸς τὸν βασιλέα Ισραηλ λέγων Καὶ νῦν ὡς ἂν ἔλθῃ τὸ βιβλίον
τοῦτο πρὸς σέ, ἰδοὺ ἀπέστειλα πρὸς σὲ Ναιμαν τὸν δοῦλόν μου,
καὶ ἀποσυνάξεις αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ. [7]καὶ ἐγένετο ὡς 7
ἀνέγνω βασιλεὺς Ισραηλ τὸ βιβλίον, διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ
εἶπεν Μὴ θεὸς ἐγὼ τοῦ θανατῶσαι καὶ ζωοποιῆσαι, ὅτι οὗτος ἀπο-
στέλλει πρός με ἀποσυνάξαι ἄνδρα ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ; ὅτι
πλὴν γνῶτε δὴ καὶ ἴδετε ὅτι προφασίζεται οὗτός με. [8]καὶ ἐγένετο 8
ὡς ἤκουσεν Ελισαιε ὅτι διέρρηξεν ὁ βασιλεὺς Ισραηλ τὰ ἱμάτια
ἑαυτοῦ, καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τὸν βασιλέα Ισραηλ λέγων Ἵνα τί
διέρρηξας τὰ ἱμάτιά σου; ἐλθέτω δὴ πρός με Ναιμαν καὶ γνώτω
ὅτι ἔστιν προφήτης ἐν Ισραηλ. [9]καὶ ἦλθεν Ναιμαν ἐν ἵππῳ καὶ 9
ἅρματι καὶ ἔστη ἐπὶ θύρας οἴκου Ελισαιε. [10]καὶ ἀπέστειλεν Ελισαιε 10
ἄγγελον πρὸς αὐτὸν λέγων Πορευθεὶς λοῦσαι ἑπτάκις ἐν τῷ Ιορ-
δάνῃ, καὶ ἐπιστρέψει ἡ σάρξ σού σοι, καὶ καθαρισθήσῃ. [11]καὶ ἐθυ- 11
μώθη Ναιμαν καὶ ἀπῆλθεν καὶ εἶπεν Ἰδοὺ δὴ ἔλεγον ὅτι ἐξελεύσε-
ται πρός με καὶ στήσεται καὶ ἐπικαλέσεται ἐν ὀνόματι θεοῦ αὐτοῦ
καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τόπον καὶ ἀποσυνάξει τὸ
λεπρόν· [12]οὐχὶ ἀγαθὸς Αβανα καὶ Φαρφαρ ποταμοὶ Δαμασκοῦ 12
ὑπὲρ Ιορδάνην καὶ πάντα τὰ ὕδατα Ισραηλ; οὐχὶ πορευθεὶς λού-
σομαι ἐν αὐτοῖς καὶ καθαρισθήσομαι; καὶ ἐξέκλινεν καὶ ἀπῆλθεν
ἐν θυμῷ. [13]καὶ ἤγγισαν οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτόν 13
Μέγαν λόγον ἐλάλησεν ὁ προφήτης πρὸς σέ, οὐχὶ ποιήσεις; καὶ
ὅτι εἶπεν πρὸς σέ Λοῦσαι καὶ καθαρίσθητι. [14]καὶ κατέβη Ναιμαν 14
καὶ ἐβαπτίσατο ἐν τῷ Ιορδάνῃ ἑπτάκι κατὰ τὸ ῥῆμα Ελισαιε, καὶ
ἐπέστρεψεν ἡ σὰρξ αὐτοῦ ὡς σὰρξ παιδαρίου μικροῦ, καὶ ἐκαθαρίσθη.
[15]καὶ ἐπέστρεψεν πρὸς Ελισαιε, αὐτὸς καὶ πᾶσα ἡ παρεμβολὴ αὐ- 15
τοῦ, καὶ ἦλθεν καὶ ἔστη καὶ εἶπεν Ἰδοὺ δὴ ἔγνωκα ὅτι οὐκ ἔστιν

5 βασιλευς] pr. ο *OL*: item in 7 | προς 1^{0}] pr. πορευου A† || 6 απο] εκ A†: item in 7 || 7 μη] ο B*O*† | και 3^{0}] η *O* | με ult.] μοι B, προς με *L*† || 8 ελισ.] + ※(ο) ανθρωπος του θεου *O*†, ο ανθρωπος του θεου *L*† || 9 θυρας οικου] της θ. του οι. A*L*† || 10 ελισ. αγγ. / προς αυτον] tr. *O*†, ελισ. προς αυτον αγγ. *L*† | καθαρισθητι *O* || 11 ιδου > *O*-Sy† | δη ελεγον οτι Sy Bc pl.] ελεγον *L*†, ειπον B*†, > *O*-Sy† | εξελευσ. προς με] προς με παντως εξελ. B*O*(†) | και στησεται > B*L*† | θεου] θεου (> A†) κυριου *OL* | αποσυναξει] απο > A† || 12 αγαθος B*L*†] -θοι rel. | αβανα] ναεβ. A†, αρβ. Bc, αβρανα *L*† | φαρφαρ V pl.] αφαρφα B*†, φαρφα Bc, φαρφαρα A† | ιορδ. και Sy pl.] τον ιορδ. και υπερ *L*†, > B*O*-Sy† | ουχι 2^{0}] ου A† | λουσομαι] πορευσ. A† || 13 μεγαν] pr. ※(και ειπαν) πατερ *O*†, pr. πατερ ει *L*† | και οτι] καθοτι *L*†, και > *O* pl. || 15 εστη] + ※εις προσωπον αυτου *O*†, + ενωπιον αυτου *L* pl. | και ειπεν > A† | δη > B†

θεὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὅτι ἀλλ' ἢ ἐν τῷ Ισραηλ · καὶ νῦν λαβὲ τὴν
16 εὐλογίαν παρὰ τοῦ δούλου σου. [16]καὶ εἶπεν Ελισαιε Ζῇ κύριος, ᾧ
παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰ λήμψομαι · καὶ παρεβιάσατο αὐτὸν
17 λαβεῖν, καὶ ἠπείθησεν. [17]καὶ εἶπεν Ναιμαν Καὶ εἰ μή, δοθήτω δὴ
τῷ δούλῳ σου γόμος ζεύγους ἡμιόνων, καὶ σύ μοι δώσεις ἐκ τῆς
γῆς τῆς πυρρᾶς, ὅτι οὐ ποιήσει ἔτι ὁ δοῦλός σου ὁλοκαύτωμα
18 καὶ θυσίασμα θεοῖς ἑτέροις, ἀλλ' ἢ τῷ κυρίῳ μόνῳ · [18]καὶ ἱλάσε-
ται κύριος τῷ δούλῳ σου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν κύριόν μου
εἰς οἶκον Ρεμμαν προσκυνῆσαι αὐτὸν καὶ ἐπαναπαύσεται ἐπὶ τῆς
χειρός μου καὶ προσκυνήσω ἐν οἴκῳ Ρεμμαν ἐν τῷ προσκυνεῖν
αὐτὸν ἐν οἴκῳ Ρεμμαν, καὶ ἱλάσεται δὴ κύριος τῷ δούλῳ σου ἐν
19 τῷ λόγῳ τούτῳ. [19]καὶ εἶπεν Ελισαιε πρὸς Ναιμαν Δεῦρο εἰς εἰ-
ρήνην. καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς δεβραθα τῆς γῆς.
20 [20]Καὶ εἶπεν Γιεζι τὸ παιδάριον Ελισαιε Ἰδοὺ ἐφείσατο ὁ κύριός
μου τοῦ Ναιμαν τοῦ Σύρου τούτου τοῦ μὴ λαβεῖν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ
ἃ ἐνήνοχεν · ζῇ κύριος ὅτι εἰ μὴ δραμοῦμαι ὀπίσω αὐτοῦ καὶ λήμ-
21 ψομαι παρ' αὐτοῦ τι. [21]καὶ ἐδίωξε Γιεζι ὀπίσω τοῦ Ναιμαν, καὶ εἶ-
δεν αὐτὸν Ναιμαν τρέχοντα ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ
22 ἅρματος εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ. [22]καὶ εἶπεν Εἰρήνη · ὁ κύριός μου
ἀπέστειλέν με λέγων Ἰδοὺ νῦν ἦλθον πρός με δύο παιδάρια ἐξ
ὄρους Εφραιμ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν · δὸς δὴ αὐτοῖς τά-
23 λαντον ἀργυρίου καὶ δύο ἀλλασσομένας στολάς. [23]καὶ εἶπεν Ναιμαν
Λαβὲ διτάλαντον ἀργυρίου · καὶ ἔλαβεν ἐν δυσὶ θυλάκοις καὶ δύο
ἀλλασσομένας στολὰς καὶ ἔδωκεν ἐπὶ δύο παιδάρια αὐτοῦ, καὶ
24 ἦραν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. [24]καὶ ἦλθον εἰς τὸ σκοτεινόν, καὶ ἔλαβεν
ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ παρέθετο ἐν οἴκῳ καὶ ἐξαπέστειλεν τοὺς
25 ἄνδρας. [25]καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν καὶ παρειστήκει πρὸς τὸν κύριον
αὐτοῦ. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ελισαιε Πόθεν, Γιεζι; καὶ εἶπεν Γιεζι
26 Οὐ πεπόρευται ὁ δοῦλός σου ἔνθα καὶ ἔνθα. [26]καὶ εἶπεν πρὸς αὐ-

15 παρα > A† || **16** αυτον > A† || **17** γομος *L*† (cf. Exod. **23** 5)] γομορ rel. | ζευγους] -γη B*†, -γος Bc | και συ — πυρρας V mu.] > B, απο της γης A†, γης *L*† | και θυσιασμα B] > V mu., και θυσιαν A(†) (in Sy sub ※), η θυσίαν *L*† | μονω *L* pl.] > B*O* || **18** και 1^0 V mu.] pr. ※τω ρηματι τουτω *O*B†, και περι του λογου τουτου *L* | αυτον και AV pl.] εκει και(*L*† οτι) αυτος B*L*†, αυτω ※και αυτος Sy† | ρεμμαν $2^0 \frown 3^0$ *O* | ιλασεται ult.] ιλασθησεται *O* || **19** απ] παρ B† | εις ult. — fin.] απο της γης ÷ισραηλ *O*†, εις χαβραθα την γην *L*†; χαβραθα pro δεβραθα etiam V pl. || **20** α B*L*†] ων rel. || **21** απαντην] -τησιν *OL* (A† tr. εις απαντησιν αυτω ante απο) | fin.] + και ειπεν (+ ει Sy†) ειρηνη *OL*† (22 και ειπεν ειρηνη in Sy sub ※) || **22** με 1^0] προς σε A† | ιδου > A | νυν] + τουτο *O*† || **23** λαβε] pr. ※ουκουν *O*†; pr. επιεικ(ε)ως *L*†: cf. 6 3 | και ελαβεν B† | + δυο ταλαντα αργυριου V mu., ※και εβιασατο αυτον και εδησεν(*L*† εδωκεν αυτω) διταλαντον αργυριου *OL*† | ηραν] ηρον B† || **24** fin.] + ※και επορευθησαν *O*†, + και απηλθον *L*†

τὸν Ελισαιε Οὐχὶ ἡ καρδία μου ἐπορεύθη μετὰ σοῦ, ὅτε ἐπέστρε-
ψεν ὁ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ἅρματος εἰς συναντήν σοι; καὶ νῦν ἔλαβες
τὸ ἀργύριον καὶ νῦν ἔλαβες τὰ ἱμάτια καὶ λήμψῃ ἐν αὐτῷ κήπους
καὶ ἐλαιῶνας καὶ ἀμπελῶνας καὶ πρόβατα καὶ βόας καὶ παῖδας καὶ
παιδίσκας· [27]καὶ ἡ λέπρα Ναιμαν κολληθήσεται ἐν σοὶ καὶ ἐν τῷ 27
σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξῆλθεν ἐκ προσώπου αὐτοῦ λε-
λεπρωμένος ὡσεὶ χιών.

[1]Καὶ εἶπον οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν πρὸς Ελισαιε Ἰδοὺ δὴ ὁ τό- 6
πος, ἐν ᾧ ἡμεῖς οἰκοῦμεν ἐνώπιόν σου, στενὸς ἀφ᾽ ἡμῶν· [2]πορευ- 2
θῶμεν δὴ ἕως τοῦ Ιορδάνου καὶ λάβωμεν ἐκεῖθεν ἀνὴρ εἷς δοκὸν
μίαν καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ἐκεῖ τοῦ οἰκεῖν ἐκεῖ. καὶ εἶπεν Δεῦτε.
[3]καὶ εἶπεν ὁ εἷς Ἐπιεικέως δεῦρο μετὰ τῶν δούλων σου· καὶ εἶ- 3
πεν Ἐγὼ πορεύσομαι. [4]καὶ ἐπορεύθη μετ᾽ αὐτῶν, καὶ ἦλθον εἰς τὸν 4
Ιορδάνην καὶ ἔτεμνον τὰ ξύλα. [5]καὶ ἰδοὺ ὁ εἷς καταβάλλων τὴν δο- 5
κόν, καὶ τὸ σιδήριον ἐξέπεσεν εἰς τὸ ὕδωρ· καὶ ἐβόησεν Ὦ, κύριε,
καὶ αὐτὸ κεχρημένον. [6]καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ Ποῦ ἔπε- 6
σεν; καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τὸν τόπον. καὶ ἀπέκνισεν ξύλον καὶ ἔρριψεν
ἐκεῖ, καὶ ἐπεπόλασεν τὸ σιδήριον. [7]καὶ εἶπεν Ὕψωσον σαυτῷ· καὶ 7
ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν αὐτό.

[8]Καὶ βασιλεὺς Συρίας ἦν πολεμῶν ἐν Ισραηλ καὶ ἐβουλεύσατο 8
πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ λέγων Εἰς τὸν τόπον τόνδε τινὰ ελμωνι
παρεμβαλῶ. [9]καὶ ἀπέστειλεν Ελισαιε πρὸς τὸν βασιλέα Ισραηλ λέ- 9
γων Φύλαξαι μὴ παρελθεῖν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ὅτι ἐκεῖ Συρία κέ-
κρυπται. [10]καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ισραηλ εἰς τὸν τόπον, ὃν 10
εἶπεν αὐτῷ Ελισαιε, καὶ ἐφυλάξατο ἐκεῖθεν οὐ μίαν οὐδὲ δύο. [11]καὶ 11
ἐξεκινήθη ἡ ψυχὴ βασιλέως Συρίας περὶ τοῦ λόγου τούτου, καὶ
ἐκάλεσεν τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Οὐκ ἀναγγε-
λεῖτέ μοι τίς προδίδωσίν με βασιλεῖ Ισραηλ; [12]καὶ εἶπεν εἷς τῶν 12
παίδων αὐτοῦ Οὐχί, κύριέ μου βασιλεῦ, ὅτι Ελισαιε ὁ προφήτης
ὁ ἐν Ισραηλ ἀναγγέλλει τῷ βασιλεῖ Ισραηλ πάντας τοὺς λόγους,
οὓς ἐὰν λαλήσῃς ἐν τῷ ταμιείῳ τοῦ κοιτῶνός σου. [13]καὶ εἶπεν Δεῦτε 13
ἴδετε ποῦ οὗτος, καὶ ἀποστείλας λήμψομαι αὐτόν· καὶ ἀνήγγειλαν

26 μετα σου > *O*† | αρματος] + ※ αυτου Sy*L*† | συναντην B†] -τησιν rel. | σοι] σου *O* | τα] pr. και A† | και λημψη εν αυτω κηπους > BA† | ελαιωνα et αμπελωνα *O* || 27 προσωπου] pr. του *O*

6 2 εις > *O* || 3 επιεικεως Ra.] -καιως *L*ᵖ†, επεικαιως B*†, επιεικως rel., cf. I 12 22; pr. δευρο *O* mu., sed δευρο post επιεικ. retinent | και ult.] ※ο δε *O*† || 5 εξεπεσεν B*O*] pr. εκπεσον εκ του στελεχους V, + του στελεου *L*† | εβοησεν] + ※και ειπεν *O*†, + ο ανηρ και ειπεν *L*† | κεχρη(σ)μενον *L*] κεκρυμμενον BA || 6 απεκνιξεν A† || 7 ειπεν] ειρηκεν B† | αυτου > B† || 8 ελμωνι] ελιμ. B*† || 9 τον > B† | εκει συρια] tr. *O* || 10 ελισ.] + ※και διεστειλατο αυτω *O*† | ουδε] ου A || 12 ο bis > A(†) || 13 ουτος B†] pr. εστιν *L*†, αυτος rel.

14 αὐτῷ λέγοντες Ἰδοὺ ἐν Δωθαϊμ. [14]καὶ ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἵππον καὶ
ἅρμα καὶ δύναμιν βαρεῖαν, καὶ ἦλθον νυκτὸς καὶ περιεκύκλωσαν
15 τὴν πόλιν. [15]καὶ ὤρθρισεν ὁ λειτουργὸς Ελισαιε ἀναστῆναι καὶ
ἐξῆλθεν, καὶ ἰδοὺ δύναμις κυκλοῦσα τὴν πόλιν καὶ ἵππος καὶ ἅρμα,
καὶ εἶπεν τὸ παιδάριον πρὸς αὐτόν Ὦ, κύριε, πῶς ποιήσωμεν;
16 [16]καὶ εἶπεν Ελισαιε Μὴ φοβοῦ, ὅτι πλείους οἱ μεθ᾽ ἡμῶν ὑπὲρ
17 τοὺς μετ᾽ αὐτῶν. [17]καὶ προσεύξατο Ελισαιε καὶ εἶπεν Κύριε, διάν-
οιξον τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ παιδαρίου καὶ ἰδέτω· καὶ διήνοιξεν
κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδεν, καὶ ἰδοὺ τὸ ὄρος πλῆρες
18 ἵππων, καὶ ἅρμα πυρὸς περικύκλῳ Ελισαιε. [18]καὶ κατέβησαν πρὸς
αὐτόν, καὶ προσηύξατο Ελισαιε πρὸς κύριον καὶ εἶπεν Πάταξον
δὴ τοῦτο τὸ ἔθνος ἀορασίᾳ· καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀορασίᾳ κατὰ
19 τὸ ῥῆμα Ελισαιε. [19]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ελισαιε Οὐχ αὕτη ἡ
πόλις καὶ αὕτη ἡ ὁδός· δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ἀπάξω ὑμᾶς πρὸς
20 τὸν ἄνδρα, ὃν ζητεῖτε· καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς εἰς Σαμάρειαν. [20]καὶ
ἐγένετο ὡς εἰσῆλθον εἰς Σαμάρειαν, καὶ εἶπεν Ελισαιε Ἄνοιξον δή,
κύριε, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἰδέτωσαν· καὶ διήνοιξεν κύριος
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἦσαν ἐν μέσῳ Σαμα-
21 ρείας. [21]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ισραηλ, ὡς εἶδεν αὐτούς Εἰ πατάξας
22 πατάξω, πάτερ; [22]καὶ εἶπεν Οὐ πατάξεις, εἰ μὴ οὓς ᾐχμαλώτευσας
ἐν ῥομφαίᾳ σου καὶ τόξῳ σου, σὺ τύπτεις· παράθες ἄρτους καὶ
ὕδωρ ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ φαγέτωσαν καὶ πιέτωσαν καὶ ἀπελθέ-
23 τωσαν πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν. [23]καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς παράθεσιν
μεγάλην, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον· καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς, καὶ ἀπῆλ-
θον πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν. καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι μονόζωνοι
Συρίας τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ισραηλ.
24 [24]Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἤθροισεν υἱὸς Αδερ βασιλεὺς Συ-
ρίας πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ καὶ ἀνέβη καὶ περιεκάθισεν
25 Σαμάρειαν. [25]καὶ ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἰδοὺ περι-
εκάθηντο ἐπ᾽ αὐτήν, ἕως οὗ ἐγενήθη κεφαλὴ ὄνου πεντήκοντα σί-
κλων ἀργυρίου καὶ τέταρτον τοῦ κάβου κόπρου περιστερῶν πέντε
26 σίκλων ἀργυρίου. [26]καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Ισραηλ διαπορευόμενος ἐπὶ
τοῦ τείχους, καὶ γυνὴ ἐβόησεν πρὸς αὐτὸν λέγουσα Σῶσον, κύριε
27 βασιλεῦ. [27]καὶ εἶπεν αὐτῇ Μή σε σώσαι κύριος, πόθεν σώσω σε;
28 μὴ ἀπὸ τῆς ἅλωνος ἢ ἀπὸ τῆς ληνοῦ; [28]καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασι-
λεύς Τί ἐστίν σοι; καὶ εἶπεν Ἡ γυνὴ αὕτη εἶπεν πρός με Δὸς

15 ιπποι *OL* | ω > *O*† || **17** διανοιξον B†] δι > *L*†, + δη rel. || **18** ελισ. 1^0 > B† || **19** πολις ... οδος] tr. *OL*† | αυτη 2^0] pr. ουχ(uel ουκ) *OL* | απαξω] αξω B† | εις] προς B† || **20** εισηλθεν A | κυριος > B† | **21** ισραηλ] + ※προς ελισαιε *OL* || **22** συ > A† || **23** και απηλθον > B*† || **24** περιεκαθισαν B*† | σαμαρ.] pr. επι *OL* || **25** επ] περι A† | ου > A | σικλων 1^0 > B**O*†, 2^0 > B*O*† | τετ. του καβου] τεσσαρες καβοι A† | πεντε] pr. πεντηκοντα *O*† || **27** αυτη > *O* | σωσαι] -ση A† | της bis > B†

τὸν υἱόν σου καὶ φαγόμεθα αὐτὸν σήμερον, καὶ τὸν υἱόν μου καὶ
φαγόμεθα αὐτὸν αὔριον· [29]καὶ ἡψήσαμεν τὸν υἱόν μου καὶ ἐφά- 29
γομεν αὐτόν, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ Δὸς τὸν
υἱόν σου καὶ φάγωμεν αὐτόν, καὶ ἔκρυψεν τὸν υἱὸν αὐτῆς. [30]καὶ 30
ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ισραηλ τοὺς λόγους τῆς γυναικός,
διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς διεπορεύετο ἐπὶ τοῦ τείχους,
καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὸν σάκκον ἐπὶ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἔσωθεν. [31]καὶ 31
εἶπεν Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, εἰ στήσεται ἡ
κεφαλὴ Ελισαιε ἐπ᾽ αὐτῷ σήμερον. [32]καὶ Ελισαιε ἐκάθητο ἐν τῷ 32
οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐκάθηντο μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ ἀπέστει-
λεν ἄνδρα πρὸ προσώπου αὐτοῦ· πρὶν ἐλθεῖν τὸν ἄγγελον πρὸς
αὐτὸν καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Εἰ οἴδατε ὅτι ἀπέ-
στειλεν ὁ υἱὸς τοῦ φονευτοῦ οὗτος ἀφελεῖν τὴν κεφαλήν μου;
ἴδετε ὡς ἂν ἔλθῃ ὁ ἄγγελος, ἀποκλείσατε τὴν θύραν καὶ παρα-
θλίψατε αὐτὸν ἐν τῇ θύρᾳ· οὐχὶ φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ κυρίου
αὐτοῦ κατόπισθεν αὐτοῦ; [33]ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος μετ᾽ αὐτῶν καὶ 33
ἰδοὺ ἄγγελος κατέβη πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν Ἰδοὺ αὕτη ἡ κακία
παρὰ κυρίου· τί ὑπομείνω τῷ κυρίῳ ἔτι; [1]καὶ εἶπεν Ελισαιε Ἄκου- 7
σον λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος Ὡς ἡ ὥρα αὕτη αὔριον μέ-
τρον σεμιδάλεως σίκλου καὶ δίμετρον κριθῶν σίκλου ἐν ταῖς πύλαις
Σαμαρείας. [2]καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης, ἐφ᾽ ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανε- 2
παύετο ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τῷ Ελισαιε καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ποιήσει
κύριος καταρράκτας ἐν οὐρανῷ, μὴ ἔσται τὸ ῥῆμα τοῦτο; καὶ
Ελισαιε εἶπεν Ἰδοὺ σὺ ὄψῃ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἐκεῖθεν οὐ
φάγῃ. — [3]καὶ τέσσαρες ἄνδρες ἦσαν λεπροὶ παρὰ τὴν θύραν τῆς 3
πόλεως, καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Τί ἡμεῖς καθή-
μεθα ὧδε, ἕως ἀποθάνωμεν; [4]ἐὰν εἴπωμεν Εἰσέλθωμεν εἰς τὴν 4
πόλιν, καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει καὶ ἀποθανούμεθα ἐκεῖ· καὶ ἐὰν
καθίσωμεν ὧδε, καὶ ἀποθανούμεθα. καὶ νῦν δεῦτε καὶ ἐμπέσωμεν
εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας· ἐὰν ζωογονήσωσιν ἡμᾶς, καὶ ζησό-
μεθα· καὶ ἐὰν θανατώσωσιν ἡμᾶς, καὶ ἀποθανούμεθα. [5]καὶ ἀνέστη- 5
σαν ἐν τῷ σκότει εἰσελθεῖν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας καὶ ἦλθον
εἰς μέρος τῆς παρεμβολῆς Συρίας, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ἐκεῖ.
[6]καὶ κύριος ἀκουστὴν ἐποίησεν τὴν παρεμβολὴν Συρίας φωνὴν 6

28 και φαγ. αυτον ult.] φαγ. *OL*†, om. V pl. || 30 ισραηλ] > B*L*, in *O* sub ÷ || 31 ελισ.] + ※υιου σαφατ *OL*† || 32 απεστ. 1^0] + ο βασιλευς $L^{(\dagger)}$ | αυτος > B† | ει BL^p] > L^{p}†, μη *O* pl. | οιδατε] ηδειτε B*†, εωρακατε *L*†, ειδετε Sixt. | ουτος > B† || 33 αγγελος] pr. ο A†, ο αγγ. ο παρα του βασιλεως *L*† | υπομενω *O* | τω κυριω > A†

7 1 σικλου $1^0 \frown 2^0$ B*† || 2 τω] προς τον *O* | συ > BO^{-Sy}† | σου > B† || 3 και 1^0] + ιδου A† || 5 μερος] μεσον B*A | της > *O* || 6 ακουστην εποι.] tr. A† | την παρεμβ. BL^p] τη -λη L^{127}†, παρεμβολη A pl.

ἅρματος καὶ φωνὴν ἵππου καὶ φωνὴν δυνάμεως μεγάλης, καὶ εἶπεν
ἀνὴρ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Νῦν ἐμισθώσατο ἐφ᾽ ἡμᾶς βασιλεὺς
Ισραηλ τοὺς βασιλέας τῶν Χετταίων καὶ τοὺς βασιλέας Αἰγύπτου
7 τοῦ ἐλθεῖν ἐφ᾽ ἡμᾶς. [7]καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀπέδρασαν ἐν τῷ σκότει καὶ
ἐγκατέλιπαν τὰς σκηνὰς αὐτῶν καὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν καὶ τοὺς
ὄνους αὐτῶν ἐν τῇ παρεμβολῇ ὡς ἔστιν καὶ ἔφυγον πρὸς τὴν
8 ψυχὴν ἑαυτῶν. [8]καὶ εἰσῆλθον οἱ λεπροὶ οὗτοι ἕως μέρους τῆς
παρεμβολῆς καὶ εἰσῆλθον εἰς σκηνὴν μίαν καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον
καὶ ἦραν ἐκεῖθεν ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ἱματισμὸν καὶ ἐπορεύ-
θησαν· καὶ ἐπέστρεψαν καὶ εἰσῆλθον εἰς σκηνὴν ἄλλην καὶ ἔλαβον
9 ἐκεῖθεν καὶ ἐπορεύθησαν καὶ κατέκρυψαν. [9]καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς
τὸν πλησίον αὐτοῦ Οὐχ οὕτως ἡμεῖς ποιοῦμεν· ἡ ἡμέρα αὕτη
ἡμέρα εὐαγγελίας ἐστίν, καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν καὶ μένομεν ἕως φω-
τὸς τοῦ πρωὶ καὶ εὑρήσομεν ἀνομίαν· καὶ νῦν δεῦρο καὶ εἰσέλ-
10 θωμεν καὶ ἀναγγείλωμεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως. [10]καὶ εἰσῆλ-
θον καὶ ἐβόησαν πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως καὶ ἀνήγγειλαν αὐ-
τοῖς λέγοντες Εἰσήλθομεν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας, καὶ ἰδοὺ
οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ἀνὴρ καὶ φωνὴ ἀνθρώπου, ὅτι εἰ μὴ ἵππος δεδε-
11 μένος καὶ ὄνος καὶ αἱ σκηναὶ αὐτῶν ὡς εἰσίν. [11]καὶ ἐβόησαν οἱ
12 θυρωροὶ καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως ἔσω. [12]καὶ
ἀνέστη ὁ βασιλεὺς νυκτὸς καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ
Ἀναγγελῶ δὴ ὑμῖν ἃ ἐποίησεν ἡμῖν Συρία· ἔγνωσαν ὅτι πεινῶμεν
ἡμεῖς, καὶ ἐξῆλθαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐκρύβησαν ἐν τῷ ἀγρῷ
λέγοντες ὅτι Ἐξελεύσονται ἐκ τῆς πόλεως, καὶ συλλημψόμεθα αὐ-
13 τοὺς ζῶντας καὶ εἰς τὴν πόλιν εἰσελευσόμεθα. [13]καὶ ἀπεκρίθη εἷς
τῶν παίδων αὐτοῦ καὶ εἶπεν Λαβέτωσαν δὴ πέντε τῶν ἵππων τῶν
ὑπολελειμμένων, οἳ κατελείφθησαν ὧδε, ἰδού εἰσιν πρὸς πᾶν τὸ
πλῆθος Ισραηλ τὸ ἐκλεῖπον· καὶ ἀποστελοῦμεν ἐκεῖ καὶ ὀψόμεθα.
14 [14]καὶ ἔλαβον δύο ἐπιβάτας ἵππων, καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ισρα-
15 ηλ ὀπίσω τοῦ βασιλέως Συρίας λέγων Δεῦτε καὶ ἴδετε. [15]καὶ ἐπο-
ρεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν ἕως τοῦ Ιορδάνου, καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ ὁδὸς
πλήρης ἱματίων καὶ σκευῶν, ὧν ἔρριψεν Συρία ἐν τῷ θαμβεῖσθαι
αὐτούς· καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ.
16 [16]καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς καὶ διήρπασεν τὴν παρεμβολὴν Συρίας, καὶ
ἐγένετο μέτρον σεμιδάλεως σίκλου καὶ δίμετρον κριθῶν σίκλου
17 κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου. [17]καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησεν τὸν τριστάτην,

6 και φωνην ιππου > A† | και 3^0 > B† | εφ ult.] προς B† || 8 επορ. 1^0] + ※και εκρυψαν *O*†, απηλθον και κατεκρυψαν *L*† | επεστρ.] + εκειθεν B† || 10 πολεως] + και εκαλεσαν τους στρατηγους της πολεως *L*† | ονος] + ※δεδεμενος *OL*† || 11 εβοη. οι θυρ.] εκαλεσαν τους θυρωρους *L*† || 12 ανεστη] αν > B† | αν(uel απ)αγγειλω OL^{p}† | ημεις] pr. ÷και *O*† | πολεως] γης *O*† | fin.] + ÷και εξελευσομεθα *O*† || 13 πεντε] παντες απο A† || 14 ισραηλ > *O*† || 16 και διμ. κριθ. σικλου / κατα το ρ. κυρ.] tr. B

ἐφ᾽ ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο ἐπὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς πύλης,
καὶ συνεπάτησεν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἀπέθανεν, καθὰ
ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, ὃς ἐλάλησεν ἐν τῷ καταβῆναι τὸν
ἄγγελον πρὸς αὐτόν. 18καὶ ἐγένετο καθὰ ἐλάλησεν Ελισαιε πρὸς 18
τὸν βασιλέα λέγων Δίμετρον κριθῆς σίκλου καὶ μέτρον σεμιδάλεως
σίκλου καὶ ἔσται ὡς ἡ ὥρα αὕτη αὔριον ἐν τῇ πύλῃ Σαμαρείας·
19καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης τῷ Ελισαιε καὶ εἶπεν Ἰδοὺ κύριος 19
ποιεῖ καταρράκτας ἐν τῷ οὐρανῷ, μὴ ἔσται τὸ ῥῆμα τοῦτο; καὶ
εἶπεν Ελισαιε Ἰδοὺ ὄψῃ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἐκεῖθεν οὐ φάγῃ.
20καὶ ἐγένετο οὕτως, καὶ συνεπάτησεν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ, 20
καὶ ἀπέθανεν.

1Καὶ Ελισαιε ἐλάλησεν πρὸς τὴν γυναῖκα, ἧς ἐζωπύρησεν τὸν 8
υἱόν, λέγων Ἀνάστηθι καὶ δεῦρο σὺ καὶ ὁ οἶκός σου καὶ παροίκει
οὗ ἐὰν παροικήσῃς, ὅτι κέκληκεν κύριος λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, καί γε
ἦλθεν ἐπὶ τὴν γῆν ἑπτὰ ἔτη. 2καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ καὶ ἐποίησεν 2
κατὰ τὸ ῥῆμα Ελισαιε καὶ ἐπορεύθη αὐτὴ καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς καὶ
παρῴκει ἐν γῇ ἀλλοφύλων ἑπτὰ ἔτη. 3καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ τέλος 3
τῶν ἑπτὰ ἐτῶν καὶ ἐπέστρεψεν ἡ γυνὴ ἐκ γῆς ἀλλοφύλων εἰς τὴν
πόλιν καὶ ἦλθεν βοῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ οἴκου ἑαυτῆς
καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν ἑαυτῆς. 4καὶ ὁ βασιλεὺς ἐλάλει πρὸς Γιεζι τὸ 4
παιδάριον Ελισαιε τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ λέγων Διήγησαι δή
μοι πάντα τὰ μεγάλα, ἃ ἐποίησεν Ελισαιε. 5καὶ ἐγένετο αὐτοῦ 5
ἐξηγουμένου τῷ βασιλεῖ ὡς ἐζωπύρησεν υἱὸν τεθνηκότα, καὶ ἰδοὺ
ἡ γυνή, ἧς ἐζωπύρησεν τὸν υἱὸν αὐτῆς Ελισαιε, βοῶσα πρὸς τὸν
βασιλέα περὶ τοῦ οἴκου ἑαυτῆς καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν ἑαυτῆς· καὶ
εἶπεν Γιεζι Κύριε βασιλεῦ, αὕτη ἡ γυνή, καὶ οὗτος ὁ υἱὸς αὐτῆς,
ὃν ἐζωπύρησεν Ελισαιε. 6καὶ ἐπηρώτησεν ὁ βασιλεὺς τὴν γυναῖκα, 6
καὶ διηγήσατο αὐτῷ· καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς εὐνοῦχον ἕνα
λέγων Ἐπίστρεψον πάντα τὰ αὐτῆς καὶ πάντα τὰ γενήματα τοῦ
ἀγροῦ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἧς κατέλιπεν τὴν γῆν, ἕως τοῦ νῦν.

7Καὶ ἦλθεν Ελισαιε εἰς Δαμασκόν, καὶ υἱὸς Αδερ βασιλεὺς Συ- 7
ρίας ἠρρώστει, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ λέγοντες Ἥκει ὁ ἄνθρωπος
τοῦ θεοῦ ἕως ὧδε. 8καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Αζαηλ Λαβὲ ἐν 8
τῇ χειρί σου μαναα καὶ δεῦρο εἰς ἀπαντὴν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ

17 επι 1° > B† | εν τη πυλη] επι της πυλης *O* pl., > *L*† | καθα] καθως A*L*†: item *O*† in 18 || 18 και ult.] > *L*, in *O* sub ÷ | ωρα] ημερα A† | αυτη] > B†, in *O* sub ÷ || 19 μη] pr. ου B; ει *L*†: item *L*† in 2 | ου] + μη B || 20 εγεν.] + ※αυτω *O*†

8 3 γης] των *O* | εις την πολιν > *OL* || 4 ελαλησεν A† || 5 ο > A† || 6 παντα 1° — γενηματα] παντα αυτης τα γενηματα B†, ※παντα✓ (sic) αυτης τα γενηματα ※και παντα τα γενηματα *O*† | αυτης ult. > BA | κατελιπεν] pr. εν A† || 7 ηρρωστησεν B† || 8 μαναα] μαανα B: item in 9, δωρα *L*†: item in 17 3 4 20 12, L^{127c} in 8 9 | απαντησιν *OL*

καὶ ἐπιζήτησον τὸν κύριον παρ᾽ αὐτοῦ λέγων Εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς
9 ἀρρωστίας μου ταύτης; 9καὶ ἐπορεύθη Αζαηλ εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ
καὶ ἔλαβεν μαναα ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ἀγαθὰ Δαμα-
σκοῦ, ἄρσιν τεσσαράκοντα καμήλων, καὶ ἦλθεν καὶ ἔστη ἐνώπιον
αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς Ελισαιε Ὁ υἱός σου υἱὸς Αδερ βασιλεὺς Συ-
ρίας ἀπέστειλέν με πρὸς σὲ λέγων Εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀρρωστίας
10 μου ταύτης; 10καὶ εἶπεν Ελισαιε Δεῦρο εἰπὸν αὐτῷ Ζωῇ ζήσῃ·
11 καὶ ἔδειξέν μοι κύριος ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ. 11καὶ παρέστη τῷ
προσώπῳ αὐτοῦ καὶ ἔθηκεν ἕως αἰσχύνης, καὶ ἔκλαυσεν ὁ ἄνθρω-
12 πος τοῦ θεοῦ. 12καὶ εἶπεν Αζαηλ Τί ὅτι ὁ κύριός μου κλαίει; καὶ
εἶπεν Ὅτι οἶδα ὅσα ποιήσεις τοῖς υἱοῖς Ισραηλ κακά· τὰ ὀχυρώ-
ματα αὐτῶν ἐξαποστελεῖς ἐν πυρὶ καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτῶν ἐν
ῥομφαίᾳ ἀποκτενεῖς καὶ τὰ νήπια αὐτῶν ἐνσείσεις καὶ τὰς ἐν γα-
13 στρὶ ἐχούσας αὐτῶν ἀναρρήξεις. 13καὶ εἶπεν Αζαηλ Τίς ἐστιν ὁ
δοῦλός σου, ὁ κύων ὁ τεθνηκώς, ὅτι ποιήσει τὸ ῥῆμα τοῦτο; καὶ
εἶπεν Ελισαιε Ἔδειξέν μοι κύριός σε βασιλεύοντα ἐπὶ Συρίαν.
14 14καὶ ἀπῆλθεν ἀπὸ Ελισαιε καὶ εἰσῆλθεν πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ,
καὶ εἶπεν αὐτῷ Τί εἶπέν σοι Ελισαιε; καὶ εἶπεν Εἶπέν μοι Ζωῇ
15 ζήσῃ. 15καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον καὶ ἔλαβεν τὸ μαχμα καὶ ἔβαψεν
ἐν τῷ ὕδατι καὶ περιέβαλεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀπέθα-
νεν, καὶ ἐβασίλευσεν Αζαηλ ἀντ᾽ αὐτοῦ.
16 16Ἐν ἔτει πέμπτῳ τῷ Ιωραμ υἱῷ Αχααβ βασιλεῖ Ισραηλ ἐβασί-
17 λευσεν Ιωραμ υἱὸς Ιωσαφατ βασιλεὺς Ιουδα. 17υἱὸς τριάκοντα καὶ
δύο ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν
18 ἐν Ιερουσαλημ. 18καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ βασιλέων Ισραηλ, καθὼς
ἐποίησεν οἶκος Αχααβ, ὅτι θυγάτηρ Αχααβ ἦν αὐτῷ εἰς γυναῖκα·
19 καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου. 19καὶ οὐκ ἠθέλησεν
κύριος διαφθεῖραι τὸν Ιουδαν διὰ Δαυιδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καθὼς
εἶπεν δοῦναι αὐτῷ λύχνον καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.
20 20ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἠθέτησεν Εδωμ ὑποκάτωθεν χειρὸς Ιουδα
21 καὶ ἐβασίλευσαν ἐφ᾽ ἑαυτοὺς βασιλέα. 21καὶ ἀνέβη Ιωραμ εἰς Σιωρ

8 παρ BO†] δι rel. || 9 απαντην B†] -τησιν rel. | καμηλων] + δωρα B† | αυτου 3⁰] -των O† | ο.> B† | λεγων] pr. επερωτησαι B† || 10 ειπεν] + ※προς αυτον O | αυτω] > B†, in Sy sub ※ (uid.) | ζωη] ζων O || 12 τι et ο > A† | οτι 2⁰ BL−93†] > rel. | κακα] και A† || 13 ο κυων ο τεθν.] ω κυριε A† | ρημα] + ※το μεγα SyL† | συριαν] ισραηλ BA† | 14 τι] pr. ο BA | σοι > A || 15 το μαχμα V mu.] τον χαββα B†, το ναβρα A†, το μαχβαρ Sy(†), το στρωμα L | εν > BA || 16 τω−βασιλει] του ι. υιου α. βασιλεως (-λει A, -λεα O247) OL, cf. 25 | ισραηλ] + και (τω) ιωσαφατ(B*† -φαθ) βασιλει(A† -λευς) ιουδα BAL† | εβασιλ.] pr. και A | ιωσαφαθ B*†: cf. II 20 24 || 17 οκτω] τεσσερακοντα BA†: Μ' pro Η' || 18 βασιλεως A || 19 ειπεν] + ※αυτω OL† | και τ. υιοις αυτου] > B†, και > Sy, sub ※ || 20 εβασιλευσεν εφ εαυτου O || 21 εις σιωρ] > A†, εκ σιων L†

καὶ πάντα τὰ ἅρματα μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀναστάντος
καὶ ἐπάταξεν τὸν Εδωμ τὸν κυκλώσαντα ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ τοὺς ἄρ-
χοντας τῶν ἁρμάτων, καὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν.
[22]καὶ ἠθέτησεν Εδωμ ὑποκάτωθεν χειρὸς Ιουδα ἕως τῆς ἡμέρας 22
ταύτης. τότε ἠθέτησεν Λοβενα ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. [23]καὶ τὰ λοιπὰ 23
τῶν λόγων Ιωραμ καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέ-
γραπται ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα;
[24]καὶ ἐκοιμήθη Ιωραμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη μετὰ 24
τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐβα-
σίλευσεν Οχοζιας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.
[25]Ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῷ Ιωραμ υἱῷ Αχααβ βασιλεῖ Ισραηλ ἐβα- 25
σίλευσεν Οχοζιας υἱὸς Ιωραμ. [26]υἱὸς εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν Οχοζιας 26
ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἐνιαυτὸν ἕνα ἐβασίλευσεν ἐν Ιερου-
σαλημ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Γοθολια θυγάτηρ Αμβρι βασι-
λέως Ισραηλ. [27]καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ οἴκου Αχααβ καὶ ἐποίησεν 27
τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καθὼς ὁ οἶκος Αχααβ. [28]καὶ ἐπορεύθη 28
μετὰ Ιωραμ υἱοῦ Αχααβ εἰς πόλεμον μετὰ Αζαηλ βασιλέως ἀλλο-
φύλων ἐν Ρεμμωθ Γαλααδ, καὶ ἐπάταξαν οἱ Σύροι τὸν Ιωραμ.
[29]καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς Ιωραμ τοῦ ἰατρευθῆναι ἐν Ιεζραελ 29
ἀπὸ τῶν πληγῶν, ὧν ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν Ρεμμωθ ἐν τῷ πολεμεῖν
αὐτὸν μετὰ Αζαηλ βασιλέως Συρίας· καὶ Οχοζιας υἱὸς Ιωραμ κατ-
έβη τοῦ ἰδεῖν τὸν Ιωραμ υἱὸν Αχααβ ἐν Ιεζραελ, ὅτι ἠρρώστει αὐτός.
[1]Καὶ Ελισαιε ὁ προφήτης ἐκάλεσεν ἕνα τῶν υἱῶν τῶν προφη- 9
τῶν καὶ εἶπεν αὐτῷ Ζῶσαι τὴν ὀσφύν σου καὶ λαβὲ τὸν φακὸν
τοῦ ἐλαίου τούτου ἐν τῇ χειρί σου καὶ δεῦρο εἰς Ρεμμωθ Γαλααδ·
[2]καὶ εἰσελεύσῃ ἐκεῖ καὶ ὄψῃ ἐκεῖ Ιου υἱὸν Ιωσαφατ υἱοῦ Ναμεσσι 2
καὶ εἰσελεύσῃ καὶ ἀναστήσεις αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ

21 τα 1^0 > A† | αυτου αναστάντος] + ※νυκτος *O*†, ως ανεστη νυκτος *L*† | τον 1^0 B*L*†] > rel. || **22** υποκατωθεν] -τω της B† | λοβενα V mu.] λομνα A, λοβνα *L*^{p}†, σεννα B† || **23** επι] εν A || **24** αυτου $1^0 \frown 2^0$ A || **25** δωδεκατω] ενδεκ. *L*†: cf. 9 29 | τω] του *OL*†, > V mu. | υιω et βασιλει] υιου et -λεως Sy*L*† (non A; cf. 16) | fin.] + ※βασιλεως ιουδα *O*† || **26** υιος > *O*-Sy | ετων] + ※ην *OL*† | ιερουσ.] ισραηλ BA† | αμβρ(ε)ι B*A$^{(\dagger)}$] ζαμβρι B^c pl.: cf. III 16 16; αχααβ *L*†: item *L*† in additamento post 10 36 || **27** fin.] + ⟨※⟩γαμβρος γαρ οικου αχααβ εστιν *O*, + οτι γαμβρος οικου αχααβ εστιν *L*†: sim. οτι γαμβρος ην του οικου αχααβ *L*† in additamento post 10 36 || **28** αλλοφ.] συριας *L*† | ρεμμωθ: sic B hic et in 29 9 1. 14, sed in 9 4 ρεμμαθ, in 9 16 ραμμαθ; A in 8 28. 29 9 14 ραμωθ, in 9 1 ρεμμωθ, in 9 16 ρεμμαθ, A† in 9 4 ρεμαθ || **29** του 1^0] pr. προ A† | ιεζραελ bis] ιεζραηλ *L*^{p}†, ισραηλ B*L*^{p}: cf. 9 15 | αυτον 1^0] + ※οι συροι *OL*† | οχοζει B†: cf. 9 21 | ιωραμ 2^0] + ※βασιλευς ιουδα *OL* | εν ult.] εις A

9 1 εν τη χ. σου > A† || **2** (ε)ιου / υιον ιωσ.] tr. B† (sic) | (ε)ιου] ιηου A: item in seq. | ιωσαφαθ B†: item B*† in 14, cf. II 20 24 | υιου ναμεσσ(ε)ι] υιον αμεσει A$^{(\dagger)}$

3 καὶ εἰσάξεις αὐτὸν εἰς τὸ ταμιεῖον ἐν τῷ ταμιείῳ· [3]καὶ λήμψῃ τὸν
φακὸν τοῦ ἐλαίου καὶ ἐπιχεεῖς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ εἰπόν
Τάδε λέγει κύριος Κέχρικά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ισραηλ· καὶ ἀνοί-
4 ξεις τὴν θύραν καὶ φεύξῃ καὶ οὐ μενεῖς. [4]καὶ ἐπορεύθη τὸ παιδά-
5 ριον ὁ προφήτης εἰς Ρεμμωθ Γαλααδ [5]καὶ εἰσῆλθεν, καὶ ἰδοὺ οἱ
ἄρχοντες τῆς δυνάμεως ἐκάθηντο, καὶ εἶπεν Λόγος μοι πρός σέ,
ὁ ἄρχων· καὶ εἶπεν Ιου Πρὸς τίνα ἐκ πάντων ἡμῶν; καὶ εἶπεν
6 Πρὸς σέ, ὁ ἄρχων. [6]καὶ ἀνέστη καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον, καὶ
ἐπέχεεν τὸ ἔλαιον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ Τάδε
λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Κέχρικά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ λαὸν κυ-
7 ρίου ἐπὶ τὸν Ισραηλ, [7]καὶ ἐξολεθρεύσεις τὸν οἶκον Αχααβ τοῦ κυ-
ρίου σου ἐκ προσώπου μου καὶ ἐκδικήσεις τὰ αἵματα τῶν δούλων
μου τῶν προφητῶν καὶ τὰ αἵματα πάντων τῶν δούλων κυρίου ἐκ
8 χειρὸς Ιεζαβελ [8]καὶ ἐκ χειρὸς ὅλου τοῦ οἴκου Αχααβ καὶ ἐξολε-
θρεύσεις τῷ οἴκῳ Αχααβ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον καὶ συνεχόμενον
9 καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἐν Ισραηλ· [9]καὶ δώσω τὸν οἶκον Αχααβ ὡς
τὸν οἶκον Ιεροβοαμ υἱοῦ Ναβατ καὶ ὡς τὸν οἶκον Βαασα υἱοῦ
10 Αχια· [10]καὶ τὴν Ιεζαβελ καταφάγονται οἱ κύνες ἐν τῇ μερίδι Ιεζ-
ραελ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ θάπτων. καὶ ἤνοιξεν τὴν θύραν καὶ ἔφυγεν.
11 [11]καὶ Ιου ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ εἶπον
αὐτῷ Εἰ εἰρήνη; τί ὅτι εἰσῆλθεν ὁ ἐπίλημπτος οὗτος πρὸς σέ;
καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ὑμεῖς οἴδατε τὸν ἄνδρα καὶ τὴν ἀδολεσχίαν αὐ-
12 τοῦ. [12]καὶ εἶπον Ἄδικον· ἀπάγγειλον δὴ ἡμῖν. καὶ εἶπεν Ιου πρὸς
αὐτούς Οὕτως καὶ οὕτως ἐλάλησεν πρός με λέγων Τάδε λέγει
13 κύριος Κέχρικά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ισραηλ. [13]καὶ ἀκούσαντες ἔσπευ-
σαν καὶ ἔλαβον ἕκαστος τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἔθηκαν ὑποκάτω
αὐτοῦ ἐπὶ γαρεμ τῶν ἀναβαθμῶν καὶ ἐσάλπισαν ἐν κερατίνῃ καὶ
14 εἶπον Ἐβασίλευσεν Ιου. [14]καὶ συνεστράφη Ιου υἱὸς Ιωσαφατ υἱοῦ
Ναμεσσι πρὸς Ιωραμ — καὶ Ιωραμ αὐτὸς ἐφύλασσεν ἐν Ρεμμωθ
Γαλααδ, αὐτὸς καὶ πᾶς Ισραηλ, ἀπὸ προσώπου Αζαηλ βασιλέως
15 Συρίας, [15]καὶ ἀπέστρεψεν Ιωραμ ὁ βασιλεὺς ἰατρευθῆναι ἐν Ιεζ-
ραελ ἀπὸ τῶν πληγῶν, ὧν ἔπαισαν αὐτὸν οἱ Σύροι ἐν τῷ πολε-

2 εις το > *L*† | εν τω ταμ(ι)ειω] τω > B†, εκ ταμιειου *L*† || 3 ειπον(B*† -πεν)] ερεις *L*† | εις > *O* || 4 το παιδ./ο προφ.] tr. B† || 6 λαον] pr. τον A*L*† || 7 μου 1^0] σου BA† || 8 τω οικω] του οικου A || 9 δωσω] επιδουναι *O* | αχααβ et ιεροβ.] pr. του A† || 10 ιεζραελ V mu.] του ισραηλ BA, του αγρου ιεζραηλ *L*†: cf. 15 || 11 ει Ra.] > mss.; cf. 17. 18 4 26 || 12 ειπον] -πεν B*A† | λεγων] + και ειπεν B | εις > A || 13 ελαβεν B | επι γαρεμ των αναβαθμων Ra.] το ante γαρεμ add. B†, επι γαρ ενα των αναβ. εκαθητο pl. (*O*† εκαθηντο[sic] sub ÷), εφ εν των γαρεμ επι μιαν των αναβαθμιδων *L*†: cf. Rahlfs Sept.-Stud. 3 (1911), p. 223 || 14 ιωραμ αυτος] tr. A†, αυτος > *L*† | αυτος 2^0 > B† || 15 ιωραμ/ο βασ.] tr. A*L*† | ιεζραελ bis A] ισραηλ B, ιεζραηλ *L*†: item in 16 (bis). 17. 30. 36. 37, cf. 10. 21 8 29 10 6

μεῖν αὐτὸν μετὰ Αζαηλ βασιλέως Συρίας — καὶ εἶπεν Ιου Εἰ ἔστιν
ἡ ψυχὴ ὑμῶν μετ' ἐμοῦ, μὴ ἐξελθέτω ἐκ τῆς πόλεως διαπεφευγὼς
τοῦ πορευθῆναι καὶ ἀπαγγεῖλαι ἐν Ιεζραελ. 16 καὶ ἵππευσεν καὶ ἐπο- 16
ρεύθη Ιου καὶ κατέβη εἰς Ιεζραελ, ὅτι Ιωραμ βασιλεὺς Ισραηλ ἐθε-
ραπεύετο ἐν Ιεζραελ ἀπὸ τῶν τοξευμάτων, ὧν κατετόξευσαν αὐτὸν
οἱ Αραμιν ἐν τῇ Ραμμαθ ἐν τῷ πολέμῳ μετὰ Αζαηλ βασιλέως Συ-
ρίας, ὅτι αὐτὸς δυνατὸς καὶ ἀνὴρ δυνάμεως, καὶ Οχοζιας βασιλεὺς
Ιουδα κατέβη ἰδεῖν τὸν Ιωραμ. 17 καὶ ὁ σκοπὸς ἀνέβη ἐπὶ τὸν πύρ- 17
γον ἐν Ιεζραελ καὶ εἶδεν τὸν κονιορτὸν Ιου ἐν τῷ παραγίνεσθαι αὐ-
τὸν καὶ εἶπεν Κονιορτὸν ἐγὼ βλέπω. καὶ εἶπεν Ιωραμ Λαβὲ ἐπιβά-
την καὶ ἀπόστειλον ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ εἰπάτω Εἰ εἰρήνη; 18 καὶ 18
ἐπορεύθη ἐπιβάτης ἵππου εἰς ἀπαντὴν αὐτῶν καὶ εἶπεν Τάδε λέγει
ὁ βασιλεύς Εἰ εἰρήνη; καὶ εἶπεν Ιου Τί σοι καὶ εἰρήνῃ; ἐπίστρεφε
εἰς τὰ ὀπίσω μου. καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς λέγων Ἦλθεν ὁ ἄγ-
γελος ἕως αὐτῶν καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν. 19 καὶ ἀπέστειλεν ἐπιβά- 19
την ἵππου δεύτερον, καὶ ἦλθεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν Τάδε λέ-
γει ὁ βασιλεύς Εἰ εἰρήνη; καὶ εἶπεν Ιου Τί σοι καὶ εἰρήνῃ; ἐπι-
στρέφου εἰς τὰ ὀπίσω μου. 20 καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς λέγων 20
Ἦλθεν ἕως αὐτῶν καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν· καὶ ὁ ἄγων ἦγεν τὸν Ιου
υἱὸν Ναμεσσιου, ὅτι ἐν παραλλαγῇ ἐγένετο. 21 καὶ εἶπεν Ιωραμ Ζεῦ- 21
ξον· καὶ ἔζευξεν ἅρμα. καὶ ἐξῆλθεν Ιωραμ βασιλεὺς Ισραηλ καὶ
Οχοζιας βασιλεὺς Ιουδα, ἀνὴρ ἐν τῷ ἅρματι αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθον
εἰς ἀπαντὴν Ιου καὶ εὗρον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι Ναβουθαι τοῦ Ιεζ-
ραηλίτου. 22 καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν Ιωραμ τὸν Ιου, καὶ εἶπεν Εἰ εἰ- 22
ρήνη, Ιου; καὶ εἶπεν Ιου Τί εἰρήνη; ἔτι αἱ πορνεῖαι Ιεζαβελ τῆς
μητρός σου καὶ τὰ φάρμακα αὐτῆς τὰ πολλά. 23 καὶ ἐπέστρεψεν 23
Ιωραμ τὰς χεῖρας αὐτοῦ τοῦ φυγεῖν καὶ εἶπεν πρὸς Οχοζιαν Δό-
λος, Οχοζια. 24 καὶ ἔπλησεν Ιου τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ τόξῳ καὶ 24
ἐπάταξεν τὸν Ιωραμ ἀνὰ μέσον τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν
τὸ βέλος διὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ.
25 καὶ εἶπεν Ιου πρὸς Βαδεκαρ τὸν τριστάτην αὐτοῦ Ῥῖψον αὐτὸν 25

15 αυτον 2^{0} *L*] -τους B*O* | η > A | εκ της πολ. / διαπεφ. (διασωζομενος *L*†)] tr. *OL*† || 16 ιππευσεν B*O*−A†] εσπευσεν A pl., επεβη *L*† | και επορ. / ι(η)ου] tr. *OL*† | εις] εν B† | ιεζρ. 2^{0}] τω ισραηλ(cf. 15) B | αραμ(ε)ιν L^{p}] -μεειν L^{p}, -μιειν B†, ραμμαει A†, ραμαειμ V mu. | αυτος > B† | και ult.] pr. εκοιμηθη εκει *O* || 17 εν 1^{0} > B | παραγιν. αυτον] tr. A† | ει] η B, > A: item in 19. 22, cf. 11. 18. 31 || 18 απαντησιν *OL* | αυτων 1^{0}] -τω A, -του *L* | ει] η B†, > A†: cf. 17 | εις τα] προς το *O*† || 19 προς] μετ A | επιστρεφου — fin. > A† || 20 ο αγων ηγεν τον] η αγωγη αγωγη *L*† | υιον] υιου A*L* || 21 εζευξεν B Sy†] -ξαν rel. | οχοζει B†: cf. 23 8 29 | ιεζραηλιτου VL^{p}†] ιζρ. A†, ισρ. rel.: item in 25, sed A† ισζρ.; cf. 15 || 23 του φυγειν *L* pl.] και εφυγεν B*O* | οχοζει bis A†: cf. 212 || 24 βελος] + αυτου BA† || 25 ιου > BA† | βαδεκαρ] ρ > B*†, βαδεκ *L*† | ριψον (cf. 26)] ριψαι B*O*†: est infinitiuus

ἐν τῇ μερίδι ἀγροῦ Ναβουθαι τοῦ Ιεζραηλίτου· ὅτι μνημονεύω,
ἐγὼ καὶ σὺ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ζεύγη ὀπίσω Αχααβ τοῦ πατρὸς αὐ-
26 τοῦ, καὶ κύριος ἔλαβεν ἐπʼ αὐτὸν τὸ λῆμμα τοῦτο λέγων [26]Εἰ μὴ
μετὰ τῶν αἱμάτων Ναβουθαι καὶ τὰ αἵματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἶδον
ἐχθές, φησὶν κύριος, καὶ ἀνταποδώσω αὐτῷ ἐν τῇ μερίδι ταύτῃ,
φησὶν κύριος· καὶ νῦν ἄρας δὴ ῥῖψον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι κατὰ
27 τὸ ῥῆμα κυρίου. [27]καὶ Οχοζιας βασιλεὺς Ιουδα εἶδεν καὶ ἔφυγεν
ὁδὸν Βαιθαγγαν, καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ Ιου καὶ εἶπεν Καί γε
αὐτόν· καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν τῷ ἅρματι ἐν τῷ ἀναβαίνειν Γαι,
ἥ ἐστιν Ιεβλααμ, καὶ ἔφυγεν εἰς Μαγεδδων καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.
28 [28]καὶ ἐπεβίβασαν αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἅρμα καὶ ἤγαγον
αὐτὸν εἰς Ιερουσαλημ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐν
29 πόλει Δαυιδ. — [29]καὶ ἐν ἔτει ἑνδεκάτῳ Ιωραμ βασιλέως Ισραηλ
ἐβασίλευσεν Οχοζιας ἐπὶ Ιουδαν.
30 [30]Καὶ ἦλθεν Ιου εἰς Ιεζραελ· καὶ Ιεζαβελ ἤκουσεν καὶ ἐστιμί-
σατο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς καὶ ἠγάθυνεν τὴν κεφαλὴν αὐτῆς καὶ
31 διέκυψεν διὰ τῆς θυρίδος. [31]καὶ Ιου εἰσεπορεύετο ἐν τῇ πόλει, καὶ
32 εἶπεν Εἰ εἰρήνη, Ζαμβρι ὁ φονευτὴς τοῦ κυρίου αὐτοῦ; [32]καὶ ἐπῆ-
ρεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν θυρίδα καὶ εἶδεν αὐτὴν καὶ εἶπεν
Τίς εἶ σύ; κατάβηθι μετʼ ἐμοῦ. καὶ κατέκυψαν πρὸς αὐτὸν δύο
33 εὐνοῦχοι· [33]καὶ εἶπεν Κυλίσατε αὐτήν· καὶ ἐκύλισαν αὐτήν, καὶ
ἐρραντίσθη τοῦ αἵματος αὐτῆς πρὸς τὸν τοῖχον καὶ πρὸς τοὺς
34 ἵππους, καὶ συνεπάτησαν αὐτήν. [34]καὶ εἰσῆλθεν Ιου καὶ ἔφαγεν καὶ
ἔπιεν καὶ εἶπεν Ἐπισκέψασθε δὴ τὴν κατηραμένην ταύτην καὶ θά-
35 ψατε αὐτήν, ὅτι θυγάτηρ βασιλέως ἐστίν. [35]καὶ ἐπορεύθησαν θάψαι
αὐτὴν καὶ οὐχ εὗρον ἐν αὐτῇ ἄλλο τι ἢ τὸ κρανίον καὶ οἱ πόδες
36 καὶ τὰ ἴχνη τῶν χειρῶν. [36]καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ,
καὶ εἶπεν Λόγος κυρίου, ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ηλιου
τοῦ Θεσβίτου λέγων Ἐν τῇ μερίδι Ιεζραελ καταφάγονται οἱ κύνες
37 τὰς σάρκας Ιεζαβελ, [37]καὶ ἔσται τὸ θνησιμαῖον Ιεζαβελ ὡς κοπρία
ἐπὶ προσώπου τοῦ ἀγροῦ ἐν τῇ μερίδι Ιεζραελ ὥστε μὴ εἰπεῖν
αὐτούς Ιεζαβελ.

25 αγρου] pr. του *OL* | λημμα] ρημα A† | λεγων > B*O*† || 26 μετα των αιμ.] τα αιματα B*OL*† || 27 βαιθαγγαν *O*(A^r† βαιατγαν)] βαιθαν B pl., βαιθωρων *L*† | εν 1⁰] προς B†, επι *L*† | εν 2⁰] προς *O* pl. | γαι] γαιρ Sy† | ιεβλααμ] εκ βλααμ B† | μαγεδδων pau.] μαγεδαων B†, μαγεδδωδ *L*†, μακεδδω A† || 28 ενεβιβασαν A† | επι — αυτον 2⁰] > A*L*, in Sy sub ÷ | αυτου ult.] + ※μετα των πατερων αυτου *O*† || 29 ιωραμ] pr. υιου A† | βασιλεως] -λει B†: cf. 8 25 | fin.] + και ενιαυτον ενα εβασιλευσεν εν ιερουσαλημ *L*†: ex 8 26, cf. Rahlfs Sept.-Stud. 3 (1911), p. 253 || 30 εις] επι B† | εστιβ(ε)ισατο ABc || 31 ει] η BA†: cf. 17 || 32 και ειδεν αυτην > *O*† | δυο] + ※η τρεις Sy†, τρεις pro δυο A† || 33 αυτην 1⁰⌒2⁰ A† || 34 ιου *L* pl.] > B*O* || 36 δουλου αυτου > B*O*† || 37 ιεζρ.] > A†, in Sy sub ※; εν τη μερ. ιεζρ. > *L*† | fin.] + και ουκ εσται ο λεγων οιμμοι *L*†

1Καὶ τῷ Αχααβ ἑβδομήκοντα υἱοὶ ἐν Σαμαρείᾳ. καὶ ἔγραψεν Ιου 10
βιβλίον καὶ ἀπέστειλεν ἐν Σαμαρείᾳ πρὸς τοὺς ἄρχοντας Σαμαρείας
καὶ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ πρὸς τοὺς τιθηνοὺς υἱῶν Αχααβ λέ-
γων 2Καὶ νῦν ὡς ἐὰν ἔλθῃ τὸ βιβλίον τοῦτο πρὸς ὑμᾶς, μεθ' ὑμῶν 2
οἱ υἱοὶ τοῦ κυρίου ὑμῶν καὶ μεθ' ὑμῶν τὸ ἅρμα καὶ οἱ ἵπποι καὶ
πόλεις ὀχυραὶ καὶ τὰ ὅπλα, 3καὶ ὄψεσθε τὸν ἀγαθὸν καὶ τὸν εὐθῆ 3
ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ κυρίου ὑμῶν καὶ καταστήσετε αὐτὸν ἐπὶ τὸν θρό-
νον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ πολεμεῖτε ὑπὲρ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου
ὑμῶν. 4καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα καὶ εἶπον Ἰδοὺ οἱ δύο βασιλεῖς 4
οὐκ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ πῶς στησόμεθα ἡμεῖς;
5καὶ ἀπέστειλαν οἱ ἐπὶ τοῦ οἴκου καὶ οἱ ἐπὶ τῆς πόλεως καὶ οἱ 5
πρεσβύτεροι καὶ οἱ τιθηνοὶ πρὸς Ιου λέγοντες Παῖδές σου ἡμεῖς,
καὶ ὅσα ἐὰν εἴπῃς πρὸς ἡμᾶς, ποιήσομεν· οὐ βασιλεύσομεν ἄνδρα,
τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου ποιήσομεν. 6καὶ ἔγραψεν πρὸς αὐτοὺς 6
βιβλίον δεύτερον λέγων Εἰ ἐμοὶ ὑμεῖς καὶ τῆς φωνῆς μου ὑμεῖς
εἰσακούετε, λάβετε τὴν κεφαλὴν ἀνδρῶν τῶν υἱῶν τοῦ κυρίου
ὑμῶν καὶ ἐνέγκατε πρός με ὡς ἡ ὥρα αὔριον εἰς Ιεζραελ. καὶ οἱ
υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἦσαν ἑβδομήκοντα ἄνδρες· οὗτοι ἁδροὶ τῆς
πόλεως ἐξέτρεφον αὐτούς. 7καὶ ἐγένετο ὡς ἦλθεν τὸ βιβλίον πρὸς 7
αὐτούς, καὶ ἔλαβον τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως καὶ ἔσφαξαν αὐτούς,
ἑβδομήκοντα ἄνδρας, καὶ ἔθηκαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἐν καρτάλ-
λοις καὶ ἀπέστειλαν αὐτὰς πρὸς αὐτὸν εἰς Ιεζραελ. 8καὶ ἦλθεν ὁ 8
ἄγγελος καὶ ἀπήγγειλεν λέγων Ἤνεγκαν τὰς κεφαλὰς τῶν υἱῶν
τοῦ βασιλέως· καὶ εἶπεν Θέτε αὐτὰς βουνοὺς δύο παρὰ τὴν θύραν
τῆς πύλης εἰς πρωί. 9καὶ ἐγένετο πρωὶ καὶ ἐξῆλθεν καὶ ἔστη ἐν 9
τῷ πυλῶνι τῆς πόλεως καὶ εἶπεν πρὸς πάντα τὸν λαόν Δίκαιοι
ὑμεῖς, ἰδοὺ ἐγώ εἰμι συνεστράφην ἐπὶ τὸν κύριόν μου καὶ ἀπέκτεινα
αὐτόν· καὶ τίς ἐπάταξεν πάντας τούτους; 10ἴδετε αφφω ὅτι οὐ 10
πεσεῖται ἀπὸ τοῦ ῥήματος κυρίου εἰς τὴν γῆν, οὗ ἐλάλησεν κύριος
ἐπὶ τὸν οἶκον Αχααβ· καὶ κύριος ἐποίησεν ὅσα ἐλάλησεν ἐν χειρὶ
δούλου αὐτοῦ Ηλιου. — 11καὶ ἐπάταξεν Ιου πάντας τοὺς καταλει- 11
φθέντας ἐν τῷ οἴκῳ Αχααβ ἐν Ιεζραελ καὶ πάντας τοὺς ἁδροὺς

10 1 και paenult. > *O* | προς ult. > *O*† | υιων > B*O*† || **2** μεθ 1^0 A pl.] pr. και B*O*-A(sub※), pr. και ιδου *L*† (*L*† om. και νυν praec.) | τα αρματα *L*† | οι ult. > B† | πολεις] pr. αι A† || **3** τον 2^0 > A*L* | και 3^0 > A† | καταστησατε *OL* || **4** σφοδρα] + ※σφοδρα *O*† | στησομ. ημεις] tr. *L*†, + αυτοι *O*-Sy† || **5** επι 1^0] απο *O* | οι επι 2^0] απο *O*-Sy† | ημεις] + αυτοι *O*-Sy† || **6** των υιων > A | ιεζραελ A] ιεζραηλ *L*V†, ισραηλ B: item in 7, cf. 11 9 15 | ουτοι] ους οι *L*Sy || **7** αυτους 2^0 > *O*† | εις] εν A† || **8** ηνεγκα B† | θυραν της πυλης Ra.] θ. τ. πυλης πολεως B*†, πυλην της πολεως *L*†, θυραν της πολεως rel. || **9** πρωι] εν πρωια A(†) | εν — πολεως > B*O* || **10** ου 2^0] ο τι *O* || **11** καταλειφθ. / εν τω οικω αχ.] tr. BA | ιεζραελ A† (A† pr. τω)] ιεζραηλ *L*V†, ισραηλ rel.: cf. 6

αὐτοῦ καὶ τοὺς γνωστοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ ὥστε μὴ
καταλιπεῖν αὐτοῦ κατάλειμμα.
12 [12]Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς Σαμάρειαν. αὐτὸς ἐν Βαιθακαδ
13 τῶν ποιμένων ἐν τῇ ὁδῷ, [13]καὶ Ιου εὗρεν τοὺς ἀδελφοὺς Οχοζιου
βασιλέως Ιουδα καὶ εἶπεν Τίνες ὑμεῖς; καὶ εἶπον Οἱ ἀδελφοὶ Οχο-
ζιου ἡμεῖς καὶ κατέβημεν εἰς εἰρήνην τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως καὶ
14 τῶν υἱῶν τῆς δυναστευούσης. [14]καὶ εἶπεν Συλλάβετε αὐτοὺς ζῶν-
τας· καὶ συνέλαβον αὐτοὺς ζῶντας. καὶ ἔσφαξαν αὐτοὺς εἰς Βαιθ-
ακαδ, τεσσαράκοντα καὶ δύο ἄνδρας, οὐ κατέλιπεν ἄνδρα ἐξ αὐτῶν.
15 — [15]καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν καὶ εὗρεν τὸν Ιωναδαβ υἱὸν Ρηχαβ ἐν
τῇ ὁδῷ εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν. καὶ εἶπεν πρὸς
αὐτὸν Ιου Εἰ ἔστιν καρδία σου μετὰ καρδίας μου εὐθεῖα καθὼς ἡ
καρδία μου μετὰ τῆς καρδίας σου; καὶ εἶπεν Ιωναδαβ Ἔστιν. καὶ
εἶπεν Ιου Καὶ εἰ ἔστιν, δὸς τὴν χεῖρά σου. καὶ ἔδωκεν τὴν χεῖρα
16 αὐτοῦ, καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα [16]καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτόν Δεῦρο μετ᾽ ἐμοῦ καὶ ἰδὲ ἐν τῷ ζηλῶσαί με τῷ κυρίῳ
17 Σαβαωθ· καὶ ἐπεκάθισεν αὐτὸν ἐν τῷ ἅρματι αὐτοῦ. — [17]καὶ
εἰσῆλθεν εἰς Σαμάρειαν καὶ ἐπάταξεν πάντας τοὺς καταλειφθέντας
τοῦ Αχααβ ἐν Σαμαρείᾳ ἕως τοῦ ἀφανίσαι αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα
κυρίου, ὃ ἐλάλησεν πρὸς Ηλιου.
18 [18]Καὶ συνήθροισεν Ιου πάντα τὸν λαὸν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς
Αχααβ ἐδούλευσεν τῷ Βααλ ὀλίγα, καί γε Ιου δουλεύσει αὐτῷ
19 πολλά· [19]καὶ νῦν, πάντες οἱ προφῆται τοῦ Βααλ, πάντας τοὺς
δούλους αὐτοῦ καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ καλέσατε πρός με, ἀνὴρ μὴ
ἐπισκεπήτω, ὅτι θυσία μεγάλη μοι τῷ Βααλ· πᾶς, ὃς ἐὰν ἐπισκεπῇ,
οὐ ζήσεται. καὶ Ιου ἐποίησεν ἐν πτερνισμῷ, ἵνα ἀπολέσῃ τοὺς
20 δούλους τοῦ Βααλ. [20]καὶ εἶπεν Ιου Ἁγιάσατε ἱερείαν τῷ Βααλ·
21 καὶ ἐκήρυξαν. [21]καὶ ἀπέστειλεν Ιου ἐν παντὶ Ισραηλ λέγων Καὶ νῦν
πάντες οἱ δοῦλοι τοῦ Βααλ καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ πάντες
οἱ προφῆται αὐτοῦ, μηδεὶς ἀπολειπέσθω, ὅτι θυσίαν μεγάλην ποιῶ·
ὃς ἂν ἀπολειφθῇ, οὐ ζήσεται. καὶ ἦλθον πάντες οἱ δοῦλοι τοῦ
Βααλ καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ·
οὐ κατελείφθη ἀνήρ, ὃς οὐ παρεγένετο. καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶ-
κον τοῦ Βααλ, καὶ ἐπλήσθη ὁ οἶκος τοῦ Βααλ στόμα εἰς στόμα.

11 γνωστας A | αυτου ult.] -τους B† || **12** και 2^{0}] pr. ※και ηλθεν *O*† | βαιθακαθ B†: item in 14 || **14** και συνελαβον(A† -βοντο) αυτους ζωντας *O*† (sub※)] και συνελ. αυτους *L*†, > rel. | και ult. > A† || **15** ευρεν] ελαβεν B† | εν τη οδω > B*O* | απαντην B†] -τησιν rel. | καρδια σου μετα καρδιας μου] μετα σου καρδια σου (sic) A†, καρδια σου ÷ μετ εμου Sy† | και 7^{0} > *OL*† | αυτον paenult. > A† || **16** σαβαωθ pl.] > BA*L* || **18** συνηθρ.] εζηλωσεν B*O*† | και γε] > B*O*†, γε > *L*† || **19** πας > A† || **20** εκηρυξεν B*L* || **21** λεγων — ζησεται > *OL*† | του βααλ 1^{0}] αυτου B† | και παντες οι ιερεις αυτου και παντες οι προφηται αυτου 2^{0} > *OL*†

[22]καὶ εἶπεν Ιου τῷ ἐπὶ τοῦ οἴκου μεσθααλ Ἐξάγαγε ἐνδύματα πᾶσι 22
τοῖς δούλοις τοῦ Βααλ· καὶ ἐξήνεγκεν αὐτοῖς ὁ στολιστής. [23]καὶ 23
εἰσῆλθεν Ιου καὶ Ιωναδαβ υἱὸς Ρηχαβ εἰς οἶκον τοῦ Βααλ καὶ εἶ-
πεν τοῖς δούλοις τοῦ Βααλ Ἐρευνήσατε καὶ ἴδετε εἰ ἔστιν μεθ'
ὑμῶν τῶν δούλων κυρίου, ὅτι ἀλλ' ἢ οἱ δοῦλοι τοῦ Βααλ μονώ-
τατοι. [24]καὶ εἰσῆλθεν τοῦ ποιῆσαι τὰ θύματα καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα. 24
καὶ Ιου ἔταξεν ἑαυτῷ ἔξω ὀγδοήκοντα ἄνδρας καὶ εἶπεν Ἀνήρ, ὃς
ἐὰν διασωθῇ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν, ὧν ἐγὼ ἀνάγω ἐπὶ χεῖρας ὑμῶν,
ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. [25]καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλε- 25
σεν ποιῶν τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ εἶπεν Ιου τοῖς παρατρέχουσιν
καὶ τοῖς τριστάταις Εἰσελθόντες πατάξατε αὐτούς, ἀνὴρ μὴ ἐξελ-
θάτω ἐξ αὐτῶν· καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ
ἔρριψαν οἱ παρατρέχοντες καὶ οἱ τριστάται καὶ ἐπορεύθησαν ἕως
πόλεως οἴκου τοῦ Βααλ. [26]καὶ ἐξήνεγκαν τὴν στήλην τοῦ Βααλ 26
καὶ ἐνέπρησαν αὐτήν. [27]καὶ κατέσπασαν τὰς στήλας τοῦ Βααλ καὶ 27
καθεῖλον τὸν οἶκον τοῦ Βααλ καὶ ἔταξαν αὐτὸν εἰς λυτρῶνας ἕως
τῆς ἡμέρας ταύτης.
[28]Καὶ ἠφάνισεν Ιου τὸν Βααλ ἐξ Ισραηλ· [29]πλὴν ἁμαρτιῶν Ιερο- 28 29
βοαμ υἱοῦ Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραηλ, οὐκ ἀπέστη Ιου ἀπὸ
ὄπισθεν αὐτῶν, αἱ δαμάλεις αἱ χρυσαῖ ἐν Βαιθηλ καὶ ἐν Δαν.
[30]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Ιου Ἀνθ' ὧν ὅσα ἠγάθυνας ποιῆσαι τὸ 30
εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς μου καὶ πάντα, ὅσα ἐν τῇ καρδίᾳ μου, ἐποί-
ησας τῷ οἴκῳ Αχααβ, υἱοὶ τέταρτοι καθήσονταί σοι ἐπὶ θρόνου
Ισραηλ. [31]καὶ Ιου οὐκ ἐφύλαξεν πορεύεσθαι ἐν νόμῳ κυρίου θεοῦ 31
Ισραηλ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ, οὐκ ἀπέστη ἐπάνωθεν ἁμαρτιῶν Ιερο-
βοαμ υἱοῦ Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραηλ. — [32]ἐν ταῖς ἡμέραις 32
ἐκείναις ἤρξατο κύριος συγκόπτειν ἐν τῷ Ισραηλ, καὶ ἐπάταξεν
αὐτοὺς Αζαηλ ἐν παντὶ ὁρίῳ Ισραηλ [33]ἀπὸ τοῦ Ιορδάνου κατ' ἀνα- 33
τολὰς ἡλίου, πᾶσαν τὴν γῆν Γαλααδ τοῦ Γαδδι καὶ τοῦ Ρουβην
καὶ τοῦ Μανασση ἀπὸ Αροηρ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάρρου
Αρνων, καὶ τὴν Γαλααδ καὶ τὴν Βασαν. [34]καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων 34
Ιου καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ καὶ

22 ιου] > B†, in *O* sub ÷ | τω B*L*†] τοις rel. | οικου > *O*-Sy† | μεσθααλ] μισθααλ A†, μαλθααλ Sy†, > *L*† | εξαγαγε B†] εξενεγκε *L*†, εξαγαγετε rel. | ενδυματα] -μα BA† || **23** βααλ 1⁰ ⌒ 2⁰ A | εστιν] + ※ωδε *O*† || **24** θυμιαματα *O* | ογδοηκοντα] οκτω A†, τρισχιλιους *L*† || **25** επαταξεν A | βααλ] βασιλεως A† || **26** στηλην *O*-A*L*p] στολην BA | του] pr. οικου *O*† || **27** και καθειλον τον οικον του βααλ *O*† (sub ※)] και καθ. τον οικ. αυτου *L*†, > rel. | εταξαν] επαταξεν B† || **28** βααλ B*O*-Sy] + και τον οικον αυτου *L*†, pr. οικον του Sy pl. || **29** αμαρτιων B†] pr. απο *L*†, pr. των rel. | απο οπισθεν] απο > A, εμπροσθεν B† | εν 1⁰] pr. αι A || **30** και 2⁰] κατα BA† || **31** υιου ναβατ pl.] > BA || **32** τω] παντι οριω A | εν ult.] pr. και B† || **33** γην > B† | γαδδ(ε)ι] γαδ *O*-A*L*†, γαλααδδει A† | χειμαρρου] pr. του A†

τὰς συνάψεις, ἃς συνῆψεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λό-
35 γων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραηλ; [35]καὶ ἐκοιμήθη Ιου μετὰ
τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ· καὶ ἐβασί-
36 λευσεν Ιωαχας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ. [36]καὶ αἱ ἡμέραι, ἃς ἐβασί-
λευσεν Ιου ἐπὶ Ισραηλ, εἴκοσι ὀκτὼ ἔτη ἐν Σαμαρείᾳ.
11 [1]Καὶ Γοθολια ἡ μήτηρ Οχοζιου εἶδεν ὅτι ἀπέθανον οἱ υἱοὶ αὐτῆς,
2 καὶ ἀπώλεσεν πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας. [2]καὶ ἔλαβεν Ιωσαβεε
θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Ιωραμ ἀδελφὴ Οχοζιου τὸν Ιωας υἱὸν ἀδελ-
φοῦ αὐτῆς καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως
τῶν θανατουμένων, αὐτὸν καὶ τὴν τροφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ ταμιείῳ
τῶν κλινῶν καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου Γοθολιας, καὶ οὐκ
3 ἐθανατώθη. [3]καὶ ἦν μετ᾽ αὐτῆς ἐν οἴκῳ κυρίου κρυβόμενος ἓξ ἔτη·
4 καὶ Γοθολια βασιλεύουσα ἐπὶ τῆς γῆς. [4]καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ
ἀπέστειλεν Ιωδαε ὁ ἱερεὺς καὶ ἔλαβεν τοὺς ἑκατοντάρχους, τὸν
Χορρι καὶ τὸν Ρασιμ, καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν εἰς οἶκον
κυρίου καὶ διέθετο αὐτοῖς διαθήκην κυρίου καὶ ὥρκισεν αὐτοὺς
ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς Ιωδαε τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως
5 [5]καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων Οὗτος ὁ λόγος, ὃν ποιήσετε· τὸ
τρίτον ἐξ ὑμῶν εἰσελθέτω τὸ σάββατον καὶ φυλάξετε φυλακὴν
6 οἴκου τοῦ βασιλέως ἐν τῷ πυλῶνι [6]καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τῶν
ὁδῶν καὶ τὸ τρίτον τῆς πύλης ὀπίσω τῶν παρατρεχόντων· καὶ
7 φυλάξετε τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου· [7]καὶ δύο χεῖρες ἐν ὑμῖν, πᾶς
ὁ ἐκπορευόμενος τὸ σάββατον, καὶ φυλάξουσιν τὴν φυλακὴν οἴκου
8 κυρίου πρὸς τὸν βασιλέα· [8]καὶ κυκλώσατε ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ,
ἀνὴρ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος
εἰς τὰ σαδηρωθ ἀποθανεῖται. καὶ ἐγένετο μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν
9 τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτὸν καὶ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτόν. [9]καὶ ἐποί-
ησαν οἱ ἑκατόνταρχοι πάντα, ὅσα ἐνετείλατο Ιωδαε ὁ συνετός,

34 ουχι] ουκ ιδου A*L* | βιβλιου *OL* || 35 ιωαχαζ *O* (non *L*): cf. 13 1 || 36 fin.] + εν ετει δευτερω της γοθολιας βασιλευει κυριος τον ιου υιον ναμεσσει *L*†; deinde addit *L*† res Ochoziae regis Iudae ex 8 26 — 9 28 excerptas, cf. 8 26. 27

11 1 απεθανον(A -ναν) οι υιοι *O* pl. (cf. 10 13. 14)] -νεν ο υιος B*L* | και ult.] pr. ※και ανεστη Sy*L*† || 2 ιωσαβεθ B^c V*(uid.)†: cf. Par. II 22 11 et ⟨ι⟩ωσαβεθη Ioseph. Antiq. IX 141 Niese | αδελφη] υιον A† | τον ιωας υιον αδελφου αυτης] > B*†, ※τον ιωας υιον ααζια *O*† (ad ααζια cf. 14 13; A in 11 2 αζια), τον ιωας υιον οχοζιου του αδελφου αυτης *L*† || 3 κυριου] > B, in *O* sub ※: κ̅υ̅ excidit inter -κω et κρυ- || 4 τω 1^0 > A† | ιωδαε bis] ιωιαδαε A†: item in 12 8, sed in 11 9 (bis). 15. 17 12 3. 10 A† ιωαδαε | ο ιερευς > BA† | τον 1^0 2^0 (cf. 19)] των V | ρασειν B: cf. 19 | προς αυτον] > A†, in Sy sub ※ | κυριου 2^0] > *L*†, in Sy sub ÷ | ωρκωσεν B† | αυτους ενωπ. κυρ.] > B†, ※αυτους εν τη διαθηκη κυριου *O*† || 5 φυλαξετε] -ξατε *O*, φυλασσετωσαν *L*† || 6 τη et και ult. > A† | φυλαξατε *OL* | fin.] + μεσσαε *L*† || 7 το σαββ. > A† || 8 επι] προς A*† | τα σαδηρωθ] τας σαδ. A†, αηδωθ B†

καὶ ἔλαβεν ἀνὴρ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ τοὺς εἰσπορευομένους τὸ
σάββατον μετὰ τῶν ἐκπορευομένων τὸ σάββατον καὶ εἰσῆλθεν
πρὸς Ιωδαε τὸν ἱερέα. 10καὶ ἔδωκεν ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχαις 10
τοὺς σειρομάστας καὶ τοὺς τρισσοὺς τοῦ βασιλέως Δαυιδ τοὺς
ἐν οἴκῳ κυρίου. 11καὶ ἔστησαν οἱ παρατρέχοντες, ἀνὴρ καὶ τὸ σκεῦ- 11
ος αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς
ἕως τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς εὐωνύμου τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ
οἴκου ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ. 12καὶ ἐξαπέστειλεν τὸν υἱὸν τοῦ 12
βασιλέως καὶ ἔδωκεν ἐπ' αὐτὸν τὸ νεζερ καὶ τὸ μαρτύριον καὶ
ἐβασίλευσεν αὐτὸν καὶ ἔχρισεν αὐτόν, καὶ ἐκρότησαν τῇ χειρὶ καὶ
εἶπαν Ζήτω ὁ βασιλεύς. 13καὶ ἤκουσεν Γοθολια τὴν φωνὴν τῶν 13
τρεχόντων τοῦ λαοῦ καὶ εἰσῆλθεν πρὸς τὸν λαὸν εἰς οἶκον κυρίου.
14καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς εἱστήκει ἐπὶ τοῦ στύλου κατὰ τὸ 14
κρίμα, καὶ οἱ ᾠδοὶ καὶ αἱ σάλπιγγες πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ πᾶς ὁ
λαὸς τῆς γῆς χαίρων καὶ σαλπίζων ἐν σάλπιγξιν· καὶ διέρρηξεν
Γοθολια τὰ ἱμάτια ἑαυτῆς καὶ ἐβόησεν Σύνδεσμος σύνδεσμος. 15καὶ 15
ἐνετείλατο Ιωδαε ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχαις τοῖς ἐπισκόποις τῆς
δυνάμεως καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Ἐξαγάγετε αὐτὴν ἔσωθεν τῶν
σαδηρωθ, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος ὀπίσω αὐτῆς θανάτῳ θανατωθήσε-
ται ῥομφαίᾳ· ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεύς Καὶ μὴ ἀποθάνῃ ἐν οἴκῳ κυρίου.
16καὶ ἐπέθηκαν αὐτῇ χεῖρας, καὶ εἰσῆλθεν ὁδὸν εἰσόδου τῶν ἵππων 16
οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. — 17καὶ διέθετο Ιωδαε δια- 17
θήκην ἀνὰ μέσον κυρίου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ βασιλέως καὶ ἀνὰ μέ-
σον τοῦ λαοῦ τοῦ εἶναι εἰς λαὸν τῷ κυρίῳ, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ
βασιλέως καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ λαοῦ. 18καὶ εἰσῆλθεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς 18
γῆς εἰς οἶκον τοῦ Βααλ καὶ κατέσπασαν αὐτὸν καὶ τὰ θυσιαστήρια
αὐτοῦ καὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ συνέτριψαν ἀγαθῶς καὶ τὸν Ματθαν
τὸν ἱερέα τοῦ Βααλ ἀπέκτειναν κατὰ πρόσωπον τῶν θυσιαστηρίων,
καὶ ἔθηκεν ὁ ἱερεὺς ἐπισκόπους εἰς τὸν οἶκον κυρίου. 19καὶ ἔλαβεν 19
τοὺς ἑκατοντάρχους καὶ τὸν Χορρι καὶ τὸν Ρασιμ καὶ πάντα τὸν
λαὸν τῆς γῆς, καὶ κατήγαγον τὸν βασιλέα ἐξ οἴκου κυρίου, καὶ
εἰσῆλθεν ὁδὸν πύλης τῶν παρατρεχόντων οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ
ἐκάθισαν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν βασιλέων. 20καὶ ἐχάρη πᾶς ὁ 20

9 τους εισπορ. *L*†] pr. και rel. | μετα των εκπορ. το σαββ.] > B mu., in *O* sub ※ | επηλθεν A† || 10 εκατονταρχοις *OL*: item in 15, cf. 9, ubi B^{c}† -χαι || 11 εστησαν] pr. αν A† | τη > A | οικου 1^{0} ⌒ 2^{0} A || 12 το νεζερ Sy†] τον εζερ pau., το εζερ A, ιεζερ B†, το αγιασμα *L*† | εκρατησεν(sic) et ειπεν BA† || 15 τοις 2^{0} B*O*†] pr. και rel. | εξαγαγε αυτους B*† | των] τον B*†, την A† | σαδηρωθ] ασηρ. B*† (B^{c}† αδηρ.) | θανατω > *O* | μη] pr. ει A† || 16 εισηλθεν] -θον B†, -θαν A^{r}†, + μετα των ευνουχων compl., εισηγαγον αυτην *L*† (idem εθανατωσαν αυτην pro απεθανεν) || 17 και ανα μεσον paenult. — fin. B*O*(sub ※)] > *L* pl. || 18 κατεσπασεν B† | μαγθαν B†, μαχαν A† || 19 ρασσειμ B, ρασρειμ A† | εκαθισεν A† | του ult. > A

λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἡ πόλις ἡσύχασεν· καὶ τὴν Γοθολιαν ἐθανά-
τωσαν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως.
12 [1]Υἱὸς ἐτῶν ἑπτὰ Ιωας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. [2]ἐν ἔτει ἑβδόμῳ
τῷ Ιου ἐβασίλευσεν Ιωας καὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν
Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Αβια ἐκ τῆς Βηρσαβεε.
3 [3]καὶ ἐποίησεν Ιωας τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας,
4 ἃς ἐφώτισεν αὐτὸν Ιωδαε ὁ ἱερεύς· [4]πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐ μετ-
εστάθησαν, καὶ ἐκεῖ ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.
5 [5]Καὶ εἶπεν Ιωας πρὸς τοὺς ἱερεῖς Πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν ἁγίων
τὸ εἰσοδιαζόμενον ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, ἀργύριον συντιμήσεως, ἀνὴρ
ἀργύριον λαβὼν συντιμήσεως, πᾶν ἀργύριον, ὃ ἐὰν ἀναβῇ ἐπὶ καρ-
6 δίαν ἀνδρὸς ἐνεγκεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου, [6]λαβέτωσαν ἑαυτοῖς οἱ ἱερεῖς
ἀνὴρ ἀπὸ τῆς πράσεως αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ κρατήσουσιν τὸ βεδεκ
7 τοῦ οἴκου εἰς πάντα, οὗ ἐὰν εὑρεθῇ ἐκεῖ βεδεκ. [7]καὶ ἐγενήθη ἐν
τῷ εἰκοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει τῷ βασιλεῖ Ιωας οὐκ ἐκραταίωσαν οἱ
8 ἱερεῖς τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου. [8]καὶ ἐκάλεσεν Ιωας ὁ βασιλεὺς Ιωδαε
τὸν ἱερέα καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Τί ὅτι οὐκ ἐκρα-
ταιοῦτε τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου; καὶ νῦν μὴ λάβητε ἀργύριον ἀπὸ
9 τῶν πράσεων ὑμῶν, ὅτι εἰς τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου δώσετε αὐτό. [9]καὶ
συνεφώνησαν οἱ ἱερεῖς τοῦ μὴ λαβεῖν ἀργύριον παρὰ τοῦ λαοῦ
10 καὶ τοῦ μὴ ἐνισχῦσαι τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου. [10]καὶ ἔλαβεν Ιωδαε ὁ
ἱερεὺς κιβωτὸν μίαν καὶ ἔτρησεν τρώγλην ἐπὶ τῆς σανίδος αὐτῆς
καὶ ἔδωκεν αὐτὴν παρὰ ιαμιβιν ἐν τῷ οἴκῳ ἀνδρὸς οἴκου κυρίου,
καὶ ἔδωκαν οἱ ἱερεῖς οἱ φυλάσσοντες τὸν σταθμὸν πᾶν τὸ ἀργύ-
11 ριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου. [11]καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον ὅτι πολὺ
τὸ ἀργύριον ἐν τῇ κιβωτῷ, καὶ ἀνέβη ὁ γραμματεὺς τοῦ βασιλέως
καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ ἔσφιγξαν καὶ ἠρίθμησαν τὸ ἀργύριον τὸ
12 εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου. [12]καὶ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον τὸ ἑτοιμασθὲν
ἐπὶ χεῖρας ποιούντων τὰ ἔργα τῶν ἐπισκόπων οἴκου κυρίου, καὶ
ἐξέδοσαν τοῖς τέκτοσιν τῶν ξύλων καὶ τοῖς οἰκοδόμοις τοῖς ποι-
13 οῦσιν ἐν οἴκῳ κυρίου [13]καὶ τοῖς τειχισταῖς καὶ τοῖς λατόμοις τῶν
λίθων τοῦ κτήσασθαι ξύλα καὶ λίθους λατομητοὺς τοῦ κατασχεῖν
τὸ βεδεκ οἴκου κυρίου εἰς πάντα, ὅσα ἐξωδιάσθη ἐπὶ τὸν οἶκον
14 τοῦ κραταιῶσαι· [14]πλὴν οὐ ποιηθήσεται οἴκῳ κυρίου θύραι ἀρ-

12 1 ετων επτα] tr. *OL* | αυτον > BA† || 2 τω] του A, > *L*† | της ult.] γης B, > *L* || 4 εθυσιαζεν] -ασαν B† || 5 τω > *OL* | συντιμ. 1⁰ — συντιμ. 2⁰] ※παρερχομενον ανηρ ψηφω ψυχων⸔ συντιμησεως ανηρ *O*† | αναβη] λαβη B Sy† || 6 πραξεως A† | αυτων] -του B† | το] του A† || 8 ιωας / ο βασ.] tr. *OL* || 9 βεδεκ] βδελυγμα B† || 10 επι της σανιδος] εν τη τρωγλη BA† | ιαμ(ε)ιβ(ε)ιν B†] αμμασβη A†, αμμαζειβη V | οικου] -κω B | fin.] + κυριω A† || 11 ειδον] -δεν BA† (+ αυτον A†) || 12 εδωκεν B | ποιουντων] pr. των A*L*† | επισκοπων B*L*†] επι σκευων rel. || 13 τειχισταις] + και τοις τεχνιταις *O* | το] τον A† || 14 οικω 1⁰] -κου A†, εν οικω *O*-A†

γυραῖ, ἧλοι, φιάλαι καὶ σάλπιγγες, πᾶν σκεῦος χρυσοῦν καὶ σκεῦος
ἀργυροῦν, ἐκ τοῦ ἀργυρίου τοῦ εἰσενεχθέντος ἐν οἴκῳ κυρίου,
15 ὅτι τοῖς ποιοῦσιν τὰ ἔργα δώσουσιν αὐτό, καὶ ἐκραταίωσαν ἐν 15
αὐτῷ τὸν οἶκον κυρίου. 16 καὶ οὐκ ἐξελογίζοντο τοὺς ἄνδρας, οἷς 16
ἐδίδουν τὸ ἀργύριον ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν δοῦναι τοῖς ποιοῦσιν τὰ
ἔργα, ὅτι ἐν πίστει αὐτῶν ποιοῦσιν. 17 ἀργύριον περὶ ἁμαρτίας καὶ 17
ἀργύριον περὶ πλημμελείας, ὅ τι εἰσηνέχθη ἐν οἴκῳ κυρίου, τοῖς
ἱερεῦσιν ἐγένετο.
18 Τότε ἀνέβη Αζαηλ βασιλεὺς Συρίας καὶ ἐπολέμησεν ἐπὶ Γεθ 18
καὶ προκατελάβετο αὐτήν. καὶ ἔταξεν Αζαηλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
ἀναβῆναι ἐπὶ Ιερουσαλημ. 19 καὶ ἔλαβεν Ιωας βασιλεὺς Ιουδα πάντα 19
τὰ ἅγια, ὅσα ἡγίασεν Ιωσαφατ καὶ Ιωραμ καὶ Οχοζιας οἱ πατέρες
αὐτοῦ καὶ βασιλεῖς Ιουδα, καὶ τὰ ἅγια αὐτοῦ καὶ πᾶν τὸ χρυσίον τὸ
εὑρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἀπ-
έστειλεν τῷ Αζαηλ βασιλεῖ Συρίας, καὶ ἀνέβη ἀπὸ Ιερουσαλημ.
20 καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιωας καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, οὐκ 20
ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασι-
λεῦσιν Ιουδα; 21 καὶ ἀνέστησαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ καὶ ἔδησαν πάντα 21
σύνδεσμον καὶ ἐπάταξαν τὸν Ιωας ἐν οἴκῳ Μαλλω τῷ ἐν Γααλλα.
22 καὶ Ιεζιχαρ υἱὸς Ιεμουαθ καὶ Ιεζεβουθ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σωμηρ οἱ 22
δοῦλοι αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτόν, καὶ ἀπέθανεν· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν
μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυιδ, καὶ ἐβασίλευσεν Αμεσ-
σιας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.
1 Ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει τῷ Ιωας υἱῷ Οχοζιου βασιλεῖ 13
Ιουδα ἐβασίλευσεν Ιωαχας υἱὸς Ιου ἐν Σαμαρείᾳ ἑπτακαίδεκα ἔτη.
2 καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου καὶ ἐπορεύθη ὀπί- 2
σω ἁμαρτιῶν Ιεροβοαμ υἱοῦ Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραηλ, οὐκ
ἀπέστη ἀπ᾽ αὐτῶν. 3 καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ισραηλ καὶ 3
ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ Αζαηλ βασιλέως Συρίας καὶ ἐν χειρὶ υἱοῦ
Αδερ υἱοῦ Αζαηλ πάσας τὰς ἡμέρας. 4 καὶ ἐδεήθη Ιωαχας τοῦ προσ- 4
ώπου κυρίου, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ κύριος, ὅτι εἶδεν τὴν θλῖψιν
Ισραηλ, ὅτι ἔθλιψεν αὐτοὺς βασιλεὺς Συρίας. 5 καὶ ἔδωκεν κύριος 5

15 εν > A† || 16 το > A† || 17 αργυρ. 2⁰ > A† | ο τι] ante τοις tr. *L*† | εισην.] pr. ουκ *OL*† || 18 αναβηναι] πορευθηναι A† || 19 ιωσαφαθ B*†: cf. II 20 24 | χρυσιον] αργυριον *O*† || 20 βιβλιου A*L* || 21 παντα] > *L*†, in *O* sub ÷ | συνδεσμον] συν > B*† | μαλλω pau.] μααλω B*O* | τω εν] τον B*†, τον εν Bc†, ※τον καταβαινοντα(A† καταμεν.) *O*†, τω εν τη καταβασει *L*† | γααλλα B†] σελλα *O*-A†, γααλαδ A†, αλλαν uel sim. *L*†, σελα V || 22 ιεζ(ε)ιχαρ] ιωζαχαρ *OL*† | ο > *OL* | αυτου 1⁰ > Sy*L*† | σωμηρ] pr. ως A†

13 1 ετει 2⁰ B Sy†] > rel.: cf. 10 | τω B†] του *L*†, της βασιλειας V†, > rel. | υιου et βασιλεως *OL* | ιωαχαζ *OL*: item in seq., cf. 14 1 10 35 | ιου (cf. 9 2)] + ※επι ισραηλ *OL*† | επτακαιδεκα] επτα ετη και δεκα B*† || 2 αυτων] -της B†: cf. 6. 11 et 𝕸

σωτηρίαν τῷ Ισραηλ, καὶ ἐξῆλθεν ὑποκάτωθεν χειρὸς Συρίας, καὶ
ἐκάθισαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν καθὼς ἐχθὲς
6 καὶ τρίτης· [6]πλὴν οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ ἁμαρτιῶν οἴκου Ιεροβοαμ,
ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραηλ, ἐν αὐταῖς ἐπορεύθησαν, καί γε τὸ ἄλσος
7 ἐστάθη ἐν Σαμαρείᾳ. [7]ὅτι οὐχ ὑπελείφθη τῷ Ιωαχας λαὸς ἀλλ'
ἢ πεντήκοντα ἱππεῖς καὶ δέκα ἅρματα καὶ δέκα χιλιάδες πεζῶν,
ὅτι ἀπώλεσεν αὐτοὺς βασιλεὺς Συρίας καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ὡς χοῦν
8 εἰς καταπάτησιν. [8]καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιωαχας καὶ πάντα, ὅσα
ἐποίησεν, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βι-
9 βλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραηλ; [9]καὶ ἐκοιμήθη
Ιωαχας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν
πατέρων αὐτοῦ ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἐβασίλευσεν Ιωας υἱὸς αὐτοῦ
ἀντ' αὐτοῦ.
10 [10]Ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει τῷ Ιωας βασιλεῖ Ιουδα
ἐβασίλευσεν Ιωας υἱὸς Ιωαχας ἐπὶ Ισραηλ ἐν Σαμαρείᾳ ἑκκαίδεκα ἔτη.
11 [11]καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ
πάσης ἁμαρτίας Ιεροβοαμ υἱοῦ Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραηλ,
12 ἐν αὐταῖς ἐπορεύθη. [12]καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιωας καὶ πάντα,
ὅσα ἐποίησεν, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, ἃς ἐποίησεν μετὰ Αμεσ-
σιου βασιλέως Ιουδα, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων
13 τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραηλ; [13]καὶ ἐκοιμήθη Ιωας μετὰ
τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ Ιεροβοαμ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ
ἐν Σαμαρείᾳ μετὰ τῶν υἱῶν Ισραηλ.
14 [14]Καὶ Ελισαιε ἠρρώστησεν τὴν ἀρρωστίαν αὐτοῦ, δι' ἣν ἀπέ-
θανεν. καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν Ιωας βασιλεὺς Ισραηλ καὶ ἔκλαυσεν
ἐπὶ προσώπου αὐτοῦ καὶ εἶπεν Πάτερ πάτερ, ἅρμα Ισραηλ καὶ ἱπ-
15 πεὺς αὐτοῦ. [15]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ελισαιε Λαβὲ τόξον καὶ βέλη· καὶ
16 ἔλαβεν πρὸς αὐτὸν τόξον καὶ βέλη. [16]καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ Ἐπι-
βίβασον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ τόξον· καὶ ἐπεβίβασεν Ιωας τὴν
χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ τόξον, καὶ ἐπέθηκεν Ελισαιε τὰς χεῖρας αὐτοῦ
17 ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως. [17]καὶ εἶπεν Ἄνοιξον τὴν θυρίδα κατ'
ἀνατολάς· καὶ ἤνοιξεν. καὶ εἶπεν Ελισαιε Τόξευσον· καὶ ἐτόξευσεν.

5 τω > B† || 6 αμαρτιας A† | ιεροβ.] + ÷υιου ναβατ *O* | αυταις] -τη B†: cf. 2 et 𝔐 | επορευθησαν] -θη B†: cf. 𝔐 | εσταθη] pr. ο *O* || 8 ουχι] ουκ ιδου *OL* | βιβλιου A*L*† || 9 μετα τ. πατ. αυτου 2^0] > B*L*, in *O* sub ÷ | αντ αυτου > B*† || 10 ετει ... ετει B (sim. Sy)] ετει 2^0 > A*L*, τω ... ετει mu.; cf. 1 || 11 αμαρτ./ιεροβ. υ. ναβ.] tr. B† | αυταις] -τη B†: cf. 6 et 𝔐 || 12. 13 post 25 tr. *L*† || 12 βιβλιου A*L* || 13 επι τ. θρον.] μετα των πατερων B† | εν σαμ. V mu.] pr. ※και εταφη ιωας *O*†, pr. και B†, pr. και εταφη compl., pr. και θαπτεται *L*† | υιων] αδελφων B†, βασιλεων *O* || 14 αυτου 1^0] εαυ. B† | προσωπον *OL* || 16 βασιλει] + ※ισραηλ *OL*† | το 1^0 > AV*† | επι το τοξον 2^0] > B†, in *O* sub ÷ | τας χειρας 1^0] την -ρα A† || 17 και ειπεν 2^0 — ετοξευσεν *L* mu.] > B, ※και ειπεν ελισ(σ)αιε ροιζησον και εροιζησεν *O*†

καὶ εἶπεν Βέλος σωτηρίας τῷ κυρίῳ καὶ βέλος σωτηρίας ἐν Συρίᾳ,
καὶ πατάξεις τὴν Συρίαν ἐν Αφεκ ἕως συντελείας. 18καὶ εἶπεν αὐτῷ 18
Ελισαιε Λαβὲ τόξα· καὶ ἔλαβεν. καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ Ισραηλ Πά-
ταξον εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐπάταξεν ὁ βασιλεὺς τρὶς καὶ ἔστη. 19καὶ 19
ἐλυπήθη ἐπ᾿ αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ καὶ εἶπεν Εἰ ἐπάταξας
πεντάκις ἢ ἑξάκις, τότε ἂν ἐπάταξας τὴν Συρίαν ἕως συντελείας·
καὶ νῦν τρὶς πατάξεις τὴν Συρίαν. — 20καὶ ἀπέθανεν Ελισαιε, καὶ 20
ἔθαψαν αὐτόν. καὶ μονόζωνοι Μωαβ ἦλθον ἐν τῇ γῇ ἐλθόντος τοῦ
ἐνιαυτοῦ· 21καὶ ἐγένετο αὐτῶν θαπτόντων τὸν ἄνδρα καὶ ἰδοὺ εἶ- 21
δον τὸν μονόζωνον καὶ ἔρριψαν τὸν ἄνδρα ἐν τῷ τάφῳ Ελισαιε,
καὶ ἐπορεύθη καὶ ἥψατο τῶν ὀστέων Ελισαιε καὶ ἔζησεν καὶ ἀν-
έστη ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ. — 22καὶ Αζαηλ ἐξέθλιψεν τὸν Ισραηλ 22
πάσας τὰς ἡμέρας Ιωαχας. 23καὶ ἠλέησεν κύριος αὐτοὺς καὶ οἰκτί- 23
ρησεν αὐτοὺς καὶ ἐπέβλεψεν πρὸς αὐτοὺς διὰ τὴν διαθήκην αὐτοῦ
τὴν μετὰ Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ, καὶ οὐκ ἠθέλησεν κύριος
διαφθεῖραι αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου
αὐτοῦ. 24καὶ ἀπέθανεν Αζαηλ βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἐβασίλευσεν 24
υἱὸς Αδερ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾿ αὐτοῦ. 25καὶ ἐπέστρεψεν Ιωας υἱὸς Ιω- 25
αχας καὶ ἔλαβεν τὰς πόλεις ἐκ χειρὸς υἱοῦ Αδερ υἱοῦ Αζαηλ, ἃς
ἔλαβεν ἐκ χειρὸς Ιωαχας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ· τρὶς
ἐπάταξεν αὐτὸν Ιωας καὶ ἐπέστρεψεν τὰς πόλεις Ισραηλ.

1Ἐν ἔτει δευτέρῳ τῷ Ιωας υἱῷ Ιωαχας βασιλεῖ Ισραηλ καὶ ἐβα- 14
σίλευσεν Αμεσσιας υἱὸς Ιωας βασιλεὺς Ιουδα. 2υἱὸς εἴκοσι καὶ 2
πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη
ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ιωαδιν
ἐξ Ιερουσαλημ. 3καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, πλὴν 3
οὐχ ὡς Δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν Ιωας
ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐποίησεν· 4πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν, ἔτι ὁ λαὸς 4
ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. 5καὶ ἐγένετο ὅτε κατίσχυ- 5
σεν ἡ βασιλεία ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν τοὺς δούλους αὐτοῦ
τοὺς πατάξαντας τὸν πατέρα αὐτοῦ· 6καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν πατα- 6
ξάντων οὐκ ἐθανάτωσεν, καθὼς γέγραπται ἐν βιβλίῳ νόμων Μωυ-
σῆ, ὡς ἐνετείλατο κύριος λέγων Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ
υἱῶν, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων, ὅτι ἀλλ᾿ ἢ ἕκαστος

17 ειπεν ult. BOL†] + ελισαιε rel. | παταξεις] ς > B† || 22 αζαηλ] + ※βασιλευς συριας OL || 23 post 7 tr. L† post 22 addens και ελαβεν αζαηλ τον αλλοφυλον εκ χειρος αυτου απο θαλασσης της καθ εσπεραν εως αφεκ | προς] επ B† || 24 αδερ] αζερ A† || 25 επεστρεψεν 1⁰] απ. A† | αδερ] αδαδ A†
14 1 ιωαχαζ OL: item in 8. 13. 17, cf. 13 1 23 30 | αμασιας A: -μασ- A etiam in 8. 9. 11(2⁰), sed ceteris locis -μεσ- uel -μεσσ- || 2 και 3⁰ > A | της μητρος BL†] τη -τρι rel. | ιωαδειμ BL† || 4 ετι] οτι A†: cf. 15 4 | εθυσιασεν B*† || 5 τον] pr. ※τον βασιλεα O† || 6 βιβλω A | εκαστος > B†

7 ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἀποθανεῖται. 7αὐτὸς ἐπάταξεν τὸν Εδωμ
ἐν Γαιμελε δέκα χιλιάδας καὶ συνέλαβε τὴν Πέτραν ἐν τῷ πολέμῳ
καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτῆς Καθοηλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. —
8 8τότε ἀπέστειλεν Αμεσσιας ἀγγέλους πρὸς Ιωας υἱὸν Ιωαχας υἱοῦ
9 Ιου βασιλέως Ισραηλ λέγων Δεῦρο ὀφθῶμεν προσώποις. 9καὶ ἀπ-
έστειλεν Ιωας βασιλεὺς Ισραηλ πρὸς Αμεσσιαν βασιλέα Ιουδα λέγων
Ὁ ακαν ὁ ἐν τῷ Λιβάνῳ ἀπέστειλεν πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ
Λιβάνῳ λέγων Δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖκα·
καὶ διῆλθον τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ Λιβάνῳ καὶ συνεπάτη-
10 σαν τὸν ακανα. 10τύπτων ἐπάταξας τὴν Ιδουμαίαν, καὶ ἐπῆρέν σε
ἡ καρδία σου· ἐνδοξάσθητι καθήμενος ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ ἵνα
11 τί ἐρίζεις ἐν κακίᾳ σου; καὶ πεσῇ σὺ καὶ Ιουδας μετὰ σοῦ. 11καὶ
οὐκ ἤκουσεν Αμεσσιας. καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς Ισραηλ, καὶ ὤφθησαν
προσώποις αὐτὸς καὶ Αμεσσιας βασιλεὺς Ιουδα ἐν Βαιθσαμυς τῇ
12 τοῦ Ιουδα· 12καὶ ἔπταισεν Ιουδας ἀπὸ προσώπου Ισραηλ, καὶ ἔφυ-
13 γεν ἀνὴρ εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ· 13καὶ τὸν Αμεσσιαν υἱὸν Ιωας
υἱοῦ Οχοζιου βασιλέα Ιουδα συνέλαβεν Ιωας υἱὸς Ιωαχας βασιλεὺς
Ισραηλ ἐν Βαιθσαμυς. καὶ ἦλθεν εἰς Ιερουσαλημ καὶ καθεῖλεν ἐν
τῷ τείχει Ιερουσαλημ ἐν τῇ πύλῃ Εφραιμ ἕως πύλης τῆς γωνίας
14 τετρακοσίους πήχεις· 14καὶ ἔλαβεν τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον
καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ εὑρεθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐν θησαυ-
ροῖς οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν συμμίξεων καὶ ἀπ-
15 έστρεψεν εἰς Σαμάρειαν. — 15καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιωας, ὅσα
ἐποίησεν ἐν δυναστείᾳ αὐτοῦ, ἃ ἐπολέμησεν μετὰ Αμεσσιου βασι-
λέως Ιουδα, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν
16 τοῖς βασιλεῦσιν Ισραηλ; 16καὶ ἐκοιμήθη Ιωας μετὰ τῶν πατέρων
αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν Σαμαρείᾳ μετὰ τῶν βασιλέων Ισραηλ, καὶ
17 ἐβασίλευσεν Ιεροβοαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. — 17καὶ ἔζησεν Αμεσ-
σιας υἱὸς Ιωας βασιλεὺς Ιουδα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ιωας υἱὸν Ιωαχας
18 βασιλέα Ισραηλ πεντεκαίδεκα ἔτη. 18καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Αμεσ-
σιου καὶ πάντα, ἃ ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων
19 τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα; 19καὶ συνεστράφησαν ἐπ' αὐτὸν
σύστρεμμα ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ἔφυγεν εἰς Λαχις· καὶ ἀπέστειλαν

7 τον] την B | γαιμελε] -λα A, ρεμελε B† | ιεκθοηλ *O*† || 9 διηλθεν A*L*† | τα ult. > A† | την ακανα A mu., sed etiam hi antea ο ακαν || **10** η > B† | και 2⁰ > *O* pl. | εριζεις εν] -ζει σε η A† || **11** ο βασ. B†] pr. ※ιωας rel. (A*L* om. ο) | ωφθη B† | βηθσαμυε A†, sed in 13 βεθ-: cf. Ruth 1 1 | τη(B† γη) του ιουδα] της ιουδαιας *OL*† || **13** υιου οχοζιου V mu.] υ. ιωαχας B†, > *L*†, ※υιου ααζια *O*†(cf. 11 2) | βασιλεα ιουδα] > B†, post αμεσσιαν tr. *O*† (sub ※) | συνελαβεν] συν > *O*† | υιος ιωαχας] > B*L*, in *O* sub ÷ (uid.) | καθειλεν] διεκοψεν A | τω > A | πυλης] pr. της *OL* | των γωνιων *O* || **15** ουχι] ουχ ιδου A† | επι] εν A† || **16** πατερων > A† || **18** α] οσα *OL* || **19** συστρατευμα A† | απεστειλεν B*L*p

ὀπίσω αὐτοῦ εἰς Λαχις καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐκεῖ. [20]καὶ ἦραν 20
αὐτὸν ἐφ' ἵππων, καὶ ἐτάφη ἐν Ιερουσαλημ μετὰ τῶν πατέρων
αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυιδ. [21]καὶ ἔλαβεν πᾶς ὁ λαὸς Ιουδα τὸν Αζα- 21
ριαν — καὶ αὐτὸς υἱὸς ἑκκαίδεκα ἐτῶν — καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν
ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Αμεσσιου. [22]αὐτὸς ᾠκοδόμησεν τὴν Αιλωθ 22
καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὴν τῷ Ιουδα μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα
μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

[23]Ἐν ἔτει πεντεκαιδεκάτῳ τοῦ Αμεσσιου υἱοῦ Ιωας βασιλέως 23
Ιουδα ἐβασίλευσεν Ιεροβοαμ υἱὸς Ιωας ἐπὶ Ισραηλ ἐν Σαμαρείᾳ
τεσσαράκοντα καὶ ἓν ἔτος. [24]καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον 24
κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν Ιεροβοαμ υἱοῦ Ναβατ,
ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραηλ. [25]αὐτὸς ἀπέστησεν τὸ ὅριον Ισραηλ 25
ἀπὸ εἰσόδου Αιμαθ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς Αραβα κατὰ τὸ ῥῆμα
κυρίου θεοῦ Ισραηλ, ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ιωνα υἱοῦ
Αμαθι τοῦ προφήτου τοῦ ἐκ Γεθχοβερ. [26]ὅτι εἶδεν κύριος τὴν τα- 26
πείνωσιν Ισραηλ πικρὰν σφόδρα καὶ ὀλιγοστοὺς συνεχομένους καὶ
ἐσπανισμένους καὶ ἐγκαταλελειμμένους, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν τῷ
Ισραηλ. [27]καὶ οὐκ ἐλάλησεν κύριος ἐξαλεῖψαι τὸ σπέρμα Ισραηλ 27
ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς διὰ χειρὸς Ιεροβοαμ
υἱοῦ Ιωας. [28]καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιεροβοαμ καὶ πάντα, ὅσα 28
ἐποίησεν, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, ὅσα ἐπολέμησεν καὶ ὅσα ἐπ-
έστρεψεν τὴν Δαμασκὸν καὶ τὴν Αιμαθ τῷ Ιουδα ἐν Ισραηλ, οὐχὶ
ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν
Ισραηλ; [29]καὶ ἐκοιμήθη Ιεροβοαμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ μετὰ 29
βασιλέων Ισραηλ, καὶ ἐβασίλευσεν Αζαριας υἱὸς Αμεσσιου ἀντὶ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

[1]Ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ τῷ Ιεροβοαμ βασιλεῖ Ισραηλ ἐβα- 15
σίλευσεν Αζαριας υἱὸς Αμεσσιου βασιλέως Ιουδα. [2]υἱὸς ἑκκαίδεκα 2
ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ πεντήκοντα καὶ δύο ἔτη ἐβα-
σίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Χαλια ἐξ Ιε-
ρουσαλημ. [3]καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα, 3
ὅσα ἐποίησεν Αμεσσιας ὁ πατὴρ αὐτοῦ· [4]πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ 4
ἐξῆρεν, ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. [5]καὶ 5

19 εθανατωσεν B† || **21** εβασιλευσεν αυτος B*A† || **22** αιλωθ V mu.] ελωθ A, αιλωμ B, αιδωμ uel εδωμ *L*† | απεστρεψεν A || **23** υιου] υιω B | βασιλει B† | ιωας ult.] + ※βασιλεως ισραηλ *OL*† || **25** ο] ος A | γεθχοβερ B†] γεθαχοβερ A†, γεθαχ(χ)οφερ V pl., γαιθοφρα *L*† || **26** ολιγοστους] -γους τους B† | συνεχ.] συγκεχυμενους *O*-Sy† || **27** δια χειρος] εκ χ. B*O*†, εν χειρι *L*† || **28** αιμαθ] εμμαθ B† || **29** αζαριας — fin. (ad **15** 1 adapt.)] ζαχαριας υιος αυτου αντ αυτου *L*†
15 1 εβδομω] + ετει *O*†: cf. 8 || **2** τη > A† | χαλ(ε)ια] ιεχελια *L*, ιεχεμα A† || **3** ευθες] αγαθον *O* || **4** ετι] οτι A†: item in 35, cf. **14** 4

ἥψατο κύριος τοῦ βασιλέως, καὶ ἦν λελεπρωμένος ἕως ἡμέρας
θανάτου αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ αφφουσωθ, καὶ Ιωαθαμ
6 υἱὸς τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῷ οἴκῳ κρίνων τὸν λαὸν τῆς γῆς. [6]καὶ
τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Αζαριου καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ
ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν
7 Ιουδα; [7]καὶ ἐκοιμήθη Αζαριας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθα-
ψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυιδ, καὶ ἐβασί-
λευσεν Ιωαθαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
8 [8]Ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὀγδόῳ τῷ Αζαρια βασιλεῖ Ιουδα ἐβα-
σίλευσεν Ζαχαριας υἱὸς Ιεροβοαμ ἐπὶ Ισραηλ ἐν Σαμαρείᾳ ἑξάμη-
9 νον. [9]καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καθὰ ἐποί-
ησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ ἁμαρτιῶν Ιεροβοαμ υἱοῦ
10 Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραηλ. [10]καὶ συνεστράφησαν ἐπ' αὐτὸν
Σελλουμ υἱὸς Ιαβις καὶ Κεβλααμ καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν καὶ ἐθανά-
11 τωσαν αὐτόν, καὶ Σελλουμ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. [11]καὶ τὰ λοιπὰ
τῶν λόγων Ζαχαριου ἰδού ἐστιν γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν
12 ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραηλ. [12]ὁ λόγος κυρίου, ὃν ἐλάλησεν
πρὸς Ιου λέγων Υἱοὶ τέταρτοι καθήσονταί σοι ἐπὶ θρόνου Ισραηλ·
καὶ ἐγένετο οὕτως.
13 [13]Καὶ Σελλουμ υἱὸς Ιαβις ἐβασίλευσεν· καὶ ἐν ἔτει τριακοστῷ
καὶ ἐνάτῳ Αζαρια βασιλεῖ Ιουδα ἐβασίλευσεν Σελλουμ μῆνα ἡμε-
14 ρῶν ἐν Σαμαρείᾳ. [14]καὶ ἀνέβη Μαναημ υἱὸς Γαδδι ἐκ Θαρσιλα καὶ
ἦλθεν εἰς Σαμάρειαν καὶ ἐπάταξεν τὸν Σελλουμ υἱὸν Ιαβις ἐν Σα-
15 μαρείᾳ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. [15]καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Σελλουμ
καὶ ἡ συστροφὴ αὐτοῦ, ἣν συνεστράφη, ἰδού εἰσιν γεγραμμένα
16 ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραηλ. [16]τότε ἐπά-
ταξεν Μαναημ τὴν Θερσα καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ καὶ τὰ ὅρια αὐ-

5 του βασιλεως 1^0] τον -λεα B† | αυτου > A† | ιωαθαμ: sic B in 30, A in 7, ambo in 36. 38 16 1, *L* pl. ubique; sed B uel B† in 15 5. 7. 32, A† in 30 ιωναθαν, A uel A† in 15 5. 32 ιωαθαν | κρινειν A† || 6 ουκ ιδου] ουχι *O* | επι] εν A† | βιβλιω A || 7 αυτου $1^0 \frown 2^0$ A: item in 38 || 8 ογδοω] + ετει *O*†: cf. 1 | τω αζαρια βασιλει B Sy†] του -ριου -λεως rel. | ζαχαριας B*L*†] αζαρ. rel.: cf. 11 || 10 συνεστραφη *L*† | ιαβ(ε)ις] αβ. A† | κεβλααμ(uel κεβδααμ) και επαταξαν αυτον V mu.] επαταξαν αυτον κεβλααμ B†, επαταξεν αυτον εν ιεβλααμ(cf. 9 27 Iud. 1 27) *L*†, + κατεναντι του λαου *O*†; post κεβλααμ add. και σελλημ ο πατηρ αυτου compl. | σελλουμ ult.] > B†, in *O* sub ÷ || 11 ζαχαριου B*L*†] αζαρ. rel.: cf. 8 | εστιν A†] εισιν B(†), ταυτα *L*†, + ταυτα rel. | βιβλιου *OL*† || 12 init.] pr. ※ουτος Sy*L*† || 13 και 2^0 > *OL* | αζαρια βασ.] του αζαριου(A† οχοζιου: cf. 30) βασιλεως *OL* | μηνα ημερων] ημερας B†, οκτω ημερας A† || 14 γεδδει A†: idem in 17 γαλλει | θερσιλα A pl., θερσα *L*† | fin.] + ※και εβασιλευσεν αντ αυτου *OL*† || 15 ην] η B† | βιβλιου *OL*† || 16 μαναην A: item in seq. | την] pr. και B† | θερσα 1^0] θαιρα A†, ταφωε *L*†

τῆς ἀπὸ Θερσα, ὅτι οὐκ ἤνοιξαν αὐτῷ· καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν καὶ
τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας ἀνέρρηξεν.
17 Ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἐνάτῳ Αζαρια βασιλεῖ Ιουδα καὶ ἐβασί- 17
λευσεν Μαναημ υἱὸς Γαδδι ἐπὶ Ισραηλ δέκα ἔτη ἐν Σαμαρείᾳ.
18 καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου· οὐκ ἀπέστη 18
ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν Ιεροβοαμ υἱοῦ Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν
Ισραηλ. 19 ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Φουλ βασιλεὺς Ἀσσυρίων 19
ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ Μαναημ ἔδωκεν τῷ Φουλ χίλια τάλαντα ἀργυρίου
εἶναι τὴν χεῖρα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. 20 καὶ ἐξήνεγκεν Μαναημ τὸ ἀρ- 20
γύριον ἐπὶ τὸν Ισραηλ, ἐπὶ πᾶν δυνατὸν ἰσχύι, δοῦναι τῷ βασιλεῖ
τῶν Ἀσσυρίων, πεντήκοντα σίκλους τῷ ἀνδρὶ τῷ ἑνί· καὶ ἀπ-
έστρεψεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων καὶ οὐκ ἔστη ἐκεῖ ἐν τῇ γῇ. 21 καὶ τὰ 21
λοιπὰ τῶν λόγων Μαναημ καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ
ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν
Ισραηλ; 22 καὶ ἐκοιμήθη Μαναημ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ 22
ἐβασίλευσεν Φακεΐας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
23 Ἐν ἔτει πεντηκοστῷ τοῦ Αζαριου βασιλέως Ιουδα ἐβασίλευσεν 23
Φακεΐας υἱὸς Μαναημ ἐπὶ Ισραηλ ἐν Σαμαρείᾳ δύο ἔτη. 24 καὶ ἐποί- 24
ησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ ἁμαρτιῶν
Ιεροβοαμ υἱοῦ Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραηλ. 25 καὶ συνεστράφη 25
ἐπ' αὐτὸν Φακεε υἱὸς Ρομελιου ὁ τριστάτης αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν
αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ ἐναντίον οἴκου τοῦ βασιλέως μετὰ τοῦ Αργοβ
καὶ μετὰ τοῦ Αρια, καὶ μετ' αὐτοῦ πεντήκοντα ἄνδρες ἀπὸ τῶν
τετρακοσίων· καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ.
26 καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Φακεΐου καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, ἰδού εἰσιν 26
γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ισραηλ.
27 Ἐν ἔτει πεντηκοστῷ καὶ δευτέρῳ τοῦ Αζαριου βασιλέως Ιουδα 27
ἐβασίλευσεν Φακεε υἱὸς Ρομελιου ἐπὶ Ισραηλ ἐν Σαμαρείᾳ εἴκοσι
ἔτη. 28 καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου· οὐκ ἀπέστη 28
ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν Ιεροβοαμ υἱοῦ Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν
Ισραηλ. 29 ἐν ταῖς ἡμέραις Φακεε βασιλέως Ισραηλ ἦλθεν Θαγλαθ- 29

16 θερσα 2⁰ BA*L*†] θερσιλα rel. || 17 αζαρια BA†] του αζαριου *L*†, pr. τω rel. | βασιλεως A*L*† | και 2⁰] > B*L*, in *O* sub ÷ || 19 φουλ bis *O*–A†] φουα BA*L* | μετ αυτου] συν αυτω *O* mu.; + ※του ενισχυσαι το βασιλειον εν (+ τη A†) χειρι αυτου *O*†, + (του) κραταιωσαι την βασιλειαν αυτου εν χειρι αυτου *L*† || 20 παν BA] παντα *L*: cf. Iud. 7 4 B | ισχυι] pr. εν *O*† | σικλους] + ※αργυριου *O*† || 21 ουκ ιδου] ουχι *O* | βιβλιου *OL* || 22 φακειας *O*] ς > *L*†, -κεσιας B pl.: item in seq. | αυτου paenult.] μαναημ(cf. 16) A† || 23 βασιλει B† (sed του etiam B): item in 27 | δυο] δεκα *O*–Sy *L*†, δεκα δυο V || 25 μετα του 2⁰] μετ αυτου B*Aᶜ*L*† | αρ(ε)ια] αριε *O* || 26 βιβλιου *OL* || 29 θαγλαθφελλασαρ Ra.] αλγαθφ. B†: idem in 16 7 θαλγαθφ., in 16 10 θαλγαλφ.; αγλαθφαλλ. A† in 16 10 (A† om. nomen in 15 29 16 7); θεγλαθφαλσαρ uel sim. *L* ubique

φελλασαρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων καὶ ἔλαβεν τὴν Αιν καὶ τὴν Αβελ-
βαιθαμααχα καὶ τὴν Ιανωχ καὶ τὴν Κενεζ καὶ τὴν Ασωρ καὶ τὴν
Γαλααδ καὶ τὴν Γαλιλαίαν, πᾶσαν γῆν Νεφθαλι, καὶ ἀπῴκισεν αὐ-
30 τοὺς εἰς Ἀσσυρίους. [30]καὶ συνέστρεψεν σύστρεμμα Ωσηε υἱὸς
Ηλα ἐπὶ Φακεε υἱὸν Ρομελιου καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσεν
αὐτὸν καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ ἐν ἔτει εἰκοστῷ Ιωαθαμ υἱοῦ
31 Αζαριου. [31]καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Φακεε καὶ πάντα, ὅσα ἐποί-
ησεν, ἰδού ἐστιν γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς
βασιλεῦσιν Ισραηλ.
32 [32]Ἐν ἔτει δευτέρῳ Φακεε υἱοῦ Ρομελιου βασιλέως Ισραηλ ἐβα-
33 σίλευσεν Ιωαθαμ υἱὸς Αζαριου βασιλέως Ιουδα. [33]υἱὸς εἴκοσι καὶ
πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασί-
λευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ιερουσα θυ-
34 γάτηρ Σαδωκ. [34]καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ
35 πάντα, ὅσα ἐποίησεν Οζιας ὁ πατὴρ αὐτοῦ· [35]πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ
ἐξῆρεν, ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμία ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. αὐτὸς
36 ᾠκοδόμησεν τὴν πύλην οἴκου κυρίου τὴν ἐπάνω. [36]καὶ τὰ λοιπὰ
τῶν λόγων Ιωαθαμ καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμ-
37 μένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα; [37]ἐν
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἤρξατο κύριος ἐξαποστέλλειν ἐν Ιουδα τὸν
38 Ραασσων βασιλέα Συρίας καὶ τὸν Φακεε υἱὸν Ρομελιου. [38]καὶ ἐκοι-
μήθη Ιωαθαμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πα-
τέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν
Αχαζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.
16 [1]Ἐν ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ Φακεε υἱοῦ Ρομελιου ἐβασίλευσεν Αχαζ
2 υἱὸς Ιωαθαμ βασιλέως Ιουδα. [2]υἱὸς εἴκοσι ἐτῶν ἦν Αχαζ ἐν τῷ
βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ.
καὶ οὐκ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου θεοῦ αὐτοῦ πιστῶς
3 ὡς Δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ [3]καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Ιεροβοαμ υἱοῦ
Ναβατ βασιλέως Ισραηλ καί γε τὸν υἱὸν αὐτοῦ διῆγεν ἐν πυρὶ
κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσώπου
4 τῶν υἱῶν Ισραηλ, [4]καὶ ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμία ἐν τοῖς ὑψηλοῖς καὶ

29 αιν BLp†] ναιν ALp, αιαν V pl. | αβελβαιθαμααχα V mu.] αβελ και θαμααχα unus cod., αβελ και την θαμααχα B, αβελ και την βαιθμααχα L; καβελβερμααχα A† | ιανωχ AL†] ανιωχ B | νεφθαλειμ AL || 30 αυτον 2⁰ > B | υιου] υιω B | αζαριου O (sic Sy in marg.)] αχας B†, οζιου Sy (in textu), οχοζιου V mu. (L deest): cf. 13. 32. 34 || 31 βιβλιου AL || 32 βασιλεως 1⁰] -λει B† | αζαριου BO–Sy] οζιου SyLp†, οχοζιου Lp mu.: cf. 30 || 33 ετων ην] tr. B† | ιερουσα L] ερους B†, ιερους A || 34 οζ(ε)ιας BL] αζαριας O: cf. 30 || 36 βιβλιου AL || 37 εν ιουδα > BA || 38 cf. 7

16 2 αχας B†, αχααζ A†, sed ceteris locis ambo αχαζ: cf. Par. II 27 9 | ουκ > B* | αυτου paenult. > BA† || 3 ιεροβ. υιου ναβατ] > BL†, in O sub ÷ | βασιλεως] -ων L† (non B) | εν 2⁰ > B† | κατα] και B*

ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους. — [5]τότε 5
ἀνέβη Ραασσων βασιλεὺς Συρίας καὶ Φακεε υἱὸς Ρομελιου βασι-
λεὺς Ισραηλ εἰς Ιερουσαλημ εἰς πόλεμον καὶ ἐπολιόρκουν ἐπὶ Αχαζ
καὶ οὐκ ἐδύναντο πολεμεῖν. [6]ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπέστρεψεν Ραασ- 6
σων βασιλεὺς Συρίας τὴν Αιλαθ τῇ Συρίᾳ καὶ ἐξέβαλεν τοὺς Ιου-
δαίους ἐξ Αιλαθ, καὶ Ιδουμαῖοι ἦλθον εἰς Αιλαθ καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. [7]καὶ ἀπέστειλεν Αχαζ ἀγγέλους πρὸς 7
Θαγλαθφελλασαρ βασιλέα Ἀσσυρίων λέγων Δοῦλός σου καὶ υἱός
σου ἐγώ, ἀνάβηθι καὶ σῶσόν με ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας καὶ
ἐκ χειρὸς βασιλέως Ισραηλ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ᾽ ἐμέ. [8]καὶ ἔλα- 8
βεν Αχαζ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν ἐν θησαυροῖς
οἴκου κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέστειλεν τῷ βασιλεῖ
δῶρα. [9]καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἀνέβη βασιλεὺς 9
Ἀσσυρίων εἰς Δαμασκὸν καὶ συνέλαβεν αὐτὴν καὶ ἀπῴκισεν αὐτὴν
καὶ τὸν Ραασσων ἐθανάτωσεν. — [10]καὶ ἐπορεύθη βασιλεὺς Αχαζ 10
εἰς ἀπαντὴν τῷ Θαγλαθφελλασαρ βασιλεῖ Ἀσσυρίων εἰς Δαμασκόν.
καὶ εἶδεν τὸ θυσιαστήριον ἐν Δαμασκῷ, καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς
Αχαζ πρὸς Ουριαν τὸν ἱερέα τὸ ὁμοίωμα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ
τὸν ῥυθμὸν αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ποίησιν αὐτοῦ· [11]καὶ ᾠκοδόμησεν 11
Ουριας ὁ ἱερεὺς τὸ θυσιαστήριον κατὰ πάντα, ὅσα ἀπέστειλεν ὁ
βασιλεὺς Αχαζ ἐκ Δαμασκοῦ. [12]καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς τὸ θυσιαστή- 12
ριον καὶ ἀνέβη ἐπ᾽ αὐτὸ [13]καὶ ἐθυμίασεν τὴν ὁλοκαύτωσιν αὐτοῦ 13
καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ καὶ προσέχεεν τὸ
αἷμα τῶν εἰρηνικῶν τῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. [14]καὶ τὸ θυ- 14
σιαστήριον τὸ χαλκοῦν τὸ ἀπέναντι κυρίου καὶ προσήγαγεν ἀπὸ
προσώπου τοῦ οἴκου κυρίου ἀπὸ τοῦ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου
καὶ ἀπὸ τοῦ ἀνὰ μέσον τοῦ οἴκου κυρίου καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ἐπὶ
μηρὸν τοῦ θυσιαστηρίου κατὰ βορρᾶν. [15]καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς 15
Αχαζ τῷ Ουρια τῷ ἱερεῖ λέγων Ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ μέγα
πρόσφερε τὴν ὁλοκαύτωσιν τὴν πρωινὴν καὶ τὴν θυσίαν τὴν ἑσπε-
ρινὴν καὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν τοῦ βασιλέως καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ
καὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ τὴν θυσίαν αὐτῶν καὶ

6 απεστρεψεν A*L*† | αιλαμ ter A (3⁰ A†) || 7 θαγλ.: cf. 15 29 | και 3⁰ > B† || 8 το 1⁰ 2⁰ > B† | του > A | βασιλει] + ※ασσυριων *OL*† || 9 ασσυριων 1⁰⌒2⁰ A† | αυτην ult.] + ※κυρηνηνδε *O*†: cf. III 22 49 *O* || 10 απαντην B†] -τησιν rel.; + αυτου B† | θαγλ.: cf. 15 29 | εν] pr. το *OL*† | αυτου paenult. > A† || 11 fin.] + ※ουτως εποιησεν ουριας ο ιερευς εως ερχεσθαι τον βασιλεα αχαζ απο δαμασκου (12) και ηλθεν ο βασιλευς απο δαμασκου *O*†: sim. *L*† || 12 θυσιαστ.] + ※και προσηλθεν ο βασιλευς επι το θυσιαστηριον *O*†: sim. *L*† || 13 την σπονδ. αυτου] pr. εσπεισεν *O*†, + εσπεισεν επ αυτο (uel εσπ. αυτω) *L*† || 14 και το θυσ. το χαλκ. Ra.] το χαλκ. BA pl., το δε χαλκ. θυσ. *L*† | και 2⁰ > *L*† | απο προσωπου *L* Sy] προ προσ. V pl., το προσωπον BA† | απο 2⁰] pr. και *O* | εδωκεν *L*†] εθηκεν pau., εδειξεν rel. || 15 παντος > A† | λαου] + ※της γης *O*†

τὴν σπονδὴν αὐτῶν καὶ πᾶν αἷμα ὁλοκαυτώσεως καὶ πᾶν αἷμα
θυσίας ἐπ' αὐτὸ προσχεεῖς· καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἔσται
16 μοι εἰς τὸ πρωί. 16καὶ ἐποίησεν Ουριας ὁ ἱερεὺς κατὰ πάντα, ὅσα
17 ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Αχαζ. 17καὶ συνέκοψεν ὁ βασιλεὺς
Αχαζ τὰ συγκλείσματα τῶν μεχωνωθ καὶ μετῆρεν ἀπ' αὐτῶν τὸν
λουτῆρα καὶ τὴν θάλασσαν καθεῖλεν ἀπὸ τῶν βοῶν τῶν χαλκῶν
18 τῶν ὑποκάτω αὐτῆς καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἐπὶ βάσιν λιθίνην. 18καὶ
τὸν θεμέλιον τῆς καθέδρας ᾠκοδόμησεν ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τὴν
εἴσοδον τοῦ βασιλέως τὴν ἔξω ἐπέστρεψεν ἐν οἴκῳ κυρίου ἀπὸ
19 προσώπου βασιλέως Ἀσσυρίων. — 19καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων
Αχαζ, ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν
20 ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα; 20καὶ ἐκοιμήθη Αχαζ μετὰ τῶν
πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυιδ, καὶ ἐβασίλευσεν Εζεκιας
υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
17 1Ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῷ Αχαζ βασιλεῖ Ιουδα ἐβασίλευσεν Ωσηε
2 υἱὸς Ηλα ἐν Σαμαρείᾳ ἐπὶ Ισραηλ ἐννέα ἔτη. 2καὶ ἐποίησεν τὸ
πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς οἱ βασιλεῖς Ισραηλ,
3 οἳ ἦσαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 3ἐπ' αὐτὸν ἀνέβη Σαλαμανασαρ βασι-
λεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ Ωσηε δοῦλος καὶ ἐπέστρεψεν
4 αὐτῷ μαναα. 4καὶ εὗρεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐν τῷ Ωσηε ἀδικίαν,
ὅτι ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Σηγωρ βασιλέα Αἰγύπτου καὶ οὐκ
ἤνεγκεν μαναα τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ, καὶ
ἐπολιόρκησεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν
5 οἴκῳ φυλακῆς. 5καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐν πάσῃ τῇ γῇ
καὶ ἀνέβη εἰς Σαμάρειαν καὶ ἐπολιόρκησεν ἐπ' αὐτὴν τρία ἔτη.
6 6ἐν ἔτει ἐνάτῳ Ωσηε συνέλαβεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν Σαμά-
ρειαν καὶ ἀπῴκισεν τὸν Ισραηλ εἰς Ἀσσυρίους καὶ κατῴκισεν αὐ-
τοὺς ἐν Αλαε καὶ ἐν Αβωρ, ποταμοῖς Γωζαν, καὶ Ορη Μήδων. —
7 7καὶ ἐγένετο ὅτι ἥμαρτον οἱ υἱοὶ Ισραηλ τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτῶν τῷ
ἀναγαγόντι αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ὑποκάτωθεν χειρὸς Φαραω
8 βασιλέως Αἰγύπτου καὶ ἐφοβήθησαν θεοὺς ἑτέρους 8καὶ ἐπορεύ-
θησαν τοῖς δικαιώμασιν τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσ-
9 ώπου υἱῶν Ισραηλ, καὶ οἱ βασιλεῖς Ισραηλ, ὅσοι ἐποίησαν, 9καὶ

15 την ult. > A† | και ult.] επι B† | το ult. > *O*† || **17** init. — αχαζ > A†, αχαζ > B† | βοων] pr. ÷δεκα Sy†; post των ult. add. δεκα A†, ante των ult. add. των δωδεκα pau. || **18** εν ult. > B† | βασιλεως ult.] pr. του *O* || **20** εταφη] + ※μετα των πατερων αυτου *O*†

17 1 τω > *OL* | βασιλεως B*L* || 3 σαλαμανασαρ A] σαμενντασαρ B† σαλμα-νασ(σ)αρ *L*: cf. **18** 9 | μαναχ B†, sed in 4 etiam B μαναα || 4 σηγωρ] σωα *O*, αδραμελεχ *L*† | βασ. αιγ.] τον αιθιοπα τον κατοικουντα εν αιγυπτω *L*† || 5 επ αυτην] εν αυτη A || 6 γωζαρ B(†), sed in **18** 11 etiam B γωζαν | ορη] εν οριοις(uel οροις) *L*†, *in montibus* Sy: item in **18** 11 || 7 οτι] οτε *O*, διοτι *L*† || 8 απο] εκ B† | οσοι] οσα *L*†

ὅσοι ἠμφιέσαντο οἱ υἱοὶ Ισραηλ λόγους οὐχ οὕτως κατὰ κυρίου
θεοῦ αὐτῶν καὶ ᾠκοδόμησαν ἑαυτοῖς ὑψηλὰ ἐν πάσαις ταῖς πόλε-
σιν αὐτῶν ἀπὸ πύργου φυλασσόντων ἕως πόλεως ὀχυρᾶς [10]καὶ 10
ἐστήλωσαν ἑαυτοῖς στήλας καὶ ἄλση ἐπὶ παντὶ βουνῷ ὑψηλῷ καὶ
ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους [11]καὶ ἐθυμίασαν ἐκεῖ ἐν πᾶσιν 11
ὑψηλοῖς καθὼς τὰ ἔθνη, ἃ ἀπῴκισεν κύριος ἐκ προσώπου αὐτῶν,
καὶ ἐποίησαν κοινωνοὺς καὶ ἐχάραξαν τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον
[12]καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς εἰδώλοις, οἷς εἶπεν κύριος αὐτοῖς Οὐ ποιή- 12
σετε τὸ ῥῆμα τοῦτο κυρίῳ. [13]καὶ διεμαρτύρατο κύριος ἐν τῷ Ισρα- 13
ηλ καὶ ἐν τῷ Ιουδα ἐν χειρὶ πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ, παν-
τὸς ὁρῶντος, λέγων Ἀποστράφητε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πο-
νηρῶν καὶ φυλάξατε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ δικαιώματά μου καὶ
πάντα τὸν νόμον, ὃν ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ὅσα ἀπ-
έστειλα αὐτοῖς ἐν χειρὶ τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν. [14]καὶ οὐκ 14
ἤκουσαν καὶ ἐσκλήρυναν τὸν νῶτον αὐτῶν ὑπὲρ τὸν νῶτον τῶν
πατέρων αὐτῶν [15]καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, ὅσα διεμαρτύρατο αὐ- 15
τοῖς, οὐκ ἐφύλαξαν καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ματαίων καὶ ἐμα-
ταιώθησαν καὶ ὀπίσω τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ αὐτῶν, ὧν ἐν-
ετείλατο αὐτοῖς τοῦ μὴ ποιῆσαι κατὰ ταῦτα· [16]ἐγκατέλιπον τὰς 16
ἐντολὰς κυρίου θεοῦ αὐτῶν καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα, δύο
δαμάλεις, καὶ ἐποίησαν ἄλση καὶ προσεκύνησαν πάσῃ τῇ δυνάμει
τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐλάτρευσαν τῷ Βααλ [17]καὶ διῆγον τοὺς υἱοὺς αὐ- 17
τῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρὶ καὶ ἐμαντεύοντο μαντείας
καὶ οἰωνίζοντο καὶ ἐπράθησαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλ-
μοῖς κυρίου παροργίσαι αὐτόν. [18]καὶ ἐθυμώθη κύριος σφόδρα ἐν 18
τῷ Ισραηλ καὶ ἀπέστησεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ
οὐχ ὑπελείφθη πλὴν φυλὴ Ιουδα μονωτάτη. [19]καί γε Ιουδας οὐκ 19
ἐφύλαξεν τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν καὶ ἐπορεύθησαν
ἐν τοῖς δικαιώμασιν Ισραηλ, οἷς ἐποίησαν, [20]καὶ ἀπεώσαντο τὸν 20
κύριον ἐν παντὶ σπέρματι Ισραηλ, καὶ ἐσάλευσεν αὐτοὺς καὶ ἔδω-
κεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ διαρπαζόντων αὐτούς, ἕως οὗ ἀπέρριψεν αὐ-

9 οσοι > *L*† | ημφιασαντο *OL* | ωκοδομ.] pr. ων BA† | υψηλων A† || **11** α > B | εκ] απο A† | και ult. > *O* || **13** τω 2^0 > A† | εν 3^0] pr. και *O* | λεγων] λογον B† | υμων 1^0] ημ. A† | αυτοις] ÷αυτους✓ προς υμας *O*†, προς αυτους *L*† || **14** ηκουσαν] + αυτων *O*† | fin.] + ※οι ουκ επιστευσαν κυριω θεω αυτων (15) και απερριψαν τους ακριβασμους αυτου(A† -των) και την συνθηκην αυτου ην εκοψεν συν πατρασιν αυτων *O*†: sim. *L*† || **15** ουκ εφυλαξαν] > B*L*†, in *O* sub ÷ | οπισω $1^0 \frown 2^0$ AV† | των 2^0 > *O* | περικ. αυτων] περικυκλωσαντων αυτους A† | αυτοις ult.] pr. (Sy add.) ※κυριος *OL* | του > B† || **16** και $2^0 \frown 3^0$ A† || **17** και 3^0 > B† | μαντ. κ. οιων. > A† || **19** κυριου et αυτων > B*† | κυριου του] tr. A† || **20** απ(ε)ωσαντο] απωκεισ. A† | εν παντι σπερμ. ισρ. BA†] απ(uel δι uel εξ) αυτων απαν το σπερμα ισρ. και εθυμωθη κυριος επ αυτοις *L*†, pr. και εθυμωθη κυριος rel.

21 τοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. [21]ὅτι πλὴν Ισραηλ ἐπάνωθεν οἴκου
Δαυιδ καὶ ἐβασίλευσαν τὸν Ιεροβοαμ υἱὸν Ναβατ, καὶ ἐξέωσεν Ιε-
ροβοαμ τὸν Ισραηλ ἐξόπισθεν κυρίου καὶ ἐξήμαρτεν αὐτοὺς ἁμαρ-
22 τίαν μεγάλην· [22]καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐν πάσῃ ἁμαρτίᾳ
23 Ιεροβοαμ, ᾗ ἐποίησεν, οὐκ ἀπέστησαν ἀπʼ αὐτῆς, [23]ἕως οὗ μετ-
έστησεν κύριος τὸν Ισραηλ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καθὼς ἐλάλησεν
κύριος ἐν χειρὶ πάντων τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν, καὶ
ἀπῳκίσθη Ισραηλ ἐπάνωθεν τῆς γῆς αὐτοῦ εἰς Ἀσσυρίους ἕως τῆς
ἡμέρας ταύτης.
24 [24]Καὶ ἤγαγεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐκ Βαβυλῶνος τὸν ἐκ Χουνθα
καὶ ἀπὸ Αια καὶ ἀπὸ Αιμαθ καὶ Σεπφαρουαιν, καὶ κατῳκίσθησαν
ἐν πόλεσιν Σαμαρείας ἀντὶ τῶν υἱῶν Ισραηλ καὶ ἐκληρονόμησαν
25 τὴν Σαμάρειαν καὶ κατῴκησαν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς. [25]καὶ ἐγέ-
νετο ἐν ἀρχῇ τῆς καθέδρας αὐτῶν οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν κύριον,
καὶ ἀπέστειλεν κύριος ἐν αὐτοῖς τοὺς λέοντας, καὶ ἦσαν ἀποκτέν-
26 νοντες ἐν αὐτοῖς. [26]καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων λέγοντες Τὰ
ἔθνη, ἃ ἀπῴκισας καὶ ἀντεκάθισας ἐν πόλεσιν Σαμαρείας, οὐκ ἔ-
γνωσαν τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς, καὶ ἀπέστειλεν εἰς αὐτοὺς
τοὺς λέοντας, καὶ ἰδού εἰσιν θανατοῦντες αὐτούς, καθότι οὐκ οἴ-
27 δασιν τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς. [27]καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς
Ἀσσυρίων λέγων Ἀπάγετε ἐκεῖθεν καὶ πορευέσθωσαν καὶ κατοι-
κείτωσαν ἐκεῖ καὶ φωτιοῦσιν αὐτοὺς τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς.
28 [28]καὶ ἤγαγον ἕνα τῶν ἱερέων, ὧν ἀπῴκισαν ἀπὸ Σαμαρείας, καὶ
ἐκάθισεν ἐν Βαιθηλ καὶ ἦν φωτίζων αὐτοὺς πῶς φοβηθῶσιν τὸν
29 κύριον. [29]καὶ ἦσαν ποιοῦντες ἔθνη ἔθνη θεοὺς αὐτῶν καὶ ἔθηκαν
ἐν οἴκῳ τῶν ὑψηλῶν, ὧν ἐποίησαν οἱ Σαμαρῖται, ἔθνη ἐν ταῖς πό-
30 λεσιν αὐτῶν, ἐν αἷς κατῴκουν ἐν αὐταῖς· [30]καὶ οἱ ἄνδρες Βαβυ-
λῶνος ἐποίησαν τὴν Σοκχωθβαινιθ, καὶ οἱ ἄνδρες Χουθ ἐποίησαν
31 τὴν Νηριγελ, καὶ οἱ ἄνδρες Αιμαθ ἐποίησαν τὴν Ασιμαθ, [31]καὶ οἱ
Ευαῖοι ἐποίησαν τὴν Εβλαζερ καὶ τὴν Θαρθακ, καὶ οἱ Σεπφαρου-
αιν κατέκαιον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πυρὶ τῷ Αδραμελεχ καὶ Ανη-

21 και 1⁰ > *O* || **22** η] ης B† || **24** χουνθα] χουθα *O* (A† om. θ), χωθα *L*† | και 2⁰ > B | σεπφαρουαιν B(†)] σεφφαρουαιμ A(†), σεπφαρειμ *L*†: cf. 31 18 34 19 13; pr. απο *L* || **25** αυτων] + ※εκει *O*† || **26** το κριμα 1⁰] τα -ματα A† | απεστειλεν] + ÷κυριος *O*†: ex 25 || **27** απαγετε B†] απαγαγετε *L*, απαρατε A | εκειθεν] pr. ※εκει ενα των ιερεων ων απωκισατε uel sim. Sy†: sim. *L*† | του θεου > B† || **28** απωκ.] απηγαγον A mu. (A† om. απ) | πως] οπως *O* || **29** κατωκουν] pr. ※αυτοι *O*† || **30** σοκχωθβαινιθ mu.] -βενιθει A†, -βανιθα uel sim. *L*†, ροχχωθβαινειθει B† | και 2⁰⌒3⁰ A† | νηριγελ] εργελ B† || **31** εβλαζερ B†] αβλαζερ mu. (A† α pro λ), εβλαιζερ uel sim. *L*(†); + και την ναιβας A† | οι 2⁰] την B*O* | σεπφαρουαιν bis Ra. (cf. 24)] -ρουν B† (B 2⁰ φ pro π), -ρουαιμ V pl., -ρειμ *L*†, σεφφαρουαιμ A(†) | κατεκαιον *L*†] pr. ηνικα rel. | αδραμελεκ A† | αμημελεχ A†

μελεχ θεοῖς Σεπφαρουαιν. 32 καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον καὶ 32
κατῴκισαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τοῖς οἴκοις τῶν ὑψηλῶν, ἃ
ἐποίησαν ἐν Σαμαρείᾳ, ἔθνος ἔθνος ἐν πόλει ἐν ᾗ κατῴκουν ἐν
αὐτῇ · καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἱερεῖς
τῶν ὑψηλῶν καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἐν οἴκῳ τῶν ὑψηλῶν. 33 τὸν 33
κύριον ἐφοβοῦντο καὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐλάτρευον κατὰ τὸ κρίμα
τῶν ἐθνῶν, ὅθεν ἀπῴκισεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν. 34 ἕως τῆς ἡμέρας ταύ- 34
της αὐτοὶ ἐποίουν κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν · αὐτοὶ φοβοῦνται καὶ
αὐτοὶ ποιοῦσιν κατὰ τὰ δικαιώματα αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν κρίσιν
αὐτῶν καὶ κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὴν ἐντολήν, ἣν ἐνετείλατο
κύριος τοῖς υἱοῖς Ιακωβ, οὗ ἔθηκεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ισραηλ, 35 καὶ 35
διέθετο κύριος μετ᾽ αὐτῶν διαθήκην καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων
Οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους καὶ οὐ προσκυνήσετε αὐτοῖς καὶ
οὐ λατρεύσετε αὐτοῖς καὶ οὐ θυσιάσετε αὐτοῖς, 36 ὅτι ἀλλ᾽ ἢ τῷ 36
κυρίῳ, ὃς ἀνήγαγεν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν ἰσχύι μεγάλῃ καὶ ἐν
βραχίονι ὑψηλῷ, αὐτὸν φοβηθήσεσθε καὶ αὐτῷ προσκυνήσετε καὶ
αὐτῷ θύσετε 37 καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα καὶ τὸν νόμον 37
καὶ τὰς ἐντολάς, ἃς ἔγραψεν ὑμῖν, φυλάσσεσθε ποιεῖν πάσας τὰς
ἡμέρας καὶ οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους · 38 καὶ τὴν διαθήκην, 38
ἣν διέθετο μεθ᾽ ὑμῶν, οὐκ ἐπιλήσεσθε καὶ οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς
ἑτέρους, 39 ὅτι ἀλλ᾽ ἢ τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν φοβηθήσεσθε, καὶ αὐ- 39
τὸς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν · 40 καὶ οὐκ ἀκού- 40
σεσθε ἐπὶ τῷ κρίματι αὐτῶν, ὃ αὐτοὶ ποιοῦσιν. 41 καὶ ἦσαν τὰ ἔθνη 41
ταῦτα φοβούμενοι τὸν κύριον καὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν ἦσαν δου-
λεύοντες, καί γε οἱ υἱοὶ καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτῶν καθὰ ἐποί-
ησαν οἱ πατέρες αὐτῶν ποιοῦσιν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
1 Καὶ ἐγένετο ἐν ἔτει τρίτῳ τῷ Ωσηε υἱῷ Ηλα βασιλεῖ Ισραηλ 18
ἐβασίλευσεν Εζεκιας υἱὸς Αχαζ βασιλέως Ιουδα. 2 υἱὸς εἴκοσι καὶ 2
πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη
ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Αβου θυ-
γάτηρ Ζαχαριου. 3 καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ 3
πάντα, ὅσα ἐποίησεν Δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 4 αὐτὸς ἐξῆρεν τὰ 4
ὑψηλὰ καὶ συνέτριψεν πάσας τὰς στήλας καὶ ἐξωλέθρευσεν τὰ ἄλ-
ση καὶ τὸν ὄφιν τὸν χαλκοῦν, ὃν ἐποίησεν Μωυσῆς, ὅτι ἕως τῶν

31 θεοις > B† || **32** εαυτοις paenult. > B*† || **34** αυτοι εποιουν — αυτοι ποιουσιν] ουτως εποιουν κατα το κριμα αυτων το απ αρχης · οι πρωτοι αυτων ουκ ησαν φοβουμενοι τον κυριον και ουκ εποιησαν *L*† | τοις > A† || **35** μετ αυτων > A† | ου 2⁰ > B*† | θυσιασετε] θυμιασ. A†: cf. 36 || **36** αυτω προσκυν.] tr. A† | και ult. > B† | θυσετε] θυμιασ. A†: cf. 35; θυσιασ. V pl. || **37** δικαιωμ. B*O*†] + αυτου rel. | κριματα B*OL*†] + αυτου rel. | φυλασσ. ποιειν] tr. B† || **39** οτι > B† || **40** επι] ετι B || **41** υιοι 1⁰ ⌒ 2⁰ A†

18 1 τω ω. υιω η. βασιλει BV†] του ω. υιου η. βασιλεως *L*†, τω > rel. || **2** ην > B | και 3⁰ > A† | Ζαχχαιου A† || **4** πασας] > B*L*†, in *O* sub ÷

ἡμερῶν ἐκείνων ἦσαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ θυμιῶντες αὐτῷ, καὶ ἐκά-
5 λεσεν αὐτὸν Νεεσθαν. [5]ἐν κυρίῳ θεῷ Ισραηλ ἤλπισεν, καὶ μετ᾽
αὐτὸν οὐκ ἐγενήθη ὅμοιος αὐτῷ ἐν βασιλεῦσιν Ιουδα καὶ ἐν τοῖς
6 γενομένοις ἔμπροσθεν αὐτοῦ· [6]καὶ ἐκολλήθη τῷ κυρίῳ, οὐκ ἀπ-
έστη ὄπισθεν αὐτοῦ καὶ ἐφύλαξεν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐνετεί-
7 λατο Μωυσῇ· [7]καὶ ἦν κύριος μετ᾽ αὐτοῦ, ἐν πᾶσιν, οἷς ἐποίει,
συνῆκεν. καὶ ἠθέτησεν ἐν τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων καὶ οὐκ ἐδούλευ-
8 σεν αὐτῷ. [8]αὐτὸς ἐπάταξεν τοὺς ἀλλοφύλους ἕως Γάζης καὶ ἕως
ὁρίου αὐτῆς ἀπὸ πύργου φυλασσόντων καὶ ἕως πόλεως ὀχυρᾶς.
9 [9]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ βασιλεῖ Εζεκια (αὐτὸς
ἐνιαυτὸς ὁ ἕβδομος τῷ Ωσηε υἱῷ Ηλα βασιλεῖ Ισραηλ) ἀνέβη
Σαλαμανασσαρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ Σαμάρειαν καὶ ἐπολιόρκει
10 ἐπ᾽ αὐτήν· [10]καὶ κατελάβετο αὐτὴν ἀπὸ τέλους τριῶν ἐτῶν ἐν ἔτει
ἕκτῳ τῷ Εζεκια (αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἔνατος τῷ Ωσηε βασιλεῖ Ισραηλ),
11 καὶ συνελήμφθη Σαμάρεια. [11]καὶ ἀπῴκισεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων
τὴν Σαμάρειαν εἰς Ἀσσυρίους καὶ ἔθηκεν αὐτοὺς ἐν Αλαε καὶ ἐν
12 Αβωρ ποταμῷ Γωζαν καὶ Ορη Μήδων, [12]ἀνθ᾽ ὧν ὅτι οὐκ ἤκουσαν
τῆς φωνῆς κυρίου θεοῦ αὐτῶν καὶ παρέβησαν τὴν διαθήκην αὐ-
τοῦ, πάντα ὅσα ἐνετείλατο Μωυσῆς ὁ δοῦλος κυρίου, καὶ οὐκ
ἤκουσαν καὶ οὐκ ἐποίησαν.
13 [13]Καὶ τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει βασιλεῖ Εζεκιου ἀνέβη Σεννα-
χηριμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις Ιουδα τὰς ὀχυρὰς καὶ
14 συνέλαβεν αὐτάς. [14]καὶ ἀπέστειλεν Εζεκιας βασιλεὺς Ιουδα ἀγγέ-
λους πρὸς βασιλέα Ἀσσυρίων εἰς Λαχις λέγων Ἡμάρτηκα, ἀπο-
στράφητι ἀπ᾽ ἐμοῦ· ὃ ἐὰν ἐπιθῇς ἐπ᾽ ἐμέ, βαστάσω. καὶ ἐπέθηκεν
ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ Εζεκιαν βασιλέα Ιουδα τριακόσια τά-
15 λαντα ἀργυρίου καὶ τριάκοντα τάλαντα χρυσίου. [15]καὶ ἔδωκεν Εζε-
κιας πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐν θησαυροῖς
16 οἴκου τοῦ βασιλέως. [16]ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ συνέκοψεν Εζεκιας τὰς
θύρας ναοῦ κυρίου καὶ τὰ ἐστηριγμένα, ἃ ἐχρύσωσεν Εζεκιας βα-
σιλεὺς Ιουδα, καὶ ἔδωκεν αὐτὰ βασιλεῖ Ἀσσυρίων.
17 [17]Καὶ ἀπέστειλεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Θαρθαν καὶ τὸν Ρα-
φις καὶ τὸν Ραψακην ἐκ Λαχις πρὸς τὸν βασιλέα Εζεκιαν ἐν δυ-
νάμει βαρείᾳ ἐπὶ Ιερουσαλημ, καὶ ἀνέβησαν καὶ ἦλθον εἰς Ιερου-
σαλημ καὶ ἔστησαν ἐν τῷ ὑδραγωγῷ τῆς κολυμβήθρας τῆς ἄνω,

4 εκαλεσαν *L* | αυτον] -τους A | νεεσθαν Vpl.] νεσθαλει B†, νεσθαν A, εεσθαν *L*† || 5 βασ.] pr. πασιν *O*†, pr. τοις *L*† | εν ult. > A† || 6 μωυση B†] pr. κυριος τω *L*, -σης *O*pl. || 7 εν 1^0] pr. και B† || 9 ενιαυτος] pr. ο AV† | ο > *OL* | τω 3^0 > A | σαλαμανασσαρ] λα > A†, σαλμανασ(σ)αρ *L*: cf. 17 3 || 10 αυτος] ουτος *O* || 11 αβιωρ B†, sed in 17 6 etiam B αβωρ | ορη: cf. 17 6 || 12 ανθ ων > *O* | ο > A† || 13 βασιλει $B^{(\dagger)}$] του(> *L*†) βασιλεως rel. || 14 ο ult. > A*L*† || 16 κυριου > B† || 17 init. — ασσυρ. > A† | θαρθαν] θανθαν B†, τανθαν *L*† | ραφ(ε)ις] ραβσαρεις *O*†, ραψεις *L*†

ἥ ἐστιν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ γναφέως. [18]καὶ ἐβόησαν πρὸς 18
Εζεκιαν, καὶ ἐξῆλθον πρὸς αὐτὸν Ελιακιμ υἱὸς Χελκιου ὁ οἰκονόμος
καὶ Σομνας ὁ γραμματεὺς καὶ Ιωας υἱὸς Ασαφ ὁ ἀναμιμνήσκων.
[19]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ραψακης Εἴπατε δὴ πρὸς Εζεκιαν Τάδε 19
λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας βασιλεὺς Ἀσσυρίων Τίς ἡ πεποίθησις
αὕτη, ἣν πέποιθας; [20]εἶπας Πλὴν λόγοι χειλέων βουλὴ καὶ δύνα- 20
μις εἰς πόλεμον. νῦν οὖν τίνι πεποιθὼς ἠθέτησας ἐν ἐμοί; [21]νῦν 21
ἰδοὺ πέποιθας σαυτῷ ἐπὶ τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην τὴν τεθλα-
σμένην ταύτην, ἐπ᾽ Αἴγυπτον · ὃς ἂν στηριχθῇ ἀνὴρ ἐπ᾽ αὐτήν, καὶ
εἰσελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ τρήσει αὐτήν · οὕτως Φαραω
βασιλεὺς Αἰγύπτου πᾶσιν τοῖς πεποιθόσιν ἐπ᾽ αὐτόν. [22]καὶ ὅτι εἶ- 22
πας πρός με Ἐπὶ κύριον θεὸν πεποίθαμεν · οὐχὶ αὐτὸς οὗτος, οὗ
ἀπέστησεν Εζεκιας τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ καὶ
εἶπεν τῷ Ιουδα καὶ τῇ Ιερουσαλημ Ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου
τούτου προσκυνήσετε ἐν Ιερουσαλημ; [23]καὶ νῦν μίχθητε δὴ τῷ 23
κυρίῳ μου βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ δώσω σοι δισχιλίους ἵππους,
εἰ δυνήσῃ δοῦναι σεαυτῷ ἐπιβάτας ἐπ᾽ αὐτούς. [24]καὶ πῶς ἀποστρέ- 24
ψεις τὸ πρόσωπον τοπάρχου ἑνὸς τῶν δούλων τοῦ κυρίου μου
τῶν ἐλαχίστων; καὶ ἤλπισας σαυτῷ ἐπ᾽ Αἴγυπτον εἰς ἅρματα καὶ
ἱππεῖς. [25]καὶ νῦν μὴ ἄνευ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον 25
τοῦ διαφθεῖραι αὐτόν; κύριος εἶπεν πρός με Ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν γῆν
ταύτην καὶ διάφθειρον αὐτήν. [26]καὶ εἶπεν Ελιακιμ υἱὸς Χελκιου καὶ 26
Σομνας καὶ Ιωας πρὸς Ραψακην Λάλησον δὴ πρὸς τοὺς παῖδάς
σου Συριστί, ὅτι ἀκούομεν ἡμεῖς, καὶ οὐ λαλήσεις μεθ᾽ ἡμῶν Ιου-
δαϊστί, καὶ ἵνα τί λαλεῖς ἐν τοῖς ὠσὶν τοῦ λαοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ τεί-
χους; [27]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ραψακης Μὴ ἐπὶ τὸν κύριόν σου 27
καὶ πρὸς σὲ ἀπέστειλέν με ὁ κύριός μου λαλῆσαι τοὺς λόγους
τούτους; οὐχὶ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς καθημένους ἐπὶ τοῦ τείχους
τοῦ φαγεῖν τὴν κόπρον αὐτῶν καὶ πιεῖν τὸ οὖρον αὐτῶν μεθ᾽ ὑμῶν
ἅμα; [28]καὶ ἔστη Ραψακης καὶ ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ Ιουδαϊστὶ καὶ 28
ἐλάλησεν καὶ εἶπεν Ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ μεγάλου βασιλέως
Ἀσσυρίων [29]Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς Μὴ ἐπαιρέτω ὑμᾶς Εζεκιας 29
λόγοις, ὅτι οὐ μὴ δύνηται ὑμᾶς ἐξελέσθαι ἐκ χειρός μου. [30]καὶ μὴ 30
ἐπελπιζέτω ὑμᾶς Εζεκιας πρὸς κύριον λέγων Ἐξαιρούμενος ἐξελεῖ-

18 εξηλθον] εξ > BA†, -θε *L* | υιος 1⁰] pr. ο A† | χαλκιου A†, sed in 26. 37 etiam A χελκ. | ιωας υιος ασαφ unus cod.] ιωσαφατ BA†, ιωαχ υ. σαφαν *L*†, **ιωας υ. σαφατ V pl.: cf. 26. 37 || 19 τις] τι B† || 20 νυν ουν] και νυν** A*L*†: cf. 25 || **22** ου > B*L* | **προσκυνησατε** A*L*ᵖ† || **23** βασ.] **pr. τω** A*L*† || **24** αποστρεψετε B† | επ B*L*†] εις rel. | εις] επι *L*† || **25** και νυν B*L*†] **νυν ουν rel.: cf. 20 || 26 ιωας]** ιωσαφατ A†: cf. 18 | **οτι** > B† | **μεθ ημων] προς ημας** *O**L* | **και ινα τι λαλεις** > *O**L* | **του paenult.] τουτου** *O*–Sy || **27** επι 1⁰] προς *O**L* | επι 2⁰] προς *L*† | αμα > *O*–Sy || **28** φωνη > B† | **του** μεγ. βασ.] **pr** ※**του βασιλεως** *O**L*† || **29** λογοις > *O**L* | μου] αυτου B†

ται ἡμᾶς κύριος, οὐ μὴ παραδοθῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν χειρὶ βασιλέως
31 Ἀσσυρίων. [31]μὴ ἀκούετε Εζεκιου, ὅτι τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσ-
συρίων Ποιήσατε μετ' ἐμοῦ εὐλογίαν καὶ ἐξέλθατε πρός με, καὶ
πίεται ἀνὴρ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ ἀνὴρ τὴν συκῆν αὐτοῦ φάγε-
32 ται καὶ πίεται ὕδωρ τοῦ λάκκου αὐτοῦ, [32]ἕως ἔλθω καὶ λάβω ὑμᾶς
εἰς γῆν ὡς γῆ ὑμῶν, γῆ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἄρτου καὶ ἀμπελώ-
νων, γῆ ἐλαίας ἐλαίου καὶ μέλιτος, καὶ ζήσετε καὶ οὐ μὴ ἀποθά-
νητε. καὶ μὴ ἀκούετε Εζεκιου, ὅτι ἀπατᾷ ὑμᾶς λέγων Κύριος ῥύ-
33 σεται ἡμᾶς. [33]μὴ ῥυόμενοι ἐρρύσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν ἕκαστος
34 τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων; [34]ποῦ ἐστιν ὁ
θεὸς Αιμαθ καὶ Αρφαδ; ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς Σεπφαρουαιν; καὶ ὅτι
35 ἐξείλαντο Σαμάρειαν ἐκ χειρός μου; [35]τίς ἐν πᾶσιν τοῖς θεοῖς τῶν
γαιῶν, οἳ ἐξείλαντο τὰς γᾶς αὐτῶν ἐκ χειρός μου, ὅτι ἐξελεῖται
36 κύριος τὴν Ιερουσαλημ ἐκ χειρός μου; [36]καὶ ἐκώφευσαν καὶ οὐκ
ἀπεκρίθησαν αὐτῷ λόγον, ὅτι ἐντολὴ τοῦ βασιλέως λέγων Οὐκ
ἀποκριθήσεσθε αὐτῷ.
37 [37]Καὶ εἰσῆλθεν Ελιακιμ υἱὸς Χελκιου ὁ οἰκονόμος καὶ Σομνας ὁ
γραμματεὺς καὶ Ιωας υἱὸς Ασαφ ὁ ἀναμιμνήσκων πρὸς Εζεκιαν
διερρηχότες τὰ ἱμάτια καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ τοὺς λόγους Ραψακου.
19 [1]καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Εζεκιας, καὶ διέρρηξεν τὰ
ἱμάτια ἑαυτοῦ καὶ περιεβάλετο σάκκον καὶ εἰσῆλθεν εἰς οἶκον κυ-
2 ρίου. [2]καὶ ἀπέστειλεν Ελιακιμ τὸν οἰκονόμον καὶ Σομναν τὸν
γραμματέα καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν ἱερέων περιβεβλημένους
3 σάκκους πρὸς Ησαιαν τὸν προφήτην υἱὸν Αμως, [3]καὶ εἶπον πρὸς
αὐτόν Τάδε λέγει Εζεκιας Ἡμέρα θλίψεως καὶ ἐλεγμοῦ καὶ παροργ-
ισμοῦ ἡ ἡμέρα αὕτη, ὅτι ἦλθον υἱοὶ ἕως ὠδίνων, καὶ ἰσχὺς οὐκ
4 ἔστιν τῇ τικτούσῃ· [4]εἴ πως εἰσακούσεται κύριος ὁ θεός σου πάν-
τας τοὺς λόγους Ραψακου, ὃν ἀπέστειλεν αὐτὸν βασιλεὺς Ἀσσυ-
ρίων ὁ κύριος αὐτοῦ ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα καὶ βλασφημεῖν ἐν
λόγοις, οἷς ἤκουσεν κύριος ὁ θεός σου, καὶ λήμψῃ προσευχὴν
5 περὶ τοῦ λείμματος τοῦ εὑρισκομένου. [5]καὶ ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ
6 βασιλέως Εζεκιου πρὸς Ησαιαν, [6]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ησαιας Τάδε
ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν Τάδε λέγει κύριος Μὴ φοβηθῇς ἀπὸ

30 ημας] > B†, υμ. *L*p pl. || 32 γη 1⁰] pr. η *O* | γη 2⁰ > B† | αρτου κ. αμπ.] αμπ. κ. αρτων *O*† | ημας pau.] υμ. B*OL* || 34 αρφαλ B*L*p†, αρφατ A†: cf. 19 13 | σεπφαρουαιν Ra.] -ουμαιν B†, σεφφαρουαιμ A, σεπφαρειμ(uel -ειν) *L*†: cf. 17 24; + ※ανα και αυα *O*: cf. 19 13 | και οτι B† (cf. Is. 36 19 𝔐)] μη *O*, μητι mu., και που εισιν οι θεοι της χωρας σαμαρειας; μη *L*† || 35 γας] γαιας ABc: cf. 19 11 || 37 υιος 1⁰] ο του A*L*† (sed post οικονομος add. A† ο υιος χελκιου) | ασαφ *OL*] σαφαν B†: cf. 18 | εζεκιαν] pr. τον BA†
19 1 ο > B || 3 ειπεν B*O*-Sy | η > A† || 4 παντας > A*L*† | εν λογοις οις] λογους ους A*L*† | λειμματος *OL*p(cf. II 21 2)] λημμ. B pl. || 6 φοβηθης] -βου A† | απο] + προσωπου *O*

τῶν λόγων, ὧν ἤκουσας, ὧν ἐβλασφήμησαν τὰ παιδάρια βασιλέως
Ἀσσυρίων· [7]ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐν αὐτῷ πνεῦμα, καὶ ἀκούσεται ἀγ- 7
γελίαν καὶ ἀποστραφήσεται εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ καταβαλῶ αὐ-
τὸν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.
[8]Καὶ ἐπέστρεψεν Ραψακης καὶ εὗρεν τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων πο- 8
λεμοῦντα ἐπὶ Λομνα, ὅτι ἤκουσεν ὅτι ἀπῆρεν ἀπὸ Λαχις· [9]καὶ 9
ἤκουσεν περὶ Θαρακα βασιλέως Αἰθιόπων λέγων Ἰδοὺ ἐξῆλθεν πο-
λεμεῖν μετὰ σοῦ. καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς
Εζεκιαν λέγων [10]Μὴ ἐπαιρέτω σε ὁ θεός σου, ἐφ᾽ ᾧ σὺ πέποιθας 10
ἐπ᾽ αὐτῷ λέγων Οὐ μὴ παραδοθῇ Ιερουσαλημ εἰς χεῖρας βασιλέως
Ἀσσυρίων. [11]ἰδοὺ σὺ ἤκουσας πάντα, ὅσα ἐποίησαν βασιλεῖς Ἀσ- 11
συρίων πάσαις ταῖς γαῖς τοῦ ἀναθεματίσαι αὐτάς· καὶ σὺ ῥυσθή-
σῃ; [12]μὴ ἐξείλαντο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν, οὓς διέφθειραν οἱ 12
πατέρες μου, τήν τε Γωζαν καὶ τὴν Χαρραν καὶ Ραφες καὶ υἱοὺς
Εδεμ τοὺς ἐν Θαεσθεν; [13]ποῦ ἐστιν ὁ βασιλεὺς Αιμαθ καὶ ὁ βασι- 13
λεὺς Αρφαδ; καὶ ποῦ ἐστιν Σεπφαρουαιν, Ανα καὶ Αυα; — [14]καὶ 14
ἔλαβεν Εζεκιας τὰ βιβλία ἐκ χειρὸς τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνέγνω αὐτά·
καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἀνέπτυξεν αὐτὰ Εζεκιας ἐναντίον
κυρίου [15]καὶ εἶπεν Κύριε ὁ θεὸς Ισραηλ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χε- 15
ρουβιν, σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς, σὺ
ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. [16]κλῖνον, κύριε, τὸ οὖς σου 16
καὶ ἄκουσον· ἄνοιξον, κύριε, τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδὲ καὶ ἄκου-
σον τοὺς λόγους Σενναχηριμ, οὓς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα.
[17]ὅτι ἀληθείᾳ, κύριε, ἠρήμωσαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων τὰ ἔθνη 17
[18]καὶ ἔδωκαν τοὺς θεοὺς αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ, ὅτι οὐ θεοί εἰσιν, 18
ἀλλ᾽ ἢ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, ξύλα καὶ λίθοι, καὶ ἀπώλεσαν αὐ-
τούς. [19]καὶ νῦν, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, 19
καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς
μόνος.

6 fin.] + εμε *O*–Sy†; post εβλασφ. add. εις εμε *L*p Sy† || 7 αγγελιας A† | καταβαλλω A† || 8 επεστρεψεν B*L*p†] απ. rel. | λομνα] λοβνα *OL* || 9 θαρακα] θαρα B† | εξηλθον *O*† | απεστρεψεν A*L*† || 10 init. B†] pr. ※ταδε ερειτε προς εζεκιαν βασιλεα ιουδα τω λεγειν *OL*† (*L*† om. τω λεγ.), pr. ουτως ερειτε εζεκια βασιλει της ιουδαιας rel. | επ] εν B† || 11 γαις B*†] γαιαις Bc pl., γενεαις A†: cf. 18 35 || 12 ους] ου B*† | και 2⁰ B*L*†] + την rel. | ραφες] -φεις B*†, -φεθ A† | εδεμ] εδωμ A*L* | θαεσθεν B(†)] θαλασσαρ A(†), θαλασση *L*†, θαλασσαριμ Vmu. || 13 αιμαθ] μαθ B†, αιθαμ A† | αρφαθ B: cf. 18 34 | που εστιν ult. Vmu.] που B†, ※βασιλευς(pr. ο *L*†) της πολεως *OL*(†) | σεπφαρουαιν Ra.] σεφφαρ. B†, σεφφαρουαιμ A†, σεπφαρειμ *L*†: cf. 17 24 | ανα] ανες B†, αινα A†; και αιναγ uel sim. *L*† pro ανα και αυα | αυα] ουδου B†, αυτα A† || 14 των > A† | αυτα 1⁰] -το *L*† | αυτα 2⁰] -το A*L*† || 15 init.] pr. ※και προσηυξατο εζεκιας εις προσωπον (uel προ προσωπου) κυριου *O*†: sim. *L*† | χερουβ(ε)ιν B*†] -β(ε)ιμ rel. || 17 fin.] + ※και (+ πασαν A*L*†) την γην αυτων *OL*† || 18 λιθος BA† || 19 συ B*L*p] + ει *O*pl.

20 [20]Καὶ ἀπέστειλεν Ησαιας υἱὸς Αμως πρὸς Εζεκιαν λέγων Τάδε
λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ισραηλ Ἃ προσηύξω
21 πρός με περὶ Σενναχηριμ βασιλέως Ἀσσυρίων, ἤκουσα. [21]οὗτος ὁ
λόγος, ὃν ἐλάλησεν κύριος ἐπ᾽ αὐτόν Ἐξουδένησέν σε καὶ ἐμυ-
κτήρισέν σε παρθένος θυγάτηρ Σιων, ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν αὐτῆς ἐκί-
22 νησεν θυγάτηρ Ιερουσαλημ. [22]τίνα ὠνείδισας καὶ ἐβλασφήμησας;
καὶ ἐπὶ τίνα ὕψωσας φωνήν; καὶ ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμούς
23 σου εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Ισραηλ. [23]ἐν χειρὶ ἀγγέλων σου ὠνείδισας
κύριον καὶ εἶπας Ἐν τῷ πλήθει τῶν ἁρμάτων μου ἐγὼ ἀναβήσο-
μαι εἰς ὕψος ὀρέων, μηροὺς τοῦ Λιβάνου, καὶ ἔκοψα τὸ μέγεθος
τῆς κέδρου αὐτοῦ, τὰ ἐκλεκτὰ κυπαρίσσων αὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς
24 μελον τέλους αὐτοῦ, δρυμοῦ Καρμήλου αὐτοῦ. [24]ἐγὼ ἔψυξα καὶ
ἔπιον ὕδατα ἀλλότρια καὶ ἐξηρήμωσα τῷ ἴχνει τοῦ ποδός μου
25 πάντας ποταμοὺς περιοχῆς. [25]ἔπλασα αὐτήν, νῦν ἤγαγον αὐτήν,
καὶ ἐγενήθη εἰς ἐπάρσεις ἀποικεσιῶν μαχίμων, πόλεις ὀχυράς.
26 [26]καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς ἠσθένησαν τῇ χειρί, ἔπτηξαν καὶ
κατῃσχύνθησαν, ἐγένοντο χόρτος ἀγροῦ ἢ χλωρὰ βοτάνη, χλόη
27 δωμάτων καὶ πάτημα ἀπέναντι ἑστηκότος. [27]καὶ τὴν καθέδραν σου
καὶ τὴν ἔξοδόν σου καὶ τὴν εἴσοδόν σου ἔγνων καὶ τὸν θυμόν
28 σου ἐπ᾽ ἐμέ. [28]διὰ τὸ ὀργισθῆναί σε ἐπ᾽ ἐμὲ καὶ τὸ στρῆνός σου
ἀνέβη ἐν τοῖς ὠσίν μου καὶ θήσω τὰ ἄγκιστρά μου ἐν τοῖς μυ-
κτῆρσίν σου καὶ χαλινὸν ἐν τοῖς χείλεσίν σου καὶ ἀποστρέψω σε
29 ἐν τῇ ὁδῷ, ᾗ ἦλθες ἐν αὐτῇ. [29]καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον· φάγῃ
τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν αὐτόματα καὶ τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τὰ ἀνα-
τέλλοντα· καὶ ἔτει τρίτῳ σπορὰ καὶ ἄμητος καὶ φυτεία ἀμπελώ-
30 νων, καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν. [30]καὶ προσθήσει τὸ διασε-
σῳσμένον οἴκου Ιουδα τὸ ὑπολειφθὲν ῥίζαν κάτω καὶ ποιήσει
31 καρπὸν ἄνω. [31]ὅτι ἐξ Ιερουσαλημ ἐξελεύσεται κατάλειμμα καὶ ἀνα-
σῳζόμενος ἐξ ὄρους Σιων· ὁ ζῆλος κυρίου τῶν δυνάμεων ποιή-
32 σει τοῦτο. [32]οὐχ οὕτως· τάδε λέγει κύριος πρὸς βασιλέα Ἀσσυρίων

20 ο 2^0 > BA† || 21 επ B*L*p†] προς rel. | εξουδενησεν B†] εφαυλισε *L*†: ex Is. 37 22; εξουδενωσεν rel. | σοι] σε AV† | αυτης > *OL* || 23 κυριον] + σου B† | αναβησομαι] ανεβην A*L*† | ορεων] + μου A† | μηρους B*] μερους A mu., μερος Bc†; και εις τα υψη *L*†: cf. Is. 37 24 | ηλθον] -θεν B*†, εισηλθον *O*† | μελον Gra.] μεσον B, μερος *OL* | τελους αυτου (αυτου in *O* sub ÷)] > B*L*, sed *L*† add. και εως εσχατου ante αυτου ult. | καρμ.] pr. και B† | αυτου ult. > B† || 24 εψυξα B†] εφυλαξα rel. | ποταμους] pr. τους A || 25 init.] pr. ※μη ουκ ηκουσας; εις(>A†) απο μακροθεν αυτην εποιησα, εις απο ημερων αρχηθεν *O*†: sim. *L*† | νυν ηγαγον Ra.] συνηγ. B†, και νυν ηγ. uel sim. *L*†, και ηγ. rel. | αποικεσιων] απο οικ. B† || 26 επτηξαν] επταισαν B*L*† | χλωροβοτανη A† | χλοη] pr. η *O* | πατηματα *O* || 27 επ εμε B†] pr. τον *L*†, > rel. || 28 εν 3^0 > A† || 29 φαγε B† | ετει τριτω B†] τω τρ. ετει *L*†, τω ετει τω τρ. rel. || 30 το 1^0] τον B† | και ult. > A†

Οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν πόλιν ταύτην καὶ οὐ τοξεύσει ἐκεῖ βέλος,
καὶ οὐ προφθάσει αὐτὴν θυρεός, καὶ οὐ μὴ ἐκχέῃ πρὸς αὐτὴν
πρόσχωμα· [33]τῇ ὁδῷ, ᾗ ἦλθεν, ἐν αὐτῇ ἀποστραφήσεται καὶ εἰς 33
τὴν πόλιν ταύτην οὐκ εἰσελεύσεται, λέγει κύριος. [34]καὶ ὑπερασπιῶ 34
ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης δι' ἐμὲ καὶ διὰ Δαυιδ τὸν δοῦλόν μου.
[35]Καὶ ἐγένετο ἕως νυκτὸς καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος κυρίου καὶ ἐπά- 35
ταξεν ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε
χιλιάδας· καὶ ὤρθρισαν τὸ πρωί, καὶ ἰδοὺ πάντες σώματα νεκρά.
[36]καὶ ἀπῆρεν καὶ ἐπορεύθη καὶ ἀπέστρεψεν Σενναχηριμ βασιλεὺς 36
Ἀσσυρίων καὶ ᾤκησεν ἐν Νινευη. [37]καὶ ἐγένετο αὐτοῦ προσκυ- 37
νοῦντος ἐν οἴκῳ Νεσεραχ θεοῦ αὐτοῦ καὶ Αδραμελεχ καὶ Σαρασαρ
οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ, καὶ αὐτοὶ ἐσώθησαν
εἰς γῆν Αραρατ· καὶ ἐβασίλευσεν Ασορδαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
[1]Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἠρρώστησεν Εζεκιας εἰς θάνατον. καὶ 20
εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν Ησαιας υἱὸς Αμως ὁ προφήτης καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτόν Τάδε λέγει κύριος Ἔντειλαι τῷ οἴκῳ σου, ὅτι ἀποθνή-
σκεις σὺ καὶ οὐ ζήσῃ. [2]καὶ ἀπέστρεψεν Εζεκιας τὸ πρόσωπον αὐ- 2
τοῦ πρὸς τὸν τοῖχον καὶ ηὔξατο πρὸς κύριον λέγων [3]Ὦ δή, κύριε, 3
μνήσθητι δὴ ὅσα περιεπάτησα ἐνώπιόν σου ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν
καρδίᾳ πλήρει καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου ἐποίησα. καὶ ἔ-
κλαυσεν Εζεκιας κλαυθμῷ μεγάλῳ. [4]καὶ ἦν Ησαιας ἐν τῇ αὐλῇ τῇ 4
μέσῃ, καὶ ῥῆμα κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτὸν λέγων [5]Ἐπίστρεψον 5
καὶ ἐρεῖς πρὸς Εζεκιαν τὸν ἡγούμενον τοῦ λαοῦ μου Τάδε λέγει
κύριος ὁ θεὸς Δαυιδ τοῦ πατρός σου Ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου,
εἶδον τὰ δάκρυά σου· ἰδοὺ ἐγὼ ἰάσομαί σε, τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ
ἀναβήσῃ εἰς οἶκον κυρίου, [6]καὶ προσθήσω ἐπὶ τὰς ἡμέρας σου 6
πέντε καὶ δέκα ἔτη καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων σώσω σε
καὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης
δι' ἐμὲ καὶ διὰ Δαυιδ τὸν δοῦλόν μου. [7]καὶ εἶπεν Λαβέτωσαν πα- 7
λάθην σύκων καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τὸ ἕλκος, καὶ ὑγιάσει. [8]καὶ εἶπεν 8
Εζεκιας πρὸς Ησαιαν Τί τὸ σημεῖον ὅτι ἰάσεταί με κύριος καὶ
ἀναβήσομαι εἰς οἶκον κυρίου τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ; [9]καὶ εἶπεν Ησαιας 9
Τοῦτο τὸ σημεῖον παρὰ κυρίου ὅτι ποιήσει κύριος τὸν λόγον, ὃν

32 ταυτην B*OL*†] + φησιν κυριος rel. | αυτην paenult. *OL*†] -τον B, επ αυτην Vpl. | θυρεω *L*† || 34 ταυτης] + ※του σωσαι αυτην *O*† || 35 εως > B*L*† || 37 νεσεραχ Vmu.] εσδραχ B†, εσθραχ A† (θ pro ε), ασραχ *L*† | θεου] pr. του *OL* | αδρεμελεχ A† | οι et ο > A | διεσωθησαν A*L* | αραραθ B†, αραδαδ A†

20 1 οτι > B† || 2 απεστρ.] επ. BAV*† | το προσωπ. αυτου] > BASy^txt†, hab. Sy^mg sub ※ || 3 εν 2° > B† | αγαθον] + σου B† | εν οφθ.] ενωπιον A† || 5 μου > A† | ειδον BA†] pr. και rel. | τη paenult. B*L*†] pr. εν rel. | αναβησεται A† | οικον] pr. τον A || 6 βασιλεων B† || 7 ειπεν] + ησαιας *O* | συκων] + και ελημφθη *O*† || 8 με κυριος] tr. BA | οικον] pr. τον A†

ἐλάλησεν· πορεύσεται ἡ σκιὰ δέκα βαθμούς, ἐὰν ἐπιστρέφῃ δέκα
10 βαθμούς. [10]καὶ εἶπεν Εζεκιας Κοῦφον τὴν σκιὰν κλῖναι δέκα βαθ-
μούς· οὐχί, ἀλλ' ἐπιστραφήτω ἡ σκιὰ δέκα βαθμοὺς εἰς τὰ ὀπίσω.
11 [11]καὶ ἐβόησεν Ησαιας ὁ προφήτης πρὸς κύριον, καὶ ἐπέστρεψεν ἡ
σκιὰ ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς εἰς τὰ ὀπίσω δέκα βαθμούς.
12 [12]Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλεν Μαρωδαχβαλαδαν υἱὸς Βα-
λαδαν βασιλεὺς Βαβυλῶνος βιβλία καὶ μαναα πρὸς Εζεκιαν, ὅτι
13 ἤκουσεν ὅτι ἠρρώστησεν Εζεκιας. [13]καὶ ἐχάρη ἐπ' αὐτοῖς Εζεκιας
καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς ὅλον τὸν οἶκον τοῦ νεχωθα, τὸ ἀργύριον καὶ
τὸ χρυσίον, τὰ ἀρώματα καὶ τὸ ἔλαιον τὸ ἀγαθόν, καὶ τὸν οἶκον
τῶν σκευῶν καὶ ὅσα ηὑρέθη ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ· οὐκ ἦν
λόγος, ὃν οὐκ ἔδειξεν αὐτοῖς Εζεκιας ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ ἐν
14 πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ. [14]καὶ εἰσῆλθεν Ησαιας ὁ προφήτης πρὸς
τὸν βασιλέα Εζεκιαν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Τί ἐλάλησαν οἱ ἄνδρες
οὗτοι καὶ πόθεν ἥκασιν πρὸς σέ; καὶ εἶπεν Εζεκιας Ἐκ γῆς πόρ-
15 ρωθεν ἥκασιν πρός με, ἐκ Βαβυλῶνος. [15]καὶ εἶπεν Τί εἶδον ἐν τῷ
οἴκῳ σου; καὶ εἶπεν Πάντα, ὅσα ἐν τῷ οἴκῳ μου, εἶδον· οὐκ ἦν
ἐν τῷ οἴκῳ μου ὃ οὐκ ἔδειξα αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυ-
16 ροῖς μου. [16]καὶ εἶπεν Ησαιας πρὸς Εζεκιαν Ἄκουσον λόγον κυρίου
17 [17]Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται καὶ λημφθήσεται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ
σου καὶ ὅσα ἐθησαύρισαν οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
εἰς Βαβυλῶνα· καὶ οὐχ ὑπολειφθήσεται ῥῆμα, ὃ εἶπεν κύριος·
18 [18]καὶ οἱ υἱοί σου, οἳ ἐξελεύσονται ἐκ σοῦ, οὓς γεννήσεις, λήμψε-
ται, καὶ ἔσονται εὐνοῦχοι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος.
19 [19]καὶ εἶπεν Εζεκιας πρὸς Ησαιαν Ἀγαθὸς ὁ λόγος κυρίου, ὃν ἐλά-
λησεν· ἔστω εἰρήνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου.
20 [20]Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Εζεκιου καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐ-
τοῦ καὶ ὅσα ἐποίησεν, τὴν κρήνην καὶ τὸν ὑδραγωγὸν καὶ εἰσή-
νεγκεν τὸ ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ
21 λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα; [21]καὶ ἐκοιμήθη Εζεκιας

9 βαθμους bis B†] αναβαθμ. rel.: item in 10 bis, cf. 11 | βαθμ. $1^0 \frown 2^0$ A || 10 δεκα ult.] pr. εν τοις αναβαθμοις B†: ex 11 || 11 αναβαθμ.] + ※οις(> A†) κατεβη εν αναβαθμοις αχαζ *O*, + αχαζ οις κατεβη *L*† | βαθμους BA†] αναβαθμ. rel.: cf. 9 || 12 μαρωδαχβαλαδαν] -βαλδαν B*L*†, μερ. A† | βαλαδαν] δ > B† | μαναα] μαναан B†, πανаа A†, δωρα *L*† cf. 8 8 || 13 τα αρωμ.] pr. και A*L*† | λογος B†] τοπος rel. || 15 ειπεν 2^0] + ※εζεκιας *OL* | τα > AL^p† | fin. B*OL*†] + ειδον rel. || 16 λογον] pr. τον A*L*† | fin.] + παντοκρατορος *L*†, + σαβαωθ unus cod.: ex Is. 39 5 || 17 ερχονται B*O*†] + φησι κυριος rel. | λημφθησεται BA†] αρθησ. *L*†, λημφθησονται rel. | βαβυλ. B*O*†] + απενεχθησεται *L*†, + εισελευσεται rel. | κυριος] pr. ο A† || 19 εστω — fin. Vpl.] γενεσθω ειρηνη και δικαιοσυνη εν ταις ημεραις μου *L*†, > B†, ※και ειπεν μη ουκ εαν ειρηνη και αληθεια εσται εν ημεραις μου *O*† || 20 ουχι B*O*†] ουκ ιδου rel. | λογων ult. > A†

μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυιδ, καὶ ἐβασίλευ-
σεν Μανασσης υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
[1]Υἱὸς δώδεκα ἐτῶν Μανασσης ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ πεν- 21
τήκοντα καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ
μητρὶ αὐτοῦ Οψιβα. [2]καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυ- 2
ρίου κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσ-
ώπου τῶν υἱῶν Ισραηλ, [3]καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ᾠκοδόμησεν τὰ ὑψη- 3
λά, ἃ κατέσπασεν Εζεκιας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἀνέστησεν θυσια-
στήριον τῇ Βααλ καὶ ἐποίησεν ἄλση, καθὼς ἐποίησεν Αχααβ βα-
σιλεὺς Ισραηλ, καὶ προσεκύνησεν πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς [4]καὶ ᾠκοδόμησεν θυσιαστήριον ἐν οἴκῳ 4
κυρίου, ὡς εἶπεν Ἐν Ιερουσαλημ θήσω τὸ ὄνομά μου, [5]καὶ ᾠκο- 5
δόμησεν θυσιαστήριον πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ ἐν ταῖς δυσὶν
αὐλαῖς οἴκου κυρίου [6]καὶ διῆγεν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐν πυρὶ καὶ 6
ἐκληδονίζετο καὶ οἰωνίζετο καὶ ἐποίησεν θελητὴν καὶ γνώστας·
ἐπλήθυνεν τοῦ ποιεῖν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου παροργίσαι
αὐτόν. [7]καὶ ἔθηκεν τὸ γλυπτὸν τοῦ ἄλσους ἐν τῷ οἴκῳ, ᾧ εἶπεν 7
κύριος πρὸς Δαυιδ καὶ πρὸς Σαλωμων τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἐν τῷ
οἴκῳ τούτῳ καὶ ἐν Ιερουσαλημ, ᾗ ἐξελεξάμην ἐκ πασῶν φυλῶν
Ισραηλ, καὶ θήσω τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα [8]καὶ οὐ προσ- 8
θήσω τοῦ σαλεῦσαι τὸν πόδα Ισραηλ ἀπὸ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα
τοῖς πατράσιν αὐτῶν, οἵτινες φυλάξουσιν πάντα, ὅσα ἐνετειλάμην
κατὰ πᾶσαν τὴν ἐντολήν, ἣν ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ δοῦλός μου
Μωυσῆς. [9]καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς Μανασσης τοῦ 9
ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου ὑπὲρ τὰ ἔθνη, ἃ ἠφά-
νισεν κύριος ἐκ προσώπου υἱῶν Ισραηλ. [10]καὶ ἐλάλησεν κύριος ἐν 10
χειρὶ δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν λέγων [11]Ἀνθ' ὧν ὅσα ἐποίησεν 11
Μανασσης ὁ βασιλεὺς Ιουδα τὰ βδελύγματα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἀπὸ
πάντων, ὧν ἐποίησεν ὁ Αμορραῖος ὁ ἔμπροσθεν, καὶ ἐξήμαρτεν
καί γε Ιουδα ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, [12]οὐχ οὕτως, τάδε λέγει 12
κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω κακὰ ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ

21 και εταφη — δαυιδ > BA† | μανασση B†: item in 21 1.18.20, sed in 21 9.11.16 23 12.26 etiam B μανασσης, cf. Par. II 32 33

21 1 μανασσης: cf. 20 21 | οψ(ε)ιβα B*†] αψ. Bc†, οφσιβα *O*, εψιβα *L*† || 3 επεστρ.] απ. A | κατεσπασεν] -σκαψεν A*L*(†) | θυσιαστ.] pr. το A†: item in 4. 5 || 4 ειπεν BA*L*†] + ※κυριος rel. | το ονομα] τον θρονον A† || 5 ταις δυσιν(*L*† δυο)] πασαις *O* || 6 θελητην] ελλην B†, εγγαστριμυθους *L*† || 7 γλυπτον] κρυπτον *O* | του αλσους εν τω οικω] ÷του οικου⸔ εν τω αλσει ※ω(A† ως) εποιησεν εν τω οικω *O*† | και εν(> A†) ιερουσ. η(A† ην) εξελεξ.] εν ιερουσ. εξελεξ. B†, εξελεξ. εν ιερουσ. *L*† | εκει] > B†, in *O* sub ÷ || 8 οιτινες] πλην εαν *L*† | φυλαξ.] + ※του ποιειν(uel ποιησαι) *O*† | ενετειλαμην] + ※αυτοις *O*† | την > A† | αυτοις > B† || 11 ο ult. > *O*-Sy† | ιουδα B†] -δας *O*, τον ιουδα(uel -δαν) *L*mu. || 12 κακα / επι ιερουσ.] tr. A†

ἐπὶ Ιουδα, ὥστε παντὸς ἀκούοντος ἠχήσει ἀμφότερα τὰ ὦτα αὐ-
13 τοῦ, [13]καὶ ἐκτενῶ ἐπὶ Ιερουσαλημ τὸ μέτρον Σαμαρείας καὶ τὸ
στάθμιον οἴκου Αχααβ καὶ ἀπαλείψω τὴν Ιερουσαλημ, καθὼς ἀπα-
λείφεται ὁ ἀλάβαστρος ἀπαλειφόμενος καὶ καταστρέφεται ἐπὶ πρόσ-
14 ωπον αὐτοῦ, [14]καὶ ἀπώσομαι τὸ ὑπόλειμμα τῆς κληρονομίας μου
καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἔσονται εἰς
15 διαρπαγὴν καὶ εἰς προνομὴν πᾶσιν τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, [15]ἀνθ᾽ ὧν
ὅσα ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς μου καὶ ἦσαν παροργί-
ζοντές με ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἧς ἐξήγαγον τοὺς πατέρας αὐτῶν ἐξ
16 Αἰγύπτου, καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. [16]καί γε αἷμα ἀθῷον ἐξέ-
χεεν Μανασσης πολὺ σφόδρα, ἕως οὗ ἔπλησεν τὴν Ιερουσαλημ
στόμα εἰς στόμα, πλὴν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, ὧν ἐξήμαρτεν τὸν
17 Ιουδαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου. [17]καὶ τὰ
λοιπὰ τῶν λόγων Μανασση καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, καὶ ἡ ἁμαρ-
τία αὐτοῦ, ἣν ἥμαρτεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων
18 τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα; [18]καὶ ἐκοιμήθη Μανασσης
μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν τῷ κήπῳ τοῦ οἴκου αὐ-
τοῦ, ἐν κήπῳ Οζα, καὶ ἐβασίλευσεν Αμων υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.
19 [19]Υἱὸς εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν Αμων ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ
δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ
20 Μεσολλαμ θυγάτηρ Αρους ἐξ Ιετεβα. [20]καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν
ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καθὼς ἐποίησεν Μανασσης ὁ πατὴρ αὐτοῦ,
21 [21]καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ, ᾗ ἐπορεύθη ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ
ἐλάτρευσεν τοῖς εἰδώλοις, οἷς ἐλάτρευσεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ
22 προσεκύνησεν αὐτοῖς [22]καὶ ἐγκατέλιπεν τὸν κύριον θεὸν τῶν πα-
23 τέρων αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ κυρίου. [23]καὶ συνεστρά-
φησαν οἱ παῖδες Αμων πρὸς αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσαν τὸν βασιλέα
24 ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. [24]καὶ ἐπάταξεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς πάντας
τοὺς συστραφέντας ἐπὶ τὸν βασιλέα Αμων, καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς
25 τῆς γῆς τὸν Ιωσιαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ. [25]καὶ τὰ λοιπὰ τῶν
λόγων Αμων, ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βι-
26 βλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα; [26]καὶ ἔθαψαν
αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐν τῷ κήπῳ Οζα, καὶ ἐβασίλευσεν Ιω-
σιας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.
22 [1]Υἱὸς ὀκτὼ ἐτῶν Ιωσιας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ τριάκοντα

12 ιουδα B†] -δαν rel. || 13 τον(A το) σταθμον *AL*† | ο αλαβαστρος] το -στρον A†, το πυξιον *L*† || 14 απεωσομαι BA: cf. 4 27 | τοις > B† || 15 οσα > *OL*† | εποιησεν BV*† | ημερας $1^0 \frown 2^0$ A† || 16 πλην] + απο B A†, εκτος *L*† | αυτου] -των B† || 18 τω > A | αμων(uel αμμων) *OL*†] αμως rel.: item in 19. 23—25, cf. Par. II 33 20 || 19 δυο 2^0] δωδεκα A^r† | μεσολλαμ] μασσαλαμειθ A† | ιετεβα] ιεσεβαλ B†, ιεταχαλ A†, ετεβαθα *L*† || 23 τον βασ.] αυτον βασ. B*†, αυτον *L*† || 24 πας] > B†, in *O* sub ÷ || 25 βιβλιου *AL* || 26 αυτου 1^0] > A†; του πατρος αυτου *L*†: cf. 18 | τω 2^0 > *O*

καὶ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ
Ιεδιδα θυγάτηρ Εδεϊα ἐκ Βασουρωθ. [2]καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν 2
ὀφθαλμοῖς κυρίου καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ Δαυιδ τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ, οὐκ ἀπέστη δεξιὰ ἢ ἀριστερά.
[3]Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῷ βασιλεῖ Ιωσια ἐν τῷ 3
μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Σαφφαν υἱὸν Εσελιου
υἱοῦ Μεσολλαμ τὸν γραμματέα οἴκου κυρίου λέγων [4]Ἀνάβηθι πρὸς 4
Χελκιαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν καὶ σφράγισον τὸ ἀργύριον τὸ εἰσ-
ενεχθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου, ὃ συνήγαγον οἱ φυλάσσοντες τὸν σταθ-
μὸν παρὰ τοῦ λαοῦ, [5]καὶ δότωσαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ 5
ἔργα τῶν καθεσταμένων ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τοῖς
ποιοῦσιν τὰ ἔργα τοῖς ἐν οἴκῳ κυρίου τοῦ κατισχῦσαι τὸ βεδεκ
τοῦ οἴκου, [6]τοῖς τέκτοσιν καὶ τοῖς οἰκοδόμοις καὶ τοῖς τειχισταῖς, 6
καὶ τοῦ κτήσασθαι ξύλα καὶ λίθους λατομητοὺς τοῦ κραταιῶσαι
τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου· [7]πλὴν οὐκ ἐξελογίζοντο αὐτοὺς τὸ ἀργύριον 7
τὸ διδόμενον αὐτοῖς, ὅτι ἐν πίστει αὐτοὶ ποιοῦσιν. [8]καὶ εἶπεν Χελ- 8
κιας ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας πρὸς Σαφφαν τὸν γραμματέα Βιβλίον τοῦ
νόμου εὗρον ἐν οἴκῳ κυρίου· καὶ ἔδωκεν Χελκιας τὸ βιβλίον πρὸς
Σαφφαν, καὶ ἀνέγνω αὐτό. [9]καὶ εἰσήνεγκεν πρὸς τὸν βασιλέα Ιω- 9
σιαν καὶ ἐπέστρεψεν τῷ βασιλεῖ ῥῆμα καὶ εἶπεν Ἐχώνευσαν οἱ
δοῦλοί σου τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου καὶ ἔδω-
καν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα τῶν καθεσταμένων ἐν οἴκῳ
κυρίου. [10]καὶ εἶπεν Σαφφαν ὁ γραμματεὺς πρὸς τὸν βασιλέα λέ- 10
γων Βιβλίον ἔδωκέν μοι Χελκιας ὁ ἱερεύς· καὶ ἀνέγνω αὐτὸ Σαφ-
φαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. [11]καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς 11
τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τοῦ νόμου, καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια ἑαυ-
τοῦ. [12]καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκια τῷ ἱερεῖ καὶ τῷ Αχι- 12
καμ υἱῷ Σαφφαν καὶ τῷ Αχοβωρ υἱῷ Μιχαιου καὶ τῷ Σαφφαν
τῷ γραμματεῖ καὶ τῷ Ασαια δούλῳ τοῦ βασιλέως λέγων [13]Δεῦτε 13
ἐκζητήσατε τὸν κύριον περὶ ἐμοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ
περὶ παντὸς τοῦ Ιουδα περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ εὑρεθέν-

22 1 ιεδιδα Ra.] ιεδεια B†, εδιδα A†, ιεδδια *L*pl. | εδεια Vpl.] εδεινα B†, ιεδιδα A†, οζιου *L*Sy† || 2 η] και B†, ουδε pau. || 3 ογδοω] εβδομω *O* | απεστειλεν] pr. εξ A† | σαφφαν: sic B† hoc loco, BA† in 8 bis. 10 bis. 12 bis, sed B† in 14 σαφφαθ, A† hoc loco σεφφαν, A in 14 σαφαν; *L* ubique σαφαν, al. σαπφαν | εσελιου Vmu.] εσσελ. A*L*†, ελιου B | υιου B*L*†] υιον rel. | μεσολλαμ B*L*†] μεσσαλην A†, μοσολλαμ Vmu. | οικου κυρ.] του οικου A† || 4 εν (+ τω *L*†) οικω] εις οικον *O* || 5 τοις ult. > *OL* || 7 αυτοι] -το A† || 8 το βιβλ. > A† || 9 εισηνεγκεν — ιωσιαν (cf. Par. II 34 16)] εισηλθεν εις οικον (B† εν οικω) κυριου προς τον βασιλεα BA† | επεστρ.] απ. B† | των > B† || 10 βιβλιον B*OL*] + του νομου Vpl.: ex 11 || 11 του 1^0 > B† | ερρηξεν A† || 12 ασαια] ιασαι A†, sed in 14 etiam A ασαιας; αζαρια *L*†: idem in 14 αζαριας || 13 δευτε] + και B† | περι 4^0] pr. και B†, υπερ *L*†

τος τούτου, ὅτι μεγάλη ἡ ὀργὴ κυρίου ἡ ἐκκεκαυμένη ἐν ἡμῖν
ὑπὲρ οὗ οὐκ ἤκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν τῶν λόγων τοῦ βιβλίου
14 τούτου τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα καθ’ ἡμῶν. [14]καὶ
ἐπορεύθη Χελκιας ὁ ἱερεὺς καὶ Αχικαμ καὶ Αχοβωρ καὶ Σαφφαν καὶ
Ασαιας πρὸς Ολδαν τὴν προφῆτιν γυναῖκα Σελλημ υἱοῦ Θεκουε
υἱοῦ Αραας τοῦ ἱματιοφύλακος, καὶ αὐτὴ κατῴκει ἐν Ιερουσαλημ
15 ἐν τῇ μασενα, καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτήν. [15]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Τά-
δε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Εἴπατε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀποστείλαν-
16 τι ὑμᾶς πρός με [16]Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ
τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτόν, πάντας τοὺς
17 λόγους τοῦ βιβλίου, οὓς ἀνέγνω βασιλεὺς Ιουδα, [17]ἀνθ’ ὧν ἐγκατ-
έλιπόν με καὶ ἐθυμίων θεοῖς ἑτέροις, ὅπως παροργίσωσίν με ἐν
τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἐκκαυθήσεται ὁ θυμός μου ἐν
18 τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ οὐ σβεσθήσεται. [18]καὶ πρὸς βασιλέα Ιουδα
τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς ἐπιζητῆσαι τὸν κύριον τάδε ἐρεῖτε πρὸς
αὐτόν Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Οἱ λόγοι, οὓς ἤκουσας,
19 [19]ἀνθ’ ὧν ὅτι ἡπαλύνθη ἡ καρδία σου καὶ ἐνετράπης ἀπὸ προσ-
ώπου κυρίου, ὡς ἤκουσας ὅσα ἐλάλησα ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον
καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτὸν τοῦ εἶναι εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς
κατάραν, καὶ διέρρηξας τὰ ἱμάτιά σου καὶ ἔκλαυσας ἐνώπιον ἐμοῦ,
20 καί γε ἐγὼ ἤκουσα, λέγει κύριος. [20]οὐχ οὕτως· ἰδοὺ ἐγὼ προσ-
τίθημί σε πρὸς τοὺς πατέρας σου, καὶ συναχθήσῃ εἰς τὸν τάφον
σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ οὐκ ὀφθήσεται ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἐν πᾶ-
σιν τοῖς κακοῖς, οἷς ἐγώ εἰμι ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον. καὶ
ἐπέστρεψαν τῷ βασιλεῖ τὸ ῥῆμα.
23 [1]Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ συνήγαγεν πρὸς ἑαυτὸν πάντας
2 τοὺς πρεσβυτέρους Ιουδα καὶ Ιερουσαλημ. [2]καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς
εἰς οἶκον κυρίου καὶ πᾶς ἀνὴρ Ιουδα καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες
ἐν Ιερουσαλημ μετ’ αὐτοῦ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ προφῆται καὶ πᾶς
ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου, καὶ ἀνέγνω ἐν ὠσὶν αὐτῶν
πάντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τῆς διαθήκης τοῦ εὑρεθέντος ἐν
3 οἴκῳ κυρίου. [3]καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν στῦλον καὶ διέθετο
διαθήκην ἐνώπιον κυρίου τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω κυρίου καὶ τοῦ

13 εκκεχυμενη B† | τουτου ult.] > B, in *O* sub ※ || 14 αχεικαθ B†, sed in 12 etiam B -καμ | γυναικα] μητερα B | σελλουμ A† | θεκκουαυ B†, θεκκουε A† | αραας B*†] αρδας Bc†, αδρα *L*†, αρας A pl. | fin. B*OL*] + κατα ταυτα Vmu. || 15 αυτοις] > B†, προς αυτους *OL*† || 16 εγω > A | της βιβλου A† || 19 απο προσωπου] αν το προσωπον B*† | γε > A† || 20 ιδου εγω *L*†] εγω > B†, ιδου > rel. | ταφον] τοπον A† | ειρηνη] ιερουσαλημ *O*† | ειμι επαγω] ειμι -γων B, ειμι > *L* (in *O* sub ÷): cf. II 13 28 | τουτον B*O*†] + και επι τους κατοικουντας αυτον rel.: ex Par. II 34 28 | τω βασ.] οι βασιλεις B*†
23 2 παντες > B† | λαος] + ÷(o) μετ αυτου *O*† | και εως] και > *O* | εν (+ τοις A*L*†) ωσιν] ενωπιον B† || 3 και 3° > B†

φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ καὶ τὰ δι-
καιώματα αὐτοῦ ἐν πάσῃ καρδίᾳ καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ τοῦ ἀναστῆσαι
τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, τὰ γεγραμμένα ἐπὶ τὸ βιβλίον
τοῦτο· καὶ ἔστη πᾶς ὁ λαὸς ἐν τῇ διαθήκῃ. [4]καὶ ἐνετείλατο ὁ 4
βασιλεὺς τῷ Χελκια τῷ ἱερεῖ τῷ μεγάλῳ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν τῆς
δευτερώσεως καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὸν σταθμὸν τοῦ ἐξαγαγεῖν
ἐκ τοῦ ναοῦ κυρίου πάντα τὰ σκεύη τὰ πεποιημένα τῷ Βααλ καὶ
τῷ ἄλσει καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέκαυσεν αὐτὰ
ἔξω Ιερουσαλημ ἐν σαδημωθ Κεδρων καὶ ἔλαβεν τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς
Βαιθηλ. [5]καὶ κατέπαυσεν τοὺς χωμαριμ, οὓς ἔδωκαν βασιλεῖς Ιουδα 5
καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν Ιουδα καὶ τοῖς
περικύκλῳ Ιερουσαλημ, καὶ τοὺς θυμιῶντας τῷ Βααλ καὶ τῷ ἡλίῳ
καὶ τῇ σελήνῃ καὶ τοῖς μαζουρωθ καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρα-
νοῦ. [6]καὶ ἐξήνεγκεν τὸ ἄλσος ἐξ οἴκου κυρίου ἔξωθεν Ιερουσαλημ 6
εἰς τὸν χειμάρρουν Κεδρων καὶ κατέκαυσεν αὐτὸν ἐν τῷ χειμάρρῳ
Κεδρων καὶ ἐλέπτυνεν εἰς χοῦν καὶ ἔρριψεν τὸν χοῦν αὐτοῦ εἰς
τὸν τάφον τῶν υἱῶν τοῦ λαοῦ. [7]καὶ καθεῖλεν τὸν οἶκον τῶν κα- 7
δησιμ τῶν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, οὗ αἱ γυναῖκες ὕφαινον ἐκεῖ χεττιιν
τῷ ἄλσει. [8]καὶ ἀνήγαγεν πάντας τοὺς ἱερεῖς ἐκ πόλεων Ιουδα καὶ 8
ἐμίανεν τὰ ὑψηλά, οὗ ἐθυμίασαν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς, ἀπὸ Γαβαα καὶ ἕως
Βηρσαβεε. καὶ καθεῖλεν τὸν οἶκον τῶν πυλῶν τὸν παρὰ τὴν θύραν
τῆς πύλης Ιησου ἄρχοντος τῆς πόλεως, τῶν ἐξ ἀριστερῶν ἀνδρὸς
ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως. [9]πλὴν οὐκ ἀνέβησαν οἱ ἱερεῖς τῶν ὑψη- 9
λῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον κυρίου ἐν Ιερουσαλημ, ὅτι εἰ μὴ ἔφα-
γον ἄζυμα ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. [10]καὶ ἐμίανεν τὸν Ταφεθ 10
τὸν ἐν φάραγγι υἱοῦ Εννομ τοῦ διάγειν ἄνδρα τὸν υἱὸν αὐτοῦ
καὶ ἄνδρα τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Μολοχ ἐν πυρί. [11]καὶ κατέπαυ- 11
σεν τοὺς ἵππους, οὓς ἔδωκαν βασιλεῖς Ιουδα τῷ ἡλίῳ ἐν τῇ εἰσ-
όδῳ οἴκου κυρίου εἰς τὸ γαζοφυλάκιον Ναθαν βασιλέως τοῦ εὐνού-
χου ἐν φαρουριμ, καὶ τὸ ἅρμα τοῦ ἡλίου κατέκαυσεν πυρί. [12]καὶ 12
τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ ὑπερῴου Αχαζ, ἃ ἐποί-
ησαν βασιλεῖς Ιουδα, καὶ τὰ θυσιαστήρια, ἃ ἐποίησεν Μανασσης

4 τον σταθμ. > A† | του 1^0 > BA† | σαλημωθ B† | ελαβεν BL†] εβαλεν rel. || 5 κατεπαυσεν unus cod.] κατεκαυσεν rel.: cf. 11 | εδωκαν βασιλεις] εδ. -λει B, sed in 11 etiam B εδ. -λεις; εδωκεν βασιλευς O–Sy†: item O–Sy† in 11 | τοις 2^0 B(†)] pr. εν rel. | τω βααλ] τη β. A: item A*(uid.)† in 4 || 6 κεδρων 1^0 ⌒ 2^0 A || 7 καδησιν AL† | χεττι(ε)ιν] -ειμ A, στολας L† || 8 πολεων] -ως O | εμιαναν O† | γαβαα OL†] γαιβαλ B†, δαν rel. | τον ult.] των A | πολεως paenult. L] πυλης BO || 10 εμιανεν] μιανει τις O†, μιανειτε B*† | ταφεθ] θοφθα A†, θαφφεθ L† | τον 2^0 > B† | διαγειν] διαγαγειν B†, pr. ※μη O–AL† || 11 κατεπαυσεν Gra.] κατεκαυσεν mss. (O† -σαν): cf. 5 | εδωκαν βασ.: cf. 5 | εν ult.] pr. ος O†, pr. του L† || 12 εποιησαν βασιλεις] -σεν -λευς B†: sim. L† (αχαζ pro βασ. ιουδα)

ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου κυρίου, καὶ καθεῖλεν ὁ βασιλεὺς καὶ
κατέσπασεν ἐκεῖθεν καὶ ἔρριψεν τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς τὸν χειμάρ-
13 ρουν Κεδρων. [13]καὶ τὸν οἶκον τὸν ἐπὶ πρόσωπον Ιερουσαλημ τὸν ἐκ
δεξιῶν τοῦ ὄρους τοῦ Μοσοαθ, ὃν ᾠκοδόμησεν Σαλωμων βασιλεὺς
Ισραηλ τῇ Ἀστάρτῃ προσοχθίσματι Σιδωνίων καὶ τῷ Χαμως προσ-
οχθίσματι Μωαβ καὶ τῷ Μολχολ βδελύγματι υἱῶν Αμμων, ἐμίανεν
14 ὁ βασιλεύς. [14]καὶ συνέτριψεν τὰς στήλας καὶ ἐξωλέθρευσεν τὰ
15 ἄλση καὶ ἔπλησεν τοὺς τόπους αὐτῶν ὀστέων ἀνθρώπων. — [15]καί
γε τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθηλ, τὸ ὑψηλόν, ὃ ἐποίησεν Ιερο-
βοαμ υἱὸς Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραηλ, καί γε τὸ θυσιαστή-
ριον ἐκεῖνο καὶ τὸ ὑψηλὸν κατέσπασεν καὶ συνέτριψεν τοὺς λίθους
16 αὐτοῦ καὶ ἐλέπτυνεν εἰς χοῦν καὶ κατέκαυσεν τὸ ἄλσος. [16]καὶ ἐξέ-
νευσεν Ιωσιας καὶ εἶδεν τοὺς τάφους τοὺς ὄντας ἐκεῖ ἐν τῇ πόλει
καὶ ἀπέστειλεν καὶ ἔλαβεν τὰ ὀστᾶ ἐκ τῶν τάφων καὶ κατέκαυσεν
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐμίανεν αὐτὸ κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ
ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἑστάναι Ιεροβοαμ ἐν τῇ
ἑορτῇ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ ἐπιστρέψας ἦρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ λαλήσαντος
17 τοὺς λόγους τούτους [17]καὶ εἶπεν Τί τὸ σκόπελον ἐκεῖνο, ὃ ἐγὼ
ὁρῶ; καὶ εἶπον αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως Ὁ ἄνθρωπος τοῦ
θεοῦ ἐστιν ὁ ἐξεληλυθὼς ἐξ Ιουδα καὶ ἐπικαλεσάμενος τοὺς λόγους
18 τούτους, οὓς ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Βαιθηλ. [18]καὶ εἶπεν
Ἄφετε αὐτό, ἀνὴρ μὴ κινησάτω τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ· καὶ ἐρρύσθησαν
τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ μετὰ τῶν ὀστῶν τοῦ προφήτου τοῦ ἥκοντος ἐκ
19 Σαμαρείας. — [19]καί γε εἰς πάντας τοὺς οἴκους τῶν ὑψηλῶν τοὺς
ἐν ταῖς πόλεσιν Σαμαρείας, οὓς ἐποίησαν βασιλεῖς Ισραηλ παροργίζειν κύριον, ἀπέστησεν Ιωσιας καὶ ἐποίησεν ἐν αὐτοῖς πάντα τὰ ἔργα,
20 ἃ ἐποίησεν ἐν Βαιθηλ. [20]καὶ ἐθυσίασεν πάντας τοὺς ἱερεῖς τῶν
ὑψηλῶν τοὺς ὄντας ἐκεῖ ἐπὶ τῶν θυσιαστηρίων καὶ κατέκαυσεν τὰ
ὀστᾶ τῶν ἀνθρώπων ἐπ' αὐτά· καὶ ἐπεστράφη εἰς Ιερουσαλημ.
21 [21]Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς παντὶ τῷ λαῷ λέγων Ποιήσατε τὸ
πασχα τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν, καθὼς γέγραπται ἐπὶ βιβλίου τῆς
22 διαθήκης ταύτης· [22]ὅτι οὐκ ἐγενήθη τὸ πασχα τοῦτο ἀφ' ἡμερῶν
τῶν κριτῶν, οἳ ἔκρινον τὸν Ισραηλ, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας βασιλέων

12 και 3^0 B*OL*†] > rel. || 13 τον 2^0 > A† | τον 3^0 B*L*†] > rel. | μοσοαθ] -σοθ A†, αμεσσοαθ uel sim. *L*† | μολχολ] αμελχομ A†, μολοχ *L*† || 15 και 3^0 > B*L* || 16 τους οντας] > B†, οι *O*† || 17 εστιν > B† (*L*† ουτος ο ταφος του ανθρωπου του θεου του εληλυθοτος pro ο 2^0 — εξεληλ. | εξ] εκ του A, εκ γης *L*† || 18 αυτο] -τον *OL* | κινησατωσαν B† | ερ(ρ)υσθ.] ευρεθ. *O* || 19 εις > B *L*† | ιωσιας] + βασιλευς ισραηλ *O*† (sic; A† ιερουσαλημ pro ισρ.) | εποιησεν paenult.] απεστησεν *O*-Sy | εν paenult. > *L*Sy | εποιησεν ult.] -σαν A || 21 το > B*O*† | επι βιβλιω A†, εν τω βιβλιω *L*† || 22 πασας τας ημερας] πασων ημερων A, εν πασαις ταις ημεραις *L*†

Ισραηλ καὶ βασιλέων Ιουδα, [23]ὅτι ἀλλ' ἢ τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει 23
τοῦ βασιλέως Ιωσια ἐγενήθη τὸ πασχα τῷ κυρίῳ ἐν Ιερουσαλημ.
[24]καί γε τοὺς θελητὰς καὶ τοὺς γνωριστὰς καὶ τὰ θεραφιν καὶ τὰ 24
εἴδωλα καὶ πάντα τὰ προσοχθίσματα τὰ γεγονότα ἐν γῇ Ιουδα καὶ
ἐν Ιερουσαλημ ἐξῆρεν ὁ βασιλεὺς Ιωσιας, ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους
τοῦ νόμου τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τοῦ βιβλίου, οὗ εὗρεν Χελκιας
ὁ ἱερεὺς ἐν οἴκῳ κυρίου. [25]ὅμοιος αὐτῷ οὐκ ἐγενήθη ἔμπροσθεν 25
αὐτοῦ βασιλεύς, ὃς ἐπέστρεψεν πρὸς κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ
καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύι αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν
νόμον Μωυσῆ, καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη ὅμοιος αὐτῷ. [26]πλὴν 26
οὐκ ἀπεστράφη κύριος ἀπὸ θυμοῦ ὀργῆς αὐτοῦ τοῦ μεγάλου, οὗ
ἐθυμώθη ὀργὴ αὐτοῦ ἐν τῷ Ιουδα ἐπὶ τοὺς παροργισμούς, οὓς
παρώργισεν αὐτὸν Μανασσης. [27]καὶ εἶπεν κύριος Καί γε τὸν Ιου- 27
δαν ἀποστήσω ἀπὸ τοῦ προσώπου μου, καθὼς ἀπέστησα τὸν
Ισραηλ, καὶ ἀπώσομαι τὴν πόλιν ταύτην, ἣν ἐξελεξάμην, τὴν Ιε-
ρουσαλημ, καὶ τὸν οἶκον, οὗ εἶπον Ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ.
[28]καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιωσιου καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ 28
ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν
Ιουδα; [29]ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Φαραω Νεχαω βασιλεὺς 29
Αἰγύπτου ἐπὶ βασιλέα Ἀσσυρίων ἐπὶ ποταμὸν Εὐφράτην· καὶ ἐπο-
ρεύθη Ιωσιας εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν Νεχαω
ἐν Μαγεδδω ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτόν. [30]καὶ ἐπεβίβασαν αὐτὸν οἱ παῖδες 30
αὐτοῦ νεκρὸν ἐκ Μαγεδδω καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ιερουσαλημ καὶ
ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυιδ, καὶ ἔλαβεν ὁ
λαὸς τῆς γῆς τὸν Ιωαχας υἱὸν Ιωσιου καὶ ἔχρισαν αὐτὸν καὶ ἐβα-
σίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

[31]Υἱὸς εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν ἦν Ιωαχας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν 31
καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐ-
τοῦ Αμιταλ θυγάτηρ Ιερεμιου ἐκ Λεμνα. [32]καὶ ἐποίησεν τὸ πονη- 32
ρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες
αὐτοῦ. [33]καὶ μετέστησεν αὐτὸν Φαραω Νεχαω ἐν Δεβλαθα ἐν γῇ 33

23 τω 1° BO†] pr. εν rel. | ιωσ(ε)ια B*†] -ιου rel. | πασχα] + τουτο OL† || 24 τους 2° > A† | γνωριστας] γνωστας Lpl. | τα 1° > A† | γη] pr. τη A | ο βασ. > BO† | του γεγραμμενου A† | του βιβλιου ου] τω -λιω ω A†, τω -λιω ου (sic) B† || 25 ψυχη ... ισχυι] tr. B† || 26 οργης] pr. της BA | του μεγαλου BL† (L† οργης θυμου pro θυμου οργης)] της μεγαλης rel. | οργη] pr. εν τη A†, pr. εν L† || 27 ιουδα B*† | μου 1°] αυτου B† | απεωσομαι B: cf. 4 27 || 29 ιωσιας] pr. uel add. ※ ο βασιλευς O-A L† | απαντην B†] -τησιν rel. | αυτου ult.] -τω AL† | νεχαω ult. > O† | μαγεδω B || 30 οι παιδες αυτου / νεκρον] tr. A† | μακεδων B(†) | εν πολει δαυιδ > BO† | ιωαχαζ OL: item in 31, sed in 34 etiam A -χας: cf. 14 1 | εβασιλευσεν A† || 31 τριμηνον BL†] τρεις μηνας rel. | αμιταλ] -ται B†: cf. 24 18 | λεμνα pau.] λημνα B†, λοβενα A(†), λοβεννα Lp†, λοβνα mu.: cf. 24 18 || 33 δεβλαθα uel sim. L† (cf. 25 20 Par. II 36 2c)] αβλαα B†, δεβλαα A†, ρεβλαα Vmu.

Ξμαθ τοῦ μὴ βασιλεύειν ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἔδωκεν ζημίαν ἐπὶ τὴν
34 γῆν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ ἑκατὸν τάλαντα χρυσίου. [34]καὶ
ἐβασίλευσεν Φαραω Νεχαω ἐπ' αὐτοὺς τὸν Ελιακιμ υἱὸν Ιωσιου
βασιλέως Ιουδα ἀντὶ Ιωσιου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψεν τὸ
ὄνομα αὐτοῦ Ιωακιμ· καὶ τὸν Ιωαχας ἔλαβεν καὶ εἰσήνεγκεν εἰς
35 Αἴγυπτον, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. [35]καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον
ἔδωκεν Ιωακιμ τῷ Φαραω· πλὴν ἐτιμογράφησεν τὴν γῆν τοῦ δοῦ-
ναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ στόματος Φαραω, ἀνὴρ κατὰ τὴν συντίμησιν
αὐτοῦ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον μετὰ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς
δοῦναι τῷ Φαραω Νεχαω.
36 [36]Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ιωακιμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν
καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ
37 αὐτοῦ Ιελδαφ θυγάτηρ Φεδεϊα ἐκ Ρουμα. [37]καὶ ἐποίησεν τὸ πονη-
ρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες
24 αὐτοῦ. [1]ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς
Βαβυλῶνος, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ Ιωακιμ δοῦλος τρία ἔτη· καὶ ἐπέ-
2 στρεψεν καὶ ἠθέτησεν ἐν αὐτῷ. [2]καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ τοὺς μονο-
ζώνους τῶν Χαλδαίων καὶ τοὺς μονοζώνους Συρίας καὶ τοὺς μονο-
ζώνους Μωαβ καὶ τοὺς μονοζώνους υἱῶν Αμμων καὶ ἐξαπέστειλεν
αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ Ιουδα τοῦ κατισχῦσαι κατὰ τὸν λόγον κυρίου,
3 ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. [3]πλὴν
ἐπὶ τὸν θυμὸν κυρίου ἦν ἐν τῷ Ιουδα ἀποστῆσαι αὐτὸν ἀπὸ προσ-
ώπου αὐτοῦ ἐν ἁμαρτίαις Μανασση κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν·
4 [4]καί γε αἷμα ἀθῷον ἐξέχεεν καὶ ἔπλησεν τὴν Ιερουσαλημ αἵματος
5 ἀθῴου· καὶ οὐκ ἠθέλησεν κύριος ἱλασθῆναι. [5]καὶ τὰ λοιπὰ τῶν
λόγων Ιωακιμ καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμ-
6 μένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα; [6]καὶ
ἐκοιμήθη Ιωακιμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ιωα-
7 κιμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. [7]καὶ οὐ προσέθετο ἔτι βασιλεὺς Αἰγύ-
πτου ἐξελθεῖν ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔλαβεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος
ἀπὸ τοῦ χειμάρρου Αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου πάντα,
ὅσα ἦν τοῦ βασιλέως Αἰγύπτου.

33 εμαθ pau.] -ατ B†, αιμαθ rel.: cf. Par. II 36 2c | βασιλευειν] + αυτον A *L*† | ζημιαν επι την γην > B || 35 φαραω 1^0] + νεχαω A† | ετιμογραφησαν BA | μετα B*OL*†] παρα rel. || 36 ιελδαφ — fin.] αμιταλ θυγατηρ ιερεμιου εκ λοβεννα *L*†: ex 31 24 18; cf. Rahlfs Sept.-Stud. 3 (1911), p. 279 | ιελδαφ] ιελλα B† | φεδεια Ra.] εδειλ B†, ειεδδιλα A†, φαδαιλ V (λ pro α), φαδαηλ mu. | ρουμα] κρ. B†, ρυμα A† || 37 εν οφθ.] ενωπιον A*L*†

24 1 εν ult. > A || 2 αυτω] pr. uel add. κυριος *OL* | μονοζ. $1^0 \frown 2^0$ *O*† | τη > A || 3 επι τ. θυμον] θυμος *L*† hic, non in 20 | αποστηναι *O*-Sy | προσ. αυτου] του προσωπου B† || 4 εν τω αιματι τω αθωω *L*† | εξεχεεν] pr. ο *O*-A, ω εξ. ιωακειμ *L*† || 6 αυτου 1^0] > A†; + και εταφη εν κηπω οζα μετα των πατερων αυτου *L*†: cf. 21 18. 26 Par. II 36 8 | ιωακιμ ult.: nomen huius regis antiquis temporibus nomini praecedentis adaequatum est, cf. Iud. 16 4 || 7 αιγυπτου 1^0 > A† | της > A

[8]Υἱὸς ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν Ιωακιμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ τρί- 8
μηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ
Νεσθα θυγάτηρ Ελλαναθαν ἐξ Ιερουσαλημ. [9]καὶ ἐποίησεν τὸ πονη- 9
ρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐ-
τοῦ. [10]ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνέβη Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυ- 10
λῶνος εἰς Ιερουσαλημ, καὶ ἦλθεν ἡ πόλις ἐν περιοχῇ. [11]καὶ εἰσῆλ- 11
θεν Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς τὴν πόλιν, καὶ οἱ
παῖδες αὐτοῦ ἐπολιόρκουν ἐπ᾽ αὐτήν. [12]καὶ ἐξῆλθεν Ιωακιμ βασιλεὺς 12
Ιουδα ἐπὶ βασιλέα Βαβυλῶνος, αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἡ
μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ καὶ οἱ εὐνοῦχοι αὐτοῦ, καὶ
ἔλαβεν αὐτὸν βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν ἔτει ὀγδόῳ τῆς βασιλείας
αὐτοῦ. [13]καὶ ἐξήνεγκεν ἐκεῖθεν πάντας τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυ- 13
ρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ συνέκοψεν πάν-
τα τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ, ἃ ἐποίησεν Σαλωμων βασιλεὺς Ισραηλ ἐν
τῷ ναῷ κυρίου, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου. [14]καὶ ἀπῴκισεν τὴν Ιερου- 14
σαλημ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς δυνατοὺς ἰσχύι αἰχμα-
λωσίας δέκα χιλιάδας αἰχμαλωτίσας καὶ πᾶν τέκτονα καὶ τὸν συγ-
κλείοντα, καὶ οὐχ ὑπελείφθη πλὴν οἱ πτωχοὶ τῆς γῆς. [15]καὶ ἀπῴ- 15
κισεν τὸν Ιωακιμ εἰς Βαβυλῶνα καὶ τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως καὶ
τὰς γυναῖκας τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς εὐνούχους αὐτοῦ· καὶ τοὺς
ἰσχυροὺς τῆς γῆς ἀπήγαγεν ἀποικεσίαν ἐξ Ιερουσαλημ εἰς Βαβυ-
λῶνα [16]καὶ πάντας τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως ἑπτακισχιλίους καὶ 16
τὸν τέκτονα καὶ τὸν συγκλείοντα χιλίους, πάντες δυνατοὶ ποιοῦν-
τες πόλεμον, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλῶνος μετοικεσίαν
εἰς Βαβυλῶνα. [17]καὶ ἐβασίλευσεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν Μαθ- 17
θανιαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ καὶ ἐπέθηκεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ
Σεδεκια.

[18]Υἱὸς εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἐνιαυτοῦ Σεδεκιας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐ- 18
τὸν καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μη-
τρὶ αὐτοῦ Αμιταλ θυγάτηρ Ιερεμιου. [19]καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν 19
ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν Ιωακιμ· [20]ὅτι ἐπὶ τὸν 20
θυμὸν κυρίου ἦν ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ ἐν τῷ Ιουδα, ἕως ἀπέρριψεν
αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ ἠθέτησεν Σεδεκιας ἐν τῷ βασι-
λεῖ Βαβυλῶνος. [1]καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ τῆς βασιλείας 25

8 ελλαναθαν V] -θαμ B†, ελλαμαθαμ A† || 10 ναβουχ. > A†: item in 11 || 11 βασ.] pr. ο A† || 12 οι ult. > A† | αυτον] -τους A*L* || 13 εκειθεν > A || 14 την] pr. ※πασαν *O*† | παν BA] παντα *L*pl.: cf. 25 9 Iud. 7 4 B || 17 μαθθανιαν pau.] μεθθ. A†, μαθθαν B*†, ματθαν Bc†, ματθανιαν *L*pl. | υιον] αδελφον του πατρος *L*Sy | επεθηκεν] επ > A† | σεδεκια B*L*p†] -κιαν rel. || 18 και ενος > *O*† | αμιταλ] -ταθ A†, μιτατ B†: cf. 23 31 | fin.] + ※απο λομνα(uel λοβνα) *O*†, + εκ λοβεννα *L*†: cf. 23 31 || 19 ενωπιον B*L*†] εν οφθαλμοις rel. || 20 εως] ως *O*†

αὐτοῦ ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ ἦλθεν Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς
Βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ παρ-
ενέβαλεν ἐπ' αὐτὴν καὶ ᾠκοδόμησεν ἐπ' αὐτὴν περίτειχος κύκλῳ.
2 [2]καὶ ἦλθεν ἡ πόλις ἐν περιοχῇ ἕως τοῦ ἐνδεκάτου ἔτους τοῦ βα-
3 σιλέως Σεδεκιου· [3]ἐνάτῃ τοῦ μηνὸς καὶ ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐν τῇ
4 πόλει, καὶ οὐκ ἦσαν ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς. [4]καὶ ἐρράγη ἡ πόλις,
καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πολέμου ἐξῆλθον νυκτὸς ὁδὸν πύλης
τῆς ἀνὰ μέσον τῶν τειχέων, αὕτη ἥ ἐστιν τοῦ κήπου τοῦ βασι-
λέως, καὶ οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τὴν πόλιν κύκλῳ. καὶ ἐπορεύθη ὁδὸν
5 τὴν Αραβα, [5]καὶ ἐδίωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὀπίσω τοῦ βα-
σιλέως καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἐν Αραβωθ Ιεριχω, καὶ πᾶσα ἡ δύ-
6 ναμις αὐτοῦ διεσπάρη ἐπάνωθεν αὐτοῦ. [6]καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα
καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Δεβλαθα, καὶ
7 ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ κρίσιν· [7]καὶ τοὺς υἱοὺς Σεδεκιου ἔσφαξεν
κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σεδεκιου ἐξετύφλωσεν
καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα.
8 [8]Καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ ἑβδόμῃ τοῦ μηνός (αὐτὸς ἐνιαυτὸς
ἐννεακαιδέκατος τῷ Ναβουχοδονοσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος) ἦλθεν
Ναβουζαρδαν ὁ ἀρχιμάγειρος ἑστὼς ἐνώπιον βασιλέως Βαβυλῶνος
9 εἰς Ιερουσαλημ. [9]καὶ ἐνέπρησεν τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον
τοῦ βασιλέως καὶ πάντας τοὺς οἴκους Ιερουσαλημ, καὶ πᾶν οἶκον
10 11 ἐνέπρησεν [10]ὁ ἀρχιμάγειρος. [11]καὶ τὸ περισσὸν τοῦ λαοῦ τὸ κατα-
λειφθὲν ἐν τῇ πόλει καὶ τοὺς ἐμπεπτωκότας, οἳ ἐνέπεσον πρὸς
βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ στηρίγματος μετῆρεν Να-
12 βουζαρδαν ὁ ἀρχιμάγειρος. [12]καὶ ἀπὸ τῶν πτωχῶν τῆς γῆς ὑπ-
13 έλιπεν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς ἀμπελουργοὺς καὶ εἰς γαβιν. [13]καὶ τοὺς
στύλους τοὺς χαλκοῦς τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τὰς μεχωνωθ καὶ
τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου συνέτριψαν οἱ Χαλ-
14 δαῖοι καὶ ἦραν τὸν χαλκὸν αὐτῶν εἰς Βαβυλῶνα. [14]καὶ τοὺς λέβη-
τας καὶ τὰ ιαμιν καὶ τὰς φιάλας καὶ τὰς θυίσκας καὶ πάντα τὰ
15 σκεύη τὰ χαλκᾶ, ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, ἔλαβεν· [15]καὶ τὰ

25 1 δεκατω] δευτερω A†, δωδεκατω Vmu.; + ※εν δεκατη του μηνος *O*† (pro εν δεκ. praebent Sy† ενδεκατη, A† τεσσαρεσκαιδεκατη) || 2 η πολις εν περιοχη] εις πολιν -χης A† || 4 της] την A†, + αναβασεως *L*† | αυτη η B *O*†] η *L*†, αυτη rel. | επορευθη B*O*†] -θησαν rel.: cf. Ier. **52** 7 || 5 αραβωθ] ραβ. A || 6 τον 2^0 > B† | εις δεβλαθα (cf. 20)] ιερδέβλαθαν B†: ad ρ cf. 21 || 7 αυτον ult. > BA† || 8 ενιαυτος > A† | ηλθεν] pr. και *O*† | ναβουζαρδαρ A† hoc loco, sed in 11. 20 etiam A -δαν || 9 παν B†] παντα rel.: cf. **24** 14 | fin.] + ⟨※⟩εν πυρι (10) και το τειχος ιερουσαλημ κυκλω κατελυσαν πασα ευπορια χαλδαιων *O*† || 10 fin. B*O*†] + και το τειχος ιερουσαλημ κυκλοθεν κατεσπασεν δυναμις χαλδαιων rel. || 11 ναβουζ.] pr. ο A† || 12 γαβ(ε)ιν] ταβ. B†, γηβειν(uel -ιμ) *O*†, γεωργους *L*† || 13 τους 1^0] pr. εις A† | τας] τους BA†: cf. 16 || 14 τα ιαμιν] τα ιματια A†, τας κρεαγρας *L*†

πυρεῖα καὶ τὰς φιάλας τὰς χρυσᾶς καὶ τὰς ἀργυρᾶς ἔλαβεν ὁ
ἀρχιμάγειρος, [16]στύλους δύο, ἡ θάλασσα ἡ μία καὶ τὰ μεχωνωθ, 16
ἃ ἐποίησεν Σαλωμων τῷ οἴκῳ κυρίου· οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλ-
κοῦ πάντων τῶν σκευῶν. [17]ὀκτωκαίδεκα πήχεων ὕψος τοῦ στύλου 17
τοῦ ἑνός, καὶ τὸ χωθαρ ἐπ᾽ αὐτοῦ τὸ χαλκοῦν, καὶ τὸ ὕψος τοῦ
χωθαρ τριῶν πήχεων, σαβαχα καὶ ῥοαὶ ἐπὶ τοῦ χωθαρ κύκλῳ, τὰ
πάντα χαλκᾶ· καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ τῷ στύλῳ τῷ δευτέρῳ ἐπὶ τῷ
σαβαχα. [18]καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος τὸν Σαραιαν ἱερέα τὸν πρῶ- 18
τον καὶ τὸν Σοφονιαν υἱὸν τῆς δευτερώσεως καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς
φυλάσσοντας τὸν σταθμὸν [19]καὶ ἐκ τῆς πόλεως ἔλαβεν εὐνοῦχον 19
ἕνα, ὃς ἦν ἐπιστάτης ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν, καὶ πέντε
ἄνδρας τῶν ὁρώντων τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως τοὺς εὑρεθέν-
τας ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν γραμματέα τοῦ ἄρχοντος τῆς δυνάμεως
τὸν ἐκτάσσοντα τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ ἑξήκοντα ἄνδρας τοῦ λαοῦ
τῆς γῆς τοὺς εὑρεθέντας ἐν τῇ πόλει· [20]καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Να- 20
βουζαρδαν ὁ ἀρχιμάγειρος καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς τὸν βασιλέα
Βαβυλῶνος εἰς Δεβλαθα, [21]καὶ ἔπαισεν αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλῶ- 21
νος καὶ ἐθανάτωσεν αὐτοὺς ἐν Δεβλαθα ἐν γῇ Αιμαθ. καὶ ἀπῳκίσθη
Ιουδας ἐπάνωθεν τῆς γῆς αὐτοῦ.

[22]Καὶ ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς ἐν γῇ Ιουδα, οὓς κατέλιπεν Ναβου- 22
χοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ κατέστησεν ἐπ᾽ αὐτῶν τὸν
Γοδολιαν υἱὸν Αχικαμ υἱοῦ Σαφαν. [23]καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἄρ- 23
χοντες τῆς δυνάμεως, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν, ὅτι κατέστησεν
βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν Γοδολιαν, καὶ ἦλθον πρὸς Γοδολιαν εἰς
Μασσηφαθ, καὶ Ισμαηλ υἱὸς Ναθανιου καὶ Ιωαναν υἱὸς Καρηε καὶ
Σαραιας υἱὸς Θανεμαθ ὁ Νετωφαθίτης καὶ Ιεζονιας υἱὸς τοῦ Μα-
χαθι, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν. [24]καὶ ὤμοσεν Γοδολιας αὐτοῖς 24
καὶ τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μὴ φοβεῖσθε πάροδον
τῶν Χαλδαίων· καθίσατε ἐν τῇ γῇ καὶ δουλεύσατε τῷ βασιλεῖ
Βαβυλῶνος, καὶ καλῶς ἔσται ὑμῖν. [25]καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἑβδόμῳ 25
μηνὶ ἦλθεν Ισμαηλ υἱὸς Ναθανιου υἱοῦ Ελισαμα ἐκ τοῦ σπέρματος
τῶν βασιλέων καὶ δέκα ἄνδρες μετ᾽ αὐτοῦ· καὶ ἐπάταξεν τὸν Γο-

15 χρυσας ... αργυρας] tr. A† || 16 η θαλασσα η(sic B†, η > A) μια BO†] και την θαλασσαν μιαν rel. (L† aliter) | τα μεχωνωθ α BA†] τας μ. ας rel.: cf. 13 || 17 σαβαχα(A† -βαχ) και ροαι] σακαχαρθαι B† | σαβαχα ult.] γαβ. B† || 18 σαραια A | ιερεα BA†] pr. τον rel. || 19 επι > B† | εξηκοντα] επτα A†: ζ′ pro ξ′ || 20 δεβλαθα: sic hoc loco omnes, cf. 6. 21 23 33 || 21 δεβλαθα] ρεβλ. B†: cf. 6 | αιμαθ] αιθαμ A† || 22 γη ιουδα] pr. τη B, τη ιουδαια A† | αυτων] -τω A^r†, -τον L | υιου] -ον B: cf. 25 || 23 αυτοι 1⁰] -του O† (Sy deest) | μασσηφαθ B†] -φα rel.: item in 25 | και 4⁰ > O–A L† | ναθανιου] μαθθανιου A† | ιωαναν] ιωνα B† | καρηε] -ηθ BA† | θανεμαν A† | νετωφ.] νεθωφ. A†, νεφφαθιειτης B† | ιεζονιας] οζ. B | μαχαθ(ε)ι pau.] μ > B, -θιτου L†, μαχαθθει A† || 24 γοδολ. αυτοις] tr. AL† | των BL†] > rel. | εν > A† || 25 ισμαηλ] μαναηλ B*† | υιου] -ος B†: cf. 22 | δεκα > B† | επαταξαν AL†

δολιαν, καὶ ἀπέθανεν, καὶ τοὺς Ιουδαίους καὶ τοὺς Χαλδαίους, οἳ
26 ἦσαν μετ' αὐτοῦ εἰς Μασσηφαθ. 26καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ
μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν δυνάμεων καὶ εἰσ-
ῆλθον εἰς Αἴγυπτον, ὅτι ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου τῶν Χαλδαίων.
27 27Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς ἀποικεσίας
τοῦ Ιωακιμ βασιλέως Ιουδα ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ ἑβδόμῃ καὶ εἰ-
κάδι τοῦ μηνὸς ὕψωσεν Ευιλμαρωδαχ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῷ
ἐνιαυτῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν Ιωακιμ βασιλέως Ιουδα
28 καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οἴκου φυλακῆς αὐτοῦ 28καὶ ἐλάλησεν μετ'
αὐτοῦ ἀγαθὰ καὶ ἔδωκεν τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνωθεν τῶν θρόνων
29 τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι, 29καὶ ἠλλοίωσεν τὰ
ἱμάτια τῆς φυλακῆς αὐτοῦ καὶ ἤσθιεν ἄρτον διὰ παντὸς ἐνώπιον
30 αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ· 30καὶ ἡ ἑστιατορία
αὐτοῦ ἑστιατορία διὰ παντὸς ἐδόθη αὐτῷ ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως
λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

25 εις B*L*p] εν rel. | μασσηφαθ: cf. 23 || 26 των δυναμεων] της -μεως *OL* | χαλδ.] χαναναιων A† || 27 αποικεσιας Vpl.] μετοικ. A†, αποικιας B | ευιλμαρωδαχ Ra. (-ροδ. unus codex)] ευειαλμαρωδεκ B†, ευειαναρωδαχ A†, ευειλαδμαρωδαχ uel sim. *L*† | βασιλεως ult.] pr. του B† || 29 ηλλοιωσαν A† || 30 δια παντος] θεραποντος A†
Subscr. βασιλειων δ' BA*L*

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ Α'

1 1Αδαμ, Σηθ, Ενως, 2Καιναν, Μαλελεηλ, Ιαρεδ, 3Ενωχ, Μαθου-
4 σαλα, Λαμεχ, 4Νωε. υἱοὶ Νωε· Σημ, Χαμ, Ιαφεθ.
5 5Υἱοὶ Ιαφεθ· Γαμερ, Μαγωγ, Μαδαι, Ιωυαν, Ελισα, Θοβελ, Μο-
6 σοχ καὶ Θιρας. 6καὶ υἱοὶ Γαμερ· Ασχαναζ καὶ Ριφαθ καὶ Θοργαμα.
7 7καὶ υἱοὶ Ιωυαν· Ελισα καὶ Θαρσις, Κίτιοι καὶ Ῥόδιοι.
8 8Καὶ υἱοὶ Χαμ· Χους καὶ Μεστραιμ, Φουδ καὶ Χανααν. 9καὶ υἱοὶ
9 Χους· Σαβα καὶ Ευιλατ καὶ Σαβαθα καὶ Ρεγμα καὶ Σεβεκαθα. καὶ

Par. I: BA, 9 27 fin. — 19 17 etiam S; *L* = 19 93 108 et saepe 121 (non 127, qui cod. hic cum B cognatus est).
Inscr. παραλειπ.] + βασιλεων ιουδα A: cf. subscr.
1 1 σης A† || 3 μαθθουσαλα B† || 5 μαγωγ] -ωα A† | μαδαι] -ιμ B† || 6 ασχενεζ A | ριφαθ] ερειφ. B†, ριφαε A† | θοργαμα] θορραμ A(†) || 8 μεσραιαμ A†, μεσραιμ Vmu. | φουτ A || 9 σαβα 1°] -βατ B*L*p† | ευιλα A | σαβαθα] -βατα B† | σεβεθαχα A

υἱοὶ Ρεγμα· Σαβα καὶ Ουδαδαν. [10]καὶ Χους ἐγέννησεν τὸν Νε- 10
βρωδ· οὗτος ἤρξατο τοῦ εἶναι γίγας κυνηγὸς ἐπὶ τῆς γῆς.
[17]Υἱοὶ Σημ· Αιλαμ καὶ Ασσουρ καὶ Αρφαξαδ, [24]Σαλα, [25]Εβερ, 17
Φαλεκ, Ραγαυ, [26]Σερουχ, Ναχωρ, Θαρα, [27]Αβρααμ. 27
[28]Υἱοὶ δὲ Αβρααμ· Ισαακ καὶ Ισμαηλ. [29]αὗται δὲ αἱ γενέσεις 28 29
πρωτοτόκου Ισμαηλ· Ναβαιωθ καὶ Κηδαρ, Ναβδεηλ, Μαβσαν, [30]Μα- 30
σμα, Ιδουμα, Μασση, Χοδδαδ, Θαιμαν, [31]Ιεττουρ, Ναφες καὶ Κεδμα. 31
οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Ισμαηλ. — [32]καὶ υἱοὶ Χεττουρας παλλακῆς Αβρα- 32
αμ· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ζεμβραν, Ιεξαν, Μαδαν, Μαδιαμ, Σοβακ,
Σωε. καὶ υἱοὶ Ιεξαν· Σαβα καὶ Δαιδαν. [33]καὶ υἱοὶ Μαδιαμ· Γαιφα 33
καὶ Οφερ καὶ Ενωχ καὶ Αβιδα καὶ Ελδαα. πάντες οὗτοι υἱοὶ Χετ-
τουρας.
[34]Καὶ ἐγέννησεν Αβρααμ τὸν Ισαακ. καὶ υἱοὶ Ισαακ· Ησαυ καὶ 34
Ιακωβ.
[35]Υἱοὶ Ησαυ· Ελιφας καὶ Ραγουηλ καὶ Ιεουλ καὶ Ιεγλομ καὶ Κορε. 35
[36]υἱοὶ Ελιφας· Θαιμαν καὶ Ωμαρ, Σωφαρ καὶ Γοωθαμ καὶ Κενεζ 36
καὶ τῆς Θαμνα Αμαληκ. [37]καὶ υἱοὶ Ραγουηλ· Ναχεθ, Ζαρε, Σομε 37

9 σαβα ult.] -βαν B | ουδαδαν Ra.] ιουδ. B†, δαδαν A || 10 του > B | fin.] +(11) και μεσραιμ εγεννησεν τους λωδιειμ(sic AV†; pl. λουδ.) και τους ανυμιειμ και τους λαβειν και τους νεφθαλιμ (12) και τους πατροσωνιειμ και τους χασλωνιειμ, οθεν εξηλθεν εκειθεν φυλιστιειμ, και τους χαφθοριειμ (χαφορ. AV†). (13) και χαναaν εγεννησεν τον σιδωνα πρωτοτοκον και τον χετταιον (14) και τον ιεβουσαιον και τον αμορραιον και τον γεργεσαιον (15) και τον ευαιον και τον αρουκαιον και τον ασενναιον (16) και τον αραδιον και τον σαμαραιον και τον αμαθι. (17) υιοι σημ· αιλαμ και ασσουρ και αρφαξαδ και λουδ και αραμ. και υιοι αραμ· ως και ουλ και γαθερ και μοσοχ. (18) και αρφαξαδ εγεννησεν τον καιναν, και καιναν εγεννησεν τον σαλα, και σαλα εγεννησεν τον εβερ. (19) και τω εβερ εγεννηθησαν δυο υιοι· ονομα τω ενι φαλεκ, οτι εν ταις ημεραις αυτου διεμερισθη η γη· και ονομα τω αδελφω αυτου ιεκταν. (20) και ιεκταν εγεννησεν τον ελμωδαδ και τον σαλεφ και τον ασαρμωθ (21) και τον κεδουραν και τον αιζηλ και τον δεκλα(μ) (22) και τον γεμιαν και τον αβιμεηλ και τον σαβαν (23) και τον ουφειρ και τον ευι‹λα› και τον ωραμ· παντες ουτοι υιοι ιεκταν uel sim. Apl.: cf. 𝔐 et Gen. 10 13—18. 22—29; sed post hoc additamentum praebent etiam Apl. ea, quae supra ex B edidi: υιοι σημ· αιλαμ και ασσουρ και αρφαξαδ, σαλα, cf. 𝔐 17. 24 || 25 φαλεχ B*†, -λεγ Bc || 27 αβρααμ] pr. αβραμ αυτος AVL$^{(\dagger)}$ || 29 ναβδεηλ (B αι pro ε)] pr. και A | μαβσαν] μασσα B† || 30 μασμα] σ > B*† | ιδουμα] pr. και A | μασση] μανασση B† | χοδδαδ] χονδαν B† || 31 init.] pr. και A | και et εισιν > B† | κεδαμ A† | υιοι] pr. οι A || 32 ετεκεν] + υιον A† | ζεμραν AV† | ιεξαν bis] ιεκσαν A; 1^{0} pr. και A | μαδαν μαδιαμ Ra.] μαδιαμ μαδαμ B$^{(\dagger)}$, και μαδαν και μαδιαν A | σοβακ B†] ιεσβοκ A: cf. Gen. 25 2 | σωε B†] σωυε A: cf. Gen. 25 2 | σαβα και δαιδαν] δαιδαν κ. σαβαι B†; + και υιοι δαιδαν ραγουηλ και ναβδαιηλ και ασσουριειμ και λατουσιειμ και ασωνειν Apl. (cf. Gen. 25 3) || 33 γαιφα pau.] -φαρ A, γαφερ B† | ελδαα] ελλαδα B || 34 ησαυ] pr. και A† | ησαυ .. ιακωβ] tr. B† || 35 ελιφαζ A: item in 36 | και ult. > B† || 36 γοθαμ A | κενεζ] κεζεζ A† | και της θαμνα] θ. δε η παλλακη ελιφαζ ετεκεν αυτω(A† -τη) τον AVmu.: cf. Gen. 36 12 || 37 ναχες B | σομμε A

38 καὶ Μοζε. — 38υἱοὶ Σηιρ· Λωταν, Σωβαλ, Σεβεγων, Ανα, Δησων,
39 Ωσαρ, Δαισων. 39καὶ υἱοὶ Λωταν· Χορρι καὶ Αιμαν καὶ Αιλαθ καὶ
40 Ναμνα. 40υἱοὶ Σωβαλ· Γωλαμ, Μαναχαθ, Γαιβηλ, Σωβ καὶ Ωναμ.
41 υἱοὶ δὲ Σεβεγων· Αια καὶ Ανα. 41υἱοὶ Ανα· Δαισων. υἱοὶ δὲ Δη-
42 σων· Εμερων καὶ Εσεβαν καὶ Ιεθραν καὶ Χαρραν. 42καὶ υἱοὶ Ωσαρ·
Βαλααν καὶ Ζουκαν καὶ Ιωκαν. υἱοὶ Δαισων· Ως καὶ Αρραν.
43 43Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς αὐτῶν· Βαλακ υἱὸς Βεωρ, καὶ ὄνομα
44 τῇ πόλει αὐτοῦ Δενναβα. 44καὶ ἀπέθανεν Βαλακ, καὶ ἐβασίλευσεν
45 ἀντ' αὐτοῦ Ιωβαβ υἱὸς Ζαρα ἐκ Βοσορρας. 45καὶ ἀπέθανεν Ιωβαβ,
46 καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ασομ ἐκ τῆς γῆς Θαιμανων. 46καὶ ἀπ-
έθανεν Ασομ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Αδαδ υἱὸς Βαραδ ὁ πα-
τάξας Μαδιαμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωαβ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Γεθ-
47 θαιμ. 47καὶ ἀπέθανεν Αδαδ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Σαμαα ἐκ
48 Μασεκκας. 48καὶ ἀπέθανεν Σαμαα, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ
49 Σαουλ ἐκ Ροωβωθ τῆς παρὰ ποταμόν. 49καὶ ἀπέθανεν Σαουλ, καὶ
50 ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Βαλαεννων υἱὸς Αχοβωρ. 50καὶ ἀπέθανεν
Βαλαεννων υἱὸς Αχοβωρ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Αδαδ υἱὸς
51 Βαραδ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Φογωρ. 51καὶ ἀπέθανεν Αδαδ. —
καὶ ἦσαν ἡγεμόνες Εδωμ· ἡγεμὼν Θαμανα, ἡγεμὼν Γωλα, ἡγεμὼν
52 53 Ιεθετ, 52ἡγεμὼν Ελιβαμας, ἡγεμὼν Ηλας, ἡγεμὼν Φινων, 53ἡγεμὼν
54 Κενεζ, ἡγεμὼν Θαιμαν, ἡγεμὼν Μαβσαρ, 54ἡγεμὼν Μεγεδιηλ, ἡγε-
μὼν Ηραμ. οὗτοι ἡγεμόνες Εδωμ.
2 1Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ισραηλ· Ρουβην, Συμεων, Λευι,

37 μοζε] ομοζε B†, μοχε A† || 38 init.] pr. και A | ση(ε)ιρ] σηθιρ A† | σεβετων A†, sed in 40 etiam A σεβεγων | ωσαρ Ra. (cf. 42)] ωναν B†, και ασαρ A | δαισων Ra. (cf. 42)] > B†, και ρισων A || 39 και αιλαθ και ναμνα B†] αδελφη δε λωταν θαμνα rel. (*L*† και αδελφη pro αδ. δε) || 40 γωλαμ V] σωλαμ B†, ιωλαμ A† | μαναχαθ] μαχαναμ B† | γαιβηλ] γαοβηλ A†, pr. και A | σωβ B†] και σωφαρ A | ωναμ mu.] -αν BA | αια] αιθ B† | ανα mu.] σωναν B†, ωναμ A(†) || 41 init. B†] pr. ουτοι δε Amu.: cf. Gen. 36 25 | ανα] σωναν B† | δαισων] + και ελιβαμα θυγατηρ ανα Amu.: cf. Gen. 36 25 | υιοι δε B†] και υιοι A | δησων *L*†] δαισων rel. | εμερων] αμαδα A | εσεβαν] ασεβων B† | ιεθραν] γεθραμ B† || 42 ωσαρ] ασαρ A: cf. 38 | βαλααμ B | ζουκαν mu.] ζουκαμ B† (cf. Gen. 36 27), αζουκαν AV† | ιωκαν unus cod. cum B cognatus] ωναν B†, ιωακαν AV†; + και ουκαμ A: cf. Gen. 36 27 | υιοι ult.] + δε A || 43 αυτων] + οι βασιλευσαντες εν εδωμ προ του βασιλευσαι βασιλεα τοις υιοις ισραηλ Apl.: cf. 𝔐 et Gen. 36 31 || 44 ιωαβαβ B†, sed in 45 etiam B ιωβαβ || 46 γεθθαιμ] ι > A† || 47 και εβασ. — 49 σαουλ] post 51 αδαδ tr. B† || 48 και απεθ.] απεθ. δε A | ροωβωθ] ροβ. B† || 49 βαλαεννωρ B: item in 50 || 50 υιος βαραδ > A | fin.] + και ονομα τη γυναικι αυτου μεταβεηλ θυγατηρ ματραδ Apl.: cf. 𝔐 et Gen. 36 39 || 51 αδδα B†, sed in 50 etiam B αδαδ | ηγεμων 1^{0}] -μονες A† | θαμανα] θαιμαν B | ιεθεθ A || 53 μαβσαρ] μαζαρ B†: cf. Gen. 36 42 || 54 μεγεδιηλ Ra. (cf. Gen. 36 43)] μεδιηλ B†, μαγεδιηλ A | ηραμ] ζαφωειν B(†): ex Gen. 36 43
2 1 init.] pr. και A

Ιουδα, Ισσαχαρ, Ζαβουλων, 2Δαν, Ιωσηφ, Βενιαμιν, Νεφθαλι, Γαδ, 2
Ασηρ.
3Υἱοὶ Ιουδα· Ηρ, Αυναν, Σηλων, τρεῖς· ἐγεννήθησαν αὐτῷ ἐκ 3
τῆς θυγατρὸς Σαυας τῆς Χαναανίτιδος. καὶ ἦν Ηρ ὁ πρωτότοκος
Ιουδα πονηρὸς ἐναντίον κυρίου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν. 4καὶ Θαμαρ 4
ἡ νύμφη αὐτοῦ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Φαρες καὶ τὸν Ζαρα. πάντες
υἱοὶ Ιουδα πέντε. 5υἱοὶ Φαρες· Αρσων καὶ Ιεμουηλ. 6καὶ υἱοὶ Ζα- 5 6
ρα· Ζαμβρι καὶ Αιθαν καὶ Αιμαν καὶ Χαλχαλ καὶ Δαρα, πάντες
πέντε. 7καὶ υἱοὶ Χαρμι· Αχαρ ὁ ἐμποδοστάτης Ισραηλ, ὃς ἠθέτη- 7
σεν εἰς τὸ ἀνάθεμα. 8καὶ υἱοὶ Αιθαν· Αζαρια. — 9καὶ υἱοὶ Εσε- 8
ρων, οἳ ἐτέχθησαν αὐτῷ· ὁ Ιραμεηλ καὶ ὁ Ραμ καὶ ὁ Χαλεβ καὶ 9
Αραμ. 10καὶ Αραμ ἐγέννησεν τὸν Αμιναδαβ, καὶ Αμιναδαβ ἐγέννη- 10
σεν τὸν Ναασσων ἄρχοντα τοῦ οἴκου Ιουδα, 11καὶ Ναασσων ἐγέν- 11
νησεν τὸν Σαλμων, καὶ Σαλμων ἐγέννησεν τὸν Βοος, 12καὶ Βοος 12
ἐγέννησεν τὸν Ωβηδ, καὶ Ωβηδ ἐγέννησεν τὸν Ιεσσαι, 13καὶ Ιεσσαι 13
ἐγέννησεν τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ Ελιαβ· Αμιναδαβ ὁ δεύτερος,
Σαμαα ὁ τρίτος, 14Ναθαναηλ ὁ τέταρτος, Ραδδαι ὁ πέμπτος, 14
15Ασομ ὁ ἕκτος, Δαυιδ ὁ ἕβδομος. 16καὶ ἀδελφὴ αὐτῶν Σαρουια 15 16
καὶ Αβιγαια. καὶ υἱοὶ Σαρουια· Αβεσσα καὶ Ιωαβ καὶ Ασαηλ, τρεῖς.
17καὶ Αβιγαια ἐγέννησεν τὸν Αμεσσα· καὶ πατὴρ Αμεσσα Ιοθορ 17
ὁ Ισμαηλίτης.
18Καὶ Χαλεβ υἱὸς Εσερων ἐγέννησεν τὴν Γαζουβα γυναῖκα καὶ 18
τὴν Ιεριωθ. καὶ οὗτοι υἱοὶ αὐτῆς· Ιωασαρ καὶ Σωβαβ καὶ Ορνα.
19καὶ ἀπέθανεν Γαζουβα, καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Χαλεβ τὴν Εφραθ, καὶ 19
ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ωρ· 20καὶ Ωρ ἐγέννησεν τὸν Ουρι, καὶ Ουρι 20
ἐγέννησεν τὸν Βεσελεηλ. 21καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθεν Εσερων πρὸς 21

1 ιουδας Apl. || 2 νεφθαλειμ A || 3 σηλων B†] -λωμ Amu., -λω compl. | σαυας] σ > B* | ηρ 2^0] ανηρ A† || 4 η] ην A† || 5 αρσων B*†] εσρωμ AVpl., εσρων B^{c}†: cf. 4 1 5 3 et 2 9 || 6 αιθαμ B: item B in 8 6 29, S in 15 17, sed B in 15 17, BS in 15 19, A ubique αιθαν; cf. 6 27 | αιμαν] αιμουαν B† | χαλχαλ] χαλκα B(†) || 8 αζαρια] ζαρ. B† || 9 εσερων: sic B*† hic et B uel B† in 18. 21. 24 bis. 25; εσρωμ A ubique, sed in 25 εσρων; cf. 5 | χαλεβ] χαβελ B† || 10 αραμ (cf. 9)] αρραν B(†): cf. Ruth 4 19 Matth. 1 3. 4 || 11 σαλμων bis] -μαν A: cf. Ruth 4 20 | βοος B†] βοοζ rel.: item in 12, cf. Ruth 2 1 || 12 ωβηδ bis] ιωβηδ A: item in 37. 38, cf. Ruth 4 21. 22 Matth. 1 5 Luc. 3 32 || 13 ελιαβ] pr. τον AB^{c} | σαμαια A† || 14 ραδδαι] ζαδδαι B* (B^{c}† ζαβδαι) || 16 και αβιγαια > B | σαρουια 2^0] -ιας A: item A in 11 6. 39 18 12. 15 26 28 (non 27 24), B (non S) in 18 12 tantum; cf. Regn. I 26 6 | αβεσσα: sic BS in 18 12 19 11, A in 11 20 19 11. 15; sed B in 2 16, BS in 11 20, A in 18 12 αβ(ε)ισα, A in 2 16 αβισσα; cf. Regn. I 26 6 | ιωαβ] ιωβαβ A†: item in 54 || 17 αμεσσα bis] -αβ B: cf. Regn. II 17 25 | ιοθορ B†] ιεθερ rel. || 18 εσερων: cf. 9 | εγεννησεν] ελαβεν A | γαζουβα: sic B† hic, BA† in 19; γ > rel. | ιεριωθ] ελιωθ B† | σωβαβ] ιασουβ B† || 19 εφραθ] ε > A†

τὴν θυγατέρα Μαχιρ πατρὸς Γαλααδ, καὶ οὗτος ἔλαβεν αὐτήν, καὶ
22 αὐτὸς ἑξήκοντα ἦν ἐτῶν, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Σεγουβ. [22]καὶ Σε-
γουβ ἐγέννησεν τὸν Ιαϊρ. καὶ ἦσαν αὐτῷ εἴκοσι τρεῖς πόλεις ἐν
23 τῇ Γαλααδ· [23]καὶ ἔλαβεν Γεδσουρ καὶ Αραμ τὰς κώμας Ιαϊρ ἐξ αὐ-
τῶν, τὴν Καναθ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, ἑξήκοντα πόλεις· πᾶσαι
24 αὗται υἱῶν Μαχιρ πατρὸς Γαλααδ. [24]καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Εσε-
ρων ἦλθεν Χαλεβ εἰς Εφραθα. καὶ ἡ γυνὴ Εσερων Αβια, καὶ ἔτε-
25 κεν αὐτῷ τὸν Ασχωδ πατέρα Θεκωε. — [25]καὶ ἦσαν υἱοὶ Ιερεμεηλ
πρωτοτόκου Εσερων· ὁ πρωτότοκος Ραμ, καὶ Βαανα καὶ Αραν
26 καὶ Ασομ ἀδελφὸς αὐτοῦ. [26]καὶ ἦν γυνὴ ἑτέρα τῷ Ιερεμεηλ, καὶ
27 ὄνομα αὐτῇ Αταρα· αὕτη ἐστὶν μήτηρ Οζομ. [27]καὶ ἦσαν υἱοὶ Ραμ
28 πρωτοτόκου Ιερεμεηλ· Μαας καὶ Ιαμιν καὶ Ακορ. [28]καὶ ἦσαν υἱοὶ
Οζομ· Σαμαι καὶ Ιαδαε. καὶ υἱοὶ Σαμαι· Ναδαβ καὶ Αβισουρ.
29 [29]καὶ ὄνομα τῆς γυναικὸς Αβισουρ Αβιχαιλ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν
30 Αχαβαρ καὶ τὸν Μωλιδ. [30]υἱοὶ Ναδαβ· Σαλαδ καὶ Αφφαιμ. καὶ
31 ἀπέθανεν Σαλαδ οὐκ ἔχων τέκνα. [31]καὶ υἱοὶ Αφφαιμ· Ισεμιηλ. καὶ
32 υἱοὶ Ισεμιηλ· Σωσαν. καὶ υἱοὶ Σωσαν· Αχλαι. [32]καὶ υἱοὶ Ιαδαε·
Αχισαμαι, Ιεθερ, Ιωναθαν· καὶ ἀπέθανεν Ιεθερ οὐκ ἔχων τέκνα.
33 [33]καὶ υἱοὶ Ιωναθαν· Φαλεθ καὶ Οζαζα. οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Ιερεμεηλ.
34 [34]καὶ οὐκ ἦσαν τῷ Σωσαν υἱοί, ἀλλ' ἢ θυγατέρες· καὶ τῷ Σωσαν
35 παῖς Αἰγύπτιος καὶ ὄνομα αὐτῷ Ιωχηλ, [35]καὶ ἔδωκεν Σωσαν τὴν
θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Ιωχηλ παιδὶ αὐτοῦ εἰς γυναῖκα, καὶ ἔτεκεν
36 αὐτῷ τὸν Εθθι. [36]καὶ Εθθι ἐγέννησεν τὸν Ναθαν, καὶ Ναθαν ἐγέν-
37 νησεν τὸν Ζαβεδ, [37]καὶ Ζαβεδ ἐγέννησεν τὸν Αφαληλ, καὶ Αφα-
38 ληλ ἐγέννησεν τὸν Ωβηδ, [38]καὶ Ωβηδ ἐγέννησεν τὸν Ιηου, καὶ
39 Ιηου ἐγέννησεν τὸν Αζαριαν, [39]καὶ Αζαριας ἐγέννησεν τὸν Χελλης,

21 εξηκ. ην] tr. A† | σεγουβ] σερουχ B†: item Bc† in 22 (B*† -ουκ) || **22** ια(ε)ιρ] αειρ A†: cf. 23 || **23** γεσσουρ A: cf. **3** 2 | αραμ] αρραν B(†) | ια(ε)ιρ] σαειρ B*†, ιαρειρ A†: cf. 22 | καναθ] -νααθ B || **24** ασχωδ Ra.] ασχω B†, ασδωδ A | θεκως A† || **25** ιερεμεηλ: sic B in 26. 42, A in 25. 27. 33. 42, sed B in 25 ιραμεηλ, B† in 27 ιερεμαηλ, B† in 33 ραμεηλ, A† in 26 ιερεμιηλ | πρωτοτοκου] -κος A† | ραμ] ραν B: cf. 27 | βαανα] βαναια B | αραν] αραια και αμβραμ B(†) | ασομ] ασαν B† || **26** αταρα] ετερα A† | οζομ] ουνομ mu., ουνομα A†: item in 28 || **27** ραμ] αραμ B: cf. 25 | ιαμ(ε)ιν] ιαβειν A || **28** οζομ: cf. 26 | σαμμαι bis A || **29** αβιχαιλ Ra. (cf. Num. **3** 35)] -χαια B, αβιγαια A pl.: cf. **5** 14 | αχαβαρ B†] οζα A(†) | μωλιδ V] μωηλ B, μωδαδ A† || **30** σαλαδ 1^0] αλσαλαδ B†, sed 2^0 etiam B σαλαδ | αφφαιμ] εφραιμ B†: item in 31 || **31** ισεμιηλ bis B†] ιεσει A; ιεσσουει *L*†: cf. **7** 0 | αχλαι Ra.] αχαι B(†), αλαι V, ααδαι A† || **32** ιαδαε Ra. (cf. 28)] ιδουδα B†, ιεδδαε AV† | αχισαμαι compl.] -μας B†, -σαμμα AV†, αδελφου σεμει uel sim. *L*† | ιεθερ 1^0 et ιωναθαν] pr. και A || **33** φαλεθ] θαλ. B† | οζαζα AV†] ζαζα mu., οζαμ B† || **34** σωσαμ bis B†, sed in 31. 35 etiam B σωσαν || **35** τω > A† | εθθ(ε)ι] pr. ι AV: item in 36 || **37** αφαληλ bis Ra.] αφαμηλ B† (1^0 B*† -μηδ), οφλαλ V, οφλαδ A† | ωβηδ: cf. 12 || **38** ιηου bis] 1^0 ιησουν, 2^0 ιησους B || **39** αζαριας] ς > B†

καὶ Χελλης ἐγέννησεν τὸν Ελεασα, [40]καὶ Ελεασα ἐγέννησεν τὸν 40
Σοσομαι, καὶ Σοσομαι ἐγέννησεν τὸν Σαλουμ, [41]καὶ Σαλουμ ἐγέν- 41
νησεν τὸν Ιεχεμιαν, καὶ Ιεχεμιας ἐγέννησεν τὸν Ελισαμα. — [42]καὶ 42
υἱοὶ Χαλεβ ἀδελφοῦ Ιερεμεηλ· Μαρισα ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ, οὗτος
πατὴρ Ζιφ· καὶ υἱοὶ Μαρισα πατρὸς Χεβρων. [43]καὶ υἱοὶ Χεβρων· 43
Κορε καὶ Θαπους καὶ Ρεκομ καὶ Σεμαα. [44]καὶ Σεμαα ἐγέννησεν τὸν 44
Ραεμ πατέρα Ιερκααν, καὶ Ιερκααν ἐγέννησεν τὸν Σαμαι· [45]καὶ 45
υἱὸς αὐτοῦ Μαων, καὶ Μαων πατὴρ Βαιθσουρ. [46]καὶ Γαιφα ἡ παλ- 46
λακὴ Χαλεβ ἐγέννησεν τὸν Αρραν καὶ τὸν Μωσα καὶ τὸν Γεζουε.
καὶ Αρραν ἐγέννησεν τὸν Γεζουε. [47]καὶ υἱοὶ Ιαδαι· Ραγεμ καὶ Ιω- 47
αθαμ καὶ Γηρσωμ καὶ Φαλετ καὶ Γαιφα καὶ Σαγαφ. [48]καὶ ἡ παλλα- 48
κὴ Χαλεβ Μωχα ἐγέννησεν τὸν Σαβερ καὶ τὸν Θαρχνα. [49]καὶ ἐγέν- 49
νησεν Σαγαφ πατέρα Μαρμηνα καὶ τὸν Σαου πατέρα Μαχαβηνα
καὶ πατέρα Γαιβαα· καὶ θυγάτηρ Χαλεβ Ασχα. [50]οὗτοι ἦσαν υἱοὶ 50
Χαλεβ. — υἱοὶ Ωρ πρωτοτόκου Εφραθα· Σωβαλ πατὴρ Καριαθια-
ριμ, [51]Σαλωμων πατὴρ Βαιθλαεμ, Αριμ πατὴρ Βαιθγεδωρ. [52]καὶ 51 52
ἦσαν υἱοὶ τῷ Σωβαλ πατρὶ Καριαθιαριμ· Αραα, Εσι, Αμμανιθ,
[53]Εμοσφεως, πόλις Ιαϊρ, Αιθαλιμ καὶ Μιφιθιμ καὶ Ησαμαθιμ καὶ 53
Ημασαραϊμ· ἐκ τούτων ἐξήλθοσαν οἱ Σαραθαῖοι καὶ οἱ Εσθαωλαῖοι.
[54]υἱοὶ Σαλωμων· Βαιθλαεμ, Νετωφαθι, Αταρωθ οἴκου Ιωαβ καὶ 54
ἥμισυ τῆς Μαναθι, Ησαρεϊ, [55]πατριαὶ γραμματέων κατοικοῦντες 55
Ιαβες, Θαργαθιιμ, Σαμαθιιμ, Σωκαθιιμ· οὗτοι οἱ Κιναῖοι οἱ ἐλθόν-
τες ἐκ Μεσημα πατρὸς οἴκου Ρηχαβ.
[1]Καὶ οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Δαυιδ οἱ τεχθέντες αὐτῷ ἐν Χεβρων· ὁ 3

39 ελεασα] εμας B(†): item in 40 || 40 σαλλουμ A: item in 41 3 15, cf. Esdr. II 2 42 || 41 ιεχεμ(ε)ιαν et ιεχεμ(ε)ιας B†] κο pro χε Apl. || 42 χαλεμ A†, sed in 18. 19. 24 etiam A χαλεβ | μαρισα ο] -σας A† || 43 κορεε B† | θαπους B†] θαφφου A | ροκομ A | και σεμαα > AV† || 44 ραεμ] ραμεε B† | ιερκααν bis] 1° ιακλαν B†, 2° ιεκλαν B† | τον ult. > A† | σαμμαι A || 45 μαων bis] μεων B† | βαιθσουρ compl.] βηθσ. A (cf. Ruth 1 1), γεδσ. B† || 46 γαιφα η] γαιφαηλ B*† | μωσα mu.] ιωσα AV†, ιωσαν B† || 47 ιαδαι] ιησου B† | ρεγεμ A | γηρσωμ] σωγαρ B† | φαλεκ B | σαγαφ] -γαε B†: item in 49 || 48 σεβερ A | θαρχνα AV†] θαραμ B†, θαρχανα mu. || 49 μαρμηνα] μαδμ. A | σαουλ A | μαχαμηνα A | γαιβαα A(†)] -βαλ B | ασχα (cf. 4 11 Iud. 1 12. 13. 15)] αχσα A: cf. Ios. 15 16 || 50 σωβαρ B, sed in 52 etiam B -βαλ || 51 πατηρ βαιθλαεμ] pr. πατηρ βαιθ(α)λαμμων BAV† | βαιθλαεμ: sic B† in 54, sed in 51 B† βαιθαλαεμ; A in 51 βεθλεεμ, in 54 βαιθλεεμ; cf. 4 4 11 16 | αρ(ε)ιμ] μ > A | βαιθγαιδων B† || 52 αραα] αιω B† | εσ(ε)ι αμμανιθ] εσειρα μωναιω B† || 53 εμοσφ. B†] θυμασφας A†, ουμασφαε al. | πολ(ε)ις B†] καριαθ rel. | μ(ε)ιφ(ε)ιθ(ε)ιμ] ηφιθειν AV† | ησαμαθ(ε)ιμ et ημασαρα(ε)ιμ] -ειν A | οι εσθαωλαιοι] υιοι εσθααμ B† || 54 βαιθλ.: cf. 51 | νετωφαθι] μετ. B†, pr. και A | ιωαβ: cf. 16 | μαναθι *L*†] μαλαθει B†, μαναθ A | ησαρει B†] -ραει A || 55 γραμματεων] -των B, σωφηρειμ *L*† | ιαβες Ra.] ιαβις *L*†, γαμες B†, γαβης A; pr. εν A | θαργαθιιμ mu.] αργ. BA | σαμαθ.] pr. και A | εκ μεσημα B†] εξ αιμαθ A | ρηχαβ] β > B

πρωτότοκος Αμνων τῇ Αχιναμ τῇ Ιεζραηλίτιδι, ὁ δεύτερος Δανιηλ
2 τῇ Αβιγαια τῇ Καρμηλίᾳ, [2]ὁ τρίτος Αβεσσαλωμ υἱὸς Μωχα θυγα-
τρὸς Θολμαι βασιλέως Γεδσουρ, ὁ τέταρτος Αδωνια υἱὸς Αγγιθ,
3 [3]ὁ πέμπτος Σαφατια τῆς Αβιταλ, ὁ ἕκτος Ιεθρααμ τῇ Αγλα γυναικὶ
4 αὐτοῦ. [4]ἓξ ἐγεννήθησαν αὐτῷ ἐν Χεβρων, καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ
ἑπτὰ ἔτη καὶ ἑξάμηνον. καὶ τριάκοντα καὶ τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν
5 Ιερουσαλημ, [5]καὶ οὗτοι ἐτέχθησαν αὐτῷ ἐν Ιερουσαλημ· Σαμαα,
Σωβαβ, Ναθαν καὶ Σαλωμων, τέσσαρες τῇ Βηρσαβεε θυγατρὶ Αμι-
6 7 ηλ, [6]καὶ Ιβααρ καὶ Ελισαμα καὶ Ελιφαλετ [7]καὶ Ναγε καὶ Ναφαγ
9 καὶ Ιανουε [8]καὶ Ελισαμα καὶ Ελιαδα καὶ Ελιφαλετ, ἐννέα. [9]πάντες
υἱοὶ Δαυιδ πλὴν τῶν υἱῶν τῶν παλλακῶν, καὶ Θημαρ ἀδελφὴ αὐτῶν.
10 [10]Υἱοὶ Σαλωμων· Ροβοαμ, Αβια υἱὸς αὐτοῦ, Ασα υἱὸς αὐτοῦ,
11 Ιωσαφατ υἱὸς αὐτοῦ, [11]Ιωραμ υἱὸς αὐτοῦ, Οχοζια υἱὸς αὐτοῦ, Ιωας
12 υἱὸς αὐτοῦ, [12]Αμασιας υἱὸς αὐτοῦ, Αζαρια υἱὸς αὐτοῦ, Ιωαθαν υἱὸς
13 αὐτοῦ, [13]Αχαζ υἱὸς αὐτοῦ, Εζεκιας υἱὸς αὐτοῦ, Μανασσης υἱὸς
14 15 αὐτοῦ, [14]Αμων υἱὸς αὐτοῦ, Ιωσια υἱὸς αὐτοῦ. [15]καὶ υἱοὶ Ιωσια·
πρωτότοκος Ιωαναν, ὁ δεύτερος Ιωακιμ, ὁ τρίτος Σεδεκια, ὁ τέ-
16 ταρτος Σαλουμ. [16]καὶ υἱοὶ Ιωακιμ· Ιεχονιας υἱὸς αὐτοῦ, Σεδεκιας
17 18 υἱὸς αὐτοῦ. [17]καὶ υἱοὶ Ιεχονια-ασιρ· Σαλαθιηλ υἱὸς αὐτοῦ, [18]Μελ-
χιραμ καὶ Φαδαιας καὶ Σανεσαρ καὶ Ιεκεμια καὶ Ωσαμω καὶ Δε-
19 νεθι. [19]καὶ υἱοὶ Σαλαθιηλ· Ζοροβαβελ καὶ Σεμεϊ. καὶ υἱοὶ Ζοροβα-
20 βελ· Μοσολλαμος καὶ Ανανια, καὶ Σαλωμιθ ἀδελφὴ αὐτῶν, [20]καὶ
Ασουβε καὶ Οολ καὶ Βαραχια καὶ Ασαδια καὶ Ασοβαεσδ, πέντε.
21 [21]καὶ υἱοὶ Ανανια· Φαλλετια, καὶ Ισαια υἱὸς αὐτοῦ, Ραφαια υἱὸς
αὐτοῦ, Ορνα υἱὸς αὐτοῦ, Αβδια υἱὸς αὐτοῦ, Σεχενια υἱὸς αὐτοῦ.
22 [22]καὶ υἱὸς Σεχενια· Σαμαια. καὶ υἱοὶ Σαμαια· Χαττους καὶ Ιωηλ

3 1 ιεζραηλ. Sixt.] ιζρ. V†, ισρ. BA | δανιηλ unus cod.] δαμν. B†; δαλουια A: cf. Regn. II **3** 3 || **2** θολμαι mu.] θοαμαι B†, -μει A | γεδσουρ] δ > A: cf. **2** 23 || **3** σαφατια Ra.] β pro φ B†, -τιας A pl. | αβιταλ] σαβ. B† | ιεθρααμ mu.] -ραμ AV†, ιθαραμ B† | αγλα] γ > B† || **4** και $1^0 \frown 3^0$ B† || **5** σαμαα] -μαν B† | σωβαβ] -αν B† | και ult. > A || **6** ιβααρ Ra.] βααρ B†, ιεβααρ A | ελισαμα] α $1^0 \frown 2^0$ B† | ελιφαλετ] -φαληθ B(†), sed in 8 B† -φαλα || **7** ναγαι B | ναφαγ Ra.] -φαθ B†, -φεγ A | ιανουε B†] ιαφιε A || **8** ελιαδα pl.] ελειδα B†, ελιεδα A† | ελιφαλετ: cf. 6 || **9** αδελφη] pr. η A || **10** υιος 1^0] pr. ο A† || **11** οχοζια(uel -ας) pl.] οζεια B†, οζιας AV† || **12** αζαρια B†] -ιας A, οζιας *L* | ιωναθαν A || **13** αχας B: cf. II **27** 9 || **14** αμων *L*] αμνων B*†; αμως AB^c: cf. Regn. IV **21** 18 Par. II **33** 20 | ιωσ(ε)ια B†] ιωσιας rel. || **15** σεδεκια B†] -ας rel. | σαλλουμ A: cf. **2** 40 || **17** ιεχονιου A || **18** φαλδαιας B† | ιεκεμια compl.] -κενια BA | ωσαμωθ B | δενεθ(ε)ι B†] ναβαδιας A^r mu., ναδαβιας V, ναδαβια *L*† || **19** σαλαθιηλ] φαδαια *L*: cf. 𝔐 et Esdr. II **5** 2 Agg. **1** 1 Matth. **1** 12 etc. | ζοροβαβελ $1^0 \frown 2^0$ B | μοσολοαμος B† | σαλωμ(ε)ιθ *L*†] -μεθ(ε)ι BA || **20** ασουβε] ασεβα A | οολ] οσα B† | βαραχιαι B† | ασοβαεσδ] αροβασοκ B† || **21** φαλλετι B† | ισαια Ra.] ισαβα B†, ιεσεια A | ραφαια] -φαλ B(†) | σεχενιας A || **22** σαμαια 1^0] ι > B*† | υιοι mu.] υιος BAV | χεττους A

καὶ Μαρι καὶ Νωαδια καὶ Σαφαθ, ἕξ. [23]καὶ υἱοὶ Νωαδια· Ελιθεναν 23
καὶ Εζεκια καὶ Εζρικαμ, τρεῖς. [24]καὶ υἱοὶ Ελιθεναν· Οδουια καὶ 24
Ελιασιβ καὶ Φαλαια καὶ Ακουν καὶ Ιωαναν καὶ Δαλαια καὶ Ανανι,
ἑπτά.

[1]Καὶ υἱοὶ Ιουδα· Φαρες, Αρσων καὶ Χαρμι καὶ Ωρ, Σουβαλ 4
[2]καὶ Ραια υἱὸς αὐτοῦ· καὶ Σουβαλ ἐγέννησεν τὸν Ιεθ, καὶ Ιεθ ἐγέν- 2
νησεν τὸν Αχιμι καὶ τὸν Λααδ· αὗται αἱ γενέσεις τοῦ Σαραθι.
[3]καὶ οὗτοι υἱοὶ Αιταμ· Ιεζραηλ καὶ Ραγμα καὶ Ιαβας, καὶ ὄνομα 3
ἀδελφῆς αὐτῶν Εσηλεββων. [4]καὶ Φανουηλ πατὴρ Γεδωρ, καὶ Αζηρ 4
πατὴρ Ωσαν. οὗτοι υἱοὶ Ωρ τοῦ πρωτοτόκου Εφραθα πατρὸς
Βαιθλαεμ. [5]καὶ τῷ Σαουρ πατρὶ Θεκωε ἦσαν δύο γυναῖκες, Αωδα 5
καὶ Θοαδα. [6]καὶ ἔτεκεν αὐτῷ Αωδα τὸν Ωχαζαμ καὶ τὸν Ηφαδ 6
καὶ τὸν Θαιμαν καὶ τὸν Ασθηραν· πάντες οὗτοι υἱοὶ Αωδας. [7]καὶ 7
υἱοὶ Θοαδα· Σαρεθ καὶ Σααρ καὶ Εθναν. [8]καὶ Κως ἐγέννησεν 8
τὸν Ενωβ καὶ τὸν Σαβηβα. καὶ γεννήσεις ἀδελφοῦ Ρηχαβ υἱοῦ
Ιαριμ. — [9]καὶ ἦν Ιγαβης ἔνδοξος ὑπὲρ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· 9
καὶ ἡ μήτηρ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ιγαβης λέγουσα Ἔτεκον
ὡς γαβης. [10]καὶ ἐπεκαλέσατο Ιγαβης τὸν θεὸν Ισραηλ λέγων Ἐὰν 10
εὐλογῶν εὐλογήσῃς με καὶ πληθύνῃς τὰ ὅριά μου καὶ ᾖ ἡ χείρ
σου μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ ποιήσεις γνῶσιν τοῦ μὴ ταπεινῶσαί με. καὶ
ἐπήγαγεν ὁ θεὸς πάντα, ὅσα ᾐτήσατο. — [11]καὶ Χαλεβ πατὴρ Ασχα 11
ἐγέννησεν τὸν Μαχιρ· οὗτος πατὴρ Ασσαθων. [12]καὶ Ασσαθων 12
ἐγέννησεν τὸν Βαθρεφαν καὶ τὸν Φεσσηε καὶ τὸν Θανα πατέρα

22 και 4^0 > AV† | μαρ(ε)ι B†] βερια A | σαφαθ B†] -φατ A || 23 ελ(ε)ιθεναν: sic B† in 24 et in 7 8(-θαιναν), sed in 3 23 B† -θανα; A ubique ελιωηναι (in 3 24 ελιωνναι); cf. 4 36 8 20 | εζρ(ε)ικαμ] -καν B, εσρ. A || 24 οδουια unus cod. cum B cognatus (cf. 27 9 Esdr. II 20 19)] ωδ. A, οδολια B† | ελιασ(ε)ιβ] ελι > B† | φαλαια] φαρα B | ακουν L^p†] ιακ. B†, ακκουβ A | ιωαναμ A† | δαλααια B† | ανανι] μανει B†

4 1 και 1^0 > AVL† | αρσων B†] εσρωμ AVmu., εσρων pau.: cf. 2 5 | σουβαλ] pr. και A || 2 ραια Ra. (cf. Esdr. II 2 47)] ραδα B†, ρεια A | αχ(ε)ιμ(ε)ι B†] -μαι A^s | λααδ L†] λααθ B, λαδ A | σαραθ(ε)ι] σ > B || 3 αιταν B† | ιεζραηλ V] αζραηλ B†, ιεζριηλ A† (ρι sup. ras.) | ραγμα B†] ιεσμα A | ιαβας B†] ιγαβης A: cf. 9. 10 | εσηλεββων B†] εσηλλελφων AV$^{(\dagger)}$ || 4 αζηρ B†] εζερ A | του > A | βαιθλαεμ] -λαδεν B†: cf. 2 51 || 5 σαουρ unus cod. cum B cognatus] σαρα B†, ασχουρ A | θεκωμ A† | αωδα B†] αλαα A | θοαδα B†] νοορα A || 6 αωδα B†] νοερα L†, η νοορα A | ωχαζαμ] ωχαια B† | ηφαδ Vpl.] -αλ BA†, αφερ L† | ασθηραν Ra.] θ > B†, ν > A | αωδας B†] νοορα A || 7 θοαδα B† (B*† λ pro θ)] αλαα A | εθναν L] σεννων B†, εθναδι AV† || 8 κως V] κωε BA | ενωβ pl.] εννων B†, εγνωβ AV† | σαβηβα L†] -βαθα B†, σωβηβα A || 9 ιγαβης 1^0 etiam A, sed 2^0 A ιαγβης, in 10 A γαβης || 10 η 1^0 Sixt. (cf. L† η χειρ σου η pro η η χ. σου)] ην rel. | ποιησεις] -σης B | μη > B*A† || 11 ασχας A || 12 και ασσαθων > B† | βαθρεφαν Ra.] ν > A, βαθραιαν B† | φεσσηε unus cod. cum B cognatus] β pro φ B†, φεσση A | θανα] θαιμαν B†

πόλεως Ναας ἀδελφοῦ Εσελων τοῦ Κενεζι· οὗτοι ἄνδρες Ρηφα.
13 [13]καὶ υἱοὶ Κενεζ· Γοθονιηλ καὶ Σαραια. καὶ υἱοὶ Γοθονιηλ· Αθαθ.
14 [14]καὶ Μαναθι ἐγέννησεν τὸν Γοφερα. καὶ Σαραια ἐγέννησεν τὸν
15 Ιωαβ πατέρα Αγεαδδαϊρ, ὅτι τέκτονες ἦσαν. [15]καὶ υἱοὶ Χαλεβ υἱοῦ
16 Ιεφοννη· Ηρα, Αλα καὶ Νοομ. καὶ υἱοὶ Αλα· Κενεζ. [16]καὶ υἱὸς
17 αὐτοῦ Γεσεηλ, Αμηαχι καὶ Ζαφα καὶ Ζαιρα καὶ Εσεραηλ. [17]καὶ
υἱοὶ Εσρι· Ιεθερ, Μωραδ καὶ Αφερ καὶ Ιαλων. καὶ ἐγέννησεν Ιεθερ
18 τὸν Μαρων καὶ τὸν Σεμαι καὶ τὸν Μαρεθ πατέρα Εσθεμων. [18]καὶ
ἡ γυνὴ αὐτοῦ (αὕτη Αδια) ἔτεκεν τὸν Ιαρεδ πατέρα Γεδωρ καὶ
τὸν Αβερ πατέρα Σωχων καὶ τὸν Ιεκθιηλ πατέρα Ζανω· καὶ οὗτοι
19 υἱοὶ Γελια θυγατρὸς Φαραω, ἣν ἔλαβεν Μωρηδ. [19]καὶ υἱοὶ γυναικὸς
τῆς Ιδουιας ἀδελφῆς Ναχεμ. καὶ Δαλια πατὴρ Κεϊλα, καὶ Σεμειων
πατὴρ Ιωμαν. καὶ υἱοὶ Ναημ πατρὸς Κεϊλα· Αγαρμι καὶ Εσθεμωη
20 Μαχαθι. [20]καὶ υἱοὶ Σεμιων· Αμνων καὶ Ρανα, υἱὸς Αναν καὶ Θι-
λων. καὶ υἱοὶ Ισεϊ· Ζωαθ καὶ υἱοὶ Ζωαθ.
21 [21]Υἱοὶ Σηλωμ υἱοῦ Ιουδα· Ηρ πατὴρ Ληχα καὶ Λααδα πατὴρ
22 Μαρησα καὶ γενέσεις οἰκιῶν εφραθ αβακ τῷ οἴκῳ Εσοβα [22]καὶ Ιω-
ακιμ καὶ ἄνδρες Χωζηβα καὶ Ιωας καὶ Σαραφ, οἳ κατῴκησαν ἐν
23 Μωαβ· καὶ ἀπέστρεψεν αὐτοὺς αβεδηριν αθουκιιν. [23]οὗτοι κεραμεῖς
οἱ κατοικοῦντες ἐν Ναταϊμ καὶ Γαδηρα· μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῇ
βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐνίσχυσαν καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ.
24 [24]Υἱοὶ Συμεων· Ναμουηλ καὶ Ιαμιν, Ιαριβ, Ζαρε, Σαουλ· [25]Σα-
25

12 εσελωμ A(†) | χενεζει B† | ρηφα] ρηχαβ BL(†) || 14 γοφορα A | σαρια A†, sed in 13 etiam A σαραια: cf. 36 | ιωαβ] ιωβαβ BL | αγεαδδα(ε)ιρ B†] γης ρασειμ A || 15 υιοι 1^0] υιου B† | ηρα] ηρ B | αλα bis] 1^0 αδαι, 2^0 αδα B† | νοομ] ναμ A || 16 υιος αυτου B†] υιοι Amu., υιοι αυτου L† | γεσεηλ B†] ιαλλεληλ AV | αμηαχ(ε)ι B†] ζιφ pl., ζιφλι AV† | ζαφα B†] ζαιφα A†, ζεφα Vmu. | και paenult. > L† | ζαιρα B†] θηρια AV, θειρια mu., εθρια uel αιθρια L† | ισεραηλ B† || 17 εσρ(ε)ι] εζρι A | ιεθερ: sic 2^0 etiam B, sed 1^0 B† ιεθερει | μωραδ] πωρ. B† | αφερ] γαφερ AV† | ιαλων] αμων B(†) | μαρων mu.] μαιων BA† | σεμαι mu.] σεμεν B†, σεμμαι AV | μαρεθ B†] ναρε(α) L†, ιεσβα Vpl., ιεσαβα A† | εσθαιμων B† || 18 αδ(ε)ια] αιδια compl., ιδια AV† | αβερ] αβεισα B† | ιεκθιηλ] χετιηλ B† | ζανω pl.] -νωε L†, ζανων V†, ζαμων BA† | γελια B†] βεθθια A | μωρηδ] νωρωηλ B† || 19 ιδουιας] ιουδαιας A, ιδουμαιας mu. | ναχεμ] -εθ B†: cf. 1 37 | δαλια] δανα AV†, δαλειλα B† | σεμειων] σεμεγων B†, σωμειων A† | υιοι ναημ] μαναημ B† | αγαρμι Ra.] αταμει B†, ο γαρμι L†, ο ταρμι A | εσθεμωη mu.] pr. ι AV†, εσθαιμωνη B† | μαχαθι pl.] -θα A†, νωχαθει B† || 20 ρανα Ra.] ανα B†, ραννων A, ρεννα L† | αναν] φανα B† | θιλων] ινων B† | ισει Ra.] ιεσθι L†, σεει B†, ες A: cf. 5 24 | ζωαθ bis: sic 1^0 unus cod. cum B cognatus, sed B† 1^0 ζωαν, ambo 2^0 ζωαβ; bis ζαωθ L†; bis ζωχαθ Amu. || 21 ληχα B† (sim. L†)] ληχαδ Amu. | λααδα] μαδαθ B† | μαρησα] μαιχα B† | εφραθ αβακ B†] εβδαθ αββους Amu. || 22 χωζηβα] σωχηθα B† | και ιωας] ιωαδα B† | σαραφ] σαια B† | αβεδδηριν αθουκιειμ A || 23 νατα(ε)ιμ Ra.] ν om. omnes mss., αζαειμ B† | γαδηρα] γαβαηρα B† || 24 ιαρ(ε)ιβ] -ειν B† | ζαρε compl.] -ρες B†, -ραε A, ζαρα L†

λεμ υἱὸς αὐτοῦ, Μαβασαμ υἱὸς αὐτοῦ, Μασμα υἱὸς αὐτοῦ, 26 Αμου- 26
ηλ υἱὸς αὐτοῦ, Σαβουδ υἱὸς αὐτοῦ, Ζακχουρ υἱὸς αὐτοῦ, Σεμεϊ
υἱὸς αὐτοῦ. 27 καὶ τῷ Σεμεϊ υἱοὶ ἑκκαίδεκα καὶ θυγατέρες τρεῖς· 27
καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν οὐκ ἦσαν υἱοὶ πολλοί· καὶ πᾶσαι αἱ πα-
τριαὶ αὐτῶν οὐκ ἐπλεόνασαν ὡς υἱοὶ Ιουδα. 28 καὶ κατῴκησαν ἐν 28
Βηρσαβεε καὶ Σαμα καὶ Μωλαδα καὶ Εσηρσουαλ 29 καὶ ἐν Βαλαα 29
καὶ Βοασομ καὶ Θουλαδ 30 καὶ Βαθουηλ καὶ Ερμα καὶ Σεκλαγ 31 καὶ 30 31
Βαιθμαρχαβωθ καὶ ἥμισυ Σωσιμ καὶ οἶκον Βαρουμσεωριμ· αὗται
πόλεις αὐτῶν ἕως βασιλέως Δαυιδ. 32 καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν· Αιταμ 32
καὶ Ηνρεμμων καὶ Θοκκαν καὶ Αισαν, πόλεις πέντε. 33 καὶ πᾶσαι 33
αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν κύκλῳ τῶν πόλεων τούτων ἕως Βααλ· αὕτη ἡ
κατάσχεσις αὐτῶν καὶ ὁ καταλοχισμὸς αὐτῶν. — 34 καὶ Μοσωβαβ 34
καὶ Ιεμολοχ καὶ Ιωσια υἱὸς Αμασια 35 καὶ Ιωηλ (καὶ οὗτος υἱὸς 35
Ισαβια), υἱὸς Σαραια, υἱὸς Ασιηλ 36 καὶ Ελιωηναι καὶ Ιακαβα καὶ 36
Ιασουια καὶ Ασαια καὶ Εδιηλ καὶ Ισμαηλ καὶ Βαναια 37 καὶ Ζουζα 37
υἱὸς Σεφεϊ υἱοῦ Αλλων υἱοῦ Ιεδια υἱοῦ Σαμαρι υἱοῦ Σαμαιου.
38 οὗτοι οἱ διελθόντες ἐν ὀνόμασιν ἀρχόντων ἐν ταῖς γενέσεσιν 38
αὐτῶν· καὶ ἐν οἴκοις πατριῶν αὐτῶν ἐπληθύνθησαν εἰς πλῆθος.
39 καὶ ἐπορεύθησαν ἕως τοῦ ἐλθεῖν Γεραρα ἕως τῶν ἀνατολῶν τῆς 39
Γαι τοῦ ζητῆσαι νομὰς τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν· 40 καὶ εὗρον νομὰς 40
πίονας καὶ ἀγαθάς, καὶ ἡ γῆ πλατεῖα ἐναντίον αὐτῶν καὶ εἰρήνη
καὶ ἡσυχία, ὅτι ἐκ τῶν υἱῶν Χαμ τῶν κατοικούντων ἐκεῖ ἔμπρο-
σθεν. 41 καὶ ἦλθοσαν οὗτοι οἱ γεγραμμένοι ἐπ᾿ ὀνόματος ἐν ἡμέραις 41
Εζεκιου βασιλέως Ιουδα καὶ ἐπάταξαν τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ τοὺς
Μιναίους, οὓς εὕροσαν ἐκεῖ, καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτοὺς ἕως τῆς
ἡμέρας ταύτης καὶ ᾤκησαν ἀντ᾿ αὐτῶν, ὅτι νομαὶ τοῖς κτήνεσιν
αὐτῶν ἐκεῖ. 42 καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν Συμεων ἐπορεύθησαν 42
εἰς ὄρος Σηιρ ἄνδρες πεντακόσιοι, καὶ Φαλεττια καὶ Νωαδια καὶ

25 μαβασαμ B†] -σαν A, βασεμαμ uel sim. *L*† || 26 init. — αυτου 3^{0} > B† || 27 και 1^{0} > B† || 28 σαμαα AV† | μωαλδα B† | εσηρσουαλ Ra.] εσερσ. A, εσηρεουλαβ B† || 29 και εν βαλαα] αβελλα B† (pr. και B^{c}) | βοασομ] βοοσαλ B† | θουλαδ pau.] -λαεμ B†, θωλαδ A || 30 βαθουηλ mu.] -ουν B†, -ουλ AV | σεκλαγ Ra.] ωκλα B†, εν σικελαγ A || 31 βαιθμαρχαβωθ] pr. εν A, -ρειμωθ B† | σωσιμ Gra.] εωσιμ A, σεσοραμ B† | βραουμσεωρειμ B† || 32 και 1^{0}] + αι A^{c} | αιταμ] -ταν BAV† | ηνρεμμων] ην > BL^{p}† | θοκκαν unus cod. cum B cognatus] ν > B†, θοχχαν A | αισαρ B† || 33 αι > B† | κυκλω] pr. των A | βααλ] βαλατ B†, βαλααδ *L*† | η > B† || 34 ιεμολοχ B†] αμαληκ(uel -ηχ) rel. | ιωσιας A || 35 ουτος B*† (= היא, cf. 9 8 11 34 Esdr. II 4 9)] αυτος compl., ιηου AB^{c}, ρηου *L*† | σαραια] -ρααυ B† || 36 ελιωηναι duo codd. (cf. 3 23)] η > B, -ωνηι A | ιωκαβα B† | ασαια] ασια B†: cf. 14 | και εδιηλ — 37 σεφει] υιοι αωσαλ υιου σαφαλ B† || 37 σεφειν A† | αλλων] αμων B† | ιεδια Vmu.] ιδια B†, εδια A | σαμαρ(ε)ι *L*†] σαμαρ B†, -ριου A | σαμαιου] συμεων B†: ex 24 || 38 διελθοντες] θ > B† || 40 π(ε)ιονας] πλει. AB^{c} || 41 οι *L*] > BAV | οικους] οικητορας A || 42 φαλαεττεια B†

43 Ραφαια καὶ Οζιηλ υἱοὶ Ιεσι ἄρχοντες αὐτῶν· [43]καὶ ἐπάταξαν τοὺς
καταλοίπους τοὺς καταλειφθέντας τοῦ Αμαληκ καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
5 [1]Καὶ υἱοὶ Ρουβην πρωτοτόκου Ισραηλ, ὅτι οὗτος ὁ πρωτότοκος,
καὶ ἐν τῷ ἀναβῆναι ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔδωκεν εὐ-
λογίαν αὐτοῦ τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ιωσηφ υἱῷ Ισραηλ, καὶ οὐκ ἐγενεα-
2 λογήθη εἰς πρωτοτόκια· [2]ὅτι Ιουδας δυνατὸς ἰσχύι καὶ ἐν τοῖς
ἀδελφοῖς αὐτοῦ καὶ εἰς ἡγούμενον ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἡ εὐλογία τοῦ
3 Ιωσηφ. [3]υἱοὶ Ρουβην πρωτοτόκου Ισραηλ· Ενωχ καὶ Φαλλους,
4 Αρσων καὶ Χαρμι. [4]υἱοὶ Ιωηλ· Σεμεϊ καὶ Βαναια υἱὸς αὐτοῦ. καὶ
5 υἱοὶ Γουγ υἱοῦ Σεμεϊ· [5]υἱὸς αὐτοῦ Μιχα, υἱὸς αὐτοῦ Ρηχα, υἱὸς
6 αὐτοῦ Βααλ, [6]υἱὸς αὐτοῦ Βεηρα, ὃν μετῴκισεν Θαγλαθφαλνασαρ
7 βασιλεὺς Ασσουρ· οὗτος ἄρχων τῶν Ρουβην. [7]καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
τῇ πατριᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς καταλοχισμοῖς αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐ-
8 τῶν· ὁ ἄρχων Ιωηλ καὶ Ζαχαρια [8]καὶ Βαλεκ υἱὸς Οζουζ υἱὸς
Σαμα υἱὸς Ιωηλ· οὗτος κατῴκησεν ἐν Αροηρ καὶ ἐπὶ Ναβαυ καὶ
9 Βεελμαων [9]καὶ πρὸς ἀνατολὰς κατῴκησεν ἕως ἐρχομένων τῆς ἐρή-
μου ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου, ὅτι κτήνη αὐτῶν πολλὰ ἐν γῇ
10 Γαλααδ. [10]καὶ ἐν ἡμέραις Σαουλ ἐποίησαν πόλεμον πρὸς τοὺς
παροίκους, καὶ ἔπεσον ἐν χερσὶν αὐτῶν κατοικοῦντες ἐν σκηναῖς
ἕως πάντες κατ' ἀνατολὰς τῆς Γαλααδ.
11 [11]Υἱοὶ Γαδ κατέναντι αὐτῶν κατῴκησαν ἐν τῇ Βασαν ἕως Σελ-
12 χα. [12]Ιωηλ ὁ πρωτότοκος, καὶ Σαφαμ ὁ δεύτερος, καὶ Ιανι ὁ γραμ-
13 ματεὺς ἐν Βασαν. [13]καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν
αὐτῶν· Μιχαηλ, Μοσολλαμ καὶ Σεβεε καὶ Ιωρεε καὶ Ιαχαν καὶ
14 Ζουε καὶ Ωβηδ, ἑπτά. [14]οὗτοι υἱοὶ Αβιχαιλ υἱοῦ Ουρι υἱοῦ Ιδαι
υἱοῦ Γαλααδ υἱοῦ Μιχαηλ υἱοῦ Ισαι υἱοῦ Ιουρι υἱοῦ Ζαβουχαμ
15 16 [15]υἱοῦ Αβδιηλ υἱοῦ Γουνι· ἄρχων οἴκου πατριῶν. [16]κατῴκουν ἐν

42 ιεσ(ε)ι] ιεσθεν B† || 43 τους καταλοιπους/τους καταλειφθ.] tr. B | και κατωκ. εκει > B†

5 1 πρωτοτοκος] + αυτου A† | ιωσηφ] pr. τω A || 2 και 1^0 > *L*† || 3 init.] pr. και AV*L*p† | αρσων B†] ασρων compl., εσρων A†, εσρωμ V†, ασρωμ rel.: cf. 2 5 || 4 σεμειν 1^0 A†, sed 2^0 etiam A σεμεει || 5 μιχα] ηχα B† ρηχα] ραια *L*† | βααλ] ιωηλ B || 6 βεηρα] βεηλ B† | θαλγαβανασαρ B†: cf. 20 || 7 αδελφοι] pr. οι A | πατρια] -ιδι B | γενεσεις] -σιν B† || 8 βαλεκ B(†)] βαλαα *L*†, βαλε A pl. | βεελμασσων B† || 9 αυτων] ν > B || 10 εποιησαντο A† | εως > compl.; *L*† επι παντος προσωπου ανατολων pro εως — ανατολας || 11 σελχα] σ > B*L* || 12 ο 1^0 > B | σαφαμ] σαβατ B† | ιανι mu.] -νειν B†, -ναι A || 13 μοσολλαμ] λ 2^0 > B, pr. και A | σεβεε B†] σοβαεε V, σοβαθε A† | ιωρες A† | ιαχαν] χιμα B† | ωβηδ] ιωβ. A | επτα] οκτω B*† || 14 αβιχαιλ Ra.] -χαια BA, αβιελ compl., αβιηλ *L*†: cf. 2 29 | υιου 1^0] υιοι B | ιδαι B(†)] ιαδαι V, αδαι A | ισαι B†] ιεσσαι A | ιουρ(ε)ι B†] ιεδδαι A | ζαβουχαμ B†] αχιβουζ A, βουζ αδελφου compl.: cf. 𝔐 14/15 || 15 αβδεηλ B† || 16 κατοικων B†

Γαλααδ, ἐν Βασαν καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν καὶ πάντα τὰ περί-
χωρα Σαρων ἕως ἐξόδου. [17]πάντων ὁ καταλοχισμὸς ἐν ἡμέραις 17
Ιωαθαμ βασιλέως Ιουδα καὶ ἐν ἡμέραις Ιεροβοαμ βασιλέως Ισραηλ.
[18]Υἱοὶ Ρουβην καὶ Γαδ καὶ ἥμισυ φυλῆς Μανασση ἐξ υἱῶν δυ- 18
νάμεως, ἄνδρες αἴροντες ἀσπίδας καὶ μάχαιραν καὶ τείνοντες τό-
ξον καὶ δεδιδαγμένοι πόλεμον, τεσσαράκοντα καὶ τέσσαρες χιλιάδες
καὶ ἑπτακόσιοι καὶ ἑξήκοντα ἐκπορευόμενοι εἰς παράταξιν. [19]καὶ 19
ἐποίουν πόλεμον μετὰ τῶν Αγαρηνῶν καὶ Ιτουραίων καὶ Ναφι-
σαίων καὶ Ναδαβαίων [20]καὶ κατίσχυσαν ἐπ᾿ αὐτῶν, καὶ ἐδόθησαν 20
εἰς χεῖρας αὐτῶν οἱ Αγαραῖοι καὶ πάντα τὰ σκηνώματα αὐτῶν,
ὅτι πρὸς τὸν θεὸν ἐβόησαν ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῖς,
ὅτι ἤλπισαν ἐπ᾿ αὐτόν. [21]καὶ ᾐχμαλώτευσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, 21
καμήλους πεντακισχιλίας καὶ προβάτων διακοσίας πεντήκοντα χιλι-
άδας, ὄνους δισχιλίους καὶ ψυχὰς ἀνδρῶν ἑκατὸν χιλιάδας· [22]ὅτι 22
τραυματίαι πολλοὶ ἔπεσον, ὅτι παρὰ τοῦ θεοῦ ὁ πόλεμος. καὶ κατ-
ῴκησαν ἀντ᾿ αὐτῶν ἕως τῆς μετοικεσίας.
[23]Καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς Μανασση κατῴκησαν ἐν τῇ γῇ ἀπὸ Βα- 23
σαν ἕως Βααλερμων καὶ Σανιρ καὶ ὄρος Αερμων· καὶ ἐν τῷ Λι-
βάνῳ αὐτοὶ ἐπλεονάσθησαν. [24]καὶ οὗτοι ἀρχηγοὶ οἴκου πατριῶν 24
αὐτῶν· Οφερ καὶ Ισεϊ καὶ Ελιηλ καὶ Εσδριηλ καὶ Ιερμια καὶ Ωδουια
καὶ Ιεδιηλ, ἄνδρες ἰσχυροὶ δυνάμει, ἄνδρες ὀνομαστοί, ἄρχοντες
τῶν οἴκων πατριῶν αὐτῶν.
[25]Καὶ ἠθέτησαν ἐν θεῷ πατέρων αὐτῶν καὶ ἐπόρνευσαν ὀπίσω 25
θεῶν λαῶν τῆς γῆς, οὓς ἐξῆρεν ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.
[26]καὶ ἐπήγειρεν ὁ θεὸς Ισραηλ τὸ πνεῦμα Φαλωχ βασιλέως Ασσουρ 26
καὶ τὸ πνεῦμα Θαγλαθφαλνασαρ βασιλέως Ασσουρ, καὶ μετῴκισεν
τὸν Ρουβην καὶ τὸν Γαδδι καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασση καὶ ἤγα-
γεν αὐτοὺς εἰς Χαλαχ καὶ Χαβωρ καὶ ἐπὶ ποταμὸν Γωζαν ἕως τῆς
ἡμέρας ταύτης.
[27]Υἱοὶ Λευι· Γεδσων, Κααθ καὶ Μεραρι. [28]καὶ υἱοὶ Κααθ· Αμ- 27 28
βραμ καὶ Ισσααρ, Χεβρων καὶ Οζιηλ. [29]καὶ υἱοὶ Αμβραμ· Ααρων 29
καὶ Μωυσῆς καὶ Μαριαμ. καὶ υἱοὶ Ααρων· Ναδαβ καὶ Αβιουδ, Ελε-

16 γαλααμ B† | βασαμ B† | σαρων] γεριαμ B† || 17 ιωθαν A† || 18 γαδ] γαδδι A: cf. 26 | τεινοντες] pr. εν A | τεσσαρακοντα .. τεσσαρες] tr. A | και ult. > A || 19 αγαραιων A: cf. 20 | ιτουραιων] τουραιαν B† | ναφεισαδαιων B† || 20 αγεραιοι B†, αγοραιοι A†, αγαρηνοι *L*†: cf. 19 || 23 εν τη γη] > B†, τη > A† | βααλερμων] βαιλειμ B*†, βααλειμ Bc† || 24 ισει Ra.] σεει B†, ιεσει A: cf. 4 20 | εσδριηλ] εζρ. V*L*†, ιεζρ. A† | ιερεμια AV(†): cf. 12 5 | ιεδιηλ] ιελειηλ B† || 25 λαων] pr. των A || 26 φαλως A† | θαγναφαμασαρ B†: cf. 6 | χαλαχ Ra.] χααχ B†, α(λ)λαν *L*†, χαλα A | γωζαν] χωζαρ B† || 27 μαραρει B*†: item B*† in 6 1.4, B† in 23 6, sed in 6 29.48.62 23 21 etc. etiam B μεραρει; cf. 6 32 Idt. 16 6 || 28 αμραμ A: sic ubique || 29 αμβραν B*†, sed ceteris locis αμβραμ

30 αζαρ καὶ Ιθαμαρ. [30]Ελεαζαρ ἐγέννησεν τὸν Φινεες, Φινεες ἐγέν-
31 νησεν τὸν Αβισου, [31]Αβισου ἐγέννησεν τὸν Βωκαι, Βωκαι ἐγέννη-
32 σεν τὸν Οζι, [32]Οζι ἐγέννησε τὸν Ζαραια, Ζαραια ἐγέννησεν τὸν
33 Μαριηλ, [33]καὶ Μαριηλ ἐγέννησεν τὸν Αμαρια, καὶ Αμαρια ἐγέννη-
34 σεν τὸν Αχιτωβ, [34]καὶ Αχιτωβ ἐγέννησεν τὸν Σαδωκ, καὶ Σαδωκ
35 ἐγέννησεν τὸν Αχιμαας, [35]καὶ Αχιμαας ἐγέννησεν τὸν Αζαρια, καὶ
36 Αζαριας ἐγέννησεν τὸν Ιωαναν, [36]καὶ Ιωανας ἐγέννησεν τὸν Αζα-
ριαν· οὗτος ἱεράτευσεν ἐν τῷ οἴκῳ, ᾧ ᾠκοδόμησεν Σαλωμων ἐν
37 Ιερουσαλημ. [37]καὶ ἐγέννησεν Αζαρια τὸν Αμαρια, καὶ Αμαρια ἐγέν-
38 νησεν τὸν Αχιτωβ, [38]καὶ Αχιτωβ ἐγέννησεν τὸν Σαδωκ, καὶ Σαδωκ
39 ἐγέννησεν τὸν Σαλωμ, [39]καὶ Σαλωμ ἐγέννησεν τὸν Χελκιαν, καὶ
40 Χελκιας ἐγέννησεν τὸν Αζαρια, [40]καὶ Αζαριας ἐγέννησεν τὸν Σα-
41 ραια, καὶ Σαραιας ἐγέννησεν τὸν Ιωσαδακ. [41]καὶ Ιωσαδακ ἐπορεύθη
ἐν τῇ μετοικίᾳ μετὰ Ιουδα καὶ Ιερουσαλημ ἐν χειρὶ Ναβουχοδονοσορ.
6 [1]Υἱοὶ Λευι· Γεδσων, Κααθ καὶ Μεραρι. [2]καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα
3 τῶν υἱῶν Γεδσων· Λοβενι καὶ Σεμεϊ. [3]υἱοὶ Κααθ· Αμβραμ καὶ
4 Ισσααρ, Χεβρων καὶ Οζιηλ. [4]υἱοὶ Μεραρι· Μοολι καὶ Ομουσι. —
5 καὶ αὗται αἱ πατριαὶ τοῦ Λευι κατὰ πατριὰς αὐτῶν· [5]τῷ Γεδσων·
6 τῷ Λοβενι υἱῷ αὐτοῦ Ιεεθ υἱὸς αὐτοῦ, Ζεμμα υἱὸς αὐτοῦ, [6]Ιωαχ
υἱὸς αὐτοῦ, Αδδι υἱὸς αὐτοῦ, Ζαρα υἱὸς αὐτοῦ, Ιεθρι υἱὸς αὐτοῦ.
7 — [7]υἱοὶ Κααθ· Αμιναδαβ υἱὸς αὐτοῦ, Κορε υἱὸς αὐτοῦ, Ασιρ υἱὸς
8 αὐτοῦ, [8]Ελκανα υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Αβιασαφ υἱὸς αὐτοῦ, Ασιρ υἱὸς
9 αὐτοῦ, [9]Θααθ υἱὸς αὐτοῦ, Ουριηλ υἱὸς αὐτοῦ, Οζια υἱὸς αὐτοῦ,
10 11 Σαουλ υἱὸς αὐτοῦ. [10]καὶ υἱοὶ Ελκανα· Αμασι καὶ Αχιμωθ, [11]Ελκα-
12 να υἱὸς αὐτοῦ, Σουφι υἱὸς αὐτοῦ καὶ Νααθ υἱὸς αὐτοῦ, [12]Ελιαβ
13 υἱὸς αὐτοῦ, Ιδαερ υἱὸς αὐτοῦ, Ελκανα υἱὸς αὐτοῦ. [13]υἱοὶ Σαμουηλ·
14 ὁ πρωτότοκος Σανι καὶ Αβια. — [14]υἱοὶ Μεραρι· Μοολι, Λοβενι

31 βωκαι 1^0 (uel βω και) pau. (cf. **6** 36)] βωε και B†, βωκαι και A; pro βωκαι 2^0 praebent βω duo codices cum B cognati, βωε B† || **32** ζαραια bis B†] 1^0 -ραιαν AV, 2^0 -ραιας V, -ριας A† | μαρ(ε)ιηλ B†] μαραιωθ A: item in 33, cf. **6** 37 || **33** αμαριαν et αμαριας A: item in 37 || **35** αζαρια: sic B† hic (1^0) et in 37. 39, sed in 35^2. 36. 40 B -ιας uel -ιαν; A pl. ubique -ιας uel -ιαν | ιωανας (sic) B† || **38** σαλωμ B†] σελλουμ A pl.: item in 39, cf. **7** 13 **9** 17 || **40** σαραια B†] -αιαν rel. | ιωσαδακ B†] -σεδεκ rel.: item in 41 || **41** ιερουσ.] ισραηλ A | χειρι] χερσιν A†

6 1 γηρσων A hic et in 2. 5. 28. 47. 56, sed in **5** 27 etiam A γεδσων (A† per errorem ε pro σ); B ubique γεδσων (in **6** 28 B† γεεδσων); cf. **23** 6 | μεραρι; cf. **5** 27 || **3** αμβραμ: cf. **5** 28. 29 || **5** ιεεθ B† (cf. 28)] ιεθ A | ζεμμα B†] ζαμμα A || **6** ιωαβ B† | αδει B† | ζαρα] ιαρα B† || **7** αμ(ε)ιναδαβ υιος αυτου] ισσααρ υιος αυτου AV(†): eadem pr. *L*†; cf. **5** 28 **6** 3. 23 | ασ(ε)ιρ] αρεσει B†: cf. 8 || **8** υιος αυτου 1^0 > B† | αβιαθαρ B† | ασ(ε)ιρ] ασερει B†: cf. 7 || **9** κααθ B†, sed in 22 etiam B θααθ | ουριηλ] υ > B† | οζ(ε)ια B†] -ας rel. || **10** αμασι] αμεσσει B(†) | αλειμωθ B† || **11** και νααθ mu.] καιναθ BA^{r}V || **12** ιδαερ B†] ιεροαμ V, ιεροβοαμ A: cf. 19 || **14** μεραρι μοολι > B*† (B^c add. μεραρει tantum)

υἱὸς αὐτοῦ, Σεμεϊ υἱὸς αὐτοῦ, Οζα υἱὸς αὐτοῦ, 15Σομεα υἱὸς αὐτοῦ, 15
Αγγια υἱὸς αὐτοῦ, Ασαια υἱὸς αὐτοῦ.
16Καὶ οὗτοι οὓς κατέστησεν Δαυιδ ἐπὶ χεῖρας ᾀδόντων ἐν οἴκῳ 16
κυρίου ἐν τῇ καταπαύσει τῆς κιβωτοῦ, 17καὶ ἦσαν λειτουργοῦντες 17
ἐναντίον τῆς σκηνῆς οἴκου μαρτυρίου ἐν ὀργάνοις, ἕως οὗ ᾠκο-
δόμησεν Σαλωμων τὸν οἶκον κυρίου ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ἔστησαν
κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν ἐπὶ τὰς λειτουργίας αὐτῶν. 18καὶ οὗτοι οἱ 18
ἑστηκότες καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Κααθ· Αιμαν ὁ
ψαλτῳδὸς υἱὸς Ιωηλ υἱοῦ Σαμουηλ 19υἱοῦ Ελκανα υἱοῦ Ηδαδ υἱοῦ 19
Ελιηλ υἱοῦ Θιε 20υἱοῦ Σουφ υἱοῦ Ελκανα υἱοῦ Μεθ υἱοῦ Αμασιου 20
21υἱοῦ Ελκανα υἱοῦ Ιωηλ υἱοῦ Αζαρια υἱοῦ Σαφανια 22υἱοῦ Θααθ 21 22
υἱοῦ Ασιρ υἱοῦ Αβιασαφ υἱοῦ Κορε 23υἱοῦ Ισσααρ υἱοῦ Κααθ υἱοῦ 23
Λευι υἱοῦ Ισραηλ. — 24καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ασαφ ὁ ἑστηκὼς ἐν 24
δεξιᾷ αὐτοῦ· Ασαφ υἱὸς Βαραχια υἱοῦ Σαμαα 25υἱοῦ Μιχαηλ υἱοῦ 25
Μαασια υἱοῦ Μελχια 26υἱοῦ Αθανι υἱοῦ Ζαραι υἱοῦ Αδια 27υἱοῦ 26 27
Αιθαν υἱοῦ Ζαμμα υἱοῦ Σεμεϊ 28υἱοῦ Ηχα υἱοῦ Γεδσων υἱοῦ Λευι. 28
— 29καὶ υἱοὶ Μεραρι ἀδελφοῦ αὐτῶν ἐξ ἀριστερῶν· Αιθαν υἱὸς 29
Κισαι υἱοῦ Αβδι υἱοῦ Μαλωχ 30υἱοῦ Ασεβι υἱοῦ Αμεσσια υἱοῦ 30
Χελκιου 31υἱοῦ Αμασαι υἱοῦ Βανι υἱοῦ Σεμμηρ 32υἱοῦ Μοολι υἱοῦ 31 32
Μουσι υἱοῦ Μεραρι υἱοῦ Λευι.
33Καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν οἱ Λευῖται δε- 33
δομένοι εἰς πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας σκηνῆς οἴκου τοῦ θεοῦ.
34καὶ Ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ θυμιῶντες ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν 34
ὁλοκαυτωμάτων καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων εἰς πᾶ-
σαν ἐργασίαν ἅγια τῶν ἁγίων καὶ ἐξιλάσκεσθαι περὶ Ισραηλ κατὰ
πάντα, ὅσα ἐνετείλατο Μωυσῆς παῖς τοῦ θεοῦ. — 35καὶ οὗτοι 35
υἱοὶ Ααρων· Ελεαζαρ υἱὸς αὐτοῦ, Φινεες υἱὸς αὐτοῦ, Αβισου υἱὸς
αὐτοῦ, 36Βωκαι υἱὸς αὐτοῦ, Οζι υἱὸς αὐτοῦ, Ζαραια υἱὸς αὐτοῦ, 36
37Μαριηλ υἱὸς αὐτοῦ, Αμαρια υἱὸς αὐτοῦ, Αχιτωβ υἱὸς αὐτοῦ, 37
38Σαδωκ υἱὸς αὐτοῦ, Αχιμαας υἱὸς αὐτοῦ. 38

14 σομεει B† | αζα A† || 15 σομεα B†] σαμα A | αγγια] αμα B(†) | ασαβα B† || 17 κυριου > B† || 19 ηδαδ unus cod. cum B cognatus] ηααλ B†, ιερεαμ A: cf. 12 | θ(ε)ιε B†] θοουε AV†, θοου pl. || 20 μεθ B†] μααθ A pl. | αμασιου Ra.] θ pro σ B†, αμας AV†, αμασαι pl. || 21 αζαριου et σαφανιου A || 22 αβιασαρ B*† || 25 μαασια Ra.] -σαι B†, μασια *L*†, βαασια A || 26 ζαραι *L*p†] ζααραι B†, αζαριου AV† | αδ(ε)ια *L*†] αζεια B†, αδαια A || 27 αιθαν B†] ηθαμ *L*†, ουρι rel. | ζαμμα] + μ B† || 28 ηχα B†] ιεεθ A: cf. 5 || 29 αιθαμ B: cf. 27 2 6 | κ(ε)ισαι B†] κουσει uel sim. *L*†, κεισαν rel. || 30 αμεσσ(ε)ια] μαεσσια A† | υιου ult. ⌒ 31 υιου 2^0 B | χελχιου A† || 31 βα-ανι AV† || 32 υιου 2^0 > B | μουσι] υ > B†, ομουσι A: cf. 23 21 | μερραρει B†: item in 15 6. 17 23 10. 19, sed aliis locis etiam B μεραρει, cf. 5 27 || 34 αγια] -αν A mu., του αγιου *L*† || 37 μαρ(ε)ιηλ B†] μαριωθ *L*†, μεραωθ A: cf. 5 32 | αμαρια] αλιαρεια B† || 38 αχεισαμα B†

39 [39]Καὶ αὗται αἱ κατοικίαι αὐτῶν ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν ἐν τοῖς
ὁρίοις αὐτῶν · τοῖς υἱοῖς Ααρων τῇ πατριᾷ τοῦ Κααθι — ὅτι αὐ-
40 τοῖς ἐγένετο ὁ κλῆρος — [40]καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν Χεβρων ἐν γῇ
41 Ιουδα καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς κύκλῳ αὐτῆς · [41]καὶ τὰ πεδία τῆς
πόλεως καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἔδωκαν τῷ Χαλεβ υἱῷ Ιεφοννη.
42 [42]καὶ τοῖς υἱοῖς Ααρων ἔδωκαν τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων,
τὴν Χεβρων καὶ τὴν Λοβνα καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν
Σελνα καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν Εσθαμω καὶ τὰ περισπό-
43 ρια αὐτῆς [43]καὶ τὴν Ιεθθαρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν Δα-
44 βιρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς [44]καὶ τὴν Ασαν καὶ τὰ περισπόρια
αὐτῆς καὶ τὴν Ατταν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν Βασαμυς
45 καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς [45]καὶ ἐκ φυλῆς Βενιαμιν τὴν Γαβεε καὶ
τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν Γαλεμεθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
καὶ τὴν Αγχωχ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς · πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῶν
τρισκαίδεκα πόλεις κατὰ πατριὰς αὐτῶν.
46 [46]Καὶ τοῖς υἱοῖς Κααθ τοῖς καταλοίποις ἐκ τῶν πατριῶν ἐκ τῆς
φυλῆς ἐκ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασση κλήρῳ πόλεις δέκα. —
47 [47]καὶ τοῖς υἱοῖς Γεδσων κατὰ πατριὰς αὐτῶν ἐκ φυλῆς Ισσαχαρ,
ἐκ φυλῆς Ασηρ, ἐκ φυλῆς Νεφθαλι, ἐκ φυλῆς Μανασση ἐν τῇ
48 Βασαν πόλεις τρισκαίδεκα. — [48]καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρι κατὰ πα-
τριὰς αὐτῶν ἐκ φυλῆς Ρουβην, ἐκ φυλῆς Γαδ, ἐκ φυλῆς Ζαβουλων
κλήρῳ πόλεις δέκα δύο.
49 [49]Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τοῖς Λευίταις τὰς πόλεις καὶ τὰ
50 περισπόρια αὐτῶν · [50]καὶ ἔδωκαν ἐν κλήρῳ ἐκ φυλῆς υἱῶν Ιουδα
καὶ ἐκ φυλῆς υἱῶν Συμεων τὰς πόλεις ταύτας, ἃς ἐκάλεσεν αὐτὰς
51 ἐπ' ὀνόματος. — [51]καὶ ἀπὸ τῶν πατριῶν υἱῶν Κααθ καὶ ἐγένοντο
52 πόλεις τῶν ὁρίων αὐτῶν ἐκ φυλῆς Εφραιμ. [52]καὶ ἔδωκαν αὐτῷ
τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, τὴν Συχεμ καὶ τὰ περισπόρια αὐ-
53 τῆς ἐν ὄρει Εφραιμ καὶ τὴν Γαζερ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς [53]καὶ
τὴν Ιεκμααμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν Βαιθωρων καὶ τὰ
54 περισπόρια αὐτῆς [54]καὶ τὴν Εγλαμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ
55 τὴν Γεθρεμμων καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς [55]καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους
φυλῆς Μανασση τὴν Αναρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν Ιεβλααμ

39 πατρια] + αυτων B || 40 γη ιουδα] τη ιουδαια B || 42 σελνα B†] νηλων A†, ηλων pau.: cf. 𝔐 43 || 43 την 1⁰] τα B | ιεθθαρ B†] ιεθερ A || 44 ατταν B(†) (cf. Ios. 21 16 τανυ)] βαιθσαμυς rel. | βασαμυς B†] βαιθθηρ A | και τα περισπ. αυτης ult. > B† || 45 εκ] απο της A | την 1⁰] pr. και B† | γαβεε] -βεαι L^{p}†, -βαι B† | την 2⁰ > A† | γαλεμεθ B] -λημεθ A† | αυτης 2⁰] + και την λαβεε και τα περισπορια αυτης και την αναθωθ και τα περισπορια αυτης A | αγχωχ B†] -ως A || 47 τρισκαιδ.] δεκα τρεις A || 48 γαδ] δαν B†, sed in 65 etiam B γαδ || 50 επ ονομ. > B*† || 53 ιεκμααμ V(†)] -μααν A, ικααμ B† || 54 εγλαμ B†] ηλων A | γεθωρων B† || 55 του] των B† | αναρ Ra.] αμαρ B†, ενηρ A | αυτης 1⁰⌒2⁰ B† | ιεβλααμ] ε > AV†

καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς κατὰ πατριὰν τοῖς υἱοῖς Κααθ τοῖς κατα-
λοίποις. — 56 τοῖς υἱοῖς Γεδσων ἀπὸ πατριῶν ἡμίσους φυλῆς Μα- 56
νασση τὴν Γωλαν ἐκ τῆς Βασαν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν
Ασηρωθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς 57 καὶ ἐκ φυλῆς Ισσαχαρ τὴν 57
Κεδες καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν Δεβερι καὶ τὰ περισπόρια
αὐτῆς 58 καὶ τὴν Δαβωρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν Αναμ 58
καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς 59 καὶ ἐκ φυλῆς Ασηρ τὴν Μασαλ καὶ τὰ 59
περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν Αβαραν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς 60 καὶ 60
τὴν Ικακ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν Ροωβ καὶ τὰ περισπό-
ρια αὐτῆς 61 καὶ ἀπὸ φυλῆς Νεφθαλι τὴν Κεδες ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ καὶ 61
τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν Χαμωθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ
τὴν Καριαθαιμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς. — 62 τοῖς υἱοῖς Μεραρι 62
τοῖς καταλοίποις ἐκ φυλῆς Ζαβουλων τὴν Ρεμμων καὶ τὰ περισπό-
ρια αὐτῆς καὶ τὴν Θαχχια καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς 63 καὶ ἐκ τοῦ 63
πέραν τοῦ Ιορδάνου Ιεριχω κατὰ δυσμὰς τοῦ Ιορδάνου ἐκ φυλῆς
Ρουβην τὴν Βοσορ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν
Ιασα καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς 64 καὶ τὴν Καδημωθ καὶ τὰ περι- 64
σπόρια αὐτῆς καὶ τὴν Μωφααθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς 65 καὶ ἐκ 65
φυλῆς Γαδ τὴν Ραμωθ Γαλααδ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν
Μααναιμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς 66 καὶ τὴν Εσεβων καὶ τὰ περι- 66
σπόρια αὐτῆς καὶ τὴν Ιαζηρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

1 Καὶ τοῖς υἱοῖς Ισσαχαρ· Θωλα καὶ Φουα καὶ Ιασουβ καὶ Σεμε- 7
ρων, τέσσαρες. 2 καὶ υἱοὶ Θωλα· Οζι καὶ Ραφαια καὶ Ιεριηλ καὶ 2
Ιεμου καὶ Ιεβασαμ καὶ Σαμουηλ, ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν
τῷ Θωλα ἰσχυροὶ δυνάμει κατὰ γενέσεις αὐτῶν. ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν
ἐν ἡμέραις Δαυιδ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι. 3 καὶ υἱοὶ 3
Οζι· Ιεζρια, καὶ υἱοὶ Ιεζρια· Μιχαηλ καὶ Οβδια καὶ Ιωηλ καὶ Ιεσια,

55 πατριας A || 56 γωλαν B(†)] γαυλων Ar: cf. Ios. 20 8 | περισπορια 1^0] περιπολια B*L*†: sic B hoc tantum loco, *L*† in 40—66 ubique | ασηρωθ B†] ασταρωθ *L*†, ραμωθ Ar: cf. 𝔐 58 || 57 δεβερ(ε)ι B†] δεβηρωθ *L*†, γαδερ Ar†, γαδειρ V || 58 δαβωρ B†] αμως Ar | αυτης 1^0 ⌒ 2^0 B || 59 μασαλ] μαασα B† | αβαραν B†] αβδων Ar || 60 ικακ B] ιακακ Ar, ακωκ *L*† || 61 νεφθαλειμ A | χαμων A || 62 ζαβουλων] + την ιεκομαν και τα περισπορια αυτης και την καδης και τα περισπορια αυτης και A: cf. 53. 61 | θαχχ(ε)ια B†] θαβωρ A || 63 και 1^0 *L*†] post ιορδ. 1^0 tr. B†, > rel. | εκ του] εν τω A | ιεριχω *L*†] pr. την rel. | και την ιασα — fin. > B || 64 καδημωθ V] καδαμως B†, καμηδωθ A† | μωφααθ V] μαεφλα B†, φααθ A† || 65 ραμωθ] ραμμων B† | μααναιθ B†, βαναθ *L*† || 66 ιαζηρ] γαζερ B†, γαζηρ A†

7 1 τοις υιοις B*L*†] ουτοι υιοι rel. | θωλα] θολαεκ B† (ante και), sed in 2 B† 1^0 θολε, 2^0 θωλαει | φουα] φουδ compl., φουτ B† | ιασσουρ B† | σαμραμ A || 2 και 2^0 > B† | ραφαρα B† | ιεριηλ] ρειηλ B† | ιεμου και ιεβασαμ] ειικαν βασαν B† | ισαμουηλ B† | οικων] κατ οικον A | εν > B† || 3 οζι — ιεσια] ζειρρει ζαρεια μειχαηλ και υιοι ζαρεια μειβδεια και ραηλ εισια B†

4 πέντε, ἄρχοντες πάντες. [4]καὶ ἐπ' αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν κατ'
οἴκους πατρικοὺς αὐτῶν ἰσχυροὶ παρατάξασθαι εἰς πόλεμον τριά-
5 κοντα καὶ ἓξ χιλιάδες, ὅτι ἐπλήθυναν γυναῖκας καὶ υἱούς. [5]καὶ
ἀδελφοὶ αὐτῶν εἰς πάσας πατριὰς Ισσαχαρ ἰσχυροὶ δυνάμει ὀγδο-
ήκοντα καὶ ἑπτὰ χιλιάδες, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν τῶν πάντων.
6 [6]Βενιαμιν· Βαλε καὶ Βαχιρ καὶ Ιαδιηλ, τρεῖς. [7]καὶ υἱοὶ Βαλε·
7 Ασεβων καὶ Οζι καὶ Οζιηλ καὶ Ιεριμωθ καὶ Ουρι, πέντε, ἄρχοντες
οἴκων πατρικῶν ἰσχυροὶ δυνάμει. καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἴκοσι καὶ
8 δύο χιλιάδες καὶ τριάκοντα τέσσαρες. [8]καὶ υἱοὶ Βαχιρ· Ζαμαριας
καὶ Ιωας καὶ Ελιεζερ καὶ Ελιθεναν καὶ Αμαρια καὶ Ιεριμωθ καὶ
9 Αβιου καὶ Αναθωθ καὶ Γεμεεθ. πάντες οὗτοι υἱοὶ Βαχιρ. [9]καὶ ὁ
ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ἄρχοντες οἴκων πατριῶν
10 αὐτῶν ἰσχυροὶ δυνάμει, εἴκοσι χιλιάδες καὶ διακόσιοι. [10]καὶ υἱοὶ
Ιαδιηλ· Βαλααν. καὶ υἱοὶ Βαλααν· Ιαους καὶ Βενιαμιν καὶ Αωθ
11 καὶ Χανανα καὶ Ζαιθαν καὶ Ραμεσσαι καὶ Αχισααρ. [11]πάντες οὗτοι
υἱοὶ Ιαδιηλ ἄρχοντες τῶν πατριῶν ἰσχυροὶ δυνάμει ἑπτακαίδεκα
12 χιλιάδες καὶ διακόσιοι ἐκπορευόμενοι δυνάμει τοῦ πολεμεῖν. [12]καὶ
Σαπφιν καὶ Απφιν καὶ υἱοὶ Ραωμ· υἱὸς αὐτοῦ Αερ.
13 [13]Υἱοὶ Νεφθαλι· Ιασιηλ καὶ Γωνι καὶ Ισσιηρ καὶ Σαλωμ, υἱοὶ
Βαλαα.
14 [14]Υἱοὶ Μανασση· Ασεριηλ, ὃν ἔτεκεν ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ἡ Σύρα·
15 ἔτεκεν τὸν Μαχιρ πατέρα Γαλααδ. [15]καὶ Μαχιρ ἔλαβεν γυναῖκα τῷ
Αμφιν καὶ Μαμφιν· καὶ ὄνομα ἀδελφῆς αὐτοῦ Μοωχα. καὶ ὄνομα
τῷ δευτέρῳ Σαλπααδ, καὶ ἐγεννήθησαν τῷ Σαλπααδ θυγατέρες.
16 [16]καὶ ἔτεκεν Μοωχα γυνὴ Μαχιρ υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ Φαρες, καὶ ὄνομα ἀδελφοῦ αὐτοῦ Σορος· υἱὸς αὐτοῦ Ουλαμ.

4 επ B*L*†] μετ A || 5 αδελφοι B†] pr. οι rel.: cf. 16. 18. 22. 30 | ισχυροι] pr. και B || 6 βαλε: sic A in 7, sed B† ibi βαδεε; 6 βαλε > BAV† | βαχιρ compl.] αβειρα B†, sed in 8 B† 1^{0} αβαχει, 2^{0} αμαχειρ; A ubique βοχορ | ιαδιηλ: sic A hoc loco, sed in 10 αδιηλ, in 11 A† αδιηρ; B† in 6 αδειηλ, in 10. 11 αριηλ || 7 ιεριμωθ: sic A in 8, sed in 7 -μουθ; B† in 7 αρειμωθ, in 8 αυρημωθ | και 5^{0} > B*† | πατρικων BA† (cf. 4)] κ > rel. || 8 βαχιρ bis: cf. 6 | ζαμαριας pau.] ζ > B†, -ρια *L*†, ζαμιριας A | ελιθεναν: cf. 3 23 | αβιου] -ουδ B†, αβια *L*† | γεμεεθ B†] ελμεθεμ A || 10 ιαδιηλ: cf. 6 | ιαους] ιεως A | αωθ] αωδ V, αμειδ A† | χανανα mu.] χαναan B, χαναναν A† | ζαιθαν B†] ζηθα(ν) *L*†, ηθαν AV† | ραμεσσαι B†] θαρσεις rel. | αχεισαδαρ B† || 12 σαπφ(ε)ιν κ. απφ(ε)ιν B†] σαφειμ κ. αφειμ A | ραωμ B†] ωρα ασοβ(pro -ομ) A | αερ B†] αορ Apl., > *L*† || 13 ιεισιηλ B† | και 1^{0} > B | γων(ε)ι] γωυνι A: cf. Gen. 46 24 Num. 26 48 | ισσ(ε)ιηρ B†] ισ(σ)ααρ compl.: cf. Gen. 46 24; σααρ AV† | σαλωμ Ra. (cf. 5 38)] σαλωμων B†: cf. 9 19; σελλουμ A | βαλαα Ra.] βαλλα AV†, βαλαμ B†, βαλααμ *L*† || 14 ασερ(ε)ιηλ B†] εσριηλ Apl. || 15 αμφ(ε)ιν κ. μαμφ(ε)ιν B†] αφφειν κ. σεφφειμ A | μοοχα A: item in 16 | τη δευτερα B | σαλπααδ 1^{0}] σαπφααδ B† | και ult.—fin. > B† || 16 γυνη] pr. η A: cf. 5 | αυτου $1^{0}\frown 2^{0}$ B† | σορος] σουρος B†, φορος *L*†

[17]καὶ υἱοὶ Ουλαμ · Βαδαν. οὗτοι υἱοὶ Γαλααδ υἱοῦ Μαχιρ υἱοῦ Μα- 17
νασση. [18]καὶ ἀδελφὴ αὐτοῦ ἡ Μαλεχεθ ἔτεκεν τὸν Ισαδεκ καὶ τὸν 18
Αβιεζερ καὶ τὸν Μαελα. [19]καὶ ἦσαν υἱοὶ Σεμιρα · Ιααιμ καὶ Συχεμ 19
καὶ Λακεϊ καὶ Ανιαμ.
[20]Καὶ υἱοὶ Εφραιμ · Σωθαλα, καὶ Βαραδ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Θααθ 20
υἱὸς αὐτοῦ, Ελεαδα υἱὸς αὐτοῦ, Νομεε υἱὸς αὐτοῦ, [21]Ζαβεδ υἱὸς 21
αὐτοῦ, Σωθελε υἱὸς αὐτοῦ καὶ Εζερ καὶ Ελεαδ. καὶ ἀπέκτειναν αὐ-
τοὺς ἄνδρες Γεθ οἱ τεχθέντες ἐν τῇ γῇ, ὅτι κατέβησαν λαβεῖν τὰ
κτήνη αὐτῶν. [22]καὶ ἐπένθησεν Εφραιμ πατὴρ αὐτῶν ἡμέρας πολλάς, 22
καὶ ἦλθον ἀδελφοὶ αὐτοῦ τοῦ παρακαλέσαι αὐτόν. [23]καὶ εἰσῆλθεν 23
πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν ἐν γαστρὶ καὶ ἔτεκεν υἱόν, καὶ
ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Βαραγα, ὅτι Ἐν κακοῖς ἐγένετο ἐν οἴκῳ
μου. [24]καὶ ἐν ἐκείνοις τοῖς καταλοίποις καὶ ᾠκοδόμησεν Βαιθωρων 24
τὴν κάτω καὶ τὴν ἄνω. καὶ υἱοὶ Οζαν · Σεηρα [25]καὶ Ραφη υἱοὶ 25
αὐτοῦ, Ρασεφ καὶ Θαλε υἱοὶ αὐτοῦ, Θαεν υἱὸς αὐτοῦ. [26]τῷ Λααδαν 26
υἱῷ αὐτοῦ Αμιουδ υἱὸς αὐτοῦ, Ελισαμα υἱὸς αὐτοῦ, [27]Νουμ υἱὸς 27
αὐτοῦ, Ιησουε υἱὸς αὐτοῦ. [28]καὶ κατάσχεσις αὐτῶν καὶ κατοικία 28
αὐτῶν · Βαιθηλ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, κατ᾽ ἀνατολὰς Νααραν, πρὸς
δυσμαῖς Γαζερ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς · καὶ Συχεμ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς
ἕως Γαιαν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς. [29]καὶ ἕως ὁρίων υἱῶν Μανασση · 29
Βαιθσααν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, Θααναχ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς καὶ
Βαλαδ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, Μαγεδδω καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, Δωρ
καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς. ἐν ταύταις κατῴκησαν οἱ υἱοὶ Ιωσηφ υἱοῦ
Ισραηλ.
[30]Υἱοὶ Ασηρ · Ιεμνα καὶ Ισουα καὶ Ισουι καὶ Βεριγα, καὶ Σορε 30

17 και υιοι ουλαμ > B† | βαδαμ B†, βαλα(α)μ *L*† || **18** αδελφη B] pr. η A pl.: cf. 5 | ισαδεκ B†] ιεσσουδ(uel -ουλ) *L*†, ισουδ mu., σουδ A† | μοολα A || **19** ιααιμ B†] αειν A | λακει mu.] -κεειμ B† (sim. *L*†), -κε(ε)ια AV† | ανιαμ] αλιαλειμ B† || **20** σωθαλα — ελεαδα] σωθαλαθ υιοι λααδα B† | υιος 1^0] υιοι A†: cf. B | νομεε] νοομε B† || **21** υιος αυτου σωθελε > B*† | και εζερ *L*(†)] οζαρ B†, εζερ υιος αυτου AVmu. | ελεαδ] ελααδ B, λααδ uel sim. *L*† | αυτους] -τον B | τη > B | λαβειν] pr. του B || **22** αδελφοι] pr. οι A pl.: cf. 5 | αυτου] -των B || **23** βαραγα Ra.] βαργαα B†, βαρια A || **24** και εν εκεινοις τοις καταλοιποις B†] και η θυγατηρ αυτου σααρα *L*†: eadem pr. rel. | και υιοι οζαν σεηρα] και την ηρσααδρα *L*† || **25** υιοι 1^0 Bc et unus cod. cum B cognatus] υιου B*†, υιος rel. | αυτου 1^0 > B*† | ρασεφ] σαραφ B†; pr. και A | θαλεες B† | θαεν υιος αυτου om. hoc loco, sed post 26 αυτου 1^0 add. και θααν υιος αυτου AVcompl. (A† καθααν pro και θααν) || **26** τω] και *L*† | λααδαν compl.] λαδδαν B†, γαλααδα A†: cf. 26 21 | αμιουδ — 27 fin.] υιοι αμιουειδ υιοι ελειμασαι υιοι νουμ υιοι ιησουε υιοι αυτου B† || **28** κατασχεσεις A | νααρναν B† | γαιαν B†] γαζης rel. || **29** βαιθσααν B†] βαιθσαν rel. (pau. βηθσ.: cf. Ruth 1 1) | θααναχ] θαλμη B† | βαλαδ B†] βαλααδ rel. | μαγεδδει B† | ταυταις] -τη B† || **30** ιεμνα] ινινα B† | ισουα B†] ιεσουα A | ισουι] ιεσουι A | βεριγα B†] βαρια A: cf. 31 8 13.16.21 | σορε] σαραι A

31 ἀδελφὴ αὐτῶν. [31]καὶ υἱοὶ Βεριγα · Χαβερ καὶ Μελχιηλ, οὗτος πατὴρ
32 Βερζαιθ. [32]καὶ Χαβερ ἐγέννησεν τὸν Ιαφαλητ καὶ τὸν Σαμηρ καὶ
33 τὸν Χωθαμ καὶ τὴν Σωλα ἀδελφὴν αὐτῶν. [33]καὶ υἱοὶ Ιαφαλητ ·
34 Φεσηχι, Βαμαηλ καὶ Ασιθ · οὗτοι υἱοὶ Ιαφαλητ. [34]καὶ υἱοὶ Σεμμηρ ·
35 Αχιουραογα καὶ Οβα καὶ Αραμ [35]καὶ Βανηελαμ · ἀδελφοὶ αὐτοῦ
36 Σωφα καὶ Ιμανα καὶ Σελλης καὶ Αμαλ. [36]υἱοὶ Σωφα · Χουχι, Αρνα-
37 φαρ καὶ Σουαλ καὶ Βαρι καὶ Ιμαρη, [37]Σοβαλ καὶ Ωδ καὶ Σεμμα
38 καὶ Σαλισα καὶ Ιεθραν καὶ Βεηρα. [38]καὶ υἱοὶ Ιεθερ · Ιφινα καὶ Φα-
39 40 σφα καὶ Αρα. [39]καὶ υἱοὶ Ωλα · Ορεχ, Ανιηλ καὶ Ρασια. [40]πάντες
οὗτοι υἱοὶ Ασηρ, πάντες ἄρχοντες πατριῶν ἐκλεκτοὶ ἰσχυροὶ δυνά-
μει, ἄρχοντες ἡγούμενοι · ἀριθμὸς αὐτῶν εἰς παράταξιν τοῦ πολε-
μεῖν, ἀριθμὸς αὐτῶν ἄνδρες εἴκοσι ἓξ χιλιάδες.
8 [1]Καὶ Βενιαμιν ἐγέννησεν τὸν Βαλε πρωτότοκον αὐτοῦ καὶ Ασβηλ
2 τὸν δεύτερον, Ααρα τὸν τρίτον, [2]Νωα τὸν τέταρτον καὶ Ραφη τὸν
3 πέμπτον. [3]καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ Βαλε · Αδερ καὶ Γηρα καὶ Αβιουδ
4 5 [4]καὶ Αβισουε καὶ Νοομα καὶ Αχια [5]καὶ Γηρα καὶ Σωφαρφακ καὶ
6 Ωιμ. — [6]οὗτοι υἱοὶ Αωδ · οὗτοί εἰσιν ἄρχοντες πατριῶν τοῖς κατ-
7 οικοῦσιν Γαβεε, καὶ μετῴκισαν αὐτοὺς εἰς Μαναχαθι · [7]καὶ Νοομα
καὶ Αχια καὶ Γηρα · οὗτος ιγλααμ καὶ ἐγέννησεν τὸν Νаανα καὶ
8 τὸν Αχιχωδ. [8]καὶ Σααρημ ἐγέννησεν ἐν τῷ πεδίῳ Μωαβ μετὰ τὸ
9 ἀποστεῖλαι αὐτὸν Ωσιμ καὶ τὴν Βααδα γυναῖκα αὐτοῦ. [9]καὶ ἐγέν-
νησεν ἐκ τῆς Αδα γυναικὸς αὐτοῦ τὸν Ιωβαβ καὶ τὸν Σεβια καὶ

30 αδελφη] pr. και B†; pr. η A: cf. 5 || **31** και 1^0 > B | βεριγα unus cod. cum B cognatus] βεριχα B†, βαρια A: cf. 30 | γαβερ B†, sed in 32 etiam B χαβερ | μελχιηλ] μελλειη B† | ουτος] αυτος A | βερζαιθ AV†] βηζ. B† || **32** ιαφαλητ] ιφαμηλ B†: idem in 33 1^0 αφαληχ, 2^0 ιαφαληλ | σαμηρ] σωμ. A | χωθαν B || **33** φεσηχι] βαισ. B† | βαμαηλ] ιμαβαηλ B† || **34** σεμμηρ] σωμηρ A: cf. 32 | αχιουραογα] -ουια B† | οβα] ωβαβ B† | και αραμ] ακαραν B† || **35** βανηελαμ comp.] βαλααμ B†, υιος ελαμ A | αδελφοι Ra. (sic et Sw.)] -φου omnes | σωφα: sic AV in 36, sed in 35 AV† σωφαρ; B in 36 σωφας, B† in 35 σωχαθ | σελλης] ζεμη B† | αμαα B† || **36** χουχι B†] σουε A | αναρφαρ B† | σουλα B | βαρι] σαβρει B† | ιμαρη B†] ιεμρα A || **37** σοβαλ B†] και βασαρ A | σεμμα *L*†] σεμα B†, σαυμα A | ιεθραν *L*(†)] θερα B†, ιεθερ A: cf. 38 | βεηρα] βαιαιλα B† || **38** ιεθερ] ιεθηρ B† | ιφινα B†] ιεφινα A, ιεφοννη *L*† | φασφαι B† || **39** αν(ε)ιηλ] pr. και A || **40** αριθμος αυτων ult. B*L*(pr. ο)†] > rel.

8 1 τον 1^0 > B† | βαλε] βελελεηλ B†, βεσελεηλ unus cod. cognatus, sed in 3 etiam hi βαλε | ασβηλ] σαβα B† | αρα] ιαφαηλ B†; pr. και A || **2** νωα] ιωα B†; pr. και A || **3** αδερ pau.] αλει B†, αρεδ A, αδαρ *L*† || **4** αβισουε] -σαμας B† | νοομα B†] μααμαν A | και αχια B(†)] > A | **5** γερα B†, sed in 3. 7 etiam B γηρα | σωφαρφακ B†] σεφουφαμ compl., σωφαν sic! αχιραν A | ωιμ] ιωιμ A, ουραμ compl. || **6** αωδ] ωδ AV† | γαβεε mu.] -βερ B†, -βες AV† | μαχαναθει B || **7** ιγλααμ] λ > B†, απωκισεν αυτους *L*† | και paenult. > B† | νααανα B†] αζα A, ναζαν *L*† | αχιχωδ Ra.] ιαχειχωλ B†, ιαχιχαδ AV†, αχιδαδ compl. || **8** σααρηλ B† | ωσιμ] σωσιν B†, sed in 11 B† ωσιμεν | βααδα unus cod. cum B cognatus] ιβααδα B†, βαλαα *L*†, βααρα uel sim. rel. || **9** σεβια] ιεβ. B†

τὸν Μισα καὶ τὸν Μελχαμ [10]καὶ τὸν Ιαως καὶ τὸν Σαβια καὶ τὸν 10
Μαρμα· οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν. [11]καὶ ἐκ τῆς Ωσιμ ἐγέννησεν τὸν 11
Αβιτωβ καὶ τὸν Αλφααλ. [12]καὶ υἱοὶ Αλφααλ· Ωβηδ, Μεσσααμ, Σεμ- 12
μηρ· οὗτος ᾠκοδόμησεν τὴν Ωνω καὶ τὴν Λοδ καὶ τὰς κώμας
αὐτῆς. — [13]καὶ Βεριγα καὶ Σαμα· οὗτοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν 13
τοῖς κατοικοῦσιν Αιλαμ, καὶ οὗτοι ἐξεδίωξαν τοὺς κατοικοῦντας
Γεθ. [14]καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ Σωσηκ καὶ Ιαριμωθ [15]καὶ Ζαβαδια καὶ 14 15
Ωρηρ καὶ Ωδηδ [16]καὶ Μιχαηλ καὶ Ιεσφα καὶ Ιωχα υἱοὶ Βαριγα. 16
[17]καὶ Ζαβαδια καὶ Μοσολλαμ καὶ Αζακι καὶ Αβαρ [18]καὶ Ισαμαρι 17 18
καὶ Ιεζλια καὶ Ιωβαβ υἱοὶ Ελφααλ. [19]καὶ Ιακιμ καὶ Ζεχρι καὶ Ζαβδι 19
[20]καὶ Ελιωηναι καὶ Σαλθι καὶ Ελιηλι [21]καὶ Αδαια καὶ Βαραια καὶ 21
Σαμαραθ υἱοὶ Σαμαϊ. [22]καὶ Ισφαν καὶ Ωβηδ καὶ Ελεηλ [23]καὶ Αβα- 23
δων καὶ Ζεχρι καὶ Αναν [24]καὶ Ανανια καὶ Αμβρι καὶ Αιλαμ καὶ 24
Αναθωθια [25]καὶ Αθιν καὶ Ιεφερια καὶ Φελιηλ υἱοὶ Σωσηκ. [26]καὶ Σαμ- 25 26
σαρια καὶ Σααρια καὶ Ογοθολια [27]καὶ Ιαρασια καὶ Ηλια καὶ Ζεχρι 27
υἱοὶ Ιρααμ. [28]οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἄρχον- 28
τες· οὗτοι κατῴκησαν ἐν Ιερουσαλημ. — [29]καὶ ἐν Γαβαων κατῴ- 29
κησεν πατὴρ Γαβαων, καὶ ὄνομα γυναικὶ αὐτοῦ Μααχα. [30]καὶ υἱὸς 30
αὐτῆς ὁ πρωτότοκος Αβαδων, καὶ Σουρ καὶ Κις καὶ Βααλ καὶ Νηρ
καὶ Ναδαβ [31]καὶ Γεδουρ καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ Ζαχουρ καὶ Μακα- 31
λωθ· [32]καὶ Μακαλωθ ἐγέννησεν τὸν Σεμαα. καὶ γὰρ οὗτοι κατ- 32
έναντι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κατῴκησαν ἐν Ιερουσαλημ μετὰ τῶν

9 μωσα A | μελχας B† || 10 ιαως Ra.] ιδως B†, ιωας *L*†, ιεους A | σαβια] σεβ. A: cf. 9 | μαρμα] ιμαμα B† || 11 ωσιμ: cf. 8 | αλφααδ B: item in 12 || 12 αλφαα A† | μεσσααμ B†] μισααλ A; pr. και A | σημηρ B†, sed in 6 31 7 34 etiam B σεμμηρ | ωνω] ωναν B(†) | και την λοδ > B† || 13 βαριγα A: cf. 7 30 | αιλαμ] αδαμ A† || 14 αδελφος] οι -φοι A | σωσηκ AV†] σωκηλ B†, σωσηλ compl. | ιαριμουθ A || 15 ζαβαδια pau.] αζαβ. A, αζαβαβια B† | ωρηρ και ωδηδ B†] αρωδ κ. ωδερ A || 16 ιεσφα *L*ᵖ†] σαφαν B†, εσφαχ AV(†) | ιωχα compl.] ιωαχαν B†, ιωαχα A(†); + και ιεζια A || 18 ισαμαρι unus cod.] σαμ. B†, ιεσαμ. A | ιεζλια V] εζλ. A†, ιεζρια unus cod. cum B cognatus, ζαρεια B† | ιωβαβ] ιωαβ B† | ελφααλ] ελχααδ B† || 19 ζεχρι] ζαχ. B†: item in 27 || 20 ελιωηναι] -ωλιαα B†: cf. 3 23 | σαλθ(ε)ι] θ > A† | και ult. > A† || 21 αδαια] αλαια AV†, αβια B† | και βαραια pl.] pr. και βεριγα BAV | σαμαι] -μαειθ B | 22 ισφαν] ιεσφ. V*L*, εσφ. A† | ωβηδ] ωβδη B† || 23 αβαδων: sic B†, idem in 30 αβαλων, BS† in 9 36 σαβαδων; A ubique αβδων | ζοχρι A† || 24 αιλαμ B†] αηλ. AV†, ηλ. rel. | αναθωθια] ανωθαιθ B† || 25 ιεφερ(ε)ια B†] ιεφαδια A | φελιηλ B†] φανουηλ rel. | σωσηκ] σωιηκ B† || 26 σαμσαρια] ισμασαρια B† | σααρια] σαραια B*L*† | ογοθολια B†] γοθολιας A || 27 ιαρασια] ιασαραια και σαραια B† | ζεχρι: cf. 19 | ιρααμ B†] ιεροαμ A || 28 αρχοντες 2° B† (cf. 9 34 7 40)] αρχηγοι rel. || 29 γυν.] pr. τη A | μααχα] μολχα B*†, μιλχα Bᶜ† || 30 αυτη A | ο > A | αβαδων: cf. 23 | σουρ] ισουρ AV: cf. 9 36 | βααλ και νηρ] βααλακαιμ B†: cf. 9 36 | ναδαβ] αδαδ B† || 31 γεδουρ] γε > B | αδελφοι AV*L*: cf. 9 37 | και 3° > AV | ζακχουρ A | και μακαλωθ > A pl. || 32 σαμεα A†, σαμαα *L* | γαρ > AV*L*

33 ἀδελφῶν αὐτῶν. [33]καὶ Νηρ ἐγέννησεν τὸν Κις, καὶ Κις ἐγέννησεν
τὸν Σαουλ, καὶ Σαουλ ἐγέννησεν τὸν Ιωναθαν καὶ τὸν Μελχισουε
34 καὶ τὸν Αμιναδαβ καὶ τὸν Ασαβαλ. [34]καὶ υἱοὶ Ιωναθαν· Μεριβααλ.
35 καὶ Μεριβααλ ἐγέννησεν τὸν Μιχια. [35]καὶ υἱοὶ Μιχια· Φιθων καὶ
36 Μελχηλ καὶ Θερεε καὶ Αχαζ. [36]καὶ Αχαζ ἐγέννησεν τὸν Ιωιαδα,
καὶ Ιωιαδα ἐγέννησεν τὸν Γαλεμαθ καὶ τὸν Ασμωθ καὶ τὸν Ζαμ-
37 βρι, καὶ Ζαμβρι ἐγέννησεν τὸν Μαισα· [37]καὶ Μαισα ἐγέννησεν τὸν
Βαανα· Ραφαια υἱὸς αὐτοῦ, Ελασα υἱὸς αὐτοῦ, Εσηλ υἱὸς αὐτοῦ.
38 [38]καὶ τῷ Εσηλ ἓξ υἱοί, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Εζρικαμ
πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ Ισμαηλ καὶ Σαραια καὶ Αβδια καὶ Αναν·
39 πάντες οὗτοι υἱοὶ Εσηλ. [39]καὶ υἱοὶ Ασηλ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· Αιλαμ
40 πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ Ιαις ὁ δεύτερος, Ελιφαλετ ὁ τρίτος. [40]καὶ
ἦσαν υἱοὶ Αιλαμ ἰσχυροὶ ἄνδρες δυνάμει τείνοντες τόξον καὶ πλη-
θύνοντες υἱοὺς καὶ υἱοὺς τῶν υἱῶν, ἑκατὸν πεντήκοντα. πάντες
οὗτοι ἐξ υἱῶν Βενιαμιν.
9 [1]Καὶ πᾶς Ισραηλ, ὁ συλλοχισμὸς αὐτῶν, καὶ οὗτοι καταγεγραμ-
μένοι ἐν βιβλίῳ τῶν βασιλέων Ισραηλ καὶ Ιουδα μετὰ τῶν ἀποι-
2 κισθέντων εἰς Βαβυλῶνα ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν. [2]καὶ οἱ κατοι-
κοῦντες πρότερον ἐν ταῖς κατασχέσεσιν αὐτῶν ἐν ταῖς πόλεσιν·
Ισραηλ, οἱ ἱερεῖς, οἱ Λευῖται καὶ οἱ δεδομένοι.
3 [3]Καὶ ἐν Ιερουσαλημ κατῴκησαν ἀπὸ τῶν υἱῶν Ιουδα καὶ ἀπὸ
τῶν υἱῶν Βενιαμιν καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Εφραιμ καὶ Μανασση·
4 5 [4]Γωθι υἱὸς Αμμιουδ υἱοῦ Αμρι υἱοῦ υἱῶν Φαρες υἱοῦ Ιουδα. [5]καὶ
6 ἐκ τῶν Σηλωνι· Ασαια πρωτότοκος αὐτοῦ καὶ υἱοὶ αὐτοῦ. [6]ἐκ
τῶν υἱῶν Ζαρα· Ιιηλ καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν, ἑξακόσιοι καὶ ἐνενήκον-
7 τα. [7]καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Βενιαμιν· Σαλω υἱὸς Μοσολλαμ υἱοῦ Ωδουια

33 μελχεσουε B† | ασαβαλ] ισβααλ V*L*, ιεβααλ A†; cf. 9 39 11 11 Regn. II 2 8 || 34 υιος A | μεριβααλ bis] μεμφιβ. *L*, μεφριβ. AV†: cf. 9 40 | μιχια B†] μιχα rel.: item in 35, cf. 9 40. 41 || 35 μελχηλ B†] μελχιηλ *L*†, μαλωχ V, μαλωθ A† | θερεε B†] θαρεε A | αχαζ pau.] ζαχ unus cod. cum B cognatus, ζακ B†, χααζ AV: item in 36, cf. 9 42 || 36 ιωιαδα bis] 1^{0} ιαδ και ιαδα, 2^{0} ιαδα B† | γαλεμαθ AV(†) (cf. 9 42)] σαλαιμαθ B† | ασμωθ *L* (cf. 12 3 27 25)] σαλμω B†, αζμωθ A | ζαμρι bis A† | ζ. εγενν.] tr. B† || 37 βανα B†: cf. 9 43 | ραφαι B | ελασα compl.] ελεασα A, ελλασαδ unus cod. cum B cognatus, σαλασαθ B†: cf. 9 43 || 38 εζρεικαι B†; cf. 9 44 | πρωτοτ.] pr. ο A: item in 39 || 39 ασηλ B†] εσελεκ AV, εσηλ compl. | αδελφου B†] pr. του A | αιλαμ] ουλαμ A: item in 40, ubi B† αιλειμ | ιαις unus cod. cum B cognatus] γαγ B†, ιδιας A† | ελιφαλετ] -αλεις B†; pr. και A || 40 πεντηκοντα] ενενηκ. AV†: cf. 9 13

9 1 αποικισθ.] κατοικ. B†, μετοικ. unus cod. cum B cognatus || 2 οι ιερεις οι λευ(ε)ιται] υιοι λ. οι ιερ. B† || 3 απο ult. > B† || 4 γωθι et υιος] pr. και B | αμμιουδ Ra.] σαμμιου B†, αμιουδ A | υιου 2^{0}] υιοι B† | υιου ult.] pr. και B† || 5 εκ των] απο του A | ασαια] ασα A† | πρωτοτ.] pr. ο A | αυτου $1^{0} \frown 2^{0}$ B || 6 ι(ε)ιηλ mu.] επειηλ B†, ιεηλ AV*L*†: cf. 35 26 22 27 32 || 7 σαλωμ B*L*: cf. 17 | μοολλαμ B† | υιου 1^{0}] -ος B† | οδυια B†

υἱοῦ Σαναα [8]καὶ Ιβαναα υἱὸς Ιρααμ, καὶ οὗτοι υἱοὶ Οζι υἱοῦ Μα- 8
χιρ · καὶ Μασσαλημ υἱὸς Σαφατια υἱοῦ Ραγουηλ υἱοῦ Βαναια [9]καὶ 9
ἀδελφοὶ αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ἐννακόσιοι πεντήκοντα ἕξ,
πάντες οἱ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν.
[10]Καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων · Ιωδαε καὶ Ιωαριμ καὶ Ιαχιν [11]καὶ Αζαρια 10 11
υἱὸς Χελκια υἱοῦ Μοσολλαμ υἱοῦ Σαδωκ υἱοῦ Μαραιωθ υἱοῦ Αχι-
τωβ ἡγούμενος οἴκου τοῦ θεοῦ [12]καὶ Αδαια υἱὸς Ιρααμ υἱοῦ Πα- 12
σχωρ υἱοῦ Μαλχια καὶ Μαασαια υἱὸς Αδιηλ υἱοῦ Ιεδιου υἱοῦ Μο-
σολλαμ υἱοῦ Μασελμωθ υἱοῦ Εμμηρ [13]καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἄρχον- 13
τες οἴκων πατριῶν χίλιοι ἑπτακόσιοι ἑξήκοντα ἰσχυροὶ δυνάμει εἰς
ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου τοῦ θεοῦ.
[14]Καὶ ἐκ τῶν Λευιτῶν · Σαμαια υἱὸς Ασωβ υἱοῦ Εσρικαμ υἱοῦ 14
Ασαβια ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρι [15]καὶ Βακβακαρ καὶ Αρης καὶ Γαλαλ 15
καὶ Μανθανιας υἱὸς Μιχα υἱοῦ Ζεχρι υἱοῦ Ασαφ [16]καὶ Αβδια υἱὸς 16
Σαμια υἱοῦ Γαλαλ υἱοῦ Ιδιθων καὶ Βαραχια υἱὸς Οσσα υἱοῦ Ηλ-
κανα ὁ κατοικῶν ἐν ταῖς κώμαις Νετωφατι. — [17]οἱ πυλωροί · Σα- 17
λωμ καὶ Ακουβ καὶ Ταλμαν καὶ Αιμαν καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν, Σαλωμ
ὁ ἄρχων · [18]καὶ ἕως ταύτης ἐν τῇ πύλῃ τοῦ βασιλέως κατ᾽ ἀνατο- 18
λάς · αὗται αἱ πύλαι τῶν παρεμβολῶν υἱῶν Λευι. [19]καὶ Σαλωμ 19
υἱὸς Κωρη υἱοῦ Αβιασαφ υἱοῦ Κορε καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς οἶ-
κον πατρὸς αὐτοῦ, οἱ Κορῖται, ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς λειτουργίας
φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς, καὶ πατέρες αὐτῶν ἐπὶ
τῆς παρεμβολῆς κυρίου φυλάσσοντες τὴν εἴσοδον. [20]καὶ Φινεες 20

7 υιου σαναα Complut.] υ. σαανα *L*†, υιος αανα B†, υ. ασανουα A || 8 ιβαναα Ra.] βαναaμ B†, ιεβναα A | ιρααμ B†] ιεροαμ A | και ουτοι(= אֵלֶּה, cf. 4 35) υιοι B†] και ηλα(= 𝔐) υιος A, pr. και ηλαυ *L*(†) | μαχ(ε)ιρ] μοχορε A | μασσαλημ unus cod. cum B cognatus] μασεαλημ B†, μασαλλαμ A; cf. 11. 21 | βαναια B†] ιεβαναaι A†, ιεβαναι V, ιεχονιου *L*† || 10 ιωαρειβ A†, ιωιαρειβ V | ιαχ(ε)ιν] ιωαχειμ *L*† || 11 υιος] υιοι B† | χελκ(ε)ια B†] -κιου A | μοσολλομ B† | μαραιωθ compl. (cf. 5 32. 33)] μαρμωθ B†, μαριωθ A || 12 αδαια] σαδιας A† | ιρααμ B†] ιερ. A, ιεροαμ V*L* | πασχωρ B] φασ. A pl. | μαλχ(ε)ια B†] μελχιου A | μαασαια B†] μασαι A | ιεδ(ε)ιου B†] ιεζριου A | μασελμωθ B†] μοσολλαμωθ A | εμηρ B || 13 αδελφοι B†] pr. οι rel. | εξηκοντα] ενενηκ. AV†: cf. 8 40 || 14 εσρικαμ compl.] -καν B†, εζρ. A: cf. 44 | ασαβιου A | εκ των υιων] υιου υιων A || 15 βακβακαρ] βακαρ B† | αρης και *L*†] ραραιηλ B†, αρες και rel. | γαλαλ Complut.] γαλααδ B†, γωληλ A: item in 16, ubi B*L*† γαλααδ | μανθανιας B†] ματθ. A: cf. 25 4. 16 II 20 14 nec non II 17 8 Num. 21 18. 19 || 16 αβδ(ε)ια] οβδ. A | σαμ(ε)ια] -μιου A, -μαια *L*† | ιδιθων unus cod.] ιωθων B†, ιδουθων A: cf. 16 38 | βαραχια compl.] -χει B†, -χιας A | οσσα] ασα A | ηλκανα B†] ελκ. rel. | νετωφατ(ε)ι pau.] νωτεφ. B†, νετωφαθι A || 17 init.] pr. και A | σαλλωμ 1° A, sed 2° et in 19. 31 etiam A σαλωμ, cf. 5 38 | και 1° > B† | ακουμ B | και 2° > B | ταλμαν Ra.] ταμμαμ B†, τελμαν A | αιμαμ B† || 18 αι > A || 19 σαλωμμων B†: cf. 7 13 | κωρη V (cf. 26 1)] -ρηβ B(†), χωρη A†, κορε mu. | κυριου > B†

υἱὸς Ελεαζαρ ἡγούμενος ἦν ἐπ᾽ αὐτῶν ἔμπροσθεν, καὶ οὗτοι μετ᾽
21 αὐτοῦ. 21Ζαχαριας υἱὸς Μασαλαμι πυλωρὸς τῆς θύρας τῆς σκηνῆς
22 τοῦ μαρτυρίου. 22πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ ταῖς πύλαις ἐν ταῖς πύλαις
διακόσιοι καὶ δέκα δύο· οὗτοι ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν, ὁ καταλοχι-
σμὸς αὐτῶν· τούτους ἔστησεν Δαυιδ καὶ Σαμουηλ ὁ βλέπων τῇ
23 πίστει αὐτῶν. 23καὶ οὗτοι καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν πυλῶν ἐν
24 οἴκῳ κυρίου, ἐν οἴκῳ τῆς σκηνῆς, τοῦ φυλάσσειν. 24κατὰ τοὺς
τέσσαρας ἀνέμους ἦσαν αἱ πύλαι, κατ᾽ ἀνατολάς, θάλασσαν, βορ-
25 ρᾶν, νότον. 25καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν τοῦ εἰσ-
πορεύεσθαι κατὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μετὰ τούτων·
26 26ὅτι ἐν πίστει εἰσὶν τέσσαρες δυνατοὶ τῶν πυλῶν. — οἱ Λευῖται
ἦσαν ἐπὶ τῶν παστοφορίων καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου τοῦ
27 θεοῦ 27καὶ περικύκλῳ οἴκου τοῦ θεοῦ παρεμβαλοῦσιν, ὅτι ἐπ᾽ αὐ-
τοὺς φυλακή, καὶ οὗτοι ἐπὶ τῶν κλειδῶν τὸ πρωὶ πρωὶ ἀνοίγειν
28 τὰς θύρας τοῦ ἱεροῦ. 28καὶ ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τὰ σκεύη τῆς λειτουρ-
γίας, ὅτι ἐν ἀριθμῷ εἰσοίσουσιν αὐτὰ καὶ ἐν ἀριθμῷ ἐξοίσουσιν
29 αὐτά. 29καὶ ἐξ αὐτῶν καθεσταμένοι ἐπὶ τὰ σκεύη καὶ ἐπὶ πάντα
τὰ σκεύη τὰ ἅγια καὶ ἐπὶ τῆς σεμιδάλεως, τοῦ οἴνου, τοῦ ἐλαίου,
30 τοῦ λιβανωτοῦ καὶ τῶν ἀρωμάτων. 30καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέ-
31 ων ἦσαν μυρεψοὶ τοῦ μύρου καὶ εἰς τὰ ἀρώματα. 31καὶ Ματταθιας
ἐκ τῶν Λευιτῶν (οὗτος ὁ πρωτότοκος τῷ Σαλωμ τῷ Κορίτῃ) ἐν
τῇ πίστει ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς θυσίας τοῦ τηγάνου τοῦ μεγάλου ἱερέως.
32 32καὶ Βαναιας ὁ Καаθίτης ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἄρτων
33 τῆς προθέσεως τοῦ ἑτοιμάσαι σάββατον κατὰ σάββατον. — 33καὶ
οὗτοι ψαλτῳδοὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν Λευιτῶν, διατεταγμέ-
34 ναι ἐφημερίαι, ὅτι ἡμέρα καὶ νὺξ ἐπ᾽ αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔργοις· 34οὗ-
τοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν Λευιτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν
ἄρχοντες· οὗτοι κατῴκησαν ἐν Ιερουσαλημ.
35 35Καὶ ἐν Γαβαων κατῴκησεν πατὴρ Γαβαων Ιιηλ, καὶ ὄνομα
36 γυναικὸς αὐτοῦ Μωωχα· 36καὶ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρωτότοκος Αβαδων
37 καὶ Σιρ καὶ Κις καὶ Βααλ καὶ Νηρ καὶ Ναδαβ 37καὶ Γεδουρ καὶ
38 ἀδελφὸς καὶ Ζαχαρια καὶ Μακελλωθ. 38καὶ Μακελλωθ ἐγέννησεν

20 εμπροσθεν B†] + κυριου rel. || 21 μασαλαμι B†] μοσολλαμ A: cf. 8 || 22 και 1⁰ > A || 23 οι > A || 27 init. — θεου pau.] > BApl. | πρωι 2⁰ > SVc† || 28 αυτα 1⁰ — fin. > BS(†) || 29 τα 2⁰ > B† | του ελαιου > S*† || 32 βααναιας B† | σαββατον 1⁰ ⌒ 2⁰ S*† || 33 διατεταγμενοι *L*Sc | εφημεριαι] -ρια S†, εις -ριας *L*† || 34 των λευιτων > BS† | αρχοντες 2⁰] pr. και S† || 35 κατωκησαν S† | ιιηλ (= B† ειιηλ, A ιειηλ)] ιεηλ S: cf. 6 | γυναικος] pr. της S || 36 υιος] pr. ο S*A† | αβαδων: cf. 8 23 | σιρ compl.] ισειρ BSAV: cf. 8 30 | κ(ε)ις] κιρ S† || 37 γεδουρ] ιεδ. BS† | αδελφος] -φοι AV, οι -φοι αυτου *L*(†): cf. 8 31 | και 3⁰ BS*L*†] > rel. | ζαχαρια] ζαχχουρ A†, ζακχουρ V: cf. 8 31 | μακελλωθ BS†] -ελωθ V, μακεδωθ A†: item in 38, cf. 8 31. 32 | 37/38 και μακελλωθ alterutrum om. S: cf. 41 fin. 42

τὸν Σαμαα. καὶ οὗτοι ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κατῴκησαν
ἐν Ιερουσαλημ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.
39 Καὶ Νηρ ἐγέννησεν τὸν Κις, καὶ Κις ἐγέννησεν τὸν Σαουλ, 39
καὶ Σαουλ ἐγέννησεν τὸν Ιωναθαν καὶ τὸν Μελχισουε καὶ τὸν
Αμιναδαβ καὶ τὸν Ισβααλ. 40 καὶ υἱὸς Ιωναθαν Μαριβααλ, καὶ Μαρι- 40
βααλ ἐγέννησεν τὸν Μιχα. 41 καὶ υἱοὶ Μιχα· Φαιθων καὶ Μαλαχ 41
καὶ Θαραχ. 42 καὶ Αχαζ ἐγέννησεν τὸν Ιαδα, καὶ Ιαδα ἐγέννησεν 42
τὸν Γαλεμεθ καὶ τὸν Γαζμωθ καὶ τὸν Ζαμβρι, καὶ Ζαμβρι ἐγέννη-
σεν τὸν Μασα, 43 καὶ Μασα ἐγέννησεν τὸν Βαανα, Ραφαια υἱὸς 43
αὐτοῦ, Ελεασα υἱὸς αὐτοῦ, Εσηλ υἱὸς αὐτοῦ. 44 καὶ τῷ Εσηλ ἓξ 44
υἱοί, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Εσδρικαμ πρωτότοκος αὐτοῦ,
Ισμαηλ καὶ Σαρια καὶ Αβδια καὶ Αναν· οὗτοι υἱοὶ Εσηλ.
1 Καὶ ἀλλόφυλοι ἐπολέμησαν πρὸς Ισραηλ, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσ- 10
ώπου ἀλλοφύλων, καὶ ἔπεσον τραυματίαι ἐν ὄρει Γελβουε. 2 καὶ 2
κατεδίωξαν ἀλλόφυλοι ὀπίσω Σαουλ καὶ ὀπίσω υἱῶν αὐτοῦ, καὶ
ἐπάταξαν ἀλλόφυλοι τὸν Ιωναθαν καὶ τὸν Αμιναδαβ καὶ τὸν Μελ-
χισουε υἱοὺς Σαουλ. 3 καὶ ἐβαρύνθη ὁ πόλεμος ἐπὶ Σαουλ, καὶ εὗ- 3
ρον αὐτὸν οἱ τοξόται ἐν τοῖς τόξοις καὶ πόνοις, καὶ ἐπόνεσεν ἀπὸ
τῶν τόξων. 4 καὶ εἶπεν Σαουλ τῷ αἴροντι τὰ σκεύη αὐτοῦ Σπάσαι 4
τὴν ῥομφαίαν σου καὶ ἐκκέντησόν με ἐν αὐτῇ, μὴ ἔλθωσιν οἱ ἀπε-
ρίτμητοι οὗτοι καὶ ἐμπαίξωσίν μοι. καὶ οὐκ ἐβούλετο ὁ αἴρων τὰ
σκεύη αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβεῖτο σφόδρα· καὶ ἔλαβεν Σαουλ τὴν ῥομ-
φαίαν καὶ ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐτήν. 5 καὶ εἶδεν ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ 5
ὅτι ἀπέθανεν Σαουλ, καὶ ἔπεσεν καί γε αὐτὸς ἐπὶ τὴν ῥομφαίαν
αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν. 6 καὶ ἀπέθανεν Σαουλ καὶ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ ἐν 6
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπέθανεν.
7 καὶ εἶδεν πᾶς ἀνὴρ Ισραηλ ὁ ἐν τῷ αὐλῶνι ὅτι ἔφυγεν Ισραηλ 7
καὶ ὅτι ἀπέθανεν Σαουλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ κατέλιπον τὰς πό-

38 σαμα A† | μετα] εν μεσω BS^{s}† (S* om. μετα — fin.) || 39 ισβααλ S] ιεβ. B, βααλ AV†: cf. 8 33 || 40 ιωναθαμ S†, sed in 39 etiam S -θαν | μαρ(ε)ιβααλ bis (S† 1^{0} -βαλ)] μεμφιβ. *L*†, μεφριβ. V†, μεχριβ. A†, μεριβ. compl.: cf. 8 34 || 41 φαιθων BS†] φιθ. A | μαλωχ A: cf. 8 35 | θαραχ BS†] -ραα *L*†, -ρα rel. | fin.] + και αχαζ *L*†: cf. 8 35 et 9 37 fin. || 42 αχαζ] χααζ AV, αζαχ unus cod. cum B cognatus: cf. 8 35 | γαλεμεθ] γαμελεθ BS: cf. 8 36 | γαζμωθ unus cod.] γαζαωθ BS†, αζμωθ A | και ζαμβρι > S†: cf. 37 fin. | μασα] μασσα B†, μωσα *L*†: item in 43 || 43 βαανα BS*L*†] βανα rel.: cf. 8 37 | ελεασα υιος αυτου > BS | εσηλ] εσαηλ BS: item S† in 44 bis, sed B ibi εσηλ; ασ(σ)αηλ *L*† ubique || 44 εσδρικαμ unus cod.] εσδρεικαν B†, εζρεικαν S, εζρικαμ Apl.: cf. 8 38 9 14 | ισμαηλ] pr. και A

10 1 γελβουθ A†, sed in 8 etiam A -ουε || 2 μελχ(ε)ισουε] -σεδεκ S† || 3 αυτον] -τους BS† | τοις > B*L*† | επονεσαν B || 4 ρομφ. ult.] + αυτου A | επεπεσεν] επεσεν SAV || 5 και γε] γε > BS, + και *L*† | και απεθανεν > BS || 7 ανηρ > S† | ισραηλ 2^{0}] pr. πας S† | και 4^{0} > S†

λεις αὐτῶν καὶ ἔφυγον· καὶ ἦλθον ἀλλόφυλοι καὶ κατῴκησαν ἐν
8 αὐταῖς. — [8]καὶ ἐγένετο τῇ ἐχομένῃ καὶ ἦλθον ἀλλόφυλοι τοῦ σκυ-
λεύειν τοὺς τραυματίας καὶ εὗρον τὸν Σαουλ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐ-
9 τοῦ πεπτωκότας ἐν τῷ ὄρει Γελβουε. [9]καὶ ἐξέδυσαν αὐτὸν καὶ
ἔλαβον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλαν
εἰς γῆν ἀλλοφύλων κύκλῳ τοῦ εὐαγγελίσασθαι τοῖς εἰδώλοις αὐ-
10 τῶν καὶ τῷ λαῷ· [10]καὶ ἔθηκαν τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν οἴκῳ θεοῦ αὐ-
11 τῶν καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἔθηκαν ἐν οἴκῳ Δαγων. [11]καὶ ἤκου-
σαν πάντες οἱ κατοικοῦντες Γαλααδ ἅπαντα, ἃ ἐποίησαν ἀλλόφυ-
12 λοι τῷ Σαουλ καὶ τῷ Ισραηλ. [12]καὶ ἠγέρθησαν ἐκ Γαλααδ πᾶς
ἀνὴρ δυνατὸς καὶ ἔλαβον τὸ σῶμα Σαουλ καὶ τὸ σῶμα τῶν υἱῶν
αὐτοῦ καὶ ἤνεγκαν αὐτὰ εἰς Ιαβις καὶ ἔθαψαν τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ὑπὸ
13 τὴν δρῦν ἐν Ιαβις καὶ ἐνήστευσαν ἑπτὰ ἡμέρας. — [13]καὶ ἀπέθα-
νεν Σαουλ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτοῦ, αἷς ἠνόμησεν τῷ κυρίῳ, κατὰ
τὸν λόγον κυρίου, διότι οὐκ ἐφύλαξεν· ὅτι ἐπηρώτησεν Σαουλ
ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ τοῦ ζητῆσαι, καὶ ἀπεκρίνατο αὐτῷ Σαμουηλ
14 ὁ προφήτης· [14]καὶ οὐκ ἐζήτησεν κύριον, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν καὶ
ἐπέστρεψεν τὴν βασιλείαν τῷ Δαυιδ υἱῷ Ιεσσαι.
11 [1]Καὶ ἦλθεν πᾶς Ισραηλ πρὸς Δαυιδ ἐν Χεβρων λέγοντες Ἰδοὺ
2 ὀστᾶ σου καὶ σάρκες σου ἡμεῖς· [2]καὶ ἐχθὲς καὶ τρίτην ὄντος
Σαουλ βασιλέως σὺ ἦσθα ὁ ἐξάγων καὶ εἰσάγων τὸν Ισραηλ, καὶ
εἶπεν κύριος ὁ θεός σού σοι Σὺ ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν
3 Ισραηλ, καὶ σὺ ἔσῃ εἰς ἡγούμενον ἐπὶ Ισραηλ. [3]καὶ ἦλθον πάντες
πρεσβύτεροι Ισραηλ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Χεβρων, καὶ διέθετο
αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Δαυιδ διαθήκην ἐν Χεβρων ἐναντίον κυρίου,
καὶ ἔχρισαν τὸν Δαυιδ εἰς βασιλέα ἐπὶ Ισραηλ κατὰ τὸν λόγον
κυρίου διὰ χειρὸς Σαμουηλ.
4 [4]Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς καὶ ἄνδρες Ισραηλ εἰς Ιερουσαλημ
(αὕτη Ιεβους), καὶ ἐκεῖ οἱ Ιεβουσαῖοι οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν.
5 [5]εἶπαν δὲ οἱ κατοικοῦντες Ιεβους τῷ Δαυιδ Οὐκ εἰσελεύσῃ ὧδε.
6 καὶ προκατελάβετο τὴν περιοχὴν Σιων (αὕτη ἡ πόλις Δαυιδ). [6]καὶ
εἶπεν Δαυιδ Πᾶς τύπτων Ιεβουσαῖον ἐν πρώτοις καὶ ἔσται εἰς
ἄρχοντα καὶ εἰς στρατηγόν· καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν ἐν πρώτοις Ιωαβ
7 υἱὸς Σαρουια καὶ ἐγένετο εἰς ἄρχοντα. [7]καὶ ἐκάθισεν Δαυιδ ἐν τῇ

7 αλλοφυλοι] pr. οι S hoc loco, non in 1. 2. 8 etc. || 8 σκυλευσαι A || 9 αυτων] -τοις S† || 10 αυτου 1^0 V] -των BSA || 11 και ult.] εν A† || 12 το 1^0 > S† | το σωμα 2^0] τα -ματα A | εν > S* || 13 κυριω] θεω BS | κυριου] pr. του S† || 14 εξεζητησεν A | κυριον] κυριος S†, τον κ. σαουλ A† | αυτον] + καθοτι ουκ ηρωτησεν εν κυριω A† | απεστρεψεν S

11 2 εξαγων .. εισαγων] tr. *L*, εισαγαγων .. εξαγαγων S† | ειπεν] + ισραηλ B† | ο θεος σου > BS | εση > S*A || 3 εις 1^0] εν A | εναντι A*L*† || 4 ισραηλ] αυτου BS^{c}†, > S*† | εις] επι A†, > S† | γην — (5) ιεβους] ιεβους ειπαν BS(†) || 6 ιεβουσαιον] pr. τον S*V† | αυτη B*† | σαρουια: cf. 2 16

περιοχῇ · διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν αὐτὴν Πόλιν Δαυιδ · [8]καὶ ᾠκοδόμη- 8
σεν τὴν πόλιν κύκλῳ · καὶ ἐπολέμησεν καὶ ἔλαβεν τὴν πόλιν. [9]καὶ 9
ἐπορεύετο Δαυιδ πορευόμενος καὶ μεγαλυνόμενος, καὶ κύριος παν-
τοκράτωρ μετ᾽ αὐτοῦ.
[10]Καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῶν δυνατῶν, οἳ ἦσαν τῷ Δαυιδ, οἱ 10
κατισχύοντες μετ᾽ αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ μετὰ παντὸς Ισραηλ
τοῦ βασιλεῦσαι αὐτὸν κατὰ τὸν λόγον κυρίου ἐπὶ Ισραηλ· [11]καὶ 11
οὗτος ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνατῶν τοῦ Δαυιδ · Ιεσεβααλ υἱὸς Αχαμανι
πρῶτος τῶν τριάκοντα, οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ
ἅπαξ ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας ἐν καιρῷ ἑνί. — [12]καὶ μετ᾽ αὐ- 12
τὸν Ελεαζαρ υἱὸς Δωδαι ὁ Αχωχι, οὗτος ἦν ἐν τοῖς τρισὶν δυνα-
τοῖς. [13]οὗτος ἦν μετὰ Δαυιδ ἐν Φασοδομιν, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συν- 13
ήχθησαν ἐκεῖ εἰς πόλεμον, καὶ ἦν μερὶς τοῦ ἀγροῦ πλήρης κριθῶν,
καὶ ὁ λαὸς ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων · [14]καὶ ἔστη ἐν 14
μέσῳ τῆς μερίδος καὶ ἔσωσεν αὐτὴν καὶ ἐπάταξεν τοὺς ἀλλοφύ-
λους, καὶ ἐποίησεν κύριος σωτηρίαν μεγάλην. — [15]καὶ κατέβησαν 15
τρεῖς ἐκ τῶν τριάκοντα ἀρχόντων εἰς τὴν πέτραν πρὸς Δαυιδ εἰς
τὸ σπήλαιον Οδολλαμ, καὶ παρεμβολὴ τῶν ἀλλοφύλων παρεμβε-
βλήκει ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων · [16]καὶ Δαυιδ τότε ἐν τῇ περι- 16
οχῇ, καὶ τὸ σύστεμα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν Βαιθλεεμ. [17]καὶ ἐπε- 17
θύμησεν Δαυιδ καὶ εἶπεν Τίς ποτιεῖ με ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου Βαιθ-
λεεμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ; [18]καὶ διέρρηξαν οἱ τρεῖς τὴν παρεμβολὴν 18
τῶν ἀλλοφύλων καὶ ὑδρεύσαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βαιθ-
λεεμ, ὃς ἦν ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἔλαβον καὶ ἦλθον πρὸς Δαυιδ, καὶ
οὐκ ἠθέλησεν Δαυιδ τοῦ πιεῖν αὐτὸ καὶ ἔσπεισεν αὐτὸ τῷ κυρίῳ
[19]καὶ εἶπεν Ἵλεώς μοι ὁ θεὸς τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο · εἰ αἷμα 19
ἀνδρῶν τούτων πίομαι ἐν ψυχαῖς αὐτῶν; ὅτι ἐν ψυχαῖς αὐτῶν
ἤνεγκαν αὐτό. καὶ οὐκ ἐβούλετο πιεῖν αὐτό. ταῦτα ἐποίησαν οἱ
τρεῖς δυνατοί.
[20]Καὶ Αβεσσα ἀδελφὸς Ιωαβ, οὗτος ἦν ἄρχων τῶν τριῶν, οὗτος 20
ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας ἐν και-

8 και 2^0 — fin. BSAVpau.] απο της μαλ(λ)ω(*L*† ακρας: ex Regn. II 5 9) και εως του κυκλου και ιωαβ περιεποιησατο το λοιπον της πολεως *L* compl.: eadem pr. compl. || 9 -ομενος $1^0 \frown 2^0$ BS†, post πορευομ. add. μετ αυτου S*† || 10 τη > S† | επι] εν S† || 11 ιεσεβααλ compl.] -βαδα B†, ιεσσαιβαδα S†, ισβααλ pau., ισβααμ AV: cf. 8 33 | αχαμαννι S† | πρωτος] -τοτοκος AL^{pt}† || 12 αχωχι] αχωνει S†, αρχωνει B† | δυνατος A || 13 φασοδομη BS† | εκει / εις πολ.] tr. S† || 15 τρεις] pr. οι A | παρεμβολη] pr. η A | παρεμβεβληκει > BS† || 16 συστεμα] υποστ. A | εν ult.] + τη SA | βαιθλεεμ: sic B† hic, BV† in 18, SV in 17, βεθλ. S^s† in 18; sed B in 17, S in 16, A ubique βηθλ., cf. 26 2 51 Ruth 1 1 || 17 εν τη πυλη $\frown$ 18 εν τη πυλη S*† || 18 και ηλθον > B*† | ηθελησεν] -λεν BS† || 19 τουτων] -το S* | αυτο paenult.] > B S†, -τον A† || 20 αβεσσα: cf. 2 16 | αδελφος] pr. ο A*L*† | τριων] πατριων AV† | τριακοσιους] εξακ. A: cf. Regn. II 23 18

21 ρῳ ἑνί, καὶ οὗτος ἦν ὀνομαστὸς ἐν τοῖς τρισίν, [21]ἀπὸ τῶν τριῶν
ὑπὲρ τοὺς δύο ἔνδοξος, καὶ ἦν αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα καὶ ἕως τῶν
22 τριῶν οὐκ ἤρχετο. — [22]καὶ Βαναιας υἱὸς Ιωδαε υἱὸς ἀνδρὸς δυνα-
τοῦ, πολλὰ ἔργα αὐτοῦ ὑπὲρ Καβασαηλ· οὗτος ἐπάταξεν τοὺς δύο
αριηλ Μωαβ· καὶ οὗτος κατέβη καὶ ἐπάταξεν τὸν λέοντα ἐν τῷ
23 λάκκῳ ἐν ἡμέρᾳ χιόνος· [23]καὶ οὗτος ἐπάταξεν τὸν ἄνδρα τὸν
Αἰγύπτιον, ἄνδρα ὁρατὸν πεντάπηχυν, καὶ ἐν χειρὶ τοῦ Αἰγυπτίου
δόρυ ὡς ἀντίον ὑφαινόντων, καὶ κατέβη ἐπ' αὐτὸν Βαναιας ἐν
ῥάβδῳ καὶ ἀφείλατο ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Αἰγυπτίου τὸ δόρυ καὶ
24 ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ. [24]ταῦτα ἐποίησεν Βαναιας
25 υἱὸς Ιωδαε, καὶ τούτῳ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶν τοῖς δυνατοῖς· [25]ὑπὲρ
τοὺς τριάκοντα ἔνδοξος οὗτος καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς οὐκ ἤρχετο·
καὶ κατέστησεν αὐτὸν Δαυιδ ἐπὶ τὴν πατριὰν αὐτοῦ.
26 [26]Καὶ δυνατοὶ τῶν δυνάμεων· Ασαηλ ἀδελφὸς Ιωαβ, Ελεαναν
27 υἱὸς Δωδω ἐκ Βαιθλαεμ, [27]Σαμμωθ ὁ Αδι, Χελλης ὁ Φελωνι,
28 29 [28]Ωραι υἱὸς Εκκης ὁ Θεκωι, Αβιεζερ ὁ Αναθωθι, [29]Σοβοχαι ὁ Ασω-
30 θι, Ηλι ὁ Αχωι, [30]Μοοραι ὁ Νετωφαθι, Χολοδ υἱὸς Νοοζα ὁ Νε-
31 τωφαθι, [31]Αιθι υἱὸς Ριβαι ἐκ βουνοῦ Βενιαμιν, Βαναιας ὁ Φαρα-
32 33 θωνι, [32]Ουρι ἐκ Ναχαλιγαας, Αβιηλ ὁ Γαραβεθθι, [33]Αζμωθ ὁ Βεερ-
34 μι, Ελιαβα ὁ Σαλαβωνι, [34]Βενναιας, Οσομ ὁ Γεννουνι, Ιωναθαν
35 υἱὸς Σωλα ὁ Αραρι, [35]Αχιμ υἱὸς Σαχαρ ὁ Αραρι, Ελφαλ υἱὸς Ουρ,

20 και ult. > AVL^{p}† || **21** αυτοις] ι > A† || **22** βαναιας] ς > BS† (S† -νια), sed in 23. 24 etiam BS -ναιας uel -νεας || **23** ουτος et ανδρα 2^0 > S† | χειρι BS†] pr. τη rel. | ως] ωσει S† | υφαιν.] pr. των S || **24** ιωδαε] ιωαδ BL†: item L†, non B, in 22 || **25** ενδοξος] pr. ην A || **26** δυνατοι] pr. οι A | δωδω εκ Ra.] δωδωε BS(†), δωδωαι εκ A | βαιθλαεμ B†] καθλ. S†, βηθλεεμ A: cf. 16 || **27** σαμμωθ L] σαμαωθ BS†, σαμωθ A | ο αδι] θαδι A†, ο αρωρει L | φελων(ε)ι B†] φελλωνει S, φαλλωνι A || **28** ωραι] ειρας L†: cf. 27 9 | εκκης ο θεκωι] εκ της οθεκω BS† || **29** init.] pr. και A† | σοββοχαι AV(†) | ασωθι] αθει B†, ιαθει S† | αχωι] αχωρ A^{r}†, αχωνει BS† || **30** μοοραι pau.] μοορμ A^{r}†, νεερε BS†: cf. Regn. II 23 28 | νετωφαθ(ε)ι bis: sic A et 2^0 S, sed B† 1^0 νεθωφατει, B 2^0 νετωφατει, S† 1^0 νοτωφωτει | χολοδ Ra.] χοαοδ S†, χθαοδ B†, ελαδ A | νοοζα BS†] βαανα A || **31** αιθ(ε)ι S†] αιρει B†, ηθου A†, ηθαι V | ριβαι mu.] ρεβιε B†, ραβειαι S†, ρηβαι AV | φαραθωθει S*† || **32** ναχαλ(ε)ιγαας BSL^{p}†] η pro ι A | γαραβεθθι B†(αι pro ε)] -βεθρ S†, σαρ. AV†, αραβαθι mu. || **33** αζμωθ] αζβων BS†: cf. Regn. II 23 31 | βεερμ(ε)ι unus cod. cum B cognatus] -μειν BS^{c}† (S*† -βειν), βαρσαμι AV(†), βαρωμι compl. | ελιαβα] ελμαβα S†, σαμαβα B† | σαλαβωνι] σωμει S†, ομει B† || **34** βενναιας BS(ε pro αι)†] υιοι AVL, υιος mu.: cf. 4 35 | οσομ BS†] ασαμ A, ασομ L† | γεννουνι Ra.] -ν(ε)ιν BS† (B† οσομολογενν. pro οσομ ο γενν.), γωυνι A | σωλα BS†] σαγη A | αραρι] αραχει B*†, ραρει S† || **35** αχ(ε)ιμ] αχιαμ AVL(†) | σαχαρ] σ > BS | ο αρ.] σαρ. S† | ελφαλ unus cod. cum B cognatus] ελφατ BS†, ελιφααλ A | ουρ compl.] σουρ SL†, σθυρ B†, ωρ A (trahit α seq. ad hoc uerbum)

36Οφαρ ὁ Μοχοραθι, Αχια ὁ Φελωνι, 37Ησεραι ὁ Χαρμαλι, Ναaραι υἱὸς 36
Αζωβαι, 38Ιωηλ ἀδελφὸς Ναθαν, Μεβααρ υἱὸς Αγαρι, 39Σεληκ ὁ 37
Αμμωνι, Ναχωρ ὁ Βερθι αἴρων σκεύη Ιωαβ υἱοῦ Σαρουια, 40Ιρα ὁ 39 40
Ιεθηρι, Γαρηβ ὁ Ιεθηρι, 41Ουριας ὁ Χεττι, Ζαβετ υἱὸς Αχλια, 41
42Αδινα υἱὸς Σαιζα τοῦ Ρουβην ἄρχων καὶ ἐπ' αὐτῷ τριάκοντα, 42
43Αναν υἱὸς Μοωχα καὶ Ιωσαφατ ὁ Βαιθανι, 44Οζια ὁ Ασταρωθι, 43 44
Σαμμα καὶ Ιιηλ υἱοὶ Χωθαν τοῦ Αραρι, 45Ιεδιηλ υἱὸς Σαμερι καὶ 45
Ιωαζαε ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ Ιεασι, 46Ελιηλ ὁ Μιι καὶ Ιαριβι καὶ 46
Ιωσια υἱὸς αὐτοῦ, Ελνααμ καὶ Ιεθεμα ὁ Μωαβίτης, 47Αλιηλ καὶ 47
Ωβηδ καὶ Ιεσιηλ ὁ Μισαβια.

1Καὶ οὗτοι οἱ ἐλθόντες πρὸς Δαυιδ εἰς Σωκλαγ, ἔτι συνεχομέ- 12
νου ἀπὸ προσώπου Σαουλ υἱοῦ Κις, καὶ οὗτοι ἐν τοῖς δυνατοῖς
βοηθοῦντες ἐν πολέμῳ 2καὶ τόξῳ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν καὶ 2
σφενδονῆται ἐν λίθοις καὶ τόξοις· ἐκ τῶν ἀδελφῶν Σαουλ ἐκ Βενια-
μιν 3ὁ ἄρχων Αχιεζερ καὶ Ιωας υἱὸς Ασμα τοῦ Γεβωθίτου καὶ 3
Ιωηλ καὶ Ιωφαλητ υἱοὶ Ασμωθ καὶ Βερχια καὶ Ιηουλ ὁ Αναθωθι
4καὶ Σαμαιας ὁ Γαβαωνίτης δυνατὸς ἐν τοῖς τριάκοντα καὶ ἐπὶ 4
τῶν τριάκοντα, 5Ιερμιας καὶ Ιεζιηλ καὶ Ιωαναν καὶ Ιωζαβαδ ὁ 5

36 οφαρ] αφερ A | ο 1⁰ > BS† | μοχοραθι Ra.] μοχορ BS†: αθι excidit ante αχι; μεχουραθι A | φελωνι unus cod.] φεδωνει BS†, φελλωνι A || 37 ησεραι S†] -ρε B†, ασαραι AV†, ασραι compl. | χαρμαλι Ra.] -μαδαι BS†, καρμηλι A | νααραι] νοοραι V, νοορα A† | αζωβαι B†] -βε S†, αζβι A || 38 αδελφος] υιος BS† | μεβααρ Ra.] μεβααλ BS†, μαβαρ A | αγαρ(ε)ι BS(†)] αταραι A || 39 σεληκ pau.] σελη BS†, σελληκ A | αμμωνειμ S† | ναχωρ B S†] νοαραι *L*†, νααραι rel. | βερθ(ε)ι BS†] βηρωθι pl., βηρωθ A† | ιωαβ υιου] υιω BS† | σαρουια: cf. 2 16 || 40 ιρα] ια S†, ιρας A | ιεθηρι bis Ra.] 1⁰ ηθ. B†, ιθ. S†, 2⁰ ιοθ. BS†; bis ιεθερι A | γαρηβ ο] γαρηοβε(uel -βαι) BS† || 41 ουριας] ουρει BS†: cf. 32 | ο > AV† | χεττ(ε)ι BS†] χετθι A | ζαβετ BS†] -βαδ V, -βατ A† | αχλια Ra.] αχαια B†, αχεα S†, οολι V, ολι A† || 42 σαιζα B†] εζα S†, σεχα A || 43 ανναν S | μοωχα BS†] μαχα AV†, μααχα mu. | ιωσαφας S*† | βαι(uel βε)θαν(ε)ι BS†] μαθθανι A || 44 ο ασταρωθ(ε)ι] ο εσταρ. unus cod. cum BS cognatus, θεσταρ. S† | σαμμα] σαμαθα BS† | ι(ε)ιηλ] ιεια BS† | χωθαν] κωθαν BS† || 45 ιεδιηλ] ελθειηλ BS† | σαμαρι AV*L*† | ιεασ(ε)ι BS†] θωσαει A || 46 ελιηλ mu.] λ(ε)ιηλ BS†, ιελιηλ A | μι(ε)ι BS†] μαωειν A | ιαριβ(ε)ι B†] αρ. S(†), -βαι A | ελνααμ] ελλααμ B†, ελλαμ S†, θαναaμ *L*† | ιεθεμα] ι > BS† || 47 αλιηλ] δαλειηλ BS† | ωβηδ V] ιωβηδ A*L*†, ιωβηλ S†, ιωβηθ B† | ιεσιηλ] εσσ(ε)ιηλ BA*L*†, εσειηλ S† | μισαβια Ra.] μειναβεια BS†, μεσωβια A, μασαβια *L*†

12 1 σωκλαγ Ra.] γ > BS†, σικελαγ A: cf. 21 | συνεχ.] + του δαυιδ *L*† || 2 τοξω] pr. εν S† | εκ των αδελφων] εν τοις -φοις B† | εκ ult.] και S*† || 3 ο 1⁰ > A | ιωας] ιωα ο B†, ιωρας A† | ασμα compl.] αμα BS†, σαμαα A | γεβωθ. BS†] ταβαθ. A†, γαβααθ. V | ιωηλ BS†] ιαζιηλ V, αζιηλ A† | ιωφαλητ BS†] φαλλητ AV†, φαλητ compl., φαλετ *L* | αζμωθ A: cf. 8 36 | βερχ(ε)ια] βαραχια A | αναβωθει S† || 5 ιερμιας B†] ιερεμιηας S*†, ιερεμιας AS^c: cf. 11. 14 5 24 Esdr. II 22 12; pr. και A | ιεζιηλ] -ζηλ BS† | ιωζαβαδ] -βαβ S†, ιωαζαβαβ B†

6 Γαδαραθι, [6]Ελιαζαι καὶ Ιαριμουθ καὶ Βααλια καὶ Σαμαρια καὶ Σαφα-
7 τια ὁ Χαραιφι, [7]Ηλκανα καὶ Ιησουνι καὶ Οζριηλ καὶ Ιωαζαρ καὶ
8 Ιεσβοαμ οἱ Κορῖται [8]καὶ Ελια καὶ Ζαβαδια υἱοὶ Ιρααμ υἱοὶ τοῦ
9 γεδωρ. — [9]καὶ ἀπὸ τοῦ Γαδδι ἐχωρίσθησαν πρὸς Δαυιδ ἀπὸ τῆς
ἐρήμου ἰσχυροὶ δυνατοὶ ἄνδρες παρατάξεως πολέμου αἴροντες θυ-
ρεοὺς καὶ δόρατα, καὶ πρόσωπον λέοντος πρόσωπα αὐτῶν, καὶ
10 κοῦφοι ὡς δορκάδες ἐπὶ τῶν ὀρέων τῷ τάχει· [10]Αζερ ὁ ἄρχων,
11 Αβδια ὁ δεύτερος, Ελιαβ ὁ τρίτος, [11]Μασεμαννη ὁ τέταρτος, Ιερ-
12 13 μια ὁ πέμπτος, [12]Εθθι ὁ ἕκτος, Ελιαβ ὁ ἕβδομος, [13]Ιωαναν ὁ ὄγ-
14 δοος, Ελιαζερ ὁ ἔνατος, [14]Ιερμια ὁ δέκατος, Μαχαβανναι ὁ ἑνδέ-
15 κατος. [15]οὗτοι ἐκ τῶν υἱῶν Γαδ ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς, εἷς τοῖς
16 ἑκατὸν μικρὸς καὶ μέγας τοῖς χιλίοις. [16]οὗτοι οἱ διαβάντες τὸν
Ιορδάνην ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, καὶ οὗτος πεπληρωκὼς ἐπὶ πᾶσαν
κρηπῖδα αὐτοῦ, καὶ ἐξεδίωξαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας αὐλῶνας
17 ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν. — [17]καὶ ἦλθον ἀπὸ τῶν υἱῶν Βενια-
18 μιν καὶ Ιουδα εἰς βοήθειαν τοῦ Δαυιδ, [18]καὶ Δαυιδ ἐξῆλθεν εἰς
ἀπάντησιν αὐτῶν καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰ εἰς εἰρήνην ἥκατε πρός με,
εἴη μοι καρδία καθ' ἑαυτὴν ἐφ' ὑμᾶς· καὶ εἰ τοῦ παραδοῦναί με
τοῖς ἐχθροῖς μου οὐκ ἐν ἀληθείᾳ χειρός, ἴδοι ὁ θεὸς τῶν πατέρων
19 ἡμῶν καὶ ἐλέγξαιτο. [19]καὶ πνεῦμα ἐνέδυσε τὸν Αμασαι ἄρχοντα
τῶν τριάκοντα, καὶ εἶπεν

Πορεύου καὶ ὁ λαός σου,
Δαυιδ υἱὸς Ιεσσαι·
εἰρήνη εἰρήνη σοι,
καὶ εἰρήνη τοῖς βοηθοῖς σου·
ὅτι ἐβοήθησέν σοι ὁ θεός σου.

5 γαδαραθι (6) ελιαζαι Ra.] γαδαραθειειμ αζαι B†, γαδαρα αζει S†, γαδηρωθι ελιωζι A || 6 ιαριμουθ] αρ. B, αριθμους S† | βααλια compl.] βαδαια BS†, βααδια A† | σαμαραια B† | χαραιφ(ε)ι BS(†)] αρουφι A || 7 ιησουν(ε)ι BS†] ιεσια A | οζρ(ε)ιηλ BS†] ελιηλ A | ιωαζαρ Ra.] ιωζαρα BS†, ιωζααρ AV† | και ult.] pr. καινα BS† | ιεσβοαμ Ra.] -βααμ A, σοβοαμ S†, σοβοκαμ B†: cf. 27 2 | οι] pr. και BS || 8 ελ(ε)ια BS†] ιωηλα A pl. | ζαβιδια B† | ιρααμ Ra. (cf. 8 27 9 8. 12)] ρααμ BS†, ιεροαμ A | υιοι ult.] και οι B† | γεδδωρ SLp† || 9 γαδδ(ε)ι εχωρ. SV] γεδδει εχωρ. B†, γαδ διεχωρ. A mu. | απο 2^{0}] επι A | δυνατοι ανδρες] tr. S† | προσωπα] pr. τα A | τω] εν A† || 10 αζερ] αζα BS† || 11 μασεμαννη S(†)] μασεμμανη B, μασμαν A | ιερμια S] ιερεμ(ε)ια BA: cf. 5 || 12 εθθ(ε)ι] εθοι BS† | ελιαβ BS†] ελιηλ rel. || 13 ιωαναν V] ιωαν B S†, ιωναν A | ο 1^{0} > S† | ελιαζερ BS†] ελεζαβαδ A†, ελζαβαδ V || 14 ιερμια S] ιερεμεια B†, ιερεμιας A: cf. 5 | μαχαβανναι Ra.] -βαναι A, μελχ. B†, μελχαβαννεα S† || 15 γαδ > S† || 16 εξεδιωξαν] εξ > S† | απο > S† || 18 αυτων] -τοις A | καρδια] pr. η S | ημων] υμ. B | ελεγξαιτο BS†] -ξαι A || 19 ενεδυσε(ν)] -δυναμωσεν AV† | αρχοντα] pr. τον A | και ο(> S†) λαος σου / δαυιδ υ. ιεσσαι] tr. A mu.; δαυιδ tantum ante και ο λαος σου tr. compl. | και ειρηνη] και > A | σου ult. > S†

καὶ προσεδέξατο αὐτοὺς Δαυιδ καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας
τῶν δυνάμεων. — 20καὶ ἀπὸ Μανασση προσεχώρησαν πρὸς Δαυιδ 20
ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς ἀλλοφύλους ἐπὶ Σαουλ εἰς πόλεμον· καὶ οὐκ
ἐβοήθησεν αὐτοῖς, ὅτι ἐν βουλῇ ἐγένετο παρὰ τῶν στρατηγῶν τῶν
ἀλλοφύλων λεγόντων Ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἐπι-
στρέψει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ Σαουλ· 21ἐν τῷ πορευθῆναι αὐτὸν 21
εἰς Σωκλαγ προσεχώρησαν αὐτῷ ἀπὸ Μανασση Εδνα καὶ Ιωζαβαθ
καὶ Ιωδιηλ καὶ Μιχαηλ καὶ Ιωσαβεθ καὶ Ελιμουθ καὶ Σελαθι, ἀρχη-
γοὶ χιλιάδων εἰσὶν τοῦ Μανασση. 22καὶ αὐτοὶ συνεμάχησαν τῷ 22
Δαυιδ ἐπὶ τὸν γεδδουρ, ὅτι δυνατοὶ ἰσχύος πάντες καὶ ἦσαν ἡγού-
μενοι ἐν τῇ στρατιᾷ ἐν τῇ δυνάμει· 23ὅτι ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἤρ- 23
χοντο πρὸς Δαυιδ εἰς δύναμιν μεγάλην ὡς δύναμις θεοῦ.
24Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχόντων τῆς στρατιᾶς, οἳ ἐλθόν- 24
τες πρὸς Δαυιδ εἰς Χεβρων τοῦ ἀποστρέψαι τὴν βασιλείαν Σαουλ
πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸν λόγον κυρίου. 25υἱοὶ Ιουδα θυρεοφόροι καὶ 25
δορατοφόροι ἓξ χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι δυνατοὶ παρατάξεως. 26τῶν 26
υἱῶν Συμεων δυνατοὶ ἰσχύος εἰς παράταξιν ἑπτὰ χιλιάδες καὶ ἑκα-
τόν. 27τῶν υἱῶν Λευι τετρακισχίλιοι ἑξακόσιοι· 28καὶ Ιωαδαε ὁ 27 28
ἡγούμενος τῷ Ααρων καὶ μετ᾽ αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι·
29καὶ Σαδωκ νέος δυνατὸς ἰσχύι καὶ τῆς πατρικῆς οἰκίας αὐτοῦ 29
ἄρχοντες εἴκοσι δύο. 30καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Βενιαμιν τῶν ἀδελφῶν 30
Σαουλ τρεῖς χιλιάδες· καὶ ἔτι τὸ πλεῖστον αὐτῶν ἀπεσκόπει τὴν
φυλακὴν οἴκου Σαουλ. 31καὶ ἀπὸ υἱῶν Εφραιμ εἴκοσι χιλιάδες καὶ 31
ὀκτακόσιοι, δυνατοὶ ἰσχύι, ἄνδρες ὀνομαστοὶ κατ᾽ οἴκους πατριῶν
αὐτῶν. 32καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασση δέκα ὀκτὼ χιλι- 32
άδες, οἳ ὠνομάσθησαν ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυιδ. 33καὶ 33
ἀπὸ τῶν υἱῶν Ισσαχαρ γινώσκοντες σύνεσιν εἰς τοὺς καιρούς,
γινώσκοντες τί ποιῆσαι Ισραηλ εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτῶν, διακόσιοι,
καὶ πάντες ἀδελφοὶ αὐτῶν μετ᾽ αὐτῶν. 34καὶ ἀπὸ Ζαβουλων ἐκ- 34
πορευόμενοι εἰς παράταξιν πολέμου ἐν πᾶσιν σκεύεσιν πολεμικοῖς

20 εβοηθησαν BS || **21** σωκλαγ Ra.] λ > S†, σωγλαμ B†, σικελαγ A: cf. **1** | ιωζαβαθ compl.] τωζ. BS†, -βαδ A | ιωδιηλ Ra.] ρωδ. BS†, ιεδ. A | ιωσαβεθ] -βαιθ B†, ιωζαβεδ AV†, ιωζαβαδ compl. | ελιμουθ BS†] ελιουδ A, ελιου V | σελαθ(ε)ι unus cod. cum B cognatus] σεμαθει BS†, σαλαθι compl., γαλαθι A† || **22** αυτοι] ουτοι A | εν τη στρατ(ε)ια εν τη δυναμει] επι τη στρατια A (*L*† εγενοντο αρχοντες τη στρατια εν δυναμει pro ησαν — fin.) || **23** δυναμις] -μιν S† || **24** επιστρεψαι A*L*† || **25** -φοροι $1^0 \frown 2^0$ A† | παραταξεως] πραξ. S†, sed in 26 etiam S παραταξιν || **27** των] και A$^{(\dagger)}$ | εξακοσ.] pr. και A || **28** ιωαδαε Ra.] τωαδαε S†, τωαδας B†, ιωδαε A | ο > S | τω] των A† | τρεις χιλιαδες] τρ(ε)ισχιλιοι S*L*†: item *L*† in 30 | και ult. > S || **29** δυο] pr. και A || **30** εκ > BS† | φυλακην] φυλην A || **31** και 1^0 > S† || **32** οι] pr. και BS || **33** ποιησει S*L*† | εις τας αρχας αυτων > BS | αυτων paenult. > S† || **34** και] οι S†

35 πεντήκοντα χιλιάδες βοηθῆσαι τῷ Δαυιδ οὐχ ἑτεροκλινῶς. [35]καὶ
ἀπὸ Νεφθαλι ἄρχοντες χίλιοι καὶ μετ᾽ αὐτῶν ἐν θυρεοῖς καὶ δό-
36 ρασιν τριάκοντα ἑπτὰ χιλιάδες. [36]καὶ ἀπὸ τῶν Δανιτῶν παρατασ-
37 σόμενοι εἰς πόλεμον εἴκοσι ὀκτὼ χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι. [37]καὶ
ἀπὸ τοῦ Ασηρ ἐκπορευόμενοι βοηθῆσαι εἰς πόλεμον τεσσαράκοντα
38 χιλιάδες. [38]καὶ ἐκ πέραν τοῦ Ιορδάνου ἀπὸ Ρουβην καὶ Γαδδι καὶ
ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασση ἐν πᾶσιν σκεύεσιν πολεμικοῖς
39 ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδες. [39]πάντες οὗτοι ἄνδρες πολεμισταὶ παρατασ-
σόμενοι παράταξιν ἐν ψυχῇ εἰρηνικῇ καὶ ἦλθον εἰς Χεβρων τοῦ
βασιλεῦσαι τὸν Δαυιδ ἐπὶ πάντα Ισραηλ· καὶ ὁ κατάλοιπος Ισραηλ
40 ψυχὴ μία τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυιδ. [40]καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς
ἐσθίοντες καὶ πίνοντες, ὅτι ἡτοίμασαν αὐτοῖς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν.
41 [41]καὶ οἱ ὁμοροῦντες αὐτοῖς ἕως Ισσαχαρ καὶ Ζαβουλων καὶ Νε-
φθαλι ἔφερον αὐτοῖς ἐπὶ τῶν καμήλων καὶ τῶν ὄνων καὶ τῶν ἡμι-
όνων καὶ ἐπὶ τῶν μόσχων βρώματα, ἄλευρα, παλάθας, σταφίδας,
οἶνον καὶ ἔλαιον, μόσχους καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος, ὅτι εὐφροσύνη
ἐν Ισραηλ.
13 [1]Καὶ ἐβουλεύσατο Δαυιδ μετὰ τῶν χιλιάρχων καὶ τῶν ἑκατοντ-
2 άρχων, παντὶ ἡγουμένῳ, [2]καὶ εἶπεν Δαυιδ τῇ πάσῃ ἐκκλησίᾳ
Ισραηλ Εἰ ἐφ᾽ ὑμῖν ἀγαθὸν καὶ παρὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν εὐοδωθῇ,
ἀποστείλωμεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς ὑπολελειμμένους ἐν
πάσῃ γῇ Ισραηλ, καὶ μετ᾽ αὐτῶν οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται ἐν πόλεσιν
3 κατασχέσεως αὐτῶν, καὶ συναχθήσονται πρὸς ἡμᾶς, [3]καὶ μετενέγ-
κωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς· ὅτι οὐκ ἐζήτησαν
4 αὐτὴν ἀφ᾽ ἡμερῶν Σαουλ. [4]καὶ εἶπεν πᾶσα ἡ ἐκκλησία τοῦ ποιῆ-
σαι οὕτως, ὅτι εὐθὴς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ.
5 [5]καὶ ἐξεκκλησίασεν Δαυιδ τὸν πάντα Ισραηλ ἀπὸ ὁρίων Αἰγύπτου
καὶ ἕως εἰσόδου Ημαθ τοῦ εἰσενέγκαι τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐκ
6 πόλεως Ιαριμ. [6]καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν Δαυιδ, καὶ πᾶς Ισραηλ ἀνέβη
εἰς πόλιν Δαυιδ, ἣ ἦν τοῦ Ιουδα, τοῦ ἀναγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν κιβω-
τὸν τοῦ θεοῦ κυρίου καθημένου ἐπὶ χερουβιν, οὗ ἐπεκλήθη ὄνομα
7 αὐτοῦ. [7]καὶ ἐπέθηκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἅμαξαν καινὴν ἐξ
οἴκου Αμιναδαβ, καὶ Οζα καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἦγον τὴν ἅμαξαν.

34 ουχ ετεροκλινως Rudolfus Smend (teste Iacobo Wackernagel)] ουχορεκαινως B*† (Bc χερο pro χορε), ου χαιροκαινως S†, ου χεροκενως rel. (+ ουδε μετα καρδιας και καρδιας *L*†) || 35 νεφθαλειμ A: item SA in 41 || 36 οκτω] pr. και A | οκτακοσιοι] εξακ. *L* || 38 γαδδειν S†, γαδ *L*† || 39 οι καταλοιποι S*† | του βασ. τον δαυιδ ult. > A† || 40 και πιν. > S† | αυτοις > BSA*† || 41 οι > S†

13 2 τη > B† | ημων bis] 1^{0} υμ. A†, 2^{0} υμ. B† | ευωδωθη B† | ημας] υμ. S† || 3 εζητησαν] pr. εξ A^{c}†, εζητησαμεν *L*† || 5 εξεκκλ.] εξ > BS† | οριων] pr. των S† | εισοδου > A || 6 πολιν δαυιδ] καριαθιαρειμ *L*†

8καὶ Δαυιδ καὶ πᾶς Ισραηλ παίζοντες ἐναντίον τοῦ θεοῦ ἐν πάσῃ 8
δυνάμει καὶ ἐν ψαλτῳδοῖς καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν νάβλαις, ἐν τυμ-
πάνοις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν σάλπιγξιν. 9καὶ ἤλθοσαν ἕως τῆς 9
ἅλωνος, καὶ ἐξέτεινεν Οζα τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ κατασχεῖν τὴν
κιβωτόν, ὅτι ἐξέκλινεν αὐτὴν ὁ μόσχος. 10καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος 10
ἐπὶ Οζα καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ διὰ τὸ ἐκτεῖναι τὴν χεῖρα αὐτοῦ
ἐπὶ τὴν κιβωτόν, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ ἀπέναντι τοῦ θεοῦ. 11καὶ ἠθύ- 11
μησεν Δαυιδ ὅτι διέκοψεν κύριος διακοπὴν ἐν Οζα, καὶ ἐκάλεσεν
τὸν τόπον ἐκεῖνον Διακοπὴ Οζα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 12καὶ 12
ἐφοβήθη Δαυιδ τὸν θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων Πῶς εἰσοίσω
πρὸς ἐμαυτὸν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ; 13καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν Δαυιδ 13
τὴν κιβωτὸν πρὸς ἑαυτὸν εἰς πόλιν Δαυιδ καὶ ἐξέκλινεν αὐτὴν εἰς
οἶκον Αβεδδαρα τοῦ Γεθθαίου. 14καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ 14
ἐν οἴκῳ Αβεδδαρα τρεῖς μῆνας· καὶ εὐλόγησεν ὁ θεὸς Αβεδδαραμ
καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ.

1Καὶ ἀπέστειλεν Χιραμ βασιλεὺς Τύρου ἀγγέλους πρὸς Δαυιδ 14
καὶ ξύλα κέδρινα καὶ οἰκοδόμους τοίχων καὶ τέκτονας ξύλων τοῦ
οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον. 2καὶ ἔγνω Δαυιδ ὅτι ἡτοίμησεν αὐτὸν 2
κύριος ἐπὶ Ισραηλ, ὅτι ηὐξήθη εἰς ὕψος ἡ βασιλεία αὐτοῦ διὰ τὸν
λαὸν αὐτοῦ Ισραηλ.

3Καὶ ἔλαβεν Δαυιδ ἔτι γυναῖκας ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ἐτέχθησαν 3
Δαυιδ ἔτι υἱοὶ καὶ θυγατέρες. 4καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν τῶν 4
τεχθέντων, οἳ ἦσαν αὐτῷ ἐν Ιερουσαλημ· Σαμαα, Ισοβααμ, Ναθαν,
Σαλωμων 5καὶ Ιβααρ καὶ Ελισαε καὶ Ελιφαλετ 6καὶ Ναγε καὶ 5 6
Ναφαγ καὶ Ιανουου 7καὶ Ελισαμαε καὶ Βαλεγδαε καὶ Ελιφαλετ. 7

8Καὶ ἤκουσαν ἀλλόφυλοι ὅτι ἐχρίσθη Δαυιδ βασιλεὺς ἐπὶ πάντα 8
Ισραηλ, καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλόφυλοι ζητῆσαι τὸν Δαυιδ.
καὶ ἤκουσεν Δαυιδ καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς. 9καὶ ἀλλό- 9

8 και 1^0 > S† | εναντι S† | ψαλτωδοις] ωδαις *L*† | εν 3^0 > S | εν 5^0] pr. και A || **9** αλωνος] + χ(ε)ιδων A compl. (A λ pro δ) | την χειρα αυτου > S† | οτι] και B*† || 10 οργη κυριος] tr. A, οργη > B† || 12 προς εμαυτον / την κιβ. του θεου] tr. BS || 13 πολιν BS†] pr. την rel. | αβεδδαρα] αβεδδαδαν *L*†: cf. Regn. II 6 10 | γεθθαιου] χετταιου A || 14 μηνας] ημερας A† | αβεδδαραμ B†] -αραν S†, -αδαν *L*†, -αρα rel.; pr. τον AV†, pr. τον οικον compl.
14 1 και 3^0 > S*† | τοιχων > BS || **2** ητοιμακεν S† || **3** δαυιδ ult. B S†] pr. τω unus cod. cum BS cognatus, αυτω rel. || 4—7: cf. Regn. II 5 16a || 4 σαμαα] -μαια S†, σαμμαου A | ισοβααμ S†] -βοαμ B†, ουσωβαβ compl., και σωβαβ A | σαλωμων] pr. και A || 5 ιβααρ Ra.] ι > BS†, ιεβααρ A | ελισαε Ra.] -σαυ AV†, -σου uel -σουε mu., εκταε BS† | ελειφαλεθ B(†): cf. 7 fin. || 6 ναγε L^{p}†] -γεθ BA, -γετ S† | ναφαγ] -φατ SV†, -φαθ B† | ιανουου BS†] ιαφιε A || 7 ελ(ε)ισαμαε BS†] -μα A | βαλεγδαε BS†] βααλιαδα V, βαλλιαδα AL^{p}† | ελιφαλετ] ενφ. S†, εμφ. B† || 8 ηκουσεν δ. και εξηλθεν] εξηλθ. δ. ως ηκουσεν A† | υπαντησιν A† || 9 αλλοφυλοι] pr. οι S compl.: item mu. (non S) in 8 (1^0)

10 φυλοι ἦλθον καὶ συνέπεσον ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων. [10]καὶ
ἠρώτησεν Δαυιδ διὰ τοῦ θεοῦ λέγων Εἰ ἀναβῶ ἐπὶ τοὺς ἀλλο-
φύλους καὶ δώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου; καὶ εἶπεν αὐτῷ
11 κύριος Ἀνάβηθι, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς σου. [11]καὶ ἀνέβη
εἰς Βααλφαρασιν καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐκεῖ Δαυιδ· καὶ εἶπεν Δαυιδ
Διέκοψεν ὁ θεὸς τοὺς ἐχθρούς μου ἐν χειρί μου ὡς διακοπὴν
ὕδατος· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Διακοπὴ
12 φαρασιν. [12]καὶ ἐγκατέλιπον ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν, καὶ εἶπεν Δαυιδ
13 κατακαῦσαι αὐτοὺς ἐν πυρί. — [13]καὶ προσέθεντο ἔτι ἀλλόφυλοι
14 καὶ συνέπεσαν ἔτι ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων. [14]καὶ ἠρώτησεν
Δαυιδ ἔτι ἐν θεῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός Οὐ πορεύσῃ ὀπίσω
αὐτῶν, ἀποστρέφου ἀπ' αὐτῶν καὶ παρέσῃ αὐτοῖς πλησίον τῶν
15 ἀπίων· [15]καὶ ἔσται ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τὴν φωνὴν τοῦ συσσεισμοῦ
τῶν ἄκρων τῶν ἀπίων, τότε ἐξελεύσῃ εἰς τὸν πόλεμον, ὅτι ἐξ-
ῆλθεν ὁ θεὸς ἔμπροσθέν σου τοῦ πατάξαι τὴν παρεμβολὴν τῶν
16 ἀλλοφύλων. [16]καὶ ἐποίησεν καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός, καὶ
ἐπάταξεν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων ἀπὸ Γαβαων ἕως Γα-
17 ζαρα. [17]καὶ ἐγένετο ὄνομα Δαυιδ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ κύριος ἔδω-
κεν τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη.

15 [1]Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ οἰκίας ἐν πόλει Δαυιδ· καὶ ἡτοίμασεν τὸν
τόπον τῇ κιβωτῷ τοῦ θεοῦ καὶ ἐποίησεν αὐτῇ σκηνήν.
2 [2]Τότε εἶπεν Δαυιδ Οὐκ ἔστιν ἆραι τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἀλλ'
ἢ τοὺς Λευίτας, ὅτι αὐτοὺς ἐξελέξατο κύριος αἴρειν τὴν κιβωτὸν
3 κυρίου καὶ λειτουργεῖν αὐτῷ ἕως αἰῶνος. [3]καὶ ἐξεκκλησίασεν Δαυιδ
τὸν πάντα Ισραηλ εἰς Ιερουσαλημ τοῦ ἀνενέγκαι τὴν κιβωτὸν κυ-
4 ρίου εἰς τὸν τόπον, ὃν ἡτοίμασεν αὐτῇ. [4]καὶ συνήγαγεν Δαυιδ
5 τοὺς υἱοὺς Ααρων καὶ τοὺς Λευίτας. [5]τῶν υἱῶν Κααθ· Ουριηλ ὁ
6 ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑκατὸν εἴκοσι. [6]τῶν υἱῶν Μεραρι·
7 Ασαια ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, διακόσιοι πεντήκοντα. [7]τῶν
υἱῶν Γηρσαμ· Ιωηλ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑκατὸν πεντή-

9 συνεπεσαν SA: cf. 13 | εν > S || 10 ηρωτησεν] pr. επ A | ει] η S† | κυριος > A† || 11 βααλφαρασ(ε)ιν] φααλφαθισειμ B†, φαλααδφαθεισει S† | ο θεος > BS† (S† διακοψον pro διεκοψεν) | διακοπη] -πην S | φαρασ(ε)ιν] -ρισιν B, -ριειν S† || 12 εκει et αυτους > BS† || 13 ετι ult.] εκει A, > *L* || 14 απιων] αιτιων B*S†: item in 15 || 15 των ακρων S†] αυτων ακρων B†, επ(uel απ) ακρων *L*†, του ακρου rel. || 16 γαβων S | γαζαρα B†] -ραν S†, γαζηρα rel.: cf. Regn. II 5 25 || 17 ονομα] pr. το A

15 1 της κιβωτου A || 2 αλλ η] αλλα S† | αιρειν την κιβ. κυριου > BS† || 3 εξεκ(κ)λησ.] συνηγαγεν A pl. | κυριου] pr. του S*L*p†, του θεου Ar† | εις τον τοπον > S*† || 4 και ult. (cf. 11. 14)] > B || 5 αυτων S: item B† in 9 | εικοσι] δεκα BS† || 6 μεραρι: cf. 6 32 | ασαια *L*p†] ασαι BS, ασαιας Ar pl.: cf. 11 | πεντηκοντα] pr. και Ar, εικοσι *L* || 7 γηρσαμ BS†] -σων V, βηρσων Ar† | πεντηκοντα] τριακ. pl. (pr. και AV†)

κοντα. [8]τῶν υἱῶν Ελισαφαν · Σαμαιας ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ 8
αὐτοῦ, διακόσιοι. [9]τῶν υἱῶν Χεβρων · Ελιηλ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελ- 9
φοὶ αὐτοῦ, ὀγδοήκοντα. [10]τῶν υἱῶν Οζιηλ · Αμιναδαβ ὁ ἄρχων καὶ 10
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑκατὸν δέκα δύο. — [11]καὶ ἐκάλεσεν Δαυιδ τὸν 11
Σαδωκ καὶ Αβιαθαρ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας, τὸν Ουριηλ,
Ασαια, Ιωηλ, Σαμαιαν, Ελιηλ, Αμιναδαβ, [12]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ὑμεῖς 12
ἄρχοντες πατριῶν τῶν Λευιτῶν, ἁγνίσθητε ὑμεῖς καὶ οἱ ἀδελφοὶ
ὑμῶν καὶ ἀνοίσετε τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ Ισραηλ οὗ ἡτοίμασα
αὐτῇ · [13]ὅτι οὐκ ἐν τῷ πρότερον ὑμᾶς εἶναι διέκοψεν ὁ θεὸς ἡμῶν 13
ἐν ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἐζητήσαμεν ἐν κρίματι. [14]καὶ ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς 14
καὶ οἱ Λευῖται τοῦ ἀνενέγκαι τὴν κιβωτὸν θεοῦ Ισραηλ. [15]καὶ ἔλα- 15
βον οἱ υἱοὶ τῶν Λευιτῶν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, ὡς ἐνετείλατο
Μωυσῆς ἐν λόγῳ θεοῦ κατὰ τὴν γραφήν, ἐν ἀναφορεῦσιν ἐπ' αὐ-
τούς. — [16]καὶ εἶπεν Δαυιδ τοῖς ἄρχουσιν τῶν Λευιτῶν Στήσατε 16
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν τοὺς ψαλτῳδοὺς ἐν ὀργάνοις ᾠδῶν, νάβλαις
καὶ κινύραις καὶ κυμβάλοις, τοῦ φωνῆσαι εἰς ὕψος ἐν φωνῇ εὐ-
φροσύνης. [17]καὶ ἔστησαν οἱ Λευῖται τὸν Αιμαν υἱὸν Ιωηλ · ἐκ τῶν 17
ἀδελφῶν αὐτοῦ Ασαφ υἱὸς Βαραχια, καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρι
ἀδελφῶν αὐτοῦ Αιθαν υἱὸς Κισαιου. [18]καὶ μετ' αὐτῶν ἀδελφοὶ αὐ- 18
τῶν οἱ δεύτεροι, Ζαχαριας καὶ Οζιηλ καὶ Σεμιραμωθ καὶ Ιιηλ καὶ
Ωνι καὶ Ελιαβ καὶ Βαναια καὶ Μαασαια καὶ Ματταθια καὶ Ελιφαλια
καὶ Μακενια καὶ Αβδεδομ καὶ Ιιηλ καὶ Οζιας, οἱ πυλωροί. [19]καὶ οἱ 19
ψαλτῳδοί · Αιμαν, Ασαφ καὶ Αιθαν ἐν κυμβάλοις χαλκοῖς τοῦ ἀκου-
σθῆναι ποιῆσαι · [20]Ζαχαριας καὶ Οζιηλ, Σεμιραμωθ, Ιιηλ, Ωνι, Ελιαβ, 20

8 ελεισαφατ BS | σαμαιας B†] -μεας S†, σαμαια(uel -μεα) *L*†, σεμαια V, σεμαια A: cf. 11 || **9** ελιηλ] ενηλ S†, ενηρ B†: cf. 11 || **10** δεκα δυο] δωδεκα S || **11** αριηλ BS†, sed in 5 etiam hi ουριηλ | ασαια BS*L*†] ασαιαν rel.: cf. 6 | ante nomina propria inde ab ιωηλ add. Apl. και, mu. (non A) etiam ante ασαια(ν) | σαμαιαν BS†] σαμαια(uel -μεα) *L*†, σεμειαν AV: cf. 8 | ελιηλ] ενηλ B†, ελημ S†: cf. 9 || **13** ημων] υμ. S† || **14** ιερεις] pr. αρχι S*† | θεου B†] pr. του S, pr. του κυριου A†, pr. κυριου V; cf. 12. 15 || **15** εφ εαυτους A || **16** αυτων] υμων *L*† | ωδων > BS† | και κινυραις] και > BS | εν φωνη / ευφροσυνης] tr. S† || **17** μεραρι: cf. 6 32 | αιθαμ S*L*: cf. 2 6 || **18** αδελφοι] pr. οι A | οζ(ε)ιηλ] ιηουλ A(†), sed in 20 etiam A οζιηλ | σιμιραμωθ A†, sed in 20 σεμ. | ωνι Ra.] ελιωηλ B†, ιωηλ S†, ανανιας *L*†, ανι rel.: cf. 20 | ελιαβα BS†, sed in 20 etiam hi ελιαβ | μαασαια S†] μαασσαια B†, μαασια V*L*, αμασια A: cf. 20 | ματταθια S†] pr. ι B†, -θιας A: cf. 21 | ελιφαλια Ra. (cf. 21)] -φενα BS†, -φαλα A: cf. 21 | μακελλεια B†, μακκελλα S†, sed in 21 ambo μακενια | αβαεδομ B†, αβδεδωμ S; cf. 24 | ιεειηλ B†, sed in 21 etiam B ιειηλ || **19** ασαβ S†, sed in 17 etc. etiam S ασαφ | ποιησαι] pr. και S*† || **20** σαμειραμωθ BS†, sed in 18 etiam hi σεμ.; cf. 16 5 II 17 8 | ι(ε)ιηλ] ειθηλ BS†, ιθιηλ A† | ων(ε)ι BS†] ανανι A, ανανιας *L*†: cf. 18; pr. και Apl. | ελιαβ] pr. και Apl.

21 Μασαιας, Βαναιας ἐν νάβλαις ἐπὶ αλαιμωθ· [21]καὶ Ματταθιας καὶ
Ελιφαλιας καὶ Μακενιας καὶ Αβδεδομ καὶ Ιιηλ καὶ Οζιας ἐν κινύ-
22 ραις αμασενιθ τοῦ ἐνισχῦσαι. [22]καὶ Χωνενια ἄρχων τῶν Λευιτῶν
23 ἄρχων τῶν ᾠδῶν, ὅτι συνετὸς ἦν. [23]καὶ Βαραχια καὶ Ηλκανα πυ-
24 λωροὶ τῆς κιβωτοῦ. [24]καὶ Σοβνια καὶ Ιωσαφατ καὶ Ναθαναηλ καὶ
Αμασαι καὶ Ζαχαρια καὶ Βαναι καὶ Ελιεζερ οἱ ἱερεῖς σαλπίζοντες
ταῖς σάλπιγξιν ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. καὶ Αβδεδομ καὶ
Ιια πυλωροὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ.
25 [25]Καὶ ἦν Δαυιδ καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ισραηλ καὶ οἱ χιλίαρχοι οἱ
πορευόμενοι τοῦ ἀναγαγεῖν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐξ
26 οἴκου Αβδεδομ ἐν εὐφροσύνῃ. [26]καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατισχῦσαι τὸν
θεὸν τοὺς Λευίτας αἴροντας τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου καὶ
27 ἔθυσαν ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριούς. [27]καὶ Δαυιδ περιεζωσμένος
ἐν στολῇ βυσσίνῃ καὶ πάντες οἱ Λευῖται αἴροντες τὴν κιβωτὸν
διαθήκης κυρίου καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ καὶ Χωνενιας ὁ ἄρχων τῶν ᾠδῶν
28 τῶν ᾀδόντων, καὶ ἐπὶ Δαυιδ στολὴ βυσσίνη. [28]καὶ πᾶς Ισραηλ
ἀνάγοντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἐν σημασίᾳ καὶ ἐν φωνῇ
σωφερ καὶ ἐν σάλπιγξιν καὶ ἐν κυμβάλοις, ἀναφωνοῦντες νάβλαις
29 καὶ ἐν κινύραις. [29]καὶ ἐγένετο κιβωτὸς διαθήκης κυρίου καὶ ἦλθεν
ἕως πόλεως Δαυιδ, καὶ Μελχολ θυγάτηρ Σαουλ παρέκυψεν διὰ
τῆς θυρίδος καὶ εἶδεν τὸν βασιλέα Δαυιδ ὀρχούμενον καὶ παίζοντα
καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς.
16 [1]Καὶ εἰσήνεγκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ καὶ ἀπηρείσαντο αὐτὴν
ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς, ἧς ἔπηξεν αὐτῇ Δαυιδ, καὶ προσήνεγκαν
2 ὁλοκαυτώματα καὶ σωτηρίου ἐναντίον τοῦ θεοῦ. [2]καὶ συνετέλεσεν
Δαυιδ ἀναφέρων ὁλοκαυτώματα καὶ σωτηρίου καὶ εὐλόγησεν τὸν
3 λαὸν ἐν ὀνόματι κυρίου. [3]καὶ διεμέρισεν παντὶ ἀνδρὶ Ισραηλ ἀπὸ
ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς τῷ ἀνδρὶ ἄρτον ἕνα ἀρτοκοπικὸν καὶ
ἀμορίτην.

20 μασαιας S†] μασσαιας B†, μαασιας A, αμασιας pau.: cf. 18; pr. και Apl. | βαναιας BS†] pr. και rel. | αλαιμωθ B†] αλεμωθ S†, αλημωθ A; των κρυφιων *L*†: cf. Ps. 9 1 45 1 || **21** μετταθιας BS†, sed cf. 18 | ελιφαλιας Ra. (cf. 18)] -λαιας A, ενφαναιας B†, ενφανιας S† | και 3^0 > BS | μακενια BS† | αμασε-ν(ε)ιθ] περι της ογδοης *L*†: cf. Ps. 6 1 11 1 | ενισχυσαι] εν > BS† || **22** κω-νενια BS†: cf. 27 || **24** σοβν(ε)ια S†] σομνια B†, σωβενια A | ζαχαριας A | αβδοδομ S†: item BS in 25 16 5, BSA in 16 38 bis; sed αβδεδομ BA in 15 24, A in 15 25 16 5, omnes in 15 21; cf. 15 18 26 4 II 25 24 34 20 | ι(ε)ια] ιεαια A† | της κιβωτου ult.] τη -τω S† || **25** οι 1^0 > B† | ισραηλ > S*† | οι 3^0 > A: post χιλιαρχοι | κυριου > BS† || **26** επτα 1^0] pr. αν B†: post εθυσαν | επτα 2^0] pr. αν B† et antiquus corrector codicis S† || **27** περιζωσαμενος S† | εν > S*A | διαθηκης] pr. της S: item A in 29 | και 4^0 > BS† | χωνε-νιας mu. (cf. 22)] (ε)ιεχονιας BS†, χονεν. V*L*, χενεν. A† || **28** σωφειρ S† || **29** διαθηκης] pr. της A | θυγατηρ] pr. η A

16 1 θεου ult.] κυριου A†: cf. 6. 7 || **3** ανδρι 1^0 > S

[4]Καὶ ἔταξεν κατὰ πρόσωπον τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου ἐκ 4
τῶν Λευιτῶν λειτουργοῦντας ἀναφωνοῦντας καὶ ἐξομολογεῖσθαι
καὶ αἰνεῖν κύριον τὸν θεὸν Ισραηλ· [5]Ασαφ ὁ ἡγούμενος, καὶ δευ- 5
τερεύων αὐτῷ Ζαχαριας, Ιιηλ, Σεμιραμωθ, Ιιηλ, Ματταθιας, Ελιαβ
καὶ Βαναιας καὶ Αβδεδομ καὶ Ιιηλ ἐν ὀργάνοις, νάβλαις καὶ κινύ-
ραις, καὶ Ασαφ ἐν κυμβάλοις ἀναφωνῶν, [6]καὶ Βαναιας καὶ Οζιηλ 6
οἱ ἱερεῖς ἐν ταῖς σάλπιγξιν διὰ παντὸς ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ τῆς
διαθήκης τοῦ θεοῦ.
[7]Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τότε ἔταξεν Δαυιδ ἐν ἀρχῇ τοῦ αἰνεῖν τὸν 7
κύριον ἐν χειρὶ Ασαφ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ

[8]Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ἐπικαλεῖσθε αὐτὸν ἐν ὀνόματι αὐτοῦ, 8
γνωρίσατε ἐν λαοῖς τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ·
[9]ᾄσατε αὐτῷ καὶ ὑμνήσατε αὐτῷ,
διηγήσασθε πᾶσιν τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ἃ ἐποίησεν κύριος.
[10]αἰνεῖτε ἐν ὀνόματι ἁγίῳ αὐτοῦ, 10
εὐφρανθήσεται καρδία ζητοῦσα τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ·
[11]ζητήσατε τὸν κύριον καὶ ἰσχύσατε, 11
ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ παντός.
[12]μνημονεύετε τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ἃ ἐποίησεν, 12
τέρατα καὶ κρίματα τοῦ στόματος αὐτοῦ,
[13]σπέρμα Ισραηλ παῖδες αὐτοῦ, 13
υἱοὶ Ιακωβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ.
[14]αὐτὸς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, 14
ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ.
[15]μνημονεύων εἰς αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ, 15
λόγον αὐτοῦ, ὃν ἐνετείλατο εἰς χιλίας γενεάς,
[16]ὃν διέθετο τῷ Αβρααμ, 16
καὶ τὸν ὅρκον αὐτοῦ τῷ Ισαακ·
[17]ἔστησεν αὐτὸν τῷ Ιακωβ εἰς πρόσταγμα, 17
τῷ Ισραηλ διαθήκην αἰώνιον
[18]λέγων Σοὶ δώσω τὴν γῆν Χανααν 18
σχοίνισμα κληρονομίας ὑμῶν.

4 λιτουργουντων S*† | κυριον τον] tr. A, τον > S || 5 δευτερευων] -ρων S†, -ρος ων A†, ο δευτερος *L*† | (ε)ι(ε)ιηλ 1^0] pr. ο A | σαμαρ(ε)ιμωθ BS†: cf. 15 20 | (ε)ι(ε)ιηλ 2^0 BS†] ιαειηλ V, ιαθιηλ A† | βαναιας] βενιας S*†, βανιας S^c† | αβδεδομ: cf. 15 24 | ναβλαις] pr. εν A | και paenult. > BS† || 6 και οζ(ε)ιηλ > S*† | εναντι S† | θεου] κυριου S†: cf. 1 || 7 κυριον] θεον S†: cf. 1 || 8—36 (= Ps. 104 1—15. 95. 105 1. 47. 48)] pr. ωδη BAV (non S) || 8 τω κυριω > BS† | εν ult. > S† || 9 αυτω 2^0] -τον S | πασιν] pr. εν S†, εν πασι τοις εθνεσι *L*† || 10 αινειτε > S*† || 11 τον κυριον > BS† || 12 μνημονευσατε A || 14 αυτος > BS || 15 μνημονευομεν B, -ομενα (sic) S†

19 [19]ἐν τῷ γενέσθαι αὐτοὺς ὀλιγοστοὺς ἀριθμῷ
ὡς ἐσμικρύνθησαν καὶ παρῴκησαν ἐν αὐτῇ.
20 [20]καὶ ἐπορεύθησαν ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος
καὶ ἀπὸ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον·
21 [21]οὐκ ἀφῆκεν ἄνδρα τοῦ δυναστεῦσαι αὐτοὺς
καὶ ἤλεγξεν περὶ αὐτῶν βασιλεῖς
22 [22]Μὴ ἅψησθε τῶν χριστῶν μου
καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε.
23 [23]ᾄσατε τῷ κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ,
ἀναγγείλατε ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν σωτηρίαν αὐτοῦ.
25 [25]ὅτι μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα,
φοβερός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς·
26 [26]ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν εἴδωλα,
καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν οὐρανὸν ἐποίησεν·
27 [27]δόξα καὶ ἔπαινος κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ,
ἰσχὺς καὶ καύχημα ἐν τόπῳ αὐτοῦ.
28 [28]δότε τῷ κυρίῳ, πατριαὶ τῶν ἐθνῶν,
δότε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ ἰσχύν·
29 [29]δότε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματος αὐτοῦ,
λάβετε δῶρα καὶ ἐνέγκατε κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ
καὶ προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλαῖς ἁγίαις αὐτοῦ.
30 [30]φοβηθήτω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ,
κατορθωθήτω ἡ γῆ καὶ μὴ σαλευθήτω·
31 [31]εὐφρανθήτω ὁ οὐρανός, καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ,
καὶ εἰπάτωσαν ἐν τοῖς ἔθνεσιν Κύριος βασιλεύων.
32 [32]βομβήσει ἡ θάλασσα σὺν τῷ πληρώματι
καὶ ξύλον ἀγροῦ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ·
33 [33]τότε εὐφρανθήσεται τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ ἀπὸ προσώπου κυρίου,
ὅτι ἦλθεν κρῖναι τὴν γῆν.
34 [34]ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθόν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
35 [35]καὶ εἴπατε Σῶσον ἡμᾶς, ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν,
καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν
τοῦ αἰνεῖν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου

19 γενεσθαι] λεγεσθαι AV†, ειναι *L*† | ως BS*L*†] εως rel. || **21** περι] υπερ A || **22** και > B†, και εν > S† || **23** σωτηριαν B†] το σωτηριον rel.: Ps. 95 2 || 27 τοπω] pr. τω A, τω αγιασματι *L*†: ex Ps. 95 6 || 28 πατριαι Ra.] πατρι BS†, pr. αι rel.: cf. Ps. 95 7 || 29¹ > BS | τω ult. > BS† || 30 κατορθ.] pr. και S*†; pro 30² praebet *L*† και γαρ κατωρθωσε την οικουμενην ητις ου σαλευθησεται: ex Ps. 95 10 || **31** βασιλευων] εβασιλευσεν A*L*: ex Ps. 95 10 || **32** βομβησει(B*† βοββ.)] βοησει A† | η > A† | και 1⁰ > B† || **35** σωσον] εσωσεν BS | της σωτ.] ο σωτηρ S*†

καὶ καυχᾶσθαι ἐν ταῖς αἰνέσεσίν σου.
[36]εὐλογημένος κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως 36
τοῦ αἰῶνος·
καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός Αμην.
καὶ ᾔνεσαν τῷ κυρίῳ.
[37]Καὶ κατέλιπον ἐκεῖ ἔναντι τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου τὸν 37
Ασαφ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοῦ λειτουργεῖν ἐναντίον τῆς κιβω-
τοῦ διὰ παντὸς τὸ τῆς ἡμέρας εἰς ἡμέραν· [38]καὶ Αβδεδομ καὶ οἱ 38
ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑξήκοντα καὶ ὀκτώ, καὶ Αβδεδομ υἱὸς Ιδιθων καὶ
Οσσα εἰς πυλωρούς. [39]καὶ τὸν Σαδωκ τὸν ἱερέα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς 39
αὐτοῦ τοὺς ἱερεῖς ἐναντίον σκηνῆς κυρίου ἐν Βαμα τῇ ἐν Γαβαων
[40]τοῦ ἀναφέρειν ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῶν 40
ὁλοκαυτωμάτων διὰ παντὸς τὸ πρωὶ καὶ τὸ ἑσπέρας καὶ κατὰ
πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ κυρίου, ὅσα ἐνετείλατο ἐφ᾽ υἱοῖς
Ισραηλ ἐν χειρὶ Μωυσῆ τοῦ θεράποντος τοῦ θεοῦ· [41]καὶ μετ᾽ αὐ- 41
τοῦ Αιμαν καὶ Ιδιθων καὶ οἱ λοιποὶ ἐκλεγέντες ἐπ᾽ ὀνόματος τοῦ
αἰνεῖν τὸν κύριον, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, [42]καὶ μετ᾽ 42
αὐτῶν σάλπιγγες καὶ κύμβαλα τοῦ ἀναφωνεῖν καὶ ὄργανα τῶν ᾠδῶν
τοῦ θεοῦ, υἱοὶ Ιδιθων εἰς τὴν πύλην.
[43]Καὶ ἐπορεύθη ἅπας ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ 43
ἐπέστρεψεν Δαυιδ τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ.
[1]Καὶ ἐγένετο ὡς κατῴκησεν Δαυιδ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν 17
Δαυιδ πρὸς Ναθαν τὸν προφήτην Ἰδοὺ ἐγὼ κατοικῶ ἐν οἴκῳ κε-
δρίνῳ, καὶ ἡ κιβωτὸς διαθήκης κυρίου ὑποκάτω δέρρεων. [2]καὶ εἶπεν 2
Ναθαν πρὸς Δαυιδ Πᾶν τὸ ἐν τῇ ψυχῇ σου ποίει, ὅτι ὁ θεὸς μετὰ
σοῦ. — [3]καὶ ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου 3
πρὸς Ναθαν λέγων [4]Πορεύου καὶ εἰπὸν πρὸς Δαυιδ τὸν παῖδά 4
μου Οὕτως εἶπεν κύριος Οὐ σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τοῦ κατοι-
κῆσαί με ἐν αὐτῷ· [5]ὅτι οὐ κατῴκησα ἐν οἴκῳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, 5
ἧς ἀνήγαγον τὸν Ισραηλ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἤμην ἐν σκη-
νῇ καὶ ἐν καταλύματι. [6]ἐν πᾶσιν οἷς διῆλθον ἐν παντὶ Ισραηλ, εἰ 6
λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν φυλὴν Ισραηλ τοῦ ποιμαίνειν τὸν λαόν
μου λέγων ὅτι Οὐκ ᾠκοδομήκατέ μοι οἶκον κέδρινον. [7]καὶ νῦν 7

36 αιωνος $1^0 \frown 2^0$ BS || 37 κατελιπον] -πεν A† | εναντι] -τιον A || 38 αβδεδομ bis: cf. 15 24 | ιδ(ε)ιθων B† hic et B in 41, BS† in 42; ιδιθουμ A hic et in 41, ιδεθων S† hic, ιδιθωμ S† in 41, ιδιθουν A in 42; cf. 9 16 25 1 II 29 14 35 15 | οσσα] οσα S†, ωσηε AL^p || 39 σκηνης] pr. της B || 40 ενετειλ.] εγενετο S*† | υιους A || 41 αυτου 1^0] -των S || 42 υιοι BS†] pr. και οι A || 43 αυτου ult. > S*†

17 2 τη > B† | ο > B || 3 λεγων > BS† || 4 παιδα] δουλον BL† | μοι > B*† || 5 καταλυματι] καλυμματι B† || 6 ισραηλ 2^0] pr. του B† | του ποιμαινειν BS†] pr. ενι των κριτων ισραηλ οις ενετειλαμην AVpau., pr. οις ενετειλαμην pl.

οὕτως ἐρεῖς τῷ δούλῳ μου Δαυιδ Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ
Ἔλαβόν σε ἐκ τῆς μάνδρας ἐξόπισθεν τῶν ποιμνίων τοῦ εἶναι εἰς
8 ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ισραηλ· [8]καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶ-
σιν, οἷς ἐπορεύθης, καὶ ἐξωλέθρευσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου
ἀπὸ προσώπου σου καὶ ἐποίησά σοι ὄνομα κατὰ τὸ ὄνομα τῶν
9 μεγάλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. [9]καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ μου Ισραηλ
καὶ καταφυτεύσω αὐτόν, καὶ κατασκηνώσει καθ' ἑαυτὸν καὶ οὐ με-
ριμνήσει ἔτι, καὶ οὐ προσθήσει ἀδικία τοῦ ταπεινῶσαι αὐτὸν καθ-
10 ὡς ἀπ' ἀρχῆς. [10]καὶ ἀφ' ἡμερῶν, ὧν ἔταξα κριτὰς ἐπὶ τὸν λαόν
μου Ισραηλ, καὶ ἐταπείνωσα ἅπαντας τοὺς ἐχθρούς σου· καὶ αὐ-
11 ξήσω σε, καὶ οἶκον οἰκοδομήσει σοι κύριος. [11]καὶ ἔσται ὅταν πλη-
ρωθῶσιν αἱ ἡμέραι σου καὶ κοιμηθήσῃ μετὰ τῶν πατέρων σου,
καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ, ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας
12 σου, καὶ ἑτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ· [12]αὐτὸς οἰκοδομήσει μοι
13 οἶκον, καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως αἰῶνος. [13]ἐγὼ ἔσομαι
αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν· καὶ τὸ ἔλεός μου
οὐκ ἀποστήσω ἀπ' αὐτοῦ ὡς ἀπέστησα ἀπὸ τῶν ὄντων ἔμπροσθέν
14 σου. [14]καὶ πιστώσω αὐτὸν ἐν οἴκῳ μου καὶ ἐν βασιλείᾳ αὐτοῦ
ἕως αἰῶνος, καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται ἀνωρθωμένος ἕως αἰῶνος.
15 [15]κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὅρασιν
16 ταύτην, οὕτως ἐλάλησεν Ναθαν πρὸς Δαυιδ. — [16]καὶ ἦλθεν ὁ
βασιλεὺς Δαυιδ καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι κυρίου καὶ εἶπεν Τίς εἰμι
ἐγώ, κύριε ὁ θεός, καὶ τίς ὁ οἶκός μου, ὅτι ἠγάπησάς με ἕως αἰ-
17 ῶνος; [17]καὶ ἐσμικρύνθη ταῦτα ἐνώπιόν σου, ὁ θεός, καὶ ἐλάλησας
ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ παιδός σου ἐκ μακρῶν καὶ ἐπεῖδές με ὡς ὅρα-
18 σις ἀνθρώπου καὶ ὕψωσάς με, κύριε ὁ θεός. [18]τί προσθήσει ἔτι
19 Δαυιδ πρὸς σὲ τοῦ δοξάσαι; καὶ σὺ τὸν δοῦλόν σου οἶδας. [19]καὶ
20 κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας τὴν πᾶσαν μεγαλωσύνην. [20]κύριε,
οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι, καὶ οὐκ ἔστιν πλὴν σοῦ κατὰ πάντα, ὅσα
21 ἠκούσαμεν ἐν ὠσὶν ἡμῶν. [21]καὶ οὐκ ἔστιν ὡς ὁ λαός σου Ισραηλ
ἔθνος ἔτι ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς ὡδήγησεν αὐτὸν ὁ θεὸς τοῦ λυτρώσα-
σθαι ἑαυτῷ λαὸν τοῦ θέσθαι ἑαυτῷ ὄνομα μέγα καὶ ἐπιφανὲς τοῦ
ἐκβαλεῖν ἀπὸ προσώπου λαοῦ σου, οὓς ἐλυτρώσω ἐξ Αἰγύπτου,
22 ἔθνη. [22]καὶ ἔδωκας τὸν λαόν σου Ισραηλ σεαυτῷ λαὸν ἕως αἰῶ-
23 νος, καὶ σύ, κύριε, αὐτοῖς εἰς θεόν. [23]καὶ νῦν, κύριε, ὁ λόγος σου,
ὃν ἐλάλησας πρὸς τὸν παῖδά σου καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, πιστω-

9 αδικια] υιος αδικιας *L* | απ > BS† || **10** οικον οικοδομησει σοι uel sim. compl.] οικον > BSAV, σε pro σοι BS || **11** αι > B† | και 2⁰ > A | ος] ο BS || **13** οντων > A || **14** ο > B† || **16** απεναντιον S† || **21** ετι > A† | εαυτω 2⁰] ε > BS | ους] ου A || **22** κυριος B† | αυτοις] pr. εγενου *L*†, pr. εγενηθης compl. || **23** πιστωθητω] + η χιρ σου S†

θήτω ἕως αἰῶνος [24]λεγόντων Κύριε κύριε παντοκράτωρ θεὸς 24
Ισραηλ, καὶ ὁ οἶκος Δαυιδ παιδός σου ἀνωρθωμένος ἐναντίον σου.
[25]ὅτι σύ, κύριε, ἤνοιξας τὸ οὖς τοῦ παιδός σου τοῦ οἰκοδομῆσαι 25
αὐτῷ οἶκον· διὰ τοῦτο εὗρεν ὁ παῖς σου τοῦ προσεύξασθαι κατὰ
πρόσωπόν σου. [26]καὶ νῦν, κύριε, σὺ εἶ αὐτὸς ὁ θεὸς καὶ ἐλάλησας 26
ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τὰ ἀγαθὰ ταῦτα· [27]καὶ νῦν ἤρξω τοῦ εὐλο- 27
γῆσαι τὸν οἶκον τοῦ παιδός σου τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐναντίον
σου· ὅτι σύ, κύριε, εὐλόγησας, καὶ εὐλόγησον εἰς τὸν αἰῶνα.
[1]Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπάταξεν Δαυιδ τοὺς ἀλλοφύλους 18
καὶ ἐτροπώσατο αὐτοὺς καὶ ἔλαβεν τὴν Γεθ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς
ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων. [2]καὶ ἐπάταξεν τὴν Μωαβ, καὶ ἦσαν Μωαβ 2
παῖδες τῷ Δαυιδ φέροντες δῶρα. [3]καὶ ἐπάταξεν Δαυιδ τὸν Αδρα- 3
αζαρ βασιλέα Σουβα Ημαθ πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστῆσαι χεῖρα
αὐτοῦ ἐπὶ ποταμὸν Εὐφράτην. [4]καὶ προκατελάβετο Δαυιδ αὐτῶν 4
χίλια ἅρματα καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἵππων καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν
πεζῶν· καὶ παρέλυσεν Δαυιδ πάντα τὰ ἅρματα καὶ ὑπελίπετο ἐξ
αὐτῶν ἑκατὸν ἅρματα. [5]καὶ ἦλθεν Σύρος ἐκ Δαμασκοῦ βοηθῆσαι 5
Αδρααζαρ βασιλεῖ Σουβα, καὶ ἐπάταξεν Δαυιδ ἐν τῷ Σύρῳ εἴκοσι
καὶ δύο χιλιάδας ἀνδρῶν. [6]καὶ ἔθετο Δαυιδ φρουρὰν ἐν Συρίᾳ τῇ 6
κατὰ Δαμασκόν, καὶ ἦσαν τῷ Δαυιδ εἰς παῖδας φέροντας δῶρα.
καὶ ἔσῳζεν κύριος τὸν Δαυιδ ἐν πᾶσιν, οἷς ἐπορεύετο. [7]καὶ ἔλαβεν 7
Δαυιδ τοὺς κλοιοὺς τοὺς χρυσοῦς, οἳ ἦσαν ἐπὶ τοὺς παῖδας Αδρα-
αζαρ, καὶ ἤνεγκεν αὐτοὺς εἰς Ιερουσαλημ. [8]καὶ ἐκ τῆς μεταβηχας 8
καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τῶν Αδρααζαρ ἔλαβεν Δαυιδ χαλκὸν
πολὺν σφόδρα· ἐξ αὐτοῦ ἐποίησεν Σαλωμων τὴν θάλασσαν τὴν
χαλκῆν καὶ τοὺς στύλους καὶ τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ. [9]καὶ ἤκουσεν 9
Θωα βασιλεὺς Ημαθ ὅτι ἐπάταξεν Δαυιδ τὴν πᾶσαν δύναμιν Αδρα-
αζαρ βασιλέως Σουβα, [10]καὶ ἀπέστειλεν τὸν Ιδουραμ υἱὸν αὐτοῦ 10
πρὸς τὸν βασιλέα Δαυιδ τοῦ ἐρωτῆσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην καὶ
τοῦ εὐλογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ οὗ ἐπολέμησεν τὸν Αδρααζαρ καὶ ἐπά-
ταξεν αὐτόν, ὅτι ἀνὴρ πολέμιος Θωα ἦν τῷ Αδρααζαρ, καὶ πάντα

23 εως αιωνος] + και ποιησον καθως ελαλησας (24) και πιστωθητω και μεγαλυνθητω το ονομα σου εως αιωνος *L* compl. || 24 θεος BS†] θεε compl., pr. ο A rel. | ο οικος] ο > BS || 25 κυριε > BS† | του 2° > A† || 26 αυτος ο] tr. S†, ο > B || 27 ηρξαι B† | του 1° > B† | ευλογησαι] -γιν S† | κυριε > BS†

18 2 μωαβ 2°] -βιται A || 3 αδρααζαρ: sic B hic et in 5. 7—10; A ubique αδραζαρ; S in 7—10 et S[c] in 5 αδραζαρ, sed S† in 3 αδραζαρει, S*† in 5 αδραζα; cf. 19 16 || 4 αυτων 1°] -τω SAV† | πεζων > BS | εκατον] εικοσι S*† || 5 δαυιδ > BS† | και ult. > S || 6 δαμασκω S† | εσωσεν S: item A† in 13 | τον > B || 7 δαυιδ] post χρυσ. tr. S† || 8 μεταβηχας BS†] ματεβεθ A | πολεων] -εμων BS† | των 2°] τω S† || 9 θωα] θοου A: item in 10 || 10 ιδουραμ S†] -ρααμ B†, δουραμ AV†, αδουραμ mu.

11 τὰ σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ. [11]καὶ ταῦτα ἡγίασεν Δαυιδ τῷ κυρίῳ
μετὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου, οὗ ἔλαβεν ἐκ πάντων τῶν
ἐθνῶν, ἐξ Ιδουμαίας καὶ Μωαβ καὶ ἐξ υἱῶν Αμμων καὶ ἐκ τῶν
12 ἀλλοφύλων καὶ ἐξ Αμαληκ. [12]καὶ Αβεσσα υἱὸς Σαρουια ἐπάταξεν
13 τὴν Ιδουμαίαν ἐν κοιλάδι τῶν ἁλῶν, ὀκτὼ καὶ δέκα χιλιάδας, [13]καὶ
ἔθετο ἐν τῇ κοιλάδι φρουράς· καὶ ἦσαν πάντες οἱ Ιδουμαῖοι παῖ-
δες Δαυιδ. καὶ ἔσῳζεν κύριος τὸν Δαυιδ ἐν πᾶσιν, οἷς ἐπορεύετο.
14 [14]Καὶ ἐβασίλευσεν Δαυιδ ἐπὶ πάντα Ισραηλ καὶ ἦν ποιῶν κρίμα
15 καὶ δικαιοσύνην τῷ παντὶ λαῷ αὐτοῦ. [15]καὶ Ιωαβ υἱὸς Σαρουια
ἐπὶ τῆς στρατιᾶς καὶ Ιωσαφατ υἱὸς Αχιλουδ ὑπομνηματογράφος
16 [16]καὶ Σαδωκ υἱὸς Αχιτωβ καὶ Αχιμελεχ υἱὸς Αβιαθαρ ἱερεῖς καὶ
17 Σουσα γραμματεὺς [17]καὶ Βαναιας υἱὸς Ιωδαε ἐπὶ τοῦ χερεθθι καὶ
τοῦ φελεθθι καὶ υἱοὶ Δαυιδ οἱ πρῶτοι διάδοχοι τοῦ βασιλέως.
19 [1]Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα ἀπέθανεν Ναας βασιλεὺς υἱῶν Αμμων, καὶ
2 ἐβασίλευσεν Αναν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. [2]καὶ εἶπεν Δαυιδ Ποιή-
σω ἔλεος μετὰ Αναν υἱοῦ Ναας, ὡς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετ'
ἐμοῦ ἔλεος· καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους Δαυιδ τοῦ παρακαλέσαι αὐ-
τὸν περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἦλθον παῖδες Δαυιδ εἰς γῆν υἱῶν
3 Αμμων τοῦ παρακαλέσαι αὐτόν. [3]καὶ εἶπον ἄρχοντες Αμμων πρὸς
Αναν Μὴ δοξάζων Δαυιδ τὸν πατέρα σου ἐναντίον σου ἀπέστει-
λέν σοι παρακαλοῦντας; οὐχ ὅπως ἐξερευνήσωσιν τὴν πόλιν τοῦ
4 κατασκοπῆσαι τὴν γῆν, ἦλθον παῖδες αὐτοῦ πρὸς σέ; [4]καὶ ἔλαβεν
Αναν τοὺς παῖδας Δαυιδ καὶ ἐξύρησεν αὐτοὺς καὶ ἀφεῖλεν τῶν
μανδυῶν αὐτῶν τὸ ἥμισυ ἕως τῆς ἀναβολῆς καὶ ἀπέστειλεν αὐ-
5 τούς. [5]καὶ ἦλθον ἀπαγγεῖλαι τῷ Δαυιδ περὶ τῶν ἀνδρῶν, καὶ ἀπ-
έστειλεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ἠτιμωμένοι σφόδρα· καὶ
εἶπεν ὁ βασιλεύς Καθίσατε ἐν Ιεριχω ἕως τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πώ-
6 γωνας ὑμῶν καὶ ἀνακάμψατε. — [6]καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Αμμων ὅτι
ᾐσχύνθη λαὸς Δαυιδ, καὶ ἀπέστειλεν Αναν καὶ οἱ υἱοὶ Αμμων χίλια
τάλαντα ἀργυρίου τοῦ μισθώσασθαι ἑαυτοῖς ἐκ Συρίας Μεσοποτα-
7 μίας καὶ ἐκ Συρίας Μοοχα καὶ ἐκ Σωβα ἅρματα καὶ ἱππεῖς [7]καὶ

10 τα ult. > B | αργυρα και χρυσα BS†] tr. A, τα χρυσα και αργ. και χαλκα mu. || 11 ταυτα > S*† || 12 αβεσσα et σαρ.: cf. 2 16 | κοιλαδι] pr. τη S || 13 τον δαυιδ (cf. 6)] > BS† || 14 κριματα AVL^{p}† | τω παντι] tr. SL || 15 αχιλουδ] αχεια BS†: cf. Regn. II 8 16 | υπομν.] pr. ο A || 16 αβειμελεχ S | σουσα] σους ο S†, ιησους B† || 17 του χερεθθι και του φελεθθι Vmu. (sed V† χερετθι)] των ιερεων κ. φαλτ(ε)ια BS(†), του χερηθι κ. του φαλεθθι A†

19 1 ναας > BS† | ανναν SL^{p}†: item in 4, sed in 2 etiam S αναν, in 6 S† αιναν || 2 ναας] ανας B† | αμμαν S†, sed in 1. 3. 6 etc. etiam S αμμων || 3 αρχ.] pr. οι A | δαυιδ > BS | σου $1^0 \frown 2^0$ S† | οπως] ουτως AV† | εραυνησουσιν A† || 5 δαυιδ] pr. βασιλει S*† | εως] pr. και S† || 6 οι 1^0 > A, 2^0 > S | εαυτοις] ε > S, αυτους A† | μοοχα BS†] μαχα A†, μααχα rel.; sed in 7 BSAmu. μωχα | εκ ult.] παρα BS, απο L† | σωβα S†] -βαλ B†, σουβα rel.: cf. Ps. 59 2

ἐμισθώσαντο ἑαυτοῖς δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδας ἁρμάτων καὶ τὸν
βασιλέα Μωχα καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἦλθον καὶ παρενέβαλον
κατέναντι Μαιδαβα, καὶ οἱ υἱοὶ Αμμων συνήχθησαν ἐκ τῶν πόλεων
αὐτῶν καὶ ἦλθον εἰς τὸ πολεμῆσαι. [8]καὶ ἤκουσεν Δαυιδ καὶ ἀπέ- 8
στειλεν τὸν Ιωαβ καὶ πᾶσαν τὴν στρατιὰν τῶν δυνατῶν. [9]καὶ ἐξ- 9
ῆλθον οἱ υἱοὶ Αμμων καὶ παρατάσσονται εἰς πόλεμον παρὰ τὸν
πυλῶνα τῆς πόλεως, καὶ οἱ βασιλεῖς οἱ ἐλθόντες παρενέβαλον καθ᾽
ἑαυτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ. [10]καὶ εἶδεν Ιωαβ ὅτι γεγόνασιν ἀντιπρόσω- 10
ποι τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν κατὰ πρόσωπον καὶ ἐξόπισθεν, καὶ
ἐξελέξατο ἐκ παντὸς νεανίου ἐξ Ισραηλ, καὶ παρετάξαντο ἐναντίον
τοῦ Σύρου· [11]καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἔδωκεν ἐν χειρὶ Αβεσσα 11
ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ παρετάξαντο ἐξ ἐναντίας υἱῶν Αμμων. [12]καὶ 12
εἶπεν Ἐὰν κρατήσῃ ὑπὲρ ἐμὲ Σύρος, καὶ ἔσῃ μοι εἰς σωτηρίαν,
καὶ ἐὰν υἱοὶ Αμμων κρατήσωσιν ὑπὲρ σέ, καὶ σώσω σε· [13]ἀνδρί- 13
ζου καὶ ἐνισχύσωμεν περὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ περὶ τῶν πόλεων
τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ κύριος τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ποιήσει.
[14]καὶ παρετάξατο Ιωαβ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ αὐτοῦ κατέναντι Σύρων 14
εἰς πόλεμον, καὶ ἔφυγον ἀπ᾽ αὐτοῦ. [15]καὶ οἱ υἱοὶ Αμμων εἶδον ὅτι 15
ἔφυγον Σύροι, καὶ ἔφυγον καὶ αὐτοὶ ἀπὸ προσώπου Ιωαβ καὶ ἀπὸ
προσώπου Αβεσσα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν.
καὶ ἦλθεν Ιωαβ εἰς Ιερουσαλημ. — [16]καὶ εἶδεν Σύρος ὅτι ἐτρο- 16
πώσατο αὐτὸν Ισραηλ, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους, καὶ ἐξήγαγον τὸν
Σύρον ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ Σωφαχ ἀρχιστράτηγος δυνά-
μεως Αδρααζαρ ἔμπροσθεν αὐτῶν. [17]καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυιδ, καὶ 17
συνήγαγεν τὸν πάντα Ισραηλ καὶ διέβη τὸν Ιορδάνην καὶ ἦλθεν
ἐπ᾽ αὐτοὺς καὶ παρετάξατο ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ παρατάσσεται Σύρος
ἐξ ἐναντίας Δαυιδ καὶ ἐπολέμησαν αὐτόν. [18]καὶ ἔφυγεν Σύρος ἀπὸ 18
προσώπου Δαυιδ, καὶ ἀπέκτεινεν Δαυιδ ἀπὸ τοῦ Σύρου ἑπτὰ χιλι-
άδας ἁρμάτων καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδας πεζῶν· καὶ τὸν Σωφαχ
ἀρχιστράτηγον δυνάμεως ἀπέκτεινεν. [19]καὶ εἶδον παῖδες Αδρααζαρ 19
ὅτι ἐπταίκασιν ἀπὸ προσώπου Ισραηλ, καὶ διέθεντο μετὰ Δαυιδ

7 εαυτοις(ε>S†)] + αρματα και ιππεις BS†: ex 6 repet. | μαιδαβα B†] βαιδ. S†, μηδαβα Apl.; pr. του A | οι υιοι] οι > A: item in 9, cf. 12 || 10 γεγοναν S*A† | εξ > A | παρεταξατο Apl.: cf. 11 || 11 αδελφου] pr. του SL† | παρεταξαντο BS†] ν > rel.: cf. 10 || 12 συρος] pr. ο A^{c} compl. | υιοι pr. οι S: cf. 7 || 13 init. — ημων 2^{0} > BS† | εν οφθ. αυτου > BS | ποιησαι S† || 15 αβεσσα του > BS† | αυτου] -των S† | ηλθον] pr. εισ A || 16 απεστειλεν] -λαν BS^{c} | σωφαχ A$^{(†)}$] εσωφαχ S^{c}†, σωφαρ BV†, εσωφαρ S*†: cf. 18 | αδρααζαρ] εδρ. S*†: in 19 S deest, cf. adnotatio ad initium huius libri; A ubique αδραζαρ, cf. 18 3 || 17 παρεταξαντο S† | επ 2^{0} BSL†] προς rel. | παρατασσεται] παρεταξατο S† | συρος εξ εν. δαυιδ BS†] δ. εξ εν. του συρου rel. (+ εις πολεμον L): cf. Regn. II 10 17 | επολεμησεν SA || 18 σωφαχ Gra. (cf. 16)] σοφαχ unus cod. cum B cognatus, σαφαθ B†, σωβαχ A | αρχιστρατ.] pr. τον AV† | fin. απεκτειναν A†

καὶ ἐδούλευσαν αὐτῷ · καὶ οὐκ ἠθέλησεν Σύρος τοῦ βοηθῆσαι τοῖς
υἱοῖς Αμμων ἔτι.
20 [1]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπιόντι ἔτει ἐν τῇ ἐξόδῳ τῶν βασιλέων καὶ
ἤγαγεν Ιωαβ πᾶσαν τὴν δύναμιν τῆς στρατιᾶς, καὶ ἔφθειραν τὴν
χώραν υἱῶν Αμμων · καὶ ἦλθεν καὶ περιεκάθισεν τὴν Ραββα. καὶ
Δαυιδ ἐκάθητο ἐν Ιερουσαλημ · καὶ ἐπάταξεν Ιωαβ τὴν Ραββα καὶ
2 κατέσκαψεν αὐτήν. [2]καὶ ἔλαβεν Δαυιδ τὸν στέφανον Μολχολ βασι-
λέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ εὑρέθη ὁ σταθμὸς αὐτοῦ
τάλαντον χρυσίου, καὶ ἐν αὐτῷ λίθος τίμιος, καὶ ἦν ἐπὶ τὴν κεφα-
3 λὴν Δαυιδ · καὶ σκῦλα τῆς πόλεως ἐξήνεγκεν πολλὰ σφόδρα. [3]καὶ
τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ ἐξήγαγεν καὶ διέπρισεν πρίοσιν καὶ ἐν σκε-
πάρνοις σιδηροῖς · καὶ οὕτως ἐποίησεν Δαυιδ τοῖς πᾶσιν υἱοῖς
Αμμων. καὶ ἀνέστρεψεν Δαυιδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς Ιερουσαλημ.
4 [4]Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γαζερ μετὰ
τῶν ἀλλοφύλων. τότε ἐπάταξεν Σοβοχαι ὁ Ουσαθι τὸν Σαφου ἀπὸ
5 τῶν υἱῶν τῶν γιγάντων καὶ ἐταπείνωσεν αὐτόν. — [5]καὶ ἐγένετο
ἔτι πόλεμος μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ἐπάταξεν Ελλαναν υἱὸς Ιαϊρ
τὸν Λεεμι ἀδελφὸν Γολιαθ τοῦ Γεθθαίου, καὶ ξύλον δόρατος αὐτοῦ
6 ὡς ἀντίον ὑφαινόντων. — [6]καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γεθ, καὶ
ἦν ἀνὴρ ὑπερμεγέθης, καὶ δάκτυλοι αὐτοῦ ἓξ καὶ ἕξ, εἴκοσι τέσσα-
7 ρες, καὶ οὗτος ἦν ἀπόγονος γιγάντων. [7]καὶ ὠνείδισεν τὸν Ισραηλ,
8 καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ιωναθαν υἱὸς Σαμαα ἀδελφοῦ Δαυιδ. — [8]οὗ-
τοι ἐγένοντο Ραφα ἐν Γεθ · πάντες ἦσαν τέσσαρες γίγαντες, καὶ
ἔπεσον ἐν χειρὶ Δαυιδ καὶ ἐν χειρὶ παίδων αὐτοῦ.
21 [1]Καὶ ἔστη διάβολος ἐν τῷ Ισραηλ καὶ ἐπέσεισεν τὸν Δαυιδ τοῦ
2 ἀριθμῆσαι τὸν Ισραηλ. [2]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυιδ πρὸς Ιωαβ
καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως Πορεύθητε ἀριθμήσατε τὸν
Ισραηλ ἀπὸ Βηρσαβεε καὶ ἕως Δαν καὶ ἐνέγκατε πρός με, καὶ
3 γνώσομαι τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. [3]καὶ εἶπεν Ιωαβ Προσθείη κύριος
ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ὡς αὐτοὶ ἑκατονταπλασίως, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ
κυρίου μου τοῦ βασιλέως βλέποντες · πάντες τῷ κυρίῳ μου παῖ-
δες · ἵνα τί ζητεῖ ὁ κύριός μου τοῦτο; ἵνα μὴ γένηται εἰς ἁμαρ-

19 τοις υιοις > B†

20 1 ηλθαν κ. περιεκαθισαν A | ραββα: sic B 2^{0}, sed 1^{0} ραββαν; A bis ραββαθ; cf. Regn. II 11 1 12 26. 27. 29 | ιωαβ ult. > B† || 2 μολχομ A || 3 εξηνεγκεν A† | τοις πασιν υιοις pau.] τοις παισιν υιοις B: cf. 22 17; τοις παισιν υιων compl.; πασι τοις υιοις *L*†, πασαις(A† πασιν) ταις πολεσιν υιων AV || 4 σοββοχαι A | ο ουσαθι] θωσαθει B† | σαφου compl.] -φουτ B†, σεφφι A, σαπφ(ε)ι *L*† || 5 ελλαναν Ra. (sic *L*† in Regn. II 21 19)] ελλαν B†, ελεαναν rel. | ια(ε)ιρ] αδειρ A† | λεεμ(ε)ι] ελεμεε B† | ξυλον δορατος] το ξ. του δ. A || 7 σαμαας AV† | αδελφου pl.] pr. υιος BAV || 8 ουτος εγενετο B† | επεσαν A | εν χειρι $1^{0} \frown 2^{0}$ A*†

21 2 ο βασ. > A || 3 ινα τι] τι > B*†, pr. και *L*Bc | ο > B†

τίαν τῷ Ισραηλ. [4]τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ἐκραταιώθη ἐπὶ τῷ 4
Ιωαβ. καὶ ἐξῆλθεν Ιωαβ καὶ διῆλθεν ἐν παντὶ ὁρίῳ Ισραηλ καὶ
ἦλθεν εἰς Ιερουσαλημ. [5]καὶ ἔδωκεν Ιωαβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέ- 5
ψεως τοῦ λαοῦ τῷ Δαυιδ, καὶ ἦν πᾶς Ισραηλ χίλιαι χιλιάδες καὶ
ἑκατὸν χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων μάχαιραν καὶ Ιουδας τετρα-
κόσιαι καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων μάχαιραν.
[6]καὶ τὸν Λευι καὶ τὸν Βενιαμιν οὐκ ἠρίθμησεν ἐν μέσῳ αὐτῶν, 6
ὅτι κατίσχυσεν λόγος τοῦ βασιλέως τὸν Ιωαβ.
[7]Καὶ πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον τοῦ θεοῦ περὶ τοῦ πράγματος 7
τούτου, καὶ ἐπάταξεν τὸν Ισραηλ. [8]καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς τὸν θεόν 8
Ἡμάρτηκα σφόδρα ὅτι ἐποίησα τὸ πρᾶγμα τοῦτο· καὶ νῦν περίελε
δὴ τὴν κακίαν παιδός σου, ὅτι ἐματαιώθην σφόδρα. [9]καὶ ἐλάλησεν 9
κύριος πρὸς Γαδ ὁρῶντα Δαυιδ λέγων [10]Πορεύου καὶ λάλησον 10
πρὸς Δαυιδ λέγων Οὕτως λέγει κύριος Τρία αἴρω ἐγὼ ἐπὶ σέ, ἔκ-
λεξαι σεαυτῷ ἓν ἐξ αὐτῶν καὶ ποιήσω σοι. [11]καὶ ἦλθεν Γαδ πρὸς 11
Δαυιδ καὶ εἶπεν αὐτῷ Οὕτως λέγει κύριος Ἔκλεξαι σεαυτῷ [12]ἢ 12
τρία ἔτη λιμοῦ, ἢ τρεῖς μῆνας φεύγειν σε ἐκ προσώπου ἐχθρῶν
σου καὶ μάχαιραν ἐχθρῶν σου τοῦ ἐξολεθρεῦσαι, ἢ τρεῖς ἡμέρας
ῥομφαίαν κυρίου καὶ θάνατον ἐν τῇ γῇ καὶ ἄγγελος κυρίου ἐξολε-
θρεύων ἐν πάσῃ κληρονομίᾳ Ισραηλ· καὶ νῦν ἰδὲ τί ἀποκριθῶ τῷ
ἀποστείλαντί με λόγον. [13]καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς Γαδ Στενά μοι καὶ 13
τὰ τρία σφόδρα· ἐμπεσοῦμαι δὴ εἰς χεῖρας κυρίου, ὅτι πολλοὶ οἱ
οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ σφόδρα, καὶ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων οὐ μὴ ἐμπέσω.
[14]καὶ ἔδωκεν κύριος θάνατον ἐν Ισραηλ, καὶ ἔπεσον ἐξ Ισραηλ 14
ἑβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν. [15]καὶ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς ἄγγελον εἰς 15
Ιερουσαλημ τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτήν. καὶ ὡς ἐξωλέθρευσεν, εἶδεν
κύριος καὶ μετεμελήθη ἐπὶ τῇ κακίᾳ καὶ εἶπεν τῷ ἀγγέλῳ τῷ ἐξ-
ολεθρεύοντι Ἱκανούσθω σοι, ἄνες τὴν χεῖρά σου· καὶ ὁ ἄγγελος
κυρίου ἑστὼς ἐν τῷ ἅλῳ Ορνα τοῦ Ιεβουσαίου. [16]καὶ ἐπῆρεν Δαυιδ 16
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδεν τὸν ἄγγελον κυρίου ἑστῶτα ἀνὰ
μέσον τῆς γῆς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἡ ῥομφαία αὐτοῦ
ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐκτεταμένη ἐπὶ Ιερουσαλημ· καὶ ἔπε-
σεν Δαυιδ καὶ οἱ πρεσβύτεροι περιβεβλημένοι ἐν σάκκοις ἐπὶ πρόσ-
ωπον αὐτῶν. [17]καὶ εἶπεν Δαυιδ πρὸς τὸν θεόν Οὐκ ἐγὼ εἶπα τοῦ 17
ἀριθμῆσαι ἐν τῷ λαῷ; καὶ ἐγώ εἰμι ὁ ἁμαρτών, κακοποιῶν ἐκα-
κοποίησα· καὶ ταῦτα τὰ πρόβατα τί ἐποίησαν; κύριε ὁ θεός, γενη-

3 ισρ.] pr. λαω A || 4 init. — ισραηλ > B† || 5 μαχαιραν 1⁰⌒2⁰ BV† || 6 κατισχυσεν] προσωχθισεν A, κατεταχυνεν *L*†, κατεταχησεν compl. | λογος B†] pr. ο rel. || 7 εφανη > B† || 9 δαυιδ λεγων > B || 10 αιρω] ερω A | εκλεξαι] pr. και AV† | εξ > A† || 12 φυγειν A | μαχαιραν] ν > B | εχθρων 2⁰] pr. εξ B† | εν ult. > A† | με > B† || 13 και 2⁰ > A*† | τρια] + ταυτα AV† || 14 επεσαν A || 15 εξωλεθρευσεν] εξολυθρευεν B†, διεφθειρεν *L*† || 16 ανα μεσον 2⁰ > B† || 17 εν 1⁰ > B(†)

θήτω ἡ χείρ σου ἐν ἐμοὶ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου καὶ μὴ
18 ἐν τῷ λαῷ σου εἰς ἀπώλειαν, κύριε. [18]καὶ ἄγγελος κυρίου εἶπεν
τῷ Γαδ τοῦ εἰπεῖν πρὸς Δαυιδ ἵνα ἀναβῇ τοῦ στῆσαι θυσιαστήριον
19 τῷ κυρίῳ ἐν ἅλῳ Ορνα τοῦ Ιεβουσαίου. [19]καὶ ἀνέβη Δαυιδ κατὰ
20 τὸν λόγον Γαδ, ὃν ἐλάλησεν ἐν ὀνόματι κυρίου. [20]καὶ ἐπέστρεψεν
Ορνα καὶ εἶδεν τὸν βασιλέα καὶ τέσσαρες υἱοὶ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ
21 μεθαχαβιν· καὶ Ορνα ἦν ἀλοῶν πυρούς. [21]καὶ ἦλθεν Δαυιδ
πρὸς Ορναν, καὶ Ορνα ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἅλω καὶ προσεκύνη-
22 σεν τῷ Δαυιδ τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν γῆν. [22]καὶ εἶπεν Δαυιδ
πρὸς Ορνα Δός μοι τὸν τόπον σου τῆς ἅλω, καὶ οἰκοδομήσω ἐπ'
αὐτῷ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ· ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ δός μοι αὐτόν,
23 καὶ παύσεται ἡ πληγὴ ἐκ τοῦ λαοῦ. [23]καὶ εἶπεν Ορνα πρὸς Δαυιδ
Λαβὲ σεαυτῷ, καὶ ποιησάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸ ἀγαθὸν
ἐναντίον αὐτοῦ· ἰδὲ δέδωκα τοὺς μόσχους εἰς ὁλοκαύτωσιν καὶ
τὸ ἄροτρον καὶ τὰς ἁμάξας εἰς ξύλα καὶ τὸν σῖτον εἰς θυσίαν, τὰ
24 πάντα δέδωκα. [24]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυιδ τῷ Ορνα Οὐχί, ὅτι
ἀγοράζων ἀγοράζω ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ· ὅτι οὐ μὴ λάβω ἅ ἐστίν σοι
25 κυρίῳ τοῦ ἀνενέγκαι ὁλοκαύτωσιν δωρεὰν κυρίῳ. [25]καὶ ἔδωκεν
Δαυιδ τῷ Ορνα ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ σίκλους χρυσίου ὁλκῆς ἑξα-
26 κοσίους. [26]καὶ ᾠκοδόμησεν Δαυιδ ἐκεῖ θυσιαστήριον κυρίῳ καὶ
ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώματα καὶ σωτηρίου· καὶ ἐβόησεν πρὸς κύριον,
καὶ ἐπήκουσεν αὐτῷ ἐν πυρὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
27 τῆς ὁλοκαυτώσεως καὶ κατανάλωσεν τὴν ὁλοκαύτωσιν. [27]καὶ εἶπεν
κύριος πρὸς τὸν ἄγγελον, καὶ κατέθηκεν τὴν ῥομφαίαν εἰς τὸν
28 κολεόν. — [28]ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐν τῷ ἰδεῖν τὸν Δαυιδ ὅτι ἐπή-
κουσεν αὐτῷ κύριος ἐν τῷ ἅλῳ Ορνα τοῦ Ιεβουσαίου, καὶ ἐθυσί-
29 ασεν ἐκεῖ. [29]καὶ σκηνὴ κυρίου, ἣν ἐποίησεν Μωυσῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ,
καὶ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐν
30 Βαμα ἐν Γαβαων· [30]καὶ οὐκ ἠδύνατο Δαυιδ τοῦ πορευθῆναι ἔμ-
προσθεν αὐτοῦ τοῦ ζητῆσαι τὸν θεόν, ὅτι κατέσπευσεν ἀπὸ προσ-
ώπου τῆς ῥομφαίας ἀγγέλου κυρίου.
22 [1]Καὶ εἶπεν Δαυιδ Οὗτός ἐστιν ὁ οἶκος κυρίου τοῦ θεοῦ, καὶ
2 τοῦτο τὸ θυσιαστήριον εἰς ὁλοκαύτωσιν τῷ Ισραηλ. [2]καὶ εἶπεν
Δαυιδ συναγαγεῖν πάντας τοὺς προσηλύτους ἐν γῇ Ισραηλ καὶ κατ-
έστησεν λατόμους λατομῆσαι λίθους ξυστοὺς τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον

17 κυριε ult. > A*L† || 18 ειπεν / τω γαδ] tr. A† || 20 τεσσαρας υιους BL† | μεθαχαβ(ε)ιν B(†)] κρυβομενοι A || 21 ορναν] -να A pl. || 22 εκ > A† || 23 ιδε B†] ιδου rel. | και τας αμαξας > B | δεδωκα ult.] εδωκα A || 24 ολοκαυτ.] pr. εις A† || 25 εν τω τοπω] περι του τοπου A pl. || 26 κατηναλωσε compl. || 27 κατεθηκεν] καθηκεν A || 28 επηκουσεν] εισηκ. A† | κυριος > B† | τω αλω] τη αλω L†, αλω A || 29 βαμα] -μωθ B† | εν ult.] pr. τη A: cf. 16 39 | γαβαωνι A† || 30 του 2⁰ > A | κατεσπ.] pr. ου B
22 1 κυριου > A || 2 εν] pr. τους mu.

τῷ θεῷ. [3]καὶ σίδηρον πολὺν εἰς τοὺς ἥλους τῶν θυρωμάτων 3
καὶ τῶν πυλῶν καὶ τοὺς στροφεῖς ἡτοίμασεν Δαυιδ καὶ χαλκὸν
εἰς πλῆθος, οὐκ ἦν σταθμός· [4]καὶ ξύλα κέδρινα, οὐκ ἦν ἀριθμός, 4
ὅτι ἐφέροσαν οἱ Σιδώνιοι καὶ οἱ Τύριοι ξύλα κέδρινα εἰς πλῆθος
τῷ Δαυιδ. [5]καὶ εἶπεν Δαυιδ Σαλωμων ὁ υἱός μου παιδάριον ἁπα- 5
λόν, καὶ ὁ οἶκος τοῦ οἰκοδομῆσαι τῷ κυρίῳ εἰς μεγαλωσύνην ἄνω,
εἰς ὄνομα καὶ εἰς δόξαν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἑτοιμάσω αὐτῷ· καὶ
ἡτοίμασεν Δαυιδ εἰς πλῆθος ἔμπροσθεν τῆς τελευτῆς αὐτοῦ. —
[6]καὶ ἐκάλεσεν Σαλωμων τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ τοῦ 6
οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τῷ κυρίῳ θεῷ Ισραηλ. [7]καὶ εἶπεν Δαυιδ 7
Σαλωμων Τέκνον, ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ ψυχῇ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον
τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ. [8]καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμοὶ λόγος κυρίου λέγων 8
Αἷμα εἰς πλῆθος ἐξέχεας καὶ πολέμους μεγάλους ἐποίησας· οὐκ
οἰκοδομήσεις οἶκον τῷ ὀνόματί μου, ὅτι αἵματα πολλὰ ἐξέχεας ἐπὶ
τῆς γῆς ἐναντίον μου. [9]ἰδοὺ υἱὸς τίκτεταί σοι, οὗτος ἔσται ἀνὴρ 9
ἀναπαύσεως, καὶ ἀναπαύσω αὐτὸν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν κυ-
κλόθεν, ὅτι Σαλωμων ὄνομα αὐτῷ, καὶ εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν δώσω
ἐπὶ Ισραηλ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ. [10]οὗτος οἰκοδομήσει οἶκον τῷ 10
ὀνόματί μου, καὶ οὗτος ἔσται μοι εἰς υἱὸν κἀγὼ αὐτῷ εἰς πατέρα,
καὶ ἀνορθώσω θρόνον βασιλείας αὐτοῦ ἐν Ισραηλ ἕως αἰῶνος.
[11]καὶ νῦν, υἱέ μου, ἔσται μετὰ σοῦ κύριος, καὶ εὐοδώσει καὶ οἰκο- 11
δομήσεις οἶκον τῷ κυρίῳ θεῷ σου, ὡς ἐλάλησεν περὶ σοῦ. [12]ἀλλ' 12
ἢ δῴη σοι σοφίαν καὶ σύνεσιν κύριος καὶ κατισχύσαι σε ἐπὶ
Ισραηλ καὶ τοῦ φυλάσσεσθαι καὶ τοῦ ποιεῖν τὸν νόμον κυρίου τοῦ
θεοῦ σου. [13]τότε εὐοδώσει, ἐὰν φυλάξῃς τοῦ ποιεῖν τὰ προστάγ- 13
ματα καὶ τὰ κρίματα, ἃ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσῇ ἐπὶ Ισραηλ·
ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, μὴ φοβοῦ μηδὲ πτοηθῇς. [14]καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κατὰ 14
τὴν πτωχείαν μου ἡτοίμασα εἰς οἶκον κυρίου χρυσίου ταλάντων
ἑκατὸν χιλιάδας καὶ ἀργυρίου ταλάντων χιλίας χιλιάδας καὶ χαλκὸν
καὶ σίδηρον, οὗ οὐκ ἔστιν σταθμός, ὅτι εἰς πλῆθός ἐστιν· καὶ ξύλα
καὶ λίθους ἡτοίμασα, καὶ πρὸς ταῦτα πρόσθες. [15]καὶ μετὰ σοῦ εἰς 15
πλῆθος ποιούντων ἔργα τεχνῖται καὶ οἰκοδόμοι λίθων καὶ τέκτονες
ξύλων καὶ πᾶς σοφὸς ἐν παντὶ ἔργῳ. [16]ἐν χρυσίῳ, ἐν ἀργυρίῳ, 16
ἐν χαλκῷ καὶ ἐν σιδήρῳ οὐκ ἔστιν ἀριθμός. ἀνάστηθι καὶ ποίει,
καὶ κύριος μετὰ σοῦ. — [17]καὶ ἐνετείλατο Δαυιδ τοῖς πᾶσιν ἄρ- 17
χουσιν Ισραηλ ἀντιλαβέσθαι τῷ Σαλωμων υἱῷ αὐτοῦ [18]Οὐχὶ κύριος 18
μεθ' ὑμῶν; καὶ ἀνέπαυσεν ὑμᾶς κυκλόθεν, ὅτι ἔδωκεν ἐν χερσὶν

4 εφορασαν A† || 6 κυριω θεω] ονοματι κυριου θεου A || 8 επ εμοι V] επ εμε A, μοι B† | επι την γην B† || 9 εχθρων] + αυτου LA^c || 10 αυτω] + εσομαι A || 11 μου > B || 13 ευοδωθησει A, sed in 11 etiam A ευοδωσει || 15 εις *L*†] pr. προσθες rel.: ex 14 repet. || 16 εν 4° > A*L*† || 17 πασιν pl.] παισιν BA: cf. 20 3 || 18 χερσιν B†] χειρι υμων A, χειρι μου *L*†

τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, καὶ ὑπετάγη ἡ γῆ ἐναντίον κυρίου καὶ
19 ἐναντίον λαοῦ αὐτοῦ. [19]νῦν δότε καρδίας ὑμῶν καὶ ψυχὰς ὑμῶν
τοῦ ζητῆσαι τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν καὶ ἐγέρθητε καὶ οἰκοδομήσατε
ἁγίασμα κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν τοῦ εἰσενέγκαι τὴν κιβωτὸν διαθήκης
κυρίου καὶ σκεύη τὰ ἅγια τοῦ θεοῦ εἰς οἶκον τὸν οἰκοδομούμενον
τῷ ὀνόματι κυρίου.
23 [1]Καὶ Δαυιδ πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν καὶ ἐβασίλευσεν
2 Σαλωμων τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ ἐπὶ Ισραηλ. [2]καὶ συνήγαγεν
τοὺς πάντας ἄρχοντας Ισραηλ καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας.
3 [3]καὶ ἠριθμήθησαν οἱ Λευῖται ἀπὸ τριακονταετοῦς καὶ ἐπάνω, καὶ
ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν εἰς ἄνδρας τριά-
4 κοντα καὶ ὀκτὼ χιλιάδας. [4]ἀπὸ τούτων ἐργοδιῶκται ἐπὶ τὰ ἔργα
οἴκου κυρίου εἴκοσι τέσσαρες χιλιάδες καὶ γραμματεῖς καὶ κριταὶ
5 ἑξακισχίλιοι [5]καὶ τέσσαρες χιλιάδες πυλωροὶ καὶ τέσσαρες χιλιάδες
αἰνοῦντες τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς ὀργάνοις, οἷς ἐποίησεν τοῦ αἰνεῖν τῷ
6 κυρίῳ. — [6]καὶ διεῖλεν αὐτοὺς Δαυιδ ἐφημερίας τοῖς υἱοῖς Λευι,
7 τῷ Γεδσων, Κααθ, Μεραρι· [7]καὶ τῷ Παροσωμ, τῷ Εδαν καὶ τῷ
8 Σεμεϊ. [8]υἱοὶ τῷ Εδαν· ὁ ἄρχων Ιιηλ καὶ Ζεθομ καὶ Ιωηλ, τρεῖς.
9 [9]υἱοὶ Σεμεϊ· Σαλωμιθ καὶ Ιιηλ καὶ Αιδαν, τρεῖς. οὗτοι ἄρχοντες
10 τῶν πατριῶν τῷ Εδαν. [10]καὶ τοῖς υἱοῖς Σεμεϊ· Ιεθ καὶ Ζιζα καὶ
11 Ιωας καὶ Βερια· οὗτοι υἱοὶ Σεμεϊ, τέσσαρες. [11]καὶ ἦν Ιεθ ὁ ἄρχων
καὶ Ζιζα ὁ δεύτερος· καὶ Ιωας καὶ Βερια οὐκ ἐπλήθυναν υἱοὺς
12 καὶ ἐγένοντο εἰς οἶκον πατριᾶς εἰς ἐπίσκεψιν μίαν. — [12]υἱοὶ Κααθ·
13 Αμβραμ, Ισσααρ, Χεβρων, Οζιηλ, τέσσαρες. [13]υἱοὶ Αμβραμ· Ααρων
καὶ Μωυσῆς. καὶ διεστάλη Ααρων τοῦ ἁγιασθῆναι ἅγια ἁγίων αὐτὸς
καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος τοῦ θυμιᾶν ἐναντίον τοῦ κυρίου
λειτουργεῖν καὶ ἐπεύχεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.
14 [14]καὶ Μωυσῆς ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, υἱοὶ αὐτοῦ ἐκλήθησαν εἰς φυ-
15 16 λὴν τοῦ Λευι. [15]υἱοὶ Μωυσῆ· Γηρσαμ καὶ Ελιεζερ. [16]υἱοὶ Γηρσαμ·
17 Σουβαηλ ὁ ἄρχων. [17]καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ Ελιεζερ· Ρααβια ὁ ἄρχων·
καὶ οὐκ ἦσαν τῷ Ελιεζερ υἱοὶ ἕτεροι. καὶ υἱοὶ Ρααβια ηὐξήθησαν

18 λαου] pr. του A || **19** κυριω 2⁰ > B†
23 2 τους παντας B*L*†] tr. rel.: cf. 26 || **3** ηριθμηθησαν pau.] -μησαν BA pl. || **4** τουτων εργοδιωκται] των -κτων B | κυριου *L*] > BA || **5** χιλιαδες 1⁰ ⌒ 2⁰ B* | εποιησαν A || **6** γεδσων] γηρσων A: cf. 6 1 | μεραρι: cf. 5 27 || **7** παροσωμ B†] γηρσων A | τω εδαν B(†) hic et in 8; A τω λεαδαν hic, λεαδαν in 8; cf. 9 || **8** υιοι Sixt. (sim. *L*†)] υιω rel. | ι(ε)ιηλ] ιηλ B | ζαιθομ A(†) | τρεις] pr. και B*† || **9** init.] pr. και A | υιοι] υιου B*† | σαλωμ(ε)ιθ] αλ(uel αδ)ωμ(ε)ιθ *L*†, αλωθειμ B† | (ε)ι(ε)ιηλ B†] αζιηλ A pl. | και αιδαν τρεις] και τρεις αιδαν τρεις B*†, και δαν τρεις B^c† | αιδαν B(†)] αιλαμ compl., αραν A, αραμ *L*† | των > BV† | τω] των B | εδαν B†] λεαδαν A: cf. 7 || **10** τοις υιοις] υιοι *L*† | και ιωας και βερ. > A† || **11** βαρια AV† | επληθυνεν B† | εγενετο B || **12** αμραμ A: cf. 5 28 | ισσααρ et οζιηλ (non χεβρων)] pr. και A || **17** τω ελιεζερ 2⁰ > B† | ηυξησαν A*V*†

εἰς ὕψος. [18]υἱοὶ Ισσααρ · Σαλωμωθ ὁ ἄρχων. [19]υἱοὶ Χεβρων · Ιδουδ 18 19
ὁ ἄρχων, Αμαδια ὁ δεύτερος, Οζιηλ ὁ τρίτος, Ικεμιας ὁ τέταρτος.
[20]υἱοὶ Οζιηλ · Μιχας ὁ ἄρχων καὶ Ισια ὁ δεύτερος. — [21]υἱοὶ Με- 20 21
ραρι · Μοολι καὶ Μουσι. υἱοὶ Μοολι · Ελεαζαρ καὶ Κις. [22]καὶ ἀπέ- 22
θανεν Ελεαζαρ, καὶ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοὶ ἀλλ' ἢ θυγατέρες, καὶ ἔλα-
βον αὐτὰς υἱοὶ Κις ἀδελφοὶ αὐτῶν. [23]υἱοὶ Μουσι · Μοολι καὶ Εδερ 23
καὶ Ιαριμωθ, τρεῖς. — [24]οὗτοι υἱοὶ Λευι κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, 24
ἄρχοντες τῶν πατριῶν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν κατὰ τὸν
ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, ποιοῦντες τὰ ἔργα
λειτουργίας οἴκου κυρίου ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω. [25]ὅτι εἶπεν 25
Δαυιδ Κατέπαυσεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ τῷ λαῷ αὐτοῦ καὶ κατ-
εσκήνωσεν ἐν Ιερουσαλημ ἕως αἰῶνος. [26]καὶ οἱ Λευῖται οὐκ ἦσαν 26
αἴροντες τὴν σκηνὴν καὶ τὰ πάντα σκεύη αὐτῆς εἰς τὴν λειτουρ-
γίαν αὐτῆς · [27]ὅτι ἐν τοῖς λόγοις Δαυιδ τοῖς ἐσχάτοις ἐστὶν ὁ 27
ἀριθμὸς υἱῶν Λευι ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, [28]ὅτι ἔστησεν αὐ- 28
τοὺς ἐπὶ χεῖρα Ααρων τοῦ λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου ἐπὶ τὰς
αὐλὰς καὶ ἐπὶ τὰ παστοφόρια καὶ ἐπὶ τὸν καθαρισμὸν τῶν πάντων
ἁγίων καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα λειτουργίας οἴκου τοῦ θεοῦ, [29]εἰς τοὺς ἄρ- 29
τους τῆς προθέσεως, εἰς τὴν σεμίδαλιν τῆς θυσίας καὶ εἰς τὰ λά-
γανα τὰ ἄζυμα καὶ εἰς τήγανον καὶ εἰς τὴν πεφυραμένην καὶ εἰς
πᾶν μέτρον [30]καὶ τοῦ στῆναι πρωὶ τοῦ αἰνεῖν ἐξομολογεῖσθαι τῷ 30
κυρίῳ καὶ οὕτως τὸ ἑσπέρας [31]καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἀναφερομένων 31
ὁλοκαυτωμάτων τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νεομηνίαις
καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς κατὰ ἀριθμὸν κατὰ τὴν κρίσιν ἐπ' αὐτοῖς διὰ
παντὸς τῷ κυρίῳ. [32]καὶ φυλάξουσιν τὰς φυλακὰς σκηνῆς τοῦ μαρ- 32
τυρίου καὶ τὰς φυλακὰς υἱῶν Ααρων ἀδελφῶν αὐτῶν τοῦ λειτουρ-
γεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου.

[1]Καὶ τοῖς υἱοῖς Ααρων διαιρέσεις · υἱοὶ Ααρων Ναδαβ καὶ Αβιουδ, 24
Ελεαζαρ καὶ Ιθαμαρ · [2]καὶ ἀπέθανεν Ναδαβ καὶ Αβιουδ ἐναντίον τοῦ 2
πατρὸς αὐτῶν, καὶ υἱοὶ οὐκ ἦσαν αὐτοῖς · καὶ ἱεράτευσεν Ελεαζαρ
καὶ Ιθαμαρ υἱοὶ Ααρων. [3]καὶ διεῖλεν αὐτοὺς Δαυιδ καὶ Σαδωκ ἐκ 3
τῶν υἱῶν Ελεαζαρ καὶ Αχιμελεχ ἐκ τῶν υἱῶν Ιθαμαρ κατὰ τὴν

18 σαλουμωθ A, sed in 24 22 etiam A σαλωμωθ || 19 υιοι] υιων (ad 18 tractum) B | ιδουδ B†] ιεδουθ compl., ιεδδι uel ιεδδιδια *L*†, ιερια A | αμαδια] αμαρια A: cf. 24 23 | οζιηλ (cf. 12. 20)] ιαζιηλ A | ικεμιας B†] ιεκεμ. Apl. || 20 μιχα A | ισ(ε)ια] ιεσσια AV†, ιωσ(ε)ιας *L*† || 21 μουσ(ε)ι: sic B in 23, sed ομουσει hoc loco et in 24 26, μοουσει B† in 24 30; A ubique μουσι; cf. 6 32 Num. 3 20 | μοολι 2⁰] μοηλ B† | ελιαζαρ A† || 23 εδερ] αιδαθ B†: cf. 24 30 | αρειμωθ B: cf. 24 30 || 24 αυτων 4⁰ > A || 25 ισραηλ τω] tr. A† || 26 τα παντα] tr. A*L*: cf. 2 || 27 υιων λευ(ε)ι] των λευιτων λευι (sic) A† || 28 οικου > B†

24 1 τους υιους B† | διαιρεσει B† | υιοι ααρων > B || 3 αχιμελεκ A, sed in 6. 31 etiam A -λεχ, cf. Regn. I 21 2

ἐπίσκεψιν αὐτῶν κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν
4 αὐτῶν. ⁴καὶ εὑρέθησαν υἱοὶ Ελεαζαρ πλείους εἰς ἄρχοντας τῶν
δυνατῶν παρὰ τοὺς υἱοὺς Ιθαμαρ, καὶ διεῖλεν αὐτούς, τοῖς υἱοῖς
Ελεαζαρ ἄρχοντας εἰς οἴκους πατριῶν ἓξ καὶ δέκα καὶ τοῖς υἱοῖς
5 Ιθαμαρ κατ' οἴκους πατριῶν ὀκτώ. ⁵καὶ διεῖλεν αὐτοὺς κατὰ κλήρους
τούτους πρὸς τούτους, ὅτι ἦσαν ἄρχοντες τῶν ἁγίων καὶ ἄρχον-
6 τες κυρίου ἐν τοῖς υἱοῖς Ελεαζαρ καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς Ιθαμαρ· ⁶καὶ
ἔγραψεν αὐτοὺς Σαμαιας υἱὸς Ναθαναηλ ὁ γραμματεὺς ἐκ τοῦ
Λευι κατέναντι τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ Σαδωκ ὁ ἱε-
ρεὺς καὶ Αχιμελεχ υἱὸς Αβιαθαρ καὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν
ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, οἴκου πατριᾶς εἷς εἷς τῷ Ελεαζαρ καὶ
7 εἷς εἷς τῷ Ιθαμαρ. — ⁷καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ πρῶτος τῷ Ιαριβ,
8 τῷ Ιδεϊα ὁ δεύτερος, ⁸τῷ Χαρημ ὁ τρίτος, τῷ Σεωριμ ὁ τέταρτος,
9 10 ⁹τῷ Μελχια ὁ πέμπτος, τῷ Μιαμιν ὁ ἕκτος, ¹⁰τῷ Κως ὁ ἕβδομος,
11 τῷ Αβια ὁ ὄγδοος, ¹¹τῷ Ἰησοῦ ὁ ἔνατος, τῷ Σεχενια ὁ δέκατος,
13 ¹²τῷ Ελιασιβ ὁ ἑνδέκατος, τῷ Ιακιμ ὁ δωδέκατος, ¹³τῷ Οχχοφφα
14 ὁ τρισκαιδέκατος, τῷ Ισβααλ ὁ τεσσαρεσκαιδέκατος, ¹⁴τῷ Βελγα
15 ὁ πεντεκαιδέκατος, τῷ Εμμηρ ὁ ἑκκαιδέκατος, ¹⁵τῷ Χηζιρ ὁ ἑπτα-
16 καιδέκατος, τῷ Αφεσση ὁ ὀκτωκαιδέκατος, ¹⁶τῷ Φεταια ὁ ἐννεα-
17 καιδέκατος, τῷ Εζεκηλ ὁ εἰκοστός, ¹⁷τῷ Ιαχιν ὁ εἷς καὶ εἰκοστός,
18 τῷ Γαμουλ ὁ δεύτερος καὶ εἰκοστός, ¹⁸τῷ Δαλαια ὁ τρίτος καὶ
19 εἰκοστός, τῷ Μαασαι ὁ τέταρτος καὶ εἰκοστός. ¹⁹αὕτη ἡ ἐπίσκεψις
αὐτῶν κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν τοῦ εἰσπορεύεσθαι εἰς οἶκον
κυρίου κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν διὰ χειρὸς Ααρων πατρὸς αὐτῶν,
ὡς ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ.

20 ²⁰Καὶ τοῖς υἱοῖς Λευι τοῖς καταλοίποις· τοῖς υἱοῖς Αμβραμ Σου-
21 βαηλ· τοῖς υἱοῖς Σουβαηλ Ιαδια. ²¹τῷ Ρααβια ὁ ἄρχων Ιεσιας.
22 23 ²²καὶ τῷ Ισσαρι Σαλωμωθ· τοῖς υἱοῖς Σαλωμωθ Ιαθ. ²³υἱοὶ Ιεδιου·

4 υιοι] pr. οι B | και ult. > B† | υιοις ult.] + ααρων B | οκτω > B† || 6 σαμμαιας A† | ο ιερευς] του -ρεως A | υιος 2^0] υιου A (υιοι A*†) || 7 ιαρ(ε)ιβ] -ρειμ B | ιδεια] αναιδεια B || 8 χαρημ] -ρηβ B | τω 2^0] του A† | σεωριν A(†) || 9 μ(ε)ιαμ(ε)ιν] βενιαμειν B || 10 κως] ακκως A || 11 σεχενια] ισχανια B || 12 ελιασ(ε)ιβ] -αβιει B† | ιακ(ε)ιμ] pr. ελ A || 13 οχχοφφα B(†)] οφφα A | B nomine ισβααλ omisso quartam decimam sortem τω γελβα (cf. inf.) adscribit, quintam decimam τω εμμηρ etc., ita ut in B uiginti tres tantum sortes adsint || 14 βελγα] γελβα B || 15 χηζ(ε)ιρ *L*†] -ζειν B†, ιεζειρ A | αφεσση V] αφεση B, αφεσοη A† || 16 φεταια B†] φεθεια A || 17 ιαχ(ε)ιν] αχειμ B | γαμουλ B†] γαμουηλ A || 18 δαλαια] αδαλλαι B† | μαασαι B†] (μο)οζια *L*†, μοοζαι V, μοοζαλ A† || 20 αμραμ A: cf. 5 28 | σουβαηλ 1^0] ιωβ. B†: cf. 26 24 | τοις υιοις σουβ. Ra. (sim. mu.)] > BAV | ιαδ(ε)ια B†] ιαδαια mu., ιαδαια αραδεια AV† || 21 ιεσιας > B || 22 ισσαρ(ε)ι B(†)] ισσααρι A: cf. 26 23. 29 | ιαθ compl.] ιναθ BA || 23 init.] pr. και A | υιοι ιεδιου] τοις υιοις χεβρων ιεδδι(α) ο αρχων *L*†: cf. 23 19 | ιεδιου] ιηδειμου B†

Αμαδια ὁ δεύτερος, Ιαζιηλ ὁ τρίτος, Ιοκομ ὁ τέταρτος. [24]υἱοὶ Οζιηλ 24
Μιχα· υἱοὶ Μιχα Σαμηρ. [25]ἀδελφὸς Μιχα Ισια· υἱοὶ Ισια Ζαχαρια. 25
[26]υἱοὶ Μεραρι Μοολι καὶ Μουσι, υἱοὶ Οζια, υἱοὶ Βοννι. [27]υἱοὶ Με- 27
ραρι τῷ Οζια, υἱοὶ αὐτοῦ Ισοαμ καὶ Ζακχουρ καὶ Αβδι. [28]τῷ Μο- 28
ολι Ελεαζαρ καὶ Ιθαμαρ· καὶ ἀπέθανεν Ελεαζαρ, καὶ οὐκ ἦσαν
αὐτῷ υἱοί. [29]τῷ Κις· υἱοὶ τοῦ Κις Ιραμαηλ. [30]καὶ υἱοὶ τοῦ Μουσι 29
Μοολι καὶ Εδερ καὶ Ιαριμωθ. οὗτοι υἱοὶ τῶν Λευιτῶν κατ' οἴκους 30
πατριῶν αὐτῶν. [31]καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ κλήρους καθὼς οἱ ἀδελφοὶ 31
αὐτῶν υἱοὶ Ααρων ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ Σαδωκ καὶ Αχιμελεχ
καὶ ἀρχόντων πατριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, πατριάρχαι
αραaβ καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ νεώτεροι.
[1]Καὶ ἔστησεν Δαυιδ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως 25
εἰς τὰ ἔργα τοὺς υἱοὺς Ασαφ καὶ Αιμαν καὶ Ιδιθων τοὺς ἀποφθεγ-
γομένους ἐν κινύραις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κυμβάλοις. καὶ ἐγένετο
ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν ἐργαζομένων ἐν τοῖς ἔργοις
αὐτῶν· [2]υἱοὶ Ασαφ Ζακχουρ καὶ Ιωσηφ καὶ Ναθανιας καὶ Εραηλ, 2
υἱοὶ Ασαφ ἐχόμενοι Ασαφ τοῦ προφήτου ἐχόμενοι τοῦ βασιλέως.
[3]τῷ Ιδιθων υἱοὶ Ιδιθων· Γοδολια καὶ Σουρι καὶ Ισαια καὶ Σεμεϊ 3
καὶ Ασαβια καὶ Ματταθιας, ἕξ, μετὰ τὸν πατέρα αὐτῶν Ιδιθων ἐν
κινύρᾳ ἀνακρουόμενοι ἐξομολόγησιν καὶ αἴνεσιν τῷ κυρίῳ. [4]τῷ 4
Αιμανι υἱοὶ Αιμαν· Βουκιας καὶ Μανθανιας καὶ Αζαραηλ καὶ Σου-
βαηλ καὶ Ιεριμωθ καὶ Ανανιας καὶ Ανανι καὶ Ηλιαθα καὶ Γοδολλαθι
καὶ Ρωμεμθι-ωδ καὶ Ιεσβακασα καὶ Μαλληθι καὶ Ωθηρι καὶ Μεα-
ζωθ· [5]πάντες οὗτοι υἱοὶ τῷ Αιμαν τῷ ἀνακρουομένῳ τῷ βασιλεῖ 5

23 αμαδια] αμαριας A: cf. 23 19 | ιαζιηλ] ιαση B† | ιοκομ B†] ιεκεμια A: cf. 23 19 || 24 υιοι 1^0 > B || 25 ισια 1^0] ασια A† | υιοι] υιος B† | ζαχαριας A || 26 μουσι: cf. 23 21 | υιοι βοννι > B† || 27 υιοι 1^0] του B† | ισσοαμ A | αβδι Ra.] αβαι B†, ωβδι A || 28 και 1^0 — fin. (cf. 23 22)] > AV† || 30 μοολλει B*L*†, sed in 26 etiam B μοολει (*L*† ibi μοολλει uel μοολδι) | εδερ] ηλα B†: cf. 23 23 | ιαριμωθ Ra. (cf. 23 23)] αρ. B†, ιερ. A, ερ. compl. || 31 αρχοντων] αρχων των B | πατριαρχαι αρααβ B†] πατριαι αρως A, πατριαρχαι ααρων compl.

25 1 ιδ(ε)ιθων B†: item B† in 3 (ter). 6; A in 1 et A* in 3 (1^0 2^0) ιδιθουμ, sed A in 3 (3^0). 6 et A^c in 3 (1^0 2^0) -θουν || 2 ζακχουρ] σακχους B†: cf. 10 | και 1^0 > B | ναθαλιας B: cf. 12 | εραηλ B†] ιεσιηλ A, ασιηλα compl.: cf. 14; ασειρηλα *L*†: idem praebet *L*† in 11 pro ιεσδρ(ε)ι | εχομ. ασαφ του προφ. *L*] > BA | εχομενοι ult. B*L*†] -να A || 3 γοδολια Ra.] τουνα B†, γοδολιας A: cf. 9 | και 1^0 > A | ισαια Lag.] σαια B†, ισεια pau., ιεεια A: cf. 15 | ασαβιας A: cf. 19 | ανακρουομενος B || 4 αιμαν(ε)ι B†] αιμαν rel.: cf. 6 | βουκ(ε)ιας B(†)] βοκκιας A: cf. 13 | μανθανιας] ματθ. A: item in 16, cf. 9 15 | αζαραηλ B†] οζιηλ rel.: cf. 18 | σουβαηλ] + και αμσου B† | ιεριμωθ *L*†] ιερεμ. B†, -μουθ A: cf. 22 27 19 | και ανανι (cf. 25)] > B | ηλιαθα uel sim. *L*†] -θαθ B†, ελιαθα A: cf. 27 | γεδολλαθι A: cf. 29 | ρωμεμθι-ωδ Ra.] ρωμει υιοι ωδ B†, ρωμεμθι-εζερ A: cf. 31 | ιεσβακασα Ra.] ιειβασακα B†, σεβακαταν AV† (A† και pro κα), ιεσβοκ *L*†: cf. 24 | μαλληθι uel sim. *L*†] μανθει B†, μελλωθι pau., μεαλωθι AV: cf. 26 | ωθηρ(ε)ι B†] ιωεθιρι A, ωθ(ε)ιρ *L*: cf. 28 | μεαζωθ compl.] μελζ. B†, μααζιωθ A: cf. 30

ἐν λόγοις θεοῦ ὑψῶσαι κέρας, καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ Αιμαν υἱοὺς
6 δέκα τέσσαρας καὶ θυγατέρας τρεῖς. [6]πάντες οὗτοι μετὰ τοῦ πα-
τρὸς αὐτῶν ὑμνῳδοῦντες ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νά-
βλαις καὶ ἐν κινύραις ἐχόμενα τοῦ βασιλέως καὶ Ασαφ καὶ Ιδιθων
7 καὶ Αιμανι. [7]καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μετὰ τοὺς ἀδελφοὺς
αὐτῶν, δεδιδαγμένοι ᾄδειν κυρίῳ, πᾶς συνίων, διακόσιοι ὀγδοή-
8 κοντα καὶ ὀκτώ. — [8]καὶ ἔβαλον καὶ αὐτοὶ κλήρους ἐφημεριῶν
κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν, τελείων καὶ μανθανόντων.
9 [9]καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ πρῶτος υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἀδελφῶν αὐτοῦ
τῷ Ασαφ τῷ Ιωσηφ Γοδολια· ὁ δεύτερος Ηνια, ἀδελφοὶ αὐτοῦ
10 καὶ υἱοὶ αὐτοῦ, δέκα δύο· [10]ὁ τρίτος Ζακχουρ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ
11 ἀδελφοὶ αὐτοῦ, δέκα δύο· [11]ὁ τέταρτος Ιεσδρι, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ
12 ἀδελφοὶ αὐτοῦ, δέκα δύο· [12]ὁ πέμπτος Ναθανιας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ
13 ἀδελφοὶ αὐτοῦ, δέκα δύο· [13]ὁ ἕκτος Βουκιας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελ-
14 φοὶ αὐτοῦ, δέκα δύο· [14]ὁ ἕβδομος Ισεριηλ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελ-
15 φοὶ αὐτοῦ, δέκα δύο· [15]ὁ ὄγδοος Ιωσια, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ
16 αὐτοῦ, δέκα δύο· [16]ὁ ἔνατος Μανθανιας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ
17 αὐτοῦ, δέκα δύο· [17]ὁ δέκατος Σεμεϊ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐ-
18 τοῦ, δέκα δύο· [18]ὁ ἑνδέκατος Αζαρια, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐ-
19 τοῦ, δέκα δύο· [19]ὁ δωδέκατος Ασαβια, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ
20 αὐτοῦ, δέκα δύο· [20]ὁ τρισκαιδέκατος Σουβαηλ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ
21 ἀδελφοὶ αὐτοῦ, δέκα δύο· [21]ὁ τεσσαρεσκαιδέκατος Ματταθιας, υἱοὶ
22 αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, δέκα δύο· [22]ὁ πεντεκαιδέκατος Ιεριμωθ,
23 υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, δέκα δύο· [23]ὁ ἑκκαιδέκατος Ανα-
24 νιας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, δέκα δύο· [24]ὁ ἑπτακαιδέκατος
25 Ιεσβακασα, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, δέκα δύο· [25]ὁ ὀκτω-
26 καιδέκατος Ανανι, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, δέκα δύο· [26]ὁ
ἐννεακαιδέκατος Μελληθι, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, δέκα δύο·
27 [27]ὁ εἰκοστὸς Ελιαθα, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, δέκα δύο·
28 [28]ὁ εἰκοστὸς πρῶτος Ηθιρ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, δέκα

5 ο > B† || **6** κυριου] θεου B† | κινυραις] + εις την δουλειαν οικου του θεου *L* | ιδιθων: cf. 1 | αιμαν Apl.: cf. 4 || **7** μετα τους αδελφους (cf. 3)] μ. των -φων A | και ult. B*L*p†] > rel. || **9** τω 2⁰] του A | γοδολια Ra.] γαλουια B†, γοδολιας A: cf. 3 | δεκα δυο] δωδεκα A: item in 10—31 || **10** ζακχουρ] ζαχχουθ B†: cf. 2 | υιος B† || **11** ιεσδρ(ε)ι BA†] ιεσρι Vmu. || **12** ναθανιας] ιας > B: cf. 2 || **13** βοκκιας V, κοκκιας A†: cf. 4 || **14** ισεριηλ B†] ισρεηλα A†: cf. 2 (εραηλ) || **15** ιωσ(ε)ια] ισιας A†, ισαια uel ησαια *L*†: cf. 3 || **16** μανθανιας B†] ματθ. A: cf. 4 || **17** εμεει B†, sed in 3 etiam B σεμεει || **18** αζαρια B†] εζριηλ A, οζιηλ *L*†: cf. 4 || **19** ασαβια (cf. 3)] αρια B† || **21** ματθιας A*L*p† || **22** ιεριμωθ] ερ. B†: cf. 4 27 19 || **24** ιεσβακασα Ra.] -καταν A, βακατα B†, ιεσβοκ *L*†: cf. 4 || **25** ανανιας B: ex 23; cf. 4 || **26** μελληθι] μεθαθει B†, μαλληθι *L*†: cf. 4 || **27** ελιαθα Sixt.] αιμαθα B†: ΑΙΜ ex ΑΙΛΙ; ελιαθ A, ηλι(α)θα *L*†: cf. 4 || **28** εικοστος] + και AV: item V(†) in 29 | ηθιρ compl.] ηθει B†, ιεθιρι A, ὡθειρ uel sim. *L*†: cf. 4 (ωθηρι)

δύο · 29ὁ εἰκοστὸς δεύτερος Γοδολλαθι, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ 29
αὐτοῦ, δέκα δύο · 30ὁ τρίτος καὶ εἰκοστὸς Μεαζωθ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ 30
ἀδελφοὶ αὐτοῦ, δέκα δύο · 31ὁ τέταρτος καὶ εἰκοστὸς Ρωμεμθι-ωδ, 31
υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, δέκα δύο.
1Εἰς διαιρέσεις τῶν πυλῶν · υἱοῖς Κορεϊμ Μοσολλαμια υἱὸς Κωρη 26
ἐκ τῶν υἱῶν Αβιασαφ. 2καὶ τῷ Μοσολλαμια υἱοί · Ζαχαριας ὁ πρω- 2
τότοκος, Ιδιηλ ὁ δεύτερος, Ζαβαδιας ὁ τρίτος, Ιεθνουηλ ὁ τέταρ-
τος, 3Ωλαμ ὁ πέμπτος, Ιωαναν ὁ ἕκτος, Ελιωηναι ὁ ἕβδομος. 3
4καὶ τῷ Αβδεδομ υἱοί · Σαμαιας ὁ πρωτότοκος, Ιωζαβαδ ὁ δεύτε- 4
ρος, Ιωαα ὁ τρίτος, Σωχαρ ὁ τέταρτος, Ναθαναηλ ὁ πέμπτος,
5Αμιηλ ὁ ἕκτος, Ισσαχαρ ὁ ἕβδομος, Φολλαθι ὁ ὄγδοος, ὅτι εὐλό- 5
γησεν αὐτὸν ὁ θεός. 6καὶ τῷ Σαμαια υἱῷ αὐτοῦ ἐτέχθησαν υἱοὶ 6
τοῦ πρωτοτόκου Ρωσαι εἰς τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτοῦ, ὅτι
δυνατοὶ ἦσαν. 7υἱοὶ Σαμαια · Γοθνι καὶ Ραφαηλ καὶ Ωβηδ καὶ Ελ- 7
ζαβαδ καὶ Αχιου, υἱοὶ δυνατοί, Ελιου καὶ Σαβχια καὶ Ισβακωμ.
8πάντες ἀπὸ τῶν υἱῶν Αβδεδομ, αὐτοὶ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν καὶ 8
υἱοὶ αὐτῶν ποιοῦντες δυνατῶς ἐν τῇ ἐργασίᾳ, οἱ πάντες ἑξήκοντα
δύο τῷ Αβδεδομ. 9καὶ τῷ Μοσολλαμια υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ δέκα καὶ 9
ὀκτὼ δυνατοί. 10καὶ τῷ Ωσα τῶν υἱῶν Μεραρι υἱοὶ φυλάσσοντες 10
τὴν ἀρχήν, ὅτι οὐκ ἦν πρωτότοκος, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ

29 γοδολλαθι Ra. (cf. 4)] Μ pro ΛΛ B†, ι > *L*† (item in 4), γεδδελθι A ‖ 30 μεαζωθ B†] μααζιωθ A: cf. 4 ‖ 31 ρωμεμθι-ωδ Ra.] ρομελχει B*† (+ ωθ Bc†), ρωμεμθιεζερ uel sim. compl. (A† per errorem θμ pro μθ): cf. 4 | αδελφοι] pr. οι A

26 1 εις διαιρεσεις B*L*†] και δ. Vmu., και διαιρεσις A†: cf. 12 | πυλων] φυλ. B† | υιοις] ς > B | κορε(ε)ιμ B†] κορε A; pro υιοις κορ. praebet *L*† τοις κορηνοις | μοσολλαμια hic et in 2. 9 Ra.] μοσολαηλ B† hic, μοσαλημα B† in 2, μοσομαμειδ B† in 9; μοσολλαμ AV hic, μασελλαμια AV† in 2, μεσ(+σ V†)ολλεμια AV† in 9; σελεμια(ς) *L*† ubique: cf. 14 | κωρη B] κορη compl., κορε *L*, κωρηε AV†: cf. 9 19 | αβιασαφ Ra. (cf. 9 19 Exod. 6 24)] -σαφαρ B†, ασαφ rel. ‖ 2 τω] την B† | υιου ζαχαριου B† | ο πρωτοτοκος hic et in 4 et ο εβδομος in 3 retinet, cetera nomina numeralia in 2—5 om. B | ιδιηλ Ra.] ιδερηλ B† (P ex I), ιαδιηλ Apl. | ζαβαδιας] ζαχαριας B†: ex praec. | ιεθνουηλ Ra.] ιεν. B† (cf. 3 init.), ναθαναηλ *L*, ναθανια V†, ναθανα A†, ναθαν compl. ‖ 3 ωλαμ compl.] ιωλαμ B†; pr. ιενουηλ AV: ex 2 fin.; αιλαμ uel sim. *L*† | ιωαναν V] ιωναν A, ιωνας B† | ελιωηναι] -ωναις B† ‖ 4 αβδεδομ] αβδοδομ BA: item BA in 8 (2^0). 15 et B† in 8 (1^0), sed A in 8 (1^0) αβδεδομ, cf. 15 24 | σαμαιας B*L*†] σαμειας Apl.: cf. 6. 7 | ιωζαβαθ B | ιωαα] ιωαδ *L*†, ιωαθ B† | σωχαρ B†] σαχαρ V, σαχιαρ A† | ναθαναηλ] νaασιειηλ B† ‖ 5 φολλαθι] ιαφθοσλααθι B† ‖ 6 σαμεια A: cf. 4 | τω πρωτοτοκω A; pro υιοι — αυτου ult. praebet *L*† υιοι καθεσταμενοι εν τω οικω του πατρος αυτων ‖ 7 σαμαια (uel -μεα) *L*†] -μαι B†, σεμεια A†, σαμεια compl.: cf. 4 | γοθνι] γοονει B† | ωβηδ] ιωβ. A | ελζαβαδ] εληζαβαθ B† | αχιου] -ουδ B, αδελφοι αυτου *L*† | δυνατοι] + ισχυι A | ελιου] εννου B† | σαβχ(ε)ια] σαμαχιας A | ισβακωμ BV†] ιεβακωβ A†, εισβαχωμ compl. ‖ 8 αβδεδομ bis: cf. 4 ‖ 9 μοσολλ.: cf. 1 | και οκτω] tr. A† ‖ 10 ωσα] ιοσσα B†: item in 11. 16, cf. 18 | των] pr. απο A | μεραρι: cf. 6 32 | ουκ ην] + αυτω A, ουτος ην ο compl.

11 αὐτοῦ ἄρχοντα [11]τῆς διαιρέσεως τῆς δευτέρας, Ταβλαι ὁ τρίτος,
Ζαχαριας ὁ τέταρτος· πάντες οὗτοι, υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ τῷ Ωσα,
12 τρισκαίδεκα. — [12]τούτοις αἱ διαιρέσεις τῶν πυλῶν, τοῖς ἄρχουσι
τῶν δυνατῶν, ἐφημερίαι καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν λειτουργεῖν ἐν
13 οἴκῳ κυρίου. [13]καὶ ἔβαλον κλήρους κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν
14 μέγαν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν εἰς πυλῶνα καὶ πυλῶνα. [14]καὶ
ἔπεσεν ὁ κλῆρος τῶν πρὸς ἀνατολὰς τῷ Σαλαμια καὶ Ζαχαρια·
υἱοὶ Ιωας τῷ Μελχια ἔβαλον κλήρους, καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος βορ-
15 16 ρᾶ· [15]τῷ Αβδεδομ νότον κατέναντι οἴκου εσεφιν [16]εἰς δεύτερον·
τῷ Ωσα πρὸς δυσμαῖς μετὰ τὴν πύλην παστοφορίου τῆς ἀναβά-
17 σεως· φυλακὴ κατέναντι φυλακῆς. [17] πρὸς ἀνατολὰς ἓξ τὴν ἡμέ-
ραν, βορρᾶ τῆς ἡμέρας τέσσαρες, νότον τῆς ἡμέρας τέσσαρες, καὶ
18 εἰς τὸ εσεφιν δύο· [18]εἰς διαδεχομένους, καὶ πρὸς δυσμαῖς τέσσα-
19 ρες, καὶ εἰς τὸν τρίβον δύο διαδεχομένους. [19]αὗται αἱ διαιρέσεις
τῶν πυλωρῶν τοῖς υἱοῖς Κορε καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρι.
20 [20]Καὶ οἱ Λευῖται ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου κυρίου
21 καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν καθηγιασμένων· [21]υἱοὶ Λαδαν υἱοὶ τῷ
Γηρσωνι τῷ Λαδαν, ἄρχοντες πατριῶν τῷ Λαδαν τῷ Γηρσωνι
22 Ιιηλ. [22]καὶ υἱοὶ Ιιηλ Ζεθομ καὶ Ιωηλ οἱ ἀδελφοὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν
23 24 οἴκου κυρίου. [23]τῷ Αμβραμ καὶ Ισσααρ Χεβρων καὶ Οζιηλ· [24]καὶ
Σουβαηλ ὁ τοῦ Γηρσαμ τοῦ Μωυσῆ ἡγούμενος ἐπὶ τῶν θησαυρῶν.
25 [25]καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ τῷ Ελιεζερ Ρααβιας υἱὸς καὶ Ιωσαιας καὶ
26 Ιωραμ καὶ Ζεχρι καὶ Σαλωμωθ. [26]αὐτὸς Σαλωμωθ καὶ οἱ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ ἐπὶ πάντων τῶν θησαυρῶν τῶν ἁγίων, οὓς ἡγίασεν Δαυιδ

11 της διαιρ. της δευτ. B†] + χελκιας(A† χελχειας) ο δευτερος rel. (sed *L*† hab. χελκ. ο δευτ. tantum et om. της διαιρ. της δευτ.) | ταβλαι] ταβελιας A | ο τεταρτος > B† | τρισκαιδεκα] δεκα τρ(ε)ις Amu. || 12 η διαιρεσις A: cf. 1 || 14 προς] κατα A: cf. 17 | σελεμια Apl.: cf. 1 (μοσολλαμια) | υιοι B†] pr. και compl., υιω Amu., υιω αυτου *L*† | ιωας] ιωιας A†, σωαζ B†, ιωαδ(uel -αβ) βουλευτης *L*† || 15 αβδεδομ: cf. 4 | εσεφ(ε)ιν B†] ασαφειν A: item in 17 || 16 εις δευτερον] τω σεφιειμ A | ωσα: cf. 10 | προς δυσμας Apl. hic et in 18, sed in 30 et in additamento ad 18 etiam Amu. προς δυσμαις | παστοφοριου] pr. του A | φυλακη κατεναντι > A† || 17 προς] κατ A: cf. 14 | τεσσαρες 1^0 ⌒ 2^0 A | δυο] + δυο A hoc loco, non in repetitione eorundem uerborum (cf. adnotatio ad 18) || 18 διαδεχ. 1^0 *L*†] + και τω ιοσσα(V† ιωας, A† ιας) προς δυσμαις μετα την πυλην του παστοφοριου τρεις φυλακη κατεναντι φυλακης της αναβασεως προς ανατολας της ημερας εξ και τω βορρα τεσσαρες και τω νοτω τεσσαρες και εσεφειμ δυο εις διαδεχομενους rel.: ex 16—18 repet., cf. 28 20 || 19 κορε] κααθ B | υιοις ult. > B || 21 λαδαν 1^0] χαδαν B†, sed B 3^0 et B† 2^0 λαδαν; A 1^0 2^0 λεδαν, 3^0 λααδαν: cf. 7 26 | υιοι τω] ουτοι B† | λαδαν 2^0] + και ιαιεηλ του ιου υιοι ιειηλ B || 22 και 1^0 > B† | ι(ε)ιηλ] ιεηλ A†, sed in 21 etiam A ιειηλ: cf. 9 6 | ζοθομ A† | οι αδελφοι] ο -φος αυτου A || 23 αμβραμ] αμραμι A: cf. 5 28 | ισσααρ B*L*†] -ρι rel.: cf. 24 22 || 24 σουβαηλ] σωβιηλ *L*†, ιωηλ B† | ηγουμενος > B† || 25 ραβιας B† | υιος] + αυτου A | ιωσαιας compl.] ωσ. BA

ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν, χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι
καὶ ἀρχηγοὶ τῆς δυνάμεως, [27]ἃ ἔλαβεν ἐκ τῶν πολέμων καὶ ἐκ τῶν 27
λαφύρων καὶ ἡγίασεν ἀπ᾽ αὐτῶν τοῦ μὴ καθυστερῆσαι τὴν οἰκοδο-
μὴν τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ, [28]καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἁγίων Σαμουηλ 28
τοῦ προφήτου καὶ Σαουλ τοῦ Κις καὶ Αβεννηρ τοῦ Νηρ καὶ Ιωαβ
τοῦ Σαρουια· πᾶν, ὃ ἡγίασαν, διὰ χειρὸς Σαλωμωθ καὶ τῶν ἀδελ-
φῶν αὐτοῦ.

[29]Τῷ Ισσαρι Χωνενια καὶ υἱοὶ αὐτοῦ τῆς ἐργασίας τῆς ἔξω ἐπὶ 29
τὸν Ισραηλ τοῦ γραμματεύειν καὶ διακρίνειν. [30]τῷ Χεβρωνι Ασα- 30
βιας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ δυνατοί, χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι ἐπὶ
τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ισραηλ πέραν τοῦ Ιορδάνου πρὸς δυσμαῖς
εἰς πᾶσαν λειτουργίαν κυρίου καὶ ἐργασίαν τοῦ βασιλέως. [31]τοῦ 31
Χεβρωνι· Ιουδιας ὁ ἄρχων τῶν Χεβρωνι κατὰ γενέσεις αὐτῶν
κατὰ πατριάς· ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ
ἐπεσκέπησαν, καὶ εὑρέθη ἀνὴρ δυνατὸς ἐν αὐτοῖς ἐν Ιαζηρ τῆς
Γαλααδίτιδος, [32]καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, υἱοὶ δυνατοί, δισχίλιοι ἑπτα- 32
κόσιοι ἄρχοντες πατριῶν· καὶ κατέστησεν αὐτοὺς Δαυιδ ὁ βασι-
λεὺς ἐπὶ τοῦ Ρουβηνι καὶ Γαδδι καὶ ἡμίσους φυλῆς Μανασση εἰς
πᾶν πρόσταγμα κυρίου καὶ λόγον βασιλέως.

[1]Καὶ υἱοὶ Ισραηλ κατ᾽ ἀριθμὸν αὐτῶν, ἄρχοντες τῶν πατριῶν, 27
χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι καὶ γραμματεῖς οἱ λειτουργοῦντες τῷ
λαῷ καὶ εἰς πᾶν λόγον τοῦ βασιλέως κατὰ διαιρέσεις, εἰς πᾶν λό-
γον τοῦ εἰσπορευομένου καὶ ἐκπορευομένου μῆνα ἐκ μηνὸς εἰς
πάντας τοὺς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ, διαίρεσις μία εἴκοσι καὶ τέσσαρες
χιλιάδες. [2]καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ πρώ- 2
του Ιεσβοαμ ὁ τοῦ Ζαβδιηλ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι
καὶ τέσσαρες χιλιάδες· [3]ἀπὸ τῶν υἱῶν Φαρες ἄρχων πάντων τῶν 3
ἀρχόντων τῆς δυνάμεως τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. [4]καὶ ἐπὶ τῆς διαι- 4
ρέσεως τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου Δωδια ὁ Εχωχι, καὶ ἐπὶ τῆς διαι-
ρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες, ἄρχοντες δυνάμεως.
[5]ὁ τρίτος τὸν μῆνα τὸν τρίτον Βαναιας ὁ τοῦ Ιωδαε ὁ ἱερεὺς ὁ 5
ἄρχων, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες·

27 των 1⁰ > B*L*† | πολεμων A*†] πολεων rel. || **28** αγιων A†] + του θεου rel. | σαρουιας A: cf. 2 16 | ηγιασαν] -σεν B || **29** ισσαρ(ε)ι B | ισσααρι mu., ικααρι A†: cf. 24 22 | χωνεν(ε)ια] χωχενιας AV†: cf. II 31 12 | αυτου > B || **30** υιοι] οι B† | κυριου] τω κυριω A† || **31** του] τω A | ιουδιας Ra.] τουδ. B†, ιωριας A | ιαζηρ] ριαζ. B† || **32** υιοι] + οι B† | δισχιλιοι] δισ > AV† | επτακοσιοι] + οι B† | ημισεις BA | παν προσταγμα κυριου] παντα λογον του θεου A | βασιλεως] pr. του *L*

27 1 υιοι] pr. οι B | εις 2⁰ > B | παν λογον 2⁰] παντα λ. A, sed 1⁰ etiam A παν λ.: cf. Iud. 7 4 B || **2** ιεσβοαμ *L*] ισβ. A†, σοβαλ B†: cf. 12 7 || **4** δω-δ(ε)ια B*† (Bc† δωλεια)] δωαια A†, δωδαι pl. | εχωχι Ra.] εκχωχ B†, αχωχι uel sim. *L*†, αωθι A

6 [6]αὐτὸς Βαναιας δυνατώτερος τῶν τριάκοντα καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα,
7 καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ Αμιζαβαθ υἱὸς αὐτοῦ. [7]ὁ τέταρτος
εἰς τὸν μῆνα τὸν τέταρτον Ασαηλ ὁ ἀδελφὸς Ιωαβ καὶ Ζαβδιας
ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοί, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσα-
8 ρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες. [8]ὁ πέμπτος τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ ὁ ἡγού-
μενος Σαμαωθ ὁ Ιεσραε, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι
9 τέσσαρες χιλιάδες. [9]ὁ ἕκτος τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ Οδουιας ὁ τοῦ Εκ-
κης ὁ Θεκωίτης, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι
10 χιλιάδες. [10]ὁ ἕβδομος τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ Χελλης ὁ ἐκ Φαλλους
ἀπὸ τῶν υἱῶν Εφραιμ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες
11 καὶ εἴκοσι χιλιάδες. [11]ὁ ὄγδοος τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ Σοβοχαι ὁ
Ισαθι τῷ Ζαραϊ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι
12 χιλιάδες. [12]ὁ ἔνατος τῷ μηνὶ τῷ ἐνάτῳ Αβιεζερ ὁ ἐξ Αναθωθ ἐκ
γῆς Βενιαμιν, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι
13 χιλιάδες. [13]ὁ δέκατος τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ Μεηρα ὁ ἐκ Νετουφατ
τῷ Ζαραϊ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλι-
14 άδες. [14]ὁ ἑνδέκατος τῷ μηνὶ τῷ ἑνδεκάτῳ Βαναιας ὁ ἐκ Φαραθων
τῶν υἱῶν Εφραιμ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ
15 εἴκοσι χιλιάδες. [15]ὁ δωδέκατος εἰς τὸν μῆνα τὸν δωδέκατον Χολ-
δαι ὁ Νετωφατι τῷ Γοθονιηλ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσ-
σαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες.
16 [16]Καὶ ἐπὶ τῶν φυλῶν Ισραηλ· τῷ Ρουβην ἡγούμενος Ελιεζερ ὁ
17 τοῦ Ζεχρι, τῷ Συμεων Σαφατιας ὁ τοῦ Μααχα, [17]τῷ Λευι Ασαβιας
18 ὁ τοῦ Καμουηλ, τῷ Ααρων Σαδωκ, [18]τῷ Ιουδα Ελιαβ τῶν ἀδελ-
19 φῶν Δαυιδ, τῷ Ισσαχαρ Αμβρι ὁ τοῦ Μιχαηλ, [19]τῷ Ζαβουλων
20 Σαμαιας ὁ τοῦ Αβδιου, τῷ Νεφθαλι Ιεριμωθ ὁ τοῦ Εσριηλ, [20]τῷ
Εφραιμ Ωση ὁ τοῦ Οζιου, τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασση Ιωηλ ὁ τοῦ
21 Φαδαια, [21]τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασση τῷ ἐν τῇ Γαλααδ Ιαδδαι ὁ
22 τοῦ Ζαβδιου, τοῖς υἱοῖς Βενιαμιν Ασιηλ ὁ τοῦ Αβεννηρ, [22]τῷ Δαν

6 αμιζαβαθ V†] αμιβαζαθ compl., λαιβαζαθ B†, αμιραζαθ A^r† || 7 ζαβδιας] ζ > B | αδελφοι] + αυτου οπισω αυτου *L*† || 8 σαμαωθ] σαλαωθ B | ιεσραε unus cod. cum B cognatus] ι > B†, ιεζραε V, ιεζραελ A | τεσσ.] pr. και A || 9 τω 1⁰ > A | οδουιας B (cf. 3 24)] αδ. compl., ιδ. *L*†; ειρα A: cf. 11 28 | ο του] υιος A | θεκωνειτης B† | τεσσ. και εικοσι B†] tr. A || 10 χελλης] χεσλης B† || 11 ο ισαθι τω ζαρ. > A† | ισαθ(ε)ι B†] εσσαθι *L*†, ασωθι V | ζαραι Vpl.] ζαρια B: cf. 13 || 12 ο 2⁰ > B† || 13 μεηρα B(†)] μοοραι A | ζαρει B†: cf. 11 || 15 χολδαι] -δεια B, ολδια(uel οδδια) *L*† | νετωφατι Ra. (sim. *L*^p†)] pr. εκ rel.: ad 13 adapt. || 16 τω 1⁰] των B | μαχα B || 17 καμουηλ] σαμ. B† || 18 αμβρ(ε)ι (cf. II 22 2)] αμρι mu., αμαρι AV† | μιχαηλ] μεισαηλ B: cf. II 21 2 || 19 ιεριμωθ] ερ. B(†): cf. 25 22; -μουθ A: cf. 25 4 | εσρ(ε)ιηλ B†] οζιηλ A || 20 φαδαια Sixt.] φαδαιου mu., φαδδαια unus cod. cum B cognatus, φαλδαια V, φαλαδαια B†, φαλδιι A† || 21 τω 2⁰] των B | τη] > A†, γη *L* | ασιηλ] -ηρ B(†)

Αζαραηλ ὁ τοῦ Ιωραμ. οὗτοι πατριάρχαι τῶν φυλῶν Ισραηλ. —
[23]καὶ οὐκ ἔλαβεν Δαυιδ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ 23
κάτω, ὅτι κύριος εἶπεν πληθῦναι τὸν Ισραηλ ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ
οὐρανοῦ. [24]καὶ Ιωαβ ὁ τοῦ Σαρουια ἤρξατο ἀριθμεῖν ἐν τῷ λαῷ 24
καὶ οὐ συνετέλεσεν, καὶ ἐγένετο ἐν τούτοις ὀργὴ ἐπὶ τὸν Ισραηλ,
καὶ οὐ κατεχωρίσθη ὁ ἀριθμὸς ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῦ
βασιλέως Δαυιδ.
[25]Καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τοῦ βασιλέως Ασμωθ ὁ τοῦ Ωδιηλ, 25
καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν ἐν ἀγρῷ καὶ ἐν ταῖς κώμαις καὶ ἐν
τοῖς ἐποικίοις καὶ ἐν τοῖς πύργοις Ιωναθαν ὁ τοῦ Οζιου. [26]ἐπὶ δὲ 26
τῶν γεωργούντων τὴν γῆν τῶν ἐργαζομένων Εσδρι ὁ τοῦ Χολουβ,
[27]καὶ ἐπὶ τῶν χωρίων Σεμεϊ ὁ ἐκ Ραμα, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν 27
τῶν ἐν τοῖς χωρίοις τοῦ οἴνου Ζαχρι ὁ τοῦ Σεφνι, [28]καὶ ἐπὶ τῶν 28
ἐλαιώνων καὶ ἐπὶ τῶν συκαμίνων τῶν ἐν τῇ πεδινῇ Βαλανας ὁ
Γεδωρίτης, ἐπὶ δὲ τῶν θησαυρῶν τοῦ ἐλαίου Ιωας. [29]καὶ ἐπὶ τῶν 29
βοῶν τῶν νομάδων τῶν ἐν τῷ Ασιδων Σατραις ὁ Σαρωνίτης,
καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν ἐν τοῖς αὐλῶσιν Σωφατ ὁ τοῦ Αδλι, [30]ἐπὶ 30
δὲ τῶν καμήλων Ωβιλ ὁ Ισμαηλίτης, ἐπὶ δὲ τῶν ὄνων Ιαδιας ὁ ἐκ
Μεραθων, [31]καὶ ἐπὶ τῶν προβάτων Ιαζιζ ὁ Αγαρίτης. πάντες οὗτοι 31
προστάται ὑπαρχόντων Δαυιδ τοῦ βασιλέως. — [32]καὶ Ιωναθαν ὁ 32
πατράδελφος Δαυιδ σύμβουλος, ἄνθρωπος συνετὸς καὶ γραμματεὺς
αὐτός, καὶ Ιιηλ ὁ τοῦ Αχαμανι μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως, [33]καὶ 33
Αχιτοφελ σύμβουλος τοῦ βασιλέως, καὶ Χουσι πρῶτος φίλος τοῦ
βασιλέως, [34]καὶ μετὰ τοῦτον Αχιτοφελ ἐχόμενος Ιωδαε ὁ τοῦ Βα- 34
ναιου καὶ Αβιαθαρ, καὶ Ιωαβ ἀρχιστράτηγος τοῦ βασιλέως.
[1]Καὶ ἐξεκκλησίασεν Δαυιδ πάντας τοὺς ἄρχοντας Ισραηλ, ἄρχον- 28
τας τῶν κριτῶν καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἐφημεριῶν τῶν περὶ τὸ
σῶμα τοῦ βασιλέως καὶ ἄρχοντας τῶν χιλιάδων καὶ τῶν ἑκατον-
τάδων καὶ τοὺς γαζοφύλακας καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ
καὶ τοὺς δυνάστας καὶ τοὺς μαχητὰς τῆς στρατιᾶς, ἐν Ιερουσαλημ.

22 αζαραηλ B†] εζριηλ A || 24 του 1⁰] της A | τον > BL† || 25 αζμωθ A: cf. 8 36 || 26 εσδρ(ε)ι B† (cf. Iud. B 6 11. 24 8 32)] εζραι A | χολουβ Ra.] χοβουδ B†, χελ. A || 27 εκ ραμα Ra.] εκ ραηλ B†, εκ ραμαθ pau., ραμαθαιος A | ζαχρ(ε)ι B†] ζαβδι rel. || 28 βαλανας B†] βαλλανα A, βαλααναν compl. | γεδωρι V, γεδωρ A† || 29 ασ(ε)ιδων B†] ασαρω(ν) L†, σαρων rel. | σατραις Ra.] ασαρταις B†, σατραι A | σωφατ] -αν B†, σαφατ Vmu. | αδλι Sixt.] αδαι mss. || 30 ωβιλ Complut.] ωβια L†, ουβιας A, αβιας B†, ναιβαλ compl. | μεραθων BL†] μαρ. rel. || 31 ιαζ(ε)ιζ B†] ιωσζιζ AV†, ιωαζ Lp†, ιωας Lp pl. | αγαριτης] γαρ. B, γαδαρ(ε)ι L† || 32 και γραμμ. αυτος > B† | ι(ε)ιηλ] ιεηλ B: cf. 9 6; ιεριηλ A† | αχαμανι] αχαμει B† || 33 και 1⁰ > B† | πρωτος] pr. ο BL† || 34 μετα τουτον] μετ αυτον A | ιωδαε] ιωαδαε A†, ιωαδ L†: cf. 11 24 12 28

28 1 κριτων] φυλων L† | τους αρχ. 2⁰] pr. παντας A | της στρατιας > B†

2 [2]καὶ ἔστη Δαυιδ ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας καὶ εἶπεν Ἀκούσατέ μου,
ἀδελφοὶ καὶ λαός μου. ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν οἰκοδομῆσαι οἶκον
ἀναπαύσεως τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου καὶ στάσιν ποδῶν κυ-
ρίου ἡμῶν, καὶ ἡτοίμασα τὰ εἰς τὴν κατασκήνωσιν ἐπιτήδεια·
3 [3]καὶ ὁ θεὸς εἶπεν Οὐκ οἰκοδομήσεις ἐμοὶ οἶκον τοῦ ἐπονομάσαι
τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ, ὅτι ἄνθρωπος πολεμιστὴς εἶ σὺ καὶ αἵ-
4 ματα ἐξέχεας. [4]καὶ ἐξελέξατο κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ ἐν ἐμοὶ ἀπὸ
παντὸς οἴκου πατρός μου εἶναι βασιλέα ἐπὶ Ισραηλ εἰς τὸν αἰῶνα·
καὶ ἐν Ιουδα ᾑρέτικεν τὸ βασίλειον καὶ ἐξ οἴκου Ιουδα τὸν οἶκον
τοῦ πατρός μου, καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ πατρός μου ἐν ἐμοὶ ἠθέ-
5 λησεν τοῦ γενέσθαι με βασιλέα ἐπὶ τῷ παντὶ Ισραηλ. [5]καὶ ἀπὸ
πάντων τῶν υἱῶν μου (ὅτι πολλοὺς υἱοὺς ἔδωκέν μοι κύριος) ἐξ-
ελέξατο ἐν Σαλωμων τῷ υἱῷ μου καθίσαι αὐτὸν ἐπὶ θρόνου βασι-
6 λείας κυρίου ἐπὶ τὸν Ισραηλ· [6]καὶ εἶπέν μοι ὁ θεός Σαλωμων ὁ
υἱός σου οἰκοδομήσει τὸν οἶκόν μου καὶ τὴν αὐλήν μου, ὅτι ᾑρέ-
7 τικα ἐν αὐτῷ εἶναί μου υἱόν, κἀγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα [7]καὶ
κατορθώσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, ἐὰν ἰσχύσῃ τοῦ
φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ κρίματά μου ὡς ἡ ἡμέρα αὕ-
8 τη. [8]καὶ νῦν κατὰ πρόσωπον πάσης ἐκκλησίας κυρίου καὶ ἐν ὠσὶν
θεοῦ ἡμῶν φυλάξασθε καὶ ζητήσατε πάσας τὰς ἐντολὰς κυρίου
τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἵνα κληρονομήσητε τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν καὶ κατακλη-
9 ρονομήσητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς ἕως αἰῶνος. [9]καὶ νῦν, Σα-
λωμων υἱέ μου, γνῶθι τὸν θεὸν τῶν πατέρων σου καὶ δούλευε
αὐτῷ ἐν καρδίᾳ τελείᾳ καὶ ψυχῇ θελούσῃ, ὅτι πάσας καρδίας ἐτά-
ζει κύριος καὶ πᾶν ἐνθύμημα γιγνώσκει· ἐὰν ζητήσῃς αὐτόν, εὑ-
ρεθήσεταί σοι, καὶ ἐὰν καταλείψῃς αὐτόν, καταλείψει σε εἰς τέλος.
10 [10]ἰδὲ τοίνυν ὅτι κύριος ᾑρέτικέν σε οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον εἰς
11 ἁγίασμα· ἴσχυε καὶ ποίει. — [11]καὶ ἔδωκεν Δαυιδ Σαλωμων τῷ
υἱῷ αὐτοῦ τὸ παράδειγμα τοῦ ναοῦ καὶ τῶν οἴκων αὐτοῦ καὶ τῶν
ζακχω αὐτοῦ καὶ τῶν ὑπερῴων καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἐσωτέρων
12 καὶ τοῦ οἴκου τοῦ ἐξιλασμοῦ [12]καὶ τὸ παράδειγμα, ὃ εἶχεν ἐν πνεύ-
ματι αὐτοῦ, τῶν αὐλῶν οἴκου κυρίου καὶ πάντων τῶν παστοφορίων
τῶν κύκλῳ τῶν εἰς τὰς ἀποθήκας οἴκου κυρίου καὶ τῶν ἀποθη-
13 κῶν τῶν ἁγίων [13]καὶ τῶν καταλυμάτων τῶν ἐφημεριῶν τῶν ἱερέων
καὶ τῶν Λευιτῶν εἰς πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου κυρίου καὶ
τῶν ἀποθηκῶν τῶν λειτουργησίμων σκευῶν τῆς λατρείας οἴκου

2 δαυιδ] + ο βασιλευς A || 3 αιμα B || 4 πατρος 1⁰] pr. του A | πατρος μου 2⁰⌒3⁰ B† || 5 των > A† | εδωκεν] δεδ. A†: cf. II 13 5 | τον > AL^p† || 6 οικοδομησει] κληρονομ. B† || 8 και 2⁰⌒3⁰ B | πασας > B† | του > A | και κατακληρ.(A† -σεται pro -σητε)] > B | υμων] ημ. B† | μεθ υμας > B || 9 υιε μου > B | αυτω > B | εταζει] pr. εξ A†, εκζητει compl. || 10 τοινυν] νυν A | οτι > B† || 11 των 2⁰ > A^s†: item BA in additamento ad 20 || 12 οικου ult. > B† || 13 της λατρ. οικου κυριου > B

κυρίου. [14]καὶ τὸν σταθμὸν τῆς ὁλκῆς αὐτῶν, τῶν τε χρυσῶν καὶ 14
ἀργυρῶν, [15]λυχνιῶν τὴν ὁλκὴν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ τῶν λύχνων· 15
[16]ἔδωκεν αὐτῷ ὁμοίως τὸν σταθμὸν τῶν τραπεζῶν τῆς προθέσεως, 16
ἑκάστης τραπέζης χρυσῆς καὶ ὡσαύτως τῶν ἀργυρῶν, [17]καὶ τῶν 17
κρεαγρῶν καὶ σπονδείων καὶ τῶν φιαλῶν τῶν χρυσῶν καὶ τὸν
σταθμὸν τῶν χρυσῶν καὶ τῶν ἀργυρῶν, κεφφουρε ἑκάστου σταθ-
μοῦ. [18]καὶ τὸν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων ἐκ χρυσίου δο- 18
κίμου σταθμὸν ὑπέδειξεν αὐτῷ καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ ἅρματος
τῶν χερουβιν τῶν διαπεπετασμένων ταῖς πτέρυξιν καὶ σκιαζόντων
ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου. [19]πάντα ἐν γραφῇ χειρὸς κυρίου 19
ἔδωκεν Δαυιδ Σαλωμων κατὰ τὴν περιγενηθεῖσαν αὐτῷ σύνεσιν
τῆς κατεργασίας τοῦ παραδείγματος. — [20]καὶ εἶπεν Δαυιδ Σαλω- 20
μων τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου καὶ ποίει, μὴ φοβοῦ μηδὲ
πτοηθῇς, ὅτι κύριος ὁ θεός μου μετὰ σοῦ, οὐκ ἀνήσει σε καὶ οὐ
μή σε ἐγκαταλίπῃ ἕως τοῦ συντελέσαι σε πᾶσαν ἐργασίαν λειτουρ-
γίας οἴκου κυρίου. [21]καὶ ἰδοὺ αἱ ἐφημερίαι τῶν ἱερέων καὶ τῶν 21
Λευιτῶν εἰς πᾶσαν λειτουργίαν οἴκου τοῦ θεοῦ καὶ μετὰ σοῦ ἐν
πάσῃ πραγματείᾳ καὶ πᾶς πρόθυμος ἐν σοφίᾳ κατὰ πᾶσαν τέχνην
καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς πάντας τοὺς λόγους σου.
[1]Καὶ εἶπεν Δαυιδ ὁ βασιλεὺς πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ Σαλωμων ὁ 29
υἱός μου, εἷς ὃν ᾑρέτικεν ἐν αὐτῷ κύριος, νέος καὶ ἁπαλός, καὶ
τὸ ἔργον μέγα, ὅτι οὐκ ἀνθρώπῳ ἡ οἰκοδομή, ἀλλ' ἢ κυρίῳ θεῷ.
[2]κατὰ πᾶσαν τὴν δύναμιν ἡτοίμακα εἰς οἶκον θεοῦ μου χρυσίον, 2
ἀργύριον, χαλκόν, σίδηρον, ξύλα, λίθους σοομ καὶ πληρώσεως καὶ
λίθους πολυτελεῖς καὶ ποικίλους καὶ πάντα λίθον τίμιον καὶ πάριον
πολύν. [3]καὶ ἔτι ἐν τῷ εὐδοκῆσαί με ἐν οἴκῳ θεοῦ μου ἔστιν μοι 3
ὃ περιπεποίημαι χρυσίον καὶ ἀργύριον, καὶ ἰδοὺ δέδωκα εἰς οἶκον
θεοῦ μου εἰς ὕψος ἐκτὸς ὧν ἡτοίμακα εἰς τὸν οἶκον τῶν ἁγίων,
[4]τρισχίλια τάλαντα χρυσίου τοῦ ἐκ Σουφιρ καὶ ἑπτακισχίλια τά- 4
λαντα ἀργυρίου δοκίμου ἐξαλειφθῆναι ἐν αὐτοῖς τοὺς τοίχους τοῦ
ἱεροῦ [5]διὰ χειρὸς τεχνιτῶν. καὶ τίς ὁ προθυμούμενος πληρῶσαι 5
τὰς χεῖρας αὐτοῦ σήμερον κυρίῳ; [6]καὶ προεθυμήθησαν ἄρχοντες 6
τῶν πατριῶν καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν υἱῶν Ισραηλ καὶ οἱ χιλίαρχοι
καὶ οἱ ἑκατόνταρχοι καὶ οἱ προστάται τῶν ἔργων καὶ οἱ οἰκονόμοι
τοῦ βασιλέως [7]καὶ ἔδωκαν εἰς τὰ ἔργα οἴκου κυρίου χρυσίου τά- 7

17 τον > B*† | κεφφουρε > B || 20 και ult.] ουδ A | του] ου A | fin. Ra.] + το(sic BL^p†, pr. και ειδον A†, pr. και ιδου rel.) παραδειγμα του ναου και του οικου αυτου και ζακχω(B^(†) σακχω) αυτου και τα υπερωα και τας αποθηκας τας εσωτερας και τον οικον του ιλασμου και το παραδειγμα οικου κυριου mss.: ex 11. 12 repet., cf. 26 18 || 21 του θεου] κυριου B, κυριου θεου compl.

29 1 ἡ οικοδομη > B† || 2 πολυ B† || 3 τον > A† || 4 εξαλιφηναι B† || 6 προεθυμηθησαν pl. (cf. 5. 9. 14. 17)] -μησαν B, -μωθησαν AV*† | των 1° > B† | οικοδομοι B || 7 οικου] pr. του A

λαντα πεντακισχίλια καὶ χρυσοῦς μυρίους καὶ ἀργυρίου ταλάντων
δέκα χιλιάδας καὶ χαλκοῦ τάλαντα μύρια ὀκτακισχίλια καὶ σιδήρου
8 ταλάντων χιλιάδας ἑκατόν. 8καὶ οἷς εὑρέθη παρ' αὐτοῖς λίθος, ἔδω-
καν εἰς τὰς ἀποθήκας οἴκου κυρίου διὰ χειρὸς Ιιηλ τοῦ Γηρσωνι.
9 9καὶ εὐφράνθη ὁ λαὸς ὑπὲρ τοῦ προθυμηθῆναι, ὅτι ἐν καρδίᾳ πλή-
ρει προεθυμήθησαν τῷ κυρίῳ, καὶ Δαυιδ ὁ βασιλεὺς εὐφράνθη
10 μεγάλως. 10καὶ εὐλόγησεν ὁ βασιλεὺς Δαυιδ τὸν κύριον ἐνώπιον
τῆς ἐκκλησίας λέγων Εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς Ισραηλ, ὁ πατὴρ
11 ἡμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. 11σοί, κύριε, ἡ μεγαλωσύνη
καὶ ἡ δύναμις καὶ τὸ καύχημα καὶ ἡ νίκη καὶ ἡ ἰσχύς, ὅτι σὺ
πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς δεσπόζεις, ἀπὸ προσ-
12 ώπου σου ταράσσεται πᾶς βασιλεὺς καὶ ἔθνος. 12παρὰ σοῦ ὁ
πλοῦτος καὶ ἡ δόξα, σὺ πάντων ἄρχεις, κύριε ὁ ἄρχων πάσης
ἀρχῆς, καὶ ἐν χειρί σου ἰσχὺς καὶ δυναστεία, καὶ ἐν χειρί σου,
13 παντοκράτωρ, μεγαλῦναι καὶ κατισχῦσαι τὰ πάντα. 13καὶ νῦν, κύριε,
ἐξομολογούμεθά σοι καὶ αἰνοῦμεν τὸ ὄνομα τῆς καυχήσεώς σου.
14 14καὶ τίς εἰμι ἐγὼ καὶ τίς ὁ λαός μου, ὅτι ἰσχύσαμεν προθυμηθῆ-
ναί σοι κατὰ ταῦτα; ὅτι σὰ τὰ πάντα, καὶ ἐκ τῶν σῶν δεδώκα-
15 μέν σοι. 15ὅτι πάροικοί ἐσμεν ἐναντίον σου καὶ παροικοῦντες ὡς
πάντες οἱ πατέρες ἡμῶν· ὡς σκιὰ αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐπὶ γῆς, καὶ
16 οὐκ ἔστιν ὑπομονή. 16κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, πᾶν τὸ πλῆθος τοῦτο,
ὃ ἡτοίμακα οἰκοδομηθῆναι οἶκον τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ σου, ἐκ χειρός
17 σού ἐστιν, καὶ σοὶ τὰ πάντα. 17καὶ ἔγνων, κύριε, ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐτά-
ζων καρδίας καὶ δικαιοσύνην ἀγαπᾷς· ἐν ἁπλότητι καρδίας προ-
εθυμήθην πάντα ταῦτα, καὶ νῦν τὸν λαόν σου τὸν εὑρεθέντα ὧδε
18 εἶδον ἐν εὐφροσύνῃ προθυμηθέντα σοι. 18κύριε ὁ θεὸς Αβρααμ
καὶ Ισαακ καὶ Ισραηλ τῶν πατέρων ἡμῶν, φύλαξον ταῦτα ἐν δια-
νοίᾳ καρδίας λαοῦ σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ κατεύθυνον τὰς καρδίας
19 αὐτῶν πρὸς σέ. 19καὶ Σαλωμων τῷ υἱῷ μου δὸς καρδίαν ἀγαθὴν
ποιεῖν τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ μαρτύριά σου καὶ τὰ προστάγματά
σου καὶ τοῦ ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴκου σου.
20 20καὶ εἶπεν Δαυιδ πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ Εὐλογήσατε κύριον τὸν θεὸν
ὑμῶν· καὶ εὐλόγησεν πᾶσα ἡ ἐκκλησία κύριον τὸν θεὸν τῶν πα-
τέρων αὐτῶν καὶ κάμψαντες τὰ γόνατα προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ
21 καὶ τῷ βασιλεῖ. 21καὶ ἔθυσεν Δαυιδ τῷ κυρίῳ θυσίας καὶ ἀνήνεγ-
κεν ὁλοκαυτώματα τῷ θεῷ τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης ἡμέρας, μό-
σχους χιλίους, κριοὺς χιλίους, ἄρνας χιλίους καὶ τὰς σπονδὰς αὐτῶν

8 ι(ε)ιηλ] βεσιηλ B† | γηρσομνει B† || **11** σοι] σu B || **12** σου ult.] + ελεος A || **14** μου *L*] σου BAV | εκ > B† || **15** παροικουντες] κατοικ. B† | γης] pr. της A || **16** παν Ra.] pr. προς Bpl., προς AV || **17** παντα ταυτα] tr. A || **18** και ult. > AV† || **20** υμων compl.] ημ. BAV | κυριον τον 2° tr. A | τω paenult. > B†

καὶ θυσίας εἰς πλῆθος παντὶ τῷ Ισραηλ. [22]καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον 22
ἐναντίον κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ μετὰ χαρᾶς καὶ ἐβασίλευσαν
ἐκ δευτέρου τὸν Σαλωμων υἱὸν Δαυιδ καὶ ἔχρισαν αὐτὸν τῷ κυ-
ρίῳ εἰς βασιλέα καὶ Σαδωκ εἰς ἱερωσύνην. [23]καὶ ἐκάθισεν Σαλωμων 23
ἐπὶ θρόνου Δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ εὐδοκήθη, καὶ ἐπήκουσαν
αὐτοῦ πᾶς Ισραηλ· [24]οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ δυνάσται καὶ πάντες υἱοὶ 24
τοῦ βασιλέως Δαυιδ πατρὸς αὐτοῦ ὑπετάγησαν αὐτῷ. [25]καὶ ἐμε- 25
γάλυνεν κύριος τὸν Σαλωμων ἐπάνωθεν ἐναντίον παντὸς Ισραηλ
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόξαν βασιλέως, ὃ οὐκ ἐγένετο ἐπὶ παντὸς βασι-
λέως ἔμπροσθεν αὐτοῦ.
[26]Καὶ Δαυιδ υἱὸς Ιεσσαι ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ισραηλ [27]ἔτη τεσσα- 26 27
ράκοντα, ἐν Χεβρων ἔτη ἑπτὰ καὶ ἐν Ιερουσαλημ ἔτη τριάκοντα
τρία. [28]καὶ ἐτελεύτησεν ἐν γήρει καλῷ πλήρης ἡμερῶν πλούτῳ 28
καὶ δόξῃ, καὶ ἐβασίλευσεν Σαλωμων υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ. [29]οἱ 29
δὲ λοιποὶ λόγοι τοῦ βασιλέως Δαυιδ οἱ πρότεροι καὶ οἱ ὕστεροι
γεγραμμένοι εἰσὶν ἐν λόγοις Σαμουηλ τοῦ βλέποντος καὶ ἐπὶ λόγων
Ναθαν τοῦ προφήτου καὶ ἐπὶ λόγων Γαδ τοῦ βλέποντος [30]περὶ 30
πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ τῆς δυναστείας αὐτοῦ καὶ οἱ και-
ροί, οἳ ἐγένοντο ἐπ᾽ αὐτῷ καὶ ἐπὶ τὸν Ισραηλ καὶ ἐπὶ πάσας βασι-
λείας τῆς γῆς.

22 εκ δευτερου (cf. 23 1)] > B† | σαδωχ A† || 23 επηκουσαν] υπηκουσεν A || 24 παντες] οι B† pr. οι compl. | του βασ./δαυιδ] tr. B || 25 εδωκαν B† || 27 και > B† | 30 και οι καιροι > B† | fin.] B*† addit initium libri sequentis usque ad 1 1 fin., sed pro και ενισχυσεν, την βασιλειαν, εμεγαλυνεν, quae uerba ibi omnes codices (etiam B) praebent, hoc loco κατενισχυσεν, της βασιλειας, ηυξησεν posita sunt

Subscr. παραλειπομενων α′ B, παραλειπομενων των βασιλειων ιουδα α′ A†: cf. inscr. et Par. II subscr.

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ Β′

[1]Καὶ ἐνίσχυσεν Σαλωμων υἱὸς Δαυιδ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, 1
καὶ κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτὸν εἰς
ὕψος. [2]καὶ εἶπεν Σαλωμων πρὸς πάντα Ισραηλ, τοῖς χιλιάρχοις καὶ 2
τοῖς ἑκατοντάρχοις καὶ τοῖς κριταῖς καὶ πᾶσιν τοῖς ἄρχουσιν ἐναν-
τίον Ισραηλ, τοῖς ἄρχουσι τῶν πατριῶν, [3]καὶ ἐπορεύθη Σαλωμων 3
καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία μετ᾽ αὐτοῦ εἰς τὴν ὑψηλὴν τὴν ἐν Γαβαων,

Par. II: BA; *L* = 19 93 108 et interdum 121.
Inscr.: παραλειπ.] + των βασιλειων ιουδα A†: cf. subscr.
1 2 και τοις 1⁰⌒2⁰ A* || 3 μετ αυτου > B

οὗ ἐκεῖ ἦν ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου τοῦ θεοῦ, ἣν ἐποίησεν Μωυ-
4 σῆς παῖς κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ· [4]ἀλλὰ κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἀνήνεγ-
κεν Δαυιδ ἐκ πόλεως Καριαθιαριμ, ὅτι ἡτοίμασεν αὐτῇ σκηνὴν εἰς
5 Ιερουσαλημ, [5]καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν, ὃ ἐποίησεν Βεσε-
λεηλ υἱὸς Ουριου υἱοῦ Ωρ, ἐκεῖ ἦν ἔναντι τῆς σκηνῆς κυρίου, καὶ
6 ἐξεζήτησεν αὐτὸ Σαλωμων καὶ ἡ ἐκκλησία, [6]καὶ ἀνήνεγκεν ἐκεῖ
Σαλωμων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἐνώπιον κυρίου τὸ ἐν
7 τῇ σκηνῇ καὶ ἀνήνεγκεν ἐπ᾽ αὐτὸ ὁλοκαύτωσιν χιλίαν. — [7]ἐν τῇ
νυκτὶ ἐκείνῃ ὤφθη ὁ θεὸς τῷ Σαλωμων καὶ εἶπεν αὐτῷ Αἴτησαι
8 τί σοι δῶ. [8]καὶ εἶπεν Σαλωμων πρὸς τὸν θεόν Σὺ ἐποίησας μετὰ
Δαυιδ τοῦ πατρός μου ἔλεος μέγα καὶ ἐβασίλευσάς με ἀντ᾽ αὐτοῦ·
9 [9]καὶ νῦν, κύριε ὁ θεός, πιστωθήτω τὸ ὄνομά σου ἐπὶ Δαυιδ πα-
τέρα μου, ὅτι σὺ ἐβασίλευσάς με ἐπὶ λαὸν πολὺν ὡς ὁ χοῦς τῆς
10 γῆς· [10]νῦν σοφίαν καὶ σύνεσιν δός μοι, καὶ ἐξελεύσομαι ἐνώπιον
τοῦ λαοῦ τούτου καὶ εἰσελεύσομαι· ὅτι τίς κρινεῖ τὸν λαόν σου
11 τὸν μέγαν τοῦτον; [11]καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Σαλωμων Ἀνθ᾽ ὧν
ἐγένετο τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ οὐκ ᾐτήσω πλοῦτον χρημά-
των οὐδὲ δόξαν οὐδὲ τὴν ψυχὴν τῶν ὑπεναντίων καὶ ἡμέρας πολ-
λὰς οὐκ ᾐτήσω καὶ ᾔτησας σεαυτῷ σοφίαν καὶ σύνεσιν, ὅπως
12 κρίνῃς τὸν λαόν μου, ἐφ᾽ ὃν ἐβασίλευσά σε ἐπ᾽ αὐτόν, [12]τὴν σο-
φίαν καὶ τὴν σύνεσιν δίδωμί σοι καὶ πλοῦτον καὶ χρήματα καὶ
δόξαν δώσω σοι, ὡς οὐκ ἐγενήθη ὅμοιός σοι ἐν τοῖς βασιλεῦσι
13 τοῖς ἔμπροσθέ σου καὶ μετὰ σὲ οὐκ ἔσται οὕτως. [13]καὶ ἦλθεν
Σαλωμων ἐκ βαμα τῆς ἐν Γαβαων εἰς Ιερουσαλημ ἀπὸ προσώπου
σκηνῆς μαρτυρίου καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ισραηλ.
14 [14]Καὶ συνήγαγεν Σαλωμων ἅρματα καὶ ἱππεῖς, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ
χίλια καὶ τετρακόσια ἅρματα καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων· καὶ κατ-
έλιπεν αὐτὰ ἐν πόλεσιν τῶν ἁρμάτων, καὶ ὁ λαὸς μετὰ τοῦ βασι-
15 λέως ἐν Ιερουσαλημ. [15]καὶ ἔθηκεν ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσίον καὶ τὸ
ἀργύριον ἐν Ιερουσαλημ ὡς λίθους καὶ τὰς κέδρους ἐν τῇ Ιουδαίᾳ
16 ὡς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος. [16]καὶ ἡ ἔξοδος τῶν
ἵππων τῶν Σαλωμων ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἡ τιμὴ τῶν ἐμπόρων τοῦ
17 βασιλέως· ἐμπορεύεσθαι ἠγόραζον [17]καὶ ἀνέβαινον καὶ ἐξῆγον ἐξ
Αἰγύπτου ἅρμα ἐν ἑξακοσίων ἀργυρίου καὶ ἵππον ἑκατὸν καὶ πεν-
τήκοντα· καὶ οὕτως πᾶσιν τοῖς βασιλεῦσιν τῶν Χετταίων καὶ βασι-
λεῦσιν Συρίας ἐν χερσὶν αὐτῶν ἔφερον.

4 σκηνην] + δαυιδ A || 5 fin.] + ολη A || 6 ανηνεγκεν bis] αν > B† | αυτο] -του AV† || 8 συ] ο B† || 9 χους] χνους B† || 11 την > A† | εβασιλευσα σε] -λευσας A || 12 χρηματα .. δοξαν] tr. A† | ως] + συ A || 13 βαμα] μαβα B† | εις] της εν B† | απο] προ B | σκηνης μαρτυριου] της σκ. του μαρτ. A || 14 ιππεων] ε > AV†: cf. 16 | εν ult. > A† || 15 τας ult. > A || 16 ιππων] ιππεων B: cf. 14 | των 2^{0} A†] τω B | εμπορευεσθαι compl.] εμ > BA || 17 ενεβαινον B† | χετταιων] χεθθαιων pau., γεθθαιων A†

[18]Καὶ εἶπεν Σαλωμων τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου 18
καὶ οἶκον τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. [1]καὶ συνήγαγεν Σαλωμων ἑβδομήκον- 2
τα χιλιάδας ἀνδρῶν νωτοφόρων καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας λατόμων
ἐν τῷ ὄρει, καὶ οἱ ἐπιστάται ἐπ᾽ αὐτῶν τρισχίλιοι ἑξακόσιοι. — [2]καὶ 2
ἀπέστειλεν Σαλωμων πρὸς Χιραμ βασιλέα Τύρου λέγων Ὡς ἐποίη-
σας μετὰ τοῦ πατρός μου Δαυιδ καὶ ἀπέστειλας αὐτῷ κέδρους τοῦ
οἰκοδομῆσαι ἑαυτῷ οἶκον κατοικῆσαι ἐν αὐτῷ, [3]καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ὁ 3
υἱὸς αὐτοῦ οἰκοδομῶ οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ μου ἁγιάσαι
αὐτὸν αὐτῷ τοῦ θυμιᾶν ἀπέναντι αὐτοῦ θυμίαμα καὶ πρόθεσιν διὰ
παντὸς καὶ τοῦ ἀναφέρειν ὁλοκαυτώματα διὰ παντὸς τὸ πρωὶ καὶ
τὸ δείλης καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις καὶ ἐν
ταῖς ἑορταῖς τοῦ κυρίου θεοῦ ἡμῶν, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτο ἐπὶ τὸν
Ισραηλ. [4]καὶ ὁ οἶκος, ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ, μέγας, ὅτι μέγας ὁ θεὸς 4
ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεούς. [5]καὶ τίς ἰσχύσει οἰκοδομῆσαι αὐτῷ 5
οἶκον; ὅτι ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐ φέρουσιν
αὐτοῦ τὴν δόξαν. καὶ τίς ἐγὼ οἰκοδομῶν αὐτῷ οἶκον; ὅτι ἀλλ᾽ ἢ
τοῦ θυμιᾶν κατέναντι αὐτοῦ. [6]καὶ νῦν ἀπόστειλόν μοι ἄνδρα σο- 6
φὸν καὶ εἰδότα τοῦ ποιῆσαι ἐν τῷ χρυσίῳ καὶ ἐν τῷ ἀργυρίῳ καὶ
ἐν τῷ χαλκῷ καὶ ἐν τῷ σιδήρῳ καὶ ἐν τῇ πορφύρᾳ καὶ ἐν τῷ
κοκκίνῳ καὶ ἐν τῇ ὑακίνθῳ καὶ ἐπιστάμενον γλύψαι γλυφὴν μετὰ
τῶν σοφῶν τῶν μετ᾽ ἐμοῦ ἐν Ιουδα καὶ ἐν Ιερουσαλημ, ὧν ἡτοί-
μασεν Δαυιδ ὁ πατήρ μου. [7]καὶ ἀπόστειλόν μοι ξύλα κέδρινα καὶ 7
ἀρκεύθινα καὶ πεύκινα ἐκ τοῦ Λιβάνου, ὅτι ἐγὼ οἶδα ὡς οἱ δοῦ-
λοί σου οἴδασιν κόπτειν ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου· καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδές
σου μετὰ τῶν παίδων μου [8]πορεύσονται ἑτοιμάσαι μοι ξύλα εἰς 8
πλῆθος, ὅτι ὁ οἶκος, ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ, μέγας καὶ ἔνδοξος. [9]καὶ 9
ἰδοὺ τοῖς ἐργαζομένοις τοῖς κόπτουσιν ξύλα εἰς βρώματα δέδωκα
σῖτον εἰς δόματα τοῖς παισίν σου κόρων εἴκοσι χιλιάδας καὶ κρι-
θῶν κόρων εἴκοσι χιλιάδας καὶ οἴνου μέτρων εἴκοσι χιλιάδας καὶ
ἐλαίου μέτρων εἴκοσι χιλιάδας. — [10]καὶ εἶπεν Χιραμ βασιλεὺς 10
Τύρου ἐν γραφῇ καὶ ἀπέστειλεν πρὸς Σαλωμων Ἐν τῷ ἀγαπῆσαι
κύριον τὸν λαὸν αὐτοῦ ἔδωκέν σε ἐπ᾽ αὐτοὺς εἰς βασιλέα. [11]καὶ 11
εἶπεν Χιραμ Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ, ὃς ἐποίησεν τὸν
οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὃς ἔδωκεν τῷ Δαυιδ τῷ βασιλεῖ υἱὸν σο-
φὸν καὶ ἐπιστάμενον σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην, ὃς οἰκοδομήσει οἶκον
τῷ κυρίῳ καὶ οἶκον τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. [12]καὶ νῦν ἀπέσταλκά σοι 12

2 1 νωτοφορων > B | 2 εαυτω] ε > B† || 3 ο > A† | νεομηνιαις A† | του κυριου] tr. A*L*† || 5 οικοδομησαι αυτω] tr. AV† || 6 και 4⁰ > B | και εν τη υακινθω > B | γλυψαι] pr. του AV† | ων] α B || 9 κορων 1⁰ B*L*ᵖ†] pr. πυρου A | κορων 2⁰] -ρου A† | χιλιαδας paenult. ⌒ ult. B* | μετρων ult.] καδων A† || 10 εις > B† || 11 τω βασ. > B*† | συνεσιν .. επιστημην] tr. A

13 ἄνδρα σοφὸν καὶ εἰδότα σύνεσιν τὸν Χιραμ τὸν πατέρα μου [13](ἡ
μήτηρ αὐτοῦ ἀπὸ θυγατέρων Δαν, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀνὴρ Τύ-
ριος) εἰδότα ποιῆσαι ἐν χρυσίῳ καὶ ἐν ἀργυρίῳ καὶ ἐν χαλκῷ καὶ
ἐν σιδήρῳ, ἐν λίθοις καὶ ξύλοις καὶ ὑφαίνειν ἐν τῇ πορφύρᾳ καὶ
ἐν τῇ ὑακίνθῳ καὶ ἐν τῇ βύσσῳ καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ καὶ γλύψαι
γλυφὰς καὶ διανοεῖσθαι πᾶσαν διανόησιν, ὅσα ἂν δῷς αὐτῷ, μετὰ
14 τῶν σοφῶν σου καὶ σοφῶν Δαυιδ κυρίου μου πατρός σου. [14]καὶ
νῦν τὸν σῖτον καὶ τὴν κριθὴν καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον, ἃ εἶπεν
15 ὁ κύριός μου, ἀποστειλάτω τοῖς παισὶν αὐτοῦ. [15]καὶ ἡμεῖς κόψομεν
ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου κατὰ πᾶσαν τὴν χρείαν σου καὶ ἄξομεν αὐτὰ
σχεδίαις ἐπὶ θάλασσαν Ιόππης, καὶ σὺ ἄξεις αὐτὰ εἰς Ιερουσαλημ.
16 — [16]καὶ συνήγαγεν Σαλωμων πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς προσ-
ηλύτους ἐν γῇ Ισραηλ μετὰ τὸν ἀριθμόν, ὃν ἠρίθμησεν αὐτοὺς
Δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ εὑρέθησαν ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδες
17 καὶ τρισχίλιοι ἑξακόσιοι. [17]καὶ ἐποίησεν ἐξ αὐτῶν ἑβδομήκοντα
χιλιάδας νωτοφόρων καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας λατόμων καὶ τρισ-
χιλίους ἑξακοσίους ἐργοδιώκτας ἐπὶ τὸν λαόν.
3 [1]Καὶ ἤρξατο Σαλωμων τοῦ οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον κυρίου ἐν Ιε-
ρουσαλημ ἐν ὄρει τοῦ Αμορια, οὗ ὤφθη κύριος τῷ Δαυιδ πατρὶ
αὐτοῦ, ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἡτοίμασεν Δαυιδ ἐν ἅλῳ Ορνα τοῦ Ιεβου-
2 σαίου. [2]καὶ ἤρξατο οἰκοδομῆσαι ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ
3 ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ. [3]καὶ ταῦτα ἤρξατο Σαλωμων
τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ· μῆκος πήχεων ἡ διαμέτρη-
4 σις ἡ πρώτη πήχεων ἑξήκοντα καὶ εὖρος πήχεων εἴκοσι. [4]καὶ αι-
λαμ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου, μῆκος ἐπὶ πρόσωπον πλάτους τοῦ
οἴκου πήχεων εἴκοσι καὶ ὕψος πήχεων ἑκατὸν εἴκοσι· καὶ κατεχρύ-
5 σωσεν αὐτὸν ἔσωθεν χρυσίῳ καθαρῷ. [5]καὶ τὸν οἶκον τὸν μέγαν
ἐξύλωσεν ξύλοις κεδρίνοις καὶ κατεχρύσωσεν χρυσίῳ καθαρῷ καὶ
6 ἔγλυψεν ἐπ' αὐτοῦ φοίνικας καὶ χαλαστά. [6]καὶ ἐκόσμησεν τὸν οἶ-
κον λίθοις τιμίοις εἰς δόξαν καὶ χρυσίῳ χρυσίου τοῦ ἐκ Φαρουαιμ
7 [7]καὶ ἐχρύσωσεν τὸν οἶκον καὶ τοὺς τοίχους καὶ τοὺς πυλῶνας
καὶ τὰ ὀροφώματα καὶ τὰ θυρώματα χρυσίῳ καὶ ἔγλυψεν χερουβιν
8 ἐπὶ τῶν τοίχων. — [8]καὶ ἐποίησεν τὸν οἶκον τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων,
μῆκος αὐτοῦ ἐπὶ πρόσωπον πλάτους πήχεων εἴκοσι καὶ τὸ εὖρος
πήχεων εἴκοσι, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ καθαρῷ εἰς χερου-
9 βιν εἰς τάλαντα ἑξακόσια. [9]καὶ ὁλκὴ τῶν ἥλων, ὁλκὴ τοῦ ἑνὸς

12 πατερα] παιδα A^r B^c || 13 πατρος] pr. του A || 14 α] ον A† || 15 συ αξεις] συναξ. A† || 16 εξακοσιοι] pr. και A || 17 εργοδιωκτας] > B*†, pr. τους A

3 2 οικοδομησαι] σαι > B*† || 4 πλατους] υ > B: item in 8 | αυτον] ν > A | εσωθεν / χρυσιω καθ.] tr. A || 6 χρυσιου] ι > A || 8 ευρος] μηκος B | κατεχρυσωσεν] κατ > B†

πεντήκοντα σίκλοι χρυσίου. καὶ τὸ ὑπερῷον ἐχρύσωσεν χρυσίῳ.
[10]καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων χερουβιν δύο ἔργον 10
ἐκ ξύλων καὶ ἐχρύσωσεν αὐτὰ χρυσίῳ. [11]καὶ αἱ πτέρυγες τῶν χε- 11
ρουβιν τὸ μῆκος πήχεων εἴκοσι, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ μία πήχεων πέντε
ἁπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πήχεων
πέντε ἁπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ χερουβ τοῦ ἑτέρου· [12]καὶ ἡ 12
πτέρυξ τοῦ χερουβ τοῦ ἑνὸς πήχεων πέντε ἁπτομένη τοῦ τοίχου
τοῦ οἴκου, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πήχεων πέντε ἁπτομένη τῆς πτέ-
ρυγος τοῦ χερουβ τοῦ ἑτέρου· [13]καὶ αἱ πτέρυγες τῶν χερουβιν 13
διαπεπετασμέναι πήχεων εἴκοσι· καὶ αὐτὰ ἑστηκότα ἐπὶ τοὺς πό-
δας αὐτῶν, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον. [14]καὶ ἐποίησεν 14
τὸ καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου καὶ βύσ-
σου καὶ ὕφανεν ἐν αὐτῷ χερουβιν. — [15]καὶ ἐποίησεν ἔμπροσθεν 15
τοῦ οἴκου στύλους δύο, πήχεων τριάκοντα πέντε τὸ ὕψος καὶ τὰς
κεφαλὰς αὐτῶν πήχεων πέντε. [16]καὶ ἐποίησεν σερσερωθ ἐν τῷ 16
δαβιρ καὶ ἔδωκεν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων καὶ ἐποίησεν ῥο-
ΐσκους ἑκατὸν καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῶν χαλαστῶν. [17]καὶ ἔστησεν τοὺς 17
στύλους κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ τὸν ἕνα ἐξ
εὐωνύμων, καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ ἐκ δεξιῶν Κατόρθωσις καὶ
τὸ ὄνομα τοῦ ἐξ ἀριστερῶν Ἰσχύς.
[1]Καὶ ἐποίησεν τὸ θυσιαστήριον χαλκοῦν, πήχεων εἴκοσι μῆκος 4
καὶ τὸ εὖρος πήχεων εἴκοσι, ὕψος πήχεων δέκα. [2]καὶ ἐποίησεν 2
τὴν θάλασσαν χυτήν, πήχεων δέκα τὴν διαμέτρησιν, στρογγύλην
κυκλόθεν, καὶ πήχεων πέντε τὸ ὕψος καὶ τὸ κύκλωμα πήχεων τριά-
κοντα. [3]καὶ ὁμοίωμα μόσχων ὑποκάτωθεν αὐτῆς· κύκλῳ κυκλοῦσιν 3
αὐτήν, πήχεις δέκα περιέχουσιν τὸν λουτῆρα κυκλόθεν· δύο γένη
ἐχώνευσαν τοὺς μόσχους ἐν τῇ χωνεύσει αὐτῶν, [4]ᾗ ἐποίησαν αὐ- 4
τούς, δώδεκα μόσχους, οἱ τρεῖς βλέποντες βορρᾶν καὶ οἱ τρεῖς
βλέποντες δυσμὰς καὶ οἱ τρεῖς βλέποντες νότον καὶ οἱ τρεῖς βλέ-
ποντες κατ᾽ ἀνατολάς, καὶ ἡ θάλασσα ἐπ᾽ αὐτῶν ἄνω, ἦσαν τὰ
ὀπίσθια αὐτῶν ἔσω. [5]καὶ τὸ πάχος αὐτῆς παλαιστής, καὶ τὸ χεῖλος 5
αὐτῆς ὡς χεῖλος ποτηρίου, διαγεγλυμμένα βλαστοὺς κρίνου, χωροῦ-
σαν μετρητὰς τρισχιλίους· καὶ ἐξετέλεσεν. [6]καὶ ἐποίησεν λουτῆρας 6
δέκα καὶ ἔθηκεν τοὺς πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ τοὺς πέντε ἐξ ἀριστε-

9 εχρυσωσεν] + εν AV† || **11** χερουβειμ A: item A^c in 10; sed in 7. 8. 13. 14 etiam A, in 10 etiam A* -ειν | η πτερυξ η μια] η μια πτ. B† | χερουβ] -βειν B^(†) || **12** > B || **13** αι > AV† || **14** εξ > B† || **15** οικου] τοιχου B† || **16** σενσερωθ A† | εδωκεν B†] εθηκεν rel. | επεθηκεν] επ > A || **17** τον > A

4 1 πηχεων εικοσι 1⁰] tr. A | πηχεων 2⁰⌒3⁰ A† || **2** πηχεων πεντε] tr. A || **3** υποκατωθεν] θεν > B† | πηχεις δεκα] tr. A | περιεχουσαι A | μοσχους] μοχλους B† || **4** βλεποντες 2⁰ 3⁰ 4⁰ > B || **5** χωρουσα A || **6** εθηκεν] pr. επ A†

ρῶν τοῦ πλύνειν ἐν αὐτοῖς τὰ ἔργα τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ ἀπο-
κλύζειν ἐν αὐτοῖς. καὶ ἡ θάλασσα εἰς τὸ νίπτεσθαι τοὺς ἱερεῖς ἐν
7 αὐτῇ. [7]καὶ ἐποίησεν τὰς λυχνίας τὰς χρυσᾶς δέκα κατὰ τὸ κρίμα
αὐτῶν καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ ναῷ, πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἐξ ἀρι-
8 στερῶν. [8]καὶ ἐποίησεν τραπέζας δέκα καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ ναῷ, πέντε
ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἐξ εὐωνύμων. καὶ ἐποίησεν φιάλας χρυσᾶς
9 ἑκατόν. [9]καὶ ἐποίησεν τὴν αὐλὴν τῶν ἱερέων καὶ τὴν αὐλὴν τὴν
μεγάλην καὶ θύρας τῇ αὐλῇ καὶ θυρώματα αὐτῶν κατακεχαλκωμένα
10 χαλκῷ. [10]καὶ τὴν θάλασσαν ἔθηκεν ἀπὸ γωνίας τοῦ οἴκου ἐκ δε-
11 ξιῶν ὡς πρὸς ἀνατολὰς κατέναντι. [11]καὶ ἐποίησεν Χιραμ τὰς κρε-
άγρας καὶ τὰ πυρεῖα καὶ τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ πάντα
τὰ σκεύη αὐτοῦ. καὶ συνετέλεσεν Χιραμ ποιῆσαι πᾶσαν τὴν ἐργα-
12 σίαν, ἣν ἐποίησεν Σαλωμων τῷ βασιλεῖ ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ, [12]στύ-
λους δύο καὶ ἐπ' αὐτῶν γωλαθ τῇ χωθαρεθ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν
στύλων δύο καὶ δίκτυα δύο συγκαλύψαι τὰς κεφαλὰς τῶν χωθα-
13 ρεθ, ἅ ἐστιν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων, [13]καὶ κώδωνας χρυ-
σοῦς τετρακοσίους εἰς τὰ δύο δίκτυα καὶ δύο γένη ῥοΐσκων ἐν τῷ
δικτύῳ τῷ ἑνὶ τοῦ συγκαλύψαι τὰς δύο γωλαθ τῶν χωθαρεθ, ἅ
14 ἐστιν ἐπάνω τῶν στύλων. [14]καὶ τὰς μεχωνωθ ἐποίησεν δέκα καὶ
15 τοὺς λουτῆρας ἐποίησεν ἐπὶ τῶν μεχωνωθ [15]καὶ τὴν θάλασσαν
16 μίαν καὶ τοὺς μόσχους τοὺς δώδεκα ὑποκάτω αὐτῆς [16]καὶ τοὺς
ποδιστῆρας καὶ τοὺς ἀναλημπτῆρας καὶ τοὺς λέβητας καὶ τὰς κρε-
άγρας καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν, ἃ ἐποίησεν Χιραμ καὶ ἀνήνεγ-
17 κεν τῷ βασιλεῖ Σαλωμων ἐν οἴκῳ κυρίου χαλκοῦ καθαροῦ. [17]ἐν
τῷ περιχώρῳ τοῦ Ιορδάνου ἐχώνευσεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ
18 πάχει τῆς γῆς ἐν οἴκῳ Σοκχωθ καὶ ἀνὰ μέσον Σιρδαθα. [18]καὶ ἐποί-
ησεν Σαλωμων πάντα τὰ σκεύη ταῦτα εἰς πλῆθος σφόδρα, ὅτι οὐκ
19 ἐξέλιπεν ὁλκὴ τοῦ χαλκοῦ. [19]καὶ ἐποίησεν Σαλωμων πάντα τὰ
σκεύη οἴκου κυρίου καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν καὶ τὰς τρα-
20 πέζας (καὶ ἐπ' αὐτῶν ἄρτοι προθέσεως) [20]καὶ τὰς λυχνίας καὶ τοὺς
λύχνους τοῦ φωτὸς κατὰ τὸ κρίμα καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβιρ
21 χρυσίου καθαροῦ [21]καὶ λαβίδες αὐτῶν καὶ οἱ λύχνοι αὐτῶν καὶ
22 τὰς φιάλας καὶ τὰς θυΐσκας καὶ τὰ πυρεῖα χρυσίου καθαροῦ · [22]καὶ
ἡ θύρα τοῦ οἴκου ἡ ἐσωτέρα εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, εἰς τὰς θύ-
5 ρας τοῦ οἴκου τοῦ ναοῦ χρυσᾶς. [1]καὶ συνετελέσθη πᾶσα ἡ ἐργα-
σία, ἣν ἐποίησεν Σαλωμων ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ εἰσήνεγκεν Σαλω-

9 θυρας] pr. τας *AL*† || 11 σαλ. τω βασ.] σαλ. ο βασιλευς *L*†, ο βασιλευς σαλ. A || 12 επι ult.] επανω AV†: ex 13 || 13 δυο 2^0 > B*† || 16 αναλημπτορας A† || 17 σοκχωθ] σεχχωθ B† | μεσον σιρδ.] σ 1^0⌒2^0 B† | σιρδαθα Ra.] -θαι B†, σαδαθα AV†

μων τὰ ἅγια Δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυ-
σίον καὶ τὰ σκεύη ἔδωκεν εἰς θησαυρὸν οἴκου κυρίου.
2Τότε ἐξεκκλησίασεν Σαλωμων τοὺς πρεσβυτέρους Ισραηλ καὶ 2
πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν φυλῶν τοὺς ἡγουμένους πατριῶν υἱῶν
Ισραηλ εἰς Ιερουσαλημ τοῦ ἀνενέγκαι κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἐκ
πόλεως Δαυιδ (αὕτη Σιων)· 3καὶ ἐξεκκλησιάσθησαν πρὸς τὸν βασι- 3
λέα πᾶς ἀνὴρ Ισραηλ ἐν τῇ ἑορτῇ (οὗτος ὁ μὴν ἕβδομος), 4καὶ 4
ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ισραηλ, καὶ ἔλαβον πάντες οἱ Λευῖ-
ται τὴν κιβωτὸν 5καὶ ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ 5
μαρτυρίου καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ ἀν-
ήνεγκαν αὐτὴν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται. 6καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμων 6
καὶ πᾶσα συναγωγὴ Ισραηλ καὶ οἱ φοβούμενοι καὶ οἱ ἐπισυνηγμέ-
νοι αὐτῶν ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ θύοντες μόσχους καὶ πρόβατα,
οἳ οὐκ ἀριθμηθήσονται καὶ οἳ οὐ λογισθήσονται ἀπὸ τοῦ πλήθους.
7καὶ εἰσήνεγκαν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς τὸν 7
τόπον αὐτῆς εἰς τὸ δαβιρ τοῦ οἴκου εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ὑπο-
κάτω τῶν πτερύγων τῶν χερουβιν, 8καὶ ἦν τὰ χερουβιν διαπεπε- 8
τακότα τὰς πτέρυγας αὐτῶν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ, καὶ συν-
εκάλυπτεν τὰ χερουβιν ἐπὶ τὴν κιβωτὸν καὶ ἐπὶ τοὺς ἀναφορεῖς
αὐτῆς ἐπάνωθεν· 9καὶ ὑπερεῖχον οἱ ἀναφορεῖς, καὶ ἐβλέποντο αἱ 9
κεφαλαὶ τῶν ἀναφορέων ἐκ τῶν ἁγίων εἰς πρόσωπον τοῦ δαβιρ,
οὐκ ἐβλέποντο ἔξω· καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 10οὐκ 10
ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ πλὴν δύο πλάκες, ἃς ἔθηκεν Μωυσῆς ἐν Χωρηβ,
ἃ διέθετο κύριος μετὰ τῶν υἱῶν Ισραηλ ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτοὺς
ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 11καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξελθεῖν τοὺς ἱερεῖς ἐκ τῶν 11
ἁγίων — ὅτι πάντες οἱ ἱερεῖς οἱ εὑρεθέντες ἡγιάσθησαν, οὐκ ἦσαν
διατεταγμένοι κατ' ἐφημερίαν, 12καὶ οἱ Λευῖται οἱ ψαλτῳδοὶ πάντες 12
τοῖς υἱοῖς Ασαφ, τῷ Αιμαν, τῷ Ιδιθουν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ
τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν, τῶν ἐνδεδυμένων στολὰς βυσσίνας, ἐν κυμ-
βάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις ἑστηκότες κατέναντι τοῦ
θυσιαστηρίου καὶ μετ' αὐτῶν ἱερεῖς ἑκατὸν εἴκοσι σαλπίζοντες ταῖς
σάλπιγξιν, 13καὶ ἐγένετο μία φωνὴ ἐν τῷ σαλπίζειν καὶ ἐν τῷ 13
ψαλτῳδεῖν καὶ ἐν τῷ ἀναφωνεῖν φωνῇ μιᾷ τοῦ ἐξομολογεῖσθαι
καὶ αἰνεῖν τῷ κυρίῳ — καὶ ὡς ὕψωσαν φωνὴν ἐν σάλπιγξιν καὶ
ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν ὀργάνοις τῶν ᾠδῶν καὶ ἔλεγον

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθόν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,

5 1 οικου > B† || 2 ισραηλ 1° > B† | πατριων] pr. των A || 3 ανηρ > B† || 4 κιβ. ⌒ 5 κιβ. B† || 6 και οι ου] ουδε AL† || 8 επι 2° > B || 9 υπερειχον] περιειχον A || 10 αυτους] -τον A† || 12 ασαφ] pr. τω A | ιδειθουμ B | αυτων 1° 2°] 1° -του BA, 2° -του B† | κατεναντι] κατα ανατολας AV† | εικοσι] pr. και A | ταις > AV† || 13 ως > B*V† | φωνην] pr. την A

14 καὶ ὁ οἶκος ἐνεπλήσθη νεφέλης δόξης κυρίου, [14]καὶ οὐκ ἠδύναντο
οἱ ἱερεῖς τοῦ στῆναι λειτουργεῖν ἀπὸ προσώπου τῆς νεφέλης, ὅτι
6 ἐνέπλησεν δόξα κυρίου τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ. [1]τότε εἶπεν Σαλωμων
Κύριος εἶπεν τοῦ κατασκηνῶσαι ἐν γνόφῳ·
2 [2]καὶ ἐγὼ ᾠκοδόμηκα οἶκον τῷ ὀνόματί σου ἅγιόν σοι
καὶ ἕτοιμον τοῦ κατασκηνῶσαι εἰς τοὺς αἰῶνας.
3 [3]Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ εὐλόγησεν
τὴν πᾶσαν ἐκκλησίαν Ισραηλ, καὶ πᾶσα ἐκκλησία Ισραηλ παρει-
4 στήκει. [4]καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ, ὃς ἐλάλησεν
ἐν στόματι αὐτοῦ πρὸς Δαυιδ τὸν πατέρα μου καὶ ἐν χερσὶν αὐ-
5 τοῦ ἐπλήρωσεν λέγων [5]Ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἧς ἀνήγαγον τὸν λαόν
μου ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἀπὸ πασῶν φυλῶν
Ισραηλ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τοῦ εἶναι ὄνομά μου ἐκεῖ καὶ οὐκ
ἐξελεξάμην ἐν ἀνδρὶ τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου
6 Ισραηλ· [6]καὶ ἐξελεξάμην ἐν Ιερουσαλημ γενέσθαι τὸ ὄνομά μου
ἐκεῖ καὶ ἐξελεξάμην ἐν Δαυιδ ὥστε εἶναι ἐπάνω τοῦ λαοῦ μου
7 Ισραηλ. [7]καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν Δαυιδ τοῦ πατρός μου τοῦ οἰ-
8 κοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ισραηλ, [8]καὶ εἶπεν κύριος
πρὸς Δαυιδ πατέρα μου Διότι ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν σου τοῦ οἰκο-
δομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καλῶς ἐποίησας ὅτι ἐγένετο ἐπὶ
9 καρδίαν σου· [9]πλὴν σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις τὸν οἶκον, ὅτι ὁ υἱός
σου, ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τῆς ὀσφύος σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν
10 οἶκον τῷ ὀνόματί μου. [10]καὶ ἀνέστησεν κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ,
ὃν ἐλάλησεν, καὶ ἐγενήθην ἀντὶ Δαυιδ πατρός μου καὶ ἐκάθισα
ἐπὶ τὸν θρόνον Ισραηλ, καθὼς ἐλάλησεν κύριος, καὶ ᾠκοδόμησα
11 τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ισραηλ [11]καὶ ἔθηκα ἐκεῖ τὴν
κιβωτόν, ἐν ᾗ ἐκεῖ διαθήκη κυρίου, ἣν διέθετο τῷ Ισραηλ.
12 [12]Καὶ ἔστη κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ἔναντι πάσης
13 ἐκκλησίας Ισραηλ καὶ διεπέτασεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ, [13]ὅτι ἐποίησεν
Σαλωμων βάσιν χαλκῆν καὶ ἔθηκεν αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς τοῦ
ἱεροῦ, πέντε πήχεων τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ πέντε πήχεων τὸ εὖρος
αὐτῆς καὶ τριῶν πήχεων τὸ ὕψος αὐτῆς, καὶ ἔστη ἐπ' αὐτῆς καὶ
ἔπεσεν ἐπὶ τὰ γόνατα ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ισραηλ καὶ διεπέ-
14 τασεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν [14]καὶ εἶπεν Κύριε ὁ θεὸς
Ισραηλ, οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι θεὸς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς,
φυλάσσων τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς παισίν σου τοῖς πορευο-

14 δοξα] pr. η Ar

6 1 κατασκην.] κατοικησαι Ar†: item A mu. in 2, cf. Regn. III 8 53a || 3 πασα] + η A || 6 και εξελεξ. εν $1^0 \frown 2^0$ B | γενεσθαι] + του ειναι AV† | ωστε] του B: ex 5 | επανω του λαου] επι τ. λ. AV†, επι τον λαον B†: ex 5 || 8 πατερα] pr. τον A | εποιησας οτι > B*† | καρδιαν ult.] pr. την ABc || 10 αυτου] τουτον B | πατρος] pr. του B || 13 γονατα] + αυτου A

μένοις ἐναντίον σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ. [15]ἃ ἐφύλαξας τῷ παιδί σου 15
Δαυιδ τῷ πατρί μου, ἃ ἐλάλησας αὐτῷ λέγων, καὶ ἐλάλησας ἐν
στόματί σου καὶ ἐν χερσίν σου ἐπλήρωσας ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. [16]καὶ 16
νῦν, κύριε ὁ θεὸς Ισραηλ, φύλαξον τῷ παιδί σου τῷ Δαυιδ τῷ
πατρί μου ἃ ἐλάλησας αὐτῷ λέγων Οὐκ ἐκλείψει σοι ἀνὴρ ἀπὸ
προσώπου μου καθήμενος ἐπὶ θρόνου Ισραηλ, πλὴν ἐὰν φυλάξωσιν
οἱ υἱοί σου τὴν ὁδὸν αὐτῶν τοῦ πορεύεσθαι ἐν τῷ νόμῳ μου, ὡς
ἐπορεύθης ἐναντίον μου. [17]καὶ νῦν, κύριε ὁ θεὸς Ισραηλ, πιστω- 17
θήτω δὴ τὸ ῥῆμά σου, ὃ ἐλάλησας τῷ παιδί σου τῷ Δαυιδ. [18]ὅτι 18
εἰ ἀληθῶς κατοικήσει θεὸς μετὰ ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς; εἰ ὁ οὐ-
ρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἀρκέσουσίν σοι, καὶ τίς ὁ
οἶκος οὗτος, ὃν ᾠκοδόμησα; [19]καὶ ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν 19
παιδός σου καὶ ἐπὶ τὴν δέησίν μου, κύριε ὁ θεός, τοῦ ἐπακοῦσαι
τῆς δεήσεως καὶ τῆς προσευχῆς, ἧς ὁ παῖς σου προσεύχεται ἐναν-
τίον σου σήμερον, [20]τοῦ εἶναι ὀφθαλμούς σου ἀνεῳγμένους ἐπὶ 20
τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός, εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ὃν
εἶπας ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομά σου ἐκεῖ, τοῦ ἀκοῦσαι τῆς προσευχῆς,
ἧς ὁ παῖς σου προσεύχεται εἰς τὸν τόπον τοῦτον. [21]καὶ ἀκούσῃ 21
τῆς δεήσεως τοῦ παιδός σου καὶ λαοῦ σου Ισραηλ, ἃ ἂν προσεύ-
ξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς
κατοικήσεώς σου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀκούσῃ καὶ ἵλεως ἔσῃ. —
[22]ἐὰν ἁμάρτῃ ἀνὴρ τῷ πλησίον αὐτοῦ, καὶ λάβῃ ἐπ' αὐτὸν ἀρὰν 22
τοῦ ἀρᾶσθαι αὐτόν, καὶ ἔλθῃ καὶ ἀράσηται κατέναντι τοῦ θυσια-
στηρίου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ, [23]καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ 23
καὶ ποιήσεις καὶ κρινεῖς τοὺς δούλους σου τοῦ ἀποδοῦναι τῷ ἀνό-
μῳ καὶ ἀποδοῦναι ὁδοὺς αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, τοῦ δικαιῶσαι
δίκαιον τοῦ ἀποδοῦναι αὐτῷ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. — [24]καὶ 24
ἐὰν θραυσθῇ ὁ λαός σου Ισραηλ κατέναντι τοῦ ἐχθροῦ, ἐὰν ἁμάρ-
τωσίν σοι, καὶ ἐπιστρέψωσιν καὶ ἐξομολογήσωνται τῷ ὀνόματί
σου καὶ προσεύξωνται καὶ δεηθῶσιν ἐναντίον σου ἐν τῷ οἴκῳ
τούτῳ, [25]καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς 25
ἁμαρτίαις λαοῦ σου Ισραηλ καὶ ἀποστρέψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν,
ἣν ἔδωκας αὐτοῖς καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν. — [26]ἐν τῷ συσχε- 26
θῆναι τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γενέσθαι ὑετόν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι,
καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ αἰνέσουσιν τὸ ὄνομά
σου καὶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν, ὅτι ταπεινώ-
σεις αὐτούς, [27]καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἵλεως ἔσῃ 27

15 α 1^0 > B | ελαλησας $1^0 \frown 2^0$ A† | στοματι] pr. τω A || **16** τω πατρι μου > B | μου 2^0 > B*† | νομω] ονοματι B† || **18** θεος] pr. ο A || **19** ης ο παις σου προσευχ. > B*† | **21** σου 2^0 > B† || **23** του ουρανου] + του ουρανου B | αυτω B**L*†] εκαστω rel. || **24** εξομολογησονται et προσευξονται BA; A (non B) etiam επιστρεψουσιν, cf. 32. 37 || **25** λαου] pr. του A

ταῖς ἁμαρτίαις τῶν παίδων σου καὶ τοῦ λαοῦ σου Ισραηλ, ὅτι
δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθήν, ἐν ᾗ πορεύσονται ἐν αὐτῇ,
καὶ δώσεις ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν σου, ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ σου εἰς
28 κληρονομίαν. — [28]λιμὸς ἐὰν γένηται ἐπὶ τῆς γῆς, θάνατος ἐὰν
γένηται, ἀνεμοφθορία καὶ ἴκτερος, ἀκρὶς καὶ βροῦχος ἐὰν γένηται,
ἐὰν θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς κατέναντι τῶν πόλεων αὐτῶν, κατὰ
29 πᾶσαν πληγὴν καὶ πᾶν πόνον, [29]καὶ πᾶσα προσευχὴ καὶ πᾶσα
δέησις, ἣ ἐὰν γένηται παντὶ ἀνθρώπῳ καὶ παντὶ λαῷ σου Ισραηλ,
ἐὰν γνῷ ἄνθρωπος τὴν ἁφὴν αὐτοῦ καὶ τὴν μαλακίαν αὐτοῦ καὶ
30 διαπετάσῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦτον, [30]καὶ σὺ εἰσ-
ακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου καὶ ἱλάσῃ
καὶ δώσεις ἀνδρὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, ὡς ἂν γνῷς τὴν καρδίαν
31 αὐτοῦ, ὅτι μόνος γινώσκεις τὴν καρδίαν υἱῶν ἀνθρώπων, [31]ὅπως
φοβῶνται τὰς ὁδούς σου πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ
32 προσώπου τῆς γῆς, ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν. — [32]καὶ πᾶς
ἀλλότριος, ὃς οὐκ ἐκ τοῦ λαοῦ σου Ισραηλ ἐστὶν αὐτὸς καὶ ἔλθῃ
ἐκ γῆς μακρόθεν διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα καὶ τὴν χεῖρά σου
τὴν κραταιὰν καὶ τὸν βραχίονά σου τὸν ὑψηλὸν καὶ ἔλθωσιν καὶ
33 προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, [33]καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα, ὅσα
ἐὰν ἐπικαλέσηταί σε ὁ ἀλλότριος, ὅπως γνῶσιν πάντες οἱ λαοὶ τῆς
γῆς τὸ ὄνομά σου καὶ τοῦ φοβεῖσθαί σε ὡς ὁ λαός σου Ισραηλ
καὶ τοῦ γνῶναι ὅτι ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ-
34 τον, ὃν ᾠκοδόμησα. — [34]ἐὰν δὲ ἐξέλθῃ ὁ λαός σου εἰς πόλεμον
ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐν ὁδῷ, ᾗ ἀποστελεῖς αὐτούς, καὶ προσ-
εύξωνται πρὸς σὲ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πόλεως ταύτης, ἣν ἐξελέξω
35 ἐν αὐτῇ, καὶ οἴκου, οὗ ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου, [35]καὶ ἀκούσῃ
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τῆς δεήσεως αὐτῶν καὶ τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ
36 ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτῶν. — [36]ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι (ὅτι οὐκ
ἔσται ἄνθρωπος, ὃς οὐχ ἁμαρτήσεται) καὶ πατάξεις αὐτοὺς καὶ
παραδώσεις αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν καὶ αἰχμαλωτεύσουσιν
οἱ αἰχμαλωτεύοντες αὐτοὺς εἰς γῆν ἐχθρῶν εἰς γῆν μακρὰν ἢ ἐγγὺς
37 [37]καὶ ἐπιστρέψωσιν καρδίαν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, οὗ μετήχθησαν
ἐκεῖ, καί γε ἐπιστρέψωσιν καὶ δεηθῶσίν σου ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ
38 αὐτῶν λέγοντες Ἡμάρτομεν ἠδικήσαμεν ἠνομήσαμεν, [38]καὶ ἐπι-
στρέψωσιν πρὸς σὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν ἐν γῇ

27 ταις αμαρτιαις] των -τιων A† || 28 γενηται 2^{0}] + επι της γης B†: ex praec. repet. | παν: sic BA, cf. Iud. 7 4 B || 29 παντι 1^{0} > B† || 30 ιλασῃ compl.] ιασῃ BA | μονος] -νωτατος A || 31 τας 1^{0}] πασας B | της γης] pr. πασης AV† || 32 σου 1^{0} > B | τον 1^{0} > A† | προσευξονται A: item B in 38, BA in 34, cf. 24 || 34 ωκοδομησα] -μηκα B† || 36 εσται] εστιν A | αυτους ult. > A || 37 επιστρεψουσιν bis A: item in 38, cf. 24 || 38 καρδια] + αυτων LA^{r}†

αἰχμαλωτευσάντων αὐτοὺς καὶ προσεύξωνται ὁδὸν γῆς αὐτῶν, ἧς
ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ τῆς πόλεως, ἧς ἐξελέξω, καὶ τοῦ
οἴκου, οὗ ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου, 39καὶ ἀκούσῃ ἐκ τοῦ οὐρα- 39
νοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ τῆς
δεήσεως αὐτῶν καὶ ποιήσεις κρίματα καὶ ἵλεως ἔσῃ τῷ λαῷ τῷ
ἁμαρτόντι σοι. — 40νῦν, κύριε, ἔστωσαν δὴ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀν- 40
εῳγμένοι καὶ τὰ ὦτά σου ἐπήκοα εἰς τὴν δέησιν τοῦ τόπου τού-
του. 41καὶ νῦν 41

ἀνάστηθι, κύριε ὁ θεός, εἰς τὴν κατάπαυσίν σου,
σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς ἰσχύος σου.
οἱ ἱερεῖς σου, κύριε ὁ θεός, ἐνδύσαιντο σωτηρίαν,
καὶ οἱ υἱοί σου εὐφρανθήτωσαν ἐν ἀγαθοῖς.
42κύριε ὁ θεός, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου, 42
μνήσθητι τὰ ἐλέη Δαυιδ τοῦ δούλου σου.

1Καὶ ὡς συνετέλεσεν Σαλωμων προσευχόμενος, καὶ τὸ πῦρ κατ- 7
έβη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς θυ-
σίας, καὶ δόξα κυρίου ἔπλησεν τὸν οἶκον. 2καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ 2
ἱερεῖς εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτι
ἔπλησεν δόξα κυρίου τὸν οἶκον. 3καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἑώρων 3
καταβαῖνον τὸ πῦρ, καὶ ἡ δόξα κυρίου ἐπὶ τὸν οἶκον, καὶ ἔπεσον
ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ τὸ λιθόστρωτον καὶ προσεκύνησαν
καὶ ᾔνουν τῷ κυρίῳ,

ὅτι ἀγαθόν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

4καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς θύοντες θύματα ἔναντι κυρίου. 4
5καὶ ἐθυσίασεν Σαλωμων τὴν θυσίαν, μόσχων εἴκοσι καὶ δύο χι- 5
λιάδας καὶ βοσκημάτων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐνεκαίνισεν
τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαός. 6καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπὶ 6
τὰς φυλακὰς αὐτῶν ἑστηκότες, καὶ οἱ Λευῖται ἐν ὀργάνοις ᾠδῶν
κυρίου τοῦ Δαυιδ τοῦ βασιλέως τοῦ ἐξομολογεῖσθαι ἔναντι κυρίου

ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

ἐν ὕμνοις Δαυιδ διὰ χειρὸς αὐτῶν, καὶ οἱ ἱερεῖς σαλπίζοντες ταῖς
σάλπιγξιν ἐναντίον αὐτῶν, καὶ πᾶς Ισραηλ ἑστηκώς. 7καὶ ἡγίασεν 7
Σαλωμων τὸ μέσον τῆς αὐλῆς τῆς ἐν οἴκῳ κυρίου· ὅτι ἐποίησεν
ἐκεῖ τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ στέατα τῶν σωτηρίων, ὅτι τὸ θυσια-
στήριον τὸ χαλκοῦν, ὃ ἐποίησεν Σαλωμων, οὐκ ἐξεποίει δέξασθαι
τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ μαναα καὶ τὰ στέατα. 8καὶ ἐποίησεν Σα- 8
λωμων τὴν ἑορτὴν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἑπτὰ ἡμέραις καὶ πᾶς Ισ-
ραηλ μετ᾽ αὐτοῦ, ἐκκλησία μεγάλη σφόδρα ἀπὸ εἰσόδου Αιμαθ καὶ

41 (cf. Ps. **131** 8.9) οι 1⁰ > B || **42**[1] (cf. Ps. **131** 10[2]) του χριστου > B
7 1 σαλωμων] σολομων A: item in 5, cf. Regn. III **1** 10 || **3** οι > A† ||
5 χιλιαδας 1⁰ ⌒ 2⁰ B† || **7** εξεποιει] εξ > A

9 ἕως χειμάρρου Αἰγύπτου. [9]καὶ ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ
ἐξόδιον, ὅτι ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἐποίησεν ἑπτὰ ἡμέρας
10 ἑορτήν. [10]καὶ ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου
ἀπέστειλεν τὸν λαὸν εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν εὐφραινομένους
καὶ ἀγαθῇ καρδίᾳ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς, οἷς ἐποίησεν κύριος τῷ Δαυιδ
καὶ τῷ Σαλωμων καὶ τῷ Ισραηλ λαῷ αὐτοῦ.
11 [11]Καὶ συνετέλεσεν Σαλωμων τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον
τοῦ βασιλέως· καὶ πάντα, ὅσα ἠθέλησεν ἐν τῇ ψυχῇ Σαλωμων
12 τοῦ ποιῆσαι ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ, εὐοδώθη. [12]καὶ
ὤφθη ὁ θεὸς τῷ Σαλωμων τὴν νύκτα καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἤκουσα
τῆς προσευχῆς σου καὶ ἐξελεξάμην ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐμαυτῷ
13 εἰς οἶκον θυσίας. [13]ἐὰν συσχῶ τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γένηται ὑετός,
καὶ ἐὰν ἐντείλωμαι τῇ ἀκρίδι καταφαγεῖν τὸ ξύλον, καὶ ἐὰν ἀπο-
14 στείλω θάνατον ἐν τῷ λαῷ μου, [14]καὶ ἐὰν ἐντραπῇ ὁ λαός μου,
ἐφ' οὓς τὸ ὄνομά μου ἐπικέκληται ἐπ' αὐτούς, καὶ προσεύξωνται
καὶ ζητήσωσιν τὸ πρόσωπόν μου καὶ ἀποστρέψωσιν ἀπὸ τῶν ὁδῶν
αὐτῶν τῶν πονηρῶν, καὶ ἐγὼ εἰσακούσομαι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ
ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν καὶ ἰάσομαι τὴν γῆν αὐτῶν.
15 [15]νῦν οἱ ὀφθαλμοί μου ἔσονται ἀνεῳγμένοι καὶ τὰ ὦτά μου ἐπή-
16 κοα τῇ προσευχῇ τοῦ τόπου τούτου. [16]καὶ νῦν ἐξελεξάμην καὶ
ἡγίακα τὸν οἶκον τοῦτον τοῦ εἶναι ὄνομά μου ἐκεῖ ἕως αἰῶνος,
καὶ ἔσονται οἱ ὀφθαλμοί μου καὶ ἡ καρδία μου ἐκεῖ πάσας τὰς
17 ἡμέρας. [17]καὶ σὺ ἐὰν πορευθῇς ἐναντίον μου ὡς Δαυιδ ὁ πατήρ
σου καὶ ποιήσῃς κατὰ πάντα, ἃ ἐνετειλάμην σοι, καὶ τὰ προστά-
18 γματά μου καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξῃ, [18]καὶ ἀναστήσω τὸν θρό-
νον τῆς βασιλείας σου, ὡς διεθέμην Δαυιδ τῷ πατρί σου λέγων
19 Οὐκ ἐξαρθήσεταί σοι ἀνὴρ ἡγούμενος ἐν Ισραηλ. [19]καὶ ἐὰν ἀπο-
στρέψητε ὑμεῖς καὶ ἐγκαταλίπητε τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐν-
τολάς μου, ἃς ἔδωκα ἐναντίον ὑμῶν, καὶ πορευθῆτε καὶ λατρεύ-
20 σητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς, [20]καὶ ἐξαρῶ ὑμᾶς
ἀπὸ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα αὐτοῖς, καὶ τὸν οἶκον τοῦτον, ὃν ἡγίασα
τῷ ὀνόματί μου, ἀποστρέψω ἐκ προσώπου μου καὶ δώσω αὐτὸν
21 εἰς παραβολὴν καὶ εἰς διήγημα ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν. [21]καὶ ὁ οἶκος
οὗτος ὁ ὑψηλός, πᾶς ὁ διαπορευόμενος αὐτὸν ἐκστήσεται καὶ ἐρεῖ
Χάριν τίνος ἐποίησεν κύριος τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ;
22 [22]καὶ ἐροῦσιν Διότι ἐγκατέλιπον κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων
αὐτῶν τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ἀντελάβοντο

9 εποι./επτα ημ.] tr. A† || 10 εικοστη] εικαδι A || 11 ηθελησεν] εποιησεν B† || 12 θυσιας] του θυσιασαι A || 14 ζητησουσιν A || 15 της προσευχης B || 16 εως] επ A† || 17 και τα 1° ⌒ 2° A† | φυλαξης A || 18 ισραηλ] ιερουσαλημ A* || 20 ηγιακα A | εκ] απο A || 21 αυτον] pr. προς A† || 22 τον 1° > B†

θεῶν ἑτέρων καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς, διὰ
τοῦτο ἐπήγαγεν ἐπ᾿ αὐτοὺς πᾶσαν τὴν κακίαν ταύτην.
[1]Καὶ ἐγένετο μετὰ εἴκοσι ἔτη, ἐν οἷς ᾠκοδόμησεν Σαλωμων τὸν 8
οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον ἑαυτοῦ, [2]καὶ τὰς πόλεις, ἃς ἔδωκεν 2
Χιραμ τῷ Σαλωμων, ᾠκοδόμησεν αὐτὰς Σαλωμων καὶ κατῴκισεν
ἐκεῖ τοὺς υἱοὺς Ισραηλ. [3]καὶ ἦλθεν Σαλωμων εἰς Αιμαθ Σωβα καὶ 3
κατίσχυσεν αὐτήν. [4]καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν Θεδμορ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ 4
πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς, ἃς ᾠκοδόμησεν ἐν Ημαθ. [5]καὶ ᾠκο- 5
δόμησεν τὴν Βαιθωρων τὴν ἄνω καὶ τὴν Βαιθωρων τὴν κάτω,
πόλεις ὀχυράς, τείχη, πύλαι καὶ μοχλοί, [6]καὶ τὴν Βααλαθ καὶ πά- 6
σας τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς, αἳ ἦσαν τῷ Σαλωμων, καὶ πάσας τὰς
πόλεις τῶν ἁρμάτων καὶ τὰς πόλεις τῶν ἱππέων καὶ ὅσα ἐπεθύ-
μησεν Σαλωμων κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ οἰκοδομῆσαι ἐν Ιερου-
σαλημ καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ καὶ ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. [7]πᾶς ὁ 7
λαὸς ὁ καταλειφθεὶς ἀπὸ τοῦ Χετταίου καὶ τοῦ Αμορραίου καὶ τοῦ
Φερεζαίου καὶ τοῦ Ευαίου καὶ τοῦ Ιεβουσαίου, οἳ οὐκ εἰσιν ἐκ τοῦ
Ισραηλ — [8]ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν αὐτῶν τῶν καταλειφθέντων μετ᾿ 8
αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ, οὓς οὐκ ἐξωλέθρευσαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ —, καὶ
ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σαλωμων εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
[9]καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ισραηλ οὐκ ἔδωκεν Σαλωμων εἰς παῖδας τῇ 9
βασιλείᾳ αὐτοῦ, ὅτι αὐτοὶ ἄνδρες πολεμισταὶ καὶ ἄρχοντες καὶ δυνα-
τοὶ καὶ ἄρχοντες ἁρμάτων καὶ ἱππέων. [10]καὶ οὗτοι ἄρχοντες τῶν 10
προστατῶν βασιλέως Σαλωμων · πεντήκοντα καὶ διακόσιοι ἐργοδιω-
κτοῦντες ἐν τῷ λαῷ.
[11]Καὶ τὴν θυγατέρα Φαραω Σαλωμων ἀνήγαγεν ἐκ πόλεως Δαυιδ 11
εἰς τὸν οἶκον, ὃν ᾠκοδόμησεν αὐτῇ, ὅτι εἶπεν Οὐ κατοικήσει ἡ
γυνή μου ἐν πόλει Δαυιδ τοῦ βασιλέως Ισραηλ, ὅτι ἅγιός ἐστιν
οὗ εἰσῆλθεν ἐκεῖ κιβωτὸς κυρίου.
[12]Τότε ἀνήνεγκεν Σαλωμων ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ θυ- 12
σιαστήριον, ὃ ᾠκοδόμησεν ἀπέναντι τοῦ ναοῦ, [13]καὶ κατὰ τὸν λό- 13
γον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ τοῦ ἀναφέρειν κατὰ τὰς ἐντολὰς Μωυσῆ ἐν
τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν τοῖς μησὶν καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς τρεῖς καιροὺς
τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἀζύμων καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν
ἑβδομάδων καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν σκηνῶν. [14]καὶ ἔστησεν κατὰ τὴν 14
κρίσιν Δαυιδ τὰς διαιρέσεις τῶν ἱερέων κατὰ τὰς λειτουργίας αὐ-

8 1 εαυτου] ε > B || 2 σαλωμων $1^0 \frown 2^0$ A† || 3 αιμαθ] μαι unus cod. cum B cognatus, βαι B† || 4 θεδμορ] θοεδομορ (-δμορ^c) B† | ας > B || 5 βαιθωρων bis] -ρωμ B† || 6 βααλαθ pau.] βαλαα B†, βαλαας A(†) | πασας τας πολ. $1^0 \frown 2^0$ A* | τας πολ. 3°] pr. πασας AV† || 8 αυτους 1°] ς > B | ουκ > B || 9 αυτοι] ιδου B† | δυνατοι] pr. οι B || 10 προστατων] προσταγματων A | βασιλεως B†] pr. του compl., τω -λει A || 11 η B*L*†] > rel. || 12 θυσιαστ.] + κυριου A || 13 και paenult. et ult. > B†

τῶν, καὶ οἱ Λευῖται ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν τοῦ αἰνεῖν καὶ λειτουρ-
γεῖν κατέναντι τῶν ἱερέων κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ,
καὶ οἱ πυλωροὶ κατὰ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν εἰς πύλην καὶ πύλην,
15 ὅτι οὕτως ἐντολαὶ Δαυιδ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ· [15]οὐ παρῆλθον τὰς
ἐντολὰς τοῦ βασιλέως περὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν εἰς πάν-
16 τα λόγον καὶ εἰς τοὺς θησαυρούς. [16]καὶ ἡτοιμάσθη πᾶσα ἡ ἐργα-
σία ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐθεμελιώθη ἕως οὗ ἐτελείωσεν Σαλωμων τὸν
οἶκον κυρίου.
17 [17]Τότε ᾤχετο Σαλωμων εἰς Γασιωνγαβερ καὶ εἰς τὴν Αιλαθ τὴν
18 παραθαλασσίαν ἐν γῇ Ιδουμαίᾳ. [18]καὶ ἀπέστειλεν Χιραμ ἐν χειρὶ
παίδων αὐτοῦ πλοῖα καὶ παῖδας εἰδότας θάλασσαν, καὶ ᾤχοντο μετὰ
τῶν παίδων Σαλωμων εἰς Σωφιρα καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν τετρακόσια
καὶ πεντήκοντα τάλαντα χρυσίου καὶ ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα
Σαλωμων.
9 [1]Καὶ βασίλισσα Σαβα ἤκουσεν τὸ ὄνομα Σαλωμων καὶ ἦλθεν τοῦ
πειράσαι Σαλωμων ἐν αἰνίγμασιν εἰς Ιερουσαλημ ἐν δυνάμει βα-
ρείᾳ σφόδρα καὶ κάμηλοι αἴρουσαι ἀρώματα καὶ χρυσίον εἰς πλῆ-
θος καὶ λίθον τίμιον καὶ ἦλθεν πρὸς Σαλωμων καὶ ἐλάλησεν πρὸς
2 αὐτὸν πάντα, ὅσα ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς. [2]καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῇ Σαλω-
μων πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς, καὶ οὐ παρῆλθεν λόγος ἀπὸ Σαλω-
3 μων, ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ. [3]καὶ εἶδεν βασίλισσα Σαβα τὴν
4 σοφίαν Σαλωμων καὶ τὸν οἶκον, ὃν ᾠκοδόμησεν, [4]καὶ τὰ βρώματα
τῶν τραπεζῶν καὶ καθέδραν παίδων αὐτοῦ καὶ στάσιν λειτουργῶν
αὐτοῦ καὶ ἱματισμὸν αὐτῶν καὶ οἰνοχόους αὐτοῦ καὶ στολισμὸν
αὐτῶν καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα, ἃ ἀνέφερεν ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐξ
5 ἑαυτῆς ἐγένετο. [5]καὶ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα Ἀληθινὸς ὁ λόγος,
ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου περὶ τῶν λόγων σου καὶ περὶ τῆς σοφίας
6 σου, [6]καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λόγοις, ἕως οὗ ἦλθον καὶ εἶδον οἱ
ὀφθαλμοί μου, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἀπηγγέλη μοι ἥμισυ τοῦ πλήθους τῆς
7 σοφίας σου, προσέθηκας ἐπὶ τὴν ἀκοήν, ἣν ἤκουσα· [7]μακάριοι οἱ
ἄνδρες, μακάριοι οἱ παῖδές σου οὗτοι οἱ παρεστηκότες σοι διὰ
8 παντὸς καὶ ἀκούουσιν σοφίαν σου· [8]ἔστω κύριος ὁ θεός σου
ηὐλογημένος, ὃς ἠθέλησέν σοι τοῦ δοῦναί σε ἐπὶ θρόνον αὐτοῦ
εἰς βασιλέα τῷ κυρίῳ θεῷ σου· ἐν τῷ ἀγαπῆσαι κύριον τὸν θεόν
σου τὸν Ισραηλ τοῦ στῆσαι αὐτὸν εἰς αἰῶνα καὶ ἔδωκέν σε ἐπ'
9 αὐτοὺς εἰς βασιλέα τοῦ ποιῆσαι κρίμα καὶ δικαιοσύνην. [9]καὶ ἔδω-

14 επι] κατα A | αινειν .. λειτουργειν] tr. B | εντολη A || **16** ητοιμασεν A† | εθεμελ.] ετελ(ε)ιωθη A || **17** αιλαθ pau.] -λαμ BA | γη] τη A || **18** ωχετο B† | σωφηρα A | ελαβεν B | τετρακοσια] pr. τα B†

9 2 ον] pr. λογος B(†) || **4** αυτων 1°] -του A[r] | οινοχοων B† | ανεφερον A† || **6** προσεθηκας] pr. και A† || **8** θρονου A | κυριω θεω] λαω A | αιωνα] pr. τον A | κριμα] κρισιν A

κεν τῷ βασιλεῖ ἑκατὸν εἴκοσι τάλαντα χρυσίου καὶ ἀρώματα εἰς
πλῆθος πολὺ καὶ λίθον τίμιον· καὶ οὐκ ἦν κατὰ τὰ ἀρώματα ἐκεῖ-
να, ἃ ἔδωκεν βασίλισσα Σαβα τῷ βασιλεῖ Σαλωμων. ([10]καὶ οἱ παῖ- 10
δες Σαλωμων καὶ οἱ παῖδες Χιραμ ἔφερον χρυσίον τῷ Σαλωμων
ἐκ Σουφιρ καὶ ξύλα πεύκινα καὶ λίθον τίμιον· [11]καὶ ἐποίησεν ὁ 11
βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ πεύκινα ἀναβάσεις τῷ οἴκῳ κυρίου καὶ τῷ
οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ κιθάρας καὶ νάβλας τοῖς ᾠδοῖς, καὶ οὐκ
ὤφθησαν τοιαῦτα ἔμπροσθεν ἐν γῇ Ιουδα.) [12]καὶ ὁ βασιλεὺς Σα- 12
λωμων ἔδωκεν τῇ βασιλίσσῃ Σαβα πάντα τὰ θελήματα αὐτῆς, ἃ
ᾔτησεν, ἐκτὸς πάντων, ὧν ἤνεγκεν τῷ βασιλεῖ Σαλωμων· καὶ
ἀπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν αὐτῆς.

[13]Καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσίου τοῦ ἐνεχθέντος τῷ Σαλωμων 13
ἐν ἐνιαυτῷ ἑνὶ ἑξακόσια ἑξήκοντα ἓξ τάλαντα χρυσίου [14]πλὴν τῶν 14
ἀνδρῶν τῶν ὑποτεταγμένων καὶ τῶν ἐμπορευομένων, ὧν ἔφερον,
καὶ πάντων τῶν βασιλέων τῆς Ἀραβίας καὶ σατραπῶν τῆς γῆς,
ἔφερον χρυσίον καὶ ἀργύριον τῷ βασιλεῖ Σαλωμων. [15]καὶ ἐποίησεν 15
ὁ βασιλεὺς Σαλωμων διακοσίους θυρεοὺς χρυσοῦς ἐλατούς, ἑξακό-
σιοι χρυσοῖ καθαροὶ τῷ ἑνὶ θυρεῷ, ἑξακόσιοι χρυσοῖ ἐπῆσαν ἐπὶ
τὸν ἕνα θυρεόν· [16]καὶ τριακοσίας ἀσπίδας ἐλατὰς χρυσᾶς, τριακο- 16
σίων χρυσῶν ἀνεφέρετο ἐπὶ τὴν ἀσπίδα ἑκάστην· καὶ ἔδωκεν
αὐτὰς ὁ βασιλεὺς ἐν οἴκῳ δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου. [17]καὶ ἐποίησεν ὁ 17
βασιλεὺς θρόνον ἐλεφάντινον ὀδόντων μέγαν καὶ κατεχρύσωσεν
αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ· [18]καὶ ἓξ ἀναβαθμοὶ τῷ θρόνῳ ἐνδεδεμένοι 18
χρυσίῳ, καὶ ἀγκῶνες ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς καθέδρας,
καὶ δύο λέοντες ἑστηκότες παρὰ τοὺς ἀγκῶνας, [19]καὶ δώδεκα λέ- 19
οντες ἑστηκότες ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἓξ ἀναβαθμῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν· οὐκ
ἐγενήθη οὕτως ἐν πάσῃ βασιλείᾳ. [20]καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ βασι- 20
λέως Σαλωμων χρυσίου, καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου δρυμοῦ τοῦ
Λιβάνου χρυσίῳ κατειλημμένα, οὐκ ἦν ἀργύριον λογιζόμενον ἐν
ἡμέραις Σαλωμων εἰς οὐθέν· [21]ὅτι ναῦς τῷ βασιλεῖ ἐπορεύετο εἰς 21
Θαρσις μετὰ τῶν παίδων Χιραμ, ἅπαξ διὰ τριῶν ἐτῶν ἤρχετο
πλοῖα ἐκ Θαρσις τῷ βασιλεῖ γέμοντα χρυσίου καὶ ἀργυρίου καὶ
ὀδόντων ἐλεφαντίνων καὶ πιθήκων. [22]καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλωμων 22
ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς καὶ πλούτῳ καὶ σοφίᾳ. [23]καὶ πάντες οἱ 23
βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόσωπον Σαλωμων ἀκοῦσαι τῆς
σοφίας αὐτοῦ, ἧς ἔδωκεν ὁ θεὸς ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ. [24]καὶ αὐτοὶ 24
ἔφερον ἕκαστος τὰ δῶρα αὐτοῦ, σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ
καὶ ἱματισμόν, στακτὴν καὶ ἡδύσματα, ἵππους καὶ ἡμιόνους, τὸ

14 των 3° > A† | ων > B† || 16 τριακοσιων — εκαστην > B | δρυμου] pr. του A || 19 παση] + τη B† || 20 ουκ] pr. και A† || 21 βασιλει 1°] + σαλωμων A | πλοιον et γεμον A || 24 ιππους] pr. και A†

25 κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν. [25]καὶ ἦσαν τῷ Σαλωμων τέσσαρες χιλιάδες
θήλειαι ἵπποι εἰς ἅρματα καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων, καὶ ἔθετο
αὐτοὺς ἐν πόλεσιν τῶν ἁρμάτων καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν Ιερου-
26 σαλημ. [26]καὶ ἦν ἡγούμενος πάντων τῶν βασιλέων ἀπὸ τοῦ ποτα-
27 μοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἕως ὁρίου Αἰγύπτου. [27]καὶ ἔδω-
κεν ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν Ιερουσαλημ ὡς
λίθους καὶ τὰς κέδρους ὡς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆ-
28 θος. [28]καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων ἐξ Αἰγύπτου τῷ Σαλωμων καὶ ἐκ
πάσης τῆς γῆς.
29 [29]Καὶ οἱ κατάλοιποι λόγοι Σαλωμων οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι
ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ τῶν λόγων Ναθαν τοῦ προφήτου καὶ ἐπὶ
τῶν λόγων Αχια τοῦ Σηλωνίτου καὶ ἐν ταῖς ὁράσεσιν Ιωηλ τοῦ
30 ὁρῶντος περὶ Ιεροβοαμ υἱοῦ Ναβατ. [30]καὶ ἐβασίλευσεν Σαλωμων
31 ὁ βασιλεὺς ἐπὶ πάντα Ισραηλ τεσσαράκοντα ἔτη. [31]καὶ ἐκοιμήθη
Σαλωμων, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
καὶ ἐβασίλευσεν Ροβοαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.
10 [1]Καὶ ἦλθεν Ροβοαμ εἰς Συχεμ, ὅτι εἰς Συχεμ ἤρχετο πᾶς Ισραηλ
2 βασιλεῦσαι αὐτόν. [2]καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ιεροβοαμ υἱὸς Ναβατ
— καὶ αὐτὸς ἐν Αἰγύπτῳ, ὡς ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου Σαλωμων
τοῦ βασιλέως, καὶ κατῴκησεν Ιεροβοαμ ἐν Αἰγύπτῳ —, καὶ ἀπέ-
3 στρεψεν Ιεροβοαμ ἐξ Αἰγύπτου. [3]καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐ-
τόν, καὶ ἦλθεν Ιεροβοαμ καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ισραηλ πρὸς Ροβοαμ
4 λέγοντες [4]Ὁ πατήρ σου ἐσκλήρυνεν τὸν ζυγὸν ἡμῶν, καὶ νῦν
ἄφες ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρός σου τῆς σκληρᾶς καὶ ἀπὸ τοῦ
ζυγοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέος, οὗ ἔδωκεν ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομέν
5 σοι. [5]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Πορεύεσθε ἕως τριῶν ἡμερῶν καὶ ἔρχεσθε
6 πρός με· καὶ ἀπῆλθεν ὁ λαός. [6]καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς Ροβοαμ
τοὺς πρεσβυτέρους τοὺς ἑστηκότας ἐναντίον Σαλωμων τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ ἐν τῷ ζῆν αὐτὸν λέγων Πῶς ὑμεῖς βουλεύεσθε τοῦ ἀπο-
7 κριθῆναι τῷ λαῷ τούτῳ λόγον; [7]καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ λέγοντες
Ἐὰν ἐν τῇ σήμερον γένῃ εἰς ἀγαθὸν τῷ λαῷ τούτῳ καὶ εὐδοκή-
σῃς καὶ λαλήσῃς αὐτοῖς λόγους ἀγαθούς, καὶ ἔσονταί σοι παῖδες
8 πάσας τὰς ἡμέρας. [8]καὶ κατέλιπεν τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων,
οἳ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ, καὶ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν παιδα-
ρίων τῶν συνεκτραφέντων μετ᾽ αὐτοῦ τῶν ἑστηκότων ἐναντίον
9 αὐτοῦ. [9]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Τί ὑμεῖς βουλεύεσθε καὶ ἀποκριθήσομαι
λόγον τῷ λαῷ τούτῳ, οἳ ἐλάλησαν πρός με λέγοντες Ἄνες ἀπὸ

24 ενιαυτον ult. > A || 25 τεσσαρες χιλιαδες] τ. μυριαδες AV†, τεσσαρακοντα χιλ. *L*†: cf. Regn. III 10 26 | ιπποι] ιππων A || 26 γης] pr. της A | οριου] -ιων BV† || 28 τω] των B*†

10 3 απεστειλεν et εκαλεσεν B† | ισραηλ] ηλθον B(†) | ροβοαμ] pr. βασιλεα A || 6 βουλευεσθε mu.] ευ > BA: item in 9 || 9 λογον / τω λαω τουτω] tr. A†

τοῦ ζυγοῦ, οὗ ἔδωκεν ὁ πατήρ σου ἐφ' ἡμᾶς; [10]καὶ ἐλάλησαν αὐ- 10
τῷ τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' αὐτοῦ Οὕτως λαλήσεις τῷ λαῷ
τῷ λαλήσαντι πρὸς σὲ λέγων Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνεν τὸν ζυγὸν
ἡμῶν καὶ σὺ ἄφες ἀφ' ἡμῶν, οὕτως ἐρεῖς Ὁ μικρὸς δάκτυλός μου
παχύτερος τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου· [11]καὶ νῦν ὁ πατήρ μου 11
ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ζυγῷ βαρεῖ καὶ ἐγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν ζυγὸν
ὑμῶν, ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγξιν καὶ ἐγὼ παι-
δεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις. [12]καὶ ἦλθεν Ιεροβοαμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς 12
πρὸς Ροβοαμ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὡς ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς λέγων
Ἐπιστρέψατε πρός με τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. [13]καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασι- 13
λεὺς σκληρά, καὶ ἐγκατέλιπεν ὁ βασιλεὺς Ροβοαμ τὴν βουλὴν τῶν
πρεσβυτέρων [14]καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν 14
νεωτέρων λέγων Ὁ πατήρ μου ἐβάρυνεν τὸν ζυγὸν ὑμῶν καὶ ἐγὼ
προσθήσω ἐπ' αὐτόν, ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγξιν
καὶ ἐγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις. [15]καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασι- 15
λεὺς τοῦ λαοῦ, ὅτι ἦν μεταστροφὴ παρὰ τοῦ θεοῦ λέγων Ἀνέστη-
σεν κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ, ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Αχια τοῦ Σηλω-
νίτου περὶ Ιεροβοαμ υἱοῦ Ναβατ [16]καὶ παντὸς Ισραηλ, ὅτι οὐκ ἤκου- 16
σεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν. καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα λέ-
γων Τίς ἡμῖν μερὶς ἐν Δαυιδ καὶ κληρονομία ἐν υἱῷ Ιεσσαι; εἰς
τὰ σκηνώματά σου, Ισραηλ· νῦν βλέπε τὸν οἶκόν σου, Δαυιδ. καὶ
ἐπορεύθη πᾶς Ισραηλ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ· [17]καὶ ἄνδρες 17
Ισραηλ οἱ κατοικοῦντες ἐν πόλεσιν Ιουδα καὶ ἐβασίλευσεν ἐπ' αὐ-
τῶν Ροβοαμ. [18]καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ροβοαμ τὸν Αδωνιραμ 18
τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ Ισραηλ λίθοις
καὶ ἀπέθανεν· καὶ ὁ βασιλεὺς Ροβοαμ ἔσπευσεν τοῦ ἀναβῆναι εἰς
τὸ ἅρμα τοῦ φυγεῖν εἰς Ιερουσαλημ. [19]καὶ ἠθέτησεν Ισραηλ ἐν τῷ 19
οἴκῳ Δαυιδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

[1]Καὶ ἦλθεν Ροβοαμ εἰς Ιερουσαλημ καὶ ἐξεκκλησίασεν τὸν Ιου- 11
δαν καὶ Βενιαμιν, ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδας νεανίσκων ποιούν-
των πόλεμον, καὶ ἐπολέμει πρὸς Ισραηλ τοῦ ἐπιστρέψαι τὴν βασι-
λείαν τῷ Ροβοαμ. [2]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Σαμαιαν ἄνθρω- 2
πον τοῦ θεοῦ λέγων [3]Εἰπὸν πρὸς Ροβοαμ τὸν τοῦ Σαλωμων καὶ 3
πρὸς πάντα Ιουδαν καὶ Βενιαμιν λέγων [4]Τάδε λέγει κύριος Οὐκ 4
ἀναβήσεσθε καὶ οὐ πολεμήσετε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν· ἀπο-

11 υμων] ημ. B: item B*† in 14 | μαστιγξιν B*†] γ > ABc: item in 14, cf. Regn. III 12 11 || 14 και ult. > A || 16 ημιν] ημων B† | εις 1⁰] pr. αποτρεχε A: cf. Regn. III 12 16 || 17 οι] pr. και B | και εβασιλευσεν επ αυτων] εβασιλευσαν εφ εαυτων τον A | ροβοαμ] ιεροβ. B: item B† in 18 (2⁰) || 18 ο βασ. 1⁰] επ αυτους B | αδων(ε)ιραμ] αδωραμ A | αυτον / οι υιοι ισρ.] tr. B†

11 1 τω ροβοαμ B†] εαυτω (uel sim.) rel. || 3 προς 2⁰ > B† | ιουδα A || 4 και ου] ουδε A | αποστρεφετε] -στραφητε A

στρέφετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι παρ᾽ ἐμοῦ ἐγένετο τὸ
ῥῆμα τοῦτο. καὶ ἐπήκουσαν τοῦ λόγου κυρίου καὶ ἀπεστράφησαν
τοῦ μὴ πορευθῆναι ἐπὶ Ιεροβοαμ.
5 [5]Καὶ κατῴκησεν Ροβοαμ εἰς Ιερουσαλημ καὶ ᾠκοδόμησεν πόλεις
6 τειχήρεις ἐν τῇ Ιουδαίᾳ. [6]καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν Βαιθλεεμ καὶ τὴν
7 Αιταμ καὶ τὴν Θεκωε [7]καὶ τὴν Βαιθσουρα καὶ τὴν Σοκχωθ καὶ τὴν
8 9 Οδολλαμ [8]καὶ τὴν Γεθ καὶ τὴν Μαρισαν καὶ τὴν Ζιφ [9]καὶ τὴν
10 Αδωραιμ καὶ τὴν Λαχις καὶ τὴν Αζηκα [10]καὶ τὴν Σαραα καὶ τὴν
Αιαλων καὶ τὴν Χεβρων, ἥ ἐστιν τοῦ Ιουδα καὶ Βενιαμιν, πόλεις
11 τειχήρεις. [11]καὶ ὠχύρωσεν αὐτὰς τείχεσιν καὶ ἔδωκεν ἐν αὐταῖς
12 ἡγουμένους καὶ παραθέσεις βρωμάτων, ἔλαιον καὶ οἶνον, [12]κατὰ
πόλιν καὶ κατὰ πόλιν θυρεοὺς καὶ δόρατα, καὶ κατίσχυσεν αὐτὰς
13 εἰς πλῆθος σφόδρα· καὶ ἦσαν αὐτῷ Ιουδα καὶ Βενιαμιν. — [13]καὶ
οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, οἳ ἦσαν ἐν παντὶ Ισραηλ, συνήχθησαν
14 πρὸς αὐτὸν ἐκ πάντων τῶν ὁρίων· [14]ὅτι ἐγκατέλιπον οἱ Λευῖται
τὰ σκηνώματα τῆς κατασχέσεως αὐτῶν καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς
Ιουδαν εἰς Ιερουσαλημ, ὅτι ἐξέβαλεν αὐτοὺς Ιεροβοαμ καὶ οἱ υἱοὶ
15 αὐτοῦ τοῦ μὴ λειτουργεῖν κυρίῳ [15]καὶ κατέστησεν ἑαυτῷ ἱερεῖς
τῶν ὑψηλῶν καὶ τοῖς εἰδώλοις καὶ τοῖς ματαίοις καὶ τοῖς μόσχοις,
16 ἃ ἐποίησεν Ιεροβοαμ, [16]καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἀπὸ φυλῶν Ισραηλ,
οἳ ἔδωκαν καρδίαν αὐτῶν τοῦ ζητῆσαι κύριον θεὸν Ισραηλ, καὶ
17 ἦλθον εἰς Ιερουσαλημ θῦσαι κυρίῳ θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν [17]καὶ
κατίσχυσαν τὴν βασιλείαν Ιουδα καὶ κατίσχυσαν Ροβοαμ τὸν τοῦ
Σαλωμων εἰς ἔτη τρία, ὅτι ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς Δαυιδ καὶ Σα-
λωμων ἔτη τρία.
18 [18]Καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Ροβοαμ γυναῖκα τὴν Μολλαθ θυγατέρα Ιερι-
19 μουθ υἱοῦ Δαυιδ, Αβαιαν θυγατέρα Ελιαβ τοῦ Ιεσσαι, [19]καὶ ἔτεκεν
20 αὐτῷ υἱοὺς τὸν Ιαους καὶ τὸν Σαμαριαν καὶ τὸν Ροολλαμ. [20]καὶ
μετὰ ταῦτα ἔλαβεν ἑαυτῷ τὴν Μααχα θυγατέρα Αβεσσαλωμ, καὶ
ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Αβια καὶ τὸν Ιεθθι καὶ τὸν Ζιζα καὶ τὸν Εμμωθ.
21 [21]καὶ ἠγάπησεν Ροβοαμ τὴν Μααχαν θυγατέρα Αβεσσαλωμ ὑπὲρ

4 επηκουσαν] υπ. A || **5** εις BV†] επι A†, εν rel. || **6** βαιθλεεμ] σ pro λ B*A | την 2^0 3^0 et (7) 1^0 > B† uel B | αιταμ compl.] -τανι A, -ταν B^c†, απαν B*† || **7** οδολαμ B || **8** ζ(ε)ιφ] ζειβ B || **9** αδωραιμ] μ > B† | την 2^0 mu.] > BA || **10** αιαλων] αλδων B† || **11** τειχεσιν] -χηρεις B: ex 10 | εν > A || **12** και κατα πολιν B†] > rel. || **13** ιερεις ... λευ(ε)ιται] tr. B || **14** ιουδα B: ego formam non flexam eis tantum locis recepi, quibus et B et A eam praebent | εξεβαλλεν B*† | του > B | κυριω] pr. τω A† || **15** εαυτω] ε > B || **16** κυριον] pr. τον A | θεω] pr. τω A || **17** κατισχυσαν 2^0 Ra.] -σεν mss. | τον του B†] υιος *L*†, ο του rel. | εν > A || **18** μολλαθ B†] μολαθ A, μοολαθ compl. | ιεριμουθ] ερμουθ A | αβαιαν B^c†] βαιαν B*†, και αβιαιαλ A | ελιαβ] -αν B† || **19** ετεκον A | ιαους Ra.] ιαουθ B†, ιεους rel., sed AV† om. τον ιαους | ροολλαμ B†] ζαλαμ A, ζααμ compl. || **20** εμμωθ B†] σαλημωθ A || **21** μααχαν B†] ν > rel.

πάσας τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τὰς παλλακὰς αὐτοῦ, ὅτι γυναῖκας
δέκα ὀκτὼ εἶχεν καὶ παλλακὰς τριάκοντα· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς
εἴκοσι ὀκτὼ καὶ θυγατέρας ἑξήκοντα. [22]καὶ κατέστησεν εἰς ἄρχοντα 22
Ροβοαμ τὸν Αβια τὸν τῆς Μααχα εἰς ἡγούμενον ἐν τοῖς ἀδελφοῖς
αὐτοῦ, ὅτι βασιλεῦσαι διενοεῖτο αὐτόν· [23]καὶ ηὐξήθη παρὰ πάντας 23
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐν πᾶσιν τοῖς ὁρίοις Ιουδα καὶ Βενιαμιν καὶ ἐν
ταῖς πόλεσιν ταῖς ὀχυραῖς καὶ ἔδωκεν αὐταῖς τροφὰς πλῆθος πολὺ
καὶ ᾐτήσατο πλῆθος γυναικῶν.

[1]Καὶ ἐγένετο ὡς ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία Ροβοαμ καὶ ὡς κατεκρα- 12
τήθη, ἐγκατέλιπεν τὰς ἐντολὰς κυρίου καὶ πᾶς Ισραηλ μετ᾽ αὐτοῦ.
[2]καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ροβοαμ ἀνέβη Σου- 2
σακιμ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ Ιερουσαλημ, ὅτι ἥμαρτον ἐναντίον
κυρίου, [3]ἐν χιλίοις καὶ διακοσίοις ἅρμασιν καὶ ἑξήκοντα χιλιάσιν 3
ἵππων, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τοῦ πλήθους τοῦ ἐλθόντος μετ᾽ αὐτοῦ
ἐξ Αἰγύπτου, Λίβυες, Τρωγλοδύται καὶ Αἰθίοπες. [4]καὶ κατεκράτησαν 4
τῶν πόλεων τῶν ὀχυρῶν, αἳ ἦσαν ἐν Ιουδα, καὶ ἦλθεν εἰς Ιερου-
σαλημ. [5]καὶ Σαμαιας ὁ προφήτης ἦλθεν πρὸς Ροβοαμ καὶ πρὸς 5
τοὺς ἄρχοντας Ιουδα τοὺς συναχθέντας εἰς Ιερουσαλημ ἀπὸ προσ-
ώπου Σουσακιμ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Οὕτως εἶπεν κύριος Ὑμεῖς ἐγ-
κατελίπετέ με, κἀγὼ ἐγκαταλείψω ὑμᾶς ἐν χειρὶ Σουσακιμ. [6]καὶ 6
ᾐσχύνθησαν οἱ ἄρχοντες Ισραηλ καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπαν Δίκαιος
ὁ κύριος. [7]καὶ ἐν τῷ ἰδεῖν κύριον ὅτι ἐνετράπησαν, καὶ ἐγένετο 7
λόγος κυρίου πρὸς Σαμαιαν λέγων Ἐνετράπησαν, οὐ καταφθερῶ
αὐτούς· καὶ δώσω αὐτοὺς ὡς μικρὸν εἰς σωτηρίαν, καὶ οὐ μὴ
στάξῃ ὁ θυμός μου ἐν Ιερουσαλημ, [8]ὅτι ἔσονται εἰς παῖδας καὶ 8
γνώσονται τὴν δουλείαν μου καὶ τὴν δουλείαν τῆς βασιλείας τῆς
γῆς. [9]καὶ ἀνέβη Σουσακιμ βασιλεὺς Αἰγύπτου καὶ ἔλαβεν τοὺς θη- 9
σαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ
τοῦ βασιλέως, τὰ πάντα ἔλαβεν· καὶ ἔλαβεν τοὺς θυρεοὺς τοὺς
χρυσοῦς, οὓς ἐποίησεν Σαλωμων, [10]καὶ ἐποίησεν Ροβοαμ θυρεοὺς 10
χαλκοῦς ἀντ᾽ αὐτῶν. καὶ κατέστησεν ἐπ᾽ αὐτὸν Σουσακιμ ἄρχοντας
παρατρεχόντων τοὺς φυλάσσοντας τὸν πυλῶνα τοῦ βασιλέως·
[11]καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσελθεῖν τὸν βασιλέα εἰς οἶκον κυρίου, εἰσ- 11
επορεύοντο οἱ φυλάσσοντες καὶ οἱ παρατρέχοντες καὶ οἱ ἐπιστρέ-
φοντες εἰς ἀπάντησιν τῶν παρατρεχόντων. [12]καὶ ἐν τῷ ἐντραπῆναι 12
αὐτὸν ἀπεστράφη ἀπ᾽ αὐτοῦ ὀργὴ κυρίου καὶ οὐκ εἰς καταφθορὰν
εἰς τέλος· καὶ γὰρ ἐν Ιουδα ἦσαν λόγοι ἀγαθοί.

21 τριακοντα B et Ioseph. Antiq. VIII 250 Niese] εξηκ. Apl. || 22 ροβ. τον > B†

12 2 ιερουσ.] ισραηλ A† || 3 τρωγοδυται B† || 4 ηλθον A || 5 σαμαιας] μμ pro μ B†: item in 7. 15 || 6 ισραηλ] ιουδα A || 7 εν ult. B†] επι rel. || 12 οργη] pr. η A† | ιουδα] pr. τω A | fin.] + και αρεστοι εν πασιν A†

13 [13]Καὶ κατίσχυσεν Ροβοαμ ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἐβασίλευσεν· καὶ
τεσσαράκοντα καὶ ἑνὸς ἐτῶν Ροβοαμ ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν καὶ
ἑπτακαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ ἐν τῇ πόλει, ᾗ ἐξελέ-
ξατο κύριος ἐπονομάσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκ πασῶν φυλῶν
υἱῶν Ισραηλ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νοομμα ἡ Αμμανῖτις.
14 [14]καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρόν, ὅτι οὐ κατεύθυνεν τὴν καρδίαν αὐτοῦ
15 ἐκζητῆσαι τὸν κύριον. [15]καὶ λόγοι Ροβοαμ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχα-
τοι οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐν τοῖς λόγοις Σαμαια τοῦ προφήτου
καὶ Αδδω τοῦ ὁρῶντος καὶ πράξεις αὐτοῦ; καὶ ἐπολέμει Ροβοαμ
16 τὸν Ιεροβοαμ πάσας τὰς ἡμέρας. [16]καὶ ἀπέθανεν Ροβοαμ καὶ ἐτάφη
μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυιδ, καὶ ἐβασίλευ-
σεν Αβια υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.
13 [1]Ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ιεροβοαμ ἐβασίλευσεν
2 Αβια ἐπὶ Ιουδαν· [2]ἔτη τρία ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα
τῇ μητρὶ αὐτοῦ Μααχα θυγάτηρ Ουριηλ ἀπὸ Γαβαων. καὶ πόλεμος
3 ἦν ἀνὰ μέσον Αβια καὶ ἀνὰ μέσον Ιεροβοαμ. [3]καὶ παρετάξατο
Αβια τὸν πόλεμον ἐν δυνάμει πολεμισταῖς δυνάμεως τετρακοσίαις
χιλιάσιν ἀνδρῶν δυνατῶν, καὶ Ιεροβοαμ παρετάξατο πρὸς αὐτὸν
πόλεμον ἐν ὀκτακοσίαις χιλιάσιν, δυνατοὶ πολεμισταὶ δυνάμεως.
4 [4]καὶ ἀνέστη Αβια ἀπὸ τοῦ ὄρους Σομορων, ὅ ἐστιν ἐν τῷ ὄρει
5 Εφραιμ, καὶ εἶπεν Ἀκούσατε, Ιεροβοαμ καὶ πᾶς Ισραηλ. [5]οὐχ ὑμῖν
γνῶναι ὅτι κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ ἔδωκεν βασιλείαν ἐπὶ τὸν Ισραηλ
6 εἰς τὸν αἰῶνα τῷ Δαυιδ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ διαθήκην ἁλός; [6]καὶ
ἀνέστη Ιεροβοαμ ὁ τοῦ Ναβατ ὁ παῖς Σαλωμων τοῦ Δαυιδ καὶ
7 ἀπέστη ἀπὸ τοῦ κυρίου αὐτοῦ. [7]καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἄν-
δρες λοιμοὶ υἱοὶ παράνομοι, καὶ ἀντέστη πρὸς Ροβοαμ τὸν τοῦ
Σαλωμων, καὶ Ροβοαμ ἦν νεώτερος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ καὶ οὐκ
8 ἀντέστη κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. [8]καὶ νῦν λέγετε ὑμεῖς ἀντιστῆναι
κατὰ πρόσωπον βασιλείας κυρίου διὰ χειρὸς υἱῶν Δαυιδ· καὶ
ὑμεῖς πλῆθος πολύ, καὶ μεθ᾽ ὑμῶν μόσχοι χρυσοῖ, οὓς ἐποίησεν
9 ὑμῖν Ιεροβοαμ εἰς θεούς. [9]ἢ οὐκ ἐξεβάλετε τοὺς ἱερεῖς κυρίου τοὺς
υἱοὺς Ααρων καὶ τοὺς Λευίτας καὶ ἐποιήσατε ἑαυτοῖς ἱερεῖς ἐκ
τοῦ λαοῦ τῆς γῆς; πᾶς ὁ προσπορευόμενος πληρῶσαι τὰς χεῖρας
ἐν μόσχῳ ἐκ βοῶν καὶ κριοῖς ἑπτὰ καὶ ἐγίνετο εἰς ἱερέα τῷ μὴ
10 ὄντι θεῷ. [10]καὶ ἡμεῖς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν οὐκ ἐγκατελίπομεν,

13 υιων > A || **14** τον > A || **15** αδω B†: item B in **13** 22 Esdr. II **5** 1 **6** 14, sed in Zach. **1** 1.7 etiam B αδδω; cf. etiam Esdr. I **6** 1 | πραξεις] pr. αι A | τον] προς A || **16** και εταφη 2⁰ > A

13 1 ιουδαν] ισραηλ B† || 2 ετη τρια B†] tr. A; εξ ετη compl.: cf. Regn. III **15** 2 || 3 τον πολ. > B | δυνατοι πολεμισται B†] -των -στων A || 5 εδωκεν] δεδ. A†: cf. **17** 19 I **28** 5 | βασιλειαν *L*†] -λεα rel. | διαθηκη B || 6 του 2⁰] τω A† | απεστη] ανεστη B || 7 αντεστη 1⁰] ανεστη B | τον του B†] υιον rel. || 9 πας] πασης B | εν μοσχω *L*†] εκ μοσχων B†, εξ μοσχοις A pl.

καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ λειτουργοῦσιν τῷ κυρίῳ οἱ υἱοὶ Ααρων καὶ οἱ
Λευῖται ἐν ταῖς ἐφημερίαις αὐτῶν· [11]θυμιῶσιν τῷ κυρίῳ ὁλοκαυ- 11
τώματα πρωὶ καὶ δείλης καὶ θυμίαμα συνθέσεως, καὶ προθέσεις
ἄρτων ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς καθαρᾶς, καὶ ἡ λυχνία ἡ χρυσῆ καὶ
οἱ λυχνοὶ τῆς καύσεως ἀνάψαι δείλης, ὅτι φυλάσσομεν ἡμεῖς τὰς
φυλακὰς κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ὑμεῖς ἐγκατ-
ελίπετε αὐτόν. [12]καὶ ἰδοὺ μεθ' ἡμῶν ἐν ἀρχῇ κύριος καὶ οἱ ἱερεῖς 12
αὐτοῦ καὶ αἱ σάλπιγγες τῆς σημασίας τοῦ σημαίνειν ἐφ' ὑμᾶς. οἱ
υἱοὶ τοῦ Ισραηλ, πολεμήσετε πρὸς κύριον θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν,
ὅτι οὐκ εὐοδωθήσεται ὑμῖν. — [13]καὶ Ιεροβοαμ ἀπέστρεψεν τὸ ἔνε- 13
δρον ἐλθεῖν αὐτῶν ἐκ τῶν ὄπισθεν· καὶ ἐγένετο ἔμπροσθεν Ιουδα,
καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκ τῶν ὄπισθεν. [14]καὶ ἀπέστρεψεν Ιουδας, καὶ ἰδοὺ 14
αὐτοῖς ὁ πόλεμος ἐκ τῶν ἔμπροσθεν καὶ ἐκ τῶν ὄπισθεν, καὶ ἐβό-
ησαν πρὸς κύριον, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν. [15]καὶ 15
ἐβόησαν ἄνδρες Ιουδα, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ βοᾶν ἄνδρας Ιουδα καὶ
κύριος ἐπάταξεν τὸν Ιεροβοαμ καὶ τὸν Ισραηλ ἐναντίον Αβια καὶ
Ιουδα. [16]καὶ ἔφυγον οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἀπὸ προσώπου Ιουδα, καὶ παρ- 16
έδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν. [17]καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐ- 17
τοῖς Αβια καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔπεσον τραυμα-
τίαι ἀπὸ Ισραηλ πεντακόσιαι χιλιάδες ἄνδρες δυνατοί. [18]καὶ ἐτα- 18
πεινώθησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ κατίσχυσαν οἱ
υἱοὶ Ιουδα, ὅτι ἤλπισαν ἐπὶ κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν. [19]καὶ 19
κατεδίωξεν Αβια ὀπίσω Ιεροβοαμ καὶ προκατελάβετο παρ' αὐτοῦ
πόλεις, τὴν Βαιθηλ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ τὴν Ισανα καὶ τὰς
κώμας αὐτῆς καὶ τὴν Εφρων καὶ τὰς κώμας αὐτῆς. [20]καὶ οὐκ ἔσχεν 20
ἰσχὺν Ιεροβοαμ ἔτι πάσας τὰς ἡμέρας Αβια, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν
κύριος, καὶ ἐτελεύτησεν.

[21]Καὶ κατίσχυσεν Αβια καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ γυναῖκας δέκα τέσσαρας 21
καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς εἴκοσι δύο καὶ θυγατέρας δέκα ἕξ. [22]καὶ οἱ 22
λοιποὶ λόγοι Αβια καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ γεγραμ-
μένοι ἐπὶ βιβλίῳ τοῦ προφήτου Αδδω. [23]καὶ ἀπέθανεν Αβια μετὰ 23
τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυιδ, καὶ ἐβασί-
λευσεν Ασα υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Ἐν ταῖς ἡμέραις Ασα ἡσύχασεν ἡ γῆ Ιουδα ἔτη δέκα. [1]καὶ ἐποίη- 14
σεν τὸ καλὸν καὶ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου θεοῦ αὐτοῦ. [2]καὶ ἀπέ- 2
στησεν τὰ θυσιαστήρια τῶν ἀλλοτρίων καὶ τὰ ὑψηλὰ καὶ συνέτρι-

10 οι 2^{0} > A | εν] pr. και A || **11** ολοκαυτωμα B | προθεσις A || **12** αι > A† | υμας] ημ. B | οι υιοι $B^{(+)}$] pr. και A | ευοδωθησεται] θη > B† || **13** αυτων] ν > A || **14** αυτοις / ο πολ.] tr. A | εκ των $1^{0} \frown 2^{0}$ A† || **16** τας > A || **19** ισανα Ra. (cf. ισαναν Ioseph. Antiq. VIII 284 Niese)] ιεσ(σ)ηνα *L*, κανα B†, ανα A | κωμας ult.] θυγατερας A || **20** ετι] επι A || **22** αδδω: cf. 12 15
14 1 θεου] pr. του A

3 ψεν τὰς στήλας καὶ ἐξέκοψεν τὰ ἄλση [3]καὶ εἶπεν τῷ Ιουδα ἐκζη-
τῆσαι τὸν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν καὶ ποιῆσαι τὸν νό-
4 μον καὶ τὰς ἐντολάς. [4]καὶ ἀπέστησεν ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων
5 Ιουδα τὰ θυσιαστήρια καὶ τὰ εἴδωλα. καὶ εἰρήνευσεν· [5]πόλεις τει-
χήρεις ἐν γῇ Ιουδα, ὅτι εἰρήνευσεν ἡ γῆ· καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ πόλε-
6 μος ἐν τοῖς ἔτεσιν τούτοις, ὅτι κατέπαυσεν αὐτῷ κύριος. [6]καὶ εἶ-
πεν τῷ Ιουδα Οἰκοδομήσωμεν τὰς πόλεις ταύτας καὶ ποιήσωμεν
τείχη καὶ πύργους καὶ πύλας καὶ μοχλοὺς ἐν ᾧ τῆς γῆς κυριεύ-
σομεν, ὅτι καθὼς ἐξεζητήσαμεν κύριον θεὸν ἡμῶν, ἐξεζήτησεν
7 ἡμᾶς καὶ κατέπαυσεν ἡμᾶς κυκλόθεν καὶ εὐόδωσεν ἡμῖν. [7]καὶ ἐγέ-
νετο τῷ Ασα δύναμις ὁπλοφόρων αἰρόντων θυρεοὺς καὶ δόρατα
ἐν γῇ Ιουδα τριακόσιαι χιλιάδες καὶ ἐν γῇ Βενιαμιν πελτασταὶ καὶ
τοξόται διακόσιαι καὶ πεντήκοντα χιλιάδες, πάντες οὗτοι πολεμι-
σταὶ δυνάμεως.
8 [8]Καὶ ἐξῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς Ζαρε ὁ Αἰθίοψ ἐν δυνάμει, ἐν χιλίαις
9 χιλιάσιν καὶ ἅρμασιν τριακοσίοις, καὶ ἦλθεν ἕως Μαρισα. [9]καὶ ἐξ-
ῆλθεν Ασα εἰς συνάντησιν αὐτῷ καὶ παρετάξατο πόλεμον ἐν τῇ
10 φάραγγι κατὰ βορρᾶν Μαρισης. [10]καὶ ἐβόησεν Ασα πρὸς κύριον
θεὸν αὐτοῦ καὶ εἶπεν Κύριε, οὐκ ἀδυνατεῖ παρὰ σοὶ σῴζειν ἐν
πολλοῖς καὶ ἐν ὀλίγοις· κατίσχυσον ἡμᾶς, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι
ἐπὶ σοὶ πεποίθαμεν καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἤλθαμεν ἐπὶ τὸ πλῆ-
θος τὸ πολὺ τοῦτο· κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, μὴ κατισχυσάτω πρὸς
11 σὲ ἄνθρωπος. [11]καὶ ἐπάταξεν κύριος τοὺς Αἰθίοπας ἐναντίον Ιουδα,
12 καὶ ἔφυγον οἱ Αἰθίοπες· [12]καὶ κατεδίωξεν Ασα καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ
ἕως Γεδωρ, καὶ ἔπεσον Αἰθίοπες ὥστε μὴ εἶναι ἐν αὐτοῖς περι-
ποίησιν, ὅτι συνετρίβησαν ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐναντίον τῆς δυνά-
13 μεως αὐτοῦ· καὶ ἐσκύλευσαν σκῦλα πολλά. [13]καὶ ἐξέκοψαν τὰς
κώμας αὐτῶν κύκλῳ Γεδωρ, ὅτι ἐγενήθη ἔκστασις κυρίου ἐπ' αὐ-
τούς, καὶ ἐσκύλευσαν πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν, ὅτι πολλὰ σκῦλα
14 ἐγενήθη αὐτοῖς· [14]καί γε σκηνὰς κτήσεων, τοὺς Αμαζονεῖς, ἐξέ-
κοψαν καὶ ἔλαβον πρόβατα πολλὰ καὶ καμήλους καὶ ἐπέστρεψαν
εἰς Ιερουσαλημ.
15 [1]Καὶ Αζαριας υἱὸς Ωδηδ, ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, [2]καὶ
ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν Ασα καὶ παντὶ Ιουδα καὶ Βενιαμιν καὶ εἶπεν
Ἀκούσατέ μου, Ασα καὶ πᾶς Ιουδα καὶ Βενιαμιν· κύριος μεθ' ὑμῶν
ἐν τῷ εἶναι ὑμᾶς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐὰν ἐκζητήσητε αὐτόν, εὑρεθή-

3 τον κυριον] tr. A || 6 εν ω] ενωπιον B† | κυριευομεν A | εξεζητησαμεν] εξ > B || 7 και ult. > A || 8 ο > A | χιλιαις > B† | μαρισα mu.] -σηλ B†, μαρησα A: cf. 9 || 9 μαρ(ε)ισης B†] -ρησα A || 11 οι > B† || 12 εναντιον B†] ενωπιον rel. || 13 αυτων ult.] -του B

15 1 ωδηδ] αδαδ A: cf. 8 || 2 ασα και 1⁰] αυτων εν B† | ακουσατε — βενιαμιν 2⁰ > B† | υμας 1⁰] ημ. B†

σεται ὑμῖν, καὶ ἐὰν ἐγκαταλίπητε αὐτόν, ἐγκαταλείψει ὑμᾶς. [3]καὶ 3
ἡμέραι πολλαὶ τῷ Ισραηλ ἐν οὐ θεῷ ἀληθινῷ καὶ οὐχ ἱερέως ὑπο-
δεικνύοντος καὶ ἐν οὐ νόμῳ· [4]καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον θεὸν 4
Ισραηλ, καὶ εὑρεθήσεται αὐτοῖς. [5]καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ οὐκ ἔστιν 5
εἰρήνη τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ, ὅτι ἔκστασις κυ-
ρίου ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὰς χώρας. [6]καὶ πολεμήσει 6
ἔθνος πρὸς ἔθνος καὶ πόλις πρὸς πόλιν, ὅτι ὁ θεὸς ἐξέστησεν
αὐτοὺς ἐν πάσῃ θλίψει. [7]καὶ ὑμεῖς ἰσχύσατε, καὶ μὴ ἐκλυέσθωσαν 7
αἱ χεῖρες ὑμῶν, ὅτι ἔστιν μισθὸς τῇ ἐργασίᾳ ὑμῶν. — [8]καὶ ἐν τῷ 8
ἀκοῦσαι τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν προφητείαν Αδαδ τοῦ προ-
φήτου καὶ κατίσχυσεν καὶ ἐξέβαλεν τὰ βδελύγματα ἀπὸ πάσης τῆς
γῆς Ιουδα καὶ Βενιαμιν καὶ ἀπὸ τῶν πόλεων, ὧν κατέσχεν ἐν ὄρει
Εφραιμ, καὶ ἐνεκαίνισεν τὸ θυσιαστήριον κυρίου, ὃ ἦν ἔμπροσθεν
τοῦ ναοῦ κυρίου. [9]καὶ ἐξεκκλησίασεν τὸν Ιουδαν καὶ Βενιαμιν καὶ 9
τοὺς προσηλύτους τοὺς παροικοῦντας μετ' αὐτοῦ ἀπὸ Εφραιμ καὶ
ἀπὸ Μανασση καὶ ἀπὸ Συμεων, ὅτι προσετέθησαν πρὸς αὐτὸν
πολλοὶ τοῦ Ισραηλ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς ὅτι κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ
μετ' αὐτοῦ. [10]καὶ συνήχθησαν εἰς Ιερουσαλημ ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ 10
ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ασα. [11]καὶ ἔθυσεν τῷ κυ- 11
ρίῳ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῶν σκύλων, ὧν ἤνεγκαν, μόσχους
ἑπτακοσίους καὶ πρόβατα ἑπτακισχίλια. [12]καὶ διῆλθεν ἐν διαθήκῃ 12
ζητῆσαι κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ
ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς· [13]καὶ πᾶς, ὃς ἐὰν μὴ ἐκζητήσῃ κύριον θεὸν 13
Ισραηλ, ἀποθανεῖται ἀπὸ νεωτέρου ἕως πρεσβυτέρου, ἀπὸ ἀνδρὸς
ἕως γυναικός. [14]καὶ ὤμοσαν ἐν τῷ κυρίῳ ἐν φωνῇ μεγάλῃ καὶ ἐν 14
σάλπιγξιν καὶ ἐν κερατίναις. [15]καὶ ηὐφράνθησαν πᾶς Ιουδα περὶ 15
τοῦ ὅρκου, ὅτι ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὤμοσαν καὶ ἐν πάσῃ θελήσει
ἐζήτησαν αὐτόν, καὶ εὑρέθη αὐτοῖς καὶ κατέπαυσεν αὐτοῖς κύριος
κυκλόθεν. — [16]καὶ τὴν Μααχα τὴν μητέρα αὐτοῦ μετέστησεν τοῦ 16
μὴ εἶναι τῇ Ἀστάρτῃ λειτουργοῦσαν καὶ κατέκοψεν τὸ εἴδωλον
καὶ κατέκαυσεν ἐν χειμάρρῳ Κεδρων. [17]πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἀπ- 17
έστησαν, ἔτι ὑπῆρχεν ἐν τῷ Ισραηλ· ἀλλ' ἡ καρδία Ασα ἐγένετο
πλήρης πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ. [18]καὶ εἰσήνεγκεν τὰ ἅγια Δαυιδ 18
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τὰ ἅγια οἴκου κυρίου τοῦ θεοῦ, ἀργύριον
καὶ χρυσίον καὶ σκεύη.

2 εγκαταλιπητε] εγ > B† || 3 και ουχ ιερ. υποδεικν. > B† || 4 επιστρεψει pau.] + αυτους BA || 5 τω εκπορ. και τω εισπορ.] tr. B, nihil nisi τω εισπορ. A† | τας > B || 8 αδαδ B†] ωδηδ *L*†: cf. 1; αδδω compl.: ex 12 15 13 22; αζαριου A: cf. 1 | ανεκαινισεν B† || 11 εθυσεν] -σαν A†, -σιασαν *L*p† | απο των σκυλων > B† | ηνεγκεν B† | επτακοσιους] επτα κριους A† | επτακισχιλια] επτα χιλιαδας A || 13 απο ult.] pr. και A || 14 ωμοσεν A† | τω > B† | και εν κερατ. > B† || 15 ψυχης] + αυτων A || 16 μη > A† || 17 απεστησαν] εξηραν A | ισραηλ] pr. ιουδα και A

19 [19]Καὶ πόλεμος οὐκ ἦν μετ' αὐτοῦ ἕως τοῦ πέμπτου καὶ τριακο-
16 στοῦ ἔτους τῆς βασιλείας Ασα. [1]καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ
ἔτει τῆς βασιλείας Ασα ἀνέβη Βαασα βασιλεὺς Ισραηλ ἐπὶ Ιουδαν
καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν Ραμα τοῦ μὴ δοῦναι ἔξοδον καὶ εἴσοδον τῷ
2 Ασα βασιλεῖ Ιουδα. [2]καὶ ἔλαβεν Ασα χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐκ θη-
σαυρῶν οἴκου κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέστειλεν πρὸς
τὸν υἱὸν τοῦ Αδερ βασιλέως Συρίας τὸν κατοικοῦντα ἐν Δαμασκῷ
3 λέγων [3]Διάθου διαθήκην ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον
τοῦ πατρός μου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πατρός σου· ἰδοὺ ἀπέσταλκά
σοι χρυσίον καὶ ἀργύριον, δεῦρο καὶ διασκέδασον ἀπ' ἐμοῦ τὸν
4 Βαασα βασιλέα Ισραηλ καὶ ἀπελθέτω ἀπ' ἐμοῦ. [4]καὶ ἤκουσεν υἱὸς
Αδερ τοῦ βασιλέως Ασα καὶ ἀπέστειλεν τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνά-
μεως αὐτοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις Ισραηλ καὶ ἐπάταξεν τὴν Ιων καὶ τὴν
5 Δαν καὶ τὴν Αβελμαιν καὶ πάσας τὰς περιχώρους Νεφθαλι. [5]καὶ
ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι Βαασα ἀπέλιπεν τοῦ μηκέτι οἰκοδομεῖν τὴν
6 Ραμα καὶ κατέπαυσεν τὸ ἔργον αὐτοῦ. [6]καὶ Ασα ὁ βασιλεὺς ἔλαβεν
πάντα τὸν Ιουδαν καὶ ἔλαβεν τοὺς λίθους τῆς Ραμα καὶ τὰ ξύλα
αὐτῆς, ἃ ᾠκοδόμησεν Βαασα, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς τὴν Γαβαε
7 καὶ τὴν Μασφα. — [7]καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦλθεν Ανανι ὁ προ-
φήτης πρὸς Ασα βασιλέα Ιουδα καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐν τῷ πεποιθέναι
σε ἐπὶ βασιλέα Συρίας καὶ μὴ πεποιθέναι σε ἐπὶ κύριον θεόν σου,
8 διὰ τοῦτο ἐσώθη δύναμις Συρίας ἀπὸ τῆς χειρός σου. [8]οὐχ οἱ
Αἰθίοπες καὶ Λίβυες ἦσαν εἰς δύναμιν πολλὴν εἰς θάρσος, εἰς ἱπ-
πεῖς εἰς πλῆθος σφόδρα; καὶ ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ κύριον παρ-
9 έδωκεν εἰς τὰς χεῖράς σου. [9]ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπιβλέπουσιν
ἐν πάσῃ τῇ γῇ κατισχῦσαι ἐν πάσῃ καρδίᾳ πλήρει πρὸς αὐτόν.
10 ἠγνόηκας ἐπὶ τούτῳ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μετὰ σοῦ πόλεμος. [10]καὶ
ἐθυμώθη Ασα τῷ προφήτῃ καὶ παρέθετο αὐτὸν εἰς φυλακήν, ὅτι
ὠργίσθη ἐπὶ τούτῳ· καὶ ἐλυμήνατο Ασα ἐν τῷ λαῷ ἐν τῷ και-
ρῷ ἐκείνῳ.
11 [11]Καὶ ἰδοὺ οἱ λόγοι Ασα οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι γεγραμμένοι
12 ἐν βιβλίῳ βασιλέων Ιουδα καὶ Ισραηλ. [12]καὶ ἐμαλακίσθη Ασα ἐν
τῷ ἐνάτῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ τοὺς πόδας,
ἕως σφόδρα ἐμαλακίσθη· καὶ ἐν τῇ μαλακίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἐζήτησεν
13 κύριον, ἀλλὰ τοὺς ἰατρούς. [13]καὶ ἐκοιμήθη Ασα μετὰ τῶν πατέρων

16 3 σου 1⁰] pr. ανα μεσον *AL*† || 4 απεστειλεν] + προς B† | ιων Ra.] ιω B†, αιων A | δαν] δανω B† | αβελμαιν] ι > B || 6 ελαβεν 1⁰ B*L*†] ηγαγεν rel. | ιουδα B: cf. 11 14 || 7 αναμει B†, sed in 19 2 20 34 etiam B ανανει | ασα / βασ. ιουδα] tr. A | πεποιθεναι σε 2⁰] σε > A†: item in 8 | δυναμις] pr. η A || 9 προς αυτον] pr. επι του B†: ex επι τουτω seq. anticipatum | ηγνοηκας] pr. και νυν A | εστιν B || 10 οτι ωργ. > B*† || 12 εζητησεν] pr. εξ A

αὐτοῦ καὶ ἐτελεύτησεν ἐν τῷ ἐνάτῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασι-
λείας αὐτοῦ, [14]καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ μνήματι, ᾧ ὤρυξεν ἑαυτῷ 14
ἐν πόλει Δαυιδ, καὶ ἐκοίμισαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ ἔπλησαν
ἀρωμάτων καὶ γένη μύρων μυρεψῶν καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ἐκφορὰν
μεγάλην ἕως σφόδρα.
[1]Καὶ ἐβασίλευσεν Ιωσαφατ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ, καὶ κατίσχυ- 17
σεν Ιωσαφατ ἐπὶ τὸν Ισραηλ. [2]καὶ ἔδωκεν δύναμιν ἐν πάσαις ταῖς 2
πόλεσιν Ιουδα ταῖς ὀχυραῖς καὶ κατέστησεν ἡγουμένους ἐν πάσαις
ταῖς πόλεσιν Ιουδα καὶ ἐν πόλεσιν Εφραιμ, ἃς προκατελάβετο Ασα
ὁ πατὴρ αὐτοῦ. [3]καὶ ἐγένετο κύριος μετὰ Ιωσαφατ, ὅτι ἐπορεύθη 3
ἐν ὁδοῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ταῖς πρώταις καὶ οὐκ ἐξεζήτησεν τὰ
εἴδωλα, [4]ἀλλὰ κύριον τὸν θεὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐξεζήτησεν καὶ 4
ἐν ταῖς ἐντολαῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπορεύθη, καὶ οὐχ ὡς τοῦ
Ισραηλ τὰ ἔργα. [5]καὶ κατηύθυνεν κύριος τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ 5
αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν πᾶς Ιουδα δῶρα τῷ Ιωσαφατ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ
πλοῦτος καὶ δόξα πολλή. [6]καὶ ὑψώθη καρδία αὐτοῦ ἐν ὁδῷ κυρίου, 6
καὶ ἔτι ἐξῆρεν τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ἄλση ἀπὸ τῆς γῆς Ιουδα. [7]καὶ ἐν 7
τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀπέστειλεν τοὺς ἡγουμένους
αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν δυνατῶν, τὸν Αβδιαν καὶ Ζαχαριαν καὶ
Ναθαναηλ καὶ Μιχαιαν, διδάσκειν ἐν πόλεσιν Ιουδα, [8]καὶ μετ᾽ αὐ- 8
τῶν οἱ Λευῖται Σαμουιας καὶ Ναθανιας καὶ Ζαβδιας καὶ Ασιηλ καὶ
Σεμιραμωθ καὶ Ιωναθαν καὶ Αδωνιας καὶ Τωβιας οἱ Λευῖται, καὶ
μετ᾽ αὐτῶν Ελισαμα καὶ Ιωραμ οἱ ἱερεῖς, [9]καὶ ἐδίδασκον ἐν Ιουδα, 9
καὶ μετ᾽ αὐτῶν βύβλος νόμου κυρίου, καὶ διῆλθον ἐν ταῖς πόλεσιν
Ιουδα καὶ ἐδίδασκον τὸν λαόν. [10]καὶ ἐγένετο ἔκστασις κυρίου ἐπὶ 10
πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς ταῖς κύκλῳ Ιουδα, καὶ οὐκ ἐπολέ-
μουν πρὸς Ιωσαφατ· [11]καὶ ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων ἔφερον τῷ Ιωσα- 11
φατ δῶρα καὶ ἀργύριον καὶ δόματα, καὶ οἱ Ἄραβες ἔφερον αὐτῷ
κριοὺς προβάτων ἑπτακισχιλίους ἑπτακοσίους. [12]καὶ ἦν Ιωσαφατ 12
πορευόμενος μείζων ἕως εἰς ὕψος καὶ ᾠκοδόμησεν οἰκήσεις ἐν τῇ
Ιουδαίᾳ καὶ πόλεις ὀχυράς. [13]καὶ ἔργα πολλὰ ἐγένετο αὐτῷ ἐν τῇ 13
Ιουδαίᾳ καὶ ἄνδρες πολεμισταὶ δυνατοὶ ἰσχύοντες ἐν Ιερουσαλημ.
[14]καὶ οὗτος ἀριθμὸς αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν· τῷ Ιουδα 14

13 ενατω και τριακ.] ενατω και > B*†; τεσσερακοστω και ενι A(†): cf. 𝔐 et Regn. III **15** 10 || **14** επλησαν] επληρωσαν A† | εως > B

17 6 ετι > B || 7 αβδιαν] δ > B† | ζαχαριαν et ναθαναηλ (non μιχαιαν)] pr. τον A || 8 σαμουιας] ι > B† | ναθανιας] μανθ. B†: cf. I **9** 15 | ασιηλ compl.] ιασ. BA | σεμιραμωθ] σαμ. B†: cf. I **15** 20 | αδωνιας compl.] -αν BA | τωβιας compl.] τωβαδωνιαν A* (Ac -νια), τωβαδωβεια B† | οι λευιται και *L*†] λευ. οι B†, λευ. και οι A | ιωραν B† || 9 βυβλος B†] βιβλος rel.: cf. **25** 26 Esdr. I **1** 31 et Thack. p. 95 || 10 ταις 2⁰ > B† || 11 τω] προς B† | fin.] + τραγους επτακισχιλιους επτακοσιους A || 13 αυτω > B† | πολεμ. δυνατοι] tr. A || 14 τω *L*†] pr. και rel.

χιλίαρχοι, Εδνας ὁ ἄρχων καὶ μετ' αὐτοῦ υἱοὶ δυνατοὶ δυνάμεως
15 τριακόσιαι χιλιάδες· [15]καὶ μετ' αὐτὸν Ιωαναν ὁ ἡγούμενος καὶ μετ'
16 αὐτοῦ διακόσιαι ὀγδοήκοντα χιλιάδες· [16]καὶ μετ' αὐτὸν Αμασιας ὁ
τοῦ Ζαχρι ὁ προθυμούμενος τῷ κυρίῳ καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιαι
17 χιλιάδες δυνατοὶ δυνάμεως. [17]καὶ ἐκ τοῦ Βενιαμιν δυνατὸς δυνά-
μεως Ελιαδα καὶ μετ' αὐτοῦ τοξόται καὶ πελτασταὶ διακόσιαι χιλι-
18 άδες· [18]καὶ μετ' αὐτὸν Ιωζαβαδ καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα
19 χιλιάδες δυνατοὶ πολέμου. [19]οὗτοι οἱ λειτουργοῦντες τῷ βασιλεῖ
ἐκτὸς ὧν ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς πόλεσιν ταῖς ὀχυραῖς ἐν πά-
σῃ τῇ Ιουδαίᾳ.
18 [1]Καὶ ἐγενήθη τῷ Ιωσαφατ ἔτι πλοῦτος καὶ δόξα πολλή, καὶ ἐπ-
2 εγαμβρεύσατο ἐν οἴκῳ Αχααβ. [2]καὶ κατέβη διὰ τέλους ἐτῶν πρὸς
Αχααβ εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἔθυσεν αὐτῷ Αχααβ πρόβατα καὶ μό-
σχους πολλοὺς καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ καὶ ἠπάτα αὐτὸν τοῦ
3 συναναβῆναι μετ' αὐτοῦ εἰς Ραμωθ τῆς Γαλααδίτιδος. [3]καὶ εἶπεν
Αχααβ βασιλεὺς Ισραηλ πρὸς Ιωσαφατ βασιλέα Ιουδα Πορεύσῃ
μετ' ἐμοῦ εἰς Ραμωθ τῆς Γαλααδίτιδος; καὶ εἶπεν αὐτῷ Ὡς ἐγώ,
οὕτως καὶ σύ· ὡς ὁ λαός σου, καὶ ὁ λαός μου μετὰ σοῦ εἰς πό-
4 λεμον. [4]καὶ εἶπεν Ιωσαφατ πρὸς βασιλέα Ισραηλ Ζήτησον δὴ σή-
5 μερον τὸν κύριον. [5]καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς Ισραηλ τοὺς προ-
φήτας, τετρακοσίους ἄνδρας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰ πορευθῶ εἰς Ρα-
μωθ Γαλααδ εἰς πόλεμον ἢ ἐπίσχω; καὶ εἶπαν Ἀνάβαινε, καὶ δώσει
6 ὁ θεὸς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως. [6]καὶ εἶπεν Ιωσαφατ Οὐκ
ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ κυρίου ἔτι καὶ ἐπιζητήσομεν παρ' αὐτοῦ;
7 [7]καὶ εἶπεν βασιλεὺς Ισραηλ πρὸς Ιωσαφατ Ἔτι ἀνὴρ εἷς τοῦ ζη-
τῆσαι τὸν κύριον δι' αὐτοῦ, καὶ ἐγὼ ἐμίσησα αὐτόν, ὅτι οὐκ ἔστιν
προφητεύων περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθά, ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ εἰς
κακά, οὗτος Μιχαιας υἱὸς Ιεμλα. καὶ εἶπεν Ιωσαφατ Μὴ λαλείτω
8 ὁ βασιλεὺς οὕτως. [8]καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ισραηλ εὐνοῦχον ἕνα
9 καὶ εἶπεν Τάχος Μιχαιαν υἱὸν Ιεμλα. [9]καὶ βασιλεὺς Ισραηλ καὶ Ιω-
σαφατ βασιλεὺς Ιουδα καθήμενοι ἕκαστος ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ καὶ
ἐνδεδυμένοι στολὰς καθήμενοι ἐν τῷ εὐρυχώρῳ θύρας πύλης Σα-
μαρείας, καὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπροφήτευον ἐναντίον αὐτῶν.
10 [10]καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Σεδεκιας υἱὸς Χανανα κέρατα σιδηρᾶ καὶ
εἶπεν Τάδε λέγει κύριος Ἐν τούτοις κερατιεῖς τὴν Συρίαν, ἕως ἂν

14 εδνας V] -νααс BA† || 16 αμασιας compl.] μασαιας B, μασαιιας A† | ο 1^{0} > B† | ζαχρι] χ > B† || 17 ελιαδα] και ελειδα B† || 18 εκατον > A || 19 οι > A | εδωκεν] δεδ. A†: cf. 13 5

18 2 ηπατα pau.] ηγαπα BA | ραμμωθ A: item in 3. 5. 11. 14. 19. 28 || 3 σου 1^{0} ... μου] tr. B || 7 ιεμλα] ιεμαας B†; ιεμαα unus cod. cum B cognatus, et sic in 8 B ipse; cf. Regn. III 22 8 || 8 ισραηλ > B || 10 χανανα: sic A in 23, sed A† in 10 χαναανα, B ambis locis χαναan: cf. Regn. III 22 11 | αν > A

συντελεσθῇ. [11]καὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπροφήτευον οὕτως λέγον- 11
τες Ἀνάβαινε εἰς Ραμωθ Γαλααδ καὶ εὐοδωθήσῃ, καὶ δώσει κύριος
εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως. [12]καὶ ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς τοῦ καλέσαι 12
τὸν Μιχαιαν ἐλάλησεν αὐτῷ λέγων Ἰδοὺ ἐλάλησαν οἱ προφῆται
ἐν στόματι ἑνὶ ἀγαθὰ περὶ τοῦ βασιλέως, καὶ ἔστωσαν δὴ οἱ λόγοι
σου ὡς ἑνὸς αὐτῶν, καὶ λαλήσεις ἀγαθά. [13]καὶ εἶπεν Μιχαιας Ζῇ 13
κύριος ὅτι ὃ ἐὰν εἴπῃ ὁ θεὸς πρός με, αὐτὸ λαλήσω. [14]καὶ ἦλθεν 14
πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς Μιχαια, εἰ πορευθῶ
εἰς Ραμωθ Γαλααδ εἰς πόλεμον ἢ ἐπίσχω; καὶ εἶπεν Ἀνάβαινε καὶ
εὐοδώσεις, καὶ δοθήσονται εἰς χεῖρας ὑμῶν. [15]καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ 15
βασιλεύς Ποσάκις ὁρκίζω σε ἵνα μὴ λαλήσῃς πρός με πλὴν ἀλή-
θειαν ἐν ὀνόματι κυρίου; [16]καὶ εἶπεν Εἶδον τὸν Ισραηλ διεσπαρ- 16
μένους ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς πρόβατα οἷς οὐκ ἔστιν ποιμήν, καὶ εἶπεν
κύριος Οὐκ ἔχουσιν ἡγούμενον, ἀναστρεφέτωσαν ἕκαστος εἰς τὸν
οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ. [17]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ισραηλ πρὸς Ιωσα- 17
φατ Οὐκ εἶπά σοι ὅτι οὐ προφητεύει περὶ ἐμοῦ ἀγαθά, ἀλλ' ἢ κα-
κά; [18]καὶ εἶπεν Οὐχ οὕτως, ἀκούσατε λόγον κυρίου· εἶδον τὸν 18
κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, καὶ πᾶσα δύναμις τοῦ οὐρα-
νοῦ εἱστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ. [19]καὶ εἶπεν 19
κύριος Τίς ἀπατήσει τὸν Αχααβ βασιλέα Ισραηλ καὶ ἀναβήσεται
καὶ πεσεῖται ἐν Ραμωθ Γαλααδ; καὶ εἶπεν οὗτος οὕτως, καὶ οὗτος
εἶπεν οὕτως. [20]καὶ ἐξῆλθεν τὸ πνεῦμα καὶ ἔστη ἐνώπιον κυρίου 20
καὶ εἶπεν Ἐγὼ ἀπατήσω αὐτόν. καὶ εἶπεν κύριος Ἐν τίνι; [21]καὶ 21
εἶπεν Ἐξελεύσομαι καὶ ἔσομαι πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι πάντων
τῶν προφητῶν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Ἀπατήσεις καὶ δυνήσῃ, ἔξελθε καὶ
ποίησον οὕτως. [22]καὶ νῦν ἰδοὺ ἔδωκεν κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν 22
στόματι πάντων τῶν προφητῶν σου τούτων, καὶ κύριος ἐλάλησεν
ἐπὶ σὲ κακά. [23]καὶ ἤγγισεν Σεδεκιας υἱὸς Χανανα καὶ ἐπάταξεν τὸν 23
Μιχαιαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα καὶ εἶπεν αὐτῷ Ποίᾳ τῇ ὁδῷ παρῆλθεν
πνεῦμα κυρίου παρ' ἐμοῦ τοῦ λαλῆσαι πρὸς σέ; [24]καὶ εἶπεν Μι- 24
χαιας Ἰδοὺ ὄψῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν ᾗ εἰσελεύσῃ ταμιεῖον ἐκ
ταμιείου τοῦ κατακρυβῆναι. [25]καὶ εἶπεν βασιλεὺς Ισραηλ Λάβετε 25
τὸν Μιχαιαν καὶ ἀποστρέψατε πρὸς Εμηρ ἄρχοντα τῆς πόλεως
καὶ πρὸς Ιωας ἄρχοντα υἱὸν τοῦ βασιλέως [26]καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπεν 26
ὁ βασιλεύς Ἀπόθεσθε τοῦτον εἰς οἶκον φυλακῆς, καὶ ἐσθιέτω ἄρτον

14 ει πορ.] εισπορ. A† || 15 ορκισω A | αληθειαν] pr. την B† || 16 τον ισρ./διεσπαρμ.] tr. A | αναστρεφετω A^{r}† || 17 οτι > A || 18 τον > A† | ειστηκει] pr. παρ A || 19 ουτος 1^{0}] + ειπεν A†: cf. 𝔐 || 21 και paenult.] > B†; + γε A: ex Regn. III 22 22 || 22 παντων > B† || 23 χανανα: cf. 10 | τη > A | παρηλθεν] πνευμα παρ εμου πνευμα προς σε (sic) B† || 24 εν η > B† | εισελευσεται B† || 25 εμηρ] εμμηρ V, σεμμηρ A*L*: cf. Regn. III 22 26 | αρχοντα 1^{0}] pr. τον A | ιωας] ιωασα B† || 26 ερειτε A | αποθεσθε B^{c}] -σθαι B*A, θεσθε *L*†: cf. Regn. III 22 27

27 θλίψεως καὶ ὕδωρ θλίψεως ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ. [27]καὶ
εἶπεν Μιχαιας Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, οὐκ ἐλάλη-
σεν κύριος ἐν ἐμοί· ἀκούσατε λαοὶ πάντες.
28 [28]Καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ισραηλ καὶ Ιωσαφατ βασιλεὺς Ιουδα εἰς
29 Ραμωθ Γαλααδ. [29]καὶ εἶπεν βασιλεὺς Ισραηλ πρὸς Ιωσαφατ Κατα-
καλύψομαι καὶ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν πόλεμον, καὶ σὺ ἔνδυσαι τὸν
ἱματισμόν μου· καὶ συνεκαλύψατο βασιλεὺς Ισραηλ καὶ εἰσῆλθεν
30 εἰς τὸν πόλεμον. [30]καὶ βασιλεὺς Συρίας ἐνετείλατο τοῖς ἄρχουσιν
τῶν ἁρμάτων τοῖς μετ' αὐτοῦ λέγων Μὴ πολεμεῖτε τὸν μικρὸν καὶ
31 τὸν μέγαν, ἀλλ' ἢ τὸν βασιλέα Ισραηλ μόνον. [31]καὶ ἐγένετο ὡς
εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων τὸν Ιωσαφατ, καὶ αὐτοὶ εἶπαν
Βασιλεὺς Ισραηλ ἐστίν, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν τοῦ πολεμεῖν· καὶ
ἐβόησεν Ιωσαφατ, καὶ κύριος ἔσωσεν αὐτόν, καὶ ἀπέστρεψεν αὐ-
32 τοὺς ὁ θεὸς ἀπ' αὐτοῦ. [32]καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν
ἁρμάτων ὅτι οὐκ ἦν βασιλεὺς Ισραηλ, καὶ ἀπέστρεψαν ἀπ' αὐτοῦ.
33 [33]καὶ ἀνὴρ ἐνέτεινεν τόξον εὐστόχως καὶ ἐπάταξεν τὸν βασιλέα
Ισραηλ ἀνὰ μέσον τοῦ πνεύμονος καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ θώρακος.
καὶ εἶπεν τῷ ἡνιόχῳ Ἐπίστρεφε τὴν χεῖρά σου καὶ ἐξάγαγέ με ἐκ
34 τοῦ πολέμου, ὅτι ἐπόνεσα. [34]καὶ ἐτροπώθη ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ισραηλ ἦν ἑστηκὼς ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἕως
ἑσπέρας ἐξ ἐναντίας Συρίας καὶ ἀπέθανεν δύνοντος τοῦ ἡλίου.
19 [1]Καὶ ἀπέστρεψεν Ιωσαφατ βασιλεὺς Ιουδα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
2 ἐν εἰρήνῃ εἰς Ιερουσαλημ. [2]καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ Ιου
ὁ τοῦ Ανανι ὁ προφήτης καὶ εἶπεν αὐτῷ Βασιλεῦ Ιωσαφατ, εἰ
ἁμαρτωλῷ σὺ βοηθεῖς ἢ μισουμένῳ ὑπὸ κυρίου φιλιάζεις; διὰ
3 τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ σὲ ὀργὴ παρὰ κυρίου· [3]ἀλλ' ἢ λόγοι ἀγαθοὶ
ηὑρέθησαν ἐν σοί, ὅτι ἐξῆρας τὰ ἄλση ἀπὸ τῆς γῆς Ιουδα καὶ
4 κατηύθυνας τὴν καρδίαν σου ἐκζητῆσαι τὸν κύριον. [4]καὶ κατῴκη-
σεν Ιωσαφατ ἐν Ιερουσαλημ καὶ πάλιν ἐξῆλθεν εἰς τὸν λαὸν ἀπὸ
Βηρσαβεε ἕως ὄρους Εφραιμ καὶ ἐπέστρεψεν αὐτοὺς ἐπὶ κύριον
5 θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν. [5]καὶ κατέστησεν κριτὰς ἐν πάσαις ταῖς
6 πόλεσιν Ιουδα ταῖς ὀχυραῖς ἐν πόλει καὶ πόλει [6]καὶ εἶπεν τοῖς
κριταῖς Ἴδετε τί ὑμεῖς ποιεῖτε, ὅτι οὐκ ἀνθρώπῳ ὑμεῖς κρίνετε,
7 ἀλλ' ἢ τῷ κυρίῳ, καὶ μεθ' ὑμῶν λόγοι τῆς κρίσεως· [7]καὶ νῦν γε-
νέσθω φόβος κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ φυλάσσετε καὶ ποιήσετε, ὅτι
οὐκ ἔστιν μετὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἀδικία οὐδὲ θαυμάσαι πρόσωπον
8 οὐδὲ λαβεῖν δῶρα. [8]καὶ γὰρ ἐν Ιερουσαλημ κατέστησεν Ιωσαφατ

29 κατακαλυψομαι *L*] -ψον με BA: cf. Regn. III 22 30 | βασιλευς ult.] pr. ο A || **32** **και ult. > A†** || **33 ενετεινεν] εν 1⁰ > B†** || **34 δυναντος B†**
19 1 επεστρεψεν ABc | **εν ειρηνη > B** || **2** ιου B†] ιηου rel. (etiam *L*): cf. 22 7 20 34 Regn. III 16 1 | βασιλευς B* || **4** εν ιερουσ. > B† | βεηρσαβεε B† || **5 εν 1⁰ > B†** || **7 και 2⁰ > B†** | ημων] υμ. A†

τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν πατριαρχῶν Ισραηλ εἰς κρί-
σιν κυρίου καὶ κρίνειν τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ιερουσαλημ. [9]καὶ ἐν- 9
ετείλατο πρὸς αὐτοὺς λέγων Οὕτως ποιήσετε ἐν φόβῳ κυρίου, ἐν
ἀληθείᾳ καὶ ἐν πλήρει καρδίᾳ· [10]πᾶς ἀνὴρ κρίσιν τὴν ἐλθοῦσαν 10
ἐφ᾽ ὑμᾶς τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν τῶν κατοικούντων ἐν ταῖς πόλεσιν
αὐτῶν ἀνὰ μέσον αἵματος αἷμα καὶ ἀνὰ μέσον προστάγματος καὶ
ἐντολῆς καὶ δικαιώματα καὶ κρίματα καὶ διαστελεῖσθε αὐτοῖς, καὶ
οὐχ ἁμαρτήσονται τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκ ἔσται ἐφ᾽ ὑμᾶς ὀργὴ καὶ ἐπὶ
τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν· οὕτως ποιήσετε καὶ οὐχ ἁμαρτήσεσθε. [11]καὶ 11
ἰδοὺ Αμαριας ὁ ἱερεὺς ἡγούμενος ἐφ᾽ ὑμᾶς εἰς πᾶν λόγον κυρίου
καὶ Ζαβδιας υἱὸς Ισμαηλ ὁ ἡγούμενος εἰς οἶκον Ιουδα πρὸς πᾶν
λόγον βασιλέως καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Λευῖται πρὸ προσώπου
ὑμῶν· ἰσχύσατε καὶ ποιήσατε, καὶ ἔσται κύριος μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ.
[1]Καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθον οἱ υἱοὶ Μωαβ καὶ οἱ υἱοὶ Αμμων καὶ 20
μετ᾽ αὐτῶν ἐκ τῶν Μιναίων πρὸς Ιωσαφατ εἰς πόλεμον. [2]καὶ ἦλ- 2
θον καὶ ὑπέδειξαν τῷ Ιωσαφατ λέγοντες Ἥκει ἐπὶ σὲ πλῆθος πολὺ
ἐκ πέραν τῆς θαλάσσης ἀπὸ Συρίας, καὶ ἰδού εἰσιν ἐν Ασασανθα-
μαρ (αὕτη ἐστὶν Ενγαδδι). [3]καὶ ἐφοβήθη καὶ ἔδωκεν Ιωσαφατ τὸ 3
πρόσωπον αὐτοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύριον καὶ ἐκήρυξεν νηστείαν ἐν
παντὶ Ιουδα. [4]καὶ συνήχθη Ιουδας ἐκζητῆσαι τὸν κύριον, καὶ ἀπὸ 4
πασῶν τῶν πόλεων Ιουδας ἦλθον ζητῆσαι τὸν κύριον. [5]καὶ ἀνέστη 5
Ιωσαφατ ἐν ἐκκλησίᾳ Ιουδα ἐν Ιερουσαλημ ἐν οἴκῳ κυρίου κατὰ
πρόσωπον τῆς αὐλῆς τῆς καινῆς [6]καὶ εἶπεν Κύριε ὁ θεὸς τῶν 6
πατέρων ἡμῶν, οὐχὶ σὺ εἶ θεὸς ἐν οὐρανῷ καὶ σὺ κυριεύεις πα-
σῶν τῶν βασιλειῶν τῶν ἐθνῶν καὶ ἐν τῇ χειρί σου ἰσχὺς δυνα-
στείας καὶ οὐκ ἔστιν πρὸς σὲ ἀντιστῆναι; [7]οὐχὶ σὺ εἶ ὁ κύριος ὁ 7
ἐξολεθρεύσας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἀπὸ προσώπου
τοῦ λαοῦ σου Ισραηλ καὶ ἔδωκας αὐτὴν σπέρματι Αβρααμ τῷ ἠγα-
πημένῳ σου εἰς τὸν αἰῶνα; [8]καὶ κατῴκησαν ἐν αὐτῇ καὶ ᾠκοδό- 8
μησαν ἐν αὐτῇ ἁγίασμα τῷ ὀνόματί σου λέγοντες [9]Ἐὰν ἐπέλθῃ 9
ἐφ᾽ ἡμᾶς κακά, ῥομφαία, κρίσις, θάνατος, λιμός, στησόμεθα ἐναν-
τίον τοῦ οἴκου τούτου καὶ ἐναντίον σου, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπὶ
τῷ οἴκῳ τούτῳ, καὶ βοησόμεθα πρὸς σὲ ἀπὸ τῆς θλίψεως, καὶ
ἀκούσῃ καὶ σώσεις. [10]καὶ νῦν ἰδοὺ υἱοὶ Αμμων καὶ Μωαβ καὶ ὄρος 10

9 εν πληρει καρδια] πληρεις καρδιας A† ‖ 10 εφ 1^0] προς A† | υμων 1^0] ημ. B | των 2^0 > A† | εν ταις πολ. αυτων > B† | αιμα] > B*, ante αιματος add. B^c | κυριω] θεω A† ‖ 11 παν bis: sic BA, cf. Iud. 7 4 B | υιος ισμαηλ > B | ο 2^0 > A*L*† | και paenult. > A†

20 1 μωαβ … αμμων] tr. A: ad 10. 23 adapt. ‖ 2 περαν] pr. του A | ασασανθαμαρ V (cf. Gen. 14 7)] ανασανθ. A, ασαμθαμαρα B† | ενγαδει B† ‖ 3 εκηρυξαν B*A | εν παντι ιουδα > B*† ‖ 6 θεος 2^0] pr. ο A | ουρανω] + ανω B ‖ 7 ει > B† | κυριος] θεος A† | ο εξολεθρ.] εξωλεθρ. B | του λαου σου] > B†, του > A† ‖ 8 εν αυτη $1^0 \frown 2^0$ B*† ‖ 10 και $2^0 \frown 3^0$ B*†

Σηιρ, εἰς οὓς οὐκ ἔδωκας τῷ Ισραηλ διελθεῖν δι᾽ αὐτῶν ἐξελθόν-
των αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι ἐξέκλιναν ἀπ᾽ αὐτῶν καὶ οὐκ ἐξ-
11 ωλέθρευσαν αὐτούς, [11]καὶ νῦν ἰδοὺ αὐτοὶ ἐπιχειροῦσιν ἐφ᾽ ἡμᾶς
ἐξελθεῖν ἐκβαλεῖν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς κληρονομίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκας
12 ἡμῖν. [12]κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, οὐ κρινεῖς ἐν αὐτοῖς; ὅτι οὐκ ἔστιν
ἡμῖν ἰσχὺς τοῦ ἀντιστῆναι πρὸς τὸ πλῆθος τὸ πολὺ τοῦτο τὸ ἐλ-
θὸν ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ οὐκ οἴδαμεν τί ποιήσωμεν αὐτοῖς, ἀλλ᾽ ἢ ἐπὶ
13 σοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. [13]καὶ πᾶς Ιουδας ἑστηκὼς ἔναντι κυρίου
14 καὶ τὰ παιδία αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες. — [14]καὶ τῷ Οζιηλ τῷ τοῦ
Ζαχαριου τῶν υἱῶν Βαναιου τῶν υἱῶν Ελεηλ τοῦ Μανθανιου τοῦ
Λευίτου ἀπὸ τῶν υἱῶν Ασαφ, ἐγένετο ἐπ᾽ αὐτὸν πνεῦμα κυρίου ἐν
15 τῇ ἐκκλησίᾳ, [15]καὶ εἶπεν Ἀκούσατε, πᾶς Ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες
Ιερουσαλημ καὶ ὁ βασιλεὺς Ιωσαφατ, τάδε λέγει κύριος ὑμῖν αὐ-
τοῖς Μὴ φοβεῖσθε μηδὲ πτοηθῆτε ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄχλου τοῦ
πολλοῦ τούτου, ὅτι οὐχ ὑμῖν ἐστιν ἡ παράταξις, ἀλλ᾽ ἢ τῷ θεῷ.
16 [16]αὔριον κατάβητε ἐπ᾽ αὐτούς· ἰδοὺ ἀναβαίνουσιν κατὰ τὴν ἀνάβα-
σιν Ασας, καὶ εὑρήσετε αὐτοὺς ἐπ᾽ ἄκρου ποταμοῦ τῆς ἐρήμου Ιε-
17 ριηλ. [17]οὐχ ὑμῖν ἐστιν πολεμῆσαι· ταῦτα σύνετε καὶ ἴδετε τὴν
σωτηρίαν κυρίου μεθ᾽ ὑμῶν, Ιουδα καὶ Ιερουσαλημ· μὴ φοβεῖσθε
μηδὲ πτοηθῆτε αὔριον ἐξελθεῖν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς, καὶ κύριος
18 μεθ᾽ ὑμῶν. — [18]καὶ κύψας Ιωσαφατ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ πᾶς
Ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ιερουσαλημ ἔπεσαν ἔναντι κυρίου προσ-
19 κυνῆσαι κυρίῳ. [19]καὶ ἀνέστησαν οἱ Λευῖται ἀπὸ τῶν υἱῶν Κααθ
καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Κορε αἰνεῖν κυρίῳ θεῷ Ισραηλ ἐν φωνῇ μεγά-
λῃ εἰς ὕψος.
20 [20]Καὶ ὤρθρισαν πρωὶ καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ἔρημον Θεκωε, καὶ
ἐν τῷ ἐξελθεῖν ἔστη Ιωσαφατ καὶ ἐβόησεν καὶ εἶπεν Ἀκούσατέ
μου, Ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ιερουσαλημ· ἐμπιστεύσατε ἐν
κυρίῳ θεῷ ὑμῶν, καὶ ἐμπιστευθήσεσθε· ἐμπιστεύσατε ἐν προφήτῃ
21 αὐτοῦ, καὶ εὐοδωθήσεσθε. [21]καὶ ἐβουλεύσατο μετὰ τοῦ λαοῦ καὶ
ἔστησεν ψαλτῳδοὺς καὶ αἰνοῦντας ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τὰ
ἅγια ἐν τῷ ἐξελθεῖν ἔμπροσθεν τῆς δυνάμεως, καὶ ἔλεγον

Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

22 [22]καὶ ἐν τῷ ἄρξασθαι τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ τῆς ἐξομολογήσεως

11 απο] εκ A† || 12 ημιν ισχυς] tr. A || 13 ιουδα B | εναντι] -τιον A: item in 18 || 14 των υιων 1⁰⌒2⁰ B† | ελεηλ] ελεαηλ B | μανθανιου B†] ματθ. A: cf. I 9 15 || 16 ασας codex unus codici B cognatus] ασαε BA† | ποταμου > A† || 17 ιουδα] ιδου B†: cf. 24 27 | φοβεισθε μηδε πτοηθητε (cf. 15)] πτοηθητε μ. φοβηθητε B† | αυριον] αυτον B*† | αυτοις > A† || 18 ιερουσ.] pr. εν A || 19 θεω] pr. τω A || 20 πρωι] pr. το A | και ειπεν > B† | εν 3⁰ > A || 21 και αινειν — εξομολογεισθε > A† | ελεγεν B*† || 22 αρξασθαι] εναρξ. A

ἔδωκεν κύριος πολεμεῖν τοὺς υἱοὺς Αμμων ἐπὶ Μωαβ καὶ ὄρος
Σηιρ τοὺς ἐξελθόντας ἐπὶ Ιουδαν, καὶ ἐτροπώθησαν. 23καὶ ἀνέστη- 23
σαν οἱ υἱοὶ Αμμων καὶ Μωαβ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ὄρος Σηιρ
ἐξολεθρεῦσαι καὶ ἐκτρῖψαι · καὶ ὡς συνετέλεσαν τοὺς κατοικοῦντας
Σηιρ, ἀνέστησαν εἰς ἀλλήλους τοῦ ἐξολεθρευθῆναι. 24καὶ Ιουδας 24
ἦλθεν ἐπὶ τὴν σκοπιὰν τῆς ἐρήμου καὶ ἐπέβλεψεν καὶ εἶδεν τὸ
πλῆθος, καὶ ἰδοὺ πάντες νεκροὶ πεπτωκότες ἐπὶ τῆς γῆς, οὐκ ἦν
σῳζόμενος. 25καὶ ἦλθεν Ιωσαφατ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ σκυλεῦσαι τὰ 25
σκῦλα αὐτῶν καὶ εὗρον κτήνη πολλὰ καὶ ἀποσκευὴν καὶ σκῦλα
καὶ σκεύη ἐπιθυμητὰ καὶ ἐσκύλευσαν ἑαυτοῖς, καὶ ἐγένοντο ἡμέραι
τρεῖς σκυλευόντων αὐτῶν τὰ σκῦλα, ὅτι πολλὰ ἦν. 26καὶ τῇ ἡμέρᾳ 26
τῇ τετάρτῃ ἐπισυνήχθησαν εἰς τὸν αὐλῶνα τῆς εὐλογίας, ἐκεῖ γὰρ
ηὐλόγησαν τὸν κύριον · διὰ τοῦτο ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου
ἐκείνου Κοιλὰς εὐλογίας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 27καὶ ἐπέστρεψεν 27
πᾶς ἀνὴρ Ιουδα εἰς Ιερουσαλημ καὶ Ιωσαφατ ἡγούμενος αὐτῶν ἐν
εὐφροσύνῃ μεγάλῃ, ὅτι εὔφρανεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν
αὐτῶν, 28καὶ εἰσῆλθον εἰς Ιερουσαλημ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις 28
καὶ ἐν σάλπιγξιν εἰς οἶκον κυρίου. 29καὶ ἐγένετο ἔκστασις κυρίου 29
ἐπὶ πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἐν τῷ ἀκοῦσαι αὐτοὺς ὅτι ἐπο-
λέμησεν κύριος πρὸς τοὺς ὑπεναντίους Ισραηλ. 30καὶ εἰρήνευσεν 30
ἡ βασιλεία Ιωσαφατ, καὶ κατέπαυσεν αὐτῷ ὁ θεὸς αὐτοῦ κυκλόθεν.
31Καὶ ἐβασίλευσεν Ιωσαφατ ἐπὶ τὸν Ιουδαν ἐτῶν τριάκοντα 31
πέντε ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν καὶ εἴκοσι πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν
ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Αζουβα θυγάτηρ Σαλι.
32καὶ ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ασα καὶ οὐκ ἐξ- 32
έκλινεν τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου · 33ἀλλὰ τὰ ὑψηλὰ 33
ἔτι ὑπῆρχεν, καὶ ἔτι ὁ λαὸς οὐ κατεύθυνεν τὴν καρδίαν πρὸς κύ-
ριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν. 34καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ιωσαφατ οἱ 34
πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐν λόγοις Ιου τοῦ Ανανι,
ὃς κατέγραψεν βιβλίον βασιλέων Ισραηλ.
35Καὶ μετὰ ταῦτα ἐκοινώνησεν Ιωσαφατ βασιλεὺς Ιουδα πρὸς 35
Οχοζιαν βασιλέα Ισραηλ (καὶ οὗτος ἠνόμησεν) 36ἐν τῷ ποιῆσαι 36
καὶ πορευθῆναι πρὸς αὐτὸν τοῦ ποιῆσαι πλοῖα τοῦ πορευθῆναι εἰς
Θαρσις καὶ ἐποίησεν πλοῖα ἐν Γασιωνγαβερ. 37καὶ ἐπροφήτευσεν 37
Ελιεζερ ὁ τοῦ Δωδια ἀπὸ Μαρισης ἐπὶ Ιωσαφατ λέγων Ὡς ἐφι-

22 ιουδαν] ν > B: item in 31 || 23 ανεστησαν 1⁰] απεστ. B† || 25 εσκυλευσαν] -σεν B† | εαυτοις] εν αυτοις B | εγενετο A || 26 και] + εγενετο B† || 27 ευφραινεν B† || 28 εις 1⁰] εν B† | εν 2⁰ > A || 31 πεντε 1⁰ > A || 32 εν > A | και 2⁰ BL†] > rel. || 33 αυτων] -του B || 34 ιου Ra. (cf. 19 2)] ιησου BLp†: ni error, ex ιου; ιηου rel. | βιβλιον] -λιου B*†, επι -λιου L† | βασιλεων mu.] -ως BA: cf. 21 6. 13 28 2. 5 || 35 βασιλευς ιουδα > B† | οχοζιαν] οζ. A†, sed in 37 etiam A οχοζια || 36 πορευθηναι 1⁰⌒2⁰ A || 37 ελιεζερ] ελειαδα B† | δωδια compl.] ωδ(ε)ια BA

λίασας τῷ Οχοζια, ἔθραυσεν κύριος τὸ ἔργον σου, καὶ συνετρίβη
τὰ πλοῖά σου. καὶ οὐκ ἐδυνάσθη τοῦ πορευθῆναι εἰς Θαρσις.
21 [1]Καὶ ἐκοιμήθη Ιωσαφατ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη
παρὰ τοῖς πατράσιν αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυιδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ιωραμ
2 υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. [2]καὶ αὐτῷ ἀδελφοὶ υἱοὶ Ιωσαφατ ἕξ, Αζα-
ριας καὶ Ιιηλ καὶ Ζαχαριας καὶ Αζαριας καὶ Μιχαηλ καὶ Σαφατιας·
3 πάντες οὗτοι υἱοὶ Ιωσαφατ βασιλέως Ιουδα. [3]καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς
ὁ πατὴρ αὐτῶν δόματα πολλά, ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ὅπλα
μετὰ πόλεων τετειχισμένων ἐν Ιουδα· καὶ τὴν βασιλείαν ἔδωκεν
4 τῷ Ιωραμ, ὅτι οὗτος ὁ πρωτότοκος. [4]καὶ ἀνέστη Ιωραμ ἐπὶ τὴν
βασιλείαν αὐτοῦ καὶ ἐκραταιώθη καὶ ἀπέκτεινεν πάντας τοὺς ἀδελ-
5 φοὺς αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων Ισραηλ. [5]ὄντος
αὐτοῦ τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν κατέστη Ιωραμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν
6 αὐτοῦ καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ. [6]καὶ ἐπορεύθη ἐν
ὁδῷ βασιλέων Ισραηλ, ὡς ἐποίησεν οἶκος Αχααβ, ὅτι θυγάτηρ
Αχααβ ἦν αὐτοῦ γυνή, καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου.
7 [7]καὶ οὐκ ἐβούλετο κύριος ἐξολεθρεῦσαι τὸν οἶκον Δαυιδ διὰ τὴν
διαθήκην, ἣν διέθετο τῷ Δαυιδ, καὶ ὡς εἶπεν αὐτῷ δοῦναι αὐτῷ
8 λύχνον καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. [8]ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις ἀπέστη Εδωμ ἀπὸ τοῦ Ιουδα καὶ ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοὺς
9 βασιλέα. [9]καὶ ᾤχετο Ιωραμ μετὰ τῶν ἀρχόντων καὶ πᾶσα ἡ ἵππος
μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο καὶ ἠγέρθη νυκτὸς καὶ ἐπάταξεν Εδωμ
τὸν κυκλοῦντα αὐτὸν καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἁρμάτων, καὶ ἔφυγεν
10 ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν. [10]καὶ ἀπέστη ἀπὸ Ιουδα Εδωμ
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· τότε ἀπέστη Λομνα ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ
ἀπὸ χειρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἐγκατέλιπεν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐ-
11 τοῦ. [11]καὶ γὰρ αὐτὸς ἐποίησεν ὑψηλὰ ἐν πόλεσιν Ιουδα καὶ ἐξ-
επόρνευσεν τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἀπεπλάνησεν
12 τὸν Ιουδαν. [12]καὶ ἦλθεν αὐτῷ ἐγγραφὴ παρὰ Ηλιου τοῦ προφήτου
λέγων Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Δαυιδ τοῦ πατρός σου Ἀνθ' ὧν
οὐκ ἐπορεύθης ἐν ὁδῷ Ιωσαφατ τοῦ πατρός σου καὶ ἐν ὁδοῖς
13 Ασα βασιλέως Ιουδα [13]καὶ ἐπορεύθης ἐν ὁδοῖς βασιλέων Ισραηλ
καὶ ἐξεπόρνευσας τὸν Ιουδαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ιερουσα-
λημ, ὡς ἐξεπόρνευσεν οἶκος Αχααβ, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου υἱοὺς
14 τοῦ πατρός σου τοὺς ἀγαθοὺς ὑπὲρ σὲ ἀπέκτεινας, [14]ἰδοὺ κύριος

21 1 παρα τοις πατρ. αυτου > B(†) || 2 αζαριας 1^{0} > B† | ι(ε)ιηλ] ιηλ B | και αζαριας > B | μιχαηλ *L*] μ(ε)ισαηλ BA: cf. I 27 18 || 3 ο ult. > B† || 5 οντος αυτου B†] ων αυτος A || 6 βασιλεως B*†: cf. 20 34 | γυνη] pr. η A† || 8 εβασιλευσεν A | εαυτους] ε > B† || 10 απο ιουδα εδωμ] εδωμ απο χειρος ιουδα A | λομνα] λοβνα A | κυριον] pr. τον A || 11 εξεπορνευσαν B† | εν 2^{0} > A | ιουδαν] ν > B† || 12 εγγραφη L^{p}†] εν γραφη rel. | ο θεος δαυιδ του πατρ. σου] θεος πατρ. σου δαυιδ B† | πατρος σου $1^{0} \frown 2^{0}$ A† || 13 βασιλεως B: cf. 20 34 | εν 2^{0} > A | οικος] pr. ο A | του > B

πατάξει σε πληγὴν μεγάλην ἐν τῷ λαῷ σου καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς σου
καὶ ἐν γυναιξίν σου καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἀποσκευῇ σου, [15]καὶ σὺ ἐν 15
μαλακίᾳ πονηρᾷ, ἐν νόσῳ κοιλίας, ἕως οὗ ἐξέλθῃ ἡ κοιλία σου
μετὰ τῆς μαλακίας ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας. [16]καὶ ἐπήγειρεν κύριος 16
ἐπὶ Ιωραμ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ τοὺς Ἄραβας καὶ τοὺς ὁμόρους
τῶν Αἰθιόπων, [17]καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ Ιουδαν καὶ κατεδυνάστευον καὶ 17
ἀπέστρεψαν πᾶσαν τὴν ἀποσκευήν, ἣν εὗρον ἐν οἴκῳ τοῦ βασι-
λέως, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ οὐ κατ-
ελείφθη αὐτῷ υἱὸς ἀλλ' ἢ Οχοζιας ὁ μικρότατος τῶν υἱῶν αὐτοῦ.
[18]καὶ μετὰ ταῦτα πάντα ἐπάταξεν αὐτὸν κύριος εἰς τὴν κοιλίαν 18
μαλακίᾳ, ἐν ᾗ οὐκ ἔστιν ἰατρεία· [19]καὶ ἐγένετο ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέ- 19
ρας, καὶ ὡς ἦλθεν καιρὸς τῶν ἡμερῶν ἡμέρας δύο, ἐξῆλθεν ἡ κοι-
λία αὐτοῦ μετὰ τῆς νόσου, καὶ ἀπέθανεν ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ. καὶ
οὐκ ἐποίησεν ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκφορὰν καθὼς ἐκφορὰν πατέρων αὐ-
τοῦ. [20]ἦν τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν, ὅτε ἐβασίλευσεν, καὶ ὀκτὼ ἔτη 20
ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ· καὶ ἐπορεύθη ἐν οὐκ ἐπαίνῳ καὶ ἐτά-
φη ἐν πόλει Δαυιδ καὶ οὐκ ἐν τάφοις τῶν βασιλέων.

[1]Καὶ ἐβασίλευσαν οἱ κατοικοῦντες ἐν Ιερουσαλημ τὸν Οχοζιαν 22
υἱὸν αὐτοῦ τὸν μικρὸν ἀντ' αὐτοῦ, ὅτι πάντας τοὺς πρεσβυτέρους
ἀπέκτεινεν τὸ ληστήριον τὸ ἐπελθὸν ἐπ' αὐτούς, οἱ Ἄραβες καὶ οἱ
Αλιμαζονεῖς· καὶ ἐβασίλευσεν Οχοζιας υἱὸς Ιωραμ βασιλέως Ιουδα.
[2]ὢν εἴκοσι ἐτῶν Οχοζιας ἐβασίλευσεν καὶ ἐνιαυτὸν ἕνα ἐβασίλευ- 2
σεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Γοθολια θυγάτηρ
Αμβρι. [3]καὶ οὗτος ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ οἴκου Αχααβ, ὅτι μήτηρ αὐτοῦ 3
ἦν σύμβουλος τοῦ ἁμαρτάνειν· [4]καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐναν- 4
τίον κυρίου ὡς οἶκος Αχααβ, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀπο-
θανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ σύμβουλοι τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτόν, [5]καὶ 5
ἐν ταῖς βουλαῖς αὐτῶν ἐπορεύθη. καὶ ἐπορεύθη μετὰ Ιωραμ υἱοῦ
Αχααβ εἰς πόλεμον ἐπὶ Αζαηλ βασιλέα Συρίας εἰς Ραμα Γαλααδ·
καὶ ἐπάταξαν οἱ τοξόται τὸν Ιωραμ. [6]καὶ ἐπέστρεψεν Ιωραμ τοῦ 6
ἰατρευθῆναι εἰς Ιεζραελ ἀπὸ τῶν πληγῶν, ὧν ἐπάταξαν αὐτὸν οἱ
Σύροι ἐν Ραμα ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν πρὸς Αζαηλ βασιλέα Συρίας·
καὶ Οχοζιας υἱὸς Ιωραμ βασιλεὺς Ιουδα κατέβη θεάσασθαι τὸν Ιω-
ραμ υἱὸν Αχααβ εἰς Ιεζραελ, ὅτι ἠρρώστει. [7]καὶ παρὰ τοῦ θεοῦ 7
ἐγένετο καταστροφὴ Οχοζια ἐλθεῖν πρὸς Ιωραμ· καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν

18 παντα > A† | μαλακιαν B | εν > B† || **19** καιρος] pr. ο A || **20** εβασιλευσεν 1⁰⌒2⁰ A | εν ουκ] tr. B†

22 1 υιον Vpl.] pr. τον BA | και 2⁰ > B† | αλ(ε)ιμαζονεις] αμαζ. compl.: cf. 14 14 | βασιλεως] -λευς A || 2 οχοζ. εβασιλ.] tr. A | ενιαυτον ενα] tr. A† | αμβρ(ε)ι B† (cf. I 27 18)] ζαμβρι A, μαρι mu.: cf. Regn. III 16 16 || 4 οικος] pr. ο A || 5 αχααμ A†, sed in 3. 4 etc. etiam A αχααβ | ραμα B†] ρεμμωθ A(†), cf. 6, ubi etiam A ραμα || 6 ιεζραελ bis] ισραηλ B†, ιζραελ A† | θεασασθαι] σα > B† || 7 ελθειν 2⁰ pl.] pr. εξ BA

αὐτὸν ἐξῆλθεν μετ' αὐτοῦ Ιωραμ πρὸς Ιου υἱὸν Ναμεσσι χριστὸν
8 κυρίου τὸν οἶκον Αχααβ. [8]καὶ ἐγένετο ὡς ἐξεδίκησεν Ιου τὸν οἶ-
κον Αχααβ, καὶ εὗρεν τοὺς ἄρχοντας Ιουδα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς
9 Οχοζια λειτουργοῦντας τῷ Οχοζια καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς. [9]καὶ εἶ-
πεν τοῦ ζητῆσαι τὸν Οχοζιαν, καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἰατρευόμενον
ἐν Σαμαρείᾳ καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς Ιου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν.
καὶ ἔθαψαν αὐτόν, ὅτι εἶπαν Υἱὸς Ιωσαφατ ἐστίν, ὃς ἐζήτησεν τὸν
κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἦν ἐν οἴκῳ Οχοζια κατισχῦ-
σαι δύναμιν περὶ τῆς βασιλείας.
10 [10]Καὶ Γοθολια ἡ μήτηρ Οχοζια εἶδεν ὅτι τέθνηκεν αὐτῆς ὁ υἱός,
καὶ ἠγέρθη καὶ ἀπώλεσεν πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας ἐν οἴκῳ
11 Ιουδα. [11]καὶ ἔλαβεν Ιωσαβεθ ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τὸν Ιωας
υἱὸν Οχοζια καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσου υἱῶν τοῦ βασιλέως τῶν
θανατουμένων καὶ ἔδωκεν αὐτὸν καὶ τὴν τροφὸν αὐτοῦ εἰς ταμι-
εῖον τῶν κλινῶν· καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν Ιωσαβεθ θυγάτηρ τοῦ βασι-
λέως Ιωραμ ἀδελφὴ Οχοζιου γυνὴ Ιωδαε τοῦ ἱερέως καὶ ἔκρυψεν
12 αὐτὸν ἀπὸ προσώπου Γοθολιας, καὶ οὐκ ἀπέκτεινεν αὐτόν. [12]καὶ
ἦν μετ' αὐτῆς ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ κατακεκρυμμένος ἓξ ἔτη, καὶ Γο-
θολια ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῆς γῆς.
23 [1]Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἐκραταίωσεν Ιωδαε καὶ ἔλαβεν τοὺς
ἑκατοντάρχους, τὸν Αζαριαν υἱὸν Ιωραμ καὶ τὸν Ισμαηλ υἱὸν Ιω-
αναν καὶ τὸν Αζαριαν υἱὸν Ωβηδ καὶ τὸν Μαασαιαν υἱὸν Αδαια καὶ
2 τὸν Ελισαφαν υἱὸν Ζαχαρια, μετ' αὐτοῦ εἰς οἶκον. [2]καὶ ἐκύκλωσαν
τὸν Ιουδαν καὶ συνήγαγον τοὺς Λευίτας ἐκ πασῶν τῶν πόλεων
Ιουδα καὶ ἄρχοντας πατριῶν τοῦ Ισραηλ, καὶ ἦλθον εἰς Ιερουσα-
3 λημ. [3]καὶ διέθεντο πᾶσα ἐκκλησία Ιουδα διαθήκην ἐν οἴκῳ τοῦ
θεοῦ μετὰ τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως
καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰδοὺ ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως βασιλευσάτω, καθὼς
4 ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Δαυιδ. [4]νῦν ὁ λόγος οὗτος, ὃν
ποιήσετε· τὸ τρίτον ἐξ ὑμῶν εἰσπορευέσθωσαν τὸ σάββατον, τῶν
5 ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, καὶ εἰς τὰς πύλας τῶν εἰσόδων, [5]καὶ τὸ

7 αυτον mu.] > BA, οχοζιαν *L* | ιου] > B†, sed in 8. 9 adest; B*L*† praebent ιου, rel. ιηου, cf. 19 2 | τον οικον αχααβ B†] > A, pr. εις compl., pr. ον εχρισεν αυτον κυριος του εξολοθρευσαι *L*† || 8 ευρον B† | αρχ. ιουδα] tr. B† | οχοζ(ε)ια $1^0 \frown 2^0$ A || 9 ολη] + τη B || 10 βασιλειας] + αυτου A† || 11 ιωσαβεε(uel sim.) bis B*L*, cf. Regn. IV 11 2 | η θυγ. του βασ. > B† | υιων] pr. των A | ταμιειον] pr. το A | των κλινων] των > B† | γυνη] και B*† | ιωδαε] ιωιαδα A: cf. Regn. IV 11 4, ιωραμ B*† | του ιερεως] αδελφοι (sic) B*† | προσωπου] + του βασιλεως ιωας (sic) B* (idem ιωας pro ιωραμ praec.) || 12 αυτης] -του B
23 1 εβδομω] ογδοω B† | εκατονταρχας A | ιωβηδ A | μαασαιαν Sixt.] μασσ. B†, μασιαν A, αμασ(σ)ιαν V: cf. 28 7 26 11 | αδαια] αζεια B† (Bc δ pro ζ) | ελισαφατ A | ζαχαρια B†] -ριου A | fin.] + κυριου A || 2 συνηγαγεν B† | αρχοντες B | πατριων] pr. των A*L*† || 5 το 1^0 > B†

τρίτον ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τῇ μέσῃ,
καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐν αὐλαῖς οἴκου κυρίου. [6]καὶ μὴ εἰσελθέτω εἰς οἶ- 6
κον κυρίου ἐὰν μὴ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ οἱ λειτουργοῦντες
τῶν Λευιτῶν · αὐτοὶ εἰσελεύσονται, ὅτι ἅγιοί εἰσιν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς
φυλασσέτω φυλακὰς κυρίου. [7]καὶ κυκλώσουσιν οἱ Λευῖται τὸν βα- 7
σιλέα κύκλῳ, ἀνδρὸς σκεῦος ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος
εἰς τὸν οἶκον ἀποθανεῖται · καὶ ἔσονται μετὰ τοῦ βασιλέως εἰσπο-
ρευομένου καὶ ἐκπορευομένου. [8]καὶ ἐποίησαν οἱ Λευῖται καὶ πᾶς 8
Ιουδα κατὰ πάντα, ὅσα ἐνετείλατο Ιωδαε ὁ ἱερεύς, καὶ ἔλαβον
ἕκαστος τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ἀπ᾽ ἀρχῆς τοῦ σαββάτου ἕως ἐξόδου
τοῦ σαββάτου, ὅτι οὐ κατέλυσεν Ιωδαε τὰς ἐφημερίας. [9]καὶ ἔδωκεν 9
τὰς μαχαίρας καὶ τοὺς θυρεοὺς καὶ τὰ ὅπλα, ἃ ἦν τοῦ βασιλέως
Δαυιδ, ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ. [10]καὶ ἔστησεν πάντα τὸν λαόν, ἕκαστον 10
ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως
τῆς ὠμίας τῆς ἀριστερᾶς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου ἐπὶ τὸν
βασιλέα κύκλῳ. [11]καὶ ἐξήγαγεν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως καὶ ἔδωκεν 11
ἐπ᾽ αὐτὸν τὸ βασίλειον καὶ τὰ μαρτύρια, καὶ ἐβασίλευσαν καὶ ἔχρι-
σαν αὐτὸν Ιωδαε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ εἶπαν Ζήτω ὁ βασιλεύς.
[12]καὶ ἤκουσεν Γοθολια τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ τῶν τρεχόντων καὶ 12
ἐξομολογουμένων καὶ αἰνούντων τὸν βασιλέα καὶ εἰσῆλθεν πρὸς
τὸν βασιλέα εἰς οἶκον κυρίου. [13]καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ 13
τῆς στάσεως αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῆς εἰσόδου οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ σάλ-
πιγγες περὶ τὸν βασιλέα, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ηὐφράνθη καὶ ἐσάλπισαν
ἐν ταῖς σάλπιγξιν καὶ οἱ ᾄδοντες ἐν τοῖς ὀργάνοις ᾠδοὶ καὶ ὑμνοῦν-
τες αἶνον · καὶ διέρρηξεν Γοθολια τὴν στολὴν αὐτῆς καὶ ἐβόησεν
καὶ εἶπεν Ἐπιτιθέμενοι ἐπιτίθεσθε. [14]καὶ ἐξῆλθεν Ιωδαε ὁ ἱερεύς, 14
καὶ ἐνετείλατο Ιωδαε ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις καὶ τοῖς ἀρχη-
γοῖς τῆς δυνάμεως καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἐκβάλετε αὐτὴν ἐκτὸς τοῦ
οἴκου καὶ εἰσέλθατε ὀπίσω αὐτῆς, καὶ ἀποθανέτω μαχαίρᾳ · ὅτι εἶ-
πεν ὁ ἱερεύς Μὴ ἀποθανέτω ἐν οἴκῳ κυρίου. [15]καὶ ἔδωκαν αὐτῇ 15
ἄνεσιν, καὶ διῆλθεν διὰ τῆς πύλης τῶν ἱππέων τοῦ οἴκου τοῦ βα-
σιλέως, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὴν ἐκεῖ. — [16]καὶ διέθετο Ιωδαε δια- 16
θήκην ἀνὰ μέσον αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ βασιλέως εἶναι λαὸν
τῷ κυρίῳ. [17]καὶ εἰσῆλθεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς οἶκον Βααλ καὶ 17
κατέσπασαν αὐτὸν καὶ τὰ θυσιαστήρια καὶ τὰ εἴδωλα αὐτοῦ ἐλέ-
πτυναν καὶ τὸν Ματθαν ἱερέα τῆς Βααλ ἐθανάτωσαν ἐναντίον τῶν

6 ο ιερευς A† | φυλασσεσθω A† | κυριου ult.] -ριω B† || 7 οι λευιται/τον βασ.] tr. B† | ανδρος σκευος] + σκευος B†, ανηρ και το σκ. αυτου *L*†, ανδρες και σκευος αυτων compl. || 12 των > B† || 13 περι Ra.] pr. αρχοντες BA, pr. και οι αρχοντες mu. | εν ταις σαλπ. V] εν > B, ταις > A† | και ειπεν > B† | επιτιθεμενοι] τι > A† || 14 εισελθατε] εξελθ. A || 17 ελεπτυναν] pr. και B† | ιερεα] pr. τον A

18 θυσιαστηρίων αὐτοῦ. [18]καὶ ἐνεχείρησεν Ιωδαε ὁ ἱερεὺς τὰ ἔργα
οἴκου κυρίου διὰ χειρὸς ἱερέων καὶ Λευιτῶν καὶ ἀνέστησεν τὰς
ἐφημερίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, ἃς διέστειλεν Δαυιδ ἐπὶ
τὸν οἶκον κυρίου καὶ ἀνενέγκαι ὁλοκαυτώματα κυρίῳ, καθὼς γέ-
γραπται ἐν νόμῳ Μωυσῆ, ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἐν ᾠδαῖς διὰ χειρὸς
19 Δαυιδ. [19]καὶ ἔστησαν οἱ πυλωροὶ ἐπὶ τὰς πύλας οἴκου κυρίου, καὶ
20 οὐκ εἰσελεύσεται ἀκάθαρτος εἰς πᾶν πρᾶγμα. [20]καὶ ἔλαβεν τοὺς
πατριάρχας καὶ τοὺς δυνατοὺς καὶ τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ καὶ
πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ ἀνεβίβασαν τὸν βασιλέα εἰς οἶκον
κυρίου, καὶ εἰσῆλθεν διὰ τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας εἰς τὸν οἶκον
τοῦ βασιλέως, καὶ ἐκάθισαν τὸν βασιλέα ἐπὶ τὸν θρόνον τῆς βα-
21 σιλείας. [21]καὶ ηὐφράνθη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἡ πόλις ἡσύχα-
σεν· καὶ τὴν Γοθολιαν ἐθανάτωσαν μαχαίρᾳ.
24 Ὢν ἑπτὰ ἐτῶν Ιωας ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν καὶ τεσσαράκοντα
ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Σαβια
2 ἐκ Βηρσαβεε. [2]καὶ ἐποίησεν Ιωας τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου πάσας
3 τὰς ἡμέρας Ιωδαε τοῦ ἱερέως. [3]καὶ ἔλαβεν αὐτῷ Ιωδαε γυναῖκας
4 δύο, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. [4]καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα
5 καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν Ιωας ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον κυρίου. [5]καὶ
συνήγαγεν τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἐξέλθατε
εἰς τὰς πόλεις Ιουδα καὶ συναγάγετε ἀπὸ παντὸς Ισραηλ ἀργύριον
κατισχῦσαι τὸν οἶκον κυρίου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν καὶ σπεύσατε
6 λαλῆσαι· καὶ οὐκ ἔσπευσαν οἱ Λευῖται. [6]καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς
Ιωας τὸν Ιωδαε τὸν ἄρχοντα καὶ εἶπεν αὐτῷ Διὰ τί οὐκ ἐπεσκέ-
ψω περὶ τῶν Λευιτῶν τοῦ εἰσενέγκαι ἀπὸ Ιουδα καὶ Ιερουσαλημ
τὸ κεκριμένον ὑπὸ Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, ὅτε ἐξεκκλησίασεν
7 τὸν Ισραηλ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου; [7]ὅτι Γοθολια ἦν ἡ
ἄνομος, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῆς κατέσπασαν τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ γὰρ
8 τὰ ἅγια οἴκου κυρίου ἐποίησαν ταῖς Βααλιμ. [8]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς
Γενηθήτω γλωσσόκομον καὶ τεθήτω ἐν πύλῃ οἴκου κυρίου ἔξω·
9 [9]καὶ κηρυξάτωσαν ἐν Ιουδα καὶ ἐν Ιερουσαλημ εἰσενέγκαι κυρίῳ,
καθὼς εἶπεν Μωυσῆς παῖς τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὸν Ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ.
10 [10]καὶ ἔδωκαν πάντες ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς καὶ εἰσέφερον καὶ
11 ἐνέβαλλον εἰς τὸ γλωσσόκομον, ἕως οὗ ἐπληρώθη. [11]καὶ ἐγένετο
ὡς εἰσέφερον τὸ γλωσσόκομον πρὸς τοὺς προστάτας τοῦ βασι-
λέως διὰ χειρὸς τῶν Λευιτῶν καὶ ὡς εἶδον ὅτι ἐπλεόνασεν τὸ ἀρ-

18 ενεχειρισεν Bc | λευιτων 1⁰] pr. των Ar | κυριω] pr. τω Ar || **20** ανεβιβασαν] επεβ. B† || **21** γοθολιαν] ν > B† | μαχαιρα > B

24 1 σαβια *L*] σ > BA || **3** ελαβεν αυτω ιωδαε *L*p†] ελ. εαυτω ιωδ. BA*L*p, ελ. ιωας compl. (etiam Bc ιωας pro ιωδαε) | γυναικας δυο] tr. A | εγεννησαν A || **5** εσπευσαν compl.] επιστευσαν BA || **6** ο βασ. / ιωας] tr. A | του paenult. > B† | οτε] οτι B || **7** και γαρ] γαρ > A†, και γε *L*† | ταις βααλ(ε)ιμ] τοις(*L*p† τω) β. A*L*†: cf. 33 3 || **9** κυριω] pr. τω A || **11** εισεφερον] εισ > A(†)

γύριον, καὶ ἦλθεν ὁ γραμματεὺς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ προστάτης
τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου καὶ ἐξεκένωσαν τὸ γλωσσόκομον καὶ κατ-
έστησαν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ· οὕτως ἐποίουν ἡμέραν ἐξ ἡμέρας
καὶ συνήγαγον ἀργύριον πολύ. [12]καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ὁ βασιλεὺς καὶ 12
Ιωδαε ὁ ἱερεὺς τοῖς ποιοῦσιν τὰ ἔργα εἰς τὴν ἐργασίαν οἴκου κυ-
ρίου, καὶ ἐμισθοῦντο λατόμους καὶ τέκτονας ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον
κυρίου καὶ χαλκεῖς σιδήρου καὶ χαλκοῦ ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον κυ-
ρίου. [13]καὶ ἐποίουν οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα, καὶ ἀνέβη μῆκος τῶν 13
ἔργων ἐν χερσὶν αὐτῶν, καὶ ἀνέστησαν τὸν οἶκον κυρίου ἐπὶ τὴν
στάσιν αὐτοῦ καὶ ἐνίσχυσαν. [14]καὶ ὡς συνετέλεσαν, ἤνεγκαν πρὸς 14
τὸν βασιλέα καὶ πρὸς Ιωδαε τὸ κατάλοιπον τοῦ ἀργυρίου, καὶ ἐποί-
ησαν σκεύη εἰς οἶκον κυρίου, σκεύη λειτουργικὰ ὁλοκαυτωμάτων
καὶ θυίσκας χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς. καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις ἐν
οἴκῳ κυρίου διὰ παντὸς πάσας τὰς ἡμέρας Ιωδαε.
[15]Καὶ ἐγήρασεν Ιωδαε πλήρης ἡμερῶν καὶ ἐτελεύτησεν ὢν ἑκα- 15
τὸν καὶ τριάκοντα ἐτῶν ἐν τῷ τελευτᾶν αὐτόν· [16]καὶ ἔθαψαν αὐ- 16
τὸν ἐν πόλει Δαυιδ μετὰ τῶν βασιλέων, ὅτι ἐποίησεν ἀγαθωσύ-
νην μετὰ Ισραηλ καὶ μετὰ τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. [17]καὶ 17
ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Ιωδαε εἰσῆλθον οἱ ἄρχοντες Ιουδα καὶ
προσεκύνησαν τὸν βασιλέα· τότε ἐπήκουσεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς.
[18]καὶ ἐγκατέλιπον τὸν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν καὶ ἐδού- 18
λευον ταῖς Ἀστάρταις καὶ τοῖς εἰδώλοις· καὶ ἐγένετο ὀργὴ ἐπὶ
Ιουδαν καὶ ἐπὶ Ιερουσαλημ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. [19]καὶ ἀπέστειλεν 19
πρὸς αὐτοὺς προφήτας ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον, καὶ οὐκ ἤκουσαν·
καὶ διεμαρτύραντο αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἤκουσαν. [20]καὶ πνεῦμα θεοῦ 20
ἐνέδυσεν τὸν Αζαριαν τὸν τοῦ Ιωδαε τὸν ἱερέα, καὶ ἀνέστη ἐπάνω
τοῦ λαοῦ καὶ εἶπεν Τάδε λέγει κύριος Τί παραπορεύεσθε τὰς ἐν-
τολὰς κυρίου; καὶ οὐκ εὐοδωθήσεσθε, ὅτι ἐγκατελίπετε τὸν κύριον,
καὶ ἐγκαταλείψει ὑμᾶς. [21]καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐ- 21
τὸν δι' ἐντολῆς Ιωας τοῦ βασιλέως ἐν αὐλῇ οἴκου κυρίου. [22]καὶ 22
οὐκ ἐμνήσθη Ιωας τοῦ ἐλέους, οὗ ἐποίησεν μετ' αὐτοῦ Ιωδαε ὁ
πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ. καὶ ὡς ἀπέθνῃσκεν,
εἶπεν Ἴδοι κύριος καὶ κρινάτω. [23]καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν συντέλειαν 23
τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸν δύναμις Συρίας καὶ ἦλθεν ἐπὶ Ιουδαν
καὶ ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ κατέφθειραν πάντας τοὺς ἄρχοντας τοῦ
λαοῦ ἐν τῷ λαῷ καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν ἀπέστειλαν τῷ βασι-

11 εξεκενωσεν B* || 12 τον οικον κυριου 1° ⌒ 2° A || 14 ανηνεγκεν A | ολοκαυτωσιν A† || 15 εκατ. κ. τριακ. / ετων] tr. A || 16 εποιησαν A† || 18 τον κυριον] tr. A | ταις ασταρταις .. τοις ειδωλοις] tr. A | ιουδαν] ν > B†: item B in 23 | επι ult. > B* || 19 επιστρεψαι] + αυτους *L*† | διεμαρτυρατο A | ουκ ηκουσαν ult.] ουχ υπηκ. B† || 23 κατεφθειρεν et απεστειλεν A

24 λεῖ Δαμασκοῦ. [24]ὅτι ἐν ὀλίγοις ἀνδράσιν παρεγένετο δύναμις Συ-
ρίας, καὶ ὁ θεὸς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν δύναμιν πολλὴν
σφόδρα, ὅτι ἐγκατέλιπον κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν· καὶ
25 μετὰ Ιωας ἐποίησεν κρίματα. [25]καὶ μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτοὺς ἀπ᾿
αὐτοῦ ἐν τῷ ἐγκαταλιπεῖν αὐτὸν ἐν μαλακίαις μεγάλαις καὶ ἐπ-
έθεντο αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐν αἵμασιν υἱοῦ Ιωδαε τοῦ ἱερέως
καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν· καὶ
ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυιδ καὶ οὐκ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ
26 τῶν βασιλέων. [26]καὶ οἱ ἐπιθέμενοι ἐπ᾿ αὐτὸν Ζαβεδ ὁ τοῦ Σαμαθ
27 ὁ Αμμανίτης καὶ Ιωζαβεδ ὁ τοῦ Σομαρωθ ὁ Μωαβίτης [27]καὶ οἱ
υἱοὶ αὐτοῦ πάντες, καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ πέντε. καὶ τὰ λοιπὰ
ἰδοὺ γεγραμμένα ἐπὶ τὴν γραφὴν τῶν βασιλέων· καὶ ἐβασίλευσεν
Αμασιας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾿ αὐτοῦ.
25 [1]Ὢν πέντε καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐβασίλευσεν Αμασιας καὶ εἴκοσι ἐν-
νέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ
2 Ιωαδεν ἀπὸ Ιερουσαλημ. [2]καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου,
3 ἀλλ᾿ οὐκ ἐν καρδίᾳ πλήρει. [3]καὶ ἐγένετο ὡς κατέστη ἡ βασιλεία
ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς φονεύ-
4 σαντας τὸν βασιλέα πατέρα αὐτοῦ· [4]καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν οὐκ
ἀπέκτεινεν κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ νόμου κυρίου, καθὼς γέγρα-
πται, ὡς ἐνετείλατο κύριος λέγων Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ
τέκνων, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων, ἀλλ᾿ ἢ ἕκαστος
5 τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθανοῦνται. — [5]καὶ συνήγαγεν Αμασιας τὸν
οἶκον Ιουδα καὶ ἀνέστησεν αὐτοὺς κατ᾿ οἴκους πατριῶν αὐτῶν εἰς
χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους ἐν παντὶ Ιουδα καὶ Ιερουσαλημ· καὶ
ἠρίθμησεν αὐτοὺς ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω καὶ εὗρεν αὐτοὺς
τριακοσίας χιλιάδας δυνατοὺς ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον κρατοῦντας
6 δόρυ καὶ θυρεόν. [6]καὶ ἐμισθώσατο ἀπὸ Ισραηλ ἑκατὸν χιλιάδας
7 δυνατοὺς ἰσχύι ἑκατὸν ταλάντων ἀργυρίου. [7]καὶ ἄνθρωπος τοῦ
θεοῦ ἦλθεν πρὸς αὐτὸν λέγων Βασιλεῦ, οὐ πορεύσεται μετὰ σοῦ
δύναμις Ισραηλ, ὅτι οὐκ ἔστιν κύριος μετὰ Ισραηλ, πάντων τῶν
8 υἱῶν Εφραιμ· [8]ὅτι ἐὰν ὑπολάβῃς κατισχῦσαι ἐν τούτοις, καὶ τρο-
πώσεταί σε κύριος ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, ὅτι ἔστιν παρὰ κυρίου
9 καὶ ἰσχῦσαι καὶ τροπώσασθαι. [9]καὶ εἶπεν Αμασιας τῷ ἀνθρώπῳ
τοῦ θεοῦ Καὶ τί ποιήσω τὰ ἑκατὸν τάλαντα, ἃ ἔδωκα τῇ δυνάμει
Ισραηλ; καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ Ἔστιν τῷ κυρίῳ δοῦναί

24 παρεγινετο A† | θεον] pr. τον A || 26 Ζαβεδ] -ελ B†, -εθ AV† | σαμαθ] θ > B | ιωζαβεδ] ζωζ. B† | σομαρωθ Ra.] σομαιωθ B†, σαμαριθ A || 27 ιδου] ιουδα A†: cf. 20 17 | την > A†

25 1 init.] pr. και εβασιλευσεν (sic) B† | εννεα] pr. και A | ιωαδεν] ιωναα B† || 4 του > A | αποθανουνται ult.] -θανειται A || 5 εν > B*† || 7 πορευσεται] παρελευσ. A || 8 σε > A† | εναντι AV† | και ισχυσαι] κατισχ. AV (+ εν τουτοις A†) | τροπωσεσθαι A†

σοι πλεῖστα τούτων. [10]καὶ διεχώρισεν Αμασιας τῇ δυνάμει τῇ ἐλ- 10
θούσῃ πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Εφραιμ ἀπελθεῖν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν,
καὶ ἐθυμώθησαν σφόδρα ἐπὶ Ιουδαν καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸν τόπον
αὐτῶν ἐν ὀργῇ θυμοῦ. [11]καὶ Αμασιας κατίσχυσεν καὶ παρέλαβεν 11
τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν κοιλάδα τῶν ἁλῶν καὶ ἐπά-
ταξεν ἐκεῖ τοὺς υἱοὺς Σηιρ δέκα χιλιάδας· [12]καὶ δέκα χιλιάδας 12
ἐζώγρησαν οἱ υἱοὶ Ιουδα καὶ ἔφερον αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ
κρημνοῦ καὶ κατεκρήμνιζον αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ κρημνοῦ,
καὶ πάντες διερρήγνυντο. [13]καὶ οἱ υἱοὶ τῆς δυνάμεως, οὓς ἀπέστρε- 13
ψεν Αμασιας τοῦ μὴ πορευθῆναι μετ᾽ αὐτοῦ εἰς πόλεμον, καὶ ἐπ-
έθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις Ιουδα ἀπὸ Σαμαρείας ἕως Βαιθωρων καὶ
ἐπάταξαν ἐν αὐτοῖς τρεῖς χιλιάδας καὶ ἐσκύλευσαν σκῦλα πολλά.
— [14]καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἐλθεῖν Αμασιαν πατάξαντα τὴν Ιδουμαίαν 14
καὶ ἤνεγκεν πρὸς αὐτοὺς τοὺς θεοὺς υἱῶν Σηιρ καὶ ἔστησεν αὐ-
τοὺς ἑαυτῷ εἰς θεοὺς καὶ ἐναντίον αὐτῶν προσεκύνει καὶ αὐτοῖς
αὐτὸς ἔθυεν. [15]καὶ ἐγένετο ὀργὴ κυρίου ἐπὶ Αμασιαν, καὶ ἀπέστει- 15
λεν αὐτῷ προφήτας καὶ εἶπαν αὐτῷ Τί ἐζήτησας τοὺς θεοὺς τοῦ
λαοῦ, οἳ οὐκ ἐξείλαντο τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρός σου; [16]καὶ ἐγέ- 16
νετο ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ Μὴ σύμβουλον τοῦ βα-
σιλέως δέδωκά σε; πρόσεχε μὴ μαστιγωθῇς. καὶ ἐσιώπησεν ὁ προ-
φήτης. καὶ εἶπεν ὅτι Γινώσκω ὅτι ἐβούλετο ἐπὶ σοὶ τοῦ καταφθεῖ-
ραί σε, ὅτι ἐποίησας τοῦτο καὶ οὐκ ἐπήκουσας τῆς συμβουλίας
μου. — [17]καὶ ἐβουλεύσατο Αμασιας καὶ ἀπέστειλεν πρὸς Ιωας υἱὸν 17
Ιωαχαζ υἱοῦ Ιου βασιλέα Ισραηλ λέγων Δεῦρο ὀφθῶμεν προσ-
ώποις. [18]καὶ ἀπέστειλεν Ιωας βασιλεὺς Ισραηλ πρὸς Αμασιαν βα- 18
σιλέα Ιουδα λέγων Ὁ αχουχ ὁ ἐν τῷ Λιβάνῳ ἀπέστειλεν πρὸς τὴν
κέδρον τὴν ἐν τῷ Λιβάνῳ λέγων Δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἱῷ
μου εἰς γυναῖκα. καὶ ἰδοὺ ἐλεύσεται τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ
Λιβάνῳ· καὶ ἦλθαν τὰ θηρία καὶ κατεπάτησαν τὸν αχουχ. [19]εἶπας 19
Ἰδοὺ ἐπάταξας τὴν Ιδουμαίαν, καὶ ἐπαίρει σε ἡ καρδία ἡ βαρεῖα·
νῦν κάθησο ἐν οἴκῳ σου, καὶ ἵνα τί συμβάλλεις ἐν κακίᾳ καὶ πεσῇ
σὺ καὶ Ιουδας μετὰ σοῦ; [20]καὶ οὐκ ἤκουσεν Αμασιας, ὅτι παρὰ 20
κυρίου ἐγένετο τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας, ὅτι ἐξεζήτησεν
τοὺς θεοὺς τῶν Ιδουμαίων. [21]καὶ ἀνέβη Ιωας βασιλεὺς Ισραηλ, καὶ 21
ὤφθησαν ἀλλήλοις αὐτὸς καὶ Αμασιας βασιλεὺς Ιουδα ἐν Βαιθσα-

9 πλειστα BA] πλειω *L*†, πλειον(α) mu. || 10 επέστρεψαν B*L*†] υπ. mu. (-ψεν A†) || 12 κατεκρημνισεν A† || 13 οι > B | πορευθηναι] ευρεθ. B† | και 2⁰ > A | επαταξεν B | εσκυλευσεν B† || 14 παταξαντα] -ντος B† | εαυτω] ε > B | εναντιον αυτων προσεκυνει] εστησεν εναντ. αυτ. προσκυνειν B† | αυτοις αυτος] tr. B† (B*† αυτος αυτω), αυτος > mu. || 15 αμεσιαν A†, sed ceteris locis etiam A -μασ- || 17 και απεστ. ⌒ 18 και απεστ. B† | ιου *L*† (cf. Regn. III 16 1)] ιηου A || 18 ο αχουχ ο] οχοζει B†, ο οχοζ ο A†; sed in fine uersus BA τον αχουχ

22 μυς, ἥ ἐστιν τοῦ Ιουδα. 22καὶ ἐτροπώθη Ιουδας κατὰ πρόσωπον
23 Ισραηλ, καὶ ἔφυγεν ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμα. 23καὶ τὸν Αμασιαν
βασιλέα Ιουδα τὸν τοῦ Ιωας κατέλαβεν Ιωας βασιλεὺς Ισραηλ ἐν
Βαιθσαμυς καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς Ιερουσαλημ καὶ κατέσπασεν
ἀπὸ τοῦ τείχους Ιερουσαλημ ἀπὸ πύλης Εφραιμ ἕως πύλης γωνίας
24 τετρακοσίους πήχεις· 24καὶ πᾶν τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ
πάντα τὰ σκεύη τὰ εὑρεθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ παρὰ τῷ Αβδε-
δομ καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν
25 συμμίξεων καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν. — 25καὶ ἔζησεν Αμασιας
ὁ τοῦ Ιωας βασιλεὺς Ιουδα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ιωας τὸν τοῦ Ιωα-
26 χαζ βασιλέα Ισραηλ ἔτη δέκα πέντε. 26καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Αμασιου
οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίου βασι-
27 λέων Ιουδα καὶ Ισραηλ; 27καὶ ἐν τῷ καιρῷ, ᾧ ἀπέστη Αμασιας
ἀπὸ κυρίου, καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ ἐπίθεσιν, καὶ ἔφυγεν ἀπὸ Ιερου-
σαλημ εἰς Λαχις· καὶ ἀπέστειλαν κατόπισθεν αὐτοῦ εἰς Λαχις καὶ
28 ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐκεῖ. 28καὶ ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἵππων καὶ
ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυιδ.
26 1Καὶ ἔλαβεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Οζιαν, καὶ αὐτὸς δέκα καὶ
ἓξ ἐτῶν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Αμασιου.
2 2αὐτὸς ᾠκοδόμησεν τὴν Αιλαθ, αὐτὸς ἐπέστρεψεν αὐτὴν τῷ Ιουδα
3 μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. 3υἱὸς
δέκα ἓξ ἐτῶν ἐβασίλευσεν Οζιας καὶ πεντήκοντα καὶ δύο ἔτη ἐβα-
σίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Χαλια ἀπὸ
4 Ιερουσαλημ. 4καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα,
5 ὅσα ἐποίησεν Αμασιας ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 5καὶ ἦν ἐκζητῶν τὸν κύριον
ἐν ταῖς ἡμέραις Ζαχαριου τοῦ συνίοντος ἐν φόβῳ κυρίου· καὶ ἐν
ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἐζήτησεν τὸν κύριον, καὶ εὐόδωσεν αὐτῷ κύ-
6 ριος. 6καὶ ἐξῆλθεν καὶ ἐπολέμησεν πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους καὶ κατ-
έσπασεν τὰ τείχη Γεθ καὶ τὰ τείχη Ιαβνη καὶ τὰ τείχη Ἀζώτου
7 καὶ ᾠκοδόμησεν πόλεις Ἀζώτου καὶ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. 7καὶ κατ-
ίσχυσεν αὐτὸν κύριος ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐπὶ τοὺς Ἄραβας
8 τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς πέτρας καὶ ἐπὶ τοὺς Μιναίους. 8καὶ
ἔδωκαν οἱ Μιναῖοι δῶρα τῷ Οζια, καὶ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἕως
9 εἰσόδου Αἰγύπτου, ὅτι κατίσχυσεν ἕως ἄνω. 9καὶ ᾠκοδόμησεν Οζιας
πύργους ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τῆς γωνίας καὶ ἐπὶ τὴν
10 πύλην τῆς φάραγγος καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν καὶ κατίσχυσεν. 10καὶ

22 εφυγον A | fin.] + αυτου Ac || 23 αυτον] -τους B† | τετρακοσιους] τριακ. A || 24 αβδεδομ] pr. ι B†: ex τῳ praec.: Bc† ο pro ε: cf. I 15 24 || 25 ιωαχαζ] ιωας B† || 26 βυβλιου Bs† (B*† βλιου): cf. 17 9 | βασιλεων > B† || 27 επεθετο A | απεστειλεν B | εθανατωσεν B†

26 1 οζιαν] pr. οχ B† hic, non in seq. || 3 εβασιλ. 1⁰ > B† | χαλια Ra. (cf. Regn. IV 15 2)] χααια B†, ιεχελια A || 5 ταις 1⁰] pr. πασαις B† || 6 ιαβνη V] αβεννηρ B†, ιαβεις A† || 9 πυργον A† | πυλην 2⁰] + γωνιας B*†, γωνιαν Bc

ᾠκοδόμησεν πύργους ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἐλατόμησεν λάκκους πολ-
λούς, ὅτι κτήνη πολλὰ ὑπῆρχεν αὐτῷ ἐν Σεφηλα καὶ ἐν τῇ πεδινῇ
καὶ ἀμπελουργοὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ καὶ ἐν τῷ Καρμήλῳ, ὅτι φιλογέωρ-
γος ἦν. [11]καὶ ἐγένετο τῷ Οζια δυνάμεις ποιοῦσαι πόλεμον καὶ ἐκπο- 11
ρευόμεναι εἰς παράταξιν εἰς ἀριθμόν, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν διὰ
χειρὸς Ιιηλ τοῦ γραμματέως καὶ Μαασαιου τοῦ κριτοῦ διὰ χειρὸς
Ανανιου τοῦ διαδόχου τοῦ βασιλέως. [12]πᾶς ὁ ἀριθμὸς τῶν πα- 12
τριαρχῶν τῶν δυνατῶν εἰς πόλεμον δισχίλιοι ἑξακόσιοι, [13]καὶ μετ' 13
αὐτῶν δύναμις πολεμικὴ τριακόσιαι χιλιάδες καὶ ἑπτακισχίλιοι πεν-
τακόσιοι· οὗτοι οἱ ποιοῦντες πόλεμον ἐν δυνάμει ἰσχύος βοηθῆσαι
τῷ βασιλεῖ ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους. [14]καὶ ἡτοίμαζεν αὐτοῖς Οζιας 14
πάσῃ τῇ δυνάμει θυρεοὺς καὶ δόρατα καὶ περικεφαλαίας καὶ θώ-
ρακας καὶ τόξα καὶ σφενδόνας εἰς λίθους. [15]καὶ ἐποίησεν ἐν Ιερου- 15
σαλημ μηχανὰς μεμηχανευμένας λογιστοῦ τοῦ εἶναι ἐπὶ τῶν πύρ-
γων καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν βάλλειν βέλεσιν καὶ λίθοις μεγάλοις· καὶ
ἠκούσθη ἡ κατασκευὴ αὐτῶν ἕως πόρρω, ὅτι ἐθαυμαστώθη τοῦ
βοηθηθῆναι, ἕως οὗ κατίσχυσεν.

[16]Καὶ ὡς κατίσχυσεν, ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ τοῦ καταφθεῖραι, 16
καὶ ἠδίκησεν ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν κυ-
ρίου θυμιάσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων. [17]καὶ εἰσῆλθεν 17
ὀπίσω αὐτοῦ Αζαριας ὁ ἱερεὺς καὶ μετ' αὐτοῦ ἱερεῖς τοῦ κυρίου
ὀγδοήκοντα υἱοὶ δυνατοὶ [18]καὶ ἔστησαν ἐπὶ Οζιαν τὸν βασιλέα καὶ 18
εἶπαν αὐτῷ Οὐ σοί, Οζια, θυμιάσαι τῷ κυρίῳ, ἀλλ' ἢ τοῖς ἱερεῦσιν
υἱοῖς Ααρων τοῖς ἡγιασμένοις θυμιάσαι· ἔξελθε ἐκ τοῦ ἁγιάσματος,
ὅτι ἀπέστης ἀπὸ κυρίου, καὶ οὐκ ἔσται σοι τοῦτο εἰς δόξαν παρὰ
κυρίου θεοῦ. [19]καὶ ἐθυμώθη Οζιας, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ θυμι- 19
ατήριον τοῦ θυμιάσαι ἐν τῷ ναῷ, καὶ ἐν τῷ θυμωθῆναι αὐτὸν
πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ ἡ λέπρα ἀνέτειλεν ἐν τῷ μετώπῳ αὐτοῦ ἐναν-
τίον τῶν ἱερέων ἐν οἴκῳ κυρίου ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου τῶν
θυμιαμάτων. [20]καὶ ἐπέστρεψεν ἐπ' αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ὁ πρῶτος καὶ οἱ 20
ἱερεῖς, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς λεπρὸς ἐν τῷ μετώπῳ· καὶ κατέσπευσαν
αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ γὰρ αὐτὸς ἔσπευσεν ἐξελθεῖν, ὅτι ἤλεγξεν αὐτὸν
κύριος. [21]καὶ ἦν Οζιας ὁ βασιλεὺς λεπρὸς ἕως ἡμέρας τῆς τελευ- 21
τῆς αὐτοῦ, καὶ ἐν οἴκῳ αφφουσωθ ἐκάθητο λεπρός, ὅτι ἀπεσχίσθη
ἀπὸ οἴκου κυρίου· καὶ Ιωαθαμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐ-
τοῦ κρίνων τὸν λαὸν τῆς γῆς. [22]καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Οζιου οἱ πρῶ- 22

10 υπηρχον A† | φιλογεωργος] φιλο > B† || **11** τω > B† | μαασαιου Ra.] αμασαιου B†, μασσαιου A: cf. 23 1 || 13 επτακισχιλιοι] επτα χιλιαδες και A || 14 αυτοις] -τους B || 15 βοηθηναι A || 18 θυμιασαι bis] θυσαι B† hic, non in 16. 19 | τω > B | υιοις] pr. τοις A || 19 και 3° *L*] > BA | επανω] pr. και B || 21 ο 1° > B† | ημερας] pr. της A | αφφουσωθ compl.] -σιων B†, απφουσωθ A || 22 οζ(ε)ιου / οι πρωτοι και οι εσχ.] tr. B

23 τοι καὶ οἱ ἔσχατοι γεγραμμένοι ὑπὸ Ιεσσιου τοῦ προφήτου. [23]καὶ
ἐκοιμήθη Οζιας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ
τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς ταφῆς τῶν βασιλέων, ὅτι
εἶπαν ὅτι Λεπρός ἐστιν· καὶ ἐβασίλευσεν Ιωαθαμ υἱὸς αὐτοῦ
ἀντ' αὐτοῦ.

27 [1]Υἱὸς εἴκοσι πέντε ἐτῶν Ιωαθαμ ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν καὶ
δέκα ἓξ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς
2 αὐτοῦ Ιερουσα θυγάτηρ Σαδωκ. [2]καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον
κυρίου κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν Οζιας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἀλλ' οὐκ
3 εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν κυρίου, καὶ ἔτι ὁ λαὸς κατεφθείρετο. [3]αὐτὸς
ᾠκοδόμησεν τὴν πύλην οἴκου κυρίου τὴν ὑψηλὴν καὶ ἐν τείχει
4 τοῦ Οφλα ᾠκοδόμησεν πολλά· [4]καὶ πόλεις ᾠκοδόμησεν ἐν ὄρει
5 Ιουδα καὶ ἐν τοῖς δρυμοῖς καὶ οἰκήσεις καὶ πύργους. [5]αὐτὸς ἐμα-
χέσατο πρὸς βασιλέα υἱῶν Αμμων καὶ κατίσχυσεν ἐπ' αὐτόν· καὶ
ἐδίδουν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Αμμων κατ' ἐνιαυτὸν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυ-
ρίου καὶ δέκα χιλιάδας κόρων πυροῦ καὶ κριθῶν δέκα χιλιάδας·
ταῦτα ἔφερεν αὐτῷ βασιλεὺς Αμμων κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τῷ πρώτῳ
6 ἔτει καὶ τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ τρίτῳ. [6]καὶ κατίσχυσεν Ιωαθαμ, ὅτι
7 ἡτοίμασεν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἔναντι κυρίου θεοῦ αὐτοῦ. [7]καὶ οἱ
λοιποὶ λόγοι Ιωαθαμ καὶ ὁ πόλεμος καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ ἰδοὺ γε-
9 γραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων Ιουδα καὶ Ισραηλ. [9]καὶ ἐκοιμήθη
Ιωαθαμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυιδ, καὶ
ἐβασίλευσεν Αχαζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

28 [1]Υἱὸς εἴκοσι ἐτῶν Αχαζ ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν καὶ δέκα ἓξ
ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ· καὶ οὐκ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐνώ-
2 πιον κυρίου ὡς Δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. [2]καὶ ἐπορεύθη κατὰ τὰς
ὁδοὺς βασιλέων Ισραηλ· καὶ γὰρ γλυπτὰ ἐποίησεν τοῖς εἰδώλοις
3 αὐτῶν [3]καὶ ἔθυεν ἐν Γαιβενενομ καὶ διῆγεν τὰ τέκνα αὐτοῦ διὰ

22 γεγραμμ.] pr. ιδου εισιν A[r]†: sim. *L*† || 23 της ταφης] pr. μετα A† | ιωναθαν A†, sed in seq. etiam A ιωαθαμ | υιος] pr. ο A*L*†

27 1 υιος pl.] > BA: hi connectunt 27 1 cum 26 23, cf. 28 1 | εικοσι] + και A | ιερουσσα B | σαδωρ B† || 2 οσα] α B† || 3 την 2⁰] pr. και A† | του οφλα] αυτης απεθετο οπλα και compl.; αυτου οπλα B†: cf. 33 14 || 5 οι υιοι αμμων > B | αμμων ult.] pr. υιων A[c] | τω paenult. > A† || 6 και B*L*†] > rel. | εναντι B†] -τιον rel. || 7 λοιποι λογ. ιωαθ.] λογ. ιωαθ. οι λοιποι A† | βιβλιων A | fin.] + (8) υιος(A† και) εικοσι και πεντε ετων ην βασιλευσας και εξ και δεκα ετη εβασιλευσεν εν ιερουσαλημ Amu. || 9 αχας B: item in 28 1. 16. 21 29 19, sed ceteris locis etiam B αχαζ, cf. Regn. IV 16 2 Par. I 3 13

28 1 υιος > B†: cf. 27 1 | αχαβ A† | ετη > A† || 2 βασιλεων] -ως B†: cf. 20 34; pr. των A | τοις ειδ. αυτων Ra. (sim. *L*†)] pr. εν B, pr. και A pl.: trahunt haec ad 3 || 3 και 1⁰ *L*†] > rel. | εν > B | γαιβενενομ Ra.] pro γαι (sic B†) praebent γη A pl., φαραγγι *L*†; pro βενενομ (sic codex unus codici B cognatus) praebent βενθομ B†, βεεννομ AV†, εννομ mu.

πυρὸς κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξωλέθρευσεν κύριος
ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ισραηλ, [4]καὶ ἐθυμία ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν καὶ ἐπὶ 4
τῶν δωμάτων καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους. [5]καὶ παρ- 5
έδωκεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ διὰ χειρὸς βασιλέως Συρίας,
καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ καὶ ᾐχμαλώτευσεν ἐξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν
πολλὴν καὶ ἤγαγεν εἰς Δαμασκόν· καὶ γὰρ εἰς τὰς χεῖρας βασι-
λέως Ισραηλ παρέδωκεν αὐτόν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ πληγὴν με-
γάλην. [6]καὶ ἀπέκτεινεν Φακεε ὁ τοῦ Ρομελια βασιλεὺς Ισραηλ ἐν 6
Ιουδα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατῶν ἰσχύι
ἐν τῷ αὐτοὺς καταλιπεῖν τὸν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν.
[7]καὶ ἀπέκτεινεν Εζεκρι ὁ δυνατὸς τοῦ Εφραιμ τὸν Μαασαιαν τὸν 7
υἱὸν τοῦ βασιλέως καὶ τὸν Εσδρικαμ ἡγούμενον τοῦ οἴκου αὐτοῦ
καὶ τὸν Ελκανα τὸν διάδοχον τοῦ βασιλέως. [8]καὶ ᾐχμαλώτισαν οἱ 8
υἱοὶ Ισραηλ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν τριακοσίας χιλιάδας, γυναῖ-
κας, υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ σκῦλα πολλὰ ἐσκύλευσαν ἐξ αὐτῶν
καὶ ἤνεγκαν τὰ σκῦλα εἰς Σαμάρειαν. — [9]καὶ ἐκεῖ ἦν ὁ προφήτης 9
τοῦ κυρίου, Ωδηδ ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν τῆς δυ-
νάμεως τῶν ἐρχομένων εἰς Σαμάρειαν καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰδοὺ ὀργὴ
κυρίου θεοῦ τῶν πατέρων ὑμῶν ἐπὶ τὸν Ιουδαν, καὶ παρέδωκεν
αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν, καὶ ἀπεκτείνατε ἐν αὐτοῖς ἐν ὀργῇ·
ἕως τῶν οὐρανῶν ἔφθακεν. [10]καὶ νῦν υἱοὺς Ιουδα καὶ Ιερουσαλημ 10
ὑμεῖς λέγετε κατακτήσεσθαι εἰς δούλους καὶ δούλας· οὐκ ἰδού εἰμι
μεθ' ὑμῶν μαρτυρῆσαι κυρίῳ θεῷ ὑμῶν; [11]καὶ νῦν ἀκούσατέ μου 11
καὶ ἀποστρέψατε τὴν αἰχμαλωσίαν, ἣν ᾐχμαλωτεύσατε τῶν ἀδελ-
φῶν ὑμῶν, ὅτι ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἐφ' ὑμῖν. [12]καὶ ἀνέστησαν ἄρ- 12
χοντες ἀπὸ τῶν υἱῶν Εφραιμ, Ουδια ὁ τοῦ Ιωανου καὶ Βαραχιας
ὁ τοῦ Μοσολαμωθ καὶ Εζεκιας ὁ τοῦ Σελλημ καὶ Αμασιας ὁ τοῦ
Χοδλι, ἐπὶ τοὺς ἐρχομένους ἀπὸ τοῦ πολέμου [13]καὶ εἶπαν αὐτοῖς 13
Οὐ μὴ εἰσαγάγητε τὴν αἰχμαλωσίαν ὧδε πρὸς ἡμᾶς, ὅτι εἰς τὸ
ἁμαρτάνειν τῷ κυρίῳ ἐφ' ἡμᾶς ὑμεῖς λέγετε, προσθεῖναι ἐπὶ ταῖς
ἁμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐπὶ τὴν ἄγνοιαν, ὅτι πολλὴ ἡ ἁμαρτία ἡμῶν
καὶ ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἐπὶ τὸν Ισραηλ. [14]καὶ ἀφῆκαν οἱ πολεμισταὶ 14

3 κατα] και B* | των εθνων] παντων των εθν. των απεριτμητων τουτων και A† | υιων] pr. των A† || 5 βασιλεως bis] -ων B†: cf. 2 | ηχμαλωτευσαν B† | και ηγαγεν εις δαμ. > B† | γαρ B†] > rel. | εν αυτω ult.] εαυτω B† || 6 απεκτ.] απεστειλεν B† | ρομελιου A || 7 εζεκρ(ε)ι] εζεχρι A, ζεχρι mu. | μαασαιαν B†] μασιαν A, αμασιαν compl.: cf. 23 1 | εσδρικαμ Ra.] εγδρεικαν B†, εζρικαν A, εσρικαμ compl. | ειλκανα B† || 8 ηχμαλωτευσαν A: item in 17, cf. 11 | και 2° > B† || 9 αυτω > B*† | ιουδαν] ν > B | εως B†] pr. και rel. || 10 υμεις > B† | ειμι] υμιν B*† | θεω] pr. τω A | υμων ult.] ημ. B† || 11 και νυν BL†] νυν ουν compl., και > A | αιχμαλωτευσατε A: cf. 8 | θυμου > B: cf. 13 || 12 ουδ(ε)ια B†] αζαριας A | ιωανου B†] -ναν A | βαραχιας] ζαχαριας B† | μοσολλαμωθ A | χοδλι Ra.] χοαδ B†, αδδι A (pro αδλι) || 13 θυμου > B: cf. 11 | κυριου] + θεου B†

τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὰ σκῦλα ἐναντίον τῶν ἀρχόντων καὶ πάσης
15 τῆς ἐκκλησίας. [15]καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες, οἳ ἐπεκλήθησαν ἐν ὀνόματι,
καὶ ἀντελάβοντο τῆς αἰχμαλωσίας καὶ πάντας τοὺς γυμνοὺς περιέβαλον ἀπὸ τῶν σκύλων καὶ ἐνέδυσαν αὐτοὺς καὶ ὑπέδησαν αὐτοὺς καὶ ἔδωκαν φαγεῖν καὶ ἀλείψασθαι καὶ ἀντελάβοντο ἐν ὑποζυγίοις παντὸς ἀσθενοῦντος καὶ κατέστησαν αὐτοὺς εἰς Ιεριχω πόλιν φοινίκων πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Σαμάρειαν.
16 [16]Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλεν Αχαζ πρὸς βασιλέα Ασσουρ
17 βοηθῆσαι αὐτῷ [17]καὶ ἐν τούτῳ, ὅτι Ιδουμαῖοι ἐπέθεντο καὶ ἐπάτα-
18 ξαν ἐν Ιουδα καὶ ᾐχμαλώτισαν αἰχμαλωσίαν [18]καὶ οἱ ἀλλόφυλοι
ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς πεδινῆς καὶ ἀπὸ λιβὸς τοῦ Ιουδα καὶ ἔλαβον τὴν Βαιθσαμυς καὶ τὴν Αιλων καὶ τὴν Γαδηρωθ καὶ τὴν Σωχω καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ τὴν Θαμνα καὶ τὰς κώμας αὐτῆς
19 καὶ τὴν Γαμζω καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ. [19]ὅτι
ἐταπείνωσεν κύριος τὸν Ιουδαν δι' Αχαζ βασιλέα Ιουδα, ὅτι ἀπέστη
20 ἀποστάσει ἀπὸ κυρίου. [20]καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτὸν Θαγλαθφελλασαρ
21 βασιλεὺς Ασσουρ καὶ ἐπάταξεν αὐτόν. [21]καὶ ἔλαβεν Αχαζ τὰ ἐν
οἴκῳ κυρίου καὶ τὰ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ
22 ἔδωκεν τῷ βασιλεῖ Ασσουρ καὶ οὐκ εἰς βοήθειαν αὐτῷ. [22]ἀλλ' ἢ
τῷ θλιβῆναι αὐτὸν καὶ προσέθηκεν τοῦ ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου καὶ
23 εἶπεν ὁ βασιλεύς [23]Ἐκζητήσω τοὺς θεοὺς Δαμασκοῦ τοὺς τύπτον-
τάς με· καὶ εἶπεν Ὅτι θεοὶ βασιλέως Συρίας αὐτοὶ κατισχύσουσιν αὐτούς, αὐτοῖς τοίνυν θύσω, καὶ ἀντιλήμψονταί μου. καὶ αὐτοὶ
24 ἐγένοντο αὐτῷ εἰς σκῶλον καὶ παντὶ Ισραηλ. [24]καὶ ἀπέστησεν
Αχαζ τὰ σκεύη οἴκου κυρίου καὶ κατέκοψεν αὐτὰ καὶ ἔκλεισεν τὰς θύρας οἴκου κυρίου καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ θυσιαστήρια ἐν πάσῃ
25 γωνίᾳ ἐν Ιερουσαλημ· [25]καὶ ἐν πάσῃ πόλει καὶ πόλει ἐν Ιουδα
ἐποίησεν ὑψηλὰ θυμιᾶν θεοῖς ἀλλοτρίοις, καὶ παρώργισαν κύριον
26 τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν. [26]καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι αὐτοῦ καὶ αἱ
πράξεις αὐτοῦ αἱ πρῶται καὶ αἱ ἔσχαται ἰδοὺ γεγραμμέναι ἐπὶ βι-
27 βλίῳ βασιλέων Ιουδα καὶ Ισραηλ. [27]καὶ ἐκοιμήθη Αχαζ μετὰ τῶν
πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυιδ, ὅτι οὐκ εἰσήνεγκαν αὐτὸν εἰς τοὺς τάφους τῶν βασιλέων Ισραηλ· καὶ ἐβασίλευσεν Εζεκιας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

15 φαγειν] pr. και B† | εν υποζυγ.] pr. και B† | υπεστρεψαν A || **18** pro και 4⁰ praebet B εν οικω κυριου — εδωκεν τω βασιλει ex 21 iterata | αιλων] ν > B† | γαδηρωθ] γαληρω B† | κωμας αυτης 1⁰⌒2⁰ B† (A om. την ante θαμνα) | γαμζω Sixt.] γαλεζω B†, γαμαιζαι A†, γαμζαι *L* || **20** θαγλαθφελλασαρ Ra. (cf. Regn. IV **15** 29)] θαλγαφελλαδαρ B†, θαγλαθφαλνασαρ A: cf. I **5** 6. 26 | επαταξεν] εθαψαν B*†, εθλιψεν unus cod. B cognatus Sixt. (cf. 22) || **21** αυτω] -των B || **23** ειπεν οτι] ειπαν B† | αυτους > A || **24** εν ιερουσ.] > B*†, εν > A || **25** εποιησαν *L*A^c | τον > A || **26** αι 3⁰ > A

29 [1]Καὶ Εζεκιας ἐβασίλευσεν ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν καὶ εἴκοσι 29
καὶ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐ-
τοῦ Αββα θυγάτηρ Ζαχαρια. [2]καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυ- 2
ρίου κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν Δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. [3]καὶ ἐγένετο 3
ὡς ἔστη ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἀνέῳξεν τὰς
θύρας οἴκου κυρίου καὶ ἐπεσκεύασεν αὐτάς. [4]καὶ εἰσήγαγεν τοὺς 4
ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας καὶ κατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὸ κλίτος τὸ
πρὸς ἀνατολὰς [5]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἀκούσατε, οἱ Λευῖται, νῦν ἁγνί- 5
σθητε καὶ ἁγνίσατε τὸν οἶκον κυρίου θεοῦ τῶν πατέρων ὑμῶν καὶ
ἐκβάλετε τὴν ἀκαθαρσίαν ἐκ τῶν ἁγίων· [6]ὅτι ἀπέστησαν οἱ πατέ- 6
ρες ἡμῶν καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου καὶ ἐγκατέλι-
παν αὐτὸν καὶ ἀπέστρεψαν τὸ πρόσωπον ἀπὸ τῆς σκηνῆς κυρίου
καὶ ἔδωκαν αὐχένα [7]καὶ ἀπέκλεισαν τὰς θύρας τοῦ ναοῦ καὶ ἔσβε- 7
σαν τοὺς λύχνους καὶ θυμίαμα οὐκ ἐθυμίασαν καὶ ὁλοκαυτώματα
οὐ προσήνεγκαν ἐν τῷ ἁγίῳ θεῷ Ισραηλ. [8]καὶ ὠργίσθη ὀργῇ κύ- 8
ριος ἐπὶ τὸν Ιουδαν καὶ ἐπὶ τὴν Ιερουσαλημ καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς
εἰς ἔκστασιν καὶ εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς συρισμόν, ὡς ὑμεῖς ὁρᾶτε
τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν. [9]καὶ ἰδοὺ πεπλήγασιν οἱ πατέρες ὑμῶν μα- 9
χαίρᾳ, καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ αἱ γυναῖκες
ὑμῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν γῇ οὐκ αὐτῶν, ὃ καὶ νῦν ἐστιν. [10]ἐπὶ τού- 10
τοις νῦν ἐστιν ἐπὶ καρδίας διαθέσθαι διαθήκην κυρίου θεοῦ Ισραηλ,
καὶ ἀποστρέψει τὴν ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ ἀφ᾽ ἡμῶν. [11]καὶ νῦν μὴ 11
διαλίπητε, ὅτι ἐν ὑμῖν ᾑρέτικεν κύριος στῆναι ἐναντίον αὐτοῦ λει-
τουργεῖν καὶ εἶναι αὐτῷ λειτουργοῦντας καὶ θυμιῶντας. — [12]καὶ 12
ἀνέστησαν οἱ Λευῖται, Μααθ ὁ τοῦ Αμασι καὶ Ιωηλ ὁ τοῦ Αζαριου
ἐκ τῶν υἱῶν Κααθ, καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρι Κις ὁ τοῦ Αβδι καὶ
Αζαριας ὁ τοῦ Ιαλλεληλ, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Γεδσωνι Ιωα ὁ τοῦ
Ζεμμαθ καὶ Ιωδαν ὁ τοῦ Ιωαχα, [13]καὶ τῶν υἱῶν Ελισαφαν Σαμβρι 13
καὶ Ιιηλ, καὶ τῶν υἱῶν Ασαφ Ζαχαριας καὶ Μαθθανιας, [14]καὶ τῶν 14
υἱῶν Αιμαν Ιιηλ καὶ Σεμεϊ, καὶ τῶν υἱῶν Ιδιθων Σαμαιας καὶ Οζιηλ,
[15]καὶ συνήγαγον τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν καὶ ἡγνίσθησαν κατὰ τὴν 15
ἐντολὴν τοῦ βασιλέως διὰ προστάγματος κυρίου καθαρίσαι τὸν
οἶκον κυρίου. [16]καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς ἔσω εἰς τὸν οἶκον κυρίου 16

29 1 ων > B† | και 4⁰ > A | αββα B†] αββαουθ pau., αββαθυθ A†, αββουθ V† | ζαχαριου A || **7** εν > A || **8** οργη] θυμω A | επι 2⁰ > B*L*† | και εις 1⁰⌒2⁰ B† | συριγμον A || **10** διαθηκην] pr. διαθηκην μου B | απεστρεψεν B† | θυμου] pr. του A || **11** κυριος > B† || **12** μαεθ A | αμασι] μασι B | αζαριου *L*†] ζαχαρ. rel.: cf. 13 | αζαριας] ζαχαρ. B: cf. 13 | ιαλλεληλ pau.] ιαλληλ A†, ελλη B† | γεδσων A | ιωα ο A(†)] απο B(†) | ο του ult.] ουτοι υιοι B || **13** σαμβρι] ζαμ. B; pr. και B† | ασαφ] ασα B | ζαχαριας] αζαρ. B†: cf. 12 bis | ματθανιας ABc || **14** υιων 1⁰] + ων B† | ιδιθων Ra.] εδειθωμ B†, ιδιθουν A: cf. I 16 38 | σαμειας A || **15** συνηγαγεν B*L*p† | κυριου 1⁰⌒2⁰ B || **16** εσω] εως B

ἁγνίσαι καὶ ἐξέβαλον πᾶσαν τὴν ἀκαθαρσίαν τὴν εὑρεθεῖσαν ἐν
τῷ οἴκῳ κυρίου καὶ εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου, καὶ ἐδέξαντο οἱ
17 Λευῖται ἐκβαλεῖν εἰς τὸν χειμάρρουν Κεδρων ἔξω. [17]καὶ ἤρξαντο
τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ νουμηνίᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ἁγνίσαι καὶ
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ τοῦ μηνὸς εἰσῆλθαν εἰς τὸν ναὸν κυρίου καὶ
ἥγνισαν τὸν οἶκον κυρίου ἐν ἡμέραις ὀκτὼ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐκ-
18 καιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου συνετέλεσαν. [18]καὶ εἰσῆλθαν
ἔσω πρὸς Εζεκιαν τὸν βασιλέα καὶ εἶπαν Ἡγνίσαμεν πάντα τὰ ἐν
οἴκῳ κυρίου, τὸ θυσιαστήριον τῆς ὁλοκαυτώσεως καὶ τὰ σκεύη
19 αὐτοῦ καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως καὶ τὰ σκεύη αὐτῆς· [19]καὶ
πάντα τὰ σκεύη, ἃ ἐμίανεν Αχαζ ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ
ἐν τῇ ἀποστασίᾳ αὐτοῦ, ἡτοιμάκαμεν καὶ ἡγνίκαμεν, ἰδού ἐστιν
20 ἐναντίον τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου. — [20]καὶ ὤρθρισεν Εζεκιας ὁ
βασιλεὺς καὶ συνήγαγεν τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως καὶ ἀνέβη εἰς
21 οἶκον κυρίου [21]καὶ ἀνήνεγκεν μόσχους ἑπτά, κριοὺς ἑπτά, ἀμνοὺς
ἑπτά, χιμάρους αἰγῶν ἑπτὰ περὶ ἁμαρτίας περὶ τῆς βασιλείας καὶ
περὶ τῶν ἁγίων καὶ περὶ Ισραηλ καὶ εἶπεν τοῖς υἱοῖς Ααρων τοῖς
22 ἱερεῦσιν ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου. [22]καὶ ἔθυσαν
τοὺς μόσχους, καὶ ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα καὶ προσέχεον ἐπὶ
τὸ θυσιαστήριον· καὶ ἔθυσαν τοὺς κριούς, καὶ προσέχεον τὸ αἷμα
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ ἔθυσαν τοὺς ἀμνούς, καὶ περιέχεον τὸ
23 αἷμα τῷ θυσιαστηρίῳ· [23]καὶ προσήγαγον τοὺς χιμάρους τοὺς περὶ
ἁμαρτίας ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐπέθηκαν
24 τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπ' αὐτούς, [24]καὶ ἔθυσαν αὐτοὺς οἱ ἱερεῖς καὶ
ἐξιλάσαντο τὸ αἷμα αὐτῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐξιλάσαντο
περὶ παντὸς Ισραηλ, ὅτι περὶ παντὸς Ισραηλ, εἶπεν ὁ βασιλεύς, ἡ
25 ὁλοκαύτωσις καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας. [25]καὶ ἔστησεν τοὺς Λευίτας
ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις κατὰ
τὴν ἐντολὴν Δαυιδ τοῦ βασιλέως καὶ Γαδ τοῦ ὁρῶντος τῷ βασι-
λεῖ καὶ Ναθαν τοῦ προφήτου, ὅτι δι' ἐντολῆς κυρίου τὸ πρόσταγμα
26 ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν· [26]καὶ ἔστησαν οἱ Λευῖται ἐν ὀργάνοις
27 Δαυιδ καὶ οἱ ἱερεῖς ταῖς σάλπιγξιν. [27]καὶ εἶπεν Εζεκιας ἀνενέγκαι
τὴν ὁλοκαύτωσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀνα-
φέρειν τὴν ὁλοκαύτωσιν ἤρξαντο ᾄδειν κυρίῳ, καὶ αἱ σάλπιγγες
28 πρὸς τὰ ὄργανα Δαυιδ βασιλέως Ισραηλ. [28]καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία
προσεκύνει, καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ ᾄδοντες, καὶ αἱ σάλπιγγες σαλπίζου-
29 σαι, ἕως οὗ συνετελέσθη ἡ ὁλοκαύτωσις. [29]καὶ ὡς συνετέλεσαν

17 πρωτη] τριτη B*† | εισηλθεν A*L*† | κυριου 1⁰] pr. του A | εκκαιδεκατη] τρισκαιδ. B | του μην. του πρωτ. / συνετελ.] tr. B || 19 αχας B: cf. 27 9 || 22 και εθυσαν ult. — fin. > B† || 25 ορωντος τω βασ.] προφητου B† || 27 κυριω] pr. τω A | αι > B | ισραηλ > B† || 28 η 1⁰ mu.] > BA | και οι > A† | αι A*L*†] > rel.

ἀναφέροντες, ἔκαμψεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ εὑρεθέντες καὶ
προσεκύνησαν. [30]καὶ εἶπεν Εζεκιας ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες 30
τοῖς Λευίταις ὑμνεῖν τὸν κύριον ἐν λόγοις Δαυιδ καὶ Ασαφ τοῦ
προφήτου· καὶ ὕμνουν ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἔπεσον καὶ προσεκύνη-
σαν. [31]καὶ ἀπεκρίθη Εζεκιας καὶ εἶπεν Νῦν ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας 31
ὑμῶν κυρίῳ, προσαγάγετε καὶ φέρετε θυσίας καὶ αἰνέσεως εἰς οἶ-
κον κυρίου· καὶ ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία θυσίας καὶ αἰνέσεως εἰς
οἶκον κυρίου καὶ πᾶς πρόθυμος τῇ καρδίᾳ ὁλοκαυτώσεις. [32]καὶ 32
ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῆς ὁλοκαυτώσεως, ἧς ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία,
μόσχοι ἑβδομήκοντα, κριοὶ ἑκατόν, ἀμνοὶ διακόσιοι· εἰς ὁλοκαύτω-
σιν κυρίῳ πάντα ταῦτα. [33]καὶ οἱ ἡγιασμένοι μόσχοι ἑξακόσιοι, 33
πρόβατα τρισχίλια. [34]ἀλλ᾽ ἢ οἱ ἱερεῖς ὀλίγοι ἦσαν καὶ οὐκ ἐδύναντο 34
δεῖραι τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ ἀντελάβοντο αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν
οἱ Λευῖται, ἕως οὗ συνετελέσθη τὸ ἔργον, καὶ ἕως οὗ ἡγνίσθησαν
οἱ ἱερεῖς, ὅτι οἱ Λευῖται προθύμως ἡγνίσθησαν παρὰ τοὺς ἱερεῖς.
[35]καὶ ἡ ὁλοκαύτωσις πολλὴ ἐν τοῖς στέασιν τῆς τελειώσεως τοῦ 35
σωτηρίου καὶ τῶν σπονδῶν τῆς ὁλοκαυτώσεως· καὶ κατωρθώθη
τὸ ἔργον ἐν οἴκῳ κυρίου. [36]καὶ ηὐφράνθη Εζεκιας καὶ πᾶς ὁ λαὸς 36
διὰ τὸ ἡτοιμακέναι τὸν θεὸν τῷ λαῷ, ὅτι ἐξάπινα ἐγένετο ὁ λόγος.
[1]Καὶ ἀπέστειλεν Εζεκιας ἐπὶ πάντα Ισραηλ καὶ Ιουδαν καὶ ἐπι- 30
στολὰς ἔγραψεν ἐπὶ τὸν Εφραιμ καὶ Μανασση ἐλθεῖν εἰς οἶκον
κυρίου εἰς Ιερουσαλημ ποιῆσαι τὸ φασεκ τῷ κυρίῳ θεῷ Ισραηλ·
[2]καὶ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλη- 2
σία ἡ ἐν Ιερουσαλημ ποιῆσαι τὸ φασεκ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ·
[3]οὐ γὰρ ἠδυνάσθησαν αὐτὸ ποιῆσαι ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτι οἱ 3
ἱερεῖς οὐχ ἡγνίσθησαν ἱκανοί, καὶ ὁ λαὸς οὐ συνήχθη εἰς Ιερου-
σαλημ. [4]καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ ἐναντίον 4
τῆς ἐκκλησίας. [5]καὶ ἔστησαν λόγον διελθεῖν κήρυγμα ἐν παντὶ 5
Ισραηλ ἀπὸ Βηρσαβεε ἕως Δαν ἐλθόντας ποιῆσαι τὸ φασεκ κυρίῳ
θεῷ Ισραηλ ἐν Ιερουσαλημ, ὅτι πλῆθος οὐκ ἐποίησεν κατὰ τὴν
γραφήν. [6]καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρέχοντες σὺν ταῖς ἐπιστολαῖς παρὰ 6
τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων εἰς πάντα Ισραηλ καὶ Ιουδαν
κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως λέγοντες Υἱοὶ Ισραηλ, ἐπιστρέ-
ψατε πρὸς θεὸν Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ισραηλ, καὶ ἐπιστρέψει
τοὺς ἀνασεσῳσμένους τοὺς καταλειφθέντας ἀπὸ χειρὸς βασιλέως
Ασσουρ· [7]καὶ μὴ γίνεσθε καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ 7
ὑμῶν, οἳ ἀπέστησαν ἀπὸ κυρίου θεοῦ πατέρων αὐτῶν, καὶ παρ-

29 εκαμψεν] pr. και A || 30 εζεκ./ο βασ.] tr. A | οι] pr. παντες A || 31 οικον κυριου 1° ⌒ 2° A || 33 fin.] + πεντακοσια B*(†) || 34 δειραι] pr. εκ B† | προθυμως ηγνισθησαν(cf. 30 15)] tr. A

30 3 αυτο ποιησαι] tr. A || 5 ελθοντες B || 6 ιουδα B, sed in 1 etiam B -αν | υιοι] pr. οι B | ισραηλ ult.] ιακωβ A pl. | επιστρεψει] -ψατε B

8 ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς ἐρήμωσιν, καθὼς ὑμεῖς ὁρᾶτε. [8]καὶ νῦν μὴ
σκληρύνητε τοὺς τραχήλους ὑμῶν· δότε δόξαν κυρίῳ τῷ θεῷ καὶ
εἰσέλθατε εἰς τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ, ὃ ἡγίασεν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ
δουλεύσατε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν, καὶ ἀποστρέψει ἀφ' ὑμῶν θυμὸν
9 ὀργῆς. [9]ὅτι ἐν τῷ ἐπιστρέφειν ὑμᾶς πρὸς κύριον οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν
καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἔσονται ἐν οἰκτιρμοῖς ἔναντι πάντων τῶν αἰχ-
μαλωτισάντων αὐτούς, καὶ ἀποστρέψει εἰς τὴν γῆν ταύτην· ὅτι
ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ οὐκ ἀποστρέψει
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν, ἐὰν ἐπιστρέψωμεν πρὸς αὐτόν.
10 [10]καὶ ἦσαν οἱ τρέχοντες διαπορευόμενοι πόλιν ἐκ πόλεως ἐν τῷ
ὄρει Εφραιμ καὶ Μανασση καὶ ἕως Ζαβουλων, καὶ ἐγένοντο ὡς
11 καταγελῶντες αὐτῶν καὶ καταμωκώμενοι· [11]ἀλλὰ ἄνθρωποι Ασηρ
καὶ ἀπὸ Μανασση καὶ ἀπὸ Ζαβουλων ἐνετράπησαν καὶ ἦλθον εἰς
12 Ιερουσαλημ. [12]καὶ ἐν Ιουδα ἐγένετο χεὶρ κυρίου δοῦναι αὐτοῖς καρ-
δίαν μίαν ἐλθεῖν τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως
13 καὶ τῶν ἀρχόντων ἐν λόγῳ κυρίου, [13]καὶ συνήχθησαν εἰς Ιερου-
σαλημ λαὸς πολὺς τοῦ ποιῆσαι τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἐν τῷ
14 μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἐκκλησία πολλὴ σφόδρα. [14]καὶ ἀνέστησαν καὶ
καθεῖλαν τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐν Ιερουσαλημ· καὶ πάντα, ἐν οἷς
ἐθυμίων τοῖς ψευδέσιν, κατέσπασαν καὶ ἔρριψαν εἰς τὸν χειμάρ-
15 ρουν Κεδρων. [15]καὶ ἔθυσαν τὸ φασεκ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ
μηνὸς τοῦ δευτέρου· καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐνετράπησαν
καὶ ἡγνίσθησαν καὶ εἰσήνεγκαν ὁλοκαυτώματα εἰς οἶκον κυρίου.
16 [16]καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτῶν κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν κατὰ
τὴν ἐντολὴν Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐδέχοντο
17 τὰ αἵματα ἐκ χειρὸς τῶν Λευιτῶν. [17]ὅτι πλῆθος τῆς ἐκκλησίας
οὐχ ἡγνίσθη, καὶ οἱ Λευῖται ἦσαν τοῦ θύειν τὸ φασεκ παντὶ τῷ
18 μὴ δυναμένῳ ἁγνισθῆναι τῷ κυρίῳ. [18]ὅτι τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ
ἀπὸ Εφραιμ καὶ Μανασση καὶ Ισσαχαρ καὶ Ζαβουλων οὐχ ἡγνί-
σθησαν, ἀλλὰ ἔφαγον τὸ φασεκ παρὰ τὴν γραφήν. καὶ προσηύ-
ξατο Εζεκιας περὶ αὐτῶν λέγων Κύριος ὁ ἀγαθὸς ἐξιλασάσθω
19 ὑπὲρ [19]πάσης καρδίας κατευθυνούσης ἐκζητῆσαι κύριον τὸν θεὸν
20 τῶν πατέρων αὐτῶν καὶ οὐ κατὰ τὴν ἁγνείαν τῶν ἁγίων. [20]καὶ
21 ἐπήκουσεν κύριος τῷ Εζεκια καὶ ἰάσατο τὸν λαόν. [21]καὶ ἐποίησαν
οἱ υἱοὶ Ισραηλ οἱ εὑρεθέντες ἐν Ιερουσαλημ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύ-
μων ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ καὶ καθυμνοῦντες τῷ

8 τους τραχ.] τας καρδιας BV† || 9 εναντι] εν > B† | των > BA† | αποστρεψει 1^0] επιστρ. A† | ημων ult.] υμ. B || 10 ησαν / οι τρεχ.] tr. A || 11 ενετραπησαν] εν > B† || 12 εν 1^0 > A† | εγενετο *L*†] pr. και rel. | τα προσταγματα B† || 13 λαος πολυς] tr. A || 14 εθυμιων] -ωσιν B*†, -ωσαν Ra. || 15 ηγνισθησαν] ηγνισαν B*†: item B† in 18 29 34 | εις οικον] εν οικω BA† || 18 το 1^0 > BV† | και 3^0 > B† | γραφην] + τουτο B(†) | ο > B† | εξιλασασθω V] -λασθω BA || 19 εκζητουσης B | αυτων] εαυτου A

κυρίῳ ἡμέραν καθ᾽ ἡμέραν καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐν ὀργάνοις
τῷ κυρίῳ. [22]καὶ ἐλάλησεν Εζεκιας ἐπὶ πᾶσαν καρδίαν τῶν Λευιτῶν 22
καὶ τῶν συνιόντων σύνεσιν ἀγαθὴν τῷ κυρίῳ· καὶ συνετέλεσαν
τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας θύοντες θυσίας σωτηρίου
καὶ ἐξομολογούμενοι τῷ κυρίῳ θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν. [23]καὶ 23
ἐβουλεύσατο ἡ ἐκκλησία ἅμα ποιῆσαι ἑπτὰ ἡμέρας ἄλλας· καὶ
ἐποίησαν ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ. [24]ὅτι Εζεκιας ἀπήρξατο τῷ 24
Ιουδα τῇ ἐκκλησίᾳ μόσχους χιλίους καὶ ἑπτακισχίλια πρόβατα, καὶ
οἱ ἄρχοντες ἀπήρξαντο τῷ λαῷ μόσχους χιλίους καὶ πρόβατα δέκα
χιλιάδας, καὶ τὰ ἅγια τῶν ἱερέων εἰς πλῆθος. [25]καὶ ηὐφράνθη πᾶσα 25
ἡ ἐκκλησία, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ιουδα
καὶ οἱ εὑρεθέντες ἐξ Ισραηλ καὶ οἱ προσήλυτοι οἱ ἐλθόντες ἀπὸ
γῆς Ισραηλ καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ιουδα. [26]καὶ ἐγένετο εὐφρο- 26
σύνη μεγάλη ἐν Ιερουσαλημ· ἀπὸ ἡμερῶν Σαλωμων υἱοῦ Δαυιδ
βασιλέως Ισραηλ οὐκ ἐγένετο τοιαύτη ἑορτὴ ἐν Ιερουσαλημ. [27]καὶ 27
ἀνέστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται καὶ ηὐλόγησαν τὸν λαόν· καὶ ἐπ-
ηκούσθη ἡ φωνὴ αὐτῶν, καὶ ἦλθεν ἡ προσευχὴ αὐτῶν εἰς τὸ κατ-
οικητήριον τὸ ἅγιον αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν.
[1]Καὶ ὡς συνετελέσθη πάντα ταῦτα, ἐξῆλθεν πᾶς Ισραηλ οἱ εὑρε- 31
θέντες ἐν πόλεσιν Ιουδα καὶ συνέτριψαν τὰς στήλας καὶ ἐξέκοψαν
τὰ ἄλση καὶ κατέσπασαν τὰ ὑψηλὰ καὶ τοὺς βωμοὺς ἀπὸ πάσης
τῆς Ιουδαίας καὶ Βενιαμιν καὶ ἐξ Εφραιμ καὶ ἀπὸ Μανασση ἕως
εἰς τέλος, καὶ ἐπέστρεψαν πᾶς Ισραηλ ἕκαστος εἰς τὴν κληρονο-
μίαν αὐτοῦ καὶ εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν. [2]καὶ ἔταξεν Εζεκιας τὰς 2
ἐφημερίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν καὶ τὰς ἐφημερίας ἑκάστου
κατὰ τὴν ἑαυτοῦ λειτουργίαν τοῖς ἱερεῦσιν καὶ τοῖς Λευίταις εἰς
τὴν ὁλοκαύτωσιν καὶ εἰς τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου καὶ αἰνεῖν καὶ
ἐξομολογεῖσθαι καὶ λειτουργεῖν ἐν ταῖς πύλαις ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου
κυρίου. [3]καὶ μερὶς τοῦ βασιλέως ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ εἰς 3
τὰς ὁλοκαυτώσεις τὴν πρωινὴν καὶ τὴν δειλινὴν καὶ ὁλοκαυτώσεις
εἰς σάββατα καὶ εἰς τὰς νουμηνίας καὶ εἰς τὰς ἑορτὰς τὰς γεγραμ-
μένας ἐν τῷ νόμῳ κυρίου. [4]καὶ εἶπεν τῷ λαῷ τοῖς κατοικοῦσιν 4
ἐν Ιερουσαλημ δοῦναι τὴν μερίδα τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν,
ὅπως κατισχύσωσιν ἐν τῇ λειτουργίᾳ οἴκου κυρίου. [5]καὶ ὡς προσ- 5
έταξεν τὸν λόγον, ἐπλεόνασαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἀπαρχὴν σίτου καὶ
οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ μέλιτος καὶ πᾶν γένημα ἀγροῦ, καὶ ἐπιδέκατα
πάντα εἰς πλῆθος ἤνεγκαν [6]οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ Ιουδα. καὶ οἱ κατοι- 6

22 τω ult. > A(†) || 25 ελθοντες] pr. εισ B† | εν] απο B† || 26 απο των ημ. του σαλ. A† || 27 οι 2^{0}] pr. και A

31 1 εξεκοψαν] εξ > B† | της ιουδ.] γης ιουδ. B(†), της > A† | εξ > B† | επεστρεψεν A || 2 εν τ. πυλαις > A† | εν τ. αυλαις BA†] pr. και *L*†, αυλαις (uel -λης) mu., > pau. || 4 ειπαν B || 5 επλεον. οι υιοι] επλεονασεν B† | εις πληθος ἠνεγκαν] tr. A

κοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν Ιουδα καὶ αὐτοὶ ἤνεγκαν ἐπιδέκατα μό-
σχων καὶ προβάτων καὶ ἐπιδέκατα αἰγῶν καὶ ἡγίασαν τῷ κυρίῳ
7 θεῷ αὐτῶν καὶ εἰσήνεγκαν καὶ ἔθηκαν σωροὺς σωρούς· [7]ἐν τῷ
μηνὶ τῷ τρίτῳ ἤρξαντο οἱ σωροὶ θεμελιοῦσθαι καὶ ἐν τῷ ἑβδόμῳ
8 μηνὶ συνετελέσθησαν. [8]καὶ ἦλθεν Εζεκιας καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ εἶ-
δον τοὺς σωροὺς καὶ ηὐλόγησαν τὸν κύριον καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ
9 Ισραηλ. [9]καὶ ἐπυνθάνετο Εζεκιας τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν
10 ὑπὲρ τῶν σωρῶν, [10]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Αζαριας ὁ ἱερεὺς ὁ ἄρ-
χων εἰς οἶκον Σαδωκ καὶ εἶπεν Ἐξ οὗ ἦρκται ἡ ἀπαρχὴ φέρεσθαι
εἰς οἶκον κυρίου, ἐφάγομεν καὶ ἐπίομεν καὶ κατελίπομεν· ὅτι κύ-
ριος ηὐλόγησεν τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ κατελίπομεν ἔτι τὸ πλῆθος
11 τοῦτο. [11]καὶ εἶπεν Εζεκιας ἑτοιμάσαι παστοφόρια εἰς οἶκον κυρίου,
12 καὶ ἡτοίμασαν. [12]καὶ εἰσήνεγκαν ἐκεῖ τὰς ἀπαρχὰς καὶ τὰ ἐπιδέ-
κατα ἐν πίστει, καὶ ἐπ᾽ αὐτῶν ἐπιστάτης Χωνενιας ὁ Λευίτης, καὶ
13 Σεμεϊ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διαδεχόμενος, [13]καὶ Ιιηλ καὶ Οζαζιας καὶ
Ναεθ καὶ Ασαηλ καὶ Ιεριμωθ καὶ Ιωζαβαθ καὶ Ελιηλ καὶ Σαμαχια
καὶ Μααθ καὶ Βαναιας καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καθεσταμένοι διὰ Χωνε-
νιου καὶ Σεμεϊ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καθὼς προσέταξεν ὁ βασιλεὺς
14 Εζεκιας καὶ Αζαριας ὁ ἡγούμενος οἴκου κυρίου. [14]καὶ Κωρη ὁ τοῦ
Ιεμνα ὁ Λευίτης ὁ πυλωρὸς κατὰ ἀνατολὰς ἐπὶ τῶν δομάτων δοῦ-
15 ναι τὰς ἀπαρχὰς κυρίῳ καὶ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων [15]διὰ χειρὸς Οδομ
καὶ Βενιαμιν καὶ Ἰησοῦς καὶ Σεμεϊ καὶ Αμαριας καὶ Σεχονιας διὰ
χειρὸς τῶν ἱερέων ἐν πίστει δοῦναι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν κατὰ
16 τὰς ἐφημερίας κατὰ τὸν μέγαν καὶ τὸν μικρὸν [16]ἐκτὸς τῆς ἐπι-
γονῆς τῶν ἀρσενικῶν ἀπὸ τριετοῦς καὶ ἐπάνω παντὶ τῷ εἰσπορευ-
ομένῳ εἰς οἶκον κυρίου εἰς λόγον ἡμερῶν εἰς ἡμέραν εἰς λειτουρ-
17 γίαν ἐφημερίαις διατάξεως αὐτῶν. [17]οὗτος ὁ καταλοχισμὸς τῶν
ἱερέων κατ᾽ οἴκους πατριῶν, καὶ οἱ Λευῖται ἐν ταῖς ἐφημερίαις αὐ-
18 τῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἐν διατάξει [18]ἐν καταλοχίαις ἐν
πάσῃ ἐπιγονῇ υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων αὐτῶν εἰς πᾶν τὸ πλῆ-
19 θος, ὅτι ἐν πίστει ἥγνισαν τὸ ἅγιον [19]τοῖς υἱοῖς Ααρων τοῖς ἱε-
ρατεύουσιν, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων αὐτῶν ἐν πάσῃ πόλει καὶ πό-
λει ἄνδρες, οἳ ὠνομάσθησαν ἐν ὀνόματι, δοῦναι μερίδα παντὶ ἀρ-
σενικῷ ἐν τοῖς ἱερεῦσιν καὶ παντὶ καταριθμουμένῳ ἐν τοῖς Λευίταις.

6 σωρους ult. > BV† || 7 σωροι] pr. θεμελιοι B† || 10 προς αυτον > B† | και ειπεν 2^0 B†] > rel. | η απαρχη / φερ.] tr. B† | ετι] επι BV† || 11 εζεκ.] + ετι A || 12 εισηνεγκαν] εισ > B† | χωνεν.] χωμεν. B†, sed in 13 etiam B χωνεν.; χωχεν. A†: item A† in 13, A^{c}† in 35 9, cf. I 26 29 || 13 ι(ε)ιηλ] ειηλ B† | οζαζιας mu.] ι > A†, οζειας B | ναεθ] μαεθ B† | ιωζαβαθ] εζ. B† | ελιηλ] ιεειηλ BA† | μααθ και] θαναι B(†) || 14 ιεμνα] αιμαν B† || 15 ιησου A | αμαριας mu.] μαρ. BA | τον ult.] pr. κατα AV*L*† || 16 εκτος] εκαστος B | ημεραν εις] ημερας B† || 18 εν καταλοχιαις] ενκαταλοχισαι B† | ηγνισαν] ηγιασαν A*L*†

20καὶ ἐποίησεν οὕτως Εζεκιας ἐν παντὶ Ιουδα καὶ ἐποίησεν τὸ κα- 20
λὸν καὶ τὸ εὐθὲς ἐναντίον τοῦ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ. 21καὶ ἐν παντὶ 21
ἔργῳ, ἐν ᾧ ἤρξατο ἐν ἐργασίᾳ ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν τῷ νόμῳ
καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν ἐξεζήτησεν τὸν θεὸν αὐτοῦ ἐξ ὅλης
ψυχῆς αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν καὶ εὐοδώθη.
1Καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἦλθεν 32
Σενναχηριμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων καὶ ἦλθεν ἐπὶ Ιουδαν καὶ παρεν-
έβαλεν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς τειχήρεις καὶ εἶπεν προκαταλαβέσθαι αὐ-
τάς. 2καὶ εἶδεν Εζεκιας ὅτι ἥκει Σενναχηριμ καὶ τὸ πρόσωπον αὐ- 2
τοῦ τοῦ πολεμῆσαι ἐπὶ Ιερουσαλημ, 3καὶ ἐβουλεύσατο μετὰ τῶν 3
πρεσβυτέρων αὐτοῦ καὶ τῶν δυνατῶν ἐμφράξαι τὰ ὕδατα τῶν πη-
γῶν, ἃ ἦν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ συνεπίσχυσαν αὐτῷ. 4καὶ συνήγα- 4
γεν λαὸν πολὺν καὶ ἐνέφραξεν τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν καὶ τὸν πο-
ταμὸν τὸν διορίζοντα διὰ τῆς πόλεως λέγων Μὴ ἔλθῃ βασιλεὺς
Ασσουρ καὶ εὕρῃ ὕδωρ πολὺ καὶ κατισχύσῃ. 5καὶ κατίσχυσεν Εζε- 5
κιας καὶ ᾠκοδόμησεν πᾶν τὸ τεῖχος τὸ κατεσκαμμένον καὶ πύργους
καὶ ἔξω προτείχισμα ἄλλο καὶ κατίσχυσεν τὸ ἀνάλημμα πόλεως
Δαυιδ καὶ κατεσκεύασεν ὅπλα πολλά. 6καὶ ἔθετο ἄρχοντας τοῦ 6
πολέμου ἐπὶ τὸν λαόν, καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν πλα-
τεῖαν τῆς πύλης τῆς φάραγγος, καὶ ἐλάλησεν ἐπὶ καρδίαν αὐτῶν
λέγων 7Ἰσχύσατε καὶ ἀνδρίζεσθε, μὴ πτοηθῆτε ἀπὸ προσώπου 7
βασιλέως Ασσουρ καὶ ἀπὸ προσώπου παντὸς τοῦ ἔθνους τοῦ μετ᾽
αὐτοῦ, ὅτι μεθ᾽ ἡμῶν πλείονες ἢ μετ᾽ αὐτοῦ· 8μετ᾽ αὐτοῦ βραχίονες 8
σάρκινοι, μεθ᾽ ἡμῶν δὲ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοῦ σῴζειν καὶ τοῦ
πολεμεῖν τὸν πόλεμον ἡμῶν. καὶ κατεθάρσησεν ὁ λαὸς ἐπὶ τοῖς
λόγοις Εζεκιου βασιλέως Ιουδα. — 9καὶ μετὰ ταῦτα ἀπέστειλεν 9
Σενναχηριμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἐπὶ Ιερουσαλημ,
καὶ αὐτὸς ἐπὶ Λαχις καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἀπέστει-
λεν πρὸς Εζεκιαν βασιλέα Ιουδα καὶ πρὸς πάντα Ιουδαν τὸν ἐν
Ιερουσαλημ λέγων 10Οὕτως λέγει Σενναχηριμ ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων 10
Ἐπὶ τίνι ὑμεῖς πεποίθατε καὶ κάθησθε ἐν τῇ περιοχῇ ἐν Ιερουσα-
λημ; 11οὐχὶ Εζεκιας ἀπατᾷ ὑμᾶς τοῦ παραδοῦναι ὑμᾶς εἰς θάνατον 11
καὶ εἰς λιμὸν καὶ εἰς δίψαν λέγων Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν σώσει
ἡμᾶς ἐκ χειρὸς βασιλέως Ασσουρ; 12οὐχ οὗτός ἐστιν Εζεκιας, ὃς 12
περιεῖλεν τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ καὶ τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ καὶ εἶπεν τῷ

20 του > A || 21 εν 2^{0} et 3^{0} > B† | ψυχης] pr. της A | και paenult. B *L*†] > rel.

32 2 και το] κατα A || 3 των 2^{0} > A | συνεπισχυσεν B† || 4 βασιλευς] pr. ο A || 5 κατεσκαμμενον] -σπασμενον A || 6 εις] επι B | καρδιαν] pr. την A || 7 του 1^{0} > A || 8 μετ αυτου > A || 9 ιουδαν] ν > B || 10 σενναχ. > B† | τινι] τι B† | και compl.] > BA | καθησεσθε B || 11 εις 2^{0} > A† | διψαν] θλιψιν A† | ημας] υμ. BA (A etiam υμων pro ημων) || 12 ουχ > B†

Ιουδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ιερουσαλημ λέγων Κατέναντι τοῦ θυ-
13 σιαστηρίου τούτου προσκυνήσετε καὶ ἐπ' αὐτῷ θυμιάσετε. [13]οὐ
γνώσεσθε ὅ τι ἐποίησα ἐγὼ καὶ οἱ πατέρες μου πᾶσι τοῖς λαοῖς
τῶν χωρῶν; μὴ δυνάμενοι ἠδύναντο θεοὶ τῶν ἐθνῶν πάσης τῆς
14 γῆς σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρός μου; [14]τίς ἐν πᾶσι τοῖς
θεοῖς τῶν ἐθνῶν τούτων, οὓς ἐξωλέθρευσαν οἱ πατέρες μου; μὴ
ἠδύναντο σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρός μου, ὅτι δυνήσεται ὁ
15 θεὸς ὑμῶν σῶσαι ὑμᾶς ἐκ χειρός μου; [15]νῦν μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς
Εζεκιας καὶ μὴ πεποιθέναι ὑμᾶς ποιείτω κατὰ ταῦτα, καὶ μὴ πι-
στεύετε αὐτῷ· ὅτι οὐ μὴ δύνηται ὁ θεὸς παντὸς ἔθνους καὶ βα-
σιλείας τοῦ σῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐκ χειρός μου καὶ ἐκ χειρὸς
πατέρων μου, ὅτι ὁ θεὸς ὑμῶν οὐ μὴ σώσει ὑμᾶς ἐκ χειρός μου.
16 [16]καὶ ἔτι ἐλάλησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπὶ κύριον θεὸν καὶ ἐπὶ Εζε-
17 κιαν παῖδα αὐτοῦ. [17]καὶ βιβλίον ἔγραψεν ὀνειδίζειν τὸν κύριον
θεὸν Ισραηλ καὶ εἶπεν περὶ αὐτοῦ λέγων Ὡς θεοὶ τῶν ἐθνῶν τῆς
γῆς οὐκ ἐξείλαντο τοὺς λαοὺς αὐτῶν ἐκ χειρός μου, οὕτως οὐ μὴ
18 ἐξέληται ὁ θεὸς Εζεκιου λαὸν αὐτοῦ ἐκ χειρός μου. [18]καὶ ἐβόησεν
φωνῇ μεγάλῃ Ιουδαϊστὶ ἐπὶ λαὸν Ιερουσαλημ τὸν ἐπὶ τοῦ τείχους
τοῦ φοβῆσαι αὐτοὺς καὶ κατασπάσαι, ὅπως προκαταλάβωνται τὴν
19 πόλιν. [19]καὶ ἐλάλησεν ἐπὶ θεὸν Ιερουσαλημ ὡς καὶ ἐπὶ θεοὺς λαῶν
20 τῆς γῆς, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων. — [20]καὶ προσηύξατο Εζεκιας ὁ
βασιλεὺς καὶ Ησαιας υἱὸς Αμως ὁ προφήτης περὶ τούτων καὶ ἐβό-
21 ησαν εἰς τὸν οὐρανόν. [21]καὶ ἀπέστειλεν κύριος ἄγγελον, καὶ ἐξ-
έτριψεν πᾶν δυνατὸν πολεμιστὴν καὶ ἄρχοντα καὶ στρατηγὸν ἐν
τῇ παρεμβολῇ βασιλέως Ασσουρ, καὶ ἀπέστρεψεν μετὰ αἰσχύνης
προσώπου εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. καὶ ἦλθεν εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ,
καὶ τῶν ἐξελθόντων ἐκ κοιλίας αὐτοῦ κατέβαλον αὐτὸν ἐν ῥομ-
22 φαίᾳ. [22]καὶ ἔσωσεν κύριος Εζεκιαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ιε-
ρουσαλημ ἐκ χειρὸς Σενναχηριμ βασιλέως Ασσουρ καὶ ἐκ χειρὸς
23 πάντων καὶ κατέπαυσεν αὐτοὺς κυκλόθεν. [23]καὶ πολλοὶ ἔφερον
δῶρα τῷ κυρίῳ εἰς Ιερουσαλημ καὶ δόματα τῷ Εζεκια βασιλεῖ
Ιουδα, καὶ ὑπερήρθη κατ' ὀφθαλμοὺς πάντων τῶν ἐθνῶν μετὰ ταῦτα.
24 [24]Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἠρρώστησεν Εζεκιας ἕως θανάτου·
καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ καὶ σημεῖον
25 ἔδωκεν αὐτῷ. [25]καὶ οὐ κατὰ τὸ ἀνταπόδομα, ὃ ἔδωκεν αὐτῷ,

12 ιερουσ.] pr. εν B*L*p† | αυτω] -του A† || **13** ο τι] τι A | εποιησα εγω] tr. A || **15** ο ult. > A† || **16** οι > B† || **17** τους > B† || **18** λαον ιερουσ.] ιερουσ. και τον λαον A | φοβησαι αυτους *L*†] βοηθησαι αυτοις rel. || **19** θεον] pr. τον A | ως και] pr. και B† || **20** εβοησεν B† || **21** και 2° > B*† | παν] παντα A: cf. Iud. 7 4 B | δυνατον] + και B | μετα αισχ. προσ.] το προσωπον μετα αισχυνης A | ηλθεν] pr. εισ A | του > B*L*† || **22** εν > A | ασσυριων A || **23** μετα ταυτα (A και μ. τ.) ad 24 trahunt BA || **24** αυτου] -τω B*

ἀνταπέδωκεν Εζεκιας, ἀλλὰ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο ἐπ᾽
αὐτὸν ὀργὴ καὶ ἐπὶ Ιουδαν καὶ Ιερουσαλημ. 26 καὶ ἐταπεινώθη Εζε- 26
κιας ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς καρδίας αὐτοῦ καὶ οἱ κατοικοῦντες Ιερου-
σαλημ, καὶ οὐκ ἐπῆλθεν ἐπ᾽ αὐτοὺς ὀργὴ κυρίου ἐν ταῖς ἡμέραις
Εζεκιου. 27 καὶ ἐγένετο τῷ Εζεκια πλοῦτος καὶ δόξα πολλὴ σφόδρα, 27
καὶ θησαυροὺς ἐποίησεν ἑαυτῷ ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ τοῦ λί-
θου τοῦ τιμίου καὶ εἰς τὰ ἀρώματα καὶ ὁπλοθήκας καὶ εἰς σκεύη
ἐπιθυμητὰ 28 καὶ πόλεις εἰς τὰ γενήματα σίτου καὶ ἐλαίου καὶ οἴνου 28
καὶ φάτνας παντὸς κτήνους καὶ μάνδρας εἰς τὰ ποίμνια 29 καὶ πό- 29
λεις, ἃς ᾠκοδόμησεν αὐτῷ, καὶ ἀποσκευὴν προβάτων καὶ βοῶν εἰς
πλῆθος, ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ κύριος ἀποσκευὴν πολλὴν σφόδρα. 30 αὐ- 30
τὸς Εζεκιας ἐνέφραξεν τὴν ἔξοδον τοῦ ὕδατος Γιων τὸ ἄνω καὶ
κατηύθυνεν αὐτὰ κάτω πρὸς λίβα τῆς πόλεως Δαυιδ· καὶ εὐοδώθη
Εζεκιας ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. 31 καὶ οὕτως τοῖς πρεσβευταῖς 31
τῶν ἀρχόντων ἀπὸ Βαβυλῶνος τοῖς ἀποσταλεῖσιν πρὸς αὐτὸν πυ-
θέσθαι παρ᾽ αὐτοῦ τὸ τέρας, ὃ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐγκατέλι-
πεν αὐτὸν κύριος τοῦ πειράσαι αὐτὸν εἰδέναι τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ
αὐτοῦ. 32 καὶ τὰ κατάλοιπα τῶν λόγων Εζεκιου καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, 32
ἰδοὺ γέγραπται ἐν τῇ προφητείᾳ Ησαιου υἱοῦ Αμως τοῦ προφήτου
καὶ ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ιουδα καὶ Ισραηλ. 33 καὶ ἐκοιμήθη Εζεκιας 33
μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ἀναβάσει τάφων
υἱῶν Δαυιδ, καὶ δόξαν καὶ τιμὴν ἔδωκαν αὐτῷ ἐν τῷ θανάτῳ αὐ-
τοῦ πᾶς Ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ιερουσαλημ· καὶ ἐβασίλευ-
σεν Μανασσης υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

1 Ὢν δέκα δύο ἐτῶν Μανασσης ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν καὶ 33
πεντήκοντα πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ. 2 καὶ ἐποίησεν 2
τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν
ἐθνῶν, οὓς ἐξωλέθρευσεν κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ισραηλ.
3 καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ᾠκοδόμησεν τὰ ὑψηλά, ἃ κατέσπασεν Εζεκιας 3
ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἔστησεν στήλας ταῖς Βααλιμ καὶ ἐποίησεν
ἄλση καὶ προσεκύνησεν πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐδού-
λευσεν αὐτοῖς. 4 καὶ ᾠκοδόμησεν θυσιαστήρια ἐν οἴκῳ κυρίου, οὗ 4
εἶπεν κύριος Ἐν Ιερουσαλημ ἔσται τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα.
5 καὶ ᾠκοδόμησεν θυσιαστήρια πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ ἐν 5
ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου κυρίου. 6 καὶ αὐτὸς διήγαγεν τὰ τέκνα 6

25 ανταπεδωκεν] αντ > B† | ιουδαν] ν > B || 26 κυριου] θεου B† || 27 εαυτω] ε > BLp† || 28 φατνας] pr. κωμας A, pr. κωμας και Bc† || 30 γιων] σειων B || 31 πρεσβευταις] -βυτ- B* | και ult. > B† || 32 καταλοιπα] λοιπα A || 33 μανασση BA*†: item B† in 33 23, A in 33 13, sed ceteris locis ambo μανασσης, cf. Regn. IV 20 21

33 1 μαν. > A† | πεντε > AV† || 2 εναντιον] ενωπιον A || 3 ταις βααλ(ε)ιμ] τοις β. BL†: cf. 24 7 || 5 παση τη] tr. B† || 6 διηγαγεν] διηγεν A

αὐτοῦ ἐν πυρὶ ἐν Γαι-βαναι-εννομ καὶ ἐκληδονίζετο καὶ οἰωνίζετο
καὶ ἐφαρμακεύετο καὶ ἐποίησεν ἐγγαστριμύθους καὶ ἐπαοιδούς·
ἐπλήθυνεν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ παροργ-
7 γίσαι αὐτόν. [7]καὶ ἔθηκεν τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτόν, εἰκόνα ἣν
ἐποίησεν, ἐν οἴκῳ θεοῦ, οὗ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Δαυιδ καὶ πρὸς
Σαλωμων υἱὸν αὐτοῦ Ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ καὶ Ιερουσαλημ, ἣν ἐξ-
ελεξάμην ἐκ πασῶν φυλῶν Ισραηλ, θήσω τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν
8 αἰῶνα· [8]καὶ οὐ προσθήσω σαλεῦσαι τὸν πόδα Ισραηλ ἀπὸ τῆς
γῆς, ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, πλὴν ἐὰν φυλάσσωνται τοῦ
ποιῆσαι πάντα, ἃ ἐνετειλάμην αὐτοῖς, κατὰ πάντα τὸν νόμον καὶ
9 τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα ἐν χειρὶ Μωυσῆ. [9]καὶ ἐπλάνησεν
Μανασσης τὸν Ιουδαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ιερουσαλημ τοῦ
ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ὑπὲρ πάντα τὰ ἔθνη, ἃ ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ
10 προσώπου υἱῶν Ισραηλ. [10]καὶ ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ Μανασση καὶ
11 ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπήκουσαν. [11]καὶ ἤγαγεν κύριος ἐπ᾽
αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως βασιλέως Ασσουρ, καὶ κατ-
έλαβον τὸν Μανασση ἐν δεσμοῖς καὶ ἔδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις καὶ
12 ἤγαγον εἰς Βαβυλῶνα. [12]καὶ ὡς ἐθλίβη, ἐζήτησεν τὸ πρόσωπον
κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ καὶ ἐταπεινώθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου
13 θεοῦ τῶν πατέρων αὐτοῦ· [13]καὶ προσηύξατο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐπ-
ήκουσεν αὐτοῦ· καὶ ἐπήκουσεν τῆς βοῆς αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψεν
αὐτὸν εἰς Ιερουσαλημ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ· καὶ ἔγνω Μα-
14 νασσης ὅτι κύριος αὐτός ἐστιν ὁ θεός. — [14]καὶ μετὰ ταῦτα ᾠκο-
δόμησεν τεῖχος ἔξω τῆς πόλεως Δαυιδ ἀπὸ λιβὸς κατὰ Γιων ἐν
τῷ χειμάρρῳ καὶ ἐκπορευομένων τὴν πύλην τὴν κυκλόθεν καὶ εἰς
τὸ Οφλα καὶ ὕψωσεν σφόδρα. καὶ κατέστησεν ἄρχοντας τῆς δυ-
15 νάμεως ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ταῖς τειχήρεσιν ἐν Ιουδα. [15]καὶ
περιεῖλεν τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους καὶ τὸ γλυπτὸν ἐξ οἴκου
κυρίου καὶ πάντα τὰ θυσιαστήρια, ἃ ᾠκοδόμησεν ἐν ὄρει οἴκου
16 κυρίου καὶ ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἔξω τῆς πόλεως. [16]καὶ κατώρθωσεν
τὸ θυσιαστήριον κυρίου καὶ ἐθυσίασεν ἐπ᾽ αὐτὸ θυσίαν σωτηρίου

6 γαι Ra.] γε B†, γη rel. | βαναι Ra.] βανε B†, βε A, βεν V | οιωνιζ. .. εφαρμ.] tr. B† | επληθυνεν] εποιησεν A(†): iungit hoc uerbum cum επαοιδους || **7** και 2^0 > B† | θεου] κυριου A pl.: cf. 34 9 | προς 2^0 > B† | υιον] pr. τον B*L*† || **8** και paenult. mu.] > BA | κριματα] + και δικαιωματα A† || **9** κυριος > A† | υιων] pr. των A*L*† || **10** επηκουσαν] -σεν B*†, επ > A*L* || **11** αυτους] -τον A† | δυναμ.] δυναστειας A† | κατελαβον τον] -βοντο A, -βοντο τον *L*† || **12** κυριου του] tr. B | θεου ult.] pr. του A || **13** αυτου $2^0 \frown 3^0$ A† | ο > B† || **14** μετα ταυτα / ωκοδ.] tr. B† | γιων Ra.] γιον B*†, νοτον ABc, νοτον του γειων *L*(†) | και εκπορ. — οφλα] pr. και κατα την εισοδον την δια της πυλης της ιχθυικης και περιεκυκλωσε(ν) το αδυτον ABc | εκπορευομενων] εκ > A | εις το οφλα pau.] εις αυτο ο. A, εις αυτον οπλα B†, εθετο εις αυτην ὅπλα compl.: cf. 27 3 || **15** εν ult. > A | εξω] εξωθεν B†, pr. εξεβαλεν *L*† || **16** κυριου > B†

καὶ αἰνέσεως καὶ εἶπεν τῷ Ιουδα τοῦ δουλεύειν κυρίῳ θεῷ Ισραηλ·
17πλὴν ὁ λαὸς ἔτι ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν, πλὴν κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. 17
18καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μανασση καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ ἡ πρὸς 18
τὸν θεὸν καὶ λόγοι τῶν ὁρώντων λαλούντων πρὸς αὐτὸν ἐπ' ὀνό-
ματι κυρίου θεοῦ Ισραηλ ἰδοὺ ἐπὶ λόγων 19προσευχῆς αὐτοῦ, καὶ 19
ὡς ἐπήκουσεν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ καὶ αἱ ἀποστά-
σεις αὐτοῦ καὶ οἱ τόποι, ἐφ' οἷς ᾠκοδόμησεν τὰ ὑψηλὰ καὶ ἔστη-
σεν ἐκεῖ ἄλση καὶ γλυπτὰ πρὸ τοῦ ἐπιστρέψαι, ἰδοὺ γέγραπται
ἐπὶ τῶν λόγων τῶν ὁρώντων. 20καὶ ἐκοιμήθη Μανασσης μετὰ τῶν 20
πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν παραδείσῳ οἴκου αὐτοῦ·
καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Αμων υἱὸς αὐτοῦ.

21Ὢν εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν Αμων ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ 21
δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ. 22καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν 22
ἐνώπιον κυρίου, ὡς ἐποίησεν Μανασσης ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ πᾶσιν
τοῖς εἰδώλοις, οἷς ἐποίησεν Μανασσης ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἔθυεν Αμων
καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς. 23καὶ οὐκ ἐταπεινώθη ἐναντίον κυρίου, ὡς 23
ἐταπεινώθη Μανασσης ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὅτι υἱὸς αὐτοῦ Αμων ἐπλή-
θυνεν πλημμέλειαν. 24καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἐπά- 24
ταξαν αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ. 25καὶ ἐπάταξεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς 25
ἐπιθεμένους ἐπὶ τὸν βασιλέα Αμων, καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς
γῆς τὸν Ιωσιαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

1Ὢν ὀκτὼ ἐτῶν Ιωσιας ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν καὶ τριάκοντα 34
ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ. 2καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐναν- 2
τίον κυρίου καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς Δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ
οὐκ ἐξέκλινεν δεξιὰ καὶ ἀριστερά. 3καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ ἔτει τῆς βα- 3
σιλείας αὐτοῦ — καὶ αὐτὸς ἔτι παιδάριον — ἤρξατο τοῦ ζητῆσαι
κύριον τὸν θεὸν Δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐν τῷ δωδεκάτῳ
ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἤρξατο τοῦ καθαρίσαι τὸν Ιουδαν καὶ
τὴν Ιερουσαλημ ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν καὶ τῶν ἄλσεων καὶ ἀπὸ τῶν
χωνευτῶν 4καὶ κατέσπασεν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τὰ θυσιαστήρια 4
τῶν Βααλιμ καὶ τὰ ὑψηλὰ τὰ ἐπ' αὐτῶν καὶ ἔκοψεν τὰ ἄλση καὶ
τὰ γλυπτὰ καὶ τὰ χωνευτὰ συνέτριψεν καὶ ἐλέπτυνεν καὶ ἔρριψεν
ἐπὶ πρόσωπον τῶν μνημάτων τῶν θυσιαζόντων αὐτοῖς 5καὶ ὀστᾶ 5
ἱερέων κατέκαυσεν ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια καὶ ἐκαθάρισεν τὸν Ιουδαν
καὶ τὴν Ιερουσαλημ. 6καὶ ἐν πόλεσιν Εφραιμ καὶ Μανασση καὶ 6

18 η 2^{0} > B*† | λογοι] pr. οι A | κυριου > B† || 19 ως > B† | αι 2^{0} > B | αποστασεις] -ασιαι *AL*† | των λογων] των > *AL*p†, λογου *L*p† || 20 αμων *L*] -ως BA: item in 21—25, cf. Regn. IV 21 18 || 21 εικ. και δυο / ετων] tr. A || 22 μαν. / ο πατηρ αυτου 2^{0}] tr. A | εδουλευεν A || 23 αυτου ult. > B† || 25 επιτιθεμενους A

34 1 βασιλευσαι] -λευειν A || 2 και ult.] η A || 3 δωδεκατω] δω > A | ιουδαν] ν > B: item in 5 || 4 κατεσπασεν B†] -εστρεψαν A†, -εσκαψε(uel -ψαν) pl. | κατα] pr. τα B | τα 3^{0} > A†

7 Συμεων καὶ Νεφθαλι καὶ τοῖς τόποις αὐτῶν κύκλῳ [7]καὶ κατέσπα-
σεν τὰ ἄλση καὶ τὰ θυσιαστήρια καὶ τὰ εἴδωλα κατέκοψεν λεπτὰ
καὶ πάντα τὰ ὑψηλὰ ἔκοψεν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς Ισραηλ καὶ ἀπ-
έστρεψεν εἰς Ιερουσαλημ.
8 [8]Καὶ ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ τοῦ καθα-
ρίσαι τὴν γῆν καὶ τὸν οἶκον ἀπέστειλεν τὸν Σαφαν υἱὸν Εσελια
καὶ τὸν Μαασιαν ἄρχοντα τῆς πόλεως καὶ τὸν Ιουαχ υἱὸν Ιωαχαζ
τὸν ὑπομνηματογράφον αὐτοῦ κραταιῶσαι τὸν οἶκον κυρίου τοῦ
9 θεοῦ αὐτοῦ. [9]καὶ ἦλθον πρὸς Χελκιαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν καὶ
ἔδωκαν τὸ ἀργύριον τὸ εἰσενεχθὲν εἰς οἶκον θεοῦ, ὃ συνήγαγον
οἱ Λευῖται φυλάσσοντες τὴν πύλην ἐκ χειρὸς Μανασση καὶ Εφραιμ
καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ ἀπὸ παντὸς καταλοίπου ἐν Ισραηλ καὶ υἱῶν
10 Ιουδα καὶ Βενιαμιν καὶ οἰκούντων ἐν Ιερουσαλημ, [10]καὶ ἔδωκαν
αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα οἱ καθεσταμένοι ἐν οἴκῳ κυρίου
καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ποιοῦσι τὰ ἔργα, οἳ ἐποίουν ἐν οἴκῳ κυρίου, ἐπι-
11 σκευάσαι κατισχῦσαι τὸν οἶκον· [11]καὶ ἔδωκαν τοῖς τέκτοσι καὶ
τοῖς οἰκοδόμοις ἀγοράσαι λίθους τετραπέδους καὶ ξύλα εἰς δοκοὺς
12 στεγάσαι τοὺς οἴκους, οὓς ἐξωλέθρευσαν βασιλεῖς Ιουδα· [12]καὶ οἱ
ἄνδρες ἐν πίστει ἐπὶ τῶν ἔργων, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπίσκοποι Ιεθ καὶ
Αβδιας οἱ Λευῖται ἐξ υἱῶν Μεραρι καὶ Ζαχαριας καὶ Μοσολλαμ ἐκ
τῶν υἱῶν Κααθ ἐπισκοπεῖν καὶ πᾶς Λευίτης πᾶς συνίων ἐν ὀργά-
13 νοις ᾠδῶν [13]καὶ ἐπὶ τῶν νωτοφόρων καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ποι-
ούντων τὰ ἔργα ἐργασίᾳ καὶ ἐργασίᾳ, καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν γραμ-
14 ματεῖς καὶ κριταὶ καὶ πυλωροί. [14]καὶ ἐν τῷ ἐκφέρειν αὐτοὺς τὸ
ἀργύριον τὸ εἰσοδιασθὲν εἰς οἶκον κυρίου εὗρεν Χελκιας ὁ ἱερεὺς
15 βιβλίον νόμου κυρίου διὰ χειρὸς Μωυσῆ. [15]καὶ ἀπεκρίθη Χελκιας
καὶ εἶπεν πρὸς Σαφαν τὸν γραμματέα Βιβλίον νόμου εὗρον ἐν οἴ-
16 κῳ κυρίου· καὶ ἔδωκεν Χελκιας τὸ βιβλίον τῷ Σαφαν. [16]καὶ εἰσ-
ήνεγκεν Σαφαν τὸ βιβλίον πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἀπέδωκεν ἔτι τῷ
βασιλεῖ λόγον Πᾶν τὸ δοθὲν ἀργύριον ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου
17 τῶν ποιούντων τὸ ἔργον, [17]καὶ ἐχώνευσαν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρε-
θὲν ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἔδωκαν ἐπὶ χεῖρα τῶν ἐπισκόπων καὶ ἐπὶ
18 χεῖρα τῶν ποιούντων ἐργασίαν. [18]καὶ ἀπήγγειλεν Σαφαν ὁ γραμ-

6 νεφθαλειμ A || 7 εκοψεν B(†)] pr. κατ A | πασης > A || 8 του καθαρισαι B†] pr. οτε συνετελεσεν A, pr. εκελευσε *L*(†) | οικον 1^0] + της βασιλειας A† | απεστειλεν > B† | τον 2^0 > BV† | εσελια compl.] σελ. BA | μαασιαν] -σα B† | πολεως] δυναμεως A | ιουαχ B†] ιωας rel. | ιωαχαζ] ιωαχ B† || 9 εδωκεν A | θεου B†] κυριου rel.: cf. 33 7 | ισρ. και υιων ιουδα] ιερουσαλημ και υιων ιουδα και ισραηλ A† || 10 καθεσταμενοι pl.] κατεστ. B†, καθιστ. A || 11 αγορασαι] pr. και B*A | τετραποδους A || 12 εν 1^0 > A | ιεθ] ιε B†, ιαεθ *L*† | αβδιας] ς > B | πας λευ. πας B†] πας λευ. A, πας λευ. και πας *L* || 14 το 1^0 > A† || 15 σαφαν ult.] ασαφ A† || 16 ετι] επι A† | το εργον > B† || 17 εδωκεν B† | και επι χειρα > B†

ματεὺς τῷ βασιλεῖ λέγων Βιβλίον ἔδωκέν μοι Χελκιας ὁ ἱερεύς·
καὶ ἀνέγνω αὐτὸ Σαφαν ἐναντίον τοῦ βασιλέως. [19]καὶ ἐγένετο ὡς 19
ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τοῦ νόμου, καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμά-
τια αὐτοῦ. [20]καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκια καὶ τῷ Αχικαμ 20
υἱῷ Σαφαν καὶ τῷ Αβδων υἱῷ Μιχαια καὶ τῷ Σαφαν τῷ γραμμα-
τεῖ καὶ τῷ Ασαια παιδὶ τοῦ βασιλέως λέγων [21]Πορεύθητε ζητήσατε 21
τὸν κύριον περὶ ἐμοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ καταλειφθέντος ἐν Ισρα-
ηλ καὶ Ιουδα περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ εὑρεθέντος· ὅτι
μέγας ὁ θυμὸς κυρίου ἐκκέκαυται ἐν ἡμῖν, διότι οὐκ εἰσήκουσαν
οἱ πατέρες ἡμῶν τῶν λόγων κυρίου τοῦ ποιῆσαι κατὰ πάντα τὰ
γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. [22]καὶ ἐπορεύθη Χελκιας καὶ οἷς 22
εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ολδαν τὴν προφῆτιν γυναῖκα Σελλημ υἱοῦ
Θακουαθ υἱοῦ Χελλης φυλάσσουσαν τὰς στολάς — καὶ αὕτη κατ-
ῴκει ἐν Ιερουσαλημ ἐν μασανα — καὶ ἐλάλησαν αὐτῇ κατὰ ταῦτα.
[23]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Εἴπατε τῷ 23
ἀνδρὶ τῷ ἀποστείλαντι ὑμᾶς πρός με [24]Οὕτως λέγει κύριος Ἰδοὺ 24
ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, τοὺς πάντας λόγους τοὺς
γεγραμμένους ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἀνεγνωσμένῳ ἐναντίον τοῦ βασι-
λέως Ιουδα, [25]ἀνθ᾽ ὧν ἐγκατέλιπόν με καὶ ἐθυμίασαν θεοῖς ἀλλο- 25
τρίοις, ἵνα παροργίσωσίν με ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐ-
τῶν· καὶ ἐξεκαύθη ὁ θυμός μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ οὐ σβε-
σθήσεται. [26]καὶ ἐπὶ βασιλέα Ιουδα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς τοῦ 26
ζητῆσαι τὸν κύριον, οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ Οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς
Ισραηλ Τοὺς λόγους, οὓς ἤκουσας [27]καὶ ἐνετράπη ἡ καρδία σου 27
καὶ ἐταπεινώθης ἀπὸ προσώπου μου ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τοὺς λό-
γους μου ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὸν
καὶ ἐταπεινώθης ἐναντίον μου καὶ διέρρηξας τὰ ἱμάτιά σου καὶ
ἔκλαυσας κατεναντίον μου, καὶ ἐγὼ ἤκουσά φησιν κύριος· [28]ἰδοὺ 28
προστίθημί σε πρὸς τοὺς πατέρας σου, καὶ προστεθήσῃ πρὸς τὰ
μνήματά σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ οὐκ ὄψονται οἱ ὀφθαλμοί σου ἐν πᾶ-
σιν τοῖς κακοῖς, οἷς ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς
κατοικοῦντας αὐτόν. καὶ ἀπέδωκαν τῷ βασιλεῖ λόγον. — [29]καὶ ἀπ- 29
έστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ συνήγαγεν τοὺς πρεσβυτέρους Ιουδα καὶ
Ιερουσαλημ. [30]καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον κυρίου καὶ πᾶς Ιουδα 30
καὶ οἱ κατοικοῦντες Ιερουσαλημ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ
πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μεγάλου ἕως μικροῦ· καὶ ἀνέγνω ἐν ὠσὶν αὐτῶν

18 βιβλιον] + νομου A†, + ο B*† || 19 τους λογους > B† | και 2^0 > A || 20 αβδων] αβδοδομ B†: cf. I 15 24 | ασαια] ισ. B(†) || 21 τον > B | καταλειφθ.] περιλειφθ. A† | ιουδα] pr. εν A† | εισηκουσαν] εισ > B† || 22 και 2^0 > A† | θακουαθ] καθουαλ B† | χελλης B†] εσσερη A(†) | στολας Ra.] εντολας mss. | κατοικει B† | μασανα compl.] μαασαναι B†, μεσαναι A† || 25 εθυμιασαν] εθυσαν A | αλλοτριοις] ετεροις A†: cf. Regn. IV 22 17 || 30 βασ.] + ιουδα A | οι 1^0 > B†

τοὺς πάντας λόγους βιβλίου τῆς διαθήκης τοῦ εὑρεθέντος ἐν οἴκῳ
31 κυρίου. [31]καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν στῦλον καὶ διέθετο διαθήκην
ἐναντίον κυρίου τοῦ πορευθῆναι ἐνώπιον κυρίου τοῦ φυλάσσειν
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ μαρτύρια αὐτοῦ καὶ προστάγματα αὐτοῦ
ἐν ὅλῃ καρδίᾳ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ, τοὺς λόγους τῆς διαθήκης τοὺς
32 γεγραμμένους ἐπὶ τῷ βιβλίῳ τούτῳ. [32]καὶ ἔστησεν πάντας τοὺς
εὑρεθέντας ἐν Ιερουσαλημ καὶ Βενιαμιν, καὶ ἐποίησαν οἱ κατοι-
κοῦντες Ιερουσαλημ διαθήκην ἐν οἴκῳ κυρίου θεοῦ πατέρων αὐτῶν.
33 [33]καὶ περιεῖλεν Ιωσιας τὰ πάντα βδελύγματα ἐκ πάσης τῆς γῆς, ἣ
ἦν υἱῶν Ισραηλ, καὶ ἐποίησεν πάντας τοὺς εὑρεθέντας ἐν Ιερου-
σαλημ καὶ ἐν Ισραηλ τοῦ δουλεύειν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν πάσας τὰς
ἡμέρας αὐτοῦ· οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὸ ὄπισθεν κυρίου θεοῦ πατέρων
αὐτοῦ.

35 [1]Καὶ ἐποίησεν Ιωσιας τὸ φασεχ τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτοῦ, καὶ ἔθυ-
2 σαν τὸ φασεχ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. [2]καὶ
ἔστησεν τοὺς ἱερεῖς ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν καὶ κατίσχυσεν αὐ-
3 τοὺς εἰς τὰ ἔργα οἴκου κυρίου. [3]καὶ εἶπεν τοῖς Λευίταις τοῖς δυνα-
τοῖς ἐν παντὶ Ισραηλ τοῦ ἁγιασθῆναι αὐτοὺς τῷ κυρίῳ, καὶ ἔθη-
καν τὴν κιβωτὸν τὴν ἁγίαν εἰς τὸν οἶκον, ὃν ᾠκοδόμησεν Σαλω-
μων υἱὸς Δαυιδ τοῦ βασιλέως Ισραηλ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Οὐκ
ἔστιν ὑμῖν ἆραι ἐπ᾽ ὤμων οὐθέν· νῦν οὖν λειτουργήσατε τῷ κυ-
4 ρίῳ θεῷ ὑμῶν καὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ Ισραηλ [4]καὶ ἑτοιμάσθητε κατ᾽
οἴκους πατριῶν ὑμῶν καὶ κατὰ τὰς ἐφημερίας ὑμῶν κατὰ τὴν
γραφὴν Δαυιδ βασιλέως Ισραηλ καὶ διὰ χειρὸς Σαλωμων υἱοῦ
5 αὐτοῦ [5]καὶ στῆτε ἐν τῷ οἴκῳ κατὰ τὰς διαιρέσεις οἴκων πατριῶν
ὑμῶν τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν υἱοῖς τοῦ λαοῦ, καὶ μερὶς οἴκου πατριᾶς
6 τοῖς Λευίταις, [6]καὶ θύσατε τὸ φασεχ καὶ τὰ ἅγια ἑτοιμάσατε τοῖς
ἀδελφοῖς ὑμῶν τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸν λόγον κυρίου διὰ χειρὸς
7 Μωυσῆ. [7]καὶ ἀπήρξατο Ιωσιας τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ πρόβατα καὶ
ἀμνοὺς καὶ ἐρίφους ἀπὸ τῶν τέκνων τῶν αἰγῶν, πάντα εἰς τὸ φασεχ
εἰς πάντας τοὺς εὑρεθέντας, εἰς ἀριθμὸν τριάκοντα χιλιάδας καὶ μό-
8 σχων τρεῖς χιλιάδας· ταῦτα ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως τοῦ βασιλέως. [8]καὶ
οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἀπήρξαντο τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν καὶ Λευίταις·
ἔδωκεν Χελκιας καὶ Ζαχαριας καὶ Ιιηλ οἱ ἄρχοντες οἴκου τοῦ θεοῦ τοῖς
ἱερεῦσιν καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ φασεχ πρόβατα καὶ ἀμνοὺς καὶ ἐρίφους

30 τους > A(†) | της > A† | τους ευρεθεντας B || **31** εστη] pr. αν A | τας > A | αυτου 2⁰ > B† | προσταγμ.] pr. τα A pl. | γεγραμμ.] ενγεγρ. A† || **32** ιερουσ. 2⁰ B†] pr. εις A, pr. εν V | πατερων] πατρος B† || 33 τα παντα] tr. A | της > AV†

35 1 φασεχ bis] -σεκ A: item in seq. || 3 αραι] pr. επ A† | τω paenult. > A† | τω ult. > A || 4 σαλωμων Vpl.] pr. βασιλεως BA || 5 υιοις] pr. τοις A† || 6 τα αγια > B*L*† || 7 παντα] + τα B | εις παντας Ra.] και π. BA, παντι *L*† || 8 εδωκεν B†] pr. και A mu., + δε και compl. | του > B

δισχίλια ἑξακόσια καὶ μόσχους τριακοσίους. 9 καὶ Χωνενιας καὶ Βα- 9
ναιας καὶ Σαμαιας καὶ Ναθαναηλ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ Ασαβια καὶ
Ιιηλ καὶ Ιωζαβαδ ἄρχοντες τῶν Λευιτῶν ἀπήρξαντο τοῖς Λευίταις
εἰς τὸ φασεχ πρόβατα πεντακισχίλια καὶ μόσχους πεντακοσίους.
10 καὶ κατωρθώθη ἡ λειτουργία, καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὴν στά- 10
σιν αὐτῶν καὶ οἱ Λευῖται ἐπὶ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν κατὰ τὴν ἐν-
τολὴν τοῦ βασιλέως. 11 καὶ ἔθυσαν τὸ φασεχ, καὶ προσέχεαν οἱ 11
ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐκ χειρὸς αὐτῶν, καὶ οἱ Λευῖται ἐξέδειραν. 12 καὶ 12
ἡτοίμασαν τὴν ὁλοκαύτωσιν παραδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν διαίρεσιν
κατ᾽ οἴκους πατριῶν τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ τοῦ προσάγειν τῷ κυρίῳ,
ὡς γέγραπται ἐν βιβλίῳ Μωυσῆ, καὶ οὕτως εἰς τὸ πρωί. 13 καὶ 13
ὤπτησαν τὸ φασεχ ἐν πυρὶ κατὰ τὴν κρίσιν καὶ τὰ ἅγια ἥψησαν
ἐν τοῖς χαλκείοις καὶ ἐν τοῖς λέβησιν· καὶ εὐοδώθη, καὶ ἔδραμον
πρὸς πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ. 14 καὶ μετὰ τὸ ἑτοιμάσαι αὐτοῖς 14
καὶ τοῖς ἱερεῦσιν, ὅτι οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἀναφέρειν τὰ στέατα καὶ
τὰ ὁλοκαυτώματα ἕως νυκτός, καὶ οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν αὐτοῖς
καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν υἱοῖς Ααρων. 15 καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ υἱοὶ Ασαφ 15
ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτῶν κατὰ τὰς ἐντολὰς Δαυιδ καὶ Ασαφ καὶ
Αιμαν καὶ Ιδιθων οἱ προφῆται τοῦ βασιλέως καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ
οἱ πυλωροὶ πύλης καὶ πύλης, οὐκ ἦν αὐτοῖς κινεῖσθαι ἀπὸ τῆς
λειτουργίας ἁγίων, ὅτι οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν
αὐτοῖς. 16 καὶ κατωρθώθη καὶ ἡτοιμάσθη πᾶσα ἡ λειτουργία κυρίου 16
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ ποιῆσαι τὸ φασεχ καὶ ἐνεγκεῖν τὰ ὁλοκαυ-
τώματα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασι-
λέως Ιωσια. 17 καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ οἱ εὑρεθέντες τὸ φασεχ 17
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας.
18 καὶ οὐκ ἐγένετο φασεχ ὅμοιον αὐτῷ ἐν Ισραηλ ἀπὸ ἡμερῶν Σα- 18
μουηλ τοῦ προφήτου, καὶ πάντες βασιλεῖς Ισραηλ οὐκ ἐποίησαν
ὡς τὸ φασεχ, ὃ ἐποίησεν Ιωσιας καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ
πᾶς Ιουδα καὶ Ισραηλ ὁ εὑρεθεὶς καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ιερουσα-
λημ τῷ κυρίῳ 19 τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ιωσια. 19
19a καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας καὶ τὰ θαραφιν 19a
καὶ τὰ εἴδωλα καὶ τὰ καρασιμ, ἃ ἦν ἐν γῇ Ιουδα καὶ ἐν Ιερου-
σαλημ, ἐνεπύρισεν ὁ βασιλεὺς Ιωσιας, ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους
τοῦ νόμου τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τοῦ βιβλίου, οὗ εὗρεν Χελκιας
ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου. 19b ὅμοιος αὐτῷ οὐκ ἐγενήθη ἔμ- 19b

9 αδελφος] pr. ο A† | ι(ε)ιηλ] ιωηλ B† | προβατα > B† || 11 εξεδειραν] εξ > B† || 12 βιβλιω] + νομω A†, + νομου V || 15 ιδιθων Ra.] -θωμ B†, -θουν A, -θουμ Vpl.: cf. I 16 38 | πυλης 1⁰] pr. της A† | οι paenult. > A† || 17 εν > B*† || 18 παντες βασιλεις] -τος -λεως BL† | οι 2⁰ > A† || 19a–d: cf. Regn. IV 23 24—27 || 19a θαραφ(ε)ιν B†] θεραφειμ A | καρασ(ε)ιμ B†] -ραισ- A | γη] pr. τη A | εν 2⁰ > A | ενεπυρ.] pr. και A | του ult. > A

προσθεν αὐτοῦ, ὃς ἐπέστρεψεν πρὸς κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ
καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύι αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν
19c νόμον Μωυσῆ, καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη ὅμοιος αὐτῷ· [19c]πλὴν
οὐκ ἀπεστράφη κύριος ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ τοῦ μεγάλου, οὗ
ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ιουδα ἐπὶ πάντα τὰ παροργίσματα,
19d ἃ παρώργισεν Μανασσης. [19d]καὶ εἶπεν κύριος Καί γε τὸν Ιουδαν
ἀποστήσω ἀπὸ προσώπου μου, καθὼς ἀπέστησα τὸν Ισραηλ, καὶ
ἀπωσάμην τὴν πόλιν, ἣν ἐξελεξάμην, τὴν Ιερουσαλημ, καὶ τὸν
οἶκον, ὃν εἶπα Ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ.
20 [20]Καὶ ἀνέβη Φαραω Νεχαω βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ τὸν βασιλέα
Ἀσσυρίων ἐπὶ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην, καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς
21 Ιωσιας εἰς συνάντησιν αὐτῷ. [21]καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἀγγέ-
λους λέγων Τί ἐμοὶ καὶ σοί, βασιλεῦ Ιουδα; οὐκ ἐπὶ σὲ ἥκω σή-
μερον πόλεμον ποιῆσαι, καὶ ὁ θεὸς εἶπεν κατασπεῦσαί με· πρόσ-
22 εχε ἀπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ, μὴ καταφθείρῃ σε. [22]καὶ οὐκ
ἀπέστρεψεν Ιωσιας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἢ πολε-
μεῖν αὐτὸν ἐκραταιώθη καὶ οὐκ ἤκουσεν τῶν λόγων Νεχαω διὰ
στόματος θεοῦ καὶ ἦλθεν τοῦ πολεμῆσαι ἐν τῷ πεδίῳ Μαγεδων.
23 [23]καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξόται ἐπὶ βασιλέα Ιωσιαν· καὶ εἶπεν ὁ βασι-
24 λεὺς τοῖς παισὶν αὐτοῦ Ἐξαγάγετέ με, ὅτι ἐπόνεσα σφόδρα. [24]καὶ
ἐξήγαγον αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἅρματος καὶ ἀνεβίβασαν
αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δευτερεῦον, ὃ ἦν αὐτῷ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν
εἰς Ιερουσαλημ· καὶ ἀπέθανεν καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐ-
25 τοῦ. καὶ πᾶς Ιουδα καὶ Ιερουσαλημ ἐπένθησαν ἐπὶ Ιωσιαν, [25]καὶ
ἐθρήνησεν Ιερεμιας ἐπὶ Ιωσιαν, καὶ εἶπαν πάντες οἱ ἄρχοντες καὶ
αἱ ἄρχουσαι θρῆνον ἐπὶ Ιωσιαν ἕως τῆς σήμερον· καὶ ἔδωκαν
αὐτὸν εἰς πρόσταγμα ἐπὶ Ισραηλ, καὶ ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ τῶν
26 θρήνων. [26]καὶ ἦσαν οἱ λόγοι Ιωσια καὶ ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ γεγραμμένα
27 ἐν νόμῳ κυρίου· [27]καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι
ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων Ισραηλ καὶ Ιουδα.
36 [1]Καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ιωαχαζ υἱὸν Ιωσιου καὶ ἔχρι-
σαν αὐτὸν καὶ κατέστησαν αὐτὸν εἰς βασιλέα ἀντὶ τοῦ πατρὸς
2 αὐτοῦ ἐν Ιερουσαλημ. [2]υἱὸς εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν Ιωαχαζ ἐν τῷ
2a βασιλεύειν αὐτὸν καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, [2a]καὶ
ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Αμιταλ θυγάτηρ Ιερεμιου ἐκ Λοβενα.
2b [2b]καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα, ἃ ἐποί-

19b ισχυι] pr. τη BLp† | αυτω ult. > B† || 19c παροργισματα] προσταγμ. B† || 19d γε et μου 1^0 > B† || 20 επι 2^0] pr. και A† | ο > B† || 21 ουκ] pr. και B† | ποιησαι] πολεμησαι B† || 22 ηκουεν A† || 25 και ult. BL†] > rel. || 26 οι > B† || 27 οι 1^0] + λοιποι A†: ex 26 𝔐
36 1 αυτον $1^0 \frown 2^0$ A | εν ιερουσ. > B† || 2 υιος > B† || 2a–c: cf. Regn. IV 23 31—33 || 2a αβειταλ B† | λοβενα B†] -βεννα L†, -βνα rel.

ησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. 2c καὶ ἔδησεν αὐτὸν Φαραω Νεχαω ἐν 2c
Δεβλαθα ἐν γῇ Εμαθ τοῦ μὴ βασιλεύειν αὐτὸν ἐν Ιερουσαλημ,
3 καὶ μετήγαγεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐπέβαλεν φόρον 3
ἐπὶ τὴν γῆν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ τάλαντον χρυσίου. 4 καὶ 4
κατέστησεν Φαραω Νεχαω τὸν Ελιακιμ υἱὸν Ιωσιου βασιλέα Ιουδα
ἀντὶ Ιωσιου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ μετέστρεψεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ
Ιωακιμ· καὶ τὸν Ιωαχαζ ἀδελφὸν αὐτοῦ ἔλαβεν Φαραω Νεχαω καὶ
εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. 4a καὶ τὸ ἀργύ- 4a
ριον καὶ τὸ χρυσίον ἔδωκαν τῷ Φαραω· τότε ἤρξατο ἡ γῆ φορο-
λογεῖσθαι τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ στόμα Φαραω, καὶ ἕκαστος
κατὰ δύναμιν ἀπῄτει τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον παρὰ τοῦ λαοῦ
τῆς γῆς δοῦναι τῷ Φαραω Νεχαω.

5 Ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ιωακιμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν 5
καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς
αὐτοῦ Ζεχωρα θυγάτηρ Νηριου ἐκ Ραμα. καὶ ἐποίησεν τὸ πονη-
ρὸν ἐναντίον κυρίου κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ.
5a ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἦλθεν Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυ- 5a
λῶνος εἰς τὴν γῆν, καὶ ἦν αὐτῷ δουλεύων τρία ἔτη καὶ ἀπέστη
ἀπ᾽ αὐτοῦ. 5b καὶ ἀπέστειλεν κύριος ἐπ᾽ αὐτοὺς τοὺς Χαλδαίους 5b
καὶ λῃστήρια Σύρων καὶ λῃστήρια Μωαβιτῶν καὶ υἱῶν Αμμων
καὶ τῆς Σαμαρείας, καὶ ἀπέστησαν μετὰ τὸν λόγον τοῦτον κατὰ
τὸν λόγον κυρίου ἐν χειρὶ τῶν παίδων αὐτοῦ τῶν προφητῶν.
5c πλὴν θυμὸς κυρίου ἦν ἐπὶ Ιουδαν τοῦ ἀποστῆσαι αὐτὸν ἀπὸ 5c
προσώπου αὐτοῦ διὰ τὰς ἁμαρτίας Μανασση ἐν πᾶσιν, οἷς ἐποί-
ησεν, 5d καὶ ἐν αἵματι ἀθῴῳ, ᾧ ἐξέχεεν Ιωακιμ καὶ ἔπλησεν τὴν 5d
Ιερουσαλημ αἵματος ἀθῴου, καὶ οὐκ ἠθέλησεν κύριος ἐξολεθρεῦσαι
αὐτούς. 6 καὶ ἀνέβη ἐπ᾽ αὐτὸν Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶ- 6
νος καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν χαλκαῖς πέδαις καὶ ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς
Βαβυλῶνα. 7 καὶ μέρος τῶν σκευῶν οἴκου κυρίου ἀπήνεγκεν εἰς 7
Βαβυλῶνα καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι. 8 καὶ 8
τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιωακιμ καὶ πάντα, ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα
γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα;
καὶ ἐκοιμήθη Ιωακιμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν Γα-
νοζα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ιεχονιας υἱὸς αὐ-
τοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.

9 Υἱὸς ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν Ιεχονιας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ 9

2c δαβλαθα B† | εμαθ V] pr. ι B†, αιμαθ Apl.: cf. Regn. IV 23 33 | αυτον ult. > B*† || 4 βασιλεα] -εως B† || 4a (cf. Regn. IV 23 35) εδωκεν B† | φαραω 1⁰ ⌒ 2⁰ A† | τω ult. B†] αυτω V, αυτο A || 5 ζεκχωρα A || 5a–d: cf. Regn. IV 24 1—4 || 5b αυτους] ς > B*A† | ληστηρια 1⁰ ⌒ 2⁰ A† || 5c αποστηναι BL† | τας αμαρτ. > B*† || 5d και επλησεν] ενεπλ. B†, και ενεπλ. L† || 6 απηγ. BL†] ανηγ. A || 8 επι] εν Apl. | γανοζα pau.] -ζαη B†, -ζαν A: cf. Regn. IV 24 6 || 9 υιος > B† | οκτωκαιδεκα] οκτω BV†: = 𝔐

τρίμηνον καὶ δέκα ἡμέρας ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ. καὶ ἐποί-
10 ησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου. [10]καὶ ἐπιστρέφοντος τοῦ ἐνι-
αυτοῦ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονοσορ καὶ εἰσήνεγκεν αὐ-
τὸν εἰς Βαβυλῶνα μετὰ τῶν σκευῶν τῶν ἐπιθυμητῶν οἴκου κυρίου
καὶ ἐβασίλευσεν Σεδεκιαν ἀδελφὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπὶ Ιουδαν
καὶ Ιερουσαλημ.
11 [11]Ἐτῶν εἴκοσι ἑνὸς Σεδεκιας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἕν-
12 δεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ. [12]καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν
ἐνώπιον κυρίου θεοῦ αὐτοῦ, οὐκ ἐνετράπη ἀπὸ προσώπου Ιερεμιου
13 τοῦ προφήτου καὶ ἐκ στόματος κυρίου [13]ἐν τῷ τὰ πρὸς τὸν βα-
σιλέα Ναβουχοδονοσορ ἀθετῆσαι ἃ ὥρκισεν αὐτὸν κατὰ τοῦ θεοῦ
καὶ ἐσκλήρυνεν τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ κατ-
14 ίσχυσεν τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον θεὸν Ισραηλ. [14]καὶ πάν-
τες οἱ ἔνδοξοι Ιουδα καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐπλήθυναν
τοῦ ἀθετῆσαι ἀθετήματα βδελυγμάτων ἐθνῶν καὶ ἐμίαναν τὸν οἶ-
15 κον κυρίου τὸν ἐν Ιερουσαλημ. [15]καὶ ἐξαπέστειλεν κύριος ὁ θεὸς
τῶν πατέρων αὐτῶν ἐν χειρὶ προφητῶν ὀρθρίζων καὶ ἀποστέλλων
τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, ὅτι ἦν φειδόμενος τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ
16 ἁγιάσματος αὐτοῦ· [16]καὶ ἦσαν μυκτηρίζοντες τοὺς ἀγγέλους αὐ-
τοῦ καὶ ἐξουδενοῦντες τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ ἐμπαίζοντες ἐν τοῖς
προφήταις αὐτοῦ, ἕως ἀνέβη ὁ θυμὸς κυρίου ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ,
17 ἕως οὐκ ἦν ἴαμα. [17]καὶ ἤγαγεν ἐπ' αὐτοὺς βασιλέα Χαλδαίων, καὶ
ἀπέκτεινεν τοὺς νεανίσκους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν οἴκῳ ἁγιάσμα-
τος αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐφείσατο τοῦ Σεδεκιου καὶ τὰς παρθένους αὐ-
τῶν οὐκ ἠλέησαν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν ἀπήγαγον· τὰ
18 πάντα παρέδωκεν ἐν χερσὶν αὐτῶν. [18]καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου
θεοῦ τὰ μεγάλα καὶ τὰ μικρὰ καὶ τοὺς θησαυροὺς καὶ πάντας τοὺς
θησαυροὺς βασιλέως καὶ μεγιστάνων, πάντα εἰσήνεγκεν εἰς Βαβυ-
19 λῶνα. [19]καὶ ἐνέπρησεν τὸν οἶκον κυρίου καὶ κατέσκαψεν τὸ τεῖχος
Ιερουσαλημ καὶ τὰς βάρεις αὐτῆς ἐνέπρησεν ἐν πυρὶ καὶ πᾶν
20 σκεῦος ὡραῖον εἰς ἀφανισμόν. [20]καὶ ἀπῴκισεν τοὺς καταλοίπους
εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἦσαν αὐτῷ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς δούλους
21 ἕως βασιλείας Μήδων [21]τοῦ πληρωθῆναι λόγον κυρίου διὰ στό-
ματος Ιερεμιου ἕως τοῦ προσδέξασθαι τὴν γῆν τὰ σάββατα αὐτῆς
σαββατίσαι· πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς ἐσαββάτισεν
εἰς συμπλήρωσιν ἐτῶν ἑβδομήκοντα.
22 [22]Ἔτους πρώτου Κύρου βασιλέως Περσῶν μετὰ τὸ πληρωθῆναι
ῥῆμα κυρίου διὰ στόματος Ιερεμιου ἐξήγειρεν κύριος τὸ πνεῦμα

10 επιστραφεντος A | εισην.] εισηγαγεν A | σεδεκιαν] pr. τον A || 14 επληθυναν mu.] -νεν BA || 15 προφητων > B† | αυτου ult. > A || 16 τους 1^{0} > A† | ο > A || 17 ηλεησεν A || 18 παντα ult.] pr. και B† || 21 πασας — εσαββατισεν > B† || 22 κυρου· 1^{0} > B†

Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ παρήγγειλεν κηρύξαι ἐν πάσῃ τῇ
βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐν γραπτῷ λέγων [23]Τάδε λέγει Κῦρος βασιλεὺς 23
Περσῶν Πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἔδωκέν μοι κύριος ὁ θεὸς
τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αὐτὸς ἐνετείλατό μοι οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον
ἐν Ιερουσαλημ ἐν τῇ Ιουδαίᾳ. τίς ἐξ ὑμῶν ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ
αὐτοῦ; ἔσται ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀναβήτω.

22 κηρυξαι] του κηρ. αυτους A† || 23 πασαις ταις βασιλειαις B*L*†: ad praec. tracta | αυτω οικον] tr. B†

Subscr. παραλειπομενων β′ B, παραλειπομενων των βασιλειων ιουδα β′ A: cf. inscr.

ΕΣΔΡΑΣ Α′

[1]Καὶ ἤγαγεν Ιωσιας τὸ πασχα ἐν Ιερουσαλημ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ 1
καὶ ἔθυσεν τὸ πασχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ
πρώτου [2]στήσας τοὺς ἱερεῖς κατ' ἐφημερίας ἐστολισμένους ἐν τῷ 2
ἱερῷ τοῦ κυρίου. [3]καὶ εἶπεν τοῖς Λευίταις, ἱεροδούλοις τοῦ Ισραηλ, 3
ἁγιάσαι ἑαυτοὺς τῷ κυρίῳ ἐν τῇ θέσει τῆς ἁγίας κιβωτοῦ τοῦ
κυρίου ἐν τῷ οἴκῳ, ᾧ ᾠκοδόμησεν Σαλωμων ὁ τοῦ Δαυιδ ὁ βασι-
λεύς Οὐκ ἔσται ὑμῖν ἆραι ἐπ' ὤμων αὐτήν· [4]καὶ νῦν λατρεύετε 4
τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν καὶ θεραπεύετε τὸ ἔθνος αὐτοῦ Ισραηλ καὶ
ἑτοιμάσατε κατὰ τὰς πατριὰς καὶ τὰς φυλὰς ὑμῶν κατὰ τὴν γρα-
φὴν Δαυιδ βασιλέως Ισραηλ καὶ κατὰ τὴν μεγαλειότητα Σαλωμων
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ [5]καὶ στάντες ἐν τῷ ἱερῷ κατὰ τὴν μεριδαρχίαν 5
τὴν πατρικὴν ὑμῶν τῶν Λευιτῶν τῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀδελφῶν
ὑμῶν υἱῶν Ισραηλ ἐν τάξει [6]θύσατε τὸ πασχα καὶ τὰς θυσίας 6
ἑτοιμάσατε τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν καὶ ποιήσατε τὸ πασχα κατὰ τὸ
πρόσταγμα τοῦ κυρίου τὸ δοθὲν τῷ Μωυσῇ. [7]καὶ ἐδωρήσατο Ιω- 7
σιας τῷ λαῷ τῷ εὑρεθέντι ἀρνῶν καὶ ἐρίφων τριάκοντα χιλιάδας,
μόσχους τρισχιλίους· ταῦτα ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐδόθη κατ' ἐπαγ-
γελίαν τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν καὶ Λευίταις. [8]καὶ ἔδωκεν Χελ- 8
κιας καὶ Ζαχαριας καὶ Ησυηλος οἱ ἐπιστάται τοῦ ἱεροῦ τοῖς ἱερεῦ-
σιν εἰς πασχα πρόβατα δισχίλια ἑξακόσια, μόσχους τριακοσίους.

Esdr. I (liber apocryphus; Latinis „Esdr. III“): BA; *L* = 19 108. Be. = J. A. Bewer, Der Text des Buches Ezra (Gött. 1922).

Inscr. ο ιερευς A†: cf. Esdr. II inscr. et amborum librorum subscriptiones

1 (cf. Par. II 35. 36) 1 εθυσε(ν) B^c pl.] -σαν B*A (+ οι υιοι ισραηλ A†): cf. Par. II 35 1 || 3 εαυτους] ε > B | ο του B†] υιος *L*†, ο υιος του rel. || 4 τω κυριω] tr. A | υμων 1⁰] ημ. A | τας 2⁰ > A† || 5 ιερω] αγιω B: cf. 2 7 || 6 του B†] > rel.

9 [9]καὶ Ιεχονιας καὶ Σαμαιας καὶ Ναθαναηλ ὁ ἀδελφὸς καὶ Ασαβιας
καὶ Οχιηλος καὶ Ιωραμ χιλίαρχοι ἔδωκαν τοῖς Λευίταις εἰς πασχα
10 πρόβατα πεντακισχίλια, μόσχους ἑπτακοσίους. [10]καὶ ταῦτα τὰ γενό-
11 μενα· εὐπρεπῶς ἔστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται [11]ἔχοντες τὰ
12 ἄζυμα κατὰ τὰς φυλὰς [12]καὶ κατὰ τὰς μεριδαρχίας τῶν πατέρων
ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ προσενεγκεῖν τῷ κυρίῳ κατὰ τὰ γεγραμμένα
13 ἐν βιβλίῳ Μωυσῆ, καὶ οὕτω τὸ πρωινόν. [13]καὶ ὤπτησαν τὸ πασχα
πυρὶ ὡς καθήκει καὶ τὰς θυσίας ἥψησαν ἐν τοῖς χαλκείοις καὶ
14 λέβησιν μετ' εὐωδίας καὶ ἀπήνεγκαν πᾶσι τοῖς ἐκ τοῦ λαοῦ. [14]μετὰ
δὲ ταῦτα ἡτοίμασαν ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἀδελφοῖς αὐτῶν
υἱοῖς Ααρων· οἱ γὰρ ἱερεῖς ἀνέφερον τὰ στέατα ἕως ἀωρίας, καὶ
οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν ἑαυτοῖς καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἀδελφοῖς αὐτῶν
15 υἱοῖς Ααρων. [15]καὶ οἱ ἱεροψάλται υἱοὶ Ασαφ ἦσαν ἐπὶ τῆς τάξεως
αὐτῶν κατὰ τὰ ὑπὸ Δαυιδ τεταγμένα καὶ Ασαφ καὶ Ζαχαριας καὶ
Εδδινους οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ θυρωροὶ ἐφ' ἑκάστου πυ-
λῶνος· οὐκ ἔστιν παραβῆναι ἕκαστον τὴν ἑαυτοῦ ἐφημερίαν, οἱ
16 γὰρ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν αὐτοῖς. [16]καὶ συνετελέ-
σθη τὰ τῆς θυσίας τοῦ κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἀχθῆναι τὸ
πασχα καὶ προσενεχθῆναι τὰς θυσίας ἐπὶ τὸ τοῦ κυρίου θυσια-
17 στήριον κατὰ τὴν ἐπιταγὴν τοῦ βασιλέως Ιωσιου. [17]καὶ ἠγάγοσαν
οἱ υἱοὶ Ισραηλ οἱ εὑρεθέντες ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ τὸ πασχα καὶ
18 τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἡμέρας ἑπτά. [18]καὶ οὐκ ἤχθη τὸ πασχα
τοιοῦτο ἐν τῷ Ισραηλ ἀπὸ τῶν χρόνων Σαμουηλ τοῦ προφήτου,
19 [19]καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τοῦ Ισραηλ οὐκ ἠγάγοσαν πασχα τοιοῦ-
τον, οἷον ἤγαγεν Ιωσιας καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ οἱ Ιου-
δαῖοι καὶ πᾶς Ισραηλ οἱ εὑρεθέντες ἐν τῇ κατοικήσει αὐτῶν ἐν
20 Ιερουσαλημ· [20]ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει βασιλεύοντος Ιωσιου ἤχθη τὸ
21 πασχα τοῦτο. — [21]καὶ ὠρθώθη τὰ ἔργα Ιωσιου ἐνώπιον τοῦ κυ-
22 ρίου αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ πλήρει εὐσεβείας. [22]καὶ τὰ κατ' αὐτὸν δὲ
ἀναγέγραπται ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις, περὶ τῶν ἡμαρτηκότων
καὶ ἠσεβηκότων εἰς τὸν κύριον παρὰ πᾶν ἔθνος καὶ βασιλείαν,
καὶ ἃ ἐλύπησαν αὐτὸν ἐν αἰσθήσει, καὶ οἱ λόγοι τοῦ κυρίου ἀν-
έστησαν ἐπὶ Ισραηλ.
23 [23]Καὶ μετὰ πᾶσαν τὴν πρᾶξιν ταύτην Ιωσιου συνέβη Φαραω
βασιλέα Αἰγύπτου ἐλθόντα πόλεμον ἐγεῖραι ἐν Χαρκαμυς ἐπὶ τοῦ
24 Εὐφράτου, καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ Ιωσιας. [24]καὶ διεπέμ-

9 ασαβιας *L*†] σαβ. rel. | οχιηλος] οζι. AV(†), αχι. compl.; ιειηλ *L*†: ex Par. II 35 9 | πεντακισχιλια] χιλια B† (B*† χειλ.), πεντακοσια V† || 10 ταυτα τα γεν. B*L*†] τουτων γενομενων rel. || 13 πυρι] pr. εν B*(†) | ηψησαν] ωπτησαν A† || 15 οι 2^{0}] ο A | αυτοις] εαυ. B*L* (+ και τοις αδελφοις αυτων *L*†) || 16 του κυριου 1^{0}] τω -ριω A† | προσενεχθ.] προσαχθ. B || 19 τοιουτο A | οι ευρεθεντες] ο ευρεθεις B† || 22 α > A | εν αισθησει] εστι(ν) (sic) B*L*† || 23 χαρκαμυς B†] καρχαμ. pl., καλχαμ. A†

ψατο βασιλεὺς Αἰγύπτου πρὸς αὐτὸν λέγων Τί ἐμοὶ καὶ σοί ἐστιν,
βασιλεῦ τῆς Ιουδαίας; [25]οὐχὶ πρὸς σὲ ἐξαπέσταλμαι ὑπὸ κυρίου 25
τοῦ θεοῦ, ἐπὶ γὰρ τοῦ Εὐφράτου ὁ πόλεμός μού ἐστιν. καὶ νῦν
κύριος μετ᾽ ἐμοῦ ἐστιν, καὶ κύριος μετ᾽ ἐμοῦ ἐπισπεύδων ἐστίν·
ἀπόστηθι καὶ μὴ ἐναντιοῦ τῷ κυρίῳ. [26]καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν ἑαυτὸν 26
Ιωσιας ἐπὶ τὸ ἅρμα αὐτοῦ, ἀλλὰ πολεμεῖν αὐτὸν ἐπιχειρεῖ οὐ προσ-
έχων ῥήμασιν Ιερεμιου προφήτου ἐκ στόματος κυρίου· [27]ἀλλὰ συν- 27
εστήσατο πρὸς αὐτὸν πόλεμον ἐν τῷ πεδίῳ Μαγεδδαους, καὶ κατ-
έβησαν οἱ ἄρχοντες πρὸς τὸν βασιλέα Ιωσιαν. [28]καὶ εἶπεν ὁ βα- 28
σιλεὺς τοῖς παισὶν αὐτοῦ Ἀποστήσατέ με ἀπὸ τῆς μάχης, ἠσθένησα
γὰρ λίαν. καὶ εὐθέως ἀπέστησαν αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀπὸ τῆς
παρατάξεως, [29]καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δευτέριον αὐτοῦ· καὶ 29
ἀποκατασταθεὶς εἰς Ιερουσαλημ μετήλλαξεν τὸν βίον αὐτοῦ καὶ
ἐτάφη ἐν τῷ πατρικῷ τάφῳ. [30]καὶ ἐν ὅλῃ τῇ Ιουδαίᾳ ἐπένθησαν 30
τὸν Ιωσιαν, καὶ ἐθρήνησεν Ιερεμιας ὁ προφήτης ὑπὲρ Ιωσιου, καὶ
οἱ προκαθήμενοι σὺν γυναιξὶν ἐθρηνοῦσαν αὐτὸν ἕως τῆς ἡμέρας
ταύτης, καὶ ἐξεδόθη τοῦτο γίνεσθαι αἰεὶ εἰς ἅπαν τὸ γένος Ισραηλ.
[31]ταῦτα δὲ ἀναγέγραπται ἐν τῇ βύβλῳ τῶν ἱστορουμένων περὶ τῶν 31
βασιλέων τῆς Ιουδαίας· καὶ τὸ καθ᾽ ἓν πραχθὲν τῆς πράξεως Ιω-
σιου καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ ἐν τῷ νόμῳ
κυρίου, τά τε προπραχθέντα ὑπ᾽ αὐτοῦ καὶ τὰ νῦν, ἱστόρηται ἐν
τῷ βυβλίῳ τῶν βασιλέων Ισραηλ καὶ Ιουδα.

[32]Καὶ ἀναλαβόντες οἱ ἐκ τοῦ ἔθνους τὸν Ιεχονιαν υἱὸν Ιωσιου 32
ἀνέδειξαν βασιλέα ἀντὶ Ιωσιου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὄντα ἐτῶν εἴκοσι
τριῶν. [33]καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ιουδα καὶ Ιερουσαλημ μῆνας τρεῖς. 33
καὶ ἀπεκατέστησεν αὐτὸν βασιλεὺς Αἰγύπτου βασιλεύειν ἐν Ιερου-
σαλημ [34]καὶ ἐζημίωσεν τὸ ἔθνος ἀργυρίου ταλάντοις ἑκατὸν καὶ 34
χρυσίου ταλάντῳ ἑνί. [35]καὶ ἀνέδειξεν ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου βασιλέα 35
Ιωακιμ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βασιλέα τῆς Ιουδαίας καὶ Ιερουσαλημ.
[36]καὶ ἔδησεν Ιωακιμ τοὺς μεγιστᾶνας, Ζαριον δὲ τὸν ἀδελφὸν 36
αὐτοῦ συλλαβὼν ἀνήγαγεν ἐξ Αἰγύπτου.

[37]Ἐτῶν δὲ ἦν εἴκοσι πέντε Ιωακιμ, ὅτε ἐβασίλευσεν τῆς Ιου- 37
δαίας καὶ Ιερουσαλημ, καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου.
[38]ἐπ᾽ αὐτὸν δὲ ἀνέβη Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ 38

24 βασ. αιγ. / προς αυτον] tr. A || 26 επιχειρει BV*†] επεχ. rel. || 27 μαγεδδαους unus cod.] μεταaδδους B†, μεταεδδαους AV; μαγεδδω *L*: cf. Par. II 35 22 | τον > B† || 30 επενθ.] pr. και A† | γενεσθαι B*† | απαν] παν B: cf. 8 62 9 10 || 31 βυβλω B†] βιβλω rel.: cf. inf. et Par. II 17 9 | κυριου] pr. του A | προπραχθεντα mu.] προ > B*, προσπροαχθ. A† | τω βυβλιω B†] τη βιβλω A: cf. sup. || 32 ιεχονιαν B†] ιωαχαζ (uel -χας) rel. (A† ιωχαζ): cf. Par. II 36 1 || 33 ιουδα] ισραηλ B† | απεκατεστ. (cf. 29)] απεστ. A | βασιλευειν B*†] pr. του μη rel. || 35 ο > A || 36 ζαριον B†] ζαρακην A | εξ αιγ.] εις αιγυπτον *L*† || 37 ενωπ.] εναντι A || 38 επ] μετ B

39 δήσας αὐτὸν ἐν χαλκείῳ δεσμῷ ἀπήγαγεν εἰς Βαβυλῶνα. [39]καὶ ἀπὸ
τῶν ἱερῶν σκευῶν τοῦ κυρίου λαβὼν Ναβουχοδονοσορ καὶ ἀπ-
40 ενέγκας ἀπηρείσατο ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι. [40]τὰ δὲ ἱστο-
ρηθέντα περὶ αὐτοῦ καὶ τῆς αὐτοῦ ἀκαθαρσίας καὶ δυσσεβείας ἀνα-
γέγραπται ἐν τῇ βίβλῳ τῶν χρόνων τῶν βασιλέων.
41 [41]Καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ιωακιμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ · ὅτε γὰρ
42 ἀνεδείχθη, ἦν ἐτῶν δέκα ὀκτώ, [42]βασιλεύει δὲ μῆνας τρεῖς καὶ
ἡμέρας δέκα ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου.
43 [43]Καὶ μετ' ἐνιαυτὸν ἀποστείλας Ναβουχοδονοσορ μετήγαγεν αὐ-
44 τὸν εἰς Βαβυλῶνα ἅμα τοῖς ἱεροῖς σκεύεσιν τοῦ κυρίου [44]καὶ ἀν-
έδειξε Σεδεκιαν βασιλέα τῆς Ιουδαίας καὶ Ιερουσαλημ, Σεδεκιαν
45 ὄντα ἐτῶν εἴκοσι ἑνός, βασιλεύει δὲ ἔτη ἕνδεκα. [45]καὶ ἐποίησεν
τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ οὐκ ἐνετράπη ἀπὸ τῶν ῥηθέντων
46 λόγων ὑπὸ Ιερεμιου τοῦ προφήτου ἐκ στόματος τοῦ κυρίου. [46]καὶ
ὁρκισθεὶς ἀπὸ τοῦ βασιλέως Ναβουχοδονοσορ τῷ ὀνόματι τοῦ
κυρίου ἐπιορκήσας ἀπέστη καὶ σκληρύνας αὐτοῦ τὸν τράχηλον
καὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ παρέβη τὰ νόμιμα κυρίου θεοῦ Ισραηλ.
47 [47]καὶ οἱ ἡγούμενοι δὲ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἱερέων πολλὰ ἠσέβησαν
καὶ ἠνόμησαν ὑπὲρ πάσας τὰς ἀκαθαρσίας πάντων τῶν ἐθνῶν
καὶ ἐμίαναν τὸ ἱερὸν τοῦ κυρίου τὸ ἁγιαζόμενον ἐν Ιεροσολύμοις.
48 [48]καὶ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν διὰ τοῦ ἀγγέλου
αὐτοῦ μετακαλέσαι αὐτούς, καθὸ ἐφείδετο αὐτῶν καὶ τοῦ σκηνώ-
49 ματος αὐτοῦ. [49]αὐτοὶ δὲ ἐξεμυκτήρισαν ἐν τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ,
καὶ ᾗ ἡμέρᾳ ἐλάλησεν κύριος, ἦσαν ἐκπαίζοντες τοὺς προφήτας
αὐτοῦ ἕως τοῦ θυμωθέντα αὐτὸν ἐπὶ τῷ ἔθνει αὐτοῦ διὰ τὰ δυσ-
σεβήματα προστάξαι ἀναβιβάσαι ἐπ' αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς τῶν
50 Χαλδαίων. [50]οὗτοι ἀπέκτειναν τοὺς νεανίσκους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ
περικύκλῳ τοῦ ἁγίου αὐτῶν ἱεροῦ καὶ οὐκ ἐφείσαντο νεανίσκου
καὶ παρθένου καὶ πρεσβύτου καὶ νεωτέρου, ἀλλὰ πάντας παρέδω-
51 κεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν. [51]καὶ πάντα τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ κυρίου
τὰ μεγάλα καὶ τὰ μικρὰ καὶ τὰς κιβωτοὺς τοῦ κυρίου καὶ τὰς βα-
52 σιλικὰς ἀποθήκας ἀναλαβόντες ἀπήνεγκαν εἰς Βαβυλῶνα. [52]καὶ ἐνε-

38 δησας] εδησεν B | απηγ.] pr. και B || 40 αυτου ακαθ.] tr. A || 41 ο > A | δεκα > B† || 44 βασιλευει] εβασιλευσεν A || 46 εφιορκησας B* || 47 ησεβησαν κ. ηνομ.] ηνομ. κ. παρεβησαν A: παρεβ. ex 46 | αγιαζομενον] -ασθεν A | ιεροσολυμοις: nominis formam hellenisticam iis locis in textum recepi, quibus ab A praebetur (1 47 2 11 8 5.6) uel contextu commendatur (1 52); ceteris locis formam ιερουσαλημ (sic B ubique) retinui, quamuis scriptorem ipsum forma hellenistica ubique usum esse existimem || 48 θεος] βασιλευς B*† | καθο B†] καθοτι rel. || 49 εξεμυκτηρισαν compl.] εξ > B†, -ριζον A | του] ου B | θυμωθεντα] θε > B† || 50 αυτων 2° > B† | νεωτερου BL†] + αυτων rel. | παντας] ς > A† | παρεδωκαν B || 51 τας κιβωτους] τα σκευη κιβωτου A

πύρισαν τὸν οἶκον τοῦ κυρίου καὶ ἔλυσαν τὰ τείχη Ιεροσολύμων
καὶ τοὺς πύργους αὐτῶν ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ [53]καὶ συνετέλεσαν 53
πάντα τὰ ἔνδοξα αὐτῆς ἀχρεῶσαι· καὶ τοὺς ἐπιλοίπους ἀπήγαγεν
μετὰ ῥομφαίας εἰς Βαβυλῶνα. [54]καὶ ἦσαν παῖδες αὐτῷ καὶ τοῖς 54
υἱοῖς αὐτοῦ μέχρι τοῦ βασιλεῦσαι Πέρσας εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ
ῥήματος τοῦ κυρίου ἐν στόματι Ιερεμιου [55]Ἕως τοῦ εὐδοκῆσαι 55
τὴν γῆν τὰ σάββατα αὐτῆς, πάντα τὸν χρόνον τῆς ἐρημώσεως
αὐτῆς, σαββατιεῖ εἰς συμπλήρωσιν ἐτῶν ἑβδομήκοντα.

[1]Βασιλεύοντος Κύρου Περσῶν ἔτους πρώτου εἰς συντέλειαν ῥή- 2
ματος κυρίου ἐν στόματι Ιερεμιου ἤγειρεν κύριος τὸ πνεῦμα Κύ-
ρου βασιλέως Περσῶν, καὶ ἐκήρυξεν ἐν ὅλῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ
καὶ ἅμα διὰ γραπτῶν λέγων [2]Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Περσῶν Κῦ- 2
ρος Ἐμὲ ἀνέδειξεν βασιλέα τῆς οἰκουμένης ὁ κύριος τοῦ Ισραηλ,
κύριος ὁ ὕψιστος, καὶ ἐσήμηνέν μοι οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον ἐν
Ιερουσαλημ τῇ ἐν τῇ Ιουδαίᾳ. [3]εἴ τίς ἐστιν οὖν ὑμῶν ἐκ τοῦ 3
ἔθνους αὐτοῦ, ἔστω ὁ κύριος αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀναβὰς εἰς τὴν
Ιερουσαλημ τὴν ἐν τῇ Ιουδαίᾳ οἰκοδομείτω τὸν οἶκον τοῦ κυρίου
τοῦ Ισραηλ (οὗτος ὁ κύριος ὁ κατασκηνώσας ἐν Ιερουσαλημ).
[4]ὅσοι οὖν κατὰ τόπους οἰκοῦσιν, βοηθείτωσαν αὐτῷ οἱ ἐν τῷ 4
τόπῳ αὐτοῦ ἐν χρυσίῳ καὶ ἐν ἀργυρίῳ ἐν δόσεσιν μεθ' ἵππων καὶ
κτηνῶν σὺν τοῖς ἄλλοις τοῖς κατ' εὐχὰς προστεθειμένοις εἰς τὸ
ἱερὸν τοῦ κυρίου τὸ ἐν Ιερουσαλημ. — [5]καὶ καταστάντες οἱ ἀρ- 5
χίφυλοι τῶν πατριῶν τῆς Ιουδα καὶ Βενιαμιν φυλῆς καὶ οἱ ἱερεῖς
καὶ οἱ Λευῖται καὶ πάντων ὧν ἤγειρεν κύριος τὸ πνεῦμα ἀναβῆναι
οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ κυρίῳ τὸν ἐν Ιερουσαλημ, [6]καὶ οἱ περικύ- 6
κλῳ αὐτῶν ἐβοήθησαν ἐν πᾶσιν, ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ, ἵπποις καὶ
κτήνεσιν καὶ εὐχαῖς ὡς πλείσταις πολλῶν, ὧν ὁ νοῦς ἠγέρθη.
[7]καὶ ὁ βασιλεὺς Κῦρος ἐξήνεγκεν τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ κυρίου, ἃ μετ- 7
ήγαγεν Ναβουχοδονοσορ ἐξ Ιερουσαλημ καὶ ἀπηρείσατο αὐτὰ ἐν
τῷ ἑαυτοῦ εἰδωλίῳ· [8]ἐξενέγκας δὲ αὐτὰ Κῦρος ὁ βασιλεὺς Περ- 8
σῶν παρέδωκεν αὐτὰ Μιθριδάτῃ τῷ ἑαυτοῦ γαζοφύλακι, διὰ δὲ
τούτου παρεδόθησαν Σαναβασσάρῳ προστάτῃ τῆς Ιουδαίας. [9]ὁ δὲ 9

52 του > A | ιεροσολυμων Ra.: cf. 47 | αυτων] -της B || 53 αχρεωσαι B*†] αχρειω. rel.: cf. Thack. p. 82 | μετα] απο A || 54 μεχρι του] μεχρι(+ ς Bc†) ου B†: cf. 6 6 et 4 51 6 27 | του ρηματος] λογου A | του ult. > A

2 (cf. Esdr. II 1. 4 6—24) 1 εν ult. > B || 3 ο κυριος 1^0] + κυριος A | του κυρ. του ισρ. B†] του κυρ. ισρ. compl., κυρ. του ισρ. A mu., του θεου ισρ. *L*† || 4 τοπους] pr. τους B† | εν δοσ.] pr. και B*L*† || 5 καταστantες] -στησαντες B | παντων] -τες *L*†: cf. II 1 5 || 6 αργυριω] pr. εν B | και 3^0 > B | ως B†] ωστε AV† (A*† ως ταις), εως compl., > mu. || 7 ιερα] αγια B: cf. 1 5 | μετηγαγεν] -ηνεγκεν A | εαυτου ειδ.] ειδ. αυτου B || 8 σαναβασσ.] σαμανασσ. B†: item in 11; cf. 6 17 | προστατη] pr. τω A*L*†

τούτων ἀριθμὸς ἦν· σπονδεῖα χρυσᾶ χίλια, σπονδεῖα ἀργυρᾶ χί-
10 λια, θυίσκαι ἀργυραῖ εἴκοσι ἐννέα, [10]φιάλαι χρυσαῖ τριάκοντα, ἀρ-
11 γυραῖ δισχίλιαι τετρακόσιαι δέκα καὶ ἄλλα σκεύη χίλια. [11]τὰ δὲ
πάντα σκεύη διεκομίσθη, χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, πεντακισχίλια τετρα-
κόσια ἑξήκοντα ἐννέα, ἀνηνέχθη δὲ ὑπὸ Σαναβασσάρου ἅμα τοῖς
ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ιεροσόλυμα.
12 [12]Ἐν δὲ τοῖς ἐπὶ Ἀρταξέρξου τοῦ Περσῶν βασιλέως χρόνοις
κατέγραψεν αὐτῷ κατὰ τῶν κατοικούντων ἐν τῇ Ιουδαίᾳ καὶ Ιε-
ρουσαλημ Βεσλεμος καὶ Μιθραδάτης καὶ Ταβελλιος καὶ Ραουμος
καὶ Βεελτέεμος καὶ Σαμσαῖος ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τού-
τοις συντασσόμενοι, οἰκοῦντες δὲ ἐν Σαμαρείᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις
13 τόποις, τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστολήν [13]Βασιλεῖ Ἀρταξέρξῃ κυρίῳ
οἱ παῖδές σου Ραουμος ὁ τὰ προσπίπτοντα καὶ Σαμσαῖος ὁ γραμ-
ματεὺς καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῆς βουλῆς αὐτῶν κριταὶ οἱ ἐν Κοίλῃ Συ-
14 ρίᾳ καὶ Φοινίκῃ· [14]καὶ νῦν γνωστὸν ἔστω τῷ κυρίῳ βασιλεῖ διότι
οἱ Ιουδαῖοι ἀναβάντες παρ' ὑμῶν πρὸς ἡμᾶς, ἐλθόντες εἰς Ιερου-
σαλημ, τὴν πόλιν τὴν ἀποστάτιν καὶ πονηρὰν οἰκοδομοῦσιν, τάς
τε ἀγορὰς αὐτῆς καὶ τὰ τείχη θεραπεύουσιν καὶ ναὸν ὑποβάλλον-
15 ται. [15]ἐὰν οὖν ἡ πόλις αὕτη οἰκοδομηθῇ καὶ τὰ τείχη συντελεσθῇ,
φορολογίαν οὐ μὴ ὑπομείνωσιν δοῦναι, ἀλλὰ καὶ βασιλεῦσιν ἀντι-
16 στήσονται. [16]καὶ ἐπεὶ ἐνεργεῖται τὰ κατὰ τὸν ναόν, καλῶς ἔχειν
ὑπολαμβάνομεν μὴ ὑπεριδεῖν τὸ τοιοῦτο, ἀλλὰ προσφωνῆσαι τῷ
κυρίῳ βασιλεῖ, ὅπως, ἂν φαίνηταί σοι, ἐπισκεφθῇ ἐν τοῖς ἀπὸ τῶν
17 πατέρων σου βιβλίοις· [17]καὶ εὑρήσεις ἐν τοῖς ὑπομνηματισμοῖς
τὰ γεγραμμένα περὶ τούτων καὶ γνώσῃ ὅτι ἡ πόλις ἦν ἐκείνη ἀπο-
στάτις καὶ βασιλεῖς καὶ πόλεις ἐνοχλοῦσα καὶ οἱ Ιουδαῖοι ἀποστά-
ται καὶ πολιορκίας συνιστάμενοι ἐν αὐτῇ ἔτι ἐξ αἰῶνος, δι' ἣν αἰ-
18 τίαν καὶ ἡ πόλις αὕτη ἠρημώθη. [18]νῦν οὖν ὑποδείκνυμέν σοι, κύ-
ριε βασιλεῦ, διότι, ἐὰν ἡ πόλις αὕτη οἰκοδομηθῇ καὶ τὰ ταύτης
τείχη ἀνασταθῇ, κάθοδός σοι οὐκέτι ἔσται εἰς Κοίλην Συρίαν καὶ
19 Φοινίκην. — [19]τότε ἀντέγραψεν ὁ βασιλεὺς Ραούμῳ τῷ γράφοντι

9 σπονδ. 2^{0}] pr. και A || 11 διεκομισθη] δι > B*L*† | ιεροσολ.: cf. 1 47 || 12 αυτω] -των B†, > *L*† | βεσλεμος Be.] βηλ. BA | μιθραδατης B*A^c†] -θριδ- rel.: cf. 8 | ραουμος Be.] ραθυμ. mss.: item in 13. 19. 25 | βεελτεεμος Be.] -τεθμος BA, -τεμος *L*†: cf. 19 | σαμσαιος Be.] σαμελλιος B: item B in 13. 19. 25 et A in 19, sed σεμελλιος A in 12. 25, σεβελλιος A† in 13 | οικουντες] pr. οι AV† (V† om. δε seq.) || 13 κριται *L*†] και B†, pr. και rel. (A† κραταιοι pro κριται οι: cf. Ps. 140 6) || 14 κυριω] + μου A†, + ημων *L*† | διοτι] οτι B *L*†: cf. 18 | οι > B† | πονηραν] pr. την A | οικοδομουσιν] οικουσιν B*† || 16 το > A† | αν] εαν A | φανηται A*L*† || 17 υπομνηματισμοις B*L*†] -μασιν rel. | συνισταμενοι] συνεστ. B† | και ult. > B*L*† || 18 υποδεικνυομεν B | διοτι] οτι B†: cf. 14 | καθοδος] εξοδος B† | σοι ουκετι B*L*†] tr. rel. || 19 ραουμω: cf. 12

τὰ προσπίπτοντα καὶ Βεελτεέμῳ καὶ Σαμσαίῳ γραμματεῖ καὶ τοῖς
λοιποῖς τοῖς συντασσομένοις καὶ οἰκοῦσιν ἐν τῇ Σαμαρείᾳ καὶ Συ-
ρίᾳ καὶ Φοινίκῃ τὰ ὑπογεγραμμένα [20]Ἀνέγνων τὴν ἐπιστολήν, ἣν 20
πεπόμφατε πρός με. [21]ἐπέταξα οὖν ἐπισκέψασθαι, καὶ εὑρέθη ὅτι 21
ἐστὶν ἡ πόλις ἐκείνη ἐξ αἰῶνος βασιλεῦσιν ἀντιπαρατάσσουσα καὶ
οἱ ἄνθρωποι ἀποστάσεις καὶ πολέμους ἐν αὐτῇ συντελοῦντες [22]καὶ 22
βασιλεῖς ἰσχυροὶ καὶ σκληροὶ ἦσαν ἐν Ιερουσαλημ κυριεύοντες καὶ
φορολογοῦντες Κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην. [23]νῦν οὖν ἐπέταξα 23
ἀποκωλῦσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους τοῦ οἰκοδομῆσαι τὴν πόλιν
[24]καὶ προνοηθῆναι ὅπως μηθὲν παρὰ ταῦτα γένηται καὶ μὴ προβῇ 24
ἐπὶ πλεῖον τὰ τῆς κακίας εἰς τὸ βασιλεῖς ἐνοχλῆσαι. — [25]τότε 25
ἀναγνωσθέντων τῶν παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀρταξέρξου γραφέντων
ὁ Ραουμος καὶ Σαμσαῖος ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ τούτοις συντασ-
σόμενοι ἀναζεύξαντες κατὰ σπουδὴν εἰς Ιερουσαλημ μεθ᾽ ἵππου καὶ
ὄχλου παρατάξεως ἤρξαντο κωλύειν τοὺς οἰκοδομοῦντας. [26]καὶ ἤργει 26
ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Ιερουσαλημ μέχρι τοῦ δευτέρου ἔτους
τῆς βασιλείας Δαρείου τοῦ Περσῶν βασιλέως.
[1]Καὶ βασιλεὺς Δαρεῖος ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην πᾶσιν τοῖς ὑπ᾽ 3
αὐτὸν καὶ πᾶσιν τοῖς οἰκογενέσιν αὐτοῦ καὶ πᾶσιν τοῖς μεγιστᾶσιν
τῆς Μηδίας καὶ τῆς Περσίδος [2]καὶ πᾶσιν τοῖς σατράπαις καὶ στρα- 2
τηγοῖς καὶ τοπάρχαις τοῖς ὑπ᾽ αὐτὸν ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς μέχρι τῆς
Αἰθιοπίας ἐν ταῖς ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ σατραπείαις. [3]καὶ ἐφάγοσαν 3
καὶ ἐπίοσαν καὶ ἐμπλησθέντες ἀνέλυσαν, ὁ δὲ Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς
ἀνέλυσεν εἰς τὸν κοιτῶνα καὶ ἐκοιμήθη καὶ ἔξυπνος ἐγένετο. [4]τότε 4
οἱ τρεῖς νεανίσκοι οἱ σωματοφύλακες οἱ φυλάσσοντες τὸ σῶμα
τοῦ βασιλέως εἶπαν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον [5]Εἴπωμεν ἕκαστος 5
ἡμῶν ἕνα λόγον, ὃς ὑπερισχύσει· καὶ οὗ ἂν φανῇ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ
σοφώτερον τοῦ ἑτέρου, δώσει αὐτῷ Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς δωρεὰς
μεγάλας καὶ ἐπινίκια μεγάλα [6]καὶ πορφύραν περιβαλέσθαι καὶ ἐν 6
χρυσώμασιν πίνειν καὶ ἐπὶ χρυσῷ καθεύδειν καὶ ἅρμα χρυσοχάλι-
νον καὶ κίδαριν βυσσίνην καὶ μανιάκην περὶ τὸν τράχηλον, [7]καὶ 7
δεύτερος καθιεῖται Δαρείου διὰ τὴν σοφίαν αὐτοῦ καὶ συγγενὴς
Δαρείου κληθήσεται. [8]καὶ τότε γράψαντες ἕκαστος τὸν ἑαυτοῦ 8
λόγον ἐσφραγίσαντο καὶ ἔθηκαν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον Δαρείου
τοῦ βασιλέως καὶ εἶπαν [9]Ὅταν ἐγερθῇ ὁ βασιλεύς, δώσουσιν αὐτῷ 9
τὸ γράμμα, καὶ ὃν ἂν κρίνῃ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ τρεῖς μεγιστᾶνες

19 βεελτεεμω Be.] -τεθμω B, -τεμωθ A†, βελτεμω *L*†: cf. 12 | σαμσαιω: cf. 12 | τη > B | και συρια > A† || 23 νυν ουν] νυν A†, και νυν εγω compl. || 24 εις το βασ. ενοχλησαι B†] εις το μη ενοχλεισθαι βασ. *L*†, επι τω βασ. ενοχλεισθαι rel. || 25 κατα σπουδην / εις ιερουσ. B†] μετα σπουδης ηλθον εις ιερ. *L*†, tr. rel.
3 2 υπ αυτον] μετ αυτων A | της ult. > B† || 3 και 1^{0} ... ο δε] και οτε ... τοτε A || 4 προς τον ετερον] τω ετερω A || 6 fin.] + αυτου A† || 9 αν > A†

τῆς Περσίδος ὅτι ὁ λόγος αὐτοῦ σοφώτερος, αὐτῷ δοθήσεται τὸ
10 11 νῖκος καθὼς γέγραπται. [10]ὁ εἷς ἔγραψεν Ὑπερισχύει ὁ οἶνος. [11]ὁ
12 ἕτερος ἔγραψεν Ὑπερισχύει ὁ βασιλεύς. [12]ὁ τρίτος ἔγραψεν Ὑπερ-
13 ισχύουσιν αἱ γυναῖκες, ὑπὲρ δὲ πάντα νικᾷ ἡ ἀλήθεια. [13]καὶ ὅτε
ἐξηγέρθη ὁ βασιλεύς, λαβόντες τὸ γράμμα ἔδωκαν αὐτῷ, καὶ ἀν-
14 έγνω. [14]καὶ ἐξαποστείλας ἐκάλεσεν πάντας τοὺς μεγιστᾶνας τῆς
Περσίδος καὶ τῆς Μηδίας καὶ σατράπας καὶ στρατηγοὺς καὶ τοπ-
άρχας καὶ ὑπάτους καὶ ἐκάθισεν ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ, καὶ ἀν-
15 εγνώσθη τὸ γράμμα ἐνώπιον αὐτῶν. [15]καὶ εἶπεν Καλέσατε τοὺς
νεανίσκους, καὶ αὐτοὶ δηλώσουσιν τοὺς λόγους αὐτῶν· καὶ ἐκλή-
16 θησαν καὶ εἰσήλθοσαν. [16]καὶ εἶπαν αὐτοῖς Ἀπαγγείλατε ἡμῖν περὶ
τῶν γεγραμμένων.
17 [17]Καὶ ἤρξατο ὁ πρῶτος ὁ εἴπας περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ οἴνου
18 καὶ ἔφη οὕτως [18]Ἄνδρες, πῶς ὑπερισχύει ὁ οἶνος; πάντας τοὺς
19 ἀνθρώπους τοὺς πίνοντας αὐτὸν πλανᾷ τὴν διάνοιαν. [19]τοῦ τε
βασιλέως καὶ τοῦ ὀρφανοῦ ποιεῖ τὴν διάνοιαν μίαν, τήν τε τοῦ
οἰκέτου καὶ τὴν τοῦ ἐλευθέρου, τήν τε τοῦ πένητος καὶ τὴν τοῦ
20 πλουσίου. [20]καὶ πᾶσαν διάνοιαν μεταστρέφει εἰς εὐωχίαν καὶ εὐ-
21 φροσύνην καὶ οὐ μέμνηται πᾶσαν λύπην καὶ πᾶν ὀφείλημα. [21]καὶ
πάσας καρδίας ποιεῖ πλουσίας καὶ οὐ μέμνηται βασιλέα οὐδὲ σα-
22 τράπην καὶ πάντα διὰ ταλάντων ποιεῖ λαλεῖν. [22]καὶ οὐ μέμνηται,
ὅταν πίνωσιν, φιλιάζειν φίλοις καὶ ἀδελφοῖς, καὶ μετ' οὐ πολὺ
23 σπῶνται μαχαίρας· [23]καὶ ὅταν ἀπὸ τοῦ οἴνου γενηθῶσιν, οὐ μέ-
24 μνηται ἃ ἔπραξαν. [24]ὦ ἄνδρες, οὐχ ὑπερισχύει ὁ οἶνος, ὅτι οὕτως
ἀναγκάζει ποιεῖν; καὶ ἐσίγησεν οὕτως εἴπας.
4 [1]Καὶ ἤρξατο ὁ δεύτερος λαλεῖν ὁ εἴπας περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ
2 βασιλέως [2]Ὦ ἄνδρες, οὐχ ὑπερισχύουσιν οἱ ἄνθρωποι τὴν γῆν
3 καὶ τὴν θάλασσαν κατακρατοῦντες καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς; [3]ὁ δὲ
βασιλεὺς ὑπερισχύει καὶ κυριεύει αὐτῶν καὶ δεσπόζει αὐτῶν, καὶ
4 πᾶν, ὃ ἐὰν εἴπῃ αὐτοῖς, ἐνακούουσιν. [4]ἐὰν εἴπῃ αὐτοῖς ποιῆσαι
πόλεμον ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον, ποιοῦσιν· ἐὰν δὲ ἐξαποστείλῃ
αὐτοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους, βαδίζουσιν καὶ κατεργάζονται τὰ ὄρη
5 καὶ τὰ τείχη καὶ τοὺς πύργους. [5]φονεύουσιν καὶ φονεύονται καὶ
τὸν λόγον τοῦ βασιλέως οὐ παραβαίνουσιν· ἐὰν δὲ νικήσωσιν,
τῷ βασιλεῖ κομίζουσιν πάντα, καὶ ὅσα ἐὰν προνομεύσωσιν, καὶ
6 τὰ ἄλλα πάντα. [6]καὶ ὅσοι οὐ στρατεύονται οὐδὲ πολεμοῦσιν, ἀλλὰ

9 οτι] + ου B† | νικος] -κημα A || **12** τριτος] αλλος A || **13** εδωκαν] pr. επ A || **18** πιοντας B† | τη διανοια AL† || **21** πασας] + τας A || **22** μαχαιρας] pr. τας A || 23 γενηθωσιν (cf. Mac. II 10 27 15 28)] εγερθ. B† | μεμνηται B† (cf. 20. 21. 22)] -ηνται rel. | επραξεν A† || **24** οτι] > A†, ος V
4 3 αυτων 1^0] παντων A | ενακουουσιν B(†) (cf. 10)] ποιησουσιν A(†) || **4** ποιουσιν] ποιησουσιν A || **5** οσα > BL†

γεωργοῦσιν τὴν γῆν, πάλιν ὅταν σπείρωσι, θερίσαντες ἀναφέρου-
σιν τῷ βασιλεῖ· καὶ ἕτερος τὸν ἕτερον ἀναγκάζοντες ἀναφέρουσι
τοὺς φόρους τῷ βασιλεῖ. [7]καὶ αὐτὸς εἷς μόνος ἐστίν· ἐὰν εἴπῃ 7
ἀποκτεῖναι, ἀποκτέννουσιν· εἶπεν ἀφεῖναι, ἀφίουσιν· [8]εἶπε πατάξαι, 8
τύπτουσιν· εἶπεν ἐρημῶσαι, ἐρημοῦσιν· εἶπεν οἰκοδομῆσαι, οἰκο-
δομοῦσιν· [9]εἶπεν ἐκκόψαι, ἐκκόπτουσιν· εἶπεν φυτεῦσαι, φυτεύ- 9
ουσιν. [10]καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ καὶ αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἐνακούουσιν. 10
[11]πρὸς δὲ τούτοις αὐτὸς ἀνάκειται, ἐσθίει καὶ πίνει καὶ καθεύδει, 11
αὐτοὶ δὲ τηροῦσιν κύκλῳ περὶ αὐτὸν καὶ οὐ δύνανται ἕκαστος
ἀπελθεῖν καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ οὐδὲ παρακούουσιν αὐτοῦ. [12]ὦ 12
ἄνδρες, πῶς οὐχ ὑπερισχύει ὁ βασιλεύς, ὅτι οὕτως ἐπακουστός
ἐστιν; καὶ ἐσίγησεν.

[13]Ὁ δὲ τρίτος ὁ εἴπας περὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῆς ἀληθείας — 13
οὗτός ἐστιν Ζοροβαβελ — ἤρξατο λαλεῖν [14]Ἄνδρες, οὐ μέγας ὁ 14
βασιλεὺς καὶ πολλοὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ ὁ οἶνος ἰσχύει; τίς οὖν ὁ
δεσπόζων αὐτῶν ἢ τίς ὁ κυριεύων αὐτῶν; οὐχ αἱ γυναῖκες; [15]αἱ 15
γυναῖκες ἐγέννησαν τὸν βασιλέα καὶ πάντα τὸν λαόν, ὃς κυριεύει
τῆς θαλάσσης καὶ τῆς γῆς· [16]καὶ ἐξ αὐτῶν ἐγένοντο, καὶ αὗται 16
ἐξέθρεψαν αὐτοὺς τοὺς φυτεύοντας τοὺς ἀμπελῶνας, ἐξ ὧν ὁ οἶνος
γίνεται. [17]καὶ αὗται ποιοῦσιν τὰς στολὰς τῶν ἀνθρώπων, καὶ αὗται 17
ποιοῦσιν δόξαν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ οὐ δύνανται οἱ ἄνθρωποι εἶναι
χωρὶς τῶν γυναικῶν. [18]ἐὰν δὲ συναγάγωσιν χρυσίον καὶ ἀργύριον 18
καὶ πᾶν πρᾶγμα ὡραῖον καὶ ἴδωσιν γυναῖκα μίαν καλὴν τῷ εἴδει
καὶ τῷ κάλλει, [19]καὶ ταῦτα πάντα ἀφέντες εἰς αὐτὴν ἐγκέχηναν καὶ 19
χάσκοντες τὸ στόμα θεωροῦσιν αὐτήν, καὶ πάντες αὐτὴν αἱρετί-
ζουσιν μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ πᾶν πρᾶγμα
ὡραῖον. [20]ἄνθρωπος τὸν ἑαυτοῦ πατέρα ἐγκαταλείπει, ὃς ἐξέθρεψεν 20
αὐτόν, καὶ τὴν ἰδίαν χώραν καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν γυναῖκα κολλᾶται·
[21]καὶ μετὰ τῆς γυναικὸς ἀφίησι τὴν ψυχὴν καὶ οὔτε τὸν πατέρα 21
μέμνηται οὔτε τὴν μητέρα οὔτε τὴν χώραν. [22]καὶ ἐντεῦθεν δεῖ ὑμᾶς 22
γνῶναι ὅτι αἱ γυναῖκες κυριεύουσιν ὑμῶν· οὐχὶ πονεῖτε καὶ μο-
χθεῖτε καὶ πάντα ταῖς γυναιξὶν δίδοτε καὶ φέρετε; [23]καὶ λαμβάνει 23
ἄνθρωπος τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ καὶ ἐκπορεύεται ἐξοδεύειν καὶ λῃ-
στεύειν καὶ κλέπτειν καὶ εἰς τὴν θάλασσαν πλεῖν καὶ ποταμούς·
[24]καὶ τὸν λέοντα θεωρεῖ καὶ ἐν σκότει βαδίζει, καὶ ὅταν κλέψῃ καὶ 24
ἁρπάσῃ καὶ λωποδυτήσῃ, τῇ ἐρωμένῃ ἀποφέρει. [25]καὶ πλεῖον ἀγαπᾷ 25

7 εις] ει B*† | αποκτεννουσιν] -κτεινουσιν A**L*†, -κτενουσιν VA^c | ειπεν] εαν ειπη A | αφειναι B*L*†] αφιεναι rel. || 8 ειπεν 2^0 ⌒ 3^0 A || 11 αυτοι] ουτοι A | κυκλω / περι αυτον] tr. A | δυναται A || 14 init.] pr. ω A | αυτων ult. > B*† || 16 φυτευσαντας B*L*† || 17 δοξαν τοις ανθρ.] τας δοξας των ανθρωπων A† | ειναι / χωρις τ. γυν.] tr. A || 18 και παν πρ. ωρ. > A | και ιδωσιν] ουχι αγαπωσιν A || 19 εγκεχηναν] εγ > B† || 23 εξοδευειν και] εις εξοδιαν A | πλει A

ἄνθρωπος τὴν ἰδίαν γυναῖκα μᾶλλον ἢ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα·
26 [26]καὶ πολλοὶ ἀπενοήθησαν ταῖς ἰδίαις διανοίαις διὰ τὰς γυναῖκας
27 καὶ δοῦλοι ἐγένοντο δι' αὐτάς, [27]καὶ πολλοὶ ἀπώλοντο καὶ ἐσφά-
28 λησαν καὶ ἡμάρτοσαν διὰ τὰς γυναῖκας. [28]καὶ νῦν οὐ πιστεύετέ
μοι; οὐχὶ μέγας ὁ βασιλεὺς τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ; οὐχὶ πᾶσαι αἱ χῶ-
29 ραι εὐλαβοῦνται ἅψασθαι αὐτοῦ; [29]ἐθεώρουν αὐτὸν καὶ Ἀπάμην
τὴν θυγατέρα Βαρτάκου τοῦ θαυμαστοῦ τὴν παλλακὴν τοῦ βασι-
30 λέως καθημένην ἐν δεξιᾷ τοῦ βασιλέως [30]καὶ ἀφαιροῦσαν τὸ διά-
δημα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως καὶ ἐπιτιθοῦσαν ἑαυτῇ καὶ
31 ἐρράπιζεν τὸν βασιλέα τῇ ἀριστερᾷ. [31]καὶ πρὸς τούτοις ὁ βασιλεὺς
χάσκων τὸ στόμα ἐθεώρει αὐτήν· καὶ ἐὰν προσγελάσῃ αὐτῷ,
γελᾷ· ἐὰν δὲ πικρανθῇ ἐπ' αὐτόν, κολακεύει αὐτήν, ὅπως διαλλαγῇ
32 αὐτῷ. [32]ὦ ἄνδρες, πῶς οὐχὶ ἰσχυραὶ αἱ γυναῖκες, ὅτι οὕτως πράσ-
33 σουσιν; [33]καὶ τότε ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ μεγιστᾶνες ἐνέβλεπον ἕτερος
34 πρὸς τὸν ἕτερον. — [34]καὶ ἤρξατο λαλεῖν περὶ τῆς ἀληθείας Ἄν-
δρες, οὐχὶ ἰσχυραὶ αἱ γυναῖκες; μεγάλη ἡ γῆ, καὶ ὑψηλὸς ὁ οὐρα-
νός, καὶ ταχὺς τῷ δρόμῳ ὁ ἥλιος, ὅτι στρέφεται ἐν τῷ κύκλῳ
τοῦ οὐρανοῦ καὶ πάλιν ἀποτρέχει εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον ἐν μιᾷ
35 ἡμέρᾳ. [35]οὐχὶ μέγας ὃς ταῦτα ποιεῖ; καὶ ἡ ἀλήθεια μεγάλη καὶ
36 ἰσχυροτέρα παρὰ πάντα. [36]πᾶσα ἡ γῆ τὴν ἀλήθειαν καλεῖ, καὶ ὁ
οὐρανὸς αὐτὴν εὐλογεῖ, καὶ πάντα τὰ ἔργα σείεται καὶ τρέμει, καὶ
37 οὐκ ἔστιν μετ' αὐτοῦ ἄδικον οὐθέν. [37]ἄδικος ὁ οἶνος, ἄδικος ὁ βα-
σιλεύς, ἄδικοι αἱ γυναῖκες, ἄδικοι πάντες οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων,
καὶ ἄδικα πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν, πάντα τὰ τοιαῦτα· καὶ οὐκ ἔστιν
38 ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια, καὶ ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτῶν ἀπολοῦνται. [38]ἡ δὲ
ἀλήθεια μένει καὶ ἰσχύει εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ζῇ καὶ κρατεῖ εἰς τὸν
39 αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. [39]καὶ οὐκ ἔστιν παρ' αὐτῇ λαμβάνειν πρόσωπα
οὐδὲ διάφορα, ἀλλὰ τὰ δίκαια ποιεῖ ἀπὸ πάντων τῶν ἀδίκων καὶ
πονηρῶν· καὶ πάντες εὐδοκοῦσι τοῖς ἔργοις αὐτῆς, καὶ οὐκ ἔστιν
40 ἐν τῇ κρίσει αὐτῆς οὐθὲν ἄδικον. [40]καὶ αὐτῇ ἡ ἰσχὺς καὶ τὸ βασί-
λειον καὶ ἡ ἐξουσία καὶ ἡ μεγαλειότης τῶν πάντων αἰώνων. εὐλο-
41 γητὸς ὁ θεὸς τῆς ἀληθείας. [41]καὶ ἐσιώπησεν τοῦ λαλεῖν· καὶ πᾶς
ὁ λαὸς τότε ἐφώνησεν, καὶ τότε εἶπον Μεγάλη ἡ ἀλήθεια καὶ
ὑπερισχύει.

42 [42]Τότε ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ Αἴτησαι ὃ θέλεις πλείω τῶν γε-
γραμμένων, καὶ δώσομέν σοι, ὃν τρόπον εὑρέθης σοφώτερος· καὶ
43 ἐχόμενός μου καθήσῃ καὶ συγγενής μου κληθήσῃ. [43]τότε εἶπεν τῷ

28 ευλαβ.] + αυτον AV† || 30 εαυτη] ε > B† || 31 προσγελαση] προσ > B† || 32 ουχι] ουχ B*†: item B*A† in 34 (Bc† ambis locis ουκ) || 33 ενεβλεπον] εν > B | ετερος προς] εις B† || 38 η δε] και η B*L*† | ισχυσει A† || 39 αυτη] -την B† | διαφθορα A* | ποιειν A*† | και 2° > A† || 41 ειπεν A || 42 ον τροπον] ανθ ων A | μου ult.] μοι A*†

βασιλεῖ Μνήσθητι τὴν εὐχήν, ἣν ηὔξω οἰκοδομῆσαι τὴν Ιερουσαλημ
ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ῇ τὸ βασίλειόν σου παρέλαβες, 44καὶ πάντα τὰ σκεύη 44
τὰ λημφθέντα ἐξ Ιερουσαλημ ἐκπέμψαι, ἃ ἐξεχώρισεν Κῦρος, ὅτε
ηὔξατο ἐκκόψαι Βαβυλῶνα, καὶ ηὔξατο ἐξαποστεῖλαι ἐκεῖ. 45καὶ σὺ 45
εὔξω οἰκοδομῆσαι τὸν ναόν, ὃν ἐνεπύρισαν οἱ Ιδουμαῖοι, ὅτε ἠρη-
μώθη ἡ Ιουδαία ὑπὸ τῶν Χαλδαίων. 46καὶ νῦν τοῦτό ἐστιν, ὅ σε 46
ἀξιῶ, κύριε βασιλεῦ, καὶ ὃ αἰτοῦμαί σε, καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μεγαλω-
σύνη ἡ παρὰ σοῦ· δέομαι οὖν ἵνα ποιήσῃς τὴν εὐχήν, ἣν ηὔξω
τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ ποιῆσαι ἐκ στόματός σου. — 47τότε ἀνα- 47
στὰς Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς κατεφίλησεν αὐτὸν καὶ ἔγραψεν αὐτῷ
τὰς ἐπιστολὰς πρὸς πάντας τοὺς οἰκονόμους καὶ τοπάρχας καὶ
στρατηγοὺς καὶ σατράπας, ἵνα προπέμψωσιν αὐτὸν καὶ τοὺς μετ᾽
αὐτοῦ πάντας ἀναβαίνοντας οἰκοδομῆσαι τὴν Ιερουσαλημ. 48καὶ 48
πᾶσι τοῖς τοπάρχαις ἐν Κοίλῃ Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ καὶ τοῖς ἐν τῷ
Λιβάνῳ ἔγραψεν ἐπιστολὰς μεταφέρειν ξύλα κέδρινα ἀπὸ τοῦ Λι-
βάνου εἰς Ιερουσαλημ καὶ ὅπως οἰκοδομήσωσιν μετ᾽ αὐτοῦ τὴν
πόλιν. 49καὶ ἔγραψεν πᾶσι τοῖς Ιουδαίοις τοῖς ἀναβαίνουσιν ἀπὸ 49
τῆς βασιλείας εἰς τὴν Ιουδαίαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, πάντα δυνα-
τὸν καὶ σατράπην καὶ τοπάρχην καὶ οἰκονόμον μὴ ἐπελεύσεσθαι
ἐπὶ τὰς θύρας αὐτῶν, 50καὶ πᾶσαν τὴν χώραν, ἣν κρατήσουσιν, 50
ἀφορολόγητον αὐτοῖς ὑπάρχειν, καὶ ἵνα οἱ Ιδουμαῖοι ἀφιῶσι τὰς
κώμας ἃς διακρατοῦσιν τῶν Ιουδαίων, 51καὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ 51
ἱεροῦ δοθῆναι κατ᾽ ἐνιαυτὸν τάλαντα εἴκοσι μέχρι τοῦ οἰκοδομη-
θῆναι, 52καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὁλοκαυτώματα καρποῦσθαι καθ᾽ 52
ἡμέραν, καθὰ ἔχουσιν ἐντολὴν ἑπτακαίδεκα προσφέρειν, ἄλλα τά-
λαντα δέκα κατ᾽ ἐνιαυτόν, 53καὶ πᾶσιν τοῖς προσβαίνουσιν ἀπὸ τῆς 53
Βαβυλωνίας κτίσαι τὴν πόλιν ὑπάρχειν τὴν ἐλευθερίαν, αὐτοῖς τε
καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν καὶ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς προσβαίνουσιν.
54ἔγραψεν δὲ καὶ τὴν χορηγίαν καὶ τὴν ἱερατικὴν στολήν, ἐν τίνι 54
λατρεύουσιν ἐν αὐτῇ. 55καὶ τοῖς Λευίταις ἔγραψεν δοῦναι τὴν χο- 55
ρηγίαν ἕως ἧς ἡμέρας ἐπιτελεσθῇ ὁ οἶκος καὶ Ιερουσαλημ οἰκοδο-
μηθῆναι, 56καὶ πᾶσι τοῖς φρουροῦσι τὴν πόλιν, ἔγραψε δοῦναι αὐ- 56
τοῖς κλήρους καὶ ὀψώνια. 57καὶ ἐξαπέστειλεν πάντα τὰ σκεύη, ἃ 57
ἐξεχώρισεν Κῦρος ἀπὸ Βαβυλῶνος· καὶ πάντα, ὅσα εἶπεν Κῦρος
ποιῆσαι, καὶ αὐτὸς ἐπέταξεν ποιῆσαι καὶ ἐξαποστεῖλαι εἰς Ιερου-
σαλημ.

44 εκπεμψαι] pr. και B† | εξεχωρισεν pau.] -ρησεν A, εξ > B: item in 57 || 45 ενεπ. οι ιδουμαιοι] ενεπ. οι ιουδαιοι B, ενεπυρισε ναβουχοδονοσορ compl.: cf. 50 || 46 ο σε] οσα B*† | η 1^0 > A† || 47 τους 1^0 > B || 48 εγραψεν] pr. και B† || 50 κρατησουσιν B†] ησ > rel. | ιδουμαιοι] ιουδαιοι codex unus codici B cognatus, χαλδαιοι B†: cf. 45 || 55 ης ημερας codex unus codici B cognatus] ης αν ημ. *L*†, ης > A, της ημ. B, της ημ. ης al. || 57 εξεχωρ.: cf. 44

58 [58]Καὶ ὅτε ἐξῆλθεν ὁ νεανίσκος, ἄρας τὸ πρόσωπον εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν ἐναντίον Ιερουσαλημ εὐλόγησεν τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ
59 λέγων [59]Παρὰ σοῦ ἡ νίκη, καὶ παρὰ σοῦ ἡ σοφία, καὶ σὴ ἡ δόξα,
60 καὶ ἐγὼ σὸς οἰκέτης. [60]εὐλογητὸς εἶ, ὃς ἔδωκάς μοι σοφίαν· καὶ
61 σοὶ ὁμολογῶ, δέσποτα τῶν πατέρων. [61]καὶ ἔλαβεν τὰς ἐπιστολὰς
καὶ ἐξῆλθεν εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἀπήγγειλεν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ
62 πᾶσιν. [62]καὶ εὐλόγησαν τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, ὅτι ἔδωκεν
63 αὐτοῖς ἄνεσιν καὶ ἄφεσιν [63]ἀναβῆναι καὶ οἰκοδομῆσαι Ιερουσαλημ
καὶ τὸ ἱερόν, οὗ ὠνομάσθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐκω-
θωνίζοντο μετὰ μουσικῶν καὶ χαρᾶς ἡμέρας ἑπτά.
5 [1]Μετὰ δὲ ταῦτα ἐξελέγησαν ἀναβῆναι ἀρχηγοὶ οἴκου πατριῶν
κατὰ φυλὰς αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγα-
τέρες καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν καὶ αἱ παιδίσκαι καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν.
2 [2]καὶ Δαρεῖος συναπέστειλεν μετ' αὐτῶν ἱππεῖς χιλίους ἕως τοῦ
ἀποκαταστῆσαι αὐτοὺς εἰς Ιερουσαλημ μετ' εἰρήνης καὶ μετὰ μου-
3 σικῶν, τυμπάνων καὶ αὐλῶν· [3]καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν παί-
ζοντες, καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς συναναβῆναι μετ' ἐκείνων.
4 [4]Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀναβαινόντων κατὰ
5 πατριὰς αὐτῶν εἰς τὰς φυλὰς ἐπὶ τὴν μεριδαρχίαν αὐτῶν. [5]οἱ ἱε-
ρεῖς υἱοὶ Φινεες υἱοῦ Ααρων· Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ιωσεδεκ τοῦ Σαραιου
καὶ Ιωακιμ ὁ τοῦ Ζοροβαβελ τοῦ Σαλαθιηλ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ
6 Δαυιδ ἐκ τῆς γενεᾶς Φαρες, φυλῆς δὲ Ιουδα, [6]ὃς ἐλάλησεν ἐπὶ
Δαρείου τοῦ βασιλέως Περσῶν λόγους σοφοὺς ἐν τῷ δευτέρῳ
7 ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ μηνὶ Νισαν τοῦ πρώτου μηνός. — [7]εἰσὶν
δὲ οὗτοι ἐκ τῆς Ιουδαίας οἱ ἀναβάντες ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς
παροικίας, οὓς μετῴκισεν Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος
8 εἰς Βαβυλῶνα [8]καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ιερουσαλημ καὶ τὴν λοιπὴν
Ιουδαίαν ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν, οἱ ἐλθόντες μετὰ Ζοροβαβελ
καὶ Ἰησοῦ, Νεεμιου, Ζαραιου, Ρησαιου, Ενηνιος, Μαρδοχαιου, Βεελ-
σαρου, Ασφαρασου, Βορολιου, Ροϊμου, Βαανα τῶν προηγουμένων
9 αὐτῶν. [9]ἀριθμὸς τῶν ἀπὸ τοῦ ἔθνους καὶ οἱ προηγούμενοι αὐτῶν·
10 υἱοὶ Φορος δύο χιλιάδες καὶ ἑκατὸν ἑβδομήκοντα δύο. [10]υἱοὶ Σαφατ
τετρακόσιοι ἑβδομήκοντα δύο. υἱοὶ Αρεε ἑπτακόσιοι πεντήκοντα ἕξ.
11 [11]υἱοὶ Φααθμωαβ εἰς τοὺς υἱοὺς Ἰησοῦ καὶ Ιωαβ δισχίλιοι ὀκτα-

59 η 1^0 > B† | σῃ] σου A
5 (ad 7—71 cf. Esdr. II 2—4 5 4 24; cf. etiam II 17 6—73) 1 οικου] -κων A | θυγατ. et παιδισκαι B*L*†] + αυτων rel. || 3 αυτους] -τοις B || 5 υιοι] pr. οι A | υιου compl.] υιοι BA || 7 ουτοι] + οι B || 8 επεστρεψεν B*: cf. II 2 1 17 6 | ιησους A† | ενηνιος] -νιου A(†) | βορολ(ε)ιου B†] ρεελιου rel. | ρο(ε)ιμου] ρομελιου A† || 9 και εκατον — 10 δυο > B*†, sed ante 9 δυο χιλ. add. B† εβδομηκοντα || 10 τετρακοσιοι] τριακ. *L*Bs† | αρεε Be.] αρες mss. || 11 φααθμωαβ εις τους υιους] φθαλειμωαβεις του υιου B† | ιωαβ] ροβοαβ B†

κόσιοι δέκα δύο. [12]υἱοὶ Ωλαμου χίλιοι διακόσιοι πεντήκοντα τέσ- 12
σαρες. υἱοὶ Ζατου ἐννακόσιοι τεσσαράκοντα πέντε. υἱοὶ Χορβε
ἑπτακόσιοι πέντε. υἱοὶ Βανι ἑξακόσιοι τεσσαράκοντα ὀκτώ. [13]υἱοὶ 13
Βηβαι ἑξακόσιοι εἴκοσι τρεῖς. υἱοὶ Ασγαδ χίλιοι τριακόσιοι εἴκοσι
δύο. [14]υἱοὶ Αδωνικαμ ἑξακόσιοι ἑξήκοντα ἑπτά. υἱοὶ Βαγοι δισχίλιοι 14
ἑξήκοντα ἕξ. υἱοὶ Αδινου τετρακόσιοι πεντήκοντα τέσσαρες. [15]υἱοὶ 15
Ατηρ Εζεκιου ἐνενήκοντα δύο. υἱοὶ Κιλαν καὶ Αζητας ἑξήκοντα
ἑπτά. υἱοὶ Αζουρου τετρακόσιοι τριάκοντα δύο. [16]υἱοὶ Αννιας ἑκα- 16
τὸν εἷς. υἱοὶ Αρομ υἱοὶ Βασσαι τριακόσιοι εἴκοσι τρεῖς. υἱοὶ Αρι-
φου ἑκατὸν δέκα δύο. [17]υἱοὶ Βαιτηρους τρισχίλιοι πέντε. υἱοὶ ἐκ 17
Βαιθλωμων ἑκατὸν εἴκοσι τρεῖς. [18]οἱ ἐκ Νετεβας πεντήκοντα πέντε. 18
οἱ ἐξ Ενατου ἑκατὸν πεντήκοντα ὀκτώ. οἱ ἐκ Βαιτασμων τεσσαρά-
κοντα δύο. [19]οἱ ἐκ Καριαθιαριος εἴκοσι πέντε. οἱ ἐκ Καπιρας καὶ 19
Βηροτ ἑπτακόσιοι τεσσαράκοντα τρεῖς. [20]οἱ Χαδιασαι καὶ Αμμιδιοι 20
τετρακόσιοι εἴκοσι δύο. οἱ ἐκ Κιραμας καὶ Γαββης ἑξακόσιοι εἴκοσι
εἷς. [21]οἱ ἐκ Μακαλων ἑκατὸν εἴκοσι δύο. οἱ ἐκ Βαιτολιω πεντή- 21
κοντα δύο. υἱοὶ Νιφις ἑκατὸν πεντήκοντα ἕξ. [22]υἱοὶ Καλαμω ἄλλου 22
καὶ Ωνους ἑπτακόσιοι εἴκοσι πέντε. υἱοὶ Ιερεχου τριακόσιοι τεσσα-
ράκοντα πέντε. [23]υἱοὶ Σαναας τρισχίλιοι τριακόσιοι τριάκοντα. — 23
[24]οἱ ἱερεῖς· υἱοὶ Ιεδδου τοῦ υἱοῦ Ἰησοῦ εἰς τοὺς υἱοὺς Ανασιβ 24
ἐννακόσιοι ἑβδομήκοντα δύο. υἱοὶ Εμμηρου χίλιοι πεντήκοντα δύο.
[25]υἱοὶ Φασσουρου χίλιοι διακόσιοι τεσσαράκοντα ἑπτά. υἱοὶ Χαρμη 25
χίλιοι δέκα ἑπτά. — [26]οἱ δὲ Λευῖται· υἱοὶ Ἰησοῦ καὶ Καδμιηλου 26

11 δεκα > B† || **12** ωλαμου Ra.] ιωλ. B†, ηλαμ A | χιλιοι — τεσσαρες] δυο B† | ζατου Be.] -τον B†, ζαθουι A | τεσσαρακ. πεντε] εβδομηκοντα B† || **13** εικοσι] τριακοντα B† | ασγαδ Be.] αργαι B†, ασταδ mu., ασταα A†: cf. 8 38 II 2 12 8 12 17 17 20 16 | χιλιοι B†] pr. δισ *L*†, pr. τρισ rel. | τριακοσιοι] εξακ. A† || **14** εξακοσιοι > B† | εξηκοντα 1⁰] τριακ. B†, τεσσερακ. A† | βαγοι] βοσαι B† | εξηκοντα 2⁰] εξακοσιοι B | αδινου] αδειλιου B† || **15** ατηρ] αζηρ B *L*† | ενενηκ. δυο > B† | αζουρου] αζαρου B || **16** αννιας] αννεις B† | βασσαι B†] ι > A | αριφου — fin.] αρσιφουριθ uel sim. mss.: σι pro ει = ι, ριθ est nomen numerale = 119 (θ = 9 pro β = 2); ad quae omnes exc. B et uno codice cognato addunt εκατον δεκα δυο; cf. Be. || **17** βαιθλωμων] ραγεθλ. B† || **18** νετεβας B†] νετωφας pl. (A† -φαε) | ενατου B†] αναθωθ rel. | βαιτασμων B†] βαιθασμωθ A; + ζαμμωθει B† | τεσσάρακ. δυο > B† || **19** οι εκ 1⁰ > B† | καρταθειαρειος B† | καπιρας Ra.] πειρας B†, καφιρας A | βηροτ Ra.] -ρογ B†, -ρωθ rel. | τεσσαρακ. τρεις > B† || **20** αμμιδαιοι A† | κ(ε)ιραμας B†] ς > rel. | και γαββης] καββης B† || **21** βαιτολιω Ra.] βετ. B†, βητ. A: cf. Ruth 1 1 | υιοι > B*† | ν(ε)ιφ(ε)ις] φινεις A† || **22** καλαμω αλλου Ra. (cf. Be.)] καλαμωλαλου A pl., καλαμωκαλου B† | ιεριχου (-ρειχ. B*†) Bᶜ | τριακοσιοι] διακ. B† || **23** σαναας] σαμα B† | τριακοντα] εις B†: Α′ pro Λ′ || **24** υιοι 1⁰] pr. οι B | εδδου A* | υιου > A† | ανασ(ε)ιβ] σανασ. pl., σαναβεις B† | εννακοσιοι] οκτακ. B | εμμηρου V†] ερμη. B†, -ρουθ A | χιλιοι] διακοσιοι B: cf. 25 || **25** φασσορου B† | χιλιοι ult.] διακοσιοι B†: cf. 24 || **26** δε > B*L*† | ιησουε A | και 1⁰] εις B† | καδμιηλου] κοδοηλου B†: cf. 5 6

27 καὶ Βαννου καὶ Σουδιου ἑβδομήκοντα τέσσαρες. [27]οἱ ἱεροψάλται·
28 υἱοὶ Ασαφ ἑκατὸν εἴκοσι ὀκτώ. [28]οἱ θυρωροί· υἱοὶ Σαλουμ, υἱοὶ
Αταρ, υἱοὶ Τολμαν, υἱοὶ Ακουβ, υἱοὶ Ατητα, υἱοὶ Σωβαι, οἱ πάντες
29 ἑκατὸν τριάκοντα ἐννέα. — [29]οἱ ἱερόδουλοι· υἱοὶ Ησαυ, υἱοὶ Ασι-
φα, υἱοὶ Ταβαωθ, υἱοὶ Κηρας, υἱοὶ Σουα, υἱοὶ Φαδαιου, υἱοὶ Λαβανα,
30 υἱοὶ Αγγαβα, [30]υἱοὶ Ακουδ, υἱοὶ Ουτα, υἱοὶ Κηταβ, υἱοὶ Αγαβα, υἱοὶ
31 Συβαϊ, υἱοὶ Αναν, υἱοὶ Καθουα, υἱοὶ Γεδδουρ, [31]υἱοὶ Ιαϊρου, υἱοὶ
Δαισαν, υἱοὶ Νοεβα, υἱοὶ Χασεβα, υἱοὶ Γαζηρα, υἱοὶ Οζιου, υἱοὶ
Φινοε, υἱοὶ Ασαρα, υἱοὶ Βασθαι, υἱοὶ Ασανα, υἱοὶ Μαανι, υἱοὶ Να-
φισι, υἱοὶ Ακουφ, υἱοὶ Αχιβα, υἱοὶ Ασουρ, υἱοὶ Φαρακιμ, υἱοὶ Βασα-
32 λωθ, [32]υἱοὶ Μεεδδα, υἱοὶ Κουθα, υἱοὶ Χαρεα, υἱοὶ Βαρχους, υἱοὶ
33 Σεραρ, υἱοὶ Θομοι, υἱοὶ Νασι, υἱοὶ Ατιφα. [33]υἱοὶ παίδων Σαλωμων·
υἱοὶ Ασσαφιωθ, υἱοὶ Φαριδα, υἱοὶ Ιεηλι, υἱοὶ Λοζων, υἱοὶ Ισδαηλ,
34 υἱοὶ Σαφυθι, [34]υἱοὶ Αγια, υἱοὶ Φακαρεθ-σαβιη, υἱοὶ Σαρωθιε, υἱοὶ
Μασιας, υἱοὶ Γας, υἱοὶ Αδδους, υἱοὶ Σουβας, υἱοὶ Αφερρα, υἱοὶ
35 Βαρωδις, υἱοὶ Σαφατ, υἱοὶ Αμων. [35]πάντες οἱ ἱερόδουλοι καὶ οἱ
36 υἱοὶ τῶν παίδων Σαλωμων τριακόσιοι ἑβδομήκοντα δύο. — [36]οὗ-
τοι ἀναβάντες ἀπὸ Θερμελεθ καὶ Θελερσας, ἡγούμενος αὐτῶν Χα-
37 ρααθ, Αδαν καὶ Αμαρ, [37]καὶ οὐκ ἠδύναντο ἀπαγγεῖλαι τὰς πατριὰς
αὐτῶν καὶ γενεὰς ὡς ἐκ τοῦ Ισραηλ εἰσίν· υἱοὶ Δαλαν τοῦ υἱοῦ
38 Τουβαν, υἱοὶ Νεκωδαν, ἑξακόσιοι πεντήκοντα δύο. [38]καὶ ἐκ τῶν
ἱερέων οἱ ἐμποιούμενοι ἱερωσύνης καὶ οὐχ εὑρέθησαν· υἱοὶ Οββια,
υἱοὶ Ακκως, υἱοὶ Ιοδδους τοῦ λαβόντος Αυγιαν γυναῖκα τῶν θυ-
39 γατέρων Φαρζελλαιου καὶ ἐκλήθη ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ· [39]καὶ
τούτων ζητηθείσης τῆς γενικῆς γραφῆς ἐν τῷ καταλοχισμῷ καὶ μὴ
40 εὑρεθείσης ἐχωρίσθησαν τοῦ ἱερατεύειν, [40]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Νεεμιας

27 οι unus cod.] υιοι rel. | εικοσι B*L*†] τεσσερακοντα A: cf. II 2 41 || 28 υιοι 1^0] τετρακοσιοι(= υ') οι B† | σαλουμ] ισμαηλου B† | υιοι 2^0⌒4^0 B† | ακουβ Ra. (cf. II 2 42 17 45)] ακκουβ *L*†, λακουβ B†, δακουβ V, δακουβι A | υιοι ατητα] ατου χειλιοι(= ͵α) B†, υιοι αζιζα χιλιοι *L*† | σωβαι *L*†] τωβεις B† (B† om. οι seq.), σαβει A: cf. II 17 45 || 29 ασ(ε)ιφα] τασ. B† | ταβωθ A† | σουσα A† | φαδαιου Ra.] φαδων *L*†, φαλαιου uel sim. rel. | υιοι αγγαβα > B*† || 30 αγαβα] ακκαβα B†, γαβα A†, αγαβ *L*† | ανναν A | καθουα] κουα B† | γεδδουρ] κεδδ. B† || 31 γαζηρα] καζ. B† | ασανα] ασσανα B† | μαανι] μανει B† | ακουφ B†] ακουβ pl., ακουμ AV†; βακβουκ uel sim. *L*†: cf. II 17 53 | αχιφα A | φαρακ(ε)ιμ] -κεμ B† | βασαλωθ] -λεμ B†, βααλ. A† || 32 μεεδδα] δεδδα B† | υιοι 2^0⌒4^0 B† | βαρχους Ra. (cf. II 17 55)] ρ > B†, -ουε A | θομοι pl.] θομε(ε)ι AV†, θομθει B† | νασ(ε)ι B†] -σιθ A | ατεφα B† || 33 ασσαφ(ε)ιωθ B†] ασαφφιωθ A† | ιεηλι] ιειηλει B† | σαφυθι] -υει B† || 34 σαβ(ε)ιη] pr. υιοι A: cf. II 2 57 | σαρωθει B† | μασιας] μεισαιας B† | σαφατ] -φαγ B† | αμων Ra.] αλλων B, αδλων A† || 36 θελερσας] θελσας A† | αδαν Be.] αλαν B†, αλαρ A | αμαρ Be.] αλλαρ B, ααλαρ mu., αλαρ A† || 37 δαλαν] ασαν B† | τουβαν] του βαεναν B† || 38 οββ(ε)ια B†] οβδια A: cf. II 2 61 | ακκως] ακβως B | ιαδδους B† | φαρζελλαιου Ra.] φαηζελδαιου B†, ζορζελλεου A†, βερζελλαιου uel sim. mu. || 39 και 2^0 > A† || 40 νεεμιας] ναιμ. B†

καὶ Ατθαριας μὴ μετέχειν τῶν ἁγίων αὐτούς, ἕως ἀναστῇ ἀρχιερεὺς
ἐνδεδυμένος τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν. — 41 οἱ δὲ πάντες 41
ἦσαν · Ισραηλ ἀπὸ δωδεκαετοῦς χωρὶς παίδων καὶ παιδισκῶν μυ-
ριάδες τέσσαρες δισχίλιοι τριακόσιοι ἑξήκοντα · παῖδες τούτων καὶ
παιδίσκαι ἑπτακισχίλιοι τριακόσιοι τριάκοντα ἑπτά · ψάλται καὶ
ψαλτῳδοὶ διακόσιοι τεσσαράκοντα πέντε · 42 κάμηλοι τετρακόσιοι 42
τριάκοντα πέντε, καὶ ἵπποι ἑπτακισχίλιοι τριάκοντα ἕξ, ἡμίονοι
διακόσιοι τεσσαράκοντα πέντε, ὑποζύγια πεντακισχίλια πεντακόσια
εἴκοσι πέντε. — 43 καὶ ἐκ τῶν ἡγουμένων κατὰ τὰς πατριὰς ἐν τῷ 43
παραγίγνεσθαι αὐτοὺς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ τὸ ἐν Ιερουσαλημ εὔ-
ξαντο ἐγεῖραι τὸν οἶκον ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ κατὰ τὴν αὐτῶν
δύναμιν 44 καὶ δοῦναι εἰς τὸ ἱερὸν γαζοφυλάκιον τῶν ἔργων χρυ- 44
σίου μνᾶς χιλίας καὶ ἀργυρίου μνᾶς πεντακισχιλίας καὶ στολὰς
ἱερατικὰς ἑκατόν. — 45 καὶ κατῳκίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται 45
καὶ οἱ ἐκ τοῦ λαοῦ ἐν Ιερουσαλημ καὶ τῇ χώρᾳ, οἵ τε ἱεροψάλται
καὶ οἱ θυρωροὶ καὶ πᾶς Ισραηλ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν.
46 Ἐνστάντος δὲ τοῦ ἑβδόμου μηνὸς καὶ ὄντων τῶν υἱῶν Ισραηλ 46
ἑκάστου ἐν τοῖς ἰδίοις συνήχθησαν ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ εὐρύχωρον
τοῦ πρώτου πυλῶνος τοῦ πρὸς τῇ ἀνατολῇ. 47 καὶ καταστὰς Ἰη- 47
σοῦς ὁ τοῦ Ιωσεδεκ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς καὶ Ζοροβαβελ
ὁ τοῦ Σαλαθιηλ καὶ οἱ τούτου ἀδελφοὶ ἡτοίμασαν τὸ θυσιαστήριον
τοῦ θεοῦ τοῦ Ισραηλ 48 προσενέγκαι ἐπ᾽ αὐτοῦ ὁλοκαυτώσεις ἀκο- 48
λούθως τοῖς ἐν τῇ Μωυσέως βίβλῳ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ διηγο-
ρευμένοις. 49 καὶ ἐπισυνήχθησαν αὐτοῖς ἐκ τῶν ἄλλων ἐθνῶν τῆς 49
γῆς. καὶ κατώρθωσαν τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ, ὅτι
ἐν ἔχθρᾳ ἦσαν αὐτοῖς καὶ κατίσχυσαν αὐτοὺς πάντα τὰ ἔθνη τὰ
ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀνέφερον θυσίας κατὰ τὸν καιρὸν καὶ ὁλοκαυτώ-
ματα τῷ κυρίῳ τὸ πρωινὸν καὶ τὸ δειλινὸν 50 καὶ ἠγάγοσαν τὴν 50
τῆς σκηνοπηγίας ἑορτήν, ὡς ἐπιτέτακται ἐν τῷ νόμῳ, καὶ θυσίας
καθ᾽ ἡμέραν, ὡς προσῆκον ἦν, 51 καὶ μετὰ ταῦτα προσφορὰς ἐνδε- 51
λεχισμοῦ καὶ θυσίας σαββάτων καὶ νουμηνιῶν καὶ ἑορτῶν πασῶν
ἡγιασμένων. 52 καὶ ὅσοι εὔξαντο εὐχὴν τῷ θεῷ, ἀπὸ τῆς νουμηνίας 52
τοῦ ἑβδόμου μηνὸς ἤρξαντο προσφέρειν θυσίας τῷ θεῷ, καὶ ὁ
ναὸς τοῦ θεοῦ οὔπω ᾠκοδόμητο. 53 καὶ ἔδωκαν ἀργύριον τοῖς λα- 53
τόμοις καὶ τέκτοσι καὶ βρωτὰ καὶ ποτὰ καὶ χαρα τοῖς Σιδωνίοις

40 αυτους > B† | εως αναστη] εως ου αν στη A†, εως αν αναστη *L*†: cf. Π 17 65 | αρχιερευς] αρχ > B: cf. 9 39 || 41 τριακοσιοι 1⁰⌒2⁰ A† || 42 init.] pr. και A† || 43 παραγιγν. AV†]-γεν. *L*†, -γιν. rel.: cf. 6 9 | αυτων] εαυ. *L*† || 45 λαου] + αυτου B† || 46 την ανατολην A || 47 του ult. A*L*† et codex unus codici B cognatus] > rel. || 48 αυτου B†] -το A || 49 κατωρθωσαν] -θωθησαν επι B† | αυτου] -των B*L*† | και κατισχ.] και > B*† | τω > B†, τω κυριω > compl. || 50 την της] τας A† || 52 εβδομου] πρωτου B† | ηρξατο B† || 53 βρωτα .. ποτα] tr. B*L*† | χαρα B† (cf. Sy *gaudium*)] καρρα A, καρυα *L*†

καὶ Τυρίοις εἰς τὸ παράγειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ Λιβάνου ξύλα κέδρινα
διαφέρειν σχεδίας εἰς τὸν Ιοππης λιμένα κατὰ τὸ πρόσταγμα τὸ
54 γραφὲν αὐτοῖς παρὰ Κύρου τοῦ Περσῶν βασιλέως. — 54 καὶ τῷ
δευτέρῳ ἔτει παραγενόμενος εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ εἰς Ιερουσαλημ
μηνὸς δευτέρου ἤρξατο Ζοροβαβελ ὁ τοῦ Σαλαθιηλ καὶ Ἰησοῦς ὁ
τοῦ Ιωσεδεκ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται καὶ
55 πάντες οἱ παραγενόμενοι ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς Ιερουσαλημ 55 καὶ
ἐθεμελίωσαν τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ τῇ νουμηνίᾳ τοῦ δευτέρου μηνὸς
τοῦ δευτέρου ἔτους ἐν τῷ ἐλθεῖν εἰς τὴν Ιουδαίαν καὶ Ιερουσαλημ.
56 56 καὶ ἔστησαν τοὺς Λευίτας ἀπὸ εἰκοσαετοῦς ἐπὶ τῶν ἔργων τοῦ
κυρίου, καὶ ἔστη Ἰησοῦς καὶ οἱ υἱοὶ καὶ οἱ ἀδελφοὶ καὶ Καδμιηλ
ὁ ἀδελφὸς καὶ οἱ υἱοὶ Ἰησοῦ Ημαδαβουν καὶ οἱ υἱοὶ Ιωδα τοῦ
Ιλιαδουν σὺν τοῖς υἱοῖς καὶ ἀδελφοῖς, πάντες οἱ Λευῖται, ὁμοθυ-
μαδὸν ἐργοδιῶκται ποιοῦντες εἰς τὰ ἔργα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ.
57 57 καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ οἰκοδόμοι τὸν ναὸν τοῦ κυρίου, καὶ ἔστησαν
οἱ ἱερεῖς ἐστολισμένοι μετὰ μουσικῶν καὶ σαλπίγγων καὶ οἱ Λευῖ-
ται υἱοὶ Ασαφ ἔχοντες τὰ κύμβαλα ὑμνοῦντες τῷ κυρίῳ καὶ εὐ-
58 λογοῦντες κατὰ Δαυιδ βασιλέα τοῦ Ισραηλ 58 καὶ ἐφώνησαν δι'
ὕμνων ὁμολογοῦντες τῷ κυρίῳ, ὅτι ἡ χρηστότης αὐτοῦ καὶ ἡ δόξα
59 εἰς τοὺς αἰῶνας παντὶ Ισραηλ. 59 καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐσάλπισαν καὶ
ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ ὑμνοῦντες τῷ κυρίῳ ἐπὶ τῇ ἐγέρσει τοῦ
60 οἴκου τοῦ κυρίου. 60 καὶ ἤλθοσαν ἐκ τῶν ἱερέων τῶν Λευιτῶν καὶ
τῶν προκαθημένων κατὰ τὰς πατριὰς αὐτῶν οἱ πρεσβύτεροι οἱ
ἑωρακότες τὸν πρὸ τούτου οἶκον πρὸς τὴν τούτου οἰκοδομὴν μετὰ
61 κραυγῆς καὶ κλαυθμοῦ μεγάλου 61 καὶ πολλοὶ διὰ σαλπίγγων καὶ
62 χαρᾶς μεγάλῃ τῇ φωνῇ 62 ὥστε τὸν λαὸν μὴ ἀκούειν τῶν σαλπίγ-
γων διὰ τὸν κλαυθμὸν τοῦ λαοῦ, ὁ γὰρ ὄχλος ἦν ὁ σαλπίζων
μεγαλωστὶ ὥστε μακρόθεν ἀκούεσθαι.
63 63 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἐχθροὶ τῆς φυλῆς Ιουδα καὶ Βενιαμιν ἦλ-
64 θοσαν ἐπιγνῶναι τίς ἡ φωνὴ τῶν σαλπίγγων. 64 καὶ ἐπέγνωσαν
ὅτι οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας οἰκοδομοῦσιν τὸν ναὸν τῷ κυρίῳ θεῷ
65 Ισραηλ, 65 καὶ προσελθόντες τῷ Ζοροβαβελ καὶ Ἰησοῦ καὶ τοῖς
ἡγουμένοις τῶν πατριῶν λέγουσιν αὐτοῖς Συνοικοδομήσομεν ὑμῖν·
66 66 ὁμοίως γὰρ ὑμῖν ἀκούομεν τοῦ κυρίου ὑμῶν καὶ αὐτῷ ἐπιθύομεν
ἀπὸ ἡμερῶν Ασβασαρεθ βασιλέως Ἀσσυρίων, ὃς μετήγαγεν ἡμᾶς
67 ἐνταῦθα. 67 καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ζοροβαβελ καὶ Ἰησοῦς καὶ οἱ ἡγούμενοι

53 κατα] και B† | του ult.] των A† || 55 ναον] οικον A || 56 καδμιηλ pl.] οδαμαδιηλ B†; καδωηλ A: cf. 26 | ιωδα] ιουδα B | θεου] κυριου BL† || 57 υιοι] pr. οι A || 58 ομολογουντες] ευλογ. B: ex 57 | παντι] pr. εν A || 59 του ult. > B || 60 οι 2° > B† | εωρακ.] pr. προ A† | τουτου 1°] του B*† || 61 χαρα B† | τη > A || 62 μεγαλωστι] -λως B || 66 επιθυσομεν B† | ασβασαρεθ] ασβακαφαθ B† || 67 ειπαν A†

τῶν πατριῶν τοῦ Ισραηλ Οὐχ ὑμῖν καὶ ἡμῖν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν
οἶκον κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν· 68ἡμεῖς γὰρ μόνοι οἰκοδομήσομεν τῷ 68
κυρίῳ τοῦ Ισραηλ ἀκολούθως οἷς προσέταξεν ἡμῖν Κῦρος ὁ βασι-
λεὺς Περσῶν. 69τὰ δὲ ἔθνη τῆς γῆς ἐπικείμενα τοῖς ἐν τῇ Ιουδαίᾳ 69
καὶ πολιορκοῦντες εἶργον τοῦ οἰκοδομεῖν 70καὶ ἐπιβουλὰς καὶ δη- 70
μαγωγίας καὶ ἐπισυστάσεις ποιούμενοι ἀπεκώλυσαν τοῦ ἐπιτελε-
σθῆναι τὴν οἰκοδομὴν πάντα τὸν χρόνον τῆς ζωῆς τοῦ βασιλέως
Κύρου. 71καὶ εἴρχθησαν τῆς οἰκοδομῆς ἔτη δύο ἕως τῆς Δαρείου 71
βασιλείας.
1Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς τοῦ Δαρείου βασιλείας ἐπροφήτευ- 6
σεν Αγγαιος καὶ Ζαχαριας ὁ τοῦ Εδδι οἱ προφῆται ἐπὶ τοὺς Ιου-
δαίους τοὺς ἐν τῇ Ιουδαίᾳ καὶ Ιερουσαλημ ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου
θεοῦ Ισραηλ ἐπ' αὐτούς. 2τότε στὰς Ζοροβαβελ ὁ τοῦ Σαλαθιηλ 2
καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ιωσεδεκ ἤρξαντο οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον τοῦ κυ-
ρίου τὸν ἐν Ιερουσαλημ συνόντων τῶν προφητῶν τοῦ κυρίου βοη-
θούντων αὐτοῖς. 3ἐν αὐτῷ τῷ χρόνῳ παρῆν πρὸς αὐτοὺς Σισίννης 3
ὁ ἔπαρχος Συρίας καὶ Φοινίκης καὶ Σαθραβουζάνης καὶ οἱ συν-
έταιροι καὶ εἶπαν αὐτοῖς 4Τίνος ὑμῖν συντάξαντος τὸν οἶκον τοῦτον 4
οἰκοδομεῖτε καὶ τὴν στέγην ταύτην καὶ τἆλλα πάντα ἐπιτελεῖτε;
καὶ τίνες εἰσὶν οἱ οἰκοδόμοι οἱ ταῦτα ἐπιτελοῦντες; 5καὶ ἔσχοσαν 5
χάριν ἐπισκοπῆς γενομένης ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν παρὰ τοῦ κυρίου
οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ιουδαίων 6καὶ οὐκ ἐκωλύθησαν τῆς οἰκοδομῆς 6
μέχρι τοῦ ὑποσημανθῆναι Δαρείῳ περὶ αὐτῶν καὶ προσφωνηθῆναι.
7Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς, ἧς ἔγραψεν Δαρείῳ καὶ ἀπέστειλεν Σι- 7
σίννης ὁ ἔπαρχος Συρίας καὶ Φοινίκης καὶ Σαθραβουζάνης καὶ οἱ
συνέταιροι οἱ ἐν Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ ἡγεμόνες 8Βασιλεῖ Δαρείῳ χαί- 8
ρειν. πάντα γνωστὰ ἔστω τῷ κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ, ὅτι παρα-
γενόμενοι εἰς τὴν χώραν τῆς Ιουδαίας καὶ ἐλθόντες εἰς Ιερουσαλημ
τὴν πόλιν κατελάβομεν τῆς αἰχμαλωσίας τοὺς πρεσβυτέρους τῶν
Ιουδαίων ἐν Ιερουσαλημ τῇ πόλει οἰκοδομοῦντας οἶκον τῷ κυρίῳ
μέγαν καινὸν διὰ λίθων ξυστῶν πολυτελῶν ξύλων τιθεμένων ἐν
τοῖς τοίχοις 9καὶ τὰ ἔργα ἐκεῖνα ἐπὶ σπουδῆς γιγνόμενα καὶ εὐο- 9

67 υμιν και ημιν pau.] tr. Apl., υμιν B† | τω > B || 69 επικειμενα Fritzsche] -κοιμωμενα BA, τα επικοινωνουντα *L*† || 70 επιβουλας] επι > B | δημαγωγουντες B (Bc† -τας) | επισυστασεις] επι > B†, επισυ > al. | επιτελεσθηναι] αποτελ. B†

6 (cf. Esdr. II 5 1—6 12) 1 του 1° > B | εδδι Ra.] εδδειν B†, εδδω *L*†, αδδω rel.: cf. Par. II 12 15 || 3 συνεταιροι] + αυτου A | ειπεν B || 4 και ult. > A† | επιτελουντες] επι > B*† || 5 γενομενοι B† || 6 μεχρι του] μεχρις ου B: cf. 1 54 | υποσημανθ.] αποσ. B || 7 απεστειλαν B*L*† (*L*† etiam εγραψαν) | σαθραβουζανης] -βουρζ- B† hic, non in 3. 26 7 1 || 8 ελθοντες εις > B*† | πολυτελ.] pr. και A† | τοιχοις] οικοις B† || 9 σπουδην A† | γιγνομενα A†] γ(ε)ιν. Bpl.: cf. 33 5 43

δούμενον τὸ ἔργον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ ἐν πάσῃ δόξῃ καὶ
10 ἐπιμελείᾳ συντελούμενα. [10]τότε ἐπυνθανόμεθα τῶν πρεσβυτέρων
τούτων λέγοντες Τίνος ὑμῖν προστάξαντος οἰκοδομεῖτε τὸν οἶκον
11 τοῦτον καὶ τὰ ἔργα ταῦτα θεμελιοῦτε; [11]ἐπηρωτήσαμεν οὖν αὐτοὺς
εἵνεκεν τοῦ γνωρίσαι σοι καὶ γράψαι σοι τοὺς ἀνθρώπους τοὺς
ἀφηγουμένους καὶ τὴν ὀνοματογραφίαν ᾐτοῦμεν αὐτοὺς τῶν προ-
12 καθηγουμένων. [12]οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν ἡμῖν λέγοντες Ἡμεῖς ἐσμεν
13 παῖδες τοῦ κυρίου τοῦ κτίσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. [13]καὶ
ᾠκοδόμητο ὁ οἶκος ἔμπροσθεν ἐτῶν πλειόνων διὰ βασιλέως τοῦ
14 Ισραηλ μεγάλου καὶ ἰσχυροῦ καὶ ἐπετελέσθη. [14]καὶ ἐπεὶ οἱ πατέρες
ἡμῶν παραπικράναντες ἥμαρτον εἰς τὸν κύριον τοῦ Ισραηλ τὸν
οὐράνιον, παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας Ναβουχοδονοσορ βασιλέως
15 Βαβυλῶνος βασιλέως τῶν Χαλδαίων· [15]τόν τε οἶκον καθελόντες
16 ἐνεπύρισαν καὶ τὸν λαὸν ᾐχμαλώτευσαν εἰς Βαβυλῶνα. [16]ἐν δὲ τῷ
πρώτῳ ἔτει βασιλεύοντος Κύρου χώρας Βαβυλωνίας ἔγραψεν ὁ
17 βασιλεὺς Κῦρος οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦτον· [17]καὶ τὰ ἱερὰ
σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ, ἃ ἐξήνεγκεν Ναβουχοδονοσορ ἐκ
τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἀπηρείσατο αὐτὰ ἐν τῷ ἑαυτοῦ
ναῷ, πάλιν ἐξήνεγκεν αὐτὰ Κῦρος ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν
Βαβυλῶνι, καὶ παρεδόθη Ζοροβαβελ καὶ Σαναβασσάρῳ τῷ ἐπάρχῳ,
18 [18]καὶ ἐπετάγη αὐτῷ ἀπενέγκαντι πάντα τὰ σκεύη ταῦτα ἀποθεῖναι
ἐν τῷ ναῷ τῷ ἐν Ιερουσαλημ καὶ τὸν ναὸν τοῦ κυρίου τοῦτον
19 οἰκοδομηθῆναι ἐπὶ τοῦ τόπου. [19]τότε ὁ Σαναβάσσαρος ἐκεῖνος
παραγενόμενος ἐνεβάλετο τοὺς θεμελίους τοῦ οἴκου κυρίου τοῦ ἐν
Ιερουσαλημ, καὶ ἀπ' ἐκείνου μέχρι τοῦ νῦν οἰκοδομούμενος οὐκ
20 ἔλαβεν συντέλειαν. [20]νῦν οὖν, εἰ κρίνεται, βασιλεῦ, ἐπισκεπήτω ἐν
τοῖς βασιλικοῖς βιβλιοφυλακίοις τοῦ κυρίου βασιλέως τοῖς ἐν Βαβυ-
21 λῶνι· [21]καὶ ἐὰν εὑρίσκηται μετὰ τῆς γνώμης Κύρου τοῦ βασιλέως
γενομένην τὴν οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου κυρίου τοῦ ἐν Ιερουσαλημ καὶ
κρίνηται τῷ κυρίῳ βασιλεῖ ἡμῶν, προσφωνησάτω ἡμῖν περὶ τούτων.
22 [22]Τότε ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος προσέταξεν ἐπισκέψασθαι ἐν τοῖς
βασιλικοῖς βιβλιοφυλακίοις τοῖς κειμένοις ἐν Βαβυλῶνι, καὶ εὑρέ-
θη ἐν Ἐκβατάνοις τῇ βάρει τῇ ἐν Μηδίᾳ χώρᾳ τόμος εἷς, ἐν ᾧ

9 συντελουμενα BAV] -μενον pl. || 10 θεμελιουτε] εθεμ. BA† || 11 εινεκεν] ι > B* | προκαθηγουμενων] γου > A† || 12 ημεις > BL† || 13 ωκοδομητο] οικοδομειτο B† || 14 βαβυλωνος] της -λωνιας A: cf. 17 || 16 ο > B | οικοδομησαι τον οικ. τουτ.] τον οικ. τουτ. οικοδομηθηναι A: cf. II 5 13 || 17 εαυτου ναω] ε > B, ναω αυτου L† | βαβυλωνια B† | σαβανασσ. B† hic, non in 19, cf. 2 11 || 18 απενεγκαντι] και απηνεγκεν B | παντα τα σκ. ταυτα] ταυτα τα σκ. A | τουτον > B || 19 εκεινος > B† | ενεβαλετο] εισεβαλλετο B*† (ενεβαλλ. Bc†) | κυριου] pr. του A || 20 ει > B(†) | βασιλεως — fin. > A || 21 οικου > B*† || 22 βασιλικοις > BL† | τομος εις] τοπος BL†

ὑπεμνηματιστο τάδε 23Ἔτους πρώτου βασιλεύοντος Κύρου· βασιλεὺς 23
Κῦρος προσέταξεν τὸν οἶκον τοῦ κυρίου τὸν ἐν Ιερουσαλημ οἰκο-
δομῆσαι, ὅπου ἐπιθύουσιν διὰ πυρὸς ἐνδελεχοῦς, 24οὗ τὸ ὕψος 24
πήχεων ἑξήκοντα, πλάτος πήχεων ἑξήκοντα, διὰ δόμων λιθίνων
ξυστῶν τριῶν καὶ δόμου ξυλίνου ἐγχωρίου καινοῦ ἑνός, καὶ τὸ
δαπάνημα δοθῆναι ἐκ τοῦ οἴκου Κύρου τοῦ βασιλέως· 25καὶ τὰ 25
ἱερὰ σκεύη τοῦ οἴκου κυρίου, τά τε χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ, ἃ ἐξ-
ήνεγκεν Ναβουχοδονοσορ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἀπ-
ήνεγκεν εἰς Βαβυλῶνα, ἀποκατασταθῆναι εἰς τὸν οἶκον τὸν ἐν Ιε-
ρουσαλημ, οὗ ἦν κείμενα, ὅπως τεθῇ ἐκεῖ. 26προσέταξεν δὲ ἐπι- 26
μεληθῆναι Σισίννῃ ἐπάρχῳ Συρίας καὶ Φοινίκης καὶ Σαθραβουζάνῃ
καὶ τοῖς συνεταίροις καὶ τοῖς ἀποτεταγμένοις ἐν Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ
ἡγεμόσιν ἀπέχεσθαι τοῦ τόπου, ἐᾶσαι δὲ τὸν παῖδα τοῦ κυρίου
Ζοροβαβελ, ἔπαρχον δὲ τῆς Ιουδαίας, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν
Ιουδαίων τὸν οἶκον τοῦ κυρίου ἐκεῖνον οἰκοδομεῖν ἐπὶ τοῦ τόπου.
27κἀγὼ δὲ ἐπέταξα ὁλοσχερῶς οἰκοδομῆσαι καὶ ἀτενίσαι ἵνα συμ- 27
ποιῶσιν τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ιουδαίας μέχρι τοῦ ἐπιτε-
λεσθῆναι τὸν οἶκον τοῦ κυρίου· 28καὶ ἀπὸ τῆς φορολογίας Κοίλης 28
Συρίας καὶ Φοινίκης ἐπιμελῶς σύνταξιν δίδοσθαι τούτοις τοῖς ἀν-
θρώποις εἰς θυσίας τῷ κυρίῳ, Ζοροβαβελ ἐπάρχῳ, εἰς ταύρους καὶ
κριοὺς καὶ ἄρνας, 29ὁμοίως δὲ καὶ πυρὸν καὶ ἅλα καὶ οἶνον καὶ 29
ἔλαιον ἐνδελεχῶς κατ᾽ ἐνιαυτόν, καθὼς ἂν οἱ ἱερεῖς οἱ ἐν Ιερου-
σαλημ ὑπαγορεύσωσιν ἀναλίσκεσθαι καθ᾽ ἡμέραν ἀναμφισβητήτως,
30ὅπως προσφέρωνται σπονδαὶ τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ ὑπὲρ τοῦ βα- 30
σιλέως καὶ τῶν παίδων καὶ προσεύχωνται περὶ τῆς αὐτῶν ζωῆς.
31καὶ προσέταξεν ἵνα ὅσοι ἐὰν παραβῶσίν τι τῶν προειρημένων 31
καὶ τῶν προσγεγραμμένων ἢ καὶ ἀκυρώσωσιν, λημφθῆναι ξύλον ἐκ
τῶν ἰδίων αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τούτου κρεμασθῆναι καὶ τὰ ὑπάρχοντα
αὐτοῦ εἶναι βασιλικά. 32διὰ ταῦτα καὶ ὁ κύριος, οὗ τὸ ὄνομα αὐ- 32
τοῦ ἐπικέκληται ἐκεῖ, ἀφανίσαι πάντα βασιλέα καὶ ἔθνος, ὃς ἐκτενεῖ
τὴν χεῖρα αὐτοῦ κωλῦσαι ἢ κακοποιῆσαι τὸν οἶκον τοῦ κυρίου
ἐκεῖνον τὸν ἐν Ιερουσαλημ. 33ἐγὼ βασιλεὺς Δαρεῖος δεδογμάτικα 33
ἐπιμελῶς κατὰ ταῦτα γίγνεσθαι.

1Τότε Σισίννης ὁ ἔπαρχος Κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης καὶ Σα- 7
θραβουζάνης καὶ οἱ συνέταιροι κατακολουθήσαντες τοῖς ὑπὸ τοῦ
βασιλέως Δαρείου προσταγεῖσιν 2ἐπεστάτουν τῶν ἱερῶν ἔργων 2

22 υπομνηματιστο B || **25** τε > A† | τα 3^0 > B | α > A† | και 3^0 > B† || **26** δε 2^0 > A† | του κυριου bis] του 1^0 > B*L*†, του 2^0 > A*L* | επαρχον] υπ. B† || **27** δε (cf. 8 19)] > A† | της ιουδαιας] των -δαιων A || **28** θυσιαν B || **30** αυτων ζωης] tr. *L*† || **31** προσεταξεν] προσταξαι B† | των προειρημ. και των προσγεγρ. (sic A†, προγεγρ. V)] των γεγραμμενων B | η > B | επι τουτου (A† -τω)] επ αυτου B || **32** την > B*L*† | του > B || **33** γιγνεσθαι B†] γιν. rel.: cf. 9
7 (cf. Esdr. II 6 13—22) **1** ο > B†

ἐπιμελέστερον συνεργοῦντες τοῖς πρεσβυτέροις τῶν Ιουδαίων καὶ
3 ἱεροστάταις. [3]καὶ εὔοδα ἐγίνετο τὰ ἱερὰ ἔργα προφητευόντων Αγ-
4 γαιου καὶ Ζαχαριου τῶν προφητῶν, [4]καὶ συνετέλεσαν ταῦτα διὰ
5 προστάγματος τοῦ κυρίου θεοῦ Ισραηλ, [5]καὶ μετὰ τῆς γνώμης
Κύρου καὶ Δαρείου καὶ Ἀρταξέρξου βασιλέως Περσῶν συνετελέσθη
ὁ οἶκος ὁ ἅγιος ἕως τρίτης καὶ εἰκάδος μηνὸς Αδαρ τοῦ ἕκτου
6 ἔτους βασιλέως Δαρείου. [6]καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ οἱ ἱε-
ρεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας οἱ προσ-
7 τεθέντες ἀκολούθως τοῖς ἐν τῇ Μωυσέως βίβλῳ· [7]καὶ προσήνεγ-
καν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ ἱεροῦ τοῦ κυρίου ταύρους ἑκατόν,
8 κριοὺς διακοσίους, ἄρνας τετρακοσίους, [8]χιμάρους ὑπὲρ ἁμαρτίας
παντὸς τοῦ Ισραηλ δώδεκα πρὸς ἀριθμὸν ἐκ τῶν φυλάρχων τοῦ
9 Ισραηλ δώδεκα· [9]καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐστολισμέ-
νοι κατὰ φυλὰς ἐπὶ τῶν ἔργων τοῦ κυρίου θεοῦ Ισραηλ ἀκολούθως
τῇ Μωυσέως βίβλῳ καὶ οἱ θυρωροὶ ἐφ' ἑκάστου πυλῶνος.
10 [10]Καὶ ἠγάγοσαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τῶν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τὸ
πασχα ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ πρώτου μηνός· ὅτι ἡγνί-
11 σθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἅμα, [11]καὶ πάντες οἱ υἱοὶ τῆς αἰχ-
μαλωσίας οὐχ ἡγνίσθησαν, ὅτι οἱ Λευῖται ἅμα πάντες ἡγνίσθησαν
12 [12]καὶ ἔθυσαν τὸ πασχα πᾶσιν τοῖς υἱοῖς τῆς αἰχμαλωσίας καὶ τοῖς
13 ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς ἱερεῦσιν καὶ ἑαυτοῖς. [13]καὶ ἐφάγοσαν οἱ υἱοὶ
Ισραηλ οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, πάντες οἱ χωρισθέντες ἀπὸ τῶν
14 βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, ζητοῦντες τὸν κύριον. [14]καὶ
ἠγάγοσαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας εὐφραινόμενοι
15 ἔναντι τοῦ κυρίου, [15]ὅτι μετέστρεψεν τὴν βουλὴν τοῦ βασιλέως
Ἀσσυρίων ἐπ' αὐτοὺς κατισχῦσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἔργα
κυρίου θεοῦ Ισραηλ.
8 [1]Καὶ μεταγενέστερος τούτων βασιλεύοντος Ἀρταξέρξου τοῦ Περ-
σῶν βασιλέως προσέβη Εσδρας Σαραιου τοῦ Εζεριου τοῦ Χελκιου
2 τοῦ Σαλημου [2]τοῦ Σαδδουκου τοῦ Αχιτωβ τοῦ Αμαριου τοῦ Οζιου
τοῦ Βοκκα τοῦ Αβισουε τοῦ Φινεες τοῦ Ελεαζαρ τοῦ Ααρων τοῦ

2 ιουδαιων] ιεραιων (pro ιερεων) A || 5 κυρου] pr. του B† | βασιλεως 1°] -λεων A | και 1° — περσων ad 4 tractis incipit A aliud enuntiatum ante συνετελεσθη addens εως του εκτου ετους δαρειου βασιλεως περσων | ο αγιος > B || 7 τετρακοσιας B† || 9 εστολ. / κατα φυλ.] tr. A | του κυρ. θεου V] κυρ. του θεου A*L*†, του > B || 10 οτι] οτε B*L*† || 11 ουχ codex unus codici B cognatus] ουκ *L*†, οτι BA; cf. Par. II 30 17. 18 || 14 του ult. > B
8 (cf. Esdr. II 7—10 5) 1 τουτων] + εστιν mss.: deleuit Fritzsche | περσων βασ.] tr. B*L*† | εσδρας] εσρας B†: item B† fere ubique, sed in 8 19 et in subscr. libri etiam B εσδρας (cf. etiam 8 7 9 46); A ubique εζρας, sed in 9 1 A† εδρας; cf. II 7 1 | σαραιου] αζαρ. B† | εζεριου] ζεχρ. B† || 2 σαδδουκου] σαδδουλουκου B† | αμαριου] -ρθειου B† | του οζ(ε)ιου B†] του εζιου (al. εζαριου) του μαρερωθ του ζαραιου του σαουια A, του μαραιωθ του ζαραιου του οζιου *L*†: cf. II 7 3/4 | αβισουε (uel -σουαι)] -σαι B†

πρώτου ἱερέως· 3οὗτος Εσδρας ἀνέβη ἐκ Βαβυλῶνος ὡς γραμ- 3
ματεὺς εὐφυὴς ὢν ἐν τῷ Μωυσέως νόμῳ τῷ ἐκδεδομένῳ ὑπὸ τοῦ
θεοῦ τοῦ Ισραηλ, 4καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς δόξαν, εὑρόντος 4
χάριν ἐναντίον αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἀξιώματα αὐτοῦ. 5καὶ συναν- 5
έβησαν ἐκ τῶν υἱῶν Ισραηλ καὶ τῶν ἱερέων καὶ Λευιτῶν καὶ ἱε-
ροψαλτῶν καὶ θυρωρῶν καὶ ἱεροδούλων εἰς Ιεροσόλυμα ἔτους
ἑβδόμου βασιλεύοντος Ἀρταξέρξου ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί (οὗτος ἐνι-
αυτὸς ἕβδομος τῷ βασιλεῖ)· 6ἐξελθόντες γὰρ ἐκ Βαβυλῶνος τῇ 6
νουμηνίᾳ τοῦ πρώτου μηνὸς ἐν τῇ νουμηνίᾳ τοῦ πέμπτου μηνὸς
παρεγένοντο εἰς Ιεροσόλυμα κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτοῖς εὐοδίαν παρὰ
τοῦ κυρίου ἐπ᾽ αὐτῷ. 7ὁ γὰρ Εσδρας πολλὴν ἐπιστήμην περιεῖχεν 7
εἰς τὸ μηδὲν παραλιπεῖν τῶν ἐκ τοῦ νόμου κυρίου καὶ ἐκ τῶν ἐν-
τολῶν διδάξαι τὸν πάντα Ισραηλ πάντα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ
κρίματα.

8Προσπεσόντος δὲ τοῦ γραφέντος προστάγματος παρὰ Ἀρτα- 8
ξέρξου τοῦ βασιλέως πρὸς Εσδραν τὸν ἱερέα καὶ ἀναγνώστην τοῦ
νόμου κυρίου, οὗ ἐστιν ἀντίγραφον τὸ ὑποκείμενον 9Βασιλεὺς 9
Ἀρταξέρξης Εσδρα τῷ ἱερεῖ καὶ ἀναγνώστῃ τοῦ νόμου κυρίου χαί-
ρειν. 10καὶ τὰ φιλάνθρωπα ἐγὼ κρίνας προσέταξα τοὺς βουλομένους 10
ἐκ τοῦ ἔθνους τῶν Ιουδαίων αἱρετίζοντας καὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν
Λευιτῶν, καὶ τῶν δὲ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ βασιλείᾳ, συμπορεύεσθαί σοι
εἰς Ιερουσαλημ. 11ὅσοι οὖν ἐνθυμοῦνται, συνεξορμάτωσαν, καθάπερ 11
δέδοκται ἐμοί τε καὶ τοῖς ἑπτὰ φίλοις συμβουλευταῖς, 12ὅπως ἐπι- 12
σκέψωνται τὰ κατὰ τὴν Ιουδαίαν καὶ Ιερουσαλημ ἀκολούθως ᾧ
ἔχει ἐν τῷ νόμῳ τοῦ κυρίου, 13καὶ ἀπενεγκεῖν δῶρα τῷ κυρίῳ τοῦ 13
Ισραηλ, ἃ ηὐξάμην ἐγώ τε καὶ οἱ φίλοι, εἰς Ιερουσαλημ καὶ πᾶν
χρυσίον καὶ ἀργύριον, ὃ ἐὰν εὑρεθῇ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Βαβυλωνίας,
τῷ κυρίῳ εἰς Ιερουσαλημ σὺν τῷ δεδωρημένῳ ὑπὸ τοῦ ἔθνους
εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ κυρίου αὐτῶν τὸ ἐν Ιερουσαλημ 14συναχθῆναι τό 14
τε χρυσίον καὶ ἀργύριον εἰς ταύρους καὶ κριοὺς καὶ ἄρνας καὶ τὰ
τούτοις ἀκόλουθα 15ὥστε προσενεγκεῖν θυσίας ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον 15
τοῦ κυρίου αὐτῶν τὸ ἐν Ιερουσαλημ. 16καὶ πάντα, ὅσα ἂν βούλῃ 16

2 πρωτου ιερ.] ιερ. του πρ. A: cf. II 7 5 || **3** μωυσ. νομω] tr. A || **4** εναντιον BL†] ενωπιον rel. || **5** ιεροσολ. hic et in 6: cf. 1 47 | ενιαυτος εβδομος compl.] pr. ο A, εν. ο δευτερος B† | τω ult. > B† || **6** εξελθοντος (sic) B | μηνος $1^0 \frown 2^0$ B | επ αυτω B†] επ αυτον L† (trahit haec ad 7: επ αυτον γαρ ο εζδρας ην ος πολλην κτλ.), > rel. || **7** εσδρας] αψαρας B† | εκ 2^0 > A | διδαξαι] > B†, των προς L† | τον παντα] tr. B | παντα τα et τα ult. > B || **8** δε του γραφ. προσταγμ. > B†, δε του γραφ. > L† | του 2^0 > B† || **10** και των δε B† (cf. 19. 22. 23 1 47 9 13)] των οντων L†, οντων δε αυτων rel. || **11** συνεξορμασθωσαν B || **12** τα > BL† | ιερουσ.] pr. κατα B | ω B†] οις L†, ως rel. | εν τω νομω] νομω B†, ο νομος L† | του > B || **13** του ισραηλ > BL† | τω κυριω 2^0 > A† | κυριου BL† (cf. 15)] + θεου rel. || **14** τε > A^r† || **15** θυσιας] + τω κυριω A | κυριου] θεου A†, + θεου compl.

μετὰ τῶν ἀδελφῶν σου ποιῆσαι χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ, ἐπιτέλει κατὰ
17 τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ σου 17καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ κυρίου τὰ διδό-
μενά σοι εἰς τὴν χρείαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐν Ιερουσα-
18 λημ. 18καὶ τὰ λοιπά, ὅσα ἂν ὑποπίπτῃ σοι εἰς τὴν χρείαν τοῦ ἱεροῦ
19 τοῦ θεοῦ σου, δώσεις ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γαζοφυλακίου · 19κἀγὼ δὲ
Ἀρταξέρξης ὁ βασιλεὺς προσέταξα τοῖς γαζοφύλαξι Συρίας καὶ
Φοινίκης, ἵνα ὅσα ἂν ἀποστείλῃ Εσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ ἀναγνώστης
τοῦ νόμου τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ἐπιμελῶς διδῶσιν αὐτῷ ἕως
20 ἀργυρίου ταλάντων ἑκατόν, 20ὁμοίως δὲ καὶ ἕως πυροῦ κόρων
21 ἑκατὸν καὶ οἴνου μετρητῶν ἑκατὸν καὶ ἅλα ἐκ πλήθους · 21πάντα τὰ
κατὰ τὸν τοῦ θεοῦ νόμον ἐπιτελεσθήτω ἐπιμελῶς τῷ θεῷ τῷ ὑψί-
στῳ ἕνεκα τοῦ μὴ γενέσθαι ὀργὴν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως
22 καὶ τῶν υἱῶν. 22καὶ ὑμῖν δὲ λέγεται ὅπως πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν καὶ
τοῖς Λευίταις καὶ ἱεροψάλταις καὶ θυρωροῖς καὶ ἱεροδούλοις καὶ
πραγματικοῖς τοῦ ἱεροῦ τούτου μηδεμία φορολογία μηδὲ ἄλλη ἐπι-
βολὴ γίγνηται, καὶ ἐξουσίαν μηδένα ἔχειν ἐπιβαλεῖν τι τούτοις.
23 23καὶ σύ, Εσδρα, κατὰ τὴν σοφίαν τοῦ θεοῦ ἀνάδειξον κριτὰς καὶ
δικαστάς, ὅπως δικάζωσιν ἐν ὅλῃ Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ πάντας τοὺς
ἐπισταμένους τὸν νόμον τοῦ θεοῦ σου · καὶ τοὺς μὴ ἐπισταμένους
24 δὲ διδάξεις. 24καὶ πάντες, ὅσοι ἐὰν παραβαίνωσι τὸν νόμον τοῦ
θεοῦ σου καὶ τὸν βασιλικόν, ἐπιμελῶς κολασθήσονται, ἐάν τε καὶ
θανάτῳ ἐάν τε καὶ τιμωρίᾳ ἢ ἀργυρικῇ ζημίᾳ ἢ ἀπαγωγῇ.
25 25Εὐλογητὸς μόνος ὁ κύριος ὁ δοὺς ταῦτα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ
26 βασιλέως, δοξάσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ τὸν ἐν Ιερουσαλημ, 26καὶ ἐμὲ
ἐτίμησεν ἔναντι τοῦ βασιλέως καὶ τῶν συμβουλευόντων καὶ πάντων
27 τῶν φίλων καὶ μεγιστάνων αὐτοῦ. 27καὶ ἐγὼ εὐθαρσὴς ἐγενόμην
κατὰ τὴν ἀντίλημψιν κυρίου τοῦ θεοῦ μου καὶ συνήγαγον ἐκ τοῦ
Ισραηλ ἄνδρας ὥστε συναναβῆναί μοι.
28 28Καὶ οὗτοι οἱ προηγούμενοι κατὰ τὰς πατριὰς αὐτῶν καὶ τὰς

17 τα 1^0] pr. κατα B | του κυριου τα διδ. σοι] σου τα διδ. B†, του κυρ. > *L*† | 18 βασιλικου] ιερου A† || 19 καγω δε (cf. 10 6 27)] και εγω ιδου B† | αρταξ./ο βασ. B*L*†] tr. rel. || 20 και αλα(sic pau.; A*L* αλλα)] > B† | εκ πληθους > B*L*† || 21 παντα τα V†] > B*L*†, τα > rel. | επιμελως > B*L*† | εις] επι A | υιων B† (cf. 6 30)] + αυτου rel. || 22 ιεροψ.] pr. τοις A† | τουτου] του B | επιβολη unus cod.] -βουλη BA (A† om. επι) | γιγνηται A†] γιν. rel. | και ult. > B† | εξουσιαν / μηδενα εχειν] tr. B | τι > B*L*† || 23 δε (cf. 10)] > Bpl. || 24 τον 1^0] pr. και B† | του βασιλικου B† | η αργυρικη] μη αργυριω B†, η αργυριω *L*† || 25 init. B*L*†] pr. και ειπεν εζρας(uel sim.) ο γραμματευς rel.: haec inseruit recensor antiquus, ut sequentia ab edicto distinguerentur (pro γραμματευς scriptor ipse utitur uerbo αναγνωστης 8. 9. 19 9 39. 42. 49) | ο κυριος B†] κ. ο θεος *L*†, ο (>compl.) κ. (+ ο θεος pau.) των πατερων μου rel.: cf. II 7 27 | του] pr. μου B† || 26 εναντι B†] -τιον rel. | του βασ. και των συμβουλ. (sic pau.; A συμβασιλ.)] των βασιλευοντων B†, του βασιλεως *L*† || 27 του 1^0 > B†

μεριδαρχίας οἱ ἀναβάντες μετ᾽ ἐμοῦ ἐκ Βαβυλῶνος ἐν τῇ βασιλείᾳ
Ἀρταξέρξου τοῦ βασιλέως· [29]ἐκ τῶν υἱῶν Φινεες Γαρσόμος· ἐκ 29
τῶν υἱῶν Ιεταμαρου Γαμηλος· ἐκ τῶν υἱῶν Δαυιδ Αττους ὁ Σε-
χενιου· [30]ἐκ τῶν υἱῶν Φορος Ζαχαριας καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἀπὸ γραφῆς 30
ἄνδρες ἑκατὸν πεντήκοντα· [31]ἐκ τῶν υἱῶν Φααθμωαβ Ελιαωνιας 31
Ζαραιου καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι· [32]ἐκ τῶν υἱῶν Ζαθοης 32
Σεχενιας Ιεζηλου καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἄνδρες τριακόσιοι· ἐκ τῶν υἱῶν
Αδινου Βην-Ιωναθου καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι πεντήκοντα·
[33]ἐκ τῶν υἱῶν Ηλαμ Ιεσιας Γοθολιου καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἄνδρες ἑβδο- 33
μήκοντα· [34]ἐκ τῶν υἱῶν Σαφατιου Ζαραιας Μιχαηλου καὶ μετ᾽ αὐ- 34
τοῦ ἄνδρες ἑβδομήκοντα· [35]ἐκ τῶν υἱῶν Ιωαβ Αβαδιας Ιεζηλου 35
καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι δέκα δύο· [36]ἐκ τῶν υἱῶν Βανι 36
Ασσαλιμωθ Ιωσαφιου καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἄνδρες ἑκατὸν ἑξήκοντα· [37]ἐκ 37
τῶν υἱῶν Βαβι Ζαχαριας Βηβαι καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἄνδρες εἴκοσι ὀκτώ·
[38]ἐκ τῶν υἱῶν Ασγαθ Ιωανης Ακαταν καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἄνδρες ἑκα- 38
τὸν δέκα· [39]ἐκ τῶν υἱῶν Αδωνικαμ οἱ ἔσχατοι, καὶ ταῦτα τὰ ὀνό- 39
ματα αὐτῶν· Ελιφαλατος, Ιεουηλ καὶ Σαμαιας, καὶ μετ᾽ αὐτῶν ἄν-
δρες ἑβδομήκοντα· [40]ἐκ τῶν υἱῶν Βαγο Ουθι ὁ τοῦ Ισταλκουρου 40
καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἄνδρες ἑβδομήκοντα.

[41]Καὶ συνήγαγον αὐτοὺς ἐπὶ τὸν λεγόμενον Θεραν ποταμόν, καὶ 41
παρενεβάλομεν αὐτόθι ἡμέρας τρεῖς, καὶ κατέμαθον αὐτούς. [42]καὶ 42
ἐκ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων καὶ ἐκ τῶν Λευιτῶν οὐχ εὑρὼν ἐκεῖ
[43]ἀπέστειλα πρὸς Ελεαζαρον καὶ Ιδουηλον καὶ Μαασμαν καὶ Ελνα- 43
ταν καὶ Σαμαιαν καὶ Ιωριβον, Ναθαν, Ενναταν, Ζαχαριαν καὶ Με-
σολαμον τοὺς ἡγουμένους καὶ ἐπιστήμονας [44]καὶ εἶπα αὐτοῖς ἐλθεῖν 44
πρὸς Αδδαιον τὸν ἡγούμενον τὸν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ γαζοφυλακίου
[45]ἐντειλάμενος αὐτοῖς διαλεγῆναι Αδδαιω καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ 45

28 αναβαινοντες A: cf. II 2 1 || 29 φινεες] φορος B†: cf. 30 | γαρσομος Ra.] ταροσοτομος B†, γηρσων A | ιεταμαρου B†] ιθαμαρ A | γαμηλος B†] γαμαηλ A | εκ ult. > B† | αττους — (30) υιων > B† || 30 εκ > A | φορος] φαρες BL†: cf. 29 init. II 2 3 || 31 υιων > B† | μααθμωαβ B† | ελιαλωνιας B† || 32 σεχενιας] ειεχον. B† | ιεθηλου B† | τριακοσιοι] διακ. B | εκ 2° > B† | αδινου βην-ιωναθου B† (uerba ego sic distinxi)] αδιν ωβηθ(cf. II 8 6) ιωναθου A || 33 ηλαμ] λαμ B†, αιλαμ L†, ελαμ A† | ιεσιας V] εσ. B†, ιεσσιας A || 34 > A | σαφατιου] σοφοτ. B† || 36 εκατον εξηκ.] εξηκ. και εκατον A || 37 υιων > B† | βαβι] βαιηρ B†, βοκχει L†: cf. II 2 11 | ζαχαριαι B† | βηβαι] βημαι B† || 38 εκ των υιων] υιοι B† | ασγαθ Ra.] ασταθ BA, ασγαδ L†: cf. 5 13 | ιωανης B†] ιωαννης A || 39 αδωνιακαιμ B† | ελιφαλατος] -φαλα του B† | ιεουηλ] γε. B† || 40 βαγο ουθι ο] βαναιου B† | ιστακαλκου B† || 41 συναγαγων B† | θεραν > B†, sed 60 θερα adest || 42 των υιων > BL† || 43 ελναταν Ra.] εναατ. B†, ελναθαν A | μεσολαμον Ra.] μεσολαβων B†, μοσολλαμον A || 44 αδδαιον Be.] λααδαιον B†, δολδαιον A(†), αδδαι L†: sim. in 45, sed B λοδαιω | του > B† || 45 διαλεγηναι B†] -λεχθηναι rel.

καὶ τοῖς ἐν τῷ τόπῳ γαζοφύλαξιν ἀποστεῖλαι ἡμῖν τοὺς ἱερατεύ-
46 σοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν. [46]καὶ ἤγαγον ἡμῖν κατὰ τὴν
κραταιὰν χεῖρα τοῦ κυρίου ἡμῶν ἄνδρας ἐπιστήμονας τῶν υἱῶν
Μοολι τοῦ Λευι τοῦ Ισραηλ· Ασεβηβιαν καὶ τοὺς υἱοὺς καὶ τοὺς
47 ἀδελφούς, δέκα ὀκτώ· [47]καὶ Ασεβιαν καὶ Αννουνον καὶ Ωσαιαν
ἀδελφὸν ἐκ τῶν υἱῶν Χανουναιου καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, ἄνδρες εἴκοσι·
48 [48]καὶ ἐκ τῶν ἱεροδούλων, ὧν ἔδωκεν Δαυιδ καὶ οἱ ἡγούμενοι εἰς
τὴν ἐργασίαν τῶν Λευιτῶν, ἱερόδουλοι διακόσιοι εἴκοσι· πάντων
49 ἐσημάνθη ἡ ὀνοματογραφία. [49]καὶ εὐξάμην ἐκεῖ νηστείαν τοῖς νεα-
50 νίσκοις ἔναντι τοῦ κυρίου ἡμῶν [50]ζητῆσαι παρ' αὐτοῦ εὐοδίαν
51 ἡμῖν τε καὶ τοῖς συνοῦσιν ἡμῖν τέκνοις ἡμῶν καὶ κτήνεσιν. [51]ἐν-
ετράπην γὰρ αἰτῆσαι τὸν βασιλέα πεζούς τε καὶ ἱππεῖς καὶ προ-
πομπὴν ἕνεκεν ἀσφαλείας τῆς πρὸς τοὺς ἐναντιουμένους ἡμῖν·
52 [52]εἴπαμεν γὰρ τῷ βασιλεῖ ὅτι Ἰσχὺς τοῦ κυρίου ἡμῶν ἔσται μετὰ
53 τῶν ἐπιζητούντων αὐτὸν εἰς πᾶσαν ἐπανόρθωσιν. [53]καὶ πάλιν ἐδε-
54 ήθημεν τοῦ κυρίου ἡμῶν κατὰ ταῦτα καὶ εὐιλάτου ἐτύχομεν. [54]καὶ
ἐχώρισα τῶν φυλάρχων τῶν ἱερέων ἄνδρας δέκα δύο, καὶ Σερε-
βιαν καὶ Ασαβιαν καὶ μετ' αὐτῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἄνδρας
55 δέκα, [55]καὶ ἔστησα αὐτοῖς τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ ἱερὰ
σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου ἡμῶν, ἃ αὐτὸς ἐδωρήσατο ὁ βασιλεὺς
56 καὶ οἱ σύμβουλοι αὐτοῦ καὶ οἱ μεγιστᾶνες καὶ πᾶς Ισραηλ. [56]καὶ
στήσας παρέδωκα αὐτοῖς ἀργυρίου τάλαντα ἑξακόσια πεντήκοντα
καὶ σκεύη ἀργυρᾶ ταλάντων ἑκατὸν καὶ χρυσίου τάλαντα ἑκατὸν
καὶ χρυσώματα εἴκοσι καὶ σκεύη χαλκᾶ ἀπὸ χρηστοῦ χαλκοῦ στίλ-
57 βοντα χρυσοειδῆ σκεύη δώδεκα. [57]καὶ εἶπα αὐτοῖς Καὶ ὑμεῖς ἅγιοί
ἐστε τῷ κυρίῳ, καὶ τὰ σκεύη ἅγια, καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον
58 εὐχὴ τῷ κυρίῳ κυρίῳ τῶν πατέρων ἡμῶν· [58]ἀγρυπνεῖτε καὶ φυ-
λάσσετε ἕως τοῦ παραδοῦναι αὐτὰ ὑμᾶς τοῖς φυλάρχοις τῶν ἱερέων
καὶ τῶν Λευιτῶν καὶ τοῖς ἡγουμένοις τῶν πατριῶν τοῦ Ισραηλ ἐν

45 ιερατευσοντας Bc] -σαντας B*A | τω οικω] τοπω A†: ex praec. || 46 init. — ημων > B† | ηγαγον compl.] ηγαγεν A | ανδρα επιστημονα BL† | υιους B†] + αυτου rel. | δεκα BL†] pr. οντας rel. | οκτω] οι (sic) B†: ad 47 εκ των tractum, cf. inf. || 47 init. — αδελφον > B† | ανδρες εικοσι] tr. B† || 48 ιεροδουλοι διακοσιοι B†] -λους -σιους A | εικοσι] pr. και A | εσημανθη] ονομασθη A† | η > B || 49 νηστειαν / τ. νεαν.] tr. A† | του κυριου L] του > B, κυριου του θεου A || 50 συνουσιν ημιν > B || 51 αιτησαι τον βασ. > B† | πεζ. τε και ιππεις] ιππ. κ. πεζ. BL† | και 2⁰] > B†, εις L† | εναντιουμενους] ουμεν > BL† || 53 κατα] παντα B†, + παντα L† | ευιλατου ετυχ.] tr. B† || 54 σερεβιαν Ra.] εσερ. BA, σαραβ. L† | ασαβιαν L†] ασαμιαν A, ασσαμιαν B || 55 α αυτος unus cod.] ουτως BA, οσα L† | οι ult. > B† || 56 στησας παρεδωκα αυτ.] παρεδωκεν αυτ. (-τους B*†) στησας BL† | αργυριου ταλ.] tr. B† | πεντηκ.] pr. και A | και 3⁰ ⌒ 4⁰ A | ταλαντα 2⁰] -των B† | και 4⁰ > B† | χρηστου χαλκου] tr. BL† | χρυσοειδη > B† | δωδεκα] δεκα B† || 57 και τα σκευη BL] pr. κυριος (sic) A pl. | αγια] pr. τα B† | αργυριον … χρυσιον BL†] tr. rel.

Ιερουσαλημ ἐν τοῖς παστοφορίοις τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου ἡμῶν.
[59]καὶ οἱ παραλαβόντες οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται τὸ ἀργύριον καὶ τὸ 59
χρυσίον καὶ τὰ σκεύη τὰ ἐν Ιερουσαλημ εἰσήνεγκαν εἰς τὸ ἱερὸν
τοῦ κυρίου.

[60]Καὶ ἀναζεύξαντες ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Θερα τῇ δωδεκάτῃ τοῦ 60
πρώτου μηνὸς εἰσήλθομεν εἰς Ιερουσαλημ κατὰ τὴν κραταιὰν χεῖρα
τοῦ κυρίου ἡμῶν τὴν ἐφ' ἡμῖν· καὶ ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐπὶ τῆς εἰσ-
όδου ἀπὸ παντὸς ἐχθροῦ, καὶ ἤλθομεν εἰς Ιερουσαλημ. [61]καὶ γενο- 61
μένης αὐτόθι ἡμέρας τρίτης σταθὲν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον
παρεδόθη ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Μαρμωθι Ουρια ἱερεῖ
[62]— καὶ μετ' αὐτοῦ Ελεαζαρ ὁ τοῦ Φινεες, καὶ ἦσαν μετ' αὐτῶν 62
Ιωσαβδος Ἰησοῦ καὶ Μωεθ Σαβαννου οἱ Λευῖται — πρὸς ἀριθμὸν
καὶ ὁλκὴν ἅπαντα, καὶ ἐγράφη πᾶσα ἡ ὁλκὴ αὐτῶν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.
[63]οἱ δὲ παραγενόμενοι ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας προσήνεγκαν θυσίας 63
τῷ θεῷ τοῦ Ισραηλ κυρίῳ ταύρους δώδεκα ὑπὲρ παντὸς Ισραηλ,
κριοὺς ἐνενήκοντα ἕξ, ἄρνας ἑβδομήκοντα δύο, τράγους ὑπὲρ σω-
τηρίου δέκα δύο· ἅπαντα θυσίαν τῷ κυρίῳ. [64]καὶ ἀπέδωκαν τὰ 64
προστάγματα τοῦ βασιλέως τοῖς βασιλικοῖς οἰκονόμοις καὶ τοῖς
ἐπάρχοις Κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης, καὶ ἐδόξασαν τὸ ἔθνος καὶ
τὸ ἱερὸν τοῦ κυρίου.

[65]Καὶ τούτων τελεσθέντων προσήλθοσάν μοι οἱ ἡγούμενοι λέ- 65
γοντες [66]Οὐκ ἐχώρισαν τὸ ἔθνος τοῦ Ισραηλ καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ 66
οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται τὰ ἀλλογενῆ ἔθνη τῆς γῆς καὶ τὰς ἀκαθαρ-
σίας αὐτῶν, Χαναναίων καὶ Χετταίων καὶ Φερεζαίων καὶ Ιεβουσαίων
καὶ Μωαβιτῶν καὶ Αἰγυπτίων καὶ Ιδουμαίων· [67]συνῴκησαν γὰρ 67
μετὰ τῶν θυγατέρων αὐτῶν καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ ἐπ-
εμίγη τὸ σπέρμα τὸ ἅγιον εἰς τὰ ἀλλογενῆ ἔθνη τῆς γῆς, καὶ μετ-
εῖχον οἱ προηγούμενοι καὶ οἱ μεγιστᾶνες τῆς ἀνομίας ταύτης ἀπὸ
τῆς ἀρχῆς τοῦ πράγματος. [68]καὶ ἅμα τῷ ἀκοῦσαί με ταῦτα διέρ- 68
ρηξα τὰ ἱμάτια καὶ τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα καὶ κατέτιλα τοῦ τριχώματος
τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ πώγωνος καὶ ἐκάθισα σύννους καὶ περίλυπος.
[69]καὶ ἐπισυνήχθησαν πρός με ὅσοι ποτὲ ἐπεκινοῦντο τῷ ῥήματι 69

59 εισηνεγκαν] εισ > B*L*† || 60 ποταμου] τοπου B† | πρωτου > A† | εισηλθομεν compl.] εως ηλθοσαν B†, pr. εως A | επι Ra.] απο BA | εισοδου B*L*†] + κυριος rel. | ηλθομεν] -θεν B† || 61 σταθεν B†] pr. τη (+ δε A) ημερα τη τεταρτη rel.: cf. II 8 33 | του κυριου ημων] κυριου B*L*† | μαρμαθι A† | ουρια ιερει] υιω ουριου του ιερεως *L*† | ουρ(ε)ια B†] ουρι A || 62 ιωσαβδος] -βεες B† | ιησους B† | απαντα] παντα B*L*†: cf. 1 30 | αυτων ult. > B† || 63 ταυρους — κριους > B† | δυο 1⁰] εξ B† || 64 κοιλης > B*L*† || 65 τουτων] των B† || 66 το εθνος του ισρ. > B† | τα] και B† | και τας > B† | αυτων (+ των *L*) B*L*†] απο των εθνων των rel. || 67 συνωκ. γαρ μετα] ξυνωκισαντας (sic) B† | και 1⁰ B*L*†] > rel. || 68 και 1⁰ B*L*†] εγενετο rel. | διερρηξα] δι > B† | και 3⁰ > B† | κατετεινον B† || 69 οσοι] + ησαν ζηλωται και οσοι A† | τω ρημ. B*L*†] pr. επι rel.

κυρίου τοῦ Ισραηλ, ἐμοῦ πενθοῦντος ἐπὶ τῇ ἀνομίᾳ, καὶ ἐκαθήμην
70 περίλυπος ἕως τῆς δειλινῆς θυσίας. [70]καὶ ἐξεγερθεὶς ἐκ τῆς νη-
στείας διερρηγμένα ἔχων τὰ ἱμάτια καὶ τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα κάμψας
71 τὰ γόνατα καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας πρὸς τὸν κύριον ἔλεγον [71]Κύριε,
72 ᾔσχυμμαι, ἐντέτραμμαι κατὰ πρόσωπόν σου· [72]αἱ γὰρ ἁμαρτίαι
ἡμῶν ἐπλεόνασαν ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, αἱ δὲ ἄγνοιαι ἡμῶν
73 ὑπερήνεγκαν ἕως τοῦ οὐρανοῦ [73]ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν πατέρων
74 ἡμῶν, καί ἐσμεν ἐν μεγάλῃ ἁμαρτίᾳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· [74]καὶ
διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν παρεδόθημεν σὺν
τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν καὶ σὺν τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ σὺν τοῖς
ἱερεῦσιν ἡμῶν τοῖς βασιλεῦσιν τῆς γῆς εἰς ῥομφαίαν καὶ αἰχμα-
λωσίαν καὶ προνομὴν μετὰ αἰσχύνης μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας.
75 [75]καὶ νῦν κατὰ πόσον τι ἐγενήθη ἡμῖν ἔλεος παρὰ σοῦ, κύριε, κα-
ταλειφθῆναι ἡμῖν ῥίζαν καὶ ὄνομα ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ἁγιάσματός
76 σου [76]καὶ τοῦ ἀνακαλύψαι φωστῆρα ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ κυρίου
77 ἡμῶν δοῦναι ἡμῖν τροφὴν ἐν τῷ καιρῷ τῆς δουλείας ἡμῶν· [77]καὶ
ἐν τῷ δουλεύειν ἡμᾶς οὐκ ἐγκατελείφθημεν ὑπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν,
ἀλλὰ ἐποίησεν ἡμᾶς ἐν χάριτι ἐνώπιον τῶν βασιλέων Περσῶν
78 [78]δοῦναι ἡμῖν τροφὴν καὶ δοξάσαι τὸ ἱερὸν τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ
ἐγεῖραι τὴν ἔρημον Σιων δοῦναι ἡμῖν στερέωμα ἐν τῇ Ιουδαίᾳ καὶ
79 Ιερουσαλημ. [79]καὶ νῦν τί ἐροῦμεν, κύριε, ἔχοντες ταῦτα; παρέβημεν
γὰρ τὰ προστάγματά σου, ἃ ἔδωκας ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν
80 προφητῶν λέγων ὅτι [80]Ἡ γῆ, εἰς ἣν εἰσέρχεσθε κληρονομῆσαι,
ἔστιν γῆ μεμολυσμένη μολυσμῷ τῶν ἀλλογενῶν τῆς γῆς, καὶ τῆς
81 ἀκαθαρσίας αὐτῶν ἐνέπλησαν αὐτήν· [81]καὶ νῦν τὰς θυγατέρας
ὑμῶν μὴ συνοικίσητε τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν
82 μὴ λάβητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν· [82]καὶ οὐ ζητήσετε εἰρηνεῦσαι τὰ πρὸς
αὐτοὺς τὸν ἅπαντα χρόνον, ἵνα ἰσχύσαντες φάγητε τὰ ἀγαθὰ τῆς
83 γῆς καὶ κατακληρονομήσητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν ἕως αἰῶνος. [83]καὶ τὰ
συμβαίνοντα πάντα ἡμῖν γίγνεται διὰ τὰ ἔργα ἡμῶν τὰ πονηρὰ
84 καὶ τὰς μεγάλας ἁμαρτίας ἡμῶν. [84]σὺ γάρ, κύριε, ἐκούφισας τὰς
ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ ἔδωκας ἡμῖν τοιαύτην ῥίζαν· πάλιν ἀνεκάμ-
ψαμεν παραβῆναι τὸν νόμον σου εἰς τὸ ἐπιμιγῆναι τῇ ἀκαθαρσίᾳ

69 του ισρ. B†] θεου ισρ. A || 72 αι δε B†] και αι rel. || 73 init. B*L*†] pr. ετι rel. || 74 και 3^0 > B† | τοις βασιλευσιν 2^0] τοις -λευουσιν B(†), pr. και A† | εις > B† || 75 εγεν. ημιν] tr. B† | σου κυριε] του κυριου κυριου B†, του κυριου *L*† | του αγιασμ. σου] τουτω αγιασματος (sic) B† || 76 ανακαλ.] αναψαι A† | κυριου B*L*†] + θεου A || 77 υπο] απο A || 78 του κυριου > B*L*† || 79 ταυτα] αυτα B† | παρεβημεν] -βησαν B† | γαρ > B*L*† || 80 μεμολυμμενη A || 81 υμων ... αυτων ... αυτων ... υμων B*L*†] αυτων ... υμων ... υμων ... αυτων rel. | υιοις 1^0] τεκνοις A† | λαβητε B*L*†] δωτε rel. || 82 υιοις B*L*†] τεκνοις rel. | αιωνος] pr. του A || 83 γιγνεται A†] γιν. rel. | ημων ult. > B† || 84 εκουφισας] ο κουφ. B† | και > B†

τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς. [85]οὐχὶ ὠργίσθης ἡμῖν ἀπολέσαι ἡμᾶς ἕως τοῦ 85
μὴ καταλιπεῖν ῥίζαν καὶ σπέρμα καὶ ὄνομα ἡμῶν; [86]κύριε τοῦ 86
Ισραηλ, ἀληθινὸς εἶ· κατελείφθημεν γὰρ ῥίζα ἐν τῇ σήμερον. [87]ἰδοὺ 87
νῦν ἐσμεν ἐνώπιόν σου ἐν ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν· οὐ γάρ ἐστιν
στῆναι ἔτι ἔμπροσθέν σου ἐπὶ τούτοις.

[88]Καὶ ὅτε προσευχόμενος Εσδρας ἀνθωμολογεῖτο κλαίων χα- 88
μαιπετὴς ἔμπροσθεν τοῦ ἱεροῦ, ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ
Ιερουσαλημ ὄχλος πολὺς σφόδρα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ νεανίαι·
κλαυθμὸς γὰρ ἦν μέγας ἐν τῷ πλήθει. [89]καὶ φωνήσας Ιεχονιας 89
Ιεηλου τῶν υἱῶν Ισραηλ εἶπεν Εσδρα Ἡμεῖς ἡμάρτομεν εἰς τὸν
κύριον καὶ συνῳκίσαμεν γυναῖκας ἀλλογενεῖς ἐκ τῶν ἐθνῶν τῆς
γῆς· καὶ νῦν ἐστιν ἐλπὶς τῷ Ισραηλ. [90]ἐν τούτῳ γενέσθω ἡμῖν 90
ὁρκωμοσία πρὸς τὸν κύριον, ἐκβαλεῖν πάσας τὰς γυναῖκας ἡμῶν
τὰς ἐκ τῶν ἀλλογενῶν σὺν τοῖς τέκνοις αὐτῶν, ὡς ἐκρίθη σοι
καὶ ὅσοι πειθαρχοῦσιν τῷ νόμῳ τοῦ κυρίου. [91]ἀναστὰς ἐπιτέλει· 91
πρὸς σὲ γὰρ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἡμεῖς μετὰ σοῦ ἰσχὺν ποιεῖν. [92]καὶ 92
ἀναστὰς Εσδρας ὥρκισεν τοὺς φυλάρχους τῶν ἱερέων καὶ Λευι-
τῶν παντὸς τοῦ Ισραηλ ποιῆσαι κατὰ ταῦτα· καὶ ὤμοσαν. [1]καὶ 9
ἀναστὰς Εσδρας ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ ἐπορεύθη εἰς τὸ παστο-
φόριον Ιωαναν τοῦ Ελιασιβου [2]καὶ αὐλισθεὶς ἐκεῖ ἄρτου οὐκ ἐγεύ- 2
σατο οὐδὲ ὕδωρ ἔπιεν πενθῶν ὑπὲρ τῶν ἀνομιῶν τῶν μεγάλων
τοῦ πλήθους. [3]καὶ ἐγένετο κήρυγμα ἐν ὅλῃ τῇ Ιουδαίᾳ καὶ Ιερου- 3
σαλημ πᾶσι τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας συναχθῆναι εἰς Ιερουσαλημ·
[4]καὶ ὅσοι ἂν μὴ ἀπαντήσωσιν ἐν δυσὶν ἢ τρισὶν ἡμέραις κατὰ τὸ 4
κρίμα τῶν προκαθημένων πρεσβυτέρων, ἀνιερωθήσονται τὰ κτήνη
αὐτῶν, καὶ αὐτὸς ἀλλοτριωθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους τῆς αἰχμα-
λωσίας.

[5]Καὶ ἐπισυνήχθησαν οἱ ἐκ τῆς φυλῆς Ιουδα καὶ Βενιαμιν ἐν 5
τρισὶν ἡμέραις εἰς Ιερουσαλημ (οὗτος ὁ μὴν ἔνατος τῇ εἰκάδι τοῦ
μηνός), [6]καὶ συνεκάθισαν πᾶν τὸ πλῆθος ἐν τῇ εὐρυχώρῳ τοῦ 6
ἱεροῦ τρέμοντες διὰ τὸν ἐνεστῶτα χειμῶνα. [7]καὶ ἀναστὰς Εσδρας 7
εἶπεν αὐτοῖς Ὑμεῖς ἠνομήσατε καὶ συνῳκίσατε γυναῖκας ἀλλογενεῖς
τοῦ προσθεῖναι ἁμαρτίαν τῷ Ισραηλ· [8]καὶ νῦν δότε ὁμολογίαν 8

85/86 ημων κυριε > B*† || 87 νυν > B† || 88 απο BL†] εξ rel.: cf. 89 | και ult. > B† || 89 ιεηλου] ιεηλ ο A† | κυριον BL†] + θεον rel. | συνωκισαμεν γυναικας] κατωκ. γ. L†, κατωκησαν γυναικες B† | εκ] απο A: cf. 88 | ελπις τω L†] επανω πας BA || 90 γενεσθω BL†] ηγνεσθω A†: pro γιγν., γιν. rel.: cf. 6 9 | πειθαρχουσιν] -χησουσιν B† | τω νομω] του νομου B† | του B†] > rel. || 92 λευιτων] pr. των BL†; + και L†

9 (cf. Esdr. II 10 6—44 17 73—18 13) 1 ιωαναν] ιωνα B†: cf. 23 | ελιασιβου] νασ. B† || 2 υπερ BL†] επι rel. || 5 οι B†] pr. παντες rel. || 6 συνεκαθισεν A | τη B†] τω rel. | δια > B† || 7 συνωκισατε γυναικας αλλογενεις] συνω(uel οι)κησατε γυναιξιν -γενεσιν BL†: cf. 36 8 67. 81. 89 | του > BL† | αμαρτιαν B†] -τιας rel.

9 δόξαν τῷ κυρίῳ θεῷ τῶν πατέρων ἡμῶν 9 καὶ ποιήσατε τὸ θέλημα
αὐτοῦ καὶ χωρίσθητε ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τῶν γυ-
10 ναικῶν τῶν ἀλλογενῶν. 10 καὶ ἐφώνησαν ἅπαν τὸ πλῆθος καὶ εἶπον
11 μεγάλῃ τῇ φωνῇ Οὕτως ὡς εἴρηκας ποιήσομεν· 11 ἀλλὰ τὸ πλῆθος
πολὺ καὶ ἡ ὥρα χειμερινή, καὶ οὐκ ἰσχύομεν στῆναι αἴθριοι καὶ
οὐχ εὕρομεν, καὶ τὸ ἔργον ἡμῖν οὐκ ἔστιν ἡμέρας μιᾶς οὐδὲ δύο·
12 ἐπὶ πλεῖον γὰρ ἡμάρτομεν ἐν τούτοις. 12 στήτωσαν δὲ οἱ προηγού-
μενοι τοῦ πλήθους, καὶ πάντες οἱ ἐκ τῶν κατοικιῶν ἡμῶν, ὅσοι
ἔχουσιν γυναῖκας ἀλλογενεῖς, παραγενηθήτωσαν λαβόντες χρόνον·
13 13 καὶ ἑκάστου δὲ τόπου τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς κριτὰς ἕως
τοῦ λῦσαι τὴν ὀργὴν τοῦ κυρίου ἀφ' ἡμῶν τοῦ πράγματος τούτου.
14 14 Ιωναθας Αζαηλου καὶ Ιεζιας Θοκανου ἐπεδέξαντο κατὰ ταῦτα,
καὶ Μοσολλαμος καὶ Λευις καὶ Σαββαταιος συνεβράβευσαν αὐτοῖς.
15
16 15 καὶ ἐποίησαν κατὰ πάντα ταῦτα οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας. 16 καὶ
ἐπελέξατο ἑαυτῷ Εσδρας ὁ ἱερεὺς ἄνδρας ἡγουμένους τῶν πατριῶν
αὐτῶν, κατ' ὄνομα πάντας, καὶ συνεκάθισαν τῇ νουμηνίᾳ τοῦ μηνὸς
17 τοῦ δεκάτου ἐτάσαι τὸ πρᾶγμα. 17 καὶ ἤχθη ἐπὶ πέρας τὰ κατὰ
τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐπισυνέχοντας γυναῖκας ἀλλογενεῖς ἕως τῆς
νουμηνίας τοῦ πρώτου μηνός.
18 18 Καὶ εὑρέθησαν τῶν ἱερέων οἱ ἐπισυναχθέντες ἀλλογενεῖς γυ-
19 ναῖκας ἔχοντες· 19 ἐκ τῶν υἱῶν Ἰησοῦ τοῦ Ιωσεδεκ καὶ τῶν ἀδελ-
20 φῶν Μασηας καὶ Ελεαζαρος καὶ Ιωριβος καὶ Ιωδανος· 20 καὶ ἐπ-
έβαλον τὰς χεῖρας ἐκβαλεῖν τὰς γυναῖκας αὐτῶν, καὶ εἰς ἐξιλασμὸν
21 κριοὺς ὑπὲρ τῆς ἀγνοίας αὐτῶν. 21 καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Εμμηρ Ανα-
νιας καὶ Ζαβδαιος καὶ Μανης καὶ Σαμαιος καὶ Ιιηλ καὶ Αζαριας.
22 22 καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Φαισουρ Ελιωναις, Μασσιας, Ισμαηλος καὶ
23 Ναθαναηλος καὶ Ωκιδηλος καὶ Σαλθας. — 23 καὶ ἐκ τῶν Λευιτῶν·
Ιωζαβδος καὶ Σεμεῒς καὶ Κωλιος (οὗτος Καλιτας) καὶ Παθαιος καὶ
24 Ωουδας καὶ Ιωανας· 24 ἐκ τῶν ἱεροψαλτῶν Ελιασιβος, Βακχουρος·

9 των γυν. > B† || **10** απαν] παν B*L*†: cf. **1** 30 || **11** η > B*L*p† | ισχυσομεν B† | και ουχ ευρομεν B(†)] > A pl. | ημιν / ουκ εστιν B*L*†] tr. A || **13** και εκαστου δε (cf. **8** 10)] εκαστου B†, και εξ εκαστου *L*† | του 2⁰ > B || **14** ιεζιας Ra. (cf. 26)] εζ. B†, ιαζ. (uel ιωζ.) *L*†, εζεκιας rel. | θοκανου B†] θωκ. A, υιος θεκουε *L*† || **16** εαυτω] ε > B | κατ ον. / παντας] tr. B | συνεκαθισαν] συνεκλεισθησαν B† || **17** επισυνεχοντας] επισυναχθεντας B†: cf. 18 || **19** αδελφων] + αυτου B*L*† | μασηας Ra. (cf. II **10** 30)] μαεηλας B†, μαασιας *L*†, μαθηλας rel. | ιωαδανος A || **21** εμηρ B† | και μανης] και απο των υιων ηιραμ (uel ιηραμ) μαασιας και ελειας *L*†: cf. II **10** 21 | σαμαιος] θαμ. B† | ι(ε)ιηλ *L*†] ιερεηλ BA || **22** φαισου A | ελιωναις B†] ελιαωναι *L*†; ελιωνας rel.: cf. 32 | μασσιας] μ > B† | και ναθ. > A† | ωκαιληδος B† | σαλθας B†] σαλοας A || **23** σεμεις] σενσεις B† | κωλιος] κωνος B† | ουτος B*L*†] + εστιν rel. | καλειταις B† | παθαιος] φαθ. A†, φεθειας *L*† | ιωανας B†] ιωνας A: cf. 1 || **24** ελιασεβος B†

25ἐκ τῶν θυρωρῶν Σαλλουμος καὶ Τολβανης. — 26ἐκ τοῦ Ισραηλ· 25
ἐκ τῶν υἱῶν Φορος Ιερμας καὶ Ιεζιας καὶ Μελχιας καὶ Μιαμινος 26
καὶ Ελεαζαρος καὶ Ασιβιας καὶ Βανναιας· 27ἐκ τῶν υἱῶν Ηλαμ 27
Ματανιας καὶ Ζαχαριας, Ιεζριηλος καὶ Ωβαδιος καὶ Ιερεμωθ καὶ
Ηλιας· 28καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ζαμοθ Ελιαδας, Ελιασιμος, Οθονιας, 28
Ιαριμωθ καὶ Σαβαθος καὶ Ζερδαιας· 29καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Βηβαι Ιω- 29
αννης καὶ Ανανιας καὶ Ζαβδος καὶ Εμαθις· 30καὶ ἐκ τῶν υἱῶν 30
Μανι Ωλαμος, Μαμουχος, Ιεδαιος, Ιασουβος καὶ Ασαηλος καὶ Ιερε-
μωθ· 31καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Αδδι Νααθος καὶ Μοοσσιας, Λακκουνος 31
καὶ Naϊδος καὶ Βεσκασπασμυς καὶ Σεσθηλ καὶ Βαλνουος καὶ Μα-
νασσηας· 32καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ανναν Ελιωνας καὶ Ασαιας καὶ Μελ- 32
χιας καὶ Σαββαιας καὶ Σιμων Χοσαμαιος· 33καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ασομ 33
Μαλτανναιος καὶ Ματταθιας καὶ Σαβανναιους καὶ Ελιφαλατ καὶ
Μανασσης καὶ Σεμεϊ· 34καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Βαανι Ιερεμιας, Μομδιος, 34
Μαηρος, Ιουηλ, Μαμδαι καὶ Πεδιας καὶ Ανως, Καραβασιων καὶ
Ελιασιβος καὶ Μαμνιταναιμος, Ελιασις, Βαννους, Ελιαλις, Σομεϊς,
Σελεμιας, Ναθανιας· καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Εζωρα Σεσσις, Εζριλ, Αζα-
ηλος, Σαματος, Ζαμβρις, Ιωσηπος· 35καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Νοομα Μαζι- 35
τιας, Ζαβαδαιας, Ηδαις, Ιουηλ, Βαναιας. — 36πάντες οὗτοι συν- 36
ῴκισαν γυναῖκας ἀλλογενεῖς· καὶ ἀπέλυσαν αὐτὰς σὺν τέκνοις.
37Καὶ κατῴκησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ οἱ ἐκ τοῦ Ισραηλ 37
ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἐν τῇ χώρᾳ. τῇ νουμηνίᾳ τοῦ ἑβδόμου μηνός
— καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐν ταῖς κατοικίαις αὐτῶν — 38καὶ συνήχθη 38
πᾶν τὸ πλῆθος ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ εὐρύχωρον τοῦ πρὸς ἀνατολὰς
τοῦ ἱεροῦ πυλῶνος 39καὶ εἶπον Εσδρα τῷ ἀρχιερεῖ καὶ ἀναγνώστῃ 39
κομίσαι τὸν νόμον Μωυσέως τὸν παραδοθέντα ὑπὸ τοῦ κυρίου

26 ιερμας] ς > B† | ιεζ(ε)ιας B†] ιαζ. *L*†, ιεδδιας A: cf. 14 | μιαμινος Ra.] μιαηλος codex unus codici B cognatus, μιληλος B†, μαηλος A | ασιβιας] ασεβειας B† || **27** ηλαμ Be. (cf. II **10** 26)] ηλα και BA | ματανιας codex unus codici B cognatus] ματαν B†, ματθανιας A | και 1⁰ > A | ιεζορικλος B† | ωβαδιος Be.] ωαβδ. BA(†), ιωαβδ. pl., αβδια *L*† | ηλιας *L*†] αηδ(ε)ιας BA || **28** ζερδαιας Ra.] ζεραλιας B†, ζαρδ. A || **29** και 1⁰ B*L*†] > A | βηβαι] βοκχει *L*†: cf. II **2** 11 | ζαβδος B†] ζαβουθ *L*†, ιωζαβαδος pl. (ι > A): cf. 23. 48 | εμαθθις B† || **30** και 1⁰ B*L*†] > rel. || **31** αδδι ναα‌θος] αδδειν λαθος B† | βεσκασπασμυς B†] ματθανιας A | βαλνουος] -νους B†, βανουι *L*† || **32** αννας A | ελιωδας B† | χοσαμαιος] ι > B† || **33** μαλτανναιος] μ > A | σαβανναιους B†] βανν. A, ζαβδια *L*† | μανασση B(†) || **34** μομδ(ε)ιος B†] -δεις A | μαηρος B†] ισμα. A | ιουηλ] ιουνα B†: cf. 35 | μανδαι A† | ελιασιβος Be.] ενασ(ε)ιβος mss. | μαμνιτ.] μαμτ. B† | ελιαλις Ra.] εδιαλεις B†, ς > rel. | σεσσ(ε)ις] σεσεις B | αζαηλ A† | ζαμβρει B† | ιωσηπος Ra.] φοσ. B†, ιωσηφος rel. || **35** και et υιων > B† | νοομα] ν > B | μαζιτιας] μα > B† | ηδαις] ηδος B† | ιουηλ] ι > B†: cf. 34 || **36** συνωκισαν γυναικας αλλογενεις] συνωκησαν γυναιξιν -γενεσιν B*L*†: cf. 7 || **37** εβδομου μηνος B*L*†] μην. του εβδ. rel. || **38** του ult. > B† || **39** ειπεν BA | αρχιερει (cf. 40. 49)] αρχ > B: cf. **5** 40 | κυριου > B†

40 θεοῦ Ισραηλ. [40]καὶ ἐκόμισεν Εσδρας ὁ ἀρχιερεὺς τὸν νόμον παντὶ
τῷ πλήθει ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως γυναικὸς καὶ πᾶσιν τοῖς ἱερεῦσιν
41 ἀκοῦσαι τοῦ νόμου νουμηνίᾳ τοῦ ἑβδόμου μηνός· [41]καὶ ἀνεγίγνω-
σκεν ἐν τῷ πρὸ τοῦ ἱεροῦ πυλῶνος εὐρυχώρῳ ἀπὸ ὄρθρου ἕως
μεσημβρινοῦ ἐνώπιον ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, καὶ ἐπέδωκαν πᾶν τὸ
42 πλῆθος τὸν νοῦν εἰς τὸν νόμον. [42]καὶ ἔστη Εσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ
ἀναγνώστης τοῦ νόμου ἐπὶ τοῦ ξυλίνου βήματος τοῦ κατασκευα-
43 σθέντος, [43]καὶ ἔστησαν παρ' αὐτῷ Ματταθιας, Σαμμους, Ανανιας,
44 Αζαριας, Ουριας, Εζεκιας, Βααλσαμος ἐκ δεξιῶν, [44]καὶ ἐξ εὐωνύμων
45 Φαδαιος, Μισαηλ, Μελχιας, Λωθασουβος, Ναβαριας, Ζαχαριας. [45]καὶ
ἀναλαβὼν Εσδρας τὸ βιβλίον τοῦ νόμου ἐνώπιον τοῦ πλήθους —
46 προεκάθητο γὰρ ἐπιδόξως ἐνώπιον πάντων — [46]καὶ ἐν τῷ λῦσαι
τὸν νόμον πάντες ὀρθοὶ ἔστησαν. καὶ εὐλόγησεν Εσδρας τῷ κυρίῳ
47 θεῷ ὑψίστῳ θεῷ σαβαωθ παντοκράτορι, [47]καὶ ἐπεφώνησεν πᾶν τὸ
πλῆθος Αμην, καὶ ἄραντες ἄνω τὰς χεῖρας προσπεσόντες ἐπὶ τὴν
48 γῆν προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ. [48]Ἰησοῦς καὶ Αννιουθ καὶ Σαραβιας,
Ιαδινος, Ιακουβος, Σαββαταιος, Αυταιας, Μαιαννας καὶ Καλιτας, Αζα-
ριας καὶ Ιωζαβδος, Ανανιας, Φαλιας οἱ Λευῖται ἐδίδασκον τὸν νόμον
κυρίου καὶ πρὸς τὸ πλῆθος ἀνεγίνωσκον τὸν νόμον τοῦ κυρίου
49 ἐμφυσιοῦντες ἅμα τὴν ἀνάγνωσιν. — [49]καὶ εἶπεν Ατταρατης Εσδρα
τῷ ἀρχιερεῖ καὶ ἀναγνώστῃ καὶ τοῖς Λευίταις τοῖς διδάσκουσι τὸ
50 πλῆθος ἐπὶ πάντας [50]Ἡ ἡμέρα αὕτη ἐστὶν ἁγία τῷ κυρίῳ — καὶ
51 πάντες ἔκλαιον ἐν τῷ ἀκοῦσαι τοῦ νόμου — · [51]βαδίσαντες οὖν
φάγετε λιπάσματα καὶ πίετε γλυκάσματα καὶ ἀποστείλατε ἀποστο-
52 λὰς τοῖς μὴ ἔχουσιν, [52]ἁγία γὰρ ἡ ἡμέρα τῷ κυρίῳ· καὶ μὴ λυ-
53 πεῖσθε, ὁ γὰρ κύριος δοξάσει ὑμᾶς. [53]καὶ οἱ Λευῖται ἐκέλευον τῷ
54 δήμῳ παντὶ λέγοντες Ἡ ἡμέρα αὕτη ἁγία, μὴ λυπεῖσθε. [54]καὶ ᾤχον-
το πάντες φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ εὐφραίνεσθαι καὶ δοῦναι ἀποστολὰς

40 εκομισεν] εδοκιμασεν B† | αρχιερευς] αρχ > *L*†: cf. 39 | του νομου] τον νομον B†: cf. 50 || 41 ανεγιγνωσκεν A†] γ 2^0 > rel. | ευρυχωρου B | απο B*L*†] εξ rel. | μεσημβρινου B*L*†] μεσου ημερας A | ανδρων τε] των ανδρ. B *L*† | παν το πληθος] παντα B || 43 εστησαν] -σε(ν) B*L*p† | παρ > B† | σαμμους] ς > B† | ανανιας] pr. και A*L*†: idem add. *L*† ante nomina sequentia || 44 φαδαιος Ra.] φαλδαιος A, φαλαδαιος B†, φαδαιας *L*†; cf. Par. I 3 18 || 45 του νομου ενωπ. του πληθους] του πληθους ενωπιον (sic) B† || 46 εσδρας (cf. 8 1)] αζαριας B† | κυριω θεω et σαβαωθ > B† | υψιστω] pr. τω A† || 47 επεφωνησεν] επ > B† | αμην] + αμην B† | κυριω] θεω B† || 48 αννιουθ B†] αννους A, βαναιας *L*† | ιακουβος] ιαρσουβοος B† | σαββαταιος pau.] αβτ. B†, -ταιας A | και ιωζαβδος] κατεθζαβδος B†; cf. 23 | ανανιας] αννιας B† | φαλιας B†] φιαθας A | και προς — κυριου B*L*†] > rel. || 49 ατταρατης Ra.] ς > B†, ατθαρ. A | αρχιερει] αρχ > *L*†: cf. 39 || 50 του νομου] τον νομον B*L*†: cf. 40 || 51 -ασματα $1^0 \frown 2^0$ B† || 52 και > A† | κυριος B*L*†] pr. θεος rel. || 53 τω δημω παντι B†] τα παντα τω δ. A, παντι τω δ. mu.

τοῖς μὴ ἔχουσιν καὶ εὐφρανθῆναι μεγάλως, [55]ὅτι καὶ ἐνεφυσιώθησαν 55
ἐν τοῖς ῥήμασιν, οἷς ἐδιδάχθησαν. — καὶ ἐπισυνήχθησαν.

55 οτι και B†] και > A†, οτι γαρ mu. | και επισυνηχθ.: ad haec uerba addit *L*† ea, quae in Esdr. II 18 13 sequuntur
Subscr. εσδρας α′ B, εζρας α′ A: cf. 8 1

ΕΣΔΡΑΣ Β′

[1]Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει Κύρου τοῦ βασιλέως Περσῶν τοῦ τελε- 1
σθῆναι λόγον κυρίου ἀπὸ στόματος Ιερεμιου ἐξήγειρεν κύριος τὸ
πνεῦμα Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ παρήγγειλεν φωνὴν ἐν πάσῃ
βασιλείᾳ αὐτοῦ καί γε ἐν γραπτῷ λέγων [2]Οὕτως εἶπεν Κῦρος βα- 2
σιλεὺς Περσῶν Πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἔδωκέν μοι κύριος
ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αὐτὸς ἐπεσκέψατο ἐπ᾽ ἐμὲ τοῦ οἰκοδο-
μῆσαι αὐτῷ οἶκον ἐν Ιερουσαλημ τῇ ἐν τῇ Ιουδαίᾳ. [3]τίς ἐν ὑμῖν ἀπὸ 3
παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ; καὶ ἔσται ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ
ἀναβήσεται εἰς Ιερουσαλημ τὴν ἐν τῇ Ιουδαίᾳ, καὶ οἰκοδομησάτω
τὸν οἶκον θεοῦ Ισραηλ (αὐτὸς ὁ θεὸς ὁ ἐν Ιερουσαλημ). [4]καὶ πᾶς 4
ὁ καταλειπόμενος ἀπὸ πάντων τῶν τόπων, οὗ αὐτὸς παροικεῖ ἐκεῖ,
καὶ λήμψονται αὐτὸν ἄνδρες τοῦ τόπου αὐτοῦ ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυ-
σίῳ καὶ ἀποσκευῇ καὶ κτήνεσιν μετὰ τοῦ ἑκουσίου εἰς οἶκον τοῦ
θεοῦ τοῦ ἐν Ιερουσαλημ. — [5]καὶ ἀνέστησαν ἄρχοντες τῶν πατρι- 5
ῶν τῷ Ιουδα καὶ Βενιαμιν καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, πάντων ὧν
ἐξήγειρεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα αὐτῶν τοῦ ἀναβῆναι οἰκοδομῆσαι τὸν
οἶκον κυρίου τὸν ἐν Ιερουσαλημ. [6]καὶ πάντες οἱ κυκλόθεν ἐνίσχυ- 6
σαν ἐν χερσὶν αὐτῶν ἐν σκεύεσιν ἀργυρίου, ἐν χρυσῷ, ἐν ἀπο-
σκευῇ καὶ ἐν κτήνεσιν καὶ ἐν ξενίοις πάρεξ τῶν ἐν ἑκουσίοις. [7]καὶ 7

Esdr. II (= 𝔐 עזרא + נחמיה; Latinis „Esdr. I + II"): BA et inde ab 9 9 S. — S^c (corrector septimi saeculi; Tischendorfio „c⟨orrector⟩ a") textum ad *O* (et ad *L*?) adaptauit, cf. quae in fine libri adnotata sunt: ἀντεβλήθη πρὸς παλαιώτατον λίαν ἀντίγραφον δεδιορθωμένον χειρὶ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Παμφίλου, ὅπερ ἀντίγραφον πρὸς τῷ τέλει ὑποσημείωσίς τις ἰδιόχειρος αὐτοῦ ὑπέκειτο ἔχουσα οὕτως Μετελήμφθη καὶ διορθώθη πρὸς τὰ ἑξαπλᾶ Ὠριγένους· Ἀντωνῖνος ἀντέβαλεν, Πάμφιλος διόρθωσα (cf. Est.); codicis S primam manum non soleo „S*" dicere, sed „S" tantum. — *L* = 19 93 108 (et interdum 121).
Inscr. ιερευς A†: cf. Esdr. I inscr.
1 1 κυριου > B† (B*† om. etiam λογον) | κυριος > B† || 2 της γης et κυριος > B† | επ εμε] pr. με B† | του ult. > B† | τη ιουδαια] ιουδα B† || 3 ιερουσαλημ 1° ⌒ 2° B† | την pl.] η A† (B† deest) || 4 χρυσιω] pr. εν A† | αποσκευη] pr. εν AB^c || 5 τω] των A | και οι 1° ⌒ 2° A† | παντων] -τες A*L*†: cf. I 2 5 | κυριου > B† || 6 ενισχυσαν] εν > A† | εν 4°] pr. και A | εν εκουσιοις] εκουσιων B†

ὁ βασιλεὺς Κῦρος ἐξήνεγκεν τὰ σκεύη οἴκου κυρίου, ἃ ἔλαβεν Να-
βουχοδονοσορ ἀπὸ Ιερουσαλημ καὶ ἔδωκεν αὐτὰ ἐν οἴκῳ θεοῦ αὐτοῦ,
8 [8]καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὰ Κῦρος βασιλεὺς Περσῶν ἐπὶ χεῖρα Μιθραδάτου
γασβαρηνου, καὶ ἠρίθμησεν αὐτὰ τῷ Σασαβασαρ ἄρχοντι τοῦ Ιουδα.
9 [9]καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν· ψυκτῆρες χρυσοῖ τριάκοντα καὶ ψυ-
10 κτῆρες ἀργυροῖ χίλιοι, παρηλλαγμένα ἐννέα καὶ εἴκοσι, [10]κεφφουρη
χρυσοῖ τριάκοντα καὶ ἀργυροῖ διακόσιοι καὶ σκεύη ἕτερα χίλια.
11 [11]πάντα τὰ σκεύη τῷ χρυσῷ καὶ τῷ ἀργύρῳ πεντακισχίλια καὶ τε-
τρακόσια, τὰ πάντα ἀναβαίνοντα μετὰ Σασαβασαρ ἀπὸ τῆς ἀποικίας
ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ιερουσαλημ.
2 [1]Καὶ οὗτοι οἱ υἱοὶ τῆς χώρας οἱ ἀναβαίνοντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλω-
σίας τῆς ἀποικίας, ἧς ἀπῴκισεν Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυ-
λῶνος εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ιερουσαλημ καὶ Ιουδα
2 ἀνὴρ εἰς πόλιν αὐτοῦ, [2]οἳ ἦλθον μετὰ Ζοροβαβελ· Ἰησοῦς, Νεεμιας,
Σαραιας, Ρεελιας, Μαρδοχαιος, Βαλασαν, Μασφαρ, Βαγουι, Ρεουμ,
3 Βαανα. ἀνδρῶν ἀριθμὸς λαοῦ Ισραηλ· [3]υἱοὶ Φορος δισχίλιοι ἑκατὸν
4 ἑβδομήκοντα δύο. [4]υἱοὶ Σαφατια τριακόσιοι ἑβδομήκοντα δύο.
5 6 [5]υἱοὶ Ηρα ἑπτακόσιοι ἑβδομήκοντα πέντε. [6]υἱοὶ Φααθμωαβ τοῖς υἱοῖς
7 Ιησουε Ιωαβ δισχίλιοι ὀκτακόσιοι δέκα δύο. [7]υἱοὶ Αιλαμ χίλιοι δια-
8 κόσιοι πεντήκοντα τέσσαρες. [8]υἱοὶ Ζαθουα ἐννακόσιοι τεσσαράκοντα
9 10 πέντε. [9]υἱοὶ Ζακχου ἑπτακόσιοι ἑξήκοντα. [10]υἱοὶ Βανουι ἑξακόσιοι
11 τεσσαράκοντα δύο. [11]υἱοὶ Βαβι ἑξακόσιοι εἴκοσι τρεῖς. [12]υἱοὶ Ασγαδ
13 τρισχίλιοι διακόσιοι εἴκοσι δύο. [13]υἱοὶ Αδωνικαμ ἑξακόσιοι ἑξήκοντα
14 15 ἕξ. [14]υἱοὶ Βαγοι δισχίλιοι πεντήκοντα ἕξ. [15]υἱοὶ Αδιν τετρακόσιοι
16 πεντήκοντα τέσσαρες. [16]υἱοὶ Ατηρ τῷ Εζεκια ἐνενήκοντα ὀκτώ.

7 κυριου > B† || 8 μιθραδατου B*†] -ριδ. rel.: cf. 4 7 | γασβαρηνου cod. unus B cogn.] τασβ. B†, γαρβ. A, γα(νζα)μβραιου *L*† | σασαβασαρ compl.] σαβανασαρ B†, -βασσαρω A†: cf. II 5 14. 16 | αρχοντι B*L*†] pr. τω rel. || 9 ψυκτηρες 1^{0}] κυριω (sic) B† | ψυκτηρες 2^{0} > B | παρηλλαγμενα] λλα > B† || 10 κεφφουρη Ra.] -ρης B†, χεφουρη A | διακοσιοι codex unus codici B cognatus] εξ B†: ε ex σ' = 200; > A; διπλοι τετρακοσιοι δεκα mu. | και ult. > A† || 11 αναβαιν.] pr. τα A | μετα σασαβασαρ(A -βασσαρ)] > B†

2 1 οι 1^{0} > B | απο] εκ B† | επεστρεψεν BL^{p}†: cf. I 5 8 || 2 νεεμιος B† | σαραιας] αρ. BA*† | ρεελεια B† | μαρδοχαιος] μαραθχ. B† | βαλασαν] βασφαμ B†: cf. 17 7 | μασφαρ] μαλσαρ B† | βαγουι Ra. (cf. 14)] βατουσι B†, βαγουαι A | ρεουμ > B† | βαανα] βαλλεια B† | ανδρων αριθμος] tr. *L*† | λαου > B† || 3 φορος] φαρες B*L*†: cf. I 8 30 || 4 init.] pr. και B† | σαφατια] ασαφ B† | τριακοσιοι] τετρακ. B†, εννακ. *L*† || 5 ηρα B†] αρες A, ωρ(εε) *L*† || 6 φαλαβμωαβ B† | ιωβαβ B†: cf. 17 11 || 7 αιλαμ] μαλαμ B† || 8 ζαθθουα A || 9 ζακχου B† (cf. 17 14)] ζακχαι A(uid.) || 10 βανουι] ι > B†: cf. 17 15 || 11 βαβ(ε)ι B†] βαβαι A, βοκχει *L*†: cf. 8 11 17 16 I 8 37 9 29 || 12 αβγαδ A: cf. I 5 13 | τρ(ε)ισχιλιοι B†] δισχιλ. *L*†, χιλιοι rel. || 13 αδωνικαν B† || 14 βαγοι Ra.] βαογει B†, βαγουα A(†): cf. 2 17 7. 19 20 17 I 5 14 || 15 αδιν B†] αδδιν A || 16 οκτω] δυο B†

17 υἱοὶ Βασου τριακόσιοι εἴκοσι τρεῖς. 18 υἱοὶ Ιωρα ἑκατὸν δέκα δύο. 17 18
19 υἱοὶ Ασεμ διακόσιοι εἴκοσι τρεῖς. 20 υἱοὶ Γαβερ ἐνενήκοντα πέντε. 20
21 υἱοὶ Βαιθλεεμ ἑκατὸν εἴκοσι τρεῖς. 22 υἱοὶ Νετωφα πεντήκοντα ἕξ. 22
23 υἱοὶ Αναθωθ ἑκατὸν εἴκοσι ὀκτώ. 24 υἱοὶ Ασμωθ τεσσαράκοντα 24
δύο. 25 υἱοὶ Καριαθιαριμ, Καφιρα καὶ Βηρωθ ἑπτακόσιοι τεσσαρά- 25
κοντα τρεῖς. 26 υἱοὶ Αραμα καὶ Γαβαα ἑξακόσιοι εἴκοσι εἷς. 27 ἄνδρες 26 27
Μαχμας ἑκατὸν εἴκοσι δύο. 28 ἄνδρες Βαιθηλ καὶ Αια τετρακόσιοι 28
εἴκοσι τρεῖς. 29 υἱοὶ Ναβου πεντήκοντα δύο. 30 υἱοὶ Μαγεβως ἑκατὸν 30
πεντήκοντα ἕξ. 31 υἱοὶ Ηλαμ-αρ χίλιοι διακόσιοι πεντήκοντα τέσσα- 31
ρες. 32 υἱοὶ Ηραμ τριακόσιοι εἴκοσι. 33 υἱοὶ Λοδ, Αρωθ καὶ Ωνω 32 33
ἑπτακόσιοι εἴκοσι πέντε. 34 υἱοὶ Ιεριχω τριακόσιοι τεσσαράκοντα 34
πέντε. 35 υἱοὶ Σαναα τρισχίλιοι ἑξακόσιοι τριάκοντα. — 36 καὶ οἱ 35 36
ἱερεῖς· υἱοὶ Ιεδουα τῷ οἴκῳ Ἰησοῦ ἐνακόσιοι ἑβδομήκοντα τρεῖς.
37 υἱοὶ Εμμηρ χίλιοι πεντήκοντα δύο. 38 υἱοὶ Φασσουρ χίλιοι διακό- 37 38
σιοι τεσσαράκοντα ἑπτά. 39 υἱοὶ Ηρεμ χίλιοι ἑπτά. — 40 καὶ οἱ Λευῖ- 40
ται· υἱοὶ Ἰησοῦ καὶ Καδμιηλ τοῖς υἱοῖς Ωδουια ἑβδομήκοντα τέσ-
σαρες. 41 οἱ ᾄδοντες· υἱοὶ Ασαφ ἑκατὸν εἴκοσι ὀκτώ. 42 υἱοὶ τῶν 41 42
πυλωρῶν· υἱοὶ Σαλουμ, υἱοὶ Ατηρ, υἱοὶ Τελμων, υἱοὶ Ακουβ, υἱοὶ
Ατιτα, υἱοὶ Σαβαου, οἱ πάντες ἑκατὸν τριάκοντα ἐννέα. — 43 οἱ 43
ναθιναῖοι· υἱοὶ Σουια, υἱοὶ Ασουφε, υἱοὶ Ταβαωθ, 44 υἱοὶ Κηραος, 44
υἱοὶ Σωηα, υἱοὶ Φαδων, 45 υἱοὶ Λαβανω, υἱοὶ Αγαβα, υἱοὶ Ακαβωθ, 45
46 υἱοὶ Αγαβ, υἱοὶ Σαμαλαι, υἱοὶ Αναν, 47 υἱοὶ Κεδελ, υἱοὶ Γαερ, υἱοὶ 46 47
Ρεηα, 48 υἱοὶ Ρασων, υἱοὶ Νεκωδα, υἱοὶ Γαζεμ, 49 υἱοὶ Ουσα, υἱοὶ 49
Φαση, υἱοὶ Βασι, 50 υἱοὶ Ασενα, υἱοὶ Μαωνιμ, υἱοὶ Ναφισων, 50

17 βασου B(†)] βασσου A || 18 ιωρα] ουρα B† || 19 ασεμ B†] ασουμ A || 20 γαβερ] ταβ. B† || 21 βαιθλεεμ Ra. (cf. Ruth 1 1)] βαρθαλεεμ B†, βεθλαεμ A: cf. 17 26 || 22 νεφωτα A† || 24 αζμωθ A || 25 καριωθιαρομ B† || 26 αραμα Ra. (cf. 17 30)] αραμ B†, της ραμα A || 27 χαμμας A† || 28 γαιθηλ B† | τετρακοσιοι] διακ. BL† || 29 ναβου B†] -βω A, -βαυ L† || 30 μαγεβως B†] -βις A || 31 ηλαμ-αρ] αιλαμ ετερου L†: cf. 17 34 | χιλιοι] pr. δισ B†: cf. 17 34 || 33 λοδ B†] pr. λυδδων A | αρωθ B†] αδιδ A | ωνων B† | εξακοσιοι B† || 34 ιερεια B† || 35 σαναα Ra.] σααναα B†, σενναα A(†): cf. 17 38 I 5 23 || 36 ιεδουα mu.] ιεουδα B†, ιεδδουα AL† | ιησοι B: cf. 22 7 et Thack. p. 165 || 38 φασουρ A || 39 > B || 40 ιησουε B† | ωδουια] σοδ. B(†) || 41 εικοσι] τεσσερακοντα B†: cf. 17 44 I 5 27 || 42 πυλωρων] ω 1⁰⌒2⁰ B† | σαλουμ B†] σελλουμ rel.: cf. 7 2 10 42 13 12 17 45 I 5 28 Par. I 2 40 | αττηρ A | ακουμ BA(†): cf. 17 45 I 5 28 | ατητα B: cf. I 5 28 | σαβαου Ra.] σ > B†, σωβαι A || 43 ναθεινιμ B†: cf. 58 | σου(ε)ια codex unus codici B cognatus] σουθια B†, σουαα A | υιοι 2⁰] υιου A† | ασουφε B†] -φα A | ταβαωθ compl.] ταβωθ B†, ταββαωθ A || 44 κηραος] καδης B† | σωηα Ra.] -ηλ B†, ασαα A†, ιωσιου L†, σιαα rel.: cf. 17 47 || 45 ακαβωθ B†] ακουβ A || 46 σαμαλαι Ra.] σαμααν B†, σελαμι A: cf. 17 48 || 47 κεδελ Ra.] -δεδ B†, γεδδηλ rel. | γαερ Ra.] -ελ B†, γααρ A | ρεηα B†] ραια A || 48 νεκωδα] χ pro κ B†, -δαν ALp† || 49 ουσα B†] αζα rel. | φαση] φισον B† || 50 μαωνιμ Ra.] μανωεμειν B†, μοουνειμ A | ναφ(ε)ισων B†] νεφουσ(ε)ιμ rel.

51 52 [51]υἱοὶ Βακβουκ, υἱοὶ Ακιφα, υἱοὶ Αρουρ, [52]υἱοὶ Βασαλωθ, υἱοὶ Μα-
54 ουδα, υἱοὶ Αρησα, [53]υἱοὶ Βαρκους, υἱοὶ Σισαρα, υἱοὶ Θεμα, [54]υἱοὶ
55 Νασουε, υἱοὶ Ατουφα. [55]υἱοὶ Αβδησελμα· υἱοὶ Σατι, υἱοὶ Ασεφηραθ,
56 57 υἱοὶ Φαδουρα, [56]υἱοὶ Ιεηλα, υἱοὶ Δαρκων, υἱοὶ Γεδηλ, [57]υἱοὶ Σαφα-
58 τια, υἱοὶ Ατιλ, υἱοὶ Φαχεραθ-ασεβωιν, υἱοὶ Ημι. [58]πάντες οἱ ναθινιν
59 καὶ υἱοὶ Αβδησελμα τριακόσιοι ἐνενήκοντα δύο. — [59]καὶ οὗτοι οἱ
ἀναβάντες ἀπὸ Θελμελεθ, Θελαρησα, Χαρουβ, Ηδαν, Εμμηρ καὶ οὐκ
ἠδυνάσθησαν τοῦ ἀναγγεῖλαι οἶκον πατριᾶς αὐτῶν καὶ σπέρμα
60 αὐτῶν εἰ ἐξ Ισραηλ εἰσίν· [60]υἱοὶ Δαλαια, υἱοὶ Βουα, υἱοὶ Τωβια,
61 υἱοὶ Νεκωδα, ἑξακόσιοι πεντήκοντα δύο. [61]καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν
ἱερέων· υἱοὶ Χαβια, υἱοὶ Ακους, υἱοὶ Βερζελλαι, ὃς ἔλαβεν ἀπὸ θυ-
γατέρων Βερζελλαι τοῦ Γαλααδίτου γυναῖκα καὶ ἐκλήθη ἐπὶ τῷ
62 ὀνόματι αὐτῶν· [62]οὗτοι, ἐζήτησαν γραφὴν αὐτῶν οἱ μεθωεσιμ,
63 καὶ οὐχ εὑρέθησαν· καὶ ἠγχιστεύθησαν ἀπὸ τῆς ἱερατείας, [63]καὶ
εἶπεν Αθερσαθα αὐτοῖς τοῦ μὴ φαγεῖν ἀπὸ τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων,
64 ἕως ἀναστῇ ἱερεὺς τοῖς φωτίζουσιν καὶ τοῖς τελείοις. — [64]πᾶσα
δὲ ἡ ἐκκλησία ὡς εἷς, τέσσαρες μυριάδες δισχίλιοι τριακόσιοι ἑξή-
65 κοντα [65]χωρὶς δούλων αὐτῶν καὶ παιδισκῶν αὐτῶν, οὗτοι ἑπτα-
κισχίλιοι τριακόσιοι τριάκοντα ἑπτά· καὶ οὗτοι ᾄδοντες καὶ ᾄδου-
66 σαι διακόσιοι· [66]ἵπποι αὐτῶν ἑπτακόσιοι τριάκοντα ἕξ, ἡμίονοι
67 αὐτῶν διακόσιοι τεσσαράκοντα πέντε, [67]κάμηλοι αὐτῶν τετρακόσιοι
τριάκοντα πέντε, ὄνοι αὐτῶν ἑξακισχίλιοι ἑπτακόσιοι εἴκοσι. —
68 [68]καὶ ἀπὸ ἀρχόντων πατριῶν ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου
τὸν ἐν Ιερουσαλημ ἡκουσιάσαντο εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ τοῦ στῆσαι
69 αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ· [69]ὡς ἡ δύναμις αὐτῶν ἔδωκαν
εἰς θησαυρὸν τοῦ ἔργου χρυσίον καθαρόν, μναῖ ἓξ μυριάδες καὶ

51 βακκουκ B | ακιφα Ra.] αφεικα B†, ακουφα A: cf. **17** 53 || **52** βασαδωε B† | μαουδα B†] μειδα A || **53** βαρκους B†] υ > A | υιοι σισαρα(A† -ραα)] > B† || **54** νασουε Be.] νασους B†, νεθιε A† | ατιφα A || **55** αβδησελμα compl.] μα > B, δουλων σαλωμων A: cf. 58 **17** 57. 60 | σατ(ε)ι B†] σωται rel. | ασεφοραθ A† || **56** ιεηλα] η > A | δερκων A(†) | γεδηα B†, γεδδηλ A || **57** ατιλ compl.] ατεια B†, αττιλ A | φαχεραθ] φασρ. B†, φακερ. A† | ασεβω(ε)ιν B†] -(ε)ιμ rel.; pr. υιοι B†: cf. **17** 59 I **5** 34 || **58** ναθ(ε)ινιν B†] -νειμ A | υιοι] pr. οι A† | ασεδησελμα B†: cf. 55 | ενενηκοντα] ο' B† || **59** θελμελεθ cod. unus B cogn. (cf. **17** 61)] θερμελεθ B†: cf. I **5** 36; θελμεχελ A†, θελμελεχ pl. | θελαρησα] θααρ. B† | χαρουβ Ra. (cf. **17** 61)] χαρους B†, χερουβ rel. | εμηρ B†: cf. I **9** 21 Par. I **9** 12 | του > B† | εξ] εν B† || **60** δαλαια] δαχεα B† | υιοι βουα > A: cf. **17** 62 | τωβ(ε)ια B†] -ιου rel. || **61** χαβια Ra.] λαβεια B†, οβαια A, οβδια compl.: cf. I **5** 38 | ακους B] ακκους A | βερζελλαι 1⁰ (non 2⁰)] ζαρβελθει B† | επι τω] εν B† || **62** μεθωεσ(ε)ιμ] γενεαλογουντες *L*† || **63** αθερσαα B†: cf. **17** 65 || **64** ως εις Ra.] ωσει B†, ομου(*L*† ομοθυμαδον) ωσει rel.; cf. **17** 66 || **65** και 1⁰ et αυτων 2⁰ > B† | επτα] τεσσαρες B† | ουτοι ult.] αυτοις *L*† | αδουσαι] ωδαι B† || **66** εξ] και διακοσιοι B† (Bc deleuit διακ.) || **67** εξακισχιλιοι > B*† || **68** του paenult. > A† || **69** καθαρον μναι εξ μυριαδες και χιλιαι B†] δραχμας εξ -δας κ. -λιας uel sim. rel.

χίλιαι, καὶ ἀργύριον, μναῖ πεντακισχίλιαι, καὶ κοθωνοι τῶν ἱερέων
ἑκατόν. — [70]καὶ ἐκάθισαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ 70
λαοῦ καὶ οἱ ᾄδοντες καὶ οἱ πυλωροὶ καὶ οἱ ναθινιμ ἐν πόλεσιν
αὐτῶν καὶ πᾶς Ισραηλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν.
[1]Καὶ ἔφθασεν ὁ μὴν ὁ ἕβδομος — καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐν πόλε- 3
σιν αὐτῶν — καὶ συνήχθη ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς εἰς Ιερουσαλημ.
[2]καὶ ἀνέστη Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ιωσεδεκ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἱερεῖς 2
καὶ Ζοροβαβελ ὁ τοῦ Σαλαθιηλ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ᾠκοδό-
μησαν τὸ θυσιαστήριον θεοῦ Ισραηλ τοῦ ἀνενέγκαι ἐπ' αὐτὸ ὁλο-
καυτώσεις κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ
θεοῦ. [3]καὶ ἡτοίμασαν τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ, 3
ὅτι ἐν καταπλήξει ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τῶν λαῶν τῶν γαιῶν, καὶ ἀνέβη
ἐπ' αὐτὸ ὁλοκαύτωσις τῷ κυρίῳ τὸ πρωὶ καὶ εἰς ἑσπέραν. [4]καὶ 4
ἐποίησαν τὴν ἑορτὴν τῶν σκηνῶν κατὰ τὸ γεγραμμένον καὶ ὁλο-
καυτώσεις ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἐν ἀριθμῷ ὡς ἡ κρίσις λόγον ἡμέρας
ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ [5]καὶ μετὰ τοῦτο ὁλοκαυτώσεις ἐνδελεχισμοῦ καὶ 5
εἰς τὰς νουμηνίας καὶ εἰς πάσας ἑορτὰς τὰς ἡγιασμένας καὶ παντὶ
ἑκουσιαζομένῳ ἑκούσιον τῷ κυρίῳ. [6]ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ 6
ἑβδόμου ἤρξαντο ἀναφέρειν ὁλοκαυτώσεις τῷ κυρίῳ· καὶ ὁ οἶκος
κυρίου οὐκ ἐθεμελιώθη. [7]καὶ ἔδωκαν ἀργύριον τοῖς λατόμοις καὶ 7
τοῖς τέκτοσιν καὶ βρώματα καὶ ποτὰ καὶ ἔλαιον τοῖς Σηδανιν καὶ
τοῖς Σωριν ἐνέγκαι ξύλα κέδρινα ἀπὸ τοῦ Λιβάνου πρὸς θάλασσαν
Ιόππης κατ' ἐπιχώρησιν Κύρου βασιλέως Περσῶν ἐπ' αὐτούς. —
[8]καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τοῦ ἐλθεῖν αὐτοὺς εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ 8
εἰς Ιερουσαλημ ἐν μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἤρξατο Ζοροβαβελ ὁ τοῦ Σα-
λαθιηλ καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ιωσεδεκ καὶ οἱ κατάλοιποι τῶν ἀδελφῶν
αὐτῶν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ πάντες οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ τῆς
αἰχμαλωσίας εἰς Ιερουσαλημ καὶ ἔστησαν τοὺς Λευίτας ἀπὸ εἰκο-
σαετοῦς καὶ ἐπάνω ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ κυρίου.
[9]καὶ ἔστη Ἰησοῦς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Καδμιηλ 9
καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ υἱοὶ Ιουδα, ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ
τοῦ θεοῦ, υἱοὶ Ηναδαδ, υἱοὶ αὐτῶν καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται.
[10]καὶ ἐθεμελίωσαν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου, καὶ ἔστησαν 10
οἱ ἱερεῖς ἐστολισμένοι ἐν σάλπιγξιν καὶ οἱ Λευῖται υἱοὶ Ασαφ

69 αργυριον μναι πεντακισχιλιαι BA†] -ριου μνας -λιας rel. | κοθωνοι B†] στολας *L*†, χιτωνας rel. || 70 οι 3^0 > B*L*† | και 4^0 > A† | ναθινιμ] θανιειμ B†
3 1 οι υιοι ισρ. compl.] οι ισρ. (sic) B†, ο ισρ. A || 2 ιησους] pr. ο B† | αδελφοι αυτου $1^0 \frown 2^0$ B† | αυτου 2^0 *L*] -των A | μωυσεως A† || 3 οτι — γαιων > B(†) | εν καταπλ.] + ην *L*† || 4 αυτου > B† || 5 εορτας] + κυριω A || 7 σηδανιν Ra.] -αμειν B†, σιδωνιοις rel. | σωρ(ε)ιν B†] τυριοις rel. | ενεγκαι] pr. και A || 8 αυτων > B† | επι] pr. του επινικαν *L*†, pr. του νικοποιειν al.: = לנצח | τους ποιουντας > B† | εν οικω] > B†; θυ pro εν A† || 9 καδμιηλ] pr. και A*L*† | υιοι 3^0] pr. οι A† | ηνααδ B†

ἐν κυμβάλοις τοῦ αἰνεῖν τὸν κύριον ἐπὶ χεῖρας Δαυιδ βασιλέως
11 Ισραηλ [11]καὶ ἀπεκρίθησαν ἐν αἴνῳ καὶ ἀνθομολογήσει τῷ κυρίῳ,
ὅτι ἀγαθόν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ Ισραηλ. καὶ
πᾶς ὁ λαὸς ἐσήμαινον φωνὴν μεγάλην αἰνεῖν τῷ κυρίῳ ἐπὶ θεμε-
12 λιώσει οἴκου κυρίου. [12]καὶ πολλοὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευι-
τῶν καὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν οἱ πρεσβύτεροι, οἳ εἴδοσαν τὸν
οἶκον τὸν πρῶτον ἐν θεμελιώσει αὐτοῦ καὶ τοῦτον τὸν οἶκον ἐν
ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, ἔκλαιον φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ὄχλος ἐν σημασίᾳ
13 μετ' εὐφροσύνης τοῦ ὑψῶσαι ᾠδήν· [13]καὶ οὐκ ἦν ὁ λαὸς ἐπιγι-
νώσκων φωνὴν σημασίας τῆς εὐφροσύνης ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ
κλαυθμοῦ τοῦ λαοῦ, ὅτι ὁ λαὸς ἐκραύγασεν φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἡ
φωνὴ ἠκούετο ἕως ἀπὸ μακρόθεν.
4 [1]Καὶ ἤκουσαν οἱ θλίβοντες Ιουδα καὶ Βενιαμιν ὅτι οἱ υἱοὶ τῆς
2 ἀποικίας οἰκοδομοῦσιν οἶκον τῷ κυρίῳ θεῷ Ισραηλ, [2]καὶ ἤγγισαν
πρὸς Ζοροβαβελ καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν πατριῶν καὶ εἶπαν
αὐτοῖς Οἰκοδομήσομεν μεθ' ὑμῶν, ὅτι ὡς ὑμεῖς ἐκζητοῦμεν τῷ θεῷ
ὑμῶν, καὶ αὐτῷ ἡμεῖς θυσιάζομεν ἀπὸ ἡμερῶν Ασαραδδων βασι-
3 λέως Ασσουρ τοῦ ἐνέγκαντος ἡμᾶς ὧδε. [3]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς
Ζοροβαβελ καὶ Ἰησοῦς καὶ οἱ κατάλοιποι τῶν ἀρχόντων τῶν πα-
τριῶν τοῦ Ισραηλ Οὐχ ἡμῖν καὶ ὑμῖν τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ
θεῷ ἡμῶν, ὅτι ἡμεῖς αὐτοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἰκοδομήσομεν τῷ κυρίῳ
4 θεῷ ἡμῶν, ὡς ἐνετείλατο ἡμῖν Κῦρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν. [4]καὶ
ἦν ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐκλύων τὰς χεῖρας τοῦ λαοῦ Ιουδα καὶ ἐν-
5 επόδιζον αὐτοὺς τοῦ οἰκοδομεῖν [5]καὶ μισθούμενοι ἐπ' αὐτοὺς βου-
λευόμενοι τοῦ διασκεδάσαι βουλὴν αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας Κύρου
βασιλέως Περσῶν καὶ ἕως βασιλείας Δαρείου βασιλέως Περσῶν.
6 [6]Καὶ ἐν βασιλείᾳ Ασουηρου ἐν ἀρχῇ βασιλείας αὐτοῦ ἔγραψαν
7 ἐπιστολὴν ἐπὶ οἰκοῦντας Ιουδα καὶ Ιερουσαλημ. [7]καὶ ἐν ἡμέραις
Αρθασασθα ἔγραψεν ἐν εἰρήνῃ Μιθραδάτῃ Ταβεηλ σὺν καὶ τοῖς
λοιποῖς συνδούλοις αὐτοῦ πρὸς Αρθασασθα βασιλέα Περσῶν·
8 ἔγραψεν ὁ φορολόγος γραφὴν Συριστὶ καὶ ἡρμηνευμένην. [8]Ραουμ

10 εν κυμβ. > B*† || 11 εσημαινον B†] ηλαλαξαν *L*†, εσημανεν A | φωνην μεγαλην B†] -νη -λη A | θεμελιωσει B†] pr. τη A || 13 ο 1^0 > B†, 2^0 > A† | φωνην] pr. την A | του λαου > B† | η φωνη > B†

4 1 οι 2^0 > A || 2 τω θεω] pr. εν *L*† | υμων 2^0] ημ. B | ασαραδδων] -ρεαθων B†; ναχορδαν *L*†: cf. Is. 37 38 | ασουρ A || 3 αυτοι > B† | ο > B† || 4 τας et του 1^0 > B† | αυτοις A | του ult. > B† || 5 βουλευομενοι] ευ > B | του > B† | περσων ult. > A, sed post 6 ασσουηρου add. A† περσων || 6 και 1^0 > A | ασουηρου pau.] ασθη. B†, ασσουη. A | εν 2^0] pr. και A | εγραψαν *L*] -ψεν BA | επιστολην > B*† || 7 ασαρθαθα (1^0) B†: cf. 8 | εγραψεν 1^0] -ψαν A | μιθραδ. BA†] -ριδ. rel.: cf. 1 8 | συν > B | αυτου > B† | αρθασασθα 2^0 > B | ερμην. B || 8 ραουμ Ra.: sic B† in 9. 17. 23] ραουλ B†; rel. ubique ρεουμ

βααλταμ καὶ Σαμσαι ὁ γραμματεὺς ἔγραψαν ἐπιστολὴν μίαν κατὰ
Ιερουσαλημ τῷ Αρθασασθα βασιλεῖ. 9 τάδε ἔκρινεν Ραουμ βααλταμ 9
καὶ Σαμσαι ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ κατάλοιποι σύνδουλοι ἡμῶν, Δι-
ναῖοι, Αφαρσαθαχαῖοι, Ταρφαλλαῖοι, Αφαρσαῖοι, Αρχυαῖοι, Βαβυλώ-
νιοι, Σουσαναχαῖοι (οἵ εἰσιν Ηλαμαῖοι) 10 καὶ οἱ κατάλοιποι ἐθνῶν, 10
ὧν ἀπῴκισεν Ασενναφαρ ὁ μέγας καὶ ὁ τίμιος καὶ κατῴκισεν αὐ-
τοὺς ἐν πόλεσιν τῆς Σομορων, καὶ τὸ κατάλοιπον πέραν τοῦ πο-
ταμοῦ· 11 αὕτη ἡ διαταγὴ τῆς ἐπιστολῆς, ἧς ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν 11
Πρὸς Αρθασασθα βασιλέα παῖδές σου ἄνδρες πέραν τοῦ ποταμοῦ.
12 γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ ὅτι οἱ Ιουδαῖοι ἀναβάντες ἀπὸ σοῦ 12
ἐφ᾽ ἡμᾶς ἤλθοσαν εἰς Ιερουσαλημ· τὴν πόλιν τὴν ἀποστάτιν καὶ
πονηρὰν οἰκοδομοῦσιν, καὶ τὰ τείχη αὐτῆς κατηρτισμένοι εἰσίν,
καὶ θεμελίους αὐτῆς ἀνύψωσαν. 13 νῦν οὖν γνωστὸν ἔστω τῷ βα- 13
σιλεῖ ὅτι ἐὰν ἡ πόλις ἐκείνη ἀνοικοδομηθῇ καὶ τὰ τείχη αὐτῆς
καταρτισθῶσιν, φόροι οὐκ ἔσονταί σοι οὐδὲ δώσουσιν· καὶ τοῦτο
βασιλεῖς κακοποιεῖ. 14 καὶ ἀσχημοσύνην βασιλέως οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν 14
ἰδεῖν· διὰ τοῦτο ἐπέμψαμεν καὶ ἐγνωρίσαμεν τῷ βασιλεῖ, 15 ἵνα 15
ἐπισκέψηται ἐν βιβλίῳ ὑπομνηματισμοῦ τῶν πατέρων σου, καὶ εὑ-
ρήσεις καὶ γνώσῃ ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη πόλις ἀποστάτις καὶ κακοποι-
οῦσα βασιλεῖς καὶ χώρας, καὶ φυγαδεῖα δούλων ἐν μέσῳ αὐτῆς
ἀπὸ χρόνων αἰῶνος· διὰ ταῦτα ἡ πόλις αὕτη ἠρημώθη. 16 γνωρί- 16
ζομεν οὖν ἡμεῖς τῷ βασιλεῖ ὅτι ἐὰν ἡ πόλις ἐκείνη οἰκοδομηθῇ
καὶ τὰ τείχη αὐτῆς καταρτισθῇ, οὐκ ἔστιν σοι εἰρήνη.

17 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ραουμ βααλταμ καὶ Σαμσαι 17
γραμματέα καὶ τοὺς καταλοίπους συνδούλους αὐτῶν τοὺς οἰκοῦν-
τας ἐν Σαμαρείᾳ καὶ τοὺς καταλοίπους πέραν τοῦ ποταμοῦ εἰρήνην
καί φησιν 18 Ὁ φορολόγος, ὃν ἀπεστείλατε πρὸς ἡμᾶς, ἐκλήθη ἔμ- 18
προσθεν ἐμοῦ. 19 καὶ παρ᾽ ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη καὶ ἐπεσκεψάμεθα καὶ 19
εὕραμεν ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη ἀφ᾽ ἡμερῶν αἰῶνος ἐπὶ βασιλεῖς ἐπαί-
ρεται, καὶ ἀποστάσεις καὶ φυγαδεῖα γίνονται ἐν αὐτῇ, 20 καὶ βασιλεῖς 20
ἰσχυροὶ γίνονται ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ ἐπικρατοῦντες ὅλης τῆς ἑσπέ-

8 βααλταμ] βαδαταμεν B†: idem in 9 βααλ, in 17 βαλγαμ | σαμσαι] σαμασα B†: idem in 9 σαμεε, in 17 σαμεαις, in 23 σαμεσα | εγραψεν A | αρθασασθα: sic A ubique; αρσαρθα B† hic et in 11. 23, cf. 7 6 14 7 1 8 1 12 1 15 14 23 6 || 9 βααλταμ et σαμσαι: cf. 8 | αφαρσαθ.] φαρεσθ. B†: sim. *L*† | ταραφαλλαιοι αφρασαιοι αρχουσι(sic) B† | σουσυναχ. B† | οι εισιν B† (= דהוא uel די הוא, cf. Par. I 4 35)] δαυαιοι A | ηλαμαιοι B†] αιλαμιται uel sim. *L*†, > rel. || 10 ασενναφαρ B(†)] ναφαρ A†, σαλμανα(σ)σαρης *L*† | σωμωρων B† || 11 παιδες B†] pr. οι rel. || 12 σου] κυρου B† | εφ B†] προς rel | την πολιν > B*† | οικοδομ. B†] pr. και *L*†, pr. ην rel. || 13 ανοικοδ.] αν > B*L*†: cf. 6 14 15 φυγαδια Ra. (cf. Num. 35 15), -δεια BA*L*†, -δειαι rel.: cf. 19 | δουλων B*L*†] + γι(γ)νονται rel. | χρονων] ημερων B†: cf. 19 || 16 ουν > B*† || 17 cf. 8 | φησιν compl.] φασιν BA || 19 φυγαδ(ε)ια B†] -δ(ε)ιαι rel.: cf. 15 || 20 ολης της εσπερας] παντος του περαν *L*†

ρας τοῦ ποταμοῦ, καὶ φόροι πλήρεις καὶ μέρος δίδοται αὐτοῖς.
21 21καὶ νῦν θέτε γνώμην καταργῆσαι τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, καὶ ἡ
22 πόλις ἐκείνη οὐκ οἰκοδομηθήσεται ἔτι, ὅπως ἀπὸ τῆς γνώμης 22πε-
φυλαγμένοι ἦτε ἄνεσιν ποιῆσαι περὶ τούτου, μήποτε πληθυνθῇ
ἀφανισμὸς εἰς κακοποίησιν βασιλεῦσιν.
23 23Τότε ὁ φορολόγος τοῦ Αρθασασθα βασιλέως ἀνέγνω ἐνώπιον
Ραουμ καὶ Σαμσαι γραμματέως καὶ συνδούλων αὐτῶν· καὶ ἐπο-
ρεύθησαν σπουδῇ εἰς Ιερουσαλημ καὶ ἐν Ιουδα καὶ κατήργησαν
24 αὐτοὺς ἐν ἵπποις καὶ δυνάμει. 24τότε ἤργησεν τὸ ἔργον οἴκου τοῦ
θεοῦ τοῦ ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἦν ἀργοῦν ἕως δευτέρου ἔτους τῆς
βασιλείας Δαρείου τοῦ βασιλέως Περσῶν.
5 1Καὶ ἐπροφήτευσεν Αγγαιος ὁ προφήτης καὶ Ζαχαριας ὁ τοῦ
Αδδω προφητείαν ἐπὶ τοὺς Ιουδαίους τοὺς ἐν Ιουδα καὶ Ιερουσα-
2 λημ ἐν ὀνόματι θεοῦ Ισραηλ ἐπ' αὐτούς. 2τότε ἀνέστησαν Ζορο-
βαβελ ὁ τοῦ Σαλαθιηλ καὶ Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ιωσεδεκ καὶ ἤρξαντο
οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ τὸν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ μετ' αὐ-
3 τῶν οἱ προφῆται τοῦ θεοῦ βοηθοῦντες αὐτοῖς. 3ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ
ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς Θανθαναι ἔπαρχος πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ Σα-
θαρβουζανα καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ τοῖα εἶπαν αὐτοῖς Τίς
ἔθηκεν ὑμῖν γνώμην τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦτον καὶ τὴν
4 χορηγίαν ταύτην καταρτίσασθαι; 4τότε ταῦτα εἴποσαν αὐτοῖς Τίνα
ἐστὶν τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν οἰκοδομούντων τὴν πόλιν ταύ-
5 την; 5καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν Ιουδα, καὶ
οὐ κατήργησαν αὐτούς, ἕως γνώμη τῷ Δαρείῳ ἀπηνέχθη· καὶ τότε
ἀπεστάλη τῷ φορολόγῳ ὑπὲρ τούτου.
6 6Διασάφησις ἐπιστολῆς, ἧς ἀπέστειλεν Θανθαναι ὁ ἔπαρχος τοῦ
πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ Σαθαρβουζανα καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν
Αφαρσαχαῖοι οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ Δαρείῳ τῷ βασιλεῖ·
7 7ῥῆσιν ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν, καὶ τάδε γέγραπται ἐν αὐτῷ Δα-
8 ρείῳ τῷ βασιλεῖ εἰρήνη πᾶσα. 8γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ ὅτι ἐπο-
ρεύθημεν εἰς τὴν Ιουδαίαν χώραν εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ τοῦ μεγάλου,

21 και νυν] > και B†; νυν ουν *L*† | οπως > B(†) || **22** ητε > A || **23** cf. 8 | και 2º *L*] > BA | αυτων B*L*†] εαυτου A | σπουδη] pr. εν B† | και εν ιουδα] επι τους ιουδαιους *L*† || **24** οικου > A† | του 2º B*L*†] το rel. | αργουν mu.] -γων BA | δευτερου ετους] tr. B*L*† | της βασιλειας > B

5 1 αδω B†: item in **6** 14, cf. Par. II **12** 15 | θεου] pr. κυριου A† || **2** οικοδομειν A*L*† || **3** θανθαναι hic et in 6 Sixt.] θαναναι hic B†, θανθανας B† in 6; τανθαναιος *L*†; θαθθαναι A hic, θαθθαναις A† in 6; cf. **6** 13 | σαθαρβουζανα hic et in 6 B†] -ναι in 3, -νης in 6 A; cf. **6** 6 | τουτον > B || **5** αιχμαλωσιν B† | απενεχθη B† | τουτου] του αυτου B† || **6** επιστολη A† | θανθ. et σαθαρβ.: cf. 3 | ο et του ποτ. 1º > B† | αφαρσακκαιοι B† hic, sed in **6** 6 etiam B -σαχαιοι | οι ult. > B† || **7** αυτω] -τη A†

καὶ αὐτὸς οἰκοδομεῖται λίθοις ἐκλεκτοῖς, καὶ ξύλα ἐντίθεται ἐν τοῖς
τοίχοις, καὶ τὸ ἔργον ἐκεῖνο ἐπιδέξιον γίνεται καὶ εὐοδοῦται ἐν
ταῖς χερσὶν αὐτῶν. [9]τότε ἠρωτήσαμεν τοὺς πρεσβυτέρους ἐκείνους 9
καὶ οὕτως εἴπαμεν αὐτοῖς Τίς ἔθηκεν ὑμῖν γνώμην τὸν οἶκον τοῦ-
τον οἰκοδομῆσαι καὶ τὴν χορηγίαν ταύτην καταρτίσασθαι; [10]καὶ 10
τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἠρωτήσαμεν αὐτοὺς γνωρίσαι σοι ὥστε γράψαι
σοι τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀρχόντων αὐτῶν. [11]καὶ τοιοῦτο 11
ῥῆμα ἀπεκρίθησαν ἡμῖν λέγοντες Ἡμεῖς ἐσμεν δοῦλοι τοῦ θεοῦ
τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς καὶ οἰκοδομοῦμεν τὸν οἶκον, ὃς ἦν ᾠκο-
δομημένος πρὸ τούτου ἔτη πολλά, καὶ βασιλεὺς τοῦ Ισραηλ μέγας
ᾠκοδόμησεν αὐτὸν καὶ κατηρτίσατο αὐτὸν [12]αὐτοῖς. ἀφ᾽ ὅτε δὲ παρ- 12
ώργισαν οἱ πατέρες ἡμῶν τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ, ἔδωκεν αὐτοὺς
εἰς χεῖρας Ναβουχοδονοσορ βασιλέως Βαβυλῶνος τοῦ Χαλδαίου
καὶ τὸν οἶκον τοῦτον κατέλυσεν καὶ τὸν λαὸν ἀπῴκισεν εἰς Βαβυ-
λῶνα. [13]ἀλλ᾽ ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως Κῦρος ὁ βασι- 13
λεὺς ἔθετο γνώμην τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ τοῦτον οἰκοδομηθῆναι.
[14]καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ, ἃ 14
Ναβουχοδονοσορ ἐξήνεγκεν ἀπὸ οἴκου τοῦ ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἀπ-
ήνεγκεν αὐτὰ εἰς ναὸν τοῦ βασιλέως, ἐξήνεγκεν αὐτὰ Κῦρος ὁ βα-
σιλεὺς ἀπὸ ναοῦ τοῦ βασιλέως καὶ ἔδωκεν τῷ Σασαβασαρ τῷ θη-
σαυροφύλακι τῷ ἐπὶ τοῦ θησαυροῦ [15]καὶ εἶπεν αὐτῷ Πάντα τὰ 15
σκεύη λαβὲ καὶ πορεύου θὲς αὐτὰ ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἐν Ιερουσαλημ
εἰς τὸν ἑαυτῶν τόπον. [16]τότε Σασαβασαρ ἐκεῖνος ἦλθεν καὶ ἔδω- 16
κεν θεμελίους τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν Ιερουσαλημ· καὶ ἀπὸ
τότε ἕως τοῦ νῦν ᾠκοδομήθη καὶ οὐκ ἐτελέσθη. [17]καὶ νῦν εἰ ἐπὶ 17
τὸν βασιλέα ἀγαθόν, ἐπισκεπήτω ἐν οἴκῳ τῆς γάζης τοῦ βασιλέως
Βαβυλῶνος, ὅπως γνῷς ὅτι ἀπὸ βασιλέως Κύρου ἐτέθη γνώμη οἰ-
κοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον τὸν ἐν Ιερουσαλημ· καὶ
γνοὺς ὁ βασιλεὺς περὶ τούτου πεμψάτω πρὸς ἡμᾶς.
[1]Τότε Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς ἔθηκεν γνώμην καὶ ἐπεσκέψατο ἐν 6
ταῖς βιβλιοθήκαις, ὅπου ἡ γάζα κεῖται ἐν Βαβυλῶνι. [2]καὶ εὑρέθη 2

8 ταις > A || 9 τον οικ. τουτον οικοδομ.] του οικοδ. B†, του οικοδ. τον οικον τουτον *L*† | και / την χορ. ταυτην] tr. B† || 10 σοι 2^0 > B*L*† || 11 τοιουτο] τουτο το B*L*† || 12 του χαλδ. > B | τον οικον τουτον κατελυσεν] τον οι. ελυσεν τουτον B†, ελυσε τον οι. τουτον *L*† || 13 ο > B† | εθετο] εθηκεν B†: cf. 3 9 || 14 του $1^0 \frown 2^0$ BL^p† | χρυσα ... αργυρα] tr. B† | του βασ. $1^0 \frown 2^0$ B† | του βασ. bis] τον(2^0 του) εν βαβυλωνι *L*† | σασαβασαρ Ra. (cf. 1 8)] -βυσσαρω A†, βαγασαρ B†: cf. 16 || 15 και 2^0 et τω 1^0 > B† | τον εαυτων τοπον B† (sim. *L*†)] τον τοπ. αυτων A || 16 σασαβασαρ Ra. (cf. 14)] -βασσαρ A†, σαρβαγαρ B† | του 3^0 > A | εν] εις B† | του ult. > A || 17 οικω B†] pr. τω rel. | βασιλεως 2^0] pr. του A | ετεθη γνωμη (cf. 4 19 6 8. 11 7 13)] εγενετο γν. B†
6 1 ταις > B*L*†

ἐν πόλει ἐν τῇ βάρει τῆς Μήδων πόλεως κεφαλὶς μία, καὶ τοῦτο
3 ἦν γεγραμμένον ἐν αὐτῇ Ὑπόμνημα· [3]ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου βασι-
λέως Κῦρος ὁ βασιλεὺς ἔθηκεν γνώμην περὶ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ
ἐν Ιερουσαλημ· οἶκος οἰκοδομηθήτω καὶ τόπος, οὗ θυσιάζουσιν
τὰ θυσιάσματα· καὶ ἔθηκεν ἔπαρμα ὕψος πήχεις ἑξήκοντα, πλάτος
4 αὐτοῦ πήχεων ἑξήκοντα· [4]καὶ δόμοι λίθινοι κραταιοὶ τρεῖς, καὶ
δόμος ξύλινος εἷς· καὶ ἡ δαπάνη ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως δοθήσε-
5 ται· [5]καὶ τὰ σκεύη οἴκου τοῦ θεοῦ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ, ἃ
Ναβουχοδονοσορ ἐξήνεγκεν ἀπὸ οἴκου τοῦ ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἐκό-
μισεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ δοθήτω καὶ ἀπελθάτω εἰς τὸν ναὸν τὸν
6 ἐν Ιερουσαλημ ἐπὶ τόπου, οὗ ἐτέθη ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ. [6]νῦν δώ-
σετε, ἔπαρχοι πέραν τοῦ ποταμοῦ Σαθαρβουζανα καὶ οἱ σύνδουλοι
αὐτῶν Αφαρσαχαῖοι οἱ ἐν πέρα τοῦ ποταμοῦ, μακρὰν ὄντες ἐκεῖ-
7 θεν [7]ἄφετε τὸ ἔργον οἴκου τοῦ θεοῦ· οἱ ἀφηγούμενοι τῶν Ιου-
δαίων καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ιουδαίων οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον
8 οἰκοδομείτωσαν ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ. [8]καὶ ἀπ᾽ ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη
μήποτέ τι ποιήσητε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τῶν Ιουδαίων τοῦ
οἰκοδομῆσαι οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον· καὶ ἀπὸ ὑπαρχόντων βασι-
λέως τῶν φόρων πέραν τοῦ ποταμοῦ ἐπιμελῶς δαπάνη ἔστω δι-
9 δομένη τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις τὸ μὴ καταργηθῆναι· [9]καὶ ὃ ἂν
ὑστέρημα, καὶ υἱοὺς βοῶν καὶ κριῶν καὶ ἀμνοὺς εἰς ὁλοκαυτώσεις
τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, πυρούς, ἅλας, οἶνον, ἔλαιον, κατὰ τὸ ῥῆμα
τῶν ἱερέων τῶν ἐν Ιερουσαλημ ἔστω διδόμενον αὐτοῖς ἡμέραν
10 ἐν ἡμέρᾳ, ὃ ἐὰν αἰτήσωσιν, [10]ἵνα ὦσιν προσφέροντες εὐωδίας τῷ
θεῷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ προσεύχωνται εἰς ζωὴν τοῦ βασιλέως καὶ
11 τῶν υἱῶν αὐτοῦ. [11]καὶ ἀπ᾽ ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη ὅτι πᾶς ἄνθρωπος,
ὃς ἀλλάξει τὸ ῥῆμα τοῦτο, καθαιρεθήσεται ξύλον ἐκ τῆς οἰκίας αὐ-
τοῦ καὶ ὠρθωμένος παγήσεται ἐπ᾽ αὐτοῦ, καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ τὸ
12 κατ᾽ ἐμὲ ποιηθήσεται. [12]καὶ ὁ θεός, οὗ κατασκηνοῖ τὸ ὄνομα ἐκεῖ,
καταστρέψει πάντα βασιλέα καὶ λαόν, ὃς ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ
ἀλλάξαι ἢ ἀφανίσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον τὸν ἐν Ιερουσα-
λημ. ἐγὼ Δαρεῖος ἔθηκα γνώμην· ἐπιμελῶς ἔσται.

2 εν πολει] pr. εν αμαθα A†, εν αμαθα πολει pau.; εν εκβατανοις τη π. *L*†: cf. I 6 22 | της μηδων πολεως(*L*† χωρας) > BAV† | ην > B || 3 ο > B† | του 1^0] ιερου B† | οικος οικοδομηθητω om. et και τοπου(pro -πος) ad praec. trahit B† | εξηκοντα $1^0 \frown 2^0$ B† || 4 κραταιοι > BV† || 5 του 1^0 > B: cf. 12. 22 | ιερουσαλημ $1^0 \frown 2^0$ B† | ου ετεθη compl.] > compl., ου > BAV† (A† τεθη pro ετεθη), και τεθητω *L*† || 6 δωσετε] τανθαναιε *L*†: cf. 13 | σαθαρβουζανα(-θραβ. V) hic et in 13 BV† (B† om. α ult. in 13)] -ναι uel -νε A; cf. 5 3 | οι ult. et του ult. > B† | περα B† (cf. 7 21)] τω περαν rel. || 7 init. B*L*†] pr. και νυν A | οικου > A† | οι αφηγ. των ιουδ. et οι 2^0 > B† || **8** ετεθη γνωμη B† (cf. 5 17)] ετ. δογμα *L*†, tr. rel. | των 1^0 > B† || 9 ελαιον > A† | των 1^0 > B || **10** των > B || **11** καθαιρεθ.] pr. και B† | παγησεται] πληγ. B† || **12** τον οικον του θ. εκεινον] οικ. θ. B†: cf. 5

[13]Τότε Θανθαναι ἔπαρχος πέραν τοῦ ποταμοῦ, Σαθαρβουζανα 13
καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ πρὸς ὃ ἀπέστειλεν Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς
οὕτως ἐποίησαν ἐπιμελῶς. [14]καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ιουδαίων ᾠ- 14
κοδομοῦσαν καὶ οἱ Λευῖται ἐν προφητείᾳ Αγγαιου τοῦ προφήτου
καὶ Ζαχαριου υἱοῦ Αδδω καὶ ἀνῳκοδόμησαν καὶ κατηρτίσαντο ἀπὸ
γνώμης θεοῦ Ισραηλ καὶ ἀπὸ γνώμης Κύρου καὶ Δαρείου καὶ Αρ-
θασασθα βασιλέων Περσῶν. [15]καὶ ἐτέλεσαν τὸν οἶκον τοῦτον ἕως 15
ἡμέρας τρίτης μηνὸς Αδαρ, ὅ ἐστιν ἔτος ἕκτον τῇ βασιλείᾳ Δα-
ρείου τοῦ βασιλέως. [16]καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ, οἱ ἱερεῖς καὶ 16
οἱ Λευῖται καὶ οἱ κατάλοιποι υἱῶν ἀποικεσίας, ἐγκαίνια τοῦ οἴκου
τοῦ θεοῦ ἐν εὐφροσύνῃ. [17]καὶ προσήνεγκαν εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ 17
οἴκου τοῦ θεοῦ μόσχους ἑκατόν, κριοὺς διακοσίους, ἀμνοὺς τετρα-
κοσίους, χιμάρους αἰγῶν περὶ ἁμαρτίας ὑπὲρ παντὸς Ισραηλ δώ-
δεκα εἰς ἀριθμὸν φυλῶν Ισραηλ. [18]καὶ ἔστησαν τοὺς ἱερεῖς ἐν δι- 18
αιρέσεσιν αὐτῶν καὶ τοὺς Λευίτας ἐν μερισμοῖς αὐτῶν ἐπὶ δουλείᾳ
θεοῦ τοῦ ἐν Ιερουσαλημ κατὰ τὴν γραφὴν βιβλίου Μωυσῆ.

[19]Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ τῆς ἀποικεσίας τὸ πασχα τῇ τεσσαρεσ- 19
καιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. [20]ὅτι ἐκαθαρίσθησαν οἱ ἱερεῖς 20
καὶ οἱ Λευῖται ἕως εἷς πάντες καθαροὶ καὶ ἔσφαξαν τὸ πασχα τοῖς
πᾶσιν υἱοῖς τῆς ἀποικεσίας καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς ἱερεῦσιν
καὶ ἑαυτοῖς. [21]καὶ ἔφαγον οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸ πασχα, οἱ ἀπὸ τῆς 21
ἀποικεσίας καὶ πᾶς ὁ χωριζόμενος τῆς ἀκαθαρσίας ἐθνῶν τῆς γῆς
πρὸς αὐτοὺς τοῦ ἐκζητῆσαι κύριον θεὸν Ισραηλ. [22]καὶ ἐποίησαν 22
τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ, ὅτι εὔφρανεν
αὐτοὺς κύριος καὶ ἐπέστρεψεν καρδίαν βασιλέως Ασσουρ ἐπ' αὐ-
τοὺς κραταιῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐν ἔργοις οἴκου τοῦ θεοῦ Ισραηλ.

[1]Καὶ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν βασιλείᾳ Αρθασασθα βασιλέως 7
Περσῶν ἀνέβη Εσδρας υἱὸς Σαραιου υἱοῦ Αζαριου υἱοῦ Ελκια
[2]υἱοῦ Σαλουμ υἱοῦ Σαδδουκ υἱοῦ Αχιτωβ [3]υἱοῦ Σαμαρια υἱοῦ Εσ- 2 3
ρια υἱοῦ Μαρερωθ [4]υἱοῦ Ζαραια υἱοῦ Σαουια υἱοῦ Βοκκι [5]υἱοῦ 5

13 θανθαναι V] τανθ. B†, τανθαναιος *L*†, θαθθαναι A, cf. 6 **5** 3 | σαθαρβ.: cf. 6 | εποιησαν επιμελως] tr. B*L*† || 14 ωκοδομουσαν] οικοδομουσιν B† | αδδω: cf. **5** 1 | ανωκοδ.] αν > B*L*†: cf. **4** 13 | ασταρθα B†: cf. **4** 8 | βασιλεως A || 15 ο] ος B*L*p† | τη βασιλεια B†] της -λειας rel. || 17 του $1^0 \frown 2^0$ A† || 18 διαιρεσει BV† || 21 οι 2^0 > B† | της 2^0] εις B†, pr. απο *L*† | θεον] pr. τον A*L*† || 22 κυριος > B | επεστρ.] pr. κυριος A | καρδια B† | του > B†: cf. 5

7 1 ταυτα > B† | αρθασεσθα B†, sed in 7 B† ασαρθαθα, in 11. 12. 21 B† αρσαρθαθα, cf. **4** 8 | εσδρας (sic etiam S ubique)] εσρας B†: item B† ubique, sed in **22** 1 et in subscr. libri etiam B εσδρα(ς); A† ubique εζρας; cf. I **8** 1 | αζαριου] α 1^0 > B† | ελκ(ε)ια B†] χελκ. rel.: cf. **18** 4 **21** 11 et **10** 15 || 2 σαλουμ B†] σελλουμ A: cf. **2** 42 | σααδουκ A†: cf. **13** 29 **20** 22 **21** 11 **23** 13 || 3 εζρια A | μαρερωθ BV† (cf. I **8** 2 A)] μαραιωθ A || 4 σαουια B† (cf. I **8** 2 A)] οζιυι (sic) A†, οζιου *L*

Αβισουε υἱοῦ Φινεες υἱοῦ Ελεαζαρ υἱοῦ Ααρων τοῦ ἱερέως τοῦ πρώ-
6 του· [6]αὐτὸς Εσδρας ἀνέβη ἐκ Βαβυλῶνος, καὶ αὐτὸς γραμματεὺς τα-
χὺς ἐν νόμῳ Μωυσῆ, ὃν ἔδωκεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ· καὶ ἔδω-
κεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, ὅτι χεὶρ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἐν
7 πᾶσιν, οἷς ἐζήτει αὐτός. [7]καὶ ἀνέβησαν ἀπὸ υἱῶν Ισραηλ καὶ ἀπὸ
τῶν ἱερέων καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν καὶ οἱ ᾄδοντες καὶ οἱ πυλωροὶ
καὶ οἱ ναθινιμ εἰς Ιερουσαλημ ἐν ἔτει ἑβδόμῳ τῷ Αρθασασθα τῷ
8 βασιλεῖ. [8]καὶ ἤλθοσαν εἰς Ιερουσαλημ τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ, τοῦτο
9 ἔτος ἕβδομον τῷ βασιλεῖ· [9]ὅτι ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου
αὐτὸς ἐθεμελίωσεν τὴν ἀνάβασιν τὴν ἀπὸ Βαβυλῶνος, ἐν δὲ τῇ
πρώτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πέμπτου ἤλθοσαν εἰς Ιερουσαλημ, ὅτι χεὶρ
10 θεοῦ αὐτοῦ ἦν ἀγαθὴ ἐπ' αὐτόν. [10]ὅτι Εσδρας ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ
αὐτοῦ ζητῆσαι τὸν νόμον καὶ ποιεῖν καὶ διδάσκειν ἐν Ισραηλ
προστάγματα καὶ κρίματα.
11 [11]Καὶ αὕτη ἡ διασάφησις τοῦ διατάγματος, οὗ ἔδωκεν Αρθασα-
σθα τῷ Εσδρα τῷ ἱερεῖ τῷ γραμματεῖ βιβλίου λόγων ἐντολῶν
12 κυρίου καὶ προσταγμάτων αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ισραηλ [12]Αρθασασθα
βασιλεὺς βασιλέων Εσδρα γραμματεῖ νόμου τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρα-
13 νοῦ· τετέλεσται ὁ λόγος καὶ ἡ ἀπόκρισις. [13]ἀπ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη
ὅτι πᾶς ὁ ἑκουσιαζόμενος ἐν βασιλείᾳ μου ἀπὸ λαοῦ Ισραηλ καὶ
ἱερέων καὶ Λευιτῶν πορευθῆναι εἰς Ιερουσαλημ, μετὰ σοῦ πορευ-
14 θῆναι· [14]ἀπὸ προσώπου τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἑπτὰ συμβούλων
ἀπεστάλη ἐπισκέψασθαι ἐπὶ τὴν Ιουδαίαν καὶ εἰς Ιερουσαλημ νόμῳ
15 θεοῦ αὐτῶν τῷ ἐν χειρί σου. [15]καὶ εἰς οἶκον κυρίου ἀργύριον καὶ
χρυσίον, ὃ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σύμβουλοι ἠκουσιάσθησαν τῷ θεῷ
16 τοῦ Ισραηλ τῷ ἐν Ιερουσαλημ κατασκηνοῦντι, [16]καὶ πᾶν ἀργύριον
καὶ χρυσίον, ὅ τι ἐὰν εὕρῃς ἐν πάσῃ χώρᾳ Βαβυλῶνος μετὰ ἑκου-
σιασμοῦ τοῦ λαοῦ καὶ ἱερέων τῶν ἑκουσιαζομένων εἰς οἶκον θεοῦ
17 τὸν ἐν Ιερουσαλημ, [17]καὶ πᾶν προσπορευόμενον, τοῦτον ἑτοίμως
ἔνταξον ἐν βιβλίῳ τούτῳ, μόσχους, κριούς, ἀμνοὺς καὶ θυσίας
αὐτῶν καὶ σπονδὰς αὐτῶν, καὶ προσοίσεις αὐτὰ ἐπὶ θυσιαστηρίου
18 τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ ὑμῶν τοῦ ἐν Ιερουσαλημ. [18]καὶ εἴ τι ἐπὶ σὲ
καὶ τοὺς ἀδελφούς σου ἀγαθυνθῇ ἐν καταλοίπῳ τοῦ ἀργυρίου καὶ
19 τοῦ χρυσίου ποιῆσαι, ὡς ἀρεστὸν τῷ θεῷ ὑμῶν ποιήσατε. [19]καὶ
τὰ σκεύη τὰ διδόμενά σοι εἰς λειτουργίαν οἴκου θεοῦ παράδος
20 ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐν Ιερουσαλημ. [20]καὶ κατάλοιπον χρείας οἴκου

5 πρωτου] πατρωου B† || 6 αυτος εσδρ.(cf. 1) > B† | κυριου > B† || 8 τουτο] + το B | 9 του μηνος $1^{0} \frown 2^{0}$ BAV† | την 2^{0} > *L*† || 10 εν καρδια] καρδιαν A†, την καρδιαν *L*† | εν ult. > A† | κριμα B† || 12 του θεου B*L*†] pr. κυριου rel. (A† om. του) | τετελεσται ο] -στο B† || 13 ο > B† || 15 ο 2^{0} > BAV† | θεω] κυριω B† || 17 παν BAV†] παντα rel.: cf. Iud. 7 4 B || 18 ει τι] ετι B† | ηγαθυνθη B† | του 2^{0} > A || 19 του > B || 20 καταλοιπον] pr. το A

θεοῦ σου, ὃ ἂν φανῇ σοι δοῦναι, δώσεις ἀπὸ οἴκων γάζης βασι-
λέως. [21]καὶ ἀπ' ἐμοῦ, ἐγὼ Αρθασασθα βασιλεύς, ἔθηκα γνώμην 21
πάσαις ταῖς γάζαις ταῖς ἐν πέρα τοῦ ποταμοῦ ὅτι πᾶν, ὃ ἂν αἰ-
τήσῃ ὑμᾶς Εσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ γραμματεὺς τοῦ νόμου τοῦ θεοῦ
τοῦ οὐρανοῦ, ἑτοίμως γιγνέσθω [22]ἕως ἀργυρίου ταλάντων ἑκατὸν 22
καὶ ἕως πυροῦ κόρων ἑκατὸν καὶ ἕως οἴνου βάδων ἑκατὸν καὶ ἕως
ἐλαίου βάδων ἑκατὸν καὶ ἅλας οὗ οὐκ ἔστιν γραφή. [23]πᾶν, ὅ ἐστιν 23
ἐν γνώμῃ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, γιγνέσθω. προσέχετε μή τις ἐπιχει-
ρήσῃ εἰς οἶκον θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, μήποτε γένηται ὀργὴ ἐπὶ τὴν
βασιλείαν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. [24]καὶ ὑμῖν ἐγνώρι- 24
σται· ἐν πᾶσιν τοῖς ἱερεῦσιν καὶ τοῖς Λευίταις, ᾀδουσιν, πυλωροῖς,
ναθινιμ καὶ λειτουργοῖς οἴκου θεοῦ τούτου φόρος μὴ ἔστω σοι,
οὐκ ἐξουσιάσεις καταδουλοῦσθαι αὐτούς. [25]καὶ σύ, Εσδρα, ὡς ἡ 25
σοφία τοῦ θεοῦ ἐν χειρί σου κατάστησον γραμματεῖς καὶ κριτάς,
ἵνα ὦσιν κρίνοντες παντὶ τῷ λαῷ τῷ ἐν πέρα τοῦ ποταμοῦ, πᾶσιν
τοῖς εἰδόσιν νόμον τοῦ θεοῦ σου, καὶ τῷ μὴ εἰδότι γνωριεῖτε.
[26]καὶ πᾶς, ὃς ἂν μὴ ᾖ ποιῶν νόμον τοῦ θεοῦ καὶ νόμον τοῦ βα- 26
σιλέως ἑτοίμως, τὸ κρίμα ἔσται γιγνόμενον ἐξ αὐτοῦ, ἐάν τε εἰς
θάνατον ἐάν τε εἰς παιδείαν ἐάν τε εἰς ζημίαν τοῦ βίου ἐάν τε
εἰς δεσμά.
[27]Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἔδωκεν οὕ- 27
τως ἐν καρδίᾳ τοῦ βασιλέως τοῦ δοξάσαι τὸν οἶκον κυρίου τὸν
ἐν Ιερουσαλημ [28]καὶ ἐπ' ἐμὲ ἔκλινεν ἔλεος ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ βα- 28
σιλέως καὶ τῶν συμβούλων αὐτοῦ καὶ πάντων τῶν ἀρχόντων τοῦ
βασιλέως τῶν ἐπηρμένων. καὶ ἐγὼ ἐκραταιώθην ὡς χεὶρ θεοῦ ἡ
ἀγαθὴ ἐπ' ἐμέ, καὶ συνῆξα ἀπὸ Ισραηλ ἄρχοντας ἀναβῆναι μετ' ἐμοῦ.
[1]Καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες πατριῶν αὐτῶν, οἱ ὁδηγοὶ ἀναβαίνοντες 8
μετ' ἐμοῦ ἐν βασιλείᾳ Αρθασασθα τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος· [2]ἀπὸ 2
υἱῶν Φινεες Γηρσωμ· ἀπὸ υἱῶν Ιθαμαρ Δανιηλ· ἀπὸ υἱῶν Δαυιδ
Ατους· [3]ἀπὸ υἱῶν Σαχανια ἀπὸ υἱῶν Φορος Ζαχαριας καὶ μετ' 3
αὐτοῦ τὸ σύστρεμμα ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα· [4]ἀπὸ υἱῶν Φααθ- 4

20 σου > B† || **21** εγω] + γ B† | περα BA] τω περαν al.: item in 25, cf. 6 6 | και ult. > B | γιγνεσθω A†] γιν. rel.: item in 23, cf. 26 || **22** εκατον 1⁰ > B*† | βαδων 1⁰] αποθηκων BV† | εκατον 3⁰⌒4⁰ B† | εως ult. > A || **23** θεου 1⁰2⁰] pr. του A*L* | προσεχε A† | μη τις επιχειρηση] επιχειρησαι μητι(Bc† μητε) B†, μη επιχειρησαι τι *L*† | θεου 2⁰] pr. του A || **24** τουτου Sw.] του B*L*† (in *L* sequitur infinitiuus), τουτο rel. || **25** ως] ω B† | εν 1⁰] pr. η AV† | σου ult. > BV† || **26** νομον 1⁰] pr. τον A | γιγνομενον A†] γιν. rel.: cf. 21 | τε quater > B† | του ult. > B† | δεσμα] παραδοσιν BV† || **27** δοξασαι τον] δοξασαντος B† | κυριου > BV || **28** θεου] κυριου AV†, κυριου του θεου μου *L*†

8 1 οι 1⁰ > A | αρθασθα B: cf. 4 8 || **2** ατους Ra.] τους B†, αττους rel.: cf. 13 10 20 5 || **3** σαχανια] σαναχια B† || **4** init.] pr. και A

μωαβ Ελιανα υἱὸς Ζαραια καὶ μετ᾽ αὐτοῦ διακόσιοι τὰ ἀρσενικά·
5 [5]ἀπὸ υἱῶν Ζαθοης Σεχενιας υἱὸς Αζιηλ καὶ μετ᾽ αὐτοῦ τριακόσιοι
6 τὰ ἀρσενικά· [6]καὶ ἀπὸ υἱῶν Αδιν Ωβηθ υἱὸς Ιωναθαν καὶ μετ᾽
7 αὐτοῦ πεντήκοντα τὰ ἀρσενικά· [7]καὶ ἀπὸ υἱῶν Ηλαμ Ιεσια υἱὸς
8 Αθελια καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἑβδομήκοντα τὰ ἀρσενικά· [8]καὶ ἀπὸ υἱῶν
Σαφατια Ζαβδια υἱὸς Μιχαηλ καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ὀγδοήκοντα τὰ ἀρ-
9 σενικά· [9]καὶ ἀπὸ υἱῶν Ιωαβ Αβαδια υἱὸς Ιιηλ καὶ μετ᾽ αὐτοῦ δια-
10 κόσιοι δέκα ὀκτὼ τὰ ἀρσενικά· [10]καὶ ἀπὸ υἱῶν Βαανι Σαλιμουθ
11 υἱὸς Ιωσεφια καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἑκατὸν ἑξήκοντα τὰ ἀρσενικά· [11]καὶ
ἀπὸ υἱῶν Βαβι Ζαχαρια υἱὸς Βαβι καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἑβδομήκοντα
12 ὀκτὼ τὰ ἀρσενικά· [12]καὶ ἀπὸ υἱῶν Ασγαδ Ιωαναν υἱὸς Ακαταν
13 καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἑκατὸν δέκα τὰ ἀρσενικά· [13]καὶ ἀπὸ υἱῶν Αδωνι-
καμ ἔσχατοι καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Αλιφαλατ, Ιιηλ καὶ
14 Σαμαια καὶ μετ᾽ αὐτῶν ἑξήκοντα τὰ ἀρσενικά· [14]καὶ ἀπὸ υἱῶν
Βαγο Ουθι καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἑβδομήκοντα τὰ ἀρσενικά.
15 [15]Καὶ συνῆξα αὐτοὺς πρὸς τὸν ποταμὸν τὸν ἐρχόμενον πρὸς
τὸν Ευι, καὶ παρενεβάλομεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς. καὶ συνῆκα ἐν τῷ
λαῷ καὶ ἐν τοῖς ἱερεῦσιν, καὶ ἀπὸ υἱῶν Λευι οὐχ εὗρον ἐκεῖ·
16 [16]καὶ ἀπέστειλα τῷ Ελεαζαρ, τῷ Αριηλ, τῷ Σαμαια καὶ τῷ Αλωναμ
καὶ τῷ Ιαριβ καὶ τῷ Ελναθαν καὶ τῷ Ναθαν καὶ τῷ Ζαχαρια καὶ
τῷ Μεσουλαμ ἄνδρας καὶ τῷ Ιωαριβ καὶ τῷ Ελναθαν συνίοντας
17 [17]καὶ ἐξήνεγκα αὐτοὺς ἐπὶ ἄρχοντος ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου καὶ
ἔθηκα ἐν στόματι αὐτῶν λόγους λαλῆσαι πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς
αὐτῶν τοὺς ναθινιμ ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου τοῦ ἐνέγκαι ἡμῖν ᾄδον-
18 τας εἰς οἶκον θεοῦ ἡμῶν. [18]καὶ ἤλθοσαν ἡμῖν, ὡς χεὶρ θεοῦ ἡμῶν

4 ελιαανα A† | ζαραια] -ρεια B†: cf. Par. I 27 11 5 32 || 5 > B† || 6 ωβηθ] ωβη̄ (in fine lineae) A†, ωβην pau. || 7 ηλαμ] μ > B† | ιεσια V*† (cf. I 8 33)] ιοσεια B†, ιεσσια Vc†, ιεσσιας *L*†, ησαια A† | αθελια compl.] -λει B†, αθλια A†, ελεια V†, γοθονιου *L*† || 8 ζαβδ(ε)ια B†] -διας A, -διου *L*† | μαχαηλ A† || 9 αβαδια] α 1⁰⌒2⁰ B† | ι(ε)ιηλ] ιεμα B†, ιεειηλ A†: cf. 13 10 2 || 10 βαανι > B*L*† | σαλ(ε)ιμουθ B†] σελ(ε)ιμουθ A, σαλημωθ *L*† || 11 βαβ(ε)ι 1⁰ (non 2⁰)] βοκχει *L*†: cf. 2 11 | ζαχαρια Ra.] αζαρ. B†, -ριας rel.; pr. και B† || 12 ασγαδ compl.] ασταδ B†, αζγαδ A: cf. I 5 13 | ιωαναν] ιωναν B | ακκαταν A || 13 αδανεικαμ B† | αλιφαλατ Ra. (cf. Regn. II 23 34)] -φατ B†, ελιφαλαθ A; + και BV† | ι(ε)ιηλ compl.] ευεια BV†, ειηλ A†: cf. 9 | και μετ αυτων > B† || 14 βαγο ουθι BV† (cf. I 8 40)] γαβουαει ουθαι A(†); + και ζαβουδ A, + και ζα(κ)χουρ *L*† | εβδομηκοντα] ογδοηκ. B† || 15 ευ(ε)ι] ευειμ B† || 16 τω 1⁰ — 9⁰] τον *L*† (και paenult. — fin. > *L*†, cf. inf.) | σαμαια BV†] σεμεια pl. (16 — 19 in A legi non possunt) | αλωναμ B†] ελιναθαν *L*†, μαωναμ Vpl. | ιαριβ pl.] αρεβ B† | ελναθαν 1⁰ mu.] -θαμ B† | μεσουλαμ Ra. (cf. 10 15 13 6. 30 21 7. 11 22 33 etc.)] λ > B†, μεσολλαμ mu. | ανδρας BV†] > rel., sed pro ανδρας — fin. praebet *L*† αρχοντας συνετους | ιωαριβ] ιω > BV† | ελναθαν ult.] εαν. BV† | συνιοντας B†] ε pro ο rel.: cf. Thack. p. 251 || 17 τους ναθινιμ Ra. (cf. 20 bis)] των αθανειμ B, τους ναθιναιους(uel sim.) *L*† | του τοπου ult. pl.] του > B

ἀγαθὴ ἐφ' ἡμᾶς, ἀνὴρ σαχωλ ἀπὸ υἱῶν Μοολι υἱοῦ Λευι υἱοῦ
Ισραηλ· καὶ ἀρχὴν ἤλθοσαν υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὀκτω-
καίδεκα· [19]καὶ τὸν Ασεβια καὶ τὸν Ωσαιαν ἀπὸ υἱῶν Μεραρι, 19
ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ υἱοὶ αὐτῶν εἴκοσι· [20]καὶ ἀπὸ τῶν ναθινιμ, ὧν 20
ἔδωκεν Δαυιδ καὶ οἱ ἄρχοντες εἰς δουλείαν τῶν Λευιτῶν, ναθινιμ
διακόσιοι καὶ εἴκοσι· πάντες συνήχθησαν ἐν ὀνόμασιν. [21]καὶ ἐκά- 21
λεσα ἐκεῖ νηστείαν ἐπὶ τὸν ποταμὸν Αουε τοῦ ταπεινωθῆναι ἐνώ-
πιον θεοῦ ἡμῶν ζητῆσαι παρ' αὐτοῦ ὁδὸν εὐθεῖαν ἡμῖν καὶ τοῖς
τέκνοις ἡμῶν καὶ πάσῃ τῇ κτήσει ἡμῶν. [22]ὅτι ᾐσχύνθην αἰτήσα- 22
σθαι παρὰ τοῦ βασιλέως δύναμιν καὶ ἱππεῖς σῶσαι ἡμᾶς ἀπὸ ἐχθροῦ
ἐν τῇ ὁδῷ, ὅτι εἴπαμεν τῷ βασιλεῖ λέγοντες Χεὶρ τοῦ θεοῦ ἡμῶν
ἐπὶ πάντας τοὺς ζητοῦντας αὐτὸν εἰς ἀγαθόν, καὶ κράτος αὐτοῦ
καὶ θυμὸς αὐτοῦ ἐπὶ πάντας ἐγκαταλείποντας αὐτόν. [23]καὶ ἐνηστεύ- 23
σαμεν καὶ ἐζητήσαμεν παρὰ τοῦ θεοῦ ἡμῶν περὶ τούτου, καὶ ἐπ-
ήκουσεν ἡμῖν. [24]καὶ διέστειλα ἀπὸ ἀρχόντων τῶν ἱερέων δώδεκα, 24
τῷ Σαραια, Ασαβια καὶ μετ' αὐτῶν ἀπὸ ἀδελφῶν αὐτῶν δέκα,
[25]καὶ ἔστησα αὐτοῖς τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη 25
ἀπαρχῆς οἴκου θεοῦ ἡμῶν, ἃ ὕψωσεν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σύμβου-
λοι αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ καὶ πᾶς Ισραηλ οἱ εὑρισκόμενοι.
[26]καὶ ἔστησα ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν ἀργυρίου τάλαντα ἑξακόσια καὶ 26
πεντήκοντα καὶ σκεύη ἀργυρᾶ ἑκατὸν καὶ τάλαντα χρυσίου ἑκατὸν
[27]καὶ καφουρη χρυσοῖ εἴκοσι εἰς τὴν ὁδὸν χαμανιμ χίλιοι καὶ σκεύη 27
χαλκοῦ στίλβοντος ἀγαθοῦ διάφορα ἐπιθυμητὰ ἐν χρυσίῳ. [28]καὶ 28
εἶπα πρὸς αὐτούς Ὑμεῖς ἅγιοι τῷ κυρίῳ, καὶ τὰ σκεύη ἅγια, καὶ
τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἑκούσια τῷ κυρίῳ θεῷ πατέρων
ὑμῶν· [29]ἀγρυπνεῖτε καὶ τηρεῖτε, ἕως στῆτε ἐνώπιον ἀρχόντων 29
τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν ἀρχόντων τῶν πατριῶν ἐν
Ιερουσαλημ εἰς σκηνὰς οἴκου κυρίου. [30]καὶ ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς καὶ 30
οἱ Λευῖται σταθμὸν τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου καὶ τῶν σκευῶν
ἐνεγκεῖν εἰς Ιερουσαλημ εἰς οἶκον θεοῦ ἡμῶν.

[31]Καὶ ἐξήραμεν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Αουε ἐν τῇ δωδεκάτῃ τοῦ 31
μηνὸς τοῦ πρώτου τοῦ ἐλθεῖν εἰς Ιερουσαλημ· καὶ χεὶρ θεοῦ ἡμῶν
ἦν ἐφ' ἡμῖν, καὶ ἐρρύσατο ἡμᾶς ἀπὸ χειρὸς ἐχθροῦ καὶ πολεμίου
ἐν τῇ ὁδῷ. [32]καὶ ἤλθομεν εἰς Ιερουσαλημ καὶ ἐκαθίσαμεν ἐκεῖ ἡμέ- 32
ρας τρεῖς. [33]καὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἐστήσαμεν τὸ ἀρ- 33
γύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη ἐν οἴκῳ θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ χεῖρα

18 σαχωλ V†] -ωχ B†, συνετος *L*†, σαχων rel. || 19 ωσαιαν (-ια V) BV†] ιεσσια *L*†, ισαια (uel sim.) rel. || 20 και ult. B†] > rel. || 21 αουε] θουε B(†): item B*(†) in 31 || 22 του 2° > BV† || 23 του > A || 24 δεκα] δωδεκα B || 26 και 2° B*L*†] > rel. || 27 καφουρη A(†)] -ουδηθ B† | χαμαν(ε)ιμ B(†)] δραχμων ειν (sic) A(†) || 28 κυριω 1°] + θεω A | υμων] ημ. B || 29 αρχοντων 1°] pr. των A || 31 αουε(cf. 21)] pr. του A | τη 1° > A

Μεριμωθ υἱοῦ Ουρια τοῦ ἱερέως — καὶ μετ᾽ αὐτοῦ Ελεαζαρ υἱὸς
Φινεες καὶ μετ᾽ αὐτῶν Ιωζαβαδ υἱὸς Ἰησοῦ καὶ Νωαδια υἱὸς Βα-
34 ναια οἱ Λευῖται — [34]ἐν ἀριθμῷ καὶ ἐν σταθμῷ τὰ πάντα, καὶ
35 ἐγράφη πᾶς ὁ σταθμός. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ [35]οἱ ἐλθόντες ἀπὸ
τῆς αἰχμαλωσίας υἱοὶ τῆς παροικίας προσήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις
τῷ θεῷ Ισραηλ μόσχους δώδεκα περὶ παντὸς Ισραηλ, κριοὺς ἐνε-
νήκοντα ἕξ, ἀμνοὺς ἑβδομήκοντα καὶ ἑπτά, χιμάρους περὶ ἁμαρτίας
36 δώδεκα, τὰ πάντα ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ. [36]καὶ ἔδωκαν τὸ νό-
μισμα τοῦ βασιλέως τοῖς διοικηταῖς τοῦ βασιλέως καὶ ἐπάρχοις
πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐδόξασαν τὸν λαὸν καὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ.
9 [1]Καὶ ὡς ἐτελέσθη ταῦτα, ἤγγισαν πρός με οἱ ἄρχοντες λέγοντες
Οὐκ ἐχωρίσθη ὁ λαὸς Ισραηλ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἀπὸ
λαῶν τῶν γαιῶν ἐν μακρύμμασιν αὐτῶν, τῷ Χανανι, ὁ Εθι, ὁ
Φερεζι, ὁ Ιεβουσι, ὁ Αμμωνι, ὁ Μωαβι, ὁ Μοσερι καὶ ὁ Αμορι,
2 [2]ὅτι ἐλάβοσαν ἀπὸ θυγατέρων αὐτῶν ἑαυτοῖς καὶ τοῖς υἱοῖς αὐ-
τῶν, καὶ παρήχθη σπέρμα τὸ ἅγιον ἐν λαοῖς τῶν γαιῶν, καὶ χεὶρ
3 τῶν ἀρχόντων ἐν τῇ ἀσυνθεσίᾳ ταύτῃ ἐν ἀρχῇ. [3]καὶ ὡς ἤκουσα
τὸν λόγον τοῦτον, διέρρηξα τὰ ἱμάτιά μου καὶ ἐπαλλόμην καὶ ἔτιλ-
λον ἀπὸ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς μου καὶ ἀπὸ τοῦ πώγωνός μου
4 καὶ ἐκαθήμην ἠρεμάζων. [4]καὶ συνήχθησαν πρός με πᾶς ὁ διώκων
λόγον θεοῦ Ισραηλ ἐπὶ ἀσυνθεσίᾳ τῆς ἀποικίας, καὶ ἐγὼ καθήμενος
5 ἠρεμάζων ἕως τῆς θυσίας τῆς ἑσπερινῆς. [5]καὶ ἐν θυσίᾳ τῇ ἑσπε-
ρινῇ ἀνέστην ἀπὸ ταπεινώσεώς μου· καὶ ἐν τῷ διαρρῆξαί με τὰ
ἱμάτιά μου καὶ ἐπαλλόμην καὶ κλίνω ἐπὶ τὰ γόνατά μου καὶ ἐκ-
6 πετάζω τὰς χεῖράς μου πρὸς κύριον τὸν θεὸν [6]καὶ εἶπα Κύριε,
ᾐσχύνθην καὶ ἐνετράπην τοῦ ὑψῶσαι τὸ πρόσωπόν μου πρὸς σέ,
ὅτι αἱ ἀνομίαι ἡμῶν ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν, καὶ αἱ
7 πλημμέλειαι ἡμῶν ἐμεγαλύνθησαν ἕως εἰς οὐρανόν. [7]ἀπὸ ἡμερῶν
πατέρων ἡμῶν ἐσμεν ἐν πλημμελείᾳ μεγάλῃ ἕως τῆς ἡμέρας ταύ-
της· καὶ ἐν ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν παρεδόθημεν ἡμεῖς καὶ οἱ βασιλεῖς
ἡμῶν καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν ἐν χειρὶ βασιλέων τῶν ἐθνῶν ἐν ῥομφαίᾳ
καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν διαρπαγῇ καὶ ἐν αἰσχύνῃ προσώπου
8 ἡμῶν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. [8]καὶ νῦν ἐπιεικεύσατο ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς
ἡμῶν τοῦ καταλιπεῖν ἡμῖν εἰς σωτηρίαν καὶ δοῦναι ἡμῖν στήριγμα
ἐν τόπῳ ἁγιάσματος αὐτοῦ τοῦ φωτίσαι ὀφθαλμοὺς ἡμῶν καὶ

33 μαριμωθ A | νωαδια υιος βαν.] νοαδει απο εβανναια B† || 35 οι ελθ.] διελθ. B† | απο] εκ B†: cf. I 8 63 | ολοκαυτωματα] -ματων B† | τω κυριω > BLν† || 36 εδωκα A†

9 1 εθθι A | φερεζι] -ρεσθει B† | μωαβι unus cod.] ι > BA | μοσερ(ε)ι B†] μωσρι A || 2 εαυτοις] ε > B† | εν αρχη > BV† || 4 αποικεσιας A: cf. 10 6 || 5 ταπειν.] pr. της A | τας > B† | κυριον > BV† | fin.] + μου L† || 6 κυριε > BLν† | υψωσαι BV†] + θεε μου A || 7 και paenult. > B† || 8 επιεικευσατο] επεσκευασ. B† | κυριος > B†

δοῦναι ζωοποίησιν μικρὰν ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν. 9ὅτι δοῦλοί ἐσμεν, 9
καὶ ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν οὐκ ἐγκατέλιπεν ἡμᾶς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν
καὶ ἔκλινεν ἐφ᾽ ἡμᾶς ἔλεος ἐνώπιον βασιλέων Περσῶν δοῦναι ἡμῖν
ζωοποίησιν τοῦ ὑψῶσαι αὐτοὺς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ ἀνα-
στῆσαι τὰ ἔρημα αὐτῆς καὶ τοῦ δοῦναι ἡμῖν φραγμὸν ἐν Ιουδα
καὶ ἐν Ιερουσαλημ. 10τί εἴπωμεν, ὁ θεὸς ἡμῶν, μετὰ τοῦτο; ὅτι 10
ἐγκατελίπομεν ἐντολάς σου, 11ἃς ἔδωκας ἡμῖν ἐν χειρὶ δούλων σου 11
τῶν προφητῶν λέγων Ἡ γῆ, εἰς ἣν εἰσπορεύεσθε κληρονομῆσαι
αὐτήν, γῆ μετακινουμένη ἐστὶν ἐν μετακινήσει λαῶν τῶν ἐθνῶν
ἐν μακρύμμασιν αὐτῶν, ὧν ἔπλησαν αὐτὴν ἀπὸ στόματος ἐπὶ στόμα
ἐν ἀκαθαρσίαις αὐτῶν· 12καὶ νῦν τὰς θυγατέρας ὑμῶν μὴ δῶτε 12
τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν μὴ λάβητε τοῖς υἱοῖς
ὑμῶν καὶ οὐκ ἐκζητήσετε εἰρήνην αὐτῶν καὶ ἀγαθὸν αὐτῶν ἕως
αἰῶνος, ὅπως ἐνισχύσητε καὶ φάγητε τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς καὶ κλη-
ροδοτήσητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν ἕως αἰῶνος. 13καὶ μετὰ πᾶν τὸ ἐρχό- 13
μενον ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐν ποιήμασιν ἡμῶν τοῖς πονηροῖς καὶ ἐν πλημμε-
λείᾳ ἡμῶν τῇ μεγάλῃ· ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐκού-
φισας ἡμῶν τὰς ἀνομίας καὶ ἔδωκας ἡμῖν σωτηρίαν· 14ὅτι ἐπ- 14
εστρέψαμεν διασκεδάσαι ἐντολάς σου καὶ ἐπιγαμβρεῦσαι τοῖς λαοῖς
τῶν γαιῶν· μὴ παροξυνθῇς ἐν ἡμῖν ἕως συντελείας τοῦ μὴ εἶναι
ἐγκατάλειμμα καὶ διασῳζόμενον. 15κύριε ὁ θεὸς Ισραηλ, δίκαιος 15
σύ, ὅτι κατελείφθημεν διασῳζόμενοι ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη· ἰδοὺ ἡμεῖς
ἐναντίον σου ἐν πλημμελείαις ἡμῶν, ὅτι οὐκ ἔστιν στῆναι ἐνώπιόν
σου ἐπὶ τούτῳ.

1Καὶ ὡς προσηύξατο Εσδρας καὶ ὡς ἐξηγόρευσεν κλαίων καὶ 10
προσευχόμενος ἐνώπιον οἴκου τοῦ θεοῦ, συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν
ἀπὸ Ισραηλ ἐκκλησία πολλὴ σφόδρα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ νεα-
νίσκοι, ὅτι ἔκλαυσεν ὁ λαὸς καὶ ὕψωσεν κλαίων. 2καὶ ἀπεκρίθη 2
Σεχενιας υἱὸς Ιιηλ ἀπὸ υἱῶν Ηλαμ καὶ εἶπεν τῷ Εσδρα Ἡμεῖς
ἠσυνθετήσαμεν τῷ θεῷ ἡμῶν καὶ ἐκαθίσαμεν γυναῖκας ἀλλοτρίας
ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς· καὶ νῦν ἔστιν ὑπομονὴ τῷ Ισραηλ ἐπὶ τούτῳ.

9 βασιλεων] -ως S† | ημιν ult. > S*† || 10 init.] pr. και νυν S^c*L*(†) | εγκατελ.] + ημις S† || 11 λεγων > B† | αυτων 1^0 > A† | ων] οις S^c*L*† | αυτων ult. > S† || 12 των > B† | κληρονομησητε AV† || 13 παν το ερχ.] παντα τα εισελθοντα S^c*L*† (*L*^{p}† om. εισ) | ημας] υμ. BSV† | ημων 1^0 2^0] υμ. BS† | οτι 1^0] + συ ο θεος ημων κατεπαυσας το σκηπτρον ημων δια τας αμαρτιας ημων S^c*L*† | ο θεος ημων] συ S^c*L*† | οτι ult.] και S† || 14 επιγαμβρευσαι] επι > B† | των γαιων] > BS†, + τουτων S^c*L*† | μη παροξυνθης εν ημιν] και ουκ ωργισθης ημιν *L*†, και ου pro μη posuit et εν deleuit S^c† || 15 κατελ(ε)ιφθ.] pr. ουκ εν S^c† | ιδου ημεις > BSV†

10 1 επροσηυξατο B*† | ως 2^0 > S**L*† | εξηγορευσεν] προσηγ. B*† | και 3^0 > BS† | οικου] pr. του S*L*† | απο ισρ. > S† || 2 ι(ε)ιηλ mu.] ιεηλ BS, ιεειηλ A†: cf. 21. 26. 43 8 9 | εκαθισ.] ελαβομεν S^c*L*†: cf. 10. 14. 18

3 ³καὶ νῦν διαθώμεθα διαθήκην τῷ θεῷ ἡμῶν ἐκβαλεῖν πάσας τὰς
γυναῖκας καὶ τὰ γενόμενα ἐξ αὐτῶν, ὡς ἂν βούλῃ· ἀνάστηθι καὶ
φοβέρισον αὐτοὺς ἐν ἐντολαῖς θεοῦ ἡμῶν, καὶ ὡς ὁ νόμος γενη-
4 θήτω. ⁴ἀνάστα, ὅτι ἐπὶ σὲ τὸ ῥῆμα, καὶ ἡμεῖς μετὰ σοῦ· κραταιοῦ
5 καὶ ποίησον. ⁵καὶ ἀνέστη Εσδρας καὶ ὥρκισεν τοὺς ἄρχοντας,
τοὺς ἱερεῖς καὶ Λευίτας καὶ πάντα Ισραηλ τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸ
6 ῥῆμα τοῦτο, καὶ ὤμοσαν. ⁶καὶ ἀνέστη Εσδρας ἀπὸ προσώπου
οἴκου τοῦ θεοῦ καὶ ἐπορεύθη εἰς γαζοφυλάκιον Ιωαναν υἱοῦ Ελι-
σουβ καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖ· ἄρτον οὐκ ἔφαγεν καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιεν,
7 ὅτι ἐπένθει ἐπὶ τῇ ἀσυνθεσίᾳ τῆς ἀποικίας. ⁷καὶ παρήνεγκαν φω-
νὴν ἐν Ιουδα καὶ ἐν Ιερουσαλημ πᾶσιν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀποικίας
8 τοῦ συναθροισθῆναι εἰς Ιερουσαλημ, ⁸καὶ πᾶς, ὃς ἂν μὴ ἔλθῃ εἰς
τρεῖς ἡμέρας ὡς ἡ βουλὴ τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν πρεσβυτέρων,
ἀναθεματισθήσεται πᾶσα ἡ ὕπαρξις αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς διασταλήσε-
ται ἀπὸ ἐκκλησίας τῆς ἀποικίας.
9 ⁹Καὶ συνήχθησαν πάντες ἄνδρες Ιουδα καὶ Βενιαμιν εἰς Ιερου-
σαλημ εἰς τὰς τρεῖς ἡμέρας, οὗτος ὁ μὴν ὁ ἔνατος· ἐν εἰκάδι
τοῦ μηνὸς ἐκάθισεν πᾶς ὁ λαὸς ἐν πλατείᾳ οἴκου τοῦ θεοῦ ἀπὸ
10 θορύβου αὐτῶν περὶ τοῦ ῥήματος καὶ ἀπὸ τοῦ χειμῶνος. ¹⁰καὶ
ἀνέστη Εσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Ὑμεῖς ἠσυνθετή-
κατε καὶ ἐκαθίσατε γυναῖκας ἀλλοτρίας τοῦ προσθεῖναι ἐπὶ πλημ-
11 μέλειαν Ισραηλ· ¹¹καὶ νῦν δότε αἴνεσιν κυρίῳ τῷ θεῷ τῶν πατέ-
ρων ὑμῶν καὶ ποιήσατε τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ διαστά-
λητε ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ἀλλοτρίων.
12 ¹²καὶ ἀπεκρίθησαν πᾶσα ἡ ἐκκλησία καὶ εἶπαν Μέγα τοῦτο τὸ
13 ῥῆμά σου ἐφ᾽ ἡμᾶς ποιῆσαι· ¹³ἀλλὰ ὁ λαὸς πολύς, καὶ ὁ καιρὸς
χειμερινός, καὶ οὐκ ἔστιν δύναμις στῆναι ἔξω· καὶ τὸ ἔργον οὐκ
εἰς ἡμέραν μίαν καὶ οὐκ εἰς δύο, ὅτι ἐπληθύναμεν τοῦ ἀδικῆσαι
14 ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ. ¹⁴στήτωσαν δὴ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν τῇ πάσῃ
ἐκκλησίᾳ, καὶ πάντες οἱ ἐν πόλεσιν ἡμῶν, ὃς ἐκάθισεν γυναῖκας
ἀλλοτρίας, ἐλθέτωσαν εἰς καιροὺς ἀπὸ συνταγῶν καὶ μετ᾽ αὐτῶν

3 ως 1⁰ — fin.] εν βουλη κυριου και των τρεμοντων εν (+ ταις L†) εντολαις αυτου και ποιηθησεται κατα τον νομον του θεου ημων ScL† || 4 αναστα B S†] -στηθι rel. | οτι > A || 5 τους αρχ. > S†, sed post λευιτας add. S† και τους αρχοντας | ιερεις και > BS† || 6 τη > BS† | αποικεσιας ALp†: cf. 9 4 || 7 εν 1⁰ > B† | ιερουσαλημ 1⁰ ⌒ 2⁰ BSAV | συναθροισθ.] συναχθ. ScL† || 8 και 1⁰ SL†] > rel. | ως η] ως αν ῇ A || 9 παντες] + οι S† | ο 1⁰ > B† | εκαθισεν] pr. και ScL | πας > S† | θορυβου] pr. του A || 10 εκαθισ.] ελαβετε ScL†: cf. 2 || 11 κυριω τω] tr. A†, κυρ. > BSV† | υμων ScLpV†] ημ. rel. || 12 η > B† | και ειπαν] + φωνη Sc†, add. uel pr. φωνη μεγαλη Lpl. (sed μεγα seq. hab. omnes) || 13 καιρος] τοπος B† || 14 οι 1⁰ > B | τη παση εκκλ. > B† | τη παση] pr. εν Sc†, εν παση τη L† | παντες οι ScL†] πασιν τοις rel. | ος εκαθισεν] οι λαβοντες ScL†: cf. 2 | συνταγων] συναγωγων BS†

πρεσβύτεροι πόλεως καὶ πόλεως καὶ κριταὶ τοῦ ἀποστρέψαι ὀργὴν
θυμοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξ ἡμῶν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου. [15]πλὴν Ιω- 15
ναθαν υἱὸς Ασαηλ καὶ Ιαζια υἱὸς Θεκουε μετ' ἐμοῦ περὶ τούτου,
καὶ Μεσουλαμ καὶ Σαβαθαι ὁ Λευίτης βοηθῶν αὐτοῖς. [16]καὶ ἐποί- 16
ησαν οὕτως υἱοὶ τῆς ἀποικίας. καὶ διεστάλησαν Εσδρας ὁ ἱερεὺς
καὶ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν τῷ οἴκῳ καὶ πάντες ἐν ὀνόμασιν,
ὅτι ἐπέστρεψαν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δεκάτου ἐκζητῆσαι
τὸ ῥῆμα. [17]καὶ ἐτέλεσαν ἐν πᾶσιν ἀνδράσιν, οἳ ἐκάθισαν γυναῖκας 17
ἀλλοτρίας, ἕως ἡμέρας μιᾶς τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου.
[18]Καὶ εὑρέθησαν ἀπὸ υἱῶν τῶν ἱερέων οἳ ἐκάθισαν γυναῖκας 18
ἀλλοτρίας· ἀπὸ υἱῶν Ἰησοῦ υἱοῦ Ιωσεδεκ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Μα-
ασηα καὶ Ελιεζερ καὶ Ιαριβ καὶ Γαδαλια, [19]καὶ ἔδωκαν χεῖρα αὐτῶν 19
τοῦ ἐξενέγκαι γυναῖκας αὐτῶν καὶ πλημμελείας κριὸν ἐκ προβάτων
περὶ πλημμελήσεως αὐτῶν· [20]καὶ ἀπὸ υἱῶν Εμμηρ Ανανι καὶ Ζα- 20
βδια· [21]καὶ ἀπὸ υἱῶν Ηραμ Μασαια καὶ Ελια καὶ Σαμαια καὶ Ιιηλ 21
καὶ Οζια· [22]καὶ ἀπὸ υἱῶν Φασουρ Ελιωηναι, Μαασαια καὶ Ισμαηλ 22
καὶ Ναθαναηλ καὶ Ιωζαβαδ καὶ Ηλασα. — [23]καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν· 23
Ιωζαβαδ καὶ Σαμου καὶ Κωλια (αὐτὸς Κωλιτας) καὶ Φαθαια καὶ
Ιοδομ καὶ Ελιεζερ· [24]καὶ ἀπὸ τῶν ᾀδόντων Ελισαφ· καὶ ἀπὸ τῶν 24
πυλωρῶν Σελλημ καὶ Τελημ καὶ Ωδουε. — [25]καὶ ἀπὸ Ισραηλ· ἀπὸ 25
υἱῶν Φορος Ραμια καὶ Ιαζια καὶ Μελχια καὶ Μεαμιν καὶ Ελεαζαρ
καὶ Ασαβια καὶ Βαναια· [26]καὶ ἀπὸ υἱῶν Ηλαμ Μαθανια καὶ Ζαχα- 26
ρια καὶ Ιαϊηλ καὶ Αβδια καὶ Ιαριμωθ καὶ Ηλια· [27]καὶ ἀπὸ υἱῶν 27

14 θυμου > A || **15** ασαηλ] ασηλ B†, σαηλ S† | ιαζια Ra.] λαζεια BS†, ιαζιας A: cf. 25 | θεκουε] ελκεια BS† | μεσουλαμ BSV†] μετασολλαμ A†, μεσ(σ)ολ(λ)αμ rel.: cf. **8** 16 | σαβαθαι BSV] σαββαθαι pl., καββαθαι A† || **16** υιοι] pr. οι A | διεσταλησαν] -στ(ε)ιλεν S^c*L*† | και ανδρες αρχ.] αρχοντας S^c*L*† | τω οικω BS^c†] των οικων rel. | εν 1^0] επ AS^c | μια > B† | δεκατου] pr. δω S^c*L*† || **17** αλλοτρ.⌒18 αλλοτρ. S† || **18** ευρεθη B† | υιων 1^0] pr. των S^c*L*† | εκαθισαν] ελαβον S^c*L*†: cf. 2 | αδελφοι] pr. οι S*L*† | μαασηα S† (cf. 30)] μαασηλ V et codex unus codici B cognatus: cf. **13** 23; μεεσσηλ B†; μαασηια A | ιαριβ] -ρειμ B, ιωρειμ S† | γαλαδεια SV†, γαλαδαιας *L*† || **19** αυτων 1^0⌒3^0 S† || **20** αμμηρ S† | αναν(ε)ι BS†] ανανια rel. (*L* -ιας) || **21** μασαια Ra.] -σαηλ BS(†), -σειας A | ι(ε)ιηλ A] ιεηλ BS: cf. 2 || **22** ελιωνα BSV†: cf. 27 | μαασαια BSV†] -σια A | ισμαηλ] σαμ. BV†, σαμαιηλ S† || **23** των] + υιων των S^c*L*† | σαμουδ S† | κωλ(ε)ια] κωλαα A† | κωλιτας] -ιευ BS† | φαθαια Ra. (cf. I **9** 23)] φαδαια BV†, φααια S†, φεθεια A | ιοδομ BV†] ιεδ. S†, ιουδας rel. | ελιαζαρ S† || **24** αδοντων] ωδων S^c*L*† | σελλημ *L*†] γελλημ B†, γαιλλειμ S†, σολλημ A†, σολμην pl. | τελημ B†] τελλημ SAV*L*† | ωδουε] -ουθ BS†, -ους V†, ουριας *L*† || **25** φορος] φαρες S^c*L*†: cf. **2** 3 | ιαζια unus cod. B cogn.] αζ(ε)ια BA, αδεια S†, ιαζιας *L*†: cf. 15 | μεαμιν pau.] -μιμ A, αμαμειν BS† | ελεαζα A† | και ασαβια(S† σαβ.)] > B† | μαναια S† || **26** μαθανια BSV†] μαθθ. A: cf. 30. 33. 37 **21** 17 **22** 35 **23** 13 | και 2^0 > B† | ια(ε)ιηλ] ιαηλ B, αιειηλ A†, ιειηλ *L*†: cf. 2 | ιαριμωθ] -μοιθ B†, ιερ. A

Ζαθουα Ελιωηναι, Ελισουβ, Μαθανια καὶ Ιαρμωθ καὶ Ζαβαδ καὶ
28 Οζιζα· ²⁸καὶ ἀπὸ υἱῶν Βαβι Ιωαναν, Ανανια καὶ Ζαβου, Οθαλι·
29 ²⁹καὶ ἀπὸ υἱῶν Βανουι Μεσουλαμ, Μαλουχ, Αδαιας, Ιασουβ καὶ
30 Σαλουια καὶ Ρημωθ· ³⁰καὶ ἀπὸ υἱῶν Φααθμωαβ Εδενε, Χαληλ,
31 Βαναια, Μασηα, Μαθανια, Βεσεληλ καὶ Βανουι καὶ Μανασση· ³¹καὶ
32 ἀπὸ υἱῶν Ηραμ Ελιεζερ, Ιεσσια, Μελχια, Σαμαια, Σεμεων, ³²Βενια-
33 μιν, Μαλουχ, Σαμαρια· ³³καὶ ἀπὸ υἱῶν Ησαμ Μαθανι, Μαθαθα,
34 Ζαβεδ, Ελιφαλεθ, Ιεραμι, Μανασση, Σεμεϊ· ³⁴ἀπὸ υἱῶν Βανι Μο-
35 36 οδι, Αμραμ, Ουηλ, ³⁵Βαναια, Βαδαια, Χελια, ³⁶Ουιεχωα, Ιεραμωθ,
38 Ελιασιβ, ³⁷Μαθανια, Μαθαναι, καὶ ἐποίησαν ³⁸οἱ υἱοὶ Βανουι καὶ
40 οἱ υἱοὶ Σεμεϊ ³⁹καὶ Σελεμια καὶ Ναθαν καὶ Αδαια, ⁴⁰Μαχναδαβου,
42 Σεσι, Σαρου, ⁴¹Εζερηλ καὶ Σελεμια καὶ Σαμαρια ⁴²καὶ Σαλουμ, Αμα-
43 ρια, Ιωσηφ· ⁴³ἀπὸ υἱῶν Ναβου Ιιηλ, Μαθαθια, Σεδεμ, Ζαμβινα,
44 Ιαδαι καὶ Ιωηλ καὶ Βαναια. — ⁴⁴πάντες οὗτοι ἐλάβοσαν γυναῖκας
ἀλλοτρίας καὶ ἐγέννησαν ἐξ αὐτῶν υἱούς.

11 ¹Λόγοι Νεεμια υἱοῦ Αχαλια.
Καὶ ἐγένετο ἐν μηνὶ Χασεηλου ἔτους εἰκοστοῦ καὶ ἐγὼ ἤμην ἐν

27 ζαθουα pau.] ζαθουια BSV†, ζαθθουα A: cf. 2 8 | ελιωνα BV†, -ναν S†: cf. 22 | μαθανια Ra. (cf. 26)] αλαθ. BSV† (S† -αν), μαθθαναι A | ιαρμωθ] αρμων SV†, αμων B† | ζαβαδαβ B† | οζιζα] οζ(ε)ια BSV†, οζει *L*† || 28 ανανια] νιανα B†, ανεια S† | οθαλι] θαλ(ε)ι BV†, θαλειμ S || 29 βανου(ε)ι BS†] βανει A | μεσουλαμ Ra. (cf. 15)] μελουσαμ BSV†, μοσολλαμ rel. | μαλουχ] αλουμ BV†, αελουμ S† | αδαιας] αδα BSV†: ιας excidit ante ιασ | ιασουβ] ιασουδ BV†, ασουδ S† | σαλουια BSV†] σααλ rel. | ρημωθ] μημων B†, μηνων S†, μηλων V† || 30 φααδμωαβ B†: cf. 20 15 | εδενε S†] αιδαινε B†, εδνε A | χαληλ] χαηλ BV†, χ|ηλ S† (multa nomina propria in mss. falso distincta sunt); pr. και A: idem add. και post χαληλ | μασηα BSV†] μαασηα A: cf. 18 | μαθθανια A: cf. 26; ναθανεια S†?: cf. 22 35 23 13 | βεσσεληλ S(†) | βανουι] θανουει BSV† || 31 σαμαια B†] -αιας A, σεμεα S† || 33 και > B*L*† | ησαμ B†] ησιαμ SV†, ασημ A | μαθανι μαθαθα Ra.] μαθανια(V† μανθ.) αθα BSV†, μαθθαναι μαθθαθα A; cf. 26 | ζαβεδ unus cod.] -βελ BSV†, -βαδ A | ελιφαλεθ] -ανεθ B*†, -αλετ A | ιεραμ(ε)ι SV†] -ειμ B†, ιερεμι A || 34 init. BS*L*†] pr. και rel. | βανι] ανει BS†, ανανει V† | μοοδι Ra.] μοδεδ(ε)ι BSV†, μοοδεια A | αμραμ compl.] αμαρ(ε)ι BSV†, αμβραμ A | ουηλ] θυηλ BS†; pr. και A || 35 βαδαια] βαραια B†, μαδαια S† | χελια] χελκεια BSV† || 36 ουιεχωα BV†] ουιερεχω S†, ουουνια A†, ουανια *L*† | ιεραμωθ BSV†] μαριμωθ A | ελειασειφ B† || 37 μαθανια BS†] μανθ. V†, μαθθ. A: cf. 26 | μαθαναι 2 codd.] -ναν BV†, -να S†, μαθθαναι A || 38 οι 2⁰ > BS || 39 σελεμιας A: cf. 41 | αδαιας A, αδεια S† || 40 μαχναδαβου unus cod.] -δααβου A, μαχαδναβου BS(†) | σαρου V†] -ριου B†, -ρουε S†, αρου A || 41 εζερηλ B†] εσριηλ S†, εζριηλ rel. | σελεμιας et σαμαρειας A: cf. 39 || 42 και > A | σαλουμ BSV†] σελλουμ rel.: cf. 2 12 | αμαρια Ra.] μαρια BS†, αρια V†, αμαριας rel. || 43 ι(ε)ιηλ compl.] ιεειηλ A†, ιαηλ BSV†; cf. 26 | μαθαθια V†] θαμαθια BS†, μαθθαθιας A | σεδεμ BSV†] > A†, ζαβαδ rel. | ζαμβ(ε)ινα SV†] ζανβ. B†, > A† | ιαδαι] δια BSV†

11 (𝔐 Neh. 1) 1 αχαλια] χαλια codex unus codici B cognatus, χελκεια B(†): cf. 20 2 | χασεηλου A†] σεχεηλου BSV†, χεσελευ Sc†, χασ(α)λευ *L*†; + τοις σουσοις μητροπολει περσων S†

Σουσαν αβιρα, [2]καὶ ἦλθεν Ανανι εἷς ἀπὸ ἀδελφῶν μου, αὐτὸς καὶ 2
ἄνδρες Ιουδα, καὶ ἠρώτησα αὐτοὺς περὶ τῶν σωθέντων, οἳ κατ-
ελείφθησαν ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας καὶ περὶ Ιερουσαλημ. [3]καὶ εἴποσαν 3
πρός με Οἱ καταλειπόμενοι οἱ καταλειφθέντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας
ἐκεῖ ἐν τῇ χώρᾳ ἐν πονηρίᾳ μεγάλῃ καὶ ἐν ὀνειδισμῷ, καὶ τείχη
Ιερουσαλημ καθῃρημένα, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐνεπρήσθησαν ἐν πυρί.
[4]καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαί με τοὺς λόγους τούτους ἐκάθισα καὶ 4
ἔκλαυσα καὶ ἐπένθησα ἡμέρας καὶ ἤμην νηστεύων καὶ προσευχόμε-
νος ἐνώπιον θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ [5]καὶ εἶπα Μὴ δή, κύριε ὁ θεὸς 5
τοῦ οὐρανοῦ ὁ ἰσχυρὸς ὁ μέγας καὶ ὁ φοβερός, φυλάσσων τὴν
διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ τοῖς φυλάσσουσιν
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ· [6]ἔστω δὴ τὸ οὖς σου προσέχον καὶ οἱ ὀ- 6
φθαλμοί σου ἀνεῳγμένοι τοῦ ἀκοῦσαι προσευχὴν δούλου σου, ἣν
ἐγὼ προσεύχομαι ἐνώπιόν σου σήμερον ἡμέραν καὶ νύκτα περὶ
υἱῶν Ισραηλ δούλων σου καὶ ἐξαγορεύω ἐπὶ ἁμαρτίαις υἱῶν Ισραηλ,
ἃς ἡμάρτομέν σοι. καὶ ἐγὼ καὶ ὁ οἶκος πατρός μου ἡμάρτομεν·
[7]διαλύσει διελύσαμεν πρὸς σὲ καὶ οὐκ ἐφυλάξαμεν τὰς ἐντολὰς 7
καὶ τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα, ἃ ἐνετείλω τῷ Μωυσῇ παιδί
σου. [8]μνήσθητι δὴ τὸν λόγον, ὃν ἐνετείλω τῷ Μωυσῇ παιδί σου 8
λέγων Ὑμεῖς ἐὰν ἀσυνθετήσητε, ἐγὼ διασκορπιῶ ὑμᾶς ἐν τοῖς
λαοῖς· [9]καὶ ἐὰν ἐπιστρέψητε πρός με καὶ φυλάξητε τὰς ἐντολάς 9
μου καὶ ποιήσητε αὐτάς, ἐὰν ᾖ ἡ διασπορὰ ὑμῶν ἀπ᾽ ἄκρου τοῦ
οὐρανοῦ, ἐκεῖθεν συνάξω αὐτοὺς καὶ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον,
ὃν ἐξελεξάμην κατασκηνῶσαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. [10]καὶ αὐτοὶ παῖ- 10
δές σου καὶ λαός σου, οὓς ἐλυτρώσω ἐν δυνάμει σου τῇ μεγάλῃ
καὶ ἐν τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ. [11]μὴ δή, κύριε, ἀλλ᾽ ἔστω τὸ οὖς 11
σου προσέχον εἰς τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου σου καὶ εἰς τὴν
προσευχὴν παίδων σου τῶν θελόντων φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου,
καὶ εὐόδωσον δὴ τῷ παιδί σου σήμερον καὶ δὸς αὐτὸν εἰς οἰκτιρ-
μοὺς ἐνώπιον τοῦ ἀνδρὸς τούτου. — καὶ ἐγὼ ἤμην οἰνοχόος τῷ
βασιλεῖ.

1 αβειρρα A† || 2 αδελφων] pr. των BL† | κατελιπησαν B*† (uid.) || 3 οι καταλειφθ. > Apl. | εν τη χωρα] + εν (+ τη S†) πολει BSV† | τειχη] pr. τα S$^c L$† | αι > SA || 4 θεου] pr. του S || 5 μη δη > S† | του ουρ. > S† | ο 4^0 SAL^{p}†] > rel. | ελεος] + σου B† || 6 προσευχην] pr. την V S$^c L$† | εξαγορευων B† | αμαρτιας SA† | πατρος] pr. του SVL || 7 προς σε > B SV† || 8 τω μ. παιδι σου] τω > S†, τω παιδι σου μ. A | λεγων > S† | ασυνθετησητε] συν > S†: cf. Ps. 77 57 || 9 η 2^0 > S† | ουρανου] + εως ακρου του ουρανου S$^c L$† | και ult. > S† || 10 δυναμει] pr. τη B | τη μεγ. > S† || 11 κυριε mu.] > BSAV; + μη αποστρεψης το προσωπον σου S$^c L$† | τουτου > A† | οινοχοος] ευνουχος BSV†: item Origenes ed. Delarue III p. 657

12 [1]Καὶ ἐγένετο ἐν μηνὶ Νισαν ἔτους εἰκοστοῦ Αρθασασθα βασιλεῖ
καὶ ἦν ὁ οἶνος ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ ἔλαβον τὸν οἶνον καὶ ἔδωκα τῷ
2 βασιλεῖ, καὶ οὐκ ἦν ἕτερος ἐνώπιον αὐτοῦ· [2]καὶ εἶπέν μοι ὁ βα-
σιλεύς Διὰ τί τὸ πρόσωπόν σου πονηρὸν καὶ οὐκ εἶ μετριάζων;
οὐκ ἔστιν τοῦτο εἰ μὴ πονηρία καρδίας. καὶ ἐφοβήθην πολὺ σφό-
3 δρα. [3]καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ Ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα ζήτω· διὰ
τί οὐ μὴ γένηται πονηρὸν τὸ πρόσωπόν μου, διότι ἡ πόλις, οἶκος
μνημείων πατέρων μου, ἠρημώθη καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς κατεβρώθη-
4 σαν ἐν πυρί; [4]καὶ εἶπέν μοι ὁ βασιλεύς Περὶ τίνος τοῦτο σὺ ζη-
5 τεῖς; καὶ προσηυξάμην πρὸς τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ [5]καὶ εἶπα τῷ
βασιλεῖ Εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθόν, καὶ εἰ ἀγαθυνθήσεται ὁ παῖς
σου ἐνώπιόν σου ὥστε πέμψαι αὐτὸν εἰς Ιουδα εἰς πόλιν μνη-
6 μείων πατέρων μου, καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτήν. [6]καὶ εἶπέν μοι ὁ
βασιλεὺς καὶ ἡ παλλακὴ ἡ καθημένη ἐχόμενα αὐτοῦ Ἕως πότε
ἔσται ἡ πορεία σου καὶ πότε ἐπιστρέψεις; καὶ ἠγαθύνθη ἐνώπιον
7 τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλέν με, καὶ ἔδωκα αὐτῷ ὅρον. [7]καὶ εἶπα
τῷ βασιλεῖ Εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθόν, δότω μοι ἐπιστολὰς πρὸς
τοὺς ἐπάρχους πέραν τοῦ ποταμοῦ ὥστε παραγαγεῖν με, ἕως ἔλθω
8 ἐπὶ Ιουδαν, [8]καὶ ἐπιστολὴν ἐπὶ Ασαφ φύλακα τοῦ παραδείσου, ὅς
ἐστιν τῷ βασιλεῖ, ὥστε δοῦναί μοι ξύλα στεγάσαι τὰς πύλας καὶ
εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως καὶ εἰς οἶκον, ὃν εἰσελεύσομαι εἰς αὐτόν.
9 καὶ ἔδωκέν μοι ὁ βασιλεὺς ὡς χεὶρ θεοῦ ἡ ἀγαθή. [9]καὶ ἦλθον
πρὸς τοὺς ἐπάρχους πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἔδωκα αὐτοῖς τὰς
ἐπιστολὰς τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλεν μετ᾽ ἐμοῦ ὁ βασιλεὺς ἀρ-
10 χηγοὺς δυνάμεως καὶ ἱππεῖς. — [10]καὶ ἤκουσεν Σαναβαλλατ ὁ Αρωνι
καὶ Τωβια ὁ δοῦλος ὁ Αμμωνι, καὶ πονηρὸν αὐτοῖς ἐγένετο ὅτι
ἥκει ἄνθρωπος ζητῆσαι ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ.
11 12 [11]Καὶ ἦλθον εἰς Ιερουσαλημ καὶ ἤμην ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς. [12]καὶ
ἀνέστην νυκτὸς ἐγὼ καὶ ἄνδρες ὀλίγοι μετ᾽ ἐμοῦ· καὶ οὐκ ἀπήγ-
γειλα ἀνθρώπῳ τί ὁ θεὸς δίδωσιν εἰς καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι

12 (𝔐 Neh. 2) 1 αρθασασθα] αρσαθερθα B† et Origenes ed. Delarue III p. 657, αρσαρσαθα S†, ασαρσαθα V†; αρταξερξη Sc†: item uel -ξερξου *L*† (sic *L*† ubique [cf. 4 8], Sc non nisi hoc loco); cf. 4 8 | ο > BS† | fin.] + και ημην σκυθρωπος Sc*L*† || 3 τους αιωνας S† | διοτι] δια τι A† | ηρημ. > S† || 4 συ ζητεις] συνζ. A†(B dub.) || 5 ει 1^0 > S†: post βασιλει; cf. 7 | ει 1^0 — ει 2^0] επισταμαι τον βασιλεα αγαθον και ει αγαθον επι τον βασιλεα και Sc*L*† || 6 εως] pr. και S†; pr. ινα τι καθησαι παρ εμοι Sc*L*† | πορεια] παρουσια A† || 7 ει > B*†: post βασιλει; cf. 5 | δοτω μοι / επιστ.] tr. B† | ιουδαν] ν > BV || 8 φυλακα του παραδεισου] τον φυλασσοντα τας ημιονους του βασιλεως και τον παραδεισον Sc*L*† | πυλας] + της βαρεως του οικου Sc*L*† | οικον] pr. τον S*L*p† || 9 δυναμεως] pr. της A† || 10 σαναβαλατ S: item S in 14 1; σαλαβαλλατ S† in 12 19; αναβαλλατ BS† in 13 33 et B*† in 16 14; A ubique et BS ceteris locis σαναβαλλατ | ο 1^0 > B* | και τωβ. ο δ. ο(>SBs: cf. 19) αμμ. > B*† || 12 καρδιαν] pr. την S*L*†

μετὰ τοῦ Ισραηλ, καὶ κτῆνος οὐκ ἔστιν μετ᾽ ἐμοῦ εἰ μὴ τὸ κτῆνος,
ᾧ ἐγὼ ἐπιβαίνω ἐπ᾽ αὐτῷ. [13]καὶ ἐξῆλθον ἐν πύλῃ τοῦ γωληλα καὶ 13
πρὸς στόμα πηγῆς τῶν συκῶν καὶ εἰς πύλην τῆς κοπρίας καὶ ἤμην
συντρίβων ἐν τῷ τείχει Ιερουσαλημ, ὃ αὐτοὶ καθαιροῦσιν καὶ πύ-
λαι αὐτῆς κατεβρώθησαν πυρί. [14]καὶ παρῆλθον ἐπὶ πύλην τοῦ Αιν 14
καὶ εἰς κολυμβήθραν τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ ἦν τόπος τῷ κτήνει
παρελθεῖν ὑποκάτω μου. [15]καὶ ἤμην ἀναβαίνων ἐν τῷ τείχει χει- 15
μάρρου νυκτὸς καὶ ἤμην συντρίβων ἐν τῷ τείχει. καὶ ἤμην ἐν
πύλῃ τῆς φάραγγος καὶ ἐπέστρεψα. [16]καὶ οἱ φυλάσσοντες οὐκ 16
ἔγνωσαν τί ἐπορεύθην καὶ τί ἐγὼ ποιῶ, καὶ τοῖς Ιουδαίοις καὶ τοῖς
ἱερεῦσιν καὶ τοῖς ἐντίμοις καὶ τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοῖς καταλοίποις
τοῖς ποιοῦσιν τὰ ἔργα ἕως τότε οὐκ ἀπήγγειλα. [17]καὶ εἶπα πρὸς 17
αὐτούς Ὑμεῖς βλέπετε τὴν πονηρίαν, ἐν ᾗ ἐσμεν ἐν αὐτῇ, πῶς
Ιερουσαλημ ἔρημος καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐδόθησαν πυρί· δεῦτε καὶ
διοικοδομήσωμεν τὸ τεῖχος Ιερουσαλημ, καὶ οὐκ ἐσόμεθα ἔτι ὄνει-
δος. [18]καὶ ἀπήγγειλα αὐτοῖς τὴν χεῖρα τοῦ θεοῦ, ἥ ἐστιν ἀγαθὴ 18
ἐπ᾽ ἐμέ, καὶ τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως, οὓς εἶπέν μοι, καὶ εἶπα
Ἀναστῶμεν καὶ οἰκοδομήσωμεν. καὶ ἐκραταιώθησαν αἱ χεῖρες αὐ-
τῶν εἰς ἀγαθόν. — [19]καὶ ἤκουσεν Σαναβαλλατ ὁ Αρωνι καὶ Τωβια 19
ὁ δοῦλος ὁ Αμμωνι καὶ Γησαμ ὁ Αραβι καὶ ἐξεγέλασαν ἡμᾶς καὶ
ἦλθον ἐφ᾽ ἡμᾶς καὶ εἶπαν Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὃ ὑμεῖς ποιεῖτε; ἢ
ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμεῖς ἀποστατεῖτε; [20]καὶ ἐπέστρεψα αὐτοῖς λόγον 20
καὶ εἶπα αὐτοῖς Ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, αὐτὸς εὐοδώσει ἡμῖν, καὶ
ἡμεῖς δοῦλοι αὐτοῦ καθαροί, καὶ οἰκοδομήσομεν· καὶ ὑμῖν οὐκ
ἔστιν μερὶς καὶ δικαιοσύνη καὶ μνημόσυνον ἐν Ιερουσαλημ.

[1]Καὶ ἀνέστη Ελισουβ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ 13
οἱ ἱερεῖς καὶ ᾠκοδόμησαν τὴν πύλην τὴν προβατικήν· αὐτοὶ ἡγί-
ασαν αὐτὴν καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ ἕως πύργου τῶν ἑκατὸν
ἡγίασαν ἕως πύργου Ανανεηλ [2]καὶ ἐπὶ χεῖρας υἱῶν ἀνδρῶν Ιερι- 2
χω καὶ ἐπὶ χεῖρας υἱῶν Ζακχουρ υἱοῦ Αμαρι. [3]καὶ τὴν πύλην τὴν 3
ἰχθυηρὰν ᾠκοδόμησαν υἱοὶ Ασανα· αὐτοὶ ἐστέγασαν αὐτὴν καὶ
ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς. [4]καὶ 4

12 εστιν μετ εμου] ην μετ εμου αλλο S^c^L† | ω] ο A || 13 γωληλα] + νυκτος S^c^L† | πυρι] pr. εν SA† || 14 αιν] αινα BSV† || 15 χειμαρρους BS† | πυλη] pr. τη S || 16 τι 1^0^] οτι SL† | και τοις στρατηγοις(S† βασιλευσιν)] > B†: cf. 14 8 22 40 23 11 | και τοις καταλοιποις > S† || 18 τους] προς B† || 19 σαναβ.: cf. 10 | ο 3^0^ > B: cf. 10 | ηλθαν SV† | ὃ > BSV† || 20 ημιν] ημας B† | οικοδομησωμεν B

13 (𝔐 Neh. 3) 1 ελ(ε)ισουβ BSAV†] ελιασ. rel.: cf. 22 23 | αυτοι] pr. και S† | αυτην > S† | ανανεηλ B†] ναεηλ S†, ανενεηλ L†, αναμεηλ rel.: cf. 22 39 || 2 υιων ανδρων] tr. BSV† (L† και εχομενα αυτου οι ανδρες pro init. — ανδρων) | ζακχουρ] ζαβαουρ B†, ζαχχουρ S† | αμαρ(ε)ι] μιαρι A† || 3 ασανα] ασαν B†, ασαναα S† | εστησαν AL† (cf. 6. 13. 14)] εστεγασαν rel. | θυρας] pr. τας SL†: item S in 13, non in 6. 14 | κλειθρα] pr. τα S^c^L†: cf. 6

ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχεν ἀπὸ Ραμωθ υἱὸς Ουρια υἱοῦ Ακως. καὶ
ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχεν Μοσολλαμ υἱὸς Βαραχιου υἱοῦ Μασεζε-
5 βηλ. καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχεν Σαδωκ υἱὸς Βαανα. 5 καὶ ἐπὶ
χεῖρα αὐτῶν κατέσχοσαν οἱ Θεκωιν, καὶ αδωρηεμ οὐκ εἰσήνεγκαν
6 τράχηλον αὐτῶν εἰς δουλείαν αὐτῶν. 6 καὶ τὴν πύλην τοῦ Ισανα
ἐκράτησαν Ιοϊδα υἱὸς Φασεκ καὶ Μεσουλαμ υἱὸς Βασωδια· αὐτοὶ
ἐστέγασαν αὐτὴν καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ
8 μοχλοὺς αὐτῆς. 8 καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν Ανανιας υἱὸς τοῦ
Ρωκεϊμ, καὶ κατέλιπον Ιερουσαλημ ἕως τοῦ τείχους τοῦ πλατέος.
9 9 καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν Ραφαια ἄρχων ἡμίσους περιχώ-
10 ρου Ιερουσαλημ. 10 καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν Ιεδαια υἱὸς
Ερωμαφ καὶ κατέναντι οἰκίας αὐτοῦ. καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτη-
11 σεν Ατους υἱὸς Ασβανια. 11 καὶ δεύτερος ἐκράτησεν Μελχιας υἱὸς
Ηραμ καὶ Ασουβ υἱὸς Φααθμωαβ καὶ ἕως πύργου τῶν θαννουριμ.
12 12 καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησεν Σαλουμ υἱὸς Αλλωης ἄρχων ἡμί-
13 σους περιχώρου Ιερουσαλημ, αὐτὸς καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ. 13 τὴν
πύλην τῆς φάραγγος ἐκράτησαν Ανουν καὶ οἱ κατοικοῦντες Ζανω·
αὐτοὶ ᾠκοδόμησαν αὐτὴν καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα
αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς καὶ χιλίους πήχεις ἐν τῷ τείχει ἕως
14 πύλης τῆς κοπρίας. 14 καὶ τὴν πύλην τῆς κοπρίας ἐκράτησεν Μελ-
χια υἱὸς Ρηχαβ ἄρχων περιχώρου Βηθαχαρμ, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ
αὐτοῦ, καὶ ἐσκέπασαν αὐτὴν καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖ-
15 θρα αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς. 15 καὶ τὸ τεῖχος κολυμβήθρας τῶν

4 χειρα 1^0] -ρας A, θυρας S*† | απο] επι B† | υιος 1^0 *L*†] υιου rel. | ακως B S†] ακκως rel.: cf. 21 17 63 | και επι χ. 2^0⌒3^0 BV†, 3^0⌒5 και επι χ. A† | μασεζεβηλ compl.] -ηα S†, ι pro β A† | σαδουκ S || 5 θεκω(ε)ιν B†] -(ε)ιμ rel. | αδωρηεμ BSV†] -ρην A†, -ρημ mu., οι ισχυροι αυτων *L*† || 6 του > B† | ισανα BV†] αισ. SA | ιο(ε)ιδα A†] ιωιδα mu. | ιοειαα B†, υιοι εδα S† | βασωδια] βαδια B†, αβδεια S† | και (+ τα *L*†) κλειθρα αυτης — 8 και επι χειρα αυτων] και επειρα αυτης (sic) A† | fin. BSAV†] + (7) και επι χειρα αυτων εκρατησε μαλτιας ο γαβαωνιτης και ευαρων (*L*† ιαριν uel sim.) ο μηρωνωθιτης ανδρες της γαβαων και της μασφα εως θρονου του αρχοντος του περαν του ποταμου (8) και παρ αυτον παρησφαλισατο οζιηλ υιος αραχιου πυρωτων rel. (non S^c): uerbum παρασφαλιζεσθαι non nisi hic in LXX, cf. 15 || 8 εκρατησαν B† | υιος] pr. ο S† | ρωκε(ε)ιμ] ιωακειμ BS†, των μυρεψων *L*† | του paenult. > B | πλατεως BS : cf. Thack. p. 179 || 10 ιεδαια] ιεδδεια S*L*† | ερωμαφ] -αθ BS (S† ι pro ρ) | και 2^0 > S | ατους 3 codd.] ατουθ BS†, αυτους AV*L*†: cf. 8 2 | ασβανια] -ναμ B*† (B^c† -νεαμ), ασβενεαμ S† || 11 ηραμ] ηρμα A† | φααβμωαβ BS† | θαννουρ(ε)ιμ] ναθου. BS† || 12 σαλλουμ A: cf. 2 42 | αλλωης] ηλεια BS† || 13 θυρας: cf. 3 | πυλης] pr. της A || 14 βηθαχαρμ Ra.] -αχαμ B†, -ακαμ S†, -αχχαρμα A† || 15 init. BSAV†] pr. την δε πυλην της πηγης ησφαλισατο σαλωμων υιος χολεζε αρχων μερους της μασφα· αυτος εξωκοδομησεν αυτην και εστεγασεν αυτην και εστησε τας θυρας αυτης (+ και κλειθρα αυτης uel sim. *L*†) και μοχλους αυτης rel. (non S^c): cf. additamentum ad 6 fin.

κῳδίων τῇ κουρᾷ τοῦ βασιλέως καὶ ἕως τῶν κλιμάκων τῶν καταβαι-
νουσῶν ἀπὸ πόλεως Δαυιδ. [16]ὀπίσω αὐτοῦ ἐκράτησεν Νεεμιας υἱὸς 16
Αζαβουχ ἄρχων ἡμίσους περιχώρου Βηθσουρ ἕως κήπου τάφου
Δαυιδ καὶ ἕως τῆς κολυμβήθρας τῆς γεγονυίας καὶ ἕως Βηθαγγαβα-
ριμ. [17]ὀπίσω αὐτοῦ ἐκράτησαν οἱ Λευῖται, Ραουμ υἱὸς Βανι. ἐπὶ χεῖρα 17
αὐτοῦ ἐκράτησεν Ασαβια ἄρχων ἡμίσους περιχώρου Κεϊλα τῷ
περιχώρῳ αὐτοῦ. [18]μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν ἀδελφοὶ αὐτῶν Βενι υἱὸς 18
Ηναδαδ ἄρχων ἡμίσους περιχώρου Κεϊλα. [19]καὶ ἐκράτησεν ἐπὶ 19
χεῖρα αὐτοῦ Αζουρ υἱὸς Ἰησοῦ ἄρχων τοῦ Μασφε, μέτρον δεύτε-
ρον πύργου ἀναβάσεως τῆς συναπτούσης τῆς γωνίας. [20]μετ' αὐτὸν 20
ἐκράτησεν Βαρουχ υἱὸς Ζαβου μέτρον δεύτερον ἀπὸ τῆς γωνίας
ἕως θύρας Βηθελισουβ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου. [21]μετ' αὐτὸν ἐκρά- 21
τησεν Μεραμωθ υἱὸς Ουρια υἱοῦ Ακως μέτρον δεύτερον ἀπὸ θύρας
Βηθελισουβ ἕως ἐκλείψεως Βηθελισουβ. [22]καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν 22
οἱ ἱερεῖς ἄνδρες Αχεχαρ. [23]καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν Βενιαμιν καὶ 23
Ασουβ κατέναντι οἴκου αὐτῶν. μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν Αζαρια υἱὸς
Μαασηα υἱοῦ Ανανια ἐχόμενα οἴκου αὐτοῦ. [24]μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν 24
Βανι υἱὸς Ηναδαδ μέτρον δεύτερον ἀπὸ Βηθαζαρια ἕως τῆς γωνίας
καὶ ἕως τῆς καμπῆς [25]Φαλαλ υἱοῦ Ευζαι ἐξ ἐναντίας τῆς γωνίας, 25
καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως ὁ ἀνώτερος ὁ
τῆς αὐλῆς τῆς φυλακῆς. καὶ μετ' αὐτὸν Φαδαια υἱὸς Φορος. [26]καὶ 26
οἱ ναθινιμ ἦσαν οἰκοῦντες ἐν τῷ Ωφαλ ἕως κήπου πύλης τοῦ
ὕδατος εἰς ἀνατολάς, καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων. [27]μετ' αὐτὸν ἐκρά- 27
τησαν οἱ Θεκωιν μέτρον δεύτερον ἐξ ἐναντίας τοῦ πύργου τοῦ
μεγάλου τοῦ ἐξέχοντος καὶ ἕως τοῦ τείχους τοῦ Οφλα. [28]ἀνώτερον 28
πύλης τῶν ἵππων ἐκράτησαν οἱ ἱερεῖς, ἀνὴρ ἐξ ἐναντίας οἴκου
αὐτοῦ. [29]μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν Σαδδουκ υἱὸς Εμμηρ ἐξ ἐναντίας 29

15 κωδιων] θε του σιλωαμ (sic) S†: nota marginalis pro uerbo κωδιων, cui in archetypo index appositus erat, in textum recepta (θε = θ′ ε′ „Theodotio et Quinta“), cf. L^{p}† του σιλωα = 𝔐 השלח; cf. 22 27 || 16 αζαβουχ B†] χ > S†, αζβ. A | ημισους > BS† | βηθσουρ] βησορ BS† | βηθαγγαβαρ(ε)ιμ S^c] γγα > B†, βα > S*†, βηθθαγααρειμ AV†, οικου των δυνατων *L*† || 17 ραουμ] βασουθ B†, βαασουθ S† | βαανει S† || 18 βεν(ε)ι] βεδει B†, βεζερ S† | ηναδαλατ BS† || 19 αζορ S† | μαμφε S† | της ult. > A || 20 init.] pr. και A | ζαβρου S† | βηθελισουβ (uel sim.) BS† hic et in 21 bis; βηθελ(ε)ιασ(σ)ουβ Apl. hic et in 21 2^{0}, sed 1^{0} A† βηθελησουβας || 21 ουρ(ε)ια] σουρια SV† | ακως unus cod. (cf. 4)] ακωβ B†, ιακωβ S†, ακκως rel. | εκθλιψεως A† || 22 αχεχαρ] α 1^{0} > S†, αχχεχξαρ A† || 23 μετ 2^{0}] pr. και S | μαασηα Ra. (cf. 10 30)] μαδασηλ BS†: cf. 10 18; μαασιου A | υιου] υιος BS† || 24 init.] pr. και S || 25 φαλαλ B†] -λακ S†, -λαξ A† | ευζαι] ευει BS† || 26 ναθ(ε)ιν(ε)ιμ] καθ. B† | εν τω ωφαλ / εως κηπου πυλης] tr. S† | ο ult. > B || 27 θεκω(ε)ιν B S†] -ειμ A | του ult. > B | οφλα] οφοαλ B†, σοφλα A || 29 εκρατ. 1^{0} > B*† | σαδουχ S†: cf. 7 2

οἴκου αὐτοῦ. καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν Σαμαια υἱὸς Σεχενια φύλαξ
30 τῆς πύλης τῆς ἀνατολῆς. 30 μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν Ανανια υἱὸς Σε-
λεμια καὶ Ανουμ υἱὸς Σελεφ ὁ ἕκτος μέτρον δεύτερον. μετ' αὐτὸν
ἐκράτησεν Μεσουλαμ υἱὸς Βαρχια ἐξ ἐναντίας γαζοφυλακίου αὐ-
31 τοῦ. 31 μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν Μελχια υἱὸς τοῦ Σαραφι ἕως Βηθα-
ναθινιμ καὶ οἱ ῥοποπῶλαι ἀπέναντι πύλης τοῦ Μαφεκαδ καὶ ἕως
32 ἀναβάσεως τῆς καμπῆς. 32 καὶ ἀνὰ μέσον ἀναβάσεως τῆς πύλης τῆς
προβατικῆς ἐκράτησαν οἱ χαλκεῖς καὶ οἱ ῥοποπῶλαι.
33 33 Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤκουσεν Σαναβαλλατ ὅτι ἡμεῖς οἰκοδομοῦ-
μεν τὸ τεῖχος, καὶ πονηρὸν ἦν αὐτῷ, καὶ ὠργίσθη ἐπὶ πολὺ καὶ
34 ἐξεγέλα ἐπὶ τοῖς Ιουδαίοις. 34 καὶ εἶπεν ἐνώπιον τῶν ἀδελφῶν αὐ-
τοῦ Αὕτη ἡ δύναμις Σομορων, ὅτι οἱ Ιουδαῖοι οὗτοι οἰκοδομοῦσιν
35 τὴν ἑαυτῶν πόλιν; 35 καὶ Τωβιας ὁ Αμμανίτης ἐχόμενα αὐτοῦ ἦλ-
θεν, καὶ εἶπαν πρὸς ἑαυτούς Μὴ θυσιάσουσιν ἢ φάγονται ἐπὶ τοῦ
τόπου αὐτῶν; οὐχὶ ἀναβήσεται ἀλώπηξ καὶ καθελεῖ τὸ τεῖχος λί-
36 θων αὐτῶν; — 36 ἄκουσον, ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐγενήθημεν εἰς μυ-
κτηρισμόν, καὶ ἐπίστρεψον ὀνειδισμὸν αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῶν
37 καὶ δὸς αὐτοὺς εἰς μυκτηρισμὸν ἐν γῇ αἰχμαλωσίας 37 καὶ μὴ κα-
λύψῃς ἐπὶ ἀνομίαν.
14 1 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Σαναβαλλατ καὶ Τωβια καὶ οἱ Ἄραβες
καὶ οἱ Αμμανῖται ὅτι ἀνέβη φυὴ τοῖς τείχεσιν Ιερουσαλημ, ὅτι ἤρ-
ξαντο αἱ διασφαγαὶ ἀναφράσσεσθαι, καὶ πονηρὸν αὐτοῖς ἐφάνη
2 σφόδρα· 2 καὶ συνήχθησαν πάντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐλθεῖν παρατάξα-
3 σθαι ἐν Ιερουσαλημ. 3 καὶ προσηυξάμεθα πρὸς τὸν θεὸν ἡμῶν καὶ
ἐστήσαμεν προφύλακας ἐπ' αὐτοὺς ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἀπὸ προσ-
4 ώπου αὐτῶν. 4 καὶ εἶπεν Ιουδας Συνετρίβη ἡ ἰσχὺς τῶν ἐχθρῶν,
καὶ ὁ χοῦς πολύς, καὶ ἡμεῖς οὐ δυνησόμεθα οἰκοδομεῖν ἐν τῷ
5 τείχει. 5 καὶ εἶπαν οἱ θλίβοντες ἡμᾶς Οὐ γνώσονται καὶ οὐκ ὄψον-
ται ἕως ὅτου ἔλθωμεν εἰς μέσον αὐτῶν καὶ φονεύσωμεν αὐτοὺς
6 καὶ καταπαύσωμεν τὸ ἔργον. 6 καὶ ἐγένετο ὡς ἤλθοσαν οἱ Ιουδαῖοι
οἱ οἰκοῦντες ἐχόμενα αὐτῶν καὶ εἴποσαν ἡμῖν Ἀναβαίνουσιν ἐκ

29 σαμαια] σεμεια S† | σεχενια] σ > B | φυλαξ] pr. ο B†, ο φυλασσων *L*† | της πυλης] οικου B† || 30 σελεμια] τελ. BS† (S† -μιας), λ > A† | ανουμ BS†] ανων *L*†, ανωμ rel. | σελεφ] φ > B† | ο > BS*(uid.)† | μετ 2°] pr. και S† | βαρχ(ε)ια BS†] βαραχια pl., βαρια A† || 31 σαραφ(ε)ι] σερ. S*L*† (S† -ειν), σαρεφι A | βηθαναθινιμ unus cod.] ιν > B† (S dub.), -αννα- A | ροποπωλαι hic et in 32: sic (ρο-, non ρω-) codices, sed BS† β pro π 1°, cf. Thack. § 7,16 | μαφεθαδ S† | αναβασεως] ανα μεσον B†: ex 32 || 32 αναβασεως BS†] pr. της Sc*L*†, > rel. || 33 σαναβ.: cf. 12 10 | ην αυτω] αυτω εφανη B†: cf. 14 1; εφανη αυτω V*L*pt† || 35 τωβις S† | ειπεν προς εαυτους (sic) S† || 36 αυτους] -τοις A† || 37 ανομια S†

14 (𝔐 Neh. 4) 1 αμμαν.] + και οι αζωτιοι Sc*L* | φυη] pr. η BA || 2 παραταξ.] pr. και A || 4 ο χους] οχλος BSV(pr. o)† | ημεις > SV† || 6 οι 2° > S†

πάντων τῶν τόπων ἐφ᾽ ἡμᾶς, 7καὶ ἔστησα εἰς τὰ κατώτατα τοῦ 7
τόπου κατόπισθεν τοῦ τείχους ἐν τοῖς σκεπεινοῖς καὶ ἔστησα τὸν
λαὸν κατὰ δήμους μετὰ ῥομφαιῶν αὐτῶν, λόγχας αὐτῶν καὶ τόξα
αὐτῶν. 8καὶ εἶδον καὶ ἀνέστην καὶ εἶπα πρὸς τοὺς ἐντίμους καὶ 8
πρὸς τοὺς στρατηγοὺς καὶ πρὸς τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ Μὴ
φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· μνήσθητε τοῦ θεοῦ ἡμῶν τοῦ
μεγάλου καὶ φοβεροῦ καὶ παρατάξασθε περὶ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν,
υἱῶν ὑμῶν καὶ θυγατέρων ὑμῶν, γυναικῶν ὑμῶν καὶ οἴκων ὑμῶν.
9καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤκουσαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ὅτι ἐγνώσθη ἡμῖν καὶ 9
διεσκέδασεν ὁ θεὸς τὴν βουλὴν αὐτῶν, καὶ ἐπεστρέψαμεν πάντες
ἡμεῖς εἰς τὸ τεῖχος, ἀνὴρ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ. 10καὶ ἐγένετο ἀπὸ 10
τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἥμισυ τῶν ἐκτετιναγμένων ἐποίουν τὸ ἔργον,
καὶ ἥμισυ αὐτῶν ἀντείχοντο, καὶ λόγχαι καὶ θυρεοὶ καὶ τὰ τόξα
καὶ οἱ θώρακες καὶ οἱ ἄρχοντες ὀπίσω παντὸς οἴκου Ιουδα 11τῶν 11
οἰκοδομούντων ἐν τῷ τείχει. καὶ οἱ αἴροντες ἐν τοῖς ἀρτῆρσιν ἐν
ὅπλοις· ἐν μιᾷ χειρὶ ἐποίει αὐτὸ τὸ ἔργον, καὶ μία ἐκράτει τὴν
βολίδα. 12καὶ οἱ οἰκοδόμοι ἀνὴρ ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐζωσμένος ἐπὶ 12
τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ ᾠκοδομοῦσαν, καὶ ὁ σαλπίζων ἐν τῇ κερα-
τίνῃ ἐχόμενα αὐτοῦ. 13καὶ εἶπα πρὸς τοὺς ἐντίμους καὶ πρὸς τοὺς 13
ἄρχοντας καὶ πρὸς τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ Τὸ ἔργον πλατὺ
καὶ πολύ, καὶ ἡμεῖς σκορπιζόμεθα ἐπὶ τοῦ τείχους μακρὰν ἀνὴρ
ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· 14ἐν τόπῳ, οὗ ἐὰν ἀκούσητε τὴν φωνὴν 14
τῆς κερατίνης, ἐκεῖ συναχθήσεσθε πρὸς ἡμᾶς, καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν
πολεμήσει περὶ ἡμῶν. 15καὶ ἡμεῖς ποιοῦντες τὸ ἔργον, καὶ ἥμισυ 15
αὐτῶν κρατοῦντες τὰς λόγχας ἀπὸ ἀναβάσεως τοῦ ὄρθρου ἕως
ἐξόδου τῶν ἄστρων. 16καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἶπα τῷ λαῷ Αὐ- 16
λίσθητε ἐν μέσῳ Ιερουσαλημ, καὶ ἔστω ὑμῖν ἡ νὺξ προφυλακὴ καὶ
ἡ ἡμέρα ἔργον. 17καὶ ἤμην ἐγὼ καὶ οἱ ἄνδρες τῆς προφυλακῆς 17
ὀπίσω μου, καὶ οὐκ ἦν ἐξ ἡμῶν ἐκδιδυσκόμενος ἀνὴρ τὰ ἱμάτια
αὐτοῦ.

1Καὶ ἦν κραυγὴ τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν αὐτῶν μεγάλη πρὸς 15
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν τοὺς Ιουδαίους. 2καὶ ἦσάν τινες λέγοντες 2
Ἐν υἱοῖς ἡμῶν καὶ ἐν θυγατράσιν ἡμῶν ἡμεῖς πολλοί· καὶ λημ-

6 παντων > S† | τοπων] + επιστρεψετε Sc†: sim. *L*† || 7 τοις] + διακοσιοις εικοσι S†: ex uerbo seq. iteratum (διακ. εικ. = σκʹ) | σκεπεινοις] + οπου ευεπιβατα ην S†: cf. εν τοις αναπεπταμενοις in altera uersione a *L*† addita | τοξα] pr. τα Sc†, των τοξων *L*† || 8 και προς τους στρατηγους > BSV†: cf. 12 16 | και paenult. > BS† | οικιων S || 9 ηκουσαν] εγνωσαν A† || 10 εκτετιναγμενων B† (cf. 15 15. 13)] εκτεταγμ. rel. (*L*† παρατεταγμ.) || 11 αυτο BS†] -του rel. | μια ult. BS† (= 𝔐)] pr. εν rel. || 12 οι > B† | την οσφυν] την > B†, οσφυος S†, της οσφυος *L*† || 13 αρχοντας] pr. ενδοξους SV† || 15 ημ(ε)ις BS*L*†] ημισυ rel. | ποιουντες et κρατουντες] pr. οι S† || 17 οπισω] pr. οι Sc† | εξ ημων > S†

3 ψόμεθα σῖτον καὶ φαγόμεθα καὶ ζησόμεθα. [3]καὶ εἰσίν τινες λέγον-
τες Ἀγροὶ ἡμῶν καὶ ἀμπελῶνες ἡμῶν καὶ οἰκίαι ἡμῶν, ἡμεῖς διεγ-
4 γυῶμεν · καὶ λημψόμεθα σῖτον καὶ φαγόμεθα. [4]καὶ εἰσίν τινες λέ-
γοντες Ἐδανεισάμεθα ἀργύριον εἰς φόρους τοῦ βασιλέως, ἀγροὶ
5 ἡμῶν καὶ ἀμπελῶνες ἡμῶν καὶ οἰκίαι ἡμῶν · [5]καὶ νῦν ὡς σὰρξ
ἀδελφῶν ἡμῶν σὰρξ ἡμῶν, ὡς υἱοὶ αὐτῶν υἱοὶ ἡμῶν · καὶ ἰδοὺ
ἡμεῖς καταδυναστεύομεν τοὺς υἱοὺς ἡμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν
εἰς δούλους, καὶ εἰσὶν ἀπὸ θυγατέρων ἡμῶν καταδυναστευόμεναι,
καὶ οὐκ ἔστιν δύναμις χειρῶν ἡμῶν, καὶ ἀγροὶ ἡμῶν καὶ ἀμπελῶ-
6 νες ἡμῶν τοῖς ἐντίμοις. — [6]καὶ ἐλυπήθην σφόδρα, καθὼς ἤκουσα
7 τὴν κραυγὴν αὐτῶν καὶ τοὺς λόγους τούτους. [7]καὶ ἐβουλεύσατο
καρδία μου ἐπ' ἐμέ, καὶ ἐμαχεσάμην πρὸς τοὺς ἐντίμους καὶ τοὺς
ἄρχοντας καὶ εἶπα αὐτοῖς Ἀπαιτήσει ἀνὴρ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
8 ὑμεῖς ἀπαιτεῖτε. καὶ ἔδωκα ἐπ' αὐτοὺς ἐκκλησίαν μεγάλην [8]καὶ εἶπα
αὐτοῖς Ἡμεῖς κεκτήμεθα τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς Ιουδαίους τοὺς
πωλουμένους τοῖς ἔθνεσιν ἐν ἑκουσίῳ ἡμῶν · καὶ ὑμεῖς πωλεῖτε
9 τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν; καὶ ἡσύχασαν καὶ οὐχ εὕροσαν λόγον. [9]καὶ
εἶπα Οὐκ ἀγαθὸς ὁ λόγος, ὃν ὑμεῖς ποιεῖτε · οὐχ οὕτως, ἐν φόβῳ
θεοῦ ἡμῶν ἀπελεύσεσθε ἀπὸ ὀνειδισμοῦ τῶν ἐθνῶν τῶν ἐχθρῶν
10 ἡμῶν. [10]καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ οἱ γνωστοί μου καὶ ἐγὼ ἐθήκαμεν ἐν
αὐτοῖς ἀργύριον καὶ σῖτον · ἐγκαταλίπωμεν δὴ τὴν ἀπαίτησιν ταύ-
11 την. [11]ἐπιστρέψατε δὴ αὐτοῖς ὡς σήμερον ἀγροὺς αὐτῶν, ἀμπε-
λῶνας αὐτῶν, ἐλαίας αὐτῶν καὶ οἰκίας αὐτῶν · καὶ ἀπὸ τοῦ ἀρ-
γυρίου τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον ἐξενέγκατε αὐτοῖς.
12 [12]καὶ εἶπαν Ἀποδώσομεν καὶ παρ' αὐτῶν οὐ ζητήσομεν · οὕτως
ποιήσομεν, καθὼς σὺ λέγεις. καὶ ἐκάλεσα τοὺς ἱερεῖς καὶ ὥρκισα
13 αὐτοὺς ποιῆσαι ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο. [13]καὶ τὴν ἀναβολήν μου ἐξ-
ετίναξα καὶ εἶπα Οὕτως ἐκτινάξαι ὁ θεὸς πάντα ἄνδρα, ὃς οὐ
στήσει τὸν λόγον τοῦτον, ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἐκ κόπου αὐ-
τοῦ, καὶ ἔσται οὕτως ἐκτετιναγμένος καὶ κενός. καὶ εἶπεν πᾶσα ἡ
ἐκκλησία Αμην, καὶ ᾔνεσαν τὸν κύριον · καὶ ἐποίησεν ὁ λαὸς τὸ
ῥῆμα τοῦτο.
14 [14]Ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἧς ἐνετείλατό μοι εἶναι εἰς ἄρχοντα αὐτῶν
ἐν γῇ Ιουδα, ἀπὸ ἔτους εἰκοστοῦ καὶ ἕως ἔτους τριακοστοῦ καὶ

15 (𝔐 Neh. 5) 5 και 1^0 > BS† | αυτων .. ημων 3^0] tr. BS† | ημων 4^0⌒5^0 S† | δουλας B† | χειρος BSc† (*L*† ουκ ισχυει η χειρ pro ουκ εστιν δυν. χειρων) || 7 ανηρ] pr. ο BS† || 8 υμων] ημ. BS || 9 ο > B† | επελευσ. S† | των εθνων *L*] > BSA || 10 εν αυτοις codex unus codici B cognatus] εαυτοις SA pl., αυτοις B | εγκαταλιπωμεν Ra.] ενκατελιπομεν uel sim. mss. | δη] δε B*† || 11 αυτοις 1^0] ς > B† | αμπελωνας B†] pr. και rel. | ελαιας B S†] ελαιωνας rel.; pr. και omn. exc. BA | το ελαιον > BS† | αυτοις ult. pau.] εαυτοις BSA || 14 init.] pr. και γε Sc*L*† | της > BSc†

δευτέρου τῷ Αρθασασθα, ἔτη δώδεκα, ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου
βίαν αὐτῶν οὐκ ἔφαγον· 15 καὶ τὰς βίας τὰς πρώτας, ἃς πρὸ ἐμοῦ 15
ἐβάρυναν ἐπ᾽ αὐτοὺς καὶ ἐλάβοσαν παρ᾽ αὐτῶν ἐν ἄρτοις καὶ ἐν
οἴνῳ ἔσχατον ἀργύριον, δίδραχμα τεσσαράκοντα, καὶ οἱ ἐκτετιναγ-
μένοι αὐτῶν ἐξουσιάζονται ἐπὶ τὸν λαόν, καὶ ἐγὼ οὐκ ἐποίησα
οὕτως ἀπὸ προσώπου φόβου θεοῦ. 16 καὶ ἐν ἔργῳ τοῦ τείχους 16
τούτων οὐκ ἐκράτησα, ἀγρὸν οὐκ ἐκτησάμην· καὶ πάντες οἱ συν-
ηγμένοι ἐκεῖ ἐπὶ τὸ ἔργον. 17 καὶ οἱ Ιουδαῖοι, ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα 17
ἄνδρες, καὶ οἱ ἐρχόμενοι πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ
ἡμῶν ἐπὶ τράπεζάν μου. 18 καὶ ἦν γινόμενον εἰς ἡμέραν μίαν μό- 18
σχος εἷς καὶ πρόβατα ἓξ ἐκλεκτὰ καὶ χίμαρος ἐγίνοντό μοι καὶ ἀνὰ
μέσον δέκα ἡμερῶν ἐν πᾶσιν οἶνος τῷ πλήθει· καὶ σὺν τούτοις
ἄρτους τῆς βίας οὐκ ἐζήτησα, ὅτι βαρεῖα ἡ δουλεία ἐπὶ τὸν λαὸν
τοῦτον. — 19 μνήσθητί μου, ὁ θεός, εἰς ἀγαθὸν πάντα, ὅσα ἐποί- 19
ησα τῷ λαῷ τούτῳ.

1 Καὶ ἐγένετο καθὼς ἠκούσθη τῷ Σαναβαλλατ καὶ Τωβια καὶ τῷ 16
Γησαμ τῷ Αραβι καὶ τοῖς καταλοίποις τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ὅτι ᾠκο-
δόμησα τὸ τεῖχος, καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτοῖς πνοή. ἕως τοῦ
καιροῦ ἐκείνου θύρας οὐκ ἐπέστησα ἐν ταῖς πύλαις. 2 καὶ ἀπέστει- 2
λεν Σαναβαλλατ καὶ Γησαμ πρός με λέγων Δεῦρο καὶ συναχθῶμεν
ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν ταῖς κώμαις ἐν πεδίῳ Ωνω· καὶ αὐτοὶ λογιζόμενοι
ποιῆσαί μοι πονηρίαν. 3 καὶ ἀπέστειλα ἐπ᾽ αὐτοὺς ἀγγέλους λέγων 3
Ἔργον μέγα ἐγὼ ποιῶ καὶ οὐ δυνήσομαι καταβῆναι, μήποτε κατα-
παύσῃ τὸ ἔργον· ὡς ἂν τελειώσω αὐτό, καταβήσομαι πρὸς ὑμᾶς.
4 καὶ ἀπέστειλαν πρός με ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἀπέστειλα αὐτοῖς 4
κατὰ ταῦτα. 5 καὶ ἀπέστειλεν πρός με Σαναβαλλατ τὸν παῖδα αὐτοῦ 5
καὶ ἐπιστολὴν ἀνεῳγμένην ἐν χειρὶ αὐτοῦ. 6 καὶ ἦν γεγραμμένον 6
ἐν αὐτῇ Ἐν ἔθνεσιν ἠκούσθη ὅτι σὺ καὶ οἱ Ιουδαῖοι λογίζεσθε
ἀποστατῆσαι, διὰ τοῦτο σὺ οἰκοδομεῖς τὸ τεῖχος, καὶ σὺ γίνῃ αὐ-
τοῖς εἰς βασιλέα· 7 καὶ πρὸς τούτοις προφήτας ἔστησας σεαυτῷ, 7
ἵνα καθίσῃς ἐν Ιερουσαλημ εἰς βασιλέα ἐν Ιουδα· καὶ νῦν ἀπαγ-
γελήσονται τῷ βασιλεῖ οἱ λόγοι οὗτοι· καὶ νῦν δεῦρο βουλευσώ-
μεθα ἐπὶ τὸ αὐτό. 8 καὶ ἀπέστειλα πρὸς αὐτὸν λέγων Οὐκ ἐγενήθη 8

14 αρθασασθα] αρσεναθα B†, σαρσαθα S†: cf. 4 8; + τω βασιλει S^{c}†: sim. *L*† | μου] ημων B† || 15 εν 1^{0} — οινω] αρτους (-τον S$^{(*)}$) και οινον S**L*† | αρτοις] αυτοις A† | εκτετιναγμ.] εκτεταγμ. SV†: cf. 14 10; παιδαρια *L*† || 17 και 2^{0} > SA | οι 2^{0} *L*] > BSA || 18 μιαν > S† | εξ > B† | δεκα] pr. των A

16 (𝔐 Neh. 6) 1 των εχθρων] εχθροις B*L*† | ωκοδομηθη BSV† | εν 1^{0} > A† | εως BSV†] pr. και γε (uel και εγω) rel. || 2 ωνω] ενω B† | ποιησαι μοι] tr. A || 3 επ] προς S**L*† (S^{c} επ) || 4 και 1^{0} ⌒ 2^{0} A† || 5 σαναβ.] + κατα τον λογον τουτον το(sic S^{c}†; rel. τον) πεμπτον S^{c}*L*$^{(†)}$ || 6 ηκουσθη] + και γησαμ(S^{c}† γοσεμ) ειπεν S^{c}*L* | οτι συ > A† | τουτο] S**L*†† | συ 2^{0} > B† | γινη] εση B† || 7 εν 2^{0}] επι BV†

ὡς οἱ λόγοι οὗτοι, οὓς σὺ λέγεις, ὅτι ἀπὸ καρδίας σου σὺ ψεύδῃ
9 αὐτούς. [9]ὅτι πάντες φοβερίζουσιν ἡμᾶς λέγοντες Ἐκλυθήσονται
αἱ χεῖρες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἔργου τούτου, καὶ οὐ ποιηθήσεται· καὶ
νῦν ἐκραταίωσα τὰς χεῖράς μου.
10 [10]Καὶ ἐγὼ εἰσῆλθον εἰς οἶκον Σεμεϊ υἱοῦ Δαλαια υἱοῦ Μεηταβηλ
— καὶ αὐτὸς συνεχόμενος —, καὶ εἶπεν Συναχθῶμεν εἰς οἶκον
τοῦ θεοῦ ἐν μέσῳ αὐτοῦ καὶ κλείσωμεν τὰς θύρας αὐτοῦ, ὅτι
11 ἔρχονται νυκτὸς φονεῦσαί σε. [11]καὶ εἶπα Τίς ἐστιν ὁ ἀνήρ, ὃς
12 εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον καὶ ζήσεται; [12]καὶ ἐπέγνων καὶ ἰδοὺ ὁ
θεὸς οὐκ ἀπέστειλεν αὐτόν, ὅτι ἡ προφητεία λόγος κατ᾽ ἐμοῦ, καὶ
13 Τωβιας καὶ Σαναβαλλατ ἐμισθώσαντο [13]ἐπ᾽ ἐμὲ ὄχλον, ὅπως φοβηθῶ
καὶ ποιήσω οὕτως καὶ ἁμάρτω καὶ γένωμαι αὐτοῖς εἰς ὄνο-
14 μα πονηρόν, ὅπως ὀνειδίσωσίν με. — [14]μνήσθητι, ὁ θεός, τῷ Τωβια
καὶ τῷ Σαναβαλλατ ὡς τὰ ποιήματα αὐτοῦ ταῦτα καὶ τῷ Νωαδια
τῷ προφήτῃ καὶ τοῖς καταλοίποις τῶν προφητῶν, οἳ ἦσαν
φοβερίζοντές με.
15 [15]Καὶ ἐτελέσθη τὸ τεῖχος πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ Ελουλ εἰς πεντή-
16 κοντα καὶ δύο ἡμέρας. [16]καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤκουσαν πάντες οἱ ἐχθροὶ
ἡμῶν, καὶ ἐφοβήθησαν πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν, καὶ
ἐπέπεσεν φόβος σφόδρα ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, καὶ ἔγνωσαν ὅτι
17 παρὰ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐγενήθη τελειωθῆναι τὸ ἔργον τοῦτο. — [17]καὶ
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀπὸ πολλῶν ἐντίμων Ιουδα ἐπιστολαὶ
ἐπορεύοντο πρὸς Τωβιαν, καὶ αἱ Τωβια ἤρχοντο πρὸς αὐτούς,
18 [18]ὅτι πολλοὶ ἐν Ιουδα ἔνορκοι ἦσαν αὐτῷ, ὅτι γαμβρὸς ἦν τοῦ
Σεχενια υἱοῦ Ηραε, καὶ Ιωαναν υἱὸς αὐτοῦ ἔλαβεν τὴν θυγατέρα
19 Μεσουλαμ υἱοῦ Βαραχια εἰς γυναῖκα. [19]καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ
ἦσαν λέγοντες πρός με καὶ λόγους μου ἦσαν ἐκφέροντες αὐτῷ,
καὶ ἐπιστολὰς ἀπέστειλεν Τωβιας φοβερίσαι με.
17 [1]Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ᾠκοδομήθη τὸ τεῖχος, καὶ ἔστησα τὰς θύρας,
2 καὶ ἐπεσκέπησαν οἱ πυλωροὶ καὶ οἱ ᾄδοντες καὶ οἱ Λευῖται. [2]καὶ
ἐνετειλάμην τῷ Ανανια ἀδελφῷ μου καὶ τῷ Ανανια ἄρχοντι τῆς
βιρα ἐν Ιερουσαλημ, ὅτι αὐτὸς ὡς ἀνὴρ ἀληθὴς καὶ φοβούμενος
3 τὸν θεὸν παρὰ πολλούς, [3]καὶ εἶπα αὐτοῖς Οὐκ ἀνοιγήσονται πύλαι

8 ους B*L*†] ως rel. | συ ult. > S† || **9** αι > BS† || **10** υιου 2^0] υιον B SA† | μεηταβηλ Ra.] μ(ε)ιταηλ BSV†, μεηταβεηλ A† | και 2^0 > B*† | νυκτος / φον. σε] tr. S^c*L*† || **11** ανηρ] + οιος εγω φευξεται η τις οιος εγω (A ο ανηρ) AS^c mu. | fin.] + ουκ εισελευσομαι S^c*L*† || **12** τωβιας] ς > B† || **14** τω 1^0 *L*pl.] > BSAV: ante τωβια | τω 2^0 > B (non SAV) | σαναβ.: cf. 12 10 | νοαδια BSV† | τοις > B† | προφητων] ιερεων BSV† || **15** ελουλ (B*† εδουδ)] + μηνος Spl. | και ult. > A || **16** παντες > B† | επεπεσεν] επ > A† | σφοδρα] pr. μεγας S | το εργον / τουτο] tr. S† || **17** αι > BS† || **18** ιωαναν SV†] ιωναν B*L*†, ιωναθαν rel. || **19** απεστειλεν] επ. B†

17 (𝔐 Neh. 7) **2** ως] ην A

Ιερουσαλημ ἕως ἅμα τῷ ἡλίῳ, καὶ ἔτι αὐτῶν γρηγορούντων κλει-
έσθωσαν αἱ θύραι καὶ σφηνούσθωσαν· καὶ στῆσον προφύλακας
οἰκούντων ἐν Ιερουσαλημ, ἀνὴρ ἐν προφυλακῇ αὐτοῦ καὶ ἀνὴρ
ἀπέναντι οἰκίας αὐτοῦ.
[4]Καὶ ἡ πόλις πλατεῖα καὶ μεγάλη, καὶ ὁ λαὸς ὀλίγος ἐν αὐτῇ, 4
καὶ οὐκ ἦσαν οἰκίαι ᾠκοδομημέναι. [5]καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς εἰς τὴν 5
καρδίαν μου καὶ συνῆξα τοὺς ἐντίμους καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν
λαὸν εἰς συνοδίας· καὶ εὗρον βιβλίον τῆς συνοδίας, οἳ ἀνέβησαν
ἐν πρώτοις, καὶ εὗρον γεγραμμένον ἐν αὐτῷ [6]Καὶ οὗτοι υἱοὶ τῆς 6
χώρας οἱ ἀναβάντες ἀπὸ αἰχμαλωσίας τῆς ἀποικίας, ἧς ἀπῴκισεν
Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ιερου-
σαλημ καὶ εἰς Ιουδα ἀνὴρ εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ [7]μετὰ Ζοροβαβελ 7
καὶ Ἰησοῦ καὶ Νεεμια, Αζαρια, Δαεμια, Ναεμανι, Μαρδοχαιος, Βαλ-
σαν, Μασφαραθ, Εσδρα, Βαγοι, Ναουμ, Βαανα, Μασφαρ. ἄνδρες
λαοῦ Ισραηλ· [8]υἱοὶ Φορος δισχίλιοι ἑκατὸν ἑβδομήκοντα δύο. [9]υἱοὶ 8 9
Σαφατια τριακόσιοι ἑβδομήκοντα δύο. [10]υἱοὶ Ηρα ἑξακόσιοι πεντή- 10
κοντα δύο. [11]υἱοὶ Φααθμωαβ τοῖς υἱοῖς Ἰησοῦ καὶ Ιωαβ δισχίλιοι 11
ὀκτακόσιοι δέκα ὀκτώ. [12]υἱοὶ Αιλαμ χίλιοι διακόσιοι πεντήκοντα 12
τέσσαρες. [13]υἱοὶ Ζαθουα ὀκτακόσιοι τεσσαράκοντα πέντε. [14]υἱοὶ 13 14
Ζακχου ἑπτακόσιοι ἑξήκοντα. [15]υἱοὶ Βανουι ἑξακόσιοι τεσσαράκοντα 15
ὀκτώ. [16]υἱοὶ Βηβι ἑξακόσιοι εἴκοσι ὀκτώ. [17]υἱοὶ Ασγαδ δισχίλιοι 17
τριακόσιοι εἴκοσι δύο. [18]υἱοὶ Αδενικαμ ἑξακόσιοι ἑξήκοντα ἑπτά. [19]υἱοὶ 18 19
Βαγοι δισχίλιοι ἑξήκοντα ἑπτά. [20]υἱοὶ Ηδιν ἑξακόσιοι πεντήκον- 20
τα πέντε. [21]υἱοὶ Ατηρ τῷ Εζεκια ἐνενήκοντα ὀκτώ. [22]υἱοὶ Ησαμ 22
τριακόσιοι εἴκοσι ὀκτώ. [23]υἱοὶ Βεσι τριακόσιοι εἴκοσι τέσσαρες. 23
[24]υἱοὶ Αριφ ἑκατὸν δώδεκα. [25]υἱοὶ Γαβαων ἐνενήκοντα πέντε. 24 25

3 ετι αυτων] οτι αυτων ετι SA | εγρηγορουντων BL† (L^{p}† -γορωτων): cf. Thack. § 19, 1 | κλειεσθωσαν (S† κλιεσθ., A† κλειαισθ.)] κλεισθωσαν B†; ex κλιεσθωσαν orta sunt και εσθωσαν L^{93} et και εστωσαν $L^{19\ 108}$ || **6** υιοι] pr. οι A | αιχμαλ.] pr. της SA | επεστρεψεν BS: cf. I 5 8 | εις paenult. > S*L† (hab. S^{c}) || 7 init.] pr. οι ελθοντες S^{c}L†: cf. 𝔐 et I 5 8 | αζαρεα A† | δαεμια S†] δα(ι)μιας L†, ναaμια B*† (B^{c}† ναεμ.), ρεελμα rel.: cf. 2 2 | νααμμανει S† | μαρδοχαιος L] μαλδοχεος B†, βαρδοχαιου S†, μαρδοχαιου mu. (A† -χεου) | βαλσαν] βαασ. A; βασφαν S†: cf. 2 2 | μασφαραθ Sixt.] -ραδ S†, -φεραν B†, μαασφαραθ A | εσδρα: cf. 7 1 | βαγοι Ra.] βατοει BS†, βαγουιαι A: cf. 2 14 | λαου] υιου B*† (B^{c}† του) || 10 ηραμ S† | εξακοσιοι] επτακ. S† | πεντηκοντα] εβδομηκ. A† || 11 και > BSL† | ιωβαβ B†: cf. 2 6 | οκτακοσιοι > A† || 12 διακοσιοι] οκτακ. S† || 13 ζαθουα Ra. (cf. 2 8)] -ου(ε)ια BS, ζαθθουα AL† | οκτακοσιοι (sic etiam S^{c})] ενvακ. S*L† | πεντε > B† || 14 ζακχου] ζαθου BS†: ad 13 adapt. | επτακοσιοι] οκτακ. BS† || 16 βηβ(ε)ι] βοκχει L†: cf. 2 11 || 17 ασγαδ B†] ασταδ S†, αγεταδ A: cf. I 5 13 | δυο] οκτω B† || 18 αδενικαμ B(om. ν)S†] αδωνικαμ rel. || 19 βαγο(ε)ι] βατοει B†, βαγουει A: cf. 2 14 || 20 πεντε BS†] τεσσαρες rel.: cf. 2 15 I 5 14 || 22 ησαμι A || 23 βεσ(ε)ι] βασι A || 24 αρ(ε)ιφ] αρειμ A† | fin. BA†] + υιοι ασεν διακοσιοι εικοσι τρεις rel.: cf. 2 19

26 [26]υἱοὶ Βαιθλεεμ ἑκατὸν εἴκοσι τρεῖς. υἱοὶ Νετωφα πεντήκοντα ἕξ.
27 28 [27]υἱοὶ Αναθωθ ἑκατὸν εἴκοσι ὀκτώ. [28]ἄνδρες Βηθασμωθ τεσσαράκον-
29 τα δύο. [29]ἄνδρες Καριαθιαριμ, Καφιρα καὶ Βηρωθ ἑπτακόσιοι τεσσα-
30 ράκοντα τρεῖς. [30]ἄνδρες Αραμα καὶ Γαβαα ἑξακόσιοι εἴκοσι εἷς.
31 32 [31]ἄνδρες Μαχεμας ἑκατὸν εἴκοσι δύο. [32]ἄνδρες Βηθηλ καὶ Αια ἑκα-
34 τὸν εἴκοσι τρεῖς. [33]ἄνδρες Ναβι-ααρ πεντήκοντα δύο. [34]ἄνδρες
35 Ηλαμ-ααρ χίλιοι διακόσιοι πεντήκοντα τέσσαρες. [35]υἱοὶ Ηραμ τρια-
36 κόσιοι εἴκοσι. [36]υἱοὶ Ιεριχω τριακόσιοι τεσσαράκοντα πέντε. [37]υἱοὶ
37 38 Λοδ, Αδιδ καὶ Ωνω ἑπτακόσιοι εἴκοσι εἷς. [38]υἱοὶ Σαναα τρισχίλιοι
39 ἐννακόσιοι τριάκοντα. — [39]οἱ ἱερεῖς· υἱοὶ Ιωδαε εἰς οἶκον Ἰησοῦ
40 ἐννακόσιοι ἑβδομήκοντα τρεῖς. [40]υἱοὶ Εμμηρ χίλιοι πεντήκοντα δύο.
41 42 [41]υἱοὶ Φασσουρ χίλιοι διακόσιοι τεσσαράκοντα ἑπτά. [42]υἱοὶ Ηραμ
43 χίλιοι δέκα ἑπτά. — [43]οἱ Λευῖται· υἱοὶ Ἰησοῦ τῷ Καδμιηλ τοῖς
44 υἱοῖς τοῦ Ουδουια ἑβδομήκοντα τέσσαρες. [44]οἱ ᾄδοντες· υἱοὶ Ασαφ
45 ἑκατὸν τεσσαράκοντα ὀκτώ. [45]οἱ πυλωροί· υἱοὶ Σαλουμ, υἱοὶ Ατηρ,
υἱοὶ Τελμων, υἱοὶ Ακουβ, υἱοὶ Ατιτα, υἱοὶ Σαβι, ἑκατὸν τριάκοντα
46 47 ὀκτώ. — [46]οἱ ναθινιμ· υἱοὶ Σηα, υἱοὶ Ασιφα, υἱοὶ Ταβαωθ, [47]υἱοὶ
48 Κιρας, υἱοὶ Σουια, υἱοὶ Φαδων, [48]υἱοὶ Λαβανα, υἱοὶ Αγαβα, υἱοὶ
50 Σαλαμι, [49]υἱοὶ Αναν, υἱοὶ Γαδηλ, υἱοὶ Γααρ, [50]υἱοὶ Ρααια, υἱοὶ Ρα-
52 σων, υἱοὶ Νεκωδα, [51]υἱοὶ Γηζαμ, υἱοὶ Οζι, υἱοὶ Φεση, [52]υἱοὶ Βησι,
53 υἱοὶ Μεϊνωμ, υἱοὶ Νεφωσασιμ, [53]υἱοὶ Βακβουκ, υἱοὶ Αχιφα, υἱοὶ

26. 27 > B† || 26 βαιθλεεμ Ra. (cf. 2 21)] βεθλεεμ S†, βαιθαλεεμ mu. (A† σ pro θ) | ανετωφα A† || 27 ναθωθ A† || 28 βηθασμωθ] βηθ (sic) A || 29 καριθιαρειμ B† | χαφιρα A | βηρως B† | τεσσαρακ. τρεις] εικοσι εις B† || 30 γαβαα] ταβαα S†, ταμαλ B† || 32 βηθηλ BS†] βαιθηλ A | αια Ra. (cf. 2 28)] αλεια BS, αι A || 33 ναβι-ααρ B†] ναβαυ *L*†: cf. 2 29; ναβ(ε)ια εκατον rel.: εκατον = ρ′ | fin. B†] + υιοι μαγεβως(S† μαγεμως) εκατον πεντηκοντα εξ rel.: cf. 2 30 || 34 ηλαμ-ααρ] αιλαμ ετερου *L*†: cf. 33 2 31 | χιλιοι] pr. δισ S†: cf. 2 31 | τεσσαρες > BS† || 37 αδια BS† | ωνων SA || 38 σαναα Ra.] σανανα B SA: cf. 2 35 | τρισχιλ.] γ̄ B || 39 υιοι] pr. οι S†: item S in 43. 44 | εννακοσ.] εκατον S† || 40 εμμηρ] > B†, χεμηρ S† || 41 φασσουρ unus cod. (cf. 2 38 I 5 25)] φασεουρ SA: cf. 21 12; φασεδουρ B†; φαδασσουρ *L*†: cf. Num. 1 10 || 42 ηρα S† || 43 λευιται] λευει B† | καβδιηλ B† | ουδουια] θουδ. B† || 45 σαλουμ BS†] σελλουμ A: cf. 2 42 | υιοι ατηρ] + υιου ατηρ B† | τελμων Sixt. (cf. 2 42)] τελαμων BS†, τολμων A | ακουβ] ακου B†, ακουμ SA†: cf. 2 42 | σαβ(ε)ι] σαβαι A†, σωβαι *L*†: cf. I 5 28 || 46 σηα BS†] σιαλ A | ασ(ε)ιφα] ασφα B† | ταβαωθ] γαβ. B†, ταββαωθ A || 47 κιρας] ς > B† | σουια Ra.] ασουια B†, ιασουια S†, ιωσ(ε)ιου *L*†, σιαια A: cf. 2 44 || 48 αγγαβα A | υιοι ult. B†] pr. υιοι ακουδ υιοι ουτα υιοι κηταρ υιοι αγαβ(S† γαβα) rel.: cf. I 5 30 | σαλαμ(ε)ι B†] σαμαει S†, σελαμει *L*†, σελμει rel.: cf. 2 46 || 49 αναν] γαναν S† | γαδηλ] σαδηλ A | υιοι γααρ > BS† || 50 ρααια] ραεα BS† | ρασων] ραεσων S† | νεκωδαμ S† || 51 φεσση A, φαιση S† || 52 βαισει S(†) | με(ε)ινωμ] μεσ(σ)εινωμ BS† | νεφωσασ(ε)ιμ] μ > B, -σαειμ A || 53 βακβουκ] -βου B†, νεκουβ S† | ακειφα S†: cf. 2 51

Αρουρ, 54 υἱοὶ Βασαλωθ, υἱοὶ Μεϊδα, υἱοὶ Αδασαν, 55 υἱοὶ Βαρκους, 54
υἱοὶ Σισαρα, υἱοὶ Θημα, 56 υἱοὶ Νισια, υἱοὶ Ατιφα. 57 υἱοὶ δούλων 56
Σαλωμων· υἱοὶ Σουτι, υἱοὶ Σαφαραθ, υἱοὶ Φεριδα, 58 υἱοὶ Ιεαλη, 57 58
υἱοὶ Δορκων, υἱοὶ Γαδηλ, 59 υἱοὶ Σαφατια, υἱοὶ Ετηλ, υἱοὶ Φαχαραθ, 59
υἱοὶ Σαβαϊμ, υἱοὶ Ημιμ. 60 πάντες οἱ ναθινιμ καὶ υἱοὶ δούλων Σαλω- 60
μων τριακόσιοι ἐνενήκοντα δύο. — 61 καὶ οὗτοι ἀνέβησαν ἀπὸ Θελ- 61
μελεθ, Αρησα, Χαρουβ, Ηρων, Ιεμηρ καὶ οὐκ ἠδυνάσθησαν ἀπαγ-
γεῖλαι οἴκους πατριῶν αὐτῶν καὶ σπέρμα αὐτῶν εἰ ἀπὸ Ισραηλ
εἰσίν· 62 υἱοὶ Δαλαια, υἱοὶ Τωβια, υἱοὶ Νεκωδα, ἑξακόσιοι τεσσα- 62
ράκοντα δύο. 63 καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων· υἱοὶ Εβια, υἱοὶ Ακως, υἱοὶ 63
Βερζελλι, ὅτι ἔλαβεν ἀπὸ θυγατέρων Βερζελλι τοῦ Γαλααδίτου γυ-
ναῖκας καὶ ἐκλήθη ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν· 64 οὗτοι ἐζήτησαν γραφὴν 64
αὐτῶν τῆς συνοδίας, καὶ οὐχ εὑρέθη, καὶ ἠγχιστεύθησαν ἀπὸ τῆς
ἱερατείας, 65 καὶ εἶπεν Αθερσαθα ἵνα μὴ φάγωσιν ἀπὸ τοῦ ἁγίου 65
τῶν ἁγίων, ἕως ἀναστῇ ὁ ἱερεὺς φωτίσων. — 66 καὶ ἐγένετο πᾶσα 66
ἡ ἐκκλησία ὡς εἷς, τέσσαρες μυριάδες δισχίλιοι τριακόσιοι ἑξήκοντα
67 πάρεξ δούλων αὐτῶν καὶ παιδισκῶν αὐτῶν, οὗτοι ἑπτακισχίλιοι 67
τριακόσιοι τριάκοντα ἑπτά· καὶ ᾄδοντες καὶ ᾄδουσαι διακόσιοι
τεσσαράκοντα πέντε· 68 ἵπποι ἑπτακόσιοι τριάκοντα ἕξ, ἡμίονοι δια- 68
κόσιοι τεσσαράκοντα πέντε, 69 κάμηλοι τετρακόσιοι τριάκοντα πέντε, 69
ὄνοι ἑξακισχίλιοι ἑπτακόσιοι εἴκοσι. — 70 καὶ ἀπὸ μέρους ἀρχηγῶν 70
τῶν πατριῶν ἔδωκαν εἰς τὸ ἔργον τῷ Νεεμια εἰς θησαυρὸν χρυ-
σοῦς χιλίους, φιάλας πεντήκοντα καὶ χοθωνωθ τῶν ἱερέων τριά-
κοντα. 71 καὶ ἀπὸ ἀρχηγῶν τῶν πατριῶν ἔδωκαν εἰς θησαυρὸν τοῦ 71

53 αρουμ BS† || 54 βασαωθ B† | αδασα *L*† || 55 βαρκους Ra. (cf. 2 53 I 5 32)] -ουε mss. | σισαρα Ra. (cf. 2 53)] -ραθ A pl., σεσειραθ BS† | θημα] ημαθ BS† || 56 ν(ε)ισ(ε)ια] ασεια BS† || 57 σαφαραθι S† | φαρειδα A† || 58 ιεαλη compl.] ιεαηλ SA†, ιεληλ B | γαδηλ BS†] γαδδηλ A || 59 ετηλ pau.] εγηλ BS†, εττηλ A | φαχαραθ] κ pro χ B, τ pro θ S† || 60 ναθ(ε)ιν(ε)ινειμ BS†, ναθανειμ A†, sed in 46 BSA ναθ(ε)ινειμ | δουλων > S† || 61 θελμελεθ B†] θερμελεθ S†, θελμελεχ A†: cf. 2 59 | αρησα BS†] θελαρσα A(†) | χαρουβ BS†] χερ. rel. | ιεμηρ] εμμηρ A**L*†: cf. 2 59; ιεμμηρ Ac || 62 δαλεα B† | υιοι τωβια B*L*(-βιου)†] pr. υιοι βουα (βαθουα S†) rel.: cf. 2 60 | τεσσαρακ.] pr. και S† || 63 εβ(ε)ια] αβ. S*L*† | ακκως A: cf. 13 4 | βερζελλ(ε)ι bis BS†] -λλαι A | ελαβεν B*L*†] -βον rel. | βερζ. 2⁰] pr. του S† | γυναικας] ς > *L*† || 64 η(uel ε)υρεθησαν S*L*†: cf. 2 62 || 65 αθερσαθα] ασερσ. B†, + αυτοις A | αναστη] pr. αν S*L*p†, ανεστη A†, αν στη *L*p: cf. 2 63 I 5 40 || 66 ως εἷς Lag.] ως εἰς *L*p† (sequitur nominatiuus τεσσαρες etc.!), ωσει BS*L*p† (seq. τεσσαρες etc.), εἰς rel. (seq. τεσσαρας etc.); pr. ομοθυμαδον *L*†; cf. 2 64 | εξηκοντα] οκτω B*† || 67 επτακισχιλιοι > B*† || 68 init. — 69 πεντε] > B†, post 69 tr. S† || 69 εξακισχιλιοι] δισχ. B† | εικοσι > B† || 70 νεεμια BS†] αθερσαθα A† (cf. 65), αθαρσαθα Sc†, unde in pl. aliud nomen αρθασασθα (uel sim.) euasit; *L*† αθαρασθας pro τω νεεμια; ad haec add. A εδωκαν, Sc*L*† εδωκεν | χοθωνωθ] μεχωνωθ BS†: item in 72 || 71 εδωκαν] εθηκαν B†, εθηκα S† | θησαυρον BS†] -ρους rel.

ἔργου χρυσίου δύο μυριάδας καὶ ἀργυρίου μνᾶς δισχιλίας διακοσίας,
72 [72]καὶ ἔδωκαν οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ χρυσίου δύο μυριάδας καὶ
ἀργυρίου μνᾶς δισχιλίας διακοσίας καὶ χοθωνωθ τῶν ἱερέων ἑξή-
73 κοντα ἑπτά. — [73]καὶ ἐκάθισαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ οἱ πυ-
λωροὶ καὶ οἱ ᾄδοντες καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ λαοῦ καὶ οἱ ναθινιμ καὶ πᾶς
Ισραηλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν.

Καὶ ἔφθασεν ὁ μὴν ὁ ἕβδομος — καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐν πόλε-
18 σιν αὐτῶν — [1]καὶ συνήχθησαν πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς εἰς τὸ
πλάτος τὸ ἔμπροσθεν πύλης τοῦ ὕδατος. καὶ εἶπαν τῷ Εσδρα τῷ
γραμματεῖ ἐνέγκαι τὸ βιβλίον νόμου Μωυσῆ, ὃν ἐνετείλατο κύριος
2 τῷ Ισραηλ. [2]καὶ ἤνεγκεν Εσδρας ὁ ἱερεὺς τὸν νόμον ἐνώπιον τῆς
ἐκκλησίας ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς καὶ πᾶς ὁ συνίων ἀκού-
3 ειν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου [3]καὶ ἀνέγνω ἐν αὐτῷ
ἀπὸ τῆς ὥρας τοῦ διαφωτίσαι τὸν ἥλιον ἕως ἡμίσους τῆς ἡμέρας
ἀπέναντι τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, καὶ αὐτοὶ συνιέντες, καὶ
4 ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ εἰς τὸ βιβλίον τοῦ νόμου. [4]καὶ ἔστη Εσδρας
ὁ γραμματεὺς ἐπὶ βήματος ξυλίνου, καὶ ἔστησαν ἐχόμενα αὐτοῦ
Ματταθιας καὶ Σαμαιας καὶ Ανανιας καὶ Ουρια καὶ Ελκια καὶ Μα-
ασαια ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, καὶ ἐξ ἀριστερῶν Φαδαιας καὶ Μισαηλ καὶ
Μελχιας καὶ Ωσαμ καὶ Ασαβδανα καὶ Ζαχαριας καὶ Μοσολλαμ.
5 [5]καὶ ἤνοιξεν Εσδρας τὸ βιβλίον ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ — ὅτι
αὐτὸς ἦν ἐπάνω τοῦ λαοῦ — καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤνοιξεν αὐτό,
6 ἔστη πᾶς ὁ λαός. [6]καὶ ηὐλόγησεν Εσδρας κύριον τὸν θεὸν τὸν
μέγαν, καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ὁ λαὸς καὶ εἶπαν Αμην ἐπάραντες χεῖρας
αὐτῶν καὶ ἔκυψαν καὶ προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ ἐπὶ πρόσωπον
7 ἐπὶ τὴν γῆν. [7]καὶ Ἰησοῦς καὶ Βαναιας καὶ Σαραβια ἦσαν συνετί-
ζοντες τὸν λαὸν εἰς τὸν νόμον, καὶ ὁ λαὸς ἐν τῇ στάσει αὐτοῦ.
8 [8]καὶ ἀνέγνωσαν ἐν βιβλίῳ νόμου τοῦ θεοῦ, καὶ ἐδίδασκεν Εσδρας
καὶ διέστελλεν ἐν ἐπιστήμῃ κυρίου, καὶ συνῆκεν ὁ λαὸς ἐν τῇ

71 εργου] ετους BS† | χρυσιου] pr. του B*† | μνας] pr. μυριας A || 72 init. — διακοσιας] om. BA†, asteriscis notauit S^c sic mutans textum: και α εδωσαν(sic) οι καταλοιποι του λαου χρυσους εν νομισμασιν δυο μυριαδας και αργυρα σκευη δισχιλια (sic, sine διακοσ.) et ο' = LXX in margine adpingens (S* ut edidi, sed εβδομηκοντα pro δυο et ..... (penitus erasa) χιλιαδας pro μνας δισχιλιας) | ιερεων] -ρων S†

18 (𝔐 Neh. 8) 1 εἷς εἰς] εις B*S† | εσδρα: cf. 7 1 | ον] ο BSA† | κυριος > BS† || 2 τον νομον > A† | και 2° SA†] > rel. || 3 ημισους B*S*†] μεσουσης B^cS^c*L*, μεσου A† | ωτα] pr. τα S† || 4 γραμμ.] ιερευς S†: cf. inscr. libri | ματθαθιας S† | ανανιας] ς > B†; + και αζαριας *L*†: ex I 9 43 | ουρ(ε)ια και] ουριας S(†) | ελκ(ε)ια B†] χελκ. rel.: cf. 7 1 | μαασαια S†] μαασσαια B†, μαασια A | αριστερων BS†] ευωνυμων rel.: cf. I 9 44 | και ωσαμ(*L*† ασομ) και ασαβδ. et και μοσολλ. > BS† | ασαβδανα S^c†] αβαανας *L*†, ασαβααμα A(†) || 6 εσδρας > BS† | κυριον] pr. τον B† | επαρ. (+ τας pl.) χειρας αυτων > BS† || 7 βαναιας] ς > B || 8 βιβλιω] pr. τω SA | εν 2° > A†

ἀναγνώσει. — [9]καὶ εἶπεν Νεεμιας καὶ Εσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ γραμ- 9
ματεὺς καὶ οἱ Λευῖται οἱ συνετίζοντες τὸν λαὸν καὶ εἶπαν παντὶ
τῷ λαῷ Ἡ ἡμέρα ἁγία ἐστὶν τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν, μὴ πενθεῖτε
μηδὲ κλαίετε· ὅτι ἔκλαιεν πᾶς ὁ λαός, ὡς ἤκουσαν τοὺς λόγους
τοῦ νόμου. [10]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Πορεύεσθε φάγετε λιπάσματα καὶ 10
πίετε γλυκάσματα καὶ ἀποστείλατε μερίδας τοῖς μὴ ἔχουσιν, ὅτι
ἁγία ἐστὶν ἡ ἡμέρα τῷ κυρίῳ ἡμῶν· καὶ μὴ διαπέσητε, ὅτι ἐστὶν
ἰσχὺς ὑμῶν. [11]καὶ οἱ Λευῖται κατεσιώπων πάντα τὸν λαὸν λέγον- 11
τες Σιωπᾶτε, ὅτι ἡ ἡμέρα ἁγία, καὶ μὴ καταπίπτετε. [12]καὶ ἀπῆλ- 12
θεν πᾶς ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἀποστέλλειν μερίδας καὶ
ποιῆσαι εὐφροσύνην μεγάλην, ὅτι συνῆκαν ἐν τοῖς λόγοις, οἷς
ἐγνώρισεν αὐτοῖς.

[13]Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ συνήχθησαν οἱ ἄρχοντες τῶν 13
πατριῶν τῷ παντὶ λαῷ, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται πρὸς Εσδραν τὸν
γραμματέα ἐπιστῆσαι πρὸς πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου. [14]καὶ 14
εὕροσαν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ, ᾧ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυ-
σῇ, ὅπως κατοικήσωσιν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐν σκηναῖς ἐν ἑορτῇ ἐν
μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, [15]καὶ ὅπως σημάνωσιν σάλπιγξιν ἐν πάσαις ταῖς 15
πόλεσιν αὐτῶν καὶ ἐν Ιερουσαλημ. καὶ εἶπεν Εσδρας Ἐξέλθετε εἰς
τὸ ὄρος καὶ ἐνέγκετε φύλλα ἐλαίας καὶ φύλλα ξύλων κυπαρισσίνων
καὶ φύλλα μυρσίνης καὶ φύλλα φοινίκων καὶ φύλλα ξύλου δασέος
ποιῆσαι σκηνὰς κατὰ τὸ γεγραμμένον. [16]καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς καὶ 16
ἤνεγκαν καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς σκηνὰς ἀνὴρ ἐπὶ τοῦ δώματος αὐ-
τοῦ καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου τοῦ θεοῦ
καὶ ἐν πλατείαις τῆς πόλεως καὶ ἕως πύλης Εφραιμ. [17]καὶ ἐποί- 17
ησαν πᾶσα ἡ ἐκκλησία οἱ ἐπιστρέψαντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας
σκηνὰς καὶ ἐκάθισαν ἐν σκηναῖς· ὅτι οὐκ ἐποίησαν ἀπὸ ἡμερῶν
Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυη οὕτως οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης·
καὶ ἐγένετο εὐφροσύνη μεγάλη. [18]καὶ ἀνέγνω ἐν βιβλίῳ νόμου τοῦ 18
θεοῦ ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἕως τῆς ἡμέ-
ρας τῆς ἐσχάτης· καὶ ἐποίησαν ἑορτὴν ἑπτὰ ἡμέρας καὶ τῇ ἡμέρᾳ
τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον κατὰ τὸ κρίμα.

[1]Καὶ ἐν ἡμέρᾳ εἰκοστῇ καὶ τετάρτῃ τοῦ μηνὸς τούτου συνήχθη- 19
σαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐν νηστείᾳ καὶ ἐν σάκκοις. [2]καὶ ἐχωρίσθησαν 2

9 οι συνετιζοντες *L*†] pr. και SA, συνετιζον B† | η ημερα Ra.] η > BSA: cf. 10. 11 I 9 50; σημερον (η) ημερα *L*† | αγια εστιν] tr. S*L*† | τω κυριω compl.] tr. BAL^{p}†, + τω SL^{p}† | ηκουσεν SA || 10 μεριδας (cf. 12)] ς > BL^{p}† | εστιν / η ημερα] tr. SA | υμων A$S^{c}$$L^{p}$†] ημ. rel. || 11 παντα > BS† | η ημερα] η > SA: cf. 9 || 12 ποιησαι] ποιειν S^{c}†; εποιησαν *L*† (idem antea απεστειλαν pro αποστελλειν) || 13 τω] pr. συν B† || 14 εν ult. > S† || 15 σημαινωσιν BS† || 16 ταις 2⁰ > A | πλατειαις] pr. ταις B*L*† | πυλης B SL^{p}†] πολεως L^{p}†, οικου rel. || 18 τη ημ.] pr. εν S† | κατα το κριμα > BS†

19 (𝔐 Neh. 9) 1 εικοστη .. τεταρτη] tr. *L*†, τεταρτη .. εικαδι S†

οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἀπὸ παντὸς υἱοῦ ἀλλοτρίου καὶ ἔστησαν καὶ ἐξ-
ηγόρευσαν τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ τὰς ἀνομίας τῶν πατέρων
3 αὐτῶν. [3]καὶ ἔστησαν ἐπὶ στάσει αὐτῶν καὶ ἀνέγνωσαν ἐν βιβλίῳ
νόμου κυρίου θεοῦ αὐτῶν καὶ ἦσαν ἐξαγορεύοντες τῷ κυρίῳ καὶ
4 προσκυνοῦντες τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτῶν. [4]καὶ ἔστη ἐπὶ ἀναβάσει τῶν
Λευιτῶν Ἰησοῦς καὶ υἱοὶ Καδμιηλ, Σαχανια υἱὸς Σαραβια υἱοὶ Χα-
5 νανι καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν. [5]καὶ
εἴποσαν οἱ Λευῖται Ἰησοῦς καὶ Καδμιηλ Ἀνάστητε εὐλογεῖτε τὸν
κύριον θεὸν ὑμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, καὶ εὐ-
λογήσουσιν ὄνομα δόξης σου καὶ ὑψώσουσιν ἐπὶ πάσῃ εὐλογίᾳ
6 καὶ αἰνέσει. [6]καὶ εἶπεν Εσδρας Σὺ εἶ αὐτὸς κύριος μόνος· σὺ
ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ πᾶσαν
τὴν στάσιν αὐτῶν, τὴν γῆν καὶ πάντα, ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ, τὰς
θαλάσσας καὶ πάντα τὰ ἐν αὐταῖς, καὶ σὺ ζωοποιεῖς τὰ πάντα,
7 καὶ σοὶ προσκυνοῦσιν αἱ στρατιαὶ τῶν οὐρανῶν. [7]σὺ εἶ κύριος ὁ
θεός· σὺ ἐξελέξω ἐν Αβραμ καὶ ἐξήγαγες αὐτὸν ἐκ τῆς χώρας
8 τῶν Χαλδαίων καὶ ἐπέθηκας αὐτῷ ὄνομα Αβρααμ· [8]καὶ εὗρες τὴν
καρδίαν αὐτοῦ πιστὴν ἐνώπιόν σου καὶ διέθου πρὸς αὐτὸν δια-
θήκην δοῦναι αὐτῷ τὴν γῆν τῶν Χαναναίων καὶ Χετταίων καὶ
Αμορραίων καὶ Φερεζαίων καὶ Ιεβουσαίων καὶ Γεργεσαίων καὶ τῷ
σπέρματι αὐτοῦ· καὶ ἔστησας τοὺς λόγους σου, ὅτι δίκαιος σύ.
9 [9]καὶ εἶδες τὴν ταπείνωσιν τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ
10 τὴν κραυγὴν αὐτῶν ἤκουσας ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθράν. [10]καὶ ἔδωκας
σημεῖα ἐν Αἰγύπτῳ ἐν Φαραω καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς παισὶν αὐτοῦ καὶ
ἐν παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔγνως ὅτι ὑπερηφάνησαν
11 ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. [11]καὶ
τὴν θάλασσαν ἔρρηξας ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ παρήλθοσαν ἐν μέσῳ
τῆς θαλάσσης ἐν ξηρασίᾳ, καὶ τοὺς καταδιώξαντας αὐτοὺς ἔρριψας
12 εἰς βυθὸν ὡσεὶ λίθον ἐν ὕδατι σφοδρῷ. [12]καὶ ἐν στύλῳ νεφέλης
ὡδήγησας αὐτοὺς ἡμέρας καὶ ἐν στύλῳ πυρὸς τὴν νύκτα τοῦ
13 φωτίσαι αὐτοῖς τὴν ὁδόν, ἐν ᾗ πορεύσονται ἐν αὐτῇ. [13]καὶ ἐπὶ
ὄρος Σινα κατέβης καὶ ἐλάλησας πρὸς αὐτοὺς ἐξ οὐρανοῦ καὶ
ἔδωκας αὐτοῖς κρίματα εὐθέα καὶ νόμους ἀληθείας, προστάγματα

2 και $2^0 \frown 3^0$ S† || 3 στασει BS†] pr. τη rel. | κυριου pl.] > BSA | κυριω ult. > BS† || 4 σαχανια] σαραβια B†, σαραδια S† | σαραβια] σ > B, -βαια A† | υιοι χαν. > BS† | μεγαλη > A†, φωνη μεγ. > *L*† || 5 ευλογειτε] pr. και S | τον κυριον] tr. BS | υμων S^c*L*†] ημ. rel. | και εως του αιωνος] > A†, και > B^c† | και 4^0 > S† | υψωσουσιν] υψους σου S^c†; *L*† του υπερυψουμενου pro σου και υψωσουσιν || 6 αυτος κυριος] tr. S† | ουρανον $1^0 \frown 2^0$ BA || 7 συ ει κυρ. ο θεος] > S†, κυρ. > B† || 8 και paenult.] δουναι S^c†, και δουναι αυτην *L*† || 9 ταπεινωσιν] κακιαν S^c†, κακωσιν *L*† || 10 εν αιγ.] pr. και τερατα B†, + και τερατα *L*† | αυτου $1^0 \frown 2^0$ S† || 11 αυτων] -του B† | καταδιωξαντας BS†] -ωκοντας A || 12 πυρος] + ωδηγησας S†

καὶ ἐντολὰς ἀγαθάς. [14]καὶ τὸ σάββατόν σου τὸ ἅγιον ἐγνώρισας 14
αὐτοῖς, ἐντολὰς καὶ προστάγματα καὶ νόμον ἐνετείλω αὐτοῖς ἐν
χειρὶ Μωυσῆ δούλου σου. [15]καὶ ἄρτον ἐξ οὐρανοῦ ἔδωκας αὐτοῖς 15
εἰς σιτοδείαν αὐτῶν καὶ ὕδωρ ἐκ πέτρας ἐξήνεγκας αὐτοῖς εἰς δί-
ψαν αὐτῶν. καὶ εἶπας αὐτοῖς εἰσελθεῖν κληρονομῆσαι τὴν γῆν, ἐφ᾽
ἣν ἐξέτεινας τὴν χεῖρά σου δοῦναι αὐτοῖς. [16]καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ πα- 16
τέρες ἡμῶν ὑπερηφανεύσαντο καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν
καὶ οὐκ ἤκουσαν τῶν ἐντολῶν σου· [17]καὶ ἀνένευσαν τοῦ εἰσακοῦ- 17
σαι καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τῶν θαυμασίων σου, ὧν ἐποίησας μετ᾽
αὐτῶν, καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν καὶ ἔδωκαν ἀρχὴν
ἐπιστρέψαι εἰς δουλείαν αὐτῶν ἐν Αἰγύπτῳ. καὶ σὺ θεὸς ἐλεήμων
καὶ οἰκτίρμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες αὐ-
τούς. [18]ἔτι δὲ καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς μόσχον χωνευτὸν καὶ εἶπαν 18
Οὗτοι οἱ θεοὶ οἱ ἐξαγαγόντες ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου· καὶ ἐποίησαν
παροργισμοὺς μεγάλους. [19]καὶ σὺ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς πολλοῖς 19
οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ· τὸν στῦλον τῆς νεφέλης
οὐκ ἐξέκλινας ἀπ᾽ αὐτῶν ἡμέρας ὁδηγῆσαι αὐτοὺς ἐν τῇ ὁδῷ καὶ
τὸν στῦλον τοῦ πυρὸς τὴν νύκτα φωτίζειν αὐτοῖς τὴν ὁδόν, ἐν ᾗ
πορεύσονται ἐν αὐτῇ. [20]καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ἔδωκας συν- 20
ετίσαι αὐτοὺς καὶ τὸ μαννα σοῦ οὐκ ἀφυστέρησας ἀπὸ στόματος
αὐτῶν καὶ ὕδωρ ἔδωκας αὐτοῖς τῷ δίψει αὐτῶν. [21]καὶ τεσσαρά- 21
κοντα ἔτη διέθρεψας αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὐχ ὑστέρησαν· ἱμάτια
αὐτῶν οὐκ ἐπαλαιώθησαν, καὶ πόδες αὐτῶν οὐ διερράγησαν. [22]καὶ 22
ἔδωκας αὐτοῖς βασιλείας καὶ λαοὺς καὶ διεμέρισας αὐτοῖς, καὶ ἐκλη-
ρονόμησαν τὴν γῆν Σηων βασιλέως Εσεβων καὶ τὴν γῆν Ωγ βα-
σιλέως τοῦ Βασαν. [23]καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐπλήθυνας ὡς τοὺς 23
ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἰσήγαγες αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, ἣν εἶπας
τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ ἐκληρονόμησαν αὐτήν. [24]καὶ ἐξέτριψας 24
ἐνώπιον αὐτῶν τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν τῶν Χαναναίων καὶ
ἔδωκας αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν καὶ
τοὺς λαοὺς τῆς γῆς ποιῆσαι αὐτοῖς ὡς ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτῶν.
[25]καὶ κατελάβοσαν πόλεις ὑψηλὰς καὶ ἐκληρονόμησαν οἰκίας πλή- 25
ρεις πάντων ἀγαθῶν, λάκκους λελατομημένους, ἀμπελῶνας καὶ
ἐλαιῶνας καὶ πᾶν ξύλον βρώσιμον εἰς πλῆθος· καὶ ἐφάγοσαν καὶ
ἐνεπλήσθησαν καὶ ἐλιπάνθησαν καὶ ἐτρύφησαν ἐν ἀγαθωσύνῃ σου

14 δουλου] pr. του AS^c*L* || 15 σιτοδοτειαν B, σιτοδοινα (?) S† | εφ] εις A || 16 και $1^0 \frown 3^0$ BS† | σου > S† || 17 εμνησθ.] ανεμν. BS† | θεος BSA†] + αφιων S^c†, + αφιων αμαρτιας mu. || 19 πολλοις BS*L*†] μεγαλοις rel. | φωτιζειν] pr. του S† | την οδον] pr. και B^cS^c† || 21 υστερησας B* | ποδες BL^p (pr. οι)†] υποδηματα rel. (SL^p† τα υποδ.); et υποδ. et ποδες in duobus enuntiatis praebet L^p† || 22 βασιλειας] -λεας BL^p† | και 3^0 B*L*†] > rel. | διεμερ.] δι > B S† | την 1^0 > A† | βασ. εσεβων > BS† | γην ult. > B† || 24 τας > S† | αρεστα S† || 25 και ελαιωνας > S† | ετρυφ.] ενετρ. A

26 τῇ μεγάλῃ. 26καὶ ἤλλαξαν καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ σοῦ καὶ ἔρριψαν τὸν
νόμον σου ὀπίσω σώματος αὐτῶν καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπ-
έκτειναν, οἳ διεμαρτύραντο ἐν αὐτοῖς ἐπιστρέψαι αὐτοὺς πρὸς σέ,
27 καὶ ἐποίησαν παροργισμοὺς μεγάλους. 27καὶ ἔδωκας αὐτοὺς ἐν
χειρὶ θλιβόντων αὐτούς, καὶ ἔθλιψαν αὐτούς· καὶ ἀνεβόησαν πρὸς
σὲ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν, καὶ σὺ ἐξ οὐρανοῦ σου ἤκουσας καὶ
ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς μεγάλοις ἔδωκας αὐτοῖς σωτῆρας καὶ ἔσω-
28 σας αὐτοὺς ἐκ χειρὸς θλιβόντων αὐτούς. 28καὶ ὡς ἀνεπαύσαντο,
ἐπέστρεψαν ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου· καὶ ἐγκατέλιπες
αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ κατῆρξαν ἐν αὐτοῖς. καὶ πά-
λιν ἀνεβόησαν πρὸς σέ, καὶ σὺ ἐξ οὐρανοῦ εἰσήκουσας καὶ ἐρρύ-
29 σω αὐτοὺς ἐν οἰκτιρμοῖς σου πολλοῖς. 29καὶ ἐπεμαρτύρω αὐτοῖς
ἐπιστρέψαι αὐτοὺς εἰς τὸν νόμον σου, καὶ οὐκ ἤκουσαν, ἀλλὰ ἐν
ταῖς ἐντολαῖς σου καὶ ἐν τοῖς κρίμασί σου ἡμάρτοσαν, ἃ ποιήσας
αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς· καὶ ἔδωκαν νῶτον ἀπειθοῦντα
30 καὶ τράχηλον αὐτῶν ἐσκλήρυναν καὶ οὐκ ἤκουσαν. 30καὶ εἵλκυσας
ἐπ᾽ αὐτοὺς ἔτη πολλὰ καὶ ἐπεμαρτύρω αὐτοῖς ἐν πνεύματί σου ἐν
χειρὶ προφητῶν σου· καὶ οὐκ ἠνωτίσαντο, καὶ ἔδωκας αὐτοὺς ἐν
31 χειρὶ λαῶν τῆς γῆς. 31καὶ σὺ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς πολλοῖς οὐκ
ἐποίησας αὐτοὺς συντέλειαν καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτούς, ὅτι ἰσχυ-
32 ρὸς εἶ καὶ ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων. 32καὶ νῦν, ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἰσχυ-
ρὸς ὁ μέγας ὁ κραταιὸς καὶ ὁ φοβερὸς φυλάσσων τὴν διαθήκην
σου καὶ τὸ ἔλεός σου, μὴ ὀλιγωθήτω ἐνώπιόν σου πᾶς ὁ μόχθος,
ὃς εὗρεν ἡμᾶς καὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ τοὺς ἄρχοντας ἡμῶν
καὶ τοὺς ἱερεῖς ἡμῶν καὶ τοὺς προφήτας ἡμῶν καὶ τοὺς πατέρας
ἡμῶν καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ σου ἀπὸ ἡμερῶν βασιλέων Ασσουρ
33 καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 33καὶ σὺ δίκαιος ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐρχο-
μένοις ἐφ᾽ ἡμᾶς, ὅτι ἀλήθειαν ἐποίησας, καὶ ἡμεῖς ἐξημάρτομεν.
34 34καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν καὶ οἱ ἱερεῖς ἡμῶν
καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν οὐκ ἐποίησαν τὸν νόμον σου καὶ οὐ προσ-
έσχον τῶν ἐντολῶν σου καὶ τὰ μαρτύριά σου, ἃ διεμαρτύρω αὐ-
35 τοῖς. 35καὶ αὐτοὶ ἐν βασιλείᾳ σου καὶ ἐν ἀγαθωσύνῃ σου τῇ πολλῇ,
ᾗ ἔδωκας αὐτοῖς, καὶ ἐν τῇ γῇ τῇ πλατείᾳ καὶ λιπαρᾷ, ᾗ ἔδωκας
ἐνώπιον αὐτῶν, οὐκ ἐδούλευσάν σοι καὶ οὐκ ἀπέστρεψαν ἀπὸ ἐπι-
36 τηδευμάτων αὐτῶν τῶν πονηρῶν. 36ἰδού ἐσμεν σήμερον δοῦλοι,
καὶ ἡ γῆ, ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν φαγεῖν τὸν καρπὸν

26 ηλλαξαν] ηλαλαξαν BS^{c}† | διεμαρτυρουντο AL^{p}† || 27 σου 1^{0} > A | σωτηρας] -ριας SAL^{p}, -ριαν L^{p} | θλιβοντων 2^{0}] -ντος B† || 29 εν ταις > B† | εν 2^{0} > A | εν αυτοις > A† | τραχ. αυτων εσκληρ.] εσκληρ. τον τραχ. αυτων S† || 31 αυτους 1^{0}] -τοις B | ει > BS† || 32 ημων 1^{0} > S† | ο 5^{0} > A | φυλασσων] pr. ο SL^{p}† | σου 1^{0} > A || 33 δικαιος] +ει $AS^{c}L^{p}$ || 35 σου 2^{0} > B† | τη 3^{0} > A† | απεστρ.] επ. A | αυτων ult. > A†

αὐτῆς, [37]τοῖς βασιλεῦσιν, οἷς ἔδωκας ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐν ἁμαρτίαις ἡμῶν, 37
καὶ ἐπὶ τὰ σώματα ἡμῶν ἐξουσιάζουσιν καὶ ἐν κτήνεσιν ἡμῶν ὡς
ἀρεστὸν αὐτοῖς, καὶ ἐν θλίψει μεγάλῃ ἐσμέν. [1]καὶ ἐν πᾶσι τούτοις 20
ἡμεῖς διατιθέμεθα πίστιν καὶ γράφομεν, καὶ ἐπισφραγίζουσιν πάν-
τες ἄρχοντες ἡμῶν, Λευῖται ἡμῶν, ἱερεῖς ἡμῶν.
[2]Καὶ ἐπὶ τῶν σφραγιζόντων Νεεμιας υἱὸς Αχαλια καὶ Σεδεκιας 2
[3]υἱὸς Σαραια καὶ Αζαρια καὶ Ιερμια, [4]Φασουρ, Αμαρια, Μελχια, 3 4
[5]Ατους, Σεβανι, Μαλουχ, [6]Ιραμ, Μεραμωθ, Αβδια, [7]Δανιηλ, Γανα- 7
θων, Βαρουχ, [8]Μεσουλαμ, Αβια, Μιαμιν, [9]Μααζια, Βελγαι, Σαμαια, 9
οὗτοι ἱερεῖς· [10]καὶ οἱ Λευῖται Ἰησοῦς υἱὸς Αζανια, Βαναιου ἀπὸ 10
υἱῶν Ηναδαδ, Καδμιηλ [11]καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Σαβανια, Ωδουια, 11
Καλιτα, Φελεϊα, Αναν, [12]Μιχα, Ροωβ, Εσεβιας, [13]Ζαχωρ, Σαραβια, 12 13
Σεβανια, [14]Ωδουια, υἱοὶ Βανουναι· [15]ἄρχοντες τοῦ λαοῦ Φορος, 15
Φααθμωαβ, Ηλαμ, Ζαθουια, υἱοὶ [16]Βανι, Ασγαδ, Βηβαι, [17]Εδανια, 17
Βαγοι, Ηδιν, [18]Ατηρ, Εζεκια, Αζουρ, [19]Οδουια, Ησαμ, Βησι, [20]Αριφ, 20
Αναθωθ, Νωβαι, [21]Μαγαφης, Μεσουλαμ, Ηζιρ, [22]Μεσωζεβηλ, Σαδ- 22
δουκ, Ιεδδουα, [23]Φαλτια, Αναν, Αναια, [24]Ωσηε, Ανανια, Ασουβ, 24
[25]Αλωης, Φαλαϊ, Σωβηκ, [26]Ραουμ, Εσαβανα, Μαασαια [27]καὶ Αϊα, 27
Αιναν, Ηναν, [28]Μαλουχ, Ηραμ, Βαανα. [29]καὶ οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ, 29
οἱ ἱερεῖς, οἱ Λευῖται, οἱ πυλωροί, οἱ ᾄδοντες, οἱ ναθινιμ καὶ πᾶς
ὁ προσπορευόμενος ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς πρὸς νόμον τοῦ θεοῦ, γυ-
ναῖκες αὐτῶν, υἱοὶ αὐτῶν, θυγατέρες αὐτῶν, πᾶς ὁ εἰδὼς καὶ συν-

20 (𝔐 Neh. 10) 1 ημεις > S† | παντες > BS^c*L*† | λευ(ε)ιται] pr. και S† | ιερεις] pr. και (+ οι *L*†) S *L* || 2 σφραγιζοντων] επισφρ. *L*†: ex 1; εσφραγισμενων S^c† | αχελια BS†: cf. 11 1 || 3 αζαρια] ζαχαριας S† | ιερμια BA†] ιερμιας *L*†, ιερεμια(ς) rel.: cf. 22 12 || 5 ατους S^c†] του BS†, αττους rel.: cf. 8 2 | σαβανει S || 6 μεραμωθ] pr. α BS†, -ως B† || 7 γαναθων Ra. (cf. 22 16)] τνατοθ B†, ανατωθ S†, γαανναθων A || 8 μιαμειμ B, μειαμων S† || 9 μααζ(ε)ια] μα > S†, ναδεια B† | βελγαι] βελσ(ε)ια BS† || 10 οι > S | ηναδαβ BS†, ιωναδαβ *L*†, ηνηλαδ A(†) || 11 σεβανια SA†, σεχενιας *L*†: cf. 13 | καλιτα S^c†] καντα B†, κανθαν S†, καλιταν A, καλλιτας *L*† | φελεια — 12 fin. > BS† || 13 ζαχωρ BS†] ζακχωρ A | σαραβια] ζαρ. B†, ζαθαρια (uid.) S† | σεβανια] σαβανιας *L*†: cf. 11 || 14 ωδουια Ra. (cf. 11)] -ουμ BS†, -ουα A, ωδιας *L*† (sed in 11 etiam *L* ωδουια) | βανουναι compl.] -ουαιαι A†, βενιαμειν BS† || 15 φααδμωαβ B†: cf. 10 30 | ζαθθουια A || 16 ασταδ S†, αζγαδ A: cf. I 5 13 | βηδαι BS† || 17 εδανια BS†] αανaa A†, αδωνιας *L*† | βαγοσι B†: cf. 2 14 || 18 ατηρ] αδηρ BS† | αζουρ] αδουρ B† || 19 βησ(ε)ι] θ pro σ S† || 20 νωβαι] βωναι BS† || 21 μαγαφης] βαγ. BS† || 22 σαδδουκ BS†] σαδουκ A: cf. 7 2 | ιεδδουα] -ουκ A†, > BS† || 23 φαλδεια S† | αναν αναια] ανaναια B† || 24 ωσηε] ωσηθα BS† | ασουβ] -ουθ BS† || 25 αλωης BS†] αλλωης *L*†, αδω rel. | φαλα(ε)ι] φαδαεις B†, φαδαειο S† || 26 μααλσια Amu. || 27 αια] αρα B† | αιναν] αινα S† | ηναμ B†, ηνα S† || 28 μααλουχ S† | ηραμ BS†] αειραμ uel sim. *L*†, ρεουμ rel. || 29 οι 3⁰] pr. και A | λαων B†] pr. των *L*†, του λαου rel. | νομον] pr. τον A

30 ιων, [30]ἐνίσχυον ἐπὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, κατηράσαντο αὐτοὺς καὶ
εἰσήλθοσαν ἐν ἀρᾷ καὶ ἐν ὅρκῳ τοῦ πορεύεσθαι ἐν νόμῳ τοῦ θεοῦ,
ὃς ἐδόθη ἐν χειρὶ Μωυσῆ δούλου τοῦ θεοῦ, καὶ φυλάσσεσθαι καὶ
ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς κυρίου ἡμῶν καὶ κρίματα αὐτοῦ
31 [31]καὶ τοῦ μὴ δοῦναι θυγατέρας ἡμῶν τοῖς λαοῖς τῆς γῆς, καὶ
τὰς θυγατέρας αὐτῶν οὐ λημψόμεθα τοῖς υἱοῖς ἡμῶν.
32 [32]καὶ λαοὶ τῆς γῆς οἱ φέροντες τοὺς ἀγορασμοὺς καὶ πᾶσαν
πρᾶσιν ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου ἀποδόσθαι, οὐκ ἀγορῶμεν παρ'
αὐτῶν ἐν σαββάτῳ καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἁγίᾳ.
καὶ ἀνήσομεν τὸ ἔτος τὸ ἕβδομον καὶ ἀπαίτησιν πάσης χειρός.
33 [33]καὶ στήσομεν ἐφ' ἡμᾶς ἐντολὰς δοῦναι ἐφ' ἡμᾶς τρίτον τοῦ
34 διδράχμου κατ' ἐνιαυτὸν εἰς δουλείαν οἴκου θεοῦ ἡμῶν [34]εἰς ἄρτους
τοῦ προσώπου καὶ θυσίαν τοῦ ἐνδελεχισμοῦ καὶ εἰς ὁλοκαύτωμα
τοῦ ἐνδελεχισμοῦ τῶν σαββάτων, τῶν νουμηνιῶν, εἰς τὰς ἑορτὰς
καὶ εἰς τὰ ἅγια, καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας ἐξιλάσασθαι περὶ Ισραηλ,
καὶ εἰς ἔργα οἴκου θεοῦ ἡμῶν.
35 [35]καὶ κλήρους ἐβάλομεν περὶ κλήρου ξυλοφορίας, οἱ ἱερεῖς καὶ
οἱ Λευῖται καὶ ὁ λαός, ἐνέγκαι εἰς οἶκον θεοῦ ἡμῶν εἰς οἶκον πα-
τριῶν ἡμῶν εἰς καιροὺς ἀπὸ χρόνων ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτόν, ἐκ-
καῦσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου θεοῦ ἡμῶν, ὡς γέγραπται ἐν
τῷ νόμῳ,
36 [36]καὶ ἐνέγκαι τὰ πρωτογενήματα τῆς γῆς ἡμῶν καὶ πρωτογενή-
ματα καρποῦ παντὸς ξύλου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν εἰς οἶκον κυρίου
37 [37]καὶ τὰ πρωτότοκα υἱῶν ἡμῶν καὶ κτηνῶν ἡμῶν, ὡς γέγραπται
ἐν τῷ νόμῳ, καὶ τὰ πρωτότοκα βοῶν ἡμῶν καὶ ποιμνίων ἡμῶν
ἐνέγκαι εἰς οἶκον θεοῦ ἡμῶν τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν
οἴκῳ θεοῦ ἡμῶν.
38 [38]καὶ τὴν ἀπαρχὴν σίτων ἡμῶν καὶ τὸν καρπὸν παντὸς ξύλου,
οἴνου καὶ ἐλαίου οἴσομεν τοῖς ἱερεῦσιν εἰς γαζοφυλάκιον οἴκου
τοῦ θεοῦ· καὶ δεκάτην γῆς ἡμῶν τοῖς Λευίταις. καὶ αὐτοὶ οἱ Λευῖ-
39 ται δεκατοῦντες ἐν πάσαις πόλεσιν δουλείας ἡμῶν, [39]καὶ ἔσται ὁ
ἱερεὺς υἱὸς Ααρων μετὰ τοῦ Λευίτου ἐν τῇ δεκάτῃ τοῦ Λευίτου,

30 κατηρασ. BS†] pr. και rel. | και 3^0 BS*L*†] > rel. | κυριου ημων Ra.] κυρ. > BS†, ante ημων pr. του θεου S^c *L*†, κυριου rel. | κριματα] pr. τα S | fin.] + και (+τα *L*) προσταγματα αυτου S^c*L* || 32 αγορωμεν BSA† (cf. Thack. p. 230)] -ρασω(uel ο)μεν rel. || 33 στησομεν] ποιησ. B† | εφ 2^0 > S*L*† | θεου] pr. του A pl.: cf. 34 || 34 του 2^0 > A† | θεου B†] pr. τα (sic) S†; pr. του rel.: cf. 33 || 35 οικον 2^0] -κους SA | απο > B† | επι] περι B† | κυριου] του B† | τω νομω] βιβλιω B† || 36 καρπου] pr. παντος S^c*L*† | κυριου > B† || 37 υιων et κτηνων] pr. των S*L*† | βοων] pr. των A pl. || 38 οινου και ελαιου] pr. και S†, και > *L*† | γαζοφυλ. B†] pr. το rel. | δεκατην γης B†] την δεκ. της γης *L*†, δεκ. της γης S^c, δεκατας γης rel. (A deest) || 39 υιος > BS† | τη δεκατη του λευ.] τω δεκατουν τους λευιτας *L*†

καὶ οἱ Λευῖται ἀνοίσουσιν τὴν δεκάτην τῆς δεκάτης εἰς οἶκον θεοῦ
ἡμῶν εἰς τὰ γαζοφυλάκια εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ. [40]ὅτι εἰς τοὺς θη- 40
σαυροὺς εἰσοίσουσιν οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Λευι τὰς ἀπαρ-
χὰς τοῦ σίτου καὶ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου, καὶ ἐκεῖ σκεύη τὰ
ἅγια καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοὶ καὶ οἱ πυλωροὶ καὶ οἱ ᾄδοντες.
καὶ οὐκ ἐγκαταλείψομεν τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

[1]Καὶ ἐκάθισαν οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ ἐν Ιερουσαλημ, καὶ οἱ κατά- 21
λοιποι τοῦ λαοῦ ἐβάλοσαν κλήρους ἐνέγκαι ἕνα ἀπὸ τῶν δέκα
καθίσαι ἐν Ιερουσαλημ πόλει τῇ ἁγίᾳ καὶ ἐννέα μέρη ἐν ταῖς πό-
λεσιν. [2]καὶ εὐλόγησεν ὁ λαὸς τοὺς πάντας ἄνδρας τοὺς ἑκουσια- 2
ζομένους καθίσαι ἐν Ιερουσαλημ.

[3]Καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῆς χώρας, οἳ ἐκάθισαν ἐν Ιερουσαλημ· 3
καὶ ἐν πόλεσιν Ιουδα ἐκάθισαν ἀνὴρ ἐν κατασχέσει αὐτοῦ ἐν πό-
λεσιν αὐτῶν, Ισραηλ, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ οἱ ναθιναῖοι καὶ
οἱ υἱοὶ δούλων Σαλωμων· [4]καὶ ἐν Ιερουσαλημ ἐκάθισαν ἀπὸ υἱῶν 4
Ιουδα καὶ ἀπὸ υἱῶν Βενιαμιν. — ἀπὸ υἱῶν Ιουδα· Αθαια υἱὸς
Αζαια υἱὸς Ζαχαρια υἱὸς Αμαρια υἱὸς Σαφατια υἱὸς Μαλεληλ καὶ
ἀπὸ υἱῶν Φαρες. [5]καὶ Μαασια υἱὸς Βαρουχ υἱὸς Χαλαζα υἱὸς Οζια 5
υἱὸς Αδαια υἱὸς Ιωριβ υἱὸς Θηζια υἱὸς τοῦ Σηλωνι. [6]πάντες υἱοὶ 6
Φαρες οἱ καθήμενοι ἐν Ιερουσαλημ τετρακόσιοι ἑξήκοντα ὀκτὼ
ἄνδρες δυνάμεως. — [7]καὶ οὗτοι υἱοὶ Βενιαμιν· Σηλω υἱὸς Μεσου- 7
λαμ υἱὸς Ιωαδ υἱὸς Φαδαια υἱὸς Κωλια υἱὸς Μασαια υἱὸς Αιθιηλ
υἱὸς Ιεσια· [8]καὶ ὀπίσω αὐτοῦ Γηβι, Σηλι, ἐννακόσιοι εἴκοσι ὀκτώ. 8
[9]καὶ Ιωηλ υἱὸς Ζεχρι ἐπίσκοπος ἐπ' αὐτούς, καὶ Ιουδας υἱὸς Ασανα 9
ἐπὶ τῆς πόλεως δεύτερος. — [10]ἀπὸ τῶν ἱερέων· καὶ Ιαδια υἱὸς 10
Ιωριβ, Ιαχιν, [11]Σαραια υἱὸς Ελκια υἱὸς Μεσουλαμ υἱὸς Σαδδουκ 11

39 δεκατης] -καδος B† | θεου ult.] θησαυρου *L*† || 40 εισοισ.] εισ > B*L*p† | υιοι του λευι] λευ(ε)ιται B*L*† | τας > B† | οι λειτ.] pr. και BSc *L*† | του ult.] κυριου A

21 (𝔐 Neh. 11) 1 εβαλοσαν Sixt.] ελαβοσαν BS†, εβαλον rel. || 3 εκαθισαν 2⁰] -σεν BSc†, κατωκησεν *L*† | και paenult. ⌒ ult. BS† || 4 αθαια compl.] αθεα B†, αθαιαι A, αθεε S†; αθαρασθας *L*†: cf. 17 70 | αζαια Ra.] αζεδ B†, αζεδνα S†, οζια A, οζιου *L*† | αμαρια S†] -ριου *L*p†, σαμ. rel. | μαλεληλ Ra.] -λελημ BS†, -λελεηλ A || 5 μαασ(ε)ια] μεσ. S†, μαλσια A | χαλαζα] -λεα BS† | αδαια] δαλεα BS†, αχαια A† | ιωρ(ε)ιβ BSc†] ιωρειμ S*(†), ιωιαριβ A: cf. 10 | θηζ(ε)ια B†] θηδεια S†, ζαχαριου rel. | σηλωνι] σ > A†, δηλωνει BS† (B† om. ι) || 6 φαρες (cf. 4)] σερες B† || 7 ουτοι] αυτοι S† (trahit ανδρ. δυν. praec. ad 7) | μεσουλαμ] αμεσ. BS† (B om. μ ult.): cf. 11 8 16 | υιος 2⁰] > B†, pr. υιος ιωαβ S† | φαλαια BS† | κωλ(ε)ια] κολεια S*L*†, κοδια B† | μασαια Ra. Par. I 15 20)] μαγαηλ B†, ματαηλ S†, μαασιου rel. | αιθιηλ] σεθ. S† | ιεσσ(ε)ια (cf. SA || 8 γηβ(ε)ι] -βη B†, -βεει A† | εννακοσιοι] πεντακ. S† || 9 ιουδα S | υιος 2⁰ > A† | επι BS*L*†] απο rel. || 10 ιαδια] δαδεια B†, δαλεια S† | ιωρ(ε)ιβ BA†] ιωρειμ S†, ιωαρ(ε)ιβ uel -ρ(ε)ιμ rel.: cf. 5 || 11 ελκ(ε)ια BS†] χελκιου *L*†, ελχια rel.: cf. 7 1 | μεισουλαμ B†: cf. 7 | σαδουκ S(†): cf. 7 2

12 υἱὸς Μαριωθ υἱὸς Αϊτωβ ἀπέναντι οἴκου τοῦ θεοῦ. [12]καὶ ἀδελφοὶ
αὐτῶν ποιοῦντες τὸ ἔργον τοῦ οἴκου · Αμασι υἱὸς Ζαχαρια υἱὸς
13 Φασσουρ υἱὸς Μελχια, [13]ἄρχοντες πατριῶν διακόσιοι τεσσαρά-
14 κοντα δύο. καὶ Αμεσσαι υἱὸς Εσδριηλ, [14]καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δυ-
νατοὶ παρατάξεως ἑκατὸν εἴκοσι ὀκτώ, καὶ ἐπίσκοπος ἐπ' αὐτῶν
15 Βαδιηλ. — [15]καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν Σαμαια υἱὸς Ασουβ υἱὸς Εζρι
17 18 [17]καὶ Μαθανια υἱὸς Μιχα καὶ Ωβηδ υἱὸς Σαμουι, [18]διακόσιοι ὀγ-
19 δοήκοντα τέσσαρες. [19]καὶ οἱ πυλωροὶ Ακουβ, Τελαμιν, καὶ οἱ ἀδελ-
22 φοὶ αὐτῶν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα δύο. [22]καὶ ἐπίσκοπος Λευιτῶν
υἱὸς Βανι, Οζι υἱὸς Ασαβια υἱὸς Μιχα. ἀπὸ υἱῶν Ασαφ τῶν
23 ᾀδόντων ἀπέναντι ἔργου οἴκου τοῦ θεοῦ · [23]ὅτι ἐντολὴ τοῦ
24 βασιλέως ἐπ' αὐτούς. [24]καὶ Παθαια υἱὸς Βασηζα πρὸς χεῖρα τοῦ
25 βασιλέως εἰς πᾶν ῥῆμα τῷ λαῷ. — [25]καὶ πρὸς τὰς ἐπαύλεις ἐν
26 ἀγρῷ αὐτῶν. καὶ ἀπὸ υἱῶν Ιουδα ἐκάθισαν ἐν Καριαθαρβοκ [26]καὶ

11 αιτωβ] απωβωχ B†, αποβωχ S† || **12** οικου BS†] + οκτακοσιοι εικοσι δυο και αδαια υιος ιεροαμ(Sc om. ε) υιου φαλαλια (+ υιου Sc*L*) rel. (υιου *L*† etiam pro υιος 1^0 — 3^0, Sc† pro υιος 1^0: item *L*† in 10. 11. Sc*L*† 22, non in 4. 5. 7; cf. 13. 15) | αμεσσει S†: cf. 13 | φασεουρ SA: cf. 17 41 | υιος ult. > A† || **13** init. BSA†] pr. και (οι) αδελφοι αυτου rel. | δυο] οκτω S† | αμεσσαι mu.] αμεσαι A, αμασ(ε)ια BS†, αμασαι *L*†: cf. 12 | εσδριηλ BS†] εζρ. A | fin. BSA†] rel. add. υιου μασαλιμιθ(sic pl., etiam Sc; *L*† μασαλλημωθ) υιου εμμηρ (ante υιου μασ. superadd. Sc*L*† υιου αζαχιου[sic Sc; αζακχ. L^{93}, ζακχ. L^{108}]) || **14** επ αυτων > BS† | βαδιηλ B†] βαζιηλ S†, ζοχριηλ A | fin. BSA†] + υιος των μεγαλων rel. || **15** υιος 2^0: sic etiam *L*, cf. 12 | εζρι pl.] εζερει B†, εεχρει (uid.) S*†, εσζρι A†, εζρικαν Sc, εζρικαμ *L*† | fin.] + υιος ασαβιου υιου βονναι (16) και σοββαθαιος και ιωζαβαδ επι του εργου του εξωτατου οικου του θεου απο των αρχηγων των λευιτων Sc†: sim. *L*† || **17** μαθανια B†] μαθθανια S†, μαθθανιας ASc: cf. 10 26 | μιχα] μαχα BS†, + υοι(pro υιος) ζεχρι υιου ασαφ αρχηγος του αινου του ιουδα εις προσευχην και βακβακιας δευτερος εκ των αδελφων εαυτου Sc†: sim. *L*† | ωβηδ Ra.] ωβηβ B†, ιωβηβ SA, αβδας Sc†, αβδειας *L*† | σαμου(ε)ι] σαμμουε Sc†, σαμαιου *L*† | fin.] + υιου γαλελ υιου ιδιθουν (18) παντες οι λευιται εν τη πολει τη αγια Sc*L*† || **19** αυτων] + οι φυλασσοντες εν ταις πυλαις Sc*L*† | fin.] + (20) το δε λοιπον του ισραηλ οι ιερεις και οι λευιται εν πασαις ταις πολεσιν της ιουδαιας εκαστος εν τη κληρουχια εαυτου (21) οι δε ναθιναιοι κατωκησαν εν οφελ και σιαα και γεσφα επι τοις ναθιναιοις Sc†: sim. *L*† || **22** λευιτων] + εν ιερουσαλημ Sc*L*† | υιος βαν(ε)ι οζ(ε)ι] αζα υιου βονει Sc†: sim. *L*† | υιος ασαβ. υιος] υιου(cf. 12) ασαβ. υιου μαθθανιου υιου Sc*L*† | υιων] pr. των S*L*† | ασαφ] ασαβ B† | εργου οικου] tr. S† || **23** επ] εις B† | fin.] + και διεμεινεν επι τοις ωδοις εκαστης ημερας αυθημερον Sc†, + και διεμε(ι)νεν εν πιστει επι τοις ωδοις λογος εκαστης ημερας εν τη ημερα αυτου *L*† || **24** παθαια BS† (S† -θεια)] φαθ. A | βασηζα] + βεηλ απο των ζαρε υιου ιουδα Sc†, μασσιζαβεηλ απο των υιων ζαρα υιου ιουδα *L*† | παν ρημα unus cod. et Sc†] παντα λογον *L*†, παν χρημα rel. || **25** καριαθαρβοκ pl. (cf. Ios. 21 11)] βοκ > BS†; -βο A†: cf. Ios. 14 15; -βα Sc† | fin.] + και εν ταις θυγατρασιν αυτης και την διβων και τας θυγατερας αυτης και εν καβσεηλ και εν ταις κωμαις αυτης Sc†: sim. *L*†

ἐν Ιησου 27 καὶ ἐν Βεηρσαβεε, 30 καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν, Λαχις καὶ 27 30
ἀγροὶ αὐτῆς · καὶ παρενεβάλοσαν ἐν Βεηρσαβεε. 31 καὶ οἱ υἱοὶ Βενια- 31
μιν ἀπὸ Γαβα, Μαχαμας. 36 καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν μερίδες Ιουδα 36
τῷ Βενιαμιν.

1 Καὶ οὗτοι οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται οἱ ἀναβαίνοντες μετὰ Ζορο- 22
βαβελ υἱοῦ Σαλαθιηλ καὶ Ἰησοῦ · Σαραια, Ιερμια, Εσδρα, 2 Αμαρια, 2
Μαλουχ, 3 Σεχενια · 7 οὗτοι ἄρχοντες τῶν ἱερέων καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν 3 7
ἐν ἡμέραις Ἰησοῦ. — 8 καὶ οἱ Λευῖται · Ιησου, Βανουι, Καδμιηλ, 8
Σαραβια, Ιουδα, Μαχανια · ἐπὶ τῶν χειρῶν αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ 9 εἰς τὰς ἐφημερίας. 10 καὶ Ἰησοῦς ἐγέννησεν τὸν Ιωακιμ, 9 10
καὶ Ιωακιμ ἐγέννησεν τὸν Ελιασιβ, καὶ Ελιασιβ τὸν Ιωδαε, 11 καὶ 11
Ιωδαε ἐγέννησεν τὸν Ιωναθαν, καὶ Ιωναθαν ἐγέννησεν τὸν Ιαδου.
12 καὶ ἐν ἡμέραις Ιωακιμ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες 12
τῶν πατριῶν · τῷ Σαραια Μαραια, τῷ Ιερμια Ανανια, 13 τῷ Εσδρα 13
Μεσουλαμ, τῷ Αμαρια Ιωαναν, 14 τῷ Μαλουχ Ιωναθαν, τῷ Σεχενια 14
Ιωσηφ, 15 τῷ Αρεμ Αδνας, τῷ Μαριωθ Ελκαι, 16 τῷ Αδδαι Ζαχαριας, 15 16
τῷ Γαναθων Μοσολλαμ, 17 τῷ Αβια Ζεχρι, τῷ Βενιαμιν ἐν καιροῖς 17
τῷ Φελητι, 18 τῷ Βαλγα Σαμουε, τῷ Σεμεια Ιωναθαν, 19 τῷ Ιωιαριβ 19
Μαθθαναι, τῷ Ιδια Οζι, 20 τῷ Σαλλαι Καλλαι, τῷ Αμουκ Αβεδ, 21 τῷ 21
Ελκια Ασαβιας, τῷ Ιεδεϊου Ναθαναηλ. — 22 οἱ Λευῖται ἐν ἡμέραις 22

26 fin.] + και μωλαδα και εν βηθφαλτ (27) και εν εσερσοαλ Sc†: sim. *L*† || 27 βεηρσαβεε B†] βηρσ. S, βερσ. A†: item in 30 | fin.] + και ταις θυγατρασιν αυτης (28) και εν σικελεγ και εν μαχνα και εν ταις θυγατρασιν αυτης (29) και εν ρεμμον και εν σαραα και εν ιριμουθ (30) ζανωε οδολλαμ Sc†: sim. *L*† || 30 επαυλ.] pr. αι S† | αγροι] pr. οι SA | αυτης] + αζηκα και εν ταις θυγατρασιν και Sc†: sim. *L*† | και ult. > S† | βεηρσ. (cf. 27)] + εως φαραγγος εννομ Sc*L*† || 31 οι > SA | γαβα S†] γαλα B†, γαβαα rel. | μαχαμας] μαχμ. Sc*L* mu.; + και αιω και βηθηρ και των θυγατερων αυτης (32) αναθωθ νοβ ανανια (33) ασωρ ραμα γεθθιμ (34) αδωδ σεβοειμ ναβαλλατ (35) λυδδα και ωνω γηαρασιμ Sc†: sim. *L*†

22 (𝕸 Neh. 12) 1 αναβαινοντες] -βαντες ASc*L* pl. | εσδρα: sic hoc loco etiam B, cf. 7 1; εζρα A compl. || 2 αμαρ(ε)ια] α 1^0 > B†, αμ > S*† | μαλουχ] -ουλ B†; + αττους Sc*L*† || 3 σεχενια] εεν. S†; + ρεουμ μαριμωθ (4) αδαιας γεννηθουι αβιας (5) μειμιν μααδιας βαλγας (6) σεμειας ιωιαριβ ιδειας (7) σαλουαι αμουκ χελκιας ιδειας Sc†: sim. *L*† || 7 ιησοι B†: cf. 2 36 || 8 ιησου] + ς *L*† | ιουδα BSc†] -ας *L*†, ιωδαε rel. | μαχανια BS†] μαθανια A | αυτου BSc*L*†] -των rel.: = 9? || 9 init.] pr. και βακβα⟨κ⟩ιας και ιαναι οι αδελφοι αυτων αντικρυς αυτων Sc†: sim. *L*† (ανεκρουοντο απεναντι pro αντικρυς) || 10 ιωδαε] ιωδα B†: item BS† in 11; ambis locis A† ιωαδα, *L*† ιωιαδα || 12 μαραια S†] μαρεα B†, αμαρια A | ιερμια] ιερεμ(ε)ια BS: cf. 1. 34 20 3 Par. I 12 5 | ανανια > BS† || 13 αραμια S† || 14 ιωναθαν — 21 fin. > BS*A† || 14 σεχενια] -χελιου Ss† || 15 αρεμ] ορεμ Ss†, ρεουμ *L*† | αδνας Ss†] εδνας *L*†, αννας rel. || 16 γαναθων Ra. (cf. 20 7)] -θωμ Ss†, -θωθ rel. (*L*† γενναθωθ) 17 εν καιροις Ss†] κερος pl., μωσαι τω μαασια uel sim. *L*† (om. τω ult.) || 20 αμουκ] κ > Ss† || 21 ιεδειου] ιδειου Ss†, ωδουια *L*†

Ελιασιβ, Ιωαδα καὶ Ιωαναν καὶ Ιδουα γεγραμμένοι ἄρχοντες πα-
23 τριῶν, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐν βασιλείᾳ Δαρείου τοῦ Πέρσου · [23]υἱοὶ Λευι
ἄρχοντες τῶν πατριῶν γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν
24 καὶ ἕως ἡμερῶν Ιωαναν υἱοῦ Ελισουβ. [24]καὶ ἄρχοντες τῶν Λευι-
τῶν · Ασαβια καὶ Σαραβια καὶ Ιησου καὶ υἱοὶ Καδμιηλ καὶ οἱ ἀδελ-
φοὶ αὐτῶν κατεναντίον αὐτῶν εἰς ὑμνεῖν καὶ αἰνεῖν ἐν ἐντολῇ
25 Δαυιδ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ ἐφημερία πρὸς ἐφημερίαν [25]ἐν τῷ συν-
26 αγαγεῖν με τοὺς πυλωροὺς [26]ἐν ἡμέραις Ιωακιμ υἱοῦ Ἰησοῦ υἱοῦ
Ιωσεδεκ καὶ ἐν ἡμέραις Νεεμια, καὶ Εσδρας ὁ ἱερεὺς ὁ γραμματεύς.
27 [27]Καὶ ἐν ἐγκαινίοις τείχους Ιερουσαλημ ἐζήτησαν τοὺς Λευίτας
ἐν τοῖς τόποις αὐτῶν τοῦ ἐνέγκαι αὐτοὺς εἰς Ιερουσαλημ ποιῆσαι
ἐγκαίνια καὶ εὐφροσύνην ἐν θωδαθα καὶ ἐν ᾠδαῖς, κυμβαλίζοντες
28 καὶ ψαλτήρια καὶ κινύραι. [28]καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ τῶν ᾀδόντων
καὶ ἀπὸ τῆς περιχώρου κυκλόθεν εἰς Ιερουσαλημ καὶ ἀπὸ ἐπαύλεων
29 [29]καὶ ἀπὸ ἀγρῶν · ὅτι ἐπαύλεις ᾠκοδόμησαν ἑαυτοῖς οἱ ᾄδοντες
30 ἐν Ιερουσαλημ. [30]καὶ ἐκαθαρίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ
31 ἐκαθάρισαν τὸν λαὸν καὶ τοὺς πυλωροὺς καὶ τὸ τεῖχος. [31]καὶ ἀν-
ήνεγκα τοὺς ἄρχοντας Ιουδα ἐπάνω τοῦ τείχους καὶ ἔστησα δύο
περὶ αἰνέσεως μεγάλους, καὶ διῆλθον ἐκ δεξιῶν ἐπάνω τοῦ τείχους
32 τῆς κοπρίας, [32]καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτῶν Ωσαια καὶ ἥμισυ ἀρ-
33 34 χόντων Ιουδα [33]καὶ Αζαριας, Εσδρας καὶ Μεσουλαμ, [34]Ιουδα καὶ
35 Βενιαμιν καὶ Σαμαια καὶ Ιερμια [35]καὶ ἀπὸ υἱῶν τῶν ἱερέων ἐν
σάλπιγξιν Ζαχαριας υἱὸς Ιωναθαν υἱὸς Σαμαια υἱὸς Μαθανια υἱὸς

22 ιωαδα] ιωιαδα S^c*L*^{p}† | και ιωαναν S^c*L*†] pr. και ιωα rel. | ιδουα] ιαδου B†, αδου S*†, ιεδδου *L*† | πατριων] pr. των A | οι 2^0 > A || **23** βιβλιου S^c*L* | ελισουβ Ra. (cf. **10** 6. 27 **13** 1 **23** 7. 28)] ελειασ. S^c*L*†, ελ(ε)ισουε rel. || **24** αρχοντες BA†] pr. οι rel. | ασαβια] αβια BS†, ασαβιας S^c*L*† | οι BS*L*†] > rel. | υμν(ε)ιν και αιν(ε)ιν S†] και > B†, tr. A, αινειν και εξομολογεισθαι *L*† | εν > BSA† (S† εντοληυ pro -λη) | εφημερια] -αν S | προς] εις S† || **25** init.] pr. μαθθανιας και βακβακιας οβδιας μοσολλαμ ταλμων ακουβ φυλακες πυλωροι φυλακης S^c†: sim. *L*† || **26** init.] pr. ουτοι S^c*L*† | υιου 2^0 > B† | και 1^0 > BS† | νεεμια] + του αρχοντος S^c*L*† | εσδρας (cf. **7** 1)] ς > SA | ο ult.] pr. και SA || **27** εν θωδαθα pau.] εν θωλαθα BA; εν θωλαθας εν εξομολογησει S†: quae θωλαθα sequuntur, nota est marginalis in textum recepta σ' (= Symmachus) εν εξομολογησει, cf. **13** 15 | και κινυραι] > BSA†, και -ρας S^c† || **28** fin.] + του νετωφαθι (29) και εκ βηθαγγαλγαλ S^c†: sim. *L*† || **29** αγρων] + γαβαε και αζμωθ S^c†: sim. *L*† | εν] περικυκλω *L*† || **31** ανηνεγκα Gra.] -καν mss. | και 2^0 — fin. > BS*A† | εστησα S^s†] -σαν rel. | τειχους ult.] + της πυλης S^s*L*† (S^s primo και 2^0 — fin. sine της πυλης in margine suppleuit, deinde της πυλης super lineam addidit) || **33** αζαριας] ζαχαρ. BS*L*^{p}† | εσδρας(cf. **7** 1)] ς > SA: cf. 36 | μεσουλαμ B†] -λα S*†, μοσολλαμ A*L*, λλ pro λ S^c: cf. **8** 16 || **34** σαμαια Ra.] σαραια BS†: cf. 1. 12; σααμαιας A† | ιερμια Ra. (cf. 12)] ιερμ(ε)ιας *L*†, ιερεμια BS†, ιερεμιας rel. || **35** εν > A† | ιωναθαν] ιωαναν BS† | μαθανια S*† (cf. **10** 26)] ναθ. B†: cf. **23** 13 **10** 30; μαθθανια AS^c | υιος 4^0] pr. ο A†

Μιχαια υἱὸς Ζακχουρ υἱὸς Ασαφ 36καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Σαμαια καὶ 36
Οζιηλ αἰνεῖν ἐν ᾠδαῖς Δαυιδ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ Εσδρας ὁ
γραμματεὺς ἔμπροσθεν αὐτῶν· 37ἐπὶ πύλης τοῦ αιν κατέναντι αὐ- 37
τῶν ἀνέβησαν ἐπὶ κλίμακας πόλεως Δαυιδ ἐν ἀναβάσει τοῦ τείχους
ἐπάνωθεν τοῦ οἴκου Δαυιδ καὶ ἕως πύλης τοῦ ὕδατος κατὰ ἀνα-
τολάς. — 38καὶ περὶ αἰνέσεως ἡ δευτέρα ἐπορεύετο συναντῶσα 38
αὐτοῖς, καὶ ἐγὼ ὀπίσω αὐτῆς, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ ἐπάνω τοῦ
τείχους ὑπεράνω τοῦ πύργου τῶν θεννουριμ καὶ ἕως τοῦ τείχους
τοῦ πλατέος 39καὶ ὑπεράνω τῆς πύλης Εφραιμ καὶ ἐπὶ πύλην τῆς 39
ισανα καὶ ἐπὶ πύλην τὴν ἰχθυηρὰν καὶ πύργῳ Αναναηλ καὶ ἕως
πύλης τῆς προβατικῆς καὶ ἔστησαν ἐν πύλῃ τῆς φυλακῆς. 40καὶ 40
ἔστησαν αἱ δύο τῆς αἰνέσεως ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐγὼ καὶ τὸ
ἥμισυ τῶν στρατηγῶν μετ᾽ ἐμοῦ 41καὶ οἱ ἱερεῖς Ελιακιμ, Μαασιας, 41
Βενιαμιν, Μιχαιας, Ελιωηναι, Ζαχαριας, Ανανιας ἐν σάλπιγξιν 42καὶ 42
Μαασιας καὶ Σεμειας καὶ Ελεαζαρ καὶ Οζι καὶ Ιωαναν καὶ Μελχιας
καὶ Αιλαμ καὶ Εζουρ, καὶ ἠκούσθησαν οἱ ᾄδοντες καὶ ἐπεσκέπησαν.
43καὶ ἔθυσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θυσιάσματα μεγάλα καὶ ηὐφράν- 43
θησαν, ὅτι ὁ θεὸς ηὔφρανεν αὐτοὺς μεγάλως· καὶ αἱ γυναῖκες αὐ-
τῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ηὐφράνθησαν, καὶ ἠκούσθη ἡ εὐφροσύνη
ἐν Ιερουσαλημ ἀπὸ μακρόθεν.

44Καὶ κατέστησαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἄνδρας ἐπὶ τῶν γαζοφυ- 44
λακίων τοῖς θησαυροῖς, ταῖς ἀπαρχαῖς καὶ ταῖς δεκάταις καὶ τοῖς
συνηγμένοις ἐν αὐτοῖς ἄρχουσιν τῶν πόλεων, μερίδας τοῖς ἱερεῦσι
καὶ τοῖς Λευίταις, ὅτι εὐφροσύνη ἦν ἐν Ιουδα ἐπὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ
ἐπὶ τοὺς Λευίτας τοὺς ἑστῶτας. 45καὶ ἐφύλαξαν φυλακὰς θεοῦ αὐ- 45
τῶν καὶ φυλακὰς τοῦ καθαρισμοῦ καὶ τοὺς ᾄδοντας καὶ τοὺς πυ-
λωροὺς ὡς ἐντολαὶ Δαυιδ καὶ Σαλωμων υἱοῦ αὐτοῦ· 46ὅτι ἐν ἡμέ- 46
ραις Δαυιδ Ασαφ ἀπ᾽ ἀρχῆς πρῶτος τῶν ᾀδόντων καὶ ὕμνον καὶ

36 οζ(ε)ιηλ] εζριηλ *L*†, ρ superscripsit Sc† | αινειν εν ωδαις BS*A†] γελωλαι μααι μαθαναηλ(pro ναθ.) και ιουδας ανανι εν σκευεσιν ωδης Sc: fere eadem praebent rel. | εσδρας] ς > S†: cf. 33 | αυτων] -του B† || 37 πυλης 1^0] pr. της Sc*L*† | του αιν Ra.] της πηγης *L*†, του αινειν rel. | ανεβησαν BS*L*†] pr. και rel. | πολεων B† | κατα — 39 πυλης 1^0 Ss (sim. pl.)] > BS*A† || 39 επι πυλην 1^0 ⌒ 2^0 BSA | πυλην 1^0 2^0] pr. την Ss | πυργου A | ανανεηλ BS†] ανενεηλ *L*†, αναμεηλ rel.: cf. 13 1 | και εως] pr. και απο πυργου του μηα Sc†: sim. *L*† (cum [του] αμμηα) et pau. (cum του μεα) | πυλης ult.] pr. της Sc*L* | και ult. — 42 εζουρ Ss† (sim. *L* compl.)] > BSA || 40 αινεσεως] αιρεσ. Ss†, sed in 38 etiam Ss αινεσεως | στρατηγων: cf. 12 16 || 42 εζουρ unus cod.] ιεζουρ rel. | και επεσκεπησαν] και ιεζριας επισκοπος *L*†, pr. και ιεζριας Sc pau. || 43 μεγαλως] ευφροσυνη μεγαλη *L*†, pr. ευφροσυνη Sc† | αυτων 1^0 > Sc† | η ευφροσυνη] η > SA, η ευφρ. η Sc† || 44 μεριδας] + του νομου Sc*L*† | οτι ευφρ. ην] ην > B†, η γαρ ευφρ. *L*† | επι paenult.] pr. και SA || 45 και 2^0 > A†

47 αἴνεσιν τῷ θεῷ, 47 καὶ πᾶς Ισραηλ ἐν ἡμέραις Ζοροβαβελ διδόντες
μερίδας τῶν ᾀδόντων καὶ τῶν πυλωρῶν, λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ
αὐτοῦ, καὶ ἁγιάζοντες τοῖς Λευίταις, καὶ οἱ Λευῖται ἁγιάζοντες
τοῖς υἱοῖς Ααρων.
23 1 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεγνώσθη ἐν βιβλίῳ Μωυσῆ ἐν ὠσὶν
τοῦ λαοῦ, καὶ εὑρέθη γεγραμμένον ἐν αὐτῷ ὅπως μὴ εἰσέλθωσιν
2 Αμμανῖται καὶ Μωαβῖται ἐν ἐκκλησίᾳ θεοῦ ἕως αἰῶνος, 2 ὅτι οὐ
συνήντησαν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ ἐν ἄρτῳ καὶ ἐν ὕδατι καὶ ἐμισθώ-
σαντο ἐπ᾽ αὐτὸν τὸν Βαλααμ καταράσασθαι, καὶ ἔστρεψεν ὁ θεὸς
3 ἡμῶν τὴν κατάραν εἰς εὐλογίαν. 3 καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν τὸν
νόμον, καὶ ἐχωρίσθησαν πᾶς ἐπίμικτος ἐν Ισραηλ.
4 4 Καὶ πρὸ τούτου Ελιασιβ ὁ ἱερεὺς οἰκῶν ἐν γαζοφυλακίῳ οἴκου
5 θεοῦ ἡμῶν ἐγγίων Τωβια 5 καὶ ἐποίησεν αὐτῷ γαζοφυλάκιον μέγα,
καὶ ἐκεῖ ἦσαν πρότερον διδόντες τὴν μαναα ν καὶ τὸν λίβανον καὶ
τὰ σκεύη καὶ τὴν δεκάτην τοῦ σίτου καὶ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαί-
ου, ἐντολὴν τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν ᾀδόντων καὶ τῶν πυλωρῶν,
6 καὶ ἀπαρχὰς τῶν ἱερέων. 6 καὶ ἐν παντὶ τούτῳ οὐκ ἤμην ἐν Ιερου-
σαλημ, ὅτι ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ δευτέρῳ τοῦ Αρθασασθα βασι-
λέως Βαβυλῶνος ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ μετὰ τέλος ἡμερῶν
7 ᾐτησάμην παρὰ τοῦ βασιλέως 7 καὶ ἦλθον εἰς Ιερουσαλημ. καὶ συν-
ῆκα ἐν τῇ πονηρίᾳ, ᾗ ἐποίησεν Ελισουβ τῷ Τωβια ποιῆσαι αὐτῷ
8 γαζοφυλάκιον ἐν αὐλῇ οἴκου τοῦ θεοῦ. 8 καὶ πονηρόν μοι ἐφάνη
σφόδρα, καὶ ἔρριψα πάντα τὰ σκεύη οἴκου Τωβια ἔξω ἀπὸ τοῦ
9 γαζοφυλακίου · 9 καὶ εἶπα καὶ ἐκαθάρισαν τὰ γαζοφυλάκια, καὶ ἐπ-
έστρεψα ἐκεῖ σκεύη οἴκου τοῦ θεοῦ, τὴν μαναα καὶ τὸν λίβανον.
10 10 Καὶ ἔγνων ὅτι μερίδες τῶν Λευιτῶν οὐκ ἐδόθησαν, καὶ ἐφύ-
γοσαν ἀνὴρ εἰς ἀγρὸν αὐτοῦ οἱ Λευῖται καὶ οἱ ᾄδοντες ποιοῦντες
11 τὸ ἔργον. 11 καὶ ἐμαχεσάμην τοῖς στρατηγοῖς καὶ εἶπα Διὰ τί ἐγ-
κατελείφθη ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ; καὶ συνήγαγον αὐτοὺς καὶ ἔστησα
12 αὐτοὺς ἐπὶ τῇ στάσει αὐτῶν. 12 καὶ πᾶς Ιουδα ἤνεγκαν δεκάτην

47 ζοροβ. BS†] + και εν ταις ημεραις νεεμιου AS^c, + και νεεμιου *L*
23 (𝔐 Neh. 13) 1 βιβλω S† | γεγραμμ.] pr. το S† | αμμωνιται S† | εν εκκλησια] εις -σιαν S^c*L*† | θεου] pr. του S^c†, κυριου S*L*† || 2 εστρεψεν BS*L*^{p}] pr. επ rel. || 3 ισραηλ] ιερουσαλημ A*† || 5 αυτω] εαυ. BS | γαζ. ⌒ (7) γαζ. B*† | προτερον] pr. το B† | μαναα ν SA†] -ναα μ B†, θυσιαν *L*†, -ναα rel. | και του 1^0 ⌒ 2^0 S† | εντολην] και τα αζυμα *L*† | απαρχας] -χαι BS† (S† pr. αι) || 6 αρσασαρθα S†, αρσασαθα B†: cf. 4 8 | τελος ημερων BS†] το τελ. των ημ. rel. | παρα του βασ.] τον βασιλεα BS† || 7 τη et η — τωβια > B^s† | ελισουβ S† (B deest)] ελιασουβ S^c*L*†, ελιασ(ε)ιβ rel.: cf. 22 23 | τω > A† || 8 εξω > B† || 9 εκαθαρισαν] ν > B†: cf. 19 | μαναα (cf. 5)] μαννα B*† (-νναειμ^c), βαανα S*†, μαανα S^c†, μαναα ν A, θυσιαν *L*† || 11 τοις στρατηγοις S^c mu.] μετα των -τηγων *L*†, > BSA: cf. 12 16 | εστησαν B† | τη > A† || 12 ιουδας B†

τοῦ πυροῦ καὶ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου εἰς τοὺς θησαυροὺς
[13]ἐπὶ χεῖρα Σελεμια τοῦ ἱερέως καὶ Σαδδουκ τοῦ γραμματέως καὶ 13
Φαδαια ἀπὸ τῶν Λευιτῶν, καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν Αναν υἱὸς Ζακχουρ
υἱὸς Μαθανια, ὅτι πιστοὶ ἐλογίσθησαν ἐπ᾽ αὐτοὺς μερίζειν τοῖς
ἀδελφοῖς αὐτῶν. [14]μνήσθητί μου, ὁ θεός, ἐν ταύτῃ, καὶ μὴ ἐξαλει- 14
φθήτω ἔλεός μου, ὃ ἐποίησα ἐν οἴκῳ κυρίου τοῦ θεοῦ.
[15]Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις εἶδον ἐν Ιουδα πατοῦντας ληνοὺς 15
ἐν τῷ σαββάτῳ καὶ φέροντας δράγματα καὶ ἐπιγεμίζοντας ἐπὶ τοὺς
ὄνους καὶ οἶνον καὶ σταφυλὴν καὶ σῦκα καὶ πᾶν βάσταγμα καὶ
φέροντας εἰς Ιερουσαλημ ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου· καὶ ἐπεμαρτυ-
ράμην ἐν ἡμέρᾳ πράσεως αὐτῶν. [16]καὶ ἐκάθισαν ἐν αὐτῇ φέροντες 16
ἰχθὺν καὶ πᾶσαν πρᾶσιν πωλοῦντες ἐν τῷ σαββάτῳ τοῖς υἱοῖς
Ιουδα καὶ ἐν Ιερουσαλημ. [17]καὶ ἐμαχεσάμην τοῖς υἱοῖς Ιουδα τοῖς 17
ἐλευθέροις καὶ εἶπα αὐτοῖς Τίς ὁ λόγος οὗτος ὁ πονηρός, ὃν ὑμεῖς
ποιεῖτε καὶ βεβηλοῦτε τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου; [18]οὐχὶ οὕτως 18
ἐποίησαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἤνεγκεν ἐπ᾽ αὐτοὺς ὁ θεὸς ἡμῶν
καὶ ἐφ᾽ ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην· καὶ
ὑμεῖς προστίθετε ὀργὴν ἐπὶ Ισραηλ βεβηλῶσαι τὸ σάββατον. [19]καὶ 19
ἐγένετο ἡνίκα κατέστησαν πύλαι Ιερουσαλημ πρὸ τοῦ σαββάτου,
καὶ εἶπα καὶ ἔκλεισαν τὰς πύλας, καὶ εἶπα ὥστε μὴ ἀνοιγῆναι αὐ-
τὰς ἕως ὀπίσω τοῦ σαββάτου· καὶ ἐκ τῶν παιδαρίων μου ἔστησα
ἐπὶ τὰς πύλας ὥστε μὴ αἴρειν βαστάγματα ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου.
[20]καὶ ηὐλίσθησαν πάντες καὶ ἐποίησαν πρᾶσιν ἔξω Ιερουσαλημ 20
ἅπαξ καὶ δίς. [21]καὶ διεμαρτυράμην ἐν αὐτοῖς καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς 21
Διὰ τί ὑμεῖς αὐλίζεσθε ἀπέναντι τοῦ τείχους; ἐὰν δευτερώσητε,
ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐν ὑμῖν. ἀπὸ τοῦ καιροῦ ἐκείνου οὐκ ἤλθο-
σαν ἐν σαββάτῳ. [22]καὶ εἶπα τοῖς Λευίταις, οἳ ἦσαν καθαριζόμενοι 22
καὶ ἐρχόμενοι φυλάσσοντες τὰς πύλας, ἁγιάζειν τὴν ἡμέραν τοῦ
σαββάτου. πρὸς ταῦτα μνήσθητί μου, ὁ θεός, καὶ φεῖσαί μου κατὰ
τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου.

12 του 1⁰ > A† || **13** init.] pr. και ενετειλαμην Sc*L*† | χειρα σελ.] χειρας ιελ. S† | σαδδουκ BS*L*†] σαδωκ rel.: cf. 7 2 | ααναν S† | μαθανια S*† (cf. 10 26)] ναθ. B†: cf. 22 35 10 30; μαθθανια Sc†, μαθθανιου A || **14** θεος] + μου Sc† | ταυτη] αυτη B† | ο ult.] > S†, ο τι A† | κυριου του θεου] του > ASc, θεου κυριου S†, του θεου μου *L*†; + και εν ταις φυλακαις αυτου Sc*L*† || **15** τω > A | φεροντας 1⁰] -τες B*† | επιγεμιζοντας et φεροντας 2⁰] -τες B*S*† || **16** εν 2⁰ BSc*L*†] > rel. || **17** ουτος / ο πον.] tr. B*L*† || **18** υμων] ημ. S || **19** ιερουσ. B*L*†] pr. εν rel. | ειπα και εκλεισαν] εκλεισα B†: cf. 9 | εως > BSA† | εκ των παιδ. μου > BSA† || **20** παντες] + οι μεταβολοι *L*† | απαξ] pr. και Sc†, pr. και εκωλυθησαν *L*† || **21** διεμαρτ.] επεμ. B† | την > B† || **22** αγιαζειν] -ζοντες B†

23 [23]Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις εἶδον τοὺς Ιουδαίους, οἳ ἐκάθισαν
24 γυναῖκας Ἀζωτίας, Αμμανίτιδας, Μωαβίτιδας [24]καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν
ἥμισυ λαλοῦντες Ἀζωτιστὶ καὶ οὔκ εἰσιν ἐπιγινώσκοντες λαλεῖν
25 Ιουδαϊστί, [25]καὶ ἐμαχεσάμην μετ' αὐτῶν καὶ κατηρασάμην αὐτοὺς
καὶ ἐπάταξα ἐν αὐτοῖς ἄνδρας καὶ ἐμαδάρωσα αὐτοὺς καὶ ὥρκισα
αὐτοὺς ἐν τῷ θεῷ Ἐὰν δῶτε τὰς θυγατέρας ὑμῶν τοῖς υἱοῖς αὐ-
τῶν, καὶ ἐὰν λάβητε ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν τοῖς υἱοῖς ὑμῶν.
26 [26]οὐχ οὕτως ἥμαρτεν Σαλωμων βασιλεὺς Ισραηλ; καὶ ἐν ἔθνεσιν
πολλοῖς οὐκ ἦν βασιλεὺς ὅμοιος αὐτῷ· καὶ ἀγαπώμενος τῷ θεῷ
ἦν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ θεὸς εἰς βασιλέα ἐπὶ πάντα Ισραηλ. καὶ
27 τοῦτον ἐξέκλιναν αἱ γυναῖκες αἱ ἀλλότριαι. [27]καὶ ὑμῶν μὴ ἀκου-
σόμεθα ποιῆσαι τὴν πᾶσαν πονηρίαν ταύτην ἀσυνθετῆσαι ἐν τῷ
28 θεῷ ἡμῶν καθίσαι γυναῖκας ἀλλοτρίας; — [28]καὶ ἀπὸ υἱῶν Ιωαδα
τοῦ Ελισουβ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου νυμφίου τοῦ Σαναβαλλατ
29 τοῦ Ωρωνίτου καὶ ἐξέβρασα αὐτὸν ἀπ' ἐμοῦ. [29]μνήσθητι αὐτοῖς, ὁ
θεός, ἐπὶ ἀγχιστείᾳ τῆς ἱερατείας καὶ διαθήκης τῆς ἱερατείας καὶ
30 τοὺς Λευίτας. — [30]καὶ ἐκαθάρισα αὐτοὺς ἀπὸ πάσης ἀλλοτριώ-
σεως καὶ ἔστησα ἐφημερίας τοῖς ἱερεῦσιν καὶ τοῖς Λευίταις, ἀνὴρ
31 ὡς τὸ ἔργον αὐτοῦ, [31]καὶ τὸ δῶρον τῶν ξυλοφόρων ἐν καιροῖς
ἀπὸ χρόνων καὶ ἐν τοῖς βακχουρίοις. μνήσθητί μου, ὁ θεὸς ἡμῶν,
εἰς ἀγαθωσύνην.

23 μωαβ. > S† || 24 λαλουντες BS†] ελαλουν *L*†; -ουσιν (-σειν A†) rel. | fin.] + αλλα κατα γλωσσαν λαου και λαου Sc*L*† || 25 κατηρασαμην] εκαταρ. B†: cf. Thack. p. 208 n. 3 | και εμαδαρ. αυτους pl.] > BSA | ωρκισα] pr. εν A | fin.] + και εαυτοις Sc*L*† || 26 ουτως > S† | πολλοις] pr. τοις Sc*L*† (*L*† add. τοις etiam ante εθνεσι) | τω > A† || 27 την > B† | ταυτην] pr. την μεγαλην Sc*L*† | 28 ιωιαδα A*L*p† | ελιασουβ Sc*L*†: cf. 22 23 | του ωρων. *L*†] του ωραν. Ss mu., > BSA | αυτον] -τους BS† || 31 βακχουροις S†
Subscr. εσδρας β' BS, εζρας β' A: cf. 7 1

ΕΣΘΗΡ

1a Ἔτους δευτέρου βασιλεύοντος Ἀρταξέρξου τοῦ μεγάλου τῇ 1
μιᾷ τοῦ Νισα ἐνύπνιον εἶδεν Μαρδοχαῖος ὁ τοῦ Ιαΐρου τοῦ Σεμεΐου
τοῦ Κισαιου ἐκ φυλῆς Βενιαμιν, 1b ἄνθρωπος Ιουδαῖος οἰκῶν ἐν 1b
Σούσοις τῇ πόλει, ἄνθρωπος μέγας θεραπεύων ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ
βασιλέως· 1c ἦν δὲ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, ἧς ᾐχμαλώτευσεν Ναβου- 1c
χοδονοσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐξ Ιερουσαλημ μετὰ Ιεχονιου
τοῦ βασιλέως τῆς Ιουδαίας. 1d καὶ τοῦτο αὐτοῦ τὸ ἐνύπνιον· καὶ 1d
ἰδοὺ φωναὶ καὶ θόρυβος, βρονταὶ καὶ σεισμός, τάραχος ἐπὶ τῆς
γῆς· 1e καὶ ἰδοὺ δύο δράκοντες μεγάλοι ἕτοιμοι προῆλθον ἀμφό- 1e
τεροι παλαίειν, καὶ ἐγένετο αὐτῶν φωνὴ μεγάλη· 1f καὶ τῇ φωνῇ 1f
αὐτῶν ἡτοιμάσθη πᾶν ἔθνος εἰς πόλεμον ὥστε πολεμῆσαι δικαίων
ἔθνος. 1g καὶ ἰδοὺ ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου, θλῖψις καὶ στενο- 1g
χωρία, κάκωσις καὶ τάραχος μέγας ἐπὶ τῆς γῆς· 1h καὶ ἐταράχθη 1h
δίκαιον πᾶν ἔθνος φοβούμενοι τὰ ἑαυτῶν κακὰ καὶ ἡτοιμάσθησαν
ἀπολέσθαι καὶ ἐβόησαν πρὸς τὸν θεόν. 1i ἀπὸ δὲ τῆς βοῆς αὐτῶν 1i
ἐγένετο ὡσανεὶ ἀπὸ μικρᾶς πηγῆς ποταμὸς μέγας, ὕδωρ πολύ·
1k φῶς καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν, καὶ οἱ ταπεινοὶ ὑψώθησαν καὶ κατ- 1k

Est.: BSA. — *O* = Sc (corrector septimi saeculi; Tischendorfio „c⟨orrector⟩ a“) et 58 et 93(= duorum libri Esther textuum in 93 contentorum posterior) nec non 583, quem (exceptis 9 22—27 χρησ., ubi 58 deest) omitto; de Sc in fine libri Esther haec adnotata sunt: ἀντεβλήθη πρὸς παλαιώτατον λίαν ἀντίγραφον δεδιορθωμένον χειρὶ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Παμφίλου· πρὸς δὲ τῷ τέλει τοῦ αὐτοῦ παλαιωτάτου βιβλίου, ὅπερ ἀρχὴν μὲν εἶχεν ἀπὸ τῆς πρώτης τῶν βασιλειῶν εἰς δὲ τὴν Εσθηρ ἔληγεν, τοιαύτη τις ἐν πλάτει ἰδιόχειρος ὑποσημείωσις τοῦ αὐτοῦ μάρτυρος ὑπέκειτο ἔχουσα οὕτως Μετελήμφθη καὶ διορθώθη πρὸς τὰ ἑξαπλᾶ Ὠριγένους ὑπ’ αὐτοῦ διορθωμένα· Ἀντωνῖνος ὁμολογητὴς ἀντέβαλεν, Πάμφιλος διόρθωσα τὸ τεῦχος ἐν τῇ φυλακῇ διὰ τὴν τοῦ θεοῦ πολλὴν καὶ χάριν καὶ πλατυσμόν· καὶ εἴ γε μὴ βαρὺ εἰπεῖν, τούτῳ τῷ ἀντιγράφῳ παραπλήσιον εὑρεῖν ἀντίγραφον οὐ ῥᾴδιον. διεφώνει(ms. -νη) δὲ τὸ αὐτὸ παλαιώτατον βιβλίον πρὸς τόδε τὸ τεῦχος εἴς τινα(ex τα correctum) κύρια ὀνόματα (cf. Esdr. II); non omnes huius recensionis lectiones adfero, sed eas fere, quas Sc uel A receperunt. — *L* = 19 93(textus prior) 108(textus prior) praebet recensionem libri Esther prorsus diuersam editam a P. de Lagarde (Librorum V. T. canonicorum pars prior graece, Gott. 1883, p. 504—540 „Εσθηρ α“).

1 1a–r desunt in 𝔐 || 1a μεγαλου] + βασιλεως B† | νισαν *O* | φυλης] pr. της A*O*† || 1c ο > BS || 1d και θορυβος] θορυβου A | ταραχος] pr. και A*O* || 1e προσηλθον A | εγενοντο AV† | φωναι μεγαλαι A† (non V) || 1g και στενοχ. κακωσις και] και κακωσις A† || 1h δικαιον / παν εθνος] tr. A; δικαιων π. ε. compl.: cf. 1f || 1i ωσανει] > A†, ει > S† || 1k φως και] pr. και A, φωτος S†

1l ἔφαγον τοὺς ἐνδόξους. — [1l]καὶ διεγερθεὶς Μαρδοχαῖος ὁ ἑωρακὼς
τὸ ἐνύπνιον τοῦτο καὶ τί ὁ θεὸς βεβούλευται ποιῆσαι, εἶχεν αὐτὸ
ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ ἐν παντὶ λόγῳ ἤθελεν ἐπιγνῶναι αὐτὸ ἕως τῆς
1m νυκτός. [1m]καὶ ἡσύχασεν Μαρδοχαῖος ἐν τῇ αὐλῇ μετὰ Γαβαθα
καὶ Θαρρα τῶν δύο εὐνούχων τοῦ βασιλέως τῶν φυλασσόντων
1n τὴν αὐλὴν [1n]ἤκουσέν τε αὐτῶν τοὺς λογισμοὺς καὶ τὰς μερίμνας
αὐτῶν ἐξηρεύνησεν καὶ ἔμαθεν ὅτι ἑτοιμάζουσιν τὰς χεῖρας ἐπι-
βαλεῖν Ἀρταξέρξῃ τῷ βασιλεῖ, καὶ ὑπέδειξεν τῷ βασιλεῖ περὶ αὐ-
1o τῶν· [1o]καὶ ἐξήτασεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δύο εὐνούχους, καὶ ὁμο-
1p λογήσαντες ἀπήχθησαν. [1p]καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους
τούτους εἰς μνημόσυνον, καὶ Μαρδοχαῖος ἔγραψεν περὶ τῶν λόγων
1q τούτων· [1q]καὶ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς Μαρδοχαίῳ θεραπεύειν ἐν
1r τῇ αὐλῇ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόματα περὶ τούτων. [1r]καὶ ἦν Αμαν
Αμαδαθου Βουγαῖος ἔνδοξος ἐνώπιον τοῦ βασιλέως· καὶ ἐζήτησεν
κακοποιῆσαι τὸν Μαρδοχαῖον καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν δύο
εὐνούχων τοῦ βασιλέως.

1s [1s]Καὶ ἐγένετο μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀρτα-
ξέρξου — οὗτος ὁ Ἀρταξέρξης ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἑκατὸν εἴκοσι
2 ἑπτὰ χωρῶν ἐκράτησεν — [2]ἐν αὐταῖς ταῖς ἡμέραις, ὅτε ἐθρονίσθη
3 ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης ἐν Σούσοις τῇ πόλει, [3]ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει
βασιλεύοντος αὐτοῦ δοχὴν ἐποίησεν τοῖς φίλοις καὶ τοῖς λοιποῖς
ἔθνεσιν καὶ τοῖς Περσῶν καὶ Μήδων ἐνδόξοις καὶ τοῖς ἄρχουσιν
4 τῶν σατραπῶν. [4]καὶ μετὰ ταῦτα μετὰ τὸ δεῖξαι αὐτοῖς τὸν πλοῦ-
τον τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ τὴν δόξαν τῆς εὐφροσύνης τοῦ πλού-
5 του αὐτοῦ ἐπὶ ἡμέρας ἑκατὸν ὀγδοήκοντα, [5]ὅτε δὲ ἀνεπληρώθησαν
αἱ ἡμέραι τοῦ γάμου, ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς πότον τοῖς ἔθνεσιν τοῖς
εὑρεθεῖσιν εἰς τὴν πόλιν ἐπὶ ἡμέρας ἓξ ἐν αὐλῇ οἴκου τοῦ βασι-
6 λέως [6]κεκοσμημένῃ βυσσίνοις καὶ καρπασίνοις τεταμένοις ἐπὶ σχοι-
νίοις βυσσίνοις καὶ πορφυροῖς ἐπὶ κύβοις χρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς
ἐπὶ στύλοις παρίνοις καὶ λιθίνοις· κλῖναι χρυσαῖ καὶ ἀργυραῖ ἐπὶ

1l ο 1⁰ > B | βεβουλ.] βουλευεται A | αυτο 1⁰] το ενυπνιον τουτο A | τη > A† | και ult. > S† | ηθελησεν A | επιγνωναι αυτο] tr. A† | της > A || **1m** ησυχαζεν Sc† | θαρ(ρ)α] -ας *O*–58† || **1n** τε] γαρ A† | αυτων / τους λογ.] tr. A† | αρταξερξει SA† || **1o** απηχθησαν] εξηχθ. SA 58† || **1q** αυτω] μαρδοχαιω A*O*–58† | τουτων BS*93†] αυτων A†, τουτου rel. || **1r** αμαδαθου: sic pl. hic et in **3** 1 **8** 12k.r **9** 10. 24, sed B*† hic αμαναδαθου, S*† in **9** 10 αμαγαδαθου (uid.) et in **9** 24 αμαγαθουν; A ubique αμαθαδου (A† in **8** 12k αμαθου) || **1s** (= 𝔐 1) ο > A | ινδικης] + εως αιθιοπιας *O*† || **2** αυταις] ταυταις A | εθρονισθη] pr. εν *O* | ο βασ. / αρταξ.] tr. A, > S || **3** δοχην εποι.] tr. *O* || **4** μετα(> S†) το δειξαι] εδειξεν compl. | του πλουτου] pr. και S† | επι ημερας (cf. 5)] επι > A†, εν ημεραις B† || **5** γαμου] ποτου A*O*† | πολιν] + απο μεγαλου και(> 58) εως μικρου ποτον(> 58) *O*† | επι > A*O*–58† | οικου] pr. του SA || **6** κεκοσμημενω (sic) SA†

λιθοστρώτου σμαραγδίτου λίθου καὶ πιννίνου καὶ παρίνου λίθου
καὶ στρωμναὶ διαφανεῖς ποικίλως διηνθισμέναι, κύκλῳ ῥόδα πεπα-
σμένα· 7 ποτήρια χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ ἀνθράκινον κυλίκιον προ- 7
κείμενον ἀπὸ ταλάντων τρισμυρίων· οἶνος πολὺς καὶ ἡδύς, ὃν
αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἔπινεν. 8 ὁ δὲ πότος οὗτος οὐ κατὰ προκείμενον 8
νόμον ἐγένετο, οὕτως δὲ ἠθέλησεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐπέταξεν τοῖς
οἰκονόμοις ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων. 9 καὶ 9
Αστιν ἡ βασίλισσα ἐποίησε πότον ταῖς γυναιξὶν ἐν τοῖς βασιλεί-
οις, ὅπου ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης. 10 ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ 10
ἡδέως γενόμενος ὁ βασιλεὺς εἶπεν τῷ Αμαν καὶ Βαζαν καὶ Θαρρα
καὶ Βωραζη καὶ Ζαθολθα καὶ Αβαταζα καὶ Θαραβα, τοῖς ἑπτὰ εὐ-
νούχοις τοῖς διακόνοις τοῦ βασιλέως Ἀρταξέρξου, 11 εἰσαγαγεῖν τὴν 11
βασίλισσαν πρὸς αὐτὸν βασιλεύειν αὐτὴν καὶ περιθεῖναι αὐτῇ τὸ
διάδημα καὶ δεῖξαι αὐτὴν πᾶσιν τοῖς ἄρχουσιν καὶ τοῖς ἔθνεσιν τὸ
κάλλος αὐτῆς, ὅτι καλὴ ἦν. 12 καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτοῦ Αστιν ἡ 12
βασίλισσα ἐλθεῖν μετὰ τῶν εὐνούχων. καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς καὶ
ὠργίσθη 13 καὶ εἶπεν τοῖς φίλοις αὐτοῦ Κατὰ ταῦτα ἐλάλησεν Αστιν, 13
ποιήσατε οὖν περὶ τούτου νόμον καὶ κρίσιν. 14 καὶ προσῆλθεν αὐτῷ 14
Αρκεσαιος καὶ Σαρσαθαιος καὶ Μαλησεαρ οἱ ἄρχοντες Περσῶν καὶ
Μήδων οἱ ἐγγὺς τοῦ βασιλέως οἱ πρῶτοι παρακαθήμενοι τῷ βασι-
λεῖ 15 καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ κατὰ τοὺς νόμους ὡς δεῖ ποιῆσαι Αστιν 15
τῇ βασιλίσσῃ, ὅτι οὐκ ἐποίησεν τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως προστα-
χθέντα διὰ τῶν εὐνούχων. 16 καὶ εἶπεν ὁ Μουχαιος πρὸς τὸν βασι- 16
λέα καὶ τοὺς ἄρχοντας Οὐ τὸν βασιλέα μόνον ἠδίκησεν Αστιν ἡ
βασίλισσα, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς ἡγουμένους
τοῦ βασιλέως 17 (καὶ γὰρ διηγήσατο αὐτοῖς τὰ ῥήματα τῆς βασιλίσ- 17
σης καὶ ὡς ἀντεῖπεν τῷ βασιλεῖ). ὡς οὖν ἀντεῖπεν τῷ βασιλεῖ
Ἀρταξέρξῃ, 18 οὕτως σήμερον αἱ τυραννίδες αἱ λοιπαὶ τῶν ἀρχόν- 18

6 σμαραγδιτου] ιτ > A† | λιθου 1^0 > AO† | πιν(ν)ινου και παρινου] πινινου S*†, παρ. κ. πιν. AO† (sed S^c† per errorem nihil nisi παρινου) | στρωμνης επιφανους ποικ. διηνθεισμενης A† | διαφανεις] επιφ. S 58 93† (cf. A) | κυκλω] pr. και A† | πεπλασμενα S*† || 7 ανθρακιον S | κυλικινον S† | οινος] pr. και O† || 8 ουτος > AO^{-58}† | ου > S† | εγεινετο A† | δε 2^0] γαρ A† || 10 γενομ. / ο βασ.] tr. A† | βαζαν] μαζαν BS†, βαζεα A† | θαρρα και βωραζη] οαρεβωα A† | ζαθολθα] ζηβαθαθα A† | θαραβα] θαβαζ A† | αρταξερξου > S || 11 βασιλ. αυτην και / περιθ. αυτη το διαδ. και] tr. O† | πασιν > B† || 12 αυτου] -των AO† | αστιν > S$^{(†)}$ | ελθειν] pr. εισ S†, + κατα το ρημα του βασιλεως το O† | ελυπ. ... ωργ.] tr. S† | fin.] + και (+ οργη 93) εξεκαυθη εν αυτω O† || 13 ειπεν] + ο βασιλευς AO† || 14 αρκεσαος S† | σαρσαθ.] σαρεσθεος A† || 16 μουχαιος] μαμουχ. O^{-58}†, μαρδοχ. 58†: cf. 21 | ηδικησεν] ητιμασεν A† || 17 γαρ > AO | διηγησατο] pr. επι O^{-58} | ως 1^0] οσα A† | βασιλει $1^0 \frown 2^0$ S† | τω βασ. αρταξ. (18) ουτω(ς)] αυτω A† || 18 των] pr. αι A†

των. Περσῶν καὶ Μήδων ἀκούσασαι τὰ τῷ βασιλεῖ λεχθέντα ὑπ᾽
19 αὐτῆς τολμήσουσιν ὁμοίως ἀτιμάσαι τοὺς ἄνδρας αὐτῶν. [19]εἰ οὖν
δοκεῖ τῷ βασιλεῖ, προσταξάτω βασιλικόν, καὶ γραφήτω κατὰ τοὺς
νόμους Μήδων καὶ Περσῶν· καὶ μὴ ἄλλως χρησάσθω, μηδὲ εἰσ-
ελθάτω ἔτι ἡ βασίλισσα πρὸς αὐτόν, καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῆς δότω
20 ὁ βασιλεὺς γυναικὶ κρείττονι αὐτῆς. [20]καὶ ἀκουσθήτω ὁ νόμος ὁ
ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὃν ἐὰν ποιῇ, ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ οὕτως
πᾶσαι αἱ γυναῖκες περιθήσουσιν τιμὴν τοῖς ἀνδράσιν ἑαυτῶν ἀπὸ
21 πτωχοῦ ἕως πλουσίου. [21]καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς
ἄρχουσι, καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς καθὰ ἐλάλησεν ὁ Μουχαιος·
22 [22]καὶ ἀπέστειλεν εἰς πᾶσαν τὴν βασιλείαν κατὰ χώραν κατὰ τὴν
λέξιν αὐτῶν ὥστε εἶναι φόβον αὐτοῖς ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν.
2 [1]Καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἐκόπασεν ὁ βασιλεὺς τοῦ θυμοῦ
καὶ οὐκέτι ἐμνήσθη τῆς Αστιν μνημονεύων οἷα ἐλάλησεν καὶ ὡς
2 κατέκρινεν αὐτήν. [2]καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως Ζητηθήτω
3 τῷ βασιλεῖ κοράσια ἄφθορα καλὰ τῷ εἴδει· [3]καὶ καταστήσει ὁ
βασιλεὺς κωμάρχας ἐν πάσαις ταῖς χώραις τῆς βασιλείας αὐτοῦ,
καὶ ἐπιλεξάτωσαν κοράσια παρθενικὰ καλὰ τῷ εἴδει εἰς Σουσαν
τὴν πόλιν εἰς τὸν γυναικῶνα, καὶ παραδοθήτωσαν τῷ εὐνούχῳ
τοῦ βασιλέως τῷ φύλακι τῶν γυναικῶν, καὶ δοθήτω σμῆγμα καὶ
4 ἡ λοιπὴ ἐπιμέλεια· [4]καὶ ἡ γυνή, ἣ ἂν ἀρέσῃ τῷ βασιλεῖ, βασιλεύ-
σει ἀντὶ Αστιν. καὶ ἤρεσεν τῷ βασιλεῖ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἐποίησεν
οὕτως.
5 [5]Καὶ ἄνθρωπος ἦν Ιουδαῖος ἐν Σούσοις τῇ πόλει, καὶ ὄνομα
αὐτῷ Μαρδοχαῖος ὁ τοῦ Ιαΐρου τοῦ Σεμεϊου τοῦ Κισαιου ἐκ φυ-
6 λῆς Βενιαμιν, [6]ὃς ἦν αἰχμάλωτος ἐξ Ιερουσαλημ, ἣν ᾐχμαλώτευσεν
7 Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος. [7]καὶ ἦν τούτῳ παῖς θρεπτή,
θυγάτηρ Αμιναδαβ ἀδελφοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ὄνομα αὐτῇ Εσθηρ·
ἐν δὲ τῷ μεταλλάξαι αὐτῆς τοὺς γονεῖς ἐπαίδευσεν αὐτὴν ἑαυτῷ

18 ακουσασαι] pr. αιτινες *O*† | τω βασ. λεχθ. υπ αυτης] υπ αυτης λεχθ. τω βασ. *O*† | λεχθεντα] αχθ. A† || 19 μηδων .. περσων] tr. *O* | μη > A† | ετι] αστιν S† | αυτον] τον βασιλεα αρταξερξην A†, τον βασιλεα ασσουηρον(uel sim.) 58 93† | δοτω / ο βασ.] tr. A† || 20 νομος] λογος A*O*$^{-58}$† | ο υπο > A† | αυτου] + οτι πολλη 58(-λην) 93†, + οτι αληθης A† || 21 μουχαιος] μαμουχ. *O*$^{-58}$†, μαρδοχ. 58†: cf. 16; ευνουχος S† || 22 απεστ.] + ο βασιλευς A*O*† | εις — βασιλειαν] εν παση τη βασιλεια A 58 93† | κατα χωραν] εις χωραν και χωραν A† | φοβον αυτοις] tr. A†

2 1 ο βασ.] + αρταξερξης *O*† | και ουκετι — fin.] εμνησθη γαρ της αστιν καθα εποιησεν και οσα αυτη κατεκριθη A† | ελαλησαν et κατεκριναν S† || 2 του βασ.] προς τον βασιλεα A† | αφθορα καλα] tr. A† || 3 ταις > S† | αυτου > A† | επιδειξατωσαν A† | κορασια] pr. παντα (+ τα 58) *O*† | παρθενια S || 4 η 1^{0} > S | πραγμα] προσταγμα B*†: cf. 3 13g || 5 ην ιουδαιος] tr. A 58 93† | ια(ε)ιρου του] ιατρου ο του A† || 6 ην 2^{0}] ον A† || 7 ονομα αυτη] το ον. αυτης SA 58 93(†) | αυτην] + μαρδοχαιος *O*†

εἰς γυναῖκα· καὶ ἦν τὸ κοράσιον καλὸν τῷ εἴδει. [8]καὶ ὅτε ἠκούσθη 8
τὸ τοῦ βασιλέως πρόσταγμα, συνήχθησαν κοράσια πολλὰ εἰς Σου-
σαν τὴν πόλιν ὑπὸ χεῖρα Γαι, καὶ ἤχθη Εσθηρ πρὸς Γαι τὸν φύ-
λακα τῶν γυναικῶν. [9]καὶ ἤρεσεν αὐτῷ τὸ κοράσιον καὶ εὗρεν χά- 9
ριν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἔσπευσεν αὐτῇ δοῦναι τὸ σμῆγμα καὶ τὴν
μερίδα καὶ τὰ ἑπτὰ κοράσια τὰ ἀποδεδειγμένα αὐτῇ ἐκ βασιλικοῦ
καὶ ἐχρήσατο αὐτῇ καλῶς καὶ ταῖς ἅβραις αὐτῆς ἐν τῷ γυναικῶνι·
[10]καὶ οὐχ ὑπέδειξεν Εσθηρ τὸ γένος αὐτῆς οὐδὲ τὴν πατρίδα, ὁ 10
γὰρ Μαρδοχαῖος ἐνετείλατο αὐτῇ μὴ ἀπαγγεῖλαι. [11]καθ᾽ ἑκάστην δὲ 11
ἡμέραν ὁ Μαρδοχαῖος περιεπάτει κατὰ τὴν αὐλὴν τὴν γυναικείαν
ἐπισκοπῶν τί Εσθηρ συμβήσεται. [12]οὗτος δὲ ἦν καιρὸς κορασίου 12
εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα, ὅταν ἀναπληρώσῃ μῆνας δέκα δύο·
οὕτως γὰρ ἀναπληροῦνται αἱ ἡμέραι τῆς θεραπείας, μῆνας ἓξ ἀλει-
φόμεναι ἐν σμυρνίνῳ ἐλαίῳ καὶ μῆνας ἓξ ἐν τοῖς ἀρώμασιν καὶ
ἐν τοῖς σμήγμασιν τῶν γυναικῶν, [13]καὶ τότε εἰσπορεύεται πρὸς 13
τὸν βασιλέα· καὶ ὃ ἐὰν εἴπῃ, παραδώσει αὐτῇ συνεισέρχεσθαι
αὐτῇ ἀπὸ τοῦ γυναικῶνος ἕως τῶν βασιλείων. [14]δείλης εἰσπορεύ- 14
εται καὶ πρὸς ἡμέραν ἀποτρέχει εἰς τὸν γυναικῶνα τὸν δεύτερον,
οὗ Γαι ὁ εὐνοῦχος τοῦ βασιλέως ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν, καὶ οὐκ-
έτι εἰσπορεύεται πρὸς τὸν βασιλέα, ἐὰν μὴ κληθῇ ὀνόματι. [15]ἐν 15
δὲ τῷ ἀναπληροῦσθαι τὸν χρόνον Εσθηρ τῆς θυγατρὸς Αμιναδαβ
ἀδελφοῦ πατρὸς Μαρδοχαίου εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα οὐδὲν
ἠθέτησεν ὧν αὐτῇ ἐνετείλατο ὁ εὐνοῦχος ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν·
ἦν γὰρ Εσθηρ εὑρίσκουσα χάριν παρὰ πάντων τῶν βλεπόντων
αὐτήν. [16]καὶ εἰσῆλθεν Εσθηρ πρὸς Ἀρταξέρξην τὸν βασιλέα τῷ 16
δωδεκάτῳ μηνί, ὅς ἐστιν Αδαρ, τῷ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐ-
τοῦ. [17]καὶ ἠράσθη ὁ βασιλεὺς Εσθηρ, καὶ εὗρεν χάριν παρὰ πάσας 17
τὰς παρθένους, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὸ διάδημα τὸ γυναικεῖον. [18]καὶ 18
ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς πότον πᾶσι τοῖς φίλοις αὐτοῦ καὶ ταῖς δυ-
νάμεσιν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ καὶ ὕψωσεν τοὺς γάμους Εσθηρ καὶ ἄφε-
σιν ἐποίησεν τοῖς ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. [19]ὁ δὲ Μαρδοχαῖος 19

7 εις > A† | καλη S† | fin.] + και ωραιον τη οψει σφοδρα *O*† || **10** εσθηρ το γεν. αυτης] αυτης το γ. εσθηρ A† || **11** καθ εκαστην δε] και καθ εκ. A 58 93† | εσθηρ συμβησεται] συμβ. (+ τη 93) εσθ. *O*† | συμβαινει A† || **12** ουτος δε ην] και οταν η A† | αναπληρωση] -ρωθη καιρος κορασια(pro -σιου) A†, ανεπληρωσεν *O*† | μηνας 1^{0}] -νες A† | εν σμυρν. ελαιω] σμυρνινον ελαιον A$^{(\dagger)}$ | και εν > A† | των γυν. > S† || **13** ο pau.] ω BSA | αυτη 1^{0} unus cod. Ra.] -την mss. | αυτη 2^{0} *O*†] -τῃ A†, -τω rel. || **14** γαι] τε A†, σαγαι (uid.) S^{c}†, σασαγαζ 93† | ονομαστι A || **15** της — μαρδοχ.] > S, της > A 58† | εισελθειν] pr. του S 58 93†, pr. εν τω A† | αυτη > B† | ενετειλ.] ελεγεν A*O*† | ο φυλαξ] > A†, ο > S† | παρα παντων] ενωπιον A† || **16** αρταξ.] pr. τον SA† | δωδεκατω] δω > O^{-58}† | αδαρ] αδωρ S†, τηβηθ (uel sim.) *O*† || **17** αυτη] > S†, in fin. tr. *O*†

20 ἐθεράπευεν ἐν τῇ αὐλῇ. [20]ἡ δὲ Εσθηρ οὐχ ὑπέδειξεν τὴν πατρίδα
αὐτῆς· οὕτως γὰρ ἐνετείλατο αὐτῇ Μαρδοχαῖος φοβεῖσθαι τὸν
θεὸν καὶ ποιεῖν τὰ προστάγματα αὐτοῦ, καθὼς ἦν μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ
Εσθηρ οὐ μετήλλαξεν τὴν ἀγωγὴν αὐτῆς.
21 [21]Καὶ ἐλυπήθησαν οἱ δύο εὐνοῦχοι τοῦ βασιλέως οἱ ἀρχισωματο-
φύλακες ὅτι προήχθη Μαρδοχαῖος, καὶ ἐζήτουν ἀποκτεῖναι Ἀρτα-
22 ξέρξην τὸν βασιλέα. [22]καὶ ἐδηλώθη Μαρδοχαίῳ ὁ λόγος, καὶ ἐσή-
μανεν Εσθηρ, καὶ αὐτὴ ἐνεφάνισεν τῷ βασιλεῖ τὰ τῆς ἐπιβουλῆς.
23 [23]ὁ δὲ βασιλεὺς ἤτασεν τοὺς δύο εὐνούχους καὶ ἐκρέμασεν αὐ-
τούς· καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς καταχωρίσαι εἰς μνημόσυνον ἐν
τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ ὑπὲρ τῆς εὐνοίας Μαρδοχαίου ἐν ἐγκωμίῳ.
3 [1]Μετὰ δὲ ταῦτα ἐδόξασεν ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης Αμαν Αμαδα-
θου Βουγαῖον καὶ ὕψωσεν αὐτόν, καὶ ἐπρωτοβάθρει πάντων τῶν
2 φίλων αὐτοῦ. [2]καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ αὐλῇ προσεκύνουν αὐτῷ, οὕτως
γὰρ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ποιῆσαι· ὁ δὲ Μαρδοχαῖος οὐ προσ-
3 εκύνει αὐτῷ. [3]καὶ ἐλάλησαν οἱ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως τῷ Μαρ-
δοχαίῳ Μαρδοχαῖε, τί παρακούεις τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως λεγόμενα;
4 [4]καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ἐλάλουν αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπήκουεν αὐτῶν·
καὶ ὑπέδειξαν τῷ Αμαν Μαρδοχαῖον τοῖς τοῦ βασιλέως λόγοις
ἀντιτασσόμενον· καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς ὁ Μαρδοχαῖος ὅτι Ιουδαῖός
5 ἐστιν. [5]καὶ ἐπιγνοὺς Αμαν ὅτι οὐ προσκυνεῖ αὐτῷ Μαρδοχαῖος,
6 ἐθυμώθη σφόδρα [6]καὶ ἐβουλεύσατο ἀφανίσαι πάντας τοὺς ὑπὸ
7 τὴν Ἀρταξέρξου βασιλείαν Ιουδαίους. [7]καὶ ἐποίησεν ψήφισμα ἐν
ἔτει δωδεκάτῳ τῆς βασιλείας Ἀρταξέρξου καὶ ἔβαλεν κλήρους ἡμέ-
ραν ἐξ ἡμέρας καὶ μῆνα ἐκ μηνὸς ὥστε ἀπολέσαι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ
τὸ γένος Μαρδοχαίου, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος εἰς τὴν τεσσαρεσκαι-
8 δεκάτην τοῦ μηνός, ὅς ἐστιν Αδαρ. [8]καὶ ἐλάλησεν πρὸς τὸν βασι-
λέα Ἀρταξέρξην λέγων Ὑπάρχει ἔθνος διεσπαρμένον ἐν τοῖς ἔθνε-
σιν ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ σου, οἱ δὲ νόμοι αὐτῶν ἔξαλλοι παρὰ
πάντα τὰ ἔθνη, τῶν δὲ νόμων τοῦ βασιλέως παρακούουσιν, καὶ

19 εθεραπευσεν AV† || **20** μαρδοχ.] pr. ο A†: item in 21 | μετ αυτου] παρ αυτω *O*† | ου μετηλλαξεν] ουκ ηλλ. A† || **21** οι δυο] pr. βαγαθαν και θαρας uel sim. *O*(†) || **22** ο > A† | αυτη] η βασιλισσα A†: cf. 58 93† τη βασιλισση post εσθηρ addentes | βασιλει] + αρταξερξη A*O*† || **23** ητασεν] pr. αν *O*† | εν ult. > A†

3 1 δε > A | αμαν] αναμαν A† | αμαδαθου: cf. 1 1r || **2** αυλη] + του βασιλεως (+ καμπτοντες 58 93) *O*† | αυτω 1⁰] αμαν A† | προσεταξεν] επετ. A†: cf. 12 | ο βασ./ποιησαι] tr. S† | ου > A† || **4** ελαλουν] ελεγον A*O*† | τοις — υπεδειξεν] μη υπακουοντα τοις του βασιλεως λογοις· υπεδειξεν γαρ A† || **5** επιγνους ... εθυμωθη] επεγνω ... και εθυμ. A† | μαρδοχαιος] > S, post (58 93 ante) ου tr. *O*† | εθυμ.] + αμαν A 93† || **6** εβουλευσ.] + αμαν *O*† || **7** init. — αρταξ.] ετους δωδεκατου βασιλευοντος αρταξερξου ψηφισμα εποιησεν A† | ψηφισμα] + εν τω μηνι τω πρωτω αυτος ο μην νισαν *O*† (58 om. αυ. ο μ.) | εβαλεν] ελαβεν A† | ημεραν εξ > A† || **8** εθνος] + ἓν *O*-93†

οὐ συμφέρει τῷ βασιλεῖ ἐᾶσαι αὐτούς· [9]εἰ δοκεῖ τῷ βασιλεῖ, δογ- 9
ματισάτω ἀπολέσαι αὐτούς, κἀγὼ διαγράψω εἰς τὸ γαζοφυλάκιον
τοῦ βασιλέως ἀργυρίου τάλαντα μύρια. [10]καὶ περιελόμενος ὁ βασι- 10
λεὺς τὸν δακτύλιον ἔδωκεν εἰς χεῖρα τῷ Αμαν σφραγίσαι κατὰ
τῶν γεγραμμένων κατὰ τῶν Ιουδαίων. [11]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ 11
Αμαν Τὸ μὲν ἀργύριον ἔχε, τῷ δὲ ἔθνει χρῶ ὡς βούλει. [12]καὶ 12
ἐκλήθησαν οἱ γραμματεῖς τοῦ βασιλέως μηνὶ πρώτῳ τῇ τρισκαιδε-
κάτῃ καὶ ἔγραψαν, ὡς ἐπέταξεν Αμαν, τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοῖς
ἄρχουσιν κατὰ πᾶσαν χώραν ἀπὸ Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας, ταῖς
ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ χώραις, τοῖς τε ἄρχουσι τῶν ἐθνῶν κατὰ τὴν
αὐτῶν λέξιν δι' Ἀρταξέρξου τοῦ βασιλέως. [13]καὶ ἀπεστάλη διὰ βι- 13
βλιαφόρων εἰς τὴν Ἀρταξέρξου βασιλείαν ἀφανίσαι τὸ γένος τῶν
Ιουδαίων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ μηνὸς δωδεκάτου, ὅς ἐστιν Αδαρ, καὶ διαρ-
πάσαι τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν. — [13a]τῆς δὲ ἐπιστολῆς ἐστιν τὸ 13a
ἀντίγραφον τόδε Βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰνδι-
κῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ χωρῶν ἄρχουσι καὶ
τοπάρχαις ὑποτεταγμένοις τάδε γράφει [13b]Πολλῶν ἐπάρξας ἐθνῶν 13b
καὶ πάσης ἐπικρατήσας οἰκουμένης ἐβουλήθην, μὴ τῷ θράσει τῆς
ἐξουσίας ἐπαιρόμενος, ἐπιεικέστερον δὲ καὶ μετὰ ἠπιότητος ἀεὶ
διεξάγων, τοὺς τῶν ὑποτεταγμένων ἀκυμάτους διὰ παντὸς κατα-
στῆσαι βίους, τήν τε βασιλείαν ἥμερον καὶ πορευτὴν μέχρι περά-
των παρεξόμενος ἀνανεώσασθαί τε τὴν ποθουμένην τοῖς πᾶσιν
ἀνθρώποις εἰρήνην. [13c]πυθομένου δέ μου τῶν συμβούλων πῶς 13c
ἂν ἀχθείη τοῦτο ἐπὶ πέρας, σωφροσύνῃ παρ' ἡμῖν διενέγκας καὶ
ἐν τῇ εὐνοίᾳ ἀπαραλλάκτως καὶ βεβαίᾳ πίστει ἀποδεδειγμένος καὶ
δεύτερον τῶν βασιλειῶν γέρας ἀπενηνεγμένος Αμαν [13d]ἐπέδειξεν 13d
ἡμῖν ἐν πάσαις ταῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην φυλαῖς ἀναμεμεῖχθαι

8 ου συμφ./τω βασ.] tr. A 58 93† || 9 ει δοκει τω βασ.] ει ουν τω βασ. δοκει 58 93†, ει ουν δ. τω β. Sc†, ει δ. ουν τω β. A† | απολεσαι αυτους] tr. S†, απολεσθαι A(†) | διαγραψω] παραστησω επι χειρας(58 om. ς) των ποιουντων τα εργα εισαγαγειν *O*† || 10 ο βασ. > S† | δακτυλ.] + αυτου A† | εδωκεν / εις χ.] tr. *O*-93†, εις χ. > S† | χειρας A*O* | τω > A 58 93† || 12 πρωτω] + αυτος ο μην νισαν (+ και Sc) *O*-58†, + νισαν 58†: cf. 7 | τρισκαιδ.] + ημερα αυτου *O*† | εγραψαν] -ψεν SV* 58†, εγραφησαν A† | επεταξεν] προσετ. A†: cf. 2 | ινδικης] pr. της A | ταις > A 93† | επτα] pr. και A 93†: item in 13a | αυτων] εαυ. *O*† || 13 βιβλιαφορων BS*A 93†] -βλιοφ- rel.: cf. 8 10 et Thack. § 6, 9 | ιουδαιων] + απο νεανισκου Sc†, + απο νεανισκου και εως πρεσβυτου νηπια και γυναικας 58 93† | και διαρπ. τα υπαρχ. αυτων] και τα υπ. αυ. διαρπ. 58 93†, ante τα υπ. add. και Sc† || 13a το > S† || 13b οικουμ.] pr. της Ar† | ηπιοτητος] πιοτ. Ar93†, πραοτ. *O*-93† | ακυμαντους Bc | ημερον] ηρεμον A | μεχρι] αχρι A 58 93† | τοις] παρα A†, > 58 93† || 13c πυθομενου] πυνθανομ. A*O*-58† | σωφροσυνη] -νης ο A†, pr. ο mu. | ημιν] υμ. A 93† | πιστει αποδεδ.] tr. S† | βασιλεων SA† | απενεγκαμενος A 58†, απηνηνεγκαμενος (sic) 93† || 13d επεδειξεν] υπεδ. A*O* | εν πασαις > S†

δυσμενῆ λαόν τινα τοῖς νόμοις ἀντίθετον πρὸς πᾶν ἔθνος τά τε
τῶν βασιλέων παραπέμποντας διηνεκῶς διατάγματα πρὸς τὸ μὴ
κατατίθεσθαι τὴν ὑφ᾽ ἡμῶν κατευθυνομένην ἀμέμπτως συναρχίαν.
13e [13e] διειληφότες οὖν τόδε τὸ ἔθνος μονώτατον ἐν ἀντιπαραγωγῇ
παντὶ διὰ παντὸς ἀνθρώπῳ κείμενον διαγωγὴν νόμων ξενίζουσαν
παραλλάσσον καὶ δυσνοοῦν τοῖς ἡμετέροις πράγμασιν τὰ χείριστα
συντελοῦν κακὰ καὶ πρὸς τὸ μὴ τὴν βασιλείαν εὐσταθείας τυγ-
13f χάνειν· [13f] προστετάχαμεν οὖν τοὺς σημαινομένους ὑμῖν ἐν τοῖς
γεγραμμένοις ὑπὸ Αμαν τοῦ τεταγμένου ἐπὶ τῶν πραγμάτων καὶ
δευτέρου πατρὸς ἡμῶν πάντας σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀπολέσαι
ὁλορριζεὶ ταῖς τῶν ἐχθρῶν μαχαίραις ἄνευ παντὸς οἴκτου καὶ
φειδοῦς τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνὸς Αδαρ τοῦ
13g ἐνεστῶτος ἔτους, [13g] ὅπως οἱ πάλαι καὶ νῦν δυσμενεῖς ἐν ἡμέρᾳ
μιᾷ βιαίως εἰς τὸν ᾅδην κατελθόντες εἰς τὸν μετέπειτα χρόνον
εὐσταθῆ καὶ ἀτάραχα παρέχωσιν ἡμῖν διὰ τέλους τὰ πράγματα. —
14 [14] τὰ δὲ ἀντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν ἐξετίθετο κατὰ χώραν, καὶ προσ-
ετάγη πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ἑτοίμους εἶναι εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην.
15 [15] ἐσπεύδετο δὲ τὸ πρᾶγμα καὶ εἰς Σουσαν· ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ
Αμαν ἐκωθωνίζοντο, ἐταράσσετο δὲ ἡ πόλις.
4 [1] Ὁ δὲ Μαρδοχαῖος ἐπιγνοὺς τὸ συντελούμενον διέρρηξεν τὰ ἱμά-
τια αὐτοῦ καὶ ἐνεδύσατο σάκκον καὶ κατεπάσατο σποδὸν καὶ ἐκ-
πηδήσας διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως ἐβόα φωνῇ μεγάλῃ Αἴρεται
2 ἔθνος μηδὲν ἠδικηκός. [2] καὶ ἦλθεν ἕως τῆς πύλης τοῦ βασιλέως
καὶ ἔστη· οὐ γὰρ ἦν ἐξὸν αὐτῷ εἰσελθεῖν εἰς τὴν αὐλὴν σάκκον
3 ἔχοντι καὶ σποδόν. [3] καὶ ἐν πάσῃ χώρᾳ, οὗ ἐξετίθετο τὰ γράμματα,
κραυγὴ καὶ κοπετὸς καὶ πένθος μέγα τοῖς Ιουδαίοις, σάκκον καὶ
4 σποδὸν ἔστρωσαν ἑαυτοῖς. [4] καὶ εἰσῆλθον αἱ ἅβραι καὶ οἱ εὐνοῦχοι
τῆς βασιλίσσης καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῇ, καὶ ἐταράχθη ἀκούσασα τὸ
γεγονὸς καὶ ἀπέστειλεν στολίσαι τὸν Μαρδοχαῖον καὶ ἀφελέσθαι
5 αὐτοῦ τὸν σάκκον, ὁ δὲ οὐκ ἐπείσθη. [5] ἡ δὲ Εσθηρ προσεκαλέσατο
Αχραθαῖον τὸν εὐνοῦχον αὐτῆς, ὃς παρειστήκει αὐτῇ, καὶ ἀπέστειλεν

13d αντιθετον] αντιτυπον SA 58 93† | διαταγματα] προσταγμ. B*† || 13e το 1⁰ > AV† | εν αντιπαραγωγη] εναντια παραγωγη *O*−93† | ανθρωπω] -πων S* 93†, -που AV | κειμενον] κεινουμ. S*† | παραλλαξιν A*O*† | δυσνοη A† | και ult. > S† || 13f εχθρων μαχαιραις] εθνων μαχαις A† | δωδεκατου > S || 13g εις 1⁰ > A*O*−58† | πραγματα] προσταγμ. A†: cf. 2 4 || 14 χωραν] + και χωραν *O*† | πασι(ν) / τοις εθν.] tr. A† || 15 εις σουσαν] εν σουσοις A†

4 1 αυτου] εαυ. B | fin.] + πικρα Sᶜ†; uerbo αιρεται praec. omisso add. in fine αιρεται πικρως 58 93† || 2 πυλης] αυλης A† | εξον αυτω] tr. A | αυλην] πυλην *O*† | εχοντα A† || 3 χωρα] + και τοπω *O*† | τα γραμματα] το προσταγμα του βασιλεως *O*−93†, + του βασιλεως 93† | κοπετος] + ην A† | σακκον] pr. και A | εστρωσαν] pr. υπ *O*−93† || 4 εισηλθοσαν S† | τον 1⁰ > A† | αυτου] pr. απ *O* | επεισθη] ετιθει Sᶜ†, ετιθη A†, απετιθετο 93†

μαθεῖν αὐτῇ παρὰ τοῦ Μαρδοχαίου τὸ ἀκριβές· 7 ὁ δὲ Μαρδοχαῖος 7
ὑπέδειξεν αὐτῷ τὸ γεγονὸς καὶ τὴν ἐπαγγελίαν, ἣν ἐπηγγείλατο
Αμαν τῷ βασιλεῖ εἰς τὴν γάζαν ταλάντων μυρίων, ἵνα ἀπολέσῃ
τοὺς Ιουδαίους· 8 καὶ τὸ ἀντίγραφον τὸ ἐν Σούσοις ἐκτεθὲν ὑπὲρ 8
τοῦ ἀπολέσθαι αὐτοὺς ἔδωκεν αὐτῷ δεῖξαι τῇ Εσθηρ καὶ εἶπεν
αὐτῷ ἐντείλασθαι αὐτῇ εἰσελθούσῃ παραιτήσασθαι τὸν βασιλέα
καὶ ἀξιῶσαι αὐτὸν περὶ τοῦ λαοῦ μνησθεῖσα ἡμερῶν ταπεινώσεώς
σου ὡς ἐτράφης ἐν χειρί μου, διότι Αμαν ὁ δευτερεύων τῷ βασι-
λεῖ ἐλάλησεν καθ᾽ ἡμῶν εἰς θάνατον· ἐπικάλεσαι τὸν κύριον καὶ
λάλησον τῷ βασιλεῖ περὶ ἡμῶν καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ θανάτου. 9 εἰσ- 9
ελθὼν δὲ ὁ Αχραθαῖος ἐλάλησεν αὐτῇ πάντας τοὺς λόγους τούτους.
10 εἶπεν δὲ Εσθηρ πρὸς Αχραθαῖον Πορεύθητι πρὸς Μαρδοχαῖον 10
καὶ εἰπὸν ὅτι 11 Τὰ ἔθνη πάντα τῆς βασιλείας γινώσκει ὅτι πᾶς 11
ἄνθρωπος ἢ γυνή, ὃς εἰσελεύσεται πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὴν αὐ-
λὴν τὴν ἐσωτέραν ἄκλητος, οὐκ ἔστιν αὐτῷ σωτηρία· πλὴν ᾧ
ἐκτείνει ὁ βασιλεὺς τὴν χρυσῆν ῥάβδον, οὗτος σωθήσεται· κἀγὼ
οὐ κέκλημαι εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα, εἰσὶν αὗται ἡμέραι τριά-
κοντα. 12 καὶ ἀπήγγειλεν Αχραθαῖος Μαρδοχαίῳ πάντας τοὺς λόγους 12
Εσθηρ. 13 καὶ εἶπεν Μαρδοχαῖος πρὸς Αχραθαῖον Πορεύθητι καὶ 13
εἰπὸν αὐτῇ Εσθηρ, μὴ εἴπῃς σεαυτῇ ὅτι σωθήσῃ μόνη ἐν τῇ βασι-
λείᾳ παρὰ πάντας τοὺς Ιουδαίους· 14 ὡς ὅτι ἐὰν παρακούσῃς ἐν 14
τούτῳ τῷ καιρῷ, ἄλλοθεν βοήθεια καὶ σκέπη ἔσται τοῖς Ιουδαίοις,
σὺ δὲ καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου ἀπολεῖσθε· καὶ τίς οἶδεν εἰ εἰς
τὸν καιρὸν τοῦτον ἐβασίλευσας; 15 καὶ ἐξαπέστειλεν Εσθηρ τὸν 15
ἥκοντα πρὸς αὐτὴν πρὸς Μαρδοχαῖον λέγουσα 16 Βαδίσας ἐκκλη- 16

5 αυτη ult.] -τον ASc | το ακριβες] επι την πλατειαν προς τα βασιλε⟨ι⟩α A†; + (6) εις την πλατειαν της πολεως η εστιν κατα προσωπον της πυλης της πολεως Sc†; + τι τουτο και περι τινος τουτο (6) εξηλθε(ν) δε αθαχ(uel -ακ: item 58 93† pro αχραθαιον praec.) προς (τον) μαρδοχαιον εις την πλατειαν της πολεως η εστι κατα προσωπον της πυλης της πολεως 58 93† (της πολεως 1^0 ⌒ 2^0 93) || 7 το] pr. συν παν (uel συμπαν) *O*†: ex Aquila, cf. Regn. I 2 22 | επαγγελιαν] + του αργυριου *O*† | τω βασιλει εις την γαζαν] παραστησαι εις την γαζ. τω βασ. *O*† | την ult. > A† | ταλαντων μυριων] tr. B† || 8 αντιγραφον] + γραμμα του δογματος *O*† | το 2^0 > A† | εισελθουσαν A†, -σα V† | λαου] + και της πατριδος A*O* | εστραφης A† | διοτι] δια τι A† | τον ult. > A || 9 ο > A 58 93† | αχραθ. (item in 5. 10. 12. 13)] αχθραθ. S*A† hic, S† in 12. 13, αρχαθ. A† in 12, sed reliquis locis etiam SA αχραθ. | αυτη] εσθηρ S(pr. τη Sc†)A || 11 τα εθνη / παντα] tr. A† | βασιλειας] + και λαος επαρχιων του βασιλεως *O*† | η] και A 58 93† | εσωτεραν] εντοτεραν A† | εκτεινει] + αυτω *O*-58† | ου κεκλημαι] ουκ εκληθην 58 93†, ουκ εκληρωθην A† | εισελθειν] εισ > S† || 13 προς αχραθ. > A† | σωθηση] -σομαι A*O*† | παρα] υπερ A† || 14 ως > A | παρακουσης] pr. παρακουσασα 58 93†, pr. παρακουουσα Sc† | αλλοθεν] + δε A† | ει] η S†, > A† || 15 εξαπεστ. εσθηρ] ειπεν εσθηρ εξαποστειλαι παλιν A† | προς αυτην > A || 16 εκκλησ.] + μοι *O*-58†

σίασον τοὺς Ιουδαίους τοὺς ἐν Σούσοις καὶ νηστεύσατε ἐπ᾽ ἐμοὶ
καὶ μὴ φάγητε μηδὲ πίητε ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς νύκτα καὶ ἡμέραν,
κἀγὼ δὲ καὶ αἱ ἅβραι μου ἀσιτήσομεν, καὶ τότε εἰσελεύσομαι πρὸς
τὸν βασιλέα παρὰ τὸν νόμον, ἐὰν καὶ ἀπολέσθαι με ᾖ.
17 [17]Καὶ βαδίσας Μαρδοχαῖος ἐποίησεν ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Εσθηρ,
17a [17a]καὶ ἐδεήθη κυρίου μνημονεύων πάντα τὰ ἔργα κυρίου καὶ εἶ-
17b πεν [17b]Κύριε κύριε βασιλεῦ πάντων κρατῶν, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ σου
τὸ πᾶν ἐστιν, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἀντιδοξῶν σοι ἐν τῷ θέλειν σε
17c σῶσαι τὸν Ισραηλ· [17c]ὅτι σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν καὶ πᾶν θαυμαζόμενον ἐν τῇ ὑπ᾽ οὐρανὸν καὶ κύριος εἶ πάν-
17d των, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιτάξεταί σοι τῷ κυρίῳ. [17d]σὺ πάντα
γινώσκεις· σὺ οἶδας, κύριε, ὅτι οὐκ ἐν ὕβρει οὐδὲ ἐν ὑπερηφα-
νίᾳ οὐδὲ ἐν φιλοδοξίᾳ ἐποίησα τοῦτο, τὸ μὴ προσκυνεῖν τὸν
ὑπερήφανον Αμαν, ὅτι ηὐδόκουν φιλεῖν πέλματα ποδῶν αὐτοῦ
17e πρὸς σωτηρίαν Ισραηλ· [17e]ἀλλὰ ἐποίησα τοῦτο, ἵνα μὴ θῶ δό-
ξαν ἀνθρώπου ὑπεράνω δόξης θεοῦ, καὶ οὐ προσκυνήσω οὐδένα
πλὴν σοῦ τοῦ κυρίου μου καὶ οὐ ποιήσω αὐτὰ ἐν ὑπερηφανίᾳ.
17f [17f]καὶ νῦν, κύριε ὁ θεὸς ὁ βασιλεὺς ὁ θεὸς Αβρααμ, φεῖσαι τοῦ
λαοῦ σου, ὅτι ἐπιβλέπουσιν ἡμῖν εἰς καταφθορὰν καὶ ἐπεθύμησαν
17g ἀπολέσαι τὴν ἐξ ἀρχῆς κληρονομίαν σου· [17g]μὴ ὑπερίδῃς τὴν
17h μερίδα σου, ἣν σεαυτῷ ἐλυτρώσω ἐκ γῆς Αἰγύπτου· [17h]ἐπάκου-
σον τῆς δεήσεώς μου καὶ ἱλάσθητι τῷ κλήρῳ σου καὶ στρέψον
τὸ πένθος ἡμῶν εἰς εὐωχίαν, ἵνα ζῶντες ὑμνῶμέν σου τὸ ὄνομα,
17i κύριε, καὶ μὴ ἀφανίσῃς στόμα αἰνούντων σοι. — [17i]καὶ πᾶς
Ισραηλ ἐκέκραξαν ἐξ ἰσχύος αὐτῶν, ὅτι θάνατος αὐτῶν ἐν ὀφθαλ-
μοῖς αὐτῶν.
17k [17k]Καὶ Εσθηρ ἡ βασίλισσα κατέφυγεν ἐπὶ τὸν κύριον ἐν ἀγῶνι
θανάτου κατειλημμένη καὶ ἀφελομένη τὰ ἱμάτια τῆς δόξης αὐτῆς
ἐνεδύσατο ἱμάτια στενοχωρίας καὶ πένθους καὶ ἀντὶ τῶν ὑπερη-
φάνων ἡδυσμάτων σποδοῦ καὶ κοπριῶν ἔπλησεν τὴν κεφαλὴν
αὐτῆς καὶ τὸ σῶμα αὐτῆς ἐταπείνωσεν σφόδρα καὶ πάντα τόπον
κόσμου ἀγαλλιάματος αὐτῆς ἔπλησε στρεπτῶν τριχῶν αὐτῆς καὶ
17l ἐδεῖτο κυρίου θεοῦ Ισραηλ καὶ εἶπεν [17l]Κύριέ μου ὁ βασιλεὺς
ἡμῶν, σὺ εἶ μόνος· βοήθησόν μοι τῇ μόνῃ καὶ μὴ ἐχούσῃ βοη-

16 τους 1^{0}] pr. παντας O†, + ανδρας S*† | ασιτησ.] + ουτως O† || 17 οσα] pr. κατα παντα O† || 17a εδεηθη] pr. μαρδοχαιος AO† | κυριου bis] pr. του O† || 17b κυριε 1^{0}] + θεε A† | παντων κρατων BSA 93†] παντοκρατωρ(uel -τορ) rel. (etiam O–93) || 17c και 3^{0} > A† | αντιτασσεται S† || 17e ανθρωπων S† (O–93 -πω) | θεου] + μου AO† || 17f ο θεος ο βασ. ο θεος] ο θεος S, βασιλευ ο θεος AO† | απολεσθαι A || 17h σου / το ον.] tr. A | στομα] pr. το A†, το αιμα S† || 17i εκεκραξαν] -ξεν A, εκραξεν S(†) | θανατος] pr. ο A† || 17k κεφαλην αυτης om. B*† in fine paginae, corrector antiquissimus per errorem κεφαλην tantum suppleuit || 17l κυριε] + ο θεος A

θὸν εἰ μὴ σέ, ὅτι κίνδυνός μου ἐν χειρί μου. [17m]ἐγὼ ἤκουον 17m
ἐκ γενετῆς μου ἐν φυλῇ πατριᾶς μου ὅτι σύ, κύριε, ἔλαβες τὸν
Ισραηλ ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ πάντων
τῶν προγόνων αὐτῶν εἰς κληρονομίαν αἰώνιον καὶ ἐποίησας αὐ-
τοῖς ὅσα ἐλάλησας. [17n]καὶ νῦν ἡμάρτομεν ἐνώπιόν σου, καὶ παρ- 17n
έδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ἀνθ᾽ ὧν ἐδοξάσαμεν
τοὺς θεοὺς αὐτῶν · δίκαιος εἶ, κύριε. [17o]καὶ νῦν οὐχ ἱκανώθησαν 17o
ἐν πικρασμῷ δουλείας ἡμῶν, ἀλλὰ ἔθηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ
τὰς χεῖρας τῶν εἰδώλων αὐτῶν ἐξᾶραι ὁρισμὸν στόματός σου
καὶ ἀφανίσαι κληρονομίαν σου καὶ ἐμφράξαι στόμα αἰνούντων
σοι καὶ σβέσαι δόξαν οἴκου σου καὶ θυσιαστήριόν σου [17p]καὶ 17p
ἀνοῖξαι στόμα ἐθνῶν εἰς ἀρετὰς ματαίων καὶ θαυμασθῆναι βασι-
λέα σάρκινον εἰς αἰῶνα. [17q]μὴ παραδῷς, κύριε, τὸ σκῆπτρόν σου 17q
τοῖς μὴ οὖσιν, καὶ μὴ καταγελασάτωσαν ἐν τῇ πτώσει ἡμῶν,
ἀλλὰ στρέψον τὴν βουλὴν αὐτῶν ἐπ᾽ αὐτούς, τὸν δὲ ἀρξάμενον
ἐφ᾽ ἡμᾶς παραδειγμάτισον. [17r]μνήσθητι, κύριε, γνώσθητι ἐν καιρῷ 17r
θλίψεως ἡμῶν καὶ ἐμὲ θάρσυνον, βασιλεῦ τῶν θεῶν καὶ πάσης
ἀρχῆς ἐπικρατῶν · [17s]δὸς λόγον εὔρυθμον εἰς τὸ στόμα μου ἐνώ- 17s
πιον τοῦ λέοντος καὶ μετάθες τὴν καρδίαν αὐτοῦ εἰς μῖσος τοῦ
πολεμοῦντος ἡμᾶς εἰς συντέλειαν αὐτοῦ καὶ τῶν ὁμονοούντων
αὐτῷ · [17t]ἡμᾶς δὲ ῥῦσαι ἐν χειρί σου καὶ βοήθησόν μοι τῇ μόνῃ 17t
καὶ μὴ ἐχούσῃ εἰ μὴ σέ, κύριε. [17u]πάντων γνῶσιν ἔχεις καὶ οἶδας 17u
ὅτι ἐμίσησα δόξαν ἀνόμων καὶ βδελύσσομαι κοίτην ἀπεριτμήτων
καὶ παντὸς ἀλλοτρίου. [17w]σὺ οἶδας τὴν ἀνάγκην μου, ὅτι βδελύσ- 17w
σομαι τὸ σημεῖον τῆς ὑπερηφανίας μου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
μου ἐν ἡμέραις ὀπτασίας μου · βδελύσσομαι αὐτὸ ὡς ῥάκος κατα-
μηνίων καὶ οὐ φορῶ αὐτὸ ἐν ἡμέραις ἡσυχίας μου. [17x]καὶ οὐκ 17x
ἔφαγεν ἡ δούλη σου τράπεζαν Αμαν καὶ οὐκ ἐδόξασα συμπόσιον
βασιλέως οὐδὲ ἔπιον οἶνον σπονδῶν · [17y]καὶ οὐκ ηὐφράνθη ἡ 17y
δούλη σου ἀφ᾽ ἡμέρας μεταβολῆς μου μέχρι νῦν πλὴν ἐπὶ σοί,
κύριε ὁ θεὸς Αβρααμ. [17z]ὁ θεὸς ὁ ἰσχύων ἐπὶ πάντας, εἰσάκου- 17z
σον φωνὴν ἀπηλπισμένων καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν πονη-
ρευομένων · καὶ ῥῦσαί με ἐκ τοῦ φόβου μου.
[1]Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὡς ἐπαύσατο προσευχο- 5
μένη, ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς θεραπείας καὶ περιεβάλετο τὴν

17l χειρι] pr. τη A 58 93 || 17m εκ 1^0 — πατριας] κυριε του πατρος A†, του πατρος 93† | εν φυλη] εκ -λης S† | fin.] + αυτοις A*O*† || 17n και νυν] οτι A†, > 58 93† | ημαρτηκαμεν A 58 93† || 17o εν] τω A† | χειρας 1^0⌒2^0 S* 58† | αυτων 1^0⌒2^0 B† | στομα] -ματα S | αινουντων] υμνουντων A 58 93† | σου ult.] σοι A† || 17q σου] + κυριε S† | καταγελασατωσαν] κατα > A 58 93† || 17t εχουση] + βοηθον A || 17u βδελυσσ. ⌒ 17w βδελυσσ. 1^0 A† || 17w μου 3^0 > A† | ημεραις 1^0] -ρα A | καταμηνιαιων S || 17x επινον S† || 17y μου > S† || 17z φωνης A*O*

1a δόξαν αὐτῆς 1aκαὶ γενηθεῖσα ἐπιφανὴς ἐπικαλεσαμένη τὸν πάντων
ἐπόπτην θεὸν καὶ σωτῆρα παρέλαβεν τὰς δύο ἅβρας καὶ τῇ μὲν
μιᾷ ἐπηρείδετο ὡς τρυφερευομένη, ἡ δὲ ἑτέρα ἐπηκολούθει κουφί-
1b ζουσα τὴν ἔνδυσιν αὐτῆς, 1bκαὶ αὐτὴ ἐρυθριῶσα ἀκμῇ κάλλους
αὐτῆς, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἱλαρὸν ὡς προσφιλές, ἡ δὲ καρδία
1c αὐτῆς ἀπεστενωμένη ἀπὸ τοῦ φόβου. 1cκαὶ εἰσελθοῦσα πάσας
τὰς θύρας κατέστη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐπὶ
τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ πᾶσαν στολὴν τῆς ἐπιφανείας
αὐτοῦ ἐνεδεδύκει, ὅλος διὰ χρυσοῦ καὶ λίθων πολυτελῶν, καὶ ἦν
1d φοβερὸς σφόδρα. 1dκαὶ ἄρας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πεπυρωμένον
δόξῃ ἐν ἀκμῇ θυμοῦ ἔβλεψεν, καὶ ἔπεσεν ἡ βασίλισσα καὶ μετέβα-
λεν τὸ χρῶμα αὐτῆς ἐν ἐκλύσει καὶ κατεπέκυψεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
1e τῆς ἅβρας τῆς προπορευομένης. 1eκαὶ μετέβαλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα
τοῦ βασιλέως εἰς πραΰτητα, καὶ ἀγωνιάσας ἀνεπήδησεν ἀπὸ τοῦ
θρόνου αὐτοῦ καὶ ἀνέλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ, μέχρις
οὗ κατέστη, καὶ παρεκάλει αὐτὴν λόγοις εἰρηνικοῖς καὶ εἶπεν αὐτῇ
1f 1fΤί ἐστιν, Εσθηρ; ἐγὼ ὁ ἀδελφός σου, θάρσει, οὐ μὴ ἀποθάνῃς,
2 ὅτι κοινὸν τὸ πρόσταγμα ἡμῶν ἐστιν· πρόσελθε. 2καὶ ἄρας τὴν
χρυσῆν ῥάβδον ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῆς καὶ ἠσπάσατο
2a αὐτὴν καὶ εἶπεν Λάλησόν μοι. 2aκαὶ εἶπεν αὐτῷ Εἶδόν σε, κύριε,
ὡς ἄγγελον θεοῦ, καὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου ἀπὸ φόβου τῆς δό-
ξης σου· ὅτι θαυμαστὸς εἶ, κύριε, καὶ τὸ πρόσωπόν σου χαρίτων
2b μεστόν. 2bἐν δὲ τῷ διαλέγεσθαι αὐτὴν ἔπεσεν ἀπὸ ἐκλύσεως αὐ-
τῆς, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐταράσσετο, καὶ πᾶσα ἡ θεραπεία αὐτοῦ παρ-
3 εκάλει αὐτήν. 3καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Τί θέλεις, Εσθηρ, καὶ τί σού
ἐστιν τὸ ἀξίωμα; ἕως τοῦ ἡμίσους τῆς βασιλείας μου καὶ ἔσται
4 σοι. 4εἶπεν δὲ Εσθηρ Ἡμέρα μου ἐπίσημος σήμερόν ἐστιν· εἰ οὖν
δοκεῖ τῷ βασιλεῖ, ἐλθάτω καὶ αὐτὸς καὶ Αμαν εἰς τὴν δοχήν, ἣν
5 ποιήσω σήμερον. 5καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Κατασπεύσατε Αμαν, ὅπως
ποιήσωμεν τὸν λόγον Εσθηρ· καὶ παραγίνονται ἀμφότεροι εἰς τὴν

5 1a γενηθεισα] εγενηθη S† | παρελαβετο S† | τας > SA 58 93† || 1b ακμη] pr. ως S*†, pr. εν Sc† | αυτης ιλαρον] tr. S† || 1c πασας > S 58† | κατεστη ενωπιον] εστη ενωπ. A†, εστη κατενωπιον *O*† | πασαν] την A†, + την *O*† | ενεδεδυκει S*] δε > B†, ε 2⁰ > ASc: cf. Idt. 9 1 || 1d αρας et εβλεψεν] > S†, ηρεν (omisso εβλεψεν) A† | πεπυρ.] πεπληρωμενη S† | δοξη > A† | κατεπεκυψεν] κατ > A 58 93† | της κεφαλης A† | προπορευομενης] προσπορ. S†, + αυτης A*O*−58, παραπορ. αυτη 58(†) || 1e αυτου 1⁰ > A || 2 αυτην] την εσθηρ A† || 2a φοβου > A† || 2b αυτης > B† || 3 ειπεν] + αυτη A*O* | εσθηρ] + η βασιλισσα *O*† || 4 μου] μοι A*O* | επισημος σημερον εστιν] σημ. επισ. A† | ουν > S† | και αυτος] ο βασιλευς A*O* || 5 κατασπευσατω AV† | αμαν] pr. τον *O*† | οπως ποιησωμεν] ποιησαι A† | παρεγ(ε)ινοντο AV† | εις] επι A†

δοχήν, ἣν εἶπεν Εσθηρ. [6]ἐν δὲ τῷ πότῳ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς 6
Εσθηρ Τί ἐστιν, βασίλισσα Εσθηρ; καὶ ἔσται σοι ὅσα ἀξιοῖς. [7]καὶ 7
εἶπεν Τὸ αἴτημά μου καὶ τὸ ἀξίωμά μου· [8]εἰ εὗρον χάριν ἐνώ- 8
πιον τοῦ βασιλέως, ἐλθάτω ὁ βασιλεὺς καὶ Αμαν ἐπὶ τὴν αὔριον
εἰς τὴν δοχήν, ἣν ποιήσω αὐτοῖς, καὶ αὔριον ποιήσω τὰ αὐτά.
[9]Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Αμαν ἀπὸ τοῦ βασιλέως ὑπερχαρὴς εὐφραινόμε- 9
νος· ἐν δὲ τῷ ἰδεῖν Αμαν Μαρδοχαῖον τὸν Ιουδαῖον ἐν τῇ αὐλῇ
ἐθυμώθη σφόδρα. [10]καὶ εἰσελθὼν εἰς τὰ ἴδια ἐκάλεσεν τοὺς φίλους 10
καὶ Ζωσαραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ [11]καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς τὸν πλοῦ- 11
τον αὐτοῦ καὶ τὴν δόξαν, ἣν ὁ βασιλεὺς αὐτῷ περιέθηκεν, καὶ ὡς
ἐποίησεν αὐτὸν πρωτεύειν καὶ ἡγεῖσθαι τῆς βασιλείας. [12]καὶ εἶπεν 12
Αμαν Οὐ κέκληκεν ἡ βασίλισσα μετὰ τοῦ βασιλέως οὐδένα εἰς τὴν
δοχὴν ἀλλ᾽ ἢ ἐμέ, καὶ εἰς τὴν αὔριον κέκλημαι· [13]καὶ ταῦτά μοι 13
οὐκ ἀρέσκει, ὅταν ἴδω Μαρδοχαῖον τὸν Ιουδαῖον ἐν τῇ αὐλῇ. [14]καὶ 14
εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ζωσαρα ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ οἱ φίλοι Κοπήτω σοι
ξύλον πηχῶν πεντήκοντα, ὄρθρου δὲ εἰπὸν τῷ βασιλεῖ καὶ κρεμα-
σθήτω Μαρδοχαῖος ἐπὶ τοῦ ξύλου· σὺ δὲ εἴσελθε εἰς τὴν δοχὴν
σὺν τῷ βασιλεῖ καὶ εὐφραίνου. καὶ ἤρεσεν τὸ ῥῆμα τῷ Αμαν, καὶ
ἡτοιμάσθη τὸ ξύλον.
[1]Ὁ δὲ κύριος ἀπέστησεν τὸν ὕπνον ἀπὸ τοῦ βασιλέως τὴν νύκτα 6
ἐκείνην, καὶ εἶπεν τῷ διδασκάλῳ αὐτοῦ εἰσφέρειν γράμματα μνη-

6 init. — εσθηρ 1⁰] και ειπεν ο βασιλευς προς εσθηρ εν τω ποτω του οινου A(om. του οιν.) 58 93†; in textu uulgari add. Sc† του οινου post ποτω | βασιλισσα εσθηρ] εσθ. η βασ. A 58 93†; + τι το αιτημα σου και δοθησεται σοι και τι το αξιωμα σου εως του ημισους της βασιλειας uel sim. *O*† | σοι > BS† || **7** ειπεν] + εσθηρ A 93 | μου ult. > B† || **8** ενωπιον] εναντιον AV 93† | βασιλεως] + και (+ ο Sc) επι τον βασιλεα αγαθον δουναι το αιτημα μου και ποιησαι το αξιωμα μου *O*† (δουναι post μου 1⁰ tr. 58) | επι την αυρ.] ετι τ. α. BS*, > 58 93†, επι την > Sc† | αυριον 1⁰ ⌒ 2⁰ S† | αυριον ult.] + γαρ SA || **9** ο > A | απο του βασ.] εν τη ημερα εκεινη 58 93†, pr. εν τη ημ. εκ. Sc† | ευφραιν.] + τη καρδια *O*† | αμαν ult. > A† | μαρδοχ.] pr. τον *O*† | αυλη] + του βασιλεως και ουκ εξανεστη ουδε ετρομησεν απ αυτου uel sim. *O*† | εθυμωθη] + αμαν επι μαρδοχαιον *O*†, + αμαν A† || **10** init.] pr. και ενεκρατευσατο αμαν *O*† | εισελθων ... εκαλεσεν] εισηλθεν ... και εκαλ. A†, εισηλθεν ... και αποστειλας (+ αμαν 93) εκαλεσεν 58 93†, εισελθων ... αποστειλας εκαλ. Sc† | σωσαραν A†: cf. 14 6 13 || **11** αυτοις] + αμαν *O*-93† | τον — ην] την δοξαν του πλουτου αυτου και το πληθος των υιων αυτου και παντα οσα uel sim. 58 93†; post τον πλουτον αυτου add. Sc† και το πληθος των υιων αυτου | ο βασ. αυτω περιεθ.] περ. αυ. ο βασ. 58 93†, ο βασ. περ. αυ. A† | πρωτευειν και] πρωτον A 58 93† || **12** ειπεν αμαν ου κεκλ. > A† | η βασ.] pr. εσθηρ A*O*† | δοχην] + ην εποιησεν *O*-93† | κεκλημαι] pr. εγω *O*-93†, εμε κεκληκε 93†, κεκληκεν (sic) A†; + μετα του βασιλεως *O*† || **13** οταν] pr. εν παντι (+ τω 93) χρονω *O*† | ιουδαιον] + καθημενον *O*† | fin.] + του βασιλεως *O*† || **14** σωσαρα A†: cf. 10 | οι φιλοι] pr. παντες et add. αυτου *O*† | σοι > A | ξυλον 1⁰] + υψηλον *O*†

6 1 γραμμ. μνημοσ.] τα γρ. μν. λογων *O*†

2 μόσυνα τῶν ἡμερῶν ἀναγινώσκειν αὐτῷ. [2]εὗρεν δὲ τὰ γράμματα
τὰ γραφέντα περὶ Μαρδοχαίου, ὡς ἀπήγγειλεν τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν
δύο εὐνούχων τοῦ βασιλέως ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτοὺς καὶ ζητῆσαι
3 ἐπιβαλεῖν τὰς χεῖρας Ἀρταξέρξῃ. [3]εἶπεν δὲ ὁ βασιλεύς Τίνα δόξαν
ἢ χάριν ἐποιήσαμεν τῷ Μαρδοχαίῳ; καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι τοῦ βα-
4 σιλέως Οὐκ ἐποίησας αὐτῷ οὐδέν. [4]ἐν δὲ τῷ πυνθάνεσθαι τὸν βα-
σιλέα περὶ τῆς εὐνοίας Μαρδοχαίου ἰδοὺ Αμαν ἐν τῇ αὐλῇ· εἶπεν
δὲ ὁ βασιλεύς Τίς ἐν τῇ αὐλῇ; ὁ δὲ Αμαν εἰσῆλθεν εἰπεῖν τῷ βα-
5 σιλεῖ κρεμάσαι τὸν Μαρδοχαῖον ἐπὶ τῷ ξύλῳ, ᾧ ἡτοίμασεν. [5]καὶ
εἶπαν οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως Ἰδοὺ Αμαν ἕστηκεν ἐν τῇ αὐλῇ·
6 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Καλέσατε αὐτόν. [6]εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ
Αμαν Τί ποιήσω τῷ ἀνθρώπῳ, ὃν ἐγὼ θέλω δοξάσαι; εἶπεν δὲ ἐν
7 ἑαυτῷ Αμαν Τίνα θέλει ὁ βασιλεὺς δοξάσαι εἰ μὴ ἐμέ; [7]εἶπεν δὲ
8 πρὸς τὸν βασιλέα Ἄνθρωπον, ὃν ὁ βασιλεὺς θέλει δοξάσαι, [8]ἐνεγ-
κάτωσαν οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως στολὴν βυσσίνην, ἣν ὁ βασιλεὺς
9 περιβάλλεται, καὶ ἵππον, ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπιβαίνει, [9]καὶ δότω
ἑνὶ τῶν φίλων τοῦ βασιλέως τῶν ἐνδόξων καὶ στολισάτω τὸν ἄν-
θρωπον, ὃν ὁ βασιλεὺς ἀγαπᾷ, καὶ ἀναβιβασάτω αὐτὸν ἐπὶ τὸν
ἵππον καὶ κηρυσσέτω διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως λέγων Οὕτως
10 ἔσται παντὶ ἀνθρώπῳ, ὃν ὁ βασιλεὺς δοξάζει. [10]εἶπεν δὲ ὁ βασι-
λεὺς τῷ Αμαν Καθὼς ἐλάλησας, οὕτως ποίησον τῷ Μαρδοχαίῳ τῷ
Ιουδαίῳ τῷ θεραπεύοντι ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ μὴ παραπεσάτω σου λόγος
11 ὧν ἐλάλησας. [11]ἔλαβεν δὲ Αμαν τὴν στολὴν καὶ τὸν ἵππον καὶ
ἐστόλισεν τὸν Μαρδοχαῖον καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἵππον καὶ
διῆλθεν διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως καὶ ἐκήρυσσεν λέγων Οὕτως
12 ἔσται παντὶ ἀνθρώπῳ, ὃν ὁ βασιλεὺς θέλει δοξάσαι. [12]ἐπέστρεψεν

1 αυτω] αυτα ενωπιον του βασιλεως O-58†, αυτα ενωπιον αυτου 58† || 2 των δυο] pr. βαγαθαν και θαρρας S^c†: sim. 58 93† | του βασ.] αυτου A† | αυτους] -τον S† | και ζητ. επιβαλειν] εν τω επιβ. αυτους A† || 3 μαρδοχ.] + περι τουτου O† | οι διακ. του βασ.] τα παιδαρια τω βασιλει οι εκ της διακονιας 58 93†, οι εκ της διακονιας tantum A†: cf. 5 || 4 μαρδοχαιου] pr. του S | εν 2^0 -- εισηλθεν] εισηλθεν εις την αυλην οικου του βασιλεως την εξωτεραν 58 93†: item S^c†, sed εν τη αυλη pro εις την αυλην retinuit | fin.] + αυτω O† || 5 διακονοι] εκ της διακονιας A†: cf. 3 | βασιλεως] + προς αυτον O† || 6 init.] pr. και εισηλθεν αμαν O† | ον] ω A† | εν εαυτω / αμαν] tr. O† | αμαν ult.] pr. ο B || 7 δε] + αμαν O-58 | προς τον βασ.] τω βασιλει A† || 8 init. — βασιλεως] ενεγκατω A† | ην ο βασ. περιβαλλεται] ην περιβ. εν αυτη ο βασ. 58 93†, post ην add. εν αυτη S^c† | εφ ον ο βασ. επιβαινει] εφ ον επιβ. επ αυτον ο βασ. 93†, εφ ον επιβ. ο βασ. επ αυτον 58†, post εφ ον add. επ αυτον S^c† | fin.] + και δοθητω διαδημα βασιλειας επι την κεφαλην αυτου O-58†: sim. 58† || 9 και δοτω ενι] και δοθητω(>93) το ενδυμα και ο ιππος εν χειρι O-58†: sim. 58† | στολισατωσαν O-93† | αναβιβασατωσαν (uel sim.) 58 93† | κηρυσσετωσαν S^c† || 10 αμαν] + ταχεως λαβε συν(ex Aquila, cf. 4 7; 58 93 συ) το ενδυμα και τον ιππον O† | καθως O†] καλως rel. | ποιησομεν A† | τω 2^0 > AO | εν τη αυλη] ον ειπεν ο βασιλευς A† | ων] pr. εκ παντων O† || 11 ιππον 1^0 ⌒ 2^0 A†

δὲ ὁ Μαρδοχαῖος εἰς τὴν αὐλήν, Αμαν δὲ ὑπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια
λυπούμενος κατὰ κεφαλῆς. 13 καὶ διηγήσατο Αμαν τὰ συμβεβηκότα 13
αὐτῷ Ζωσαρα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς φίλοις, καὶ εἶπαν πρὸς
αὐτὸν οἱ φίλοι καὶ ἡ γυνή Εἰ ἐκ γένους Ιουδαίων Μαρδοχαῖος, ἦρξαι
ταπεινοῦσθαι ἐνώπιον αὐτοῦ, πεσὼν πεσῇ· οὐ μὴ δύνῃ αὐτὸν ἀμύ-
νασθαι, ὅτι θεὸς ζῶν μετ' αὐτοῦ. — 14 ἔτι αὐτῶν λαλούντων παρα- 14
γίνονται οἱ εὐνοῦχοι ἐπισπεύδοντες τὸν Αμαν ἐπὶ τὸν πότον, ὃν
ἡτοίμασεν Εσθηρ.
1 Εἰσῆλθεν δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ Αμαν συμπιεῖν τῇ βασιλίσσῃ. 2 εἶπεν 7
δὲ ὁ βασιλεὺς Εσθηρ τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ ἐν τῷ πότῳ Τί ἐστιν,
Εσθηρ βασίλισσα, καὶ τί τὸ αἴτημά σου καὶ τί τὸ ἀξίωμά σου; καὶ
ἔστω σοι ἕως τοῦ ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. 3 καὶ ἀποκριθεῖσα 3
εἶπεν Εἰ εὗρον χάριν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, δοθήτω ἡ ψυχή μου
τῷ αἰτήματί μου καὶ ὁ λαός μου τῷ ἀξιώματί μου· 4 ἐπράθημεν 4
γὰρ ἐγώ τε καὶ ὁ λαός μου εἰς ἀπώλειαν καὶ διαρπαγὴν καὶ δου-
λείαν, ἡμεῖς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας, καὶ παρ-
ήκουσα· οὐ γὰρ ἄξιος ὁ διάβολος τῆς αὐλῆς τοῦ βασιλέως. 5 εἶπεν 5
δὲ ὁ βασιλεύς Τίς οὗτος, ὅστις ἐτόλμησεν ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο;
6 εἶπεν δὲ Εσθηρ Ἄνθρωπος ἐχθρὸς Αμαν ὁ πονηρὸς οὗτος. Αμαν 6
δὲ ἐταράχθη ἀπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης. 7 ὁ δὲ βασιλεὺς 7
ἐξανέστη ἐκ τοῦ συμποσίου εἰς τὸν κῆπον· ὁ δὲ Αμαν παρῃτεῖτο
τὴν βασίλισσαν, ἑώρα γὰρ ἑαυτὸν ἐν κακοῖς ὄντα. 8 ἐπέστρεψεν δὲ 8
ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ κήπου, Αμαν δὲ ἐπιπεπτώκει ἐπὶ τὴν κλίνην

12 αυλην] + του βασιλεως *O*† | κατα κεφ.] ⟨και⟩ κατακεκαλυμμενος κεφαλην S^c: sim. 58 93 || **13** αμαν τα συμβ. αυτω] απαντα τα συμβ. αυτω αμαν S† | σωσαρα A†: cf. **5** 10 | φιλοις] + αυτου 58 93† | φιλοι] + αυτου *O*† | η γυνη] + αυτου ζωσαρα S^{c}†; add. αυτου 58 93† et pr. ζωρα 93† (sic) | ηρξαι] ου ηρξω *O*(†) | θεος ζων] ο θ. ο ζ. A(†) || **14** λαλουντων] + μετ αυτου *O* | ευνουχοι] + του βασιλεως *O* | επισπευδ.] + αγαγειν S^{c}†: sim. 58 93†

7 1 τη βασ.] pr. τη εσθηρ 93†, + εσθηρ O^{-93}† || **2** ειπεν δε] και ει. A† | εσθηρ 1^0 > A† | τη] pr. και γε O^{-58}† | ποτω] + του οινου *O*† | τι εστιν — αιτημα σου] τι το αιτημα σου εσθηρ η βασιλισσα και δοθησεται σοι 58 93†, + και δοθησεται σοι S^{c}† | βασιλισσα] pr. η A(etiam 58 93, cf. sup.)† | εστω] εσται A || **3** αποκριθεισα] + εσθηρ η βασιλισσα *O*† | βασιλεως] + και ει(58 γε) επι τον βασιλεα αγαθον *O*† | δοθητω] + μοι *O*† | μου 1^0 *O*] > BSA | αιτηματι] αιματι S | λαος *O*†] λογος rel. | μου paenult. > SA || **4** και διαρπ. > A | παιδισκας] + επραθημεν *O*† || **5** βασιλευς] + αρταξερξης τη εσθηρ τη βασιλισση S^{c}†: sim. 58 93† | τις ουτος] + εστιν S(†), τις εστιν ουτος και ποιος εστιν (ουτος) 58 93†, + εστιν και ποιος εστιν ουτος S^{c}† | οστις] ος S || **6** εχθρος] pr. επιβουλος και *O*† || **7** εξανεστη] + εν οργη αυτου *O*† | εκ] απο B: cf. 8 | κηπον] + τον συμφυτον *O*† | παρητειτο] εξανεστη και παρητ. περι της ψυχης αυτου *O*(†) | την βασιλισσαν] pr. εσθηρ 58 93†, + εσθηρ S^{c}† | οντα] παρα του βασιλεως *O*† || **8** εκ] απο A†: cf. 7 | κηπου] + του συμφυτου εις τον οικον του ποτου του οινου O^{-93}†: sim. 93† | επιπεπτ. (cf. Thack. p. 197)] + και επεσεν A†

ἀξιῶν τὴν βασίλισσαν· εἶπεν δὲ ὁ βασιλεύς Ὥστε καὶ τὴν γυναῖκα
βιάζῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου; Αμαν δὲ ἀκούσας διετράπη τῷ προσώπῳ.
9 [9]εἶπεν δὲ Βουγαθαν εἷς τῶν εὐνούχων πρὸς τὸν βασιλέα Ἰδοὺ καὶ
ξύλον ἡτοίμασεν Αμαν Μαρδοχαίῳ τῷ λαλήσαντι περὶ τοῦ βασι-
λέως, καὶ ὤρθωται ἐν τοῖς Αμαν ξύλον πηχῶν πεντήκοντα. εἶπεν
10 δὲ ὁ βασιλεύς Σταυρωθήτω ἐπ᾽ αὐτοῦ. [10]καὶ ἐκρεμάσθη Αμαν ἐπὶ
τοῦ ξύλου, ὃ ἡτοίμασεν Μαρδοχαίῳ. καὶ τότε ὁ βασιλεὺς ἐκόπασεν
τοῦ θυμοῦ.
8 [1]Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης ἐδωρήσατο Εσθηρ
ὅσα ὑπῆρχεν Αμαν τῷ διαβόλῳ, καὶ Μαρδοχαῖος προσεκλήθη ὑπὸ
2 τοῦ βασιλέως, ὑπέδειξεν γὰρ Εσθηρ ὅτι ἐνοικείωται αὐτῇ. [2]ἔλαβεν
δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν δακτύλιον, ὃν ἀφείλατο Αμαν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν
Μαρδοχαίῳ, καὶ κατέστησεν Εσθηρ Μαρδοχαῖον ἐπὶ πάντων τῶν
3 Αμαν. [3]καὶ προσθεῖσα ἐλάλησεν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ προσέπεσεν
πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἠξίου ἀφελεῖν τὴν Αμαν κακίαν καὶ
4 ὅσα ἐποίησεν τοῖς Ιουδαίοις. [4]ἐξέτεινεν δὲ ὁ βασιλεὺς Εσθηρ τὴν
ῥάβδον τὴν χρυσῆν, ἐξηγέρθη δὲ Εσθηρ παρεστηκέναι τῷ βασιλεῖ.
5 [5]καὶ εἶπεν Εσθηρ Εἰ δοκεῖ σοι καὶ εὗρον χάριν, πεμφθήτω ἀπο-
στραφῆναι τὰ γράμματα τὰ ἀπεσταλμένα ὑπὸ Αμαν τὰ γραφέντα
6 ἀπολέσθαι τοὺς Ιουδαίους, οἵ εἰσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ σου· [6]πῶς γὰρ
δυνήσομαι ἰδεῖν τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου καὶ πῶς δυνήσομαι
7 σωθῆναι ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῆς πατρίδος μου; [7]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς
πρὸς Εσθηρ Εἰ πάντα τὰ ὑπάρχοντα Αμαν ἔδωκα καὶ ἐχαρισάμην
σοι καὶ αὐτὸν ἐκρέμασα ἐπὶ ξύλου, ὅτι τὰς χεῖρας ἐπήνεγκε τοῖς
8 Ιουδαίοις, τί ἔτι ἐπιζητεῖς; [8]γράψατε καὶ ὑμεῖς ἐκ τοῦ ὀνόματός μου
ὡς δοκεῖ ὑμῖν καὶ σφραγίσατε τῷ δακτυλίῳ μου· ὅσα γὰρ γράφε-
ται τοῦ βασιλέως ἐπιτάξαντος καὶ σφραγισθῇ τῷ δακτυλίῳ μου, οὐκ

8 την βασιλισσαν] αυτην A† | γυναικα] + μετ εμου O^{-58}†, + μου 58 | βιαζη] pr. εκ A† | μου om., sed add. ο λογος εξηλθεν εκ (του) στοματος του βασιλεως O† || 9 βουγαθαν] ν > S†, -γαζαν S^c†, αρβωνα(ς) 58 93† | εις] + απο O^{-58}† | προς τον βασ.] του βασιλεως A 58†, ενωπιον του βασιλεως 93† | ξυλον 1^0] το ξυλον ο AO† | τω λαλησαντι] + αγαθα O^{-93}: idem pr. et add. post βασιλεως (sic) 93† | και 2^0 > S† | ξυλον 2^0] > A, υψηλον 58 93†, pr. υψηλον S^c† || 10 ο1^0] ου AO† | ητοιμασεν] -σθη BS | ο βασ. / εκοπασεν] tr. A

8 1 ημερα] ωρα S†: cf. 9 2 | τω διαβ.] > S*, + των ιουδαιων O | και μαρδοχ.] + δε A† | ενοικιωτο A† || 2 αμαν 1^0] pr. του AO† | αυτον > A || 3 προσθεισα] + εσθηρ O | ηξιου] + και εδεηθη αυτου O† || 4 εξετ. δε] και εξετ. A† || || 5 χαριν] + ενωπιον σου A, + ενωπιον σου και ευθης ο λογος ενωπιον του βασιλεως και αγαθη ειμι εν οφθαλμοις αυτου O^{-93}: sim. 93 | αποστραφηναι] -στρεψαι SA 58 93† | απεσταλμενα] pr. εξ AO† | αμαν] + υιου αμαδαθου βουγαιου S^c†: sim. 58 93† | απολεσαι A† | οι] οσοι A | σου > A 58 93† || 6 ιδειν] pr. επ A 58† || 7 προς εσθηρ] εσθ. τη βασιλισση uel sim. A 58 93† (+ και μαρδοχαιω τω ιουδαιω 58 93†) | εδωκα και > A 58 93† | ξυλου] pr. του A | ετι > A || 8 γραψατε] γραφετε AO† (58 93 tr. γραφ. post και υμεις)

ἔστιν αὐτοῖς ἀντειπεῖν. [9]ἐκλήθησαν δὲ οἱ γραμματεῖς ἐν τῷ πρώτῳ 9
μηνί, ὅς ἐστι Νισα, τρίτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ ἔτους, καὶ ἐγράφη
τοῖς Ιουδαίοις ὅσα ἐνετείλατο τοῖς οἰκονόμοις καὶ τοῖς ἄρχουσιν
τῶν σατραπῶν ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας, ἑκατὸν εἴκοσι
ἑπτὰ σατραπείαις κατὰ χώραν καὶ χώραν, κατὰ τὴν ἑαυτῶν λέξιν.
[10]ἐγράφη δὲ διὰ τοῦ βασιλέως καὶ ἐσφραγίσθη τῷ δακτυλίῳ αὐτοῦ, 10
καὶ ἐξαπέστειλαν τὰ γράμματα διὰ βιβλιαφόρων, [11]ὡς ἐπέταξεν αὐ- 11
τοῖς χρῆσθαι τοῖς νόμοις αὐτῶν ἐν πάσῃ πόλει βοηθῆσαί τε αὐτοῖς
καὶ χρῆσθαι τοῖς ἀντιδίκοις αὐτῶν καὶ τοῖς ἀντικειμένοις αὐτῶν ὡς
βούλονται, [12]ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ Ἀρταξέρξου, τῇ 12
τρισκαιδεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνός, ὅς ἐστιν Αδαρ.
[12a]Ὧν ἐστιν ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς τὰ ὑπογεγραμμένα [12b]Βα- 12a 12b
σιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἕως τῆς Αἰθιοπίας
ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ σατραπείαις χωρῶν ἄρχουσι καὶ τοῖς τὰ ἡμέ-
τερα φρονοῦσι χαίρειν. [12c]πολλοὶ τῇ πλείστῃ τῶν εὐεργετούντων 12c
χρηστότητι πυκνότερον τιμώμενοι μεῖζον ἐφρόνησαν καὶ οὐ μόνον
τοὺς ὑποτεταγμένους ἡμῖν ζητοῦσι κακοποιεῖν, τόν τε κόρον οὐ
δυνάμενοι φέρειν καὶ τοῖς ἑαυτῶν εὐεργέταις ἐπιχειροῦσι μηχανᾶ-
σθαι· [12d]καὶ τὴν εὐχαριστίαν οὐ μόνον ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἀνταν- 12d
αιροῦντες, ἀλλὰ καὶ τοῖς τῶν ἀπειραγάθων κόμποις ἐπαρθέντες τοῦ
τὰ πάντα κατοπτεύοντος ἀεὶ θεοῦ μισοπόνηρον ὑπολαμβάνουσιν
ἐκφεύξεσθαι δίκην. [12e]πολλάκις δὲ καὶ πολλοὺς τῶν ἐπ᾽ ἐξουσίαις 12e
τεταγμένων τῶν πιστευθέντων χειρίζειν φίλων τὰ πράγματα παρα-
μυθία μεταιτίους αἱμάτων ἀθῴων καταστήσασα περιέβαλε συμφο-
ραῖς ἀνηκέστοις [12f]τῷ τῆς κακοηθείας ψευδεῖ παραλογισμῷ 12f

9 γραμματεις] + του βασιλεως εν τω καιρω εκεινω *O*† | πρωτω — νισα] τριτω μηνι (58 93 μηνι τω τριτω) ο(ς) εστι(ν) σιουαν *O*† | αυτου] δευτερου S† | ετους] μηνος A | ενετειλ.] + μαρδοχαιος προς (τους) ιουδαιους O^{-93}† | σατραπων] + οι ησαν O^{-58}† | εκατον — σατραπειας / κατα χ. και χ.] tr. S† | επτα] pr. και A†: item A in 12b || 10 εγραφη δε] και εγρ. A | βασιλεως] + αρταξερξου *O*† | εξαπεστειλαν] -λε(ν) A*O*† | βιβλιαφορων BS*AV* 93†] -βλιοφ- rel.: cf. 3 13 || 11 χρησθαι bis] χρησασθαι 1^{0} AS^c, 2^{0} S^c | παση] τη A†, + τη B† | τε > A | τοις $2^{0} \frown 3^{0}$ A† | αυτων paenult. > S 58 93† | fin.] + πασαν δυναμιν λαου και χωρας τους θλιβοντας αυτους νηπια και γυναικας και τα σκυλα αυτων εις προνομην S^c†: sim. 58 93†, sed ante πασαν δυναμιν addunt αφανιζειν και φονευειν και απολλυειν(sic Field, mss. απολαυειν) συν(uel συμ; ex Aquila, cf. 4 7 6 10) || 12 δωδεκατου > SA 93† | ος εστιν αδαρ > S†, ος εστιν > pau. || 12a ων et της > S† || 12b χωρων] pr. ιδιων S† | αρξουσι S† | και] + σατραπαις AO^{-58}† || 12c μειζον] αμινον S† | και 1^{0} > S† | ημιν] υμ. S† | ζητουσι(ν)] αιτ. S† || 12d και 1^{0}] + κατα SA 58†, pr. κακα 93† | ανταναιρ.] αντ > O^{-93}† | υπολαμβ.] διαλ. A*O*† | δικην > S† || 12e μεταιτιους αιματων 93†] μετενους αιμ. S†: N ex TI; μεταγνουσα μετα των A†: ΓΝ ex ITI; μετοχους αιμ. rel. | καταστησας(sic) περιεβαλε SA 58†, -στησαντες -βαλον 93† || 12f κακοηθειας] αληθειας A†, + τροπω *O*† | παραλογισμω > A† (hab. των pro τω praec.)

παραλογισαμένων τὴν τῶν ἐπικρατούντων ἀκέραιον εὐγνωμοσύνην.
12g 12g σκοπεῖν δὲ ἔξεστιν, οὐ τοσοῦτον ἐκ τῶν παλαιοτέρων ὧν παρ-
εδώκαμεν ἱστοριῶν, ὅσα ἐστὶν παρὰ πόδας ὑμᾶς ἐκζητοῦντας ἀνο-
σίως συντετελεσμένα τῇ τῶν ἀνάξια δυναστευόντων λοιμότητι,
12h 12h καὶ προσέχειν εἰς τὰ μετὰ ταῦτα εἰς τὸ τὴν βασιλείαν ἀτάρα-
12i χον τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις μετ' εἰρήνης παρεξόμεθα 12i χρώμενοι
ταῖς μεταβολαῖς, τὰ δὲ ὑπὸ τὴν ὄψιν ἐρχόμενα διακρίνοντες ἀεὶ
12k μετ' ἐπιεικεστέρας ἀπαντήσεως. 12k ὡς γὰρ Αμαν Αμαδαθου Μακε-
δών, ταῖς ἀληθείαις ἀλλότριος τοῦ τῶν Περσῶν αἵματος καὶ πολὺ
12l διεστηκὼς τῆς ἡμετέρας χρηστότητος, ἐπιξενωθεὶς ἡμῖν 12l ἔτυχεν
ἧς ἔχομεν πρὸς πᾶν ἔθνος φιλανθρωπίας ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἀν-
αγορεύεσθαι ἡμῶν πατέρα καὶ προσκυνούμενον ὑπὸ πάντων τὸ
12m δεύτερον τοῦ βασιλικοῦ θρόνου πρόσωπον διατελεῖν, 12m οὐκ ἐνέγ-
κας δὲ τὴν ὑπερηφανίαν ἐπετήδευσεν τῆς ἀρχῆς στερῆσαι ἡμᾶς
12n καὶ τοῦ πνεύματος 12n τόν τε ἡμέτερον σωτῆρα καὶ διὰ παντὸς
εὐεργέτην Μαρδοχαῖον καὶ τὴν ἄμεμπτον τῆς βασιλείας κοινωνὸν
Εσθηρ σὺν παντὶ τῷ τούτων ἔθνει πολυπλόκοις μεθόδων παρα-
12o λογισμοῖς αἰτησάμενος εἰς ἀπώλειαν· 12o διὰ γὰρ τῶν τρόπων
τούτων ᾠήθη λαβὼν ἡμᾶς ἐρήμους τὴν τῶν Περσῶν ἐπικράτησιν
12p εἰς τοὺς Μακεδόνας μετάξαι. 12p ἡμεῖς δὲ τοὺς ὑπὸ τοῦ τρισαλι-
τηρίου παραδεδομένους εἰς ἀφανισμὸν Ιουδαίους εὑρίσκομεν οὐ
12q κακούργους ὄντας, δικαιοτάτοις δὲ πολιτευομένους νόμοις, 12q ὄντας
δὲ υἱοὺς τοῦ ὑψίστου μεγίστου ζῶντος θεοῦ τοῦ κατευθύνοντος
ἡμῖν τε καὶ τοῖς προγόνοις ἡμῶν τὴν βασιλείαν ἐν τῇ καλλίστῃ
12r διαθέσει. 12r καλῶς οὖν ποιήσετε μὴ προσχρησάμενοι τοῖς ὑπὸ
Αμαν Αμαδαθου ἀποσταλεῖσι γράμμασιν διὰ τὸ αὐτὸν τὸν ταῦτα
ἐξεργασάμενον πρὸς ταῖς Σούσων πύλαις ἐσταυρῶσθαι σὺν τῇ
πανοικίᾳ, τὴν καταξίαν τοῦ τὰ πάντα ἐπικρατοῦντος θεοῦ διὰ τά-
12s χους ἀποδόντος αὐτῷ κρίσιν, 12s τὸ δὲ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς
ταύτης ἐκθέντες ἐν παντὶ τόπῳ μετὰ παρρησίας ἐᾶν τοὺς Ιουδαίους
χρῆσθαι τοῖς ἑαυτῶν νομίμοις καὶ συνεπισχύειν αὐτοῖς ὅπως τοὺς
ἐν καιρῷ θλίψεως ἐπιθεμένους αὐτοῖς ἀμύνωνται τῇ τρισκαιδεκάτῃ

12f παραλογισαμενων] -μενος SA 58†, -μενοι 93†: cf. 12e | ευγνωμοσ.] επιγνωσιν S† || 12g ων V†] > S†: exciditne post -ων?; ως rel. | παραδεδωκαμεν Sc | οσα — εκζητουντας] οσον εστιν παρα μερος υμιν εκζητουν S†: alias eiusdem codicis lectiones inanes praetereo || 12h τα] το S* | εις το] το Sc†, του 58 583 || 12i χρωμενοι] pr. ου AO (sed cf. 12r μη) | μεταβολαις] διαβ. 93† | απαντησεως] αγανακτ. S† || 12k αμαδαθου: cf. 1 1r || 12l ωστε] ως A† || 12m στερησαι ημας] tr. A† | και > A† || 12o τουτων > A† | λαβων ... την] λαβειν ... την τε AO† | των 2° > A 58† || 12p ου κακουργους] κακ. ουκ A† | δικαιοτατοις] αναγκαιοτ. S† || 12q του 1° > A† || 12r ποιησατε A | αμαδαθου: cf. 1 1r | τον > SA: post αυτον | τα > S || 12s νομιμοις] νομοις SA | αυτοις ult. > S†

τοῦ δωδεκάτου μηνὸς Αδαρ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ· 12t ταύτην γὰρ ὁ 12t
πάντα δυναστεύων θεὸς ἀντ' ὀλεθρίας τοῦ ἐκλεκτοῦ γένους ἐποί-
ησεν αὐτοῖς εὐφροσύνην. 12u καὶ ὑμεῖς οὖν ἐν ταῖς ἐπωνύμοις 12u
ὑμῶν ἑορταῖς ἐπίσημον ἡμέραν μετὰ πάσης εὐωχίας ἄγετε, ὅπως
καὶ νῦν καὶ μετὰ ταῦτα σωτηρία ᾖ ἡμῖν καὶ τοῖς εὐνοοῦσιν Πέρ-
σαις, τοῖς δὲ ἡμῖν ἐπιβουλεύουσιν μνημόσυνον τῆς ἀπωλείας.
12x πᾶσα δὲ πόλις ἢ χώρα τὸ σύνολον, ἥτις κατὰ ταῦτα μὴ ποιήσῃ, 12x
δόρατι καὶ πυρὶ καταναλωθήσεται μετ' ὀργῆς· οὐ μόνον ἀνθρώποις
ἄβατος, ἀλλὰ καὶ θηρίοις καὶ πετεινοῖς εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἔ-
χθιστος κατασταθήσεται. 13 τὰ δὲ ἀντίγραφα ἐκτιθέσθωσαν ὀφθαλμο- 13
φανῶς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ, ἑτοίμους τε εἶναι πάντας τοὺς Ιου-
δαίους εἰς ταύτην τὴν ἡμέραν πολεμῆσαι αὐτῶν τοὺς ὑπεναντίους.
14 Οἱ μὲν οὖν ἱππεῖς ἐξῆλθον σπεύδοντες τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως λε- 14
γόμενα ἐπιτελεῖν· ἐξετέθη δὲ τὸ πρόσταγμα καὶ ἐν Σούσοις. 15 ὁ δὲ 15
Μαρδοχαῖος ἐξῆλθεν ἐστολισμένος τὴν βασιλικὴν στολὴν καὶ στέ-
φανον ἔχων χρυσοῦν καὶ διάδημα βύσσινον πορφυροῦν· ἰδόντες
δὲ οἱ ἐν Σούσοις ἐχάρησαν. 16 τοῖς δὲ Ιουδαίοις ἐγένετο φῶς καὶ 16
εὐφροσύνη· 17 κατὰ πόλιν καὶ χώραν, οὗ ἂν ἐξετέθη τὸ πρόσταγμα, 17
οὗ ἂν ἐξετέθη τὸ ἔκθεμα, χαρὰ καὶ εὐφροσύνη τοῖς Ιουδαίοις, κώ-
θων καὶ εὐφροσύνη, καὶ πολλοὶ τῶν ἐθνῶν περιετέμνοντο καὶ ιου-
δάϊζον διὰ τὸν φόβον τῶν Ιουδαίων.
1 Ἐν γὰρ τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ μηνός, ὅς ἐστιν 9
Αδαρ, παρῆν τὰ γράμματα τὰ γραφέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως. 2 ἐν 2
αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἀπώλοντο οἱ ἀντικείμενοι τοῖς Ιουδαίοις· οὐδεὶς γὰρ
ἀντέστη φοβούμενος αὐτούς. 3 οἱ γὰρ ἄρχοντες τῶν σατραπῶν καὶ 3
οἱ τύραννοι καὶ οἱ βασιλικοὶ γραμματεῖς ἐτίμων τοὺς Ιουδαίους· ὁ

12t ταυτην] -τη SA 58† | γαρ > S† | ο] επι A† | παντα] pr. τα SV | ευφροσ.] pr. εις O || 12u υμων εορταις > A† | η pau.] > BS, μεν AO† | ημιν και] υμιν κ. S, > O†, υμων και A† | τοις ευνοουσιν] των -ουντων τοις AO† | τοις δε ημιν επιβουλ.] των δε τουτοις επιβουλευσαντων A(†) || 12x μετ οργ.] pr. και S† | εις τον απ. χρονον > A† | εχθιστος] εχιστος S*†, αισχιστος ASc(εσχ.) 58 93† || 13 αντιγρ.] + της επιστολης O-93†, + της γραφης 93† | εκτιθεσθωσαν] σαν > S 58 93†, εκτεθεισθω (sic) A† | τε] δε A† || 14 ιππεις] + και επιβαται τωνποριων (cf. Gen. 45 17; 58 πυρ.) οι μεγιστανες O† | σπευδοντες] + και διωκομενοι O† | προσταγμα] εκθεμα A 58 93† | fin.] + τη βαρει O† || 15 εξηλθεν] + εκ προσωπου του βασιλεως O† | στολην] + υακινθινην αερινην Sc†: sim. 58 93† | εχαρησαν] + και ευφρανθησαν O-58†, pr. ευφρανθησαν και 58† || 16 τοις δε] οτι τοις A† | ευφροσ.] + και αγαλλιαμα και τιμη O† || 17 ου 1⁰ — εκθεμα] ου 1⁰ — προσταγμα > A, ου 2⁰ — εκθεμα > S, ου αν ο λογος του βασιλεως και το εκθεμα εξετεθη O† | χαρα — ευφροσ. 2⁰ > S*† | χαρα .. ευφροσ. 1⁰] tr. O† | περιετεμνοντο ArO

9 1 τεσσαρεσκαιδεκατη S† | fin.] + και το δογμα αυτου ποιησαι O-58† || 2 ημερα] ωρα S†: cf. 8 1 | απωλ.] pr. η O-58†: cf. 𝔐 1 | αντεστη] + κατα προσωπον αυτων O†

4 γὰρ φόβος Μαρδοχαίου ἐνέκειτο αὐτοῖς. [4]προσέπεσεν γὰρ τὸ πρόσ-
6 ταγμα τοῦ βασιλέως ὀνομασθῆναι ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ. [6]καὶ ἐν
7 Σούσοις τῇ πόλει ἀπέκτειναν οἱ Ιουδαῖοι ἄνδρας πεντακοσίους [7]τόν
8 τε Φαρσαννεσταιν καὶ Δελφων καὶ Φασγα [8]καὶ Φαρδαθα καὶ
9 Βαρεα καὶ Σαρβαχα [9]καὶ Μαρμασιμα καὶ Αρουφαιον καὶ Αρσαιον
10 καὶ Ζαβουθαιθαν, [10]τοὺς δέκα υἱοὺς Αμαν Αμαδαθου Βουγαίου τοῦ
11 ἐχθροῦ τῶν Ιουδαίων, καὶ διήρπασαν. — [11]ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐπ-
12 εδόθη ὁ ἀριθμὸς τῷ βασιλεῖ τῶν ἀπολωλότων ἐν Σούσοις. [12]εἶπεν
δὲ ὁ βασιλεὺς πρὸς Εσθηρ Ἀπώλεσαν οἱ Ιουδαῖοι ἐν Σούσοις τῇ
πόλει ἄνδρας πεντακοσίους· ἐν δὲ τῇ περιχώρῳ πῶς οἴει ἐχρή-
13 σαντο; τί οὖν ἀξιοῖς ἔτι καὶ ἔσται σοι; [13]καὶ εἶπεν Εσθηρ τῷ βα-
σιλεῖ Δοθήτω τοῖς Ιουδαίοις χρῆσθαι ὡσαύτως τὴν αὔριον ὥστε
14 τοὺς δέκα υἱοὺς κρεμάσαι Αμαν. [14]καὶ ἐπέτρεψεν οὕτως γενέσθαι
καὶ ἐξέθηκε τοῖς Ιουδαίοις τῆς πόλεως τὰ σώματα τῶν υἱῶν Αμαν
15 κρεμάσαι. [15]καὶ συνήχθησαν οἱ Ιουδαῖοι ἐν Σούσοις τῇ τεσσαρεσ-
καιδεκάτῃ τοῦ Αδαρ καὶ ἀπέκτειναν ἄνδρας τριακοσίους καὶ οὐδὲν
16 διήρπασαν. — [16]οἱ δὲ λοιποὶ τῶν Ιουδαίων οἱ ἐν τῇ βασιλείᾳ συνή-
χθησαν καὶ ἑαυτοῖς ἐβοήθουν καὶ ἀνεπαύσαντο ἀπὸ τῶν πολεμίων·

4 init.] pr. εμεγαλυνετο γαρ (+ ο 93) μαρδοχαιος πορευομενος *O*† | προσεπεσεν] επεπεσεν Sc† | fin.] + και εμεγαλυνετο (5) και επαταξαν οι ιουδαιοι πληγην εν πασι τοις εχθροις αυτων πληγην μαχαιρας και αναιρεσεως (+ αυτων 93) και απωλειας και εποιησαν εν τοις μισουσιν αυτους κατα το θελημα αυτων 58 93† || **6** σουσοις] αυτη B† | τη πολ. απεκτ. > S† | ιουδαιοι] + και απωλεσαν *O*† || **7** φαρσαννεσταιν] -σανεσταν A† , φαρσαν και νεσταιν B†; φαρσενδαθα 93†: sim. 58† | δελφων] pr. τον *O*†: etiam ante octo sequentia nomina propria (uno excepto in 93) add. 58 93† τον | φασγα BSc] φαγα A†, φιαγα S*†, ασιφαθα uel sim. 58 93† || **8** φαρδαθα] φαραδ. B†, φαρααθα S†, βαρδ. A†, τον φουρατα 58 (>ρ) 93† | βαρεα] βαρσα B†, βαρελ A†, αδαλια 58 (μ pro λι) 93† | σαρβαχα] αριδαθα 58 (om. δ) 93† || **9** μαρμασιμα B†] -σιμ S, -σιμνα A†, φαρμοσθα 93† | αρουφαιον] ρουφ. BS†, ρουφανον A†, αρι(uel η)σαι 58 93† | αρσαιον] αρι(uel η)δαι 58 93† | ζαβουθαιθαν V] -ουθαιον B, -ουδεθαν S†, -ουγαθα A†; ουα(ι)ζαθα 58 93† || **10** αμαδαθου: cf. 1 1 r | βουγαιου] pr. του A 93† (58 deest) | ιουδαιων] + απεκτειναν A*O*† || **11** επεδοθη A*O*†] + τε BS, + δε pl. | ο > A† | fin.] + τη πολει Sc†, + τη πολει τω βασιλει 58 93† || **12** προς εσθηρ] εσθηρ A†, εσθηρ τη βασιλισση O^{-58}†, + την βασιλισσαν 58† | απωλεσαν οι ιουδαιοι — ανδρας πεντακοσιους] εν σουσοις τη πολει εφονευσαν οι ιουδαιοι και απωλεσαν πεντακοσιους ανδρας και τους δεκα υιους αμαν 58 93†; in textu uulgari add. Sc† και εφονευσαν post ιουδαιοι et και τους δεκα υιους αμαν post πεντακοσιους | περιχωρω] χωρα A† | εχρησαντο] κεχρηνται A*O*† | τι ουν] και τι A 93† (ante και τι add. 93† και τι το αιτημα σου και δοθησεται σοι) || **13** χρησασθαι *O* | την] τη O^{-58} | δεκα > A† | κρεμασαι αμαν] tr. mu.; αμαν κρεμασθηναι A*O*† (Sc κρεμασθηναι αμαν), ad quae *O* addit επι ξυλου || **14** και $1^0 \frown 2^0$ A† || **15** τεσσαρεσκαιδ.] τρισκαιδ. O^{-93}†: cf. 1 | αδαρ] μηνος S†, μηνος αδαρ 58 93†, αδαρ μηνος Sc† | απεκτειναν] + οι ιουδαιοι εν σουσοις O^{-93}†, + οι εν σουσοις ιουδαιοι 93† || **16** συνηχθησαν και] συναχθεντες A 58 93† (συν > 93) | εαυτοις εβοηθουν (tr. 58 93†)] + περι της ψυχης αυτων *O*†

ἀπώλεσαν γὰρ αὐτῶν μυρίους πεντακισχιλίους τῇ τρισκαιδεκάτῃ
τοῦ Αδαρ καὶ οὐδὲν διήρπασαν. [17]καὶ ἀνεπαύσαντο τῇ τεσσαρεσ- 17
καιδεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἦγον αὐτὴν ἡμέραν ἀναπαύσεως
μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης. [18]οἱ δὲ Ιουδαῖοι οἱ ἐν Σούσοις τῇ 18
πόλει συνήχθησαν καὶ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ καὶ οὐκ ἀνεπαύσαντο·
ἦγον δὲ καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης. [19]διὰ 19
τοῦτο οὖν οἱ Ιουδαῖοι οἱ διεσπαρμένοι ἐν πάσῃ χώρᾳ τῇ ἔξω ἄγου-
σιν τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην τοῦ Αδαρ ἡμέραν ἀγαθὴν μετ᾽ εὐ-
φροσύνης ἀποστέλλοντες μερίδας ἕκαστος τῷ πλησίον, οἱ δὲ κατοι-
κοῦντες ἐν ταῖς μητροπόλεσιν καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην τοῦ Αδαρ
ἡμέραν εὐφροσύνην ἀγαθὴν ἄγουσιν ἐξαποστέλλοντες μερίδας τοῖς
πλησίον.

[20]Ἔγραψεν δὲ Μαρδοχαῖος τοὺς λόγους τούτους εἰς βιβλίον καὶ 20
ἐξαπέστειλεν τοῖς Ιουδαίοις, ὅσοι ἦσαν ἐν τῇ Ἀρταξέρξου βασιλείᾳ,
τοῖς ἐγγὺς καὶ τοῖς μακράν, [21]στῆσαι τὰς ἡμέρας ταύτας ἀγαθὰς 21
ἄγειν τε τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην τοῦ
Αδαρ — [22]ἐν γὰρ ταύταις ταῖς ἡμέραις ἀνεπαύσαντο οἱ Ιουδαῖοι 22
ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν — καὶ τὸν μῆνα, ἐν ᾧ ἐστράφη αὐτοῖς
(ὅς ἦν Αδαρ) ἀπὸ πένθους εἰς χαρὰν καὶ ἀπὸ ὀδύνης εἰς ἀγαθὴν
ἡμέραν, ἄγειν ὅλον ἀγαθὰς ἡμέρας γάμων καὶ εὐφροσύνης ἐξαπο-
στέλλοντας μερίδας τοῖς φίλοις καὶ τοῖς πτωχοῖς. [23]καὶ προσεδέ- 23
ξαντο οἱ Ιουδαῖοι, καθὼς ἔγραψεν αὐτοῖς ὁ Μαρδοχαῖος, [24]πῶς 24
Αμαν Αμαδαθου ὁ Μακεδὼν ἐπολέμει αὐτούς, καθὼς ἔθετο ψήφισμα

16 πεντακισχιλιους] + και εις διαρπαγην ουκ απεστειλαν τας χειρας αυτων 93†, + ουδεν διηρπασαν ουκ απεστειλαν τας χειρας αυτων S^{c}† | του αδαρ] > S†, του αυτου αδαρ S^{c}†, του μηνος αδαρ 58 93† | και ult.] pr. και τεσσαρεσκαιδεκατη S†, pr. και τη τεσσαρεσκαιδεκατη του αυτου μηνος A†: cf. 17 | και ουδεν διηρπ. > *O* || **17** του — ημεραν] αυτου του μηνος και ηγον αυτην την ημεραν S† || **18** οι 2^0 > A | τη πολει > S† | συνηχθ.] + τη τρισκαιδεκατη του αυτου (+ μηνος αδαρ 93) O^{-58}† | τεσσαρεσκαιδ.] + του αυτου O^{-58}†, + του αδαρ pau. | και ουκ > SA || **19** δια τουτο ουν] ουν > S†, δια γαρ τουτο A*O*† | οι 2^0 > SA | εν 1^0] pr. οι οικουντες 93†, pr. οικουντες O^{-93}† | παση] τη $A^{(\dagger)}$ | τη εξω] > S 58 93†, hab. S^{c} | την 1^0] pr. και A† | αδαρ 1^0] μηνος S†, μηνος αδαρ *O*† | ευφροσυνης] + και ποτου *O*† | μεριδας bis] ς > S† | εκαστος τω] τοις A†: ad finem uersus adapt. | πλησιον $1^0 \frown 2^0$ B^{*} 58 93† | ημεραν ult. > B^{st} | ευφροσυνην] -νης SA† | αγουσιν ult. > A† | εξαποστελλοντες] -ελλουσιν S† | τοις] pr. και B^{st} || **20** εξαπεστ.] εξ > A† | οσοι] οι AS^{c}† | ησαν] εισιν AO^{-58}†, > 58† || **21** τε > A† | την 1^0] pr. την ημεραν 58 93† | τεσσαρεσκαιδ.] + του μηνος αδαρ O^{-58}† | την 2^0] pr. την ημεραν 93†, + ημεραν S^{c}† | του αδαρ > A† || **22** init. — ημεραις] εν ταις ημεραις αις A†; + ως 583†, + ος S^{c}† | οι ιουδαιοι] > S^{*}† (om. etiam απο 1^0), + εν αυταις S^{c}†, pr. εν αυταις(uel -οις) 583 93† | εστραφη] εγραφη SA | ος ην αδαρ > A† | απο πενθους — ημεραν > S 93† | πενθους ... οδυνης] tr. A† | ολον αγαθας] αυτας A† | εξαποστελλοντας] -τες A || **23** ο > A || **24** πως] οπως SA | αμαν] pr. ο *O*† | αμαδαθου: cf. 1 1^{r} | ο μακεδων] ο εβουγαιος S^{c}†, ο γωγαιος 93†, ο > A† | αυτους 1^0] τους ιουδαιους A 583 93† | καθως] και ως A*O*†

25 καὶ κλῆρον ἀφανίσαι αὐτούς, 25καὶ ὡς εἰσῆλθεν πρὸς τὸν βασιλέα
λέγων κρεμάσαι τὸν Μαρδοχαῖον· ὅσα δὲ ἐπεχείρησεν ἐπάξαι ἐπὶ
τοὺς Ιουδαίους κακά, ἐπ' αὐτὸν ἐγένοντο, καὶ ἐκρεμάσθη αὐτὸς καὶ
26 τὰ τέκνα αὐτοῦ. 26διὰ τοῦτο ἐπεκλήθησαν αἱ ἡμέραι αὗται Φρουραι
διὰ τοὺς κλήρους, ὅτι τῇ διαλέκτῳ αὐτῶν καλοῦνται Φρουραι, διὰ
τοὺς λόγους τῆς ἐπιστολῆς ταύτης καὶ ὅσα πεπόνθασιν διὰ ταῦτα
27 καὶ ὅσα αὐτοῖς ἐγένετο· 27καὶ ἔστησεν καὶ προσεδέχοντο οἱ Ιου-
δαῖοι ἐφ' ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν καὶ ἐπὶ τοῖς προστε-
θειμένοις ἐπ' αὐτῶν οὐδὲ μὴν ἄλλως χρήσονται· αἱ δὲ ἡμέραι αὗται
μνημόσυνον ἐπιτελούμενον κατὰ γενεὰν καὶ γενεὰν καὶ πόλιν καὶ
28 πατριὰν καὶ χώραν· 28αἱ δὲ ἡμέραι αὗται τῶν Φρουραι ἀχθήσον-
ται εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν οὐ μὴ ἐκ-
29 λίπῃ ἐκ τῶν γενεῶν. 29καὶ ἔγραψεν Εσθηρ ἡ βασίλισσα θυγάτηρ
Αμιναδαβ καὶ Μαρδοχαῖος ὁ Ιουδαῖος ὅσα ἐποίησαν τό τε στερέωμα
31 τῆς ἐπιστολῆς τῶν Φρουραι. 31καὶ Μαρδοχαῖος καὶ Εσθηρ ἡ βασί-
λισσα ἔστησαν ἑαυτοῖς καθ' ἑαυτῶν καὶ τότε στήσαντες κατὰ τῆς
32 ὑγιείας αὐτῶν καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν· 32καὶ Εσθηρ λόγῳ ἔστησεν
εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐγράφη εἰς μνημόσυνον.
10 1Ἔγραψεν δὲ ὁ βασιλεὺς τέλη ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῆς τε γῆς καὶ
2 τῆς θαλάσσης. 2καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ καὶ ἀνδραγαθίαν πλοῦτόν τε
καὶ δόξαν τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἰδοὺ γέγραπται ἐν βιβλίῳ βασιλέων
3 Περσῶν καὶ Μήδων εἰς μνημόσυνον. 3ὁ δὲ Μαρδοχαῖος διεδέχετο
τὸν βασιλέα Ἀρταξέρξην καὶ μέγας ἦν ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ δεδοξα-
σμένος ὑπὸ τῶν Ιουδαίων· καὶ φιλούμενος διηγεῖτο τὴν ἀγωγὴν
παντὶ τῷ ἔθνει αὐτοῦ.

24 και κληρον] και εβαλεν φουρ ο εστιν κληρος *O*† | αφανισαι] απολεσαι A*O*† || 25 δε] τε *O*†, > A† | επι τους ιουδαιους] τους ιουδ. A*†, τοις ιουδαιοις A^c† | εγενετο A† | και paenult. > A† | fin.] + επι των ξυλων A*O*† || 26 αι ημ. αυται > A† | φρουραι 1^0] φρουριμ S^c†, φουρουρειμ 93†, φουρειν 583(†): cf. 28. 29 10 3^1 | τη διαλεκτω αυτων καλουνται φρουραι] φουρ καλ. τη διαλ. αυ. 583 93†; φρουρ pro φρουραι etiam S^c†; τη διαλ. αυ. / καλ. tr. etiam A† || 27 και 2^0] + ως SA 583 93† | και 4^0 > A† | τοις] pr. πασι(ν) *O*† | προτεθιμενοις A(†) | επιτελουμενον] > S*†, hab. S^c; -μεναι A 58 93† (A† etiam μνημοσυναι) | και γενεαν om., πολιν .. πατριαν tr. A† | και πολιν — fin.] πατριαν και πατριαν χωραν και χωραν πολιν και πολιν 93†: cf. 𝔐 28 || 28 των 1^0] του A† | φρουραι] φρουρων S*†, φρουριμ S^c†, φουρουρειμ 93†, φουρειν 58 583†: cf. 26 (1^0) | εις > A 58 93† || 29 η βασιλ. > S† | αμιναδαν S† | ο ιουδαιος > S | εποιησεν S 58 93† | τε > A 58 93† | φρουραι] φρουρων S*†, φρουριμ S^c†, φουρουρειμ 93†, φουρειν 58 583†: cf. 28; φρουραια A†: cf. 10 3^1 || 31 αυτων paenult.] εαυ. BA† || 32 και 1^0 > SA 93†

10 1 δε] γαρ A†: cf. 3 | βασιλευς] + αρταξερξης *O*† | τελη SA 58 93†] > rel. | τε > B || 2 ανδραγ.] pr. την S^c | ιδου] > S†, pr. και A†, + ταυτα *O*$^{-58}$† | βιβλιω] pr. τω A†, βιβλω S || 3 δε] τε S; γαρ A†: cf. 1 | μαρδοχαιος] + ο ιουδαιος *O*$^{-58}$† | διηγειτο] δι > SA 58 93†

[3a]Καὶ εἶπεν Μαρδοχαῖος Παρὰ τοῦ θεοῦ ἐγένετο ταῦτα· [3b]ἐμνή- 3a 3b
σθην γὰρ περὶ τοῦ ἐνυπνίου, οὗ εἶδον περὶ τῶν λόγων τούτων·
οὐδὲ γὰρ παρῆλθεν ἀπ᾽ αὐτῶν λόγος. [3c]ἡ μικρὰ πηγή, ἣ ἐγένετο 3c
ποταμὸς καὶ ἦν φῶς καὶ ἥλιος καὶ ὕδωρ πολύ· Εσθηρ ἐστὶν ὁ πο-
ταμός, ἣν ἐγάμησεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐποίησεν βασίλισσαν. [3d]οἱ δὲ 3d
δύο δράκοντες ἐγώ εἰμι καὶ Αμαν. [3e]τὰ δὲ ἔθνη τὰ ἐπισυναχθέντα 3e
ἀπολέσαι τὸ ὄνομα τῶν Ιουδαίων. [3f]τὸ δὲ ἔθνος τὸ ἐμόν, οὗτός 3f
ἐστιν Ισραηλ οἱ βοήσαντες πρὸς τὸν θεὸν καὶ σωθέντες· καὶ ἔσω-
σεν κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐρρύσατο κύριος ἡμᾶς ἐκ πάντων
τῶν κακῶν τούτων, καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα
τὰ μεγάλα, ἃ οὐ γέγονεν ἐν τοῖς ἔθνεσιν. [3g]διὰ τοῦτο ἐποίησεν 3g
κλήρους δύο, ἕνα τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ καὶ ἕνα πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν·
[3h]καὶ ἦλθον οἱ δύο κλῆροι οὗτοι εἰς ὥραν καὶ καιρὸν καὶ εἰς ἡμέ- 3h
ραν κρίσεως ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, [3i]καὶ ἐμνή- 3i
σθη ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ ἐδικαίωσεν τὴν κληρονομίαν αὐ-
τοῦ. [3k]καὶ ἔσονται αὐτοῖς αἱ ἡμέραι αὗται ἐν μηνὶ Αδαρ τῇ τεσ- 3k
σαρεσκαιδεκάτῃ καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς μετὰ συν-
αγωγῆς καὶ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ἐνώπιον τοῦ θεοῦ κατὰ γενεὰς
εἰς τὸν αἰῶνα ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ Ισραηλ.
[3l]Ἔτους τετάρτου βασιλεύοντος Πτολεμαίου καὶ Κλεοπάτρας εἰσ- 3l
ήνεγκεν Δωσίθεος, ὃς ἔφη εἶναι ἱερεὺς καὶ Λευίτης, καὶ Πτολεμαῖος
ὁ υἱὸς αὐτοῦ τὴν προκειμένην ἐπιστολὴν τῶν Φρουραι, ἣν ἔφασαν
εἶναι καὶ ἑρμηνευκέναι Λυσίμαχον Πτολεμαίου τῶν ἐν Ιερουσαλημ.

3a μαρδοχαιος] pr. ο S 58 93† || 3b γαρ 1^0 > AO | ουδε γαρ] ου γαρ S†, ουδεν A 93† | απ > A 58† || 3c η 2^0] > SA, ητις S^c† || 3d δυο > A† || 3e επισυναχθ.] επι > A 93† || 3f ισραηλ] pr. ο A | κυριος 1^0 > A† | κυριος 2^0 > AO || 3g > A | λαω του θεου] θεω του λαου S†, θεω 93† || 3h > B*† | ουτοι] > A†, αυτοι S† | καιρον] κληρον SAB^s 58 93† | εν > S* AB^s 58 93† | τοις > A† || 3i ο θεος] ο κυριος A†, κυριος pau. | αυτου ult.] εαυ. B || 3k -δεκατη $1^0 \frown 2^0$ S*A*† | γενεαν A || 3l δοσιθεος B^c | ο > A 58 93† | φρουραι] φρουριμ S^c†, φουρουρειμ 93†, φουρειν 58†, φρουραια A†: cf. 9 29 | ηρμηνευκεναι A
Subscr. εσθηρ BSA

ΙΟΥΔΙΘ

[1]Ἔτους δωδεκάτου τῆς βασιλείας Ναβουχοδονοσορ, ὃς ἐβασί- 1
λευσεν Ἀσσυρίων ἐν Νινευη τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ, ἐν ταῖς ἡμέραις
Αρφαξαδ, ὃς ἐβασίλευσεν Μήδων ἐν Ἐκβατάνοις, [2]καὶ ᾠκοδόμησεν 2

Idt.: BSA (11 13 καθηκεν — 13 9 αυτου fere omnia interierunt in S); cum S multis locis concordant 58 (et 583, cf. Est. adnot. ad init.) et L = 19 108.
1 1 τη πολει τη μεγ.] τη μεγ. πολ. S†

ἐπ' Ἐκβατάνων κύκλῳ τείχη ἐκ λίθων λελαξευμένων εἰς πλάτος
πηχῶν τριῶν καὶ εἰς μῆκος πηχῶν ἓξ καὶ ἐποίησεν τὸ ὕψος τοῦ
τείχους πηχῶν ἑβδομήκοντα καὶ τὸ πλάτος αὐτοῦ πηχῶν πεντή-
3 κοντα [3] καὶ τοὺς πύργους αὐτοῦ ἔστησεν ἐπὶ ταῖς πύλαις αὐτῆς
πηχῶν ἑκατὸν καὶ τὸ πλάτος αὐτῆς ἐθεμελίωσεν εἰς πήχεις ἑξή-
4 κοντα [4] καὶ ἐποίησεν τὰς πύλας αὐτῆς πύλας διεγειρομένας εἰς ὕψος
πηχῶν ἑβδομήκοντα καὶ τὸ πλάτος αὐτῆς πήχεις τεσσαράκοντα εἰς
ἐξόδους δυνάμεως δυνατῶν αὐτοῦ καὶ διατάξεις τῶν πεζῶν αὐτοῦ.
5 [5] καὶ ἐποίησεν πόλεμον ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ὁ βασιλεὺς Ναβου-
χοδονοσορ πρὸς βασιλέα Αρφαξαδ ἐν τῷ πεδίῳ τῷ μεγάλῳ, τοῦτό
6 ἐστιν πεδίον ἐν τοῖς ὁρίοις Ραγαυ. [6] καὶ συνήντησαν πρὸς αὐτὸν
πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν ὀρεινὴν καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὸν
Εὐφράτην καὶ τὸν Τίγριν καὶ τὸν Ὑδάσπην καὶ πεδία Αριωχ βα-
σιλέως Ἐλυμαίων, καὶ συνῆλθον ἔθνη πολλὰ εἰς παράταξιν υἱῶν
7 Χελεουδ. [7] καὶ ἀπέστειλεν Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ
πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Περσίδα καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοι-
κοῦντας πρὸς δυσμαῖς, τοὺς κατοικοῦντας τὴν Κιλικίαν καὶ Δαμα-
σκὸν καὶ τὸν Λίβανον καὶ Ἀντιλίβανον, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦν-
8 τας κατὰ πρόσωπον τῆς παραλίας [8] καὶ τοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῦ
Καρμήλου καὶ Γαλααδ καὶ τὴν ἄνω Γαλιλαίαν καὶ τὸ μέγα πεδίον
9 Εσδρηλων [9] καὶ πάντας τοὺς ἐν Σαμαρείᾳ καὶ ταῖς πόλεσιν αὐτῆς
καὶ πέραν τοῦ Ιορδάνου ἕως Ιερουσαλημ καὶ Βατανη καὶ Χελους
καὶ Καδης καὶ τοῦ ποταμοῦ Αἰγύπτου καὶ Ταφνας καὶ Ραμεσση καὶ
10 πᾶσαν γῆν Γεσεμ [10] ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἐπάνω Τάνεως καὶ Μέμφεως
καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Αἴγυπτον ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ
11 ὅρια τῆς Αἰθιοπίας. [11] καὶ ἐφαύλισαν πάντες οἱ κατοικοῦντες πᾶσαν

2 επ εκβατανων] εκβατανα S*L† | κυκλω] pr. και BS*, pr. και περιεβαλεν αυτη L† | υψος] μηκος A | και ult. — fin. > S*† | πεντηκοντα] εβδομηκ. A† || 3 αυτου] -της S | εστησεν] pr. κατ S† || 4 διεγηγερμενας S* | εβδομηκοντα] εξηκ. S†, ογδοηκ. L† | πηχεις] -χεων S 58†, -χων L† | εξοδον S* 58† | δυναμεως (A -ων: cf. inf.) — fin.] των αρματων αυτων S*†, δυναμεως (S^c -ων) δυνατων αυτου και αρματων αυτου και εις διαταξεις των πεζων αυτου LS^c† | διαταξεις] pr. αι B, pr. εις 58 LS^c† (cf. sup.) || 5 ο > BS 58† | πεδιον εν > B†, πεδιον > L | εν τοις ορ. > S† || 6 προς αυτον] εις πολεμον S* 58†, προς αυτον εις πολ. LS^c† | κατοικουντες $1^0 \frown 2^0$ S*† | πε(uel παι)δια] pr. τα LS^s† (S*† om. και πεδια), πεδιω B†, πεδιον mu. | αριωχ] αριασε S*† | βασιλεως SL] ο -λευς BA | συνηλθον] -ηχθησαν S 58† | χελεουδ] -ουλ B†, χεσλαιουδα S*† || 7 κατοικουντας 1^0 — αντιλιβανον] κατοικ. ιαμνιαν και επι παντας τους κατοικουντας κιλικιαν και λιβανον S*†, quae S^c ex parte ad textum uulgarem adaptauit; ad S*† cf. L† και τους κατοικουντας ιαμν(ε)ιαν post κιλικιαν addens | την 1^0 > A†, 2^0 > A (cf. S) | και 4^0 > B† | τον > A (cf. S) | της > B† || 8 εσδρηλων S†] εσδρημ A, εσρρημ B†; cf. 3 9 4 6 7 3 || 9 εως] + εις S*† | βατανη S†] -νης L†, -νων compl., βαιτανη B†, βλιτανη A† | χεσλους S† | του ποτ.] τους χιμαρρους S† | γην] την S || 10 εως τ. ελθειν $1^0 \frown 2^0$ S*† || 11 πασαν / την γην] tr. S*, πασαν > S^c

τὴν γῆν τὸ ῥῆμα Ναβουχοδονοσορ βασιλέως Ἀσσυρίων καὶ οὐ συν-
ῆλθον αὐτῷ εἰς τὸν πόλεμον, ὅτι οὐκ ἐφοβήθησαν αὐτόν, ἀλλ᾽ ἦν
ἐναντίον αὐτῶν ὡς ἀνὴρ εἷς, καὶ ἀνέστρεψαν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ
κενοὺς ἐν ἀτιμίᾳ προσώπου αὐτῶν. [12]καὶ ἐθυμώθη Ναβουχοδονοσορ 12
ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην σφόδρα καὶ ὤμοσε κατὰ τοῦ θρόνου
καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ εἰ μὴν ἐκδικήσειν πάντα τὰ ὅρια τῆς Κι-
λικίας καὶ Δαμασκηνῆς καὶ Συρίας ἀνελεῖν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτοῦ καὶ
πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν γῇ Μωαβ καὶ τοὺς υἱοὺς Αμμων καὶ
πᾶσαν τὴν Ιουδαίαν καὶ πάντας τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ ἕως τοῦ ἐλθεῖν
ἐπὶ τὰ ὅρια τῶν δύο θαλασσῶν. [13]καὶ παρετάξατο ἐν τῇ δυνάμει 13
αὐτοῦ πρὸς Αρφαξαδ βασιλέα ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑπτακαιδεκάτῳ καὶ
ἐκραταιώθη ἐν τῷ πολέμῳ αὐτοῦ καὶ ἀνέστρεψεν πᾶσαν τὴν δύνα-
μιν Αρφαξαδ καὶ πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ἅρματα
αὐτοῦ [14]καὶ ἐκυρίευσε τῶν πόλεων αὐτοῦ καὶ ἀφίκετο ἕως Ἐκβα- 14
τάνων καὶ ἐκράτησε τῶν πύργων καὶ ἐπρονόμευσε τὰς πλατείας
αὐτῆς καὶ τὸν κόσμον αὐτῆς ἔθηκεν εἰς ὄνειδος αὐτῆς [15]καὶ ἔλαβε 15
τὸν Αρφαξαδ ἐν τοῖς ὄρεσι Ραγαυ καὶ κατηκόντισεν αὐτὸν ἐν ταῖς
σιβύναις αὐτοῦ καὶ ἐξωλέθρευσεν αὐτὸν ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης.
[16]καὶ ἀνέστρεψεν μετ᾽ αὐτῶν αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ σύμμικτος αὐτοῦ, 16
πλῆθος ἀνδρῶν πολεμιστῶν πολὺ σφόδρα, καὶ ἦν ἐκεῖ ῥᾳθυμῶν
καὶ εὐωχούμενος αὐτὸς καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐφ᾽ ἡμέρας ἑκατὸν
εἴκοσι.

[1]Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ δευτέρᾳ καὶ εἰκάδι τοῦ πρώ- 2
του μηνὸς ἐγένετο λόγος ἐν οἴκῳ Ναβουχοδονοσορ βασιλέως Ἀσ-
συρίων ἐκδικῆσαι πᾶσαν τὴν γῆν καθὼς ἐλάλησεν. [2]καὶ συνεκάλεσεν 2
πάντας τοὺς θεράποντας αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ
καὶ ἔθετο μετ᾽ αὐτῶν τὸ μυστήριον τῆς βουλῆς αὐτοῦ καὶ συνετέ-
λεσεν πᾶσαν τὴν κακίαν τῆς γῆς ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, [3]καὶ αὐ- 3
τοὶ ἔκριναν ὀλεθρεῦσαι πᾶσαν σάρκα οἳ οὐκ ἠκολούθησαν τῷ λόγῳ
τοῦ στόματος αὐτοῦ. [4]καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν τὴν βουλὴν αὐ- 4
τοῦ, ἐκάλεσεν Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Ολοφέρνην
ἀρχιστράτηγον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ δεύτερον ὄντα μετ᾽ αὐτὸν καὶ
εἶπεν πρὸς αὐτόν [5]Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας, ὁ κύριος πάσης 5
τῆς γῆς Ἰδοὺ σὺ ἐξελεύσῃ ἐκ τοῦ προσώπου μου καὶ λήμψῃ μετὰ

11 συνηλθοσαν S† | εις ult.] ισος B† | απεστρεψαν SA | προσωπου *L*] -πων S†, pr. προ B, pr. απο A^{r} || **12** ταυτην > ξ8 *L*A^{r}† | της βασ.] pr. κατα S 583 *L*† | εκδικησει S* | ορια 1^{0}] ορη A^{r} | δαμασκηνης] -κου S | συρ. > S*† | ανελειν] pr. και *L*S^{c} | τη ρομφ.] pr. εν S† | αυτου 2^{0}] -τους B†; και sequens > *L*S^{c}† | γη] τη B† | ιουδαιαν] ιδουμαιαν B†: cf. Ps. 62 1 | του ult. > S† || **13** βασιλεα] pr. τον S*L*† | ανεστρεψεν] σ > S*L*† | την 1^{0} > S† | παντα > S*† | αρματα] χρημ. S*† || **15** σιβυναις B*S**L*†] ζιβ. rel. | εκεινης] ταυτης S*L*† || **16** αυτων] + εις νινευη A | αυτος 1^{0} ⌒ 2^{0} B†

2 5 συ et τόυ > S

σεαυτοῦ ἄνδρας πεποιθότας ἐν ἰσχύι αὐτῶν, πεζῶν εἰς χιλιάδας
ἑκατὸν εἴκοσι καὶ πλῆθος ἵππων σὺν ἀναβάταις χιλιάδας δέκα δύο,
6 [6]καὶ ἐξελεύσῃ εἰς συνάντησιν πάσῃ τῇ γῇ ἐπὶ δυσμάς, ὅτι ἠπείθη-
7 σαν τῷ ῥήματι τοῦ στόματός μου, [7]καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς ἑτοιμά-
ζειν γῆν καὶ ὕδωρ, ὅτι ἐξελεύσομαι ἐν θυμῷ μου ἐπ᾽ αὐτοὺς καὶ
καλύψω πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ἐν τοῖς ποσὶν τῆς δυνάμεώς
8 μου καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς διαρπαγὴν αὐτοῖς, [8]καὶ οἱ τραυματίαι
αὐτῶν πληρώσουσιν τὰς φάραγγας αὐτῶν, καὶ πᾶς χειμάρρους καὶ
9 ποταμὸς ἐπικλύζων τοῖς νεκροῖς αὐτῶν πληρωθήσεται· [9]καὶ ἄξω
10 τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἄκρα πάσης τῆς γῆς. [10]σὺ δὲ ἐξελ-
θὼν προκαταλήμψῃ μοι πᾶν ὅριον αὐτῶν, καὶ ἐκδώσουσίν σοι ἑαυ-
11 τούς, καὶ διατηρήσεις ἐμοὶ αὐτοὺς εἰς ἡμέραν ἐλεγμοῦ αὐτῶν· [11]ἐπὶ
δὲ τοὺς ἀπειθοῦντας οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου τοῦ δοῦναι αὐ-
12 τοὺς εἰς φόνον καὶ ἁρπαγὴν ἐν πάσῃ τῇ γῇ σου. [12]ὅτι ζῶν ἐγὼ
καὶ τὸ κράτος τῆς βασιλείας μου, λελάληκα καὶ ποιήσω ταῦτα ἐν
13 χειρί μου. [13]καὶ σὺ δὲ οὐ παραβήσῃ ἕν τι τῶν ῥημάτων τοῦ κυρίου
σου, ἀλλὰ ἐπιτελῶν ἐπιτελέσεις καθότι προστέταχά σοι, καὶ οὐ μα-
14 κρυνεῖς τοῦ ποιῆσαι αὐτά. [14]καὶ ἐξῆλθεν Ολοφέρνης ἀπὸ προσώπου
τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ ἐκάλεσεν πάντας τοὺς δυνάστας καὶ τοὺς
15 στρατηγοὺς καὶ ἐπιστάτας τῆς δυνάμεως Ασσουρ [15]καὶ ἠρίθμησεν
ἐκλεκτοὺς ἄνδρας εἰς παράταξιν, καθότι ἐκέλευσεν αὐτῷ ὁ κύριος
αὐτοῦ, εἰς μυριάδας δέκα δύο καὶ ἱππεῖς τοξότας μυρίους δισχιλί-
16 ους, [16]καὶ διέταξεν αὐτοὺς ὃν τρόπον πολέμου πλῆθος συντάσσε-
17 ται. [17]καὶ ἔλαβεν καμήλους καὶ ὄνους καὶ ἡμιόνους εἰς τὴν ἀπαρτίαν
αὐτῶν, πλῆθος πολὺ σφόδρα, καὶ πρόβατα καὶ βόας καὶ αἶγας εἰς
18 τὴν παρασκευὴν αὐτῶν, ὧν οὐκ ἦν ἀριθμός, [18]καὶ ἐπισιτισμὸν παντὶ
ἀνδρὶ εἰς πλῆθος καὶ χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐξ οἴκου βασιλέως πολὺ
19 σφόδρα. [19]καὶ ἐξῆλθεν αὐτὸς καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ εἰς πορείαν
τοῦ προελθεῖν βασιλέως Ναβουχοδονοσορ καὶ καλύψαι πᾶν τὸ πρόσ-
ωπον τῆς γῆς πρὸς δυσμαῖς ἐν ἅρμασι καὶ ἱππεῦσι καὶ πεζοῖς ἐπι-
20 λέκτοις αὐτῶν· [20]καὶ πολὺς ὁ ἐπίμικτος ὡς ἀκρὶς συνεξῆλθον αὐτοῖς
καὶ ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς, οὐ γὰρ ἦν ἀριθμὸς ἀπὸ πλήθους αὐτῶν.
21 [21]καὶ ἀπῆλθον ἐκ Νινευη ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν ἐπὶ πρόσωπον τοῦ

5 εις > S | και πληθος > S*† | χιλιαδας ult.] μυριαδ. B* || 6 υπαντησιν πασης της γης S† | δυσμαις S || 7 απαγγ. αυτοις > B*† | ετοιμαζειν] + μοι S^c || 8 πας S 58 *L*†] τους rel. || 10 προσκαταλ. A† | σοι εαυτους] αυτους S*(†) || 11 του > B || 12 ζω S | λελαληκα] pr. οσα S^c || 14 και επιστατας] και τους σατραπας S*†, και τους σατραπας και επιστατας *L*S^c† || 15 εκελ.] προσεταξεν SA || 16 πολεμου πληθος] tr. S || 18 εξ — fin. > S*† | βασιλ.] pr. του *L*S^c† | πολυ > $B^{(†)}$ || 19 πασα / η δυν. αυτου] tr. S†, πασα > 58† | και 3^0 > AL^p† || 20 ο > S† | ακρις] pr. η S† | συνεξηλθεν S || 21 απηλθον S*] επ. B†, εξηλθον S^c, εξηλθεν A

πεδίου Βεκτιλεθ καὶ ἐπεστρατοπέδευσαν ἀπὸ Βεκτιλεθ πλησίον τοῦ
ὄρους τοῦ ἐπ᾽ ἀριστερᾷ τῆς ἄνω Κιλικίας. [22]καὶ ἔλαβεν πᾶσαν τὴν 22
δύναμιν αὐτοῦ, τοὺς πεζοὺς καὶ τοὺς ἱππεῖς καὶ τὰ ἅρματα αὐτοῦ,
καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν ὀρεινήν. [23]καὶ διέκοψεν τὸ Φουδ καὶ 23
Λουδ καὶ ἐπρονόμευσεν υἱοὺς πάντας Ρασσις καὶ υἱοὺς Ισμαηλ τοὺς
κατὰ πρόσωπον τῆς ἐρήμου πρὸς νότον τῆς Χελεων. [24]καὶ παρῆλ- 24
θεν τὸν Εὐφράτην καὶ διῆλθεν τὴν Μεσοποταμίαν καὶ κατέσκαψεν
πάσας τὰς πόλεις τὰς ὑψηλὰς τὰς ἐπὶ τοῦ χειμάρρου Αβρωνα ἕως
τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ θάλασσαν. [25]καὶ κατελάβετο τὰ ὅρια τῆς Κιλικίας 25
καὶ κατέκοψε πάντας τοὺς ἀντιστάντας αὐτῷ καὶ ἦλθεν ἕως ὁρίων
Ιαφεθ τὰ πρὸς νότον κατὰ πρόσωπον τῆς Ἀραβίας. [26]καὶ ἐκύκλω- 26
σεν πάντας τοὺς υἱοὺς Μαδιαμ καὶ ἐνέπρησεν τὰ σκηνώματα αὐ-
τῶν καὶ ἐπρονόμευσεν τὰς μάνδρας αὐτῶν. [27]καὶ κατέβη εἰς πεδίον 27
Δαμασκοῦ ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν καὶ ἐνέπρησεν πάντας τοὺς
ἀγροὺς αὐτῶν καὶ τὰ ποίμνια καὶ τὰ βουκόλια ἔδωκεν εἰς ἀφανι-
σμὸν καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν ἐσκύλευσεν καὶ τὰ πεδία αὐτῶν ἐξελίκ-
μησεν καὶ ἐπάταξεν πάντας τοὺς νεανίσκους αὐτῶν ἐν στόματι
ῥομφαίας. — [28]καὶ ἐπέπεσεν φόβος καὶ τρόμος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς 28
κατοικοῦντας τὴν παραλίαν τοὺς ὄντας ἐν Σιδῶνι καὶ ἐν Τύρῳ καὶ
τοὺς κατοικοῦντας Σουρ καὶ Οκινα καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας
Ιεμνααν, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἀζώτῳ καὶ Ἀσκαλῶνι ἐφοβήθησαν
αὐτὸν σφόδρα. [1]καὶ ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν ἀγγέλους λόγοις εἰρη- 3
νικοῖς λέγοντες [2]Ἰδοὺ ἡμεῖς οἱ παῖδες Ναβουχοδονοσορ βασιλέως 2
μεγάλου παρακείμεθα ἐνώπιόν σου, χρῆσαι ἡμῖν καθὼς ἀρεστόν ἐστιν
τῷ προσώπῳ σου· [3]ἰδοὺ αἱ ἐπαύλεις ἡμῶν καὶ πᾶς τόπος ἡμῶν 3
καὶ πᾶν πεδίον πυρῶν καὶ τὰ ποίμνια καὶ τὰ βουκόλια καὶ πᾶσαι
αἱ μάνδραι τῶν σκηνῶν ἡμῶν παράκεινται πρὸ προσώπου σου,

21 βεκτιλεθ 1⁰ compl.] -τελ- A†, βαικτειλαιθ B†; βαιτουλ(ε)ια S*L†: cf. 4 6 | απο] απεναντι S 58† | βεκτιλεθ 2⁰ compl.] βαικτειλαιθ B†, πακταλαι A†, βαιτουλ(ε)ια L†; βεκτ. πλησιον > S† | του ult. > S† | επ] εν SL† || **23** το] τους SAL† | επρονομευσαν B† | υιους παντας ρασσ(ε)ις] αυτους παντας και τους υιους ραασσεις S† | ισμαηλ] μαηκ S*† | τους > S | χελεων] χαλδαιων B 58 L (-αιου 19)† || **24** παρηλθεν] διεβη S†, διεβη εως(sic!) 58† | διηλθεν] παρηλθεν S 58† | κατεσκαψεν] διεσκ. B†, διεκοψεν V | αβρωνα] χεβρων S 58†, χευρων L† | θαλασσαν] pr. την S† || **25** κατελαβετο] pr. προ SL (-βοντο 19)† | ορια] ορη S† | τα ult.] του S 58 L† || **27** και 3⁰ > B | εδωκαν S† | εν ult. > S† || **28** επεπεσεν] επεσεν SA: cf. 15 2 | φοβος et τρομος] pr. ο A | φοβος και τρομος αυτου] φ. αυτου κ. τρ. S†, ο φ. αυτου κ. ο τρ. αυτου 58† | εν 2⁰ > B | σουρ] ασσουρ B*†, τουρ S*†, σουδ L† | οκ(ε)ινα — κατοικουντας ult. > S*† | οκ(ε)ινα] τους κιν(ν)αιους LSˢ† | ιεμνααν] ιεμναα Sˢ, αμμαν S*† | οι κατοικουντες] τους -ντας SL† (L, non S, add. και ante εφοβηθ.) | ασκαλωνι] + και γαζη S†, εν ασκ. και εν γαζη 58†

3 2 ιδου] οιδε S*†, > 58† | παιδες] + σου παιδες S† | ενωπιον — fin.] ενωπιον (+ σου Sᶜ) εστιν εν (τω Sᶜ) προσωπω σου (sic) S† || **3** ημων 1⁰ ⌒ 2⁰ B, 1⁰ ⌒ 3⁰ S†

4 χρῆσαι καθὸ ἂν ἀρέσκῃ σοι· [4]ἰδοὺ καὶ αἱ πόλεις ἡμῶν καὶ οἱ κατοι-
κοῦντες ἐν αὐταῖς δοῦλοί σοί εἰσιν, ἐλθὼν ἀπάντησον αὐταῖς ὡς
5 ἔστιν ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. [5]καὶ παρεγένοντο οἱ ἄνδρες πρὸς
6 Ολοφέρνην καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. [6]καὶ κατ-
έβη ἐπὶ τὴν παραλίαν αὐτὸς καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ καὶ ἐφρούρωσε
τὰς πόλεις τὰς ὑψηλὰς καὶ ἔλαβεν ἐξ αὐτῶν εἰς συμμαχίαν ἄνδρας
7 ἐπιλέκτους· [7]καὶ ἐδέξαντο αὐτὸν αὐτοὶ καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος αὐ-
8 τῶν μετὰ στεφάνων καὶ χορῶν καὶ τυμπάνων. [8]καὶ κατέσκαψεν
πάντα τὰ ὅρια αὐτῶν καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐξέκοψεν, καὶ ἦν δεδο-
μένον αὐτῷ ἐξολεθρεῦσαι πάντας τοὺς θεοὺς τῆς γῆς, ὅπως αὐτῷ
μόνῳ τῷ Ναβουχοδονοσορ λατρεύσωσι πάντα τὰ ἔθνη, καὶ πᾶσαι
9 αἱ γλῶσσαι καὶ αἱ φυλαὶ αὐτῶν ἐπικαλέσωνται αὐτὸν εἰς θεόν. [9]καὶ
ἦλθεν κατὰ πρόσωπον Εσδρηλων πλησίον τῆς Δωταιας, ἥ ἐστιν
10 ἀπέναντι τοῦ πρίονος τοῦ μεγάλου τῆς Ιουδαίας, [10]καὶ κατεστρα-
τοπέδευσαν ἀνὰ μέσον Γαιβαι καὶ Σκυθῶν πόλεως, καὶ ἦν ἐκεῖ μῆνα
ἡμερῶν εἰς τὸ συλλέξαι πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.
4 [1]Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ Ιουδαίᾳ πάν-
τα, ὅσα ἐποίησεν Ολοφέρνης τοῖς ἔθνεσιν ὁ ἀρχιστράτηγος Ναβου-
χοδονοσορ βασιλέως Ἀσσυρίων, καὶ ὃν τρόπον ἐσκύλευσεν πάντα
2 τὰ ἱερὰ αὐτῶν καὶ ἔδωκεν αὐτὰ εἰς ἀφανισμόν, [2]καὶ ἐφοβήθησαν
σφόδρα σφόδρα ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ περὶ Ιερουσαλημ καὶ
3 τοῦ ναοῦ κυρίου θεοῦ αὐτῶν ἐταράχθησαν. [3]ὅτι προσφάτως ἦσαν
ἀναβεβηκότες ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ νεωστὶ πᾶς ὁ λαὸς συν-
ελέλεκτο τῆς Ιουδαίας, καὶ τὰ σκεύη καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ὁ οἶκος
4 ἐκ τῆς βεβηλώσεως ἡγιασμένα ἦν. [4]καὶ ἀπέστειλαν εἰς πᾶν ὅριον
Σαμαρείας καὶ Κωνα καὶ Βαιθωρων καὶ Βελμαιν καὶ Ιεριχω καὶ εἰς
5 Χωβα καὶ Αισωρα καὶ τὸν αὐλῶνα Σαλημ [5]καὶ προκατελάβοντο πά-
σας τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων τῶν ὑψηλῶν καὶ ἐτείχισαν τὰς ἐν
αὐτοῖς κώμας καὶ παρέθεντο εἰς ἐπισιτισμὸν εἰς παρασκευὴν πο-
6 λέμου, ὅτι προσφάτως ἦν τὰ πεδία αὐτῶν τεθερισμένα. [6]καὶ ἔγρα-
ψεν Ιωακιμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν Ιερουσα-

3 χρησαι] + ημιν 58 S^{c}† | αν αρεσκη] αρεσκει S*L* 58† || 4 ιδου και] tr. 58†, και > S*L*† | σοι BV†] σου rel. || 5 ανδρες] + της πολεως S† || 6 παραλιαν] επαρχιαν A† | εφρουρησεν SA | ελαβον B† || 8 και 3^{0}] οτι S 58† | παντας τους θεους] τους φορους S† | μονω > S† | λατρευσωσι(ν)] σ 1^{0} > B†, σ $1^{0} \frown 2^{0}$ A† | γλωσσαι ... φυλαι] tr. S† | αι ult.] pr. πασαι B† || 9 εσδρηλων AS^{c} (cf. 1 8)] εσδηρλ. S*†, εσδραηλ. B | δωτεας A | ..αιας $1^{0} \frown 2^{0}$ S*† || 10 γαιβαι] -βαν S, ταιβαν A† | απαρτιαν] στρατιαν S†

4 1 τοις εθν. > S*† | ο > S | παντα ult. > S† | ιερα] ορια A || 2 σφοδρα 2^{0} > SA | θεου] pr. του S || 4 κωνα] κωλα S*†, κεϊλα *L*†, κωνας AS^{c} | βεθωρω A | βελμαιν] αβελμα(ε)ιν S*L*(†): cf. 7 3 8 3 15 4 | χαβα S† | αισωρα] αρασουσια S*† || 5 ετ(ε)ιχισαν] -σαντο B || 6 εγραψεν] ηκουσεν S*† | ος ην et εν 2^{0} > S*†

λημ, τοῖς κατοικοῦσι Βαιτυλουα καὶ Βαιτομεσθαιμ, ἥ ἐστιν ἀπέναντι
Εσδρηλων κατὰ πρόσωπον τοῦ πεδίου τοῦ πλησίον Δωθαϊμ, [7]λέγων 7
διακατασχεῖν τὰς ἀναβάσεις τῆς ὀρεινῆς, ὅτι δι' αὐτῶν ἦν ἡ εἴσ-
οδος εἰς τὴν Ιουδαίαν, καὶ ἦν εὐχερῶς διακωλῦσαι αὐτοὺς προσβαί-
νοντας στενῆς τῆς προσβάσεως οὔσης ἐπ' ἄνδρας τοὺς πάντας δύο.
[8]καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς Ιωακιμ ὁ ἱε- 8
ρεὺς ὁ μέγας καὶ ἡ γερουσία παντὸς δήμου Ισραηλ, οἳ ἐκάθηντο
ἐν Ιερουσαλημ. — [9]καὶ ἀνεβόησαν πᾶς ἀνὴρ Ισραηλ πρὸς τὸν θεὸν 9
ἐν ἐκτενείᾳ μεγάλῃ καὶ ἐταπείνωσαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν ἐκτενείᾳ
μεγάλῃ. [10]αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ νήπια αὐτῶν καὶ τὰ 10
κτήνη αὐτῶν καὶ πᾶς πάροικος καὶ μισθωτὸς καὶ ἀργυρώνητος αὐ-
τῶν ἐπέθεντο σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν. [11]καὶ πᾶς ἀνὴρ Ισ- 11
ραηλ καὶ γυνὴ καὶ τὰ παιδία οἱ κατοικοῦντες ἐν Ιερουσαλημ ἔπεσον
κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ καὶ ἐσποδώσαντο τὰς κεφαλὰς αὐτῶν
καὶ ἐξέτειναν τοὺς σάκκους αὐτῶν κατὰ πρόσωπον κυρίου· [12]καὶ τὸ 12
θυσιαστήριον σάκκῳ περιέβαλον καὶ ἐβόησαν πρὸς τὸν θεὸν Ισραηλ
ὁμοθυμαδὸν ἐκτενῶς τοῦ μὴ δοῦναι εἰς διαρπαγὴν τὰ νήπια αὐτῶν
καὶ τὰς γυναῖκας εἰς προνομὴν καὶ τὰς πόλεις τῆς κληρονομίας αὐ-
τῶν εἰς ἀφανισμὸν καὶ τὰ ἅγια εἰς βεβήλωσιν καὶ ὀνειδισμὸν ἐπί-
χαρμα τοῖς ἔθνεσιν. [13]καὶ εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς αὐτῶν καὶ 13
εἰσεῖδεν τὴν θλῖψιν αὐτῶν· καὶ ἦν ὁ λαὸς νηστεύων ἡμέρας πλεί-
ους ἐν πάσῃ τῇ Ιουδαίᾳ καὶ Ιερουσαλημ κατὰ πρόσωπον τῶν ἁγίων
κυρίου παντοκράτορος. [14]καὶ Ιωακιμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ πάντες 14
οἱ παρεστηκότες ἐνώπιον κυρίου ἱερεῖς καὶ οἱ λειτουργοῦντες κυρίῳ
σάκκους περιεζωσμένοι τὰς ὀσφύας αὐτῶν προσέφερον τὴν ὁλοκαύ-
τωσιν τοῦ ἐνδελεχισμοῦ καὶ τὰς εὐχὰς καὶ τὰ ἑκούσια δόματα τοῦ
λαοῦ, [15]καὶ ἦν σποδὸς ἐπὶ τὰς κιδάρεις αὐτῶν, καὶ ἐβόων πρὸς 15
κύριον ἐκ πάσης δυνάμεως εἰς ἀγαθὸν ἐπισκέψασθαι πᾶν οἶκον
Ισραηλ.

6 βαι(uel βε)τυλουα: sic A ubique, B fere ubique; S fere ubique βαιτουλουα et sic B in 4 6; S† in 4 6 βαιτουλια et sic uel simillime *L*† ubique; cf. 2 21 | και ult. — fin.] nihil nisi κατα προσωπον δωθαειμ S† | εσδρηλων Ra.] δ > B(†), εσερηχων A†: cf. 1 8 || 7 η εισοδος] οδος S† | αυτους προσβαινοντας] τους προβ. S†, τους αναβ. 58† | της ult. > S† | προσβασεως] αναβ. S* 58†, διαβ. ASc | τους παντας > S || 8 ιωακιμ > S† | δημου] λαου A† || 9 ανεβοησαν] εβοησαν S†: cf. 12 7 23 | εταπ(ε)ινουσαν BA† | εν εκτεν. μεγ. ult.] > S; νηστια μεγαλη Sc: sim. 58 *L* || 10 και μισθ.] η μ. B† | αυτων paenult.] και S 58†, + και *L*† || 11 τα > B(†) | οι κατοικ. εν ιερ.] > S*†, pr. και A | επεσον] -σαν S, επεθεντο A† || 12 περιεβαλλον B*† | εβοησαν] pr. αν S: cf. 9 | εκτενως > S† | γυναικας] + αυτων S | αυτων ult. > S*† || 13 εισειδεν] εσειδεν B*†, ως ειδεν Bc†, εισ > *L*Sc | τη ιουδαια] γη ιουδα S† | ιερουσ.] pr. οι εν S†, + επεσον S†, + και επεσον 58† | παντοκρατ.] pr. του A† || 14 ο μεγας > S*† | ιερεις — κυριω > S† | και 3o > A† | σακκους περιεζ.] tr. S† | προσφεροντες S† | και paenult. — fin. > S† || 15 παν] παντα S: cf. Iud. 7 4 B

5 [1]Καὶ ἀνηγγέλη Ολοφέρνῃ ἀρχιστρατήγῳ δυνάμεως Ασσουρ διότι
οἱ υἱοὶ Ισραηλ παρεσκευάσαντο εἰς πόλεμον καὶ τὰς διόδους τῆς
ὀρεινῆς συνέκλεισαν καὶ ἐτείχισαν πᾶσαν κορυφὴν ὄρους ὑψηλοῦ
2 καὶ ἔθηκαν ἐν τοῖς πεδίοις σκάνδαλα. [2]καὶ ὠργίσθη θυμῷ σφόδρα
καὶ ἐκάλεσεν πάντας τοὺς ἄρχοντας Μωαβ καὶ τοὺς στρατηγοὺς
3 Αμμων καὶ πάντας σατράπας τῆς παραλίας [3]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἀναγ-
γείλατε δή μοι, υἱοὶ Χανααν, τίς ὁ λαὸς οὗτος ὁ καθήμενος ἐν τῇ
ὀρεινῇ, καὶ τίνες ἃς κατοικοῦσιν πόλεις, καὶ τὸ πλῆθος τῆς δυνά-
μεως αὐτῶν, καὶ ἐν τίνι τὸ κράτος αὐτῶν καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν, καὶ
4 τίς ἀνέστηκεν ἐπ᾽ αὐτῶν βασιλεὺς ἡγούμενος στρατιᾶς αὐτῶν, [4]καὶ
διὰ τί κατενωτίσαντο τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς ἀπάντησίν μοι παρὰ πάν-
5 τας τοὺς κατοικοῦντας ἐν δυσμαῖς. — [5]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Αχιωρ
ὁ ἡγούμενος πάντων υἱῶν Αμμων Ἀκουσάτω δὴ λόγον ὁ κύριός
μου ἐκ στόματος τοῦ δούλου σου, καὶ ἀναγγελῶ σοι τὴν ἀλήθειαν
περὶ τοῦ λαοῦ τούτου, ὃς κατοικεῖ τὴν ὀρεινὴν ταύτην, πλησίον
σοῦ οἰκοῦντος, καὶ οὐκ ἐξελεύσεται ψεῦδος ἐκ τοῦ στόματος τοῦ
6 7 δούλου σου. [6]ὁ λαὸς οὗτός εἰσιν ἀπόγονοι Χαλδαίων. [7]καὶ παρ-
ῴκησαν τὸ πρότερον ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, ὅτι οὐκ ἐβουλήθησαν ἀκο-
λουθῆσαι τοῖς θεοῖς τῶν πατέρων αὐτῶν, οἳ ἐγένοντο ἐν γῇ Χαλ-
8 δαίων· [8]καὶ ἐξέβησαν ἐξ ὁδοῦ τῶν γονέων αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν
τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, θεῷ ᾧ ἐπέγνωσαν, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ
προσώπου τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ ἔφυγον εἰς Μεσοποταμίαν καὶ
9 παρῴκησαν ἐκεῖ ἡμέρας πολλάς. [9]καὶ εἶπεν ὁ θεὸς αὐτῶν ἐξελθεῖν
ἐκ τῆς παροικίας αὐτῶν καὶ πορευθῆναι εἰς γῆν Χανααν, καὶ κατ-
ῴκησαν ἐκεῖ καὶ ἐπληθύνθησαν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ καὶ ἐν κτήνεσιν
10 πολλοῖς σφόδρα. [10]καὶ κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον, ἐκάλυψεν γὰρ τὸ
πρόσωπον τῆς γῆς Χανααν λιμός, καὶ παρῴκησαν ἐκεῖ μέχρις οὗ
διετράφησαν· καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ εἰς πλῆθος πολύ, καὶ οὐκ ἦν ἀριθ-
11 μὸς τοῦ γένους αὐτῶν. [11]καὶ ἐπανέστη αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου
καὶ κατεσοφίσατο αὐτοὺς ἐν πόνῳ καὶ πλίνθῳ, ἐταπείνωσαν αὐτοὺς
12 καὶ ἔθεντο αὐτοὺς εἰς δούλους. [12]καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν θεὸν
αὐτῶν, καὶ ἐπάταξεν πᾶσαν τὴν γῆν Αἰγύπτου πληγαῖς, ἐν αἷς οὐκ
ἦν ἴασις· καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.
13 [13]καὶ κατεξήρανεν ὁ θεὸς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἔμπροσθεν αὐτῶν
14 [14]καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς ὁδὸν τοῦ Σινα καὶ Καδης Βαρνη· καὶ ἐξ-

5 1 δυναμεως] pr. της S | οι > A | και 2^{0}] κατα S*† || 2 και ult. — fin. > S || 3 δη > S | υιοι] pr. οι SV† | ουτος ο καθημ.] ο ενκαθημ. ουτος S†, ουτος ο εγκαθημ. 58† | ανεστηκεν] καθεστ. S† | επ αυτων / βασ.] tr. S*L*† (S† om. ηγουμ. στρ. αυτων) | βασ.] pr. ο A† || 4 μοι] μου S || 5 τουτου > BS || 8 και εξεβησαν] και > B†, εξεβ. δε S† | εξ] εκ της S 58 *L*† | θεω 2^{0} > S 58† || 10 λιμος] pr. ο S 58† (S† tr. ο λιμ. ante το προσ.) | του > S† || 11 κατεσοφισαντο B | εν] pr. και A | πονω] πηλω S 58† | εταπεινωσαν] -σεν SA, pr. και S | εθετο A (non S) || 12 και επαταξεν] παταξον A*† | πασαν την > B†

ἔβαλον πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ [15]καὶ ᾤκησαν ἐν γῇ 15
Αμορραίων καὶ πάντας τοὺς Εσεβωνίτας ἐξωλέθρευσαν ἐν τῇ ἰσχύι
αὐτῶν. καὶ διαβάντες τὸν Ιορδάνην ἐκληρονόμησαν πᾶσαν τὴν ὀρει-
νὴν [16]καὶ ἐξέβαλον ἐκ προσώπου αὐτῶν τὸν Χαναναῖον καὶ τὸν 16
Φερεζαῖον καὶ τὸν Ιεβουσαῖον καὶ τὸν Συχεμ καὶ πάντας τοὺς Γερ-
γεσαίους καὶ κατῴκησαν ἐν αὐτῇ ἡμέρας πολλάς. [17]καὶ ἕως οὐχ 17
ἥμαρτον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ αὐτῶν, ἦν μετ' αὐτῶν τὰ ἀγαθά, ὅτι
θεὸς μισῶν ἀδικίαν μετ' αὐτῶν ἐστιν. [18]ὅτε δὲ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς 18
ὁδοῦ, ἧς διέθετο αὐτοῖς, ἐξωλεθρεύθησαν ἐν πολλοῖς πολέμοις ἐπὶ
πολὺ σφόδρα καὶ ᾐχμαλωτεύθησαν εἰς γῆν οὐκ ἰδίαν, καὶ ὁ ναὸς
τοῦ θεοῦ αὐτῶν ἐγενήθη εἰς ἔδαφος, καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν ἐκρατή-
θησαν ὑπὸ τῶν ὑπεναντίων. [19]καὶ νῦν ἐπιστρέψαντες ἐπὶ τὸν θεὸν 19
αὐτῶν ἀνέβησαν ἐκ τῆς διασπορᾶς, οὗ διεσπάρησαν ἐκεῖ, καὶ κατ-
έσχον τὴν Ιερουσαλημ, οὗ τὸ ἁγίασμα αὐτῶν, καὶ κατῳκίσθησαν ἐν
τῇ ὀρεινῇ, ὅτι ἦν ἔρημος. [20]καὶ νῦν, δέσποτα κύριε, εἰ μὲν ἔστιν 20
ἀγνόημα ἐν τῷ λαῷ τούτῳ καὶ ἁμαρτάνουσιν εἰς τὸν θεὸν αὐτῶν
καὶ ἐπισκεψόμεθα ὅτι ἔστιν ἐν αὐτοῖς σκάνδαλον τοῦτο, καὶ ἀνα-
βησόμεθα καὶ ἐκπολεμήσομεν αὐτούς· [21]εἰ δ' οὐκ ἔστιν ἀνομία ἐν 21
τῷ ἔθνει αὐτῶν, παρελθέτω δὴ ὁ κύριός μου, μήποτε ὑπερασπίσῃ
ὁ κύριος αὐτῶν καὶ ὁ θεὸς αὐτῶν ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ ἐσόμεθα εἰς
ὀνειδισμὸν ἐναντίον πάσης τῆς γῆς. — [22]καὶ ἐγένετο ὡς ἐπαύσατο 22
Αχιωρ λαλῶν τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐγόγγυσεν πᾶς ὁ λαὸς ὁ
κυκλῶν τὴν σκηνὴν καὶ περιεστώς, καὶ εἶπαν οἱ μεγιστᾶνες Ολο-
φέρνου καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν παραλίαν καὶ τὴν Μωαβ
συγκόψαι αὐτόν [23]Οὐ γὰρ φοβηθησόμεθα ἀπὸ υἱῶν Ισραηλ, ἰδοὺ 23
γὰρ λαὸς ἐν ᾧ οὐκ ἔστιν δύναμις οὐδὲ κράτος εἰς παράταξιν ἰσχυ-
ράν· [24]διὸ δὴ ἀναβησόμεθα, καὶ ἔσονται εἰς κατάβρωσιν πάσης 24
τῆς στρατιᾶς σου, δέσποτα Ολοφέρνη. — [1]καὶ ὡς κατέπαυσεν ὁ 6
θόρυβος τῶν ἀνδρῶν τῶν κύκλῳ τῆς συνεδρίας, καὶ εἶπεν Ολοφέρ-
νης ἀρχιστράτηγος δυνάμεως Ασσουρ πρὸς Αχιωρ ἐναντίον παντὸς
τοῦ δήμου ἀλλοφύλων καὶ πρὸς πάντας υἱοὺς Μωαβ [2]Καὶ τίς εἶ 2
σύ, Αχιωρ καὶ οἱ μισθωτοὶ τοῦ Εφραιμ, ὅτι ἐπροφήτευσας ἐν ἡμῖν
καθὼς σήμερον καὶ εἶπας τὸ γένος Ισραηλ μὴ πολεμῆσαι, ὅτι ὁ

15 εν γη] γην S† | τ. εσεβ.] τ. εσεβων SA, + και παντας S†, τους εν εσεβων και παντας (> 108) τους γαβαωνιτας *L*†, + και βασανιτας 58† || 17 εως] + ου S† | ην / μετ αυτων] tr. S† | θεος] pr. ο S pl. || 19 και 2⁰ > B† | οτι] οτε S*† || 21 ει δ(ε)] ιδου A† | αυτων 1⁰] αυτω *L*†, τουτω S† | δη > AV† | μου > BA | ο 2⁰⌒3⁰ S† | υπερ] περι A | ονειδος SA || 22 αχ(ε)ιωρ λαλων] tr. SA | ο κυκλων την σκηνην και περιεστως] και περιεστως > S*, ο κυκλω της σκηνης περιεστως A | παντες > S† || 24 καταβρωμα B 58 *L*†: cf. 10 12

6 1 και 2⁰ > B | ο αρχιστρ. της δυν. et των αλλοφυλων A | και προς παντας (+ τους A†) υιους μωαβ / (2) και τις ει συ αχιωρ] tr. BS || 2 του > B*† | ο 1⁰ > B†

θεὸς αὐτῶν ὑπερασπιεῖ αὐτῶν; καὶ τίς θεὸς εἰ μὴ Ναβουχοδονο-
σορ; οὗτος ἀποστελεῖ τὸ κράτος αὐτοῦ καὶ ἐξολεθρεύσει αὐτοὺς
ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, καὶ οὐ ῥύσεται αὐτοὺς ὁ θεὸς αὐτῶν·
3 [3]ἀλλ' ἡμεῖς οἱ δοῦλοι αὐτοῦ πατάξομεν αὐτοὺς ὡς ἄνθρωπον ἕνα,
4 καὶ οὐχ ὑποστήσονται τὸ κράτος τῶν ἵππων ἡμῶν. [4]κατακαύσομεν
γὰρ αὐτοὺς ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ ὄρη αὐτῶν μεθυσθήσεται ἐν τῷ αἵ-
ματι αὐτῶν, καὶ τὰ πεδία αὐτῶν πληρωθήσεται τῶν νεκρῶν αὐτῶν,
καὶ οὐκ ἀντιστήσεται τὸ ἴχνος τῶν ποδῶν αὐτῶν κατὰ πρόσωπον
ἡμῶν, ἀλλὰ ἀπωλείᾳ ἀπολοῦνται, λέγει ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονο-
σορ ὁ κύριος πάσης τῆς γῆς· εἶπεν γάρ, οὐ ματαιωθήσεται τὰ
5 ῥήματα τῶν λόγων αὐτοῦ. [5]σὺ δέ, Αχιωρ μισθωτὲ τοῦ Αμμων, ὃς
ἐλάλησας τοὺς λόγους τούτους ἐν ἡμέρᾳ ἀδικίας σου, οὐκ ὄψει
ἔτι τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης, ἕως οὗ ἐκδικήσω
6 τὸ γένος τῶν ἐξ Αἰγύπτου· [6]καὶ τότε διελεύσεται ὁ σίδηρος τῆς
στρατιᾶς μου καὶ ὁ λαὸς τῶν θεραπόντων μου τὰς πλευράς σου,
7 καὶ πεσῇ ἐν τοῖς τραυματίαις αὐτῶν, ὅταν ἐπιστρέψω. [7]καὶ ἀπο-
καταστήσουσίν σε οἱ δοῦλοί μου εἰς τὴν ὀρεινὴν καὶ θήσουσίν σε
8 ἐν μιᾷ τῶν πόλεων τῶν ἀναβάσεων, [8]καὶ οὐκ ἀπολῇ ἕως οὗ ἐξ-
9 ολεθρευθῇς μετ' αὐτῶν. [9]καὶ εἴπερ ἐλπίζεις τῇ καρδίᾳ σου ὅτι οὐ
συλλημφθήσονται, μὴ συμπεσέτω σου τὸ πρόσωπον· ἐλάλησα, καὶ
10 οὐδὲν διαπεσεῖται τῶν ῥημάτων μου. — [10]καὶ προσέταξεν Ολοφέρ-
νης τοῖς δούλοις αὐτοῦ, οἳ ἦσαν παρεστηκότες ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ,
συλλαβεῖν τὸν Αχιωρ καὶ ἀποκαταστῆσαι αὐτὸν εἰς Βαιτυλουα καὶ
11 παραδοῦναι εἰς χεῖρας υἱῶν Ισραηλ. [11]καὶ συνέλαβον αὐτὸν οἱ δοῦ-
λοι αὐτοῦ καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τὸ πεδίον
καὶ ἀπῆραν ἐκ μέσου τῆς πεδινῆς εἰς τὴν ὀρεινὴν καὶ παρεγένοντο
12 ἐπὶ τὰς πηγάς, αἳ ἦσαν ὑποκάτω Βαιτυλουα. [12]καὶ ὡς εἶδαν αὐτοὺς
οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, ἀνέλαβον τὰ
ὅπλα αὐτῶν καὶ ἀπῆλθον ἔξω τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ
ὄρους, καὶ πᾶς ἀνὴρ σφενδονήτης διεκράτησαν τὴν ἀνάβασιν αὐ-
13 τῶν καὶ ἔβαλλον ἐν λίθοις ἐπ' αὐτούς. [13]καὶ ὑποδύσαντες ὑποκάτω
τοῦ ὄρους ἔδησαν τὸν Αχιωρ καὶ ἀφῆκαν ἐρριμμένον ὑπὸ τὴν ῥί-
14 ζαν τοῦ ὄρους καὶ ἀπῴχοντο πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν. [14]καταβάν-

2 αυτων 1^{0} > A | θεος 2^{0}] pr. ο BA | ουτος] αυτος S† | αποστελει] pr. εξ S† || 3 παταξομεν] εξολεθρευσωμεν A(†) || 4 εν αυτοις > S 58 | ορη] ορια B† | μεθυσθησονται A | πληρωθησεται (compl., non A, -σονται)] πλησθησεται S† | των νεκρων αυτων] των > BS, αυτων > S† | αντιστησεται] απαντησ. S† | των ποδων] του -δος S† | προσωπον] + των ποδων (sic) A† | αλλα] αλλ B | ο βασ./ναβουχ.] tr. S† | ο ult. > B† | των λογων] του στοματος S*L*† || 5 ετι] > S†, post μου tr. 58† || 6 επιστρεψωσιν B*† || 7 σε ult. > S† || 9 συλλημφθ.] συλ > BS || 10 εν τη σκ. αυτου] αυτω S† | βαιτυλουα hic et in seq.: cf. 4 6 | παραδουναι] + αυτον S† || 11 αυτον 2^{0} > S | επι] εις S || 12 απηλθον] επ. BS†, -θεν A†

τες δὲ οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐκ τῆς πόλεως αὐτῶν ἐπέστησαν αὐτῷ καὶ
λύσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον εἰς τὴν Βαιτυλουα καὶ κατέστησαν αὐ-
τὸν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως αὐτῶν, [15]οἳ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέ- 15
ραις ἐκείναις, Οζιας ὁ τοῦ Μιχα ἐκ τῆς φυλῆς Συμεων καὶ Χαβρις
ὁ τοῦ Γοθονιηλ καὶ Χαρμις υἱὸς Μελχιηλ. [16]καὶ συνεκάλεσαν πάν- 16
τας τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως, καὶ συνέδραμον πᾶς νεανί-
σκος αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἔστησαν τὸν
Αχιωρ ἐν μέσῳ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτῶν, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν
Οζιας τὸ συμβεβηκός. [17]καὶ ἀποκριθεὶς ἀπήγγειλεν αὐτοῖς τὰ ῥή- 17
ματα τῆς συνεδρίας Ολοφέρνου καὶ πάντα τὰ ῥήματα, ὅσα ἐλάλη-
σεν ἐν μέσῳ τῶν ἀρχόντων υἱῶν Ασσουρ, καὶ ὅσα ἐμεγαλορρημό-
νησεν Ολοφέρνης εἰς τὸν οἶκον Ισραηλ. [18]καὶ πεσόντες ὁ λαὸς 18
προσεκύνησαν τῷ θεῷ καὶ ἐβόησαν λέγοντες [19]Κύριε ὁ θεὸς τοῦ 19
οὐρανοῦ, κάτιδε ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αὐτῶν καὶ ἐλέησον τὴν τα-
πείνωσιν τοῦ γένους ἡμῶν καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸ πρόσωπον τῶν
ἡγιασμένων σοι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. [20]καὶ παρεκάλεσαν τὸν Αχιωρ 20
καὶ ἐπῄνεσαν αὐτὸν σφόδρα, [21]καὶ παρέλαβεν αὐτὸν Οζιας ἐκ τῆς ἐκ- 21
κλησίας εἰς οἶκον αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν πότον τοῖς πρεσβυτέροις, καὶ
ἐπεκαλέσαντο τὸν θεὸν Ισραηλ εἰς βοήθειαν ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην.
[1]Τῇ δὲ ἐπαύριον παρήγγειλεν Ολοφέρνης πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐ- 7
τοῦ καὶ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, οἳ παρεγένοντο ἐπὶ τὴν συμμαχίαν
αὐτοῦ, ἀναζευγνύειν ἐπὶ Βαιτυλουα καὶ τὰς ἀναβάσεις τῆς ὀρεινῆς
προκαταλαμβάνεσθαι καὶ ποιεῖν πόλεμον πρὸς τοὺς υἱοὺς Ισραηλ.
[2]καὶ ἀνέζευξεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πᾶς ἀνὴρ δυνατὸς αὐτῶν· καὶ 2
ἡ δύναμις αὐτῶν ἀνδρῶν πολεμιστῶν χιλιάδες πεζῶν ἑκατὸν ἑβδο-
μήκοντα καὶ ἱππέων χιλιάδες δέκα δύο χωρὶς τῆς ἀποσκευῆς καὶ
τῶν ἀνδρῶν, οἳ ἦσαν πεζοὶ ἐν αὐτοῖς, πλῆθος πολὺ σφόδρα. [3]καὶ 3
παρενέβαλον ἐν τῷ αὐλῶνι πλησίον Βαιτυλουα ἐπὶ τῆς πηγῆς καὶ
παρέτειναν εἰς εὖρος ἐπὶ Δωθαϊμ ἕως Βελβαιμ καὶ εἰς μῆκος ἀπὸ
Βαιτυλουα ἕως Κυαμωνος, ἥ ἐστιν ἀπέναντι τοῦ Εσδρηλων. [4]οἱ δὲ 4
υἱοὶ Ισραηλ, ὡς εἶδον αὐτῶν τὸ πλῆθος, ἐταράχθησαν σφόδρα καὶ
εἶπαν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Νῦν ἐκλείξουσιν οὗτοι τὸ
πρόσωπον τῆς γῆς πάσης, καὶ οὔτε τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ οὔτε αἱ φά-
ραγγες οὔτε οἱ βουνοὶ ὑποστήσονται τὸ βάρος αὐτῶν. [5]καὶ ἀναλα- 5

14 αυτω] επ αυτον A | επι] εις A || **15** μ(ε)ιχα] χειμα A† | γοθονιου S*† | χαλμεις A† | υιος] ο του S* | μελχ(ε)ιηλ] σελλημ S*† || **16** συνεκαλεσεν B† | της πολεως] ισραηλ S*† | αυτων ult. > S† || **17** ελαλησαν AV† || **18** τω θεω] pr. κυριω S† || **19** κατιδε] επιβλεψον S*L*†

7 1 τω > A† | οι] και S† || **2** χιλιαδες 1^{0}] + ανδρων B† | εκατον εβδομηκ.] οκτω S*†, ρκ' S^{c}† | ιππεων] ε > S† | και ult. > B || **3** επι 1^{0} > S† | βελβαιμ] αβελβ. S†, αβελμαειν *L*†, αβελμεν 58†: cf. 4 4 | απο] εως B† | εσδρηλωμ A: cf. 1 8 || **4** αυτων 1^{0} > A† | ειπον S, ειπεν A | αυτου] -των S† | της γης / πασης] tr. A

βόντες ἕκαστος τὰ σκεύη τὰ πολεμικὰ αὐτῶν καὶ ἀνακαύσαντες πυ-
ρὰς ἐπὶ τοὺς πύργους αὐτῶν ἔμενον φυλάσσοντες ὅλην τὴν νύκτα
6 ἐκείνην. [6]τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἐξήγαγεν Ολοφέρνης πᾶσαν τὴν
ἵππον αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον τῶν υἱῶν Ισραηλ, οἳ ἦσαν ἐν Βαιτυ-
7 λουα, [7]καὶ ἐπεσκέψατο τὰς ἀναβάσεις τῆς πόλεως αὐτῶν καὶ τὰς
πηγὰς τῶν ὑδάτων ἐφώδευσεν καὶ προκατελάβετο αὐτὰς καὶ ἐπ-
έστησεν αὐταῖς παρεμβολὰς ἀνδρῶν πολεμιστῶν, καὶ αὐτὸς ἀνέζευ-
8 ξεν εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ. — [8]καὶ προσελθόντες αὐτῷ πάντες ἄρ-
χοντες υἱῶν Ησαυ καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι τοῦ λαοῦ Μωαβ καὶ
9 οἱ στρατηγοὶ τῆς παραλίας εἶπαν [9]Ἀκουσάτω δὴ λόγον ὁ δεσπότης
10 ἡμῶν, ἵνα μὴ γένηται θραῦσμα ἐν τῇ δυνάμει σου. [10]ὁ γὰρ λαὸς
οὗτος τῶν υἱῶν Ισραηλ οὐ πέποιθαν ἐπὶ τοῖς δόρασιν αὐτῶν, ἀλλ᾽
ἐπὶ τοῖς ὕψεσι τῶν ὀρέων, ἐν οἷς αὐτοὶ ἐνοικοῦσιν ἐν αὐτοῖς· οὐ
γάρ ἐστιν εὐχερὲς προσβῆναι ταῖς κορυφαῖς τῶν ὀρέων αὐτῶν.
11 [11]καὶ νῦν, δέσποτα, μὴ πολέμει πρὸς αὐτοὺς καθὼς γίνεται πόλε-
12 μος παρατάξεως, καὶ οὐ πεσεῖται ἐκ τοῦ λαοῦ σου ἀνὴρ εἷς. [12]ἀνά-
μεινον ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς σου διαφυλάσσων πάντα ἄνδρα ἐκ τῆς
δυνάμεώς σου, καὶ ἐπικρατησάτωσαν οἱ παῖδές σου τῆς πηγῆς τοῦ
13 ὕδατος, ἣ ἐκπορεύεται ἐκ τῆς ῥίζης τοῦ ὄρους, [13]διότι ἐκεῖθεν ὑ-
δρεύονται πάντες οἱ κατοικοῦντες Βαιτυλουα, καὶ ἀνελεῖ αὐτοὺς ἡ
δίψα, καὶ ἐκδώσουσι τὴν πόλιν αὐτῶν· καὶ ἡμεῖς καὶ ὁ λαὸς ἡμῶν
ἀναβησόμεθα ἐπὶ τὰς πλησίον κορυφὰς τῶν ὀρέων καὶ παρεμβα-
λοῦμεν ἐπ᾽ αὐταῖς εἰς προφυλακὴν τοῦ μὴ ἐξελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως
14 ἄνδρα ἕνα. [14]καὶ τακήσονται ἐν τῷ λιμῷ αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐ-
τῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ πρὶν ἐλθεῖν τὴν ῥομφαίαν ἐπ᾽ αὐτοὺς
15 καταστρωθήσονται ἐν ταῖς πλατείαις τῆς οἰκήσεως αὐτῶν. [15]καὶ
ἀνταποδώσεις αὐτοῖς ἀνταπόδομα πονηρὸν ἀνθ᾽ ὧν ἐστασίασαν καὶ
16 οὐκ ἀπήντησαν τῷ προσώπῳ σου ἐν εἰρήνῃ. — [16]καὶ ἤρεσαν οἱ
λόγοι αὐτῶν ἐνώπιον Ολοφέρνου καὶ ἐνώπιον πάντων τῶν θερα-
17 πόντων αὐτοῦ, καὶ συνέταξε ποιεῖν καθὰ ἐλάλησαν. [17]καὶ ἀπῆρεν
παρεμβολὴ υἱῶν Αμμων καὶ μετ᾽ αὐτῶν χιλιάδες πέντε υἱῶν Ασ-
σουρ καὶ παρενέβαλον ἐν τῷ αὐλῶνι καὶ προκατελάβοντο τὰ ὕδατα
18 καὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων τῶν υἱῶν Ισραηλ. [18]καὶ ἀνέβησαν οἱ
υἱοὶ Ησαυ καὶ οἱ υἱοὶ Αμμων καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ὀρεινῇ ἀπ-

5 τα πολ. αυτων] τ. π. αυτου S*†, αυτου τ. π. *L*† | και 2⁰ — αυτων 2⁰ > S*† | εκεινην > S† || **6** των > S† | οι — fin. > S*† | εν] εκ AS^s || **7** υδατων] + αυτων A | παρεμβ. ανδρων πολ.] ανδρας πολεμιστας S† || **8** της > S† || **10** ορεων 1⁰] + αυτων B | ενοικουσιν] κατοικ. A: cf. 13 || **11** προς αυτους] μετ αυτων S† || **13** διοτι] οτι S 58 *L*† | κατοικουντες] ενοικ. S†: cf. 10 | επ αυτας S†, επ αυτους *L*† | προφυλ.] pr. την S† || **15** ουκ απηντ.] ουχ υπ. A || **16** αυτων] -του A† | ολοφερνους S†: item S† in 2 6 16 19, S*† in 15 11, sed in 5 22 6 17 10 13. 17. 18 etc. etiam S -νου || **17** απηραν παρεμβολην A(†) | προκατελαβον S†

ἔναντι Δωθαϊμ. καὶ ἀπέστειλαν ἐξ αὐτῶν πρὸς νότον καὶ ἀπηλιώ-
την ἀπέναντι Εγρεβηλ, ἥ ἐστιν πλησίον Χους, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ
χειμάρρου Μοχμουρ. καὶ ἡ λοιπὴ στρατιὰ τῶν Ἀσσυρίων παρεν-
έβαλον ἐν τῷ πεδίῳ καὶ ἐκάλυψαν πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, καὶ
αἱ σκηναὶ καὶ αἱ ἀπαρτίαι αὐτῶν κατεστρατοπέδευσαν ἐν ὄχλῳ πολ-
λῷ καὶ ἦσαν εἰς πλῆθος πολὺ σφόδρα.
[19]Καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἀνεβόησαν πρὸς κύριον θεὸν αὐτῶν, ὅτι 19
ὠλιγοψύχησεν τὸ πνεῦμα αὐτῶν, ὅτι ἐκύκλωσαν πάντες οἱ ἐχθροὶ
αὐτῶν καὶ οὐκ ἦν διαφυγεῖν ἐκ μέσου αὐτῶν. [20]καὶ ἔμεινεν κύκλῳ 20
αὐτῶν πᾶσα παρεμβολὴ Ασσουρ, οἱ πεζοὶ καὶ ἅρματα καὶ οἱ ἱππεῖς
αὐτῶν, ἡμέρας τριάκοντα τέσσαρας. καὶ ἐξέλιπεν πάντας τοὺς κατ-
οικοῦντας Βαιτυλουα πάντα τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν τῶν ὑδάτων, [21]καὶ 21
οἱ λάκκοι ἐξεκενοῦντο, καὶ οὐκ εἶχον πιεῖν εἰς πλησμονὴν ὕδωρ
ἡμέραν μίαν, ὅτι ἐν μέτρῳ ἐδίδοσαν αὐτοῖς πιεῖν. [22]καὶ ἠθύμησεν 22
τὰ νήπια αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες καὶ οἱ νεανίσκοι ἐξέλιπον ἀπὸ
τῆς δίψης καὶ ἔπιπτον ἐν ταῖς πλατείαις τῆς πόλεως καὶ ἐν ταῖς
διόδοις τῶν πυλῶν, καὶ οὐκ ἦν κραταίωσις ἔτι ἐν αὐτοῖς. — [23]καὶ 23
ἐπισυνήχθησαν πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Οζιαν καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς πό-
λεως, οἱ νεανίσκοι καὶ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία, καὶ ἀνεβόησαν
φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἶπαν ἐναντίον πάντων τῶν πρεσβυτέρων [24]Κρί- 24
ναι ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ ἡμῶν, ὅτι ἐποιήσατε ἐν ἡμῖν ἀδι-
κίαν μεγάλην οὐ λαλήσαντες εἰρηνικὰ μετὰ υἱῶν Ασσουρ. [25]καὶ νῦν 25
οὐκ ἔστιν ὁ βοηθὸς ἡμῶν, ἀλλὰ πέπρακεν ἡμᾶς ὁ θεὸς εἰς τὰς χεῖ-
ρας αὐτῶν τοῦ καταστρωθῆναι ἐναντίον αὐτῶν ἐν δίψῃ καὶ ἀπωλείᾳ
μεγάλῃ. [26]καὶ νῦν ἐπικαλέσασθε αὐτοὺς καὶ ἔκδοσθε τὴν πόλιν πᾶ- 26
σαν εἰς προνομὴν τῷ λαῷ Ολοφέρνου καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτοῦ.
[27]κρεῖσσον γὰρ ἡμῖν γενηθῆναι αὐτοῖς εἰς διαρπαγήν· ἐσόμεθα γὰρ 27
εἰς δούλους, καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ἡμῶν, καὶ οὐκ ὀψόμεθα τὸν θάνα-
τον τῶν νηπίων ἡμῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν καὶ τὰς γυναῖκας καὶ
τὰ τέκνα ἡμῶν ἐκλειπούσας τὰς ψυχὰς αὐτῶν. [28]μαρτυρόμεθα ὑμῖν 28
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὸν θεὸν ἡμῶν καὶ κύριον τῶν πα-
τέρων ἡμῶν, ὃς ἐκδικεῖ ἡμᾶς κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ κατὰ
τὰ ἁμαρτήματα τῶν πατέρων ἡμῶν, ἵνα μὴ ποιήσῃ κατὰ τὰ ῥή-
ματα ταῦτα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον. [29]καὶ ἐγένετο κλαυθμὸς μέγας 29
ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας πάντων ὁμοθυμαδόν, καὶ ἐβόησαν πρὸς

18 εκρεβηλ A | χουσει A | μοχμουρ] μουχμ. S*†, > A† | εκαλυψαν] pr. επ S†, -ψε(ν) AV*L*† | παν > S || **19** θεον] pr. τον S | εκυκλ.] + αυτους A || **20** εμεινεν] εμενον A | αρματα] pr. τα A | εξελ(ε)ιπαν AS^{c} | παντας τους κατοικουντας] παντων των -κουντων *L*S^{c}(om. παντων)†, πασι τοις -κουσι 58† || **22** ηθυμησαν S^{c} | πυλων] οδων S† || **23** και 2^{0}] + επι S | και paenult. > S† | ανεβοησαν] εβοησαν A: cf. 4 9 | παντων > B || **24** υμων .. ημων] tr. A || **25** ο(>A) βοηθος ημων] ο βοηθων ημιν S 58 *L*† || **27** ημιν] ημας SA | ημων 2^{0}⌒3^{0} A† || **28** μαρτυρομεθα] pr. δια S 58† | ος] ως S 58† | μη > SV†

30 κύριον τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλῃ. — [30]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Οζιας
Θαρσεῖτε, ἀδελφοί, διακαρτερήσωμεν ἔτι πέντε ἡμέρας, ἐν αἷς ἐπι-
στρέψει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, οὐ γὰρ
31 ἐγκαταλείψει ἡμᾶς εἰς τέλος· [31]ἐὰν δὲ διέλθωσιν αὗται καὶ μὴ ἔλθῃ
32 ἐφ' ἡμᾶς βοήθεια, ποιήσω κατὰ τὰ ῥήματα ὑμῶν. [32]καὶ ἐσκόρπισεν
τὸν λαὸν εἰς τὴν ἑαυτοῦ παρεμβολήν, καὶ ἐπὶ τὰ τείχη καὶ τοὺς
πύργους τῆς πόλεως αὐτῶν ἀπῆλθον καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα
εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀπέστειλαν· καὶ ἦσαν ἐν ταπεινώσει πολλῇ
ἐν τῇ πόλει.
8 [1]Καὶ ἤκουσεν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις Ιουδιθ θυγάτηρ Μεραρι
υἱοῦ Ωξ υἱοῦ Ιωσηφ υἱοῦ Οζιηλ υἱοῦ Ελκια υἱοῦ Ανανιου υἱοῦ Γε-
δεων υἱοῦ Ραφαϊν υἱοῦ Αχιτωβ υἱοῦ Ηλιου υἱοῦ Χελκιου υἱοῦ Ελιαβ
2 υἱοῦ Ναθαναηλ υἱοῦ Σαλαμιηλ υἱοῦ Σαρασαδαι υἱοῦ Ισραηλ. [2]καὶ
ὁ ἀνὴρ αὐτῆς Μανασσης τῆς φυλῆς αὐτῆς καὶ τῆς πατριᾶς αὐτῆς·
3 καὶ ἀπέθανεν ἐν ἡμέραις θερισμοῦ κριθῶν· [3]ἐπέστη γὰρ ἐπὶ τοὺς
δεσμεύοντας τὰ δράγματα ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ὁ καύσων ἦλθεν ἐπὶ
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτοῦ καὶ ἐτελεύ-
τησεν ἐν Βαιτυλουα τῇ πόλει αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν
πατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ ἀγρῷ τῷ ἀνὰ μέσον Δωθαϊμ καὶ Βαλαμων.
4 [4]καὶ ἦν Ιουδιθ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς χηρεύουσα ἔτη τρία καὶ μῆνας
5 τέσσαρας. [5]καὶ ἐποίησεν ἑαυτῇ σκηνὴν ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ οἴκου
αὐτῆς καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν ὀσφὺν αὐτῆς σάκκον, καὶ ἦν ἐπ' αὐ-
6 τῆς τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως αὐτῆς. [6]καὶ ἐνήστευε πάσας τὰς ἡμέ-
ρας τῆς χηρεύσεως αὐτῆς χωρὶς προσαββάτων καὶ σαββάτων καὶ
προνουμηνιῶν καὶ νουμηνιῶν καὶ ἑορτῶν καὶ χαρμοσυνῶν οἴκου
7 Ισραηλ. [7]καὶ ἦν καλὴ τῷ εἴδει καὶ ὡραία τῇ ὄψει σφόδρα· καὶ
ὑπελίπετο αὐτῇ Μανασσης ὁ ἀνὴρ αὐτῆς χρυσίον καὶ ἀργύριον
καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας καὶ κτήνη καὶ ἀγρούς, καὶ ἔμενεν ἐπ' αὐ-
8 τῶν. [8]καὶ οὐκ ἦν ὃς ἐπήνεγκεν αὐτῇ ῥῆμα πονηρόν, ὅτι ἐφοβεῖτο
9 τὸν θεὸν σφόδρα. — [9]καὶ ἤκουσεν τὰ ῥήματα τοῦ λαοῦ τὰ πονηρὰ
ἐπὶ τὸν ἄρχοντα, ὅτι ὠλιγοψύχησαν ἐν τῇ σπάνει τῶν ὑδάτων, καὶ
ἤκουσεν πάντας τοὺς λόγους Ιουδιθ, οὓς ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς

29 τον > A || **30** ετι] επι A† | πεντε ημερας] tr. S 58† | επιστρεφει A† || **31** δε > A || **32** παρεμβολην] pr. πολιν A† | τους πυργους] pr. επι A*L*†, επι πυργους 58† | απεστειλαν] -λε(ν) BS**L*†, απελυσεν 58†

8 1 εκειναις / ταις ημ.] tr. S† | υιου ανανιου — αχιτωβ > B | γεδεων] γεδσων S† | αχιτωβ S*L*†] ακιθων A(†), ακιθω pl. | υιου χελκιου > A | ελιαβ] εναβ S† | σαλαμιηλ] σαμαμ. S† | σαρασαδαι] σαλασ. A, σαρισ. S†; + υιου συμεων V 58 *L*† (*L*† των υιων pro υιου seq.) || **2** της 1^0] pr. εκ S† | θερισμου κριθων] tr. A† || **3** του δεσμευοντος B† | το δραγμα B | αυτου $1^0 \frown 2^0$ S*† | αυτου 2^0 > B | βαλαμων] αβελμαειν *L*†: cf. 4 4 || **5** εαυτη] ε > B | επ αυτης] ς > S || **6** ενηστευσεν SA | και σαββατων > A* | και νουμηνιων > B* A | και paenult. > S† || **7** μαν. / ο ανηρ αυτης] tr. S*L*† | εμεινεν S*AV*L*† || **9** τα 1^0 > B*† | ωλιγοψυχησεν A | εν] επι B | παντας τ. λογ. / ιουδιθ] tr. A

Οζιας, ὡς ὤμοσεν αὐτοῖς παραδώσειν τὴν πόλιν μετὰ ἡμέρας πέντε
τοῖς Ἀσσυρίοις· [10]καὶ ἀποστείλασα τὴν ἅβραν αὐτῆς τὴν ἐφεστῶ- 10
σαν πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτῆς ἐκάλεσεν Χαβριν καὶ Χαρμιν τοὺς
πρεσβυτέρους τῆς πόλεως αὐτῆς, [11]καὶ ἦλθον πρὸς αὐτήν, καὶ εἶ- 11
πεν πρὸς αὐτούς Ἀκούσατε δή μου, ἄρχοντες τῶν κατοικούντων
ἐν Βαιτυλουα· ὅτι οὐκ εὐθὴς ὁ λόγος ὑμῶν, ὃν ἐλαλήσατε ἐναν-
τίον τοῦ λαοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ ἐστήσατε τὸν ὅρκον τοῦτον,
ὃν ἐλαλήσατε ἀνὰ μέσον τοῦ θεοῦ καὶ ὑμῶν καὶ εἴπατε ἐκδώσειν
τὴν πόλιν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἐὰν μὴ ἐν αὐταῖς ἐπιστρέψῃ κύριος
βοήθειαν ὑμῖν. [12]καὶ νῦν τίνες ἐστὲ ὑμεῖς, οἳ ἐπειράσατε τὸν θεὸν 12
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον καὶ ἵστατε ὑπὲρ τοῦ θεοῦ ἐν μέσῳ υἱῶν
ἀνθρώπων; [13]καὶ νῦν κύριον παντοκράτορα ἐξετάζετε καὶ οὐθὲν 13
ἐπιγνώσεσθε ἕως τοῦ αἰῶνος. [14]ὅτι βάθος καρδίας ἀνθρώπου οὐχ 14
εὑρήσετε καὶ λόγους τῆς διανοίας αὐτοῦ οὐ διαλήμψεσθε· καὶ πῶς
τὸν θεόν, ὃς ἐποίησεν πάντα ταῦτα, ἐρευνήσετε καὶ τὸν νοῦν αὐ-
τοῦ ἐπιγνώσεσθε καὶ τὸν λογισμὸν αὐτοῦ κατανοήσετε; μηδαμῶς,
ἀδελφοί, μὴ παροργίζετε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν. [15]ὅτι ἐὰν μὴ βού- 15
ληται ἐν ταῖς πέντε ἡμέραις βοηθῆσαι ἡμῖν, αὐτὸς ἔχει τὴν ἐξου-
σίαν ἐν αἷς θέλει σκεπάσαι ἡμέραις ἢ καὶ ὀλεθρεῦσαι ἡμᾶς πρὸ
προσώπου τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν. [16]ὑμεῖς δὲ μὴ ἐνεχυράζετε τὰς βουλὰς 16
κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ὅτι οὐχ ὡς ἄνθρωπος ὁ θεὸς ἀπειληθῆναι
οὐδ᾽ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου διαιτηθῆναι. [17]διόπερ ἀναμένοντες τὴν παρ᾽ 17
αὐτοῦ σωτηρίαν ἐπικαλεσώμεθα αὐτὸν εἰς βοήθειαν ἡμῶν, καὶ εἰσ-
ακούσεται τῆς φωνῆς ἡμῶν, ἐὰν ᾖ αὐτῷ ἀρεστόν. [18]ὅτι οὐκ ἀνέστη 18
ἐν ταῖς γενεαῖς ἡμῶν οὐδέ ἐστιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον οὔτε
φυλὴ οὔτε πατριὰ οὔτε δῆμος οὔτε πόλις ἐξ ἡμῶν, οἳ προσκυνοῦσι
θεοῖς χειροποιήτοις, καθάπερ ἐγένετο ἐν ταῖς πρότερον ἡμέραις·
[19]ὧν χάριν ἐδόθησαν εἰς ῥομφαίαν καὶ εἰς διαρπαγὴν οἱ πατέρες 19
ἡμῶν καὶ ἔπεσον πτῶμα μέγα ἐνώπιον τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν. [20]ἡμεῖς 20
δὲ ἕτερον θεὸν οὐκ ἔγνωμεν πλὴν αὐτοῦ· ὅθεν ἐλπίζομεν ὅτι οὐχ
ὑπερόψεται ἡμᾶς οὐδ᾽ ἀπὸ τοῦ γένους ἡμῶν. [21]ὅτι ἐν τῷ λημ- 21
φθῆναι ἡμᾶς οὕτως καὶ λημφθήσεται πᾶσα ἡ Ιουδαία, καὶ προνομευ-
θήσεται τὰ ἅγια ἡμῶν, καὶ ἐκζητήσει τὴν βεβήλωσιν αὐτῶν ἐκ τοῦ
αἵματος ἡμῶν [22]καὶ τὸν φόνον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ τὴν αἰχ- 22
μαλωσίαν τῆς γῆς καὶ τὴν ἐρήμωσιν τῆς κληρονομίας ἡμῶν ἐπι-
στρέψει εἰς κεφαλὴν ἡμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, οὗ ἐὰν δουλεύσωμεν

9 ως] ος B† || 10 αυτης 2⁰] -τη S* | χαβρειμ A† || 11 εν 1⁰ > SA | τουτον > BS | κυριος] pr. ο BS | βοηθ(ε)ιαν] -θειν S†, -θησαι A || 12 ιστασθε *L*S^c || 14 διαλημψεσθε] καταλ. S† | παντα] pr. τα B† | ερευνησατε A†, εραυνατε S† | τον ult. > B† || 15 σκεπασαι] και πασαις A || 17 η] ην B† || 18 δημος .. πολις] tr. S† || 20 εγνωμεν] pr. επ B*L*† | γενους] εθνους S† || 21 και λημφθησεται Ra.] κληθησ. compl., καθησ. BSA, ληφθησ. 58† (om. ουτως και praec.) | εκζητησει] εκ > B; + κυριος S*L*† | ημων ult.] παντων S†

ἐκεῖ, καὶ ἐσόμεθα εἰς πρόσκομμα καὶ εἰς ὄνειδος ἐναντίον τῶν
23 κτωμένων ἡμᾶς. 23 ὅτι οὐ κατευθυνθήσεται ἡ δουλεία ἡμῶν εἰς χάριν,
24 ἀλλ᾽ εἰς ἀτιμίαν θήσει αὐτὴν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. 24 καὶ νῦν, ἀδελ-
φοί, ἐπιδειξώμεθα τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν, ὅτι ἐξ ἡμῶν κρέμαται ἡ
ψυχὴ αὐτῶν, καὶ τὰ ἅγια καὶ ὁ οἶκος καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπ-
25 εστήρισται ἐφ᾽ ἡμῖν. 25 παρὰ ταῦτα πάντα εὐχαριστήσωμεν κυρίῳ
τῷ θεῷ ἡμῶν, ὃς πειράζει ἡμᾶς καθὰ καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν.
26 26 μνήσθητε ὅσα ἐποίησεν μετὰ Αβρααμ καὶ ὅσα ἐπείρασεν τὸν
Ισαακ καὶ ὅσα ἐγένετο τῷ Ιακωβ ἐν Μεσοποταμίᾳ τῆς Συρίας ποι-
27 μαίνοντι τὰ πρόβατα Λαβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ. 27 ὅτι
οὐ καθὼς ἐκείνους ἐπύρωσεν εἰς ἐτασμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, καὶ
ἡμᾶς οὐκ ἐξεδίκησεν, ἀλλ᾽ εἰς νουθέτησιν μαστιγοῖ κύριος τοὺς
28 ἐγγίζοντας αὐτῷ. — 28 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν Οζιας Πάντα, ὅσα
εἶπας, ἐν ἀγαθῇ καρδίᾳ ἐλάλησας, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιστήσεται
29 τοῖς λόγοις σου· 29 ὅτι οὐκ ἐν τῇ σήμερον ἡ σοφία σου πρόδηλός
ἐστιν, ἀλλ᾽ ἀπ᾽ ἀρχῆς ἡμερῶν σου ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς τὴν σύνεσίν
30 σου, καθότι ἀγαθόν ἐστιν τὸ πλάσμα τῆς καρδίας σου. 30 ἀλλὰ ὁ
λαὸς δεδίψηκεν σφόδρα καὶ ἠνάγκασαν ἡμᾶς ποιῆσαι καθὰ ἐλαλή-
σαμεν αὐτοῖς καὶ ἐπαγαγεῖν ἐφ᾽ ἡμᾶς ὅρκον, ὃν οὐ παραβησόμεθα.
31 31 καὶ νῦν δεήθητι περὶ ἡμῶν, ὅτι γυνὴ εὐσεβὴς εἶ, καὶ ἀποστελεῖ
κύριος τὸν ὑετὸν εἰς πλήρωσιν τῶν λάκκων ἡμῶν, καὶ οὐκ ἐκλεί-
32 ψομεν ἔτι. 32 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ιουδιθ Ἀκούσατέ μου, καὶ ποι-
ήσω πρᾶγμα ὃ ἀφίξεται εἰς γενεὰς γενεῶν υἱοῖς τοῦ γένους ἡμῶν.
33 33 ὑμεῖς στήσεσθε ἐπὶ τῆς πύλης τὴν νύκτα ταύτην, καὶ ἐξελεύσομαι
ἐγὼ μετὰ τῆς ἅβρας μου, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις, μεθ᾽ ἃς εἴπατε παρα-
δώσειν τὴν πόλιν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἐπισκέψεται κύριος τὸν Ισ-
34 ραηλ ἐν χειρί μου· 34 ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐξερευνήσετε τὴν πρᾶξίν μου,
35 οὐ γὰρ ἐρῶ ὑμῖν ἕως τοῦ τελεσθῆναι ἃ ἐγὼ ποιῶ. 35 καὶ εἶπεν Οζιας
καὶ οἱ ἄρχοντες πρὸς αὐτήν Πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ κύριος ὁ θεὸς
36 ἔμπροσθέν σου εἰς ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν. 36 καὶ ἀποστρέψαν-
τες ἐκ τῆς σκηνῆς ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὰς διατάξεις αὐτῶν.
9 1 Ιουδιθ δὲ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον καὶ ἐπέθετο σποδὸν ἐπὶ τὴν
κεφαλὴν αὐτῆς καὶ ἐγύμνωσεν ὃν ἐνεδεδύκει σάκκον, καὶ ἦν ἄρτι

24 επεστηρισται BS†] επιστηρισαι A†, επεστηρικται (-το L†) rel.: cf. Thack. p. 223 || 25 παρα] δια LSc† | ταυτα παντα] tr. S, παντα > A || 26 ποιμαινοντι] -τος S mu., -τος αυτου A† || 27 ου καθως] ως 58† | της > S* || 28 εν > B† || 30 δεδιψ.] εδιψησεν B | ηναγκασεν SA | ημας ποιησαι] tr. B | επαγαγειν] επηγαγεν A(†) || 31 ει] + συ S† | τον] pr. ημιν S† | εις πληρωσιν] pr. εις πλησμονην (sic) LSc† | ετι > S† || 32 υιοις] pr. τοις SL† || 33 ημεραις] pr. πεντε LSc† || 34 ερω] αναγγελω SA

9 1 επεθετο] επ > LSc† | ενεδεδυκει Ra.] εν > B†, ε 2⁰ > S: cf. 10 3 Leu. 16 23 Est. 5 1c Iob 29 14 et Thack. p. 197; ενεδιδυσκετο A

προσφερόμενον ἐν Ιερουσαλημ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ τὸ θυμίαμα
τῆς ἑσπέρας ἐκείνης, καὶ ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ Ιουδιθ πρὸς κύριον
καὶ εἶπεν [2]Κύριε ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου Συμεων, ᾧ ἔδωκας ἐν 2
χειρὶ ῥομφαίαν εἰς ἐκδίκησιν ἀλλογενῶν, οἳ ἔλυσαν μήτραν παρ-
θένου εἰς μίασμα καὶ ἐγύμνωσαν μηρὸν εἰς αἰσχύνην καὶ ἐβεβή-
λωσαν μήτραν εἰς ὄνειδος· εἶπας γάρ Οὐχ οὕτως ἔσται, καὶ ἐποί-
ησαν· [3]ἀνθ᾽ ὧν ἔδωκας ἄρχοντας αὐτῶν εἰς φόνον καὶ τὴν στρω- 3
μνὴν αὐτῶν, ἣ ᾐδέσατο τὴν ἀπάτην αὐτῶν, ἀπατηθεῖσαν εἰς αἷμα
καὶ ἐπάταξας δούλους ἐπὶ δυνάσταις καὶ δυνάστας ἐπὶ θρόνους
αὐτῶν [4]καὶ ἔδωκας γυναῖκας αὐτῶν εἰς προνομὴν καὶ θυγατέρας 4
αὐτῶν εἰς αἰχμαλωσίαν καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν εἰς διαίρεσιν
υἱῶν ἠγαπημένων ὑπὸ σοῦ, οἳ καὶ ἐζήλωσαν τὸν ζῆλόν σου καὶ
ἐβδελύξαντο μίασμα αἵματος αὐτῶν καὶ ἐπεκαλέσαντό σε εἰς βοη-
θόν· ὁ θεὸς ὁ θεὸς ὁ ἐμός, καὶ εἰσάκουσον ἐμοῦ τῆς χήρας. [5]σὺ 5
γὰρ ἐποίησας τὰ πρότερα ἐκείνων καὶ ἐκεῖνα καὶ τὰ μετέπειτα καὶ
τὰ νῦν καὶ τὰ ἐπερχόμενα διενοήθης, καὶ ἐγενήθησαν ἃ ἐνενοήθης,
[6]καὶ παρέστησαν ἃ ἐβουλεύσω καὶ εἶπαν Ἰδοὺ πάρεσμεν· πᾶσαι 6
γὰρ αἱ ὁδοί σου ἕτοιμοι, καὶ ἡ κρίσις σου ἐν προγνώσει. [7]ἰδοὺ 7
γὰρ Ἀσσύριοι ἐπληθύνθησαν ἐν δυνάμει αὐτῶν, ὑψώθησαν ἐφ᾽ ἵπ-
πῳ καὶ ἀναβάτῃ, ἐγαυρίασαν ἐν βραχίονι πεζῶν, ἤλπισαν ἐν ἀσπίδι
καὶ ἐν γαίσῳ καὶ τόξῳ καὶ σφενδόνῃ καὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι σὺ εἶ
κύριος συντρίβων πολέμους. [8]κύριος ὄνομά σοι· σὺ ῥάξον αὐτῶν 8
τὴν ἰσχὺν ἐν δυνάμει σου καὶ κάταξον τὸ κράτος αὐτῶν ἐν τῷ
θυμῷ σου· ἐβουλεύσαντο γὰρ βεβηλῶσαι τὰ ἅγιά σου, μιᾶναι τὸ
σκήνωμα τῆς καταπαύσεως τοῦ ὀνόματος τῆς δόξης σου, καταβα-
λεῖν σιδήρῳ κέρας θυσιαστηρίου σου. [9]βλέψον εἰς ὑπερηφανίαν 9
αὐτῶν, ἀπόστειλον τὴν ὀργήν σου εἰς κεφαλὰς αὐτῶν, δὸς ἐν
χειρί μου τῆς χήρας ὃ διενοήθην κράτος. [10]πάταξον δοῦλον ἐκ 10
χειλέων ἀπάτης μου ἐπ᾽ ἄρχοντι καὶ ἄρχοντα ἐπὶ θεράποντι αὐτοῦ,
θραῦσον αὐτῶν τὸ ἀνάστεμα ἐν χειρὶ θηλείας. [11]οὐ γὰρ ἐν πλήθει 11
τὸ κράτος σου, οὐδὲ ἡ δυναστεία σου ἐν ἰσχύουσιν, ἀλλὰ ταπει-
νῶν εἶ θεός, ἐλαττόνων εἶ βοηθός, ἀντιλήμπτωρ ἀσθενούντων,
ἀπεγνωσμένων σκεπαστής, ἀπηλπισμένων σωτήρ. [12]ναὶ ναὶ ὁ θεὸς 12
τοῦ πατρός μου καὶ θεὸς κληρονομίας Ισραηλ, δέσποτα τῶν οὐ-
ρανῶν καὶ τῆς γῆς, κτίστα τῶν ὑδάτων, βασιλεῦ πάσης κτίσεώς

1 θεου] κυριου A | του θυμιαματος A† | φωνην μεγαλην A || **3** αυτων 2^0 > SA | απατην αυτων > SA (corrector antiquus codicis S add. απατην tantum) | δυνασταις] -στας SA (A† om. και δυναστας seq.) || **4** αυτων 2^0 3^0 > BS | υιων] + ισραηλ S | οι > A | ο paenult. et ult. > A, ult. > B | και ult. > A || **5** και 2^0 > S† | τα 2^0 > A || **6** η κρισις] αι -σεις A || **7** και εν γαισω > A || **8** συ ραξον] συνραξον S | μιαναι] pr. και S || **9** υπερηφ.] pr. την S† || **11** σου 1^0 > S*† | δυναστεια] δεξια S*† | θεος] κυριος A || **12** ο θεος] ο > A, θεε S† | βασιλευς A

13 σου, σὺ εἰσάκουσον τῆς δεήσεώς μου [13]καὶ δὸς λόγον μου καὶ
ἀπάτην εἰς τραῦμα καὶ μώλωπα αὐτῶν, οἳ κατὰ τῆς διαθήκης σου
καὶ οἴκου ἡγιασμένου σου καὶ κορυφῆς Σιων καὶ οἴκου κατασχέ-
14 σεως υἱῶν σου ἐβουλεύσαντο σκληρά. [14]καὶ ποίησον ἐπὶ παντὸς
ἔθνους σου καὶ πάσης φυλῆς ἐπίγνωσιν τοῦ εἰδῆσαι ὅτι σὺ εἶ ὁ
θεὸς θεὸς πάσης δυνάμεως καὶ κράτους καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος ὑπερ-
ασπίζων τοῦ γένους Ισραηλ εἰ μὴ σύ.
10 [1]Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπαύσατο βοῶσα πρὸς τὸν θεὸν Ισραηλ καὶ
2 συνετέλεσεν πάντα τὰ ῥήματά ταῦτα, [2]καὶ ἀνέστη ἀπὸ τῆς πτώ-
σεως καὶ ἐκάλεσεν τὴν ἅβραν αὐτῆς καὶ κατέβη εἰς τὸν οἶκον, ἐν
ᾧ διέτριβεν ἐν αὐτῷ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν σαββάτων καὶ ἐν ταῖς
3 ἑορταῖς αὐτῆς, [3]καὶ περιείλατο τὸν σάκκον, ὃν ἐνεδεδύκει, καὶ ἐξ-
εδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως αὐτῆς καὶ περιεκλύσατο τὸ σῶμα
ὕδατι καὶ ἐχρίσατο μύρῳ παχεῖ καὶ διέξανε τὰς τρίχας τῆς κεφα-
λῆς αὐτῆς καὶ ἐπέθετο μίτραν ἐπ᾽ αὐτῆς καὶ ἐνεδύσατο τὰ ἱμάτια
τῆς εὐφροσύνης αὐτῆς, ἐν οἷς ἐστολίζετο ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ζωῆς
4 τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Μανασση, [4]καὶ ἔλαβεν σανδάλια εἰς τοὺς πόδας
αὐτῆς καὶ περιέθετο τοὺς χλιδῶνας καὶ τὰ ψέλια καὶ τοὺς δακτυ-
λίους καὶ τὰ ἐνώτια καὶ πάντα τὸν κόσμον αὐτῆς καὶ ἐκαλλωπί-
σατο σφόδρα εἰς ἀπάτησιν ὀφθαλμῶν ἀνδρῶν, ὅσοι ἂν ἴδωσιν
5 αὐτήν. [5]καὶ ἔδωκεν τῇ ἅβρᾳ αὐτῆς ἀσκοπυτίνην οἴνου καὶ καψά-
κην ἐλαίου καὶ πήραν ἐπλήρωσεν ἀλφίτων καὶ παλάθης καὶ ἄρτων
καθαρῶν καὶ περιεδίπλωσε πάντα τὰ ἀγγεῖα αὐτῆς καὶ ἐπέθηκεν
6 αὐτῇ. [6]καὶ ἐξήλθοσαν ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως Βαιτυλουα καὶ
εὕροσαν ἐφεστῶτα ἐπ᾽ αὐτῇ Οζιαν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς
7 πόλεως Χαβριν καὶ Χαρμιν· [7]ὡς δὲ εἶδον αὐτὴν καὶ ἦν ἠλλοιω-
μένον τὸ πρόσωπον αὐτῆς καὶ τὴν στολὴν μεταβεβληκυῖαν αὐτῆς,
καὶ ἐθαύμασαν ἐπὶ τῷ κάλλει αὐτῆς ἐπὶ πολὺ σφόδρα καὶ εἶπαν
8 αὐτῇ [8]Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν δῴη σε εἰς χάριν καὶ τελειῶσαι
τὰ ἐπιτηδεύματά σου εἰς γαυρίαμα υἱῶν Ισραηλ καὶ ὕψωμα Ιερου-
9 σαλημ. [9]καὶ προσεκύνησεν τῷ θεῷ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Ἐπιτά-
ξατε ἀνοῖξαί μοι τὴν πύλην τῆς πόλεως, καὶ ἐξελεύσομαι εἰς τελεί-
ωσιν τῶν λόγων, ὧν ἐλαλήσατε μετ᾽ ἐμοῦ· καὶ συνέταξαν τοῖς
10 νεανίσκοις ἀνοῖξαι αὐτῇ καθότι ἐλάλησεν. [10]καὶ ἐποίησαν οὕτως.

13 μου] μοι S† | κορυφην A† || 14 παντος εθνους] παν το εθνος BS | ειδησαι (cf. Thack. p. 278)] ειδεναι σε Sc | θεος 2⁰ > B

10 2 πτωσεως] + αυτης S† | οικον] + αυτης S || 3 ον ενεδεδυκει — ιματια / της χηρ. αυτης] tr. S† | ενεδεδυκει Bc] ε 2⁰ > B*S, ενεδιδυσκετο A: cf. 9 1 | και 3⁰ > B† | διεξανε S†] διεξενατο(sic) *L*†, διεταξε(ν) rel. | οις] αις BA† | εστολιζετο] εκοσμειτο S† || 4 απατησιν Sc] απαντ. BS*A || 5 ασκοπυτινην] ασκον S 58† | και παλαθης > S† || 6 επ > SA† || 7 ηλλοιωμ. / το προσ. αυτης] tr. S† | μεταβεβλ. αυτης] tr. S, αυτης > B*† | και 3⁰ > A || 8 το επιτηδευμα S† || 9 ελαλησεν] -σαν B

καὶ ἐξῆλθεν Ιουδιθ, αὐτὴ καὶ ἡ παιδίσκη αὐτῆς μετ᾽ αὐτῆς· ἀπ-
εσκόπευον δὲ αὐτὴν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἕως οὗ κατέβη τὸ ὄρος,
ἕως διῆλθεν τὸν αὐλῶνα καὶ οὐκέτι ἐθεώρουν αὐτήν. — 11καὶ ἐπο- 11
ρεύοντο ἐν τῷ αὐλῶνι εἰς εὐθεῖαν, καὶ συνήντησεν αὐτῇ προφυ-
λακὴ τῶν Ἀσσυρίων. 12καὶ συνέλαβον αὐτὴν καὶ ἐπηρώτησαν Τίνων 12
εἶ καὶ πόθεν ἔρχῃ καὶ ποῦ πορεύῃ; καὶ εἶπεν Θυγάτηρ εἰμὶ τῶν
Εβραίων καὶ ἀποδιδράσκω ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι μέλλουσιν
δίδοσθαι ὑμῖν εἰς κατάβρωμα· 13κἀγὼ ἔρχομαι εἰς τὸ πρόσωπον 13
Ολοφέρνου ἀρχιστρατήγου δυνάμεως ὑμῶν τοῦ ἀπαγγεῖλαι ῥήματα
ἀληθείας καὶ δείξω πρὸ προσώπου αὐτοῦ ὁδὸν καθ᾽ ἣν πορεύσεται
καὶ κυριεύσει πάσης τῆς ὀρεινῆς, καὶ οὐ διαφωνήσει τῶν ἀνδρῶν
αὐτοῦ σὰρξ μία οὐδὲ πνεῦμα ζωῆς. 14ὡς δὲ ἤκουσαν οἱ ἄνδρες 14
τὰ ῥήματα αὐτῆς καὶ κατενόησαν τὸ πρόσωπον αὐτῆς — καὶ ἦν
ἐναντίον αὐτῶν θαυμάσιον τῷ κάλλει σφόδρα —, καὶ εἶπαν πρὸς
αὐτήν 15Σέσωκας τὴν ψυχήν σου σπεύσασα καταβῆναι εἰς πρόσ- 15
ωπον τοῦ κυρίου ἡμῶν· καὶ νῦν πρόσελθε ἐπὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ,
καὶ ἀφ᾽ ἡμῶν προπέμψουσίν σε, ἕως παραδώσουσίν σε εἰς χεῖρας
αὐτοῦ· 16ἐὰν δὲ στῇς ἐναντίον αὐτοῦ, μὴ φοβηθῇς τῇ καρδίᾳ σου, 16
ἀλλὰ ἀνάγγειλον κατὰ τὰ ῥήματά σου, καὶ εὖ σε ποιήσει. 17καὶ 17
ἐπέλεξαν ἐξ αὐτῶν ἄνδρας ἑκατὸν καὶ παρέζευξαν αὐτῇ καὶ τῇ
ἅβρᾳ αὐτῆς, καὶ ἤγαγον αὐτὰς ἐπὶ τὴν σκηνὴν Ολοφέρνου. 18καὶ 18
ἐγένετο συνδρομὴ ἐν πάσῃ τῇ παρεμβολῇ, διεβοήθη γὰρ εἰς τὰ
σκηνώματα ἡ παρουσία αὐτῆς· καὶ ἐλθόντες ἐκύκλουν αὐτήν, ὡς
εἱστήκει ἔξω τῆς σκηνῆς Ολοφέρνου, ἕως προσήγγειλαν αὐτῷ περὶ
αὐτῆς. 19καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τῷ κάλλει αὐτῆς καὶ ἐθαύμαζον τοὺς 19
υἱοὺς Ισραηλ ἀπ᾽ αὐτῆς, καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐ-
τοῦ Τίς καταφρονήσει τοῦ λαοῦ τούτου, ὃς ἔχει ἐν ἑαυτῷ γυναῖ-
κας τοιαύτας; ὅτι οὐ καλόν ἐστιν ὑπολείπεσθαι ἐξ αὐτῶν ἄνδρα
ἕνα, οἳ ἀφεθέντες δυνήσονται κατασοφίσασθαι πᾶσαν τὴν γῆν.
20καὶ ἐξῆλθον οἱ παρακαθεύδοντες Ολοφέρνῃ καὶ πάντες οἱ θερά- 20
ποντες αὐτοῦ καὶ εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς τὴν σκηνήν. 21καὶ ἦν Ολο- 21
φέρνης ἀναπαυόμενος ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν τῷ κωνωπίῳ, ὃ
ἦν ἐκ πορφύρας καὶ χρυσίου καὶ σμαράγδου καὶ λίθων πολυτελῶν
καθυφασμένων. 22καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ περὶ αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθεν εἰς 22
τὸ προσκήνιον, καὶ λαμπάδες ἀργυραῖ προάγουσαι αὐτοῦ. 23ὡς δὲ 23
ἦλθεν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ Ιουδιθ καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ,

10 μετ αυτης > A | εως ult.] + ου A | εθεωρουν] -ρων S†, -ρουσαν A || **13** το > S | αναγγειλαι B || **14** αυτης 1^0] ταυτα S† | θαυμασιον] -σια A, θαυμαστον S*L*† | τω καλλει > S† || **15** εις προσωπον του κυριου] προς τον κυριον S† | παραδωσουσι(ν)] -δωσι(ν) (pr. αν *L*†) BS**L*† || **16** ευ] ευθη A† || **17** απελεξαν B*S*† | ολοφερνου] pr. του S† || **18** παση > B*† || **19** εθαυμαζον 1^0 ⌒ 2^0 A*† | ειπεν] -παν A, -πον *L* | ου > S* | εστιν > S† | υπολειπ. / εξ αυτων] **tr.** A | εξ αυτων / ανδρα] **tr.** S† || **21** καθυφασμενον S

ἐθαύμασαν πάντες ἐπὶ τῷ κάλλει τοῦ προσώπου αὐτῆς· καὶ πε-
σοῦσα ἐπὶ πρόσωπον προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ ἤγειραν αὐτὴν οἱ
δοῦλοι αὐτοῦ.
11 1 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν Ολοφέρνης Θάρσησον, γύναι, μὴ φοβη-
θῇς τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ἐγὼ οὐκ ἐκάκωσα ἄνθρωπον ὅστις ᾑρέτι-
2 κεν δουλεύειν βασιλεῖ Ναβουχοδονοσορ πάσης τῆς γῆς. 2 καὶ νῦν
ὁ λαός σου ὁ κατοικῶν τὴν ὀρεινὴν εἰ μὴ ἐφαύλισάν με, οὐκ ἂν
ἦρα τὸ δόρυ μου ἐπ᾽ αὐτούς· ἀλλὰ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἐποίησαν ταῦτα.
3 3 καὶ νῦν λέγε μοι τίνος ἕνεκεν ἀπέδρας ἀπ᾽ αὐτῶν καὶ ἦλθες πρὸς
ἡμᾶς· ἥκεις γὰρ εἰς σωτηρίαν· θάρσει, ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ ζήσῃ
4 καὶ εἰς τὸ λοιπόν· 4 οὐ γὰρ ἔστιν ὃς ἀδικήσει σε, ἀλλ᾽ εὖ σε ποι-
ήσει, καθὰ γίνεται τοῖς δούλοις τοῦ κυρίου μου βασιλέως Ναβου-
5 χοδονοσορ. 5 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ιουδιθ Δέξαι τὰ ῥήματα τῆς
δούλης σου, καὶ λαλησάτω ἡ παιδίσκη σου κατὰ πρόσωπόν σου,
6 καὶ οὐκ ἀναγγελῶ ψεῦδος τῷ κυρίῳ μου ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. 6 καὶ
ἐὰν κατακολουθήσῃς τοῖς λόγοις τῆς παιδίσκης σου, τελείως πρᾶγμα
ποιήσει μετὰ σοῦ ὁ θεός, καὶ οὐκ ἀποπεσεῖται ὁ κύριός μου τῶν
7 ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ. 7 ζῇ γὰρ βασιλεὺς Ναβουχοδονοσορ πάσης
τῆς γῆς καὶ ζῇ τὸ κράτος αὐτοῦ, ὃς ἀπέστειλέν σε εἰς κατόρθωσιν
πάσης ψυχῆς, ὅτι οὐ μόνον ἄνθρωποι διὰ σὲ δουλεύουσιν αὐτῷ,
ἀλλὰ καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ κτήνη καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ
οὐρανοῦ διὰ τῆς ἰσχύος σου ζήσονται ἐπὶ Ναβουχοδονοσορ καὶ
8 πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ. 8 ἠκούσαμεν γὰρ τὴν σοφίαν σου καὶ τὰ
πανουργεύματα τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἀνηγγέλη πάσῃ τῇ γῇ ὅτι σὺ
μόνος ἀγαθὸς ἐν πάσῃ βασιλείᾳ καὶ δυνατὸς ἐν ἐπιστήμῃ καὶ θαυ-
9 μαστὸς ἐν στρατεύμασιν πολέμου. 9 καὶ νῦν ὁ λόγος, ὃν ἐλάλησεν
Αχιωρ ἐν τῇ συνεδρίᾳ σου, ἠκούσαμεν τὰ ῥήματα αὐτοῦ, ὅτι περι-
εποιήσαντο αὐτὸν οἱ ἄνδρες Βαιτυλουα, καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς πάντα,
10 ὅσα ἐξελάλησεν παρὰ σοί. 10 διό, δέσποτα κύριε, μὴ παρέλθῃς τὸν
λόγον αὐτοῦ, ἀλλὰ κατάθου αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ἐστὶν
ἀληθής· οὐ γὰρ ἐκδικᾶται τὸ γένος ἡμῶν, οὐ κατισχύει ῥομφαία
11 ἐπ᾽ αὐτούς, ἐὰν μὴ ἁμάρτωσιν εἰς τὸν θεὸν αὐτῶν. 11 καὶ νῦν ἵνα
μὴ γένηται ὁ κύριός μου ἔκβολος καὶ ἄπρακτος καὶ ἐπιπεσεῖται
θάνατος ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ κατελάβετο αὐτοὺς ἁμάρτημα,
ἐν ᾧ παροργιοῦσιν τὸν θεὸν αὐτῶν, ὁπηνίκα ἂν ποιήσωσιν ἀτο-

23 αυτης > B†

11 1 μη] pr. και S | ηρετισεν A || **2** εφαυλισεν A || **3** απεδρασας S†: cf. Tob. 1 19 S et Thack. p. 234 | ζηση] pr. ζωη S† || **4** βασιλεως] pr. του S || **7** βασιλευς] pr. ο A | ναβουχ./πασης της γης] tr. A† | επι > BS* || **8** πανουργηματα ABc | και 2⁰] pr. α ABc | παση 2⁰] + τη A || **9** ο λογος] ο > B†, + σου S*†; λογον *L*† (58† ον ελαλ. λογον pro ο λογος ον ελαλ.) | εξελαλησεν] εξ > S || **10** διο] διοτι S*†, δη A† | ου ult.] ουδε S, ος A† || **11** και 3⁰ > B*S* | προσωπου SA | καταλαβοι`A†

πίαν. [12]ἐπεὶ παρεξέλιπεν αὐτοὺς τὰ βρώματα καὶ ἐσπανίσθη πᾶν 12
ὕδωρ, ἐβουλεύσαντο ἐπιβαλεῖν τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν καὶ πάντα, ὅσα
διεστείλατο αὐτοῖς ὁ θεὸς τοῖς νόμοις αὐτοῦ μὴ φαγεῖν, διέγνωσαν
δαπανῆσαι. [13]καὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου καὶ τὰς δεκάτας τοῦ οἴνου 13
καὶ τοῦ ἐλαίου, ἃ διεφύλαξαν ἁγιάσαντες τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς παρ-
εστηκόσιν ἐν Ιερουσαλημ ἀπέναντι τοῦ προσώπου τοῦ θεοῦ ἡμῶν,
κεκρίκασιν ἐξαναλῶσαι, ὧν οὐδὲ ταῖς χερσὶν καθῆκεν ἅψασθαι οὐ-
δένα τῶν ἐκ τοῦ λαοῦ. [14]καὶ ἀπεστάλκασιν εἰς Ιερουσαλημ, ὅτι καὶ 14
οἱ ἐκεῖ κατοικοῦντες ἐποίησαν ταῦτα, τοὺς μετακομίσοντας αὐτοῖς
τὴν ἄφεσιν παρὰ τῆς γερουσίας. [15]καὶ ἔσται ὡς ἂν ἀναγγείλῃ αὐ- 15
τοῖς καὶ ποιήσωσιν, δοθήσονταί σοι εἰς ὄλεθρον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
[16]ὅθεν ἐγὼ ἡ δούλη σου ἐπιγνοῦσα ταῦτα πάντα ἀπέδρων ἀπὸ 16
προσώπου αὐτῶν, καὶ ἀπέστειλέν με ὁ θεὸς ποιῆσαι μετὰ σοῦ πράγ-
ματα, ἐφ' οἷς ἐκστήσεται πᾶσα ἡ γῆ, ὅσοι ἐὰν ἀκούσωσιν αὐτά.
[17]ὅτι ἡ δούλη σου θεοσεβής ἐστιν καὶ θεραπεύουσα νυκτὸς καὶ 17
ἡμέρας τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ· καὶ νῦν μενῶ παρὰ σοί, κύριέ μου,
καὶ ἐξελεύσεται ἡ δούλη σου κατὰ νύκτα εἰς τὴν φάραγγα καὶ προσ-
εύξομαι πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἐρεῖ μοι πότε ἐποίησαν τὰ ἁμαρτήματα
αὐτῶν. [18]καὶ ἐλθοῦσα προσανοίσω σοι, καὶ ἐξελεύσῃ σὺν πάσῃ τῇ 18
δυνάμει σου, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιστήσεταί σοι ἐξ αὐτῶν. [19]καὶ 19
ἄξω σε διὰ μέσου τῆς Ιουδαίας ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἀπέναντι Ιερουσα-
λημ καὶ θήσω τὸν δίφρον σου ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἄξεις αὐτοὺς
ὡς πρόβατα, οἷς οὐκ ἔστιν ποιμήν, καὶ οὐ γρύξει κύων τῇ γλώσσῃ
αὐτοῦ ἀπέναντί σου· ὅτι ταῦτα ἐλαλήθη μοι κατὰ πρόγνωσίν μου
καὶ ἀπηγγέλη μοι, καὶ ἀπεστάλην ἀναγγεῖλαί σοι. — [20]καὶ ἤρεσαν 20
οἱ λόγοι αὐτῆς ἐναντίον Ολοφέρνου καὶ ἐναντίον πάντων τῶν θερα-
πόντων αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασαν ἐπὶ τῇ σοφίᾳ αὐτῆς καὶ εἶπαν [21]Οὐκ 21
ἔστιν τοιαύτη γυνὴ ἀπ' ἄκρου ἕως ἄκρου τῆς γῆς ἐν καλῷ προσ-
ώπῳ καὶ συνέσει λόγων. [22]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν Ολοφέρνης Εὖ 22
ἐποίησεν ὁ θεὸς ἀποστείλας σε ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ τοῦ γενηθῆναι
ἐν χερσὶν ἡμῶν κράτος, ἐν δὲ τοῖς φαυλίσασι τὸν κύριόν μου ἀπ-
ώλειαν. [23]καὶ νῦν ἀστεία εἶ σὺ ἐν τῷ εἴδει σου καὶ ἀγαθὴ ἐν τοῖς 23
λόγοις σου· ὅτι ἐὰν ποιήσῃς καθὰ ἐλάλησας, ὁ θεός σου ἔσται
μου θεός, καὶ σὺ ἐν οἴκῳ βασιλέως Ναβουχοδονοσορ καθήσῃ καὶ
ἔσῃ ὀνομαστὴ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

[1]Καὶ ἐκέλευσεν εἰσαγαγεῖν αὐτὴν οὗ ἐτίθετο τὰ ἀργυρώματα αὐ- 12
τοῦ καὶ συνέταξεν καταστρῶσαι αὐτῇ ἀπὸ τῶν ὀψοποιημάτων αὐτοῦ

12 παρεξελ(ε)ιπεν] γαρ εξελ. B 58(†) | βρωματα] + αυτων A || 13 α > A† | ουδε] ουδεν A† || 14 μετακομισοντας pau.] -σαντας mu., μετοικισαντας BA† (sim. *L*†) || 16 απεδρων: cf. Thack. p. 264 || 17 ερει] αναγγελει A || 19 ταυτα ελαλ./μοι] tr. A | απηγγελη] ανηγγ. A || 22 απωλεια BA† || 23 ποιηση B*L*Vc† | βασιλ. ναβουχ.] tr. B†, ναβ. του βασ. *L*†, ναβ. > 58†

2 καὶ τοῦ οἴνου αὐτοῦ πίνειν. [2]καὶ εἶπεν Ιουδιθ Οὐ φάγομαι ἐξ αὐ-
τῶν, ἵνα μὴ γένηται σκάνδαλον, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν ἠκολουθηκότων μοι
3 χορηγηθήσεται. [3]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν Ολοφέρνης Ἐὰν δὲ ἐκλίπῃ
τὰ ὄντα μετὰ σοῦ, πόθεν ἐξοίσομέν σοι δοῦναι ὅμοια αὐτοῖς; οὐ
4 γάρ ἐστιν μεθ᾽ ἡμῶν ἐκ τοῦ γένους σου. [4]καὶ εἶπεν Ιουδιθ πρὸς
αὐτόν Ζῇ ἡ ψυχή σου, κύριέ μου, ὅτι οὐ δαπανήσει ἡ δούλη σου
τὰ ὄντα μετ᾽ ἐμοῦ, ἕως ἂν ποιήσῃ κύριος ἐν χειρί μου ἃ ἐβουλεύ-
5 σατο. [5]καὶ ἠγάγοσαν αὐτὴν οἱ θεράποντες Ολοφέρνου εἰς τὴν σκη-
νήν, καὶ ὕπνωσεν μέχρι μεσούσης τῆς νυκτός· καὶ ἀνέστη πρὸς
6 τὴν ἑωθινὴν φυλακήν. [6]καὶ ἀπέστειλεν πρὸς Ολοφέρνην λέγουσα
Ἐπιταξάτω δὴ ὁ κύριός μου ἐᾶσαι τὴν δούλην σου ἐπὶ προσευχὴν
7 ἐξελθεῖν· [7]καὶ προσέταξεν Ολοφέρνης τοῖς σωματοφύλαξιν μὴ δια-
κωλύειν αὐτήν. καὶ παρέμεινεν ἐν τῇ παρεμβολῇ ἡμέρας τρεῖς· καὶ
ἐξεπορεύετο κατὰ νύκτα εἰς τὴν φάραγγα Βαιτυλουα καὶ ἐβαπτίζετο
8 ἐν τῇ παρεμβολῇ ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος· [8]καὶ ὡς ἀνέβη, ἐδέετο
τοῦ κυρίου θεοῦ Ισραηλ κατευθῦναι τὴν ὁδὸν αὐτῆς εἰς ἀνάστημα
9 τῶν υἱῶν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· [9]καὶ εἰσπορευομένη καθαρὰ παρέμενεν ἐν
τῇ σκηνῇ, μέχρι οὗ προσηνέγκατο τὴν τροφὴν αὐτῆς πρὸς ἑσπέραν.
10 [10]Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἐποίησεν Ολοφέρνης πότον
τοῖς δούλοις αὐτοῦ μόνοις καὶ οὐκ ἐκάλεσεν εἰς τὴν κλῆσιν οὐδένα
11 τῶν πρὸς ταῖς χρείαις. [11]καὶ εἶπεν Βαγώᾳ τῷ εὐνούχῳ, ὃς ἦν ἐφ-
εστηκὼς ἐπὶ πάντων τῶν αὐτοῦ Πεῖσον δὴ πορευθεὶς τὴν γυναῖκα
τὴν Εβραίαν, ἥ ἐστιν παρὰ σοί, τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ἡμᾶς καὶ φαγεῖν
12 καὶ πιεῖν μεθ᾽ ἡμῶν· [12]ἰδοὺ γὰρ αἰσχρὸν τῷ προσώπῳ ἡμῶν εἰ
γυναῖκα τοιαύτην παρήσομεν οὐχ ὁμιλήσαντες αὐτῇ· ὅτι ἐὰν ταύ-
13 την μὴ ἐπισπασώμεθα, καταγελάσεται ἡμῶν. [13]καὶ ἐξῆλθεν Βαγώας
ἀπὸ προσώπου Ολοφέρνου καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὴν καὶ εἶπεν Μὴ
ὀκνησάτω δὴ ἡ παιδίσκη ἡ καλὴ αὕτη ἐλθοῦσα πρὸς τὸν κύριόν
μου δοξασθῆναι κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ πίεσαι μεθ᾽ ἡμῶν εἰς
εὐφροσύνην οἶνον καὶ γενηθῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ὡς θυγάτηρ
μία τῶν υἱῶν Ασσουρ, αἳ παρεστήκασιν ἐν οἴκῳ Ναβουχοδονοσορ.
14 [14]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ιουδιθ Καὶ τίς εἰμι ἐγὼ ἀντεροῦσα τῷ κυ-
ρίῳ μου; ὅτι πᾶν, ὃ ἔσται ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἀρεστόν,
σπεύσασα ποιήσω, καὶ ἔσται τοῦτό μοι ἀγαλλίαμα ἕως ἡμέρας θα-
15 νάτου μου. [15]καὶ διαναστᾶσα ἐκοσμήθη τῷ ἱματισμῷ καὶ παντὶ τῷ
κόσμῳ τῷ γυναικείῳ, καὶ προσῆλθεν ἡ δούλη αὐτῆς καὶ ἔστρωσεν

12 1 πιειν A || 3 δε > A† | οντα / μετα σου] tr. B† | εξοισομεν] εξομεν A | ομοια] pr. τα A*L*† | γενους] εθνους B†, λαου 58† || 4 κυριος] > B†, ο θεος *L* || 5 της > A 58† | προς] περι A† || 6 επι προσευχην / εξελθειν] tr. A*L*† || 8 ως] εως A | του 1^{0} > A || 9 εν > B | τρυφην A†, στολην V† || 10 κλησιν] χρησιν B || 13 πιεσαι] πιειν A || 14 τουτο μοι] tr. A | μου ult. > A || 15 διαναστασα] δι > A | και παντι τω κοσμω > A*L*† | προσηλθεν] σ > B†

αὐτῇ κατέναντι Ολοφέρνου χαμαὶ τὰ κῴδια, ἃ ἔλαβεν παρὰ Βαγώου
εἰς τὴν καθημερινὴν δίαιταν αὐτῆς εἰς τὸ ἐσθίειν κατακλινομένην
ἐπ' αὐτῶν. [16]καὶ εἰσελθοῦσα ἀνέπεσεν Ιουδιθ, καὶ ἐξέστη ἡ καρδία 16
Ολοφέρνου ἐπ' αὐτήν, καὶ ἐσαλεύθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἦν κατεπί-
θυμος σφόδρα τοῦ συγγενέσθαι μετ' αὐτῆς· καὶ ἐτήρει καιρὸν τοῦ
ἀπατῆσαι αὐτὴν ἀφ' ἧς ἡμέρας εἶδεν αὐτήν. [17]καὶ εἶπεν πρὸς αὐ- 17
τὴν Ολοφέρνης Πίε δὴ καὶ γενήθητι μεθ' ἡμῶν εἰς εὐφροσύνην.
[18]καὶ εἶπεν Ιουδιθ Πίομαι δή, κύριε, ὅτι ἐμεγαλύνθη τὸ ζῆν μου ἐν 18
ἐμοὶ σήμερον παρὰ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γενέσεώς μου. [19]καὶ λα- 19
βοῦσα ἔφαγεν καὶ ἔπιεν κατέναντι αὐτοῦ ἃ ἡτοίμασεν ἡ δούλη αὐτῆς.
[20]καὶ ηὐφράνθη Ολοφέρνης ἀπ' αὐτῆς καὶ ἔπιεν οἶνον πολὺν σφό- 20
δρα, ὅσον οὐκ ἔπιεν πώποτε ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἀφ' οὗ ἐγεννήθη.
[1]Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, ἐσπούδασαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἀναλύειν. 13
καὶ Βαγώας συνέκλεισεν τὴν σκηνὴν ἔξωθεν καὶ ἀπέκλεισεν τοὺς
παρεστῶτας ἐκ προσώπου τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἀπῴχοντο εἰς τὰς
κοίτας αὐτῶν· ἦσαν γὰρ πάντες κεκοπωμένοι διὰ τὸ ἐπὶ πλεῖον
γεγονέναι τὸν πότον. [2]ὑπελείφθη δὲ Ιουδιθ μόνη ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ 2
Ολοφέρνης προπεπτωκὼς ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτοῦ· ἦν γὰρ περικεχυ-
μένος αὐτῷ ὁ οἶνος. [3]καὶ εἶπεν Ιουδιθ τῇ δούλῃ αὐτῆς στῆναι ἔξω 3
τοῦ κοιτῶνος αὐτῆς καὶ ἐπιτηρεῖν τὴν ἔξοδον αὐτῆς καθάπερ καθ'
ἡμέραν, ἐξελεύσεσθαι γὰρ ἔφη ἐπὶ τὴν προσευχὴν αὐτῆς· καὶ τῷ
Βαγώᾳ ἐλάλησεν κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. [4]καὶ ἀπήλθοσαν πάντες 4
ἐκ προσώπου, καὶ οὐδεὶς κατελείφθη ἐν τῷ κοιτῶνι ἀπὸ μικροῦ
ἕως μεγάλου· καὶ στᾶσα Ιουδιθ παρὰ τὴν κλίνην αὐτοῦ εἶπεν ἐν
τῇ καρδίᾳ αὐτῆς Κύριε ὁ θεὸς πάσης δυνάμεως, ἐπίβλεψον ἐν τῇ
ὥρᾳ ταύτῃ ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν μου εἰς ὕψωμα Ιερουσαλημ·
[5]ὅτι νῦν καιρὸς ἀντιλαβέσθαι τῆς κληρονομίας σου καὶ ποιῆσαι τὸ 5
ἐπιτήδευμά μου εἰς θραῦσμα ἐχθρῶν, οἳ ἐπανέστησαν ἡμῖν. [6]καὶ 6
προσελθοῦσα τῷ κανόνι τῆς κλίνης, ὃς ἦν πρὸς κεφαλῆς Ολοφέρ-
νου, καθεῖλεν τὸν ἀκινάκην αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ [7]καὶ ἐγγίσασα τῆς 7
κλίνης ἐδράξατο τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ εἶπεν Κραταί-
ωσόν με, κύριε ὁ θεὸς Ισραηλ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. [8]καὶ ἐπάταξεν 8
εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ δὶς ἐν τῇ ἰσχύι αὐτῆς καὶ ἀφεῖλεν τὴν
κεφαλὴν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ. [9]καὶ ἀπεκύλισε τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 9
στρωμνῆς καὶ ἀφεῖλε τὸ κωνώπιον ἀπὸ τῶν στύλων· καὶ μετ' ὀλί-
γον ἐξῆλθεν καὶ παρέδωκεν τῇ ἅβρᾳ αὐτῆς τὴν κεφαλὴν Ολοφέρ-
νου, [10]καὶ ἐνέβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν πήραν τῶν βρωμάτων αὐτῆς. 10

15 κατεναντι] -τιον *L*†, εναντιον A† | ελαβον A || 16 και 3⁰ > B† || 19 εφαγεν .. επιεν] tr. A† || 20 πωποτε εν ημ. μια > A†

13 2 εν τη σκηνη > A† | αυτου] εαυ. BA†: cf. 4 || 4 προσωπου B*L*†] + αυτης A, + αυτου compl., + ολοφερνου 58† | αυτης] εαυ. B†: cf. 2 | εν ult. > A† || 5 θραυσμα] σ > B†, τραυμα 58† || 7 κυριε > B || 8 απ αυτου > B

καὶ ἐξῆλθον αἱ δύο ἅμα κατὰ τὸν ἐθισμὸν αὐτῶν ἐπὶ τὴν προσευ-
χήν· καὶ διελθοῦσαι τὴν παρεμβολὴν ἐκύκλωσαν τὴν φάραγγα ἐκεί-
νην καὶ προσανέβησαν τὸ ὄρος Βαιτυλουα καὶ ἦλθοσαν πρὸς τὰς
πύλας αὐτῆς.
11 11 Καὶ εἶπεν Ιουδιθ μακρόθεν τοῖς φυλάσσουσιν ἐπὶ τῶν πυλῶν
Ἀνοίξατε ἀνοίξατε δὴ τὴν πύλην· μεθ' ἡμῶν ὁ θεὸς ὁ θεὸς ἡμῶν
ποιῆσαι ἔτι ἰσχὺν ἐν Ισραηλ καὶ κράτος κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καθὰ
12 καὶ σήμερον ἐποίησεν. 12 καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν οἱ ἄνδρες τῆς
πόλεως αὐτῆς τὴν φωνὴν αὐτῆς, ἐσπούδασαν τοῦ καταβῆναι ἐπὶ
τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν καὶ συνεκάλεσαν τοὺς πρεσβυτέρους
13 τῆς πόλεως. 13 καὶ συνέδραμον πάντες ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου
αὐτῶν, ὅτι παράδοξον ἦν αὐτοῖς τὸ ἐλθεῖν αὐτήν, καὶ ἤνοιξαν τὴν
πύλην καὶ ὑπεδέξαντο αὐτὰς καὶ ἅψαντες πῦρ εἰς φαῦσιν περι-
14 εκύκλωσαν αὐτάς. 14 ἡ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς φωνῇ μεγάλῃ Αἰνεῖτε
τὸν θεόν, αἰνεῖτε· αἰνεῖτε τὸν θεόν, ὃς οὐκ ἀπέστησεν τὸ ἔλεος
αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου Ισραηλ, ἀλλ' ἔθραυσε τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν
15 διὰ χειρός μου ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. 15 καὶ προελοῦσα τὴν κεφαλὴν
ἐκ τῆς πήρας ἔδειξεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ Ολοφέρνου
ἀρχιστρατήγου δυνάμεως Ασσουρ, καὶ ἰδοὺ τὸ κωνώπιον, ἐν ᾧ
κατέκειτο ἐν ταῖς μέθαις αὐτοῦ· καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ὁ κύριος ἐν
16 χειρὶ θηλείας· 16 καὶ ζῇ κύριος, ὃς διεφύλαξέν με ἐν τῇ ὁδῷ μου,
ᾗ ἐπορεύθην, ὅτι ἠπάτησεν αὐτὸν τὸ πρόσωπόν μου εἰς ἀπώλειαν
αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐποίησεν ἁμάρτημα μετ' ἐμοῦ εἰς μίασμα καὶ αἰσχύ-
17 νην. 17 καὶ ἐξέστη πᾶς ὁ λαὸς σφόδρα καὶ κύψαντες προσεκύνησαν
τῷ θεῷ καὶ εἶπαν ὁμοθυμαδόν Εὐλογητὸς εἶ, ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἐξου-
δενώσας ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον τοὺς ἐχθροὺς τοῦ λαοῦ σου.
18 18 καὶ εἶπεν αὐτῇ Οζιας Εὐλογητὴ σύ, θύγατερ, τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ
παρὰ πάσας τὰς γυναῖκας τὰς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ εὐλογημένος κύριος
ὁ θεός, ὃς ἔκτισεν τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὴν γῆν, ὃς κατεύθυνέν σε
19 εἰς τραῦμα κεφαλῆς ἄρχοντος ἐχθρῶν ἡμῶν· 19 ὅτι οὐκ ἀποστήσε-
ται ἡ ἐλπίς σου ἀπὸ καρδίας ἀνθρώπων μνημονευόντων ἰσχὺν θεοῦ
20 ἕως αἰῶνος· 20 καὶ ποιῆσαι σοι αὐτὰ ὁ θεὸς εἰς ὕψος αἰώνιον τοῦ
ἐπισκέψασθαί σε ἐν ἀγαθοῖς, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐφείσω τῆς ψυχῆς σου
διὰ τὴν ταπείνωσιν τοῦ γένους ἡμῶν, ἀλλ' ἐπεξῆλθες τῷ πτώματι

10 επι την προσευχην > B | το ορος] προς S*† || 11 ανοιξ. δη] tr. A | εχθρων] + ημων B*† || 12 αυτης 1⁰ > S | του > S || 13 αυτων > SABc | το] του B*† | υπεδεξαντο] απ. B*Lp†, επ. Bc†, εισεδ. S† | και ult. > BS*Lp† || 14 θεον 1⁰] κυριον A† | θεον 1⁰⌒2⁰ S 58† | θεον 2⁰] κυριον AL† | ος] οτι A || 15 κωνωπ.] + αυτου A† || 16 κυριος] pr. ο A || 17 εἰ > S || 18 ευλογητη] -γημενη AL† | συ] pr. ει A | θεος] + σου S† | ος ult. > S*† | ημων > A† || 20 σοι > S† | τω > B

ἡμῶν ἐπ' εὐθεῖαν πορευθεῖσα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν. καὶ εἶπαν
πᾶς ὁ λαός Γένοιτο γένοιτο.
[1]Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ιουδιθ Ἀκούσατε δή μου, ἀδελφοί, καὶ 14
λαβόντες τὴν κεφαλὴν ταύτην κρεμάσατε αὐτὴν ἐπὶ τῆς ἐπάλξεως
τοῦ τείχους ὑμῶν. [2]καὶ ἔσται ἡνίκα ἐὰν διαφαύσῃ ὁ ὄρθρος καὶ 2
ἐξέλθῃ ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν γῆν, ἀναλήμψεσθε ἕκαστος τὰ σκεύη τὰ
πολεμικὰ ὑμῶν καὶ ἐξελεύσεσθε πᾶς ἀνὴρ ἰσχύων ἔξω τῆς πόλεως
καὶ δώσετε ἀρχηγὸν εἰς αὐτοὺς ὡς καταβαίνοντες ἐπὶ τὸ πεδίον
εἰς τὴν προφυλακὴν υἱῶν Ασσουρ, καὶ οὐ καταβήσεσθε. [3]καὶ ἀναλα- 3
βόντες οὗτοι τὰς πανοπλίας αὐτῶν πορεύσονται εἰς τὴν παρεμβο-
λὴν αὐτῶν καὶ ἐγεροῦσι τοὺς στρατηγοὺς τῆς δυνάμεως Ασσουρ·
καὶ συνδραμοῦνται ἐπὶ τὴν σκηνὴν Ολοφέρνου καὶ οὐχ εὑρήσου-
σιν αὐτόν, καὶ ἐπιπεσεῖται ἐπ' αὐτοὺς φόβος, καὶ φεύξονται ἀπὸ
προσώπου ὑμῶν. [4]καὶ ἐπακολουθήσαντες ὑμεῖς καὶ πάντες οἱ κατ- 4
οικοῦντες πᾶν ὅριον Ισραηλ καταστρώσατε αὐτοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς
αὐτῶν. [5]πρὸ δὲ τοῦ ποιῆσαι ταῦτα καλέσατέ μοι Αχιωρ τὸν Αμ- 5
μανίτην, ἵνα ἰδὼν ἐπιγνοῖ τὸν ἐκφαυλίσαντα τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ
καὶ αὐτὸν ὡς εἰς θάνατον ἀποστείλαντα εἰς ἡμᾶς. [6]καὶ ἐκάλεσαν 6
τὸν Αχιωρ ἐκ τοῦ οἴκου Οζια· ὡς δὲ ἦλθεν καὶ εἶδεν τὴν κεφαλὴν
Ολοφέρνου ἐν χειρὶ ἀνδρὸς ἑνὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ λαοῦ, ἔπεσεν
ἐπὶ πρόσωπον, καὶ ἐξελύθη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. [7]ὡς δὲ ἀνέλαβον 7
αὐτόν, προσέπεσεν τοῖς ποσὶν Ιουδιθ καὶ προσεκύνησεν τῷ προσ-
ώπῳ αὐτῆς καὶ εἶπεν Εὐλογημένη σὺ ἐν παντὶ σκηνώματι Ιουδα
καὶ ἐν παντὶ ἔθνει, οἵτινες ἀκούσαντες τὸ ὄνομά σου ταραχθήσον-
ται· [8]καὶ νῦν ἀνάγγειλόν μοι ὅσα ἐποίησας ἐν ταῖς ἡμέραις ταύ- 8
ταις. καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ιουδιθ ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ πάντα, ὅσα
ἦν πεποιηκυῖα ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξῆλθεν ἕως οὗ ἐλάλει αὐτοῖς. [9]ὡς 9
δὲ ἐπαύσατο λαλοῦσα, ἠλάλαξεν ὁ λαὸς φωνῇ μεγάλῃ καὶ ἔδωκεν
φωνὴν εὐφρόσυνον ἐν τῇ πόλει αὐτῶν. [10]ἰδὼν δὲ Αχιωρ πάντα, 10
ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς τοῦ Ισραηλ, ἐπίστευσεν τῷ θεῷ σφόδρα καὶ
περιετέμετο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ καὶ προσετέθη εἰς
τὸν οἶκον Ισραηλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
[11]Ἡνίκα δὲ ὁ ὄρθρος ἀνέβη, καὶ ἐκρέμασαν τὴν κεφαλὴν Ολο- 11
φέρνου ἐκ τοῦ τείχους, καὶ ἀνέλαβεν πᾶς ἀνὴρ τὰ ὅπλα αὐτοῦ καὶ
ἐξήλθοσαν κατὰ σπείρας ἐπὶ τὰς ἀναβάσεις τοῦ ὄρους. [12]οἱ δὲ 12
υἱοὶ Ασσουρ ὡς εἶδον αὐτούς, διέπεμψαν ἐπὶ τοὺς ἡγουμένους αὐ-

20 επ ευθ. / πορ.] tr. S† | ειπεν S | γενοιτο ult. > A†
14 1 υμων] ημ. S || 2 εξελευσεσθε] -σεται A || 3 ουτοι] αυτοι S 58† | τας παρεμβολας A | υμων > S† || 4 καταστρωσετε S || 5 επιγνω SA pl.: cf. Thack. p. 263 | του ult. > A || 6 εκαλεσεν S | οζειου S || 7 ανελαβεν A || 9 ευφροσυνης A || 10 εις] προς B 58† || 11 ο et και 1° > A | ανηρ] + ισραηλ B† | σπειραν A | του ορους > B*†

τῶν· οἱ δὲ ἦλθον ἐπὶ τοὺς στρατηγοὺς καὶ χιλιάρχους καὶ ἐπὶ
13 πάντα ἄρχοντα αὐτῶν. [13]καὶ παρεγένοντο ἐπὶ τὴν σκηνὴν Ολοφέρ-
νου καὶ εἶπαν τῷ ὄντι ἐπὶ πάντων τῶν αὐτοῦ Ἔγειρον δὴ τὸν
κύριον ἡμῶν, ὅτι ἐτόλμησαν οἱ δοῦλοι καταβαίνειν ἐφ' ἡμᾶς εἰς
14 πόλεμον, ἵνα ἐξολεθρευθῶσιν εἰς τέλος. [14]καὶ εἰσῆλθεν Βαγώας καὶ
ἔκρουσε τὴν αὐλαίαν τῆς σκηνῆς· ὑπενόει γὰρ καθεύδειν αὐτὸν
15 μετὰ Ιουδιθ. [15]ὡς δ' οὐθεὶς ἐπήκουσεν, διαστείλας εἰσῆλθεν εἰς τὸν
κοιτῶνα καὶ εὗρεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς χελωνίδος ἐρριμμένον νεκρόν, καὶ
16 ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀφῄρητο ἀπ' αὐτοῦ. [16]καὶ ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ
μετὰ κλαυθμοῦ καὶ στεναγμοῦ καὶ βοῆς ἰσχυρᾶς καὶ διέρρηξεν τὰ
17 ἱμάτια αὐτοῦ. [17]καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκηνήν, οὗ ἦν Ιουδιθ κατα-
λύουσα, καὶ οὐχ εὗρεν αὐτήν· καὶ ἐξεπήδησεν εἰς τὸν λαὸν καὶ
18 ἐβόησεν [18]Ἠθέτησαν οἱ δοῦλοι, ἐποίησεν αἰσχύνην μία γυνὴ τῶν
Εβραίων εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως Ναβουχοδονοσορ· ὅτι ἰδοὺ
19 Ολοφέρνης χαμαί, καὶ ἡ κεφαλὴ οὐκ ἔστιν ἐπ' αὐτῷ. [19]ὡς δὲ ἤκου-
σαν ταῦτα τὰ ῥήματα οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως Ασσουρ, τοὺς χι-
τῶνας αὐτῶν διέρρηξαν, καὶ ἐταράχθη αὐτῶν ἡ ψυχὴ σφόδρα, καὶ
ἐγένετο αὐτῶν κραυγὴ καὶ βοὴ μεγάλη σφόδρα ἐν μέσῳ τῆς παρεμ-
15 βολῆς. [1]καὶ ὡς ἤκουσαν οἱ ἐν τοῖς σκηνώμασιν ὄντες, ἐξέστησαν
2 ἐπὶ τὸ γεγονός, [2]καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς τρόμος καὶ φόβος, καὶ
οὐκ ἦν ἄνθρωπος μένων κατὰ πρόσωπον τοῦ πλησίον ἔτι, ἀλλ'
ἐκχυθέντες ὁμοθυμαδὸν ἔφευγον ἐπὶ πᾶσαν ὁδὸν τοῦ πεδίου καὶ
3 τῆς ὀρεινῆς· [3]καὶ οἱ παρεμβεβληκότες ἐν τῇ ὀρεινῇ κύκλῳ Βαιτυ-
λουα καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγήν. καὶ τότε οἱ υἱοὶ Ισραηλ, πᾶς ἀνὴρ
4 πολεμιστὴς ἐξ αὐτῶν, ἐξεχύθησαν ἐπ' αὐτούς. [4]καὶ ἀπέστειλεν Ο-
ζιας εἰς Βαιτομασθαιμ καὶ Βηβαι καὶ Χωβαι καὶ Κωλα καὶ εἰς πᾶν
ὅριον Ισραηλ τοὺς ἀπαγγέλλοντας ὑπὲρ τῶν συντετελεσμένων καὶ
ἵνα πάντες ἐπεκχυθῶσιν τοῖς πολεμίοις εἰς τὴν ἀναίρεσιν αὐτῶν.
5 [5]ὡς δὲ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ, πάντες ὁμοθυμαδὸν ἐπέπεσον ἐπ'
αὐτοὺς καὶ ἔκοπτον αὐτοὺς ἕως Χωβα. ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἐξ Ιε-
ρουσαλημ παρεγενήθησαν καὶ ἐκ πάσης τῆς ὀρεινῆς, ἀνήγγειλαν
γὰρ αὐτοῖς τὰ γεγονότα τῇ παρεμβολῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· καὶ οἱ

12 τους 2⁰ > SB[c†] || 13 καταβηναι S || 14 αυλαιαν] αυλην A | υπενοειτο B† || 15 υπηκουσεν A || 17 και εβοησεν] και ειπεν V, κραζων B†, λεγων S† || 18 του > S || 19 ταυτα > BS(†) | τους χιτ. αυτων / διερρ.] tr. SA | αυτων / η ψυχη] tr. A

15 1 οι > S† | τω σκηνωματι S† || 2 επεπεσεν] επεσεν SA: cf. 2 28 | αυτους] -τοις S*† | τρομος .. φοβος BSL†] tr. rel.: cf. 2 28 || 3 παραζεβληκοτες S† | και 2⁰ > SA | επ αυτους > S† || 4 επεστειλεν S† | βαιτομασθεν S† | και βηβαι > B | βηβαι] αβελβαιμ S†, αβελμαειν L†: cf. 4 4 | χωβαι] ι > S*: cf. 5 | και κωλα > S*† | κωλα] χωλα B†, κε(ε)ιλα LS[c†] | απαγγελλοντας] αποστελλ. S*† | απεκχυθωσιν A† || 5 και 1⁰ > S† | εξ] εν S 58†

ἐν Γαλααδ καὶ οἱ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ὑπερεκέρασαν αὐτοὺς πληγῇ με-
γάλῃ, ἕως οὗ παρῆλθον Δαμασκὸν καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς. 6οἱ δὲ λοιποὶ 6
οἱ κατοικοῦντες Βαιτυλουα ἐπέπεσαν τῇ παρεμβολῇ Ασσουρ καὶ
ἐπρονόμευσαν αὐτοὺς καὶ ἐπλούτησαν σφόδρα. 7οἱ δὲ υἱοὶ Ισραηλ 7
ἀναστρέψαντες ἀπὸ τῆς κοπῆς ἐκυρίευσαν τῶν λοιπῶν, καὶ αἱ κῶ-
μαι καὶ ἐπαύλεις ἐν τῇ ὀρεινῇ καὶ πεδινῇ ἐκράτησαν πολλῶν λαφύ-
ρων, ἦν γὰρ πλῆθος πολὺ σφόδρα.

8Καὶ Ιωακιμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ ἡ γερουσία τῶν υἱῶν Ισραηλ 8
οἱ κατοικοῦντες ἐν Ιερουσαλημ ἦλθον τοῦ θεάσασθαι τὰ ἀγαθά,
ἃ ἐποίησεν κύριος τῷ Ισραηλ, καὶ τοῦ ἰδεῖν τὴν Ιουδιθ καὶ λα-
λῆσαι μετ᾽ αὐτῆς εἰρήνην. 9ὡς δὲ εἰσῆλθον πρὸς αὐτήν, εὐλόγησαν 9
αὐτὴν πάντες ὁμοθυμαδὸν καὶ εἶπαν πρὸς αὐτήν Σὺ ὕψωμα Ιερου-
σαλημ, σὺ γαυρίαμα μέγα τοῦ Ισραηλ, σὺ καύχημα μέγα τοῦ γένους
ἡμῶν· 10ἐποίησας ταῦτα πάντα ἐν χειρί σου, ἐποίησας τὰ ἀγαθὰ 10
μετὰ Ισραηλ, καὶ εὐδόκησεν ἐπ᾽ αὐτοῖς ὁ θεός· εὐλογημένη γίνου
παρὰ τῷ παντοκράτορι κυρίῳ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον. καὶ εἶπεν πᾶς
ὁ λαός Γένοιτο. 11καὶ ἐλαφύρευσεν πᾶς ὁ λαὸς τὴν παρεμβολὴν 11
ἐφ᾽ ἡμέρας τριάκοντα· καὶ ἔδωκαν τῇ Ιουδιθ τὴν σκηνὴν Ολοφέρ-
νου καὶ πάντα τὰ ἀργυρώματα καὶ τὰς κλίνας καὶ τὰ ὁλκεῖα καὶ
πάντα τὰ κατασκευάσματα αὐτοῦ, καὶ λαβοῦσα αὐτὴ ἐπέθηκεν ἐπὶ
τὴν ἡμίονον αὐτῆς καὶ ἔζευξεν τὰς ἁμάξας αὐτῆς καὶ ἐσώρευσεν
αὐτὰ ἐπ᾽ αὐτῶν. 12καὶ συνέδραμεν πᾶσα γυνὴ Ισραηλ τοῦ ἰδεῖν 12
αὐτὴν καὶ εὐλόγησαν αὐτὴν καὶ ἐποίησαν αὐτῇ χορὸν ἐξ αὐτῶν,
καὶ ἔλαβεν θύρσους ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς καὶ ἔδωκεν ταῖς γυναιξὶν
ταῖς μετ᾽ αὐτῆς· 13καὶ ἐστεφανώσαντο τὴν ἐλαίαν, αὐτὴ καὶ αἱ 13
μετ᾽ αὐτῆς, καὶ προῆλθεν παντὸς τοῦ λαοῦ ἐν χορείᾳ ἡγουμένη
πασῶν τῶν γυναικῶν, καὶ ἠκολούθει πᾶς ἀνὴρ Ισραηλ ἐνωπλισμέ-
νοι μετὰ στεφάνων καὶ ὕμνουν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. 14καὶ ἐξῆρχεν 14
Ιουδιθ τὴν ἐξομολόγησιν ταύτην ἐν παντὶ Ισραηλ, καὶ ὑπερεφώνει
πᾶς ὁ λαὸς τὴν αἴνεσιν ταύτην· 1καὶ εἶπεν Ιουδιθ 16

Ἐξάρχετε τῷ θεῷ μου ἐν τυμπάνοις,
ᾄσατε τῷ κυρίῳ ἐν κυμβάλοις,
ἐναρμόσασθε αὐτῷ ψαλμὸν καὶ αἶνον,
ὑψοῦτε καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ,

5 γαλααδ] pr. τη A | πληγην μεγαλην S | και ult.] κατα S† || 7 επαυλεις] αι πολεις SA (+ αι S) || 8 ηλθον > S*† | την > A | λαλησαι] pr. του *SL*† || 9 εισηλθον(A† -θαν) προς αυτην] εξηλθαν πρ. αυ. S(†), εξηλθε προς αυτους *L* 58† | συ 1°] + ει S 58† || 10 ταυτα παντα] tr. B† | εποιησας 2°] ευ ποιησας A† | ευδοκησεν] -σαι B† || 11 πας > SA | κατασκευασματα SA 58] κατα > rel. | αυτη] -τα S | επεθηκεν] επ > S† | επ] μετ A || 12 αυτην και εποι. > A† | αυτων] εαυ. S† | ελαβον S*† | μεθ αυτης A || 13 εστεφανωσατο A | αι] οι A | υμνων BA || 14 εν > *SL*p†

16 1 κυριω] + μου SA | και αινον] καινον A

2 [2]ὅτι θεὸς συντρίβων πολέμους κύριος,
ὅτι εἰς παρεμβολὰς αὐτοῦ ἐν μέσῳ λαοῦ
ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς καταδιωκόντων με.
3 [3]ἦλθεν Ασσουρ ἐξ ὀρέων ἀπὸ βορρᾶ,
ἦλθεν ἐν μυριάσι δυνάμεως αὐτοῦ,
ὧν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἐνέφραξεν χειμάρρους,
καὶ ἡ ἵππος αὐτῶν ἐκάλυψεν βουνούς·
4 [4]εἶπεν ἐμπρήσειν τὰ ὅριά μου
καὶ τοὺς νεανίσκους μου ἀνελεῖν ἐν ῥομφαίᾳ
καὶ τὰ θηλάζοντά μου θήσειν εἰς ἔδαφος
καὶ τὰ νήπιά μου δώσειν εἰς προνομὴν
καὶ τὰς παρθένους μου σκυλεῦσαι.
5 [5]κύριος παντοκράτωρ ἠθέτησεν αὐτοὺς
ἐν χειρὶ θηλείας.
6 [6]οὐ γὰρ ὑπέπεσεν ὁ δυνατὸς αὐτῶν ὑπὸ νεανίσκων,
οὐδὲ υἱοὶ τιτάνων ἐπάταξαν αὐτόν,
οὐδὲ ὑψηλοὶ γίγαντες ἐπέθεντο αὐτῷ,
ἀλλὰ Ιουδιθ θυγάτηρ Μεραρι
ἐν κάλλει προσώπου αὐτῆς παρέλυσεν αὐτόν,
7 [7]ἐξεδύσατο γὰρ στολὴν χηρεύσεως αὐτῆς
εἰς ὕψος τῶν πονούντων ἐν Ισραηλ,
ἠλείψατο τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐν μυρισμῷ
8 [8]καὶ ἐδήσατο τὰς τρίχας αὐτῆς ἐν μίτρᾳ
καὶ ἔλαβεν στολὴν λινῆν εἰς ἀπάτην αὐτοῦ·
9 [9]τὸ σανδάλιον αὐτῆς ἥρπασεν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ,
καὶ τὸ κάλλος αὐτῆς ᾐχμαλώτισεν ψυχὴν αὐτοῦ,
διῆλθεν ὁ ἀκινάκης τὸν τράχηλον αὐτοῦ.
10 [10]ἔφριξαν Πέρσαι τὴν τόλμαν αὐτῆς,
καὶ Μῆδοι τὸ θράσος αὐτῆς ἐταράχθησαν·
11 [11]τότε ἠλάλαξαν οἱ ταπεινοί μου,
καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἀσθενοῦντές μου καὶ ἐπτοήθησαν,
ὕψωσαν τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἀνετράπησαν·
12 [12]υἱοὶ κορασίων κατεκέντησαν αὐτοὺς
καὶ ὡς παῖδας αὐτομολούντων ἐτίτρωσκον αὐτούς,
ἀπώλοντο ἐκ παρατάξεως κυρίου μου.
13 [13]ὑμνήσω τῷ θεῷ μου ὕμνον καινόν
Κύριε, μέγας εἶ καὶ ἔνδοξος,

2 θεος] pr. ο A | λαου] pr. του S† || **3** δυναμεων B*L*† | εφραξε S || **4** ορια] ορη B† | εν > BS 58† | μου ult. > B*L*† || **6** υπεπεσεν BA†] υπ > rel. | μαραρει S†: cf. Par. I 5 27 | αυτης ⌒ 7 αυτης ult. S*† || **8** εδησατο] ανεδ. *L*Sc† || **9** ο > A† || **10** εταραχθησαν] ερραχθ. BS*† || **12** αυτους 2° > BA || **13** θεω μου] κυριω A

θαυμαστὸς ἐν ἰσχύι, ἀνυπέρβλητος.
[14]σοὶ δουλευσάτω πᾶσα ἡ κτίσις σου · 14
ὅτι εἶπας, καὶ ἐγενήθησαν ·
ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου, καὶ ᾠκοδόμησεν ·
καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιστήσεται τῇ φωνῇ σου.
[15]ὄρη γὰρ ἐκ θεμελίων σὺν ὕδασιν σαλευθήσεται, 15
πέτραι δ' ἀπὸ προσώπου σου ὡς κηρὸς τακήσονται ·
ἔτι δὲ τοῖς φοβουμένοις σε,
σὺ εὐιλατεύσεις αὐτοῖς.
[16]ὅτι μικρὸν πᾶσα θυσία εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, 16
καὶ ἐλάχιστον πᾶν στέαρ εἰς ὁλοκαύτωμά σοι ·
ὁ δὲ φοβούμενος τὸν κύριον μέγας διὰ παντός.
[17]οὐαὶ ἔθνεσιν ἐπανισταμένοις τῷ γένει μου · 17
κύριος παντοκράτωρ ἐκδικήσει αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως
δοῦναι πῦρ καὶ σκώληκας εἰς σάρκας αὐτῶν,
καὶ κλαύσονται ἐν αἰσθήσει ἕως αἰῶνος.

[18]Ὡς δὲ ἤλθοσαν εἰς Ιερουσαλημ, προσεκύνησαν τῷ θεῷ, καὶ 18
ἡνίκα ἐκαθαρίσθη ὁ λαός, ἀνήνεγκαν τὰ ὁλοκαυτώματα αὐτῶν καὶ
τὰ ἑκούσια αὐτῶν καὶ τὰ δόματα. [19]καὶ ἀνέθηκεν Ιουδιθ πάντα τὰ 19
σκεύη Ολοφέρνου, ὅσα ἔδωκεν ὁ λαὸς αὐτῇ, καὶ τὸ κωνώπιον, ὃ
ἔλαβεν ἑαυτῇ ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ, εἰς ἀνάθημα τῷ θεῷ ἔδωκεν.
[20]καὶ ἦν ὁ λαὸς εὐφραινόμενος ἐν Ιερουσαλημ κατὰ πρόσωπον 20
τῶν ἁγίων ἐπὶ μῆνας τρεῖς, καὶ Ιουδιθ μετ' αὐτῶν κατέμεινεν.

[21]Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀνέζευξεν ἕκαστος εἰς τὴν κλη- 21
ρονομίαν αὐτοῦ, καὶ Ιουδιθ ἀπῆλθεν εἰς Βαιτυλουα καὶ κατέμεινεν
ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς · καὶ ἐγένετο κατὰ τὸν καιρὸν αὐτῆς ἔν-
δοξος ἐν πάσῃ τῇ γῇ. [22]καὶ πολλοὶ ἐπεθύμησαν αὐτήν, καὶ οὐκ 22
ἔγνω ἀνὴρ αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῆς, ἀφ' ἧς ἡμέ-
ρας ἀπέθανεν Μανασσης ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ προσετέθη πρὸς τὸν
λαὸν αὐτοῦ. [23]καὶ ἦν προβαίνουσα μεγάλη σφόδρα καὶ ἐγήρασεν 23
ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἔτη ἑκατὸν πέντε · καὶ ἀφῆκεν τὴν
ἅβραν αὐτῆς ἐλευθέραν. καὶ ἀπέθανεν εἰς Βαιτυλουα, καὶ ἔθαψαν
αὐτὴν ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Μανασση, [24]καὶ ἐπένθησεν 24

14 απεστειλας] επεστρεψας S† | ωκοδομηθησαν S† || 15 σαλευθησεται, πετραι δ(ε)] εσαλευθησαν, σαλευθησεται πετρα S*† (ab Sc partim correcta) | τακησεται A | ετι BSA] επι pl., εν *L*† | ευιλατευσεις] σ > B, ευ > S || 16 ολοκαυτωμα] -καρπωμα S† || 17 επανισταμενοις SA(†)] -σταμενοις B || 18 fin.] + αυτων A || 19 θεω] κυριω SA || 20 εν] εις A | κατεμεινεν] ι > B*L* 58† || 21 τας ημ. / ταυτας] tr. A† | ανεζευξαν S† | εκαστος > A† | εις βαιτ.] pr. εις τον οικ·ν αυτης S† || 22 μανασση A† || 23 ην προβαιν.] tr. A | εν 1° > A† | ετη / εκ. πεντε] tr. A || 24 επενθησαν A

αὐτὴν οἶκος Ισραηλ ἡμέρας ἑπτά. καὶ διεῖλεν τὰ ὑπάρχοντα
αὐτῆς πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτὴν πᾶσι τοῖς ἔγγιστα Μανασση τοῦ
25 ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ τοῖς ἔγγιστα τοῦ γένους αὐτῆς. [25]καὶ οὐκ ἦν
ἔτι ὁ ἐκφοβῶν τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐν ταῖς ἡμέραις Ιουδιθ καὶ μετὰ
τὸ ἀποθανεῖν αὐτὴν ἡμέρας πολλάς.

24 οικος] pr. ο *SL*†, pr. πας compl., pr. πας ο 58† | ημερας] pr. επι S† | τοις εγγιστα $1^{0} \frown 2^{0}$ S† || 25 fin.] + αμην B*L*†: cf. Tob. 14 15
Subscr. ιουδειθ BSA

ΤΩΒΙΤ

1 [1]Βίβλος λόγων Τωβιτ τοῦ Τωβιηλ τοῦ Ανανιηλ τοῦ Αδουηλ τοῦ BA
2 Γαβαηλ ἐκ τοῦ σπέρματος Ασιηλ ἐκ τῆς φυλῆς Νεφθαλιμ, [2]ὃς ἠχ-
μαλωτεύθη ἐν ἡμέραις Ενεμεσσαρου τοῦ βασιλέως Ἀσσυρίων ἐκ
Θισβης, ἥ ἐστιν ἐκ δεξιῶν Κυδιως τῆς Νεφθαλιμ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ
ὑπεράνω Ασηρ.
3 [3]Ἐγὼ Τωβιτ ὁδοῖς ἀληθείας ἐπορευόμην καὶ δικαιοσύνης πάσας
τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου καὶ ἐλεημοσύνας πολλὰς ἐποίησα τοῖς

Tob. textus uulgaris: BA; in *L* hic liber deest (pars huius libri in 108 ab alia manu addita est). — de „Fr." cf. inf.
1 1 αδουηλ] ναυη A† | γαβαηλ] γαμαηλ A†: cf. 4 20 || 2 θισβης] σ > A | κυδιων A || 3 δικαιοσυνης] ς > B†

---

1 [1]Βίβλος λόγων Τωβιθ τοῦ Τωβιηλ τοῦ Ανανιηλ τοῦ Αδουηλ τοῦ S
Γαβαηλ τοῦ Ραφαηλ τοῦ Ραγουηλ ἐκ τοῦ σπέρματος Ασιηλ ἐκ φυλῆς
2 Νεφθαλιμ, [2]ὃς ἠχμαλωτεύθη ἐν ταῖς ἡμέραις Ενεμεσσαρου τοῦ βα-
σιλέως τῶν Ἀσσυρίων ἐκ Θισβης, ἥ ἐστιν ἐκ δεξιῶν Κυδιως τῆς
Νεφθαλιμ ἐν τῇ ἄνω Γαλιλαίᾳ ὑπεράνω Ασσηρ ὀπίσω ⟨ὁδοῦ⟩ δυ-
σμῶν ἡλίου ἐξ ἀριστερῶν Φογωρ.
3 [3]Ἐγὼ Τωβιθ ὁδοῖς ἀληθείας ἐπορευόμην καὶ ἐν δικαιοσύναις πάσας
τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου καὶ ἐλεημοσύνας πολλὰς ἐποίησα τοῖς

Tob. S: hic textus non nisi in cod. S inuenitur; cuius codicis compluria errata emendauit Fr. = O. F. Fritzsche Libri apocryphi V. T. graece (Lips. 1871). hunc textum corrector septimi saeculi quibusdam locis ad textum uulgarem adaptauit, ex. gr. 1 5 παντες οι αδελφοι μου in textu delens et πασαι αι φυλαι αι συναποστασαι εθυον τη βααλ τη δαμαλι in margine adscribens; quas correctiones, ubi cum BA concordant, praetereo.
Inscr. τωβειθ: sic S plerumque, sed cf. 3 17
1 2 ⟨οδου⟩ add. Fr. secutus Uet. Lat.

BA ἀδελφοῖς μου καὶ τῷ ἔθνει τοῖς συμπορευθεῖσιν μετ᾽ ἐμοῦ εἰς χώ-
ραν Ἀσσυρίων εἰς Νινευη. [4]καὶ ὅτε ἤμην ἐν τῇ χώρᾳ μου ἐν 4
τῇ γῇ Ισραηλ, νεωτέρου μου ὄντος, πᾶσα φυλὴ τοῦ Νεφθαλιμ τοῦ
πατρός μου ἀπέστη ἀπὸ τοῦ οἴκου Ιεροσολύμων τῆς ἐκλεγείσης
ἀπὸ πασῶν τῶν φυλῶν Ισραηλ εἰς τὸ θυσιάζειν πάσας τὰς φυλάς·
καὶ ἡγιάσθη ὁ ναὸς τῆς κατασκηνώσεως τοῦ ὑψίστου καὶ ᾠκοδο-
μήθη εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος. [5]καὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ αἱ 5
συναποστᾶσαι ἔθυον τῇ Βααλ τῇ δαμάλει καὶ ὁ οἶκος Νεφθαλιμ
τοῦ πατρός μου. [6]κἀγὼ μόνος ἐπορευόμην πλεονάκις εἰς Ιεροσό- 6
λυμα ἐν ταῖς ἑορταῖς, καθὼς γέγραπται παντὶ τῷ Ισραηλ ἐν προσ-
τάγματι αἰωνίῳ, τὰς ἀπαρχὰς καὶ τὰς δεκάτας τῶν γενημάτων καὶ
τὰς πρωτοκουρίας ἔχων· [7]καὶ ἐδίδουν αὐτὰς τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς 7
υἱοῖς Ααρων πρὸς τὸ θυσιαστήριον πάντων τῶν γενημάτων· τὴν
δεκάτην ἐδίδουν τοῖς υἱοῖς Λευι τοῖς θεραπεύουσιν ἐν Ιερουσα-
λημ. καὶ τὴν δευτέραν δεκάτην ἀπεπρατιζόμην καὶ ἐπορευόμην

3 εθνει] + μου A | συμπορευθεισιν] προπορ. B†, -ρευομενοις A† || 5 νεφθαλιμ] pr. του A† || 6 πρωτοκουριας] προκ. B^{r}†, -κυρ- A† || 7 αυτας] -τα A | παντων των] των των (sic) B*† | εν 1^{0} V] εις B†, > A

S ἀδελφοῖς μου καὶ τῷ ἔθνει μου τοῖς πορευθεῖσιν μετ᾽ ἐμοῦ ἐν
τῇ αἰχμαλωσίᾳ εἰς τὴν χώραν τῶν Ἀσσυρίων εἰς Νινευη. [4]καὶ 4
ὅτε ἤμην ἐν τῇ χώρᾳ μου ἐν γῇ Ισραηλ καὶ ὅτε ἤμην νέος, πᾶσα
ἡ φυλὴ Νεφθαλιμ τοῦ πατρός μου ἀπέστησαν ἀπὸ τοῦ οἴκου Δαυιδ
τοῦ πατρός μου καὶ ἀπὸ Ιερουσαλημ πόλεως τῆς ⟨ἐκλεγείσης⟩ ἐκ
πασῶν φυλῶν Ισραηλ εἰς τὸ θυσιάζειν πάσαις φυλαῖς Ισραηλ· καὶ
ἡγιάσθη ὁ ναὸς τῆς κατασκηνώσεως τοῦ θεοῦ καὶ ᾠκοδομήθη ἐν
αὐτῇ εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος. [5]πάντες οἱ ἀδελφοί μου 5
καὶ ὁ οἶκος Νεφθαλιμ τοῦ πατρός μου, ἐθυσίαζον ἐκεῖνοι τῷ μόσχῳ,
ὃν ἐποίησεν Ιεροβεαμ ὁ βασιλεὺς Ισραηλ ἐν Δαν, ἐπὶ πάντων ὀρέων
τῆς Γαλιλαίας. [6]κἀγὼ μονώτατος ἐπορευόμην πολλάκις εἰς Ιεροσό- 6
λυμα ἐν ταῖς ἑορταῖς, καθὼς γέγραπται ἐν παντὶ Ισραηλ ἐν προσ-
τάγματι αἰωνίῳ· τὰς ἀπαρχὰς καὶ τὰ πρωτογενήματα καὶ τὰς δε-
κάτας τῶν κτηνῶν καὶ τὰς πρωτοκουρίας τῶν προβάτων ἔχων
ἀπέτρεχον εἰς Ιεροσόλυμα [7]καὶ ἐδίδουν αὐτὰ τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς 7
υἱοῖς Ααρων πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ τὴν δεκάτην τοῦ σίτου καὶ
τοῦ οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ ῥοῶν καὶ τῶν σύκων καὶ τῶν λοιπῶν ἀκρο-
δρύων τοῖς υἱοῖς Λευι τοῖς θεραπεύουσιν ἐν Ιερουσαλημ. καὶ τὴν δεκά-
την τὴν δευτέραν ἀπεδεκάτιζον ἀργυρίῳ τῶν ἓξ ἐτῶν καὶ ἐπορευόμην

4 ⟨εκλεγεισης⟩ add. Fr. || 5 ιεροβεαμ: sic cod. || 6 πρωτοκουριας Ra.] ι > S || 7 σιτου ... οινου] tr. S* | ελαιων S* | και των συκων > S* | θεραπευουσιν Ra.] ευ > S

8 καὶ ἐδαπάνων αὐτὰ ἐν Ιεροσολύμοις καθ᾽ ἕκαστον ἐνιαυτόν. [8]καὶ τὴν BA
τρίτην ἐδίδουν οἷς καθήκει, καθὼς ἐνετείλατο Δεββωρα ἡ μήτηρ τοῦ
9 πατρός μου, διότι ὀρφανὸς κατελείφθην ὑπὸ τοῦ πατρός μου. [9]καὶ
ὅτε ἐγενόμην ἀνήρ, ἔλαβον Ανναν γυναῖκα ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς
10 πατριᾶς ἡμῶν καὶ ἐγέννησα ἐξ αὐτῆς Τωβιαν. [10]καὶ ὅτε ᾐχμαλωτί-
σθην εἰς Νινευη, πάντες οἱ ἀδελφοί μου καὶ οἱ ἐκ τοῦ γένους μου
11 ἤσθιον ἐκ τῶν ἄρτων τῶν ἐθνῶν· [11]ἐγὼ δὲ συνετήρησα τὴν ψυ-
12 χήν μου μὴ φαγεῖν, [12]καθότι ἐμεμνήμην τοῦ θεοῦ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ
13 μου. [13]καὶ ἔδωκεν ὁ ὕψιστος χάριν καὶ μορφὴν ἐνώπιον Ενεμεσ-
14 σαρου, καὶ ἤμην αὐτοῦ ἀγοραστής· [14]καὶ ἐπορευόμην εἰς τὴν Μη-
δίαν καὶ παρεθέμην Γαβαήλῳ τῷ ἀδελφῷ Γαβρια ἐν Ραγοις τῆς
Μηδίας ἀργυρίου τάλαντα δέκα.
15 [15]Καὶ ὅτε ἀπέθανεν Ενεμεσσαρος, ἐβασίλευσεν Σενναχηριμ ὁ υἱὸς
αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ, καὶ αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἠκαταστάτησαν, καὶ οὐκέτι

8 δεμβωρα A† || 10 ηχμαλωτισθημεν B† | μου ult. > B† || 14 και 1^0 > B† || 15 ενεμεσσαρος] ος > B | σενναχηρ(ε)ιμ] αχηρειλ B† (post -σεν): cf. 18 | ηκαταστατησαν B] ηκατεστατησαν compl., ηκατεστησαν compl., κατεστησαν A†

---

8 καὶ ἐδαπάνων αὐτὰ ἐν Ιερουσαλημ καθ᾽ ἕκαστον ἐνιαυτόν. [8]καὶ S
ἐδίδουν αὐτὰ τοῖς ὀρφανοῖς καὶ ταῖς χήραις καὶ προσηλύτοις
τοῖς προσκειμένοις τοῖς υἱοῖς Ισραηλ εἰσέφερον καὶ ἐδίδουν αὐ-
τοῖς ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει καὶ ἠσθίομεν αὐτὰ κατὰ τὸ πρόσταγμα τὸ
προστεταγμένον περὶ αὐτῶν ἐν τῷ νόμῳ Μωσῆ καὶ κατὰ τὰς ἐν-
τολάς, ἃς ἐνετείλατο Δεββωρα ἡ μήτηρ Ανανιηλ τοῦ πατρὸς ἡμῶν,
9 ὅτι ὀρφανὸν κατέλιπέν με ὁ πατὴρ καὶ ἀπέθανεν. [9]καὶ ὅτε ἐγενή-
θην ἀνήρ, ἔλαβον γυναῖκα ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς πατριᾶς ἡμῶν
καὶ ἐγέννησα ἐξ αὐτῆς υἱὸν καὶ ἐκάλεσα τὸ ὄνομα αὐτοῦ Τωβιαν.
10 [10]μετὰ τὸ αἰχμαλωτισθῆναί με εἰς Ἀσσυρίους καὶ ὅτε ᾐχμαλωτίσθην,
εἰς Νινευη ἐπορευόμην· καὶ πάντες οἱ ἀδελφοί μου καὶ οἱ ἐκ τοῦ
11 γένους μου ἤσθιον ἐκ τῶν ἄρτων τῶν ἐθνῶν, [11]ἐγὼ δὲ συνετή-
12 ρησα τὴν ψυχήν μου μὴ φαγεῖν ἐκ τῶν ἄρτων τῶν ἐθνῶν. [12]καὶ
13 ὅτε ἐμεμνήμην τοῦ θεοῦ μου ἐν ὅλῃ ψυχῇ μου, [13]καὶ ἔδωκέν μοι
ὁ ὕψιστος χάριν καὶ μορφὴν ἐνώπιον Ενεμεσσαρου, καὶ ἠγόραζον
14 αὐτῷ πάντα τὰ πρὸς τὴν χρῆσιν· [14]καὶ ἐπορευόμην εἰς Μηδίαν
καὶ ἠγόραζον αὐτῷ ἐκεῖθεν ἕως αὐτὸν ἀποθανεῖν. καὶ παρεθέμην
Γαβαήλῳ βαλλάντια τῷ ἀδελφῷ τῷ Γαβρι ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Μηδίας,
ἀργυρίου τάλαντα δέκα.
15 [15]Καὶ ὅτε ἀπέθανεν Ενεμασσαρ καὶ ἐβασίλευσεν Σενναχηριμ υἱὸς
αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ, καὶ αἱ ὁδοὶ τῆς Μηδίας ἀπέστησαν, καὶ οὐκέτι

10 με > S* || 14 γαβαηλω] α 2^0 > S* hic, non in 4 1. 20 5 6 9 2. 5

BA ἠδυνάσθην πορευθῆναι εἰς τὴν Μηδίαν. [16]καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις Ενε- 16
μεσσαρου ἐλεημοσύνας πολλὰς ἐποίουν τοῖς ἀδελφοῖς μου· [17]τοὺς 17
ἄρτους μου ἐδίδουν τοῖς πεινῶσιν καὶ τὰ ἱμάτιά μου τοῖς γυμνοῖς,
καὶ εἴ τινα ἐκ τοῦ γένους μου ἐθεώρουν τεθνηκότα καὶ ἐρριμμένον
ὀπίσω τοῦ τείχους Νινευη, ἔθαπτον αὐτόν. [18]καὶ εἴ τινα ἀπέκτεινεν 18
Σενναχηριμ ὁ βασιλεύς, ὅτε ἦλθεν φεύγων ἐκ τῆς Ιουδαίας, ἔθαψα
αὐτοὺς κλέπτων· πολλοὺς γὰρ ἀπέκτεινεν ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ· καὶ
ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τὰ σώματα, καὶ οὐχ εὑρέθη. [19]πορευ- 19
θεὶς δὲ εἷς τῶν ἐν Νινευη ὑπέδειξε τῷ βασιλεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι θάπτω
αὐτούς, καὶ ἐκρύβην· ἐπιγνοὺς δὲ ὅτι ζητοῦμαι ἀποθανεῖν, φοβη-
θεὶς ἀνεχώρησα. [20]καὶ διηρπάγη πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ οὐ 20
κατελείφθη μοι οὐδὲν πλὴν Αννας τῆς γυναικός μου καὶ Τωβιου
τοῦ υἱοῦ μου. [21]καὶ οὐ διῆλθον ἡμέραι πεντήκοντα ἕως οὗ ἀπ- 21
έκτειναν αὐτὸν οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ· καὶ ἔφυγον εἰς τὰ ὄρη Αραρατ,
καὶ ἐβασίλευσεν Σαχερδονος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. καὶ ἔταξεν

17 τα et μου 2⁰ > B† | ρεριμμενον B†: cf. Thack. § 16, 7 | οπισω του τειχ. νινευη] επι τ. τ. εις νιν. A || 18 σενναχηρ(ε)ιμ] αχηρεια B† (post -σεν): cf. 15 || 19 εν νινευη] νινευιτων A | θαπτω] εθαπτον A || 20 τωβιου] -β(ε)ιτ (-βητ V*) BV†, -βια compl. || 21 αραραθ B† | σαχερδαν A†: idem in 22 σαχερδονοσος

S ἠδυνάσθην πορευθῆναι εἰς τὴν Μηδίαν. [16]ἐν ταῖς ἡμέραις Ενεμεσ- 16
σαρου ἐλεημοσύνας πολλὰς ἐποίησα τοῖς ἀδελφοῖς μου τοῖς ἐκ τοῦ
γένους μου· [17]τοὺς ἄρτους μου ἐδίδουν τοῖς πεινῶσιν καὶ ἱμάτια 17
τοῖς γυμνοῖς, καὶ εἴ τινα τῶν ἐκ τοῦ ἔθνους μου ἐθεώρουν τεθνη-
κότα καὶ ἐρριμμένον ὀπίσω τοῦ τείχους Νινευη, ἔθαπτον αὐτόν.
[18]καὶ εἴ τινα ἀπέκτεινεν Σενναχηριμ, ὅτε ἀπῆλθεν φεύγων ἐκ τῆς 18
Ιουδαίας ἐν ἡμέραις τῆς κρίσεως, ἧς ἐποίησεν ἐξ αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς
τοῦ οὐρανοῦ περὶ τῶν βλασφημιῶν, ὧν ἐβλασφήμησεν, ἔθαψα· πολ-
λοὺς γὰρ ἀπέκτεινεν ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ἐκ τῶν υἱῶν Ισραηλ, καὶ
ἔκλεπτον τὰ σώματα αὐτῶν καὶ ἔθαπτον· καὶ ἐζήτησεν αὐτὰ Σεν-
ναχηριμ καὶ οὐχ εὗρεν αὐτά. [19]καὶ ἐπορεύθη εἷς τις τῶν ἐκ τῆς 19
Νινευη καὶ ὑπέδειξεν τῷ βασιλεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ἐγὼ θάπτω αὐτούς,
καὶ ἐκρύβην· καὶ ὅτε ἐπέγνων ὅτι ἔγνω περὶ ἐμοῦ ὁ βασιλεὺς καὶ
ὅτι ζητοῦμαι τοῦ ἀποθανεῖν, ἐφοβήθην καὶ ἀπέδρασα. [20]καὶ ἡρπάγη 20
πάντα, ὅσα ὑπῆρχέν μοι, καὶ οὐ κατελείφθη μοι οὐδέν, ὃ οὐκ ἀν-
ελήμφθη εἰς τὸ βασιλικόν, πλὴν Αννας τῆς γυναικός μου καὶ Τωβια
τοῦ υἱοῦ μου. [21]καὶ οὐ διῆλθον ἡμέραι τεσσαράκοντα ἕως οὗ ἀπ- 21
έκτειναν αὐτὸν οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ· καὶ ἔφυγον εἰς τὰ ὄρη Αραρατ,
καὶ ἐβασίλευσεν Σαχερδονος υἱὸς αὐτοῦ μετ' αὐτόν. καὶ ἔταξεν

21 εφυγεν S*

Αχιαχαρον τὸν Αναηλ υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἐκλο- BA
22 γιστίαν τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν διοίκησιν. [22]καὶ ἠξί-
ωσεν Αχιαχαρος περὶ ἐμοῦ, καὶ ἦλθον εἰς Νινευη. Αχιαχαρος δὲ ἦν ὁ
οἰνοχόος καὶ ἐπὶ τοῦ δακτυλίου καὶ διοικητὴς καὶ ἐκλογιστής, καὶ κατ-
έστησεν αὐτὸν ὁ Σαχερδονος ἐκ δευτέρας· ἦν δὲ ἐξάδελφός μου.
2 [1]Ὅτε δὲ κατῆλθον εἰς τὸν οἶκόν μου καὶ ἀπεδόθη μοι Αννα ἡ
γυνή μου καὶ Τωβιας ὁ υἱός μου, ἐν τῇ πεντηκοστῇ τῇ ἑορτῇ, ἥ
ἐστιν ἁγία ἑπτὰ ἑβδομάδων, ἐγενήθη ἄριστον καλόν μοι, καὶ ἀν-
2 έπεσα τοῦ φαγεῖν. [2]καὶ ἐθεασάμην ὄψα πολλὰ καὶ εἶπα τῷ υἱῷ μου
Βάδισον καὶ ἄγαγε ὃν ἐὰν εὕρῃς τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ἐνδεῆ,
3 ὃς μέμνηται τοῦ κυρίου· καὶ ἰδοὺ μενῶ σε. [3]καὶ ἐλθὼν εἶπεν
Πάτερ, εἷς ἐκ τοῦ γένους ἡμῶν ἐστραγγαλωμένος ἔρριπται ἐν τῇ
4 ἀγορᾷ. [4]κἀγὼ πρὶν ἢ γεύσασθαί με ἀναπηδήσας ἀνειλόμην αὐτὸν

21 υιον] pr. τον A || **22** οινοδοχος A† | εκ] pr. υιος B, pr. ος A†
2 1 δε > A† | τη 2^0 > B | και ult. > B† | ανεπεσα] -παυσαμην A† || **2** ενδεη ος μεμν. > A† || **3** εστραγγαλημενος AB^{c} || **4** η > A

Αχιχαρον τὸν Αναηλ τὸν τοῦ ἀδελφοῦ μου υἱὸν ἐπὶ πᾶσαν τὴν S
ἐκλογιστίαν τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς εἶχεν τὴν ἐξουσίαν
22 ἐπὶ πᾶσαν τὴν διοίκησιν. [22]τότε ἠξίωσεν Αχιχαρος περὶ ἐμοῦ, καὶ
κατῆλθον εἰς τὴν Νινευη. Αχιχαρος γὰρ ἦν ὁ ἀρχιοινοχόος καὶ ἐπὶ
τοῦ δακτυλίου καὶ διοικητὴς καὶ ἐκλογιστὴς ἐπὶ Σενναχηριμ βασι-
λέως Ἀσσυρίων, καὶ κατέστησεν αὐτὸν Σαχερδονος ἐκ δευτέρας·
ἦν δὲ ἐξάδελφός μου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας μου.
2 [1]Καὶ ἐπὶ Σαχερδονος βασιλέως κατῆλθον εἰς τὸν οἶκόν μου, καὶ
ἀπεδόθη μοι ἡ γυνή μου Αννα καὶ Τωβιας ὁ υἱός μου. καὶ ἐν τῇ
πεντηκοστῇ τῇ ἑορτῇ ἡμῶν, ἥ ἐστιν ἁγία ⟨ἑπτὰ⟩ ἑβδομάδων, ἐγενήθη
2 μοι ἄριστον καλόν, καὶ ἀνέπεσα τοῦ ἀριστῆσαι. [2]καὶ παρετέθη μοι
ἡ τράπεζα, καὶ παρετέθη μοι ὀψάρια πλείονα, καὶ εἶπα τῷ Τωβια
τῷ υἱῷ μου Παιδίον, βάδιζε καὶ ὃν ἂν εὕρῃς πτωχὸν τῶν ἀδελφῶν
ἡμῶν ἐκ Νινευητῶν αἰχμαλώτων, ὃς μέμνηται ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐ-
τοῦ, καὶ ἄγαγε αὐτὸν καὶ φάγεται κοινῶς μετ᾽ ἐμοῦ· καὶ ἰδὲ προσ-
3 μενῶ σε, παιδίον, μέχρι τοῦ σε ἐλθεῖν. [3]καὶ ἐπορεύθη Τωβιας ζη-
τῆσαί τινα πτωχὸν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. καὶ ἐπιστρέψας λέγει Πά-
τερ. καὶ εἶπα αὐτῷ Ἰδοὺ ἐγώ, παιδίον. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν Πάτερ,
ἰδοὺ εἷς ἐκ τοῦ ἔθνους ἡμῶν πεφόνευται καὶ ἔρριπται ἐν τῇ ἀγορᾷ
4 καὶ αὐτόθι νῦν ἐστραγγάληται. [4]καὶ ἀναπηδήσας ἀφῆκα τὸ ἄριστον
πρὶν ἢ γεύσασθαί με αὐτοῦ καὶ ἀναιροῦμαι αὐτὸν ἐκ τῆς πλατείας

22 βασιλεα S^{c}
2 1 σαχερδονος Ra. (cf. 1 21. 22)] σαρχεδ. S | τη εορτη Ra.] της -της S | ⟨επτα⟩ addidi

BA εἴς τι οἴκημα, ἕως οὗ ἔδυ ὁ ἥλιος. 5καὶ ἐπιστρέψας ἐλουσάμην καὶ 5
ἤσθιον τὸν ἄρτον μου ἐν λύπῃ· 6καὶ ἐμνήσθην τῆς προφητείας 6
Αμως, καθὼς εἶπεν

Στραφήσονται αἱ ἑορταὶ ὑμῶν εἰς πένθος
καὶ πᾶσαι αἱ εὐφροσύναι ὑμῶν εἰς θρῆνον

καὶ ἔκλαυσα. 7καὶ ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ᾠχόμην καὶ ὀρύξας ἔθαψα αὐτόν. 7
8καὶ οἱ πλησίον ἐπεγέλων λέγοντες Οὐκέτι φοβεῖται φονευθῆναι 8
περὶ τοῦ πράγματος τούτου· καὶ ἀπέδρα, καὶ ἰδοὺ πάλιν θάπτει τοὺς
νεκρούς. 9καὶ ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἀνέλυσα θάψας καὶ ἐκοιμήθην με- 9
μιαμμένος παρὰ τὸν τοῖχον τῆς αὐλῆς, καὶ τὸ πρόσωπόν μου ἀκά-
λυπτον ἦν· 10καὶ οὐκ ᾔδειν ὅτι στρουθία ἐν τῷ τοίχῳ ἐστίν, καὶ 10
τῶν ὀφθαλμῶν μου ἀνεῳγότων ἀφώδευσαν τὰ στρουθία θερμὸν
εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἐγενήθη λευκώματα εἰς τοὺς ὀφθαλ-
μούς μου. καὶ ἐπορεύθην πρὸς ἰατρούς, καὶ οὐκ ὠφέλησάν με·
Αχιαχαρος δὲ ἔτρεφέν με, ἕως οὗ ἐπορεύθη εἰς τὴν Ἐλυμαΐδα.

6 Am. 8 10 || 10 οφθαλμους μου 1° ⌒ 2° A† | επορευθη Fr.] -θην mss.: ad επορευθην praec. adapt. | ελλυμαιδα B†

S καὶ εἰς ἓν τῶν οἰκιδίων ἔθηκα μέχρι τοῦ τὸν ἥλιον δύειν καὶ θάψω
αὐτόν. 5ἐπιστρέψας οὖν ἐλουσάμην καὶ ἤσθιον τὸν ἄρτον μετὰ πέν- 5
θους· 6καὶ ἐμνήσθην τοῦ ῥήματος τοῦ προφήτου, ὅσα ἐλάλησεν 6
Αμως ἐπὶ Βαιθηλ λέγων

Στραφήσονται ὑμῶν αἱ ἑορταὶ εἰς πένθος
καὶ πᾶσαι αἱ ᾠδαὶ ὑμῶν εἰς θρῆνος

καὶ ἔκλαυσα. 7καὶ ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ᾠχόμην καὶ ὀρύξας ἔθαψα αὐ- 7
τόν. 8καὶ οἱ πλησίον μου κατεγέλων λέγοντες Οὐ φοβεῖται οὐκέτι· 8
ἤδη γὰρ ἐπεζητήθη τοῦ φονευθῆναι περὶ τοῦ πράγματος τούτου
καὶ ἀπέδρα, καὶ πάλιν ἰδοὺ θάπτει τοὺς νεκρούς. 9καὶ αὐτῇ τῇ 9
νυκτὶ ἐλουσάμην καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν αὐλήν μου καὶ ἐκοιμήθην
παρὰ τὸν τοῖχον τῆς αὐλῆς, καὶ τὸ πρόσωπόν μου ἀνακεκαλυμ-
μένον διὰ τὸ καῦμα· 10καὶ οὐκ ᾔδειν ὅτι στρουθία ἐν τῷ τοίχῳ 10
ἐπάνω μού εἰσιν, καὶ ἐκάθισεν τὸ ἀφόδευμα αὐτῶν εἰς τοὺς
ὀφθαλμούς μου θερμὸν καὶ ἐπήγαγεν λευκώματα. καὶ ἐπορευόμην
πρὸς τοὺς ἰατροὺς θεραπευθῆναι, καὶ ὅσῳ ἐνεχρίοσάν με τὰ φάρ-
μακα, τοσούτῳ μᾶλλον ἐξετυφλοῦντο οἱ ὀφθαλμοί μου τοῖς λευ-
κώμασιν μέχρι τοῦ ἀποτυφλωθῆναι· καὶ ἤμην ἀδύνατος τοῖς ὀφθαλ-
μοῖς ἔτη τέσσαρα. καὶ πάντες οἱ ἀδελφοί μου ἐλυποῦντο περὶ
ἐμοῦ, καὶ Αχιαχαρος ἔτρεφέν με ἔτη δύο πρὸ τοῦ αὐτὸν βαδίσαι
εἰς τὴν Ἐλυμαΐδα.

6 Am. 8 10 | ωδαι Fr.] οδοι S || 8 επεζητηθην S*

11 12 [11]Καὶ ἡ γυνή μου Αννα ἠριθεύετο ἐν τοῖς γυναικείοις· [12]καὶ BA
ἀπέστελλε τοῖς κυρίοις, καὶ ἀπέδωκαν αὐτῇ καὶ αὐτοὶ τὸν μισθὸν
13 προσδόντες καὶ ἔριφον. [13]ὅτε δὲ ἦλθεν πρός με, ἤρξατο κράζειν·
καὶ εἶπα αὐτῇ Πόθεν τὸ ἐρίφιον; μὴ κλεψιμαῖόν ἐστιν; ἀπόδος
14 αὐτὸ τοῖς κυρίοις· οὐ γὰρ θεμιτόν ἐστιν φαγεῖν κλεψιμαῖον. [14]ἡ δὲ
εἶπεν Δῶρον δέδοταί μοι ἐπὶ τῷ μισθῷ. καὶ οὐκ ἐπίστευον αὐτῇ
καὶ ἔλεγον ἀποδιδόναι αὐτὸ τοῖς κυρίοις καὶ ἠρυθρίων πρὸς αὐτήν·
ἡ δὲ ἀποκριθεῖσα εἶπέν μοι Ποῦ εἰσιν αἱ ἐλεημοσύναι σου καὶ αἱ
3 δικαιοσύναι σου; ἰδοὺ γνωστὰ πάντα μετὰ σοῦ. — [1]καὶ λυπηθεὶς
2 ἔκλαυσα καὶ προσευξάμην μετ᾽ ὀδύνης λέγων [2]Δίκαιος εἶ, κύριε,
καὶ πάντα τὰ ἔργα σου καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοί σου ἐλεημοσύναι καὶ
ἀλήθεια, καὶ κρίσιν ἀληθινὴν καὶ δικαίαν σὺ κρίνεις εἰς τὸν αἰῶνα.
3 [3]μνήσθητί μου καὶ ἐπίβλεψον ἐπ᾽ ἐμέ· μή με ἐκδικήσῃς ταῖς ἁμαρ-
τίαις μου καὶ τοῖς ἀγνοήμασίν μου καὶ τῶν πατέρων μου, ἃ ἥμαρ-
4 τον ἐνώπιόν σου· [4]παρήκουσαν γὰρ τῶν ἐντολῶν σου. ἔδωκας
ἡμᾶς εἰς διαρπαγὴν καὶ αἰχμαλωσίαν καὶ θάνατον καὶ παραβολὴν

13 κραζειν] κραυγαζειν V; κραυαζειν A†: cf. Thack. p. 113
3 3 με > B† | εκδικης B† | α] οι Apl. || 4 εδωκας] pr. και Apl. | διαρπαγην] δι > A

---

11 [11]Καὶ ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ Αννα ἡ γυνή μου ἠριθεύετο ἐν τοῖς S
12 ἔργοις τοῖς γυναικείοις· [12]καὶ ἀπέστελλε τοῖς κυρίοις αὐτῶν, καὶ
ἀπεδίδουν αὐτῇ τὸν μισθόν. καὶ ἐν τῇ ἑβδόμῃ τοῦ Δύστρου ἐξέτε-
με τὸν ἱστὸν καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν τοῖς κυρίοις, καὶ ἔδωκαν αὐτῇ
τὸν μισθὸν πάντα καὶ ἔδωκαν αὐτῇ ἐφ᾽ ἑστίᾳ ἔριφον ἐξ αἰγῶν.
13 [13]καὶ ὅτε εἰσῆλθεν πρός με, ὁ ἔριφος ἤρξατο κράζειν· καὶ ἐκά-
λεσα αὐτὴν καὶ εἶπα Πόθεν τὸ ἐρίφιον τοῦτο; μήποτε κλεψιμαῖόν
ἐστιν; ἀπόδος αὐτὸ τοῖς κυρίοις αὐτοῦ· οὐ γὰρ ἐξουσίαν ἔχομεν
14 ἡμεῖς φαγεῖν οὐδὲν κλεψιμαῖον. [14]καὶ λέγει μοι αὐτή Δόσει δέδοταί
μοι ἐπὶ τῷ μισθῷ. καὶ οὐκ ἐπίστευον αὐτῇ καὶ ἔλεγον ἀποδοῦναι
τοῖς κυρίοις καὶ προσηρυθρίων χάριν τούτου πρὸς αὐτήν· εἶτα
ἀποκριθεῖσα λέγει μοι Καὶ ποῦ εἰσιν αἱ ἐλεημοσύναι σου; ποῦ εἰ-
3 σιν αἱ δικαιοσύναι σου; ἰδὲ ταῦτα μετὰ σοῦ γνωστά ἐστιν. — [1]καὶ
περίλυπος γενόμενος τῇ ψυχῇ καὶ στενάξας ἔκλαυσα καὶ ἠρξάμην
2 προσεύχεσθαι μετὰ στεναγμῶν [2]Δίκαιος εἶ, κύριε, καὶ πάντα τὰ
ἔργα σου δίκαια, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοί σου ἐλεημοσύνη καὶ ἀλήθεια·
3 σὺ κρίνεις τὸν αἰῶνα. [3]καὶ νῦν σύ, κύριε, μνήσθητί μου καὶ ἐπί-
βλεψον καὶ μή με ἐκδικήσῃς ταῖς ἁμαρτίαις μου καὶ ἐν τοῖς ἀγνο-
4 ἡμασίν μου καὶ τῶν πατέρων μου, οἷς ἥμαρτον ἐναντίον σου [4]καὶ
παρήκουσα τῶν ἐντολῶν σου. καὶ ἔδωκας ἡμᾶς εἰς ἁρπαγὴν
καὶ αἰχμαλωσίαν καὶ θάνατον καὶ εἰς παραβολὴν καὶ λάλημα

3 3 οις Ra.] οι Sr

BA ὀνειδισμοῦ πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν, ἐν οἷς ἐσκορπίσμεθα. [5]καὶ νῦν πολ- 5
λαὶ αἱ κρίσεις σού εἰσιν ἀληθιναὶ ἐξ ἐμοῦ ποιῆσαι περὶ τῶν ἁμαρ-
τιῶν μου καὶ τῶν πατέρων μου, ὅτι οὐκ ἐποιήσαμεν τὰς ἐντολάς
σου· οὐ γὰρ ἐπορεύθημεν ἐν ἀληθείᾳ ἐνώπιόν σου. [6]καὶ νῦν κατὰ 6
τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιόν σου ποίησον μετ' ἐμοῦ· ἐπίταξον ἀναλαβεῖν
τὸ πνεῦμά μου, ὅπως ἀπολυθῶ καὶ γένωμαι γῆ· διότι λυσιτελεῖ
μοι ἀποθανεῖν ἢ ζῆν, ὅτι ὀνειδισμοὺς ψευδεῖς ἤκουσα, καὶ λύπη
ἐστὶν πολλὴ ἐν ἐμοί· ἐπίταξον ἀπολυθῆναί με τῆς ἀνάγκης
ἤδη εἰς τὸν αἰώνιον τόπον, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου
ἀπ' ἐμοῦ.

[7]Ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ συνέβη τῇ θυγατρὶ Ραγουηλ Σαρρα ἐν Ἐκβα- 7
τάνοις τῆς Μηδίας καὶ ταύτην ὀνειδισθῆναι ὑπὸ παιδισκῶν πατρὸς
αὐτῆς, [8]ὅτι ἦν δεδομένη ἀνδράσιν ἑπτά, καὶ Ασμοδαυς τὸ πονηρὸν 8
δαιμόνιον ἀπέκτεινεν αὐτοὺς πρὶν ἢ γενέσθαι αὐτοὺς μετ' αὐτῆς ὡς
ἐν γυναιξίν. καὶ εἶπαν αὐτῇ Οὐ συνίεις ἀποπνίγουσά σου τοὺς ἄνδρας;
ἤδη ἑπτὰ ἔσχες καὶ ἑνὸς αὐτῶν οὐκ ὠνάσθης. [9]τί ἡμᾶς μαστιγοῖς; 9

6 ενωπιον > B | λυσιτ. μοι] + μαλλον A† | και ult. > B || 7 τη 2⁰ > A† | υπο] απο A† | πατρος] pr. του A || 8 ασμοδαυς B†] -δαιος rel.: cf. 17 | ειπαν] -πεν A | ωνασθης B*A† (cf. Thack. p. 220)] ωνομασθης rel.

S καὶ ὀνειδισμὸν ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν, ἐν οἷς ἡμᾶς διεσκόρπισας. [5]καὶ 5
νῦν πολλαί σου αἱ κρίσεις ὑπάρχουσιν ἀληθιναὶ ποιῆσαι ἐξ ἐμοῦ περὶ
τῶν ἁμαρτιῶν μου, ὅτι οὐκ ἐποιήσαμεν τὰς ἐντολάς σου καὶ οὐκ
ἐπορεύθημεν ἀληθινῶς ἐνώπιόν σου. [6]καὶ νῦν κατὰ τὸ ἀρεστόν 6
σου ποίησον μετ' ἐμοῦ καὶ ἐπίταξον ἀναλαβεῖν τὸ πνεῦμά μου ἐξ
ἐμοῦ, ὅπως ἀπολυθῶ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς καὶ γένωμαι γῆ· διὸ
λυσιτελεῖ μοι ἀποθανεῖν μᾶλλον ἢ ζῆν, ὅτι ὀνειδισμοὺς ψευδεῖς
ἤκουσα, καὶ λύπη πολλὴ μετ' ἐμοῦ. κύριε, ἐπίταξον ὅπως ἀπολυθῶ
ἀπὸ τῆς ἀνάγκης ταύτης, ἀπόλυσόν με εἰς τὸν τόπον τὸν αἰώνιον
καὶ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου, κύριε, ἀπ' ἐμοῦ· διὸ λυσι-
τελεῖ μοι ἀποθανεῖν μᾶλλον ἢ βλέπειν ἀνάγκην πολλὴν ἐν τῇ ζωῇ
μου καὶ μὴ ἀκούειν ὀνειδισμούς.

[7]Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ συνέβη Σαρρα τῇ θυγατρὶ Ραγουηλ τοῦ 7
ἐν Ἐκβατάνοις τῆς Μηδίας καὶ αὐτὴν ἀκοῦσαι ὀνειδισμοὺς ὑπὸ
μιᾶς τῶν παιδισκῶν τοῦ πατρὸς ἑαυτῆς, [8]διότι ἦν ἐκδεδομένη ἀν- 8
δράσιν ἑπτά, καὶ Ασμοδαῖος τὸ δαιμόνιον τὸ πονηρὸν ἀπέκτεννεν
αὐτοὺς πρὶν ἢ γενέσθαι αὐτοὺς μετ' αὐτῆς, καθάπερ ἀποδεδειγμένον
ἐστὶν ταῖς γυναιξίν. καὶ εἶπεν αὐτῇ ἡ παιδίσκη Σὺ εἶ ἡ ἀποκτέννου-
σα τοὺς ἄνδρας σου· ἰδοὺ ἤδη ἀπεκδέδοσαι ἑπτὰ ἀνδράσιν καὶ ἑνὸς
αὐτῶν οὐκ ὠνομάσθης. [9]τί ἡμᾶς μαστιγοῖς περὶ τῶν ἀνδρῶν σου, 9

5 αληθιναι] + αι οδοι σου S^c

εἰ ἀπέθαναν, βάδιζε μετ᾽ αὐτῶν· μὴ ἴδοιμέν σου υἱὸν ἢ θυγα- BA
10 τέρα εἰς τὸν αἰῶνα. 10ταῦτα ἀκούσασα ἐλυπήθη σφόδρα ὥστε
ἀπάγξασθαι. καὶ εἶπεν Μία μέν εἰμι τῷ πατρί μου· ἐὰν ποιή-
σω τοῦτο, ὄνειδος αὐτῷ ἐστιν, καὶ τὸ γῆρας αὐτοῦ κατάξω μετ᾽
11 ὀδύνης εἰς ᾅδου. 11καὶ ἐδεήθη πρὸς τῇ θυρίδι καὶ εἶπεν Εὐλο-
γητὸς εἶ, κύριε ὁ θεός μου, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομά σου τὸ
ἅγιον καὶ ἔντιμον εἰς τοὺς αἰῶνας· εὐλογήσαισάν σε πάντα τὰ
12 ἔργα σου εἰς τὸν αἰῶνα. 12καὶ νῦν, κύριε, τοὺς ὀφθαλμούς μου
13 καὶ τὸ πρόσωπόν μου εἰς σὲ δέδωκα· 13εἰπὸν ἀπολῦσαί με ἀπὸ
14 τῆς γῆς καὶ μὴ ἀκοῦσαί με μηκέτι ὀνειδισμόν. 14σὺ γινώσκεις, κύ-
15 ριε, ὅτι καθαρά εἰμι ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας ἀνδρὸς 15καὶ οὐκ ἐμό-
λυνα τὸ ὄνομά μου οὐδὲ τὸ ὄνομα τοῦ πατρός μου ἐν τῇ γῇ τῆς
αἰχμαλωσίας μου. μονογενής εἰμι τῷ πατρί μου, καὶ οὐχ ὑπάρχει
αὐτῷ παιδίον, ὃ κληρονομήσει αὐτόν, οὐδὲ ἀδελφὸς ἐγγὺς οὐδὲ
ὑπάρχων αὐτῷ υἱός, ἵνα συντηρήσω ἐμαυτὴν αὐτῷ γυναῖκα. ἤδη
ἀπώλοντό μοι ἑπτά· ἵνα τί μοι ζῆν; καὶ εἰ μὴ δοκεῖ σοι ἀπο-
κτεῖναί με, ἐπίταξον ἐπιβλέψαι ἐπ᾽ ἐμὲ καὶ ἐλεῆσαί με καὶ μηκέτι

10 εστιν] εσται B† || 14 ανδρος] pr. και B*

ὅτι ἀπέθανον; βάδιζε μετ᾽ αὐτῶν, καὶ μὴ ἴδοιμεν υἱόν σου μηδὲ S
10 θυγατέρα εἰς τὸν αἰῶνα. 10ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐλυπήθη ἐν τῇ
ψυχῇ καὶ ἔκλαυσεν καὶ ἀναβᾶσα εἰς τὸ ὑπερῷον τοῦ πατρὸς αὐ-
τῆς ἠθέλησεν ἀπάγξασθαι. καὶ πάλιν ἐλογίσατο καὶ λέγει Μήποτε
ὀνειδίσωσιν τὸν πατέρα μου καὶ ἐροῦσιν αὐτῷ Μία σοι ὑπῆρχεν
θυγάτηρ ἀγαπητὴ καὶ αὐτὴ ἀπήγξατο ἀπὸ τῶν κακῶν· καὶ κατάξω
τὸ γῆρας τοῦ πατρός μου μετὰ λύπης εἰς ᾅδου· χρησιμώτερόν
μοί ἐστιν μὴ ἀπάγξασθαι, ἀλλὰ δεηθῆναι τοῦ κυρίου ὅπως ἀποθάνω
11 καὶ μηκέτι ὀνειδισμοὺς ἀκούσω ἐν τῇ ζωῇ μου. 11ἐν αὐτῷ τῷ και-
ρῷ διαπετάσασα τὰς χεῖρας πρὸς τὴν θυρίδα ἐδεήθη καὶ εἶπεν Εὐ-
λογητὸς εἶ, θεὲ ἐλεήμων, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς
αἰῶνας, καὶ εὐλογησάτωσάν σε πάντα τὰ ἔργα σου εἰς τὸν αἰῶνα.
12 12καὶ νῦν ἐπὶ σὲ τὸ πρόσωπόν μου καὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀν-
13 έβλεψα· 13εἰπὸν ἀπολυθῆναί με ἀπὸ τῆς γῆς καὶ μὴ ἀκούειν με
14 μηκέτι ὀνειδισμούς. 14σὺ γινώσκεις, δέσποτα, ὅτι καθαρά εἰμι ἀπὸ
15 πάσης ἀκαθαρσίας ἀνδρὸς 15καὶ οὐχὶ ἐμόλυνά μου τὸ ὄνομα καὶ
οὐδὲ τὸ ὄνομα τοῦ πατρός μου ἐν τῇ γῇ τῆς αἰχμαλωσίας μου. μονο-
γενής εἰμι τῷ πατρί μου, καὶ οὐχ ὑπάρχει αὐτῷ ἕτερον τέκνον, ἵνα
κληρονομήσῃ αὐτόν, οὐδὲ ἀδελφὸς αὐτῷ ἐγγὺς οὔτε συγγενὴς αὐτῷ
ὑπάρχει, ἵνα συντηρήσω ἐμαυτὴν αὐτῷ γυναῖκα. ἤδη ἀπώλοντό μοι
ἑπτά, καὶ ἵνα τί μοί ἐστιν ἔτι ζῆν; καὶ εἰ μὴ σοι δοκεῖ ἀποκτεῖναί με,

9 σου ult. > S* || 10 αδους S*: cf. Sir. 17 27

BA ἀκοῦσαί με ὀνειδισμόν.
[16]Καὶ εἰσηκούσθη ἡ προσευχὴ ἀμφοτέρων ἐνώπιον τῆς δόξης 16
τοῦ μεγάλου Ραφαηλ, [17]καὶ ἀπεστάλη ἰάσασθαι τοὺς δύο, τοῦ Τω- 17
βιτ λεπίσαι τὰ λευκώματα καὶ Σαρραν τὴν τοῦ Ραγουηλ δοῦναι
Τωβια τῷ υἱῷ Τωβιτ γυναῖκα καὶ δῆσαι Ασμοδαυν τὸ πονηρὸν
δαιμόνιον, διότι Τωβια ἐπιβάλλει κληρονομῆσαι αὐτήν. ἐν αὐτῷ τῷ
καιρῷ ἐπιστρέψας Τωβιτ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ Σαρρα
ἡ τοῦ Ραγουηλ κατέβη ἐκ τοῦ ὑπερῴου αὐτῆς.
[1]Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐμνήσθη Τωβιτ περὶ τοῦ ἀργυρίου, οὗ 4
παρέθετο Γαβαηλ ἐν Ῥάγοις τῆς Μηδίας, [2]καὶ εἶπεν ἐν ἑαυτῷ Ἐγὼ 2
ᾐτησάμην θάνατον· τί οὐ καλῶ Τωβιαν τὸν υἱόν μου, ἵνα αὐτῷ
ὑποδείξω πρὶν ἀποθανεῖν με; [3]καὶ καλέσας αὐτὸν εἶπεν Παιδίον, 3
ἐὰν ἀποθάνω, θάψον με· καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν μητέρα σου, τίμα
αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου καὶ ποίει τὸ ἀρεστὸν αὐτῇ
καὶ μὴ λυπήσῃς αὐτήν. [4]μνήσθητι, παιδίον, ὅτι πολλοὺς κινδύνους 4

16 εισηκουσθη η(> B†) προσευχη(B*† -χης)] -κουσεν κυριος της -χης A(†) || 17 τωβιτ 2⁰] pr. του A | ασμοδαυν B†] -δαιον rel.: cf. 8
4 1 γαβαηλ BA†] -λω rel. || 2 εν εαυτω] αυτω A† | τωβιαν > A†

S κύριε, νῦν εἰσάκουσον ὀνειδισμόν μου.
[16]Ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ εἰσηκούσθη ἡ προσευχὴ ἀμφοτέρων ἐν- 16
ώπιον τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, [17]καὶ ἀπεστάλη Ραφαηλ ἰάσασθαι τοὺς 17
δύο, Τωβιν ἀπολῦσαι τὰ λευκώματα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ,
ἵνα ἴδῃ τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸ φῶς τοῦ θεοῦ, καὶ Σαρραν τὴν Ραγουηλ
δοῦναι αὐτὴν Τωβια τῷ υἱῷ Τωβιθ γυναῖκα καὶ λῦσαι Ασμοδαιον
τὸ δαιμόνιον τὸ πονηρὸν ἀπ' αὐτῆς, διότι Τωβια ἐπιβάλλει κλη-
ρονομῆσαι αὐτὴν παρὰ πάντας τοὺς θέλοντας λαβεῖν αὐτήν. ἐν ἐκεί-
νῳ τῷ καιρῷ ἐπέστρεψεν Τωβιθ ἀπὸ τῆς αὐλῆς εἰς τὸν οἶκον αὐ-
τοῦ καὶ Σαρρα ἡ τοῦ Ραγουηλ καὶ αὐτὴ κατέβη ἐκ τοῦ ὑπερῴου.
[1]Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐμνήσθη Τωβιθ τοῦ ἀργυρίου, ὃ παρέθετο 4
Γαβαήλῳ ἐν Ῥάγοις τῆς Μηδίας, [2]καὶ εἶπεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ 2
Ἰδοὺ ἐγὼ ᾐτησάμην θάνατον· τί οὐχὶ καλῶ Τωβιαν τὸν υἱόν μου
καὶ ὑποδείξω αὐτῷ περὶ τοῦ ἀργυρίου τούτου πρὶν ἀποθανεῖν με;
[3]καὶ ἐκάλεσεν Τωβιαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν πρὸς αὐτόν· καὶ 3
εἶπεν αὐτῷ Θάψον με καλῶς· καὶ τίμα τὴν μητέρα σου καὶ μὴ
ἐγκαταλίπῃς αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῆς καὶ ποίει
τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτῆς καὶ μὴ λυπήσῃς τὸ πνεῦμα αὐτῆς ἐν
παντὶ πράγματι. [4]μνήσθητι αὐτῆς, παιδίον, ὅτι κινδύνους πολλοὺς 4

15 κυριε] $\overline{κα}$ (sic) S || 17 τωβ(ε)ιν: sic acc. in S hic et in 7 4 9 6 10 9 11 19, nom. τωβεις in 11 10 12 4, dat. τωβει[α] in 7 2; sed ceteris locis indecl. τωβειθ, cf. inscr. libri | σαρραν την Fr.] σαρρα τη S*, σαρραν την του S^{c} = BA

ἑόρακέν ἐπὶ σοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ· ὅταν ἀποθάνῃ, θάψον αὐτὴν παρ' BA
5 ἐμοὶ ἐν ἑνὶ τάφῳ. [5]πάσας τὰς ἡμέρας, παιδίον, κυρίου τοῦ θεοῦ
ἡμῶν μνημόνευε καὶ μὴ θελήσῃς ἁμαρτάνειν καὶ παραβῆναι τὰς ἐν-
τολὰς αὐτοῦ· δικαιοσύνην ποίει πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου
6 καὶ μὴ πορευθῇς ταῖς ὁδοῖς τῆς ἀδικίας· [6]διότι ποιοῦντός σου
7 τὴν ἀλήθειαν εὐοδίαι ἔσονται ἐν τοῖς ἔργοις σου. [7]καὶ πᾶσι τοῖς
ποιοῦσι τὴν δικαιοσύνην ἐκ τῶν ὑπαρχόντων σοι ποίει ἐλεημοσύ-
νην, καὶ μὴ φθονεσάτω σου ὁ ὀφθαλμὸς ἐν τῷ ποιεῖν σε ἐλεη-
μοσύνην· μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ παντὸς πτωχοῦ,
8 καὶ ἀπὸ σοῦ οὐ μὴ ἀποστραφῇ τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ. [8]ὡς σοὶ
ὑπάρχει, κατὰ τὸ πλῆθος ποίησον ἐξ αὐτῶν ἐλεημοσύνην· ἐὰν
ὀλίγον σοι ὑπάρχῃ, κατὰ τὸ ὀλίγον μὴ φοβοῦ ποιεῖν ἐλεημοσύνην·
9 10 [9]θέμα γὰρ ἀγαθὸν θησαυρίζεις σεαυτῷ εἰς ἡμέραν ἀνάγκης· [10]δι-
ότι ἐλεημοσύνη ἐκ θανάτου ῥύεται καὶ οὐκ ἐᾷ εἰσελθεῖν εἰς τὸ
11 σκότος· [11]δῶρον γὰρ ἀγαθόν ἐστιν ἐλεημοσύνη πᾶσι τοῖς ποιοῦ-
12 σιν αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ ὑψίστου. [12]πρόσεχε σεαυτῷ, παιδίον, ἀπὸ
πάσης πορνείας καὶ γυναῖκα πρῶτον λαβὲ ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῶν
πατέρων σου· μὴ λάβῃς γυναῖκα ἀλλοτρίαν, ἣ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς
φυλῆς τοῦ πατρός σου, διότι υἱοὶ προφητῶν ἐσμεν. Νωε, Αβρααμ,
Ισαακ, Ιακωβ οἱ πατέρες ἡμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος μνήσθητι, παιδίον,
ὅτι οὗτοι πάντες ἔλαβον γυναῖκας ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν καὶ εὐ-
λογήθησαν ἐν τοῖς τέκνοις αὐτῶν, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν κληρονο-
13 μήσει γῆν. [13]καὶ νῦν, παιδίον, ἀγάπα τοὺς ἀδελφούς σου καὶ μὴ
ὑπερηφανεύου τῇ καρδίᾳ σου ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν σου καὶ τῶν υἱῶν
καὶ θυγατέρων τοῦ λαοῦ σου λαβεῖν σεαυτῷ ἐξ αὐτῶν γυναῖκα,
διότι ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ ἀπώλεια καὶ ἀκαταστασία πολλή, καὶ ἐν
τῇ ἀχρειότητι ἐλάττωσις καὶ ἔνδεια μεγάλη· ἡ γὰρ ἀχρειότης μή-
14 τηρ ἐστὶν τοῦ λιμοῦ. [14]μισθὸς παντὸς ἀνθρώπου, ὃς ἐὰν ἐργάσῃ-
ται, παρὰ σοὶ μὴ αὐλισθήτω, ἀλλὰ ἀπόδος αὐτῷ παραυτίκα, καὶ
ἐὰν δουλεύσῃς τῷ θεῷ, ἀποδοθήσεταί σοι. πρόσεχε σεαυτῷ, παι-

5 και 1° > B | αμαρτ. και > B*† | δικαιοσ.] pr. και A || 7 σοι] σου A | σε > A | μη 2°] pr. και B† || 10 εα εισελθειν] εασει ελθ. B(†) || 11 γαρ > A || 12 μη] pr. και A | ισαακ] pr. και A† | ιακωβ] pr. και A | ουτοι] αυτοι B† || 14 και 1° > B†

ἑώρακεν ἐπὶ σοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ ὅταν ἀποθάνῃ, θάψον αὐτὴν S
5 παρ' ἐμοὶ ἐν ἑνὶ τάφῳ. [5]καὶ πάσας τὰς ἡμέρας σου, παιδίον, τοῦ κυ-
ρίου μνημόνευε καὶ μὴ θελήσῃς ἁμαρτεῖν καὶ παραβῆναι τὰς ἐντολὰς
αὐτοῦ· δικαιοσύνας ποίει πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου καὶ μὴ πο-
6 ρευθῇς ταῖς ὁδοῖς τῆς ἀδικίας· [6]διότι οἱ ποιοῦντες ἀλήθειαν εὐοδω-
7 θήσονται ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν. [7]καὶ πᾶσιν τοῖς ποιοῦσιν δικαιοσύνην

BA δίον, ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου καὶ ἴσθι πεπαιδευμένος ἐν πάσῃ
ἀναστροφῇ σου. 15 καὶ ὃ μισεῖς, μηδενὶ ποιήσῃς. οἶνον εἰς μέθην 15
μὴ πίῃς, καὶ μὴ πορευθήτω μετὰ σοῦ μέθη ἐν τῇ ὁδῷ σου. 16 ἐκ 16
τοῦ ἄρτου σου δίδου πεινῶντι καὶ ἐκ τῶν ἱματίων σου τοῖς γυ-
μνοῖς· πᾶν, ὃ ἐὰν περισσεύσῃ σοι, ποίει ἐλεημοσύνην, καὶ μὴ φθονε-
σάτω σου ὁ ὀφθαλμὸς ἐν τῷ ποιεῖν σε ἐλεημοσύνην. 17 ἔκχεον 17
τοὺς ἄρτους σου ἐπὶ τὸν τάφον τῶν δικαίων καὶ μὴ δῷς τοῖς
ἁμαρτωλοῖς. 18 συμβουλίαν παρὰ παντὸς φρονίμου ζήτησον καὶ μὴ 18
καταφρονήσῃς ἐπὶ πάσης συμβουλίας χρησίμης. 19 καὶ ἐν παντὶ 19
καιρῷ εὐλόγει κύριον τὸν θεὸν καὶ παρ᾽ αὐτοῦ αἴτησον ὅπως αἱ
ὁδοί σου εὐθεῖαι γένωνται, καὶ πᾶσαι αἱ τρίβοι καὶ βουλαὶ εὐοδω-
θῶσιν· διότι πᾶν ἔθνος οὐκ ἔχει βουλήν, ἀλλὰ αὐτὸς ὁ κύριος
δίδωσιν πάντα τὰ ἀγαθὰ καὶ ὃν ἐὰν θέλῃ, ταπεινοῖ, καθὼς βούλε-
ται. καὶ νῦν, παιδίον, μνημόνευε τῶν ἐντολῶν μου, καὶ μὴ ἐξαλει-
φθήτωσαν ἐκ τῆς καρδίας σου. 20 καὶ νῦν ὑποδεικνύω σοι τὰ δέκα 20
τάλαντα τοῦ ἀργυρίου, ἃ παρεθέμην Γαβαήλῳ τῷ τοῦ Γαβρια ἐν
Ῥάγοις τῆς Μηδίας. 21 καὶ μὴ φοβοῦ, παιδίον, ὅτι ἐπτωχεύσαμεν· 21
ὑπάρχει σοι πολλά, ἐὰν φοβηθῇς τὸν θεὸν καὶ ἀποστῇς ἀπὸ πάσης
ἁμαρτίας καὶ ποιήσῃς τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ.
1 Καὶ ἀποκριθεὶς Τωβιας εἶπεν αὐτῷ Πάτερ, ποιήσω πάντα, ὅσα 5
ἐντέταλσαί μοι· 2 ἀλλὰ πῶς δυνήσομαι λαβεῖν τὸ ἀργύριον καὶ οὐ 2
γινώσκω αὐτόν; 3 καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ χειρόγραφον καὶ εἶπεν αὐτῷ 3

16 διδου] pr. δια A† | περισσευη A | σε > A || 19 ον] ο B† | βουλονται B† || 20 επιδεικνυω B† | γαμαηλω A†: cf. 1 1 || 21 θεον] κυριον A

S 19 δώσει κύριος αὐτοῖς βουλὴν ἀγαθήν· καὶ ὃν ἂν θέλῃ κύ- 19
ριος, ταπεινοῖ ἕως ᾅδου κατωτάτω. καὶ νῦν, παιδίον, μνημόνευε
τὰς ἐντολὰς ταύτας, καὶ μὴ ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ τῆς καρδίας
σου. 20 καὶ νῦν, παιδίον, ὑποδεικνύω σοι ὅτι δέκα τάλαντα ἀργυ- 20
ρίου παρεθέμην Γαβαήλῳ τῷ τοῦ Γαβρι ἐν Ῥάγοις τῆς Μη-
δίας. 21 καὶ μὴ φοβοῦ, παιδίον, ὅτι ἐπτωχεύσαμεν· ὑπάρχει σοι 21
πολλὰ ἀγαθά, ἐὰν φοβηθῇς τὸν θεὸν καὶ φύγῃς ἀπὸ πάσης ἁμαρ-
τίας καὶ ποιήσῃς τὰ ἀγαθὰ ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου.
1 Τότε ἀποκριθεὶς Τωβιας εἶπεν Τωβιθ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Πάντα, 5
ὅσα ἐντέταλσαί μοι, ποιήσω, πάτερ· 2 πῶς δὲ δυνήσομαι αὐτὸ 2
λαβεῖν παρ᾽ αὐτοῦ καὶ αὐτὸς οὐ γινώσκει με καὶ ἐγὼ οὐ γινώ-
σκω αὐτόν; τί σημεῖον δῶ αὐτῷ καὶ ἐπιγνῷ με καὶ πιστεύσῃ
μοι καὶ δῷ μοι τὸ ἀργύριον; καὶ τὰς ὁδοὺς τὰς εἰς Μηδίαν οὐ
γινώσκω τοῦ πορευθῆναι ἐκεῖ. 3 τότε ἀποκριθεὶς Τωβιθ εἶπεν 3

4 20 αργοις S, sed in 1 etiam S ραγοις, in 6 13 ραγων, cf. 5 6 9 2

Ζήτησον σεαυτῷ ἄνθρωπον, ὃς συμπορεύσεταί σοι, καὶ δώσω αὐτῷ BA
4 μισθόν, ἕως ζῶ· καὶ λαβὲ πορευθεὶς τὸ ἀργύριον. [4]καὶ ἐπορεύθη
ζητῆσαι ἄνθρωπον καὶ εὗρεν τὸν Ραφαηλ, ὃς ἦν ἄγγελος, καὶ οὐκ
5 ᾔδει· [5]καὶ εἶπεν αὐτῷ Εἰ δύναμαι πορευθῆναι μετὰ σοῦ ἐν Ῥάγοις
6 τῆς Μηδίας, καὶ εἰ ἔμπειρος εἶ τῶν τόπων; [6]καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ
ἄγγελος Πορεύσομαι μετὰ σοῦ καὶ τῆς ὁδοῦ ἐμπειρῶ καὶ παρὰ
7 Γαβαηλ τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν ηὐλίσθην. [7]καὶ εἶπεν αὐτῷ Τωβιας Ὑπό-
8 μεινόν με, καὶ ἐρῶ τῷ πατρί μου. [8]καὶ εἶπεν αὐτῷ Πορεύου καὶ
9 μὴ χρονίσῃς. [9]καὶ εἰσελθὼν εἶπεν τῷ πατρί Ἰδοὺ εὕρηκα ὃς
συμπορεύσεταί μοι. ὁ δὲ εἶπεν Φώνησον αὐτὸν πρός με, ἵνα
ἐπιγνῶ ποίας φυλῆς ἐστιν καὶ εἰ πιστὸς τοῦ πορευθῆναι μετὰ

5 4 τον > B || 7 μου > B || 9 πιστος] + εστιν A

Τωβια τῷ υἱῷ αὐτοῦ Χειρόγραφον αὐτοῦ ἔδωκέν μοι, καὶ χειρόγρα- S
φον ἔδωκα αὐτῷ· καὶ διεῖλον εἰς δύο, καὶ ἐλάβομεν ἑκάτερος ἕν, καὶ
ἔθηκα μετὰ τοῦ ἀργυρίου· καὶ νῦν ἰδοὺ ἔτη εἴκοσι ἀφ᾽ οὗ παρεθέμην
τὸ ἀργύριον τοῦτο ἐγώ. καὶ νῦν, παιδίον, ζήτησον σεαυτῷ ἄνθρω-
πον πιστόν, ὃς πορεύσεται μετὰ σοῦ, καὶ δώσομεν αὐτῷ μισθόν,
4 ἕως ὅτου ἔλθῃς· καὶ λαβὲ παρ᾽ αὐτοῦ τὸ ἀργύριον τοῦτο. [4]ἐξῆλ-
θεν δὲ Τωβιας ζητῆσαι ἄνθρωπον, ὃς πορεύσεται μετ᾽ αὐτοῦ εἰς
Μηδίαν, ὃς ἐμπειρεῖ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐξῆλθεν καὶ εὗρεν Ραφαηλ τὸν
ἄγγελον ἑστηκότα ἀπέναντι αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔγνω ὅτι ἄγγελος τοῦ
5 θεοῦ ἐστιν· [5]καὶ εἶπεν αὐτῷ Πόθεν εἶ, νεανίσκε; καὶ εἶπεν αὐτῷ
Ἐκ τῶν υἱῶν Ισραηλ τῶν ἀδελφῶν σου καὶ ἐλήλυθα ὧδε ἐργα-
τεύεσθαι. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐπίστῃ τὴν ὁδὸν πορευθῆναι εἰς Μηδίαν;
6 [6]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναί, πολλάκις ἐγὼ ἐγενόμην ἐκεῖ καὶ ἐμπειρῶ καὶ
ἐπίσταμαι τὰς ὁδοὺς πάσας· πλεονάκις ἐπορεύθην εἰς Μηδίαν καὶ
ηὐλιζόμην παρὰ Γαβαήλῳ τῷ ἀδελφῷ ἡμῶν τῷ οἰκοῦντι ἐν Ῥάγοις
τῆς Μηδίας, καὶ ἀπέχει ὁδὸν ἡμερῶν δύο τεταγμένων ἀπὸ Ἐκβα-
7 τάνων εἰς Ῥάγα· κεῖνται γὰρ ἐν τῷ ὄρει. [7]καὶ εἶπεν αὐτῷ Μεῖνόν
με, νεανίσκε, μέχρι ὅτου εἰσελθὼν ὑποδείξω τῷ πατρί μου· χρείαν
γὰρ ἔχω ἵνα βαδίσῃς μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι τὸν μισθόν σου.
8 [8]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰδοὺ ἐγὼ προσκαρτερῶ, μόνον μὴ χρονίσῃς.
9 [9]καὶ εἰσελθὼν Τωβιας ὑπέδειξεν Τωβιθ τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ εἶπεν
αὐτῷ Ἰδοὺ ἄνθρωπον εὗρον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν τῶν υἱῶν Ισραηλ.
καὶ εἶπεν αὐτῷ Κάλεσόν μοι τὸν ἄνθρωπον, ὅπως ἐπιγνῶ τί τὸ γένος
αὐτοῦ καὶ ἐκ ποίας φυλῆς ἐστιν καὶ εἰ πιστός ἐστιν ἵνα πορευθῇ μετὰ

5 6 ραγοις Fr. secutus Uet. Lat. (cf. 4 1.20)] εκβατανοις S | ραγα Ra.] γαρρας S^r: cf. 4 20 | ultimum uerbum (ορει) suppleui; ultimo uerbo penitus deleto S^s in fine lineae et in marg. minimis literis scripsit ορει εκβατανα εν μεσω τω πεδιω

BA σοῦ. [10]καὶ ἐκάλεσεν αὐτόν, καὶ εἰσῆλθεν, καὶ ἠσπάσαντο ἀλλήλους. 10
[11]καὶ εἶπεν αὐτῷ Τωβιτ Ἀδελφε, ἐκ ποίας φυλῆς καὶ ἐκ ποίας πατρίδος 11
σὺ εἶ; ὑπόδειξόν μοι. [12]καὶ εἶπεν αὐτῷ Φυλὴν καὶ πατριὰν σὺ 12
ζητεῖς ἢ μίσθιον, ὃς συμπορεύσεται μετὰ τοῦ υἱοῦ σου; καὶ εἶπεν
αὐτῷ Τωβιτ Βούλομαι, ἄδελφε, ἐπιγνῶναι τὸ γένος σου καὶ τὸ
ὄνομα. [13]ὁ δὲ εἶπεν Ἐγὼ Αζαριας Ανανιου τοῦ μεγάλου, τῶν ἀδελ- 13
φῶν σου. [14]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ὑγιαίνων ἔλθοις, ἄδελφε· καὶ μή μοι 14
ὀργισθῇς ὅτι ἐζήτησα τὴν φυλήν σου καὶ τὴν πατριάν σου ἐπι-
γνῶναι. καὶ σὺ τυγχάνεις ἀδελφός μου ἐκ τῆς καλῆς καὶ ἀγαθῆς
γενεᾶς· ἐπεγίνωσκον γὰρ ἐγὼ Ανανιαν καὶ Ιαθαν τοὺς υἱοὺς Σε-
μειου τοῦ μεγάλου, ὡς ἐπορευόμεθα κοινῶς εἰς Ιεροσόλυμα

11 πατριδος] -ιας A || 13 ο] ος B† | ο δε] και A | εγω > A† || 14 σου 2° > ABc | επεγινωσκον] εγιγνωσκον A(†) | σεμειου] σεμεου B(†)

S σοῦ, παιδίον. [10]καὶ ἐξῆλθεν Τωβιας καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν καὶ εἶ- 10
πεν αὐτῷ Νεανίσκε, ὁ πατήρ καλεῖ σε. καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐ-
τόν, καὶ ἐχαιρέτισεν αὐτὸν Τωβιθ πρῶτος. καὶ εἶπεν αὐτῷ Χαίρειν
σοι πολλὰ γένοιτο. καὶ ἀποκριθεὶς Τωβιθ εἶπεν αὐτῷ Τί μοι ἔτι
ὑπάρχει χαίρειν; καὶ ἐγὼ ἄνθρωπος ἀδύνατος τοῖς ὀφθαλμοῖς
καὶ οὐ βλέπω τὸ φῶς τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ' ἐν τῷ σκότει κεῖμαι
ὥσπερ οἱ νεκροὶ οἱ μηκέτι θεωροῦντες τὸ φῶς· ζῶν ἐγὼ ἐν νε-
κροῖς εἰμι, φωνὴν ἀνθρώπων ἀκούω καὶ αὐτοὺς οὐ βλέπω. καὶ
εἶπεν αὐτῷ Θάρσει, ἐγγὺς παρὰ τῷ θεῷ ἰάσασθαί σε, θάρσει. καὶ
εἶπεν αὐτῷ Τωβιθ Τωβιας ὁ υἱός μου θέλει πορευθῆναι εἰς Μηδίαν·
εἰ δυνήσῃ συνελθεῖν αὐτῷ καὶ ἀγαγεῖν αὐτόν; καὶ δώσω σοι τὸν
μισθόν σου, ἄδελφε. καὶ εἶπεν αὐτῷ Δυνήσομαι πορευθῆναι μετ'
αὐτοῦ, καὶ ἐπίσταμαι ἐγὼ τὰς ὁδοὺς πάσας, καὶ πολλάκις ᾠχόμην
εἰς Μηδίαν καὶ διῆλθον πάντα τὰ πεδία αὐτῆς, καὶ τὰ ὄρη καὶ πά-
σας τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐγὼ γινώσκω. [11]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀδελφε, ποίας 11
πατριᾶς εἶ καὶ ἐκ ποίας φυλῆς; ὑπόδειξόν μοι, ἄδελφε. [12]καὶ εἶπεν 12
Τί χρείαν ἔχεις φυλῆς; καὶ εἶπεν αὐτῷ Βούλομαι γνῶναι τὰ κατ'
ἀλήθειαν τίνος εἶ, ἄδελφε, καὶ τί τὸ ὄνομά σου. [13]καὶ εἶπεν αὐτῷ 13
Ἐγὼ Αζαριας Ανανιου τοῦ μεγάλου, τῶν ἀδελφῶν σου. [14]καὶ εἶπεν 14
αὐτῷ Ὑγιαίνων ἔλθοις καὶ σῳζόμενος, ἄδελφε· καὶ μή μοι πικραν-
θῇς, ἄδελφε, ὅτι τὴν ἀλήθειαν ἐβουλόμην γνῶναι καὶ τὴν πατριάν
σου. καὶ σὺ τυγχάνεις ἀδελφὸς ὤν, καὶ ἐκ γενεᾶς καλῆς καὶ ἀγα-
θῆς εἶ σύ· ἐγίνωσκον Ανανιαν καὶ Ναθαν τοὺς δύο υἱοὺς Σεμε-
[λ]ιου τοῦ μεγάλου, καὶ αὐτοὶ συνεπορεύοντό μοι εἰς Ιερουσαλημ

10 αυτους] -τος Sc

προσκυνεῖν ἀναφέροντες τὰ πρωτότοκα καὶ τὰς δεκάτας τῶν γενη- BA
μάτων, καὶ οὐκ ἐπλανήθησαν ἐν τῇ πλάνῃ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. ἐκ
15 ῥίζης καλῆς εἶ, ἄδελφε. [15]ἀλλ' εἰπόν μοι τίνα σοι ἔσομαι μισθὸν
διδόναι· δραχμὴν τῆς ἡμέρας καὶ τὰ δέοντά σοι ὡς καὶ τῷ υἱῷ
16 μου; [16]καὶ ἔτι προσθήσω σοι ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν ὑγιαίνοντες
17 ἐπιστρέψητε. [17]καὶ εὐδόκησαν οὕτως. καὶ εἶπεν πρὸς Τωβιαν Ἕτοι-
μος γίνου πρὸς τὴν ὁδόν· καὶ εὐοδωθείητε. καὶ ἡτοίμασεν ὁ υἱὸς
αὐτοῦ τὰ πρὸς τὴν ὁδόν. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Πορεύου
μετὰ τοῦ ἀνθρώπου· ὁ δὲ ἐν τῷ οὐρανῷ οἰκῶν θεὸς εὐοδώσει
τὴν ὁδὸν ὑμῶν, καὶ ὁ ἄγγελος αὐτοῦ συμπορευθήτω ὑμῖν. καὶ ἐξ-
ῆλθαν ἀμφότεροι ἀπελθεῖν καὶ ὁ κύων τοῦ παιδαρίου μετ' αὐτῶν. —
18 [18]ἔκλαυσεν δὲ Αννα ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς Τωβιτ Τί ἐξ-
απέστειλας τὸ παιδίον ἡμῶν; ἢ οὐχὶ ἡ ῥάβδος τῆς χειρὸς ἡμῶν
ἐστιν ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτὸν καὶ ἐκπορεύεσθαι ἐνώπιον ἡμῶν;
19 [19]ἀργύριον τῷ ἀργυρίῳ μὴ φθάσαι, ἀλλὰ περίψημα τοῦ παιδίου
20 ἡμῶν γένοιτο· [20]ὡς γὰρ δέδοται ἡμῖν ζῆν παρὰ τοῦ κυρίου, τοῦτο
21 ἱκανὸν ἡμῖν ὑπάρχει. [21]καὶ εἶπεν αὐτῇ Τωβιτ Μὴ λόγον ἔχε, ἀδελφή·

14 εν τη πλανη] την πλανην A | καλης ult.] μεγαλης A || 17 και 1° > B | οικων] pr. κατ A || 18 αννα > A

καὶ προσεκύνουν μετ' ἐμοῦ ἐκεῖ καὶ οὐκ ἐπλανήθησαν. οἱ ἀδελφοί σου S
15 ἄνθρωποι ἀγαθοί· ἐκ ῥίζης ἀγαθῆς εἶ σύ, καὶ χαίρων ἔλθοις. [15]καὶ
εἶπεν αὐτῷ Ἐγώ σοι δίδωμι μισθὸν τὴν ἡμέραν δραχμὴν καὶ τὰ
16 δέοντά σοι ὁμοίως τῷ υἱῷ μου· [16]καὶ πορεύθητι μετὰ τοῦ υἱοῦ
17 μου, καὶ ἔτι προσθήσω σοι τῷ μισθῷ. [17]καὶ εἶπεν αὐτῷ ὅτι Πο-
ρεύσομαι μετ' αὐτοῦ· καὶ μὴ φοβηθῇς, ὑγιαίνοντες ἀπελευσόμεθα
καὶ ὑγιαίνοντες ἐπιστρέψομεν πρὸς σέ, διότι ἡ ὁδὸς ἀσφαλής. καὶ
εἶπεν αὐτῷ Εὐλογία σοι γένοιτο, ἄδελφε. καὶ ἐκάλεσεν τὸν υἱὸν
αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ Παιδίον, ἑτοίμασον τὰ πρὸς τὴν ὁδὸν καὶ
ἔξελθε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ ὁ θεὸς ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ διασώ-
σαι ὑμᾶς ἐκεῖ καὶ ἀποκαταστήσαι ὑμᾶς πρὸς ἐμὲ ὑγιαίνοντας, καὶ
ὁ ἄγγελος αὐτοῦ συνοδεύσαι ὑμῖν μετὰ σωτηρίας, παιδίον. καὶ ἐξ-
ῆλθεν πορευθῆναι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ καὶ ἐφίλησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ
18 καὶ τὴν μητέρα, καὶ εἶπεν αὐτῷ Τωβιθ Πορεύου ὑγιαίνων. — [18]καὶ
ἔκλαυσεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς Τωβιθ Τί ὅτι ἀπέστειλας
τὸ παιδίον μου; οὐχὶ αὐτὸς ῥάβδος τῆς χειρὸς ἡμῶν ἐστιν καὶ
19 αὐτὸς εἰσπορεύεται καὶ ἐκπορεύεται ἐνώπιον ἡμῶν; [19]ἀργύριον τῷ
ἀργυρίῳ μὴ φθάσαι, ἀλλὰ περίψημα τοῦ παιδίου ἡμῶν γένοιτο.
20 21 [20]ὡς δέδοται ζῆν ἡμῖν παρὰ τοῦ κυρίου, τοῦτο ἱκανὸν ἡμῖν. [21]καὶ
εἶπεν αὐτῇ Μὴ λόγον ἔχε· ὑγιαίνων πορεύσεται τὸ παιδίον ἡμῶν

BA ὑγιαίνων ἐλεύσεται, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται αὐτόν·
[22]ἄγγελος γὰρ ἀγαθὸς συμπορεύσεται αὐτῷ, καὶ εὐοδωθήσεται ἡ 22
ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ ὑποστρέψει ὑγιαίνων. [23]καὶ ἐπαύσατο κλαίουσα. 23
[1]Οἱ δὲ πορευόμενοι τὴν ὁδὸν ἦλθον ἑσπέρας ἐπὶ τὸν Τίγριν πο- 6
ταμὸν καὶ ηὐλίζοντο ἐκεῖ. [2]τὸ δὲ παιδάριον κατέβη περικλύσασθαι, 2
καὶ ἀνεπήδησεν ἰχθὺς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐβουλήθη καταπιεῖν
τὸ παιδάριον. [3]ὁ δὲ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ Ἐπιλαβοῦ τοῦ ἰχθύος. καὶ 3
ἐκράτησεν τὸν ἰχθὺν τὸ παιδάριον καὶ ἀνέβαλεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν.
[4]καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Ἀνάτεμε τὸν ἰχθὺν καὶ λαβὼν τὴν καρ- 4
δίαν καὶ τὸ ἧπαρ καὶ τὴν χολὴν θὲς ἀσφαλῶς. [5]καὶ ἐποίησεν 5
τὸ παιδάριον ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος, τὸν δὲ ἰχθὺν ὀπτήσαντες
ἔφαγον. — [6]καὶ ὥδευον ἀμφότεροι, ἕως ἤγγισαν ἐν Ἐκβατάνοις. 6
[7]καὶ εἶπεν τὸ παιδάριον τῷ ἀγγέλῳ Αζαρια ἄδελφε, τί ἐστιν τὸ ἧ- 7
παρ καὶ ἡ καρδία καὶ ἡ χολὴ τοῦ ἰχθύος; [8]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἡ καρδία 8

22 συμπορευσεται] σ 2⁰ > A

S καὶ ὑγιαίνων ἐλεύσεται πρὸς ἡμᾶς, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται
ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἂν ἔλθῃ πρὸς σὲ ὑγιαίνων· [22]μὴ λόγον ἔχε, μὴ 22
φοβοῦ περὶ αὐτῶν, ἀδελφή· ἄγγελος γὰρ ἀγαθὸς συνελεύσεται
αὐτῷ, καὶ εὐοδωθήσεται ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ ὑποστρέψει ὑγιαίνων.
[23]καὶ ἐσίγησεν κλαίουσα. 23
[1]Καὶ ἐξῆλθεν τὸ παιδίον καὶ ὁ ἄγγελος μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ὁ κύων 6
ἐξῆλθεν μετ᾽ αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη μετ᾽ αὐτῶν· καὶ ἐπορεύθησαν
ἀμφότεροι, καὶ ἔτυχεν αὐτοῖς νὺξ μία, καὶ ηὐλίσθησαν ἐπὶ τοῦ Τί-
γριδος ποταμοῦ. [2]καὶ κατέβη τὸ παιδίον περινίψασθαι τοὺς πόδας 2
εἰς τὸν Τίγριν ποταμόν, καὶ ἀναπηδήσας ἰχθὺς μέγας ἐκ τοῦ ὕδα-
τος ἐβούλετο καταπιεῖν τὸν πόδα τοῦ παιδαρίου, καὶ ἔκραξεν. [3]καὶ 3
ὁ ἄγγελος τῷ παιδαρίῳ εἶπεν Ἐπιλαβοῦ καὶ ἐγκρατὴς τοῦ ἰχθύος
γενοῦ. καὶ ἐκράτησεν τὸ παιδάριον τοῦ ἰχθύος καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν
ἐπὶ τὴν γῆν. [4]καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Ἀνάσχισον τὸν ἰχθὺν καὶ 4
ἔξελε τὴν χολὴν καὶ τὴν καρδίαν καὶ τὸ ἧπαρ αὐτοῦ καὶ ἀπόθες
αὐτὰ μετὰ σαυτοῦ καὶ τὰ ἔγκατα ἔκβαλε· ἔστιν γὰρ εἰς φάρμακον
χρήσιμον ἡ χολὴ καὶ ἡ καρδία καὶ τὸ ἧπαρ αὐτοῦ. [5]καὶ ἀνασχίσας 5
τὸ παιδάριον τὸν ἰχθὺν συνήγαγεν τὴν χολὴν καὶ τὴν καρδίαν καὶ
τὸ ἧπαρ καὶ ὤπτησεν τοῦ ἰχθύος καὶ ἔφαγεν καὶ ἀφῆκεν ἐξ αὐτοῦ
ἡλισμένον. — [6]καὶ ἐπορεύθησαν ἀμφότεροι κοινῶς, ἕως ἤγγισαν 6
εἰς Μηδίαν. [7]καὶ τότε ἠρώτησεν τὸ παιδάριον τὸν ἄγγελον καὶ 7
εἶπεν αὐτῷ Αζαρια ἄδελφε, τί τὸ φάρμακον ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ τῷ
ἥπατι τοῦ ἰχθύος καὶ ἐν τῇ χολῇ; [8]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἡ καρδία 8

6 2 fin.] + απο του φοβου S^s || 8 η καρδια] την -διαν S^c, sed corrector posterior η -δια restituit

καὶ τὸ ἧπαρ, ἐάν τινα ὀχλῇ δαιμόνιον ἢ πνεῦμα πονηρόν, ταῦτα BA
δεῖ καπνίσαι ἐνώπιον ἀνθρώπου ἢ γυναικός, καὶ οὐκέτι οὐ μὴ
9 ὀχληθῇ· [9]ἡ δὲ χολή, ἐγχρῖσαι ἄνθρωπον, ὃς ἔχει λευκώματα ἐν
τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ ἰαθήσεται.
10 11 [10]Ὡς δὲ προσήγγισαν τῇ Ραγη, [11]εἶπεν ὁ ἄγγελος τῷ παιδαρίῳ
Ἀδελφε, σήμερον αὐλισθησόμεθα παρὰ Ραγουηλ, καὶ αὐτὸς συγγε-
νής σού ἐστιν, καὶ ἔστιν αὐτῷ θυγάτηρ μονογενὴς ὀνόματι Σαρρα·
12 [12]λαλήσω περὶ αὐτῆς τοῦ δοθῆναί σοι αὐτὴν εἰς γυναῖκα, ὅτι σοὶ
ἐπιβάλλει ἡ κληρονομία αὐτῆς, καὶ σὺ μόνος εἶ ἐκ τοῦ γένους αὐ-
13 τῆς· καὶ τὸ κοράσιον καλὸν καὶ φρόνιμόν ἐστιν. [13]καὶ νῦν ἄκου-
σόν μου καὶ λαλήσω τῷ πατρὶ αὐτῆς, καὶ ὅταν ὑποστρέψωμεν ἐκ
Ῥάγων, ποιήσομεν τὸν γάμον. διότι ἐπίσταμαι Ραγουηλ ὅτι οὐ μὴ
δῷ αὐτὴν ἀνδρὶ ἑτέρῳ κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ ἢ ὀφειλέσει θά-
νατον, ὅτι τὴν κληρονομίαν σοὶ καθήκει λαβεῖν ἢ πάντα ἄνθρωπον.

6 8 δει V] δε B, εδει A† | ουκετι ου μη] ου μηκετι B(†) || 9 λευκωμα A† || 10 τη ραγη: sic mss. || 11 ραγουηλω B† | μονογενης > B || 13 ποιησωμεν B

καὶ τὸ ἧπαρ τοῦ ἰχθύος, κάπνισον ἐνώπιον ἀνθρώπου ἢ γυναικός, ᾧ S
ἀπάντημα δαιμονίου ἢ πνεύματος πονηροῦ, καὶ φεύξεται ἀπ᾽ αὐτοῦ
9 πᾶν ἀπάντημα καὶ οὐ μὴ μείνωσιν μετ᾽ αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα· [9]καὶ
ἡ χολή, ἐγχρῖσαι ἀνθρώπου ὀφθαλμούς, οὗ λευκώματα ἀνέβησαν
ἐπ᾽ αὐτῶν, ἐμφυσῆσαι ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐπὶ τῶν λευκωμάτων, καὶ ὑγι-
αίνουσιν.
10 [10]Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς Μηδίαν καὶ ἤδη ἤγγιζεν εἰς Ἐκβάτανα,
11 [11]λέγει Ραφαηλ τῷ παιδαρίῳ Τωβια ἄδελφε. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰδοὺ
ἐγώ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐν τοῖς Ραγουήλου τὴν νύκτα ταύτην δεῖ
ἡμᾶς αὐλισθῆναι, καὶ ὁ ἄνθρωπος συγγενής σού ἐστιν, καὶ ἔστιν
12 αὐτῷ θυγάτηρ, ᾗ ὄνομα Σαρρα· [12]καὶ υἱὸς ἄρσην οὐδὲ θυγάτηρ
ὑπάρχει αὐτῷ πλὴν Σαρρας μόνης, καὶ σὺ ἔγγιστα αὐτῆς εἶ παρὰ
πάντας ἀνθρώπους κληρονομῆσαι αὐτήν, καὶ τὰ ὄντα τῷ πατρὶ
αὐτῆς σοὶ δικαιοῦται κληρονομῆσαι· καὶ τὸ κοράσιον φρόνιμον
13 καὶ ἀνδρεῖον καὶ καλὸν λίαν, καὶ ὁ πατὴρ αὐτῆς καλός. [13]καὶ εἶπεν
Δεδικαίωταί σοι λαβεῖν αὐτήν· καὶ ἄκουσόν μου, ἄδελφε, καὶ λα-
λήσω τῷ πατρὶ περὶ τοῦ κορασίου τὴν νύκτα ταύτην, ἵνα λημψό-
μεθά σοι αὐτὴν νύμφην· καὶ ὅταν ἐπιστρέψωμεν ἐκ Ῥάγων, ποι-
ήσομεν τὸν γάμον αὐτῆς. καὶ ἐπίσταμαι ὅτι οὐ μὴ δυνηθῇ Ραγουηλ
κωλῦσαι αὐτὴν ἀπὸ σοῦ ἢ ἐγγυᾶσθαι ἑτέρῳ, ὀφειλήσειν θάνατον
κατὰ τὴν κρίσιν τῆς βίβλου Μωυσέως διὰ τὸ γινώσκειν ὅτι σοὶ
κληρονομία καθήκει λαβεῖν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ παρὰ πάντα ἄνθρωπον.

10 εκβατανων (sic) S || 13 ραγων 1° Fr.] ραγουηλ S | δια το Ra.] pr. και S

BA [14]τότε εἶπεν τὸ παιδάριον τῷ ἀγγέλῳ Αζαρια ἄδελφε, ἀκήκοα 14
ἐγὼ τὸ κοράσιον δεδόσθαι ἑπτὰ ἀνδράσιν καὶ πάντας ἐν τῷ νυμ-
φῶνι ἀπολωλότας. [15]καὶ νῦν ἐγὼ μόνος εἰμὶ τῷ πατρὶ καὶ φοβοῦ- 15
μαι μὴ εἰσελθὼν ἀποθάνω καθὼς καὶ οἱ πρότεροι, ὅτι δαιμόνιον
φιλεῖ αὐτήν, ὃ οὐκ ἀδικεῖ οὐδένα πλὴν τῶν προσαγόντων αὐτῇ.
καὶ νῦν ἐγὼ φοβοῦμαι μὴ ἀποθάνω καὶ κατάξω τὴν ζωὴν τοῦ
πατρός μου καὶ τῆς μητρός μου μετ᾽ ὀδύνης ἐπ᾽ ἐμοὶ εἰς τὸν τά-
φον αὐτῶν· καὶ υἱὸς ἕτερος οὐχ ὑπάρχει αὐτοῖς, ὃς θάψει αὐτούς.
[16]εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἄγγελος Οὐ μέμνησαι τῶν λόγων, ὧν ἐνετείλατό 16
σοι ὁ πατήρ σου ὑπὲρ τοῦ λαβεῖν σε γυναῖκα ἐκ τοῦ γένους σου;
καὶ νῦν ἄκουσόν μου, ἄδελφε, διότι σοὶ ἔσται εἰς γυναῖκα, καὶ τοῦ
δαιμονίου μηδένα λόγον ἔχε, ὅτι τὴν νύκτα ταύτην δοθήσεταί σοι αὕτη
εἰς γυναῖκα. [17]καὶ ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τὸν νυμφῶνα, λήμψῃ τέφραν θυ- 17
μιαμάτων καὶ ἐπιθήσεις ἀπὸ τῆς καρδίας καὶ τοῦ ἥπατος τοῦ ἰχθύος
καὶ καπνίσεις, καὶ ὀσφρανθήσεται τὸ δαιμόνιον καὶ φεύξεται καὶ οὐκ
ἐπανελεύσεται τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. [18]ὅταν δὲ προσπορεύῃ αὐτῇ, 18

15 οτι] pr. δι A || **16** αυτη > A || **17** τον ult.] pr. εις A || **18** προσ-
πορευσῃ A†

S καὶ νῦν ἄκουσόν μου, ἄδελφε, καὶ λαλήσομεν περὶ τοῦ κορα-
σίου τὴν νύκτα ταύτην καὶ μνηστευσόμεθά σοι αὐτήν· καὶ ὅταν
ἐπιστρέψωμεν ἐκ Ῥάγων, λημψόμεθα αὐτὴν καὶ ἀπάξομεν αὐτὴν
μεθ᾽ ἡμῶν εἰς τὸν οἶκόν σου. [14]τότε ἀποκριθεὶς Τωβιας εἶπεν τῷ 14
Ραφαηλ Αζαρια ἄδελφε, ἤκουσα ὅτι ἑπτὰ ἤδη ἐδόθη ἀνδράσιν, καὶ
ἀπέθανον ἐν τοῖς νυμφῶσιν αὐτῶν τὴν νύκτα, ὁπότε εἰσεπορεύ-
οντο πρὸς αὐτήν, καὶ ἀπέθνῃσκον. καὶ ἤκουσα λεγόντων αὐτῶν
ὅτι δαιμόνιον ἀποκτέννει αὐτούς. [15]καὶ νῦν φοβοῦμαι ἐγώ — ὅτι 15
αὐτὴν οὐκ ἀδικεῖ, ἀλλ᾽ ὃς ἂν θελήσῃ ἐγγίσαι αὐτῆς, ἀποκτέννει
αὐτόν· μονογενής εἰμι τῷ πατρί μου — μὴ ἀποθάνω καὶ κατάξω τὴν
ζωὴν τοῦ πατρός μου καὶ τῆς μητρός μου μετ᾽ ὀδύνης ἐπ᾽ ἐμοὶ
εἰς τὸν τάφον αὐτῶν· καὶ υἱὸς ἕτερος οὐχ ὑπάρχει αὐτοῖς, ἵνα
θάψῃ αὐτούς. [16]καὶ λέγει αὐτῷ Οὐ μέμνησαι τὰς ἐντολὰς τοῦ πα- 16
τρός σου, ὅτι ἐνετείλατό σοι λαβεῖν γυναῖκα ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ
πατρός σου; καὶ νῦν ἄκουσόν μου, ἄδελφε, καὶ μὴ λόγον ἔχε τοῦ
δαιμονίου τούτου καὶ λαβέ· καὶ γινώσκω ἐγὼ ὅτι τὴν νύκτα ταύ-
την δοθήσεταί σοι γυνή. [17]καὶ ὅταν εἰσέλθῃς εἰς τὸν νυμφῶνα, 17
λαβὲ ἐκ τοῦ ἥπατος τοῦ ἰχθύος καὶ τὴν καρδίαν καὶ ἐπίθες ἐπὶ
τὴν τέφραν τῶν θυμιαμάτων, καὶ ἡ ὀσμὴ πορεύσεται, καὶ ὀσφραν-
θήσεται τὸ δαιμόνιον καὶ φεύξεται καὶ οὐκέτι μὴ φανῇ περὶ
αὐτὴν τὸν πάντα αἰῶνα. [18]καὶ ὅταν μέλλῃς γίνεσθαι μετ᾽ αὐτῆς, 18

13 λαλησομεν Ra.] -σωμεν S | απαξομεν Fr.] -ξωμεν S

ἐγέρθητε ἀμφότεροι καὶ βοήσατε πρὸς τὸν ἐλεήμονα θεόν, καὶ BA
σώσει ὑμᾶς καὶ ἐλεήσει· μὴ φοβοῦ, ὅτι σοὶ αὐτὴ ἡτοιμασμένη ἦν
ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ σὺ αὐτὴν σώσεις, καὶ πορεύσεται μετὰ σοῦ, καὶ
19 ὑπολαμβάνω ὅτι σοὶ ἔσται ἐξ αὐτῆς παιδία. [19]καὶ ὡς ἤκουσεν Τωβιας
ταῦτα, ἐφίλησεν αὐτήν, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐκολλήθη αὐτῇ σφόδρα.
7 [1]Καὶ ἦλθον εἰς Ἐκβάτανα καὶ παρεγένοντο εἰς τὴν οἰκίαν Ρα-
γουηλ, Σαρρα δὲ ὑπήντησεν αὐτοῖς καὶ ἐχαιρέτισεν αὐτοὺς καὶ αὐτοὶ
2 αὐτήν, καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν. [2]καὶ εἶπεν Ραγουηλ
Εδνα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ὡς ὅμοιος ὁ νεανίσκος Τωβιτ τῷ ἀνεψιῷ
3 μου. [3]καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς Ραγουηλ Πόθεν ἐστέ, ἀδελφοί; καὶ
4 εἶπαν αὐτῷ Ἐκ τῶν υἱῶν Νεφθαλι τῶν αἰχμαλώτων ἐν Νινευη. [4]καὶ
εἶπεν αὐτοῖς Γινώσκετε Τωβιτ τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν; οἱ δὲ εἶπαν Γι-
5 νώσκομεν. [5]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ὑγιαίνει; οἱ δὲ εἶπαν Καὶ ζῇ καὶ ὑγιαίνει·
6 καὶ εἶπεν Τωβιας Πατήρ μού ἐστιν. [6]καὶ ἀνεπήδησεν Ραγουηλ καὶ

19 κεκολλητο A†, εκεκολλητο compl. | αυτη > A†
7 1 ηλθεν B† | παρεγενετο B | σαρρα] pr. και B† | υπηντ. αυτω κ. εχαιρ. αυτον κ. αυτος αυτους B(†) || **2** ραγουηλ pl.] > BA | τωβιτ] pr. τω A† || **3** ειπαν] -πεν A | νεφθαλειμ A | εν mu.] pr. των A, εκ B || **4** οι δε ⌒ **5** οι δε B†

ἐξεγέρθητε πρῶτον ἀμφότεροι καὶ προσεύξασθε καὶ δεήθητε τοῦ S
κυρίου τοῦ οὐρανοῦ, ἵνα ἔλεος γένηται καὶ σωτηρία ἐφ᾽ ὑμᾶς· καὶ
μὴ φοβοῦ, σοὶ γάρ ἐστιν μεμερισμένη πρὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ σὺ αὐτὴν
σώσεις, καὶ μετὰ σοῦ πορεύσεται, καὶ ὑπολαμβάνω ὅτι ἔσονταί σοι
19 ἐξ αὐτῆς παιδία καὶ ἔσονταί σοι ὡς ἀδελφοί, μὴ λόγον ἔχε. [19]καὶ
ὅτε ἤκουσεν Τωβιας τῶν λόγων Ραφαηλ καὶ ὅτι ἔστιν αὐτῷ ἀδελ-
φὴ ἐκ τοῦ σπέρματος τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, λίαν ἠγάπησεν
αὐτήν, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐκολλήθη εἰς αὐτήν.
7 [1]Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς Ἐκβάτανα, λέγει αὐτῷ Αζαρια ἄδελφε,
ἀπάγαγέ με εὐθεῖαν πρὸς Ραγουηλ τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν. καὶ ἀπ-
ήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον Ραγουήλου, καὶ εὗρον αὐτὸν καθήμενον
παρὰ τὴν θύραν τῆς αὐλῆς καὶ ἐχαιρέτισαν αὐτὸν πρῶτοι, καὶ εἶ-
πεν αὐτοῖς Χαίρετε πολλά, ἀδελφοί, καὶ καλῶς ἤλθατε ὑγιαίνοντες.
2 καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. [2]καὶ εἶπεν Εδνα τῇ γυ-
ναικὶ αὐτοῦ Ὡς ὅμοιος ὁ νεανίσκος οὗτος Τωβει τῷ ἀδελφῷ μου.
3 [3]καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς Εδνα καὶ εἶπεν αὐτοῖς Πόθεν ἐστέ, ἀδελ-
φοί; καὶ εἶπαν αὐτῇ Ἐκ τῶν υἱῶν Νεφθαλιμ ἡμεῖς τῶν αἰχμαλω-
4 τισθέντων ἐν Νινευη. [4]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Γινώσκετε Τωβιν τὸν
5 ἀδελφὸν ἡμῶν; καὶ εἶπαν αὐτῇ Γινώσκομεν ἡμεῖς αὐτόν. [5]καὶ
εἶπεν αὐτοῖς Ὑγιαίνει; καὶ εἶπαν αὐτῇ Ὑγιαίνει καὶ ζῇ· καὶ εἶπεν
6 Τωβιας Ὁ πατήρ μού ἐστιν. [6]καὶ ἀνεπήδησεν Ραγουηλ καὶ

7 2 τωβει Ra. (cf. 3 17 et Thack. § 10, 18)] -βεια S

BA κατεφίλησεν αὐτὸν καὶ ἔκλαυσε καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν
αὐτῷ Ὁ τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ ἀνθρώπου· καὶ ἀκούσας ὅτι Τω-
βιτ ἀπώλεσεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἐλυπήθη καὶ ἔκλαυσεν.
[7]καὶ Εδνα ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ Σαρρα ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἔκλαυ- 7
σαν καὶ ὑπεδέξαντο αὐτοὺς προθύμως. [8]καὶ ἔθυσαν κριὸν προβάτων 8
καὶ παρέθηκαν ὄψα πλείονα.
[9]Εἶπεν δὲ Τωβιας τῷ Ραφαηλ Αζαρια ἄδελφε, λάλησον ὑπὲρ 9
ὧν ἔλεγες ἐν τῇ πορείᾳ, καὶ τελεσθήτω τὸ πρᾶγμα. [10]καὶ μετέδω- 10
κεν τὸν λόγον τῷ Ραγουηλ. καὶ εἶπεν Ραγουηλ πρὸς Τωβιαν Φάγε
καὶ πίε καὶ ἡδέως γίνου· σοὶ γὰρ καθήκει τὸ παιδίον μου λαβεῖν·
πλὴν ὑποδείξω σοι τὴν ἀλήθειαν. [11]ἔδωκα τὸ παιδίον μου ἑπτὰ 11
ἀνδράσιν, καὶ ὁπότε ἐὰν εἰσεπορεύοντο πρὸς αὐτήν, ἀπεθνῄσκοσαν
ὑπὸ τὴν νύκτα. ἀλλὰ τὸ νῦν ἔχων ἡδέως γίνου. [12]καὶ εἶπεν Τω- 12
βιας Οὐ γεύσομαι οὐδὲν ὧδε, ἕως ἂν στήσητε καὶ σταθῆτε πρός
με. καὶ εἶπεν Ραγουηλ Κομίζου αὐτὴν ἀπὸ τοῦ νῦν κατὰ τὴν

6 αυτου V] εαυ. B†, > A || 7 εδνα] + και A† || 9 δε > A*† | πορεια] ενπορια A† | τελεσθητω] στητω A† || 10 και 3^0 > B | σοι ult. > B† || 11 παιδιον] -δαριον A*† | μου > A† | απεθνησκοσαν] σα > B* | την > B† | εχον B^c || 12 γευσομαι] σ > B

S κατεφίλησεν αὐτὸν καὶ ἔκλαυσεν καὶ ἐλάλησεν καὶ εἶπεν αὐτῷ Εὐλο-
γία σοι γένοιτο, παιδίον, ὁ τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ πατρός· ὢ ταλαι-
πώρων κακῶν, ὅτι ἐτυφλώθη ἀνὴρ δίκαιος καὶ ποιῶν ἐλεημοσύνας.
καὶ ἐπιπεσὼν ἐπὶ τὸν τράχηλον Τωβια τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἔκλαυσεν.
[7]καὶ Εδνα ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἔκλαυσεν αὐτόν, καὶ Σαρρα ἡ θυγάτηρ 7
αὐτῶν ἔκλαυσεν καὶ αὐτή. [8]καὶ ἔθυσεν κριὸν ἐκ προβάτων καὶ 8
ὑπεδέξατο αὐτοὺς προθύμως.
[9]Καὶ ὅτε ἐλούσαντο καὶ ἐνίψαντο καὶ ἀνέπεσαν δειπνῆσαι, εἶπεν 9
Τωβιας τῷ Ραφαηλ Αζαρια ἄδελφε, εἰπὸν Ραγουηλ ὅπως δῷ μοι
Σαρραν τὴν ἀδελφήν μου. [10]καὶ ἤκουσεν Ραγουηλ τὸν λόγον καὶ 10
εἶπεν τῷ παιδί Φάγε καὶ πίε καὶ ἡδέως γενοῦ τὴν νύκτα ταύτην·
οὐ γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ᾧ καθήκει λαβεῖν Σαρραν τὴν θυγατέρα
μου πλὴν σοῦ, ἄδελφε, ὡσαύτως δὲ καὶ ἐγὼ οὐκ ἔχω ἐξουσίαν
δοῦναι αὐτὴν ἑτέρῳ ἀνδρὶ πλὴν σοῦ, ὅτι σὺ ἔγγιστά μου· καὶ
μάλα τὴν ἀλήθειάν σοι ὑποδείξω, παιδίον. [11]ἔδωκα αὐτὴν ἑπτὰ 11
ἀνδράσιν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ πάντες ἀπέθανον τὴν νύκτα ὁ-
πότε εἰσεπορεύοντο πρὸς αὐτήν. καὶ νῦν, παιδίον, φάγε καὶ πίε,
καὶ κύριος ποιήσει ἐν ὑμῖν. [12]καὶ εἶπεν Τωβιας Οὐ μὴ φάγω ἐντεῦ- 12
θεν οὐδὲ μὴ πίω, ἕως ἂν διαστήσῃς τὰ πρὸς ἐμέ. καὶ εἶπεν αὐτῷ
Ραγουηλ ὅτι Ποιῶ, καὶ αὐτὴ δίδοταί σοι κατὰ τὴν κρίσιν τῆς βί-
βλου Μωυσέως, καὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κέκριταί σοι δοθῆναι· κομίζου τὴν

κρίσιν· σὺ δὲ ἀδελφὸς εἶ αὐτῆς, καὶ αὐτή σού ἐστιν· ὁ δὲ ἐλεήμων BA
13 θεὸς εὐοδώσει ὑμῖν τὰ κάλλιστα. [13]καὶ ἐκάλεσεν Σαρραν τὴν θυγα-
τέρα αὐτοῦ καὶ λαβὼν τῆς χειρὸς αὐτῆς παρέδωκεν αὐτὴν τῷ Τω-
βια γυναῖκα καὶ εἶπεν Ἰδοὺ κατὰ τὸν νόμον Μωυσέως κομίζου αὐ-
14 τὴν καὶ ἄπαγε πρὸς τὸν πατέρα σου· καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. [14]καὶ
ἐκάλεσεν Εδναν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ λαβὼν βιβλίον ἔγραψεν
15 συγγραφήν, καὶ ἐσφραγίσαντο. καὶ ἤρξαντο ἐσθίειν. [15]καὶ ἐκάλεσεν
Ραγουηλ Εδναν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀδελφή, ἑτοί-
16 μασον τὸ ἕτερον ταμιεῖον καὶ εἰσάγαγε αὐτήν. [16]καὶ ἐποίησεν ὡς
εἶπεν καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν ἐκεῖ, καὶ ἔκλαυσεν· καὶ ἀπεδέξατο τὰ
17 δάκρυα τῆς θυγατρὸς αὐτῆς καὶ εἶπεν αὐτῇ [17]Θάρσει, τέκνον, ὁ
κύριος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς δῴη σοι χάριν ἀντὶ τῆς λύπης
σου ταύτης· θάρσει, θύγατερ.
8 [1]Ὅτε δὲ συνετέλεσαν δειπνοῦντες, εἰσήγαγον Τωβιαν πρὸς αὐ-
2 τήν. [2]ὁ δὲ πορευόμενος ἐμνήσθη τῶν λόγων Ραφαηλ καὶ ἔλαβεν

12 δε 1⁰ > A || 13 σαρρα A | τω > B || 14 εσφραγισαντο] ν > A | ηρξατο Bc || 15 ραγουηλ > A† | εισαγαγε] εισαγε B† || 16 εισηγαγον A†

ἀδελφήν σου. ἀπὸ τοῦ νῦν σὺ ἀδελφὸς εἶ αὐτῆς καὶ αὐτὴ S
ἀδελφή σου· δέδοταί σοι ἀπὸ τῆς σήμερον καὶ εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ
ὁ κύριος τοῦ οὐρανοῦ εὐοδώσει ὑμᾶς, παιδίον, τὴν νύκτα ταύτην
13 καὶ ποιήσαι ἐφ' ὑμᾶς ἔλεος καὶ εἰρήνην. [13]καὶ ἐκάλεσεν Ραγουηλ
Σαρραν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν πρὸς αὐτόν, καὶ λαβόμενος
τῆς χειρὸς αὐτῆς παρέδωκεν αὐτὴν αὐτῷ καὶ εἶπεν Κόμισαι κατὰ
τὸν νόμον καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τὴν γεγραμμένην ἐν τῇ βίβλῳ Μωυ-
σέως δοῦναί σοι τὴν γυναῖκα, ἔχε καὶ ἄπαγε πρὸς τὸν πατέρα
σου ὑγιαίνων· καὶ ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ εὐοδώσαι ὑμῖν εἰρήνην.
14 [14]καὶ ἐκάλεσεν τὴν μητέρα αὐτῆς· καὶ εἶπεν ἐνεγκεῖν βιβλίον καὶ
ἔγραψεν συγγραφὴν βιβλίου συνοικήσεως καὶ ὡς δίδωσιν αὐτὴν
αὐτῷ γυναῖκα κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Μωυσέως νόμου. ἀπ' ἐκείνου
15 ἤρξαντο φαγεῖν καὶ πιεῖν. [15]καὶ ἐκάλεσεν Ραγουηλ Εδναν τὴν γυ-
ναῖκα αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀδελφή, ἑτοίμασον τὸ ταμιεῖον τὸ
16 ἕτερον καὶ εἰσάγαγε αὐτὴν ἐκεῖ. [16]καὶ βαδίσασα ἔστρωσεν εἰς τὸ
ταμιεῖον, ὡς εἶπεν αὐτῇ, καὶ ἤγαγεν αὐτὴν ἐκεῖ καὶ ἔκλαυσεν περὶ
17 αὐτῆς καὶ ἀπεμάξατο τὰ δάκρυα καὶ εἶπεν αὐτῇ [17]Θάρσει, θύγατερ,
ὁ κύριος τοῦ οὐρανοῦ δῴη σοι χαρὰν ἀντὶ τῆς λύπης σου· θάρ-
σει, θύγατερ. καὶ ἐξῆλθεν.
8 [1]Καὶ ὅτε συνετέλεσαν τὸ φαγεῖν καὶ πιεῖν, ἠθέλησαν κοιμηθῆναι.
καὶ ἀπήγαγον τὸν νεανίσκον καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ ταμιεῖον.
2 [2]καὶ ἐμνήσθη Τωβιας τῶν λόγων Ραφαηλ καὶ ἔλαβεν τὸ ἧπαρ τοῦ

8 1 το 1⁰] του Sc

BA τὴν τέφραν τῶν θυμιαμάτων καὶ ἐπέθηκεν τὴν καρδίαν τοῦ ἰχθύος
καὶ τὸ ἧπαρ καὶ ἐκάπνισεν. [3]ὅτε δὲ ὠσφράνθη τὸ δαιμόνιον τῆς 3
ὀσμῆς, ἔφυγεν εἰς τὰ ἀνώτατα Αἰγύπτου, καὶ ἔδησεν αὐτὸ ὁ ἄγγε-
λος. [4]ὡς δὲ συνεκλείσθησαν ἀμφότεροι, ἀνέστη Τωβιας ἀπὸ τῆς 4
κλίνης καὶ εἶπεν Ἀνάστηθι, ἀδελφή, καὶ προσευξώμεθα, ἵνα ἡμᾶς
ἐλεήσῃ ὁ κύριος. [5]καὶ ἤρξατο Τωβιας λέγειν Εὐλογητὸς εἶ, ὁ θεὸς 5
τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον καὶ
ἔνδοξον εἰς τοὺς αἰῶνας· εὐλογησάτωσάν σε οἱ οὐρανοὶ καὶ πᾶ-
σαι αἱ κτίσεις σου. [6]σὺ ἐποίησας Αδαμ καὶ ἔδωκας αὐτῷ βοηθὸν 6
Ευαν στήριγμα τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· ἐκ τούτων ἐγενήθη τὸ ἀνθρώ-
πων σπέρμα. σὺ εἶπας Οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον, ποιή-
σωμεν αὐτῷ βοηθὸν ὅμοιον αὐτῷ. [7]καὶ νῦν, κύριε, οὐ διὰ πορ- 7
νείαν ἐγὼ λαμβάνω τὴν ἀδελφήν μου ταύτην, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας·
ἐπίταξον ἐλεῆσαί με καὶ ταύτῃ συγκαταγηρᾶσαι. [8]καὶ εἶπεν μετ' 8
αὐτοῦ Αμην. [9]καὶ ἐκοιμήθησαν ἀμφότεροι τὴν νύκτα. 9
[10]Καὶ ἀναστὰς Ραγουηλ ἐπορεύθη καὶ ὤρυξεν τάφον λέγων Μὴ 10

8 2 και ult. > A || 3 εις] pr. εως A || 4 ημας / ελ. ο κυρ.] tr. A† | ημας ελ.] tr. compl. || 6 ομοιον > A*† || 7 ταυτη] αυτη B(†) | συγκαταγηρασομε A(†)

S ἰχθύος καὶ τὴν καρδίαν ἐκ τοῦ βαλλαντίου, οὗ εἶχεν, καὶ ἐπέθηκεν
ἐπὶ τὴν τέφραν τοῦ θυμιάματος. [3]καὶ ἡ ὀσμὴ τοῦ ἰχθύος ἐκώλυ- 3
σεν, καὶ ἀπέδραμεν τὸ δαιμόνιον ἄνω εἰς τὰ μέρη Αἰγύπτου, καὶ
βαδίσας Ραφαηλ συνεπόδισεν αὐτὸν ἐκεῖ καὶ ἐπέδησεν παραχρῆμα.
[4]καὶ ἐξῆλθον καὶ ἀπέκλεισαν τὴν θύραν τοῦ ταμιείου. καὶ ἠγέρθη 4
Τωβιας ἀπὸ τῆς κλίνης καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀδελφή, ἀνάστηθι, προσ-
ευξώμεθα καὶ δεηθῶμεν τοῦ κυρίου ἡμῶν, ὅπως ποιήσῃ ἐφ' ἡμᾶς
ἔλεος καὶ σωτηρίαν. [5]καὶ ἀνέστη, καὶ ἤρξαντο προσεύχεσθαι καὶ 5
δεηθῆναι ὅπως γένηται αὐτοῖς σωτηρία, καὶ ἤρξατο λέγειν Εὐλογη-
τὸς εἶ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομά σου
εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας τῆς γενεᾶς· εὐλογησάτωσάν σε οἱ οὐρα-
νοὶ καὶ πᾶσα ἡ κτίσις σου εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. [6]σὺ ἐποίησας 6
τὸν Αδαμ καὶ ἐποίησας αὐτῷ βοηθὸν στήριγμα Ευαν τὴν γυναῖκα
αὐτοῦ, καὶ ἐξ ἀμφοτέρων ἐγενήθη τὸ σπέρμα τῶν ἀνθρώπων· καὶ
σὺ εἶπας ὅτι Οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον, ποιήσωμεν
αὐτῷ βοηθὸν ὅμοιον αὐτῷ. [7]καὶ νῦν οὐχὶ διὰ πορνείαν ἐγὼ λαμ- 7
βάνω τὴν ἀδελφήν μου ταύτην, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας· ἐπίταξον ἐλε-
ῆσαί με καὶ αὐτὴν καὶ συγκαταγηρᾶσαι κοινῶς. [8]καὶ εἶπαν μεθ' 8
ἑαυτῶν Αμην αμην. [9]καὶ ἐκοιμήθησαν τὴν νύκτα. 9
[10]Καὶ ἀναστὰς Ραγουηλ ἐκάλεσεν τοὺς οἰκέτας μεθ' ἑαυ- 10
τοῦ, καὶ ᾤχοντο καὶ ὤρυξαν τάφον· εἶπεν γάρ Μήποτε

11 καὶ οὗτος ἀποθάνῃ. [11]καὶ ἦλθεν Ραγουηλ εἰς τὴν οἰκίαν ἑαυτοῦ BA
12 [12]καὶ εἶπεν Εδνα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ἀπόστειλον μίαν τῶν παιδι-
σκῶν, καὶ ἰδέτωσαν εἰ ζῇ· εἰ δὲ μή, ἵνα θάψωμεν αὐτὸν καὶ μηδεὶς
13 γνῷ. [13]καὶ εἰσῆλθεν ἡ παιδίσκη ἀνοίξασα τὴν θύραν καὶ εὗρεν τοὺς
14 δύο καθεύδοντας. [14]καὶ ἐξελθοῦσα ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ζῇ. [15]καὶ
15 εὐλόγησεν Ραγουηλ τὸν θεὸν λέγων Εὐλογητὸς εἶ σύ, ὁ θεός, ἐν
πάσῃ εὐλογίᾳ καθαρᾷ καὶ ἁγίᾳ, καὶ εὐλογείτωσάν σε οἱ ἅγιοί σου
καὶ πᾶσαι αἱ κτίσεις σου, καὶ πάντες οἱ ἄγγελοί σου καὶ οἱ ἐκ-
16 λεκτοί σου εὐλογείτωσάν σε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. [16]εὐλογητὸς
εἶ ὅτι ηὔφρανάς με, καὶ οὐκ ἐγένετό μοι καθὼς ὑπενόουν, ἀλλὰ
17 κατὰ τὸ πολὺ ἔλεός σου ἐποίησας μεθ' ἡμῶν. [17]εὐλογητὸς εἶ ὅτι
ἠλέησας δύο μονογενεῖς· ποίησον αὐτοῖς, δέσποτα, ἔλεος, συντέ-
λεσον τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐν ὑγιείᾳ μετὰ εὐφροσύνης καὶ ἐλέους.
18 [18]ἐκέλευσεν δὲ τοῖς οἰκέταις χῶσαι τὸν τάφον.
19 [19]Καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς γάμον ἡμερῶν δέκα τεσσάρων. [20]καὶ εἶ-
20 πεν αὐτῷ Ραγουηλ πρὶν ἢ συντελεσθῆναι τὰς ἡμέρας τοῦ γάμου

10 ουτος] αυτος A† || **12** ιδετωσαν] ειδ. B*AV*†, σαν > Vpau. | γνω] γνωτω A || **15** καθ. και αγια > B*† | και paenult. > B | παντας > B || **20** αυτω] -τοις A†

---

11 ἀποθάνῃ καὶ γενώμεθα κατάγελως καὶ ὀνειδισμός. [11]καὶ ὅτε συνετέλε- S
σαν ὀρύσσοντες τὸν τάφον, ἦλθεν Ραγουηλ εἰς τὸν οἶκον καὶ ἐκάλεσεν
12 τὴν γυναῖκα αὐτοῦ [12]καὶ εἶπεν Ἀπόστειλον μίαν τῶν παιδισκῶν καὶ εἰσ-
ελθοῦσα ἰδέτω εἰ ζῇ· καὶ εἰ τέθνηκεν, ὅπως ἂν θάψωμεν αὐτόν, ὅπως
13 μηδεὶς γνῷ. [13]καὶ ἀπέστειλαν τὴν παιδίσκην καὶ ἧψαν τὸν λύχνον
καὶ ἤνοιξαν τὴν θύραν, καὶ εἰσῆλθεν καὶ εὗρεν αὐτοὺς καθεύδον-
14 τας καὶ ὑπνοῦντας κοινῶς. [14]καὶ ἐξελθοῦσα ἡ παιδίσκη ὑπέδειξεν
15 αὐτοῖς ὅτι ζῇ καὶ οὐδὲν κακόν ἐστιν. [15]καὶ εὐλόγησαν τὸν θεὸν
τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶπαν Εὐλογητὸς εἶ, θεέ, ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ καθαρᾷ·
16 εὐλογείτωσάν σε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. [16]καὶ εὐλογητὸς εἶ ὅτι
εὔφρανάς με, καὶ οὐκ ἐγένετο καθὼς ὑπενόουν, ἀλλὰ κατὰ τὸ πολὺ
17 ἔλεός σου ἐποίησας μεθ' ἡμῶν. [17]καὶ εὐλογητὸς εἶ ὅτι ἠλέησας
δύο μονογενεῖς· ποίησον αὐτοῖς, δέσποτα, ἔλεος καὶ σωτηρίαν καὶ
18 συντέλεσον τὴν ζωὴν αὐτῶν μετ' εὐφροσύνης καὶ ἐλέου. [18]τότε
εἶπεν τοῖς οἰκέταις αὐτοῦ χῶσαι τὸν τάφον πρὸ τοῦ ὄρθρον γε-
νέσθαι.
19 [19]Καὶ τῇ γυναικὶ εἶπεν ποιῆσαι ἄρτους πολλούς· καὶ εἰς τὸ βου-
κόλιον βαδίσας ἤγαγεν βόας δύο καὶ κριοὺς τέσσαρας καὶ εἶπεν
20 συντελεῖν αὐτούς, καὶ ἤρξαντο παρασκευάζειν. [20]καὶ ἐκάλεσεν
Τωβιαν καὶ εἶπεν αὐτῷ Δέκα τεσσάρων ἡμερῶν οὐ μὴ κινηθῇς

BA ἐνόρκως μὴ ἐξελθεῖν αὐτόν, ἐὰν μὴ πληρωθῶσιν αἱ δέκα τέσσαρες
ἡμέραι τοῦ γάμου, [21] καὶ τότε λαβόντα τὸ ἥμισυ τῶν ὑπαρχόντων 21
αὐτοῦ πορεύεσθαι μετὰ ὑγιείας πρὸς τὸν πατέρα· καὶ τὰ λοιπά,
ὅταν ἀποθάνω καὶ ἡ γυνή μου.
[1] Καὶ ἐκάλεσεν Τωβιας τὸν Ραφαηλ καὶ εἶπεν αὐτῷ [2] Αζαρια ἄδελ- 9
φε, λαβὲ μετὰ σεαυτοῦ παῖδα καὶ δύο καμήλους καὶ πορεύθητι ἐν
Ῥάγοις τῆς Μηδίας παρὰ Γαβαηλ καὶ κόμισαί μοι τὸ ἀργύριον καὶ
αὐτὸν ἄγε εἰς τὸν γάμον· [3] διότι ὀμώμοκεν Ραγουηλ μὴ ἐξελθεῖν 3
με, [4] καὶ ὁ πατήρ μου ἀριθμεῖ τὰς ἡμέρας, καὶ ἐὰν χρονίσω μέγα, 4
ὀδυνηθήσεται λίαν. [5] καὶ ἐπορεύθη Ραφαηλ καὶ ηὐλίσθη παρὰ Γα- 5
βαήλῳ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ χειρόγραφον· ὃς δὲ προήνεγκεν τὰ
θυλάκια ἐν ταῖς σφραγῖσιν καὶ ἔδωκεν αὐτῷ. [6] καὶ ὤρθρευσαν κοινῶς 6
καὶ ἦλθοσαν εἰς τὸν γάμον. καὶ εὐλόγησεν Τωβιας τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

9 2 αγε] + μοι B† || 3 ομωμοχεν B*A†: cf. Thack. p. 205 || 5 γαβαηλω] ω > B | ος] ο V || 6 ωρθρευσαν B†] ωρθρισαν rel.

S ἐντεῦθεν, ἀλλ' αὐτοῦ μενεῖς ἔσθων καὶ πίνων παρ' ἐμοὶ καὶ εὐφρα-
νεῖς τὴν ψυχὴν τῆς θυγατρός μου τὴν κατωδυνωμένην· [21] καὶ ὅσα μοι 21
ὑπάρχει, λάμβανε αὐτόθεν τὸ ἥμισυ καὶ ὕπαγε ὑγιαίνων πρὸς τὸν
πατέρα σου· καὶ τὸ ἄλλο ἥμισυ, ὅταν ἀποθάνω ἐγώ τε καὶ ἡ γυνή
μου, ὑμέτερόν ἐστιν. θάρσει, παιδίον, ἐγώ σου ὁ πατὴρ καὶ Εδνα
ἡ μήτηρ σου, καὶ παρὰ σοῦ ἐσμεν ἡμεῖς καὶ τῆς ἀδελφῆς σου ἀπὸ
τοῦ νῦν εἰς τὸν αἰῶνα· θάρσει, παιδίον.
[1] Τότε ἐκάλεσεν Τωβιας Ραφαηλ καὶ εἶπεν αὐτῷ [2] Αζαρια ἄδελφε, 9
παράλαβε μετὰ σεαυτοῦ τέσσαρας οἰκέτας καὶ καμήλους δύο καὶ
πορεύθητι εἰς Ῥάγας καὶ ἧκε παρὰ Γαβαήλῳ καὶ δὸς αὐτῷ τὸ χει-
ρόγραφον καὶ κόμισαι τὸ ἀργύριον καὶ παράλαβε αὐτὸν μετὰ σοῦ
εἰς τοὺς γάμους· [3.4] σὺ γὰρ γινώσκεις ὅτι ἔσται ἀριθμῶν ὁ πατὴρ 3
τὰς ἡμέρας, καὶ ἐὰν χρονίσω ἡμέραν μίαν, λυπήσω αὐτὸν λίαν· 4
καὶ θεωρεῖς τί ὤμοσεν Ραγουηλ, καὶ οὐ δύναμαι παραβῆναι τὸν
ὅρκον αὐτοῦ. [5] καὶ ἐπορεύθη Ραφαηλ καὶ οἱ τέσσαρες οἰκέται καὶ 5
αἱ δύο κάμηλοι εἰς Ῥάγας τῆς Μηδίας καὶ ηὐλίσθησαν παρὰ Γα-
βαήλῳ· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ χειρόγραφον αὐτοῦ καὶ ὑπέδειξεν αὐτῷ
περὶ Τωβιου τοῦ υἱοῦ Τωβιθ ὅτι ἔλαβεν γυναῖκα καὶ ὅτι καλεῖ αὐ-
τὸν εἰς τὸν γάμον. καὶ ἀναστὰς παρηρίθμησεν αὐτῷ τὰ θυλάκια
σὺν ταῖς σφραγῖσιν, καὶ συνέθηκαν αὐτά. [6] καὶ ὤρθρισαν κοινῶς 6
καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν γάμον. καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰ Ραγουηλ καὶ εὗ-
ρον Τωβιαν ἀνακείμενον, καὶ ἀνεπήδησεν καὶ ἠσπάσατο αὐτόν, καὶ

21 νυν] + εσμεν S: deleuit Fr.
9 2 ραγας: item S in 5, cf. 4 20 | και paenult. > S*

10 ¹Καὶ Τωβιτ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐλογίζετο ἑκάστης ἡμέρας· καὶ ὡς BA
2 ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τῆς πορείας καὶ οὐκ ἤρχοντο, ²εἶπεν Μή-
ποτε κατῄσχυνται; ἢ μήποτε ἀπέθανεν Γαβαηλ καὶ οὐδεὶς δίδωσιν
3 αὐτῷ τὸ ἀργύριον; ³καὶ ἐλυπεῖτο λίαν. ⁴εἶπεν δὲ αὐτῷ ἡ γυνή
4 Ἀπώλετο τὸ παιδίον, διότι κεχρόνικεν· καὶ ἤρξατο θρηνεῖν αὐτὸν
5 καὶ εἶπεν ⁵Οὐ μέλει μοι, τέκνον, ὅτι ἀφῆκά σε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλ-
6 μῶν μου; ⁶καὶ Τωβιτ λέγει αὐτῇ Σίγα, μὴ λόγον ἔχε, ὑγιαίνει.
7 ⁷καὶ εἶπεν αὐτῷ Σίγα, μὴ πλάνα με· ἀπώλετο τὸ παιδίον μου.
καὶ ἐπορεύετο καθ᾽ ἡμέραν εἰς τὴν ὁδὸν ἔξω, οἵας ἀπῆλθεν, ἡμέ-
ρας τε ἄρτον οὐκ ἤσθιεν, τὰς δὲ νύκτας οὐ διελίμπανεν θρηνοῦσα
Τωβιαν τὸν υἱὸν αὐτῆς, ἕως οὗ συνετελέσθησαν αἱ δέκα τέσσαρες
ἡμέραι τοῦ γάμου, ἃς ὤμοσεν Ραγουηλ ποιῆσαι αὐτὸν ἐκεῖ.
8 ⁸Εἶπεν δὲ Τωβιας τῷ Ραγουηλ Ἐξαπόστειλόν με, ὅτι ὁ πατήρ

10 1 ελογισατο B† | ηρχετο B† || 2 ειπεν] + τωβιας A(†) || 4 γυνη] + αυτου A || 7 απηλθαν A | νυκτας] + ολας A || 8 τω > Bc

---

ἔκλαυσεν καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ Καλὲ καὶ ἀγαθέ, ἀν- S
δρὸς καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ, δικαίου καὶ ἐλεημοποιοῦ, δῴη σοι κύριος
εὐλογίαν οὐρανοῦ καὶ τῇ γυναικί σου καὶ τῷ πατρί σου καὶ τῇ
μητρὶ τῆς γυναικός σου· εὐλογητὸς ὁ θεός, ὅτι εἶδον Τωβιν τὸν
ἀνεψιόν μου ὅμοιον αὐτῷ.
10 ¹Ἑκάστην δὲ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἐλογίζετο Τωβιθ τὰς ἡμέρας ἐν
πόσαις πορεύσεται καὶ ἐν πόσαις ἐπιστρέψει· καὶ ὅτε συνετελέ-
2 σθησαν αἱ ἡμέραι καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ οὐ παρῆν, ²εἶπεν Μήποτε κατ-
εσχέθη ἐκεῖ; ἢ μήποτε ἀπέθανεν ὁ Γαβαηλ καὶ οὐδεὶς αὐτῷ δίδω-
3 σιν τὸ ἀργύριον; ³καὶ ἤρξατο λυπεῖσθαι. ⁴καὶ Αννα ἡ γυνὴ αὐτοῦ
4 λέγει Ἀπώλετο τὸ παιδίον μου καὶ οὐκέτι ὑπάρχει ἐν τοῖς ζῶσιν·
5 καὶ ἤρξατο κλαίειν καὶ θρηνεῖν περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς καὶ εἶπεν ⁵Οὐαί
μοι, τέκνον, ὅτι ἀφῆκά σε πορευθῆναι, τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου.
6 ⁶καὶ Τωβιθ ἔλεγεν αὐτῇ Σίγα, μὴ λόγον ἔχε, ἀδελφή, ὑγιαίνει· καὶ
μάλα περισπασμὸς αὐτοῖς ἐγένετο ἐκεῖ, καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ πορευ-
θεὶς μετ᾽ αὐτοῦ πιστός ἐστιν καὶ εἷς τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν· μὴ λυ-
7 ποῦ περὶ αὐτοῦ, ἀδελφή, ἤδη παρέσται. ⁷καὶ εἶπεν αὐτῷ Σίγα ἀπ᾽
ἐμοῦ καὶ μή με πλάνα· ἀπώλετο τὸ παιδίον μου. καὶ ἐκπηδήσασα
περιεβλέπετο τὴν ὁδόν, ᾗ ᾤχετο ὁ υἱὸς αὐτῆς, καθ᾽ ἡμέραν καὶ οὐκ
ἐπείθετο οὐδενί, καὶ ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, εἰσπορευομένη ἐθρήνει καὶ
ἔκλαιεν τὴν νύκτα ὅλην καὶ οὐκ εἶχεν ὕπνον.
8 ⁸Καὶ ὅτε συνετελέσθησαν αἱ δέκα τέσσαρες ἡμέραι τοῦ γάμου, ἃς
ὤμοσεν Ραγουηλ ποιῆσαι τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν
Τωβιας καὶ εἶπεν Ἐξαπόστειλόν με, γινώσκω γὰρ ἐγὼ ὅτι ὁ πατήρ

6 τωβιν (cf. 3 17)] -βιαν Fr., sed cf. 7 2 B
10 4 ηρξαντο S

BA μου καὶ ἡ μήτηρ μου οὐκέτι ἐλπίζουσιν ὄψεσθαί με. [9]εἶπεν δὲ 9
αὐτῷ ὁ πενθερὸς αὐτοῦ Μεῖνον παρ᾽ ἐμοί, κἀγὼ ἐξαποστελῶ πρὸς
τὸν πατέρα σου καὶ δηλώσουσιν αὐτῷ τὰ κατὰ σέ. καὶ Τωβιας
λέγει Οὐχί, ἀλλὰ ἐξαπόστειλόν με πρὸς τὸν πατέρα μου. [10]ἀναστὰς 10
δὲ Ραγουηλ ἔδωκεν αὐτῷ Σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ ἥμισυ
τῶν ὑπαρχόντων, σώματα καὶ κτήνη καὶ ἀργύριον· [11]καὶ εὐλογή- 11
σας αὐτοὺς ἐξαπέστειλεν λέγων Εὐοδώσει ὑμᾶς, τέκνα, ὁ θεὸς
τοῦ οὐρανοῦ πρὸ τοῦ με ἀποθανεῖν. [12]καὶ εἶπεν τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ 12
Τίμα τοὺς πενθερούς σου, αὐτοὶ νῦν γονεῖς σού εἰσιν· ἀκούσαιμί
σου ἀκοὴν καλήν. καὶ ἐφίλησεν αὐτήν. [13]καὶ Εδνα εἶπεν πρὸς 13
Τωβιαν Ἄδελφε ἀγαπητέ, ἀποκαταστήσαι σε ὁ κύριος τοῦ οὐ-
ρανοῦ καὶ δῴη μοι ἰδεῖν σου παιδία ἐκ Σαρρας τῆς θυγατρός
μου, ἵνα εὐφρανθῶ ἐνώπιον τοῦ κυρίου· καὶ ἰδοὺ παρατίθεμαί
σοι τὴν θυγατέρα μου ἐν παρακαταθήκῃ, μὴ λυπήσῃς αὐτήν.

9 αυτου > B† | εξαποστελω] -ελλω B (ex corr. uid.) | ουχι αλλα > B* (Bc† add. ουχι tantum) || 10 τα ημισυ (cf. Thack. p. 180 n. 10)] το ημ. A*(uid.), τα -ση Vc | και ult. > B† || 11 ευοδωσει] ευλογησει A | τεκνα / ο θ. του ουρ.] tr. A† || 13 αποκαταστησαι] -σει B†

S μου καὶ ἡ μήτηρ μου οὐ πιστεύουσιν ὅτι ὄψονταί με ἔτι· καὶ
νῦν ἀξιῶ σε, πάτερ, ὅπως ἐξαποστείλῃς με καὶ πορευθῶ πρὸς
τὸν πατέρα μου· ἤδη ὑπέδειξά σοι ὡς ἀφῆκα αὐτόν. [9]καὶ εἶπεν 9
Ραγουηλ τῷ Τωβια Μεῖνον, παιδίον, μεῖνον μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ ἐγὼ
ἀποστέλλω ἀγγέλους πρὸς Τωβιν τὸν πατέρα σου καὶ ὑποδείξου-
σιν αὐτῷ περὶ σοῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Μηδαμῶς, ἀξιῶ σε ὅπως ἐξ-
αποστείλῃς με ἐντεῦθεν πρὸς τὸν πατέρα μου. [10]καὶ ἀναστὰς Ρα- 10
γουηλ παρέδωκεν Τωβια Σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὸ ἥμισυ
πάντων τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ, παῖδας καὶ παιδίσκας, βόας καὶ
πρόβατα, ὄνους καὶ καμήλους, ἱματισμὸν καὶ ἀργύριον καὶ σκεύη·
[11]καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ὑγιαίνοντας καὶ ἠσπάσατο αὐτὸν καὶ 11
εἶπεν αὐτῷ Ὑγίαινε, παιδίον, ὑγιαίνων ὕπαγε· ὁ κύριος τοῦ οὐ-
ρανοῦ εὐοδώσαι ὑμᾶς καὶ Σαρραν τὴν γυναῖκά σου, καὶ ἴδοιμι
ὑμῶν παιδία πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με. [12]καὶ εἶπεν Σαρρα τῇ θυγατρὶ 12
αὐτοῦ Ὕπαγε πρὸς τὸν πενθερόν σου, ὅτι ἀπὸ τοῦ νῦν αὐτοὶ γο-
νεῖς σου ὡς οἱ γεννήσαντές σε· βάδιζε εἰς εἰρήνην, θύγατερ, ἀκού-
σαιμί σου ἀγαθὴν ἀκοήν, ἕως ζῶ. καὶ ἀπασπασάμενος ἀπέλυσεν
αὐτούς. [13]καὶ Εδνα λέγει Τωβια Τέκνον καὶ ἄδελφε ἠγαπημένε, ἀπο- 13
καταστήσαι σε κύριος καὶ ἴδοιμί σου τέκνα, ἕως ζῶ, καὶ Σαρρας
τῆς θυγατρός μου πρὸ τοῦ με ἀποθανεῖν· ἐνώπιον τοῦ κυρίου
παρατίθεμαί σοι τὴν θυγατέρα μου ἐν παραθήκῃ, μὴ λυπήσῃς αὐτὴν
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου· παιδίον, εἰς εἰρήνην· ἀπὸ τοῦ

14 14μετὰ ταῦτα ἐπορεύετο Τωβιας εὐλογῶν τὸν θεόν, ὅτι εὐόδω- BA
σεν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ κατευλόγει Ραγουηλ καὶ Εδναν τὴν γυ-
ναῖκα αὐτοῦ.
11 1Καὶ ἐπορεύετο μέχρις οὗ ἐγγίσαι αὐτοὺς εἰς Νινευη. καὶ εἶπεν
2 Ραφαηλ πρὸς Τωβιαν 2Οὐ γινώσκεις, ἄδελφε, πῶς ἀφῆκας τὸν
3 πατέρα σου; 3προδράμωμεν ἔμπροσθεν τῆς γυναικός σου καὶ ἑτοι-
4 μάσωμεν τὴν οἰκίαν· 4λαβὲ δὲ παρὰ χεῖρα τὴν χολὴν τοῦ ἰχθύος.
5 καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ συνῆλθεν ὁ κύων ὄπισθεν αὐτῶν. 5καὶ Αννα
6 ἐκάθητο περιβλεπομένη εἰς τὴν ὁδὸν τὸν παῖδα αὐτῆς· 6καὶ προσ-
ενόησεν αὐτὸν ἐρχόμενον καὶ εἶπεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ Ἰδοὺ ὁ υἱός
7 σου ἔρχεται καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ πορευθεὶς μετ' αὐτοῦ. 7καὶ Ραφαηλ
εἶπεν Ἐπίσταμαι ἐγὼ ὅτι ἀνοίξει τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ πατήρ σου·
8 8σὺ οὖν ἔγχρισον τὴν χολὴν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ
δηχθεὶς διατρίψει καὶ ἀποβαλεῖ τὰ λευκώματα καὶ ὄψεταί σε.

14 τωβ.] pr. και BA: quod deleui
11 2 αφηκες B† || 6 και 2^0 > B† | σου] μου B† || 7 εγω] + τωβια A | ανοιγει A† (-οισει Ac[uid.]†) || 8 ουν > B† | αποβαλειται B†

νῦν ἐγώ σου μήτηρ καὶ Σαρρα ἀδελφή, εὐοδωθείημεν πάντες ἐν τῷ S
αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας ἐν τῇ ζωῇ ἡμῶν. καὶ κατεφίλησεν ἀμφο-
14 τέρους καὶ ἀπέστειλεν ὑγιαίνοντας. 14καὶ ἀπῆλθεν Τωβιας ἀπὸ Ρα-
γουηλ ὑγιαίνων καὶ χαίρων καὶ εὐλογῶν τῷ κυρίῳ τοῦ οὐρανοῦ
καὶ τῆς γῆς, τῷ βασιλεῖ τῶν πάντων, ὅτι εὐόδωκεν τὴν ὁδὸν
αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Εὐοδώθη σοι τιμᾶν αὐτοὺς πάσας τὰς ἡμέ-
ρας τῆς ζωῆς αὐτῶν.
11 1Καὶ ὡς ἤγγισαν εἰς Κασεριν, ἥ ἐστιν κατέναντι Νινευη, εἶπεν
2 3 Ραφαηλ 2Σὺ γινώσκεις πῶς ἀφήκαμεν τὸν πατέρα σου· 3προδρά-
μωμεν τῆς γυναικός σου καὶ ἑτοιμάσωμεν τὴν οἰκίαν, ἐν ᾧ ἔρχον-
4 ται. 4καὶ ἐπορεύθησαν ἀμφότεροι κοινῶς, καὶ εἶπεν αὐτῷ Λαβὲ
μετὰ χεῖρας τὴν χολήν. καὶ συνῆλθεν αὐτοῖς ὁ κύων ἐκ τῶν ὀπί-
5 σω αὐτοῦ καὶ Τωβια. 5καὶ Αννα ἐκάθητο περιβλεπομένη τὴν ὁδὸν
6 τοῦ υἱοῦ αὐτῆς· 6καὶ προσενόησεν αὐτὸν ἐρχόμενον καὶ εἶπεν τῷ
πατρὶ αὐτοῦ Ἰδοὺ ὁ υἱός σου ἔρχεται καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ πορευ-
7 θεὶς μετ' αὐτοῦ. 7καὶ Ραφαηλ εἶπεν Τωβια πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν
πρὸς τὸν πατέρα Ἐπίσταμαι ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀνεῳχθήσον-
8 ται· 8ἔμπλασον τὴν χολὴν τοῦ ἰχθύος εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ,
καὶ ἀποστύψει τὸ φάρμακον καὶ ἀπολεπίσει τὰ λευκώματα ἀπὸ τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, καὶ ἀναβλέψει ὁ πατήρ σου καὶ ὄψεται τὸ φῶς.

11 4 κυων Fr.] κυριος S | τωβια Fr.] του υιου αυτης S: ex 5

BA [9]καὶ προσδραμοῦσα Αννα ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ υἱοῦ αὐτῆς 9
καὶ εἶπεν αὐτῷ Εἶδόν σε, παιδίον, ἀπὸ τοῦ νῦν ἀποθανοῦμαι. καὶ
ἔκλαυσαν ἀμφότεροι. [10]καὶ Τωβιτ ἐξήρχετο πρὸς τὴν θύραν καὶ 10
προσέκοπτεν, ὁ δὲ υἱὸς προσέδραμεν αὐτῷ [11]καὶ ἐπελάβετο τοῦ 11
πατρὸς αὐτοῦ καὶ προσέπασεν τὴν χολὴν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ λέγων Θάρσει, πάτερ. [12]ὡς δὲ συνεδήχθησαν, δι- 12
έτριψε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐλεπίσθη ἀπὸ τῶν κανθῶν τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτοῦ τὰ λευκώματα. [13]καὶ ἰδὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπ- 13
έπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσεν καὶ εἶπεν [14]Εὐλογητὸς 14
εἶ, ὁ θεός, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ εὐλο-
γημένοι πάντες οἱ ἅγιοί σου ἄγγελοι · ὅτι ἐμαστίγωσας καὶ ἠλέη-
σάς με, ἰδοὺ βλέπω Τωβιαν τὸν υἱόν μου. [15]καὶ εἰσῆλθεν ὁ υἱὸς 15
αὐτοῦ χαίρων καὶ ἀπήγγειλεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὰ μεγαλεῖα τὰ γενό-
μενα αὐτῷ ἐν τῇ Μηδίᾳ.
[16]Καὶ ἐξῆλθεν Τωβιτ εἰς συνάντησιν τῇ νύμφῃ αὐτοῦ χαίρων 16
καὶ εὐλογῶν τὸν θεὸν πρὸς τῇ πύλῃ Νινευη · καὶ ἐθαύμαζον οἱ

9 επεπεσεν] επεσεν A: item in 13 || 11 επι] εις A || 14 σου αγγελοι] tr. B* || 16 τωβ(ε)ιτ 1°] -βειας B*† | την πυλην A

S [9]καὶ ἀνέδραμεν ⟨Αννα⟩ καὶ ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ υἱοῦ 9
αὐτῆς καὶ εἶπεν αὐτῷ Εἶδόν σε, παιδίον · ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπο-
θανοῦμαι. καὶ ἔκλαυσεν. [10]καὶ ἀνέστη Τωβις καὶ προσέκοπτεν τοῖς 10
ποσὶν καὶ ἐξῆλθεν τὴν θύραν τῆς αὐλῆς, [11]καὶ ἐβάδισεν Τωβιας πρὸς 11
αὐτόν, καὶ ἡ χολὴ τοῦ ἰχθύος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐνεφύσησεν
εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ ἐλάβετο αὐτοῦ καὶ εἶπεν Θάρσει,
πάτερ · καὶ ἐπέβαλεν τὸ φάρμακον ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ ἐπέδωκεν. [12]καὶ 12
ἀπελέπισεν ἑκατέραις ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κανθῶν τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. [13]καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔκλαυ- 13
σεν καὶ εἶπεν αὐτῷ Εἶδόν σε, τέκνον τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου.
[14]καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς ὁ θεός, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομα τὸ μέγα 14
αὐτοῦ, καὶ εὐλογημένοι πάντες οἱ ἄγγελοι οἱ ἅγιοι αὐτοῦ · γένοιτο
τὸ ὄνομα τὸ μέγα αὐτοῦ ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ εὐλογητοὶ πάντες οἱ ἄγγελοι
εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας · ὅτι αὐτὸς ἐμαστίγωσέν με, καὶ ἰδοὺ βλέπω
Τωβιαν τὸν υἱόν μου. [15]καὶ εἰσῆλθεν Τωβιας χαίρων καὶ εὐλογῶν 15
τὸν θεὸν ἐν ὅλῳ τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ ἐπέδειξεν Τωβιας τῷ πατρὶ
αὐτοῦ ὅτι εὐοδώθη ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἐνήνοχεν ἀργύριον, καὶ
ὡς ἔλαβεν Σαρραν τὴν θυγατέρα Ραγουηλ γυναῖκα, καὶ ὅτι ἰδοὺ
παραγίνεται καὶ ἔστιν σύνεγγυς τῆς πύλης Νινευη.
[16]Καὶ ἐξῆλθεν ⟨Τωβιθ⟩ εἰς ἀπάντησιν τῆς νύμφης αὐτοῦ χαίρων καὶ 16
εὐλογῶν τὸν θεὸν πρὸς τὴν πύλην Νινευη · καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ

9 ⟨αννα⟩ add. Fr. || 15 στοματι Fr.] σωμ. S || 16 ⟨τωβιθ⟩ add. Fr.

θεωροῦντες αὐτὸν πορευόμενον ὅτι ἔβλεψεν, καὶ Τωβιτ ἐξωμολο- BA
17 γεῖτο ἐνώπιον αὐτῶν ὅτι ἠλέησεν αὐτὸν ὁ θεός. [17]καὶ ὡς ἤγγισεν
Τωβιτ Σαρρα τῇ νύμφῃ αὐτοῦ, κατευλόγησεν αὐτὴν λέγων Ἔλθοις
ὑγιαίνουσα, θύγατερ· εὐλογητὸς ὁ θεός, ὃς ἤγαγέν σε πρὸς ἡμᾶς, καὶ
18 ὁ πατήρ σου καὶ ἡ μήτηρ σου. [18]καὶ ἐγένετο χαρὰ πᾶσι τοῖς ἐν Νι-
19 νευη ἀδελφοῖς αὐτοῦ. [19]καὶ παρεγένετο Αχιαχαρος καὶ Νασβας ὁ ἐξ-
άδελφος αὐτοῦ, καὶ ἤχθη ὁ γάμος Τωβια μετ' εὐφροσύνης ἑπτὰ ἡμέρας.
12 [1]Καὶ ἐκάλεσεν Τωβιτ Τωβιαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ
Ὅρα, τέκνον, μισθὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ συνελθόντι σοι, καὶ προσ-
2 θεῖναι αὐτῷ δεῖ. [2]καὶ εἶπεν αὐτῷ Πάτερ, οὐ βλάπτομαι δοὺς αὐτῷ
3 τὸ ἥμισυ ὧν ἐνήνοχα, [3]ὅτι με ἀγείοχέν σοι ὑγιῆ καὶ τὴν γυναῖκά
μου ἐθεράπευσεν καὶ τὸ ἀργύριόν μου ἤνεγκεν καὶ σὲ ὁμοίως ἐθε-
4 ράπευσεν. [4]καὶ εἶπεν ὁ πρεσβύτης Δικαιοῦται αὐτῷ. [5]καὶ ἐκάλεσεν
5 τὸν ἄγγελον καὶ εἶπεν αὐτῷ Λαβὲ τὸ ἥμισυ πάντων, ὧν ἐνηνόχατε.

16 τωβιτ 2⁰] -β(ε)ιας B | αυτων] -του B† | αυτον ult.] -τους B
12 2 αυτω 1⁰ > B†

ἐν Νινευη πορευόμενον καὶ διαβαίνοντα αὐτὸν πάσῃ τῇ ἰσχύι αὐ- S
τοῦ καὶ ὑπὸ μηδενὸς χειραγωγούμενον ἐθαύμασαν, καὶ Τωβιθ ἐξ-
ωμολογεῖτο ἐναντίον αὐτῶν ὅτι ἠλέησεν αὐτὸν ὁ θεὸς καὶ ὅτι ἤνοι-
17 ξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. [17]καὶ ἤγγισεν Τωβιθ Σαρρα τῇ γυναικὶ
Τωβια τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ εὐλόγησεν αὐτὴν καὶ εἶπεν αὐτῇ Εἰσ-
έλθοις ὑγιαίνουσα, θύγατερ, καὶ εὐλογητὸς ὁ θεός σου, ὃς ἤγαγέν
σε πρὸς ἡμᾶς, θύγατερ· καὶ εὐλογημένος ὁ πατήρ σου, καὶ εὐλο-
γημένος Τωβιας ὁ υἱός μου, καὶ εὐλογημένη σύ, θύγατερ· εἴσελθε
εἰς τὴν οἰκίαν σου ὑγιαίνουσα ἐν εὐλογίᾳ καὶ χαρᾷ, εἴσελθε, θύγα-
18 τερ. [18]ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐγένετο χαρὰ πᾶσιν τοῖς Ιουδαίοις τοῖς
19 οὖσιν ἐν Νινευη. [19]καὶ παρεγένοντο Αχικαρ καὶ Ναβαδ οἱ ἐξάδελ-
φοι αὐτοῦ χαίροντες πρὸς Τωβιν.
12 [1]Καὶ ὅτε ἐπετελέσθη ὁ γάμος, ἐκάλεσεν Τωβιθ Τωβιαν τὸν υἱὸν
αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ Παιδίον, ὅρα δοῦναι τὸν μισθὸν τῷ ἀνθρώ-
πῳ τῷ πορευθέντι μετὰ σοῦ ⟨καὶ⟩ προσθεῖναι αὐτῷ εἰς τὸν μισθόν.
2 [2]καὶ εἶπεν αὐτῷ Πάτερ, πόσον αὐτῷ δώσω τὸν μισθόν; οὐ βλά-
πτομαι διδοὺς αὐτῷ τὸ ἥμισυ τῶν ὑπαρχόντων, ὧν ἐνήνοχεν μετ'
3 ἐμοῦ. [3]ἐμὲ ἀγείοχεν ὑγιαίνοντα καὶ τὴν γυναῖκά μου ἐθεράπευσεν
καὶ τὸ ἀργύριον ἤνεγκεν μετ' ἐμοῦ καὶ σὲ ἐθεράπευσεν· πόσον
4 αὐτῷ ἔτι δῶ μισθόν; [4]καὶ εἶπεν αὐτῷ Τωβις Δικαιοῦται αὐτῷ,
5 παιδίον, λαβεῖν τὸ ἥμισυ πάντων, ὧν ἔχων ἦλθεν. [5]καὶ ἐκάλεσεν
αὐτὸν καὶ εἶπεν Λαβὲ τὸ ἥμισυ πάντων, ὧν ἔχων ἦλθες, εἰς τὸν
μισθόν σου καὶ ὕπαγε ὑγιαίνων.

12 1 ⟨και⟩ add. Fr.

BA [6]Τότε καλέσας τοὺς δύο κρυπτῶς εἶπεν αὐτοῖς Εὐλογεῖτε τὸν θεὸν 6
καὶ αὐτῷ ἐξομολογεῖσθε, μεγαλωσύνην δίδοτε αὐτῷ καὶ ἐξομολο-
γεῖσθε ἐνώπιον πάντων τῶν ζώντων περὶ ὧν ἐποίησεν μεθ' ὑμῶν·
ἀγαθὸν τὸ εὐλογεῖν τὸν θεὸν καὶ ὑψοῦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, τοὺς
λόγους τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ ἐντίμως ὑποδεικνύοντες, καὶ μὴ
ὀκνεῖτε ἐξομολογεῖσθαι αὐτῷ. [7]μυστήριον βασιλέως καλὸν κρύψαι, 7
τὰ δὲ ἔργα τοῦ θεοῦ ἀνακαλύπτειν ἐνδόξως. ἀγαθὸν ποιήσατε, καὶ
κακὸν οὐχ εὑρήσει ὑμᾶς. [8]ἀγαθὸν προσευχὴ μετὰ νηστείας καὶ ἐλε- 8
ημοσύνης καὶ δικαιοσύνης· ἀγαθὸν τὸ ὀλίγον μετὰ δικαιοσύνης ἢ
πολὺ μετὰ ἀδικίας· καλὸν ποιῆσαι ἐλεημοσύνην ἢ θησαυρίσαι χρυ-
σίον. [9]ἐλεημοσύνη γὰρ ἐκ θανάτου ῥύεται, καὶ αὐτὴ ἀποκαθαριεῖ 9
πᾶσαν ἁμαρτίαν· οἱ ποιοῦντες ἐλεημοσύνας καὶ δικαιοσύνας πλη-
σθήσονται ζωῆς· [10]οἱ δὲ ἁμαρτάνοντες πολέμιοί εἰσιν τῆς ἑαυτῶν 10
ζωῆς. [11]οὐ μὴ κρύψω ἀφ' ὑμῶν πᾶν ῥῆμα· εἴρηκα δή Μυστήριον 11
βασιλέως κρύψαι καλόν, τὰ δὲ ἔργα τοῦ θεοῦ ἀνακαλύπτειν ἐνδό-
ξως. [12]καὶ νῦν ὅτε προσηύξω σὺ καὶ ἡ νύμφη σου Σαρρα, ἐγὼ 12
προσήγαγον τὸ μνημόσυνον τῆς προσευχῆς ὑμῶν ἐνώπιον τοῦ ἁγίου·

6 τοτε] και B† | εξομολ. 1°⌒2° A† | εξομολ. 2°] + αυτω B | υψουν] -οιν B†: cf. Thack. § 22, 4 || 7 κρυψαι] κρυπτειν A | ενδοξως BA] -ξον compl.: item in 11 | αγαθον — fin. > A† || 8 ποιησαι] pr. το A || 9 γαρ > B || 11 δη B†] δε rel.

S [6]Τότε ἐκάλεσεν τοὺς δύο κρυπτῶς καὶ εἶπεν αὐτοῖς Τὸν θεὸν 6
εὐλογεῖτε καὶ αὐτῷ ἐξομολογεῖσθε ἐνώπιον πάντων τῶν ζώντων ἃ
ἐποίησεν μεθ' ὑμῶν ἀγαθά, τοῦ εὐλογεῖν καὶ ὑμνεῖν τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ· τοὺς λόγους τοῦ θεοῦ ὑποδείκνυτε πᾶσιν ἀνθρώποις ἐντίμως
καὶ μὴ ὀκνεῖτε ἐξομολογεῖσθαι αὐτῷ. [7]μυστήριον βασιλέως κρύ- 7
πτειν καλόν, τὰ δὲ ἔργα τοῦ θεοῦ ἀνακαλύπτειν καὶ ἐξομολογεῖσθαι
ἐντίμως. τὸ ἀγαθὸν ποιεῖτε, καὶ κακὸν οὐχ εὑρήσει ὑμᾶς. [8]ἀγαθὸν 8
προσευχὴ μετὰ ἀληθείας καὶ ἐλεημοσύνη μετὰ δικαιοσύνης μᾶλλον
ἢ πλοῦτος μετὰ ἀδικίας· καλὸν ποιῆσαι ἐλεημοσύνην μᾶλλον ἢ
θησαυρίσαι χρυσίον. [9]ἐλεημοσύνη ἐκ θανάτου ῥύεται, καὶ αὐτὴ ἀπο- 9
καθαίρει πᾶσαν ἁμαρτίαν· οἱ ποιοῦντες ἐλεημοσύνην χορτασθήσον-
ται ζωῆς· [10]οἱ ποιοῦντες ἁμαρτίαν καὶ ἀδικίαν πολέμιοί εἰσιν τῆς 10
ἑαυτῶν ψυχῆς. [11]πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν ὑποδείξω καὶ οὐ μὴ 11
κρύψω ἀφ' ὑμῶν πᾶν ῥῆμα· ἤδη ὑμῖν ὑπέδειξα καὶ εἶπον Μυστή-
ριον βασιλέως καλὸν κρύψαι καὶ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἀνακαλύπτειν
ἐνδόξως. [12]καὶ νῦν ὅτε προσηύξω καὶ Σαρρα, ἐγὼ προσήγαγον 12
τὸ μνημόσυνον τῆς προσευχῆς ὑμῶν ἐνώπιον τῆς δόξης κυρίου·

7 ανακαλ. κ. εξομολογεισθαι Ra.] εξομολογεισθαι κ. ανακαλ. κ. εξομολογεισθε S

13 καὶ ὅτε ἔθαπτες τοὺς νεκρούς, ὡσαύτως συμπαρήμην σοι. [13]καὶ BA
ὅτε οὐκ ὤκνησας ἀναστῆναι καὶ καταλιπεῖν τὸ ἄριστόν σου,
ὅπως ἀπελθὼν περιστείλῃς τὸν νεκρόν, οὐκ ἔλαθές με ἀγαθοποιῶν,
14 ἀλλὰ σὺν σοὶ ἤμην. [14]καὶ νῦν ἀπέστειλέν με ὁ θεὸς ἰάσασθαί σε
15 καὶ τὴν νύμφην σου Σαρραν. [15]ἐγώ εἰμι Ραφαηλ, εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ
ἁγίων ἀγγέλων, οἳ προσαναφέρουσιν τὰς προσευχὰς τῶν ἁγίων
καὶ εἰσπορεύονται ἐνώπιον τῆς δόξης τοῦ ἁγίου.
16 [16]Καὶ ἐταράχθησαν οἱ δύο καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον, ὅτι ἐφο-
17 βήθησαν. [17]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μὴ φοβεῖσθε, εἰρήνη ὑμῖν ἔσται· τὸν
18 δὲ θεὸν εὐλογεῖτε εἰς τὸν αἰῶνα. [18]ὅτι οὐ τῇ ἐμαυτοῦ χάριτι, ἀλλὰ
τῇ θελήσει τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἦλθον· ὅθεν εὐλογεῖτε αὐτὸν εἰς τὸν
19 αἰῶνα. [19]πάσας τὰς ἡμέρας ὠπτανόμην ὑμῖν, καὶ οὐκ ἔφαγον οὐδὲ
20 ἔπιον, ἀλλὰ ὅρασιν ὑμεῖς ἐθεωρεῖτε. [20]καὶ νῦν ἐξομολογεῖσθε τῷ
θεῷ, διότι ἀναβαίνω πρὸς τὸν ἀποστείλαντά με, καὶ γράψατε πάντα
21 τὰ συντελεσθέντα εἰς βιβλίον. [21]καὶ ἀνέστησαν· καὶ οὐκέτι εἶδον
22 αὐτόν. [22]καὶ ἐξωμολογοῦντο τὰ ἔργα τὰ μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τοῦ
θεοῦ καὶ ὡς ὤφθη αὐτοῖς ὁ ἄγγελος κυρίου.

13 αγαθον ποιων A || 17 ειρηνη] pr. οτι A || 18 ημων] υμ. BA† | ηλθον > B† || 21 ουκετι] ουκ B || 22 του θεου και] αυτου B† | ο > B†

---

13 καὶ ὅτε ἔθαπτες τοὺς νεκρούς, ὡσαύτως· [13]καὶ ὅτε οὐκ ὤκνησας ἀνα- S
στῆναι καὶ καταλιπεῖν σου τὸ ἄριστον καὶ ᾤχου καὶ περιέστειλες
14 τὸν νεκρόν, τότε ἀπέσταλμαι ἐπὶ σὲ πειράσαι σε. [14]καὶ ἅμα ἀπ-
έσταλκέν με ὁ θεὸς ἰάσασθαί ⟨σε⟩ καὶ Σαρραν τὴν νύμφην σου.
15 [15]ἐγώ εἰμι Ραφαηλ, εἷς τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων, οἳ παρεστήκασιν καὶ
εἰσπορεύονται ἐνώπιον τῆς δόξης κυρίου.
16 [16]Καὶ ἐταράχθησαν οἱ δύο καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ
17 ἐφοβήθησαν. [17]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μὴ φοβεῖσθε, εἰρήνη ὑμῖν· τὸν
18 θεὸν εὐλογεῖτε εἰς πάντα τὸν αἰῶνα. [18]ἐγὼ ὅτε ἤμην μεθ᾽ ὑμῶν,
οὐχὶ τῇ ἐμῇ χάριτι ἤμην μεθ᾽ ὑμῶν, ἀλλὰ τῇ θελήσει τοῦ θεοῦ·
19 αὐτὸν εὐλογεῖτε κατὰ πάσας τὰς ἡμέρας, αὐτῷ ὑμνεῖτε. [19]καὶ ἐθε-
ωρεῖτέ με ὅτι οὐκ ἔφαγον οὐθέν, ἀλλὰ ὅρασις ὑμῖν ἐθεωρεῖτο.
20 [20]καὶ νῦν εὐλογεῖτε ἐπὶ τῆς γῆς κύριον καὶ ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ.
ἰδοὺ ἐγὼ ἀναβαίνω πρὸς τὸν ἀποστείλαντά με. γράψατε πάντα
21 ταῦτα τὰ συμβάντα ὑμῖν. καὶ ἀνέβη. [21]καὶ ἀνέστησαν· καὶ οὐκέτι
22 ἠδύναντο ἰδεῖν αὐτόν. [22]καὶ ηὐλόγουν καὶ ὕμνουν τὸν θεὸν καὶ
ἐξωμολογοῦντο αὐτῷ ἐπὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ τὰ μεγάλα ταῦτα, ὡς
ὤφθη αὐτοῖς ἄγγελος θεοῦ.

14 ⟨σε⟩ add. Fr. || 19 εθεωρειτε Fr.] ε 1° > S

BA 1 Καὶ Τωβιτ ἔγραψεν προσευχὴν εἰς ἀγαλλίασιν καὶ εἶπεν 13
2 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ ζῶν εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, 2
ὅτι αὐτὸς μαστιγοῖ καὶ ἐλεᾷ,
κατάγει εἰς ᾅδην καὶ ἀνάγει,
καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐκφεύξεται τὴν χεῖρα αὐτοῦ.
3 ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ, οἱ υἱοὶ Ισραηλ, ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, 3
ὅτι αὐτὸς διέσπειρεν ἡμᾶς ἐν αὐτοῖς·
4 ἐκεῖ ὑποδείξατε τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ, 4
ὑψοῦτε αὐτὸν ἐνώπιον παντὸς ζῶντος,
καθότι αὐτὸς κύριος ἡμῶν καὶ θεός,
αὐτὸς πατὴρ ἡμῶν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.
5 καὶ μαστιγώσει ἡμᾶς ἐν ταῖς ἀδικίαις ἡμῶν 5
καὶ πάλιν ἐλεήσει καὶ συνάξει ἡμᾶς ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν,
οὗ ἐὰν σκορπισθῆτε ἐν αὐτοῖς.
6 ἐὰν ἐπιστρέψητε πρὸς αὐτὸν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν 6
καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ ποιῆσαι ἐνώπιον αὐτοῦ ἀλήθειαν,
τότε ἐπιστρέψει πρὸς ὑμᾶς
καὶ οὐ μὴ κρύψῃ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ᾽ ὑμῶν.
7 καὶ θεάσασθε ἃ ποιήσει μεθ᾽ ὑμῶν, 7
καὶ ἐξομολογήσασθε αὐτῷ ἐν ὅλῳ τῷ στόματι ὑμῶν·
καὶ εὐλογήσατε τὸν κύριον τῆς δικαιοσύνης

13 4^3 θεος] pr. ο A | 4^4 αυτος πατηρ] ο π. A || 5^3 εαν (> compl.) εσκορπισθητε A || 6^1 καρδια] pr. τη A | 6^2 ψυχη] + υμων A || 7^2 στομ.] σωμ. B† | 7^3 ευλογειτε A

S 1 Καὶ εἶπεν 2 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ ζῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἡ βα- 13
σιλεία αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸς μαστιγοῖ καὶ ἐλεᾷ, κατάγει ἕως ᾅδου κα-
τωτάτω τῆς γῆς, καὶ αὐτὸς ἀνάγει ἐκ τῆς ἀπωλείας τῆς μεγάλης,
καὶ οὐκ ἔστιν οὐδέν, ὃ ἐκφεύξεται τὴν χεῖρα αὐτοῦ. 3 ἐξομολογεῖσθε 3
αὐτῷ, οἱ υἱοὶ Ισραηλ, ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, ὅτι αὐτὸς διέσπειρεν
ὑμᾶς ἐν αὐτοῖς· 4 καὶ ἐκεῖ ὑπέδειξεν ὑμῖν τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ, 4
καὶ ὑψοῦτε αὐτὸν ἐνώπιον παντὸς ζῶντος, καθότι αὐτὸς ἡμῶν κύ-
ριός ἐστιν, καὶ αὐτὸς θεὸς ἡμῶν καὶ αὐτὸς πατὴρ ἡμῶν καὶ αὐτὸς
θεὸς εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. 5 μαστιγώσει ὑμᾶς ἐπὶ ταῖς ἀδικίαις 5
ὑμῶν καὶ πάντας ὑμᾶς ἐλεήσει ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, ὅπου ἂν
διασκορπισθῆτε ἐν αὐτοῖς. 6 ὅταν ἐπιστρέψητε πρὸς αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ 6
καρδίᾳ ὑμῶν καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ ὑμῶν ποιῆσαι ἐνώπιον αὐτοῦ ἀλή-
θειαν, τότε ἐπιστρέψει πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ κρύψῃ τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ ἀφ᾽ ὑμῶν οὐκέτι. 7 καὶ νῦν θεάσασθε ἃ ἐποίησεν μεθ᾽ ὑμῶν, καὶ 7
ἐξομολογήσασθε αὐτῷ ἐν ὅλῳ τῷ στόματι ὑμῶν· καὶ εὐλογήσατε
τὸν κύριον τῆς δικαιοσύνης καὶ ὑψώσατε τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων. —

καὶ ὑψώσατε τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων. BA
8 [8]ἐγὼ ἐν τῇ γῇ τῆς αἰχμαλωσίας μου ἐξομολογοῦμαι αὐτῷ
καὶ δεικνύω τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ ἔθνει ἁμαρτωλῶν
Ἐπιστρέψατε, ἁμαρτωλοί, καὶ ποιήσατε δικαιοσύνην ἐνώπιον αὐτοῦ·
τίς γινώσκει εἰ θελήσει ὑμᾶς καὶ ποιήσει ἐλεημοσύνην ὑμῖν;
9 [9]τὸν θεόν μου ὑψῶ
καὶ ἡ ψυχή μου τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ἀγαλλιάσεται τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ.
10 [10]λεγέτωσαν πάντες καὶ ἐξομολογείσθωσαν αὐτῷ ἐν Ιεροσολύμοις
Ιεροσόλυμα πόλις ἁγία,
μαστιγώσει ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν υἱῶν σου
καὶ πάλιν ἐλεήσει τοὺς υἱοὺς τῶν δικαίων.
11 [11]ἐξομολογοῦ τῷ κυρίῳ ἀγαθῶς
καὶ εὐλόγει τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων,
ἵνα πάλιν ἡ σκηνὴ αὐτοῦ οἰκοδομηθῇ σοι μετὰ χαρᾶς.
12 [12]καὶ εὐφράναι ἐν σοὶ τοὺς αἰχμαλώτους
καὶ ἀγαπῆσαι ἐν σοὶ τοὺς ταλαιπώρους
εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος.
13 [13]ἔθνη πολλὰ μακρόθεν ἥξει πρὸς τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ
δῶρα ἐν χερσὶν ἔχοντες καὶ δῶρα τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ,
γενεαὶ γενεῶν δώσουσίν σοι ἀγαλλίαμα.

8^2 εθνει V] -νη BA | 8^4 ει] η B*†, > Bc† | υμιν] εις υμας A† || 9^2 τω βασιλει B† || 10^2 αγιου B† || 11^1 κυριω αγαθως] αγαθω A† | 11^3 η > A† | σοι B†] pr. εν rel. || 12^1 ευφρανη A | τους] + εκει A || 13^2 και > A | 13^3 γενεαι] -νεα A† | δωσουσιν σοι] αινεσουσιν σοι και δωσουσιν A | αγαλλιαμα B†] -ιασιν rel.

---

11 12 [11]καὶ πάλιν ἡ σκηνή σου οἰκοδομηθήσεταί σοι μετὰ χαρᾶς. [12]καὶ S
εὐφράναι ἐν σοὶ πάντας τοὺς αἰχμαλώτους καὶ ἀγαπῆσαι ἐν σοὶ
13 πάντας τοὺς ταλαιπώρους εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος. [13]φῶς
λαμπρὸν λάμψει εἰς πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς· ἔθνη πολλὰ μακρόθεν ⟨ἥξει σοι⟩ καὶ κάτοικοι πάντων τῶν ἐσχάτων τῆς γῆς πρὸς τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου καὶ τὰ δῶρα αὐτῶν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν ἔχοντες τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ· γενεαὶ γενεῶν δώσουσιν ἐν σοὶ ἀγαλλίαμα, καὶ ὄνομα τῆς ἐκλεκτῆς εἰς τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος.

13 12 εις Ra.] και S || 13 ⟨ηξει σοι⟩ add. Fr. secutus Uet. Lat. | κατοικοι Fr.] -κιει S

BA [14]ἐπικατάρατοι πάντες οἱ μισοῦντές σε· 14
εὐλογημένοι ἔσονται πάντες οἱ ἀγαπῶντές σε εἰς τὸν αἰ-
ῶνα.
[15]χάρηθι καὶ ἀγαλλίασαι ἐπὶ τοῖς υἱοῖς τῶν δικαίων, 15
ὅτι συναχθήσονται καὶ εὐλογήσουσιν τὸν κύριον τῶν δι-
καίων·
ὦ μακάριοι οἱ ἀγαπῶντές σε,
χαρήσονται ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ σου.
[16]μακάριοι ὅσοι ἐλυπήθησαν ἐπὶ πάσαις ταῖς μάστιξίν σου, 16
ὅτι ἐπὶ σοὶ χαρήσονται θεασάμενοι πᾶσαν τὴν δόξαν σου
καὶ εὐφρανθήσονται εἰς τὸν αἰῶνα.
ἡ ψυχή μου εὐλογείτω τὸν θεὸν τὸν βασιλέα τὸν μέγαν.
[17]ὅτι οἰκοδομηθήσεται Ιερουσαλημ σαπφείρῳ καὶ σμαράγδῳ 17
καὶ λίθῳ ἐντίμῳ τὰ τείχη σου
καὶ οἱ πύργοι καὶ οἱ προμαχῶνες ἐν χρυσίῳ καθαρῷ,
καὶ αἱ πλατεῖαι Ιερουσαλημ βηρύλλῳ καὶ ἄνθρακι καὶ λίθῳ
ἐκ Σουφιρ ψηφολογηθήσονται.

15[1] χαρητι B*A: cf. Thack. p. 104 ‖ 16[1] πασαις > B* | 16[3] ευφρανθησεται B† | 16[4] ευλογει B† ‖ 17[1] σαππειρω B† | 17[2] επιτιμω A† | 17[3] εν > B

S [14]ἐπικατάρατοι πάντες, οἳ ἐροῦσιν λόγον σκληρόν, ἐπικατάρατοι 14
ἔσονται πάντες οἱ καθαιροῦντές σε καὶ κατασπῶντες τὰ τείχη
σου καὶ πάντες οἱ ἀνατρέποντες τοὺς πύργους σου καὶ ἐμπυρί-
ζοντες τὰς οἰκήσεις σου· καὶ εὐλογητοὶ ἔσονται πάντες εἰς τὸν
αἰῶνα οἱ φοβούμενοί σε. [15]τότε πορεύθητι καὶ ἀγαλλίασαι πρὸς 15
τοὺς υἱοὺς τῶν δικαίων, ὅτι πάντες ἐπισυναχθήσονται καὶ
εὐλογήσουσιν τὸν κύριον τοῦ αἰῶνος. μακάριοι οἱ ἀγαπῶντές σε,
καὶ μακάριοι οἳ χαρήσονται ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ σου· [16]καὶ μακάριοι 16
πάντες οἱ ἄνθρωποι, οἳ ἐπὶ σοὶ λυπηθήσονται ἐπὶ πάσαις ταῖς μά-
στιξίν σου, ὅτι ἐν σοὶ χαρήσονται καὶ ὄψονται πᾶσαν τὴν χαράν
σου εἰς τὸν αἰῶνα. ἡ ψυχή μου, εὐλόγει τὸν κύριον τὸν βασιλέα
τὸν μέγαν. [17]ὅτι Ιερουσαλημ οἰκοδομηθήσεται, τῇ πόλει οἶκος 17
αὐτοῦ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. μακάριος ἔσομαι, ἂν γένηται
τὸ κατάλειμμα τοῦ σπέρματός μου ἰδεῖν τὴν δόξαν σου καὶ
ἐξομολογήσασθαι τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ αἱ θύραι Ιερου-
σαλημ σαπφείρῳ καὶ σμαράγδῳ οἰκοδομηθήσονται καὶ λίθῳ τι-
μίῳ πάντα τὰ τείχη σου· οἱ πύργοι Ιερουσαλημ χρυσίῳ οἰκοδο-
μηθήσονται καὶ οἱ προμαχῶνες αὐτῶν χρυσίῳ καθαρῷ· αἱ πλα-
τεῖαι Ιερουσαλημ ἄνθρακι ψηφολογηθήσονται καὶ λίθῳ Σουφιρ.

18 [18]καὶ ἐροῦσιν πᾶσαι αἱ ῥῦμαι αὐτῆς Αλληλουια καὶ αἰνέσουσιν BA
λέγοντες Εὐλογητὸς ὁ θεός, ὃς ὕψωσεν πάντας τοὺς αἰῶνας.
14 [1]καὶ ἐπαύσατο ἐξομολογούμενος Τωβιτ.
2 [2]Καὶ ἦν ἐτῶν πεντήκοντα ὀκτώ, ὅτε ἀπώλεσεν τὰς ὄψεις, καὶ
μετὰ ἔτη ὀκτὼ ἀνέβλεψεν· καὶ ἐποίει ἐλεημοσύνας καὶ προσέθετο
3 φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν καὶ ἐξομολογεῖσθαι αὐτῷ. [3]μεγάλως δὲ
ἐγήρασεν· καὶ ἐκάλεσεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ
εἶπεν αὐτῷ Τέκνον, λαβὲ τοὺς υἱούς σου· ἰδοὺ γεγήρακα καὶ πρὸς τὸ
4 ἀποτρέχειν ἐκ τοῦ ζῆν εἰμι. [4]ἄπελθε εἰς τὴν Μηδίαν, τέκνον, ὅτι πέπεισμαι ὅσα ἐλάλησεν Ιωνας ὁ προφήτης περὶ Νινευη ὅτι καταστραφήσεται, ἐν δὲ τῇ Μηδίᾳ ἔσται εἰρήνη μᾶλλον ἕως καιροῦ, καὶ ὅτι οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐν τῇ γῇ σκορπισθήσονται ἀπὸ τῆς ἀγαθῆς γῆς,

18[1] αινεσιν B† | 18[2] παντας] pr. εις A†
14 2 πεντηκοντα] ογδοηκ. A | εξωμολογειτο B† || 3 υιους 1[0]] pr. εξ A, + του υιου V | εκ] απο A || 4 καταστραφησεται] κατασκαφ. A

---

18 [18]καὶ αἱ θύραι Ιερουσαλημ ᾠδὰς ἀγαλλιάματος ἐροῦσιν, καὶ πᾶ- S
σαι αἱ οἰκίαι αὐτῆς ἐροῦσιν Αλληλουια, εὐλογητὸς ὁ θεὸς τοῦ Ισραηλ· καὶ εὐλογητοὶ εὐλογήσουσιν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἔτι.
14 [1]καὶ συνετελέσθησαν οἱ λόγοι τῆς ἐξομολογήσεως Τωβιθ.
2 [2]Καὶ ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ ἐτῶν ἑκατὸν δώδεκα καὶ ἐτάφη ἐνδόξως ἐν Νινευη. καὶ ἑξήκοντα δύο ἐτῶν ἦν, ὅτε ἐγένετο ἀνάπειρος τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ μετὰ τὸ ἀναβλέψαι αὐτὸν ἔζησεν ἐν ἀγαθοῖς
καὶ ἐλεημοσύνας ἐποίησεν· καὶ ἔτι προσέθετο εὐλογεῖν τὸν θεὸν
3 καὶ ἐξομολογεῖσθαι τὴν μεγαλωσύνην τοῦ θεοῦ. [3]καὶ ὅτε ἀπέθνῃ-
σκεν, ἐκάλεσεν Τωβιαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ λέγων
4 Παιδίον, ἀπάγαγε τὰ παιδία σου [4]καὶ ἀπότρεχε εἰς Μηδίαν, ὅτι πιστεύω ἐγὼ τῷ ῥήματι τοῦ θεοῦ ἐπὶ Νινευη, ἃ ἐλάλησεν Ναουμ, ὅτι πάντα ἔσται καὶ ἀπαντήσει ἐπὶ Αθουρ καὶ Νινευη, καὶ ὅσα ἐλάλησαν οἱ προφῆται τοῦ Ισραηλ, οὓς ἀπέστειλεν ὁ θεός, πάντα ἀπαντήσει, καὶ οὐ μηθὲν ἐλαττονωθῇ ἐκ πάντων τῶν ῥημάτων, καὶ πάντα συμβήσεται τοῖς καιροῖς αὐτῶν, καὶ ἐν τῇ Μηδίᾳ ἔσται σωτηρία μᾶλλον ἤπερ ἐν Ἀσσυρίοις καὶ ἐν Βαβυλῶνι· διὸ γινώσκω ἐγὼ καὶ πιστεύω ὅτι πάντα, ἃ εἶπεν ὁ θεός, συντελεσθήσεται καὶ ἔσται, καὶ οὐ μὴ διαπέσῃ ῥῆμα ἐκ τῶν λόγων· καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ γῇ Ισραηλ πάντες διασκορπισθήσονται καὶ αἰχμαλωτισθήσονται ἐκ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ τοῦ

14 4 αθουρ Ra. (cf. 15)] αθηρ S | ου μηθεν] ου μη ουθεν S^c | παντες διασκορπισθησονται Ra. (cf. 3 4 13 5 nec non BA hoc loco)] π. διασπαρησ. Fr. secutus Uet. Lat. *omnes dispergentur* (cf. 13 3), παντων λογισθησ. S

BA καὶ Ιεροσόλυμα ἔσται ἔρημος, καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῇ
κατακαήσεται καὶ ἔρημος ἔσται μέχρι χρόνου. [5]καὶ πάλιν ἐλεήσει 5
αὐτοὺς ὁ θεὸς καὶ ἐπιστρέψει αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, καὶ οἰκοδο-
μήσουσιν τὸν οἶκον, οὐχ οἷος ὁ πρότερος, ἕως πληρωθῶσιν
καιροὶ τοῦ αἰῶνος. καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψουσιν ἐκ τῶν αἰχμα-
λωσιῶν καὶ οἰκοδομήσουσιν Ιερουσαλημ ἐντίμως, καὶ ὁ οἶκος τοῦ
θεοῦ ἐν αὐτῇ οἰκοδομηθήσεται εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος
οἰκοδομῇ ἐνδόξῳ, καθὼς ἐλάλησαν περὶ αὐτῆς οἱ προφῆται. [6]καὶ 6
πάντα τὰ ἔθνη ἐπιστρέψουσιν ἀληθινῶς φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν
καὶ κατορύξουσιν τὰ εἴδωλα αὐτῶν, καὶ εὐλογήσουσιν πάντα τὰ
ἔθνη τὸν κύριον. [7]καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐξομολογήσεται τῷ θεῷ, καὶ 7
ὑψώσει κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ χαρήσονται πάντες οἱ ἀγαπῶν-
τες κύριον τὸν θεὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ, ποιοῦντες ἔλεος
τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν. [8]καὶ νῦν, τέκνον, ἄπελθε ἀπὸ Νινευη, ὅτι 8
πάντως ἔσται ἃ ἐλάλησεν ὁ προφήτης Ιωνας. [9]σὺ δὲ τήρησον τὸν 9
νόμον καὶ τὰ προστάγματα καὶ γίνου φιλελεήμων καὶ δίκαιος, ἵνα

5 εως] ως A† | εις πασας — οικοδομη > B*† | ενδοξως B* || 6 και 2° > B† | τον ult. > B† || 9 γινου] γενου B†

S Ισραηλ ἔρημος, καὶ Σαμάρεια καὶ Ιερουσαλημ ἔσται ἔρημος καὶ ὁ
οἶκος τοῦ θεοῦ ἐν λύπῃ καὶ καυθήσεται μέχρι χρόνου. [5]καὶ πάλιν 5
ἐλεήσει αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ ἐπιστρέψει αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς τὴν γῆν
τοῦ Ισραηλ, καὶ πάλιν οἰκοδομήσουσιν τὸν οἶκον, καὶ οὐχ ὡς τὸν
πρῶτον, ἕως τοῦ χρόνου, οὗ ἂν πληρωθῇ ὁ χρόνος τῶν καιρῶν.
καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψουσιν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῶν πάντες
καὶ οἰκοδομήσουσιν Ιερουσαλημ ἐντίμως, καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐν
αὐτῇ οἰκοδομηθήσεται, καθὼς ἐλάλησαν περὶ αὐτῆς οἱ προφῆται
τοῦ Ισραηλ. [6]καὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐν ὅλῃ τῇ γῇ, πάντες ἐπιστρέ- 6
ψουσιν καὶ φοβηθήσονται τὸν θεὸν ἀληθινῶς, καὶ ἀφήσουσιν πάν-
τες τὰ εἴδωλα αὐτῶν, τοὺς πλανῶντας ψευδῆ τὴν πλάνησιν αὐτῶν,
καὶ εὐλογήσουσιν τὸν θεὸν τοῦ αἰῶνος ἐν δικαιοσύνῃ. [7]πάντες οἱ 7
υἱοὶ τοῦ Ισραηλ οἱ σῳζόμενοι ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις μνημονεύ-
οντες τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ ἐπισυναχθήσονται καὶ ἥξουσιν εἰς Ιε-
ρουσαλημ καὶ οἰκήσουσιν τὸν αἰῶνα ἐν τῇ γῇ Αβρααμ μετὰ ἀσφα-
λείας, καὶ παραδοθήσεται αὐτοῖς· καὶ χαρήσονται οἱ ἀγαπῶντες
τὸν θεὸν ἐπ᾽ ἀληθείας, καὶ οἱ ποιοῦντες τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἀδι-
κίαν ἐκλείψουσιν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς. [8.9]καὶ νῦν, παιδία, ἐγὼ ὑμῖν 8 9
ἐντέλλομαι· δουλεύσατε τῷ θεῷ ἐν ἀληθείᾳ καὶ ποιήσατε τὸ ἀρε-
στὸν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ τοῖς παιδίοις ὑμῶν ἐνυποταγήσεται ποιεῖν
δικαιοσύνην καὶ ἐλεημοσύνην καὶ ἵνα ὦσιν μεμνημένοι τοῦ θεοῦ
καὶ εὐλογῶσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ ἐν ἀληθείᾳ καὶ ὅλῃ

σοι καλῶς ᾖ, καὶ θάψον με καλῶς καὶ τὴν μητέρα σου μετ᾽ ἐμοῦ· BA
10 καὶ μηκέτι αὐλισθῆτε εἰς Νινευη. [10]τέκνον, ἰδὲ τί ἐποίησεν Αμαν
Αχιαχάρῳ τῷ θρέψαντι αὐτόν, ὡς ἐκ τοῦ φωτὸς ἤγαγεν αὐτὸν εἰς
τὸ σκότος, καὶ ὅσα ἀνταπέδωκεν αὐτῷ · καὶ Αχιαχαρος μὲν ἐσώθη,
ἐκείνῳ δὲ τὸ ἀνταπόδομα ἀπεδόθη, καὶ αὐτὸς κατέβη εἰς τὸ σκό-
τος. Μανασσης ἐποίησεν ἐλεημοσύνην καὶ ἐσώθη ἐκ παγίδος θανά-
του, ἧς ἔπηξεν αὐτῷ, Αμαν δὲ ἐνέπεσεν εἰς τὴν παγίδα καὶ ἀπ-
11 ώλετο. [11]καὶ νῦν, παιδία, ἴδετε τί ἐλεημοσύνη ποιεῖ, καὶ τί δικαιοσύνη
ῥύεται. — καὶ ταῦτα αὐτοῦ λέγοντος ἐξέλιπεν αὐτοῦ ἡ ψυχὴ ἐπὶ
τῆς κλίνης · ἦν δὲ ἐτῶν ἑκατὸν πεντήκοντα ὀκτώ · καὶ ἔθαψεν
αὐτὸν ἐνδόξως.
12 [12]Καὶ ὅτε ἀπέθανεν Αννα, ἔθαψεν αὐτὴν μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ἀπ-
ῆλθεν δὲ Τωβιας μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἰς
13 Ἐκβάτανα πρὸς Ραγουηλ τὸν πενθερὸν αὐτοῦ. [13]καὶ ἐγήρασεν ἐντίμως
καὶ ἔθαψεν τοὺς πενθεροὺς αὐτοῦ ἐνδόξως καὶ ἐκληρονόμησεν τὴν
14 οὐσίαν αὐτῶν καὶ Τωβιτ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. [14]καὶ ἀπέθανεν ἐτῶν

9 η] ην B*† | εις] εν A || 10 αμαν bis] αδαμ B | το 1⁰ > A | αχιαχαρος μεν εσωθη] -ρον μ. εσωσεν B† || 11 τι 2⁰ > B† || 12 αυτου paenult. > A

τῇ ἰσχύι αὐτῶν. καὶ νῦν σύ, παιδίον, ἔξελθε ἐκ Νινευη καὶ μὴ μεί- S
νῃς ὧδε · ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ θάψῃς τὴν μητέρα σου μετ᾽ ἐμοῦ, αὐτῇ
τῇ ἡμέρᾳ μὴ αὐλισθῇς ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς · ὁρῶ γὰρ ὅτι πολλὴ
ἀδικία ἐν αὐτῇ, καὶ δόλος πολὺς συντελεῖται ἐν αὐτῇ, καὶ οὐκ αἰ-
10 σχύνονται. [10]ἰδέ, παιδίον, ὅσα Ναδαβ ἐποίησεν Αχικάρῳ τῷ ἐκθρέ-
ψαντι αὐτόν · οὐχὶ ζῶν κατηνέχθη εἰς τὴν γῆν; καὶ ἀπέδωκεν ὁ
θεὸς τὴν ἀτιμίαν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸ φῶς
Αχικαρος, καὶ Ναδαβ εἰσῆλθεν εἰς τὸ σκότος τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἐζή-
τησεν ἀποκτεῖναι Αχικαρον · ἐν τῷ ποιῆσαι ἐλεημοσύνην ἐξῆλθεν
ἐκ τῆς παγίδος τοῦ θανάτου, ἣν ἔπηξεν αὐτῷ Ναδαβ, καὶ Ναδαβ
11 ἔπεσεν εἰς τὴν παγίδα τοῦ θανάτου, καὶ ἀπώλεσεν αὐτόν. [11]καὶ
νῦν, παιδία, ἴδετε τί ποιεῖ ἐλεημοσύνη, καὶ τί ποιεῖ ἀδικία, ὅτι ἀπο-
κτέννει · καὶ ἰδοὺ ἡ ψυχή μου ἐκλείπει. — καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ἐπὶ
τὴν κλίνην, καὶ ἀπέθανεν · καὶ ἐτάφη ἐνδόξως.
12 [12]Καὶ ὅτε ἀπέθανεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἔθαψεν αὐτὴν Τωβιας μετὰ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἀπῆλθεν αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ εἰς
Μηδίαν καὶ ᾤκησεν ἐν Ἐκβατάνοις μετὰ Ραγουήλου τοῦ πεν-
13 θεροῦ αὐτοῦ. [13]καὶ ἐγηροβόσκησεν αὐτοὺς ἐντίμως καὶ ἔθαψεν
αὐτοὺς ἐν Ἐκβατάνοις τῆς Μηδίας καὶ ἐκληρονόμησεν τὴν οἰκίαν
14 Ραγουήλου καὶ Τωβιθ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. [14]καὶ ἀπέθανεν ἐτῶν

10 ποιησαι] + με S, quod deleui

BA ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ ἐν Ἐκβατάνοις τῆς Μηδίας. 15καὶ ἤκουσεν 15
πρὶν ἢ ἀποθανεῖν αὐτὸν τὴν ἀπώλειαν Νινευη, ἣν ᾐχμαλώτισεν
Ναβουχοδονοσορ καὶ Ασυηρος· ἐχάρη πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν ἐπὶ Νινευη.

14 εικοσι > B† || 15 ηχμαλωτισεν B†] -τευσεν rel. | ασυηρος B†] ασουηρος A | εχαρη B†] pr. και rel. | fin.] + αμην B: cf. Idt. 16 25
Subscr. τωβειτ BA

S ἑκατὸν δέκα ἑπτὰ ἐνδόξως. 15καὶ εἶδεν καὶ ἤκουσεν πρὸ τοῦ ἀπο- 15
θανεῖν αὐτὸν τὴν ἀπώλειαν Νινευη καὶ εἶδεν τὴν αἰχμαλωσίαν
αὐτῆς ἀγομένην εἰς Μηδίαν, ἣν ᾐχμαλώτισεν Αχιαχαρος ὁ βασι-
λεὺς τῆς Μηδίας, καὶ εὐλόγησεν τὸν θεὸν ἐν πᾶσιν, οἷς ἐποί-
ησεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Νινευη καὶ Αθουριας· ἐχάρη πρὶν τοῦ ἀπο-
θανεῖν ἐπὶ Νινευη καὶ εὐλόγησεν κύριον τὸν θεὸν εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων.

15 αχιαχαρος] ασυηρος Fr., ναβουχοδονοσορ και ασουηρος Sc: ex BA | αθουρ(ε)ιας] ασυερος (sic) Sc | fin.] + αμην S: cf. B
Subscr. τωβειθ S

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Α'

1Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ πατάξαι Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου Μακε- 1
δόνα, ὃς ἐξῆλθεν ἐκ γῆς Χεττιιμ, καὶ ἐπάταξεν τὸν Δαρεῖον βασιλέα
Περσῶν καὶ Μήδων καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ, πρότερον ἐπὶ τὴν
Ἑλλάδα. 2καὶ συνεστήσατο πολέμους πολλοὺς καὶ ἐκράτησεν ὀχυ- 2
ρωμάτων καὶ ἔσφαξεν βασιλεῖς τῆς γῆς· 3καὶ διῆλθεν ἕως ἄκρων 3
τῆς γῆς καὶ ἔλαβεν σκῦλα πλήθους ἐθνῶν. καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ
ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ὑψώθη, καὶ ἐπήρθη ἡ καρδία αὐτοῦ. 4καὶ συν- 4
ῆξεν δύναμιν ἰσχυρὰν σφόδρα καὶ ἦρξεν χωρῶν ἐθνῶν καὶ τυράν-
νων, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ εἰς φόρον. 5καὶ μετὰ ταῦτα ἔπεσεν ἐπὶ 5

Mac. I: SA; codicem antiquissimum S sequor mendis permultis correctis. — *L* = (19) 64 (93) 236. — La = Les anciennes traductions latines des Machabées ed. De Bruyne (Anecdota Maredsolana vol. IV, Maredsous 1932); eas lectiones adferre soleo, quae antiquissimae uidentur, uariantibus lectionibus neglectis. — Fr. = Libri apocryphi V. T. graece ed. Fritzsche (Lips. 1871).
Inscr. μακκαβαιων α' SA: cf. subscr.
1 1 μακεδονα S(-καιδ-)V†] pr. τον rel. | εκ γης Sc*L*] εις γην S*†, εκ της γης A || 2 της γης > A || 3 και υψωθη — fin.] post 4 τυραννων tr. S†, ambis locis hab. V† || 4 εθνων] pr. και A | τυραννιων A | εγενετο S† | φορον] φοβερον S†

6 τὴν κοίτην καὶ ἔγνω ὅτι ἀποθνῄσκει. [6]καὶ ἐκάλεσεν τοὺς παῖδας
αὐτοῦ τοὺς ἐνδόξους τοὺς συνεκτρόφους αὐτοῦ ἐκ νεότητος καὶ
7 διεῖλεν αὐτοῖς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἔτι αὐτοῦ ζῶντος. [7]καὶ ἐβασί-
8 λευσεν Ἀλέξανδρος ἔτη δώδεκα καὶ ἀπέθανεν. [8]καὶ ἐπεκράτησαν οἱ
9 παῖδες αὐτοῦ, ἕκαστος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ. [9]καὶ ἐπέθεντο πάντες
διαδήματα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αὐτὸν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὀπίσω αὐ-
10 τῶν ἔτη πολλὰ καὶ ἐπλήθυναν κακὰ ἐν τῇ γῇ. [10]καὶ ἐξῆλθεν ἐξ
αὐτῶν ῥίζα ἁμαρτωλὸς Ἀντίοχος Ἐπιφανὴς υἱὸς Ἀντιόχου τοῦ
βασιλέως, ὃς ἦν ὅμηρα ἐν Ῥώμῃ· καὶ ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει ἑκα-
τοστῷ καὶ τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ βασιλείας Ἑλλήνων.
11 [11]Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθον ἐξ Ισραηλ υἱοὶ παράνομοι
καὶ ἀνέπεισαν πολλοὺς λέγοντες Πορευθῶμεν καὶ διαθώμεθα δια-
θήκην μετὰ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ἡμῶν, ὅτι ἀφ' ἧς ἐχωρίσθημεν
12 ἀπ' αὐτῶν, εὗρεν ἡμᾶς κακὰ πολλά. [12]καὶ ἠγαθύνθη ὁ λόγος ἐν
13 ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, [13]καὶ προεθυμήθησάν τινες ἀπὸ τοῦ λαοῦ καὶ
ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν ποι-
14 ῆσαι τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνῶν. [14]καὶ ᾠκοδόμησαν γυμνάσιον ἐν
15 Ιεροσολύμοις κατὰ τὰ νόμιμα τῶν ἐθνῶν [15]καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς
ἀκροβυστίας καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ διαθήκης ἁγίας καὶ ἐζευγίσθησαν
τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐπράθησαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρόν.
16 [16]Καὶ ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία ἐνώπιον Ἀντιόχου, καὶ ὑπέλαβεν βα-
σιλεῦσαι γῆς Αἰγύπτου, ὅπως βασιλεύσῃ ἐπὶ τὰς δύο βασιλείας.
17 [17]καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴγυπτον ἐν ὄχλῳ βαρεῖ, ἐν ἅρμασιν καὶ ἐλέφασιν
18 καὶ ἐν ἱππεῦσιν καὶ ἐν στόλῳ μεγάλῳ [18]καὶ συνεστήσατο πόλεμον
πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα Αἰγύπτου· καὶ ἐνετράπη Πτολεμαῖος ἀπὸ
19 προσώπου αὐτοῦ καὶ ἔφυγεν, καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοί. [19]καὶ
κατελάβοντο τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἔλαβεν τὰ
20 σκῦλα γῆς Αἰγύπτου. [20]καὶ ἐπέστρεψεν Ἀντίοχος μετὰ τὸ πατάξαι
Αἴγυπτον ἐν τῷ ἑκατοστῷ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει καὶ
21 ἀνέβη ἐπὶ Ισραηλ καὶ ἀνέβη εἰς Ιεροσόλυμα ἐν ὄχλῳ βαρεῖ. [21]καὶ

6 εκ] απο A | αυτου ζωντος] tr. A || 9 οι > S || 10 ρωμη] pr. τη A | εν ult. > A | τριακοστω .. εβδομω] tr. A || 11 εξηλθον εξ ισρ.] -θεν ισρ. S*† | υιος παρανομος A†, sed εξηλθον etiam A | εξωρισθημεν S*† | απ] υπ A† || 13 προεθυμωθησαν S*† | απο > S*L* | εδωκεν] -καν A† || 14 κατα τα] τα > S*† || 15 ακροβυστιας] -αν A† | εζευγισθησαν] εζευχθ. S^c *L*; + εν S*L* | του > A | το > A† || 16 η > S*† || 17 εν 1° > A† | ελεφα(+ν A: cf. 6 34)σιν] pr. εν S^c *L* | εν ult. > S* || 18 βασ.] pr. τον A^r† | ενετραπη] απεστραφη S*† || 19 γη et γης] τη et της S† || 20 ετει > S*† | ανεβη ult. *L* La] > SA | εις *L* La] επι S†, > A | ιεροσολυμα] ιηλμ S† pro ιλημ (sic V*L*) = ιερουσαλημ; Mac. II—IV ubique formam hellenisticam ιεροσολυμα praebent, Mac. I plerumque ιερουσαλημ, sed SA in 1 14 10 43 11 34 et A mu. hoc loco ιεροσολυμα (La eisdem locis *hierosolima* uel sim., reliquis *hierusalem*); formam hellenisticam etiam in Mac. I initio ubique scriptam fuisse existimo, sed codices derelinquere nolui, cf. Esdr. I 1 47

εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἁγίασμα ἐν ὑπερηφανίᾳ καὶ ἔλαβεν τὸ θυσιαστήριον
τὸ χρυσοῦν καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς
22 καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως καὶ τὰ σπονδεῖα καὶ τὰς φιάλας 22
καὶ τὰς θυΐσκας τὰς χρυσᾶς καὶ τὸ καταπέτασμα καὶ τοὺς στεφά-
νους καὶ τὸν κόσμον τὸν χρυσοῦν τὸν κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ
καὶ ἐλέπισεν πάντα· 23 καὶ ἔλαβεν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ 23
σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ καὶ ἔλαβεν τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἀποκρύφους,
οὓς εὗρεν· 24 καὶ λαβὼν πάντα ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. καὶ 24
ἐποίησεν φονοκτονίαν καὶ ἐλάλησεν ὑπερηφανίαν μεγάλην. 25 καὶ ἐγέ- 25
νετο πένθος μέγα ἐπὶ Ισραηλ ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν. 26 καὶ ἐστένα- 26
ξαν ἄρχοντες καὶ πρεσβύτεροι, παρθένοι καὶ νεανίσκοι ἠσθένησαν,
καὶ τὸ κάλλος τῶν γυναικῶν ἠλλοιώθη. 27 πᾶς νυμφίος ἀνέλαβεν 27
θρῆνον, καὶ καθημένη ἐν παστῷ ἐπένθει. 28 καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ ἐπὶ 28
τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν, καὶ πᾶς ὁ οἶκος Ιακωβ ἐνεδύσατο αἰ-
σχύνην.

29 Μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἄρχοντα φορο- 29
λογίας εἰς τὰς πόλεις Ιουδα, καὶ ἦλθεν εἰς Ιερουσαλημ ἐν ὄχλῳ
βαρεῖ. 30 καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς λόγους εἰρηνικοὺς ἐν δόλῳ, καὶ ἐν- 30
επίστευσαν αὐτῷ. καὶ ἐπέπεσεν ἐπὶ τὴν πόλιν ἐξάπινα καὶ ἐπάταξεν
αὐτὴν πληγὴν μεγάλην καὶ ἀπώλεσεν λαὸν πολὺν ἐξ Ισραηλ. 31 καὶ 31
ἔλαβεν τὰ σκῦλα τῆς πόλεως καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν πυρὶ καὶ καθεῖλεν
τοὺς οἴκους αὐτῆς καὶ τὰ τείχη κύκλῳ. 32 καὶ ᾐχμαλώτισαν τὰς γυ- 32
ναῖκας καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰ κτήνη ἐκληρονόμησαν. 33 καὶ ᾠκοδόμη- 33
σαν τὴν πόλιν Δαυιδ τείχει μεγάλῳ καὶ ὀχυρῷ, πύργοις ὀχυροῖς,
καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἄκραν. 34 καὶ ἔθηκαν ἐκεῖ ἔθνος ἁμαρτωλόν, 34
ἄνδρας παρανόμους, καὶ ἐνίσχυσαν ἐν αὐτῇ. 35 καὶ παρέθεντο ὅπλα 35
καὶ τροφὴν καὶ συναγαγόντες τὰ σκῦλα Ιερουσαλημ ἀπέθεντο ἐκεῖ
καὶ ἐγένοντο εἰς μεγάλην παγίδα. 36 καὶ ἐγένετο εἰς ἔνεδρον τῷ 36
ἁγιάσματι καὶ εἰς διάβολον πονηρὸν τῷ Ισραηλ διὰ παντός. 37 καὶ 37
ἐξέχεαν αἷμα ἀθῷον κύκλῳ τοῦ ἁγιάσματος καὶ ἐμόλυναν τὸ ἁγίασμα.
38 καὶ ἔφυγον οἱ κάτοικοι Ιερουσαλημ δι᾽ αὐτούς, καὶ ἐγένετο κατ- 38
οικία ἀλλοτρίων· καὶ ἐγένετο ἀλλοτρία τοῖς γενήμασιν αὐτῆς,
καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐγκατέλιπον αὐτήν. 39 τὸ ἁγίασμα αὐτῆς ἠρη- 39
μώθη ὡς ἔρημος, αἱ ἑορταὶ αὐτῆς ἐστράφησαν εἰς πένθος, τὰ σάβ-
βατα αὐτῆς εἰς ὀνειδισμόν, ἡ τιμὴ αὐτῆς εἰς ἐξουδένωσιν. 40 κατὰ 40

23 αργυριον ... χρυσιον] tr. S† || 24 εποιησαν et ελαλησαν A† || 27 init.] pr. και S^{c}*L* | και S^{c}*L*] > S*A | επενθει S La] -θησε(ν) *L*, εγενετο εν πενθει A || 28 ο > S || 29 init.] pr. και S^{c}*L* | αρχοντα] + ς S*pau. || 30 ενεπιστευσαν] εν > A || 31 ενεπυρισεν A | τειχη] + αυτης A || 32 ηχμαλωτισαν] -τευσεν A | εκληρον.] > S*†; και εκληρ. εαυτοις S^{c†}: sim. *L* || 35 εγενοντο mu. La] -νετο SA || 39 αυτης paenult.⌒ult. S*† | η > A† | εξουθενωσιν A || 40 init. — ατιμια] κατα τα τεκνα αυτης επλησθη η γη ατιμια (sic) S*†

τὴν δόξαν αὐτῆς ἐπληθύνθη ἡ ἀτιμία αὐτῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς
ἐστράφη εἰς πένθος.
41 [41]Καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ εἶναι πάντας
42 εἰς λαὸν ἕνα [42]καὶ ἐγκαταλιπεῖν ἕκαστον τὰ νόμιμα αὐτοῦ. καὶ
43 ἐπεδέξαντο πάντα τὰ ἔθνη κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. [43]καὶ
πολλοὶ ἀπὸ Ισραηλ εὐδόκησαν τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ καὶ ἔθυσαν τοῖς
44 εἰδώλοις καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ σάββατον. [44]καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς
βιβλία ἐν χειρὶ ἀγγέλων εἰς Ιερουσαλημ καὶ τὰς πόλεις Ιουδα πο-
45 ρευθῆναι ὀπίσω νομίμων ἀλλοτρίων τῆς γῆς [45]καὶ κωλῦσαι ὁλο-
καυτώματα καὶ θυσίαν καὶ σπονδὴν ἐκ τοῦ ἁγιάσματος καὶ βεβη-
46 λῶσαι σάββατα καὶ ἑορτὰς [46]καὶ μιᾶναι ἁγίασμα καὶ ἁγίους,
47 [47]οἰκοδομῆσαι βωμοὺς καὶ τεμένη καὶ εἰδώλια καὶ θύειν ὕεια καὶ
48 κτήνη κοινὰ [48]καὶ ἀφιέναι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἀπεριτμήτους βδελύξαι
49 τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν παντὶ ἀκαθάρτῳ καὶ βεβηλώσει [49]ὥστε ἐπι-
50 λαθέσθαι τοῦ νόμου καὶ ἀλλάξαι πάντα τὰ δικαιώματα· [50]καὶ ὃς
51 ἂν μὴ ποιήσῃ κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως, ἀποθανεῖται. [51]κατὰ
πάντας τοὺς λόγους τούτους ἔγραψεν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ καὶ
ἐποίησεν ἐπισκόπους ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν καὶ ἐνετείλατο ταῖς πό-
52 λεσιν Ιουδα θυσιάζειν κατὰ πόλιν καὶ πόλιν. [52]καὶ συνηθροίσθησαν
ἀπὸ τοῦ λαοῦ πολλοὶ πρὸς αὐτούς, πᾶς ὁ ἐγκαταλείπων τὸν νόμον,
53 καὶ ἐποίησαν κακὰ ἐν τῇ γῇ [53]καὶ ἔθεντο τὸν Ισραηλ ἐν κρύφοις
54 ἐν παντὶ φυγαδευτηρίῳ αὐτῶν. [54]καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ
Χασελευ τῷ πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει ᾠκοδό-
μησεν βδέλυγμα ἐρημώσεως ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ ἐν πόλεσιν
55 Ιουδα κύκλῳ ᾠκοδόμησαν βωμούς· [55]καὶ ἐπὶ τῶν θυρῶν τῶν οἰ-
56 κιῶν καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἐθυμίων. [56]καὶ τὰ βιβλία τοῦ νόμου, ἃ
57 εὗρον, ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ κατασχίσαντες. [57]καὶ ὅπου εὑρίσκετο
παρά τινι βιβλίον διαθήκης, καὶ εἴ τις συνευδόκει τῷ νόμῳ, τὸ
58 σύγκριμα τοῦ βασιλέως ἐθανάτου αὐτόν. [58]ἐν ἰσχύι αὐτῶν ἐποίουν
τῷ Ισραηλ τοῖς εὑρισκομένοις ἐν παντὶ μηνὶ καὶ μηνὶ ἐν ταῖς πό-
59 λεσιν. [59]καὶ τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς θυσιάζοντες ἐπὶ τὸν
60 βωμόν, ὃς ἦν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. [60]καὶ τὰς γυναῖκας τὰς περι-

40 η ατιμια ScL] ατιμασμος A (de S* cf. sup.) || 41 εις > SL || 42 επεδεξαντο] ν > SL || 45 θυσιαν] -ας A† || 47 ειδωλια] -λα A pau. | κοινα] πολλα S*† || 48 αφειναι S: cf. Thack. p. 251 | βεβηλωσει] -σαι AScL (+ αυτους L) || 49 αλλαξαι] -ξασθαι S† || 50 τον λογον] το ρημα A || 51 παση > A† | επι] κατα S† | ενετειλατο] -λαντο S || 52 πολλοι / προς αυτους S La†] tr. A | πας ο] και (sic) S*† || 53 κρυφοις] -φιοις AScL: cf. 2 31 || 54 τη > A | χασαλευ S*Lp, χασλευ Lp†: cf. 4 52. 59 | ωκοδομησεν S*] -σαν ASc pl. || 55 θυρων] -ριδων A† || 56 εν > A | κατασχισ. ante ενεπυρ. tr. S || 57 το συγκριμα ... εθανατου] το συγκρ. ... εθανατουν (sic) S†, κατα το συγκρ. ... εθανατουν pau. || 58 εποιουν S* La†] + ουτω(ς) ASc || 59 τη ScL (cf. 4 52. 59 13 51)] > S*A

τετμηκυίας τὰ τέκνα αὐτῶν ἐθανάτωσαν κατὰ τὸ πρόσταγμα [61]καὶ 61
ἐκρέμασαν τὰ βρέφη ἐκ τῶν τραχήλων αὐτῶν, καὶ τοὺς οἴκους
αὐτῶν καὶ τοὺς περιτετμηκότας αὐτούς. [62]καὶ πολλοὶ ἐν Ισραηλ 62
ἐκραταιώθησαν καὶ ὠχυρώθησαν ἐν αὐτοῖς τοῦ μὴ φαγεῖν κοινὰ
[63]καὶ ἐπεδέξαντο ἀποθανεῖν, ἵνα μὴ μιανθῶσιν τοῖς βρώμασιν καὶ 63
μὴ βεβηλώσωσιν διαθήκην ἁγίαν, καὶ ἀπέθανον. [64]καὶ ἐγένετο ὀργὴ 64
μεγάλη ἐπὶ Ισραηλ σφόδρα.

[1]Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀνέστη Ματταθιας υἱὸς Ιωαννου τοῦ 2
Συμεων ἱερεὺς τῶν υἱῶν Ιωαριβ ἀπὸ Ιερουσαλημ καὶ ἐκάθισεν ἐν
Μωδεϊν. [2]καὶ αὐτῷ υἱοὶ πέντε, Ιωαννης ὁ ἐπικαλούμενος Γαδδι, 2
[3]Σιμων ὁ καλούμενος Θασσι, [4]Ιουδας ὁ καλούμενος Μακκαβαῖος, 3 4
[5]Ελεαζαρ ὁ καλούμενος Αυαραν, Ιωναθης ὁ καλούμενος Απφους. 5
[6]καὶ εἶδεν τὰς βλασφημίας τὰς γινομένας ἐν Ιουδα καὶ ἐν Ιερου- 6
σαλημ [7]καὶ εἶπεν Οἴμμοι, ἵνα τί τοῦτο ἐγεννήθην ἰδεῖν τὸ σύντριμμα 7
τοῦ λαοῦ μου καὶ τὸ σύντριμμα τῆς ἁγίας πόλεως καὶ καθίσαι ἐκεῖ
ἐν τῷ δοθῆναι αὐτὴν ἐν χειρὶ ἐχθρῶν, τὸ ἁγίασμα ἐν χειρὶ ἀλλο-
τρίων; [8]ἐγένετο ὁ ναὸς αὐτῆς ὡς ἀνὴρ ἄδοξος, [9]τὰ σκεύη τῆς 8 9
δόξης αὐτῆς αἰχμάλωτα ἀπήχθη, ἀπεκτάνθη τὰ νήπια αὐτῆς ἐν
ταῖς πλατείαις αὐτῆς, οἱ νεανίσκοι αὐτῆς ἐν ῥομφαίᾳ ἐχθροῦ.
[10]ποῖον ἔθνος οὐκ ἐκληρονόμησεν βασίλεια καὶ οὐκ ἐκράτησεν τῶν 10
σκύλων αὐτῆς; [11]πᾶς ὁ κόσμος αὐτῆς ἀφῃρέθη, ἀντὶ ἐλευθέρας 11
ἐγένετο εἰς δούλην. [12]καὶ ἰδοὺ τὰ ἅγια ἡμῶν καὶ ἡ καλλονὴ ἡμῶν 12
καὶ ἡ δόξα ἡμῶν ἠρημώθη, καὶ ἐβεβήλωσαν αὐτὰ τὰ ἔθνη. [13]ἵνα 13
τί ἡμῖν ἔτι ζωή; [14]καὶ διέρρηξεν Ματταθιας καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰ 14
ἱμάτια αὐτῶν καὶ περιεβάλοντο σάκκους καὶ ἐπένθησαν σφόδρα.

[15]Καὶ ἦλθον οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως οἱ καταναγκάζοντες τὴν ἀπο- 15
στασίαν εἰς Μωδεϊν τὴν πόλιν, ἵνα θυσιάσωσιν. [16]καὶ πολλοὶ ἀπὸ 16
Ισραηλ πρὸς αὐτοὺς προσῆλθον· καὶ Ματταθιας καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ
συνήχθησαν. [17]καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ εἶπον 17

61 οικους] οικειους A† | αυτων 2^0] + προενομευσαν Sc*L* | fin.] + εθανατωσαν Sc*L* || **62** εκραταιωθησαν] εκρεμασθ. A pau.

2 1 υιος > A | ιωαριβ mu.] -ρ(ε)ιμ SA | μωδε(ε)ιν] -δαειν Sc†: item S† in **9** 19, cf. **16** 4 || **2** ο > S*: item S in 3, non in 4. 5(2^0); de 5(1^0) cf. inf. | γαδδις A || **3** θασσις A(†) || **4** μακκαβαιος > S*† || **5** ελεαζαρ ο] -ζαρος S*L*: cf. 2 **6** 43 | ιωναθης: sic S* La† et Ioseph. Ant. XII 266 Niese: pro -θης praebent -θας ASc (cf. **5** 17); genetiuus est ιωναθου in SA **4** 30 **13** 8. 14, in A **11** 70 **12** 49; datiuus est ιωναθη in A **10** 59, ιωναθα in S*† **10** 59, in A† **11** 57; reliquis locis ιωναθαν non flectitur | απφους V] σαπφους S, αφφους *L*, σαφφους A || **6** γενομενας S || **7** το συντριμμα 1^0] τα -ματα A† | και 2^0 > S*† | της αγ. πολ. S La†] της πολ. της αγ. rel. | καθισαι] εκαθι(uel η)σαν S*L* La || **8** αδοξος pau. Lap] ενδοξος SA Lap || **9** αυτης 1^0 > A† || **10** εκληρονομησεν] + εν S*L* (sequitur βασιλ(ε)ιᾳ) || **11** εγεννηθη A† || **12** τα ult. > A† || **13** ζωη S La†] ζην rel. || **14** επενθησαν] -σεν S*† || **15** ηλθον οι] ηλλοιωθη S*† | αποστασιν S†

τῷ Ματταθια λέγοντες Ἄρχων καὶ ἔνδοξος καὶ μέγας εἶ ἐν τῇ
18 πόλει ταύτῃ καὶ ἐστηρισμένος υἱοῖς καὶ ἀδελφοῖς· 18 νῦν πρόσελθε
πρῶτος καὶ ποίησον τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, ὡς ἐποίησαν
πάντα τὰ ἔθνη καὶ οἱ ἄνδρες Ιουδα καὶ οἱ καταλειφθέντες ἐν Ιε-
ρουσαλημ, καὶ ἔσῃ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου τῶν φίλων τοῦ βασιλέως,
καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου δοξασθήσεσθε ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ καὶ
19 ἀποστολαῖς πολλαῖς. 19 καὶ ἀπεκρίθη Ματταθιας καὶ εἶπεν φωνῇ
μεγάλῃ Εἰ πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐν οἴκῳ τῆς βασιλείας τοῦ βασιλέως
ἀκούουσιν αὐτοῦ ἀποστῆναι ἕκαστος ἀπὸ λατρείας πατέρων αὐτοῦ
20 καὶ ᾑρετίσαντο ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ, 20 κἀγὼ καὶ οἱ υἱοί μου καὶ
21 οἱ ἀδελφοί μου πορευσόμεθα ἐν διαθήκῃ πατέρων ἡμῶν· 21 ἵλεως
22 ἡμῖν καταλιπεῖν νόμον καὶ δικαιώματα· 22 τῶν λόγων τοῦ βασιλέως
οὐκ ἀκουσόμεθα παρελθεῖν τὴν λατρείαν ἡμῶν δεξιὰν ἢ ἀριστεράν.
23 23 καὶ ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τοὺς λόγους τούτους, προσῆλθεν ἀνὴρ
Ιουδαῖος ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων θυσιάσαι ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐν Μωδεϊν
24 κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως. 24 καὶ εἶδεν Ματταθιας καὶ ἐ-
ζήλωσεν, καὶ ἐτρόμησαν οἱ νεφροὶ αὐτοῦ, καὶ ἀνήνεγκεν θυμὸν κατὰ
25 τὸ κρίμα καὶ δραμὼν ἔσφαξεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν βωμόν· 25 καὶ τὸν
ἄνδρα τοῦ βασιλέως τὸν ἀναγκάζοντα θύειν ἀπέκτεινεν ἐν τῷ καιρῷ
26 ἐκείνῳ καὶ τὸν βωμὸν καθεῖλεν. 26 καὶ ἐζήλωσεν τῷ νόμῳ, καθὼς
27 ἐποίησεν Φινεες τῷ Ζαμβρι υἱῷ Σαλωμ. 27 καὶ ἀνέκραξεν Ματταθιας
ἐν τῇ πόλει φωνῇ μεγάλῃ λέγων Πᾶς ὁ ζηλῶν τῷ νόμῳ καὶ ἱστῶν
28 διαθήκην ἐξελθέτω ὀπίσω μου. 28 καὶ ἔφυγεν αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ
αὐτοῦ εἰς τὰ ὄρη καὶ ἐγκατέλιπον ὅσα εἶχον ἐν τῇ πόλει.
29 29 Τότε κατέβησαν πολλοὶ ζητοῦντες δικαιοσύνην καὶ κρίμα εἰς
30 τὴν ἔρημον καθίσαι ἐκεῖ, 30 αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες
αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, ὅτι ἐσκληρύνθη ἐπ' αὐτοὺς τὰ κακά.
31 31 καὶ ἀνηγγέλη τοῖς ἀνδράσιν τοῦ βασιλέως καὶ ταῖς δυνάμεσιν, αἳ
ἦσαν ἐν Ιερουσαλημ πόλει Δαυιδ ὅτι κατέβησαν ἄνδρες, οἵτινες
διεσκέδασαν τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως, εἰς τοὺς κρύφους ἐν τῇ
32 ἐρήμῳ. 32 καὶ ἔδραμον ὀπίσω αὐτῶν πολλοὶ καὶ κατελάβοντο αὐτοὺς

17 υιοις] pr. εν A || 18 ως] pr. και S*†, καθως pau. | εποιησαν] -σε(ν) S*L* | ανδρες] αρχοντες A† | συ και οι υιοι σου 1⁰ ⌒ 2⁰ S*(†); pro οι υιοι 1⁰ hab. A mu. ο οικος | δοξασθηση S* La† || 22 των λογων pau. La] τον -γον S pl., τον νομον A† || 23 τους λογους τουτους > S*† | θυμιασαι A† | εν ult.] pr. του Sc*L* | μωδε(ε)ιν] -δεειμ A: item in 9 19 13 25. 30, cf. 16 4 || 24 ετρομασαν Sc*L* || 25 καθειλον S*† || 26 εζηλωσεν] εδωκαν S*† || 27 και ult. mu.] η S*† (quid Sc uoluerit, non liquet), > A*L* || 28 εφυγεν pau. La] -γον rel. || 30 εσκληρυνθη SA La] επληθυνθη pl.: idem add. S† ante τα κακα (Sc† superadd. και ante επληθ.) || 31 ταις δυν.] αι δυναμεις S Lap†: ad αι seq. adapt. | ανδρες] pr. οι S† | εντολην] βουλην S† | κρυφους] -φιους S*L*: item Sc*L* in 36 (S*† κυφρους), κρυφιοις S*L* in 41: cf. 1 53 || 32 κατελαβοντο .. και] καταλαβοντες .. A

καὶ παρενέβαλον ἐπ᾿ αὐτοὺς καὶ συνεστήσαντο πρὸς αὐτοὺς πό-
λεμον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων 33καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς Ἕως 33
τοῦ νῦν· ἐξελθόντες ποιήσατε κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως, καὶ
ζήσεσθε. 34καὶ εἶπον Οὐκ ἐξελευσόμεθα οὐδὲ ποιήσομεν τὸν λόγον 34
τοῦ βασιλέως βεβηλῶσαι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων. 35καὶ ἐτά- 35
χυναν ἐπ᾿ αὐτοὺς πόλεμον. 36καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς οὐδὲ 36
λίθον ἐνετίναξαν αὐτοῖς οὐδὲ ἐνέφραξαν τοὺς κρύφους 37λέγοντες 37
Ἀποθάνωμεν πάντες ἐν τῇ ἁπλότητι ἡμῶν· μαρτυρεῖ ἐφ᾿ ἡμᾶς ὁ
οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ὅτι ἀκρίτως ἀπόλλυτε ἡμᾶς. 38καὶ ἀνέστησαν 38
ἐπ᾿ αὐτοὺς ἐν πολέμῳ τοῖς σάββασιν, καὶ ἀπέθανον αὐτοὶ καὶ αἱ
γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν ἕως
χιλίων ψυχῶν ἀνθρώπων.

39Καὶ ἔγνω Ματταθιας καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ καὶ ἐπένθησαν ἐπ᾿ 39
αὐτοὺς σφόδρα. 40καὶ εἶπεν ἀνὴρ τῷ πλησίον αὐτοῦ Ἐὰν πάντες 40
ποιήσωμεν ὡς οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐποίησαν καὶ μὴ πολεμήσωμεν
πρὸς τὰ ἔθνη ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἡμῶν καὶ τῶν δικαιωμάτων ἡμῶν,
νῦν τάχιον ὀλεθρεύσουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς. 41καὶ ἐβουλεύσαντο 41
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγοντες Πᾶς ἄνθρωπος, ὃς ἐὰν ἔλθῃ ἐφ᾿ ἡμᾶς
εἰς πόλεμον τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, πολεμήσωμεν κατέναντι αὐ-
τοῦ καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν πάντες καθὼς ἀπέθανον οἱ ἀδελφοὶ
ἡμῶν ἐν τοῖς κρύφοις. 42τότε συνήχθησαν πρὸς αὐτοὺς συναγωγὴ 42
Ασιδαίων, ἰσχυροὶ δυνάμει ἀπὸ Ισραηλ, πᾶς ὁ ἑκουσιαζόμενος τῷ
νόμῳ· 43καὶ πάντες οἱ φυγαδεύοντες ἀπὸ τῶν κακῶν προσετέθησαν 43
αὐτοῖς καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς στήριγμα. 44καὶ συνεστήσαντο δύ- 44
ναμιν καὶ ἐπάταξαν ἁμαρτωλοὺς ἐν ὀργῇ αὐτῶν καὶ ἄνδρας ἀνό-
μους ἐν θυμῷ αὐτῶν· καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον εἰς τὰ ἔθνη σωθῆναι.
45καὶ ἐκύκλωσεν Ματταθιας καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ καὶ καθεῖλον τοὺς 45
βωμοὺς 46καὶ περιέτεμον τὰ παιδάρια τὰ ἀπερίτμητα, ὅσα εὗρον 46
ἐν ὁρίοις Ισραηλ, ἐν ἰσχύι 47καὶ ἐδίωξαν τοὺς υἱοὺς τῆς ὑπερη- 47
φανίας, καὶ κατευοδώθη τὸ ἔργον ἐν χειρὶ αὐτῶν· 48καὶ ἀντελά- 48
βοντο τοῦ νόμου ἐκ χειρὸς τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν βασιλέων καὶ οὐκ
ἔδωκαν κέρας τῷ ἁμαρτωλῷ.

49Καὶ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι Ματταθιου ἀποθανεῖν, καὶ εἶπεν τοῖς 49

32 παρενεβαλοντο S*† | επ] προς S*†: cf. 38. 41 | συνεστειλαντο A† || 33 ποιησατε] -σωμεν S*† || 35 εταχυνεν S† || 36 ουδε 1^{0}] ου S† | κρυφους: cf. 31 || 37 παντες] pr. οι A† | εφ ημας > S*† || 38 επ] προς S†: cf. 32 | πολεμω] pr. τω A | τοις > S*† | χιλιων > S*† || 39 επ > S† | σφοδρα] pr. εως A || 40 τω] προς τον A*L* | προς] εις A† | ολεθρ. ημας] tr. A || 41 την ημεραν εκεινην S† | εφ] προς A: cf. 32 | καθως] ως S† | κρυφοις: cf. 31 || 42 συναγωγη] pr. πασα S† | ασιδαιων] ιουδαιων S || 44 επαταξαντο S*† | και 3^{0} > A || 45 εκυκλωσεν] εκελευσεν S | φιλοι] υιοι A† | fin.] + αυτων A || 46 οριοις] υιοις S† || 47 fin. αυτου S*† || 48 και 2^{0} S*V†] + εκ χειρος rel. | βασιλεων] + αυτων S^{c}*L* || 49 ματταθιου] pr. του Apl.

υἱοῖς αὐτοῦ Νῦν ἐστηρίσθη ὑπερηφανία καὶ ἐλεγμὸς καὶ καιρὸς
50 καταστροφῆς καὶ ὀργὴ θυμοῦ. [50]νῦν, τέκνα, ζηλώσατε τῷ νόμῳ
51 καὶ δότε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ὑπὲρ διαθήκης πατέρων ἡμῶν [51]καὶ
μνήσθητε τὰ ἔργα τῶν πατέρων, ἃ ἐποίησαν ἐν ταῖς γενεαῖς αὐ-
52 τῶν, καὶ δέξασθε δόξαν μεγάλην καὶ ὄνομα αἰώνιον. [52]Αβρααμ οὐχὶ
ἐν πειρασμῷ εὑρέθη πιστός, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην;
53 [53]Ιωσηφ ἐν καιρῷ στενοχωρίας αὐτοῦ ἐφύλαξεν ἐντολὴν καὶ ἐγένετο
54 κύριος Αἰγύπτου. [54]Φινεες ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐν τῷ ζηλῶσαι ζῆλον
55 ἔλαβεν διαθήκην ἱερωσύνης αἰωνίας. [55]Ἰησοῦς ἐν τῷ πληρῶσαι
56 λόγον ἐγένετο κριτὴς ἐν Ισραηλ. [56]Χαλεβ ἐν τῷ μαρτύρασθαι ἐν
57 τῇ ἐκκλησίᾳ ἔλαβεν γῆς κληρονομίαν. [57]Δαυιδ ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ
58 ἐκληρονόμησεν θρόνον βασιλείας εἰς αἰῶνας. [58]Ηλιας ἐν τῷ ζηλῶ-
59 σαι ζῆλον νόμου ἀνελήμφθη εἰς τὸν οὐρανόν. [59]Ανανιας, Αζαριας,
60 Μισαηλ πιστεύσαντες ἐσώθησαν ἐκ φλογός. [60]Δανιηλ ἐν τῇ ἁπλό-
61 τητι αὐτοῦ ἐρρύσθη ἐκ στόματος λεόντων. [61]καὶ οὕτως ἐννοήθητε
κατὰ γενεὰν καὶ γενεάν, ὅτι πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ᾽ αὐτὸν οὐκ
62 ἀσθενήσουσιν. [62]καὶ ἀπὸ λόγων ἀνδρὸς ἁμαρτωλοῦ μὴ φοβηθῆτε,
63 ὅτι ἡ δόξα αὐτοῦ εἰς κόπρια καὶ εἰς σκώληκας· [63]σήμερον ἐπαρ-
θήσεται καὶ αὔριον οὐ μὴ εὑρεθῇ, ὅτι ἐπέστρεψεν εἰς τὸν χοῦν
64 αὐτοῦ, καὶ ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ ἀπολεῖται. [64]τέκνα, ἀνδρίζεσθε
65 καὶ ἰσχύσατε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ἐν αὐτῷ δοξασθήσεσθε. [65]καὶ ἰδοὺ
Συμεων ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, οἶδα ὅτι ἀνὴρ βουλῆς ἐστιν, αὐτοῦ
66 ἀκούετε πάσας τὰς ἡμέρας, αὐτὸς ἔσται ὑμῶν πατήρ. [66]καὶ Ιουδας
Μακκαβαῖος ἰσχυρὸς δυνάμει ἐκ νεότητος αὐτοῦ, αὐτὸς ἔσται ὑμῖν
67 ἄρχων στρατιᾶς καὶ πολεμήσει πόλεμον λαῶν. [67]καὶ ὑμεῖς προσ-
άξετε πρὸς ὑμᾶς πάντας τοὺς ποιητὰς τοῦ νόμου καὶ ἐκδικήσατε
68 ἐκδίκησιν τοῦ λαοῦ ὑμῶν· [68]ἀνταπόδοτε ἀνταπόδομα τοῖς ἔθνεσιν
69 καὶ προσέχετε εἰς πρόσταγμα τοῦ νόμου. — [69]καὶ εὐλόγησεν αὐ-
70 τούς· καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ. [70]καὶ ἀπέθανεν ἐν
τῷ ἕκτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει καὶ ἐτάφη ἐν τάφοις

50 init.] pr. και A | fin. ημων] υμ. S || 51 και 1^{0} > A | τα εργα των πατ.] των πατ. ημων τα εργα A | εν > A† | ονομα] δοξαν A† || 52 εις δικ.] δικαιοσυνη A† || 54 διαθηκην] κληρον -κης S† | ιερωσυνης αιωνιας] tr. S† | αιωνιας] αγιας A || 56 μαρτυρασθαι S†] pr. επι rel. | εν 2^{0} > A | γης] γην A†, την S† || 57 εις αιωνας] αιωνιας A || 58 ζηλον νομου] νομον ζηλους S† | εις] pr. ως A: cf. Regn. IV 2 1 || 60 λεοντος S || 61 και γενεαν > A || 63 αυριον > A† | οτι] και S† | fin. απωλετο A || 64 init. S* La†] pr. και υμεις rel. | ανδριζεσθε .. ισχυσατε(A ε pro σα)] tr. A | νομω] + υμων A || 65 εσται υμων πατηρ SV†] υμιν εσται εις πατερα uel sim. rel. || 66 μακκαβαιος] pr. ο A | ισχυρος] pr. αυτος A | δυναμει] -μιν S*†, εν δυν. αυτος (sic) A† | αυτου > S† | αυτος] ουτος A, > La† | εσται υμιν S La†] tr. rel. | αρχων] εις αρχοντα A | πολεμησει] -σετε A || 68 ανταποδιδοτε A† | τα (>A†) προσταγματα A pl. || 69 αυτου] -των S*† || 70 εκτω] γ′ (= τριτω) S*† | εταφη S La†] εθαψαν αυτον οι υιοι αυτου rel.

πατέρων αὐτοῦ ἐν Μωδεϊν, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ισραηλ κοπετὸν μέγαν.

[1]Καὶ ἀνέστη Ιουδας ὁ καλούμενος Μακκαβαῖος υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' 3
αὐτοῦ. [2]καὶ ἐβοήθουν αὐτῷ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πάντες, 2
ὅσοι ἐκολλήθησαν τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμουν τὸν πόλεμον
Ισραηλ μετ' εὐφροσύνης. [3]καὶ ἐπλάτυνεν δόξαν τῷ λαῷ αὐτοῦ καὶ 3
ἐνεδύσατο θώρακα ὡς γίγας καὶ συνεζώσατο τὰ σκεύη τὰ πολεμικὰ
αὐτοῦ καὶ πολέμους συνεστήσατο σκεπάζων παρεμβολὴν ἐν ῥομ-
φαίᾳ. [4]καὶ ὡμοιώθη λέοντι ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ καὶ ὡς σκύμνος 4
ἐρευγόμενος εἰς θήραν. [5]καὶ ἐδίωξεν ἀνόμους ἐξερευνῶν καὶ τοὺς 5
ταράσσοντας τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐφλόγισεν. [6]καὶ συνεστάλησαν ἄνομοι 6
ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας συν-
εταράχθησαν, καὶ εὐοδώθη σωτηρία ἐν χειρὶ αὐτοῦ. [7]καὶ ἐπίκρανεν 7
βασιλεῖς πολλοὺς καὶ εὔφρανεν τὸν Ιακωβ ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ,
καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν. [8]καὶ διῆλ- 8
θεν ἐν πόλεσιν Ιουδα καὶ ἐξωλέθρευσεν ἀσεβεῖς ἐξ αὐτῆς καὶ ἀπ-
έστρεψεν ὀργὴν ἀπὸ Ισραηλ [9]καὶ ὠνομάσθη ἕως ἐσχάτου γῆς καὶ 9
συνήγαγεν ἀπολλυμένους.

[10]Καὶ συνήγαγεν Ἀπολλώνιος ἔθνη καὶ ἀπὸ Σαμαρείας δύναμιν 10
μεγάλην τοῦ πολεμῆσαι πρὸς τὸν Ισραηλ. [11]καὶ ἔγνω Ιουδας καὶ 11
ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἀπέκτεινεν·
καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοί, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἔφυγον. [12]καὶ ἔλαβον 12
τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ τὴν μάχαιραν Ἀπολλωνίου ἔλαβεν Ιουδας καὶ
ἦν πολεμῶν ἐν αὐτῇ πάσας τὰς ἡμέρας. [13]καὶ ἤκουσεν Σήρων ὁ 13
ἄρχων τῆς δυνάμεως Συρίας ὅτι ἤθροισεν Ιουδας ἄθροισμα καὶ
ἐκκλησίαν πιστῶν μετ' αὐτοῦ καὶ ἐκπορευομένων εἰς πόλεμον,
[14]καὶ εἶπεν Ποιήσω ἐμαυτῷ ὄνομα καὶ δοξασθήσομαι ἐν τῇ βασι- 14
λείᾳ καὶ πολεμήσω τὸν Ιουδαν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ τοὺς ἐξουδε-
νοῦντας τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. [15]καὶ προσέθετο καὶ ἀνέβη μετ' 15
αὐτοῦ παρεμβολὴ ἀσεβῶν ἰσχυρὰ βοηθῆσαι αὐτῷ ποιῆσαι τὴν ἐκ-
δίκησιν ἐν υἱοῖς Ισραηλ. [16]καὶ ἤγγισεν ἕως ἀναβάσεως Βαιθωρων, 16
καὶ ἐξῆλθεν Ιουδας εἰς συνάντησιν αὐτῷ ὀλιγοστός. [17]ὡς δὲ εἶδον 17
τὴν παρεμβολὴν ἐρχομένην εἰς συνάντησιν αὐτῶν, εἶπον τῷ Ιουδα
Τί δυνησόμεθα ὀλιγοστοὶ ὄντες πολεμῆσαι πρὸς πλῆθος τοσοῦτο
ἰσχυρόν; καὶ ἡμεῖς ἐκλελύμεθα ἀσιτοῦντες σήμερον. [18]καὶ εἶπεν 18
Ιουδας Εὔκοπόν ἐστιν συγκλεισθῆναι πολλοὺς ἐν χερσὶν ὀλίγων,

3 2 οσοι] οι S† || 3 και ult. > A | πολεμους συνεστησ.] tr. S*L* || 4 αυτου > S† || 5 λαον > A† || 6 ανομοι] pr. οι A || 7 επικραναν A† | εις] pr. και S*† || 8 πολεσιν] πολ⟨ε⟩ι S† | εξ] επ A† || 9 γης] pr. της A || 10 τον > A || 12 σκυλα] σκευη A† || 13 μεθ A || 14 δοξασθ.] pr. εν S† | τον 1⁰] + υιον S*† | τους ult.] pr. και A || 16 βαιθωρων] μεθωρων A†, sed in 24 A† βεθωρων || 17 ειδον] -δεν S* La† | ερχομενην] pr. την S^c *L* | αυτων] -τω A | ισχυρον > A†

καὶ οὐκ ἔστιν διαφορὰ ἐναντίον τοῦ οὐρανοῦ σῴζειν ἐν πολλοῖς
19 ἢ ἐν ὀλίγοις· [19]ὅτι οὐκ ἐν πλήθει δυνάμεως νίκη πολέμου ἐστίν,
20 ἀλλ' ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἰσχύς. [20]αὐτοὶ ἔρχονται ἐφ' ἡμᾶς ἐν πλήθει
ὕβρεως καὶ ἀνομίας τοῦ ἐξᾶραι ἡμᾶς καὶ τὰς γυναῖκας ἡμῶν καὶ
21 τὰ τέκνα ἡμῶν τοῦ σκυλεῦσαι ἡμᾶς, [21]ἡμεῖς δὲ πολεμοῦμεν περὶ
22 τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ τῶν νομίμων ἡμῶν. [22]καὶ αὐτὸς συντρίψει
αὐτοὺς πρὸ προσώπου ἡμῶν, ὑμεῖς δὲ μὴ φοβεῖσθε ἀπ' αὐτῶν.
23 [23]ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, ἐνήλατο εἰς αὐτοὺς ἄφνω, καὶ συνετρίβη
24 Σήρων καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ. [24]καὶ ἐδίωκον αὐ-
τὸν ἐν τῇ καταβάσει Βαιθωρων ἕως τοῦ πεδίου· καὶ ἔπεσον ἀπ'
αὐτῶν εἰς ἄνδρας ὀκτακοσίους, οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον εἰς γῆν Φυ-
25 λιστιιμ. [25]καὶ ἤρξατο ὁ φόβος Ιουδου καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ
26 ἡ πτόη ἐπέπιπτεν ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν· [26]καὶ ἤγγισεν
ἕως τοῦ βασιλέως τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ὑπὲρ τῶν παρατάξεων
Ιουδου ἐξηγεῖτο τὰ ἔθνη.
27 [27]Ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος τοὺς λόγους τούτους,
ὠργίσθη θυμῷ καὶ ἀπέστειλεν καὶ συνήγαγεν τὰς δυνάμεις πάσας
28 τῆς βασιλείας αὐτοῦ, παρεμβολὴν ἰσχυρὰν σφόδρα. [28]καὶ ἤνοιξεν
τὸ γαζοφυλάκιον αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν ὀψώνια ταῖς δυνάμεσιν εἰς
ἐνιαυτὸν καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς εἶναι ἑτοίμους εἰς πᾶσαν χρείαν.
29 [29]καὶ εἶδεν ὅτι ἐξέλιπεν τὸ ἀργύριον ἐκ τῶν θησαυρῶν καὶ οἱ
φόροι τῆς χώρας ὀλίγοι χάριν τῆς διχοστασίας καὶ πληγῆς, ἧς
κατεσκεύασεν ἐν τῇ γῇ τοῦ ἆραι τὰ νόμιμα, ἃ ἦσαν ἀφ' ἡμερῶν
30 τῶν πρώτων, [30]καὶ εὐλαβήθη μὴ οὐκ ἔχῃ ὡς ἅπαξ καὶ δὶς εἰς τὰς
δαπάνας καὶ τὰ δόματα, ἃ ἐδίδου ἔμπροσθεν δαψιλῇ χειρὶ καὶ ἐπε-
31 ρίσσευσεν ὑπὲρ τοὺς βασιλεῖς τοὺς ἔμπροσθεν, [31]καὶ ἠπορεῖτο τῇ
ψυχῇ αὐτοῦ σφόδρα καὶ ἐβουλεύσατο τοῦ πορευθῆναι εἰς τὴν
Περσίδα καὶ λαβεῖν τοὺς φόρους τῶν χωρῶν καὶ συναγαγεῖν ἀρ-
32 γύριον πολύ. [32]καὶ κατέλιπεν Λυσίαν ἄνθρωπον ἔνδοξον καὶ ἀπὸ
γένους τῆς βασιλείας ἐπὶ τῶν πραγμάτων τοῦ βασιλέως ἀπὸ τοῦ
33 ποταμοῦ Εὐφράτου καὶ ἕως ὁρίων Αἰγύπτου [33]καὶ τρέφειν Ἀντίοχον

18 του ουρ.] pr. του θεου SV*L* | εν paenult.] pr. η S† || **19** αλλ] + η A | η > A || **20** εφ] προς A | εν > A || **21** ημων ult. > S*† || **22** φοβηθητε A pl. || **23** εις] επ A || **24** αυτον] -τους A || **25** genetiuus nominis terrae est ιουδα, nominis uiri ιουδου: hoc traditur in S*A **9** 23. 26. 28. 31, in S **13** 8 (A† ιωδου), in A† **5** 61, in A **9** 12. 22 (et **4** 13. 19, ubi A† λ pro δ), in V* **9** 16 al., cf. II **12** 21; pro ιουδου praeb. ιουδα pl. locis adlatis, omn. in **3** 25. 26 **4** 5. 21. 35 **5** 44, quod emendaui | επεπιπτεν S†] επιπτεν A, *cecidit* La, επιπιπτειν mu. || **26** ιουδου: cf. 25 | τα εθνη] παν εθνος A || **27** ο βασ./αντιοχος] tr. A pl. | αυτου ⌒ 28 αυτου S*† || **28** δυναμ.] + αυτου AS^c*L* | ενιαυτον] pr. τον A | ειναι] pr. εις ενιαυτον A || **29** εκ] απο A || **30** εχη] εχει A | και ult. — fin. > A || **31** εβουλευσατο] -σαντο A† | fin. πολυν A: item in 41 || **32** κατελιπεν] απελυσεν S*† | και ult. > A | οριων SV†] pr. των rel.

τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι αὐτόν· [34]καὶ παρέδωκεν αὐτῷ 34
τὰς ἡμίσεις τῶν δυνάμεων καὶ τοὺς ἐλέφαντας καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ
περὶ πάντων, ὧν ἠβούλετο, καὶ περὶ τῶν κατοικούντων τὴν Ιου-
δαίαν καὶ Ιερουσαλημ [35]ἀποστεῖλαι ἐπ᾽ αὐτοὺς δύναμιν τοῦ ἐκτρῖψαι 35
καὶ ἐξᾶραι τὴν ἰσχὺν Ισραηλ καὶ τὸ κατάλειμμα Ιερουσαλημ καὶ
ἆραι τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ τόπου [36]καὶ κατοικίσαι υἱοὺς 36
ἀλλογενεῖς ἐν πᾶσιν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν καὶ κατακληροδοτῆσαι τὴν
γῆν αὐτῶν. [37]καὶ ὁ βασιλεὺς παρέλαβεν τὰς ἡμίσεις τῶν δυνάμεων 37
τὰς καταλειφθείσας καὶ ἀπῆρεν ἀπὸ Ἀντιοχείας ἀπὸ πόλεως βασι-
λείας αὐτοῦ ἔτους ἑβδόμου καὶ τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ καὶ
διεπέρασεν τὸν Εὐφράτην ποταμὸν καὶ διεπορεύετο τὰς ἐπάνω
χώρας.
[38]Καὶ ἐπέλεξεν Λυσίας Πτολεμαῖον τὸν Δορυμένους καὶ Νικάνορα 38
καὶ Γοργίαν, ἄνδρας δυνατοὺς τῶν φίλων τοῦ βασιλέως, [39]καὶ ἀπ- 39
έστειλεν μετ᾽ αὐτῶν τεσσαράκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ ἑπτακισχιλίαν
ἵππον τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ιουδα καὶ καταφθεῖραι αὐτὴν κατὰ τὸν
λόγον τοῦ βασιλέως. [40]καὶ ἀπῆρεν σὺν πάσῃ τῇ δυνάμει αὐτῶν, 40
καὶ ἦλθον καὶ παρενέβαλον πλησίον Αμμαους ἐν τῇ γῇ τῇ πεδινῇ.
[41]καὶ ἤκουσαν οἱ ἔμποροι τῆς χώρας τὸ ὄνομα αὐτῶν καὶ ἔλαβον 41
ἀργύριον καὶ χρυσίον πολὺ σφόδρα καὶ πέδας καὶ ἦλθον εἰς τὴν
παρεμβολὴν τοῦ λαβεῖν τοὺς υἱοὺς Ισραηλ εἰς παῖδας. καὶ προσ-
ετέθησαν πρὸς αὐτοὺς δύναμις Συρίας καὶ γῆς ἀλλοφύλων. [42]καὶ 42
εἶδεν Ιουδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὅτι ἐπληθύνθη τὰ κακὰ καὶ αἱ
δυνάμεις παρεμβάλλουσιν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν, καὶ ἐπέγνωσαν
τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως, οὓς ἐνετείλατο ποιῆσαι τῷ λαῷ εἰς
ἀπώλειαν καὶ συντέλειαν, [43]καὶ εἶπαν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον 43
αὐτοῦ Ἀναστήσωμεν τὴν καθαίρεσιν τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ πολεμή-
σωμεν περὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων. [44]καὶ ἠθροίσθη ἡ 44
συναγωγὴ τοῦ εἶναι ἑτοίμους εἰς πόλεμον καὶ τοῦ προσεύξασθαι
καὶ αἰτῆσαι ἔλεος καὶ οἰκτιρμούς. [45]καὶ Ιερουσαλημ ἦν ἀοίκητος 45
ὡς ἔρημος, οὐκ ἦν ὁ εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος ἐκ τῶν

34 των ult.] pr. παντων A || 35 του 1^0] pr. και S*L* | εκτριψαι] τ > A† | αυτων] -του A† || 36 κατοικισαι] -κησαι A | υιους] απ αυτων (sic) S*† | αλλογενεις] -νων S^c*L*, αλλοτριους A† | κατακληρονομησαι A† || 38 και 2^0 > A† || 39 επτακισχιλιαν] -λιον A† | εις > S*† | αυτην > S* || 40 απηρεν S La†] -ραν rel. | παρενεβ.] εν > A† | αμμαους] α 1^0 hab. SA La in 3 40. 57, sed A in 4 3 9 50, S^c in 4 3 ε pro α 1^0; ς hab. S in 3 57, S* in 9 50, sed S in 4 3, S^c in 9 50 -ουν, S in 3 40 -ου, A*L* fluctuant inter -ουμ, -ουν, -ου || 41 πεδας Sy (cf. Fr.)] παιδας mss. | προσετεθησαν] προσεγενηθ. A | δυναμις(A -μεις)] pr. και S† || 42 παρεμβαλουσιν A: cf. 47 | του βασ.] της βασιλειας A† || 43 αναστησον S*†, -σομεν S^cV† | του λαου ημων $1^0 \frown 2^0$ A | πολεμησωμεν] -σομεν S La† || 44 ηθροισθη] -θησαν A† | ελεος SV†] -ον rel. || 45 ανοικητος S*† | και εκπορ. > S*V†

γενημάτων αὐτῆς, καὶ τὸ ἁγίασμα καταπατούμενον, καὶ υἱοὶ ἀλλο-
γενῶν ἐν τῇ ἄκρᾳ, κατάλυμα τοῖς ἔθνεσιν· καὶ ἐξήρθη τέρψις ἐξ
46 Ιακωβ, καὶ ἐξέλιπεν αὐλὸς καὶ κινύρα. [46]καὶ συνήχθησαν καὶ ἦλ-
θοσαν εἰς Μασσηφα κατέναντι Ιερουσαλημ, ὅτι τόπος προσευχῆς
47 ἦν ἐν Μασσηφα τὸ πρότερον τῷ Ισραηλ. [47]καὶ ἐνήστευσαν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ περιεβάλοντο σάκκους καὶ σποδὸν ἐπὶ τὴν κε-
48 φαλὴν αὐτῶν καὶ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν. [48]καὶ ἐξεπέτασαν τὸ
βιβλίον τοῦ νόμου περὶ ὧν ἐξηρεύνων τὰ ἔθνη τὰ ὁμοιώματα τῶν
49 εἰδώλων αὐτῶν. [49]καὶ ἤνεγκαν τὰ ἱμάτια τῆς ἱερωσύνης καὶ τὰ
πρωτογενήματα καὶ τὰς δεκάτας καὶ ἤγειραν τοὺς ναζιραίους, οἳ
50 ἐπλήρωσαν τὰς ἡμέρας, [50]καὶ ἐβόησαν φωνῇ εἰς τὸν οὐρανὸν λέ-
51 γοντες Τί ποιήσωμεν τούτοις καὶ ποῦ αὐτοὺς ἀπαγάγωμεν, [51]καὶ
τὰ ἅγιά σου καταπεπάτηνται καὶ βεβήλωνται καὶ οἱ ἱερεῖς σου ἐν
52 πένθει καὶ ταπεινώσει; [52]καὶ ἰδοὺ τὰ ἔθνη συνῆκται ἐφ' ἡμᾶς τοῦ
53 ἐξᾶραι ἡμᾶς· σὺ οἶδας ἃ λογίζονται ἐφ' ἡμᾶς. [53]πῶς δυνησόμεθα
ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, ἐὰν μὴ σὺ βοηθήσῃς ἡμῖν;
54 55 [54]καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ. [55]καὶ
μετὰ τοῦτο κατέστησεν Ιουδας ἡγουμένους τοῦ λαοῦ, χιλιάρχους
56 καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκαδάρχους. [56]καὶ
εἶπεν τοῖς οἰκοδομοῦσιν οἰκίας καὶ μνηστευομένοις γυναῖκας καὶ
φυτεύουσιν ἀμπελῶνας καὶ δειλοῖς ἀποστρέφειν ἕκαστον εἰς τὸν
57 οἶκον αὐτοῦ κατὰ τὸν νόμον. [57]καὶ ἀπῆρεν ἡ παρεμβολή, καὶ
58 παρενέβαλον κατὰ νότον Αμμαους. [58]καὶ εἶπεν Ιουδας Περιζώσασθε
καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνατοὺς καὶ γίνεσθε ἕτοιμοι εἰς πρωὶ τοῦ
πολεμῆσαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν τούτοις τοῖς ἐπισυνηγμένοις ἐφ' ἡμᾶς
59 ἐξᾶραι ἡμᾶς καὶ τὰ ἅγια ἡμῶν· [59]ὅτι κρεῖσσον ἡμᾶς ἀποθανεῖν ἐν
τῷ πολέμῳ ἢ ἐπιδεῖν ἐπὶ τὰ κακὰ τοῦ ἔθνους ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων.
60 [60]ὡς δ' ἂν ᾖ θέλημα ἐν οὐρανῷ, οὕτως ποιήσει.
4 [1]Καὶ παρέλαβεν Γοργίας πεντακισχιλίους ἄνδρας καὶ χιλίαν ἵππον
2 ἐκλεκτήν, καὶ ἀπῆρεν ἡ παρεμβολὴ νυκτὸς [2]ὥστε ἐπιβαλεῖν ἐπὶ τὴν
παρεμβολὴν τῶν Ιουδαίων καὶ πατάξαι αὐτοὺς ἄφνω· καὶ υἱοὶ τῆς
3 ἄκρας ἦσαν αὐτῷ ὁδηγοί. [3]καὶ ἤκουσεν Ιουδας καὶ ἀπῆρεν αὐτὸς
καὶ οἱ δυνατοὶ πατάξαι τὴν δύναμιν τοῦ βασιλέως τὴν ἐν Αμμαους,
4 [4]ἕως ἔτι ἐσκορπισμέναι ἦσαν αἱ δυνάμεις ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς.
5 [5]καὶ ἦλθεν Γοργίας εἰς τὴν παρεμβολὴν Ιουδου νυκτὸς καὶ οὐδένα

45 τοις] pr. εν A || 46 ην εν] εις A || 47 περιεβαλλοντο A: cf. 42 | τας κεφαλας A || 48 εξεπετασαν] -σεν S† | εθνη SA La] + του επιγραφειν επ αυτων compl. || 49 και 2^{0} > S† || 51 καταπεπατηνται et βεβηλωνται] ν > A || 55 και paenult.⌒ult. S*† || 56 οικιας] -αν A† || 57 παρενεβαλον] -λοσαν A | κατα νοτου A† | αμμαους: cf. 40 || 58 και 2^{0} > S† | γ(ε)ινεσθε 1^{0}] γεν. A† | δυνατους] δυναμεως S† | πρωι S*V†] pr. το rel. || 59 τω > A†
4 2 υιοι] pr. οι A || 3 αμμαους: cf. 3 40 || 4 εως] ως S† | εσκορπ. ησαν / αι δυν.] tr. A || 5 ιουδου: cf. 3 25

εὗρεν· καὶ ἐζήτει αὐτοὺς ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὅτι εἶπεν Φεύγουσιν οὗτοι
ἀφ' ἡμῶν. 6καὶ ἅμα ἡμέρᾳ ὤφθη Ιουδας ἐν τῷ πεδίῳ ἐν τρισχιλί- 6
οις ἀνδράσιν· πλὴν καλύμματα καὶ μαχαίρας οὐκ εἶχον ὡς ἠβού-
λοντο. 7καὶ εἶδον παρεμβολὴν ἐθνῶν ἰσχυρὰν καὶ τεθωρακισμένην 7
καὶ ἵππον κυκλοῦσαν αὐτήν, καὶ οὗτοι διδακτοὶ πολέμου. 8καὶ εἶπεν 8
Ιουδας τοῖς ἀνδράσιν τοῖς μετ' αὐτοῦ Μὴ φοβεῖσθε τὸ πλῆθος
αὐτῶν καὶ τὸ ὅρμημα αὐτῶν μὴ δειλωθῆτε· 9μνήσθητε ὡς ἐσώ- 9
θησαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν θαλάσσῃ ἐρυθρᾷ, ὅτε ἐδίωκεν αὐτοὺς
Φαραω ἐν δυνάμει· 10καὶ νῦν βοήσωμεν εἰς οὐρανόν, εἰ θελήσει 10
ἡμᾶς καὶ μνησθήσεται διαθήκης πατέρων καὶ συντρίψει τὴν παρεμ-
βολὴν ταύτην κατὰ πρόσωπον ἡμῶν σήμερον, 11καὶ γνώσονται 11
πάντα τὰ ἔθνη ὅτι ἔστιν ὁ λυτρούμενος καὶ σῴζων τὸν Ισραηλ.
12καὶ ἦραν οἱ ἀλλόφυλοι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ εἶδον αὐτοὺς 12
ἐρχομένους ἐξ ἐναντίας 13καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς πό- 13
λεμον· καὶ ἐσάλπισαν οἱ παρὰ Ιουδου 14καὶ συνῆψαν, καὶ συν- 14
ετρίβησαν τὰ ἔθνη καὶ ἔφυγον εἰς τὸ πεδίον, 15οἱ δὲ ἔσχατοι πάν- 15
τες ἔπεσον ἐν ῥομφαίᾳ. καὶ ἐδίωξαν αὐτοὺς ἕως Γαζηρων καὶ ἕως
τῶν πεδίων τῆς Ιδουμαίας καὶ Ἀζώτου καὶ Ιαμνείας, καὶ ἔπεσαν
ἐξ αὐτῶν εἰς ἄνδρας τρισχιλίους. 16καὶ ἀπέστρεψεν Ιουδας καὶ ἡ 16
δύναμις ἀπὸ τοῦ διώκειν ὄπισθεν αὐτῶν 17καὶ εἶπεν πρὸς τὸν λαόν 17
Μὴ ἐπιθυμήσητε τῶν σκύλων, ὅτι πόλεμος ἐξ ἐναντίας ἡμῶν,
18καὶ Γοργίας καὶ ἡ δύναμις ἐν τῷ ὄρει ἐγγὺς ἡμῶν· ἀλλὰ στῆτε 18
νῦν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ πολεμήσατε αὐτούς, καὶ μετὰ
ταῦτα λάβετε τὰ σκῦλα μετὰ παρρησίας. 19ἔτι πληροῦντος Ιουδου 19
ταῦτα μέρος τι ὤφθη ἐκκύπτον ἐκ τοῦ ὄρους· 20καὶ εἶδεν ὅτι 20
τετρόπωνται, καὶ ἐμπυρίζουσιν τὴν παρεμβολήν· ὁ γὰρ καπνὸς ὁ
θεωρούμενος ἐνεφάνιζεν τὸ γεγονός. 21οἱ δὲ ταῦτα συνιδόντες 21
ἐδειλώθησαν σφόδρα· συνιδόντες δὲ καὶ τὴν Ιουδου παρεμβολὴν
ἐν τῷ πεδίῳ ἑτοίμην εἰς παράταξιν 22ἔφυγον πάντες εἰς γῆν ἀλλο- 22
φύλων. 23καὶ Ιουδας ἀνέστρεψεν ἐπὶ τὴν σκυλείαν τῆς παρεμβολῆς, 23
καὶ ἔλαβον χρυσίον πολὺ καὶ ἀργύριον καὶ ὑάκινθον καὶ πορφύραν
θαλασσίαν καὶ πλοῦτον μέγαν. 24καὶ ἐπιστραφέντες ὕμνουν καὶ 24
εὐλόγουν εἰς οὐρανὸν ὅτι καλόν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

6 μαχαιρας] -αν A | ως SV†] καθως rel. || **7** και 2⁰ > A || **8** δειλωθητε] εδεσθ. S†, διωθ. A† || **9** εδιωκεν] -ωξαν A(†) || **10** βοησομεν S† || **11** και σωζων > S*† || **12** ερχομενους] ρ > A† || **13** ιουδου: cf. 3 25 || **15** γασηρων A | ιδουμ.] ιουδαιας A†: cf. 29 5 3 13 33 | ιαμινειας S*†, ιαννειας A† || **16** απεστρεψεν SV†] ανεστρ. pau., επεστρ. A rel. || **18** τα σκυλα] σκυλα και A† || **19** ιουδου: cf. 3 25 | μερος τι / ωφθη SV†] tr. rel. || **20** τετροπωνται] ν > A || **21** συν(ε)ιδοντες 1⁰] ν ult. > A | και > S† | ιουδου: cf. 3 25 || **23** ελαβον] -βεν A | πολυ(A -υν) / και αργυριον] tr. A† | και πορφυραν] και > S*†, και πορφ. και A† || **24** επιστρεψαντες A | οτι 2⁰ > A†

25 [25]καὶ ἐγενήθη σωτηρία μεγάλη τῷ Ισραηλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
26 [26]Ὅσοι δὲ τῶν ἀλλοφύλων διεσώθησαν, παραγενηθέντες ἀπήγ-
27 γειλαν τῷ Λυσίᾳ πάντα τὰ συμβεβηκότα. [27]ὁ δὲ ἀκούσας συνεχύθη
καὶ ἠθύμει, ὅτι οὐχ οἷα ἤθελεν, τοιαῦτα ἐγεγόνει τῷ Ισραηλ, καὶ
28 οὐχ οἷα αὐτῷ ἐνετείλατο ὁ βασιλεύς, ἐξέβη. [28]καὶ ἐν τῷ ἐρχομένῳ
ἐνιαυτῷ συνελόχησεν ἀνδρῶν ἐπιλέκτων ἑξήκοντα χιλιάδας καὶ
29 πεντακισχιλίαν ἵππον ὥστε ἐκπολεμῆσαι αὐτούς. [29]καὶ ἦλθον εἰς
τὴν Ιδουμαίαν καὶ παρενέβαλον ἐν Βαιθσουροις, καὶ συνήντησεν
30 αὐτοῖς Ιουδας ἐν δέκα χιλιάσιν ἀνδρῶν. [30]καὶ εἶδεν τὴν παρεμ-
βολὴν ἰσχυρὰν καὶ προσηύξατο καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς εἶ, ὁ σωτὴρ
Ισραηλ ὁ συντρίψας τὸ ὅρμημα τοῦ δυνατοῦ ἐν χειρὶ τοῦ δούλου
σου Δαυιδ καὶ παρέδωκας τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων εἰς
χεῖρας Ιωναθου υἱοῦ Σαουλ καὶ τοῦ αἴροντος τὰ σκεύη αὐτοῦ·
31 [31]οὕτως σύγκλεισον τὴν παρεμβολὴν ταύτην ἐν χειρὶ λαοῦ σου
Ισραηλ, καὶ αἰσχυνθήτωσαν ἐπὶ τῇ δυνάμει καὶ τῇ ἵππῳ αὐτῶν·
32 [32]δὸς αὐτοῖς δειλίαν καὶ τῆξον θράσος ἰσχύος αὐτῶν, καὶ σαλευθή-
33 τωσαν τῇ συντριβῇ αὐτῶν· [33]κατάβαλε αὐτοὺς ῥομφαίᾳ ἀγαπών-
των σε, καὶ αἰνεσάτωσάν σε πάντες οἱ εἰδότες τὸ ὄνομά σου ἐν
34 ὕμνοις. [34]καὶ συνέβαλλον ἀλλήλοις, καὶ ἔπεσον ἐκ τῆς παρεμβολῆς
Λυσίου εἰς πεντακισχιλίους ἄνδρας καὶ ἔπεσον ἐξ ἐναντίας αὐτῶν.
35 [35]ἰδὼν δὲ Λυσίας τὴν γενομένην τροπὴν τῆς αὐτοῦ συντάξεως,
τῆς δὲ Ιουδου τὸ γεγενημένον θάρσος καὶ ὡς ἕτοιμοί εἰσιν ἢ ζῆν
ἢ τεθνηκέναι γενναίως, ἀπῆρεν εἰς Ἀντιόχειαν καὶ ἐξενολόγει πλε-
οναστὸν πάλιν παραγίνεσθαι εἰς τὴν Ιουδαίαν.
36 [36]Εἶπεν δὲ Ιουδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰδοὺ συνετρίβησαν οἱ
37 ἐχθροὶ ἡμῶν, ἀναβῶμεν καθαρίσαι τὰ ἅγια καὶ ἐγκαινίσαι. [37]καὶ
38 συνήχθη ἡ παρεμβολὴ πᾶσα καὶ ἀνέβησαν εἰς ὄρος Σιων. [38]καὶ
εἶδον τὸ ἁγίασμα ἠρημωμένον καὶ τὸ θυσιαστήριον βεβηλωμένον
καὶ τὰς θύρας κατακεκαυμένας καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς φυτὰ πεφυκότα
ὡς ἐν δρυμῷ ἢ ὡς ἐν ἑνὶ τῶν ὀρέων καὶ τὰ παστοφόρια καθ-
39 ῃρημένα. [39]καὶ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ ἐκόψαντο κοπετὸν

25 τω] pr. εν S† || 27 ακουσας] + παντα A† | εγεγονει] γεγονεν A | ουχ ult. ... εξεβη] ... ουκ εξεβη S† | αυτω ενετειλ. SV†] tr. rel. || 28 συνελοχ.] συνευδοκησεν S*† | εκπολεμησαι] εκ > SV†: cf. 11 20. 46 15 31 || 29 ηλθεν S pau. | ιδουμ.] ιουδαιαν S†: cf. 15 | παρενεβαλλον S*† | εν δεκα χιλ. ανδρων] ενδεκα χιλιαδας εχων ανδρων La†: item, sed δεκα pro ενδεκα, S† || 30 ειδεν] -δον S La†; deinde S† (non La) etiam προσηυξαντο και ειπον || 31 ουτως pau. La] > rel. | εν χειρι] εις -ρας A(†) || 33 ειδοτες] ιδοντες A || 35 ιουδου: cf. 3 25 | η 1°] ει S† | πλεοναστον παλιν Ra. (cf. La)] pr. και omnes codices graeci; + γεν(ν)ηθεντα SA (mss. hoc loco multis modis uariant) | παραγ(ε)ινεσθαι] -γεν- A || 36 αναβωμεν καθαρισαι] αναβαται(pro -τε) καθαρισαται(pro -τε) S*†, αναβωμεν και καθαρισωμεν Sc*L* | εγκαινισαι] -σωμεν Sc*L* || 38 αγιασμα] + ημων A† | θυρας S†] πυλας rel. | εν ult. > S: ante ενι || 39 διερρηξαν] δι > S†

μέγαν καὶ ἐπέθεντο σποδὸν 40 καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν 40
γῆν καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν τῶν σημασιῶν καὶ ἐβόησαν εἰς
οὐρανόν. 41 τότε ἐπέταξεν Ιουδας ἀνδράσιν πολεμεῖν τοὺς ἐν τῇ 41
ἄκρᾳ, ἕως καθαρίσῃ τὰ ἅγια. 42 καὶ ἐπελέξατο ἱερεῖς ἀμώμους θε- 42
λητὰς νόμου, 43 καὶ ἐκαθάρισαν τὰ ἅγια καὶ ἦραν τοὺς λίθους τοῦ 43
μιασμοῦ εἰς τόπον ἀκάθαρτον. 44 καὶ ἐβουλεύσαντο περὶ τοῦ θυσια- 44
στηρίου τῆς ὁλοκαυτώσεως τοῦ βεβηλωμένου, τί αὐτῷ ποιήσωσιν·
45 καὶ ἔπεσεν αὐτοῖς βουλὴ ἀγαθὴ καθελεῖν αὐτό, μήποτε γένηται 45
αὐτοῖς εἰς ὄνειδος ὅτι ἐμίαναν τὰ ἔθνη αὐτό· καὶ καθεῖλον τὸ
θυσιαστήριον 46 καὶ ἀπέθεντο τοὺς λίθους ἐν τῷ ὄρει τοῦ οἴκου ἐν 46
τόπῳ ἐπιτηδείῳ μέχρι τοῦ παραγενηθῆναι προφήτην τοῦ ἀποκρι-
θῆναι περὶ αὐτῶν. 47 καὶ ἔλαβον λίθους ὁλοκλήρους κατὰ τὸν νόμον 47
καὶ ᾠκοδόμησαν θυσιαστήριον καινὸν κατὰ τὸ πρότερον. 48 καὶ 48
ᾠκοδόμησαν τὰ ἅγια καὶ τὰ ἐντὸς τοῦ οἴκου καὶ τὰς αὐλὰς ἡγία-
σαν 49 καὶ ἐποίησαν σκεύη ἅγια καινὰ καὶ εἰσήνεγκαν τὴν λυχνίαν 49
καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων καὶ τὴν τράπεζαν εἰς τὸν
ναόν. 50 καὶ ἐθυμίασαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐξῆψαν τοὺς λύ- 50
χνους τοὺς ἐπὶ τῆς λυχνίας, καὶ ἔφαινον ἐν τῷ ναῷ. 51 καὶ ἐπέθηκαν 51
ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἄρτους καὶ ἐξεπέτασαν τὰ καταπετάσματα. καὶ
ἐτέλεσαν πάντα τὰ ἔργα, ἃ ἐποίησαν. 52 καὶ ὤρθρισαν τὸ πρωὶ τῇ 52
πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνάτου (οὗτος ὁ μὴν Χασελευ)
τοῦ ὀγδόου καὶ τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἔτους 53 καὶ ἀνήνεγ- 53
καν θυσίαν κατὰ τὸν νόμον ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτω-
μάτων τὸ καινόν, ὃ ἐποίησαν. 54 κατὰ τὸν καιρὸν καὶ κατὰ τὴν 54
ἡμέραν, ἐν ᾗ ἐβεβήλωσαν αὐτὸ τὰ ἔθνη, ἐν ἐκείνῃ ἐνεκαινίσθη ἐν
ᾠδαῖς καὶ κιθάραις καὶ κινύραις καὶ κυμβάλοις. 55 καὶ ἔπεσεν πᾶς 55
ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον καὶ προσεκύνησαν καὶ εὐλόγησαν εἰς οὐρα-
νὸν τὸν εὐοδώσαντα αὐτοῖς. 56 καὶ ἐποίησαν τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ 56
θυσιαστηρίου ἡμέρας ὀκτὼ καὶ προσήνεγκαν ὁλοκαυτώματα μετ᾽
εὐφροσύνης καὶ ἔθυσαν θυσίαν σωτηρίου καὶ αἰνέσεως. 57 καὶ κατ- 57
εκόσμησαν τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ στεφάνοις χρυσοῖς καὶ
ἀσπιδίσκαις καὶ ἐνεκαίνισαν τὰς πύλας καὶ τὰ παστοφόρια καὶ
ἐθύρωσαν αὐτά. 58 καὶ ἐγενήθη εὐφροσύνη μεγάλη ἐν τῷ λαῷ 58

39 fin. *SL*pLa†] + επι την κεφαλην αυτων rel. || 40 σημασιων] ασ > S† || 42 επελεξατο SV†] -ξεν rel. || 44 αυτω] -το *SL* || 47 ελαβεν et ωκοδομησεν et 48 ηγιασεν A† (47 ωκοδομησεν etiam S*†), sed reliquos plurales hab. etiam A || 49 σκευη αγια] τα σκ. τα αγ. A | θυμιαμ. *L* La] pr. ολοκαυτωματων και SA || 52 του ενατου > S† | χασαλευ S*†, χας ελεου A†: cf. 1 54; sed in 4 59 ambo χασελευ | ετους > S†, pro του(ult.) ... ετους hab. Sc*L* ετους ... || 54 και 1° > A | εκεινη] + τη ημερα S | κυμβαλοις] pr. εν A || 55 επεσον A | fin. αυτους A || 56 μετ] μετα S† hic, non in 59 || 57 χρυσοις > S*† | ενεκαινισαν] -σεν A || 58 ευφροσ. μεγαλη] tr. *SL*

59 σφόδρα, καὶ ἀπεστράφη ὀνειδισμὸς ἐθνῶν. [59]καὶ ἔστησεν Ιουδας
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ισραηλ ἵνα ἄγωνται
αἱ ἡμέραι τοῦ ἐγκαινισμοῦ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν
ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν ἡμέρας ὀκτὼ ἀπὸ τῆς πέμπτης καὶ εἰκάδος
60 τοῦ μηνὸς Χασελευ μετ' εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς. [60]καὶ ᾠκοδόμησαν
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὸ ὄρος Σιων κυκλόθεν τείχη ὑψηλὰ καὶ
πύργους ὀχυρούς, μήποτε παραγενηθέντα τὰ ἔθνη καταπατήσωσιν
61 αὐτά, ὡς ἐποίησαν τὸ πρότερον. [61]καὶ ἀπέταξεν ἐκεῖ δύναμιν τη-
ρεῖν αὐτὸ καὶ ὠχύρωσεν αὐτὸ τηρεῖν τὴν Βαιθσουραν τοῦ ἔχειν
τὸν λαὸν ὀχύρωμα κατὰ πρόσωπον τῆς Ιδουμαίας.
5 [1]Καὶ ἐγένετο ὅτε ἤκουσαν τὰ ἔθνη κυκλόθεν ὅτι ᾠκοδομήθη τὸ
θυσιαστήριον καὶ ἐνεκαινίσθη τὸ ἁγίασμα ὡς τὸ πρότερον, καὶ
2 ὠργίσθησαν σφόδρα [2]καὶ ἐβουλεύσαντο τοῦ ἆραι τὸ γένος Ιακωβ
τοὺς ὄντας ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ ἤρξαντο τοῦ θανατοῦν ἐν τῷ λαῷ
3 καὶ ἐξαίρειν. [3]καὶ ἐπολέμει Ιουδας πρὸς τοὺς υἱοὺς Ησαυ ἐν τῇ
Ιδουμαίᾳ, τὴν Ακραβαττήνην, ὅτι περιεκάθηντο τὸν Ισραηλ, καὶ
ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν μεγάλην καὶ συνέστειλεν αὐτοὺς καὶ ἔλα-
4 βεν τὰ σκῦλα αὐτῶν. [4]καὶ ἐμνήσθη τῆς κακίας υἱῶν Βαιαν, οἳ
ἦσαν τῷ λαῷ εἰς παγίδα καὶ σκάνδαλον ἐν τῷ ἐνεδρεύειν αὐτοὺς
5 ἐν ταῖς ὁδοῖς· [5]καὶ συνεκλείσθησαν ὑπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς πύργους,
καὶ παρενέβαλεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτοὺς καὶ ἐνεπύρισε
6 τοὺς πύργους αὐτῆς ἐν πυρὶ σὺν πᾶσιν τοῖς ἐνοῦσιν. [6]καὶ διεπέ-
ρασεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Αμμων καὶ εὗρεν χεῖρα κραταιὰν καὶ λαὸν
7 πολὺν καὶ Τιμόθεον ἡγούμενον αὐτῶν· [7]καὶ συνῆψεν πρὸς αὐτοὺς
πολέμους πολλούς, καὶ συνετρίβησαν πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ
8 ἐπάταξεν αὐτούς. [8]καὶ προκατελάβετο τὴν Ιαζηρ καὶ τὰς θυγατέρας
αὐτῆς καὶ ἀνέστρεψεν εἰς τὴν Ιουδαίαν.
9 [9]Καὶ ἐπισυνήχθησαν τὰ ἔθνη τὰ ἐν τῇ Γαλααδ ἐπὶ τὸν Ισραηλ
τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῖς ὁρίοις αὐτῶν τοῦ ἐξᾶραι αὐτούς, καὶ ἔφυγον
10 εἰς Δαθεμα τὸ ὀχύρωμα [10]καὶ ἀπέστειλαν γράμματα πρὸς Ιουδαν

58 ονειδισμος] -δος A || 59 η et αι et του 1^0 > A | ενιαυτον 1^0] -του S*† || 60 οχυρους] ισχ. A: cf. 5 46 6 57; υψηλους S*† | μηποτε] pr. και S† | καταπατησωσιν] -σουσιν SV† | αυτα] -το Sc† || 61 απεταξεν] -ξαν A | αυτο bis] 1^0 -τα S*V†, 2^0 -του S*† | ωχυρωσεν] -σαν A | βαιθσουραν (uel βεθσ.; S† hoc loco βαθσ.): hoc nomen flectitur -σουρων, -σουροις, -σουραν (cf. Thack. § 11, 10); pro -σουραν praebent -σουρα SA in 4 61 6 31, S in 6 26, A in 6 7 (cf. etiam 11 65), quod mutaui

5 1 και εγεν. οτε] τοτε S*† | ω(uel οι)κοδομηθη το] -μητο S*† | ωργισθησαν] -θη A† || 2 εν μεσω / αυτων] tr. S† || 3 ιδουμαια] ιουδαια A†: cf. 4 15 | ακραβαττηνην] α pro η 1^0 Sc | επαταξεν] -ξαν S† || 4 σκανδαλον SVLa†] pr. εις rel. || 5 συνεκλεισθ.] διεκλ. A | υπ αυτους AV† | παρενεβ.] εν > A† | ενουσιν] ενοικουσιν Sc || 6 πολυν] + και χειρα ισχυραν (sic) SV*L* || 8 προκατελαβετο] το > A†: cf. 6 27 | ιαζην A† | ανεστρεψεν] -ψαν S† || 9 τα 1^0] pr. εις S† | γαλααδ] -διτιδι pau., -διν A*†, -διτι Ac†: cf. 25

καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ λέγοντες Ἐπισυνηγμένα ἐστὶν ἐφ᾽ ἡμᾶς
τὰ ἔθνη κύκλῳ ἡμῶν τοῦ ἐξᾶραι ἡμᾶς [11]καὶ ἑτοιμάζονται ἐλθεῖν 11
καὶ προκαταλαβέσθαι τὸ ὀχύρωμα, εἰς ὃ κατεφύγομεν, καὶ Τιμόθεος
ἡγεῖται τῆς δυνάμεως αὐτῶν· [12]νῦν οὖν ἐλθὼν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ 12
χειρὸς αὐτῶν, ὅτι πέπτωκεν ἐξ ἡμῶν πλῆθος, [13]καὶ πάντες οἱ ἀδελ- 13
φοὶ ἡμῶν οἱ ὄντες ἐν τοῖς Τουβίου τεθανάτωνται, καὶ ᾐχμαλωτί-
κασιν τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν ἀποσκευὴν καὶ
ἀπώλεσαν ἐκεῖ ὡσεὶ μίαν χιλιαρχίαν ἀνδρῶν. [14]ἔτι αἱ ἐπιστολαὶ 14
ἀνεγιγνώσκοντο, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι ἕτεροι παρεγένοντο ἐκ τῆς Γα-
λιλαίας διερρηχότες τὰ ἱμάτια ἀπαγγέλλοντες κατὰ τὰ ῥήματα
ταῦτα [15]λέγοντες ἐπισυνῆχθαι ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐκ Πτολεμαΐδος καὶ Τύρου 15
καὶ Σιδῶνος καὶ πᾶσαν Γαλιλαίαν ἀλλοφύλων τοῦ ἐξαναλῶσαι ἡμᾶς.
[16]ὡς δὲ ἤκουσεν Ιουδας καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους τούτους, ἐπι- 16
συνήχθη ἐκκλησία μεγάλη βουλεύσασθαι τί ποιήσωσιν τοῖς ἀδελ-
φοῖς αὐτῶν τοῖς οὖσιν ἐν θλίψει καὶ πολεμουμένοις ὑπ᾽ αὐτῶν.
[17]καὶ εἶπεν Ιουδας Σιμωνι τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἐπίλεξον σεαυτῷ 17
ἄνδρας καὶ πορεύου καὶ ῥῦσαι τοὺς ἀδελφούς σου τοὺς ἐν τῇ
Γαλιλαίᾳ, ἐγὼ δὲ καὶ Ιωναθαν ὁ ἀδελφός μου πορευσόμεθα εἰς τὴν
Γαλααδῖτιν. [18]καὶ κατέλιπεν Ιωσηπον τὸν τοῦ Ζαχαριου καὶ Αζαριαν 18
ἡγούμενον τοῦ λαοῦ μετὰ τῶν ἐπιλοίπων τῆς δυνάμεως ἐν τῇ
Ιουδαίᾳ εἰς τήρησιν [19]καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων Πρόστητε τοῦ 19
λαοῦ τούτου καὶ μὴ συνάψητε πόλεμον πρὸς τὰ ἔθνη ἕως τοῦ
ἐπιστρέψαι ἡμᾶς. [20]καὶ ἐμερίσθησαν Σιμωνι ἄνδρες τρισχίλιοι τοῦ 20
πορευθῆναι εἰς τὴν Γαλιλαίαν, Ιουδα δὲ ἄνδρες ὀκτακισχίλιοι εἰς
τὴν Γαλααδῖτιν. [21]καὶ ἐπορεύθη Σιμων εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ συν- 21
ῆψεν πολέμους πολλοὺς πρὸς τὰ ἔθνη, καὶ συνετρίβη τὰ ἔθνη ἀπὸ
προσώπου αὐτοῦ, [22]καὶ ἐδίωξεν αὐτοὺς ἕως τῆς πύλης Πτολεμαΐ- 22
δος. καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν ἐθνῶν εἰς τρισχιλίους ἄνδρας, καὶ ἔλαβεν
τὰ σκῦλα αὐτῶν. [23]καὶ παρέλαβεν τοὺς ἐκ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐν 23
Αρβαττοις σὺν ταῖς γυναιξὶν καὶ τοῖς τέκνοις καὶ πάντα, ὅσα ἦν
αὐτοῖς, καὶ ἤγαγεν εἰς τὴν Ιουδαίαν μετ᾽ εὐφροσύνης μεγάλης.
[24]καὶ Ιουδας ὁ Μακκαβαῖος καὶ Ιωναθαν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διέβησαν 24

10 εφ ημας > S† | κυκλω SVLa†] pr. τα rel. || **11** ετοιμαζοντες A*† | κατεφυγομεν] -γον S*† | δυναμεως] παρεμβολης A || **13** οντες > S*† | ηχμαλωτικασιν] -τευκ- S^{c}*L* | αυτων > S† | τεκνα SVLa†] + αυτων rel. | ωσει] ως A | χιλιαρχιαν] χιλιαδα A^{r}(-δαν)*L* || **14** αι > S || **15** επισυνηχθαι] -θη A | πασαν γαλιλαιαν] ν bis > S† || **16** βουλευσασθαι] > S*†, ε pro σα A† | fin. αυτου A† || **17** σου τους] σου > S*L*^{p}, τους > A†, ημων τους *L*^{p} La | ιωναθας (sic) S†: cf. 2 5 | μου] αυτου S*† || **18** ιωσηφον A: cf. 60 | ηγουμενον SA La(cf. 58)] τον -νον uel των -νων *L*, ηγουμενους mu. || **20** σιμωνι] ι ult. > S† || **22** της πυλης] των πολεων A | ελαβεν] -βον S || **23** παρελαβεν] -βον S | τους] αυτους A | αρβαττοις mu.] pro TT hab. N S*, KT A S^{c}†; ακραβαττοις La$^{(†)}$: ad 3 adapt. | ηγαγεν] -γον A || **24** ο 2^{0} > S*†

τὸν Ἰορδάνην καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ.
25 [25]καὶ συνήντησαν τοῖς Ναβαταίοις, καὶ ἀπήντησαν αὐτοῖς εἰρηνικῶς
καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς πάντα τὰ συμβάντα τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν
26 ἐν τῇ Γαλααδίτιδι [26]καὶ ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν συνειλημμένοι εἰσὶν
εἰς Βοσορρα καὶ Βοσορ ἐν Αλεμοις, Χασφω, Μακεδ καὶ Καρναιν,
27 πᾶσαι αἱ πόλεις αὗται ὀχυραὶ καὶ μεγάλαι· [27]καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς
πόλεσιν τῆς Γαλααδίτιδός εἰσιν συνειλημμένοι, εἰς αὔριον τάσσον-
ται παρεμβαλεῖν ἐπὶ τὰ ὀχυρώματα καὶ καταλαβέσθαι καὶ ἐξᾶραι
28 πάντας τούτους ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. [28]καὶ ἀπέστρεψεν Ιουδας καὶ ἡ παρ-
εμβολὴ αὐτοῦ ὁδὸν εἰς τὴν ἔρημον Βοσορρα ἄφνω· καὶ κατελά-
βετο τὴν πόλιν καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν στόματι ῥομφαίας
καὶ ἔλαβεν πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν πυρί.
29 [29]καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν νυκτός, καὶ ἐπορεύοντο ἕως ἐπὶ τὸ ὀχύρωμα·
30 [30]καὶ ἐγένετο ἑωθινῇ ἦραν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἰδοὺ λαὸς
πολύς, οὗ οὐκ ἦν ἀριθμός, αἴροντες κλίμακας καὶ μηχανὰς κατα-
31 λαβέσθαι τὸ ὀχύρωμα καὶ ἐπολέμουν αὐτούς. [31]καὶ εἶδεν Ιουδας
ὅτι ἦρκται ὁ πόλεμος καὶ ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως ἀνέβη ἕως οὐρανοῦ
32 σάλπιγξιν καὶ κραυγῇ μεγάλῃ, [32]καὶ εἶπεν τοῖς ἀνδράσιν τῆς δυνά-
33 μεως Πολεμήσατε σήμερον ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. [33]καὶ ἐξῆλθεν
ἐν τρισὶν ἀρχαῖς ἐξόπισθεν αὐτῶν, καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν
34 καὶ ἐβόησαν ἐν προσευχῇ. [34]καὶ ἐπέγνω ἡ παρεμβολὴ Τιμοθέου
ὅτι Μακκαβαῖός ἐστιν, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐπά-
ταξεν αὐτοὺς πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ
35 ἡμέρᾳ εἰς ὀκτακισχιλίους ἄνδρας. [35]καὶ ἀπέκλινεν εἰς Αλεμα καὶ
ἐπολέμησεν αὐτὴν καὶ κατελάβετο αὐτὴν καὶ ἀπέκτεινεν πᾶν ἀρσε-
νικὸν αὐτῆς καὶ ἔλαβεν τὰ σκῦλα αὐτῆς καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν ἐν
36 πυρί. [36]ἐκεῖθεν ἀπῆρεν καὶ προκατελάβετο τὴν Χασφω, Μακεδ καὶ
37 Βοσορ καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Γαλααδίτιδος. [37]μετὰ δὲ τὰ

25 ναβαταιοις] αναβαταις οι S$^{(†)}$ | ειρηνικως] -κοις S*† | απαντα A | συμβεβηκοτα A | γαλααδ(ε)ιτιδι] -δ(ε)ιτι SV†: cf. 9 || 26 βοσορρα: sic hoc loco pau., in 28 compl. La; S ambis locis βοσορα; A hoc loco βοσσορα, in 28 βοσορ | βοσορ] βοσσορ A†, sed in 36 etiam A βοσορ | αλεμοις] -λειμ- S^{c}†, -λιμ- V, -λαμ- A† | χασφω: sic La hoc loco et in 36; hoc loco S*$^{(†)}$ κασφω, AS^{c} κασφωρ, in 36 S χασφων, A† χασφωθ | χασφω(uel sim.)] pr. και S*L*; + και S^{c}†, + και εν *L* | καρναιδ SV†, -νειν A† | πασαι αι πολ. αυται] αυται αι πολ. S*V† (S^{c} add. πασαι ante αυται, cf. *L* πασαι αυται πολ.) || 27 λοιπαις] αλλαις S† | παρεμβαλλειν S | τουτους] αυτ. A† || 28 βοσορρα (cf. 26)] pr. εις A | αφνω] αφ ων S*V† | ενεπρησεν] -σαν S pau. || 29 επορευοντο] -ρευετο A || 30 εωθινη] pr. τη S^{c}*L* | ηραν] pr. και A | ου(A† ος) ουκ ην αριθμ. > S*† || 31 σαλπιγξιν] η σαλπιγξ S*†, και σαλπιγξ S^{c}*L* || 32 ημων] υμ. S**L* || 33 εσαλπισαν] -σεν A | 34 μακκαβαιος] pr. ο A† | πληγην μεγαλην] ν bis > A† | οκτακισχιλ.] τρισχιλιους δεκα S*†: ͵Γl pro ͵Η || 35 αλεμα (uel sim.) *L* (cf. 26)] μελλα La et Ioseph. ant. XII 340 Niese, μαφα S†, μααφα A || 36 χασφω: cf. 26 | και 2^{0} > A

ῥήματα ταῦτα συνήγαγεν Τιμόθεος παρεμβολὴν ἄλλην καὶ παρεν-
έβαλεν κατὰ πρόσωπον Ραφων ἐκ πέραν τοῦ χειμάρρου. [38]καὶ ἀπ- 38
έστειλεν Ιουδας κατασκοπεῦσαι τὴν παρεμβολήν, καὶ ἀπήγγειλαν
αὐτῷ λέγοντες Ἐπισυνηγμένα εἰσὶν πρὸς αὐτὸν πάντα τὰ ἔθνη
τὰ κύκλῳ ἡμῶν, δύναμις πολλὴ σφόδρα· [39]καὶ Ἄραβας μεμίσθων- 39
ται εἰς βοήθειαν αὐτοῖς καὶ παρεμβάλλουσιν πέραν τοῦ χειμάρρου
ἕτοιμοι τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ σὲ εἰς πόλεμον. καὶ ἐπορεύθη Ιουδας εἰς
συνάντησιν αὐτῶν. [40]καὶ εἶπεν Τιμόθεος τοῖς ἄρχουσιν τῆς δυνά- 40
μεως αὐτοῦ ἐν τῷ ἐγγίζειν Ιουδαν καὶ τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐπὶ
τὸν χειμάρρουν τοῦ ὕδατος Ἐὰν διαβῇ πρὸς ἡμᾶς πρότερος, οὐ
δυνησόμεθα ὑποστῆναι αὐτόν, ὅτι δυνάμενος δυνήσεται πρὸς ἡμᾶς·
[41]ἐὰν δὲ δειλανθῇ καὶ παρεμβάλῃ πέραν τοῦ ποταμοῦ, διαπερά- 41
σομεν πρὸς αὐτὸν καὶ δυνησόμεθα πρὸς αὐτόν. [42]ὡς δὲ ἤγγισεν 42
Ιουδας ἐπὶ τὸν χειμάρρουν τοῦ ὕδατος, ἔστησεν τοὺς γραμματεῖς
τοῦ λαοῦ ἐπὶ τοῦ χειμάρρου καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων Μὴ
ἀφῆτε πάντα ἄνθρωπον παρεμβαλεῖν, ἀλλὰ ἐρχέσθωσαν πάντες εἰς
τὸν πόλεμον. [43]καὶ διεπέρασεν ἐπ᾽ αὐτοὺς πρότερος καὶ πᾶς ὁ 43
λαὸς ὄπισθεν αὐτοῦ, καὶ συνετρίβησαν πρὸ προσώπου αὐτῶν πάντα
τὰ ἔθνη καὶ ἔρριψαν τὰ ὅπλα αὐτῶν καὶ ἔφυγον εἰς τὸ τέμενος
Καρναιν. [44]καὶ προκατελάβοντο τὴν πόλιν καὶ τὸ τέμενος ἐνεπύρι- 44
σαν ἐν πυρὶ σὺν πᾶσιν τοῖς ἐν αὐτῷ· καὶ ἐτροπώθη Καρναιν,
καὶ οὐκ ἠδύναντο ἔτι ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον Ιουδου. [45]καὶ 45
συνήγαγεν Ιουδας πάντα Ισραηλ τοὺς ἐν τῇ Γαλααδίτιδι ἀπὸ μι-
κροῦ ἕως μεγάλου καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν
καὶ τὴν ἀποσκευήν, παρεμβολὴν μεγάλην σφόδρα, ἐλθεῖν εἰς γῆν
Ιουδα. [46]καὶ ἦλθον ἕως Εφρων, καὶ αὕτη πόλις μεγάλη ἐπὶ τῆς 46
ὁδοῦ ὀχυρὰ σφόδρα, οὐκ ἦν ἐκκλῖναι ἀπ᾽ αὐτῆς δεξιὰν ἢ ἀριστεράν,
ἀλλ᾽ ἢ διὰ μέσου αὐτῆς πορεύεσθαι· [47]καὶ ἀπέκλεισαν αὐτοὺς οἱ 47
ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐνέφραξαν τὰς πύλας λίθοις. [48]καὶ ἀπέστειλεν 48
πρὸς αὐτοὺς Ιουδας λόγοις εἰρηνικοῖς λέγων Διελευσόμεθα διὰ τῆς
γῆς σου τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν ἡμῶν, καὶ οὐδεὶς κακοποιήσει
ὑμᾶς, πλὴν τοῖς ποσὶν παρελευσόμεθα. καὶ οὐκ ἠβούλοντο ἀνοῖξαι
αὐτῷ. [49]καὶ ἐπέταξεν Ιουδας κηρύξαι ἐν τῇ παρεμβολῇ τοῦ παρεμ- 49

37 περαν] προσωπου S† || 38 κατασκοπευσαι] -πησαι A† | επισυνηγμενα] -νοι A† | αυτον] -τους A pl. || 39 αραβας] -βες A | παρενβαλουσιν S*†: cf. 42 || 41 δειλανθη S†] -λωθη rel. | προς αυτον paenult. ⌒ ult. A† || 42 παντα > A† | παρεμβαλλειν S†: cf. 39 || 43 επ] προς A† | προτερον A† | λαος] + αυτου A | οπισθεν] εμπροσθεν A† | αυτων 1⁰] -του A pl. | παντα > S*L*p† | τα ult.] pr. παντα A† | καρναιν VLa†] pr. εν rel. || 44 τοις] + ουσιν A*L* | καρναιν] pr η A | ιουδου: cf. 3 25 || 46 αυτη *L*] + η SA | επι] η A | οδου] pr. εισ A | οχυρα] -ρας S*†; ισχ. A†: cf. 4 60 || 48 διελευσομεθα] -μαι A | δια της γης] εις την γην A† | του > S pau.: post σου | fin. αυτοις S* || 49 κηρυξαι] pr. του S†

50 βαλεῖν ἕκαστον ἐν ᾧ ἐστιν τόπῳ· [50]καὶ παρενέβαλον οἱ ἄνδρες
τῆς δυνάμεως, καὶ ἐπολέμησεν τὴν πόλιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην
51 καὶ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ παρεδόθη ἡ πόλις ἐν χειρὶ αὐτοῦ. [51]καὶ
ἀπώλεσεν πᾶν ἀρσενικὸν ἐν στόματι ῥομφαίας καὶ ἐξερρίζωσεν
αὐτὴν καὶ ἔλαβεν τὰ σκῦλα αὐτῆς καὶ διῆλθεν διὰ τῆς πόλεως
52 ἐπάνω τῶν ἀπεκταμμένων. [52]καὶ διέβησαν τὸν Ιορδάνην εἰς τὸ
53 πεδίον τὸ μέγα κατὰ πρόσωπον Βαιθσαν. [53]καὶ ἦν Ιουδας ἐπι-
συνάγων τοὺς ἐσχατίζοντας καὶ παρακαλῶν τὸν λαὸν κατὰ πᾶσαν
54 τὴν ὁδόν, ἕως ἦλθεν εἰς γῆν Ιουδα. [54]καὶ ἀνέβησαν εἰς ὄρος Σιων
ἐν εὐφροσύνῃ καὶ χαρᾷ καὶ προσήγαγον ὁλοκαυτώματα, ὅτι οὐκ
ἔπεσεν ἐξ αὐτῶν οὐθεὶς ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι ἐν εἰρήνῃ.

55 [55]Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις, ἐν αἷς ἦν Ιουδας καὶ Ιωναθαν ἐν γῇ
Γαλααδ καὶ Σιμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ κατὰ πρόσ-
56 ωπον Πτολεμαίδος, [56]ἤκουσεν Ιωσηφ ὁ τοῦ Ζαχαριου καὶ Αζαριας
ἄρχοντες τῆς δυνάμεως τῶν ἀνδραγαθιῶν καὶ τοῦ πολέμου, οἷα
57 ἐποίησαν, [57]καὶ εἶπον Ποιήσωμεν καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ὄνομα καὶ
58 πορευθῶμεν πολεμῆσαι πρὸς τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν. [58]καὶ παρήγ-
γειλεν τοῖς ἀπὸ τῆς δυνάμεως τῆς μετ᾽ αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν
59 ἐπὶ Ιάμνειαν. [59]καὶ ἐξῆλθεν Γοργίας ἐκ τῆς πόλεως καὶ οἱ ἄνδρες
60 αὐτοῦ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς εἰς πόλεμον. [60]καὶ ἐτροπώθη Ιωσηπος
καὶ Αζαριας, καὶ ἐδιώχθησαν ἕως τῶν ὁρίων τῆς Ιουδαίας, καὶ
ἔπεσον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τοῦ λαοῦ Ισραηλ εἰς δισχιλίους
61 ἄνδρας. [61]καὶ ἐγενήθη τροπὴ μεγάλη ἐν τῷ λαῷ, ὅτι οὐκ ἤκουσαν
62 Ιουδου καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ οἰόμενοι ἀνδραγαθῆσαι· [62]αὐτοὶ
δὲ οὐκ ἦσαν ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἷς ἐδόθη
σωτηρία Ισραηλ διὰ χειρὸς αὐτῶν.

63 [63]Καὶ ὁ ἀνὴρ Ιουδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐδοξάσθησαν σφόδρα
ἔναντι παντὸς Ισραηλ καὶ τῶν ἐθνῶν πάντων, οὗ ἠκούετο τὸ
64 ὄνομα αὐτῶν· [64]καὶ ἐπισυνήγοντο πρὸς αὐτοὺς εὐφημοῦντες.
65 [65]καὶ ἐξῆλθεν Ιουδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ἐπολέμουν τοὺς
υἱοὺς Ησαυ ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς νότον καὶ ἐπάταξεν τὴν Χεβρων
καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς καὶ καθεῖλεν τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς καὶ
66 τοὺς πύργους αὐτῆς ἐνεπύρισεν κυκλόθεν. [66]καὶ ἀπῆρεν τοῦ πο-

49 τοπω] τροπω S*† || 50 δυναμ.] πολεως A† | επολεμησεν] -σαν A pl. | χ(ε)ιρι S La†] χερσιν rel. || 51 αυτης] της πολεως A† | 54 ορος S*V†] pr. το rel. || 55 εν 2^0 S La†] > rel. | γη] τη A || 56 ζαχαριου] -ρια A† | αζαριας] ζαχαρ. SA† | των δυναμεων A† | ανδραγαθεσεων A† | 57 ποιησομεν A† | και 3^0 > S† || 58 παρηγγ(ε)ιλεν SVLa† (cf. 18)] -λαν rel. || 60 ιωσηφος S*(-φως)A: cf. 18 | ισραηλ] pr. σου A†, pr. του compl. | δισχιλιους] δισ > pau La post εις || 61 λαω] ισραηλ Sc | ιουδου: cf. 3 25 | ανδραγαθησαι] + αυτον A†, -θησειν και αυτοι *L* || 63 εναντι S†] -τιον rel. | fin. αυτων > S*† || 65 αυτου > S*† | τη 2^0 > S*V† | τα οχυρωματα] το -μα A

ρευθῆναι εἰς γῆν ἀλλοφύλων καὶ διεπορεύετο τὴν Μαρισαν. [67]ἐν 67
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔπεσον ἱερεῖς ἐν πολέμῳ βουλόμενοι ἀνδραγαθῆσαι
ἐν τῷ αὐτοὺς ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον ἀβουλεύτως. [68]καὶ ἐξέκλινεν 68
Ιουδας εἰς Ἄζωτον γῆν ἀλλοφύλων καὶ καθεῖλεν τοὺς βωμοὺς αὐ-
τῶν καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατέκαυσεν πυρὶ καὶ ἐσκύ-
λευσεν τὰ σκῦλα τῶν πόλεων καὶ ἐπέστρεψεν εἰς γῆν Ιουδα.
[1]Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος διεπορεύετο τὰς ἐπάνω χώρας καὶ 6
ἤκουσεν ὅτι ἐστὶν Ἐλυμαῒς ἐν τῇ Περσίδι πόλις ἔνδοξος πλούτῳ,
ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ· [2]καὶ τὸ ἱερὸν τὸ ἐν αὐτῇ πλούσιον σφόδρα, 2
καὶ ἐκεῖ καλύμματα χρυσᾶ καὶ θώρακες καὶ ὅπλα, ἃ κατέλιπεν ἐκεῖ
Ἀλέξανδρος ὁ τοῦ Φιλίππου ὁ βασιλεὺς ὁ Μακεδών, ὃς ἐβασίλευ-
σεν πρῶτος ἐν τοῖς Ἕλλησι. [3]καὶ ἦλθεν καὶ ἐζήτει καταλαβέσθαι 3
τὴν πόλιν καὶ προνομεῦσαι αὐτήν, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη, ὅτι ἐγνώσθη
ὁ λόγος τοῖς ἐκ τῆς πόλεως, [4]καὶ ἀντέστησαν αὐτῷ εἰς πόλεμον, 4
καὶ ἔφυγεν καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν μετὰ λύπης μεγάλης ἀποστρέψαι
εἰς Βαβυλῶνα. [5]καὶ ἦλθέν τις ἀπαγγέλλων αὐτῷ εἰς τὴν Περσίδα 5
ὅτι τετρόπωνται αἱ παρεμβολαὶ αἱ πορευθεῖσαι εἰς γῆν Ιουδα, [6]καὶ 6
ἐπορεύθη Λυσίας δυνάμει ἰσχυρᾷ ἐν πρώτοις καὶ ἐνετράπη ἀπὸ
προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐπίσχυσαν ὅπλοις καὶ δυνάμει καὶ σκύλοις
πολλοῖς, οἷς ἔλαβον ἀπὸ τῶν παρεμβολῶν, ὧν ἐξέκοψαν, [7]καὶ 7
καθεῖλον τὸ βδέλυγμα, ὃ ᾠκοδόμησεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν
Ιερουσαλημ, καὶ τὸ ἁγίασμα καθὼς τὸ πρότερον ἐκύκλωσαν τείχε-
σιν ὑψηλοῖς καὶ τὴν Βαιθσουραν πόλιν αὐτοῦ. [8]καὶ ἐγένετο ὡς 8
ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους, ἐθαμβήθη καὶ ἐσαλεύθη
σφόδρα καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν κοίτην καὶ ἐνέπεσεν εἰς ἀρρωστίαν
ἀπὸ τῆς λύπης, ὅτι οὐκ ἐγένετο αὐτῷ καθὼς ἐνεθυμεῖτο. [9]καὶ ἦν 9
ἐκεῖ ἡμέρας πλείους, ὅτι ἀνεκαινίσθη ἐπ᾽ αὐτὸν λύπη μεγάλη, καὶ
ἐλογίσατο ὅτι ἀποθνῄσκει. [10]καὶ ἐκάλεσεν πάντας τοὺς φίλους αὐ- 10
τοῦ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Ἀφίσταται ὁ ὕπνος ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν
μου, καὶ συμπέπτωκα τῇ καρδίᾳ ἀπὸ τῆς μερίμνης, [11]καὶ εἶπα τῇ 11
καρδίᾳ Ἕως τίνος θλίψεως ἤλθα καὶ κλύδωνος μεγάλου, ἐν ᾧ νῦν

66 μαρισαν La et Ioseph. ant. XII 353] σαμαρ(ε)ιαν mss. || **67** εν 2^0 > A: cf. 8 5 11 15 | βουλομενοι *L*] + αυτου S*†, -μενου αυτου AS^cLa | αυτους *L*] -τον SA | πολεμον] pr. τον A || **68** και 2^0 > S*† | κατεκαυσεν] pr. και S | πυρι > A† | γην ιουδα] pr. την compl., την ιουδαιαν A†

6 1 ελυμα(ε)ις *L*] εν λυμαις S, εν ελυμες(pro -μαις) A || **2** εκει 1^0] εχει S† | μακεδων ος] -δονων S*V† | πρωτος εν τοις ελλ.] πρ. εν αυτοις S†, τοις ελλ. πρωτος A† || **3** καταλαβεσθαι] -βειν A† || **4** αντεστ.] τ 1^0 > A | απηρεν] λθ pro ρ A || **5** τις απαγγ.] tr. A | αυτω > S† | γην] την S† || **6** ενετραπη] αν. A | επισχυσαν] ενισχ. S† | και δυν. και σκυλ. πολλ. > A† | ων] και S† || **7** ο] και S† | ωκοδομησεν] -σαν VLa, -δομουν S† | καθως] και S*† | βαιθσουραν] ν > A: cf. 4 61 | πολ. αυτου > S*† || **8** ενεπεσ.] εν > S† || **10** ο υπνος / απο τ. οφθ. μου] tr. A | τη καρδ. / απο τ. μερ.] tr. S(†)

12 εἰμι· ὅτι χρηστὸς καὶ ἀγαπώμενος ἤμην ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου. [12]νῦν
δὲ μιμνήσκομαι τῶν κακῶν, ὧν ἐποίησα ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἔλαβον
πάντα τὰ σκεύη τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ τὰ ἐν αὐτῇ καὶ ἐξαπ-
13 έστειλα ἐξᾶραι τοὺς κατοικοῦντας Ιουδα διὰ κενῆς. [13]ἔγνων ὅτι χάριν
τούτων εὗρέν με τὰ κακὰ ταῦτα· καὶ ἰδοὺ ἀπόλλυμαι λύπῃ με-
14 γάλῃ ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ. [14]καὶ ἐκάλεσεν Φίλιππον ἕνα τῶν φίλων
αὐτοῦ καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ·
15 [15]καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ διάδημα καὶ τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ τὸν
δακτύλιον τοῦ ἀγαγεῖν Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐκθρέψαι
16 αὐτὸν τοῦ βασιλεύειν. [16]καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς
17 ἔτους ἐνάτου καὶ τεσσαρακοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. [17]καὶ ἐπέγνω
Λυσίας ὅτι τέθνηκεν ὁ βασιλεύς, καὶ κατέστησεν βασιλεύειν Ἀντί-
οχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὃν ἐξέθρεψεν νεώτερον, καὶ ἐκάλεσεν τὸ
ὄνομα αὐτοῦ Εὐπάτωρ.

18 [18]Καὶ οἱ ἐκ τῆς ἄκρας ἦσαν συγκλείοντες τὸν Ισραηλ κύκλῳ
τῶν ἁγίων καὶ ζητοῦντες κακὰ δι' ὅλου καὶ στήριγμα τοῖς ἔθνεσιν.
19 [19]καὶ ἐλογίσατο Ιουδας ἐξᾶραι αὐτοὺς καὶ ἐξεκκλησίασε πάντα τὸν
20 λαὸν τοῦ περικαθίσαι ἐπ' αὐτούς· [20]καὶ συνήχθησαν ἅμα καὶ
περιεκάθισαν ἐπ' αὐτὴν ἔτους πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ, καὶ
21 ἐποίησεν βελοστάσεις καὶ μηχανάς. [21]καὶ ἐξῆλθον ἐξ αὐτῶν ἐκ τοῦ
συγκλεισμοῦ, καὶ ἐκολλήθησαν αὐτοῖς τινες τῶν ἀσεβῶν ἐξ Ισραηλ,
22 [22]καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπον Ἕως πότε οὐ ποι-
23 ήσῃ κρίσιν καὶ ἐκδικήσεις τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν; [23]ἡμεῖς εὐδοκοῦ-
μεν δουλεύειν τῷ πατρί σου καὶ πορεύεσθαι τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγο-
24 μένοις καὶ κατακολουθεῖν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ. [24]καὶ περι-
εκάθηντο ἐπ' αὐτὴν οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν χάριν τούτου καὶ ἠλλο-
τριοῦντο ἀφ' ἡμῶν· πλὴν ὅσοι εὑρίσκοντο ἐξ ἡμῶν, ἐθανατοῦντο,
25 καὶ αἱ κληρονομίαι ἡμῶν διηρπάζοντο. [25]καὶ οὐκ ἐφ' ἡμᾶς μόνον
26 ἐξέτειναν χεῖρα, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὅρια αὐτῶν· [26]καὶ ἰδοὺ
παρεμβεβλήκασι σήμερον ἐπὶ τὴν ἄκραν ἐν Ιερουσαλημ τοῦ κατα-
λαβέσθαι αὐτήν· καὶ τὸ ἁγίασμα καὶ τὴν Βαιθσουραν ὠχύρωσαν·
27 [27]καὶ ἐὰν μὴ προκαταλάβῃ αὐτοὺς διὰ τάχους, μείζονα τούτων
ποιήσουσιν, καὶ οὐ δυνήσῃ τοῦ κατασχεῖν αὐτῶν.

12 μιμνησκ.] μι > SA† | των κακων ων εποι.] ων εποι. κακων S† | εξαραι] pr. του A || 13 εγνων] + ουν S^c*L* | ευρον A || 15 βασιλευειν] pr. μη A† || 17 και 1^0 > S*† | αυτου 1^0] + αντ αυτου A || 20 init. — αυτην > A† | αυτην S*L*pau.] -τους rel. | εποιησεν] + επ αυτους AS^cpl. | βελοστασιας A†: item S† in 51 | και ult. > S*† || 21 αυτων] -του A† | fin. ιερουσαλημ S† || 22 ποιηση] -σεις AS^c || 24 init. — λαου] οτι οι(A† ου) του λαου A omittens και ante ηλλοτρ. | αυτην] -τον S*† | ημων $2^0 \frown 3^0$ S*pau. (S*† add. και ante εθανατ.) | εξ unus codex passim codici S cognatus et La] αφ rel. | διηρπαζ. > S*† || 26 βαιθσουραν] ν > S: cf. 4 61 | ω(A ο)χυρωσαν] -ρασ- S† || 27 προκαταλαβη] -βητε S*L* La: cf. 5 8 | αυτους] -την S**L*p†

[28]Καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεύς, ὅτε ἤκουσεν, καὶ συνήγαγεν πάντας 28
τοὺς φίλους αὐτοῦ ἄρχοντας δυνάμεως αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν
ἡνιῶν· [29]καὶ ἀπὸ βασιλειῶν ἑτέρων καὶ ἀπὸ νήσων θαλασσῶν 29
ἦλθον πρὸς αὐτὸν δυνάμεις μισθωταί· [30]καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν 30
δυνάμεων αὐτοῦ ἑκατὸν χιλιάδες πεζῶν καὶ εἴκοσι χιλιάδες ἱππέων
καὶ ἐλέφαντες δύο καὶ τριάκοντα εἰδότες πόλεμον. [31]καὶ ἦλθον διὰ 31
τῆς Ιδουμαίας καὶ παρενέβαλον ἐπὶ Βαιθσουραν καὶ ἐπολέμησαν
ἡμέρας πολλὰς καὶ ἐποίησαν μηχανάς· καὶ ἐξῆλθον καὶ ἐνεπύρισαν
αὐτὰς πυρὶ καὶ ἐπολέμησαν ἀνδρωδῶς. [32]καὶ ἀπῆρεν Ιουδας ἀπὸ 32
τῆς ἄκρας καὶ παρενέβαλεν εἰς Βαιθζαχαρια ἀπέναντι τῆς παρεμ-
βολῆς τοῦ βασιλέως. [33]καὶ ὤρθρισεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρωὶ καὶ ἀπ- 33
ῆρεν τὴν παρεμβολὴν ἐν ὁρμήματι αὐτῆς κατὰ τὴν ὁδὸν Βαιθζαχα-
ρια, καὶ διεσκευάσθησαν αἱ δυνάμεις εἰς τὸν πόλεμον καὶ ἐσάλπι-
σαν ταῖς σάλπιγξιν. [34]καὶ τοῖς ἐλέφασιν ἔδειξαν αἷμα σταφυλῆς 34
καὶ μόρων τοῦ παραστῆσαι αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον. [35]καὶ διεῖλον 35
τὰ θηρία εἰς τὰς φάλαγγας καὶ παρέστησαν ἑκάστῳ ἐλέφαντι χι-
λίους ἄνδρας τεθωρακισμένους ἐν ἁλυσιδωτοῖς, καὶ περικεφαλαῖαι
χαλκαῖ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, καὶ πεντακοσία ἵππος διατεταγ-
μένη ἑκάστῳ θηρίῳ ἐκλελεγμένη· [36]οὗτοι πρὸ καιροῦ οὗ ἂν ᾖ τὸ 36
θηρίον ἦσαν καὶ οὗ ἐὰν ἐπορεύετο ἐπορεύοντο ἅμα, οὐκ ἀφίσταντο
ἀπ᾽ αὐτοῦ. [37]καὶ πύργοι ξύλινοι ἐπ᾽ αὐτοὺς ὀχυροὶ σκεπαζόμενοι 37
ἐφ᾽ ἑκάστου θηρίου ἐζωσμένοι ἐπ᾽ αὐτοῦ μηχαναῖς, καὶ ἐφ᾽ ἑκάστου
ἄνδρες δυνάμεως τέσσαρες οἱ πολεμοῦντες ἐπ᾽ αὐτοῖς καὶ ὁ Ἰνδὸς
αὐτοῦ. [38]καὶ τὴν ἐπίλοιπον ἵππον ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἔστησεν ἐπὶ τὰ 38
δύο μέρη τῆς παρεμβολῆς, κατασείοντες καὶ καταφρασσόμενοι ἐν
ταῖς φάλαγξιν. [39]ὡς δὲ ἔστιλβεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὰς χρυσᾶς καὶ χαλ- 39
κᾶς ἀσπίδας, ἔστιλβεν τὰ ὄρη ἀπ᾽ αὐτῶν καὶ κατηύγαζεν ὡς λαμ-
πάδες πυρός. [40]καὶ ἐξετάθη μέρος τι τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως 40
ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ὄρη καί τινες ἐπὶ τὰ ταπεινά· καὶ ἤρχοντο ἀσφα-
λῶς καὶ τεταγμένως. [41]καὶ ἐσαλεύοντο πάντες οἱ ἀκούοντες φωνῆς 41

28 οτε] οτι S | αυτου ult.] -τους A*† | ηνιων] pr. μ A† || 29 βασιλειων] ι ult. > A || 30 ιππεων] των ιππων A || 31 ηλθοσαν et παρενεβαλοσαν A | βαιθσουραν] ν > SA: cf. 4 61 | επολεμησαν 1° et εποιησαν] -σεν S Lap† | ημερας] pr. επι A | αυτας] -τους A | πυρι] pr. εν A | επολεμησαν ult.] -σεν S pau. Lap† || 33 οδον] + αυτης S† | εσαλπισαν] -σεν SV† || 34 ελεφανσιν A†: cf. 1 17 et Thack. § 10, 20 | εδειξαν] -ξεν S† || 35 φαλαγγας] ρ pro λ A: item VLap in 38, ALap in 45, S* in 10 82: cf. Thack. § 7, 20 | παρεστησαν] -σεν S†, + εφ A† || 36 απ] επ A† | απ αυτου (37) και πυργοι] αλγοι (sic) S*† || 37 επ αυτου pl.] υπ αυτου S†, επ αυτους A | δυναμεως S*L* La] δυο και A: ad 30 adapt. | τεσσαρες Ra. (Ztschr. f. d. alttest. Wissensch. 1934, S. 78/79)] τριακοντα mss. (etiam La): Λ′ pro Δ′ | αυτοις] -τους A || 38 εστησεν] pr. και S† || 39 και χαλκας] > A, tr. S*† | απ] υπ S*V† | πυρος — (40) της > S*† || 40 υψηλα > S*† || 41 φωνης πληθους] pr. της S†, της φ. του πλ. *L*

πλήθους αὐτῶν καὶ ὁδοιπορίας τοῦ πλήθους καὶ συγκρουσμοῦ τῶν
42 ὅπλων· ἦν γὰρ ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα καὶ ἰσχυρά. 42καὶ
ἤγγισεν Ιουδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ εἰς παράταξιν, καὶ ἔπεσον
43 ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἑξακόσιοι ἄνδρες. 43καὶ εἶδεν
Ελεαζαρος ὁ Αυαραν ἓν τῶν θηρίων τεθωρακισμένον θώραξιν βα-
σιλικοῖς, καὶ ἦν ὑπεράγον πάντα τὰ θηρία, καὶ ᾠήθη ὅτι ἐν αὐτῷ
44 ἐστιν ὁ βασιλεύς· 44καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν τοῦ σῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ
45 καὶ περιποιῆσαι ἑαυτῷ ὄνομα αἰώνιον· 45καὶ ἐπέδραμεν αὐτῷ θρά-
σει εἰς μέσον τῆς φάλαγγος καὶ ἐθανάτου δεξιὰ καὶ εὐώνυμα, καὶ
46 ἐσχίζοντο ἀπ' αὐτοῦ ἔνθα καὶ ἔνθα· 46καὶ εἰσέδυ ὑπὸ τὸν ἐλέφαντα
καὶ ὑπέθηκεν αὐτῷ καὶ ἀνεῖλεν αὐτόν, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν ἐπ-
47 άνω αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. 47καὶ εἶδον τὴν ἰσχὺν τῆς βασιλείας
καὶ τὸ ὅρμημα τῶν δυνάμεων καὶ ἐξέκλιναν ἀπ' αὐτῶν.
48 48Οἱ δὲ ἐκ τῆς παρεμβολῆς τοῦ βασιλέως ἀνέβαινον εἰς συν-
άντησιν αὐτῶν εἰς Ιερουσαλημ, καὶ παρενέβαλεν ὁ βασιλεὺς εἰς
49 τὴν Ιουδαίαν καὶ εἰς τὸ ὄρος Σιων. 49καὶ ἐποίησεν εἰρήνην μετὰ
τῶν ἐκ Βαιθσουρων, καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, ὅτι οὐκ ἦν αὐ-
τοῖς ἐκεῖ διατροφὴ τοῦ συγκεκλεῖσθαι ἐν αὐτῇ, ὅτι σάββατον ἦν τῇ
50 γῇ· 50καὶ κατελάβετο ὁ βασιλεὺς τὴν Βαιθσουραν καὶ ἀπέταξεν
51 ἐκεῖ φρουρὰν τηρεῖν αὐτήν. 51καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὸ ἁγίασμα
ἡμέρας πολλὰς καὶ ἔστησεν ἐκεῖ βελοστάσεις καὶ μηχανὰς καὶ πυ-
ροβόλα καὶ λιθοβόλα καὶ σκορπίδια εἰς τὸ βάλλεσθαι βέλη καὶ
52 σφενδόνας. 52καὶ ἐποίησαν καὶ αὐτοὶ μηχανὰς πρὸς τὰς μηχανὰς
53 αὐτῶν καὶ ἐπολέμησαν ἡμέρας πολλάς. 53βρώματα δὲ οὐκ ἦν ἐν
τοῖς ἀγγείοις διὰ τὸ ἕβδομον ἔτος εἶναι, καὶ οἱ ἀνασῳζόμενοι εἰς
τὴν Ιουδαίαν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν κατέφαγον τὸ ὑπόλειμμα τῆς παρα-
54 θέσεως. 54καὶ ὑπελείφθησαν ἐν τοῖς ἁγίοις ἄνδρες ὀλίγοι, ὅτι κατ-
εκράτησεν αὐτῶν ὁ λιμός, καὶ ἐσκορπίσθησαν ἕκαστος εἰς τὸν τό-
πον αὐτοῦ.
55 55Καὶ ἤκουσεν Λυσίας ὅτι Φίλιππος, ὃν κατέστησεν ὁ βασιλεὺς
Ἀντίοχος ἔτι ζῶντος αὐτοῦ ἐκθρέψαι Ἀντίοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς
56 τὸ βασιλεῦσαι αὐτόν, 56ἀπέστρεψεν ἀπὸ τῆς Περσίδος καὶ Μηδίας
καὶ αἱ δυνάμεις αἱ πορευθεῖσαι μετὰ τοῦ βασιλέως μετ' αὐτοῦ, καὶ
57 ὅτι ζητεῖ παραλαβεῖν τὰ τῶν πραγμάτων. 57καὶ κατέσπευδεν καὶ

41 και 3^0 > S*† | συγκρουσμου] + ς A || 43 ο 1^0 SV† (cf. 2 5)] > rel. | αυαραν] α 2^0 > S La^p | ωηθη] ωφθη ALa || 45 επεδραμεν] απ. S*† | δεξια] + ν S*† || 47 (ε)ιδον ... και(3^0)] ιδοντες ... S*†, ⟨ε⟩ιδεν ... S^c†, ειδεν ιουδας ... και L | το ορμ./των δυν.] tr. S† | το ορμημα] τα -ματα A† | εξεκλιναν] -νεν S*L || 48 οι δε] και A† || 49 ειρηνην > A† | εξηλθον mu.] -θεν SA La || 50 απεταξεν mu.] επετ. S, επατ. A†: cf. 15 41 || 51 βελοστασιας S†: cf. 20 || 52 πολλας > SV† || 53 αγγειοις compl.] αγιοις SALLa: cf. 54 || 56 αι 1^0 > S† | μετα > A | πραγματων] προσταγμ. S*† || 57 κατεσπευδον και επενυσσοντο A

ἐπένευσεν τοῦ ἀπελθεῖν καὶ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς ἡγε-
μόνας τῆς δυνάμεως καὶ τοὺς ἄνδρας Ἐκλείπομεν καθ᾽ ἡμέραν,
καὶ ἡ τροφὴ ἡμῖν ὀλίγη, καὶ ὁ τόπος οὗ παρεμβάλλομέν ἐστιν
ὀχυρός, καὶ ἐπίκειται ἡμῖν τὰ τῆς βασιλείας· [58]νῦν οὖν δῶμεν 58
δεξιὰς τοῖς ἀνθρώποις τούτοις καὶ ποιήσωμεν μετ᾽ αὐτῶν εἰρήνην
καὶ μετὰ παντὸς ἔθνους αὐτῶν [59]καὶ στήσωμεν αὐτοῖς τοῦ πορεύ- 59
εσθαι τοῖς νομίμοις αὐτῶν ὡς τὸ πρότερον· χάριν γὰρ τῶν νομί-
μων αὐτῶν, ὧν διεσκεδάσαμεν, ὠργίσθησαν καὶ ἐποίησαν ταῦτα
πάντα. [60]καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρ- 60
χόντων, καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς εἰρηνεῦσαι, καὶ ἐπεδέξαντο.
[61]καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες· ἐπὶ τούτοις ἐξ- 61
ῆλθον ἐκ τοῦ ὀχυρώματος. [62]καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς ὄρος 62
Σιων καὶ εἶδεν τὸ ὀχύρωμα τοῦ τόπου καὶ ἠθέτησεν τὸν ὁρκισμόν,
ὃν ὤμοσεν, καὶ ἐνετείλατο καθελεῖν τὸ τεῖχος κυκλόθεν. [63]καὶ ἀπῆ- 63
ρεν κατὰ σπουδὴν καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν καὶ εὗρεν Φίλιπ-
πον κυριεύοντα τῆς πόλεως καὶ ἐπολέμησεν πρὸς αὐτὸν καὶ κατ-
ελάβετο τὴν πόλιν βίᾳ.
[1]Ἔτους ἑνὸς καὶ πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐξῆλθεν Δημή- 7
τριος ὁ τοῦ Σελεύκου ἐκ Ῥώμης καὶ ἀνέβη σὺν ἀνδράσιν ὀλίγοις
εἰς πόλιν παραθαλασσίαν καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ. [2]καὶ ἐγένετο ὡς 2
εἰσεπορεύετο εἰς οἶκον βασιλείας πατέρων αὐτοῦ, καὶ συνέλαβον
αἱ δυνάμεις τὸν Ἀντίοχον καὶ τὸν Λυσίαν ἀγαγεῖν αὐτοὺς αὐτῷ.
[3]καὶ ἐγνώσθη αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, καὶ εἶπεν Μή μοι δείξητε τὰ πρόσ- 3
ωπα αὐτῶν. [4]καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς αἱ δυνάμεις, καὶ ἐκάθισεν 4
Δημήτριος ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ. [5]καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν 5
πάντες ἄνδρες ἄνομοι καὶ ἀσεβεῖς ἐξ Ισραηλ, καὶ Ἄλκιμος ἡγεῖτο
αὐτῶν βουλόμενος ἱερατεύειν. [6]καὶ κατηγόρησαν τοῦ λαοῦ πρὸς 6
τὸν βασιλέα λέγοντες Ἀπώλεσεν Ιουδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πάν-
τας τοὺς φίλους σου, καὶ ἡμᾶς ἐσκόρπισεν ἀπὸ τῆς γῆς ἡμῶν·
[7]νῦν οὖν ἀπόστειλον ἄνδρα, ᾧ πιστεύεις, καὶ πορευθεὶς ἰδέτω τὴν 7
ἐξολέθρευσιν πᾶσαν, ἣν ἐποίησεν ἡμῖν καὶ τῇ χώρᾳ τοῦ βασιλέως,

57 τους ανδρας] pr. προς S^{c}*L* | οχυρος] ισχ. S†: cf. **4** 60 || 58 δεξιας compl. La^{p}] -αν SA: cf. **11** 50. 62. 66 **13** 45. 50 | μετ αυτων > S† || 59 στησομεν S | αυτοις] -τους S† || 60 επεδεξαντο] ν > A† || 61 ωμοσεν] ωμολογησεν S*† | επι τουτοις] + και pau. La: trahunt επι τουτ. ad praec.; pr. και unus cod. | εξηλθον] -θεν A† || 62 ορος] pr. το A | καθελειν SVLa†] και καθειλε(ν) (pau. -λον uel -λαν) rel. || 63 απηρεν] -ραν A

7 1 εξηλθεν] pr. και SV† | ο > S*† | συν ανδρ.] εν ανδρ. εν S*† | εις πολιν > S*† | παραθαλασσιαν] παρα θαλασσαν S*† || 2 εγεν.] επονειτο S*† | και 2⁰ $L^{p}La^{p}$] > SA pl. | συνελαβον] -βοντο S*† || 5 αλκιμος] -κισμος S† hoc tantum loco; ν pro μ A†: item A† in 12. 23, non reliquis locis; + ο και ιακιμος *L*: item *L* persaepe, cf. Ioseph. Ant. XII 385 Niese | ηγειτο(A† -ται) αυτων] + ηγουμενος S† || 6 εσκορπισεν] -σαν S^{c}*L* || 7 πιστευσεις S*† | την εξολ./πασαν] tr. S pau.

8 καὶ κολασάτω αὐτοὺς καὶ πάντας τοὺς ἐπιβοηθοῦντας αὐτοῖς. [8]καὶ
ἐπέλεξεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βακχίδην τῶν φίλων τοῦ βασιλέως κυ-
ριεύοντα ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ μέγαν ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ
9 πιστὸν τῷ βασιλεῖ [9]καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν καὶ Ἄλκιμον τὸν ἀσεβῆ
καὶ ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἱερωσύνην καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ ποιῆσαι τὴν
10 ἐκδίκησιν ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ. [10]καὶ ἀπῆρον καὶ ἦλθον μετὰ δυνά-
μεως πολλῆς εἰς γῆν Ιουδα· καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ιουδαν
11 καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ λόγοις εἰρηνικοῖς μετὰ δόλου. [11]καὶ οὐ
προσέσχον τοῖς λόγοις αὐτῶν· εἶδον γὰρ ὅτι ἦλθαν μετὰ δυνά-
12 μεως πολλῆς. [12]καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς Ἄλκιμον καὶ Βακχίδην
13 συναγωγὴ γραμματέων ἐκζητῆσαι δίκαια, [13]καὶ πρῶτοι οἱ Ασιδαῖοι
14 ἦσαν ἐν υἱοῖς Ισραηλ καὶ ἐπεζήτουν παρ' αὐτῶν εἰρήνην· [14]εἶπον
γάρ Ἄνθρωπος ἱερεὺς ἐκ σπέρματος Ααρων ἦλθεν ἐν ταῖς δυνά-
15 μεσιν καὶ οὐκ ἀδικήσει ἡμᾶς. [15]καὶ ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν λόγους
εἰρηνικοὺς καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς λέγων Οὐκ ἐκζητήσομεν ὑμῖν κακὸν
16 καὶ τοῖς φίλοις ὑμῶν. [16]καὶ ἐνεπίστευσαν αὐτῷ· καὶ συνέλαβεν
ἐξ αὐτῶν ἑξήκοντα ἄνδρας καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ
17 κατὰ τὸν λόγον, ὃν ἔγραψεν αὐτόν [17]Σάρκας ὁσίων σου καὶ αἷ-
μα αὐτῶν ἐξέχεαν κύκλῳ Ιερουσαλημ, καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς ὁ θά-
18 πτων. [18]καὶ ἐπέπεσεν αὐτῶν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος εἰς πάντα τὸν
λαόν, ὅτι εἶπον Οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια καὶ κρίσις, παρέβη-
19 σαν γὰρ τὴν στάσιν καὶ τὸν ὅρκον, ὃν ὤμοσαν. [19]καὶ ἀπῆρεν
Βακχίδης ἀπὸ Ιερουσαλημ καὶ παρενέβαλεν ἐν Βηθζαιθ καὶ ἀπ-
έστειλεν καὶ συνέλαβεν πολλοὺς ἀπὸ τῶν μετ' αὐτοῦ αὐτομολησάν-
των ἀνδρῶν καί τινας τοῦ λαοῦ καὶ ἔθυσεν αὐτοὺς εἰς τὸ φρέαρ
20 τὸ μέγα. [20]καὶ κατέστησεν τὴν χώραν τῷ Ἀλκίμῳ καὶ ἀφῆκεν
μετ' αὐτοῦ δύναμιν τοῦ βοηθεῖν αὐτῷ· καὶ ἀπῆλθεν Βακχίδης πρὸς
21 τὸν βασιλέα. [21]καὶ ἠγωνίσατο Ἄλκιμος περὶ τῆς ἀρχιερωσύνης,
22 [22]καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ ταράσσοντες τὸν λαὸν
αὐτῶν καὶ κατεκράτησαν γῆν Ιουδα καὶ ἐποίησαν πληγὴν μεγάλην
23 ἐν Ισραηλ. [23]καὶ εἶδεν Ιουδας πᾶσαν τὴν κακίαν, ἣν ἐποίησεν Ἄλ-
24 κιμος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν υἱοῖς Ισραηλ ὑπὲρ τὰ ἔθνη, [24]καὶ ἐξῆλ-
θεν εἰς πάντα τὰ ὅρια τῆς Ιουδαίας κυκλόθεν καὶ ἐποίησεν ἐκδί-

7 και κολασατω mu.] και (ως *L*) εκολασατο SA*L*La || 8 βακχιδην] χχ pro κχ S pau.: cf. 9 1.49; βαρακχ. A† | φιλων] υ pro ι A† | του 1⁰] αυτου S*† || 9 αλκιμον] pr. τον S† | και 3⁰ > S*† | εστησεν] -σαν A† | ιερωσυνην] pr. αρχ Vpau. || 10 απηρον] απηλθεν A | ηλθον] -θεν A | και ult.] + προς A† || 11 προσειχον A† || 14 σπερμ.] pr. του A || 15 λογ. ειρην.] tr. A† || 16 τους λογους ους A | αυτον S*†] > rel.; ο προφητης Sc*L*, δαυιδ unus cod., ασαφ ο προφητης unus cod.: cf. Ps. 78 2.3 || 17 σαρκας] + κρεας S*V†, *carnes uiscera* La | αιμα] -ματα ASc || 19 βηθζαιθ S†] βηζεθ A, βαιθζεθ V† | συνελαβεν] -εβαλεν S*†: cf. 9 61 | και ult. > S*La† | αυτους] -τος S†, > La† || 21 αρχιερωσ.] αρχ > S† || 24 κυκλοθεν] pr. και A†

κησιν ἐν τοῖς ἀνδράσιν τοῖς αὐτομολήσασιν, καὶ ἀνεστάλησαν τοῦ
ἐκπορεύεσθαι εἰς τὴν χώραν. 25ὡς δὲ εἶδεν Ἄλκιμος ὅτι ἐνίσχυσεν 25
Ιουδας καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἔγνω ὅτι οὐ δύναται ὑποστῆναι αὐ-
τούς, καὶ ἐπέστρεψεν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ κατηγόρησεν αὐτῶν
πονηρά.

26Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Νικάνορα ἕνα τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ 26
τῶν ἐνδόξων καὶ μισοῦντα καὶ ἐχθραίνοντα τῷ Ισραηλ καὶ ἐνετεί-
λατο αὐτῷ ἐξᾶραι τὸν λαόν. 27καὶ ἦλθεν Νικάνωρ εἰς Ιερουσαλημ 27
δυνάμει πολλῇ, καὶ ἀπέστειλεν πρὸς Ιουδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς
αὐτοῦ μετὰ δόλου λόγοις εἰρηνικοῖς λέγων 28Μὴ ἔστω μάχη ἀνὰ 28
μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν· ἥξω ἐν ἀνδράσιν ὀλίγοις, ἵνα ἴδω ὑμῶν
τὰ πρόσωπα μετ᾽ εἰρήνης. 29καὶ ἦλθεν πρὸς Ιουδαν, καὶ ἠσπάσαντο 29
ἀλλήλους εἰρηνικῶς· καὶ οἱ πολέμιοι ἕτοιμοι ἦσαν ἐξαρπάσαι τὸν
Ιουδαν. 30καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος τῷ Ιουδα ὅτι μετὰ δόλου ἦλθεν 30
ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ ἐπτοήθη ἀπ᾽ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐβουλήθη ἔτι ἰδεῖν τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ. 31καὶ ἔγνω Νικάνωρ ὅτι ἀπεκαλύφθη ἡ βουλὴ 31
αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ιουδα ἐν πολέμῳ κατὰ Χα-
φαρσαλαμα. 32καὶ ἔπεσον τῶν παρὰ Νικάνορος ὡσεὶ πεντακόσιοι 32
ἄνδρες, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν πόλιν Δαυιδ.

33Καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἀνέβη Νικάνωρ εἰς ὄρος Σιων. 33
καὶ ἐξῆλθον ἀπὸ τῶν ἱερέων ἐκ τῶν ἁγίων καὶ ἀπὸ τῶν πρεσβυ-
τέρων τοῦ λαοῦ ἀσπάσασθαι αὐτὸν εἰρηνικῶς καὶ δεῖξαι αὐτῷ τὴν
ὁλοκαύτωσιν τὴν προσφερομένην ὑπὲρ τοῦ βασιλέως. 34καὶ ἐμυ- 34
κτήρισεν αὐτοὺς καὶ κατεγέλασεν αὐτῶν καὶ ἐμίανεν αὐτοὺς καὶ
ἐλάλησεν ὑπερηφάνως· 35καὶ ὤμοσεν μετὰ θυμοῦ λέγων Ἐὰν μὴ 35
παραδοθῇ Ιουδας καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ εἰς χεῖράς μου τὸ νῦν,
καὶ ἔσται ἐὰν ἐπιστρέψω ἐν εἰρήνῃ, ἐμπυριῶ τὸν οἶκον τοῦτον.
καὶ ἐξῆλθεν μετὰ θυμοῦ μεγάλου. 36καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς καὶ ἔστη- 36
σαν κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ ναοῦ καὶ ἔκλαυσαν
καὶ εἶπον 37Σὺ ἐξελέξω τὸν οἶκον τοῦτον ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομά 37
σου ἐπ᾽ αὐτοῦ εἶναι οἶκον προσευχῆς καὶ δεήσεως τῷ λαῷ σου·
38ποίησον ἐκδίκησιν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ καὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ 38
αὐτοῦ, καὶ πεσέτωσαν ἐν ῥομφαίᾳ· μνήσθητι τῶν δυσφημιῶν αὐ-
τῶν καὶ μὴ δῷς αὐτοῖς μονήν. 39καὶ ἐξῆλθεν Νικάνωρ ἐξ Ιερου- 39
σαλημ καὶ παρενέβαλεν ἐν Βαιθωρων, καὶ συνήντησεν αὐτῷ δύνα-
μις Συρίας. 40καὶ Ιουδας παρενέβαλεν ἐν Αδασα ἐν τρισχιλίοις ἀν- 40

24 τοις 2^{0}] pr. και A† | εκπορευεσθαι S La†] εκ > pl., πορευθηναι A pau. | την > A† || 25 ου > A pau. || 26 αυτου] pr. των S*† || 29 ετοιμοι ησαν] tr. A || 31 εν πολ. > A | χαφαρσαλαμα] χα > S* La^{p} pau., χαρφαρσαραμα A† || 32 ως πεντακισχιλιοι (A† -λιους: sic!) ανδρες A pau. || 33 ορος] pr. το A pl. | εξηλθεν S || 35 εις χ. μου / το νυν] tr. A† | fin. μεγαλου > A pau. || 36 εκλαυσεν A† || 37 αυτου] -τον A || 38 εν 1^{0} > S† || 39 παρενεβαλεν] -λον A†

41 δράσιν· καὶ προσηύξατο Ιουδας καὶ εἶπεν [41]Οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως
ὅτε ἐδυσφήμησαν, ἐξῆλθεν ὁ ἄγγελός σου καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς
42 ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδας· [42]οὕτως σύντριψον τὴν παρεμ-
βολὴν ταύτην ἐνώπιον ἡμῶν σήμερον, καὶ γνώτωσαν οἱ ἐπίλοιποι
ὅτι κακῶς ἐλάλησεν ἐπὶ τὰ ἅγιά σου, καὶ κρῖνον αὐτὸν κατὰ τὴν
43 κακίαν αὐτοῦ. [43]καὶ συνῆψαν αἱ παρεμβολαὶ εἰς πόλεμον τῇ τρισ-
καιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς Αδαρ, καὶ συνετρίβη ἡ παρεμβολὴ Νικάνορος,
44 καὶ ἔπεσεν αὐτὸς πρῶτος ἐν τῷ πολέμῳ. [44]ὡς δὲ εἶδεν ἡ παρεμ-
45 βολὴ αὐτοῦ ὅτι ἔπεσεν Νικάνωρ, ῥίψαντες τὰ ὅπλα ἔφυγον. [45]καὶ
κατεδίωκον αὐτοὺς ὁδὸν ἡμέρας μιᾶς ἀπὸ Αδασα ἕως τοῦ ἐλθεῖν
εἰς Γαζηρα καὶ ἐσάλπιζον ὀπίσω αὐτῶν ταῖς σάλπιγξιν τῶν σημα-
46 σιῶν. [46]καὶ ἐξῆλθον ἐκ πασῶν τῶν κωμῶν τῆς Ιουδαίας κυκλόθεν
καὶ ὑπερεκέρων αὐτούς, καὶ ἀπέστρεφον οὗτοι πρὸς τούτους, καὶ
ἔπεσον πάντες ῥομφαίᾳ, καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς.
47 [47]καὶ ἔλαβον τὰ σκῦλα καὶ τὴν προνομήν, καὶ τὴν κεφαλὴν Νικά-
νορος ἀφεῖλον καὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ, ἣν ἐξέτεινεν ὑπερηφάνως,
48 καὶ ἤνεγκαν καὶ ἐξέτειναν παρὰ τῇ Ιερουσαλημ. [48]καὶ ηὐφράνθη ὁ
λαὸς σφόδρα καὶ ἤγαγον τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡμέραν εὐφροσύνης
49 μεγάλην· [49]καὶ ἔστησαν τοῦ ἄγειν κατ᾽ ἐνιαυτὸν τὴν ἡμέραν ταύ-
50 την τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ Αδαρ. [50]καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ Ιουδα ἡμέ-
ρας ὀλίγας.
8 [1]Καὶ ἤκουσεν Ιουδας τὸ ὄνομα τῶν Ῥωμαίων, ὅτι εἰσὶν δυνατοὶ
ἰσχύι καὶ αὐτοὶ εὐδοκοῦσιν ἐν πᾶσιν τοῖς προστιθεμένοις αὐτοῖς,
καὶ ὅσοι ἂν προσέλθωσιν αὐτοῖς, ἱστῶσιν αὐτοῖς φιλίαν, καὶ ὅτι
2 εἰσὶ δυνατοὶ ἰσχύι. [2]καὶ διηγήσαντο αὐτῷ τοὺς πολέμους αὐτῶν
καὶ τὰς ἀνδραγαθίας, ἃς ποιοῦσιν ἐν τοῖς Γαλάταις, καὶ ὅτι κατ-
3 εκράτησαν αὐτῶν καὶ ἤγαγον αὐτοὺς ὑπὸ φόρον, [3]καὶ ὅσα ἐποί-
ησαν ἐν χώρᾳ Σπανίας τοῦ κατακρατῆσαι τῶν μετάλλων τοῦ ἀρ-
4 γυρίου καὶ τοῦ χρυσίου τοῦ ἐκεῖ· [4]καὶ κατεκράτησαν τοῦ τόπου
παντὸς τῇ βουλῇ αὐτῶν καὶ τῇ μακροθυμίᾳ, καὶ ὁ τόπος ἦν ἀπ-
έχων μακρὰν ἀπ᾽ αὐτῶν σφόδρα, καὶ τῶν βασιλέων τῶν ἐπελθόν-
των ἐπ᾽ αὐτοὺς ἀπ᾽ ἄκρου τῆς γῆς, ἕως συνέτριψαν αὐτοὺς καὶ
ἐπάταξαν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην, καὶ οἱ ἐπίλοιποι διδόασιν
5 αὐτοῖς φόρον κατ᾽ ἐνιαυτόν· [5]καὶ τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Περσέα

41 βασιλεως] + ασσυριων *L*, + σενναχειριμ unus cod. | ο > A || 43 επεσεν] pr. επ S† || 44 οπλα S La†] + αυτων rel. || 45 ημερας μιας] tr. S† | εσαλπιζον SV†] -πισαν rel. || 46 απεστρεφον] ανεστρ. A | ου κατελειφθη] ουκ απελ. S*† || 47 παρα τη S*V†] π. την rel. || 48 μεγαλην S*A pau.] -λης rel. || 49 αγειν] αγαγειν A†

8 1 ισχυι 1⁰] pr. εν A† | προστιθεμ.] -τεθειμ. A(†) | και οσοι (ε)αν προσελθ. αυτοις] pr. και οσοι εαν προτεθωσιν(sic) αυτοις A† || 4 απεχων μακραν SV†] tr. rel. | εως] ως S†

Κιτιέων βασιλέα καὶ τοὺς ἐπηρμένους ἐπ᾿ αὐτοὺς συνέτριψαν αὐ-
τοὺς ἐν πολέμῳ καὶ κατεκράτησαν αὐτῶν· [6]καὶ Ἀντίοχον τὸν μέ- 6
γαν βασιλέα τῆς Ἀσίας τὸν πορευθέντα ἐπ᾿ αὐτοὺς εἰς πόλεμον
ἔχοντα ἑκατὸν εἴκοσι ἐλέφαντας καὶ ἵππον καὶ ἅρματα καὶ δύνα-
μιν πολλὴν σφόδρα, καὶ συνετρίβη ὑπ᾿ αὐτῶν, [7]καὶ ἔλαβον αὐτὸν 7
ζῶντα καὶ ἔστησαν αὐτοῖς διδόναι αὐτόν τε καὶ τοὺς βασιλεύοντας
μετ᾿ αὐτὸν φόρον μέγαν καὶ διδόναι ὅμηρα καὶ διαστολὴν [8]καὶ 8
χώραν τὴν Ἰνδικὴν καὶ Μηδίαν καὶ Λυδίαν ἀπὸ τῶν καλλίστων
χωρῶν αὐτῶν, καὶ λαβόντες αὐτὰς παρ᾿ αὐτοῦ ἔδωκαν αὐτὰς Εὐ-
μένει τῷ βασιλεῖ· [9]καὶ ὅτι οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐβουλεύσαντο ἐλ- 9
θεῖν καὶ ἐξᾶραι αὐτούς, [10]καὶ ἐγνώσθη ὁ λόγος αὐτοῖς, καὶ ἀπ- 10
έστειλαν ἐπ᾿ αὐτοὺς στρατηγὸν ἕνα καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτούς,
καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν τραυματίαι πολλοί, καὶ ᾐχμαλώτισαν τὰς γυ-
ναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ ἐπρονόμευσαν αὐτοὺς καὶ
κατεκράτησαν τῆς γῆς καὶ καθεῖλον τὰ ὀχυρώματα αὐτῶν καὶ κατ-
εδουλώσαντο αὐτοὺς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· [11]καὶ τὰς ἐπιλοίπους 11
βασιλείας καὶ τὰς νήσους, ὅσοι ποτὲ ἀντέστησαν αὐτοῖς, κατέφθει-
ραν καὶ ἐδούλωσαν αὐτούς, μετὰ δὲ τῶν φίλων αὐτῶν καὶ τῶν
ἐπαναπαυομένων αὐτοῖς συνετήρησαν φιλίαν· [12]καὶ κατεκράτησαν 12
τῶν βασιλέων τῶν ἐγγὺς καὶ τῶν μακράν, καὶ ὅσοι ἤκουον τὸ
ὄνομα αὐτῶν, ἐφοβοῦντο ἀπ᾿ αὐτῶν. [13]οἷς δ᾿ ἂν βούλωνται βοηθεῖν 13
καὶ βασιλεύειν, βασιλεύουσιν· οὓς δ᾿ ἂν βούλωνται, μεθιστῶσιν·
καὶ ὑψώθησαν σφόδρα. [14]καὶ ἐν πᾶσιν τούτοις οὐκ ἐπέθεντο αὐ- 14
τῶν οὐδὲ εἷς διάδημα, οὐδὲ περιεβάλοντο πορφύραν ὥστε ἁδρυν-
θῆναι ἐν αὐτῇ· [15]καὶ βουλευτήριον ἐποίησαν ἑαυτοῖς, καὶ καθ᾿ ἡμέ- 15
ραν ἐβουλεύοντο τριακόσιοι καὶ εἴκοσι βουλευόμενοι διὰ παντὸς
περὶ τοῦ πλήθους τοῦ εὐκοσμεῖν αὐτούς· [16]καὶ πιστεύουσιν ἑνὶ 16
ἀνθρώπῳ ἄρχειν αὐτῶν κατ᾿ ἐνιαυτὸν καὶ κυριεύειν πάσης τῆς γῆς
αὐτῶν, καὶ πάντες ἀκούουσιν τοῦ ἑνός, καὶ οὐκ ἔστιν φθόνος οὐδὲ
ζῆλος ἐν αὐτοῖς.

[17]Καὶ ἐπελέξατο Ιουδας τὸν Εὐπόλεμον υἱὸν Ιωαννου τοῦ Ακκως 17
καὶ Ἰάσονα υἱὸν Ελεαζαρου καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ῥώμην
στῆσαι φιλίαν καὶ συμμαχίαν [18]καὶ τοῦ ἆραι τὸν ζυγὸν ἀπ᾿ αὐτῶν, 18

5 κιτιεων S* (cf. Is. 23 12)] κιτιαιων ASc: cf. Num. 24 24 Is. 23 1 | εν SV La†] > rel.: cf. 5 67 || 6 υπ S*V†] απ rel. || 7 εστησαν] + αυτον Sc† | διδοναι 1⁰] δουναι S*† | και paenult. ALa] > SV | ομηρον S† || 8 απο] pr. και A || 10 γης S*La] + αυτων AScpl. | και ult. *L* La] pr. και επρονομευσαν αυτους SA: ex praec. repet. || 11 οσοι] οι S† | αντεστησαν *L* La] τ 1⁰ > SA | αυτους] -τοις A pau. | συνετηρησαν] + αυτοις A || 12 βασιλεων] -λ(ε)ιων A | ηκουσαν A || 13 βασιλευουσιν] -ευσουσιν A; pr. και S*† || 14 αυτων ουδε εις] ουδεις αυτων A | ουδε 2⁰] και ου A mu. | εν αυτη] > S*†, επ αυτη Sc*L* || 15 fin. εαυτους A || 16 κυριευειν > S*† || 17 επελεξατο SV†] -ξεν rel. | ακχως A | στησαι S*La†] + αυτοις rel. || 18 απ > A†

ὅτι εἶδον τὴν βασιλείαν τῶν Ἑλλήνων καταδουλουμένους τὸν Ισ-
19 ραηλ δουλείᾳ. [19]καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώμην, καὶ ἡ ὁδὸς πολλὴ
σφόδρα, καὶ εἰσήλθοσαν εἰς τὸ βουλευτήριον καὶ ἀπεκρίθησαν καὶ
20 εἶπον [20]Ιουδας ὁ καὶ Μακκαβαῖος καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ τὸ
πλῆθος τῶν Ιουδαίων ἀπέστειλαν ἡμᾶς πρὸς ὑμᾶς στῆσαι μεθ'
ὑμῶν συμμαχίαν καὶ εἰρήνην καὶ γραφῆναι ἡμᾶς συμμάχους καὶ
21 22 φίλους ὑμῶν. [21]καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον αὐτῶν. [22]καὶ τοῦτο
τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς, ἧς ἀντέγραψαν ἐπὶ δέλτοις χαλκαῖς
καὶ ἀπέστειλαν εἰς Ιερουσαλημ εἶναι παρ' αὐτοῖς ἐκεῖ μνημόσυνον
εἰρήνης καὶ συμμαχίας
23 [23]Καλῶς γένοιτο Ῥωμαίοις καὶ τῷ ἔθνει Ιουδαίων ἐν τῇ θαλάσ-
σῃ καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ῥομφαία καὶ ἐχθρὸς μα-
24 κρυνθείη ἀπ' αὐτῶν. [24]ἐὰν δὲ ἐνστῇ πόλεμος Ῥώμῃ προτέρᾳ ἢ
25 πᾶσιν τοῖς συμμάχοις αὐτῶν ἐν πάσῃ τῇ κυριείᾳ αὐτῶν, [25]συμ-
μαχήσει τὸ ἔθνος τῶν Ιουδαίων, ὡς ἂν ὁ καιρὸς ὑπογράφῃ αὐτοῖς,
26 καρδίᾳ πλήρει· [26]καὶ τοῖς πολεμοῦσιν οὐ δώσουσιν οὐδὲ ἐπαρκέ-
σουσιν σῖτον, ὅπλα, ἀργύριον, πλοῖα, ὡς ἔδοξεν Ῥώμῃ· καὶ φυλά-
27 ξονται τὰ φυλάγματα αὐτῶν οὐθὲν λαβόντες. [27]κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ
ἐὰν ἔθνει Ιουδαίων συμβῇ προτέροις πόλεμος, συμμαχήσουσιν οἱ
28 Ῥωμαῖοι ἐκ ψυχῆς, ὡς ἂν αὐτοῖς ὁ καιρὸς ὑπογράφῃ· [28]καὶ τοῖς
συμμαχοῦσιν οὐ δοθήσεται σῖτος, ὅπλα, ἀργύριον, πλοῖα, ὡς ἔδο-
ξεν Ῥώμῃ· καὶ φυλάξονται τὰ φυλάγματα ταῦτα καὶ οὐ μετὰ δό-
29 λου. — [29]κατὰ τοὺς λόγους τούτους οὕτως ἔστησαν Ῥωμαῖοι τῷ
30 δήμῳ τῶν Ιουδαίων. [30]ἐὰν δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους βουλεύ-
σωνται οὗτοι καὶ οὗτοι προσθεῖναι ἢ ἀφελεῖν, ποιήσονται ἐξ αἱρέ-
31 σεως αὐτῶν, καὶ ὃ ἂν προσθῶσιν ἢ ἀφέλωσιν, ἔσται κύρια. [31]καὶ
περὶ τῶν κακῶν, ὧν ὁ βασιλεὺς Δημήτριος συντελεῖται εἰς αὐτούς,
ἐγράψαμεν αὐτῷ λέγοντες Διὰ τί ἐβάρυνας τὸν ζυγόν σου ἐπὶ
32 τοὺς φίλους ἡμῶν τοὺς συμμάχους Ιουδαίους; [32]ἐὰν οὖν ἔτι ἐν-
τύχωσιν κατὰ σοῦ, ποιήσομεν αὐτοῖς τὴν κρίσιν καὶ πολεμήσομέν
σε διὰ τῆς θαλάσσης καὶ διὰ τῆς ξηρᾶς.
9 [1]Καὶ ἤκουσεν Δημήτριος ὅτι ἔπεσεν Νικάνωρ καὶ ἡ δύναμις

18 ειδεν S† | δουλεια] + ν A || 19 και ειπον > A† || 20 απεστειλαν] -λεν S† || 21 ενωπιον] εναντιον SVpau.: cf. 10 60 || 22 επιστολης] γραφης A || 23 ιουδαιων] pr. των A† || 24 τη S†] > rel. | κυριεια Ra. (cf. Dan. 4 19 θ' etc.)] κυρια SA || 26 ου δωσ. > S*† | πλοιον S*† | ρωμη] -μαιοις Sc mu.: cf. 28 || 28 πλοια > A† | ρωμη] -μαιοις S†: cf. 26 | και 2^0 > S* | φυλασσουσιν S*†, -λαξωνται Sc† || 30 ουτοι και ουτοι (i. e. ambo, cf. 9 17)] ουτοι η ουτοι SV(om. ου ult.)† | ποιησωνται S | αν S†] εαν rel. || 31 βασιλευς > S*† | αυτους] υμας Sc*L* | συμμαχους] + ημων S*L* || 32 αυτοις] pr. ε S† | σε] υπερ σου S*†

9 1 επεσεν] εποιησεν A | η δυναμις] αι -μεις A mu.

αὐτοῦ ἐν πολέμῳ, καὶ προσέθετο τὸν Βακχίδην καὶ τὸν Ἄλκιμον
ἐκ δευτέρου ἀποστεῖλαι εἰς γῆν Ιουδα καὶ τὸ δεξιὸν κέρας μετ'
αὐτῶν. [2]καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν εἰς Γαλγαλα καὶ παρενέβαλον 2
ἐπὶ Μαισαλωθ τὴν ἐν Αρβηλοις καὶ προκατελάβοντο αὐτὴν καὶ
ἀπώλεσαν ψυχὰς ἀνθρώπων πολλάς. [3]καὶ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου 3
ἔτους τοῦ δευτέρου καὶ πεντηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ παρενέβαλον
ἐπὶ Ιερουσαλημ· [4]καὶ ἀπῆραν καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Βερεαν ἐν εἴ- 4
κοσι χιλιάσιν ἀνδρῶν καὶ δισχιλίᾳ ἵππῳ. [5]καὶ Ιουδας ἦν παρεμβε- 5
βληκὼς ἐν Ελασα, καὶ τρισχίλιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ ἐκλεκτοί. [6]καὶ 6
εἶδον τὸ πλῆθος τῶν δυνάμεων ὅτι πολλοί εἰσιν, καὶ ἐφοβήθησαν
σφόδρα· καὶ ἐξερρύησαν πολλοὶ ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς, οὐ κατελεί-
φθησαν ἐξ αὐτῶν ἀλλ' ἢ ὀκτακόσιοι ἄνδρες. [7]καὶ εἶδεν Ιουδας ὅτι 7
ἀπερρύη ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ καὶ ὁ πόλεμος ἔθλιβεν αὐτόν, καὶ
συνετρίβη τῇ καρδίᾳ, ὅτι οὐκ εἶχεν καιρὸν συναγαγεῖν αὐτούς,
[8]καὶ ἐξελύθη καὶ εἶπεν τοῖς καταλειφθεῖσιν Ἀναστῶμεν καὶ ἀνα- 8
βῶμεν ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους ἡμῶν, ἐὰν ἄρα δυνώμεθα πολεμῆσαι
πρὸς αὐτούς. [9]καὶ ἀπέστρεφον αὐτὸν λέγοντες Οὐ μὴ δυνώμεθα, 9
ἀλλ' ἢ σῴζωμεν τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς τὸ νῦν, ἐπιστρέψωμεν καὶ οἱ
ἀδελφοὶ ἡμῶν καὶ πολεμήσωμεν πρὸς αὐτούς, ἡμεῖς δὲ ὀλίγοι.
[10]καὶ εἶπεν Ιουδας Μὴ γένοιτο ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο, φυγεῖν 10
ἀπ' αὐτῶν, καὶ εἰ ἤγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν, καὶ ἀποθάνωμεν ἐν ἀν-
δρείᾳ χάριν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ μὴ καταλίπωμεν αἰτίαν τῇ
δόξῃ ἡμῶν. [11]καὶ ἀπῆρεν ἡ δύναμις ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς καὶ ἔστη- 11
σαν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ ἐμερίσθη ἡ ἵππος εἰς δύο μέρη,
καὶ οἱ σφενδονῆται καὶ οἱ τοξόται προεπορεύοντο τῆς δυνάμεως,
καὶ οἱ πρωταγωνισταὶ πάντες οἱ δυνατοί, Βακχίδης δὲ ἦν ἐν τῷ
δεξιῷ κέρατι. [12]καὶ ἤγγισεν ἡ φάλαγξ ἐκ τῶν δύο μερῶν καὶ ἐφώ- 12
νουν ταῖς σάλπιγξιν, καὶ ἐσάλπισαν οἱ παρὰ Ιουδου καὶ αὐτοὶ ταῖς
σάλπιγξιν· [13]καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν παρεμβολῶν, 13
καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος συνημμένος ἀπὸ πρωίθεν ἕως ἑσπέρας.
[14]καὶ εἶδεν Ιουδας ὅτι Βακχίδης καὶ τὸ στερέωμα τῆς παρεμβολῆς 14
ἐν τοῖς δεξιοῖς, καὶ συνῆλθον αὐτῷ πάντες οἱ εὔψυχοι τῇ καρδίᾳ,

1 εν πολεμω VLa†] εν > S*L*, πολεμον A | βακχχιδην S*† (S^{c} deleuit κ): cf. 7 8 || 2 παρενεβαλοσαν A | μεσσαλωθ A$^{(†)}$ | αυτην] -τους S*† | απωλεσαν] -σεν A | ψυχας] pr. εις S† || 3 του 3^0 > A | επι] εις A† || 4 δισχιλια] -ασιν A† | ιππω mu.] + ν AV, ιππον S || 5 ελασα] αλ. A | μετ αυτου / εκλεκτοι] tr. A || 8 ημων] ημιν A† | προς > A || 9 απεστρεφον S*VLapau.] -εψαν rel. | αυτον] -τους S*† | δυνησωμεθα A | σωζομεν S*, σωσομεν S^{c}† | και οι αδ.] μετα των αδελφων A || 10 μη 1^0 SVLa†] + μοι rel. | τουτο > S† | ει > A | και 3^0 > S*L* | εν ανδρ(ε)ια La] εν > A, ανδριως S† | ημων paenult. > S*† || 11 προσεπορ. S*V† || 12 και εσαλπ.] + και A | ιουδου: cf. 3 25 || 13 εσαλ.] εσ⟨ε⟩ισθη A† | της φ. των παρεμβ.] των παρεμβ. αυτων A† | συνηγμενος AV† | εως] μεχρι S† || 14 εν > S†

15 [15]καὶ συνετρίβη τὸ δεξιὸν μέρος ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐδίωκεν ὀπίσω
16 αὐτῶν ἕως Αζωτου ὄρους. [16]καὶ οἱ εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας εἶδον
ὅτι συνετρίβη τὸ δεξιὸν κέρας, καὶ ἐπέστρεψαν κατὰ πόδας Ιουδου
17 καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ ἐκ τῶν ὄπισθεν. [17]καὶ ἐβαρύνθη ὁ πόλεμος,
18 καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ ἐκ τούτων καὶ ἐκ τούτων, [18]καὶ Ιου-
19 δας ἔπεσεν, καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον. [19]καὶ ἦρεν Ιωναθαν καὶ Σιμων
Ιουδαν τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τῶν
20 πατέρων αὐτοῦ ἐν Μωδεϊν. [20]καὶ ἔκλαυσαν αὐτὸν καὶ ἐκόψαντο
αὐτὸν πᾶς Ισραηλ κοπετὸν μέγαν καὶ ἐπένθουν ἡμέρας πολλὰς
21 22 καὶ εἶπον [21]Πῶς ἔπεσεν δυνατὸς σῴζων τὸν Ισραηλ. [22]καὶ τὰ
περισσὰ τῶν λόγων Ιουδου καὶ τῶν πολέμων καὶ τῶν ἀνδραγα-
θιῶν, ὧν ἐποίησεν, καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ οὐ κατεγράφη·
πολλὰ γὰρ ἦν σφόδρα.

23 [23]Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Ιουδου ἐξέκυψαν οἱ ἄνομοι
ἐν πᾶσιν τοῖς ὁρίοις Ισραηλ, καὶ ἀνέτειλαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι
24 τὴν ἀδικίαν. [24]ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγενήθη λιμὸς μέγας σφό-
25 δρα, καὶ αὐτομόλησεν ἡ χώρα μετ' αὐτῶν. [25]καὶ ἐξέλεξεν Βακχίδης
τοὺς ἀσεβεῖς ἄνδρας καὶ κατέστησεν αὐτοὺς κυρίους τῆς χώρας.
26 [26]καὶ ἐξεζήτουν καὶ ἠρεύνων τοὺς φίλους Ιουδου καὶ ἦγον αὐτοὺς
27 πρὸς Βακχίδην, καὶ ἐξεδίκα αὐτοὺς καὶ ἐνέπαιζεν αὐτοῖς. [27]καὶ ἐγέ-
νετο θλῖψις μεγάλη ἐν τῷ Ισραηλ, ἥτις οὐκ ἐγένετο ἀφ' ἧς ἡμέρας
28 οὐκ ὤφθη προφήτης αὐτοῖς. [28]καὶ ἠθροίσθησαν πάντες οἱ φίλοι
29 Ιουδου καὶ εἶπον τῷ Ιωναθαν [29]Ἀφ' οὗ ὁ ἀδελφός σου Ιουδας τε-
τελεύτηκεν, καὶ ἀνὴρ ὅμοιος αὐτῷ οὐκ ἔστιν ἐξελθεῖν καὶ εἰσελθεῖν
πρὸς τοὺς ἐχθροὺς καὶ Βακχίδην καὶ ἐν τοῖς ἐχθραίνουσιν τοῦ
30 ἔθνους ἡμῶν· [30]νῦν οὖν σὲ ᾑρετισάμεθα σήμερον τοῦ εἶναι ἀντ'
αὐτοῦ ἡμῖν εἰς ἄρχοντα καὶ ἡγούμενον τοῦ πολεμῆσαι τὸν πόλε-
31 μον ἡμῶν. [31]καὶ ἐπεδέξατο Ιωναθαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν ἡγη-
σιν καὶ ἀνέστη ἀντὶ Ιουδου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

32 33 [32]Καὶ ἔγνω Βακχίδης καὶ ἐζήτει αὐτὸν ἀποκτεῖναι. [33]καὶ ἔγνω
Ιωναθαν καὶ Σιμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ
καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον Θεκωε καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ
34 λάκκου Ασφαρ. [34]καὶ ἔγνω Βακχίδης τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ

15 μερος SLpLa† (cf. 11. 12 4 19 6 38. 40)] κερας rel. || 16 κερας 1^0], μερος L: cf. 15 | δεξιον κερας και] δεξ. κερ. κατα προσωπον και S*† | επεστρεψεν S* | κατα ποδας > S*† | ιουδου: cf. 3 25 || 17 τουτων $1^0 \frown 2^0$ S || 19 ηρεν] ηραν AV | αυτων] -του A† | αυτου] -των SL | μωδαειν $S^{(\dagger)}$: cf. 2 1. 23 || 20 αυτον 1^0] + εκει A† | fin. ειπεν S† || 22 περισσεα A†, περισσια S† | ιουδου: cf. 3 25 | πολλα] -λη SL || 23 ιουδου: cf. 3 25 || 24 μεγας] -αλη A: cf. 13 49 Thack. p. 146 || 26 ηρευνων V†] -νουν $S^{(\dagger)}$, εξηραυνων A: cf. Thack. § 6, 12 | ιουδου: cf. 3 25 | εξεδικα] -δικει compl., -διωκε S† | ενεπεζον A† || 28 ιουδου: cf. 3 25 | τω > S*† || 29 και εισελθειν SV†] > rel. || 31 ιουδου: cf. 3 25 || 33 fin. ασφαλ A†

ἦλθεν αὐτὸς καὶ πᾶν τὸ στράτευμα αὐτοῦ πέραν τοῦ Ιορδάνου.
— 35καὶ ἀπέστειλεν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἡγούμενον τοῦ ὄχλου καὶ 35
παρεκάλεσεν τοὺς Ναβαταίους φίλους αὐτοῦ τοῦ παραθέσθαι αὐ-
τοῖς τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν τὴν πολλήν. 36καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ιαμ- 36
βρι οἱ ἐκ Μηδαβα καὶ συνέλαβον Ιωαννην καὶ πάντα, ὅσα εἶχεν,
καὶ ἀπῆλθον ἔχοντες. 37μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἀπήγγειλαν Ιω- 37
ναθαν καὶ Σιμωνι τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ὅτι Υἱοὶ Ιαμβρι ποιοῦσιν γά-
μον μέγαν καὶ ἄγουσιν τὴν νύμφην ἀπὸ Ναδαβαθ, θυγατέρα ἑνὸς
τῶν μεγάλων μεγιστάνων Χανααν, μετὰ παραπομπῆς μεγάλης. 38καὶ 38
ἐμνήσθησαν τοῦ αἵματος Ιωαννου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν καὶ ἀνέβη-
σαν καὶ ἐκρύβησαν ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ ὄρους. 39καὶ ἦραν τοὺς 39
ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ θροῦς καὶ ἀποσκευὴ πολλή,
καὶ ὁ νυμφίος ἐξῆλθεν καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
εἰς συνάντησιν αὐτῶν μετὰ τυμπάνων καὶ μουσικῶν καὶ ὅπλων
πολλῶν. 40καὶ ἐξανέστησαν ἐπʼ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἐνέδρου καὶ ἀπ- 40
έκτειναν αὐτούς, καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοί, καὶ οἱ ἐπίλοιποι
ἔφυγον εἰς τὸ ὄρος· καὶ ἔλαβον πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν. 41καὶ 41
μετεστράφη ὁ γάμος εἰς πένθος καὶ φωνὴ μουσικῶν αὐτῶν εἰς
θρῆνον. 42καὶ ἐξεδίκησαν τὴν ἐκδίκησιν αἵματος ἀδελφοῦ αὐτῶν 42
καὶ ἀπέστρεψαν εἰς τὸ ἕλος τοῦ Ιορδάνου. — 43καὶ ἤκουσεν Βακ- 43
χίδης καὶ ἦλθεν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἕως τῶν κρηπίδων τοῦ
Ιορδάνου ἐν δυνάμει πολλῇ. 44καὶ εἶπεν Ιωναθαν τοῖς παρʼ αὐτοῦ 44
Ἀναστῶμεν δὴ καὶ πολεμήσωμεν περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, οὐ γάρ
ἐστιν σήμερον ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν· 45ἰδοὺ γὰρ ὁ πόλεμος 45
ἐξ ἐναντίας καὶ ἐξόπισθεν ἡμῶν, τὸ δὲ ὕδωρ τοῦ Ιορδάνου ἔνθεν
καὶ ἔνθεν καὶ ἕλος καὶ δρυμός, οὐκ ἔστιν τόπος τοῦ ἐκκλῖναι·
46νῦν οὖν κεκράξατε εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπως διασωθῆτε ἐκ χειρὸς 46
τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν. 47καὶ συνῆψεν ὁ πόλεμος· καὶ ἐξέτεινεν Ιωνα- 47
θαν τὴν χεῖρα αὐτοῦ πατάξαι τὸν Βακχίδην, καὶ ἐξέκλινεν ἀπʼ αὐ-
τοῦ εἰς τὰ ὀπίσω. 48καὶ ἐνεπήδησεν Ιωναθαν καὶ οἱ μετʼ αὐτοῦ εἰς 48
τὸν Ιορδάνην καὶ διεκολύμβησαν εἰς τὸ πέραν, καὶ οὐ διέβησαν
ἐπʼ αὐτοὺς τὸν Ιορδάνην. 49ἔπεσον δὲ παρὰ Βακχίδου τῇ ἡμέρᾳ 49

34 fin. ιορδανη A† || 35 του ult. SV†] > rel. | αποσκευην] παρασκ. S† | αυτων] -του S† || 36 ιαμβρ(ε)ι: sic compl. La hic, S* compl. La in 37; αμβρ(ε)ι S compl. hic, S^c compl. in 37: ι 1^0 excidit post ι; ιαμβρ(ε)ιν A† ambis locis | οι 2^0 > A || 37 μετα 1^0 S*La†] + δε rel. | απηγγειλαν] -λεν S† | ιαμβρι: cf. 36 | ναδαβαθ] γαβαδαν S† || 38 του αιματος S*VLa pau.] > rel. | αυτων] -του S* || 39 αποσκευη] pr. η S | εις συναντ.] εις υπαντ. S† || 40 σκυλα] σκευη A | fin. αυτου S*† || 42 εξεδικησαν et αυτων] -σεν et -του S*† | ελος] ορος A || 44 παρ] αδελφοις A† | δη] νυν A | περι] υπερ A pl. || 45 εναντιας SV†] + ημων rel. | ουκ] pr. και A || 46 τον et των > A || 49 επεσον δε] και διεπεσον compl., και διεβησαν A† | βακχιδου] -δα A†; χχ pro κχ S†: item in 68, cf. 7 8

50 ἐκείνη εἰς χιλίους ἄνδρας. [50]καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ιερουσαλημ, καὶ
ᾠκοδόμησαν πόλεις ὀχυρὰς ἐν τῇ Ιουδαίᾳ, τὸ ὀχύρωμα τὸ ἐν Ιε-
ριχω καὶ τὴν Αμμαους καὶ τὴν Βαιθωρων καὶ τὴν Βαιθηλ καὶ τὴν
Θαμναθα Φαραθων καὶ τὴν Τεφων, ἐν τείχεσιν ὑψηλοῖς καὶ πύλαις
51 καὶ μοχλοῖς· [51]καὶ ἔθετο φρουρὰν ἐν αὐτοῖς τοῦ ἐχθραίνειν τῷ
52 Ισραηλ. [52]καὶ ὠχύρωσεν τὴν πόλιν τὴν Βαιθσουραν καὶ Γαζαρα
καὶ τὴν ἄκραν καὶ ἔθετο ἐν αὐταῖς δυνάμεις καὶ παραθέσεις βρω-
53 μάτων. [53]καὶ ἔλαβεν τοὺς υἱοὺς τῶν ἡγουμένων τῆς χώρας ὅμηρα
καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ ἐν Ιερουσαλημ ἐν φυλακῇ.
54 [54]Καὶ ἐν ἔτει τρίτῳ καὶ πεντηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ τῷ μηνὶ τῷ
δευτέρῳ ἐπέταξεν Ἄλκιμος καθαιρεῖν τὸ τεῖχος τῆς αὐλῆς τῶν
ἁγίων τῆς ἐσωτέρας· καὶ καθεῖλεν τὰ ἔργα τῶν προφητῶν καὶ
55 ἐνήρξατο τοῦ καθαιρεῖν. [55]ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπλήγη Ἄλκιμος,
καὶ ἐνεποδίσθη τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ ἀπεφράγη τὸ στόμα αὐτοῦ,
καὶ παρελύθη καὶ οὐκ ἠδύνατο ἔτι λαλῆσαι λόγον καὶ ἐντείλασθαι
56 περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. [56]καὶ ἀπέθανεν Ἄλκιμος ἐν τῷ καιρῷ ἐκεί-
57 νῳ μετὰ βασάνου μεγάλης. [57]καὶ εἶδεν Βακχίδης ὅτι ἀπέθανεν
Ἄλκιμος, καὶ ἐπέστρεψεν πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ
Ιουδα ἔτη δύο.
58 [58]Καὶ ἐβουλεύσαντο πάντες οἱ ἄνομοι λέγοντες Ἰδοὺ Ιωναθαν
καὶ οἱ παρ᾽ αὐτοῦ ἐν ἡσυχίᾳ κατοικοῦσιν πεποιθότες· νῦν οὖν
ἀνάξομεν τὸν Βακχίδην, καὶ συλλήμψεται αὐτοὺς πάντας ἐν νυκτὶ
59 60 μιᾷ. [59]καὶ πορευθέντες συνεβουλεύσαντο αὐτῷ. [60]καὶ ἀπῆρεν τοῦ
ἐλθεῖν μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ ἀπέστειλεν λάθρᾳ ἐπιστολὰς
πᾶσιν τοῖς συμμάχοις αὐτοῦ τοῖς ἐν τῇ Ιουδαίᾳ, ὅπως συλλάβωσιν
τὸν Ιωναθαν καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἠδύναντο, ὅτι ἐγνώσθη
61 ἡ βουλὴ αὐτῶν. [61]καὶ συνέλαβον ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῆς χώρας τῶν
ἀρχηγῶν τῆς κακίας εἰς πεντήκοντα ἄνδρας καὶ ἀπέκτειναν αὐτούς.
62 [62]καὶ ἐξεχώρησεν Ιωναθαν καὶ Σιμων καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ εἰς Βαιθ-
βασι τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ᾠκοδόμησεν τὰ καθῃρημένα αὐτῆς, καὶ
63 ἐστερέωσαν αὐτήν. [63]καὶ ἔγνω Βακχίδης καὶ συνήγαγεν πᾶν τὸ

50 επεστρεψεν] απ- A†: cf. 57; -ψαν A pau. La | ωκοδομησαν S*ALa] -σεν Sc mu. | αμμαους: cf. 3 40 | φαραθων — τειχεσιν] φασιν S*† | πυλαις] θυραις unus cod., θυροις S† || 51 εθεντο A || 52 ωχυρωσεν] -σαν A | την 2^0] και A | γαζαρα] + ν A† | εθεντο A† || 53 ελαβον et εθεντο A† || 54 εκατοστω] ενατω A† | επεταξεν] επατ. A | αλχιμος A† hoc tantum loco || 55 επληγη] pr. και S† || 56 μεγαλης] -λου A: cf. IV 14 11 16 17 18 20 et Thack. § 10, 11 || 57 επεστρεψεν] απ. A: cf. 50 || 58 παντες / οι ανομοι] tr. A† | και 2^0 > S† | αναξομεν V†] -ξον S†, αν > A || 60 απηρεν] -ηλθεν S*† | λαθρα επιστολας SVLa†] tr. rel. | μετ αυτου] συν αυτω A pau. | ηδυναντο] -νατο A† | εγνωσθη S La†] + αυτοις A, + τω ιωναθαν *L* | αυτων] -του S† || 61 συνελαβον] -εβαλον S†: cf. 7 19 | εις πεντ. ανδρας > S La† | απεκτειναν] -νεν SA pau. || 62 εξεχωρ.] + απ αυτων S† | βαιθβαισσει S†, sed in 64 βαιθβασσει; *bethbessei* La ambis locis | εστερεωσαν] -σεν A

πλῆθος αὐτοῦ καὶ τοῖς ἐκ τῆς Ιουδαίας παρήγγειλεν· 64καὶ ἐλθὼν 64
παρενέβαλεν ἐπὶ Βαιθβασι καὶ ἐπολέμησεν αὐτὴν ἡμέρας πολλὰς
καὶ ἐποίησεν μηχανάς. 65καὶ ἀπέλιπεν Ιωναθαν Σιμωνα τὸν ἀδελ- 65
φὸν αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν χώραν καὶ ἦλθεν ἐν
ἀριθμῷ. 66καὶ ἐπάταξεν Οδομηρα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ 66
τοὺς υἱοὺς Φασιρων ἐν τῷ σκηνώματι αὐτῶν, καὶ ἤρξαντο τύπτειν
καὶ ἀνέβαινον ἐν ταῖς δυνάμεσιν. 67καὶ Σιμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ 67
ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐνεπύρισαν τὰς μηχανάς· 68καὶ ἐπο- 68
λέμησαν πρὸς τὸν Βακχίδην, καὶ συνετρίβη ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἔθλιβον
αὐτὸν σφόδρα, ὅτι ἦν ἡ βουλὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ἔφοδος αὐτοῦ κενή.
69καὶ ὠργίσθη ἐν θυμῷ τοῖς ἀνδράσιν τοῖς ἀνόμοις τοῖς συμβου- 69
λεύσασιν αὐτῷ ἐλθεῖν εἰς τὴν χώραν καὶ ἀπέκτεινεν ἐξ αὐτῶν πολ-
λοὺς καὶ ἐβουλεύσατο τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. 70καὶ ἐπ- 70
έγνω Ιωναθαν καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν πρέσβεις τοῦ συνθέσθαι
πρὸς αὐτὸν εἰρήνην καὶ ἀποδοῦναι αὐτοῖς τὴν αἰχμαλωσίαν. 71καὶ 71
ἐπεδέξατο καὶ ἐποίησεν κατὰ τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ ὤμοσεν αὐτῷ
μὴ ἐκζητῆσαι αὐτῷ κακὸν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ·
72καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν αἰχμαλωσίαν, ἣν ᾐχμαλώτευσεν τὸ πρό- 72
τερον ἐκ γῆς Ιουδα, καὶ ἀποστρέψας ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ
καὶ οὐ προσέθετο ἔτι ἐλθεῖν εἰς τὰ ὅρια αὐτῶν. 73καὶ κατέπαυσεν 73
ῥομφαία ἐξ Ισραηλ· καὶ ᾤκησεν Ιωναθαν ἐν Μαχμας, καὶ ἤρξατο
Ιωναθαν κρίνειν τὸν λαὸν καὶ ἠφάνισεν τοὺς ἀσεβεῖς ἐξ Ισραηλ.
1Καὶ ἐν ἔτει ἑξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἀνέβη Ἀλέξανδρος ὁ τοῦ 10
Ἀντιόχου ὁ Ἐπιφανὴς καὶ κατελάβετο Πτολεμαίδα, καὶ ἐπεδέξαντο
αὐτόν, καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ. 2καὶ ἤκουσεν Δημήτριος ὁ βασιλεὺς 2
καὶ συνήγαγεν δυνάμεις πολλὰς σφόδρα καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάν-
τησιν αὐτῷ εἰς πόλεμον. 3καὶ ἀπέστειλεν Δημήτριος πρὸς Ιωναθαν 3
ἐπιστολὰς λόγοις εἰρηνικοῖς ὥστε μεγαλῦναι αὐτόν· 4εἶπεν γάρ 4
Προφθάσωμεν τοῦ εἰρήνην θεῖναι μετ' αὐτῶν πρὶν ἢ θεῖναι αὐτὸν
μετὰ Ἀλεξάνδρου καθ' ἡμῶν· 5μνησθήσεται γὰρ πάντων τῶν κα- 5
κῶν, ὧν συνετελέσαμεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ
καὶ εἰς τὸ ἔθνος. 6καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν συναγαγεῖν δυνάμεις 6
καὶ κατασκευάζειν ὅπλα καὶ εἶναι αὐτὸν σύμμαχον αὐτοῦ, καὶ τὰ
ὅμηρα τὰ ἐν τῇ ἄκρᾳ εἶπεν παραδοῦναι αὐτῷ. 7καὶ ἦλθεν Ιωναθαν 7

65 εν ult. compl. La] > SA: post -εν || 66 οιδομηρα S*† | ηρξαντο] εξηρξατο A | ανεβαινον S La†] αναβενιν A† = αναβαινειν mu. || 68 βακχιδην: cf. 49 || 69 ωργισθησαν S*A La p | εν Sc†] > rel. | απεκτεινεν *L*] -ναν SA La | εβουλευσατο] -σαντο S La || 70 απεστειλεν] -λαν S*† | αυτον 1⁰] -τους S† || 71 επεδεξατο] απ. A | αυτου 1⁰] -τω S*† | ωμοσεν] -σαν S*La || 72 απεδωκεν] -καν S*La† | γης] της Spau.

10 1 επεδεξαντο] απ pro επ ScV, ν > Sc*L* || 3 δημητριος / προς ιωναθαν επιστ.] tr. A(†) | μεγαλυνθηναι S† || 5 fin. SVLa†] + αυτου rel.

εἰς Ιερουσαλημ καὶ ἀνέγνω τὰς ἐπιστολὰς εἰς τὰ ὦτα παντὸς τοῦ
8 λαοῦ καὶ τῶν ἐκ τῆς ἄκρας. [8]καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, ὅτε
ἤκουσαν ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ἐξουσίαν συναγαγεῖν δύνα-
9 μιν. [9]καὶ παρέδωκαν οἱ ἐκ τῆς ἄκρας Ιωναθαν τὰ ὅμηρα, καὶ
10 ἀπέδωκεν αὐτοὺς τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν. [10]καὶ ᾤκησεν Ιωναθαν ἐν
11 Ιερουσαλημ καὶ ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ καινίζειν τὴν πόλιν. [11]καὶ
εἶπεν πρὸς τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα οἰκοδομεῖν τὰ τείχη καὶ τὸ
ὄρος Σιων κυκλόθεν ἐκ λίθων τετραπόδων εἰς ὀχύρωσιν, καὶ ἐποί-
12 ησαν οὕτως. [12]καὶ ἔφυγον οἱ ἀλλογενεῖς οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώ-
13 μασιν, οἷς ᾠκοδόμησεν Βακχίδης, [13]καὶ κατέλιπεν ἕκαστος τὸν
14 τόπον αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ· [14]πλὴν ἐν Βαιθσου-
ροις ὑπελείφθησάν τινες τῶν καταλιπόντων τὸν νόμον καὶ τὰ
προστάγματα· ἦν γὰρ εἰς φυγαδευτήριον.

15 [15]Καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τὰς ἐπαγγελίας, ὅσας
ἀπέστειλεν Δημήτριος τῷ Ιωναθαν, καὶ διηγήσαντο αὐτῷ τοὺς
πολέμους καὶ τὰς ἀνδραγαθίας, ἃς ἐποίησεν αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ
16 αὐτοῦ, καὶ τοὺς κόπους, οὓς ἔσχον, [16]καὶ εἶπεν Μὴ εὑρήσομεν
ἄνδρα τοιοῦτον ἕνα; καὶ νῦν ποιήσομεν αὐτὸν φίλον καὶ σύμμα-
17 χον ἡμῶν. [17]καὶ ἔγραψεν ἐπιστολὰς καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ κατὰ
τοὺς λόγους τούτους λέγων
18 19 [18]Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος τῷ ἀδελφῷ Ιωναθαν χαίρειν. [19]ἀκηκόαμεν
περὶ σοῦ ὅτι ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχύι καὶ ἐπιτήδειος εἶ τοῦ εἶναι ἡμῶν
20 φίλος. [20]καὶ νῦν καθεστάκαμέν σε σήμερον ἀρχιερέα τοῦ ἔθνους
σου καὶ φίλον βασιλέως καλεῖσθαί σε (καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ πορ-
φύραν καὶ στέφανον χρυσοῦν) καὶ φρονεῖν τὰ ἡμῶν καὶ συντηρεῖν
φιλίας πρὸς ἡμᾶς.

21 [21]Καὶ ἐνεδύσατο Ιωναθαν τὴν ἁγίαν στολὴν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ
ἔτους ἑξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐν ἑορτῇ σκηνοπηγίας καὶ συν-
ήγαγεν δυνάμεις καὶ κατεσκεύασεν ὅπλα πολλά.

22 [22]Καὶ ἤκουσεν Δημήτριος τοὺς λόγους τούτους καὶ ἐλυπήθη
23 καὶ εἶπεν [23]Τί τοῦτο ἐποιήσαμεν ὅτι προέφθακεν ἡμᾶς Ἀλέξανδρος
24 τοῦ φιλίαν καταλαβέσθαι τοῖς Ιουδαίοις εἰς στήριγμα; [24]γράψω
αὐτοῖς κἀγὼ λόγους παρακλήσεως καὶ ὕψους καὶ δομάτων, ὅπως

7 εις 1⁰] εν A† || 8 αυτω] -τοις A | δυναμιν S*V†] -μ(ε)ις rel. || 9 απεδωκεν] -καν A pau., απ > S† || 10 ωκησεν] ηκουσεν A† || 11 το > S*† | τετραποδων] -πεδων S^c L, + και S*†; γων pro ποδ A^r | εποιησαν] -σεν SV La† || 12 βακχιδης] pr. ο AS^c L || 14 εις SVLa†] αυτοις rel. || 15 αλεξ./ο βασ.] tr. A pau. | διηγησαντο] ν > S*† | ους εσχον (A -οσαν) > S*† || 18 τω αδελφω] tr. S*†, τω αδ. τω S^c† || 19 δυνατος] αγαθος A pau. | ει του] > S*†, supplere uoluit S^c, sed male suppleuit || 20 βασιλεως] pr. του S† | καλεισθαι] αλ > S*† | σε 2⁰ > A | απεστειλεν] -λαν A† | και φρονειν] pr. λεγων S^c L | φιλιας SL La] -αν A pl. || 23 εποιησαμεν] -σας S† | αλεξ.] pr. ο A || 24 αυτοις καγω] tr. AL La | δοματων] -τος S†

ὦσιν σὺν ἐμοὶ εἰς βοήθειαν. [25]καὶ ἀπέστειλεν αὐτοῖς κατὰ τοὺς 25
λόγους τούτους
Βασιλεὺς Δημήτριος τῷ ἔθνει τῶν Ιουδαίων χαίρειν. [26]ἐπεὶ συν- 26
ετηρήσατε τὰς πρὸς ἡμᾶς συνθήκας καὶ ἐνεμείνατε τῇ φιλίᾳ ἡμῶν
καὶ οὐ προσεχωρήσατε τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἠκούσαμεν καὶ ἐχάρημεν.
[27]καὶ νῦν ἐμμείνατε ἔτι τοῦ συντηρῆσαι πρὸς ἡμᾶς πίστιν, καὶ 27
ἀνταποδώσομεν ὑμῖν ἀγαθὰ ἀνθ' ὧν ποιεῖτε μεθ' ἡμῶν. [28]καὶ ἀφ- 28
ήσομεν ὑμῖν ἀφέματα πολλὰ καὶ δώσομεν ὑμῖν δόματα. [29]καὶ νῦν 29
ἀπολύω ὑμᾶς καὶ ἀφίημι πάντας τοὺς Ιουδαίους ἀπὸ τῶν φόρων
καὶ τῆς τιμῆς τοῦ ἁλὸς καὶ ἀπὸ τῶν στεφάνων, [30]καὶ ἀντὶ τοῦ 30
τρίτου τῆς σπορᾶς καὶ ἀντὶ τοῦ ἡμίσους τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου
τοῦ ἐπιβάλλοντός μοι λαβεῖν ἀφίημι ἀπὸ τῆς σήμερον καὶ ἐπ-
έκεινα τοῦ λαβεῖν ἀπὸ γῆς Ιουδα καὶ ἀπὸ τῶν τριῶν νομῶν τῶν
προστιθεμένων αὐτῇ ἀπὸ τῆς Σαμαρίτιδος καὶ Γαλιλαίας ἀπὸ τῆς
σήμερον ἡμέρας καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον. [31]καὶ Ιερουσαλημ ἔστω 31
ἁγία καὶ ἀφειμένη καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς, αἱ δεκάται καὶ τὰ τέλη.
[32]ἀφίημι καὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἄκρας τῆς ἐν Ιερουσαλημ καὶ δί- 32
δωμι τῷ ἀρχιερεῖ, ὅπως ἂν καταστήσῃ ἐν αὐτῇ ἄνδρας, οὓς ἂν
αὐτὸς ἐκλέξηται, τοῦ φυλάσσειν αὐτήν. [33]καὶ πᾶσαν ψυχὴν Ιου- 33
δαίων τὴν αἰχμαλωτισθεῖσαν ἀπὸ γῆς Ιουδα εἰς πᾶσαν βασιλείαν
μου ἀφίημι ἐλευθέραν δωρεάν· καὶ πάντες ἀφιέτωσαν τοὺς φόρους
καὶ τῶν κτηνῶν αὐτῶν. [34]καὶ πᾶσαι αἱ ἑορταὶ καὶ τὰ σάββατα 34
καὶ νουμηνίαι καὶ ἡμέραι ἀποδεδειγμέναι καὶ τρεῖς ἡμέραι πρὸ
ἑορτῆς καὶ τρεῖς μετὰ ἑορτὴν ἔστωσαν πᾶσαι ἡμέραι ἀτελείας καὶ
ἀφέσεως πᾶσιν τοῖς Ιουδαίοις τοῖς οὖσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ μου,
[35]καὶ οὐχ ἕξει ἐξουσίαν οὐδεὶς πράσσειν καὶ παρενοχλεῖν τινα 35
αὐτῶν περὶ παντὸς πράγματος. [36]καὶ προγραφήτωσαν τῶν Ιου- 36
δαίων εἰς τὰς δυνάμεις τοῦ βασιλέως εἰς τριάκοντα χιλιάδας ἀν-
δρῶν, καὶ δοθήσεται αὐτοῖς ξένια, ὡς καθήκει πάσαις ταῖς δυνά-
μεσιν τοῦ βασιλέως. [37]καὶ κατασταθήσεται ἐξ αὐτῶν ἐν τοῖς 37
ὀχυρώμασιν τοῦ βασιλέως τοῖς μεγάλοις, καὶ ἐκ τούτων κατασταθήσονται ἐπὶ χρειῶν τῆς βασιλείας τῶν οὐσῶν εἰς πίστιν· καὶ οἱ

25 απεστειλεν] επ. S || **27** και 1^{0} > S† | του συντηρησαι] του om. et τι add. S† || **30** γης] pr. της A | fin. απαντα χρ.] αιωνα χρ. compl.: cf. Bar. 3 13 || **31** ιερουσ.] pr. η S*L*^{p}† | εστω] ητω A | αγια] pr. η S*† | αφειμενη] ε 1^{0} > S*, αφιεμ. AS^{c}: cf. 42 | αι δεκαται] και τας δεκατας S^{c}*L* || **32** ακρας] σαρρας S*†: post ς | της 2^{0}] την S*V† | και 2^{0} > S*L* La (trahunt αφιημι praec. ad 31) | αρχιερει] + ανδρας S*† | αυτος εκλεξ. SVLa] tr. A pl. || **33** φορους] + αυτων S^{c}*L* | των > A || **34** νουμηνιαι] ι ult. > S*† | αποδεδ(ε)ιγμ.] pr. αι S*L* (*L* add. αι etiam ante ημεραι 1^{0}) | τρεις 2^{0} SLa†] + ημεραι rel. | ημεραι ult. pau.] pr. αι SA pl.; + εστωσαν (sic) S† | ατελειας] -λ⟨ε⟩ις S*† | τη] pr. παση A pau. || **35** εξει] εχει SV† || **36** του βασ. ult. ⌒ 37 του βασ. S† || **37** εκ τουτων] κριται S† | κατασταθησονται] -σεται A

ἐπ' αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ἔστωσαν ἐξ αὐτῶν καὶ πορευέσθωσαν
τοῖς νόμοις αὐτῶν, καθὰ καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ἐν γῇ Ιουδα.
38 [38]καὶ τοὺς τρεῖς νομοὺς τοὺς προστεθέντας τῇ Ιουδαίᾳ ἀπὸ τῆς
χώρας Σαμαρείας προστεθήτω τῇ Ιουδαίᾳ πρὸς τὸ λογισθῆναι τοῦ
γενέσθαι ὑφ' ἕνα τοῦ μὴ ὑπακοῦσαι ἄλλης ἐξουσίας ἀλλ' ἢ τοῦ
39 ἀρχιερέως. [39]Πτολεμαίδα καὶ τὴν προσκυροῦσαν αὐτῇ δέδωκα δόμα
τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν Ιερουσαλημ εἰς τὴν καθήκουσαν δαπάνην τοῖς
40 ἁγίοις. [40]κἀγὼ δίδωμι κατ' ἐνιαυτὸν δέκα πέντε χιλιάδας σίκλων
ἀργυρίου ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῶν τόπων τῶν ἀν-
41 ηκόντων. [41]καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον, ὃ οὐκ ἀπεδίδοσαν ἀπὸ τῶν χρει-
ῶν ὡς ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσιν, ἀπὸ τοῦ νῦν δώσουσιν εἰς τὰ
42 ἔργα τοῦ οἴκου. [42]καὶ ἐπὶ τούτοις πεντακισχιλίους σίκλους ἀργυ-
ρίου, οὓς ἐλάμβανον ἀπὸ τῶν χρειῶν τοῦ ἁγίου ἀπὸ τοῦ λόγου
κατ' ἐνιαυτόν, καὶ ταῦτα ἀφίεται διὰ τὸ ἀνήκειν αὐτὰ τοῖς ἱερεῦ-
43 σιν τοῖς λειτουργοῦσιν. [43]καὶ ὅσοι ἐὰν φύγωσιν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ
ἐν Ιεροσολύμοις καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ ὀφείλων βασιλικὰ
καὶ πᾶν πρᾶγμα, ἀπολελύσθωσαν καὶ πάντα, ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς ἐν
44 τῇ βασιλείᾳ μου. [44]καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι καὶ ἐπικαινισθῆναι τὰ
ἔργα τῶν ἁγίων, καὶ ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βα-
45 σιλέως. [45]καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι τὰ τείχη Ιερουσαλημ καὶ ὀχυρῶσαι
κυκλόθεν, καὶ ἡ δαπάνη δοθήσεται ἐκ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως,
καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι τὰ τείχη ἐν τῇ Ιουδαίᾳ.
46 [46]Ὡς δὲ ἤκουσεν Ιωναθαν καὶ ὁ λαὸς τοὺς λόγους τούτους, οὐκ
ἐπίστευσαν αὐτοῖς οὐδὲ ἐπεδέξαντο, ὅτι ἐπεμνήσθησαν τῆς κακίας
τῆς μεγάλης, ἧς ἐποίησεν ἐν Ισραηλ καὶ ἔθλιψεν αὐτοὺς σφόδρα.
47 [47]καὶ εὐδόκησαν ἐν Ἀλεξάνδρῳ, ὅτι αὐτὸς ἐγένετο αὐτοῖς ἀρχηγὸς
λόγων εἰρηνικῶν, καὶ συνεμάχουν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας.
48 [48]Καὶ συνήγαγεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς δυνάμεις μεγάλας καὶ
49 παρενέβαλεν ἐξ ἐναντίας Δημητρίου. [49]καὶ συνῆψαν πόλεμον οἱ
δύο βασιλεῖς, καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ Δημητρίου, καὶ ἐδίωξεν αὐ-
50 τὸν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἴσχυσεν ἐπ' αὐτούς· [50]καὶ ἐστερέωσεν τὸν

37 εστωσαν / εξ αυτων] tr. Apau. | εξ αυτων ult.] εαυτων S† | καθα] καθως S† | και ult. > S || 38 το > S† | υπακουσαι] επ. S*† | αλλης εξουσιας] ς bis > S*L* || 39 καθηκουσαν SV†] pr. προσ compl., pr. προ A† || 41 απο 1^{0}] pr. οι SV (S*† hab. οι etiam pro ο praec.) | ετεσιν] εθνεσιν S**L*La || 42 ους] οσα S*La† | χρειων] + ως εν τοις πρωτοις ετεσιν A: ex 41 repet. || 43 παντα] παν πραγμα S*†: ex praec. | εν ult.] pr. απολελυσθωσαν S†: ex praec. repet. || 44 και 2^{0} > S* | επικαινισθ.] pr. του A | και ult. — fin. > Sc*L* || 45 οχυρωσαι] ωχυρωσεν S† | οικοδομηθηναι ult.] -μησαι SA | εν] ιερουσαλημ S†: ex praec. || 46 επιστευσαν] -σεν S*A† | επεδεξαντο] επεταξ. S*† | επεμνησθ.] επ > SVpau. | εποιησεν] -σαν S*La† || 48 αλεξ. / ο βασ.] tr. S†: cf. 59 | δυν. μεγ.] πασας τας δυναμ(ε)ις S† | δημητριου] -ος S*† || 49 δημητριου] αλεξανδρου S*A | αυτον] -τους Sc*L* | ο > Scpau. | αλεξανδρος] δημητριος S*A || 50 τον > Apau.

πόλεμον σφόδρα, ἕως ἔδυ ὁ ἥλιος, καὶ ἔπεσεν ὁ Δημήτριος ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
51 Καὶ ἀπέστειλεν Ἀλέξανδρος πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα Αἰγύπτου 51
πρέσβεις κατὰ τοὺς λόγους τούτους λέγων
52 Ἐπεὶ ἀνέστρεψα εἰς τὴν βασιλείαν μου καὶ ἐνεκάθισα ἐπὶ 52
θρόνου πατέρων μου καὶ ἐκράτησα τῆς ἀρχῆς, καὶ συνέτριψα τὸν
Δημήτριον καὶ ἐπεκράτησα τῆς χώρας ἡμῶν 53 καὶ συνῆψα πρὸς 53
αὐτὸν μάχην, καὶ συνετρίβη αὐτὸς καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὑφ᾽
ἡμῶν, καὶ ἐκαθίσαμεν ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτοῦ· 54 καὶ νῦν στή- 54
σωμεν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν, καὶ νῦν δός μοι τὴν θυγατέρα σου
εἰς γυναῖκα, καὶ ἐπιγαμβρεύσω σοι καὶ δώσω σοι δόματα καὶ αὐτῇ
ἄξιά σου.
55 Καὶ ἀπεκρίθη Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς λέγων 55
Ἀγαθὴ ἡμέρα, ἐν ᾗ ἐπέστρεψας εἰς γῆν πατέρων σου καὶ
ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου βασιλείας αὐτῶν. 56 καὶ νῦν ποιήσω σοι ἃ 56
ἔγραψας, ἀλλὰ ἀπάντησον εἰς Πτολεμαίδα, ὅπως ἴδωμεν ἀλλήλους,
καὶ ἐπιγαμβρεύσω σοι, καθὼς εἴρηκας.
57 Καὶ ἐξῆλθεν Πτολεμαῖος ἐξ Αἰγύπτου, αὐτὸς καὶ Κλεοπάτρα 57
ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς Πτολεμαίδα ἔτους δευτέρου καὶ
ἑξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ. 58 καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ Ἀλέξανδρος ὁ 58
βασιλεύς, καὶ ἐξέδετο αὐτῷ Κλεοπάτραν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ καὶ
ἐποίησεν τὸν γάμον αὐτῆς ἐν Πτολεμαίδι καθὼς οἱ βασιλεῖς ἐν
δόξῃ μεγάλῃ. — 59 καὶ ἔγραψεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς Ιωναθη ἐλθεῖν 59
εἰς συνάντησιν αὐτῷ. 60 καὶ ἐπορεύθη μετὰ δόξης εἰς Πτολεμαίδα 60
καὶ ἀπήντησεν τοῖς δυσὶν βασιλεῦσι· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀργύριον
καὶ χρυσίον καὶ τοῖς φίλοις αὐτῶν καὶ δόματα πολλὰ καὶ εὗρεν
χάριν ἐνώπιον αὐτῶν. 61 καὶ ἐπισυνήχθησαν ἐπ᾽ αὐτὸν ἄνδρες 61
λοιμοὶ ἐξ Ισραηλ, ἄνδρες παράνομοι, ἐντυχεῖν κατ᾽ αὐτοῦ, καὶ οὐ
προσέσχεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς. 62 καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς καὶ 62
ἐξέδυσαν Ιωναθαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν πορφύραν,
καὶ ἐποίησαν οὕτως. 63 καὶ ἐκάθισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς μετ᾽ αὐτοῦ 63

50 εδυ ο ηλιος] ηλιος(pr. ο S^c) εδυ S† || 52 ενεκαθισα S†] εν > rel. | θρονου] -νων S*: ad -ων seq. adapt. | εκρατησα] -σας S*†: ad χωρας seq. adapt. | επεκρατησα] -σεν S*† || 54 νυν στησω(S ο)μεν] συνστησ. A† | (ε)αυτους] αυτον A† | νυν 2^0 > S*L* || 55 επεστρεψας SV†] ανεστρ. Amu., απεστρ. *L* | σου > S*† | αυτων] -του S*pau. || 56 απαντησον] + μοι S^c*L* || 58 και 1^0 > S† | εξεδετο S*A† (cf. Thack. § 23, 5 fin.)] -δοτο S^cpl. || 59 αλεξ./ο βασ.] tr. A†: cf. 48 | ιωναθη: cf. 2 5, τω ιωναθαν S^c*L* | συναντ.] pr. την S^c || 60 δοματα] δυνατα A† | ενωπιον S†] εναντιον rel.: cf. 8 21 || 61 επισυνηχθ.] επι > A† | επ] προς SV*L* | παρανομοι] αν. S† || 62 προσεταξεν] + αυτοις A† | εξεδυσαν et ενεδυσαν] -σεν A† || 63 εκαθισαν .. οι βασιλεις S† | μετ αυτων και ειπαν S*†

καὶ εἶπεν τοῖς ἄρχουσιν αὐτοῦ Ἐξέλθατε μετ' αὐτοῦ εἰς μέσον
τῆς πόλεως καὶ κηρύξατε τοῦ μηδένα ἐντυγχάνειν κατ' αὐτοῦ περὶ
μηδενὸς πράγματος, καὶ μηδεὶς αὐτῷ παρενοχλείτω περὶ παντὸς
64 λόγου. [64] καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἐντυγχάνοντες τὴν δόξαν αὐτοῦ,
καθὼς ἐκήρυξεν, καὶ περιβεβλημένον αὐτὸν πορφύραν, καὶ ἔφυγον
65 πάντες. [65] καὶ ἐδόξασεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς καὶ ἔγραψεν αὐτὸν τῶν
66 πρώτων φίλων καὶ ἔθετο αὐτὸν στρατηγὸν καὶ μεριδάρχην. [66] καὶ
ἐπέστρεψεν Ιωναθαν εἰς Ιερουσαλημ μετ' εἰρήνης καὶ εὐφροσύνης.
67 [67] Καὶ ἐν ἔτει πέμπτῳ καὶ ἑξηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἦλθεν Δημή-
τριος υἱὸς Δημητρίου ἐκ Κρήτης εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων αὐτοῦ.
68 [68] καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς καὶ ἐλυπήθη σφόδρα καὶ
69 ὑπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν. [69] καὶ κατέστησεν Δημήτριος Ἀπολ-
λώνιον τὸν ὄντα ἐπὶ Κοίλης Συρίας, καὶ συνήγαγεν δύναμιν με-
γάλην καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ιάμνειαν· καὶ ἀπέστειλεν πρὸς Ιωνα-
θαν τὸν ἀρχιερέα λέγων
70 [70] Σὺ μονώτατος ἐπαίρῃ ἐφ' ἡμᾶς, ἐγὼ δὲ ἐγενήθην εἰς κατα-
γέλωτα καὶ εἰς ὀνειδισμὸν διὰ σέ· καὶ διὰ τί σὺ ἐξουσιάζῃ ἐφ'
71 ἡμᾶς ἐν τοῖς ὄρεσι; [71] νῦν οὖν εἰ πέποιθας ἐπὶ ταῖς δυνάμεσίν
σου, κατάβηθι πρὸς ἡμᾶς εἰς τὸ πεδίον, καὶ συγκριθῶμεν ἑαυτοῖς
72 ἐκεῖ, ὅτι μετ' ἐμοῦ ἐστιν δύναμις τῶν πόλεων. [72] ἐρώτησον καὶ
μάθε τίς εἰμι καὶ οἱ λοιποὶ οἱ βοηθοῦντες ἡμῖν, καὶ λέγουσιν Οὐκ
ἔστιν ὑμῖν στάσις ποδὸς κατὰ πρόσωπον ἡμῶν, ὅτι δὶς ἐτροπώ-
73 θησαν οἱ πατέρες σου ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. [73] καὶ νῦν οὐ δυνήσῃ ὑπο-
στῆναι τὴν ἵππον καὶ δύναμιν τοιαύτην ἐν τῷ πεδίῳ, ὅπου οὐκ
ἔστιν λίθος οὐδὲ κόχλαξ οὐδὲ τόπος τοῦ φυγεῖν.
74 [74] Ὡς δὲ ἤκουσεν Ιωναθαν τῶν λόγων Ἀπολλωνίου, ἐκινήθη τῇ
διανοίᾳ καὶ ἐπέλεξεν δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ ἐξῆλθεν ἐξ Ιερου-
σαλημ, καὶ συνήντησεν αὐτῷ Σιμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐπὶ βοήθειαν
75 αὐτῷ. [75] καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ιοππην, καὶ ἀπέκλεισαν αὐτὴν οἱ ἐκ
τῆς πόλεως, ὅτι φρουρὰ Ἀπολλωνίου ἐν Ιοππη· καὶ ἐπολέμησαν
76 αὐτήν, [76] καὶ φοβηθέντες ἤνοιξαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκυρίευσεν
77 Ιωναθαν Ιοππης. [77] καὶ ἤκουσεν Ἀπολλώνιος καὶ παρενέβαλεν τρισ-
χιλίαν ἵππον καὶ δύναμιν πολλὴν καὶ ἐπορεύθη εἰς Ἄζωτον ὡς δι-

63 αυτου 2° > S*VL | κατ αυτου] κατα του σου A† (Sw.† κατα τουτου) | παρενοχλειτω] παρ > A† || 64 πορφυραν] σινδονα A† | και ult. > VL || 66 εις ιερουσ. > S† || 67 εν ετει πεμπτω] ε' ετ⟨ε⟩ι S† (S^c pr. εν) | υιος] pr. ο A || 68 ελυπηθη] + ο βασιλευς (sic) S*† | υπεστρ. S*V†] απ. rel. || 69 κοιλης] pr. της S^cL | παρενεβαλεν] -λον S*† | επι ιαμν(ε)ιαν SVLa†] εν -α rel. || 70 εις 2° > A† | συ 2° > A || 71 ει πεποιθας] επιπεπ. S† | μετ εμου εστιν] ουκ εστιν ετι S*† || 72 υμιν] ημ. S*A | ποδος] > S*†, ποδων S^c† | δις ετροπωθ.] διετροπ. S† || 73 και 2° > S† | του] που A† || 74 εξ] εις S*† | επι βοηθειαν] επιβοηθειν V† | αυτω ult. SV† (cf. 5 39)] -του rel. || 75 αυτην 1° S*VLa†] -τον rel. | φρουρα .. εν ιοππη] -ραν .. εν ιοππη ευρον S†

οδεύων καὶ ἅμα προῆγεν εἰς τὸ πεδίον διὰ τὸ ἔχειν αὐτὸν πλῆθος
ἵππου καὶ πεποιθέναι ἐπ᾿ αὐτῇ. [78]καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ εἰς 78
Ἄζωτον, καὶ συνῆψαν αἱ παρεμβολαὶ εἰς πόλεμον. [79]καὶ ἀπέλιπεν 79
Απολλώνιος χιλίαν ἵππον κρυπτῶς κατόπισθεν αὐτῶν. [80]καὶ ἔγνω 80
Ιωναθαν ὅτι ἔστιν ἔνεδρον κατόπισθεν αὐτοῦ, καὶ ἐκύκλωσαν αὐ-
τοῦ τὴν παρεμβολὴν καὶ ἐξετίναξαν τὰς σχίζας εἰς τὸν λαὸν ἐκ
πρωίθεν ἕως δείλης· [81]ὁ δὲ λαὸς εἱστήκει, καθὼς ἐπέταξεν Ιωνα- 81
θαν, καὶ ἐκοπίασαν οἱ ἵπποι αὐτῶν. [82]καὶ εἵλκυσεν Σιμων τὴν 82
δύναμιν αὐτοῦ καὶ συνῆψεν πρὸς τὴν φάλαγγα, ἡ γὰρ ἵππος ἐξ-
ελύθη, καὶ συνετρίβησαν ὑπ᾿ αὐτοῦ καὶ ἔφυγον, [83]καὶ ἡ ἵππος 83
ἐσκορπίσθη ἐν τῷ πεδίῳ. καὶ ἔφυγον εἰς Ἄζωτον καὶ εἰσῆλθον
εἰς Βηθδαγων τὸ εἰδώλιον αὐτῶν τοῦ σωθῆναι. [84]καὶ ἐνεπύρισεν 84
Ιωναθαν τὴν Ἄζωτον καὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῆς καὶ ἔλαβεν
τὰ σκῦλα αὐτῶν καὶ τὸ ἱερὸν Δαγων καὶ τοὺς συμφυγόντας εἰς
αὐτὸ ἐνεπύρισεν πυρί. [85]καὶ ἐγένοντο οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ σὺν 85
τοῖς ἐμπυρισθεῖσιν εἰς ἄνδρας ὀκτακισχιλίους. [86]καὶ ἀπῆρεν ἐκεῖθεν 86
Ιωναθαν καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ἀσκαλῶνα, καὶ ἐξῆλθον οἱ ἐκ τῆς
πόλεως εἰς συνάντησιν αὐτῷ ἐν δόξῃ μεγάλῃ. [87]καὶ ἐπέστρεψεν 87
Ιωναθαν εἰς Ιερουσαλημ σὺν τοῖς παρ᾿ αὐτοῦ ἔχοντες σκῦλα πολλά.
[88]καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους 88
τούτους, καὶ προσέθετο ἔτι δοξάσαι τὸν Ιωναθαν· [89]καὶ ἀπέστειλεν 89
αὐτῷ πόρπην χρυσῆν, ὡς ἔθος ἐστὶν δίδοσθαι τοῖς συγγενέσιν
τῶν βασιλέων, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ακκαρων καὶ πάντα τὰ ὅρια
αὐτῆς εἰς κληροδοσίαν.
[1]Καὶ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἤθροισεν δυνάμεις πολλὰς ὡς ἡ ἄμμος 11
ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης καὶ πλοῖα πολλὰ καὶ ἐζήτησε
κατακρατῆσαι τῆς βασιλείας Ἀλεξάνδρου δόλῳ καὶ προσθεῖναι αὐ-
τὴν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. [2]καὶ ἐξῆλθεν εἰς Συρίαν λόγοις εἰρηνικοῖς, 2
καὶ ἤνοιγον αὐτῷ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων καὶ συνήντων αὐτῷ, ὅτι
ἐντολὴ ἦν Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως συναντᾶν αὐτῷ διὰ τὸ
πενθερὸν αὐτοῦ εἶναι· [3]ὡς δὲ εἰσεπορεύετο εἰς τὰς πόλεις Πτολε- 3
μαῖος, ἀπέτασσε τὰς δυνάμεις φρουρὰν ἐν ἑκάστῃ πόλει. [4]ὡς δὲ 4

77 δια] pr. και Apau. | fin. επ αυτην A || 78 εις αζωτον] pr. εις πολεμον SV†: ex seq. | εις πολεμον *L* La] pr. οπισω αυτου SA: ex praec. repet. || 82 συνηψεν] -ψαν S† | φαλαγγα: cf. 6 35 | υπ] απ A || 83 εφυγον] -γεν S† || 84 τους συμφυγ. εις αυτο] το ιερον αυτης A† | συνφυτουντουντας(sic) S*†, συνφευγοντας Sc† | πυρι] pr. εν Apau. || 85 εγενοντο] -νετο S*† || 86 εκειθεν] ενθεν S† || 87 εις ιερουσ. > A† || 88 ετι SVLa†] > rel. || 89 συγγενεσιν] -νευσι(ν) ASc*L*: cf. Thack. p. 153 n. 2 | ακκαρων] ν > S*pau.

11 1 βασιλευς] pr. ο A | η 2⁰ > S*† | κατακρατησαι] και κατεκρατησε S*† || 2 λογοις ειρηνικοις] λεγων λογους -κους S† | των πολεων] της -ως S† || 3 πτολεμαιος] -αιδος ASc | φρουραν] -ρ(ε)ιν ScVpau.

ἤγγισαν Αζώτου, ἔδειξαν αὐτῷ τὸ ἱερὸν Δαγων ἐμπεπυρισμένον
καὶ Ἄζωτον καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς καθῃρημένα καὶ τὰ σώματα
ἐρριμμένα καὶ τοὺς ἐμπεπυρισμένους, οὓς ἐνεπύρισεν ἐν τῷ πο-
5 λέμῳ· ἐποίησαν γὰρ θημωνιὰς αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ. 5καὶ δι-
ηγήσαντο τῷ βασιλεῖ ἃ ἐποίησεν Ιωναθαν εἰς τὸ ψογίσαι αὐτόν·
6 καὶ ἐσίγησεν ὁ βασιλεύς. 6καὶ συνήντησεν Ιωναθαν τῷ βασιλεῖ
εἰς Ιοππην μετὰ δόξης, καὶ ἠσπάσαντο ἀλλήλους καὶ ἐκοιμήθησαν
7 ἐκεῖ. 7καὶ ἐπορεύθη Ιωναθαν μετὰ τοῦ βασιλέως ἕως τοῦ ποταμοῦ
8 τοῦ καλουμένου Ἐλευθέρου καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ιερουσαλημ. 8ὁ δὲ
βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἐκυρίευσεν τῶν πόλεων τῆς παραλίας ἕως
Σελευκείας τῆς παραθαλασσίας καὶ διελογίζετο περὶ Ἀλεξάνδρου
9 λογισμοὺς πονηρούς. 9καὶ ἀπέστειλεν πρέσβεις πρὸς Δημήτριον
τὸν βασιλέα λέγων Δεῦρο συνθώμεθα πρὸς ἑαυτοὺς διαθήκην, καὶ
δώσω σοι τὴν θυγατέρα μου, ἣν εἶχεν Ἀλέξανδρος, καὶ βασιλεύ-
10 σεις τῆς βασιλείας τοῦ πατρός σου· 10μεταμεμέλημαι γὰρ δοὺς
11 αὐτῷ τὴν θυγατέρα μου, ἐζήτησεν γὰρ ἀποκτεῖναί με. 11καὶ ἐψό-
γισεν αὐτὸν χάριν τοῦ ἐπιθυμῆσαι αὐτὸν τῆς βασιλείας αὐτοῦ·
12 12καὶ ἀφελόμενος αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Δημητρίῳ
13 καὶ ἠλλοιώθη τῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἐφάνη ἡ ἔχθρα αὐτῶν. 13καὶ
εἰσῆλθεν Πτολεμαῖος εἰς Ἀντιόχειαν καὶ περιέθετο τὸ διάδημα
τῆς Ἀσίας· καὶ περιέθετο δύο διαδήματα περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ,
14 τὸ τῆς Αἰγύπτου καὶ Ἀσίας. 14Ἀλέξανδρος δὲ ὁ βασιλεὺς ἦν ἐν
Κιλικίᾳ κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους, ὅτι ἀπεστάτουν οἱ ἀπὸ τῶν
15 τόπων ἐκείνων. 15καὶ ἤκουσεν Ἀλέξανδρος καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτὸν ἐν
πολέμῳ. καὶ ἐξήγαγεν Πτολεμαῖος καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν χειρὶ
16 ἰσχυρᾷ καὶ ἐτροπώσατο αὐτόν· 16καὶ ἔφυγεν Ἀλέξανδρος εἰς τὴν
Ἀραβίαν τοῦ σκεπασθῆναι αὐτὸν ἐκεῖ, ὁ δὲ βασιλεὺς Πτολεμαῖος
17 ὑψώθη. 17καὶ ἀφεῖλεν Ζαβδιηλ ὁ Ἄραψ τὴν κεφαλὴν Ἀλεξάνδρου
18 καὶ ἀπέστειλεν τῷ Πτολεμαίῳ. 18καὶ ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἀπ-
έθανεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ οἱ ὄντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν αὐ-
19 τοῦ ἀπώλοντο ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν. 19καὶ ἐβασίλευσεν
Δημήτριος ἔτους ἑβδόμου καὶ ἑξηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ.
20 20Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις συνήγαγεν Ιωναθαν τοὺς ἐκ τῆς Ιου-

4 ηγγ(ε)ισαν Spau. La] -σεν uel sim. rel. | τα 2^{0} > S† | ους > A*†: post -ους || 5 ψογισαι] ψεξαι S†: cf. 11 || 7 μετα του] μετ αυτου A† || 8 ο δε βασ. πτολ.] ο δε πτολ. ο βασ. Spau. | παραλιας] -λιου S† || 9 τον > A† | ειχεν S*VLa†] εχει rel. | και ult. > S*† | της βασιλειας] την -αν Spau. || 11 εψογισεν] εψεξεν S*†: cf. 5 || 12 τω 1^{0} > S† | ηλλοιωθη] εδηλωθη S† | τω αλεξανδρω SV†] το προσωπον αλεξανδρου A$^{(\dagger)}$ | η > A || 13 εξηλθεν S*† | αιγυπτου .. ασιας 2^{0} SVLa†] tr. rel. | ασιας 2^{0}] pr. το της V$^{(\dagger)}$ || 14 εν κιλικια] εις -κιαν A† || 15 ηλθεν] -θον S*† | εν 1^{0} S*ALa†] > rel.: cf. 5 67 | πτολ.] + την δυναμιν S^{c}*L* || 16 αυτον > S*† || 18 ο > S*† | εν 1^{0} > S

δαίας τοῦ ἐκπολεμῆσαι τὴν ἄκραν τὴν ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἐποίησεν
ἐπ' αὐτὴν μηχανὰς πολλάς. [21]καὶ ἐπορεύθησάν τινες μισοῦντες τὸ 21
ἔθνος αὐτῶν ἄνδρες παράνομοι πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἀπήγγειλαν
αὐτῷ ὅτι Ιωναθαν περικάθηται τὴν ἄκραν. [22]καὶ ἀκούσας ὠργίσθη· 22
ὡς δὲ ἤκουσεν, εὐθέως ἀναζεύξας ἦλθεν εἰς Πτολεμαίδα καὶ ἔγρα-
ψεν Ιωναθαν τοῦ μὴ περικαθῆσθαι καὶ τοῦ ἀπαντῆσαι αὐτὸν αὐτῷ
συμμίσγειν εἰς Πτολεμαίδα τὴν ταχίστην. [23]ὡς δὲ ἤκουσεν Ιωνα- 23
θαν, ἐκέλευσεν περικαθῆσθαι καὶ ἐπέλεξεν τῶν πρεσβυτέρων Ισραηλ
καὶ τῶν ἱερέων καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν τῷ κινδύνῳ· [24]καὶ λαβὼν ἀρ- 24
γύριον καὶ χρυσίον καὶ ἱματισμὸν καὶ ἕτερα ξένια πλείονα καὶ
ἐπορεύθη πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Πτολεμαίδα καὶ εὗρεν χάριν ἐναν-
τίον αὐτοῦ. [25]καὶ ἐνετύγχανον κατ' αὐτοῦ τινες ἄνομοι τῶν ἐκ 25
τοῦ ἔθνους. [26]καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς καθὼς ἐποίησαν αὐτῷ 26
οἱ πρὸ αὐτοῦ, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν ἐναντίον τῶν φίλων αὐτοῦ πάν-
των. [27]καὶ ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην καὶ ὅσα ἄλλα εἶχεν 27
τίμια τὸ πρότερον καὶ ἐποίησεν αὐτὸν τῶν πρώτων φίλων ἡγεῖ-
σθαι. [28]καὶ ἠξίωσεν Ιωναθαν τὸν βασιλέα ποιῆσαι τὴν Ιουδαίαν 28
ἀφορολόγητον καὶ τὰς τρεῖς τοπαρχίας καὶ τὴν Σαμαρῖτιν καὶ ἐπ-
ηγγείλατο αὐτῷ τάλαντα τριακόσια. [29]καὶ εὐδόκησεν ὁ βασιλεὺς 29
καὶ ἔγραψεν τῷ Ιωναθαν ἐπιστολὰς περὶ πάντων τούτων ἐχούσας
τὸν τρόπον τοῦτον

[30]Βασιλεὺς Δημήτριος Ιωναθαν τῷ ἀδελφῷ χαίρειν καὶ ἔθνει 30
Ιουδαίων. [31]τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς, ἧς ἐγράψαμεν Λασθένει 31
τῷ συγγενεῖ ἡμῶν περὶ ὑμῶν, γεγράφαμεν καὶ πρὸς ὑμᾶς, ὅπως
εἰδῆτε. [32]Βασιλεὺς Δημήτριος Λασθένει τῷ πατρὶ χαίρειν. [33]τῷ 32 33
ἔθνει τῶν Ιουδαίων φίλοις ἡμῶν καὶ συντηροῦσιν τὰ πρὸς ἡμᾶς
δίκαια ἐκρίναμεν ἀγαθὸν ποιῆσαι χάριν τῆς ἐξ αὐτῶν εὐνοίας πρὸς
ἡμᾶς. [34]ἑστάκαμεν αὐτοῖς τά τε ὅρια τῆς Ιουδαίας καὶ τοὺς τρεῖς 34
νομοὺς Αφαιρεμα καὶ Λυδδα καὶ Ραθαμιν· προσετέθησαν τῇ Ιου-
δαίᾳ ἀπὸ τῆς Σαμαρίτιδος καὶ πάντα τὰ συγκυροῦντα αὐτοῖς πᾶσιν
τοῖς θυσιάζουσιν εἰς Ιεροσόλυμα ἀντὶ τῶν βασιλικῶν, ὧν ἐλάμ-
βανεν ὁ βασιλεὺς παρ' αὐτῶν τὸ πρότερον κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ
τῶν γενημάτων τῆς γῆς καὶ τῶν ἀκροδρύων. [35]καὶ τὰ ἄλλα τὰ 35
ἀνήκοντα ἡμῖν ἀπὸ τοῦ νῦν τῶν δεκατῶν καὶ τῶν τελῶν τῶν

20 εκπολεμησαι] εκ > Spau.: cf. 46 4 28 | εποιησεν] -σαν Apau. La | επ αυτην] ν > pau., εν αυτη S*† || 21 αυτων] pr. ημων S*† || 22 περικαθησθαι] + τη ακρα ScL | συμμισγειν] pr. και ScL || 23 δε > S*† | επελεξεν] εξελ. S† | ιερεων] ιουδαιων S† || 26 αυτω / οι προ αυτου] tr. S† | των φιλ. αυτου / παντων SVLa†] tr. rel. || 27 των > S*† || 28 τας > S*† | τοπαρχιας] τριηραρχ. S*† | επηγγειλατο] -λαντο A† || 30 ιουδαιων] ν > A*† || 31 το > S† | ειδητε L] ε 1^0 > SA || 33 ημων] ουσιν S† | αγαθον ποιησαι] αγαθοπ. A | εξ αυτων] εαυτων A† || 34 εστακ.] + ουν A | τε > A† | ραθαμ(ε)ιν SAV] ραμαθαιμ(uel -θεμ) L || 35 τελων] + και S*†

ἀνηκόντων ἡμῖν καὶ τὰς τοῦ ἁλὸς λίμνας καὶ τοὺς ἀνήκοντας
36 ἡμῖν στεφάνους, πάντα ἐπαρκέσομεν αὐτοῖς. [36]καὶ οὐκ ἀθετηθή-
37 σεται οὐδὲ ἓν τούτων ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον. [37]νῦν
οὖν ἐπιμέλεσθε τοῦ ποιῆσαι τούτων ἀντίγραφον, καὶ δοθήτω Ιω-
ναθαν καὶ τεθήτω ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ ἐν τόπῳ ἐπισήμῳ.
38 [38]Καὶ εἶδεν Δημήτριος ὁ βασιλεὺς ὅτι ἡσύχασεν ἡ γῆ ἐνώπιον
αὐτοῦ καὶ οὐδὲν αὐτῷ ἀνθειστήκει, καὶ ἀπέλυσεν πάσας τὰς δυνά-
μεις αὐτοῦ, ἕκαστον εἰς τὸν ἴδιον τόπον, πλὴν τῶν ξένων δυνάμεων,
ὧν ἐξενολόγησεν ἀπὸ τῶν νήσων τῶν ἐθνῶν· καὶ ἤχθραναν αὐτῷ
39 πᾶσαι αἱ δυνάμεις αἱ ἀπὸ τῶν πατέρων. [39]Τρύφων δὲ ἦν τῶν
παρὰ Ἀλεξάνδρου τὸ πρότερον καὶ εἶδεν ὅτι πᾶσαι αἱ δυνάμεις
καταγογγύζουσιν κατὰ τοῦ Δημητρίου, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ιμαλ-
κουε τὸν Ἄραβα, ὃς ἔτρεφεν Ἀντίοχον τὸ παιδάριον τὸν τοῦ
40 Ἀλεξάνδρου. [40]καὶ προσήδρευεν αὐτῷ, ὅπως παραδοῖ αὐτὸν αὐτῷ,
ὅπως βασιλεύσῃ ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ
ὅσα συνετέλεσεν ὁ Δημήτριος καὶ τὴν ἔχθραν, ἣν ἐχθραίνουσιν
41 αὐτῷ αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλάς. [41]καὶ
ἀπέστειλεν Ιωναθαν πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα, ἵνα ἐκβάλῃ τοὺς
ἐκ τῆς ἄκρας ἐξ Ιερουσαλημ καὶ τοὺς ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν· ἦσαν
42 γὰρ πολεμοῦντες τὸν Ισραηλ. [42]καὶ ἀπέστειλεν Δημήτριος πρὸς
Ιωναθαν λέγων Οὐ ταῦτα μόνον ποιήσω σοι καὶ τῷ ἔθνει σου,
ἀλλὰ δόξῃ δοξάσω σε καὶ τὸ ἔθνος σου, ἐὰν εὐκαιρίας τύχω·
43 [43]νῦν οὖν ὀρθῶς ποιήσεις ἀποστείλας μοι ἄνδρας, οἳ συμμαχήσου-
44 σίν μοι, ὅτι ἀπέστησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις μου. [44]καὶ ἀπέστειλεν
Ιωναθαν ἄνδρας τρισχιλίους δυνατοὺς ἰσχύι αὐτῷ εἰς Ἀντιόχειαν,
καὶ ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ηὐφράνθη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῇ
45 ἐφόδῳ αὐτῶν. [45]καὶ ἐπισυνήχθησαν οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς μέσον
τῆς πόλεως εἰς ἀνδρῶν δώδεκα μυριάδας καὶ ἠβούλοντο ἀνελεῖν
46 τὸν βασιλέα. [46]καὶ ἔφυγεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν αὐλήν, καὶ κατελά-
βοντο οἱ ἐκ τῆς πόλεως τὰς διόδους τῆς πόλεως καὶ ἤρξαντο πο-

35 τας του αλος λιμνας] το του αλος λιμνων (sic) S*† | παντα] + ς S† | επαρκεσομεν] -σωμεν S, επαρκως παριεμεν *L* || 36 αθετηθησεται] αθετησετε (uel -ται) SA pau. | ουδε εν] ουδεν A | εις] pr. και S^{c}*L*; επι A || 37 επιμελεισθαι(pro -θε) A | τω 1^{0} > A | τοπω] pr. τω (sic) S† | επισημω pau. Sixt. = *celebri* La] pr. επιτηδ(ε)ιω rel. (S*† ν pro δ), sed *L* hab. εν τοπω επιτηδειω ante, εν τοπω επισημω post εν τω ορ. τω αγ.: cf. 4 46 || 38 πασας > SV† | εις τον > A†: post -τον | δυναμεων] -μενων S† | ηχθραναν] -ραινον S†, -ρασαν A† | αυτω ult.] + ν A† || 39 ιμαλκουε] σιμαλκουη A(†) | ετρεφεν] ετρεψεν S*†, εθρεψεν S^{c}† | αντιοχον] pr. τον A | τον ult. SV†] > pau., το rel. || 40 αυτω 1^{0} ⌒ 2^{0} S† | απηγγειλεν] -λαν A† | συνετελεσεν] -ετασσεν SV† | ο SV†] > rel. || 42 δημητριος] add.(sic) ο S*† | ταυτα μονον] tr. A || 43 μοι 1^{0}] ημιν A† || 44 αυτω] + ν A || 45 απο SV†(cf. 49. 61. 62)] εκ rel.: cf. 46 | εις 2^{0} > A† | ανδρων] -ρας A pau. || 46 πολεως 1^{0}] οικιας S† | πολεμειν] pr. εκ A†: cf. 20

λεμεῖν. [47]καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς Ιουδαίους ἐπὶ βοήθειαν, 47
καὶ ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πάντες ἅμα καὶ διεσπάρησαν ἐν
τῇ πόλει καὶ ἀπέκτειναν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς μυριάδας δέκα·
[48]καὶ ἐνεπύρισαν τὴν πόλιν καὶ ἔλαβον σκῦλα πολλὰ ἐν ἐκείνῃ τῇ 48
ἡμέρᾳ καὶ ἔσωσαν τὸν βασιλέα. [49]καὶ εἶδον οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως 49
ὅτι κατεκράτησαν οἱ Ιουδαῖοι τῆς πόλεως ὡς ἠβούλοντο, καὶ ἠσθέ-
νησαν ταῖς διανοίαις αὐτῶν καὶ ἐκέκραξαν πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ
δεήσεως λέγοντες [50]Δὸς ἡμῖν δεξιὰς καὶ παυσάσθωσαν οἱ Ιουδαῖοι 50
πολεμοῦντες ἡμᾶς καὶ τὴν πόλιν. [51]καὶ ἔρριψαν τὰ ὅπλα καὶ ἐποί- 51
ησαν εἰρήνην. καὶ ἐδοξάσθησαν οἱ Ιουδαῖοι ἐναντίον τοῦ βασιλέως
καὶ ἐνώπιον πάντων τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψαν
εἰς Ιερουσαλημ ἔχοντες σκῦλα πολλά. [52]καὶ ἐκάθισεν Δημήτριος ὁ 52
βασιλεὺς ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ
ἐνώπιον αὐτοῦ. [53]καὶ ἐψεύσατο πάντα, ὅσα εἶπεν, καὶ ἠλλοτριώθη 53
τῷ Ιωναθαν καὶ οὐκ ἀνταπέδωκεν τὰς εὐνοίας, ἃς ἀνταπέδωκεν
αὐτῷ, καὶ ἔθλιβεν αὐτὸν σφόδρα.

[54]Μετὰ δὲ ταῦτα ἀπέστρεψεν Τρύφων καὶ Ἀντίοχος μετ᾽ αὐτοῦ 54
παιδάριον νεώτερον· καὶ ἐβασίλευσεν καὶ ἐπέθετο διάδημα. [55]καὶ 55
ἐπισυνήχθησαν πρὸς αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις, ἃς ἀπεσκοράκισεν
Δημήτριος, καὶ ἐπολέμησαν πρὸς αὐτόν, καὶ ἔφυγεν καὶ ἐτροπώθη.
[56]καὶ ἔλαβεν Τρύφων τὰ θηρία καὶ κατεκράτησεν τῆς Ἀντιοχείας. 56
[57]καὶ ἔγραψεν Ἀντίοχος ὁ νεώτερος Ιωναθη λέγων Ἵστημί σοι 57
τὴν ἀρχιερωσύνην καὶ καθίστημί σε ἐπὶ τῶν τεσσάρων νομῶν
καὶ εἶναί σε τῶν φίλων τοῦ βασιλέως. [58]καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ χρυ- 58
σώματα καὶ διακονίαν καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν πίνειν ἐν χρυ-
σώμασιν καὶ εἶναι ἐν πορφύρᾳ καὶ ἔχειν πόρπην χρυσῆν· [59]καὶ 59
Σιμωνα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ κατέστησεν στρατηγὸν ἀπὸ τῆς κλί-
μακος Τύρου ἕως τῶν ὁρίων Αἰγύπτου. [60]καὶ ἐξῆλθεν Ιωναθαν καὶ 60
διεπορεύετο πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν, καὶ ἠθροί-
σθησαν πρὸς αὐτὸν πᾶσα δύναμις Συρίας εἰς συμμαχίαν· καὶ
ἦλθεν εἰς Ἀσκαλῶνα, καὶ ἀπήντησαν αὐτῷ οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἐν-
δόξως. [61]καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς Γάζαν, καὶ ἀπέκλεισαν οἱ ἀπὸ 61
Γάζης, καὶ περιεκάθισεν περὶ αὐτὴν καὶ ἐνεπύρισεν τὰ περιπόλια

47 προς αυτον / παντες] tr. S(†) | απεκτειναν SVpau. La] + εν τη πολει rel.: ex praec. repet. || 49 ως ηβουλ. > S*† | εκεκραξαν] εκρατησαν S*†, εκραξαν Sc || 50 δεξιας] -αν SVLa†: cf. 6 58 || 51 παντων > S*† | εν τη βασ. αυτου] + και ωνομασθησαν εν τη βασιλεια αυτου S*La† | επεστρεψαν] -ψεν S*† || 52 δημητρ. / ο βασ.] tr. A† || 53 εψευσατο] εσπευσ. S*† | ηλλοτριωθη τω] -θησαν S*† | ανταπεδωκεν 1°] αντ > S†, 1° ⌒ 2° Spau. | εθλιψεν A || 54 αντιοχος] + και S† || 55 επισυνηχθησαν] ηχθ > S*† | απεσκορακ.] επ. S*†, απεσκορπισε(ν) (uel επ.) *L* | επολεμησαν] -σεν S | ετροπωθη] + σαν S† || 56 της SV†] > rel. || 57 ιωναθη compl. (cf. 2 5)] -θα A†, -θαν S(pr. τω Sc*L*) | και ult. > S*† || 60 πασα δυναμις SV*L*] πασαι αι -μεις Amu.

62 αὐτῆς ἐν πυρὶ καὶ ἐσκύλευσεν αὐτά. 62καὶ ἠξίωσαν οἱ ἀπὸ Γάζης Ιω-
ναθαν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς δεξιὰς καὶ ἔλαβεν τοὺς υἱοὺς τῶν ἀρ-
χόντων αὐτῶν εἰς ὅμηρα καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Ιερουσαλημ·
63 καὶ διῆλθεν τὴν χώραν ἕως Δαμασκοῦ. 63καὶ ἤκουσεν Ιωναθαν
ὅτι παρῆσαν οἱ ἄρχοντες Δημητρίου εἰς Κηδες τὴν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ
μετὰ δυνάμεως πολλῆς βουλόμενοι μεταστῆσαι αὐτὸν τῆς χρείας.
64 64καὶ συνήντησεν αὐτοῖς, τὸν δὲ ἀδελφὸν αὐτοῦ Σιμωνα κατέλιπεν
65 ἐν τῇ χώρᾳ. 65καὶ παρενέβαλεν Σιμων ἐπὶ Βαιθσουρα καὶ ἐπολέμει
66 αὐτὴν ἡμέρας πολλὰς καὶ συνέκλεισεν αὐτήν. 66καὶ ἠξίωσαν αὐτὸν
τοῦ δεξιὰς λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς· καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν
67 καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν καὶ ἔθετο ἐπ' αὐτὴν φρουράν. 67καὶ
Ιωναθαν καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὕδωρ τοῦ
68 Γεννησαρ· καὶ ὤρθρισαν τὸ πρωὶ εἰς τὸ πεδίον Ασωρ. 68καὶ ἰδοὺ
ἡ παρεμβολὴ ἀλλοφύλων ἀπήντα αὐτῷ ἐν τῷ πεδίῳ καὶ ἐξέβαλον
ἔνεδρον ἐπ' αὐτὸν ἐν τοῖς ὄρεσιν, αὐτοὶ δὲ ἀπήντησαν ἐξ ἐναν-
69 τίας. 69τὰ δὲ ἔνεδρα ἐξανέστησαν ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν καὶ συν-
70 ῆψαν πόλεμον. 70καὶ ἔφυγον οἱ παρὰ Ιωναθου πάντες, οὐδὲ εἷς
κατελείφθη ἀπ' αὐτῶν πλὴν Ματταθιας ὁ τοῦ Αψαλωμου καὶ Ιουδας
71 ὁ τοῦ Χαλφι ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς τῶν δυνάμεων. 71καὶ διέρρηξεν
Ιωναθαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐπέθετο γῆν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
72 καὶ προσηύξατο. 72καὶ ὑπέστρεψεν πρὸς αὐτοὺς πολέμῳ καὶ ἐτρο-
73 πώσατο αὐτούς, καὶ ἔφυγον. 73καὶ εἶδον οἱ φεύγοντες παρ' αὐτοῦ
καὶ ἐπέστρεψαν ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐδίωκον μετ' αὐτοῦ ἕως Κεδες ἕως
74 τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν καὶ παρενέβαλον ἐκεῖ. 74καὶ ἔπεσον ἐκ τῶν
ἀλλοφύλων ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς ἄνδρας τρισχιλίους. καὶ ἐπ-
έστρεψεν Ιωναθαν εἰς Ιερουσαλημ.
12 1Καὶ εἶδεν Ιωναθαν ὅτι ὁ καιρὸς αὐτῷ συνεργεῖ, καὶ ἐπελέξατο
ἄνδρας καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην στῆσαι καὶ ἀνανεώσασθαι τὴν
2 πρὸς αὐτοὺς φιλίαν. 2καὶ πρὸς Σπαρτιάτας καὶ τόπους ἑτέρους
3 ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς κατὰ τὰ αὐτά. 3καὶ ἐπορεύθησαν εἰς Ῥώμην
καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον καὶ εἶπον Ιωναθαν ὁ ἀρχιερεὺς
καὶ τὸ ἔθνος τῶν Ιουδαίων ἀπέστειλεν ἡμᾶς ἀνανεώσασθαι τὴν

61 fin. αυτα *L*] -τας SA || 62 δεξιας] -αν S*†: cf. 50 || 64 συνηντησαν εαυτοις S*† | τον δε αδ. αυ. σιμωνα κατελιπεν] και κατελ. τον αδ. αυ. σιμ. S† || 65 επι] εν A || 66 δεξιας] -αν S*V†: cf. 50 || 67 παρενεβ.] pr. και S† | γεννησαρ] -σαι S*† | ασωρ] pr. ν A: ex praec. repet. || 68 η παρεμβ. SV*L* (+ των *L*)] παρεμβ. tantum Apl. | εξεβαλον] -λεν S*V† | απηντησαν] παρ⟨ε⟩ιστηκ⟨ε⟩ισαν S† || 70 και εφυγον > S*† | ιωναθου: cf. 2 5 | ο 1° > S† | αψαλωμου] ψαλμωδου S† | χαλφ(ε)ι] λ > S*L* || 72 υπεστρεψεν] επ. A, -εφον S*† || 73 φευγοντες] φυγ. A | επ SV] προς Apl. | εδιωκον] -καν S(†) | κεδες SV*L*] καδης A: cf. 63

12 1 αυτω] -των S*† | επελεξατο SV†] -ξεν rel. | αναναιωσαι A† || 2 τοπους] pr. εις S† || 3 εισηλθον] επορευθησαν A†: ex praec. repet. | απεστειλεν] -λαν A

φιλίαν ἑαυτοῖς καὶ τὴν συμμαχίαν κατὰ τὸ πρότερον. 4καὶ ἔδωκαν 4
ἐπιστολὰς αὐτοῖς πρὸς αὐτοὺς κατὰ τόπον, ὅπως προπέμπωσιν
αὐτοὺς εἰς γῆν Ιουδα μετ᾽ εἰρήνης.
5Καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐπιστολῶν, ὧν ἔγραψεν Ιωνα- 5
θαν τοῖς Σπαρτιάταις
6Ιωναθαν ἀρχιερεὺς καὶ ἡ γερουσία τοῦ ἔθνους καὶ οἱ ἱερεῖς 6
καὶ ὁ λοιπὸς δῆμος τῶν Ιουδαίων Σπαρτιάταις τοῖς ἀδελφοῖς χαί-
ρειν. 7ἔτι πρότερον ἀπεστάλησαν ἐπιστολαὶ πρὸς Ονιαν τὸν ἀρχ- 7
ιερέα παρὰ Ἀρείου τοῦ βασιλεύοντος ἐν ὑμῖν ὅτι ἐστὲ ἀδελφοὶ
ἡμῶν, ὡς τὸ ἀντίγραφον ὑπόκειται. 8καὶ ἐπεδέξατο ὁ Ονιας τὸν 8
ἄνδρα τὸν ἀπεσταλμένον ἐνδόξως καὶ ἔλαβεν τὰς ἐπιστολάς, ἐν αἷς
διεσαφεῖτο περὶ συμμαχίας καὶ φιλίας. 9ἡμεῖς οὖν ἀπροσδεεῖς τού- 9
των ὄντες παράκλησιν ἔχοντες τὰ βιβλία τὰ ἅγια τὰ ἐν ταῖς χερσὶν
ἡμῶν 10ἐπειράθημεν ἀποστεῖλαι τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀδελφότητα καὶ 10
φιλίαν ἀνανεώσασθαι πρὸς τὸ μὴ ἐξαλλοτριωθῆναι ὑμῶν· πολλοὶ
γὰρ καιροὶ διῆλθον ἀφ᾽ οὗ ἀπεστείλατε πρὸς ἡμᾶς. 11ἡμεῖς οὖν 11
ἐν παντὶ καιρῷ ἀδιαλείπτως ἔν τε ταῖς ἑορταῖς καὶ ταῖς λοιπαῖς
καθηκούσαις ἡμέραις μιμνησκόμεθα ὑμῶν ἐφ᾽ ὧν προσφέρομεν
θυσιῶν καὶ ἐν ταῖς προσευχαῖς, ὡς δέον ἐστὶν καὶ πρέπον μνη-
μονεύειν ἀδελφῶν. 12εὐφραινόμεθα δὲ ἐπὶ τῇ δόξῃ ὑμῶν. 13ἡμᾶς 12 13
δὲ ἐκύκλωσαν πολλαὶ θλίψεις καὶ πόλεμοι πολλοί, καὶ ἐπολέμησαν
ἡμᾶς οἱ βασιλεῖς οἱ κύκλῳ ἡμῶν. 14οὐκ ἠβουλόμεθα οὖν παρενο- 14
χλῆσαι ὑμῖν καὶ τοῖς λοιποῖς συμμάχοις καὶ φίλοις ἡμῶν ἐν τοῖς
πολέμοις τούτοις· 15ἔχομεν γὰρ τὴν ἐξ οὐρανοῦ βοήθειαν βοη- 15
θοῦσαν ἡμῖν καὶ ἐρρύσθημεν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἐταπεινώθησαν
οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν. 16ἐπελέξαμεν οὖν Νουμήνιον Ἀντιόχου καὶ Ἀντί- 16
πατρον Ἰάσονος καὶ ἀπεστάλκαμεν πρὸς Ῥωμαίους ἀνανεώσασθαι
τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν καὶ συμμαχίαν τὴν πρότερον. 17ἐνετειλά- 17
μεθα οὖν αὐτοῖς καὶ πρὸς ὑμᾶς πορευθῆναι καὶ ἀσπάσασθαι ὑμᾶς
καὶ ἀποδοῦναι ὑμῖν τὰς παρ᾽ ἡμῶν ἐπιστολὰς περὶ τῆς ἀνανεώσεως
καὶ τῆς ἀδελφότητος ἡμῶν. 18καὶ νῦν καλῶς ποιήσετε ἀντιφωνή- 18
σαντες ἡμῖν πρὸς ταῦτα.
19Καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐπιστολῶν, ὧν ἀπέστειλαν Ονια 19
20Ἄρειος βασιλεὺς Σπαρτιατῶν Ονια ἱερεῖ μεγάλῳ χαίρειν. 20
21εὑρέθη ἐν γραφῇ περί τε τῶν Σπαρτιατῶν καὶ Ιουδαίων ὅτι 21

3 εαυτοις] ε > A || 4 αυτους 1^0] τους *L* || 5 το > A: post -το || 6 και η γερ./του εθν.] tr. A† || 7 ετι] επι S^c = επει *L* | αρειου: sic Fr. secutus Ioseph. Ant. XII 225 Niese; codd. δαρ(ε)ιου | ως] ω S*† || 8 επεδεξ.] απ. S^c | ο > Amu. || 9 init.] pr. και Amu. || 11 τε > A | ταις 2^0] pr. εν A | θυσιων] -ιαν SV† || 14 παρενοχλησαι] -λειν A || 15 ουρανου] -νων A pau. | εχθρων SV^cLa†] + ημων rel. || 18 ποιησετε] εποιησαται(pro -τε) A† || 19 ων > A† | απεστειλαν] -λεν S^cL || 20 αρειος Fr. (cf. 7)] αρης uel sim. mss.

22 εἰσὶν ἀδελφοὶ καὶ ὅτι εἰσὶν ἐκ γένους Αβρααμ. 22καὶ νῦν ἀφ' οὗ
ἔγνωμεν ταῦτα, καλῶς ποιήσετε ἔγ γράφοντες ἡμῖν περὶ τῆς εἰρήνης
23 ὑμῶν, 23καὶ ἡμεῖς δὲ ἀντιγράφομεν ὑμῖν Τὰ κτήνη ὑμῶν καὶ ἡ
ὕπαρξις ὑμῶν ἡμῖν ἐστιν, καὶ τὰ ἡμῶν ὑμῖν ἐστιν. ἐντελλόμεθα οὖν
ὅπως ἀπαγγείλωσιν ὑμῖν κατὰ ταῦτα.
24 24Καὶ ἤκουσεν Ιωναθαν ὅτι ἐπέστρεψαν οἱ ἄρχοντες Δημητρίου
μετὰ δυνάμεως πολλῆς ὑπὲρ τὸ πρότερον τοῦ πολεμῆσαι πρὸς
25 αὐτόν. 25καὶ ἀπῆρεν ἐξ Ιερουσαλημ καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς εἰς τὴν
Αμαθῖτιν χώραν· οὐ γὰρ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀνοχὴν τοῦ ἐμβατεῦσαι
26 εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ. 26καὶ ἀπέστειλεν κατασκόπους εἰς τὴν παρεμ-
βολὴν αὐτῶν, καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ ὅτι οὕτως
27 τάσσονται ἐπιπεσεῖν ἐπ' αὐτοὺς τὴν νύκτα. 27ὡς δὲ ἔδυ ὁ ἥλιος,
ἐπέταξεν Ιωναθαν τοῖς παρ' αὐτοῦ γρηγορεῖν καὶ εἶναι ἐπὶ τοῖς
ὅπλοις ἑτοιμάζεσθαι εἰς πόλεμον δι' ὅλης τῆς νυκτὸς καὶ ἐξέβαλεν
28 προφύλακας κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς. 28καὶ ἤκουσαν οἱ ὑπεναντίοι
ὅτι ἡτοίμασται Ιωναθαν καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον, καὶ ἐφο-
βήθησαν καὶ ἔπτηξαν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἀνέκαυσαν πυρὰς ἐν
29 τῇ παρεμβολῇ αὐτῶν. 29Ιωναθαν δὲ καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν
30 ἕως πρωί, ἔβλεπον γὰρ τὰ φῶτα καιόμενα. 30καὶ κατεδίωξεν Ιωνα-
θαν ὀπίσω αὐτῶν καὶ οὐ κατέλαβεν αὐτούς, διέβησαν γὰρ τὸν
31 Ἐλεύθερον ποταμόν. 31καὶ ἐξέκλινεν Ιωναθαν ἐπὶ τοὺς Ἄραβας
τοὺς καλουμένους Ζαβαδαίους καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς καὶ ἔλαβεν τὰ
32 σκῦλα αὐτῶν. 32καὶ ἀναζεύξας ἦλθεν εἰς Δαμασκὸν καὶ διώδευσεν
33 ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ. 33καὶ Σιμων ἐξῆλθεν καὶ διώδευσεν ἕως Ἀσκα-
λῶνος καὶ τὰ πλησίον ὀχυρώματα καὶ ἐξέκλινεν εἰς Ιοππην καὶ
34 προκατελάβετο αὐτήν· 34ἤκουσεν γὰρ ὅτι βούλονται τὸ ὀχύρωμα
παραδοῦναι τοῖς παρὰ Δημητρίου· καὶ ἔθετο ἐκεῖ φρουράν, ὅπως
35 φυλάσσωσιν αὐτήν. 35καὶ ἐπέστρεψεν Ιωναθαν καὶ ἐξεκκλησίασεν
τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ καὶ ἐβουλεύετο μετ' αὐτῶν τοῦ οἰκο-
36 δομῆσαι ὀχυρώματα ἐν τῇ Ιουδαίᾳ 36καὶ προσυψῶσαι τὰ τείχη
Ιερουσαλημ καὶ ὑψῶσαι ὕψος μέγα ἀνὰ μέσον τῆς ἄκρας καὶ τῆς
πόλεως εἰς τὸ διαχωρίζειν αὐτὴν τῆς πόλεως, ἵνα ᾖ αὕτη κατὰ
37 μόνας, ὅπως μήτε ἀγοράζωσιν μήτε πωλῶσιν. 37καὶ συνήχθησαν τοῦ
οἰκοδομεῖν τὴν πόλιν, καὶ ἔπεσεν τοῦ τείχους τοῦ χειμάρρου τοῦ ἐξ ἀπ-
38 ηλιώτου, καὶ ἐπεσκεύασεν τὸ καλούμενον Χαφεναθα. 38καὶ Σιμων ᾠκο-

21 εισιν αδελφοι] tr. A | εκ] εγ A† || **23** fin. ταυτα] τα αυτα A || **24** οι > S*† || 25 αμαθ. χωραν] tr. S† || **26** αυτων *L* La] -του SA pl. || **28** παρ] πατερες S† | την καρδιαν A || 30 κατεδιωξεν ιωναθαν] -ξαν A† | ου κατελα-βεν] ουκ εκατελ. A† || 32 τη > SV || 35 εβουλευετο SV†] -λευσατο rel. || 36 πολεως 1⁰⌒2⁰ S*† | διαχωρι(uel η)σαι AS^s | οπως — fin. > S*† || **37** την πολιν > A | επεσεν] pr. επ SVpau., -σαν S† | το] τον S†

δόμησεν τὴν Αδιδα ἐν τῇ Σεφηλα καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν καὶ ἐπ-
έστησεν θύρας καὶ μοχλούς.
39Καὶ ἐζήτησεν Τρύφων βασιλεῦσαι τῆς Ἀσίας καὶ περιθέσθαι 39
τὸ διάδημα καὶ ἐκτεῖναι χεῖρα ἐπ' Ἀντίοχον τὸν βασιλέα. 40καὶ 40
εὐλαβήθη μήποτε οὐκ ἐάσῃ αὐτὸν Ιωναθαν καὶ μήποτε πολεμήσῃ
πρὸς αὐτόν, καὶ ἐζήτει συλλαβεῖν αὐτὸν τοῦ ἀπολέσαι, καὶ ἀπάρας
ἦλθεν εἰς Βαιθσαν. 41καὶ ἐξῆλθεν Ιωναθαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ ἐν 41
τεσσαράκοντα χιλιάσιν ἀνδρῶν ἐπιλελεγμέναις εἰς παράταξιν καὶ
ἦλθεν εἰς Βαιθσαν. 42καὶ εἶδεν Τρύφων ὅτι ἦλθεν μετὰ δυνάμεως 42
πολλῆς, καὶ ἐκτεῖναι χεῖρας ἐπ' αὐτὸν εὐλαβήθη. 43καὶ ἐπεδέξατο 43
αὐτὸν ἐνδόξως καὶ συνέστησεν αὐτὸν πᾶσιν τοῖς φίλοις αὐτοῦ
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόματα καὶ ἐπέταξεν τοῖς φίλοις αὐτοῦ καὶ ταῖς
δυνάμεσιν αὐτοῦ ὑπακούειν αὐτοῦ ὡς αὐτοῦ. 44καὶ εἶπεν τῷ Ιωνα- 44
θαν Ἵνα τί ἐκόπωσας πάντα τὸν λαὸν τοῦτον πολέμου μὴ ἐν-
εστηκότος ἡμῖν; 45καὶ νῦν ἀπόστειλον αὐτοὺς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν, 45
ἐπίλεξαι δὲ σεαυτῷ ἄνδρας ὀλίγους, οἵτινες ἔσονται μετὰ σοῦ, καὶ
δεῦρο μετ' ἐμοῦ εἰς Πτολεμαίδα, καὶ παραδώσω σοι αὐτὴν καὶ τὰ
λοιπὰ ὀχυρώματα καὶ τὰς δυνάμεις τὰς λοιπὰς καὶ πάντας τοὺς
ἐπὶ τῶν χρειῶν, καὶ ἐπιστρέψας ἀπελεύσομαι· τούτου γὰρ χάριν
πάρειμι. 46καὶ ἐμπιστεύσας αὐτῷ ἐποίησεν καθὼς εἶπεν, καὶ ἐξ- 46
απέστειλεν τὰς δυνάμεις, καὶ ἀπῆλθον εἰς γῆν Ιουδα. 47κατέλιπεν δὲ 47
μεθ' ἑαυτοῦ ἄνδρας τρισχιλίους, ὧν δισχιλίους ἀφῆκεν ἐν τῇ Γα-
λιλαίᾳ, χίλιοι δὲ συνῆλθον αὐτῷ. 48ὡς δὲ εἰσῆλθεν Ιωναθαν εἰς 48
Πτολεμαίδα, ἀπέκλεισαν οἱ Πτολεμαεῖς τὰς πύλας καὶ συνέλαβον
αὐτόν, καὶ πάντας τοὺς συνεισελθόντας μετ' αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν
ῥομφαίᾳ. 49καὶ ἀπέστειλεν Τρύφων δυνάμεις καὶ ἵππον εἰς τὴν 49
Γαλιλαίαν καὶ τὸ πεδίον τὸ μέγα τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς παρὰ
Ιωναθου. 50καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι συνελήμφθη καὶ ἀπόλωλεν καὶ οἱ 50
μετ' αὐτοῦ, καὶ παρεκάλεσαν ἑαυτοὺς καὶ ἐπορεύοντο συνεσφιγμ-
μένοι ἕτοιμοι εἰς πόλεμον. 51καὶ εἶδον οἱ διώκοντες ὅτι περὶ ψυχῆς 51
αὐτοῖς ἐστιν, καὶ ἐπέστρεψαν. 52καὶ ἦλθον πάντες μετ' εἰρήνης 52

38 σεφηλα] + πεδ(ε)ινη S*V† | αυτην και επεστ. SVLa†] > rel. || 39 εκτειναι] εξετ⟨ε⟩ινεν S† | χειρα] pr. την S†, -ρας A || 40 εζητει SLa†] + πορον (του) rel. | απολεσαι] αποκτειναι A pau. | βαιθ(uel βεθ)σαν] ν > A: item in 41 || 41 επιλελεγμεναις] ς > A†, -μενων Sc || 42 ηλθεν SLa†] παρεστιν uel sim. rel. | και ult. > SV† (ScVc† add. και ante ευλαβηθη) || 43 ενδοξως] ευλογως S*† | συνεστησεν] συνεταξεν S*† | φιλοις αυτου $1^{0} \frown 2^{0}$ S*V† | αυτου paenult. S*V pau.] -τω rel. | ως αυτου] ωσαυτως A*L* || 44 εκοπωσας V*L*] εκοψας SA pl. | παντα > SV† | πολ./μη ενεστ. ημιν] tr. S*L* || 45 επιλεξαι] -ξον A | λοιπας] πολλας A† || 46 δυναμεις] + ιωναθαν Sc | και ult.] αι S*† || 47 ων] ως A†, και ως ανδρας S† | τη > S* pau. || 48 πτολεμαεις] -μαιται A† | συνεισελθ. S†] συν > *L*, εισ > A | μετ αυτου] μετ > S†, αυτω Sc† || 49 την > A† | και 3^{0}] εις A pau. | ιωναθου: cf. 2 5 || 50 init.] pr. ους S† | οτι] οτε δε S† | συνεστρεμμενοι A: cf. Thack. p. 286 || 51 αυτοις εστιν] tr. A

εἰς γῆν Ιουδα καὶ ἐπένθησαν τὸν Ιωναθαν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ καὶ
ἐφοβήθησαν σφόδρα· καὶ ἐπένθησεν πᾶς Ισραηλ πένθος μέγα.
53 [53]καὶ ἐζήτησαν πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν ἐκτρῖψαι αὐτούς·
εἶπον γάρ Οὐκ ἔχουσιν ἄρχοντα καὶ βοηθοῦντα· νῦν οὖν πολεμή-
σωμεν αὐτοὺς καὶ ἐξάρωμεν ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.
13 [1]Καὶ ἤκουσεν Σιμων ὅτι συνήγαγεν Τρύφων δύναμιν πολλὴν
2 τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ιουδα καὶ ἐκτρῖψαι αὐτήν. [2]καὶ εἶδεν τὸν λαόν,
ὅτι ἔντρομός ἐστιν καὶ ἔκφοβος, καὶ ἀνέβη εἰς Ιερουσαλημ καὶ
3 ἤθροισεν τὸν λαὸν [3]καὶ παρεκάλεσεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν αὐτοῖς Αὐτοὶ
οἴδατε ὅσα ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου
ἐποιήσαμεν περὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ἁγίων, καὶ τοὺς πολέμους
4 καὶ τὰς στενοχωρίας, ἃς εἴδομεν. [4]τούτου χάριν ἀπώλοντο οἱ ἀδελ-
φοί μου πάντες χάριν τοῦ Ισραηλ, καὶ κατελείφθην ἐγὼ μόνος.
5 [5]καὶ νῦν μή μοι γένοιτο φείσασθαί μου τῆς ψυχῆς ἐν παντὶ καιρῷ
6 θλίψεως· οὐ γάρ εἰμι κρείσσων τῶν ἀδελφῶν μου. [6]πλὴν ἐκδικήσω
περὶ τοῦ ἔθνους μου καὶ περὶ τῶν ἁγίων καὶ περὶ τῶν γυναικῶν
καὶ τέκνων ὑμῶν, ὅτι συνήχθησαν πάντα τὰ ἔθνη ἐκτρῖψαι ἡμᾶς
7 ἔχθρας χάριν. [7]καὶ ἀνεζωπύρησεν τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ ἅμα τοῦ
8 ἀκοῦσαι τῶν λόγων τούτων, [8]καὶ ἀπεκρίθησαν φωνῇ μεγάλῃ λέ-
γοντες Σὺ εἶ ἡμῶν ἡγούμενος ἀντὶ Ιουδου καὶ Ιωναθου τοῦ ἀδελ-
9 φοῦ σου· [9]πολέμησον τὸν πόλεμον ἡμῶν, καὶ πάντα, ὅσα ἂν εἴπῃς
10 ἡμῖν, ποιήσομεν. [10]καὶ συνήγαγεν πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς πολε-
μιστὰς καὶ ἐτάχυνεν τοῦ τελέσαι τὰ τείχη Ιερουσαλημ καὶ ὠχύρωσεν
11 αὐτὴν κυκλόθεν. [11]καὶ ἀπέστειλεν Ιωναθαν τὸν τοῦ Αψαλωμου καὶ
μετ' αὐτοῦ δύναμιν ἱκανὴν εἰς Ιοππην, καὶ ἐξέβαλεν τοὺς ὄντας
ἐν αὐτῇ καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἐν αὐτῇ.
12 [12]Καὶ ἀπῆρεν Τρύφων ἀπὸ Πτολεμαίδος μετὰ δυνάμεως πολλῆς
13 ἐλθεῖν εἰς γῆν Ιουδα, καὶ Ιωναθαν μετ' αὐτοῦ ἐν φυλακῇ. [13]Σιμων
14 δὲ παρενέβαλεν ἐν Αδιδοις κατὰ πρόσωπον τοῦ πεδίου. [14]καὶ ἐπ-
έγνω Τρύφων ὅτι ἀνέστη Σιμων ἀντὶ Ιωναθου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
καὶ ὅτι συνάπτειν αὐτῷ μέλλει πόλεμον, καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐ-
15 τὸν πρέσβεις λέγων [15]Περὶ ἀργυρίου, οὗ ὤφειλεν Ιωναθαν ὁ ἀδελ-

52 πας > A† || 53 εζητησαν] -σεν S*pau. | αρχοντα] pr. ανδρα A | εξ-αρουμεν A

13 1 και ult.] του A† || 2 εντρομος εστιν SVLa†] tr. rel. | εις > S*† || 3 ο > A† | μου 2°] + παντες SV†: cf. 4 | περι] χαριν SV†: cf. 4 | και paenult. > S*V† | και ult. — fin. > S*V†; ας ειδομεν > A† || 4 τουτου] ων και SV† | οι αδ. μου / παντες] tr. SV† || 6 περι 3° > SV† | τεκνων SV†] pr. των rel. | υμων] ημ. A || 7 αμα του] αυτου A† || 8 ιουδου: cf. 3 25 | ιωναθου: cf. 2 5 || 11 εκει > S*(†), sed SV† hab. εκει pro εν αυτη praec. || 12 ελθειν SVLa†] pr. εισ rel. || 13 αδ(ε)ιδοις] αδεινοις S*(†) || 14 ιωναθου: cf. 8 | πολεμον (cf. 11 69 al.)] pr. εις Apau.: cf. 7 43 10 78 || 15 ο > A†

φός σου εἰς τὸ βασιλικὸν δι᾽ ἃς εἶχεν χρείας, συνέχομεν αὐτόν·
[16]καὶ νῦν ἀπόστειλον ἀργυρίου τάλαντα ἑκατὸν καὶ δύο τῶν υἱῶν 16
αὐτοῦ ὅμηρα, ὅπως μὴ ἀφεθεὶς ἀποστατήσῃ ἀφ᾽ ἡμῶν, καὶ ἀφ-
ήσομεν αὐτόν. [17]καὶ ἔγνω Σιμων ὅτι δόλῳ λαλοῦσιν πρὸς αὐτόν, 17
καὶ πέμπει τοῦ λαβεῖν τὸ ἀργύριον καὶ τὰ παιδάρια, μήποτε ἔχ-
θραν ἄρῃ μεγάλην πρὸς τὸν λαὸν [18]λέγοντες Ὅτι οὐκ ἀπέστειλα 18
αὐτῷ τὸ ἀργύριον καὶ τὰ παιδάρια, ἀπώλετο. [19]καὶ ἀπέστειλεν τὰ 19
παιδάρια καὶ τὰ ἑκατὸν τάλαντα, καὶ διεψεύσατο καὶ οὐκ ἀφῆκεν
τὸν Ιωναθαν. [20]καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθεν Τρύφων τοῦ ἐμβατεῦσαι εἰς 20
τὴν χώραν καὶ ἐκτρῖψαι αὐτήν, καὶ ἐκύκλωσαν ὁδὸν τὴν εἰς Αδωρα.
καὶ Σιμων καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ἀντιπαρῆγεν αὐτῷ εἰς πάντα
τόπον, οὗ ἂν ἐπορεύετο. [21]οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄκρας ἀπέστελλον πρὸς 21
Τρύφωνα πρεσβευτὰς κατασπεύδοντας αὐτὸν τοῦ ἐλθεῖν πρὸς αὐ-
τοὺς διὰ τῆς ἐρήμου καὶ ἀποστεῖλαι αὐτοῖς τροφάς. [22]καὶ ἡτοίμασεν 22
Τρύφων πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτοῦ ἐλθεῖν, καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ
ἦν χιὼν πολλὴ σφόδρα, καὶ οὐκ ἦλθεν διὰ τὴν χιόνα. καὶ ἀπῆρεν
καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Γαλααδῖτιν. [23]ὡς δὲ ἤγγισεν τῆς Βασκαμα, ἀπ- 23
έκτεινεν τὸν Ιωναθαν, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ. [24]καὶ ἐπέστρεψεν Τρύφων καὶ 24
ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.
[25]Καὶ ἀπέστειλεν Σιμων καὶ ἔλαβεν τὰ ὀστᾶ Ιωναθου τοῦ ἀδελ- 25
φοῦ αὐτοῦ καὶ ἔθαψεν αὐτὸν ἐν Μωδεϊν πόλει τῶν πατέρων αὐτοῦ.
[26]καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ισραηλ κοπετὸν μέγαν καὶ ἐπένθησαν 26
αὐτὸν ἡμέρας πολλάς. [27]καὶ ᾠκοδόμησεν Σιμων ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ 27
πατρὸς αὐτοῦ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ὕψωσεν αὐτὸν τῇ ὁράσει
λίθῳ ξεστῷ ἐκ τῶν ὄπισθεν καὶ ἔμπροσθεν. [28]καὶ ἔστησεν ἑπτὰ 28
πυραμίδας, μίαν κατέναντι τῆς μιᾶς, τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ καὶ
τοῖς τέσσαρσιν ἀδελφοῖς. [29]καὶ ταύταις ἐποίησεν μηχανήματα περι- 29
θεὶς στύλους μεγάλους καὶ ἐποίησεν ἐπὶ τοῖς στύλοις πανοπλίας
εἰς ὄνομα αἰώνιον καὶ παρὰ ταῖς πανοπλίαις πλοῖα ἐγγεγλυμμένα
εἰς τὸ θεωρεῖσθαι ὑπὸ πάντων τῶν πλεόντων τὴν θάλασσαν.
[30]οὗτος ὁ τάφος, ὃν ἐποίησεν ἐν Μωδεϊν, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 30
[31]Ὁ δὲ Τρύφων ἐπορεύετο δόλῳ μετὰ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως 31
τοῦ νεωτέρου καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν [32]καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ 32

15 συνειχομεν S† || 17 του λαβειν SVLa†] > rel. | μηποτε] pr. και A || 18 απεστειλα] επ. S*† | παιδαρια ⌒ 19 παιδαρια Spau. || 20 τρυφων] + νυν S*† | χωραν] πολιν A† | εκυκλωσαν SVLa†] -σεν rel. | αντιπαρηγεν] -ηγαγεν Spau. | αν > A† || 21 προς τρυφ. > A† | κατασπευδ.] pr. και A | αυτους] -τον A || 22 την χιονα] τον χ. S*† || 23 εκει / 24 και επεστρ.] tr. S† || 24 γην αυτου] αυτου οικιαν S*† || 25 ιωναθου: cf. 8 | μωδειν: cf. 2 23 || 27 ξυστω AV† | οπισθεν .. εμπροσθεν] tr. SL, οπισθεν .. οπισθεν (sic) A† | και ult. SV†] + εκ των rel. || 28 μιαν] ν > S† | τοις > A† | τεσσαρσιν > S*† || 29 ταυταις] ταυτα S† | πανοπλιας] -αν Spau. | εγγεγλυμμ.] επιγεγλ. Amu. || 30 μωδειν: cf. 25

καὶ περιέθετο τὸ διάδημα τῆς Ἀσίας καὶ ἐποίησεν πληγὴν μεγάλην
33 ἐπὶ τῆς γῆς. [33]καὶ ᾠκοδόμησεν Σιμων τὰ ὀχυρώματα τῆς Ιουδαίας
καὶ περιετείχισεν πύργοις ὑψηλοῖς καὶ τείχεσιν μεγάλοις καὶ πύλαις
34 καὶ μοχλοῖς καὶ ἔθετο βρώματα ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν. [34]καὶ ἐπέλεξεν
Σιμων ἄνδρας καὶ ἀπέστειλεν πρὸς Δημήτριον τὸν βασιλέα τοῦ
ποιῆσαι ἄφεσιν τῇ χώρᾳ, ὅτι πᾶσαι αἱ πράξεις Τρύφωνος ἦσαν
35 ἁρπαγαί. [35]καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ Δημήτριος ὁ βασιλεὺς κατὰ τοὺς
λόγους τούτους καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ καὶ ἔγραψεν αὐτῷ ἐπιστολὴν
τοιαύτην
36 [36]Βασιλεὺς Δημήτριος Σιμωνι ἀρχιερεῖ καὶ φίλῳ βασιλέων καὶ
37 πρεσβυτέροις καὶ ἔθνει Ιουδαίων χαίρειν. [37]τὸν στέφανον τὸν χρυ-
σοῦν καὶ τὴν βαΐνην, ἣν ἀπεστείλατε, κεκομίσμεθα καὶ ἕτοιμοί
ἐσμεν τοῦ ποιεῖν ὑμῖν εἰρήνην μεγάλην καὶ γράφειν τοῖς ἐπὶ τῶν
38 χρειῶν τοῦ ἀφιέναι ὑμῖν τὰ ἀφέματα. [38]καὶ ὅσα ἐστήσαμεν πρὸς
ὑμᾶς, ἕστηκεν, καὶ τὰ ὀχυρώματα, ἃ ᾠκοδομήσατε, ὑπαρχέτω ὑμῖν.
39 [39]ἀφίεμεν δὲ ἀγνοήματα καὶ τὰ ἁμαρτήματα ἕως τῆς σήμερον
ἡμέρας καὶ τὸν στέφανον, ὃν ὠφείλετε, καὶ εἴ τι ἄλλο ἐτελωνεῖτο
40 ἐν Ιερουσαλημ, μηκέτι τελωνείσθω. [40]καὶ εἴ τινες ἐπιτήδειοι ὑμῶν
γραφῆναι εἰς τοὺς περὶ ἡμᾶς, ἐγγραφέσθωσαν, καὶ γινέσθω ἀνὰ
μέσον ἡμῶν εἰρήνη.
41 [41]Ἔτους ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἤρθη ὁ ζυγὸς τῶν ἐθνῶν
42 ἀπὸ τοῦ Ισραηλ, [42]καὶ ἤρξατο ὁ λαὸς γράφειν ἐν ταῖς συγγραφαῖς
καὶ συναλλάγμασιν Ἔτους πρώτου ἐπὶ Σιμωνος ἀρχιερέως μεγάλου
καὶ στρατηγοῦ καὶ ἡγουμένου Ιουδαίων.
43 [43]Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παρενέβαλεν ἐπὶ Γαζαρα καὶ ἐκύκλω-
σεν αὐτὴν παρεμβολαῖς καὶ ἐποίησεν ἑλεόπολιν καὶ προσήγαγεν
44 τῇ πόλει καὶ ἐπάταξεν πύργον ἕνα καὶ κατελάβετο. [44]καὶ ἐξήλλοντο
οἱ ἐν τῇ ἑλεοπόλει εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐγένετο κίνημα μέγα ἐν τῇ
45 πόλει. [45]καὶ ἀνέβησαν οἱ ἐν τῇ πόλει σὺν γυναιξὶν καὶ τοῖς τέκνοις
ἐπὶ τὸ τεῖχος διερρηχότες τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ ἐβόησαν φωνῇ
46 μεγάλῃ ἀξιοῦντες Σιμωνα δεξιὰς αὐτοῖς δοῦναι [46]καὶ εἶπαν Μὴ
ἡμῖν χρήσῃ κατὰ τὰς πονηρίας ἡμῶν, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔλεός σου.
47 [47]καὶ συνελύθη αὐτοῖς Σιμων καὶ οὐκ ἐπολέμησεν αὐτούς· καὶ
ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐκαθάρισεν τὰς οἰκίας, ἐν αἷς

33 τα οχυρωματα] το -μα ALa | ιουδαιας] ιδουμαιας $S^{*\dagger}$: cf. 4 15 | και πυλαις($S^{\dagger}$ -λοις)] pr. και πυργοις A || **34** επελεξεν] -ξατο $A^{\dagger}$ | ησαν > $S^{*\dagger}$ | αρπαγαι] ρ > $S^{*\dagger}$, αρπασαι $A^{\dagger}$ || **37** βαινην] βαιν AVpau. | αφιεναι] αφ(ε)ιναι SA: cf. 15 8 | τα SVLa] > A pl. || **38** ωκοδομησατε] κ pro σ S || **39** δε] + υμιν $A^{\dagger}$ || **42** λαος] + ισραηλ A || **43** γαζαρα Ioseph. ant. XIII 215 Niese] γαζαν mss. | ελεοπολιν S $La^{\dagger}$] > A pau., ο 1^{0} > rel.: cf. 44 || **44** ελεοπολει $SVLa^{\dagger}$] πολει A pau., ο 1^{0} > rel.: cf. 43 | μεγα / εν τη πολ.] tr. $SV^{\dagger}$ || **45** γυναιξιν] pr. ταις A | αξιουντες > $S^{*\dagger}$ | δεξιας] δει ιδιας $S^{*\dagger}$ || **47** αυτοις > $S^{*\dagger}$ | εκ] εξω $S^{\dagger}$

ἣν τὰ εἴδωλα, καὶ οὕτως εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν ὑμνῶν καὶ εὐλογῶν.
[48]καὶ ἐξέβαλεν ἐξ αὐτῆς πᾶσαν ἀκαθαρσίαν καὶ κατῴκισεν ἐν αὐτῇ 48
ἄνδρας, οἵτινες τὸν νόμον ποιήσωσιν, καὶ προσωχύρωσεν αὐτὴν
καὶ ᾠκοδόμησεν ἑαυτῷ ἐν αὐτῇ οἴκησιν.

[49]Οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄκρας ἐν Ιερουσαλημ ἐκωλύοντο ἐκπορεύεσθαι 49
καὶ εἰσπορεύεσθαι εἰς τὴν χώραν ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν καὶ ἐπεί-
νασαν σφόδρα, καὶ ἀπώλοντο ἐξ αὐτῶν ἱκανοὶ τῷ λιμῷ. [50]καὶ 50
ἐβόησαν πρὸς Σιμωνα δεξιὰς λαβεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς· καὶ ἐξ-
έβαλεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν καὶ ἐκαθάρισεν τὴν ἄκραν ἀπὸ τῶν μιασμά-
των. [51]καὶ εἰσῆλθον εἰς αὐτὴν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ δευτέρου 51
μηνὸς ἔτους πρώτου καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ μετὰ αἰνέ-
σεως καὶ βαΐων καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις
καὶ ἐν ὕμνοις καὶ ἐν ᾠδαῖς, ὅτι συνετρίβη ἐχθρὸς μέγας ἐξ Ισραηλ.
[52]καὶ ἔστησεν κατ᾿ ἐνιαυτὸν τοῦ ἄγειν τὴν ἡμέραν ταύτην μετὰ 52
εὐφροσύνης. καὶ προσωχύρωσεν τὸ ὄρος τοῦ ἱεροῦ τὸ παρὰ τὴν
ἄκραν· καὶ ᾤκει ἐκεῖ αὐτὸς καὶ οἱ παρ᾿ αὐτοῦ. [53]καὶ εἶδεν Σιμων 53
τὸν Ιωαννην υἱὸν αὐτοῦ ὅτι ἀνήρ ἐστιν, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἡγού-
μενον τῶν δυνάμεων πασῶν· καὶ ᾤκει ἐν Γαζαροις.

[1]Καὶ ἐν ἔτει δευτέρῳ καὶ ἑβδομηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ συνήγαγεν 14
Δημήτριος ὁ βασιλεὺς τὰς δυνάμεις αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη εἰς Μη-
δίαν τοῦ ἐπισπάσασθαι βοήθειαν ἑαυτῷ, ὅπως πολεμήσῃ τὸν Τρύ-
φωνα. [2]καὶ ἤκουσεν Ἀρσάκης ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίδος καὶ Μηδίας 2
ὅτι εἰσῆλθεν Δημήτριος εἰς τὰ ὅρια αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλεν ἕνα τῶν
ἀρχόντων αὐτοῦ συλλαβεῖν αὐτὸν ζῶντα. [3]καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπά- 3
ταξεν τὴν παρεμβολὴν Δημητρίου καὶ συνέλαβεν αὐτὸν καὶ ἤγαγεν
αὐτὸν πρὸς Ἀρσάκην, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν φυλακῇ.

[4]Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ Ιουδα πάσας τὰς ἡμέρας Σιμωνος, καὶ 4
ἐζήτησεν ἀγαθὰ τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς ἡ ἐξουσία
αὐτοῦ καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. [5]καὶ μετὰ πάσης τῆς 5
δόξης αὐτοῦ ἔλαβεν τὴν Ιοππην εἰς λιμένα καὶ ἐποίησεν εἴσοδον
ταῖς νήσοις τῆς θαλάσσης. [6]καὶ ἐπλάτυνεν τὰ ὅρια τῷ ἔθνει αὐτοῦ 6
καὶ ἐκράτησεν τῆς χώρας. [7]καὶ συνήγαγεν αἰχμαλωσίαν πολλὴν 7
καὶ ἐκυρίευσεν Γαζαρων καὶ Βαιθσουρων καὶ τῆς ἄκρας· καὶ ἐξ-
ῆρεν τὰς ἀκαθαρσίας ἐξ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντικείμενος αὐτῷ.

48 ποιησωσιν Spau.] -σουσιν V, ποιουσιν Apl. || 49 εν] pr. οι S*L* | -πορευεσθαι 1⁰⌒2⁰ A | αγοραζειν SV†] pr. και rel. | τω λ(ε)ιμω SVpau.] τη λ. Apl.: cf. 9 24 || 51 εισηλθον S*L*La] -θεν Apl. | του δευτ. μηνος] του μ. του δευτ. S*L* | πρωτου SV†] ενος rel. (και seq. > S†) || 52 μετ(α) ευφροσ. > A† || 53 υιον] pr. τον A

14 1 επισπασασθαι] σα > A† | εαυτω] ε > S* || 2 αρσικης S† | της > A | οτι] οτε S*† | εισηλθεν S*VLa†] εισ > rel. || 3 και ult. — fin. > S*† || 4 ιουδα SVLa†] > rel. || 5 νησοις] νοσοις S*†, ναυσι *L* || 6 αυτου] τουτω S*† || 7 εκυριευσεν] συνηγαγεν S†

8 [8]καὶ ἦσαν γεωργοῦντες τὴν γῆν αὐτῶν μετ' εἰρήνης, καὶ ἡ γῆ
ἐδίδου τὰ γενήματα αὐτῆς καὶ τὰ ξύλα τῶν πεδίων τὸν καρπὸν
9 αὐτῶν. [9]πρεσβύτεροι ἐν ταῖς πλατείαις ἐκάθηντο, πάντες περὶ
ἀγαθῶν ἐκοινολογοῦντο, καὶ οἱ νεανίσκοι ἐνεδύσαντο δόξας καὶ
10 στολὰς πολέμου. [10]ταῖς πόλεσιν ἐχορήγησεν βρώματα καὶ ἔταξεν
αὐτὰς ἐν σκεύεσιν ὀχυρώσεως, ἕως ὅτου ὠνομάσθη τὸ ὄνομα τῆς
11 δόξης αὐτοῦ ἕως ἄκρου γῆς. [11]ἐποίησεν εἰρήνην ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ
12 εὐφράνθη Ισραηλ εὐφροσύνην μεγάλην. [12]καὶ ἐκάθισεν ἕκαστος
ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ τὴν συκῆν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκ-
13 φοβῶν αὐτούς. [13]καὶ ἐξέλιπεν πολεμῶν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ
14 οἱ βασιλεῖς συνετρίβησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. [14]καὶ ἐστήρισεν
πάντας τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· τὸν νόμον ἐξεζήτησεν
15 καὶ ἐξῆρεν πάντα ἄνομον καὶ πονηρόν· [15]τὰ ἅγια ἐδόξασεν καὶ
ἐπλήθυνεν τὰ σκεύη τῶν ἁγίων.

16 [16]Καὶ ἠκούσθη ἐν Ῥώμῃ ὅτι ἀπέθανεν Ιωναθαν καὶ ἕως Σπάρ-
17 της, καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα. [17]ὡς δὲ ἤκουσαν ὅτι Σιμων ὁ ἀδελ-
φὸς αὐτοῦ γέγονεν ἀρχιερεὺς ἀντ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ἐπικρατεῖ τῆς
18 χώρας καὶ τῶν πόλεων τῶν ἐν αὐτῇ, [18]ἔγραψαν πρὸς αὐτὸν δέλ-
τοις χαλκαῖς τοῦ ἀνανεώσασθαι πρὸς αὐτὸν φιλίαν καὶ συμμαχίαν,
ἣν ἔστησαν πρὸς Ιουδαν καὶ Ιωναθαν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ.
19 20 [19]καὶ ἀνεγνώσθησαν ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας ἐν Ιερουσαλημ. [20]καὶ
τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῶν ἐπιστολῶν, ὧν ἀπέστειλαν οἱ Σπαρ-
τιᾶται

Σπαρτιατῶν ἄρχοντες καὶ ἡ πόλις Σιμωνι ἱερεῖ μεγάλῳ καὶ τοῖς
πρεσβυτέροις καὶ τοῖς ἱερεῦσιν καὶ τῷ λοιπῷ δήμῳ τῶν Ιουδαίων
21 ἀδελφοῖς χαίρειν. [21]οἱ πρεσβευταὶ οἱ ἀποσταλέντες πρὸς τὸν δῆ-
μον ἡμῶν ἀπήγγειλαν ἡμῖν περὶ τῆς δόξης ὑμῶν καὶ τιμῆς, καὶ
22 ηὐφράνθημεν ἐπὶ τῇ ἐφόδῳ αὐτῶν. [22]καὶ ἀνεγράψαμεν τὰ ὑπ'
αὐτῶν εἰρημένα ἐν ταῖς βουλαῖς τοῦ δήμου οὕτως Νουμήνιος
Ἀντιόχου καὶ Ἀντίπατρος Ἰάσονος πρεσβευταὶ Ιουδαίων ἦλθον
23 πρὸς ἡμᾶς ἀνανεούμενοι τὴν πρὸς ἡμᾶς φιλίαν. [23]καὶ ἤρεσεν τῷ
δήμῳ ἐπιδέξασθαι τοὺς ἄνδρας ἐνδόξως καὶ τοῦ θέσθαι τὸ ἀντί-
γραφον τῶν λόγων αὐτῶν ἐν τοῖς ἀποδεδειγμένοις τῷ δήμῳ βι-

8 ξυλα] + αμα S† | τον καρπον] pr. και S*† || 9 πλατειαις] εκκλησιαις S*† | εκοινολογουντο] το > A† | δοξας] -αν Spau. || 10 εχορηγησεν] -σαν S† | εταξαν εαυτους SLa† | οχυρωσεως] -ρωματων S*† || 11 init.] pr. και S^c*L* | ειρηνην] pr. την A || 12 αυτου $1^0 \frown 2^0$ S† | ο > S*† || 13 βασιλεις] + αυτων A† || 14 εξεζητησεν] -σαν S† || 15 init. — επληθ.] και S† || 16 ηκουσθη SVLa†] -σεν Apau.: EN pro ΘΗ; -σαν rel. (*L* add. οι) || 17 αρχιερευς / αντ αυτου] tr. A | αυτος SVLa†] > rel. || 18 init.] pr. και A† | συμμαχιαν SVpau.] pr. την rel. || 19 της > A† || 21 πρεσβευται] -βυτεροι SV†: cf. 22 | οι 2^0 > S*V*† || 22 αναγραψαμενοι A | πρεσβευται] ε 2^0 > SV: cf. 21 15 17 Mac. II 11 34 || 23 επιδεξασθαι] + τας φιλιας και S^c*L*

βλίοις τοῦ μνημόσυνον ἔχειν τὸν δῆμον τῶν Σπαρτιατῶν. τὸ δὲ
ἀντίγραφον τούτων ἔγραψαν Σιμωνι τῷ ἀρχιερεῖ.
24 Μετὰ ταῦτα ἀπέστειλεν Σιμων τὸν Νουμήνιον εἰς Ῥώμην 24
ἔχοντα ἀσπίδα χρυσῆν μεγάλην ὁλκὴν μνῶν χιλίων εἰς τὸ στῆσαι
πρὸς αὐτοὺς τὴν συμμαχίαν.
25 Ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ δῆμος τῶν λόγων τούτων, εἶπαν Τίνα χάριν 25
ἀποδώσομεν Σιμωνι καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ; 26 ἐστήρισεν γὰρ αὐτὸς 26
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐπολέ-
μησεν τοὺς ἐχθροὺς Ισραηλ ἀπ' αὐτῶν καὶ ἔστησαν αὐτῷ ἐλευ-
θερίαν. καὶ κατέγραψαν ἐν δέλτοις χαλκαῖς καὶ ἔθεντο ἐν στήλαις
ἐν ὄρει Σιων. 27 καὶ τοῦτο τὸ ἀντίγραφον τῆς γραφῆς 27
Ὀκτωκαιδεκάτῃ Ελουλ ἔτους δευτέρου καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ
ἑκατοστοῦ — καὶ τοῦτο τρίτον ἔτος ἐπὶ Σιμωνος ἀρχιερέως μεγά-
λου ἐν ασαραμελ — 28 ἐπὶ συναγωγῆς μεγάλης ἱερέων καὶ λαοῦ 28
καὶ ἀρχόντων ἔθνους καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῆς χώρας ἐγνώρισεν
ἡμῖν· 29 ἐπεὶ πολλάκις ἐγενήθησαν πόλεμοι ἐν τῇ χώρᾳ, Σιμων δὲ 29
υἱὸς Ματταθιου ἱερεὺς τῶν υἱῶν Ιωαριβ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
ἔδωκαν αὐτοὺς τῷ κινδύνῳ καὶ ἀντέστησαν τοῖς ὑπεναντίοις τοῦ
ἔθνους αὐτῶν, ὅπως σταθῇ τὰ ἅγια αὐτῶν καὶ ὁ νόμος, καὶ δόξῃ
μεγάλῃ ἐδόξασαν τὸ ἔθνος αὐτῶν. 30 καὶ ἤθροισεν Ιωναθαν τὸ ἔθνος 30
αὐτῶν καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς ἀρχιερεὺς καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν
αὐτοῦ, 31 καὶ ἐβουλήθησαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐμβατεῦσαι εἰς τὴν 31
χώραν αὐτῶν καὶ ἐκτεῖναι χεῖρας ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῶν· 32 τότε ἀντ- 32
έστη Σιμων καὶ ἐπολέμησε περὶ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ καὶ ἐδαπάνησεν
χρήματα πολλὰ τῶν ἑαυτοῦ καὶ ὁπλοδότησεν τοὺς ἄνδρας τῆς
δυνάμεως τοῦ ἔθνους αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὀψώνια 33 καὶ ὠχύ- 33
ρωσεν τὰς πόλεις τῆς Ιουδαίας καὶ τὴν Βαιθσουραν τὴν ἐπὶ τῶν
ὁρίων τῆς Ιουδαίας, οὗ ἦν τὰ ὅπλα τῶν πολεμίων τὸ πρότερον,
καὶ ἔθετο ἐκεῖ φρουρὰν ἄνδρας Ιουδαίους. 34 καὶ Ιοππην ὠχύρωσεν 34
τὴν ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ τὴν Γαζαραν τὴν ἐπὶ τῶν ὁρίων Ἀ-
ζώτου, ἐν ᾗ ᾤκουν οἱ πολέμιοι τὸ πρότερον, καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ

23 του 2⁰] το S† | των σπαρτ.] τον σπαρτιατων S*† | εγραψαν] ν > S* || 24 μετα] + δε S^c L | ολκην] -κης S^c || 25 και] pr. ται S*† (S^c† τε) || 26 εστηρισεν] -ρισται S† | επολεμησεν SVLa†] -σαν rel. | κατεγραψαν] -ψεν A† || 27 οκτωκαιδεκατη] -κατω S^c† | ελουλ > S† | και τουτο ult.] το S† | αρχιερεως] pr. του A | μεγαλου > A | ασαραμελ SVLa] α 1⁰ > Amu. || 28 ιερεων] pr. των A† || 29 εγενηθησαν] -θημεν S*† | υιος] pr. ο SA | ιερευς των υιων La†] pr. υιος υιων SV†, nihil nisi (ο) υιος των υιων rel. | ιωαρ(ε)ιβ] + δυο A†, i. e. β' | αυτων 1⁰ > S† | εθνος αυτων ⌒ 30 εθνος αυτων S || 31 χωραν αυτων S*VLapau.] + του εκτριψαι (+ εις A†) την χωραν αυτων rel. | εκτειναι] εκκλιναι S*† | χειρας] pr. τας A || 32 αντεστη SVLa†] τ 1⁰ > rel. | τους ανδρας] pr. αυτου S† || 33 το] των S*† || 34 γαζαραν] γαραζαν S*†; ν > mu.: cf. 9 52 | ωκουν] ωκουσαν A | προτερον SVLa†] + εκει rel.

Ιουδαίους, καὶ ὅσα ἐπιτήδεια ἦν πρὸς τῇ τούτων ἐπανορθώσει,
35 ἔθετο ἐν αὐτοῖς. [35]καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὴν πίστιν τοῦ Σιμωνος καὶ
τὴν δόξαν, ἣν ἐβουλεύσατο ποιῆσαι τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἔθεντο
αὐτὸν ἡγούμενον αὐτῶν καὶ ἀρχιερέα διὰ τὸ αὐτὸν πεποιηκέναι
πάντα ταῦτα καὶ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν πίστιν, ἣν συνετήρησεν
τῷ ἔθνει αὐτοῦ, καὶ ἐξεζήτησεν παντὶ τρόπῳ ὑψῶσαι τὸν λαὸν
36 αὐτοῦ. [36]καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ εὐοδώθη ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ
τοῦ ἐξαρθῆναι τὰ ἔθνη ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει
Δαυιδ τοὺς ἐν Ιερουσαλημ, οἳ ἐποίησαν αὐτοῖς ἄκραν, ἐξ ἧς ἐξ-
επορεύοντο καὶ ἐμίαινον κύκλῳ τῶν ἁγίων καὶ ἐποίουν πληγὴν
37 μεγάλην ἐν τῇ ἁγνείᾳ. [37]καὶ κατῴκισεν ἐν αὐτῇ ἄνδρας Ιουδαίους
καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν πρὸς ἀσφάλειαν τῆς χώρας καὶ τῆς πόλεως
38 καὶ ὕψωσεν τὰ τείχη τῆς Ιερουσαλημ. [38]καὶ ὁ βασιλεὺς Δημήτριος
39 ἔστησεν αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην κατὰ ταῦτα [39]καὶ ἐποίησεν αὐτὸν
40 τῶν φίλων αὐτοῦ καὶ ἐδόξασεν αὐτὸν δόξῃ μεγάλῃ. [40]ἤκουσεν
γὰρ ὅτι προσηγόρευνται οἱ Ιουδαῖοι ὑπὸ Ῥωμαίων φίλοι καὶ σύμ-
μαχοι καὶ ἀδελφοί, καὶ ὅτι ἀπήντησαν τοῖς πρεσβευταῖς Σιμωνος
41 ἐνδόξως, [41]καὶ ὅτι οἱ Ιουδαῖοι καὶ οἱ ἱερεῖς εὐδόκησαν τοῦ εἶναι
αὐτῶν Σιμωνα ἡγούμενον καὶ ἀρχιερέα εἰς τὸν αἰῶνα ἕως τοῦ
42 ἀναστῆναι προφήτην πιστὸν [42]καὶ τοῦ εἶναι ἐπ' αὐτῶν στρατηγόν,
καὶ ὅπως μέλῃ αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων καθιστάναι δι' αὐτοῦ ἐπὶ
τῶν ἔργων αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς χώρας καὶ ἐπὶ τῶν ὅπλων καὶ ἐπὶ
43 τῶν ὀχυρωμάτων, [43]καὶ ὅπως μέλῃ αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων, καὶ
ὅπως ἀκούηται ὑπὸ πάντων, καὶ ὅπως γράφωνται ἐπὶ τῷ ὀνόματι
αὐτοῦ πᾶσαι συγγραφαὶ ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ ὅπως περιβάλληται πορ-
44 φύραν καὶ χρυσοφορῇ· [44]καὶ οὐκ ἐξέσται οὐθενὶ τοῦ λαοῦ καὶ
τῶν ἱερέων ἀθετῆσαί τι τούτων καὶ ἀντειπεῖν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ ῥη-
θησομένοις καὶ ἐπισυστρέψαι συστροφὴν ἐν τῇ χώρᾳ ἄνευ αὐτοῦ
καὶ περιβάλλεσθαι πορφύραν καὶ ἐμπορποῦσθαι πόρπην χρυσῆν·
45 [45]ὃς δ' ἂν παρὰ ταῦτα ποιήσῃ ἢ ἀθετήσῃ τι τούτων, ἔνοχος ἔσται.
46 [46]καὶ εὐδόκησεν πᾶς ὁ λαὸς θέσθαι Σιμωνι ποιῆσαι κατὰ τοὺς
47 λόγους τούτους. [47]καὶ ἐπεδέξατο Σιμων καὶ εὐδόκησεν ἀρχιερατεύειν
καὶ εἶναι στρατηγὸς καὶ ἐθνάρχης τῶν Ιουδαίων καὶ ἱερέων καὶ
48 τοῦ προστατῆσαι πάντων. [48]καὶ τὴν γραφὴν ταύτην εἶπον θέσθαι

34 ην > Apau. || 35 ειδεν ο λαος > S*† | εθεντο] ν > S† | αυτον πεποι.] tr. A | παντα ταυτα] tr. A || 36 οι εποι.] εποιησεν S*† | ακραν] -ας A† | εξεπορ.] εξ > S* | εποιουν] -ουσαν A† || 37 της ult. S*V†] > rel. || 40 ηκουσεν SVLa†] ηκουσθη rel. | προσηγορευνται S(ν > S*†)VLLa] προσαγορευονται Amu. | οι > A | αδελφοι] pr. οι A† | σιμωνος] ος > S*† || 42 επ αυτων στρατηγον] επ αυτω σιμωνα ηγουμενον στρατηγον S*† | δι αυτου] αυτους S† || 43 πασαι] + αι ScL | περιβαλληται] λ 2⁰ > S || 44 εξεσται] α > A | επισυστρεψαι] συ > SV† | περιβαλλεσθαι] λ 2⁰ > ASc || 46 σιμωνι] -να S† || 47 αρχιερατευειν] -ευσαι Apau.

ἐν δέλτοις χαλκαῖς καὶ στῆσαι αὐτὰς ἐν περιβόλῳ τῶν ἁγίων ἐν
τόπῳ ἐπισήμῳ, [49]τὰ δὲ ἀντίγραφα αὐτῶν θέσθαι ἐν τῷ γαζοφυ- 49
λακίῳ, ὅπως ἔχῃ Σιμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

[1]Καὶ ἀπέστειλεν Ἀντίοχος υἱὸς Δημητρίου τοῦ βασιλέως ἐπι- 15
στολὰς ἀπὸ τῶν νήσων τῆς θαλάσσης Σιμωνι ἱερεῖ καὶ ἐθνάρχῃ
τῶν Ιουδαίων καὶ παντὶ τῷ ἔθνει, [2]καὶ ἦσαν περιέχουσαι τὸν τρό- 2
πον τοῦτον

Βασιλεὺς Ἀντίοχος Σίμωνι ἱερεῖ μεγάλῳ καὶ ἐθνάρχῃ καὶ ἔθνει
Ιουδαίων χαίρειν. [3]ἐπεί τινες λοιμοὶ κατεκράτησαν τῆς βασιλείας 3
τῶν πατέρων ἡμῶν, βούλομαι δὲ ἀντιποιήσασθαι τῆς βασιλείας,
ὅπως ἀποκαταστήσω αὐτὴν ὡς ἦν τὸ πρότερον, ἐξενολόγησα δὲ
πλῆθος δυνάμεων καὶ κατεσκεύασα πλοῖα πολεμικά, [4]βούλομαι δὲ 4
ἐκβῆναι κατὰ τὴν χώραν, ὅπως μετέλθω τοὺς κατεφθαρκότας τὴν
χώραν ἡμῶν καὶ τοὺς ἠρημωκότας πόλεις πολλὰς ἐν τῇ βασιλείᾳ
μου, [5]νῦν οὖν ἵστημί σοι πάντα τὰ ἀφέματα, ἃ ἀφῆκάν σοι οἱ 5
πρὸ ἐμοῦ βασιλεῖς, καὶ ὅσα ἄλλα δόματα ἀφῆκάν σοι. [6]καὶ ἐπ- 6
έτρεψά σοι ποιῆσαι κόμμα ἴδιον, νόμισμα τῇ χώρᾳ σου, [7]Ιερουσαλημ 7
δὲ καὶ τὰ ἅγια εἶναι ἐλεύθερα· καὶ πάντα τὰ ὅπλα, ὅσα κατεσκεύ-
ασας, καὶ τὰ ὀχυρώματα, ἃ ᾠκοδόμησας, ὧν κρατεῖς, μενέτω σοι.
[8]καὶ πᾶν ὀφείλημα βασιλικὸν καὶ τὰ ἐσόμενα βασιλικὰ ἀπὸ τοῦ 8
νῦν καὶ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἀφιέσθω σοι· [9]ὡς δ᾽ ἂν κρατή- 9
σωμεν τῆς βασιλείας ἡμῶν, δοξάσομέν σε καὶ τὸ ἔθνος σου καὶ
τὸ ἱερὸν δόξῃ μεγάλῃ ὥστε φανερὰν γενέσθαι τὴν δόξαν ὑμῶν
ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

[10]Ἔτους τετάρτου καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐξῆλθεν 10
Ἀντίοχος εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ συνῆλθον πρὸς
αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις ὥστε ὀλίγους εἶναι σὺν Τρύφωνι. [11]καὶ 11
ἐδίωξεν αὐτὸν Ἀντίοχος, καὶ ἦλθεν εἰς Δωρα φεύγων τὴν ἐπὶ
θαλάσσης· [12]ᾔδει γὰρ ὅτι ἐπισυνῆκται ἐπ᾽ αὐτὸν τὰ κακά, καὶ 12
ἀφῆκαν αὐτὸν αἱ δυνάμεις. [13]καὶ παρενέβαλεν Ἀντίοχος ἐπὶ Δωρα, 13
καὶ σὺν αὐτῷ δώδεκα μυριάδες ἀνδρῶν πολεμιστῶν καὶ ὀκτακισ-
χιλία ἵππος. [14]καὶ ἐκύκλωσεν τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλοῖα ἀπὸ θαλάσ- 14

48 στησαι] θησαι A† | επισημω] πιστω A†
15 1 υιος] pr. ο S^c || 3 επει] + δη A | βουλομαι] -λευομαι A pau. | ως ην/το προτ.] tr. S† | εξενολογησα δε] και -γησαν S*† | κατεσκευασα] -σαν S*† || 4 fin. μου SVLa] > rel. || 5 αφεματα S*V†] αφαιρεμ. rel. | fin.] + οι προ εμου βασιλεις S*† || 6 και επετρ. σοι > A† | νομισμα > S^c | της χωρας A pau. || 7 δε και τα] δεκτα S*† | ειναι > S*† || 8 αφιεσθω] αφ(ε)ισθω SV: cf. 13 37 || 9 ως] ων S*† | κρατησωμεν της βασιλειας SVLa†] καταστησω(uel ο)μεν την -λειαν rel. || 10 εξηλθεν] και ηλθεν S*† || 11 αντιοχος S*La†] + ο βασιλευς rel. | θαλασσης SV†] pr. της rel., sed A† την θαλασσαν || 12 τα > A pau. || 13 πολεμιστων] -μικων S*† | οκτακισχιλιων ιππον(sic) S*† || 14 την πολιν $1^{0} \frown 2^{0}$ S†

σης συνῆψαν, καὶ ἔθλιβε τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης,
καὶ οὐκ εἴασεν οὐδένα ἐκπορεύεσθαι οὐδὲ εἰσπορεύεσθαι.
15 [15]Καὶ ἦλθεν Νουμήνιος καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ ἐκ Ῥώμης ἔχοντες
ἐπιστολὰς τοῖς βασιλεῦσιν καὶ ταῖς χώραις, ἐν αἷς ἐγέγραπτο τάδε
16 [16]Λεύκιος ὕπατος Ῥωμαίων Πτολεμαίῳ βασιλεῖ χαίρειν. [17]οἱ
17 πρεσβευταὶ τῶν Ιουδαίων ἦλθον πρὸς ἡμᾶς φίλοι ἡμῶν καὶ σύμ-
μαχοι ἀνανεούμενοι τὴν ἐξ ἀρχῆς φιλίαν καὶ συμμαχίαν ἀπεσταλ-
μένοι ἀπὸ Σιμωνος τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ δήμου τῶν Ιουδαίων,
18 [18]ἤνεγκαν δὲ ἀσπίδα χρυσῆν ἀπὸ μνῶν χιλίων. [19]ἤρεσεν οὖν ἡμῖν
19 γράψαι τοῖς βασιλεῦσιν καὶ ταῖς χώραις ὅπως μὴ ἐκζητήσωσιν αὐ-
τοῖς κακὰ καὶ μὴ πολεμήσωσιν αὐτοὺς καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ
τὴν χώραν αὐτῶν καὶ ἵνα μὴ συμμαχῶσιν τοῖς πολεμοῦσιν πρὸς
20 αὐτούς. [20]ἔδοξεν δὲ ἡμῖν δέξασθαι τὴν ἀσπίδα παρ' αὐτῶν. [21]εἴ
21 τινες οὖν λοιμοὶ διαπεφεύγασιν ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν πρὸς ὑμᾶς,
παράδοτε αὐτοὺς Σιμωνι τῷ ἀρχιερεῖ, ὅπως ἐκδικήσῃ αὐτοὺς κατὰ
τὸν νόμον αὐτῶν.
22 [22]Καὶ ταὐτὰ ἔγραψεν Δημητρίῳ τῷ βασιλεῖ καὶ Ἀττάλῳ καὶ
23 Ἀριαράθῃ καὶ Ἀρσάκῃ [23]καὶ εἰς πάσας τὰς χώρας καὶ Σαμψάμῃ
καὶ Σπαρτιάταις καὶ εἰς Δῆλον καὶ εἰς Μύνδον καὶ εἰς Σικυῶνα
καὶ εἰς τὴν Καρίαν καὶ εἰς Σάμον καὶ εἰς τὴν Παμφυλίαν καὶ εἰς
Λυκίαν καὶ εἰς Ἁλικαρνασσὸν καὶ εἰς Ῥόδον καὶ εἰς Φασηλίδα καὶ
εἰς Κῶ καὶ εἰς Σίδην καὶ εἰς Ἄραδον καὶ Γόρτυναν καὶ Κνίδον
24 καὶ Κύπρον καὶ Κυρήνην. [24]τὸ δὲ ἀντίγραφον τούτων ἔγραψαν
Σιμωνι τῷ ἀρχιερεῖ.
25 [25]Ἀντίοχος δὲ ὁ βασιλεὺς παρενέβαλεν ἐπὶ Δωρα ἐν τῇ δευτέρᾳ
προσάγων διὰ παντὸς αὐτῇ τὰς χεῖρας καὶ μηχανὰς ποιούμενος
καὶ συνέκλεισεν τὸν Τρύφωνα τοῦ ἐκπορεύεσθαι καὶ εἰσπορεύεσθαι.
26 [26]καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ Σιμων δισχιλίους ἄνδρας ἐκλεκτοὺς συμμα-
27 χῆσαι αὐτῷ καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σκεύη ἱκανά. [27]καὶ οὐκ
ἠβούλετο αὐτὰ δέξασθαι, ἀλλὰ ἠθέτησεν πάντα, ὅσα συνέθετο αὐτῷ
28 τὸ πρότερον, καὶ ἠλλοτριοῦτο αὐτῷ. [28]καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν
Ἀθηνόβιον ἕνα τῶν φίλων αὐτοῦ κοινολογησόμενον αὐτῷ λέγων

14 εθλιβε] pr. συν A | της 2⁰] pr. απο A | ουδε SVLa†] και rel. || 15 ταδε] ταυτα SV† || 17 πρεσβευται] ε 2⁰ > SV: cf. 14 22 || 18 χιλιων SV*L* La] pr. πεντακισ Apl. || 19 -ησωσιν 1⁰⌒2⁰ S*† | την χωραν] τας -ρας A | προς SVLa†] > rel. || 21 εκ > S*† | σιμωνι] pr. τω A† || 22 εγραψεν] -ψαν S*†: cf. 24 | αριαραθη] ρ 1⁰⌒2⁰ AV || 23 σαμψαμη] -ακη A | σπαρτιαταις] σ > A† | σικυωνα] συκιωνα A, συκυωνα S* | καριαν] καριδα A | εις λυκιαν] εις > A†, εις τηκιαν S*† | και εις ροδον και εις (+ την A) φασηλιδα post αραδον tr. Apau. | γορτυναν] ν ult. > SV*L* || 24 τουτων] αυτων A | εγραψαν] -ψεν A: cf. 22 || 25 δευτερα] + ημερα Sc, pr. ημερα τη *L* | παντος] -των S† | του] + μη Sc*L* | εκπορ. ... εισπορ.] tr. A compl., εκπορ. .. εκπορ. S*†

Ὑμεῖς κατακρατεῖτε τῆς Ιοππης καὶ Γαζαρων καὶ τῆς ἄκρας τῆς
ἐν Ιερουσαλημ, πόλεις τῆς βασιλείας μου. 29τὰ ὅρια αὐτῶν ἠρη- 29
μώσατε καὶ ἐποιήσατε πληγὴν μεγάλην ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐκυριεύσατε
τόπων πολλῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ μου. 30νῦν οὖν παράδοτε τὰς πόλεις, 30
ἃς κατελάβεσθε, καὶ τοὺς φόρους τῶν τόπων, ὧν κατεκυριεύσατε
ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ιουδαίας. 31εἰ δὲ μή, δότε ἀντ᾽ αὐτῶν πεντα- 31
κόσια τάλαντα ἀργυρίου καὶ τῆς καταφθορᾶς, ἧς κατεφθάρκατε,
καὶ τῶν φόρων τῶν πόλεων ἄλλα τάλαντα πεντακόσια· εἰ δὲ μή,
παραγενόμενοι ἐκπολεμήσομεν ὑμᾶς. 32καὶ ἦλθεν Ἀθηνόβιος ὁ φίλος 32
τοῦ βασιλέως εἰς Ιερουσαλημ καὶ εἶδεν τὴν δόξαν Σιμωνος καὶ
κυλικεῖον μετὰ χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων καὶ παράστασιν
ἱκανὴν καὶ ἐξίστατο καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ τοὺς λόγους τοῦ βασι-
λέως. 33καὶ ἀποκριθεὶς Σιμων εἶπεν αὐτῷ Οὔτε γῆν ἀλλοτρίαν εἰλή- 33
φαμεν οὔτε ἀλλοτρίων κεκρατήκαμεν, ἀλλὰ τῆς κληρονομίας τῶν
πατέρων ἡμῶν, ὑπὸ δὲ ἐχθρῶν ἡμῶν ἀκρίτως ἔν τινι καιρῷ κατ-
εκρατήθη· 34ἡμεῖς δὲ καιρὸν ἔχοντες ἀντεχόμεθα τῆς κληρονομίας 34
τῶν πατέρων ἡμῶν. 35περὶ δὲ Ιοππης καὶ Γαζαρων, ὧν αἰτεῖς, 35
αὗται ἐποίουν ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην καὶ τὴν χώραν ἡμῶν,
τούτων δώσομεν τάλαντα ἑκατόν. 36καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ λόγον, 36
ἀπέστρεψεν δὲ μετὰ θυμοῦ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ
τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν δόξαν Σιμωνος καὶ πάντα, ὅσα εἶδεν,
καὶ ὠργίσθη ὁ βασιλεὺς ὀργὴν μεγάλην.

37Τρύφων δὲ ἐμβὰς εἰς πλοῖον ἔφυγεν εἰς Ὀρθωσίαν. 38καὶ 37 38
κατέστησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Κενδεβαῖον ἐπιστράτηγον τῆς παραλίας
καὶ δυνάμεις πεζικὰς καὶ ἱππικὰς ἔδωκεν αὐτῷ· 39καὶ ἐνετείλατο 39
αὐτῷ παρεμβάλλειν κατὰ πρόσωπον τῆς Ιουδαίας καὶ ἐνετείλατο
αὐτῷ οἰκοδομῆσαι τὴν Κεδρων καὶ ὀχυρῶσαι τὰς πύλας καὶ ὅπως
πολεμῇ τὸν λαόν· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐδίωκε τὸν Τρύφωνα. 40καὶ παρ- 40
εγενήθη Κενδεβαῖος εἰς Ιάμνειαν καὶ ἤρξατο τοῦ ἐρεθίζειν τὸν λαὸν
καὶ ἐμβατεύειν εἰς τὴν Ιουδαίαν καὶ αἰχμαλωτίζειν τὸν λαὸν καὶ
φονεύειν. 41καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν Κεδρων καὶ ἀπέταξεν ἐκεῖ ἱππεῖς 41
καὶ δυνάμεις, ὅπως ἐκπορευόμενοι ἐξοδεύωσιν τὰς ὁδοὺς τῆς Ιου-
δαίας, καθὰ συνέταξεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς.

28 γαζαρων] -ρηνων A†: cf. 35 | της 3^{0} > Apau. || **29** τοπων > S† || **30** κατελαβεσθε] παρελαβετε S† | εκτος — fin.] των οριων των εκτος (εκ A†) της ιουδ. A || **31** αντ > S*† | εκπολεμησομεν] -σωμεν S, -σουσιν A† || **32** ο > A | και 5^{0} > S*† | εξιστατο] -αντο S*† | απηγγειλεν] -λαν S*V† | αυτω] -τοις A† || **34** κληρον.] + ημων και A† || **35** γαζαρων ων] γαζαρηνων A†: cf. 28 | και την χωραν S†] κατα τ. χ. *L*, και τη χωρα (γη A†) rel. || **36** απηγγειλεν] -λαν S*† | οργην μεγαλην] ν bis > S*L* || **39** την > S† | οχυρωσαι] οικοδομησαι S† | πυλας] πολεις ALa† | και ult. > S*L* | πολεμη] -μηση V*L*, -μησωσιν S† || **40** εμβατευειν] εκβασσευειν S*† || **41** κεδρων] ν > A†, χεβρων S^{c}*L* | απεταξεν] απ > A: cf. 6 50 | εξοδευσουσιν S(†) | αυτω] > S*†, hab. S^{c}† post ο βασ.

16 [1]Καὶ ἀνέβη Ιωαννης ἐκ Γαζαρων καὶ ἀπήγγειλεν Σιμωνι τῷ
2 πατρὶ αὐτοῦ ἃ συνετέλεσεν Κενδεβαῖος. [2]καὶ ἐκάλεσεν Σιμων τοὺς
δύο υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς πρεσβυτέρους Ιουδαν καὶ Ιωαννην καὶ εἶπεν
αὐτοῖς Ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου
ἐπολεμήσαμεν τοὺς πολέμους Ισραηλ ἀπὸ νεότητος ἕως τῆς σή-
μερον ἡμέρας, καὶ εὐοδώθη ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν ῥύσασθαι τὸν
3 Ισραηλ πλεονάκις· [3]νυνὶ δὲ γεγήρακα, καὶ ὑμεῖς δὲ ἐν τῷ ἐλέει
ἱκανοί ἐστε ἐν τοῖς ἔτεσιν· γίνεσθε ἀντ' ἐμοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ
μου καὶ ἐξελθόντες ὑπερμαχεῖτε ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ἡ δὲ ἐκ
4 τοῦ οὐρανοῦ βοήθεια ἔστω μεθ' ὑμῶν. [4]καὶ ἐπέλεξεν ἐκ τῆς χώρας
εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πολεμιστῶν καὶ ἱππεῖς, καὶ ἐπορεύθησαν
5 ἐπὶ τὸν Κενδεβαῖον καὶ ἐκοιμήθησαν ἐν Μωδεϊν. [5]καὶ ἀναστάντες
τὸ πρωὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἰδοὺ δύναμις πολλὴ εἰς
συνάντησιν αὐτοῖς, πεζικὴ καὶ ἱππεῖς, καὶ χειμάρρους ἦν ἀνὰ
6 μέσον αὐτῶν. [6]καὶ παρενέβαλε κατὰ πρόσωπον αὐτῶν αὐτὸς καὶ
ὁ λαὸς αὐτοῦ. καὶ εἶδεν τὸν λαὸν δειλούμενον διαπερᾶσαι τὸν
χειμάρρουν καὶ διεπέρασεν πρῶτος· καὶ εἶδον αὐτὸν οἱ ἄνδρες
7 καὶ διεπέρασαν κατόπισθεν αὐτοῦ. [7]καὶ διεῖλεν τὸν λαὸν καὶ τοὺς
ἱππεῖς ἐν μέσῳ τῶν πεζῶν· ἦν δὲ ἵππος τῶν ὑπεναντίων πολλὴ
8 σφόδρα. [8]καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν, καὶ ἐτροπώθη Κενδεβαῖος
καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ἔπεσον ἐξ αὐτῶν τραυματίαι πολλοί·
9 οἱ δὲ καταλειφθέντες ἔφυγον εἰς τὸ ὀχύρωμα. [9]τότε ἐτραυματίσθη
Ιουδας ὁ ἀδελφὸς Ιωαννου· Ιωαννης δὲ κατεδίωξεν αὐτούς, ἕως
10 ἦλθεν εἰς Κεδρων, ἣν ᾠκοδόμησεν. [10]καὶ ἔφυγον εἰς τοὺς πύργους
τοὺς ἐν τοῖς ἀγροῖς Ἀζώτου, καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν ἐν πυρί, καὶ
ἔπεσον ἐξ αὐτῶν εἰς ἄνδρας δισχιλίους. καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὴν
Ιουδαίαν μετὰ εἰρήνης.

11 [11]Καὶ Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Ἀβούβου ἦν καθεσταμένος στρατηγὸς
12 εἰς τὸ πεδίον Ιεριχω καὶ ἔσχεν ἀργύριον καὶ χρυσίον πολύ· [12]ἦν
13 γὰρ γαμβρὸς τοῦ ἀρχιερέως. [13]καὶ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ
ἐβουλήθη κατακρατῆσαι τῆς χώρας καὶ ἐβουλεύετο δόλῳ κατὰ Σι-
14 μωνος καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἆραι αὐτούς. [14]Σιμων δὲ ἦν ἐφοδεύων
τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ χώρᾳ καὶ φροντίζων τῆς ἐπιμελείας αὐτῶν·
καὶ κατέβη εἰς Ιεριχω αὐτὸς καὶ Ματταθιας καὶ Ιουδας οἱ υἱοὶ
αὐτοῦ ἔτους ἑβδόμου καὶ ἑβδομηκοστοῦ καὶ ἑκατοστοῦ ἐν μηνὶ

16 1 συνετελεσεν] -λει A || 2 πολεμους] -μιους S*La || 3 υπερμαχειτε > S*† | εστω] ητω A || 4 μωδε(ε)ιν] -διν S*V†, -δαειμ A: cf. 2 1.23 || 5 επορευθησαν S(†)] -ρευοντο rel. | πεζικη] -κοι A pau. || 7 ην S*La†] η rel. || 8 σαλπιγξι(ν)] pr. ιεραις VLa† | ετροπωθη κενδεβαιος] -θησαν δαιβεος S*† | αυτων] -του A† || 9 ηλθεν] ελθειν A pau. || 10 τοις αγροις] τω -ρω A | δισχιλιους] δισ > ALa, τρισχιλ. *L* || 13 και ult.] + κατα A† || 14 φροντιζων της (cf. Helbing Kasussyntax p. 111)] φρ. τα της S*, φρ. τας A† | οι υιοι] pr. και A, αδελφος S*(†), υιοι Sc

ἐνδεκάτῳ (οὗτος ὁ μὴν Σαβατ). [15]καὶ ὑπεδέξατο αὐτοὺς ὁ τοῦ 15
Ἀβούβου εἰς τὸ ὀχυρωμάτιον τὸ καλούμενον Δωκ μετὰ δόλου, ὃ
ᾠκοδόμησεν, καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον μέγαν καὶ ἐνέκρυψεν ἐκεῖ
ἄνδρας. [16]καὶ ὅτε ἐμεθύσθη Σιμων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ἐξανέστη 16
Πτολεμαῖος καὶ οἱ παρ᾽ αὐτοῦ καὶ ἔλαβον τὰ ὅπλα αὐτῶν καὶ
ἐπεισῆλθον τῷ Σιμωνι εἰς τὸ συμπόσιον καὶ ἀπέκτειναν αὐτὸν
καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ καί τινας τῶν παιδαρίων αὐτοῦ. [17]καὶ 17
ἐποίησεν ἀθεσίαν μεγάλην καὶ ἀπέδωκεν κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν. [18]καὶ 18
ἔγραψεν ταῦτα Πτολεμαῖος καὶ ἀπέστειλεν τῷ βασιλεῖ, ὅπως ἀπο-
στείλῃ αὐτῷ δυνάμεις εἰς βοήθειαν καὶ παραδῷ τὴν χώραν αὐτῶν
καὶ τὰς πόλεις. [19]καὶ ἀπέστειλεν ἑτέρους εἰς Γαζαρα ἆραι τὸν Ιω- 19
αννην, καὶ τοῖς χιλιάρχοις ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς παραγενέσθαι πρὸς
αὐτόν, ὅπως δῷ αὐτοῖς ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ δόματα, [20]καὶ 20
ἑτέρους ἀπέστειλεν καταλαβέσθαι τὴν Ιερουσαλημ καὶ τὸ ὄρος
τοῦ ἱεροῦ. [21]καὶ προδραμών τις ἀπήγγειλεν Ιωαννη εἰς Γαζαρα 21
ὅτι ἀπώλετο ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι Ἀπ-
έσταλκεν καὶ σὲ ἀποκτεῖναι. [22]καὶ ἀκούσας ἐξέστη σφόδρα καὶ συν- 22
έλαβεν τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐλθόντας ἀπολέσαι αὐτὸν καὶ ἀπέκτεινεν
αὐτούς· ἐπέγνω γὰρ ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι.
[23]Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ιωαννου καὶ τῶν πολέμων αὐτοῦ 23
καὶ τῶν ἀνδραγαθιῶν αὐτοῦ, ὧν ἠνδραγάθησεν, καὶ τῆς οἰκοδομῆς
τῶν τειχῶν, ὧν ᾠκοδόμησεν, καὶ τῶν πράξεων αὐτοῦ, [24]ἰδοὺ ταῦτα 24
γέγραπται ἐπὶ βιβλίῳ ἡμερῶν ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ, ἀφ᾽ οὗ ἐγενήθη
ἀρχιερεὺς μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ.

14 fin. σαββατ SLa† || 15 το 2⁰] pr. εις S† || 16 παρ] μετ A | απεκτειναν] -νον S† | δυο > A† | τινας] ς > S*† || 17 αθεσιαν] σ > A | απεδωκεν] pr. αντ A || 18 τω βασ. οπως αποστ. αυτω] ταυτα οπως τω βασ. (sic) S*† | την χωραν αυτων και τας πολεις] τας πολ. αυτω και την χωρ. SV†, τας πολ. αυτων και τας φορας La† || 19 γαζαρα] + ν S*pau.: sic pau. in 21 | και χρυσιον > S*† || 21 τις > A || 22 επεγνω] επ > A | εζητουν] -τουσαν A† || 24 επι βιβλιου A
Subscr. μακκαβαιων α′ A, μακκαβαικων α′ S†: cf. inscr.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Β′

[1]Τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς κατ᾽ Αἴγυπτον Ιουδαίοις χαίρειν οἱ ἀδελφοὶ 1
οἱ ἐν Ιεροσολύμοις Ιουδαῖοι καὶ οἱ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ιουδαίας εἰρή-

Mac. II: A. — *L* = 64 236 al., cf. Kappler (cf. inf.) p. 67; codices 19 93 al. (Kappler „*l*") neglegere soleo. — de La cf. Mac. I. — Kappler = Vernerus Kappler De memoria alterius libri Maccabaeorum (Diss. Gott. 1929).
Inscr. μακ(κ)αβαιων β′ AV: cf. subscr.

2 νην ἀγαθήν· [2]καὶ ἀγαθοποιήσαι ὑμῖν ὁ θεὸς καὶ μνησθείη τῆς
διαθήκης αὐτοῦ τῆς πρὸς Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ τῶν δού-
3 λων αὐτοῦ τῶν πιστῶν· [3]καὶ δῴη ὑμῖν καρδίαν πᾶσιν εἰς τὸ
σέβεσθαι αὐτὸν καὶ ποιεῖν αὐτοῦ τὰ θελήματα καρδίᾳ μεγάλῃ καὶ
4 ψυχῇ βουλομένῃ· [4]καὶ διανοίξαι τὴν καρδίαν ὑμῶν ἐν τῷ νόμῳ
5 αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν καὶ εἰρήνην ποιήσαι [5]καὶ ἐπακού-
σαι ὑμῶν τῶν δεήσεων καὶ καταλλαγείη ὑμῖν καὶ μὴ ὑμᾶς ἐγκατα-
6 λίποι ἐν καιρῷ πονηρῷ. [6]καὶ νῦν ὧδέ ἐσμεν προσευχόμενοι περὶ
7 ὑμῶν. [7]βασιλεύοντος Δημητρίου ἔτους ἑκατοστοῦ ἑξηκοστοῦ ἐνάτου
ἡμεῖς οἱ Ιουδαῖοι γεγράφαμεν ὑμῖν ἐν τῇ θλίψει καὶ ἐν τῇ ἀκμῇ
τῇ ἐπελθούσῃ ἡμῖν ἐν τοῖς ἔτεσιν τούτοις ἀφ᾽ οὗ ἀπέστη Ἰάσων
8 καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἁγίας γῆς καὶ τῆς βασιλείας [8]καὶ ἐν-
επύρισαν τὸν πυλῶνα καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀθῷον· καὶ ἐδεήθημεν τοῦ
κυρίου καὶ εἰσηκούσθημεν καὶ προσηνέγκαμεν θυσίαν καὶ σεμίδαλιν
9 καὶ ἐξήψαμεν τοὺς λύχνους καὶ προεθήκαμεν τοὺς ἄρτους. [9]καὶ
νῦν ἵνα ἄγητε τὰς ἡμέρας τῆς σκηνοπηγίας τοῦ Χασελευ μηνός.
ἔτους ἑκατοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ καὶ ὀγδόου.
10 [10]Οἱ ἐν Ιεροσολύμοις καὶ οἱ ἐν τῇ Ιουδαίᾳ καὶ ἡ γερουσία καὶ
Ιουδας Ἀριστοβούλῳ διδασκάλῳ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ὄντι
δὲ ἀπὸ τοῦ τῶν χριστῶν ἱερέων γένους, καὶ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ Ιου-
11 δαίοις χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν. [11]ἐκ μεγάλων κινδύνων ὑπὸ τοῦ θεοῦ
σεσῳσμένοι μεγάλως εὐχαριστοῦμεν αὐτῷ ὡς ἂν πρὸς βασιλέα
12 παρατασσόμενοι· [12]αὐτὸς γὰρ ἐξέβρασεν τοὺς παραταξαμένους ἐν
13 τῇ ἁγίᾳ πόλει. [13]εἰς τὴν Περσίδα γενόμενος γὰρ ὁ ἡγεμὼν καὶ ἡ
περὶ αὐτὸν ἀνυπόστατος δοκοῦσα εἶναι δύναμις κατεκόπησαν ἐν
τῷ τῆς Ναναίας ἱερῷ, παραλογισμῷ χρησαμένων τῶν περὶ τὴν
14 Ναναίαν ἱερέων. [14]ὡς γὰρ συνοικήσων αὐτῇ παρεγένετο εἰς τὸν
τόπον ὅ τε Ἀντίοχος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ φίλοι χάριν τοῦ λαβεῖν τὰ
15 χρήματα πλείονα εἰς φερνῆς λόγον [15]καὶ προθέντων αὐτὰ τῶν ἱε-
ρέων τοῦ Ναναίου κἀκείνου προσελθόντος μετ᾽ ὀλίγων εἰς τὸν πε-
ρίβολον τοῦ τεμένους, συγκλείσαντες τὸ ἱερόν, ὡς εἰσῆλθεν Ἀντίο-
16 χος, [16]ἀνοίξαντες τὴν τοῦ φατνώματος κρυπτὴν θύραν βάλλοντες
πέτρους συνεκεραύνωσαν τὸν ἡγεμόνα καὶ μέλη ποιήσαντες καὶ
17 τὰς κεφαλὰς ἀφελόντες τοῖς ἔξω παρέρριψαν. [17]κατὰ πάντα εὐλο-
18 γητὸς ἡμῶν ὁ θεός, ὃς παρέδωκεν τοὺς ἀσεβήσαντας. [18]μέλλοντες
ἄγειν ἐν τῷ Χασελευ πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τὸν καθαρισμὸν τοῦ ἱερου

1 2 μνησθειη] -θηναι A† || 7 γεγραφαμεν A] -φηκαμεν al.: cf. Thack. p. 263 | και ult. > A*† || 8 και 5⁰ > A† | εξηψαμεν] εξηγαγεν A† || 9 εκατοστου > A† || 10 οι 1⁰ > A pau. || 12 παραταξαμενους] -τασσομ- A || 13 των] ν > A† || 14 συνοικησων] -κων A† || 15 τεμενους] ς > A†: ante σ, cf. Thack. p. 160 || 16 αφελοντες > A† | fin. παραριψαντες A† || 17 παρεδωκεν *L*] παρ > A

δέον ἡγησάμεθα διασαφῆσαι ὑμῖν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἄγητε σκηνοπηγίας
καὶ τοῦ πυρός, ὅτε Νεεμιας ὁ οἰκοδομήσας τό τε ἱερὸν καὶ τὸ θυ-
σιαστήριον ἀνήνεγκεν θυσίας. [19]καὶ γὰρ ὅτε εἰς τὴν Περσικὴν ἤ- 19
γοντο ἡμῶν οἱ πατέρες, οἱ τότε εὐσεβεῖς ἱερεῖς λαβόντες ἀπὸ τοῦ
πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου λαθραίως κατέκρυψαν ἐν κοιλώματι φρέ-
ατος τάξιν ἔχοντος ἄνυδρον, ἐν ᾧ κατησφαλίσαντο ὥστε πᾶσιν
ἄγνωστον εἶναι τὸν τόπον. [20]διελθόντων δὲ ἐτῶν ἱκανῶν, ὅτε ἔδο- 20
ξεν τῷ θεῷ, ἀποσταλεὶς Νεεμιας ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Περσίδος
τοὺς ἐκγόνους τῶν ἱερέων τῶν ἀποκρυψάντων ἔπεμψεν ἐπὶ τὸ
πῦρ· ὡς δὲ διεσάφησαν ἡμῖν μὴ εὑρηκέναι πῦρ, ἀλλὰ ὕδωρ παχύ,
ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀποβάψαντας φέρειν. [21]ὡς δὲ ἀνηνέχθη τὰ τῶν 21
θυσιῶν, ἐκέλευσεν τοὺς ἱερεῖς Νεεμιας ἐπιρρᾶναι τῷ ὕδατι τά τε
ξύλα καὶ τὰ ἐπικείμενα. [22]ὡς δὲ ἐγένετο τοῦτο καὶ χρόνος διῆλθεν 22
ὅ τε ἥλιος ἀνέλαμψεν πρότερον ἐπινεφὴς ὤν, ἀνήφθη πυρὰ μεγάλη
ὥστε θαυμάσαι πάντας. [23]προσευχὴν δὲ ἐποιήσαντο οἱ ἱερεῖς δα- 23
πανωμένης τῆς θυσίας, οἵ τε ἱερεῖς καὶ πάντες, καταρχομένου Ιω-
ναθου, τῶν δὲ λοιπῶν ἐπιφωνούντων ὡς Νεεμιου· [24]ἦν δὲ ἡ προσ- 24
ευχὴ τὸν τρόπον ἔχουσα τοῦτον

Κύριε κύριε ὁ θεός, ὁ πάντων κτίστης, ὁ φοβερὸς καὶ ἰσχυρὸς
καὶ δίκαιος καὶ ἐλεήμων, ὁ μόνος βασιλεὺς καὶ χρηστός, [25]ὁ μόνος 25
χορηγός, ὁ μόνος δίκαιος καὶ παντοκράτωρ καὶ αἰώνιος, ὁ διασῴ-
ζων τὸν Ισραηλ ἐκ παντὸς κακοῦ, ὁ ποιήσας τοὺς πατέρας ἐκλε-
κτοὺς καὶ ἁγιάσας αὐτούς, [26]πρόσδεξαι τὴν θυσίαν ὑπὲρ παντὸς 26
τοῦ λαοῦ σου Ισραηλ καὶ διαφύλαξον τὴν μερίδα σου καὶ καθ-
αγίασον. [27]ἐπισυνάγαγε τὴν διασπορὰν ἡμῶν, ἐλευθέρωσον τοὺς 27
δουλεύοντας ἐν τοῖς ἔθνεσιν, τοὺς ἐξουθενημένους καὶ βδελυκτοὺς
ἔπιδε, καὶ γνώτωσαν τὰ ἔθνη ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς ἡμῶν. [28]βασάνισον 28
τοὺς καταδυναστεύοντας καὶ ἐξυβρίζοντας ἐν ὑπερηφανίᾳ. [29]κατα- 29
φύτευσον τὸν λαόν σου εἰς τὸν τόπον τὸν ἅγιόν σου, καθὼς εἶ-
πεν Μωυσῆς.

[30]Οἱ δὲ ἱερεῖς ἐπέψαλλον τοὺς ὕμνους. [31]καθὼς δὲ ἀνηλώθη τὰ 30 31
τῆς θυσίας, καὶ τὸ περιλειπόμενον ὕδωρ ὁ Νεεμιας ἐκέλευσεν λί-
θους μείζονας καταχεῖν. [32]ὡς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, φλὸξ ἀνήφθη· 32
τοῦ δὲ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἀντιλάμψαντος φωτὸς ἐδαπανήθη.
[33]ὡς δὲ φανερὸν ἐγενήθη τὸ πρᾶγμα, καὶ διηγγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν 33

18 διασαφησαι] διαφεισαι A*† | σκηνοπηγ. και του πυρος] της σκηνοπηγ. τροπον και εις μνημοσυνον του πυρος του δοθεντος Fr. | ο A V†] ωκοδομησεν *L*, > rel.: ante οικοδομ. | το τε ιερον] τοτε το ιερον A || **19** τοτε] τε A | εχοντος] -τες A || **20** υπο] απο A† | δε 2^0 > A: ante δι- | διεσαφησαν] -φισ- A† | αποβαψαντας] -τες A† || **22** τουτο > A | τε > A*† | προτερον > A† || **23** δε ult.] τε A† || **24** κυριε 2^0 > A† | ισχυρος] pr. ο A† || **27** ει > A† || **31** καταχειν: cf. Kappler p. 66

Περσῶν ὅτι εἰς τὸν τόπον, οὗ τὸ πῦρ ἔκρυψαν οἱ μεταχθέντες
ἱερεῖς, τὸ ὕδωρ ἐφάνη, ἀφ' οὗ καὶ οἱ περὶ τὸν Νεεμιαν ἥγνισαν
34 τὰ τῆς θυσίας, [34]περιφράξας δὲ ὁ βασιλεὺς ἱερὸν ἐποίησεν δοκι-
35 μάσας τὸ πρᾶγμα. [35]καὶ οἷς ἐχαρίζετο ὁ βασιλεύς, πολλὰ διάφορα
36 ἐλάμβανεν καὶ μετεδίδου. [36]προσηγόρευσαν δὲ οἱ περὶ τὸν Νεεμιαν
τοῦτο νεφθαρ, ὃ διερμηνεύεται καθαρισμός· καλεῖται δὲ παρὰ τοῖς
πολλοῖς νεφθαι.
2 [1]Εὑρίσκεται δὲ ἐν ταῖς ἀπογραφαῖς Ιερεμιας ὁ προφήτης ὅτι
ἐκέλευσεν τοῦ πυρὸς λαβεῖν τοὺς μεταγενομένους, ὡς σεσήμανται,
2 [2]καὶ ὡς ἐνετείλατο τοῖς μεταγενομένοις ὁ προφήτης δοὺς αὐτοῖς
τὸν νόμον, ἵνα μὴ ἐπιλάθωνται τῶν προσταγμάτων τοῦ κυρίου,
καὶ ἵνα μὴ ἀποπλανηθῶσιν ταῖς διανοίαις βλέποντες ἀγάλματα χρυ-
3 σᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ τὸν περὶ αὐτὰ κόσμον· [3]καὶ ἕτερα τοιαῦτα λέ-
γων παρεκάλει μὴ ἀποστῆναι τὸν νόμον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν.
4 [4]ἦν δὲ ἐν τῇ γραφῇ ὡς τὴν σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν ἐκέλευσεν
ὁ προφήτης χρηματισμοῦ γενηθέντος αὐτῷ συνακολουθεῖν· ὡς δὲ
ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος, οὗ ὁ Μωυσῆς ἀναβὰς ἐθεάσατο τὴν τοῦ θεοῦ
5 κληρονομίαν. [5]καὶ ἐλθὼν ὁ Ιερεμιας εὗρεν οἶκον ἀντρώδη καὶ τὴν
σκηνὴν καὶ τὴν κιβωτὸν καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος εἰσ-
6 ήνεγκεν ἐκεῖ καὶ τὴν θύραν ἐνέφραξεν. [6]καὶ προσελθόντες τινὲς
τῶν συνακολουθούντων ὥστε ἐπισημάνασθαι τὴν ὁδὸν καὶ οὐκ
7 ἐδυνήθησαν εὑρεῖν. [7]ὡς δὲ ὁ Ιερεμιας ἔγνω, μεμψάμενος αὐτοῖς
εἶπεν ὅτι Καὶ ἄγνωστος ὁ τόπος ἔσται, ἕως ἂν συναγάγῃ ὁ θεὸς
8 ἐπισυναγωγὴν τοῦ λαοῦ καὶ ἵλεως γένηται· [8]καὶ τότε ὁ κύριος
ἀναδείξει ταῦτα, καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα τοῦ κυρίου καὶ ἡ νεφέλη,
ὡς ἐπὶ Μωυσῇ ἐδηλοῦτο, ὡς καὶ ὁ Σαλωμων ἠξίωσεν ἵνα ὁ τόπος
9 καθαγιασθῇ μεγάλως. [9]διεσαφεῖτο δὲ καὶ ὡς σοφίαν ἔχων ἀνήνεγ-
10 κεν θυσίαν ἐγκαινισμοῦ καὶ τῆς τελειώσεως τοῦ ἱεροῦ. [10]καθὼς
καὶ Μωυσῆς προσηύξατο πρὸς κύριον, καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ καὶ τὰ τῆς θυσίας ἐδαπάνησεν, οὕτως καὶ Σαλωμων προσ-
11 ηύξατο, καὶ καταβὰν τὸ πῦρ ἀνήλωσεν τὰ ὁλοκαυτώματα. [11]καὶ
εἶπεν Μωυσῆς Διὰ τὸ μὴ βεβρῶσθαι τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἀνη-
12 13 λώθη. [12]ὡσαύτως καὶ ὁ Σαλωμων τὰς ὀκτὼ ἡμέρας ἤγαγεν. [13]ἐξ-
ηγοῦντο δὲ καὶ ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς καὶ ἐν τοῖς ὑπομνηματισμοῖς
τοῖς κατὰ τὸν Νεεμιαν τὰ αὐτὰ καὶ ὡς καταβαλλόμενος βιβλιοθή-
κην ἐπισυνήγαγεν τὰ περὶ τῶν βασιλέων βιβλία καὶ προφητῶν καὶ
14 τὰ τοῦ Δαυιδ καὶ ἐπιστολὰς βασιλέων περὶ ἀναθεμάτων. [14]ὡσαύτως

33 τα της θυσιας] τας θυσ. A || **35** εχαριζ. > A† || **36** νεφθα(ε)ι] -θαρ A
2 1 μεταγενομ.] μεταγινομ. uel μεταγομ. al.: item in 2 || **2** αυτα] + ς A† || **7** συναγαγη] συναγη A† | ιλεως compl.] ελεος A || **8** αναδειξει] -ξη A | επι A pau.] pr. και rel. || **10** ουτως και] και > A† | προσηυξ. 2⁰] + προς κυριον A† || **13** βιβλια / και προφητων] tr. A†: cf. Kappler p. 60

δὲ καὶ Ιουδας τὰ διαπεπτωκότα διὰ τὸν γεγονότα πόλεμον ἡμῖν
ἐπισυνήγαγεν πάντα, καὶ ἔστιν παρ᾽ ἡμῖν· 15ὧν οὖν ἐὰν χρείαν 15
ἔχητε, τοὺς ἀποκομιοῦντας ὑμῖν ἀποστέλλετε.
16Μέλλοντες οὖν ἄγειν τὸν καθαρισμὸν ἐγράψαμεν ὑμῖν· καλῶς 16
οὖν ποιήσετε ἄγοντες τὰς ἡμέρας. 17ὁ δὲ θεὸς ὁ σώσας τὸν πάντα 17
λαὸν αὐτοῦ καὶ ἀποδοὺς τὴν κληρονομίαν πᾶσιν καὶ τὸ βασίλειον
καὶ τὸ ἱεράτευμα καὶ τὸν ἁγιασμόν, 18καθὼς ἐπηγγείλατο διὰ τοῦ 18
νόμου· ἐλπίζομεν γὰρ ἐπὶ τῷ θεῷ ὅτι ταχέως ἡμᾶς ἐλεήσει καὶ
ἐπισυνάξει ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὸν ἅγιον τόπον· ἐξείλατο
γὰρ ἡμᾶς ἐκ μεγάλων κακῶν καὶ τὸν τόπον ἐκαθάρισεν.
19Τὰ δὲ κατὰ τὸν Ιουδαν τὸν Μακκαβαῖον καὶ τοὺς τούτου ἀδελ- 19
φοὺς καὶ τὸν τοῦ ἱεροῦ τοῦ μεγίστου καθαρισμὸν καὶ τὸν τοῦ
βωμοῦ ἐγκαινισμὸν 20ἔτι τε τοὺς πρὸς Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ 20
καὶ τὸν τούτου υἱὸν Εὐπάτορα πολέμους 21καὶ τὰς ἐξ οὐρανοῦ 21
γενομένας ἐπιφανείας τοῖς ὑπὲρ τοῦ Ιουδαϊσμοῦ φιλοτίμως ἀνδρα-
γαθήσασιν, ὥστε τὴν ὅλην χώραν ὀλίγους ὄντας λεηλατεῖν καὶ τὰ
βάρβαρα πλήθη διώκειν, 22καὶ τὸ περιβόητον καθ᾽ ὅλην τὴν οἰκου- 22
μένην ἱερὸν ἀνακομίσασθαι καὶ τὴν πόλιν ἐλευθερῶσαι καὶ τοὺς
μέλλοντας καταλύεσθαι νόμους ἐπανορθῶσαι, τοῦ κυρίου μετὰ πά-
σης ἐπιεικείας ἵλεω γενομένου αὐτοῖς, 23ὑπὸ Ἰάσωνος τοῦ Κυρη- 23
ναίου δεδηλωμένα διὰ πέντε βιβλίων πειρασόμεθα δι᾽ ἑνὸς συντάγ-
ματος ἐπιτεμεῖν. 24συνορῶντες γὰρ τὸ χύμα τῶν ἀριθμῶν καὶ 24
τὴν οὖσαν δυσχέρειαν τοῖς θέλουσιν εἰσκυκλεῖσθαι τοῖς τῆς ἱστο-
ρίας διηγήμασιν διὰ τὸ πλῆθος τῆς ὕλης 25ἐφροντίσαμεν τοῖς μὲν 25
βουλομένοις ἀναγινώσκειν ψυχαγωγίαν, τοῖς δὲ φιλοφρονοῦσιν εἰς
τὸ διὰ μνήμης ἀναλαβεῖν εὐκοπίαν, πᾶσιν δὲ τοῖς ἐντυγχάνουσιν
ὠφέλειαν. 26καὶ ἡμῖν μὲν τοῖς τὴν κακοπάθειαν ἐπιδεδεγμένοις τῆς 26
ἐπιτομῆς οὐ ῥᾴδιον, ἱδρῶτος δὲ καὶ ἀγρυπνίας τὸ πρᾶγμα, 27καθ- 27
άπερ τῷ παρασκευάζοντι συμπόσιον καὶ ζητοῦντι τὴν ἑτέρων
λυσιτέλειαν οὐκ εὐχερές, ὅμως διὰ τὴν τῶν πολλῶν εὐχαριστίαν
ἡδέως τὴν κακοπάθειαν ὑποίσομεν 28τὸ μὲν διακριβοῦν περὶ ἑκά- 28
στων τῷ συγγραφεῖ παραχωρήσαντες, τὸ δὲ ἐπιπορεύεσθαι τοῖς
ὑπογραμμοῖς τῆς ἐπιτομῆς διαπονοῦντες. 29καθάπερ γὰρ τῆς καινῆς 29
οἰκίας ἀρχιτέκτονι τῆς ὅλης καταβολῆς φροντιστέον, τῷ δὲ ἐγκαί-
ειν καὶ ζωγραφεῖν ἐπιχειροῦντι τὰ ἐπιτήδεια πρὸς διακόσμησιν ἐξ-
εταστέον, οὕτως δοκῶ καὶ ἐπὶ ἡμῶν. 30τὸ μὲν ἐμβατεύειν καὶ πε- 30

14 παντα] ταυτα A† || 16 αγοντες] αγειν A pau. || 17 κληρονομ.] + αυτου A† | ιερατευμα] ατ > A*† || 18 ελεησει] -ση A† || 21 ωστε] ως A† || 22 ιλεω] + ς A: cf. Thack. § 12, 3 || 23 init.] pr. τα *L*, pr. κατα τα V† || 26 επιδεδ(ε)ιγμενοις A || 28 διαπονουντες *L*] ατονουντες A: cf. Kappler p. 62/63 || 29 εγκαιειν] εγ(uel ν)καινιζειν A pau.

ρίπατον ποιεῖσθαι λόγων καὶ πολυπραγμονεῖν ἐν τοῖς κατὰ μέρος
31 τῷ τῆς ἱστορίας ἀρχηγέτῃ καθήκει· [31]τὸ δὲ σύντομον τῆς λέξεως
μεταδιώκειν καὶ τὸ ἐξεργαστικὸν τῆς πραγματείας παραιτεῖσθαι τῷ
32 τὴν μετάφρασιν ποιουμένῳ συγχωρητέον. [32]ἐντεῦθεν οὖν ἀρξώμεθα
τῆς διηγήσεως τοῖς προειρημένοις τοσοῦτον ἐπιζεύξαντες· εὔηθες
γὰρ τὸ μὲν πρὸ τῆς ἱστορίας πλεονάζειν, τὴν δὲ ἱστορίαν ἐπιτεμεῖν.
3 [1]Τῆς ἁγίας πόλεως κατοικουμένης μετὰ πάσης εἰρήνης καὶ τῶν
νόμων ὅτι κάλλιστα συντηρουμένων διὰ τὴν Ονιου τοῦ ἀρχιερέως
2 εὐσέβειάν τε καὶ μισοπονηρίαν [2]συνέβαινεν καὶ αὐτοὺς τοὺς βα-
σιλεῖς τιμᾶν τὸν τόπον καὶ τὸ ἱερὸν ἀποστολαῖς ταῖς κρατίσταις
3 δοξάζειν [3]ὥστε καὶ Σέλευκον τὸν τῆς Ἀσίας βασιλέα χορηγεῖν ἐκ
τῶν ἰδίων προσόδων πάντα τὰ πρὸς τὰς λειτουργίας τῶν θυσιῶν
4 ἐπιβάλλοντα δαπανήματα. [4]Σιμων δέ τις ἐκ τῆς Βενιαμιν φυλῆς
προστάτης τοῦ ἱεροῦ καθεσταμένος διηνέχθη τῷ ἀρχιερεῖ περὶ τῆς
5 κατὰ τὴν πόλιν ἀγορανομίας· [5]καὶ νικῆσαι τὸν Ονιαν μὴ δυνάμενος
ἦλθεν πρὸς Ἀπολλώνιον Θαρσεου τὸν κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν
6 Κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν [6]καὶ προσήγγειλεν περὶ
τοῦ χρημάτων ἀμυθήτων γέμειν τὸ ἐν Ιεροσολύμοις γαζοφυλάκιον
ὥστε τὸ πλῆθος τῶν διαφόρων ἀναρίθμητον εἶναι, καὶ μὴ προσ-
ήκειν αὐτὰ πρὸς τὸν τῶν θυσιῶν λόγον, εἶναι δὲ δυνατὸν ὑπὸ
7 τὴν τοῦ βασιλέως ἐξουσίαν πεσεῖν ταῦτα. [7]συμμείξας δὲ ὁ Ἀπολ-
λώνιος τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν μηνυθέντων αὐτῷ χρημάτων ἐνεφά-
νισεν· ὁ δὲ προχειρισάμενος Ἡλιόδωρον τὸν ἐπὶ τῶν πραγμάτων
ἀπέστειλεν δοὺς ἐντολὰς τὴν τῶν προειρημένων χρημάτων ἐκκο-
8 μιδὴν ποιήσασθαι. [8]εὐθέως δὲ ὁ Ἡλιόδωρος ἐποιεῖτο τὴν πορείαν,
τῇ μὲν ἐμφάσει ὡς τὰς κατὰ Κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην πόλεις
ἐφοδεῦσαι, τῷ πράγματι δὲ τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν ἐπιτελεῖν.
9 [9]παραγενηθεὶς δὲ εἰς Ιεροσόλυμα καὶ φιλοφρόνως ὑπὸ τοῦ ἀρχ-
ιερέως τῆς πόλεως ἀποδεχθεὶς ἀνέθετο περὶ τοῦ γεγονότος ἐμ-
φανισμοῦ, καὶ τίνος ἕνεκεν πάρεστιν διεσάφησεν· ἐπυνθάνετο δὲ
10 εἰ ταῖς ἀληθείαις ταῦτα οὕτως ἔχοντα τυγχάνει. [10]τοῦ δὲ ἀρχιερέως
11 ὑποδείξαντος παρακαταθήκας εἶναι χηρῶν τε καὶ ὀρφανῶν, [11]τινὰ
δὲ καὶ Ὑρκανοῦ τοῦ Τωβιου σφόδρα ἀνδρὸς ἐν ὑπεροχῇ κειμένου
— οὕτως ἦν διαβάλλων ὁ δυσσεβὴς Σιμων —, τὰ δὲ πάντα ἀρ-

30 λογων] ν > A† | πολυπραγμονειν] ν ult. > A† | τοις] ταις A† | αρχηγετη] -γενετη A† || 31 τω την μεταφρ. ποιουμενω] την των μεταφρ. ποιουμενων A† || 32 fin. επιτεμνειν A

3 3 τα ... επιβαλλοντα] τας ... -οντας (sic) A†: cf. 8 || 4 περι > A || 5 θαρσεου VLa†] θρασαιου uel sim. rel. || 6 προσηκειν] προσενεγκειν A† || 7 ο 1^{0} > A† || 8 τας] ς > A†: cf. 3 || 9 υπο του αρχιερ.] ο αρχιερευς A† | της πολεως] pr. και V*L*La | διεσαφησεν] -φηνισεν A† || 11 τωβιω A pau. | ουτως La†] ουχ ουτως A†, ουχ ως(uel ωσπερ) rel. | ην > A†

γυρίου τετρακόσια τάλαντα, χρυσίου δὲ διακόσια· [12]ἀδικηθῆναι δὲ 12
τοὺς πεπιστευκότας τῇ τοῦ τόπου ἁγιωσύνῃ καὶ τῇ τοῦ τετιμη-
μένου κατὰ τὸν σύμπαντα κόσμον ἱεροῦ σεμνότητι καὶ ἀσυλίᾳ
παντελῶς ἀμήχανον εἶναι. [13]ὁ δὲ Ἡλιόδωρος, δι' ἃς εἶχεν βασιλι- 13
κὰς ἐντολάς, πάντως ἔλεγεν εἰς τὸ βασιλικὸν ἀναλημπτέα ταῦτα
εἶναι. [14]ταξάμενος δὲ ἡμέραν εἰσῄει τὴν περὶ τούτων ἐπίσκεψιν 14
οἰκονομήσων· ἦν δὲ οὐ μικρὰ καθ' ὅλην τὴν πόλιν ἀγωνία. [15]οἱ 15
δὲ ἱερεῖς πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν ταῖς ἱερατικαῖς στολαῖς ῥίψαν-
τες ἑαυτοὺς ἐπεκαλοῦντο εἰς οὐρανὸν τὸν περὶ παρακαταθήκης
νομοθετήσαντα τοῖς παρακαταθεμένοις ταῦτα σῶα διαφυλάξαι.
[16]ἦν δὲ ὁρῶντα τὴν τοῦ ἀρχιερέως ἰδέαν τιτρώσκεσθαι τὴν διά- 16
νοιαν· ἡ γὰρ ὄψις καὶ τὸ τῆς χρόας παρηλλαγμένον ἐνέφαινεν
τὴν κατὰ ψυχὴν ἀγωνίαν· [17]περιεκέχυτο γὰρ περὶ τὸν ἄνδρα δέος 17
τι καὶ φρικασμὸς σώματος, δι' ὧν πρόδηλον ἐγίνετο τοῖς θεω-
ροῦσιν τὸ κατὰ καρδίαν ἐνεστὸς ἄλγος. [18]ἔτι δὲ ἐκ τῶν οἰκιῶν 18
ἀγεληδὸν ἐξεπήδων ἐπὶ πάνδημον ἱκετείαν διὰ τὸ μέλλειν εἰς κα-
ταφρόνησιν ἔρχεσθαι τὸν τόπον. [19]ὑπεζωσμέναι δὲ ὑπὸ τοὺς μα- 19
στοὺς αἱ γυναῖκες σάκκους κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπλήθυνον· αἱ δὲ
κατάκλειστοι τῶν παρθένων, αἱ μὲν συνέτρεχον ἐπὶ τοὺς πυλῶνας,
αἱ δὲ ἐπὶ τὰ τείχη, τινὲς δὲ διὰ τῶν θυρίδων διεξέκυπτον· [20]πᾶσαι 20
δὲ προτείνουσαι τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐποιοῦντο τὴν λιτα-
νείαν· [21]ἐλεεῖν δ' ἦν τὴν τοῦ πλήθους παμμιγῆ πρόπτωσιν τήν τε 21
τοῦ μεγάλως ἀγωνιῶντος ἀρχιερέως προσδοκίαν. [22]οἱ μὲν οὖν 22
ἐπεκαλοῦντο τὸν παγκρατῆ κύριον τὰ πεπιστευμένα τοῖς πεπιστευ-
κόσιν σῶα διαφυλάσσειν μετὰ πάσης ἀσφαλείας. [23]ὁ δὲ Ἡλιόδωρος 23
τὸ διεγνωσμένον ἐπετέλει. [24]αὐτόθι δὲ αὐτοῦ σὺν τοῖς δορυφόροις 24
κατὰ τὸ γαζοφυλάκιον ἤδη παρόντος ὁ τῶν πνευμάτων καὶ πάσης
ἐξουσίας δυνάστης ἐπιφάνειαν μεγάλην ἐποίησεν ὥστε πάντας
τοὺς κατατολμήσαντας συνελθεῖν καταπλαγέντας τὴν τοῦ θεοῦ
δύναμιν εἰς ἔκλυσιν καὶ δειλίαν τραπῆναι· [25]ὤφθη γάρ τις ἵππος 25
αὐτοῖς φοβερὸν ἔχων τὸν ἐπιβάτην καὶ καλλίστῃ σαγῇ διακεκο-
σμημένος, φερόμενος δὲ ῥύδην ἐνέσεισεν τῷ Ἡλιοδώρῳ τὰς ἐμπρο-
σθίους ὁπλάς· ὁ δὲ ἐπικαθήμενος ἐφαίνετο χρυσῆν πανοπλίαν ἔχων.
[26]ἕτεροι δὲ δύο προσεφάνησαν αὐτῷ νεανίαι τῇ ῥώμῃ μὲν ἐκπρε- 26
πεῖς, κάλλιστοι δὲ τὴν δόξαν, διαπρεπεῖς δὲ τὴν περιβολήν, οἳ καὶ
περιστάντες ἐξ ἑκατέρου μέρους ἐμαστίγουν αὐτὸν ἀδιαλείπτως

12 αδικηθηναι] -κησαι A† | δε] τε A† || 13 δε ηλιοδωρος] ὁ ετερος A(†) || 17 περι] επι A† | ων] ην A† || 18 ετι V*L* La] οι A pl. | μελλειν] pr. μη A† || 19 διεξεκυπτον] εξ > A || 21 δ ην] δε A† || 24 πνευματων] πατερων V*L* (+ κυριος *L*) || 25 ενεσεισε(ν)] εν 1^0 > A | εμπροσθιους] ενπροθεσειους A† || 26 προσεφανησαν VLa pau.] προσ > A, προεφ. mu. | εκπρεπεις et διαπρεπεις] τ pro π 1^0 A† | δοξαν] γλωσσαν A†, οψιν *L* | περισταντες unus cod.] + αυτω *L* La, παριστaντες (sic) AV*†, παρασταντες mu. | αυτον] pr. ε A†

27 πολλὰς ἐπιρριπτοῦντες αὐτῷ πληγάς. [27]ἄφνω δὲ πεσόντα πρὸς
τὴν γῆν καὶ πολλῷ σκότει περιχυθέντα συναρπάσαντες καὶ εἰς
28 φορεῖον ἐνθέντες [28]τὸν ἄρτι μετὰ πολλῆς παραδρομῆς καὶ πάσης
δορυφορίας εἰς τὸ προειρημένον εἰσελθόντα γαζοφυλάκιον ἔφερον
ἀβοήθητον ἑαυτῷ καθεστῶτα φανερῶς τὴν τοῦ θεοῦ δυναστείαν
29 ἐπεγνωκότες. [29]καὶ ὁ μὲν διὰ τὴν θείαν ἐνέργειαν ἄφωνος καὶ
30 πάσης ἐστερημένος ἐλπίδος καὶ σωτηρίας ἔρριπτο, [30]οἱ δὲ τὸν
κύριον εὐλόγουν τὸν παραδοξάζοντα τὸν ἑαυτοῦ τόπον, καὶ τὸ
μικρῷ πρότερον δέους καὶ ταραχῆς γέμον ἱερὸν τοῦ παντοκράτορος
31 ἐπιφανέντος κυρίου χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ἐπεπλήρωτο. [31]ταχὺ δέ
τινες τῶν τοῦ Ἡλιοδώρου συνήθων ἠξίουν τὸν Ονιαν ἐπικαλέσασθαι
τὸν ὕψιστον καὶ τὸ ζῆν χαρίσασθαι τῷ παντελῶς ἐν ἐσχάτῃ πνοῇ
32 κειμένῳ. [32]ὕποπτος δὲ γενόμενος ὁ ἀρχιερεὺς μήποτε διάλημψιν
ὁ βασιλεὺς σχῇ κακουργίαν τινὰ περὶ τὸν Ἡλιόδωρον ὑπὸ τῶν
Ιουδαίων συντετελέσθαι προσήγαγεν θυσίαν ὑπὲρ τῆς τοῦ ἀνδρὸς
33 σωτηρίας. [33]ποιουμένου δὲ τοῦ ἀρχιερέως τὸν ἱλασμὸν οἱ αὐτοὶ
νεανίαι πάλιν ἐφάνησαν τῷ Ἡλιοδώρῳ ἐν ταῖς αὐταῖς ἐσθήσεσιν
ἐστολισμένοι καὶ στάντες εἶπον Πολλὰς Ονια τῷ ἀρχιερεῖ χάριτας
34 ἔχε, διὰ γὰρ αὐτόν σοι κεχάρισται τὸ ζῆν ὁ κύριος· [34]σὺ δὲ ἐξ
οὐρανοῦ μεμαστιγωμένος διάγγελλε πᾶσι τὸ μεγαλεῖον τοῦ θεοῦ
35 κράτος. ταῦτα δὲ εἰπόντες ἀφανεῖς ἐγένοντο. [35]ὁ δὲ Ἡλιόδωρος
θυσίαν ἀνενέγκας τῷ κυρίῳ καὶ εὐχὰς μεγίστας εὐξάμενος τῷ τὸ
ζῆν περιποιήσαντι καὶ τὸν Ονιαν ἀποδεξάμενος ἀνεστρατοπέδευσεν
36 πρὸς τὸν βασιλέα. [36]ἐξεμαρτύρει δὲ πᾶσιν ἅπερ ἦν ὑπ᾽ ὄψιν τε-
37 θεαμένος ἔργα τοῦ μεγίστου θεοῦ. [37]τοῦ δὲ βασιλέως ἐπερωτήσαντος
τὸν Ἡλιόδωρον ποῖός τις εἴη ἐπιτήδειος ἔτι ἅπαξ διαπεμφθῆναι
38 εἰς Ιεροσόλυμα, ἔφησεν [38]Εἴ τινα ἔχεις πολέμιον ἢ πραγμάτων
ἐπίβουλον, πέμψον αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ μεμαστιγωμένον αὐτὸν προσδέξῃ,
ἐάνπερ καὶ διασωθῇ, διὰ τὸ περὶ τὸν τόπον ἀληθῶς εἶναί τινα
39 θεοῦ δύναμιν· [39]αὐτὸς γὰρ ὁ τὴν κατοικίαν ἐπουράνιον ἔχων
ἐπόπτης ἐστὶν καὶ βοηθὸς ἐκείνου τοῦ τόπου καὶ τοὺς παραγινο-
40 μένους ἐπὶ κακώσει τύπτων ἀπολλύει. [40]καὶ τὰ μὲν κατὰ Ἡλιόδωρον
καὶ τὴν τοῦ γαζοφυλακίου τήρησιν οὕτως ἐχώρησεν.
4 [1]Ὁ δὲ προειρημένος Σιμων ὁ τῶν χρημάτων καὶ τῆς πατρίδος
ἐνδείκτης γεγονὼς ἐκακολόγει τὸν Ονιαν, ὡς αὐτός τε εἴη τὸν

28 αβοηθητον εαυτω καθεστωτα V*L* La] αβοηθ. αυτον τοις οπλοις(A† χολοις, unus cod. οχλοις, Sw. cum uno cod. ολοις) καθεστωτα A pl. | του θεου > A† | επεγνωκο -τες *L*] -τα A || **29** ενεργειαν] ανεργ. A† || **30** κυριου] χριστου A† | επεπληρωτο] επ 1⁰ > A† || **33** πολλας] ς > A† | fin. ο κυριος] ο > A† || **34** εξ ουρανου] υπ αυτου V*L* || **35** κυριω] θεω A pau. La || **37** εφησεν (V† εφη): cf. 7 27 8 18 et Thack. § 23, 4 || **40** κατα] κατ (sic) A pau.
4 1 αυτος] ουτος A†

Ἡλιόδωρον ἐπισεσεικὼς καὶ τῶν κακῶν δημιουργὸς καθεστηκώς,
2καὶ τὸν εὐεργέτην τῆς πόλεως καὶ τὸν κηδεμόνα τῶν ὁμοεθνῶν 2
καὶ ζηλωτὴν τῶν νόμων ἐπίβουλον τῶν πραγμάτων ἐτόλμα λέγειν.
3τῆς δὲ ἔχθρας ἐπὶ τοσοῦτον προβαινούσης ὥστε καὶ διά τινος 3
τῶν ὑπὸ τοῦ Σιμωνος δεδοκιμασμένων φόνους συντελεῖσθαι,
4συνορῶν ὁ Ονιας τὸ χαλεπὸν τῆς φιλονεικίας καὶ Ἀπολλώνιον 4
Μενεσθέως τὸν Κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν συναύξοντα
τὴν κακίαν τοῦ Σιμωνος, 5πρὸς τὸν βασιλέα διεκομίσθη οὐ γινό- 5
μενος τῶν πολιτῶν κατήγορος, τὸ δὲ σύμφορον κοινῇ καὶ κατ'
ἰδίαν παντὶ τῷ πλήθει σκοπῶν· 6ἑώρα γὰρ ἄνευ βασιλικῆς προ- 6
νοίας ἀδύνατον εἶναι τυχεῖν εἰρήνης ἔτι τὰ πράγματα καὶ τὸν
Σιμωνα παῦλαν οὐ λημψόμενον τῆς ἀνοίας.

7Μεταλλάξαντος δὲ τὸν βίον Σελεύκου καὶ παραλαβόντος τὴν 7
βασιλείαν Ἀντιόχου τοῦ προσαγορευθέντος Ἐπιφανοῦς ὑπενόθευσεν
Ἰάσων ὁ ἀδελφὸς Ονιου τὴν ἀρχιερωσύνην 8ἐπαγγειλάμενος τῷ 8
βασιλεῖ δι' ἐντεύξεως ἀργυρίου τάλαντα ἑξήκοντα πρὸς τοῖς τρια-
κοσίοις καὶ προσόδου τινὸς ἄλλης τάλαντα ὀγδοήκοντα. 9πρὸς δὲ 9
τούτοις ὑπισχνεῖτο καὶ ἕτερα διαγράφειν πεντήκοντα πρὸς τοῖς
ἑκατόν, ἐὰν ἐπιχωρηθῇ διὰ τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ γυμνάσιον καὶ
ἐφηβεῖον αὐτῷ συστήσασθαι καὶ τοὺς ἐν Ιεροσολύμοις Ἀντιοχεῖς
ἀναγράψαι. 10ἐπινεύσαντος δὲ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἀρχῆς κρα- 10
τήσας εὐθέως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα τοὺς ὁμοφύλους
μετέστησε. 11καὶ τὰ κείμενα τοῖς Ιουδαίοις φιλάνθρωπα βασιλικὰ 11
διὰ Ιωάννου τοῦ πατρὸς Εὐπολέμου τοῦ ποιησαμένου τὴν πρε-
σβείαν ὑπὲρ φιλίας καὶ συμμαχίας πρὸς τοὺς Ῥωμαίους παρώσας
καὶ τὰς μὲν νομίμους καταλύων πολιτείας παρανόμους ἐθισμοὺς
ἐκαίνιζεν. 12ἀσμένως γὰρ ὑπ' αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν γυμνάσιον 12
καθίδρυσεν καὶ τοὺς κρατίστους τῶν ἐφήβων ὑποτάσσων ὑπὸ πέ-
τασον ἤγαγεν. 13ἦν δ' οὕτως ἀκμή τις Ἑλληνισμοῦ καὶ πρόσβασις 13
ἀλλοφυλισμοῦ διὰ τὴν τοῦ ἀσεβοῦς καὶ οὐκ ἀρχιερέως Ἰάσωνος
ὑπερβάλλουσαν ἀναγνείαν 14ὥστε μηκέτι περὶ τὰς τοῦ θυσιαστη- 14
ρίου λειτουργίας προθύμους εἶναι τοὺς ἱερεῖς, ἀλλὰ τοῦ μὲν νεὼ
καταφρονοῦντες καὶ τῶν θυσιῶν ἀμελοῦντες ἔσπευδον μετέχειν
τῆς ἐν παλαίστρῃ παρανόμου χορηγίας μετὰ τὴν τοῦ δίσκου πρόσ-

2 τον 2^{0} > V*L* || 4 ο > Apau. | μενεσθεως La (cf. 21 et Kappler p. 13)] μενεσθε εως A†, μαινεσθαι ως Vmu. | τον] των A† | συριας .. φοινικης] tr. A† | συναυξοντα] -ξαντο (sic) A† || 5 προς] ως Vmu. | διεκομισθη] -κοσμηθη A† | και > V || 6 ετι] επι A† | παυλαν] αναπαυλαν V† || 9 επιχωρηθη] -χορηγηθη AV† | εφηβειον Fr. secutus Grotium] -β(ε)ιαν uel sim. mss. || 10 προς] επι V | μετεστησε Apau.] μετη(γα)γε(ν) rel. || 11 νομιμους] -μιμας A†: cf. 15 || 12 εφηβων] εφ ημων A† || 13 τις] του A† || 14 του 2^{0}] τους A† | καταφρονουντες] -τας A†, sed αμελουντες etiam A | προσκλησιν AV] προκλ. *L*mu.

15 κλησιν, [15]καὶ τὰς μὲν πατρῴους τιμὰς ἐν οὐδενὶ τιθέμενοι, τὰς δὲ
16 Ἑλληνικὰς δόξας καλλίστας ἡγούμενοι. [16]ὧν καὶ χάριν περιέσχεν
αὐτοὺς χαλεπὴ περίστασις, καὶ ὧν ἐζήλουν τὰς ἀγωγὰς καὶ καθ'
ἅπαν ἤθελον ἐξομοιοῦσθαι, τούτους πολεμίους καὶ τιμωρητὰς
17 ἔσχον· [17]ἀσεβεῖν γὰρ εἰς τοὺς θείους νόμους οὐ ῥᾴδιον, ἀλλὰ
ταῦτα ὁ ἀκόλουθος καιρὸς δηλώσει.
18 [18]Ἀγομένου δὲ πενταετηρικοῦ ἀγῶνος ἐν Τύρῳ καὶ τοῦ βασιλέως
19 παρόντος [19]ἀπέστειλεν Ἰάσων ὁ μιαρὸς θεωροὺς ὡς ἀπὸ Ιεροσο-
λύμων Ἀντιοχεῖς ὄντας παρακομίζοντας ἀργυρίου δραχμὰς τρια-
κοσίας εἰς τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν, ἃς καὶ ἠξίωσαν οἱ παρα-
κομίζοντες μὴ χρῆσθαι εἰς θυσίαν διὰ τὸ μὴ καθήκειν, εἰς ἑτέραν
20 δὲ καταθέσθαι δαπάνην. [20]ἔπεσε μὲν οὖν ταῦτα διὰ μὲν τὸν ἀπο-
στείλαντα εἰς τὴν τοῦ Ἡρακλέους θυσίαν, ἕνεκεν δὲ τῶν παρα-
κομιζόντων εἰς τὰς τῶν τριηρέων κατασκευάς.
21 [21]Ἀποσταλέντος δὲ εἰς Αἴγυπτον Ἀπολλωνίου τοῦ Μενεσθέως
διὰ τὰ πρωτοκλίσια τοῦ Φιλομήτορος βασιλέως μεταλαβὼν Ἀντίο-
χος ἀλλότριον αὐτὸν τῶν αὐτοῦ γεγονέναι πραγμάτων τῆς καθ'
αὑτὸν ἀσφαλείας ἐφρόντιζεν· ὅθεν εἰς Ιοππην παραγενόμενος κατ-
22 ήντησεν εἰς Ιεροσόλυμα. [22]μεγαλομερῶς δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰάσωνος καὶ
τῆς πόλεως ἀποδεχθεὶς μετὰ δᾳδουχίας καὶ βοῶν εἰσεδέχθη, εἶθ'
οὕτως εἰς τὴν Φοινίκην κατεστρατοπέδευσεν.
23 [23]Μετὰ δὲ τριετῆ χρόνον ἀπέστειλεν Ἰάσων Μενέλαον τὸν τοῦ
προσημαινομένου Σιμωνος ἀδελφὸν παρακομίζοντα τὰ χρήματα
τῷ βασιλεῖ καὶ περὶ πραγμάτων ἀναγκαίων ὑπομνηματισμοὺς τε-
24 λέσοντα. [24]ὁ δὲ συσταθεὶς τῷ βασιλεῖ καὶ δοξάσας αὐτὸν τῷ
προσώπῳ τῆς ἐξουσίας εἰς ἑαυτὸν κατήντησεν τὴν ἀρχιερωσύνην
25 ὑπερβαλὼν τὸν Ἰάσωνα τάλαντα ἀργυρίου τριακόσια. [25]λαβὼν δὲ
τὰς βασιλικὰς ἐντολὰς παρεγένετο τῆς μὲν ἀρχιερωσύνης οὐδὲν
ἄξιον φέρων, θυμοὺς δὲ ὠμοῦ τυράννου καὶ θηρὸς βαρβάρου ὀργὰς
26 ἔχων. [26]καὶ ὁ μὲν Ἰάσων ὁ τὸν ἴδιον ἀδελφὸν ὑπονοθεύσας ὑπο-
νοθευθεὶς ὑφ' ἑτέρου φυγὰς εἰς τὴν Αμμανῖτιν χώραν συνήλαστο.
27 [27]ὁ δὲ Μενέλαος τῆς μὲν ἀρχῆς ἐκράτει, τῶν δὲ ἐπηγγελμένων
28 τῷ βασιλεῖ χρημάτων οὐδὲν εὐτάκτει· [28]ποιουμένου δὲ τὴν ἀπαί-
τησιν Σωστράτου τοῦ τῆς ἀκροπόλεως ἐπάρχου, πρὸς τοῦτον γὰρ

15 πατρωους] -ωας A pau.: cf. 11 | τιθεμενοι] τεθιμ. A† || 16 καθ απαν mu.] κατα παν V*r*L, καθ ο απαν A pau. | τουτους] τους A† || 17 ταυτα] + μεν V† || 19 αντιοχεις οντας] -χ(ε)ιας (sic) A compl., -χεας (sic) compl. | θυσιαν 2^0 ⌒ 20 θυσιαν A compl. | δια το μη καθηκειν > V† || 20 μεν ουν] δε AV | του > V† | παρακομιζοντων] παροντων A† | τριηρεων] ε > VL || 21 μενεσθεως] -θεσεως A†: cf. 4 | πρωτοκλησια A | γεγονεναι] γεγονοτων A† | κατ αυτο(Vω)ν VL | ιοππην] ο > A† || 23 τελεσοντα] -τας A† || 24 την > A† | υπερβαλλων A† || 25 παρεγενετο] -γιν- A pau. || 26 ο 2^0 > V† | υπονοθευθεις] μ pro θ 1^0 A†

ἣν ἡ τῶν διαφόρων πρᾶξις· δι' ἣν αἰτίαν οἱ δύο ὑπὸ τοῦ βασι-
λέως προσεκλήθησαν, 29καὶ ὁ μὲν Μενέλαος ἀπέλιπεν τῆς ἀρχιε- 29
ρωσύνης διάδοχον Λυσίμαχον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν, Σώστρατος
δὲ Κράτητα τὸν ἐπὶ τῶν Κυπρίων.
30Τοιούτων δὲ συνεστηκότων συνέβη Ταρσεῖς καὶ Μαλλώτας 30
στασιάζειν διὰ τὸ Ἀντιοχίδι τῇ παλλακῇ τοῦ βασιλέως ἐν δωρεᾷ
δεδόσθαι. 31θᾶττον οὖν ὁ βασιλεὺς ἧκεν καταστεῖλαι τὰ πράγματα 31
καταλιπὼν τὸν διαδεχόμενον Ἀνδρόνικον τῶν ἐν ἀξιώματι κειμέ-
νων. 32νομίσας δὲ ὁ Μενέλαος εἰληφέναι καιρὸν εὐφυῆ χρυσώματά 32
τινα τῶν τοῦ ἱεροῦ νοσφισάμενος ἐχαρίσατο τῷ Ἀνδρονίκῳ καὶ
ἕτερα ἐτύγχανεν πεπρακὼς εἴς τε Τύρον καὶ τὰς κύκλῳ πόλεις.
33ἃ καὶ σαφῶς ἐπεγνωκὼς ὁ Ονιας ἀπήλεγχεν ἀποκεχωρηκὼς εἰς 33
ἄσυλον τόπον ἐπὶ Δάφνης τῆς πρὸς Ἀντιόχειαν κειμένης. 34ὅθεν 34
ὁ Μενέλαος λαβὼν ἰδίᾳ τὸν Ἀνδρόνικον παρεκάλει χειρώσασθαι
τὸν Ονιαν· ὁ δὲ παραγενόμενος ἐπὶ τὸν Ονιαν καὶ πεισθεὶς ἐπὶ
δόλῳ καὶ δεξιασθεὶς μεθ' ὅρκων δοὺς δεξιάν, καίπερ ἐν ὑποψίᾳ
κείμενος, ἔπεισεν ἐκ τοῦ ἀσύλου προελθεῖν, ὃν καὶ παραχρῆμα
παρέκλεισεν οὐκ αἰδεσθεὶς τὸ δίκαιον. 35δι' ἣν αἰτίαν οὐ μόνον 35
Ιουδαῖοι, πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἐδείναζον καὶ ἐδυσφό-
ρουν ἐπὶ τῷ τοῦ ἀνδρὸς ἀδίκῳ φόνῳ. 36τοῦ δὲ βασιλέως ἐπανελ- 36
θόντος ἀπὸ τῶν κατὰ Κιλικίαν τόπων ἐνετύγχανον οἱ κατὰ πόλιν
Ιουδαῖοι συμμισοπονηρούντων καὶ τῶν Ἑλλήνων ὑπὲρ τοῦ παρὰ
λόγον τὸν Ονιαν ἀπεκτονῆσθαι. 37ψυχικῶς οὖν ὁ Ἀντίοχος ἐπι- 37
λυπηθεὶς καὶ τραπεὶς ἐπὶ ἔλεος καὶ δακρύσας διὰ τὴν τοῦ μετηλ-
λαχότος σωφροσύνην καὶ πολλὴν εὐταξίαν 38καὶ πυρωθεὶς τοῖς 38
θυμοῖς παραχρῆμα τὴν τοῦ Ἀνδρονίκου πορφύραν περιελόμενος
καὶ τοὺς χιτῶνας περιρρήξας περιαγαγὼν καθ' ὅλην τὴν πόλιν ἐπ'
αὐτὸν τὸν τόπον, οὗπερ τὸν Ονιαν ἠσέβησεν, ἐκεῖ τὸν μιαιφόνον
ἀπεκόσμησεν τοῦ κυρίου τὴν ἀξίαν αὐτῷ κόλασιν ἀποδόντος.
39Γενομένων δὲ πολλῶν ἱεροσυλημάτων κατὰ τὴν πόλιν ὑπὸ 39
τοῦ Λυσιμάχου μετὰ τῆς τοῦ Μενελάου γνώμης καὶ διαδοθείσης
ἔξω τῆς φήμης ἐπισυνήχθη τὸ πλῆθος ἐπὶ τὸν Λυσίμαχον χρυσω-
μάτων ἤδη πολλῶν διενηνεγμένων. 40ἐπεγειρομένων δὲ τῶν ὄχλων 40
καὶ ταῖς ὀργαῖς διεμπιπλαμένων καθοπλίσας ὁ Λυσίμαχος πρὸς
τρισχιλίους κατήρξατο χειρῶν ἀδίκων προηγησαμένου τινὸς Αυρα-

28 υπο] επι V† || 29 αρχιερωσυνης] αρχ > V*L* || 30 fin. διδοσθαι A || 32 και ult.] + εις V† || 33 α V*L* La] > A | απηλεγχεν] παρηλ. *L*, απηνεγκεν A† | αντιοχειαν] -ας A || 34 επι τον ονιαν > V† | δεξιασθεις: sic uel δεξιας θεις? | μεθ] μετ AV*† | δεξιαν] -ας Vpau., > *L*†, sed δεξιας pro δεξιασθεις | fin. το δικαιον] τον δ. V† || 35 fin. φονου A† || 36 απεκτονησθαι V (cf. Thack. p. 274)] -νησεν A†, απεκτανθαι *L* || 37 επιλυπηθεις] υπολυπ. A†, λυπ. *L* | επι ελεος Apau.] υπ ελεους V†, εις ελεον *L* || 38 ολην την] την > V† | απεκοσμησεν] απεκτεινε(ν) *L* || 40 αυρανου] τυραννου *L*: idem add. V†

νου· προβεβηκότος τὴν ἡλικίαν, οὐδὲν δὲ ἧττον καὶ τὴν ἄνοιαν·
41 [41]συνιδόντες δὲ καὶ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Λυσιμάχου συναρπάσαντες
οἱ μὲν πέτρους, οἱ δὲ ξύλων πάχη, τινὲς δὲ ἐκ τῆς παρακειμένης
σποδοῦ δρασσόμενοι φύρδην ἐνετίνασσον εἰς τοὺς περὶ τὸν Λυσί-
42 μαχον· [42]δι' ἣν αἰτίαν πολλοὺς μὲν αὐτῶν τραυματίας ἐποίησαν,
τινὰς δὲ καὶ κατέβαλον, πάντας δὲ εἰς φυγὴν συνήλασαν, αὐτὸν
43 δὲ τὸν ἱερόσυλον παρὰ τὸ γαζοφυλάκιον ἐχειρώσαντο. [43]περὶ δὲ
44 τούτων ἐνέστη κρίσις πρὸς τὸν Μενέλαον. [44]καταντήσαντος δὲ
τοῦ βασιλέως εἰς Τύρον ἐπ' αὐτοῦ τὴν δικαιολογίαν ἐποιήσαντο
45 οἱ πεμφθέντες τρεῖς ἄνδρες ὑπὸ τῆς γερουσίας. [45]ἤδη δὲ λελειμ-
μένος ὁ Μενέλαος ἐπηγγείλατο χρήματα ἱκανὰ τῷ Πτολεμαίῳ Δορυ-
46 μένους πρὸς τὸ πεῖσαι τὸν βασιλέα. [46]ὅθεν ἀπολαβὼν ὁ Πτολε-
μαῖος εἴς τι περίστυλον ὡς ἀναψύξοντα τὸν βασιλέα μετέθηκεν,
47 [47]καὶ τὸν μὲν τῆς ὅλης κακίας αἴτιον Μενέλαον ἀπέλυσεν τῶν
κατηγορημένων, τοῖς δὲ ταλαιπώροις, οἵτινες, εἰ καὶ ἐπὶ Σκυθῶν
ἔλεγον, ἀπελύθησαν ἀκατάγνωστοι, τούτοις θάνατον ἐπέκρινεν.
48 [48]ταχέως οὖν τὴν ἄδικον ζημίαν ὑπέσχον οἱ περὶ πόλεως καὶ δή-
49 μων καὶ τῶν ἱερῶν σκευῶν προηγορήσαντες. [49]δι' ἣν αἰτίαν καὶ
Τύριοι μισοπονηρήσαντες τὰ πρὸς τὴν κηδείαν αὐτῶν μεγαλοπρε-
50 πῶς ἐχορήγησαν. [50]ὁ δὲ Μενέλαος διὰ τὰς τῶν κρατούντων πλεον-
εξίας ἔμενεν ἐπὶ τῇ ἀρχῇ ἐπιφυόμενος τῇ κακίᾳ μέγας τῶν πολιτῶν
ἐπίβουλος καθεστώς.
5 [1]Περὶ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον τὴν δευτέραν ἔφοδον ὁ Ἀντίοχος
2 εἰς Αἴγυπτον ἐστείλατο. [2]συνέβη δὲ καθ' ὅλην τὴν πόλιν σχεδὸν
ἐφ' ἡμέρας τεσσαράκοντα φαίνεσθαι διὰ τῶν ἀέρων τρέχοντας
ἱππεῖς διαχρύσους στολὰς ἔχοντας καὶ λόγχας σπειρηδὸν ἐξ-
3 ωπλισμένους καὶ μαχαιρῶν σπασμοὺς [3]καὶ ἴλας ἵππων διατεταγμένας
καὶ προσβολὰς γινομένας καὶ καταδρομὰς ἑκατέρων καὶ ἀσπίδων
κινήσεις καὶ καμάκων πλήθη καὶ βελῶν βολὰς καὶ χρυσέων κόσμων
4 ἐκλάμψεις καὶ παντοίους θωρακισμούς. [4]διὸ πάντες ἠξίουν ἐπ'
5 ἀγαθῷ τὴν ἐπιφάνειαν γεγενῆσθαι. [5]γενομένης δὲ λαλιᾶς ψευδοῦς
ὡς μετηλλαχότος Ἀντιόχου τὸν βίον παραλαβὼν ὁ Ἰάσων οὐκ
ἐλάττους τῶν χιλίων αἰφνιδίως ἐπὶ τὴν πόλιν συνετελέσατο ἐπί-
θεσιν· τῶν δὲ ἐπὶ τῷ τείχει συνελασθέντων καὶ τέλος ἤδη κα-
ταλαμβανομένης τῆς πόλεως ὁ Μενέλαος εἰς τὴν ἀκρόπολιν

40 ανοιαν] αγνοιαν A(+): cf. Kappler p. 60 || 41 init. συνειδοτες A | σποδου] εποδου A+ || 42 και > A pau. || 43 προς] επι A+ || 45 δορυμενους] ς > A+ || 46 αναψυξοντα] χ pro ξ A+ || 47 κατηγορημενων] -ρουμ- V*L*, -ρηματων compl.: cf. Kappler p. 57 || 48 δημων] -μου V*L* || 49 μισοπονηρησαντες] -ρευσ- A+ | μεγαλομερως A V || 50 επι τη αρχη] εν τ. α. V+, επι της -ης *L* | πολ(ε)ιτων] πολεμιων V+

5 1 εφοδον] αφ. A+ || 2 τρεχοντας] pr. δια V+ || 3 καματων A+ | παντοιοις τεθωρακισμενοις V(+) || 4 fin. γενεσθαι V mu.

ἐφυγάδευσεν. [6]ὁ δὲ Ἰάσων ἐποιεῖτο σφαγὰς τῶν πολιτῶν τῶν ἰδίων 6
ἀφειδῶς οὐ συννοῶν τὴν εἰς τοὺς συγγενεῖς εὐημερίαν δυσημερίαν
εἶναι τὴν μεγίστην, δοκῶν δὲ πολεμίων καὶ οὐχ ὁμοεθνῶν τρόπαια
καταβάλλεσθαι. [7]τῆς μὲν ἀρχῆς οὐκ ἐκράτησεν, τὸ δὲ τέλος τῆς 7
ἐπιβουλῆς αἰσχύνην λαβὼν φυγὰς πάλιν εἰς τὴν Αμμανῖτιν ἀπῆλ-
θεν. [8]πέρας οὖν κακῆς καταστροφῆς ἔτυχεν. ἐγκληθεὶς πρὸς Ἀρέταν 8
τὸν τῶν Ἀράβων τύραννον πόλιν ἐκ πόλεως φεύγων διωκόμενος
ὑπὸ πάντων στυγούμενος ὡς τῶν νόμων ἀποστάτης καὶ βδελυσσό-
μενος ὡς πατρίδος καὶ πολιτῶν δήμιος εἰς Αἴγυπτον ἐξεβράσθη,
[9]καὶ ὁ συχνοὺς τῆς πατρίδος ἀποξενώσας ἐπὶ ξένης ἀπώλετο πρὸς 9
Λακεδαιμονίους ἀναχθεὶς ὡς διὰ τὴν συγγένειαν τευξόμενος σκέ-
πης. [10]καὶ ὁ πλῆθος ἀτάφων ἐκρίψας ἀπένθητος ἐγενήθη καὶ 10
κηδείας οὐδ᾽ ἡστινοσοῦν οὔτε πατρῴου τάφου μετέσχεν.
[11]Προσπεσόντων δὲ τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν γεγονότων διέλαβεν 11
ἀποστατεῖν τὴν Ιουδαίαν· ὅθεν ἀναζεύξας ἐξ Αἰγύπτου τεθηριω-
μένος τῇ ψυχῇ ἔλαβεν τὴν μὲν πόλιν δοριάλωτον [12]καὶ ἐκέλευσεν 12
τοῖς στρατιώταις κόπτειν ἀφειδῶς τοὺς ἐμπίπτοντας καὶ τοὺς εἰς
τὰς οἰκίας ἀναβαίνοντας κατασφάζειν. [13]ἐγίνετο δὲ νέων καὶ πρε- 13
σβυτέρων ἀναίρεσις, ἀνήβων τε καὶ γυναικῶν καὶ τέκνων ἀφανισμός,
παρθένων τε καὶ νηπίων σφαγαί. [14]ὀκτὼ δὲ μυριάδες ἐν ταῖς πάσαις 14
ἡμέραις τρισὶν κατεφθάρησαν, τέσσαρες μὲν ἐν χειρῶν νομαῖς,
οὐχ ἧττον δὲ τῶν ἐσφαγμένων ἐπράθησαν. [15]οὐκ ἀρκεσθεὶς δὲ 15
τούτοις κατετόλμησεν εἰς τὸ πάσης τῆς γῆς ἁγιώτατον ἱερὸν εἰσ-
ελθεῖν ὁδηγὸν ἔχων τὸν Μενέλαον τὸν καὶ τῶν νόμων καὶ τῆς
πατρίδος προδότην γεγονότα [16]καὶ ταῖς μιαραῖς χερσὶν τὰ ἱερὰ 16
σκεύη λαμβάνων καὶ τὰ ὑπ᾽ ἄλλων βασιλέων ἀνατεθέντα πρὸς αὔ-
ξησιν καὶ δόξαν τοῦ τόπου καὶ τιμὴν ταῖς βεβήλοις χερσὶν συσ-
σύρων. [17]καὶ ἐμετεωρίζετο τὴν διάνοιαν ὁ Ἀντίοχος οὐ συνορῶν 17
ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν τὴν πόλιν οἰκούντων ἀπώργισται βρα-
χέως ὁ δεσπότης, διὸ γέγονεν περὶ τὸν τόπον παρόρασις. [18]εἰ δὲ 18
μὴ συνέβη προσενέχεσθαι πολλοῖς ἁμαρτήμασιν, καθάπερ ἦν ὁ
Ἡλιόδωρος ὁ πεμφθεὶς ὑπὸ Σελεύκου τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν ἐπί-
σκεψιν τοῦ γαζοφυλακίου, οὗτος προαχθεὶς παραχρῆμα μαστιγωθεὶς
ἀνετράπη τοῦ θράσους. [19]ἀλλ᾽ οὐ διὰ τὸν τόπον τὸ ἔθνος, ἀλλὰ 19

5 fin. εφυγεν V*L*: cf. Kappler p. 55 || **6** των πολιτων] της πολεως A† | ου συννοων] ουκ εννοων V† || **7** απηλθεν VLa] παρη. A || **8** ετυχεν] ελαβεν V*L* | εγκληθεις] εγκλεισθεις codd. | στυγουμ.] pr. και *L* || **9** πατριδος] pr. οικειας V*L* || **10** αταφων] -φον Vpau. | ηστινοσουν (cf. **14** 3)] ουν > AVpau.: ante ουτε(uel ουδε) | ταφου] νομου A† || **11** αποστατιν A† | την ψυχην V*L* | μεν > V*L* || **12** εν ταις οικ(ε)ιαις Apau. || **13** init. εγινοντο V | ανηβων] ανδρων *L* || **14** νομοις Apau. || **15** τον 1⁰ > V† || **16** υπ αλλων] υπο πολλων Ar† | ανατεθεντα] αναστωθ. A || **17** εμετεωριζετο] ε 1⁰ > V || **18** συνεβη A†] -βαινε(ν) rel. | προσενεχ.] σ > Vmu. | ανετραπη] + αν V†

20 διὰ τὸ ἔθνος τὸν τόπον ὁ κύριος ἐξελέξατο. [20]διόπερ καὶ αὐτὸς
ὁ τόπος συμμετασχὼν τῶν τοῦ ἔθνους δυσπετημάτων γενομένων
ὕστερον εὐεργετημάτων ἐκοινώνησεν, καὶ ὁ καταλειφθεὶς ἐν τῇ τοῦ
παντοκράτορος ὀργῇ πάλιν ἐν τῇ τοῦ μεγάλου δεσπότου καταλλαγῇ
μετὰ πάσης δόξης ἐπανωρθώθη.
21 [21]Ὁ γοῦν Ἀντίοχος ὀκτακόσια πρὸς τοῖς χιλίοις ἀπενεγκάμενος
ἐκ τοῦ ἱεροῦ τάλαντα θᾶττον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἐχωρίσθη οἰόμενος
ἀπὸ τῆς ὑπερηφανίας τὴν μὲν γῆν πλωτὴν καὶ τὸ πέλαγος πορευ-
22 τὸν θέσθαι διὰ τὸν μετεωρισμὸν τῆς καρδίας. [22]κατέλιπεν δὲ καὶ
ἐπιστάτας τοῦ κακοῦν τὸ γένος, ἐν μὲν Ιεροσολύμοις Φίλιππον,
τὸ μὲν γένος Φρύγα, τὸν δὲ τρόπον βαρβαρώτερον ἔχοντα τοῦ
23 καταστήσαντος, [23]ἐν δὲ Γαριζιν Ἀνδρόνικον, πρὸς δὲ τούτοις Με-
νέλαον, ὃς χείριστα τῶν ἄλλων ὑπερῄρετο τοῖς πολίταις, ἀπεχθῆ
24 δὲ πρὸς τοὺς πολίτας Ιουδαίους ἔχων διάθεσιν. [24]ἔπεμψεν δὲ τὸν
Μυσάρχην Ἀπολλώνιον μετὰ στρατεύματος, δισμυρίους δὲ πρὸς τοῖς
δισχιλίοις, προστάξας τοὺς ἐν ἡλικίᾳ πάντας κατασφάξαι, τὰς δὲ
25 γυναῖκας καὶ τοὺς νεωτέρους πωλεῖν. [25]οὗτος δὲ παραγενόμενος
εἰς Ιεροσόλυμα καὶ τὸν εἰρηνικὸν ὑποκριθεὶς ἐπέσχεν ἕως τῆς
ἁγίας ἡμέρας τοῦ σαββάτου καὶ λαβὼν ἀργοῦντας τοὺς Ιουδαίους
26 τοῖς ὑφ' ἑαυτὸν ἐξοπλισίαν παρήγγειλεν [26]καὶ τοὺς ἐξελθόντας
πάντας ἐπὶ τὴν θεωρίαν συνεξεκέντησεν καὶ εἰς τὴν πόλιν σὺν
τοῖς ὅπλοις εἰσδραμὼν ἱκανὰ κατέστρωσεν πλήθη.
27 [27]Ιουδας δὲ ὁ καὶ Μακκαβαῖος δέκατός που γενηθεὶς καὶ ἀνα-
χωρήσας εἰς τὴν ἔρημον θηρίων τρόπον ἐν τοῖς ὄρεσιν διέζη σὺν
τοῖς μετ' αὐτοῦ, καὶ τὴν χορτώδη τροφὴν σιτούμενοι διετέλουν
πρὸς τὸ μὴ μετασχεῖν τοῦ μολυσμοῦ.
6 [1]Μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς γέροντα
Ἀθηναῖον ἀναγκάζειν τοὺς Ιουδαίους μεταβαίνειν ἀπὸ τῶν πα-
2 τρίων νόμων καὶ τοῖς τοῦ θεοῦ νόμοις μὴ πολιτεύεσθαι, [2]μολῦναι
δὲ καὶ τὸν ἐν Ιεροσολύμοις νεὼ καὶ προσονομάσαι Διὸς Ὀλυμπίου
καὶ τὸν ἐν Γαριζιν, καθὼς ἐτύγχανον οἱ τὸν τόπον οἰκοῦντες, Διὸς
3 Ξενίου. [3]χαλεπὴ δὲ καὶ τοῖς ὅλοις ἦν δυσχερὴς ἡ ἐπίτασις τῆς

20 των > A† | καταλειφθεις pl. La] -λη(μ)φθ- AV || **21** γουν] γ > A† | απο] υπο V† | γην πλωτην] την πρωτην A† || **23** γαριζ(ε)ιν] pr. αρ La†: cf. 6 2 et Mitt. d. Sept.-Unt. 1, p. 47/48 et Kappler p. 12 | μενελαον ος] -λαος A†: uitia sequentia codicum A et V praetereo | υπερηρετο] ε ult. > V*L* || **24** προς > Apau. | δισχιλιοις] δισ > Vpau. || **25** εξοπλισιαν] -πλησιν V†, -πλησιαν A || **26** εξελθοντας] εξ > Apau. | θεωριαν] θεαν V† | συνεξεκεντ.] εξ > V*L* | εισδραμων] εισ > V† | κατεστρωσεν] -στησεν A† || **27** εις την ερημον ... εν τοις ορεσι(ν) V*L*La] εν τοις ορεσιν ... A

6 1 εξαπεστ.] εξ > V*L* || **2** νεω (cf. Thack. p. 145)] + ν V*L* | γαριζ(ε)ιν *L*] ν > AV†, pr. αρ La†: cf. 5 23 | οικουντες] pr. κατ V† || **3** ολοις] οχλοις compl. | επιτασις pau.] επιστασις AV*

κακίας. [4]τὸ μὲν γὰρ ἱερὸν ἀσωτίας καὶ κώμων ὑπὸ τῶν ἐθνῶν 4
ἐπεπληροῦτο ῥᾳθυμούντων μεθ' ἑταιρῶν καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς περι-
βόλοις γυναιξὶ πλησιαζόντων, ἔτι δὲ τὰ μὴ καθήκοντα ἔνδον εἰσ-
φερόντων. [5]τὸ δὲ θυσιαστήριον τοῖς ἀποδιεσταλμένοις ἀπὸ τῶν 5
νόμων ἀθεμίτοις ἐπεπλήρωτο. [6]ἦν δ' οὔτε σαββατίζειν οὔτε πα- 6
τρῴους ἑορτὰς διαφυλάττειν οὔτε ἁπλῶς Ιουδαῖον ὁμολογεῖν εἶναι,
[7]ἤγοντο δὲ μετὰ πικρᾶς ἀνάγκης εἰς τὴν κατὰ μῆνα τοῦ βασιλέως 7
γενέθλιον ἡμέραν ἐπὶ σπλαγχνισμόν, γενομένης δὲ Διονυσίων
ἑορτῆς ἠναγκάζοντο κισσοὺς ἔχοντες πομπεύειν τῷ Διονύσῳ.
[8]ψήφισμα δὲ ἐξέπεσεν εἰς τὰς ἀστυγείτονας Ἑλληνίδας πόλεις 8
Πτολεμαίου ὑποθεμένου τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν κατὰ τῶν Ιουδαίων
ἄγειν καὶ σπλαγχνίζειν, [9]τοὺς δὲ μὴ προαιρουμένους μεταβαίνειν 9
ἐπὶ τὰ Ἑλληνικὰ κατασφάζειν. παρῆν οὖν ὁρᾶν τὴν ἐνεστῶσαν
ταλαιπωρίαν. [10]δύο γὰρ γυναῖκες ἀνήχθησαν περιτετμηκυῖαι τὰ 10
τέκνα· τούτων δὲ ἐκ τῶν μαστῶν κρεμάσαντες τὰ βρέφη καὶ δη-
μοσίᾳ περιαγαγόντες αὐτὰς τὴν πόλιν κατὰ τοῦ τείχους ἐκρήμνισαν.
[11]ἕτεροι δὲ πλησίον συνδραμόντες εἰς τὰ σπήλαια λεληθότως ἄγειν 11
τὴν ἑβδομάδα μηνυθέντες τῷ Φιλίππῳ συνεφλογίσθησαν διὰ τὸ
εὐλαβῶς ἔχειν βοηθῆσαι ἑαυτοῖς κατὰ τὴν δόξαν τῆς σεμνοτάτης
ἡμέρας.

[12]Παρακαλῶ οὖν τοὺς ἐντυγχάνοντας τῇδε τῇ βίβλῳ μὴ συστέλ- 12
λεσθαι διὰ τὰς συμφοράς, λογίζεσθαι δὲ τὰς τιμωρίας μὴ πρὸς
ὄλεθρον, ἀλλὰ πρὸς παιδείαν τοῦ γένους ἡμῶν εἶναι· [13]καὶ γὰρ 13
τὸ μὴ πολὺν χρόνον ἐᾶσθαι τοὺς δυσσεβοῦντας, ἀλλ' εὐθέως περι-
πίπτειν ἐπιτίμοις, μεγάλης εὐεργεσίας σημεῖόν ἐστιν. [14]οὐ γὰρ 14
καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἀναμένει μακροθυμῶν ὁ δε-
σπότης μέχρι τοῦ καταντήσαντας αὐτοὺς πρὸς ἐκπλήρωσιν ἁμαρ-
τιῶν κολάσαι, οὕτως καὶ ἐφ' ἡμῶν ἔκρινεν εἶναι, [15]ἵνα μὴ πρὸς 15
τέλος ἀφικομένων ἡμῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὕστερον ἡμᾶς ἐκδικᾷ. [16]δι- 16
όπερ οὐδέποτε μὲν τὸν ἔλεον ἀφ' ἡμῶν ἀφίστησιν, παιδεύων δὲ
μετὰ συμφορᾶς οὐκ ἐγκαταλείπει τὸν ἑαυτοῦ λαόν. [17]πλὴν ἕως 17
ὑπομνήσεως ταῦθ' ἡμῖν εἰρήσθω· δι' ὀλίγων δ' ἐλευστέον ἐπὶ τὴν
διήγησιν.

[18]Ελεάζαρός τις τῶν πρωτευόντων γραμματέων, ἀνὴρ ἤδη προ- 18
βεβηκὼς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν πρόσοψιν τοῦ προσώπου κάλλιστος,
ἀναχανὼν ἠναγκάζετο φαγεῖν ὕειον κρέας. [19]ὁ δὲ τὸν μετ' εὐκλείας 19

4 υπο των εθν./επεπλ.] tr. *L* | επεπληρουτο Apau.] -ρωτο rel. | εταιρων La] ετερων mss. gr. | περιβολοις] -λων A† || 6 πατριους V*L* || 7 init. ηγον A† || 8 αστυγεις A† || 10 ανηχθησαν] ανηνεχθ. V† | fin. εκρημνησαν V*L* || 11 εαυτοις] ε > Apau. || 12 ουν] δε V† || 13 επιτιμοις A†] -μιοις rel.: cf. Sir. 8 5, pr. τοις A† || 14 καταντησαντας] -τος A† | κολασαι mu.] -ση AV*, -σει Vc*L* || 15 fin. εκδικη V*L* || 18 αναχανων] -χεν- A†, i. e. -χαιν-

θάνατον μᾶλλον ἢ τὸν μετὰ μύσους βίον ἀναδεξάμενος, αὐθαιρέ-
20 τως ἐπὶ τὸ τύμπανον προσῆγεν, [20]προπτύσας δὲ καθ' ὃν ἔδει τρό-
πον προσέρχεσθαι τοὺς ὑπομένοντας ἀμύνασθαι ὧν οὐ θέμις γεύ-
21 σασθαι διὰ τὴν πρὸς τὸ ζῆν φιλοστοργίαν. [21]οἱ δὲ πρὸς τῷ
παρανόμῳ σπλαγχνισμῷ τεταγμένοι διὰ τὴν ἐκ τῶν παλαιῶν χρό-
νων πρὸς τὸν ἄνδρα γνῶσιν ἀπολαβόντες αὐτὸν κατ' ἰδίαν παρ-
εκάλουν ἐνέγκαντα κρέα, οἷς καθῆκον αὐτῷ χρᾶσθαι, δι' αὐτοῦ
παρασκευασθέντα, ὑποκριθῆναι δὲ ὡς ἐσθίοντα τὰ ὑπὸ τοῦ βασι-
22 λέως προστεταγμένα τῶν ἀπὸ τῆς θυσίας κρεῶν, [22]ἵνα τοῦτο
πράξας ἀπολυθῇ τοῦ θανάτου καὶ διὰ τὴν ἀρχαίαν πρὸς αὐτοὺς
23 φιλίαν τύχῃ φιλανθρωπίας. [23]ὁ δὲ λογισμὸν ἀστεῖον ἀναλαβὼν
καὶ ἄξιον τῆς ἡλικίας καὶ τῆς τοῦ γήρως ὑπεροχῆς καὶ τῆς ἐπι-
κτήτου καὶ ἐπιφανοῦς πολιᾶς καὶ τῆς ἐκ παιδὸς καλλίστης ἀνα-
στροφῆς, μᾶλλον δὲ τῆς ἁγίας καὶ θεοκτίστου νομοθεσίας ἀκολού-
24 θως ἀπεφήνατο ταχέως λέγων προπέμπειν εἰς τὸν ᾅδην. [24]Οὐ γὰρ
τῆς ἡμετέρας ἡλικίας ἄξιόν ἐστιν ὑποκριθῆναι, ἵνα πολλοὶ τῶν
νέων ὑπολαβόντες Ελεαζαρον τὸν ἐνενηκονταετῆ μεταβεβηκέναι
25 εἰς ἀλλοφυλισμὸν [25]καὶ αὐτοὶ διὰ τὴν ἐμὴν ὑπόκρισιν καὶ διὰ τὸ
μικρὸν καὶ ἀκαριαῖον ζῆν πλανηθῶσιν δι' ἐμέ, καὶ μύσος καὶ
26 κηλῖδα τοῦ γήρως κατακτήσωμαι. [26]εἰ γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος
ἐξελοῦμαι τὴν ἐξ ἀνθρώπων τιμωρίαν, ἀλλὰ τὰς τοῦ παντοκράτορος
27 χεῖρας οὔτε ζῶν οὔτε ἀποθανὼν ἐκφεύξομαι. [27]διόπερ ἀνδρείως
μὲν νῦν διαλλάξας τὸν βίον τοῦ μὲν γήρως ἄξιος φανήσομαι,
28 [28]τοῖς δὲ νέοις ὑπόδειγμα γενναῖον καταλελοιπὼς εἰς τὸ προθύμως
καὶ γενναίως ὑπὲρ τῶν σεμνῶν καὶ ἁγίων νόμων ἀπευθανατίζειν.
29 τοσαῦτα δὲ εἰπὼν ἐπὶ τὸ τύμπανον εὐθέως ἦλθεν. [29]τῶν δὲ ἀγόν-
των πρὸς αὐτὸν τὴν μικρῷ πρότερον εὐμένειαν εἰς δυσμένειαν
μεταβαλόντων διὰ τὸ τοὺς προειρημένους λόγους, ὡς αὐτοὶ δι-
30 ελάμβανον, ἀπόνοιαν εἶναι, [30]μέλλων δὲ ταῖς πληγαῖς τελευτᾶν ἀνα-
στενάξας εἶπεν Τῷ κυρίῳ τῷ τὴν ἁγίαν γνῶσιν ἔχοντι φανερόν
ἐστιν ὅτι δυνάμενος ἀπολυθῆναι τοῦ θανάτου σκληρὰς ὑποφέρω

19 fin. προσηγετο V† || 20 δια την > A† || 21 των 1^0 > V† | απολαβοντες] -λαμβανοντες A*L* | παρεκαλουν] ενεκ. A† | ενεγκαντα] -κοντα A† | χρασθαι] χρησασθαι V*L* | υποκριθηναι] θη > A† | προστεταγμ.] προσ > A† || 22 τυχη] -χοι A†, + τησδε της V† || 23 γηρους A pau., sed in 25. 27 etiam A γηρως, cf. Thack. p. 149 | επικτητου] + ς A† | και επιφανους] επιφαν(ε)ιας και της V† | πολιας] πολιτειας A pau. | θεοκτιστου] pr. της V† || 24 μεταβεβηκεναι] κε > A† || 25 ακαριαιον mu.] ακεραιον(uel ακαιρεον) AV*L* | δι] εις V† | fin. καταστησο(V*†ω)μαι V || 27 διαλλαξας] μεταλλ. V^{r}*L* || 28 ειπων] -ως A† | ηλθεν] ειλκετο V† || 29 (cf. Kappler p. 62) προς αυτον] ante ευμενειαν tr. V†, post ευμενειαν tr. *L* | εις] η A† | μεταβαλοντων > AV | δια το τους προειρ. λογους *L*] δια (+ την V†) των προειρημενων λογων AV | διελαμβ.] υπελ. AV | fin.] + και κατατεινοντων τας μαστιγας *L*

κατὰ τὸ σῶμα ἀλγηδόνας μαστιγούμενος, κατὰ ψυχὴν δὲ ἡδέως
διὰ τὸν αὐτοῦ φόβον ταῦτα πάσχω. [31]καὶ οὗτος οὖν τοῦτον τὸν 31
τρόπον μετήλλαξεν οὐ μόνον τοῖς νέοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς πλείστοις
τοῦ ἔθνους τὸν ἑαυτοῦ θάνατον ὑπόδειγμα γενναιότητος καὶ μνη-
μόσυνον ἀρετῆς καταλιπών.

[1]Συνέβη δὲ καὶ ἑπτὰ ἀδελφοὺς μετὰ τῆς μητρὸς συλλημφθέντας 7
ἀναγκάζεσθαι ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῶν ἀθεμίτων ὑείων κρεῶν
ἐφάπτεσθαι μάστιξιν καὶ νευραῖς αἰκιζομένους. [2]εἷς δὲ αὐτῶν γε- 2
νόμενος προήγορος οὕτως ἔφη Τί μέλλεις ἐρωτᾶν καὶ μανθάνειν
ἡμῶν; ἕτοιμοι γὰρ ἀποθνῄσκειν ἐσμὲν ἢ παραβαίνειν τοὺς πατρίους
νόμους. [3]ἔκθυμος δὲ γενόμενος ὁ βασιλεὺς προσέταξεν τήγανα καὶ 3
λέβητας ἐκπυροῦν. [4]τῶν δὲ παραχρῆμα ἐκπυρωθέντων τὸν γενό- 4
μενον αὐτῶν προήγορον προσέταξεν γλωσσοτομεῖν καὶ περισκυ-
θίσαντας ἀκρωτηριάζειν τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν καὶ τῆς μητρὸς συν-
ορώντων. [5]ἄχρηστον δὲ αὐτὸν τοῖς ὅλοις γενόμενον ἐκέλευσεν τῇ 5
πυρᾷ προσάγειν ἔμπνουν καὶ τηγανίζειν. τῆς δὲ ἀτμίδος ἐφ᾽ ἱκανὸν
διαδιδούσης τοῦ τηγάνου ἀλλήλους παρεκάλουν σὺν τῇ μητρὶ γεν-
ναίως τελευτᾶν λέγοντες οὕτως [6]Ὁ κύριος ὁ θεὸς ἐφορᾷ καὶ ταῖς 6
ἀληθείαις ἐφ᾽ ἡμῖν παρακαλεῖται, καθάπερ διὰ τῆς κατὰ πρόσωπον
ἀντιμαρτυρούσης ᾠδῆς διεσάφησεν Μωυσῆς λέγων Καὶ ἐπὶ τοῖς
δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται.

[7]Μεταλλάξαντος δὲ τοῦ πρώτου τὸν τρόπον τοῦτον τὸν δεύτε- 7
ρον ἦγον ἐπὶ τὸν ἐμπαιγμὸν καὶ τὸ τῆς κεφαλῆς δέρμα σὺν ταῖς
θριξὶν περισύραντες ἐπηρώτων Εἰ φάγεσαι πρὸ τοῦ τιμωρηθῆναι
τὸ σῶμα κατὰ μέλος; [8]ὁ δὲ ἀποκριθεὶς τῇ πατρίῳ φωνῇ προσεῖ- 8
πεν Οὐχί. διόπερ καὶ οὗτος τὴν ἑξῆς ἔλαβεν βάσανον ὡς ὁ πρῶ-
τος. [9]ἐν ἐσχάτῃ δὲ πνοῇ γενόμενος εἶπεν Σὺ μέν, ἀλάστωρ, ἐκ 9
τοῦ παρόντος ἡμᾶς ζῆν ἀπολύεις, ὁ δὲ τοῦ κόσμου βασιλεὺς ἀπο-
θανόντας ἡμᾶς ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ νόμων εἰς αἰώνιον ἀναβίωσιν ζωῆς
ἡμᾶς ἀναστήσει.

[10]Μετὰ δὲ τοῦτον ὁ τρίτος ἐνεπαίζετο καὶ τὴν γλῶσσαν αἰτη- 10
θεὶς ταχέως προέβαλεν καὶ τὰς χεῖρας εὐθαρσῶς προέτεινεν [11]καὶ 11
γενναίως εἶπεν Ἐξ οὐρανοῦ ταῦτα κέκτημαι καὶ διὰ τοὺς αὐτοῦ

30 κατα το σωμα] το > A

7 2 ουτως εφη] ειπεν A pau. | τι > A† | ημων] pr. παρ *L*, pr. αφ uel περι al. | παραβαινειν ad fin. tr. A†: sim. La† | τους > A† | πατρωους A || **4** τον] το A† || **5** ολοις] λοιποις A† | εκελευσεν] προσεταξε(ν) V† | προσαγαγειν V† | διαδιδουσης] διδουσης A†, διαδουσης V† || **6** ο 1⁰ > V*L* | fin. cf. Deut. 32 36 || **7** περισυραντες] -ρον- A† | επηρωτων] -τουν A†: cf. Thack. p. 241 | φαγεσαι] -σθαι(pro -σθε) A pau. | το σωμα / κατα μελος] tr. A pau. || **9** αναβιωσιν] pr. ημας A†, sed etiam ημας seq. adest in A || **10** ταχεως] ευθεως V† | προεβαλεν] λλ pro λ A pau. | ευθαρσως] -σεως A† || **11** κεκτημαι] κεκληται A pau.

νόμους ὑπερορῶ ταῦτα καὶ παρ᾽ αὐτοῦ ταῦτα πάλιν ἐλπίζω κομί-
12 σασθαι· [12]ὥστε αὐτὸν τὸν βασιλέα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐκπλήσ-
σεσθαι τὴν τοῦ νεανίσκου ψυχήν, ὡς ἐν οὐδενὶ τὰς ἀλγηδόνας
ἐτίθετο.
13 [13]Καὶ τούτου δὲ μεταλλάξαντος τὸν τέταρτον ὡσαύτως ἐβασάνι-
14 ζον αἰκιζόμενοι. [14]καὶ γενόμενος πρὸς τὸ τελευτᾶν οὕτως ἔφη
Αἱρετὸν μεταλλάσσοντας ὑπ᾽ ἀνθρώπων τὰς ὑπὸ τοῦ θεοῦ προσ-
δοκᾶν ἐλπίδας πάλιν ἀναστήσεσθαι ὑπ᾽ αὐτοῦ· σοὶ μὲν γὰρ ἀνά-
στασις εἰς ζωὴν οὐκ ἔσται.
15 16 [15]Ἐχομένως δὲ τὸν πέμπτον προσάγοντες ᾐκίζοντο. [16]ὁ δὲ πρὸς
αὐτὸν ἰδὼν εἶπεν Ἐξουσίαν ἐν ἀνθρώποις ἔχων φθαρτὸς ὢν ὃ
θέλεις ποιεῖς· μὴ δόκει δὲ τὸ γένος ἡμῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ καταλε-
17 λεῖφθαι· [17]σὺ δὲ καρτέρει καὶ θεώρει τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ κράτος,
ὡς σὲ καὶ τὸ σπέρμα σου βασανιεῖ.
18 [18]Μετὰ δὲ τοῦτον ἦγον τὸν ἕκτον, καὶ μέλλων ἀποθνῄσκειν ἔφη
Μὴ πλανῶ μάτην, ἡμεῖς γὰρ δι᾽ ἑαυτοὺς ταῦτα πάσχομεν ἁμαρ-
19 τόντες εἰς τὸν ἑαυτῶν θεόν, ἄξια θαυμασμοῦ γέγονεν· [19]σὺ δὲ
μὴ νομίσῃς ἀθῷος ἔσεσθαι θεομαχεῖν ἐπιχειρήσας.
20 [20]Ὑπεραγόντως δὲ ἡ μήτηρ θαυμαστὴ καὶ μνήμης ἀγαθῆς ἀξία,
ἥτις ἀπολλυμένους υἱοὺς ἑπτὰ συνορῶσα μιᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας
21 εὐψύχως ἔφερεν διὰ τὰς ἐπὶ κύριον ἐλπίδας. [21]ἕκαστον δὲ αὐτῶν
παρεκάλει τῇ πατρίῳ φωνῇ γενναίῳ πεπληρωμένη φρονήματι καὶ
τὸν θῆλυν λογισμὸν ἄρσενι θυμῷ διεγείρασα λέγουσα πρὸς αὐτούς
22 [22]Οὐκ οἶδ᾽ ὅπως εἰς τὴν ἐμὴν ἐφάνητε κοιλίαν, οὐδὲ ἐγὼ τὸ πνεῦμα
καὶ τὴν ζωὴν ὑμῖν ἐχαρισάμην, καὶ τὴν ἑκάστου στοιχείωσιν οὐκ
23 ἐγὼ διερρύθμισα· [23]τοιγαροῦν ὁ τοῦ κόσμου κτίστης ὁ πλάσας
ἀνθρώπου γένεσιν καὶ πάντων ἐξευρὼν γένεσιν καὶ τὸ πνεῦμα καὶ
τὴν ζωὴν ὑμῖν πάλιν ἀποδίδωσιν μετ᾽ ἐλέους, ὡς νῦν ὑπερορᾶτε
ἑαυτοὺς διὰ τοὺς αὐτοῦ νόμους.
24 [24]Ὁ δὲ Ἀντίοχος οἰόμενος καταφρονεῖσθαι καὶ τὴν ὀνειδίζουσαν
ὑφορώμενος φωνὴν ἔτι τοῦ νεωτέρου περιόντος οὐ μόνον διὰ
λόγων ἐποιεῖτο τὴν παράκλησιν, ἀλλὰ καὶ δι᾽ ὅρκων ἐπίστου ἅμα
πλουτιεῖν καὶ μακαριστὸν ποιήσειν μεταθέμενον ἀπὸ τῶν πατρίων
25 καὶ φίλον ἕξειν καὶ χρείας ἐμπιστεύσειν. [25]τοῦ δὲ νεανίου μηδαμῶς
προσέχοντος προσκαλεσάμενος ὁ βασιλεὺς τὴν μητέρα παρῄνει

11 fin. κομιζεσθαι A† || 12 εκπλησσεσθαι] καταπλ. V† | νεανισκου] -νιου V† || 14 το] τω A pau. | υπ 1⁰] απ (απο A†) A | υπο] παρα V*L* || 15] ως δε προσαγαγοντες τον πεμπτον ηκιζοντο V† || 16 φθαρτος ων / ο θελεις ποιεις] tr. A† || 18 ματην] μαλλον A† | αμαρτανοντες V*L* | αξια] pr. διο *L* || 20 θαυμαστη] αγαθη A† || 21 αυτων] των ανθρωπων A† | πεπληρωμενη] -νω A† | θηλυν] ν > AV | λεγ. προς αυτους] και λεγ. V† || 22 διερ(ρ)υθμισα] ν pro μ A† || 24 επιστου] -στουτο V*L* | αμα / πλουτιειν και μακαριστον (sic)] tr. V† | μεταθεμ.] pr. και A† | πατριων] + νομων V*L*

γενέσθαι τοῦ μειρακίου σύμβουλον ἐπὶ σωτηρίᾳ. [26]πολλὰ δὲ αὐτοῦ 26
παραινέσαντος ἐπεδέξατο πείσειν τὸν υἱόν· [27]προσκύψασα δὲ αὐτῷ 27
χλευάσασα τὸν ὠμὸν τύραννον οὕτως ἔφησεν τῇ πατρίῳ φωνῇ
Υἱέ, ἐλέησόν με τὴν ἐν γαστρὶ περιενέγκασάν σε μῆνας ἐννέα καὶ
θηλάσασάν σε ἔτη τρία καὶ ἐκθρέψασάν σε καὶ ἀγαγοῦσαν εἰς τὴν
ἡλικίαν ταύτην καὶ τροφοφορήσασαν. [28]ἀξιῶ σε, τέκνον, ἀναβλέ- 28
ψαντα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα ἰδόντα
γνῶναι ὅτι οὐκ ἐξ ὄντων ἐποίησεν αὐτὰ ὁ θεός, καὶ τὸ τῶν ἀν-
θρώπων γένος οὕτω γίνεται. [29]μὴ φοβηθῇς τὸν δήμιον τοῦτον, 29
ἀλλὰ τῶν ἀδελφῶν ἄξιος γενόμενος ἐπίδεξαι τὸν θάνατον, ἵνα ἐν
τῷ ἐλέει σὺν τοῖς ἀδελφοῖς σου κομίσωμαί σε.
[30]Ἔτι δὲ ταύτης καταληγούσης ὁ νεανίας εἶπεν Τίνα μένετε; 30
οὐχ ὑπακούω τοῦ προστάγματος τοῦ βασιλέως, τοῦ δὲ προστάγ-
ματος ἀκούω τοῦ νόμου τοῦ δοθέντος τοῖς πατράσιν ἡμῶν διὰ
Μωυσέως. [31]σὺ δὲ πάσης κακίας εὑρετὴς γενόμενος εἰς τοὺς Ε- 31
βραίους οὐ μὴ διαφύγῃς τὰς χεῖρας τοῦ θεοῦ. [32]ἡμεῖς γὰρ διὰ τὰς 32
ἑαυτῶν ἁμαρτίας πάσχομεν. [33]εἰ δὲ χάριν ἐπιπλήξεως καὶ παιδείας 33
ὁ ζῶν κύριος ἡμῶν βραχέως ἐπώργισται, καὶ πάλιν καταλλαγήσε-
ται τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις. [34]σὺ δέ, ὦ ἀνόσιε καὶ πάντων ἀνθρώπων 34
μιαρώτατε, μὴ μάτην μετεωρίζου φρυαττόμενος ἀδήλοις ἐλπίσιν
ἐπὶ τοὺς οὐρανίους παῖδας ἐπαιρόμενος χεῖρα· [35]οὔπω γὰρ τὴν 35
τοῦ παντοκράτορος ἐπόπτου θεοῦ κρίσιν ἐκπέφευγας. [36]οἱ μὲν γὰρ 36
νῦν ἡμέτεροι ἀδελφοὶ βραχὺν ὑπενέγκαντες πόνον ἀενάου ζωῆς
ὑπὸ διαθήκην θεοῦ πεπτώκασιν· σὺ δὲ τῇ τοῦ θεοῦ κρίσει δίκαια
τὰ πρόστιμα τῆς ὑπερηφανίας ἀποίσῃ. [37]ἐγὼ δέ, καθάπερ οἱ ἀδελ- 37
φοί, καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν προδίδωμι περὶ τῶν πατρίων νόμων
ἐπικαλούμενος τὸν θεὸν ἵλεως ταχὺ τῷ ἔθνει γενέσθαι καὶ σὲ μετὰ
ἐτασμῶν καὶ μαστίγων ἐξομολογήσασθαι διότι μόνος αὐτὸς θεός
ἐστιν, [38]ἐν ἐμοὶ δὲ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς μου στῆσαι τὴν τοῦ παντο- 38
κράτορος ὀργὴν τὴν ἐπὶ τὸ σύμπαν ἡμῶν γένος δικαίως ἐπηγμένην.
[39]Ἔκθυμος δὲ γενόμενος ὁ βασιλεὺς τούτῳ παρὰ τοὺς ἄλλους 39
χειρίστως ἀπήντησεν πικρῶς φέρων ἐπὶ τῷ μυκτηρισμῷ. [40]καὶ οὑ- 40
τος οὖν καθαρὸς μετήλλαξεν παντελῶς ἐπὶ τῷ κυρίῳ πεποιθώς.
[41]Ἐσχάτη δὲ τῶν υἱῶν ἡ μήτηρ ἐτελεύτησεν. 41

27 χλευασασα] pr. και V*L* | εφησεν] εφη Vpau.: cf. 3 37 | αγαγ.] + σε *L* | fin.] + σε V*L* || 29 αδελφων] + σου A† | κομισωμαι] -σαιμε A† || 30 ετι] αρτι Kappler p. 64 | καταληγ.] καταλγηγ. A†, καταλεγ. *L* | νεανιας] -νισκος V† | ακουω] pr. εν V† | μωυσεως] υ > pau., μωσην A† || 33 επωργ.] παρωργ. Vpau. || 34 ανθρωπων > V† | φρυαττομ.] α > A† | επαραμενος A*L* | χειρα] + ς V† || 36 υπενεγκ.] επ. A† | πεπτωκασιν] τ delet Hort teste Sw. || 37 αδελφοι] + μου V*L* | ψυχην] τυχην A† | επικαλουμενος] -νοι A† | ιλεως: sic AV, cf. Thack. § 12, 3 | -σθαι 1⁰ ⌒ 2⁰ V† || 38 fin. επημμενην A†, επενηνεγμενην *L* || 40 ουτως V* | καθαρος Vpau. La] -ρως rel.

42 [42]Τὰ μὲν οὖν περὶ τοὺς σπλαγχνισμοὺς καὶ τὰς ὑπερβαλλού-
σας αἰκίας ἐπὶ τοσοῦτον δεδηλώσθω.
8 [1]Ιουδας δὲ ὁ καὶ Μακκαβαῖος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ παρεισπορευ-
όμενοι λεληθότως εἰς τὰς κώμας προσεκαλοῦντο τοὺς συγγενεῖς
καὶ τοὺς μεμενηκότας ἐν τῷ Ιουδαϊσμῷ προσλαμβανόμενοι συνήγα-
2 γον εἰς ἑξακισχιλίους. [2]καὶ ἐπεκαλοῦντο τὸν κύριον ἐπιδεῖν τὸν
ὑπὸ πάντων καταπατούμενον λαόν, οἰκτῖραι δὲ καὶ τὸν ναὸν τὸν
3 ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων βεβηλωθέντα, [3]ἐλεῆσαι δὲ καὶ τὴν
καταφθειρομένην πόλιν καὶ μέλλουσαν ἰσόπεδον γίνεσθαι καὶ τῶν
4 καταβοώντων πρὸς αὐτὸν αἱμάτων εἰσακοῦσαι, [4]μνησθῆναι δὲ καὶ
τῆς τῶν ἀναμαρτήτων νηπίων παρανόμου ἀπωλείας καὶ περὶ τῶν
γενομένων εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ βλασφημιῶν καὶ μισοπονηρῆσαι.
5 [5]γενόμενος δὲ ὁ Μακκαβαῖος ἐν συστέματι ἀνυπόστατος ἤδη τοῖς
6 ἔθνεσιν ἐγίνετο τῆς ὀργῆς τοῦ κυρίου εἰς ἔλεον τραπείσης. [6]πόλεις
δὲ καὶ κώμας ἀπροσδοκήτως ἐρχόμενος ἐνεπίμπρα καὶ τοὺς ἐπι-
καίρους τόπους ἀπολαμβάνων οὐκ ὀλίγους τῶν πολεμίων τροπού-
7 μενος [7]μάλιστα τὰς νύκτας πρὸς τὰς τοιαύτας ἐπιβολὰς συνεργοὺς
ἐλάμβανεν. καὶ λαλιὰ τῆς εὐανδρίας αὐτοῦ διηχεῖτο πανταχῇ.
8 [8]Συνορῶν δὲ ὁ Φίλιππος κατὰ μικρὸν εἰς προκοπὴν ἐρχόμενον
τὸν ἄνδρα, πυκνότερον δὲ ἐν ταῖς εὐημερίαις προβαίνοντα, πρὸς
Πτολεμαῖον τὸν Κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης στρατηγὸν ἔγραψεν
9 ἐπιβοηθεῖν τοῖς τοῦ βασιλέως πράγμασιν. [9]ὁ δὲ ταχέως προχειρι-
σάμενος Νικάνορα τὸν τοῦ Πατρόκλου τῶν πρώτων φίλων ἀπ-
έστειλεν ὑποτάξας παμφύλων ἔθνη οὐκ ἐλάττους τῶν δισμυρίων τὸ
σύμπαν τῆς Ιουδαίας ἐξᾶραι γένος· συνέστησεν δὲ αὐτῷ καὶ
Γοργίαν ἄνδρα στρατηγὸν καὶ ἐν πολεμικαῖς χρείαις πεῖραν ἔχοντα.
10 [10]διεστήσατο δὲ ὁ Νικάνωρ τὸν φόρον τῷ βασιλεῖ τοῖς Ῥωμαίοις
ὄντα ταλάντων δισχιλίων ἐκ τῆς τῶν Ιουδαίων αἰχμαλωσίας ἐκ-
11 πληρώσειν. [11]εὐθέως δὲ εἰς τὰς παραθαλασσίους πόλεις ἀπέστειλεν
προκαλούμενος ἐπ᾽ ἀγορασμὸν Ιουδαίων σωμάτων ὑπισχνούμενος
ἐνενήκοντα σώματα ταλάντου παραχωρήσειν οὐ προσδεχόμενος
τὴν παρὰ τοῦ παντοκράτορος μέλλουσαν παρακολουθήσειν ἐπ᾽ αὐτῷ
12 δίκην. [12]τῷ δὲ Ιουδα προσέπεσεν περὶ τῆς τοῦ Νικάνορος ἐφόδου,
καὶ μεταδόντος τοῖς σὺν αὐτῷ τὴν παρουσίαν τοῦ στρατοπέδου
13 [13]οἱ δειλανδροῦντες καὶ ἀπιστοῦντες τὴν τοῦ θεοῦ δίκην διεδίδρα-

8 1 και 1^0 > VLp || 2 κυριον] θεον V† | καταπατ. Vpau.La] καταπον. rel. | των > V(†) || 3 και ult. — fin. > V† || 4 init.] pr. και A† | γενομενων] γιν. VL || 5 ο μακκ. / εν συστε(uel η)μ.] tr. VL | τραπεισης] -πισιν A† || 6 κωμας] χωρας Apau. | ερχομενος] pr. επ VL || 7 μαλιστα] + δε VL | επιβολας AVpau.] -βουλας rel. | διηχειτο Apau.] διεχ. rel. || 8 εν > VL || 9 συμπαν] παν A† | συνεστησε(ν)] -σα A† | εν] ευ A† | πειραν εχοντα] tr. Apau. || 11 προκαλουμ. Apau.] προσκαλ. rel. | ιουδαιων] -δαικων VL | παρακολουθησειν] -θουσαν A† | επ 2^0 > AV

σκον ἑαυτοὺς καὶ ἐξετόπιζον. 14 οἱ δὲ τὰ περιλελειμμένα πάντα ἐ- 14
πώλουν, ὁμοῦ δὲ τὸν κύριον ἠξίουν ῥύσασθαι τοὺς ὑπὸ τοῦ δυσ-
σεβοῦς Νικάνορος πρὶν συντυχεῖν πεπραμένους· 15 καὶ εἰ μὴ δι' 15
αὐτούς, ἀλλὰ διὰ τὰς πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν διαθήκας καὶ
ἕνεκα τῆς ἐπ' αὐτοὺς ἐπικλήσεως τοῦ σεμνοῦ καὶ μεγαλοπρεποῦς
ὀνόματος αὐτοῦ. 16 συναγαγὼν δὲ ὁ Μακκαβαῖος τοὺς περὶ αὐτὸν 16
ὄντας ἀριθμὸν ἑξακισχιλίους παρεκάλει μὴ καταπλαγῆναι τοῖς πο-
λεμίοις μηδὲ εὐλαβεῖσθαι τὴν τῶν ἀδίκως παραγινομένων ἐπ' αὐ-
τοὺς ἐθνῶν πολυπλήθειαν, ἀγωνίσασθαι δὲ γενναίως 17 πρὸ ὀφθαλ- 17
μῶν λαβόντας τὴν ἀνόμως εἰς τὸν ἅγιον τόπον συντετελεσμένην
ὑπ' αὐτῶν ὕβριν καὶ τὸν τῆς ἐμπεπαιγμένης πόλεως αἰκισμόν, ἔτι
δὲ τὴν τῆς προγονικῆς πολιτείας κατάλυσιν. 18 οἱ μὲν γὰρ ὅπλοις 18
πεποίθασιν ἅμα καὶ τόλμαις, ἔφησεν, ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τῷ παντοκράτορι
θεῷ, δυναμένῳ καὶ τοὺς ἐρχομένους ἐφ' ἡμᾶς καὶ τὸν ὅλον κόσμον
ἑνὶ νεύματι καταβαλεῖν, πεποίθαμεν. 19 προσαναλεξάμενος δὲ αὐτοῖς 19
καὶ τὰς ἐπὶ τῶν προγόνων γενομένας ἀντιλήμψεις καὶ τὴν ἐπὶ
Σενναχηριμ, ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδες ὡς ἀπώλοντο,
20 καὶ τὴν ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ τὴν πρὸς τοὺς Γαλάτας παράταξιν 20
γενομένην, ὡς οἱ πάντες ἐπὶ τὴν χρείαν ἦλθον ὀκτακισχίλιοι σὺν
Μακεδόσιν τετρακισχιλίοις, τῶν Μακεδόνων ἀπορουμένων οἱ ὀκτα-
κισχίλιοι τὰς δώδεκα μυριάδας ἀπώλεσαν διὰ τὴν γινομένην αὐτοῖς
ἀπ' οὐρανοῦ βοήθειαν καὶ ὠφέλειαν πολλὴν ἔλαβον. 21 ἐφ' οἷς εὐ- 21
θαρσεῖς αὐτοὺς παραστήσας καὶ ἑτοίμους ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ
τῆς πατρίδος ἀποθνῄσκειν τετραμερές τι τὸ στράτευμα ἐποίησεν.
22 τάξας καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ προηγουμένους ἑκατέρας τάξεως, 22
Σιμωνα καὶ Ιωσηπον καὶ Ιωναθην, ὑποτάξας ἑκάστῳ χιλίους πρὸς
τοῖς πεντακοσίοις, 23 ἔτι δὲ καὶ Ελεαζαρον, παραναγνοὺς τὴν ἱερὰν 23
βίβλον καὶ δοὺς σύνθημα θεοῦ βοηθείας τῆς πρώτης σπείρας αὐτὸς
προηγούμενος συνέβαλε τῷ Νικάνορι. 24 γενομένου δὲ αὐτοῖς τοῦ 24
παντοκράτορος συμμάχου κατέσφαξαν τῶν πολεμίων ὑπὲρ τοὺς
ἐνακισχιλίους, τραυματίας δὲ καὶ τοῖς μέλεσιν ἀναπείρους τὸ πλεῖ-
ον μέρος τῆς τοῦ Νικάνορος στρατιᾶς ἐποίησαν, πάντας δὲ φυ-

15 διαθηκας] συνθ. V† | αυτους 2⁰] ς > A pau. || 16 αριθμον] pr. τον V*L* | τοις πολεμιοις(A† δεσμιοις)] τους -μιους V*L* | παραγινομ.] -γεν- A*L* || 17 ανομως] των ανομων V† || 18 εφησεν (cf. 3 37)] -σαν A† | καταβαλειν] λαβ pro βαλ A† || 19 γενομενας] γεγονυιας V*L* | εκατον — fin.] των εκατον ογδοηκ. πεντε χιλιαδων απωλειαν V† || 20 την 2⁰ > *L* | οκτακισχιλιοι ult.] εξακισχ. AV || 21 παραστησας] ποιησας V*L* | τι] δε V†, > *L* | το στρατ./εποιησεν] tr. A† || 22 και 1⁰] δε V†, > A† | τους > A† | εκατερας] + δε V† | ιωσηφον Vpl.: cf. I 5 60 | ιωναθην A†] -θαν rel.: cf. I 2 5 || 23 βοηθειας] ς > *L*: cf. 13 15 | σπειρας] -ρης AV pau.: cf. Thack. p. 140 | προηγουμ.] αφηγ. V*L* || 24 πλειον] πλειστον V*L* | της > V† | εποιησαν > A† | παντας > V† | δε φυγειν] φ. τε V† | φυγειν] φευγ. AV pau.

25 γεῖν ἠνάγκασαν. [25]τὰ δὲ χρήματα τῶν παραγεγονότων ἐπὶ τὸν
ἀγορασμὸν αὐτῶν ἔλαβον· συνδιώξαντες δὲ αὐτοὺς ἐφ' ἱκανὸν
26 ἀνέλυσαν ὑπὸ τῆς ὥρας συγκλειόμενοι· [26]ἦν γὰρ ἡ πρὸ τοῦ σαβ-
βάτου, δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐμακροτόνησαν κατατρέχοντες αὐτούς.
27 [27]ὁπλολογήσαντες δὲ αὐτοὺς καὶ τὰ σκῦλα ἐκδύσαντες τῶν πο-
λεμίων περὶ τὸ σάββατον ἐγίνοντο περισσῶς εὐλογοῦντες καὶ ἐξ-
ομολογούμενοι τῷ κυρίῳ τῷ διασώσαντι εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην,
28 ἀρχὴν ἐλέους τάξαντος αὐτοῖς. [28]μετὰ δὲ τὸ σάββατον τοῖς ᾐκι-
σμένοις καὶ ταῖς χήραις καὶ ὀρφανοῖς μερίσαντες ἀπὸ τῶν σκύλων
29 τὰ λοιπὰ αὐτοὶ καὶ τὰ παιδία διεμερίσαντο. [29]ταῦτα δὲ διαπρα-
ξάμενοι καὶ κοινὴν ἱκετείαν ποιησάμενοι τὸν ἐλεήμονα κύριον ἠξίουν
εἰς τέλος καταλλαγῆναι τοῖς αὐτοῦ δούλοις.
30 [30]Καὶ τοῖς περὶ Τιμόθεον καὶ Βακχίδην συνερίσαντες ὑπὲρ τοὺς
δισμυρίους αὐτῶν ἀνεῖλον καὶ ὀχυρωμάτων ὑψηλῶν εὖ μάλα ἐγ-
κρατεῖς ἐγένοντο καὶ λάφυρα πλείονα ἐμερίσαντο ἰσομοίρους αὐτοῖς
καὶ τοῖς ᾐκισμένοις καὶ ὀρφανοῖς καὶ χήραις, ἔτι δὲ καὶ πρεσβυ-
31 τέροις ποιήσαντες. [31]ὁπλολογήσαντες δὲ αὐτοὺς ἐπιμελῶς πάντα
συνέθηκαν εἰς τοὺς ἐπικαίρους τόπους, τὰ δὲ λοιπὰ τῶν σκύλων
32 ἤνεγκαν εἰς Ιεροσόλυμα. [32]τὸν δὲ φυλάρχην τῶν περὶ Τιμόθεον
ἀνεῖλον, ἀνοσιώτατον ἄνδρα καὶ πολλὰ τοὺς Ιουδαίους ἐπιλελυπη-
33 κότα. [33]ἐπινίκια δὲ ἄγοντες ἐν τῇ πατρίδι τοὺς ἐμπρήσαντας τοὺς
ἱεροὺς πυλῶνας καὶ Καλλισθένην ὑφῆψαν εἰς ἓν οἰκίδιον πεφευγότα,
34 καὶ τὸν ἄξιον τῆς δυσσεβείας ἐκομίσατο μισθόν. [34]ὁ δὲ τρισαλιτήριος
Νικάνωρ ὁ τοὺς χιλίους ἐμπόρους ἐπὶ τὴν πρᾶσιν τῶν Ιουδαίων
35 ἀγαγὼν [35]ταπεινωθεὶς ὑπὸ τῶν κατ' αὐτὸν νομιζομένων ἐλαχίστων
εἶναι τῇ τοῦ κυρίου βοηθείᾳ τὴν δοξικὴν ἀποθέμενος ἐσθῆτα διὰ
τῆς μεσογείου δραπέτου τρόπον ἔρημον ἑαυτὸν ποιήσας ἧκεν εἰς
Ἀντιόχειαν ὑπὲρ ἅπαν εὐημερηκὼς ἐπὶ τῇ τοῦ στρατοῦ διαφθορᾷ.
36 [36]καὶ ὁ τοῖς Ῥωμαίοις ἀναδεξάμενος φόρον ἀπὸ τῆς τῶν ἐν Ιε-
ροσολύμοις αἰχμαλωσίας κατορθώσασθαι κατήγγελλεν ὑπέρμαχον
ἔχειν τοὺς Ιουδαίους καὶ διὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἀτρώτους εἶναι
τοὺς Ιουδαίους διὰ τὸ ἀκολουθεῖν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ προτεταγμένοις
νόμοις.

25 παραγεγονοτων] -γενομενων A† | υπο] απο A† | ωρας] χωρας A† || 26 σαββατου] + δικη A† || 28 ταις > V† | ορφανοις] pr. τοις A† | και τα παιδια > V† || 29 καταλλαγηναι] διαλλ. V† || 30 οχυρωματων] το οχυρωμα των A† | πλειονα] -νος A† | αυτοις AV†] αυτους (εαυτ. *L*) rel. || 33 αγοντες] -τας A pau. | τους εμπρησαντας] τον -σαντα compl. | και 1^0 unus cod. et Kappler p. 63] > rel. | καλλισθενην] + και τινας αλλους *L*: idem πεφευγοτας pro -τα et οιτινες ... εκομισαντο pro και τον ... -σατο | οικιδιον] οικ(ε)ιον A pau. || 34 τους χιλιους] τρισχιλ. A† || 35 κατ] καθ A mu. | κυριου] θεου V† | δραπετου] τρ. A† || 36 κατορθωσασθαι] διορθ. V | υπερμαχον εχειν] pr. θεον *L*, + τον θεον V†; pau. add. θεον post ιουδαιους 1^0 | υπ αυτου] εαυτου A†

[1]Περὶ δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐτύγχανεν Ἀντίοχος ἀναλελυκὼς 9
ἀκόσμως ἐκ τῶν περὶ τὴν Περσίδα τόπων. [2]εἰσεληλύθει γὰρ εἰς 2
τὴν λεγομένην Περσέπολιν καὶ ἐπεχείρησεν ἱεροσυλεῖν καὶ τὴν
πόλιν συνέχειν· διὸ δὴ τῶν πληθῶν ὁρμησάντων ἐπὶ τὴν τῶν
ὅπλων βοήθειαν ἐτράπησαν, καὶ συνέβη τροπωθέντα τὸν Ἀντίοχον
ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἀσχήμονα τὴν ἀναζυγὴν ποιήσασθαι. [3]ὄντι δὲ 3
αὐτῷ κατ᾽ Ἐκβάτανα προσέπεσεν τὰ κατὰ Νικάνορα καὶ τοὺς περὶ
Τιμόθεον γεγονότα. [4]ἐπαρθεὶς δὲ τῷ θυμῷ ᾤετο καὶ τὴν τῶν 4
πεφυγαδευκότων αὐτὸν κακίαν εἰς τοὺς Ιουδαίους ἐναπερείσασθαι,
διὸ συνέταξεν τὸν ἁρματηλάτην ἀδιαλείπτως ἐλαύνοντα κατανύειν
τὴν πορείαν τῆς ἐξ οὐρανοῦ δὴ κρίσεως συνούσης αὐτῷ· οὕτως
γὰρ ὑπερηφάνως εἶπεν Πολυανδρεῖον Ιουδαίων Ιεροσόλυμα ποιήσω
παραγενόμενος ἐκεῖ. [5]ὁ δὲ παντεπόπτης κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ισραηλ 5
ἐπάταξεν αὐτὸν ἀνιάτῳ καὶ ἀοράτῳ πληγῇ· ἄρτι δὲ αὐτοῦ κατα-
λήξαντος τὸν λόγον ἔλαβεν αὐτὸν ἀνήκεστος τῶν σπλάγχνων ἀλ-
γηδὼν καὶ πικραὶ τῶν ἔνδον βάσανοι [6]πάνυ δικαίως τὸν πολλαῖς 6
καὶ ξενιζούσαις συμφοραῖς ἑτέρων σπλάγχνα βασανίσαντα. [7]ὁ δ᾽ 7
οὐδαμῶς τῆς ἀγερωχίας ἔληγεν, ἔτι δὲ καὶ τῆς ὑπερηφανίας ἐπ-
επλήρωτο πῦρ πνέων τοῖς θυμοῖς ἐπὶ τοὺς Ιουδαίους καὶ κελεύων
ἐποξύνειν τὴν πορείαν. συνέβη δὲ καὶ πεσεῖν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἅρ-
ματος φερομένου ῥοίζῳ καὶ δυσχερεῖ πτώματι περιπεσόντα πάντα
τὰ μέλη τοῦ σώματος ἀποστρεβλοῦσθαι. [8]ὁ δ᾽ ἄρτι δοκῶν τοῖς 8
τῆς θαλάσσης κύμασιν ἐπιτάσσειν διὰ τὴν ὑπὲρ ἄνθρωπον ἀλαζο-
νείαν καὶ πλάστιγγι τὰ τῶν ὀρέων οἰόμενος ὕψη στήσειν κατὰ
γῆν γενόμενος ἐν φορείῳ παρεκομίζετο φανερὰν τοῦ θεοῦ πᾶσιν
τὴν δύναμιν ἐνδεικνύμενος, [9]ὥστε καὶ ἐκ τοῦ σώματος τοῦ δυσσε- 9
βοῦς σκώληκας ἀναζεῖν, καὶ ζῶντος ἐν ὀδύναις καὶ ἀλγηδόσιν τὰς
σάρκας αὐτοῦ διαπίπτειν, ὑπὸ δὲ τῆς ὀσμῆς αὐτοῦ πᾶν τὸ στρα-
τόπεδον βαρύνεσθαι τὴν σαπρίαν. [10]καὶ τὸν μικρῷ πρότερον τῶν 10
οὐρανίων ἄστρων ἅπτεσθαι δοκοῦντα παρακομίζειν οὐδεὶς ἐδύνατο
διὰ τὸ τῆς ὀσμῆς ἀφόρητον βάρος. [11]ἐνταῦθα οὖν ἤρξατο τὸ πολὺ 11
τῆς ὑπερηφανίας λήγειν τεθραυσμένος καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἔρχεσθαι
θείᾳ μάστιγι κατὰ στιγμὴν ἐπιτεινόμενος ταῖς ἀλγηδόσιν. [12]καὶ 12
μηδὲ τῆς ὀσμῆς αὐτοῦ δυνάμενος ἀνέχεσθαι ταῦτ᾽ ἔφη Δίκαιον
ὑποτάσσεσθαι τῷ θεῷ καὶ μὴ θνητὸν ὄντα ἰσόθεα φρονεῖν. [13]ηὔ- 13
χετο δὲ ὁ μιαρὸς πρὸς τὸν οὐκέτι αὐτὸν ἐλεήσοντα δεσπότην οὔ-

9 4 την 1⁰ > A† | κατανυειν] λ pro ν 1⁰ Apau. || 8 αρτι δοκων] αντιδοκων A† | επιτασσειν > A† | ανθρωπων A† | αλαζον(ε)ιαν] υπερηφανιαν A† | τα > A† | οιομενος > V† | υψη] pr μειζονα V†, μειζονι υψει *L* | ενδεικνυ(ο)ντος V*L*La || 9 του σωματος] των οφθαλμων La†, των του σωματος οφθαλμων V† || 11 ληγειν] λεγ. Apau. | τεθραυσμενος] pr. υπο V*L* || 12 δυναμ. ανεχ.] tr. A† | ισοθεα V*L*La] υπερηφανα A || 13 δε] ουν V† | μιαρος] μειερος A†

14 τως λέγων [14]τὴν μὲν ἁγίαν πόλιν, ἣν σπεύδων παρεγίνετο ἰσόπεδον
15 ποιῆσαι καὶ πολυανδρεῖον οἰκοδομῆσαι, ἐλευθέραν ἀναδεῖξαι, [15]τοὺς
δὲ Ιουδαίους, οὓς διεγνώκει μηδὲ ταφῆς ἀξιῶσαι, οἰωνοβρώτους
δὲ σὺν τοῖς νηπίοις ἐκρίψειν θηρίοις, πάντας αὐτοὺς ἴσους Ἀθη-
16 ναίοις ποιήσειν· [16]ὃν δὲ πρότερον ἐσκύλευσεν ἅγιον νεὼ καλλί-
στοις ἀναθήμασιν κοσμήσειν καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη πολυπλάσια πάντα
ἀποδώσειν, τὰς δὲ ἐπιβαλλούσας πρὸς τὰς θυσίας συντάξεις ἐκ
17 τῶν ἰδίων προσόδων χορηγήσειν· [17]πρὸς δὲ τούτοις καὶ Ιουδαῖον
ἔσεσθαι καὶ πάντα τόπον οἰκητὸν ἐπελεύσεσθαι καταγγέλλοντα τὸ
18 τοῦ θεοῦ κράτος. [18]οὐδαμῶς δὲ ληγόντων τῶν πόνων, ἐπεληλύθει
γὰρ ἐπ' αὐτὸν δικαία ἡ τοῦ θεοῦ κρίσις, τὰ κατ' αὐτὸν ἀπελπίσας
ἔγραψεν πρὸς τοὺς Ιουδαίους τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστολὴν ἱκε-
τηρίας τάξιν ἔχουσαν, περιέχουσαν δὲ οὕτως
19 [19]Τοῖς χρηστοῖς Ιουδαίοις τοῖς πολίταις πολλὰ χαίρειν καὶ ὑγι-
20 αίνειν καὶ εὖ πράττειν βασιλεὺς καὶ στρατηγὸς Ἀντίοχος. [20]εἰ ἔρ-
ρωσθε καὶ τὰ τέκνα καὶ τὰ ἴδια κατὰ γνώμην ἐστὶν ὑμῖν· εἰς
21 οὐρανὸν τὴν ἐλπίδα ἔχων [21]ὑμῶν τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὔνοιαν ἐμνη-
μόνευον φιλοστόργως. ἐπανάγων ἐκ τῶν κατὰ τὴν Περσίδα τόπων
καὶ περιπεσὼν ἀσθενείᾳ δυσχέρειαν ἐχούσῃ ἀναγκαῖον ἡγησάμην
22 φροντίσαι τῆς κοινῆς πάντων ἀσφαλείας. [22]οὐκ ἀπογινώσκων τὰ
κατ' ἐμαυτόν, ἀλλὰ ἔχων πολλὴν ἐλπίδα ἐκφεύξεσθαι τὴν ἀσθένειαν,
23 [23]θεωρῶν δὲ ὅτι καὶ ὁ πατήρ, καθ' οὓς καιροὺς εἰς τοὺς ἄνω
24 τόπους ἐστρατοπέδευσεν, ἀνέδειξεν τὸν διαδεξάμενον, [24]ὅπως, ἐάν
τι παράδοξον ἀποβαίνῃ ἢ καὶ προσαγγελθῇ τι δυσχερές, εἰδότες οἱ
κατὰ τὴν χώραν ᾧ καταλέλειπται τὰ πράγματα μὴ ἐπιταράσσωνται·
25 [25]πρὸς δὲ τούτοις κατανοῶν τοὺς παρακειμένους δυνάστας καὶ
γειτνιῶντας τῇ βασιλείᾳ τοῖς καιροῖς ἐπέχοντας καὶ προσδοκῶντας
τὸ ἀποβησόμενον, ἀναδέδειχα τὸν υἱὸν Ἀντίοχον βασιλέα, ὃν πολ-
λάκις ἀνατρέχων εἰς τὰς ἐπάνω σατραπείας τοῖς πλείστοις ὑμῶν
παρεκατετιθέμην καὶ συνίστων· γέγραφα δὲ πρὸς αὐτὸν τὰ ὑπο-
26 γεγραμμένα. [26]παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς καὶ ἀξιῶ μεμνημένους τῶν
εὐεργεσιῶν κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν ἕκαστον συντηρεῖν τὴν οὖσαν
27 εὔνοιαν εἰς ἐμὲ καὶ τὸν υἱόν· [27]πέπεισμαι γὰρ αὐτὸν ἐπιεικῶς
καὶ φιλανθρώπως παρακολουθοῦντα τῇ ἐμῇ προαιρέσει συμπεριενε-
χθήσεσθαι ὑμῖν.

15 ους] ως A† | αξιωσαι] -σειν V† | δε 2⁰ > A† | εκριψειν] εκτριψαι A(†) || 16 νεω] + ν V*L*: cf. 6 2 || 17 ιουδαιον] -ος A*L* | επελευσεσθαι] -σασ- A† | καταγγελλοντα] + ς A† || 18 ικετ. ταξιν / εχουσαν] tr. A† | περιεχουσαν > V†: post εχουσαν || 19 και στρατ. / αντιοχος] tr. A† || 20 ει mu. La] > AV*L* | εστιν] εσται A† || 21 την 1⁰ > V† | επαναγαγων A† | παντων] + υμων A† || 24 αποβαινη] ν > A† | η > A*L*: post -νη | προσαγγελθη] π pro γγ A† | τι δυσχερες] tr. V† || 25 τη βασιλεια] της -ας A† | δε ult. > V† || 26 εις εμε] προς εμε (με *L*) V*L* | fin.] + μου V† || 27 παρακολ.] συνσταθεντα A†

28 Ὁ μὲν οὖν ἀνδροφόνος καὶ βλάσφημος τὰ χείριστα παθών, 28
ὡς ἑτέρους διέθηκεν, ἐπὶ ξένης ἐν τοῖς ὄρεσιν οἰκτίστῳ μόρῳ
κατέστρεψεν τὸν βίον. 29 παρεκομίζετο δὲ τὸ σῶμα Φίλιππος ὁ σύν- 29
τροφος αὐτοῦ, ὃς καὶ διευλαβηθεὶς τὸν υἱὸν Ἀντιόχου πρὸς Πτο-
λεμαῖον τὸν Φιλομήτορα εἰς Αἴγυπτον διεκομίσθη.

1 Μακκαβαῖος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τοῦ κυρίου προάγοντος αὐτοὺς 10
τὸ μὲν ἱερὸν ἐκομίσαντο καὶ τὴν πόλιν, 2 τοὺς δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν 2
βωμοὺς ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων δεδημιουργημένους, ἔτι δὲ τεμένη
καθεῖλαν 3 καὶ τὸν νεὼ καθαρίσαντες ἕτερον θυσιαστήριον ἐποίησαν 3
καὶ πυρώσαντες λίθους καὶ πῦρ ἐκ τούτων λαβόντες ἀνήνεγκαν
θυσίας μετὰ διετῆ χρόνον καὶ θυμίαμα καὶ λύχνους καὶ τῶν ἄρτων
τὴν πρόθεσιν ἐποιήσαντο. 4 ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἠξίωσαν τὸν 4
κύριον πεσόντες ἐπὶ κοιλίαν μηκέτι περιπεσεῖν τοιούτοις κακοῖς,
ἀλλ᾽ ἐάν ποτε καὶ ἁμάρτωσιν, ὑπ᾽ αὐτοῦ μετὰ ἐπιεικείας παιδεύ-
εσθαι καὶ μὴ βλασφήμοις καὶ βαρβάροις ἔθνεσιν παραδίδοσθαι.
5 ἐν ᾗ δὲ ἡμέρᾳ ὁ νεὼς ὑπὸ ἀλλοφύλων ἐβεβηλώθη, συνέβη κατὰ 5
τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὸν καθαρισμὸν γενέσθαι τοῦ ναοῦ, τῇ πέμπτῃ
καὶ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ μηνός, ὅς ἐστιν Χασελευ. 6 καὶ μετ᾽ εὐφρο- 6
σύνης ἦγον ἡμέρας ὀκτὼ σκηνωμάτων τρόπον μνημονεύοντες ὡς
πρὸ μικροῦ χρόνου τὴν τῶν σκηνῶν ἑορτὴν ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ
ἐν τοῖς σπηλαίοις θηρίων τρόπον ἦσαν νεμόμενοι. 7 διὸ θύρσους 7
καὶ κλάδους ὡραίους, ἔτι δὲ καὶ φοίνικας ἔχοντες ὕμνους ἀνέφερον
τῷ εὐοδώσαντι καθαρισθῆναι τὸν ἑαυτοῦ τόπον. 8 ἐδογμάτισαν δὲ 8
μετὰ κοινοῦ προστάγματος καὶ ψηφίσματος παντὶ τῷ τῶν Ιουδαίων
ἔθνει κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἄγειν τάσδε τὰς ἡμέρας. 9 καὶ τὰ μὲν τῆς Ἀντι- 9
όχου τοῦ προσαγορευθέντος Ἐπιφανοῦς τελευτῆς οὕτως εἶχεν.

10 Νυνὶ δὲ τὰ κατὰ τὸν Εὐπάτορα Ἀντίοχον, υἱὸν δὲ τοῦ ἀσεβοῦς 10
γενόμενον, δηλώσομεν αὐτὰ συντέμνοντες τὰ συνέχοντα τῶν πο-
λέμων κακά. 11 οὗτος γὰρ παραλαβὼν τὴν βασιλείαν ἀνέδειξεν ἐπὶ 11
τῶν πραγμάτων Λυσίαν τινά, Κοίλης δὲ Συρίας καὶ Φοινίκης στρα-
τηγὸν πρώταρχον. 12 Πτολεμαῖος γὰρ ὁ καλούμενος Μάκρων τὸ 12
δίκαιον συντηρεῖν προηγούμενος πρὸς τοὺς Ιουδαίους διὰ τὴν γε-
γονυῖαν εἰς αὐτοὺς ἀδικίαν ἐπειρᾶτο τὰ πρὸς αὐτοὺς εἰρηνικῶς
διεξάγειν· 13 ὅθεν κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν φίλων πρὸς τὸν Εὐ- 13

29 -μιζετο ⌒ το V† | διευλαβ.] δι > A†: post και
10 2 ετι δε] + και τα *VL* || 3 νεω] + ν *VL*: cf. 6 2 | και 2⁰ > *VL* || 4 κοιλιαν] -ας V† | περιπεσειν] παραπεσ. A† | παιδευεσθαι και > A† || 5 ος(V*† ο) εστιν] του A† || 6 εν ult. > *VL* || 7 υμνους ανεφερον] η(uel ε)υχαριστουν A*L*: cf. Kappler p. 60 | καθαρισθηναι] -ρισαι A† || 8 δε] τε A pau. | τασδε τας] τας δεκατας A†, τας δεκα V† || 9 του > V*† || 10 ευπατορα] υπατον A† | συνεχοντα > V† | πολεμων] μ > A† || 12 καλουμενος] λεγομ. *VL* | συντηρειν] συνετηρει *VL* | προηγουμενος] -νως V^c*L* (post ιουδαιους tr. *L*) | προς τους ιουδ. > V† | εις] προς A pau.

πάτορα καὶ προδότης παρ᾽ ἕκαστα ἀκούων διὰ τὸ τὴν Κύπρον
ἐμπιστευθέντα ὑπὸ τοῦ Φιλομήτορος ἐκλιπεῖν καὶ πρὸς Ἀντίοχον
τὸν Ἐπιφανῆ ἀναχωρῆσαι μήτε εὐγενῆ τὴν ἐξουσίαν εὐγενίσας
φαρμακεύσας ἑαυτὸν ἐξέλιπεν τὸν βίον.
14 [14]Γοργίας δὲ γενόμενος στρατηγὸς τῶν τόπων ἐξενοτρόφει καὶ
15 παρ᾽ ἕκαστα πρὸς τοὺς Ιουδαίους ἐπολεμοτρόφει. [15]ὁμοῦ δὲ τούτῳ
καὶ οἱ Ιδουμαῖοι ἐγκρατεῖς ἐπικαίρων ὀχυρωμάτων ὄντες ἐγύμναζον
τοὺς Ιουδαίους καὶ τοὺς φυγαδεύσαντας ἀπὸ Ιεροσολύμων προσ-
16 λαβόμενοι πολεμοτροφεῖν ἐπεχείρουν. [16]οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον
ποιησάμενοι λιτανείαν καὶ ἀξιώσαντες τὸν θεὸν σύμμαχον αὐτοῖς
17 γενέσθαι ἐπὶ τὰ τῶν Ιδουμαίων ὀχυρώματα ὥρμησαν, [17]οἷς καὶ
προσβαλόντες εὐρώστως ἐγκρατεῖς ἐγένοντο τῶν τόπων πάντας
τε τοὺς ἐπὶ τῷ τείχει μαχομένους ἠμύναντο κατέσφαζόν τε τοὺς
18 ἐμπίπτοντας, ἀνεῖλον δὲ οὐχ ἧττον τῶν δισμυρίων. [18]συμφυγόντων
δὲ οὐκ ἔλαττον τῶν ἐνακισχιλίων εἰς δύο πύργους ὀχυροὺς εὖ
19 μάλα καὶ πάντα τὰ πρὸς πολιορκίαν ἔχοντας [19]ὁ Μακκαβαῖος εἰς
ἐπείγοντας τόπους ἀπολιπὼν Σιμωνα καὶ Ιωσηπον, ἔτι δὲ καὶ
Ζακχαῖον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἱκανοὺς πρὸς τὴν τούτων πολιορκίαν
20 αὐτὸς ἐχωρίσθη. [20]οἱ δὲ περὶ τὸν Σιμωνα φιλαργυρήσαντες ὑπό
τινων τῶν ἐν τοῖς πύργοις ἐπείσθησαν ἀργυρίῳ, ἑπτάκις δὲ μυρίας
21 δραχμὰς λαβόντες εἴασάν τινας διαρρυῆναι. [21]προσαγγελέντος δὲ
τῷ Μακκαβαίῳ περὶ τοῦ γεγονότος συναγαγὼν τοὺς ἡγουμένους
τοῦ λαοῦ κατηγόρησεν ὡς ἀργυρίου πέπρακαν τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς
22 πολεμίους κατ᾽ αὐτῶν ἀπολύσαντες. [22]τούτους μὲν οὖν προδότας
γενομένους ἀπέκτεινεν, καὶ παραχρῆμα τοὺς δύο πύργους κατ-
23 ελάβετο. [23]τοῖς δὲ ὅπλοις τὰ πάντα ἐν ταῖς χερσὶν εὐοδούμενος
ἀπώλεσεν ἐν τοῖς δυσὶν ὀχυρώμασιν πλείους τῶν δισμυρίων.
24 [24]Τιμόθεος δὲ ὁ πρότερον ἡττηθεὶς ὑπὸ τῶν Ιουδαίων συναγα-
γὼν ξένας δυνάμεις παμπληθεῖς καὶ τοὺς τῆς Ἀσίας γενομένους
ἵππους συναθροίσας οὐκ ὀλίγους παρῆν ὡς δοριάλωτον λημψό-
25 μενος τὴν Ιουδαίαν. [25]οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκαβαῖον συνεγγίζοντος
αὐτοῦ πρὸς ἱκετείαν τοῦ θεοῦ γῇ τὰς κεφαλὰς καταπάσαντες καὶ
26 τὰς ὀσφύας σάκκοις ζώσαντες [26]ἐπὶ τὴν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστη-
ρίου κρηπῖδα προσπεσόντες ἠξίουν ἵλεως αὐτοῖς γενόμενον ἐχ-
θρεῦσαι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν καὶ ἀντικεῖσθαι τοῖς ἀντικειμένοις,

13 ευγενισας Fr.] ευγενναισας V, ευγεννασιας A || **14** τοπων] τροπων A† | ιουδαιους] ιδιους A† || **15** τουτω] -των A† | φυγαδευσαντας A pau. (cf. **5** 5)] -δευοντας V†, -δευθεντας compl.: cf. Kappler p. 55 || **17** τε 2^{0}] δε Vmu. || **19** ιωσηπον A pau.] φ pro π rel. | και 2^{0} > A pau. || **21** προσαγγελεντος compl. (cf. Thack. p. 258)] -γελλοντες A† | πεπρακαν AV pau. (cf. Thack. § 17,3)] -κασι(ν) rel. || **24** προτερον] πρωτον A† | δοριαλωτον] υ pro ι V^{c} || **25** ικετ(ε)ιαν] ικεσιαν A†: cf. **12** 42 || **26** ιλεως AV* pau. (cf. **7** 37)] -ων V^{c}pl. | cf. Exod. **23** 22

καθὼς ὁ νόμος διασαφεῖ. [27]γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς δεήσεως ἀνα- 27
λαβόντες τὰ ὅπλα προῆγον ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ πλεῖον· συνεγγί-
σαντες δὲ τοῖς πολεμίοις ἐφ᾽ ἑαυτῶν ἦσαν. [28]ἄρτι δὲ τῆς ἀνατολῆς 28
διαχεομένης προσέβαλον ἑκάτεροι, οἱ μὲν ἔγγυον ἔχοντες εὐημερίας
καὶ νίκης μετὰ ἀρετῆς τὴν ἐπὶ τὸν κύριον καταφυγήν, οἱ δὲ καθ-
ηγεμόνα τῶν ἀγώνων ταττόμενοι τὸν θυμόν. [29]γενομένης δὲ καρ- 29
τερᾶς μάχης ἐφάνησαν τοῖς ὑπεναντίοις ἐξ οὐρανοῦ ἐφ᾽ ἵππων
χρυσοχαλίνων ἄνδρες πέντε διαπρεπεῖς, καὶ ἀφηγούμενοι τῶν Ιου-
δαίων, [30]οἳ καὶ τὸν Μακκαβαῖον μέσον λαβόντες καὶ σκεπάζοντες 30
ταῖς ἑαυτῶν πανοπλίαις ἄτρωτον διεφύλαττον, εἰς δὲ τοὺς ὑπ-
εναντίους τοξεύματα καὶ κεραυνοὺς ἐξερρίπτουν, διὸ συγχυθέντες
ἀορασίᾳ διεκόπτοντο ταραχῆς πεπληρωμένοι. [31]κατεσφάγησαν δὲ 31
δισμύριοι πρὸς τοῖς πεντακοσίοις, ἱππεῖς δὲ ἑξακόσιοι. [32]αὐτὸς δὲ 32
ὁ Τιμόθεος συνέφυγεν εἰς Γαζαρα λεγόμενον ὀχύρωμα, εὖ μάλα
φρούριον, στρατηγοῦντος ἐκεῖ Χαιρεου. [33]οἱ δὲ περὶ τὸν Μακκα- 33
βαῖον ἄσμενοι περιεκάθισαν τὸ φρούριον ἡμέρας τέσσαρας. [34]οἱ 34
δὲ ἔνδον τῇ ἐρυμνότητι τοῦ τόπου πεποιθότες ὑπεράγαν ἐβλασ-
φήμουν καὶ λόγους ἀθεμίτους προΐεντο. [35]ὑποφαινούσης δὲ τῆς 35
πέμπτης ἡμέρας εἴκοσι νεανίαι τῶν περὶ τὸν Μακκαβαῖον πυρω-
θέντες τοῖς θυμοῖς διὰ τὰς βλασφημίας προσβαλόντες τῷ τείχει
ἀρρενωδῶς καὶ θηριώδει θυμῷ τὸν ἐμπίπτοντα ἔκοπτον· [36]ἕτεροι 36
δὲ ὁμοίως προσαναβάντες ἐν τῷ περισπασμῷ πρὸς τοὺς ἔνδον
ἐνεπίμπρων τοὺς πύργους καὶ πυρὰς ἀνάπτοντες ζῶντας τοὺς βλασ-
φήμους κατέκαιον· οἱ δὲ τὰς πύλας διέκοπτον, εἰσδεξάμενοι δὲ
τὴν λοιπὴν τάξιν προκατελάβοντο τὴν πόλιν. [37]καὶ τὸν Τιμόθεον 37
ἀποκεκρυμμένον ἔν τινι λάκκῳ κατέσφαξαν καὶ τὸν τούτου ἀδελφὸν
Χαιρέαν καὶ τὸν Ἀπολλοφάνην. [38]ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι μεθ᾽ 38
ὕμνων καὶ ἐξομολογήσεων εὐλόγουν τῷ κυρίῳ τῷ μεγάλως εὐερ-
γετοῦντι τὸν Ισραηλ καὶ τὸ νῖκος αὐτοῖς διδόντι.
[1]Μετ᾽ ὀλίγον δὲ παντελῶς χρονίσκον Λυσίας ἐπίτροπος τοῦ 11
βασιλέως καὶ συγγενὴς καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων λίαν βαρέως φέ-
ρων ἐπὶ τοῖς γεγονόσι [2]συναθροίσας περὶ τὰς ὀκτὼ μυριάδας 2
καὶ τὴν ἵππον ἅπασαν παρεγίνετο ἐπὶ τοὺς Ιουδαίους λογιζόμενος

26 καθως] + και A† || 27 προηγον] -ηλθον V || 28 μεν] + ουν AV pau. | την] της A† || 29 γενομενης] γιν. AV† | ανδρες πεντε] tr. A pau. || 30 οἳ VL La] οἱ δυο A: ad 29 tractum | διεφυλαττον] σσ pro ττ A† | υπεναντιους] υπ > A pau. | εξερριπτουν] π pro ρρ A† || 32 χαιρεου] χεραιου V pau., χερεου A†: cf. 37 || 33 ασμενοι] -νως A† | τεσσαρας pl. La] + και εικοσι V†, τεσσερακοντα A† || 34 εβλασφημουν] εδυσφ. VL | προιεντο] -τες A†, προσιοντο V(†) || 35 υποφαιν.] ι > A† | ημερας εικοσι L La] ημ. και εικοστης A pau., και εικοστης ημ. V compl. | προσβαλ.] σ > A†, λλ pro λ V pau. || 37 χαιρεαν (sic etiam A)] χεραιαν V pau.: cf. 32 || 38 εξομολογησεων] -ως A†
11 1 χρονισκον AV†] χρονον rel. || 2 απασαν A†] πασαν rel.

3 τὴν μὲν πόλιν Ἕλλησιν οἰκητήριον ποιήσειν, [3]τὸ δὲ ἱερὸν ἀργυρο-
λόγητον, καθὼς τὰ λοιπὰ τῶν ἐθνῶν τεμένη, πρατὴν δὲ κατὰ ἔτος
4 τὴν ἀρχιερωσύνην ποιήσειν, [4]οὐδαμῶς ἐπιλογιζόμενος τὸ τοῦ θεοῦ
κράτος, πεφρενωμένος δὲ ταῖς μυριάσιν τῶν πεζῶν καὶ ταῖς χιλι-
5 άσιν τῶν ἱππέων καὶ τοῖς ἐλέφασιν τοῖς ὀγδοήκοντα. [5]εἰσελθὼν
δὲ εἰς τὴν Ιουδαίαν καὶ συνεγγίσας Βαιθσουρα ὄντι μὲν ἐρυμνῷ
χωρίῳ, Ιεροσολύμων δὲ ἀπέχοντι ὡσεὶ σταδίους πέντε τοῦτο ἔ-
6 θλιβεν. [6]ὡς δὲ μετέλαβον οἱ περὶ τὸν Μακκαβαῖον πολιορκοῦντα
αὐτὸν τὰ ὀχυρώματα, μετὰ ὀδυρμῶν καὶ δακρύων ἱκέτευον σὺν
τοῖς ὄχλοις τὸν κύριον ἀγαθὸν ἄγγελον ἀποστεῖλαι πρὸς σωτηρίαν
7 τῷ Ισραηλ. [7]αὐτὸς δὲ πρῶτος ὁ Μακκαβαῖος ἀναλαβὼν τὰ ὅπλα
προετρέψατο τοὺς ἄλλους ἅμα αὐτῷ διακινδυνεύοντας ἐπιβοηθεῖν
8 τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν· ὁμοῦ δὲ καὶ προθύμως ἐξώρμησαν. [8]αὐτόθι
δὲ πρὸς τοῖς Ιεροσολύμοις ὄντων ἐφάνη προηγούμενος αὐτῶν
9 ἔφιππος ἐν λευκῇ ἐσθῆτι πανοπλίαν χρυσῆν κραδαίνων. [9]ὁμοῦ δὲ
πάντες εὐλόγησαν τὸν ἐλεήμονα θεὸν καὶ ἐπερρώσθησαν ταῖς ψυ-
χαῖς οὐ μόνον ἀνθρώπους, θῆρας δὲ τοὺς ἀγριωτάτους καὶ σιδηρᾶ
10 τείχη τιτρώσκειν ὄντες ἕτοιμοι. [10]προῆγον ἐν διασκευῇ τὸν ἀπ᾽
11 οὐρανοῦ σύμμαχον ἔχοντες ἐλεήσαντος αὐτοὺς τοῦ κυρίου. [11]λεον-
τηδὸν δὲ ἐντινάξαντες εἰς τοὺς πολεμίους κατέστρωσαν αὐτῶν
χιλίους πρὸς τοῖς μυρίοις, ἱππεῖς δὲ ἑξακοσίους πρὸς τοῖς χιλίοις·
12 τοὺς δὲ πάντας ἠνάγκασαν φεύγειν. [12]οἱ πλείονες δὲ αὐτῶν τραυ-
ματίαι γυμνοὶ διεσώθησαν· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Λυσίας αἰσχρῶς φεύ-
13 γων διεσώθη. [13]οὐκ ἄνους δὲ ὑπάρχων πρὸς ἑαυτὸν ἀντιβάλλων
τὸ γεγονὸς περὶ αὐτὸν ἐλάττωμα καὶ συννοήσας ἀνικήτους εἶναι
14 τοὺς Εβραίους τοῦ δυναμένου θεοῦ συμμαχοῦντος αὐτοῖς [14]προσ-
αποστείλας ἔπεισεν συλλύεσθαι ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις, καὶ διότι
15 καὶ τὸν βασιλέα πείσει φίλον αὐτοῖς ἀναγκάζων γενέσθαι. [15]ἐπένευ-
σεν δὲ ὁ Μακκαβαῖος ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ὁ Λυσίας παρεκάλει, τοῦ
συμφέροντος φροντίζων· ὅσα γὰρ ὁ Μακκαβαῖος ἐπέδωκεν τῷ
Λυσίᾳ διὰ γραπτῶν περὶ τῶν Ιουδαίων, συνεχώρησεν ὁ βασιλεύς.
16 [16]Ἦσαν γὰρ αἱ γεγραμμέναι τοῖς Ιουδαίοις ἐπιστολαὶ παρὰ μὲν
Λυσίου περιέχουσαι τὸν τρόπον τοῦτον

5 βαιθσουρα pau.] -ρων AV†: cf. 13 19. 22 | ιεροσολ. (cf. Helbing Kasussyntax p. 179)] pr. απο V† | σταδιους] σχοινους A† | πεντε] + προς τοις μυριοις V, *quinque milia* La, πεντακοσιους unus cod. || 6 ικετευον] τ pro υ A† | τω] του V || 7 πρωτος ο μακκ.] + πρωτος A† || 8 εφιππος > A*† || 9 ευλογησαν ... και 1⁰] ευλογησαντες ... V*L* | δε 2⁰] τε V†; *L* αλλα και θηρας pro θηρας δε || 11 λεοντηδον] -τινον A† | χιλιους] -οις A† | τοις ult. > A† || 12 διεσωθησαν] δε εσωθ. A† || 13 δυναμενου] δυνατου V†, δυναστου *L*: cf. Kappler p. 57 || 14 επεισε(ν)] επισα A† | πεισει Sw.] + ν mss. | αναγκαζων Sw.] -ζειν mss. || 15 επεδωκε(ν)] επ > V*L* | βασιλευς] γραμματευς A† || 16 αι > Apau.

Λυσίας τῷ πλήθει τῶν Ιουδαίων χαίρειν. [17]Ιωαννης καὶ Αβεσ- 17
σαλωμ οἱ πεμφθέντες παρ᾽ ὑμῶν ἐπιδόντες τὸν ὑπογεγραμμένον
χρηματισμὸν ἠξίουν περὶ τῶν δι᾽ αὐτοῦ σημαινομένων. [18]ὅσα μὲν 18
οὖν ἔδει καὶ τῷ βασιλεῖ προσενεχθῆναι, διεσάφησα· ἃ δὲ ἦν ἐν-
δεχόμενα, συνεχώρησεν. [19]ἐὰν μὲν οὖν συντηρήσητε τὴν εἰς τὰ 19
πράγματα εὔνοιαν, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν πειράσομαι παραίτιος ἀγαθῶν
γενέσθαι. [20]ὑπὲρ δὲ τούτων καὶ τῶν κατὰ μέρος ἐντέταλμαι τού- 20
τοις τε καὶ τοῖς παρ᾽ ἐμοῦ διαλεχθῆναι ὑμῖν. [21]ἔρρωσθε. ἔτους 21
ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, Διὸς Κορινθίου τετράδι καὶ
εἰκάδι.

[22]Ἡ δὲ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ περιεῖχεν οὕτως 22

Βασιλεὺς Ἀντίοχος τῷ ἀδελφῷ Λυσίᾳ χαίρειν. [23]τοῦ πατρὸς 23
ἡμῶν εἰς θεοὺς μεταστάντος βουλόμενοι τοὺς ἐκ τῆς βασιλείας
ἀταράχους ὄντας γενέσθαι πρὸς τὴν τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν [24]ἀκη- 24
κοότες τοὺς Ιουδαίους μὴ συνευδοκοῦντας τῇ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τὰ
Ἑλληνικὰ μεταθέσει, ἀλλὰ τὴν ἑαυτῶν ἀγωγὴν αἱρετίζοντας ἀξι-
οῦντας συγχωρηθῆναι αὐτοῖς τὰ νόμιμα, [25]αἱρούμενοι οὖν καὶ 25
τοῦτο τὸ ἔθνος ἐκτὸς ταραχῆς εἶναι κρίνομεν τό τε ἱερὸν ἀποκατα-
σταθῆναι αὐτοῖς καὶ πολιτεύεσθαι κατὰ τὰ ἐπὶ τῶν προγόνων αὐτῶν
ἔθη. [26]εὖ οὖν ποιήσεις διαπεμψάμενος πρὸς αὐτοὺς καὶ δοὺς δεξιάς, 26
ὅπως εἰδότες τὴν ἡμετέραν προαίρεσιν εὔθυμοί τε ὦσιν καὶ ἡδέως
διαγίνωνται πρὸς τῇ τῶν ἰδίων ἀντιλήμψει.

[27]Πρὸς δὲ τὸ ἔθνος ἡ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ τοιάδε ἦν 27

Βασιλεὺς Ἀντίοχος τῇ γερουσίᾳ τῶν Ιουδαίων καὶ τοῖς ἄλλοις
Ιουδαίοις χαίρειν. [28]εἰ ἔρρωσθε, εἴη ἂν ὡς βουλόμεθα· καὶ αὐτοὶ 28
δὲ ὑγιαίνομεν. [29]ἐνεφάνισεν ἡμῖν Μενέλαος βούλεσθαι κατελθόντας 29
ὑμᾶς γίνεσθαι πρὸς τοῖς ἰδίοις. [30]τοῖς οὖν καταπορευομένοις μέχρι 30
τριακάδος Ξανθικοῦ ὑπάρξει δεξιὰ μετὰ τῆς ἀδείας [31]χρῆσθαι τοὺς 31
Ιουδαίους τοῖς ἑαυτῶν δαπανήμασιν καὶ νόμοις, καθὰ καὶ τὸ πρό-
τερον, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν κατ᾽ οὐδένα τρόπον παρενοχληθήσεται
περὶ τῶν ἠγνοημένων. [32]πέπομφα δὲ καὶ τὸν Μενέλαον παρακα- 32
λέσοντα ὑμᾶς. [33]ἔρρωσθε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, 33
Ξανθικοῦ πεντεκαιδεκάτῃ.

[34]Ἔπεμψαν δὲ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν ἔχουσαν 34
οὕτως

Κόιντος Μέμμιος, Τίτος Μάνιος, πρεσβῦται Ῥωμαίων, τῷ δήμῳ
τῶν Ιουδαίων χαίρειν. [35]ὑπὲρ ὧν Λυσίας ὁ συγγενὴς τοῦ βασι- 35

20 τουτων και των V*L*La] τουτων tantum A†, των tantum compl. || 23 βουλομενοι] -νου A | ιδιων] ιουδαιων A*L*: cf. 29 || 24 επι] εις A† | αξιουντας *L*] -τες V†, αξιουν A || 28 ει > A || 29 βουλεσθαι] -λομενος A† | ιδιοις] ιουδαιοις A*: cf. 23 || 30 αδειας] αδιας V*, ιδιας A†: cf. Kappler p. 59 || 32 παρακαλεσαντα A† || 34 επεμψαν] -ψαμεν A† | πρεσβευται 3 codd.: cf. Mac. I 14 22

36 λέως συνεχώρησεν ὑμῖν, καὶ ἡμεῖς συνευδοκοῦμεν. [36]ἃ δὲ ἔκρινεν
προσανενεχθῆναι τῷ βασιλεῖ, πέμψατέ τινα παραχρῆμα ἐπισκεψά-
μενοι περὶ τούτων, ἵνα ἐκθῶμεν ὡς καθήκει ὑμῖν· ἡμεῖς γὰρ προσ-
37 άγομεν πρὸς Ἀντιόχειαν. [37]διὸ σπεύσατε καὶ πέμψατέ τινας, ὅπως
38 καὶ ἡμεῖς ἐπιγνῶμεν ὁποίας ἐστὲ γνώμης. [38]ὑγιαίνετε. ἔτους ἑκα-
τοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, Ξανθικοῦ πεντεκαιδεκάτῃ.

12 [1]Γενομένων δὲ τῶν συνθηκῶν τούτων ὁ μὲν Λυσίας ἀπῄει
πρὸς τὸν βασιλέα, οἱ δὲ Ιουδαῖοι περὶ τὴν γεωργίαν ἐγίνοντο.
2 [2]τῶν δὲ κατὰ τόπον στρατηγῶν Τιμόθεος καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τοῦ
Γενναίου, ἔτι δὲ Ἱερώνυμος καὶ Δημοφῶν, πρὸς δὲ τούτοις Νικά-
νωρ ὁ Κυπριάρχης οὐκ εἴων αὐτοὺς εὐσταθεῖν καὶ τὰ τῆς ἡσυχίας
3 ἄγειν. [3]Ιοππῖται δὲ τηλικοῦτο συνετέλεσαν τὸ δυσσέβημα· παρα-
καλέσαντες τοὺς σὺν αὐτοῖς οἰκοῦντας Ιουδαίους ἐμβῆναι εἰς τὰ
παρακατασταθέντα ὑπ' αὐτῶν σκάφη σὺν γυναιξὶν καὶ τέκνοις ὡς
4 μηδεμιᾶς ἐνεστώσης πρὸς αὐτοὺς δυσμενείας, [4]κατὰ δὲ τὸ κοινὸν
τῆς πόλεως ψήφισμα· καὶ τούτων ἐπιδεξαμένων ὡς ἂν εἰρηνεύειν
θελόντων καὶ μηδὲν ὕποπτον ἐχόντων ἐπαναχθέντας αὐτοὺς ἐβύ-
5 θισαν ὄντας οὐκ ἔλαττον τῶν διακοσίων. [5]μεταλαβὼν δὲ Ιουδας
τὴν γεγονυῖαν εἰς τοὺς ὁμοεθνεῖς ὠμότητα παραγγείλας τοῖς περὶ
6 αὐτὸν ἀνδράσιν [6]καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δίκαιον κριτὴν θεὸν παρ-
εγένετο ἐπὶ τοὺς μιαιφόνους τῶν ἀδελφῶν καὶ τὸν μὲν λιμένα
νύκτωρ ἐνέπρησεν καὶ τὰ σκάφη κατέφλεξεν, τοὺς δὲ ἐκεῖ συμφυ-
7 γόντας ἐξεκέντησεν. [7]τοῦ δὲ χωρίου συγκλεισθέντος ἀνέλυσεν ὡς
πάλιν ἥξων καὶ τὸ σύμπαν τῶν Ιοππιτῶν ἐκριζῶσαι πολίτευμα.
8 [8]μεταλαβὼν δὲ καὶ τοὺς ἐν Ιαμνείᾳ τὸν αὐτὸν ἐπιτελεῖν βουλο-
9 μένους τρόπον τοῖς παροικοῦσιν Ιουδαίοις, [9]καὶ τοῖς Ιαμνίταις
νυκτὸς ἐπιβαλὼν ὑφῆψεν τὸν λιμένα σὺν τῷ στόλῳ ὥστε φαί-
νεσθαι τὰς αὐγὰς τοῦ φέγγους εἰς τὰ Ιεροσόλυμα σταδίων ὄντων
διακοσίων τεσσαράκοντα.

10 [10]Ἐκεῖθεν δὲ ἀποσπάσαντες σταδίους ἐννέα, ποιουμένων τὴν
πορείαν ἐπὶ τὸν Τιμόθεον, προσέβαλον Ἄραβες αὐτῷ οὐκ ἐλάττους
11 τῶν πεντακισχιλίων, ἱππεῖς δὲ πεντακόσιοι. [11]γενομένης δὲ καρ-
τερᾶς μάχης καὶ τῶν περὶ τὸν Ιουδαν διὰ τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ

36 προσανενηνεχθαι (sic) A† | εκθωμεν] εχωμεν A(†) | υμιν] ημ. A pau. || 37 οποιας] επι ποιας V†

12 2 τα της] τας AV || 3 init.] pr. οι V† | τηλικουτο > V† | συν 1⁰] εν A pau. | αυτοις] pr. ε A† | παρακατασταθεντα A†] κατα > rel. || 4 κατα V*L*] μετα A | επαναχθεντας] επαν > A† | οντας / ουκ ελ. των διακ.] tr. V*L* || 5 ιουδας] pr. ο A† || 6 παρεγενετο ... και 2⁰ V*L*] παραγενομενος ... A | μεν λιμενα] tr. V† | νυκτωρ > V† || 7 ανελυσεν] χ pro λ A† | ως V*L* La] > A || 8 τους] τας A† | βουλομενους] -νος AV pau. | παροικουσιν] κατοικ. A† || 9 υφηψε(ν)] εξηψ. V† | φαινεσθαι] pr. επι A† || 10 προσεβαλον] επ pro προσ A*L*, λλ pro λ AV†

βοήθειαν εὐημερησάντων ἐλαττονωθέντες οἱ νομάδες ἠξίουν δοῦναι
τὸν Ιουδαν δεξιὰς αὐτοῖς ὑπισχνούμενοι καὶ βοσκήματα δώσειν
καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ὠφελήσειν αὐτούς. [12]Ιουδας δὲ ὑπολαβὼν ὡς 12
ἀληθῶς ἐν πολλοῖς αὐτοὺς χρησίμους ἐπεχώρησεν εἰρήνην ἄξειν
πρὸς αὐτούς· καὶ λαβόντες δεξιὰς εἰς τὰς σκηνὰς ἐχωρίσθησαν.
[13]Ἐπέβαλεν δὲ καὶ ἐπί τινα πόλιν γεφύραις ὀχυρὰν καὶ τείχεσιν 13
περιπεφραγμένην καὶ παμμειγέσιν ἔθνεσιν κατοικουμένην, ὄνομα δὲ
Κασπιν. [14]οἱ δὲ ἔνδον πεποιθότες τῇ τῶν τειχέων ἐρυμνότητι τῇ 14
τε τῶν βρωμάτων παραθέσει ἀναγωγότερον ἐχρῶντο τοῖς περὶ
τὸν Ιουδαν λοιδοροῦντες καὶ προσέτι βλασφημοῦντες καὶ λαλοῦν-
τες ἃ μὴ θέμις. [15]οἱ δὲ περὶ τὸν Ιουδαν ἐπικαλεσάμενοι τὸν μέγαν 15
τοῦ κόσμου δυνάστην τὸν ἄτερ κριῶν καὶ μηχανῶν ὀργανικῶν
κατακρημνίσαντα τὴν Ιεριχω κατὰ τοὺς Ἰησοῦ χρόνους ἐνέσεισαν
θηριωδῶς τῷ τείχει. [16]καταλαβόμενοί τε τὴν πόλιν τῇ τοῦ θεοῦ 16
θελήσει ἀμυθήτους ἐποιήσαντο σφαγὰς ὥστε τὴν παρακειμένην
λίμνην τὸ πλάτος ἔχουσαν σταδίους δύο κατάρρυτον αἵματι πε-
πληρωμένην φαίνεσθαι.
[17]Ἐκεῖθεν δὲ ἀποσπάσαντες σταδίους ἑπτακοσίους πεντήκοντα 17
διήνυσαν εἰς τὸν Χάρακα πρὸς τοὺς λεγομένους Τουβιανοὺς Ιου-
δαίους. [18]καὶ Τιμόθεον μὲν ἐπὶ τῶν τόπων οὐ κατέλαβον ἄπρακτον 18
τότε ἀπὸ τῶν τόπων ἐκλελυκότα, καταλελοιπότα δὲ φρουρὰν ἔν
τινι τόπῳ καὶ μάλα ὀχυράν. [19]Δοσίθεος δὲ καὶ Σωσίπατρος τῶν 19
περὶ τὸν Μακκαβαῖον ἡγεμόνων ἐξοδεύσαντες ἀπώλεσαν τοὺς ὑπὸ
Τιμοθέου καταλειφθέντας ἐν τῷ ὀχυρώματι πλείους τῶν μυρίων
ἀνδρῶν. [20]ὁ δὲ Μακκαβαῖος διατάξας τὴν περὶ αὐτὸν στρατιὰν 20
σπειρηδὸν κατέστησεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν σπειρῶν καὶ ἐπὶ τὸν Τιμό-
θεον ὥρμησεν ἔχοντα περὶ αὐτὸν μυριάδας δώδεκα πεζῶν, ἱππεῖς
δὲ δισχιλίους πρὸς τοῖς πεντακοσίοις. [21]τὴν δὲ ἔφοδον μεταλαβὼν 21
Ιουδου προεξαπέστειλεν ὁ Τιμόθεος τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα καὶ
τὴν ἄλλην ἀποσκευὴν εἰς τὸ λεγόμενον Καρνιον· ἦν γὰρ δυσπο-
λιόρκητον καὶ δυσπρόσιτον τὸ χωρίον διὰ τὴν πάντων τῶν τόπων
στενότητα. [22]ἐπιφανείσης δὲ τῆς Ιουδου σπείρας πρώτης καὶ γε- 22
νομένου δέους ἐπὶ τοὺς πολεμίους φόβου τε ἐκ τῆς τοῦ τὰ πάντα

11 δεξιας V*L*La] -αν A: cf. 12 I 6 58 || 12 χρησιμους] -μοις A† | επεχωρησεν] παρεχωρ. Vpau., υπεχωρ. A† || 13 γεφυραις unus cod.] -ρουν A, > V*L* La || 14 ερυμνοτητι] ευρυμν. A† || 15 περι > A† | ιησου] pr. του V† || 16 εχουσαν σταδιους] σταδιων ουσαν V† || 17 προς] pr. και A† | τουβιανους Vpau.] -βιην- *L*, -βειν- A† || 18 τοτε] τε V*L* | απο] εκ A pau. || 19 δοσιθεος Vc*L*] δωσ. AV* | απωλεσαν / τους υπο τιμοθ.] tr. A† || 20 ωρμησεν] -σαν A pau. | δισχιλιους] τρισχ. Ar† | προς] pr. και A† | πεντακοσιοις] επτακοσ. compl., επτακισχιλιοις A† || 21 ιουδου: sic AVcompl. in 21. 22, A pau. in 15 17, V† in 14 1; ιουδα rel., cf. I 3 25 | και τα τεκνα > A† | παντων] pr. εκ V*L* || 22 ιουδου: cf. 21 | πρωτης] -του A compl.

ἐφορῶντος ἐπιφανείας γενομένης ἐπ' αὐτοὺς εἰς φυγὴν ὥρμησαν
ἄλλος ἀλλαχῇ φερόμενος ὥστε πολλάκις ὑπὸ τῶν ἰδίων βλάπτεσθαι
23 καὶ ταῖς τῶν ξιφῶν ἀκμαῖς ἀναπείρεσθαι. [23]ἐποιεῖτο δὲ τὸν διωγ-
μὸν εὐτονώτερον ὁ Ιουδας συγκεντῶν τοὺς ἀλιτηρίους διέφθειρέν
24 τε εἰς μυριάδας τρεῖς ἀνδρῶν. [24]αὐτὸς δὲ ὁ Τιμόθεος ἐμπεσὼν
τοῖς περὶ τὸν Δοσίθεον καὶ Σωσίπατρον ἠξίου μετὰ πολλῆς γο-
ητείας ἐξαφεῖναι σῶον αὐτὸν διὰ τὸ πλειόνων μὲν γονεῖς, ὧν δὲ
25 ἀδελφοὺς ἔχειν καὶ τούτους ἀλογηθῆναι συμβήσεται. [25]πιστώσαντος
δὲ αὐτοῦ διὰ πλειόνων τὸν ὁρισμὸν ἀποκαταστῆσαι τούτους ἀπη-
μάντους ἀπέλυσαν αὐτὸν ἕνεκα τῆς τῶν ἀδελφῶν σωτηρίας.
26 [26]Ἐξελθὼν δὲ ἐπὶ τὸ Καρνιον καὶ τὸ Ατεργατειον κατέσφαξεν
27 μυριάδας σωμάτων δύο καὶ πεντακισχιλίους. [27]μετὰ δὲ τὴν τού-
των τροπὴν καὶ ἀπώλειαν ἐπεστράτευσεν καὶ ἐπὶ Εφρων πόλιν
ὀχυράν, ἐν ᾗ κατῴκει Λυσίας καὶ πάμφυλα πλήθη, νεανίαι δὲ ῥωμαλέοι
πρὸ τῶν τειχέων καθεστῶτες εὐρώστως ἀπεμάχοντο, ἔνθα δὲ ὀργάνων
28 καὶ βελῶν πολλαὶ παραθέσεις ὑπῆρχον. [28]ἐπικαλεσάμενοι δὲ τὸν
δυνάστην τὸν μετὰ κράτους συντρίβοντα τὰς τῶν πολεμίων ἀλκὰς
ἔλαβον τὴν πόλιν ὑποχείριον, κατέστρωσαν δὲ τῶν ἔνδον εἰς μυ-
29 ριάδας δύο πεντακισχιλίους. [29]ἀναζεύξαντες δὲ ἐκεῖθεν ὥρμησαν
ἐπὶ Σκυθῶν πόλιν ἀπέχουσαν ἀπὸ Ιεροσολύμων σταδίους ἑξακο-
30 σίους. [30]ἀπομαρτυρησάντων δὲ τῶν ἐκεῖ καθεστώτων Ιουδαίων,
ἣν οἱ Σκυθοπολῖται ἔσχον πρὸς αὐτοὺς εὔνοιαν καὶ ἐν τοῖς τῆς
31 ἀτυχίας καιροῖς ἥμερον ἀπάντησιν, [31]εὐχαριστήσαντες καὶ προσ-
παρακαλέσαντες καὶ εἰς τὰ λοιπὰ πρὸς τὸ γένος εὐμενεῖς εἶναι
παρεγενήθησαν εἰς Ιεροσόλυμα τῆς τῶν ἑβδομάδων ἑορτῆς οὔσης
ὑπογύου.
32 [32]Μετὰ δὲ τὴν λεγομένην πεντηκοστὴν ὥρμησαν ἐπὶ Γοργίαν
33 τὸν τῆς Ιδουμαίας στρατηγόν. [33]ἐξῆλθεν δὲ μετὰ πεζῶν τρισχιλί-
34 ων, ἱππέων δὲ τετρακοσίων. [34]παραταξαμένους δὲ συνέβη πεσεῖν
35 ὀλίγους τῶν Ιουδαίων. [35]Δοσίθεος δέ τις τῶν τοῦ Βακήνορος,
ἔφιππος ἀνὴρ καὶ καρτερός, εἴχετο τοῦ Γοργίου καὶ λαβόμενος τῆς
χλαμύδος ἦγεν αὐτὸν εὐρώστως καὶ βουλόμενος τὸν κατάρατον
λαβεῖν ζωγρίαν, τῶν ἱππέων τινὸς Θρᾳκῶν ἐπενεχθέντος αὐτῷ καὶ
36 τὸν ὦμον καθελόντος διέφυγεν ὁ Γοργίας εἰς Μαρισα. [36]τῶν δὲ

22 γενομενης] -μενου mu. | φυγην] -γειν A† || **23** ο] ον A†, > mu. | τε] δε A || **24** σωον] pr. ω (pro ως?) A† | ων] τινων *L* || **25** αποκαταστησαι] -σειν V† || **26** μυριαδας σωματων δυο] σωμ. μυρ. δυο V†, μυρ. δυο σωμ. *L* | και ult. > A mu. || **27** κατωκει λυσιας και *L* La] > AV, sed V† add. εν αυτη κατωκει post πληθη | παμφυλα] + εν αυτη A | ενθα] εν ω V† | δε ult. > A† || **28** αλκας] ολκ. A pau. | πεντακισχιλ.] pr. και V*L* || **29** δε] τε A† || **30** καθεστωτων] κατοικουντων V*L* || **31** -σαντες $1^0 \frown 2^0$ V† || **34** παραταξαμενους δε] ς > V†, και -μενων *L*: cf. Kappler p. 56 || **35** εφιππος ανηρ] tr. V*L* | βουλομενος] -νου A | ο > A

περὶ τὸν Εσδριν ἐπὶ πλεῖον μαχομένων καὶ κατακόπων ὄντων ἐπι-
καλεσάμενος Ιουδας τὸν κύριον σύμμαχον φανῆναι καὶ προοδηγὸν
τοῦ πολέμου· 37καταρξάμενος τῇ πατρίῳ φωνῇ τὴν μεθ' ὕμνων 37
κραυγὴν ἐνσείσας ἀπροσδοκήτως τοῖς περὶ τὸν Γοργίαν, τροπὴν
αὐτῶν ἐποιήσατο.
38Ιουδας δὲ ἀναλαβὼν τὸ στράτευμα ἧκεν εἰς Οδολλαμ πόλιν· 38
τῆς δὲ ἑβδομάδος ἐπιβαλλούσης κατὰ τὸν ἐθισμὸν ἁγνισθέντες
αὐτόθι τὸ σάββατον διήγαγον. 39τῇ δὲ ἐχομένῃ ἦλθον οἱ περὶ τὸν 39
Ιουδαν καθ' ὃν χρόνον τὸ τῆς χρείας ἐγεγόνει, τὰ σώματα τῶν
προπεπτωκότων ἀνακομίσασθαι καὶ μετὰ τῶν συγγενῶν ἀποκατα-
στῆσαι εἰς τοὺς πατρῴους τάφους. 40εὗρον δὲ ἑκάστου τῶν τε- 40
θνηκότων ὑπὸ τοὺς χιτῶνας ἱερώματα τῶν ἀπὸ Ιαμνείας εἰδώλων,
ἀφ' ὧν ὁ νόμος ἀπείργει τοὺς Ιουδαίους· τοῖς δὲ πᾶσι σαφὲς
ἐγένετο διὰ τήνδε τὴν αἰτίαν τούσδε πεπτωκέναι. 41πάντες οὖν 41
εὐλογήσαντες τὰ τοῦ δικαιοκρίτου κυρίου τοῦ τὰ κεκρυμμένα φανερὰ
ποιοῦντος 42εἰς ἱκετείαν ἐτράπησαν ἀξιώσαντες τὸ γεγονὸς ἁμάρ- 42
τημα τελείως ἐξαλειφθῆναι. ὁ δὲ γενναῖος Ιουδας παρεκάλεσε τὸ
πλῆθος συντηρεῖν αὑτοὺς ἀναμαρτήτους εἶναι ὑπ' ὄψιν ἑωρακότας
τὰ γεγονότα διὰ τὴν τῶν προπεπτωκότων ἁμαρτίαν. 43ποιησάμε- 43
νός τε κατ' ἀνδρολογίαν εἰς ἀργυρίου δραχμὰς δισχιλίας ἀπέστει-
λεν εἰς Ιεροσόλυμα προσαγαγεῖν περὶ ἁμαρτίας θυσίαν πάνυ καλῶς
καὶ ἀστείως πράττων ὑπὲρ ἀναστάσεως διαλογιζόμενος· 44εἰ μὴ 44
γὰρ τοὺς προπεπτωκότας ἀναστῆναι προσεδόκα, περισσὸν καὶ λη-
ρῶδες ὑπὲρ νεκρῶν εὔχεσθαι· 45εἶτε ἐμβλέπων τοῖς μετ' εὐσεβείας 45
κοιμωμένοις κάλλιστον ἀποκείμενον χαριστήριον, ὁσία καὶ εὐσεβὴς
ἡ ἐπίνοια· ὅθεν περὶ τῶν τεθνηκότων τὸν ἐξιλασμὸν ἐποιήσατο
τῆς ἁμαρτίας ἀπολυθῆναι.
1Τῷ δὲ ἐνάτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει προσέπεσεν 13
τοῖς περὶ τὸν Ιουδαν Ἀντίοχον τὸν Εὐπάτορα παραγενέσθαι σὺν
πλήθεσιν ἐπὶ τὴν Ιουδαίαν 2καὶ σὺν αὐτῷ Λυσίαν τὸν ἐπίτροπον 2
καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἕκαστον ἔχοντα δύναμιν Ἑλληνικὴν πεζῶν
μυριάδας ἕνδεκα καὶ ἱππέων πεντακισχιλίους τριακοσίους καὶ ἐλέ-
φαντας εἴκοσι δύο, ἅρματα δὲ δρεπανηφόρα τριακόσια. 3συνέμειξεν 3
δὲ αὐτοῖς καὶ Μενέλαος καὶ παρεκάλει μετὰ πολλῆς εἰρωνείας τὸν
Ἀντίοχον, οὐκ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς πατρίδος, οἰόμενος δὲ ἐπὶ τῆς

36 προοδηγον] + φανηναι A† || 37 αυτων εποιησ.] tr. A† || 38 fin. διηγεν A† || 39 το] τα V*L* || 40 απειργει] απηργ. A pau. || 41 δικαιου κριτου V† || 42 ικετ(ε)ιαν] ικεσιαν A pau.: cf. 10 25 | το 1°] pr. δια V†, pr. μη δια *L* | fin. αμαρτηματων A† || 43 ανδρολογιαν] -γειον A†, -δραλ- V, + κατασκευασματα *L*: cf. Kappler p. 58 | διαλογιζομενος] αναλογ. A†, -νους V† || 44 περισσον] ττ pro σσ *L*, περισσως A† || 45 χαριστηριον] ευχαρ. A(†)
13 3 σωτηρια] -ας A†

4 ἀρχῆς κατασταθήσεσθαι. 4ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν βασιλέων ἐξήγειρεν
τὸν θυμὸν τοῦ Ἀντιόχου ἐπὶ τὸν ἀλιτήριον, καὶ Λυσίου ὑποδεί-
ξαντος τοῦτον αἴτιον εἶναι πάντων τῶν κακῶν, προσέταξεν, ὡς
ἔθος ἐστὶν ἐν τῷ τόπῳ, προσαπολέσαι ἀγαγόντας εἰς Βέροιαν.
5 5ἔστιν δὲ ἐν τῷ τόπῳ πύργος πεντήκοντα πήχεων πλήρης σποδοῦ,
οὗτος δὲ ὄργανον εἶχεν περιφερὲς πάντοθεν ἀπόκρημνον εἰς τὴν
6 σποδόν. 6ἐνταῦθα τὸν ἱεροσυλίας ἔνοχον ἢ καί τινων ἄλλων κακῶν
7 ὑπεροχὴν πεποιημένον ἅπαντες προσωθοῦσιν εἰς ὄλεθρον. 7τοιούτῳ
μόρῳ τὸν παράνομον συνέβη θανεῖν μηδὲ τῆς γῆς τυχόντα Μενέ-
8 λαον· 8πάνυ δικαίως· ἐπεὶ γὰρ συνετελέσατο πολλὰ περὶ τὸν
βωμὸν ἁμαρτήματα, οὗ τὸ πῦρ ἁγνὸν ἦν καὶ ἡ σποδός, ἐν σποδῷ
τὸν θάνατον ἐκομίσατο.
9 9Τοῖς δὲ φρονήμασιν ὁ βασιλεὺς βεβαρβαρωμένος ἤρχετο τὰ
χείριστα τῶν ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγονότων ἐνδειξόμενος τοῖς
10 Ιουδαίοις. 10μεταλαβὼν δὲ Ιουδας ταῦτα παρήγγειλεν τῷ πλήθει
δι᾽ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐπικαλεῖσθαι τὸν κύριον, εἴ ποτε καὶ ἄλλοτε,
καὶ νῦν ἐπιβοηθεῖν τοῖς τοῦ νόμου καὶ πατρίδος καὶ ἱεροῦ ἁγίου
11 στερεῖσθαι μέλλουσιν 11καὶ τὸν ἄρτι βραχέως ἀνεψυχότα λαὸν μὴ
12 ἐᾶσαι τοῖς δυσφήμοις ἔθνεσιν ὑποχειρίους γενέσθαι. 12πάντων δὲ
τὸ αὐτὸ ποιησάντων ὁμοῦ καὶ καταξιωσάντων τὸν ἐλεήμονα κύ-
ριον μετὰ κλαυθμοῦ καὶ νηστειῶν καὶ προπτώσεως ἐπὶ ἡμέρας
τρεῖς ἀδιαλείπτως παρακαλέσας αὐτοὺς ὁ Ιουδας ἐκέλευσεν παρα-
13 γίνεσθαι. 13καθ᾽ ἑαυτὸν δὲ σὺν τοῖς πρεσβυτέροις γενόμενος ἐβου-
λεύσατο πρὶν εἰσβαλεῖν τοῦ βασιλέως τὸ στράτευμα εἰς τὴν Ιου-
δαίαν καὶ γενέσθαι τῆς πόλεως ἐγκρατεῖς ἐξελθόντας κρῖναι τὰ
14 πράγματα τῇ τοῦ θεοῦ βοηθείᾳ. 14δοὺς δὲ τὴν ἐπιτροπὴν τῷ κτίστῃ
τοῦ κόσμου παρακαλέσας τοὺς σὺν αὐτῷ γενναίως ἀγωνίσασθαι
μέχρι θανάτου περὶ νόμων, ἱεροῦ, πόλεως, πατρίδος, πολιτείας·
15 περὶ δὲ Μωδεϊν ἐποιήσατο τὴν στρατοπεδείαν. 15ἀναδοὺς δὲ τοῖς
περὶ αὐτὸν σύνθημα »θεοῦ νίκης« μετὰ νεανίσκων ἀρίστων κεκρι-
μένων ἐπιβαλὼν νύκτωρ ἐπὶ τὴν βασιλικὴν αὐλὴν τὴν παρεμβολὴν
ἀνεῖλεν εἰς ἄνδρας δισχιλίους, καὶ τὸν πρωτεύοντα τῶν ἐλεφάντων
16 σὺν τῷ κατ᾽ οἰκίαν ὄντι συνεκέντησεν 16καὶ τὸ τέλος τὴν παρεμ-
βολὴν δέους καὶ ταραχῆς ἐπλήρωσαν καὶ ἐξέλυσαν εὐημεροῦντες·

3 fin. κατασταθησεται A† || 4 ειναι (+ και A†) παντων / των κακων V†] tr. A, ειναι των κακων παντων *L* || 5 ουτος δε οργ.] οργ. δε A || 6 πεποιημενον] -νων AV^c† || 7 τυχοντα] τυγχανοντα A pau. || 9 βεβαρβαρωμενος] βεβαρημ. A† || 10 ιουδας] pr. ο V†: cf. 12 | επικαλεισθαι] -λεσασθαι A† | ιερου αγιου] tr. V† || 12 ο > V: cf. 10 || 13 του βασ. / το στρατ.] tr. A pau. | εις] επι A† | και > A† || 14 κτιστη V*L* La] κυριω A | νομων] μου V† | μωδειν] -δεειμ *L*, -διειν V†, -διειμ A pau.: cf. I 2 1 | στρατοπεδειαν] στρατιαν A† || 15 νικης V† (cf. 8 23)] -κην A pl., -κη *L* | δισχιλ.] δισ > V†, τετρακισχιλ. *L* | συνεκεντησε(ν) Grimm] συνεθηκε(ν) uel -καν mss. || 16 επληρωσαν] -σεν V†

[17]ὑποφαινούσης δὲ ἤδη τῆς ἡμέρας τοῦτο ἐγεγόνει διὰ τὴν ἐπ- 17
αρήγουσαν αὐτῷ τοῦ κυρίου σκέπην.
[18]Ὁ δὲ βασιλεὺς εἰληφὼς γεῦμα τῆς τῶν Ιουδαίων εὐτολμίας 18
κατεπείρασεν διὰ μεθόδων τοὺς τόπους. [19]καὶ ἐπὶ Βαιθσουρα φρού- 19
ριον ὀχυρὸν τῶν Ιουδαίων προσῆγεν, ἐτροποῦτο, προσέκρουεν,
ἠλαττονοῦτο· [20]τοῖς δὲ ἔνδον Ιουδας τὰ δέοντα εἰσέπεμψεν. 20
[21]προσήγγειλεν δὲ τὰ μυστήρια τοῖς πολεμίοις Ροδοκος ἐκ τῆς 21
Ιουδαϊκῆς τάξεως· ἀνεζητήθη καὶ κατελήμφθη καὶ κατεκλείσθη.
[22]ἐδευτερολόγησεν ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐν Βαιθσουροις, δεξιὰν ἔδωκεν, 22
ἔλαβεν, ἀπῄει, προσέβαλεν τοῖς περὶ τὸν Ιουδαν, ἥττων ἐγένετο,
[23]μετέλαβεν ἀπονενοῆσθαι τὸν Φίλιππον ἐν Ἀντιοχείᾳ τὸν ἀπολε- 23
λειμμένον ἐπὶ τῶν πραγμάτων, συνεχύθη, τοὺς Ιουδαίους παρεκά-
λεσεν, ὑπετάγη καὶ ὤμοσεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις, συνελύθη καὶ
θυσίαν προσήγαγεν, ἐτίμησεν τὸν νεὼ καὶ τὸν τόπον ἐφιλανθρώ-
πησεν· [24]καὶ τὸν Μακκαβαῖον ἀπεδέξατο, κατέλιπεν στρατηγὸν ἀπὸ 24
Πτολεμαΐδος ἕως τῶν Γερρηνῶν Ἡγεμονίδην. [25]ἦλθεν εἰς Πτολε- 25
μαΐδα· ἐδυσφόρουν περὶ τῶν συνθηκῶν οἱ Πτολεμαεῖς, ἐδείναζον
γὰρ ὑπὲρ ὧν ἠθέλησαν ἀθετεῖν τὰς διαστάλσεις. [26]προσῆλθεν ἐπὶ 26
τὸ βῆμα Λυσίας, ἀπελογήσατο ἐνδεχομένως, συνέπεισεν, κατεπρά-
υνεν, εὐμενεῖς ἐποίησεν, ἀνέζευξεν εἰς Ἀντιόχειαν. οὕτω τὰ τοῦ
βασιλέως τῆς ἐφόδου καὶ τῆς ἀναζυγῆς ἐχώρησεν.
[1]Μετὰ δὲ τριετῆ χρόνον προσέπεσεν τοῖς περὶ τὸν Ιουδαν Δη- 14
μήτριον τὸν τοῦ Σελεύκου διὰ τοῦ κατὰ Τρίπολιν λιμένος εἰσπλεύ-
σαντα μετὰ πλήθους ἰσχυροῦ καὶ στόλου [2]κεκρατηκέναι τῆς χώρας 2
ἐπανελόμενον Ἀντίοχον καὶ τὸν τούτου ἐπίτροπον Λυσίαν. [3]Ἄλ- 3
κιμος δέ τις προγεγονὼς ἀρχιερεύς, ἑκουσίως δὲ μεμολυσμένος ἐν
τοῖς τῆς ἀμειξίας χρόνοις, συννοήσας ὅτι καθ᾽ ὀντιναοῦν τρόπον
οὐκ ἔστιν αὐτῷ σωτηρία οὐδὲ πρὸς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον ἔτι
πρόσοδος, [4]ἧκεν πρὸς τὸν βασιλέα Δημήτριον ὡς πρώτῳ καὶ 4
πεντηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει προσάγων αὐτῷ στέφανον χρυσοῦν
καὶ φοίνικα, πρὸς δὲ τούτοις τῶν νομιζομένων θαλλῶν τοῦ ἱεροῦ,
καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡσυχίαν ἔσχεν. [5]καιρὸν δὲ λαβὼν τῆς ἰδίας 5
ἀνοίας συνεργὸν προσκληθεὶς εἰς συνέδριον ὑπὸ τοῦ Δημητρίου

17 την] + εξ ουρανου γεγονυιαν αυτω V†, sed V† om. αυτω του seq. | του κυριου] τω -ιω A† || 19 βαιθσουρα *VL*] -ροις A | οχυρον] ολιγον A† | προσεκρουεν] προσνεκρουσεν (sic) A(†) || 23 νεω] + ν *VL*: cf. 6 2 || 24 απεδεξ.] επ. A† | γερρηνων] γεννηρων A† || 25 εδυσφορουν] -ρων A† | εδειναζον] εδιλιαζ. A† | υπερ ων compl.] υπεραγαν A, υπερ ιουδαιων V† | διασταλσεις] λ > *VL* || 26 κατεπραυνεν] pr. και A pau. | του βασ. / της εφοδου] tr. *L*, βασιλεως tantum A† (pr. της εφοδ. του As† in marg.)

14 3 αμ(ε)ιξιας] επιμιξ. *L* hic, non in 38 || 4 ηκε(ν)] ηλθε(ν) A pau.: cf. 26 | και πεντ. post εκατ. tr. A | προσαγων] -αγαγων *VL* | των νομιζομενων] τοις -νοις A†

καὶ ἐπερωτηθείς, ἐν τίνι διαθέσει καὶ βουλῇ καθέστηκαν οἱ Ιουδαῖοι,
6 πρὸς ταῦτα ἔφη 6Οἱ λεγόμενοι τῶν Ιουδαίων Ασιδαῖοι, ὧν ἀφ-
ηγεῖται Ιουδας ὁ Μακκαβαῖος, πολεμοτροφοῦσιν καὶ στασιάζουσιν
7 οὐκ ἐῶντες τὴν βασιλείαν εὐσταθείας τυχεῖν. 7ὅθεν ἀφελόμενος
τὴν προγονικὴν δόξαν (λέγω δὴ τὴν ἀρχιερωσύνην) δεῦρο νῦν
8 ἐλήλυθα 8πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῶν ἀνηκόντων τῷ βασιλεῖ γνησίως
φρονῶν, δεύτερον δὲ καὶ τῶν ἰδίων πολιτῶν στοχαζόμενος· τῇ
μὲν γὰρ τῶν προειρημένων ἀλογιστίᾳ τὸ σύμπαν ἡμῶν γένος οὐ
9 μικρῶς ἀκληρεῖ. 9ἕκαστα δὲ τούτων ἐπεγνωκὼς σύ, βασιλεῦ, καὶ
τῆς χώρας καὶ τοῦ περιισταμένου γένους ἡμῶν προνοήθητι καθ᾽
10 ἣν ἔχεις πρὸς ἅπαντας εὐαπάντητον φιλανθρωπίαν. 10ἄχρι γὰρ
11 Ιουδας περίεστιν, ἀδύνατον εἰρήνης τυχεῖν τὰ πράγματα. 11τοιούτων
δὲ ῥηθέντων ὑπὸ τούτου θᾶττον οἱ λοιποὶ φίλοι δυσμενῶς ἔχοντες
12 τὰ πρὸς τὸν Ιουδαν προσεπύρωσαν τὸν Δημήτριον. 12προχειρι-
σάμενος δὲ εὐθέως Νικάνορα τὸν γενόμενον ἐλεφαντάρχην καὶ
13 στρατηγὸν ἀναδείξας τῆς Ιουδαίας ἐξαπέστειλεν 13δοὺς ἐντολὰς
αὐτὸν μὲν τὸν Ιουδαν ἐπανελέσθαι, τοὺς δὲ σὺν αὐτῷ σκορπίσαι,
14 καταστῆσαι δὲ Ἄλκιμον ἀρχιερέα τοῦ μεγίστου ἱεροῦ. 14οἱ δὲ ἐπὶ
τῆς Ιουδαίας πεφυγαδευκότες τὸν Ιουδαν ἔθνη συνέμισγον ἀγελη-
δὸν τῷ Νικάνορι τὰς τῶν Ιουδαίων ἀτυχίας καὶ συμφορὰς ἰδίας
εὐημερίας δοκοῦντες ἔσεσθαι.
15 15Ἀκούσαντες δὲ τὴν τοῦ Νικάνορος ἔφοδον καὶ τὴν ἐπίθεσιν
τῶν ἐθνῶν καταπασάμενοι γῆν ἐλιτάνευον τὸν ἄχρι αἰῶνος συστή-
σαντα τὸν αὐτοῦ λαόν, ἀεὶ δὲ μετ᾽ ἐπιφανείας ἀντιλαμβανόμενον
16 τῆς ἑαυτοῦ μερίδος. 16προστάξαντος δὲ τοῦ ἡγουμένου ἐκεῖθεν
17 εὐθέως ἀναζεύξας συμμίσγει αὐτοῖς ἐπὶ κώμην Δεσσαου. 17Σιμων
δὲ ὁ ἀδελφὸς Ιουδου συμβεβληκὼς ἦν τῷ Νικάνορι, βραδέως δὲ
18 διὰ τὴν αἰφνίδιον τῶν ἀντιπάλων ἀφασίαν ἐπταικώς· 18ὅμως δὲ
ἀκούων ὁ Νικάνωρ ἣν εἶχον οἱ περὶ τὸν Ιουδαν ἀνδραγαθίαν καὶ
ἐν τοῖς περὶ τῆς πατρίδος ἀγῶσιν εὐψυχίαν, ὑπευλαβεῖτο τὴν κρί-
19 σιν δι᾽ αἱμάτων ποιήσασθαι. 19διόπερ ἔπεμψεν Ποσιδώνιον καὶ
20 Θεόδοτον καὶ Ματταθιαν δοῦναι καὶ λαβεῖν δεξιάς. 20πλείονος δὲ
γενομένης περὶ τούτων ἐπισκέψεως καὶ τοῦ ἡγουμένου τοῖς πλή-
θεσιν ἀνακοινωσαμένου καὶ φανείσης ὁμοψήφου γνώμης ἐπένευσαν

5 καθεστηκαν V†] -κεν A†, -κασιν rel. || 7 λεγω] + ν A† | δη] δε Apau. | δευρο mu.] δευτερον AL, + δευτερον V† || 8 ιδιων] ημετερων VL | στοχαζομενος] στοχασαμ. A† || 9 προνοηθητι] προσν. A†, προνοησαντι (sic) V† || 12 προχειρισαμενος L (cf. 3 7 8 9)] -ρησ- AV, προσκαλεσ. compl. | νικανορα] pr. τον A† || 13 εντολας VLLa] επιστολας A || 14 init. — πεφυγαδευκοτες (cf. Kappler p. 55)] τα δε εκ της ιουδ. -δευκοτα VL || 15 ελιτανευον] -νευσαν Apau. || 16 δεσσαου] λ pro δ A || 17 ιουδου: cf. 12 21 || 18 δε > VL | περι 2^0] υπερ VL | υπευλαβ.] επευλ. VL || 20 ηγουμενου] ηγεμονος VL | ομοψηφου] ομοιοψ. A | γνωμης] συ⟨γ⟩γνωμ. A

ταῖς συνθήκαις. [21]ἐτάξαντο δὲ ἡμέραν ἐν ᾗ κατ' ἰδίαν ἥξουσιν εἰς 21
τὸ αὐτό· καὶ προῆλθεν παρ' ἑκάστου δίφραξ, ἔθεσαν δίφρους.
[22]διέταξεν Ιουδας ἐνόπλους ἑτοίμους ἐν τοῖς ἐπικαίροις τόποις, 22
μήποτε ἐκ τῶν πολεμίων αἰφνιδίως κακουργία γένηται· τὴν ἁρμό-
ζουσαν ἐποιήσαντο κοινολογίαν. [23]διέτριβεν ὁ Νικάνωρ ἐν Ιεροσο- 23
λύμοις καὶ ἔπραττεν οὐθὲν ἄτοπον, τοὺς δὲ συναχθέντας ἀγελαίους
ὄχλους ἀπέλυσεν. [24]καὶ εἶχεν τὸν Ιουδαν διὰ παντὸς ἐν προσώπῳ, 24
ψυχικῶς τῷ ἀνδρὶ προσεκέκλιτο. [25]παρεκάλεσεν αὐτὸν γῆμαι καὶ 25
παιδοποιήσασθαι· ἐγάμησεν, εὐστάθησεν, ἐκοινώνησεν βίου.
[26]Ὁ δὲ Ἄλκιμος συνιδὼν τὴν πρὸς ἀλλήλους εὔνοιαν καὶ τὰς 26
γενομένας συνθήκας λαβὼν ἧκεν πρὸς τὸν Δημήτριον καὶ ἔλεγεν
τὸν Νικάνορα ἀλλότρια φρονεῖν τῶν πραγμάτων· τὸν γὰρ ἐπίβου-
λον τῆς βασιλείας Ιουδαν αὐτοῦ διάδοχον ἀναδεῖξαι. [27]ὁ δὲ βασι- 27
λεὺς ἔκθυμος γενόμενος καὶ ταῖς τοῦ παμπονήρου διαβολαῖς ἐρε-
θισθεὶς ἔγραψεν Νικάνορι φάσκων ὑπὲρ μὲν τῶν συνθηκῶν βαρέως
φέρειν, κελεύων δὲ τὸν Μακκαβαῖον δέσμιον ἐξαποστέλλειν εἰς Ἀν-
τιόχειαν ταχέως. [28]προσπεσόντων δὲ τούτων τῷ Νικάνορι συνεκέ- 28
χυτο καὶ δυσφόρως ἔφερεν, εἰ τὰ διεσταλμένα ἀθετήσει μηδὲν τἀν-
δρὸς ἠδικηκότος. [29]ἐπεὶ δὲ τῷ βασιλεῖ ἀντιπράττειν οὐκ ἦν, εὔ- 29
καιρον ἐτήρει στρατηγήματι τοῦτ' ἐπιτελέσαι. [30]ὁ δὲ Μακκαβαῖος 30
αὐστηρότερον διεξαγαγόντα συνιδὼν τὸν Νικάνορα τὰ πρὸς αὐτὸν
καὶ τὴν εἰθισμένην ἀπάντησιν ἀγροικότερον ἐσχηκότα νοήσας οὐκ
ἀπὸ τοῦ βελτίστου τὴν αὐστηρίαν εἶναι συστρέψας οὐκ ὀλίγους
τῶν περὶ αὐτὸν συνεκρύπτετο τὸν Νικάνορα. [31]συγγνοὺς δὲ ὁ ἕτε- 31
ρος ὅτι γενναίως ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἐστρατήγηται, παραγενόμενος
ἐπὶ τὸ μέγιστον καὶ ἅγιον ἱερὸν τῶν ἱερέων τὰς καθηκούσας θυ-
σίας προσαγόντων ἐκέλευσεν παραδιδόναι τὸν ἄνδρα. [32]τῶν δὲ 32
μεθ' ὅρκων φασκόντων μὴ γινώσκειν ποῦ ποτ' ἔστιν ὁ ζητούμενος,
[33]προτείνας τὴν δεξιὰν ἐπὶ τὸν νεὼ ταῦτ' ὤμοσεν Ἐὰν μὴ δέσμιόν 33
μοι τὸν Ιουδαν παραδῶτε, τόνδε τὸν τοῦ θεοῦ σηκὸν εἰς πεδίον
ποιήσω καὶ τὸ θυσιαστήριον κατασκάψω καὶ ἱερὸν ἐνταῦθα τῷ
Διονύσῳ ἐπιφανὲς ἀναστήσω. [34]τοσαῦτα δὲ εἰπὼν ἀπῆλθεν· οἱ 34
δὲ ἱερεῖς προτείναντες τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπεκαλοῦντο
τὸν διὰ παντὸς ὑπέρμαχον τοῦ ἔθνους ἡμῶν ταῦτα λέγοντες [35]Σὺ 35
κύριε τῶν ὅλων ἀπροσδεὴς ὑπάρχων ηὐδόκησας ναὸν τῆς σῆς

21 προηλθε(ν)] προση. Vpau. || 22 διεταξεν] pr. και V†, + δε *L* || 26 ηκεν] ηλθε(ν) V†: cf. 4 | ιουδαν αυτου διαδοχον Vpau.] αυτου ιουδ. διαδ. Amu., αυτου om. et εαυτου in fine uersus add. *L* | αναδειξαι La†] ανεδειξεν uel sim. mss. gr. || 27 φασκων post συνθηκων tr. A† || 29 τουτ(ο)] του A† || 30 ειθισμενην] ηθ. A*L* | συνεκρυπτετο] διεκρ. V*L* || 33 νεω] + ν V*L*: cf. 6 2 | ταυτ ωμοσ. V*L*La] ωμ. ταυτα A | εις πεδιον] ισοπεδον V*L*

36 σκηνώσεως ἐν ἡμῖν γενέσθαι· [36]καὶ νῦν, ἅγιε παντὸς ἁγιασμοῦ
κύριε, διατήρησον εἰς αἰῶνα ἀμίαντον τόνδε τὸν προσφάτως κεκα-
θαρισμένον οἶκον.
37 [37]Ραζις δέ τις τῶν ἀπὸ Ιεροσολύμων πρεσβυτέρων ἐμηνύθη τῷ
Νικάνορι ἀνὴρ φιλοπολίτης καὶ σφόδρα καλῶς ἀκούων καὶ κατὰ
38 τὴν εὔνοιαν πατὴρ τῶν Ιουδαίων προσαγορευόμενος. [38]ἦν γὰρ ἐν
τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις τῆς ἀμειξίας κρίσιν εἰσενηνεγμένος Ιουδα-
ϊσμοῦ, καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν ὑπὲρ τοῦ Ιουδαϊσμοῦ παραβεβλημένος
39 μετὰ πάσης ἐκτενίας. [39]βουλόμενος δὲ Νικάνωρ πρόδηλον ποιῆσαι
ἣν εἶχεν πρὸς τοὺς Ιουδαίους δυσμένειαν, ἀπέστειλεν στρατιώτας
40 ὑπὲρ τοὺς πεντακοσίους συλλαβεῖν αὐτόν· [40]ἔδοξεν γὰρ ἐκεῖνον
41 συλλαβὼν τούτοις ἐνεργάσασθαι συμφοράν. [41]τῶν δὲ πληθῶν μελ-
λόντων τὸν πύργον καταλαβέσθαι καὶ τὴν αὐλαίαν θύραν βιαζομέ-
νων καὶ κελευόντων πῦρ προσάγειν καὶ τὰς θύρας ὑφάπτειν, περι-
42 κατάλημπτος γενόμενος ὑπέθηκεν ἑαυτῷ τὸ ξίφος [42]εὐγενῶς θέλων
ἀποθανεῖν ἤπερ τοῖς ἀλιτηρίοις ὑποχείριος γενέσθαι καὶ τῆς ἰδίας
43 εὐγενείας ἀναξίως ὑβρισθῆναι. [43]τῇ δὲ πληγῇ μὴ κατευθικτήσας
διὰ τὴν τοῦ ἀγῶνος σπουδὴν καὶ τῶν ὄχλων ἔσω τῶν θυρωμάτων
εἰσβαλλόντων ἀναδραμὼν γενναίως ἐπὶ τὸ τεῖχος κατεκρήμνισεν
44 ἑαυτὸν ἀνδρωδῶς εἰς τοὺς ὄχλους. [44]τῶν δὲ ταχέως ἀναποδισάν-
45 των γενομένου διαστήματος ἦλθεν κατὰ μέσον τὸν κενεῶνα. [45]ἔτι
δὲ ἔμπνους ὑπάρχων καὶ πεπυρωμένος τοῖς θυμοῖς ἐξαναστὰς φε-
ρομένων κρουνηδὸν τῶν αἱμάτων καὶ δυσχερῶν τῶν τραυμάτων
ὄντων δρόμῳ τοὺς ὄχλους διελθὼν καὶ στὰς ἐπί τινος πέτρας
46 ἀπορρῶγος [46]παντελῶς ἔξαιμος ἤδη γινόμενος προβαλὼν τὰ ἔντερα
καὶ λαβὼν ἑκατέραις ταῖς χερσὶν ἐνέσεισε τοῖς ὄχλοις καὶ ἐπικα-
λεσάμενος τὸν δεσπόζοντα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ πνεύματος ταῦτα
αὐτῷ πάλιν ἀποδοῦναι τόνδε τὸν τρόπον μετήλλαξεν.
15 [1]Ὁ δὲ Νικάνωρ μεταλαβὼν τοὺς περὶ τὸν Ιουδαν ὄντας ἐν τοῖς
κατὰ Σαμάρειαν τόποις ἐβουλεύσατο τῇ τῆς καταπαύσεως ἡμέρᾳ
2 μετὰ πάσης ἀσφαλείας αὐτοῖς ἐπιβαλεῖν. [2]τῶν δὲ κατὰ ἀνάγκην
συνεπομένων αὐτῷ Ιουδαίων λεγόντων Μηδαμῶς οὕτως ἀγρίως
καὶ βαρβάρως ἀπολέσῃς, δόξαν δὲ ἀπομέρισον τῇ προτετιμημένῃ
3 ὑπὸ τοῦ πάντα ἐφορῶντος μεθ' ἁγιότητος ἡμέρᾳ· [3]ὁ δὲ τρισαλι-
τήριος ἐπηρώτησεν εἰ ἔστιν ἐν οὐρανῷ δυνάστης ὁ προστεταχὼς
4 ἄγειν τὴν τῶν σαββάτων ἡμέραν· [4]τῶν δ' ἀποφηναμένων Ἔστιν
ὁ κύριος ζῶν αὐτὸς ἐν οὐρανῷ δυνάστης ὁ κελεύσας ἀσκεῖν τὴν
5 ἑβδομάδα· [5]ὁ δὲ ἕτερος Κἀγώ φησιν δυνάστης ἐπὶ τῆς γῆς ὁ

38 κρισιν] -σις A† || 43 κατευθικτησας] υ pro ι A† || 45 διελθων] -θοντων A† || 46 ταυτα] τα αυτα Arau.

15 1 τη] την AV† | ημερα] -ραν V†, -ρας A† || 3 δυναστης] pr. ο A || 5 καγω] κατω A†

προστάσσων αἴρειν ὅπλα καὶ τὰς βασιλικὰς χρείας ἐπιτελεῖν. ὅμως
οὐ κατέσχεν ἐπιτελέσαι τὸ σχέτλιον αὐτοῦ βούλημα.
[6]Καὶ ὁ μὲν Νικάνωρ μετὰ πάσης ἀλαζονείας ὑψαυχενῶν διεγνώ- 6
κει κοινὸν τῶν περὶ τὸν Ιουδαν συστήσασθαι τρόπαιον. [7]ὁ δὲ 7
Μακκαβαῖος ἦν ἀδιαλείπτως πεποιθὼς μετὰ πάσης ἐλπίδος ἀντι-
λήμψεως τεύξασθαι παρὰ τοῦ κυρίου [8]καὶ παρεκάλει τοὺς σὺν 8
αὐτῷ μὴ δειλιᾶν τὴν τῶν ἐθνῶν ἔφοδον ἔχοντας δὲ κατὰ νοῦν τὰ
προγεγονότα αὐτοῖς ἀπ᾿ οὐρανοῦ βοηθήματα καὶ τὰ νῦν προσδοκᾶν
τὴν παρὰ τοῦ παντοκράτορος ἐσομένην αὐτοῖς νίκην. [9]καὶ παρα- 9
μυθούμενος αὐτοὺς ἐκ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, προσυπο-
μνήσας δὲ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀγῶνας, οὓς ἦσαν ἐκτετελεκότες, προ-
θυμοτέρους αὐτοὺς κατέστησεν. [10]καὶ τοῖς θυμοῖς διεγείρας αὐτοὺς 10
παρήγγειλεν ἅμα παρεπιδεικνὺς τὴν τῶν ἐθνῶν ἀθεσίαν καὶ τὴν
τῶν ὅρκων παράβασιν. [11]ἕκαστον δὲ αὐτῶν καθοπλίσας οὐ τὴν 11
ἀσπίδων καὶ λογχῶν ἀσφάλειαν, ὡς τὴν ἐν τοῖς ἀγαθοῖς λόγοις
παράκλησιν καὶ προσεξηγησάμενος ὄνειρον ἀξιόπιστον ὕπαρ τι
πάντας ηὔφρανεν. [12]ἦν δὲ ἡ τούτου θεωρία τοιάδε· Ονιαν τὸν 12
γενόμενον ἀρχιερέα, ἄνδρα καλὸν καὶ ἀγαθόν, αἰδήμονα μὲν τὴν
ἀπάντησιν, πρᾶον δὲ τὸν τρόπον καὶ λαλιὰν προϊέμενον πρεπόντως
καὶ ἐκ παιδὸς ἐκμεμελετηκότα πάντα τὰ τῆς ἀρετῆς οἰκεῖα, τοῦτον
τὰς χεῖρας προτείναντα κατεύχεσθαι τῷ παντὶ τῶν Ιουδαίων συ-
στήματι. [13]εἶθ᾿ οὕτως ἐπιφανῆναι ἄνδρα πολιᾷ καὶ δόξῃ διαφέροντα, 13
θαυμαστὴν δέ τινα καὶ μεγαλοπρεπεστάτην εἶναι τὴν περὶ αὐτὸν
ὑπεροχήν. [14]ἀποκριθέντα δὲ τὸν Ονιαν εἰπεῖν Ὁ φιλάδελφος οὗτός 14
ἐστιν ὁ πολλὰ προσευχόμενος περὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἁγίας πόλεως
Ιερεμιας ὁ τοῦ θεοῦ προφήτης. [15]προτείναντα δὲ Ιερεμιαν τὴν δε- 15
ξιὰν παραδοῦναι τῷ Ιουδα ῥομφαίαν χρυσῆν, διδόντα δὲ προσφω-
νῆσαι τάδε [16]Λαβὲ τὴν ἁγίαν ῥομφαίαν δῶρον παρὰ τοῦ θεοῦ, δι᾿ 16
ἧς θραύσεις τοὺς ὑπεναντίους.
[17]Παρακληθέντες δὲ τοῖς Ιουδου λόγοις πάνυ καλοῖς καὶ δυνα- 17
μένοις ἐπ᾿ ἀρετὴν παρορμῆσαι καὶ ψυχὰς νέων ἐπανδρῶσαι διέγνω-
σαν μὴ στρατεύεσθαι, γενναίως δὲ ἐμφέρεσθαι καὶ μετὰ πάσης
εὐανδρίας ἐμπλακέντες κρῖναι τὰ πράγματα διὰ τὸ καὶ τὴν πόλιν
καὶ τὰ ἅγια καὶ τὸ ἱερὸν κινδυνεύειν· [18]ἦν γὰρ ὁ περὶ γυναικῶν 18
καὶ τέκνων, ἔτι δὲ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἐν ἥττονι μέρει κείμενος
αὐτοῖς, μέγιστος δὲ καὶ πρῶτος ὁ περὶ τοῦ καθηγιασμένου ναοῦ
φόβος. [19]ἦν δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει κατειλημμένοις οὐ πάρεργος 19

5 οπλα] pr. τα A† || 6 αλαζον.] ασφαλειας A† | τροπαιον] αι > A† || 8 εχοντας] -τες A*l*† || 9 προσυπομνησας] πο > A† || 11 εκαστον] -ος A† | ασπιδων] -δος *L*, δι -δος V† | λογχων] -χης V*L* | προσεξηγησ.] εξ > A† | υπαρ *L*†] υπερ rel. || 12 εκμεμελετ.] εκ > V*L* | οικεια] ιδια A† | προτειναντα (cf. 15)] -νοντα V*L* || 14 περι] υπερ Vpau. || 17 ιουδου: cf. 12 21

20 ἀγωνία ταρασσομένοις τῆς ἐν ὑπαίθρῳ προσβολῆς. 20καὶ πάντων
ἤδη προσδοκώντων τὴν ἐσομένην κρίσιν καὶ ἤδη προσμειξάντων
τῶν πολεμίων καὶ τῆς στρατιᾶς ἐκταγείσης καὶ τῶν θηρίων ἐπὶ
μέρος εὔκαιρον ἀποκατασταθέντων τῆς τε ἵππου κατὰ κέρας τε-
21 ταγμένης 21συνιδὼν ὁ Μακκαβαῖος τὴν τῶν πληθῶν παρουσίαν
καὶ τῶν ὅπλων τὴν ποικίλην παρασκευὴν τήν τε τῶν θηρίων ἀγρι-
ότητα ἀνατείνας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπεκαλέσατο τὸν
τερατοποιὸν κύριον γινώσκων ὅτι οὐκ ἔστιν δι' ὅπλων, καθὼς δὲ
22 ἐὰν αὐτῷ κριθῇ, τοῖς ἀξίοις περιποιεῖται τὴν νίκην. 22ἔλεγεν δὲ
ἐπικαλούμενος τόνδε τὸν τρόπον Σύ, δέσποτα, ἀπέστειλας τὸν
ἄγγελόν σου ἐπὶ Εζεκιου τοῦ βασιλέως τῆς Ιουδαίας, καὶ ἀνεῖλεν
ἐκ τῆς παρεμβολῆς Σενναχηριμ εἰς ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε χι-
23 λιάδας· 23καὶ νῦν, δυνάστα τῶν οὐρανῶν, ἀπόστειλον ἄγγελον
24 ἀγαθὸν ἔμπροσθεν ἡμῶν εἰς δέος καὶ τρόμον· 24μεγέθει βραχίονός
σου καταπλαγείησαν οἱ μετὰ βλασφημίας παραγινόμενοι ἐπὶ τὸν
ἅγιόν σου λαόν. καὶ οὗτος μὲν ἐν τούτοις ἔληξεν.
25 25Οἱ δὲ περὶ τὸν Νικάνορα μετὰ σαλπίγγων καὶ παιάνων προσ-
26 ῆγον. 26οἱ δὲ περὶ τὸν Ιουδαν μετὰ ἐπικλήσεως καὶ εὐχῶν συν-
27 έμειξαν τοῖς πολεμίοις. 27καὶ ταῖς μὲν χερσὶν ἀγωνιζόμενοι, ταῖς
δὲ καρδίαις πρὸς τὸν θεὸν εὐχόμενοι κατέστρωσαν οὐδὲν ἧττον
μυριάδων τριῶν καὶ πεντακισχιλίων τῇ τοῦ θεοῦ μεγάλως εὐφραν-
28 θέντες ἐπιφανείᾳ. 28γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς χρείας καὶ μετὰ χαρας
ἀναλύοντες ἐπέγνωσαν προπεπτωκότα Νικάνορα σὺν τῇ πανοπλίᾳ.
29 29γενομένης δὲ κραυγῆς καὶ ταραχῆς εὐλόγουν τὸν δυνάστην τῇ
30 πατρίῳ φωνῇ. 30καὶ προσέταξεν ὁ καθ' ἅπαν σώματι καὶ ψυχῇ
πρωταγωνιστὴς ὑπὲρ τῶν πολιτῶν ὁ τὴν τῆς ἡλικίας εὔνοιαν εἰς
ὁμοεθνεῖς διαφυλάξας τὴν τοῦ Νικάνορος κεφαλὴν ἀποτεμόντας
31 καὶ τὴν χεῖρα σὺν τῷ ὤμῳ φέρειν εἰς Ιεροσόλυμα. 31παραγενό-
μενος δὲ ἐκεῖ καὶ συγκαλέσας τοὺς ὁμοεθνεῖς καὶ τοὺς ἱερεῖς πρὸ
32 τοῦ θυσιαστηρίου στήσας μετεπέμψατο τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας. 32καὶ
ἐπιδειξάμενος τὴν τοῦ μιαροῦ Νικάνορος κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα
τοῦ δυσφήμου, ἣν ἐκτείνας ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ παντοκράτορος οἶ-
33 κον ἐμεγαλαύχησεν, 33καὶ τὴν γλῶσσαν τοῦ δυσσεβοῦς Νικάνορος
ἐκτεμὼν ἔφη κατὰ μέρος δώσειν τοῖς ὀρνέοις, τὰ δ' ἐπίχειρα τῆς
34 ἀνοίας κατέναντι τοῦ ναοῦ κρεμάσαι. 34οἱ δὲ πάντες εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν εὐλόγησαν τὸν ἐπιφανῆ κύριον λέγοντες Εὐλογητὸς ὁ δια-
35 τηρήσας τὸν ἑαυτοῦ τόπον ἀμίαντον. 35ἐξέδησεν δὲ τὴν τοῦ Νι-

20 προσμ(ε)ιξ. A*L*] συμμιξ. Vmu. | τε] δε A† || **21** αγριοτ.] pr. επι μερος ευκαιρον A† | τας > A† || **24** λαον] ναον Vpau. || **27** fin. επιμελεια A† || **30** και προσεταξε(ν)] προσετ. δε V*L* | φερειν] pr. περι A† || **31** συγκαλεσας] -σαμενος A† | ομοεθνεις] -νους A*L*: item in 30 *L*, non A || **32** επιδειξαμ.] ι 2^0 > A† || **33** δωσειν > A†

κάνορος προτομὴν ἐκ τῆς ἄκρας ἐπίδηλον πᾶσιν καὶ φανερὸν τῆς
τοῦ κυρίου βοηθείας σημεῖον. 36ἐδογμάτισαν δὲ πάντες μετὰ κοινοῦ 36
ψηφίσματος μηδαμῶς ἐᾶσαι ἀπαρασήμαντον τήνδε τὴν ἡμέραν, ἔχειν
δὲ ἐπίσημον τὴν τρισκαιδεκάτην τοῦ δωδεκάτου μηνὸς — Αδαρ
λέγεται τῇ Συριακῇ φωνῇ — πρὸ μιᾶς ἡμέρας τῆς Μαρδοχαϊκῆς
ἡμέρας.
37Τῶν οὖν κατὰ Νικάνορα χωρησάντων οὕτως καὶ ἀπ' ἐκείνων 37
τῶν καιρῶν κρατηθείσης τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν Εβραίων καὶ αὐτὸς
αὐτόθι τὸν λόγον καταπαύσω. 38καὶ εἰ μὲν καλῶς εὐθίκτως τῇ συν- 38
τάξει, τοῦτο καὶ αὐτὸς ἤθελον· εἰ δὲ εὐτελῶς καὶ μετρίως, τοῦτο
ἐφικτὸν ἦν μοι. 39καθάπερ γὰρ οἶνον κατὰ μόνας πίνειν, ὡσαύτως 39
δὲ καὶ ὕδωρ πάλιν πολέμιον· ὃν δὲ τρόπον οἶνος ὕδατι συγκερα-
σθεὶς ἡδὺς καὶ ἐπιτερπῆ τὴν χάριν ἀποτελεῖ, οὕτως καὶ τὸ τῆς
κατασκευῆς τοῦ λόγου τέρπει τὰς ἀκοὰς τῶν ἐντυγχανόντων τῇ
συντάξει. ἐνταῦθα δὲ ἔσται ἡ τελευτή.

36 συριακη] κυριακη A† || 38 ει μεν] ειπεν A† || 39 γαρ > Apau. | ηδυς *L*] ηδη AV*; ηδεια Vc(†)

Subscr. ιουδα του μακκ⟨αβ⟩αιου πραξεων επιστολη A†, ιουδα μακκαβαιου πραξεων επιτομη V†: cf. inscr.

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Γʹ

1Ὁ δὲ Φιλοπάτωρ παρὰ τῶν ἀνακομισθέντων μαθὼν τὴν γενο- 1
μένην τῶν ὑπ' αὐτοῦ κρατουμένων τόπων ἀφαίρεσιν ὑπὸ Ἀντιόχου
παραγγείλας ταῖς πάσαις δυνάμεσιν πεζικαῖς τε καὶ ἱππικαῖς καὶ
τὴν ἀδελφὴν Ἀρσινόην συμπαραλαβὼν ἐξώρμησεν μέχρι τῶν κατὰ
Ῥαφίαν τόπων, ὅπου παρεμβεβλήκεισαν οἱ περὶ Ἀντίοχον. 2Θεό- 2
δοτος δέ τις ἐκπληρῶσαι τὴν ἐπιβουλὴν διανοηθεὶς παραλαβὼν
τῶν προϋποτεταγμένων αὐτῷ ὅπλων Πτολεμαϊκῶν τὰ κράτιστα
διεκομίσθη νύκτωρ ἐπὶ τὴν τοῦ Πτολεμαίου σκηνὴν ὡς μόνος κτεῖ-
ναι αὐτὸν καὶ ἐν τούτῳ διαλῦσαι τὸν πόλεμον. 3τοῦτον δὲ διαγα- 3
γὼν Δοσίθεος ὁ Δριμύλου λεγόμενος, τὸ γένος Ιουδαῖος, ὕστερον
δὲ μεταβαλὼν τὰ νόμιμα καὶ τῶν πατρίων δογμάτων ἀπηλλοτριω-
μένος, ἄσημόν τινα κατέκλινεν ἐν τῇ σκηνῇ, ὃν συνέβη κομίσασθαι
τὴν ἐκείνου κόλασιν. 4γενομένης δὲ καρτερᾶς μάχης καὶ τῶν πραγ- 4

Mac. III: A. — *L* = 64 236, cf. Mac. I. II.

Inscr. γʹ] pr. λογος A† hoc loco, non in subscr.

1 1 γενομενην V*L*] γειν. A: cf. 15 | υπ] επ A† | τε > AV† | fin. αντιοχον] pr. τον V*L* || 3 διαγαγων] διαγων A† | δοσιθεος] δωσ. A

μάτων μᾶλλον ἐρρωμένων τῷ Ἀντιόχῳ ἱκανῶς ἡ Ἀρσινόη ἐπι-
πορευσαμένη τὰς δυνάμεις παρεκάλει μετὰ οἴκτου καὶ δακρύων τοὺς
πλοκάμους λελυμένη βοηθεῖν ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς τέκνοις καὶ γυναι-
ξὶν θαρραλέως ἐπαγγελλομένη δώσειν νικήσασιν ἑκάστῳ δύο μνᾶς
5 χρυσίου. [5]καὶ οὕτως συνέβη τοὺς ἀντιπάλους ἐν χειρονομίαις δια-
6 φθαρῆναι, πολλοὺς δὲ καὶ δοριαλώτους συλλημφθῆναι. [6]κατακρατήσας
δὲ τῆς ἐπιβουλῆς ἔκρινεν τὰς πλησίον πόλεις ἐπελθὼν παρακαλέσαι.
7 [7]ποιήσας δὲ τοῦτο καὶ τοῖς τεμένεσι δωρεὰς ἀπονείμας εὐθαρσεῖς
τοὺς ὑποτεταγμένους κατέστησεν.
8 [8]Τῶν δὲ Ιουδαίων διαπεμψαμένων πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῆς γερου-
σίας καὶ τῶν πρεσβυτέρων τοὺς ἀσπασομένους αὐτὸν καὶ ξένια
κομιοῦντας καὶ ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν χαρισομένους συνέβη μᾶλλον
9 αὐτὸν προθυμηθῆναι ὡς τάχιστα πρὸς αὐτοὺς παραγενέσθαι. [9]δια-
κομισθεὶς δὲ εἰς Ιεροσόλυμα καὶ θύσας τῷ μεγίστῳ θεῷ καὶ χάριτας
ἀποδοὺς καὶ τῶν ἑξῆς τι τῷ τόπῳ ποιήσας καὶ δὴ παραγενόμενος
εἰς τὸν τόπον καὶ τῇ σπουδαιότητι καὶ εὐπρεπείᾳ καταπλαγείς,
10 [10]θαυμάσας δὲ καὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ εὐταξίαν ἐνεθυμήθη βουλεύσασθαι
11 εἰς τὸν ναὸν εἰσελθεῖν. [11]τῶν δὲ εἰπόντων μὴ καθήκειν γίνεσθαι
τοῦτο διὰ τὸ μηδὲ τοῖς ἐκ τοῦ ἔθνους ἐξεῖναι εἰσιέναι μηδὲ πᾶσιν
τοῖς ἱερεῦσιν, ἀλλ' ἢ μόνῳ τῷ προηγουμένῳ πάντων ἀρχιερεῖ, καὶ
12 τούτῳ κατ' ἐνιαυτὸν ἅπαξ, ὁ δὲ οὐδαμῶς ἐπείθετο. [12]τοῦ τε νόμου
παραναγνωσθέντος οὐδ' ὣς ἀπέλιπεν προφερόμενος ἑαυτὸν δεῖν
εἰσελθεῖν λέγων Καὶ εἰ ἐκεῖνοι ἐστέρηνται ταύτης τῆς τιμῆς, ἐμὲ
13 δὲ οὐ δεῖ. [13]καὶ ἐπυνθάνετο διὰ τίνα αἰτίαν εἰσερχόμενον αὐτὸν
14 εἰς πᾶν τέμενος οὐθεὶς ἐκώλυσεν τῶν παρόντων. [14]καί τις ἀπρο-
15 νοήτως ἔφη κακῶς αὐτὸ τοῦτο τερατεύεσθαι. [15]γενομένου δέ,
φησιν, τούτου διά τινα αἰτίαν, οὐχὶ πάντως εἰσελεύσεσθαι καὶ
16 θελόντων αὐτῶν καὶ μή; [16]τῶν δὲ ἱερέων ἐν πάσαις ταῖς ἐσθή-
σεσιν προσπεσόντων καὶ δεομένων τοῦ μεγίστου θεοῦ βοηθεῖν
τοῖς ἐνεστῶσιν καὶ τὴν ὁρμὴν τοῦ κακῶς ἐπιβαλλομένου μεταθεῖ-
17 ναι κραυγῆς τε μετὰ δακρύων τὸ ἱερὸν ἐμπλησάντων [17]οἱ κατὰ
τὴν πόλιν ἀπολειπόμενοι ταραχθέντες ἐξεπήδησαν ἄδηλον τιθέμενοι
18 τὸ γινόμενον. [18]αἵ τε κατάκλειστοι παρθένοι ἐν θαλάμοις σὺν ταῖς
τεκούσαις ἐξώρμησαν καὶ ἀπέδωκαν κόνει τὰς κόμας πασάμεναι
19 γόου τε καὶ στεναγμῶν ἐνεπίμπλων τὰς πλατείας. [19]αἱ δὲ καὶ

4 πλοκαμους] πολεμους A† | γυναιξιν] pr. ταις A† || 5 δοριαλωτους] ροδιαλ. A† || 8 χαρισομ. V†] χαρησ. A || 9 μεγιστω] πιστω A† | αποδους L] αποδιδους A | ευπρεπ.] ευσεβεια A† | fin. καταπληγεις A† || 11 εκ του εθνους] εθνεσιν A† | εξειναι > A || 12 παραναγνωσθ.] α 2⁰ ⌒ 3⁰ A | ουδ ως A pau.] ουδαμως rel. | εκεινοι] -νω A† || 13 εισερχ. αυτον] tr. AV† || 14 αυτο] -τον Grimm | τερατευεσθαι] πραττεσθαι L || 15 γενομενου V pau.] γ(ε)ιν. rel.: cf. 1 | διά τινα: sic uel διὰ τίνα (cf. 13)? | παντως] -των A†, -τες V† || 18 απεδωκαν] σποδω και L | γοου τε] που γε A† | ενεπιμπλων] ενεμπιπλ. A pau.

προσαρτίως ἐσταλμέναι τοὺς πρὸς ἀπάντησιν διατεταγμένους πα-
στοὺς καὶ τὴν ἁρμόζουσαν αἰδῶ παραλείπουσαι δρόμον ἄτακτον
ἐν τῇ πόλει συνίσταντο. [20]τὰ δὲ νεογνὰ τῶν τέκνων αἱ πρὸς τού- 20
τοις μητέρες καὶ τιθηνοὶ παραλείπουσαι ἄλλως καὶ ἄλλως, αἱ μὲν
κατ᾽ οἴκους, αἱ δὲ κατὰ τὰς ἀγυιάς, ἀνεπιστρέπτως εἰς τὸ παν-
υπέρτατον ἱερὸν ἠθροίζοντο. [21]ποικίλη δὲ ἦν τῶν εἰς τοῦτο συλλε- 21
γέντων ἡ δέησις ἐπὶ τοῖς ἀνοσίως ὑπ᾽ ἐκείνου κατεγχειρουμένοις.
[22]σύν τε τούτοις οἱ περὶ τῶν πολιτῶν θρασυνθέντες οὐκ ἠνείχοντο 22
τέλεον αὐτοῦ ἐπικειμένου καὶ τὸ τῆς προθέσεως ἐκπληροῦν δια-
νοουμένου, [23]φωνήσαντες δὲ τὴν ὁρμὴν ἐπὶ τὰ ὅπλα ποιήσασθαι 23
καὶ θαρραλέως ὑπὲρ τοῦ πατρῴου νόμου τελευτᾶν ἱκανὴν ἐποίησαν
ἐν τῷ τόπῳ τραχύτητα, μόλις δὲ ὑπό τε τῶν γεραιῶν καὶ τῶν
πρεσβυτέρων ἀποτραπέντες ἐπὶ τὴν αὐτὴν τῆς δεήσεως παρῆσαν
στάσιν. [24]καὶ τὸ μὲν πλῆθος ὡς ἔμπροσθεν ἐν τούτοις ἀνεστρέ- 24
φετο δεόμενον. [25]οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα πρεσβύτεροι πολλαχῶς 25
ἐπειρῶντο τὸν ἀγέρωχον αὐτοῦ νοῦν ἐξιστάνειν τῆς ἐντεθυμημένης
ἐπιβουλῆς. [26]θρασυνθεὶς δὲ καὶ πάντα παραπέμψας ἤδη καὶ πρόσ- 26
βασιν ἐποιεῖτο τέλος ἐπιθήσειν δοκῶν τῷ προειρημένῳ. [27]ταῦτα 27
οὖν καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ὄντες θεωροῦντες ἐτράπησαν εἰς τὸ σὺν
τοῖς ἡμετέροις ἐπικαλεῖσθαι τὸν πᾶν κράτος ἔχοντα τοῖς παροῦσιν
ἐπαμῦναι μὴ παριδόντα τὴν ἄνομον καὶ ὑπερήφανον πρᾶξιν. [28]ἐκ 28
δὲ τῆς πυκνοτάτης τε καὶ ἐμπόνου τῶν ὄχλων συναγομένης κραυ-
γῆς ἀνείκαστός τις ἦν βοή· [29]δοκεῖν γὰρ ἦν μὴ μόνον τοὺς ἀν- 29
θρώπους, ἀλλὰ καὶ τὰ τείχη καὶ τὸ πᾶν ἔδαφος ἠχεῖν ἅτε δὴ τῶν
πάντων τότε θάνατον ἀλλασσομένων ἀντὶ τῆς τοῦ τόπου βεβη-
λώσεως.

[1]Ὁ μὲν οὖν ἀρχιερεὺς Σιμων ἐξ ἐναντίας τοῦ ναοῦ κάμψας τὰ γό- 2
νατα καὶ τὰς χεῖρας προτείνας εὐτάκτως ἐποιήσατο τὴν δέησιν τοιαύ-
την [2]Κύριε κύριε, βασιλεῦ τῶν οὐρανῶν καὶ δέσποτα πάσης κτίσεως, 2
ἅγιε ἐν ἁγίοις, μόναρχε, παντοκράτωρ, πρόσχες ἡμῖν καταπονου-
μένοις ὑπὸ ἀνοσίου καὶ βεβήλου θράσει καὶ σθένει πεφρυαγμένου.
[3]σὺ γὰρ ὁ κτίσας τὰ πάντα καὶ τῶν ὅλων ἐπικρατῶν δυνάστης 3
δίκαιος εἶ καὶ τοὺς ὕβρει καὶ ἀγερωχίᾳ τι πράσσοντας κρίνεις.
[4]σὺ τοὺς ἔμπροσθεν ἀδικίαν ποιήσαντας, ἐν οἷς καὶ γίγαντες ἦσαν 4
ῥώμῃ καὶ θράσει πεποιθότες, διέφθειρας ἐπαγαγὼν αὐτοῖς ἀμέτρη-

19 απαντησιν *L*] απαν νυν AV | διατεταγμενους] -νην A† | παστους *L*] > A | εν τη πολει > A† || 20 αι 1^{0}] + τε A | αι 2^{0}] και A† || 21 ανοσιως] -σιοις V† || 23 φωνησαντες] -σαντος V†, -σαν A† | υπερ] υπο A† || 24 εν > A† || 25 επιβουλης] επι > V*L* || 26 παντα] + ς A† | προσβασιν] + ηδη A† || 27 παριδοντα] περιδ. A†, περιιδ. V† || 28 πυκνοτητος V*L* || 29 init.] pr. η A†: ex 28 fin. repet. | τοτε] τον *L*, > V†

2 1 *L*] > AV || 2 σθενει] pr. α A† | fin. πεφρυασμενους (sic) A† || 3 γαρ] + ει A† || 4 και 1^{0} > A† | αυτοις] -τους A†

5 τον. ὕδωρ. 5σὺ τοὺς ὑπερηφανίαν ἐργαζομένους Σοδομίτας διαδή-
λους ταῖς κακίαις γενομένους πυρὶ καὶ θείῳ κατέφλεξας παράδειγμα
6 τοῖς ἐπιγινομένοις καταστήσας. 6σὺ τὸν θρασὺν Φαραω καταδουλω-
σάμενον τὸν λαόν σου τὸν ἅγιον Ισραηλ ποικίλαις καὶ πολλαῖς
δοκιμάσας τιμωρίαις ἐγνώρισας τὴν σὴν δύναμιν, ἐφ᾽ οἷς ἐγνώρισας
7 τὸ μέγα σου κράτος· 7καὶ ἐπιδιώξαντα αὐτὸν σὺν ἅρμασιν καὶ
ὄχλων πλήθει ἐπέκλυσας βάθει θαλάσσης, τοὺς δὲ ἐμπιστεύσαντας
ἐπὶ σοὶ τῷ τῆς ἁπάσης κτίσεως δυναστεύοντι σώους διεκόμισας,
8 8οἳ καὶ συνιδόντες ἔργα σῆς χειρὸς ᾔνεσάν σε τὸν παντοκράτορα.
9 9σύ, βασιλεῦ, κτίσας τὴν ἀπέραντον καὶ ἀμέτρητον γῆν ἐξελέξω
τὴν πόλιν ταύτην καὶ ἡγίασας τὸν τόπον τοῦτον εἰς ὄνομά σοι
τῷ τῶν ἁπάντων ἀπροσδεεῖ καὶ παρεδόξασας ἐν ἐπιφανείᾳ μεγα-
λοπρεπεῖ σύστασιν ποιησάμενος αὐτοῦ πρὸς δόξαν τοῦ μεγάλου
10 καὶ ἐντίμου ὀνόματός σου. 10καὶ ἀγαπῶν τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ
ἐπηγγείλω διότι, ἐὰν γένηται ἡμῶν ἀποστροφὴ καὶ καταλάβῃ ἡμᾶς
στενοχωρία καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν τόπον τοῦτον δεηθῶμεν, εἰσ-
11 ακούσῃ τῆς δεήσεως ἡμῶν. 11καὶ δὴ πιστὸς εἶ καὶ ἀληθινός.
12 12ἐπεὶ δὲ πλεονάκις θλιβέντων τῶν πατέρων ἡμῶν ἐβοήθησας αὐ-
τοῖς ἐν τῇ ταπεινώσει καὶ ἐρρύσω αὐτοὺς ἐκ μεγάλων κακῶν,
13 13ἰδοὺ δὲ νῦν, ἅγιε βασιλεῦ, διὰ τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας ἡμῶν
ἁμαρτίας καταπονούμεθα καὶ ὑπετάγημεν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν καὶ
14 παρείμεθα ἐν ἀδυναμίαις. 14ἐν δὲ τῇ ἡμετέρᾳ καταπτώσει ὁ θρασὺς
καὶ βέβηλος οὗτος ἐπιτηδεύει καθυβρίσαι τὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἀναδεδειγ-
15 μένον τῷ ὀνόματι τῆς δόξης σου ἅγιον τόπον. 15τὸ μὲν γὰρ
κατοικητήριόν σου οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ ἀνέφικτος ἀνθρώποις ἐστίν.
16 16ἀλλὰ ἐπεὶ εὐδοκήσας τὴν δόξαν σου ἐν τῷ λαῷ σου Ισραηλ
17 ἡγίασας τὸν τόπον τοῦτον, 17μὴ ἐκδικήσῃς ἡμᾶς ἐν τῇ τούτων
ἀκαθαρσίᾳ μηδὲ εὐθύνῃς ἡμᾶς ἐν βεβηλώσει, ἵνα μὴ καυχήσωνται
οἱ παράνομοι ἐν θυμῷ αὐτῶν μηδὲ ἀγαλλιάσωνται ἐν ὑπερηφανίᾳ
18 γλώσσης αὐτῶν λέγοντες 18Ἡμεῖς κατεπατήσαμεν τὸν οἶκον τοῦ
19 ἁγιασμοῦ, ὡς καταπατοῦνται οἱ οἶκοι τῶν προσοχθισμάτων. 19ἀπ-
άλειψον τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ διασκέδασον τὰς ἀμβλακίας ἡμῶν
20 καὶ ἐπίφανον τὸ ἔλεός σου κατὰ τὴν ὥραν ταύτην. 20ταχὺ προ-
καταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοί σου, καὶ δὸς αἰνέσεις ἐν τῷ
στόματι τῶν καταπεπτωκότων καὶ συντετριμμένων τὰς ψυχὰς ποι-
ήσας ἡμῖν εἰρήνην.

5 διαδηλους] αδηλ. A† || 6 τον 3^0 > V† | δοκιμασας] εδοκιμ. A† | εγνωρισας $1^0 \frown 2^0$ Vpau. | δυναμιν A†] δυναστειαν rel. || 9 απεραντον(ν 1^0 > Apau.) .. αμετρητον] tr. V† | ονομασοι] ον. σου V†, σον ον. σοι A† || 10 του > V*L* | αποστροφη] pr. η V*L* | τουτον] ημων A† || 11 ει > A† || 12 θλιβεντων] pr. και A† || 13 αδυναμ(ε)ιαις] -μια V† || 16 ευδοκήσας: sic uel ευδόκησας? || 19 αμβλακ(ε)ιας AV] π pro β *L*: cf. Thack. § 7, 16 || 20 αινεσ(ε)ις] -σιν V*L*

21 Ἐνταῦθα ὁ πάντων ἐπόπτης θεὸς καὶ προπάτωρ ἅγιος ἐν 21
ἁγίοις εἰσακούσας τῆς ἐνθέσμου λιτανείας, τὸν ὕβρει καὶ θράσει
μεγάλως ἐπηρμένον ἐμάστιξεν αὐτὸν 22 ἔνθεν καὶ ἔνθεν κραδάνας 22
αὐτὸν ὡς κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου ὥστε κατ᾽ ἐδάφους ἄπρακτον, ἔτι
καὶ τοῖς μέλεσιν παραλελυμένον μηδὲ φωνῆσαι δύνασθαι δικαίᾳ
περιπεπληγμένον κρίσει. 23 ὅθεν οἵ τε φίλοι καὶ σωματοφύλακες 23
ὀξεῖαν ἰδόντες τὴν καταλαβοῦσαν αὐτὸν εὔθυναν φοβούμενοι μὴ
καὶ τὸ ζῆν ἐκλείπῃ, ταχέως αὐτὸν ἐξείλκυσαν ὑπερβάλλοντι κατα-
πεπληγμένοι φόβῳ. 24 ἐν χρόνῳ δὲ ὕστερον ἀναλεξάμενος αὐτὸν 24
οὐδαμῶς εἰς μετάμελον ἦλθεν ἐπιτιμηθείς, ἀπειλὰς δὲ πικρὰς θέμε-
νος ἀνέλυσεν.

25 Διακομισθεὶς δὲ εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὰ τῆς κακίας ἐπαύξων 25
διά τε τῶν προαποδεδειγμένων συμποτῶν καὶ ἑταίρων τοῦ παντὸς
δικαίου κεχωρισμένων 26 οὐ μόνον ταῖς ἀναριθμήτοις ἀσελγείαις 26
διηρκέσθη, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοσοῦτον θράσους προῆλθεν ὥστε δυσ-
φημίας ἐν τοῖς τόποις συνίστασθαι καὶ πολλοὺς τῶν φίλων ἀτενί-
ζοντας εἰς τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν καὶ αὐτοὺς ἕπεσθαι τῇ
ἐκείνου θελήσει. 27 προέθετο δημοσίᾳ κατὰ τοῦ ἔθνους διαδοῦναι 27
ψόγον· ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν αὐλὴν πύργου στήλην ἀναστήσας ἐκό-
λαψεν γραφὴν 28 μηδένα τῶν μὴ θυόντων εἰς τὰ ἱερὰ αὐτῶν εἰσ- 28
ιέναι, πάντας δὲ τοὺς Ιουδαίους εἰς λαογραφίαν καὶ οἰκετικὴν
διάθεσιν ἀχθῆναι, τοὺς δὲ ἀντιλέγοντας βίᾳ φερομένους τοῦ ζῆν
μεταστῆσαι, 29 τούς τε ἀπογραφομένους χαράσσεσθαι καὶ διὰ πυρὸς 29
εἰς τὸ σῶμα παρασήμῳ Διονύσου κισσοφύλλῳ, οὓς καὶ καταχω-
ρίσαι εἰς τὴν προσυνεσταλμένην αὐθεντίαν. 30 ἵνα δὲ μὴ τοῖς πᾶσιν 30
ἀπεχθόμενος φαίνηται, ὑπέγραψεν Ἐὰν δέ τινες ἐξ αὐτῶν προαι-
ρῶνται ἐν τοῖς κατὰ τὰς τελετὰς μεμυημένοις ἀναστρέφεσθαι, τού-
τους ἰσοπολίτας Ἀλεξανδρεῦσιν εἶναι.

31 Ἔνιοι μὲν οὖν ἐπιπολαίως τὰς τῆς πόλεως εὐσεβείας ἐπιβάθρας 31
στυγοῦντες εὐχερῶς ἑαυτοὺς ἐδίδοσαν ὡς μεγάλης τινὸς κοινωνή-
σοντες εὐκλείας ἀπὸ τῆς ἐσομένης τῷ βασιλεῖ συναναστροφῆς.
32 οἱ δὲ πλεῖστοι γενναίᾳ ψυχῇ ἐνίσχυσαν καὶ οὐ διέστησαν τῆς 32
εὐσεβείας τά τε χρήματα περὶ τοῦ ζῆν ἀντικαταλλασσόμενοι ἀδεῶς
ἐπειρῶντο ἑαυτοὺς ῥύσασθαι ἐκ τῶν ἀπογραφῶν· 33 εὐέλπιδές τε 33

21 αυτον > *L* || 22 περιπεπληγμ. pau.] περι > A†, πεπαρμενον *L* || 23 ευθυναν] -νας A† || 24 αυτον A†] pr. ε rel. | απειλας] μετα απιλης A†, μετ απειλης compl. | ανελυσεν] δ pro λ A† || 25 επαυξων] επ αυτων A† | προαποδεδ(ε)ιγ.] υ pro α V*L* || 26 θρασους] υ > Vpau. || 28 εις 1⁰] επι A† | του] + ς A† || 29 και 1⁰ > *L* | παρασημω] -μους *L* | διονυσου] -σω AVpau. | και ult. > V† | καταχωρισαι] pr. προ A†, κατεχωρισεν *L* || 30 τας > A† || 31 ουν > A† | επιπολαιως V^c pau.] -λειως A†, επι πολεως pl. | τας ... επιβαθρας] ς bis > Apau. (A^c add. ς 1⁰) | στυγουντες] -νται A† | απο] υπο V*L*

καθειστήκεισαν ἀντιλήμψεως τεύξασθαι καὶ τοὺς ἀποχωροῦντας ἐξ
αὐτῶν ἐβδελύσσοντο καὶ ὡς πολεμίους τοῦ ἔθνους ἔκρινον καὶ
τῆς κοινῆς συναναστροφῆς καὶ εὐχρηστίας ἐστέρουν.
3 [1]Ἃ καὶ μεταλαμβάνων ὁ δυσσεβὴς ἐπὶ τοσοῦτον ἐξεχόλησεν
ὥστε οὐ μόνον τοῖς κατὰ Ἀλεξάνδρειαν διοργίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ
τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ βαρυτέρως ἐναντιωθῆναι καὶ προστάξαι σπεύσαν-
τας συναγαγεῖν πάντας ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ χειρίστῳ μόρῳ τοῦ ζῆν
2 μεταστῆσαι. [2]τούτων δὲ οἰκονομουμένων φήμη δυσμενὴς ἐξηχεῖτο
κατὰ τοῦ γένους ἀνθρώποις συμφρονοῦσιν εἰς κακοποίησιν ἀφορ-
μῆς διδομένης εἰς διάθεσιν ὡς ἂν ἀπὸ τῶν νομίμων αὐτοὺς κω-
3 λυόντων. [3]οἱ δὲ Ιουδαῖοι τὴν μὲν πρὸς τοὺς βασιλεῖς εὔνοιαν καὶ
4 πίστιν ἀδιάστροφον ἦσαν φυλάσσοντες, [4]σεβόμενοι δὲ τὸν θεὸν
καὶ τῷ τούτου νόμῳ πολιτευόμενοι χωρισμὸν ἐποίουν ἐπὶ τῷ
5 κατὰ τὰς τροφάς, δι' ἣν αἰτίαν ἐνίοις ἀπεχθεῖς ἐφαίνοντο. [5]τῇ δὲ
τῶν δικαίων εὐπραξίᾳ κοσμοῦντες τὴν συναναστροφὴν ἅπασιν
6 ἀνθρώποις εὐδόκιμοι καθειστήκεισαν. [6]τὴν μὲν οὖν περὶ τοῦ γένους
ἐν πᾶσιν θρυλουμένην εὐπραξίαν οἱ ἀλλόφυλοι οὐδαμῶς διηριθμή-
7 σαντο, [7]τὴν δὲ περὶ τῶν προσκυνήσεων καὶ τροφῶν διάστασιν
ἐθρύλουν φάσκοντες μήτε τῷ βασιλεῖ μήτε ταῖς δυνάμεσιν ὁμο-
σπόνδους τοὺς ἀνθρώπους γίνεσθαι, δυσμενεῖς δὲ εἶναι καὶ μέγα
τι τοῖς πράγμασιν ἐναντιουμένους· καὶ οὐ τῷ τυχόντι περιῆψαν
8 ψόγῳ. [8]οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν Ἕλληνες οὐδὲν ἠδικημένοι ταραχὴν
ἀπροσδόκητον περὶ τοὺς ἀνθρώπους θεωροῦντες καὶ συνδρομὰς
ἀπροσκόπους γινομένας βοηθεῖν μὲν οὐκ ἔσθενον, τυραννικὴ γὰρ
ἦν ἡ διάθεσις, παρεκάλουν δὲ καὶ δυσφόρως εἶχον καὶ μεταπεσεῖ-
9 σθαι ταῦτα ὑπελάμβανον· [9]μὴ γὰρ οὕτω παροραθήσεσθαι τηλι-
10 κοῦτο σύστεμα μηδὲν ἠγνοηκός. [10]ἤδη δὲ καί τινες γείτονές τε καὶ
φίλοι καὶ συμπραγματευόμενοι μυστικῶς τινας ἐπισπώμενοι πίστεις
ἐδίδουν συνασπιεῖν καὶ πᾶν ἐκτενὲς προσοίσεσθαι πρὸς ἀντίλημψιν.
11 [11]Ἐκεῖνος μὲν οὖν τῇ κατὰ τὸ παρὸν εὐημερίᾳ γεγαυρωμένος
καὶ οὐ καθορῶν τὸ τοῦ μεγίστου θεοῦ κράτος, ὑπολαμβάνων δὲ
διηνεκῶς ἐν τῇ αὐτῇ διαμενεῖν βουλῇ, ἔγραψεν κατ' αὐτῶν ἐπι-
12 στολὴν τήνδε [12]Βασιλεὺς Πτολεμαῖος Φιλοπάτωρ τοῖς κατ' Αἴγυ-
πτον καὶ κατὰ τόπον στρατηγοῖς καὶ στρατιώταις χαίρειν καὶ ἐρ-
13 ρῶσθαι· [13]ἔρρωμαι δὲ καὶ αὐτὸς ἐγὼ καὶ τὰ πράγματα ἡμῶν.

2 33 τευξασθαι A pau.] -ξεσθαι rel.

3 1 εξεχολησεν A†] εξ > rel. | διοργιζ.] δι > A† | σπευσαντας] σπευδοντας A† || 2 οικονομουμ.] δ pro ν A† | εξηχειτο] εξεκειτο A† | συμφρονουσιν] συμφοραν ουσιν (sic) A† | διδομενης] pr. δε A† || 3 φυλασσ.] pr. δια V || 4 δε] δη V†, τε *L* | κατα τας τροφας] καταστροφας A compl. | ενιοις] ς > A† || 7 περιηψαν] -αντο A† | fin. φοβω A† || 8 ανθρωπους] ανδρας A† | εσθενον] -θαν- A† || 11 υπολαμβανων] -νειν A†

14τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν γενομένης ἡμῖν ἐπιστρατείας, ἧς ἴστε καὶ 14
αὐτοί, τῇ τῶν θεῶν ἀπροπτώτῳ συμμαχίᾳ κατὰ λόγον ἐπὶ τέλος
ἀχθείσης 15ἡγησάμεθα μὴ βίᾳ δόρατος, ἐπιεικείᾳ δὲ καὶ πολλῇ 15
φιλανθρωπίᾳ τιθηνήσασθαι τὰ κατοικοῦντα Κοίλην Συρίαν καὶ Φοι-
νίκην ἔθνη εὖ ποιῆσαί τε ἀσμένως. 16καὶ τοῖς κατὰ πόλιν ἱεροῖς 16
ἀπονείμαντες προσόδους πλείστας προήχθημεν καὶ εἰς τὰ Ιεροσό-
λυμα ἀναβάντες τιμῆσαι τὸ ἱερὸν τῶν ἀλιτηρίων καὶ μηδέποτε λη-
γόντων τῆς ἀνοίας. 17οἱ δὲ λόγῳ μὲν τὴν ἡμετέραν ἀποδεξάμενοι 17
παρουσίαν, τῷ δὲ πράγματι νόθως, προθυμηθέντων ἡμῶν εἰσελθεῖν
εἰς τὸν ναὸν αὐτῶν καὶ τοῖς ἐκπρεπέσιν καὶ καλλίστοις ἀναθήμασιν
τιμῆσαι 18τύφοις φερόμενοι παλαιοτέροις εἷρξαν ἡμᾶς τῆς εἰσόδου 18
λειπόμενοι τῆς ἡμετέρας ἀλκῆς δι' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώ-
πους φιλανθρωπίαν. 19τὴν δὲ αὐτῶν εἰς ἡμᾶς δυσμένειαν ἔκδηλον 19
καθιστάντες ὡς μονώτατοι τῶν ἐθνῶν βασιλεῦσιν καὶ τοῖς ἑαυτῶν
εὐεργέταις ὑψαυχενοῦντες οὐδὲν γνήσιον βούλονται φέρειν. 20ἡμεῖς 20
δὲ τῇ τούτων ἀνοίᾳ συμπεριενεχθέντες καὶ μετὰ νίκης διακομισθέν-
τες εἰς τὴν Αἴγυπτον τοῖς πᾶσιν ἔθνεσιν φιλανθρώπως ἀπαντή-
σαντες καθὼς ἔπρεπεν ἐποιήσαμεν, 21ἐν δὲ τούτοις πρὸς τοὺς 21
ὁμοφύλους αὐτῶν ἀμνησικακίαν ἅπασιν γνωρίζοντες· διά τε τὴν
συμμαχίαν καὶ τὰ πεπιστευμένα μετὰ ἁπλότητος αὐτοῖς ἀρχῆθεν
μυρία πράγματα τολμήσαντες ἐξαλλοιῶσαι ἐβουλήθημεν καὶ πολι-
τείας αὐτοὺς Ἀλεξανδρέων καταξιῶσαι καὶ μετόχους τῶν ἀεὶ ἱερῶν
καταστῆσαι. 22οἱ δὲ τοὐναντίον ἐκδεχόμενοι καὶ τῇ συμφύτῳ κα- 22
κοηθείᾳ τὸ καλὸν ἀπωσάμενοι, διηνεκῶς δὲ εἰς τὸ φαῦλον ἐκνεύ-
οντες 23οὐ μόνον ἀπεστρέψαντο τὴν ἀτίμητον πολιτείαν, ἀλλὰ καὶ 23
βδελύσσονται λόγῳ τε καὶ σιγῇ τοὺς ἐν αὐτοῖς ὀλίγους πρὸς ἡμᾶς
γνησίως διακειμένους παρ' ἕκαστα ὑφορώμενοι μετὰ τῆς δυσκλεε-
στάτης ἐμβιώσεως διὰ τάχους ἡμᾶς καταστρέψαι τὰ πράγματα.
24διὸ καὶ τεκμηρίοις καλῶς πεπεισμένοι τούτους κατὰ πάντα δυσ- 24
νοεῖν ἡμῖν τρόπον καὶ προνοούμενοι μήποτε αἰφνιδίου μετέπειτα
ταραχῆς ἐνστάσης ἡμῖν τοὺς δυσσεβεῖς τούτους κατὰ νώτου προ-
δότας καὶ βαρβάρους ἔχωμεν πολεμίους 25προστετάχαμεν ἅμα τῷ 25
προσπεσεῖν τὴν ἐπιστολὴν τήνδε αὐθωρὶ τοὺς ἐννεμομένους σὺν
γυναιξὶ καὶ τέκνοις μετὰ ὕβρεως καὶ σκυλμῶν ἀποστεῖλαι πρὸς
ἡμᾶς ἐν δεσμοῖς σιδηροῖς πάντοθεν κατακεκλεισμένους, εἰς ἀν-

14 init.] pr. εκ V*L* || 15 κατοικουντα] κατα V† | ποιησαι τε ασμενως] ποιησαντες μεν ως AV† || 16 πολιν *L*] -λεσιν A | προηχθημεν] προσηχθ. Apau. || 17 την ημετ./αποδεξ.] tr. V*L* | αναθημ.] α 2⁰ > A† || 19 καθ(ε)ισταντες] -ιστωντες V*L* | βασιλευσι(ν)] -λευειν Apau. || 20 εις *L*] pr. και AVmu. || 21 τε] δε V†, > *L* | τολμησαντες > A† | και ult. — fin. > V | ιερων unus cod. et Fr. secutus Grotium] -ρεων rel. || 24 ενστασης] ν > A† || 25 γυναιξι] pr. ταις A† | κατακεκλεισμενους] -νοις AVpau.

26 ἥκεστον καὶ δυσκλεῆ πρέποντα δυσμενέσι φόνον. [26]τούτων γὰρ
δμοῦ κολασθέντων διειλήφαμεν εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον τελείως
ἡμῖν τὰ πράγματα ἐν εὐσταθείᾳ καὶ τῇ βελτίστῃ διαθέσει κατα-
27 σταθήσεσθαι. [27]ὃς δ' ἂν σκεπάσῃ τινὰ τῶν Ιουδαίων ἀπὸ γεραιοῦ
μέχρι νηπίου καὶ μέχρι τῶν ὑπομαστιδίων, αἰσχίσταις βασάνοις
28 ἀποτυμπανισθήσεται πανοικίᾳ. [28]μηνύειν δὲ τὸν βουλόμενον, ἐφ'
ᾧ τὴν ρὐσίαν τοῦ ἐμπίπτοντος ὑπὸ τὴν εὔθυναν λήμψεται καὶ ἐκ
τοῦ βασιλικοῦ ἀργυρίου δραχμὰς δισχιλίας καὶ τῇ ἐλευθερίᾳ στε-
29 φανωθήσεται. [29]πᾶς δὲ τόπος, οὗ ἐὰν φωραθῇ τὸ σύνολον σκεπα-
ζόμενος Ιουδαῖος, ἄβατος καὶ πυριφλεγὴς γινέσθω καὶ πάσῃ θνητῇ
φύσει καθ' ἅπαν ἄχρηστος φανήσεται εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον.
30 [30]Καὶ ὁ μὲν τῆς ἐπιστολῆς τύπος οὕτως ἐγέγραπτο.
4 [1]Πάντῃ δέ, ὅπου προσέπιπτεν τοῦτο τὸ πρόσταγμα, δημοτελὴς
συνίστατο τοῖς ἔθνεσιν εὐωχία μετὰ ἀλαλαγμῶν καὶ χαρᾶς ὡς ἂν
τῆς προκατεσκιρωμένης αὐτοῖς πάλαι κατὰ διάνοιαν μετὰ παρρη-
2 σίας νῦν ἐκφαινομένης ἀπεχθείας. [2]τοῖς δὲ Ιουδαίοις ἄληκτον πέν-
θος ἦν καὶ πανόδυρτος μετὰ δακρύων βοὴ στεναγμοῖς πεπυρω-
μένης πάντοθεν αὐτῶν τῆς καρδίας ὀλοφυρομένων τὴν ἀπροσ-
3 δόκητον ἐξαίφνης αὐτοῖς ἐπικριθεῖσαν ὀλεθρίαν. [3]τίς νομὸς ἢ πόλις
ἢ τίς τὸ σύνολον οἰκητὸς τόπος ἢ τίνες ἀγυιαὶ κοπετοῦ καὶ γόων
4 ἐπ' αὐτοῖς οὐκ ἐνεπιπλῶντο; [4]οὕτως γὰρ μετὰ πικρίας ἀνοίκτου
ψυχῆς ὑπὸ τῶν κατὰ πόλιν στρατηγῶν ὁμοθυμαδὸν ἐξαπεστέλλοντο
ὥστε ἐπὶ ταῖς ἐξάλλοις τιμωρίαις καί τινας τῶν ἐχθρῶν λαμβά-
νοντας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν κοινὸν ἔλεον καὶ λογιζομένους
τὴν ἄδηλον τοῦ βίου καταστροφὴν δακρύειν αὐτῶν τὴν δυσάθλιον
5 ἐξαποστολήν. [5]ἤγετο γὰρ γεραιῶν πλῆθος πολιᾷ πεπυκασμένων,
τὴν ἐκ τοῦ γήρως νωθρότητα ποδῶν ἐπίκυφον ἀνατροπῆς ὁρμῇ
βιαίας ἁπάσης αἰδοῦς ἄνευ πρὸς ὀξεῖαν καταχρωμένων πορείαν.
6 [6]αἱ δὲ ἄρτι πρὸς βίου κοινωνίαν γαμικὸν ὑπεληλυθυῖαι παστὸν
νεάνιδες ἀντὶ τέρψεως μεταλαβοῦσαι γόους καὶ κόνει τὴν μυρο-
βρεχῆ πεφυρμέναι κόμην, ἀκαλύπτως δὲ ἀγόμεναι θρῆνον ἀνθ'
ὑμεναίων ὁμοθυμαδὸν ἐξῆρχον ὡς ἐσπαραγμέναι σκυλμοῖς ἀλλο-

26 διειληφ.] ι 2[0] > A† || 27 και A†] > rel. | υπομαστιδιων W. Schulze (MSU 3, p. 281 n. 2)] -στιαιων A*L*, -στιων compl., -σθιων V† | αισχ.] εχθισταις A† | πανοικια] -κει *L*: cf. Exod. 1 1 || 28 βασιλικου αργυριου] βασιλειου A† | τη ελευθερια unus cod. et Deissmann (cf. Apokryphen übers. v. Kautzsch)] της -ριας AV, ad quae *L* add. τευξεται και | fin.] + εις τον αει χρονον *L*

4 1 εθνεσιν] + ουν A† | προκατεσκιρωμενης] -σκειρ- A, -σκηρ- V || 2 αληκτον V[c] pau.] ε pro η AV*, ανηκεστον *L* | πανοδυρκτος A† || 3 οικητος] οικτιστος AV† | fin. ενεπι(+μV[c])πλωντο: sic V†, cf. Thack. p. 249; A† om. ουκ ενεπιπλ. || 4 πικριας] -ρας V† | ανοικτου] pr. και V[c]*L* || 5 γεραιων — πολια] γερων πληρης πολιας A†, sed πεπυκασμενων etiam A | επικυφον] -κουφ- A*L*, -φων V[c]† || 6 μεταβαλουσαι V*L*† | σκυλμοις] σκυμνοις A

εθνέσιν· 7δέσμιαι δὲ δημοσίᾳ μέχρι τῆς εἰς τὸ πλοῖον ἐμβολῆς 7
εἵλκοντο μετὰ βίας. 8οἵ τε τούτων συνζυγεῖς βρόχοις ἀντὶ στεφέων 8
τοὺς αὐχένας περιπεπλεγμένοι μετὰ ἀκμαίας νεανικῆς ἡλικίας ἀντὶ
εὐωχίας καὶ νεωτερικῆς ῥᾳθυμίας τὰς ἐπιλοίπους τῶν γάμων ἡμέ-
ρας ἐν θρήνοις διῆγον παρὰ πόδας ἤδη τὸν ᾅδην ὁρῶντες κεί-
μενον. 9κατήχθησαν δὲ θηρίων τρόπον ἀγόμενοι σιδηροδέσμοις 9
ἀνάγκαις, οἱ μὲν τοῖς ζυγοῖς τῶν πλοίων προσηλωμένοι τοὺς τραχή-
λους, οἱ δὲ τοὺς πόδας ἀρρήκτοις κατησφαλισμένοι πέδαις, 10ἔτι 10
καὶ τῷ καθύπερθε πυκνῷ σανιδώματι διακειμένῳ, ὅπως πάντοθεν
ἐσκοτισμένοι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀγωγὴν ἐπιβούλων ἐν παντὶ τῷ
κατάπλῳ λαμβάνωσιν.
11Τούτων δὲ ἐπὶ τὴν λεγομένην Σχεδίαν ἀχθέντων καὶ τοῦ παρά- 11
πλου περανθέντος, καθὼς ἦν δεδογματισμένον τῷ βασιλεῖ, προσ-
έταξεν αὐτοὺς ἐν τῷ πρὸ τῆς πόλεως ἱπποδρόμῳ παρεμβαλεῖν
ἀπλάτῳ καθεστῶτι περιμέτρῳ καὶ πρὸς παραδειγματισμὸν ἄγαν
εὐκαιροτάτῳ καθεστῶτι πᾶσι τοῖς καταπορευομένοις εἰς τὴν πόλιν
καὶ τοῖς ἐκ τούτων εἰς τὴν χώραν στελλομένοις πρὸς ἐκδημίαν
πρὸς τὸ μηδὲ ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ κοινωνεῖν μηδὲ τὸ σύνολον
καταξιῶσαι περιβόλων. 12ὡς δὲ τοῦτο ἐγενήθη, ἀκούσας τοὺς ἐκ 12
τῆς πόλεως ὁμοεθνεῖς κρυβῇ ἐκπορευομένους πυκνότερον ἀποδύ-
ρεσθαι τὴν ἀκλεῆ τῶν ἀδελφῶν ταλαιπωρίαν 13διοργισθεὶς προσ- 13
έταξεν καὶ τούτοις ὁμοῦ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιμελῶς ὡς ἐκείνοις
ποιῆσαι μὴ λειπομένοις κατὰ μηδένα τρόπον τῆς ἐκείνων τιμωρίας,
14ἀπογραφῆναι δὲ πᾶν τὸ φῦλον ἐξ ὀνόματος, οὐκ εἰς τὴν ἔμ- 14
προσθεν βραχεῖ προδεδηλωμένην τῶν ἔργων κατάπονον λατρείαν,
στρεβλωθέντας δὲ ταῖς παρηγγελμέναις αἰκίαις τὸ τέλος ἀφανίσαι
μιᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας. 15ἐγίνετο μὲν οὖν ἡ τούτων ἀπογραφὴ 15
μετὰ πικρᾶς σπουδῆς καὶ φιλοτίμου προσεδρείας ἀπὸ ἀνατολῶν
ἡλίου μέχρι δυσμῶν ἀνήνυτον λαμβάνουσα τὸ τέλος ἐπὶ ἡμέρας
τεσσαράκοντα.
16Μεγάλως δὲ καὶ διηνεκῶς ὁ βασιλεὺς χαρᾷ πεπληρωμένος συμ- 16
πόσια ἐπὶ πάντων τῶν εἰδώλων συνιστάμενος πεπλανημένῃ πόρρω
τῆς ἀληθείας φρενὶ καὶ βεβήλῳ στόματι τὰ μὲν κωφὰ καὶ μὴ
δυνάμενα αὐτοῖς λαλεῖν ἢ ἀρήγειν ἐπαινῶν, εἰς δὲ τὸν μέγιστον
θεὸν τὰ μὴ καθήκοντα λαλῶν. 17μετὰ δὲ τὸ προειρημένον τοῦ 17
χρόνου διάστημα προσηνέγκαντο οἱ γραμματεῖς τῷ βασιλεῖ μηκέτι

8 τε] δε A pau. | βροχους A† || 10 κατυπερθε A† || 11 περανθεντος] ν 1^{0} > A* | απλατω] απλετω V | μηδε ult. post συνολον tr. V, > A*L* | περιβολων] -λου *L*, -λω A† || 14 καταπονον] κατα τροπον A† | στρεβλωθεντας] ς > A†; -βλωσαντες *L*, -βλωθεντες V† | ταις V†] > rel. || 15 ουν > V*L* || 16 επι] απο V*L* | πεπλανημενη] πεπληρωμ. A†: ad praec. adapt. | τα μεν > A† | τον μεγ. θεον > A*L*, μη > *L*, εις δε — fin. > V† | fin.] + τα ουκ οντα *L* || 17 προσηνεγκαντο] -καν V*L*, σ > A†

ἰσχύειν τὴν τῶν Ιουδαίων ἀπογραφὴν ποιεῖσθαι διὰ τὴν ἀμέτρητον
18 αὐτῶν πληθὺν [18]καίπερ ὄντων ἔτι κατὰ τὴν χώραν τῶν πλειόνων,
τῶν μὲν κατὰ τὰς οἰκίας ἔτι συνεστηκότων, τῶν δὲ καὶ κατὰ τό-
πον, ὡς ἀδυνάτου καθεστῶτος πᾶσιν τοῖς ἐπ᾽ Αἴγυπτον στρατη-
19 γοῖς. [19]ἀπειλήσαντος δὲ αὐτοῖς σκληρότερον ὡς δεδωροκοπημένοις
εἰς μηχανὴν τῆς ἐκφυγῆς συνέβη σαφῶς αὐτὸν περὶ τούτου πι-
20 στωθῆναι [20]λεγόντων μετὰ ἀποδείξεως καὶ τὴν χαρτηρίαν ἤδη καὶ
21 τοὺς γραφικοὺς καλάμους, ἐν οἷς ἐχρῶντο, ἐκλελοιπέναι. [21]τοῦτο
δὲ ἦν ἐνέργεια τῆς τοῦ βοηθοῦντος τοῖς Ιουδαίοις ἐξ οὐρανοῦ
προνοίας ἀνικήτου.

5 [1]Τότε προσκαλεσάμενος Ἕρμωνα τὸν πρὸς τῇ τῶν ἐλεφάντων
ἐπιμελείᾳ βαρείᾳ μεμεστωμένος ὀργῇ καὶ χόλῳ κατὰ πᾶν ἀμετά-
2 θετος [2]ἐκέλευσεν ὑπὸ τὴν ἐπερχομένην ἡμέραν δαψιλέσι δράκεσι
λιβανωτοῦ καὶ οἴνῳ πλείονι ἀκράτῳ ἅπαντας τοὺς ἐλέφαντας πο-
τίσαι ὄντας τὸν ἀριθμὸν πεντακοσίους καὶ ἀγριωθέντας τῇ τοῦ
πόματος ἀφθόνῳ χορηγίᾳ εἰσαγαγεῖν πρὸς συνάντησιν τοῦ μόρου
3 τῶν Ιουδαίων. [3]ὁ μὲν τάδε προστάσσων ἐτρέπετο πρὸς τὴν εὐ-
ωχίαν συναγαγὼν τοὺς μάλιστα τῶν φίλων καὶ τῆς στρατιᾶς
4 ἀπεχθῶς ἔχοντας πρὸς τοὺς Ιουδαίους. [4]ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης τὸ
5 προσταγὲν ἀραρότως Ἕρμων συνετέλει. [5]οἵ τε πρὸς τούτοις λει-
τουργοὶ κατὰ τὴν ἑσπέραν ἐξιόντες τὰς τῶν ταλαιπωρούντων ἐ-
δέσμευον χεῖρας τήν τε λοιπὴν ἐμηχανῶντο περὶ αὐτοὺς ἀσφάλειαν
ἔννυχον δόξαντες ὁμοῦ λήμψεσθαι τὸ φῦλον πέρας τῆς ὀλεθρίας.
6 [6]οἱ δὲ πάσης σκέπης ἔρημοι δοκοῦντες εἶναι τοῖς ἔθνεσιν Ιουδαῖοι
7 διὰ τὴν πάντοθεν περιέχουσαν αὐτοὺς μετὰ δεσμῶν ἀνάγκην [7]τὸν
παντοκράτορα κύριον καὶ πάσης δυνάμεως δυναστεύοντα, ἐλεήμονα
θεὸν αὐτῶν καὶ πατέρα, δυσκαταπαύστῳ βοῇ πάντες μετὰ δακρύων
8 ἐπεκαλέσαντο δεόμενοι [8]τὴν κατ᾽ αὐτῶν μεταστρέψαι βουλὴν ἀν-
οσίαν καὶ ῥύσασθαι αὐτοὺς μετὰ μεγαλομεροῦς ἐπιφανείας ἐκ τοῦ
9 παρὰ πόδας ἐν ἑτοίμῳ μόρου. [9]τούτων μὲν οὖν ἐκτενῶς ἡ λιτανεία
ἀνέβαινεν εἰς τὸν οὐρανόν.

10 [10]Ὁ δὲ Ἕρμων τοὺς ἀνηλεεῖς ἐλέφαντας ποτίσας πεπληρωμένους
τῆς τοῦ οἴνου πολλῆς χορηγίας καὶ τοῦ λιβάνου μεμεστωμένους
ὄρθριος ἐπὶ τὴν αὐλὴν παρῆν περὶ τούτων προσαγγεῖλαι τῷ βασι-
11 λεῖ. [11]τὸ δὲ ἀπ᾽ αἰῶνος χρόνου κτίσμα καλὸν ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ
ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ χαριζομένου πᾶσιν, οἷς ἂν αὐτὸς θελήσῃ,
12 ὕπνου μέρος ἀπέστειλεν εἰς τὸν βασιλέα, [12]καὶ ἡδίστῳ καὶ βαθεῖ

18 τοπον] pr. τον A†, τον πορον *L* | αδυνατου] α 1° > A† | επ] υπο V†, κατ *L* || 19 πιστωθηναι] π⟨ε⟩ισθηναι V

5 2 επερχομ.] επ > A† | αγριωθεντας] -ωσαντας V*L* | αφθονως A† || 7 και ult. > V*L* || 9 εκτενως / η λιταν.] tr. A† || 10 περι] pr. τα V† || 11 χρονου / κτισμα] tr. A† | θελησει AV* || 12 βαθει] βασει A†

κατεσχέθη τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ δεσπότου τῆς ἀθέσμου μὲν προθέσεως
πολὺ διεσφαλμένος, τοῦ δὲ ἀμεταθέτου λογισμοῦ μεγάλως διεψευ-
σμένος. [13]οἵ τε Ιουδαῖοι τὴν προσημανθεῖσαν ὥραν διαφυγόντες τὸν 13
ἅγιον ᾔνουν θεὸν αὐτῶν καὶ πάλιν ἠξίουν τὸν εὐκατάλλακτον δεῖ-
ξαι μεγαλοσθενοῦς ἑαυτοῦ χειρὸς κράτος ἔθνεσιν ὑπερηφάνοις.
[14]μεσούσης δὲ ἤδη δεκάτης ὥρας σχεδὸν ὁ πρὸς ταῖς κλήσεσιν 14
τεταγμένος ἀθρόους τοὺς κλητοὺς ἰδὼν ἔνυξεν προσελθὼν τὸν
βασιλέα. [15]καὶ μόλις διεγείρας ὑπέδειξε τὸν τῆς συμποσίας καιρὸν 15
ἤδη παρατρέχοντα τὸν περὶ τούτων λόγον ποιούμενος. [16]ὃν ὁ βα- 16
σιλεὺς λογισάμενος καὶ τραπεὶς εἰς τὸν πότον ἐκέλευσεν τοὺς
παραγεγονότας ἐπὶ τὴν συμποσίαν ἄντικρυς ἀνακλῖναι αὐτοῦ. [17]οὗ 17
καὶ γενομένου παρῄνει εἰς εὐωχίαν δόντας ἑαυτοὺς τὸ παρὸν τῆς
συμποσίας ἐπὶ πολὺ γεραιρομένους εἰς εὐφροσύνην καταθέσθαι
μέρος. [18]ἐπὶ πλεῖον δὲ προβαινούσης τῆς ὁμιλίας τὸν Ἕρμωνα 18
προσκαλεσάμενος ὁ βασιλεὺς μετὰ πικρᾶς ἀπειλῆς ἐπυνθάνετο,
τίνος ἕνεκεν αἰτίας εἰάθησαν οἱ Ιουδαῖοι τὴν περιοῦσαν ἡμέραν
περιβεβιωκότες. [19]τοῦ δὲ ὑποδείξαντος ἔτι νυκτὸς τὸ προσταγὲν 19
ἐπὶ τέλος ἀγειοχέναι καὶ τῶν φίλων αὐτῷ προσμαρτυρησάντων
[20]τὴν ὠμότητα χείρονα Φαλάριδος ἐσχηκὼς ἔφη τῷ τῆς σήμερον 20
ὕπνῳ χάριν ἔχειν αὐτούς· ἀνυπερθέτως δὲ εἰς τὴν ἐπιτελοῦσαν
ἡμέραν κατὰ τὸ ὅμοιον ἑτοίμασον τοὺς ἐλέφαντας ἐπὶ τὸν τῶν
ἀθεμίτων Ιουδαίων ἀφανισμόν. [21]εἰπόντος δὲ τοῦ βασιλέως ἀσμένως 21
πάντες μετὰ χαρᾶς οἱ παρόντες ὁμοῦ συναινέσαντες εἰς τὸν ἴδιον
οἶκον ἕκαστος ἀνέλυσεν. [22]καὶ οὐχ οὕτως εἰς ὕπνον κατεχρήσαντο 22
τὸν χρόνον τῆς νυκτός, ὡς εἰς τὸ παντοίους μηχανᾶσθαι τοῖς
ταλαιπώροις δοκοῦσιν ἐμπαιγμούς.

[23]Ἄρτι δὲ ἀλεκτρυὼν ἐκέκραγεν ὄρθριος, καὶ τὰ θηρία καθ- 23
ωπλικὼς ὁ Ἕρμων ἐν τῷ μεγάλῳ περιστύλῳ διεκίνει. [24]τὰ δὲ κατὰ 24
τὴν πόλιν πλήθη συνήθροιστο πρὸς τὴν οἰκτροτάτην θεωρίαν προσ-
δοκῶντα τὴν πρωίαν μετὰ σπουδῆς. [25]οἱ δὲ Ιουδαῖοι κατὰ τὸν 25
ἀμερῆ ψυχουλκούμενοι χρόνον πολύδακρυν ἱκετείαν ἐν μέλεσιν
γοεροῖς τείνοντες τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐδέοντο τοῦ με-
γίστου θεοῦ πάλιν αὐτοῖς βοηθῆσαι συντόμως. [26]οὔπω δὲ ἡλίου 26
βολαὶ κατεσπείροντο, καὶ τοῦ βασιλέως τοὺς φίλους ἐκδεχομένου
ὁ Ἕρμων παραστὰς ἐκάλει πρὸς τὴν ἔξοδον ὑποδεικνύων τὸ πρό-
θυμον τοῦ βασιλέως ἐν ἑτοίμῳ κεῖσθαι. [27]τοῦ δὲ ἀποδεξαμένου 27

13 εαυτου A†] αυτου rel. || 17 παρον] παρωρον V*L* || 18 προβαιν.] προσκοπτουσης A† | πικρας] -ριας A† | (ε)ιαθησαν] ιασθ. A†: cf. Thack. p. 220 || 19 ετι *L*] οτι A, > compl. | αγ(ε)ιοχ. unus cod.] ηγιοχ. AV*, ηγηοχ. Vc: cf. 45 | αυτω] -των A pau., -του V† || 20 τω] το AV | επιτελουσαν V pau.] υποστελλουσαν A†, επιουσαν *L*†, επιτελλ. compl. || 22 ως εις το] ωστε V*L* || 26 εκαλει] επικαλει A† | υποδεικνυων] -διγνυς A†

καὶ καταπλαγέντος ἐπὶ τῇ παρανόμῳ ἐξόδῳ κατὰ πᾶν ἀγνωσίᾳ
κεκρατημένος ἐπυνθάνετο, τί τὸ πρᾶγμα, ἐφ᾽ οὗ τοῦτο αὐτῷ μετὰ
σπουδῆς τετέλεσται· [28]τοῦτο δὲ ἦν ἡ ἐνέργεια τοῦ πάντα δεσποτεύ- 28
οντος θεοῦ τῶν πρὶν αὐτῷ μεμηχανημένων λήθην κατὰ διάνοιαν
ἐντεθεικότος. [29]ὑπεδείκνυεν ὁ Ἕρμων καὶ πάντες οἱ φίλοι τὰ θηρία 29
καὶ τὰς δυνάμεις ἡτοιμάσθαι, βασιλεῦ, κατὰ τὴν σὴν ἐκτενῆ πρό-
θεσιν. [30]ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς ῥηθεῖσιν πληρωθεὶς βαρεῖ χόλῳ διὰ τὸ περὶ 30
τούτων προνοίᾳ θεοῦ διεσκεδάσθαι πᾶν αὐτοῦ τὸ νόημα ἐνατενίσας
μετὰ ἀπειλῆς εἶπεν [31]Ὅσοι γονεῖς παρῆσαν ἢ παίδων γόνοι, τήνδε 31
θηρσὶν ἀγρίοις ἐσκεύασα ἂν δαψιλῆ θοῖναν ἀντὶ τῶν ἀνεγκλήτων
ἐμοὶ καὶ προγόνοις ἐμοῖς ἀποδεδειγμένων ὁλοσχερῆ βεβαίαν πίστιν
ἐξόχως Ιουδαίων. [32]καίπερ εἰ μὴ διὰ τὴν τῆς συντροφίας στοργὴν 32
καὶ τῆς χρείας, τὸ ζῆν ἀντὶ τούτων ἐστερήθης. [33]οὕτως ὁ Ἕρμων 33
ἀπροσδόκητον ἐπικίνδυνον ὑπήνεγκεν ἀπειλὴν καὶ τῇ ὁράσει καὶ
τῷ προσώπῳ συνεστάλη. [34]ὁ καθεῖς δὲ τῶν φίλων σκυθρωπῶς 34
ὑπεκρέων τοὺς συνηθροισμένους ἀπέλυσαν ἕκαστον ἐπὶ τὴν ἰδίαν
ἀσχολίαν. [35]οἵ τε Ιουδαῖοι τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως ἀκούσαντες τὸν 35
ἐπιφανῆ θεὸν κύριον βασιλέα τῶν βασιλέων ᾔνουν καὶ τῆσδε τῆς
βοηθείας αὐτοῦ τετευχότες.

[36]Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς νόμους ὁ βασιλεὺς συστησάμενος πᾶν 36
τὸ συμπόσιον εἰς εὐφροσύνην τραπῆναι παρεκάλει. [37]τὸν δὲ Ἕρ- 37
μωνα προσκαλεσάμενος μετὰ ἀπειλῆς εἶπεν Ποσάκις δὲ δεῖ σοι
περὶ τούτων αὐτῶν προστάττειν, ἀθλιώτατε; [38]τοὺς ἐλέφαντας ἔτι 38
καὶ νῦν καθόπλισον εἰς τὴν αὔριον ἐπὶ τὸν τῶν Ιουδαίων ἀφανι-
σμόν. [39]οἱ δὲ συνανακείμενοι συγγενεῖς τὴν ἀσταθῆ διάνοιαν αὐτοῦ 39

27 παρανομω] ανομω A† | παν] παντα A† | τι το — τουτο *L*] οτι το διασαφουμενον(V† δ[+εV^c]ιμαφουν) ετι AVpau. || 28 η > A*L* | παντα] pr. τα V*L* | μεμηχανημ.] -νευμ. V*L* || 29 ητοιμασθαι] -μασται Apau. | post 29 add. *L*† ηδη δε του βασιλεως πτολεμαιου κατα θειας προνοιας εγκεντρισμον ελεειν το εθνος των ιουδαιων εγνωκοτος και αφειναι λοιπον αυτους σπευδοντος τοις τε περι αυτον ενδοξοις συμβουλευομενου(sic Fr., mss. -νον) οι περι αυτον φιλοι και μεγιστανες αυτου ηγανακτουν και σφοδρα εχαλεπαινον. εις δε τις των εντιμων εν αυτοις, ος και συντροφος ην του βασιλεως, ερμων τουνομα, τολμησας ειπεν Ουκ επι τουτοις, ω βασιλευ, την κατ αυτων εξ αρχης επιχειρησιν εποιησω; λαβων δε αναγνωθι τα πρωην περι αυτων υπο σου γραφεντα· υπερ γαρ του μη γενεσθαι αυτους ημιν φυσει δυσμενεις και κατα νωτου(sic unus cod., cf. 3 24 et Johannessohn Präp. p. 246; rel. νωτους) συμφωνησαντας τοις αντιπαλοις ημων καθ ημων γενεσθαι προνοουμενος ταυτα περι αυτων εδογματισας εν αρχη, α νυν ουκ οιδας και ανατρεπειν επιχειρεις· μηδαμως, ω βασιλευ· εκφερωμεν δε δια ταχεων την καλως επ αυτοις εξενεχθεισαν ψηφον και τους ελεφαντας επαγοντες πληρωμεν την επ αυτοις εξ αρχης υπο σου γενομενην προθεσιν || 30 το ult. > A† || 31 οσοι] ει σοι *L* | εσκευασα αν *L*] -ασαν AV || 32 καιπερ] διοπερ *L*† | συντροφιας] συστρ. A† || 33 τη ορασει] τω θρασει δε (> V†) V*L* || 34 απελυσαν] -λυεν V*L* || 35 βασιλεων] -λευοντων A† || 36 τους αυτους νομους] τουτους μονους V*L* || 37 προστατειν] pr. σοι A†

θαυμάζοντες προεφέροντο τάδε 40Βασιλεῦ, μέχρι τίνος ὡς ἀλόγους 40
ἡμᾶς διαπειράζεις προστάσσων ἤδη τρίτον αὐτοὺς ἀφανίσαι καὶ
πάλιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐκ μεταβολῆς ἀναλύων τὰ σοὶ δεδογ-
μένα; 41ὧν χάριν ἡ πόλις διὰ τὴν προσδοκίαν ὀχλεῖ καὶ πληθύ- 41
ουσα συστροφαῖς ἤδη καὶ κινδυνεύει πολλάκις διαρπασθῆναι. 42ὅθεν 42
ὁ κατὰ πάντα Φάλαρις βασιλεὺς ἐμπληθυνθεὶς ἀλογιστίας καὶ τὰς
γινομένας πρὸς ἐπισκοπὴν τῶν Ιουδαίων ἐν αὐτῷ μεταβολὰς τῆς
ψυχῆς παρ᾽ οὐδὲν ἡγούμενος ἀτελέστατον βεβαίως ὅρκον ὁρισά-
μενος τούτους μὲν ἀνυπερθέτως πέμψειν εἰς ᾅδην ἐν γόνασιν καὶ
ποσὶν θηρίων ᾐκισμένους, 43ἐπιστρατεύσαντα δὲ ἐπὶ τὴν Ιουδαίαν 43
ἰσόπεδον πυρὶ καὶ δόρατι θήσεσθαι διὰ τάχους καὶ τὸν ἄβατον
ἡμῖν αὐτῶν ναὸν πυρὶ πρηνέα ἐν τάχει τῶν συντελούντων ἐκεῖ
θυσίας ἔρημον εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον καταστήσειν. 44τότε περι- 44
χαρεῖς ἀναλύσαντες οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς μετὰ πίστεως διέτασσον
τὰς δυνάμεις ἐπὶ τοὺς εὐκαιροτάτους τόπους τῆς πόλεως πρὸς
τὴν τήρησιν. 45ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης τὰ θηρία σχεδὸν ὡς εἰπεῖν εἰς 45
κατάστεμα μανιῶδες ἀγειοχὼς εὐωδεστάτοις πόμασιν οἴνου λελι-
βανωμένου φοβερῶς κεκοσμημένα κατασκευαῖς 46περὶ τὴν ἕω τῆς 46
πόλεως ἤδη πλήθεσιν ἀναριθμήτοις κατὰ τοῦ ἱπποδρόμου κατα-
μεμεστωμένης εἰσελθὼν εἰς τὴν αὐλὴν ἐπὶ τὸ προκείμενον ὤτρυνε
τὸν βασιλέα. 47ὁ δὲ ὀργῇ βαρείᾳ γεμίσας δυσσεβῆ φρένα παντὶ 47
τῷ βάρει σὺν τοῖς θηρίοις ἐξώρμησε βουλόμενος ἀτρώτῳ καρδίᾳ
καὶ κόραις ὀφθαλμῶν θεάσασθαι τὴν ἐπίπονον καὶ ταλαίπωρον
τῶν προσεσημαμμένων καταστροφήν. 48ὡς δὲ τῶν ἐλεφάντων 48
ἐξιόντων περὶ πύλην καὶ τῆς συνεπομένης ἐνόπλου δυνάμεως τῆς
τε τοῦ πλήθους πορείας κονιορτὸν ἰδόντες καὶ βαρυηχῆ θόρυβον
ἀκούσαντες οἱ Ιουδαῖοι 49ὑστάτην βίου ῥοπὴν αὐτοῖς ἐκείνην δό- 49
ξαντες εἶναι τὸ τέλος τῆς ἀθλιωτάτης προσδοκίας εἰς οἶκτον καὶ
γόους τραπέντες κατεφίλουν ἀλλήλους περιπλεκόμενοι τοῖς συγ-
γενέσιν ἐπὶ τοὺς τραχήλους ἐπιπίπτοντες, γονεῖς παισὶν καὶ μη-
τέρες νεάνισιν, ἕτεραι δὲ νεογνὰ πρὸς μαστοὺς ἔχουσαι βρέφη
τελευταῖον ἕλκοντα γάλα. 50οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τὰς ἔμπροσθεν 50
αὐτῶν γεγενημένας ἀντιλήμψεις ἐξ οὐρανοῦ συνιδόντες πρηνεῖς
ὁμοθυμαδὸν ῥίψαντες ἑαυτοὺς καὶ τὰ νήπια χωρίσαντες τῶν μα-
στῶν 51ἀνεβόησαν φωνῇ μεγάλῃ σφόδρα τὸν τῆς ἁπάσης δυνάμεως 51

40 ως > *L*, αλογους > A *L* | τα σοι] τας οικιας A† || 43 θησεσθαι] στησ. A† | ημιν αυτων A†] tr. rel. | πρηνεα pl.] πρην AV†, πρη⟨σα⟩ν⟨τα⟩ Sw. | θυσιας] -αν A† | ερημον *L*] A || 45 ειπειν] -πεν A† | αγειοχως pau.] ε > AV*, αγηοχ. Vc: cf. 19 | οινου λελιβανωμενου *L*] -νω -νω A || 46 καταμεμεστωμενης] -νοις A† || 48 περι] επι A† | της τε] εκ της *L*, > τε V† || 49 συγγενεσιν] -νευσιν V*L*† | προς μαστους] π. μαστων V†, π. τοις μαστοις *L* | εχουσαι] εχοντες AV*pau. | ελκοντα γαλα] -ται αλλ A† || 51 δυναμεως > A

δυνάστην ἱκετεύοντες οἰκτῖραι μετὰ ἐπιφανείας αὐτοὺς ἤδη πρὸς
πύλαις ᾅδου καθεστῶτας.
6 [1]Ελεαζαρος δέ τις ἀνὴρ ἐπίσημος τῶν ἀπὸ τῆς χώρας ἱερέων,
ἐν πρεσβείῳ τὴν ἡλικίαν ἤδη λελογχὼς καὶ πάσῃ τῇ κατὰ τὸν
βίον ἀρετῇ κεκοσμημένος, τοὺς περὶ αὐτὸν καταστείλας πρεσβυτέ-
2 ρους ἐπικαλεῖσθαι τὸν ἅγιον θεὸν προσηύξατο τάδε [2]Βασιλεῦ με-
γαλοκράτωρ, ὕψιστε παντοκράτωρ θεὲ τὴν πᾶσαν διακυβερνῶν ἐν
3 οἰκτιρμοῖς κτίσιν, [3]ἔπιδε ἐπὶ Αβρααμ σπέρμα, ἐπὶ ἡγιασμένου τέκνα
Ιακωβ, μερίδος ἡγιασμένης σου λαὸν ἐν ξένῃ γῇ ξένον ἀδίκως
4 ἀπολλύμενον, πάτερ. [4]σὺ Φαραω πληθύνοντα ἅρμασιν, τὸν πρὶν
Αἰγύπτου ταύτης δυνάστην, ἐπαρθέντα ἀνόμῳ θράσει καὶ γλώσσῃ
μεγαλορρήμονι, σὺν τῇ ὑπερηφάνῳ στρατιᾷ ποντοβρόχους ἀπ-
5 ώλεσας φέγγος ἐπιφάνας ἐλέους Ισραηλ γένει. [5]σὺ τὸν ἀναριθμήτοις
δυνάμεσιν γαυρωθέντα Σενναχηριμ, βαρὺν Ἀσσυρίων βασιλέα, δό-
ρατι τὴν πᾶσαν ὑποχείριον ἤδη λαβόντα γῆν καὶ μετεωρισθέντα
ἐπὶ τὴν ἁγίαν σου πόλιν, βαρέα λαλοῦντα κόμπῳ καὶ θράσει σύ,
δέσποτα, ἔθραυσας ἔκδηλον δεικνὺς ἔθνεσιν πολλοῖς τὸ σὸν κράτος.
6 [6]σὺ τοὺς κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν τρεῖς ἑταίρους πυρὶ τὴν ψυχὴν
αὐθαιρέτως δεδωκότας εἰς τὸ μὴ λατρεῦσαι τοῖς κενοῖς διάπυρον
δροσίσας κάμινον ἐρρύσω μέχρι τριχὸς ἀπημάντους φλόγα πᾶσιν
7 ἐπιπέμψας τοῖς ὑπεναντίοις. [7]σὺ τὸν διαβολαῖς φθόνου λέουσι
κατὰ γῆς ῥιφέντα θηρσὶν βορὰν Δανιηλ εἰς φῶς ἀνήγαγες ἀσινῆ.
8 [8]τόν τε βυθοτρεφοῦς ἐν γαστρὶ κήτους Ιωναν τηκόμενον ἀφιδὼν
9 ἀπήμαντον πᾶσιν οἰκείοις ἀνέδειξας, πάτερ. [9]καὶ νῦν, μίσυβρι πο-
λυέλεε τῶν ὅλων σκεπαστά, τὸ τάχος ἐπιφάνηθι τοῖς ἀπὸ Ισραηλ
10 γένους ὑπὸ ἐβδελυγμένων ἀνόμων ἐθνῶν ὑβριζομένοις. [10]εἰ δὲ
ἀσεβείαις κατὰ τὴν ἀποικίαν ὁ βίος ἡμῶν ἐνέσχηται, ῥυσάμενος
ἡμᾶς ἀπὸ ἐχθρῶν χειρός, ᾧ προαιρῇ, δέσποτα, ἀπόλεσον ἡμᾶς
11 μόρῳ. [11]μὴ τοῖς ματαίοις οἱ ματαιόφρονες εὐλογησάτωσαν ἐπὶ τῇ
τῶν ἠγαπημένων σου ἀπωλείᾳ λέγοντες Οὐδὲ ὁ θεὸς αὐτῶν ἐρ-
12 ρύσατο αὐτούς. [12]σὺ δέ, ὁ πᾶσαν ἀλκὴν καὶ δυναστείαν ἔχων
ἅπασαν αἰώνιε, νῦν ἔπιδε· ἐλέησον ἡμᾶς τοὺς καθ᾽ ὕβριν ἀνόμων
13 ἀλόγιστον ἐκ τοῦ ζῆν μεθισταμένους ἐν ἐπιβούλων τρόπῳ. [13]πτη-
ξάτω δὲ ἔθνη σὴν δύναμιν ἀνίκητον σήμερον, ἔντιμε δύναμιν ἔχων
14 ἐπὶ σωτηρίᾳ Ιακωβ γένους. [14]ἱκετεύει σε τὸ πᾶν πλῆθος τῶν νη-

6 1 ιερεων] ιουδαιων A† | προσηυξ.] pr. και A(†) || 2 υψιστα A† || 3 επι 1⁰] > V†, + το *L* | επι 2⁰] απο V*L*, επ A† | πατερ (4) συ] υπο Ar† || 4 πληθυνοντα A pau.] -υοντα V | ποντοβροχους] -βρυχους V†, -βρυχιους *L* || 5 γαυρωθ.] γαυριωθ. *L*† || 8 αφιδων A† (cf. Thack. p. 125)] αφελων V†, επιδων *L*, αφειδως compl. | ανεδειξας] αναδ. AV† || 9 μεισοϋβρει A† | σκεπαστα] δικαστα A† | το > A† | απο] αγιοις A† || 10 ω A*L*] ως V || 13 εντιμε δυναμιν(pau.-μεις)] εν τινι με δυναμει A† | σωτηρια] + ν A†

πίων καὶ οἱ τούτων γονεῖς μετὰ δακρύων. [15]δειχθήτω πᾶσιν ἔθνεσιν 15
ὅτι μεθ' ἡμῶν εἶ, κύριε, καὶ οὐκ ἀπέστρεψας τὸ πρόσωπόν σου
ἀφ' ἡμῶν, ἀλλὰ καθὼς εἶπας ὅτι Οὐδὲ ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐ-
τῶν ὄντων ὑπερεῖδον αὐτούς, οὕτως ἐπιτέλεσον, κύριε.
[16]Τοῦ δὲ Ελεαζαρου λήγοντος ἄρτι τῆς προσευχῆς ὁ βασιλεὺς 16
σὺν τοῖς θηρίοις καὶ παντὶ τῷ τῆς δυνάμεως φρυάγματι κατὰ τὸν
ἱππόδρομον παρῆγεν. [17]καὶ θεωρήσαντες οἱ Ιουδαῖοι μέγα εἰς οὐ- 17
ρανὸν ἀνέκραξαν ὥστε καὶ τοὺς παρακειμένους αὐλῶνας συνηχή-
σαντας ἀκατάσχετον πτόην ποιῆσαι παντὶ τῷ στρατοπέδῳ. [18]τότε 18
ὁ μεγαλόδοξος παντοκράτωρ καὶ ἀληθινὸς θεὸς ἐπιφάνας τὸ ἅγιον
αὐτοῦ πρόσωπον ἠνέῳξεν τὰς οὐρανίους πύλας, ἐξ ὧν δεδοξα-
σμένοι δύο φοβεροειδεῖς ἄγγελοι κατέβησαν φανεροὶ πᾶσιν πλὴν
τοῖς Ιουδαίοις [19]καὶ ἀντέστησαν καὶ τὴν δύναμιν τῶν ὑπεναντίων 19
ἐπλήρωσαν ταραχῆς καὶ δειλίας καὶ ἀκινήτοις ἔδησαν πέδαις.
[20]καὶ ὑπόφρικον καὶ τὸ τοῦ βασιλέως σῶμα ἐγενήθη, καὶ λήθη τὸ 20
θράσος αὐτοῦ τὸ βαρύθυμον ἔλαβεν. [21]καὶ ἀπέστρεψαν τὰ θηρία 21
ἐπὶ τὰς συνεπομένας ἐνόπλους δυνάμεις καὶ κατεπάτουν αὐτὰς
καὶ ὠλέθρευον.
[22]Καὶ μετεστράφη τοῦ βασιλέως ἡ ὀργὴ εἰς οἶκτον καὶ δάκρυα 22
ὑπὲρ τῶν ἔμπροσθεν αὐτῷ μεμηχανευμένων. [23]ἀκούσας γὰρ τῆς 23
κραυγῆς καὶ συνιδὼν πρηνεῖς ἅπαντας εἰς τὴν ἀπώλειαν δακρύσας
μετ' ὀργῆς τοῖς φίλοις διηπειλεῖτο λέγων [24]Παραβασιλεύετε καὶ 24
τυράννους ὑπερβεβήκατε ὠμότητι καὶ ἐμὲ αὐτὸν τὸν ὑμῶν εὐερ-
γέτην ἐπιχειρεῖτε τῆς ἀρχῆς ἤδη καὶ τοῦ πνεύματος μεθιστᾶν λάθρᾳ
μηχανώμενοι τὰ μὴ συμφέροντα τῇ βασιλείᾳ. [25]τίς τοὺς κρατή- 25
σαντας ἡμῶν ἐν πίστει τὰ τῆς χώρας ὀχυρώματα τῆς οἰκίας ἀπο-
στήσας ἕκαστον ἀλόγως ἤθροισεν ἐνθάδε; [26]τίς τοὺς ἐξ ἀρχῆς 26
εὐνοίᾳ πρὸς ἡμᾶς κατὰ πάντα διαφέροντας πάντων ἐθνῶν καὶ
τοὺς χειρίστους πλεονάκις ἀνθρώπων ἐπιδεδεγμένους κινδύνους
οὕτως ἀθέσμως περιέβαλεν αἰκίαις; [27]λύσατε ἐκλύσατε ἄδικα δεσμά· 27
εἰς τὰ ἴδια μετ' εἰρήνης ἐξαποστείλατε τὰ προπεπραγμένα παραι-
τησάμενοι. [28]ἀπολύσατε τοὺς υἱοὺς τοῦ παντοκράτορος ἐπουρανίου 28
θεοῦ ζῶντος, ὃς ἀφ' ἡμετέρων μέχρι τοῦ νῦν προγόνων ἀπαρα-
πόδιστον μετὰ δόξης εὐστάθειαν παρέχει τοῖς ἡμετέροις πράγμασιν.
[29]ὁ μὲν οὖν ταῦτα ἔλεξεν· οἱ δὲ ἐν ἀμερεῖ χρόνῳ λυθέντες τὸν 29

15 οτι 2⁰ > A† | ουδε — αυτους: cf. Leu. 26 44 || 17 συνηχθησαντας Apau. | πτοην] οιμωγην mu., > V || 18 παντοκρατωρ] pr. και A† || 21 αυτας] -τους Apau. || 24 υπερβεβηκατε] -κετε V†, -κοτες A† || 25 του κρατησαντος A† | αποστησας] αποδησας VL || 26 παντα] + ς A† | επιδεδεγμενους] -δεδειγ- (A† -δεδιγ-)A VL | αθεσμως] -μοις compl. || 27 προπεπραγμ.] προστεταγμ. A† || 28 μετα δοξης / ευσταθ.] tr. A† | παρεχει] προφερει A† || 29 ελεξεν] pr. εξ A†

ἅγιον σωτῆρα θεὸν αὐτῶν εὐλόγουν ἄρτι τὸν θάνατον ἐκπεφευ-
γότες.
30 [30]Εἶτα ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν ἀπαλλαγεὶς τὸν ἐπὶ τῶν προσ-
όδων προσκαλεσάμενος ἐκέλευσεν οἴνους τε καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς
εὐωχίαν ἐπιτήδεια τοῖς Ιουδαίοις χορηγεῖν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ κρίνας
αὐτοὺς ἐν ᾧ τόπῳ ἔδοξαν τὸν ὄλεθρον ἀναλαμβάνειν, ἐν τούτῳ
31 ἐν εὐφροσύνῃ πάσῃ σωτήρια ἀγαγεῖν. [31]τότε οἱ τὸ πρὶν ἐπονεί-
διστοι καὶ πλησίον τοῦ ᾅδου, μᾶλλον δὲ ἐπ᾽ αὐτῷ βεβηκότες ἀντὶ
πικροῦ καὶ δυσαιάκτου μόρου κώθωνα σωτήριον συστησάμενοι τὸν
εἰς πτῶσιν αὐτοῖς καὶ τάφον ἡτοιμασμένον τόπον κλισίαις κατ-
32 εμερίσαντο πλήρεις χαρμονῆς. [32]καταλήξαντες δὲ θρήνων πανόδυρ-
τον μέλος ἀνέλαβον ᾠδὴν πάτριον τὸν σωτῆρα καὶ τερατοποιὸν
αἰνοῦντες θεόν· οἰμωγήν τε πᾶσαν καὶ κωκυτὸν ἀπωσάμενοι χο-
33 ροὺς συνίσταντο εὐφροσύνης εἰρηνικῆς σημεῖον. [33]ὡσαύτως δὲ
καὶ ὁ βασιλεὺς περὶ τούτων συμπόσιον βαρὺ συναγαγὼν ἀδιαλεί-
πτως εἰς οὐρανὸν ἀνθωμολογεῖτο μεγαλομερῶς ἐπὶ τῇ παραδόξῳ
34 γενηθείσῃ αὐτῷ σωτηρίᾳ. [34]οἵ τε πρὶν εἰς ὄλεθρον καὶ οἰωνοβρώ-
τους αὐτοὺς ἔσεσθαι τιθέμενοι καὶ μετὰ χαρᾶς ἀπογραψάμενοι
κατεστέναξαν αἰσχύνην ἐφ᾽ ἑαυτοῖς περιβαλόμενοι καὶ τὴν πυρό-
35 πνουν τόλμαν ἀκλεῶς ἐσβεσμένοι. [35]οἵ τε Ιουδαῖοι, καθὼς προ-
ειρήκαμεν, συστησάμενοι τὸν προειρημένον χορὸν μετ᾽ εὐωχίας
36 ἐν ἐξομολογήσεσιν ἱλαραῖς καὶ ψαλμοῖς διῆγον. [36]καὶ κοινὸν ὁρι-
σάμενοι περὶ τούτων θεσμὸν ἐπὶ πᾶσαν τὴν παροικίαν αὐτῶν εἰς
γενεὰς τὰς προειρημένας ἡμέρας ἄγειν ἔστησαν εὐφροσύνους, οὐ
πότου χάριν καὶ λιχνείας, σωτηρίας δὲ τῆς διὰ θεὸν γενομένης
37 αὐτοῖς. [37]ἐνέτυχον δὲ τῷ βασιλεῖ τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν εἰς τὰ ἴδια
38 αἰτούμενοι. [38]ἀπογράφονται δὲ αὐτοὺς ἀπὸ πέμπτης καὶ εἰκάδος
τοῦ Παχων ἕως τῆς τετάρτης τοῦ Επιφι ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα,
συνίστανται δὲ αὐτῶν τὴν ἀπώλειαν ἀπὸ πέμπτης τοῦ Επιφι ἕως
39 ἑβδόμης ἡμέραις τρισίν, [39]ἐν αἷς καὶ μεγαλοδόξως ἐπιφάνας τὸ
ἔλεος αὐτοῦ ὁ τῶν πάντων δυνάστης ἀπταίστους αὐτοὺς ἐρρύσατο
40 ὁμοθυμαδόν. [40]εὐωχοῦντο δὲ πάνθ᾽ ὑπὸ τοῦ βασιλέως χορηγούμενοι
μέχρι τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης, ἐν ᾗ καὶ τὴν ἐντυχίαν ἐποιήσαντο
41 περὶ τῆς ἀπολύσεως αὐτῶν. [41]συναινέσας δὲ αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς
ἔγραψεν αὐτοῖς τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς κατὰ
πόλιν στρατηγοὺς μεγαλοψύχως τὴν ἐκτενίαν ἔχουσαν
7 [1]Βασιλεὺς Πτολεμαῖος Φιλοπάτωρ τοῖς κατ᾽ Αἴγυπτον στρατη-

29 εκπεφευγοτες] ε 3^0 > A† ‖ **30** απαλλαγεις > A† ‖ **32** θρηνων] -νον V*L*, -νου mu. | σωτηρα] ισραηλ V†, ισραηλ ορα A† | τε] δε A† ‖ **33** συναγων A† | αυτω] -των A pau. ‖ **34** την > A† | πυροπνουν AV†] πυριπν. rel. | ακλεως] ακμαιως A† ‖ **35** χορον] χρονον A compl., χρον V*† ‖ **38** επι > V*L* ‖ δε] τε V | **41** αυτοις 1^0] αυτους compl., cf. Helbing Kasussyntax p. 17

γοῖς καὶ πᾶσιν τοῖς τεταγμένοις ἐπὶ πραγμάτων χαίρειν καὶ ἐρ-
ρῶσθαι· [2]ἐρρώμεθα δὲ καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν κατευθύναν- 2
τος ἡμῖν τοῦ μεγάλου θεοῦ τὰ πράγματα, καθὼς προαιρούμεθα.
[3]τῶν φίλων τινὲς κατὰ κακοήθειαν πυκνότερον ἡμῖν παρακείμενοι 3
συνέπεισαν ἡμᾶς εἰς τὸ τοὺς ὑπὸ τὴν βασιλείαν Ιουδαίους συν-
αθροίσαντας σύστημα κολάσασθαι ξενιζούσαις ἀποστατῶν τιμωρίαις
[4]προφερόμενοι μηδέποτε εὐσταθήσειν τὰ πράγματα ἡμῶν δι' ἣν 4
ἔχουσιν οὗτοι πρὸς πάντα τὰ ἔθνη δυσμένειαν, μέχρι ἂν συν-
τελεσθῇ τοῦτο. [5]οἳ καὶ δεσμίους καταγαγόντες αὐτοὺς μετὰ 5
σκυλμῶν ὡς ἀνδράποδα, μᾶλλον δὲ ὡς ἐπιβούλους, ἄνευ πάσης
ἀνακρίσεως καὶ ἐξετάσεως ἐπεχείρησαν ἀνελεῖν νόμου Σκυθῶν
ἀγριωτέραν ἐμπεπορπημένοι ὠμότητα. [6]ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τούτοις σκλη- 6
ρότερον διαπειλησάμενοι καθ' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους
ἐπιείκειαν μόγις τὸ ζῆν αὐτοῖς χαρισάμενοι καὶ τὸν ἐπουράνιον
θεὸν ἐγνωκότες ἀσφαλῶς ὑπερησπικότα τῶν Ιουδαίων ὡς πατέρα
ὑπὲρ υἱῶν διὰ παντὸς συμμαχοῦντα [7]τήν τε τοῦ φίλου ἣν ἔχουσιν 7
βεβαίαν πρὸς ἡμᾶς καὶ τοὺς προγόνους ἡμῶν εὔνοιαν ἀναλογισά-
μενοι δικαίως ἀπολελύκαμεν πάσης καθ' ὁντινοῦν αἰτίας τρόπον
[8]καὶ προστετάχαμεν ἑκάστῳ πάντας εἰς τὰ ἴδια ἐπιστρέφειν ἐν 8
παντὶ τόπῳ μηθενὸς αὐτοὺς τὸ σύνολον καταβλάπτοντος μήτε
ὀνειδίζειν περὶ τῶν γεγενημένων παρὰ λόγον. [9]γινώσκετε γὰρ ὅτι 9
κατὰ τούτων ἐάν τι κακοτεχνήσωμεν πονηρὸν ἢ ἐπιλυπήσωμεν
αὐτοὺς τὸ σύνολον, οὐκ ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸν πάσης δεσπόζοντα
δυνάμεως θεὸν ὕψιστον ἀντικείμενον ἡμῖν ἐπ' ἐκδικήσει τῶν πραγ-
μάτων κατὰ πᾶν ἀφεύκτως διὰ παντὸς ἕξομεν. ἔρρωσθε.
[10]Λαβόντες δὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην οὐκ ἐσπούδασαν εὐθέως 10
γενέσθαι περὶ τὴν ἄφοδον, ἀλλὰ τὸν βασιλέα προσηξίωσαν τοὺς
ἐκ τοῦ γένους τῶν Ιουδαίων τὸν ἅγιον θεὸν αὐθαιρέτως παραβεβη-
κότας καὶ τοῦ θεοῦ τὸν νόμον τυχεῖν δι' αὐτῶν τῆς ὀφειλομένης
κολάσεως [11]προφερόμενοι τοὺς γαστρὸς ἕνεκεν τὰ θεῖα παραβεβη- 11
κότας προστάγματα μηδέποτε εὐνοήσειν μηδὲ τοῖς τοῦ βασιλέως
πράγμασιν. [12]ὁ δὲ τἀληθὲς αὐτοὺς λέγειν παραδεξάμενος καὶ παρ- 12
αινέσας ἔδωκεν αὐτοῖς ἄδειαν πάντων, ὅπως τοὺς παραβεβηκότας
τοῦ θεοῦ τὸν νόμον ἐξολεθρεύσωσιν κατὰ πάντα τὸν ὑπὸ τὴν βα-
σιλείαν αὐτοῦ τόπον μετὰ παρρησίας ἄνευ πάσης βασιλικῆς ἐξου-

7 2 κατευθυναντος] -νοντ- A pau. | πραγματα] προσταγμ. A†: cf. 11 || 3 συστημα] τα -ματα A† | κολασασθαι] -λαζεσθαι A pau. | αποσταντων A† || 4 παντα > A† || 5 επεχειρ.] pr. προ V†, pr. προσ *L* | ενπεπηρμενοι A† || 6 χαρισαμενοι] -ριζομ- A† || 7 ην Fr.] pr. δι mss. | πασης > V† || 8 τοπω] τροπω A compl. | μηθ(uel δ)ενος] μηθεν A*L* | ονειδιζειν] -ζοντος A† || 9 επ εκδικησει] επ -σιν A† || 10 γενεσθαι > A† | αφοδον] ανοδ. V†, εφοδ. *L* | βασιλεα] -λεως A† | και > AV† | δι αυτων] δια την A† | οφειλομενης] -λουσης V*L* || 11 πραγμασιν] προσταγμ. A compl.: cf. 2 || 12 υπο της βασιλειας A†

13 σίας καὶ ἐπισκέψεως. 13τότε κατευφημήσαντες αὐτόν, ὡς πρέπον
ἦν, οἱ τούτων ἱερεῖς καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἐπιφωνήσαντες τὸ αλλη-
14 λουια μετὰ χαρᾶς ἀνέλυσαν. 14οὕτως τε τὸν ἐμπεσόντα τῶν με-
μιαμμένων ὁμοεθνῆ κατὰ τὴν ὁδὸν ἐκολάζοντο καὶ μετὰ παραδειγ-
15 ματισμῶν ἀνῄρουν. 15ἐκείνῃ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἀνεῖλον ὑπὲρ τοὺς
τριακοσίους ἄνδρας, ἣν καὶ ἤγαγον εὐφροσύνην μετὰ χαρᾶς βεβή-
16 λους χειρωσάμενοι. 16αὐτοὶ δὲ οἱ μέχρι θανάτου τὸν θεὸν ἐσχηκότες
παντελῆ σωτηρίας ἀπόλαυσιν εἰληφότες ἀνέζευξαν ἐκ τῆς πόλεως
παντοίοις εὐωδεστάτοις ἄνθεσιν κατεστεμμένοι μετʼ εὐφροσύνης
καὶ βοῆς ἐν αἴνοις καὶ παμμελέσιν ὕμνοις εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ
τῶν πατέρων αὐτῶν αἰωνίῳ σωτῆρι τοῦ Ισραηλ.
17 17Παραγενηθέντες δὲ εἰς Πτολεμαίδα τὴν ὀνομαζομένην διὰ τὴν
τοῦ τόπου ἰδιότητα ῥοδοφόρον, ἐν ᾗ προσέμεινεν αὐτοὺς ὁ στό-
18 λος κατὰ κοινὴν αὐτῶν βουλὴν ἡμέρας ἑπτά, 18ἐκεῖ ἐποίησαν πό-
τον σωτήριον τοῦ βασιλέως χορηγήσαντος αὐτοῖς εὐψύχως τὰ
19 πρὸς τὴν ἄφιξιν πάντα ἑκάστῳ ἕως εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν. 19κατ-
αχθέντες δὲ μετʼ εἰρήνης ἐν ταῖς πρεπούσαις ἐξομολογήσεσιν ὡσαύ-
τως κἀκεῖ ἔστησαν καὶ ταύτας ἄγειν τὰς ἡμέρας ἐπὶ τὸν τῆς παρ-
20 οικίας αὐτῶν χρόνον εὐφροσύνους. 20ἃς καὶ ἀνιερώσαντες ἐν στήλῃ
κατὰ τὸν τῆς συμποσίας τόπον προσευχῆς καθιδρύσαντες ἀνέλυσαν
ἀσινεῖς, ἐλεύθεροι, ὑπερχαρεῖς, διά τε γῆς καὶ θαλάσσης καὶ πο-
ταμοῦ ἀνασῳζόμενοι τῇ τοῦ βασιλέως ἐπιταγῇ, ἕκαστος εἰς τὴν
21 ἰδίαν, 21καὶ πλείστην ἢ ἔμπροσθεν ἐν τοῖς ἐχθροῖς ἐξουσίαν ἐσχη-
κότες μετὰ δόξης καὶ φόβου, τὸ σύνολον ὑπὸ μηδενὸς διασεισθέν-
22 τες τῶν ὑπαρχόντων. 22καὶ πάντα τὰ ἑαυτῶν πάντες ἐκομίσαντο
ἐξ ἀπογραφῆς ὥστε τοὺς ἔχοντάς τι μετὰ φόβου μεγίστου ἀπο-
δοῦναι αὐτοῖς, τὰ μεγαλεῖα τοῦ μεγίστου θεοῦ ποιήσαντος τελείως
23 ἐπὶ σωτηρίᾳ αὐτῶν. 23εὐλογητὸς ὁ ῥύστης Ισραηλ εἰς τοὺς ἀεὶ
χρόνους. αμην.

13 το ult.] pr. τον A† || 14 ουτως V] ουτοι A*L* | εκολαζ.] απεκτεννον A† || 15 ην > V*L* | fin. κεχειρωμενοι Vpau. || 16 σωτηριας] -αν A† | απολαυσιν] -λυσιν A *L* | ειληφοτες] εσχηκοτες A†: ex praec. repet. | ανεζευξαν] -ξεν A† | αιωνιω V*L*] αγιων A†, αγιω mu. | σωτηρι] σοι A†, > V† || 17 ροδοφονον A† || 18 σωτηριον] -ιου A† | εις] επι A† || 20 ιδιαν (21) και πλειστην η > A† || 21 η > V†: cf. sup. || 22 φοβου] φορου A† | μεγιστου ult.] -γαλου A† | τελειως] ι > A†

Subscr. μακκαβαιων γʹ AV

ΜΑΚΚΑΒΑΙΩΝ Δ'

[1]Φιλοσοφώτατον λόγον ἐπιδείκνυσθαι μέλλων, εἰ αὐτοδέσποτός 1
ἐστιν τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός, συμβουλεύσαιμ' ἂν ὑμῖν
ὀρθῶς ὅπως προσέχητε προθύμως τῇ φιλοσοφίᾳ. [2]καὶ γὰρ ἀναγ- 2
καῖος εἰς ἐπιστήμην παντὶ ὁ λόγος καὶ ἄλλως τῆς μεγίστης ἀρετῆς,
λέγω δὴ φρονήσεως, περιέχει ἔπαινον. [3]εἰ ἄρα τῶν σωφροσύνης 3
κωλυτικῶν παθῶν ὁ λογισμὸς φαίνεται ἐπικρατεῖν, γαστριμαργίας
τε καὶ ἐπιθυμίας, [4]ἀλλὰ καὶ τῶν τῆς δικαιοσύνης ἐμποδιστικῶν 4
παθῶν κυριεύειν ἀναφαίνεται, οἷον κακοηθείας, καὶ τῶν τῆς ἀνδρείας
ἐμποδιστικῶν παθῶν, θυμοῦ τε καὶ φόβου καὶ πόνου. [5]πῶς οὖν, 5
ἴσως εἴποιεν ἄν τινες, εἰ τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς κρατεῖ, λήθης καὶ
ἀγνοίας οὐ δεσπόζει; γελοῖον ἐπιχειροῦντες λέγειν. [6]οὐ γὰρ τῶν 6
αὐτοῦ παθῶν ὁ λογισμὸς κρατεῖ, ἀλλὰ τῶν τῆς δικαιοσύνης καὶ
ἀνδρείας καὶ σωφροσύνης ἐναντίων, καὶ τούτων οὐχ ὥστε αὐτὰ
καταλῦσαι, ἀλλ' ὥστε αὐτοῖς μὴ εἶξαι. [7]πολλαχόθεν μὲν οὖν καὶ 7
ἀλλαχόθεν ἔχοιμ' ἂν ὑμῖν ἐπιδεῖξαι ὅτι αὐτοκράτωρ ἐστὶν τῶν πα-
θῶν ὁ λογισμός, [8]πολὺ δὲ πλέον τοῦτο ἀποδείξαιμι ἀπὸ τῆς ἀνδρα- 8
γαθίας τῶν ὑπὲρ ἀρετῆς ἀποθανόντων, Ελεαζαρου τε καὶ τῶν ἑπτὰ
ἀδελφῶν καὶ τῆς τούτων μητρός. [9]ἅπαντες γὰρ οὗτοι τοὺς ἕως 9
θανάτου πόνους ὑπεριδόντες ἐπεδείξαντο ὅτι περικρατεῖ τῶν παθῶν
ὁ λογισμός. [10]τῶν μὲν οὖν ἀρετῶν ἔπεστί μοι ἐπαινεῖν τοὺς κατὰ 10
τοῦτον τὸν καιρὸν ὑπὲρ τῆς καλοκἀγαθίας ἀποθανόντας μετὰ τῆς
μητρὸς ἄνδρας, τῶν δὲ τιμῶν μακαρίσαιμ' ἄν. [11]θαυμασθέντες γὰρ 11
οὐ μόνον ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ καὶ ὑπομονῇ,
ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν αἰκισαμένων, αἴτιοι κατέστησαν τοῦ καταλυθῆ-
ναι τὴν κατὰ τοῦ ἔθνους τυραννίδα νικήσαντες τὸν τύραννον τῇ
ὑπομονῇ ὥστε καθαρισθῆναι δι' αὐτῶν τὴν πατρίδα. [12]ἀλλὰ καὶ 12
περὶ τούτου νῦν αὐτίκα δὴ λέγειν ἐξέσται ἀρξαμένῳ τῆς ὑποθέσεως,

Mac. IV: SA; traditur etiam inter opera Flauii Iosephi. — Deissm. = Adolf Deissmann, Das vierte Makkabäerbuch in „Apokryphen und Pseudepigraphen des A. T. übers. u. hsg. von E. Kautzsch“ Bd. 2 (Tüb. 1900), p. 149—177.

1 1 προσεχ. προθυμως] tr. A || 4 φοβου .. πονου S†] tr. rel. || 5 τις S (sed ειποιεν etiam S*; S^c ειποι αν τις) || 6 εαυτου A | σωφροσυνης] + και φρονησεως A† | τουτων] των τοιουτων S† || 7 λογισμος] pr. ευσεβης A†: cf. 1 || 8 ανδραγαθ(ε)ιας] καλοκαγαθιας S† | αρετην A† | των ult. > AS^c || 9 απαντες] α 1^0 > S*† | τους ... πονους] των ... πονων A† || 11 γαρ] + εκεινοι A | επι τη] επ S | και (+ τη A†) υπομονη > S*† || 12 τουτου] του S | αρξαμενω] -νων A†

ὅπερ εἴωθα ποιεῖν, καὶ οὕτως εἰς τὸν περὶ αὐτῶν τρέψομαι λόγον
δόξαν διδοὺς τῷ πανσόφῳ θεῷ.
13 [13]Ζητοῦμεν δὴ τοίνυν εἰ αὐτοκράτωρ ἐστὶν τῶν παθῶν ὁ λο-
14 γισμός. [14]διακρίνομεν τί ποτέ ἐστιν λογισμὸς καὶ τί πάθος, καὶ
πόσαι παθῶν ἰδέαι, καὶ εἰ πάντων ἐπικρατεῖ τούτων ὁ λογισμός.
15 [15]λογισμὸς μὲν δὴ τοίνυν ἐστὶν νοῦς μετὰ ὀρθοῦ λόγου προτιμῶν
16 τὸν σοφίας βίον. [16]σοφία δὴ τοίνυν ἐστὶν γνῶσις θείων καὶ ἀν-
17 θρωπίνων πραγμάτων καὶ τῶν τούτων αἰτιῶν. [17]αὕτη δὴ τοίνυν
ἐστὶν ἡ τοῦ νόμου παιδεία, δι᾽ ἧς τὰ θεῖα σεμνῶς καὶ τὰ ἀνθρώ-
18 πινα συμφερόντως μανθάνομεν. [18]τῆς δὲ σοφίας ἰδέαι καθεστήκα-
19 σιν φρόνησις καὶ δικαιοσύνη καὶ ἀνδρεία καὶ σωφροσύνη· [19]κυ-
ριωτάτη δὲ πάντων ἡ φρόνησις, ἐξ ἧς δὴ τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς
20 ἐπικρατεῖ. [20]παθῶν δὲ φύσεις εἰσὶν αἱ περιεκτικώταται δύο ἡδονή
τε καὶ πόνος· τούτων δὲ ἑκάτερον καὶ περὶ τὸ σῶμα καὶ περὶ
21 τὴν ψυχὴν πέφυκεν. [21]πολλαὶ δὲ καὶ περὶ τὴν ἡδονὴν καὶ τὸν πό-
22 νον παθῶν εἰσιν ἀκολουθίαι. [22]πρὸ μὲν οὖν τῆς ἡδονῆς ἐστιν ἐπι-
23 θυμία, μετὰ δὲ τὴν ἡδονὴν χαρά. [23]πρὸ δὲ τοῦ πόνου ἐστὶν φό-
24 βος, μετὰ δὲ τὸν πόνον λύπη. [24]θυμὸς δὲ κοινὸν πάθος ἐστὶν
25 ἡδονῆς καὶ πόνου, ἐὰν ἐννοηθῇ τις ὅτι αὐτῷ περιέπεσεν. [25]ἐν τῇ
ἡδονῇ δὲ ἔνεστιν καὶ ἡ κακοήθης διάθεσις, πολυτροπωτάτη πάν-
26 των οὖσα τῶν παθῶν, [26]καὶ τὰ μὲν ψυχῆς ἀλαζονεία καὶ φιλαρ-
27 γυρία καὶ φιλοδοξία καὶ φιλονεικία καὶ βασκανία, [27]κατὰ δὲ τὸ
28 σῶμα παντοφαγία καὶ λαιμαργία καὶ μονοφαγία. [28]καθάπερ οὖν
δυεῖν τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς φυτῶν ὄντων ἡδονῆς τε καὶ
29 πόνου πολλαὶ τούτων τῶν φυτῶν εἰσιν παραφυάδες, [29]ὧν ἑκά-
στην ὁ παγγέωργος λογισμὸς περικαθαίρων καὶ ἀποκνίζων καὶ
περιπλέκων καὶ ἐπάρδων καὶ πάντα τρόπον μεταχέων ἐξημεροῖ τὰς
30 τῶν ἠθῶν καὶ παθῶν ὕλας. [30]ὁ γὰρ λογισμὸς τῶν μὲν ἀρετῶν
ἐστιν ἡγεμών, τῶν δὲ παθῶν αὐτοκράτωρ.
Ἐπιθεωρεῖτε τοίνυν πρῶτον διὰ τῶν κωλυτικῶν τῆς σωφρο-
σύνης ἔργων ὅτι αὐτοδέσποτός ἐστιν τῶν παθῶν ὁ λογισμός.
31 32 [31]σωφροσύνη δὴ τοίνυν ἐστὶν ἐπικράτεια τῶν ἐπιθυμιῶν, [32]τῶν δὲ
ἐπιθυμιῶν αἱ μέν εἰσιν ψυχικαί, αἱ δὲ σωματικαί, καὶ τούτων ἀμ-

14 διακρινο(Α ω)μεν] pr. και Sc, + δε A† | τι 2⁰ > S† || **15** μεν > S* | λογου] βιου Apau. | βιον] λογον Apau. || **16** ανθρωπιων S† || **18** καθεστηκασιν] -στασιν A; + τεσσαρες Sc || **19** δη] δε S†, δε η A(†) | των > S† || **20** και περι το σωμα > SAcompl. || **21** πολλαι] ι > A† | παθων] αγαθων Spau. || **24** οτι] οτε A || **25** τη ηδονη / δε] tr. A† | ενεστι(ν) Spau.] εν > rel. | ουσα / των παθων] tr. A† || **26** και τα] κατα A || **27** λαιμαργια .. μονοφαγια(A† νομοφ.)] tr. S || **28** δυοιν A: cf. Thack. p. 187 | φυτων ult.] παθων AV† || **29** εκαστην] -στος A† | και 1⁰] pr. τε A || **30** επιθεωρειτε Fr.] -ρειται pau., -ρει γε AV†, -ρει δε Sc (δε > S*) | τοινυν] > Sc, γαρ mu.

φοτέρων ἐπικρατεῖν ὁ λογισμὸς φαίνεται. [33]ἐπεὶ πόθεν κινούμενοι 33
πρὸς τὰς ἀπειρημένας τροφὰς ἀποστρεφόμεθα τὰς ἐξ αὐτῶν ἡδο-
νάς; οὐχ ὅτι δύναται τῶν ὀρέξεων ἐπικρατεῖν ὁ λογισμός; ἐγὼ
μὲν οἶμαι. [34]τοιγαροῦν ἐνύδρων ἐπιθυμοῦντες καὶ ὀρνέων καὶ τετρα- 34
πόδων καὶ παντοίων βρωμάτων τῶν ἀπηγορευμένων ἡμῖν κατὰ τὸν
νόμον ἀπεχόμεθα διὰ τὴν τοῦ λογισμοῦ ἐπικράτειαν. [35]ἀνέχεται γὰρ 35
τὰ τῶν ὀρέξεων πάθη ὑπὸ τοῦ σώφρονος νοὸς ἀνακοπτόμενα, καὶ
φιμοῦται πάντα τὰ τοῦ σώματος κινήματα ὑπὸ τοῦ λογισμοῦ.

[1]Καὶ τί θαυμαστόν, εἰ αἱ τῆς ψυχῆς ἐπιθυμίαι πρὸς τὴν τοῦ 2
κάλλους μετουσίαν ἀκυροῦνται; [2]ταύτῃ γοῦν ὁ σώφρων Ιωσηφ 2
ἐπαινεῖται, ὅτι διανοίᾳ περιεκράτησεν τῆς ἡδυπαθείας. [3]νέος γὰρ 3
ὢν καὶ ἀκμάζων πρὸς συνουσιασμὸν ἠκύρωσε τῷ λογισμῷ τὸν
τῶν παθῶν οἶστρον. [4]καὶ οὐ μόνον δὲ τὴν τῆς ἡδυπαθείας οἰστρη- 4
λασίαν ὁ λογισμὸς ἐπικρατεῖν φαίνεται, ἀλλὰ καὶ πάσης ἐπιθυμίας.
[5]λέγει γοῦν ὁ νόμος Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον 5
σου οὐδὲ ὅσα τῷ πλησίον σού ἐστιν. [6]καίτοι ὅτε μὴ ἐπιθυμεῖν 6
εἴρηκεν ἡμᾶς ὁ νόμος, πολὺ πλέον πείσαιμ' ἂν ὑμᾶς ὅτι τῶν ἐπι-
θυμιῶν κρατεῖν δύναται ὁ λογισμός.

Ὥσπερ καὶ τῶν κωλυτικῶν τῆς δικαιοσύνης παθῶν· [7]ἐπεὶ τίνα 7
τις τρόπον μονοφάγος ὢν τὸ ἦθος καὶ γαστρίμαργος ἢ καὶ μέθυ-
σος μεταπαιδεύεται, εἰ μὴ δῆλον ὅτι κύριός ἐστιν τῶν παθῶν ὁ
λογισμός; [8]αὐτίκα γοῦν τῷ νόμῳ πολιτευόμενος, κἂν φιλάργυρός 8
τις ᾖ, βιάζεται τὸν αὑτοῦ τρόπον τοῖς δεομένοις δανείζων χωρὶς
τόκων καὶ τὸ δάνειον τῶν ἑβδομάδων ἐνστασῶν χρεοκοπούμενος·
[9]κἂν φειδωλός τις ᾖ, ὑπὸ τοῦ νόμου κρατεῖται διὰ τὸν λογισμὸν 9
μήτε ἐπικαρπολογούμενος τοὺς ἀμητοὺς μήτε ἐπιρρωγολογούμενος
τοὺς ἀμπελῶνας.

Καὶ ἐπὶ τῶν ἑτέρων δὲ ἔστιν ἐπιγνῶναι τοῦτο, ὅτι τῶν παθῶν
ἐστιν ὁ λογισμὸς κρατῶν· [10]ὁ γὰρ νόμος καὶ τῆς πρὸς γονεῖς 10
εὐνοίας κρατεῖ μὴ καταπροδιδοὺς τὴν ἀρετὴν δι' αὐτοὺς [11]καὶ τῆς 11
πρὸς γαμετὴν φιλίας ἐπικρατεῖ διὰ τὴν παρανομίαν αὐτὴν ἀπελέγ-
χων [12]καὶ τῆς τέκνων φιλίας κυριεύει διὰ κακίαν αὐτὰ κολάζων 12
[13]καὶ τῆς φίλων συνηθείας δεσπόζει διὰ πονηρίαν αὐτοὺς ἐξελέγ- 13
χων. [14]καὶ μὴ νομίσητε παράδοξον εἶναι, ὅπου καὶ ἔχθρας ἐπικρα- 14

32 επικρ./ο λογ.] tr. A: cf. 2 4. 14 || 33 αποτρεπομεθα A† | μεν] γαρ S† || 34 και 3^0 > A† | βρωματων των] -ματα οντων A† | κατα] δια S*† || 35 ανεχεται] αντεχ. A | ανακαμπτομεθα A(†) | φιμουται] φιλοτιμουντε(pro -ται) A†
2 2 διανοια] pr. τω λογισμω A(†) || 4 και 1^0 > AS^c | της] pr. επι S* | ο λογ./επικρ.] tr. A: cf. 1 32 || 6 fin. πασων A† || 7 init. επι A: item A† in 19 | τις/τροπον μονοφ.] tr. A | η > A || 8 η] ειη A† || 9 επικαρπολογουμενος] ο $1^0 \frown 3^0$ A | ετερων] εργων S || 11 γαμετην] -της A pau. | την > A || 12 αυτα] -τους S†, -των A† || 13 πονηριαν] -ας A || 14 εχθρας] -αν A† | επικρ./ο λογ.] tr. A: cf. 1 32 || 14 μητε] μηδε A pau.

τεῖν ὁ λογισμὸς δύναται διὰ τὸν νόμον μήτε δενδροτομῶν τὰ ἥ-
μερα τῶν πολεμίων φυτά, τὰ δὲ τῶν ἐχθρῶν τοῖς ἀπολέσασι δια-
σῴζων καὶ τὰ πεπτωκότα συνεγείρων.
15 15Καὶ τῶν βιαιοτέρων δὲ παθῶν κρατεῖν ὁ λογισμὸς φαίνεται,
φιλαρχίας καὶ κενοδοξίας καὶ ἀλαζονείας καὶ μεγαλαυχίας καὶ βα-
16 σκανίας · 16πάντα γὰρ ταῦτα τὰ κακοήθη πάθη ὁ σώφρων νοῦς
17 ἀπωθεῖται, ὥσπερ καὶ τὸν θυμόν · καὶ γὰρ τούτου δεσπόζει. 17θυ-
μούμενός γέ τοι Μωυσῆς κατὰ Δαθαν καὶ Αβιρων οὐ θυμῷ τι
18 κατ' αὐτῶν ἐποίησεν, ἀλλὰ λογισμῷ τὸν θυμὸν διῄτησεν. 18δυνα-
τὸς γὰρ ὁ σώφρων νοῦς, ὡς ἔφην, κατὰ τῶν παθῶν ἀριστεῦσαι
19 καὶ τὰ μὲν αὐτῶν μεταθεῖναι, τὰ δὲ καὶ ἀκυρῶσαι. 19ἐπεὶ διὰ τί ὁ
πάνσοφος ἡμῶν πατὴρ Ιακωβ τοὺς περὶ Συμεων καὶ Λευιν αἰτι-
ᾶται μὴ λογισμῷ τοὺς Σικιμίτας ἐθνηδὸν ἀποσφάξαντας λέγων
20 Ἐπικατάρατος ὁ θυμὸς αὐτῶν; 20εἰ μὴ γὰρ ἐδύνατο τοῦ θυμοῦ ὁ
21 λογισμὸς κρατεῖν, οὐκ ἂν εἶπεν οὕτως. 21ὁπηνίκα γὰρ ὁ θεὸς τὸν
ἄνθρωπον κατεσκεύασεν, τὰ πάθη αὐτοῦ καὶ τὰ ἤθη περιεφύτευ-
22 σεν · 22ἡνίκα δὲ ἐπὶ πάντων τὸν ἱερὸν ἡγεμόνα νοῦν διὰ τῶν
23 αἰσθητηρίων ἐνεθρόνισεν, 23καὶ τούτῳ νόμον ἔδωκεν, καθ' ὃν πολι-
τευόμενος βασιλεύσει βασιλείαν σώφρονά τε καὶ δικαίαν καὶ ἀγα-
θὴν καὶ ἀνδρείαν.
24 24Πῶς οὖν, εἴποι τις ἄν, εἰ τῶν παθῶν δεσπότης ἐστὶν ὁ λογι-
3 σμός, λήθης καὶ ἀγνοίας οὐ κρατεῖ; 1ἔστιν δὲ κομιδῇ γελοῖος ὁ
λόγος · οὐ γὰρ τῶν ἑαυτοῦ παθῶν ὁ λογισμὸς ἐπικρατεῖν φαίνε-
2 ται, ἀλλὰ τῶν σωματικῶν. 2οἷον ἐπιθυμίαν τις οὐ δύναται ἐκκόψαι
ἡμῶν, ἀλλὰ μὴ δουλωθῆναι τῇ ἐπιθυμίᾳ δύναται ὁ λογισμὸς παρα-
3 σχέσθαι. 3θυμόν τις οὐ δύναται ἐκκόψαι ὑμῶν τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ
4 τῷ θυμῷ δυνατὸν τὸν λογισμὸν βοηθῆσαι. 4κακοήθειάν τις ὑμῶν
οὐ δύναται ἐκκόψαι, ἀλλὰ τὸ μὴ καμφθῆναι τῇ κακοηθείᾳ δύναιτ'
5 ἂν ὁ λογισμὸς συμμαχῆσαι · 5οὐ γὰρ ἐκριζωτὴς τῶν παθῶν ὁ
λογισμός ἐστιν, ἀλλὰ ἀνταγωνιστής.
6 6Ἔστιν γοῦν τοῦτο διὰ τῆς Δαυιδ τοῦ βασιλέως δίψης σαφέ-
7 στερον ἐπιλογίσασθαι. 7ἐπεὶ γὰρ δι' ὅλης ἡμέρας προσβαλὼν τοῖς
ἀλλοφύλοις ὁ Δαυιδ πολλοὺς αὐτῶν ἀπέκτεινεν μετὰ τῶν τοῦ
8 ἔθνους στρατιωτῶν, 8τότε δὴ γενομένης ἑσπέρας ἱδρῶν καὶ σφόδρα
κεκμηκὼς ἐπὶ τὴν βασίλειον σκηνὴν ἦλθεν, περὶ ἣν ὁ πᾶς τῶν

14 μητε] μηδε A pau. || 15 και 1^{0}] + δια S*A | κρατειν] επικρ. S^{c} | φιλαρχιας] -αργυριας S* || 16 τα > S* || 18 δυνατος] ικανος S*† || 20 του θυμου] των -μων A || 21 τον ανθρ./κατεσκ.] tr. S† || 22 ηνικα] και τηνικαυτα A | επι] περι A† || 23 εδωκεν] δεδ. S | και 2^{0} > A† || 24 ειποι τις αν] ειποιτε S*† | ει] η S* | παθων ⌒ 3 1 παθων S*† | δεσποτης εστιν ο λογ. S^{s}] ο λογ. κρατει A†
3 1 επικρατειν] επι > S^{c}pau. || 2 τις] + υμων A† | ου δυν./εκκοψαι] tr. S† | ημων > A | fin. παρεχεσθαι S* || 3 εκκοψαι υμων (ημ. mu.)] tr. S | τον λογισμον > A† || 4 δυναιτ αν] -νατον A†, -ναται pl. || 8 ιδρων] pr. εσπευδεν S†

προγόνων στρατὸς ἐστρατοπεδεύκει. 9 οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ἐπὶ 9
τὸ δεῖπνον ἦσαν, 10 ὁ δὲ βασιλεὺς ὡς μάλιστα διψῶν, καίπερ ἀ- 10
φθόνους ἔχων πηγάς, οὐκ ἠδύνατο δι᾽ αὐτῶν ἰάσασθαι τὴν δίψαν,
11 ἀλλά τις αὐτὸν ἀλόγιστος ἐπιθυμία τοῦ παρὰ τοῖς πολεμίοις 11
ὕδατος ἐπιτείνουσα συνέφρυγεν καὶ λύουσα κατέφλεγεν. 12 ὅθεν 12
τῶν ὑπασπιστῶν ἐπὶ τῇ τοῦ βασιλέως ἐπιθυμίᾳ σχετλιαζόντων δύο
νεανίσκοι στρατιῶται καρτεροὶ καταιδεσθέντες τὴν τοῦ βασιλέως
ἐπιθυμίαν τὰς παντευχίας καθωπλίσαντο καὶ κάλπην λαβόντες ὑπερ-
έβησαν τοὺς τῶν πολεμίων χάρακας 13 καὶ λαθόντες τοὺς τῶν πυ- 13
λῶν ἀκροφύλακας διεξῄεσαν ἀνερευνώμενοι κατὰ πᾶν τὸ τῶν πο-
λεμίων στρατόπεδον 14 καὶ ἀνευράμενοι τὴν πηγὴν ἐξ αὐτῆς θαρ- 14
ραλέως ἐκόμισαν τῷ βασιλεῖ τὸ ποτόν· 15 ὁ δὲ καίπερ τῇ δίψῃ 15
διαπυρούμενος ἐλογίσατο πάνδεινον εἶναι κίνδυνον ψυχῇ λογισθὲν
ἰσοδύναμον ποτὸν αἵματι, 16 ὅθεν ἀντιθεὶς τῇ ἐπιθυμίᾳ τὸν λογισμὸν 16
ἔσπεισεν τὸ πόμα τῷ θεῷ. 17 δυνατὸς γὰρ ὁ σώφρων νοῦς νικῆσαι 17
τὰς τῶν παθῶν ἀνάγκας καὶ σβέσαι τὰς τῶν οἴστρων φλεγμονὰς
18 καὶ τὰς τῶν σωμάτων ἀλγηδόνας καθ᾽ ὑπερβολὴν οὔσας κατα- 18
παλαῖσαι καὶ τῇ καλοκἀγαθίᾳ τοῦ λογισμοῦ ἀποπτύσαι πάσας τὰς
τῶν παθῶν ἐπικρατείας.

19 Ἤδη δὲ καὶ ὁ καιρὸς ἡμᾶς καλεῖ ἐπὶ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἱστο- 19
ρίας τοῦ σώφρονος λογισμοῦ.

20 Ἐπειδὴ γὰρ βαθεῖαν εἰρήνην διὰ τὴν εὐνομίαν οἱ πατέρες 20
ἡμῶν εἶχον καὶ ἔπραττον καλῶς ὥστε καὶ τὸν τῆς Ἀσίας βασιλέα
Σέλευκον τὸν Νικάνορα καὶ χρήματα εἰς τὴν ἱερουργίαν αὐτοῖς
ἀφορίσαι καὶ τὴν πολιτείαν αὐτῶν ἀποδέχεσθαι, 21 τότε δή τινες 21
πρὸς τὴν κοινὴν νεωτερίσαντες ὁμόνοιαν πολυτρόποις ἐχρήσαντο
συμφοραῖς.

1 Σιμων γάρ τις πρὸς Ονιαν ἀντιπολιτευόμενος τόν ποτε τὴν 4
ἀρχιερωσύνην ἔχοντα διὰ βίου, καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἄνδρα, ἐπειδὴ
πάντα τρόπον διαβάλλων ὑπὲρ τοῦ ἔθνους οὐκ ἴσχυσεν κακῶσαι,
φυγὰς ᾤχετο τὴν πατρίδα προδώσων. 2 ὅθεν ἥκων πρὸς Ἀπολλώ- 2
νιον τὸν Συρίας τε καὶ Φοινίκης καὶ Κιλικίας στρατηγὸν ἔλεγεν
3 Εὔνους ὢν τοῖς τοῦ βασιλέως πράγμασιν ἥκω μηνύων πολλὰς 3
ἰδιωτικῶν χρημάτων μυριάδας ἐν τοῖς Ιεροσολύμων γαζοφυλακίοις
τεθησαυρίσθαι τοῖς ἱεροῖς μὴ ἐπικοινωνούσας, καὶ προσήκειν ταῦτα

10 ως > S || 11 συνεφρυγεν] διεφρ. S*† || 12 υπασπιστων] υπερασπ. A† | παντευχιας] πανοπλειας A† | καλπιν A || 13 ανερευνωμ.] ανευρωμ. S*†, ευραμ. A† || 14 την πηγ. εξ αυτ./θαρραλεως] tr. A† | εκομισαν] εγεμ. A† || 15 καιπερ τη διψη compl.] καιπερ την διψαν S, και περι την διψαν A | ψυχη] pr. τη A | ποτον] pr. το A pau. || 18 καθ υπερβ.] + δυνατας S† | τη καλοκαγαθια] της -θειας A† || 20 αφορισαι] αποφορεισαι A† || 21 πολυτροποις] -πως A†

4 2 ηκων] -ως A† | προς] ως S || 3 μηνυων SA†] -υσων rel. | τεθησαυρισθαι] -ισται A | τοις ιεροις] τω -ρω A | και] αλλα A

4 Σελεύκῳ τῷ βασιλεῖ. [4]τούτων ἕκαστα γνοὺς ὁ Ἀπολλώνιος τὸν
μὲν Σιμωνα τῆς εἰς τὸν βασιλέα κηδεμονίας ἐπαινεῖ, πρὸς δὲ τὸν
5 Σέλευκον ἀναβὰς κατεμήνυσε τὸν τῶν χρημάτων θησαυρόν. [5]καὶ
λαβὼν τὴν περὶ αὐτῶν ἐξουσίαν ταχὺ εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν μετὰ
6 τοῦ καταράτου Σιμωνος καὶ βαρυτάτου στρατοῦ [6]προσελθὼν ταῖς
τοῦ βασιλέως ἐντολαῖς ἥκειν ἔλεγεν ὅπως τὰ ἰδιωτικὰ τοῦ γαζο-
7 φυλακίου λάβοι χρήματα. [7]καὶ τοῦ ἔθνους πρὸς τὸν λόγον σχε-
τλιάζοντος ἀντιλέγοντός τε, πάνδεινον εἶναι νομίσαντες εἰ οἱ τὰς
παρακαταθήκας πιστεύσαντες τῷ ἱερῷ θησαυρῷ στερηθήσονται,
8 ὡς οἷόν τε ἦν ἐκώλυον. [8]μετὰ ἀπειλῶν δὲ ὁ Ἀπολλώνιος ἀπῄει
9 εἰς τὸ ἱερόν. [9]τῶν δὲ ἱερέων μετὰ γυναικῶν καὶ παιδίων ἐν τῷ
ἱερῷ ἱκετευσάντων τὸν θεὸν ὑπερασπίσαι τοῦ ἱεροῦ καταφρονου-
10 μένου τόπου [10]ἀνιόντος τε μετὰ καθωπλισμένης τῆς στρατιᾶς τοῦ
Ἀπολλωνίου πρὸς τὴν τῶν χρημάτων ἁρπαγὴν οὐρανόθεν ἔφιπποι
προυφάνησαν ἄγγελοι περιαστράπτοντες τοῖς ὅπλοις καὶ πολὺν
11 αὐτοῖς φόβον τε καὶ τρόμον ἐνιέντες. [11]καταπεσών γέ τοι ἡμιθα-
νὴς ὁ Ἀπολλώνιος ἐπὶ τὸν πάμφυλον τοῦ ἱεροῦ περίβολον τὰς
χεῖρας ἐξέτεινεν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ μετὰ δακρύων τοὺς Εβραίους
παρεκάλει ὅπως περὶ αὐτοῦ προσευξάμενοι τὸν οὐράνιον ἐξευμενί-
12 σωνται στρατόν. [12]ἔλεγεν γὰρ ἡμαρτηκὼς ὥστε καὶ ἀποθανεῖν
ἄξιος ὑπάρχειν πᾶσίν τε ἀνθρώποις ὑμνήσειν σωθεὶς τὴν τοῦ ἱε-
13 ροῦ τόπου μακαριότητα. [13]τούτοις ὑπαχθεὶς τοῖς λόγοις Ονιας ὁ
ἀρχιερεύς, καίπερ ἄλλως εὐλαβηθείς, μήποτε νομίσειεν ὁ βασιλεὺς
Σέλευκος ἐξ ἀνθρωπίνης ἐπιβουλῆς καὶ μὴ θείας δίκης ἀνῃρῆσθαι
14 τὸν Ἀπολλώνιον ηὔξατο περὶ αὐτοῦ. [14]καὶ ὁ μὲν παραδόξως δια-
σωθεὶς ᾤχετο δηλώσων τῷ βασιλεῖ τὰ συμβάντα αὐτῷ.
15 [15]Τελευτήσαντος δὲ Σελεύκου τοῦ βασιλέως διαδέχεται τὴν ἀρ-
χὴν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανής, ἀνὴρ ὑπερήφανος καὶ
16 δεινός, [16]ὃς καταλύσας τὸν Ονιαν τῆς ἀρχιερωσύνης Ιασονα τὸν
17 ἀδελφὸν αὐτοῦ κατέστησεν ἀρχιερέα [17]συνθέμενον δώσειν, εἰ ἐπιτρέ-
ψειεν αὐτῷ τὴν ἀρχήν, κατ' ἐνιαυτὸν τρισχίλια ἑξακόσια ἑξήκοντα
18 τάλαντα. [18]ὁ δὲ ἐπέτρεψεν αὐτῷ καὶ ἀρχιερᾶσθαι καὶ τοῦ ἔθνους
19 ἀφηγεῖσθαι· [19]ὃς καὶ ἐξεδιῄτησεν τὸ ἔθνος καὶ ἐξεπολίτευσεν ἐπὶ πᾶ-

4 επαινει SAV†] επηνει rel. | κατεμηνυσε] σ > A† || 5 λαβων ... ταχυ] ελαβεν ... και ταχυ SV† || 6 προσελθων] σ > S*V(†) || 7 σχετλιασαντος A | νομισαντες] νοησ. S | οι/τας παρακαταθηκας] tr. S† || 8 απειλων] -λης A || 9 ιερεων] γεραιων S | ιερου > A† | τοπου] pr. του S || 10 της > A | εφιπποι πρου(uel ε)φαν. αγγελοι pl.] αγγ. προυφ. εφιπποι S†, προυφ. εφιπποι αγγ. A | αυτοις] -των S†, -τω mu. | ενιεντες] -ιοντες AV† || 11 γε(cf. 5 1)] δε S | και > A† | προσευξαμενοι] εξομ. A*†, ευξομ. Ac† | ουρανιον] pr. επ A† || 13 υπαχθεις] επ. A†, απ. compl. | ανηρησασθαι A† || 15 ο 1^0 > S*, 2^0 > A | και > A† || 17 συνθεμενον] -νος S* | τρισχιλια] τρισ > S*† || 18 και 1^0 > A | του εθν./αφηγ.] tr. S† || 19 ος > S(†) | εξεδιητησεν] εξεζητ. A†

σαν παρανομίαν [20]ὥστε μὴ μόνον ἐπ᾽ αὐτῇ τῇ ἄκρᾳ τῆς πατρίδος 20
ἡμῶν γυμνάσιον κατασκευάσαι, ἀλλὰ καὶ καταλῦσαι τὴν τοῦ ἱεροῦ
κηδεμονίαν. [21]ἐφ᾽ οἷς ἀγανακτήσασα ἡ θεία δίκη αὐτὸν αὐτοῖς τὸν 21
᾽Αντίοχον ἐπολέμωσεν. [22]ἐπειδὴ γὰρ πολεμῶν ἦν κατ᾽ Αἴγυπτον 22
Πτολεμαίῳ, ἤκουσέν τε ὅτι φήμης διαδοθείσης περὶ τοῦ τεθνάναι
αὐτὸν ὡς ἔνι μάλιστα χαίροιεν οἱ Ιεροσολυμῖται, ταχέως ἐπ᾽ αὐ-
τοὺς ἀνέζευξεν, [23]καὶ ὡς ἐπόρθησεν αὐτούς, δόγμα ἔθετο ὅπως, 23
εἴ τινες αὐτῶν φάνοιεν τῷ πατρίῳ πολιτευόμενοι νόμῳ, θάνοιεν.
[24]καὶ ἐπεὶ κατὰ μηδένα τρόπον ἴσχυεν καταλῦσαι διὰ τῶν δογμά- 24
των τὴν τοῦ ἔθνους εὐνομίαν, ἀλλὰ πάσας τὰς ἑαυτοῦ ἀπειλὰς
καὶ τιμωρίας ἑώρα καταλυομένας [25]ὥστε καὶ γυναῖκας, ὅτι περι- 25
έτεμον τὰ παιδία, μετὰ τῶν βρεφῶν κατακρημνισθῆναι προειδυίας
ὅτι τοῦτο πείσονται· [26]ἐπεὶ οὖν τὰ δόγματα αὐτοῦ κατεφρονεῖτο 26
ὑπὸ τοῦ λαοῦ, αὐτὸς διὰ βασάνων ἕνα ἕκαστον τοῦ ἔθνους ἠνάγ-
καζεν μιαρῶν ἀπογευομένους τροφῶν ἐξόμνυσθαι τὸν Ιουδαϊσμόν.

[1]Προκαθίσας γέ τοι μετὰ τῶν συνέδρων ὁ τύραννος ᾽Αντίοχος 5
ἐπί τινος ὑψηλοῦ τόπου καὶ τῶν στρατευμάτων αὐτῷ παρεστηκό-
των κυκλόθεν ἐνόπλων [2]παρεκέλευεν τοῖς δορυφόροις ἕνα ἕκαστον 2
Εβραῖον ἐπισπᾶσθαι καὶ κρεῶν ὑείων καὶ εἰδωλοθύτων ἀναγκάζειν
ἀπογεύεσθαι· [3]εἰ δέ τινες μὴ θέλοιεν μιαροφαγῆσαι, τούτους τρο- 3
χισθέντας ἀναιρεθῆναι. [4]πολλῶν δὲ συναρπασθέντων εἷς πρῶτος 4
ἐκ τῆς ἀγέλης ὀνόματι Ελεαζαρος, τὸ γένος ἱερεύς, τὴν ἐπιστήμην
νομικὸς καὶ τὴν ἡλικίαν προήκων καὶ πολλοῖς τῶν περὶ τὸν τύ-
ραννον διὰ τὴν ἡλικίαν γνώριμος, παρήχθη πλησίον αὐτοῦ.

[5]Καὶ αὐτὸν ἰδὼν ὁ ᾽Αντίοχος ἔφη [6]᾽Εγὼ πρὶν ἄρξασθαι τῶν κατὰ 5 6
σοῦ βασάνων, ὦ πρεσβῦτα, συμβουλεύσαιμ᾽ ἄν σοι ταῦτα, ὅπως
ἀπογευσάμενος τῶν ὑείων σῴζοιο· [7]αἰδοῦμαι γάρ σου τὴν ἡλικίαν 7
καὶ τὴν πολιάν, ἣν μετὰ τοσοῦτον ἔχων χρόνον οὔ μοι δοκεῖς φιλο-
σοφεῖν τῇ Ιουδαίων χρώμενος θρησκείᾳ. [8]διὰ τί γὰρ τῆς φύσεως 8
κεχαρισμένης καλλίστην τὴν τοῦδε τοῦ ζῴου σαρκοφαγίαν βδελύτ-
τῃ; [9]καὶ γὰρ ἀνόητον τοῦτο, τὸ μὴ ἀπολαύειν τῶν χωρὶς ὀνείδους 9
ἡδέων, καὶ ἄδικον ἀποστρέφεσθαι τὰς τῆς φύσεως χάριτας. [10]σὺ 10
δέ μοι καὶ ἀνοητότερον ποιήσειν δοκεῖς, εἰ κενοδοξῶν περὶ τὸ
ἀληθὲς ἔτι κἀμοῦ καταφρονήσεις ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ τιμωρίᾳ. [11]οὐκ ἐξ- 11
υπνώσεις ἀπὸ τῆς φλυάρου φιλοσοφίας ὑμῶν καὶ ἀποσκεδάσεις

20 -σαι $1^0 \frown 2^0$ A† || 21 αυτοις] τοι (sic) A† | επολεμωσεν V] -μησεν SA || 22 γαρ > S*† | χαιρ./οι ιεροσ.] tr. S† || 23 τινες] τις S† || 24 ισχυε(ν) A*SV pau.] -υσεν rel. | ευνουιαν] ευνοιαν A† || 26 μιαρων] μιαιρ. (pro μιερ.) A†: cf. 9 15. 17. 32 10 10. 17 et 5 3

5 1 αυτω] -ων AV† || 2 παρεκελευε(ν) SV pau.] -ευσεν rel. | εβραιον] των εβραιων AS^c | επισπασθαι] περισπ. A† || 3 τινες] τις S*† | μιαροφαγ.] μιερ. A†: cf. 19. 25. 27 6 19 7 6 13 2 al. et 4 26 || 4 αγελης] + εβραιος A || 6 εγω] + πρεσβυτα S†, sed ω πρεσβ. seq. > S† || 9 αποστρεφεσθαι] -φειν S*

τῶν λογισμῶν σου τὸν λῆρον καὶ ἄξιον τῆς ἡλικίας ἀναλαβὼν
12 νοῦν φιλοσοφήσεις τὴν τοῦ συμφέροντος ἀλήθειαν [12]καὶ προσ-
κυνήσας μου τὴν φιλάνθρωπον παρηγορίαν οἰκτιρήσεις τὸ σεαυτοῦ
13 γῆρας; [13]καὶ γὰρ ἐνθυμήθητι ὡς, εἰ καί τίς ἐστιν τῆσδε τῆς θρη-
σκείας ὑμῶν ἐποπτικὴ δύναμις, συγγνωμονήσειεν ἄν σοι ἐπὶ πάσῃ
δι' ἀνάγκην παρανομίᾳ γινομένῃ.
14 [14]Τοῦτον τὸν τρόπον ἐπὶ τὴν ἔκθεσμον σαρκοφαγίαν ἐποτρύ-
15 νοντος τοῦ τυράννου λόγον ᾔτησεν ὁ Ελεαζαρος [15]καὶ λαβὼν τοῦ
16 λέγειν ἐξουσίαν ἤρξατο δημηγορεῖν οὕτως [16]Ἡμεῖς, Ἀντίοχε, θείῳ
πεπεισμένοι νόμῳ πολιτεύεσθαι οὐδεμίαν ἀνάγκην βιαιοτέραν εἶναι
17 νομίζομεν τῆς πρὸς τὸν νόμον ἡμῶν εὐπειθείας· [17]διὸ δὴ κατ'
18 οὐδένα τρόπον παρανομεῖν ἀξιοῦμεν. [18]καίτοι εἰ κατὰ ἀλήθειαν μὴ
ἦν ὁ νόμος ἡμῶν, ὡς ὑπολαμβάνεις, θεῖος, ἄλλως δὲ ἐνομίζομεν
αὐτὸν εἶναι θεῖον, οὐδὲ οὕτως ἐξὸν ἦν ἡμῖν τὴν ἐπὶ τῇ εὐσεβείᾳ
19 δόξαν ἀκυρῶσαι. [19]μὴ μικρὰν οὖν εἶναι νομίσῃς ταύτην, εἰ μιαρο-
20 φαγήσαιμεν, ἁμαρτίαν· [20]τὸ γὰρ ἐπὶ μικροῖς καὶ μεγάλοις παρα-
21 νομεῖν ἰσοδύναμόν ἐστιν, [21]δι' ἑκατέρου γὰρ ὡς ὁμοίως ὁ νόμος
22 ὑπερηφανεῖται. [22]χλευάζεις δὲ ἡμῶν τὴν φιλοσοφίαν ὥσπερ οὐ
23 μετὰ εὐλογιστίας ἐν αὐτῇ βιούντων· [23]σωφροσύνην τε γὰρ ἡμᾶς
ἐκδιδάσκει ὥστε πασῶν τῶν ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν κρατεῖν καὶ
24 ἀνδρείαν ἐξασκεῖ ὥστε πάντα πόνον ἑκουσίως ὑπομένειν [24]καὶ δι-
καιοσύνην παιδεύει ὥστε·διὰ πάντων τῶν ἠθῶν ἰσονομεῖν καὶ
εὐσέβειαν ἐκδιδάσκει ὥστε μόνον τὸν ὄντα θεὸν σέβειν μεγαλο-
25 πρεπῶς. [25]διὸ οὐ μιαροφαγοῦμεν· πιστεύοντες γὰρ θεοῦ καθεστάναι
τὸν νόμον οἴδαμεν ὅτι κατὰ φύσιν ἡμῖν συμπαθεῖ νομοθετῶν ὁ
26 τοῦ κόσμου κτίστης· [26]τὰ μὲν οἰκειωθησόμενα ἡμῶν ταῖς ψυχαῖς
ἐπέτρεψεν ἐσθίειν, τὰ δὲ ἐναντιωθησόμενα ἐκώλυσεν σαρκοφαγεῖν.
27 [27]τυραννικὸν δὲ οὐ μόνον ἀναγκάζειν ἡμᾶς παρανομεῖν, ἀλλὰ καὶ
ἐσθίειν, ὅπως τῇ ἐχθίστῃ ἡμῶν μιαροφαγίᾳ ταύτῃ ἐπεγγελάσῃς.
28 29 [28]ἀλλ' οὐ γελάσεις κατ' ἐμοῦ τοῦτον τὸν γέλωτα, [29]οὔτε τοὺς ἱε-
ροὺς τῶν προγόνων περὶ τοῦ φυλάξαι τὸν νόμον ὅρκους οὐ παρ-
30 ήσω, [30]οὐδ' ἂν ἐκκόψειάς μου τὰ ὄμματα καὶ τὰ σπλάγχνα μου

11 των λογισμων] τον -μον A || 13 ως > S* | υμων > A† | αν > SA | παση] -σιν A† || 16 πεπεισμενοι] -νω A† || 18 ει] + και A | ημων] η S*† | ως] + συ A | δε ενομιζ.] δενομ. A: = δε νομ. uel δ ενομ. | ην ημιν] tr. A || 19 μιαροφαγ.] μιερ. A†: cf. 3 || 20 επι μικροις και] εν μ. και εν A† || 22 χλευαζεις] ς > A† || 23 εξασκει] -κειν A, εκδιδασκειν S*† || 24 παιδευει] + ν A | εκδιδασκει] εκ > pl., διδασκειν A† || 25 μιαροφαγ.] μειερ. A(†): cf. 3 | καθεσταναι] -θισ- A† | οτι] + και A† | συμπαθει] -θη S || 27 αναγκαζειν] -εις A† | παρανομειν αλλα και εσθιειν] μιαροφαγειν αλλα και παρανομειν S*† | εχθιστη] θ > A†, εκθ. S*†, αισχιστη (εσχ. Sc†) Sc compl. | μιαροφαγ.] μιερ. A†: cf. 3 | επεγγελασης] ετι εγγελ. A† || 29 ουτε] ουδε S*†, ου μα Sc pau., μα mu. | του] το S || 30 εκκοψειας] α > A† | μου ult. > Sc

τήξειας. 31 οὐχ οὕτως εἰμὶ γέρων ἐγὼ καὶ ἄνανδρος ὥστε μοι διὰ 31
τὴν εὐσέβειαν μὴ νεάζειν τὸν λογισμόν. 32 πρὸς ταῦτα τροχοὺς 32
εὐτρέπιζε καὶ τὸ πῦρ ἐκφύσα σφοδρότερον. 33 οὐχ οὕτως οἰκτίρομαι 33
τὸ ἐμαυτοῦ γῆρας ὥστε δι' ἐμαυτοῦ τὸν πάτριον καταλῦσαι νόμον.
34 οὐ ψεύσομαί σε, παιδευτὰ νόμε, οὐδὲ ἐξομοῦμαί σε, φίλη ἐγκρά- 34
τεια, 35 οὐδὲ καταισχυνῶ σε, φιλόσοφε λόγε, οὐδὲ ἐξαρνήσομαί σε, 35
ἱερωσύνη τιμία καὶ νομοθεσίας ἐπιστήμη · 36 οὐδὲ μιανεῖς μου τὸ 36
σεμνὸν γήρως στόμα οὐδὲ νομίμου βίου ἡλικίαν. 37 ἁγνόν με οἱ 37
πατέρες εἰσδέξονται μὴ φοβηθέντα σου τὰς μέχρι θανάτου ἀνάγκας.
38 ἀσεβῶν μὲν γὰρ τυραννήσεις, τῶν δὲ ἐμῶν ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας 38
λογισμῶν οὔτε λόγοις δεσπόσεις οὔτε δι' ἔργων.
1 Τοῦτον τὸν τρόπον ἀντιρρητορεύσαντα ταῖς τοῦ τυράννου 6
παρηγορίαις παραστάντες οἱ δορυφόροι πικρῶς ἔσυραν ἐπὶ τὰ βα-
σανιστήρια τὸν Ελεαζαρον. 2 καὶ πρῶτον μὲν περιέδυσαν τὸν γε- 2
ραιὸν ἐγκοσμούμενον τῇ περὶ τὴν εὐσέβειαν εὐσχημοσύνῃ · 3 ἔπειτα 3
περιαγκωνίσαντες ἑκατέρωθεν μάστιξιν κατῄκιζον, 4 Πείσθητι ταῖς 4
τοῦ βασιλέως ἐντολαῖς, ἑτέρωθεν κήρυκος ἐπιβοῶντος. 5 ὁ δὲ μεγα- 5
λόφρων καὶ εὐγενὴς ὡς ἀληθῶς Ελεαζαρος ὥσπερ ἐν ὀνείρῳ βα-
σανιζόμενος κατ' οὐδένα τρόπον μετετρέπετο, 6 ἀλλὰ ὑψηλοὺς ἀνα- 6
τείνας εἰς οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπεξαίνετο ταῖς μάστιξιν τὰς
σάρκας ὁ γέρων καὶ κατερρεῖτο τῷ αἵματι καὶ τὰ πλευρὰ κατετι-
τρώσκετο. 7 καὶ πίπτων εἰς τὸ ἔδαφος ἀπὸ τοῦ μὴ φέρειν τὸ σῶμα 7
τὰς ἀλγηδόνας ὀρθὸν εἶχεν καὶ ἀκλινῆ τὸν λογισμόν. 8 λὰξ γέ τοι 8
τῶν πικρῶν τις δορυφόρων εἰς τοὺς κενεῶνας ἐναλλόμενος ἔτυ-
πτεν, ὅπως ἐξανίσταιτο πίπτων. 9 ὁ δὲ ὑπέμενε τοὺς πόνους καὶ 9
περιεφρόνει τῆς ἀνάγκης καὶ διεκαρτέρει τοὺς αἰκισμούς, 10 καὶ καθ- 10
άπερ γενναῖος ἀθλητὴς τυπτόμενος ἐνίκα τοὺς βασανίζοντας ὁ
γέρων · 11 ἱδρῶν γέ τοι τὸ πρόσωπον καὶ ἐπασθμαίνων σφοδρῶς 11
καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν βασανιζόντων ἐθαυμάζετο ἐπὶ τῇ εὐψυχίᾳ.
12 Ὅθεν τὰ μὲν ἐλεῶντες τὰ τοῦ γήρως αὐτοῦ, 13 τὰ δὲ ἐν συμ- 12 13
παθείᾳ τῆς συνηθείας ὄντες, τὰ δὲ ἐν θαυμασμῷ τῆς καρτερίας
προσιόντες αὐτῷ τινες τοῦ βασιλέως ἔλεγον 14 Τί τοῖς κακοῖς τού- 14
τοις σεαυτὸν ἀλογίστως ἀπόλλεις, Ελεαζαρ; 15 ἡμεῖς μέν τοι τῶν 15

30 τηξειας] α > S*A || 33 οικτ(ε)ιρομαι] -ρησω A† | ωστε] + με A || 34 εξομουμαι] φευξομαι A† || 36 μιανεις] ς > S* || 37 αγνον] + δε Sc | εισδεξονται] προσδεξ. ASc || 38 υπερ] περι A†

6 1 αντι(ρ)ρητορευσαντα] -τος S pau. || 2 εγκοσμουμ.] εκκεκοσμημ. A† | τη ... ευσχημοσυνη] την ... -νην A || 6 ουρανον] pr. τον A || 7 ορθρον A† || 8 εξανισταιτο] ι ult. > S* || 9 υπεμενε(ν)] -μεινεν A† || 11 επι > S | ευψυχια] τ pro ψ A† || 13 της συνηθειας] την -αν S*(†) | θαυμαστω A† | του] pr. των A || 14 τι > S* | αλογ. απολλεις] tr. S† | ελεαζαρ] + ε Sc || 15 τοι > A†

ἡψημένων βρωμάτων παραθήσομεν, σὺ δὲ ὑποκρινόμενος τῶν
ὑείων ἀπογεύεσθαι σώθητι.
16 [16]Καὶ ὁ Ελεαζαρος ὥσπερ πικρότερον διὰ τῆς συμβουλίας αἰ-
17 κισθεὶς ἀνεβόησεν [17]Μὴ οὕτως κακῶς φρονήσαιμεν οἱ Αβρααμ
παῖδες ὥστε μαλακοψυχήσαντας ἀπρεπὲς ἡμῖν δρᾶμα ὑποκρίνασθαι.
18 [18]καὶ γὰρ ἀλόγιστον εἰ πρὸς ἀλήθειαν ζήσαντες τὸν μέχρι γήρως
βίον καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ δόξαν νομίμως φυλάσσοντες νῦν μετα-
19 βαλοίμεθα [19]καὶ αὐτοὶ μὲν ἡμεῖς γενοίμεθα τοῖς νέοις ἀσεβείας
20 τύπος, ἵνα παράδειγμα γενώμεθα τῆς μιαροφαγίας. [20]αἰσχρὸν δὲ
εἰ ἐπιβιώσομεν ὀλίγον χρόνον καὶ τοῦτον καταγελώμενοι πρὸς
21 ἁπάντων ἐπὶ δειλίᾳ [21]καὶ ὑπὸ μὲν τοῦ τυράννου καταφρονηθῶμεν
ὡς ἄνανδροι, τὸν δὲ θεῖον ἡμῶν νόμον μέχρι θανάτου μὴ προ-
22 ασπίσαιμεν. [22]πρὸς ταῦτα ὑμεῖς μέν, ὦ Αβρααμ παῖδες, εὐγενῶς
23 ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας τελευτᾶτε. [23]οἱ δὲ τοῦ τυράννου δορυφόροι,
τί μέλλετε;
24 [24]Πρὸς τὰς ἀνάγκας οὕτως μεγαλοφρονοῦντα αὐτὸν ἰδόντες καὶ
μηδὲ πρὸς τὸν οἰκτιρμὸν αὐτῶν μεταβαλλόμενον ἐπὶ τὸ πῦρ αὐτὸν
25 ἀνῆγον· [25]ἔνθα διὰ κακοτέχνων ὀργάνων καταφλέγοντες αὐτὸν
ὑπερρίπτοσαν, καὶ δυσώδεις χυλοὺς εἰς τοὺς μυκτῆρας αὐτοῦ κατ-
26 έχεον. [26]ὁ δὲ μέχρι τῶν ὀστέων ἤδη κατακεκαυμένος καὶ μέλλων
27 λιποθυμεῖν ἀνέτεινε τὰ ὄμματα πρὸς τὸν θεὸν καὶ εἶπεν [27]Σὺ οἶσθα,
θεέ, παρόν μοι σῴζεσθαι βασάνοις καυστικαῖς ἀποθνῄσκω διὰ τὸν
28 νόμον. [28]ἵλεως γενοῦ τῷ ἔθνει σου ἀρκεσθεὶς τῇ ἡμετέρᾳ ὑπὲρ
29 αὐτῶν δίκῃ. [29]καθάρσιον αὐτῶν ποίησον τὸ ἐμὸν αἷμα καὶ ἀντί-
30 ψυχον αὐτῶν λαβὲ τὴν ἐμὴν ψυχήν. [30]καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ ἱερὸς
ἀνὴρ εὐγενῶς ταῖς βασάνοις ἐναπέθανεν καὶ μέχρι τῶν τοῦ θανάτου
βασάνων ἀντέστη τῷ λογισμῷ διὰ τὸν νόμον.
31 [31]Ὁμολογουμένως οὖν δεσπότης τῶν παθῶν ἐστιν ὁ εὐσεβὴς
32 λογισμός. [32]εἰ γὰρ τὰ πάθη τοῦ λογισμοῦ κεκρατήκει, τούτοις ἂν
33 ἀπέδομεν τὴν τῆς ἐπικρατείας μαρτυρίαν· [33]νυνὶ δὲ τοῦ λογισμοῦ
τὰ πάθη νικήσαντος αὐτῷ προσηκόντως τὴν τῆς ἡγεμονίας προσ-
34 νέμομεν ἐξουσίαν. [34]καὶ δίκαιόν ἐστιν ὁμολογεῖν ἡμᾶς τὸ κράτος
εἶναι τοῦ λογισμοῦ, ὅπου γε καὶ τῶν ἔξωθεν ἀλγηδόνων ἐπικρατεῖ,
35 ἐπεὶ καὶ γελοῖον. [35]καὶ οὐ μόνον τῶν ἀλγηδόνων ἐπιδείκνυμι

15 απογευσασθαι A | fin. σωζοιο S† || 18 αυτω] + ν A† | φυλασσοντες S*A†] -λαξαντες rel. | νυν] pr. ει A || 19 γενοιμεθα] -νωμ- S†, -νομ- A pau. | μιαροφαγ.] μιερ. A†: cf. 5 3 || 20 δε] γαρ A pau. | προς απαντων] υπο παντων S || 22 προς ταυτα > S† || 24 ανηγον] ηγαγον A || 25 υπερεπτοσαν (sic) A†, υπεριπτον Sc || 26 των > A | κατακεκαυμ.] κατα > S† || 28 υπερ] περι A† || 29 ποιησον] -σαι S || 31 των παθων / εστιν] tr. A || 32 απεδομεν Fr. secutus Bekkerum] -μην mss. || 34 και ult. > Sc

κεκρατηκέναι τὸν λογισμόν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἡδονῶν κρατεῖν καὶ
μηδὲν αὐταῖς ὑπείκειν.

1Ὥσπερ γὰρ ἄριστος κυβερνήτης ὁ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ελεαζαρου 7
λογισμὸς πηδαλιουχῶν τὴν τῆς εὐσεβείας ναῦν ἐν τῷ τῶν παθῶν
πελάγει 2καὶ καταικιζόμενος ταῖς τοῦ τυράννου ἀπειλαῖς καὶ καταν- 2
τλούμενος ταῖς τῶν βασάνων τρικυμίαις 3κατ᾽ οὐδένα τρόπον ἔτρεψε 3
τοὺς τῆς εὐσεβείας οἴακας, ἕως οὗ ἔπλευσεν ἐπὶ τὸν τῆς ἀθανάτου
νίκης λιμένα. 4οὐχ οὕτως πόλις πολλοῖς καὶ ποικίλοις μηχανήμασιν 4
ἀντέσχε ποτὲ πολιορκουμένη, ὡς ὁ πανάγιος ἐκεῖνος. τὴν ἱερὰν
ψυχὴν αἰκισμοῖς τε καὶ στρέβλαις πυρπολούμενος ἐνίκησεν τοὺς
πολιορκοῦντας διὰ τὸν ὑπερασπίζοντα τῆς εὐσεβείας λογισμόν.
5ὥσπερ γὰρ πρόκρημνον ἄκραν τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν ὁ πατὴρ Ε- 5
λεαζαρ ἐκτείνας περιέκλασεν τοὺς ἐπιμαινομένους τῶν παθῶν κλύ-
δωνας. 6ὦ ἄξιε τῆς ἱερωσύνης ἱερεῦ, οὐκ ἐμίανας τοὺς ἱεροὺς 6
ὀδόντας οὐδὲ τὴν θεοσέβειαν καὶ καθαρισμὸν χωρήσασαν γαστέρα
ἐκοίνωσας μιαροφαγίᾳ. 7ὦ σύμφωνε νόμου καὶ φιλόσοφε θείου βίου. 7
8τοιούτους δεῖ εἶναι τοὺς δημιουργοῦντας τὸν νόμον ἰδίῳ αἵματι 8
καὶ γενναίῳ ἱδρῶτι τοῖς μέχρι θανάτου πάθεσιν ὑπερασπίζοντας.
9σύ, πάτερ, τὴν εὐνομίαν ἡμῶν διὰ τῶν ὑπομονῶν εἰς δόξαν ἐκύ- 9
ρωσας καὶ τὴν ἁγιαστίαν σεμνολογήσας οὐ κατέλυσας καὶ διὰ τῶν
ἔργων ἐπιστοποίησας τοὺς τῆς θείας φιλοσοφίας σου λόγους, 10ὦ 10
βασάνων βιαιότερε γέρων καὶ πυρὸς εὐτονώτερε πρεσβῦτα καὶ
παθῶν μέγιστε βασιλεῦ Ελεαζαρ. 11ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ Ααρων 11
τῷ θυμιατηρίῳ καθωπλισμένος διὰ τοῦ ἐθνοπλήθους ἐπιτρέχων
τὸν ἐμπυριστὴν ἐνίκησεν ἄγγελον, 12οὕτως ὁ Ααρωνίδης Ελεαζαρ 12
διὰ τοῦ πυρὸς ὑπερτηκόμενος οὐ μετετράπη τὸν λογισμόν. 13καίτοι 13
τὸ θαυμασιώτατον, γέρων ὢν λελυμένων μὲν ἤδη τῶν τοῦ σώματος
τόνων, περικεχαλασμένων δὲ τῶν σαρκῶν, κεκμηκότων δὲ καὶ τῶν
νεύρων ἀνενέασεν 14τῷ πνεύματι διὰ τοῦ λογισμοῦ καὶ τῷ Ισακίῳ 14
λογισμῷ τὴν πολυκέφαλον στρέβλαν ἠκύρωσεν. 15ὦ μακαρίου γήρως 15
καὶ σεμνῆς πολιᾶς καὶ βίου νομίμου, ὃν πιστὴ θανάτου σφραγὶς
ἐτελείωσεν.

16Εἰ δὴ τοίνυν γέρων ἀνὴρ τῶν μέχρι θανάτου βασάνων περι- 16
εφρόνει δι᾽ εὐσέβειαν, ὁμολογουμένως ἡγεμών ἐστιν τῶν παθῶν ὁ

35 κεκρατ.] κρατειν S† | και ult. > A† | μηδεν S pau.] μηδε rel.
7 1 αριστος] pr. ο S† | πηδαλιουχων] -λιου εχων A† || 2 και 1^0 > S | ταις του > S || 3 ετρεψε] pr. μετ A | αθανατου] α 1^0 > A† || 4 τε > S | ενικ.] εκεινησεν A† || 5 ελεαζαρ] -ρος A: cf. 12 | επιμαιν.] επι > A† || 6 εκοινωσας] -νωνησας A | μιαρ.] μιερ. A†: cf. 5 3 || 9 ημων] υμ. A† | αγιαστιαν] Π pro Γ Sr† | θειας > A† | σου > A || 10 και 1^0 > A† | πρεσβυτα] τα > S* || 11 γαρ > S*† | τον εμπυρ. > S*† | αγγελον] pr. τον S*A*(uid.)† || 12 ελεαζαρ] -ρος A: cf. 5 || 13 μεν > A | περικεχαλ.(κ > A†)] pr. και A† || 14 δια > A | ηκυρ.] ενικησεν S† || 16 δη pau.] δε SA | ανηρ > A† | περιεφρονει S†] -νησεν A

17 εὐσεβὴς λογισμός. [17]ἴσως δ' ἂν εἴποιέν τινες Τῶν παθῶν οὐ πάν-
τες περικρατοῦσιν, ὅτι οὐδὲ πάντες φρόνιμον ἔχουσιν τὸν λογι-
18 σμόν. [18]ἀλλ' ὅσοι τῆς εὐσεβείας προνοοῦσιν ἐξ ὅλης καρδίας, οὗτοι
19 μόνοι δύνανται κρατεῖν τῶν τῆς σαρκὸς παθῶν [19]πιστεύοντες ὅτι
θεῷ οὐκ ἀποθνῄσκουσιν, ὥσπερ οὐδὲ οἱ πατριάρχαι ἡμῶν Αβρααμ
20 καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ, ἀλλὰ ζῶσιν τῷ θεῷ. [20]οὐδὲν οὖν ἐναντι-
οῦται τὸ φαίνεσθαί τινας παθοκρατεῖσθαι διὰ τὸν ἀσθενῆ λογισμόν·
21 [21]ἐπεὶ τίς πρὸς ὅλον τὸν τῆς φιλοσοφίας κανόνα φιλοσοφῶν καὶ
22 πεπιστευκὼς θεῷ [22]καὶ εἰδὼς ὅτι διὰ τὴν ἀρετὴν πάντα πόνον
ὑπομένειν μακάριόν ἐστιν, οὐκ ἂν περικρατήσειεν τῶν παθῶν διὰ
23 τὴν θεοσέβειαν; [23]μόνος γὰρ ὁ σοφὸς καὶ ἀνδρεῖός ἐστιν τῶν
παθῶν κύριος.

8 [1]Διὰ τοῦτό γέ τοι καὶ μειρακίσκοι τῷ τῆς εὐσεβείας λογισμῷ
2 φιλοσοφοῦντες χαλεπωτέρων βασανιστηρίων ἐπεκράτησαν. [2]ἐπειδὴ
γὰρ κατὰ τὴν πρώτην πεῖραν ἐνικήθη περιφανῶς ὁ τύραννος μὴ
δυνηθεὶς ἀναγκάσαι γέροντα μιαροφαγῆσαι, τότε δὴ σφόδρα περι-
παθῶς ἐκέλευσεν ἄλλους ἐκ τῆς λείας τῶν Εβραίων ἀγαγεῖν, καὶ
εἰ μὲν μιαροφαγήσαιεν, ἀπολύειν φαγόντας, εἰ δ' ἀντιλέγοιεν, πι-
3 κρότερον βασανίζειν. [3]ταῦτα διαταξαμένου τοῦ τυράννου, παρῆσαν
ἀγόμενοι μετὰ γεραιᾶς μητρὸς ἑπτὰ ἀδελφοὶ καλοί τε καὶ αἰδήμονες
4 καὶ γενναῖοι καὶ ἐν παντὶ χαρίεντες. [4]οὓς ἰδὼν ὁ τύραννος καθάπερ
ἐν χορῷ μέσην τὴν μητέρα περιέχοντας ἥσθετο ἐπ' αὐτοῖς καὶ
τῆς εὐπρεπείας ἐκπλαγεὶς καὶ τῆς εὐγενείας προσεμειδίασεν αὐτοῖς
5 καὶ πλησίον καλέσας ἔφη [5]Ὦ νεανίαι, φιλοφρόνως ἐγὼ καθ' ἑνὸς
ἑκάστου ὑμῶν θαυμάζω, τὸ κάλλος καὶ τὸ πλῆθος τοσούτων ἀδελ-
φῶν ὑπερτιμῶν οὐ μόνον συμβουλεύω μὴ μανῆναι τὴν αὐτὴν τῷ
προβασανισθέντι γέροντι μανίαν, ἀλλὰ καὶ παρακαλῶ συνείξαντάς
6 μοι τῆς ἐμῆς ἀπολαύειν φιλίας· [6]δυναίμην δ' ἂν ὥσπερ κολάζειν
τοὺς ἀπειθοῦντάς μου τοῖς ἐπιτάγμασιν, οὕτω καὶ εὐεργετεῖν τοὺς
7 εὐπειθοῦντάς μοι. [7]πιστεύσατε οὖν καὶ ἀρχὰς ἐπὶ τῶν ἐμῶν πραγ-
μάτων ἡγεμονικὰς λήμψεσθε ἀρνησάμενοι τὸν πάτριον ὑμῶν τῆς
8 πολιτείας θεσμόν· [8]καὶ μεταλαβόντες Ἑλληνικοῦ βίου καὶ μετα-
9 διαιτηθέντες ἐντρυφήσατε ταῖς νεότησιν ὑμῶν· [9]ἐπεί, ἐὰν ὀργίλως
με διάθησθε διὰ τῆς ἀπειθείας, ἀναγκάσετέ με ἐπὶ δειναῖς κολάσε-
10 σιν ἕνα ἕκαστον ὑμῶν διὰ τῶν βασάνων ἀπολέσαι. [10]κατελεήσατε

17 δ > S*† || 19 init.] pr. οι A† | ουδε] γαρ A† | και 1^{0} > A, 2^{0} > A† | τω > S† || 20 δια] pr. η S*† || 21 φιλοσοφων] pr. ευσεβως A || 22 fin. ευσεβειαν A || 23 ο > S† | σοφος] + και σωφρων A | και > A† | των] pr. ο S†
8 2 περιφανης A† | μιαροφαγ. bis] 1^{0} μιαιρ., 2^{0} μιερ. A†: cf. 5 3 4 26 | τοτε] τοδε A† | λειας] ιλικιας A†, αγελης mu. || 3 διαταξ.] διαδεξ. A† || 4 μεσ. τ. μητ./περιεχ.] tr. A† | ησθετο] ησθη pau., ησθη τε Fr. || 5 προβασαν.] προ > S* | απολαυσαι A† || 6 δ αν] γαρ A || 7 αρνησαμενοι] αρνηθεντες S^c || 8 μεταλαβοντες] μετα > S† || 9 απειθειας] + υμων A

οὖν ἑαυτούς, οὓς καὶ ὁ πολέμιος ἔγωγε καὶ τῆς ἡλικίας καὶ τῆς
εὐμορφίας οἰκτίρομαι. 11 οὐ διαλογιεῖσθε τοῦτο, ὅτι οὐδὲν ὑμῖν 11
ἀπειθήσασιν πλὴν τοῦ μετὰ στρεβλῶν ἀποθανεῖν ἀπόκειται;
12 Ταῦτα δὲ λέγων ἐκέλευσεν εἰς τὸ ἔμπροσθεν τιθέναι τὰ βα- 12
σανιστήρια, ὅπως καὶ διὰ τοῦ φόβου πείσειεν αὐτοὺς μιαροφαγῆσαι.
13 ὡς δὲ τροχούς τε καὶ ἀρθρέμβολα, στρεβλωτήριά τε καὶ τροχαν- 13
τῆρας καὶ καταπέλτας καὶ λέβητας, τήγανά τε καὶ δακτυλήθρας
καὶ χεῖρας σιδηρᾶς καὶ σφῆνας καὶ τὰ ζώπυρα τοῦ πυρὸς οἱ δορυ-
φόροι προέθεσαν, ὑπολαβὼν ὁ τύραννος ἔφη 14 Μειράκια, φοβήθητε, 14
καὶ ἣν σέβεσθε δίκην, ἵλεως ὑμῖν ἔσται δι' ἀνάγκην παρανομήσασιν.
15 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐπαγωγὰ καὶ ὁρῶντες δεινὰ οὐ μόνον οὐκ 15
ἐφοβήθησαν, ἀλλὰ καὶ ἀντεφιλοσόφησαν τῷ τυράννῳ καὶ διὰ τῆς
εὐλογιστίας τὴν τυραννίδα αὐτοῦ κατέλυσαν. 16 καίτοι λογισώμεθα, 16
εἰ δειλόψυχοί τινες ἦσαν ἐν αὐτοῖς καὶ ἄνανδροι, ποίοις ἂν ἐχρή-
σαντο λόγοις; οὐχὶ τούτοις; 17 Ὦ τάλανες ἡμεῖς καὶ λίαν ἀνόητοι· 17
βασιλέως ἡμᾶς καλοῦντος καὶ ἐπὶ εὐεργεσίᾳ παρακαλοῦντος, εἰ
πεισθείημεν αὐτῷ, 18 τί βουλήμασιν κενοῖς ἑαυτοὺς εὐφραίνομεν 18
καὶ θανατηφόρον ἀπείθειαν τολμῶμεν; 19 οὐ φοβηθησόμεθα, ἄνδρες 19
ἀδελφοί, τὰ βασανιστήρια καὶ λογιούμεθα τὰς τῶν βασάνων ἀπει-
λὰς καὶ φευξόμεθα τὴν κενοδοξίαν ταύτην καὶ ὀλεθροφόρον ἀλα-
ζονείαν; 20 ἐλεήσωμεν τὰς ἑαυτῶν ἡλικίας καὶ κατοικτιρήσωμεν τὸ 20
τῆς μητρὸς γῆρας 21 καὶ ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ἀπειθοῦντες τεθνηξόμεθα. 21
22 συγγνώσεται δὲ ἡμῖν καὶ ἡ θεία δίκη δι' ἀνάγκην τὸν βασιλέα 22
φοβηθεῖσιν. 23 τί ἐξάγομεν ἑαυτοὺς τοῦ ἡδίστου βίου καὶ ἀποστε- 23
ροῦμεν ἑαυτοὺς τοῦ γλυκέος κόσμου; 24 μὴ βιαζώμεθα τὴν ἀνάγκην 24
μηδὲ κενοδοξήσωμεν ἐπὶ τῇ ἑαυτῶν στρέβλῃ. 25 οὐδ' αὐτὸς ὁ νόμος 25
ἑκουσίως ἡμᾶς θανατοῖ φοβηθέντας τὰ βασανιστήρια. 26 πόθεν ἡμῖν 26
ἡ τοσαύτη ἐντέτηκε φιλονεικία καὶ ἡ θανατηφόρος ἀρέσκει καρ-
τερία, παρὸν μετὰ ἀταραξίας ζῆν τῷ βασιλεῖ πεισθέντας; 27 ἀλλὰ 27
τούτων οὐδὲν εἶπον οἱ νεανίαι βασανίζεσθαι μέλλοντες οὐδὲ ἐν-
εθυμήθησαν. 28 ἦσαν γὰρ περίφρονες τῶν παθῶν καὶ αὐτοκράτορες 28
τῶν ἀλγηδόνων, 29 ὥστε ἅμα τῷ παύσασθαι τὸν τύραννον συμ- 29
βουλεύοντα αὐτοῖς μιαροφαγῆσαι, πάντες διὰ μιᾶς φωνῆς ὁμοῦ
ὥσπερ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ψυχῆς εἶπον

12 τιθεναι S†] προτεθηναι A(†) | μιαροφαγ.] μιερ. A†, μιαιρ. S*†: cf. 5 3 11 16 || **13** τροχλους S*† | αρθρεμβολα] -λας S*†, -λους A† | τροχαντηρας] -ρια S*† | υπολαβων] + δε A† || **16** εν αυτοις / και ανανδροι] tr. A || **17** ημεις] ημι S*†, ημις Sc† | καλουντος S†] pr. παρα rel. | παρακαλουντος S†] παρα > pl., φωνουντος A† | ει] η S*†, μη Ar†, + μη mu. || **18** κενοις > S*† || **19** φοβηθησομεθα] η $1^0 \frown 2^0$ A† || **20** κατοικτ(ε)ιρωμεν S || **25** νομος] ναος A† | φοβ. τα βασ. > S* || **26** εντετηκε(ν)] -τεθη- A† | ζην] χρη A† || **28** γαρ] + μελλοντες S*† || **29** τω > S† | μιαροφαγ.] μιαιρ. SA†: cf. 12 | δια] απο S†

9 [1] Τί μέλλεις, ὦ τύραννε; ἕτοιμοι γάρ ἐσμεν ἀποθνῄσκειν ἢ παρα-
2 βαίνειν τὰς πατρίους ἡμῶν ἐντολάς· [2] αἰσχυνόμεθα γὰρ τοὺς προ-
γόνους ἡμῶν εἰκότως, εἰ μὴ τῇ τοῦ νόμου εὐπειθείᾳ καὶ συμβούλῳ
3 Μωυσεῖ χρησαίμεθα. [3] σύμβουλε τύραννε παρανομίας, μὴ ἡμᾶς μι-
4 σῶν ὑπὲρ αὐτοὺς ἡμᾶς ἐλέα. [4] χαλεπώτερον γὰρ αὐτοῦ τοῦ θανάτου
νομίζομεν εἶναί σου τὸν ἐπὶ τῇ παρανόμῳ σωτηρίᾳ ἡμῶν ἔλεον.
5 [5] ἐκφοβεῖς δὲ ἡμᾶς τὸν διὰ τῶν βασάνων θάνατον ἡμῖν ἀπειλῶν
6 ὥσπερ οὐχὶ πρὸ βραχέως παρ' Ελεαζαρου μαθών. [6] εἰ δ' οἱ γέροντες
τῶν Εβραίων διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ βασανισμοὺς ὑπομείναντες
εὐσέβησαν, ἀποθάνοιμεν ἂν δικαιότερον ἡμεῖς οἱ νέοι τὰς βασάνους
τῶν σῶν ἀναγκῶν ὑπεριδόντες, ἃς καὶ ὁ παιδευτὴς ἡμῶν γέρων
7 ἐνίκησεν. [7] πείραζε τοιγαροῦν, τύραννε· καὶ τὰς ἡμῶν ψυχὰς εἰ
θανατώσεις διὰ τὴν εὐσέβειαν, μὴ νομίσῃς ἡμᾶς βλάπτειν βασα-
8 νίζων. [8] ἡμεῖς μὲν γὰρ διὰ τῆσδε τῆς κακοπαθείας καὶ ὑπομονῆς τὰ
τῆς ἀρετῆς ἆθλα ἕξομεν καὶ ἐσόμεθα παρὰ θεῷ, δι' ὃν καὶ πά-
9 σχομεν· [9] σὺ δὲ διὰ τὴν ἡμῶν μιαιφονίαν αὐτάρκη καρτερήσεις ὑπὸ
τῆς θείας δίκης αἰώνιον βάσανον διὰ πυρός.
10 [10] Ταῦτα αὐτῶν εἰπόντων οὐ μόνον ὡς κατὰ ἀπειθούντων ἐχα-
λέπαινεν ὁ τύραννος, ἀλλὰ καὶ ὡς κατὰ ἀχαρίστων ὠργίσθη.
11 [11] ὅθεν τὸν πρεσβύτατον αὐτῶν κελευσθέντες παρῆγον οἱ ὑπ-
ασπισταὶ καὶ διαρρήξαντες τὸν χιτῶνα διέδησαν τὰς χεῖρας αὐτοῦ
12 καὶ τοὺς βραχίονας ἱμᾶσιν ἑκατέρωθεν. [12] ὡς δὲ τύπτοντες ταῖς
μάστιξιν ἐκοπίασαν μηδὲν ἀνύοντες, ἀνέβαλον αὐτὸν ἐπὶ τὸν τρο-
13 χόν· [13] περὶ ὃν κατατεινόμενος ὁ εὐγενὴς νεανίας ἔξαρθρος ἐγίνετο.
14 15 [14] καὶ κατὰ πᾶν μέλος κλώμενος ἐκακηγόρει λέγων [15] Τύραννε μια-
ρώτατε καὶ τῆς οὐρανίου δίκης ἐχθρὲ καὶ ὠμόφρων, οὐκ ἀνδρο-
φονήσαντά με τοῦτον καταικίζεις τὸν τρόπον οὐδὲ ἀσεβήσαντα
16 ἀλλὰ θείου νόμου προασπίζοντα. [16] καὶ τῶν δορυφόρων λεγόντων
17 Ὁμολόγησον φαγεῖν, ὅπως ἀπαλλαγῇς τῶν βασάνων, [17] ὁ δὲ εἶπεν
Οὐχ οὕτως ἰσχυρὸς ὑμῶν ἐστιν ὁ τροχός, ὦ μιαροὶ διάκονοι, ὥστε
μου τὸν λογισμὸν ἄγξαι· τέμνετέ μου τὰ μέλη καὶ πυροῦτέ μου

9 1 εσμεν] + ω τυραννε S*† | πατριους] -τρωους Spau. || 2 init.] pr. και A† | ημων > A | και συμβουλω mu.] tr. SA | μωυσει] γνωσει A† || 3 ημας ult. > S† || 4 αυτου] + ς A† || 5 θανατον ημιν] tr. A || 6 ευσεβησαν] απεθανον A | υπεριδοντες] υπερειδοτες S*† | ας] ους S*† | ημων > A† || 7 τοιγαρουν] τοι > A† || 8 εξομεν — fin.] οισομεν A | θεω] pr. τω Spau. | ον] ο S*† | πασχομεν] pr. ταυτα S† || 9 δια πυρος > Sc || 10 αλλα και ως] αλλ ως και A† || 11 κελευσθεντες] σ > A† | παρηγον] -ηγαγον A | υπασπισται] μαστισται A† || 12 ανεβαλ(+λ S*†)ον] -ελαβον Sc | επι] περι Spau.: cf. 13 || 14 εκακηγορει] κατηγορει A || 15 μιαρωτ.] μιαιρ. A†: cf. 4 26 | ανδροφον.] -φρον. A | καταικιζεις τον τροπον] τον τροπ. βασανιζεις S† || 17 ισχυρος] -ροτερος Sc | εστιν/ο τροχος] tr. S† | τροχος] τροπος A† | μιαιροι A†: cf. 15 | αγξαι] αξαι A† | τα paenult. > A† | μου ult. > A

τὰς σάρκας καὶ στρεβλοῦτε τὰ ἄρθρα. [18]διὰ πασῶν γὰρ ὑμᾶς πείσω 18
τῶν βασάνων ὅτι μόνοι παῖδες Εβραίων ὑπὲρ ἀρετῆς εἰσιν ἀνί-
κητοι. [19]ταῦτα λέγοντι ὑπέστρωσαν πῦρ καὶ τὸ διερεθίζον τὸν τροχὸν 19
προσεπικατέτεινον· [20]ἐμολύνετο δὲ πάντοθεν αἵματι ὁ τροχός, καὶ 20
ὁ σωρὸς τῆς ἀνθρακιᾶς τοῖς τῶν ἰχώρων ἐσβέννυτο σταλαγμοῖς,
καὶ περὶ τοὺς ἄξονας τοῦ ὀργάνου περιέρρεον αἱ σάρκες. [21]καὶ 21
περιτετμημένον ἤδη ἔχων τὸ τῶν ὀστέων πῆγμα ὁ μεγαλόφρων
καὶ Αβραμιαῖος νεανίας οὐκ ἐστέναξεν, [22]ἀλλ' ὥσπερ ἐν πυρὶ μετα- 22
σχηματιζόμενος εἰς ἀφθαρσίαν ὑπέμεινεν εὐγενῶς τὰς στρέβλας
[23]Μιμήσασθέ με, ἀδελφοί, λέγων, μή μου τὸν ἀγῶνα λειποτακτή- 23
σητε μηδὲ ἐξομόσησθέ μου τὴν τῆς εὐψυχίας ἀδελφότητα. [24]ἱερὰν 24
καὶ εὐγενῆ στρατείαν στρατεύσασθε περὶ τῆς εὐσεβείας, δι' ἧς
ἵλεως ἡ δικαία καὶ πάτριος ἡμῶν πρόνοια τῷ ἔθνει γενηθεῖσα τι-
μωρήσειεν τὸν ἀλάστορα τύραννον. [25]καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ ἱεροπρεπὴς 25
νεανίας ἀπέρρηξεν τὴν ψυχήν.

[26]Θαυμασάντων δὲ πάντων τὴν καρτεροψυχίαν αὐτοῦ ἦγον οἱ 26
δορυφόροι τὸν καθ' ἡλικίαν τοῦ προτέρου δεύτερον καὶ σιδηρᾶς
ἐναρμοσάμενοι χεῖρας ὀξέσι τοῖς ὄνυξιν ὀργάνῳ καὶ καταπέλτῃ
προσέδησαν αὐτόν. [27]ὡς δ' εἰ φαγεῖν βούλοιτο πρὶν βασανίζεσθαι 27
πυνθανόμενοι τὴν εὐγενῆ γνώμην ἤκουσαν, [28]ἀπὸ τῶν τενόντων 28
ταῖς σιδηραῖς χερσὶν ἐπισπασάμενοι μέχρι τῶν γενείων τὴν σάρκα
πᾶσαν καὶ τὴν τῆς κεφαλῆς δορὰν οἱ παρδάλεοι θῆρες ἀπέσυρον.
ὁ δὲ ταύτην βαρέως τὴν ἀλγηδόνα καρτερῶν ἔλεγεν [29]Ὡς ἡδὺς 29
πᾶς θανάτου τρόπος διὰ τὴν πάτριον ἡμῶν εὐσέβειαν. ἔφη τε
πρὸς τὸν τύραννον [30]Οὐ δοκεῖς, πάντων ὠμότατε τύραννε, πλέον 30
ἐμοῦ σε βασανίζεσθαι ὁρῶν σου νικώμενον τὸν τῆς τυραννίδος
ὑπερήφανον λογισμὸν ὑπὸ τῆς διὰ τὴν εὐσέβειαν ἡμῶν ὑπομονῆς;
[31]ἐγὼ μὲν γὰρ ταῖς διὰ τὴν ἀρετὴν ἡδοναῖς τὸν πόνον ἐπικου- 31
φίζομαι, [32]σὺ δὲ ἐν ταῖς τῆς ἀσεβείας ἀπειλαῖς βασανίζῃ. οὐκ ἐκ- 32
φεύξῃ δέ, μιαρώτατε τύραννε, τὰς τῆς θείας ὀργῆς δίκας.

[1]Καὶ τούτου τὸν ἀοίδιμον θάνατον καρτερήσαντος ὁ τρίτος ἤγετο 10
παρακαλούμενος πολλὰ ὑπὸ πολλῶν ὅπως ἀπογευσάμενος σῴζοιτο.

18 μονοι] -νον οι A† || 19 init.] pr. και S | λεγοντι] -τες εστι A†, ειπων S*† | υπεστρωσαν πυρ] tr. A | το > ASc | διερεθιζον] -ζοντες A† | προσεπικατετεινον] πι > S†; pr. και S† || 20 αξονας] αυξ. A†: cf. Prou. 2 9 || 21 περιτετμημενον] -τετηκμενον A(†) | αβραμιαιος] αβρααμ υιος S*† || 23 τ. αγωνα pau.] τ. αιωνα SA, το νεον mu. || 24 στρατευσασθε] pr. ε S† || 25 και > Sc† || 26 προτερου] πρεσβυτερου S† | οργανω] τοις -νοις A† || 27 την] pr. και S† | ηκουσαν] ακουσαντες ειλκυσαν S*(†) (ειλκ. > Sc) || 28 μεχρι] + γε A† | παρδαλιοι A | απεσυρον] -ραν A || 29 θανατου τροπος] tr. A† || 30 πλεον] πλειον A | σε] + νυν A | τον > S*† | ημων] υμ. A || 31 μεν > S*† | ηδοναις] -νης A† || 32 μιαρωτ.] μιαιρ. A†: cf. 15

10 1 υπο] απο S*†

2 [2]ὁ δὲ ἀναβοήσας ἔφη Ἀγνοεῖτε ὅτι αὐτός με τοῖς ἀποθανοῦσιν
ἔσπειρεν πατήρ, καὶ ἡ αὐτὴ μήτηρ ἐγέννησεν, καὶ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς
3 ἀνετράφην δόγμασιν; [3]οὐκ ἐξόμνυμαι τὴν εὐγενῆ τῆς ἀδελφότητος
5 συγγένειαν. [5]οἱ δὲ πικρῶς ἐνέγκαντες τὴν παρρησίαν τοῦ ἀνδρὸς
ἀρθρεμβόλοις ὀργάνοις τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ τοὺς πόδας ἐξήρθρουν
6 καὶ ἐξ ἁρμῶν ἀναμοχλεύοντες ἐξεμέλιζον, [6]τοὺς δακτύλους καὶ
7 τοὺς βραχίονας καὶ τὰ σκέλη καὶ τοὺς ἀγκῶνας περιέκλων. [7]καὶ
κατὰ μηδένα τρόπον ἰσχύοντες αὐτὸν ἄγξαι περιλύσαντες τὰ ὄρ-
8 γανα σὺν ἄκραις ταῖς τῶν δακτύλων κορυφαῖς ἀπεσκύθιζον. [8]καὶ
εὐθέως ἦγον ἐπὶ τὸν τροχόν, περὶ ὃν ἐκ σπονδύλων ἐκμελιζόμενος
ἑώρα τὰς ἑαυτοῦ σάρκας περιλακιζομένας καὶ κατὰ σπλάγχνων
9 σταγόνας αἵματος ἀπορρεούσας. [9]μέλλων δὲ ἀποθνῄσκειν ἔφη
10 [10]Ἡμεῖς μέν, ὦ μιαρώτατε τύραννε, διὰ παιδείαν καὶ ἀρετὴν θεοῦ
11 ταῦτα πάσχομεν· [11]σὺ δὲ διὰ τὴν ἀσέβειαν καὶ μιαιφονίαν ἀκατα-
λύτους καρτερήσεις βασάνους.
12 [12]Καὶ τούτου θανόντος ἀδελφοπρεπῶς τὸν τέταρτον ἐπεσπῶντο
13 λέγοντες [13]Μὴ μανῇς καὶ σὺ τοῖς ἀδελφοῖς σου τὴν αὐτὴν μανίαν,
14 ἀλλὰ πεισθεὶς τῷ βασιλεῖ σῷζε σεαυτόν. [14]ὁ δὲ αὐτοῖς ἔφη Οὐχ
οὕτως καυστικώτερον ἔχετε κατ' ἐμοῦ τὸ πῦρ ὥστε με δειλανδρῆσαι.
15 [15]μὰ τὸν μακάριον τῶν ἀδελφῶν μου θάνατον καὶ τὸν αἰώνιον
τοῦ τυράννου ὄλεθρον καὶ τὸν ἀΐδιον τῶν εὐσεβῶν βίον, οὐκ ἀρ-
16 νήσομαι τὴν εὐγενῆ ἀδελφότητα. [16]ἐπινόει, τύραννε, βασάνους,
ἵνα καὶ δι' αὐτῶν μάθῃς ὅτι ἀδελφός εἰμι τῶν προβασανισθέντων.
17 [17]ταῦτα ἀκούσας ὁ αἱμοβόρος καὶ φονώδης καὶ παμμιαρώτατος
18 Ἀντίοχος ἐκέλευσεν τὴν γλῶτταν αὐτοῦ ἐκτεμεῖν. [18]ὁ δὲ ἔφη Κἂν
ἀφέλῃς τὸ τῆς φωνῆς ὄργανον, καὶ σιωπώντων ἀκούει ὁ θεός·
19 [19]ἰδοὺ προκεχάλασται ἡ γλῶσσα, τέμνε, οὐ γὰρ παρὰ τοῦτο τὸν
20 λογισμὸν ἡμῶν γλωττοτομήσεις. [20]ἡδέως ὑπὲρ τοῦ θεοῦ τὰ τοῦ
21 σώματος μέλη ἀκρωτηριαζόμεθα. [21]σὲ δὲ ταχέως μετελεύσεται ὁ
θεός, τὴν γὰρ τῶν θείων ὕμνων μελῳδὸν γλῶτταν ἐκτέμνεις.
11 [1]Ὡς δὲ καὶ οὗτος ταῖς βασάνοις καταικισθεὶς ἐναπέθανεν, ὁ

2 αγνοειτε] pr. η A† | αὔτος: sic uel αὐτός? Sc ο αυτος || 3 συγγενειαν] ευγενιαν S | fin.] + (4) προς ταυτα ει τι εχετε κολαστηριον προσαγαγετε τω σωματι μου · της γαρ ψυχης μου ουδ αν θελητε αψασθαι δυνασθε(> A†) uel sim. Apau. || 6 init.] pr. και ASc | περιεκλων] -ελκων A† || 7 ισχυσαντες S*† | περιλυσ. τα οργ.] περισυραντες το δερμα ASc || 8 σπονδυλων] σφονδ. A: cf. 11 18 et Thack. p. 106 || 10 μιαρωτατε] μιαιρ. A†: cf. 4 26 || 14 αυτοις] -τω S*† | καυστικωτερον] κλαυστ. A*† || 15 αιδιον] αοιδιμον A || 16 δι αυτων] δια τουτων A† | προβασανισθεντων] προβεβασ. A† || 17 ταυτα] + δε Sc† | φονιωδης S*† | παμμιαρωτατος] πανμιαιρ. A†: cf. 10 | εκτεμνειν S*† || 18 σιωπουντων A† || 19 προκεχαλασται] προ > A† | γλωττοτομησεις] σσ pro ττ A || 21 υμνον μελωδαν S*†
11 1 καταικισθεις] ι 1^{0} > A†

πέμπτος παρεπήδησεν λέγων [2]Οὐ μέλλω, τύραννε, πρὸς τὸν ὑπὲρ 2
τῆς ἀρετῆς βασανισμὸν παραιτεῖσθαι, [3]αὐτὸς δ' ἀπ' ἐμαυτοῦ παρ- 3
ῆλθον, ὅπως κἀμὲ κατακτείνας περὶ πλειόνων ἀδικημάτων ὀφειλή-
σῃς τῇ οὐρανίῳ δίκῃ τιμωρίαν. [4]ὦ μισάρετε καὶ μισάνθρωπε, τί 4
δράσαντας ἡμᾶς τοῦτον πορθεῖς τὸν τρόπον; [5]ὅτι τὸν πάντων 5
κτίστην εὐσεβοῦμεν καὶ κατὰ τὸν ἐνάρετον αὐτοῦ ζῶμεν νόμον;
[6]ἀλλὰ ταῦτα τιμῶν, οὐ βασάνων ἐστὶν ἄξια. [9]τοιαῦτα δὲ λέγοντα 6 9
οἱ δορυφόροι δήσαντες αὐτὸν εἷλκον ἐπὶ τὸν καταπέλτην, [10]ἐφ' 10
ὃν δήσαντες αὐτὸν ἐπὶ τὰ γόνατα καὶ ταῦτα ποδάγραις σιδηραῖς
ἐφαρμόσαντες τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ περὶ τροχιαῖον σφῆνα κατέκαμψαν,
περὶ ὃν ὅλος περὶ τὸν τροχὸν σκορπίου τρόπον ἀνακλώμενος ἐξ-
εμελίζετο. [11]κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ τὸ πνεῦμα στενοχωρού- 11
μενος καὶ τὸ σῶμα ἀγχόμενος [12]Καλάς, ἔλεγεν, ἄκων, ὦ τύραννε, 12
χάριτας ἡμῖν χαρίζῃ διὰ γενναιοτέρων πόνων ἐπιδείξασθαι παρ-
έχων τὴν εἰς τὸν νόμον ἡμῶν καρτερίαν.

[13]Τελευτήσαντος δὲ καὶ τούτου ὁ ἕκτος ἤγετο μειρακίσκος, ὃς 13
πυνθανομένου τοῦ τυράννου εἰ βούλοιτο φαγὼν ἀπολύεσθαι, ὁ δὲ
ἔφη [14]Ἐγὼ τῇ μὲν ἡλικίᾳ τῶν ἀδελφῶν μού εἰμι νεώτερος, τῇ δὲ 14
διανοίᾳ ἡλικιώτης· [15]εἰς ταὐτὰ γὰρ γεννηθέντες καὶ ἀνατραφέντες 15
ὑπὲρ τῶν αὐτῶν καὶ ἀποθνῄσκειν ὀφείλομεν ὁμοίως· [16]ὥστε εἴ 16
σοι δοκεῖ βασανίζειν μὴ μιαροφαγοῦντα, βασάνιζε. [17]ταῦτα αὐτὸν 17
εἰπόντα παρῆγον ἐπὶ τὸν τροχόν, [18]ἐφ' οὗ κατατεινόμενος ἐπιμελῶς 18
καὶ ἐκσπονδυλιζόμενος ὑπεκαίετο. [19]καὶ ὀβελίσκους ὀξεῖς πυρώ- 19
σαντες τοῖς νώτοις προσέφερον καὶ τὰ πλευρὰ διαπείραντες αὐτοῦ
τὰ σπλάγχνα διέκαιον. [20]ὁ δὲ βασανιζόμενος Ὢ ἱεροπρεποῦς ἀ- 20
γῶνος, ἔλεγεν, ἐφ' ὃν διὰ τὴν εὐσέβειαν εἰς γυμνασίαν πόνων
ἀδελφοὶ τοσοῦτοι κληθέντες οὐκ ἐνικήθημεν. [21]ἀνίκητος γάρ ἐστιν, 21
ὦ τύραννε, ἡ εὐσεβὴς ἐπιστήμη. [22]καλοκἀγαθίᾳ καθωπλισμένος 22

2 παραιτεισθαι A†] > rel. || 3 οφειλησης pau.] οφιλησις A†; δωσεις S†: hoc tr. S† post δικη | ουρανιω] επουρ. S† || 4 μισαρετε] μιαρωτατε S(†) | πορθεις/τον τροπον] tr. S† || 5 init.] pr. η κακον σοι δοκει uel sim. Apau. || 6 εστιν] εισιν S† | fin.] + (7) ειπερ ησθανου ανθρωπου(sic Deissm., +ς mss.) ποθων και ελπιδα ειχες παρα θεω σωτηριου (8) νυνι δε αλλοτριος ων θεου πολεμεις τους ευσεβουντας εις τον θεον uel sim. Apau. || 9 δε Spau.] > rel. || 10 εφορμασαντες S*Apau. | περι 1^{0}] επι τον A(†) | περι 3^{0} Spau.] επι rel. | τροχον] τραχηλον S† || 12 ω τυρ.] ο τυραννος A† | χαριζη] + καλας A, sed hab. etiam καλας praec. | την ... καρτεριαν] της ... -ιας S* || 13 ο δε S*A†] > rel. || 14 τη μεν ηλικ(ε)ια A(†)] μεν την -κιαν S*, μεν τη -κια S^{c} | μου > S | διανοια] δι > A†: post δε || 15 ταυτα S†] τα αυτα rel. | γαρ Spau.] + και compl., > mu. | ανατραφ. Spau.] ανα > rel. || 16 μιαροφ.] μιαιροφ.(pro μιερ.: cf. 5 3 8 12) SApau., -τας A | βασανιζε] -ζειν S*A*pau. || 17 αυτον > S† || 18 επιμελως S*†] εκμ. S^{c}, ευμ. A† | εκσπονδυλιζ.] φ pro π A: cf. 10 8 | fin.] + πυρι Spau. || 19 διαφθειραντες S† | αυτου] pr. απ A† | τα ult.] pr. και S^{c} | διεκαιον] δικ. S*† || 20 αγωνος] αιω. A† | fin. ενικημεν S*† || 21 ω > S†

23 τεθνήξομαι κἀγὼ μετὰ τῶν ἀδελφῶν μου [23]μέγαν σοὶ καὶ αὐτὸς
προσβάλλων ἀλάστορα, καινουργὲ τῶν βασάνων καὶ πολέμιε τῶν
24 ἀληθῶς εὐσεβούντων. [24]ἓξ μειράκια καταλελύκαμέν σου τὴν τυραν-
25 νίδα· [25]τὸ γὰρ μὴ δυνηθῆναί σε μεταπεῖσαι τὸν λογισμὸν ἡμῶν
μήτε βιάσασθαι πρὸς τὴν μιαροφαγίαν οὐ κατάλυσίς ἐστίν σου;
26 [26]τὸ πῦρ σου ψυχρὸν ἡμῖν, καὶ ἄπονοι οἱ καταπέλται, καὶ ἀδύνατος
27 ἡ βία σου. [27]οὐ γὰρ τυράννου, ἀλλὰ θείου νόμου προεστήκασιν
ἡμῶν οἱ δορυφόροι· διὰ τοῦτο ἀνίκητον ἔχομεν τὸν λογισμόν.
12 [1]Ὡς δὲ καὶ οὗτος μακαρίως ἀπέθανεν καταβληθεὶς εἰς λέβητα,
2 ὁ ἕβδομος παρεγίνετο πάντων νεώτερος. [2]ὃν κατοικτίρας ὁ τύραν-
νος, καίπερ δεινῶς ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κακισθείς, ὁρῶν ἤδη
τὰ δεσμὰ περικείμενα πλησιέστερον αὐτὸν μετεπέμψατο καὶ παρ-
3 ηγορεῖν ἐπειρᾶτο λέγων [3]Τῆς μὲν τῶν ἀδελφῶν σου ἀπονοίας τὸ
4 τέλος ὁρᾷς· διὰ γὰρ ἀπείθειαν στρεβλωθέντες τεθνᾶσιν. [4]σὺ δὲ
εἰ μὲν μὴ πεισθείης, τάλας βασανισθεὶς καὶ αὐτὸς τεθνήξῃ πρὸ
5 ὥρας, [5]πεισθεὶς δὲ φίλος ἔσῃ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς βασιλείας ἀφηγήσῃ
6 πραγμάτων. [6]καὶ ταῦτα παρακαλῶν τὴν μητέρα τοῦ παιδὸς μετ-
επέμψατο, ὅπως αὐτὴν ἐλεήσας τοσούτων υἱῶν στερηθεῖσαν παρ-
7 ορμήσειεν ἐπὶ τὴν σωτήριον εὐπείθειαν τὸν περιλειπόμενον. [7]ὁ δὲ
τῆς μητρὸς τῇ Εβραΐδι φωνῇ προτρεψαμένης αὐτόν, ὡς ἐροῦμεν
8 μετὰ μικρὸν ὕστερον, [8]Λύσατέ μέ φησιν, εἴπω τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς
9 σὺν αὐτῷ φίλοις πᾶσιν. [9]καὶ ἐπιχαρέντες μάλιστα ἐπὶ τῇ ἐπαγγελίᾳ
10 τοῦ παιδὸς ταχέως ἔλυσαν αὐτόν. [10]καὶ δραμὼν ἐπὶ πλησίον τῶν
11 τηγάνων [11]Ἀνόσιέ, φησιν, καὶ πάντων πονηρῶν ἀσεβέστατε τύραννε,
οὐκ ᾐδέσθης παρὰ τοῦ θεοῦ λαβὼν τὰ ἀγαθὰ καὶ τὴν βασιλείαν
τοὺς θεράποντας αὐτοῦ κατακτεῖναι καὶ τοὺς τῆς εὐσεβείας ἀσκη-
12 τὰς στρεβλῶσαι; [12]ἀνθ᾽ ὧν ταμιεύσεταί σε ἡ δίκη πυκνοτέρῳ καὶ
αἰωνίῳ πυρὶ καὶ βασάνοις, αἳ εἰς ὅλον τὸν αἰῶνα οὐκ ἀνήσουσίν
13 σε. [13]οὐκ ᾐδέσθης ἄνθρωπος ὤν, θηριωδέστατε, τοὺς ὁμοιοπαθεῖς
καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν γεγονότας στοιχείων γλωττοτομῆσαι καὶ τοῦτον
14 καταικίσας τὸν τρόπον βασανίσαι. [14]ἀλλ᾽ οἱ μὲν εὐγενῶς ἀποθα-
νόντες ἐπλήρωσαν τὴν εἰς τὸν θεὸν εὐσέβειαν, σὺ δὲ κακῶς οἰμώξεις

23 και αυτος / προσβαλλων S†] tr. rel. || **24** κατελυσαμεν A || **25** μιαροφαγ.] μιαιρ. (pro μιερ.) SA†: cf. 5 3 || **27** οι > Sc
12 1 ουτος] αυτ. S† | απεθανεν] pr. εν A || **2** περικειμενα V] -νον SA | πλησιεστερον] σ 2° > S || **3** το > S*† | απειθ.] απιστιαν S† | τεθνασιν pau.] -νεασιν S†, -νηκασιν A || **4** δε > A† | π(ε)ισθειης V] -θειεις A†, -θεις S, -θης compl. || **6** αυτην] pr. ε Sc | ελεησασα SV | στερηθεισα V | σωτηριον] -ιαν A | ευπειθειαν] -θη ποιησαι A || **7** μετα SA†] > rel. || **8** λυσατε] pr. απο A† || **9** και επιχαρ.] οι δε χαρ. S† | fin.] + εφη AV(†) || **11** φησιν > Vc† | παντων] + των A pau. | πον. ασεβεστατε] tr. S† | τυραννε > S† | κατακτειναι] -νας Sc† | της > S* || **12** ταμιευσεται] σ > A | σε 1° > S*† | δικη] pr. θεια A | αι > S*† || **13** καταικισας compl.] κατακεισας A†, κατακαυσας S | fin. βασανιζει S*†

τοὺς τῆς ἀρετῆς ἀγωνιστὰς ἀναιτίως ἀποκτεῖνας. [15]ὅθεν καὶ αὐτὸς 15
ἀποθνῄσκειν μέλλων ἔφη [16]Οὐκ ἀπαυτομολῶ τῆς τῶν ἀδελφῶν 16
μου ἀριστείας· [17]ἐπικαλοῦμαι δὲ τὸν πατρῷον θεὸν ὅπως ἵλεως 17
γένηται τῷ ἔθνει ἡμῶν. [18]σὲ δὲ καὶ ἐν τῷ νῦν βίῳ καὶ θανόντα 18
τιμωρήσεται. [19]καὶ ταῦτα κατευξάμενος ἑαυτὸν ἔρριψε κατὰ τῶν 19
τηγάνων, καὶ οὕτως ἀπέδωκεν.
[1]Εἰ δὲ τοίνυν τῶν μέχρι θανάτου πόνων ὑπερεφρόνησαν οἱ 13
ἑπτὰ ἀδελφοί, συνομολογεῖται πανταχόθεν ὅτι αὐτοδέσποτός ἐστιν
τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός. [2]εἰ γὰρ τοῖς πάθεσι δουλωθέντες 2
ἐμιαροφάγησαν, ἐλέγομεν ἂν τούτοις αὐτοὺς νενικῆσθαι· [3]νυνὶ δὲ 3
οὐχ οὕτως, ἀλλὰ τῷ ἐπαινουμένῳ παρὰ θεῷ λογισμῷ περιεγένοντο
τῶν παθῶν, [4]ὧν οὐκ ἔστιν παριδεῖν τὴν ἡγεμονίαν τῆς διανοίας, 4
ἐπεκράτησαν γὰρ καὶ πάθους καὶ πόνων. [5]πῶς οὖν οὐκ ἔστιν 5
τούτοις τὴν τῆς εὐλογιστίας παθοκράτειαν ὁμολογεῖν, οἳ τῶν μὲν
διὰ πυρὸς ἀλγηδόνων οὐκ ἐπεστράφησαν; [6]καθάπερ γὰρ προβλῆτες 6
λιμένων πύργοι τὰς τῶν κυμάτων ἀπειλὰς ἀνακόπτοντες γαληνὸν
παρέχουσι τοῖς εἰσπλέουσι τὸν ὅρμον, [7]οὕτως ἡ ἑπτάπυργος τῶν 7
νεανίσκων εὐλογιστία τὸν τῆς εὐσεβείας ὀχυρώσασα λιμένα τὴν
τῶν παθῶν ἐνίκησεν ἀκολασίαν. [8]ἱερὸν γὰρ εὐσεβείας στήσαντες 8
χορὸν παρεθάρσυνον ἀλλήλους λέγοντες [9]Ἀδελφικῶς ἀποθάνωμεν, 9
ἀδελφοί, περὶ τοῦ νόμου· μιμησώμεθα τοὺς τρεῖς τοὺς ἐπὶ τῆς
Ἀσσυρίας νεανίσκους, οἳ τῆς ἰσοπολίτιδος καμίνου κατεφρόνησαν.
[10]μὴ δειλανδρήσωμεν πρὸς τὴν τῆς εὐσεβείας ἐπίδειξιν. [11]καὶ ὁ 10 11
μέν Θάρρει, ἀδελφέ ἔλεγεν, ὁ δέ Εὐγενῶς καρτέρησον, [12]ὁ δὲ κα- 12
ταμνησθεὶς ἔλεγεν Μνήσθητε πόθεν ἐστέ, ἢ τίνος πατρὸς χειρὶ
σφαγιασθῆναι διὰ τὴν εὐσέβειαν ὑπέμεινεν Ισαακ. [13]εἷς δὲ ἕκαστος 13
ἀλλήλους ὁμοῦ πάντες ἐφορῶντες φαιδροὶ καὶ μάλα θαρραλέοι
Ἑαυτούς, ἔλεγον, τῷ θεῷ ἀφιερώσωμεν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας τῷ
δόντι τὰς ψυχὰς καὶ χρήσωμεν τῇ περὶ τὸν νόμον φυλακῇ τὰ
σώματα. [14]μὴ φοβηθῶμεν τὸν δοκοῦντα ἀποκτέννειν· [15]μέγας γὰρ 14 15
ψυχῆς ἀγὼν καὶ κίνδυνος ἐν αἰωνίῳ βασάνῳ κείμενος τοῖς παρα-

14 fin. αποκτειναι A† || 15 εφη > S^c || 16 αδελφων μου] παιδων S*† | αριστ.] μαρτυριας A† || 17 εθνει ημων] γενει μου A† || **19** fin. S*A†] + το πνευμα S^c, + την ψυχην pl.

13 **2** ει γαρ S*†] ωσπερ γαρ οι A pau., ωσπερ γαρ ει S^c pl. | εμιαροφαγ.] εμιερ. SAV*†: cf. 5 3 | ελεγαμεν S pau. | αν] γαρ A† | τουτοις αυτους] tr. A pau. || 3 παρα θεω / λογ.] tr. A† | παρα θεου S pau. || 4 ων] και A || 5 ουκ 1°] pr. ο A† | ευλογιστιας] ι 1° ⌒ 2° A* | μεν] + γαρ S*† | επεστραφησαν] απ. S* || 6 προπληταις(pro -τες) A† | πυργοι] + ς A pau. | των > A pau. || 7 ακολασιαν] κολασιν S || 9 αποθανωμεν] -νοιμ- A† | συριας A* pau. | ισοπολιτιδος] -δου S*†, εισεπολιδος A^(†) | καμινου] καιομενης S*† || 10 επιδειξιν] αποδ. AV pau. || 12 καταμνησθεις > A† | μνησθητε > S*† | ισαακ] ισακ S*†: item saepius in seq.; pr. ο A† || 13 αλληλους] pr. και A | εφορων A† | αφιερωσομεν A || 14 αποκτενειν A || 15 μεγας] ς > A*† | αιωνιω] -νι S*†

16 βάσι τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ. [16]καθοπλισώμεθα τοιγαροῦν τὴν τοῦ
17 θείου λογισμοῦ παθοκρατείαν. [17]οὕτω γὰρ θανόντας ἡμᾶς Αβρααμ
καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ ὑποδέξονται καὶ πάντες οἱ πατέρες ἐπαινέ-
18 σουσιν. [18]καὶ ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν ἀποσπωμένων αὐτῶν ἀδελφῶν ἔλε-
γον οἱ περιλειπόμενοι Μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς, ἀδελφέ, μηδὲ ψεύσῃ
19 τοὺς προαποθανόντας ἡμῶν ἀδελφούς. [19]οὐκ ἀγνοεῖτε δὲ τὰ τῆς
ἀδελφότητος φίλτρα, ἅπερ ἡ θεία καὶ πάνσοφος πρόνοια διὰ πα-
τέρων τοῖς γεννωμένοις ἐμέρισεν καὶ διὰ τῆς μητρῴας φυτεύσασα
20 γαστρός, [20]ἐν ᾗ τὸν ἴσον ἀδελφοὶ κατοικήσαντες χρόνον καὶ ἐν
τῷ αὐτῷ χρόνῳ πλασθέντες καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ αἵματος αὐξηθέντες
21 καὶ διὰ τῆς αὐτῆς ψυχῆς τελεσφορηθέντες [21]καὶ διὰ τῶν ἴσων
ἀποτεχθέντες χρόνων καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν γαλακτοποτοῦντες πηγῶν,
22 ἀφ' ὧν συντρέφονται ἐναγκαλισμάτων φιλάδελφοι ψυχαί· [22]καὶ
αὔξονται σφοδρότερον διὰ συντροφίας καὶ τῆς καθ' ἡμέραν συν-
ηθείας καὶ τῆς ἄλλης παιδείας καὶ τῆς ἡμετέρας ἐν νόμῳ θεοῦ
23 ἀσκήσεως. [23]οὕτως δὴ τοίνυν καθεστηκυίας συμπαθοῦς τῆς φιλ-
αδελφίας οἱ ἑπτὰ ἀδελφοὶ συμπαθέστερον ἔσχον πρὸς ἀλλήλους.
24 [24]νόμῳ γὰρ τῷ αὐτῷ παιδευθέντες καὶ τὰς αὐτὰς ἐξασκήσαντες
ἀρετὰς καὶ τῷ δικαίῳ συντραφέντες βίῳ μᾶλλον ἑαυτοὺς ἠγάπων.
25 [25]ἡ γὰρ ὁμοζηλία τῆς καλοκἀγαθίας ἐπέτεινεν αὐτῶν τὴν πρὸς
26 ἀλλήλους εὔνοιαν καὶ ὁμόνοιαν· [26]σὺν γὰρ τῇ εὐσεβείᾳ ποθεινο-
27 τέραν αὐτοῖς κατεσκεύαζον τὴν φιλαδελφίαν. [27]ἀλλ' ὅμως καίπερ
τῆς φύσεως καὶ τῆς συνηθείας καὶ τῶν τῆς ἀρετῆς ἠθῶν τὰ τῆς
ἀδελφότητος αὐτοῖς φίλτρα συναυξόντων ἀνέσχοντο διὰ τὴν εὐ-
σέβειαν τοὺς ἀδελφοὺς οἱ ὑπολειπόμενοι, τοὺς καταικιζομένους ὁ-
14 ρῶντες μέχρι θανάτου βασανιζομένους, [1]προσέτι καὶ ἐπὶ τὸν αἰκι-
σμὸν ἐποτρύνοντες, ὡς μὴ μόνον τῶν ἀλγηδόνων περιφρονῆσαι αὐ-
τούς, ἀλλὰ καὶ τῶν τῆς φιλαδελφίας παθῶν κρατῆσαι.
2 [2]Ὦ βασιλέων λογισμοὶ βασιλικώτεροι καὶ ἐλευθέρων ἐλευθερώ-
3 τεροι. [3]ὦ ἱερᾶς καὶ εὐαρμόστου περὶ τῆς εὐσεβείας τῶν ἑπτὰ
4 ἀδελφῶν συμφωνίας. [4]οὐδεὶς ἐκ τῶν ἑπτὰ μειρακίων ἐδειλίασεν

15 παραβασι(ν) S*A] -βαινουσι(ν) rel. || **16** την et παθοκρατειαν] ν > A† || **17** γαρ > A† | θανοντας] παθοντας A† || **18** αυτων] ν > S*pau. | αδελφων] ν > A† | ημων αδελφους > A† || **19** αδελφοτητος] ανθρωποτ. A | πατερων] pr. των A || **21** γαλακτοποτουντες] γαλακτοτροφουντες S* | ων] ου A† | συντρεφονται] συνστρ. S | **22** συντροφιας] -αν S || **23** συμπαθους της φιλαδ.] της φιλαδ. συμπαθουσης A† | προς αλληλους] την πρ. αλλ. ομονοιαν A(†) || **24** συντραφεντες] συστρ. S*† | εαυτους ηγαπων] επ αυτους ηγαγον A† || **25** αυτων] ν > S† | ευνοιαν και > A || **26** ποθεινοτεραν] pr. την S† | αυτοις] pr. ε S (ex corr.?) | κατεσκευαζον] -ζεν A | την > Sc† || **27** ομως] ομοιως A† | συναυξαντων S*† | υπολελ⟨ε⟩ιμμενοι A | καταικιζομενους] κατοικτιζ. S

14 1 των της] της των αδελφων SApau. || **2** βασιλεων] -ως A || **3** ω > A† | ευαρμοστου Spau.] εναρμ. A (A† -στους) | ευσεβ(ε)ιας] ιερας S*†

οὐδὲ πρὸς τὸν θάνατον ὤκνησεν, [5]ἀλλὰ πάντες ὥσπερ ἐπ᾽ ἀθανα- 5
σίας ὁδὸν τρέχοντες ἐπὶ τὸν διὰ τῶν βασάνων θάνατον ἔσπευδον.
[6]καθάπερ αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες συμφώνως τοῖς τῆς ψυχῆς ἀφ- 6
ηγήμασιν κινοῦνται, οὕτως οἱ ἱεροὶ μείρακες ἐκεῖνοι ὡς ὑπὸ ψυχῆς
ἀθανάτου τῆς εὐσεβείας πρὸς τὸν ὑπὲρ αὐτῆς συνεφώνησαν θάνα-
τον. [7]ὦ πανάγιε συμφώνων ἀδελφῶν ἑβδομάς. καθάπερ γὰρ ἑπτὰ 7
τῆς κοσμοποιίας ἡμέραι περὶ τὴν εὐσέβειαν, [8]οὕτως περὶ τὴν ἑβδο- 8
μάδα χορεύοντες οἱ μείρακες ἐκύκλουν τὸν τῶν βασάνων φόβον
καταλύοντες. [9]νῦν ἡμεῖς ἀκούοντες τὴν θλῖψιν τῶν νεανιῶν ἐκεί- 9
νων φρίττομεν· οἱ δὲ οὐ μόνον ὁρῶντες, ἀλλ᾽ οὐδὲ μόνον ἀκούον-
τες τὸν παραχρῆμα ἀπειλῆς λόγον, ἀλλὰ καὶ πάσχοντες ἐνεκαρ-
τέρουν, καὶ τοῦτο ταῖς διὰ πυρὸς ὀδύναις· [10]ὧν τί γένοιτο ἐπαλ- 10
γέστερον; ὀξεῖα γὰρ καὶ σύντομος οὖσα ἡ τοῦ πυρὸς δύναμις
ταχέως διέλυεν τὰ σώματα.

[11]Καὶ μὴ θαυμαστὸν ἡγεῖσθε εἰ ὁ λογισμὸς περιεκράτησε τῶν 11
ἀνδρῶν ἐκείνων ἐν ταῖς βασάνοις, ὅπου γε καὶ γυναικὸς νοῦς
πολυτροπωτέρων ὑπερεφρόνησεν ἀλγηδόνων· [12]ἡ μήτηρ γὰρ τῶν 12
ἑπτὰ νεανίσκων ὑπήνεγκεν τὰς ἐφ᾽ ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν τέκνων στρέ-
βλας. [13]θεωρεῖτε δὲ πῶς πολύπλοκός ἐστιν ἡ τῆς φιλοτεκνίας 13
στοργὴ ἕλκουσα πάντα πρὸς τὴν τῶν σπλάγχνων συμπάθειαν,
[14]ὅπου γε καὶ τὰ ἄλογα ζῷα ὁμοίαν τὴν εἰς τὰ ἐξ αὐτῶν γεννώ- 14
μενα συμπάθειαν καὶ στοργὴν ἔχει τοῖς ἀνθρώποις. [15]καὶ γὰρ τῶν 15
πετεινῶν τὰ μὲν ἥμερα κατὰ τὰς οἰκίας ὀροφοιτοῦντα προασπίζει
τῶν νεοττῶν, [16]τὰ δὲ κατὰ κορυφὰς ὀρέων καὶ φαράγγων ἀπορ- 16
ρῶγας καὶ δένδρων ὀπὰς καὶ τὰς τούτων ἄκρας ἐννοσσοποιησάμενα
ἀποτίκτει καὶ τὸν προσιόντα κωλύει· [17]εἰ δὲ καὶ μὴ δύναιντο κω- 17
λύειν, περιιπτάμενα κυκλόθεν αὐτῶν ἀλγοῦντα τῇ στοργῇ ἀνακα-
λούμενα τῇ ἰδίᾳ φωνῇ, καθ᾽ ὃ δύναται, βοηθεῖ τοῖς τέκνοις. [18]καὶ 18
τί δεῖ τὴν διὰ τῶν ἀλόγων ζῴων ἐπιδεικνύναι πρὸς τὰ τέκνα συμ-
πάθειαν, [19]ὅπου γε καὶ μέλισσαι περὶ τὸν τῆς κηρογονίας καιρὸν 19
ἐπαμύνονται τοὺς προσιόντας καὶ καθάπερ σιδήρῳ τῷ κέντρῳ

6 καθαπερ] + γαρ A | αι et οι 1^0 > A || 7 παναγιε: sic SVpau. et -γιαι A†; pl. -για || 8 ουτως] ς > S*pau. | εβδομαδα] + ν S*†: cf. Thack. § 10, 12 || 9 ενεκαρτερουν] εν > A | δια πυρος] του π. S*† (pr. δια Sc) || 10 τι] + αν Scpl. | ουσα / η του πυρος] tr. A | διελυε(ν)] -λυσε pau., -λευσε A†, -λευσεται pau. codici A cognati || 11 ταις βασ.] τοις β. SA†: cf. I 9 56 || 12 νεανισκων] + εκ⟨ε⟩ινων Sc || 13 των] + τεκνων Sc(†) || 14 την > S* | εις] προς A || 15 οροφοιτουντα] -φυτ- S, οροφοκοιτουντα Fr. secutus Bekkerum | προσασπιζει S*† || 16 κορυφας] pr. τας A | εννοσσοποιησαμενα compl.] εν 1^0 > A†, -ποιησομ- S*†, -ποιουμενα Sc || 17 ει > S*†: post -ει | δυναιντο] ν ult. > S* | περιιπτ.] ι 2^0 > S*† | αλγουντα] ρ pro λ S*† | καθ ο δυν.] καθ ον δυν. τροπον A | δυναται] -ανται S | βοηθ(ε)ι] + ν Sc || 18 την δια] tr. S*† | προς] pr. την S*A

πλήσσουσι τοὺς προσιόντας τῇ νοσσιᾷ αὐτῶν καὶ ἀπαμύνουσιν
20 ἕως θανάτου; [20]ἀλλ᾽ οὐχὶ τὴν Αβρααμ ὁμόψυχον τῶν νεανίσκων
μητέρα μετεκίνησεν συμπάθεια τέκνων.
15 [1]Ὦ λογισμὲ τέκνων παθῶν τύραννε καὶ εὐσέβεια μητρὶ τέκνων
2 ποθεινοτέρα. [2]μήτηρ δυεῖν προκειμένων, εὐσεβείας καὶ τῆς ἑπτὰ
υἱῶν σωτηρίας προσκαίρου κατὰ τὴν τοῦ τυράννου ὑπόσχεσιν,
3 [3]τὴν εὐσέβειαν μᾶλλον ἠγάπησεν τὴν σῴζουσαν εἰς αἰωνίαν ζωὴν
4 κατὰ θεόν. [4]ὦ τίνα τρόπον ἠθολογήσαιμι φιλότεκνα γονέων πάθη.
ψυχῆς τε καὶ μορφῆς ὁμοιότητα εἰς μικρὸν παιδὸς χαρακτῆρα
θαυμάσιον ἐναποσφραγίζομεν, μάλιστα διὰ τὸ τῶν παθῶν τοῖς
γεννηθεῖσιν τὰς μητέρας τῶν πατέρων καθεστάναι συμπαθεστέρας.
5 [5]ὅσῳ γὰρ καὶ ἀσθενόψυχοι καὶ πολυγονώτεραι ὑπάρχουσιν αἱ μη-
6 τέρες, τοσούτῳ μᾶλλόν εἰσιν φιλοτεκνότεραι. [6]πασῶν δὲ τῶν μη-
τέρων ἐγένετο ἡ τῶν ἑπτὰ παίδων μήτηρ φιλοτεκνοτέρα, ἥτις ἑπτὰ
7 κυοφορίαις τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐπιφυτευομένη φιλοστοργίαν [7]καὶ διὰ
πολλὰς τὰς καθ᾽ ἕκαστον αὐτῶν ὠδῖνας ἠναγκασμένη τὴν εἰς αὐ-
8 τοὺς ἔχειν συμπάθειαν, [8]διὰ τὸν πρὸς τὸν θεὸν φόβον ὑπερεῖδεν
9 τὴν τῶν τέκνων πρόσκαιρον σωτηρίαν. [9]οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ διὰ
τὴν καλοκἀγαθίαν τῶν υἱῶν καὶ τὴν πρὸς τὸν νόμον αὐτῶν εὐ-
10 πείθειαν μείζω τὴν ἐν αὐτοῖς ἔσχεν φιλοστοργίαν. [10]δίκαιοί τε γὰρ
ἦσαν καὶ σώφρονες καὶ ἀνδρεῖοι καὶ μεγαλόψυχοι καὶ φιλάδελφοι
καὶ φιλομήτορες οὕτως ὥστε καὶ μέχρι θανάτου τὰ νόμιμα φυλάσ-
11 σοντας πείθεσθαι αὐτῇ. [11]ἀλλ᾽ ὅμως καίπερ τοσούτων ὄντων τῶν
περὶ τὴν φιλοτεκνίαν εἰς συμπάθειαν ἑλκόντων τὴν μητέρα, ἐπ᾽
οὐδενὸς αὐτῶν τὸν λογισμὸν αὐτῆς αἱ παμποίκιλοι βάσανοι ἴσχυ-
12 σαν μετατρέψαι, [12]ἀλλὰ καὶ καθ᾽ ἕνα παῖδα καὶ ὁμοῦ πάντας ἡ
13 μήτηρ ἐπὶ τὸν τῆς εὐσεβείας προετρέπετο θάνατον. [13]ὦ φύσις ἱερὰ
καὶ φίλτρα γονέων καὶ γένεσι φιλόστοργε καὶ τροφεία καὶ μητέρων
14 ἀδάμαστα πάθη. [14]καθένα στρεβλούμενον καὶ φλεγόμενον ὁρῶσα
15 μήτηρ οὐ μετεβάλλετο διὰ τὴν εὐσέβειαν. [15]τὰς σάρκας τῶν τέκνων

19 απαμυνουσιν S(†)] επαμυνονται A || 20 νεανισκων] σκ > A pau. | συμπαθεια] pr. τη A†

15 2 προσκαιρου] σ > S*A†, + ς A† | υποσχεσιν] προσχ. S† || 3 ηγαπησας S* | σωζουσαν] ζωσαν S† | αιωνιαν S†] -ιον rel. || 4 παιδος χαρ.] παιδοχαρ. A† | εναποσφραγιζομεν S*] -ζον Sc, εναπεσφραγιζον A pau., -ζων mu. | το] + ν A† | των πατερων] > A†, των παθων S pau. || 5 ασθενοψυχοι] ασθενεστεραι S (S*† -ραν) | πολυγονωτεραι] -γονιμωτεραι V†, quod praefert Deissm. | αι > A pau. || 6 init. — φιλοτεκν. > S*† | επιφυτευομενη Sc] + ν? A, επιφερομενην S*† | φιλοστοργιαν] ν > A† || 7 ηναγκασμενη] + ν A pau. || 9 και 1⁰ > S* | μειζω] + ν S*A | την ult. > S*† | εσχεν] ειχ. Sc || 10 φυλασσοντας] -τες S* || 11 καιπερ] και υπερ A† | την 1⁰ > A pau. | βασανοι > A† || 13 γενεσι pau. (cf. 16 14)] -σει compl., γεννημασι S†, γονευσι(ν) A pau. | τροφ(ε)ία: hunc accentum postulauit Grimm | αδαμαστα] -στη S*†

ἑώρα περὶ τὸ πῦρ τηκομένας καὶ τοὺς τῶν ποδῶν καὶ χειρῶν δα-
κτύλους ἐπὶ γῆς σπαίροντας καὶ τὰς τῶν κεφαλῶν μέχρι τῶν περὶ
τὰ γένεια σάρκας ὥσπερ προσωπεῖα προκειμένας. 16 ὦ πικροτέρων 16
νῦν πόνων πειρασθεῖσα μήτηρ ἤπερ τῶν ἐπ᾽ αὐτοῖς ὠδίνων. 17 ὦ 17
μόνη γύναι τὴν εὐσέβειαν ὁλόκληρον ἀποκυήσασα. 18 οὐ μετέτρεψέν 18
σε πρωτοτόκος ἀποπνέων οὐδὲ δεύτερος εἰς σὲ οἰκτρὸν βλέπων
ἐν βασάνοις, οὐ τρίτος ἀποψύχων, 19 οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἑνὸς 19
ἑκάστου θεωροῦσα ταυρηδὸν ἐπὶ τῶν βασάνων ὁρῶντας τὸν αὐ-
τὸν αἰκισμὸν καὶ τοὺς μυκτῆρας προσημειουμένους τὸν θάνατον
αὐτῶν οὐκ ἔκλαυσας. 20 ἐπὶ σαρξὶν τέκνων ὁρῶσα σάρκας τέκνων 20
ἀποκαιομένας καὶ ἐπὶ χερσὶν χεῖρας ἀποτεμνομένας καὶ ἐπὶ κεφαλαῖς
κεφαλὰς ἀποδειροτομουμένας καὶ ἐπὶ νεκροῖς νεκροὺς πίπτοντας
καὶ πολυανδρεῖον ὁρῶσα τῶν τέκνων τὸ χωρίον διὰ τῶν βασάνων
οὐκ ἐδάκρυσας. 21 οὐχ οὕτως σειρήνιοι μελῳδίαι οὐδὲ κύκνειοι πρὸς 21
φιληκοΐαν φωναὶ τοὺς ἀκούοντας ἐφέλκονται ὡς τέκνων φωναὶ
μετὰ βασάνων μητέρα φωνούντων. 22 πηλίκαις καὶ πόσαις τότε ἡ 22
μήτηρ τῶν υἱῶν βασανιζομένων τροχοῖς τε καὶ καυτηρίοις ἐβασανί-
ζετο βασάνοις. 23 ἀλλὰ τὰ σπλάγχνα αὐτῆς ὁ εὐσεβὴς λογισμὸς 23
ἐν αὐτοῖς τοῖς πάθεσιν ἀνδρειώσας ἐπέτεινεν τὴν πρόσκαιρον
φιλοτεκνίαν παριδεῖν. 24 καίπερ ἑπτὰ τέκνων ὁρῶσα ἀπώλειαν καὶ 24
τὴν τῶν στρεβλῶν πολύπλοκον ποικιλίαν, ἁπάσας ἡ γενναία μήτηρ
ἐξέλυσεν διὰ τὴν πρὸς θεὸν πίστιν. 25 καθάπερ γὰρ ἐν βουλευτηρίῳ 25
τῇ ἑαυτῆς ψυχῇ δεινοὺς ὁρῶσα συμβούλους φύσιν καὶ γένεσιν
καὶ φιλοτεκνίαν καὶ τέκνων στρέβλας, 26 δύο ψήφους κρατοῦσα 26
μήτηρ, θανατηφόρον τε καὶ σωτήριον, ὑπὲρ τέκνων 27 οὐκ ἐπέγνω 27
τὴν σῴζουσαν ἑπτὰ υἱοὺς πρὸς ὀλίγον χρόνον σωτηρίαν, 28 ἀλλὰ 28
τῆς θεοσεβοῦς Αβρααμ καρτερίας ἡ θυγάτηρ ἐμνήσθη. 29 ὦ μήτηρ 29
ἔθνους, ἔκδικε τοῦ νόμου καὶ ὑπερασπίστρια τῆς εὐσεβείας καὶ
τοῦ διὰ σπλάγχνων ἀγῶνος ἀθλοφόρε· 30 ὦ ἀρρένων πρὸς καρτερίαν 30
γενναιοτέρα καὶ ἀνδρῶν πρὸς ὑπομονὴν ἀνδρειοτέρα. 31 καθάπερ 31
γὰρ ἡ Νωε κιβωτὸς ἐν τῷ κοσμοπληθεῖ κατακλυσμῷ κοσμοφοροῦσα

15 προσωπ(ε)ια] τ pro π ult. S*† || 16 νυν] pr. μεν A† | νυν πονων S†] tr. pl. | πον. πειρ./μητηρ] tr. A | πειρασθεισα] σ 1⁰ > S: cf. Thack. § 18, 2 || 18 πρωτοτοκος] pr. ο S† | αποπνεων > S*† | δευτερος] -ρον A† | σε 2⁰ > A pau. | ου ult.] ουδε A pau. || 19 αυτον] εαυτων Sc | τον θαν. > A*† (Ast suppleuit τον θαν. post αυτων ult.) || 20 ορωσα 1⁰] εωρακας S*† | αποκαιομ.] αποκεκομμ. S*A pau. | νεκροις] -ους S*† | το > SA† | χοριον S*†, χοριδιον Sc† || 21 μελωδιαι] -διοι S*† | ως] ω A† || 22 τε > S | καυτηριοις] -ριαις S*† || 24 πολυπλοκον] πολυτροπον S pau. | απασας Fr.] ας α(> Sc)πασας S, ασπασασα A pau. | θεον] pr. τον S || 25 γαρ > S pau. | τη .. ψυχη Sc] της .. ψυχης S*, τη .. ψυχης A† | εαυτης] ε > S* | φυσιν] + τε S† | στρεβλας] -αν A† || 26 υπερ — 27 fin. > S*† || 27 επεγνω] επ > Ss || 28 θεοσεβους] -βιας S*† || 29 υπερασπιστρια] -στεια A† || 31 κοσμοπληθει] εθνοπλ. S†

32 καρτερῶς ὑπέμεινεν τοὺς κλύδωνας, [32]οὕτως σὺ ἡ νομοφύλαξ παν-
ταχόθεν ἐν τῷ τῶν παθῶν περιαντλουμένη κατακλυσμῷ καὶ καρ-
τεροῖς ἀνέμοις, ταῖς τῶν υἱῶν βασάνοις, συνεχομένη γενναίως
ὑπέμεινας τοὺς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας χειμῶνας.
16 [1]Εἰ δὲ τοίνυν καὶ γυνὴ καὶ γεραιὰ καὶ ἑπτὰ παίδων μήτηρ
ὑπέμεινεν τὰς μέχρι θανάτου βασάνους τῶν τέκνων ὁρῶσα, ὁμο-
λογουμένως αὐτοκράτωρ ἐστὶν τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός.
2 [2]ἀπέδειξα οὖν ὅτι οὐ μόνον ἄνδρες τῶν παθῶν ἐκράτησαν, ἀλλὰ
3 καὶ γυνὴ τῶν μεγίστων βασάνων ὑπερεφρόνησεν. [3]καὶ οὐχ οὕτως
οἱ περὶ Δανιηλ λέοντες ἦσαν ἄγριοι οὐδὲ ἡ Μισαηλ ἐκφλεγομένη
κάμινος λαβροτάτῳ πυρί, ὡς ἡ τῆς φιλοτεκνίας περιέκαιεν ἐκείνην
φύσις ὁρῶσαν αὐτῆς οὕτως ποικίλως βασανιζομένους τοὺς ἑπτὰ
4 υἱούς. [4]ἀλλὰ τῷ λογισμῷ τῆς εὐσεβείας κατέσβεσεν τὰ τοσαῦτα
καὶ τηλικαῦτα πάθη ἡ μήτηρ.
5 [5]Καὶ γὰρ τοῦτο ἐπιλογίσασθε, ὅτι δειλόψυχος εἰ ἦν ἡ γυνὴ καί-
περ μήτηρ οὖσα, ὠλοφύρετο ἂν ἐπ' αὐτοῖς καὶ ἴσως ἂν ταῦτα
6 εἶπεν [6]Ὦ μελέα ἔγωγε καὶ πολλάκις τρισαθλία, ἥτις ἑπτὰ παῖδας
7 τεκοῦσα οὐδενὸς μήτηρ γεγένημαι. [7]ὦ μάταιοι ἑπτὰ κυοφορίαι καὶ
ἀνόνητοι ἑπτὰ δεκάμηνοι καὶ ἄκαρποι τιθηνίαι καὶ ταλαίπωροι
8 γαλακτοτροφίαι. [8]μάτην δὲ ἐφ' ὑμῖν, ὦ παῖδες, πολλὰς ὑπέμεινα
9 ὠδῖνας καὶ χαλεπωτέρας φροντίδας ἀνατροφῆς. [9]ὦ τῶν ἐμῶν παί-
δων οἱ μὲν ἄγαμοι, οἱ δὲ γήμαντες ἀνόνητοι· οὐκ ὄψομαι ὑμῶν
10 τέκνα οὐδὲ μάμμη κληθεῖσα μακαρισθήσομαι. [10]ὦ ἡ πολύπαις καὶ
11 καλλίπαις ἐγὼ γυνὴ χήρα καὶ μόνη πολύθρηνος· [11]οὐδ' ἂν ἀπο-
θάνω, θάπτοντα τῶν υἱῶν ἕξω τινά.
12 [12]Ἀλλὰ τούτῳ τῷ θρήνῳ οὐδένα ὠλοφύρετο ἡ ἱερὰ καὶ θεοσεβὴς
μήτηρ, οὐδ' ἵνα μὴ ἀποθάνωσιν ἀπέτρεπεν αὐτῶν τινα οὐδ' ὡς
13 ἀποθνῃσκόντων ἐλυπήθη, [13]ἀλλ' ὥσπερ ἀδαμάντινον ἔχουσα τὸν
νοῦν καὶ εἰς ἀθανασίαν ἀνατίκτουσα τὸν τῶν υἱῶν ἀριθμὸν μᾶλλον
ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἐπὶ τὸν θάνατον αὐτοὺς προετρέπετο ἱκετεύ-
14 ουσα. [14]ὦ μῆτερ δι' εὐσέβειαν θεοῦ στρατιῶτι πρεσβῦτι καὶ γύναι,

31 καρτερως] -ρους A† | υπεμειν.] υπηνεγκεν A† || 32 ανεμοις] αν λοιμοις A† | υπερ > A†

16 1 των τεκν./ορωσα S†] tr. A || 2 ανδρες/των παθων] tr. A† | εκρατησαν] pr. επ A || 3 η 1⁰ > A† | ως η] εως A† | ορωσαν] ν > A† || αυτης] -ην S* | ουτως ποικιλως > A† | βασαν./τους επτα υιους] tr. A† || 4 τα > A† || 5 δειλοψ. ει] tr. A | ην η] η S*†, ην Sc† | ωλοφυρ.] ωλυφερ. S*†, -ρατο mu. | ταυτα] + ουτως A || 6 ουδενος] ουδε ενος S† || 7 ανωνητοι SA: item in 9, cf. Sap. 3 11 | επτα 2⁰] pr. αι S† | τιθηνιαι] -νιοι S† || 8 δε > A || 9 γημαντες] γαμησαντες A†: cf. Thack. § 21, 2 | ανωνητοι SA pau.: cf. Thack. § 6, 30 || 12 τουτω] + ν S*† | ουδ ως A pau.] ως (+ γαρ mu.) ουδε S || 13 αδαμαντ. εχουσα] tr. S† || 14 μητερ] πατηρ A†: ΠΗΡ pro ΜΗΡ | θεου] + μητηρ και ευσεβους στρατιας S*†: sim. V† | στρατιωτι et πρεσβυτι] -τει A†: cf. 15 13 | γυναι] γυνη A†

διὰ καρτερίαν καὶ τύραννον ἐνίκησας καὶ ἔργοις δυνατωτέρα καὶ
λόγοις εὑρέθης ἀνδρός. [15]καὶ γὰρ ὅτε συνελήμφθης μετὰ τῶν παί- 15
δων, εἱστήκεις τὸν Ελεαζαρον ὁρῶσα βασανιζόμενον καὶ ἔλεγες
τοῖς παισὶν ἐν τῇ Εβραΐδι φωνῇ [16]Ὦ παῖδες, γενναῖος ὁ ἀγών, ἐφ᾽ 16
ὃν κληθέντες ὑπὲρ τῆς διαμαρτυρίας τοῦ ἔθνους ἐναγωνίσασθε
προθύμως ὑπὲρ τοῦ πατρῴου νόμου· [17]καὶ γὰρ αἰσχρὸν τὸν μὲν 17
γέροντα τοῦτον ὑπομένειν τὰς διὰ τὴν εὐσέβειαν ἀλγηδόνας, ὑμᾶς
δὲ τοὺς νεανίσκους καταπλαγῆναι τὰς βασάνους. [18]ἀναμνήσθητε 18
ὅτι διὰ τὸν θεὸν τοῦ κόσμου μετελάβετε καὶ τοῦ βίου ἀπελαύσατε,
[19]καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλετε πάντα πόνον ὑπομένειν διὰ τὸν θεόν, 19
[20]δι᾽ ὃν καὶ ὁ πατὴρ ἡμῶν Αβρααμ ἔσπευδεν τὸν ἐθνοπάτορα υἱὸν 20
σφαγιάσαι Ισαακ, καὶ τὴν πατρῴαν χεῖρα ξιφηφόρον καταφερομένην
ἐπ᾽ αὐτὸν ὁρῶν οὐκ ἔπτηξεν. [21]καὶ Δανιηλ ὁ δίκαιος εἰς λέοντας 21
ἐβλήθη, καὶ Ανανιας καὶ Αζαριας καὶ Μισαηλ εἰς κάμινον πυρὸς
ἀπεσφενδονήθησαν καὶ ὑπέμειναν διὰ τὸν θεόν. [22]καὶ ὑμεῖς οὖν 22
τὴν αὐτὴν πίστιν πρὸς τὸν θεὸν ἔχοντες μὴ χαλεπαίνετε. [23]ἀλόγι- 23
στον γὰρ εἰδότας εὐσέβειαν μὴ ἀνθίστασθαι τοῖς πόνοις.

[24]Διὰ τούτων τῶν λόγων ἡ ἑπταμήτωρ ἕνα ἕκαστον τῶν υἱῶν 24
παρακαλοῦσα ἀποθανεῖν ἔπεισεν μᾶλλον ἢ παραβῆναι τὴν ἐντολὴν
τοῦ θεοῦ, [25]ἔτι δὲ καὶ ταῦτα εἰδότες ὅτι οἱ διὰ τὸν θεὸν ἀποθνῄ- 25
σκοντες ζῶσιν τῷ θεῷ ὥσπερ Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ καὶ
πάντες οἱ πατριάρχαι.

[1]Ἔλεγον δὲ καὶ τῶν δορυφόρων τινὲς ὅτι ὡς ἔμελλεν συλλαμ- 17
βάνεσθαι καὶ αὐτὴ πρὸς θάνατον, ἵνα μὴ ψαύσειέν τις τοῦ σώματος
αὐτῆς, ἑαυτὴν ἔρριψε κατὰ τῆς πυρᾶς.

[2]Ὦ μήτηρ σὺν ἑπτὰ παισὶν καταλύσασα τὴν τοῦ τυράννου βίαν καὶ 2
ἀκυρώσασα τὰς κακὰς ἐπινοίας αὐτοῦ καὶ δείξασα τὴν τῆς πίστεως
γενναιότητα. [3]καθάπερ γὰρ σὺ στέγη ἐπὶ τοὺς στύλους τῶν παίδων 3
γενναίως ἱδρυμένη ἀκλινὴς ὑπήνεγκας τὸν διὰ τῶν βασάνων σει-
σμόν. [4]θάρρει τοιγαροῦν, ὦ μήτηρ ἱερόψυχε, τὴν ἐλπίδα τῆς ὑπο- 4
μονῆς βεβαίαν ἔχουσα πρὸς τὸν θεόν. [5]οὐχ οὕτως σελήνη κατ᾽ 5

14 ανδρος] pr. αν A† || 15 εστηκεις A† | εν > Sc || 16 ο > S† | πατρωου] -ριου A† | 17 υπομ(ε)ιναι Spau. | νεανισκους] νεωτερους A† | καταπληγηναι S*† | τας βασ.] τους β. S*†: cf. I 9 56 || 18 αναμν.] + δε Spau. | οτι] διοτι Sc† (S*† δια οτι) | fin. απελαυσετε (sic) S† || 19 πονον υπομενειν] υπομ⟨ε⟩ιναι πονον S(†) || 20 ον] ο S*† | ορων > S† | fin. επηξεν S*† || 21 ανναναιας A† || 22 χαλεπαινετε] η pro ε paenult. AVc† || 23 ανθιστ.] αντιτασσεσθαι S† || 24 αποθανειν > A† || 25 ειδοτες] ιδοντες A† | οι 1^0 > A† | αποθανοντες A

17 1 οτι ως S*†] ως οτε A, οτι οτε Sc, ως οτι οτε mu. | συλλαμβ./και αυτη] tr. A | τις] τι A† | αυτης] pr. ε A† || 2 και 1^0 > S† | δειξασα] pr. επι A† || 3 τους στυλους] ς bis > A† | ακλινης] ς > S*†, -νως A || 4 βεβαιαν] -ιως al., γενναιως A† | τον > A

οὐρανὸν σὺν ἄστροις σεμνὴ καθέστηκεν, ὡς σὺ τοὺς ἰσαστέρους
ἑπτὰ παῖδας φωταγωγήσασα πρὸς τὴν εὐσέβειαν ἔντιμος καθέστη-
6 κας θεῷ καὶ ἐστήρισαι σὺν αὐτοῖς ἐν οὐρανῷ· [6]ἦν γὰρ ἡ παιδο-
ποιία σου ἀπὸ Αβρααμ τοῦ πατρός.
7 [7]Εἰ δὲ ἐξὸν ἡμῖν ἦν ὥσπερ ἐπί τινος ζωγραφῆσαι τὴν τῆς εὐ-
σεβείας σου ἱστορίαν, οὐκ ἂν ἔφριττον οἱ θεωροῦντες ὁρῶντες
μητέρα ἑπτὰ τέκνων δι᾿ εὐσέβειαν ποικίλας βασάνους μέχρι θανά-
8 του ὑπομείνασαν; [8]καὶ γὰρ ἄξιον ἦν καὶ ἐπ᾿ αὐτοῦ τοῦ ἐπιταφίου
ἀναγράψαι καὶ ταῦτα τοῖς ἀπὸ τοῦ ἔθνους εἰς μνείαν λεγόμενα
9 [9]Ἐνταῦθα γέρων ἱερεὺς καὶ γυνὴ γεραιὰ καὶ ἑπτὰ παῖδες ἐγκεκή-
δευνται διὰ τυράννου βίαν τὴν Εβραίων πολιτείαν καταλῦσαι θέ-
10 λοντος, [10]οἳ καὶ ἐξεδίκησαν τὸ γένος εἰς θεὸν ἀφορῶντες καὶ μέχρι
θανάτου τὰς βασάνους ὑπομείναντες.
11 12 [11]Ἀληθῶς γὰρ ἦν ἀγὼν θεῖος ὁ δι᾿ αὐτῶν γεγενημένος. [12]ἠθλο-
θέτει γὰρ τότε ἀρετὴ δι᾿ ὑπομονῆς δοκιμάζουσα. τὸ νῖκος ἀφθαρσία
13 ἐν ζωῇ πολυχρονίῳ. [13]Ελεαζαρ δὲ προηγωνίζετο, ἡ δὲ μήτηρ τῶν
14 ἑπτὰ παίδων ἐνήθλει, οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἠγωνίζοντο· [14]ὁ τύραννος
ἀντηγωνίζετο· ὁ δὲ κόσμος καὶ ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος ἐθεώρει·
15 16 [15]θεοσέβεια δὲ ἐνίκα τοὺς ἑαυτῆς ἀθλητὰς στεφανοῦσα. [16]τίνες οὐκ
ἐθαύμασαν τοὺς τῆς θείας νομοθεσίας ἀθλητάς; τίνες οὐκ ἐξεπλά-
γησαν;
17 [17]Αὐτός γέ τοι ὁ τύραννος καὶ ὅλον τὸ συμβούλιον ἐθαύμασαν
18 αὐτῶν τὴν ὑπομονήν, [18]δι᾿ ἣν καὶ τῷ θείῳ νῦν παρεστήκασιν
19 θρόνῳ καὶ τὸν μακάριον βιοῦσιν αἰῶνα. [19]καὶ γάρ φησιν ὁ Μωυ-
20 σῆς Καὶ πάντες οἱ ἡγιασμένοι ὑπὸ τὰς χεῖράς σου. [20]καὶ οὗτοι
οὖν ἁγιασθέντες διὰ θεὸν τετίμηνται, οὐ μόνον ταύτῃ τῇ τιμῇ, ἀλλὰ
καὶ τῷ δι᾿ αὐτοὺς τὸ ἔθνος ἡμῶν τοὺς πολεμίους μὴ ἐπικρατῆσαι
21 [21]καὶ τὸν τύραννον τιμωρηθῆναι καὶ τὴν πατρίδα καθαρισθῆναι,
22 ὥσπερ ἀντίψυχον γεγονότας τῆς τοῦ ἔθνους ἁμαρτίας. [22]καὶ διὰ
τοῦ αἵματος τῶν εὐσεβῶν ἐκείνων καὶ τοῦ ἱλαστηρίου τοῦ θανά-
του αὐτῶν ἡ θεία πρόνοια τὸν Ισραηλ προκακωθέντα διέσωσεν.

5 συν 1^0] εν S*† | ισαστερους] εις αστερας A pau. | συν(S*† εν) αυτοις / εν ουρανω] tr. A | fin. ουρανοις S† || 6 πατρος] παιδος A† || 7 ωσπερ] ως S* | επι > A† | ευσεβ. σου ιστορ.] ιστοριας σου ευσεβειαν A pau. | ορωντες > A | μεχρι θαν. A†] > S*†, + γινομενας (γιγν. Sst) uel sim. rel. || 9 τυραννου βιαν] τυραννον S* | θελοντος] -τας S*†, -τες A† || 10 γενος] εθνος A || 12 αφθαρσια] pr. εν A pau., εις αφθαρσιαν (+αυτης S*†) S*V† || 13 δε 1^0 > S*† | προηγωνιζετο] ζε > S*† | επτα tr. S† post δε ult., sed Sc addit επτα etiam ante παιδων || 16 τινες 1^0] + δε S† | θειας] pr. αλη A† | νομοθεσιας] ς > S*† || 17 συμβουλ.] συνεδριον A† (+ αυτων A(†)) | εθαυμασαν] pr. εξ Sc | την] pr. την αρετην και S† || 20 ουτοι] αυτ. S† | δια θεον > S*† | θεον] pr. τον Ss | ου μονον] + ουν A† | επικρατησαι] -σας A† || 22 δια] της (sic) S*† | τον ισραηλ / προκακ.] tr. S†

[23]Πρὸς γὰρ τὴν ἀνδρείαν αὐτῶν τῆς ἀρετῆς καὶ τὴν ἐπὶ ταῖς 23
βασάνοις αὐτῶν ὑπομονὴν ὁ τύραννος ἀπιδὼν ἀνεκήρυξεν ὁ Ἀν-
τίοχος τοῖς στρατιώταις αὐτοῦ εἰς ὑπόδειγμα τὴν ἐκείνων ὑπο-
μονὴν [24]ἔσχεν τε αὐτοὺς γενναίους καὶ ἀνδρείους εἰς πεζομαχίαν 24
καὶ πολιορκίαν καὶ ἐκπορθήσας ἐνίκησεν πάντας τοὺς πολεμίους.

[1]Ὦ τῶν Αβραμιαίων σπερμάτων ἀπόγονοι παῖδες Ισραηλῖται, 18
πείθεσθε τῷ νόμῳ τούτῳ καὶ πάντα τρόπον εὐσεβεῖτε [2]γινώσκοντες 2
ὅτι τῶν παθῶν ἐστιν δεσπότης ὁ εὐσεβὴς λογισμὸς καὶ οὐ μόνον
τῶν ἔνδοθεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔξωθεν πόνων.

[3]Ἀνθ' ὧν διὰ τὴν εὐσέβειαν προέμενοι τὰ σώματα τοῖς πόνοις 3
ἐκεῖνοι οὐ μόνον ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐθαυμάσθησαν, ἀλλὰ καὶ
θείας μερίδος κατηξιώθησαν.

[4]Καὶ δι' αὐτοὺς εἰρήνευσεν τὸ ἔθνος, καὶ τὴν εὐνομίαν τὴν ἐπὶ 4
τῆς πατρίδος ἀνανεωσάμενοι ἐκπεπόρθηκαν τοὺς πολεμίους. [5]καὶ 5
ὁ τύραννος Ἀντίοχος καὶ ἐπὶ γῆς τετιμώρηται καὶ ἀποθανὼν κολά-
ζεται· ὡς γὰρ οὐδὲν οὐδαμῶς ἴσχυσεν ἀναγκάσαι τοὺς Ιεροσο-
λυμίτας ἀλλοφυλῆσαι καὶ τῶν πατρίων ἐθῶν ἐκδιαιτηθῆναι, τότε
ἀπάρας ἀπὸ τῶν Ιεροσολύμων ἐστράτευσεν ἐπὶ Πέρσας.

[6]Ἔλεγεν δὲ ἡ μήτηρ τῶν ἑπτὰ παίδων καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα 6
τοῖς τέκνοις [7]ὅτι Ἐγὼ ἐγενήθην παρθένος ἁγνὴ οὐδὲ ὑπερέβην 7
πατρικὸν οἶκον, ἐφύλασσον δὲ τὴν ᾠκοδομημένην πλευράν. [8]οὐδὲ 8
ἔφθειρέν με λυμεὼν ἐρημίας φθορεὺς ἐν πεδίῳ, οὐδὲ ἐλυμήνατό
μου τὰ ἁγνὰ τῆς παρθενίας λυμεὼν ἀπάτης ὄφις. [9]ἔμεινα δὲ χρόνον 9
ἀκμῆς σὺν ἀνδρί· τούτων δὲ ἐνηλίκων γενομένων ἐτελεύτησεν ὁ
πατὴρ αὐτῶν, μακάριος μὲν ἐκεῖνος, τὸν γὰρ τῆς εὐτεκνίας βίον
ἐπιζήσας τὸν τῆς ἀτεκνίας οὐκ ὠδυνήθη καιρόν. [10]ὃς ἐδίδασκεν 10
ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν τὸν νόμον καὶ τοὺς προφήτας. [11]τὸν ἀναι- 11
ρεθέντα Αβελ ὑπὸ Καιν ἀνεγίνωσκέν τε ὑμῖν καὶ τὸν ὁλοκαρπού-
μενον Ισαακ καὶ τὸν ἐν φυλακῇ Ιωσηφ. [12]ἔλεγεν δὲ ὑμῖν τὸν ζηλωτὴν 12
Φινεες, ἐδίδασκέν τε ὑμᾶς τοὺς ἐν πυρὶ Ανανιαν καὶ Αζαριαν καὶ
Μισαηλ. [13]ἐδόξαζεν δὲ καὶ τὸν ἐν λάκκῳ λεόντων Δανιηλ, ὃν ἐμα- 13

23 την 2^{0}] της A† | αυτων 2^{0} > S† | ανεκηρ. post αντιοχος tr. A† | ο ult. > A

18 1 αβρααμιθιων S*† (S^{c} α pro θ) | ισραηλιται] ισδρ. S† || 2 εστιν δεσπ. tr. A || 3 προεμενοι] προιεμ. A || 4 ανανεωσαμενοι] -νος $A^{(\dagger)}$ | εκπεπορθηκαν $S^{*(\dagger)}$ (cf. Thack. § 17, 3)] εκπεπολιορκηκαν S^{c}†, εκπεπολιορκηκε $A^{(\dagger)}$ || 5 εθων] εθνων A pau., > S*† | εκδιαιτ.] εκζητηθηναι S*† | τοτε] + δη A† | εστρατευσεν] εστρατοπαι(pro -πε)δευσεν A | fin. επι περας S*† || 6 επτα > S† | τα δικαιωματα S†] η δικαια A || 7 ουδε] και ουχ A | ωκοδομημενην Fr.] οικοδομημ. V†, οικοδομουμ. S pl., ωκοδομουμ. (sic) A† || 8 ουδε εφθειρεν] ου διεφθ. A | ερημιας] pr. της (uid.) A | απατης A*S^{c}] απατητης S*, απατηλος A^{c} || 9 ενηλικων] ηλ > A† | αυτων > A | μεν] δε S*† | επιζησας] -ζητησας S*A† || 10 υμιν] ημ. A: item in 11 | και > S* || 11 τε] δε A: item in 12 || 12 και ult. > S†

14 κάριζεν. [14]ὑπεμίμνῃσκεν δὲ ὑμᾶς καὶ τὴν Ησαιου γραφὴν τὴν λέ-
15 γουσαν Κἂν διὰ πυρὸς διέλθῃς, φλὸξ οὐ κατακαύσει σε. [15]τὸν
ὑμνογράφον ἐμελῴδει ὑμῖν Δαυιδ λέγοντα Πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν
16 δικαίων. [16]τὸν Σαλωμῶντα ἐπαροιμίαζεν ὑμῖν λέγοντα Ξύλον ζωῆς
17 ἐστιν τοῖς ποιοῦσιν αὐτοῦ τὸ θέλημα. [17]τὸν Ιεζεκιηλ ἐπιστοποίει
18 τὸν λέγοντα Εἰ ζήσεται τὰ ὀστᾶ τὰ ξηρὰ ταῦτα; [18]ᾠδὴν μὲν γάρ,
ἣν ἐδίδαξεν Μωυσῆς, οὐκ ἐπελάθετο διδάσκων τὴν λέγουσαν
19 [19]Ἐγὼ ἀποκτενῶ καὶ ζῆν ποιήσω· αὕτη ἡ ζωὴ ὑμῶν καὶ ἡ μα-
κρότης τῶν ἡμερῶν.
20 [20]Ὢ πικρᾶς τῆς τότε ἡμέρας καὶ οὐ πικρᾶς, ὅτε ὁ πικρὸς Ἑλ-
λήνων τύραννος πῦρ πυρὶ σβέσας λέβησιν ὠμοῖς καὶ ζέουσι θυμοῖς
ἀγαγὼν ἐπὶ τὸν καταπέλτην καὶ πάλιν τὰς βασάνους αὐτοῦ τοὺς
21 ἑπτὰ παῖδας τῆς Αβρααμίτιδος [21]τὰς τῶν ὀμμάτων κόρας ἐπήρωσεν
22 καὶ γλώσσας ἐξέτεμεν καὶ βασάνοις ποικίλαις ἀπέκτεινεν. [22]ὑπὲρ
ὧν ἡ θεία δίκη μετῆλθεν καὶ μετελεύσεται τὸν ἀλάστορα τύραννον.
23 [23]οἱ δὲ Αβραμιαῖοι παῖδες σὺν τῇ ἀθλοφόρῳ μητρὶ εἰς πατέρων
χορὸν συναγελάζονται ψυχὰς ἁγνὰς καὶ ἀθανάτους ἀπειληφότες
24 παρὰ τοῦ θεοῦ. [24]ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· αμην.

14 και > A | ησαια S*† | τον λεγοντα (sic) S*† | cf. Is. 43 2 | διελθης] εισελ. S*†, προσελ. Sc† || 15 cf. Ps. 33 20 || 16 επαροιμιαζεν] ε 1^0 > S | υμιν] ημ. A | λεγοντα] pr. τον AV† | cf. Prou. 3 18 | τοις] pr. πασιν A || 17 επιστοποιει τον Spau. (A inc.)] επιστοποιειτο rel. | cf. Ez. 37, 3 || 18 εδιδαξεν] -ασκεν Spau. | διδασκων > A (uid.) pau. || 19 cf. Deut. 32 39 | μακροτης] μακαριοτης A || 20 πικρας 1^0] ς > A† | ο > S*V† | ελληνων] + ων S*† | πυρι] πυροις S*†, > ASc | σβεσας S*V] φλεξας ASc | παλιν] πασας mu. | τας] τους S†: cf. 21 I 9 56 | τους επτα] pr. τας επι S* | αβρααμ(ε)ιτιδος] -ραμ- A: cf. 23 | 21 τας A†] και τας Vpau., και rel. | τας / των ομμ.] tr. S† | επηρωσεν] pr. λ S*†, επληρ. A† | γλωσσας] -αν S*† | ποικιλαις] -λοις A: cf. 20 I 9 56 | 22 τυραννον A || 23 αβρααμιαιοι S†: cf. 20 | συναγελαζ.] ευαγγελιζ. S*† | αθανατους] αθλοφορους S*† | του > S*
Subscr. μακκαβαιων δʹ SA (A uidetur quaedam addidisse, teste Fritzschio ιωσηπου συγγραφη)

SEPTUAGINTA

Id est Vetus Testamentum graece iuxta LXX interpretes

edidit Alfred Rahlfs

Editio altera

quam recognovit et emendavit

Robert Hanhart

VOLUMEN II

Libri poetici et prophetici

ΨΑΛΜΟΙ

1 Α΄

1 Μακάριος ἀνήρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν
καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη
καὶ ἐπὶ καθέδραν λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν,
2 ἀλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ,
καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσει ἡμέρας καὶ νυκτός.
3 καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους
τῶν ὑδάτων,
ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ
καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορρυήσεται·
καὶ πάντα, ὅσα ἂν ποιῇ, κατευοδωθήσεται.
4 οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς, οὐχ οὕτως,
ἀλλ' ἢ ὡς ὁ χνοῦς, ὃν ἐκριπτεῖ ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς
5 διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται ἀσεβεῖς ἐν κρίσει
οὐδὲ ἁμαρτωλοὶ ἐν βουλῇ δικαίων·
6 ὅτι γινώσκει κύριος ὁδὸν δικαίων,
καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν ἀπολεῖται.

2 Β΄

1 Ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη
καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά;
2 παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,
καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ
διάψαλμα
3 Διαρρήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν
καὶ ἀπορρίψωμεν ἀφ' ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν.
4 ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐκγελάσεται αὐτούς,

Ps.: BSA (105 27—137 6^{1} perierunt in B, 49 20—79 11^{2} αυτης in A); S (et codex graeco-latinus R) plerisque, B quibusdam locis posterius ad *L* adaptati sunt (Sept. ed. Rahlfs X [1931], p. 69), quas correctiones omitto. de codicibus patribusque interdum laudatis et de stichorum distinctione cf. Sept. ed. Rahlfs X.

Inscr. ψαλμοι B] ψαλτηριον A, > S

1 1^{3} καθεδρα A || 3^{4} ποιηση A† || 4^{2} εκριπτεῖ uel -ρίπτει? cf. 83 11 et Thack. p. 244 || 5^{1} ασεβεις] pr. οι BS† | 5^{2} αμαρτωλοι] pr. οι A†

2 4^{1} ενγελασεται A

καὶ ὁ κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς.
5 τότε λαλήσει πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ
καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξει αὐτούς
6 Ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς ὑπ᾽ αὐτοῦ
ἐπὶ Σιων ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ
7 διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα κυρίου
Κύριος εἶπεν πρός με Υἱός μου εἶ σύ,
ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε·
8 αἴτησαι παρ᾽ ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου
καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς·
9 ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ,
ὡς σκεῦος κεραμέως συντρίψεις αὐτούς.
10 καὶ νῦν, βασιλεῖς, σύνετε·
παιδεύθητε, πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν.
11 δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν φόβῳ
καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ.
12 δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῇ κύριος
καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας.
ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ,
μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ᾽ αὐτῷ.

3 Γʹ

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ, ὁπότε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ προσώπου Αβεσσαλωμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
2 Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με;
πολλοὶ ἐπανίστανται ἐπ᾽ ἐμέ·
3 πολλοὶ λέγουσιν τῇ ψυχῇ μου
Οὐκ ἔστιν σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ.
διάψαλμα.
4 σὺ δέ, κύριε, ἀντιλήμπτωρ μου εἶ,
δόξα μου καὶ ὑψῶν τὴν κεφαλήν μου.
5 φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα,
καὶ ἐπήκουσέν μου ἐξ ὄρους ἁγίου αὐτοῦ.
διάψαλμα.
6 ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὕπνωσα·
ἐξηγέρθην, ὅτι κύριος ἀντιλήμψεταί μου.
7 οὐ φοβηθήσομαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ
τῶν κύκλῳ συνεπιτιθεμένων μοι.

6^1 βασιλευς > B† || 9^2] pr. και A | σκευη A
3 1 ψαλμος > A† || 2^2 επανεστησαν A† || 3^2 αυτω > B† || 4^1 κυριε > A† || 5^2 εισηκουσεν A || 6^1 εγω] + δε A | 6^2 αντελαβετο S || 7^2 συνεπιτιθ.] συν > B†

8 ἀνάστα, κύριε, σῶσόν με, ὁ θεός μου,
ὅτι σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως,
ὀδόντας ἁμαρτωλῶν συνέτριψας.
9 τοῦ κυρίου ἡ σωτηρία,
καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία σου.

4 Δ΄

1 Εἰς τὸ τέλος, ἐν ψαλμοῖς· ᾠδὴ τῷ Δαυιδ.
2 Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαί με εἰσήκουσέν μου ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου·
ἐν θλίψει ἐπλάτυνάς μοι·
οἰκτίρησόν με καὶ εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου.
3 υἱοὶ ἀνθρώπων, ἕως πότε βαρυκάρδιοι;
ἵνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα καὶ ζητεῖτε ψεῦδος;
διάψαλμα.
4 καὶ γνῶτε ὅτι ἐθαυμάστωσεν κύριος τὸν ὅσιον αὐτοῦ·
κύριος εἰσακούσεταί μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτόν.
5 ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε·
λέγετε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν
καὶ ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν κατανύγητε.
διάψαλμα.
6 θύσατε θυσίαν δικαιοσύνης καὶ ἐλπίσατε ἐπὶ κύριον.
7 πολλοὶ λέγουσιν Τίς δείξει ἡμῖν τὰ ἀγαθά;
ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, κύριε.
8 ἔδωκας εὐφροσύνην εἰς τὴν καρδίαν μου·
ἀπὸ καιροῦ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου αὐτῶν ἐπληθύνθησαν.
9 ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ κοιμηθήσομαι καὶ ὑπνώσω,
ὅτι σύ, κύριε, κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατῴκισάς με.

5 Ε΄

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς κληρονομούσης·
ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι, κύριε,
σύνες τῆς κραυγῆς μου·
3 πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου,
ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου.
ὅτι πρὸς σὲ προσεύξομαι, κύριε·
4 τὸ πρωὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς μου,

4 1 εν — ωδη] ψαλμος A || 3^2 ματαιοτητας A† || 5^2 λεγετε Cyp] pr. α BSA | ταις καρδιαις υμων] καρδια B† | 5^3 και RCyp] > BSA || 8^2 καιρου La†] καρπου rel.: cf. 30 16 || 9^2 επι B
5 2^2 τη κραυγη A || 3^1 της φωνης BS†

τὸ πρωὶ παραστήσομαί σοι καὶ ἐπόψομαι.
5 ὅτι οὐχὶ θεὸς θέλων ἀνομίαν σὺ εἶ,
οὐδὲ παροικήσει σοι πονηρευόμενος·
6 οὐ διαμενοῦσιν παράνομοι κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου,
ἐμίσησας πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν.
7 ἀπολεῖς πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος·
ἄνδρα αἱμάτων καὶ δόλιον βδελύσσεται κύριος.
8 ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου εἰσελεύσομαι εἰς τὸν
οἶκόν σου,
προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἅγιόν σου ἐν φόβῳ σου.
9 κύριε, ὁδήγησόν με ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν
μου,
κατεύθυνον ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν σου.
10 ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια,
ἡ καρδία αὐτῶν ματαία·
τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν,
ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν.
11 κρῖνον αὐτούς, ὁ θεός·
ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν διαβουλίων αὐτῶν·
κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν ἔξωσον αὐτούς,
ὅτι παρεπίκρανάν σε, κύριε.
12 καὶ εὐφρανθήτωσαν πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ·
εἰς αἰῶνα ἀγαλλιάσονται, καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς,
καὶ καυχήσονται ἐν σοὶ πάντες οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου.
13 ὅτι σὺ εὐλογήσεις δίκαιον·
κύριε, ὡς ὅπλῳ εὐδοκίας ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.

6 Ϛʹ

1 Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις, ὑπὲρ τῆς ὀγδόης·
ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με
μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με.
3 ἐλέησόν με, κύριε, ὅτι ἀσθενής εἰμι·
ἴασαί με, κύριε, ὅτι ἐταράχθη τὰ ὀστᾶ μου,
4 καὶ ἡ ψυχή μου ἐταράχθη σφόδρα·
καὶ σύ, κύριε, ἕως πότε;
5 ἐπίστρεψον, κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου,
σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου.

4^2 εποψομαι] -ψη με A || 6^1 ου BS†] ουδε rel. | 6^2 εμισησας] + κυριε BA || 8^1 ελεου BA || 9^2 μου ... σου] tr. BA || 10^1 τω > S† || 12^1 ευφρανθ. pl.] + επι σοι BA†, + επι σε S | 12^3 εν] επι B† || 13^1 ευλογεις R A
6 1 εν υμνοις > A || 3^2 κυριε > B†

6 ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου·
ἐν δὲ τῷ ᾅδῃ τίς ἐξομολογήσεταί σοι;
7 ἐκοπίασα ἐν τῷ στεναγμῷ μου,
λούσω καθ' ἑκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου,
ἐν δάκρυσίν μου τὴν στρωμνήν μου βρέξω.
8 ἐταράχθη ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμός μου,
ἐπαλαιώθην ἐν πᾶσιν τοῖς ἐχθροῖς μου.
9 ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ, πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν,
ὅτι εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ μου·
10 εἰσήκουσεν κύριος τῆς δεήσεώς μου,
κύριος τὴν προσευχήν μου προσεδέξατο.
11 αἰσχυνθείησαν καὶ ταραχθείησαν σφόδρα πάντες οἱ ἐχθροί μου,
ἀποστραφείησαν καὶ καταισχυνθείησαν σφόδρα διὰ τάχους.

7 Ζ'

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ, ὃν ᾖσεν τῷ κυρίῳ
ὑπὲρ τῶν λόγων Χουσι υἱοῦ Ιεμενι.
2 Κύριε ὁ θεός μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα·
σῶσόν με ἐκ πάντων τῶν διωκόντων με καὶ ῥῦσαί με,
3 μήποτε ἁρπάσῃ ὡς λέων τὴν ψυχήν μου
μὴ ὄντος λυτρουμένου μηδὲ σῴζοντος.
4 κύριε ὁ θεός μου, εἰ ἐποίησα τοῦτο,
εἰ ἔστιν ἀδικία ἐν χερσίν μου,
5 εἰ ἀνταπέδωκα τοῖς ἀνταποδιδοῦσίν μοι κακά,
ἀποπέσοιν ἄρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός,
6 καταδιώξαι ἄρα ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου καὶ καταλάβοι
καὶ καταπατήσαι εἰς γῆν τὴν ζωήν μου
καὶ τὴν δόξαν μου εἰς χοῦν κατασκηνώσαι.
διάψαλμα.
7 ἀνάστηθι, κύριε, ἐν ὀργῇ σου,
ὑψώθητι ἐν τοῖς πέρασι τῶν ἐχθρῶν μου·
ἐξεγέρθητι, κύριε ὁ θεός μου, ἐν προστάγματι, ᾧ ἐνετείλω,
8 καὶ συναγωγὴ λαῶν κυκλώσει σε,
καὶ ὑπὲρ ταύτης εἰς ὕψος ἐπίστρεψον.
9 κύριος κρινεῖ λαούς·
κρῖνόν με, κύριε, κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου
καὶ κατὰ τὴν ἀκακίαν μου ἐπ' ἐμοί.
10 συντελεσθήτω δὴ πονηρία ἁμαρτωλῶν,
καὶ κατευθυνεῖς δίκαιον·

10[1] εισηκουσεν] εισ > A || 11[2] αποστραφειησαν pl.] επιστρ. B†, + εις τα οπισω SA | καταισχυνθειησαν] κατ > BS†

7 7[3]] pr. και A (in *O* sub ※) | κυριε > S || 9[2] με] μοι A

ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ὁ θεός.
11 δικαία ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ θεοῦ
τοῦ σῴζοντος τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.
12 ὁ θεὸς κριτὴς δίκαιος καὶ ἰσχυρὸς καὶ μακρόθυμος
μὴ ὀργὴν ἐπάγων καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν.
13 ἐὰν μὴ ἐπιστραφῆτε, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στιλβώσει·
τὸ τόξον αὐτοῦ ἐνέτεινεν καὶ ἡτοίμασεν αὐτὸ
14 καὶ ἐν αὐτῷ ἡτοίμασεν σκεύη θανάτου,
τὰ βέλη αὐτοῦ τοῖς καιομένοις ἐξειργάσατο.
15 ἰδοὺ ὠδίνησεν ἀδικίαν,
συνέλαβεν πόνον καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν·
16 λάκκον ὤρυξεν καὶ ἀνέσκαψεν αὐτὸν
καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον, ὃν εἰργάσατο·
17 ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ,
καὶ ἐπὶ κορυφὴν αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καταβήσεται.
18 ἐξομολογήσομαι κυρίῳ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ
καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

8 Η´

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Κύριε ὁ κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ
τῇ γῇ,
ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπειά σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.
3 ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον
ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν σου
τοῦ καταλῦσαι ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητήν.
4 ὅτι ὄψομαι τοὺς οὐρανούς, ἔργα τῶν δακτύλων σου,
σελήνην καὶ ἀστέρας, ἃ σὺ ἐθεμελίωσας.
5 τί ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνῄσκῃ αὐτοῦ,
ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν;
6 ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ᾽ ἀγγέλους,
δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν·
7 καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου,
πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ,
8 πρόβατα καὶ βόας πάσας,
ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου,
9 τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης,
τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσῶν.
10 κύριε ὁ κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ
τῇ γῇ.

15 αδικιαν ... ανομιαν] tr. B || 18[1] κυριω BS[c†] pr. τω rel.
8 5[1] τι] τις A || 7[1] των > B† || 8[1] απασας A

9 Θʹ

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ·
ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου,
διηγήσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου·
3 εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοί,
ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου, ὕψιστε.
4 ἐν τῷ ἀποστραφῆναι τὸν ἐχθρόν μου εἰς τὰ ὀπίσω
ἀσθενήσουσιν καὶ ἀπολοῦνται ἀπὸ προσώπου σου,
5 ὅτι ἐποίησας τὴν κρίσιν μου καὶ τὴν δίκην μου,
ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου, ὁ κρίνων δικαιοσύνην.
6 ἐπετίμησας ἔθνεσιν, καὶ ἀπώλετο ὁ ἀσεβής,
τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐξήλειψας εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα
τοῦ αἰῶνος·
7 τοῦ ἐχθροῦ ἐξέλιπον αἱ ῥομφαῖαι εἰς τέλος, καὶ πόλεις καθεῖλες,
ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτῶν μετ᾽ ἤχους.
8 καὶ ὁ κύριος εἰς τὸν αἰῶνα μένει,
ἡτοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον αὐτοῦ,
9 καὶ αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ,
κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.
10 καὶ ἐγένετο κύριος καταφυγὴ τῷ πένητι,
βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψει·
11 καὶ ἐλπισάτωσαν ἐπὶ σὲ οἱ γινώσκοντες τὸ ὄνομά σου,
ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς ἐκζητοῦντάς σε, κύριε.
12 ψάλατε τῷ κυρίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν Σιων,
ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ,
13 ὅτι ἐκζητῶν τὰ αἵματα αὐτῶν ἐμνήσθη,
οὐκ ἐπελάθετο τῆς κραυγῆς τῶν πενήτων.
14 ἐλέησόν με, κύριε, ἰδὲ τὴν ταπείνωσίν μου ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου,
ὁ ὑψῶν με ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου,
15 ὅπως ἂν ἐξαγγείλω πάσας τὰς αἰνέσεις σου
ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιων·
ἀγαλλιάσομαι ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου.
16 ἐνεπάγησαν ἔθνη ἐν διαφθορᾷ, ᾗ ἐποίησαν,
ἐν παγίδι ταύτῃ, ᾗ ἔκρυψαν, συνελήμφθη ὁ ποὺς αὐτῶν·
17 γινώσκεται κύριος κρίματα ποιῶν,
ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ συνελήμφθη ὁ ἁμαρτωλός.
ᾠδὴ διαψάλματος.
18 ἀποστραφήτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸν ᾅδην,
πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπιλανθανόμενα τοῦ θεοῦ·

9 (1—21 = 𝔐 9; 22—39 = 𝔐 10) 2² > S† || 10² θλιψεσι S || 11¹ επι σοι παντες οι A || 13² κραυγης] δεησεως B, φωνης A†

19 ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐπιλησθήσεται ὁ πτωχός,
ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολεῖται εἰς τὸν αἰῶνα.
20 ἀνάστηθι, κύριε, μὴ κραταιούσθω ἄνθρωπος,
κριθήτωσαν ἔθνη ἐνώπιόν σου·
21 κατάστησον, κύριε, νομοθέτην ἐπ᾿ αὐτούς,
γνώτωσαν ἔθνη ὅτι ἄνθρωποί εἰσιν.
διάψαλμα.
22 Ἵνα τί, κύριε, ἀφέστηκας μακρόθεν,
ὑπερορᾷς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψει;
23 ἐν τῷ ὑπερηφανεύεσθαι τὸν ἀσεβῆ ἐμπυρίζεται ὁ πτωχός,
συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίοις, οἷς διαλογίζονται.
24 ὅτι ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ,
καὶ ὁ ἀδικῶν ἐνευλογεῖται·
25 παρώξυνεν τὸν κύριον ὁ ἁμαρτωλός
Κατὰ τὸ πλῆθος τῆς ὀργῆς αὐτοῦ οὐκ ἐκζητήσει·
οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς ἐνώπιον αὐτοῦ.
26 βεβηλοῦνται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ,
ἀνταναιρεῖται τὰ κρίματά σου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ,
πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κατακυριεύσει·
27 εἶπεν γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐ μὴ σαλευθῶ,
ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν ἄνευ κακοῦ.
28 οὗ ἀρᾶς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει καὶ πικρίας καὶ δόλου,
ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ κόπος καὶ πόνος.
29 ἐγκάθηται ἐνέδρᾳ μετὰ πλουσίων
ἐν ἀποκρύφοις ἀποκτεῖναι ἀθῷον,
οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσιν·
30 ἐνεδρεύει ἐν ἀποκρύφῳ ὡς λέων ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ,
ἐνεδρεύει τοῦ ἁρπάσαι πτωχόν,
ἁρπάσαι πτωχὸν ἐν τῷ ἑλκύσαι αὐτόν·
31 ἐν τῇ παγίδι αὐτοῦ ταπεινώσει αὐτόν,
κύψει καὶ πεσεῖται ἐν τῷ αὐτὸν κατακυριεῦσαι τῶν πενήτων.
32 εἶπεν γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Ἐπιλέλησται ὁ θεός,
ἀπέστρεψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τέλος.
33 ἀνάστηθι, κύριε ὁ θεός, ὑψωθήτω ἡ χείρ σου,
μὴ ἐπιλάθῃ τῶν πενήτων·
34 ἕνεκεν τίνος παρώξυνεν ὁ ἀσεβὴς τὸν θεόν;
εἶπεν γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐκ ἐκζητήσει.

19² τον αιωνα] τελος A || 21² ανθρωποι] pr. οι B† || 22² θλιψεσιν S || 24¹ εν] επι S† || 30¹ > A† || 32¹ καρδια] pr. τη B† || 33¹ θεος] + μου A || 34¹ παρωργισεν S | 34² ου ζητησει B†

35 βλέπεις, ὅτι σὺ πόνον καὶ θυμὸν κατανοεῖς
τοῦ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς χεῖράς σου·
σοὶ οὖν ἐγκαταλέλειπται ὁ πτωχός,
ὀρφανῷ σὺ ἦσθα βοηθῶν.
36 σύντριψον τὸν βραχίονα τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ πονηροῦ,
ζητηθήσεται ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ δι' αὐτήν·
37 βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος,
ἀπολεῖσθε, ἔθνη, ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ.
38 τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πενήτων εἰσήκουσεν κύριος,
τὴν ἑτοιμασίαν τῆς καρδίας αὐτῶν προσέσχεν τὸ οὖς σου
39 κρῖναι ὀρφανῷ καὶ ταπεινῷ,
ἵνα μὴ προσθῇ ἔτι τοῦ μεγαλαυχεῖν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς.

10 Ι'

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Ἐπὶ τῷ κυρίῳ πέποιθα· πῶς ἐρεῖτε τῇ ψυχῇ μου
Μεταναστεύου ἐπὶ τὰ ὄρη ὡς στρουθίον;
2 ὅτι ἰδοὺ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέτειναν τόξον,
ἡτοίμασαν βέλη εἰς φαρέτραν
τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν σκοτομήνῃ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.
3 ὅτι ἃ κατηρτίσω, καθεῖλον·
ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησεν;
4 κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ·
κύριος, ἐν οὐρανῷ ὁ θρόνος αὐτοῦ.
οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσιν,
τὰ βλέφαρα αὐτοῦ ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.
5 κύριος ἐξετάζει τὸν δίκαιον καὶ τὸν ἀσεβῆ,
ὁ δὲ ἀγαπῶν ἀδικίαν μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν.
6 ἐπιβρέξει ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς παγίδας,
πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα καταιγίδος ἡ μερὶς τοῦ ποτηρίου
αὐτῶν.
7 ὅτι δίκαιος κύριος καὶ δικαιοσύνας ἠγάπησεν,
εὐθύτητα εἶδεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

11 ΙΑ'

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς ὀγδόης· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Σῶσόν με, κύριε, ὅτι ἐκλέλοιπεν ὅσιος,

35^1 πονον] κοπον A | κατανοησεις B† | 35^4 βοηθος B || 37^1 κυριος βασιλευσει S || 38^2 σου] αυτου A || 39^2 του > B†

10 (𝔐 11) 1 tit. ψαλμος / τω δ.] tr. B || 3^1 α συ κατ. αυτοι καθ. A || 5^2 αδικιαν] pr. την A || 6^1 παγιδα A || 7^1 δικαιοσυνην S | 7^2 ευθυτητας A

11 (𝔐 12) 1 υπερ της ογδ. / ψ. τω δ.] tr. A†

ὅτι ὠλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων.
3 μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ,
χείλη δόλια ἐν καρδίᾳ καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησαν.
4 ἐξολεθρεύσαι κύριος πάντα τὰ χείλη τὰ δόλια
καὶ γλῶσσαν μεγαλορήμονα
5 τοὺς εἰπόντας Τὴν γλῶσσαν ἡμῶν μεγαλυνοῦμεν,
τὰ χείλη ἡμῶν παρ᾽ ἡμῶν ἐστιν·
τίς ἡμῶν κύριός ἐστιν;
6 Ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν
καὶ ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ τῶν πενήτων
νῦν ἀναστήσομαι, λέγει κύριος,
θήσομαι ἐν σωτηρίᾳ, παρρησιάσομαι ἐν αὐτῷ.
7 τὰ λόγια κυρίου λόγια ἁγνά,
ἀργύριον πεπυρωμένον δοκίμιον τῇ γῇ
κεκαθαρισμένον ἑπταπλασίως.
8 σύ, κύριε, φυλάξεις ἡμᾶς
καὶ διατηρήσεις ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.
9 κύκλῳ οἱ ἀσεβεῖς περιπατοῦσιν·
κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.

12 ΙΒʹ

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Ἕως πότε, κύριε, ἐπιλήσῃ μου εἰς τέλος;
ἕως πότε ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ᾽ ἐμοῦ;
3 ἕως τίνος θήσομαι βουλὰς ἐν ψυχῇ μου,
ὀδύνας ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας;
ἕως πότε ὑψωθήσεται ὁ ἐχθρός μου ἐπ᾽ ἐμέ;
4 ἐπίβλεψον, εἰσάκουσόν μου, κύριε ὁ θεός μου·
φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου, μήποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον,
5 μήποτε εἴπῃ ὁ ἐχθρός μου Ἴσχυσα πρὸς αὐτόν·
οἱ θλίβοντές με ἀγαλλιάσονται, ἐὰν σαλευθῶ.
6 ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλέει σου ἤλπισα,
ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου·
ᾄσω τῷ κυρίῳ τῷ εὐεργετήσαντί με
καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

3^{1} ελαλησαν S | 3^{2}] + κακα A || **4^{1}** εξολεθρευσει A || **6^{4}** σωτηριω A || **9^{2}** τους] pr. παντας A

12 (𝔐 13) 2^{2} αποστρεφεις A || **3^{2}**] + και νυκτος A || **4^{1}** μου 1^{0} > S† | 4^{2} μου > B† || 6^{2} επι] εν B†

13 ΙΓ'

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐκ ἔστιν θεός·
διέφθειραν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν,
οὐκ ἔστιν ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.
2 κύριος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων
τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστιν συνίων ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν.
3 πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρεώθησαν,
οὐκ ἔστιν ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.
[τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν,
ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν·
ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν,
ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει·
ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα·
σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν,
καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν·
οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.]
4 οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν;
οἱ κατεσθίοντες τὸν λαόν μου βρώσει ἄρτου τὸν κύριον οὐκ ἐπεκαλέσαντο.
5 ἐκεῖ ἐδειλίασαν φόβῳ, οὗ οὐκ ἦν φόβος,
ὅτι ὁ θεὸς ἐν γενεᾷ δικαίᾳ.
6 βουλὴν πτωχοῦ κατῃσχύνατε,
ὅτι κύριος ἐλπὶς αὐτοῦ ἐστιν.
7 τίς δώσει ἐκ Σιων τὸ σωτήριον τοῦ Ισραηλ;
ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ
ἀγαλλιάσθω Ιακωβ καὶ εὐφρανθήτω Ισραηλ.

14 ΙΔ'

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Κύριε, τίς παροικήσει ἐν τῷ σκηνώματί σου
καὶ τίς κατασκηνώσει ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ σου;
2 πορευόμενος ἄμωμος καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην,
λαλῶν ἀλήθειαν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ,
3 ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ αὐτοῦ

13 (𝔐 **14**) 1 tit. ψ./τω δ.] tr. S | 1^2 διεφθαρησαν A || 3^2 ποιων] pr. ο S | 3^{3-10} > A: ex Rom. **3** 13—18, ubi Paulus haec uerba (= Ps. **5** 10 **139** 4 **9** 28 Is. **59** 7. 8 Ps. **35** 2) cum Ps. **13** 3 iunxit || 4^1 ανομιαν] αδικιαν B† | 4^2 κατεσθιοντες] ι > B, κατ > S | βρωσει] pr. εν A || 5^1 φοβω] -βον S | ου] ω A 5^2 δικαιων A || 7^3 αγαλλιασεται et ευφρανθησεται SA
14 (𝔐 **15**) 1^2 και] η A | τω 1^0 > A

οὐδὲ ἐποίησεν τῷ πλησίον αὐτοῦ κακὸν
καὶ ὀνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ τοὺς ἔγγιστα αὐτοῦ·
4 ἐξουδένωται ἐνώπιον αὐτοῦ πονηρευόμενος,
τοὺς δὲ φοβουμένους κύριον δοξάζει·
ὁ ὀμνύων τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀθετῶν
5 τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ
καὶ δῶρα ἐπ᾽ ἀθῴοις οὐκ ἔλαβεν.
ὁ ποιῶν ταῦτα οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

15 ΙΕ´

1 Στηλογραφία τῷ Δαυιδ.
Φύλαξόν με, κύριε, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα.
2 εἶπα τῷ κυρίῳ Κύριός μου εἶ σύ,
ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου οὐ χρείαν ἔχεις.
3 τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ
ἐθαυμάστωσεν πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς.
4 ἐπληθύνθησαν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν,
μετὰ ταῦτα ἐτάχυναν·
οὐ μὴ συναγάγω τὰς συναγωγὰς αὐτῶν ἐξ αἱμάτων
οὐδὲ μὴ μνησθῶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χειλέων μου.
5 κύριος ἡ μερὶς τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ ποτηρίου μου·
σὺ εἶ ὁ ἀποκαθιστῶν τὴν κληρονομίαν μου ἐμοί.
6 σχοινία ἐπέπεσάν μοι ἐν τοῖς κρατίστοις·
καὶ γὰρ ἡ κληρονομία μου κρατίστη μοί ἐστιν.
7 εὐλογήσω τὸν κύριον τὸν συνετίσαντά με·
ἔτι δὲ καὶ ἕως νυκτὸς ἐπαίδευσάν με οἱ νεφροί μου.
8 προωρώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός,
ὅτι ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.
9 διὰ τοῦτο ηὐφράνθη ἡ καρδία μου,
καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου,
ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ᾽ ἐλπίδι,
10 ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδην
οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
11 ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς·
πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου,
τερπνότητες ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος.

16 ΙϚ´

1 Προσευχὴ τοῦ Δαυιδ.

4^{1} πονηρ.] pr. πας A | 4^{3} αυτου > S†
15 (𝔐 16) 1 κυριε] ο θεος S† || 2^{1} κυριος] θεος S | 2^{2} > B† || 4^{4} ουδε] ουδ ου A || 6^{1} επεσαν S† || 10^{1} αδην] pr. τον S, αδου A || 11^{2} ευφροσυνην A | 11^{3} τερπνοτης A

Εἰσάκουσον, κύριε, τῆς δικαιοσύνης μου,
πρόσχες τῇ δεήσει μου,
ἐνώτισαι τῆς προσευχῆς μου οὐκ ἐν χείλεσιν δολίοις.
2 ἐκ προσώπου σου τὸ κρίμα μου ἐξέλθοι,
οἱ ὀφθαλμοί μου ἰδέτωσαν εὐθύτητας.
3 ἐδοκίμασας τὴν καρδίαν μου, ἐπεσκέψω νυκτός·
ἐπύρωσάς με, καὶ οὐχ εὑρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδικία.
4 ὅπως ἂν μὴ λαλήσῃ τὸ στόμα μου τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων,
διὰ τοὺς λόγους τῶν χειλέων σου ἐγὼ ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληράς.
5 κατάρτισαι τὰ διαβήματά μου ἐν ταῖς τρίβοις σου,
ἵνα μὴ σαλευθῶσιν τὰ διαβήματά μου.
6 ἐγὼ ἐκέκραξα, ὅτι ἐπήκουσάς μου, ὁ θεός·
κλῖνον τὸ οὖς σου ἐμοὶ καὶ εἰσάκουσον τῶν ῥημάτων μου.
7 θαυμάστωσον τὰ ἐλέη σου,
ὁ σῴζων τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σὲ
ἐκ τῶν ἀνθεστηκότων τῇ δεξιᾷ σου.
8 φύλαξόν με ὡς κόραν ὀφθαλμοῦ·
ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου σκεπάσεις με
9 ἀπὸ προσώπου ἀσεβῶν τῶν ταλαιπωρησάντων με.
οἱ ἐχθροί μου τὴν ψυχήν μου περιέσχον·
10 τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν,
τὸ στόμα αὐτῶν ἐλάλησεν ὑπερηφανίαν.
11 ἐκβάλλοντές με νυνὶ περιεκύκλωσάν με,
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔθεντο ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ.
12 ὑπέλαβόν με ὡσεὶ λέων ἕτοιμος εἰς θήραν
καὶ ὡσεὶ σκύμνος οἰκῶν ἐν ἀποκρύφοις.
13 ἀνάστηθι, κύριε, πρόφθασον αὐτοὺς καὶ ὑποσκέλισον αὐτούς,
ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου ἀπὸ ἀσεβοῦς,
ῥομφαίαν σου ἀπὸ ἐχθρῶν τῆς χειρός σου.
14 κύριε, ἀπὸ ὀλίγων ἀπὸ γῆς
διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν.
καὶ τῶν κεκρυμμένων σου ἐπλήσθη ἡ γαστὴρ αὐτῶν,
ἐχορτάσθησαν υἱῶν
καὶ ἀφῆκαν τὰ κατάλοιπα τοῖς νηπίοις αὐτῶν.
15 ἐγὼ δὲ ἐν δικαιοσύνῃ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ σου,
χορτασθήσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναι τὴν δόξαν σου.

16 (𝔐 **17**) 1^1 της > A | 1^3 την προσευχην SA || 2^1 μου] μοι S | 2^2 > S† || 5^2 σαλευθη B || 6^1 εισηκουσας (-σεν A) SA || 8^1 κοραν BS†] -ρην rel. || 12^2 ωσει] ως S† || 14^1 απο ολιγων] απολυων B(†) | 14^4 υειων BS || 15^2 οφθηναι] + μοι A

17 ΙΖʹ

1 Εἰς τὸ τέλος· τῷ παιδὶ κυρίου τῷ Δαυιδ, ἃ ἐλά-
λησεν τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς ταύτης
ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἐρρύσατο αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς
πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ χειρὸς Σαουλ,
2 καὶ εἶπεν
Ἀγαπήσω σε, κύριε ἡ ἰσχύς μου.
3 κύριος στερέωμά μου καὶ καταφυγή μου καὶ ῥύστης μου,
ὁ θεός μου βοηθός μου, καὶ ἐλπιῶ ἐπ᾽ αὐτόν,
ὑπερασπιστής μου καὶ κέρας σωτηρίας μου, ἀντιλήμπτωρ μου.
4 αἰνῶν ἐπικαλέσομαι κύριον
καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι.
5 περιέσχον με ὠδῖνες θανάτου,
καὶ χείμαρροι ἀνομίας ἐξετάραξάν με·
6 ὠδῖνες ᾅδου περιεκύκλωσάν με,
προέφθασάν με παγίδες θανάτου.
7 καὶ ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον
καὶ πρὸς τὸν θεόν μου ἐκέκραξα·
ἤκουσεν ἐκ ναοῦ ἁγίου αὐτοῦ φωνῆς μου,
καὶ ἡ κραυγή μου ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ.
8 καὶ ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ,
καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων ἐταράχθησαν
καὶ ἐσαλεύθησαν, ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ θεός.
9 ἀνέβη καπνὸς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ,
καὶ πῦρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατεφλόγισεν,
ἄνθρακες ἀνήφθησαν ἀπ᾽ αὐτοῦ.
10 καὶ ἔκλινεν οὐρανὸν καὶ κατέβη,
καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.
11 καὶ ἐπέβη ἐπὶ χερουβιν καὶ ἐπετάσθη,
ἐπετάσθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων.
12 καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ·
κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ,
σκοτεινὸν ὕδωρ ἐν νεφέλαις ἀέρων.
13 ἀπὸ τῆς τηλαυγήσεως ἐνώπιον αὐτοῦ αἱ νεφέλαι διῆλθον,
χάλαζα καὶ ἄνθρακες πυρός.
14 καὶ ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ κύριος,
καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκεν φωνὴν αὐτοῦ·
15 καὶ ἐξαπέστειλεν βέλη καὶ ἐσκόρπισεν αὐτοὺς
καὶ ἀστραπὰς ἐπλήθυνεν καὶ συνετάραξεν αὐτούς.

17 (𝔐 18) 2 η > B† || 3 μου 5^0 et 7^0 > B† || 9^2 απο προσ.] εναντιον B† || 11^1 χερουβ S*† | 11^2] pr. και S† || 14^1 κυριος] pr. ο A || 15^1 και 1^0 > A

16 καὶ ὤφθησαν αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων,
καὶ ἀνεκαλύφθη τὰ θεμέλια τῆς οἰκουμένης
ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου, κύριε,
ἀπὸ ἐμπνεύσεως πνεύματος ὀργῆς σου.
17 ἐξαπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἔλαβέν με,
προσελάβετό με ἐξ ὑδάτων πολλῶν.
18 ῥύσεταί με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν
καὶ ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι ἐστερεώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.
19 προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς μου,
καὶ ἐγένετο κύριος ἀντιστήριγμά μου
20 καὶ ἐξήγαγέν με εἰς πλατυσμόν,
ῥύσεταί με, ὅτι ἠθέλησέν με.
[ῥύσεταί με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν
καὶ ἐκ τῶν μισούντων με.]
21 καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου
καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀνταποδώσει μοι,
22 ὅτι ἐφύλαξα τὰς ὁδοὺς κυρίου
καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου,
23 ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ ἐνώπιόν μου,
καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησα ἀπ' ἐμοῦ.
24 καὶ ἔσομαι ἄμωμος μετ' αὐτοῦ
καὶ φυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου.
25 καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου
καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.
26 μετὰ ὁσίου ὁσιωθήσῃ
καὶ μετὰ ἀνδρὸς ἀθῴου ἀθῷος ἔσῃ
27 καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ
καὶ μετὰ στρεβλοῦ διαστρέψεις.
28 ὅτι σὺ λαὸν ταπεινὸν σώσεις
καὶ οφθαλμοὺς ὑπερηφάνων ταπεινώσεις.
29 ὅτι σὺ φωτιεῖς λύχνον μου, κύριε·
ὁ θεός μου, φωτιεῖς τὸ σκότος μου.
30 ὅτι ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατηρίου
καὶ ἐν τῷ θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος.
31 ὁ θεός μου, ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ,
τὰ λόγια κυρίου πεπυρωμένα,
ὑπερασπιστής ἐστιν πάντων τῶν ἐλπιζόντων ἐπ' αὐτόν.
32 ὅτι τίς θεὸς πλὴν τοῦ κυρίου;

16² ανεκαλυφθησαν A || 19² μοι S† || 20³·⁴ cf. 18 | 20⁴ > S || 21² αποδωσει S || 23² απεστησα Sa] -σαν BSA || 25² μου] + ανταποδωσει μοι A || 32¹ πλην] παρεξ S

καὶ τίς θεὸς πλὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν;
33 ὁ θεὸς ὁ περιζωννύων με δύναμιν
καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν ὁδόν μου,
34 ὁ καταρτιζόμενος τοὺς πόδας μου ὡς ἐλάφου
καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἱστῶν με,
35 διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον
καὶ ἔθου τόξον χαλκοῦν τοὺς βραχίονάς μου·
36 καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας μου,
καὶ ἡ δεξιά σου ἀντελάβετό μου,
καὶ ἡ παιδεία σου ἀνώρθωσέν με εἰς τέλος,
καὶ ἡ παιδεία σου αὐτή με διδάξει.
37 ἐπλάτυνας τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου,
καὶ οὐκ ἠσθένησαν τὰ ἴχνη μου.
38 καταδιώξω τοὺς ἐχθρούς μου καὶ καταλήμψομαι αὐτοὺς
καὶ οὐκ ἀποστραφήσομαι, ἕως ἂν ἐκλίπωσιν·
39 ἐκθλίψω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ δύνωνται στῆναι,
πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου.
40 καὶ περιέζωσάς με δύναμιν εἰς πόλεμον,
συνεπόδισας πάντας τοὺς ἐπανιστανομένους ἐπ' ἐμὲ ὑποκάτω μου
41 καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον
καὶ τοὺς μισοῦντάς με ἐξωλέθρευσας.
42 ἐκέκραξαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ σῴζων,
πρὸς κύριον, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν.
43 καὶ λεπτυνῶ αὐτοὺς ὡς χοῦν κατὰ πρόσωπον ἀνέμου,
ὡς πηλὸν πλατειῶν λεανῶ αὐτούς.
44 ῥύσῃ με ἐξ ἀντιλογιῶν λαοῦ,
καταστήσεις με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν·
λαός, ὃν οὐκ ἔγνων, ἐδούλευσέν μοι,
45 εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπήκουσέν μοι·
υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι,
46 υἱοὶ ἀλλότριοι ἐπαλαιώθησαν
καὶ ἐχώλαναν ἀπὸ τῶν τρίβων αὐτῶν.
47 ζῇ κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ θεός μου,
καὶ ὑψωθήτω ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου,
48 ὁ θεὸς ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις ἐμοὶ
καὶ ὑποτάξας λαοὺς ὑπ' ἐμέ,

34[1] ο > S | καταρτιζων A | ωσει A | ελαφους A(†) || **36**[3.4] εις τελος — fin. > S || **40**[2] παντας > S || **43**[1] ως] ωσει A | χουν 1098†] χνουν rel. || **44**[1] ρυση U (-ης) 1098] -σαι BS, -σαιτε(sic) A† | εξ] απο A† | λαου] λαων A || **45**[1] υπηκουσεν] -σαν S, επηκουσας A† | μοι] μου A || **46**[2] απο] εκ A†

49 ὁ ῥύστης μου ἐξ ἐχθρῶν μου ὀργίλων,
ἀπὸ τῶν ἐπανιστανομένων ἐπ' ἐμὲ ὑψώσεις με,
ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥύσῃ με.
50 διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσιν, κύριε,
καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ,
51 μεγαλύνων τὰς σωτηρίας τοῦ βασιλέως αὐτοῦ
καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ αὐτοῦ,
τῷ Δαυιδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

18 ΙΗ'

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν θεοῦ,
ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα·
3 ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται ῥῆμα,
καὶ νὺξ νυκτὶ ἀναγγέλλει γνῶσιν.
4 οὐκ εἰσὶν λαλιαὶ οὐδὲ λόγοι,
ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν·
5 εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν
καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν.
ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο τὸ σκήνωμα αὐτοῦ·
6 καὶ αὐτὸς ὡς νυμφίος ἐκπορευόμενος ἐκ παστοῦ αὐτοῦ,
ἀγαλλιάσεται ὡς γίγας δραμεῖν ὁδὸν αὐτοῦ.
7 ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἔξοδος αὐτοῦ,
καὶ τὸ κατάντημα αὐτοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀποκρυβήσεται τὴν θέρμην αὐτοῦ.
8 ὁ νόμος τοῦ κυρίου ἄμωμος, ἐπιστρέφων ψυχάς·
ἡ μαρτυρία κυρίου πιστή, σοφίζουσα νήπια·
9 τὰ δικαιώματα κυρίου εὐθεῖα, εὐφραίνοντα καρδίαν·
ἡ ἐντολὴ κυρίου τηλαυγής, φωτίζουσα ὀφθαλμούς·
10 ὁ φόβος κυρίου ἁγνός, διαμένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος·
τὰ κρίματα κυρίου ἀληθινά, δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ αὐτό,
11 ἐπιθυμητὰ ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον πολὺν
καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον.
12 καὶ γὰρ ὁ δοῦλός σου φυλάσσει αὐτά·
ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτὰ ἀνταπόδοσις πολλή.
13 παραπτώματα τίς συνήσει;
ἐκ τῶν κρυφίων μου καθάρισόν με.
14 καὶ ἀπὸ ἀλλοτρίων φεῖσαι τοῦ δούλου σου·
ἐὰν μή μου κατακυριεύσωσιν, τότε ἄμωμος ἔσομαι
καὶ καθαρισθήσομαι ἀπὸ ἁμαρτίας μεγάλης.

49^1 μου 2^0 > BS | 49^2] pr. και S | επανισταμενων A | 49^3 ρυσαι A
18 (𝔐 19) 3^1] pr. η SA || 8^1 του > A || 14^2 κατακυριευσουσιν BA

15 καὶ ἔσονται εἰς εὐδοκίαν τὰ λόγια τοῦ στόματός μου
καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου ἐνώπιόν σου διὰ παντός,
κύριε βοηθέ μου καὶ λυτρωτά μου.

19 ΙΘ′

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Ἐπακούσαι σου κύριος ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως,
ὑπερασπίσαι σου τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ Ιακωβ.
3 ἐξαποστείλαι σοι βοήθειαν ἐξ ἁγίου
καὶ ἐκ Σιων ἀντιλάβοιτό σου.
4 μνησθείη πάσης θυσίας σου
καὶ τὸ ὁλοκαύτωμά σου πιανάτω.
διάψαλμα.
5 δῴη σοι κατὰ τὴν καρδίαν σου
καὶ πᾶσαν τὴν βουλήν σου πληρώσαι.
6 ἀγαλλιασόμεθα ἐν τῷ σωτηρίῳ σου
καὶ ἐν ὀνόματι θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα.
πληρώσαι κύριος πάντα τὰ αἰτήματά σου.
7 νῦν ἔγνων ὅτι ἔσωσεν κύριος τὸν χριστὸν αὐτοῦ·
ἐπακούσεται αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἁγίου αὐτοῦ·
ἐν δυναστείαις ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ.
8 οὗτοι ἐν ἅρμασιν καὶ οὗτοι ἐν ἵπποις,
ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα.
9 αὐτοὶ συνεποδίσθησαν καὶ ἔπεσαν,
ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν.
10 κύριε, σῶσον τὸν βασιλέα σου
καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσώμεθά σε.

20 Κ′

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεὺς
καὶ ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου ἀγαλλιάσεται σφόδρα.
3 τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἔδωκας αὐτῷ
καὶ τὴν θέλησιν τῶν χειλέων αὐτοῦ οὐκ ἐστέρησας αὐτόν.
διάψαλμα.
4 ὅτι προέφθασας αὐτὸν ἐν εὐλογίαις χρηστότητος,
ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέφανον ἐκ λίθου τιμίου.
5 ζωὴν ᾐτήσατό σε, καὶ ἔδωκας αὐτῷ,

19 (𝔐 20) 5^1 σοι] + κυριος A | 5^2 πληρωσει A || 6^1 εν] επι A | 6^2 θεου] pr. κυριου S || 8^2 κυριου > A | μεγαλ.] αγαλλιασομεθα S || 10^1 σου > A
20 (𝔐 21) 3^2 θελησιν R] δεησιν BSA

μακρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος.
6 μεγάλη ἡ δόξα αὐτοῦ ἐν τῷ σωτηρίῳ σου,
δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπιθήσεις ἐπʼ αὐτόν·
7 ὅτι δώσεις αὐτῷ εὐλογίαν εἰς αἰῶνα αἰῶνος,
εὐφρανεῖς αὐτὸν ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου σου.
8 ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐλπίζει ἐπὶ κύριον
καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ ὑψίστου οὐ μὴ σαλευθῇ.
9 εὑρεθείη ἡ χείρ σου πᾶσιν τοῖς ἐχθροῖς σου,
ἡ δεξιά σου εὕροι πάντας τοὺς μισοῦντάς σε.
10 θήσεις αὐτοὺς ὡς κλίβανον πυρὸς εἰς καιρὸν τοῦ προσώπου σου·
κύριος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐτούς,
καὶ καταφάγεται αὐτοὺς πῦρ.
11 τὸν καρπὸν αὐτῶν ἀπὸ γῆς ἀπολεῖς
καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων,
12 ὅτι ἔκλιναν εἰς σὲ κακά,
διελογίσαντο βουλήν, ἣν οὐ μὴ δύνωνται στῆσαι.
13 ὅτι θήσεις αὐτοὺς νῶτον·
ἐν τοῖς περιλοίποις σου ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπον αὐτῶν.
14 ὑψώθητι, κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου·
ᾄσομεν καὶ ψαλοῦμεν τὰς δυναστείας σου.

21 ΚΑʹ

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς ἀντιλήμψεως τῆς ἑωθινῆς· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Ὁ θεὸς ὁ θεός μου, πρόσχες μοι· ἵνα τί ἐγκατέλιπές με;
μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παραπτωμάτων μου.
3 ὁ θεός μου, κεκράξομαι ἡμέρας, καὶ οὐκ εἰσακούσῃ,
καὶ νυκτός, καὶ οὐκ εἰς ἄνοιαν ἐμοί.
4 σὺ δὲ ἐν ἁγίοις κατοικεῖς, ὁ ἔπαινος Ισραηλ.
5 ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ πατέρες ἡμῶν,
ἤλπισαν, καὶ ἐρρύσω αὐτούς·
6 πρὸς σὲ ἐκέκραξαν καὶ ἐσώθησαν,
ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν καὶ οὐ κατῃσχύνθησαν.
7 ἐγὼ δέ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἄνθρωπος,

5^2 αιωνα] + και εις (+ τον S) αιωνα του SBs: item S† in 7^1, ubi S τον etiam ante αιωνα 1^0 add. || 8^2 σαλευθω S† || 10^1] pr. οτι S* | 10^2 κυριος ... αυτου συνταραξει pl.] κυριε ... σου -ξεις BSA || 12^2 βουλας ας ... στηναι A

21 (𝔐 22) 1 ψ. τω δ. > A† || 3^1 ημερας *L*] + προς σε BSA || 7^1 ουχι A†

ὄνειδος ἀνθρώπου καὶ ἐξουδένημα λαοῦ.
8 πάντες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρισάν με,
ἐλάλησαν ἐν χείλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλήν
9 Ἤλπισεν ἐπὶ κύριον, ῥυσάσθω αὐτόν·
σωσάτω αὐτόν, ὅτι θέλει αὐτόν.
10 ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐκσπάσας με ἐκ γαστρός,
ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ μαστῶν τῆς μητρός μου·
11 ἐπὶ σὲ ἐπερρίφην ἐκ μήτρας,
ἐκ κοιλίας μητρός μου θεός μου εἶ σύ.
12 μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι θλῖψις ἐγγύς,
ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν.
13 περιεκύκλωσάν με μόσχοι πολλοί,
ταῦροι πίονες περιέσχον με·
14 ἤνοιξαν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν
ὡς λέων ὁ ἁρπάζων καὶ ὠρυόμενος.
15 ὡσεὶ ὕδωρ ἐξεχύθην,
καὶ διεσκορπίσθη πάντα τὰ ὀστᾶ μου,
ἐγενήθη ἡ καρδία μου ὡσεὶ κηρὸς τηκόμενος ἐν μέσῳ τῆς
κοιλίας μου·
16 ἐξηράνθη ὡς ὄστρακον ἡ ἰσχύς μου,
καὶ ἡ γλῶσσά μου κεκόλληται τῷ λάρυγγί μου,
καὶ εἰς χοῦν θανάτου κατήγαγές με.
17 ὅτι ἐκύκλωσάν με κύνες πολλοί,
συναγωγὴ πονηρευομένων περιέσχον με,
ὤρυξαν χεῖράς μου καὶ πόδας.
18 ἐξηρίθμησα πάντα τὰ ὀστᾶ μου,
αὐτοὶ δὲ κατενόησαν καὶ ἐπεῖδόν με.
19 διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς
καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.
20 σὺ δέ, κύριε, μὴ μακρύνῃς τὴν βοήθειάν μου,
εἰς τὴν ἀντίλημψίν μου πρόσχες.
21 ῥῦσαι ἀπὸ ῥομφαίας τὴν ψυχήν μου
καὶ ἐκ χειρὸς κυνὸς τὴν μονογενῆ μου·
22 σῶσόν με ἐκ στόματος λέοντος
καὶ ἀπὸ κεράτων μονοκερώτων τὴν ταπείνωσίν μου.
23 διηγήσομαι τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου,
ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε
24 Οἱ φοβούμενοι κύριον, αἰνέσατε αὐτόν,
ἅπαν τὸ σπέρμα Ιακωβ, δοξάσατε αὐτόν,

7^2 ανθρωπων S || 8^2] pr. και S || 15^2 οστα] διαβηματα S†: ex 72 2 || 16^1 ως] ωσει B† || 17^3] + μου A || 18^1 εξηριθμησα Gra.] -σαν mss. || 20^1 μου] σου S

φοβηθήτωσαν αὐτὸν ἅπαν τὸ σπέρμα Ισραηλ,
25 ὅτι οὐκ ἐξουδένωσεν οὐδὲ προσώχθισεν τῇ δεήσει τοῦ πτωχοῦ
οὐδὲ ἀπέστρεψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ
καὶ ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτὸν εἰσήκουσέν μου.
26 παρὰ σοῦ ὁ ἔπαινός μου ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ,
τὰς εὐχάς μου ἀποδώσω ἐνώπιον τῶν φοβουμένων αὐτόν.
27 φάγονται πένητες καὶ ἐμπλησθήσονται,
καὶ αἰνέσουσιν κύριον οἱ ἐκζητοῦντες αὐτόν·
ζήσονται αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος.
28 μνησθήσονται καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς κύριον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς
καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν,
29 ὅτι τοῦ κυρίου ἡ βασιλεία,
καὶ αὐτὸς δεσπόζει τῶν ἐθνῶν.
30 ἔφαγον καὶ προσεκύνησαν πάντες οἱ πίονες τῆς γῆς,
ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν γῆν.
καὶ ἡ ψυχή μου αὐτῷ ζῇ,
31 καὶ τὸ σπέρμα μου δουλεύσει αὐτῷ·
ἀναγγελήσεται τῷ κυρίῳ γενεὰ ἡ ἐρχομένη,
32 καὶ ἀναγγελοῦσιν τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ
λαῷ τῷ τεχθησομένῳ, ὅτι ἐποίησεν ὁ κύριος.

22 ΚΒ'

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Κύριος ποιμαίνει με, καὶ οὐδέν με ὑστερήσει.
2 εἰς τόπον χλόης, ἐκεῖ με κατεσκήνωσεν,
ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρεψέν με,
3 τὴν ψυχήν μου ἐπέστρεψεν.
ὡδήγησέν με ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης
ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.
4 ἐὰν γὰρ καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου,
οὐ φοβηθήσομαι κακά, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ·
ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου, αὐταί με παρεκάλεσαν.
5 ἡτοίμασας ἐνώπιόν μου τράπεζαν ἐξ ἐναντίας τῶν θλιβόντων με·
ἐλίπανας ἐν ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου,
καὶ τὸ ποτήριόν σου μεθύσκον ὡς κράτιστον.

25[3] επηκουσεν A† || 26[2] των] pr. παντων A || 28[2] σου Cyp] αυτου B SA || 32[2] οτι Ra.] ον mss. | ο > SA
22 (𝔐 23) 1 ποιμανει SA

6 καὶ τὸ ἔλεός σου καταδιώξεταί με πάσας τὰς ἡμέρας τῆς
ζωῆς μου,
καὶ τὸ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

23 ΚΓ΄

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ · τῆς μιᾶς σαββάτων.
Τοῦ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς,
ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ ·
2 αὐτὸς ἐπὶ θαλασσῶν ἐθεμελίωσεν αὐτὴν
καὶ ἐπὶ ποταμῶν ἡτοίμασεν αὐτήν.
3 τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου
καὶ τίς στήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ;
4 ἀθῷος χερσὶν καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ,
ὃς οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
καὶ οὐκ ὤμοσεν ἐπὶ δόλῳ τῷ πλησίον αὐτοῦ.
5 οὗτος λήμψεται εὐλογίαν παρὰ κυρίου
καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ.
6 αὕτη ἡ γενεὰ ζητούντων αὐτόν,
ζητούντων τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ Ιακωβ.
διάψαλμα.
7 ἄρατε πύλας, οἱ ἄρχοντες ὑμῶν,
καὶ ἐπάρθητε, πύλαι αἰώνιοι,
καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.
8 τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης;
κύριος κραταιὸς καὶ δυνατός,
κύριος δυνατὸς ἐν πολέμῳ.
9 ἄρατε πύλας, οἱ ἄρχοντες ὑμῶν,
καὶ ἐπάρθητε, πύλαι αἰώνιοι,
καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.
10 τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης;
κύριος τῶν δυνάμεων, αὐτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

24 ΚΔ΄

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Πρὸς σέ, κύριε, ἦρα τὴν ψυχήν μου, ὁ θεός μου.
2 ἐπὶ σοὶ πέποιθα · μὴ καταισχυνθείην,
μηδὲ καταγελασάτωσάν μου οἱ ἐχθροί μου.
3 καὶ γὰρ πάντες οἱ ὑπομένοντές σε οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν ·
αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ ἀνομοῦντες διὰ κενῆς.

23 (𝔐 24) 1 tit. της μιας σαββ. > S | σαββατου A || 4^2 αυτου] μου A† | 4^3 αυτου > SA || 10^2 ο βασ.] pr. ουτος BS
24 (𝔐 25) 3^2 παντες ABc] > B*S, in *O* sub ÷

4 τὰς ὁδούς σου, κύριε, γνώρισόν μοι
καὶ τὰς τρίβους σου δίδαξόν με.
5 ὁδήγησόν με ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου
καὶ δίδαξόν με, ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου,
καὶ σὲ ὑπέμεινα ὅλην τὴν ἡμέραν.
6 μνήσθητι τῶν οἰκτιρμῶν σου, κύριε,
καὶ τὰ ἐλέη σου, ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνός εἰσιν.
7 ἁμαρτίας νεότητός μου καὶ ἀγνοίας μου μὴ μνησθῇς·
κατὰ τὸ ἔλεός σου μνήσθητί μου σὺ
ἕνεκα τῆς χρηστότητός σου, κύριε.
8 χρηστὸς καὶ εὐθὴς ὁ κύριος·
διὰ τοῦτο νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας ἐν ὁδῷ.
9 ὁδηγήσει πραεῖς ἐν κρίσει,
διδάξει πραεῖς ὁδοὺς αὐτοῦ.
10 πᾶσαι αἱ ὁδοὶ κυρίου ἔλεος καὶ ἀλήθεια
τοῖς ἐκζητοῦσιν τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ.
11 ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου, κύριε,
καὶ ἱλάσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ μου· πολλὴ γάρ ἐστιν.
12 τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον;
νομοθετήσει αὐτῷ ἐν ὁδῷ, ᾗ ᾑρετίσατο.
13 ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσεται,
καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κληρονομήσει γῆν.
14 κραταίωμα κύριος τῶν φοβουμένων αὐτόν,
[καὶ τὸ ὄνομα κυρίου τῶν φοβουμένων αὐτόν,]
καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ τοῦ δηλῶσαι αὐτοῖς.
15 οἱ ὀφθαλμοί μου διὰ παντὸς πρὸς τὸν κύριον,
ὅτι αὐτὸς ἐκσπάσει ἐκ παγίδος τοὺς πόδας μου.
16 ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με,
ὅτι μονογενὴς καὶ πτωχός εἰμι ἐγώ.
17 αἱ θλίψεις τῆς καρδίας μου ἐπλατύνθησαν·
ἐκ τῶν ἀναγκῶν μου ἐξάγαγέ με.
18 ἰδὲ τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κόπον μου
καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου.
19 ἰδὲ τοὺς ἐχθρούς μου, ὅτι ἐπληθύνθησαν
καὶ μῖσος ἄδικον ἐμίσησάν με.
20 φύλαξον τὴν ψυχήν μου καὶ ῥῦσαί με·
μὴ καταισχυνθείην, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ σέ.
21 ἄκακοι καὶ εὐθεῖς ἐκολλῶντό μοι,

5^1 εν τη αληθεια(A† -αν) SA || 6^1 κυριε > B || 7^1 αγνοιας] pr. τας B*(uid.)S | μου 2^0 > BS | 7^2 σου U] > BSA || 9^2 > B† || 14^2 > S | φοβουμ.] επικαλουμ. A || 17^1 επλατυνθησαν U] επληθυνθ. BSA: ex 19^1, ubi U per errorem επλατυνθ.

ὅτι ὑπέμεινά σε, κύριε.
22 λύτρωσαι, ὁ θεός, τὸν Ισραηλ
ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ.

25 ΚΕʹ

1 Τοῦ Δαυιδ.
Κρῖνόν με, κύριε, ὅτι ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην
καὶ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἐλπίζων οὐ μὴ ἀσθενήσω.
2 δοκίμασόν με, κύριε, καὶ πείρασόν με,
πύρωσον τοὺς νεφρούς μου καὶ τὴν καρδίαν μου.
3 ὅτι τὸ ἔλεός σου κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μού ἐστιν,
καὶ εὐηρέστησα ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου.
4 οὐκ ἐκάθισα μετὰ συνεδρίου ματαιότητος
καὶ μετὰ παρανομούντων οὐ μὴ εἰσέλθω·
5 ἐμίσησα ἐκκλησίαν πονηρευομένων
καὶ μετὰ ἀσεβῶν οὐ μὴ καθίσω.
6 νίψομαι ἐν ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου
καὶ κυκλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου, κύριε,
7 τοῦ ἀκοῦσαι φωνὴν αἰνέσεως
καὶ διηγήσασθαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου.
8 κύριε, ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου
καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου.
9 μὴ συναπολέσῃς μετὰ ἀσεβῶν τὴν ψυχήν μου
καὶ μετὰ ἀνδρῶν αἱμάτων τὴν ζωήν μου,
10 ὧν ἐν χερσὶν ἀνομίαι,
ἡ δεξιὰ αὐτῶν ἐπλήσθη δώρων.
11 ἐγὼ δὲ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην·
λύτρωσαί με καὶ ἐλέησόν με.
12 ὁ γὰρ πούς μου ἔστη ἐν εὐθύτητι·
ἐν ἐκκλησίαις εὐλογήσω σε, κύριε.

26 ΚϚʹ

1 Τοῦ Δαυιδ· πρὸ τοῦ χρισθῆναι.
Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου· τίνα φοβηθήσομαι;
κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου· ἀπὸ τίνος δειλιάσω;
2 ἐν τῷ ἐγγίζειν ἐπ᾽ ἐμὲ κακοῦντας τοῦ φαγεῖν τὰς σάρκας μου
οἱ θλίβοντές με καὶ οἱ ἐχθροί μου αὐτοὶ ἠσθένησαν καὶ ἔπεσαν·

21^{2} κυριε > S
25 (𝔐 26) 1^{2} ασθενησω] σαλευθω B: cf. 61 3 || 2^{1} > S† || 6^{2} κυριε > B || 10^{1} ανομιαι B†] pr. αι A, -μια S || 11^{2} με 1^{0}] + κυριε A
26 (𝔐 27) 1 tit. του 1^{0}] τω A

3 ἐὰν παρατάξηται ἐπ᾽ ἐμὲ παρεμβολή, οὐ φοβηθήσεται ἡ καρδία μου·
ἐὰν ἐπαναστῇ ἐπ᾽ ἐμὲ πόλεμος, ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπίζω.
4 μίαν ᾐτησάμην παρὰ κυρίου, ταύτην ἐκζητήσω·
τοῦ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου,
τοῦ θεωρεῖν με τὴν τερπνότητα τοῦ κυρίου
καὶ ἐπισκέπτεσθαι τὸν ναὸν αὐτοῦ.
5 ὅτι ἔκρυψέν με ἐν σκηνῇ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν μου·
ἐσκέπασέν με ἐν ἀποκρύφῳ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ,
ἐν πέτρᾳ ὕψωσέν με·
6 καὶ νῦν ἰδοὺ ὕψωσεν τὴν κεφαλήν μου ἐπ᾽ ἐχθρούς μου·
ἐκύκλωσα καὶ ἔθυσα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ θυσίαν ἀλαλαγμοῦ,
ᾄσομαι καὶ ψαλῶ τῷ κυρίῳ.
7 εἰσάκουσον, κύριε, τῆς φωνῆς μου, ἧς ἐκέκραξα·
ἐλέησόν με καὶ εἰσάκουσόν μου.
8 σοὶ εἶπεν ἡ καρδία μου Ἐζήτησεν τὸ πρόσωπόν μου·
τὸ πρόσωπόν σου, κύριε, ζητήσω.
9 μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ᾽ ἐμοῦ,
μὴ ἐκκλίνῃς ἐν ὀργῇ ἀπὸ τοῦ δούλου σου·
βοηθός μου γενοῦ, μὴ ἀποσκορακίσῃς με
καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς με, ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου.
10 ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπόν με,
ὁ δὲ κύριος προσελάβετό με.
11 νομοθέτησόν με, κύριε, τῇ ὁδῷ σου
καὶ ὁδήγησόν με ἐν τρίβῳ εὐθείᾳ ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου.
12 μὴ παραδῷς με εἰς ψυχὰς θλιβόντων με,
ὅτι ἐπανέστησάν μοι μάρτυρες ἄδικοι,
καὶ ἐψεύσατο ἡ ἀδικία ἑαυτῇ.
13 πιστεύω τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ κυρίου ἐν γῇ ζώντων.
14 ὑπόμεινον τὸν κύριον·
ἀνδρίζου, καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία σου,
καὶ ὑπόμεινον τὸν κύριον.

27 ΚΖ′

1 Τοῦ Δαυιδ.

Πρὸς σέ, κύριε, ἐκέκραξα,

4^2 του] το SA | 4^3 του ult. > A | 4^4 ναον] λαον S, + τον αγιον A || 5^1 σκηνη] + αυτου A || 6^1 υψωσεν] + κυριος A | 6^3 ασω S || 7^1] + προς σε A || 8^1 εζητησεν το προσ. μου S(†)] εξεζητησα το προσ. σου BA || $9^{3.4}$ αποσκορακισης ... εγκαταλιπης U] εγκατ. ... υπεριδης BSA || 13 πιστευσω BS || 14^2 σου] μου A†

27 (𝔐 28) 1^1 κεκραξομαι SA

ὁ θεός μου, μὴ παρασιωπήσῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ,
μήποτε παρασιωπήσῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ
καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον.
2 εἰσάκουσον τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ δέεσθαί με
πρὸς σέ,
ἐν τῷ με αἴρειν χεῖράς μου πρὸς ναὸν ἅγιόν σου.
3 μὴ συνελκύσῃς μετὰ ἁμαρτωλῶν τὴν ψυχήν μου
καὶ μετὰ ἐργαζομένων ἀδικίαν μὴ συναπολέσῃς με
τῶν λαλούντων εἰρήνην μετὰ τῶν πλησίον αὐτῶν,
κακὰ δὲ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν.
4 δὸς αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν
καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν·
κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν δὸς αὐτοῖς,
ἀπόδος τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν αὐτοῖς.
5 ὅτι οὐ συνῆκαν εἰς τὰ ἔργα κυρίου
καὶ εἰς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ·
καθελεῖς αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ οἰκοδομήσεις αὐτούς.
6 εὐλογητὸς κύριος, ὅτι εἰσήκουσεν τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου.
7 κύριος βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου·
ἐπ᾽ αὐτῷ ἤλπισεν ἡ καρδία μου, καὶ ἐβοηθήθην,
καὶ ἀνέθαλεν ἡ σάρξ μου·
καὶ ἐκ θελήματός μου ἐξομολογήσομαι αὐτῷ.
8 κύριος κραταίωμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ
καὶ ὑπερασπιστὴς τῶν σωτηρίων τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ ἐστιν.
9 σῶσον τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου
καὶ ποίμανον αὐτοὺς καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος.

28

ΚΗʹ

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ· ἐξοδίου σκηνῆς.
Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ, υἱοὶ θεοῦ,
ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὺς κριῶν,
ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμήν,
2 ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ,
προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ.
3 φωνὴ κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων,
ὁ θεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησεν,
κύριος ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν.
4 φωνὴ κυρίου ἐν ἰσχύι,

$1^{2.3}$ απ εμου bis] επ εμοι B† | 2^1 εν τω δε. με] ης εκεκραξα A†: ex 26 7 | 2^2 με αιρειν] tr. A, με > S† | προς] εις BS† || 3^1 μετα αμ. την ψυχην μου] με μετα αμ. S | 3^2 εργαζ.] pr. ανδρων S† | αδικιαν] την ανομιαν S, nihil nisi την A† || 4^3 αυτων > A† || 9^2 του > S

φωνὴ κυρίου ἐν μεγαλοπρεπείᾳ.
5 φωνὴ κυρίου συντρίβοντος κέδρους,
καὶ συντρίψει κύριος τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου
6 καὶ λεπτυνεῖ αὐτὰς ὡς τὸν μόσχον τὸν Λίβανον,
καὶ ὁ ἠγαπημένος ὡς υἱὸς μονοκερώτων.
7 φωνὴ κυρίου διακόπτοντος φλόγα πυρός,
8 φωνὴ κυρίου συσσείοντος ἔρημον,
καὶ συσσείσει κύριος τὴν ἔρημον Καδης.
9 φωνὴ κυρίου καταρτιζομένου ἐλάφους,
καὶ ἀποκαλύψει δρυμούς·
καὶ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ πᾶς τις λέγει δόξαν.
10 κύριος τὸν κατακλυσμὸν κατοικιεῖ,
καὶ καθίεται κύριος βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα.
11 κύριος ἰσχὺν τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει,
κύριος εὐλογήσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.

29 ΚΘ´

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς ᾠδῆς τοῦ ἐγκαινισμοῦ τοῦ οἴκου· τῷ Δαυιδ.

2 Ὑψώσω σε, κύριε, ὅτι ὑπέλαβές με
καὶ οὐκ ηὔφρανας τοὺς ἐχθρούς μου ἐπ' ἐμέ.
3 κύριε ὁ θεός μου, ἐκέκραξα πρὸς σέ, καὶ ἰάσω με·
4 κύριε, ἀνήγαγες ἐξ ᾅδου τὴν ψυχήν μου,
ἔσωσάς με ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον.
5 ψάλατε τῷ κυρίῳ, οἱ ὅσιοι αὐτοῦ,
καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιωσύνης αὐτοῦ·
6 ὅτι ὀργὴ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ,
καὶ ζωὴ ἐν τῷ θελήματι αὐτοῦ·
τὸ ἑσπέρας αὐλισθήσεται κλαυθμὸς
καὶ εἰς τὸ πρωὶ ἀγαλλίασις.
7 ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου
Οὐ μὴ σαλευθῶ εἰς τὸν αἰῶνα.
8 κύριε, ἐν τῷ θελήματί σου παρέσχου τῷ κάλλει μου δύναμιν·
ἀπέστρεψας δὲ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ἐγενήθην τεταραγμένος.
9 πρὸς σέ, κύριε, κεκράξομαι
καὶ πρὸς τὸν θεόν μου δεηθήσομαι
10 Τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου,
ἐν τῷ καταβῆναί με εἰς διαφθοράν;

28 (𝔐 29) 5^2 και U] > BSA || 8^2 και > BA || 10^2 καθιειται A: cf. Thack. p. 272
29 (𝔐 30) 1 εις το τελος > SA | τω] του B || 2^2 επ εμοι SA† || 4^2 απο] εκ S || 8^1 σου] μου A† | παρεσχου U] παρασχου BSA

μὴ ἐξομολογήσεταί σοι χοῦς
ἢ ἀναγγελεῖ τὴν ἀλήθειάν σου;
11 ἤκουσεν κύριος καὶ ἠλέησέν με,
κύριος ἐγενήθη βοηθός μου.
12 ἔστρεψας τὸν κοπετόν μου εἰς χορὸν ἐμοί,
διέρρηξας τὸν σάκκον μου καὶ περιέζωσάς με εὐφροσύνην,
13 ὅπως ἂν ψάλῃ σοι ἡ δόξα μου καὶ οὐ μὴ κατανυγῶ·
κύριε ὁ θεός μου, εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι.

30 Λʹ

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ· ἐκστάσεως.
2 Ἐπὶ σοί, κύριε, ἤλπισα, μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα·
ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με.
3 κλῖνον πρός με τὸ οὖς σου,
τάχυνον τοῦ ἐξελέσθαι με·
γενοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστὴν
καὶ εἰς οἶκον καταφυγῆς τοῦ σῶσαί με.
4 ὅτι κραταίωμά μου καὶ καταφυγή μου εἶ σὺ
καὶ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὁδηγήσεις με καὶ διαθρέψεις με·
5 ἐξάξεις με ἐκ παγίδος ταύτης, ἧς ἔκρυψάν μοι,
ὅτι σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου.
6 εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου·
ἐλυτρώσω με, κύριε ὁ θεὸς τῆς ἀληθείας.
7 ἐμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας ματαιότητας διὰ κενῆς·
ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἤλπισα.
8 ἀγαλλιάσομαι καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ ἐλέει σου,
ὅτι ἐπεῖδες τὴν ταπείνωσίν μου,
ἔσωσας ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχήν μου
9 καὶ οὐ συνέκλεισάς με εἰς χεῖρας ἐχθροῦ,
ἔστησας ἐν εὐρυχώρῳ τοὺς πόδας μου.
10 ἐλέησόν με, κύριε, ὅτι θλίβομαι·
ἐταράχθη ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμός μου,
ἡ ψυχή μου καὶ ἡ γαστήρ μου.
11 ὅτι ἐξέλιπεν ἐν ὀδύνῃ ἡ ζωή μου
καὶ τὰ ἔτη μου ἐν στεναγμοῖς·
ἠσθένησεν ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχύς μου,
καὶ τὰ ὀστᾶ μου ἐταράχθησαν.
12 παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήθην ὄνειδος

12[1] χορον Gra.] χαραν mss.
30 (𝔐 31) 1 εκστασεως (ex 23)] > S = 𝔐 || 2[2]] pr. και S† | και εξελου με > S: cf. 70 2 || 4[1] κραταιωσις SA | μου 1[0] > S || 5[2]] + κύριε A || 7[1] διαφυλασσ.] δια > BS

καὶ τοῖς γείτοσίν μου σφόδρα
καὶ φόβος τοῖς γνωστοῖς μου,
οἱ θεωροῦντές με ἔξω ἔφυγον ἀπ' ἐμοῦ.
13 ἐπελήσθην ὡσεὶ νεκρὸς ἀπὸ καρδίας,
ἐγενήθην ὡσεὶ σκεῦος ἀπολωλός.
14 ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν παροικούντων κυκλόθεν·
ἐν τῷ ἐπισυναχθῆναι αὐτοὺς ἅμα ἐπ' ἐμὲ
τοῦ λαβεῖν τὴν ψυχήν μου ἐβουλεύσαντο.
15 ἐγὼ δὲ ἐπὶ σὲ ἤλπισα, κύριε·
εἶπα Σὺ εἶ ὁ θεός μου.
16 ἐν ταῖς χερσίν σου οἱ καιροί μου·
ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν μου
καὶ ἐκ τῶν καταδιωκόντων με.
17 ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου,
σῶσόν με ἐν τῷ ἐλέει σου.
18 κύριε, μὴ καταισχυνθείην, ὅτι ἐπεκαλεσάμην σε·
αἰσχυνθείησαν οἱ ἀσεβεῖς καὶ καταχθείησαν εἰς ᾅδου.
19 ἄλαλα γενηθήτω τὰ χείλη τὰ δόλια
τὰ λαλοῦντα κατὰ τοῦ δικαίου ἀνομίαν
ἐν ὑπερηφανίᾳ καὶ ἐξουδενώσει.
20 ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς χρηστότητός σου, κύριε,
ἧς ἔκρυψας τοῖς φοβουμένοις σε,
ἐξειργάσω τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ σὲ
ἐναντίον τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων.
21 κατακρύψεις αὐτοὺς ἐν ἀποκρύφῳ τοῦ προσώπου σου ἀπὸ ταραχῆς ἀνθρώπων,
σκεπάσεις αὐτοὺς ἐν σκηνῇ ἀπὸ ἀντιλογίας γλωσσῶν.
22 εὐλογητὸς κύριος, ὅτι ἐθαυμάστωσεν τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐν πόλει περιοχῆς.
23 ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου
Ἀπέρριμμαι ἄρα ἀπὸ προσώπου τῶν ὀφθαλμῶν σου.
διὰ τοῦτο εἰσήκουσας τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου
ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς σέ.
24 ἀγαπήσατε τὸν κύριον, πάντες οἱ ὅσιοι αὐτοῦ,
ὅτι ἀληθείας ἐκζητεῖ κύριος
καὶ ἀνταποδίδωσιν τοῖς περισσῶς ποιοῦσιν ὑπερηφανίαν.
25 ἀνδρίζεσθε, καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία ὑμῶν,

14[2] επισυναχθ.] επι > B || **15**[1] σε] σα (sic) B*†, σοι AB[c] | ηλπισα κυριε] tr. A || **16**[1] καιροι La†] κληροι rel.: cf. 4 8 Iud. 21 22 || **18**[2] οι > A || **19**[1] γενηθητωσαν B || **20**[1] κυριε > S | 20[3] σε] σοι A || **21**[1]] pr. και A | αποκρυφοις S† | ανθρωπου S† || **23**[2] αρα > A | προσωπου > S† | 23[3] εισηκ.] + κυριε B || **24**[2] οτι > S† | κυριος] pr. ο A†

πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ κύριον.

31 ΛΑ΄

1 Τῷ Δαυιδ· συνέσεως.
Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι
καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι·
2 μακάριος ἀνήρ, οὗ οὐ μὴ λογίσηται κύριος ἁμαρτίαν,
οὐδέ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δόλος.
3 ὅτι ἐσίγησα, ἐπαλαιώθη τὰ ὀστᾶ μου
ἀπὸ τοῦ κράζειν με ὅλην τὴν ἡμέραν·
4 ὅτι ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐβαρύνθη ἐπ᾽ ἐμὲ ἡ χείρ σου,
ἐστράφην εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ ἐμπαγῆναι ἄκανθαν.
διάψαλμα.
5 τὴν ἁμαρτίαν μου ἐγνώρισα
καὶ τὴν ἀνομίαν μου οὐκ ἐκάλυψα·
εἶπα Ἐξαγορεύσω κατ᾽ ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ κυρίῳ·
καὶ σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν τῆς ἁμαρτίας μου.
διάψαλμα.
6 ὑπὲρ ταύτης προσεύξεται πᾶς ὅσιος πρὸς σὲ ἐν καιρῷ εὐθέτῳ·
πλὴν ἐν κατακλυσμῷ ὑδάτων πολλῶν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐγγιοῦσιν.
7 σύ μου εἶ καταφυγὴ ἀπὸ θλίψεως τῆς περιεχούσης με·
τὸ ἀγαλλίαμά μου, λύτρωσαί με ἀπὸ τῶν κυκλωσάντων με.
διάψαλμα.
8 συνετιῶ σε καὶ συμβιβῶ σε ἐν ὁδῷ ταύτῃ, ᾗ πορεύσῃ,
ἐπιστηριῶ ἐπὶ σὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου.
9 μὴ γίνεσθε ὡς ἵππος καὶ ἡμίονος, οἷς οὐκ ἔστιν σύνεσις,
ἐν χαλινῷ καὶ κημῷ τὰς σιαγόνας αὐτῶν ἄγξαι
τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ.
10 πολλαὶ αἱ μάστιγες τοῦ ἁμαρτωλοῦ,
τὸν δὲ ἐλπίζοντα ἐπὶ κύριον ἔλεος κυκλώσει.
11 εὐφράνθητε ἐπὶ κύριον καὶ ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι,
καὶ καυχᾶσθε, πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

32 ΛΒ΄

1 Τῷ Δαυιδ.
Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν τῷ κυρίῳ·
τοῖς εὐθέσι πρέπει αἴνεσις.

25^2 κυριον] pr. τον S†
31 (𝔐 32) 1 tit. τω δ./συνεσ.] tr. B, ψαλμος τω δ. A | 1^1 αφειθησαν S || 4^2 εμπαγηναι] εμ > A†, + μοι A || 5$^{1.2}$ αμαρτιαν ... ανομιαν] tr. A | 5^3 ανομιαν] αμαρτιαν B | 5^4 αμαρτιας Ga] καρδιας BSA || 6^1 πας οσ./προς σε BS†] tr. rel. || 9^2 χαλινω .. κημω] tr. A | αγξεις A
32 (𝔐 33) 1 tit. τω δ.] pr. ψαλμος A | 1^2 αινεσις] pr. η A†

2 ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ,
ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψάλατε αὐτῷ.
3 ᾄσατε αὐτῷ ᾆσμα καινόν,
καλῶς ψάλατε ἐν ἀλαλαγμῷ.
4 ὅτι εὐθὴς ὁ λόγος τοῦ κυρίου,
καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει·
5 ἀγαπᾷ ἐλεημοσύνην καὶ κρίσιν,
τοῦ ἐλέους κυρίου πλήρης ἡ γῆ.
6 τῷ λόγῳ τοῦ κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν
καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν·
7 συνάγων ὡς ἀσκὸν ὕδατα θαλάσσης,
τιθεὶς ἐν θησαυροῖς ἀβύσσους.
8 φοβηθήτω τὸν κύριον πᾶσα ἡ γῆ,
ἀπ᾽ αὐτοῦ δὲ σαλευθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην·
9 ὅτι αὐτὸς εἶπεν, καὶ ἐγενήθησαν,
αὐτὸς ἐνετείλατο, καὶ ἐκτίσθησαν.
10 κύριος διασκεδάζει βουλὰς ἐθνῶν,
ἀθετεῖ δὲ λογισμοὺς λαῶν
καὶ ἀθετεῖ βουλὰς ἀρχόντων·
11 ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει,
λογισμοὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.
12 μακάριον τὸ ἔθνος, οὗ ἐστιν κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ,
λαός, ὃν ἐξελέξατο εἰς κληρονομίαν ἑαυτῷ.
13 ἐξ οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν ὁ κύριος,
εἶδεν πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων·
14 ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου αὐτοῦ
ἐπέβλεψεν ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν,
15 ὁ πλάσας κατὰ μόνας τὰς καρδίας αὐτῶν,
ὁ συνιεὶς εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν.
16 οὐ σῴζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν,
καὶ γίγας οὐ σωθήσεται ἐν πλήθει ἰσχύος αὐτοῦ·
17 ψευδὴς ἵππος εἰς σωτηρίαν,
ἐν δὲ πλήθει δυνάμεως αὐτοῦ οὐ σωθήσεται.
18 ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτὸν
τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ
19 ῥύσασθαι ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς αὐτῶν
καὶ διαθρέψαι αὐτοὺς ἐν λιμῷ.
20 ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὑπομένει τῷ κυρίῳ,
ὅτι βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς ἡμῶν ἐστιν·

5^1] + ο κυριος A || 6^1 του > SA || 7^1 ως] ωσει A || 10^3 > S† = 𝔐 || 11^2 εις γεν. κ. γεν.] απο γενεων εις γενεας BS || 15^2 εις *L*] > BSA

21 ὅτι ἐν αὐτῷ εὐφρανθήσεται ἡ καρδία ἡμῶν,
καὶ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ ἠλπίσαμεν.
22 γένοιτο τὸ ἔλεός σου, κύριε, ἐφ' ἡμᾶς,
καθάπερ ἠλπίσαμεν ἐπὶ σέ.

33 ΛΓ'

1 Τῷ Δαυιδ, ὁπότε ἠλλοίωσεν τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ ἐναντίον Αβιμελεχ, καὶ ἀπέλυσεν
αὐτόν, καὶ ἀπῆλθεν.
2 Εὐλογήσω τὸν κύριον ἐν παντὶ καιρῷ,
διὰ παντὸς ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν τῷ στόματί μου.
3 ἐν τῷ κυρίῳ ἐπαινεσθήσεται ἡ ψυχή μου·
ἀκουσάτωσαν πραεῖς καὶ εὐφρανθήτωσαν.
4 μεγαλύνατε τὸν κύριον σὺν ἐμοί,
καὶ ὑψώσωμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό.
5 ἐξεζήτησα τὸν κύριον, καὶ ἐπήκουσέν μου
καὶ ἐκ πασῶν τῶν παροικιῶν μου ἐρρύσατό με.
6 προσέλθατε πρὸς αὐτὸν καὶ φωτίσθητε,
καὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν οὐ μὴ καταισχυνθῇ.
7 οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκραξεν, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτοῦ
καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ ἔσωσεν αὐτόν.
8 παρεμβαλεῖ ἄγγελος κυρίου κύκλῳ τῶν φοβουμένων αὐτὸν
καὶ ῥύσεται αὐτούς.
9 γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος·
μακάριος ἀνήρ, ὃς ἐλπίζει ἐπ' αὐτόν.
10 φοβήθητε τὸν κύριον, οἱ ἅγιοι αὐτοῦ,
ὅτι οὐκ ἔστιν ὑστέρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.
11 πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν,
οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς
ἀγαθοῦ.
διάψαλμα.
12 δεῦτε, τέκνα, ἀκούσατέ μου·
φόβον κυρίου διδάξω ὑμᾶς.
13 τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ θέλων ζωὴν
ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν ἀγαθάς;
14 παῦσον τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ κακοῦ
καὶ χείλη σου τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον.
15 ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποίησον ἀγαθόν,
ζήτησον εἰρήνην καὶ δίωξον αὐτήν.

22[1] το ελ. σου / κυριε] tr. A | 22[2] σε] σοι A
33 (M 34) 5[2] παροικιων] θλιψεων A || 7[1] αυτων S† || 10[1] οι] pr. παντες BA || 13[2] ημερας ιδειν] tr. B || 14[2] σου > BS†

16 ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους,
καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν.
17 πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακὰ
τοῦ ἐξολεθρεῦσαι ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.
18 ἐκέκραξαν οἱ δίκαιοι, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτῶν
καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτούς.
19 ἐγγὺς κύριος τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν
καὶ τοὺς ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώσει.
20 πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων,
καὶ ἐκ πασῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτούς.
21 κύριος φυλάσσει πάντα τὰ ὀστᾶ αὐτῶν,
ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται.
22 θάνατος ἁμαρτωλῶν πονηρός,
καὶ οἱ μισοῦντες τὸν δίκαιον πλημμελήσουσιν.
23 λυτρώσεται κύριος ψυχὰς δούλων αὐτοῦ,
καὶ οὐ μὴ πλημμελήσωσιν πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ᾽ αὐτόν.

34 ΛΔ´

1 Τῷ Δαυιδ.

Δίκασον, κύριε, τοὺς ἀδικοῦντάς με,
πολέμησον τοὺς πολεμοῦντάς με.
2 ἐπιλαβοῦ ὅπλου καὶ θυρεοῦ καὶ ἀνάστηθι εἰς βοήθειάν μου,
3 ἔκχεον ῥομφαίαν καὶ σύγκλεισον ἐξ ἐναντίας τῶν καταδιωκόντων με·
εἰπὸν τῇ ψυχῇ μου Σωτηρία σου ἐγώ εἰμι.
4 αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐντραπήτωσαν οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου,
ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθήτωσαν οἱ λογιζόμενοί μοι κακά.
5 γενηθήτωσαν ὡσεὶ χνοῦς κατὰ πρόσωπον ἀνέμου,
καὶ ἄγγελος κυρίου ἐκθλίβων αὐτούς·
6 γενηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκότος καὶ ὀλίσθημα,
καὶ ἄγγελος κυρίου καταδιώκων αὐτούς·
7 ὅτι δωρεὰν ἔκρυψάν μοι διαφθορὰν παγίδος αὐτῶν,
μάτην ὠνείδισαν τὴν ψυχήν μου.
8 ἐλθέτω αὐτοῖς παγίς, ἣν οὐ γινώσκουσιν,
καὶ ἡ θήρα, ἣν ἔκρυψαν, συλλαβέτω αὐτούς,

16^1] pr. οτι BS || 21^1 κυριος φυλασσει: sic BS = 𝔐, sed 𝔐 trahit κυριος recte ad 20^2; A add. ο κυριος ad 20^2 et praebet in 21^1 φυλασσει κυριος || 23^2 πλημμελησουσιν BA

34 (𝔐 35) 1] pr. ψαλμος A || 2 μου] μοι B† || 3^1 ρομφ.] + σου A | 3^2 εγω ειμι] tr. A || 4 quater -ειησαν pro -ητωσαν B || 8^{1-3} A praebet αυτοις, γινωσκουσιν, εκρυψαν, sed deinde αυτον et πεσειται; alii ubique singularem praebent

καὶ ἐν τῇ παγίδι πεσοῦνται ἐν αὐτῇ.
9 ἡ δὲ ψυχή μου ἀγαλλιάσεται ἐπὶ τῷ κυρίῳ,
τερφθήσεται ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ·
10 πάντα τὰ ὀστᾶ μου ἐροῦσιν Κύριε, τίς ὅμοιός σοι;
ῥυόμενος πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ
καὶ πτωχὸν καὶ πένητα ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων αὐτόν.
11 ἀναστάντες μάρτυρες ἄδικοι ἃ οὐκ ἐγίνωσκον ἠρώτων με·
12 ἀνταπεδίδοσάν μοι πονηρὰ ἀντὶ καλῶν
καὶ ἀτεκνίαν τῇ ψυχῇ μου.
13 ἐγὼ δὲ ἐν τῷ αὐτοὺς παρενοχλεῖν μοι ἐνεδυόμην σάκκον
καὶ ἐταπείνουν ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου,
καὶ ἡ προσευχή μου εἰς κόλπον μου ἀποστραφήσεται.
14 ὡς πλησίον, ὡς ἀδελφὸν ἡμέτερον, οὕτως εὐηρέστουν·
ὡς πενθῶν καὶ σκυθρωπάζων, οὕτως ἐταπεινούμην.
15 καὶ κατ᾿ ἐμοῦ ηὐφράνθησαν καὶ συνήχθησαν,
συνήχθησαν ἐπ᾿ ἐμὲ μάστιγες, καὶ οὐκ ἔγνων,
διεσχίσθησαν καὶ οὐ κατενύγησαν.
16 ἐπείρασάν με, ἐξεμυκτήρισάν με μυκτηρισμόν,
ἔβρυξαν ἐπ᾿ ἐμὲ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν.
17 κύριε, πότε ἐπόψῃ;
ἀποκατάστησον τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν,
ἀπὸ λεόντων τὴν μονογενῆ μου.
18 ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε, ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῇ,
ἐν λαῷ βαρεῖ αἰνέσω σε.
19 μὴ ἐπιχαρείησάν μοι οἱ ἐχθραίνοντές μοι ἀδίκως,
οἱ μισοῦντές με δωρεὰν καὶ διανεύοντες ὀφθαλμοῖς.
20 ὅτι ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν
καὶ ἐπ᾿ ὀργὴν δόλους διελογίζοντο
21 καὶ ἐπλάτυναν ἐπ᾿ ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν,
εἶπαν Εὖγε εὖγε, εἴδαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.
22 εἶδες, κύριε, μὴ παρασιωπήσῃς,
κύριε, μὴ ἀποστῇς ἀπ᾿ ἐμοῦ·
23 ἐξεγέρθητι, κύριε, καὶ πρόσχες τῇ κρίσει μου,
ὁ θεός μου καὶ ὁ κύριός μου, εἰς τὴν δίκην μου.
24 κρῖνόν με κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου, κύριε ὁ θεός μου,
καὶ μὴ ἐπιχαρείησάν μοι·
25 μὴ εἴπαισαν ἐν καρδίαις αὐτῶν Εὖγε εὖγε τῇ ψυχῇ ἡμῶν·

9^{1} επι] εν S† || 10^{1} κυριε] + κυριε A | 10^{2} χειρος > A† || 11 επηρωτων B || 12^{1} καλων] αγαθων A || 13^{3} αποστραφητω A† || 18^{1} κυριε > SA || 19^{1} αδικως] ματαιως B†: ex 38 | 19^{2} με > A† || 20^{2} οργη B || 22^{2} κυριε > A† || 24^{1} με] + κυριε B, μοι κυριε A | δικαιοσυνην] ελεημοσ. S | 24^{2}] + οι εχθροι μου S

μηδὲ εἴπαισαν Κατεπίομεν αὐτόν.
26 αἰσχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν ἅμα οἱ ἐπιχαίροντες τοῖς κακοῖς μου,
ἐνδυσάσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπὴν οἱ μεγαλορρημονοῦντες ἐπ' ἐμέ.
27 ἀγαλλιάσαιντο καὶ εὐφρανθείησαν οἱ θέλοντες τὴν δικαιοσύνην μου
καὶ εἰπάτωσαν διὰ παντός Μεγαλυνθήτω ὁ κύριος,
οἱ θέλοντες τὴν εἰρήνην τοῦ δούλου αὐτοῦ.
28 καὶ ἡ γλῶσσά μου μελετήσει τὴν δικαιοσύνην σου,
ὅλην τὴν ἡμέραν τὸν ἔπαινόν σου.

35

ΛΕ'

1 Εἰς τὸ τέλος· τῷ δούλῳ κυρίου τῷ Δαυιδ.
2 Φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ,
οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ·
3 ὅτι ἐδόλωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ
τοῦ εὑρεῖν τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μισῆσαι.
4 τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτοῦ ἀνομία καὶ δόλος,
οὐκ ἐβουλήθη συνιέναι τοῦ ἀγαθῦναι·
5 ἀνομίαν διελογίσατο ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ,
παρέστη πάσῃ ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ,
τῇ δὲ κακίᾳ οὐ προσώχθισεν.
6 κύριε, ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ἔλεός σου,
καὶ ἡ ἀλήθειά σου ἕως τῶν νεφελῶν·
7 ἡ δικαιοσύνη σου ὡσεὶ ὄρη θεοῦ,
τὰ κρίματά σου ἄβυσσος πολλή·
ἀνθρώπους καὶ κτήνη σώσεις, κύριε.
8 ὡς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου, ὁ θεός·
οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἐλπιοῦσιν.
9 μεθυσθήσονται ἀπὸ πιότητος τοῦ οἴκου σου,
καὶ τὸν χειμάρρουν τῆς τρυφῆς σου ποτιεῖς αὐτούς·
10 ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς,
ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς.
11 παράτεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς γινώσκουσίν σε
καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ.
12 μὴ ἐλθέτω μοι ποὺς ὑπερηφανίας,

27^1 ευφρανθ.] + επι σοι A† | 27^2 μεγαλυνθειη B† | κυριος] θεος S†
35 (𝔐 36) 1 τω δουλω κυρ. > A | fin.] + ψαλμος A(†) || 5^1 ελογισατο B | 5^3 τη δε κακ.] κακ. δε A || 7^1 η δικ. σου] και η δικ. B† | ωσει] ως A | 7^2 αβυσσος] pr. ωσει B || 8^2 εις σκεπην S || 9^1 του > A

καὶ χεὶρ ἁμαρτωλῶν μὴ σαλεύσαι με.
13 ἐκεῖ ἔπεσον οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν,
ἐξώσθησαν καὶ οὐ μὴ δύνωνται στῆναι.

36 ΛΓ'

1 Τοῦ Δαυιδ.

Μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις
μηδὲ ζήλου τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν·
2 ὅτι ὡσεὶ χόρτος ταχὺ ἀποξηρανθήσονται
καὶ ὡσεὶ λάχανα χλόης ταχὺ ἀποπεσοῦνται.
3 ἔλπισον ἐπὶ κύριον καὶ ποίει χρηστότητα
καὶ κατασκήνου τὴν γῆν, καὶ ποιμανθήσῃ ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς·
4 κατατρύφησον τοῦ κυρίου,
καὶ δώσει σοι τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας σου.
5 ἀποκάλυψον πρὸς κύριον τὴν ὁδόν σου
καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτόν, καὶ αὐτὸς ποιήσει
6 καὶ ἐξοίσει ὡς φῶς τὴν δικαιοσύνην σου
καὶ τὸ κρίμα σου ὡς μεσημβρίαν.
7 ὑποτάγηθι τῷ κυρίῳ καὶ ἱκέτευσον αὐτόν·
μὴ παραζήλου ἐν τῷ κατευοδουμένῳ ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ,
ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι παρανομίας.
8 παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς καὶ ἐγκατάλιπε θυμόν,
μὴ παραζήλου ὥστε πονηρεύεσθαι·
9 ὅτι οἱ πονηρευόμενοι ἐξολεθρευθήσονται,
οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν κύριον αὐτοὶ κληρονομήσουσιν γῆν.
10 καὶ ἔτι ὀλίγον καὶ οὐ μὴ ὑπάρξῃ ὁ ἁμαρτωλός,
καὶ ζητήσεις τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ εὕρῃς·
11 οἱ δὲ πραεῖς κληρονομήσουσιν γῆν
καὶ κατατρυφήσουσιν ἐπὶ πλήθει εἰρήνης.
12 παρατηρήσεται ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον
καὶ βρύξει ἐπ' αὐτὸν τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ·
13 ὁ δὲ κύριος ἐκγελάσεται αὐτόν,
ὅτι προβλέπει ὅτι ἥξει ἡ ἡμέρα αὐτοῦ.
14 ῥομφαίαν ἐσπάσαντο οἱ ἁμαρτωλοί,
ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν
τοῦ καταβαλεῖν πτωχὸν καὶ πένητα,
τοῦ σφάξαι τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ·

12^{2} αμαρτωλου A | σαλευση A || **13**^{1} οι] pr. παντες BA
36 (𝔐 37) 1 tit. του] εις το τελος ψαλμος τω A || 4^{2} δωη A || **5**^{2} και **1**^{0} > S† || 7^{2} οδω] ζωη BS | 7^{3} παρανομιαν A || 8^{2} ωστε] εν τω S† || 9^{2} γην] pr. την BS† || **10**^{1} ο > B | 10^{2} και 1^{0} > S† || **11**^{2}] + επ αυτης A†

15 ἡ ῥομφαία αὐτῶν εἰσέλθοι εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν,
καὶ τὰ τόξα αὐτῶν συντριβείησαν.
16 κρεῖσσον ὀλίγον τῷ δικαίῳ
ὑπὲρ πλοῦτον ἁμαρτωλῶν πολύν·
17 ὅτι βραχίονες ἁμαρτωλῶν συντριβήσονται,
ὑποστηρίζει δὲ τοὺς δικαίους κύριος.
18 γινώσκει κύριος τὰς ὁδοὺς τῶν ἀμώμων,
καὶ ἡ κληρονομία αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται·
19 οὐ καταισχυνθήσονται ἐν καιρῷ πονηρῷ
καὶ ἐν ἡμέραις λιμοῦ χορτασθήσονται.
20 ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπολοῦνται,
οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου ἅμα τῷ δοξασθῆναι αὐτοὺς καὶ ὑψωθῆναι
ἐκλιπόντες ὡσεὶ καπνὸς ἐξέλιπον.
21 δανείζεται ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ οὐκ ἀποτείσει,
ὁ δὲ δίκαιος οἰκτίρει καὶ διδοῖ·
22 ὅτι οἱ εὐλογοῦντες αὐτὸν κληρονομήσουσι γῆν,
οἱ δὲ καταρώμενοι αὐτὸν ἐξολεθρευθήσονται.
23 παρὰ κυρίου τὰ διαβήματα ἀνθρώπου κατευθύνεται,
καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ θελήσει·
24 ὅταν πέσῃ, οὐ καταραχθήσεται,
ὅτι κύριος ἀντιστηρίζει χεῖρα αὐτοῦ.
25 νεώτερος ἐγενόμην καὶ γὰρ ἐγήρασα
καὶ οὐκ εἶδον δίκαιον ἐγκαταλελειμμένον
οὐδὲ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ζητοῦν ἄρτους·
26 ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλεᾷ καὶ δανείζει,
καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν ἔσται.
27 ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποίησον ἀγαθὸν
καὶ κατασκήνου εἰς αἰῶνα αἰῶνος·
28 ὅτι κύριος ἀγαπᾷ κρίσιν
καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει τοὺς ὁσίους αὐτοῦ,
εἰς τὸν αἰῶνα φυλαχθήσονται.
ἄνομοι δὲ ἐκδιωχθήσονται,
καὶ σπέρμα ἀσεβῶν ἐξολεθρευθήσεται·
29 δίκαιοι δὲ κληρονομήσουσι γῆν
καὶ κατασκηνώσουσιν εἰς αἰῶνα αἰῶνος ἐπ᾽ αὐτῆς.
30 στόμα δικαίου μελετήσει σοφίαν,

15^{1} την καρδ.] ψυχην S† | 15^{2} συντριβειη A || **17**^{2} κυριος] pr. ο A || **18**^{2} τον > A || **21**^{2} διδωσιν A || **23**^{1} τα — κατευθ.] κατευθ. τα διαβ, ανδρι S† | 23^{2}] + σφοδρα A || **26**^{1} ελεει A | δαν.] + ο δικαιος A || **27**^{2} αιωνος > S† || **28**^{4} ανομοι δε εκδιωχθησονται] αμωμοι εκδικηθησ. BS || **29**^{1} δε > S

καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ λαλήσει κρίσιν·
31 ὁ νόμος τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ,
καὶ οὐχ ὑποσκελισθήσεται τὰ διαβήματα αὐτοῦ.
32 κατανοεῖ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον
καὶ ζητεῖ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν,
33 ὁ δὲ κύριος οὐ μὴ ἐγκαταλίπῃ αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ
οὐδὲ μὴ καταδικάσηται αὐτόν, ὅταν κρίνηται αὐτῷ.
34 ὑπόμεινον τὸν κύριον καὶ φύλαξον τὴν ὁδὸν αὐτοῦ,
καὶ ὑψώσει σε τοῦ κατακληρονομῆσαι γῆν·
ἐν τῷ ἐξολεθρεύεσθαι ἁμαρτωλοὺς ὄψῃ.
35 εἶδον ἀσεβῆ ὑπερυψούμενον
καὶ ἐπαιρόμενον ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου·
36 καὶ παρῆλθον, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν,
καὶ ἐζήτησα αὐτόν, καὶ οὐχ εὑρέθη ὁ τόπος αὐτοῦ.
37 φύλασσε ἀκακίαν καὶ ἰδὲ εὐθύτητα,
ὅτι ἔστιν ἐγκατάλειμμα ἀνθρώπῳ εἰρηνικῷ·
38 οἱ δὲ παράνομοι ἐξολεθρευθήσονται ἐπὶ τὸ αὐτό,
τὰ ἐγκαταλείμματα τῶν ἀσεβῶν ἐξολεθρευθήσονται.
39 σωτηρία δὲ τῶν δικαίων παρὰ κυρίου,
καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν ἐν καιρῷ θλίψεως,
40 καὶ βοηθήσει αὐτοῖς κύριος καὶ ῥύσεται αὐτοὺς
καὶ ἐξελεῖται αὐτοὺς ἐξ ἁμαρτωλῶν
καὶ σώσει αὐτούς, ὅτι ἤλπισαν ἐπ᾽ αὐτόν.

37

ΛΖ´

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ· εἰς ἀνάμνησιν περὶ σαββάτου.
2 Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με
μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με.
3 ὅτι τὰ βέλη σου ἐνεπάγησάν μοι,
καὶ ἐπεστήρισας ἐπ᾽ ἐμὲ τὴν χεῖρά σου·
4 οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου,
οὐκ ἔστιν εἰρήνη τοῖς ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου.
5 ὅτι αἱ ἀνομίαι μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλήν μου,
ὡσεὶ φορτίον βαρὺ ἐβαρύνθησαν ἐπ᾽ ἐμέ.
6 προσώζεσαν καὶ ἐσάπησαν οἱ μώλωπές μου

30^2 λαλ.] μελετησει S† || 32^1 κατανοησει B† || 33^2 ουδε] ουδ ου A | καταδικασαι B† || 34^2 γην] pr. την B† || 35^1 ασεβη] pr. τον A || 38^2 εξολεθρευθησεται S || 39^1 παρα κυριω BS† | 39^2 εστιν > S || 40^1 > S†
37 (𝔐 38) 1 σαββ.] pr. του A || 4^1] pr. και B | εν > S | 4^2 τοις] pr. εν A || 5^2 βαρυ > A†

ἀπὸ προσώπου τῆς ἀφροσύνης μου·
7 ἐταλαιπώρησα καὶ κατεκάμφθην ἕως τέλους,
ὅλην τὴν ἡμέραν σκυθρωπάζων ἐπορευόμην.
8 ὅτι αἱ ψύαι μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμῶν,
καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου·
9 ἐκακώθην καὶ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα,
ὠρυόμην ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου.
10 κύριε, ἐναντίον σου πᾶσα ἡ ἐπιθυμία μου,
καὶ ὁ στεναγμός μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἐκρύβη.
11 ἡ καρδία μου ἐταράχθη, ἐγκατέλιπέν με ἡ ἰσχύς μου,
καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου καὶ αὐτὸ οὐκ ἔστιν μετ' ἐμοῦ.
12 οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν
καὶ ἔστησαν,
καὶ οἱ ἔγγιστά μου ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν·
13 καὶ ἐξεβιάσαντο οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου,
καὶ οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι ἐλάλησαν ματαιότητας
καὶ δολιότητας ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν.
14 ἐγὼ δὲ ὡσεὶ κωφὸς οὐκ ἤκουον
καὶ ὡσεὶ ἄλαλος οὐκ ἀνοίγων τὸ στόμα αὐτοῦ
15 καὶ ἐγενόμην ὡσεὶ ἄνθρωπος οὐκ ἀκούων
καὶ οὐκ ἔχων ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἐλεγμούς.
16 ὅτι ἐπὶ σοί, κύριε, ἤλπισα·
σὺ εἰσακούσῃ, κύριε ὁ θεός μου.
17 ὅτι εἶπα Μήποτε ἐπιχαρῶσίν μοι οἱ ἐχθροί μου·
καὶ ἐν τῷ σαλευθῆναι πόδας μου ἐπ' ἐμὲ ἐμεγαλορρημόνησαν.
18 ὅτι ἐγὼ εἰς μάστιγας ἕτοιμος,
καὶ ἡ ἀλγηδών μου ἐνώπιόν μου διὰ παντός.
19 ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ ἀναγγελῶ
καὶ μεριμνήσω ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας μου.
20 οἱ δὲ ἐχθροί μου ζῶσιν καὶ κεκραταίωνται ὑπὲρ ἐμέ,
καὶ ἐπληθύνθησαν οἱ μισοῦντές με ἀδίκως·
21 οἱ ἀνταποδιδόντες κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν
ἐνδιέβαλλόν με, ἐπεὶ κατεδίωκον δικαιοσύνην,
[καὶ ἀπέρριψάν με τὸν ἀγαπητὸν ὡσεὶ νεκρὸν ἐβδελυγμένον.]
22 μὴ ἐγκαταλίπῃς με, κύριε·

8^1 η ψυχη μου επλησθη BS | εμπαιγματων A | 8^2 εν > S || 10^1 κυριε] και B | 10^2 απο σου / ουκ εκρ.] tr. B || 11^2 και αυτο > BS || 12^2 απο > BS† || 13^1 εξεβιαζοντο S | $13^{2.3}$ ματαιοτητα et δολιοτητα S || 15^2 τω > BS || 16^1 οτι > S | σοι] σε B | κυριε ηλπ.] tr. B || 17^1 οι εχθροι μου > S† || 18^2 μου 2^0] + εστιν A || 19^1 εγω > BS | αναγγελλω S || 20^2 με > A† || 21^1 ανταποδ.] + μοι A | 21^3 2013 R] > BSA | νεκρον εβδελυγμ.: cf. Is. 14 19

ὁ θεός μου, μὴ ἀποστῇς ἀπ᾽ ἐμοῦ·
23 πρόσχες εἰς τὴν βοήθειάν μου, κύριε τῆς σωτηρίας μου.

38 ΛΗ'

1 Εἰς τὸ τέλος, τῷ Ιδιθουν· ᾠδὴ τῷ Δαυιδ.
2 Εἶπα Φυλάξω τὰς ὁδούς μου τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν ἐν γλώσσῃ μου·
ἐθέμην τῷ στόματί μου φυλακὴν
ἐν τῷ συστῆναι τὸν ἁμαρτωλὸν ἐναντίον μου.
3 ἐκωφώθην καὶ ἐταπεινώθην καὶ ἐσίγησα ἐξ ἀγαθῶν,
καὶ τὸ ἄλγημά μου ἀνεκαινίσθη.
4 ἐθερμάνθη ἡ καρδία μου ἐντός μου,
καὶ ἐν τῇ μελέτῃ μου ἐκκαυθήσεται πῦρ.
ἐλάλησα ἐν γλώσσῃ μου
5 Γνώρισόν μοι, κύριε, τὸ πέρας μου
καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν μου, τίς ἐστιν,
ἵνα γνῶ τί ὑστερῶ ἐγώ.
6 ἰδοὺ παλαιστὰς ἔθου τὰς ἡμέρας μου,
καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ὡσεὶ οὐθὲν ἐνώπιόν σου·
πλὴν τὰ σύμπαντα ματαιότης, πᾶς ἄνθρωπος ζῶν.
διάψαλμα.
7 μέντοιγε ἐν εἰκόνι διαπορεύεται ἄνθρωπος,
πλὴν μάτην ταράσσονται·
θησαυρίζει καὶ οὐ γινώσκει τίνι συνάξει αὐτά.
8 καὶ νῦν τίς ἡ ὑπομονή μου; οὐχὶ ὁ κύριος;
καὶ ἡ ὑπόστασίς μου παρὰ σοῦ ἐστιν.
9 ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν μου ῥῦσαί με,
ὄνειδος ἄφρονι ἔδωκάς με.
10 ἐκωφώθην καὶ οὐκ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, ὅτι σὺ εἶ ὁ ποιήσας με.
11 ἀπόστησον ἀπ᾽ ἐμοῦ τὰς μάστιγάς σου·
ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς χειρός σου ἐγὼ ἐξέλιπον.
12 ἐν ἐλεγμοῖς ὑπὲρ ἀνομίας ἐπαίδευσας ἄνθρωπον
καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχνην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ·
πλὴν μάτην ταράσσεται πᾶς ἄνθρωπος.
διάψαλμα.
13 εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, κύριε,

38 (𝔐 39) 1 ιδιθουμ A || 2¹ αμαρτανειν] + με A || 5² μου > A† || 6¹ παλαιας BS || 7² ταρασσεται A || 9¹ ρυσαι] καθαρισον S: ex 50 4 || 10 ει ο ποιησας] εποιησας A || 11² απο] + γαρ A || 12³ ταρασσεται] > S A, in O sub ÷ || 13¹ κυριε > B

καὶ τῆς δεήσεώς μου ἐνώτισαι·
τῶν δακρύων μου μὴ παρασιωπήσῃς,
ὅτι πάροικος ἐγώ εἰμι παρὰ σοὶ
καὶ παρεπίδημος καθὼς πάντες οἱ πατέρες μου.
14 ἄνες μοι, ἵνα ἀναψύξω
πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν καὶ οὐκέτι μὴ ὑπάρξω.

39 ΛΘ′

1 Εἰς τὸ τέλος· τῷ Δαυιδ ψαλμός.
2 Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν κύριον, καὶ προσέσχεν μοι
καὶ εἰσήκουσεν τῆς δεήσεώς μου
3 καὶ ἀνήγαγέν με ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας
καὶ ἀπὸ πηλοῦ ἰλύος
καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας μου
καὶ κατηύθυνεν τὰ διαβήματά μου
4 καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα μου ᾆσμα καινόν,
ὕμνον τῷ θεῷ ἡμῶν·
ὄψονται πολλοὶ καὶ φοβηθήσονται
καὶ ἐλπιοῦσιν ἐπὶ κύριον.
5 μακάριος ἀνήρ, οὗ ἐστιν τὸ ὄνομα κυρίου ἐλπὶς αὐτοῦ
καὶ οὐκ ἐνέβλεψεν εἰς ματαιότητας καὶ μανίας ψευδεῖς.
6 πολλὰ ἐποίησας σύ, κύριε ὁ θεός μου, τὰ θαυμάσιά σου,
καὶ τοῖς διαλογισμοῖς σου οὐκ ἔστιν τίς ὁμοιωθήσεταί σοι·
ἀπήγγειλα καὶ ἐλάλησα, ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ ἀριθμόν.
7 θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας,
ὠτία δὲ κατηρτίσω μοι·
ὁλοκαύτωμα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ᾔτησας.
8 τότε εἶπον Ἰδοὺ ἥκω,
ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ·
9 τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου, ὁ θεός μου, ἐβουλήθην
καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου.
10 εὐηγγελισάμην δικαιοσύνην ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ·
ἰδοὺ τὰ χείλη μου οὐ μὴ κωλύσω·
κύριε, σὺ ἔγνως.
11 τὴν δικαιοσύνην σου οὐκ ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου,
τὴν ἀλήθειάν σου καὶ τὸ σωτήριόν σου εἶπα,

13⁴ εγω ειμι] tr. S | παρα σοι] εν τη γη B: ex 118 19 || 14² μη] pr. ου A 39 (M 40) 1 τω δ./ψ.] tr. A || 3² ιλυος *L*] υλεως BSA: cf. 68 3 || 5² επεβλεψεν S || 6² σοι pl.] > BSA || 7² ωτια Ga] σωμα BSA: cf. Hebr. 10 5 | 7³ ολοκαυτωματα A | ητησας] εζητησας SA || 9² κοιλιας] καρδιας B || 11¹ σου] μου BS

οὐκ ἔκρυψα τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἀπὸ συν-
αγωγῆς πολλῆς.
12 σὺ δέ, κύριε, μὴ μακρύνῃς τοὺς οἰκτιρμούς σου ἀπ᾽ ἐμοῦ·
τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ ἀλήθειά σου διὰ παντὸς ἀντελάβοντό μου.
13 ὅτι περιέσχον με κακά, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός,
κατέλαβόν με αἱ ἀνομίαι μου, καὶ οὐκ ἠδυνήθην τοῦ βλέπειν·
ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου,
καὶ ἡ καρδία μου ἐγκατέλιπέν με.
14 εὐδόκησον, κύριε, τοῦ ῥύσασθαί με·
κύριε, εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι πρόσχες.
15 καταισχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν ἅμα οἱ ζητοῦντες τὴν
ψυχήν μου τοῦ ἐξᾶραι αὐτήν,
ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἐντραπείησαν οἱ θέλοντές
μοι κακά,
16 κομισάσθωσαν παραχρῆμα αἰσχύνην αὐτῶν οἱ λέγοντές μοι
Εὖγε εὖγε.
17 ἀγαλλιάσαιντο καὶ εὐφρανθείησαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦν-
τές σε, κύριε,
καὶ εἰπάτωσαν διὰ παντός Μεγαλυνθήτω ὁ κύριος, οἱ ἀγα-
πῶντες τὸ σωτήριόν σου.
18 ἐγὼ δὲ πτωχός εἰμι καὶ πένης· κύριος φροντιεῖ μου.
βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου σὺ εἶ· ὁ θεός μου, μὴ
χρονίσῃς.

40 Μʹ

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Μακάριος ὁ συνίων ἐπὶ πτωχὸν καὶ πένητα·
ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ ῥύσεται αὐτὸν ὁ κύριος.
3 κύριος διαφυλάξαι αὐτὸν καὶ ζῆσαι αὐτὸν καὶ μακαρίσαι αὐ-
τὸν ἐν τῇ γῇ
καὶ μὴ παραδῴη αὐτὸν εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ.
4 κύριος βοηθήσαι αὐτῷ ἐπὶ κλίνης ὀδύνης αὐτοῦ·
ὅλην τὴν κοίτην αὐτοῦ ἔστρεψας ἐν τῇ ἀρρωστίᾳ αὐτοῦ.
5 ἐγὼ εἶπα Κύριε, ἐλέησόν με·
ἴασαι τὴν ψυχήν μου, ὅτι ἥμαρτόν σοι.
6 οἱ ἐχθροί μου εἶπαν κακά μοι
Πότε ἀποθανεῖται, καὶ ἀπολεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ;

12^2 αντιλαβοιντο A || 13^2 ηδυνασθη(+ν Bc) B† || 14^2 προσχες] σπευσον A: ex 69 2 || 15^2 ενтραπ.] καταισχυνθειησαν A || 17^2] + δια παντος B || 18^1 ειμι / και πενης] tr. BS | κυριος] pr. ο A | 18^2 συ ει] tr. SA

40 (M 41) 2^2 ο > S || 3^1 φυλαξαι B† | και ζησαι αυτον > B† | 3^2 παραδοι B | εχθρων SA || 4^1 βοηθησει A

7 καὶ εἰ εἰσεπορεύετο τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει·
ἡ καρδία αὐτοῦ συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτῷ,
ἐξεπορεύετο ἔξω καὶ ἐλάλει.
8 ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατ᾽ ἐμοῦ ἐψιθύριζον πάντες οἱ ἐχθροί μου,
κατ᾽ ἐμοῦ ἐλογίζοντο κακά μοι,
9 λόγον παράνομον κατέθεντο κατ᾽ ἐμοῦ
Μὴ ὁ κοιμώμενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι;
10 καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου, ἐφ᾽ ὃν ἤλπισα,
ὁ ἐσθίων ἄρτους μου, ἐμεγάλυνεν ἐπ᾽ ἐμὲ πτερνισμόν·
11 σὺ δέ, κύριε, ἐλέησόν με καὶ ἀνάστησόν με, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς.
12 ἐν τούτῳ ἔγνων ὅτι τεθέληκάς με,
ὅτι οὐ μὴ ἐπιχαρῇ ὁ ἐχθρός μου ἐπ᾽ ἐμέ.
13 ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀντελάβου,
καὶ ἐβεβαίωσάς με ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα.

14 Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.
γένοιτο γένοιτο.

---

41 ΜΑ΄

1 Εἰς τὸ τέλος· εἰς σύνεσιν τοῖς υἱοῖς Κορε.
2 Ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων,
οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχή μου πρὸς σέ, ὁ θεός.
3 ἐδίψησεν ἡ ψυχή μου πρὸς τὸν θεὸν τὸν ζῶντα·
πότε ἥξω καὶ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ;
4 ἐγενήθη μοι τὰ δάκρυά μου ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτὸς
ἐν τῷ λέγεσθαί μοι καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν Ποῦ ἐστιν ὁ θεός σου;
5 ταῦτα ἐμνήσθην καὶ ἐξέχεα ἐπ᾽ ἐμὲ τὴν ψυχήν μου,
ὅτι διελεύσομαι ἐν τόπῳ σκηνῆς θαυμαστῆς ἕως τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ
ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως καὶ ἐξομολογήσεως ἤχου ἑορτάζοντος.
6 ἵνα τί περίλυπος εἶ, ψυχή, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με;
ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ·
σωτήριον τοῦ προσώπου μου ὁ θεός μου.

7^1 ει > A || 12^1 ηθελησας S† || 13^2 τον > B†
41 (𝔐 42) 1] + ψαλμος τω δαυιδ A || 3^1 θεον] + τον ισχυρον A (in *O* sub ※) || 4^1 μοι τα δ. μου 2013] μοι > BS†, τα δ. μου εμοι A || 5^3 ηχους A | εορταζοντων BS† || 6^1 ψυχη 2013] η ψ. B†, η ψ. μου SA: cf. 12 42 5 | 6^3 μου 1^0] σου S† | ο] pr. και A

7 πρὸς ἐμαυτὸν ἡ ψυχή μου ἐταράχθη·
διὰ τοῦτο μνησθήσομαί σου ἐκ γῆς Ιορδάνου καὶ Ερμωνιιμ,
ἀπὸ ὄρους μικροῦ.
8 ἄβυσσος ἄβυσσον ἐπικαλεῖται εἰς φωνὴν τῶν καταρρακτῶν σου,
πάντες οἱ μετεωρισμοί σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμὲ διῆλθον.
9 ἡμέρας ἐντελεῖται κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
καὶ νυκτὸς ᾠδὴ παρ' ἐμοί,
προσευχὴ τῷ θεῷ τῆς ζωῆς μου.
10 ἐρῶ τῷ θεῷ Ἀντιλήμπτωρ μου εἶ· διὰ τί μου ἐπελάθου;
ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν μου;
11 ἐν τῷ καταθλάσαι τὰ ὀστᾶ μου ὠνείδισάν με οἱ θλίβοντές με
ἐν τῷ λέγειν αὐτούς μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν Ποῦ ἐστιν ὁ θεός σου;
12 ἵνα τί περίλυπος εἶ, ψυχή, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με;
ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ·
ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου μου ὁ θεός μου.

42

ΜΒ'

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Κρῖνόν με, ὁ θεός, καὶ δίκασον τὴν δίκην μου ἐξ ἔθνους οὐχ ὁσίου,
ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδίκου καὶ δολίου ῥῦσαί με.
2 ὅτι σὺ εἶ, ὁ θεός, κραταίωμά μου· ἵνα τί ἀπώσω με;
καὶ ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν μου;
3 ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου·
αὐτά με ὡδήγησαν καὶ ἤγαγόν με εἰς ὄρος ἅγιόν σου
καὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου.
4 καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ
πρὸς τὸν θεὸν τὸν εὐφραίνοντα τὴν νεότητά μου·
ἐξομολογήσομαί σοι ἐν κιθάρᾳ, ὁ θεὸς ὁ θεός μου.
5 ἵνα τί περίλυπος εἶ, ψυχή, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με;
ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ·
σωτήριον τοῦ προσώπου μου ὁ θεός μου.

7^2 σου] + κυριε SA || 9^2 ωδη Ra.] + αυτου A, δηλωσει BS || 10^1 ει > A† | 10^2] pr. και A || 11^1 ωνειδιζον A | θλιβ. με] εχθροι μου A || 12^1 ψυχη Bc] η ψ. B*S†, η ψ. μου A: cf. 6 | 12^3 η σωτηρια] σωτηριον A | ο] pr. και A

42 (𝔐 43) 1 tit. ψ./τω δ.] tr. S; pr. εις το τελος συνεσεως τοις υιοις κορε A†: ex 41 1 | 1^1 με] μοι A || 2^1 ει > A | θεος] + μου S | 2^2 και > S || 4^3 εν κιθ. in fin. tr. B | ο θεος 1^0 R] κυριε B†, > SA || 5^1 ψυχη BS 2013†] η ψ. μου rel.: cf. 41 6 | 5^3 ο] pr. και A

43 ΜΓʹ

1 Εἰς τὸ τέλος· τοῖς υἱοῖς Κορε εἰς σύνεσιν ψαλμός.
2 Ὁ θεός, ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν ἠκούσαμεν,
οἱ πατέρες ἡμῶν ἀνήγγειλαν ἡμῖν
ἔργον, ὃ εἰργάσω ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις.
3 ἡ χείρ σου ἔθνη ἐξωλέθρευσεν, καὶ κατεφύτευσας αὐτούς,
ἐκάκωσας λαοὺς καὶ ἐξέβαλες αὐτούς.
4 οὐ γὰρ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτῶν ἐκληρονόμησαν γῆν,
καὶ ὁ βραχίων αὐτῶν οὐκ ἔσωσεν αὐτούς,
ἀλλ' ἡ δεξιά σου καὶ ὁ βραχίων σου
καὶ ὁ φωτισμὸς τοῦ προσώπου σου, ὅτι εὐδόκησας ἐν αὐτοῖς.
5 σὺ εἶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου
ὁ ἐντελλόμενος τὰς σωτηρίας Ιακωβ·
6 ἐν σοὶ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν κερατιοῦμεν
καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξουθενώσομεν τοὺς ἐπανισταμένους ἡμῖν.
7 οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ τόξῳ μου ἐλπιῶ,
καὶ ἡ ῥομφαία μου οὐ σώσει με·
8 ἔσωσας γὰρ ἡμᾶς ἐκ τῶν θλιβόντων ἡμᾶς
καὶ τοὺς μισοῦντας ἡμᾶς κατῄσχυνας.
9 ἐν τῷ θεῷ ἐπαινεσθησόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν
καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξομολογησόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα.
διάψαλμα.
10 νυνὶ δὲ ἀπώσω καὶ κατῄσχυνας ἡμᾶς
καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν·
11 ἀπέστρεψας ἡμᾶς εἰς τὰ ὀπίσω παρὰ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν,
καὶ οἱ μισοῦντες ἡμᾶς διήρπαζον ἑαυτοῖς.
12 ἔδωκας ἡμᾶς ὡς πρόβατα βρώσεως
καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν διέσπειρας ἡμᾶς·
13 ἀπέδου τὸν λαόν σου ἄνευ τιμῆς,
καὶ οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλλάγμασιν αὐτῶν.
14 ἔθου ἡμᾶς ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν,
μυκτηρισμὸν καὶ καταγέλωτα τοῖς κύκλῳ ἡμῶν·
15 ἔθου ἡμᾶς εἰς παραβολὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν,
κίνησιν κεφαλῆς ἐν τοῖς λαοῖς.
16 ὅλην τὴν ἡμέραν ἡ ἐντροπή μου κατεναντίον μού ἐστιν,
καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου μου ἐκάλυψέν με

43 (𝔐 **44**) **1** εις συνεσιν > A | ψαλμος > S || $8^{1.2}$ > B† || 10^2 εξελ.] + ο θεος A || 13^2 αλλαγμασιν Bo] αλαλαγμ. BSA | αυτων] ημων A || 14^1 ονειδος] pr. εις A | 14^2 καταγελωτα] χλευασμον A (S† om. 14^2 15^1) | fin.] + και οι εχθροι ημων εμυκτηρισαν ημας A†: ex 79 7 || 16^1 κατενωπιον A†

17 ἀπὸ φωνῆς ὀνειδίζοντος καὶ παραλαλοῦντος,
ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ καὶ ἐκδιώκοντος.
18 ταῦτα πάντα ἦλθεν ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐπελαθόμεθά σου
καὶ οὐκ ἠδικήσαμεν ἐν διαθήκῃ σου,
19 καὶ οὐκ ἀπέστη εἰς τὰ ὀπίσω ἡ καρδία ἡμῶν·
καὶ ἐξέκλινας τὰς τρίβους ἡμῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου.
20 ὅτι ἐταπείνωσας ἡμᾶς ἐν τόπῳ κακώσεως,
καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς σκιὰ θανάτου.
21 εἰ ἐπελαθόμεθα τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ ἡμῶν
καὶ εἰ διεπετάσαμεν χεῖρας ἡμῶν πρὸς θεὸν ἀλλότριον,
22 οὐχὶ ὁ θεὸς ἐκζητήσει ταῦτα;
αὐτὸς γὰρ γινώσκει τὰ κρύφια τῆς καρδίας.
23 ὅτι ἕνεκα σοῦ θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν,
ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς.
24 ἐξεγέρθητι· ἵνα τί ὑπνοῖς, κύριε;
ἀνάστηθι καὶ μὴ ἀπώσῃ εἰς τέλος.
25 ἵνα τί τὸ πρόσωπόν σου ἀποστρέφεις,
ἐπιλανθάνῃ τῆς πτωχείας ἡμῶν καὶ τῆς θλίψεως ἡμῶν;
26 ὅτι ἐταπεινώθη εἰς χοῦν ἡ ψυχὴ ἡμῶν,
ἐκολλήθη εἰς γῆν ἡ γαστὴρ ἡμῶν.
27 ἀνάστα, κύριε, βοήθησον ἡμῖν
καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

44 ΜΔ´

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων· τοῖς
υἱοῖς Κορε εἰς σύνεσιν· ᾠδὴ ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ.
2 Ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθόν,
λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου τῷ βασιλεῖ,
ἡ γλῶσσά μου κάλαμος γραμματέως ὀξυγράφου.
3 ὡραῖος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων,
ἐξεχύθη χάρις ἐν χείλεσίν σου·
διὰ τοῦτο εὐλόγησέν σε ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα.
4 περίζωσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου, δυνατέ,
τῇ ὡραιότητί σου καὶ τῷ κάλλει σου
5 καὶ ἔντεινον καὶ κατευοδοῦ καὶ βασίλευε
ἕνεκεν ἀληθείας καὶ πραΰτητος καὶ δικαιοσύνης,
καὶ ὁδηγήσει σε θαυμαστῶς ἡ δεξιά σου.
6 τὰ βέλη σου ἠκονημένα, δυνατέ,
— λαοὶ ὑποκάτω σου πεσοῦνται —

17¹ καταλαλουντος A | 17² προσωπου] φοβου S†: ex 63 2 || 19² τας] τους B†: cf. Thack. p. 146 || 21¹ του ονομ. > A† || 25¹ το > A†
44 (𝔐 45) 1 init. — ωδη] του δαυιδ A† || 3² χαρις] pr. η BS

ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως.
7 ὁ θρόνος σου, ὁ θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος,
ῥάβδος εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου.
8 ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν·
διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε ὁ θεὸς ὁ θεός σου
ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου.
9 σμύρνα καὶ στακτὴ καὶ κασία ἀπὸ τῶν ἱματίων σου
ἀπὸ βάρεων ἐλεφαντίνων, ἐξ ὧν ηὔφρανάν σε.
10 θυγατέρες βασιλέων ἐν τῇ τιμῇ σου·
παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ
περιβεβλημένη πεποικιλμένη.
11 ἄκουσον, θύγατερ, καὶ ἰδὲ καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου
καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου,
12 ὅτι ἐπεθύμησεν ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου,
ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ κύριός σου.
13 καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ θυγατέρες Τύρου ἐν δώροις,
τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ.
14 πᾶσα ἡ δόξα αὐτῆς θυγατρὸς βασιλέως ἔσωθεν
ἐν κροσσωτοῖς χρυσοῖς περιβεβλημένη πεποικιλμένη.
15 ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ παρθένοι ὀπίσω αὐτῆς,
αἱ πλησίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονταί σοι·
16 ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλλιάσει,
ἀχθήσονται εἰς ναὸν βασιλέως.
17 ἀντὶ τῶν πατέρων σου ἐγενήθησάν σοι υἱοί·
καταστήσεις αὐτοὺς ἄρχοντας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.
18 μνησθήσονται τοῦ ὀνόματός σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ·
διὰ τοῦτο λαοὶ ἐξομολογήσονταί σοι
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

45 ΜΕ΄

1 Εἰς τὸ τέλος· ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορε, ὑπὲρ τῶν κρυφίων ψαλμός.
2 Ὁ θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ καὶ δύναμις,
βοηθὸς ἐν θλίψεσιν ταῖς εὑρούσαις ἡμᾶς σφόδρα.
3 διὰ τοῦτο οὐ φοβηθησόμεθα ἐν τῷ ταράσσεσθαι τὴν γῆν
καὶ μετατίθεσθαι ὄρη ἐν καρδίαις θαλασσῶν.

7[1] τον et του > B† || 8[1] ανομ.] αδικιαν A || 10[1] βασιλεως A† | 10[3] πεποικιλμενοις S† || 12[1] οτι επεθ.] και επιθυμησει A || 13[1] θυγατηρ S | 13[2]] + της γης B || 14[1] αυτης θυγ.] της θυγ. του A | εσωθεν] εσεβων BS | 14[2] πεποικιλμενοις S || 15[1] αυτου A | 15[2] αι] οι A† || 18[1]] pr. και SA | του ονομ. / σου] tr. S†
45 (𝔐 46) 1 inscr. est του δαυιδ ψαλμος in A† | υπερ των υιων] τοις υιοις S

4 ἤχησαν καὶ ἐταράχθησαν τὰ ὕδατα αὐτῶν,
ἐταράχθησαν τὰ ὄρη ἐν τῇ κραταιότητι αὐτοῦ.
διάψαλμα.
5 τοῦ ποταμοῦ τὰ ὁρμήματα εὐφραίνουσιν τὴν πόλιν τοῦ θεοῦ·
ἡγίασεν τὸ σκήνωμα αὐτοῦ ὁ ὕψιστος.
6 ὁ θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς, οὐ σαλευθήσεται·
βοηθήσει αὐτῇ ὁ θεὸς τὸ πρὸς πρωί.
7 ἐταράχθησαν ἔθνη, ἔκλιναν βασιλεῖαι·
ἔδωκεν φωνὴν αὐτοῦ, ἐσαλεύθη ἡ γῆ.
8 κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν,
ἀντιλήμπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς Ιακωβ.
διάψαλμα.
9 δεῦτε ἴδετε τὰ ἔργα κυρίου,
ἃ ἔθετο τέρατα ἐπὶ τῆς γῆς.
10 ἀνταναιρῶν πολέμους μέχρι τῶν περάτων τῆς γῆς
τόξον συντρίψει καὶ συγκλάσει ὅπλον
καὶ θυρεοὺς κατακαύσει ἐν πυρί.
11 σχολάσατε καὶ γνῶτε ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ θεός·
ὑψωθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ.
12 κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν,
ἀντιλήμπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς Ιακωβ.

46 ΜΓ'

1 Εἰς τὸ τέλος· ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορε ψαλμός.
2 Πάντα τὰ ἔθνη, κροτήσατε χεῖρας,
ἀλαλάξατε τῷ θεῷ ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως,
3 ὅτι κύριος ὕψιστος φοβερός,
βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.
4 ὑπέταξεν λαοὺς ἡμῖν
καὶ ἔθνη ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν·
5 ἐξελέξατο ἡμῖν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ,
τὴν καλλονὴν Ιακωβ, ἣν ἠγάπησεν.
διάψαλμα.
6 ἀνέβη ὁ θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ,
κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος.
7 ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν, ψάλατε,
ψάλατε τῷ βασιλεῖ ἡμῶν, ψάλατε,

4^1 υδατα αυτων] κυματα S†: ex 41 8 | 4^2 εταραχθη A | αυτων S† || 6^2 βοηθησαι S† | το προς πρωι 2013] + πρωι A, τω προσωπω BS || 7^2 αυτου] + ο υψιστος A || 9^1 δευτε] + και A | κυριου] του θεου A || 10^1 αντανελων A† || 12^1 κυριος] > A†, + ο θεος S
46 (𝔐 47) 1 υπερ — ψαλμος] ψ. τω δαυιδ A(†) || 5^1 εαυτου SA

8 ὅτι βασιλεὺς πάσης τῆς γῆς ὁ θεός,
ψάλατε συνετῶς.
9 ἐβασίλευσεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ ἔθνη,
ὁ θεὸς κάθηται ἐπὶ θρόνου ἁγίου αὐτοῦ.
10 ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν μετὰ τοῦ θεοῦ Αβρααμ,
ὅτι τοῦ θεοῦ οἱ κραταιοὶ τῆς γῆς, σφόδρα ἐπήρθησαν.

47 ΜΖʹ

1 Ψαλμὸς ᾠδῆς τοῖς υἱοῖς Κορε· δευτέρᾳ σαββάτου.
2 Μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα
ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ὄρει ἁγίῳ αὐτοῦ,
3 εὖ ῥιζῶν ἀγαλλιάματι πάσης τῆς γῆς.
ὄρη Σιων, τὰ πλευρὰ τοῦ βορρᾶ,
ἡ πόλις τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου,
4 ὁ θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς γινώσκεται,
ὅταν ἀντιλαμβάνηται αὐτῆς.
5 ὅτι ἰδοὺ οἱ βασιλεῖς συνήχθησαν,
ἤλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτό·
6 αὐτοὶ ἰδόντες οὕτως ἐθαύμασαν,
ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν,
7 τρόμος ἐπελάβετο αὐτῶν,
ἐκεῖ ὠδῖνες ὡς τικτούσης.
8 ἐν πνεύματι βιαίῳ συντρίψεις πλοῖα Θαρσις.
9 καθάπερ ἠκούσαμεν, οὕτως εἴδομεν
ἐν πόλει κυρίου τῶν δυνάμεων,
ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν·
ὁ θεὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα.
διάψαλμα.
10 ὑπελάβομεν, ὁ θεός, τὸ ἔλεός σου
ἐν μέσῳ τοῦ ναοῦ σου.
11 κατὰ τὸ ὄνομά σου, ὁ θεός,
οὕτως καὶ ἡ αἴνεσίς σου ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς γῆς·
δικαιοσύνης πλήρης ἡ δεξιά σου.
12 εὐφρανθήτω τὸ ὄρος Σιων,
ἀγαλλιάσθωσαν αἱ θυγατέρες τῆς Ιουδαίας
ἕνεκεν τῶν κριμάτων σου, κύριε.

9^1 τα] pr. παντα A

47 (𝔐 48) 1 inscr. est εις το τελος ψαλμος τω δαυιδ in A† | ψ. ωδης] ωδη ψαλμου S || 2^2 ορει BS†] pr. εν rel. || 3^1 πασα(sic) τη γη A || 5^1 βασιλεις] + της γης A: ex 2 2, cf. 71 11 | 5^2 διηλθοσαν S || 7^1 υπελαβετο A† || 8 συντριψει A || 10^2 ναου Ga†] λαου rel., cf. 26 4^4 || 12^2] pr. και A | 12^3 ενεκα B | κυριε > S†

13 κυκλώσατε Σιων καὶ περιλάβετε αὐτήν,
διηγήσασθε ἐν τοῖς πύργοις αὐτῆς,
14 θέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὴν δύναμιν αὐτῆς
καὶ καταδιέλεσθε τὰς βάρεις αὐτῆς,
ὅπως ἂν διηγήσησθε εἰς γενεὰν ἑτέραν.
15 ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ θεὸς ὁ θεὸς ἡμῶν
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος·
αὐτὸς ποιμανεῖ ἡμᾶς εἰς τοὺς αἰῶνας.

48 ΜΗʹ

1 Εἰς τὸ τέλος· τοῖς υἱοῖς Κορε ψαλμός.
2 Ἀκούσατε ταῦτα, πάντα τὰ ἔθνη,
ἐνωτίσασθε, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην,
3 οἵ τε γηγενεῖς καὶ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων,
ἐπὶ τὸ αὐτὸ πλούσιος καὶ πένης.
4 τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν
καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνεσιν·
5 κλινῶ εἰς παραβολὴν τὸ οὖς μου,
ἀνοίξω ἐν ψαλτηρίῳ τὸ πρόβλημά μου.
6 ἵνα τί φοβοῦμαι ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ;
ἡ ἀνομία τῆς πτέρνης μου κυκλώσει με.
7 οἱ πεποιθότες ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτῶν
καὶ ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ πλούτου αὐτῶν καυχώμενοι,
8 ἀδελφὸς οὐ λυτροῦται· λυτρώσεται ἄνθρωπος;
οὐ δώσει τῷ θεῷ ἐξίλασμα αὐτοῦ
9 καὶ τὴν τιμὴν τῆς λυτρώσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.
10 καὶ ἐκόπασεν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ζήσεται εἰς τέλος,
ὅτι οὐκ ὄψεται καταφθοράν, ὅταν ἴδῃ σοφοὺς ἀποθνῄσκοντας.
11 ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἄφρων καὶ ἄνους ἀπολοῦνται
καὶ καταλείψουσιν ἀλλοτρίοις τὸν πλοῦτον αὐτῶν,
12 καὶ οἱ τάφοι αὐτῶν οἰκίαι αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα,
σκηνώματα αὐτῶν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.
ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ τῶν γαιῶν αὐτῶν.
13 καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὢν οὐ συνῆκεν,
παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσιν τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς.
14 αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκάνδαλον αὐτοῖς,

14[2] > S† || 15[1] ο θεος 1° Sa] > BSA | 15[3] > B†
48 (𝔐 49) 1 inscr. est ψαλμος τω δαυιδ in A† || 10[1] εκοπασεν Gra. (cf. Iud. 15 7 20 28 A. Ruth 1 18. Am. 7 5)] -πιασεν mss. | 10[2] οτι > A* || 11[1] αφρων .. ανους] tr. B†

καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν εὐδοκήσουσιν.
διάψαλμα.
15 ὡς πρόβατα ἐν ᾅδῃ ἔθεντο, θάνατος ποιμαίνει αὐτούς·
καὶ κατακυριεύσουσιν αὐτῶν οἱ εὐθεῖς τὸ πρωί,
καὶ ἡ βοήθεια αὐτῶν παλαιωθήσεται ἐν τῷ ᾅδῃ ἐκ τῆς δόξης αὐτῶν.
16 πλὴν ὁ θεὸς λυτρώσεται τὴν ψυχήν μου
ἐκ χειρὸς ᾅδου, ὅταν λαμβάνῃ με.
διάψαλμα.
17 μὴ φοβοῦ, ὅταν πλουτήσῃ ἄνθρωπος
καὶ ὅταν πληθυνθῇ ἡ δόξα τοῦ οἴκου αὐτοῦ·
18 ὅτι οὐκ ἐν τῷ ἀποθνῄσκειν αὐτὸν λήμψεται τὰ πάντα,
οὐδὲ συγκαταβήσεται αὐτῷ ἡ δόξα αὐτοῦ.
19 ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εὐλογηθήσεται·
ἐξομολογήσεταί σοι, ὅταν ἀγαθύνῃς αὐτῷ.
20 εἰσελεύσεται ἕως γενεᾶς πατέρων αὐτοῦ,
ἕως αἰῶνος οὐκ ὄψεται φῶς.
21 ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὢν οὐ συνῆκεν,
παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσιν τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς.

49 ΜΘ′

1 Ψαλμὸς τῷ Ασαφ.

Θεὸς θεῶν κύριος ἐλάλησεν καὶ ἐκάλεσεν τὴν γῆν
ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου καὶ μέχρι δυσμῶν.
2 ἐκ Σιων ἡ εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος αὐτοῦ,
ὁ θεὸς ἐμφανῶς ἥξει,
3 ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐ παρασιωπήσεται·
πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ καυθήσεται,
καὶ κύκλῳ αὐτοῦ καταιγὶς σφόδρα.
4 προσκαλέσεται τὸν οὐρανὸν ἄνω
καὶ τὴν γῆν διακρῖναι τὸν λαὸν αὐτοῦ·
5 συναγάγετε αὐτῷ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ
τοὺς διατιθεμένους τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐπὶ θυσίαις,
6 καὶ ἀναγγελοῦσιν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ,
ὅτι ὁ θεὸς κριτής ἐστιν
διάψαλμα.

14^2 ευδοκησουσιν] ευλογησ. BS || 15^1 εθετο S | ποιμανει SA | 15^3 επαλαιωθη S† | fin.] + εξωσθησαν A || 17^2 και] η A || $18^{1.2}$ > S† || 21^1] pr. και SA

49 (𝔐 50) 1 inscr. est εις το τελος ψαλμος τω δαυιδ in A(†) || 4^2 διακρ.] pr. του A || 6^2 ο > BA†

7 Ἄκουσον, λαός μου, καὶ λαλήσω σοι,
Ισραηλ, καὶ διαμαρτύρομαί σοι·
ὁ θεὸς ὁ θεός σού εἰμι ἐγώ.
8 οὐκ ἐπὶ ταῖς θυσίαις σου ἐλέγξω σε,
τὰ δὲ ὁλοκαυτώματά σου ἐνώπιόν μού ἐστιν διὰ παντός·
9 οὐ δέξομαι ἐκ τοῦ οἴκου σου μόσχους
οὐδὲ ἐκ τῶν ποιμνίων σου χιμάρους.
10 ὅτι ἐμά ἐστιν πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ,
κτήνη ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ βόες·
11 ἔγνωκα πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ ὡραιότης ἀγροῦ μετ' ἐμοῦ ἐστιν.
12 ἐὰν πεινάσω, οὐ μή σοι εἴπω·
ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ οἰκουμένη καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.
13 μὴ φάγομαι κρέα ταύρων
ἢ αἷμα τράγων πίομαι;
14 θῦσον τῷ θεῷ θυσίαν αἰνέσεως
καὶ ἀπόδος τῷ ὑψίστῳ τὰς εὐχάς σου·
15 καὶ ἐπικάλεσαί με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως,
καὶ ἐξελοῦμαί σε, καὶ δοξάσεις με.
διάψαλμα.
16 τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ εἶπεν ὁ θεός
Ἵνα τί σὺ διηγῇ τὰ δικαιώματά μου
καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν διαθήκην μου διὰ στόματός σου;
17 σὺ δὲ ἐμίσησας παιδείαν
καὶ ἐξέβαλες τοὺς λόγους μου εἰς τὰ ὀπίσω.
18 εἰ ἐθεώρεις κλέπτην, συνέτρεχες αὐτῷ,
καὶ μετὰ μοιχῶν τὴν μερίδα σου ἐτίθεις·
19 τὸ στόμα σου ἐπλεόνασεν κακίαν,
καὶ ἡ γλῶσσά σου περιέπλεκεν δολιότητα·
20 καθήμενος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλεις
καὶ κατὰ τοῦ υἱοῦ τῆς μητρός σου ἐτίθεις σκάνδαλον.
21 ταῦτα ἐποίησας, καὶ ἐσίγησα·
ὑπέλαβες ἀνομίαν ὅτι ἔσομαί σοι ὅμοιος·
ἐλέγξω σε καὶ παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου.
22 σύνετε δὴ ταῦτα, οἱ ἐπιλανθανόμενοι τοῦ θεοῦ,
μήποτε ἁρπάσῃ καὶ μὴ ᾖ ὁ ῥυόμενος·
23 θυσία αἰνέσεως δοξάσει με,
καὶ ἐκεῖ ὁδός, ᾗ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ.

50 Ν'

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ 2 ἐν τῷ

10[1] δρυμου] αγρου A: ex 11[2] || 15[1]] + σου A || 16[2] εκδιηγη A

ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν Ναθαν τὸν προφήτην, ἡνίκα
εἰσῆλθεν πρὸς Βηρσαβεε.
3 Ἐλέησόν με, ὁ θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου
καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου·
4 ἐπὶ πλεῖον πλῦνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου
καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθάρισόν με.
5 ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω,
καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μού ἐστιν διὰ παντός.
6 σοὶ μόνῳ ἥμαρτον
καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα,
ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου
καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.
7 ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήμφθην,
καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκίσσησέν με ἡ μήτηρ μου.
8 ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας,
τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι.
9 ῥαντιεῖς με ὑσσώπῳ, καὶ καθαρισθήσομαι·
πλυνεῖς με, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι.
10 ἀκουτιεῖς με ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην·
ἀγαλλιάσονται ὀστᾶ τεταπεινωμένα.
11 ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου
καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον.
12 καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ θεός,
καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου.
13 μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου
καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιόν σου μὴ ἀντανέλῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ.
14 ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου
καὶ πνεύματι ἡγεμονικῷ στήρισόν με.
15 διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδούς σου,
καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσιν.
16 ῥῦσαί με ἐξ αἱμάτων, ὁ θεὸς ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου·
ἀγαλλιάσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου.
17 κύριε, τὰ χείλη μου ἀνοίξεις,
καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου.
18 ὅτι εἰ ἠθέλησας θυσίαν, ἔδωκα ἄν·
ὁλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις.
19 θυσία τῷ θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον,
καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ θεὸς οὐκ ἐξουθενώσει.
20 ἀγάθυνον, κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιων,

50 (𝔐 51) 20[1] κυριε > S†

καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τείχη Ιερουσαλημ·
21 τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης,
ἀναφορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα·
τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους.

51 ΝΑ΄

1 Εἰς τὸ τέλος· συνέσεως τῷ Δαυιδ 2 ἐν τῷ
ἐλθεῖν Δωηκ τὸν Ιδουμαῖον καὶ ἀναγγεῖλαι τῷ
Σαουλ καὶ εἰπεῖν αὐτῷ Ἦλθεν Δαυιδ
εἰς τὸν οἶκον Αβιμελεχ.
3 Τί ἐγκαυχᾷ ἐν κακίᾳ, ὁ δυνατός,
ἀνομίαν ὅλην τὴν ἡμέραν;
4 ἀδικίαν ἐλογίσατο ἡ γλῶσσά σου·
ὡσεὶ ξυρὸν ἠκονημένον ἐποίησας δόλον.
5 ἠγάπησας κακίαν ὑπὲρ ἀγαθωσύνην,
ἀδικίαν ὑπὲρ τὸ λαλῆσαι δικαιοσύνην.
διάψαλμα.
6 ἠγάπησας πάντα τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ,
γλῶσσαν δολίαν.
7 διὰ τοῦτο ὁ θεὸς καθελεῖ σε εἰς τέλος·
ἐκτίλαι σε καὶ μεταναστεύσαι σε ἀπὸ σκηνώματος
καὶ τὸ ῥίζωμά σου ἐκ γῆς ζώντων.
διάψαλμα.
8 καὶ ὄψονται δίκαιοι καὶ φοβηθήσονται
καὶ ἐπ᾽ αὐτὸν γελάσονται καὶ ἐροῦσιν
9 Ἰδοὺ ἄνθρωπος, ὃς οὐκ ἔθετο τὸν θεὸν βοηθὸν αὐτοῦ,
ἀλλ᾽ ἐπήλπισεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τοῦ πλούτου αὐτοῦ
καὶ ἐδυναμώθη ἐπὶ τῇ ματαιότητι αὐτοῦ.
10 ἐγὼ δὲ ὡσεὶ ἐλαία κατάκαρπος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ·
ἤλπισα ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
11 ἐξομολογήσομαί σοι εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἐποίησας,
καὶ ὑπομενῶ τὸ ὄνομά σου,
ὅτι χρηστὸν ἐναντίον τῶν ὁσίων σου.

52 ΝΒ΄

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ μαελεθ· συνέσεως τῷ Δαυιδ.
2 Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐκ ἔστιν θεός.
διεφθάρησαν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἀνομίαις,

51 (𝔐 52) 4^2 ηκονημενον] εξηκον. BS† || 8^1 και 1° > S || 9^2 αλλα BS† || 11^1 εποιησας] επηκουσας μου S†: ex 117 21.28
52 (𝔐 53) 2^2 διεφθειραν BS†

οὐκ ἔστιν ποιῶν ἀγαθόν.
3 ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων
τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστιν συνίων ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν.
4 πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρεώθησαν,
οὐκ ἔστιν ποιῶν ἀγαθόν, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.
5 οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν;
οἱ ἔσθοντες τὸν λαόν μου βρώσει ἄρτου τὸν θεὸν οὐκ ἐπεκαλέσαντο.
6 ἐκεῖ φοβηθήσονται φόβον, οὗ οὐκ ἦν φόβος,
ὅτι ὁ θεὸς διεσκόρπισεν ὀστᾶ ἀνθρωπαρέσκων·
κατῃσχύνθησαν, ὅτι ὁ θεὸς ἐξουδένωσεν αὐτούς.
7 τίς δώσει ἐκ Σιων τὸ σωτήριον τοῦ Ισραηλ;
ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ
ἀγαλλιάσεται Ιακωβ καὶ εὐφρανθήσεται Ισραηλ.

53 ΝΓʹ

1 Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις· συνέσεως τῷ Δαυιδ
2 ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς Ζιφαίους καὶ εἰπεῖν τῷ
Σαουλ Οὐκ ἰδοὺ Δαυιδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν;
3 Ὁ θεός, ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με
καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρῖνόν με.
4 ὁ θεός, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου,
ἐνώτισαι τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου.
5 ὅτι ἀλλότριοι ἐπανέστησαν ἐπ' ἐμέ,
καὶ κραταιοὶ ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου·
οὐ προέθεντο τὸν θεὸν ἐνώπιον αὐτῶν.
διάψαλμα.
6 ἰδοὺ γὰρ ὁ θεὸς βοηθεῖ μοι,
καὶ ὁ κύριος ἀντιλήμπτωρ τῆς ψυχῆς μου.
7 ἀποστρέψει τὰ κακὰ τοῖς ἐχθροῖς μου·
ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου ἐξολέθρευσον αὐτούς.
8 ἑκουσίως θύσω σοι,
ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου, κύριε, ὅτι ἀγαθόν·
9 ὅτι ἐκ πάσης θλίψεως ἐρρύσω με,
καὶ ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου.

54 ΝΔʹ

1 Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις· συνέσεως τῷ Δαυιδ.

2[3] ποιων] pr. ο B || 4[1] αμα] επι το αυτο S | 4[2] αγαθον] χρηστοτητα S: ex 13 3 || 5[2] θεον] κυριον S: ex 13 4 || 7[2] αποστρεψαι B†
53 (𝔐 54) 2 ειπεν B† || 8[2] κυριε > B

2 Ἐνώτισαι, ὁ θεός, τὴν προσευχήν μου
καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν δέησίν μου,
3 πρόσχες μοι καὶ εἰσάκουσόν μου.
ἐλυπήθην ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου καὶ ἐταράχθην
4 ἀπὸ φωνῆς ἐχθροῦ καὶ ἀπὸ θλίψεως ἁμαρτωλοῦ,
ὅτι ἐξέκλιναν ἐπ᾽ ἐμὲ ἀνομίαν
καὶ ἐν ὀργῇ ἐνεκότουν μοι.
5 ἡ καρδία μου ἐταράχθη ἐν ἐμοί,
καὶ δειλία θανάτου ἐπέπεσεν ἐπ᾽ ἐμέ·
6 φόβος καὶ τρόμος ἦλθεν ἐπ᾽ ἐμέ,
καὶ ἐκάλυψέν με σκότος.
7 καὶ εἶπα Τίς δώσει μοι πτέρυγας ὡσεὶ περιστερᾶς
καὶ πετασθήσομαι καὶ καταπαύσω;
8 ἰδοὺ ἐμάκρυνα φυγαδεύων
καὶ ηὐλίσθην ἐν τῇ ἐρήμῳ.
διάψαλμα.
9 προσεδεχόμην τὸν σῴζοντά με
ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ καταιγίδος.
10 καταπόντισον, κύριε, καὶ καταδίελε τὰς γλώσσας αὐτῶν,
ὅτι εἶδον ἀνομίαν καὶ ἀντιλογίαν ἐν τῇ πόλει.
11 ἡμέρας καὶ νυκτὸς κυκλώσει αὐτὴν ἐπὶ τὰ τείχη αὐτῆς,
ἀνομία καὶ κόπος ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ ἀδικία,
12 καὶ οὐκ ἐξέλιπεν ἐκ τῶν πλατειῶν αὐτῆς τόκος καὶ δόλος.
13 ὅτι εἰ ἐχθρὸς ὠνείδισέν με, ὑπήνεγκα ἄν,
καὶ εἰ ὁ μισῶν με ἐπ᾽ ἐμὲ ἐμεγαλορρημόνησεν, ἐκρύβην ἂν
ἀπ᾽ αὐτοῦ.
14 σὺ δέ, ἄνθρωπε ἰσόψυχε,
ἡγεμών μου καὶ γνωστέ μου,
15 ὃς ἐπὶ τὸ αὐτό μοι ἐγλύκανας ἐδέσματα,
ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ ἐπορεύθημεν ἐν ὁμονοίᾳ·
16 ἐλθέτω θάνατος ἐπ᾽ αὐτούς,
καὶ καταβήτωσαν εἰς ᾅδου ζῶντες,
ὅτι πονηρίαι ἐν ταῖς παροικίαις αὐτῶν ἐν μέσῳ αὐτῶν.
17 ἐγὼ δὲ πρὸς τὸν θεὸν ἐκέκραξα,
καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσέν μου.
18 ἑσπέρας καὶ πρωὶ καὶ μεσημβρίας διηγήσομαι·
ἀπαγγελῶ, καὶ εἰσακούσεται τῆς φωνῆς μου.
19 λυτρώσεται ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τῶν ἐγγιζόντων μοι,
ὅτι ἐν πολλοῖς ἦσαν σὺν ἐμοί.

54 (𝔐 55) $6^{1.2}$ > B(†) | 7^{1} ωσει] ως S† || 10^{2} πολει] γη S† || 11^{2} κοπος] πονος B || 12 τοκος Sa] κοπος BS || 13^{2} με > B || 15^{1} μοι > B† || 17^{1} δε > B

20 εἰσακούσεται ὁ θεὸς καὶ ταπεινώσει αὐτούς,
ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώνων.
διάψαλμα.
οὐ γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἀντάλλαγμα,
καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν θεόν.
21 ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ ἀποδιδόναι·
ἐβεβήλωσαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ.
22 διεμερίσθησαν ἀπὸ ὀργῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ,
καὶ ἤγγισεν ἡ καρδία αὐτοῦ·
ἡπαλύνθησαν οἱ λόγοι αὐτοῦ ὑπὲρ ἔλαιον,
καὶ αὐτοί εἰσιν βολίδες.
23 ἐπίρριψον ἐπὶ κύριον τὴν μέριμνάν σου, καὶ αὐτός σε διαθρέψει·
οὐ δώσει εἰς τὸν αἰῶνα σάλον τῷ δικαίῳ.
24 σὺ δέ, ὁ θεός, κατάξεις αὐτοὺς εἰς φρέαρ διαφθορᾶς
ἄνδρες αἱμάτων καὶ δολιότητος
οὐ μὴ ἡμισεύσωσιν τὰς ἡμέρας αὐτῶν.
ἐγὼ δὲ ἐλπιῶ ἐπὶ σέ, κύριε.

55 ΝΕ´

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ ἀπὸ τῶν ἁγίων
μεμακρυμμένου· τῷ Δαυιδ εἰς στηλογραφίαν,
ὁπότε ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν Γεθ.
2 Ἐλέησόν με, κύριε, ὅτι κατεπάτησέν με ἄνθρωπος,
ὅλην τὴν ἡμέραν πολεμῶν ἔθλιψέν με.
3 κατεπάτησάν με οἱ ἐχθροί μου ὅλην τὴν ἡμέραν,
ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με ἀπὸ ὕψους.
4 ἡμέρας φοβηθήσομαι, ἐγὼ δὲ ἐπὶ σοὶ ἐλπιῶ.
5 ἐν τῷ θεῷ ἐπαινέσω τοὺς λόγους μου ὅλην τὴν ἡμέραν.
ἐπὶ τῷ θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι· τί ποιήσει μοι σάρξ;
6 ὅλην τὴν ἡμέραν τοὺς λόγους μου ἐβδελύσσοντο,
κατ᾽ ἐμοῦ πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν εἰς κακόν.
7 παροικήσουσιν καὶ κατακρύψουσιν·
αὐτοὶ τὴν πτέρναν μου φυλάξουσιν,
καθάπερ ὑπέμειναν τὴν ψυχήν μου.
8 ὑπὲρ τοῦ μηθενὸς σώσεις αὐτούς,
ἐν ὀργῇ λαοὺς κατάξεις, ὁ θεός.
9 τὴν ζωήν μου ἐξήγγειλά σοι,

22[1]] pr. και S†

55 (𝔐 56) 2[1] κυριε] ο θεος S || 3[1] 2013] + απο υψους ημερας BS: eidem om. eadem uerba in 3[2]/4 || 4 φοβηθησομαι Ga(†)] -σονται BS (trahunt hoc ad 3[2]) | σοι] σε S || 5[1] ολην την ημ. > S | 5[2] επι] εν B† | θεω] κυριω S† || 7[3] υπεμειναν την ψυχην 2013] -να τη -χη BS

ἔθου τὰ δάκρυά μου ἐνώπιόν σου ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ σου.
10 ἐπιστρέψουσιν οἱ ἐχθροί μου εἰς τὰ ὀπίσω,
ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε·
ἰδοὺ ἔγνων ὅτι θεός μου εἶ σύ.
11 ἐπὶ τῷ θεῷ αἰνέσω ῥῆμα,
ἐπὶ τῷ κυρίῳ αἰνέσω λόγον.
12 ἐπὶ τῷ θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι· τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος;
13 ἐν ἐμοί, ὁ θεός, αἱ εὐχαὶ ἃς ἀποδώσω αἰνέσεώς σοι,
14 ὅτι ἐρρύσω τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου
καὶ τοὺς πόδας μου ἐξ ὀλισθήματος
τοῦ εὐαρεστῆσαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐν φωτὶ ζώντων.

56 ## ΝΓʹ

1 Εἰς τὸ τέλος· μὴ διαφθείρῃς· τῷ Δαυιδ εἰς στηλογραφίαν ἐν τῷ αὐτὸν ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου Σαουλ εἰς τὸ σπήλαιον.
2 Ἐλέησόν με, ὁ θεός, ἐλέησόν με,
ὅτι ἐπὶ σοὶ πέποιθεν ἡ ψυχή μου
καὶ ἐν τῇ σκιᾷ τῶν πτερύγων σου ἐλπιῶ,
ἕως οὗ παρέλθῃ ἡ ἀνομία.
3 κεκράξομαι πρὸς τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον,
τὸν θεὸν τὸν εὐεργετήσαντά με.
4 ἐξαπέστειλεν ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἔσωσέν με,
ἔδωκεν εἰς ὄνειδος τοὺς καταπατοῦντάς με.
διάψαλμα.
ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ
5 καὶ ἐρρύσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ μέσου σκύμνων.
ἐκοιμήθην τεταραγμένος·
υἱοὶ ἀνθρώπων, οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὅπλον καὶ βέλη,
καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν μάχαιρα ὀξεῖα.
6 ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανούς, ὁ θεός,
καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.
7 παγίδα ἡτοίμασαν τοῖς ποσίν μου
καὶ κατέκαμψαν τὴν ψυχήν μου·
ὤρυξαν πρὸ προσώπου μου βόθρον
καὶ ἐνέπεσαν εἰς αὐτόν.
διάψαλμα.
8 ἑτοίμη ἡ καρδία μου, ὁ θεός,
ἑτοίμη ἡ καρδία μου, ᾄσομαι καὶ ψαλῶ.

11² κυριω] θεω B || 12 θεω] κυριω S || 13 σοι > B(†)
56 (𝔐 57) 1 τω 1⁰ > S† || 4 διαψαλμα] post 3² tr. B || 7¹ παγιδα Sa] -δας BS || 8²] + σοι εν τη δοξη μου S(†): ex 107 2

9 ἐξεγέρθητι, ἡ δόξα μου·
ἐξεγέρθητι, ψαλτήριον καὶ κιθάρα·
ἐξεγερθήσομαι ὄρθρου.
10 ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς, κύριε,
ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν,
11 ὅτι ἐμεγαλύνθη ἕως τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου
καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά σου.
12 ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανούς, ὁ θεός,
καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.

57 ΝΖ'

1 Εἰς τὸ τέλος· μὴ διαφθείρῃς· τῷ Δαυιδ
εἰς στηλογραφίαν.
2 Εἰ ἀληθῶς ἄρα δικαιοσύνην λαλεῖτε;
εὐθεῖα κρίνετε, οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων;
3 καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ ἀνομίας ἐργάζεσθε ἐν τῇ γῇ,
ἀδικίαν αἱ χεῖρες ὑμῶν συμπλέκουσιν.
4 ἀπηλλοτριώθησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ μήτρας,
ἐπλανήθησαν ἀπὸ γαστρός, ἐλάλησαν ψεύδη.
5 θυμὸς αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁμοίωσιν τοῦ ὄφεως,
ὡσεὶ ἀσπίδος κωφῆς καὶ βυούσης τὰ ὦτα αὐτῆς,
6 ἥτις οὐκ εἰσακούσεται φωνὴν ἐπᾳδόντων
φαρμάκου τε φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ.
7 ὁ θεὸς συνέτριψεν τοὺς ὀδόντας αὐτῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν,
τὰς μύλας τῶν λεόντων συνέθλασεν κύριος.
8 ἐξουδενωθήσονται ὡς ὕδωρ διαπορευόμενον·
ἐντενεῖ τὸ τόξον αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀσθενήσουσιν.
9 ὡσεὶ κηρὸς ὁ τακεὶς ἀνταναιρεθήσονται·
ἐπέπεσε πῦρ, καὶ οὐκ εἶδον τὸν ἥλιον.
10 πρὸ τοῦ συνιέναι τὰς ἀκάνθας ὑμῶν τὴν ῥάμνον,
ὡσεὶ ζῶντας ὡσεὶ ἐν ὀργῇ καταπίεται ὑμᾶς.
11 εὐφρανθήσεται δίκαιος, ὅταν ἴδῃ ἐκδίκησιν ἀσεβῶν·
τὰς χεῖρας αὐτοῦ νίψεται ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἁμαρτωλοῦ.
12 καὶ ἐρεῖ ἄνθρωπος Εἰ ἄρα ἔστιν καρπὸς τῷ δικαίῳ,
ἄρα ἐστὶν ὁ θεὸς κρίνων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ.

58 ΝΗ'

1 Εἰς τὸ τέλος· μὴ διαφθείρῃς· τῷ Δαυιδ εἰς στηλογραφίαν, ὁπότε ἀπέστειλεν Σαουλ καὶ ἐφύλαξεν

11² εως τ. νεφ./η αλ. σου] tr. S
57 (𝔐 58) 10¹ συν(ε)ιναι BS | 10² υμας] αυτους S || 11¹ ασεβων > S

τὸν οἶκον αὐτοῦ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν.
2 Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ θεός,
καὶ ἐκ τῶν ἐπανιστανομένων ἐπ᾿ ἐμὲ λύτρωσαί με·
3 ῥῦσαί με ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν
καὶ ἐξ ἀνδρῶν αἱμάτων σῶσόν με.
4 ὅτι ἰδοὺ ἐθήρευσαν τὴν ψυχήν μου,
ἐπέθεντο ἐπ᾿ ἐμὲ κραταιοί.
οὔτε ἡ ἀνομία μου οὔτε ἡ ἁμαρτία μου, κύριε·
5 ἄνευ ἀνομίας ἔδραμον καὶ κατεύθυναν·
ἐξεγέρθητι εἰς συνάντησίν μου καὶ ἰδέ.
6 καὶ σύ, κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ισραηλ,
πρόσχες τοῦ ἐπισκέψασθαι πάντα τὰ ἔθνη,
μὴ οἰκτιρήσῃς πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν.
διάψαλμα.
7 ἐπιστρέψουσιν εἰς ἑσπέραν καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων καὶ κυκλώσουσιν πόλιν.
8 ἰδοὺ ἀποφθέγξονται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν,
καὶ ῥομφαία ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτῶν· ὅτι τίς ἤκουσεν;
9 καὶ σύ, κύριε, ἐκγελάσῃ αὐτούς,
ἐξουδενώσεις πάντα τὰ ἔθνη.
10 τὸ κράτος μου, πρὸς σὲ φυλάξω,
ὅτι ὁ θεὸς ἀντιλήμπτωρ μου εἶ.
11 ὁ θεός μου, τὸ ἔλεος αὐτοῦ προφθάσει με·
ὁ θεὸς δείξει μοι ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου.
12 μὴ ἀποκτείνῃς αὐτούς, μήποτε ἐπιλάθωνται τοῦ λαοῦ μου·
διασκόρπισον αὐτοὺς ἐν τῇ δυνάμει σου
καὶ κατάγαγε αὐτούς, ὁ ὑπερασπιστής μου κύριε.
13 ἁμαρτίαν στόματος αὐτῶν, λόγον χειλέων αὐτῶν,
καὶ συλλημφθήτωσαν ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ αὐτῶν·
καὶ ἐξ ἀρᾶς καὶ ψεύδους διαγγελήσονται συντέλειαι
14 ἐν ὀργῇ συντελείας, καὶ οὐ μὴ ὑπάρξωσιν·
καὶ γνώσονται ὅτι ὁ θεὸς δεσπόζει τοῦ Ιακωβ, τῶν περάτων τῆς γῆς.
διάψαλμα.
15 ἐπιστρέψουσιν εἰς ἑσπέραν καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων καὶ κυκλώσουσιν πόλιν.
16 αὐτοὶ διασκορπισθήσονται τοῦ φαγεῖν·
ἐὰν δὲ μὴ χορτασθῶσιν, καὶ γογγύσουσιν.

58 (𝔐 **59**) **1** αυτου > S || 2^1 με] + κυριε S† | θεος] + μου S || 5^1 κατευθυναν Gra.] -να mss. || 10^2 ο > B† | ει > S || 11^2 θεος Sa] + μου BS || 12^1 λαου μου Ga†] νομου σου BS: ex **118** 61.109.153; ονοματος σου S^c: ex **43** 21 || 14^1 υπαρξουσιν B | 14^2 δεσπ./του ιακωβ] tr. B || 16^2 μη Sa] > BS

17 ἐγὼ δὲ ᾄσομαι τῇ δυνάμει σου
καὶ ἀγαλλιάσομαι τὸ πρωὶ τὸ ἔλεός σου,
ὅτι ἐγενήθης ἀντιλήμπτωρ μου
καὶ καταφυγὴ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου.
18 βοηθός μου, σοὶ ψαλῶ,
ὅτι, ὁ θεός, ἀντιλήμπτωρ μου εἶ,
ὁ θεός μου, τὸ ἔλεός μου.

59 ΝΘ′

1 Εἰς τὸ τέλος· τοῖς ἀλλοιωθησομένοις ἔτι, εἰς στηλο-
γραφίαν τῷ Δαυιδ, εἰς διδαχήν, 2 ὁπότε ἐνεπύρισεν
τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας καὶ τὴν Συρίαν Σωβα,
καὶ ἐπέστρεψεν Ιωαβ καὶ ἐπάταξεν τὴν
φάραγγα τῶν ἁλῶν, δώδεκα χιλιάδας.
3 Ὁ θεός, ἀπώσω ἡμᾶς καὶ καθεῖλες ἡμᾶς,
ὠργίσθης καὶ οἰκτίρησας ἡμᾶς.
4 συνέσεισας τὴν γῆν καὶ συνετάραξας αὐτήν·
ἴασαι τὰ συντρίμματα αὐτῆς, ὅτι ἐσαλεύθη.
5 ἔδειξας τῷ λαῷ σου σκληρά,
ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον κατανύξεως.
6 ἔδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν
τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τόξου.
διάψαλμα.
7 ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου,
σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν μου.
8 ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ
Ἀγαλλιάσομαι καὶ διαμεριῶ Σικιμα
καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω·
9 ἐμός ἐστιν Γαλααδ, καὶ ἐμός ἐστιν Μανασση,
καὶ Εφραιμ κραταίωσις τῆς κεφαλῆς μου,
Ιουδας βασιλεύς μου·
10 Μωαβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου,
ἐπὶ τὴν Ιδουμαίαν ἐκτενῶ τὸ ὑπόδημά μου,
ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν.
11 τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς;
τίς ὁδηγήσει με ἕως τῆς Ιδουμαίας;
12 οὐχὶ σύ, ὁ θεός, ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς;
καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ, ὁ θεός, ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν.

17[4] μου > B || 18[2] οτι ο θεος Sa] ο θεος μου, οτι BS (trahunt ο θ. μου ad 18[1])
59 (𝔐 60) 2 σωβα Ga] -βαλ BS: cf. Par. I 19 6 || 4[2] εσαλευθησαν B || 12[2] ουχι BS†: cf. 107 12

13 δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως·
καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου.
14 ἐν δὲ τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν,
καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς.

60 Ξ´

1 Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις· τῷ Δαυιδ.
2 Εἰσάκουσον, ὁ θεός, τῆς δεήσεώς μου,
πρόσχες τῇ προσευχῇ μου.
3 ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς πρὸς σὲ ἐκέκραξα
ἐν τῷ ἀκηδιάσαι τὴν καρδίαν μου·
ἐν πέτρᾳ ὕψωσάς με,
4 ὡδήγησάς με, ὅτι ἐγενήθης ἐλπίς μου,
πύργος ἰσχύος ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ.
5 παροικήσω ἐν τῷ σκηνώματί σου εἰς τοὺς αἰῶνας,
σκεπασθήσομαι ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου.
διάψαλμα.
6 ὅτι σύ, ὁ θεός, εἰσήκουσας τῶν εὐχῶν μου,
ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου.
7 ἡμέρας ἐφ᾽ ἡμέρας βασιλέως προσθήσεις,
ἔτη αὐτοῦ ἕως ἡμέρας γενεᾶς καὶ γενεᾶς.
8 διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ·
ἔλεος καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τίς ἐκζητήσει;
9 οὕτως ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος
τοῦ ἀποδοῦναί με τὰς εὐχάς μου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας.

61† ΞΑ´

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ Ιδιθουν· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Οὐχὶ τῷ θεῷ ὑποταγήσεται ἡ ψυχή μου;
παρ᾽ αὐτοῦ γὰρ τὸ σωτήριόν μου·
3 καὶ γὰρ αὐτὸς θεός μου καὶ σωτήρ μου,
ἀντιλήμπτωρ μου· οὐ μὴ σαλευθῶ ἐπὶ πλεῖον.
4 ἕως πότε ἐπιτίθεσθε ἐπ᾽ ἄνθρωπον;
φονεύετε πάντες
ὡς τοίχῳ κεκλιμένῳ καὶ φραγμῷ ὠσμένῳ.
5 πλὴν τὴν τιμήν μου ἐβουλεύσαντο ἀπώσασθαι,
ἔδραμον ἐν ψεύδει,

60 (𝔐 **61**) 1 τω] pr. ψαλμος S || 2^1 ο θεος > B† | 2^2 της προσευχης B† || 5 διαψαλμα Sa] post 5^1 tr. BS || 6^1 των ευχων Bo] τ. προσευχων B†, της προσευχης S || 8^2] + αυτων (sic) B†
61 (𝔐 **62**) 3^1 θεος] pr. ο B || 5^2 ψευδει Sa] διψει BS

τῷ στόματι αὐτῶν εὐλογοῦσαν καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν κατηρῶντο.
διάψαλμα.
6 πλὴν τῷ θεῷ ὑποτάγηθι, ἡ ψυχή μου,
ὅτι παρ' αὐτοῦ ἡ ὑπομονή μου·
7 ὅτι αὐτὸς θεός μου καὶ σωτήρ μου,
ἀντιλήμπτωρ μου· οὐ μὴ μεταναστεύσω.
8 ἐπὶ τῷ θεῷ τὸ σωτήριόν μου καὶ ἡ δόξα μου·
ὁ θεὸς τῆς βοηθείας μου, καὶ ἡ ἐλπίς μου ἐπὶ τῷ θεῷ.
9 ἐλπίσατε ἐπ' αὐτόν, πᾶσα συναγωγὴ λαοῦ·
ἐκχέετε ἐνώπιον αὐτοῦ τὰς καρδίας ὑμῶν·
ὁ θεὸς βοηθὸς ἡμῶν.
διάψαλμα.
10 πλὴν μάταιοι οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων,
ψευδεῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν ζυγοῖς τοῦ ἀδικῆσαι
αὐτοὶ ἐκ ματαιότητος ἐπὶ τὸ αὐτό.
11 μὴ ἐλπίζετε ἐπὶ ἀδικίαν
καὶ ἐπὶ ἅρπαγμα μὴ ἐπιποθεῖτε·
πλοῦτος ἐὰν ῥέῃ, μὴ προστίθεσθε καρδίαν.
12 ἅπαξ ἐλάλησεν ὁ θεός, δύο ταῦτα ἤκουσα,
13 ὅτι τὸ κράτος τοῦ θεοῦ, καὶ σοί, κύριε, τὸ ἔλεος,
ὅτι σὺ ἀποδώσεις ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

62 ΞΒ΄

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ιουδαίας.

2 Ὁ θεὸς ὁ θεός μου, πρὸς σὲ ὀρθρίζω·
ἐδίψησέν σοι ἡ ψυχή μου.
ποσαπλῶς σοι ἡ σάρξ μου
ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ;
3 οὕτως ἐν τῷ ἁγίῳ ὤφθην σοι
τοῦ ἰδεῖν τὴν δύναμίν σου καὶ τὴν δόξαν σου.
4 ὅτι κρεῖσσον τὸ ἔλεός σου ὑπὲρ ζωάς·
τὰ χείλη μου ἐπαινέσουσίν σε.
5 οὕτως εὐλογήσω σε ἐν τῇ ζωῇ μου,
ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀρῶ τὰς χεῖράς μου.
6 ὡσεὶ στέατος καὶ πιότητος ἐμπλησθείη ἡ ψυχή μου,
καὶ χείλη ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ στόμα μου.
7 εἰ ἐμνημόνευόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου,

6^1 η > B† || 7^2 μη > S† || 9^1 > S† | 9^2 εκχεατε S || 11^2 αρπαγμα Sa] -ματα BS || 13^1 σοι La] συ BS
62 (𝔐 63) 1 ιουδαιας] ιδουμαιας B: cf. Regn. I 17 1 Idt. 1 12 Is. 7 6 Ier. 9 25 || 6^2 στομα μου *L*] ονομα σου BS: cf. Deut. 21 5

ἐν τοῖς ὄρθροις ἐμελέτων εἰς σέ·
8 ὅτι ἐγενήθης βοηθός μου,
καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιάσομαι.
9 ἐκολλήθη ἡ ψυχή μου ὀπίσω σου,
ἐμοῦ ἀντελάβετο ἡ δεξιά σου.
10 αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου,
εἰσελεύσονται εἰς τὰ κατώτατα τῆς γῆς·
11 παραδοθήσονται εἰς χεῖρας ῥομφαίας,
μερίδες ἀλωπέκων ἔσονται.
12 ὁ δὲ βασιλεὺς εὐφρανθήσεται ἐπὶ τῷ θεῷ,
ἐπαινεσθήσεται πᾶς ὁ ὀμνύων ἐν αὐτῷ,
ὅτι ἐνεφράγη στόμα λαλούντων ἄδικα.

63 ΞΓʹ

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Εἰσάκουσον, ὁ θεός, τῆς φωνῆς μου ἐν τῷ δέεσθαί με,
ἀπὸ φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχήν μου.
3 ἐσκέπασάς με ἀπὸ συστροφῆς πονηρευομένων,
ἀπὸ πλήθους ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν,
4 οἵτινες ἠκόνησαν ὡς ῥομφαίαν τὰς γλώσσας αὐτῶν,
ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν πρᾶγμα πικρὸν
5 τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν ἀποκρύφοις ἄμωμον,
ἐξάπινα κατατοξεύσουσιν αὐτὸν καὶ οὐ φοβηθήσονται.
6 ἐκραταίωσαν ἑαυτοῖς λόγον πονηρόν,
διηγήσαντο τοῦ κρύψαι παγίδας·
εἶπαν Τίς ὄψεται αὐτούς;
7 ἐξηρεύνησαν ἀνομίας,
ἐξέλιπον ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει.
προσελεύσεται ἄνθρωπος, καὶ καρδία βαθεῖα,
8 καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός.
βέλος νηπίων ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν,
9 καὶ ἐξησθένησαν ἐπ᾽ αὐτοὺς αἱ γλῶσσαι αὐτῶν.
ἐταράχθησαν πάντες οἱ θεωροῦντες αὐτούς,
10 καὶ ἐφοβήθη πᾶς ἄνθρωπος.
καὶ ἀνήγγειλαν τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ
καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ συνῆκαν.
11 εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐπὶ τῷ κυρίῳ καὶ ἐλπιεῖ ἐπ᾽ αὐτόν,
καὶ ἐπαινεσθήσονται πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

7[2] τοις ορθροις] τω ορθρω μου B† || **11[1]** > S† || **12[1]** θεω] κυριω S
63 (𝔐 **64**) **2[1]** φωνης] προσευχης B: cf. **129** 2 | με] + προς σε B: ex **27** 2 || **3[1.2]** > B† | 3[2] ανομιαν Sa] αδικιαν S || **4[2]** αυτων Sa] > BS || **7[1]** ανομιας Sa] -αν BS || **9[1]** εξησθ. επ αυτους] εξουθενησαν αυτον B(†)

64 ΞΔʹ

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ, ᾠδή· Ιερεμιου
καὶ Ιεζεκιηλ ἐκ τοῦ λόγου τῆς παροικίας,
ὅτε ἔμελλον ἐκπορεύεσθαι.
2 Σοὶ πρέπει ὕμνος, ὁ θεός, ἐν Σιων,
καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται εὐχὴ ἐν Ιερουσαλημ.
3 εἰσάκουσον προσευχῆς μου·
πρὸς σὲ πᾶσα σὰρξ ἥξει.
4 λόγοι ἀνομιῶν ὑπερεδυνάμωσαν ἡμᾶς,
καὶ τὰς ἀσεβείας ἡμῶν σὺ ἱλάσῃ.
5 μακάριος ὃν ἐξελέξω καὶ προσελάβου·
κατασκηνώσει ἐν ταῖς αὐλαῖς σου.
πλησθησόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου·
ἅγιος ὁ ναός σου, θαυμαστὸς ἐν δικαιοσύνῃ.
6 ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν,
ἡ ἐλπὶς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς
καὶ ἐν θαλάσσῃ μακράν,
7 ἑτοιμάζων ὄρη ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ,
περιεζωσμένος ἐν δυναστείᾳ,
8 ὁ συνταράσσων τὸ κύτος τῆς θαλάσσης,
ἤχους κυμάτων αὐτῆς.
ταραχθήσονται τὰ ἔθνη,
9 καὶ φοβηθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰ πέρατα ἀπὸ τῶν σημείων σου·
ἐξόδους πρωίας καὶ ἑσπέρας τέρψεις.
10 ἐπεσκέψω τὴν γῆν καὶ ἐμέθυσας αὐτήν,
ἐπλήθυνας τοῦ πλουτίσαι αὐτήν·
ὁ ποταμὸς τοῦ θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων·
ἡτοίμασας τὴν τροφὴν αὐτῶν, ὅτι οὕτως ἡ ἑτοιμασία σου.
11 τοὺς αὔλακας αὐτῆς μέθυσον,
πλήθυνον τὰ γενήματα αὐτῆς,
ἐν ταῖς σταγόσιν αὐτῆς εὐφρανθήσεται ἀνατέλλουσα.
12 εὐλογήσεις τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου,
καὶ τὰ πεδία σου πλησθήσονται πιότητος·
13 πιανθήσονται τὰ ὡραῖα τῆς ἐρήμου,
καὶ ἀγαλλίασιν οἱ βουνοὶ περιζώσονται.
14 ἐνεδύσαντο οἱ κριοὶ τῶν προβάτων,

64 (𝔐 65) 1 ψ./τω δ.] tr. S† | ωδη > S | ιερεμιου — fin. Sa] > BS || 2^{2} εν ιερουσ. > BS† || 3^{1} μου > S || 4^{1} ανομιων Gra.] -μων mss. || 5^{2} κατοικησει S† || 6^{3} > B† || 7^{1} αυτου] σου B || 8^{1} κυτος] υδωρ B† || 9^{1} τα περ.] την γην S† || 10^{4} αυτων] -της S† || 12^{2} πλησθησεται S || 13^{1} πιανθησονται R] -σεται BS | ωραια *L*] ορη BS

καὶ αἱ κοιλάδες πληθυνοῦσι σῖτον·
κεκράξονται, καὶ γὰρ ὑμνήσουσιν.

65 ΞΕʹ

1 Εἰς τὸ τέλος· ᾠδὴ ψαλμοῦ· [ἀναστάσεως.]
Ἀλαλάξατε τῷ θεῷ, πᾶσα ἡ γῆ,
2 ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ,
δότε δόξαν αἰνέσει αὐτοῦ.
3 εἴπατε τῷ θεῷ Ὡς φοβερὰ τὰ ἔργα σου·
ἐν τῷ πλήθει τῆς δυνάμεώς σου ψεύσονταί σε οἱ ἐχθροί σου·
4 πᾶσα ἡ γῆ προσκυνησάτωσάν σοι καὶ ψαλάτωσάν σοι,
ψαλάτωσαν τῷ ὀνόματί σου.
διάψαλμα.
5 δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ·
φοβερὸς ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων,
6 ὁ μεταστρέφων τὴν θάλασσαν εἰς ξηράν,
ἐν ποταμῷ διελεύσονται ποδί.
ἐκεῖ εὐφρανθησόμεθα ἐπ' αὐτῷ,
7 τῷ δεσπόζοντι ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος·
οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἐπιβλέπουσιν,
οἱ παραπικραίνοντες μὴ ὑψούσθωσαν ἐν ἑαυτοῖς.
διάψαλμα.
8 εὐλογεῖτε, ἔθνη, τὸν θεὸν ἡμῶν
καὶ ἀκουτίσασθε τὴν φωνὴν τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ,
9 τοῦ θεμένου τὴν ψυχήν μου εἰς ζωὴν
καὶ μὴ δόντος εἰς σάλον τοὺς πόδας μου.
10 ὅτι ἐδοκίμασας ἡμᾶς, ὁ θεός,
ἐπύρωσας ἡμᾶς, ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον·
11 εἰσήγαγες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα,
ἔθου θλίψεις ἐπὶ τὸν νῶτον ἡμῶν.
12 ἐπεβίβασας ἀνθρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν,
διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος,
καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν.
13 εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου ἐν ὁλοκαυτώμασιν,
ἀποδώσω σοι τὰς εὐχάς μου,

65 (𝔐 66) 1 tit. αναστασεως > S: est additamentum christianum docens hunc Ps. iam II. uel I. saec. die festo resurrectionis cantatum esse, in cuius missa etiam nunc quatuor stichi eius (1. 2^{1}. 3^{1}. 4^{1} usque ad σοι 1^{0}) decantantur (Πεντηκοσταριον Romae 1883 editum p. 18) || 5^{1} δευτε] + τεκνα B: ex **33** 12 | και > S† || 7^{1} αυτου] post αιωνος tr. B†, > S† || 9^{2} τον ποδα Sc || 10^{2}] pr. και B || 11^{2} επι τον νωτον R] ενωπιον BS || 13^{2}] τας ευχας μου αποδωσω S†

14 ἃς διέστειλεν τὰ χείλη μου
καὶ ἐλάλησεν τὸ στόμα μου ἐν τῇ θλίψει μου·
15 ὁλοκαυτώματα μεμυαλωμένα ἀνοίσω σοι
μετὰ θυμιάματος καὶ κριῶν,
ποιήσω σοι βόας μετὰ χιμάρων.
διάψαλμα.
16 δεῦτε ἀκούσατε καὶ διηγήσομαι,
πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν,
ὅσα ἐποίησεν τῇ ψυχῇ μου.
17 πρὸς αὐτὸν τῷ στόματί μου ἐκέκραξα
καὶ ὕψωσα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν μου
18 Ἀδικίαν εἰ ἐθεώρουν ἐν καρδίᾳ μου,
μὴ εἰσακουσάτω κύριος.
19 διὰ τοῦτο εἰσήκουσέν μου ὁ θεός,
προσέσχεν τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου.
20 εὐλογητὸς ὁ θεός, ὃς οὐκ ἀπέστησεν τὴν προσευχήν μου
καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπ᾽ ἐμοῦ.

66 ΞϜʹ

1 Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις· ψαλμὸς ᾠδῆς.
2 Ὁ θεὸς οἰκτιρήσαι ἡμᾶς καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς,
ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ᾽ ἡμᾶς
διάψαλμα
3 τοῦ γνῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν ὁδόν σου,
ἐν πᾶσιν ἔθνεσιν τὸ σωτήριόν σου.
4 ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοί, ὁ θεός,
ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες.
5 εὐφρανθήτωσαν καὶ ἀγαλλιάσθωσαν ἔθνη,
ὅτι κρινεῖς λαοὺς ἐν εὐθύτητι
καὶ ἔθνη ἐν τῇ γῇ ὁδηγήσεις.
διάψαλμα.
6 ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοί, ὁ θεός,
ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες.
7 γῆ ἔδωκεν τὸν καρπὸν αὐτῆς·
εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ θεὸς ὁ θεὸς ἡμῶν.
8 εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ θεός,
καὶ φοβηθήτωσαν αὐτὸν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς.

16² θεον Sa] κυριον BS || 18¹ μου > B† || 19² δεησεως] προσευχης BS† || 20¹ μου] αυτου S†
66 (𝔐 67) 1 ωδης] τω δαυιδ B || 3² init. *L*] pr. και BS | εθνεσιν] τοις λαοις S† || 4 σοι bis > B† || 5² οτι] + κρινει την οικουμενην εν δικαιοσυνη S†: ex 9 9 95 13 97 9; deinde praebet S κρινει et 5³ οδηγησει

67 ΞΖʹ

1 Εἰς τὸ τέλος· τῷ Δαυιδ ψαλμὸς ᾠδῆς.
2 Ἀναστήτω ὁ θεός, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ,
καὶ φυγέτωσαν οἱ μισοῦντες αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.
3 ὡς ἐκλείπει καπνός, ἐκλιπέτωσαν·
ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός,
οὕτως ἀπόλοιντο οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ.
4 καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν,
ἀγαλλιάσθωσαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ,
τερφθήτωσαν ἐν εὐφροσύνῃ.
5 ᾄσατε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ·
ὁδοποιήσατε τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ δυσμῶν, κύριος ὄνομα αὐτῷ,
καὶ ἀγαλλιᾶσθε ἐνώπιον αὐτοῦ.
ταραχθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ,
6 τοῦ πατρὸς τῶν ὀρφανῶν καὶ κριτοῦ τῶν χηρῶν·
ὁ θεὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ.
7 ὁ θεὸς κατοικίζει μονοτρόπους ἐν οἴκῳ
ἐξάγων πεπεδημένους ἐν ἀνδρείᾳ,
ὁμοίως τοὺς παραπικραίνοντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τάφοις.
8 ὁ θεός, ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε ἐνώπιον τοῦ λαοῦ σου,
ἐν τῷ διαβαίνειν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ
διάψαλμα
9 γῆ ἐσείσθη, καὶ γὰρ οἱ οὐρανοὶ ἔσταξαν,
ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ τοῦτο Σινα,
ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ Ισραηλ.
10 βροχὴν ἑκούσιον ἀφοριεῖς, ὁ θεός, τῇ κληρονομίᾳ σου,
καὶ ἠσθένησεν, σὺ δὲ κατηρτίσω αὐτήν.
11 τὰ ζῷά σου κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ·
ἡτοίμασας ἐν τῇ χρηστότητί σου τῷ πτωχῷ, ὁ θεός.
12 κύριος δώσει ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις δυνάμει πολλῇ,
13 ὁ βασιλεὺς τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ,
καὶ ὡραιότητι τοῦ οἴκου διελέσθαι σκῦλα.
14 ἐὰν κοιμηθῆτε ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων,
πτέρυγες περιστερᾶς περιηργυρωμέναι,
καὶ τὰ μετάφρενα αὐτῆς ἐν χλωρότητι χρυσίου.
διάψαλμα.

67 (𝔐 68) 4^2] pr. και S || 5^3 > S | 5^4 ταραχθητωσαν S || 8^2 εν τη ερ.] την ερημον B† || 9^2 τουτο] του B* (9^2 > S†) || 13^2] pr. του αγαπητου B (in *O* sub ※)

15 ἐν τῷ διαστέλλειν τὸν ἐπουράνιον βασιλεῖς ἐπ᾽ αὐτῆς
χιονωθήσονται ἐν Σελμων.
16 ὄρος τοῦ θεοῦ ὄρος πῖον,
ὄρος τετυρωμένον, ὄρος πῖον.
17 ἵνα τί ὑπολαμβάνετε, ὄρη τετυρωμένα,
τὸ ὄρος, ὃ εὐδόκησεν ὁ θεὸς κατοικεῖν ἐν αὐτῷ;
καὶ γὰρ ὁ κύριος κατασκηνώσει εἰς τέλος.
18 τὸ ἅρμα τοῦ θεοῦ μυριοπλάσιον,
χιλιάδες εὐθηνούντων·
ὁ κύριος ἐν αὐτοῖς ἐν Σινα ἐν τῷ ἁγίῳ.
19 ἀνέβης εἰς ὕψος, ᾐχμαλώτευσας αἰχμαλωσίαν,
ἔλαβες δόματα ἐν ἀνθρώπῳ,
καὶ γὰρ ἀπειθοῦντες τοῦ κατασκηνῶσαι.
κύριος ὁ θεὸς εὐλογητός,
20 εὐλογητὸς κύριος ἡμέραν καθ᾽ ἡμέραν,
κατευοδώσει ἡμῖν ὁ θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν.
διάψαλμα.
21 ὁ θεὸς ἡμῶν θεὸς τοῦ σῴζειν,
καὶ τοῦ κυρίου κυρίου αἱ διέξοδοι τοῦ θανάτου.
22 πλὴν ὁ θεὸς συνθλάσει κεφαλὰς ἐχθρῶν αὐτοῦ,
κορυφὴν τριχὸς διαπορευομένων ἐν πλημμελείαις αὐτῶν.
23 εἶπεν κύριος Ἐκ Βασαν ἐπιστρέψω,
ἐπιστρέψω ἐν βυθοῖς θαλάσσης,
24 ὅπως ἂν βαφῇ ὁ πούς σου ἐν αἵματι,
ἡ γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἐξ ἐχθρῶν παρ᾽ αὐτοῦ.
25 ἐθεωρήθησαν αἱ πορεῖαί σου, ὁ θεός,
αἱ πορεῖαι τοῦ θεοῦ μου τοῦ βασιλέως τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ.
26 προέφθασαν ἄρχοντες ἐχόμενοι ψαλλόντων
ἐν μέσῳ νεανίδων τυμπανιστριῶν.
27 ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν θεόν,
τὸν κύριον ἐκ πηγῶν Ισραηλ.
28 ἐκεῖ Βενιαμιν νεώτερος ἐν ἐκστάσει,
ἄρχοντες Ιουδα ἡγεμόνες αὐτῶν,
ἄρχοντες Ζαβουλων, ἄρχοντες Νεφθαλι.
29 ἔντειλαι, ὁ θεός, τῇ δυνάμει σου,
δυνάμωσον, ὁ θεός, τοῦτο, ὃ κατειργάσω ἡμῖν.
30 ἀπὸ τοῦ ναοῦ σου ἐπὶ Ιερουσαλημ

17^{2} ο θεος > S† || 19^{1} ανεβης *L*] -βη S, αναβας B | ηχμαλωτευσεν S | 19^{2} ανθρωποις S || 20^{2}] pr. και B || 21^{1} θεος 2^{0} S†] pr. ο rel. | 21^{2} κυριου 2^{0} *L*] > BS || 22^{2} πλημμελια S | αυτων *L*] -του B†, > S || 25^{2} βασ.] + μου S^{c} || 26^{1} εχομενα S || 28^{2} > S† | 28^{3} νεφθαλειμ S || 29^{1} ο > B† | 29^{2} κατειργασω Bo] κατηρτισω BS

σοὶ οἴσουσιν βασιλεῖς δῶρα.
31 ἐπιτίμησον τοῖς θηρίοις τοῦ καλάμου·
ἡ συναγωγὴ τῶν ταύρων ἐν ταῖς δαμάλεσιν τῶν λαῶν
τοῦ μὴ ἀποκλεισθῆναι τοὺς δεδοκιμασμένους τῷ ἀργυρίῳ·
διασκόρπισον ἔθνη τὰ τοὺς πολέμους θέλοντα.
32 ἥξουσιν πρέσβεις ἐξ Αἰγύπτου,
Αἰθιοπία προφθάσει χεῖρα αὐτῆς τῷ θεῷ.
33 αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ᾄσατε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ κυρίῳ.
διάψαλμα.
34 ψάλατε τῷ θεῷ τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ κατὰ ἀνατολάς·
ἰδοὺ δώσει ἐν τῇ φωνῇ αὐτοῦ φωνὴν δυνάμεως.
35 δότε δόξαν τῷ θεῷ·
ἐπὶ τὸν Ισραηλ ἡ μεγαλοπρέπεια αὐτοῦ,
καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐν ταῖς νεφέλαις.
36 θαυμαστὸς ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ·
ὁ θεὸς Ισραηλ αὐτὸς δώσει δύναμιν καὶ κραταίωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ.
εὐλογητὸς ὁ θεός.

68 ΞΗʹ

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων· τῷ Δαυιδ.

2 Σῶσόν με, ὁ θεός, ὅτι εἰσήλθοσαν ὕδατα ἕως ψυχῆς μου.
3 ἐνεπάγην εἰς ἰλὺν βυθοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις·
ἦλθον εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, καὶ καταιγὶς κατεπόντισέν με.
4 ἐκοπίασα κράζων, ἐβραγχίασεν ὁ λάρυγξ μου,
ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ τὸν θεόν μου.
5 ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου οἱ μισοῦντές με δωρεάν,
ἐκραταιώθησαν οἱ ἐχθροί μου οἱ ἐκδιώκοντές με ἀδίκως·
ἃ οὐχ ἥρπασα, τότε ἀπετίννυον.
6 ὁ θεός, σὺ ἔγνως τὴν ἀφροσύνην μου,
καὶ αἱ πλημμέλειαί μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἐκρύβησαν.
7 μὴ αἰσχυνθείησαν ἐπ' ἐμοὶ οἱ ὑπομένοντές σε, κύριε κύριε τῶν δυνάμεων,
μὴ ἐντραπείησαν ἐπ' ἐμοὶ οἱ ζητοῦντές σε, ὁ θεὸς τοῦ Ισραηλ,

32^{2} θεω] κυριω S† || 33 θεω ... κυριω] tr. S† || 34^{1} ψ. τω θεω] > S, in *O* sub ÷ | 34^{2} ιδου > S† | εν > S || 36^{1} αγιοις] οσιοις B | 36^{2} ισραηλ] pr. του S† | αυτου > S† | 36^{3} *L*] pr. και BS

68 (𝔐 69) 3^{1} ιλυν *L*] υλην BS: cf. 39 3 || 4^{1} εβραγχιασεν R] -αγχνι- BS(†) | 4^{2} ελπιζειν] εγγιζ. B† || 5^{2} διωκοντες S || 7^{1} κυριε 2⁰ > B | 7^{2} εκζητουντες S†

8 ὅτι ἕνεκα σοῦ ὑπήνεγκα ὀνειδισμόν,
ἐκάλυψεν ἐντροπὴ τὸ πρόσωπόν μου.
9 ἀπηλλοτριωμένος ἐγενήθην τοῖς ἀδελφοῖς μου
καὶ ξένος τοῖς υἱοῖς τῆς μητρός μου,
10 ὅτι ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέν με,
καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσαν ἐπ᾽ ἐμέ.
11 καὶ συνέκαμψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου,
καὶ ἐγενήθη εἰς ὀνειδισμὸν ἐμοί·
12 καὶ ἐθέμην τὸ ἔνδυμά μου σάκκον,
καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς παραβολήν.
13 κατ᾽ ἐμοῦ ἠδολέσχουν οἱ καθήμενοι ἐν πύλῃ,
καὶ εἰς ἐμὲ ἔψαλλον οἱ πίνοντες τὸν οἶνον.
14 ἐγὼ δὲ τῇ προσευχῇ μου πρὸς σέ, κύριε·
καιρὸς εὐδοκίας, ὁ θεός, ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου·
ἐπάκουσόν μου ἐν ἀληθείᾳ τῆς σωτηρίας σου.
15 σῶσόν με ἀπὸ πηλοῦ, ἵνα μὴ ἐμπαγῶ·
ῥυσθείην ἐκ τῶν μισούντων με καὶ ἐκ τοῦ βάθους τῶν ὑδάτων·
16 μή με καταποντισάτω καταιγὶς ὕδατος,
μηδὲ καταπιέτω με βυθός,
μηδὲ συσχέτω ἐπ᾽ ἐμὲ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ.
17 εἰσάκουσόν μου, κύριε, ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου·
κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐπίβλεψον ἐπ᾽ ἐμέ.
18 μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου
ἀπὸ τοῦ παιδός σου,
ὅτι θλίβομαι, ταχὺ ἐπάκουσόν μου.
19 πρόσχες τῇ ψυχῇ μου καὶ λύτρωσαι αὐτήν,
ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου ῥῦσαί με.
20 σὺ γὰρ γινώσκεις τὸν ὀνειδισμόν μου
καὶ τὴν αἰσχύνην μου καὶ τὴν ἐντροπήν μου·
ἐναντίον σου πάντες οἱ θλίβοντές με.
21 ὀνειδισμὸν προσεδόκησεν ἡ ψυχή μου καὶ ταλαιπωρίαν,
καὶ ὑπέμεινα συλλυπούμενον, καὶ οὐχ ὑπῆρξεν,
καὶ παρακαλοῦντας, καὶ οὐχ εὗρον.
22 καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χολὴν
καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος.
23 γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν εἰς παγίδα
καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν καὶ εἰς σκάνδαλον·
24 σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν,

10^1 καταφαγεται BS†: ex Ioh. **2** 17 || 12^2 εγενηθην S† || 14^3 μου > B | σου] μου B || 16^3 το > B† || 18^1] pr. και Bs (18^1 > B*†) || 20^1 γαρ > S | εμου S† || 21^1 ψυχη] καρδια S | $21^{2.3}$ υπηρξεν … ευρον] ευρ. … υπηρχεν S(†) | 21^3 παρακαλουντας R] -τα BS

καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς σύγκαμψον·
25 ἔκχεον ἐπ' αὐτοὺς τὴν ὀργήν σου,
καὶ ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς σου καταλάβοι αὐτούς.
26 γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτῶν ἠρημωμένη,
καὶ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν·
27 ὅτι ὃν σὺ ἐπάταξας, αὐτοὶ κατεδίωξαν,
καὶ ἐπὶ τὸ ἄλγος τῶν τραυματιῶν σου προσέθηκαν.
28 πρόσθες ἀνομίαν ἐπὶ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν,
καὶ μὴ εἰσελθέτωσαν ἐν δικαιοσύνῃ σου·
29 ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ βίβλου ζώντων
καὶ μετὰ δικαίων μὴ γραφήτωσαν.
30 πτωχὸς καὶ ἀλγῶν εἰμι ἐγώ,
καὶ ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου σου, ὁ θεός, ἀντελάβετό μου.
31 αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μετ' ᾠδῆς,
μεγαλυνῶ αὐτὸν ἐν αἰνέσει,
32 καὶ ἀρέσει τῷ θεῷ ὑπὲρ μόσχον νέον
κέρατα ἐκφέροντα καὶ ὁπλάς.
33 ἰδέτωσαν πτωχοὶ καὶ εὐφρανθήτωσαν·
ἐκζητήσατε τὸν θεόν, καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν,
34 ὅτι εἰσήκουσεν τῶν πενήτων ὁ κύριος
καὶ τοὺς πεπεδημένους αὐτοῦ οὐκ ἐξουδένωσεν.
35 αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ,
θάλασσα καὶ πάντα τὰ ἕρποντα ἐν αὐτοῖς.
36 ὅτι ὁ θεὸς σώσει τὴν Σιων,
καὶ οἰκοδομηθήσονται αἱ πόλεις τῆς Ιουδαίας,
καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ καὶ κληρονομήσουσιν αὐτήν·
37 καὶ τὸ σπέρμα τῶν δούλων αὐτοῦ καθέξουσιν αὐτήν,
καὶ οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατασκηνώσουσιν ἐν αὐτῇ.

69 ΞΘ'

1 Εἰς τὸ τέλος· τῷ Δαυιδ εἰς ἀνάμνησιν, 2 εἰς
τὸ σῶσαί με κύριον.
Ὁ θεός, εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες.
3 αἰσχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν οἱ ζητοῦντές μου τὴν ψυχήν,
ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθείησαν οἱ βουλόμενοί μοι κακά,

25^2 της οργης et κατα > S† || 27^2 τραυματιων σου Gra.] -ματων μου mss. || 30^2 ο θεος > B† || 32^2 εκφεροντα > S† || 33^2 ζησ. η ψ. υμων(S ημ.)] ζησεσθε B† || 34^2 εξουδενωσει S || 35^2 ερπ. εν αυτοις] περατα της γης S*†: ex 66 8 etc. || 37 αυτου bis] σου S

69 (𝔐 70) 2] + κυριε εις το βοηθησαι μοι σπευσον(S† θελησον) *SOL* (in *O* sub ※): cf. 39 14 || 3^1 bis -ητωσαν pro -ειησαν S (sed in 3^2 bis -ειησαν)

4 ἀποστραφείησαν παραυτίκα αἰσχυνόμενοι οἱ λέγοντές μοι
Εὖγε εὖγε.
5 ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε,
καὶ λεγέτωσαν διὰ παντός Μεγαλυνθήτω ὁ θεός, οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου.
6 ἐγὼ δὲ πτωχὸς καὶ πένης· ὁ θεός, βοήθησόν μοι.
βοηθός μου καὶ ῥύστης μου εἶ σύ· κύριε, μὴ χρονίσῃς.

70 Ο´

1 Τῷ Δαυιδ· υἱῶν Ιωναδαβ καὶ τῶν πρώτων αἰχμαλωτισθέντων.
Ὁ θεός, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα.
2 ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με,
κλῖνον πρός με τὸ οὖς σου καὶ σῶσόν με.
3 γενοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστὴν
καὶ εἰς τόπον ὀχυρὸν τοῦ σῶσαί με,
ὅτι στερέωμά μου καὶ καταφυγή μου εἶ σύ.
4 ὁ θεός μου, ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ,
ἐκ χειρὸς παρανομοῦντος καὶ ἀδικοῦντος·
5 ὅτι σὺ εἶ ἡ ὑπομονή μου, κύριε·
κύριος ἡ ἐλπίς μου ἐκ νεότητός μου.
6 ἐπὶ σὲ ἐπεστηρίχθην ἀπὸ γαστρός,
ἐκ κοιλίας μητρός μου σύ μου εἶ σκεπαστής·
ἐν σοὶ ἡ ὕμνησίς μου διὰ παντός.
7 ὡσεὶ τέρας ἐγενήθην τοῖς πολλοῖς,
καὶ σὺ βοηθὸς κραταιός.
8 πληρωθήτω τὸ στόμα μου αἰνέσεως,
ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου,
ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν μεγαλοπρέπειάν σου.
9 μὴ ἀπορρίψῃς με εἰς καιρὸν γήρους,
ἐν τῷ ἐκλείπειν τὴν ἰσχύν μου μὴ ἐγκαταλίπῃς με.
10 ὅτι εἶπαν οἱ ἐχθροί μου ἐμοὶ
καὶ οἱ φυλάσσοντες τὴν ψυχήν μου ἐβουλεύσαντο ἐπὶ τὸ αὐτὸ
11 λέγοντες Ὁ θεὸς ἐγκατέλιπεν αὐτόν·
καταδιώξατε καὶ καταλάβετε αὐτόν,
ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ῥυόμενος.

5^1] + κυριε Sᶜ: ex 39 17
70 (𝔐 71) 1 tit. δαυιδ] + ψαλμος S | 1 ο θεος επι σοι] επι σοι κυριε S: cf. 𝔐 et 30 2 || 2^1 και εξελου με > S†: cf. 30 2 || 3^2 και > B† || 4^1 μου > B || 5^2 κυριε S || 6^3 υπομνησις S || 8^2 > S† | 8^3 της μεγαλοπρεπιας S† || 9^2 ισχυν] ψυχην S

12 ὁ θεός, μὴ μακρύνῃς ἀπ' ἐμοῦ·
ὁ θεός μου, εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες.
13 αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐκλιπέτωσαν οἱ ἐνδιαβάλλοντες τὴν ψυχήν μου,
περιβαλέσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπὴν οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.
14 ἐγὼ δὲ διὰ παντὸς ἐλπιῶ
καὶ προσθήσω ἐπὶ πᾶσαν τὴν αἴνεσίν σου.
15 τὸ στόμα μου ἐξαγγελεῖ τὴν δικαιοσύνην σου,
ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν σωτηρίαν σου,
ὅτι οὐκ ἔγνων γραμματείας.
16 εἰσελεύσομαι ἐν δυναστείᾳ κυρίου·
κύριε, μνησθήσομαι τῆς δικαιοσύνης σου μόνου.
17 ἐδίδαξάς με, ὁ θεός, ἐκ νεότητός μου,
καὶ μέχρι νῦν ἀπαγγελῶ τὰ θαυμάσιά σου.
18 καὶ ἕως γήρους καὶ πρεσβείου, ὁ θεός, μὴ ἐγκαταλίπῃς με,
ἕως ἂν ἀπαγγείλω τὸν βραχίονά σου πάσῃ τῇ γενεᾷ τῇ ἐρχομένῃ,
τὴν δυναστείαν σου καὶ τὴν δικαιοσύνην σου.
19 ὁ θεός, ἕως ὑψίστων ἃ ἐποίησας μεγαλεῖα·
ὁ θεός, τίς ὅμοιός σοι;
20 ὅσας ἔδειξάς μοι θλίψεις πολλὰς καὶ κακάς,
καὶ ἐπιστρέψας ἐζωοποίησάς με
καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με.
21 ἐπλεόνασας τὴν μεγαλοσύνην σου
καὶ ἐπιστρέψας παρεκάλεσάς με
[καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με.]
22 καὶ γὰρ ἐγὼ ἐξομολογήσομαί σοι ἐν σκεύει ψαλμοῦ τὴν ἀλήθειάν σου, ὁ θεός·
ψαλῶ σοι ἐν κιθάρᾳ, ὁ ἅγιος τοῦ Ισραηλ.
23 ἀγαλλιάσονται τὰ χείλη μου, ὅταν ψάλω σοι,
καὶ ἡ ψυχή μου, ἣν ἐλυτρώσω.
24 ἔτι δὲ καὶ ἡ γλῶσσά μου ὅλην τὴν ἡμέραν μελετήσει τὴν δικαιοσύνην σου,
ὅταν αἰσχυνθῶσιν καὶ ἐντραπῶσιν οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.

12^2 > B† || 14^1 ελπιω] pr. επι σε S || 15^1 αναγγελει S | 15^3 γραμμ.] πραγματειας B || 17^2 αναγγελω B† || 18^2 αν > S || 20^1 οσας Sa] οτι BS | κακας R] κακα BS || 21^1 πλεονασας B(†) | μεγαλ. Sa] δικαιοσυνην BS | 21^3 της γης R] > B (21^3 > S) || 22^1 εγω > B | εν σκευει ψ. om., την αληθ. σου ο θεος ad 22^2 trahit S(†) | ο θεος post 22^2 σοι tr. B

71 ΟΑ´

1 Εἰς Σαλωμων.
Ὁ θεός, τὸ κρίμα σου τῷ βασιλεῖ δὸς
καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τῷ υἱῷ τοῦ βασιλέως
2 κρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ
καὶ τοὺς πτωχούς σου ἐν κρίσει.
3 ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ σου
καὶ οἱ βουνοὶ ἐν δικαιοσύνῃ.
4 κρινεῖ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ
καὶ σώσει τοὺς υἱοὺς τῶν πενήτων
καὶ ταπεινώσει συκοφάντην
5 καὶ συμπαραμενεῖ τῷ ἡλίῳ
καὶ πρὸ τῆς σελήνης γενεὰς γενεῶν
6 καὶ καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον
καὶ ὡσεὶ σταγόνες στάζουσαι ἐπὶ τὴν γῆν.
7 ἀνατελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δικαιοσύνη
καὶ πλῆθος εἰρήνης ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ ἡ σελήνη.
8 καὶ κατακυριεύσει ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης
καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης.
9 ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται Αἰθίοπες,
καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ χοῦν λείξουσιν·
10 βασιλεῖς Θαρσις καὶ αἱ νῆσοι δῶρα προσοίσουσιν,
βασιλεῖς Ἀράβων καὶ Σαβα δῶρα προσάξουσιν·
11 καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ βασιλεῖς,
πάντα τὰ ἔθνη δουλεύσουσιν αὐτῷ.
12 ὅτι ἐρρύσατο πτωχὸν ἐκ χειρὸς δυνάστου
καὶ πένητα, ᾧ οὐχ ὑπῆρχεν βοηθός·
13 φείσεται πτωχοῦ καὶ πένητος
καὶ ψυχὰς πενήτων σώσει·
14 ἐκ τόκου καὶ ἐξ ἀδικίας λυτρώσεται τὰς ψυχὰς αὐτῶν,
καὶ ἔντιμον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτοῦ.
15 καὶ ζήσεται, καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐκ τοῦ χρυσίου τῆς Ἀραβίας,
καὶ προσεύξονται περὶ αὐτοῦ διὰ παντός,
ὅλην τὴν ἡμέραν εὐλογήσουσιν αὐτόν.
16 ἔσται στήριγμα ἐν τῇ γῇ ἐπ᾽ ἄκρων τῶν ὀρέων·
ὑπεραρθήσεται ὑπὲρ τὸν Λίβανον ὁ καρπὸς αὐτοῦ,
καὶ ἐξανθήσουσιν ἐκ πόλεως ὡσεὶ χόρτος τῆς γῆς.
17 ἔστω τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας,
πρὸ τοῦ ἡλίου διαμενεῖ τὸ ὄνομα αὐτοῦ·

71 (𝔐 72) 3^1 αναλαβετωσαν S^c | σου > S || 4^2 σωσεις B || 6^1 ως] ωσει S† || 10 προσοισ. ... προσαξ.] tr. S† || 11^1] + της γης S: ex 2 2, cf. 47 5 || 14^2 αυτων .. αυτου] tr. S

καὶ εὐλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς,
πάντα τὰ ἔθνη μακαριοῦσιν αὐτόν.

18 Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ὁ θεὸς Ισραηλ ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος,
19 καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομα τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος,
καὶ πληρωθήσεται τῆς δόξης αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ.
γένοιτο γένοιτο.

20 Ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυιδ τοῦ υἱοῦ Ιεσσαι.

---

72 ΟΒʹ

1 Ψαλμὸς τῷ Ασαφ.
Ὡς ἀγαθὸς τῷ Ισραηλ ὁ θεός,
τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ.
2 ἐμοῦ δὲ παρὰ μικρὸν ἐσαλεύθησαν οἱ πόδες,
παρ᾽ ὀλίγον ἐξεχύθη τὰ διαβήματά μου.
3 ὅτι ἐζήλωσα ἐπὶ τοῖς ἀνόμοις
εἰρήνην ἁμαρτωλῶν θεωρῶν,
4 ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις τῷ θανάτῳ αὐτῶν
καὶ στερέωμα ἐν τῇ μάστιγι αὐτῶν·
5 ἐν κόποις ἀνθρώπων οὐκ εἰσὶν
καὶ μετὰ ἀνθρώπων οὐ μαστιγωθήσονται.
6 διὰ τοῦτο ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ ὑπερηφανία,
περιεβάλοντο ἀδικίαν καὶ ἀσέβειαν αὐτῶν.
7 ἐξελεύσεται ὡς ἐκ στέατος ἡ ἀδικία αὐτῶν
διήλθοσαν εἰς διάθεσιν καρδίας·
8 διενοήθησαν καὶ ἐλάλησαν ἐν πονηρίᾳ,
ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν·
9 ἔθεντο εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα αὐτῶν,
καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν διῆλθεν ἐπὶ τῆς γῆς.
10 διὰ τοῦτο ἐπιστρέψει ὁ λαός μου ἐνταῦθα,
καὶ ἡμέραι πλήρεις εὑρεθήσονται αὐτοῖς.
11 καὶ εἶπαν Πῶς ἔγνω ὁ θεός,
καὶ εἰ ἔστιν γνῶσις ἐν τῷ ὑψίστῳ;
12 ἰδοὺ οὗτοι ἁμαρτωλοὶ καὶ εὐθηνοῦνται·

18 ο θεος 1^{0} Sa] > BS || 19 εις 1^{0} — γη] εν παση τη γη S†
72 (𝔐 73) 4^{1} τω] pr. εν B || 6^{2} αδικιαν .. ασεβειαν] tr. S† || 7^{1} ως] ωσει S | 7^{2} διηλθον BS† || 10^{2} ημεραι] pr. αι S^{c} | αυτοις] pr. εν S || 12^{1} ουτοι > B†

εἰς τὸν αἰῶνα κατέσχον πλούτου.
13 καὶ εἶπα Ἄρα ματαίως ἐδικαίωσα τὴν καρδίαν μου
καὶ ἐνιψάμην ἐν ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου·
14 καὶ ἐγενόμην μεμαστιγωμένος ὅλην τὴν ἡμέραν,
καὶ ὁ ἔλεγχός μου εἰς τὰς πρωίας.
15 εἰ ἔλεγον Διηγήσομαι οὕτως,
ἰδοὺ τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἠσυνθέτηκα.
16 καὶ ὑπέλαβον τοῦ γνῶναι τοῦτο·
κόπος ἐστὶν ἐναντίον μου,
17 ἕως εἰσέλθω εἰς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ θεοῦ
καὶ συνῶ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτῶν.
18 πλὴν διὰ τὰς δολιότητας ἔθου αὐτοῖς,
κατέβαλες αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπαρθῆναι.
19 πῶς ἐγένοντο εἰς ἐρήμωσιν ἐξάπινα·
ἐξέλιπον, ἀπώλοντο διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν.
20 ὡσεὶ ἐνύπνιον ἐξεγειρομένου,
κύριε, ἐν τῇ πόλει σου τὴν εἰκόνα αὐτῶν ἐξουδενώσεις.
21 ὅτι ἐξεκαύθη ἡ καρδία μου,
καὶ οἱ νεφροί μου ἠλλοιώθησαν,
22 καὶ ἐγὼ ἐξουδενωμένος καὶ οὐκ ἔγνων,
κτηνώδης ἐγενόμην παρὰ σοί.
23 καὶ ἐγὼ διὰ παντὸς μετὰ σοῦ,
ἐκράτησας τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου,
24 ἐν τῇ βουλῇ σου ὡδήγησάς με
καὶ μετὰ δόξης προσελάβου με.
25 τί γάρ μοι ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρανῷ,
καὶ παρὰ σοῦ τί ἠθέλησα ἐπὶ τῆς γῆς;
26 ἐξέλιπεν ἡ καρδία μου καὶ ἡ σάρξ μου,
ὁ θεὸς τῆς καρδίας μου καὶ ἡ μερίς μου ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα.
27 ὅτι ἰδοὺ οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ ἀπολοῦνται,
ἐξωλέθρευσας πάντα τὸν πορνεύοντα ἀπὸ σοῦ.
28 ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολλᾶσθαι τῷ θεῷ ἀγαθόν ἐστιν,
τίθεσθαι ἐν τῷ κυρίῳ τὴν ἐλπίδα μου
τοῦ ἐξαγγεῖλαι πάσας τὰς αἰνέσεις σου
ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιων.

73 ΟΓ'

1 Συνέσεως τῷ Ασαφ.
Ἵνα τί ἀπώσω, ὁ θεός, εἰς τέλος,
ὠργίσθη ὁ θυμός σου ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου;

16[2] εστιν > BS† || 17[2] αυτων R] > BS || 18[2] > B† || 21[1] εξεκαυθη R] ηυφρανθη BS || 22[2] εγενηθην S || 28[1] θεω] κυριω B†

2 μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου, ἧς ἐκτήσω ἀπ' ἀρχῆς·
ἐλυτρώσω ῥάβδον κληρονομίας σου,
ὄρος Σιων τοῦτο, ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ.
3 ἔπαρον τὰς χεῖράς σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αὐτῶν εἰς τέλος,
ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τοῖς ἁγίοις σου.
4 καὶ ἐνεκαυχήσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ἑορτῆς σου,
ἔθεντο τὰ σημεῖα αὐτῶν σημεῖα καὶ οὐκ ἔγνωσαν.
5 ὡς εἰς τὴν εἴσοδον ὑπεράνω,
6 ὡς ἐν δρυμῷ ξύλων ἀξίναις ἐξέκοψαν τὰς θύρας αὐτῆς,
ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν πελέκει καὶ λαξευτηρίῳ κατέρραξαν αὐτήν.
7 ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ τὸ ἁγιαστήριόν σου,
εἰς τὴν γῆν ἐβεβήλωσαν τὸ σκήνωμα τοῦ ὀνόματός σου.
8 εἶπαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν ἡ συγγένεια αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό
Δεῦτε καὶ κατακαύσωμεν πάσας τὰς ἑορτὰς τοῦ θεοῦ ἀπὸ
τῆς γῆς.
9 τὰ σημεῖα ἡμῶν οὐκ εἴδομεν,
οὐκ ἔστιν ἔτι προφήτης, καὶ ἡμᾶς οὐ γνώσεται ἔτι.
10 ἕως πότε, ὁ θεός, ὀνειδιεῖ ὁ ἐχθρός,
παροξυνεῖ ὁ ὑπεναντίος τὸ ὄνομά σου εἰς τέλος;
11 ἵνα τί ἀποστρέφεις τὴν χεῖρά σου
καὶ τὴν δεξιάν σου ἐκ μέσου τοῦ κόλπου σου εἰς τέλος;
12 ὁ δὲ θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνος,
εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς.
13 σὺ ἐκραταίωσας ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν θάλασσαν,
σὺ συνέτριψας τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων ἐπὶ τοῦ ὕδατος.
14 σὺ συνέθλασας τὰς κεφαλὰς τοῦ δράκοντος,
ἔδωκας αὐτὸν βρῶμα λαοῖς τοῖς Αἰθίοψιν.
15 σὺ διέρρηξας πηγὰς καὶ χειμάρρους,
σὺ ἐξήρανας ποταμοὺς Ηθαμ.
16 σή ἐστιν ἡ ἡμέρα, καὶ σή ἐστιν ἡ νύξ,
σὺ κατηρτίσω φαῦσιν καὶ ἥλιον.
17 σὺ ἐποίησας πάντα τὰ ὅρια τῆς γῆς·
θέρος καὶ ἔαρ, σὺ ἔπλασας αὐτά.
18 μνήσθητι ταύτης· ἐχθρὸς ὠνείδισεν τὸν κύριον,
καὶ λαὸς ἄφρων παρώξυνεν τὸ ὄνομά σου.

73 (𝔐 74) 3^{2} οσας SBc† || 4^{1} εορτης] οργης S† | 4^{2} > B† || 5 εισοδον] οδον S† || 6^{1} διεκοψαν S† || 8^{2} και > SBc | κατακαυσωμεν Gra.] καταπαυσ. mss. | πασας R] > BS | του θεου] κυριου B || 10^{1} ο θεος > S† || 11^{2} και τ. δεξ. σου > S† || 12^{1} θεος > B† || 13^{1} δυναστεια S† || 14^{1} > B† | τας κεφαλας Bs] την -λην S || 15^{2}] > B, in *O* sub ※ || 16^{2} φαυσιν .. ηλιον Sa] ηλιον .. σεληνην BS || 17^{2} επλασας Sa] εποιησας BS | αυτα > B || 18^{1} ταυτης] + της κτισεως σου B | 18^{2} σου] αυτου B

19 μὴ παραδῷς τοῖς θηρίοις ψυχὴν ἐξομολογουμένην σοι,
τῶν ψυχῶν τῶν πενήτων σου μὴ ἐπιλάθῃ εἰς τέλος.
20 ἐπίβλεψον εἰς τὴν διαθήκην σου,
ὅτι ἐπληρώθησαν οἱ ἐσκοτισμένοι τῆς γῆς οἴκων ἀνομιῶν.
21 μὴ ἀποστραφήτω τεταπεινωμένος κατῃσχυμμένος·
πτωχὸς καὶ πένης αἰνέσουσιν τὸ ὄνομά σου.
22 ἀνάστα, ὁ θεός, δίκασον τὴν δίκην σου·
μνήσθητι τῶν ὀνειδισμῶν σου τῶν ὑπὸ ἄφρονος ὅλην τὴν ἡμέραν.
23 μὴ ἐπιλάθῃ τῆς φωνῆς τῶν ἱκετῶν σου·
ἡ ὑπερηφανία τῶν μισούντων σε ἀνέβη διὰ παντὸς πρὸς σέ.

74 ΟΔʹ

1 Εἰς τὸ τέλος· μὴ διαφθείρῃς· ψαλμὸς τῷ Ασαφ ᾠδῆς.
2 Ἐξομολογησόμεθά σοι, ὁ θεός,
ἐξομολογησόμεθα καὶ ἐπικαλεσόμεθα τὸ ὄνομά σου.
3 διηγήσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου, ὅταν λάβω καιρόν·
ἐγὼ εὐθύτητας κρινῶ.
4 ἐτάκη ἡ γῆ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ,
ἐγὼ ἐστερέωσα τοὺς στύλους αὐτῆς.
διάψαλμα.
5 εἶπα τοῖς παρανομοῦσιν Μὴ παρανομεῖτε,
καὶ τοῖς ἁμαρτάνουσιν Μὴ ὑψοῦτε κέρας,
6 μὴ ἐπαίρετε εἰς ὕψος τὸ κέρας ὑμῶν,
μὴ λαλεῖτε κατὰ τοῦ θεοῦ ἀδικίαν.
7 ὅτι οὔτε ἀπὸ ἐξόδων οὔτε ἀπὸ δυσμῶν
οὔτε ἀπὸ ἐρήμων ὀρέων,
8 ὅτι ὁ θεὸς κριτής ἐστιν,
τοῦτον ταπεινοῖ καὶ τοῦτον ὑψοῖ.
9 ὅτι ποτήριον ἐν χειρὶ κυρίου
οἴνου ἀκράτου πλῆρες κεράσματος,
καὶ ἔκλινεν ἐκ τούτου εἰς τοῦτο,
πλὴν ὁ τρυγίας αὐτοῦ οὐκ ἐξεκενώθη,
πίονται πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ τῆς γῆς.
10 ἐγὼ δὲ ἀγαλλιάσομαι εἰς τὸν αἰῶνα,
ψαλῶ τῷ θεῷ Ιακωβ·

19^{2} σου > S || **20**^{2} εσκοτωμενοι B† || **21**^{1} κατησχ.] pr. και B || **23**^{2} ανεβη Bo] αναβαιη BS
74 (𝔐 75) **2**^{2} εξομολ.] + σοι S || **3**^{1} παντα > S || **4**^{1} εν αυτη] αυτην B† || **5**^{1} παρανομειτε] -μειν BS† || **7**^{2} ορεων > B† || **9**^{5}] pr. και B† || **10**^{1} αγαλλ.] + κυριω S(†)

11 καὶ πάντα τὰ κέρατα τῶν ἁμαρτωλῶν συγκλάσω,
καὶ ὑψωθήσεται τὰ κέρατα τοῦ δικαίου.

75 ΟΕ´

1 Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις· ψαλμὸς τῷ Ασαφ,
ᾠδὴ πρὸς τὸν Ἀσσύριον.
2 Γνωστὸς ἐν τῇ Ιουδαίᾳ ὁ θεός,
ἐν τῷ Ισραηλ μέγα τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
3 καὶ ἐγενήθη ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ
καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἐν Σιων·
4 ἐκεῖ συνέτριψεν τὰ κράτη τῶν τόξων,
ὅπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον.
διάψαλμα.
5 φωτίζεις σὺ θαυμαστῶς ἀπὸ ὀρέων αἰωνίων.
6 ἐταράχθησαν πάντες οἱ ἀσύνετοι τῇ καρδίᾳ,
ὕπνωσαν ὕπνον αὐτῶν καὶ οὐχ εὗρον οὐδὲν
πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πλούτου ταῖς χερσὶν αὐτῶν.
7 ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου, ὁ θεὸς Ιακωβ,
ἐνύσταξαν οἱ ἐπιβεβηκότες τοὺς ἵππους.
8 σὺ φοβερὸς εἶ, καὶ τίς ἀντιστήσεταί σοι;
ἀπὸ τότε ἡ ὀργή σου.
9 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠκούτισας κρίσιν,
γῆ ἐφοβήθη καὶ ἡσύχασεν
10 ἐν τῷ ἀναστῆναι εἰς κρίσιν τὸν θεὸν
τοῦ σῶσαι πάντας τοὺς πραεῖς τῆς γῆς.
διάψαλμα.
11 ὅτι ἐνθύμιον ἀνθρώπου ἐξομολογήσεταί σοι,
καὶ ἐγκατάλειμμα ἐνθυμίου ἑορτάσει σοι.
12 εὔξασθε καὶ ἀπόδοτε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν·
πάντες οἱ κύκλῳ αὐτοῦ οἴσουσιν δῶρα
13 τῷ φοβερῷ καὶ ἀφαιρουμένῳ πνεύματα ἀρχόντων,
φοβερῷ παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.

76 ΟϚ´

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ Ιδιθουν· τῷ Ασαφ ψαλμός.
2 Φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα,
φωνῇ μου πρὸς τὸν θεόν, καὶ προσέσχεν μοι.
3 ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν θεὸν ἐξεζήτησα,

75 (𝔐 76) 1 ωδη — fin. > S: cf. 79 1 || 4²] + εκει συνκλασει τα κερατα B† || 8² τοτε η οργη] της οργης B(†) || 9¹ ηκοντισας B || 10² της γης Bo] τη καρδια BS || 12¹ κυριω τω] tr. S† | υμων Ga] ημ. BS
76 (𝔐 77) 1 ιδιθουμ B || 2²] pr. και η B

ταῖς χερσίν μου νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠπατήθην·
ἀπηνήνατο παρακληθῆναι ἡ ψυχή μου.
4 ἐμνήσθην τοῦ θεοῦ καὶ εὐφράνθην·
ἠδολέσχησα, καὶ ὠλιγοψύχησεν τὸ πνεῦμά μου.
διάψαλμα.
5 προκατελάβοντο φυλακὰς οἱ ὀφθαλμοί μου,
ἐταράχθην καὶ οὐκ ἐλάλησα.
6 διελογισάμην ἡμέρας ἀρχαίας
καὶ ἔτη αἰώνια ἐμνήσθην καὶ ἐμελέτησα·
7 νυκτὸς μετὰ τῆς καρδίας μου ἠδολέσχουν,
καὶ ἔσκαλλεν τὸ πνεῦμά μου.
8 μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας ἀπώσεται κύριος
καὶ οὐ προσθήσει τοῦ εὐδοκῆσαι ἔτι;
9 ἢ εἰς τέλος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀποκόψει
ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν;
10 ἢ ἐπιλήσεται τοῦ οἰκτιρῆσαι ὁ θεὸς
ἢ συνέξει ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ τοὺς οἰκτιρμοὺς αὐτοῦ;
διάψαλμα.
11 καὶ εἶπα Νῦν ἠρξάμην,
αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου.
12 ἐμνήσθην τῶν ἔργων κυρίου,
ὅτι μνησθήσομαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν θαυμασίων σου
13 καὶ μελετήσω ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις σου
καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασίν σου ἀδολεσχήσω.
14 ὁ θεός, ἐν τῷ ἁγίῳ ἡ ὁδός σου·
τίς θεὸς μέγας ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν;
15 σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια,
ἐγνώρισας ἐν τοῖς λαοῖς τὴν δύναμίν σου·
16 ἐλυτρώσω ἐν τῷ βραχίονί σου τὸν λαόν σου,
τοὺς υἱοὺς Ιακωβ καὶ Ιωσηφ.
διάψαλμα.
17 εἴδοσάν σε ὕδατα, ὁ θεός,
εἴδοσάν σε ὕδατα καὶ ἐφοβήθησαν,
καὶ ἐταράχθησαν ἄβυσσοι, πλῆθος ἤχους ὑδάτων.
18 φωνὴν ἔδωκαν αἱ νεφέλαι,
καὶ γὰρ τὰ βέλη σου διαπορεύονται·

5^1 οι] pr. παντες SB^c | οφθαλμοι Sa] εχθροι BS || 7^2 εσκαλλεν *L*] εσκαλεν B*(uid.), εσκαλον B^c(uid.), εσκαλλον S || 9^1 το ελεος αυτου αποκοψει] αποκ. το ελ. B†, αποκ. > S† | 9^2 εις γενεαν] και γενεας B† || 10^2 εν τη οργη αυτου / τους οικτ. αυτου] tr. BS† || 14^1 τω] τη B† | 14^2 θεος 1^0 > S† || 15^1 θεος] + ημων B | θαυμ.] + μονος S^c: ex 71 18 135 4 | 15^2 λαοις] + σου B || 16^1 σου 1^0 > S† || 17^3 υδατων R] -τος BS

19 φωνὴ τῆς βροντῆς σου ἐν τῷ τροχῷ,
ἔφαναν αἱ ἀστραπαί σου τῇ οἰκουμένῃ,
ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ.
20 ἐν τῇ θαλάσσῃ ἡ ὁδός σου,
καὶ αἱ τρίβοι σου ἐν ὕδασι πολλοῖς,
καὶ τὰ ἴχνη σου οὐ γνωσθήσονται.
21 ὡδήγησας ὡς πρόβατα τὸν λαόν σου
ἐν χειρὶ Μωυσῆ καὶ Ααρων.

77 ΟΖ'

1 Συνέσεως τῷ Ασαφ.

Προσέχετε, λαός μου, τὸν νόμον μου,
κλίνατε τὸ οὖς ὑμῶν εἰς τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου·
2 ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου,
φθέγξομαι προβλήματα ἀπ' ἀρχῆς.
3 ὅσα ἠκούσαμεν καὶ ἔγνωμεν αὐτὰ
καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν διηγήσαντο ἡμῖν,
4 οὐκ ἐκρύβη ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν
ἀπαγγέλλοντες τὰς αἰνέσεις τοῦ κυρίου
καὶ τὰς δυναστείας αὐτοῦ
καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ἃ ἐποίησεν.
5 καὶ ἀνέστησεν μαρτύριον ἐν Ιακωβ
καὶ νόμον ἔθετο ἐν Ισραηλ,
ὅσα ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν
τοῦ γνωρίσαι αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν,
6 ὅπως ἂν γνῷ γενεὰ ἑτέρα,
υἱοὶ οἱ τεχθησόμενοι,
καὶ ἀναστήσονται καὶ ἀπαγγελοῦσιν αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν,
7 ἵνα θῶνται ἐπὶ τὸν θεὸν τὴν ἐλπίδα αὐτῶν
καὶ μὴ ἐπιλάθωνται τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ
καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐκζητήσουσιν,
8 ἵνα μὴ γένωνται ὡς οἱ πατέρες αὐτῶν
γενεὰ σκολιὰ καὶ παραπικραίνουσα,
γενεά, ἥτις οὐ κατηύθυνεν τὴν καρδίαν αὐτῆς
καὶ οὐκ ἐπιστώθη μετὰ τοῦ θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐτῆς.
9 υἱοὶ Εφραιμ ἐντείνοντες καὶ βάλλοντες τόξοις
ἐστράφησαν ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.
10 οὐκ ἐφύλαξαν τὴν διαθήκην τοῦ θεοῦ

19^{2} > B† || 20^{3} γνωσθησεται S

77 (𝔐 78) 2^{1} παραβολη S || 4^{2} του > B† || 5^{3} οσα *L*] ον BS | ενετειλ.] εθετο S† | 5^{4} του > B | αυτα R] -τον BS || 6^{3} αναγγελουσιν S | αυτα > S || 8^{3} την καρδιαν] εν τη -δια BS† || 9^{1} τοξον B† || 10^{1} εφυλαξαντο B

καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ οὐκ ἤθελον πορεύεσθαι
11 καὶ ἐπελάθοντο τῶν εὐεργεσιῶν αὐτοῦ
καὶ τῶν θαυμασίων αὐτοῦ, ὧν ἔδειξεν αὐτοῖς,
12 ἐναντίον τῶν πατέρων αὐτῶν ἃ ἐποίησεν θαυμάσια
ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐν πεδίῳ Τάνεως.
13 διέρρηξεν θάλασσαν καὶ διήγαγεν αὐτούς,
ἔστησεν ὕδατα ὡσεὶ ἀσκὸν
14 καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν νεφέλῃ ἡμέρας
καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐν φωτισμῷ πυρός.
15 διέρρηξεν πέτραν ἐν ἐρήμῳ
καὶ ἐπότισεν αὐτοὺς ὡς ἐν ἀβύσσῳ πολλῇ
16 καὶ ἐξήγαγεν ὕδωρ ἐκ πέτρας
καὶ κατήγαγεν ὡς ποταμοὺς ὕδατα.
17 καὶ προσέθεντο ἔτι τοῦ ἁμαρτάνειν αὐτῷ,
παρεπίκραναν τὸν ὕψιστον ἐν ἀνύδρῳ
18 καὶ ἐξεπείρασαν τὸν θεὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν
τοῦ αἰτῆσαι βρώματα ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν
19 καὶ κατελάλησαν τοῦ θεοῦ καὶ εἶπαν
Μὴ δυνήσεται ὁ θεὸς ἑτοιμάσαι τράπεζαν ἐν ἐρήμῳ;
20 ἐπεὶ ἐπάταξεν πέτραν καὶ ἐρρύησαν ὕδατα
καὶ χείμαρροι κατεκλύσθησαν,
μὴ καὶ ἄρτον δύναται δοῦναι
ἢ ἑτοιμάσαι τράπεζαν τῷ λαῷ αὐτοῦ;
21 διὰ τοῦτο ἤκουσεν κύριος καὶ ἀνεβάλετο,
καὶ πῦρ ἀνήφθη ἐν Ιακωβ,
καὶ ὀργὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸν Ισραηλ,
22 ὅτι οὐκ ἐπίστευσαν ἐν τῷ θεῷ
οὐδὲ ἤλπισαν ἐπὶ τὸ σωτήριον αὐτοῦ.
23 καὶ ἐνετείλατο νεφέλαις ὑπεράνωθεν
καὶ θύρας οὐρανοῦ ἀνέῳξεν
24 καὶ ἔβρεξεν αὐτοῖς μαννα φαγεῖν
καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς·
25 ἄρτον ἀγγέλων ἔφαγεν ἄνθρωπος,
ἐπισιτισμὸν ἀπέστειλεν αὐτοῖς εἰς πλησμονήν.
26 ἀπῆρεν νότον ἐξ οὐρανοῦ
καὶ ἐπήγαγεν ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ λίβα
27 καὶ ἔβρεξεν ἐπ' αὐτοὺς ὡσεὶ χοῦν σάρκας
καὶ ὡσεὶ ἄμμον θαλασσῶν πετεινὰ πτερωτά,
28 καὶ ἐπέπεσον εἰς μέσον τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν

13[2] ωσει] ως εις S || 14[2] πυρος] φωτος S || 15[1] ερημω] pr. τη S† || 16[2] ως] ωσει S† || 20[3] δυνησεται B || 23[2] ηνεωξεν B || 26[1]] pr. και B† | επηρεν B || 27[1] χνουν S || 28[1] επεσον S†

κύκλῳ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν,
29 καὶ ἐφάγοσαν καὶ ἐνεπλήσθησαν σφόδρα,
καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ἤνεγκεν αὐτοῖς,
30 οὐκ ἐστερήθησαν ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας αὐτῶν.
ἔτι τῆς βρώσεως αὐτῶν οὔσης ἐν τῷ στόματι αὐτῶν
31 καὶ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἀνέβη ἐπ᾽ αὐτοὺς
καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν
καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Ισραηλ συνεπόδισεν.
32 ἐν πᾶσιν τούτοις ἥμαρτον ἔτι
καὶ οὐκ ἐπίστευσαν ἐν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ,
33 καὶ ἐξέλιπον ἐν ματαιότητι αἱ ἡμέραι αὐτῶν
καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν μετὰ σπουδῆς.
34 ὅταν ἀπέκτεννεν αὐτούς, ἐξεζήτουν αὐτὸν
καὶ ἐπέστρεφον καὶ ὤρθριζον πρὸς τὸν θεὸν
35 καὶ ἐμνήσθησαν ὅτι ὁ θεὸς βοηθὸς αὐτῶν ἐστιν
καὶ ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος λυτρωτὴς αὐτῶν ἐστιν.
36 καὶ ἠπάτησαν αὐτὸν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν
καὶ τῇ γλώσσῃ αὐτῶν ἐψεύσαντο αὐτῷ,
37 ἡ δὲ καρδία αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα μετ᾽ αὐτοῦ,
οὐδὲ ἐπιστώθησαν ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ.
38 αὐτὸς δέ ἐστιν οἰκτίρμων
καὶ ἱλάσεται ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν καὶ οὐ διαφθερεῖ
καὶ πληθυνεῖ τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ
καὶ οὐχὶ ἐκκαύσει πᾶσαν τὴν ὀργὴν αὐτοῦ·
39 καὶ ἐμνήσθη ὅτι σάρξ εἰσιν,
πνεῦμα πορευόμενον καὶ οὐκ ἐπιστρέφον.
40 ποσάκις παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ,
παρώργισαν αὐτὸν ἐν γῇ ἀνύδρῳ;
41 καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἐπείρασαν τὸν θεὸν
καὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ισραηλ παρώξυναν.
42 οὐκ ἐμνήσθησαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ,
ἡμέρας, ἧς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς θλίβοντος,
43 ὡς ἔθετο ἐν Αἰγύπτῳ τὰ σημεῖα αὐτοῦ
καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ ἐν πεδίῳ Τάνεως·
44 καὶ μετέστρεψεν εἰς αἷμα τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν
καὶ τὰ ὀμβρήματα αὐτῶν, ὅπως μὴ πίωσιν·
45 ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς κυνόμυιαν, καὶ κατέφαγεν αὐτούς,

29^2 ηνεγκεν] εδωκεν S: ex 24 || **31^2** πιοσιν *O*†] πλ(ε)ιοσιν BS || **32^2** εν > **B** || **34^1** εξεζητουν R] εξ > B†, pr. τοτε S || **35^2** ο θεος > S† || **36^1** ηπατησαν Gra.] ηγαπησαν mss. || **40^2** τη ανυδρω] τη ερημω S† || **42^2** θλιβοντων S

καὶ βάτραχον, καὶ διέφθειρεν αὐτούς·
46 καὶ ἔδωκεν τῇ ἐρυσίβῃ τὸν καρπὸν αὐτῶν
καὶ τοὺς πόνους αὐτῶν τῇ ἀκρίδι·
47 ἀπέκτεινεν ἐν χαλάζῃ τὴν ἄμπελον αὐτῶν
καὶ τὰς συκαμίνους αὐτῶν ἐν τῇ πάχνῃ·
48 καὶ παρέδωκεν εἰς χάλαζαν τὰ κτήνη αὐτῶν
καὶ τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν τῷ πυρί·
49 ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ,
θυμὸν καὶ ὀργὴν καὶ θλῖψιν,
ἀποστολὴν δι᾽ ἀγγέλων πονηρῶν·
50 ὡδοποίησεν τρίβον τῇ ὀργῇ αὐτοῦ,
οὐκ ἐφείσατο ἀπὸ θανάτου τῶν ψυχῶν αὐτῶν
καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν εἰς θάνατον συνέκλεισεν
51 καὶ ἐπάταξεν πᾶν πρωτότοκον ἐν Αἰγύπτῳ,
ἀπαρχὴν τῶν πόνων αὐτῶν ἐν τοῖς σκηνώμασι Χαμ.
52 καὶ ἀπῆρεν ὡς πρόβατα τὸν λαὸν αὐτοῦ
καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς ὡς ποίμνιον ἐν ἐρήμῳ
53 καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἐλπίδι, καὶ οὐκ ἐδειλίασαν,
καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐκάλυψεν θάλασσα.
54 καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς ὅριον ἁγιάσματος αὐτοῦ,
ὄρος τοῦτο, ὃ ἐκτήσατο ἡ δεξιὰ αὐτοῦ,
55 καὶ ἐξέβαλεν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ἔθνη
καὶ ἐκληροδότησεν αὐτοὺς ἐν σχοινίῳ κληροδοσίας
καὶ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν τὰς φυλὰς τοῦ Ισραηλ.
56 καὶ ἐπείρασαν καὶ παρεπίκραναν τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον
καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο
57 καὶ ἀπέστρεψαν καὶ ἠσυνθέτησαν καθὼς καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν
καὶ μετεστράφησαν εἰς τόξον στρεβλὸν
58 καὶ παρώργισαν αὐτὸν ἐν τοῖς βουνοῖς αὐτῶν
καὶ ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν παρεζήλωσαν αὐτόν.
59 ἤκουσεν ὁ θεὸς καὶ ὑπερεῖδεν
καὶ ἐξουδένωσεν σφόδρα τὸν Ισραηλ
60 καὶ ἀπώσατο τὴν σκηνὴν Σηλωμ,
σκήνωμα αὐτοῦ, οὗ κατεσκήνωσεν ἐν ἀνθρώποις.
61 καὶ παρέδωκεν εἰς αἰχμαλωσίαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν

48[1] εις χαλαζαν] εν -ζη B†: ex 47; εις αιχμαλωσιαν S†: ex 61 || 51[1] εν] + γη S | 51[2] πονων] πρωτοτοκων S† || 52[2] ηγαγεν B† || 53[2] θαλ.] pr. η Sc || 54[1] οριον Gra.] ορος mss. || 55[3] ταις φυλαις B† || 57[1] επεστρεψαν BS† | ησυνθετησαν] συν > *L*: cf. Esdr. II 11 8 || 58[1] εν] επι B† || 59[1]] pr. και S | ο θεος] κυριος S | 59[2] σφοδρα / τον ισρ.] tr. B† || 60[1] σηλω S

καὶ τὴν καλλονὴν αὐτῶν εἰς χεῖρας ἐχθροῦ
62 καὶ συνέκλεισεν εἰς ῥομφαίαν τὸν λαὸν αὐτοῦ
καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπερεῖδεν.
63 τοὺς νεανίσκους αὐτῶν κατέφαγεν πῦρ,
καὶ αἱ παρθένοι αὐτῶν οὐκ ἐπενθήθησαν·
64 οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἔπεσαν,
καὶ αἱ χῆραι αὐτῶν οὐ κλαυσθήσονται.
65 καὶ ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν κύριος,
ὡς δυνατὸς κεκραιπαληκὼς ἐξ οἴνου,
66 καὶ ἐπάταξεν τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω
ὄνειδος αἰώνιον ἔδωκεν αὐτοῖς.
67 καὶ ἀπώσατο τὸ σκήνωμα Ιωσηφ
καὶ τὴν φυλὴν Εφραιμ οὐκ ἐξελέξατο·
68 καὶ ἐξελέξατο τὴν φυλὴν Ιουδα,
τὸ ὄρος τὸ Σιων, ὃ ἠγάπησεν,
69 καὶ ᾠκοδόμησεν ὡς μονοκερώτων τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ,
ἐν τῇ γῇ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα.
70 καὶ ἐξελέξατο Δαυιδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ
καὶ ἀνέλαβεν αὐτὸν ἐκ τῶν ποιμνίων τῶν προβάτων,
71 ἐξόπισθεν τῶν λοχευομένων ἔλαβεν αὐτὸν
ποιμαίνειν Ιακωβ τὸν λαὸν αὐτοῦ
καὶ Ισραηλ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ,
72 καὶ ἐποίμανεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρδίας αὐτοῦ
καὶ ἐν ταῖς συνέσεσι τῶν χειρῶν αὐτοῦ ὡδήγησεν αὐτούς.

78 ΟΗʹ

1 Ψαλμὸς τῷ Ασαφ.
Ὁ θεός, ἤλθοσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου,
ἐμίαναν τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου,
ἔθεντο Ιερουσαλημ εἰς ὀπωροφυλάκιον.
2 ἔθεντο τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων σου
βρώματα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ,
τὰς σάρκας τῶν ὁσίων σου τοῖς θηρίοις τῆς γῆς·
3 ἐξέχεαν τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς ὕδωρ
κύκλῳ Ιερουσαλημ, καὶ οὐκ ἦν ὁ θάπτων.
4 ἐγενήθημεν ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν,
μυκτηρισμὸς καὶ χλευασμὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν.
5 ἕως πότε, κύριε, ὀργισθήσῃ εἰς τέλος,

61² αυτου B† || **63**² επενθηθησαν *L*] επενθησαν BS || **66**¹ αυτων B || **68**² το 2⁰ > S | ο > B† || **69**² αυτο S† || **71**² λαον Sa] δουλον BS: ex 70 || **72**¹ εποιμαινεν S† | **72**² ταις συνεσεσι *L*] τη συνεσει BS
78 (𝔐 79) **1** tit. ασαφ] δαυειδ S† || **4**¹ ονειδος] pr. εις B

ἐκκαυθήσεται ὡς πῦρ ὁ ζῆλός σου;
6 ἔκχεον τὴν ὀργήν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ γινώσκοντά σε
καὶ ἐπὶ βασιλείας, αἳ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο,
7 ὅτι κατέφαγον τὸν Ιακωβ
καὶ τὸν τόπον αὐτοῦ ἠρήμωσαν.
8 μὴ μνησθῇς ἡμῶν ἀνομιῶν ἀρχαίων·
ταχὺ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοί σου,
ὅτι ἐπτωχεύσαμεν σφόδρα.
9 βοήθησον ἡμῖν, ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν·
ἕνεκα τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός σου, κύριε, ῥῦσαι ἡμᾶς
καὶ ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου,
10 μήποτε εἴπωσιν τὰ ἔθνη Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν;
καὶ γνωσθήτω ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν
ἡ ἐκδίκησις τοῦ αἵματος τῶν δούλων σου τοῦ ἐκκεχυμένου.
11 εἰσελθάτω ἐνώπιόν σου ὁ στεναγμὸς τῶν πεπεδημένων,
κατὰ τὴν μεγαλωσύνην τοῦ βραχίονός σου
περιποίησαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων.
12 ἀπόδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν ἑπταπλασίονα εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν
τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν, ὃν ὠνείδισάν σε, κύριε.
13 ἡμεῖς δὲ λαός σου καὶ πρόβατα τῆς νομῆς σου
ἀνθομολογησόμεθά σοι εἰς τὸν αἰῶνα,
εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἐξαγγελοῦμεν τὴν αἴνεσίν σου.

79 ΟΘʹ

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων· μαρτύριον
τῷ Ασαφ, ψαλμὸς ὑπὲρ τοῦ Ἀσσυρίου.
2 Ὁ ποιμαίνων τὸν Ισραηλ, πρόσχες,
ὁ ὁδηγῶν ὡσεὶ πρόβατα τὸν Ιωσηφ,
ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβιν, ἐμφάνηθι.
3 ἐναντίον Εφραιμ καὶ Βενιαμιν καὶ Μανασση
ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου
καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς.
4 ὁ θεός, ἐπίστρεψον ἡμᾶς
καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα.
5 κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων,
ἕως πότε ὀργίζῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου σου,
6 ψωμιεῖς ἡμᾶς ἄρτον δακρύων
καὶ ποτιεῖς ἡμᾶς ἐν δάκρυσιν ἐν μέτρῳ;

6[1] γινωσκ.] επεγνωκοτα B†, ειδοτα S† || 8[2]] + κυριε S || 9[2] σου > S† || 10[1] τα εθνη R] εν τοις εθνεσιν BS || 12[1] επταπλασια B† || 13[1] δε] γαρ B
79 (𝔐 80) 1 μαρτυρ.] pr. εις S | υπερ του ασσ. > S: cf. 75 1 || 2[3] χερουβιν R] -βειμ BS

7 ἔθου ἡμᾶς εἰς ἀντιλογίαν τοῖς γείτοσιν ἡμῶν,
καὶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἐμυκτήρισαν ἡμᾶς.
8 κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον ἡμᾶς
καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα.
διάψαλμα.
9 ἄμπελον ἐξ Αἰγύπτου μετῆρας,
ἐξέβαλες ἔθνη καὶ κατεφύτευσας αὐτήν·
10 ὡδοποίησας ἔμπροσθεν αὐτῆς
καὶ κατεφύτευσας τὰς ῥίζας αὐτῆς, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ.
11 ἐκάλυψεν ὄρη ἡ σκιὰ αὐτῆς
καὶ αἱ ἀναδενδράδες αὐτῆς τὰς κέδρους τοῦ θεοῦ·
12 ἐξέτεινεν τὰ κλήματα αὐτῆς ἕως θαλάσσης
καὶ ἕως ποταμοῦ τὰς παραφυάδας αὐτῆς.
13 ἵνα τί καθεῖλες τὸν φραγμὸν αὐτῆς
καὶ τρυγῶσιν αὐτὴν πάντες οἱ παραπορευόμενοι τὴν ὁδόν;
14 ἐλυμήνατο αὐτὴν σῦς ἐκ δρυμοῦ,
καὶ μονιὸς ἄγριος κατενεμήσατο αὐτήν.
15 ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον δή,
ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἰδὲ
καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην
16 καὶ κατάρτισαι αὐτήν, ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιά σου,
καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου, ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ.
17 ἐμπεπυρισμένη πυρὶ καὶ ἀνεσκαμμένη·
ἀπὸ ἐπιτιμήσεως τοῦ προσώπου σου ἀπολοῦνται.
18 γενηθήτω ἡ χείρ σου ἐπ' ἄνδρα δεξιᾶς σου
καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου, ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ·
19 καὶ οὐ μὴ ἀποστῶμεν ἀπὸ σοῦ,
ζωώσεις ἡμᾶς, καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικαλεσόμεθα.
20 κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον ἡμᾶς
καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα.

80 Π΄

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν· τῷ Ασαφ ψαλμός.
2 Ἀγαλλιᾶσθε τῷ θεῷ τῷ βοηθῷ ἡμῶν,
ἀλαλάξατε τῷ θεῷ Ιακωβ·
3 λάβετε ψαλμὸν καὶ δότε τύμπανον,
ψαλτήριον τερπνὸν μετὰ κιθάρας·
4 σαλπίσατε ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι,

8 διαψαλμα > S || 12[2] ποταμων A || 14[1] συς BS†] υς rel. | 14[2] μονιος ονος BS || 15[2]] pr. και A
80 (𝔐 81) 1 ληνων] αλλοιωθησομενων A: ex 79 1 | τω ασαφ / ψ.] tr. S, ψ. τω δαυιδ A

ἐν εὐσήμῳ ἡμέρᾳ ἑορτῆς ἡμῶν·
5 ὅτι πρόσταγμα τῷ Ισραηλ ἐστὶν
καὶ κρίμα τῷ θεῷ Ιακωβ.
6 μαρτύριον ἐν τῷ Ιωσηφ ἔθετο αὐτὸν
ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου
γλῶσσαν, ἣν οὐκ ἔγνω, ἤκουσεν·
7 ἀπέστησεν ἀπὸ ἄρσεων τὸν νῶτον αὐτοῦ
αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐν τῷ κοφίνῳ ἐδούλευσα
8 Ἐν θλίψει ἐπεκαλέσω με, καὶ ἐρρυσάμην σε
ἐπήκουσά σου ἐν ἀποκρύφῳ καταιγίδος,
ἐδοκίμασά σε ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας.
διάψαλμα.
9 ἄκουσον, λαός μου, καὶ διαμαρτύρομαί σοι·
Ισραηλ, ἐὰν ἀκούσῃς μου,
10 οὐκ ἔσται ἐν σοὶ θεὸς πρόσφατος,
οὐδὲ προσκυνήσεις θεῷ ἀλλοτρίῳ·
11 ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεός σου
ὁ ἀναγαγών σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου·
πλάτυνον τὸ στόμα σου, καὶ πληρώσω αὐτό.
12 καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ λαός μου τῆς φωνῆς μου,
καὶ Ισραηλ οὐ προσέσχεν μοι·
13 καὶ ἐξαπέστειλα αὐτοὺς κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν καρδιῶν αὐτῶν,
πορεύσονται ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.
14 εἰ ὁ λαός μου ἤκουσέν μου,
Ισραηλ ταῖς ὁδοῖς μου εἰ ἐπορεύθη,
15 ἐν τῷ μηδενὶ ἂν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐταπείνωσα
καὶ ἐπὶ τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς ἐπέβαλον τὴν χεῖρά μου.
16 οἱ ἐχθροὶ κυρίου ἐψεύσαντο αὐτῷ,
καὶ ἔσται ὁ καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.
17 καὶ ἐψώμισεν αὐτοὺς ἐκ στέατος πυροῦ
καὶ ἐκ πέτρας μέλι ἐχόρτασεν αὐτούς.

81 ΠΑ´

1 Ψαλμὸς τῷ Ασαφ.
Ὁ θεὸς ἔστη ἐν συναγωγῇ θεῶν,
ἐν μέσῳ δὲ θεοὺς διακρίνει
2 Ἕως πότε κρίνετε ἀδικίαν

4^2 ημερας A† || 7^1 αυτων A† || $9^{1.2}$ διαμαρτυρομαι(A -ουμαι) σοι ισραηλ] λαλησω σοι ισρ. και διαμαρτ. σοι BS: ex 49 7 || 14^1 μου 1^0 > BS† || 15^1 αν > B | 15^2 επεβαλον] + αν A

καὶ πρόσωπα ἁμαρτωλῶν λαμβάνετε;
διάψαλμα.
3 κρίνατε ὀρφανὸν καὶ πτωχόν,
ταπεινὸν καὶ πένητα δικαιώσατε·
4 ἐξέλεσθε πένητα καὶ πτωχόν,
ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ ῥύσασθε.
5 οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ συνῆκαν,
ἐν σκότει διαπορεύονται·
σαλευθήσονται πάντα τὰ θεμέλια τῆς γῆς.
6 ἐγὼ εἶπα Θεοί ἐστε
καὶ υἱοὶ ὑψίστου πάντες·
7 ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθνῄσκετε
καὶ ὡς εἷς τῶν ἀρχόντων πίπτετε.
8 ἀνάστα, ὁ θεός, κρῖνον τὴν γῆν,
ὅτι σὺ κατακληρονομήσεις ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν.

82 ΠΒʹ

1 Ὠιδὴ ψαλμοῦ τῷ Ασαφ.
2 Ὁ θεός, τίς ὁμοιωθήσεταί σοι;
μὴ σιγήσῃς μηδὲ καταπραΰνῃς, ὁ θεός·
3 ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου ἤχησαν,
καὶ οἱ μισοῦντές σε ἦραν κεφαλήν,
4 ἐπὶ τὸν λαόν σου κατεπανουργεύσαντο γνώμην
καὶ ἐβουλεύσαντο κατὰ τῶν ἁγίων σου·
5 εἶπαν Δεῦτε καὶ ἐξολεθρεύσωμεν αὐτοὺς ἐξ ἔθνους
καὶ οὐ μὴ μνησθῇ τὸ ὄνομα Ισραηλ ἔτι.
6 ὅτι ἐβουλεύσαντο ἐν ὁμονοίᾳ ἐπὶ τὸ αὐτό,
κατὰ σοῦ διαθήκην διέθεντο
7 τὰ σκηνώματα τῶν Ιδουμαίων καὶ οἱ Ισμαηλῖται,
Μωαβ καὶ οἱ Αγαρηνοί,
8 Γεβαλ καὶ Αμμων καὶ Αμαληκ
καὶ ἀλλόφυλοι μετὰ τῶν κατοικούντων Τύρον·
9 καὶ γὰρ καὶ Ασσουρ συμπαρεγένετο μετ᾽ αὐτῶν,
ἐγενήθησαν εἰς ἀντίλημψιν τοῖς υἱοῖς Λωτ.
διάψαλμα.
10 ποίησον αὐτοῖς ὡς τῇ Μαδιαμ καὶ τῷ Σισαρα,
ὡς ὁ Ιαβιν ἐν τῷ χειμάρρῳ Κισων·
11 ἐξωλεθρεύθησαν ἐν Αενδωρ,

81 (𝔐 82) 3^1 ορφανον .. πτωχον] tr. S, -νω .. -χω A || 4^2] + αυτους A || 7^1 δε] + δη BS || 8^2 κατακλ.] εξολεθρευσεις S
82 (𝔐 83) 4^1 σου] + κυριε A† || 6^1 οτι] και S† || 7^2 αγαρηνοι *L*] αγ-γαρ. BSA || 8^1 γεβαλ] ναιβαλ BS†

ἐγενήθησαν ὡσεὶ κόπρος τῇ γῇ.
12 θοῦ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν ὡς τὸν Ωρηβ καὶ Ζηβ
καὶ Ζεβεε καὶ Σαλμανα πάντας τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν,
13 οἵτινες εἶπαν Κληρονομήσωμεν ἑαυτοῖς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ θεοῦ.
14 ὁ θεός μου, θοῦ αὐτοὺς ὡς τροχόν,
ὡς καλάμην κατὰ πρόσωπον ἀνέμου·
15 ὡσεὶ πῦρ, ὃ διαφλέξει δρυμόν,
ὡς εἰ φλὸξ κατακαύσαι ὄρη,
16 οὕτως καταδιώξεις αὐτοὺς ἐν τῇ καταιγίδι σου
καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ταράξεις αὐτούς.
17 πλήρωσον τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας,
καὶ ζητήσουσιν τὸ ὄνομά σου, κύριε.
18 αἰσχυνθήτωσαν καὶ ταραχθήτωσαν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος
καὶ ἐντραπήτωσαν καὶ ἀπολέσθωσαν
19 καὶ γνώτωσαν ὅτι ὄνομά σοι κύριος,
σὺ μόνος ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

83 ΠΓ΄

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν· τοῖς υἱοῖς Κορε ψαλμός.
2 Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου, κύριε τῶν δυνάμεων.
3 ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχή μου εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ κυρίου,
ἡ καρδία μου καὶ ἡ σάρξ μου ἠγαλλιάσαντο ἐπὶ θεὸν ζῶντα.
4 καὶ γὰρ στρουθίον εὗρεν ἑαυτῷ οἰκίαν
καὶ τρυγὼν νοσσιὰν ἑαυτῇ, οὗ θήσει τὰ νοσσία αὐτῆς,
τὰ θυσιαστήριά σου, κύριε τῶν δυνάμεων,
ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου.
5 μακάριοι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου,
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων αἰνέσουσίν σε.
διάψαλμα.
6 μακάριος ἀνήρ, οὗ ἐστιν ἡ ἀντίλημψις αὐτοῦ παρὰ σοῦ, κύριε·
ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διέθετο
7 ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ κλαυθμῶνος εἰς τόπον, ὃν ἔθετο·
καὶ γὰρ εὐλογίας δώσει ὁ νομοθετῶν.
8 πορεύσονται ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν,
ὀφθήσεται ὁ θεὸς τῶν θεῶν ἐν Σιων.
9 κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου

11[2] ωσει] ως B† || 12[2] σελμανα B† || 13 αγιαστ.] θυσιαστηριον B || 14[2] ανεμου] πυρος S† || 17[2] ονομα] προσωπον A† || 19[2] μονος] + ει B
83 (𝔐 84) 3[1] κυριου] θεου S || 4[2] εαυτη > S† || 5[1] οι] pr. παντες BA || 6[1] η > SA || 7[1] εις την κοιλαδα A

ἐνώτισαι, ὁ θεὸς Ιακωβ.
διάψαλμα.
10 ὑπερασπιστὰ ἡμῶν, ἰδέ, ὁ θεός,
καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου.
11 ὅτι κρείσσων ἡμέρα μία ἐν ταῖς αὐλαῖς σου ὑπὲρ χιλιάδας·
ἐξελεξάμην παραρριπτεῖσθαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ
μᾶλλον ἢ οἰκεῖν ἐν σκηνώμασιν ἁμαρτωλῶν.
12 ὅτι ἔλεον καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ κύριος ὁ θεός,
χάριν καὶ δόξαν δώσει·
κύριος οὐ στερήσει τὰ ἀγαθὰ τοὺς πορευομένους ἐν ἀκακίᾳ.
13 κύριε τῶν δυνάμεων, μακάριος ἄνθρωπος ὁ ἐλπίζων ἐπὶ σέ.

84 ΠΔ΄

1 Εἰς τὸ τέλος· τοῖς υἱοῖς Κορε ψαλμός.
2 Εὐδόκησας, κύριε, τὴν γῆν σου,
ἀπέστρεψας τὴν αἰχμαλωσίαν Ιακωβ·
3 ἀφῆκας τὰς ἀνομίας τῷ λαῷ σου,
ἐκάλυψας πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
διάψαλμα.
4 κατέπαυσας πᾶσαν τὴν ὀργήν σου,
ἀπέστρεψας ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ σου.
5 ἐπίστρεψον ἡμᾶς, ὁ θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν,
καὶ ἀπόστρεψον τὸν θυμόν σου ἀφ᾽ ἡμῶν.
6 μὴ εἰς τὸν αἰῶνα ὀργισθήσῃ ἡμῖν
ἢ διατενεῖς τὴν ὀργήν σου ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν;
7 ὁ θεός, σὺ ἐπιστρέψας ζωώσεις ἡμᾶς,
καὶ ὁ λαός σου εὐφρανθήσεται ἐπὶ σοί.
8 δεῖξον ἡμῖν, κύριε, τὸ ἔλεός σου
καὶ τὸ σωτήριόν σου δῴης ἡμῖν.
9 ἀκούσομαι τί λαλήσει ἐν ἐμοὶ κύριος ὁ θεός,
ὅτι λαλήσει εἰρήνην ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ τοὺς ἐπιστρέφοντας πρὸς αὐτὸν καρδίαν.
10 πλὴν ἐγγὺς τῶν φοβουμένων αὐτὸν τὸ σωτήριον αὐτοῦ
τοῦ κατασκηνῶσαι δόξαν ἐν τῇ γῇ ἡμῶν.
11 ἔλεος καὶ ἀλήθεια συνήντησαν,
δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη κατεφίλησαν·

11^{2} παραριπτεσθαι SA: cf. 1 4 | θεου] + μου A | 11^{3} εν] επι BS† || 12^{3} ου στερησει Sa] ουχ υστερησει BSA

84 (𝔐 85) 2^{2} επεστρεψας A† || 3^{2} πασας > B† || 4^{1} πασαν > B*† || 6^{1} τους αιωνας A | οργισθης A || 8^{2} σου] + κυριε BA || 9^{4} και επι > S, επι > B

12 ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς ἀνέτειλεν,
καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν.
13 καὶ γὰρ ὁ κύριος δώσει χρηστότητα,
καὶ ἡ γῆ ἡμῶν δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς·
14 δικαιοσύνη ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύσεται
καὶ θήσει εἰς ὁδὸν τὰ διαβήματα αὐτοῦ.

85 ΠΕ´

1 Προσευχὴ τῷ Δαυιδ.

Κλῖνον, κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου,
ὅτι πτωχὸς καὶ πένης εἰμὶ ἐγώ.
2 φύλαξον τὴν ψυχήν μου, ὅτι ὅσιός εἰμι·
σῶσον τὸν δοῦλόν σου, ὁ θεός μου, τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ σέ.
3 ἐλέησόν με, κύριε, ὅτι πρὸς σὲ κεκράξομαι ὅλην τὴν ἡμέραν.
4 εὔφρανον τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου,
ὅτι πρὸς σέ, κύριε, ἦρα τὴν ψυχήν μου.
5 ὅτι σύ, κύριε, χρηστὸς καὶ ἐπιεικὴς
καὶ πολυέλεος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις σε.
6 ἐνώτισαι, κύριε, τὴν προσευχήν μου
καὶ πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου.
7 ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου ἐκέκραξα πρὸς σέ, ὅτι εἰσήκουσάς μου.
8 οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς, κύριε,
καὶ οὐκ ἔστιν κατὰ τὰ ἔργα σου.
9 πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐποίησας, ἥξουσιν
καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, κύριε,
καὶ δοξάσουσιν τὸ ὄνομά σου,
10 ὅτι μέγας εἶ σὺ καὶ ποιῶν θαυμάσια,
σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος ὁ μέγας.
11 ὁδήγησόν με, κύριε, τῇ ὁδῷ σου,
καὶ πορεύσομαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου·
εὐφρανθήτω ἡ καρδία μου τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου.
12 ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε ὁ θεός μου, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου
καὶ δοξάσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα,
13 ὅτι τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ᾽ ἐμὲ
καὶ ἐρρύσω τὴν ψυχήν μου ἐξ ᾅδου κατωτάτου.
14 ὁ θεός, παράνομοι ἐπανέστησαν ἐπ᾽ ἐμέ,
καὶ συναγωγὴ κραταιῶν ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου
καὶ οὐ προέθεντό σε ἐνώπιον αὐτῶν.

12^2 και > A† || **14^1 ενωπιον** A | **προπορευσεται] προ** > S†, **σ** > A†
85 (𝔐 86) 1 tit. προσευχη > A† | τω] του S† | 1^1 εισακουσον B† || 4^2] + ο θεος S† || 7 επηκουσας A || 10^2 ο μεγας > SA || 11^2 εν > BA || 14^2 συναγ. κραταιων] κραταιοι S† | 14^3 και > BS†

15 καὶ σύ, κύριε ὁ θεός, οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων,
μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός.
16 ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με,
δὸς τὸ κράτος σου τῷ παιδί σου
καὶ σῶσον τὸν υἱὸν τῆς παιδίσκης σου.
17 ποίησον μετ' ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθόν,
καὶ ἰδέτωσαν οἱ μισοῦντές με καὶ αἰσχυνθήτωσαν,
ὅτι σύ, κύριε, ἐβοήθησάς μοι καὶ παρεκάλεσάς με.

86 ΠϜ΄

1 Τοῖς υἱοῖς Κορε ψαλμὸς ᾠδῆς.
Οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσιν τοῖς ἁγίοις·
2 ἀγαπᾷ κύριος τὰς πύλας Σιων
ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα Ιακωβ.
3 δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ, ἡ πόλις τοῦ θεοῦ.
διάψαλμα.
4 μνησθήσομαι Ρααβ καὶ Βαβυλῶνος τοῖς γινώσκουσίν με·
καὶ ἰδοὺ ἀλλόφυλοι καὶ Τύρος καὶ λαὸς Αἰθιόπων,
οὗτοι ἐγενήθησαν ἐκεῖ.
5 Μήτηρ Σιων, ἐρεῖ ἄνθρωπος,
καὶ ἄνθρωπος ἐγενήθη ἐν αὐτῇ,
καὶ αὐτὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν ὁ ὕψιστος.
6 κύριος διηγήσεται ἐν γραφῇ λαῶν
καὶ ἀρχόντων τούτων τῶν γεγενημένων ἐν αὐτῇ.
διάψαλμα.
7 ὡς εὐφραινομένων πάντων ἡ κατοικία ἐν σοί.

87 ΠΖ΄

1 Ὠιδὴ ψαλμοῦ τοῖς υἱοῖς Κορε· εἰς τὸ τέλος,
ὑπὲρ μαελεθ τοῦ ἀποκριθῆναι· συνέσεως
Αιμαν τῷ Ισραηλίτῃ.
2 Κύριε ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου,
ἡμέρας ἐκέκραξα καὶ ἐν νυκτὶ ἐναντίον σου·
3 εἰσελθάτω ἐνώπιόν σου ἡ προσευχή μου,
κλῖνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν δέησίν μου, κύριε.
4 ὅτι ἐπλήσθη κακῶν ἡ ψυχή μου,
καὶ ἡ ζωή μου τῷ ᾅδῃ ἤγγισεν·
5 προσελογίσθην μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον,

86 (𝔐 87) 4³ > S† || 5¹ μητηρ] μη τη *O*† (secundum Octapla, non secundum Tetrapla)

87 (𝔐 88) 1 εις το τελ. > S† | αιμαν] αιθαμ A: ex 88 1 || 2² κεκραξομαι A† || 3² κυριε > S

ἐγενήθην ὡς ἄνθρωπος ἀβοήθητος ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος,
6 ὡσεὶ τραυματίαι ἐρριμμένοι καθεύδοντες ἐν τάφῳ,
ὧν οὐκ ἐμνήσθης ἔτι
καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρός σου ἀπώσθησαν.
7 ἔθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ,
ἐν σκοτεινοῖς καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου.
8 ἐπ' ἐμὲ ἐπεστηρίχθη ὁ θυμός σου,
καὶ πάντας τοὺς μετεωρισμούς σου ἐπ' ἐμὲ ἐπήγαγες.
διάψαλμα.
9 ἐμάκρυνας τοὺς γνωστούς μου ἀπ' ἐμοῦ,
ἔθεντό με βδέλυγμα ἑαυτοῖς,
παρεδόθην καὶ οὐκ ἐξεπορευόμην.
10 οἱ ὀφθαλμοί μου ἠσθένησαν ἀπὸ πτωχείας·
ἐκέκραξα πρὸς σέ, κύριε, ὅλην τὴν ἡμέραν,
διεπέτασα πρὸς σὲ τὰς χεῖράς μου
11 Μὴ τοῖς νεκροῖς ποιήσεις θαυμάσια;
ἢ ἰατροὶ ἀναστήσουσιν, καὶ ἐξομολογήσονταί σοι;
12 μὴ διηγήσεταί τις ἐν τάφῳ τὸ ἔλεός σου
καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῇ ἀπωλείᾳ;
13 μὴ γνωσθήσεται ἐν τῷ σκότει τὰ θαυμάσιά σου
καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ἐν γῇ ἐπιλελησμένῃ;
14 κἀγὼ πρὸς σέ, κύριε, ἐκέκραξα,
καὶ τὸ πρωὶ ἡ προσευχή μου προφθάσει σε.
15 ἵνα τί, κύριε, ἀπωθεῖς τὴν ψυχήν μου,
ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;
16 πτωχός εἰμι ἐγὼ καὶ ἐν κόποις ἐκ νεότητός μου,
ὑψωθεὶς δὲ ἐταπεινώθην καὶ ἐξηπορήθην.
17 ἐπ' ἐμὲ διῆλθον αἱ ὀργαί σου,
καὶ οἱ φοβερισμοί σου ἐξετάραξάν με,
18 ἐκύκλωσάν με ὡς ὕδωρ ὅλην τὴν ἡμέραν,
περιέσχον με ἅμα.
19 ἐμάκρυνας ἀπ' ἐμοῦ φίλον καὶ πλησίον
καὶ τοὺς γνωστούς μου ἀπὸ ταλαιπωρίας.

88 ΠΗ'

1 Συνέσεως Αιθαν τῷ Ισραηλίτῃ.
2 Τὰ ἐλέη σου, κύριε, εἰς τὸν αἰῶνα ᾄσομαι,

5^{2} ως] ωσει SA || 6^{1} ερριμμ. > A || 7^{1} εθετο S || 8^{2} επ εμε / επηγ.] tr. SA || 10^{2}] pr. και B | 10^{3} προς σε > BS†, in fin. tr. R || 14^{1} προς σε / κυριε] tr. B || 15^{1} ψυχην] προσευχην B || 16^{1} και / εν κοπ.] tr. S† | 16^{2} και εξηπ. > A† || 17^{2} και > A | εταραξαν B† || 19^{1} και πλησιον > BS

εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἀπαγγελῶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῷ
στόματί μου,
3 ὅτι εἶπας Εἰς τὸν αἰῶνα ἔλεος οἰκοδομηθήσεται·
ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἑτοιμασθήσεται ἡ ἀλήθειά σου
4 Διεθέμην διαθήκην τοῖς ἐκλεκτοῖς μου,
ὤμοσα Δαυιδ τῷ δούλῳ μου
5 Ἕως τοῦ αἰῶνος ἑτοιμάσω τὸ σπέρμα σου
καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν τὸν θρόνον σου.
διάψαλμα.
6 ἐξομολογήσονται οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμάσιά σου, κύριε,
καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν ἐκκλησίᾳ ἁγίων.
7 ὅτι τίς ἐν νεφέλαις ἰσωθήσεται τῷ κυρίῳ,
καὶ τίς ὁμοιωθήσεται τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς θεοῦ;
8 ὁ θεὸς ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ ἁγίων,
μέγας καὶ φοβερὸς ἐπὶ πάντας τοὺς περικύκλῳ αὐτοῦ.
9 κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, τίς ὅμοιός σοι;
δυνατὸς εἶ, κύριε, καὶ ἡ ἀλήθειά σου κύκλῳ σου.
10 σὺ δεσπόζεις τοῦ κράτους τῆς θαλάσσης,
τὸν δὲ σάλον τῶν κυμάτων αὐτῆς σὺ καταπραΰνεις.
11 σὺ ἐταπείνωσας ὡς τραυματίαν ὑπερήφανον
καὶ ἐν τῷ βραχίονι τῆς δυνάμεώς σου διεσκόρπισας τοὺς
ἐχθρούς σου.
12 σοί εἰσιν οἱ οὐρανοί, καὶ σή ἐστιν ἡ γῆ·
τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς σὺ ἐθεμελίωσας.
13 τὸν βορρᾶν καὶ θαλάσσας σὺ ἔκτισας,
Θαβωρ καὶ Ερμων ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται.
14 σὸς ὁ βραχίων μετὰ δυναστείας·
κραταιωθήτω ἡ χείρ σου, ὑψωθήτω ἡ δεξιά σου.
15 δικαιοσύνη καὶ κρίμα ἑτοιμασία τοῦ θρόνου σου,
ἔλεος καὶ ἀλήθεια προπορεύσεται πρὸ προσώπου σου.
16 μακάριος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν·
κύριε, ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προσώπου σου πορεύσονται
17 καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν ἡμέραν
καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ὑψωθήσονται.
18 ὅτι τὸ καύχημα τῆς δυνάμεως αὐτῶν εἶ σύ,
καὶ ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου ὑψωθήσεται τὸ κέρας ἡμῶν.
19 ὅτι τοῦ κυρίου ἡ ἀντίλημψις
καὶ τοῦ ἁγίου Ισραηλ βασιλέως ἡμῶν.

88 (𝔐 89) 4^1] + υψωσα εκλεκτον εκ του λαου μου S†: ex 20 || 6^2 και] + γαρ A || 7^2 και τις > A | κυριω] θεω S || 8^2 φοβερος] + εστιν A || 10^2 τον δε] και τον BS† || 11^2 και > A || 13^1 θαλασσας] την -σαν A | 13^2 ερμων εν *L*] ερμωνι(ε)ιμ BSA || 15^2 προπορευσονται SA || 18^1 το > A

20 τότε ἐλάλησας ἐν ὁράσει τοῖς ὁσίοις σου
καὶ εἶπας Ἐθέμην βοήθειαν ἐπὶ δυνατόν,
ὕψωσα ἐκλεκτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ μου·
21 εὗρον Δαυιδ τὸν δοῦλόν μου,
ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ μου ἔχρισα αὐτόν.
22 ἡ γὰρ χείρ μου συναντιλήμψεται αὐτῷ,
καὶ ὁ βραχίων μου κατισχύσει αὐτόν·
23 οὐκ ὠφελήσει ἐχθρὸς ἐν αὐτῷ,
καὶ υἱὸς ἀνομίας οὐ προσθήσει τοῦ κακῶσαι αὐτόν·
24 καὶ συγκόψω τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
καὶ τοὺς μισοῦντας αὐτὸν τροπώσομαι.
25 καὶ ἡ ἀλήθειά μου καὶ τὸ ἔλεός μου μετ᾽ αὐτοῦ,
καὶ ἐν τῷ ὀνόματί μου ὑψωθήσεται τὸ κέρας αὐτοῦ·
26 καὶ θήσομαι ἐν θαλάσσῃ χεῖρα αὐτοῦ
καὶ ἐν ποταμοῖς δεξιὰν αὐτοῦ.
27 αὐτὸς ἐπικαλέσεταί με Πατήρ μου εἶ σύ,
θεός μου καὶ ἀντιλήμπτωρ τῆς σωτηρίας μου·
28 κἀγὼ πρωτότοκον θήσομαι αὐτόν,
ὑψηλὸν παρὰ τοῖς βασιλεῦσιν τῆς γῆς.
29 εἰς τὸν αἰῶνα φυλάξω αὐτῷ τὸ ἔλεός μου,
καὶ ἡ διαθήκη μου πιστὴ αὐτῷ·
30 καὶ θήσομαι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τὸ σπέρμα αὐτοῦ
καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ.
31 ἐὰν ἐγκαταλίπωσιν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὸν νόμον μου
καὶ τοῖς κρίμασίν μου μὴ πορευθῶσιν,
32 ἐὰν τὰ δικαιώματά μου βεβηλώσουσιν
καὶ τὰς ἐντολάς μου μὴ φυλάξωσιν,
33 ἐπισκέψομαι ἐν ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν
καὶ ἐν μάστιξιν τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν,
34 τὸ δὲ ἔλεός μου οὐ μὴ διασκεδάσω ἀπ᾽ αὐτοῦ
οὐδὲ μὴ ἀδικήσω ἐν τῇ ἀληθείᾳ μου
35 οὐδὲ μὴ βεβηλώσω τὴν διαθήκην μου
καὶ τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων μου οὐ μὴ ἀθετήσω.
36 ἅπαξ ὤμοσα ἐν τῷ ἁγίῳ μου, εἰ τῷ Δαυιδ ψεύσομαι
37 Τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μενεῖ
καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον μου
38 καὶ ὡς ἡ σελήνη κατηρτισμένη εἰς τὸν αἰῶνα·

20^{1} οσιοις pau. = *sanctis* Ga] υιοις rel. || 21^{2} ελαιω] ελεει B: cf. 151 4 | μου > BS || 23^{2} προσθ. του κακ.] κακωσει SA*(uid.) || 24^{1} τους εχθρ. αυτου (μου A†)/απο προσ. αυτου] tr. SA || 27^{2}] pr. ο A || 33^{1} τας > B† | 33^{2} αμαρτ.] αδικιας SA || 34^{2} ουδε] ουδ ου A || 35^{1} την διαθηκην] εν τη -κη S†

καὶ ὁ μάρτυς ἐν οὐρανῷ πιστός.
διάψαλμα.
39 σὺ δὲ ἀπώσω καὶ ἐξουδένωσας,
ἀνεβάλου τὸν χριστόν σου·
40 κατέστρεψας τὴν διαθήκην τοῦ δούλου σου,
ἐβεβήλωσας εἰς τὴν γῆν τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ.
41 καθεῖλες πάντας τοὺς φραγμοὺς αὐτοῦ,
ἔθου τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ δειλίαν·
42 διήρπασαν αὐτὸν πάντες οἱ διοδεύοντες ὁδόν,
ἐγενήθη ὄνειδος τοῖς γείτοσιν αὐτοῦ.
43 ὕψωσας τὴν δεξιὰν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ,
εὔφρανας πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ·
44 ἀπέστρεψας τὴν βοήθειαν τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ
καὶ οὐκ ἀντελάβου αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ.
45 κατέλυσας ἀπὸ καθαρισμοῦ αὐτόν,
τὸν θρόνον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν κατέρραξας·
46 ἐσμίκρυνας τὰς ἡμέρας τοῦ χρόνου αὐτοῦ,
κατέχεας αὐτοῦ αἰσχύνην.
διάψαλμα.
47 ἕως πότε, κύριε, ἀποστρέψεις εἰς τέλος,
ἐκκαυθήσεται ὡς πῦρ ἡ ὀργή σου;
48 μνήσθητι τίς μου ἡ ὑπόστασις·
μὴ γὰρ ματαίως ἔκτισας πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων;
49 τίς ἐστιν ἄνθρωπος, ὃς ζήσεται καὶ οὐκ ὄψεται θάνατον,
ῥύσεται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ᾅδου;
διάψαλμα.
50 ποῦ εἰσιν τὰ ἐλέη σου τὰ ἀρχαῖα, κύριε,
ἃ ὤμοσας τῷ Δαυιδ ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου;
51 μνήσθητι, κύριε, τοῦ ὀνειδισμοῦ τῶν δούλων σου,
οὗ ὑπέσχον ἐν τῷ κόλπῳ μου, πολλῶν ἐθνῶν,
52 οὗ ὠνείδισαν οἱ ἐχθροί σου, κύριε,
οὗ ὠνείδισαν τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ χριστοῦ σου.

53 Εὐλογητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα
γένοιτο γένοιτο.

39[1] ἐξουδ.] + ημας S | 39[2]] pr. και A || 42[1] διοδ.] παραπορευομενοι την A: ex 79 13 || 43[1] εχθρων αυτου] θλιβοντων αυτον A || 46[1] χρονου] θρονου B || 47[1] αποστρεφεις SA || 49[1] ανθρ.] pr. ο B || 50[1] εστιν BS || 51[2] υπεσχου BS

89 ΠΘʹ

1 Προσευχὴ τοῦ Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ.
Κύριε, καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ·
2 πρὸ τοῦ ὄρη γενηθῆναι
καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην
καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἕως τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ.
3 μὴ ἀποστρέψῃς ἄνθρωπον εἰς ταπείνωσιν·
καὶ εἶπας Ἐπιστρέψατε, υἱοὶ ἀνθρώπων.
4 ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου
ὡς ἡ ἡμέρα ἡ ἐχθές, ἥτις διῆλθεν,
καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί.
5 τὰ ἐξουδενώματα αὐτῶν ἔτη ἔσονται.
τὸ πρωὶ ὡσεὶ χλόη παρέλθοι,
6 τὸ πρωὶ ἀνθήσαι καὶ παρέλθοι,
τὸ ἑσπέρας ἀποπέσοι, σκληρυνθείη καὶ ξηρανθείη.
7 ὅτι ἐξελίπομεν ἐν τῇ ὀργῇ σου
καὶ ἐν τῷ θυμῷ σου ἐταράχθημεν.
8 ἔθου τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐνώπιόν σου·
ὁ αἰὼν ἡμῶν εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου.
9 ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐξέλιπον,
καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ἐξελίπομεν·
τὰ ἔτη ἡμῶν ὡς ἀράχνην ἐμελέτων.
10 αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν, ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα ἔτη,
ἐὰν δὲ ἐν δυναστείαις, ὀγδοήκοντα ἔτη,
καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος καὶ πόνος·
ὅτι ἐπῆλθεν πραΰτης ἐφ' ἡμᾶς, καὶ παιδευθησόμεθα.
11 τίς γινώσκει τὸ κράτος τῆς ὀργῆς σου
καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου σου τὸν θυμόν σου;
12 ἐξαριθμήσασθαι τὴν δεξιάν σου οὕτως γνώρισον
καὶ τοὺς πεπεδημένους τῇ καρδίᾳ ἐν σοφίᾳ.
13 ἐπίστρεψον, κύριε· ἕως πότε;
καὶ παρακλήθητι ἐπὶ τοῖς δούλοις σου.
14 ἐνεπλήσθημεν τὸ πρωὶ τοῦ ἐλέους σου
καὶ ἠγαλλιασάμεθα καὶ εὐφράνθημεν
ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν·
15 εὐφράνθημεν ἀνθ' ὧν ἡμερῶν ἐταπείνωσας ἡμᾶς,

89 (𝔐 90) 1 tit. του μ. ανθρωπου B(†)] τω μ. -πω SA | 1 εγεν. ημιν] tr. BS† || 2[1] γενηθηναι] εδρασθ. S: ex Prou. 8 25 | 2[3] εως] pr. και A | συ ει > S† || 3[2] υιοι] οι υ. των A || 4[1]] + κυριε A || 9[3] ως] ωσει SA | αραχνη A || 10[1] εν αυτοις] εν ενιαυτοις B† | 10[4] πραυτης(A o pro υ) / εφ ημας] tr. S || 11[2] σου τον θυμον] του θυμου BS || 12[1] ουτως > BS | γνωρ.] + μοι A | 12[2] πεπαιδευμενους BS || 15[1] ευφρανθ. > BS

ἐτῶν, ὧν εἴδομεν κακά.
16 καὶ ἰδὲ ἐπὶ τοὺς δούλους σου καὶ τὰ ἔργα σου
καὶ ὁδήγησον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν,
17 καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐφ᾽ ἡμᾶς,
καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον ἐφ᾽ ἡμᾶς.

90 ϛ

1 Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυιδ.
Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ ὑψίστου
ἐν σκέπῃ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται.
2 ἐρεῖ τῷ κυρίῳ Ἀντιλήμπτωρ μου εἶ καὶ καταφυγή μου,
ὁ θεός μου, ἐλπιῶ ἐπ᾽ αὐτόν,
3 ὅτι αὐτὸς ῥύσεταί με ἐκ παγίδος θηρευτῶν
καὶ ἀπὸ λόγου ταραχώδους.
4 ἐν τοῖς μεταφρένοις αὐτοῦ ἐπισκιάσει σοι,
καὶ ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐλπιεῖς·
ὅπλῳ κυκλώσει σε ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ.
5 οὐ φοβηθήσῃ ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ,
ἀπὸ βέλους πετομένου ἡμέρας,
6 ἀπὸ πράγματος διαπορευομένου ἐν σκότει,
ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ.
7 πεσεῖται ἐκ τοῦ κλίτους σου χιλιὰς
καὶ μυριὰς ἐκ δεξιῶν σου,
πρὸς σὲ δὲ οὐκ ἐγγιεῖ·
8 πλὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατανοήσεις
καὶ ἀνταπόδοσιν ἁμαρτωλῶν ὄψῃ.
9 ὅτι σύ, κύριε, ἡ ἐλπίς μου·
τὸν ὕψιστον ἔθου καταφυγήν σου.
10 οὐ προσελεύσεται πρὸς σὲ κακά,
καὶ μάστιξ οὐκ ἐγγιεῖ τῷ σκηνώματί σου,
11 ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ
τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου·
12 ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε,
μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου·
13 ἐπ᾽ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ
καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα.
14 ὅτι ἐπ᾽ ἐμὲ ἤλπισεν, καὶ ῥύσομαι αὐτόν·
σκεπάσω αὐτόν, ὅτι ἔγνω τὸ ὄνομά μου.

16[1] τα BS†] pr. επι rel. || 17[1] του > BS† | 17[2]] + και το εργον των χειρων ημων κατευθυνον SA (in *O* sub ※)
90 (𝔐 91) 2[1] κυριω] θεω BS || 3[1] με > B† || 5[2]] pr. και S || 11[2] πασαις > B† || 12[1]] pr. και S†

15 ἐπικαλέσεταί με, καὶ εἰσακούσομαι αὐτοῦ,
μετ᾽ αὐτοῦ εἰμι ἐν θλίψει
καὶ ἐξελοῦμαι καὶ δοξάσω αὐτόν.
16 μακρότητα ἡμερῶν ἐμπλήσω αὐτὸν
καὶ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου.

91 ϞΑʹ

1 Ψαλμὸς ᾠδῆς, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου.
2 Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ
καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου, ὕψιστε,
3 τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρωὶ τὸ ἔλεός σου
καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα
4 ἐν δεκαχόρδῳ ψαλτηρίῳ μετ᾽ ᾠδῆς ἐν κιθάρᾳ.
5 ὅτι εὔφρανάς με, κύριε, ἐν τῷ ποιήματί σου,
καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου ἀγαλλιάσομαι.
6 ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, κύριε·
σφόδρα ἐβαθύνθησαν οἱ διαλογισμοί σου.
7 ἀνὴρ ἄφρων οὐ γνώσεται,
καὶ ἀσύνετος οὐ συνήσει ταῦτα.
8 ἐν τῷ ἀνατεῖλαι τοὺς ἁμαρτωλοὺς ὡς χόρτον
καὶ διέκυψαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν,
ὅπως ἂν ἐξολεθρευθῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
9 σὺ δὲ ὕψιστος εἰς τὸν αἰῶνα, κύριε·
10 ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου ἀπολοῦνται,
καὶ διασκορπισθήσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν,
11 καὶ ὑψωθήσεται ὡς μονοκέρωτος τὸ κέρας μου
καὶ τὸ γῆράς μου ἐν ἐλαίῳ πίονι,
12 καὶ ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου,
καὶ ἐν τοῖς ἐπανιστανομένοις ἐπ᾽ ἐμὲ πονηρευομένοις ἀκούσεται τὸ οὖς μου.
13 δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει,
ὡσεὶ κέδρος ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται.
14 πεφυτευμένοι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου
ἐν ταῖς αὐλαῖς τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσουσιν·
15 ἔτι πληθυνθήσονται ἐν γήρει πίονι
καὶ εὐπαθοῦντες ἔσονται

15¹ επικαλ.] κεκραξεται προς A | επακουσ. A | 15³ εξελ.] + αυτον A || 16¹ μακροτητι BS†

91 (𝔐 92) 1 προσαββατου S: ex 92 1 || 6² εβαρυνθ. BS || 8¹ τους > A | ως] ωσει SA || 10¹] pr. οτι ιδου οι εχθροι σου κυριε S (in *O* sub ※) || 12² ακουσ.] pr. εισ BS† || 13² ωσει *L*] ως η BSA || 15¹ ετι] τοτε B, > S†

16 τοῦ ἀναγγεῖλαι ὅτι εὐθὴς κύριος ὁ θεός μου
καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.

92 ϘΒʹ

1 Εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ προσαββάτου, ὅτε κατῴκισται ἡ γῆ· αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυιδ.
Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο,
ἐνεδύσατο κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο·
καὶ γὰρ ἐστερέωσεν τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται.
2 ἕτοιμος ὁ θρόνος σου ἀπὸ τότε,
ἀπὸ τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ.
3 ἐπῆραν οἱ ποταμοί, κύριε,
ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ φωνὰς αὐτῶν·
4 ἀπὸ φωνῶν ὑδάτων πολλῶν
θαυμαστοὶ οἱ μετεωρισμοὶ τῆς θαλάσσης,
θαυμαστὸς ἐν ὑψηλοῖς ὁ κύριος.
5 τὰ μαρτύριά σου ἐπιστώθησαν σφόδρα·
τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἁγίασμα, κύριε,
εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

93 ϘΓʹ

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ, τετράδι σαββάτων.
Ὁ θεὸς ἐκδικήσεων κύριος,
ὁ θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαρρησιάσατο.
2 ὑψώθητι, ὁ κρίνων τὴν γῆν,
ἀπόδος ἀνταπόδοσιν τοῖς ὑπερηφάνοις.
3 ἕως πότε ἁμαρτωλοί, κύριε,
ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ καυχήσονται,
4 φθέγξονται καὶ λαλήσουσιν ἀδικίαν,
λαλήσουσιν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν;
5 τὸν λαόν σου, κύριε, ἐταπείνωσαν
καὶ τὴν κληρονομίαν σου ἐκάκωσαν
6 χήραν καὶ προσήλυτον ἀπέκτειναν
καὶ ὀρφανοὺς ἐφόνευσαν
7 καὶ εἶπαν Οὐκ ὄψεται κύριος,
οὐδὲ συνήσει ὁ θεὸς τοῦ Ιακωβ.

16¹ μου] ημων SA
92 (𝔐 93) 1 tit. σαββατου A: ex 91 1 | 1¹ ο > B† || 3²] + αρουσιν οι ποταμοι επιτριψεις αυτων A (in O sub ※)
93 (𝔐 94) 1 tit. ψ.] + ωδης A | σαββατου A | 1¹ ο > SA | 1² ο > A || 6 προσηλυτον ... ορφανους Sa] ορφανον ... προσηλυτον BSA || 7¹ κυριος] pr. ο S

8 σύνετε δή, ἄφρονες ἐν τῷ λαῷ,
καί, μωροί, ποτὲ φρονήσατε.
9 ὁ φυτεύσας τὸ οὖς οὐχὶ ἀκούει,
ἢ ὁ πλάσας τὸν ὀφθαλμὸν οὐ κατανοεῖ;
10 ὁ παιδεύων ἔθνη οὐχὶ ἐλέγξει,
ὁ διδάσκων ἄνθρωπον γνῶσιν,
11 κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων ὅτι εἰσὶν μάταιοι.
12 μακάριος ἄνθρωπος, ὃν ἂν σὺ παιδεύσῃς, κύριε,
καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξῃς αὐτὸν
13 τοῦ πραῧναι αὐτῷ ἀφ᾽ ἡμερῶν πονηρῶν,
ἕως οὗ ὀρυγῇ τῷ ἁμαρτωλῷ βόθρος.
14 ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ
καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ οὐκ ἐγκαταλείψει,
15 ἕως οὗ δικαιοσύνη ἐπιστρέψῃ εἰς κρίσιν
καὶ ἐχόμενοι αὐτῆς πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.
διάψαλμα.
16 τίς ἀναστήσεταί μοι ἐπὶ πονηρευομένους,
ἢ τίς συμπαραστήσεταί μοι ἐπὶ ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν;
17 εἰ μὴ ὅτι κύριος ἐβοήθησέν μοι,
παρὰ βραχὺ παρῴκησεν τῷ ᾅδῃ ἡ ψυχή μου.
18 εἰ ἔλεγον Σεσάλευται ὁ πούς μου,
τὸ ἔλεός σου, κύριε, βοηθεῖ μοι·
19 κύριε, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν μου ἐν τῇ καρδίᾳ μου
αἱ παρακλήσεις σου ἠγάπησαν τὴν ψυχήν μου.
20 μὴ συμπροσέσται σοι θρόνος ἀνομίας,
ὁ πλάσσων κόπον ἐπὶ προστάγματι;
21 θηρεύσουσιν ἐπὶ ψυχὴν δικαίου
καὶ αἷμα ἀθῷον καταδικάσονται.
22 καὶ ἐγένετό μοι κύριος εἰς καταφυγὴν
καὶ ὁ θεός μου εἰς βοηθὸν ἐλπίδος μου·
23 καὶ ἀποδώσει αὐτοῖς τὴν ἀνομίαν αὐτῶν,
καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν αὐτῶν
ἀφανιεῖ αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.

94 ϞΔ´

1 Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυιδ.
Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ κυρίῳ,

9^2 τον οφθ.] οφθαλμους BS | ουχι A || 12^1 ανθρ.] pr. ο B | συ > A || 16^1 πονηρευομενοις A | 16^2 εργαζ.] pr. τους A || 18^2 εβοηθει A || 19^1 κυριε > A | 19^2 ηγαπ.] ηυφραναν A | ψυχην] καρδιαν S† || 20^1 συνπροσεστω A | 20^2 προσταγμα A || 23^1 αυτοις] + κυριος κατα A | 23^2 κατα > BS

ἀλαλάξωμεν τῷ θεῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν·
2 προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει
καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλάξωμεν αὐτῷ.
3 ὅτι θεὸς μέγας κύριος
καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς·
4 ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς,
καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων αὐτοῦ εἰσιν·
5 ὅτι αὐτοῦ ἐστιν ἡ θάλασσα, καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν,
καὶ τὴν ξηρὰν αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἔπλασαν.
6 δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ
καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον κυρίου τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς·
7 ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν,
καὶ ἡμεῖς λαὸς νομῆς αὐτοῦ
καὶ πρόβατα χειρὸς αὐτοῦ.
σήμερον, ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,
8 μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ
κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ,
9 οὗ ἐπείρασαν οἱ πατέρες ὑμῶν,
ἐδοκίμασαν καὶ εἴδοσαν τὰ ἔργα μου.
10 τεσσαράκοντα ἔτη προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ
καὶ εἶπα Ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ
καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου,
11 ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου
Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.

95 ϞΕʹ

1 Ὅτε ὁ οἶκος ᾠκοδομεῖτο μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν· ᾠδὴ τῷ Δαυιδ.

Ἄισατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν,
ᾄσατε τῷ κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ·
2 ᾄσατε τῷ κυρίῳ, εὐλογήσατε τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον αὐτοῦ·
3 ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὴν δόξαν αὐτοῦ,
ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ.
4 ὅτι μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα,
φοβερός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς·
5 ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν δαιμόνια,

94 (𝔐 95) 3^2 παντας τ. θεους] πασαν την γην A: ex 46 3 || 4^1] pr. οτι ουκ απωσεται κυριος τον λαον αυτου B: ex 93 14 | τη > S† | τα] pr. παντα S | 4^2 εστιν BS || 6^2 ενωπιον S† || 7^3 χειρος] pr. της A || 9^2 εδοκ.] + με A || 10^3 και αυτοι] αυ. δε SA || 11^2 ει] η SAc, > A*
95 (𝔐 96) 1 tit. οτε — αιχμ. / ωδη τ. δ.] tr. SA | οικοδομειται B*† || 3^1 > A

ὁ δὲ κύριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν·
6 ἐξομολόγησις καὶ ὡραιότης ἐνώπιον αὐτοῦ,
ἁγιωσύνη καὶ μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἁγιάσματι αὐτοῦ.
7 ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ, αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν,
ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμήν·
8 ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ,
ἄρατε θυσίας καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ·
9 προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ,
σαλευθήτω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ.
10 εἴπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν,
καὶ γὰρ κατώρθωσεν τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται,
κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.
11 εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοί, καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ,
σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς·
12 χαρήσεται τὰ πεδία καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς,
τότε ἀγαλλιάσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ
13 πρὸ προσώπου κυρίου, ὅτι ἔρχεται,
ὅτι ἔρχεται κρῖναι τὴν γῆν·
κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ
καὶ λαοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτοῦ.

96 ϞΓʹ

1 Τῷ Δαυιδ, ὅτε ἡ γῆ αὐτοῦ καθίσταται.
Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ,
εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί.
2 νεφέλη καὶ γνόφος κύκλῳ αὐτοῦ,
δικαιοσύνη καὶ κρίμα κατόρθωσις τοῦ θρόνου αὐτοῦ.
3 πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύσεται
καὶ φλογιεῖ κύκλῳ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ·
4 ἔφαναν αἱ ἀστραπαὶ αὐτοῦ τῇ οἰκουμένῃ,
εἶδεν καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ.
5 τὰ ὄρη ἐτάκησαν ὡσεὶ κηρὸς ἀπὸ προσώπου κυρίου,
ἀπὸ προσώπου κυρίου πάσης τῆς γῆς.
6 ἀνήγγειλαν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ,
καὶ εἴδοσαν πάντες οἱ λαοὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ.
7 αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προσκυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς
οἱ ἐγκαυχώμενοι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν·
προσκυνήσατε αὐτῷ, πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ.
8 ἤκουσεν καὶ εὐφράνθη Σιων,

$7^{1}/7^{2}$] tr. S† || 10^{1} ειπα A† | ο] οτι A || 13^{1} προ] απο A: cf. 97 8
96 (𝔐 97) 1^{1} αγαλλιασεται BS || 5^{1} ετακ./ωσει κηρ.] tr. S | 5^{2} κυριου > S† || 6^{2} και > S† || 7^{1} προσκυν.] πεποιθοτες επι S†: ex Is. 42 17

καὶ ἠγαλλιάσαντο αἱ θυγατέρες τῆς Ιουδαίας
ἕνεκεν τῶν κριμάτων σου, κύριε·
9 ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν,
σφόδρα ὑπερυψώθης ὑπὲρ πάντας τοὺς θεούς.
10 οἱ ἀγαπῶντες τὸν κύριον, μισεῖτε πονηρόν·
φυλάσσει κύριος τὰς ψυχὰς τῶν ὁσίων αὐτοῦ,
ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλῶν ῥύσεται αὐτούς.
11 φῶς ἀνέτειλεν τῷ δικαίῳ
καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη.
12 εὐφράνθητε, δίκαιοι, ἐπὶ τῷ κυρίῳ
καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιωσύνης αὐτοῦ.

97 ϞΖʹ

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Ἄισατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν,
ὅτι θαυμαστὰ ἐποίησεν κύριος·
ἔσωσεν αὐτῷ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ
καὶ ὁ βραχίων ὁ ἅγιος αὐτοῦ.
2 ἐγνώρισεν κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ,
ἐναντίον τῶν ἐθνῶν ἀπεκάλυψεν τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ.
3 ἐμνήσθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ τῷ Ιακωβ
καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ τῷ οἴκῳ Ισραηλ·
εἴδοσαν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἡμῶν.
4 ἀλαλάξατε τῷ θεῷ, πᾶσα ἡ γῆ,
ᾄσατε καὶ ἀγαλλιᾶσθε καὶ ψάλατε·
5 ψάλατε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ,
ἐν κιθάρᾳ καὶ φωνῇ ψαλμοῦ·
6 ἐν σάλπιγξιν ἐλαταῖς καὶ φωνῇ σάλπιγγος κερατίνης
ἀλαλάξατε ἐνώπιον τοῦ βασιλέως κυρίου.
7 σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς,
ἡ οἰκουμένη καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ·
8 ποταμοὶ κροτήσουσιν χειρὶ ἐπὶ τὸ αὐτό,
τὰ ὄρη ἀγαλλιάσονται,
9 ὅτι ἥκει κρῖναι τὴν γῆν·
κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ
καὶ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.

9[1] ει > A | ο > SA | 9[2] υπερ] επι S† || 10[1] πονηρα A | 10[3] αμαρτωλου A || 12[1] επι] εν A

97 (𝔐 98) 1[2] κυριος] pr. ο A || 3[1] τω ιακ.] του ιακ. A, > S || 4[1] θεω] κυριω SA || 6[1] φωνης SA | 6[2] κυριω BS || 7[2] οι] pr. παντες A | εν αυτη] αυτην B† || 8[2]] + απο προσωπου κυριου οτι ερχεται A: cf. 𝔐 et 95 13

98 ϞΗʹ

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργιζέσθωσαν λαοί·
ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβιν, σαλευθήτω ἡ γῆ.
2 κύριος ἐν Σιων μέγας
καὶ ὑψηλός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς λαούς·
3 ἐξομολογησάσθωσαν τῷ ὀνόματί σου τῷ μεγάλῳ,
ὅτι φοβερὸν καὶ ἅγιόν ἐστιν.
4 καὶ τιμὴ βασιλέως κρίσιν ἀγαπᾷ·
σὺ ἡτοίμασας εὐθύτητας,
κρίσιν καὶ δικαιοσύνην ἐν Ιακωβ σὺ ἐποίησας.
5 ὑψοῦτε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν
καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ,
ὅτι ἅγιός ἐστιν.
6 Μωυσῆς καὶ Ααρων ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ,
καὶ Σαμουηλ ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ·
ἐπεκαλοῦντο τὸν κύριον, καὶ αὐτὸς ἐπήκουσεν αὐτῶν,
7 ἐν στύλῳ νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτούς·
ἐφύλασσον τὰ μαρτύρια αὐτοῦ
καὶ τὰ προστάγματα, ἃ ἔδωκεν αὐτοῖς.
8 κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σὺ ἐπήκουες αὐτῶν·
ὁ θεός, σὺ εὐίλατος ἐγίνου αὐτοῖς
καὶ ἐκδικῶν ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν.
9 ὑψοῦτε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν
καὶ προσκυνεῖτε εἰς ὄρος ἅγιον αὐτοῦ,
ὅτι ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.

99 ϞΘʹ

1 Ψαλμὸς εἰς ἐξομολόγησιν.
Ἀλαλάξατε τῷ κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ,
2 δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν εὐφροσύνῃ,
εἰσέλθατε ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει.
3 γνῶτε ὅτι κύριος, αὐτός ἐστιν ὁ θεός,
αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς καὶ οὐχ ἡμεῖς,
λαὸς αὐτοῦ καὶ πρόβατα τῆς νομῆς αὐτοῦ.
4 εἰσέλθατε εἰς τὰς πύλας αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει,
εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ἐν ὕμνοις·

98 (𝔐 99) 1^1 ο > BS† | 1^2 χερουβειμ B || 3^1 εξομολογισθωσαν S† | τω 1^0] pr. παντες B || 4^1 > S† || 5^3 οτι > BS† | αγιον A || 6^3 εισηκουσεν SA | αυτοις B† || 7^2] pr. οτι A | 7^3 τα προσταγματα α] το -μα ο S, τα -ματα αυτου α A || 8^1 επηκουσας S | 8^2 συ > B | εγενου S
99 (𝔐 100) 3^1] + ημων A | 3^3] pr. ημεις δε A: ex 78 13 || 4^2 εις > B†

ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
5 ὅτι χρηστὸς κύριος, εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
καὶ ἕως γενεᾶς καὶ γενεᾶς ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ.

100 Ρʹ

1 Τῷ Δαυιδ ψαλμός.
Ἔλεος καὶ κρίσιν ᾄσομαί σοι, κύριε·
2 ψαλῶ καὶ συνήσω ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ· πότε ἥξεις πρός με;
διεπορευόμην ἐν ἀκακίᾳ καρδίας μου ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου.
3 οὐ προεθέμην πρὸ ὀφθαλμῶν μου πρᾶγμα παράνομον,
ποιοῦντας παραβάσεις ἐμίσησα·
4 οὐκ ἐκολλήθη μοι καρδία σκαμβή,
ἐκκλίνοντος ἀπ᾿ ἐμοῦ τοῦ πονηροῦ οὐκ ἐγίνωσκον.
5 τὸν καταλαλοῦντα λάθρᾳ τοῦ πλησίον αὐτοῦ, τοῦτον ἐξεδίωκον·
ὑπερηφάνῳ ὀφθαλμῷ καὶ ἀπλήστῳ καρδίᾳ, τούτῳ οὐ συνήσθιον.
6 οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ τοὺς πιστοὺς τῆς γῆς τοῦ συγκαθῆσθαι
αὐτοὺς μετ᾿ ἐμοῦ·
πορευόμενος ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ, οὗτός μοι ἐλειτούργει.
7 οὐ κατῴκει ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας μου ποιῶν ὑπερηφανίαν,
λαλῶν ἄδικα οὐ κατεύθυνεν ἐναντίον τῶν ὀφθαλμῶν μου.
8 εἰς τὰς πρωίας ἀπέκτεννον πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς
τοῦ ἐξολεθρεῦσαι ἐκ πόλεως κυρίου πάντας τοὺς ἐργαζομέ-
νους τὴν ἀνομίαν.

101 ΡΑʹ

1 Προσευχὴ τῷ πτωχῷ, ὅταν ἀκηδιάσῃ καὶ ἐν-
αντίον κυρίου ἐκχέῃ τὴν δέησιν αὐτοῦ.
2 Εἰσάκουσον, κύριε, τῆς προσευχῆς μου,
καὶ ἡ κραυγή μου πρὸς σὲ ἐλθάτω.
3 μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ᾿ ἐμοῦ·
ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ θλίβωμαι, κλῖνον τὸ οὖς σου πρός με·
ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ εἰσάκουσόν μου.
4 ὅτι ἐξέλιπον ὡσεὶ καπνὸς αἱ ἡμέραι μου,
καὶ τὰ ὀστᾶ μου ὡσεὶ φρύγιον συνεφρύγησαν.
5 ἐπλήγη ὡσεὶ χόρτος καὶ ἐξηράνθη ἡ καρδία μου,
ὅτι ἐπελαθόμην τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου.

5^{1} εις] pr. οτι A
100 (𝔐 101) 1 tit. τω δ./ψ.] tr. S, ψ. > A† | 1 ελεον A || 2^{1} οδω] ωδη B† | 2^{2} τω οικω S† || 6^{1} μου] αυτου S† || 7^{2} ενωπιον SA || 8^{1} απεκτεννον BSc] -κτενον A, -κτινον S* | 8^{2} αδικιαν B†
101 (𝔐 102) 1 εναντιον] -τι A, ενωπιον S || 2^{1} εισακ. κυριε] tr. SA || 3^{2} το ους σου/προς με] tr. SA | 3^{3} επακουσον S || 5^{1} επληγην BA

6 ἀπὸ φωνῆς τοῦ στεναγμοῦ μου
ἐκολλήθη τὸ ὀστοῦν μου τῇ σαρκί μου.
7 ὡμοιώθην πελεκᾶνι ἐρημικῷ,
ἐγενήθην ὡσεὶ νυκτικόραξ ἐν οἰκοπέδῳ,
8 ἠγρύπνησα καὶ ἐγενήθην
ὡσεὶ στρουθίον μονάζον ἐπὶ δώματι.
9 ὅλην τὴν ἡμέραν ὠνείδιζόν με οἱ ἐχθροί μου,
καὶ οἱ ἐπαινοῦντές με κατ᾽ ἐμοῦ ὤμνυον.
10 ὅτι σποδὸν ὡσεὶ ἄρτον ἔφαγον
καὶ τὸ πόμα μου μετὰ κλαυθμοῦ ἐκίρνων
11 ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου καὶ τοῦ θυμοῦ σου,
ὅτι ἐπάρας κατέρραξάς με.
12 αἱ ἡμέραι μου ὡσεὶ σκιὰ ἐκλίθησαν,
καὶ ἐγὼ ὡσεὶ χόρτος ἐξηράνθην.
13 σὺ δέ, κύριε, εἰς τὸν αἰῶνα μένεις,
καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.
14 σὺ ἀναστὰς οἰκτιρήσεις τὴν Σιων,
ὅτι καιρὸς τοῦ οἰκτιρῆσαι αὐτήν, ὅτι ἥκει καιρός·
15 ὅτι εὐδόκησαν οἱ δοῦλοί σου τοὺς λίθους αὐτῆς
καὶ τὸν χοῦν αὐτῆς οἰκτιρήσουσιν.
16 καὶ φοβηθήσονται τὰ ἔθνη τὸ ὄνομα κυρίου
καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς τὴν δόξαν σου,
17 ὅτι οἰκοδομήσει κύριος τὴν Σιων
καὶ ὀφθήσεται ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ.
18 ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν προσευχὴν τῶν ταπεινῶν
καὶ οὐκ ἐξουδένωσεν τὴν δέησιν αὐτῶν.
19 γραφήτω αὕτη εἰς γενεὰν ἑτέραν,
καὶ λαὸς ὁ κτιζόμενος αἰνέσει τὸν κύριον,
20 ὅτι ἐξέκυψεν ἐξ ὕψους ἁγίου αὐτοῦ,
κύριος ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἐπέβλεψεν
21 τοῦ ἀκοῦσαι τὸν στεναγμὸν τῶν πεπεδημένων,
τοῦ λῦσαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων,
22 τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐν Σιων τὸ ὄνομα κυρίου
καὶ τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ ἐν Ιερουσαλημ
23 ἐν τῷ συναχθῆναι λαοὺς ἐπὶ τὸ αὐτὸ
καὶ βασιλείας τοῦ δουλεύειν τῷ κυρίῳ.
24 ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν ὁδῷ ἰσχύος αὐτοῦ
Τὴν ὀλιγότητα τῶν ἡμερῶν μου ἀνάγγειλόν μοι·
25 μὴ ἀναγάγῃς με ἐν ἡμίσει ἡμερῶν μου,

8¹ εγενομην A | 8² ωσει] ως A || 16¹ τα εθνη > S† | κυριου] σου κυριε BA | 16² της γης > B || 18¹ ταπεινων] πτωχων S: ex 1 || 22¹ αναγγεληναι S† || 23¹ επισυναχθηναι A | 23² βασιλεις A

ἐν γενεᾷ γενεῶν τὰ ἔτη σου.
26 κατ᾽ ἀρχὰς σύ, κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας,
καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σού εἰσιν οἱ οὐρανοί·
27 αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμενεῖς,
καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται,
καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἀλλάξεις αὐτούς, καὶ ἀλλαγήσονται·
28 σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν.
29 οἱ υἱοὶ τῶν δούλων σου κατασκηνώσουσιν,
καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα κατευθυνθήσεται.

102 ΡΒ´

1 Τῷ Δαυιδ.
Εὐλόγει, ἡ ψυχή μου, τὸν κύριον
καί, πάντα τὰ ἐντός μου, τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ·
2 εὐλόγει, ἡ ψυχή μου, τὸν κύριον
καὶ μὴ ἐπιλανθάνου πάσας τὰς ἀνταποδόσεις αὐτοῦ·
3 τὸν εὐιλατεύοντα πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου,
τὸν ἰώμενον πάσας τὰς νόσους σου·
4 τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωήν σου,
τὸν στεφανοῦντά σε ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς·
5 τὸν ἐμπιπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν ἐπιθυμίαν σου,
ἀνακαινισθήσεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου.
6 ποιῶν ἐλεημοσύνας ὁ κύριος
καὶ κρίμα πᾶσι τοῖς ἀδικουμένοις.
7 ἐγνώρισεν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τῷ Μωυσῇ,
τοῖς υἱοῖς Ισραηλ τὰ θελήματα αὐτοῦ.
8 οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος,
μακρόθυμος καὶ πολυέλεος·
9 οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται
οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶνα μηνιεῖ·
10 οὐ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν
οὐδὲ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν
11 ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς
ἐκραταίωσεν κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν·
12 καθ᾽ ὅσον ἀπέχουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν,
ἐμάκρυνεν ἀφ᾽ ἡμῶν τὰς ἀνομίας ἡμῶν.
13 καθὼς οἰκτίρει πατὴρ υἱούς,

26^1 συ κυρ./την γην] tr. B$^{(†)}$, συ κυρ. > S† | 26^2 των > S† || 27^3 αλλαξεις] ελιξ. BA || 29^1 οι > A
102 (𝔐 103) 2^2 ανταποδοσεις] αντ > S†; αινεσεις B: ex 9 15 72 28 105 2 || 4^2 οικτιρμω S || 7^1 τω > S† || 13^1] pr. και BS

οἰκτίρησεν κύριος τοὺς φοβουμένους αὐτόν,
14 ὅτι αὐτὸς ἔγνω τὸ πλάσμα ἡμῶν·
μνήσθητι ὅτι χοῦς ἐσμεν.
15 ἄνθρωπος, ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ·
ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ, οὕτως ἐξανθήσει·
16 ὅτι πνεῦμα διῆλθεν ἐν αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπάρξει
καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸν τόπον αὐτοῦ.
17 τὸ δὲ ἔλεος τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν,
καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἐπὶ υἱοὺς υἱῶν
18 τοῖς φυλάσσουσιν τὴν διαθήκην αὐτοῦ
καὶ μεμνημένοις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι αὐτάς.
19 κύριος ἐν τῷ οὐρανῷ ἡτοίμασεν τὸν θρόνον αὐτοῦ,
καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ πάντων δεσπόζει.
20 εὐλογεῖτε τὸν κύριον, πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ,
δυνατοὶ ἰσχύι ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ
τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν λόγων αὐτοῦ·
21 εὐλογεῖτε τὸν κύριον, πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ,
λειτουργοὶ αὐτοῦ ποιοῦντες τὸ θέλημα αὐτοῦ·
22 εὐλογεῖτε τὸν κύριον, πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ
ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δεσποτείας αὐτοῦ·
εὐλόγει, ἡ ψυχή μου, τὸν κύριον.

103 ΡΓ΄

1 Τῷ Δαυιδ.

Εὐλόγει, ἡ ψυχή μου, τὸν κύριον.
κύριε ὁ θεός μου, ἐμεγαλύνθης σφόδρα,
ἐξομολόγησιν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσω
2 ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον,
ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρριν·
3 ὁ στεγάζων ἐν ὕδασιν τὰ ὑπερῷα αὐτοῦ,
ὁ τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ,
ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων·
4 ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα
καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πῦρ φλέγον.
5 ἐθεμελίωσεν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς,
οὐ κλιθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

14^2 εμνησθη A || 20^1 οι > S || 21^2 τα θεληματα BS: ex 7 || 22^2 δυναστειας BS

103 (𝔐 104) 1 tit. τω] του A† | 1^2 κυριε] + κυριε B | εμεγαλ.] pr. ως BS: ex 24 91 6 | 1^3 ευπρ.] μεγαλοπρεπειαν A || 3^2 νεφη την] νεφελην S || 5^1 εθεμ.] ο θεμελιων A | 5^2 κλιθησεται] κληθ. S, κεινηθ. A†

6 ἄβυσσος ὡς ἱμάτιον τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ,
ἐπὶ τῶν ὀρέων στήσονται ὕδατα·
7 ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου φεύξονται,
ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου δειλιάσουσιν.
8 ἀναβαίνουσιν ὄρη καὶ καταβαίνουσιν πεδία
εἰς τόπον, ὃν ἐθεμελίωσας αὐτοῖς·
9 ὅριον ἔθου, ὃ οὐ παρελεύσονται,
οὐδὲ ἐπιστρέψουσιν καλύψαι τὴν γῆν.
10 ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγξιν,
ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων διελεύσονται ὕδατα·
11 ποτιοῦσιν πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ,
προσδέξονται ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν·
12 ἐπ' αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσει,
ἐκ μέσου τῶν πετρῶν δώσουσιν φωνήν.
13 ποτίζων ὄρη ἐκ τῶν ὑπερῴων αὐτοῦ,
ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ.
14 ἐξανατέλλων χόρτον τοῖς κτήνεσιν
καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων
τοῦ ἐξαγαγεῖν ἄρτον ἐκ τῆς γῆς·
15 καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου
τοῦ ἱλαρῦναι πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ,
καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει.
16 χορτασθήσεται τὰ ξύλα τοῦ πεδίου,
αἱ κέδροι τοῦ Λιβάνου, ἃς ἐφύτευσεν·
17 ἐκεῖ στρουθία ἐννοσσεύσουσιν,
τοῦ ἐρωδιοῦ ἡ οἰκία ἡγεῖται αὐτῶν.
18 ὄρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις,
πέτρα καταφυγὴ τοῖς χοιρογρυλλίοις.
19 ἐποίησεν σελήνην εἰς καιρούς,
ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ.
20 ἔθου σκότος, καὶ ἐγένετο νύξ,
ἐν αὐτῇ διελεύσονται πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ,
21 σκύμνοι ὠρυόμενοι ἁρπάσαι
καὶ ζητῆσαι παρὰ τοῦ θεοῦ βρῶσιν αὐτοῖς.
22 ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, καὶ συνήχθησαν
καὶ ἐν ταῖς μάνδραις αὐτῶν κοιτασθήσονται·
23 ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ

8^2 τοπον] pr. τον S || 9^2 αποστρεψ. B || 10^1 αποστελλων B† || 14^1] pr. ο A || 16^1 χορτασθησονται A | πεδιου] κυριου S† | 16^2 εφυτευσας A || 17^2 αυτω B || 18^2 χοιρ.] λαγωοις A || 20^2 διελευσεται S || 21^1 αρπ.] pr. του A || 22^1 συναχθησονται B† | 22^2 εν ταις μανδραις] επι ταις μ. S†, εις τας -δρας A

καὶ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἕως ἑσπέρας.
24 ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, κύριε·
πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας,
ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς κτήσεώς σου.
25 αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος,
ἐκεῖ ἑρπετά, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός,
ζῷα μικρὰ μετὰ μεγάλων·
26 ἐκεῖ πλοῖα διαπορεύονται,
δράκων οὗτος, ὃν ἔπλασας ἐμπαίζειν αὐτῷ.
27 πάντα πρὸς σὲ προσδοκῶσιν
δοῦναι τὴν τροφὴν αὐτοῖς εὔκαιρον.
28 δόντος σου αὐτοῖς συλλέξουσιν,
ἀνοίξαντος δέ σου τὴν χεῖρα τὰ σύμπαντα πλησθήσονται
χρηστότητος.
29 ἀποστρέψαντος δέ σου τὸ πρόσωπον ταραχθήσονται·
ἀντανελεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν, καὶ ἐκλείψουσιν
καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν.
30 ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου, καὶ κτισθήσονται,
καὶ ἀνακαινιεῖς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.
31 ἤτω ἡ δόξα κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα,
εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ·
32 ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν,
ὁ ἁπτόμενος τῶν ὀρέων καὶ καπνίζονται.
33 ᾄσω τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου,
ψαλῶ τῷ θεῷ μου, ἕως ὑπάρχω·
34 ἡδυνθείη αὐτῷ ἡ διαλογή μου,
ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ κυρίῳ.
35 ἐκλίποισαν ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς
καὶ ἄνομοι ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτούς.
εὐλόγει, ἡ ψυχή μου, τὸν κύριον.

104 ΡΔ´

1 Αλληλουια.
Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
ἀπαγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὰ ἔργα αὐτοῦ·
2 ᾄσατε αὐτῷ καὶ ψάλατε αὐτῷ,
διηγήσασθε πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ.
3 ἐπαινεῖσθε ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ,

23² εως] μεχρι S† || 24³ κτησεως Ga†] κτισ. rel.: cf. 104 21 || 26¹ > B† || 27² αυτων εις καιρον A || 28² παντα S† | πλησθησονται] -σεται R, εμπλησθησεται B† | χρηστ.] πιοτητος A: ex 64 12 || 31¹ τους αιωνας A
104 (𝔐 105) 1² εργα] μεγαλια S: ex 70 19 105 21

εὐφρανθήτω καρδία ζητούντων τὸν κύριον·
4 ζητήσατε τὸν κύριον καὶ κραταιώθητε,
ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ παντός.
5 μνήσθητε τῶν θαυμασίων αὐτοῦ, ὧν ἐποίησεν,
τὰ τέρατα αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα τοῦ στόματος αὐτοῦ,
6 σπέρμα Αβρααμ δοῦλοι αὐτοῦ,
υἱοὶ Ιακωβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ.
7 αὐτὸς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν,
ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ.
8 ἐμνήσθη εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ,
λόγου, οὗ ἐνετείλατο εἰς χιλίας γενεάς,
9 ὃν διέθετο τῷ Αβρααμ,
καὶ τοῦ ὅρκου αὐτοῦ τῷ Ισαακ
10 καὶ ἔστησεν αὐτὴν τῷ Ιακωβ εἰς πρόσταγμα
καὶ τῷ Ισραηλ διαθήκην αἰώνιον
11 λέγων Σοὶ δώσω τὴν γῆν Χανααν
σχοίνισμα κληρονομίας ὑμῶν.
12 ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἀριθμῷ βραχεῖς,
ὀλιγοστοὺς καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ
13 καὶ διῆλθον ἐξ ἔθνους εἰς ἔθνος,
ἐκ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον·
14 οὐκ ἀφῆκεν ἄνθρωπον ἀδικῆσαι αὐτοὺς
καὶ ἤλεγξεν ὑπὲρ αὐτῶν βασιλεῖς
15 Μὴ ἅπτεσθε τῶν χριστῶν μου
καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε.
16 καὶ ἐκάλεσεν λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν,
πᾶν στήριγμα ἄρτου συνέτριψεν·
17 ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτῶν ἄνθρωπον,
εἰς δοῦλον ἐπράθη Ιωσηφ.
18 ἐταπείνωσαν ἐν πέδαις τοὺς πόδας αὐτοῦ,
σίδηρον διῆλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ
19 μέχρι τοῦ ἐλθεῖν τὸν λόγον αὐτοῦ,
τὸ λόγιον κυρίου ἐπύρωσεν αὐτόν.
20 ἀπέστειλεν βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν αὐτόν,
ἄρχων λαῶν, καὶ ἀφῆκεν αὐτόν·
21 κατέστησεν αὐτὸν κύριον τοῦ οἴκου αὐτοῦ
καὶ ἄρχοντα πάσης τῆς κτήσεως αὐτοῦ
22 τοῦ παιδεῦσαι τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ ὡς ἑαυτὸν

9^2 τω ορκω A || 10^1 αυτον S | 10^2 διαθ. BS†] pr. εις rel. || 13^2] pr. και SA | 14^2 και > S† || 15^1 αψησθε B || 16^2 αρτου] αυτου S† || 19^2 κυριου] pr. του BS† || 20^1 απεστ.] pr. εξ BS† || 21^2 κτησεως] κτισ. SA: cf. 103 24

καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτοῦ σοφίσαι.
23 καὶ εἰσῆλθεν Ισραηλ εἰς Αἴγυπτον,
καὶ Ιακωβ παρῴκησεν ἐν γῇ Χαμ·
24 καὶ ηὔξησεν τὸν λαὸν αὐτοῦ σφόδρα
καὶ ἐκραταίωσεν αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ.
25 μετέστρεψεν τὴν καρδίαν αὐτῶν τοῦ μισῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ,
τοῦ δολιοῦσθαι ἐν τοῖς δούλοις αὐτοῦ.
26 ἐξαπέστειλεν Μωυσῆν τὸν δοῦλον αὐτοῦ,
Ααρων, ὃν ἐξελέξατο αὐτόν·
27 ἔθετο ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους τῶν σημείων αὐτοῦ
καὶ τῶν τεράτων ἐν γῇ Χαμ.
28 ἐξαπέστειλεν σκότος, καὶ ἐσκότασεν,
καὶ παρεπίκραναν τοὺς λόγους αὐτοῦ.
29 μετέστρεψεν τὰ ὕδατα αὐτῶν εἰς αἷμα
καὶ ἀπέκτεινεν τοὺς ἰχθύας αὐτῶν.
30 ἐξῆρψεν ἡ γῆ αὐτῶν βατράχους
ἐν τοῖς ταμιείοις τῶν βασιλέων αὐτῶν.
31 εἶπεν, καὶ ἦλθεν κυνόμυια
καὶ σκνῖπες ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῶν.
32 ἔθετο τὰς βροχὰς αὐτῶν χάλαζαν,
πῦρ καταφλέγον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν,
33 καὶ ἐπάταξεν τὰς ἀμπέλους αὐτῶν καὶ τὰς συκᾶς αὐτῶν
καὶ συνέτριψεν πᾶν ξύλον ὁρίου αὐτῶν.
34 εἶπεν, καὶ ἦλθεν ἀκρὶς
καὶ βροῦχος, οὗ οὐκ ἦν ἀριθμός,
35 καὶ κατέφαγεν πάντα τὸν χόρτον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν
καὶ κατέφαγεν τὸν καρπὸν τῆς γῆς αὐτῶν.
36 καὶ ἐπάταξεν πᾶν πρωτότοκον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν,
ἀπαρχὴν παντὸς πόνου αὐτῶν,
37 καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ
καὶ οὐκ ἦν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν ἀσθενῶν.
38 εὐφράνθη Αἴγυπτος ἐν τῇ ἐξόδῳ αὐτῶν,
ὅτι ἐπέπεσεν ὁ φόβος αὐτῶν ἐπ᾿ αὐτούς.
39 διεπέτασεν νεφέλην εἰς σκέπην αὐτοῖς
καὶ πῦρ τοῦ φωτίσαι αὐτοῖς τὴν νύκτα.
40 ᾔτησαν, καὶ ἦλθεν ὀρτυγομήτρα,
καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἐνέπλησεν αὐτούς·
41 διέρρηξεν πέτραν, καὶ ἐρρύησαν ὕδατα,

25^{1}] pr. και BS | αυτων] -του A || **26**^{2} αυτον] εαυτω A || **27**^{1} εν > B S | 27^{2} τερ.] + αυτου A || **28**^{2} και] οτι A, και ου S | παρεπικρανεν S || **30**^{2} βασιλεων SA^{c}] -λειων BA* || **33**^{2} παν > S || **35**^{1} τον > A | 35^{2} τον] pr. παντα A | καρπον] χορτον S† || **36**^{1} εκ της γης B† || **39**^{2} αυτοις > S

ἐπορεύθησαν ἐν ἀνύδροις ποταμοί.
42 ὅτι ἐμνήσθη τοῦ λόγου τοῦ ἁγίου αὐτοῦ
τοῦ πρὸς Αβρααμ τὸν δοῦλον αὐτοῦ
43 καὶ ἐξήγαγεν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει
καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐν εὐφροσύνῃ.
44 καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς χώρας ἐθνῶν,
καὶ πόνους λαῶν ἐκληρονόμησαν,
45 ὅπως ἂν φυλάξωσιν τὰ δικαιώματα αὐτοῦ
καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν.

105 ΡΕʹ

1 Αλληλουια.
Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
2 τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ κυρίου,
ἀκουστὰς ποιήσει πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ;
3 μακάριοι οἱ φυλάσσοντες κρίσιν
καὶ ποιοῦντες δικαιοσύνην ἐν παντὶ καιρῷ.
4 μνήσθητι ἡμῶν, κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου,
ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου
5 τοῦ ἰδεῖν ἐν τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν σου,
τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ ἔθνους σου,
τοῦ ἐπαινεῖσθαι μετὰ τῆς κληρονομίας σου.
6 ἡμάρτομεν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν,
ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν.
7 οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ οὐ συνῆκαν τὰ θαυμάσιά σου
οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πλήθους τοῦ ἐλέους σου
καὶ παρεπίκραναν ἀναβαίνοντες ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.
8 καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ
τοῦ γνωρίσαι τὴν δυναστείαν αὐτοῦ·
9 καὶ ἐπετίμησεν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, καὶ ἐξηράνθη,
καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἀβύσσῳ ὡς ἐν ἐρήμῳ·
10 καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς μισούντων
καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ·
11 καὶ ἐκάλυψεν ὕδωρ τοὺς θλίβοντας αὐτούς,
εἷς ἐξ αὐτῶν οὐχ ὑπελείφθη.
12 καὶ ἐπίστευσαν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ
καὶ ᾖσαν τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ.
13 ἐτάχυναν ἐπελάθοντο τῶν ἔργων αὐτοῦ,

41[2] ποταμοις A || 43[2] αυτου > A† || 44[2] κατεκληρον. A
105 (𝔐 106) 5[3] μετα τ. κληρ.] εν τη κληρονομια S || 7[2]] pr. και B ||
10[1] χειρων B† | μισουντος A || 11[1] και > A || 12[2] ησαν L] ηνεσαν BSA

οὐχ ὑπέμειναν τὴν βουλὴν αὐτοῦ·
14 καὶ ἐπεθύμησαν ἐπιθυμίαν ἐν τῇ ἐρήμῳ
καὶ ἐπείρασαν τὸν θεὸν ἐν ἀνύδρῳ.
15 καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ αἴτημα αὐτῶν
καὶ ἐξαπέστειλεν πλησμονὴν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν.
16 καὶ παρώργισαν Μωυσῆν ἐν τῇ παρεμβολῇ
καὶ Ααρων τὸν ἅγιον κυρίου·
17 ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιεν Δαθαν
καὶ ἐκάλυψεν ἐπὶ τὴν συναγωγὴν Αβιρων·
18 καὶ ἐξεκαύθη πῦρ ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν,
φλὸξ κατέφλεξεν ἁμαρτωλούς.
19 καὶ ἐποίησαν μόσχον ἐν Χωρηβ
καὶ προσεκύνησαν τῷ γλυπτῷ·
20 καὶ ἠλλάξαντο τὴν δόξαν αὐτῶν
ἐν ὁμοιώματι μόσχου ἔσθοντος χόρτον.
21 ἐπελάθοντο τοῦ θεοῦ τοῦ σῴζοντος αὐτούς,
τοῦ ποιήσαντος μεγάλα ἐν Αἰγύπτῳ,
22 θαυμαστὰ ἐν γῇ Χαμ,
φοβερὰ ἐπὶ θαλάσσης ἐρυθρᾶς.
23 καὶ εἶπεν τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς,
εἰ μὴ Μωυσῆς ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ
ἔστη ἐν τῇ θραύσει ἐνώπιον αὐτοῦ
τοῦ ἀποστρέψαι τὴν ὀργὴν αὐτοῦ τοῦ μὴ ἐξολεθρεῦσαι.
24 καὶ ἐξουδένωσαν γῆν ἐπιθυμητήν,
οὐκ ἐπίστευσαν τῷ λόγῳ αὐτοῦ·
25 καὶ ἐγόγγυσαν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν,
οὐκ εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου.
26 καὶ ἐπῆρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ αὐτοῖς
τοῦ καταβαλεῖν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ
27 καὶ τοῦ καταβαλεῖν τὸ σπέρμα αὐτῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν
καὶ διασκορπίσαι αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις.
28 καὶ ἐτελέσθησαν τῷ Βεελφεγωρ
καὶ ἔφαγον θυσίας νεκρῶν·
29 καὶ παρώξυναν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν,
καὶ ἐπληθύνθη ἐν αὐτοῖς ἡ πτῶσις.
30 καὶ ἔστη Φινεες καὶ ἐξιλάσατο,

15^2 και > A | την ψυχην BS || 16^1 μωυσην] pr. τον SA | 16^2 και > A | ααρων] pr. τον SA || 18^2] pr. και B || 20^1 αυτου A || 21^1 του θεου] του > A, κυριου S† | 21^2 μεγαλεια A^c || 22^1 θαυμαστα BS†] -σια rel. | 22^2] pr. και B || 23^3 τη > S† | 23^4 την οργην] τον θυμον A, απο θυμου οργης B | fin. BS†] + αυτους rel. || 24^2] pr. και B || 26^1 αυτοις] επ αυτους SA || 29^2 επ αυτους S

καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις·
31 καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην
εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἕως τοῦ αἰῶνος.
32 καὶ παρώργισαν αὐτὸν ἐφ᾽ ὕδατος ἀντιλογίας.
καὶ ἐκακώθη Μωυσῆς δι᾽ αὐτούς,
33 ὅτι παρεπίκραναν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ,
καὶ διέστειλεν ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ.
34 οὐκ ἐξωλέθρευσαν τὰ ἔθνη, ἃ εἶπεν κύριος αὐτοῖς,
35 καὶ ἐμίγησαν ἐν τοῖς ἔθνεσιν
καὶ ἔμαθον τὰ ἔργα αὐτῶν·
36 καὶ ἐδούλευσαν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν,
καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς σκάνδαλον·
37 καὶ ἔθυσαν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν
καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τοῖς δαιμονίοις
38 καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀθῷον,
αἷμα υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων,
ὧν ἔθυσαν τοῖς γλυπτοῖς Χανααν,
καὶ ἐφονοκτονήθη ἡ γῆ ἐν τοῖς αἵμασιν
39 καὶ ἐμιάνθη ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν,
καὶ ἐπόρνευσαν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.
40 καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ
καὶ ἐβδελύξατο τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ·
41 καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐθνῶν,
καὶ ἐκυρίευσαν αὐτῶν οἱ μισοῦντες αὐτούς·
42 καὶ ἔθλιψαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν,
καὶ ἐταπεινώθησαν ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν.
43 πλεονάκις ἐρρύσατο αὐτούς,
αὐτοὶ δὲ παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν
καὶ ἐταπεινώθησαν ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν.
44 καὶ εἶδεν ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτοὺς
ἐν τῷ αὐτὸν εἰσακοῦσαι τῆς δεήσεως αὐτῶν·
45 καὶ ἐμνήσθη τῆς διαθήκης αὐτοῦ
καὶ μετεμελήθη κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ
46 καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς οἰκτιρμοὺς
ἐναντίον πάντων τῶν αἰχμαλωτισάντων αὐτούς.
47 σῶσον ἡμᾶς, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν,
καὶ ἐπισυνάγαγε ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν
τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ σου,
τοῦ ἐγκαυχᾶσθαι ἐν τῇ αἰνέσει σου.

32^{1} αυτον > S || 33^{2} εν > S† || 34 αυτοις > S† || 38^{3} ων > S || 41^{1} εθν.] εχθρων A || 43^{2} αυτον > S || 44^{1} ειδεν] + κυριος A || 45^{1} αυτου > A† || 46^{2} των > S† || 47^{3} τω αγ./σου] tr. A

48 Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως
τοῦ αἰῶνος.
καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός Γένοιτο γένοιτο.

---

106 ΡΓʹ

1 Αλληλουια.
Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
2 εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ κυρίου,
οὓς ἐλυτρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ.
3 ἐκ τῶν χωρῶν συνήγαγεν αὐτοὺς
ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ θαλάσσης.
4 ἐπλανήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν ἀνύδρῳ,
ὁδὸν πόλεως κατοικητηρίου οὐχ εὗρον
5 πεινῶντες καὶ διψῶντες,
ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ἐξέλιπεν·
6 καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς,
καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτοὺς
7 καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς εἰς ὁδὸν εὐθεῖαν
τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν κατοικητηρίου.
8 ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ
καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων,
9 ὅτι ἐχόρτασεν ψυχὴν κενὴν
καὶ ψυχὴν πεινῶσαν ἐνέπλησεν ἀγαθῶν. —
10 καθημένους ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου,
πεπεδημένους ἐν πτωχείᾳ καὶ σιδήρῳ,
11 ὅτι παρεπίκραναν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ
καὶ τὴν βουλὴν τοῦ ὑψίστου παρώξυναν,
12 καὶ ἐταπεινώθη ἐν κόποις ἡ καρδία αὐτῶν,
ἠσθένησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν·
13 καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς,
καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτοὺς
14 καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ σκότους καὶ σκιᾶς θανάτου
καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διέρρηξεν.
15 ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ
καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων,
16 ὅτι συνέτριψεν πύλας χαλκᾶς

48² γενοιτο 2⁰ > S†
106 (𝔐 107) 10² σιδ.] pr. εν S || 12²] pr. και A || 14¹ σκιας] pr. εκ S†

καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς συνέκλασεν. —
17 ἀντελάβετο αὐτῶν ἐξ ὁδοῦ ἀνομίας αὐτῶν,
διὰ γὰρ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐταπεινώθησαν·
18 πᾶν βρῶμα ἐβδελύξατο ἡ ψυχὴ αὐτῶν,
καὶ ἤγγισαν ἕως τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου·
19 καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς,
καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτούς,
20 ἀπέστειλεν τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ ἰάσατο αὐτοὺς
καὶ ἐρρύσατο αὐτοὺς ἐκ τῶν διαφθορῶν αὐτῶν.
21 ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ
καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων
22 καὶ θυσάτωσαν θυσίαν αἰνέσεως
καὶ ἐξαγγειλάτωσαν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει. —
23 οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν θάλασσαν ἐν πλοίοις
ποιοῦντες ἐργασίαν ἐν ὕδασι πολλοῖς,
24 αὐτοὶ εἴδοσαν τὰ ἔργα κυρίου
καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἐν τῷ βυθῷ·
25 εἶπεν, καὶ ἔστη πνεῦμα καταιγίδος,
καὶ ὑψώθη τὰ κύματα αὐτῆς·
26 ἀναβαίνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν
καὶ καταβαίνουσιν ἕως τῶν ἀβύσσων,
ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν κακοῖς ἐτήκετο,
27 ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν ὡς ὁ μεθύων,
καὶ πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη·
28 καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς,
καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐξήγαγεν αὐτοὺς
29 καὶ ἐπέταξεν τῇ καταιγίδι, καὶ ἔστη εἰς αὔραν,
καὶ ἐσίγησαν τὰ κύματα αὐτῆς·
30 καὶ εὐφράνθησαν, ὅτι ἡσύχασαν,
καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐπὶ λιμένα θελήματος αὐτῶν.
31 ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ
καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων,
32 ὑψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ
καὶ ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων αἰνεσάτωσαν αὐτόν. —
33 ἔθετο ποταμοὺς εἰς ἔρημον
καὶ διεξόδους ὑδάτων εἰς δίψαν,
34 γῆν καρποφόρον εἰς ἅλμην
ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ.
35 ἔθετο ἔρημον εἰς λίμνας ὑδάτων

16[2] συνεθλασεν A || 22[1] θυσατ.] + αυτω A || 29[1]] και εστησεν καταιγιδα αυτης S || 30[2] αυτων Sa] -του SA || 32[1] εκκλησιαις S | 32[2] καθεδρα *L*] -δραις SA || 33[2] εξοδους S*

καὶ γῆν ἄνυδρον εἰς διεξόδους ὑδάτων
36 καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ πεινῶντας,
καὶ συνεστήσαντο πόλιν κατοικεσίας
37 καὶ ἔσπειραν ἀγροὺς καὶ ἐφύτευσαν ἀμπελῶνας
καὶ ἐποίησαν καρπὸν γενήματος,
38 καὶ εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ ἐπληθύνθησαν σφόδρα,
καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν οὐκ ἐσμίκρυνεν.
39 καὶ ὠλιγώθησαν καὶ ἐκακώθησαν
ἀπὸ θλίψεως κακῶν καὶ ὀδύνης.
40 ἐξεχύθη ἐξουδένωσις ἐπ' ἄρχοντας,
καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς ἐν ἀβάτῳ καὶ οὐχ ὁδῷ.
41 καὶ ἐβοήθησεν πένητι ἐκ πτωχείας
καὶ ἔθετο ὡς πρόβατα πατριάς.
42 ὄψονται εὐθεῖς καὶ εὐφρανθήσονται,
καὶ πᾶσα ἀνομία ἐμφράξει τὸ στόμα αὐτῆς.
43 τίς σοφὸς καὶ φυλάξει ταῦτα
καὶ συνήσουσιν τὰ ἐλέη τοῦ κυρίου;

107 PZ'

1 Ὠιδὴ ψαλμοῦ τῷ Δαυιδ.
2 Ἑτοίμη ἡ καρδία μου, ὁ θεός, ἑτοίμη ἡ καρδία μου,
ᾄσομαι καὶ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου.
3 ἐξεγέρθητι, ψαλτήριον καὶ κιθάρα·
ἐξεγερθήσομαι ὄρθρου.
4 ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς, κύριε,
καὶ ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν,
5 ὅτι μέγα ἐπάνω τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου
καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά σου.
6 ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανούς, ὁ θεός,
καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.
7 ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου,
σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν μου.
8 ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ
Ὑψωθήσομαι καὶ διαμεριῶ Σικιμα
καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω·
9 ἐμός ἐστιν Γαλααδ, καὶ ἐμός ἐστιν Μανασση,
καὶ Εφραιμ ἀντίλημψις τῆς κεφαλῆς μου,
Ιουδας βασιλεύς μου
10 Μωαβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου,

35^2 > S || 36^2 πολεις A || 40^1] + αυτων A || 42^2 το > A
107 (𝔐 108) 1 ωδη ψ.] ψαλμος A || 3^1 εγερθητι S† || 4^2 και > A ||
8^3 σκηνωματων εκμετρησω S† || 9^1 μανασσης A

ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐκτενῶ τὸ ὑπόδημά μου,
ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν.
11 τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς;
τίς ὁδηγήσει με ἕως τῆς Ἰδουμαίας;
12 οὐχὶ σύ, ὁ θεός, ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς;
καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ, ὁ θεός, ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν.
13 δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως·
καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου.
14 ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν,
καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν.

108 ΡΗʹ

1 Εἰς τὸ τέλος· τῷ Δαυιδ ψαλμός.
Ὁ θεός, τὴν αἴνεσίν μου μὴ παρασιωπήσῃς,
2 ὅτι στόμα ἁμαρτωλοῦ καὶ στόμα δολίου ἐπ᾽ ἐμὲ ἠνοίχθη,
ἐλάλησαν κατ᾽ ἐμοῦ γλώσσῃ δολίᾳ
3 καὶ λόγοις μίσους ἐκύκλωσάν με
καὶ ἐπολέμησάν με δωρεάν.
4 ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾶν με ἐνδιέβαλλόν με,
ἐγὼ δὲ προσευχόμην·
5 καὶ ἔθεντο κατ᾽ ἐμοῦ κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν
καὶ μῖσος ἀντὶ τῆς ἀγαπήσεώς μου.
6 κατάστησον ἐπ᾽ αὐτὸν ἁμαρτωλόν,
καὶ διάβολος στήτω ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ·
7 ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν ἐξέλθοι καταδεδικασμένος,
καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν.
8 γενηθήτωσαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι,
καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος·
9 γενηθήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὀρφανοὶ
καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα·
10 σαλευόμενοι μεταναστήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἐπαιτησάτωσαν,
ἐκβληθήτωσαν ἐκ τῶν οἰκοπέδων αὐτῶν.
11 ἐξερευνησάτω δανειστὴς πάντα, ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ,
διαρπασάτωσαν ἀλλότριοι τοὺς πόνους αὐτοῦ·
12 μὴ ὑπαρξάτω αὐτῷ ἀντιλήμπτωρ,
μηδὲ γενηθήτω οἰκτίρμων τοῖς ὀρφανοῖς αὐτοῦ·
13 γενηθήτω τὰ τέκνα αὐτοῦ εἰς ἐξολέθρευσιν,
ἐν γενεᾷ μιᾷ ἐξαλειφθήτω τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

10² εκτ.] επιβαλω A | 10³ αλλ.] pr. οι S† || 11²] pr. η A || 12² ουχι S†: cf. 59 12 || 14² εχθρ. ημων] θλιβοντας ημας A: ex 59 14
108 (𝔐 109) 1 tit. τω δ./ψ.] tr. A || 11¹] pr. και SAᶜ | 11²] pr. και A | τους] pr. παντας S

14 ἀναμνησθείη ἡ ἀνομία τῶν πατέρων αὐτοῦ ἔναντι κυρίου,
καὶ ἡ ἁμαρτία τῆς μητρὸς αὐτοῦ μὴ ἐξαλειφθείη·
15 γενηθήτωσαν ἔναντι κυρίου διὰ παντός,
καὶ ἐξολεθρευθείη ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν,
16 ἀνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθη τοῦ ποιῆσαι ἔλεος
καὶ κατεδίωξεν ἄνθρωπον πένητα καὶ πτωχὸν
καὶ κατανενυγμένον τῇ καρδίᾳ τοῦ θανατῶσαι.
17 καὶ ἠγάπησεν κατάραν, καὶ ἥξει αὐτῷ·
καὶ οὐκ ἠθέλησεν εὐλογίαν, καὶ μακρυνθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
18 καὶ ἐνεδύσατο κατάραν ὡς ἱμάτιον,
καὶ εἰσῆλθεν ὡς ὕδωρ εἰς τὰ ἔγκατα αὐτοῦ
καὶ ὡσεὶ ἔλαιον ἐν τοῖς ὀστέοις αὐτοῦ·
19 γενηθήτω αὐτῷ ὡς ἱμάτιον, ὃ περιβάλλεται,
καὶ ὡσεὶ ζώνη, ἣν διὰ παντὸς περιζώννυται.
20 τοῦτο τὸ ἔργον τῶν ἐνδιαβαλλόντων με παρὰ κυρίου
καὶ τῶν λαλούντων πονηρὰ κατὰ τῆς ψυχῆς μου.
21 καὶ σύ, κύριε κύριε, ποίησον μετ' ἐμοῦ ἔλεος ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου,
ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου.
22 ῥῦσαί με, ὅτι πτωχὸς καὶ πένης ἐγώ εἰμι,
καὶ ἡ καρδία μου τετάρακται ἐντός μου.
23 ὡσεὶ σκιὰ ἐν τῷ ἐκκλῖναι αὐτὴν ἀντανῃρέθην,
ἐξετινάχθην ὡσεὶ ἀκρίδες.
24 τὰ γόνατά μου ἠσθένησαν ἀπὸ νηστείας,
καὶ ἡ σάρξ μου ἠλλοιώθη δι' ἔλαιον.
25 καὶ ἐγὼ ἐγενήθην ὄνειδος αὐτοῖς·
εἴδοσάν με, ἐσάλευσαν κεφαλὰς αὐτῶν.
26 βοήθησόν μοι, κύριε ὁ θεός μου,
σῶσόν με κατὰ τὸ ἔλεός σου,
27 καὶ γνώτωσαν ὅτι ἡ χείρ σου αὕτη
καὶ σύ, κύριε, ἐποίησας αὐτήν.
28 καταράσονται αὐτοί, καὶ σὺ εὐλογήσεις·
οἱ ἐπανιστανόμενοί μοι αἰσχυνθήτωσαν,
ὁ δὲ δοῦλός σου εὐφρανθήσεται.
29 ἐνδυσάσθωσαν οἱ ἐνδιαβάλλοντές με ἐντροπὴν
καὶ περιβαλέσθωσαν ὡσεὶ διπλοΐδα αἰσχύνην αὐτῶν.
30 ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ σφόδρα ἐν τῷ στόματί μου

14[1] ανομ.] αμαρτια S† || 15[1] εναντιον A | 15[2] αυτου A || 16[2] ανθρ. > S || 18[2] ως] ωσει A | 18[3] ωσει] ως S† || 19[2] ζωνη R] -νην SA | ζωννυται S† || 20[1] κυριου R] -ιω SA || 21[1] ελεος > A* | ενεκα S† || 22[1] εγω ειμι] tr. A || 23[1] ανταναιρεθη S || 26[2]] pr. και A | το] + μεγα S†: ex 50 3 || 29[2] ωσει] ως A | ωσει διπλ./αισχ.] tr. S† || 30[1] εν > S†

καὶ ἐν μέσῳ πολλῶν αἰνέσω αὐτόν,
31 ὅτι παρέστη ἐκ δεξιῶν πένητος
τοῦ σῶσαι ἐκ τῶν καταδιωκόντων τὴν ψυχήν μου.

109 ΡΘʹ

1 Τῷ Δαυιδ ψαλμός.
Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,
ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.
2 ῥάβδον δυνάμεώς σου ἐξαποστελεῖ κύριος ἐκ Σιων,
καὶ κατακυρίευε ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου.
3 μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου
ἐν ταῖς λαμπρότησιν τῶν ἁγίων·
ἐκ γαστρὸς πρὸ ἑωσφόρου ἐξεγέννησά σε.
4 ὤμοσεν κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται
Σὺ εἶ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδεκ.
5 κύριος ἐκ δεξιῶν σου συνέθλασεν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ βασιλεῖς·
6 κρινεῖ ἐν τοῖς ἔθνεσιν, πληρώσει πτώματα,
συνθλάσει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς πολλῶν.
7 ἐκ χειμάρρου ἐν ὁδῷ πίεται·
διὰ τοῦτο ὑψώσει κεφαλήν.

110 ΡΙʹ

1 Αλληλουια.
Ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου
ἐν βουλῇ εὐθείων καὶ συναγωγῇ.
2 μεγάλα τὰ ἔργα κυρίου,
ἐξεζητημένα εἰς πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ·
3 ἐξομολόγησις καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ,
καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
4 μνείαν ἐποιήσατο τῶν θαυμασίων αὐτοῦ,
ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ὁ κύριος·
5 τροφὴν ἔδωκεν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν,
μνησθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ.
6 ἰσχὺν ἔργων αὐτοῦ ἀνήγγειλεν τῷ λαῷ αὐτοῦ
τοῦ δοῦναι αὐτοῖς κληρονομίαν ἐθνῶν.
7 ἔργα χειρῶν αὐτοῦ ἀλήθεια καὶ κρίσις·

31^{2} διωκοντων S
109 (𝔐 110) 2^{1} σου R] > SA || 3^{1} η > S† | 3^{2} τη λαμπροτητι S | αγιων] + σου A | 3^{3} εγεννησα A || 4^{2} ει > A || 6^{1} πτωμα S† | 6^{2} γην πολλην S || 7^{1}] + υδωρ A
110 (𝔐 111) 6^{1} bis εαυτου S†

πισταὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ,
8 ἐστηριγμέναι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος,
πεποιημέναι ἐν ἀληθείᾳ καὶ εὐθύτητι.
9 λύτρωσιν ἀπέστειλεν τῷ λαῷ αὐτοῦ,
ἐνετείλατο εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκην αὐτοῦ·
ἅγιον καὶ φοβερὸν τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
10 ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου,
σύνεσις ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν.
ἡ αἴνεσις αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

111 ΡΙΑ´

1 Αλληλουια.
Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν κύριον,
ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα·
2 δυνατὸν ἐν τῇ γῇ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ,
γενεὰ εὐθείων εὐλογηθήσεται·
3 δόξα καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ,
καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
4 ἐξανέτειλεν ἐν σκότει φῶς τοῖς εὐθέσιν
ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων καὶ δίκαιος.
5 χρηστὸς ἀνὴρ ὁ οἰκτίρων καὶ κιχρῶν,
οἰκονομήσει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει·
6 ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ σαλευθήσεται,
εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος.
7 ἀπὸ ἀκοῆς πονηρᾶς οὐ φοβηθήσεται·
ἑτοίμη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ κύριον.
8 ἐστήρικται ἡ καρδία αὐτοῦ, οὐ μὴ φοβηθῇ,
ἕως οὗ ἐπίδῃ ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ
9 ἐσκόρπισεν, ἔδωκεν τοῖς πένησιν·
ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος,
τὸ κέρας αὐτοῦ ὑψωθήσεται ἐν δόξῃ.
10 ἁμαρτωλὸς ὄψεται καὶ ὀργισθήσεται,
τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ βρύξει καὶ τακήσεται·
ἐπιθυμία ἁμαρτωλῶν ἀπολεῖται.

112 ΡΙΒ´

1 Αλληλουια.
Αἰνεῖτε, παῖδες, κύριον,

10² συνεσις] + δε A
111 (𝔐 112) 1² θελει S† || 4²] + κυριος ο θεος A || 5¹ οικτιρμων S†
7² κυριον] pr. τον S† || 8² επι > S
112 (𝔐 113) 1¹ κυριον] pr. τον A

αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου·
2 εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος·
3 ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν
αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου.
4 ὑψηλὸς ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ὁ κύριος,
ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ἡ δόξα αὐτοῦ.
5 τίς ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν
ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν
6 καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν
ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ;
7 ὁ ἐγείρων ἀπὸ γῆς πτωχὸν
καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψῶν πένητα
8 τοῦ καθίσαι αὐτὸν μετὰ ἀρχόντων,
μετὰ ἀρχόντων λαοῦ αὐτοῦ·
9 ὁ κατοικίζων στεῖραν ἐν οἴκῳ
μητέρα τέκνων εὐφραινομένην.

113 ΡΙΓʹ

1 Αλληλουια.
Ἐν ἐξόδῳ Ισραηλ ἐξ Αἰγύπτου,
οἴκου Ιακωβ ἐκ λαοῦ βαρβάρου
2 ἐγενήθη Ιουδαία ἁγίασμα αὐτοῦ,
Ισραηλ ἐξουσία αὐτοῦ.
3 ἡ θάλασσα εἶδεν καὶ ἔφυγεν,
ὁ Ιορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω·
4 τὰ ὄρη ἐσκίρτησαν ὡσεὶ κριοὶ
καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία προβάτων.
5 τί σοί ἐστιν, θάλασσα, ὅτι ἔφυγες,
καὶ σοί, Ιορδάνη, ὅτι ἀνεχώρησας εἰς τὰ ὀπίσω;
6 τὰ ὄρη, ὅτι ἐσκιρτήσατε ὡσεὶ κριοί,
καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία προβάτων;
7 ἀπὸ προσώπου κυρίου ἐσαλεύθη ἡ γῆ,
ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ Ιακωβ
8 τοῦ στρέψαντος τὴν πέτραν εἰς λίμνας ὑδάτων
καὶ τὴν ἀκρότομον εἰς πηγὰς ὑδάτων.
9 μὴ ἡμῖν, κύριε, μὴ ἡμῖν,

1^2 κυριου] αυτου S† || 3^1 μεχρι] pr. και A | 3^2 αινετον A || 9^2 τεκνων] επι -νοις A | ευφραινομενων S†

113 (1—8 = 𝔐 114; 9—26 = 𝔐 115) 2^1 ιουδ.] pr. η S† | 2^2 εξουσ.] pr. η S† || 4^1 ως S† || 5^1 σοι > S | 5^2 ανεχωρ.] εστραφης A: ex 3 || 6^1 οτι > S | ωσει] ως S† | 6^2 > S†

ἀλλ᾽ ἢ τῷ ὀνόματί σου δὸς δόξαν
ἐπὶ τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου,
10 μήποτε εἴπωσιν τὰ ἔθνη
Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν;
11 ὁ δὲ θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω·
ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ἐν τῇ γῇ
πάντα, ὅσα ἠθέλησεν, ἐποίησεν.
12 τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον καὶ χρυσίον,
ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων·
13 στόμα ἔχουσιν καὶ οὐ λαλήσουσιν,
ὀφθαλμοὺς ἔχουσιν καὶ οὐκ ὄψονται,
14 ὦτα ἔχουσιν καὶ οὐκ ἀκούσονται,
ῥῖνας ἔχουσιν καὶ οὐκ ὀσφρανθήσονται,
15 χεῖρας ἔχουσιν καὶ οὐ ψηλαφήσουσιν,
πόδας ἔχουσιν καὶ οὐ περιπατήσουσιν,
οὐ φωνήσουσιν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν.
16 ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ
καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ᾽ αὐτοῖς.
17 οἶκος Ισραηλ ἤλπισεν ἐπὶ κύριον·
βοηθὸς αὐτῶν καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν.
18 οἶκος Ααρων ἤλπισεν ἐπὶ κύριον·
βοηθὸς αὐτῶν καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν.
19 οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἤλπισαν ἐπὶ κύριον·
βοηθὸς αὐτῶν καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν.
20 κύριος ἐμνήσθη ἡμῶν καὶ εὐλόγησεν ἡμᾶς,
εὐλόγησεν τὸν οἶκον Ισραηλ,
εὐλόγησεν τὸν οἶκον Ααρων,
21 εὐλόγησεν τοὺς φοβουμένους τὸν κύριον,
τοὺς μικροὺς μετὰ τῶν μεγάλων.
22 προσθείη κύριος ἐφ᾽ ὑμᾶς,
ἐφ᾽ ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν·
23 εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ κυρίῳ
τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.
24 ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ τῷ κυρίῳ,
τὴν δὲ γῆν ἔδωκεν τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.
25 οὐχ οἱ νεκροὶ αἰνέσουσίν σε, κύριε,
οὐδὲ πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς ᾅδου,

11[1.2] ανω εν τοις ουρ. > A | 11[2] εν τη γη] επι της γης S† | 11[3] ηθελ.] ηβουλετο S† || **13**[1] λαλουσιν S: cf. 134 16 || **16**[1] αυτοις] -των A || **17**[2] αυτων 1⁰ > A || **19**[1] τον > A | επι κυρ.] επ αυτον S || **20**[1] εμνησθη ημιυν και] μνησθεις ημων A || **23**[1] υμεις] + εσται (pro εστε) S†

26 ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ζῶντες εὐλογήσομεν τὸν κύριον
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

114 ΡΙΔ'

1 Αλληλουια.
Ἠγάπησα, ὅτι εἰσακούσεται κύριος
τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου,
2 ὅτι ἔκλινεν τὸ οὖς αὐτοῦ ἐμοί,
καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἐπικαλέσομαι.
3 περιέσχον με ὠδῖνες θανάτου,
κίνδυνοι ᾅδου εὕροσάν με·
θλῖψιν καὶ ὀδύνην εὗρον.
4 καὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐπεκαλεσάμην
Ὦ κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου.
5 ἐλεήμων ὁ κύριος καὶ δίκαιος,
καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλεᾷ.
6 φυλάσσων τὰ νήπια ὁ κύριος·
ἐταπεινώθην, καὶ ἔσωσέν με.
7 ἐπίστρεψον, ἡ ψυχή μου, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου,
ὅτι κύριος εὐηργέτησέν σε,
8 ὅτι ἐξείλατο τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου,
τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων
καὶ τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος.
9 εὐαρεστήσω ἐναντίον κυρίου ἐν χώρᾳ ζώντων.

115 ΡΙΕ'

1 Αλληλουια.
Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα·
ἐγὼ δὲ ἐταπεινώθην σφόδρα.
2 ἐγὼ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου
Πᾶς ἄνθρωπος ψεύστης.
3 τί ἀνταποδώσω τῷ κυρίῳ
περὶ πάντων, ὧν ἀνταπέδωκέν μοι;
4 ποτήριον σωτηρίου λήμψομαι
καὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐπικαλέσομαι.
6 τίμιος ἐναντίον κυρίου
ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ.

114 (= 𝔐 116 1—9) 1^1 κυρ.] ο θεος S† ‖ 2^2 μου] αυτου S† | επεκαλεσαμην S ‖ 5^1 ο κυρ./και δικ.] tr. S† | 5^2 ο] pr. κυριος S† | ελεει A ‖ 7^1 η > A | 7^2 σε] με A ‖ 9 ενωπιον A

115 (= 𝔐 116 10—19) 3^2 παντων > S† ‖ 4^2] + (5) τας ευχας μου τω κυριω αποδωσω εναντιον παντος του λαου αυτου *L* (in *O* sub ※)

7 ὦ κύριε, ἐγὼ δοῦλος σός,
ἐγὼ δοῦλος σὸς καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου.
διέρρηξας τοὺς δεσμούς μου,
8 σοὶ θύσω θυσίαν αἰνέσεως·
9 τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω
ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ
10 ἐν αὐλαῖς οἴκου κυρίου
ἐν μέσῳ σου, Ιερουσαλημ.

116 ΡΙΓʹ

1 Αλληλουια.
Αἰνεῖτε τὸν κύριον, πάντα τὰ ἔθνη,
ἐπαινέσατε αὐτόν, πάντες οἱ λαοί,
2 ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς,
καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

117 ΡΙΖʹ

1 Αλληλουια.
Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
2 εἰπάτω δὴ οἶκος Ισραηλ ὅτι ἀγαθός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
3 εἰπάτω δὴ οἶκος Ααρων ὅτι ἀγαθός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
4 εἰπάτωσαν δὴ πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ὅτι ἀγαθός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
5 ἐν θλίψει ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον,
καὶ ἐπήκουσέν μου εἰς πλατυσμόν.
6 κύριος ἐμοὶ βοηθός,
οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος.
7 κύριος ἐμοὶ βοηθός,
κἀγὼ ἐπόψομαι τοὺς ἐχθρούς μου.
8 ἀγαθὸν πεποιθέναι ἐπὶ κύριον
ἢ πεποιθέναι ἐπ' ἄνθρωπον·
9 ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ κύριον
ἢ ἐλπίζειν ἐπ' ἄρχοντας.
10 πάντα τὰ ἔθνη ἐκύκλωσάν με,

7^2 εγω δ. σος > A || 8] + και εν ονοματι κυριου επικαλεσομαι A (in *O* sub ※) || 9^1 τω κυρ./αποδ.] tr. S†

116 (𝔐 117) 1^2 επαινεσατε R] -σατωσαν S(om. επ) A || 2^1 το ελεος αυτου/εφ ημας] tr. A

117 (𝔐 118) 4 > S† | 4^1 οτι αγαθος > A || 5^1 εκ θλιψεως A | 5^2 μοι S† || 6^2] pr. και A || 9^2 αρχουσιν A*

καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς·
11 κυκλώσαντες ἐκύκλωσάν με,
καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς·
12 ἐκύκλωσάν με ὡσεὶ μέλισσαι κηρίον
καὶ ἐξεκαύθησαν ὡσεὶ πῦρ ἐν ἀκάνθαις,
καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς.
13 ὠσθεὶς ἀνετράπην τοῦ πεσεῖν,
καὶ ὁ κύριος ἀντελάβετό μου.
14 ἰσχύς μου καὶ ὕμνησίς μου ὁ κύριος
καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν.
15 φωνὴ ἀγαλλιάσεως καὶ σωτηρίας ἐν σκηναῖς δικαίων
Δεξιὰ κυρίου ἐποίησεν δύναμιν,
16 δεξιὰ κυρίου ὕψωσέν με,
δεξιὰ κυρίου ἐποίησεν δύναμιν.
17 οὐκ ἀποθανοῦμαι, ἀλλὰ ζήσομαι
καὶ ἐκδιηγήσομαι τὰ ἔργα κυρίου.
18 παιδεύων ἐπαίδευσέν με ὁ κύριος
καὶ τῷ θανάτῳ οὐ παρέδωκέν με.
19 ἀνοίξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης·
εἰσελθὼν ἐν αὐταῖς ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ.
20 αὕτη ἡ πύλη τοῦ κυρίου,
δίκαιοι εἰσελεύσονται ἐν αὐτῇ.
21 ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου
καὶ ἐγένου μοι εἰς σωτηρίαν.
22 λίθον, ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες,
οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας·
23 παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη
καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.
24 αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ κύριος·
ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ.
25 ὦ κύριε, σῶσον δή,
ὦ κύριε, εὐόδωσον δή.
26 εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου·
εὐλογήκαμεν ὑμᾶς ἐξ οἴκου κυρίου.
27 θεὸς κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν·
συστήσασθε ἑορτὴν ἐν τοῖς πυκάζουσιν
ἕως τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου.
28 θεός μου εἶ σύ, καὶ ἐξομολογήσομαί σοι·
θεός μου εἶ σύ, καὶ ὑψώσω σε·
ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου

13² ο > S† || 16² > S || 18¹ ο > S† || 24¹ η R] > SA | ο > S† || 28¹ συ > A†

καὶ ἐγένου μοι εἰς σωτηρίαν.
29 ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

118 ΡΙΗ´

1 Αλληλουια.

α´ αλφ.

Μακάριοι οἱ ἄμωμοι ἐν ὁδῷ
οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ κυρίου.
2 μακάριοι οἱ ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ·
ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκζητήσουσιν αὐτόν.
3 οὐ γὰρ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν
ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἐπορεύθησαν.
4 σὺ ἐνετείλω τὰς ἐντολάς σου
φυλάξασθαι σφόδρα.
5 ὄφελον κατευθυνθείησαν αἱ ὁδοί μου
τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαιώματά σου.
6 τότε οὐ μὴ ἐπαισχυνθῶ
ἐν τῷ με ἐπιβλέπειν ἐπὶ πάσας τὰς ἐντολάς σου.
7 ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε, ἐν εὐθύτητι καρδίας
ἐν τῷ μεμαθηκέναι με τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
8 τὰ δικαιώματά σου φυλάξω·
μή με ἐγκαταλίπῃς ἕως σφόδρα.

9 β´ βηθ.

Ἐν τίνι κατορθώσει ὁ νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ;
ἐν τῷ φυλάσσεσθαι τοὺς λόγους σου.
10 ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξεζήτησά σε·
μὴ ἀπώσῃ με ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου.
11 ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἔκρυψα τὰ λόγιά σου,
ὅπως ἂν μὴ ἁμάρτω σοι.
12 εὐλογητὸς εἶ, κύριε·
δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
13 ἐν τοῖς χείλεσίν μου ἐξήγγειλα
πάντα τὰ κρίματα τοῦ στόματός σου.
14 ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφθην
ὡς ἐπὶ παντὶ πλούτῳ.
15 ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου ἀδολεσχήσω
καὶ κατανοήσω τὰς ὁδούς σου.
16 ἐν τοῖς δικαιώμασίν σου μελετήσω,

118 (𝔐 119) 1 α´ αλφ, 9 β´ βηθ etc. Sa] > SA | 1[1] οι > S† || 2[2] εκζητουσιν S || 4[2] φυλασσεσθαι A || 9[1] ο > A || 10[1] μου > S† || 15[2] κατανοησω] εκζητησω S†: ex 33. 145

οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν λόγων σου.
17 γʹ γιμαλ.
Ἀνταπόδος τῷ δούλῳ σου·
Ζήσομαι καὶ φυλάξω τοὺς λόγους σου.
18 ἀποκάλυψον τοὺς ὀφθαλμούς μου,
καὶ κατανοήσω τὰ θαυμάσιά σου ἐκ τοῦ νόμου σου.
19 πάροικος ἐγώ εἰμι ἐν τῇ γῇ·
μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ τὰς ἐντολάς σου.
20 ἐπεπόθησεν ἡ ψυχή μου τοῦ ἐπιθυμῆσαι
τὰ κρίματά σου ἐν παντὶ καιρῷ.
21 ἐπετίμησας ὑπερηφάνοις·
ἐπικατάρατοι οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου.
22 περίελε ἀπ᾽ ἐμοῦ ὄνειδος καὶ ἐξουδένωσιν,
ὅτι τὰ μαρτύριά σου ἐξεζήτησα.
23 καὶ γὰρ ἐκάθισαν ἄρχοντες καὶ κατ᾽ ἐμοῦ κατελάλουν,
ὁ δὲ δοῦλός σου ἠδολέσχει ἐν τοῖς δικαιώμασίν σου.
24 καὶ γὰρ τὰ μαρτύριά σου μελέτη μού ἐστιν,
καὶ αἱ συμβουλίαι μου τὰ δικαιώματά σου.
25 δʹ δελθ.
Ἐκολλήθη τῷ ἐδάφει ἡ ψυχή μου
Ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου.
26 τὰς ὁδούς μου ἐξήγγειλα, καὶ ἐπήκουσάς μου·
δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
27 ὁδὸν δικαιωμάτων σου συνέτισόν με,
καὶ ἀδολεσχήσω ἐν τοῖς θαυμασίοις σου.
28 ἔσταξεν ἡ ψυχή μου ἀπὸ ἀκηδίας·
βεβαίωσόν με ἐν τοῖς λόγοις σου.
29 ὁδὸν ἀδικίας ἀπόστησον ἀπ᾽ ἐμοῦ
καὶ τῷ νόμῳ σου ἐλέησόν με.
30 ὁδὸν ἀληθείας ᾑρετισάμην,
τὰ κρίματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.
31 ἐκολλήθην τοῖς μαρτυρίοις σου·
κύριε, μή με καταισχύνῃς.
32 ὁδὸν ἐντολῶν σου ἔδραμον,
ὅταν ἐπλάτυνας τὴν καρδίαν μου.
33 εʹ η.
Νομοθέτησόν με, κύριε, τὴν ὁδὸν τῶν δικαιωμάτων σου,
καὶ ἐκζητήσω αὐτὴν διὰ παντός.

19^1 εγω > S | 19^2 αποστρεψης S† || **20**^{2}] pr. εις S† | κριμ.] δικαιωματα S: ex 5. 8 etc. || **23**^{1} και 2^0 > S† || **24**^{2} η συμβουλια A || **25**^{2} ζησον με] -σομαι S: cf. 116. 144 | το λογιον S || **26**^{1} μου 1^0 Sa] σου SA || **27**^{1}] pr. και S: discrepat cum alphabeto, cf. 59. 167 **144** 5 || **28**^{1} εσταξεν Ambros.†] εστεναξεν 2018 La^{G}†, ενυσταξεν rel.

34 συνέτισόν με, καὶ ἐξερευνήσω τὸν νόμον σου
καὶ φυλάξω αὐτὸν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου.
35 ὁδήγησόν με ἐν τρίβῳ τῶν ἐντολῶν σου,
ὅτι αὐτὴν ἠθέλησα.
36 κλῖνον τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ μαρτύριά σου
καὶ μὴ εἰς πλεονεξίαν.
37 ἀπόστρεψον τοὺς ὀφθαλμούς μου τοῦ μὴ ἰδεῖν ματαιότητα,
ἐν τῇ ὁδῷ σου ζῆσόν με.
38 στῆσον τῷ δούλῳ σου τὸ λόγιόν σου
εἰς τὸν φόβον σου.
39 περίελε τὸν ὀνειδισμόν μου, ὃν ὑπώπτευσα·
τὰ γὰρ κρίματά σου χρηστά.
40 ἰδοὺ ἐπεθύμησα τὰς ἐντολάς σου·
ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ζῆσόν με.

41 ς΄ ουαυ.

Καὶ ἔλθοι ἐπ᾽ ἐμὲ τὸ ἔλεός σου, κύριε,
τὸ σωτήριόν σου κατὰ τὸ λόγιόν σου.
42 καὶ ἀποκριθήσομαι τοῖς ὀνειδίζουσί με λόγον,
ὅτι ἤλπισα ἐπὶ τοὺς λόγους σου.
43 καὶ μὴ περιέλῃς ἐκ τοῦ στόματός μου λόγον ἀληθείας ἕως σφόδρα,
ὅτι ἐπὶ τὰ κρίματά σου ἐπήλπισα.
44 καὶ φυλάξω τὸν νόμον σου διὰ παντός,
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
45 καὶ ἐπορευόμην ἐν πλατυσμῷ,
ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα.
46 καὶ ἐλάλουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου
ἐναντίον βασιλέων καὶ οὐκ ᾐσχυνόμην.
47 καὶ ἐμελέτων ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου,
αἷς ἠγάπησα σφόδρα.
48 καὶ ἦρα τὰς χεῖράς μου πρὸς τὰς ἐντολάς σου, ἃς ἠγάπησα,
καὶ ἠδολέσχουν ἐν τοῖς δικαιώμασίν σου.

49 ζ΄ ζαι.

Μνήσθητι τὸν λόγον σου τῷ δούλῳ σου,
ᾧ ἐπήλπισάς με.
50 αὕτη με παρεκάλεσεν ἐν τῇ ταπεινώσει μου,
ὅτι τὸ λόγιόν σου ἔζησέν με.
51 ὑπερήφανοι παρηνόμουν ἕως σφόδρα,

34[1] εξερευν.] εκζητησω S†: cf. 15 || 39[1] το ονειδος μ. ο S | 39[2] τα γαρ] οτι τα A || 41[2] το λογιον R] το > A†, το ελεος S† || 43[2] τοις κριμασιν A || 47[2] ηγαπησας S || 48[1] ας] αις S | ηγαπησα Sa A*(uid.)] + σφοδρα A, -σας σφοδρα S || 49[1] των δουλων S†

ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐξέκλινα.
52 ἐμνήσθην τῶν κριμάτων σου ἀπ' αἰῶνος, κύριε,
καὶ παρεκλήθην.
53 ἀθυμία κατέσχεν με ἀπὸ ἁμαρτωλῶν
τῶν ἐγκαταλιμπανόντων τὸν νόμον σου.
54 ψαλτὰ ἦσάν μοι τὰ δικαιώματά σου
ἐν τόπῳ παροικίας μου.
55 ἐμνήσθην ἐν νυκτὶ τοῦ ὀνόματός σου, κύριε,
καὶ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου.
56 αὕτη ἐγενήθη μοι,
ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα.
57 η' ηθ.
Μερίς μου κύριε,
εἶπα φυλάξασθαι τὸν νόμον σου.
58 ἐδεήθην τοῦ προσώπου σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου·
ἐλέησόν με κατὰ τὸ λόγιόν σου.
59 διελογισάμην τὰς ὁδούς σου
καὶ ἐπέστρεψα τοὺς πόδας μου εἰς τὰ μαρτύριά σου.
60 ἡτοιμάσθην καὶ οὐκ ἐταράχθην
τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς σου.
61 σχοινία ἁμαρτωλῶν περιεπλάκησάν μοι,
καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην.
62 μεσονύκτιον ἐξηγειρόμην τοῦ ἐξομολογεῖσθαί σοι
ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
63 μέτοχος ἐγώ εἰμι πάντων τῶν φοβουμένων σε
καὶ τῶν φυλασσόντων τὰς ἐντολάς σου.
64 τοῦ ἐλέους σου, κύριε, πλήρης ἡ γῆ·
τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με.
65 θ' τηθ.
Χρηστότητα ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου,
κύριε, κατὰ τὸν λόγον σου.
66 χρηστότητα καὶ παιδείαν καὶ γνῶσιν δίδαξόν με,
ὅτι ταῖς ἐντολαῖς σου ἐπίστευσα.
67 πρὸ τοῦ με ταπεινωθῆναι ἐγὼ ἐπλημμέλησα,
διὰ τοῦτο τὸ λόγιόν σου ἐφύλαξα.
68 χρηστὸς εἶ σύ, κύριε, καὶ ἐν τῇ χρηστότητί σου

52[1] απ αι./κυρ.] tr. S || **55**[1] το ονομα S† || **56**[2] οτι > S† || **57**[1] μου] + ει A | 57[2] τον νομ.] τας εντολας S: ex 60 || **58**[2] το > A† || **59**[1]] pr. οτι S: discrepat cum alphabeto, cf. 27 | τας R] pr. κατα SA | 59[2] απεστρεψα S || **60**[2] του > S† || **62**[1] εξομολογησασθαι A || **63**[2] των > S† || **64**[1] η] pr. πασα S† | 64[2] σου] + κυριε S || **65**[2] τον λογον *L*] το λογιον SA || **67**[2] εφυλαξα R] pr. εγω SA

δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
69 ἐπληθύνθη ἐπ᾽ ἐμὲ ἀδικία ὑπερηφάνων,
ἐγὼ δὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξερευνήσω τὰς ἐντολάς σου.
70 ἐτυρώθη ὡς γάλα ἡ καρδία αὐτῶν,
ἐγὼ δὲ τὸν νόμον σου ἐμελέτησα.
71 ἀγαθόν μοι ὅτι ἐταπείνωσάς με,
ὅπως ἂν μάθω τὰ δικαιώματά σου.
72 ἀγαθόν μοι ὁ νόμος τοῦ στόματός σου
ὑπὲρ χιλιάδας χρυσίου καὶ ἀργυρίου.
73 ι΄ ιωθ.
Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με καὶ ἔπλασάν με·
συνέτισόν με, καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου.
74 οἱ φοβούμενοί σε ὄψονταί με καὶ εὐφρανθήσονται,
ὅτι εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.
75 ἔγνων, κύριε, ὅτι δικαιοσύνη τὰ κρίματά σου,
καὶ ἀληθείᾳ ἐταπείνωσάς με.
76 γενηθήτω δὴ τὸ ἔλεός σου τοῦ παρακαλέσαι με
κατὰ τὸ λόγιόν σου τῷ δούλῳ σου.
77 ἐλθέτωσάν μοι οἱ οἰκτιρμοί σου, καὶ ζήσομαι,
ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μού ἐστιν.
78 αἰσχυνθήτωσαν ὑπερήφανοι, ὅτι ἀδίκως ἠνόμησαν εἰς ἐμέ·
ἐγὼ δὲ ἀδολεσχήσω ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου.
79 ἐπιστρεψάτωσάν μοι οἱ φοβούμενοί σε
καὶ οἱ γινώσκοντες τὰ μαρτύριά σου.
80 γενηθήτω ἡ καρδία μου ἄμωμος ἐν τοῖς δικαιώμασίν σου,
ὅπως ἂν μὴ αἰσχυνθῶ.
81 ια΄ χαφ.
Ἐκλείπει εἰς τὸ σωτήριόν σου ἡ ψυχή μου,
καὶ εἰς τὸν λόγον σου ἐπήλπισα.
82 ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου εἰς τὸ λόγιόν σου
λέγοντες Πότε παρακαλέσεις με;
83 ὅτι ἐγενήθην ὡς ἀσκὸς ἐν πάχνῃ·
τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.
84 πόσαι εἰσὶν αἱ ἡμέραι τοῦ δούλου σου;
πότε ποιήσεις μοι ἐκ τῶν καταδιωκόντων με κρίσιν;
85 διηγήσαντό μοι παράνομοι ἀδολεσχίας,
ἀλλ᾽ οὐχ ὡς ὁ νόμος σου, κύριε.
86 πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου ἀλήθεια·

73^1 εποιησαν ... επλασαν] επλ. ... ητοιμασαν S† || 75 τα κριμ. σου / και αληθ.] tr. S† (sic) | 75^2 εταπεινωσαν S† || 76^2 κατα] και S || 77^2 μοι S† || 79^1 μοι *L*pau] με A, > S† || 81^2 και > A || 82^2 > A† || 83^1 ως] ωσει A

ἀδίκως κατεδίωξάν με, βοήθησόν μοι.
87 παρὰ βραχὺ συνετέλεσάν με ἐν τῇ γῇ,
ἐγὼ δὲ οὐκ ἐγκατέλιπον τὰς ἐντολάς σου.
88 κατὰ τὸ ἔλεός σου ζῆσόν με,
καὶ φυλάξω τὰ μαρτύρια τοῦ στόματός σου.

89 ιβʹ λαβδ.

Εἰς τὸν αἰῶνα, κύριε,
ὁ λόγος σου διαμένει ἐν τῷ οὐρανῷ.
90 εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἡ ἀλήθειά σου·
ἐθεμελίωσας τὴν γῆν, καὶ διαμένει.
91 τῇ διατάξει σου διαμένει ἡ ἡμέρα,
ὅτι τὰ σύμπαντα δοῦλα σά.
92 εἰ μὴ ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μού ἐστιν,
τότε ἂν ἀπωλόμην ἐν τῇ ταπεινώσει μου.
93 εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι τῶν δικαιωμάτων σου
ὅτι ἐν αὐτοῖς ἔζησάς με, κύριε.
94 σός εἰμι ἐγώ, σῶσόν με,
ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα.
95 ἐμὲ ὑπέμειναν ἁμαρτωλοὶ τοῦ ἀπολέσαι με·
τὰ μαρτύριά σου συνῆκα.
96 πάσης συντελείας εἶδον πέρας·
πλατεῖα ἡ ἐντολή σου σφόδρα.

97 ιγʹ μημ.

Ὡς ἠγάπησα τὸν νόμον σου, κύριε·
ὅλην τὴν ἡμέραν μελέτη μού ἐστιν.
98 ὑπὲρ τοὺς ἐχθρούς μου ἐσόφισάς με τὴν ἐντολήν σου,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνά μοί ἐστιν.
99 ὑπὲρ πάντας τοὺς διδάσκοντάς με συνῆκα,
ὅτι τὰ μαρτύριά σου μελέτη μού ἐστιν.
100 ὑπὲρ πρεσβυτέρους συνῆκα,
ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα.
101 ἐκ πάσης ὁδοῦ πονηρᾶς ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου,
ὅπως ἂν φυλάξω τοὺς λόγους σου.
102 ἀπὸ τῶν κριμάτων σου οὐκ ἐξέκλινα,
ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς μοι.
103 ὡς γλυκέα τῷ λάρυγγί μου τὰ λόγιά σου,
ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον τῷ στόματί μου.
104 ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου συνῆκα·
διὰ τοῦτο ἐμίσησα πᾶσαν ὁδὸν ἀδικίας.

91^2 σα] σου S || 93^2 κυριε > A || 94^1 εγω] κυριε S† || 95^1 > S† | 95^2 τα] + δε S || 98^1 τας εντολας S || 100^2 εζητησα S† || 102^1 κλιματων S† | 102^2 με A: item in 104^3 || 103^2 και κηριον (cf. 18 11)] > A

[ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς μοι.]

105 ιδʹ νουν.

Λύχνος τοῖς ποσίν μου ὁ λόγος σου
καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου.
106 ὀμώμοκα καὶ ἔστησα
τοῦ φυλάξασθαι τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
107 ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα·
κύριε, ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου.
108 τὰ ἑκούσια τοῦ στόματός μου εὐδόκησον δή, κύριε,
καὶ τὰ κρίματά σου δίδαξόν με.
109 ἡ ψυχή μου ἐν ταῖς χερσίν μου διὰ παντός,
καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην
110 ἔθεντο ἁμαρτωλοὶ παγίδα μοι,
καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἐπλανήθην.
111 ἐκληρονόμησα τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα,
ὅτι ἀγαλλίαμα τῆς καρδίας μού εἰσιν.
112 ἔκλινα τὴν καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὰ δικαιώματά σου
εἰς τὸν αἰῶνα δι᾽ ἀντάμειψιν.

113 ιεʹ σαμχ.

Παρανόμους ἐμίσησα
καὶ τὸν νόμον σου ἠγάπησα.
114 βοηθός μου καὶ ἀντιλήμπτωρ μου εἶ σύ·
εἰς τὸν λόγον σου ἐπήλπισα.
115 ἐκκλίνατε ἀπ᾽ ἐμοῦ, πονηρευόμενοι,
καὶ ἐξερευνήσω τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ μου.
116 ἀντιλαβοῦ μου κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ ζήσομαι,
καὶ μὴ καταισχύνῃς με ἀπὸ τῆς προσδοκίας μου.
117 βοήθησόν μοι, καὶ σωθήσομαι
καὶ μελετήσω ἐν τοῖς δικαιώμασίν σου διὰ παντός.
118 ἐξουδένωσας πάντας τοὺς ἀποστατοῦντας ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων σου,
ὅτι ἄδικον τὸ ἐνθύμημα αὐτῶν.
119 παραβαίνοντας ἐλογισάμην πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς·
διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰ μαρτύριά σου διὰ παντός.
120 καθήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου·
ἀπὸ γὰρ τῶν κριμάτων σου ἐφοβήθην.

105[1] λογος Sa] νομος SA: cf. 129 5 || **106**[1] ωμοσα A || **107**[2] το λογιον S || **108**[1] ευλογησον S | δη > S || **109**[1] μου 2[0]] σου R, > S† | 109[2] τον νομον S† || **113**[2] και τον] τον δε A || **114**[2]] pr. και S | τον λογον R] τους -γους A, τον λαον S† | ηλπισα S† || **115**[1] πον.] pr. οι S† || **116**[1] μου > S† | ζησομαι Sa] -σον με SA: cf. 25 || **119**[2] δια παντος > A

121 ιϛʹ αιν.
Ἐποίησα κρίμα καὶ δικαιοσύνην·
μὴ παραδῷς με τοῖς ἀδικοῦσίν με.
122 ἔκδεξαι τὸν δοῦλόν σου εἰς ἀγαθόν·
μὴ συκοφαντησάτωσάν με ὑπερήφανοι.
123 οἱ ὀφθαλμοί μου ἐξέλιπον εἰς τὸ σωτήριόν σου
καὶ εἰς τὸ λόγιον τῆς δικαιοσύνης σου.
124 ποίησον μετὰ τοῦ δούλου σου κατὰ τὸ ἔλεός σου
καὶ τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με.
125 δοῦλός σού εἰμι ἐγώ· συνέτισόν με,
καὶ γνώσομαι τὰ μαρτύριά σου.
126 καιρὸς τοῦ ποιῆσαι τῷ κυρίῳ·
διεσκέδασαν τὸν νόμον σου.
127 διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰς ἐντολάς σου
ὑπὲρ χρυσίον καὶ τοπάζιον.
128 διὰ τοῦτο πρὸς πάσας τὰς ἐντολάς σου κατωρθούμην,
πᾶσαν ὁδὸν ἄδικον ἐμίσησα.
129 ιζʹ φη.
Θαυμαστὰ τὰ μαρτύριά σου·
διὰ τοῦτο ἐξηρεύνησεν αὐτὰ ἡ ψυχή μου.
130 ἡ δήλωσις τῶν λόγων σου φωτιεῖ
καὶ συνετιεῖ νηπίους.
131 τὸ στόμα μου ἤνοιξα καὶ εἵλκυσα πνεῦμα,
ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐπεπόθουν.
132 ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με
κατὰ τὸ κρίμα τῶν ἀγαπώντων τὸ ὄνομά σου.
133 τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον κατὰ τὸ λόγιόν σου,
καὶ μὴ κατακυριευσάτω μου πᾶσα ἀνομία.
134 λύτρωσαί με ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων,
καὶ φυλάξω τὰς ἐντολάς σου.
135 τὸ πρόσωπόν σου ἐπίφανον ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου
καὶ δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
136 διεξόδους ὑδάτων κατέβησαν οἱ ὀφθαλμοί μου,
ἐπεὶ οὐκ ἐφύλαξαν τὸν νόμον σου.
137 ιηʹ σαδη.
Δίκαιος εἶ, κύριε,
καὶ εὐθὴς ἡ κρίσις σου.
138 ἐνετείλω δικαιοσύνην τὰ μαρτύριά σου
καὶ ἀλήθειαν σφόδρα.

122¹ αγαθα S† || 124¹ σου 1°] + κυριε A | ελεος Sa] λογιον SA | 124² τα] pr. κατα S† || 127² χρυσ. *L*] pr. το SA || 136¹ διεβησαν A | 136² εφυλαξα A || 137² ευθεις αι κρισεις A

139 ἐξέτηξέν με ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου,
ὅτι ἐπελάθοντο τῶν λόγων σου οἱ ἐχθροί μου.
140 πεπυρωμένον τὸ λόγιόν σου σφόδρα,
καὶ ὁ δοῦλός σου ἠγάπησεν αὐτό.
141 νεώτερός εἰμι ἐγὼ καὶ ἐξουδενωμένος·
τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.
142 ἡ δικαιοσύνη σου δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα,
καὶ ὁ νόμος σου ἀλήθεια.
143 θλῖψις καὶ ἀνάγκη εὕροσάν με·
αἱ ἐντολαί σου μελέτη μου.
144 δικαιοσύνη τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα·
συνέτισόν με, καὶ ζήσομαι.

145 ιθ′ κωφ.

Ἐκέκραξα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου· ἐπάκουσόν μου, κύριε·
τὰ δικαιώματά σου ἐκζητήσω.
146 ἐκέκραξά σε· σῶσόν με,
καὶ φυλάξω τὰ μαρτύριά σου.
147 προέφθασα ἐν ἀωρίᾳ καὶ ἐκέκραξα,
εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.
148 προέφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου πρὸς ὄρθρον
τοῦ μελετᾶν τὰ λόγιά σου.
149 τῆς φωνῆς μου ἄκουσον, κύριε, κατὰ τὸ ἔλεός σου,
κατὰ τὸ κρίμα σου ζῆσόν με.
150 προσήγγισαν οἱ καταδιώκοντές με ἀνομίᾳ,
ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου ἐμακρύνθησαν.
151 ἐγγὺς εἶ σύ, κύριε,
καὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου ἀλήθεια.
152 κατ᾽ ἀρχὰς ἔγνων ἐκ τῶν μαρτυρίων σου,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐθεμελίωσας αὐτά.

153 κ′ ρης.

Ἰδὲ τὴν ταπείνωσίν μου καὶ ἐξελοῦ με,
ὅτι τὸν νόμον σου οὐκ ἐπελαθόμην.
154 κρῖνον τὴν κρίσιν μου καὶ λύτρωσαί με·
διὰ τὸν λόγον σου ζῆσόν με.
155 μακρὰν ἀπὸ ἁμαρτωλῶν σωτηρία,
ὅτι τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐξεζήτησαν.

139^{1} του οικ. > A | 139^{2} λογων R] εντολων SA || 141^{1} ειμι εγω] tr. A || 142^{2} νομος] λογος S || 143^{1} θλιψις uersiones] -ψεις codd. graeci | αναγκαι A || 144^{2} ζησομαι Sa] -σον με SA: cf. 25 || 145^{1} μου 1^{0} > S || 147^{1} προεφθασα] -σαν με S† || 148^{1} προς σε ορθρουν(sic) S || 151^{1} συ > S | 151^{2} εντολαι] οδοι S || 153^{2} του νομου A || 155^{1} σωτ.] pr. η S

156 οἱ οἰκτιρμοί σου πολλοί, κύριε·
κατὰ τὸ κρίμα σου ζῆσόν με.
157 πολλοὶ οἱ ἐκδιώκοντές με καὶ ἐκθλίβοντές με·
ἐκ τῶν μαρτυρίων σου οὐκ ἐξέκλινα.
158 εἶδον ἀσυνθετοῦντας καὶ ἐξετηκόμην,
ὅτι τὰ λόγιά σου οὐκ ἐφυλάξαντο.
159 ἰδὲ ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα·
κύριε, ἐν τῷ ἐλέει σου ζῆσόν με.
160 ἀρχὴ τῶν λόγων σου ἀλήθεια,
καὶ εἰς τὸν αἰῶνα πάντα τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.

161 κα΄ σεν.
Ἄρχοντες κατεδίωξάν με δωρεάν,
καὶ ἀπὸ τῶν λόγων σου ἐδειλίασεν ἡ καρδία μου.
162 ἀγαλλιάσομαι ἐγὼ ἐπὶ τὰ λόγιά σου
ὡς ὁ εὑρίσκων σκῦλα πολλά.
163 ἀδικίαν ἐμίσησα καὶ ἐβδελυξάμην,
τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα.
164 ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ᾔνεσά σοι
ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
165 εἰρήνη πολλὴ τοῖς ἀγαπῶσιν τὸν νόμον σου,
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς σκάνδαλον.
166 προσεδόκων τὸ σωτήριόν σου, κύριε,
καὶ τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα.
167 ἐφύλαξεν ἡ ψυχή μου τὰ μαρτύριά σου
καὶ ἠγάπησεν αὐτὰ σφόδρα.
168 ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ μαρτύριά σου,
ὅτι πᾶσαι αἱ ὁδοί μου ἐναντίον σου, κύριε.

169 κβ΄ θαυ.
Ἐγγισάτω ἡ δέησίς μου ἐνώπιόν σου, κύριε·
κατὰ τὸ λόγιόν σου συνέτισόν με.
170 εἰσέλθοι τὸ ἀξίωμά μου ἐνώπιόν σου·
κατὰ τὸ λόγιόν σου ῥῦσαί με.
171 ἐξερεύξαιντο τὰ χείλη μου ὕμνον,
ὅταν διδάξῃς με τὰ δικαιώματά σου.
172 φθέγξαιτο ἡ γλῶσσά μου τὸ λόγιόν σου,
ὅτι πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου δικαιοσύνη.

156¹] + σφοδρα S | 156² τα κριματα S || 158¹ ασυνθετουντας (cf. **72** 15 **77** 57)] θ > A || 165¹ το ονομα A || 167¹] pr. και S: cf. 27 || 168² κυριε > S || 169¹ εγγ.] + δη S† | εναντιον A | κυριε ad 169¹ trahit R, ad 169² A†, in 169¹ fin. et 169² init. hab. S || 170²] pr. κυριε A | λογιον .. ρυσαι] κριμα .. ζησον A(†): ex 149. 156 || 171¹ εξερευξαιντο *L*] -ξονται A, εξηρευξαντο S || 172¹ φθεγξεται A | 172²] + εστιν S

173 γενέσθω ἡ χείρ σου τοῦ σῶσαί με,
ὅτι τὰς ἐντολάς σου ᾑρετισάμην.
174 ἐπεπόθησα τὸ σωτήριόν σου, κύριε,
καὶ ὁ νόμος σου μελέτη μού ἐστιν.
175 ζήσεται ἡ ψυχή μου καὶ αἰνέσει σε,
καὶ τὰ κρίματά σου βοηθήσει μοι.
176 ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλός·
ζήτησον τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελαθόμην.

119 ΡΙΘ´

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με
ἐκέκραξα, καὶ εἰσήκουσέν μου.
2 κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου ἀπὸ χειλέων ἀδίκων
καὶ ἀπὸ γλώσσης δολίας.
3 τί δοθείη σοι καὶ τί προστεθείη σοι
πρὸς γλῶσσαν δολίαν;
4 τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ ἠκονημένα
σὺν τοῖς ἄνθραξιν τοῖς ἐρημικοῖς.
5 οἴμμοι, ὅτι ἡ παροικία μου ἐμακρύνθη,
κατεσκήνωσα μετὰ τῶν σκηνωμάτων Κηδαρ.
6 πολλὰ παρῴκησεν ἡ ψυχή μου.
7 μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην ἤμην εἰρηνικός·
ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς, ἐπολέμουν με δωρεάν.

120 ΡΚ´

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη·
πόθεν ἥξει ἡ βοήθειά μου;
2 ἡ βοήθειά μου παρὰ κυρίου
τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.
3 μὴ δῷς εἰς σάλον τὸν πόδα σου,
μηδὲ νυστάξῃ ὁ φυλάσσων σε.
4 ἰδοὺ οὐ νυστάξει οὐδὲ ὑπνώσει
ὁ φυλάσσων τὸν Ισραηλ.
5 κύριος φυλάξει σε,
κύριος σκέπη σου ἐπὶ χεῖρα δεξιάν σου·
6 ἡμέρας ὁ ἥλιος οὐ συγκαύσει σε

173[1] με > S† || 176[1] ως] ωσει S† | 176[2] ζησον S
119 (𝔐 120) 7[1] την > A†
120 (𝔐 121) 4[1] εξυπνωσει S† || 6[1] ουκ εκκαυσει S†

οὐδὲ ἡ σελήνη τὴν νύκτα.
7 κύριος φυλάξει σε ἀπὸ παντὸς κακοῦ,
φυλάξει τὴν ψυχήν σου.
8 κύριος φυλάξει τὴν εἴσοδόν σου καὶ τὴν ἔξοδόν σου
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

121 ΡΚΑ´

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Εὐφράνθην ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσιν μοι
Εἰς οἶκον κυρίου πορευσόμεθα.
2 ἑστῶτες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν
ἐν ταῖς αὐλαῖς σου, Ιερουσαλημ.
3 Ιερουσαλημ οἰκοδομουμένη ὡς πόλις
ἧς ἡ μετοχὴ αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτό.
4 ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν αἱ φυλαί,
φυλαὶ κυρίου μαρτύριον τῷ Ισραηλ
τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματι κυρίου·
5 ὅτι ἐκεῖ ἐκάθισαν θρόνοι εἰς κρίσιν,
θρόνοι ἐπὶ οἶκον Δαυιδ.
6 ἐρωτήσατε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην τὴν Ιερουσαλημ,
καὶ εὐθηνία τοῖς ἀγαπῶσίν σε·
7 γενέσθω δὴ εἰρήνη ἐν τῇ δυνάμει σου
καὶ εὐθηνία ἐν ταῖς πυργοβάρεσίν σου.
8 ἕνεκα τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῶν πλησίον μου
ἐλάλουν δὴ εἰρήνην περὶ σοῦ·
9 ἕνεκα τοῦ οἴκου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
ἐξεζήτησα ἀγαθά σοι.

122 ΡΚΒ´

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Πρὸς σὲ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου
τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ.
2 ἰδοὺ ὡς ὀφθαλμοὶ δούλων εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν,
ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης εἰς χεῖρας τῆς κυρίας αὐτῆς,
οὕτως οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν,
ἕως οὗ οἰκτιρῆσαι ἡμᾶς.
3 ἐλέησον ἡμᾶς, κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς,

6^2 ουδε] και S† || 7^2 φυλαξαι S | fin.] + ο κυριος A

121 (𝔐 122) 1 tit.] + τω δαυειδ S || 2^2 σου > S || 3^2 οι μετοχοι A(†) || 4^2 φυλαι *L*] pr. αι A, > S† | τω] του S || $6^1/6^2$] tr. S† | 6^1 την] τη S || 7^1 δη] δε A† | ειρ.] + σου S† | 7^2 τοις S† || 8^1 ενεκεν A† | 8^2 δη *L*] δε SA || 9^1 ενεκεν A† | 9^2 αγαθα > S† | σοι > A

ὅτι ἐπὶ πολὺ ἐπλήσθημεν ἐξουδενώσεως,
4 ἐπὶ πλεῖον ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν.
τὸ ὄνειδος τοῖς εὐθηνοῦσιν,
καὶ ἡ ἐξουδένωσις τοῖς ὑπερηφάνοις.

123 ΡΚΓʹ

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Εἰ μὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν,
εἰπάτω δὴ Ισραηλ,
2 εἰ μὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν
ἐν τῷ ἐπαναστῆναι ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς,
3 ἄρα ζῶντας ἂν κατέπιον ἡμᾶς
ἐν τῷ ὀργισθῆναι τὸν θυμὸν αὐτῶν ἐφ' ἡμᾶς·
4 ἄρα τὸ ὕδωρ κατεπόντισεν ἡμᾶς,
χείμαρρον διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν·
5 ἄρα διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν
τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστατον.
6 εὐλογητὸς κύριος, ὃς οὐκ ἔδωκεν ἡμᾶς
εἰς θήραν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν.
7 ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὡς στρουθίον ἐρρύσθη
ἐκ τῆς παγίδος τῶν θηρευόντων·
ἡ παγὶς συνετρίβη, καὶ ἡμεῖς ἐρρύσθημεν.
8 ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι κυρίου
τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

124 ΡΚΔʹ

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Οἱ πεποιθότες ἐπὶ κύριον ὡς ὄρος Σιων·
οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα ὁ κατοικῶν Ιερουσαλημ.
2 ὄρη κύκλῳ αὐτῆς,
καὶ κύριος κύκλῳ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.
3 ὅτι οὐκ ἀφήσει τὴν ῥάβδον τῶν ἁμαρτωλῶν
ἐπὶ τὸν κλῆρον τῶν δικαίων,
ὅπως ἂν μὴ ἐκτείνωσιν οἱ δίκαιοι
ἐν ἀνομίᾳ χεῖρας αὐτῶν.
4 ἀγάθυνον, κύριε, τοῖς ἀγαθοῖς
καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ·
5 τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς τὰς στραγγαλιὰς

122 (𝔐 123) 3² επληθυνθημεν S† || 4¹ επληθυνθη S†
123 (𝔐 124) 1 tit.] + τω δαυειδ S || 8¹ η > S†

ἀπάξει κύριος μετὰ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν.
εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ισραηλ.

125 ΡΚΕ'

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν Σιων
ἐγενήθημεν ὡς παρακεκλημένοι.
2 τότε ἐπλήσθη χαρᾶς τὸ στόμα ἡμῶν
καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν ἀγαλλιάσεως.
τότε ἐροῦσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν
Ἐμεγάλυνεν κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ' αὐτῶν.
3 ἐμεγάλυνεν κύριος τοῦ ποιῆσαι μεθ' ἡμῶν,
ἐγενήθημεν εὐφραινόμενοι.
4 ἐπίστρεψον, κύριε, τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν
ὡς χειμάρρους ἐν τῷ νότῳ.
5 οἱ σπείροντες ἐν δάκρυσιν
ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσιν.
6 πορευόμενοι ἐπορεύοντο καὶ ἔκλαιον
αἴροντες τὰ σπέρματα αὐτῶν·
ἐρχόμενοι δὲ ἥξουσιν ἐν ἀγαλλιάσει
αἴροντες τὰ δράγματα αὐτῶν.

126 ΡΚϚ'

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν· τῷ Σαλωμων.
Ἐὰν μὴ κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον,
εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες αὐτόν·
ἐὰν μὴ κύριος φυλάξῃ πόλιν,
εἰς μάτην ἠγρύπνησεν ὁ φυλάσσων.
2 εἰς μάτην ὑμῖν ἐστιν τοῦ ὀρθρίζειν,
ἐγείρεσθαι μετὰ τὸ καθῆσθαι,
οἱ ἔσθοντες ἄρτον ὀδύνης,
ὅταν δῷ τοῖς ἀγαπητοῖς αὐτοῦ ὕπνον.
3 ἰδοὺ ἡ κληρονομία κυρίου υἱοί,
ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γαστρός.
4 ὡσεὶ βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ,
οὕτως οἱ υἱοὶ τῶν ἐκτετιναγμένων.
5 μακάριος ἄνθρωπος, ὃς πληρώσει τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἐξ
αὐτῶν·

125 (𝔐 126) 4² χειμ. *L*] pr. ο SA
126 (𝔐 127) 1 tit. τω σαλωμων R] > SA | 1¹·³ κυριος bis] pr. ο A† || 2¹ υμιν εστιν] tr. S || 3²] + αυτης S† || 5¹ ανθρωπος > S

οὐ καταισχυνθήσονται, ὅταν λαλῶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν ἐν
πύλῃ.

127 ΡΚΖ´

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον
οἱ πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.
2 τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου φάγεσαι·
μακάριος εἶ, καὶ καλῶς σοι ἔσται.
3 ἡ γυνή σου ὡς ἄμπελος εὐθηνοῦσα
ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου·
οἱ υἱοί σου ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν
κύκλῳ τῆς τραπέζης σου.
4 ἰδοὺ οὕτως εὐλογηθήσεται ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον.
5 εὐλογήσαι σε κύριος ἐκ Σιων,
καὶ ἴδοις τὰ ἀγαθὰ Ιερουσαλημ
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου·
6 καὶ ἴδοις υἱοὺς τῶν υἱῶν σου.
εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ισραηλ.

128 ΡΚΗ´

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Πλεονάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου,
εἰπάτω δὴ Ισραηλ,
2 πλεονάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου,
καὶ γὰρ οὐκ ἠδυνήθησάν μοι.
3 ἐπὶ τοῦ νώτου μου ἐτέκταινον οἱ ἁμαρτωλοί,
ἐμάκρυναν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν·
4 κύριος δίκαιος συνέκοψεν αὐχένας ἁμαρτωλῶν.
5 αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω
πάντες οἱ μισοῦντες Σιων.
6 γενηθήτωσαν ὡς χόρτος δωμάτων,
ὃς πρὸ τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐξηράνθη·
7 οὗ οὐκ ἐπλήρωσεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὁ θερίζων
καὶ τὸν κόλπον αὐτοῦ ὁ τὰ δράγματα συλλέγων,
8 καὶ οὐκ εἶπαν οἱ παράγοντες Εὐλογία κυρίου ἐφ᾽ ὑμᾶς,
εὐλογήκαμεν ὑμᾶς ἐν ὀνόματι κυρίου.

5^2 καταισχυνθησονται *L*] -θωσιν A†, -θησεται S
127 (𝔐 128) 2^1 πονους τ. καρπων R = *labores manuum* La^R (καρπος est prima palmae pars) = 𝔐] καρπους τ. πονων SA || 4 ανθρ.] pr. ο S† || 5^1 ευλογησει A || 6^1 ιδης S†
128 (𝔐 129) 4 αυχενα S || 6^1 ως] ωσει A || 8^1 ημας S | 8^2 ευλογησομεν S†

129 ΡΚΘ΄

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σε, κύριε·
2 κύριε, εἰσάκουσον τῆς φωνῆς μου·
γενηθήτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα
εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου.
3 ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσῃ, κύριε,
κύριε, τίς ὑποστήσεται;
4 ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἱλασμός ἐστιν.
5 ἕνεκεν τοῦ νόμου σου ὑπέμεινά σε, κύριε,
ὑπέμεινεν ἡ ψυχή μου εἰς τὸν λόγον σου.
6 ἤλπισεν ἡ ψυχή μου ἐπὶ τὸν κύριον
ἀπὸ φυλακῆς πρωίας μέχρι νυκτός·
ἀπὸ φυλακῆς πρωίας ἐλπισάτω Ισραηλ ἐπὶ τὸν κύριον.
7 ὅτι παρὰ τῷ κυρίῳ τὸ ἔλεος,
καὶ πολλὴ παρ᾽ αὐτῷ λύτρωσις,
8 καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ισραηλ
ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

130 ΡΛ΄

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν· τῷ Δαυιδ.
Κύριε, οὐχ ὑψώθη μου ἡ καρδία,
οὐδὲ ἐμετεωρίσθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου,
οὐδὲ ἐπορεύθην ἐν μεγάλοις
οὐδὲ ἐν θαυμασίοις ὑπὲρ ἐμέ.
2 εἰ μὴ ἐταπεινοφρόνουν,
ἀλλὰ ὕψωσα τὴν ψυχήν μου
ὡς τὸ ἀπογεγαλακτισμένον ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ,
ὡς ἀνταπόδοσις ἐπὶ τὴν ψυχήν μου.
3 ἐλπισάτω Ισραηλ ἐπὶ τὸν κύριον
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

131 ΡΛΑ΄

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Μνήσθητι, κύριε, τοῦ Δαυιδ
καὶ πάσης τῆς πραΰτητος αὐτοῦ,
2 ὡς ὤμοσεν τῷ κυρίῳ,

129 (𝔐 130) 2^{1} φωνης] προσευχης A: cf. 63 2 || 5^{1} νομου R] ονοματος SA | σε > S† | 5^{2} λογ. σου] νομον αυτου S: cf. 118 105 || 6^{2} μεχρι] pr. και A | 6^{3} > S† || 7^{1}] + εστιν A

130 (𝔐 131) 2^{2} αλλα] και S | ψυχην] καρδιαν A | 2^{4} ως] εως S† | ανταποδοσις Sa] -δοσεις A, -δωσεις S | την > S†

ηὔξατο τῷ θεῷ Ιακωβ
3 Εἰ εἰσελεύσομαι εἰς σκήνωμα οἴκου μου,
εἰ ἀναβήσομαι ἐπὶ κλίνης στρωμνῆς μου,
4 εἰ δώσω ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου
καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμὸν
καὶ ἀνάπαυσιν τοῖς κροτάφοις μου,
5 ἕως οὗ εὕρω τόπον τῷ κυρίῳ,
σκήνωμα τῷ θεῷ Ιακωβ.
6 ἰδοὺ ἠκούσαμεν αὐτὴν ἐν Εφραθα,
εὕρομεν αὐτὴν ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ·
7 εἰσελευσόμεθα εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ,
προσκυνήσομεν εἰς τὸν τόπον, οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτοῦ.
8 ἀνάστηθι, κύριε, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου,
σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ ἁγιάσματός σου·
9 οἱ ἱερεῖς σου ἐνδύσονται δικαιοσύνην,
καὶ οἱ ὅσιοί σου ἀγαλλιάσονται.
10 ἕνεκεν Δαυιδ τοῦ δούλου σου
μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου.
11 ὤμοσεν κύριος τῷ Δαυιδ ἀλήθειαν καὶ οὐ μὴ ἀθετήσει αὐτήν
Ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου θήσομαι ἐπὶ τὸν θρόνον σου·
12 ἐὰν φυλάξωνται οἱ υἱοί σου τὴν διαθήκην μου
καὶ τὰ μαρτύριά μου ταῦτα, ἃ διδάξω αὐτούς,
καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἕως τοῦ αἰῶνος καθιοῦνται ἐπὶ τοῦ θρόνου σου.
13 ὅτι ἐξελέξατο κύριος τὴν Σιων,
ᾑρετίσατο αὐτὴν εἰς κατοικίαν ἑαυτῷ
14 Αὕτη ἡ κατάπαυσίς μου εἰς αἰῶνα αἰῶνος,
ὧδε κατοικήσω, ὅτι ᾑρετισάμην αὐτήν·
15 τὴν θήραν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογήσω,
τοὺς πτωχοὺς αὐτῆς χορτάσω ἄρτων,
16 τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς ἐνδύσω σωτηρίαν,
καὶ οἱ ὅσιοι αὐτῆς ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσονται·
17 ἐκεῖ ἐξανατελῶ κέρας τῷ Δαυιδ,
ἡτοίμασα λύχνον τῷ χριστῷ μου·
18 τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐνδύσω αἰσχύνην,
ἐπὶ δὲ αὐτὸν ἐξανθήσει τὸ ἁγίασμά μου.

131 (𝔐 132) 6^{2} τοις πεδιοις] ταις(sic) δασεσι SA†: ex Is. 9 17? || 7^{1} εισελευσομε S† | 7^{2} τον > A || 9^{1} ενεδυσαντο S† | 9^{2} αγαλλ.] pr. αγαλλιασει A: ex 16 || 11^{1} αυτον A || 12^{1} οι > A | 12^{3} εως του αι./καθ.] tr. A, του > S | τον θρονον SA*(?)† || 13^{1} οτι] + εκει A† || 15^{1} θηραν *L*] χηραν SA || 17^{2}] ητοιμασας τω χρ. μου λυχνον A† | μου] σου S

132 ΡΛΒ΄

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν· τῷ Δαυιδ.
Ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνὸν
ἀλλ᾽ ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό;
2 ὡς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς τὸ καταβαῖνον ἐπὶ πώγωνα,
τὸν πώγωνα τὸν Ααρων,
τὸ καταβαῖνον ἐπὶ τὴν ᾤαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ·
3 ὡς δρόσος Αερμων ἡ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη Σιων·
ὅτι ἐκεῖ ἐνετείλατο κύριος τὴν εὐλογίαν
καὶ ζωὴν ἕως τοῦ αἰῶνος.

133 ΡΛΓ΄

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν κύριον,
πάντες οἱ δοῦλοι κυρίου
οἱ ἑστῶτες ἐν οἴκῳ κυρίου,
ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν.
2 ἐν ταῖς νυξὶν ἐπάρατε τὰς χεῖρας ὑμῶν εἰς τὰ ἅγια
καὶ εὐλογεῖτε τὸν κύριον.
3 εὐλογήσει σε κύριος ἐκ Σιων
ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

134 ΡΛΔ΄

1 Αλληλουια.
Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου,
αἰνεῖτε, δοῦλοι, κύριον,
2 οἱ ἑστῶτες ἐν οἴκῳ κυρίου,
ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν.
3 αἰνεῖτε τὸν κύριον, ὅτι ἀγαθὸς κύριος·
ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ὅτι καλόν·
4 ὅτι τὸν Ιακωβ ἐξελέξατο ἑαυτῷ ὁ κύριος,
Ισραηλ εἰς περιουσιασμὸν αὐτοῦ.
5 ὅτι ἐγὼ ἔγνων ὅτι μέγας κύριος
καὶ ὁ κύριος ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεούς·
6 πάντα, ὅσα ἠθέλησεν ὁ κύριος, ἐποίησεν
ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ,
ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἀβύσσοις·
7 ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς,

132 (𝔐 133) 1^2 αλλ > S || 2^1 κεφαλης R] -λην SA || 3^2] + αυτου A
133 (𝔐 134) 1^3 εν οικω κυριου > S† || 2^1 τας > S† || 3^1 ευλογησαι A
134 (𝔐 135) 3^2 καλον] ηδυ A^r || 5^1 εγω > S || 6^1 ο κυρ./εποι.] tr. S | 6^3 πασαις *L*] > SA || 7^1 της > S†

ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησεν·
ὁ ἐξάγων ἀνέμους ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ.
8 ὃς ἐπάταξεν τὰ πρωτότοκα Αἰγύπτου
ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους·
9 ἐξαπέστειλεν σημεῖα καὶ τέρατα ἐν μέσῳ σου, Αἴγυπτε,
ἐν Φαραω καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δούλοις αὐτοῦ.
10 ὃς ἐπάταξεν ἔθνη πολλὰ
καὶ ἀπέκτεινεν βασιλεῖς κραταιούς,
11 τὸν Σηων βασιλέα τῶν Αμορραίων
καὶ τὸν Ωγ βασιλέα τῆς Βασαν
καὶ πάσας τὰς βασιλείας Χανααν,
12 καὶ ἔδωκεν τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν,
κληρονομίαν Ισραηλ λαῷ αὐτοῦ.
13 κύριε, τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα·
κύριε, τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.
14 ὅτι κρινεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται.
15 τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον καὶ χρυσίον,
ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων·
16 στόμα ἔχουσιν καὶ οὐ λαλήσουσιν,
ὀφθαλμοὺς ἔχουσιν καὶ οὐκ ὄψονται,
17 ὦτα ἔχουσιν καὶ οὐκ ἐνωτισθήσονται,
[ῥῖνας ἔχουσιν καὶ οὐκ ὀσφρανθήσονται,
χεῖρας ἔχουσιν καὶ οὐ ψηλαφήσουσιν,
πόδας ἔχουσιν καὶ οὐ περιπατήσουσιν,
οὐ φωνήσουσιν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν,]
οὐδὲ γάρ ἐστιν πνεῦμα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν.
18 ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ
καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ᾽ αὐτοῖς.
19 οἶκος Ισραηλ, εὐλογήσατε τὸν κύριον·
οἶκος Ααρων, εὐλογήσατε τὸν κύριον·
20 οἶκος Λευι, εὐλογήσατε τὸν κύριον·
οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, εὐλογήσατε τὸν κύριον.
21 εὐλογητὸς κύριος ἐκ Σιων
ὁ κατοικῶν Ιερουσαλημ.

135 ΡΛΕ´

1 Αλληλουια.
Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός,

12^2 λαω Sa] δουλω SA: ex 135 22 || 14^1 οτι κρινει] οικτιρι S(†) || 16^1 λαλουσιν S: cf. 113 13 || 17^1 ενωτ.] ακουσονται A: ex 113 14 | 17^{2-5} (ex 113 14. 15)] in *O* sub ÷, > S || 18^1 οι Sa] pr. παντες SA | 18^2 επ] εν S†

ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
2 ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τῶν θεῶν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
3 ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ τῶν κυρίων,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
4 τῷ ποιοῦντι θαυμάσια μεγάλα μόνῳ,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
5 τῷ ποιήσαντι τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
6 τῷ στερεώσαντι τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὑδάτων,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
7 τῷ ποιήσαντι φῶτα μεγάλα μόνῳ,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
8 τὸν ἥλιον εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
9 τὴν σελήνην καὶ τὰ ἄστρα εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
10 τῷ πατάξαντι Αἴγυπτον σὺν τοῖς πρωτοτόκοις αὐτῶν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
11 καὶ ἐξαγαγόντι τὸν Ισραηλ ἐκ μέσου αὐτῶν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
12 ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
13 τῷ καταδιελόντι τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν εἰς διαιρέσεις,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
14 καὶ διαγαγόντι τὸν Ισραηλ διὰ μέσου αὐτῆς,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
15 καὶ ἐκτινάξαντι Φαραω καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς θάλασσαν ἐρυθράν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
16 τῷ διαγαγόντι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
τῷ ἐξαγαγόντι ὕδωρ ἐκ πέτρας ἀκροτόμου,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
17 τῷ πατάξαντι βασιλεῖς μεγάλους,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
18 καὶ ἀποκτείναντι βασιλεῖς κραταιούς,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
19 τὸν Σηων βασιλέα τῶν Αμορραίων,

135 (𝔐 136) 4^1 ποιησαντι A || 6^1 το υδωρ S || 11^1 τον > S† || 14^1 εν μεσω S† || 15^1 και 1^0] τω A† || 16^1 τη > S | $16^{3.4}$ Sa (cf. Deut. 8 15)] > SA

ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
20 καὶ τὸν Ωγ βασιλέα τῆς Βασαν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
21 καὶ δόντι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
22 κληρονομίαν Ισραηλ δούλῳ αὐτοῦ,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
23 ὅτι ἐν τῇ ταπεινώσει ἡμῶν ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ κύριος,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
24 καὶ ἐλυτρώσατο ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
25 ὁ διδοὺς τροφὴν πάσῃ σαρκί,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
26 ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ τῶν κυρίων,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

136 ΡΛΓ′

1 Τῷ Δαυιδ.
Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος
ἐκεῖ ἐκαθίσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν
ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς Σιων.
2 ἐπὶ ταῖς ἰτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκρεμάσαμεν τὰ ὄργανα ἡμῶν·
3 ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ αἰχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς λόγους ᾠδῶν
καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς ὕμνον
Ἄισατε ἡμῖν ἐκ τῶν ᾠδῶν Σιων.
4 πῶς ᾄσωμεν τὴν ᾠδὴν κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας;
5 ἐὰν ἐπιλάθωμαί σου, Ιερουσαλημ, ἐπιλησθείη ἡ δεξιά μου·
6 κολληθείη ἡ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου, ἐὰν μή σου μνησθῶ,
ἐὰν μὴ προανατάξωμαι τὴν Ιερουσαλημ ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου.
7 μνήσθητι, κύριε, τῶν υἱῶν Εδωμ τὴν ἡμέραν Ιερουσαλημ
τῶν λεγόντων Ἐκκενοῦτε ἐκκενοῦτε, ἕως ὁ θεμέλιος ἐν αὐτῇ.
8 θυγάτηρ Βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος,
μακάριος ὃς ἀνταποδώσει σοι τὸ ἀνταπόδομά σου, ὃ ἀνταπέδωκας ἡμῖν·

23 > S† || 24^1 των] χειρος S || 26^1 θεω Sa] κυριω SA | $26^{3.4}$ Ga] > SA
136 (𝔐 137) 2 εκρεμ.] pr. εκει A || 3^1 ηρωτησαν S† | αιχμαλωτευοντες A† | $3^{2.3}$ υμνον ασατε] υμνησατε S† || 7^2 εως] + ου A

9 μακάριος ὃς κρατήσει καὶ ἐδαφιεῖ τὰ νήπιά σου πρὸς τὴν πέτραν.

137 ΡΛΖʹ

1 Τῷ Δαυιδ.
Ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου,
ὅτι ἤκουσας τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου,
καὶ ἐναντίον ἀγγέλων ψαλῶ σοι.
2 προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἅγιόν σου
καὶ ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου
ἐπὶ τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου,
ὅτι ἐμεγάλυνας ἐπὶ πᾶν ὄνομα τὸ λόγιόν σου.
3 ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ ἐπάκουσόν μου·
πολυωρήσεις με ἐν ψυχῇ μου ἐν δυνάμει.
4 ἐξομολογησάσθωσάν σοι, κύριε, πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,
ὅτι ἤκουσαν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός σου,
5 καὶ ᾀσάτωσαν ἐν ταῖς ὁδοῖς κυρίου,
ὅτι μεγάλη ἡ δόξα κυρίου,
6 ὅτι ὑψηλὸς κύριος καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορᾷ
καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀπὸ μακρόθεν γινώσκει.
7 ἐὰν πορευθῶ ἐν μέσῳ θλίψεως, ζήσεις με·
ἐπ᾽ ὀργὴν ἐχθρῶν μου ἐξέτεινας χεῖρά σου,
καὶ ἔσωσέν με ἡ δεξιά σου.
8 κύριος ἀνταποδώσει ὑπὲρ ἐμοῦ.
κύριε, τὸ ἔλεός σου εἰς τὸν αἰῶνα,
τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ παρῇς.

138 ΡΛΗʹ

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Κύριε, ἐδοκίμασάς με καὶ ἔγνως με·
2 σὺ ἔγνως τὴν καθέδραν μου καὶ τὴν ἔγερσίν μου,
σὺ συνῆκας τοὺς διαλογισμούς μου ἀπὸ μακρόθεν·
3 τὴν τρίβον μου καὶ τὴν σχοῖνόν μου σὺ ἐξιχνίασας
καὶ πάσας τὰς ὁδούς μου προεῖδες.
4 ὅτι οὐκ ἔστιν λόγος ἐν γλώσσῃ μου,

137 (𝔐 138) 1 tit.] + Ζαχαριου A | 1^2] in *O* sub ÷, > A || 2^4 παν ονομα] παντας το ον. A | λογιον Gra.] αγιον mss. || 3^1 σε > S† | 3^2] + πολλη S || 5^2 μεγ./η δ. κυρ.] tr. S† || 7^2 μου pl.] > BSA | χειρα R] -ας BSA | σου] μου B || 8^1 κυριος -δωσει] κυριε -σεις BS | 8^3] pr. κυριε BS | παρης B = 𝔐 (cf. Soph. 3 16)] παριδης SA

138 (𝔐 139) 1 tit. ψ. τω δ.] τω δ. ψ. Ζαχαριου εν τη διασπορα A || 2^2 τους] pr. παντας BS || 3^1 συ > B || 4 λογος Ga†] + αδικος BSA, δολος pl.

5 ἰδού, κύριε, σὺ ἔγνως πάντα, τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἀρχαῖα·
σὺ ἔπλασάς με καὶ ἔθηκας ἐπ᾽ ἐμὲ τὴν χεῖρά σου.
6 ἐθαυμαστώθη ἡ γνῶσίς σου ἐξ ἐμοῦ·
ἐκραταιώθη, οὐ μὴ δύνωμαι πρὸς αὐτήν.
7 ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου
καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ποῦ φύγω;
8 ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ εἶ ἐκεῖ·
ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ᾅδην, πάρει·
9 ἐὰν ἀναλάβοιμι τὰς πτέρυγάς μου κατ᾽ ὄρθρον
καὶ κατασκηνώσω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θαλάσσης,
10 καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χείρ σου ὁδηγήσει με,
καὶ καθέξει με ἡ δεξιά σου.
11 καὶ εἶπα Ἄρα σκότος καταπατήσει με,
καὶ νὺξ φωτισμὸς ἐν τῇ τρυφῇ μου·
12 ὅτι σκότος οὐ σκοτισθήσεται ἀπὸ σοῦ,
καὶ νὺξ ὡς ἡμέρα φωτισθήσεται·
ὡς τὸ σκότος αὐτῆς, οὕτως καὶ τὸ φῶς αὐτῆς.
13 ὅτι σὺ ἐκτήσω τοὺς νεφρούς μου, κύριε,
ἀντελάβου μου ἐκ γαστρὸς μητρός μου.
14 ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι φοβερῶς ἐθαυμαστώθην·
θαυμάσια τὰ ἔργα σου, καὶ ἡ ψυχή μου γινώσκει σφόδρα.
15 οὐκ ἐκρύβη τὸ ὀστοῦν μου ἀπὸ σοῦ, ὃ ἐποίησας ἐν κρυφῇ.
καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς·
16 τὸ ἀκατέργαστόν μου εἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοί σου,
καὶ ἐπὶ τὸ βιβλίον σου πάντες γραφήσονται·
ἡμέρας πλασθήσονται, καὶ οὐθεὶς ἐν αὐτοῖς.
17 ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου, ὁ θεός,
λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν·
18 ἐξαριθμήσομαι αὐτούς, καὶ ὑπὲρ ἄμμον πληθυνθήσονται·
ἐξηγέρθην καὶ ἔτι εἰμὶ μετὰ σοῦ.
19 ἐὰν ἀποκτείνῃς ἁμαρτωλούς, ὁ θεός,
ἄνδρες αἱμάτων, ἐκκλίνατε ἀπ᾽ ἐμοῦ.
20 ὅτι ἐρεῖς εἰς διαλογισμόν·
λήμψονται εἰς ματαιότητα τὰς πόλεις σου.
21 οὐχὶ τοὺς μισοῦντάς σε, κύριε, ἐμίσησα
καὶ ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐξετηκόμην;
22 τέλειον μῖσος ἐμίσουν αὐτούς,
εἰς ἐχθροὺς ἐγένοντό μοι.

7^{2} απο τ. προσ. σου / που] tr. S || 9^{1} αναλαβοιμι *L*] ανα > S†, -βω BA† | ορθον BS || $12^{1.2}$ > B*†, 12^{2} > A† | 12^{1} σκοτος] pr. το ABs† || 13^{1} εκτ. τ. νεφρ. μ. / κυριε] tr. S || 14^{1} εθαυμαστωθης BA || 15^{2} κατωτατω B† || 16^{1} μου ... σου pl.] tr. BSA || 18^{2}] + εγω S†

23 δοκίμασόν με, ὁ θεός, καὶ γνῶθι τὴν καρδίαν μου,
ἔτασόν με καὶ γνῶθι τὰς τρίβους μου
24 καὶ ἰδὲ εἰ ὁδὸς ἀνομίας ἐν ἐμοί,
καὶ ὁδήγησόν με ἐν ὁδῷ αἰωνίᾳ.

139 ΡΛΘ´

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Ἐξελοῦ με, κύριε, ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ,
ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥῦσαί με,
3 οἵτινες ἐλογίσαντο ἀδικίας ἐν καρδίᾳ,
ὅλην τὴν ἡμέραν παρετάσσοντο πολέμους·
4 ἠκόνησαν γλῶσσαν αὐτῶν ὡσεὶ ὄφεως,
ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν.
διάψαλμα.
5 φύλαξόν με, κύριε, ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ,
ἀπὸ ἀνθρώπων ἀδίκων ἐξελοῦ με,
οἵτινες ἐλογίσαντο ὑποσκελίσαι τὰ διαβήματά μου·
6 ἔκρυψαν ὑπερήφανοι παγίδα μοι
καὶ σχοινία διέτειναν, παγίδας τοῖς ποσίν μου,
ἐχόμενα τρίβου σκάνδαλον ἔθεντό μοι.
διάψαλμα.
7 εἶπα τῷ κυρίῳ Θεός μου εἶ σύ·
ἐνώτισαι, κύριε, τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου.
8 κύριε κύριε δύναμις τῆς σωτηρίας μου,
ἐπεσκίασας ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.
9 μὴ παραδῷς με, κύριε, ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου ἁμαρτωλῷ·
διελογίσαντο κατ᾽ ἐμοῦ, μὴ ἐγκαταλίπῃς με, μήποτε ὑψωθῶσιν.
διάψαλμα.
10 ἡ κεφαλὴ τοῦ κυκλώματος αὐτῶν,
κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν καλύψει αὐτούς.
11 πεσοῦνται ἐπ᾽ αὐτοὺς ἄνθρακες,
ἐν πυρὶ καταβαλεῖς αὐτούς,
ἐν ταλαιπωρίαις οὐ μὴ ὑποστῶσιν.
12 ἀνὴρ γλωσσώδης οὐ κατευθυνθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς,
ἄνδρα ἄδικον κακὰ θηρεύσει εἰς διαφθοράν.
13 ἔγνων ὅτι ποιήσει κύριος τὴν κρίσιν τοῦ πτωχοῦ

23^1 ο θεος] κυριε A || 24^1 οδος Sa] ειδες BS, ειδες οδον A†
139 (𝔐 140) 1 ψ./τω δ.] tr. BS || 3^1 αδικιαν A || 5^1 κυριε > S† | 5^2 ανθρωπου αδικου A | εξελου] ρυσαι A†: ex 2 || $11^{1.2}$ ανθρ., εν πυρι καταβ. αυ. A] ανθρ. πυρος επι της γης, και καταβ. αυ. B, ανθρ. πυρος, και καταβ. αυ. επι της γης S || 12^1 > B† | ου] + μη S† | 12^2 καταφθοραν B†

καὶ τὴν δίκην τῶν πενήτων.
14 πλὴν δίκαιοι ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου,
καὶ κατοικήσουσιν εὐθεῖς σὺν τῷ προσώπῳ σου.

140 ΡΜʹ

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Κύριε, ἐκέκραξα πρὸς σέ, εἰσάκουσόν μου·
πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ κεκραγέναι με
πρὸς σέ.
2 κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου,
ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἑσπερινή.
3 θοῦ, κύριε, φυλακὴν τῷ στόματί μου
καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χείλη μου.
4 μὴ ἐκκλίνῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας
τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις
σὺν ἀνθρώποις ἐργαζομένοις ἀνομίαν,
καὶ οὐ μὴ συνδυάσω μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν.
5 παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει καὶ ἐλέγξει με,
ἔλαιον δὲ ἁμαρτωλοῦ μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλήν μου,
ὅτι ἔτι καὶ ἡ προσευχή μου ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν.
6 κατεπόθησαν ἐχόμενα πέτρας οἱ κριταὶ αὐτῶν·
ἀκούσονται τὰ ῥήματά μου ὅτι ἡδύνθησαν.
7 ὡσεὶ πάχος γῆς διερράγη ἐπὶ τῆς γῆς,
διεσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν παρὰ τὸν ᾅδην.
8 ὅτι πρὸς σέ, κύριε κύριε, οἱ ὀφθαλμοί μου·
ἐπὶ σὲ ἤλπισα, μὴ ἀντανέλῃς τὴν ψυχήν μου.
9 φύλαξόν με ἀπὸ παγίδος, ἧς συνεστήσαντό μοι,
καὶ ἀπὸ σκανδάλων τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν.
10 πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ ἁμαρτωλοί·
κατὰ μόνας εἰμὶ ἐγὼ ἕως οὗ ἂν παρέλθω.

141 ΡΜΑʹ

1 Συνέσεως τῷ Δαυιδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῷ
σπηλαίῳ· προσευχή.
2 Φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα,

13^2 του πενητος S || 14^2 και > A | συν] εν BS†

140 (𝔐 141) 1^1 εκεκρ./προς σε] tr. BS | 1^2 της φωνης S† | με > S† || 3^1 εθου S || 4^1 πονηρους S | 4^3 ανομ. BS†] pr. την rel. | 4^4 ενδυασω S† || 5^2 δε > S | 5^3 ετι και] + ετι B(†) || 6^1 κριται R] κραταιοι BSA: cf. Esdr. I 2 13 A | 6^2 τα > S† | ηδυνηθησαν BSc || 7^2 διεσκορπισθησαν S† || 8^1 κυριε 2^0 > SA* | 8^2 σε] σοι A || 9^2 σκανδαλου A || 10^1 αμαρτ.] pr. οι A | 10^2 αν > SA

φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐδεήθην.
3 ἐκχεῶ ἐναντίον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου,
τὴν θλῖψίν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγγελῶ.
4 ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου
καὶ σὺ ἔγνως τὰς τρίβους μου·
ἐν ὁδῷ ταύτῃ, ᾗ ἐπορευόμην, ἔκρυψαν παγίδα μοι.
5 κατενόουν εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἐπέβλεπον,
ὅτι οὐκ ἦν ὁ ἐπιγινώσκων με·
ἀπώλετο φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ,
καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὴν ψυχήν μου.
6 ἐκέκραξα πρὸς σέ, κύριε,
εἶπα Σὺ εἶ ἡ ἐλπίς μου,
μερίς μου ἐν γῇ ζώντων.
7 πρόσχες πρὸς τὴν δέησίν μου,
ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα·
ῥῦσαί με ἐκ τῶν καταδιωκόντων με,
ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.
8 ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχήν μου
τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου, κύριε·
ἐμὲ ὑπομενοῦσιν δίκαιοι ἕως οὗ ἀνταποδῷς μοι.

142 ΡΜΒ'

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ, ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς καταδιώκει.
Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου,
ἐνώτισαι τὴν δέησίν μου ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου,
ἐπάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου·
2 καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου,
ὅτι οὐ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν.
3 ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου,
ἐταπείνωσεν εἰς γῆν τὴν ζωήν μου,
ἐκάθισέν με ἐν σκοτεινοῖς ὡς νεκροὺς αἰῶνος·
4 καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμὲ τὸ πνεῦμά μου,
ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου.
5 ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων
καὶ ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου,
ἐν ποιήμασιν τῶν χειρῶν σου ἐμελέτων.
6 διεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς σέ,

141 (𝔐 **142**) 2^{2}] και η φωνη μου προς τον θεον και προσεσχεν μοι A†: ex **76** 2 | κυριον] τον θεον (+ μου R†) R*L* || 3^{1} εναντιον BS†] ενωπιον rel. || 4^{3} παγ. μοι] tr. BS || 6^{1} εκεκρ. / προς σε κυρ.] tr. BS† | 6^{2}] pr. και BS || 7^{1} προς] εις A
142 (𝔐 **143**) 1 tit. κατεδιωξεν A† | 1^{3} εισακουσον A || 3^{1} > B† | 3^{2} την] pr. την BS† | 3^{3} εκαθισαν S || 6^{1} τας χ. μου / προς σε] tr. A

ἡ ψυχή μου ὡς γῆ ἄνυδρός σοι.
διάψαλμα.
7 ταχὺ εἰσάκουσόν μου, κύριε,
ἐξέλιπεν τὸ πνεῦμά μου·
μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ,
καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον.
8 ἀκουστὸν ποίησόν μοι τὸ πρωὶ τὸ ἔλεός σου,
ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα·
γνώρισόν μοι, κύριε, ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύσομαι,
ὅτι πρὸς σὲ ἦρα τὴν ψυχήν μου·
9 ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, κύριε,
ὅτι πρὸς σὲ κατέφυγον.
10 δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, ὅτι σὺ εἶ ὁ θεός μου·
τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ὁδηγήσει με ἐν γῇ εὐθείᾳ.
11 ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου, κύριε, ζήσεις με,
ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐξάξεις ἐκ θλίψεως τὴν ψυχήν μου·
12 καὶ ἐν τῷ ἐλέει σου ἐξολεθρεύσεις τοὺς ἐχθρούς μου
καὶ ἀπολεῖς πάντας τοὺς θλίβοντας τὴν ψυχήν μου·
ὅτι δοῦλός σού εἰμι ἐγώ.

143 ΡΜΓ'

1 Τῷ Δαυιδ, πρὸς τὸν Γολιαδ.
Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός μου
ὁ διδάσκων τὰς χεῖράς μου εἰς παράταξιν,
τοὺς δακτύλους μου εἰς πόλεμον·
2 ἔλεός μου καὶ καταφυγή μου,
ἀντιλήμπτωρ μου καὶ ῥύστης μου,
ὑπερασπιστής μου, καὶ ἐπ' αὐτῷ ἤλπισα,
ὁ ὑποτάσσων τὸν λαόν μου ὑπ' ἐμέ.
3 κύριε, τί ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ,
ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι λογίζῃ αὐτόν;
4 ἄνθρωπος ματαιότητι ὡμοιώθη,
αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὡσεὶ σκιὰ παράγουσιν.
5 κύριε, κλῖνον οὐρανούς σου καὶ κατάβηθι,
ἅψαι τῶν ὀρέων, καὶ καπνισθήσονται·
6 ἄστραψον ἀστραπὴν καὶ σκορπιεῖς αὐτούς,
ἐξαπόστειλον τὰ βέλη σου καὶ συνταράξεις αὐτούς.
7 ἐξαπόστειλον τὴν χεῖρά σου ἐξ ὕψους,

10^1 συ ει ο θ. μου R] θ. μου ει συ BS (A deest) | 10^2 αγαθον pl.] αγιον BSA | γη] τη BS || 12^3 δουλ. σου ειμι / εγω] tr. A
143 (𝔐 144) 1 tit. προς τ. γολ. > S || 2^4 ο > S† | μου] σου S†, αυτου A || 3^1 τις A | εγνωρισθης S† || 4^2 σκιαι ASc

ἐξελοῦ με καὶ ῥῦσαί με ἐξ ὑδάτων πολλῶν,
ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων,
8 ὧν τὸ στόμα ἐλάλησεν ματαιότητα,
καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας.
9 ὁ θεός, ᾠδὴν καινὴν ᾄσομαί σοι,
ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψαλῶ σοι
10 τῷ διδόντι τὴν σωτηρίαν τοῖς βασιλεῦσιν,
τῷ λυτρουμένῳ Δαυιδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἐκ ῥομφαίας πονηρᾶς.
11 ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων,
ὧν τὸ στόμα ἐλάλησεν ματαιότητα
καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας.
12 ὧν οἱ υἱοὶ ὡς νεόφυτα
ἡδρυμμένα ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν,
αἱ θυγατέρες αὐτῶν κεκαλλωπισμέναι
περικεκοσμημέναι ὡς ὁμοίωμα ναοῦ,
13 τὰ ταμιεῖα αὐτῶν πλήρη
ἐξερευγόμενα ἐκ τούτου εἰς τοῦτο,
τὰ πρόβατα αὐτῶν πολυτόκα
πληθύνοντα ἐν ταῖς ἐξόδοις αὐτῶν,
14 οἱ βόες αὐτῶν παχεῖς,
οὐκ ἔστιν κατάπτωμα φραγμοῦ οὐδὲ διέξοδος
οὐδὲ κραυγὴ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῶν,
15 ἐμακάρισαν τὸν λαόν, ᾧ ταῦτά ἐστιν·
μακάριος ὁ λαός, οὗ κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ.

144 ΡΜΔʹ

1 Αἶνεσις τῷ Δαυιδ.

Ὑψώσω σε, ὁ θεός μου ὁ βασιλεύς μου,
καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
2 καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν εὐλογήσω σε
καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
3 μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα,
καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ οὐκ ἔστιν πέρας.

10¹ την > A || 11¹ εξελου με > S† || 12¹ οι υιοι B†] οι > S, + αυτων A || 14³ πλατειαις pl.] επαυλεσιν BSA || 15¹ εμακαρισα S† | 15² ου] σου S† | fin.] + εστιν S

144 (𝔐 145) 1 tit. αινεσις] -σεως SA | τω] του B† | 1¹ ο θεος] θεε S† | μου 1⁰ > A | ο βασ.] βασιλευ S† || 2² εις 1⁰ — fin. > B† || 3¹ κυριος] pr. ο BS†

4 γενεὰ καὶ γενεὰ ἐπαινέσει τὰ ἔργα σου
καὶ τὴν δύναμίν σου ἀπαγγελοῦσιν.
5 τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τῆς ἁγιωσύνης σου λαλήσουσιν
καὶ τὰ θαυμάσιά σου διηγήσονται.
6 καὶ τὴν δύναμιν τῶν φοβερῶν σου ἐροῦσιν
καὶ τὴν μεγαλωσύνην σου διηγήσονται.
7 μνήμην τοῦ πλήθους τῆς χρηστότητός σου ἐξερεύξονται
καὶ τῇ δικαιοσύνῃ σου ἀγαλλιάσονται.
8 οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος,
μακρόθυμος καὶ πολυέλεος.
9 χρηστὸς κύριος τοῖς σύμπασιν,
καὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.
10 ἐξομολογησάσθωσάν σοι, κύριε, πάντα τὰ ἔργα σου,
καὶ οἱ ὅσιοί σου εὐλογησάτωσάν σε.
11 δόξαν τῆς βασιλείας σου ἐροῦσιν
καὶ τὴν δυναστείαν σου λαλήσουσιν
12 τοῦ γνωρίσαι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὴν δυναστείαν σου
καὶ τὴν δόξαν τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς βασιλείας σου.
13 ἡ βασιλεία σου βασιλεία πάντων τῶν αἰώνων,
καὶ ἡ δεσποτεία σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ.
13a πιστὸς κύριος ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ
καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.
14 ὑποστηρίζει κύριος πάντας τοὺς καταπίπτοντας
καὶ ἀνορθοῖ πάντας τοὺς κατερραγμένους.
15 οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίζουσιν,
καὶ σὺ δίδως τὴν τροφὴν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ.
16 ἀνοίγεις σὺ τὴν χεῖρά σου
καὶ ἐμπιπλᾷς πᾶν ζῷον εὐδοκίας.
17 δίκαιος κύριος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ
καὶ ὅσιος ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.
18 ἐγγὺς κύριος πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν,
πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ.
19 θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιήσει
καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν ἐπακούσεται καὶ σώσει αὐτούς.
20 φυλάσσει κύριος πάντας τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν
καὶ πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐξολεθρεύσει.

4^1 αινεσει A† || 5^1 pl.] pr. και BSA: discrepat cum alphabeto, cf. **118** 27 | δοξης] + σου A | την αγιοσυνην A† || 6^2 > S† | διηγησονται] -σομαι αυτην B† | fin. pl.] + και την δυναστειαν σου λαλησουσιν BSA: ex 11 || 7^1 ερευξονται A† | 7^2 αγαλλ.] υψωθησονται A^r†: ex **88** 17 || 9^1 συμπασιν pl.] υπομενουσιν BSA(add. αυτον) || 10^1 εξομολογεισθωσαν S† || 11^2 δυναμιν A || 16^1 ανοιξεις A† | την χειρα pl.] τας -ρας BSA || 20^2 εξολεθρευει S†

21 αἴνεσιν κυρίου λαλήσει τὸ στόμα μου,
καὶ εὐλογείτω πᾶσα σὰρξ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

145 ΡΜΕʹ

1 Αλληλουια· Αγγαιου καὶ Ζαχαριου.
Αἴνει, ἡ ψυχή μου, τὸν κύριον.
2 αἰνέσω κύριον ἐν ζωῇ μου,
ψαλῶ τῷ θεῷ μου, ἕως ὑπάρχω.
3 μὴ πεποίθατε ἐπ᾽ ἄρχοντας
καὶ ἐφ᾽ υἱοὺς ἀνθρώπων, οἷς οὐκ ἔστιν σωτηρία.
4 ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν
αὐτοῦ·
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπολοῦνται πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν.
5 μακάριος οὗ ὁ θεὸς Ιακωβ βοηθός,
ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ
6 τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν,
τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς,
τὸν φυλάσσοντα ἀλήθειαν εἰς τὸν αἰῶνα,
7 ποιοῦντα κρίμα τοῖς ἀδικουμένοις,
διδόντα τροφὴν τοῖς πεινῶσιν·
κύριος λύει πεπεδημένους,
8 κύριος ἀνορθοῖ κατερραγμένους,
κύριος σοφοῖ τυφλούς,
κύριος ἀγαπᾷ δικαίους·
9 κύριος φυλάσσει τοὺς προσηλύτους,
ὀρφανὸν καὶ χήραν ἀναλήμψεται
καὶ ὁδὸν ἁμαρτωλῶν ἀφανιεῖ.
10 βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα,
ὁ θεός σου, Σιων, εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

146 ΡΜϚʹ

1 Αλληλουια· Αγγαιου καὶ Ζαχαριου.
Αἰνεῖτε τὸν κύριον, ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός·
τῷ θεῷ ἡμῶν ἡδυνθείη αἴνεσις.
2 οἰκοδομῶν Ιερουσαλημ ὁ κύριος
καὶ τὰς διασπορὰς τοῦ Ισραηλ ἐπισυνάξει,
3 ὁ ἰώμενος τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν
καὶ δεσμεύων τὰ συντρίμματα αὐτῶν,
4 ὁ ἀριθμῶν πλήθη ἄστρων,

145 (𝔐 146) 4^1 αυτου 2⁰] -τος S†
146 (= 𝔐 147 1—11) 1^1 τον > S† | αγαθος S

καὶ πᾶσιν αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν.
5 μέγας ὁ κύριος ἡμῶν, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ,
καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἀριθμός.
6 ἀναλαμβάνων πραεῖς ὁ κύριος,
ταπεινῶν δὲ ἁμαρτωλοὺς ἕως τῆς γῆς.
7 ἐξάρξατε τῷ κυρίῳ ἐν ἐξομολογήσει,
ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν ἐν κιθάρᾳ,
8 τῷ περιβάλλοντι τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις,
τῷ ἑτοιμάζοντι τῇ γῇ ὑετόν,
τῷ ἐξανατέλλοντι ἐν ὄρεσι χόρτον
[καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων,]
9 διδόντι τοῖς κτήνεσι τροφὴν αὐτῶν
καὶ τοῖς νεοσσοῖς τῶν κοράκων τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν.
10 οὐκ ἐν τῇ δυναστείᾳ τοῦ ἵππου θελήσει
οὐδὲ ἐν ταῖς κνήμαις τοῦ ἀνδρὸς εὐδοκεῖ·
11 εὐδοκεῖ κύριος ἐν τοῖς φοβουμένοις αὐτὸν
καὶ ἐν τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

147 ΡΜΖ´

1 Αλληλουια· Αγγαιου καὶ Ζαχαριου.
Ἐπαίνει, Ιερουσαλημ, τὸν κύριον,
αἴνει τὸν θεόν σου, Σιων,
2 ὅτι ἐνίσχυσεν τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν σου,
εὐλόγησεν τοὺς υἱούς σου ἐν σοί·
3 ὁ τιθεὶς τὰ ὅριά σου εἰρήνην
καὶ στέαρ πυροῦ ἐμπιπλῶν σε·
4 ὁ ἀποστέλλων τὸ λόγιον αὐτοῦ τῇ γῇ,
ἕως τάχους δραμεῖται ὁ λόγος αὐτοῦ
5 τοῦ διδόντος χιόνα ὡσεὶ ἔριον,
ὁμίχλην ὡσεὶ σποδὸν πάσσοντος,
6 βάλλοντος κρύσταλλον αὐτοῦ ὡσεὶ ψωμούς,
κατὰ πρόσωπον ψύχους αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται;
7 ἀποστελεῖ τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ τήξει αὐτά·
πνεύσει τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ῥυήσεται ὕδατα.
8 ἀπαγγέλλων τὸν λόγον αὐτοῦ τῷ Ιακωβ,
δικαιώματα καὶ κρίματα αὐτοῦ τῷ Ισραηλ.
9 οὐκ ἐποίησεν οὕτως παντὶ ἔθνει
καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ οὐκ ἐδήλωσεν αὐτοῖς.

8[4] (ex **103** 14)] > A || 9[1] *L*] pr. και BSA || 11[2] τοις pl.] pr. πασιν BSA
147 (= **M** **147** 12—20) 4[1] ο > S† | 4[2] ως ταχυς S† || 7[2] πνευσαι S†

148 ΡΜΗ΄

1 Αλληλουια· Αγγαιου καὶ Ζαχαριου.
Αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν,
αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις.
2 αἰνεῖτε αὐτόν, πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ·
αἰνεῖτε αὐτόν, πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ.
3 αἰνεῖτε αὐτόν, ἥλιος καὶ σελήνη·
αἰνεῖτε αὐτόν, πάντα τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς.
4 αἰνεῖτε αὐτόν, οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν
καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.
5 αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου,
ὅτι αὐτὸς εἶπεν, καὶ ἐγενήθησαν,
αὐτὸς ἐνετείλατο, καὶ ἐκτίσθησαν.
6 ἔστησεν αὐτὰ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος·
πρόσταγμα ἔθετο, καὶ οὐ παρελεύσεται.
7 αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῆς γῆς,
δράκοντες καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι·
8 πῦρ, χάλαζα, χιών, κρύσταλλος,
πνεῦμα καταιγίδος, τὰ ποιοῦντα τὸν λόγον αὐτοῦ·
9 τὰ ὄρη καὶ πάντες οἱ βουνοί,
ξύλα καρποφόρα καὶ πᾶσαι κέδροι·
10 τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη,
ἑρπετὰ καὶ πετεινὰ πτερωτά·
11 βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντες λαοί,
ἄρχοντες καὶ πάντες κριταὶ γῆς·
12 νεανίσκοι καὶ παρθένοι,
πρεσβῦται μετὰ νεωτέρων·
13 αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου,
ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου·
ἡ ἐξομολόγησις αὐτοῦ ἐπὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ.
14 καὶ ὑψώσει κέρας λαοῦ αὐτοῦ·
ὕμνος πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ,
τοῖς υἱοῖς Ισραηλ, λαῷ ἐγγίζοντι αὐτῷ.

149 ΡΜΘ΄

1 Αλληλουια.
Ἄισατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν,
ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ ὁσίων.
2 εὐφρανθήτω Ισραηλ ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν,
καὶ υἱοὶ Σιων ἀγαλλιάσθωσαν ἐπὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν·

148 2[1] οι > S || 9[1] οι > BS† || 12[2] πρεσβυτεροι S || 14[2] > B†
149 2[2] υιοι] pr. οι S

3 αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῷ,
ἐν τυμπάνῳ καὶ ψαλτηρίῳ ψαλάτωσαν αὐτῷ,
4 ὅτι εὐδοκεῖ κύριος ἐν λαῷ αὐτοῦ
καὶ ὑψώσει πραεῖς ἐν σωτηρίᾳ.
5 καυχήσονται ὅσιοι ἐν δόξῃ
καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν·
6 αἱ ὑψώσεις τοῦ θεοῦ ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν,
καὶ ῥομφαῖαι δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν
7 τοῦ ποιῆσαι ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν,
ἐλεγμοὺς ἐν τοῖς λαοῖς,
8 τοῦ δῆσαι τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἐν πέδαις
καὶ τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν ἐν χειροπέδαις σιδηραῖς,
9 τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρίμα ἔγγραπτον·
δόξα αὕτη ἐστὶν πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.

150 ΡΝʹ

1 Αλληλουια.
Αἰνεῖτε τὸν θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ,
αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι δυνάμεως αὐτοῦ·
2 αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ,
αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ.
3 αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ἤχῳ σάλπιγγος,
αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ·
4 αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ,
αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνῳ·
5 αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις,
αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ.
6 πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν κύριον.
αλληλουια.

151

1 Οὗτος ὁ ψαλμὸς ἰδιόγραφος εἰς Δαυιδ
καὶ ἔξωθεν τοῦ ἀριθμοῦ· ὅτε ἐμονομάχησεν
τῷ Γολιαδ.
Μικρὸς ἤμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου
καὶ νεώτερος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου·
ἐποίμαινον τὰ πρόβατα τοῦ πατρός μου.
2 αἱ χεῖρές μου ἐποίησαν ὄργανον,

6[1] αι et του > S† | τω > B† || 9[1] εν > S† | 9[2] αυτη εστιν] tr. S† | αυτου] -των S†

150 4[2] οργανοις A || 6 αλληλουια > A | fin.] + subscr. βιβλος ψαλμων ρνʹ B (non SA)

151 1 tit. εις] του A | τω BS†] προς τον rel. | γολιαθ A: cf. Regn. I 17 42

οἱ δάκτυλοί μου ἥρμοσαν ψαλτήριον.
3 καὶ τίς ἀναγγελεῖ τῷ κυρίῳ μου;
αὐτὸς κύριος, αὐτὸς εἰσακούει.
4 αὐτὸς ἐξαπέστειλεν τὸν ἄγγελον αὐτοῦ
καὶ ἦρέν με ἐκ τῶν προβάτων τοῦ πατρός μου
καὶ ἔχρισέν με ἐν τῷ ἐλαίῳ τῆς χρίσεως αὐτοῦ.
5 οἱ ἀδελφοί μου καλοὶ καὶ μεγάλοι,
καὶ οὐκ εὐδόκησεν ἐν αὐτοῖς κύριος.
6 ἐξῆλθον εἰς συνάντησιν τῷ ἀλλοφύλῳ,
καὶ ἐπικατηράσατό με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ·
7 ἐγὼ δὲ σπασάμενος τὴν παρ᾽ αὐτοῦ μάχαιραν
ἀπεκεφάλισα αὐτὸν καὶ ἦρα ὄνειδος ἐξ υἱῶν Ισραηλ.

ΩΔΑΙ

1) Nouem Odae ecclesiae graecae.

1 Α´

Ὠιδὴ Μωυσέως ἐν τῇ Ἐξόδῳ.

1 Ἄισωμεν τῷ κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται·
ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν.
2 βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν·
οὗτός μου θεός, καὶ δοξάσω αὐτόν,
θεὸς τοῦ πατρός μου, καὶ ὑψώσω αὐτόν.
3 κύριος συντρίβων πολέμους,
κύριος ὄνομα αὐτῷ.
4 ἅρματα Φαραω καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἔρριψεν εἰς θάλασσαν,
ἐπιλέκτους ἀναβάτας τριστάτας
κατεπόντισεν ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ,
5 πόντῳ ἐκάλυψεν αὐτούς,
κατέδυσαν εἰς βυθὸν ὡσεὶ λίθος.
6 ἡ δεξιά σου, κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύι·

3^1 αναγγελλει S | 3^2 εισακουει] pr. παντων S, εισακουσεται μου A(†) || 4^3 εν > S | ελαιω] ελεει SA: cf. 88 21 || 5^1 οι] + δε A† | 5^2 κυρ.] pr. ο A || 7^1 αυτου] εκεινου A†
Subscr. ψαλμοι δαυιδ ρνα´ S, ψαλμοι ρν´ και ιδιογραφος α´ A, > B

Odae: ART 55 (partim deficientes, cf. Sept. ed. Rahlfs X [1931], p. 79/80); BS desunt. ordo Odarum in mss. diuersus est; ego primo loco eas nouem Odas posui, quas ecclesia graeca Psalterio addit; sequuntur reliquae, quae in antiquis mss. inueniuntur.
Inscriptionem ωδαι ego addidi; non est in mss.
Od. 1 (Exod. 15 1—19) 2^2 μου θεος R] tr. A

ἡ δεξιά σου χείρ, κύριε, ἔθραυσεν ἐχθρούς.
7 καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους·
ἀπέστειλας τὴν ὀργήν σου, καὶ κατέφαγεν αὐτοὺς ὡς καλάμην.
8 καὶ διὰ πνεύματος τοῦ θυμοῦ σου διέστη τὸ ὕδωρ·
ἐπάγη ὡσεὶ τεῖχος τὰ ὕδατα,
ἐπάγη τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.
9 εἶπεν ὁ ἐχθρός Διώξας καταλήμψομαι,
μεριῶ σκῦλα, ἐμπλήσω ψυχήν μου,
ἀνελῶ τῇ μαχαίρῃ μου, κυριεύσει ἡ χείρ μου.
10 ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου, ἐκάλυψεν αὐτοὺς θάλασσα·
ἔδυσαν ὡσεὶ μόλιβος ἐν ὕδατι σφοδρῷ.
11 τίς ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς, κύριε;
τίς ὅμοιός σοι, δεδοξασμένος ἐν ἁγίοις,
θαυμαστὸς ἐν δόξαις, ποιῶν τέρατα;
12 ἐξέτεινας τὴν δεξιάν σου,
καὶ κατέπιεν αὐτοὺς ἡ γῆ.
13 ὡδήγησας τῇ δικαιοσύνῃ σου τὸν λαόν σου τοῦτον, ὃν ἐλυτρώσω,
παρεκάλεσας τῇ ἰσχύι σου εἰς κατάλυμα ἅγιόν σου.
14 ἤκουσαν ἔθνη καὶ ὠργίσθησαν·
ὠδῖνες ἔλαβον κατοικοῦντας Φυλιστιιμ.
15 τότε ἔσπευσαν ἡγεμόνες Εδωμ,
καὶ ἄρχοντες Μωαβιτῶν, ἔλαβεν αὐτοὺς τρόμος,
ἐτάκησαν πάντες οἱ κατοικοῦντες Χανααν.
16 ἐπιπέσοι ἐπ᾿ αὐτοὺς φόβος καὶ τρόμος,
μεγέθει βραχίονός σου ἀπολιθωθήτωσαν,
ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου, κύριε,
ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου οὗτος, ὃν ἐκτήσω.
17 εἰσαγαγὼν καταφύτευσον αὐτοὺς εἰς ὄρος κληρονομίας σου,
εἰς ἕτοιμον κατοικητήριόν σου, ὃ κατειργάσω, κύριε,
ἁγίασμα, κύριε, ὃ ἡτοίμασαν αἱ χεῖρές σου.
18 κύριος βασιλεύων τὸν αἰῶνα καὶ ἐπ᾿ αἰῶνα καὶ ἔτι.
19 ὅτι εἰσῆλθεν ἵππος Φαραω σὺν ἅρμασιν καὶ ἀναβάταις εἰς θάλασσαν,
καὶ ἐπήγαγεν ἐπ᾿ αὐτοὺς κύριος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης·
οἱ δὲ υἱοὶ Ισραηλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.

10[1] εκαλ. R] pr. και A || 12[1] εξετεινας R] -νες A || 14[1] ωργισθ. R] εφοβηθησαν A || 17[2] κυριε R] > A || 18 κυριος 55] -ριε A (R dub.) || 19[1] αναβαταις R] + αυτου A

2 Β′

Ὠιδὴ Μωυσέως ἐν τῷ Δευτερονομίῳ.

1 Πρόσεχε, οὐρανέ, καὶ λαλήσω,
καὶ ἀκουέτω γῆ ῥήματα ἐκ στόματός μου.
2 προσδοκάσθω ὡς ὑετὸς τὸ ἀπόφθεγμά μου,
καὶ καταβήτω ὡς δρόσος τὰ ῥήματά μου,
ὡσεὶ ὄμβρος ἐπ᾽ ἄγρωστιν
καὶ ὡσεὶ νιφετὸς ἐπὶ χόρτον.
3 ὅτι ὄνομα κυρίου ἐκάλεσα·
δότε μεγαλωσύνην τῷ θεῷ ἡμῶν.
4 θεός, ἀληθινὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ,
καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κρίσις·
θεὸς πιστός, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία,
δίκαιος καὶ ὅσιος κύριος.
5 ἡμάρτοσαν οὐκ αὐτῷ τέκνα μωμητά,
γενεὰ σκολιὰ καὶ διεστραμμένη.
6 ταῦτα κυρίῳ ἀνταποδίδοτε οὕτω,
λαὸς μωρὸς καὶ οὐχὶ σοφός;
οὐκ αὐτὸς οὗτός σου πατὴρ ἐκτήσατό σε
καὶ ἐποίησέν σε καὶ ἔκτισέν σε;
7 μνήσθητε ἡμέρας αἰῶνος,
σύνετε ἔτη γενεᾶς γενεῶν·
ἐπερώτησον τὸν πατέρα σου, καὶ ἀναγγελεῖ σοι,
τοὺς πρεσβυτέρους σου, καὶ ἐροῦσίν σοι.
8 ὅτε διεμέριζεν ὁ ὕψιστος ἔθνη,
ὡς διέσπειρεν υἱοὺς Αδαμ,
ἔστησεν ὅρια ἐθνῶν
κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων θεοῦ,
9 καὶ ἐγενήθη μερὶς κυρίου λαὸς αὐτοῦ Ιακωβ,
σχοίνισμα κληρονομίας αὐτοῦ Ισραηλ.
10 αὐτάρκησεν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ,
ἐν δίψει καύματος ἐν ἀνύδρῳ·
ἐκύκλωσεν αὐτὸν καὶ ἐπαίδευσεν αὐτὸν
καὶ διεφύλαξεν αὐτὸν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ
11 ὡς ἀετὸς σκεπάσαι νοσσιὰν αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ τοῖς νεοσσοῖς αὐτοῦ ἐπεπόθησεν,
διεὶς τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐδέξατο αὐτοὺς
καὶ ἀνέλαβεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν μεταφρένων αὐτοῦ.
12 κύριος μόνος ἦγεν αὐτούς,
καὶ οὐκ ἦν μετ᾽ αὐτῶν θεὸς ἀλλότριος.
13 ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς,

Od. 2 (Deut. 32 1—43) 8² ως R] ους A || 10² διψη A

ἐψώμισεν αὐτοὺς γενήματα ἀγρῶν·
ἐθήλασαν μέλι ἐκ πέτρας
καὶ ἔλαιον ἐκ στερεᾶς πέτρας,
14 βούτυρον βοῶν καὶ γάλα προβάτων
μετὰ στέατος ἀρνῶν καὶ κριῶν,
υἱῶν ταύρων καὶ τράγων
μετὰ στέατος νεφρῶν πυροῦ,
καὶ αἷμα σταφυλῆς ἔπιον οἶνον.
15 καὶ ἔφαγεν Ιακωβ καὶ ἐνεπλήσθη,
καὶ ἀπελάκτισεν ὁ ἠγαπημένος,
ἐλιπάνθη, ἐπαχύνθη, ἐπλατύνθη·
καὶ ἐγκατέλιπεν θεὸν τὸν ποιήσαντα αὐτὸν
καὶ ἀπέστη ἀπὸ θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ.
16 παρώξυνάν με ἐπ' ἀλλοτρίοις,
ἐν βδελύγμασιν αὐτῶν ἐξεπίκρανάν με·
17 ἔθυσαν δαιμονίοις καὶ οὐ θεῷ,
θεοῖς, οἷς οὐκ ᾔδεισαν·
καινοὶ καὶ πρόσφατοι ἥκασιν,
οὓς οὐκ ᾔδεισαν οἱ πατέρες αὐτῶν.
18 θεὸν τὸν γεννήσαντά σε ἐγκατέλιπες
καὶ ἐπελάθου θεοῦ τοῦ τρέφοντός σε.
19 καὶ εἶδεν κύριος καὶ ἐζήλωσεν
καὶ παρωξύνθη δι' ὀργὴν υἱῶν αὐτοῦ καὶ θυγατέρων
20 καὶ εἶπεν Ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν
καὶ δείξω τί ἔσται αὐτοῖς ἐπ' ἐσχάτων·
ὅτι γενεὰ ἐξεστραμμένη ἐστίν,
υἱοί, οἷς οὐκ ἔστιν πίστις ἐν αὐτοῖς.
21 αὐτοὶ παρεζήλωσάν με ἐπ' οὐ θεῷ,
παρώργισάν με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν·
κἀγὼ παραζηλώσω αὐτοὺς ἐπ' οὐκ ἔθνει,
ἐπ' ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ αὐτούς.
22 ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου,
καυθήσεται ἕως ᾅδου κάτω,
καταφάγεται γῆν καὶ τὰ γενήματα αὐτῆς,
φλέξει θεμέλια ὀρέων.
23 συνάξω εἰς αὐτοὺς κακὰ
καὶ τὰ βέλη μου συντελέσω εἰς αὐτούς.
24 τηκόμενοι λιμῷ καὶ βρώσει ὀρνέων
καὶ ὀπισθότονος ἀνίατος·
ὀδόντας θηρίων ἐξαποστελῶ εἰς αὐτοὺς
μετὰ θυμοῦ συρόντων ἐπὶ γῆς.

18[1] γεννησαντα R] ποιησ. A || **19**[1] και 1[0] R] > A

25 ἔξωθεν ἀτεκνώσει αὐτοὺς μάχαιρα
καὶ ἐκ τῶν ταμιείων φόβος·
νεανίσκος σὺν παρθένῳ,
θηλάζων μετὰ καθεστηκότος πρεσβυτέρου.
26 εἶπα Διασπερῶ αὐτούς,
παύσω δὴ ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν,
27 εἰ μὴ δι᾿ ὀργὴν ἐχθρῶν, ἵνα μὴ μακροχρονίσωσιν,
καὶ ἵνα μὴ συνεπιθῶνται οἱ ὑπεναντίοι,
μὴ εἴπωσιν Ἡ χεὶρ ἡμῶν ὑψηλή,
καὶ οὐχὶ κύριος ἐποίησεν ταῦτα πάντα.
28 ὅτι ἔθνος ἀπολωλεκὸς βουλήν ἐστιν,
καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἐπιστήμη.
29 οὐκ ἐφρόνησαν συνιέναι ταῦτα·
καταδεξάσθωσαν εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον.
30 πῶς διώξεται εἷς χιλίους
καὶ δύο μετακινήσουσιν μυριάδας,
εἰ μὴ ὁ θεὸς ἀπέδοτο αὐτοὺς
καὶ ὁ κύριος παρέδωκεν αὐτούς;
31 οὐ γάρ εἰσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν·
οἱ δὲ ἐχθροὶ ἡμῶν ἀνόητοι.
32 ἐκ γὰρ ἀμπέλου Σοδομων ἡ ἄμπελος αὐτῶν,
καὶ ἡ κληματὶς αὐτῶν ἐκ Γομορρας·
ἡ σταφυλὴ αὐτῶν σταφυλὴ χολῆς,
βότρυς πικρίας αὐτοῖς·
33 θυμὸς δρακόντων ὁ οἶνος αὐτῶν
καὶ θυμὸς ἀσπίδων ἀνίατος.
34 οὐκ ἰδοὺ ταῦτα πάντα συνῆκται παρ᾿ ἐμοὶ
καὶ ἐσφράγισται ἐν τοῖς θησαυροῖς μου;
35 ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω,
ἐν καιρῷ, ὅταν σφαλῇ ὁ πους αὐτῶν·
ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα ἀπωλείας αὐτῶν,
καὶ πάρεστιν ἕτοιμα ὑμῖν.
36 ὅτι κρινεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται·
εἶδεν γὰρ αὐτοὺς παραλελυμένους
καὶ ἐκλελοιπότας ἐν ἐπαγωγῇ καὶ παρειμένους.
37 καὶ εἶπεν κύριος Ποῦ εἰσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν,
ἐφ᾿ οἷς ἐπεποίθεισαν ἐπ᾿ αὐτοῖς,
38 ὧν τὸ στέαρ τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἠσθίετε
καὶ ἐπίνετε τὸν οἶνον τῶν σπονδῶν αὐτῶν;
ἀναστήτωσαν καὶ βοηθησάτωσαν ὑμῖν

26² καταπαυσω A^c || 34¹ ουκ ιδου R] ουχι A || 38¹ ησθιετε 55] εσθ. A

καὶ γενηθήτωσαν ὑμῖν σκεπασταί.
39 ἴδετε ἴδετε ὅτι ἐγώ εἰμι
καὶ οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν ἐμοῦ·
ἐγὼ ἀποκτενῶ καὶ ζῆν ποιήσω,
πατάξω κἀγὼ ἰάσομαι,
καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου.
40 ὅτι ἀρῶ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν χεῖρά μου
καὶ ὀμοῦμαι τῇ δεξιᾷ μου
καὶ ἐρῶ Ζῶ ἐγὼ εἰς τὸν αἰῶνα,
41 ὅτι παροξυνῶ ὡς ἀστραπὴν τὴν μάχαιράν μου,
καὶ ἀνθέξεται κρίματος ἡ χείρ μου,
καὶ ἀνταποδώσω δίκην τοῖς ἐχθροῖς
καὶ τοῖς μισοῦσίν με ἀνταποδώσω·
42 μεθύσω τὰ βέλη μου ἀφ᾽ αἵματος,
καὶ ἡ μάχαιρά μου καταφάγεται κρέα,
ἀφ᾽ αἵματος τραυματιῶν καὶ αἰχμαλωσίας,
ἀπὸ κεφαλῆς ἀρχόντων ἐθνῶν.
43 εὐφράνθητε, οὐρανοί, ἅμα αὐτῷ,
καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες οἱ ἄγγελοι θεοῦ·
εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ,
καὶ ἐνισχυσάτωσαν αὐτῷ πάντες υἱοὶ θεοῦ·
ὅτι τὸ αἷμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκδικεῖται,
καὶ ἐκδικήσει καὶ ἀνταποδώσει δίκην τοῖς ἐχθροῖς
καὶ τοῖς μισοῦσιν ἀνταποδώσει,
καὶ ἐκκαθαριεῖ κύριος τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

3 Γʹ

Προσευχὴ Αννας μητρὸς Σαμουηλ.

1 Ἐστερεώθη ἡ καρδία μου ἐν κυρίῳ,
ὑψώθη κέρας μου ἐν θεῷ μου·
ἐπλατύνθη ἐπ᾽ ἐχθρούς μου τὸ στόμα μου,
ηὐφράνθην ἐν σωτηρίᾳ σου.
2 ὅτι οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς κύριος,
καὶ οὐκ ἔστιν δίκαιος ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν·
οὐκ ἔστιν ἅγιος πλὴν σοῦ.
3 μὴ καυχᾶσθε καὶ μὴ λαλεῖτε ὑψηλά,
μηδὲ ἐξελθάτω μεγαλορημοσύνη ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν,
ὅτι θεὸς γνώσεων κύριος
καὶ θεὸς ἑτοιμάζων ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ.

39^{5} ος — fin. R] ος(sic) εκ τ. χ. μ. εξερουμενος A || 41^{3} ανταποδωσω R] εκδικησει και ανταποδωσει A | 41^{4} με R] > A | ανταποδωσω R] -σει A || 42^{2} καταφαγεται A] κατα > R || 43^{7} R] + δικην A

4 τόξον δυνατῶν ἠσθένησεν,
καὶ ἀσθενοῦντες περιεζώσαντο δύναμιν·
5 πλήρεις ἄρτων ἠλαττώθησαν,
καὶ οἱ πεινῶντες παρῆκαν γῆν·
ὅτι στεῖρα ἔτεκεν ἑπτά,
καὶ ἡ πολλὴ ἐν τέκνοις ἠσθένησεν.
6 κύριος θανατοῖ καὶ ζωογονεῖ,
κατάγει εἰς ᾅδου καὶ ἀνάγει·
7 κύριος πτωχίζει καὶ πλουτίζει,
ταπεινοῖ καὶ ἀνυψοῖ.
8 ἀνιστᾷ ἀπὸ γῆς πένητα
καὶ ἀπὸ κοπρίας ἐγείρει πτωχὸν
τοῦ καθίσαι αὐτὸν μετὰ δυναστῶν λαοῦ
καὶ θρόνον δόξης κατακληρονομῶν αὐτοῖς.
9 διδοὺς εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ
καὶ εὐλόγησεν ἔτη δικαίου·
ὅτι οὐκ ἐν ἰσχύι δυνατὸς ἀνήρ,
10 κύριος ἀσθενῆ ποιήσει τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ,
κύριος ἅγιος.
μὴ καυχάσθω ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ,
καὶ μὴ καυχάσθω ὁ δυνατὸς ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ,
καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ,
ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος,
συνίειν καὶ γινώσκειν τὸν κύριον
καὶ ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐν μέσῳ τῆς γῆς.
κύριος ἀνέβη εἰς οὐρανοὺς καὶ ἐβρόντησεν,
αὐτὸς κρινεῖ ἄκρα γῆς δίκαιος ὢν
καὶ δίδωσιν ἰσχὺν τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν
καὶ ὑψώσει κέρας χριστοῦ αὐτοῦ.

4 Δ'

1 Προσευχὴ Αμβακουμ.

2 Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐφοβήθην,
κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐξέστην.
ἐν μέσῳ δύο ζῴων γνωσθήσῃ,
ἐν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη ἐπιγνωσθήσῃ,
ἐν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ,
ἐν τῷ ταραχθῆναι τὴν ψυχήν μου ἐν ὀργῇ ἐλέους μνησθήσῃ.
3 ὁ θεὸς ἐκ Θαιμαν ἥξει,
καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους Φαραν κατασκίου δασέως.

Od. 3 (Regn. I 2 1—10) 5[1] πληρεις 55] -ρης A || 10[8-8] = Ier. 9 22. 23

διάψαλμα.
ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ,
καὶ αἰνέσεως αὐτοῦ πλήρης ἡ γῆ.
4 καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται,
κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ,
καὶ ἔθετο ἀγάπησιν κραταιὰν ἰσχύος αὐτοῦ.
5 πρὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσεται λόγος,
καὶ ἐξελεύσεται, ἐν πεδίλοις οἱ πόδες αὐτοῦ.
6 ἔστη, καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ·
ἐπέβλεψεν, καὶ ἐτάκη ἔθνη.
διεθρύβη τὰ ὄρη βίᾳ,
ἐτάκησαν βουνοὶ αἰώνιοι.
7 πορείας αἰωνίους αὐτοῦ ἀντὶ κόπων εἶδον,
σκηνώματα Αἰθιόπων πτοηθήσονται
καὶ αἱ σκηναὶ γῆς Μαδιαμ.
8 μὴ ἐν ποταμοῖς ὠργίσθης, κύριε,
ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου,
ἢ ἐν θαλάσσῃ τὸ ὅρμημά σου;
ὅτι ἐπιβήσῃ ἐπὶ τοὺς ἵππους σου,
καὶ ἡ ἱππασία σου σωτηρία.
9 ἐντείνων ἐντενεῖς τὸ τόξον σου
ἐπὶ σκῆπτρα, λέγει κύριος.
διάψαλμα.
ποταμῶν ῥαγήσεται γῆ.
10 ὄψονταί σε καὶ ὠδινήσουσιν λαοί.
σκορπίζων ὕδατα πορείας·
ἔδωκεν ἡ ἄβυσσος φωνὴν αὐτῆς·
ὕψος φαντασίας αὐτῆς ἐπήρθη.
11 ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἔστη ἐν τῇ τάξει αὐτῆς·
εἰς φῶς βολίδες σου πορεύσονται,
εἰς φέγγος ἀστραπῆς ὅπλων σου.
12 ἐν ἀπειλῇ σου ὀλιγώσεις γῆν
καὶ ἐν θυμῷ κατάξεις ἔθνη.
13 ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου
τοῦ σῶσαι τοὺς χριστούς σου·
ἔβαλες εἰς κεφαλὰς ἀνόμων θάνατον,
ἐξήγειρας δεσμοὺς ἕως τραχήλου.
διάψαλμα.

Od. 4 (Hab. 3 2—19) 3^3 διαψαλμα R] > A || 4^2 κερατα R] τερ. A || 6^3 R] pr. και A || 8^2 η 55] μη A || 9^2 σκηπτρα R] τα σκ. σου A | 9^3 διαψαλμα R] post 7^3 tr. A | 9^4 ποταμω A* || 10^2 R] + αυτου A || 13^3 εβαλας A | 13^4 δεσμους R] + σου A | 13^5 διαψαλμα R] > A

14 διέκοψας ἐν ἐκστάσει κεφαλὰς δυναστῶν,
σεισθήσονται ἐν αὐτῇ·
διανοίξουσιν χαλινοὺς αὐτῶν
ὡς ἔσθων πτωχὸς λάθρᾳ.
15 καὶ ἐπεβίβασας εἰς θάλασσαν τοὺς ἵππους σου
ταράσσοντας ὕδατα πολλά.
16 ἐφυλαξάμην, καὶ ἐπτοήθη ἡ κοιλία μου
ἀπὸ φωνῆς προσευχῆς χειλέων μου,
καὶ εἰσῆλθεν τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου,
καὶ ὑποκάτωθέν μου ἐταράχθη ἡ ἕξις μου.
ἀναπαύσομαι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου
τοῦ ἀναβῆναί με εἰς λαὸν παροικίας μου.
17 διότι συκῆ οὐ καρποφορήσει,
καὶ οὐκ ἔσται γενήματα ἐν ταῖς ἀμπέλοις·
ψεύσεται ἔργον ἐλαίας,
καὶ τὰ πεδία οὐ ποιήσει βρῶσιν·
ἐξέλιπον ἀπὸ βρώσεως πρόβατα,
καὶ οὐχ ὑπάρχουσιν βόες ἐπὶ φάτναις ἐξιλάσεως αὐτῶν.
18 ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι,
χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου.
19 κύριος ὁ θεός μου δύναμίς μου
καὶ τάξει τοὺς πόδας μου εἰς συντέλειαν·
ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἐπιβιβᾷ με
τοῦ νικῆσαι ἐν τῇ ᾠδῇ αὐτοῦ.

5

Ε´

Προσευχὴ Ησαιου.

9 Ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμά μου πρὸς σέ, ὁ θεός,
διότι φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς·
δικαιοσύνην μάθετε, οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς.
10 πέπαυται γὰρ ὁ ἀσεβής· οὐ μὴ μάθῃ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς,
ἀλήθειαν οὐ μὴ ποιήσει·
ἀρθήτω ὁ ἀσεβής, ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν κυρίου.
11 κύριε, ὑψηλός σου ὁ βραχίων, καὶ οὐκ ᾔδεισαν,
γνόντες δὲ αἰσχυνθήτωσαν·
ζῆλος λήμψεται λαὸν ἀπαίδευτον,
καὶ νῦν πῦρ τοὺς ὑπεναντίους ἔδεται.
12 κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, εἰρήνην δὸς ἡμῖν·
πάντα γὰρ ἀπέδωκας ἡμῖν.
13 κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, κτῆσαι ἡμᾶς·

18[1] εν R] επι A || 19[1] κυριος 55] -ιε A
Od. 5 (Is. 26 9—20) tit. ησαιου 55] εζεκιου A

κύριε, ἐκτὸς σοῦ ἄλλον οὐκ οἴδαμεν,
τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν.
14 οἱ δὲ νεκροὶ ζωὴν οὐ μὴ ἴδωσιν,
οὐδὲ ἰατροὶ οὐ μὴ ἀναστήσουσιν·
διὰ τοῦτο ἐπήγαγες καὶ ἀπώλεσας
καὶ ἦρας πᾶν ἄρσεν αὐτῶν.
15 πρόσθες αὐτοῖς κακά, κύριε,
πρόσθες κακὰ τοῖς ἐνδόξοις τῆς γῆς.
16 κύριε, ἐν θλίψει ἐμνήσθην σου,
ἐν θλίψει μικρᾷ ἡ παιδεία σου ἡμῖν.
17 καὶ ὡς ἡ ὠδίνουσα ἐγγίζει τοῦ τεκεῖν
καὶ ἐπὶ τῇ ὠδῖνι αὐτῆς ἐκέκραξεν,
οὕτως ἐγενήθημεν τῷ ἀγαπητῷ σου.
18 διὰ τὸν φόβον σου, κύριε, ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν
καὶ ὠδινήσαμεν καὶ ἐτέκομεν·
πνεῦμα σωτηρίας σου ἐποιήσαμεν ἐπὶ τῆς γῆς·
οὐ πεσούμεθα, ἀλλὰ πεσοῦνται οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς.
19 ἀναστήσονται οἱ νεκροί, καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις,
καὶ εὐφρανθήσονται οἱ ἐν τῇ γῇ·
ἡ γὰρ δρόσος ἡ παρὰ σοῦ ἴαμα αὐτοῖς ἐστιν,
ἡ δὲ γῆ τῶν ἀσεβῶν πεσεῖται.
20 βάδιζε, λαός μου, εἴσελθε εἰς τὰ ταμιεῖά σου,
ἀπόκλεισον τὴν θύραν σου, ἀποκρύβηθι μικρὸν ὅσον ὅσον,
ἕως ἂν παρέλθῃ ἡ ὀργὴ κυρίου.

6 F′

Προσευχὴ Ιωνα.

3 Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν θεόν μου,
καὶ εἰσήκουσέν μου ἐκ κοιλίας ᾅδου κραυγῆς μου·
ἤκουσας φωνῆς μου.
4 ἀπέρριψάς με εἰς βάθη καρδίας θαλάσσης,
καὶ ποταμοί με ἐκύκλωσαν,
πάντες οἱ μετεωρισμοί σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ᾽ ἐμὲ διῆλθον.
5 κἀγὼ εἶπα Ἀπῶσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σου·
ἆρα προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου;
6 περιεχύθη μοι ὕδωρ ἕως ψυχῆς μου,
ἄβυσσος ἐκύκλωσέν με ἐσχάτη,
ἔδυ ἡ κεφαλή μου εἰς σχισμὰς ὀρέων.
7 κατέβην εἰς γῆν, ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτοχοι αἰώνιοι,
καὶ ἀναβήτω ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή μου, κύριε ὁ θεός μου.

15^2 τοις 55] pr. επι A || 19^1 μνημειοις 55] -μασιν A
Od. 6 = Ion. 2 3—10

8 ἐν τῷ ἐκλείπειν τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ τοῦ κυρίου ἐμνήσθην,
καὶ ἔλθοι πρὸς σὲ ἡ προσευχή μου εἰς ναὸν ἅγιόν σου.
9 φυλασσόμενοι μάταια καὶ ψευδῆ ἔλεος αὐτῶν ἐγκατέλιπον.
10 ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἐξομολογήσεως θύσω σοι·
ὅσα ηὐξάμην, ἀποδώσω σοι εἰς σωτηρίαν μου τῷ κυρίῳ.

7 Ζ'

Προσευχὴ Αζαριου.

26 Εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας,
27 ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας ἡμῖν,
καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινά, καὶ εὐθεῖαι αἱ ὁδοί σου,
καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀληθεῖς,
28 καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας
κατὰ πάντα, ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν,
καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ιερουσαλημ,
ὅτι ἐν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει ἐπήγαγες ταῦτα πάντα διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.
29 ὅτι ἡμάρτομεν καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστῆναι ἀπὸ σοῦ
καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσιν καὶ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἠκούσαμεν
30 οὐδὲ συνετηρήσαμεν οὐδὲ ἐποιήσαμεν
καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν, ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται.
31 καὶ πάντα, ὅσα ἐπήγαγες ἡμῖν, καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησας ἡμῖν, ἐν ἀληθινῇ κρίσει ἐποίησας
32 καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων ἐχθίστων ἀποστατῶν
καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.
33 καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ στόμα,
αἰσχύνη καὶ ὄνειδος ἐγενήθη τοῖς δούλοις σου καὶ τοῖς σεβομένοις σε.
34 μὴ δὴ παραδῷς ἡμᾶς εἰς τέλος διὰ τὸ ὄνομά σου
καὶ μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου
35 καὶ μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν
δι' Αβρααμ τὸν ἠγαπημένον ὑπὸ σοῦ
καὶ διὰ Ισαακ τὸν δοῦλόν σου
καὶ Ισραηλ τὸν ἅγιόν σου,
36 οἷς ἐλάλησας πρὸς αὐτοὺς λέγων
πληθῦναι τὸ σπέρμα αὐτῶν ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ

Od. 7 (Dan. 3 26—45) 28² α επηγ. T] οσα εποιησας A | 28³ την 3⁰ T] των (sic) A || 29¹ αποστηναι T] -σταντες A || 34¹ δη T] > A

καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.
37 ὅτι, δέσποτα, ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη
καί ἐσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν,
38 καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἄρχων καὶ προφήτης καὶ ἡγούμενος
οὐδὲ ὁλοκαύτωσις οὐδὲ θυσία οὐδὲ προσφορὰ οὐδὲ θυμίαμα,
οὐ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐνώπιόν σου καὶ εὑρεῖν ἔλεος.
39 ἀλλ᾽ ἐν ψυχῇ συντετριμμένῃ καὶ πνεύματι ταπεινώσεως προσδεχθείημεν
ὡς ἐν ὁλοκαυτώμασιν κριῶν καὶ ταύρων
καὶ ὡς ἐν μυριάσιν ἀρνῶν πιόνων·
40 οὕτως γενέσθω ἡ θυσία ἡμῶν ἐνώπιόν σου σήμερον
καὶ ἐκτελέσαι ὄπισθέν σου,
ὅτι οὐκ ἔστιν αἰσχύνη τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί.
41 καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ καὶ φοβούμεθά σε
καὶ ζητοῦμεν τὸ πρόσωπόν σου, μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς,
42 ἀλλὰ ποίησον μεθ᾽ ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου
καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέου σου
43 καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμάσιά σου
καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου, κύριε.
44 καὶ ἐντραπείησαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου κακὰ
καὶ καταισχυνθείησαν ἀπὸ πάσης δυνάμεως καὶ δυναστείας,
καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν συντριβείη,
45 καὶ γνώτωσαν ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς μόνος
καὶ ἔνδοξος ἐφ᾽ ὅλην τὴν οἰκουμένην.

8 Η΄

Ὕμνος τῶν τριῶν παίδων.

52 Εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας,
καὶ εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον
καὶ ὑπεραινετὸν καὶ ὑπερυψούμενον εἰς τοὺς αἰῶνας.
53 εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας δόξης σου
καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας.
54 εὐλογημένος εἶ, ὁ βλέπων ἀβύσσους καθήμενος ἐπὶ χερουβιν,
καὶ ὑπεραινετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

44^{2} και 1^{0} T] > A
Od. 8 (Dan. 3 52—88) tit. τριων παιδων T] πατερων ημων A || 52^{3} ευλογημενον R] -γητον A | αγιον R] + σου A || 54^{1} χερουβιν R] pr. των A | 54^{2} υπεραινετος R] υπερυμνητος A

55 εὐλογημένος εἶ ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας σου
καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.
56 εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας.
57 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ ἔργα κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
58 εὐλογεῖτε, ἄγγελοι κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
59 εὐλογεῖτε, οὐρανοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
60 εὐλογεῖτε, ὕδατα πάντα τὰ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
61 εὐλογεῖτε, πᾶσαι αἱ δυνάμεις κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
62 εὐλογεῖτε, ἥλιος καὶ σελήνη, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
63 εὐλογεῖτε, ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
64 εὐλογεῖτε, πᾶς ὄμβρος καὶ δρόσος, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
65 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ πνεύματα, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
66 εὐλογεῖτε, πῦρ καὶ καῦμα, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
67 εὐλογεῖτε, ψῦχος καὶ καύσων, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
68 εὐλογεῖτε, δρόσοι καὶ νιφετοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
69 εὐλογεῖτε, πάγος καὶ ψῦχος, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
70 εὐλογεῖτε, πάχναι καὶ χιόνες, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
71 εὐλογεῖτε, νύκτες καὶ ἡμέραι, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
72 εὐλογεῖτε, φῶς καὶ σκότος, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
73 εὐλογεῖτε, ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
74 εὐλογείτω ἡ γῆ τὸν κύριον·
ὑμνείτω καὶ ὑπερυψούτω αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

58/59 T] tr. A || 60^{1} υπερανω των ουρανων R] επανω του -νου A || 69.70/71.72 T] tr. A

75 εὐλογεῖτε, ὄρη καὶ βουνοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
76 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ φυόμενα ἐν τῇ γῇ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
77 εὐλογεῖτε, αἱ πηγαί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
78 εὐλογεῖτε, θάλασσαι καὶ ποταμοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
79 εὐλογεῖτε, κήτη καὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐν τοῖς ὕδασιν,
τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
80 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
81 εὐλογεῖτε, τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
82 εὐλογεῖτε, υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
83 εὐλογείτω Ισραηλ τὸν κύριον·
ὑμνείτω καὶ ὑπερυψούτω αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
84 εὐλογεῖτε, ἱερεῖς κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
85 εὐλογεῖτε, δοῦλοι κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
86 εὐλογεῖτε, πνεύματα καὶ ψυχαὶ δικαίων, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
87 εὐλογεῖτε, ὅσιοι καὶ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
88 εὐλογεῖτε, Ανανια, Αζαρια, Μισαηλ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

9 Θʹ

Προσευχὴ Μαριας τῆς θεοτόκου.

46 Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον,
47 καὶ ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου,
48 ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ·
ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν με πᾶσαι αἱ γενεαί,
49 ὅτι ἐποίησέν μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατός,
καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
50 καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν τοῖς φοβουμένοις
αὐτόν.

87^1 τη T] > A
Od. 9 (Luc. 1 46—55. 68—79) 50 εις γενεαν και R] απο γενεας εις A

51 ἐποίησεν κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ,
διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν·
52 καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων
καὶ ὕψωσεν ταπεινούς·
53 πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν
καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλεν κενούς.
54 ἀντελάβετο Ισραηλ παιδὸς αὐτοῦ μνησθῆναι ἐλέους,
55 καθὼς ἐλάλησεν πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν,
τῷ Αβρααμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

Προσευχὴ Ζαχαριου.

68 Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ισραηλ,
ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ
69 καὶ ἤγειρεν κέρας σωτηρίας ἡμῖν
ἐν τῷ οἴκῳ Δαυιδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ,
70 καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνος
προφητῶν αὐτοῦ,
71 σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν
καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς,
72 ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν
καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ,
73 ὅρκον, ὃν ὤμοσεν πρὸς Αβρααμ τὸν πατέρα ἡμῶν,
74 τοῦ δοῦναι ἡμῖν ἀφόβως ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυ-
σθέντας
75 λατρεύειν αὐτῷ ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ
ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν.
76 καὶ σὺ δέ, παιδίον, προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ·
προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου κυρίου ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ
77 τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ
ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν ἡμῶν
78 διὰ σπλάγχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν,
ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους
79 ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις
τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

---

2) Odae aliae.

10 Ι'

Ὠιδὴ Ησαιου.

1 Ἄισω δὴ τῷ ἠγαπημένῳ ᾆσμα τοῦ ἀγαπητοῦ τῷ ἀμπελῶνί μου·

Od. 10 (Is. 5 1—9): hanc Odam R solus habet.

ἀμπελὼν ἐγένετο τῷ ἠγαπημένῳ ἐν κέρατι ἐν τόπῳ πίονι,
2 καὶ φραγμὸν περιέθηκα καὶ ἐφύτευσα ἄμπελον ἐν σωρηκ
καὶ ᾠκοδόμησα πύργον ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ προλήνιον ὤρυξα
ἐν αὐτῷ·
καὶ ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι σταφυλήν, ἐποίησεν δὲ ἀκάνθας.
3 καὶ νῦν, ἄνθρωπος τοῦ Ιουδα καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν Ιερουσαλημ,
κρίνατε ἐν ἐμοὶ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀμπελῶνός μου.
4 τί ποιήσω τῷ ἀμπελῶνί μου ἔτι καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτῷ;
διότι ἔμεινα, ἵνα ποιήσῃ σταφυλήν, ἐποίησεν δὲ ἀκάνθας.
5 νῦν δὲ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ποιήσω τῷ ἀμπελῶνί μου·
ἀφελῶ τὸν φραγμὸν αὐτοῦ, καὶ ἔσται εἰς διαρπαγήν,
καὶ καθελῶ τὸν τοῖχον αὐτοῦ, καὶ ἔσται εἰς καταπάτημα,
6 καὶ ἀνήσω τὸν ἀμπελῶνά μου, καὶ οὐ μὴ τμηθῇ οὐδὲ μὴ σκαφῇ,
καὶ ἀναβήσεται εἰς αὐτὸν ὡσεὶ εἰς χέρσον ἄκανθαι,
καὶ ταῖς νεφέλαις ἐντελοῦμαι τοῦ μὴ βρέξαι εἰς αὐτὸν ὑετόν.
7 ὁ γὰρ ἀμπελὼν κυρίου σαβαωθ οἶκος Ισραηλ ἐστὶν
καὶ ἄνθρωπος τοῦ Ιουδα νεόφυτον ἠγαπημένον,
καὶ ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι κρίσιν,
ἐποίησεν δὲ ἀνομίαν καὶ οὐ δικαιοσύνην, ἀλλὰ κραυγήν.
8 οὐαὶ οἱ συνάπτοντες οἰκίαν πρὸς οἰκίαν
καὶ ἀγρὸν πρὸς ἀγρὸν ἐγγίζοντες, ἵνα τοῦ πλησίον ἀφέλωνται·
μὴ οἰκήσετε μόνοι ἐπὶ τῆς γῆς;
9 ἠκούσθη γὰρ ταῦτα πάντα εἰς τὰ ὦτα κυρίου σαβαωθ.

11 ΙΑ΄

Προσευχὴ Εζεκιου.

10 Ἐγὼ εἶπα Ἐν τῷ ὕψει τῶν ἡμερῶν μου
πορεύσομαι ἐν πύλαις ᾅδου,
καταλείψω τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα.
11 εἶπα Οὐκέτι οὐ μὴ ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς,
οὐ μὴ ἴδω ἄνθρωπον μετὰ κατοικούντων.
12 ἐξέλιπον ἐκ τῆς συγγενείας μου,
κατέλιπον τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς μου·
ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν ἀπ᾽ ἐμοῦ
ὥσπερ ὁ καταλύων σκηνὴν πήξας·
τὸ πνεῦμά μου παρ᾽ ἐμοὶ ἐγένετο
ὡς ἱστός, ἐρίθου ἐγγιζούσης ἐκτεμεῖν.
13 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ παρεδόθην ἕως πρωὶ ὡς λέοντι·
οὕτως συνέτριψεν πάντα τὰ ὀστᾶ μου·
ἀπὸ γὰρ τῆς ἡμέρας ἕως τῆς νυκτὸς παρεδόθην.

5² διαρπαγην = *direptionem* La[R]] καταπατημα R || 8¹ ουαι = *uae* La[R]] και R

14 ὡς χελιδών, οὕτω φωνήσω,
καὶ ὡς περιστερά, οὕτω μελετήσω·
ἐξέλιπον γὰρ οἱ ὀφθαλμοί μου τοῦ βλέπειν
εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὸν κύριον,
15 ὃς ἐξείλατό με καὶ ἀφείλατό μου τὴν ὀδύνην τῆς ψυχῆς.
16 κύριε, περὶ αὐτῆς γὰρ ἀνηγγέλη σοι,
καὶ ἐξήγειράς μου τὴν πνοήν, καὶ παρακληθεὶς ἔζησα·
17 εἵλου γάρ μου τὴν ψυχήν, ἵνα μὴ ἀπόληται,
καὶ ἀπέρριψας ὀπίσω μου πάσας τὰς ἁμαρτίας μου.
18 οὐ γὰρ οἱ ἐν ᾅδου αἰνέσουσίν σε,
οὐδὲ οἱ ἀποθανόντες εὐλογήσουσίν σε,
οὐδὲ ἐλπιοῦσιν οἱ ἐν ᾅδου τὴν ἐλεημοσύνην σου·
19 οἱ ζῶντες εὐλογήσουσίν σε, ὃν τρόπον κἀγώ.
ἀπὸ γὰρ τῆς σήμερον παιδία ποιήσω,
ἃ ἀναγγελοῦσιν τὴν δικαιοσύνην σου, κύριε τῆς σωτηρίας μου,
20 καὶ οὐ παύσομαι εὐλογῶν σε μετὰ ψαλτηρίου
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου
κατέναντι τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ.

12

ΙΒ′

Προσευχὴ Μανασση.

1 Κύριε παντοκράτωρ,
ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
τοῦ Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ
καὶ τοῦ σπέρματος αὐτῶν τοῦ δικαίου,
2 ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν σὺν παντὶ τῷ κόσμῳ αὐτῶν,
3 ὁ πεδήσας τὴν θάλασσαν τῷ λόγῳ τοῦ προστάγματός σου,
ὁ κλείσας τὴν ἄβυσσον καὶ σφραγισάμενος τῷ φοβερῷ καὶ ἐνδόξῳ ὀνόματί σου·
4 ὃν πάντα φρίττει καὶ τρέμει ἀπὸ προσώπου δυνάμεώς σου,
5 ὅτι ἄστεκτος ἡ μεγαλοπρέπεια τῆς δόξης σου,
καὶ ἀνυπόστατος ἡ ὀργὴ τῆς ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς ἀπειλῆς σου,
6 ἀμέτρητόν τε καὶ ἀνεξιχνίαστον τὸ ἔλεος τῆς ἐπαγγελίας σου,
7 ὅτι σὺ εἶ κύριος ὕψιστος,
εὔσπλαγχνος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος
καὶ μετανοῶν ἐπὶ κακίαις ἀνθρώπων·
8 σὺ οὖν, κύριε ὁ θεὸς τῶν δικαίων,
οὐκ ἔθου μετάνοιαν δικαίοις,
τῷ Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ τοῖς οὐχ ἡμαρτηκόσιν σοι,

Od. 11 (Is. 38 10—20) 16^1 περι T] pr. και A || 19^3 αναγγελουσιν T] -λει A
Od. 12 (cf. Par. II 33 12—13. 18—19) 1^1 T] + επουρανιε A

ἀλλ' ἔθου μετάνοιαν ἐμοὶ τῷ ἁμαρτωλῷ,
9 διότι ἥμαρτον ὑπὲρ ἀριθμὸν ψάμμου θαλάσσης,
ἐπλήθυναν αἱ ἀνομίαι μου, κύριε, ἐπλήθυναν,
καὶ οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἀτενίσαι καὶ ἰδεῖν τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ
ἀπὸ πλήθους τῶν ἀδικιῶν μου
10 κατακαμπτόμενος πολλῷ δεσμῷ σιδήρου
εἰς τὸ ἀνανεῦσαί με ὑπὲρ ἁμαρτιῶν μου,
καὶ οὐκ ἔστιν μοι ἄνεσις,
διότι παρώργισα τὸν θυμόν σου
καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα
στήσας βδελύγματα καὶ πληθύνας προσοχθίσματα.
11 καὶ νῦν κλίνω γόνυ καρδίας δεόμενος τῆς παρὰ σοῦ χρηστότητος
12 Ἡμάρτηκα, κύριε, ἡμάρτηκα
καὶ τὰς ἀνομίας μου ἐγὼ γινώσκω.
13 αἰτοῦμαι δεόμενός σου
Ἄνες μοι, κύριε, ἄνες μοι,
μὴ συναπολέσῃς με ταῖς ἀνομίαις μου
μηδὲ εἰς τὸν αἰῶνα μηνίσας τηρήσῃς τὰ κακά μοι
μηδὲ καταδικάσῃς με ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς.
ὅτι σὺ εἶ, κύριε, ὁ θεὸς τῶν μετανοούντων,
14 καὶ ἐν ἐμοὶ δείξῃς τὴν ἀγαθωσύνην σου·
ὅτι ἀνάξιον ὄντα σώσεις με κατὰ τὸ πολὺ ἔλεός σου,
15 καὶ αἰνέσω σε διὰ παντὸς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ζωῆς μου.
ὅτι σὲ ὑμνεῖ πᾶσα ἡ δύναμις τῶν οὐρανῶν,
καὶ σοῦ ἐστιν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. αμην.

13 ΙΓ'

Προσευχὴ Συμεων.

29 Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα,
κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ,
30 ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου,
31 ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν,
32 φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν
καὶ δόξαν λαοῦ σου Ισραηλ.

14 ΙΔ'

Ὕμνος ἑωθινός.

1 Δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ
καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη,

9 2 init. T] pr. οτι A | κυριε επληθ. T] > A
Od. **13** = Luc. 2 29—32

ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.
αἰνοῦμέν σε,
εὐλογοῦμέν σε,
προσκυνοῦμέν σε,
δοξολογοῦμέν σε,
εὐχαριστοῦμέν σοι
διὰ τὴν μεγάλην σου δόξαν,
κύριε βασιλεῦ,
ἐπουράνιε,
θεὲ πατὴρ παντοκράτωρ,
κύριε υἱὲ μονογενὴ
Ἰησοῦ Χριστὲ
καὶ ἅγιον πνεῦμα.
κύριε ὁ θεός,
ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ,
ὁ υἱὸς τοῦ πατρός,
ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου,
ἐλέησον ἡμᾶς·
ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου,
πρόσδεξαι τὴν δέησιν ἡμῶν·
ὁ καθήμενος ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρός,
ἐλέησον ἡμᾶς.
ὅτι σὺ εἶ μόνος ἅγιος,
σὺ εἶ μόνος κύριος,
Ἰησοῦς Χριστός,
εἰς δόξαν θεοῦ πατρός. αμην.
καθ' ἑκάστην ἡμέραν εὐλογήσω σε
καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα
καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
καταξίωσον, κύριε, καὶ τὴν ἡμέραν ταύτην
ἀναμαρτήτους φυλαχθῆναι ἡμᾶς.
εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶ-
νας. αμην.
εὐλογητὸς εἶ, κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου·
εὐλογητὸς εἶ, κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου·
εὐλογητὸς εἶ, κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
κύριε, καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ.
ἐγὼ εἶπα Κύριε, ἐλέησόν με,
ἴασαι τὴν ψυχήν μου, ὅτι ἥμαρτόν σοι.

Od. 14 21] + ελεησον ημας A^c

κύριε, πρὸς σὲ κατέφυγα·
δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, ὅτι σὺ εἶ ὁ θεός μου·
ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς,
45 ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς·
παράτεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς γινώσκουσίν σε.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

1 1 Παροιμίαι Σαλωμῶντος υἱοῦ Δαυιδ,
ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ισραηλ,
2 γνῶναι σοφίαν καὶ παιδείαν
νοῆσαί τε λόγους φρονήσεως
3 δέξασθαί τε στροφὰς λόγων
νοῆσαί τε δικαιοσύνην ἀληθῆ
καὶ κρίμα κατευθύνειν,
4 ἵνα δῷ ἀκάκοις πανουργίαν,
παιδὶ δὲ νέῳ αἴσθησίν τε καὶ ἔννοιαν·
5 τῶνδε γὰρ ἀκούσας σοφὸς σοφώτερος ἔσται,
ὁ δὲ νοήμων κυβέρνησιν κτήσεται
6 νοήσει τε παραβολὴν καὶ σκοτεινὸν λόγον
ῥήσεις τε σοφῶν καὶ αἰνίγματα.
7 Ἀρχὴ σοφίας φόβος θεοῦ,
σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν·
εὐσέβεια δὲ εἰς θεὸν ἀρχὴ αἰσθήσεως,
σοφίαν δὲ καὶ παιδείαν ἀσεβεῖς ἐξουθενήσουσιν.
8 ἄκουε, υἱέ, παιδείαν πατρός σου
καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμοὺς μητρός σου·
9 στέφανον γὰρ χαρίτων δέξῃ σῇ κορυφῇ
καὶ κλοιὸν χρύσεον περὶ σῷ τραχήλῳ.
10 υἱέ, μή σε πλανήσωσιν ἄνδρες ἀσεβεῖς,
μηδὲ βουληθῇς, ἐὰν παρακαλέσωσί σε λέγοντες
11 Ἐλθὲ μεθ' ἡμῶν, κοινώνησον αἵματος,
κρύψωμεν δὲ εἰς γῆν ἄνδρα δίκαιον ἀδίκως,
12 καταπίωμεν δὲ αὐτὸν ὥσπερ ᾅδης ζῶντα

Prou.: BSA. — *O* = Sy.

1 1[1] σολομωντος A: cf. subscr. et **25** 1 nec non Regn. III **1** 10 || 5[1] τωνδε] των τε AC† | γαρ > S*† || 7[1] θεου] κυριου A | 7[3] αρχη] αρετη A† | 7[4] εξουθενουσιν SV† || 8[1] παιδειαν] νομους SA || 9[1] δεξη] εξη A† || 10[2] εαν — fin. ad 11 trahit 𝔐

καὶ ἄρωμεν αὐτοῦ τὴν μνήμην ἐκ γῆς·
13 τὴν κτῆσιν αὐτοῦ τὴν πολυτελῆ καταλαβώμεθα,
πλήσωμεν δὲ οἴκους ἡμετέρους σκύλων·
14 τὸν δὲ σὸν κλῆρον βάλε ἐν ἡμῖν,
κοινὸν δὲ βαλλάντιον κτησώμεθα πάντες,
καὶ μαρσίππιον ἓν γενηθήτω ἡμῖν.
15 μὴ πορευθῇς ἐν ὁδῷ μετ᾽ αὐτῶν,
ἔκκλινον δὲ τὸν πόδα σου ἐκ τῶν τρίβων αὐτῶν·
16 οἱ γὰρ πόδες αὐτῶν εἰς κακίαν τρέχουσιν
καὶ ταχινοὶ τοῦ ἐκχέαι αἷμα·
17 οὐ γὰρ ἀδίκως ἐκτείνεται δίκτυα πτερωτοῖς.
18 αὐτοὶ γὰρ οἱ φόνου μετέχοντες θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακά,
ἡ δὲ καταστροφὴ ἀνδρῶν παρανόμων κακή.
19 αὗται αἱ ὁδοί εἰσιν πάντων τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα·
τῇ γὰρ ἀσεβείᾳ τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν ἀφαιροῦνται.
20 Σοφία ἐν ἐξόδοις ὑμνεῖται,
ἐν δὲ πλατείαις παρρησίαν ἄγει,
21 ἐπ᾽ ἄκρων δὲ τειχέων κηρύσσεται,
ἐπὶ δὲ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει,
ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως θαρροῦσα λέγει
22 Ὅσον ἂν χρόνον ἄκακοι ἔχωνται τῆς δικαιοσύνης, οὐκ αἰσχυνθήσονται·
οἱ δὲ ἄφρονες, τῆς ὕβρεως ὄντες ἐπιθυμηταί,
ἀσεβεῖς γενόμενοι ἐμίσησαν αἴσθησιν
23 καὶ ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχοις.
ἰδοὺ προήσομαι ὑμῖν ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν,
διδάξω δὲ ὑμᾶς τὸν ἐμὸν λόγον.
24 ἐπειδὴ ἐκάλουν καὶ οὐχ ὑπηκούσατε
καὶ ἐξέτεινον λόγους καὶ οὐ προσείχετε,
25 ἀλλὰ ἀκύρους ἐποιεῖτε ἐμὰς βουλάς,
τοῖς δὲ ἐμοῖς ἐλέγχοις ἠπειθήσατε,
26 τοιγαροῦν κἀγὼ τῇ ὑμετέρᾳ ἀπωλείᾳ ἐπιγελάσομαι,
καταχαροῦμαι δέ, ἡνίκα ἂν ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος,
27 καὶ ὡς ἂν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφνω θόρυβος,
ἡ δὲ καταστροφὴ ὁμοίως καταιγίδι παρῇ,
καὶ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν θλῖψις καὶ πολιορκία,
ἢ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος.

13^2 ημετερων S || 14^3 εν > S*† || 15^1 init.] pr. υιε μου *O*, pr. υιε Sc† | εν οδω] οδους A | 15^2 τον ποδα σου] τον σον π. A† || 16 > BS* | 16^2 ταχινοι] + εισιν Ss || 23^1 υπευθ. εγεν.] υπευθυνοντο S*† || 24^1 υπηκουετε S*A† || 25^2 ηπειθησατε B†] ουχ υπηκουσ. V†: ex 24^1; ου προσειχετε rel.: cf. 24^2 || 27^3 και 1^0] η A

28 ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσησθέ με, ἐγὼ δὲ οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν·
ζητήσουσίν με κακοὶ καὶ οὐχ εὑρήσουσιν.
29 ἐμίσησαν γὰρ σοφίαν, τὸν δὲ φόβον τοῦ κυρίου οὐ προείλαντο
30 οὐδὲ ἤθελον ἐμαῖς προσέχειν βουλαῖς,
ἐμυκτήριζον δὲ ἐμοὺς ἐλέγχους.
31 τοιγαροῦν ἔδονται τῆς ἑαυτῶν ὁδοῦ τοὺς καρποὺς
καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσεβείας πλησθήσονται·
32 ἀνθ' ὧν γὰρ ἠδίκουν νηπίους, φονευθήσονται,
καὶ ἐξετασμὸς ἀσεβεῖς ὀλεῖ.
33 ὁ δὲ ἐμοῦ ἀκούων κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι
καὶ ἡσυχάσει ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ.
2 1 Υἱέ, ἐὰν δεξάμενος ῥῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κρύψῃς παρὰ σεαυτῷ,
2 ὑπακούσεται σοφίας τὸ οὖς σου,
καὶ παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς σύνεσιν,
παραβαλεῖς δὲ αὐτὴν ἐπὶ νουθέτησιν τῷ υἱῷ σου.
3 ἐὰν γὰρ τὴν σοφίαν ἐπικαλέσῃ
καὶ τῇ συνέσει δῷς φωνήν σου,
τὴν δὲ αἴσθησιν ζητήσῃς μεγάλῃ τῇ φωνῇ,
4 καὶ ἐὰν ζητήσῃς αὐτὴν ὡς ἀργύριον
καὶ ὡς θησαυροὺς ἐξερευνήσῃς αὐτήν,
5 τότε συνήσεις φόβον κυρίου
καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ εὑρήσεις.
6 ὅτι κύριος δίδωσιν σοφίαν,
καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ γνῶσις καὶ σύνεσις·
7 καὶ θησαυρίζει τοῖς κατορθοῦσι σωτηρίαν,
ὑπερασπιεῖ τὴν πορείαν αὐτῶν
8 τοῦ φυλάξαι ὁδοὺς δικαιωμάτων
καὶ ὁδὸν εὐλαβουμένων αὐτὸν διαφυλάξει.
9 τότε συνήσεις δικαιοσύνην καὶ κρίμα
καὶ κατορθώσεις πάντας ἄξονας ἀγαθούς.
10 ἐὰν γὰρ ἔλθῃ ἡ σοφία εἰς σὴν διάνοιαν,
ἡ δὲ αἴσθησις τῇ σῇ ψυχῇ καλὴ εἶναι δόξῃ,
11 βουλὴ καλὴ φυλάξει σε,
ἔννοια δὲ ὁσία τηρήσει σε,
12 ἵνα ῥύσηταί σε ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς
καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς λαλοῦντος μηδὲν πιστόν.

29 σοφιαν] παιδιαν A† | φοβον] λογον BS*A† | του κυριου BS*†] του > rel. || 33^{1} επ] εν SA†

2 3^{3}] > B*S, in *O* sub ※ (pro ÷) || 7^{2} υπερασπ.] + δε S^{c} || 8^{1} οδον A || 10^{1} η > S*† || 12^{1} σε > A†

13 ὦ οἱ ἐγκαταλείποντες ὁδοὺς εὐθείας
τοῦ πορεύεσθαι ἐν ὁδοῖς σκότους,
14 οἱ εὐφραινόμενοι ἐπὶ κακοῖς
καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῇ,
15 ὧν αἱ τρίβοι σκολιαὶ
καὶ καμπύλαι αἱ τροχιαὶ αὐτῶν
16 τοῦ μακράν σε ποιῆσαι ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας
καὶ ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης.
17 υἱέ, μή σε καταλάβῃ κακὴ βουλὴ
ἡ ἀπολείπουσα διδασκαλίαν νεότητος
καὶ διαθήκην θείαν ἐπιλελησμένη·
18 ἔθετο γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς
καὶ παρὰ τῷ ᾅδῃ μετὰ τῶν γηγενῶν τοὺς ἄξονας αὐτῆς·
19 πάντες οἱ πορευόμενοι ἐν αὐτῇ οὐκ ἀναστρέψουσιν
οὐδὲ μὴ καταλάβωσιν τρίβους εὐθείας·
οὐ γὰρ καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτῶν ζωῆς.
20 εἰ γὰρ ἐπορεύοντο τρίβους ἀγαθάς,
εὕροσαν ἂν τρίβους δικαιοσύνης λείους.
21 χρηστοὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς,
ἄκακοι δὲ ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ,
ὅτι εὐθεῖς κατασκηνώσουσι γῆν,
καὶ ὅσιοι ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ·
22 ὁδοὶ ἀσεβῶν ἐκ γῆς ὀλοῦνται,
οἱ δὲ παράνομοι ἐξωσθήσονται ἀπ᾽ αὐτῆς.
3 1 Υἱέ, ἐμῶν νομίμων μὴ ἐπιλανθάνου,
τὰ δὲ ῥήματά μου τηρείτω σὴ καρδία·
2 μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς καὶ εἰρήνην προσθήσουσίν σοι.
3 ἐλεημοσύναι καὶ πίστεις μὴ ἐκλιπέτωσάν σε,
ἄφαψαι δὲ αὐτὰς ἐπὶ σῷ τραχήλῳ, καὶ εὑρήσεις χάριν·
4 καὶ προνοοῦ καλὰ ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀνθρώπων.
5 ἴσθι πεποιθὼς ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐπὶ θεῷ,
ἐπὶ δὲ σῇ σοφίᾳ μὴ ἐπαίρου·
6 ἐν πάσαις ὁδοῖς σου γνώριζε αὐτήν,
ἵνα ὀρθοτομῇ τὰς ὁδούς σου,
[ὁ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκόπτῃ.]
7 μὴ ἴσθι φρόνιμος παρὰ σεαυτῷ,

211.2] > B†, in *O* sub ÷ | 21⁴ om., sed in 21² και οσιοι pro ακακοι δε praeb. S*† || **22**1 οδοι] + δε A

3 3² και ευρ. χαριν (in 𝔐 ad 4 tracta) BS] pr. (uel add.) γραψον αυτας επι πλακος καρδιας σου uel sim. pl. (in *O* sub ※), + γραψον δε αυτας επι το πλατος της καρδιας σου A†: cf. 7 3 || 5¹ ολη] + τη BS*† || 6¹ εν > BS†: cf. 19 | 6³ (cf. 23²)] > BS*A, in *O* sub ÷ | ου > Ss

φοβοῦ δὲ τὸν θεὸν καὶ ἔκκλινε ἀπὸ παντὸς κακοῦ·
8 τότε ἴασις ἔσται τῷ σώματί σου
καὶ ἐπιμέλεια τοῖς ὀστέοις σου.
9 τίμα τὸν κύριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόνων
καὶ ἀπάρχου αὐτῷ ἀπὸ σῶν καρπῶν δικαιοσύνης,
10 ἵνα πίμπληται τὰ ταμιεῖά σου πλησμονῆς σίτου,
οἴνῳ δὲ αἱ ληνοί σου ἐκβλύζωσιν.
11 Υἱέ, μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου
μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος·
12 ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει,
μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται.
13 μακάριος ἄνθρωπος ὃς εὗρεν σοφίαν
καὶ θνητὸς ὃς εἶδεν φρόνησιν·
14 κρεῖττον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι
ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρούς.
15 τιμιωτέρα δέ ἐστιν λίθων πολυτελῶν,
οὐκ ἀντιτάξεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν·
εὔγνωστός ἐστιν πᾶσιν τοῖς ἐγγίζουσιν αὐτῇ,
πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστιν.
16 μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς,
ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα·
16a ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη,
νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ.
17 αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ὁδοὶ καλαί,
καὶ πάντες οἱ τρίβοι αὐτῆς ἐν εἰρήνῃ·
18 ξύλον ζωῆς ἐστι πᾶσι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῆς,
καὶ τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ' αὐτὴν ὡς ἐπὶ κύριον ἀσφαλής.
19 ὁ θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐθεμελίωσεν τὴν γῆν,
ἡτοίμασεν δὲ οὐρανοὺς ἐν φρονήσει·
20 ἐν αἰσθήσει ἄβυσσοι ἐρράγησαν,
νέφη δὲ ἐρρύησαν δρόσους.
21 Υἱέ, μὴ παραρρυῇς,
τήρησον δὲ ἐμὴν βουλὴν καὶ ἔννοιαν,
22 ἵνα ζήσῃ ἡ ψυχή σου,
καὶ χάρις ᾖ περὶ σῷ τραχήλῳ.
22a ἔσται δὲ ἴασις ταῖς σαρξί σου

10^1 πιμπλωνται S* | σιτου] σιτω BS*† || 12^1 παιδευει] ελεγχει B† || 15^2 αντιτασσεται AS^c || 17^2 παντες οι τριβοι BSA† (cf. Thack. p. 146 n. 2)] παντες οι αξονες V†, πασαι αι τριβοι rel. (B^c αι pro οι, sed παντες retinet) | εν > S† || 18^2 ασφαλης > B*S*† || 19^2 εν > BS*†: cf. 6 || 20^1 αισθησει] + αυτου S^c (in *O* sub ※) | 20^2 δροσω S^c

ˋκαὶ ἐπιμέλεια τοῖς σοῖς ὀστέοις,
23 ἵνα πορεύῃ πεποιθὼς ἐν εἰρήνῃ πάσας τὰς ὁδούς σου,
ὁ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκόψῃ.
24 ἐὰν γὰρ κάθῃ, ἄφοβος ἔσῃ,
ἐὰν δὲ καθεύδῃς, ἡδέως ὑπνώσεις·
25 καὶ οὐ φοβηθήσῃ πτόησιν ἐπελθοῦσαν
οὐδὲ ὁρμὰς ἀσεβῶν ἐπερχομένας·
26 ὁ γὰρ κύριος ἔσται ἐπὶ πασῶν ὁδῶν σου
καὶ ἐρείσει σὸν πόδα, ἵνα μὴ σαλευθῇς.
27 μὴ ἀπόσχῃ εὖ ποιεῖν ἐνδεῆ,
ἡνίκα ἂν ἔχῃ ἡ χείρ σου βοηθεῖν·
28 μὴ εἴπῃς Ἐπανελθὼν ἐπάνηκε καὶ αὔριον δώσω,
δυνατοῦ σου ὄντος εὖ ποιεῖν·
οὐ γὰρ οἶδας τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα.
29 μὴ τεκτήνῃ ἐπὶ σὸν φίλον κακὰ
παροικοῦντα καὶ πεποιθότα ἐπὶ σοί.
30 μὴ φιλεχθρήσῃς πρὸς ἄνθρωπον μάτην,
μή τι εἰς σὲ ἐργάσηται κακόν.
31 μὴ κτήσῃ κακῶν ἀνδρῶν ὀνείδη
μηδὲ ζηλώσῃς τὰς ὁδοὺς αὐτῶν·
32 ἀκάθαρτος γὰρ ἔναντι κυρίου πᾶς παράνομος,
ἐν δὲ δικαίοις οὐ συνεδριάζει.
33 κατάρα θεοῦ ἐν οἴκοις ἀσεβῶν,
ἐπαύλεις δὲ δικαίων εὐλογοῦνται.
34 κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται,
ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν.
35 δόξαν σοφοὶ κληρονομήσουσιν,
οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὕψωσαν ἀτιμίαν.
4 1 Ἀκούσατε, παῖδες, παιδείαν πατρὸς
καὶ προσέχετε γνῶναι ἔννοιαν·
2 δῶρον γὰρ ἀγαθὸν δωροῦμαι ὑμῖν,
τὸν ἐμὸν νόμον μὴ ἐγκαταλίπητε.
3 υἱὸς γὰρ ἐγενόμην κἀγὼ πατρὶ ὑπήκοος
καὶ ἀγαπώμενος ἐν προσώπῳ μητρός,
4 οἳ ἔλεγον καὶ ἐδίδασκόν με
Ἐρειδέτω ὁ ἡμέτερος λόγος εἰς σὴν καρδίαν·
5 φύλασσε ἐντολάς, μὴ ἐπιλάθῃ

22a[2] τοις σοις οστεοις] τ. οστ. σου ASc || **24**[1] γαρ > A† || **25**[1] ου] + μη A† || **27**[2] βοηθειν] ευ ποιει A† || **28**[1] και > B† || **29**[1] τεκτηνη BS*†] τεκτε(pro αι)νης V†, τεκτε(uel αι)νε rel. || 30[2] εις > B†, εις σε > S*† || **32**[1] γαρ > S†

4 4[2] καρδ.] διανοιαν S† || 5[1] φυλασσε εντολας (in 𝔐 ad 4 tracta)] add. ※μου και ζηθι *O*, add. μου tantum Ss | μη επιλαθη] pr. ※κτησαι σοφιαν κτη-

μηδὲ παρίδῃς ῥῆσιν ἐμοῦ στόματος
6 μηδὲ ἐγκαταλίπῃς αὐτήν, καὶ ἀνθέξεταί σου·
ἐράσθητι αὐτῆς, καὶ τηρήσει σε·
8 περιχαράκωσον αὐτήν, καὶ ὑψώσει σε·
τίμησον αὐτήν, ἵνα σε περιλάβῃ,
9 ἵνα δῷ τῇ σῇ κεφαλῇ στέφανον χαρίτων,
στεφάνῳ δὲ τρυφῆς ὑπερασπίσῃ σου.
10 Ἄκουε, υἱέ, καὶ δέξαι ἐμοὺς λόγους,
καὶ πληθυνθήσεται ἔτη ζωῆς σου,
ἵνα σοι γένωνται πολλαὶ ὁδοὶ βίου·
11 ὁδοὺς γὰρ σοφίας διδάσκω σε,
ἐμβιβάζω δέ σε τροχιαῖς ὀρθαῖς.
12 ἐὰν γὰρ πορεύῃ, οὐ συγκλεισθήσεταί σου τὰ διαβήματα·
ἐὰν δὲ τρέχῃς, οὐ κοπιάσεις.
13 ἐπιλαβοῦ ἐμῆς παιδείας, μὴ ἀφῇς,
ἀλλὰ φύλαξον αὐτὴν σεαυτῷ εἰς ζωήν σου.
14 ὁδοὺς ἀσεβῶν μὴ ἐπέλθῃς
μηδὲ ζηλώσῃς ὁδοὺς παρανόμων·
15 ἐν ᾧ ἂν τόπῳ στρατοπεδεύσωσιν, μὴ ἐπέλθῃς ἐκεῖ,
ἔκκλινον δὲ ἀπ' αὐτῶν καὶ παράλλαξον.
16 οὐ γὰρ μὴ ὑπνώσωσιν, ἐὰν μὴ κακοποιήσωσιν·
ἀφῄρηται ὁ ὕπνος αὐτῶν, καὶ οὐ κοιμῶνται·
17 οἵδε γὰρ σιτοῦνται σῖτα ἀσεβείας,
οἴνῳ δὲ παρανόμῳ μεθύσκονται.
18 αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν δικαίων ὁμοίως φωτὶ λάμπουσιν,
προπορεύονται καὶ φωτίζουσιν, ἕως κατορθώσῃ ἡ ἡμέρα·
19 αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν ἀσεβῶν σκοτειναί,
οὐκ οἴδασιν πῶς προσκόπτουσιν.
20 Υἱέ, ἐμῇ ῥήσει πρόσεχε,
τοῖς δὲ ἐμοῖς λόγοις παράβαλε σὸν οὖς,
21 ὅπως μὴ ἐκλίπωσίν σε αἱ πηγαί σου,
φύλασσε αὐτὰς ἐν σῇ καρδίᾳ·
22 ζωὴ γάρ ἐστιν τοῖς εὑρίσκουσιν αὐτὰς
καὶ πάσῃ σαρκὶ ἴασις.
23 πάσῃ φυλακῇ τήρει σὴν καρδίαν·

σαι συνεσιν *O*, add. κτησαι σοφιαν και συνεσιν S$^{s(†)}$ | post stichum 5^2 obelo notatum add. *O* stichum ※μηδε εκκλινης απο ρηματων στοματος μου: eodem loco add. A duos stichos κτησαι σοφιαν κτησαι συνεσιν μη επιλαθη, μηδε εκκλεινης απο ρηματων στοματος μου || 6^1 μηδε BS†] μη rel. || 10^2 πληθυνθ.] + σοι AS^c || 13^2 αλλα > A || 15^1 τοπω > S*† || 16^2 αυτων] pr. απ AS^c | και > A† || 18^2 κατορθωσει A† || 20^2 παραβαλλε A: cf. 5 1. 13 || 21^1 εκλιπωσιν] εκ > S*V† | 21^2 ση > BS*† || 22^1 αυτην B† | 22^2 σαρκι] + αυτου A*O*S^{c}V$^{(†)}$

ἐκ γὰρ τούτων ἔξοδοι ζωῆς.
24 περίελε σεαυτοῦ σκολιὸν στόμα
καὶ ἄδικα χείλη μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἄπωσαι.
25 οἱ ὀφθαλμοί σου ὀρθὰ βλεπέτωσαν,
τὰ δὲ βλέφαρά σου νευέτω δίκαια.
26 ὀρθὰς τροχιὰς ποίει σοῖς ποσὶν
καὶ τὰς ὁδούς σου κατεύθυνε.
27 μὴ ἐκκλίνῃς εἰς τὰ δεξιὰ μηδὲ εἰς τὰ ἀριστερά,
ἀπόστρεψον δὲ σὸν πόδα ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς·
27a ὁδοὺς γὰρ τὰς ἐκ δεξιῶν οἶδεν ὁ θεός,
διεστραμμέναι δέ εἰσιν αἱ ἐξ ἀριστερῶν·
27b αὐτὸς δὲ ὀρθὰς ποιήσει τὰς τροχιάς σου,
τὰς δὲ πορείας σου ἐν εἰρήνῃ προάξει.
5 1 Υἱέ, ἐμῇ σοφίᾳ πρόσεχε,
ἐμοῖς δὲ λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς,
2 ἵνα φυλάξῃς ἔννοιαν ἀγαθήν·
αἴσθησιν δὲ ἐμῶν χειλέων ἐντέλλομαί σοι.
3 μὴ πρόσεχε φαύλῃ γυναικί·
μέλι γὰρ ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων γυναικὸς πόρνης,
ἣ πρὸς καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα,
4 ὕστερον μέντοι πικρότερον χολῆς εὑρήσεις
καὶ ἠκονημένον μᾶλλον μαχαίρας διστόμου.
5 τῆς γὰρ ἀφροσύνης οἱ πόδες κατάγουσιν
τοὺς χρωμένους αὐτῇ μετὰ θανάτου εἰς τὸν ᾅδην,
τὰ δὲ ἴχνη αὐτῆς οὐκ ἐρείδεται·
6 ὁδοὺς γὰρ ζωῆς οὐκ ἐπέρχεται,
σφαλεραὶ δὲ αἱ τροχιαὶ αὐτῆς καὶ οὐκ εὔγνωστοι.
7 νῦν οὖν, υἱέ, ἄκουέ μου
καὶ μὴ ἀκύρους ποιήσῃς ἐμοὺς λόγους·
8 μακρὰν ποίησον ἀπ᾽ αὐτῆς σὴν ὁδόν,
μὴ ἐγγίσῃς πρὸς θύραις οἴκων αὐτῆς,
9 ἵνα μὴ πρόῃ ἄλλοις ζωήν σου
καὶ σὸν βίον ἀνελεήμοσιν,
10 ἵνα μὴ πλησθῶσιν ἀλλότριοι σῆς ἰσχύος,
οἱ δὲ σοὶ πόνοι εἰς οἴκους ἀλλοτρίων εἰσέλθωσιν,
11 καὶ μεταμεληθήσῃ ἐπ᾽ ἐσχάτων,

24^{2} μακραν / απο σου] tr. BA† | απωσον A† || 27a^{2} αι > S† || 27b^{2} προαξαι A†

5 1^{2} παραβαλε S: cf. 4 20 || 2^{2} αισθησις et εντελλεται BS*(uid.)† || 4^{1} μεντοι] δε A† || 8^{2}] pr. και Sc† || 10^{1} μη > A†, sed A(†) in 11^{1} μη μεταμεληθης pro μεταμεληθηση | 10^{2} εισελθωσιν] εισ > BS† || 11^{1} εσχ.] + σου Sc

ἡνίκα ἂν κατατριβῶσιν σάρκες σώματός σου,
12 καὶ ἐρεῖς Πῶς ἐμίσησα παιδείαν,
καὶ ἐλέγχους ἐξέκλινεν ἡ καρδία μου·
13 οὐκ ἤκουον φωνὴν παιδεύοντός με καὶ διδάσκοντός με
οὐδὲ παρέβαλλον τὸ οὖς μου·
14 παρ᾽ ὀλίγον ἐγενόμην ἐν παντὶ κακῷ
ἐν μέσῳ ἐκκλησίας καὶ συναγωγῆς.
15 πῖνε ὕδατα ἀπὸ σῶν ἀγγείων
καὶ ἀπὸ σῶν φρεάτων πηγῆς.
16 μὴ ὑπερεκχείσθω σοι τὰ ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς,
εἰς δὲ σὰς πλατείας διαπορευέσθω τὰ σὰ ὕδατα·
17 ἔστω σοι μόνῳ ὑπάρχοντα,
καὶ μηδεὶς ἀλλότριος μετασχέτω σοι·
18 ἡ πηγή σου τοῦ ὕδατος ἔστω σοι ἰδία,
καὶ συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ νεότητός σου.
19 ἔλαφος φιλίας καὶ πῶλος σῶν χαρίτων ὁμιλείτω σοι,
ἡ δὲ ἰδία ἡγείσθω σου καὶ συνέστω σοι ἐν παντὶ καιρῷ·
ἐν γὰρ τῇ ταύτης φιλίᾳ συμπεριφερόμενος πολλοστὸς ἔσῃ.
20 μὴ πολὺς ἴσθι πρὸς ἀλλοτρίαν
μηδὲ συνέχου ἀγκάλαις τῆς μὴ ἰδίας·
21 ἐνώπιον γάρ εἰσιν τῶν τοῦ θεοῦ ὀφθαλμῶν ὁδοὶ ἀνδρός,
εἰς δὲ πάσας τὰς τροχιὰς αὐτοῦ σκοπεύει.
22 παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύουσιν,
σειραῖς δὲ τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται·
23 οὗτος τελευτᾷ μετὰ ἀπαιδεύτων,
ἐκ δὲ πλήθους τῆς ἑαυτοῦ βιότητος ἐξερρίφη
καὶ ἀπώλετο δι᾽ ἀφροσύνην.
6 1 Υἱέ, ἐὰν ἐγγυήσῃ σὸν φίλον,
παραδώσεις σὴν χεῖρα ἐχθρῷ·
2 παγὶς γὰρ ἰσχυρὰ ἀνδρὶ τὰ ἴδια χείλη,
καὶ ἁλίσκεται χείλεσιν ἰδίου στόματος.
3 ποίει, υἱέ, ἃ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι, καὶ σῴζου
— ἥκεις γὰρ εἰς χεῖρας κακῶν διὰ σὸν φίλον —
ἴθι μὴ ἐκλυόμενος,
παρόξυνε δὲ καὶ τὸν φίλον σου, ὃν ἐνεγυήσω·
4 μὴ δῷς ὕπνον σοῖς ὄμμασιν

13^2 παρεβαλον S: cf. 4 20 ‖ 14^1] + μου A† ‖ 16^1 μη > ASc | τα > BS† ‖ 17^1 μονα B† ‖ 19^2 ιδια] φιλια OScV† | 19^3 τη ταυτης] ταυτη τη A† ‖ 20^2 συνερχου B† | ταις μη ιδιαις A ‖ 21^2 πασας τας] σας A† ‖ 22^2 των εαυ. αμαρτ. / εκαστος] tr. S† ‖ 23^1 ουτος] ος A*†
6 2^1 ανδρι / τα ιδ. χειλη] tr. A† ‖ 3^3 ιθι Gra.] ισθι mss.: cf. 6 | 3^4 φιλον σου] σον φ. S†

μηδὲ ἐπινυστάξῃς σοῖς βλεφάροις,
5 ἵνα σῴζῃ ὥσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων
καὶ ὥσπερ ὄρνεον ἐκ παγίδος.
6 Ἴθι πρὸς τὸν μύρμηκα, ὦ ὀκνηρέ,
καὶ ζήλωσον ἰδὼν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ
καὶ γενοῦ ἐκείνου σοφώτερος·
7 ἐκείνῳ γὰρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος
μηδὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων
μηδὲ ὑπὸ δεσπότην ὢν
8 ἑτοιμάζεται θέρους τὴν τροφὴν
πολλήν τε ἐν τῷ ἀμήτῳ ποιεῖται τὴν παράθεσιν.
8a ἢ πορεύθητι πρὸς τὴν μέλισσαν
καὶ μάθε ὡς ἐργάτις ἐστὶν
τήν τε ἐργασίαν ὡς σεμνὴν ποιεῖται,
8b ἧς τοὺς πόνους βασιλεῖς καὶ ἰδιῶται πρὸς ὑγίειαν προσφέρονται,
ποθεινὴ δέ ἐστιν πᾶσιν καὶ ἐπίδοξος·
8c καίπερ οὖσα τῇ ῥώμῃ ἀσθενής,
τὴν σοφίαν τιμήσασα προήχθη.
9 ἕως τίνος, ὀκνηρέ, κατάκεισαι;
πότε δὲ ἐξ ὕπνου ἐγερθήσῃ;
10 ὀλίγον μὲν ὑπνοῖς, ὀλίγον δὲ κάθησαι, μικρὸν δὲ νυστάζεις,
ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίζῃ χερσὶν στήθη·
11 εἶτ᾽ ἐμπαραγίνεταί σοι ὥσπερ κακὸς ὁδοιπόρος ἡ πενία
καὶ ἡ ἔνδεια ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς.
11a ἐὰν δὲ ἄοκνος ᾖς, ἥξει ὥσπερ πηγὴ ὁ ἀμητός σου,
ἡ δὲ ἔνδεια ὥσπερ κακὸς δρομεὺς ἀπαυτομολήσει.
12 Ἀνὴρ ἄφρων καὶ παράνομος πορεύεται ὁδοὺς οὐκ ἀγαθάς·
13 ὁ δ᾽ αὐτὸς ἐννεύει ὀφθαλμῷ, σημαίνει δὲ ποδί,
διδάσκει δὲ ἐννεύμασιν δακτύλων,
14 διεστραμμένῃ δὲ καρδίᾳ τεκταίνεται κακὰ ἐν παντὶ καιρῷ·
ὁ τοιοῦτος ταραχὰς συνίστησιν πόλει.
15 διὰ τοῦτο ἐξαπίνης ἔρχεται ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ,
διακοπὴ καὶ συντριβὴ ἀνίατος.
16 ὅτι χαίρει πᾶσιν, οἷς μισεῖ ὁ κύριος,
συντρίβεται δὲ δι᾽ ἀκαθαρσίαν ψυχῆς·

6^1 ιθι A*B^c] ισθι B*SA^c: scripsitne interpres ισθι, non discernens εἶμι et εἰμί? cf. 3 || 7^1 εκεινου A†, -νος S^c || $8b^1$ προσφερονται] προσ > A† || 11^1 σοι] > S†, in *O* sub ÷ || $11a^1$ ηξει] + σοι A† | σου] σοι S*† | $11a^2$ δρομευς] ανηρ A | απαυτομολ.] απ > A† || 14^1 δε > B | εν παντι καιρω ad 14^2 trahit A || 15^1 δια] + δε A$B^c$$S^c$ | 15^2 διακοπη] + δε S† || 16^1 κυριος] θεος B pau.

17 ὀφθαλμὸς ὑβριστοῦ, γλῶσσα ἄδικος,
χεῖρες ἐκχέουσαι αἷμα δικαίου
18 καὶ καρδία τεκταινομένη λογισμοὺς κακοὺς
καὶ πόδες ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν·
19 ἐκκαίει ψεύδη μάρτυς ἄδικος
καὶ ἐπιπέμπει κρίσεις ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν.
20 Υἱέ, φύλασσε νόμους πατρός σου
καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμοὺς μητρός σου·
21 ἄφαψαι δὲ αὐτοὺς ἐπὶ σῇ ψυχῇ διὰ παντὸς
καὶ ἐγκλοίωσαι ἐπὶ σῷ τραχήλῳ.
22 ἡνίκα ἂν περιπατῇς, ἐπάγου αὐτήν, καὶ μετὰ σοῦ ἔστω·
ὡς δ' ἂν καθεύδῃς, φυλασσέτω σε,
ἵνα ἐγειρομένῳ συλλαλῇ σοι·
23 ὅτι λύχνος ἐντολὴ νόμου καὶ φῶς,
καὶ ὁδὸς ζωῆς ἔλεγχος καὶ παιδεία
24 τοῦ διαφυλάσσειν σε ἀπὸ γυναικὸς ὑπάνδρου
καὶ ἀπὸ διαβολῆς γλώσσης ἀλλοτρίας.
25 μή σε νικήσῃ κάλλους ἐπιθυμία,
μηδὲ ἀγρευθῇς σοῖς ὀφθαλμοῖς
μηδὲ συναρπασθῇς ἀπὸ τῶν αὐτῆς βλεφάρων·
26 τιμὴ γὰρ πόρνης ὅση καὶ ἑνὸς ἄρτου,
γυνὴ δὲ ἀνδρῶν τιμίας ψυχὰς ἀγρεύει.
27 ἀποδήσει τις πῦρ ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἱμάτια οὐ κατακαύσει;
28 ἢ περιπατήσει τις ἐπ' ἀνθράκων πυρός, τοὺς δὲ πόδας οὐ κατακαύσει;
29 οὕτως ὁ εἰσελθὼν πρὸς γυναῖκα ὕπανδρον,
οὐκ ἀθῳωθήσεται οὐδὲ πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῆς.
30 οὐ θαυμαστὸν ἐὰν ἁλῷ τις κλέπτων,
κλέπτει γὰρ ἵνα ἐμπλήσῃ τὴν ψυχὴν πεινῶν·
31 ἐὰν δὲ ἁλῷ, ἀποτείσει ἑπταπλάσια
καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ δοὺς ῥύσεται ἑαυτόν.
32 ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἔνδειαν φρενῶν ἀπώλειαν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ περιποιεῖται,
33 ὀδύνας τε καὶ ἀτιμίας ὑποφέρει,
τὸ δὲ ὄνειδος αὐτοῦ οὐκ ἐξαλειφθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.
34 μεστὸς γὰρ ζήλου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς·
οὐ φείσεται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως,

17[2] δικαιον ASc || 20[1] υιε φυλ.] tr. A || 21[1] αυτας S*: cf. 33 | 21[2] επι BS*OV pau.] περι rel. || 23[1] και φως ad 23[2] trahunt BS | 23[2] και οδος] και > BS*V† | ελεγχος] pr. και B* || 24[1] διαφυλ.] δια > S* pau. || 30[1] αλω τις] tr. A† | 30[2] την > ASc | πεινων BSV†] -νωσαν rel. || 34[1] > S*†

35 οὐκ ἀνταλλάξεται οὐδενὸς λύτρου τὴν ἔχθραν
οὐδὲ μὴ διαλυθῇ πολλῶν δώρων.

7 1 Υἱέ, φύλασσε ἐμοὺς λόγους,
τὰς δὲ ἐμὰς ἐντολὰς κρύψον παρὰ σεαυτῷ·
1a υἱέ, τίμα τὸν κύριον, καὶ ἰσχύσεις,
πλὴν δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον.
2 φύλαξον ἐμὰς ἐντολάς, καὶ βιώσεις,
τοὺς δὲ ἐμοὺς λόγους ὥσπερ κόρας ὀμμάτων·
3 περίθου δὲ αὐτοὺς σοῖς δακτύλοις,
ἐπίγραψον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου.
4 εἰπὸν τὴν σοφίαν σὴν ἀδελφὴν εἶναι,
τὴν δὲ φρόνησιν γνώριμον περιποίησαι σεαυτῷ,
5 ἵνα σε τηρήσῃ ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας καὶ πονηρᾶς,
ἐάν σε λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάληται.
6 ἀπὸ γὰρ θυρίδος ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς εἰς τὰς πλατείας παρακύπτουσα,
7 ὃν ἂν ἴδῃ τῶν ἀφρόνων τέκνων νεανίαν ἐνδεῆ φρενῶν
8 παραπορευόμενον παρὰ γωνίαν ἐν διόδοις οἴκων αὐτῆς
9 καὶ λαλοῦντα ἐν σκότει ἑσπερινῷ,
ἡνίκα ἂν ἡσυχία νυκτερινὴ ᾖ καὶ γνοφώδης,
10 ἡ δὲ γυνὴ συναντᾷ αὐτῷ, εἶδος ἔχουσα πορνικόν,
ἣ ποιεῖ νέων ἐξίπτασθαι καρδίας.
11 ἀνεπτερωμένη δέ ἐστιν καὶ ἄσωτος,
ἐν οἴκῳ δὲ οὐχ ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες αὐτῆς·
12 χρόνον γάρ τινα ἔξω ῥέμβεται,
χρόνον δὲ ἐν πλατείαις παρὰ πᾶσαν γωνίαν ἐνεδρεύει.
13 εἶτα ἐπιλαβομένη ἐφίλησεν αὐτόν,
ἀναιδεῖ δὲ προσώπῳ προσεῖπεν αὐτῷ
14 Θυσία εἰρηνική μοί ἐστιν,
σήμερον ἀποδίδωμι τὰς εὐχάς μου·
15 ἕνεκα τούτου ἐξῆλθον εἰς συνάντησίν σοι,
ποθοῦσα τὸ σὸν πρόσωπον εὕρηκά σε·
16 κειρίαις τέτακα τὴν κλίνην μου,
ἀμφιτάποις δὲ ἔστρωκα τοῖς ἀπ' Αἰγύπτου·
17 διέρραγκα τὴν κοίτην μου κρόκῳ,
τὸν δὲ οἶκόν μου κινναμώμῳ·
18 ἐλθὲ καὶ ἀπολαύσωμεν φιλίας ἕως ὄρθρου,

35² διαλυθη] δια (sic) A†
7 1¹ υιε] + μου S*† || 2² εμους λογους] tr. S*† || 3¹ δε > A pau. | 3² το πλατος] πλακος 2 codd. Gra.: cf. 3 3 22 20 || 9² η > B | γνοφος A† || 13² δε > S† | προσειπεν] προσ > S*† || 15¹ υπαντησιν B*† | σοι] σου V, μου A† || 16¹ κ(ε)ιρ(ε)ια BS*† || 17¹ διερραγκα: cf. Thack. p. 205 n. 1 | κροκινω BrS*†

δεῦρο καὶ ἐγκυλισθῶμεν ἔρωτι·
19 οὐ γὰρ πάρεστιν ὁ ἀνήρ μου ἐν οἴκῳ,
πεπόρευται δὲ ὁδὸν μακρὰν
20 ἔνδεσμον ἀργυρίου λαβὼν ἐν χειρὶ αὐτοῦ,
δι᾽ ἡμερῶν πολλῶν ἐπανήξει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
21 ἀπεπλάνησεν δὲ αὐτὸν πολλῇ ὁμιλίᾳ
βρόχοις τε τοῖς ἀπὸ χειλέων ἐξώκειλεν αὐτόν.
22 ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ κεπφωθείς,
ὥσπερ δὲ βοῦς ἐπὶ σφαγὴν ἄγεται
καὶ ὥσπερ κύων ἐπὶ δεσμοὺς
23 ἢ ὡς ἔλαφος τοξεύματι πεπληγὼς εἰς τὸ ἧπαρ,
σπεύδει δὲ ὥσπερ ὄρνεον εἰς παγίδα
οὐκ εἰδὼς ὅτι περὶ ψυχῆς τρέχει.
24 νῦν οὖν, υἱέ, ἄκουέ μου
καὶ πρόσεχε ῥήμασιν στόματός μου·
25 μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδία σου·
26 πολλοὺς γὰρ τρώσασα καταβέβληκεν,
καὶ ἀναρίθμητοί εἰσιν οὓς πεφόνευκεν·
27 ὁδοὶ ᾅδου ὁ οἶκος αὐτῆς
κατάγουσαι εἰς τὰ ταμιεῖα τοῦ θανάτου.

8 1 Σὺ τὴν σοφίαν κηρύξεις, ἵνα φρόνησίς σοι ὑπακούσῃ·
2 ἐπὶ γὰρ τῶν ὑψηλῶν ἄκρων ἐστίν,
ἀνὰ μέσον δὲ τῶν τρίβων ἕστηκεν·
3 παρὰ γὰρ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει,
ἐν δὲ εἰσόδοις ὑμνεῖται
4 Ὑμᾶς, ὦ ἄνθρωποι, παρακαλῶ
καὶ προΐεμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων·
5 νοήσατε, ἄκακοι, πανουργίαν,
οἱ δὲ ἀπαίδευτοι, ἔνθεσθε καρδίαν.
6 εἰσακούσατέ μου, σεμνὰ γὰρ ἐρῶ
καὶ ἀνοίσω ἀπὸ χειλέων ὀρθά·
7 ὅτι ἀλήθειαν μελετήσει ὁ φάρυγξ μου,
ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χείλη ψευδῆ.
8 μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου,
οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σκολιὸν οὐδὲ στραγγαλῶδες·
9 πάντα ἐνώπια τοῖς συνιοῦσιν
καὶ ὀρθὰ τοῖς εὑρίσκουσι γνῶσιν.
10 λάβετε παιδείαν καὶ μὴ ἀργύριον

23^2 δε > S*† || 25 εις τας οδους (sic) > S*† | fin.] + και μη πλανηθης εν ατραποις αυτης ASs (in O sub ※) || 27^2 τα > ASc | του > Sc
8 6^1 σεμνα] πολλα S*† | 6^2 ανοιγω A, ανοιξω V† || 8^1 κριματα A† | 8^2 στραγγαλιωδες Sc

καὶ γνῶσιν ὑπὲρ χρυσίον δεδοκιμασμένον,
ἀνθαιρεῖσθε δὲ αἴσθησιν χρυσίου καθαροῦ·
11 κρείσσων γὰρ σοφία λίθων πολυτελῶν,
πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστιν.
12 ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκήνωσα βουλήν,
καὶ γνῶσιν καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην.
13 φόβος κυρίου μισεῖ ἀδικίαν,
ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοὺς πονηρῶν·
μεμίσηκα δὲ ἐγὼ διεστραμμένας ὁδοὺς κακῶν.
14 ἐμὴ βουλὴ καὶ ἀσφάλεια,
ἐμὴ φρόνησις, ἐμὴ δὲ ἰσχύς·
15 δι᾿ ἐμοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσιν,
καὶ οἱ δυνάσται γράφουσιν δικαιοσύνην·
16 δι᾿ ἐμοῦ μεγιστᾶνες μεγαλύνονται,
καὶ τύραννοι δι᾿ ἐμοῦ κρατοῦσι γῆς.
17 ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ,
οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὑρήσουσιν.
18 πλοῦτος καὶ δόξα ἐμοὶ ὑπάρχει
καὶ κτῆσις πολλῶν καὶ δικαιοσύνη·
19 βέλτιον ἐμὲ καρπίζεσθαι ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον,
τὰ δὲ ἐμὰ γενήματα κρείσσω ἀργυρίου ἐκλεκτοῦ.
20 ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης περιπατῶ
καὶ ἀνὰ μέσον τρίβων δικαιώματος ἀναστρέφομαι,
21 ἵνα μερίσω τοῖς ἐμὲ ἀγαπῶσιν ὕπαρξιν
καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν ἐμπλήσω ἀγαθῶν.
21a ἐὰν ἀναγγείλω ὑμῖν τὰ καθ᾿ ἡμέραν γινόμενα,
μνημονεύσω τὰ ἐξ αἰῶνος ἀριθμῆσαι.
22 κύριος ἔκτισέν με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ,
23 πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐθεμελίωσέν με ἐν ἀρχῇ,
24 πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆσαι,
πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων,
25 πρὸ τοῦ ὄρη ἑδρασθῆναι,
πρὸ δὲ πάντων βουνῶν γεννᾷ με.
26 κύριος ἐποίησεν χώρας καὶ ἀοικήτους
καὶ ἄκρα οἰκούμενα τῆς ὑπ᾿ οὐρανόν.
27 ἡνίκα ἡτοίμαζεν τὸν οὐρανόν, συμπαρήμην αὐτῷ,

10^{3} > B*SO | ανταναιρεισθαι A† | δε > A† | αισθησιν A†(εσθ.)] -σει B^{s}†, -σ(ε)ις rel. || $13^{1.2}$ αδικιαν ... υπερηφανιαν] tr. S*† || 17^{1} φιλουντας] ζητου. S*† | 17^{2} fin.] + χαριν AS^{c} pl. || 18^{2} πολλων] παλαιων Gra. || 19^{1}] + πολυν A: ex Ps. 18 11 | 19^{2} κρεισσο(uel ω)ν SA pl. || 20^{2} τριβων] οδων S*† | δικαιοσυνης AS^{c} (S^{c}† pr. και), αληθειας mu. || 23 εν αρχη > A† || 24^{1} προ 1^{0} — ποιησαι 1^{0} ad 23 trahit 𝔐 || 25^{1}] + και πλασθηναι την γην S†: ex Ps. 89 2 || 26^{2} υπ] υπο τον S*† | ουρανων B†

καὶ ὅτε ἀφώριζεν τὸν ἑαυτοῦ θρόνον ἐπ᾽ ἀνέμων.
28 ἡνίκα ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ ἄνω νέφη,
καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγὰς τῆς ὑπ᾽ οὐρανὸν
29 καὶ ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ θεμέλια τῆς γῆς,
30 ἤμην παρ᾽ αὐτῷ ἁρμόζουσα,
ἐγὼ ἤμην ᾗ προσέχαιρεν.
καθ᾽ ἡμέραν δὲ εὐφραινόμην ἐν προσώπῳ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ,
31 ὅτε εὐφραίνετο τὴν οἰκουμένην συντελέσας
καὶ ἐνευφραίνετο ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων.
32 νῦν οὖν, υἱέ, ἄκουέ μου.
34 μακάριος ἀνήρ, ὃς εἰσακούσεταί μου,
καὶ ἄνθρωπος, ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει
ἀγρυπνῶν ἐπ᾽ ἐμαῖς θύραις καθ᾽ ἡμέραν
τηρῶν σταθμοὺς ἐμῶν εἰσόδων·
35 αἱ γὰρ ἔξοδοί μου ἔξοδοι ζωῆς,
καὶ ἑτοιμάζεται θέλησις παρὰ κυρίου.
36 οἱ δὲ εἰς ἐμὲ ἁμαρτάνοντες ἀσεβοῦσιν τὰς ἑαυτῶν ψυχάς,
καὶ οἱ μισοῦντές με ἀγαπῶσιν θάνατον.
9 1 Ἡ σοφία ᾠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον
καὶ ὑπήρεισεν στύλους ἑπτά·
2 ἔσφαξεν τὰ ἑαυτῆς θύματα,
ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἑαυτῆς οἶνον
καὶ ἡτοιμάσατο τὴν ἑαυτῆς τράπεζαν·
3 ἀπέστειλεν τοὺς ἑαυτῆς δούλους
συγκαλοῦσα μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπὶ κρατῆρα λέγουσα
4 Ὅς ἐστιν ἄφρων, ἐκκλινάτω πρός με·
καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν εἶπεν
5 Ἔλθατε φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων
καὶ πίετε οἶνον, ὃν ἐκέρασα ὑμῖν·
6 ἀπολείπετε ἀφροσύνην, καὶ ζήσεσθε,
καὶ ζητήσατε φρόνησιν, ἵνα βιώσητε,
καὶ κατορθώσατε ἐν γνώσει σύνεσιν.

28[1] ηνικα] και ως B† || 29 init.] pr. (𝔐 29[1.2]) εν τω τιθεναι αυτον τη θαλασση ακριβασμον αυτου, και υδατα ου παρελευσονται στοματος αυτου ASs (in *O* sub ※) | και] + ως B pau. || 31[1.2] ευφραιν. ... ενευφραιν.] tr. BS || 32 fin. BS*†] + και(> Ss) μακαριοι οι οδους μου φυλασσοντες (33) ακουσατε παιδειαν(A σοφιαν) και σοφισθητε και μη αποφραγητε uel sim. rel. (in *O* sub ※) || 36[1] εις εμε / αμαρτ.] tr. S | ασεβουσιν BS*†] + εις rel.: cf. Helbing Kasussyntax p. 12 | 36[2] με > S*†
9 6[1] και ζησεσθε] ινα εις τον αιωνα βασιλευσητε BS*A: ex Sap. 6 21 | 6[2] ινα βιωσ. > BS*†

7 Ὁ παιδεύων κακοὺς λήμψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν,
ἐλέγχων δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμήσεται ἑαυτόν.
8 μὴ ἔλεγχε κακούς, ἵνα μὴ μισῶσίν σε·
ἔλεγχε σοφόν, καὶ ἀγαπήσει σε.
9 δίδου σοφῷ ἀφορμήν, καὶ σοφώτερος ἔσται·
γνώριζε δικαίῳ, καὶ προσθήσει τοῦ δέχεσθαι.
10 ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου,
καὶ βουλὴ ἁγίων σύνεσις·
10a τὸ γὰρ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς·
11 τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ πολὺν ζήσεις χρόνον,
καὶ προστεθήσεταί σοι ἔτη ζωῆς σου.
12 υἱέ, ἐὰν σοφὸς γένῃ σεαυτῷ, σοφὸς ἔσῃ καὶ τοῖς πλησίον·
ἐὰν δὲ κακὸς ἀποβῇς, μόνος ἀναντλήσεις κακά.
12a ὃς ἐρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν, οὗτος ποιμανεῖ ἀνέμους,
ὁ δ' αὐτὸς διώξεται ὄρνεα πετόμενα·
12b ἀπέλιπεν γὰρ ὁδοὺς τοῦ ἑαυτοῦ ἀμπελῶνος,
τοὺς δὲ ἄξονας τοῦ ἰδίου γεωργίου πεπλάνηται·
12c διαπορεύεται δὲ δι' ἀνύδρου ἐρήμου
καὶ γῆν διατεταγμένην ἐν διψώδεσιν,
συνάγει δὲ χερσὶν ἀκαρπίαν.
13 Γυνὴ ἄφρων καὶ θρασεῖα ἐνδεὴς ψωμοῦ γίνεται,
ἣ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύνην·
14 ἐκάθισεν ἐπὶ θύραις τοῦ ἑαυτῆς οἴκου
ἐπὶ δίφρου ἐμφανῶς ἐν πλατείαις
15 προσκαλουμένη τοὺς παριόντας
καὶ κατευθύνοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν
16 Ὅς ἐστιν ὑμῶν ἀφρονέστατος, ἐκκλινάτω πρός με·
ἐνδεέσι δὲ φρονήσεως παρακελεύομαι λέγουσα
17 Ἄρτων κρυφίων ἡδέως ἅψασθε
καὶ ὕδατος κλοπῆς γλυκεροῦ.
18 ὁ δὲ οὐκ οἶδεν ὅτι γηγενεῖς παρ' αὐτῇ ὄλλυνται,
καὶ ἐπὶ πέτευρον ᾅδου συναντᾷ.
18a ἀλλὰ ἀποπήδησον, μὴ ἐγχρονίσῃς ἐν τῷ τόπῳ
μηδὲ ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτήν·

8^1 μ(ε)ισωσιν BS*A†] μεισουσιν V†, μισησωσιν rel. | 8^2 fin.] + ασοφον και μισησει σε ASs || **9**^{2} γνωρ.] + δε A || **10**^{2} βουλημα S*† || **10a** γαρ] δε AS^c || **11**^{1} ζηση A†, ζησει V†: cf. 18d et Thack. p. 232 inf. | 11^2 σου > A || **12**^{1} τοις] τω A† | 12^2 αποβης > S*† | αναντλησεις (sic scribo pro αν αντλησεις B*A†)] αν αντλησης B^c†, αντλησεις (-σις S†) rel. || **12a**^{1} ποιμαινει BS^c | 12a^2 > S† || **14**$^{1.2}$ **15**^{1} duo stichi in BS (εκαθισεν — διφρου, εμφανως — παριοντας) || **15**^{1} fin.] + οδον A || **16**^{1} αφρονεστατος] αφρων S*† || **18**^{2} πετευρον B*S*A†] αυ pro ευ rel. || **18a**^{1} εγχρονισης] εγ > BS | τοπω] + αυτης S^c

18b οὕτως γὰρ διαβήσῃ ὕδωρ ἀλλότριον
καὶ ὑπερβήσῃ ποταμὸν ἀλλότριον·
18c ἀπὸ δὲ ὕδατος ἀλλοτρίου ἀπόσχου
καὶ ἀπὸ πηγῆς ἀλλοτρίας μὴ πίῃς,
18d ἵνα πολὺν ζήσῃς χρόνον,
προστεθῇ δέ σοι ἔτη ζωῆς.

---

10 1 Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα,
υἱὸς δὲ ἄφρων λύπη τῇ μητρί.
2 οὐκ ὠφελήσουσιν θησαυροὶ ἀνόμους,
δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἐκ θανάτου.
3 οὐ λιμοκτονήσει κύριος ψυχὴν δικαίαν,
ζωὴν δὲ ἀσεβῶν ἀνατρέψει.
4 πενία ἄνδρα ταπεινοῖ,
χεῖρες δὲ ἀνδρείων πλουτίζουσιν.
4a υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται,
τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται.
5 διεσώθη ἀπὸ καύματος υἱὸς νοήμων,
ἀνεμόφθορος δὲ γίνεται ἐν ἀμήτῳ υἱὸς παράνομος.
6 εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου,
στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει πένθος ἄωρον.
7 μνήμη δικαίων μετ᾽ ἐγκωμίων,
ὄνομα δὲ ἀσεβοῦς σβέννυται.
8 σοφὸς καρδίᾳ δέξεται ἐντολάς,
ὁ δὲ ἄστεγος χείλεσιν σκολιάζων ὑποσκελισθήσεται.
9 ὃς πορεύεται ἁπλῶς, πορεύεται πεποιθώς,
ὁ δὲ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ γνωσθήσεται.
10 ὁ ἐννεύων ὀφθαλμοῖς μετὰ δόλου συνάγει ἀνδράσι λύπας,
ὁ δὲ ἐλέγχων μετὰ παρρησίας εἰρηνοποιεῖ.
11 πηγὴ ζωῆς ἐν χειρὶ δικαίου,
στόμα δὲ ἀσεβοῦς καλύψει ἀπώλεια.
12 μῖσος ἐγείρει νεῖκος,
πάντας δὲ τοὺς μὴ φιλονεικοῦντας καλύπτει φιλία.
13 ὃς ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν,
ῥάβδῳ τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον.
14 σοφοὶ κρύψουσιν αἴσθησιν,

18b¹ διαβησεται S*† | 18b² > BS*† || 18d¹ ζηση A†: cf. 11 | 18d² δε σοι] tr. S†
10 1² τη > S || 3¹ δικαιων S* || 4a¹ πεπαιδ. σοφος] tr. S† || 6¹ κεφαλης S*A: cf. 22 || 10¹ οφθαλμω S || 12² καλυψει A pl.: cf. 6. 11 || 13¹ > B†

στόμα δὲ προπετοῦς ἐγγίζει συντριβῇ.
15 κτῆσις πλουσίων πόλις ὀχυρά,
συντριβὴ δὲ ἀσεβῶν πενία.
16 ἔργα δικαίων ζωὴν ποιεῖ,
καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτίας.
17 ὁδοὺς δικαίας ζωῆς φυλάσσει παιδεία,
παιδεία δὲ ἀνεξέλεγκτος πλανᾶται.
18 καλύπτουσιν ἔχθραν χείλη δίκαια,
οἱ δὲ ἐκφέροντες λοιδορίας ἀφρονέστατοί εἰσιν.
19 ἐκ πολυλογίας οὐκ ἐκφεύξῃ ἁμαρτίαν,
φειδόμενος δὲ χειλέων νοήμων ἔσῃ.
20 ἄργυρος πεπυρωμένος γλῶσσα δικαίου,
καρδία δὲ ἀσεβοῦς ἐκλείψει.
21 χείλη δικαίων ἐπίσταται ὑψηλά,
οἱ δὲ ἄφρονες ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν.
22 εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου·
αὕτη πλουτίζει, καὶ οὐ μὴ προστεθῇ αὐτῇ λύπη ἐν καρδίᾳ.
23 ἐν γέλωτι ἄφρων πράσσει κακά,
ἡ δὲ σοφία ἀνδρὶ τίκτει φρόνησιν.
24 ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβὴς περιφέρεται,
ἐπιθυμία δὲ δικαίου δεκτή.
25 παραπορευομένης καταιγίδος ἀφανίζεται ἀσεβής,
δίκαιος δὲ ἐκκλίνας σῴζεται εἰς τὸν αἰῶνα.
26 ὥσπερ ὄμφαξ ὀδοῦσι βλαβερὸν καὶ καπνὸς ὄμμασιν,
οὕτως παρανομία τοῖς χρωμένοις αὐτήν.
27 φόβος κυρίου προστίθησιν ἡμέρας,
ἔτη δὲ ἀσεβῶν ὀλιγωθήσεται.
28 ἐγχρονίζει δικαίοις εὐφροσύνη,
ἐλπὶς δὲ ἀσεβῶν ὄλλυται.
29 ὀχύρωμα ὁσίου φόβος κυρίου,
συντριβὴ δὲ τοῖς ἐργαζομένοις κακά.
30 δίκαιος τὸν αἰῶνα οὐκ ἐνδώσει,
ἀσεβεῖς δὲ οὐκ οἰκήσουσιν γῆν.
31 στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν,
γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολεῖται.
32 χείλη ἀνδρῶν δικαίων ἀποστάζει χάριτας,
στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποστρέφεται.

16^2 αμαρτιαι S* || 17^1 δικαιας > AS^c || 19^1 εκφευξεται αμαρτια A† || 21^2 εν > S*† || 22^1 κεφαλης SA: cf. 6 | 22^2 αυτη πλουτ. > A† || 24^1] + δουλευσει δε αφρων φρονιμω A†: ex 11 29 | 24^2] + καρδια δε ασεβους εκλειψει A†: ex 20 || 25^1 > S*† | ασεβης] pr. ο AS^s || 26^1 βλαβερος A† | 26^2 αυτη A || 28^2 ολλυται] απολειται B† || 32^2 καταστρεφεται S^c

11 1 ζυγοὶ δόλιοι βδέλυγμα ἐνώπιον κυρίου,
στάθμιον δὲ δίκαιον δεκτὸν αὐτῷ.
2 οὗ ἐὰν εἰσέλθῃ ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία·
στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν.
3 ἀποθανὼν δίκαιος ἔλιπεν μετάμελον,
πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια.
5 δικαιοσύνη ἀμώμους ὀρθοτομεῖ ὁδούς,
ἀσέβεια δὲ περιπίπτει ἀδικίᾳ.
6 δικαιοσύνη ἀνδρῶν ὀρθῶν ῥύεται αὐτούς,
τῇ δὲ ἀπωλείᾳ αὐτῶν ἁλίσκονται παράνομοι.
7 τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὄλλυται ἐλπίς,
τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὄλλυται.
8 δίκαιος ἐκ θήρας ἐκδύνει,
ἀντ᾽ αὐτοῦ δὲ παραδίδοται ὁ ἀσεβής.
9 ἐν στόματι ἀσεβῶν παγὶς πολίταις,
αἴσθησις δὲ δικαίων εὔοδος.
10 ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατώρθωσεν πόλις,
11 στόμασιν δὲ ἀσεβῶν κατεσκάφη.
12 μυκτηρίζει πολίτας ἐνδεὴς φρενῶν,
ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυχίαν ἄγει.
13 ἀνὴρ δίγλωσσος ἀποκαλύπτει βουλὰς ἐν συνεδρίῳ,
πιστὸς δὲ πνοῇ κρύπτει πράγματα.
14 οἷς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις, πίπτουσιν ὥσπερ φύλλα,
σωτηρία δὲ ὑπάρχει ἐν πολλῇ βουλῇ.
15 πονηρὸς κακοποιεῖ, ὅταν συμμείξῃ δικαίῳ,
μισεῖ δὲ ἦχον ἀσφαλείας.
16 γυνὴ εὐχάριστος ἐγείρει ἀνδρὶ δόξαν,
θρόνος δὲ ἀτιμίας γυνὴ μισοῦσα δίκαια.
πλούτου ὀκνηροὶ ἐνδεεῖς γίνονται,
οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ἐρείδονται πλούτῳ.
17 τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ποιεῖ ἀνὴρ ἐλεήμων,
ἐξολλύει δὲ αὐτοῦ σῶμα ὁ ἀνελεήμων.
18 ἀσεβὴς ποιεῖ ἔργα ἄδικα,

11 2² fin. BS†] + (𝔐 3) τελειοτης ευθειων οδηγησει αυτους, και υποσκελισμος αθετουντων προνομευσει αυτους (𝔐 4) ουκ ωφελησει υπαρχοντα εν ημερα θυμου, και δικαιοσυνη ρυσεται απο θανατου uel sim. rel. (in *O* sub ※), sed post (pau. ante) hoc additamentum retinent (𝔊 3) αποθανων — απωλεια (in *O* sub ÷) || 5¹ αμωμου SA pl. | 5² 6¹ > S*† || 6¹ ρυσεται ASs pl. | 6² απωλ(ε)ια BS*†] αβουλεια A, ασεβια Sc | αυτων > A† || 8¹ εκδυνει] δυνει A† || 9¹ ασεβων] αμαρτων (sic) S*†, αμαρτωλων Sc† || 10 fin. B*S*] + (𝔐 10²) και εν απωλεια ασεβων αγαλλιαμα (𝔐 11¹) εν ευλογια(ις) ευθειων(uel δικαιων) υψωθησεται πολις mu. (in *O* sub ※) || 14¹ φυλλον S* | 14² δε > S*† || 17² εξολλυσει Sc | αυτου] το εαυτου Sc

σπέρμα δὲ δικαίων μισθὸς ἀληθείας.
19 υἱὸς δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωήν,
διωγμὸς δὲ ἀσεβοῦς εἰς θάνατον.
20 βδέλυγμα κυρίῳ διεστραμμέναι ὁδοί,
προσδεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν.
21 χειρὶ χεῖρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται,
ὁ δὲ σπείρων δικαιοσύνην λήμψεται μισθὸν πιστόν.
22 ὥσπερ ἐνώτιον ἐν ῥινὶ ὑός,
οὕτως γυναικὶ κακόφρονι κάλλος.
23 ἐπιθυμία δικαίων πᾶσα ἀγαθή,
ἐλπὶς δὲ ἀσεβῶν ἀπολεῖται.
24 εἰσὶν οἳ τὰ ἴδια σπείροντες πλείονα ποιοῦσιν,
εἰσὶν καὶ οἳ συνάγοντες ἐλαττονοῦνται.
25 ψυχὴ εὐλογουμένη πᾶσα ἁπλῆ,
ἀνὴρ δὲ θυμώδης οὐκ εὐσχήμων.
26 ὁ συνέχων σῖτον ὑπολίποιτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν,
εὐλογία δὲ εἰς κεφαλὴν τοῦ μεταδιδόντος.
27 τεκταινόμενος ἀγαθὰ ζητεῖ χάριν ἀγαθήν·
ἐκζητοῦντα δὲ κακά, καταλήμψεται αὐτόν.
28 ὁ πεποιθὼς ἐπὶ πλούτῳ, οὗτος πεσεῖται·
ὁ δὲ ἀντιλαμβανόμενος δικαίων, οὗτος ἀνατελεῖ.
29 ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ κληρονομήσει ἄνεμον,
δουλεύσει δὲ ἄφρων φρονίμῳ.
30 ἐκ καρποῦ δικαιοσύνης φύεται δένδρον ζωῆς,
ἀφαιροῦνται δὲ ἄωροι ψυχαὶ παρανόμων.
31 εἰ ὁ μὲν δίκαιος μόλις σῴζεται,
ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται;
12 1 ὁ ἀγαπῶν παιδείαν ἀγαπᾷ αἴσθησιν,
ὁ δὲ μισῶν ἐλέγχους ἄφρων.
2 κρείσσων ὁ εὑρὼν χάριν παρὰ κυρίῳ,
ἀνὴρ δὲ παράνομος παρασιωπηθήσεται.
3 οὐ κατορθώσει ἄνθρωπος ἐξ ἀνόμου,
αἱ δὲ ῥίζαι τῶν δικαίων οὐκ ἐξαρθήσονται.
4 γυνὴ ἀνδρεία στέφανος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς·
ὥσπερ δὲ ἐν ξύλῳ σκώληξ, οὕτως ἄνδρα ἀπόλλυσιν
γυνὴ κακοποιός.
5 λογισμοὶ δικαίων κρίματα,

21[1] χειρας] ς > S*† | 21[2] πιστων A pau. || 22[1] ενωτιον BS*A] + χρυσουν mu. (in *O* sub ※) || 24[2] εισιν BS*†] + δε rel. | συναγ.] + τα αλλοτρια S[c] mu. || 25[1] ηυλογημενη A || 29[1] εαυτου οικω] tr. S† || 31[2] ασεβης .. αμαρτωλος] tr. S pau.

κυβερνῶσιν δὲ ἀσεβεῖς δόλους.
6 λόγοι ἀσεβῶν δόλιοι,
στόμα δὲ ὀρθῶν ῥύσεται αὐτούς.
7 οὗ ἐὰν στραφῇ, ἀσεβὴς ἀφανίζεται,
οἶκοι δὲ δικαίων παραμένουσιν.
8 στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρός,
νωθροκάρδιος δὲ μυκτηρίζεται.
9 κρείσσων ἀνὴρ ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἑαυτῷ
ἢ τιμὴν ἑαυτῷ περιτιθεὶς καὶ προσδεόμενος ἄρτου.
10 δίκαιος οἰκτίρει ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ,
τὰ δὲ σπλάγχνα τῶν ἀσεβῶν ἀνελεήμονα.
11 ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐμπλησθήσεται ἄρτων,
οἱ δὲ διώκοντες μάταια ἐνδεεῖς φρενῶν.
11a ὅς ἐστιν ἡδὺς ἐν οἴνων διατριβαῖς,
ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασιν καταλείψει ἀτιμίαν.
12 ἐπιθυμίαι ἀσεβῶν κακαί,
αἱ δὲ ῥίζαι τῶν εὐσεβῶν ἐν ὀχυρώμασιν.
13 δι᾽ ἁμαρτίαν χειλέων ἐμπίπτει εἰς παγίδας ἁμαρτωλός,
ἐκφεύγει δὲ ἐξ αὐτῶν δίκαιος.
13a ὁ βλέπων λεῖα ἐλεηθήσεται,
ὁ δὲ συναντῶν ἐν πύλαις ἐκθλίψει ψυχάς.
14 ἀπὸ καρπῶν στόματος ψυχὴ ἀνδρὸς πλησθήσεται ἀγαθῶν,
ἀνταπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ δοθήσεται αὐτῷ.
15 ὁδοὶ ἀφρόνων ὀρθαὶ ἐνώπιον αὐτῶν,
εἰσακούει δὲ συμβουλίας σοφός.
16 ἄφρων αὐθημερὸν ἐξαγγέλλει ὀργὴν αὐτοῦ,
κρύπτει δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀτιμίαν πανοῦργος.
17 ἐπιδεικνυμένην πίστιν ἀπαγγέλλει δίκαιος,
ὁ δὲ μάρτυς τῶν ἀδίκων δόλιος.
18 εἰσὶν οἳ λέγοντες τιτρώσκουσιν μαχαίρᾳ,
γλῶσσαι δὲ σοφῶν ἰῶνται.
19 χείλη ἀληθινὰ κατορθοῖ μαρτυρίαν,
μάρτυς δὲ ταχὺς γλῶσσαν ἔχει ἄδικον.
20 δόλος ἐν καρδίᾳ τεκταινομένου κακά,
οἱ δὲ βουλόμενοι εἰρήνην εὐφρανθήσονται.
21 οὐκ ἀρέσει τῷ δικαίῳ οὐδὲν ἄδικον,
οἱ δὲ ἀσεβεῖς πλησθήσονται κακῶν.
22 βδέλυγμα κυρίῳ χείλη ψευδῆ,

12 5² δολους] λογοις S*† || 7¹ ασεβης BV†] pr. ο rel. (+ ο S*†) || 9² περιθεις S pau. | αρτων A† || 10¹ δικ. οικτ.] tr. A pl. || 11a² αμαρτιαν S*† || 13¹ αμαρτιας A pl. | αμαρτωλος] pr. ο S*† || 16¹ εξαγγελει S || 18¹ μαχαιρα compl.] -ραι BS: ι adscr. pro ι subscr.; -ραν A†

ὁ δὲ ποιῶν πίστεις δεκτὸς παρ' αὐτῷ.
23 ἀνὴρ συνετὸς θρόνος αἰσθήσεως,
καρδία δὲ ἀφρόνων συναντήσεται ἀραῖς.
24 χεὶρ ἐκλεκτῶν κρατήσει εὐχερῶς,
δόλιοι δὲ ἔσονται εἰς προνομήν.
25 φοβερὸς λόγος καρδίαν ταράσσει ἀνδρὸς δικαίου,
ἀγγελία δὲ ἀγαθὴ εὐφραίνει αὐτόν.
26 ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυτοῦ φίλος ἔσται,
αἱ δὲ γνῶμαι τῶν ἀσεβῶν ἀνεπιεικεῖς.
ἁμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά,
ἡ δὲ ὁδὸς τῶν ἀσεβῶν πλανήσει αὐτούς.
27 οὐκ ἐπιτεύξεται δόλιος θήρας,
κτῆμα δὲ τίμιον ἀνὴρ καθαρός.
28 ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης ζωή,
ὁδοὶ δὲ μνησικάκων εἰς θάνατον.
13 1 υἱὸς πανοῦργος ὑπήκοος πατρί,
υἱὸς δὲ ἀνήκοος ἐν ἀπωλείᾳ.
2 ἀπὸ καρπῶν δικαιοσύνης φάγεται ἀγαθός,
ψυχαὶ δὲ παρανόμων ὀλοῦνται ἄωροι.
3 ὃς φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν·
ὁ δὲ προπετὴς χείλεσιν πτοήσει ἑαυτόν.
4 ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶν πᾶς ἀεργός,
χεῖρες δὲ ἀνδρείων ἐν ἐπιμελείᾳ.
5 λόγον ἄδικον μισεῖ δίκαιος,
ἀσεβὴς δὲ αἰσχύνεται καὶ οὐχ ἕξει παρρησίαν.
6 δικαιοσύνη φυλάσσει ἀκάκους,
τοὺς δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἁμαρτία.
7 εἰσὶν οἱ πλουτίζοντες ἑαυτοὺς μηδὲν ἔχοντες,
καὶ εἰσὶν οἱ ταπεινοῦντες ἑαυτοὺς ἐν πολλῷ πλούτῳ.
8 λύτρον ἀνδρὸς ψυχῆς ὁ ἴδιος πλοῦτος,
πτωχὸς δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν.
9 φῶς δικαίοις διὰ παντός,
φῶς δὲ ἀσεβῶν σβέννυται.
9a ψυχαὶ δόλιαι πλανῶνται ἐν ἁμαρτίαις,
δίκαιοι δὲ οἰκτίρουσιν καὶ ἐλεῶσιν.
10 κακὸς μεθ' ὕβρεως πράσσει κακά,

24¹ ευχερως] εχθρων A† (uid.) | 24² εν προνομη BS† || 25² ευφρανει S*A† || 26² > BSOV pau. | 26³] uncis inclusit Sc, in O sub ※ (pro ÷) | αμαρταν.] + δε BSOV pau.

13 1¹ πατρι] μητρι S*† || 2¹ καρπου A† | 2² ολλυνται S† || 6¹·² > BS† | 6¹ α(>V†)κακους V] + οδω A (in O sub ※) || 7¹ πλουτιζουσιν A† || 9a² ελεουσιν A pl.: cf. 14 31 21 26 28 8 et Thack. p. 242

οἱ δὲ ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί.
11 ὕπαρξις ἐπισπουδαζομένη μετὰ ἀνομίας ἐλάσσων γίνεται,
ὁ δὲ συνάγων ἑαυτῷ μετ᾽ εὐσεβείας πληθυνθήσεται·
δίκαιος οἰκτίρει καὶ κιχρᾷ.
12 κρείσσων ἐναρχόμενος βοηθῶν καρδίᾳ
τοῦ ἐπαγγελλομένου καὶ εἰς ἐλπίδα ἄγοντος·
δένδρον γὰρ ζωῆς ἐπιθυμία ἀγαθή.
13 ὃς καταφρονεῖ πράγματος, καταφρονηθήσεται ὑπ᾽ αὐτοῦ·
ὁ δὲ φοβούμενος ἐντολήν, οὗτος ὑγιαίνει.
13a υἱῷ δολίῳ οὐδὲν ἔσται ἀγαθόν,
οἰκέτῃ δὲ σοφῷ εὔοδοι ἔσονται πράξεις,
καὶ κατευθυνθήσεται ἡ ὁδὸς αὐτοῦ.
14 νόμος σοφοῦ πηγὴ ζωῆς,
ὁ δὲ ἄνους ὑπὸ παγίδος θανεῖται.
15 σύνεσις ἀγαθὴ δίδωσιν χάριν,
τὸ δὲ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς,
ὁδοὶ δὲ καταφρονούντων ἐν ἀπωλείᾳ.
16 πᾶς πανοῦργος πράσσει μετὰ γνώσεως,
ὁ δὲ ἄφρων ἐξεπέτασεν ἑαυτοῦ κακίαν.
17 βασιλεὺς θρασὺς ἐμπεσεῖται εἰς κακά,
ἄγγελος δὲ πιστὸς ῥύσεται αὐτόν.
18 πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία,
ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους δοξασθήσεται.
19 ἐπιθυμίαι εὐσεβῶν ἡδύνουσιν ψυχήν,
ἔργα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως.
20 ὁ συμπορευόμενος σοφοῖς σοφὸς ἔσται,
ὁ δὲ συμπορευόμενος ἄφροσι γνωσθήσεται.
21 ἁμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά,
τοὺς δὲ δικαίους καταλήμψεται ἀγαθά.
22 ἀγαθὸς ἀνὴρ κληρονομήσει υἱοὺς υἱῶν,
θησαυρίζεται δὲ δικαίοις πλοῦτος ἀσεβῶν.
23 δίκαιοι ποιήσουσιν ἐν πλούτῳ ἔτη πολλά,
ἄδικοι δὲ ἀπολοῦνται συντόμως.
24 ὃς φείδεται τῆς βακτηρίας, μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ·
ὁ δὲ ἀγαπῶν ἐπιμελῶς παιδεύει.
25 δίκαιος ἔσθων ἐμπιπλᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ,
ψυχαὶ δὲ ἀσεβῶν ἐνδεεῖς.

11[3] cf. Ps. 111 5 || 12[1] εν αρχομενοις B† | βοηθειν ASc | 12[3] αγαθη] κακη A† || 17[2] πιστος S* pau.] σοφος rel. || 20[1] ο > BS* pau. | εσται] εση BS*(uid.)† | 20[2] συμπορ.] συνρεμβομενος A | αφρονι S*† || 22[1] init.] pr. ο A† || 25[1] εσθιων Sc pau.

14 1 σοφαὶ γυναῖκες ᾠκοδόμησαν οἴκους,
ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψεν ταῖς χερσὶν αὐτῆς.
2 ὁ πορευόμενος ὀρθῶς φοβεῖται τὸν κύριον,
ὁ δὲ σκολιάζων ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἀτιμασθήσεται.
3 ἐκ στόματος ἀφρόνων βακτηρία ὕβρεως,
χείλη δὲ σοφῶν φυλάσσει αὐτούς.
4 οὗ μή εἰσιν βόες, φάτναι καθαραί·
οὗ δὲ πολλὰ γενήματα, φανερὰ βοὸς ἰσχύς.
5 μάρτυς πιστὸς οὐ ψεύδεται,
ἐκκαίει δὲ ψεύδη μάρτυς ἄδικος.
6 ζητήσεις σοφίαν παρὰ κακοῖς καὶ οὐχ εὑρήσεις,
αἴσθησις δὲ παρὰ φρονίμοις εὐχερής.
7 πάντα ἐναντία ἀνδρὶ ἄφρονι,
ὅπλα δὲ αἰσθήσεως χείλη σοφά.
8 σοφία πανούργων ἐπιγνώσεται τὰς ὁδοὺς αὐτῶν,
ἄνοια δὲ ἀφρόνων ἐν πλάνῃ.
9 οἰκίαι παρανόμων ὀφειλήσουσιν καθαρισμόν,
οἰκίαι δὲ δικαίων δεκταί.
10 καρδία ἀνδρὸς αἰσθητική, λυπηρὰ ψυχὴ αὐτοῦ·
ὅταν δὲ εὐφραίνηται, οὐκ ἐπιμείγνυται ὕβρει.
11 οἰκίαι ἀσεβῶν ἀφανισθήσονται,
σκηναὶ δὲ κατορθούντων στήσονται.
12 ἔστιν ὁδὸς ἣ δοκεῖ ὀρθὴ εἶναι παρὰ ἀνθρώποις,
τὰ δὲ τελευταῖα αὐτῆς ἔρχεται εἰς πυθμένα ᾅδου.
13 ἐν εὐφροσύναις οὐ προσμείγνυται λύπη,
τελευταία δὲ χαρὰ εἰς πένθος ἔρχεται.
14 τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν πλησθήσεται θρασυκάρδιος,
ἀπὸ δὲ τῶν διανοημάτων αὐτοῦ ἀνὴρ ἀγαθός.
15 ἄκακος πιστεύει παντὶ λόγῳ,
πανοῦργος δὲ ἔρχεται εἰς μετάνοιαν.
16 σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ κακοῦ,
ὁ δὲ ἄφρων ἑαυτῷ πεποιθὼς μείγνυται ἀνόμῳ.
17 ὀξύθυμος πράσσει μετὰ ἀβουλίας,
ἀνὴρ δὲ φρόνιμος πολλὰ ὑποφέρει.
18 μεριοῦνται ἄφρονες κακίαν,
οἱ δὲ πανοῦργοι κρατήσουσιν αἰσθήσεως.
19 ὀλισθήσουσιν κακοὶ ἔναντι ἀγαθῶν,

14 1^2 κατεστρεψεν A† || 2^2 δε > S*† || 3^2 φυλαξει A || 5^2 εκκαει S*†: cf. Thack. p. 272 || 9^1 παρανομων] αφρονων A† || 10^2 υβριν A† || 12^1 ορθη ειναι / παρα ανθρ.] tr. BS† || 13^1 ευφροσυνη S† | 13^2 χαρας A || 16^2 εαυτω] pr. εν S*†

καὶ ἀσεβεῖς θεραπεύσουσιν θύρας δικαίων.
20 φίλοι μισήσουσιν φίλους πτωχούς,
φίλοι δὲ πλουσίων πολλοί.
21 ὁ ἀτιμάζων πένητας ἁμαρτάνει,
ἐλεῶν δὲ πτωχοὺς μακαριστός.
22 πλανώμενοι τεκταίνουσι κακά,
ἔλεον δὲ καὶ ἀλήθειαν τεκταίνουσιν ἀγαθοί.
οὐκ ἐπίστανται ἔλεον καὶ πίστιν τέκτονες κακῶν,
ἐλεημοσύναι δὲ καὶ πίστεις παρὰ τέκτοσιν ἀγαθοῖς.
23 ἐν παντὶ μεριμνῶντι ἔνεστιν περισσόν,
ὁ δὲ ἡδὺς καὶ ἀνάλγητος ἐν ἐνδείᾳ ἔσται.
24 στέφανος σοφῶν πανοῦργος,
ἡ δὲ διατριβὴ ἀφρόνων κακή.
25 ῥύσεται ἐκ κακῶν ψυχὴν μάρτυς πιστός,
ἐκκαίει δὲ ψεύδη δόλιος.
26 ἐν φόβῳ κυρίου ἐλπὶς ἰσχύος,
τοῖς δὲ τέκνοις αὐτοῦ καταλείπει ἔρεισμα.
27 πρόσταγμα κυρίου πηγὴ ζωῆς,
ποιεῖ δὲ ἐκκλίνειν ἐκ παγίδος θανάτου.
28 ἐν πολλῷ ἔθνει δόξα βασιλέως,
ἐν δὲ ἐκλείψει λαοῦ συντριβὴ δυνάστου.
29 μακρόθυμος ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει,
ὁ δὲ ὀλιγόψυχος ἰσχυρῶς ἄφρων.
30 πραΰθυμος ἀνὴρ καρδίας ἰατρός,
σὴς δὲ ὀστέων καρδία αἰσθητική.
31 ὁ συκοφαντῶν πένητα παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν,
ὁ δὲ τιμῶν αὐτὸν ἐλεᾷ πτωχόν.
32 ἐν κακίᾳ αὐτοῦ ἀπωσθήσεται ἀσεβής,
ὁ δὲ πεποιθὼς τῇ ἑαυτοῦ ὁσιότητι δίκαιος.
33 ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ ἀνδρὸς σοφία,
ἐν δὲ καρδίᾳ ἀφρόνων οὐ διαγινώσκεται.
34 δικαιοσύνη ὑψοῖ ἔθνος,
ἐλασσονοῦσι δὲ φυλὰς ἁμαρτίαι.
35 δεκτὸς βασιλεῖ ὑπηρέτης νοήμων,
τῇ δὲ ἑαυτοῦ εὐστροφίᾳ ἀφαιρεῖται ἀτιμίαν.
15 1 ὀργὴ ἀπόλλυσιν καὶ φρονίμους,
ἀπόκρισις δὲ ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει θυμόν,

21^2 μακαριστος] μακαριος εσται A† || 22^4 πιστις SA || 26^2 καταλ(ε)ιψ(ε)ι Sc mu. || 29^2 ισχυρος B*S* || 31^2 ελεει Bc mu.: cf. 13 9a || 33^1 ανδρος] αναπαυσεται Sc, ενεδρος Jäger et eum secutus Lagarde Anmerkungen z. griech. Übers. der Proverbien (1863), p. 48

λόγος δὲ λυπηρὸς ἐγείρει ὀργάς.
2 γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται,
στόμα δὲ ἀφρόνων ἀναγγελεῖ κακά.
3 ἐν παντὶ τόπῳ ὀφθαλμοὶ κυρίου,
σκοπεύουσιν κακούς τε καὶ ἀγαθούς.
4 ἴασις γλώσσης δένδρον ζωῆς,
ὁ δὲ συντηρῶν αὐτὴν πλησθήσεται πνεύματος.
5 ἄφρων μυκτηρίζει παιδείαν πατρός,
ὁ δὲ φυλάσσων ἐντολὰς πανουργότερος.
6 ἐν πλεοναζούσῃ δικαιοσύνῃ ἰσχὺς πολλή,
οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὁλόρριζοι ἐκ γῆς ὀλοῦνται.
οἴκοις δικαίων ἰσχὺς πολλή,
καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἀπολοῦνται.
7 χείλη σοφῶν δέδεται αἰσθήσει,
καρδίαι δὲ ἀφρόνων οὐκ ἀσφαλεῖς.
8 θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ,
εὐχαὶ δὲ κατευθυνόντων δεκταὶ παρ᾽ αὐτῷ.
9 βδέλυγμα κυρίῳ ὁδοὶ ἀσεβοῦς,
διώκοντας δὲ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ.
10 παιδεία ἀκάκου γνωρίζεται ὑπὸ τῶν παριόντων,
οἱ δὲ μισοῦντες ἐλέγχους τελευτῶσιν αἰσχρῶς.
11 ᾅδης καὶ ἀπώλεια φανερὰ παρὰ τῷ κυρίῳ,
πῶς οὐχὶ καὶ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων;
12 οὐκ ἀγαπήσει ἀπαίδευτος τοὺς ἐλέγχοντας αὐτόν,
μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὁμιλήσει.
13 καρδίας εὐφραινομένης πρόσωπον θάλλει,
ἐν δὲ λύπαις οὔσης σκυθρωπάζει.
14 καρδία ὀρθὴ ζητεῖ αἴσθησιν,
στόμα δὲ ἀπαιδεύτων γνώσεται κακά.
15 πάντα τὸν χρόνον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν κακῶν προσδέχονται κακά,
οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἡσυχάζουσιν διὰ παντός.
16 κρείσσων μικρὰ μερὶς μετὰ φόβου κυρίου
ἢ θησαυροὶ μεγάλοι μετὰ ἀφοβίας.
17 κρείσσων ξενισμὸς λαχάνων πρὸς φιλίαν καὶ χάριν
ἢ παράθεσις μόσχων μετὰ ἔχθρας.
18 ἀνὴρ θυμώδης παρασκευάζει μάχας,
μακρόθυμος δὲ καὶ τὴν μέλλουσαν καταπραΰνει.

15 1^{3} δε > S† || 2^{2} αναγγελλει SA || 4^{2} πνευματος] πιοτητος S*†, των καρπων αυτης $S^{c\dagger}$ || 6^{2} απολουνται BS*† | $6^{3.4}$ > S* pau. || 8^{1} ασεβων] αμαρτωλων S† || 13^{2} ουσης] -σαις B*†, -σα A† || 14^{2} απαιδ.] ασεβων S*† || 15^{2} ησυχασουσιν B† || 17^{1} λαχ.] pr. μετα BS

18a μακρόθυμος ἀνὴρ κατασβέσει κρίσεις,
ὁ δὲ ἀσεβὴς ἐγείρει μᾶλλον.
19 ὁδοὶ ἀεργῶν ἐστρωμέναι ἀκάνθαις,
αἱ δὲ τῶν ἀνδρείων τετριμμέναι.
20 υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα,
υἱὸς δὲ ἄφρων μυκτηρίζει μητέρα αὐτοῦ.
21 ἀνοήτου τρίβοι ἐνδεεῖς φρενῶν,
ἀνὴρ δὲ φρόνιμος κατευθύνων πορεύεται.
22 ὑπερτίθενται λογισμοὺς οἱ μὴ τιμῶντες συνέδρια,
ἐν δὲ καρδίαις βουλευομένων μένει βουλή.
23 οὐ μὴ ὑπακούσῃ ὁ κακὸς αὐτῇ
οὐδὲ μὴ εἴπῃ καίριόν τι καὶ καλὸν τῷ κοινῷ.
24 ὁδοὶ ζωῆς διανοήματα συνετοῦ,
ἵνα ἐκκλίνας ἐκ τοῦ ᾅδου σωθῇ.
25 οἴκους ὑβριστῶν κατασπᾷ κύριος,
ἐστήρισεν δὲ ὅριον χήρας.
26 βδέλυγμα κυρίῳ λογισμὸς ἄδικος,
ἁγνῶν δὲ ῥήσεις σεμναί.
27 ἐξόλλυσιν ἑαυτὸν ὁ δωρολήμπτης,
ὁ δὲ μισῶν δώρων λήμψεις σῴζεται.
27a ἐλεημοσύναις καὶ πίστεσιν ἀποκαθαίρονται ἁμαρτίαι,
τῷ δὲ φόβῳ κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ.
28 καρδίαι δικαίων μελετῶσιν πίστεις,
στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποκρίνεται κακά.
28a δεκταὶ παρὰ κυρίῳ ὁδοὶ ἀνθρώπων δικαίων,
διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ φίλοι γίνονται.
29 μακρὰν ἀπέχει ὁ θεὸς ἀπὸ ἀσεβῶν,
εὐχαῖς δὲ δικαίων ἐπακούει.
29a κρείσσων ὀλίγη λῆμψις μετὰ δικαιοσύνης
ἢ πολλὰ γενήματα μετὰ ἀδικίας.
29b καρδία ἀνδρὸς λογιζέσθω δίκαια,
ἵνα ὑπὸ τοῦ θεοῦ διορθωθῇ τὰ διαβήματα αὐτοῦ.
30 θεωρῶν ὀφθαλμὸς καλὰ εὐφραίνει καρδίαν,
φήμη δὲ ἀγαθὴ πιαίνει ὀστᾶ.
32 ὃς ἀπωθεῖται παιδείαν, μισεῖ ἑαυτόν·
ὁ δὲ τηρῶν ἐλέγχους ἀγαπᾷ ψυχὴν αὐτοῦ.
33 φόβος θεοῦ παιδεία καὶ σοφία,
καὶ ἀρχὴ δόξης ἀποκριθήσεται αὐτῇ.

21^2 ο δε φρονιμος ανηρ S† || 25^2 εστησεν S*†: item Gra. || 27a = 𝔐 16 6 || 28a = 𝔐 16 7 || 29^2 υπακουει S || 29a = 𝔐 16 8 || 29b (= 𝔐 16 9) ^{1} καρδια] + δε BS† || 33^1 θεου BS†] κυριου rel. | 33^2 δοξης] + αυτου A† | αυτη] -τω A | fin.] + προσπορευεται (δε) ταπεινοις(A† -νος) δοξα AS^s mu.

16 2 πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ φανερὰ παρὰ τῷ θεῷ,
οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ ὀλοῦνται.
5 ἀκάθαρτος παρὰ θεῷ πᾶς ὑψηλοκάρδιος,
χειρὶ δὲ χεῖρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀθῳωθήσεται.
7 ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς τὸ ποιεῖν τὰ δίκαια,
δεκτὰ δὲ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ θύειν θυσίας.
8 ὁ ζητῶν τὸν κύριον εὑρήσει γνῶσιν μετὰ δικαιοσύνης,
οἱ δὲ ὀρθῶς ζητοῦντες αὐτὸν εὑρήσουσιν εἰρήνην.
9 πάντα τὰ ἔργα τοῦ κυρίου μετὰ δικαιοσύνης,
φυλάσσεται δὲ ὁ ἀσεβὴς εἰς ἡμέραν κακήν.
10 μαντεῖον ἐπὶ χείλεσιν βασιλέως,
ἐν δὲ κρίσει οὐ μὴ πλανηθῇ τὸ στόμα αὐτοῦ.
11 ῥοπὴ ζυγοῦ δικαιοσύνη παρὰ κυρίῳ,
τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ στάθμια δίκαια.
12 βδέλυγμα βασιλεῖ ὁ ποιῶν κακά,
μετὰ γὰρ δικαιοσύνης ἑτοιμάζεται θρόνος ἀρχῆς.
13 δεκτὰ βασιλεῖ χείλη δίκαια,
λόγους δὲ ὀρθοὺς ἀγαπᾷ.
14 θυμὸς βασιλέως ἄγγελος θανάτου,
ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἐξιλάσεται αὐτόν.
15 ἐν φωτὶ ζωῆς υἱὸς βασιλέως,
οἱ δὲ προσδεκτοὶ αὐτῷ ὥσπερ νέφος ὄψιμον.
16 νοσσιαὶ σοφίας αἱρετώτεραι χρυσίου,
νοσσιαὶ δὲ φρονήσεως αἱρετώτεραι ὑπὲρ ἀργύριον.
17 τρίβοι ζωῆς ἐκκλίνουσιν ἀπὸ κακῶν,
μῆκος δὲ βίου ὁδοὶ δικαιοσύνης.
ὁ δεχόμενος παιδείαν ἐν ἀγαθοῖς ἔσται,
ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους σοφισθήσεται.
ὃς φυλάσσει τὰς ἑαυτοῦ ὁδούς, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν·
ἀγαπῶν δὲ ζωὴν αὐτοῦ φείσεται στόματος αὐτοῦ.
18 πρὸ συντριβῆς ἡγεῖται ὕβρις,
πρὸ δὲ πτώματος κακοφροσύνη.
19 κρείσσων πραΰθυμος μετὰ ταπεινώσεως
ἢ ὃς διαιρεῖται σκῦλα μετὰ ὑβριστῶν.
20 συνετὸς ἐν πράγμασιν εὑρετὴς ἀγαθῶν,
πεποιθὼς δὲ ἐπὶ θεῷ μακαριστός.
21 τοὺς σοφοὺς καὶ συνετοὺς φαύλους καλοῦσιν,

16 2 > 𝔐; ante hunc uersum *O*V mu. addunt non solum 𝔐 1 (in *O* sub ※), sed post 1 etiam Sir. 3 18 (in *O* sub ∽) || 5 (= 𝔐 5) 1 θεω] pr. τω A†: cf. 7 et 2 1 || 7 (> 𝔐) 2 δεκται BS | θεω] pr. τω S†: cf. 5 || 8 > 𝔐 || 9 (= 𝔐 4) 1 του > A || 11 1 κυριου A || 15 2 οψιμοι S*† || 16 1 χρυσιω A† || 17 3 εν] επ S† || 19 1 προθυμος A† | 19 2 υβρεως A† || 20 2 θεω] κυριω A

οἱ δὲ γλυκεῖς ἐν λόγῳ πλείονα ἀκούσονται.
22 πηγὴ ζωῆς ἔννοια τοῖς κεκτημένοις,
παιδεία δὲ ἀφρόνων κακή.
23 καρδία σοφοῦ νοήσει τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου στόματος,
ἐπὶ δὲ χείλεσιν φορέσει ἐπιγνωμοσύνην.
24 κηρία μέλιτος λόγοι καλοί,
γλύκασμα δὲ αὐτῶν ἴασις ψυχῆς.
25 εἰσὶν ὁδοὶ δοκοῦσαι εἶναι ὀρθαὶ ἀνδρί,
τὰ μέντοι τελευταῖα αὐτῶν βλέπει εἰς πυθμένα ᾅδου.
26 ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ καὶ ἐκβιάζεται ἑαυτοῦ τὴν ἀπώλειαν,
ὁ μέντοι σκολιὸς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ στόματι φορεῖ τὴν ἀπώλειαν.
27 ἀνὴρ ἄφρων ὀρύσσει ἑαυτῷ κακά,
ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων θησαυρίζει πῦρ.
28 ἀνὴρ σκολιὸς διαπέμπεται κακὰ
καὶ λαμπτῆρα δόλου πυρσεύει κακοῖς καὶ διαχωρίζει φίλους.
29 ἀνὴρ παράνομος ἀποπειρᾶται φίλων
καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ὁδοὺς οὐκ ἀγαθάς.
30 στηρίζων ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ λογίζεται διεστραμμένα,
ὁρίζει δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ πάντα τὰ κακά,
οὗτος κάμινός ἐστιν κακίας.
31 στέφανος καυχήσεως γῆρας,
ἐν δὲ ὁδοῖς δικαιοσύνης εὑρίσκεται.
32 κρείσσων ἀνὴρ μακρόθυμος ἰσχυροῦ,
ὁ δὲ κρατῶν ὀργῆς κρείσσων καταλαμβανομένου πόλιν.
33 εἰς κόλπους ἐπέρχεται πάντα τοῖς ἀδίκοις,
παρὰ δὲ κυρίου πάντα τὰ δίκαια.
17 1 κρείσσων ψωμὸς μεθ' ἡδονῆς ἐν εἰρήνῃ
ἢ οἶκος πλήρης πολλῶν ἀγαθῶν καὶ ἀδίκων θυμάτων μετὰ μάχης.
2 οἰκέτης νοήμων κρατήσει δεσποτῶν ἀφρόνων,
ἐν δὲ ἀδελφοῖς διελεῖται μέρη.
3 ὥσπερ δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄργυρος καὶ χρυσός,

21^2 πλειονα] α > A | ακουονται A† || 22^2] pr. και S*† || 23^1 του > S*† || 24^2 αυτου BS(†) || 27^2 θησαυριζεται S*† || 28^2 δολου] χολου S† | πυρσευσει B || 30^1 στηριζων] + δε BS | λογιζεται] pr. δια B† | 30^2 οργιζει A† | 30^3 κακιας] κακων A† || 32^1] + και ανηρ φρονησιν εχων γεωργιου μεγαλου AS^s: ex 24 5 | 32^2 καταλαμβ.] pr. του A† || 33^1 αδικοις] δικαιοις S* | 33^2 παντα] πασιν S^c

17 1^2 πληρης > B†

οὕτως ἐκλεκταὶ καρδίαι παρὰ κυρίῳ.
4 κακὸς ὑπακούει γλώσσης παρανόμων,
δίκαιος δὲ οὐ προσέχει χείλεσιν ψευδέσιν.
5 ὁ καταγελῶν πτωχοῦ παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν,
ὁ δὲ ἐπιχαίρων ἀπολλυμένῳ οὐκ ἀθῳωθήσεται·
ὁ δὲ ἐπισπλαγχνιζόμενος ἐλεηθήσεται.
6 στέφανος γερόντων τέκνα τέκνων,
καύχημα δὲ τέκνων πατέρες αὐτῶν.
6a τοῦ πιστοῦ ὅλος ὁ κόσμος τῶν χρημάτων,
τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβολός.
7 οὐχ ἁρμόσει ἄφρονι χείλη πιστὰ
οὐδὲ δικαίῳ χείλη ψευδῆ.
8 μισθὸς χαρίτων ἡ παιδεία τοῖς χρωμένοις,
οὗ δ' ἂν ἐπιστρέψῃ, εὐοδωθήσεται.
9 ὃς κρύπτει ἀδικήματα, ζητεῖ φιλίαν·
ὃς δὲ μισεῖ κρύπτειν, διίστησιν φίλους καὶ οἰκείους.
10 συντρίβει ἀπειλὴ καρδίαν φρονίμου,
ἄφρων δὲ μαστιγωθεὶς οὐκ αἰσθάνεται.
11 ἀντιλογίας ἐγείρει πᾶς κακός,
ὁ δὲ κύριος ἄγγελον ἀνελεήμονα ἐκπέμψει αὐτῷ.
12 ἐμπεσεῖται μέριμνα ἀνδρὶ νοήμονι,
οἱ δὲ ἄφρονες διαλογιοῦνται κακά.
13 ὃς ἀποδίδωσιν κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν,
οὐ κινηθήσεται κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ.
14 ἐξουσίαν δίδωσιν λόγοις ἀρχὴ δικαιοσύνης,
προηγεῖται δὲ τῆς ἐνδείας στάσις καὶ μάχη.
15 ὃς δίκαιον κρίνει τὸν ἄδικον, ἄδικον δὲ τὸν δίκαιον,
ἀκάθαρτος καὶ βδελυκτὸς παρὰ θεῷ.
16 ἵνα τί ὑπῆρξεν χρήματα ἄφρονι;
κτήσασθαι γὰρ σοφίαν ἀκάρδιος οὐ δυνήσεται.
16a ὃς ὑψηλὸν ποιεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ζητεῖ συντριβήν·
ὁ δὲ σκολιάζων τοῦ μαθεῖν ἐμπεσεῖται εἰς κακά.
17 εἰς πάντα καιρὸν φίλος ὑπαρχέτω σοι,
ἀδελφοὶ δὲ ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι ἔστωσαν·
τούτου γὰρ χάριν γεννῶνται.
18 ἀνὴρ ἄφρων ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ
ὡς καὶ ὁ ἐγγυώμενος ἐγγύῃ τὸν ἑαυτοῦ φίλον.

3^2 εκλεκται καρδιαι] tr. S† | κυριω] θεω A† || 4^1 γλωσση BcSc (vid.) || 5^3 επισπλαγχν.] επι > A† || 6a] tr. A ante 5 || 8^1 η > B*† | 8^2 ευοδωθ.] αδικηθησεται S† || 13^2 εις τους οικους A† || 16^2 γαρ] δε A† | σοφιας A† || 16a cf. 𝔐 19^2. 20 || 17^1 φιλος] pr. ο Sc || 18^2 εγγυην των εαυ. φιλων B S*†, sed cf. 6 1 19 28

19 φιλαμαρτήμων χαίρει μάχαις,
20 ὁ δὲ σκληροκάρδιος οὐ συναντᾷ ἀγαθοῖς.
ἀνὴρ εὐμετάβολος γλώσσῃ ἐμπεσεῖται εἰς κακά,
21 καρδία δὲ ἄφρονος ὀδύνη τῷ κεκτημένῳ αὐτήν.
οὐκ εὐφραίνεται πατὴρ ἐπὶ υἱῷ ἀπαιδεύτῳ,
υἱὸς δὲ φρόνιμος εὐφραίνει μητέρα αὐτοῦ.
22 καρδία εὐφραινομένη εὐεκτεῖν ποιεῖ,
ἀνδρὸς δὲ λυπηροῦ ξηραίνεται τὰ ὀστᾶ.
23 λαμβάνοντος δῶρα ἐν κόλπῳ ἀδίκως οὐ κατευοδοῦνται ὁδοί,
ἀσεβὴς δὲ ἐκκλίνει ὁδοὺς δικαιοσύνης.
24 πρόσωπον συνετὸν ἀνδρὸς σοφοῦ,
οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἄφρονος ἐπ᾽ ἄκρα γῆς.
25 ὀργὴ πατρὶ υἱὸς ἄφρων
καὶ ὀδύνη τῇ τεκούσῃ αὐτοῦ.
26 ζημιοῦν ἄνδρα δίκαιον οὐ καλόν,
οὐδὲ ὅσιον ἐπιβουλεύειν δυνάσταις δικαίοις.
27 ὃς φείδεται ῥῆμα προέσθαι σκληρόν, ἐπιγνώμων·
μακρόθυμος δὲ ἀνὴρ φρόνιμος.
28 ἀνοήτῳ ἐπερωτήσαντι σοφίαν σοφία λογισθήσεται,
ἐνεὸν δέ τις ἑαυτὸν ποιήσας δόξει φρόνιμος εἶναι.
18 1 προφάσεις ζητεῖ ἀνὴρ βουλόμενος χωρίζεσθαι ἀπὸ φίλων,
ἐν παντὶ δὲ καιρῷ ἐπονείδιστος ἔσται.
2 οὐ χρείαν ἔχει σοφίας ἐνδεὴς φρενῶν·
μᾶλλον γὰρ ἄγεται ἀφροσύνῃ.
3 ὅταν ἔλθῃ ἀσεβὴς εἰς βάθος κακῶν, καταφρονεῖ,
ἐπέρχεται δὲ αὐτῷ ἀτιμία καὶ ὄνειδος.
4 ὕδωρ βαθὺ λόγος ἐν καρδίᾳ ἀνδρός,
ποταμὸς δὲ ἀναπηδύει καὶ πηγὴ ζωῆς.
5 θαυμάσαι πρόσωπον ἀσεβοῦς οὐ καλόν,
οὐδὲ ὅσιον ἐκκλίνειν τὸ δίκαιον ἐν κρίσει.
6 χείλη ἄφρονος ἄγουσιν αὐτὸν εἰς κακά,
τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ τὸ θρασὺ θάνατον ἐπικαλεῖται.
7 στόμα ἄφρονος συντριβὴ αὐτῷ,
τὰ δὲ χείλη αὐτοῦ παγὶς τῇ ψυχῇ αὐτοῦ.
8 ὀκνηροὺς καταβάλλει φόβος,
ψυχαὶ δὲ ἀνδρογύνων πεινάσουσιν.
9 ὁ μὴ ἰώμενος ἑαυτὸν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ

19 χαιρει] κειρει A† || 21^3 ευφρανει A† || 23^1 κολποις B || 25^1 πατρι] + εστιν BS* pau. | 25^2 αυτον B^{c}S^{c}pl.: cf. 19 13 || 27^1 προελεσθαι BS* || 28^1 σοφιαν > A†
18 2^2 αγαγεται A† || 6^1 αυτα A† | 6^2 θρασυν A† || 8^2 ανδρογυναιων S*†: cf. 19 15 || 9^1 εαυτον] ε > BS*

ἀδελφός ἐστιν τοῦ λυμαινομένου ἑαυτόν.
10 ἐκ μεγαλωσύνης ἰσχύος ὄνομα κυρίου,
αὐτῷ δὲ προσδραμόντες δίκαιοι ὑψοῦνται.
11 ὕπαρξις πλουσίου ἀνδρὸς πόλις ὀχυρά,
ἡ δὲ δόξα αὐτῆς μέγα ἐπισκιάζει.
12 πρὸ συντριβῆς ὑψοῦται καρδία ἀνδρός,
καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται.
13 ὃς ἀποκρίνεται λόγον πρὶν ἀκοῦσαι,
ἀφροσύνη αὐτῷ ἐστιν καὶ ὄνειδος.
14 θυμὸν ἀνδρὸς πραΰνει θεράπων φρόνιμος·
ὀλιγόψυχον δὲ ἄνδρα τίς ὑποίσει;
15 καρδία φρονίμου κτᾶται αἴσθησιν,
ὦτα δὲ σοφῶν ζητεῖ ἔννοιαν.
16 δόμα ἀνθρώπου ἐμπλατύνει αὐτὸν
καὶ παρὰ δυνάσταις καθιζάνει αὐτόν.
17 δίκαιος ἑαυτοῦ κατήγορος ἐν πρωτολογίᾳ·
ὡς δ' ἂν ἐπιβάλῃ ὁ ἀντίδικος, ἐλέγχεται.
18 ἀντιλογίας παύει κλῆρος,
ἐν δὲ δυνάσταις ὁρίζει.
19 ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς πόλις ὀχυρὰ καὶ ὑψηλή,
ἰσχύει δὲ ὥσπερ τεθεμελιωμένον βασίλειον.
20 ἀπὸ καρπῶν στόματος ἀνὴρ πίμπλησιν κοιλίαν αὐτοῦ,
ἀπὸ δὲ καρπῶν χειλέων αὐτοῦ ἐμπλησθήσεται.
21 θάνατος καὶ ζωὴ ἐν χειρὶ γλώσσης,
οἱ δὲ κρατοῦντες αὐτῆς ἔδονται τοὺς καρποὺς αὐτῆς.
22 ὃς εὗρεν γυναῖκα ἀγαθήν, εὗρεν χάριτας,
ἔλαβεν δὲ παρὰ θεοῦ ἱλαρότητα.
22a ὃς ἐκβάλλει γυναῖκα ἀγαθήν, ἐκβάλλει τὰ ἀγαθά·
ὁ δὲ κατέχων μοιχαλίδα ἄφρων καὶ ἀσεβής.
19 3 ἀφροσύνη ἀνδρὸς λυμαίνεται τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ,
τὸν δὲ θεὸν αἰτιᾶται τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.
4 πλοῦτος προστίθησιν φίλους πολλούς,
ὁ δὲ πτωχὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπάρχοντος φίλου λείπεται.
5 μάρτυς ψευδὴς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται,
ὁ δὲ ἐγκαλῶν ἀδίκως οὐ διαφεύξεται.
6 πολλοὶ θεραπεύουσιν πρόσωπα βασιλέων,
πᾶς δὲ ὁ κακὸς γίνεται ὄνειδος ἀνδρί.
7 πᾶς, ὃς ἀδελφὸν πτωχὸν μισεῖ,

10[1] κυριω S*† | 10[2] δε > S*† || 11[2] μεγαλα S[c] pau. | επισκειασει A† || 18[1] κληρος S[c]V (sic etiam Aug.)] σιγηρος BS*A | 18[2] δυναστ(ε)ιαις BS pau. || 20[1] καρπου A | 20[2] εμπλησθ.] εμ > S† || 21[1] και ζωη] ζωης A† || 22[2] θεου BS*V†] κυριου rel.

19 6[1] πολλοι] + δε S*† | 6[2] ο > AB[c]S[c] pau. | ονειδος] αδικος A† || 7[1] μισει] ποιει S*†

καὶ φιλίας μακρὰν ἔσται.
ἔννοια ἀγαθὴ τοῖς εἰδόσιν αὐτὴν ἐγγιεῖ,
ἀνὴρ δὲ φρόνιμος εὑρήσει αὐτήν.
ὁ πολλὰ κακοποιῶν τελεσιουργεῖ κακίαν·
ὃς δὲ ἐρεθίζει λόγους, οὐ σωθήσεται.
8 ὁ κτώμενος φρόνησιν ἀγαπᾷ ἑαυτόν·
ὃς δὲ φυλάσσει φρόνησιν, εὑρήσει ἀγαθά.
9 μάρτυς ψευδὴς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται·
ὃς δ᾽ ἂν ἐκκαύσῃ κακίαν, ἀπολεῖται ὑπ᾽ αὐτῆς.
10 οὐ συμφέρει ἄφρονι τρυφή,
καὶ ἐὰν οἰκέτης ἄρξηται μεθ᾽ ὕβρεως δυναστεύειν.
11 ἐλεήμων ἀνὴρ μακροθυμεῖ,
τὸ δὲ καύχημα αὐτοῦ ἐπέρχεται παρανόμοις.
12 βασιλέως ἀπειλὴ ὁμοία βρυγμῷ λέοντος·
ὥσπερ δὲ δρόσος ἐπὶ χόρτῳ, οὕτως τὸ ἱλαρὸν αὐτοῦ.
13 αἰσχύνη πατρὶ υἱὸς ἄφρων,
καὶ οὐχ ἁγναὶ εὐχαὶ ἀπὸ μισθώματος ἑταίρας.
14 οἶκον καὶ ὕπαρξιν μερίζουσιν πατέρες παισίν,
παρὰ δὲ θεοῦ ἁρμόζεται γυνὴ ἀνδρί.
15 δειλία κατέχει ἀνδρογύναιον,
ψυχὴ δὲ ἀεργοῦ πεινάσει.
16 ὃς φυλάσσει ἐντολήν, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν·
ὁ δὲ καταφρονῶν τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν ἀπολεῖται.
17 δανίζει θεῷ ὁ ἐλεῶν πτωχόν,
κατὰ δὲ τὸ δόμα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ.
18 παίδευε υἱόν σου, οὕτως γὰρ ἔσται εὔελπις·
εἰς δὲ ὕβριν μὴ ἐπαίρου τῇ ψυχῇ σου.
19 κακόφρων ἀνὴρ πολλὰ ζημιωθήσεται·
ἐὰν δὲ λοιμεύηται, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ προσθήσει.
20 ἄκουε, υἱέ, παιδείαν πατρός σου,
ἵνα σοφὸς γένῃ ἐπ᾽ ἐσχάτων σου.
21 πολλοὶ λογισμοὶ ἐν καρδίᾳ ἀνδρός,
ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει.
22 καρπὸς ἀνδρὶ ἐλεημοσύνη,
κρείσσων δὲ πτωχὸς δίκαιος ἢ πλούσιος ψεύστης.
23 φόβος κυρίου εἰς ζωὴν ἀνδρί,
ὁ δὲ ἄφοβος αὐλισθήσεται ἐν τόποις, οὗ οὐκ ἐπισκοπεῖται
γνῶσις.

9^{2} απολιπεται S*† || 13^{1}] + και οδυνη τη τεκουση αυτου A†: ex **17** 25 | 13^{2} και > BS*A† || 14^{1} μεριουσιν A | 14^{2} θεου BS†] κυριου rel. || 15^{1} ανδρογυναιον BS*†] αι > rel.: cf. **18** 8 || 17^{2} ανταποδοθησεται B*† || 19^{1} πολλα > BS† || 20^{2} εσχατω S*† || 21^{2} εις τον αι./μενει] tr. SB^{c} || 22^{2} ψευδης BS*V† || 23^{2} ου] οις S^{c}

24 ὁ ἐγκρύπτων εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ χεῖρας ἀδίκως,
οὐδὲ τῷ στόματι οὐ μὴ προσαγάγῃ αὐτάς.
25 λοιμοῦ μαστιγουμένου ἄφρων πανουργότερος γίνεται·
ἐὰν δὲ ἐλέγχῃς ἄνδρα φρόνιμον, νοήσει αἴσθησιν.
26 ὁ ἀτιμάζων πατέρα καὶ ἀπωθούμενος μητέρα αὐτοῦ
καταισχυνθήσεται καὶ ἐπονείδιστος ἔσται.
27 υἱὸς ἀπολειπόμενος φυλάξαι παιδείαν πατρὸς
μελετήσει ῥήσεις κακάς.
28 ὁ ἐγγυώμενος παῖδα ἄφρονα καθυβρίζει δικαίωμα,
στόμα δὲ ἀσεβῶν καταπίεται κρίσεις.
29 ἑτοιμάζονται ἀκολάστοις μάστιγες
καὶ τιμωρίαι ὤμοις ἀφρόνων.
20 1 ἀκόλαστον οἶνος καὶ ὑβριστικὸν μέθη,
πᾶς δὲ ὁ συμμειγνύμενος αὐτῇ οὐκ ἔσται σοφός.
2 οὐ διαφέρει ἀπειλὴ βασιλέως θυμοῦ λέοντος,
ὁ δὲ παροξύνων αὐτὸν ἁμαρτάνει εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν.
3 δόξα ἀνδρὶ ἀποστρέφεσθαι λοιδορίας,
πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέκεται.
4 ὀνειδιζόμενος ὀκνηρὸς οὐκ αἰσχύνεται,
ὡσαύτως καὶ ὁ δανιζόμενος σῖτον ἐν ἀμήτῳ.
5 ὕδωρ βαθὺ βουλὴ ἐν καρδίᾳ ἀνδρός,
ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἐξαντλήσει αὐτήν.
6 μέγα ἄνθρωπος καὶ τίμιον ἀνὴρ ἐλεήμων,
ἄνδρα δὲ πιστὸν ἔργον εὑρεῖν.
7 ὃς ἀναστρέφεται ἄμωμος ἐν δικαιοσύνῃ,
μακαρίους τοὺς παῖδας αὐτοῦ καταλείψει.
8 ὅταν βασιλεὺς δίκαιος καθίσῃ ἐπὶ θρόνου,
οὐκ ἐναντιοῦται ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πᾶν πονηρόν.
9 τίς καυχήσεται ἁγνὴν ἔχειν τὴν καρδίαν;
ἢ τίς παρρησιάσεται καθαρὸς εἶναι ἀπὸ ἁμαρτιῶν;
9a κακολογοῦντος πατέρα ἢ μητέρα σβεσθήσεται λαμπτήρ,
αἱ δὲ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὄψονται σκότος.
9b μερὶς ἐπισπουδαζομένη ἐν πρώτοις
ἐν τοῖς τελευταίοις οὐκ εὐλογηθήσεται.
9c μὴ εἴπῃς Τείσομαι τὸν ἐχθρόν·

24^2 προσενεγκη B*† || 25^1 γινεται] εσται A || 29^2 ωμοις αφρονων Gra. (secutus Clementem Alex.)] ομοιως αφροσιν mss.

20 1^2 > BS* mu. | συμμ(ε)ιγνυμενος S^{s}V†] συμμαινομενος pau. = συμμενομ. A†, μη συγγε(uel ι)νομενος pau., λυμαινομενος pau. | αυτη S^{s}†] τοιουτοις V†: cf. 3^2; τουτοις pau.; > A rel. | εσται] εστιν V† | pro 1^2 praebent BS mu. πας δε αφρων τοιουτοις (τουτοις pau.) συμπλεκεται (= 3^2), quem stichum etiam AS^s† post 1^2 retinent || 4^1 ου καταισχυνεται S† || 8^1 βασ. δικ. / καθιση] tr. A† || 9^1 την > S*V† || 9a (𝔐 20)^2 οψ.] εσονται S† || 9b. c = 𝔐 21. 22

ἀλλὰ ὑπόμεινον τὸν κύριον, ἵνα σοι βοηθήσῃ.

10 στάθμιον μέγα καὶ μικρὸν καὶ μέτρα δισσά,
ἀκάθαρτα ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀμφότερα.

11 καὶ ὁ ποιῶν αὐτὰ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ συμποδισθήσεται,
νεανίσκος μετὰ ὁσίου, καὶ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς αὐτοῦ.

12 οὖς ἀκούει καὶ ὀφθαλμὸς ὁρᾷ·
κυρίου ἔργα καὶ ἀμφότερα.

13 μὴ ἀγάπα καταλαλεῖν, ἵνα μὴ ἐξαρθῇς·
διάνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἐμπλήσθητι ἄρτων.

23 βδέλυγμα κυρίῳ δισσὸν στάθμιον,
καὶ ζυγὸς δόλιος οὐ καλὸν ἐνώπιον αὐτοῦ.

24 παρὰ κυρίου εὐθύνεται τὰ διαβήματα ἀνδρί·
θνητὸς δὲ πῶς ἂν νοήσαι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ;

25 παγὶς ἀνδρὶ ταχύ τι τῶν ἰδίων ἁγιάσαι·
μετὰ γὰρ τὸ εὔξασθαι μετανοεῖν γίνεται.

26 λικμήτωρ ἀσεβῶν βασιλεὺς σοφὸς
καὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς τροχόν.

27 φῶς κυρίου πνοὴ ἀνθρώπων,
ὃς ἐρευνᾷ ταμιεῖα κοιλίας.

28 ἐλεημοσύνη καὶ ἀλήθεια φυλακὴ βασιλεῖ
καὶ περικυκλώσουσιν ἐν δικαιοσύνῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ.

29 κόσμος νεανίαις σοφία,
δόξα δὲ πρεσβυτέρων πολιαί.

30 ὑπώπια καὶ συντρίμματα συναντᾷ κακοῖς,
πληγαὶ δὲ εἰς ταμιεῖα κοιλίας.

21 1 ὥσπερ ὁρμὴ ὕδατος, οὕτως καρδία βασιλέως ἐν χειρὶ θεοῦ·
οὗ ἐὰν θέλων νεύσῃ, ἐκεῖ ἔκλινεν αὐτήν.

2 πᾶς ἀνὴρ φαίνεται ἑαυτῷ δίκαιος,
κατευθύνει δὲ καρδίας κύριος.

3 ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν
ἀρεστὰ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ θυσιῶν αἷμα.

4 μεγαλόφρων ἐφ᾽ ὕβρει θρασυκάρδιος,
λαμπτὴρ δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτία.

6 ὁ ἐνεργῶν θησαυρίσματα γλώσσῃ ψευδεῖ
μάταια διώκει ἐπὶ παγίδας θανάτου.

7 ὄλεθρος ἀσεβέσιν ἐπιξενωθήσεται·
οὐ γὰρ βούλονται πράσσειν τὰ δίκαια.

10[2] και > S || 13[2] διανοιξον B†] + δε rel. | αρτων] αυτων S*† || 24[1] τα > A† || 27[2]] pr. η λυχνος A || 30[2] ταμι(ει)α] pr. τα S*†

21 1[2] εαν] ο αν SA | νευσαι BS* | εκει > A pau. || 4[2] αμαρτιαι ASc || 6[2] επι BS* pau.] pr. και ερχεται rel.

8 πρὸς τοὺς σκολιοὺς σκολιὰς ὁδοὺς ἀποστέλλει ὁ θεός·
ἁγνὰ γὰρ καὶ ὀρθὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
9 κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας ὑπαίθρου
ἢ ἐν κεκονιαμένοις μετὰ ἀδικίας καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ.
10 ψυχὴ ἀσεβοῦς οὐκ ἐλεηθήσεται ὑπ᾽ οὐδενὸς τῶν ἀνθρώπων.
11 ζημιουμένου ἀκολάστου πανουργότερος γίνεται ὁ ἄκακος,
συνίων δὲ σοφὸς δέξεται γνῶσιν.
12 συνίει δίκαιος καρδίας ἀσεβῶν
καὶ φαυλίζει ἀσεβεῖς ἐν κακοῖς.
13 ὃς φράσσει τὰ ὦτα τοῦ μὴ ἐπακοῦσαι ἀσθενοῦς,
καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων.
14 δόσις λάθριος ἀνατρέπει ὀργάς,
δώρων δὲ ὁ φειδόμενος θυμὸν ἐγείρει ἰσχυρόν.
15 εὐφροσύνη δικαίων ποιεῖν κρίμα,
ὅσιος δὲ ἀκάθαρτος παρὰ κακούργοις.
16 ἀνὴρ πλανώμενος ἐξ ὁδοῦ δικαιοσύνης
ἐν συναγωγῇ γιγάντων ἀναπαύσεται.
17 ἀνὴρ ἐνδεὴς ἀγαπᾷ εὐφροσύνην
φιλῶν οἶνον καὶ ἔλαιον εἰς πλοῦτον·
18 περικάθαρμα δὲ δικαίου ἄνομος.
19 κρεῖσσον οἰκεῖν ἐν γῇ ἐρήμῳ
ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμου καὶ γλωσσώδους καὶ ὀργίλου.
20 θησαυρὸς ἐπιθυμητὸς ἀναπαύσεται ἐπὶ στόματος σοφοῦ,
ἄφρονες δὲ ἄνδρες καταπίονται αὐτόν.
21 ὁδὸς δικαιοσύνης καὶ ἐλεημοσύνης εὑρήσει ζωὴν καὶ δόξαν.
22 πόλεις ὀχυρὰς ἐπέβη σοφὸς
καὶ καθεῖλεν τὸ ὀχύρωμα, ἐφ᾽ ᾧ ἐπεποίθεισαν οἱ ἀσεβεῖς.
23 ὃς φυλάσσει τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν,
διατηρεῖ ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
24 θρασὺς καὶ αὐθάδης καὶ ἀλαζὼν λοιμὸς καλεῖται·
ὃς δὲ μνησικακεῖ, παράνομος.
25 ἐπιθυμίαι ὀκνηρὸν ἀποκτείνουσιν·
οὐ γὰρ προαιροῦνται αἱ χεῖρες αὐτοῦ ποιεῖν τι.
26 ἀσεβὴς ἐπιθυμεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπιθυμίας κακάς,
ὁ δὲ δίκαιος ἐλεᾷ καὶ οἰκτίρει ἀφειδῶς.
27 θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ·
καὶ γὰρ παρανόμως προσφέρουσιν αὐτάς.
28 μάρτυς ψευδὴς ἀπολεῖται,

8^1 αποστελει A pau. || 11^1 ακακος] α 1^0 > B* pau. || 13^1 ωτα] + αυτου A pl. | υπακουσαι A | 13^2 εστιν S† | επακουων S || 15^1 δικαιω S* pau., δικαιου V† | ποιει B† || 19^1 γη compl.] τη BSA | 19^2 μαχιμου .. γλωσσωδους] tr. B† || 25^1 αποκτενουσιν A, -κτεννουσιν Sc† || 26^2 ελεει Bc pl.: cf. 13 9a

ἀνὴρ δὲ ὑπήκοος φυλασσόμενος λαλήσει.
29 ἀσεβὴς ἀνὴρ ἀναιδῶς ὑφίσταται προσώπῳ,
ὁ δὲ εὐθὴς αὐτὸς συνίει τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ.
30 οὐκ ἔστιν σοφία, οὐκ ἔστιν ἀνδρεία,
οὐκ ἔστιν βουλὴ πρὸς τὸν ἀσεβῆ.
31 ἵππος ἑτοιμάζεται εἰς ἡμέραν πολέμου,
παρὰ δὲ κυρίου ἡ βοήθεια.
22 1 αἱρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πολύς,
ὑπὲρ δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον χάρις ἀγαθή.
2 πλούσιος καὶ πτωχὸς συνήντησαν ἀλλήλοις,
ἀμφοτέρους δὲ ὁ κύριος ἐποίησεν.
3 πανοῦργος ἰδὼν πονηρὸν τιμωρούμενον κραταιῶς αὐτὸς παιδεύεται,
οἱ δὲ ἄφρονες παρελθόντες ἐζημιώθησαν.
4 γενεὰ σοφίας φόβος κυρίου
καὶ πλοῦτος καὶ δόξα καὶ ζωή.
5 τρίβολοι καὶ παγίδες ἐν ὁδοῖς σκολιαῖς,
ὁ δὲ φυλάσσων τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀφέξεται αὐτῶν.
7 πλούσιοι πτωχῶν ἄρξουσιν,
καὶ οἰκέται ἰδίοις δεσπόταις δανιοῦσιν.
8 ὁ σπείρων φαῦλα θερίσει κακά,
πληγὴν δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει.
8a ἄνδρα ἱλαρὸν καὶ δότην εὐλογεῖ ὁ θεός,
ματαιότητα δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει.
9 ὁ ἐλεῶν πτωχὸν αὐτὸς διατραφήσεται·
τῶν γὰρ ἑαυτοῦ ἄρτων ἔδωκεν τῷ πτωχῷ.
9a νίκην καὶ τιμὴν περιποιεῖται ὁ δῶρα δούς,
τὴν μέντοι ψυχὴν ἀφαιρεῖται τῶν κεκτημένων.
10 ἔκβαλε ἐκ συνεδρίου λοιμόν, καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ νεῖκος·
ὅταν γὰρ καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ, πάντας ἀτιμάζει.
11 ἀγαπᾷ κύριος ὁσίας καρδίας,
δεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι·
χείλεσιν ποιμαίνει βασιλεύς.
12 οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ κυρίου διατηροῦσιν αἴσθησιν,
φαυλίζει δὲ λόγους παράνομος.
13 προφασίζεται καὶ λέγει ὀκνηρός
Λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευταί.
14 βόθρος βαθὺς στόμα παρανόμου,
ὁ δὲ μισηθεὶς ὑπὸ κυρίου ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν.
14a εἰσὶν ὁδοὶ κακαὶ ἐνώπιον ἀνδρός,

22 1[2] αργυρ. .. χρυσ.] tr. SV pau. || 9[2] δεδωκεν A || 9a[1] διδους A || 12[1] διατηρησουσιν A† || 13[1] και λεγει / οκν.] tr. S†

καὶ οὐκ ἀγαπᾷ τοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῶν·
ἀποστρέφειν δὲ δεῖ ἀπὸ ὁδοῦ σκολιᾶς καὶ κακῆς.
15 ἄνοια ἐξῆπται καρδίας νέου,
ῥάβδος δὲ καὶ παιδεία μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ.
16 ὁ συκοφαντῶν πένητα πολλὰ ποιεῖ τὰ ἑαυτοῦ·
δίδωσιν δὲ πλουσίῳ ἐπ' ἐλάσσονι.

---

17 Λόγοις σοφῶν παράβαλλε σὸν οὖς καὶ ἄκουε ἐμὸν λόγον,
τὴν δὲ σὴν καρδίαν ἐπίστησον, ἵνα γνῷς ὅτι καλοί εἰσιν·
18 καὶ ἐὰν ἐμβάλῃς αὐτοὺς εἰς τὴν καρδίαν σου,
εὐφρανοῦσίν σε ἅμα ἐπὶ σοῖς χείλεσιν,
19 ἵνα σου γένηται ἐπὶ κύριον ἡ ἐλπὶς
καὶ γνωρίσῃ σοι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ.
20 καὶ σὺ δὲ ἀπόγραψαι αὐτὰ σεαυτῷ τρισσῶς
εἰς βουλὴν καὶ γνῶσιν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου.
21 διδάσκω οὖν σε ἀληθῆ λόγον καὶ γνῶσιν ἀγαθὴν ὑπακούειν
τοῦ ἀποκρίνεσθαι λόγους ἀληθείας τοῖς προβαλλομένοις σοι.
22 Μὴ ἀποβιάζου πένητα, πτωχὸς γάρ ἐστιν,
καὶ μὴ ἀτιμάσῃς ἀσθενῆ ἐν πύλαις·
23 ὁ γὰρ κύριος κρινεῖ αὐτοῦ τὴν κρίσιν,
καὶ ῥύσῃ σὴν ἄσυλον ψυχήν.
24 μὴ ἴσθι ἑταῖρος ἀνδρὶ θυμώδει,
φίλῳ δὲ ὀργίλῳ μὴ συναυλίζου,
25 μήποτε μάθῃς τῶν ὁδῶν αὐτοῦ
καὶ λάβῃς βρόχους τῇ σῇ ψυχῇ.
26 μὴ δίδου σεαυτὸν εἰς ἐγγύην αἰσχυνόμενος πρόσωπον·
27 ἐὰν γὰρ μὴ ἔχῃς πόθεν ἀποτείσῃς,
λήμψονται τὸ στρῶμα τὸ ὑπὸ τὰς πλευράς σου.
28 μὴ μέταιρε ὅρια αἰώνια, ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου.
29 ὁρατικὸν ἄνδρα καὶ ὀξὺν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ
βασιλεῦσι δεῖ παρεστάναι
καὶ μὴ παρεστάναι ἀνδράσι νωθροῖς.
23 1 ἐὰν καθίσῃς δειπνεῖν ἐπὶ τραπέζης δυναστῶν,
νοητῶς νόει τὰ παρατιθέμενά σοι

16^1 fin. BS*†] + κακα rel. || 17^1 παραβαλε ASc | 17^2 γνως (S*† γνοις, cf. Thack. p. 263)] + αυτους S | οτι καλοι εισιν ad 18 trahit 𝔐 || 18^1 εαν > S† || 19^2 αυτου] σου B† || 20^2 το πλατος: cf. 7 3 | καρδιας] ψυχης BS† || 21^1 αγαθην] αληθη A† | 21^2 αποκρινεσθαι] -νασθαι AV pau., + σε A | λογον S pau., λογοις A† | σοι] σε A || 23^1 κρισιν] δικην A, ψυχην S*† | 23^2 ασυλον ψυχην] tr. S† || 27^1 εχη et αποτ(ε)ιση BS* || 29^3 (non 29^2) παρισταναι A
23 1^1 δυναστου A

2 καὶ ἐπίβαλλε τὴν χεῖρά σου
εἰδὼς ὅτι τοιαῦτά σε δεῖ παρασκευάσαι·
3 εἰ δὲ ἀπληστότερος εἶ, μὴ ἐπιθύμει τῶν ἐδεσμάτων αὐτοῦ,
ταῦτα γὰρ ἔχεται ζωῆς ψευδοῦς.
4 μὴ παρεκτείνου πένης ὢν πλουσίῳ,
τῇ δὲ σῇ ἐννοίᾳ ἀπόσχου·
5 ἐὰν ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτόν, οὐδαμοῦ φανεῖται,
κατεσκεύασται γὰρ αὐτῷ πτέρυγες ὥσπερ ἀετοῦ,
καὶ ὑποστρέφει εἰς τὸν οἶκον τοῦ προεστηκότος αὐτοῦ.
6 μὴ συνδείπνει ἀνδρὶ βασκάνῳ
μηδὲ ἐπιθύμει τῶν βρωμάτων αὐτοῦ·
7 ὃν τρόπον γὰρ εἴ τις καταπίοι τρίχα,
οὕτως ἐσθίει καὶ πίνει.
8 μηδὲ πρὸς σὲ εἰσαγάγῃς αὐτὸν καὶ φάγῃς τὸν ψωμόν σου
μετ' αὐτοῦ·
ἐξεμέσει γὰρ αὐτὸν καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους σου τοὺς καλούς.
9 εἰς ὦτα ἄφρονος μηδὲν λέγε,
μήποτε μυκτηρίσῃ τοὺς συνετοὺς λόγους σου.
10 μὴ μεταθῇς ὅρια αἰώνια,
εἰς δὲ κτῆμα ὀρφανῶν μὴ εἰσέλθῃς·
11 ὁ γὰρ λυτρούμενος αὐτοὺς κύριος κραταιός ἐστιν
καὶ κρινεῖ τὴν κρίσιν αὐτῶν μετὰ σοῦ.
12 δὸς εἰς παιδείαν τὴν καρδίαν σου,
τὰ δὲ ὦτά σου ἑτοίμασον λόγοις αἰσθήσεως.
13 μὴ ἀπόσχῃ νήπιον παιδεύειν,
ὅτι ἐὰν πατάξῃς αὐτὸν ῥάβδῳ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ·
14 σὺ μὲν γὰρ πατάξεις αὐτὸν ῥάβδῳ,
τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου ῥύσῃ.
15 υἱέ, ἐὰν σοφὴ γένηταί σου ἡ καρδία,
εὐφρανεῖς καὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν,
16 καὶ ἐνδιατρίψει λόγοις τὰ σὰ χείλη
πρὸς τὰ ἐμὰ χείλη, ἐὰν ὀρθὰ ὦσιν.
17 μὴ ζηλούτω ἡ καρδία σου ἁμαρτωλούς,
ἀλλὰ ἐν φόβῳ κυρίου ἴσθι ὅλην τὴν ἡμέραν·
18 ἐὰν γὰρ τηρήσῃς αὐτά, ἔσται σοι ἔκγονα,
ἡ δὲ ἐλπίς σου οὐκ ἀποστήσεται.
19 ἄκουε, υἱέ, καὶ σοφὸς γίνου
καὶ κατεύθυνε ἐννοίας σῆς καρδίας·

4[1] παρεκτινης S*† || 5[1] προς] επ S*† | φανειται] πεσειται BS*† | 5[2] πτερυγας S* pau. || 10[1]] + α εθεντο οι πατερες σου A: ex 22 28 || 13[1] παιδευων A† || 16[1] ενδιατριψη A(†) || 18[1] εγγονα AV† || 19[1] γενου B*† | 19[2] εννοιαν S[c]

20 μὴ ἴσθι οἰνοπότης
μηδὲ ἐκτείνου συμβολαῖς κρεῶν τε ἀγορασμοῖς·
21 πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ πορνοκόπος πτωχεύσει,
καὶ ἐνδύσεται διερρηγμένα καὶ ῥακώδη πᾶς ὑπνώδης.
22 ἄκουε, υἱέ, πατρὸς τοῦ γεννήσαντός σε
καὶ μὴ καταφρόνει ὅτι γεγήρακέν σου ἡ μήτηρ.
24 καλῶς ἐκτρέφει πατὴρ δίκαιος,
ἐπὶ δὲ υἱῷ σοφῷ εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ·
25 εὐφραινέσθω ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐπὶ σοί,
καὶ χαιρέτω ἡ τεκοῦσά σε.
26 δός μοι, υἱέ, σὴν καρδίαν,
οἱ δὲ σοὶ ὀφθαλμοὶ ἐμὰς ὁδοὺς τηρείτωσαν·
27 πίθος γὰρ τετρημένος ἐστὶν ἀλλότριος οἶκος,
καὶ φρέαρ στενὸν ἀλλότριον·
28 οὗτος γὰρ συντόμως ἀπολεῖται,
καὶ πᾶς παράνομος ἀναλωθήσεται.
29 τίνι οὐαί; τίνι θόρυβος; τίνι κρίσις;
τίνι ἀηδίαι καὶ λέσχαι;
τίνι συντρίμματα διὰ κενῆς;
τίνος πέλιοι οἱ ὀφθαλμοί;
30 οὐ τῶν ἐγχρονιζόντων ἐν οἴνοις;
οὐ τῶν ἰχνευόντων ποῦ πότοι γίνονται;
31 μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἀλλὰ ὁμιλεῖτε ἀνθρώποις δικαίοις
καὶ ὁμιλεῖτε ἐν περιπάτοις·
ἐὰν γὰρ εἰς τὰς φιάλας καὶ τὰ ποτήρια δῷς τοὺς ὀφθαλμούς σου,
ὕστερον περιπατήσεις γυμνότερος ὑπέρου,
32 τὸ δὲ ἔσχατον ὥσπερ ὑπὸ ὄφεως πεπληγὼς ἐκτείνεται
καὶ ὥσπερ ὑπὸ κεράστου διαχεῖται αὐτῷ ὁ ἰός.
33 οἱ ὀφθαλμοί σου ὅταν ἴδωσιν ἀλλοτρίαν,
τὸ στόμα σου τότε λαλήσει σκολιά,
34 καὶ κατακείσῃ ὥσπερ ἐν καρδίᾳ θαλάσσης
καὶ ὥσπερ κυβερνήτης ἐν πολλῷ κλύδωνι·
35 ἐρεῖς δέ Τύπτουσίν με, καὶ οὐκ ἐπόνεσα,
καὶ ἐνέπαιξάν μοι, ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν·
πότε ὄρθρος ἔσται, ἵνα ἐλθὼν ζητήσω μεθ' ὧν συνελεύσομαι;
24 1 υἱέ, μὴ ζηλώσῃς κακοὺς ἄνδρας
μηδὲ ἐπιθυμήσῃς εἶναι μετ' αὐτῶν·
2 ψεύδη γὰρ μελετᾷ ἡ καρδία αὐτῶν,

20^{2} τε > BS*† || 27^{1} τετρημ. εστιν] tr. S† || 28^{1} ουτως A || 29^{2} τινι] + δε BS*† | αηδια B† | 29^{4} πελ(ε)ιοι B*S*AV†] πελιδνοι rel. (sic in S corrector nouissimus) | οι > A† || 31^{1} οινω] οινοις S†, εν οινοις B†: ex 30^{1} | 31^{3} τα] pr. εις SA† || 32^{2} αυτου AV†

καὶ πόνους τὰ χείλη αὐτῶν λαλεῖ.
3 μετὰ σοφίας οἰκοδομεῖται οἶκος
καὶ μετὰ συνέσεως ἀνορθοῦται·
4 μετὰ αἰσθήσεως ἐμπίμπλαται ταμιεῖα
ἐκ παντὸς πλούτου τιμίου καὶ καλοῦ.
5 κρείσσων σοφὸς ἰσχυροῦ
καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου·
6 μετὰ κυβερνήσεως γίνεται πόλεμος,
βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας βουλευτικῆς.
7 σοφία καὶ ἔννοια ἀγαθὴ ἐν πύλαις σοφῶν·
σοφοὶ οὐκ ἐκκλίνουσιν ἐκ στόματος κυρίου,
8 ἀλλὰ λογίζονται ἐν συνεδρίοις.
ἀπαιδεύτοις συναντᾷ θάνατος,
9 ἀποθνῄσκει δὲ ἄφρων ἐν ἁμαρτίαις·
ἀκαθαρσία δὲ ἀνδρὶ λοιμῷ ἐμμολυνθήσεται
10 ἐν ἡμέρᾳ κακῇ καὶ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ἕως ἂν ἐκλίπῃ.
11 ῥῦσαι ἀγομένους εἰς θάνατον
καὶ ἐκπρίου κτεινομένους, μὴ φείσῃ·
12 ἐὰν δὲ εἴπῃς Οὐκ οἶδα τοῦτον,
γίνωσκε ὅτι κύριος καρδίας πάντων γινώσκει,
καὶ ὁ πλάσας πνοὴν πᾶσιν αὐτὸς οἶδεν πάντα,
ὃς ἀποδίδωσιν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
13 φάγε μέλι, υἱέ, ἀγαθὸν γὰρ κηρίον,
ἵνα γλυκανθῇ σου ὁ φάρυγξ·
14 οὕτως αἰσθήσῃ σοφίαν τῇ σῇ ψυχῇ·
ἐὰν γὰρ εὕρῃς, ἔσται καλὴ ἡ τελευτή σου,
καὶ ἐλπίς σε οὐκ ἐγκαταλείψει.
15 μὴ προσαγάγῃς ἀσεβῆ νομῇ δικαίων
μηδὲ ἀπατηθῇς χορτασίᾳ κοιλίας·
16 ἑπτάκι γὰρ πεσεῖται ὁ δίκαιος καὶ ἀναστήσεται,
οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν κακοῖς.
17 ἐὰν πέσῃ ὁ ἐχθρός σου, μὴ ἐπιχαρῇς αὐτῷ,
ἐν δὲ τῷ ὑποσκελίσματι αὐτοῦ μὴ ἐπαίρου·
18 ὅτι ὄψεται κύριος, καὶ οὐκ ἀρέσει αὐτῷ,
καὶ ἀποστρέψει τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ.
19 μὴ χαῖρε ἐπὶ κακοποιοῖς
μηδὲ ζήλου ἁμαρτωλούς·
20 οὐ γὰρ μὴ γένηται ἔκγονα πονηρῶν,
λαμπτὴρ δὲ ἀσεβῶν σβεσθήσεται.

24 4[1] εμπι(μ)πλανται BS† || 9[2] δε > A || 10 εως > S*† || 11[2] εκπριω A, εκπριουν B^c || 12[2] κυριος] pr. ο AV† || 14[1] σοφιας A || 16[1] ο > BS† || 18[2] υποστρεψει S*† || 19[1] κακοτητι S*† || 20[1] πονηρω B†

21 φοβοῦ τὸν θεόν, υἱέ, καὶ βασιλέα
καὶ μηθετέρῳ αὐτῶν ἀπειθήσῃς·
22 ἐξαίφνης γὰρ τείσονται τοὺς ἀσεβεῖς,
τὰς δὲ τιμωρίας ἀμφοτέρων τίς γνώσεται;
22a λόγον φυλασσόμενος υἱὸς ἀπωλείας ἐκτὸς ἔσται,
δεχόμενος δὲ ἐδέξατο αὐτόν.
22b μηδὲν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης βασιλεῖ λεγέσθω,
καὶ οὐδὲν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης αὐτοῦ οὐ μὴ ἐξέλθῃ.
22c μάχαιρα γλῶσσα βασιλέως καὶ οὐ σαρκίνη,
ὃς δ' ἂν παραδοθῇ, συντριβήσεται·
22d ἐὰν γὰρ ὀξυνθῇ ὁ θυμὸς αὐτοῦ,
σὺν νεύροις ἀνθρώπους ἀναλίσκει
22e καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπων κατατρώγει
καὶ συγκαίει ὥσπερ φλὸξ
ὥστε ἄβρωτα εἶναι νεοσσοῖς ἀετῶν.

---

30 1 Τοὺς ἐμοὺς λόγους, υἱέ, φοβήθητι
καὶ δεξάμενος αὐτοὺς μετανόει·
τάδε λέγει ὁ ἀνὴρ τοῖς πιστεύουσιν θεῷ, καὶ παύομαι·
2 ἀφρονέστατος γάρ εἰμι πάντων ἀνθρώπων,
καὶ φρόνησις ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοί·
3 θεὸς δεδίδαχέν με σοφίαν,
καὶ γνῶσιν ἁγίων ἔγνωκα.
4 τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατέβη;
τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν κόλπῳ;
τίς συνέστρεψεν ὕδωρ ἐν ἱματίῳ;
τίς ἐκράτησεν πάντων τῶν ἄκρων τῆς γῆς;
τί ὄνομα αὐτῷ, ἢ τί ὄνομα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, ἵνα γνῷς;
5 πάντες λόγοι θεοῦ πεπυρωμένοι,
ὑπερασπίζει δὲ αὐτὸς τῶν εὐλαβουμένων αὐτόν·
6 μὴ προσθῇς τοῖς λόγοις αὐτοῦ,
ἵνα μὴ ἐλέγξῃ σε καὶ ψευδὴς γένῃ.
7 δύο αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ,
μὴ ἀφέλῃς μου χάριν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με·

22b[1] βασιλεως A | 22b[2] απο γλωσσης / αυτου] tr. B† | ου > B† || 22e[2] εκκαιει S†

30 1[1] τους] + δε A(†) | 1[3] ταδε] τι δε S*† | παυσομαι S* || 2[2] ανθρωπου A || 3[1] θεος] pr. ο SC† | εδιδαξεν S | 3[2] αγιων] ανων(= ανθρωπων) A*† || 4[4] παντων > BS | 4[5] τι ονομα 2[0] > A† | τοις τεκνοις] τωι υιωι Ac†, τω τεκνω V† | ινα γνως > BS || 5[1] παντες] + γαρ BS pau. | 5[2] υπερασπισει A(†) || 6[2] ελεγξη] pr. εξ S†

8 μάταιον λόγον καὶ ψευδῆ μακράν μου ποίησον,
πλοῦτον δὲ καὶ πενίαν μή μοι δῷς,
σύνταξον δέ μοι τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη,
9 ἵνα μὴ πλησθεὶς ψευδὴς γένωμαι καὶ εἴπω Τίς με ὁρᾷ;
ἢ πενηθεὶς κλέψω καὶ ὀμόσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ.
10 μὴ παραδῷς οἰκέτην εἰς χεῖρας δεσπότου,
μήποτε καταράσηταί σε καὶ ἀφανισθῇς.
11 ἔκγονον κακὸν πατέρα καταρᾶται,
τὴν δὲ μητέρα οὐκ εὐλογεῖ·
12 ἔκγονον κακὸν δίκαιον ἑαυτὸν κρίνει,
τὴν δὲ ἔξοδον αὐτοῦ οὐκ ἀπένιψεν·
13 ἔκγονον κακὸν ὑψηλοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχει,
τοῖς δὲ βλεφάροις αὐτοῦ ἐπαίρεται·
14 ἔκγονον κακὸν μαχαίρας τοὺς ὀδόντας ἔχει
καὶ τὰς μύλας τομίδας, ὥστε ἀναλίσκειν
καὶ κατεσθίειν τοὺς ταπεινοὺς ἀπὸ τῆς γῆς
καὶ τοὺς πένητας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων.

---

24 23 Ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν τοῖς σοφοῖς ἐπιγινώσκειν·
αἰδεῖσθαι πρόσωπον ἐν κρίσει οὐ καλόν·
24 ὁ εἰπὼν τὸν ἀσεβῆ Δίκαιός ἐστιν,
ἐπικατάρατος λαοῖς ἔσται καὶ μισητὸς εἰς ἔθνη·
25 οἱ δὲ ἐλέγχοντες βελτίους φανοῦνται,
ἐπ' αὐτοὺς δὲ ἥξει εὐλογία ἀγαθή·
26 χείλη δὲ φιλήσουσιν ἀποκρινόμενα λόγους ἀγαθούς.
27 ἑτοίμαζε εἰς τὴν ἔξοδον τὰ ἔργα σου
καὶ παρασκευάζου εἰς τὸν ἀγρὸν
καὶ πορεύου κατόπισθέν μου
καὶ ἀνοικοδομήσεις τὸν οἶκόν σου.
28 μὴ ἴσθι ψευδὴς μάρτυς ἐπὶ σὸν πολίτην
μηδὲ πλατύνου σοῖς χείλεσιν·
29 μὴ εἴπῃς Ὃν τρόπον ἐχρήσατό μοι χρήσομαι αὐτῷ,
τείσομαι δὲ αὐτὸν ἅ με ἠδίκησεν.
30 ὥσπερ γεώργιον ἀνὴρ ἄφρων,

8² πενιαν] παιδιαν A† | 8³ τα 1⁰] pr. παντα A† | και > S^c†, τα ult. > SA† (V† διαιταν αυταρκη pro τα 1⁰ — fin.) || 14² στομιδας SA† | 14³ και κατεσθ. > A

24 23² > S† | εν κρισει / ου καλον] tr. A† || 25² αγαθη > BS* || 26 αγαθους] σοφους ACS^c†, ορθους V† || 27² αγρον] + σου S^c(†)

καὶ ὥσπερ ἀμπελὼν ἄνθρωπος ἐνδεὴς φρενῶν·
31 ἐὰν ἀφῇς αὐτόν, χερσωθήσεται
καὶ χορτομανήσει ὅλος καὶ γίνεται ἐκλελειμμένος,
οἱ δὲ φραγμοὶ τῶν λίθων αὐτοῦ κατασκάπτονται.
32 ὕστερον ἐγὼ μετενόησα,
ἐπέβλεψα τοῦ ἐκλέξασθαι παιδείαν.
33 ὀλίγον νυστάζω, ὀλίγον δὲ καθυπνῶ,
ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίζομαι χερσὶν στήθη·
34 ἐὰν δὲ τοῦτο ποιῇς, ἥξει προπορευομένη ἡ πενία σου
καὶ ἡ ἔνδειά σου ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς.

---

30 15 Τῇ βδέλλῃ τρεῖς θυγατέρες ἦσαν ἀγαπήσει ἀγαπώμεναι,
καὶ αἱ τρεῖς αὗται οὐκ ἐνεπίμπλασαν αὐτήν,
καὶ ἡ τετάρτη οὐκ ἠρκέσθη εἰπεῖν Ἱκανόν·
16 ᾅδης καὶ ἔρως γυναικὸς
καὶ τάρταρος καὶ γῆ οὐκ ἐμπιπλαμένη ὕδατος
καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ οὐ μὴ εἴπωσιν Ἀρκεῖ.
17 ὀφθαλμὸν καταγελῶντα πατρὸς καὶ ἀτιμάζοντα γῆρας μητρός,
ἐκκόψαισαν αὐτὸν κόρακες ἐκ τῶν φαράγγων,
καὶ καταφάγοισαν αὐτὸν νεοσσοὶ ἀετῶν.
18 τρία δέ ἐστιν ἀδύνατά μοι νοῆσαι,
καὶ τὸ τέταρτον οὐκ ἐπιγινώσκω·
19 ἴχνη ἀετοῦ πετομένου
καὶ ὁδοὺς ὄφεως ἐπὶ πέτρας
καὶ τρίβους νηὸς ποντοπορούσης
καὶ ὁδοὺς ἀνδρὸς ἐν νεότητι.
20 τοιαύτη ὁδὸς γυναικὸς μοιχαλίδος,
ἣ, ὅταν πράξῃ, ἀπονιψαμένη οὐδέν φησιν πεπραχέναι ἄτοπον.
21 διὰ τριῶν σείεται ἡ γῆ,
τὸ δὲ τέταρτον οὐ δύναται φέρειν·
22 ἐὰν οἰκέτης βασιλεύσῃ,
καὶ ἄφρων πλησθῇ σιτίων,
23 καὶ οἰκέτις ἐὰν ἐκβάλῃ τὴν ἑαυτῆς κυρίαν,
καὶ μισητὴ γυνὴ ἐὰν τύχῃ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ.
24 τέσσαρα δέ ἐστιν ἐλάχιστα ἐπὶ τῆς γῆς,

32² απεβλεψα BS*† || 33¹ δε > S || 34² σου > A
30 15² ενεμπιπλασαν A(†) || 17² εκκολαψαισαν αυτην A† | 17³ αυτην A*† || 24¹ εστιν > BS*

ταῦτα δέ ἐστιν σοφώτερα τῶν σοφῶν·
25 οἱ μύρμηκες, οἷς μή ἐστιν ἰσχὺς
καὶ ἑτοιμάζονται θέρους τὴν τροφήν·
26 καὶ οἱ χοιρογρύλλιοι, ἔθνος οὐκ ἰσχυρόν,
οἳ ἐποιήσαντο ἐν πέτραις τοὺς ἑαυτῶν οἴκους·
27 ἀβασίλευτόν ἐστιν ἡ ἀκρὶς
καὶ ἐκστρατεύει ἀφ' ἑνὸς κελεύσματος εὐτάκτως·
28 καὶ καλαβώτης χερσὶν ἐρειδόμενος καὶ εὐάλωτος ὢν
κατοικεῖ ἐν ὀχυρώμασιν βασιλέως.
29 τρία δέ ἐστιν, ἃ εὐόδως πορεύεται,
καὶ τὸ τέταρτον, ὃ καλῶς διαβαίνει·
30 σκύμνος λέοντος ἰσχυρότερος κτηνῶν,
ὃς οὐκ ἀποστρέφεται οὐδὲ καταπτήσσει κτῆνος,
31 καὶ ἀλέκτωρ ἐμπεριπατῶν θηλείαις εὔψυχος
καὶ τράγος ἡγούμενος αἰπολίου
καὶ βασιλεὺς δημηγορῶν ἐν ἔθνει.
32 ἐὰν πρόῃ σεαυτὸν εἰς εὐφροσύνην
καὶ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου μετὰ μάχης, ἀτιμασθήσῃ.
33 ἄμελγε γάλα, καὶ ἔσται βούτυρον·
ἐὰν δὲ ἐκπιέζῃς μυκτῆρας, ἐξελεύσεται αἷμα·
ἐὰν δὲ ἐξέλκῃς λόγους, ἐξελεύσονται κρίσεις καὶ μάχαι.

---

31 1 Οἱ ἐμοὶ λόγοι εἴρηνται ὑπὸ θεοῦ,
βασιλέως χρηματισμός, ὃν ἐπαίδευσεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ.
2 τί, τέκνον, τηρήσεις; τί; ῥήσεις θεοῦ·
πρωτογενές, σοὶ λέγω, υἱέ·
τί, τέκνον ἐμῆς κοιλίας;
τί, τέκνον ἐμῶν εὐχῶν;
3 μὴ δῷς γυναιξὶ σὸν πλοῦτον
καὶ τὸν σὸν νοῦν καὶ βίον εἰς ὑστεροβουλίαν.
4 μετὰ βουλῆς πάντα ποίει,
μετὰ βουλῆς οἰνοπότει·
οἱ δυνάσται θυμώδεις εἰσίν,
οἶνον δὲ μὴ πινέτωσαν,
5 ἵνα μὴ πιόντες ἐπιλάθωνται τῆς σοφίας

27^2 εκστρατ.] εκ > B || 28^2 βασιλεων B || 29^1 δε > S*† | πορευονται A† | 29^2 το > B† || 32^1 εν ευφροσυνη B† || 33^2 μυκτηρα S† | 33^3 εξελκης] -κυσης S†
31 2^1 τι 1^0 > S*† | τηρησεις > S^c V† || 3^1 σον] σου A† || 4^4 δε > A

καὶ ὀρθὰ κρῖναι οὐ μὴ δύνωνται τοὺς ἀσθενεῖς.
6 δίδοτε μέθην τοῖς ἐν λύπαις
καὶ οἶνον πίνειν τοῖς ἐν ὀδύναις,
7 ἵνα ἐπιλάθωνται τῆς πενίας
καὶ τῶν πόνων μὴ μνησθῶσιν ἔτι.
8 ἄνοιγε σὸν στόμα λόγῳ θεοῦ
καὶ κρῖνε πάντας ὑγιῶς·
9 ἄνοιγε σὸν στόμα καὶ κρῖνε δικαίως,
διάκρινε δὲ πένητα καὶ ἀσθενῆ.

---

25 1 Αὗται αἱ παιδεῖαι Σαλωμῶντος αἱ ἀδιάκριτοι,
ἃς ἐξεγράψαντο οἱ φίλοι Εζεκιου τοῦ
βασιλέως τῆς Ιουδαίας.
2 Δόξα θεοῦ κρύπτει λόγον,
δόξα δὲ βασιλέως τιμᾷ πράγματα.
3 οὐρανὸς ὑψηλός, γῆ δὲ βαθεῖα,
καρδία δὲ βασιλέως ἀνεξέλεγκτος.
4 τύπτε ἀδόκιμον ἀργύριον,
καὶ καθαρισθήσεται καθαρὸν ἅπαν·
5 κτεῖνε ἀσεβεῖς ἐκ προσώπου βασιλέως,
καὶ κατορθώσει ἐν δικαιοσύνῃ ὁ θρόνος αὐτοῦ.
6 μὴ ἀλαζονεύου ἐνώπιον βασιλέως
μηδὲ ἐν τόποις δυναστῶν ὑφίστασο·
7 κρεῖσσον γάρ σοι τὸ ῥηθῆναι Ἀνάβαινε πρός με,
ἢ ταπεινῶσαί σε ἐν προσώπῳ δυνάστου.
ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, λέγε.
8 μὴ πρόσπιπτε εἰς μάχην ταχέως,
ἵνα μὴ μεταμεληθῇς ἐπ᾽ ἐσχάτων.
ἡνίκα ἄν σε ὀνειδίσῃ ὁ σὸς φίλος,
9 ἀναχώρει εἰς τὰ ὀπίσω, μὴ καταφρόνει,
10 μή σε ὀνειδίσῃ μὲν ὁ φίλος,
ἡ δὲ μάχη σου καὶ ἡ ἔχθρα οὐκ ἀπέσται,
ἀλλ᾽ ἔσται σοι ἴση θανάτῳ.
10a χάρις καὶ φιλία ἐλευθεροῖ,
ἃς τήρησον σεαυτῷ, ἵνα μὴ ἐπονείδιστος γένῃ,
ἀλλὰ φύλαξον τὰς ὁδούς σου εὐσυναλλάκτως.

5^2 κρινειν A || 9^1 κρινε] pr. δια S† | 9^2 δε > S compl.
25 1 παιδειαι] παροιμιαι ASc | σολομωντος A: cf. 1 1 || 2^2 προσταγματα ABc || 4^1 τυπτε] κρυπτε A† || 6^2 δυνατων S*† || 7^1 σοι / το ρηθ.] tr. ASc, σοι το ρηθ. σοι S*† | 7^2 ταπεινωσαι] -νωθηναι S || 8^2 εσχατω B† | 8^3 ηνικα] + ὁ A | σος > A pl. || 10^2 σου > SV pau. | εχθρα] + σου SV compl.

11 μῆλον χρυσοῦν ἐν ὁρμίσκῳ σαρδίου,
οὕτως εἰπεῖν λόγον.
12 εἰς ἐνώτιον χρυσοῦν σάρδιον πολυτελὲς δέδεται,
λόγος σοφὸς εἰς εὐήκοον οὖς.
13 ὥσπερ ἔξοδος χιόνος ἐν ἀμήτῳ κατὰ καῦμα ὠφελεῖ,
οὕτως ἄγγελος πιστὸς τοὺς ἀποστείλαντας αὐτόν·
ψυχὰς γὰρ τῶν αὐτῷ χρωμένων ὠφελεῖ.
14 ὥσπερ ἄνεμοι καὶ νέφη καὶ ὑετοὶ ἐπιφανέστατοι,
οὕτως οἱ καυχώμενοι ἐπὶ δόσει ψευδεῖ.
15 ἐν μακροθυμίᾳ εὐοδία βασιλεῦσιν,
γλῶσσα δὲ μαλακὴ συντρίβει ὀστᾶ.
16 μέλι εὑρὼν φάγε τὸ ἱκανόν,
μήποτε πλησθεὶς ἐξεμέσῃς.
17 σπάνιον εἴσαγε σὸν πόδα πρὸς τὸν σεαυτοῦ φίλον,
μήποτε πλησθείς σου μισήσῃ σε.
18 ῥόπαλον καὶ μάχαιρα καὶ τόξευμα ἀκιδωτόν,
οὕτως καὶ ἀνὴρ ὁ καταμαρτυρῶν τοῦ φίλου αὐτοῦ
μαρτυρίαν ψευδῆ.
19 ὀδοὺς κακοῦ καὶ ποὺς παρανόμου ὀλεῖται ἐν ἡμέρᾳ κακῇ.
20 ὥσπερ ὄξος ἕλκει ἀσύμφορον,
οὕτως προσπεσὸν πάθος ἐν σώματι καρδίαν λυπεῖ.
20a ὥσπερ σὴς ἱματίῳ καὶ σκώληξ ξύλῳ,
οὕτως λύπη ἀνδρὸς βλάπτει καρδίαν.
21 ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, τρέφε αὐτόν,
ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν·
22 τοῦτο γὰρ ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν
κεφαλὴν αὐτοῦ,
ὁ δὲ κύριος ἀνταποδώσει σοι ἀγαθά.
23 ἄνεμος βορέας ἐξεγείρει νέφη,
πρόσωπον δὲ ἀναιδὲς γλῶσσαν ἐρεθίζει.
24 κρεῖττον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας δώματος
ἢ μετὰ γυναικὸς λοιδόρου ἐν οἰκίᾳ κοινῇ.
25 ὥσπερ ὕδωρ ψυχρὸν ψυχῇ διψώσῃ προσηνές,
οὕτως ἀγγελία ἀγαθὴ ἐκ γῆς μακρόθεν.
26 ὥσπερ εἴ τις πηγὴν φράσσοι καὶ ὕδατος ἔξοδον λυμαίνοιτο,
οὕτως ἄκοσμον δίκαιον πεπτωκέναι ἐνώπιον ἀσεβοῦς.

11^{2}] + επι αρμοζουσιν αυτω *O*(sub※)Sc compl. (Sc† om. αυτω) || 12^{1} σαρδιον] pr. και BS* || 13^{1} χιονος > B† || 14^{1} επιφανεστατα BS*† | 14^{2} ο καυχωμενος B*† || 16^{2} πλησθεις] pr. εμ S† || 17^{1} εισαγαγε S | τον > B(†) || 18^{1} ακηλιδωτον ASc | 18^{2} και > V | ανηρ] pr. ο A† | του] pr. κατα A† || 19 οδους A*O*†] οδος rel. || 20^{2} εν > A || $20a^{1}$ ιματιω] pr. εν B || 21^{1} τρεφε] ψωμιζε B: ex Rom. 12 20 || 22^{1} ποιησας S*† | πυρος > A† | της κεφαλης S* | 22^{2} ανταποδειδωσει (sic) A† || 25^{1} διψωση] ζωση S*†

27 ἐσθίειν μέλι πολὺ οὐ καλόν,
τιμᾶν δὲ χρὴ λόγους ἐνδόξους.
28 ὥσπερ πόλις τὰ τείχη καταβεβλημένη καὶ ἀτείχιστος,
οὕτως ἀνὴρ ὃς οὐ μετὰ βουλῆς τι πράσσει.
26 1 ὥσπερ δρόσος ἐν ἀμήτῳ καὶ ὥσπερ ὑετὸς ἐν θέρει,
οὕτως οὐκ ἔστιν ἄφρονι τιμή.
2 ὥσπερ ὄρνεα πέταται καὶ στρουθοί,
οὕτως ἀρὰ ματαία οὐκ ἐπελεύσεται οὐδενί.
3 ὥσπερ μάστιξ ἵππῳ καὶ κέντρον ὄνῳ,
οὕτως ῥάβδος ἔθνει παρανόμῳ.
4 μὴ ἀποκρίνου ἄφρονι πρὸς τὴν ἐκείνου ἀφροσύνην,
ἵνα μὴ ὅμοιος γένῃ αὐτῷ·
5 ἀλλὰ ἀποκρίνου ἄφρονι κατὰ τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ,
ἵνα μὴ φαίνηται σοφὸς παρ᾽ ἑαυτῷ.
6 ἐκ τῶν ἑαυτοῦ ποδῶν ὄνειδος πίεται
ὁ ἀποστείλας δι᾽ ἀγγέλου ἄφρονος λόγον.
7 ἀφελοῦ πορείαν σκελῶν
καὶ παροιμίαν ἐκ στόματος ἀφρόνων.
8 ὃς ἀποδεσμεύει λίθον ἐν σφενδόνῃ,
ὅμοιός ἐστιν τῷ διδόντι ἄφρονι δόξαν.
9 ἄκανθαι φύονται ἐν χειρὶ τοῦ μεθύσου,
δουλεία δὲ ἐν χειρὶ τῶν ἀφρόνων.
10 πολλὰ χειμάζεται πᾶσα σὰρξ ἀφρόνων·
συντρίβεται γὰρ ἡ ἔκστασις αὐτῶν.
11 ὥσπερ κύων ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἔμετον καὶ μισητὸς γένηται,
οὕτως ἄφρων τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ ἀναστρέψας ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν.
11a ἔστιν αἰσχύνη ἐπάγουσα ἁμαρτίαν,
καὶ ἔστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χάρις.
12 εἶδον ἄνδρα δόξαντα παρ᾽ ἑαυτῷ σοφὸν εἶναι,
ἐλπίδα μέντοι ἔσχεν μᾶλλον ἄφρων αὐτοῦ.
13 λέγει ὀκνηρὸς ἀποστελλόμενος εἰς ὁδόν
Λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς.
14 ὥσπερ θύρα στρέφεται ἐπὶ τοῦ στρόφιγγος,
οὕτως ὀκνηρὸς ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ.
15 κρύψας ὀκνηρὸς τὴν χεῖρα ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ

26 2[1] πετανται A || 4[1] προς] κατα A || 5[1] κατα] προς A pl. || 6[1] ποδων O] οδων BSA | πιεται Gra.] ποιειται mss. || 7[1] πορνιαν S*† | 7[2] παροιμιαν O] παρανομιαν BSA || 9[1] του > BV† || 11[1] εαυτου εμετον] εμ. αυτου A† | 11[2] κακια αναστρ.] tr. S† || 12[2] μαλλον αφρων] tr. A(†); cf. 29 20 || 13[2] fin. B*†] + εν δε ταις πλατειαις φονευται rel.: ex 22 13 || 14[1] τω στροφιγγι A

οὐ δυνήσεται ἐπενεγκεῖν ἐπὶ τὸ στόμα.
16 σοφώτερος ἑαυτῷ ὀκνηρὸς φαίνεται
τοῦ ἐν πλησμονῇ ἀποκομίζοντος ἀγγελίαν.
17 ὥσπερ ὁ κρατῶν κέρκου κυνός,
οὕτως ὁ προεστὼς ἀλλοτρίας κρίσεως.
18 ὥσπερ οἱ ἰώμενοι προβάλλουσιν λόγους εἰς ἀνθρώπους,
ὁ δὲ ἀπαντήσας τῷ λόγῳ πρῶτος ὑποσκελισθήσεται,
19 οὕτως πάντες οἱ ἐνεδρεύοντες τοὺς ἑαυτῶν φίλους,
ὅταν δὲ φωραθῶσιν, λέγουσιν ὅτι Παίζων ἔπραξα.
20 ἐν πολλοῖς ξύλοις θάλλει πῦρ,
ὅπου δὲ οὐκ ἔστιν δίθυμος, ἡσυχάζει μάχη.
21 ἐσχάρα ἄνθραξιν καὶ ξύλα πυρί,
ἀνὴρ δὲ λοίδορος εἰς ταραχὴν μάχης.
22 λόγοι κερκώπων μαλακοί,
οὗτοι δὲ τύπτουσιν εἰς ταμιεῖα σπλάγχνων.
23 ἀργύριον διδόμενον μετὰ δόλου ὥσπερ ὄστρακον ἡγητέον.
χείλη λεῖα καρδίαν καλύπτει λυπηράν.
24 χείλεσιν πάντα ἐπινεύει ἀποκλαιόμενος ἐχθρός,
ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ τεκταίνεται δόλους·
25 ἐάν σου δέηται ὁ ἐχθρὸς μεγάλῃ τῇ φωνῇ, μὴ πεισθῇς·
ἑπτὰ γάρ εἰσιν πονηρίαι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ.
26 ὁ κρύπτων ἔχθραν συνίστησιν δόλον,
ἐκκαλύπτει δὲ τὰς ἑαυτοῦ ἁμαρτίας εὔγνωστος ἐν συνεδρίοις.
27 ὁ ὀρύσσων βόθρον τῷ πλησίον ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν,
ὁ δὲ κυλίων λίθον ἐφ᾽ ἑαυτὸν κυλίει.
28 γλῶσσα ψευδὴς μισεῖ ἀλήθειαν,
στόμα δὲ ἄστεγον ποιεῖ ἀκαταστασίας.
27 1 μὴ καυχῶ τὰ εἰς αὔριον·
οὐ γὰρ γινώσκεις τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα.
2 ἐγκωμιαζέτω σε ὁ πέλας καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα,
ἀλλότριος καὶ μὴ τὰ σὰ χείλη.
3 βαρὺ λίθος καὶ δυσβάστακτον ἄμμος,
ὀργὴ δὲ ἄφρονος βαρυτέρα ἀμφοτέρων.
4 ἀνελεήμων θυμὸς καὶ ὀξεῖα ὀργή,
ἀλλ᾽ οὐδένα ὑφίσταται ζῆλος.

15^{2} δυναται SA pl. | επι] εις A | το > BS*† || 16^{1} εαυτω οκνηρος] tr. A || 18^{1} ιωμενοι] π⟨ε⟩ιρωμ. S^c || 19^{2} φωραθωσιν] οραθ. BS* || 20^{2} διθυμος] οξυθυμος AS^c || 22^{2} σπλαγχνων] κοιλιας S^c || 23^{2} λεια] δολια S || 24^{1} αποκλαι.] pr. ο A† | εχθρους B*S† | 24^{2} τη > S† | δολους] λογους B*† || 25^{1}] + αυτω A | 25^{2} εισιν > B*† | ψυχη] καρδια A || 26^{2} εκκαλυπτει] ενκαλ B† (B^c† εγκ.), συνκαλ. S*† | συνεδρ⟨ε⟩ιοις BS*V†] -δριω rel. || 27^{1} βοθυνον S*†
27 2^{1} ο] το A† || 4^{2} ουδενα BS†] α > rel.

5 κρείσσους ἔλεγχοι ἀποκεκαλυμμένοι κρυπτομένης φιλίας.
6 ἀξιοπιστότερά ἐστιν τραύματα φίλου
ἢ ἑκούσια φιλήματα ἐχθροῦ.
7 ψυχὴ ἐν πλησμονῇ οὖσα κηρίοις ἐμπαίζει,
ψυχῇ δὲ ἐνδεεῖ καὶ τὰ πικρὰ γλυκεῖα φαίνεται.
8 ὥσπερ ὅταν ὄρνεον καταπετασθῇ ἐκ τῆς ἰδίας νοσσιᾶς,
οὕτως ἄνθρωπος δουλοῦται, ὅταν ἀποξενωθῇ ἐκ τῶν ἰδίων τόπων.
9 μύροις καὶ οἴνοις καὶ θυμιάμασιν τέρπεται καρδία,
καταρρήγνυται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων ψυχή.
10 φίλον σὸν ἢ φίλον πατρῷον μὴ ἐγκαταλίπῃς,
εἰς δὲ τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου μὴ εἰσέλθῃς ἀτυχῶν·
κρείσσων φίλος ἐγγὺς ἢ ἀδελφὸς μακρὰν οἰκῶν.
11 σοφὸς γίνου, υἱέ, ἵνα εὐφραίνηταί μου ἡ καρδία,
καὶ ἀπόστρεψον ἀπὸ σοῦ ἐπονειδίστους λόγους.
12 πανοῦργος κακῶν ἐπερχομένων ἀπεκρύβη,
ἄφρονες δὲ ἐπελθόντες ζημίαν τείσουσιν.
13 ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, παρῆλθεν γάρ·
ὑβριστὴς ὅστις τὰ ἀλλότρια λυμαίνεται.
14 ὃς ἂν εὐλογῇ φίλον τὸ πρωὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ,
καταρωμένου οὐδὲν διαφέρειν δόξει.
15 σταγόνες ἐκβάλλουσιν ἄνθρωπον ἐν ἡμέρᾳ χειμερινῇ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ,
ὡσαύτως καὶ γυνὴ λοίδορος ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου.
16 βορέας σκληρὸς ἄνεμος,
ὀνόματι δὲ ἐπιδέξιος καλεῖται.
17 σίδηρος σίδηρον ὀξύνει,
ἀνὴρ δὲ παροξύνει πρόσωπον ἑταίρου.
18 ὃς φυτεύει συκῆν, φάγεται τοὺς καρποὺς αὐτῆς·
ὃς δὲ φυλάσσει τὸν ἑαυτοῦ κύριον, τιμηθήσεται.
19 ὥσπερ οὐχ ὅμοια πρόσωπα προσώποις,
οὕτως οὐδὲ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων.
20 ᾅδης καὶ ἀπώλεια οὐκ ἐμπίμπλανται,
ὡσαύτως καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων ἄπληστοι.
20a βδέλυγμα κυρίῳ στηρίζων ὀφθαλμόν,
καὶ οἱ ἀπαίδευτοι ἀκρατεῖς γλώσσῃ.

5 αποκεκαλ. BS†] αποκαλυπτομενοι rel. || 6^1 εστιν > A || 7^2 ενδεει] pr. εν BS* | γλυκ(ε)ια SAC† (cf. Thack. § 12, 8)] -κεα rel. | φαιν.] φερει S*† || 8^1 οταν ορνεον] tr. A || 10^1 η] και A | 10^3 κρισσον SA || 11^1 ευφρ. μου CV] ευφρ. σου SA, σου ευφρ. B† || 12^2 επελθοντες] επ > A† || 15^1 αυτου > BS† | 15^2 εκ] απο S || 19^2 καρδιαι] διανοιαι BS*†: + ομοιαι S*†: idem add. C pl. post ανθρωπων

21 δοκίμιον ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ πύρωσις,
ἀνὴρ δὲ δοκιμάζεται διὰ στόματος ἐγκωμιαζόντων αὐτόν.
21a καρδία ἀνόμου ἐκζητεῖ κακά,
καρδία δὲ εὐθὴς ἐκζητεῖ γνῶσιν.
22 ἐὰν μαστιγοῖς ἄφρονα ἐν μέσῳ συνεδρίου ἀτιμάζων,
οὐ μὴ περιέλῃς τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ.
23 γνωστῶς ἐπιγνώσῃ ψυχὰς ποιμνίου σου
καὶ ἐπιστήσεις καρδίαν σου σαῖς ἀγέλαις·
24 ὅτι οὐ τὸν αἰῶνα ἀνδρὶ κράτος καὶ ἰσχύς,
οὐδὲ παραδίδωσιν ἐκ γενεᾶς εἰς γενεάν.
25 ἐπιμελοῦ τῶν ἐν τῷ πεδίῳ χλωρῶν καὶ κερεῖς πόαν
καὶ σύναγε χόρτον ὀρεινόν,
26 ἵνα ἔχῃς πρόβατα εἰς ἱματισμόν·
τίμα πεδίον, ἵνα ὦσίν σοι ἄρνες.
27 υἱέ, παρ᾽ ἐμοῦ ἔχεις ῥήσεις ἰσχυρὰς εἰς τὴν ζωήν σου
καὶ εἰς τὴν ζωὴν σῶν θεραπόντων.

28 1 φεύγει ἀσεβὴς μηδενὸς διώκοντος,
δίκαιος δὲ ὥσπερ λέων πέποιθεν.
2 δι᾽ ἁμαρτίας ἀσεβῶν κρίσεις ἐγείρονται,
ἀνὴρ δὲ πανοῦργος κατασβέσει αὐτάς.
3 ἀνδρεῖος ἐν ἀσεβείαις συκοφαντεῖ πτωχούς.
ὥσπερ ὑετὸς λάβρος καὶ ἀνωφελής,
4 οὕτως οἱ ἐγκαταλείποντες τὸν νόμον ἐγκωμιάζουσιν ἀσέβειαν,
οἱ δὲ ἀγαπῶντες τὸν νόμον περιβάλλουσιν ἑαυτοῖς τεῖχος.
5 ἄνδρες κακοὶ οὐ νοήσουσιν κρίμα,
οἱ δὲ ζητοῦντες τὸν κύριον συνήσουσιν ἐν παντί.
6 κρείσσων πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἀληθείᾳ πλουσίου ψευδοῦς.
7 φυλάσσει νόμον υἱὸς συνετός·
ὃς δὲ ποιμαίνει ἀσωτίαν, ἀτιμάζει πατέρα.
8 ὁ πληθύνων τὸν πλοῦτον αὐτοῦ μετὰ τόκων καὶ πλεονασμῶν
τῷ ἐλεῶντι πτωχοὺς συνάγει αὐτόν.
9 ὁ ἐκκλίνων τὸ οὖς αὐτοῦ τοῦ μὴ εἰσακοῦσαι νόμου
καὶ αὐτὸς τὴν προσευχὴν αὐτοῦ ἐβδέλυκται.

21^1 αργυρω BS†] -ριω rel. | χρυσιω A pl. | 21^2 αυτον > S*† || **21a**^{2} εκζητει] εκ > B† || **22**^{1} αφρονα] pr. τον ASc | συνεδριω A pau. || **24**^{2} εκ — fin.] εις γενεας και γενεας A(†) || **25**^{1} ποιαν A†: cf. Thack. § 6, 39 | 25^2 συναγαγε A || **27**^{2} σων] pr. των S

28 **4**^{1} εγκωμ.] pr. και S*† || **5**^{1} νοησουσιν] συνησ. B*A pau.: cf. 29 7 || **6** εν αληθ. > S*† || **7**^{2} fin. BS*] + αυτου mu. || **8**^{2} ελεουντι SABc pl.: cf. 13 9a || **9**^{1} του > BSV†: post -του

10 ὃς πλανᾷ εὐθεῖς ἐν ὁδῷ κακῇ,
εἰς διαφθορὰν αὐτὸς ἐμπεσεῖται·
οἱ δὲ ἄνομοι διελεύσονται ἀγαθὰ
καὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς αὐτά.
11 σοφὸς παρ' ἑαυτῷ ἀνὴρ πλούσιος,
πένης δὲ νοήμων καταγνώσεται αὐτοῦ.
12 διὰ βοήθειαν δικαίων πολλὴ γίνεται δόξα,
ἐν δὲ τόποις ἀσεβῶν ἁλίσκονται ἄνθρωποι.
13 ὁ ἐπικαλύπτων ἀσέβειαν ἑαυτοῦ οὐκ εὐοδωθήσεται,
ὁ δὲ ἐξηγούμενος ἐλέγχους ἀγαπηθήσεται.
14 μακάριος ἀνήρ, ὃς καταπτήσσει πάντα δι' εὐλάβειαν,
ὁ δὲ σκληρὸς τὴν καρδίαν ἐμπεσεῖται κακοῖς.
15 λέων πεινῶν καὶ λύκος διψῶν
ὃς τυραννεῖ πτωχὸς ὢν ἔθνους πενιχροῦ.
16 βασιλεὺς ἐνδεὴς προσόδων μέγας συκοφάντης,
ὁ δὲ μισῶν ἀδικίαν μακρὸν χρόνον ζήσεται.
17 ἄνδρα τὸν ἐν αἰτίᾳ φόνου ὁ ἐγγυώμενος
φυγὰς ἔσται καὶ οὐκ ἐν ἀσφαλείᾳ.
17a παίδευε υἱόν, καὶ ἀγαπήσει σε
καὶ δώσει κόσμον τῇ σῇ ψυχῇ·
οὐ μὴ ὑπακούσῃς ἔθνει παρανόμῳ.
18 ὁ πορευόμενος δικαίως βεβοήθηται,
ὁ δὲ σκολιαῖς ὁδοῖς πορευόμενος ἐμπλακήσεται.
19 ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν πλησθήσεται ἄρτων,
ὁ δὲ διώκων σχολὴν πλησθήσεται πενίας.
20 ἀνὴρ ἀξιόπιστος πολλὰ εὐλογηθήσεται,
ὁ δὲ κακὸς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται.
21 ὃς οὐκ αἰσχύνεται πρόσωπα δικαίων, οὐκ ἀγαθός·
ὁ τοιοῦτος ψωμοῦ ἄρτου ἀποδώσεται ἄνδρα.
22 σπεύδει πλουτεῖν ἀνὴρ βάσκανος
καὶ οὐκ οἶδεν ὅτι ἐλεήμων κρατήσει αὐτοῦ.
23 ὁ ἐλέγχων ἀνθρώπου ὁδοὺς
χάριτας ἕξει μᾶλλον τοῦ γλωσσοχαριτοῦντος.
24 ὃς ἀποβάλλεται πατέρα ἢ μητέρα καὶ δοκεῖ μὴ ἁμαρτάνειν,
οὗτος κοινωνός ἐστιν ἀνδρὸς ἀσεβοῦς.
25 ἄπληστος ἀνὴρ κρίνει εἰκῇ·
ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ κύριον, ἐν ἐπιμελείᾳ ἔσται.
26 ὃς πέποιθεν θρασείᾳ καρδίᾳ, ὁ τοιοῦτος ἄφρων·

10[3] αγαθα] pr. εις S† || 17a = 29 17. 18[1] | 17a[3] υπακουσης B† = -σεις S*†] -ση A = -σει S[c]: illud est actiuum, hoc medium, cf. Thack. p. 231 || 20[1] αξιοπιστοτερος A†: cf. 27 6 || 24[1] αποβαλλεται] -βιαζεται A || 25[1] απιστος BS

ὃς δὲ πορεύεται σοφίᾳ, σωθήσεται.
27 ὃς δίδωσιν πτωχοῖς, οὐκ ἐνδεηθήσεται·
ὃς δὲ ἀποστρέφει τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἔσται.
28 ἐν τόποις ἀσεβῶν στένουσι δίκαιοι,
ἐν δὲ τῇ ἐκείνων ἀπωλείᾳ πληθυνθήσονται δίκαιοι.
29 1 κρείσσων ἀνὴρ ἐλέγχων ἀνδρὸς σκληροτραχήλου·
ἐξαπίνης γὰρ φλεγομένου αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἴασις.
2 ἐγκωμιαζομένων δικαίων εὐφρανθήσονται λαοί,
ἀρχόντων δὲ ἀσεβῶν στένουσιν ἄνδρες.
3 ἀνδρὸς φιλοῦντος σοφίαν εὐφραίνεται πατὴρ αὐτοῦ·
ὃς δὲ ποιμαίνει πόρνας, ἀπολεῖ πλοῦτον.
4 βασιλεὺς δίκαιος ἀνίστησιν χώραν,
ἀνὴρ δὲ παράνομος κατασκάπτει.
5 ὃς παρασκευάζεται ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ἑαυτοῦ φίλου δίκτυον,
περιβάλλει αὐτὸ τοῖς ἑαυτοῦ ποσίν.
6 ἁμαρτάνοντι ἀνδρὶ μεγάλη παγίς,
δίκαιος δὲ ἐν χαρᾷ καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἔσται.
7 ἐπίσταται δίκαιος κρίνειν πενιχροῖς,
ὁ δὲ ἀσεβὴς οὐ συνήσει γνῶσιν,
καὶ πτωχῷ οὐχ ὑπάρχει νοῦς ἐπιγνώμων.
8 ἄνδρες λοιμοὶ ἐξέκαυσαν πόλιν,
σοφοὶ δὲ ἀπέστρεψαν ὀργήν.
9 ἀνὴρ σοφὸς κρίνει ἔθνη,
ἀνὴρ δὲ φαῦλος ὀργιζόμενος καταγελᾶται καὶ οὐ καταπτήσσει.
10 ἄνδρες αἱμάτων μέτοχοι μισήσουσιν ὅσιον,
οἱ δὲ εὐθεῖς ἐκζητήσουσιν ψυχὴν αὐτοῦ.
11 ὅλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἐκφέρει ἄφρων,
σοφὸς δὲ ταμιεύεται κατὰ μέρος.
12 βασιλέως ὑπακούοντος λόγον ἄδικον
πάντες οἱ ὑπ' αὐτὸν παράνομοι.
13 δανιστοῦ καὶ χρεοφειλέτου ἀλλήλοις συνελθόντων
ἐπισκοπὴν ποιεῖται ἀμφοτέρων ὁ κύριος.
14 βασιλέως ἐν ἀληθείᾳ κρίνοντος πτωχοὺς
ὁ θρόνος αὐτοῦ εἰς μαρτύριον κατασταθήσεται.
15 πληγαὶ καὶ ἔλεγχοι διδόασιν σοφίαν,
παῖς δὲ πλανώμενος αἰσχύνει γονεῖς αὐτοῦ.

29 1^2 εσται SA || 2^1 εγκωμιαζομενου δε δικαιου A† || 3^1 πατηρ] pr. ο ASc pl. || 6^2 εν 2^0 > A || 7^2 συνησει] νοει BS* pau.: cf. 28 5 || 8^1 λοιμοι] ανομοι BS | 8^2 απεκρυψαν S† || 10^1 μισησουσιν] μισουσιν B, ζητησουσιν A† || 12^1 επακου. BS† || 13^1 αλληλων A† | 13^2 ποιειται αμφοτ.] tr. B*

16 πολλῶν ὄντων ἀσεβῶν πολλαὶ γίνονται ἁμαρτίαι,
οἱ δὲ δίκαιοι ἐκείνων πιπτόντων κατάφοβοι γίνονται.
17 παίδευε υἱόν σου, καὶ ἀναπαύσει σε
καὶ δώσει κόσμον τῇ ψυχῇ σου.
18 οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἐξηγητὴς ἔθνει παρανόμῳ,
ὁ δὲ φυλάσσων τὸν νόμον μακαριστός.
19 λόγοις οὐ παιδευθήσεται οἰκέτης σκληρός·
ἐὰν γὰρ καὶ νοήσῃ, ἀλλ' οὐχ ὑπακούσεται.
20 ἐὰν ἴδῃς ἄνδρα ταχὺν ἐν λόγοις,
γίνωσκε ὅτι ἐλπίδα ἔχει μᾶλλον ἄφρων αὐτοῦ.
21 ὃς κατασπαταλᾷ ἐκ παιδός, οἰκέτης ἔσται,
ἔσχατον δὲ ὀδυνηθήσεται ἐφ' ἑαυτῷ.
22 ἀνὴρ θυμώδης ὀρύσσει νεῖκος,
ἀνὴρ δὲ ὀργίλος ἐξώρυξεν ἁμαρτίας.
23 ὕβρις ἄνδρα ταπεινοῖ,
τοὺς δὲ ταπεινόφρονας ἐρείδει δόξῃ κύριος.
24 ὃς μερίζεται κλέπτῃ, μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν·
ἐὰν δὲ ὅρκου προτεθέντος ἀκούσαντες μὴ ἀναγγείλωσιν,
25 φοβηθέντες καὶ αἰσχυνθέντες ἀνθρώπους ὑπεσκελίσθησαν·
ὁ δὲ πεποιθὼς ἐπὶ κύριον εὐφρανθήσεται.
ἀσέβεια ἀνδρὶ δίδωσιν σφάλμα·
ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ τῷ δεσπότῃ, σωθήσεται.
26 πολλοὶ θεραπεύουσιν πρόσωπα ἡγουμένων,
παρὰ δὲ κυρίου γίνεται τὸ δίκαιον ἀνδρί.
27 βδέλυγμα δικαίοις ἀνὴρ ἄδικος,
βδέλυγμα δὲ ἀνόμῳ κατευθύνουσα ὁδός.

---

30 1—14 uide ante 24 23, 30 15—31 9 post 24 34

---

31 10 Γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὑρήσει;
τιμιωτέρα δέ ἐστιν λίθων πολυτελῶν ἡ τοιαύτη.

19^1 σκληροτραχηλος S*† | 19^2 αλλ > A || 20^1 ταχυν B^c | 20^2 αφρων] pr. ο SA; cf. 26 12 || 22^1 ορυσσει] εγειρει B: ex 10 12 || 23^2 ερειδει] εριζει B†: cf. 31 19; εγ(ε)ιρ(ε)ι S^c compl. || 24^1 μεριζεται] μ > S*†, συνμερ. S^c†, συμμ. pau. || 25^1 υπεσκελισθησαν BS] υποσκελισθησονται AV mu. | 25^2 κυριω BS pau.: cf. 25^4 | 25^4 ος δε πεποιθεν] ο δε πεποιθως A: cf. 25^2 | δεσποτη] σωτηρι S† || 27^1 δικαιοις ανηρ αδικος V] δικαιος ανηρ (+ ανδρι SAB^c) αδικω BSA
31 10^2 η τοιαυτη > S†

11 θαρσεῖ ἐπ' αὐτῇ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς,
ἡ τοιαύτη καλῶν σκύλων οὐκ ἀπορήσει·
12 ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ ἀγαθὰ πάντα τὸν βίον.
13 μηρυομένη ἔρια καὶ λίνον ἐποίησεν εὔχρηστον ταῖς χερσὶν αὐτῆς.
14 ἐγένετο ὡσεὶ ναῦς ἐμπορευομένη μακρόθεν,
συνάγει δὲ αὕτη τὸν βίον.
15 καὶ ἀνίσταται ἐκ νυκτῶν
καὶ ἔδωκεν βρώματα τῷ οἴκῳ
καὶ ἔργα ταῖς θεραπαίναις.
16 θεωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο,
ἀπὸ δὲ καρπῶν χειρῶν αὐτῆς κατεφύτευσεν κτῆμα.
17 ἀναζωσαμένη ἰσχυρῶς τὴν ὀσφὺν αὐτῆς
ἤρεισεν τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον.
18 ἐγεύσατο ὅτι καλόν ἐστιν τὸ ἐργάζεσθαι,
καὶ οὐκ ἀποσβέννυται ὅλην τὴν νύκτα ὁ λύχνος αὐτῆς.
19 τοὺς πήχεις αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμφέροντα,
τὰς δὲ χεῖρας αὐτῆς ἐρείδει εἰς ἄτρακτον.
20 χεῖρας δὲ αὐτῆς διήνοιξεν πένητι,
καρπὸν δὲ ἐξέτεινεν πτωχῷ.
21 οὐ φροντίζει τῶν ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ὅταν που χρονίζῃ·
πάντες γὰρ οἱ παρ' αὐτῆς ἐνδιδύσκονται.
22 δισσὰς χλαίνας ἐποίησεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς,
ἐκ δὲ βύσσου καὶ πορφύρας ἑαυτῇ ἐνδύματα.
23 περίβλεπτος δὲ γίνεται ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς,
ἡνίκα ἂν καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ μετὰ τῶν γερόντων κατοίκων τῆς γῆς.
24 σινδόνας ἐποίησεν καὶ ἀπέδοτο,
περιζώματα δὲ τοῖς Χαναναίοις.
25 στόμα αὐτῆς διήνοιξεν προσεχόντως καὶ ἐννόμως
καὶ τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσσῃ αὐτῆς.
26 ἰσχὺν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο
καὶ εὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἐσχάταις.

11^{1} θαρρει S | επ αυτην SA || **12** αγαθα] αγαθον και ου κακον A || **13** ευχρηστα A pl. || **14^{1}** εγεν.] + δε A† | ωσει] ως η S*† | 14^{2} αυτη B pau.] εαυτη S*† (-ης S^c pau.), αυτης A mu. | βιον] πλουτον AS^c || **15^{1}** cum 14^{2} iungunt BSA || **18^{1}** εγευσ.] pr. και BS†, + δε A† | 18^{2} ολην τ. νυκτα / ο λυχν. αυτης] tr. B || **19** τους πηχεις .. / .. τας .. χειρας] tr. A; S^c τας χειρας pro τους πηχεις, sed 19^{2} τας χειρας intactum reliquit | 19^{2} ερειδει] εριζει S†: cf. 29 23 | αδρακτον SV pau. || **20^{2}** καρπον: cf. Ps. 127 2 || **22^{2}** δε > S || **23^{1}** πυλαις] ρυμαις S† | 23^{2} γεροντων κατοικων] πρεσβυτερων AB^cS^c || **24^{1}**] + τοις φοινιξιν S^c mu. | 24^{2} δε > B† || **25 / 26**] tr. A = 𝔐: in hoc carmine alphabetico 𝔐 hab. literam ע ante פ, 𝔊 inuenit פ ante ע. cf. Thr. 2—4: cf. etiam 28^{1}

27 στεγναὶ διατριβαὶ οἴκων αὐτῆς,
σῖτα δὲ ὀκνηρὰ οὐκ ἔφαγεν.
28 τὸ στόμα δὲ ἀνοίγει σοφῶς καὶ νομοθέσμως,
ἡ δὲ ἐλεημοσύνη αὐτῆς ἀνέστησεν τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ ἐπλούτησαν,
καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ᾔνεσεν αὐτήν
29 Πολλαὶ θυγατέρες ἐκτήσαντο πλοῦτον,
πολλαὶ ἐποίησαν δυνατά,
σὺ δὲ ὑπέρκεισαι καὶ ὑπερῆρας πάσας.
30 ψευδεῖς ἀρέσκειαι καὶ μάταιον κάλλος γυναικός·
γυνὴ γὰρ συνετὴ εὐλογεῖται,
φόβον δὲ κυρίου αὕτη αἰνείτω.
31 δότε αὐτῇ ἀπὸ καρπῶν χειρῶν αὐτῆς,
καὶ αἰνείσθω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.

28 init. — αυτης 1^0: cf. 𝕸 26 | 28^1 το στομα δε B†] το > S, στομα δε αυτης A | σοφως και] σοφοις BS*† | νομοθεσμους S*† || **29^2** δυναμιν B^cS^c || 31^1 χειρων *O*†] χειλεων rel.
Subscr. παροιμιαι BSA (+ σαλομωντος S, + σολομωντος A: cf. inscr.)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ

1 1 Ῥήματα Ἐκκλησιαστοῦ υἱοῦ Δαυιδ
βασιλέως Ισραηλ ἐν Ιερουσαλημ.
2 Ματαιότης ματαιοτήτων, εἶπεν ὁ Ἐκκλησιαστής,
ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης.
3 τίς περισσεία τῷ ἀνθρώπῳ
ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ, ᾧ μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον;
4 γενεὰ πορεύεται καὶ γενεὰ ἔρχεται,
καὶ ἡ γῆ εἰς τὸν αἰῶνα ἕστηκεν.
5 καὶ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ δύνει ὁ ἥλιος
καὶ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ ἕλκει·

Eccl.: BSA. — *O* = Sy. — interpretatio huius libri est Aquilae simillima (1 16 τω λεγειν = לאמר; 2 17 συν την ζωην = את החיים et sic ubique, cf. 1 14 2 12 3 11, quin etiam 9 15 ουκ εμνησθη συν του ανδρος = לא זכר את האיש); sed est quod differat inter α′ et 𝔊, ex. gr. הבל 1 2.14 2 1.11 7 15 9 9 12 8 α′ ατμος(uel -μις), 𝔊 ματαιοτης, unde efficio interpretem huius libri non Aquilam ipsum fuisse, sed aliquem Aquilae sectatorem (cf. etiam quae Hieronymus tradidit de Aquilae duplici editione quorundam librorum: Field I, p. xxiv). multa in hoc libro restitui, sed non omnia sanari possunt, nisi quis uim adhibere uult.
1 3^2 ω] pr. εν S†

6 ἀνατέλλων αὐτὸς ἐκεῖ πορεύεται πρὸς νότον
καὶ κυκλοῖ πρὸς βορρᾶν·
κυκλοῖ κυκλῶν, πορεύεται τὸ πνεῦμα,
καὶ ἐπὶ κύκλους αὐτοῦ ἐπιστρέφει τὸ πνεῦμα.
7 πάντες οἱ χείμαρροι πορεύονται εἰς τὴν θάλασσαν,
καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔσται ἐμπιμπλαμένη·
εἰς τόπον, οὗ οἱ χείμαρροι πορεύονται,
ἐκεῖ αὐτοὶ ἐπιστρέφουσιν τοῦ πορευθῆναι.
8 πάντες οἱ λόγοι ἔγκοποι·
οὐ δυνήσεται ἀνὴρ τοῦ λαλεῖν,
καὶ οὐκ ἐμπλησθήσεται ὀφθαλμὸς τοῦ ὁρᾶν,
καὶ οὐ πληρωθήσεται οὖς ἀπὸ ἀκροάσεως.
9 τί τὸ γεγονός, αὐτὸ τὸ γενησόμενον·
καὶ τί τὸ πεποιημένον, αὐτὸ τὸ ποιηθησόμενον·
καὶ οὐκ ἔστιν πᾶν πρόσφατον ὑπὸ τὸν ἥλιον.
10 ὃς λαλήσει καὶ ἐρεῖ Ἰδὲ τοῦτο καινόν ἐστιν,
ἤδη γέγονεν ἐν τοῖς αἰῶσιν
τοῖς γενομένοις ἀπὸ ἔμπροσθεν ἡμῶν.
11 οὐκ ἔστιν μνήμη τοῖς πρώτοις,
καί γε τοῖς ἐσχάτοις γενομένοις
οὐκ ἔσται αὐτοῖς μνήμη
μετὰ τῶν γενησομένων εἰς τὴν ἐσχάτην.
12 Ἐγὼ Ἐκκλησιαστὴς ἐγενόμην
βασιλεὺς ἐπὶ Ισραηλ ἐν Ιερουσαλημ·
13 καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου τοῦ ἐκζητῆσαι
καὶ τοῦ κατασκέψασθαι ἐν τῇ σοφίᾳ περὶ πάντων
τῶν γινομένων ὑπὸ τὸν οὐρανόν·
ὅτι περισπασμὸν πονηρὸν
ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς υἱοῖς τοῦ ἀνθρώπου
τοῦ περισπᾶσθαι ἐν αὐτῷ.
14 εἶδον σὺν πάντα τὰ ποιήματα
τὰ πεποιημένα ὑπὸ τὸν ἥλιον,
καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.
15 διεστραμμένον οὐ δυνήσεται τοῦ ἐπικοσμηθῆναι,

6^1 ανατ. αυτ. εκει ad 5 trahit 𝔐 | ανατελλων αυτος] tr. B | 6^2 βορρα A† || 7^3 ου > B† | 7^4 του > S† || 8^3 ου πλησθησεται B pau.: cf. 6 3 | 8^4 ουκ εμπλησθησεται S(†) || 10^2 ηδη] pr. αυτο S^cV† | εν > A† || 11^3 εστιν A | αυτων BSA pau. | 11^4 γενηθησομενων A† || 13^2 περι] υπερ S*† | 13^3 γενομενων SA | ουρανον] ηλιον S^c | 13^5 των ανθρωπων BS: item BS in 2 3, B in 3 10, ανθρωπων B(†) in 2 8; sed in 2 8 3 10 etiam S, in 3 18. 19. 21 8 11 9 3. 12 etiam BS του ανθρωπου | 13^6 περισπασθηναι S† || 14^1 συν παντα (A συμπαντα): = את כל, cf. 2 18 4 1. 4 bis. 15 8 9. 17^1 9 1 bis. 12 14 et 2 12 3 11^1 Regn. I 2 22 || 15^1 του > BS* | επικοσμ.] επι > A

καὶ ὑστέρημα οὐ δυνήσεται τοῦ ἀριθμηθῆναι.
16 ἐλάλησα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου τῷ λέγειν
Ἐγὼ ἰδοὺ ἐμεγαλύνθην
καὶ προσέθηκα σοφίαν ἐπὶ πᾶσιν,
οἳ ἐγένοντο ἔμπροσθέν μου ἐν Ιερουσαλημ,
καὶ καρδία μου εἶδεν πολλά, σοφίαν καὶ γνῶσιν.
17 καὶ ἔδωκα καρδίαν μου τοῦ γνῶναι σοφίαν καὶ γνῶσιν,
παραβολὰς καὶ ἐπιστήμην ἔγνων,
ὅτι καί γε τοῦτ᾽ ἔστιν προαίρεσις πνεύματος·
18 ὅτι ἐν πλήθει σοφίας πλῆθος γνώσεως,
καὶ ὁ προστιθεὶς γνῶσιν προσθήσει ἄλγημα.
2 1 Εἶπον ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου
Δεῦρο δὴ πειράσω σε ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ ἰδὲ ἐν ἀγαθῷ·
καὶ ἰδοὺ καί γε τοῦτο ματαιότης.
2 τῷ γέλωτι εἶπα περιφορὰν
καὶ τῇ εὐφροσύνῃ Τί τοῦτο ποιεῖς;
3 κατεσκεψάμην ἐν καρδίᾳ μου
τοῦ ἑλκύσαι εἰς οἶνον τὴν σάρκα μου
— καὶ καρδία μου ὡδήγησεν ἐν σοφίᾳ —
καὶ τοῦ κρατῆσαι ἐπ᾽ ἀφροσύνῃ,
ἕως οὗ ἴδω ποῖον τὸ ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς τοῦ ἀνθρώπου,
ὃ ποιήσουσιν ὑπὸ τὸν ἥλιον
ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτῶν.
4 ἐμεγάλυνα ποίημά μου,
ᾠκοδόμησά μοι οἴκους,
ἐφύτευσά μοι ἀμπελῶνας,
5 ἐποίησά μοι κήπους καὶ παραδείσους
καὶ ἐφύτευσα ἐν αὐτοῖς ξύλον πᾶν καρποῦ·
6 ἐποίησά μοι κολυμβήθρας ὑδάτων
τοῦ ποτίσαι ἀπ᾽ αὐτῶν δρυμὸν βλαστῶντα ξύλα·
7 ἐκτησάμην δούλους καὶ παιδίσκας,
καὶ οἰκογενεῖς ἐγένοντό μοι,
καί γε κτῆσις βουκολίου καὶ ποιμνίου πολλὴ ἐγένετό μοι
ὑπὲρ πάντας τοὺς γενομένους
ἔμπροσθέν μου ἐν Ιερουσαλημ·

15^{2} του > BS || 16^{1} καρδια compl.] pr. τη BSA | τω] του S | 16^{2} εγω ιδου] tr. S || 17^{1} γνωναι] pr. επι S† | 17^{2} εγνων] + εγω BS || 18^{2} προστιθεις] τι > S†

2 $3^{1.2}$ a.l La adaptaui; codices gr. praebent και κατεσκεψαμην ει η καρδια μου ελκυσει ως οινον την σαρκα μου | 3^{3} ωδηγ.] + με Sc | 3^{4} κρατ(ε)ιν ScV† | αφροσυνη La†] ευφρ. mss. | 3^{5} του ανθρ.: cf. 1 13 | 3^{7} αριθμον] εν αριθμω ScVpau. || 6^{2} ξυλα > B† || 7^{3} πολλη > S*†

8 συνήγαγόν μοι καί γε ἀργύριον καὶ χρυσίον
καὶ περιουσιασμοὺς βασιλέων καὶ τῶν χωρῶν·
ἐποίησά μοι ᾄδοντας καὶ ᾀδούσας
καὶ ἐντρυφήματα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου
οἰνοχόον καὶ οἰνοχόας·
9 καὶ ἐμεγαλύνθην καὶ προσέθηκα
παρὰ πάντας τοὺς γενομένους
ἔμπροσθέν μου ἐν Ιερουσαλημ·
καί γε σοφία μου ἐστάθη μοι.
10 καὶ πᾶν, ὃ ᾔτησαν οἱ ὀφθαλμοί μου,
οὐχ ὑφεῖλον ἀπ' αὐτῶν,
οὐκ ἀπεκώλυσα τὴν καρδίαν μου
ἀπὸ πάσης εὐφροσύνης,
ὅτι καρδία μου εὐφράνθη ἐν παντὶ μόχθῳ μου,
καὶ τοῦτο ἐγένετο μερίς μου
ἀπὸ παντὸς μόχθου μου.
11 καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ ἐν πᾶσιν ποιήμασίν μου,
οἷς ἐποίησαν αἱ χεῖρές μου,
καὶ ἐν μόχθῳ, ᾧ ἐμόχθησα τοῦ ποιεῖν,
καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος,
καὶ οὐκ ἔστιν περισσεία ὑπὸ τὸν ἥλιον.
12 Καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ τοῦ ἰδεῖν σοφίαν
καὶ περιφορὰν καὶ ἀφροσύνην·
ὅτι τίς ὁ ἄνθρωπος, ὃς ἐπελεύσεται ὀπίσω τῆς βουλῆς
τὰ ὅσα ἐποίησεν αὐτήν;
13 καὶ εἶδον ἐγὼ ὅτι ἔστιν περισσεία τῇ σοφίᾳ ὑπὲρ τὴν ἀφροσύνην
ὡς περισσεία τοῦ φωτὸς ὑπὲρ τὸ σκότος·
14 τοῦ σοφοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐν κεφαλῇ αὐτοῦ,
καὶ ὁ ἄφρων ἐν σκότει πορεύεται.
καὶ ἔγνων καί γε ἐγὼ

8^{1} και 2^{0}] + γε BA | 8^{4} και > B | του ανθρ.] ανθρωπων B$^{(\dagger)}$: cf. 1 13 | 8^{5} οινοχοον] -χοους AS^{c} || 9^{3} εμπροσθεν] pr. απο B pau. || 10^{2} ουχ υφειλον] ουκ αφ. BS | 10^{4} ευφροσ.] + μου B || 11^{1} ποιημ.] pr. τοις AS^{c} | 11^{3} μοχθω] + μου A† | 11^{4} προαιρ.] περισσεια S† || 12^{2} παραφοραν B†: item A† in 7 25; cf. 2 7 7 et 9 3 10 13 et 1 17 | 12^{3} ο V] > BSA | ος > A† | απελευσεται S^{c}† | 12^{4} τα οσα BS*A†] συν οσα S^{c}V†, συν τα οσα uel συμπαντα οσα uel al. rel.: utram lectionem praeferam, dubito, ad τα οσα cf. 8 9, ad συν οσα cf. 5 3 (cf. etiam 9 11); Aquila solebat notam accusatiui את per praepositionem συν reddere, cf. adnot. ad init. libri et 2 17 3 10. 11^{2}. 17 bis. 4 2. 3 5 3. 6 7 14. 26. 29 8 8. 15. 17^{3} 9 15 10 20 11 7 12 9 nec non 1 14 3 11^{1}, sed ubi articulus in Hebraico deerat, את per articulum reddebat: 1 13 2 3. 10. 14. 20. 24 3 15 4 5 bis. 8. 10 5 5 ter. 18. 19 etc. | εποιησαν A | αυτη S pl. || 13^{1} εστιν περισσ.] tr. S†

ὅτι συνάντημα ἓν συναντήσεται τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς.
15 καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου
Ὡς συνάντημα τοῦ ἄφρονος
καί γε ἐμοὶ συναντήσεταί μοι,
καὶ ἵνα τί ἐσοφισάμην;
ἐγὼ τότε περισσὸν ἐλάλησα ἐν καρδίᾳ μου,
διότι ἄφρων ἐκ περισσεύματος λαλεῖ,
ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης.
16 ὅτι οὐκ ἔστιν μνήμη τοῦ σοφοῦ
μετὰ τοῦ ἄφρονος εἰς αἰῶνα,
καθότι ἤδη αἱ ἡμέραι αἱ ἐρχόμεναι
τὰ πάντα ἐπελήσθη·
καὶ πῶς ἀποθανεῖται ὁ σοφὸς μετὰ τοῦ ἄφρονος;
17 καὶ ἐμίσησα σὺν τὴν ζωήν,
ὅτι πονηρὸν ἐπ᾽ ἐμὲ τὸ ποίημα
τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον,
ὅτι τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.
18 καὶ ἐμίσησα ἐγὼ σὺν πάντα μόχθον μου,
ὃν ἐγὼ μοχθῶ ὑπὸ τὸν ἥλιον,
ὅτι ἀφίω αὐτὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ γινομένῳ μετ᾽ ἐμέ·
19 καὶ τίς οἶδεν εἰ σοφὸς ἔσται ἢ ἄφρων;
καὶ ἐξουσιάζεται ἐν παντὶ μόχθῳ μου,
ᾧ ἐμόχθησα καὶ ᾧ ἐσοφισάμην ὑπὸ τὸν ἥλιον.
καί γε τοῦτο ματαιότης.
20 καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ τοῦ ἀποτάξασθαι τῇ καρδίᾳ μου
ἐπὶ παντὶ τῷ μόχθῳ, ᾧ ἐμόχθησα ὑπὸ τὸν ἥλιον,
21 ὅτι ἔστιν ἄνθρωπος, οὗ μόχθος αὐτοῦ
ἐν σοφίᾳ καὶ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀνδρείᾳ,
καὶ ἄνθρωπος, ὃς οὐκ ἐμόχθησεν ἐν αὐτῷ,
δώσει αὐτῷ μερίδα αὐτοῦ.
καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ πονηρία μεγάλη.
22 ὅτι τί γίνεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ
καὶ ἐν προαιρέσει καρδίας αὐτοῦ,

15^{3} μοι > Sc | $15^{4.5}$ εσοφισαμην, εγω τοτε] τοτε > BS*, εσοφ. εγω, εγω τοτε Sc† | 15^{6}/15^{7}] tr. B pau. | 15^{6} αφρων] pr. ο B pau. || 16^{1} μνημη] pr. η S* | 16^{2} αιωνα] pr. τον B* | 16^{3} αι ημ. αι ερχ. pau.] αι ημ. ερχ. BS*, ταις ημεραις ταις επερχομεναις ASc†: item omisso επ Vcompl. | 16^{5} ο > S || 17^{1} συν: cf. 12 | 17^{4} τα > B || 18^{1} συμπαντα B: cf. 1 14 | μοχθον] pr. τον S | 18^{2} μοχθω] κοπιω B | 18^{3} γενησομενω A || 19^{1} ει] η SA† | 19^{2} και pau. et *O* La†] + ει rel. | 19^{3} ω 2^{0} > B*S* || 20^{1} την καρδιαν B† | 20^{2} επι] εν BS | τω μοχθω] μοχθω μου BS || 21^{1} ου Gra.] οτι mss. | 21^{3} ος Sc] ω BS*, > A† | 21^{4} αυτω] -τον A || 22^{1} τι Gra.] > rel. | γιν.] + εν B† | 22^{2} προαιρ.] pr. τη S*

ᾧ αὐτὸς μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον;
23 ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ
ἀλγημάτων καὶ θυμοῦ περισπασμὸς αὐτοῦ,
καί γε ἐν νυκτὶ οὐ κοιμᾶται ἡ καρδία αὐτοῦ.
καί γε τοῦτο ματαιότης ἐστίν.
24 Οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν ἐν ἀνθρώπῳ·
ὃ φάγεται καὶ ὃ πίεται καὶ ὃ δείξει τῇ ψυχῇ αὐτοῦ,
ἀγαθὸν ἐν μόχθῳ αὐτοῦ.
καί γε τοῦτο εἶδον ἐγὼ ὅτι ἀπὸ χειρὸς τοῦ θεοῦ ἐστιν·
25 ὅτι τίς φάγεται καὶ τίς φείσεται πάρεξ αὐτοῦ;
26 ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἀγαθῷ
πρὸ προσώπου αὐτοῦ ἔδωκεν σοφίαν
καὶ γνῶσιν καὶ εὐφροσύνην·
καὶ τῷ ἁμαρτάνοντι ἔδωκεν περισπασμὸν
τοῦ προσθεῖναι καὶ τοῦ συναγαγεῖν
τοῦ δοῦναι τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ·
ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.
3 1 Τοῖς πᾶσιν χρόνος,
καὶ καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι ὑπὸ τὸν οὐρανόν.
2 καιρὸς τοῦ τεκεῖν καὶ καιρὸς τοῦ ἀποθανεῖν,
καιρὸς τοῦ φυτεῦσαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκτῖλαι πεφυτευμένον,
3 καιρὸς τοῦ ἀποκτεῖναι καὶ καιρὸς τοῦ ἰάσασθαι,
καιρὸς τοῦ καθελεῖν καὶ καιρὸς τοῦ οἰκοδομῆσαι,
4 καιρὸς τοῦ κλαῦσαι καὶ καιρὸς τοῦ γελάσαι,
καιρὸς τοῦ κόψασθαι καὶ καιρὸς τοῦ ὀρχήσασθαι,
5 καιρὸς τοῦ βαλεῖν λίθους καὶ καιρὸς τοῦ συναγαγεῖν λίθους,
καιρὸς τοῦ περιλαβεῖν καὶ καιρὸς τοῦ μακρυνθῆναι ἀπὸ περιλήμψεως,
6 καιρὸς τοῦ ζητῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ ἀπολέσαι,
καιρὸς τοῦ φυλάξαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκβαλεῖν,
7 καιρὸς τοῦ ῥῆξαι καὶ καιρὸς τοῦ ῥάψαι,
καιρὸς τοῦ σιγᾶν καὶ καιρὸς τοῦ λαλεῖν,
8 καιρὸς τοῦ φιλῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ μισῆσαι,
καιρὸς πολέμου καὶ καιρὸς εἰρήνης.
9 τίς περισσεία τοῦ ποιοῦντος ἐν οἷς αὐτὸς μοχθεῖ;
10 εἶδον σὺν τὸν περισπασμόν, ὃν ἔδωκεν ὁ θεὸς

22^3 ω > S*† || **24**^{1} εν SV†] τω C, > BA | 24^2 ο 1^0] ος A* pau., pr. πλην Sc, pr. ει μη mu. | ο 2^0 > A mu. || **25** φεισεται *O*La†] πιεται mss. || **26**^{5} του 2^0 > S
3 1^1 χρονος S*†] pr. ο rel. | 1^2 τω / παντι πραγμ.] tr. B*† | ουρανον] ηλιον Sc || **2**^{1} καιρος 1^0] pr. και S*† | 2^2 πεφυτευμενον BS*†] -μενα V†, pr. το rel. || 3^2 οικοδομειν B pau. || 5^2 περιλημματος A || 8^2 πολεμου] pr. του S*† || **10**^{1} συν] + παντα BV†, συμπαντα compl. | περισπ.] πειρασμον A†: cf. **4** 8 **5** 2. 13 **8** 16 et **1** 13 bis. **2** 23. 26 **3** 10^2 **5** 19

τοῖς υἱοῖς τοῦ ἀνθρώπου τοῦ περισπᾶσθαι ἐν αὐτῷ.
11 σὺν τὰ πάντα ἐποίησεν καλὰ ἐν καιρῷ αὐτοῦ
καί γε σὺν τὸν αἰῶνα ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτῶν,
ὅπως μὴ εὕρῃ ὁ ἄνθρωπος
τὸ ποίημα, ὃ ἐποίησεν ὁ θεός, ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τέλους.
12 ἔγνων ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν ἐν αὐτοῖς
εἰ μὴ τοῦ εὐφρανθῆναι καὶ τοῦ ποιεῖν ἀγαθὸν ἐν ζωῇ αὐτοῦ·
13 καί γε πᾶς ὁ ἄνθρωπος, ὃς φάγεται καὶ πίεται
καὶ ἴδῃ ἀγαθὸν ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ,
δόμα θεοῦ ἐστιν.
14 ἔγνων ὅτι πάντα, ὅσα ἐποίησεν ὁ θεός,
αὐτὰ ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα·
ἐπ' αὐτῷ οὐκ ἔστιν προσθεῖναι,
καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἀφελεῖν,
καὶ ὁ θεὸς ἐποίησεν, ἵνα φοβηθῶσιν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.
15 τὸ γενόμενον ἤδη ἐστίν,
καὶ ὅσα τοῦ γίνεσθαι, ἤδη γέγονεν,
καὶ ὁ θεὸς ζητήσει τὸν διωκόμενον.
16 Καὶ ἔτι εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον τόπον τῆς κρίσεως,
ἐκεῖ ὁ ἀσεβής,
καὶ τόπον τοῦ δικαίου,
ἐκεῖ ὁ ἀσεβής.
17 εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου
Σὺν τὸν δίκαιον καὶ σὺν τὸν ἀσεβῆ κρινεῖ ὁ θεός,
ὅτι καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι
καὶ ἐπὶ παντὶ τῷ ποιήματι.
18 ἐκεῖ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου
περὶ λαλιᾶς υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου,
ὅτι διακρινεῖ αὐτοὺς ὁ θεός,
καὶ τοῦ δεῖξαι ὅτι αὐτοὶ κτήνη εἰσὶν καί γε αὐτοῖς.
19 ὅτι συνάντημα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου
καὶ συνάντημα τοῦ κτήνους,

10^2 των ανθρωπων B: cf. 1 13 | του περισπασθαι] περισπασθηναι S*† || **11^1** συν τα παντα Ra. = את הכל (cf. 7 15 10 19 11 5 et 1 14 2 12)] τα συμπαντα BS*, συμπαντα AS^c | εποιησεν S*†] pr. α rel. | εν καιρω] ενωπιον S*† | αυτων S^c | 11^2 συν] συμπαντα B | αυτου A† || **12^1** αγαθον / εν αυτοις] tr. S† || **13^1** ο B†] > rel. | ος > S*† | 13^3 δομα B†] pr. τουτο rel. || **14^3** αυτω B†] -των SA | 14^4 αυτου B†] -των rel. || **15^1** γεννωμενον A† | 15^2 γενεσθαι S^{c}V || **16^3** των δικαιων A† | 16^4 ασεβης 4 codd. Gra. et Complut. Ald.] ευσεβης mss.: cf. Iob 32 3 Sir. 13 24 || **17^1** init. S pl.] pr. και B, pr. εκει A: cf. 18^1 | 17^4 τω > SA || **18^1** εκει (in 𝔐 ad 17 tractum)] και B$^{(†)}$ | 18^4 του] > S*†, τουτο AS^c† | και γε αυτοις ad 19 trahunt mss. || **19^1** οτι *O* La†] ου B pau., ως S, > A

συνάντημα ἕν αὐτοῖς·
ὡς ὁ θάνατος τούτου, οὕτως ὁ θάνατος τούτου,
καὶ πνεῦμα ἕν τοῖς πᾶσιν·
καὶ τί ἐπερίσσευσεν ὁ ἄνθρωπος παρὰ τὸ κτῆνος;
οὐδέν, ὅτι τὰ πάντα ματαιότης.
20 τὰ πάντα πορεύεται εἰς τόπον ἕνα·
τὰ πάντα ἐγένετο ἀπὸ τοῦ χοός,
καὶ τὰ πάντα ἐπιστρέφει εἰς τὸν χοῦν·
21 καὶ τίς οἶδεν πνεῦμα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου
εἰ ἀναβαίνει αὐτὸ εἰς ἄνω,
καὶ πνεῦμα τοῦ κτήνους
εἰ καταβαίνει αὐτὸ κάτω εἰς γῆν;
22 καὶ εἶδον ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν
εἰ μὴ ὃ εὐφρανθήσεται ὁ ἄνθρωπος
ἐν ποιήμασιν αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸ μερὶς αὐτοῦ·
ὅτι τίς ἄξει αὐτὸν τοῦ ἰδεῖν ἐν ᾧ ἐὰν γένηται μετ' αὐτόν;
4 1 Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον
σὺν πάσας τὰς συκοφαντίας
τὰς γινομένας ὑπὸ τὸν ἥλιον·
καὶ ἰδοὺ δάκρυον τῶν συκοφαντουμένων,
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν,
καὶ ἀπὸ χειρὸς συκοφαντούντων αὐτοὺς ἰσχύς,
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν.
2 καὶ ἐπῄνεσα ἐγὼ σὺν τοὺς τεθνηκότας
τοὺς ἤδη ἀποθανόντας ὑπὲρ τοὺς ζῶντας,
ὅσοι αὐτοὶ ζῶσιν ἕως τοῦ νῦν·
3 καὶ ἀγαθὸς ὑπὲρ τοὺς δύο τούτους
ὅστις οὔπω ἐγένετο,
ὃς οὐκ εἶδεν σὺν τὸ ποίημα τὸ πονηρὸν
τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον.
4 Καὶ εἶδον ἐγὼ σὺν πάντα τὸν μόχθον
καὶ σὺν πᾶσαν ἀνδρείαν τοῦ ποιήματος,
ὅτι αὐτὸ ζῆλος ἀνδρὸς ἀπὸ τοῦ ἑταίρου αὐτοῦ·
καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

19^{3} αυτοις] pr. τοις πασιν S^{c}V† | 19^{4} ουτως] + και S | 19^{5} τοις] αυτοις S*† | 19^{6} τι — ανθρ.] τις περισσεια τω ανθρωπω S^{c}V† | 19^{7} τα > BS || **20**^{1} πορ. > BS* | 20^{3} επιστρεψει B pau. || **21**^{1} πνευμα] pr. το AS^{c} | 21^{3} πνευμα] pr. το S | 21^{4} γην BS pau.] pr. την rel. || **22**^{2} ο 2^{0} B pau.] > rel.
4 1^{2} συν πασας] συμπ. B, συν > S: cf. 1 14 | 1^{3} γενομενας S*A | 1^{4} και > B† | 1^{6} ισχυς] -υν BS*†, ισχυ(sic) ουκ εστιν S^{c}†, ουκ εστιν ισχυς αυτοις V† | 1^{7} παρακ.] pr. ο SA || **2**^{1} συν (cf. 2 12)] συμπαντας B: cf. 3 || **3** > S*† | 3^{3} συν] + παν B†, συμπαν pau.: cf. 2 || 4^{1} συμπαντα BA et 4^{2} συμπασαν B: cf. 1 14 | 4^{3} αυτο] το B*S | ανδρι B

5 ὁ ἄφρων περιέλαβεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ
καὶ ἔφαγεν τὰς σάρκας αὐτοῦ.
6 ἀγαθὸν πλήρωμα δρακὸς ἀναπαύσεως
ὑπὲρ πλήρωμα δύο δρακῶν μόχθου
καὶ προαιρέσεως πνεύματος.
7 Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον ματαιότητα ὑπὸ τὸν ἥλιον.
8 ἔστιν εἷς, καὶ οὐκ ἔστιν δεύτερος,
καί γε υἱὸς καὶ ἀδελφὸς οὐκ ἔστιν αὐτῷ·
καὶ οὐκ ἔστιν περασμὸς τῷ παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ,
καί γε ὀφθαλμὸς αὐτοῦ οὐκ ἐμπίπλαται πλούτου.
καὶ τίνι ἐγὼ μοχθῶ
καὶ στερίσκω τὴν ψυχήν μου ἀπὸ ἀγαθωσύνης;
καί γε τοῦτο ματαιότης
καὶ περισπασμὸς πονηρός ἐστιν.
9 ἀγαθοὶ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα,
οἷς ἔστιν αὐτοῖς μισθὸς ἀγαθὸς ἐν μόχθῳ αὐτῶν·
10 ὅτι ἐὰν πέσωσιν, ὁ εἷς ἐγερεῖ τὸν μέτοχον αὐτοῦ,
καὶ οὐαὶ αὐτῷ τῷ ἑνί, ὅταν πέσῃ
καὶ μὴ ᾖ δεύτερος τοῦ ἐγεῖραι αὐτόν.
11 καί γε ἐὰν κοιμηθῶσιν δύο, καὶ θέρμη αὐτοῖς·
καὶ ὁ εἷς πῶς θερμανθῇ;
12 καὶ ἐὰν ἐπικραταιωθῇ ὁ εἷς,
οἱ δύο στήσονται κατέναντι αὐτοῦ,
καὶ τὸ σπαρτίον τὸ ἔντριτον οὐ ταχέως ἀπορραγήσεται.
13 Ἀγαθὸς παῖς πένης καὶ σοφὸς
ὑπὲρ βασιλέα πρεσβύτερον καὶ ἄφρονα,
ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ προσέχειν ἔτι·
14 ὅτι ἐξ οἴκου τῶν δεσμίων ἐξελεύσεται τοῦ βασιλεῦσαι,
ὅτι καί γε ἐν βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐγεννήθη πένης.
15 εἶδον σὺν πάντας τοὺς ζῶντας
τοὺς περιπατοῦντας ὑπὸ τὸν ἥλιον
μετὰ τοῦ νεανίσκου τοῦ δευτέρου,
ὃς στήσεται ἀντ᾽ αὐτοῦ,
16 οὐκ ἔστιν περασμὸς τῷ παντὶ λαῷ,
τοῖς πᾶσιν, ὅσοι ἐγένοντο ἔμπροσθεν αὐτῶν·
καί γε οἱ ἔσχατοι οὐκ εὐφρανθήσονται ἐν αὐτῷ·

5^1 ο > SA pl. || 6^2 πληρωματα SA || 8^2 και $1^0 \frown 2^0$ S*† | και αδ. pau.] και γε αδ. rel.: cf. 2 8 | 8^4 αυτου > S*† | 8^8 πιρασμος AV†: cf. 3 10 || 9^1 οι > B || 10^1 εγειρει SA | 10^3 του > B† || 11^1 γε αν B† | δυο B pau.] pr. οι rel.: ex 12 || 12^1 εαν > S*† | 12^2] pr. και S* | 12^3 ταχυ B: cf. 8 11 || 14^1 δεσμων SA | του > SA | 14^2 εγεννηθη V pau.] ν 2^0 > rel. || 15^1 συνπαντας V†] συμπαντας rel.: cf. 1 14 | 15^4 στησεται B†] pr. ανα rel. || 16^2 οσοι εγενοντο] οι εγ. B†, οτι εγενετο S† | 16^3 εν] επ B pau.

ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.
17 Φύλαξον πόδα σου, ἐν ᾧ ἐὰν πορεύῃ εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ,
καὶ ἐγγὺς τοῦ ἀκούειν·
ὑπὲρ δόμα τῶν ἀφρόνων θυσία σου,
ὅτι οὔκ εἰσιν εἰδότες τοῦ ποιῆσαι κακόν.
5 1 μὴ σπεῦδε ἐπὶ στόματί σου,
καὶ καρδία σου μὴ ταχυνάτω
τοῦ ἐξενέγκαι λόγον πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ·
ὅτι ὁ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ σὺ ἐπὶ τῆς γῆς,
ἐπὶ τούτῳ ἔστωσαν οἱ λόγοι σου ὀλίγοι.
2 ὅτι παραγίνεται ἐνύπνιον ἐν πλήθει περισπασμοῦ
καὶ φωνὴ ἄφρονος ἐν πλήθει λόγων.
3 καθὼς ἂν εὔξῃ εὐχὴν τῷ θεῷ,
μὴ χρονίσῃς τοῦ ἀποδοῦναι αὐτήν·
ὅτι οὐκ ἔστιν θέλημα ἐν ἄφροσιν,
σὺν ὅσα ἐὰν εὔξῃ ἀπόδος.
4 ἀγαθὸν τὸ μὴ εὔξασθαί σε
ἢ τὸ εὔξασθαί σε καὶ μὴ ἀποδοῦναι.
5 μὴ δῷς τὸ στόμα σου τοῦ ἐξαμαρτῆσαι τὴν σάρκα σου
καὶ μὴ εἴπῃς πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ὅτι Ἄγνοιά ἐστιν,
ἵνα μὴ ὀργισθῇ ὁ θεὸς ἐπὶ φωνῇ σου
καὶ διαφθείρῃ τὰ ποιήματα χειρῶν σου.
6 ὅτι ἐν πλήθει ἐνυπνίων καὶ ματαιότητες καὶ λόγοι πολλοί·
ὅτι σὺν τὸν θεὸν φοβοῦ.
7 Ἐὰν συκοφαντίαν πένητος καὶ ἁρπαγὴν κρίματος καὶ δικαιοσύνης ἴδῃς ἐν χώρᾳ,
μὴ θαυμάσῃς ἐπὶ τῷ πράγματι·
ὅτι ὑψηλὸς ἐπάνω ὑψηλοῦ φυλάξαι
καὶ ὑψηλοὶ ἐπ᾽ αὐτούς.
8 καὶ περισσεία γῆς ἐν παντί ἐστι,

17[1] ποδα S*†] pr. τον rel. | εν — πορευη] εν τω πορευεσθαι S[c]V† | οικον] pr. τον A† | του > S | 17[2] εγγυς] εγγισον S[c]V | 17[3]] υπερ το δουναι αφροσυνης θυσιας S[c]† (iam S*† θυσιας pro θυσια σου), υπερ το δουναι αφρονας θυσιαν V† | 17[4] ποιειν B | κακον] το καλον S†, καλον pl.

5 1[1] σπευσης S† | 1[4] ο > SV† | ουρανω] + ανω B | γης] + κατω S* | 1[5] επι τουτω] δια τουτο BS[c] || 2[1] ενυπν. > S*† | περισπ. Gra.] πειρασμου mss.: cf. 3 10 || 3[1] αν > B† | 3[3] οτι > B†: cf. 7 | 3[4] συν] σu ουν mss., quod emendauit A. Klostermann, cf. E. Klostermann De libri Coheleth versione Alexandrina (1892), p. 44; cf. 2 12 || 5[1] εξαμαρτησαι („in causative sense" Thack. p. 284)] -τανειν S*, -τειν AS[c] | 5[4] τα > S[c]† | σου] σων B†: σος occurrit ubique in Prou., nusquam in Eccl. || 6[1] ματ. — fin. La†] ματαιοτητων κ. λογων πολλων mss. | 6[2] συν] σu BS: cf. 2 12 || 7[3] οτι > B†: cf. 3 | φυλαξαι BS*†] -ξει S[c] pau., -ξεται compl., -ασσει A | 7[4] αυτης SA || 8[1] και περ. γης ad 7 trah. BSA | εν V†] επι rel.

βασιλεὺς τοῦ ἀγροῦ εἰργασμένου.
9 Ἀγαπῶν ἀργύριον οὐ πλησθήσεται ἀργυρίου·
καὶ τίς ἠγάπησεν ἐν πλήθει αὐτῶν γένημα;
καί γε τοῦτο ματαιότης.
10 ἐν πλήθει τῆς ἀγαθωσύνης ἐπληθύνθησαν ἔσθοντες αὐτήν·
καὶ τί ἀνδρεία τῷ παρ᾽ αὐτῆς
ὅτι ἀλλ᾽ ἢ τοῦ ὁρᾶν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ;
11 γλυκὺς ὕπνος τοῦ δούλου,
εἰ ὀλίγον καὶ εἰ πολὺ φάγεται·
καὶ τῷ ἐμπλησθέντι τοῦ πλουτῆσαι
οὐκ ἔστιν ἀφίων αὐτὸν τοῦ ὑπνῶσαι.
12 ἔστιν ἀρρωστία, ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον,
πλοῦτον φυλασσόμενον τῷ παρ᾽ αὐτοῦ εἰς κακίαν αὐτοῦ,
13 καὶ ἀπολεῖται ὁ πλοῦτος ἐκεῖνος ἐν περισπασμῷ πονηρῷ,
καὶ ἐγέννησεν υἱόν, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ οὐδέν.
14 καθὼς ἐξῆλθεν ἀπὸ γαστρὸς μητρὸς αὐτοῦ γυμνός,
ἐπιστρέψει τοῦ πορευθῆναι ὡς ἥκει
καὶ οὐδὲν οὐ λήμψεται ἐν μόχθῳ αὐτοῦ,
ἵνα πορευθῇ ἐν χειρὶ αὐτοῦ.
15 καί γε τοῦτο πονηρὰ ἀρρωστία·
ὥσπερ γὰρ παρεγένετο, οὕτως καὶ ἀπελεύσεται,
καὶ τίς περισσεία αὐτῷ, ᾗ μοχθεῖ εἰς ἄνεμον;
16 καί γε πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἐν σκότει καὶ πένθει
καὶ θυμῷ πολλῷ καὶ ἀρρωστίᾳ καὶ χόλῳ.
17 Ἰδοὺ ὃ εἶδον ἐγὼ ἀγαθόν, ὅ ἐστιν καλόν,
τοῦ φαγεῖν καὶ τοῦ πιεῖν
καὶ τοῦ ἰδεῖν ἀγαθωσύνην
ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ,
ᾧ ἐὰν μοχθῇ ὑπὸ τὸν ἥλιον
ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτοῦ,
ὧν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεός·
ὅτι αὐτὸ μερὶς αὐτοῦ.
18 καί γε πᾶς ὁ ἄνθρωπος, ᾧ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς
πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα καὶ ἐξουσίασεν αὐτὸν
τοῦ φαγεῖν ἀπ᾽ αὐτοῦ καὶ τοῦ λαβεῖν τὸ μέρος αὐτοῦ

8^{2} του > S*† || **9^{2} αυτου** AS^{c} | γενηματα S || **10^{1} της pau.]** > BSA | εσθ. B†] pr. οι rel. | 10^{2} τις S^{c} | τω παρ αυτης: cf. 12 **7** 12 **8** 8 **12** 11 | 10^{3} αλλ η S^{c}V] αρχη BS*A | οφθαλμον B*† || **12^{2}** αυτου ult.] -τω BV† || **13^{1} περισπ.]** πιρασμω S: cf. **3** 10 | πονηρω] αυτου (sic) A† || **14^{2}** πορευθ.] + εκει S† | **14^{3} ου** > A || **15^{3} τις** >B†| περισσ. V **pau.**] **pr.** η **rel.** || **16^{1}** πασαι > S* | πενθει V†] pr. εν rel. || **17^{1}** ο ειδον / εγω] **tr.** S*†, ο > BS^{c} | 17^{5} μοχθηση SA | 17^{7} ων] ην S*† || **18^{1} ο 1^{0} V†] > rel.** | 18^{2} αυτων B^{c}†, αυτω B* | 18^{3} του 1^{0} > B† | του 2^{0} pau.] > BSA, sed 18^{4} του om. tantum 4 codd.

καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν μόχθῳ αὐτοῦ,
τοῦτο δόμα θεοῦ ἐστιν.
19 ὅτι οὐ πολλὰ μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ·
ὅτι ὁ θεὸς περισπᾷ αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ καρδίας αὐτοῦ.
6 1 Ἔστιν πονηρία, ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον,
καὶ πολλή ἐστιν ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον·
2 ἀνήρ, ᾧ δώσει αὐτῷ ὁ θεὸς
πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα καὶ δόξαν,
καὶ οὐκ ἔστιν ὑστερῶν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ
ἀπὸ πάντων, ὧν ἐπιθυμήσει,
καὶ οὐκ ἐξουσιάσει αὐτῷ ὁ θεὸς τοῦ φαγεῖν ἀπ᾽ αὐτοῦ,
ὅτι ἀνὴρ ξένος φάγεται αὐτόν·
τοῦτο ματαιότης καὶ ἀρρωστία πονηρά ἐστιν.
3 ἐὰν γεννήσῃ ἀνὴρ ἑκατὸν καὶ ἔτη πολλὰ ζήσεται,
καὶ πλῆθος ὅ τι ἔσονται ἡμέραι ἐτῶν αὐτοῦ,
καὶ ψυχὴ αὐτοῦ οὐκ ἐμπλησθήσεται ἀπὸ τῆς ἀγαθωσύνης,
καί γε ταφὴ οὐκ ἐγένετο αὐτῷ,
εἶπα Ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτὸν τὸ ἔκτρωμα,
4 ὅτι ἐν ματαιότητι ἦλθεν καὶ ἐν σκότει πορεύεται,
καὶ ἐν σκότει ὄνομα αὐτοῦ καλυφθήσεται,
5 καί γε ἥλιον οὐκ εἶδεν καὶ οὐκ ἔγνω,
ἀνάπαυσις τούτῳ ὑπὲρ τοῦτον.
6 καὶ εἰ ἔζησεν χιλίων ἐτῶν καθόδους
καὶ ἀγαθωσύνην οὐκ εἶδεν,
μὴ οὐκ εἰς τόπον ἕνα τὰ πάντα πορεύεται;
7 Πᾶς μόχθος τοῦ ἀνθρώπου εἰς στόμα αὐτοῦ,
καί γε ἡ ψυχὴ οὐ πληρωθήσεται.
8 ὅτι τίς περισσεία τῷ σοφῷ ὑπὲρ τὸν ἄφρονα;
διότι ὁ πένης οἶδεν πορευθῆναι κατέναντι τῆς ζωῆς.
9 ἀγαθὸν ὅραμα ὀφθαλμῶν ὑπὲρ πορευόμενον ψυχῇ.
καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.
10 Εἴ τι ἐγένετο, ἤδη κέκληται ὄνομα αὐτοῦ,
καὶ ἐγνώσθη ὅ ἐστιν ἄνθρωπος,
καὶ οὐ δυνήσεται τοῦ κριθῆναι μετὰ τοῦ ἰσχυροῦ ὑπὲρ αὐτόν·
11 ὅτι εἰσὶν λόγοι πολλοὶ πληθύνοντες ματαιότητα.

19^1 ου πολλα] ουκ αλλα B*†, ου πολλας SA
6 1^2 επι] υπο BS* || 2^1 παντος ου A | επιθυμει A† | 2^5 του > A† | 2^6 φαγεται] pr. κατα S* | αυτα ASc† | 2^7 τουτο B pau. | pr. οτι και γε S†, pr. και γε rel. || 3^2 ημεραι] pr. αι A | 3^3 ψυχη] pr. η SA | ου πλησθησεται B pau.: cf. 1 8 | της BV pau.] > rel. || 5^2 αναπαυσεις BSA (in B ad 5^1 tractum) || 6^3 τα παντα / πορ.] tr. S, τα παντα > B† | πορευσεται S || 7^1 του > B† | 7^2 η > A || 8^1 τις > BS* || 10^1 ει] η AC† | κεκληκεν A† | ονομα] pr. το ScV | 10^2 εγνωσθη ο] pr. ο S† | 10^3 του 1^0 > B | ισχυροτερου S || 11^1 λογοι] ολιγοι S†

τί περισσὸν τῷ ἀνθρώπῳ;
12 ὅτι τίς οἶδεν τί ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν τῇ ζωῇ
ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς ματαιότητος αὐτοῦ;
καὶ ἐποίησεν αὐτὰς ἐν σκιᾷ·
ὅτι τίς ἀπαγγελεῖ τῷ ἀνθρώπῳ
τί ἔσται ὀπίσω αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ἥλιον;
7 1 Ἀγαθὸν ὄνομα ὑπὲρ ἔλαιον ἀγαθὸν
καὶ ἡμέρα τοῦ θανάτου ὑπὲρ ἡμέραν γενέσεως αὐτοῦ.
2 ἀγαθὸν πορευθῆναι εἰς οἶκον πένθους
ἢ ὅτι πορευθῆναι εἰς οἶκον πότου,
καθότι τοῦτο τέλος παντὸς τοῦ ἀνθρώπου,
καὶ ὁ ζῶν δώσει εἰς καρδίαν αὐτοῦ.
3 ἀγαθὸν θυμὸς ὑπὲρ γέλωτα,
ὅτι ἐν κακίᾳ προσώπου ἀγαθυνθήσεται καρδία.
4 καρδία σοφῶν ἐν οἴκῳ πένθους,
καὶ καρδία ἀφρόνων ἐν οἴκῳ εὐφροσύνης.
5 ἀγαθὸν τὸ ἀκοῦσαι ἐπιτίμησιν σοφοῦ
ὑπὲρ ἄνδρα ἀκούοντα ᾆσμα ἀφρόνων·
6 ὅτι ὡς φωνὴ τῶν ἀκανθῶν ὑπὸ τὸν λέβητα,
οὕτως γέλως τῶν ἀφρόνων·
καί γε τοῦτο ματαιότης.
7 ὅτι ἡ συκοφαντία περιφέρει σοφὸν
καὶ ἀπόλλυσι τὴν καρδίαν εὐτονίας αὐτοῦ.
8 ἀγαθὴ ἐσχάτη λόγων ὑπὲρ ἀρχὴν αὐτοῦ,
ἀγαθὸν μακρόθυμος ὑπὲρ ὑψηλὸν πνεύματι.
9 μὴ σπεύσῃς ἐν πνεύματί σου τοῦ θυμοῦσθαι,
ὅτι θυμὸς ἐν κόλπῳ ἀφρόνων ἀναπαύσεται.
10 μὴ εἴπῃς Τί ἐγένετο
ὅτι αἱ ἡμέραι αἱ πρότεραι ἦσαν ἀγαθαὶ ὑπὲρ ταύτας;
ὅτι οὐκ ἐν σοφίᾳ ἐπηρώτησας περὶ τούτου.
11 ἀγαθὴ σοφία μετὰ κληροδοσίας
καὶ περισσεία τοῖς θεωροῦσιν τὸν ἥλιον·
12 ὅτι ἐν σκιᾷ αὐτῆς ἡ σοφία ὡς σκιὰ τοῦ ἀργυρίου,

11^2 τι] οτι S* || 12^1 τι] τις S*†, > B | ζωη B†] + αυτου rel. | 12^3 αυτα BS | εν σκια] εως (uel ως) σκιας S^c†, ως σκιαν V | 12^5 fin.] add. stichum και καθως εστε(pro -ται) τις απαγγελει αυτω A†

7 1^2 γεννησεως B | αυτου > BS* || 2^2 η οτι] παρα V†, παρα το S^c† | 2^3 τουτο] + το A† | του > BA | 2^4 δωσει 2codd. gr. *O* La†] + αγαθον rel. | εν καρδια A† || 3^1 αγαθος S | 3^2 καρδια > B† || 6^1 οτι > BS | των > B† | 6^2 γελως] ο γελως ο A || 7^2 απολλυσι B†] -υει rel.: cf. 15 et Thack. p. 246 | ευτονιας] -αν S$^{*(†)}$, ευγενειας B || 8^2 πνευματι] πνευμα τιμης BS*†: μης ex 9^1 huc trahunt, sed etiam ibi μη σπευσης retinent || 10^2 προτερον A || 11^1 κληρονομιας B || 12^1 η σοφια] της -ας S^{c}V† | του > B

καὶ περισσεία γνώσεως τῆς σοφίας
ζωοποιήσει τὸν παρ᾽ αὐτῆς.
13 ἰδὲ τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ·
ὅτι τίς δυνήσεται τοῦ κοσμῆσαι
ὃν ἂν ὁ θεὸς διαστρέψῃ αὐτόν;
14 ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθωσύνης ζῆθι ἐν ἀγαθῷ
καὶ ἐν ἡμέρᾳ κακίας ἰδέ·
καί γε σὺν τοῦτο σύμφωνον τούτῳ
ἐποίησεν ὁ θεὸς περὶ λαλιᾶς,
ἵνα μὴ εὕρῃ ὁ ἄνθρωπος ὀπίσω αὐτοῦ μηδέν.
15 Σὺν τὰ πάντα εἶδον ἐν ἡμέραις ματαιότητός μου·
ἔστιν δίκαιος ἀπολλύμενος ἐν δικαίῳ αὐτοῦ,
καὶ ἔστιν ἀσεβὴς μένων ἐν κακίᾳ αὐτοῦ.
16 μὴ γίνου δίκαιος πολὺ
καὶ μὴ σοφίζου περισσά, μήποτε ἐκπλαγῇς.
17 μὴ ἀσεβήσῃς πολὺ καὶ μὴ γίνου σκληρός,
ἵνα μὴ ἀποθάνῃς ἐν οὐ καιρῷ σου.
18 ἀγαθὸν τὸ ἀντέχεσθαί σε ἐν τούτῳ,
καί γε ἀπὸ τούτου μὴ ἀνῇς τὴν χεῖρά σου,
ὅτι φοβούμενος τὸν θεὸν ἐξελεύσεται τὰ πάντα.
19 Ἡ σοφία βοηθήσει τῷ σοφῷ
ὑπὲρ δέκα ἐξουσιάζοντας τοὺς ὄντας ἐν τῇ πόλει·
20 ὅτι ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν δίκαιος ἐν τῇ γῇ,
ὃς ποιήσει ἀγαθὸν καὶ οὐχ ἁμαρτήσεται.
21 καί γε εἰς πάντας τοὺς λόγους, οὓς λαλήσουσιν,
μὴ θῇς καρδίαν σου,
ὅπως μὴ ἀκούσῃς τοῦ δούλου σου καταρωμένου σε,
22 ὅτι πλειστάκις πονηρεύσεταί σε
καὶ καθόδους πολλὰς κακώσει καρδίαν σου,
ὅπως καί γε σὺ κατηράσω ἑτέρους.

12^{2} της σοφιας] τη -ια S*† | 12^{3}] pr. η σοφια S | τον παρ αυτης (cf. **5** 10)] τον εχοντα αυτην S^{c}V || 13^{2} του > BS* pau. || **14**^{1} εν ημερα αγαθωσυνης] est stichus singularis in B, ad 13 trahit et αυτου add. S | ζηθι εν αγ. cum 14^{2} iungit B | αγαθω] -θωσυνη S*† | 14^{2} εν ημ. κακ. ιδε *O* pau.] pr. ιδε et ιδε alterum ad 14^{3} trahunt BS*A, ιδε εν ημ. κακ. S^{c}V pau. | 14^{3} συν τουτο Ra. (cf. **2** 12)] συν τουτω B†, τουτο rel. | συμφωνως B† | τουτω] -το B (ad 14^{4} tractum) | 14^{4} εποι.] pr. ο S | 14^{5} ο > SA | μηδεν] ουδεν B pau. || **15**^{1} συν τα παντα (cf. **3** 11)] συν > B, τα > AS^{c}, + α S^{c}† | 15^{2} απολλυομενος A†: cf. 7 || **16**^{1} πολυ] pr. επι S | 16^{2} και μη] μηδε BS || **17**^{1} σκληρος: sic mss.; σκλ = סכל, cf. 25 || **18**^{2} μη ανης La† (cf. Field)] μη μιανης BSA | 18^{3} φοβουμενος] pr. ο A, -νοις B || **19**^{2} οντας > S || **21**^{1} τους compl.] > BSA | ους > S† | λαλησ.] + ασεβεις BS* | 21^{2} θης] δως S || **22**$^{1.2}$ sunt duae interpretationes eiusdem textus | 22^{2} καρδια B† | 22^{3} οπως compl.] οτι ως BS*A (S^{c} om. ως) | συ] pr. ως S† (S^{c} retinet ως hoc loco)

23 Πάντα ταῦτα ἐπείρασα ἐν τῇ σοφίᾳ·
εἶπα Σοφισθήσομαι,
24 καὶ αὐτὴ ἐμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ μακρὰν ὑπὲρ ὃ ἦν,
καὶ βαθὺ βάθος, τίς εὑρήσει αὐτό;
25 ἐκύκλωσα ἐγώ, καὶ ἡ καρδία μου τοῦ γνῶναι
καὶ τοῦ κατασκέψασθαι καὶ ζητῆσαι σοφίαν καὶ ψῆφον
καὶ τοῦ γνῶναι ἀσεβοῦς ἀφροσύνην
καὶ σκληρίαν καὶ περιφοράν.
26 καὶ εὑρίσκω ἐγὼ πικρότερον ὑπὲρ θάνατον,
σὺν τὴν γυναῖκα, ἥτις ἐστὶν θηρεύματα
καὶ σαγῆναι καρδία αὐτῆς,
δεσμοὶ χεῖρες αὐτῆς·
ἀγαθὸς πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ἐξαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς,
καὶ ἁμαρτάνων συλλημφθήσεται ἐν αὐτῇ.
27 ἰδὲ τοῦτο εὗρον, εἶπεν ὁ Ἐκκλησιαστής,
μία τῇ μιᾷ τοῦ εὑρεῖν λογισμόν,
28 ὃν ἔτι ἐζήτησεν ἡ ψυχή μου καὶ οὐχ εὗρον·
ἄνθρωπον ἕνα ἀπὸ χιλίων εὗρον
καὶ γυναῖκα ἐν πᾶσι τούτοις οὐχ εὗρον.
29 πλὴν ἰδὲ τοῦτο εὗρον, ὃ ἐποίησεν ὁ θεὸς
σὺν τὸν ἄνθρωπον εὐθῆ,
καὶ αὐτοὶ ἐζήτησαν λογισμοὺς πολλούς.
8 1 Τίς οἶδεν σοφούς; καὶ τίς οἶδεν λύσιν ῥήματος;
σοφία ἀνθρώπου φωτιεῖ πρόσωπον αὐτοῦ,
καὶ ἀναιδὴς προσώπῳ αὐτοῦ μισηθήσεται.
2 στόμα βασιλέως φύλαξον
καὶ περὶ λόγου ὅρκου θεοῦ μὴ σπουδάσῃς·
3 ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσῃ,
μὴ στῇς ἐν λόγῳ πονηρῷ·
ὅτι πᾶν, ὃ ἐὰν θελήσῃ, ποιήσει,
4 καθὼς λαλεῖ βασιλεὺς ἐξουσιάζων,
καὶ τίς ἐρεῖ αὐτῷ Τί ποιήσεις;
5 ὁ φυλάσσων ἐντολὴν οὐ γνώσεται ῥῆμα πονηρόν,

23[1] τη > BV† || **24**[1] init. — εμου ad 23 trahit 𝔐 | 24[2] αυτην S* || **25**[2] ζητησαι B] pr. του mu. | 25[4] σκληριαν pau. = סכלות (cf. 17)] οχληριαν BSA | παραφοραν A†: cf. 2 12 || **26**[1] εγω La†] + αυτην mss. (in *O* sub ÷) | πικροτ.] pr. και ερω BS*†, pr. και ευφροσυνη πλανα και ειπα uel sim. S[c]V pau. | 26[2] θηρευμα BS* | 26[4] δεσμοι χειρες La†] δεσμος(-μοι V†) εις χειρας mss. | 26[6] αμαρτ.] pr. ο S† || **28**[1] ετι εζητ. Gra.] επεζητ. BS, εζητ. A | 28[2] ανθρ. La†] pr. και mss. || **29**[1] θεος] κυριος A†

8 1[2] προσωπον] pr. το S† | αυτου > A† || **2**[2] θεου > SA | μη σπουδ. ad 3 trahit 𝔐 || 4[1] καθως] και ως S*† | λαλει / βασ. εξουσ. V pau.] tr. AS[c], λαλει > BS* | 4[2] ποιεις B

καὶ καιρὸν κρίσεως γινώσκει καρδία σοφοῦ·
6 ὅτι παντὶ πράγματι ἔστιν καιρὸς καὶ κρίσις,
ὅτι γνῶσις τοῦ ἀνθρώπου πολλὴ ἐπ' αὐτόν·
7 ὅτι οὐκ ἔστιν γινώσκων τί τὸ ἐσόμενον,
ὅτι καθὼς ἔσται τίς ἀναγγελεῖ αὐτῷ;
8 οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐξουσιάζων ἐν πνεύματι
τοῦ κωλῦσαι σὺν τὸ πνεῦμα·
καὶ οὐκ ἔστιν ἐξουσία ἐν ἡμέρᾳ τοῦ θανάτου,
καὶ οὐκ ἔστιν ἀποστολὴ ἐν τῷ πολέμῳ,
καὶ οὐ διασώσει ἀσέβεια τὸν παρ' αὐτῆς.
9 καὶ σὺν πᾶν τοῦτο εἶδον
καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου εἰς πᾶν ποίημα,
ὃ πεποίηται ὑπὸ τὸν ἥλιον,
τὰ ὅσα ἐξουσιάσατο ὁ ἄνθρωπος
ἐν ἀνθρώπῳ τοῦ κακῶσαι αὐτόν·
10 καὶ τότε εἶδον ἀσεβεῖς εἰς τάφους εἰσαχθέντας,
καὶ ἐκ τόπου ἁγίου ἐπορεύθησαν
καὶ ἐπῃνέθησαν ἐν τῇ πόλει,
ὅτι οὕτως ἐποίησαν.
καί γε τοῦτο ματαιότης.
11 ὅτι οὐκ ἔστιν γινομένη ἀντίρρησις
ἀπὸ τῶν ποιούντων τὸ πονηρὸν ταχύ·
διὰ τοῦτο ἐπληροφορήθη καρδία υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου
ἐν αὐτοῖς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρόν.
12 ὃς ἥμαρτεν, ἐποίησεν τὸ πονηρὸν
ἀπὸ τότε καὶ ἀπὸ μακρότητος αὐτῷ·
ὅτι καί γε γινώσκω ἐγὼ
ὅτι ἔσται ἀγαθὸν τοῖς φοβουμένοις τὸν θεόν,
ὅπως φοβῶνται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ·
13 καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔσται τῷ ἀσεβεῖ,
καὶ οὐ μακρυνεῖ ἡμέρας ἐν σκιᾷ
ὃς οὐκ ἔστιν φοβούμενος ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ.
14 ἔστιν ματαιότης, ἣ πεποίηται ἐπὶ τῆς γῆς,
ὅτι εἰσὶ δίκαιοι ὅτι φθάνει πρὸς αὐτοὺς
ὡς ποίημα τῶν ἀσεβῶν,
καὶ εἰσὶν ἀσεβεῖς ὅτι φθάνει πρὸς αὐτοὺς

7^{2} αυτοις A† || 8^{3} εξουσια B†] -σιαζων rel. | εν ημερα] ημερας A† | του V†] > rel. | 8^{4} τω πολεμω La†] ημερα πολεμου mss.: ad 8^{3} adapt. || 9^{1} συμπαν BS: cf. 1 14 | 9^{2} παν] + το B | 9^{4} τα > Sc† | εξουσιαζεται A† | ο > Sc† || 10^{2} τοπου La†] του mss. | επορευθησαν Ra.] και επορ. (ad 10^{3} tractum) BS*A, + επορευθησαν Sc†, + και επορευθησαν V || 11^{2} το > A† || 12^{1}] + απεθανεν και μακροθυμια ⟨ε⟩π αυτω Ss† | 12^{2} αυτω La†] -των mss. | 12^{4} οτι] + και S*† | εστιν B || 13^{2} εν] pr. ως S*† || 14^{2} προς] επ B

ὡς ποίημα τῶν δικαίων·
εἶπα ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης.
15 καὶ ἐπῄνεσα ἐγὼ σὺν τὴν εὐφροσύνην,
ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον
ὅτι εἰ μὴ τοῦ φαγεῖν καὶ τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι,
καὶ αὐτὸ συμπροσέσται αὐτῷ
ἐν μόχθῳ αὐτοῦ ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ,
ὅσας ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς ὑπὸ τὸν ἥλιον.
16 Ἐν οἷς ἔδωκα τὴν καρδίαν μου τοῦ γνῶναι σοφίαν
καὶ τοῦ ἰδεῖν τὸν περισπασμὸν
τὸν πεποιημένον ἐπὶ τῆς γῆς,
ὅτι καί γε ἐν ἡμέρᾳ καὶ ἐν νυκτὶ
ὕπνον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ οὐκ ἔστιν βλέπων,
17 καὶ εἶδον σὺν πάντα τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ,
ὅτι οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος
τοῦ εὑρεῖν σὺν τὸ ποίημα
τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον·
ὅσα ἂν μοχθήσῃ ὁ ἄνθρωπος τοῦ ζητῆσαι,
καὶ οὐχ εὑρήσει·
καί γε ὅσα ἂν εἴπῃ ὁ σοφὸς τοῦ γνῶναι,
οὐ δυνήσεται τοῦ εὑρεῖν.
9 1 Ὅτι σὺν πᾶν τοῦτο ἔδωκα εἰς καρδίαν μου,
καὶ καρδία μου σὺν πᾶν εἶδεν τοῦτο,
ὡς οἱ δίκαιοι καὶ οἱ σοφοὶ
καὶ ἐργασίαι αὐτῶν ἐν χειρὶ τοῦ θεοῦ,
καί γε ἀγάπην καί γε μῖσος οὐκ ἔστιν εἰδὼς ὁ ἄνθρωπος·
τὰ πάντα πρὸ προσώπου αὐτῶν,
2 ματαιότης ἐν τοῖς πᾶσιν.
συνάντημα ἓν τῷ δικαίῳ καὶ τῷ ἀσεβεῖ,
τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ
καὶ τῷ καθαρῷ καὶ τῷ ἀκαθάρτῳ
καὶ τῷ θυσιάζοντι καὶ τῷ μὴ θυσιάζοντι·
ὡς ὁ ἀγαθός, ὡς ὁ ἁμαρτάνων·
ὡς ὁ ὀμνύων, καθὼς ὁ τὸν ὅρκον φοβούμενος.
3 τοῦτο πονηρὸν ἐν παντὶ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον,
ὅτι συνάντημα ἓν τοῖς πᾶσιν·

15[2] οτι] ως δ B*† | 15[4] αυτο] -τος B† | 15[5] ημερα S† | 15[6] οσας B pau.] ας rel. || 16[1] του > B† | σοφιαν compl.] pr. την BSA | 16[2] πιρασμον A†: cf. 3 10 | 16[4] γε V†] > rel. | 16[5] εν > B† | βλεπιν A† || 17[1] συμπαντα B: cf. 1 14 | 17[5] μοχθηση] ποιηση A† | ο > BA | 17[7] ο > B

9 1[1] et 1[2] συμπαν B: cf. 1 14 | 1[1] καρδιαν] pr. την A | 1[2] ειδον B† | 1[3] ως] οτι ASc | 1[4] εργ. BS†] pr. αι rel. | 1[5] ειδως ο ανθρ.] ανθρ. ειδως S | 1[6] προς προσωπον S*†, εις προσωπον V† || 2[4] και 1[0] > A || 3[1] τουτο] + το A†

καί γε καρδία υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐπληρώθη πονηροῦ,
καὶ περιφέρεια ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἐν ζωῇ αὐτῶν,
καὶ ὀπίσω αὐτῶν πρὸς τοὺς νεκρούς.
4 ὅτι τίς ὃς κοινωνεῖ πρὸς πάντας τοὺς ζῶντας;
ἔστιν ἐλπίς, ὅτι ὁ κύων ὁ ζῶν, αὐτὸς ἀγαθὸς
ὑπὲρ τὸν λέοντα τὸν νεκρόν.
5 ὅτι οἱ ζῶντες γνώσονται ὅτι ἀποθανοῦνται,
καὶ οἱ νεκροὶ οὔκ εἰσιν γινώσκοντες οὐδέν·
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι μισθός,
ὅτι ἐπελήσθη ἡ μνήμη αὐτῶν·
6 καί γε ἀγάπη αὐτῶν καί γε μῖσος αὐτῶν
καί γε ζῆλος αὐτῶν ἤδη ἀπώλετο,
καὶ μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι εἰς αἰῶνα
ἐν παντὶ τῷ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον.
7 Δεῦρο φάγε ἐν εὐφροσύνῃ ἄρτον σου
καὶ πίε ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ οἶνόν σου,
ὅτι ἤδη εὐδόκησεν ὁ θεὸς τὰ ποιήματά σου.
8 ἐν παντὶ καιρῷ ἔστωσαν ἱμάτιά σου λευκά,
καὶ ἔλαιον ἐπὶ κεφαλήν σου μὴ ὑστερησάτω.
9 ἰδὲ ζωὴν μετὰ γυναικός, ἧς ἠγάπησας,
πάσας ἡμέρας ζωῆς ματαιότητός σου
τὰς δοθείσας σοι ὑπὸ τὸν ἥλιον,
πάσας ἡμέρας ματαιότητός σου,
ὅτι αὐτὸ μερίς σου ἐν τῇ ζωῇ σου
καὶ ἐν τῷ μόχθῳ σου, ᾧ σὺ μοχθεῖς ὑπὸ τὸν ἥλιον.
10 πάντα, ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χείρ σου τοῦ ποιῆσαι,
ὡς ἡ δύναμίς σου ποίησον,
ὅτι οὐκ ἔστιν ποίημα καὶ λογισμὸς καὶ γνῶσις
καὶ σοφία ἐν ᾅδῃ, ὅπου σὺ πορεύῃ ἐκεῖ.
11 Ἐπέστρεψα καὶ εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον
ὅτι οὐ τοῖς κούφοις ὁ δρόμος
καὶ οὐ τοῖς δυνατοῖς ὁ πόλεμος
καί γε οὐ τοῖς σοφοῖς ἄρτος
καί γε οὐ τοῖς συνετοῖς πλοῦτος
καί γε οὐ τοῖς γινώσκουσιν χάρις,
ὅτι καιρὸς καὶ ἀπάντημα συναντήσεται τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς.

4^{2} οτι > S† || 5^{4} επλησθη SAV† || 6^{1} απατη S† | μισθος A† | 6^{3} και] + γε BS* || 7^{1} αρτον] pr. τον SA | 7^{3} ηδη > A || 8^{1} ιματια] pr. τα S | 8^{2} κεφαλην BA pau.] -λης rel. || 9^{1} ιδε La†] pr. και mss. | 9^{2} πασας] + τας SA | 9^{4}] > AB^{c}; πασαι ημεραι ημεραι (sic) ατμου σου B*†: ατμου Aquilam redolet, cf. nota ad init. libri | 9^{5} αυτος S† | 9^{6} εν > S† | συ > A† || 11^{1} υπεστρεψα S† | 11^{2} et 11^{3} ο > B† | 11^{4} τω σοφω B | αρτος] pr. ο SA pl. | 11^{5} γε > BV† | πλουτος B†] pr. ο rel. | 11^{7} τοις πασιν] συμπ. B†: cf. 2 12

12 ὅτι καί γε οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος τὸν καιρὸν αὐτοῦ·
ὡς οἱ ἰχθύες οἱ θηρευόμενοι ἐν ἀμφιβλήστρῳ κακῷ
καὶ ὡς ὄρνεα τὰ θηρευόμενα ἐν παγίδι,
ὡς αὐτὰ παγιδεύονται οἱ υἱοὶ τοῦ ἀνθρώπου
εἰς καιρὸν πονηρόν,
ὅταν ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ἄφνω.
13 Καί γε τοῦτο εἶδον σοφίαν ὑπὸ τὸν ἥλιον,
καὶ μεγάλη ἐστὶν πρός με·
14 πόλις μικρὰ καὶ ἄνδρες ἐν αὐτῇ ὀλίγοι,
καὶ ἔλθῃ ἐπ' αὐτὴν βασιλεὺς μέγας καὶ κυκλώσῃ αὐτὴν
καὶ οἰκοδομήσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακας μεγάλους·
15 καὶ εὕρῃ ἐν αὐτῇ ἄνδρα πένητα σοφόν,
καὶ διασώσει αὐτὸς τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ·
καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἐμνήσθη σὺν τοῦ ἀνδρὸς τοῦ πένητος ἐκείνου.
16 καὶ εἶπα ἐγώ Ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ δύναμιν·
καὶ σοφία τοῦ πένητος ἐξουδενωμένη,
καὶ λόγοι αὐτοῦ οὔκ εἰσιν ἀκουόμενοι.
17 λόγοι σοφῶν ἐν ἀναπαύσει ἀκούονται
ὑπὲρ κραυγὴν ἐξουσιαζόντων ἐν ἀφροσύναις.
18 ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ σκεύη πολέμου,
καὶ ἁμαρτάνων εἷς ἀπολέσει ἀγαθωσύνην πολλήν.
10 1 Μυῖαι θανατοῦσαι σαπριοῦσιν σκευασίαν ἐλαίου ἡδύσματος·
τίμιον ὀλίγον σοφίας ὑπὲρ δόξαν ἀφροσύνης μεγάλης.
2 καρδία σοφοῦ εἰς δεξιὸν αὐτοῦ,
καὶ καρδία ἄφρονος εἰς ἀριστερὸν αὐτοῦ·
3 καί γε ἐν ὁδῷ ὅταν ἄφρων πορεύηται,
καρδία αὐτοῦ ὑστερήσει,
καὶ ἃ λογιεῖται πάντα ἀφροσύνη ἐστίν.
4 ἐὰν πνεῦμα τοῦ ἐξουσιάζοντος ἀναβῇ ἐπὶ σέ,
τόπον σου μὴ ἀφῇς,
ὅτι ἴαμα καταπαύσει ἁμαρτίας μεγάλας.
5 ἔστιν πονηρία, ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον,
ὡς ἀκούσιον, ὃ ἐξῆλθεν ἀπὸ προσώπου τοῦ ἐξουσιάζοντος·
6 ἐδόθη ὁ ἄφρων ἐν ὕψεσι μεγάλοις,
καὶ πλούσιοι ἐν ταπεινῷ καθήσονται·

12^{1} οτι > A | και γε] + και B | 12^{2} κακω] καλω B† | 12^{4} ως αυτα παγιδ.] + ουτως κρατηθησονται uel sim. S^c V || 14^{3} οικοδομησει S || 15^{1} ευρησει S*† | σοφον] pr. και AV pau. | 15^{2} διασωση B || 16^{3} λογοι] pr. οι B | εισιν ακουομ.] εισακουομ. B†

10 1^{1} σκευασιν S*† | ελαιον BS*† | 1^{2} ολιγον] ο λογος B*† | μεγαλην A || 3^{1} αφρων] αφνω S† | 3^{2}] pr. και S || 5^{2} ο > BS | του > B† || 6^{1} ο > S† | 6^{2} πλουσιοι] + μεγαλοι S†

7 εἶδον δούλους ἐφ' ἵππους
καὶ ἄρχοντας πορευομένους ὡς δούλους ἐπὶ τῆς γῆς.
8 ὁ ὀρύσσων βόθρον ἐν αὐτῷ ἐμπεσεῖται,
καὶ καθαιροῦντα φραγμόν, δήξεται αὐτὸν ὄφις·
9 ἐξαίρων λίθους διαπονηθήσεται ἐν αὐτοῖς,
σχίζων ξύλα κινδυνεύσει ἐν αὐτοῖς.
10 ἐὰν ἐκπέσῃ τὸ σιδήριον,
καὶ αὐτὸς πρόσωπον ἐτάραξεν,
καὶ δυνάμεις δυναμώσει,
καὶ περισσεία τοῦ ἀνδρείου σοφία.
11 ἐὰν δάκῃ ὁ ὄφις ἐν οὐ ψιθυρισμῷ,
καὶ οὐκ ἔστιν περισσεία τῷ ἐπᾴδοντι.
12 λόγοι στόματος σοφοῦ χάρις,
καὶ χείλη ἄφρονος καταποντιοῦσιν αὐτόν·
13 ἀρχὴ λόγων στόματος αὐτοῦ ἀφροσύνη,
καὶ ἐσχάτη στόματος αὐτοῦ περιφέρεια πονηρά·
14 καὶ ὁ ἄφρων πληθύνει λόγους.
οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος τί τὸ γενόμενον,
καὶ τί τὸ ἐσόμενον ὀπίσω αὐτοῦ, τίς ἀναγγελεῖ αὐτῷ;
15 μόχθος τῶν ἀφρόνων κοπώσει αὐτούς,
ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν.
16 οὐαί σοι, πόλις, ἧς ὁ βασιλεύς σου νεώτερος
καὶ οἱ ἄρχοντές σου ἐν πρωίᾳ ἐσθίουσιν·
17 μακαρία σύ, γῆ, ἧς ὁ βασιλεύς σου υἱὸς ἐλευθέρων
καὶ οἱ ἄρχοντές σου πρὸς καιρὸν φάγονται ἐν δυνάμει
καὶ οὐκ αἰσχυνθήσονται.
18 ἐν ὀκνηρίαις ταπεινωθήσεται ἡ δόκωσις,
καὶ ἐν ἀργίᾳ χειρῶν στάξει ἡ οἰκία.
19 εἰς γέλωτα ποιοῦσιν ἄρτον,
καὶ οἶνος εὐφραίνει ζῶντας,
καὶ τοῦ ἀργυρίου ἐπακούσεται σὺν τὰ πάντα.
20 καί γε ἐν συνειδήσει σου βασιλέα μὴ καταράσῃ,

7^{2} πορ./ως δουλ.] tr. A† | επι της γης] > S*†, επι γης Sc || 8^{1} εν αυτω] εις αυτον B | 8^{1} fin.] + και ο κυλιων λιθον εφ εαυτον κυλιει A†: ex Prou. 26 27 || 9^{2} κινδυνευει S† || 10^{4} του ανδρ(ε)ιου] τω ανδρι ου B†, του ανδρος pau. || 11^{1} ο CV] > BSA || 12^{1} λογοις Sc† | 12^{2} καταποντισουσιν S AV pau. || 13^{2} στοματος > B || 14^{2} ο > B | 14^{3} εσομ.] γενησομενον S*† | οπισω Ra.] pr. τι B, pr. οτι SA | απαγγελ(λ)ει SA || 15^{1} του αφρονος et αυτον SA | κοπωσει] κακωσει B, σκοτωσει A† || 16^{2} εν πρωια] πρωι B†, πρωια V†, πρωιας S pau.: cf. 11 6 || 17^{1} συ > B*† | ελευθερου SA || 18^{2} στεναξει A || 19^{2} οινον B | post οιν. add. και ελαιον BS | ευφραινει] του ευφρανθηναι B | 19^{3} επακουσ.] pr. ταπεινωσει BS*†: alia interpretatio | συν τα παντα (cf. 3 11)] συν > BS*, τα συνπαντα Sc†

καὶ ἐν ταμιείοις κοιτώνων σου μὴ καταράσῃ πλούσιον·
ὅτι πετεινὸν τοῦ οὐρανοῦ ἀποίσει σὺν τὴν φωνήν,
καὶ ὁ ἔχων τὰς πτέρυγας ἀπαγγελεῖ λόγον.
11 1 Ἀπόστειλον τὸν ἄρτον σου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ὕδατος,
ὅτι ἐν πλήθει τῶν ἡμερῶν εὑρήσεις αὐτόν·
2 δὸς μερίδα τοῖς ἑπτὰ καί γε τοῖς ὀκτώ,
ὅτι οὐ γινώσκεις τί ἔσται πονηρὸν ἐπὶ τὴν γῆν.
3 ἐὰν πληρωθῶσιν τὰ νέφη ὑετοῦ,
ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχέουσιν·
καὶ ἐὰν πέσῃ ξύλον ἐν τῷ νότῳ καὶ ἐὰν ἐν τῷ βορρᾷ,
τόπῳ, οὗ πεσεῖται τὸ ξύλον, ἐκεῖ ἔσται.
4 τηρῶν ἄνεμον οὐ σπερεῖ,
καὶ βλέπων ἐν ταῖς νεφέλαις οὐ θερίσει,
5 ἐν οἷς οὐκ ἔστιν γινώσκων τίς ἡ ὁδὸς τοῦ πνεύματος.
ὡς ὀστᾶ ἐν γαστρὶ τῆς κυοφορούσης,
οὕτως οὐ γνώσῃ τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ,
ὅσα ποιήσει σὺν τὰ πάντα.
6 ἐν πρωίᾳ σπεῖρον τὸ σπέρμα σου,
καὶ εἰς ἑσπέραν μὴ ἀφέτω ἡ χείρ σου,
ὅτι οὐ γινώσκεις ποῖον στοιχήσει, ἢ τοῦτο ἢ τοῦτο,
καὶ ἐὰν τὰ δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀγαθά.
7 καὶ γλυκὺ τὸ φῶς καὶ ἀγαθὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς
τοῦ βλέπειν σὺν τὸν ἥλιον·
8 ὅτι καὶ ἐὰν ἔτη πολλὰ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος,
ἐν πᾶσιν αὐτοῖς εὐφρανθήσεται
καὶ μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τοῦ σκότους,
ὅτι πολλαὶ ἔσονται·
πᾶν τὸ ἐρχόμενον ματαιότης.
9 Εὐφραίνου, νεανίσκε, ἐν νεότητί σου,
καὶ ἀγαθυνάτω σε ἡ καρδία σου ἐν ἡμέραις νεότητός σου,
καὶ περιπάτει ἐν ὁδοῖς καρδίας σου
καὶ ἐν ὁράσει ὀφθαλμῶν σου
καὶ γνῶθι ὅτι ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἄξει σε ὁ θεὸς ἐν κρίσει.
10 καὶ ἀπόστησον θυμὸν ἀπὸ καρδίας σου

20^{3} συν την φωνην Ra. (cf. **2** 12)] σου τ. φ. B†, συν > S*†, τ. φ. σου Sc rel. | 20^{4} εχων > B† | τας > SA | fin. La†] + σου mss.
11 1^{1} > B*† | 1^{2} των > B pau. || 2^{2} πον.] pr. το S† || 3^{1} πλησθωσιν B: cf. **1** 8 | 3^{3} εαν ult. > S† | 3^{4} τοπω ad 3^{3} trahunt mss. || 4^{1} σπειρει A || 5^{2} της > B | 5^{4} συν τα παντα Ra. (cf. **3** 11)] τα συμ(uel ν)παντα mss. || 6^{1} εν πρωια] εν τω πρωι B pau., εν τω πρωια (sic) S†: cf. **10** 16 | 6^{2} και εν εσπερα BA | αφιτω A†, αφιετω compl. | 6^{3} στοιχηση S† | 6^{4} αγαθον A† pau. || 7^{2}] + ου ει B*(†) || 9^{3} καρδιας σου La†] αμωμος B†, + αμωμος rel. (in *O* sub ∽) | 9^{4} και] + μη BS* | 9^{5} γνωση S*

καὶ παράγαγε πονηρίαν ἀπὸ σαρκός σου,
ὅτι ἡ νεότης καὶ ἡ ἄνοια ματαιότης.
12 1 καὶ μνήσθητι τοῦ κτίσαντός σε
ἐν ἡμέραις νεότητός σου,
ἕως ὅτου μὴ ἔλθωσιν ἡμέραι τῆς κακίας
καὶ φθάσωσιν ἔτη, ἐν οἷς ἐρεῖς
Οὐκ ἔστιν μοι ἐν αὐτοῖς θέλημα·
2 ἕως οὗ μὴ σκοτισθῇ ὁ ἥλιος καὶ τὸ φῶς
καὶ ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες,
καὶ ἐπιστρέψωσιν τὰ νέφη ὀπίσω τοῦ ὑετοῦ·
3 ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἐὰν σαλευθῶσιν φύλακες τῆς οἰκίας
καὶ διαστραφῶσιν ἄνδρες τῆς δυνάμεως,
καὶ ἤργησαν αἱ ἀλήθουσαι, ὅτι ὠλιγώθησαν,
καὶ σκοτάσουσιν αἱ βλέπουσαι ἐν ταῖς ὀπαῖς·
4 καὶ κλείσουσιν θύρας ἐν ἀγορᾷ
ἐν ἀσθενείᾳ φωνῆς τῆς ἀληθούσης,
καὶ ἀναστήσεται εἰς φωνὴν τοῦ στρουθίου,
καὶ ταπεινωθήσονται πᾶσαι αἱ θυγατέρες τοῦ ᾄσματος·
5 καί γε ἀπὸ ὕψους ὄψονται, καὶ θάμβοι ἐν τῇ ὁδῷ·
καὶ ἀνθήσῃ τὸ ἀμύγδαλον,
καὶ παχυνθῇ ἡ ἀκρίς,
καὶ διασκεδασθῇ ἡ κάππαρις,
ὅτι ἐπορεύθη ὁ ἄνθρωπος εἰς οἶκον αἰῶνος αὐτοῦ,
καὶ ἐκύκλωσαν ἐν ἀγορᾷ οἱ κοπτόμενοι·
6 ἕως ὅτου μὴ ἀνατραπῇ σχοινίον τοῦ ἀργυρίου,
καὶ συνθλιβῇ ἀνθέμιον τοῦ χρυσίου,
καὶ συντριβῇ ὑδρία ἐπὶ τὴν πηγήν,
καὶ συντροχάσῃ ὁ τροχὸς ἐπὶ τὸν λάκκον,
7 καὶ ἐπιστρέψῃ ὁ χοῦς ἐπὶ τὴν γῆν, ὡς ἦν,
καὶ τὸ πνεῦμα ἐπιστρέψῃ πρὸς τὸν θεόν, ὃς ἔδωκεν αὐτό.
8 ματαιότης ματαιοτήτων, εἶπεν ὁ Ἐκκλησιαστής,
τὰ πάντα ματαιότης.
9 Καὶ περισσὸν ὅτι ἐγένετο Ἐκκλησιαστὴς σοφός,

10^{2} παραγε B†, απαγαγε S*†

12 1^{3} οτου] ου SA | ημεραι] pr. αι B | κακιας] + σου SA | 1^{4} φθασουσιν B | ετη > S*† | 1^{5} εν > S*† || **2**^{3} επιστρεψουσι(ν) B | του > A† || **4**^{1} θυραν A | 4^{2} φωνη A† | 4^{3} αναστησονται S || **5**^{1} γε απο υψους] εις το υψος B† | 5^{2} ανθησει A | 5^{5} ο > A | 5^{6} κυκλωσουσιν S^{c}V† || **6**^{1} μη > S† | σχοινιον] pr. το B | 6^{2} συντριβη Bpl.: ex 6^{3} | ανθεμιον Ra.] pr. το mss. | 6^{3} υδρια BV†] pr. η rel. | τη πηγη B†, την γην S pau. || 7$^{1.2}$ bis επιστρεψει A | 7^{1} ο χους / επι τ. γην] tr. S† | 7^{2} ος] ως S || **9**^{1} εκκλ.] pr. ο AV: item S^{c}V in 10^{1}

ἔτι ἐδίδαξεν γνῶσιν σὺν τὸν λαόν,
καὶ οὖς ἐξιχνιάσεται κόσμιον παραβολῶν.
10 πολλὰ ἐζήτησεν Ἐκκλησιαστὴς
τοῦ εὑρεῖν λόγους θελήματος
καὶ γεγραμμένον εὐθύτητος, λόγους ἀληθείας.
11 Λόγοι σοφῶν ὡς τὰ βούκεντρα
καὶ ὡς ἧλοι πεφυτευμένοι,
οἳ παρὰ τῶν συναγμάτων ἐδόθησαν
ἐκ ποιμένος ἑνὸς καὶ περισσὸν ἐξ αὐτῶν.
12 υἱέ μου, φύλαξαι ποιῆσαι βιβλία πολλά·
οὐκ ἔστιν περασμός, καὶ μελέτη πολλὴ κόπωσις σαρκός.
13 Τέλος λόγου τὸ πᾶν ἀκούεται
Τὸν θεὸν φοβοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φύλασσε,
ὅτι τοῦτο πᾶς ὁ ἄνθρωπος.
14 ὅτι σὺν πᾶν τὸ ποίημα ὁ θεὸς ἄξει ἐν κρίσει
ἐν παντὶ παρεωραμένῳ,
ἐὰν ἀγαθὸν καὶ ἐὰν πονηρόν.

9^2 ετι La†] οτι B pau., και V†, και οτι rel. | εδιδασκεν S^c | λαον V†] ανθρωπον rel.: ΑΝΟΝ pro ΛΑΟΝ | 9^3 ους αυτου εξιχνιασατο S^c† || **10**^{1} πολλα ad 9 trahit 𝔐 | εκκλ.: cf. 9^1 | 10^3 και > A† || **11**^{2} πεφυτ. BV†] πεπυρωμενοι rel. | 11^3 οι παρα των = בעלי (cf. 5 10), sed οι Graecis est pron. rel. | συναγμ. S*A†] συνταγμ. S^c, συνθεμ. B pl. | 11^4 και περ. εξ αυτων ad 12 trahit 𝔐 || **12**^{1} φυλασσου SA | ποιησαι] pr. του BAS^c || **13**^{1} ακουεται V†] ται > rel. || **14**^{1} συμπαν B: cf. 1 14 | ο θεος / αξει B†] tr. rel. | 14^3 εαν .. και εαν] εαν τε .. εαν τε S

Subscr. εκκλησιαστης BSA

ΑΣΜΑ

1 1 Ἆισμα ᾀσμάτων, ὅ ἐστιν τῷ Σαλωμων.
2 Φιλησάτω με ἀπὸ φιλημάτων στόματος αὐτοῦ,
ὅτι ἀγαθοὶ μαστοί σου ὑπὲρ οἶνον,
3 καὶ ὀσμὴ μύρων σου ὑπὲρ πάντα τὰ ἀρώματα,
μύρον ἐκκενωθὲν ὄνομά σου.
διὰ τοῦτο νεάνιδες ἠγάπησάν σε,

Cant.: BSA. — *O* = Sy.

Inscr. ασμα B] + ασματων S, ασματα ασματων A†

1 1 σαλομων S hoc loco, sed in 5 **3** 7. 9. 11 **8** 11. 12 S σολομων; BA ubique σαλωμων; cf. Regn. III 1 10 || **3**^{2} σου] σοι A

4 εἵλκυσάν σε,
ὀπίσω σου εἰς ὀσμὴν μύρων σου δραμοῦμεν.
Εἰσήνεγκέν με ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ταμιεῖον αὐτοῦ.
Ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν σοί,
ἀγαπήσομεν μαστούς σου ὑπὲρ οἶνον·
εὐθύτης ἠγάπησέν σε.
5 Μέλαινά εἰμι καὶ καλή, θυγατέρες Ιερουσαλημ,
ὡς σκηνώματα Κηδαρ, ὡς δέρρεις Σαλωμων.
6 μὴ βλέψητέ με, ὅτι ἐγώ εἰμι μεμελανωμένη,
ὅτι παρέβλεψέν με ὁ ἥλιος·
υἱοὶ μητρός μου ἐμαχέσαντο ἐν ἐμοί,
ἔθεντό με φυλάκισσαν ἐν ἀμπελῶσιν·
ἀμπελῶνα ἐμὸν οὐκ ἐφύλαξα.
7 Ἀπάγγειλόν μοι, ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου,
ποῦ ποιμαίνεις, ποῦ κοιτάζεις ἐν μεσημβρίᾳ,
μήποτε γένωμαι ὡς περιβαλλομένη ἐπ᾽ ἀγέλαις ἑταίρων σου.
8 Ἐὰν μὴ γνῷς σεαυτήν, ἡ καλὴ ἐν γυναιξίν,
ἔξελθε σὺ ἐν πτέρναις τῶν ποιμνίων
καὶ ποίμαινε τὰς ἐρίφους σου
ἐπὶ σκηνώμασιν τῶν ποιμένων.
9 Τῇ ἵππῳ μου ἐν ἅρμασιν Φαραω
ὡμοίωσά σε, ἡ πλησίον μου.
10 τί ὡραιώθησαν σιαγόνες σου ὡς τρυγόνες,
τράχηλός σου ὡς ὁρμίσκοι;
11 ὁμοιώματα χρυσίου ποιήσομέν σοι
μετὰ στιγμάτων τοῦ ἀργυρίου.
12 Ἕως οὗ ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ,
νάρδος μου ἔδωκεν ὀσμὴν αὐτοῦ.
13 ἀπόδεσμος τῆς στακτῆς ἀδελφιδός μου ἐμοί,
ἀνὰ μέσον τῶν μαστῶν μου αὐλισθήσεται·
14 βότρυς τῆς κύπρου ἀδελφιδός μου ἐμοὶ
ἐν ἀμπελῶσιν Εγγαδδι.
15 Ἰδοὺ εἶ καλή, ἡ πλησίον μου,
ἰδοὺ εἶ καλή, ὀφθαλμοί σου περιστεραί.
16 Ἰδοὺ εἶ καλός, ὁ ἀδελφιδός μου, καί γε ὡραῖος·
πρὸς κλίνη ἡμῶν σύσκιος,
17 δοκοὶ οἴκων ἡμῶν κέδροι,

4^{1}] cum 3^{3} iungit B, cum 4^{2} iungit S, est stichus singularis in A | 4^{5} αγαπησωμεν Bc || 5^{1} ιερουσ.] ισραηλ B† | 5^{2} δερρις BA || 6^{1} με] μοι S† | 6^{5} εφυλαξαν A† || 7^{2} ποιμανεις A† | 7^{3} αγελας B† || 8^{3} και > S*† | 8^{4} ποιμ.] + σου A† || 9^{1} εν] επ A† || 10^{2} ορμισκος A† || 11^{1} ομοιωμα S*† || 13^{2} 14^{1} > B† || 16^{1} ο > B || 17^{1} οικων > S*

φατνώματα ἡμῶν κυπάρισσοι.
2 1 Ἐγὼ ἄνθος τοῦ πεδίου,
κρίνον τῶν κοιλάδων.
2 Ὡς κρίνον ἐν μέσῳ ἀκανθῶν,
οὕτως ἡ πλησίον μου ἀνὰ μέσον τῶν θυγατέρων.
3 Ὡς μῆλον ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ,
οὕτως ἀδελφιδός μου ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν·
ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ἐπεθύμησα καὶ ἐκάθισα,
καὶ καρπὸς αὐτοῦ γλυκὺς ἐν λάρυγγί μου.
4 Εἰσαγάγετέ με εἰς οἶκον τοῦ οἴνου,
τάξατε ἐπ' ἐμὲ ἀγάπην.
5 στηρίσατέ με ἐν ἀμόραις,
στοιβάσατέ με ἐν μήλοις, ὅτι τετρωμένη ἀγάπης ἐγώ.
6 εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλήν μου,
καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήμψεταί με.
7 ὥρκισα ὑμᾶς, θυγατέρες Ιερουσαλημ,
ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ,
ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην, ἕως οὗ θελήσῃ.
8 Φωνὴ ἀδελφιδοῦ μου·
ἰδοὺ οὗτος ἥκει πηδῶν ἐπὶ τὰ ὄρη
διαλλόμενος ἐπὶ τοὺς βουνούς.
9 ὅμοιός ἐστιν ἀδελφιδός μου τῇ δορκάδι
ἢ νεβρῷ ἐλάφων ἐπὶ τὰ ὄρη Βαιθηλ.
ἰδοὺ οὗτος ἕστηκεν ὀπίσω τοῦ τοίχου ἡμῶν
παρακύπτων διὰ τῶν θυρίδων
ἐκκύπτων διὰ τῶν δικτύων.
10 ἀποκρίνεται ἀδελφιδός μου καὶ λέγει μοι
Ἀνάστα ἐλθέ, ἡ πλησίον μου, καλή μου, περιστερά μου,
11 ὅτι ἰδοὺ ὁ χειμὼν παρῆλθεν,
ὁ ὑετὸς ἀπῆλθεν, ἐπορεύθη ἑαυτῷ,
12 τὰ ἄνθη ὤφθη ἐν τῇ γῇ,
καιρὸς τῆς τομῆς ἔφθακεν,
φωνὴ τοῦ τρυγόνος ἠκούσθη ἐν τῇ γῇ ἡμῶν,
13 ἡ συκῆ ἐξήνεγκεν ὀλύνθους αὐτῆς,
αἱ ἄμπελοι κυπρίζουσιν, ἔδωκαν ὀσμήν.
ἀνάστα ἐλθέ, ἡ πλησίον μου, καλή μου, περιστερά μου,
14 καὶ ἐλθὲ σύ, περιστερά μου ἐν σκέπῃ τῆς πέτρας

2 5[1] αμοραις Gra. (cf. Par. I **16** 3)] μυροις mss. | 5[2] με > A pau. || 7[2] ταις bis (cf. **3** 5 **5** 8 **8** 4)] > B | 7[3] ου] αν S pau.: ex **3** 5 **8** 4 || 9[2] τα > S† | 9[3] εστηκεν] > BS*†, post ημων tr. ScV† || 10[1] μοι > S† | 10[2] η > S†: cf. **4** 1.7 **6** 4 et **1** 9.15 **2** 13 **5** 2 || 11[1] ιδου > S*† || 12[2] εφθασεν S | 12[3] της τρυγ. Sc || 14[1] και ελθε συ ad 13 trahit 𝔐

ἐχόμενα τοῦ προτειχίσματος,
δεῖξόν μοι τὴν ὄψιν σου
καὶ ἀκούτισόν με τὴν φωνήν σου,
ὅτι ἡ φωνή σου ἡδεῖα, καὶ ἡ ὄψις σου ὡραία.
15 Πιάσατε ἡμῖν ἀλώπεκας
μικροὺς ἀφανίζοντας ἀμπελῶνας,
καὶ αἱ ἄμπελοι ἡμῶν κυπρίζουσιν.
16 Ἀδελφιδός μου ἐμοί, κἀγὼ αὐτῷ,
ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις,
17 ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί.
ἀπόστρεψον ὁμοιώθητι σύ, ἀδελφιδέ μου,
τῷ δόρκωνι ἢ νεβρῷ ἐλάφων
ἐπὶ ὄρη κοιλωμάτων.
3 1 Ἐπὶ κοίτην μου ἐν νυξὶν
ἐζήτησα ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου,
ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν,
ἐκάλεσα αὐτόν, καὶ οὐχ ὑπήκουσέν μου.
2 ἀναστήσομαι δὴ καὶ κυκλώσω ἐν τῇ πόλει
ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ ἐν ταῖς πλατείαις
καὶ ζητήσω ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου·
ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν.
3 εὕροσάν με οἱ τηροῦντες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει
Μὴ ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου εἴδετε;
4 ὡς μικρὸν ὅτε παρῆλθον ἀπ᾽ αὐτῶν,
ἕως οὗ εὗρον ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου·
ἐκράτησα αὐτὸν καὶ οὐκ ἀφήσω αὐτόν,
ἕως οὗ εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς οἶκον μητρός μου
καὶ εἰς ταμιεῖον τῆς συλλαβούσης με.
5 ὥρκισα ὑμᾶς, θυγατέρες Ιερουσαλημ,
ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ,
ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην, ἕως ἂν θελήσῃ.
6 Τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου
ὡς στελέχη καπνοῦ τεθυμιαμένη
σμύρναν καὶ λίβανον ἀπὸ πάντων κονιορτῶν μυρεψοῦ;
7 ἰδοὺ ἡ κλίνη τοῦ Σαλωμων,
ἑξήκοντα δυνατοὶ κύκλῳ αὐτῆς
ἀπὸ δυνατῶν Ισραηλ,
8 πάντες κατέχοντες ῥομφαίαν

15^{3} και > S* pau. | κυπριζουσαι B† || 17^{1} η > A | 17^{2} μου > B†
3 2^{1} και > A† | post 2^{4} = 1^{3} repetunt omn. exc. BSO† stichum 1^{4} || 4^{3}] pr. ευρουσα αυτον S†: ex inscriptione huius stichi (cf. corollarium in fine libri) repet. | αφηκα BS pl.

δεδιδαγμένοι πόλεμον,
ἀνὴρ ῥομφαία αὐτοῦ ἐπὶ μηρὸν αὐτοῦ
ἀπὸ θάμβους ἐν νυξίν.
9 φορεῖον ἐποίησεν ἑαυτῷ ὁ βασιλεὺς Σαλωμων
ἀπὸ ξύλων τοῦ Λιβάνου,
10 στύλους αὐτοῦ ἐποίησεν ἀργύριον
καὶ ἀνάκλιτον αὐτοῦ χρύσεον,
ἐπίβασις αὐτοῦ πορφυρᾶ,
ἐντὸς αὐτοῦ λιθόστρωτον,
ἀγάπην ἀπὸ θυγατέρων Ιερουσαλημ.
11 ἐξέλθατε καὶ ἴδετε
ἐν τῷ βασιλεῖ Σαλωμων
ἐν τῷ στεφάνῳ, ᾧ ἐστεφάνωσεν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ
ἐν ἡμέρᾳ νυμφεύσεως αὐτοῦ
καὶ ἐν ἡμέρᾳ εὐφροσύνης καρδίας αὐτοῦ.
4 1 Ἰδοὺ εἶ καλή, ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἶ καλή.
ὀφθαλμοί σου περιστεραὶ
ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου.
τρίχωμά σου ὡς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν,
αἳ ἀπεκαλύφθησαν ἀπὸ τοῦ Γαλααδ.
2 ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων,
αἳ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ,
αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι,
καὶ ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς.
3 ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χείλη σου,
καὶ ἡ λαλιά σου ὡραία.
ὡς λέπυρον τῆς ῥόας μῆλόν σου
ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου.
4 ὡς πύργος Δαυιδ τράχηλός σου
ὁ ᾠκοδομημένος εἰς θαλπιωθ·
χίλιοι θυρεοὶ κρέμανται ἐπ᾽ αὐτόν,
πᾶσαι βολίδες τῶν δυνατῶν.
5 δύο μαστοί σου ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοι δορκάδος
οἱ νεμόμενοι ἐν κρίνοις.
6 ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί,
πορεύσομαι ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄρος τῆς σμύρνης
καὶ πρὸς τὸν βουνὸν τοῦ Λιβάνου.

8^{3} ρομφαιαν S || **9**^{2} ξυλου S† || **10**^{2} χρυσιον S || **11**$^{1.2}$ (in S unus stichus): sic BS*†; post 11^{1} add. A, post 11^{2} add. S^{c}V† θυγατερες σιων
4 1^{1} η > BV†: cf. **2** 10 | 1^{5} απο] εκ S*† || **3**^{1} το BS†] > rel. | 3^{3} της > BS compl. || **4**^{2} εις] εν S* | θαλφιωθ A | 4^{4} πασαι] + αι S || **6**^{1} ου > A | η > S* | 6^{3} τον > B^{c}

7 ὅλη καλὴ εἶ, ἡ πλησίον μου, καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν σοί.
8 Δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου, νύμφη, δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου·
ἐλεύσῃ καὶ διελεύσῃ ἀπὸ ἀρχῆς πίστεως,
ἀπὸ κεφαλῆς Σανιρ καὶ Ερμων,
ἀπὸ μανδρῶν λεόντων, ἀπὸ ὀρέων παρδάλεων.
9 Ἐκαρδίωσας ἡμᾶς, ἀδελφή μου νύμφη,
ἐκαρδίωσας ἡμᾶς ἑνὶ ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου,
ἐν μιᾷ ἐνθέματι τραχήλου σου.
10 τί ἐκαλλιώθησαν μαστοί σου, ἀδελφή μου νύμφη,
τί ἐκαλλιώθησαν μαστοί σου ἀπὸ οἴνου;
καὶ ὀσμὴ ἱματίων σου ὑπὲρ πάντα τὰ ἀρώματα.
11 κηρίον ἀποστάζουσιν χείλη σου, νύμφη,
μέλι καὶ γάλα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν σου,
καὶ ὀσμὴ ἱματίων σου ὡς ὀσμὴ Λιβάνου.
12 Κῆπος κεκλεισμένος ἀδελφή μου νύμφη,
κῆπος κεκλεισμένος, πηγὴ ἐσφραγισμένη·
13 ἀποστολαί σου παράδεισος ῥοῶν μετὰ καρποῦ ἀκροδρύων,
κύπροι μετὰ νάρδων,
14 νάρδος καὶ κρόκος,
κάλαμος καὶ κιννάμωμον
μετὰ πάντων ξύλων τοῦ Λιβάνου,
σμύρνα αλωθ μετὰ πάντων πρώτων μύρων,
15 πηγὴ κήπων, φρέαρ ὕδατος ζῶντος
καὶ ῥοιζοῦντος ἀπὸ τοῦ Λιβάνου.
16 Ἐξεγέρθητι, βορρᾶ, καὶ ἔρχου, νότε,
διάπνευσον κῆπόν μου, καὶ ῥευσάτωσαν ἀρώματά μου·
καταβήτω ἀδελφιδός μου εἰς κῆπον αὐτοῦ
καὶ φαγέτω καρπὸν ἀκροδρύων αὐτοῦ.
5 1 Εἰσῆλθον εἰς κῆπόν μου, ἀδελφή μου νύμφη,
ἐτρύγησα σμύρναν μου μετὰ ἀρωμάτων μου,
ἔφαγον ἄρτον μου μετὰ μέλιτός μου,
ἔπιον οἶνόν μου μετὰ γάλακτός μου·
φάγετε, πλησίοι, καὶ πίετε καὶ μεθύσθητε, ἀδελφοί.
2 Ἐγὼ καθεύδω, καὶ ἡ καρδία μου ἀγρυπνεῖ.
φωνὴ ἀδελφιδοῦ μου, κρούει ἐπὶ τὴν θύραν

7 καλη ει] tr. S†: cf. 1 | ει > V, η > B†: cf. 2 10 || 8^{3} σανιειρ S | αερμων SA pl.: cf. Ps. 132 3 || 9^{2} ενι] εν (sic) A†, εν ενι V† | 9^{3} μια] ενι S^{c}V† | τραχηλου] -λων B†, -λω V || 10$^{1.2}$ μαστοι σου 1^{0} ⌒ 2^{0} B*† | 10^{2} τι] οτι S† | 10^{3} ιματ.] μυρων S† | τα > B† || 13^{1} ροων > BS*A^{c} || 14^{4} αλοη S (pr. και S^{c}†) || 15^{1} κηπου B | φρεαρ] pr. και B || 16^{2}] pr. και BS | 16^{3} αυτου] μου A†: cf. 6 2

5 1^{1} μου 1^{0} > BS*† | 1^{2} σμυρναν] σταφυλην S† | 1^{5} πλησιοι BS*†] οι πλησιον A, οι πλησιον μου S^{c}V

Ἄνοιξόν μοι, ἀδελφή μου, ἡ πλησίον μου,
περιστερά μου, τελεία μου,
ὅτι ἡ κεφαλή μου ἐπλήσθη δρόσου
καὶ οἱ βόστρυχοί μου ψεκάδων νυκτός.
3 Ἐξεδυσάμην τὸν χιτῶνά μου, πῶς ἐνδύσωμαι αὐτόν;
ἐνιψάμην τοὺς πόδας μου, πῶς μολυνῶ αὐτούς;
4 ἀδελφιδός μου ἀπέστειλεν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀπῆς,
καὶ ἡ κοιλία μου ἐθροήθη ἐπ᾽ αὐτόν.
5 ἀνέστην ἐγὼ ἀνοῖξαι τῷ ἀδελφιδῷ μου,
χεῖρές μου ἔσταξαν σμύρναν,
δάκτυλοί μου σμύρναν πλήρη
ἐπὶ χεῖρας τοῦ κλείθρου.
6 ἤνοιξα ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου,
ἀδελφιδός μου παρῆλθεν·
ψυχή μου ἐξῆλθεν ἐν λόγῳ αὐτοῦ,
ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν,
ἐκάλεσα αὐτόν, καὶ οὐχ ὑπήκουσέν μου.
7 εὕροσάν με οἱ φύλακες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει,
ἐπάταξάν με, ἐτραυμάτισάν με,
ἦραν τὸ θέριστρόν μου ἀπ᾽ ἐμοῦ φύλακες τῶν τειχέων.
8 ὥρκισα ὑμᾶς, θυγατέρες Ιερουσαλημ,
ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ,
ἐὰν εὕρητε τὸν ἀδελφιδόν μου, τί ἀπαγγείλητε αὐτῷ;
ὅτι τετρωμένη ἀγάπης εἰμὶ ἐγώ.
9 Τί ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ, ἡ καλὴ ἐν γυναιξίν,
τί ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ, ὅτι οὕτως ὥρκισας ἡμᾶς;
10 Ἀδελφιδός μου λευκὸς καὶ πυρρός,
ἐκλελοχισμένος ἀπὸ μυριάδων·
11 κεφαλὴ αὐτοῦ χρυσίον καὶ φαζ,
βόστρυχοι αὐτοῦ ἐλάται, μέλανες ὡς κόραξ,
12 ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς περιστεραὶ ἐπὶ πληρώματα ὑδάτων
λελουσμέναι ἐν γάλακτι
καθήμεναι ἐπὶ πληρώματα ὑδάτων,
13 σιαγόνες αὐτοῦ ὡς φιάλαι τοῦ ἀρώματος φύουσαι μυρεψικά,
χείλη αὐτοῦ κρίνα στάζοντα σμύρναν πλήρη,
14 χεῖρες αὐτοῦ τορευταὶ χρυσαῖ πεπληρωμέναι θαρσις,

2^{6} οι > S*† ‖ 5^{1} εγω ανοιξαι] tr. S† | 5^{2}] pr. αι A(c?)† | 5^{4} cum 6^{1} iungunt BS ‖ 6^{3}] pr. η A | απηλθεν S† | 6^{5} ουκ επηκουσεν A† ‖ 7^{3} μου > S ‖ 8^{b} αδελφον S*†: cf. 6 2 | τι απαγγ.] απαγγειλατε S | 8^{4} τετρ. αγ.] tr. S† (S*† τετρωμενης) | ειμι εγω] εγω B*, ειμι Bc† ‖ 10^{2} απο] εκ S*† ‖ 12^{Γ}] pr. οι SV compl. | 12^{2} λελουσμ.] σ > SA: cf. Thack. p. 220 | 12^{3} υδατων] > B†, in *O* sub ÷ (÷ in *O* per errorem ante 12^{1} υδατων)

κοιλία αὐτοῦ πυξίον ἐλεφάντινον ἐπὶ λίθου σαπφείρου,
15 κνῆμαι αὐτοῦ στῦλοι μαρμάρινοι
τεθεμελιωμένοι ἐπὶ βάσεις χρυσᾶς,
εἶδος αὐτοῦ ὡς Λίβανος, ἐκλεκτὸς ὡς κέδροι,
16 φάρυγξ αὐτοῦ γλυκασμοὶ καὶ ὅλος ἐπιθυμία·
οὗτος ἀδελφιδός μου,
καὶ οὗτος πλησίον μου, θυγατέρες Ιερουσαλημ.
6 1 Ποῦ ἀπῆλθεν ὁ ἀδελφιδός σου, ἡ καλὴ ἐν γυναιξίν;
ποῦ ἀπέβλεψεν ὁ ἀδελφιδός σου;
καὶ ζητήσομεν αὐτὸν μετὰ σοῦ.
2 Ἀδελφιδός μου κατέβη εἰς κῆπον αὐτοῦ
εἰς φιάλας τοῦ ἀρώματος
ποιμαίνειν ἐν κήποις καὶ συλλέγειν κρίνα·
3 ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου, καὶ ἀδελφιδός μου ἐμοὶ
ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις.
4 Καλὴ εἶ, ἡ πλησίον μου, ὡς εὐδοκία,
ὡραία ὡς Ιερουσαλημ,
θάμβος ὡς τεταγμέναι.
5 ἀπόστρεψον ὀφθαλμούς σου ἀπεναντίον μου,
ὅτι αὐτοὶ ἀνεπτέρωσάν με.
τρίχωμά σου ὡς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν,
αἳ ἀνεφάνησαν ἀπὸ τοῦ Γαλααδ.
6 ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων,
αἳ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ,
αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι,
καὶ ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς.
7 ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χείλη σου,
καὶ ἡ λαλιά σου ὡραία.
ὡς λέπυρον τῆς ῥόας μῆλόν σου
ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου.
8 Ἑξήκοντά εἰσιν βασίλισσαι, καὶ ὀγδοήκοντα παλλακαί,
καὶ νεάνιδες ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός.
9 μία ἐστὶν περιστερά μου, τελεία μου,
μία ἐστὶν τῇ μητρὶ αὐτῆς,
ἐκλεκτή ἐστιν τῇ τεκούσῃ αὐτῆς.
εἴδοσαν αὐτὴν θυγατέρες καὶ μακαριοῦσιν αὐτήν,
βασίλισσαι καὶ παλλακαὶ καὶ αἰνέσουσιν αὐτήν.

6 2[1] αδελφος B†: cf. 5 8 | αυτου] μου A†: cf. 4 16 || 3[1] αδελφιδος] pr. ο SA pl. || 4[1] ει > S | η > B pau.: cf. 2 10 || 5[1] οφθ. σου / απ. μου] tr. S† | 5[4] ανεφαν.] ανεβησαν S: cf. 6[2] || 7[1.2] = 4 3[1.2] | 7[1] το B†] > rel. | 7[8] της > B* pau. || 9[3] εστιν > S* pau. | αυτης BS*A pau.] -την rel.: cf. 8 5 | 9[5] και 1[0]] + γε B S compl. | και ult. > S

10 Τίς αὕτη ἡ ἐκκύπτουσα ὡσεὶ ὄρθρος,
καλὴ ὡς σελήνη, ἐκλεκτὴ ὡς ὁ ἥλιος,
θάμβος ὡς τεταγμέναι;
11 Εἰς κῆπον καρύας κατέβην ἰδεῖν ἐν γενήμασιν τοῦ χειμάρρου,
ἰδεῖν εἰ ἤνθησεν ἡ ἄμπελος,
ἐξήνθησαν αἱ ῥόαι·
ἐκεῖ δώσω τοὺς μαστούς μου σοί.
12 οὐκ ἔγνω ἡ ψυχή μου· ἔθετό με ἅρματα Αμιναδαβ.
7 1 Ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε, ἡ Σουλαμῖτις,
ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε, καὶ ὀψόμεθα ἐν σοί.
Τί ὄψεσθε ἐν τῇ Σουλαμίτιδι;
ἡ ἐρχομένη ὡς χοροὶ τῶν παρεμβολῶν.
2 Τί ὡραιώθησαν διαβήματά σου ἐν ὑποδήμασιν,
θύγατερ Ναδαβ;
ῥυθμοὶ μηρῶν σου ὅμοιοι ὁρμίσκοις
ἔργῳ χειρῶν τεχνίτου·
3 ὀμφαλός σου κρατὴρ τορευτὸς
μὴ ὑστερούμενος κρᾶμα·
κοιλία σου θημωνιὰ σίτου πεφραγμένη ἐν κρίνοις·
4 δύο μαστοί σου ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοι δορκάδος·
5 τράχηλός σου ὡς πύργος ἐλεφάντινος·
ὀφθαλμοί σου ὡς λίμναι ἐν Εσεβων
ἐν πύλαις θυγατρὸς πολλῶν·
μυκτήρ σου ὡς πύργος τοῦ Λιβάνου
σκοπεύων πρόσωπον Δαμασκοῦ·
6 κεφαλή σου ἐπὶ σὲ ὡς Κάρμηλος,
καὶ πλόκιον κεφαλῆς σου ὡς πορφύρα,
βασιλεὺς δεδεμένος ἐν παραδρομαῖς.
7 Τί ὡραιώθης καὶ τί ἡδύνθης,
ἀγάπη, ἐν τρυφαῖς σου;
8 τοῦτο μέγεθός σου ὡμοιώθη τῷ φοίνικι
καὶ οἱ μαστοί σου τοῖς βότρυσιν.
9 εἶπα Ἀναβήσομαι ἐν τῷ φοίνικι,
κρατήσω τῶν ὕψεων αὐτοῦ,
καὶ ἔσονται δὴ μαστοί σου ὡς βότρυες τῆς ἀμπέλου
καὶ ὀσμὴ ῥινός σου ὡς μῆλα

10^2 ο > S | 10^3 τεταγμενη B^c† || 11^1 γενηματι SA | 11^3 εξηνθησαν] ει ηνθ. A pl.: cf. 7 13^3 | 11^4 = 7 13^4 || 12 η > S†

7 1^1 σουμανειτις et 1^3 σουμανειτιδι B(†): cf. Regn. III 1 15 IV 4 12 || 2^1 τι (cf. 7^1) > BSV† | 2^2 θυγ. αμιναδαβ A pau. | 2^4 εργον B, εργων S pau. | χειρων > BS pau. || 3^2 κραυατος SA pau. || 5^1] pr. ο B | 5^2] pr. οι B || 7^1 ηδυνηθης S† || 8^1 ωμοιωθη] -θης B, ομοιωθητι S† || 9^1 εν] επι BS | 9^2] pr. και S* | 9^3 και > S*†

10 καὶ λάρυγξ σου ὡς οἶνος ὁ ἀγαθὸς
πορευόμενος τῷ ἀδελφιδῷ μου εἰς εὐθύτητα
ἱκανούμενος χείλεσίν μου καὶ ὀδοῦσιν.
11 Ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου,
καὶ ἐπ᾽ ἐμὲ ἡ ἐπιστροφὴ αὐτοῦ.
12 ἐλθέ, ἀδελφιδέ μου, ἐξέλθωμεν εἰς ἀγρόν,
αὐλισθῶμεν ἐν κώμαις·
13 ὀρθρίσωμεν εἰς ἀμπελῶνας,
ἴδωμεν εἰ ἤνθησεν ἡ ἄμπελος,
ἤνθησεν ὁ κυπρισμός, ἤνθησαν αἱ ῥόαι·
ἐκεῖ δώσω τοὺς μαστούς μου σοί.
14 οἱ μανδραγόραι ἔδωκαν ὀσμήν,
καὶ ἐπὶ θύραις ἡμῶν πάντα ἀκρόδρυα,
νέα πρὸς παλαιά, ἀδελφιδέ μου, ἐτήρησά σοι.
8 1 Τίς δῴη σε ἀδελφιδόν μου θηλάζοντα μαστοὺς μητρός μου;
εὑροῦσά σε ἔξω φιλήσω σε, καί γε οὐκ ἐξουδενώσουσίν μοι.
2 παραλήμψομαί σε, εἰσάξω σε εἰς οἶκον μητρός μου
καὶ εἰς ταμιεῖον τῆς συλλαβούσης με·
ποτιῶ σε ἀπὸ οἴνου τοῦ μυρεψικοῦ,
ἀπὸ νάματος ῥοῶν μου.
3 Εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλήν μου,
καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήμψεταί με.
4 ὥρκισα ὑμᾶς, θυγατέρες Ιερουσαλημ,
ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ,
τί ἐγείρητε καὶ τί ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην, ἕως ἂν θελήσῃ.
5 Τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα λελευκανθισμένη
ἐπιστηριζομένη ἐπὶ τὸν ἀδελφιδὸν αὐτῆς;
Ὑπὸ μῆλον ἐξήγειρά σε·
ἐκεῖ ὠδίνησέν σε ἡ μήτηρ σου,
ἐκεῖ ὠδίνησέν σε ἡ τεκοῦσά σου.
6 Θές με ὡς σφραγῖδα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου,
ὡς σφραγῖδα ἐπὶ τὸν βραχίονά σου·
ὅτι κραταιὰ ὡς θάνατος ἀγάπη,
σκληρὸς ὡς ᾅδης ζῆλος·
περίπτερα αὐτῆς περίπτερα πυρός, φλόγες αὐτῆς·
7 ὕδωρ πολὺ οὐ δυνήσεται σβέσαι τὴν ἀγάπην,

10^{1} λαρ.] pr. ο BA^{c} | ο > A pl. | 10^{3} χειλ.] pr. εν A || **14**^{1}] + αυτων S
8 **1**^{1} αδελφιδον BS pau.] -φιδουν V† (V† ubique ου pro ο), -φιδε rel. | 1^{2} μοι BS*V†] με rel. || **2**^{4} μου] σου B*† || **3**^{2} η (cf. 2 6)] > A† || **4**^{3} τι εγ. και τι(> S*) εξεγ.] εαν εγ. και (+ εαν B^{c}) εξεγ. B: ex 2 7 3 5 || **5**^{1} λελευκανθ.] ν > B pau. | 5^{5} σου B*S*†] σε rel.: cf. 6 9 || **6**^{4} σκληρον A† | 6^{5} πυρος] + ανθρακες πυρος S^{c}V | φλογος S*†

καὶ ποταμοὶ οὐ συγκλύσουσιν αὐτήν·
ἐὰν δῷ ἀνὴρ τὸν πάντα βίον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ,
ἐξουδενώσει ἐξουδενώσουσιν αὐτόν.
8 Ἀδελφὴ ἡμῖν μικρὰ καὶ μαστοὺς οὐκ ἔχει·
τί ποιήσωμεν τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν
ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἐὰν λαληθῇ ἐν αὐτῇ;
9 εἰ τεῖχός ἐστιν, οἰκοδομήσωμεν ἐπ᾽ αὐτὴν ἐπάλξεις ἀργυρᾶς·
καὶ εἰ θύρα ἐστίν, διαγράψωμεν ἐπ᾽ αὐτὴν σανίδα κεδρίνην.
10 Ἐγὼ τεῖχος, καὶ μαστοί μου ὡς πύργοι·
ἐγὼ ἤμην ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ὡς εὑρίσκουσα εἰρήνην.
11 Ἀμπελὼν ἐγενήθη τῷ Σαλωμων ἐν Βεελαμων·
ἔδωκεν τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ τοῖς τηροῦσιν,
ἀνὴρ οἴσει ἐν καρπῷ αὐτοῦ χιλίους ἀργυρίου.
12 ἀμπελών μου ἐμὸς ἐνώπιόν μου·
οἱ χίλιοι σοί, Σαλωμων, καὶ οἱ διακόσιοι
τοῖς τηροῦσι τὸν καρπὸν αὐτοῦ.
13 Ὁ καθήμενος ἐν κήποις,
ἑταῖροι προσέχοντες τῇ φωνῇ σου· ἀκούτισόν με.
14 Φύγε, ἀδελφιδέ μου, καὶ ὁμοιώθητι τῇ δορκάδι
ἢ τῷ νεβρῷ τῶν ἐλάφων ἐπὶ ὄρη ἀρωμάτων.

7^{2} συνκλ⟨ε⟩ισουσιν A || **8**^{1} ημιν B*S*†] ημων rel. || **10**^{1} μαστοι] pr. οι S | ως > B pau. | 10^{2} αυτων B† | ως > A | ειρηνην] χαριν S† || **11**^{1} εγενηθην A† | βεελλαμων S†, βεεθλαμων B† | 11^{3} > A† | αργυριου] -ριους αυτου S*†, -ριους compl. || **12**^{2} σοι V pau.] > BA: excidit post -ιοι; τω S | διακ.] δισχιλιοι S*† || **13**^{2} την φωνην S (την φ. σου ακουτ. με est stichus in S: item in A τη φωνη retinente) || **14**^{1} φευγε A pau. | μου > S*† | 14^{2} τω > A | των > S*A† | ορη] pr. τα SA | αρωμ.] κοιλωματων S*A pau.: ex **2** 17
Subscr. ασμα B, ασμα ασματων SA: cf. inscr.

Corollarium.

Ad finem libri noto distinctiones actorum in A et S (non in B): 1) A addit η νυμφη ante **1** 2^{1} 5^{1} 16^{1} **2** 17^{2} **4** 16^{1} **5** 3^{1} **6** 10^{1}, ο νυμφιος ante **1** 3^{3} 12^{2} **2** 10^{2} **3** 6^{1} **5** 1^{1} **6** 4^{1} **8** 5^{3}. — 2) S praebet in media columna has inscriptiones: **1** 2^{1} η νυμφη, 4^{3} ταις νεανισιν η νυμφη διηγειται τα περι του νυμφιου α εχαρισατο αυτη, 4^{4} της νυμφης διηγησαμενης ταις νεανισιν αιδε ειπαν, 4^{6} αι νεανιδες τω νυμφιω βωσιν το ονομα της νυμφης ευθυτης ηγαπησεν σε (sic), 5^{1} η νυμφη, 7^{1} προς τον νυμφιον χριστον, 8^{1} ο νυμφιος προς την νυμφην, 10^{1} αι νεανιδες προς την νυμφην, 12^{2} η νυμφη προς εαυτην και προς τον νυμφιον, 15^{1} ο νυμφιος προς την νυμφην, 16^{1} η νυμφη προς τον νυμφιον, **2** 1^{1} ο νυμφιος προς εαυτον, 2^{1} και προς την νυμφην, 3^{1} η νυμφη προς τον νυμφιον, 4^{1} ταις νεανισιν η νυμφη φησιν, 6^{1} προς τον νυμφιον η νυμφη, 7^{1} ταις νεανισιν η νυμφη, 8^{1} ακηκοεν του νυμφιου η νυμφη, 9^{3} η νυμφη προς τας νεανιδας σημαινουσα αυταις τον νυμφιον, 15^{1} τοις νεανιαις ο νυμφιος ταδε, 16^{1} η νυμφη ταδε, **3** 3^{2} η νυμφη τοις φυλαξιν ειπεν, 4^{3} ευρουσα τον νυμφιον ειπεν, 5^{1} τας νεανιδας ορκιζει η νυμφη τουτο δευτερον (cf. **2** 7), 6^{1} ο νυμφιος προς την νυμφην, **4** 16^{3} η νυμφη αιτειται τον πατερα ινα κατα-

βη ο νυμφιος αυτου(sic), 5 1^1 ο νυμφιος προς την νυμφην, 1^5 τοις πλησιον ο νυμφιος, 2^2 η νυμφη εσθετε(i. e. αισθεται, cf. Thack. p. 259) τον νυμφιον κρουοντα επι την θυραν, 2^3 ο νυμφιος (η νυμφη ταδε S*), 3^1 η νυμφη ταδε, 9^1 αι θυγατερες ιερουσαλημ και οι φυλακες των τ⟨ε⟩ιχεων πυνθανονται της νυμφης, 10^1 η νυμφη σημαιν⟨ε⟩ι τον αδελφιδον οποιος εστιν, 6 1^1 πυνθανονται της νυμφης αι θυγατερες ιερουσαλημ που απηλθεν ο αδελφιδος αυτης, 2^1 η δε νυμφη αποκρινεται, 4^1 ο νυμφιος προς την νυμφην, 10^1 θυγατερες και βασιλισσαι ειδον την νυμφην και εμακαρισαν αυτην, 11^1 ο νυμφιος προς την νυμφην, 11^4 η νυμφη ταδε προς τον νυμφιον, 7 1^1 ο νυμφιος προς την νυμφην, 1^3 ταις βασιλισσαις και ταις θυγατρασιν ο νυμφιος ταδε, 10^2 η νυμφη, 8 5^1 αι θυγατερες και αι βασιλισσαι και οι του νυμφιου ειπαν, 5^3 ο νυμφιος ταδε προς την νυμφην, 10^1 η νυμφη παρρησιαζετε (pro -ται), 13^1 η νυμφη.

ΙΩΒ

1 1 Ἄνθρωπός τις ἦν ἐν χώρᾳ τῇ Αυσίτιδι, ᾧ ὄνομα Ιωβ,
καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἀληθινός, ἄμεμπτος, δίκαιος,
θεοσεβής,
ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος.
2 ἐγένοντο δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες τρεῖς.
3 καὶ ἦν τὰ κτήνη αὐτοῦ πρόβατα ἑπτακισχίλια,
κάμηλοι τρισχίλιαι,
ζεύγη βοῶν πεντακόσια,
ὄνοι θήλειαι νομάδες πεντακόσιαι,
καὶ ὑπηρεσία πολλὴ σφόδρα
καὶ ἔργα μεγάλα ἦν αὐτῷ ἐπὶ τῆς γῆς·
καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εὐγενὴς τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν.
4 συμπορευόμενοι δὲ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους
ἐποιοῦσαν πότον καθ' ἑκάστην ἡμέραν
συμπαραλαμβάνοντες ἅμα καὶ τὰς τρεῖς ἀδελφὰς αὐτῶν
ἐσθίειν καὶ πίνειν μετ' αὐτῶν.

Iob: BSA; in S multa saeculo septimo correcta sunt, quae multis locis posterior corrector iterum correxit; has posteriores correctiones omitto. praeterea codicis V ab 30 9 incipientis mentionem facio, ubi hic codex cum A solo uel ASc concordat. — *O* in hoc libro multos stichos olim a 𝔊 atque etiam nunc a Sa absentes ex alio interprete (plerumque θ′) suppleuit, quos, cum omnes fere iam in antiquissimis codicibus graecis adsint, in textu retinui, sed exemplaria hexaplaria (Sy, La[ed. Lagarde, cf. inf.], paucos codices graecos, cf. Field) secutus asteriscis adpinctis signaui; cf. Ciasca Bibliorum fragmenta copto-sahidica II Romae 1889), p. XXIII—XXXII et P. de Lagarde Mittheilungen 2 (Gött. 1887), S. 189—237: Des Hieronymus Übertragung der griech. Übersetzung des Iob.

1 1^1 τις > A† | 1^2 αληθ./αμεμπτος δικ.] tr. A: cf. 8^4 || 3^2 τρισχιλιοι et 3^4 πεντακοσιοι A† || 4^1 οι υιοι/αυτου] tr. S*†

5 καὶ ὡς ἂν συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ πότου,
ἀπέστελλεν Ιωβ καὶ ἐκαθάριζεν αὐτοὺς ἀνιστάμενος τὸ πρωὶ
καὶ προσέφερεν περὶ αὐτῶν θυσίας κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν
καὶ μόσχον ἕνα περὶ ἁμαρτίας περὶ τῶν ψυχῶν αὐτῶν·
ἔλεγεν γὰρ Ιωβ Μήποτε οἱ υἱοί μου ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῶν κακὰ ἐνενόησαν πρὸς θεόν.
οὕτως οὖν ἐποίει Ιωβ πάσας τὰς ἡμέρας.
6 Καὶ ὡς ἐγένετο ἡ ἡμέρα αὕτη,
καὶ ἰδοὺ ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστῆναι ἐνώπιον τοῦ κυρίου,
καὶ ὁ διάβολος ἦλθεν μετ᾽ αὐτῶν.
7 καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Πόθεν παραγέγονας;
καὶ ἀποκριθεὶς ὁ διάβολος τῷ κυρίῳ εἶπεν
Περιελθὼν τὴν γῆν καὶ ἐμπεριπατήσας τὴν ὑπ᾽ οὐρανὸν πάρειμι.
8 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ κύριος
Προσέσχες τῇ διανοίᾳ σου κατὰ τοῦ παιδός μου Ιωβ,
ὅτι οὐκ ἔστιν κατ᾽ αὐτὸν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς
ἄνθρωπος ἄμεμπτος, ἀληθινός, θεοσεβής,
ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος;
9 ἀπεκρίθη δὲ ὁ διάβολος καὶ εἶπεν ἐναντίον τοῦ κυρίου
Μὴ δωρεὰν σέβεται Ιωβ τὸν θεόν;
10 οὐ σὺ περιέφραξας τὰ ἔξω αὐτοῦ καὶ τὰ ἔσω τῆς οἰκίας αὐτοῦ
καὶ τὰ ἔξω πάντων τῶν ὄντων αὐτῷ κύκλῳ;
τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ εὐλόγησας
καὶ τὰ κτήνη αὐτοῦ πολλὰ ἐποίησας ἐπὶ τῆς γῆς.
11 ἀλλὰ ἀπόστειλον τὴν χεῖρά σου καὶ ἅψαι πάντων, ὧν ἔχει·
εἰ μὴν εἰς πρόσωπόν σε εὐλογήσει.
12 τότε εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ
Ἰδοὺ πάντα, ὅσα ἔστιν αὐτῷ, δίδωμι ἐν τῇ χειρί σου,

5^2 απεστειλεν A | 5^3 και — θυσιας] προσεφερεν τε θυσιας περι αυτων A† | θυσιαν BS*† | αριθμον] καθαρισμον S*† | 5^4 περι ult.] υπερ A | 5^5 διανοια] καρδια A | θεον] pr. τον SA | 5^6 ουν > A | ιωβ > A† | fin.] + αυτων A† || 6^1 ως εγεν.] tr. A | 6^2 ιδου > A† | κυριου] θεου S*† | 6^3 fin.] + περιελθων την γην και εμπεριπατησας την υπ ουρανον A†: ex 7; + περιελθων την γην και εμπεριπατησας εν αυτη codices duo codici A cognati et Sa†: haec laudat Orig. epist. ad Iul. Afric. c. 3 inter ea, quae „ἄλλα … εὕρομεν … ἐν τοῖς ἡμετέροις ἀντιγράφοις ἢ ἐν τοῖς παρὰ Ιουδαίοις“ || 7^1 τω διαβ.] προς τον διαβολον A† || 8^1 κυριος] θεος A† | 8^2 παιδος] θεραποντος A: cf. 42 8^2 | 8^3 κατ αυτον] ανθρωπος ομοιος αυτω A†: cf. 2 3 | της > S† | 8^4 αμεμπτος] + δικαιος ASc: ex 1 || 9^1 και ειπεν > A† | εναντι S† | του > A pau. | 9^2 σεβεται ιωβ] tr. A | θεον] κυριον BS || 10^1 τα εξω / αυτου] tr. A | 10^2 εξω] εξωθεν A† | αυτω] -του S: cf. 12 | κυκλοθεν A† | 10^3 τα] + δε A† || 11^2 σε] σου S* || 12^1 τοτε] και A† | 12^2 αυτω] -του S*†: cf. 10 | διδωμι εν τη χειρι σου] εν τ. χ. σ. δεδωκα A†

ἀλλὰ αὐτοῦ μὴ ἅψῃ.
καὶ ἐξῆλθεν ὁ διάβολος παρὰ τοῦ κυρίου.
13 Καὶ ἦν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη,
οἱ υἱοὶ Ιωβ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ
ἔπινον οἶνον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν τοῦ πρεσβυτέρου.
14 καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἦλθεν πρὸς Ιωβ καὶ εἶπεν αὐτῷ
Τὰ ζεύγη τῶν βοῶν ἠροτρία,
καὶ αἱ θήλειαι ὄνοι ἐβόσκοντο ἐχόμεναι αὐτῶν·
15 καὶ ἐλθόντες οἱ αἰχμαλωτεύοντες ᾐχμαλώτευσαν αὐτὰς
καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μαχαίραις·
σωθεὶς δὲ ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι.
16 Ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν ἕτερος ἄγγελος καὶ εἶπεν πρὸς Ιωβ
Πῦρ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέκαυσεν τὰ πρόβατα καὶ τοὺς ποιμένας κατέφαγεν ὁμοίως·
καὶ σωθεὶς ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι.
17 Ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν ἕτερος ἄγγελος καὶ εἶπεν πρὸς Ιωβ
Οἱ ἱππεῖς ἐποίησαν ἡμῖν κεφαλὰς τρεῖς
καὶ ἐκύκλωσαν τὰς καμήλους καὶ ᾐχμαλώτευσαν αὐτὰς
καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μαχαίραις·
ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι.
18 Ἔτι τούτου λαλοῦντος ἄλλος ἄγγελος ἔρχεται λέγων τῷ Ιωβ
Τῶν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγατέρων σου ἐσθιόντων καὶ πινόντων παρὰ τῷ ἀδελφῷ αὐτῶν τῷ πρεσβυτέρῳ
19 ἐξαίφνης πνεῦμα μέγα ἐπῆλθεν ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ ἥψατο τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς οἰκίας,
καὶ ἔπεσεν ἡ οἰκία ἐπὶ τὰ παιδία σου, καὶ ἐτελεύτησαν·
ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι.

12^{4} παρα του κυριου] απο προσωπου κυρ. A || **13^{1}** ην] εγενετο A | η > S*† | 13^{2}] pr. και A | ιωβ] pr. του A† | αυτου > S*† | 13^{3}] pr. ησθιον και ASc (in *O* sub ※) || **15^{1}** αιχμαλωτευοντες] -τευσαντες S† | αυτους A† | 15^{2} απεκτ. εν μαχαιραις] επαταξαν εν στοματι μαχαιρας A(†) | 15^{3} σωθεις δε ... ηλθον] και εσωθην ... και ηλθον A pau.: cf. 16^{3} 17^{5} 19^{3} et 3 12 || **16^{1}** και ειπεν προς ιωβ] προς ιωβ και ειπεν αυτω A(†) | 16^{2} ουρανου] + επι την γην A | κατεκαυσεν ... κατεφαγεν] tr. A | κατεφαγεν] κατεφλεξεν S*† | 16^{3} και σωθεις] σωθεις δε B†: ex 15^{3} | σωθεις ... ηλθον] εσωθην ... και ηλθον A†: cf. 15^{3} || **17^{1}** ηλθεν — ιωβ] ετερος αγγελος ερχεται προς ιωβ και λεγει αυτω A(†) | προς ιωβ > S*† | 17^{2} κεφαλας] αρχας ASc | 17^{4} απεκτ.] απωλεσαν S*† | εν > B | 17^{5} εσωθην δε] και εσωθην A pau.: cf. 15^{3} || **18^{1}** αλλος αγγ. ερχεται] ερχ. ετερος αγγ. S† | λεγων τω ιωβ] προς ιωβ λεγων A | 18^{2} τω αδελφω αυτων] pr. του (pro τω) υιω σου A† || **19^{1}** επηλθεν] > S*†, ηλθεν A† pau. | εκ] απο A† | 19^{3} εσωθην δε] και εσωθην A pau.: cf. 15^{3}

20 Οὕτως ἀναστὰς Ιωβ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ
καὶ ἐκείρατο τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ
καὶ πεσὼν χαμαὶ προσεκύνησεν καὶ εἶπεν
21 Αὐτὸς γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου,
γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ·
ὁ κύριος ἔδωκεν, ὁ κύριος ἀφείλατο·
ὡς τῷ κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτως καὶ ἐγένετο·
εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον.
22 Ἐν τούτοις πᾶσιν τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ
οὐδὲν ἥμαρτεν Ιωβ ἐναντίον τοῦ κυρίου
καὶ οὐκ ἔδωκεν ἀφροσύνην τῷ θεῷ.
2 1 Ἐγένετο δὲ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη
καὶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστῆναι ἔναντι κυρίου,
καὶ ὁ διάβολος ἦλθεν ἐν μέσῳ αὐτῶν
※παραστῆναι ἐναντίον τοῦ κυρίου.↙
2 καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Πόθεν σὺ ἔρχῃ;
τότε εἶπεν ὁ διάβολος ἐνώπιον τοῦ κυρίου
Διαπορευθεὶς τὴν ὑπ᾽ οὐρανὸν καὶ ἐμπεριπατήσας τὴν σύμπασαν πάρειμι.
3 εἶπεν δὲ ὁ κύριος πρὸς τὸν διάβολον
Προσέσχες οὖν τῷ θεράποντί μου Ιωβ,
ὅτι οὐκ ἔστιν κατ᾽ αὐτὸν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς
ἄνθρωπος ἄκακος, ἀληθινός, ἄμεμπτος, θεοσεβής,
ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς κακοῦ;
ἔτι δὲ ἔχεται ἀκακίας·
σὺ δὲ εἶπας τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ διὰ κενῆς ἀπολέσαι.
4 ὑπολαβὼν δὲ ὁ διάβολος εἶπεν τῷ κυρίῳ
Δέρμα ὑπὲρ δέρματος·
ὅσα ὑπάρχει ἀνθρώπῳ, ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐκτείσει·
5 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἀποστείλας τὴν χεῖρά σου ἅψαι τῶν ὀστῶν αὐτοῦ καὶ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ·

20^1 init. — ιωβ] ουτως ακουσας ιωβ αναστας A | αυτου] εαυ. B† | 20^2 αυτου] > BS*†; + και κατεπασατο γην επι της κεφαλης αυτου A$^{(†)}$: ex 2 12 | 20^3 προσεκυν.] + τω κυριω AS^c | και ειπεν ad 21 trahit 𝔐 || 21^4 και > BS*† | 21^5 fin.] + εις τους αιωνας A || 22^2 ουδεν ημ. ιωβ] ουχ ημ. ιωβ ουδεν A† | εναντι SA† | του > A | 22^2 fin.] + ουδε εν τοις χ⟨ε⟩ιλεσιν αυτου A: ex 2 10

2 1^2 εναντι B†] -τιον Spl., ενωπιον A | κυριου BA†] pr. του rel. | 1^3 ηλθεν / εν μεσω αυτων] tr. A† | 1^4 > S* | εναντι A† | του > A† || 2^2 ενωπιον] εναντι A | του > A | 2^3 συμπασαν] γην A† || 3^1 διαβολον] σαταναν A† (Sy ※προς τον σατ. pro προς τον διαβ.) | 3^4 ανθρ.] + ομοιος αυτω A: cf. 1 8 | ακακ. αληθ. αμεμπτ.] αμεμπτος δικαιος αληθεινος A$^{(†)}$: cf. 1 8 | 3^7 δια κενης / απολεσαι] tr. A || 4^3 οσα] pr. παντα S*, pr. και παντα AS^c | ανθρωπω] pr. τω A | υπερ τ. ψ. αυ. εκτεισει] δωσει υπερ τ. ψ. αυ. A$^{(†)}$

εἰ μὴν εἰς πρόσωπόν σε εὐλογήσει.
6 εἶπεν δὲ ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Ἰδοὺ παραδίδωμί σοι αὐτόν, μόνον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ διαφύλαξον.
7 Ἐξῆλθεν δὲ ὁ διάβολος ἀπὸ τοῦ κυρίου
καὶ ἔπαισεν τὸν Ιωβ ἕλκει πονηρῷ ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς.
8 καὶ ἔλαβεν ὄστρακον, ἵνα τὸν ἰχῶρα ξύῃ,
καὶ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κοπρίας ἔξω τῆς πόλεως.
9 Χρόνου δὲ πολλοῦ προβεβηκότος εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ
Μέχρι τίνος καρτερήσεις λέγων
9a Ἰδοὺ ἀναμένω χρόνον ἔτι μικρὸν
προσδεχόμενος τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου;
9b ἰδοὺ γὰρ ἠφάνισταί σου τὸ μνημόσυνον ἀπὸ τῆς γῆς,
υἱοὶ καὶ θυγατέρες, ἐμῆς κοιλίας ὠδῖνες καὶ πόνοι,
οὓς εἰς τὸ κενὸν ἐκοπίασα μετὰ μόχθων.
9c σύ τε αὐτὸς ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων κάθησαι διανυκτερεύων αἴθριος·
9d κἀγὼ πλανῆτις καὶ λάτρις
τόπον ἐκ τόπου περιερχομένη καὶ οἰκίαν ἐξ οἰκίας
προσδεχομένη τὸν ἥλιον πότε δύσεται,
ἵνα ἀναπαύσωμαι τῶν μόχθων καὶ τῶν ὀδυνῶν, αἵ με νῦν συνέχουσιν.
9e ἀλλὰ εἰπόν τι ῥῆμα εἰς κύριον καὶ τελεύτα.
10 ὁ δὲ ἐμβλέψας εἶπεν αὐτῇ
Ὥσπερ μία τῶν ἀφρόνων γυναικῶν ἐλάλησας·
εἰ τὰ ἀγαθὰ ἐδεξάμεθα ἐκ χειρὸς κυρίου, τὰ κακὰ οὐχ ὑποίσομεν;
ἐν πᾶσιν τούτοις τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ
οὐδὲν ἥμαρτεν Ιωβ τοῖς χείλεσιν ἐναντίον τοῦ θεοῦ.
11 Ἀκούσαντες δὲ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ τὰ κακὰ πάντα τὰ ἐπελθόντα αὐτῷ
παρεγένοντο ἕκαστος ἐκ τῆς ἰδίας χώρας πρὸς αὐτόν,

5^2 μην (cf. 1 11^2)] μη A† || 6^2 μονον ad 6^1 trahit S† | την] + δε S*† | διαφυλ.] διατηρησον A || 7^1 απο] παρα A | 7^2 εως] μεχρι S^c || 8^1 ελαβεν] + ιωβ A | τον ιχ. ξυη] αποξεη(cf. 7 5) τον ιχ. αυτου A (αυτου in *O* sub ※) | 8^2 εκαθητο BS*†] pr. αυτος rel. (in *O* sub ※) || 9^1 αυτω] τω ιωβ A || $9a^1$ αναμενω > S*† | $9a^2$ μου] αυτου S*† || $9b^1$ σου / το μνημ.] tr. A† | $9b^2$ υιοι] + σου A | εμης] pr. της A pau. || 9c τε] δε A | καθησαι > S*† || $9d^1$ πλανητις] -νωμενη BS*† | $9d^2$ περιερχ.] > BS*†, suppleuit S^c† in fine stichi | $9d^3$ δυσεται] -ση A(†) | $9d^4$ μοχθων] + μου B† | των 2⁰] + περιεχουσων με A || 9e (= 𝔐 9^2) εις] προς A || 10^2] pr. ινα τι A | ελαλ.] pr. ουτως A | 10^3 τα 1⁰] + μεν A† | τα 2⁰] + δε A† | 10^4 πασιν τουτοις] tr. A | 10^5 init. — χειλ.] ουχ ημαρτεν ιωβ ουδε εν τοις χ⟨ε⟩ιλεσιν αυτου A† (αυτου in *O* sub ※) || 11^2 παρεγενετο S† | χωρας] πολεως A† | αυτον] + του παρακαλεσαι και επισκεψασθε(pro -θαι) αυτον A(†): ex 11^7

Ελιφας ὁ Θαιμανων βασιλεύς,
Βαλδαδ ὁ Σαυχαίων τύραννος,
Σωφαρ ὁ Μιναίων βασιλεύς,
καὶ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν ὁμοθυμαδὸν
τοῦ παρακαλέσαι καὶ ἐπισκέψασθαι αὐτόν.
12 ἰδόντες δὲ αὐτὸν πόρρωθεν οὐκ ἐπέγνωσαν
καὶ βοήσαντες φωνῇ μεγάλῃ ἔκλαυσαν
ῥήξαντες ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ στολὴν
καὶ καταπασάμενοι γῆν.
13 παρεκάθισαν αὐτῷ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ νύκτας,
καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐλάλησεν·
ἑώρων γὰρ τὴν πληγὴν δεινὴν οὖσαν καὶ μεγάλην σφόδρα.
3 1 Μετὰ τοῦτο ἤνοιξεν Ιωβ τὸ στόμα αὐτοῦ
καὶ κατηράσατο τὴν ἡμέραν αὐτοῦ 2 λέγων
3 Ἀπόλοιτο ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ ἐγεννήθην,
καὶ ἡ νύξ, ἐν ᾗ εἶπαν Ἰδοὺ ἄρσεν.
4 ἡ ἡμέρα ἐκείνη εἴη σκότος,
καὶ μὴ ἀναζητήσαι αὐτὴν ὁ κύριος ἄνωθεν,
μηδὲ ἔλθοι εἰς αὐτὴν φέγγος·
5 ἐκλάβοι δὲ αὐτὴν σκότος καὶ σκιὰ θανάτου,
ἐπέλθοι ἐπ᾽ αὐτὴν γνόφος.
6 καταραθείη ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νὺξ ἐκείνη,
ἀπενέγκαιτο αὐτὴν σκότος·
μὴ εἴη εἰς ἡμέρας ἐνιαυτοῦ
μηδὲ ἀριθμηθείη εἰς ἡμέρας μηνῶν·
7 ἀλλὰ ἡ νὺξ ἐκείνη εἴη ὀδύνη,
καὶ μὴ ἔλθοι ἐπ᾽ αὐτὴν εὐφροσύνη μηδὲ χαρμονή·
8 ἀλλὰ καταράσαιτο αὐτὴν ὁ καταρώμενος τὴν ἡμέραν ἐκείνην
ὁ μέλλων τὸ μέγα κῆτος χειρώσασθαι.
9 σκοτωθείη τὰ ἄστρα τῆς νυκτὸς ἐκείνης,

11^{3} ελ(ε)ιφας: sic BS in 4 1 22 1, BA in 42 17e, B in 15 1 42 7.9; sed -φαζ BSA hoc loco, SA in 15 1 42 7.9, S in 42 17e, A in 4 1 22 1 et in additamento ad 42 17e; cf. Gen. 36 4—16 Par. I 1 35.36 | 11^{4} βαλδας A†: item A† in 18 1, AV† in 42 17e, sed in 8 1 25 1 42 9 etiam A βαλδαδ | σαυχαιων] σ > A†: cf. 18 1 | 11^{5}] pr. και A | 11^{6} προς αυτον / ομοθυμ.] tr. A† | 11^{7} του > S*† || 12^{3} ρηξαντες] + δε A† (trahit $12^{3.4}$ ad 13) | 12^{4}] + επι τας κεφαλας αυτων A pl. (in *O* [superaddente εις τον ουρανον] sub ※) || 13^{1} παρεκαθηντο A† | επτα 2⁰ > S*† | 13^{2} > S† | 13^{2} fin.] + προς αυτον λογον A (in *O* sub ※) | 13^{3} γαρ > S*† | δεινην ουσαν] tr. S†
3 1^{1}] pr. και A | τουτο] ταυτα A† || 2 λεγων] pr. και απεκριθη ιωβ A† (in *O* sub ※) || 3^{1} εγεν(ν)ηθην] + εν αυτη A (in *O* sub ※) | 3^{2} εν] εκεινη B† || 4^{1} ημερα] νυξ BS*pl. || 5^{2}] pr. και A† || $6^{1.2}$ > S*† | 6^{1} καταρ. η ημ. ad 5 trahit 𝔐 | ημερα] + εκεινη ASˢpl. | 6^{3} ενιαυτων A† || 7^{1} οδυνηρα A

ὑπομεῖναι καὶ εἰς φωτισμὸν μὴ ἔλθοι
καὶ μὴ ἴδοι ἑωσφόρον ἀνατέλλοντα,
10 ὅτι οὐ συνέκλεισεν πύλας γαστρὸς μητρός μου·
ἀπήλλαξεν γὰρ ἂν πόνον ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου.
11 διὰ τί γὰρ ἐν κοιλίᾳ οὐκ ἐτελεύτησα,
ἐκ γαστρὸς δὲ ἐξῆλθον καὶ οὐκ εὐθὺς ἀπωλόμην;
12 ἵνα τί δὲ συνήντησάν μοι γόνατα;
ἵνα τί δὲ μαστοὺς ἐθήλασα;
13 νῦν ἂν κοιμηθεὶς ἡσύχασα,
ὑπνώσας δὲ ἀνεπαυσάμην
14 μετὰ βασιλέων βουλευτῶν γῆς,
οἳ ἠγαυριῶντο ἐπὶ ξίφεσιν,
15 ἢ μετὰ ἀρχόντων, ὧν πολὺς ὁ χρυσός,
οἳ ἔπλησαν τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀργυρίου,
16 ἢ ὥσπερ ἔκτρωμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μητρὸς
ἢ ὥσπερ νήπιοι, οἳ οὐκ εἶδον φῶς.
17 ἐκεῖ ἀσεβεῖς ἐξέκαυσαν θυμὸν ὀργῆς,
ἐκεῖ ἀνεπαύσαντο κατάκοποι τῷ σώματι·
18 ὁμοθυμαδὸν δὲ οἱ αἰώνιοι
οὐκ ἤκουσαν φωνὴν φορολόγου·
19 μικρὸς καὶ μέγας ἐκεῖ ἐστιν
καὶ θεράπων οὐ δεδοικὼς τὸν κύριον αὐτοῦ.
20 ἵνα τί γὰρ δέδοται τοῖς ἐν πικρίᾳ φῶς,
ζωὴ δὲ ταῖς ἐν ὀδύναις ψυχαῖς;
21 οἳ ὁμείρονται τοῦ θανάτου καὶ οὐ τυγχάνουσιν
ἀνορύσσοντες ὥσπερ θησαυρούς,
22 περιχαρεῖς δὲ ἐγένοντο, ἐὰν κατατύχωσιν.
23 θάνατος ἀνδρὶ ἀνάπαυμα,
συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς κατ᾽ αὐτοῦ·
24 πρὸ γὰρ τῶν σίτων μου στεναγμός μοι ἥκει,
δακρύω δὲ ἐγὼ συνεχόμενος φόβῳ·
25 φόβος γάρ, ὃν ἐφρόντισα, ἦλθέν μοι,

9^{2} εις φωτισμον(S*† φως) μη ελθοι] μη ελθοι και μη φωτισαι A† | 9^{3} και μη] μηδε A† || 10^{2} πονον] κοπον A† || 12^{1} ινα τι δε] και ινα τι A†: cf. 5 16$^{1.2}$ 20.25 6 14^{2} 8 21 9 34 10 16.17 11 20 13 12.26.27^{2} etc. et 1 15^{3} et 11 8 | συνηντησεν A† | γον.] pr. τα BC pau. | 12^{2} fin.] + μητρος μου A pau. || 14^{1} βουλ.] pr. και A† || 15^{1} η] και A† || 17^{1} εξεκαυσαν] επαυσαν A | 17^{2} τω > A† || 18^{1} οι αιωνιοι] δι αιωνος AS^{c}† | 18^{2} ουκ] + ετι A† || 19^{2} ου > BS* || 20^{1} πικρια] + ψυχης A || 21^{1} ομειρονται (cf. W. Bauer Griech.-Deutsch. Wörterbuch zum N. T. [^{6}1988], col. 1146)] ιμειρ. B^{c} | του > A | 21^{2} ανορυσσ.] + αυτον AS^{c}† | θησαυρον A† || 22 εγινοντο S*† | fin.] + θανατου A† || 23^{1} θαν.] + γαρ A† | αναπαυμα BS*†] -παυσις rel.; + ου η ⟨ο⟩δος απεκρυβη A†, + ου η οδος απεκρ. απ αυτου mu. (in *O* sub ※) | 23^{2} θεος] κυριος A || 24^{1} μοι > BS† || 25^{1} εφροντ.] ευλαβουμην A†

καὶ ὃν ἐδεδοίκειν, συνήντησέν μοι.
26 οὔτε εἰρήνευσα οὔτε ἡσύχασα οὔτε ἀνεπαυσάμην,
ἦλθεν δέ μοι ὀργή.
4 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ελιφας ὁ Θαιμανίτης λέγει
2 Μὴ πολλάκις σοι λελάληται ἐν κόπῳ;
ἰσχὺν δὲ ῥημάτων σου τίς ὑποίσει;
3 εἰ γὰρ σὺ ἐνουθέτησας πολλοὺς
καὶ χεῖρας ἀσθενοῦς παρεκάλεσας
4 ἀσθενοῦντάς τε ἐξανέστησας ῥήμασιν
γόνασίν τε ἀδυνατοῦσιν θάρσος περιέθηκας,
5 νῦν δὲ ἥκει ἐπὶ σὲ πόνος καὶ ἥψατό σου, σὺ δὲ ἐσπούδασας.
6 πότερον οὐχ ὁ φόβος σού ἐστιν ἐν ἀφροσύνῃ
καὶ ἡ ἐλπίς σου καὶ ἡ ἀκακία τῆς ὁδοῦ σου;
7 μνήσθητι οὖν τίς καθαρὸς ὢν ἀπώλετο
ἢ πότε ἀληθινοὶ ὁλόρριζοι ἀπώλοντο.
8 καθ' ὃν τρόπον εἶδον τοὺς ἀροτριῶντας τὰ ἄτοπα,
οἱ δὲ σπείροντες αὐτὰ ὀδύνας θεριοῦσιν ἑαυτοῖς.
9 ἀπὸ προστάγματος κυρίου ἀπολοῦνται,
ἀπὸ δὲ πνεύματος ὀργῆς αὐτοῦ ἀφανισθήσονται.
10 σθένος λέοντος, φωνὴ δὲ λεαίνης,
γαυρίαμα δὲ δρακόντων ἐσβέσθη·
11 μυρμηκολέων ὤλετο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν βοράν,
σκύμνοι δὲ λεόντων ἔλιπον ἀλλήλους.
12 εἰ δέ τι ῥῆμα ἀληθινὸν ἐγεγόνει ἐν λόγοις σου,
οὐθὲν ἄν σοι τούτων κακὸν ἀπήντησεν.
πότερον οὐ δέξεταί μου τὸ οὖς ἐξαίσια παρ' αὐτοῦ;
13 φόβοι δὲ καὶ ἠχὼ νυκτερινή,
ἐπιπίπτων φόβος ἐπ' ἀνθρώπους,
14 φρίκη δέ μοι συνήντησεν καὶ τρόμος
καὶ μεγάλως μου τὰ ὀστᾶ συνέσεισεν,
15 καὶ πνεῦμα ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπῆλθεν,
ἔφριξαν δέ μου τρίχες καὶ σάρκες.
16 ἀνέστην, καὶ οὐκ ἐπέγνων·
εἶδον, καὶ οὐκ ἦν μορφὴ πρὸ ὀφθαλμῶν μου,
ἀλλ' ἢ αὔραν καὶ φωνὴν ἤκουον

4 1 ελιφας: cf. 2 11[3] || 3[2] ασθενουντων A || 4[1.2] τε bis] δε A | 4[2] θαρσος περιεθ.] tr. A† || 5 δε ult. > B† | εσπουδακας A | 6[2] ακακια 3 codd. Gra. (cf. 2 3 27 5 31 6)] κακια rel. || 7[1] τις] οτι ουδ⟨ε⟩ις A† || 8[2] εαυτοις] εν αυτοις A† || 10[1] σθενος] στονος Gra. || 12[2] σοι — απηντησεν] τουτων κακων συνηντησεν μοι(sic) A(†) | 12[3] ποτερον] + ουν A | μου το ους] σου το ους μου A† | εξαισια παρ αυτου (13) φοβοι δε] εξεσια, εξεσιοι γαρ παρ αυτου φοβοι A† (sic iuncta) || 13[1] φοβοι A†] -βω BS*†, -βος Sc | δε > A || 14[1] δε > B† | 14[2] συνεσεισεν] διεσ. B†, συνεπεσεν A*† || 16[1]] pr. και A†

17 Τί γάρ; μὴ καθαρὸς ἔσται βροτὸς ἐναντίον κυρίου
ἢ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἄμεμπτος ἀνήρ;
18 εἰ κατὰ παίδων αὐτοῦ οὐ πιστεύει,
κατὰ δὲ ἀγγέλων αὐτοῦ σκολιόν τι ἐπενόησεν,
19 τοὺς δὲ κατοικοῦντας οἰκίας πηλίνας,
ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἐσμεν,
ἔπαισεν αὐτοὺς σητὸς τρόπον·
20 καὶ ἀπὸ πρωίθεν ἕως ἑσπέρας οὐκέτι εἰσίν,
παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς ἑαυτοῖς βοηθῆσαι ἀπώλοντο·
21 ἐνεφύσησεν γὰρ αὐτοῖς καὶ ἐξηράνθησαν,
ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς σοφίαν.
5 1 ἐπικάλεσαι δέ, εἴ τίς σοι ὑπακούσεται,
ἢ εἴ τινα ἀγγέλων ἁγίων ὄψῃ.
2 καὶ γὰρ ἄφρονα ἀναιρεῖ ὀργή,
πεπλανημένον δὲ θανατοῖ ζῆλος.
3 ἐγὼ δὲ ἑώρακα ἄφρονας ῥίζαν βάλλοντας,
ἀλλ᾽ εὐθέως ἐβρώθη αὐτῶν ἡ δίαιτα.
4 πόρρω γένοιντο οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἀπὸ σωτηρίας,
κολαβρισθείησαν δὲ ἐπὶ θύραις ἡσσόνων, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμενος·
5 ἃ γὰρ ἐκεῖνοι συνήγαγον, δίκαιοι ἔδονται,
αὐτοὶ δὲ ἐκ κακῶν οὐκ ἐξαίρετοι ἔσονται,
ἐκσιφωνισθείη αὐτῶν ἡ ἰσχύς.
6 οὐ γὰρ μὴ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς γῆς κόπος,
οὐδὲ ἐξ ὀρέων ἀναβλαστήσει πόνος·
7 ἀλλὰ ἄνθρωπος γεννᾶται κόπῳ,
νεοσσοὶ δὲ γυπὸς τὰ ὑψηλὰ πέτονται.
8 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἐγὼ δεηθήσομαι κυρίου,
κύριον δὲ τὸν πάντων δεσπότην ἐπικαλέσομαι
9 τὸν ποιοῦντα μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα,
ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός·
10 τὸν διδόντα ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν,
ἀποστέλλοντα ὕδωρ ἐπὶ τὴν ὑπ᾽ οὐρανόν·

17^{1} εναντι SA† | κυριου] pr. του B† || **19^{1}** τους δε] εα δε τους **A** | **19^{2}** ων] ου A† | εκ τ. αυ. πηλου / εσμεν] **tr.** A† || **20^{1}** και post εσπερας **tr.** A† | εως] μεχρι B*†, μεχρις Bc† || **21^{1}** αυτους S*† | εξηρ.] ετελευτησαν A† | 21^{2}] και παρα το μη εχ. αυτ. σοφ. απωλοντο A†

5 1^{1} σου εισακουσ. A(†) | 1^{2} αγγελων αγιων] tr. SA || 3^{2} ευθυς A† | εβρωθη αυτων η διαιτα] η δι. αυ. εβρωθη A† || 4^{1} εγενοντο A† | αυτου S† | 4^{2} σκολαβρ. A† || 5^{1} συνηγ.] εθερισαν A† | 5^{2} εξαιρετοι εσονται] -ρεθησονται A | 5^{3}] pr. και A† || 6^{1} της > A† || 7^{1} γενναται (+ εν compl.) κοπω] εν κοπω γενν. A† | 7^{2} γυπος BS**O*(uid.)†] γυπων ASc†, αετων rel. || 8^{2} παντων δεσπ.] παντοκρατορα A† || 10^{1} της γης A† | 10^{2}] pr. τον A†

11 τὸν ποιοῦντα ταπεινοὺς εἰς ὕψος
καὶ ἀπολωλότας ἐξεγείροντα·
12 διαλλάσσοντα βουλὰς πανούργων,
καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν αἱ χεῖρες αὐτῶν ἀληθές.
13 ὁ καταλαμβάνων σοφοὺς ἐν τῇ φρονήσει,
βουλὴν δὲ πολυπλόκων ἐξέστησεν·
14 ἡμέρας συναντήσεται αὐτοῖς σκότος,
τὸ δὲ μεσημβρινὸν ψηλαφήσαισαν ἴσα νυκτί.
15 ἀπόλοιντο δὲ ἐν πολέμῳ,
ἀδύνατος δὲ ἐξέλθοι ἐκ χειρὸς δυνάστου·
16 εἴη δὲ ἀδυνάτῳ ἐλπίς,
ἀδίκου δὲ στόμα ἐμφραχθείη.
17 μακάριος δὲ ἄνθρωπος, ὃν ἤλεγξεν ὁ κύριος·
νουθέτημα δὲ παντοκράτορος μὴ ἀπαναίνου.
18 αὐτὸς γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ καὶ πάλιν ἀποκαθίστησιν·
ἔπαισεν, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἰάσαντο.
19 ἑξάκις ἐξ ἀναγκῶν σε ἐξελεῖται,
ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ οὐ μὴ ἅψηταί σου κακόν.
20 ἐν λιμῷ ῥύσεταί σε ἐκ θανάτου,
ἐν πολέμῳ δὲ ἐκ χειρὸς σιδήρου λύσει σε.
21 ἀπὸ μάστιγος γλώσσης σε κρύψει,
καὶ οὐ μὴ φοβηθῇς ἀπὸ κακῶν ἐρχομένων.
22 ἀδίκων καὶ ἀνόμων καταγελάσῃ,
ἀπὸ δὲ θηρίων ἀγρίων οὐ μὴ φοβηθῇς·
23 θῆρες γὰρ ἄγριοι εἰρηνεύσουσίν σοι.
24 εἶτα γνώσῃ ὅτι εἰρηνεύσει σου ὁ οἶκος,
ἡ δὲ δίαιτα τῆς σκηνῆς σου οὐ μὴ ἁμάρτῃ.

12^1] pr. τον A† || 13^1 fin.] + αυτων A† | 13^2 βουλας A† | πολυτροπων S*† || 14^1 ημερας] εν -ρα A† | συναντ. αυτοις] tr. A† | 14^2 ψηλαφησιαν A† || 16^1 ειη δε] και ειη A† | 16^2 αδικου δε] και αδ. A†: cf. 3 12 || 17^1 fin.] + επι της γης ASc† || 18^2 επαισεν] παταξει A† | ιασονται A† || 19^1 σε εξελ.] tr. Apl. | 19^2 ου μη αψ.] ουχ αψεται A† | αψηται σου] tr. S† || 20^2 εν πολ. δε] και εν πολ. A†: cf. 3 12 | λυσει] ρυσεται A† || 21^1 σε κρυψει] tr. A† | 21^2 ου μη φοβηθης BS†] ου φοβηθηση A†, ου μη -θηση rel.: cf. 22 | ερχομ.] pr. επ S | fin.] add. duo stichos και ου φοβηθηση απο ταλαιπωριας, οτι ελευσεται ταλαιπωρια A† || 22^2 αγριων] + της γης A(†) | ου μη φοβηθης BS†] ου φοβηθηση A, ου μη -θηση mu.: cf. 21 || ante 23 addit *O*† stichum ※οτι μετα των λιθων του αγρου η διαθηκη σου uel sim. = 𝔐; post 23 addunt A† et codex unus codici A cognatus quatuor stichos οτι μετα των λιθων του αγρου η διαθηκη σου, και τα θηρια του αγρου ειρηνευσει(uel -σουσι) σοι, και γνωση οτι εν ειρηνη το σπερμα(uel σκηνωμα) σου, και επισκοπη της ευπρεπειας σου και ου μη αμαρτης (codex cognatus om. quatuor ultima uerba): ad hos stichos et ad 24^1 quidam adscripsit asteriscos in marg. codicis A (cf. 9 7 et Rahlfs Sept.-Stud. 3 [1911], p. 31 n. 6)

25 γνώσῃ δὲ ὅτι πολὺ τὸ σπέρμα σου,
τὰ δὲ τέκνα σου ἔσται ὥσπερ τὸ παμβότανον τοῦ ἀγροῦ.
26 ἐλεύσῃ δὲ ἐν τάφῳ ὥσπερ σῖτος ὥριμος κατὰ καιρὸν θεριζόμενος
ἢ ὥσπερ θημωνιὰ ἅλωνος καθ᾽ ὥραν συγκομισθεῖσα.
27 ἰδοὺ ταῦτα οὕτως ἐξιχνιάσαμεν,
ταῦτά ἐστιν ἃ ἀκηκόαμεν·
σὺ δὲ γνῶθι σεαυτῷ εἴ τι ἔπραξας.
6 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει
2 Εἰ γάρ τις ἱστῶν στήσαι μου τὴν ὀργήν,
τὰς δὲ ὀδύνας μου ἄραι ἐν ζυγῷ ὁμοθυμαδόν,
3 καὶ δὴ ἄμμου παραλίας βαρυτέρα ἔσται·
ἀλλ᾽ ὡς ἔοικεν, τὰ ῥήματά μού ἐστιν φαῦλα.
4 βέλη γὰρ κυρίου ἐν τῷ σώματί μού ἐστιν,
ὧν ὁ θυμὸς αὐτῶν ἐκπίνει μου τὸ αἷμα·
ὅταν ἄρξωμαι λαλεῖν, κεντοῦσί με.
5 τί γάρ; μὴ διὰ κενῆς κεκράξεται ὄνος ἄγριος, ἀλλ᾽ ἢ τὰ σῖτα ζητῶν;
εἰ δὲ καὶ ῥήξει φωνὴν βοῦς ἐπὶ φάτνης ἔχων τὰ βρώματα;
6 εἰ βρωθήσεται ἄρτος ἄνευ ἁλός;
εἰ δὲ καὶ ἔστιν γεῦμα ἐν ῥήμασιν κενοῖς;
7 οὐ δύναται γὰρ παύσασθαί μου ἡ ψυχή·
βρόμον γὰρ ὁρῶ τὰ σῖτά μου ὥσπερ ὀσμὴν λέοντος.
8 εἰ γὰρ δῴη, καὶ ἔλθοι μου ἡ αἴτησις,
καὶ τὴν ἐλπίδα μου δῴη ὁ κύριος.
9 ἀρξάμενος ὁ κύριος τρωσάτω με,
εἰς τέλος δὲ μή με ἀνελέτω.
10 εἴη δέ μου πόλις τάφος, ἐφ᾽ ἧς ἐπὶ τειχέων ἡλλόμην ἐπ᾽ αὐτῆς, οὐ μὴ φείσωμαι·
οὐ γὰρ ἐψευσάμην ῥήματα ἅγια θεοῦ μου.
11 τίς γάρ μου ἡ ἰσχύς, ὅτι ὑπομένω;
ἢ τίς μου ὁ χρόνος, ὅτι ἀνέχεταί μου ἡ ψυχή;
12 μὴ ἰσχὺς λίθων ἡ ἰσχύς μου;
ἢ αἱ σάρκες μού εἰσιν χάλκειαι;

25^{1} γνωση δε] και γν. A†: cf. 3 12 || 26^{1} ελευση] pr. απ A† | καιρον] + αυτου A† || 27^{1} εξιχνιασα S*† | 27^{3} ει > S*ABc | επραξας] εποιησας A†
6 2^{1} ει] τι A† || 3^{1} βαρυτεραι εισιν A† || 4^{1} στοματι S† | 4^{2} αυτων > A† || 6^{1} > S*† || 7^{1} γαρ] δε A† | παυσ. μου] tr. A | ψυχη] οργη BS*† | 7^{2} οσμη S*† || 8^{1} ελθη A | 8^{2} κυριος] θεος A† || 9^{1} με > S*A | 9^{2} με > S*† || 10^{1} μου πολις] μοι η πολ. μου A† | επ(S*† απ) — 10^{1} fin. est stichus singularis in S, ου μη φεισ. ad 10^{2} trahit A | ου μη φεισ.] ου φεισομαι B† | 10^{2} ρηματα αγια] tr. S†, εν ρηματι αγιου A(†) || 11^{1} η > S*† || 12^{2} χαλκαι A†: cf. 20 24 40 18 41 7. 20 et Thack. § 12, 2

13 ἢ οὐκ ἐπ᾽ αὐτῷ ἐπεποίθειν;
βοήθεια δὲ ἀπ᾽ ἐμοῦ ἄπεστιν.
14 ἀπείπατό με ἔλεος,
ἐπισκοπὴ δὲ κυρίου ὑπερεῖδέν με.
15 οὐ προσεῖδόν με οἱ ἐγγύτατοί μου· ὥσπερ χειμάρρους ἐκλείπων
ἢ ὥσπερ κῦμα παρῆλθόν με·
16 οἵτινές με διευλαβοῦντο, νῦν ἐπιπεπτώκασίν μοι
ὥσπερ χιὼν ἢ κρύσταλλος πεπηγώς·
17 καθὼς τακεῖσα θέρμης γενομένης οὐκ ἐπεγνώσθη ὅπερ ἦν,
18 οὕτως κἀγὼ κατελείφθην ὑπὸ πάντων,
ἀπωλόμην δὲ καὶ ἔξοικος ἐγενόμην.
19 ἴδετε ὁδοὺς Θαιμανων,
ἀτραποὺς Σαβων, οἱ διορῶντες·
20 καὶ αἰσχύνην ὀφειλήσουσιν
οἱ ἐπὶ πόλεσιν καὶ χρήμασιν πεποιθότες.
21 ἀτὰρ δὲ καὶ ὑμεῖς ἐπέβητέ μοι ἀνελεημόνως,
ὥστε ἰδόντες τὸ ἐμὸν τραῦμα φοβήθητε.
22 τί γάρ; μή τι ὑμᾶς ᾔτησα
ἢ τῆς παρ᾽ ὑμῶν ἰσχύος ἐπιδέομαι
23 ὥστε σῶσαί με ἐξ ἐχθρῶν
ἢ ἐκ χειρὸς δυναστῶν ῥύσασθαί με;
24 διδάξατέ με, ἐγὼ δὲ κωφεύσω·
εἴ τι πεπλάνημαι, φράσατέ μοι.
25 ἀλλ᾽ ὡς ἔοικεν, φαῦλα ἀληθινοῦ ῥήματα,
οὐ γὰρ παρ᾽ ὑμῶν ἰσχὺν αἰτοῦμαι·
26 οὐδὲ ὁ ἔλεγχος ὑμῶν ῥήμασίν με παύσει,
οὐδὲ γὰρ ὑμῶν φθέγμα ῥήματος ἀνέξομαι.
27 πλὴν ὅτι ἐπ᾽ ὀρφανῷ ἐπιπίπτετε,
ἐνάλλεσθε δὲ ἐπὶ φίλῳ ὑμῶν.
28 νυνὶ δὲ εἰσβλέψας εἰς πρόσωπα ὑμῶν οὐ ψεύσομαι.
29 καθίσατε δὴ καὶ μὴ εἴη ἄδικον,
καὶ πάλιν τῷ δικαίῳ συνέρχεσθε.

14[1] απειπ.] + δε A† | 14[2] επισκ. δε] και επισκ. A†: cf. 3 12 || **15**[2] κυματα A† || **16**[1] διευλαβ.] δι > A† || **17** τακεις A† | γινομ. A† | ουκ επεγν.] ουκετι εγν. A† || **18**[2] δε] τε A† || **19**[2]] pr. και A(†) | σαβων] εσεβων Sc(†), ασεβων A(†) | fin.] + αισχυνθηται(pro -τε) A (οι διορ. αισχ. est stichus in A) || **20**[1] και > A† | οφειλ.] pr. οι ορωντες A† || **21**[1] δε] δη A || **23**[1] εξ] εκ χειρος A pl. | εχθρων] κακων A† | 23[2] εκ χ. δυν. / ρυσ. με] tr. A† (A δυναστου) || **25**[1] αληθ.] pr. ανδρος A | 25[2] ισχυν] pr. ρημα ουδε A† || **26**[1] ρημ. με] τα ρηματα μου A† | 26[2] γαρ > A† | υμων / φθ. ρημ.] tr. A† (hab. φθεγματος pro -μα) || **27**[1] επ > A† || **28** εμβλεψας A || **29**[1]] + εν κρισ⟨ε⟩ι ASc (in Sy sub ∽)

30 οὐ γάρ ἐστιν ἐν γλώσσῃ μου ἄδικον·
ἢ ὁ λάρυγξ μου οὐχὶ σύνεσιν μελετᾷ;
7 1 πότερον οὐχὶ πειρατήριόν ἐστιν ὁ βίος ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς
καὶ ὥσπερ μισθίου αὐθημερινοῦ ἡ ζωὴ αὐτοῦ;
2 ἢ ὥσπερ θεράπων δεδοικὼς τὸν κύριον αὐτοῦ καὶ τετευχὼς σκιᾶς
ἢ ὥσπερ μισθωτὸς ἀναμένων τὸν μισθὸν αὐτοῦ.
3 οὕτως κἀγὼ ὑπέμεινα μῆνας κενούς,
νύκτες δὲ ὀδυνῶν δεδομέναι μοί εἰσιν.
4 ἐὰν κοιμηθῶ, λέγω Πότε ἡμέρα;
ὡς δ' ἂν ἀναστῶ, πάλιν Πότε ἑσπέρα;
πλήρης δὲ γίνομαι ὀδυνῶν ἀπὸ ἑσπέρας ἕως πρωί.
5 φύρεται δέ μου τὸ σῶμα ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων,
τήκω δὲ βώλακας γῆς ἀπὸ ἰχῶρος ξύων.
6 ὁ δὲ βίος μού ἐστιν ἐλαφρότερος λαλιᾶς,
ἀπόλωλεν δὲ ἐν κενῇ ἐλπίδι.
7 μνήσθητι οὖν ὅτι πνεῦμά μου ἡ ζωὴ
καὶ οὐκέτι ἐπανελεύσεται ὁ ὀφθαλμός μου ἰδεῖν ἀγαθόν.
8 ※οὐ περιβλέψεταί με ὀφθαλμὸς ὁρῶντός με·
※οἱ ὀφθαλμοί σου ἐν ἐμοί, καὶ οὐκέτι εἰμί↙
9 ὥσπερ νέφος ἀποκαθαρθὲν ἀπ' οὐρανοῦ.
ἐὰν γὰρ ἄνθρωπος καταβῇ εἰς ᾅδην, οὐκέτι μὴ ἀναβῇ
10 οὐδ' οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ ἔτι εἰς τὸν ἴδιον οἶκον,
οὐδὲ μὴ ἐπιγνῷ αὐτὸν ἔτι ὁ τόπος αὐτοῦ.
11 ἀτὰρ οὖν οὐδὲ ἐγὼ φείσομαι τῷ στόματί μου,
λαλήσω ἐν ἀνάγκῃ ὤν,
ἀνοίξω πικρίαν ψυχῆς μου συνεχόμενος.
12 πότερον θάλασσά εἰμι ἢ δράκων,
ὅτι κατέταξας ἐπ' ἐμὲ φυλακήν;
13 εἶπα ὅτι Παρακαλέσει με ἡ κλίνη μου,
ἀνοίσω δὲ πρὸς ἐμαυτὸν ἰδίᾳ λόγον τῇ κοίτῃ μου·

30^{1} εν γλ. μου / αδικον] tr. A† | 30^{2} η ο λ. μου ουχι] η ουχι ο λ. μου mu., ουχι δε και ο λ. μου A†

7 1^{1} ανθρ.] pr. του S† | 1^{2} μισθου A† || 2^{1} τετυχηκως A†: cf. Thack. p. 287 || 5^{2} ξεων AC†: cf. 2 8 || 6^{1} λαλιας] δρομεως ASc || 7^{1} ουν] δε A† | 7^{2} ο > B† || 8^{1} ου περιβλ. με] ουκ ατενοι(sic) μοι A† | οφθ.] pr. ο A | 8^{2} ουκετι] ουκ A†, sed ante 9^{1} add. A† και ουκετι ειμι || 9^{2} ουκετι μη αναβη] ου μη αν αναβη ετι A† || 10^{1} ουδ ου] ουδε A | επιστραφη A† | ετι > B | 10^{2} ουδε] ουδ ου B | ετι / ο τ. αυ.] tr. A† || 11^{1} αταρ ουν] τοιγαρουν A† = α' θ', cf. Field | ουν > S*† | 11^{2} λαλ.] + δε A | ων BS*†] + του πνευματος μου rel. (in *O* sub ※) | 11^{3} ανοιξω] + το στομα μου ASc† | πικρια Sc, εν πικρια A† | μου > A | fin.] + φοβω S*† || 12^{2} οτι] επ⟨ε⟩ι A† | επ εμε] κατ εμου A† || 13^{1} ειπα οτι] ειπον A† | 13^{2} ιδια λογον] διαλογον ιδια A†

14 ἐκφοβεῖς με ἐνυπνίοις καὶ ἐν ὁράμασίν με καταπλήσσεις.
15 απαλλάξεις ἀπὸ πνεύματός μου τὴν ψυχήν μου,
ἀπὸ δὲ θανάτου τὰ ὀστᾶ μου.
16 οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ζήσομαι, ἵνα μακροθυμήσω·
ἀπόστα ἀπ᾽ ἐμοῦ, κενὸς γάρ μου ὁ βίος.
17 τί γάρ ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι ἐμεγάλυνας αὐτὸν
ἢ ὅτι προσέχεις τὸν νοῦν εἰς αὐτὸν
18 ἢ ἐπισκοπὴν αὐτοῦ ποιήσῃ ἕως τὸ πρωὶ
καὶ εἰς ἀνάπαυσιν αὐτὸν κρινεῖς;
19 ἕως τίνος οὐκ ἐᾷς με
οὐδὲ προΐῃ με, ἕως ἂν καταπίω τὸν πτύελόν μου ἐν ὀδύνῃ;
20 εἰ ἐγὼ ἥμαρτον, τί δύναμαί σοι πρᾶξαι,
ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων;
διὰ τί ἔθου με κατεντευκτήν σου,
εἰμὶ δὲ ἐπὶ σοὶ φορτίον;
21 καὶ διὰ τί οὐκ ἐποιήσω τῆς ἀνομίας μου λήθην
καὶ καθαρισμὸν τῆς ἁμαρτίας μου;
νυνὶ δὲ εἰς γῆν ἀπελεύσομαι,
ὀρθρίζων δὲ οὐκέτι εἰμί.
8 1 Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδαδ ὁ Σαυχίτης λέγει
2 Μέχρι τίνος λαλήσεις ταῦτα;
πνεῦμα πολυρῆμον τοῦ στόματός σου.
3 μὴ ὁ κύριος ἀδικήσει κρίνων
ἢ ὁ τὰ πάντα ποιήσας ταράξει τὸ δίκαιον;
4 εἰ οἱ υἱοί σου ἥμαρτον ἐναντίον αὐτοῦ,
ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀνομίας αὐτῶν.
5 σὺ δὲ ὄρθριζε πρὸς κύριον παντοκράτορα δεόμενος.
6 εἰ καθαρὸς εἶ καὶ ἀληθινός, δεήσεως ἐπακούσεταί σου,
ἀποκαταστήσει δέ σοι δίαιταν δικαιοσύνης·
7 ἔσται οὖν τὰ μὲν πρῶτά σου ὀλίγα,
τὰ δὲ ἔσχατά σου ἀμύθητα.
8 ἐπερώτησον γὰρ γενεὰν πρώτην,
ἐξιχνίασον δὲ κατὰ γένος πατέρων·
9 χθιζοὶ γάρ ἐσμεν καὶ οὐκ οἴδαμεν,
σκιὰ γάρ ἐστιν ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ βίος.

14 init.] pr. δια τι A† || 15[1] απαλλαξεις(A† σσ pro ξ)] + δε ASc† | μου 1[0] > A† | ψυχην] ζωην A† | 15[2]] την δε ψυχην μου απο του σωματος μου A† || 18[1] ποιη A† | εως > A†, εως ⌒ 19[1] εως S*† || 20[1] δυναμαι σοι] δυνησομαι B† || 21[1] ουκ εποι. της ανομ. μου ληθην BS†] ουκ εποι. ληθην της ανομ. μου pl., ου ληθην εποι. της αμαρτιας μου A† | 21[2] αμαρτ.] ανομιας A†
8 2[1] ταυτα > S*† || 4[1] οι > SA† | 4[2] χερσιν S† | ανομιας] την -μιαν A† || 6[1] αληθινος] + ει A† (*O* add. ※συ) | επακουσ. σου] tr. A† || 8[1] γαρ] δε S†, > A† || 9[2] γαρ] δε A† | επι τ. γης / ο βιος BS†] tr. rel.

10 ἢ οὐχ οὗτοί σε διδάξουσιν καὶ ἀναγγελοῦσιν
καὶ ἐκ καρδίας ἐξάξουσιν ῥήματα;
11 μὴ θάλλει πάπυρος ἄνευ ὕδατος
ἢ ὑψωθήσεται βούτομον ἄνευ πότου;
12 ἔτι ὂν ἐπὶ ῥίζης καὶ οὐ μὴ θερισθῇ,
πρὸ τοῦ πιεῖν πᾶσα βοτάνη οὐχὶ ξηραίνεται.
13 οὕτως τοίνυν ἔσται τὰ ἔσχατα πάντων τῶν ἐπιλανθανομένων τοῦ κυρίου·
ἐλπὶς γὰρ ἀσεβοῦς ἀπολεῖται.
14 ἀοίκητος γὰρ αὐτοῦ ἔσται ὁ οἶκος,
ἀράχνη δὲ αὐτοῦ ἀποβήσεται ἡ σκηνή.
15 ἐὰν ὑπερείσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, οὐ μὴ στῇ·
ἐπιλαβομένου δὲ αὐτοῦ οὐ μὴ ὑπομείνῃ·
16 ὑγρὸς γάρ ἐστιν ὑπὸ ἡλίου,
καὶ ἐκ σαπρίας αὐτοῦ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ ἐξελεύσεται.
17 ἐπὶ συναγωγὴν λίθων κοιμᾶται,
ἐν δὲ μέσῳ χαλίκων ζήσεται.
18 ἐὰν καταπίῃ, ὁ τόπος ψεύσεται αὐτόν·
οὐχ ἑόρακας τοιαῦτα.
19 ὅτι καταστροφὴ ἀσεβοῦς τοιαύτη,
ἐκ δὲ γῆς ἄλλον ἀναβλαστήσει.
20 ὁ γὰρ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσηται τὸν ἄκακον,
πᾶν δὲ δῶρον ἀσεβοῦς οὐ δέξεται.
21 ἀληθινῶν δὲ στόμα ἐμπλήσει γέλωτος,
τὰ δὲ χείλη αὐτῶν ἐξομολογήσεως·
22 οἱ δὲ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐνδύσονται αἰσχύνην,
δίαιτα δὲ ἀσεβοῦς οὐκ ἔσται.

9 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει
2 Ἐπ᾽ ἀληθείας οἶδα ὅτι οὕτως ἐστίν·
πῶς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς παρὰ κυρίῳ;
3 ἐὰν γὰρ βούληται κριθῆναι αὐτῷ,
οὐ μὴ ὑπακούσῃ αὐτῷ,

10[1] διδαξ.] + ρηματα A† | αναγγ.] + σοι συνεσιν σοφιας A† | 10[2] εξαξ.] σε διδαξουσιν A† || 12[1] > S*† | 12[2] πασαν βοτανην A | pro ουχι ξηρ. hab. A† stichum εαν δε μη πιη ξηραινεται (etiam stichi praecedentes alio modo distinguuntur) | ουχι ξηρ.] ξηρανθησεται pl. || 13[1] κυριου] θεου A† | 13[2] ασεβων S*† | απολειται] απ > A† || 14[1] γαρ] δε A† | αυτου εσται] tr. SA pau. | οικος] + και η οδος αυτου A† | 14[2]] η δε σκηνη αυτου αραχνη αποβησεται A† || 15[2] αυτου] -της A† || 16[2] αυτου 1[0] > S pau. || 17[1] συναγωγη A || 18[1] ο τοπ. ψευσ. / αυτον] tr. A† || 19[2] αλλο A† || 20[1] αποποιησεται A || 21[2] τα δε] και τα A†: cf. 3 12 | εξομολ.] αγαλλιασεως A† || 22[2] διαιτα δε] και δι. A† | ασεβων S*†
9 3[1] αυτω] μετ αυτου A†

ἵνα μὴ ἀντείπῃ πρὸς ἕνα λόγον αὐτοῦ ἐκ χιλίων.
4 σοφὸς γάρ ἐστιν διανοίᾳ, κραταιός τε καὶ μέγας·
τίς σκληρὸς γενόμενος ἐναντίον αὐτοῦ ὑπέμεινεν;
5 ὁ παλαιῶν ὄρη καὶ οὐκ οἴδασιν,
ὁ καταστρέφων αὐτὰ ὀργῇ·
6 ὁ σείων τὴν ὑπ᾽ οὐρανὸν ἐκ θεμελίων,
οἱ δὲ στῦλοι αὐτῆς σαλεύονται·
7 ὁ λέγων τῷ ἡλίῳ καὶ οὐκ ἀνατέλλει,
κατὰ δὲ ἄστρων κατασφραγίζει·
8 ὁ τανύσας τὸν οὐρανὸν μόνος
καὶ περιπατῶν ὡς ἐπ᾽ ἐδάφους ἐπὶ θαλάσσης·
9 ὁ ποιῶν Πλειάδα καὶ Ἕσπερον καὶ Ἀρκτοῦρον καὶ ταμιεῖα νότου·
10 ὁ ποιῶν μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα,
ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός.
11 ἐὰν ὑπερβῇ με, οὐ μὴ ἴδω·
καὶ ἐὰν παρέλθῃ με, οὐδ᾽ ὧς ἔγνων.
12 ἐὰν ἀπαλλάξῃ, τίς ἀποστρέψει;
ἢ τίς ἐρεῖ αὐτῷ Τί ἐποίησας;
13 αὐτὸς γὰρ ἀπέστραπται ὀργήν,
ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐκάμφθησαν κήτη τὰ ὑπ᾽ οὐρανόν.
14 ἐὰν δέ μου ὑπακούσηται, ἢ διακρινεῖ τὰ ῥήματά μου.
15 ἐάν τε γὰρ ὦ δίκαιος, οὐκ εἰσακούσεταί μου,
※τοῦ κρίματος αὐτοῦ δεηθήσομαι·↙
16 ἐάν τε καλέσω καὶ ὑπακούσῃ,
οὐ πιστεύω ὅτι εἰσακήκοέν μου.
17 μὴ γνόφῳ με ἐκτρίψῃ;
πολλὰ δέ μου τὰ συντρίμματα πεποίηκεν διὰ κενῆς.
18 οὐκ ἐᾷ γάρ με ἀναπνεῦσαι,
ἐνέπλησεν δέ με πικρίας.
19 ὅτι μὲν γὰρ ἰσχύι κρατεῖ·
τίς οὖν κρίματι αὐτοῦ ἀντιστήσεται;
20 ἐὰν γὰρ ὦ δίκαιος, τὸ στόμα μου ἀσεβήσει·
ἐάν τε ὦ ἄμεμπτος, σκολιὸς ἀποβήσομαι.
21 εἴτε γὰρ ἠσέβησα, οὐκ οἶδα τῇ ψυχῇ,

3[3] χειλεων A || 4[2] γενομ./ἐναντ. αυτου] tr. S† || 5[1] και > B*† | 5[2] οργη] pr. εν A† || 7[1] ηλιω] + μη ανατελλειν A† | post 7[2] repetunt BS† stichum 4 18[2] a Sc asterisco notatum (cf. 5 23 10 4 Sir. 32 18) || 8[2] και > B*† | ως επ εδ./επι θαλ.] tr. A† | επι > S*† || 13[1] οργη A† | 13[2] αυτου] + δε Sc | εκαμφθη A† || 14 υπακουσεται B, εισακουση A(†) | διακρινη A || 15[1] τε > BS*† || 16[1] τε] δε S† | υπακουση] pr. μη B†, εισακ. A† || 17[1] γνοφω] pr. εν A† | 17[2] μου/τα συντριμμ.] tr. compl., + μου A† || 18[2] δε] γαρ S† || 19[1] ισχυει B || 21[1] ησεβηκα S†, ηυσεβησα Gra.

πλὴν ὅτι ἀφαιρεῖταί μου ἡ ζωή.
22 διὸ εἶπον Μέγαν καὶ δυνάστην ἀπολλύει ὀργή,
23 ὅτι φαῦλοι ἐν θανάτῳ ἐξαισίῳ,
ἀλλὰ δίκαιοι καταγελῶνται·
24 παραδέδονται γὰρ εἰς χεῖρας ἀσεβοῦς.
※πρόσωπα κριτῶν αὐτῆς συγκαλύπτει·
※εἰ δὲ μὴ αὐτός, τίς ἐστιν;✓
25 ὁ δὲ βίος μού ἐστιν ἐλαφρότερος δρομέως·
ἀπέδρασαν καὶ οὐκ εἴδοσαν.
26 ἦ καὶ ἔστιν ναυσὶν ἴχνος ὁδοῦ
ἢ ἀετοῦ πετομένου ζητοῦντος βοράν;
27 ἐάν τε γὰρ εἴπω, ἐπιλήσομαι λαλῶν,
συγκύψας τῷ προσώπῳ στενάξω.
28 σείομαι πᾶσιν τοῖς μέλεσιν,
οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ ἀθῷόν με ἐάσεις.
29 ἐπειδὴ δέ εἰμι ἀσεβής, διὰ τί οὐκ ἀπέθανον;
30 ἐὰν γὰρ ἀπολούσωμαι χιόνι
καὶ ἀποκαθάρωμαι χερσὶν καθαραῖς,
31 ἱκανῶς ἐν ῥύπῳ με ἔβαψας,
ἐβδελύξατο δέ με ἡ στολή.
32 οὐ γὰρ εἶ ἄνθρωπος κατ᾽ ἐμέ, ᾧ ἀντικρινοῦμαι,
ἵνα ἔλθωμεν ὁμοθυμαδὸν εἰς κρίσιν.
33 εἴθε ἦν ὁ μεσίτης ἡμῶν καὶ ἐλέγχων
καὶ διακούων ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων·
34 ἀπαλλαξάτω ἀπ᾽ ἐμοῦ τὴν ῥάβδον,
ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ μή με στροβείτω,
35 καὶ οὐ μὴ φοβηθῶ, ἀλλὰ λαλήσω·
οὐ γὰρ οὕτω συνεπίσταμαι.
10 1 κάμνων τῇ ψυχῇ μου,
στένων ἐπαφήσω ἐπ᾽ αὐτὸν τὰ ῥήματά μου·
λαλήσω πικρίᾳ ψυχῆς μου συνεχόμενος

21^{2} πληιν οτι] πλην B†, διο S*† | αφαιρειται BS†] αφηρηται rel. || 23^{1}] + απολουνται A† || 24^{1}] ※*terra tradita est in manus impii* La; Gra. παραδεδοται γη pro παραδεδονται γαρ | 24^{2} αυτου A† | 24^{3} τις εστιν] pr. εστιν BS*†, τις > AS^{c}† || 25^{1} εστιν ελαφρ.] tr. A† | 25^{2} απεδρα A† || 28^{1} σειομαι] + γαρ A† || 29 δε > A† || 31^{1} εν ρυπω / με] tr. A† | 31^{2} fin.] + μου A || 32^{1} ω] ου A† || 33^{1} ειθε] ει γαρ A†, ει γε pau. | ελεγχων] ο διελ. A† | 33^{2} διακρινων A† | fin.] add. stichum δυειν δε μοι χρ(ε)ια A† || 34^{1} ραβδον] + αυτου A† (in *O* sub ※) | 34^{2} ο δε] και ο A†: cf. 3 12 || 35^{1} αλλα] αν S*, εαν mu. | 35^{2} ουτω(ς)] αυτω S*†, > A† | fin.] + εμαυτω αδικον AS^{c}†

10 1^{1} > S*† | καμνων] -νω δε A† | 1^{2} επαφησω επ αυτον] επ εμαυτον επαφ. A(†) | τα ρημ. μου] τον θυμον μου (1^{3}) τα δε ρημ. μου A† | 1^{3} πικρια] -ας S*†, pr. εν A† | μου > A

2 καὶ ἐρῶ πρὸς κύριον Μή με ἀσεβεῖν δίδασκε·
καὶ διὰ τί με οὕτως ἔκρινας;
3 ἢ καλόν σοι, ἐὰν ἀδικήσω,
ὅτι ἀπείπω ἔργα χειρῶν σου,
βουλῇ δὲ ἀσεβῶν προσέσχες;
4 ἢ ὥσπερ βροτὸς ὁρᾷ καθορᾷς
※ἢ καθὼς ὁρᾷ ἄνθρωπος βλέψῃ;↙
5 ἢ ὁ βίος σου ἀνθρώπινός ἐστιν
ἢ τὰ ἔτη σου ἀνδρός;
6 ὅτι ἀνεζήτησας τὴν ἀνομίαν μου
καὶ τὰς ἁμαρτίας μου ἐξιχνίασας.
7 οἶδας γὰρ ὅτι οὐκ ἠσέβησα·
ἀλλὰ τίς ἐστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν σου ἐξαιρούμενος;
8 αἱ χεῖρές σου ἔπλασάν με καὶ ἐποίησάν με,
μετὰ ταῦτα μεταβαλών με ἔπαισας.
9 μνήσθητι ὅτι πηλόν με ἔπλασας,
εἰς δὲ γῆν με πάλιν ἀποστρέφεις.
10 ἢ οὐχ ὥσπερ γάλα με ἤμελξας,
ἐτύρωσας δέ με ἴσα τυρῷ;
11 δέρμα καὶ κρέας με ἐνέδυσας,
ὀστέοις δὲ καὶ νεύροις με ἐνεῖρας.
12 ζωὴν δὲ καὶ ἔλεος ἔθου παρ᾽ ἐμοί,
ἡ δὲ ἐπισκοπή σου ἐφύλαξέν μου τὸ πνεῦμα.
13 ταῦτα ἔχων ἐν σεαυτῷ οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι,
ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐθέν.
14 ἐάν τε γὰρ ἁμάρτω, φυλάσσεις με,
ἀπὸ δὲ ἀνομίας οὐκ ἀθῷόν με πεποίηκας.
15 ἐάν τε γὰρ ἀσεβὴς ὦ, οἴμμοι·
ἐάν τε ὦ δίκαιος, οὐ δύναμαι ἀνακύψαι,
πλήρης γὰρ ἀτιμίας εἰμί.
16 ἀγρεύομαι γὰρ ὥσπερ λέων εἰς σφαγήν,
πάλιν δὲ μεταβαλὼν δεινῶς με ὀλέκεις

2^2 εκρινες A† || 3^1 σοι] + εστιν A† | αδικ.] ασεβησω A† | 3^2 απιπωμε (i. e. απειπωμαι) A† || 4^2 hunc asteriscum praeb. etiam S^c, cf. 9 7 | βλεψη] βλεπεις codices tres codici A cognati, βλεψις A† (cf. Thack. p. 232) || 5^1 εστιν > A† || 7^1 οιδα A† || 8^1 επλασαν ... εποιησαν] tr. SA: cf. Ps. 118 73 | 8^2 μετα] + δε A† || 9^2 με παλιν] tr. S† || 10^2 ετυρ.] επηξας A† || 11^1 δερμα] + δε B | κρεα B† | 11^2 με ενειρας] tr. A† || 12^1 ελεον A† || 13^1 εαυτω S^c || 14^1 φυλαξεις S*A† | 14^2 πεποι.] εασ⟨ε⟩ις A† || 15^1 ασεβης ω] -βησω Sixt.: cf. 3^1 A | 15^2 τε] δε BC† (C† δε etiam pro 15^1 τε), + γαρ S pau. | δυνησομαι A† | 15^3 ατιμιας ειμι] ειμι ανομιας A† || 16^1 γαρ] δε A† | 16^2 παλιν δε] π. γαρ BS*†; και παλιν A†: cf. 3 12 | μεταβ.] + με A†

17 ἐπανακαινίζων ἐπ᾽ ἐμὲ τὴν ἔτασίν μου·
ὀργῇ δὲ μεγάλῃ μοι ἐχρήσω,
ἐπήγαγες δὲ ἐπ᾽ ἐμὲ πειρατήρια.
18 ἵνα τί οὖν ἐκ κοιλίας με ἐξήγαγες, καὶ οὐκ ἀπέθανον,
ὀφθαλμὸς δέ με οὐκ εἶδεν,
19 καὶ ὥσπερ οὐκ ὢν ἐγενόμην;
διὰ τί γὰρ ἐκ γαστρὸς εἰς μνῆμα οὐκ ἀπηλλάγην;
20 ἢ οὐκ ὀλίγος ἐστὶν ὁ χρόνος τοῦ βίου μου;
ἔασόν με ἀναπαύσασθαι μικρὸν
21 πρὸ τοῦ με πορευθῆναι ὅθεν οὐκ ἀναστρέψω,
εἰς γῆν σκοτεινὴν καὶ γνοφεράν,
22 εἰς γῆν σκότους αἰωνίου, οὗ οὐκ ἔστιν φέγγος
οὐδὲ ὁρᾶν ζωὴν βροτῶν.

11 1 Ὑπολαβὼν δὲ Σωφαρ ὁ Μιναῖος λέγει
2 Ὁ τὰ πολλὰ λέγων καὶ ἀντακούσεται·
ἢ καὶ ὁ εὔλαλος οἴεται εἶναι δίκαιος;
εὐλογημένος γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος.
3 μὴ πολὺς ἐν ῥήμασιν γίνου,
οὐ γάρ ἐστιν ὁ ἀντικρινόμενός σοι.
4 μὴ γὰρ λέγε ὅτι Καθαρός εἰμι τοῖς ἔργοις
καὶ ἄμεμπτος ἐναντίον αὐτοῦ.
5 ἀλλὰ πῶς ἂν ὁ κύριος λαλήσαι πρὸς σέ;
※καὶ ἀνοίξει χείλη αὐτοῦ μετὰ σοῦ.↙
6 εἶτα ἀναγγελεῖ σοι δύναμιν σοφίας,
ὅτι διπλοῦς ἔσται τῶν κατὰ σέ·
καὶ τότε γνώσῃ ὅτι ἄξιά σοι ἀπέβη ἀπὸ κυρίου ὧν ἡμάρτηκας.
7 ἢ ἴχνος κυρίου εὑρήσεις
ἢ εἰς τὰ ἔσχατα ἀφίκου, ἃ ἐποίησεν ὁ παντοκράτωρ;
8 ὑψηλὸς ὁ οὐρανός, καὶ τί ποιήσεις;
βαθύτερα δὲ τῶν ἐν ᾅδου τί οἶδας;
9 ἢ μακρότερα μέτρου γῆς
ἢ εὔρους θαλάσσης;
10 ἐὰν δὲ καταστρέψῃ τὰ πάντα, τίς ἐρεῖ αὐτῷ Τί ἐποίησας;
11 αὐτὸς γὰρ οἶδεν ἔργα ἀνόμων,

17^{1} μου] σου A† | 17^{3} επηγαγες δε] και(cf. 3 12) επηγειρας A† || 19^{1} εγεγονειν A† | 19^{2} γαρ] δε A | απηλλαγην] απηλθον A† || 20^{1} χρονος τ. βιου] βιος τ. χρονου BS† | 20^{2} μικρον] ολιγον S† || 21^{1} με > S† | αναστρεφω A†
11 2^{2} ειναι δικαιος BSC pau.] tr. rel. | 2^{3} (cf. 14 1) γενν. γυν.] tr. A† || 5^{1} ο κυρ./λαλ.] tr. A† | λαλησει S† | 5^{2} ανοιξει BS†] -ξη A†, διανοιξαι(-ξη) rel. || 6^{2} εστιν A† | των] τω S*, το (uel τα) pau. | 6^{3} παρεβη A† || 7^{1} η] μη A† | 7^{2} α] ων A || 8^{1} ο > S*C† | ουρανος] + γη δε βαθ⟨ε⟩ια A† | 8^{2} βαθ. δε] η βαθ. A†: cf 15 8 et 3 12 || 9^{1} μετρων A† | γης] + επιστασε(pro -σαι) A | 9^{2} ευρος A

ἰδὼν δὲ ἄτοπα οὐ παρόψεται.
12 ἄνθρωπος δὲ ἄλλως νήχεται λόγοις,
βροτὸς δὲ γεννητὸς γυναικὸς ἴσα ὄνῳ ἐρημίτῃ.
13 εἰ γὰρ σὺ καθαρὰν ἔθου τὴν καρδίαν σου,
ὑπτιάζεις δὲ χεῖρας πρὸς αὐτόν,
14 εἰ ἄνομόν τί ἐστιν ἐν χερσίν σου,
πόρρω ποίησον αὐτὸ ἀπὸ σοῦ,
ἀδικία δὲ ἐν διαίτῃ σου μὴ αὐλισθήτω.
15 οὕτως γὰρ ἀναλάμψει σου τὸ πρόσωπον ὥσπερ ὕδωρ καθαρόν,
ἐκδύσῃ δὲ ῥύπον καὶ οὐ μὴ φοβηθῇς·
16 καὶ τὸν κόπον ἐπιλήσῃ
ὥσπερ κῦμα παρελθὸν καὶ οὐ πτοηθήσῃ·
17 ἡ δὲ εὐχή σου ὥσπερ ἑωσφόρος,
ἐκ δὲ μεσημβρίας ἀνατελεῖ σοι ζωή·
18 πεποιθώς τε ἔσῃ ὅτι ἔστιν σοι ἐλπίς,
ἐκ δὲ μερίμνης καὶ φροντίδος ἀναφανεῖταί σοι εἰρήνη.
19 ἡσυχάσεις γάρ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ πολεμῶν σε·
μεταβαλόμενοι δὲ πολλοί σου δεηθήσονται.
20 σωτηρία δὲ αὐτοὺς ἀπολείψει·
ἡ γὰρ ἐλπὶς αὐτῶν ἀπώλεια,
ὀφθαλμοὶ δὲ ἀσεβῶν τακήσονται.

12 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει
2 Εἶτα ὑμεῖς ἐστε ἄνθρωποι·
ἢ μεθ᾽ ὑμῶν τελευτήσει σοφία.
3 κἀμοὶ μὲν καρδία καθ᾽ ὑμᾶς ἐστιν.
4 δίκαιος γὰρ ἀνὴρ καὶ ἄμεμπτος ἐγενήθη εἰς χλεύασμα·
5 εἰς χρόνον γὰρ τακτὸν ἡτοίμαστο πεσεῖν ὑπὸ ἄλλους
οἴκους τε αὐτοῦ ἐκπορθεῖσθαι ὑπὸ ἀνόμων.
6 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μηδεὶς πεποιθέτω πονηρὸς ὢν ἀθῷος ἔσεσθαι,
ὅσοι παροργίζουσιν τὸν κύριον,
ὡς οὐχὶ καὶ ἔτασις αὐτῶν ἔσται.
7 ἀλλὰ δὴ ἐπερώτησον τετράποδα ἐάν σοι εἴπωσιν,
πετεινὰ δὲ οὐρανοῦ ἐάν σοι ἀπαγγείλωσιν·

11[2] ατοπον A† || **12**[1] λογοις] pr. α A*† | 12[2] ισα > A† || **13**[1] καθ. εθου] tr. S† | 13[2] υπτιασας A† | χειρας] τας χ. σου A† (σου in *O* sub ※) || **14**[2] απο σου] απ εμου S*† || **15**[1] σου / το προσ.] tr. A† || **16**[1] τον κοπον] των κοπων σου A | 16[2] ου] + μη A*† || **17**[2] ανατελλει S† || **19**[2] μεταβαλλομενοι S*, -βαλομενου A† || **20**[1] σωτ. δε] και σωτ. A†: cf. 3 12 | 20[2] απωλεια] απολειται A† | 20[3]] add. stichum παρ αυτω γαρ σοφια και δυναμις A†: ex 12 13
12 2[1] ειτα] μη A† | ανθρ.] + μονοι A || **4** εγενομην A† | χλευασμον A† || **5**[1] γαρ > S† | πεσειν] + με A† | αλλοις A†, αλλων B*† | 5[2] αυτου] μου A† || **6**[2] παροργ.] γαρ οργ. A† || **7**[1] επερωτησον] επ > BS† | ειπη A† | 7[2] πετ. δε BS†] πετ. τε A†, η πετ. rel. | αναγγειλωσιν mu., αναγγειλη A†

8 ἐκδιήγησαι δὲ γῇ ἐάν σοι φράσῃ,
※καὶ ἐξηγήσονταί σοι οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης.
9 ※τίς οὐκ ἔγνω ἐν πᾶσι τούτοις
※ὅτι χεὶρ κυρίου ἐποίησεν ταῦτα;↙
10 εἰ μὴ ἐν χειρὶ αὐτοῦ ψυχὴ πάντων τῶν ζώντων
καὶ πνεῦμα παντὸς ἀνθρώπου;
11 οὖς μὲν γὰρ ῥήματα διακρίνει,
λάρυγξ δὲ σῖτα γεύεται.
12 ἐν πολλῷ χρόνῳ σοφία,
ἐν δὲ πολλῷ βίῳ ἐπιστήμη.
13 παρ' αὐτῷ σοφία καὶ δύναμις,
αὐτῷ βουλὴ καὶ σύνεσις.
14 ἐὰν καταβάλῃ, τίς οἰκοδομήσει;
ἐὰν κλείσῃ κατὰ ἀνθρώπων, τίς ἀνοίξει;
15 ἐὰν κωλύσῃ τὸ ὕδωρ, ξηρανεῖ τὴν γῆν·
ἐὰν δὲ ἐπαφῇ, ἀπώλεσεν αὐτὴν καταστρέψας.
16 παρ' αὐτῷ κράτος καὶ ἰσχύς,
αὐτῷ ἐπιστήμη καὶ σύνεσις.
17 διάγων βουλευτὰς αἰχμαλώτους,
κριτὰς δὲ γῆς ἐξέστησεν.
18 καθιζάνων βασιλεῖς ἐπὶ θρόνους
※καὶ περιέδησεν ζώνῃ ὀσφύας αὐτῶν.↙
19 ἐξαποστέλλων ἱερεῖς αἰχμαλώτους,
δυνάστας δὲ γῆς κατέστρεψεν.
20 διαλλάσσων χείλη πιστῶν,
σύνεσιν δὲ πρεσβυτέρων ἔγνω.
21 ※ἐκχέων ἀτιμίαν ἐπ' ἄρχοντας,↙
ταπεινοὺς δὲ ἰάσατο.
22 ἀνακαλύπτων βαθέα ἐκ σκότους,
ἐξήγαγεν δὲ εἰς φῶς σκιὰν θανάτου.
23 ※πλανῶν ἔθνη καὶ ἀπολλύων αὐτά,↙
καταστρωννύων ἔθνη καὶ καθοδηγῶν αὐτά.
24 διαλλάσσων καρδίας ἀρχόντων γῆς,

8^1 εκδιηγ. δε] δε > BS† (S*† -ηγησαις pro -σαι) | 8^2 και] + ει A | σοι > S*† || 9^1 τις] pr. οτι A†; + ουν BS†: ante ουκ || 10^1 ει μη] οτι A† | των > BS*† || 11^1 ους mu.] νους BSA: cf. 34 3 || 12^1] + ευρισκεται A(†) | 12^2 πολλω] μακρω A† || 13^2] pr. παρ A†: item in 16^2 || 14^1 καταστρεψη A† | 14^2 εαν κλειση] εαν δε και αποκλ⟨ε⟩ιση A†: cf. 15 | ανθρωπου A || 15^2 δε] + και A† || 16^2 cf. 13 || 17^1 βουλ.] + γης A† || 18^1 καθιζων A† | θρονων Smu. | 18^2 περιεδ.] περιεζωσεν compl., περιζωννυων αυτους A† | ↙ in Sy post περιεδ. || 19^1] pr. ο A†: item in 22^1 || 22^1 ο(cf. 19) αποκαλυπτων A† | βαθεια A†: cf. Thack. § 12, 7.8 || 23^1 > B*† | etiam 23^2 sub ※ Sy; cf. Ciasca II, p. XXIV || 24^1 γης > A†

ἐπλάνησεν δὲ αὐτοὺς ὁδῷ, ᾗ οὐκ ᾔδεισαν·
25 ψηλαφήσαισαν σκότος καὶ μὴ φῶς,
πλανηθείησαν δὲ ὥσπερ ὁ μεθύων.
13 1 ἰδοὺ ταῦτα ἑώρακέν μου ὁ ὀφθαλμὸς
καὶ ἀκήκοέν μου τὸ οὖς·
2 καὶ οἶδα ὅσα καὶ ὑμεῖς ἐπίστασθε,
καὶ οὐκ ἀσυνετώτερός εἰμι ὑμῶν.
3 οὐ μὴν δὲ ἀλλ᾽ ἐγὼ πρὸς κύριον λαλήσω,
ἐλέγξω δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ἐὰν βούληται.
4 ὑμεῖς δέ ἐστε ἰατροὶ ἄδικοι
καὶ ἰαταὶ κακῶν πάντες.
5 εἴη δὲ ὑμῖν κωφεῦσαι,
καὶ ἀποβήσεται ὑμῖν εἰς σοφίαν.
6 ἀκούσατε ἔλεγχον στόματός μου,
κρίσιν δὲ χειλέων μου προσέχετε.
7 πότερον οὐκ ἔναντι κυρίου λαλεῖτε,
ἔναντι δὲ αὐτοῦ φθέγγεσθε δόλον;
8 ἢ ὑποστελεῖσθε;
ὑμεῖς δὲ αὐτοὶ κριταὶ γένεσθε.
9 καλόν γε, ἐὰν ἐξιχνιάσῃ ὑμᾶς·
εἰ γὰρ τὰ πάντα ποιοῦντες προστεθήσεσθε αὐτῷ,
10 οὐθὲν ἧττον ἐλέγξει ὑμᾶς·
εἰ δὲ καὶ κρυφῇ πρόσωπα θαυμάσετε,
11 πότερον οὐχὶ δεινὰ αὐτοῦ στροβήσει ὑμᾶς,
φόβος δὲ παρ᾽ αὐτοῦ ἐπιπεσεῖται ὑμῖν;
12 ἀποβήσεται δὲ ὑμῶν τὸ ἀγαυρίαμα ἴσα σποδῷ,
τὸ δὲ σῶμα πήλινον.
13 κωφεύσατε, ἵνα λαλήσω καὶ ἀναπαύσωμαι θυμοῦ
14 ἀναλαβὼν τὰς σάρκας μου τοῖς ὀδοῦσιν,
ψυχὴν δέ μου θήσω ἐν χειρί.
15 ἐάν με χειρώσηται ὁ δυνάστης, ἐπεὶ καὶ ἦρκται,

24^{2} οδω] pr. εν B† | οδω η ουκ ηδ.] tr. S† || 25^{1} ψηλαφησειαν A† | μη] ου A†

13 1^{2} ακηκ. μου το ους] το ους μου ακηκ. A(†) || 2^{2}] και γε νεωτερος υμων ουκ ειμι ασυνετωτερος υμων A† (γε in La sub ※) || 3^{1} εγω post λαλησω tr. A† || 4^{1} δε] γαρ A† || 5^{2} εις σοφιαν] σοφια BS† || 6^{1} ελεγχους S† | στομ.] pr. του B | 6^{2} κρισει A† || 8^{1} η] ει A† | 8^{2} υμ. δε αυτοι] αυτοι υμεις A† | fin.] + καλως γε λαλουντες A† || 9^{1} καλον γε εαν] κ. γαρ εαν S†, κ. γαρ B†, εαν γαρ A† | 9^{2} γαρ] και A† | αυτω] οδω αυτου A† || 10^{2} προσωπον A†: cf. 22 8 32 22 | θαυμασεσθε(uel -θαι) BS†; cf. 22 8 32 22 || 11^{2} φοβ.] pr. ο BS*† | παρ αυτου] κυριου A† || 12^{1} αποβ. δε] και αποβ. A†: cf. 3 12 | υμιν S† | αγαυριαμα (cf. 3 14^{2})] γαυρ. SABc | ισον S || 13 θυμου] θυμω μου A† || 14^{1}] + μου A† | 14^{2} χειρι] χερσιν SA† (+ μου A†) || 15^{1} εαν] + μη A†

ἦ μὴν λαλήσω καὶ ἐλέγξω ἐναντίον αὐτοῦ·
16 καὶ τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν,
οὐ γὰρ ἐναντίον αὐτοῦ δόλος εἰσελεύσεται.
17 ἀκούσατε ἀκούσατε τὰ ῥήματά μου·
ἀναγγελῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων.
18 ἰδοὺ ἐγὼ ἐγγύς εἰμι τοῦ κρίματός μου,
οἶδα ἐγὼ ὅτι δίκαιος ἀναφανοῦμαι.
19 τίς γάρ ἐστιν ὁ κριθησόμενός μοι;
※ὅτι νῦν κωφεύσω καὶ ἐκλείψω.↙
20 δυεῖν δέ μοι χρήσῃ·
※τότε ἀπὸ τοῦ προσώπου σου οὐ κρυβήσομαι·↙
21 τὴν χεῖρα ἀπ᾽ ἐμοῦ ἀπέχου,
καὶ ὁ φόβος σου μή με καταπλησσέτω.
22 εἶτα καλέσεις, ἐγὼ δέ σοι ὑπακούσομαι·
ἢ λαλήσεις, ἐγὼ δέ σοι δώσω ἀνταπόκρισιν.
23 πόσαι εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι μου καὶ αἱ ἀνομίαι μου;
δίδαξόν με τίνες εἰσίν.
24 διὰ τί ἀπ᾽ ἐμοῦ κρύπτῃ,
ἥγησαι δέ με ὑπεναντίον σοι;
25 ἢ ὡς φύλλον κινούμενον ὑπὸ ἀνέμου εὐλαβηθήσῃ
ἢ ὡς χόρτῳ φερομένῳ ὑπὸ πνεύματος ἀντίκεισαί μοι;
26 ὅτι κατέγραψας κατ᾽ ἐμοῦ κακά,
περιέθηκας δέ μοι νεότητος ἁμαρτίας,
27 ἔθου δέ μου τὸν πόδα ἐν κωλύματι,
ἐφύλαξας δέ μου πάντα τὰ ἔργα,
εἰς δὲ ῥίζας τῶν ποδῶν μου ἀφίκου·
28 ὃ παλαιοῦται ἴσα ἀσκῷ
ἢ ὥσπερ ἱμάτιον σητόβρωτον.
14 1 βροτὸς γὰρ γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος καὶ πλήρης ὀργῆς
2 ἢ ὥσπερ ἄνθος ἀνθῆσαν ἐξέπεσεν,

15^2 η μην] ου μην δε αλλα A†: cf. 2 5 5 8 12 6 13 3 17 10 21 17 27 7 33 1 34 36 | ελεγξω] + υμας A† || 16^2 δολιος Gra. | εισελ. ante εναντ. tr. A† || 17^1 ακουσ. 1^0] + μου A† | τα ρημ. / μου] tr. A† | 17^2 υμων] pr. υμιν S† || 19^2 οτι] ινα A† || 20^1 χρησῃ] χρ⟨ε⟩ια A† | 20^2 ου > S || 21^1 χειρα] + σου A pau. | απ εμου απεχου] αποσχου απ εμου A$^{(†)}$ || 22^1 ειτα] ειτ αν B*†, εστ αν S*† | καλεση S*† | σοι] σου S*Bc† | υπακουω A† | 22^2 η > A pau. | ανταποκρ.] αντ > A pau.: cf. 34 36 et 16 8 32 12 || 23^1 αι 2^0 > A | 23^2 διδ. με / τιν. εισιν] tr. A† || 24^1 απ εμου κρυπτη] με αποκρυπτη A† | 24^2 ηγ. δε με] + ωσπερ A† | σου S*A || 25^1 ως] ωσπερ SA | ανεμου] pr. του S*† | 25^2 χορτον φερομενον A† | αντικεισε(pro -σαι) δε(sic) μοι ad 26 trahit A† || 26^2 περιεθ. δε] και περ. A†: cf. 3 12 || 27^1 μου / τον ποδα] tr. S† | κυκλωματι A†: cf. 33 11 | 27^2 εφυλ. δε] και εφυλαξες(sic) A†: cf. 3 12 | 27^3 των > A† || 28^1 οι παλαιουνται A†
14 1 γαρ γενν.] tr. S*†

ἀπέδρα δὲ ὥσπερ σκιὰ καὶ οὐ μὴ στῇ.
3 οὐχὶ καὶ τούτου λόγον ἐποιήσω
καὶ τοῦτον ἐποίησας εἰσελθεῖν ἐν κρίματι ἐνώπιόν σου;
4 τίς γὰρ καθαρὸς ἔσται ἀπὸ ῥύπου; ἀλλ' οὐθείς.
5 ἐὰν καὶ μία ἡμέρα ὁ βίος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς,
ἀριθμητοὶ δὲ μῆνες αὐτοῦ παρὰ σοί,
εἰς χρόνον ἔθου, καὶ οὐ μὴ ὑπερβῇ.
6 ἀπόστα ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ἡσυχάσῃ
καὶ εὐδοκήσῃ τὸν βίον ὥσπερ ὁ μισθωτός.
7 ἔστιν γὰρ δένδρῳ ἐλπίς·
ἐὰν γὰρ ἐκκοπῇ, ἔτι ἐπανθήσει,
καὶ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ ἐκλίπῃ·
8 ἐὰν γὰρ γηράσῃ ἐν γῇ ἡ ῥίζα αὐτοῦ,
ἐν δὲ πέτρᾳ τελευτήσῃ τὸ στέλεχος αὐτοῦ,
9 ἀπὸ ὀσμῆς ὕδατος ἀνθήσει,
ποιήσει δὲ θερισμὸν ὥσπερ νεόφυτον.
10 ἀνὴρ δὲ τελευτήσας ᾤχετο,
πεσὼν δὲ βροτὸς οὐκέτι ἔστιν.
11 χρόνῳ γὰρ σπανίζεται θάλασσα,
ποταμὸς δὲ ἐρημωθεὶς ἐξηράνθη·
12 ἄνθρωπος δὲ κοιμηθεὶς οὐ μὴ ἀναστῇ,
ἕως ἂν ὁ οὐρανὸς οὐ μὴ συρραφῇ·
※καὶ οὐκ ἐξυπνισθήσονται ἐξ ὕπνου αὐτῶν.↙
13 εἰ γὰρ ὄφελον ἐν ᾅδῃ με ἐφύλαξας,
ἔκρυψας δέ με, ἕως ἂν παύσηταί σου ἡ ὀργὴ
καὶ τάξῃ μοι χρόνον, ἐν ᾧ μνείαν μου ποιήσῃ.
14 ἐὰν γὰρ ἀποθάνῃ ἄνθρωπος, ζήσεται
συντελέσας ἡμέρας τοῦ βίου αὐτοῦ·
ὑπομενῶ, ἕως ἂν πάλιν γένωμαι.
15 εἶτα καλέσεις, ἐγὼ δέ σοι ὑπακούσομαι,
τὰ δὲ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ ἀποποιοῦ.
16 ἠρίθμησας δέ μου τὰ ἐπιτηδεύματα,

3^2 εισελθ./εν κριμ.] tr. A† | ενωπιον] επι A† || 4 καθ. εσται] tr. A† | αλλ ουθεις] ουδε εις A† || 5^1 μια ημερα] μιας -ρας γενηται A† | 5^2 παρα σοι pau.] παρ αυτω A, παρ αυτου BS | 5^3 χρονον] + γαρ A† || 6^1 απ αυτου] απ εμου A | ησυχασω A | 6^2 ευδοκησω τον β. μου (μου τον β. A†) A | ο > A || 7^2 γαρ] δε και A† | ετι] παλιν ASc | επανθ.] επ > A† || 8^2 εν] εαν A | πετραις A† || 9^2 ποιησει δε] και ποι. A†: cf. 3 12 || 10^2 πεσων δε] και πεσων A†: cf. 3 12 || 11^2] ποταμοι δε ερημωθεντες ξηρανθησονται A† || 12^2] pr. και ου μη εξεγερθη A† | ου μη συρρ.] παλαιωθη A† || 13^1 φυλαξ⟨ε⟩ις A† | 13^2 κρυψεις A† | εως] ε > S*† || 14^2 ημερας] pr. τας Scpl. | 14^3 υπομενω] + σαι (= σε) A† | αν > B† || 15^1 καλεσεις] + με A†

καὶ οὐ μὴ παρέλθῃ σε οὐδὲν τῶν ἁμαρτιῶν μου·
17 ἐσφράγισας δέ μου τὰς ἀνομίας ἐν βαλλαντίῳ,
ἐπεσημήνω δέ, εἴ τι ἄκων παρέβην.
18 ※καὶ πλὴν ὄρος πῖπτον διαπεσεῖται,
※καὶ πέτρα παλαιωθήσεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς·
19 ※λίθους ἐλέαναν ὕδατα,
※καὶ κατέκλυσεν ὕδατα ὕπτια τοῦ χώματος τῆς γῆς·
※καὶ ὑπομονὴν ἀνθρώπου ἀπώλεσας.⸔
20 ὦσας αὐτὸν εἰς τέλος, καὶ ᾤχετο·
ἐπέστησας αὐτῷ τὸ πρόσωπον καὶ ἐξαπέστειλας·
21 πολλῶν δὲ γενομένων τῶν υἱῶν αὐτοῦ οὐκ οἶδεν,
ἐὰν δὲ ὀλίγοι γένωνται, οὐκ ἐπίσταται·
22 ἀλλ' ἢ αἱ σάρκες αὐτοῦ ἤλγησαν,
ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ ἐπένθησεν.

15 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ελιφας ὁ Θαιμανίτης λέγει
2 Πότερον σοφὸς ἀπόκρισιν δώσει συνέσεως πνεύματος
καὶ ἐνέπλησεν πόνον γαστρὸς
3 ἐλέγχων ἐν ῥήμασιν, οἷς οὐ δεῖ,
ἐν λόγοις, οἷς οὐδὲν ὄφελος;
4 οὐ καὶ σὺ ἀπεποιήσω φόβον,
συνετελέσω δὲ ῥήματα τοιαῦτα ἔναντι τοῦ κυρίου;
5 ἔνοχος εἶ ῥήμασιν στόματός σου
οὐδὲ διέκρινας ῥήματα δυναστῶν·
6 ἐλέγξαι σε τὸ σὸν στόμα καὶ μὴ ἐγώ,
τὰ δὲ χείλη σου καταμαρτυρήσουσίν σου.
7 τί γάρ; μὴ πρῶτος ἀνθρώπων ἐγενήθης;
ἢ πρὸ θινῶν ἐπάγης;
8 ἢ σύνταγμα κυρίου ἀκήκοας,
εἰς δὲ σὲ ἀφίκετο σοφία;
9 τί γὰρ οἶδας, ὃ οὐκ οἴδαμεν;

17^1 τας αμαρτιας S, τα αμαρτηματα A† | 17^2 επεσημ. δε] και επεσ. A†: cf. 3 12 || 18^1 διαπεσ.] δια > A† || 19^1 ελεανεν A† || 20^2] pr. και A† | προσωπον] + σου A† | εξαπεσταλη A† || 21^2 δε] τε A | επιστανται S* pau. || 22^2 επενθ.] pr. επ αυτω A (idem add. Sy^{mg} ex α' θ' ante 22^1 ηλγησαν; idem add. La ante 22^1 ηλγ. sub ÷ [pro ※] et ante 22^2 επενθ. sub ※, cf. Lag. Mitth. 2, p. 207)

15 1 ελιφαζ SA: cf. 2 11^3 || 2^1 ποτερον] τινα αρα A† | πνευματος B*S^{c}A†] πνευμα rel. | 2^2 και ενεπλ.] εμπλησει δε A† || 3^1 ελεγχων] + με A† | οις ου δει] κενοις A† | 3^2] + εν αυτοις codices tres codici A cognati (in *O* sub ※) || 4^1 ου] οτι A† | και > S^c | 4^2 του > A pau. || 5^2 ουδε] -δεν S†, και ου A† | ρημα S*B^c† || 6^1 ελεγξη A† | 6^2 καταμαρτυρησουοιν BS†] -ρησε(= -σαι) A*†, -ρησει A^c†, -ρησαισαν rel. || 7^1 ανθρωπος A† | εγεννηθης AC || 8^2 εις δε] η εις A†: cf. 11 8

ἢ τί συνίεις, ὃ οὐχὶ καὶ ἡμεῖς;
10 ※καί γε πρεσβύτης καί γε παλαιὸς ἐν ἡμῖν
※βαρύτερος τοῦ πατρός σου ἡμέραις.⸔
11 ὀλίγα ὧν ἡμάρτηκας μεμαστίγωσαι,
μεγάλως ὑπερβαλλόντως λελάληκας.
12 τί ἐτόλμησεν ἡ καρδία σου,
ἢ τί ἐπήνεγκαν οἱ ὀφθαλμοί σου,
13 ὅτι θυμὸν ἔρρηξας ἔναντι κυρίου,
ἐξήγαγες δὲ ἐκ στόματος ῥήματα τοιαῦτα;
14 τίς γὰρ ὢν βροτός, ὅτι ἔσται ἄμεμπτος,
ἢ ὡς ἐσόμενος δίκαιος γεννητὸς γυναικός;
15 εἰ κατὰ ἁγίων οὐ πιστεύει,
οὐρανὸς δὲ οὐ καθαρὸς ἐναντίον αὐτοῦ.
16 ἔα δὲ ἐβδελυγμένος καὶ ἀκάθαρτος,
ἀνὴρ πίνων ἀδικίας ἴσα ποτῷ.
17 ἀναγγελῶ δέ σοι, ἄκουέ μου·
ἃ δὴ ἑώρακα, ἀναγγελῶ σοι,
18 ἃ σοφοὶ ἐροῦσιν καὶ οὐκ ἔκρυψαν πατέρας αὐτῶν·
19 αὐτοῖς μόνοις ἐδόθη ἡ γῆ,
καὶ οὐκ ἐπῆλθεν ἀλλογενὴς ἐπ' αὐτούς.
20 πᾶς ὁ βίος ἀσεβοῦς ἐν φροντίδι,
ἔτη δὲ ἀριθμητὰ δεδομένα δυνάστῃ,
21 ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ ἐν ὠσὶν αὐτοῦ·
ὅταν δοκῇ ἤδη εἰρηνεύειν,
ἥξει αὐτοῦ ἡ καταστροφή.
22 μὴ πιστευέτω ἀποστραφῆναι ἀπὸ σκότους·
ἐντέταλται γὰρ ἤδη εἰς χεῖρας σιδήρου,
23 κατατέτακται δὲ εἰς σῖτα γυψίν·
οἶδεν δὲ ἐν ἑαυτῷ ὅτι μένει εἰς πτῶμα.
ἡμέρα δὲ αὐτὸν σκοτεινὴ στροβήσει,
24 ἀνάγκη δὲ καὶ θλῖψις αὐτὸν καθέξει
ὥσπερ στρατηγὸς πρωτοστάτης πίπτων.

9^2 συνιεις] + συ B^c, συ νοεις duo codd., συ νοησεις A† | ουχι] ου B*S*† || **10**^{2} βαρυτ.] πρεσβυτερος A*† || **12**^{1} τι] + οτι A† | 12^2 τι] + σοι A† || **14**^{1} οτι > A || **15**^{1} αγιων] + αυτου S^c† (in *O* sub ※) | 15^1 fin.] + μεμψις A† | 15^2 ουρ.] pr. ο A† | fin.] add. stichum αστρα δε ουκ αμεμπτα A†: cf. 25 5 || **16**^{2} αδικιαν A† || **17**^{1} αναγγελλω SA†: item A† in 17^2 | δε] ουν A† | ακ. μου] συ δε μου ακ. A$^{(†)}$ || **18** ερουσιν] ανηγγειλαν A† | και > B† | πατερες ACpl. || **19**^{1} αυτοις] + δε S^{c}pl. || **20**^{1} ασεβων A† || **21**^{2} ειρηνευεσθαι A† | 21^3] pr. τοτε A† | αυτου / η κατ.] tr. A || **22**^{2} εντετακται A† || **23**^{1}] pr. stichum καταπιπτ⟨ε⟩ι δε εις εξαλη(pro ει)ψιν A†, cui sticho quidam in marg. adpinxit signum obelo simile: eundem stichum praeb. Sy sub ∽ | κατατ. δε] και κατατ. A†: cf. 3 12 | 23^2 δε] γαρ S† | πτωσιν S† | 23^3 δε > A† | αυτον / σκοτ. στροβ.] tr. A† || **24**^{1} και > S*† | 24^2 πιπτων] πεπτωκως A†

25 ὅτι ἦρκεν χεῖρας ἐναντίον τοῦ κυρίου,
ἔναντι δὲ κυρίου παντοκράτορος ἐτραχηλίασεν,
26 ἔδραμεν δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ὕβρει
※ἐν πάχει νώτου ἀσπίδος αὐτοῦ,
27 ※ὅτι ἐκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν στέατι αὐτοῦ
※καὶ ἐποίησεν περιστόμιον ἐπὶ τῶν μηρίων.↙
28 αὐλισθείη δὲ πόλεις ἐρήμους,
εἰσέλθοι δὲ εἰς οἴκους ἀοικήτους·
ἃ δὲ ἐκεῖνοι ἡτοίμασαν, ἄλλοι ἀποίσονται.
29 οὔτε μὴ πλουτισθῇ, οὔτε μὴ μείνῃ αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα·
οὐ μὴ βάλῃ ἐπὶ τὴν γῆν σκιὰν
30 οὐδὲ μὴ ἐκφύγῃ τὸ σκότος·
τὸν βλαστὸν αὐτοῦ μαράναι ἄνεμος,
ἐκπέσοι δὲ αὐτοῦ τὸ ἄνθος.
31 μὴ πιστευέτω ὅτι ὑπομενεῖ,
κενὰ γὰρ ἀποβήσεται αὐτῷ·
32 ἡ τομὴ αὐτοῦ πρὸ ὥρας φθαρήσεται,
καὶ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ πυκάσῃ·
33 τρυγηθείη δὲ ὥσπερ ὄμφαξ πρὸ ὥρας,
ἐκπέσοι δὲ ὡς ἄνθος ἐλαίας.
34 μαρτύριον γὰρ ἀσεβοῦς θάνατος,
πῦρ δὲ καύσει οἴκους δωροδεκτῶν.
35 ἐν γαστρὶ δὲ λήμψεται ὀδύνας,
ἀποβήσεται δὲ αὐτῷ κενά,
ἡ δὲ κοιλία αὐτοῦ ὑποίσει δόλον.

16 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει
2 Ἀκήκοα τοιαῦτα πολλά·
παρακλήτορες κακῶν πάντες.
3 τί γάρ; μὴ τάξις ἐστὶν ῥήμασιν πνεύματος;
※ἢ τί παρενοχλήσει σοι, ὅτι ἀποκρίνῃ;↙
4 κἀγὼ καθ' ὑμᾶς λαλήσω,
εἰ ὑπέκειτό γε ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀντὶ τῆς ἐμῆς·

25^1 εναντι A† | του > A || 26^1 δε > S*† || 27^2 μηρων SA (+ αυτου A) | fin.] add. stichum αινος δε αυτου υβρις Amu. || 28^2 εισελθοι δε] και εισ. A†: cf. 3 12 | 28^3 εκεινος ητοιμασεν AS^c† || 29^1 αυτου / τα υπαρχ.] tr. A† | 29^2 ου] ουδε A(†) | την γην B*A†] την > S*B^c†, γης CS^{c}pl.: cf. 16 13 || 30^1 το > A† | 30^2 μαραινει A† | 30^3 εκπ. δε] και εκπ. A†: item in 33^2, cf. 3 12 || 31^2 αποβ. αυτω] tr. A† || 32^1 η τομη αυ. ad 31 trahit 𝔐 || 33^1 ωσπερ ACpl.] ως BS | 33^2 ως] ωσπερ A† || 34^2 καυσει] pr. κατα A || 35^1 εν γ. δε] και εκ(pro εν) γ. A†: cf. 3 12 | λημψονται A† | 35^3 υποισει] ουκ οισει S*† | δολον] πονον A†

16 4^1 καγω] και εγω δε A† | 4^2 υπεκ. γε] tr. AC(†) | εμης] + ψυχης A†

εἶτ᾽ ἐναλοῦμαι ὑμῖν ῥήμασιν,
κινήσω δὲ καθ᾽ ὑμῶν κεφαλήν·
5 εἴη δὲ ἰσχὺς ἐν τῷ στόματί μου,
κίνησιν δὲ χειλέων οὐ φείσομαι.
6 ἐὰν γὰρ λαλήσω, οὐκ ἀλγήσω τὸ τραῦμα·
ἐὰν δὲ καὶ σιωπήσω, τί ἔλαττον τρωθήσομαι;
7 νῦν δὲ κατάκοπόν με πεποίηκεν, μωρόν, σεσηπότα,
8 ※καὶ ἐπελάβου μου, εἰς μαρτύριον ἐγενήθη·
※καὶ ἀνέστη ἐν ἐμοὶ τὸ ψεῦδός μου,
※κατὰ πρόσωπόν μου ἀνταπεκρίθη.↙
9 ὀργῇ χρησάμενος κατέβαλέν με,
ἔβρυξεν ἐπ᾽ ἐμὲ τοὺς ὀδόντας,
βέλη πειρατῶν αὐτοῦ ἐπ᾽ ἐμοὶ ἔπεσεν.
10 ἀκίσιν ὀφθαλμῶν ἐνήλατο,
ὀξεῖ ἔπαισέν με εἰς σιαγόνα,
ὁμοθυμαδὸν δὲ κατέδραμον ἐπ᾽ ἐμοί.
11 παρέδωκεν γάρ με ὁ κύριος εἰς χεῖρας ἀδίκου,
ἐπὶ δὲ ἀσεβέσιν ἔρριψέν με·
12 εἰρηνεύοντα διεσκέδασέν με,
λαβών με τῆς κόμης διέτιλεν,
κατέστησέν με ὥσπερ σκοπόν.
13 ἐκύκλωσάν με λόγχαις
βάλλοντες εἰς νεφρούς μου οὐ φειδόμενοι,
ἐξέχεαν εἰς τὴν γῆν τὴν χολήν μου·
14 κατέβαλόν με πτῶμα ἐπὶ πτώματι,
ἔδραμον πρός με δυνάμενοι.
15 σάκκον ἔρραψα ἐπὶ βύρσης μου,
τὸ δὲ σθένος μου ἐν γῇ ἐσβέσθη.
16 ἡ γαστήρ μου συγκέκαυται ἀπὸ κλαυθμοῦ,
ἐπὶ δὲ βλεφάροις μου σκιά.
17 ἄδικον δὲ οὐδὲν ἦν ἐν χερσίν μου,
εὐχὴ δέ μου καθαρά.
18 γῆ, μὴ ἐπικαλύψῃς ἐφ᾽ αἵματι τῆς σαρκός μου,

4^3 ρημ.] λογοις A† || 5^2 κίν. δε] και κειν. A†: cf. 3 12 | χειλ.] + μου S* || 6^1 τραυμα] + μου ASc† (in *O* sub ※) | 6^2 ελασσον S || 8^1 εις] pr. και S*† | εγενηθην SA || 9^2 εβρυξεν] + δε A† | επ εμε .. (9^3) .. επ εμοι] tr. S(†) | 9^2 fin.] + αυτου A† | 9^3 πειρατων] -τηριων A† || 10^2 εις σιαγονα Ra. (sim. Gra. et α′σ′)] εις τα γονατα BS†, επι τα γονατα rel. | 10^3 δε] δη S | επ εμε A: cf. $9^{2.3}$ || 11^1 αδικων Sc | 11^2 ασεβεις A† || 13^3 την γην BC†] την > rel.: cf. 15 29 | χολην] ζωην ASc† || 14^1 πτωμα > S*† | 14^2 προς (ε)με] επ εμε A† | δυνατοι A pau. || 15^1 ερραψα pau. Gra.] ερ(ρ)ιψαν ASc†, -ψαν rel. | βυρση ASc | 15^2 εις την εσβεσαν A† || 16^2 βλεφαρων A† | σκια] + θανατου ASc compl. (in *O* sub ※) || 17^1 δε] γαρ A† || 18^1 της > A†

μηδὲ εἴη τόπος τῇ κραυγῇ μου.
19 καὶ νῦν ἰδοὺ ἐν οὐρανοῖς ὁ μάρτυς μου,
ὁ δὲ συνίστωρ μου ἐν ὑψίστοις.
20 ἀφίκοιτό μου ἡ δέησις πρὸς κύριον,
ἔναντι δὲ αὐτοῦ στάζοι μου ὁ ὀφθαλμός.
21 εἴη δὲ ἔλεγχος ἀνδρὶ ἔναντι κυρίου
※καὶ υἱὸς ἀνθρώπου τῷ πλησίον αὐτοῦ.↙
22 ἔτη δὲ ἀριθμητὰ ἥκασιν,
ὁδῷ δέ, ᾗ οὐκ ἐπαναστραφήσομαι, πορεύσομαι.
17 1 ὀλέκομαι πνεύματι φερόμενος,
δέομαι δὲ ταφῆς καὶ οὐ τυγχάνω.
2 λίσσομαι κάμνων, καὶ τί ποιήσας;
3 ἔκλεψαν δέ μου τὰ ὑπάρχοντα ἀλλότριοι.
※τίς ἐστιν οὗτος; τῇ χειρί μου συνδεθήτω.
4 ※ὅτι καρδίαν αὐτῶν ἔκρυψας ἀπὸ φρονήσεως,
※διὰ τοῦτο οὐ μὴ ὑψώσῃς αὐτούς.
5 ※τῇ μερίδι ἀναγγελεῖ κακίας,↙
ὀφθαλμοὶ δέ μου ἐφ᾽ υἱοῖς ἐτάκησαν.
6 ἔθου δέ με θρύλημα ἐν ἔθνεσιν,
γέλως δὲ αὐτοῖς ἀπέβην·
7 πεπώρωνται γὰρ ἀπὸ ὀργῆς οἱ ὀφθαλμοί μου,
πεπολιόρκημαι μεγάλως ὑπὸ πάντων.
8 θαῦμα ἔσχεν ἀληθινοὺς ἐπὶ τούτῳ·
δίκαιος δὲ ἐπὶ παρανόμῳ ἐπανασταίη·
9 σχοίη δὲ πιστὸς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν,
καθαρὸς δὲ χεῖρας ἀναλάβοι θάρσος.
10 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ πάντες ἐρείδετε, ※καὶ δεῦτε δή·↙
οὐ γὰρ εὑρίσκω ἐν ὑμῖν ἀληθές.
11 αἱ ἡμέραι μου παρῆλθον ἐν βρόμῳ,
ἐρράγη δὲ τὰ ἄρθρα τῆς καρδίας μου.
12 ※νύκτα εἰς ἡμέραν ἔθηκαν,
※φῶς ἐγγὺς ἀπὸ προσώπου σκότους.↙

18^2 της κραυγης A || 19—17 12 > $S^{*†}$ || 19^1 ουρανω $S^{s†}$ | μου > A† || 20^1 μου / η δεη. et 20^2 μου / ο οφθ.] tr. A† | 20^2 σταξαι $A^{(†)}$ || 21^1 ελεγχος ανδρι] ο ελ. μου A† | 21^2 > $S^{s†}$ | υιος AO†] υιω rel. || 22^1 ηκασιν] ηκουσιν μοι $A^{(†)}$

17 2 ποιησας BS^sC†] -σω A rel. (sic etiam corrector posterior codicis S) || 3^1 τα υπαρχ. / αλλοτριοι] tr. A† || 4^1 εκρυψαν A | 4^2 ου] ουν A† || 5^2 μου > BO† || 6^1 δε > A† | 6^2] και απεβην αυτοις γελος(sic) A†: cf. 3 12 || 7^1 πεπηρωνται $AS^{s†}$ | γαρ] δε A† | οργης] + σου A† | 7^2] pr. και A† | μεγ. / υπο παντων] tr. A† || 8^1 θαυμα] + δε S^s | τουτω BS^sC†] τουτοις rel. | 8^2] δικαιω γαρ παρανομος επανεστη A† || 9^2 καθ. δε] και ο καθ. A†: cf. 3 12 | χερσιν A† || 10^1 ερειδ.] κρινεται(pro -τε) $S^{s†}$ | δη > A† | 10^2 ευρισκω] εστιν $S^{s†}$ || 11^1 αι] και A† | βρομω] δρομω A || 12^1 εθηκαν AO†] ν > rel.

13 ἐὰν γὰρ ὑπομείνω, ᾅδης μου ὁ οἶκος,
ἐν δὲ γνόφῳ ἔστρωταί μου ἡ στρωμνή.
14 θάνατον ἐπεκαλεσάμην πατέρα μου εἶναι,
μητέρα δέ μου καὶ ἀδελφὴν σαπρίαν.
15 ποῦ οὖν μου ἔτι ἐστὶν ἡ ἐλπίς;
ἢ τὰ ἀγαθά μου ὄψομαι;
16 ἢ μετ' ἐμοῦ εἰς ᾅδην καταβήσονται,
※ἢ ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ χώματος καταβησόμεθα;↙

18 1 Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδαδ ὁ Σαυχίτης λέγει
2 Μέχρι τίνος οὐ παύσῃ;
ἐπίσχες, ἵνα καὶ αὐτοὶ λαλήσωμεν.
3 διὰ τί ὥσπερ τετράποδα σεσιωπήκαμεν ἐναντίον σου;
4 κέχρηταί σοι ὀργή.
τί γάρ; ἐὰν σὺ ἀποθάνῃς, ἀοίκητος ἡ ὑπ' οὐρανόν;
ἢ καταστραφήσεται ὄρη ἐκ θεμελίων;
5 καὶ φῶς ἀσεβῶν σβεσθήσεται,
καὶ οὐκ ἀποβήσεται αὐτῶν ἡ φλόξ·
6 τὸ φῶς αὐτοῦ σκότος ἐν διαίτῃ,
ὁ δὲ λύχνος ἐπ' αὐτῷ σβεσθήσεται.
7 θηρεύσαισαν ἐλάχιστοι τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ,
σφάλαι δὲ αὐτοῦ ἡ βουλή.
8 ἐμβέβληται δὲ ὁ πούς αὐτοῦ ἐν παγίδι·
ἐν δικτύῳ ἑλιχθείη.
9 ἔλθοισαν δὲ ἐπ' αὐτὸν παγίδες·
※κατισχύσει ἐπ' αὐτὸν διψῶντας.
10 ※κέκρυπται ἐν τῇ γῇ σχοινίον αὐτοῦ
※καὶ ἡ σύλλημψις αὐτοῦ ἐπὶ τρίβων.↙
11 κύκλῳ ὀλέσαισαν αὐτὸν ὀδύναι,
πολλοὶ δὲ περὶ πόδας αὐτοῦ ἔλθοισαν ἐν λιμῷ στενῷ.

13^1 αδης μου ο **οικος**] ο οικ. μου αδ. S*† || **14^1 επεκαλεσαμην] προσεκ.** S (S*† om. μην) ABc†, προσκ. C† || **15^1** εστιν / η ελπ.] tr. S†, εστιν > A† | 15^2] + ετι A† || **16^1 αδην] pr. τον A† | καταβησονται] -σεται A**

18 1 βαλδαδ: cf. **2** 11⁴ | σαυχιτης] σ > A†: item AV(†) in **42** 17e, sed in **8** 1 **25** 1 **42** 9 etiam A σαυχιτης, cf. **2** 11⁴ || **3** δια] ινα A† | **τι] + δε A** || **4^1** κεχρηται] κεχρη (sic) A† | σοι] σε δε ASc(†) | 4^2 γαρ εαν / σου] tr. S*† | η υπ ουρ.] **pr. εσται** AC†, + **εσται** Bc† | 4^3 ορη] η γη A† || **5^2** αναβησ. A† | **αυτου A†** || **6^1] + αυτου A** | 6^2 **λυχν.] + αυτου A† = 𝔐 | επ > B*†** || 7^1 θηρευσ⟨ε⟩ιαν A† | ελαχ. / τα υπ. αυ.] tr. A† | 7^2 σφαλαι δε] και σφαλ⟨ε⟩ιη (cf. Thack. p. 286) A†: cf. **3** 12 || 8^1 εμβεβλ. BS†] εμβληθειη rel. | 8^2] pr. και A CSc† | ειλιχθ. A†: cf. Thack. p. 266 || **9^1** δε > S | 9^1 fin.] + κυκλοθεν A | 9^2] **pr. και A† | κατισχυσουσιν et διψωντες A†** || **10^1 κεκρ.] + δε A** || **11^1 κυκλω]** κυκλοθεν (ad 10 tractum, cf. 9^1) και A† | ολεσ⟨ε⟩ιαν A†: cf. 18 | 11^2 πολλων **A†** | **ποδας] ς** > BS | **αυτου > A†** | **ελθοισαν εν] ελθοι (sic) A†**

12 πτῶμα δὲ αὐτῷ ἡτοίμασται ἐξαίσιον.
13 βρωθείησαν αὐτοῦ κλῶνες ποδῶν,
κατέδεται δὲ τὰ ὡραῖα αὐτοῦ θάνατος.
14 ἐκραγείη δὲ ἐκ διαίτης αὐτοῦ ἴασις,
σχοίη δὲ αὐτὸν ἀνάγκη αἰτίᾳ βασιλικῇ.
15 ※κατασκηνώσει ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἐν νυκτὶ αὐτοῦ,
※κατασπαρήσονται τὰ εὐπρεπῆ αὐτοῦ θείῳ.
16 ※ὑποκάτωθεν αἱ ῥίζαι αὐτοῦ ξηρανθήσονται,
※καὶ ἐπάνωθεν ἐπιπεσεῖται θερισμὸς αὐτοῦ.↙
17 τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ ἀπόλοιτο ἐκ γῆς,
※καὶ ὑπάρχει ὄνομα αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐξωτέρω.↙
18 ἀπώσειεν αὐτὸν ἐκ φωτὸς εἰς σκότος.
19 οὐκ ἔσται ἐπίγνωστος ἐν λαῷ αὐτοῦ,
οὐδὲ σεσῳσμένος ἐν τῇ ὑπ᾽ οὐρανὸν ὁ οἶκος αὐτοῦ,
ἀλλ᾽ ἐν τοῖς αὐτοῦ ζήσονται ἕτεροι.
20 ἐπ᾽ αὐτῷ ἐστέναξαν ἔσχατοι,
πρώτους δὲ ἔσχεν θαῦμα.
21 οὗτοί εἰσιν οἶκοι ἀδίκων,
οὗτος δὲ ὁ τόπος τῶν μὴ εἰδότων τὸν κύριον.

19 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει
2 Ἕως τίνος ἔγκοπον ποιήσετε ψυχήν μου
καὶ καθαιρεῖτε με λόγοις;
3 γνῶτε μόνον ὅτι ὁ κύριος ἐποίησέ με οὕτως·
καταλαλεῖτέ μου, οὐκ αἰσχυνόμενοί με ἐπίκεισθέ μοι.
4 ναὶ δὴ ἐπ᾽ ἀληθείας ἐγὼ ἐπλανήθην,
παρ᾽ ἐμοὶ δὲ αὐλίζεται πλάνος
4a λαλῆσαι ῥῆμα, ὃ οὐκ ἔδει,
τὰ δὲ ῥήματά μου πλανᾶται καὶ οὐκ ἐπὶ καιροῦ.
5 ἔα δὲ ὅτι ἐπ᾽ ἐμοὶ μεγαλύνεσθε,
ἐνάλλεσθε δέ μοι ὀνείδει.
6 γνῶτε οὖν ὅτι ὁ κύριός ἐστιν ὁ ταράξας,
ὀχύρωμα δὲ αὐτοῦ ἐπ᾽ ἐμὲ ὕψωσεν.

12 πτωμα δε] και πτ. A†: cf. **3** 12 | αυτω ητοιμ.] tr. S† | ητοιμαστο A† || 13^2 δε > S | ωραια] ωμια A† | αυτου ante τα tr. A mu. | θαν.] pr. πρωιμος codices tres codici A cognati (in *O* sub ※) || 14^2 αιτια] pr. και A || 15^1 εν νυκτι] και εν σωματι A† | 15^2 κατασπαρησεται A† | θ(ε)ιω BSA†] pr. εν rel. || 17^1 απολ⟨ε⟩ιται S*† || **18**] pr. και A† | απωσ⟨ε⟩ιαν A: cf. 11^1 || 19^1 λαω] pr. τω A† || 21^1 οικοι] pr. οι BS pau. | 21^2 ο > A†

19 2^1 τινος] ποτε A† | εποιησατε S† | ψυχην] pr. την A | 2^2 καθελειται(pro -τε) A† || 3^1 ο > S† | με] μοι A | ουτως > S*† | 3^2] pr. και A† | μου] με A† | επικ.] pr. και A pau. || 4^1 επ αληθ. / εγω] tr. A† | 4^2 παρ εμοι δε] και εν εμοι A†: cf. **3** 12 | αυλισθησεται S*† || $4a^1$ ρηματα α B† || 6^1 ουν > A† | ο 1^0 > SB^c | ταρ.] + με AS^c

7 ἰδοὺ γελῶ ὀνείδει καὶ οὐ λαλήσω·
κεκράξομαι, καὶ οὐδαμοῦ κρίμα.
8 κύκλῳ περιῳκοδόμημαι καὶ οὐ μὴ διαβῶ,
ἐπὶ πρόσωπόν μου σκότος ἔθετο.
9 τὴν δὲ δόξαν ἀπ᾽ ἐμοῦ ἐξέδυσεν,
ἀφεῖλεν δὲ στέφανον ἀπὸ κεφαλῆς μου.
10 διέσπασέν με κύκλῳ, καὶ ᾠχόμην·
ἐξέκοψεν δὲ ὥσπερ δένδρον τὴν ἐλπίδα μου.
11 δεινῶς δέ μοι ὀργῇ ἐχρήσατο,
ἡγήσατο δέ με ὥσπερ ἐχθρόν.
12 ὁμοθυμαδὸν δὲ ἦλθον τὰ πειρατήρια αὐτοῦ ἐπ᾽ ἐμοὶ ταῖς ὁδοῖς μου,
ἐκύκλωσάν με ἐγκάθετοι.
13 ἀπ᾽ ἐμοῦ δὲ ἀδελφοί μου ἀπέστησαν,
ἔγνωσαν ἀλλοτρίους ἢ ἐμέ·
φίλοι δέ μου ἀνελεήμονες γεγόνασιν.
14 οὐ προσεποιήσαντό με οἱ ἐγγύτατοί μου,
καὶ οἱ εἰδότες μου τὸ ὄνομα ἐπελάθοντό μου.
15 γείτονες οἰκίας θεράπαιναί τέ μου,
ἀλλογενὴς ἤμην ἐναντίον αὐτῶν.
16 θεράποντά μου ἐκάλεσα, καὶ οὐχ ὑπήκουσεν·
στόμα δέ μου ἐδέετο.
17 καὶ ἱκέτευον τὴν γυναῖκά μου,
προσεκαλούμην δὲ κολακεύων υἱοὺς παλλακίδων μου·
18 οἱ δὲ εἰς τὸν αἰῶνά με ἀπεποιήσαντο·
ὅταν ἀναστῶ, κατ᾽ ἐμοῦ λαλοῦσιν.
19 ἐβδελύξαντο δέ με οἱ εἰδότες με·
οὓς δὴ ἠγαπήκειν, ἐπανέστησάν μοι.
20 ἐν δέρματί μου ἐσάπησαν αἱ σάρκες μου,
τὰ δὲ ὀστᾶ μου ἐν ὀδοῦσιν ἔχεται.

7^1 γελω] λαλω AS^c†, λεγω unus cod. | ονειδη AB^c || 8^2 επι] + δε A† | προσωπον] -που S; ατραπους A† = 𝔐, cf. Field et 24 13 6 19 || 9^1 δε > A† | δοξαν] + μου A | 9^2 αφειλεν δε] και αφ. A†: cf. 3 12 || 10^1 διεσπ.] + δε AS^c || 11^1 δε > A† | 11^2 > S*† || 12^1 δε > A† | ηλθ. τα πειρ. / αυτου] tr. A (A† ηλθεν) | επ εμε A† | ταις οδ. μου ad 12^2 trahit B | 12^2 με > B† || 13^1 δε > BS (S, non B, trahit απ εμου ad 12^2) | αδ. μου απεστ.] απεστ. αδ. A† | 13^3 φιλοι] pr. οι A† || 14^1] pr. και A† | προσεποι.] προσειδον S† | 14^2 και > A† | (ε)ιδοντες B*AS^c†: cf. 19 20 7 || 15^1 οικ⟨ε⟩ιοι A† | 15^2 ημην] εγενομην A† || 16^1 θεραποντα] -τας δε A† | υπηκουσεν] -σαν μου A(†) | 16^2 εδεετο] εδεειτο (cf. Thack. p. 243) αυτων A† || 17^2 προσεκ. δε] και πρ. A†: cf. 3 12 || 18^1 με απεποι.] tr. B*†, με > S*† | απ⟨ε⟩ιπαντο A† || 19^1 δε > B | (ε)ιδοτες] ιδοντες BS: cf. 14 | 19^2 ους δη B†] και ους A†: cf. 3 12, ους δε rel. | ηγαπων A† || 20^1 αι > A† | 20^2 οδουσιν] οδυναις A†

21 ἐλεήσατέ με, ἐλεήσατέ με, ὦ φίλοι·
χεὶρ γὰρ κυρίου ἡ ἁψαμένη μού ἐστιν.
22 διὰ τί δέ με διώκετε ὥσπερ καὶ ὁ κύριος,
ἀπὸ δὲ σαρκῶν μου οὐκ ἐμπίπλασθε;
23 τίς γὰρ ἂν δῴη γραφῆναι τὰ ῥήματά μου,
τεθῆναι δὲ αὐτὰ ἐν βιβλίῳ εἰς τὸν αἰῶνα
24 ※ἐν γραφείῳ σιδηρῷ καὶ μολίβῳ↙
ἢ ἐν πέτραις ἐγγλυφῆναι;
25 οἶδα γὰρ ὅτι ἀέναός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με μέλλων ἐπὶ γῆς.
26 ἀναστῆσαι τὸ δέρμα μου τὸ ἀνατλῶν ταῦτα·
παρὰ γὰρ κυρίου ταῦτά μοι συνετελέσθη,
27 ἃ ἐγὼ ἐμαυτῷ συνεπίσταμαι,
ἃ ὁ ὀφθαλμός μου ἑόρακεν καὶ οὐκ ἄλλος·
πάντα δέ μοι συντετέλεσται ἐν κόλπῳ.
28 εἰ δὲ καὶ ἐρεῖτε Τί ἐροῦμεν ἔναντι αὐτοῦ;
※καὶ ῥίζαν λόγου εὑρήσομεν ἐν αὐτῷ·↙
29 εὐλαβήθητε δὴ καὶ ὑμεῖς ἀπὸ ἐπικαλύμματος·
θυμὸς γὰρ ἐπ᾽ ἀνόμους ἐπελεύσεται,
καὶ τότε γνώσονται ποῦ ἐστιν αὐτῶν ἡ ὕλη.

20 1 Ὑπολαβὼν δὲ Σωφαρ ὁ Μιναῖος λέγει
2 Οὐχ οὕτως ὑπελάμβανον ἀντερεῖν σε ταῦτα,
καὶ οὐχὶ συνίετε μᾶλλον ἢ καὶ ἐγώ.
3 ※παιδείαν ἐντροπῆς μου ἀκούσομαι,
※καὶ πνεῦμα ἐκ τῆς συνέσεως ἀποκρίνεταί μοι.
4 ※μὴ ταῦτα ἔγνως ἀπὸ τοῦ ἔτι↙
ἀφ᾽ οὗ ἐτέθη ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς;
5 εὐφροσύνη γὰρ ἀσεβῶν πτῶμα ἐξαίσιον,
χαρμονὴ δὲ παρανόμων ἀπώλεια,
6 ἐὰν ἀναβῇ εἰς οὐρανὸν αὐτοῦ τὰ δῶρα,

21^{1} ελεησ. με 1^{0}] εγγισατε μοι A$^{(†)}$ (cf. Field), sed post φιλοι add. ελεησατε με | 21^{2} η αψ. μου / εστιν] tr. A† || 22^{1} δε > BS | και ο > S*† || 23^{1} αν > S*† | 23^{2} βιβλω S || 24^{1} σιδηριω S† | και] η A† | 24^{2} > B*† || 25 επι γης ad 26 trahit B || 26^{1} αναστησαι ad 25 trahit S | init. — μου] αναστησ(ε)ι δε μου το σωμα AS^{c}† | ανατλων(uel -τλουν: cf. Thack. § 22, 1) *O* compl.] αναντλουν BAS^{c}, αντλουν S* | 26^{2} γαρ > S† | ταυτα μοι] tr. A† || 27^{2} ο > S* | οι οφθαλμοι et εορακασιν A† | 27^{3} παν S*† | κολπω] λ > S*† || 28^{1} εναντι BS*†] -τιον rel. || 29^{1} δη] δε S*A pau. | επικαλ.] κριματος A†: idem pr. uid. S^{c}† | 29^{2} ανομοις A† | 29^{3} που — fin.] οτι ουδαμου αυτων η ισχυς εστιν A† | εστιν / αυ. η υλη] tr. S†

20 2^{1} αντερειν] pr. σε ειναι και A† | 2^{2} συνιεναι AS^{c} | και ult. > A || 3+4^{1} in Sy La sub ※ (Sy excipit 3^{2} αποκριν. μοι), sed adsunt etiam in Sa: cf. 30 22 || 3^{1} μου] σου AS^{c}† | 3^{2} συνεσ.] + σου A† | αποκριθησεται B*† || 4^{1} απο του ετι > S† || 5^{1} γαρ] δε BS† | 5^{2} παραν.] ασεβων A† || 6^{1} αυτου / τα δωρα] tr. A†

ἡ δὲ θυσία αὐτοῦ νεφῶν ἅψηται.
7 ὅταν γὰρ δοκῇ ἤδη κατεστηρίχθαι,
τότε εἰς τέλος ἀπολεῖται·
οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν ἐροῦσιν Ποῦ ἐστιν;
8 ὥσπερ ἐνύπνιον ἐκπετασθὲν οὐ μὴ εὑρεθῇ,
ἔπτη δὲ ὥσπερ φάσμα νυκτερινόν.
9 ※ὀφθαλμὸς παρέβλεψεν καὶ οὐ προσθήσει,
※καὶ οὐκέτι προσνοήσει αὐτὸν ὁ τόπος αὐτοῦ.↙
10 τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὀλέσαισαν ἥττονες,
αἱ δὲ χεῖρες αὐτοῦ πυρσεύσαισαν ὀδύνας.
11 ※ὀστᾶ αὐτοῦ ἐνεπλήσθησαν νεότητος αὐτοῦ,
※καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ χώματος κοιμηθήσεται.
12 ※ἐὰν γλυκανθῇ ἐν στόματι αὐτοῦ κακία,
※κρύψει αὐτὴν ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ·
13 ※οὐ φείσεται αὐτῆς καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει αὐτὴν
※καὶ συνέξει αὐτὴν ἐν μέσῳ τοῦ λάρυγγος αὐτοῦ.↙
14 καὶ οὐ μὴ δυνηθῇ βοηθῆσαι ἑαυτῷ·
※χολὴ ἀσπίδος ἐν γαστρὶ αὐτοῦ.↙
15 πλοῦτος ἀδίκως συναγόμενος ἐξεμεσθήσεται,
ἐξ οἰκίας αὐτοῦ ἐξελκύσει αὐτὸν ἄγγελος.
16 θυμὸν δὲ δρακόντων θηλάσειεν,
ἀνέλοι δὲ αὐτὸν γλῶσσα ὄφεως.
17 μὴ ἴδοι ἄμελξιν νομάδων
μηδὲ νομὰς μέλιτος καὶ βουτύρου.
18 εἰς κενὰ καὶ μάταια ἐκοπίασεν πλοῦτον, ἐξ οὗ οὐ γεύσεται,
ὥσπερ στρίφνος ἀμάσητος ἀκατάποτος.
19 πολλῶν γὰρ ἀδυνάτων οἴκους ἔθλασεν,
δίαιταν δὲ ἥρπασεν καὶ οὐκ ἔστησεν.
20 οὐκ ἔστιν αὐτοῦ σωτηρία τοῖς ὑπάρχουσιν,

7^1 γαρ > A | κατεστηρ. BS†] κατ > rel. | 7^3 ιδοντες S(†)] ιδοτες A†, ειδοτες BOpl.: cf. 19 14 || 8^2 φασμα] θαυμα S*†, φαντασμα A† = *phantasma* La; cf. 33 15 || 9^1 προσθησεται S*† | 9^2 ουκετι] ου A†, sed post αυτου add. A† ουκετι || 10^1 ολεσ.] θλασ(ε)ιαν A† | 10^2 πυρσ.] ψηλαφησουσιν A† | οδυναις B*S*† || 11^1 ενεπλησθησαν] θησ > S*†, σαν > A† || 12^1 εαν γλυκ.] εγλυκ. A† || 13^1 ου > La† | 13^2 συνεξει compl.] συναξει BSA || 14^2 fin.] + και πονος A || 15^1 fin.] + εκ κοιλιας αυτου A†: = 𝔐 מבטנו, sed 15^2 εξ οικιας (+ δε A†) αυτου retinet A | 15^2 αγγελος] + θανατου A† || 16^1 θυμος A† | θηλασει A† | 16^2 ανελοι δε] και αν. A†: cf. 3 12 || 18^1 πλουτον] pr. σχοιη δε A | 18^2 στρυχνον αμασητον ακαταπατητον A†: lectiones στριφνος et στρυχνον notantur in Symg, ambae literis graecis || 19^1 αδυνατων] δυν. BS*† | 19^2 δε] + αυτων ASc pau. || 20^1 init.] pr. δια τουτο ASc†: ex 21^2, ubi A† haec om. (cf. inf.) | εστιν] εστη A† | αυτου(A† -τω) σωτ.] tr. S† | τοις υπαρχ.] εν τ. υπ. αυτου A†

※ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ οὐ σωθήσεται.
21 ※οὐκ ἔστιν ὑπόλειμμα τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ·↙
διὰ τοῦτο οὐκ ἀνθήσει αὐτοῦ τὰ ἀγαθά.
22 ὅταν δὲ δοκῇ ἤδη πεπληρῶσθαι, θλιβήσεται,
πᾶσα δὲ ἀνάγκη ἐπ᾽ αὐτὸν ἐπελεύσεται.
23 ※εἴ πως πληρῶσαι γαστέρα αὐτοῦ,↙
ἐπαποστείλαι ἐπ᾽ αὐτὸν θυμὸν ὀργῆς,
νίψαι ἐπ᾽ αὐτὸν ὀδύνας·
24 καὶ οὐ μὴ σωθῇ ἐκ χειρὸς σιδήρου,
τρώσαι αὐτὸν τόξον χάλκειον·
25 διεξέλθοι δὲ διὰ σώματος αὐτοῦ βέλος,
ἀστραπαὶ δὲ ἐν διαίταις αὐτοῦ περιπατήσαισαν·
※ἐπ᾽ αὐτῷ φόβοι.↙
26 πᾶν δὲ σκότος αὐτῷ ὑπομείναι·
κατέδεται αὐτὸν πῦρ ἄκαυστον,
κακώσαι δὲ αὐτοῦ ἐπήλυτος τὸν οἶκον.
27 ἀνακαλύψαι δὲ αὐτοῦ ὁ οὐρανὸς τὰς ἀνομίας,
γῆ δὲ ἐπαναστταίη αὐτῷ.
28 ἑλκύσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀπώλεια εἰς τέλος,
ἡμέρα ὀργῆς ἐπέλθοι αὐτῷ.
29 αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ κυρίου
καὶ κτῆμα ὑπαρχόντων αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐπισκόπου.

21 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει
2 Ἀκούσατε ἀκούσατέ μου τῶν λόγων,
ἵνα μὴ ᾖ μοι παρ᾽ ὑμῶν αὕτη ἡ παράκλησις.
3 ἄρατέ με, ἐγὼ δὲ λαλήσω,
εἶτ᾽ οὐ καταγελάσετέ μου.
4 τί γάρ; μὴ ἀνθρώπου μου ἡ ἔλεγξις;
ἢ διὰ τί οὐ θυμωθήσομαι;

stichos 20^2 + 21^1 ex θ′ additos A† inserit non ante, sed post 21^2, cf. **24** 5 **36** 19 **39** 1 et **5** 23 **36** 28a+b | 20^2 ου > S*† || 21^2 δια τουτο ουκ] ουδε A†: cf. 20^1 init. || 22^1 δε > AC† || 23^1 ει πως] + ει BS*† | ει πως πληρ.] και πληρωσει A† | 23^3 νιψαι] ρ(ε)ιψαι AS^c pau. (+ δε A†) || 24^2 τρωσαι] + δε A† | χαλκεον (-καιον A†) A pau.: cf. **41** 7 || 25^1 διεξ. δε] και διεξ. A†: cf. **3** 12 | 25^2 αστραπαι *O*†] ανδρα A†, αστρα rel. | διαιτη SC† | περιπατησαισαν] μη -τησαι A† || 26^1 παν δε] και παν A†: cf. **3** 12 | αυτον A† | 26^2 κατεδ.] + δε A | ακαυστον] ασβεστον A La†: haec lectio notatur in S^{mg} et in Sy^{mg} | 26^3 κακ. δε] και κακ. A†: cf. **3** 12 || 27^1 δε > A† | 27^2 δε > S*† || 28^1 ελκυσαι] εκλυσαι S | 28^2] pr. και A† || 29^2 αυτω] -του A
21 2^1 ακουσ. 1^0] + μου A pau. | 2^2 η 1^0] ειη A† | παρ υμων / αυτη] tr. A† | η ult. > AC† || 3^1 αρατε] βαστασατε A† | 3^2] ειτα μη μου καταγελαται(pro -τε) A† | καταγελασατε S† || 4^1 ανθρ.] pr. εξ A† | μου / η ελ.] tr. A | 4^2 η] και A†

5 εἰσβλέψαντες εἰς ἐμὲ θαυμάσατε
χεῖρα θέντες ἐπὶ σιαγόνι.
6 ἐάν τε γὰρ μνησθῶ, ἐσπούδακα,
ἔχουσιν δέ μου τὰς σάρκας ὀδύναι.
7 διὰ τί ἀσεβεῖς ζῶσιν,
πεπαλαίωνται δὲ καὶ ἐν πλούτῳ;
8 ὁ σπόρος αὐτῶν κατὰ ψυχήν,
τὰ δὲ τέκνα αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς.
9 οἱ οἶκοι αὐτῶν εὐθηνοῦσιν, φόβος δὲ οὐδαμοῦ,
μάστιξ δὲ παρὰ κυρίου οὐκ ἔστιν ἐπ᾽ αὐτοῖς.
10 ἡ βοῦς αὐτῶν οὐκ ὠμοτόκησεν,
διεσώθη δὲ αὐτῶν ἐν γαστρὶ ἔχουσα καὶ οὐκ ἔσφαλεν.
11 μένουσιν δὲ ὡς πρόβατα αἰώνια,
τὰ δὲ παιδία αὐτῶν προσπαίζουσιν
12 ἀναλαβόντες ψαλτήριον καὶ κιθάραν
καὶ εὐφραίνονται φωνῇ ψαλμοῦ.
13 συνετέλεσαν δὲ ἐν ἀγαθοῖς τὸν βίον αὐτῶν,
ἐν δὲ ἀναπαύσει ᾅδου ἐκοιμήθησαν.
14 λέγει δὲ κυρίῳ Ἀπόστα ἀπ᾽ ἐμοῦ,
ὁδούς σου εἰδέναι οὐ βούλομαι·
15 ※τί ἱκανός, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ;
※καὶ τίς ὠφέλεια, ὅτι ἀπαντήσομεν αὐτῷ;↙
16 ἐν χερσὶν γὰρ ἦν αὐτῶν τὰ ἀγαθά,
ἔργα δὲ ἀσεβῶν οὐκ ἐφορᾷ.
17 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἀσεβῶν λύχνος σβεσθήσεται,
ἐπελεύσεται δὲ αὐτοῖς ἡ καταστροφή,
ὠδῖνες δὲ αὐτοὺς ἕξουσιν ἀπὸ ὀργῆς.
18 ἔσονται δὲ ὥσπερ ἄχυρα πρὸ ἀνέμου
ἢ ὥσπερ κονιορτός, ὃν ὑφείλατο λαῖλαψ.
19 ἐκλίποι υἱοὺς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ·
※ἀνταποδώσει πρὸς αὐτὸν καὶ γνώσεται.↙
20 ἴδοισαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τὴν ἑαυτοῦ σφαγήν,
ἀπὸ δὲ κυρίου μὴ διασωθείη·

5[1] εμβλεψ. A† | θαυμασατε S*A pau.] -σετε BC†, θαυμα σχητε S[c]†, θαυμα σχετε (uel εχ.) rel. | 5[2] σιαγ.] στομα A†: cf. 𝔐 || 7[1] τι] + δε A† | 7[2] εν > A† || 8[2] δε > S*† | fin.] + αυτων A† || 9[2] επ > B*C† | αυτους S pau. || 10[2] εν] pr. η A† | εχουσα > S*† || 11[1] ως] ωσπερ Amu. | 11[2] προσπαιζουσιν] προσπε(pro αι)ζει αυτοις A† || 12[1] αναλαμβανοντα A† | 12[2] ευφρανθησονται S*† || 13[1] δε > A† || 14[1] δε] + ο ασεβης A† | κυριω] pr. τω SA† | 14[2] οδους] pr. τας A† | οδ. σου / ειδ.] tr. S† || 15[2] απαντησωμεν A pau. || 16[1] ην αυτων] tr. A† | 16[2] ουκ εφορα] ου καθαρα A† || 17[1] ασεβων λυχνος] tr. S† | σβεσθ.] pr. ου S*† | 17[3] ωδινες δε] και ωδ. A†: cf. 3 12 | αυτοις A† | αυτους εξ.] tr. BS || 18[1] προ] υπο B*S†, απο B[c]† | 18[2] η > S*† || 19[1] υιοις A† || 20[1] ιδοισαν] ιδοιεν δε A[(†)] | 20[2] απο δε] και υπο A†: cf. 3 12

21 ※ὅτι τί θέλημα αὐτοῦ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ μετ᾿ αὐτόν;
※καὶ ἀριθμοὶ μηνῶν αὐτοῦ διῃρέθησαν.↙
22 πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην;
αὐτὸς δὲ φόνους διακρινεῖ.
23 ※οὗτος ἀποθανεῖται ἐν κράτει ἁπλοσύνης αὐτοῦ,
※ὅλος δὲ εὐπαθῶν καὶ εὐθηνῶν·↙
24 τὰ δὲ ἔγκατα αὐτοῦ πλήρη στέατος,
μυελὸς δὲ αὐτοῦ διαχεῖται.
25 ὁ δὲ τελευτᾷ ὑπὸ πικρίας ψυχῆς
οὐ φαγὼν οὐδὲν ἀγαθόν.
26 ὁμοθυμαδὸν δὲ ἐπὶ γῆς κοιμῶνται,
σαπρία δὲ αὐτοὺς ἐκάλυψεν.
27 ὥστε οἶδα ὑμᾶς ὅτι τόλμῃ ἐπίκεισθέ μοι·
28 ※ὅτι ἐρεῖτε Ποῦ ἐστιν οἶκος ἄρχοντος;
※καὶ ποῦ ἐστιν ἡ σκέπη τῶν σκηνωμάτων τῶν ἀσεβῶν;
29 ※ἐρωτήσατε παραπορευομένους ὁδόν,
※καὶ τὰ σημεῖα αὐτῶν οὐκ ἀπαλλοτριώσετε·
30 ※ὅτι εἰς ἡμέραν ἀπωλείας κουφίζεται ὁ πονηρός,
※εἰς ἡμέραν ὀργῆς αὐτοῦ ἀπαχθήσονται.
31 ※τίς ἀπαγγελεῖ ἐπὶ προσώπου αὐτοῦ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ;
※καὶ αὐτὸς ἐποίησεν, τίς ἀνταποδώσει αὐτῷ;
32 ※καὶ αὐτὸς εἰς τάφους ἀπηνέχθη
※καὶ ἐπὶ σορῷ ἠγρύπνησεν.
33 ※ἐγλυκάνθησαν αὐτῷ χάλικες χειμάρρου,
※καὶ ὀπίσω αὐτοῦ πᾶς ἄνθρωπος ἀπελεύσεται,
※καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἀναρίθμητοι.↙
34 πῶς δὲ παρακαλεῖτέ με κενά;
τὸ δὲ ἐμὲ καταπαύσασθαι ἀφ᾿ ὑμῶν οὐδέν.

22 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ελιφας ὁ Θαιμανίτης λέγει
2 Πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην;
3 τί γὰρ μέλει τῷ κυρίῳ, ἐὰν σὺ ἦσθα τοῖς ἔργοις ἄμεμπτος;
※ἢ ὠφέλεια ὅτι ἁπλώσῃς τὴν ὁδόν σου;↙

21^1 τι Gra.] το mss. | μετ αυτον AO†] μ. αυτου rel. || **22^1** ο 1^0 > S† | 22^2 φονους] σοφους Amu. || 23^1 απεθανεν S† | απλοσυνης BS*O†] αφροσ. rel. || **24^1** πληρης BSA: cf. Thack. p. 177 | 24^2 μυελος δε] ο δε μυ. A† | αυτων Smu. || **25^1** δε] + γε A† | υπο πικρια S*† | 25^2 ουδεν(>S*†) αγαθον] tr. A† || **26^1** δε] + οι υιοι αυτου A†: eadem add. S^s† post 26^1 | κοιμηθησονται A† | 26^2] + επι γης A† || **28^1** οτι] ωστε BSA†: cf. 27 | αρχαιος A† | 28^2 η > A† || 30^2] pr. και A† | απαχθησεται AS^c(uid.) || **31^1** απαγγελλει S† | προσωπου BS*C†] -πον rel. | 31^2 αυτος] pr. α BA || **32^2** και] + αυτος BS*† | σορω] σωρω S†, σωρων B† || 33^3 αναριθμ.] αν > A† || **34^2** εμε καταπ. αφ υμων] αφ υμων καταπαυσαι με A† | fin.] + εστιν A†

22 1 ελιφας: cf. 2 11^3 || 3^1 ησθα] ης A†: cf. 38 4 | τοις εργ./αμεμπτ.] tr. A† | 3^2 ωφελ.] + αυτω A† | απλωσης] λ > BS*†

4 ἢ λόγον σου ποιούμενος ἐλέγξει σε
καὶ συνεισελεύσεταί σοι εἰς κρίσιν;
5 πότερον οὐχ ἡ κακία σού ἐστιν πολλή,
ἀναρίθμητοι δέ σού εἰσιν αἱ ἁμαρτίαι;
6 ἠνεχύραζες δὲ τοὺς ἀδελφούς σου διὰ κενῆς,
ἀμφίασιν δὲ γυμνῶν ἀφείλου·
7 οὐδὲ ὕδωρ διψῶντας ἐπότισας,
ἀλλὰ πεινώντων ἐστέρησας ψωμόν·
8 ἐθαύμασας δέ τινων πρόσωπον,
ᾤκισας δὲ τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς·
9 χήρας δὲ ἐξαπέστειλας κενάς,
ὀρφανοὺς δὲ ἐκάκωσας.
10 τοιγαροῦν ἐκύκλωσάν σε παγίδες,
καὶ ἐσπούδασέν σε πόλεμος ἐξαίσιος·
11 τὸ φῶς σοι σκότος ἀπέβη,
κοιμηθέντα δὲ ὕδωρ σε ἐκάλυψεν.
12 μὴ οὐχὶ ὁ τὰ ὑψηλὰ ναίων ἐφορᾷ,
τοὺς δὲ ὕβρει φερομένους ἐταπείνωσεν;
13 ※καὶ εἶπας Τί ἔγνω ὁ ἰσχυρός;
※ἦ κατὰ τοῦ γνόφου κρινεῖ;
14 ※νέφη ἀποκρυφὴ αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὁραθήσεται
※καὶ γῦρον οὐρανοῦ διαπορεύσεται.
15 ※μὴ τρίβον αἰώνιον φυλάξεις,
※ἣν ἐπάτησαν ἄνδρες ἄδικοι,
16 ※οἳ συνελήμφθησαν ἄωροι;
※ποταμὸς ἐπιρρέων οἱ θεμέλιοι αὐτῶν.✓
17 οἱ λέγοντες Κύριος τί ποιήσει ἡμῖν;
ἢ τί ἐπάξεται ἡμῖν ὁ παντοκράτωρ;
18 ὃς δὲ ἐνέπλησεν τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀγαθῶν,
βουλὴ δὲ ἀσεβῶν πόρρω ἀπ' αὐτοῦ.
19 ἰδόντες δίκαιοι ἐγέλασαν,
ἄμεμπτος δὲ ἐμυκτήρισεν.
20 ※εἰ μὴ ἠφανίσθη ἡ ὑπόστασις αὐτῶν,
※καὶ τὸ κατάλειμμα αὐτῶν καταφάγεται πῦρ.✓
21 γενοῦ δὴ σκληρός, ἐὰν ὑπομείνῃς·

5^2 εισιν > A† || 6^1 δε] > S, γαρ A pau. || 8^1 προσωπον BS*† (cf. 32 22 34 19)] -πα rel. | 8^2 ωκισας] εκο⟨ι⟩μισας A† | τους BS*†] πτωχους rel. | της > A || 9^2 ορφ. δε] και ορφ. A†: cf. 3 12 || 11^1 σκοτος] pr. εις SA† | 11^2 υδωρ σε] tr. A†, σε > S pau. || 12^1 ουχι > A pau., sed ante εφορα add. ουκ || 14^1 νεφη] νεφελη BA | αποκρυφης B† | 14^2 διαπορευσεται] σ > B || 15^2 επατησαν] επανεστησαν A*† | αδικοι *O*†] δικαιοι rel. || 17^1 κυριος — ημιν] τι ποιησει ημιν ο κυρ. A† | 17^2 επαξει A† || 18^1 ος δε] οτε γε A† || 19^2 fin. BS*†] + αυτους rel. (in *O* sub ※) || 20^1 η > A† || 21^1 δη B†] δε rel.

εἶτ' ὁ καρπός σου ἔσται ἐν ἀγαθοῖς.
22 ἔκλαβε δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξηγορίαν
καὶ ἀνάλαβε τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ σου.
23 ἐὰν δὲ ἐπιστραφῇς καὶ ταπεινώσῃς σεαυτὸν ἔναντι κυρίου,
πόρρω ἐποίησας ἀπὸ διαίτης σου τὸ ἄδικον.
24 ※θήσῃ ἐπὶ χώματι ἐν πέτρᾳ
※καὶ ὡς πέτρᾳ χειμάρρους Ωφιρ.↙
25 ἔσται οὖν σου ὁ παντοκράτωρ βοηθὸς ἀπὸ ἐχθρῶν,
καθαρὸν δὲ ἀποδώσει σε ὥσπερ ἀργύριον πεπυρωμένον.
26 εἶτα παρρησιασθήσῃ ἔναντι κυρίου
ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἱλαρῶς·
27 εὐξαμένου δέ σου πρὸς αὐτὸν εἰσακούσεταί σου,
δώσει δέ σοι ἀποδοῦναι τὰς εὐχάς·
28 ἀποκαταστήσει δέ σοι δίαιταν δικαιοσύνης,
ἐπὶ δὲ ὁδοῖς σου ἔσται φέγγος.
29 ※ὅτι ἐταπείνωσεν αὐτόν, καὶ ἐρεῖς Ὑπερηφανεύσατο,
※καὶ κύφοντα ὀφθαλμοῖς σώσει·
30 ※ῥύσεται ἀθῷον,
※καὶ διασώθητι ἐν καθαραῖς χερσίν σου.↙

23 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει
2 Καὶ δὴ οἶδα ὅτι ἐκ χειρός μου ἡ ἔλεγξίς ἐστιν,
καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ βαρεῖα γέγονεν ἐπ' ἐμῷ στεναγμῷ.
3 τίς δ' ἄρα γνοίη ὅτι εὕροιμι αὐτὸν
καὶ ἔλθοιμι εἰς τέλος;
4 εἴποιμι δὲ ἐμαυτοῦ κρίμα,
τὸ δὲ στόμα μου ἐμπλήσαιμι ἐλέγχων·
5 γνῴην δὲ ῥήματα, ἅ μοι ἐρεῖ,
αἰσθοίμην δὲ τίνα μοι ἀπαγγελεῖ.
6 καὶ εἰ ἐν πολλῇ ἰσχύι ἐπελεύσεταί μοι,

21^{2} ειτ] η A† || 22^{1} εκλαβε] εκβαλε B | εξηγ.] pr. συν A† || 23^{2}] pr. και A | το > BS*† | αδικον] κακον S*† (A* dub.) || 24^{1} θησεις A | χωματος A† | 24^{2} ως πετρα] ως S*†, ωσπερ AS^c† | χειμαρρους σωφειρ S pau., χειμαρρου σωφειρ pl.: cf. 28 16 || 25^{1} ουν] δε A† | σου] σοι SA || 26^{1} ενπαρρησιασῃ A† | εναντιον B† || 27^{2} σοι αποδ. τας ευχας] + σου S^c, τας ευχας σου αποδ. A† || 28^{2} οδους S*† | σου] σοι A† || 29^{1} εταπεινωσεν αυτον(uel εαυ.) pl.] -νωσας σεαυτον BSA† | υπερηφανευσατο] -σαμην AS^c(uid.), pr. ει A† || 30^{1} ρυσ.] + δε A | 30^{2} διασωθηση AS^c†
23 2^{1} χειρων A† | 2^{2} και > A† | pro επ εμω(+ν S*†) στεναγμω(+ν S*†) praebet A† επ εμοι et addit stichum στεναζω δε επ εμαυτον || 3^{1} δ αρα] δ > S*, γαρ αν A^(†) | 3^{2} και] + οτι A† || 4^{1} ειπ.] ιδοιμι S*† | εμαυτου] επ αυτου AS^c pau. | 4^{2} εμπλησαιμι duo codices A cognati Gra.] -σαι BS*†, -σει με A†, -σω rel. | ελεγχου A† || 5^{1} ρηματα] ιαματα BS*mu. | 5^{2} ατινα S*† | απαγγελλει SA† || 6^{1} ει > BS† | εν > A†

εἶτα ἐν ἀπειλῇ μοι οὐ χρήσεται·
7 ἀλήθεια γὰρ καὶ ἔλεγχος παρ᾽ αὐτοῦ,
ἐξαγάγοι δὲ εἰς τέλος τὸ κρίμα μου.
8 εἰς γὰρ πρῶτα πορεύσομαι καὶ οὐκέτι εἰμί·
τὰ δὲ ἐπ᾽ ἐσχάτοις τί οἶδα;
9 ※ἀριστερὰ ποιήσαντος αὐτοῦ καὶ οὐ κατέσχον·
※περιβαλεῖ δεξιά, καὶ οὐκ ὄψομαι.⸔
10 οἶδεν γὰρ ἤδη ὁδόν μου,
διέκρινεν δέ με ὥσπερ τὸ χρυσίον.
11 ἐξελεύσομαι δὲ ἐν ἐντάλμασιν αὐτοῦ·
ὁδοὺς γὰρ αὐτοῦ ἐφύλαξα καὶ οὐ μὴ ἐκκλίνω.
12 ἀπὸ ἐνταλμάτων αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ παρέλθω,
ἐν δὲ κόλπῳ μου ἔκρυψα ῥήματα αὐτοῦ.
13 εἰ δὲ καὶ αὐτὸς ἔκρινεν οὕτως, τίς ἐστιν ὁ ἀντειπὼν αὐτῷ;
ὃ γὰρ αὐτὸς ἠθέλησεν, καὶ ἐποίησεν.
15 διὰ τοῦτο ἐπ᾽ αὐτῷ ἐσπούδακα·
νουθετούμενος δὲ ἐφρόντισα αὐτοῦ.
15a ※ἐπὶ τούτῳ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατασπουδασθῶ·
※κατανοήσω καὶ πτοηθήσομαι ἐξ αὐτοῦ.⸔
16 κύριος δὲ ἐμαλάκυνεν τὴν καρδίαν μου,
ὁ δὲ παντοκράτωρ ἐσπούδασέν με.
17 οὐ γὰρ ᾔδειν ὅτι ἐπελεύσεταί μοι σκότος,
πρὸ προσώπου δέ μου ἐκάλυψεν γνόφος.
24 1 διὰ τί δὲ κύριον ἔλαθον ὧραι,
2 ἀσεβεῖς δὲ ὅριον ὑπερέβησαν
ποίμνιον σὺν ποιμένι ἁρπάσαντες;
3 ὑποζύγιον ὀρφανῶν ἀπήγαγον
καὶ βοῦν χήρας ἠνεχύρασαν.
4 ἐξέκλιναν ἀδυνάτους ἐξ ὁδοῦ δικαίας,
※ὁμοθυμαδὸν ἐκρύβησαν πραεῖς γῆς.⸔

6^2 ειτα] και ει A†, ει τε compl. | μοι/ου χρησ.] tr. A† || 7^1 αυτω A† || 8^1 εις γαρ πρωτα πορευσομαι και] εαν γαρ πορευθω εις τα πρωτα A† || 10^1] + αυτος A | 10^2 διεκρ. δε] και διεκρ. A†: cf. 3 12 | το > A || 12^1 ενταλμ.] εντολων A† | και > A† | παρελθω] + ινα μη αποθανω A† || 13^1 αντειπων] αντειπιπτων Sc†, αντερων A† | 13^2 ὅ: sic Sy La et qui codicem B accentibus instruxit, sed ὁ Sa et Complut. Ald. Gra. || 𝔐 14 > 𝔊 || 15^1 εσπουδακειν A† || 15a est altera interpretatio uersus 15 | $15a^1$ κατασπουδασθω] θ > S*† || 16^1 δε] μου A† | 16^2 εσπουδακεν A† | με] σε S*†, επ εμε A† || 17^1 σκοτος ... 17^2 γνοφος] tr. A† | 17^2 προ — εκαλ.] προσωπον δε μου καλυψει A†

24 1 κυριε A† | ωραι (2) ασεβεις δε οριον] ωρας ασεβεις ανδρες (2) οριον δε A† || 2^2] pr. και A† | ηρπασαν A† || 3^1 υποζυγ.] + δε AScpl. || 4^1 εξεκλιναν(A† -νον)] + δε A | δικαιων S*† | 4^2 ομοθ.] + δε BApl.

5 ἀπέβησαν δὲ ὥσπερ ὄνοι ἐν ἀγρῷ
ὑπὲρ ἐμοῦ ἐξελθόντες τὴν ἑαυτῶν πρᾶξιν·
※ἡδύνθη αὐτῷ ἄρτος εἰς νεωτέρους.⸔
6 ἀγρὸν πρὸ ὥρας οὐκ αὐτῶν ὄντα ἐθέρισαν·
ἀδύνατοι δὲ ἀμπελῶνας ἀσεβῶν ἀμισθὶ καὶ ἀσιτὶ ἠργάσαντο.
7 γυμνοὺς πολλοὺς ἐκοίμισαν ἄνευ ἱματίων,
ἀμφίασιν δὲ ψυχῆς αὐτῶν ἀφείλαντο.
8 ※ἀπὸ ψεκάδων ὀρέων ὑγραίνονται,⸔
παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς σκέπην πέτραν περιεβάλοντο.
9 ἥρπασαν ὀρφανὸν ἀπὸ μαστοῦ,
ἐκπεπτωκότα δὲ ἐταπείνωσαν.
10 γυμνοὺς δὲ ἐκοίμισαν ἀδίκως,
πεινώντων δὲ τὸν ψωμὸν ἀφείλαντο.
11 ἐν στενοῖς ἀδίκως ἐνήδρευσαν,
ὁδὸν δὲ δικαίαν οὐκ ᾔδεισαν.
12 οἳ ἐκ πόλεως καὶ οἴκων ἰδίων ἐξεβάλλοντο,
ψυχὴ δὲ νηπίων ἐστέναξεν μέγα,
αὐτὸς δὲ διὰ τί τούτων ἐπισκοπὴν οὐ πεποίηται;
13 ἐπὶ γῆς ὄντων αὐτῶν καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν,
ὁδὸν δὲ δικαιοσύνης οὐκ ᾔδεισαν
οὐδὲ ἀτραποὺς αὐτῆς ἐπορεύθησαν.
14 γνοὺς δὲ αὐτῶν τὰ ἔργα παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς σκότος,
※καὶ νυκτὸς ἔσται ὡς κλέπτης.
15 ※καὶ ὀφθαλμὸς μοιχοῦ ἐφύλαξεν σκότος
※λέγων Οὐ προσνοήσει με ὀφθαλμός,
※καὶ ἀποκρυβὴν προσώπου ἔθετο.
16 ※διώρυξεν ἐν σκότει οἰκίας·
※ἡμέρας ἐσφράγισαν ἑαυτούς,
※οὐκ ἐπέγνωσαν φῶς·

5^1 απεβ. δε] απεβ. S*†; και απεβ. ASc†: cf. 3 12 | 5^2 την .. πραξιν] την .. ταξιν B, τη .. πραξει ASc† (sed Sc† deleuit per errorem ultimam literam uerbi εαυτων pro ultima litera uerbi πραξιν) | stichum 5^3 ex θ′ additum A† inserit non ante, sed post 6^1, cf. 20 20 | ηδυνθη] ηδυνηθη δε A† | αρτος / εις νεωτ.] tr. S† || 6^2 δε > BS*O† | αμπελωνας ασεβων] tr. A†, ς et ασεβων om. S*† | αμισθι .. ασιτι] tr. A pau. | ηργασαντο B*S†] ειργ. rel.: cf. 34 32 et Thack. p. 201 || 7^1 γυμνους] + δε Amu. || 8^2] pr. και A† | αυτους] pr. ε BA† | πετραν > S*† || 9^1 ηρπ.] + δε A† | ορφανους A† | 9^2 εκπεπτ. δε] και εκπεπτ. A†: cf. 3 12 || 10^1 δε > A† | 10^2 τον > A† || 11^1 στενοις] σκοτ⟨ε⟩ινοις ASc | αδ. ενηδρ.] tr. A† | 11^2 δε > S* | δικαιαν (cf. 4 28 4)] δικαιων B*A || 12^1 οι > AScO† | πολεων S*† | οικων] εξ οικιων A(†) | εξεβαλλοντο] -βαλ(λ)ον αυτους ASc† | 12^2 μεγα] μεγαλως A† || 13^1 επι γης / οντων αυτων] tr. et ετι pr. A† | 13^3 ατρ. αυ. / επορ.] tr. A† | αυτης] -των BS*† || 15^2 οφθ.] pr. ο A† || 16^2 ημ.] + δε A†

17 ※ὅτι ὁμοθυμαδὸν τὸ πρωὶ αὐτοῖς σκιὰ θανάτου,
※ὅτι ἐπιγνώσεται ταραχὰς σκιᾶς θανάτου.
18 ※ἐλαφρός ἐστιν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος·↙
καταραθείη ἡ μερὶς αὐτῶν ἐπὶ γῆς.
19 ἀναφανείη δὲ τὰ φυτὰ αὐτῶν ἐπὶ γῆς ξηρά·
ἀγκαλίδα γὰρ ὀρφανῶν ἥρπασαν.
20 εἶτ᾽ ἀνεμνήσθη αὐτοῦ ἡ ἁμαρτία,
ὥσπερ δὲ ὁμίχλη δρόσου ἀφανὴς ἐγένετο·
ἀποδοθείη δὲ αὐτῷ ἃ ἔπραξεν,
συντριβείη δὲ πᾶς ἄδικος ἴσα ξύλῳ ἀνιάτῳ.
21 στεῖραν γὰρ οὐκ εὖ ἐποίησεν
καὶ γύναιον οὐκ ἠλέησεν,
22 θυμῷ δὲ κατέστρεψεν ἀδυνάτους.
ἀναστὰς τοιγαροῦν οὐ μὴ πιστεύσῃ κατὰ τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς·
23 μαλακισθεὶς μὴ ἐλπιζέτω ὑγιασθῆναι, ἀλλὰ πεσεῖται νόσῳ.
24 πολλοὺς γὰρ ἐκάκωσεν τὸ ὕψωμα αὐτοῦ·
ἐμαράνθη δὲ ὥσπερ μολόχη ἐν καύματι
ἢ ὥσπερ στάχυς ἀπὸ καλάμης αὐτόματος ἀποπεσών.
25 εἰ δὲ μή, τίς ἐστιν ὁ φάμενος ψευδῆ με λέγειν
※καὶ θήσει εἰς οὐδὲν τὰ ῥήματά μου;↙

25 1 Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδαδ ὁ Σαυχίτης λέγει
2 Τί γὰρ προοίμιον ἢ φόβος παρ᾽ αὐτοῦ,
ὁ ποιῶν τὴν σύμπασαν ἐν ὑψίστῳ;
3 μὴ γάρ τις ὑπολάβοι ὅτι ἔστιν παρέλκυσις πειραταῖς;
ἐπὶ τίνας δὲ οὐκ ἐπελεύσεται ἔνεδρα παρ᾽ αὐτοῦ;
4 πῶς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς ἔναντι κυρίου;
ἢ τίς ἂν ἀποκαθαρίσαι ἑαυτὸν γεννητὸς γυναικός;
5 εἰ σελήνῃ συντάσσει, καὶ οὐκ ἐπιφαύσκει·
ἄστρα δὲ οὐ καθαρὰ ἐναντίον αὐτοῦ.

17^{1} το πρωι / αυτοις Cpl.] tr. BSA | σκια θαν.] διεσκεδασεν A† | 17^{2} ταραχος BS*C† | σκια S*A || 18^{1} προσωπου A† || 19^{2} ορφανου A† || 20^{1} ειτα εμνησθη A† | αυτων A | 20^{2} ωσπερ δε] και ωσπερ A†: cf. 3 12 | 20^{3} δε > SA pau. | α] pr. καθ ASc† || 21^{1} γαρ] δε B† | ευ εποιησεν] εποικτειραν A† | 21^{2} και .. ουκ] ουδε .. A† | αγυναιον BS*A† | ηλεασαν (sic) A† || 22^{1} κατεστρεψαν A† | 22^{2} κατα] υπερ A(†) || 23 μαλακ.] + δε A | υγιαναι A† || 24^{2} δε > S*C† | μολοχη] χλοη A† | 24^{3} απο καλ. / αυτ. αποπ.] tr. A† || 25^{1} ψευδη με] tr. A† | 25^{2} θησ⟨ε⟩ις S*†

25 2^{1} γαρ] + εστιν A† | η] ο A† | παρ] pr. ο B*† | αυτω A† | 2^{2} fin.] + εστιν A† || 3^{2} δε] + αυτων A† || 4^{1} δικ. βροτος] tr. A† | 4^{2} εαυτον] ε > BS*† | post 4^{2} add. A(†) stichum singularem ουδ ανθρωπος ου καθαρος: cf. 5^{2} || 5^{1}] pr. ο λεγων τω ηλιω μη ανατελλειν και ουκ ανατελλει A(†): ex 9 7 A | ει σελ.] η σελ. B, σεληνην δε A(†) | επιφαυσκει] κ > A† | 5^{2} ου καθαρα] ουκ αμεμπτα A†: cf. 15 15

6 ἔα δέ, ἄνθρωπος σαπρία
καὶ υἱὸς ἀνθρώπου σκώληξ.
26 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει
2 Τίνι πρόσκεισαι ἢ τίνι μέλλεις βοηθεῖν;
πότερον οὐχ ᾧ πολλὴ ἰσχὺς καὶ ᾧ βραχίων κραταιός ἐστιν;
3 τίνι συμβεβούλευσαι; οὐχ ᾧ πᾶσα σοφία;
ἢ τίνι ἐπακολουθήσεις; οὐχ ᾧ μεγίστη δύναμις;
4 τίνι ἀνήγγειλας ῥήματα;
πνοὴ δὲ τίνος ἐστὶν ἡ ἐξελθοῦσα ἐκ σοῦ;
5 ※μὴ γίγαντες μαιωθήσονται
※ὑποκάτωθεν ὕδατος καὶ τῶν γειτόνων αὐτοῦ;
6 ※γυμνὸς ὁ ᾅδης ἐνώπιον αὐτοῦ,
※καὶ οὐκ ἔστιν περιβόλαιον τῇ ἀπωλείᾳ.
7 ※ἐκτείνων βορέαν ἐπ᾽ οὐδέν,
※κρεμάζων γῆν ἐπὶ οὐδενός·
8 ※δεσμεύων ὕδωρ ἐν νεφέλαις αὐτοῦ,
※καὶ οὐκ ἐρράγη νέφος ὑποκάτω αὐτοῦ·
9 ※ὁ κρατῶν πρόσωπον θρόνου,
※ἐκπετάζων ἐπ᾽ αὐτὸν νέφος αὐτοῦ.
10 ※πρόσταγμα ἐγύρωσεν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος
※μέχρι συντελείας φωτὸς μετὰ σκότους.
11 ※στῦλοι οὐρανοῦ ἐπετάσθησαν
※καὶ ἐξέστησαν ἀπὸ τῆς ἐπιτιμήσεως αὐτοῦ.⸔
12 ἰσχύι κατέπαυσεν τὴν θάλασσαν,
ἐπιστήμῃ δὲ ἔτρωσε τὸ κῆτος·
13 κλεῖθρα δὲ οὐρανοῦ δεδοίκασιν αὐτόν,
προστάγματι δὲ ἐθανάτωσεν δράκοντα ἀποστάτην.
14 ※ἰδοὺ ταῦτα μέρη ὁδοῦ αὐτοῦ,
※καὶ ἐπὶ ἰκμάδα λόγου ἀκουσόμεθα ἐν αὐτῷ·⸔
σθένος δὲ βροντῆς αὐτοῦ τίς οἶδεν ὁπότε ποιήσει;
27 1 Ἔτι δὲ προσθεὶς Ιωβ εἶπεν τῷ προοιμίῳ
2 Ζῇ κύριος, ὃς οὕτω με κέκρικεν,
καὶ ὁ παντοκράτωρ ὁ πικράνας μου τὴν ψυχήν,

6[1] ανθρωπος] -πον S*†, pr. πας A† | 6[2] sub ※ duo codices
26 2[2] ισχυς] pr. η A | ω 2⁰] ο A || 3[1] πασα] pr. η A† | 3[2] η > BS*† | επακολουθεις A† | μεγ.] pr. η A† || 5[1]] μη γειτονες ματαιωθησονται S*† | 5[2] των > A† || 6[2] απωλ.] πτωχια S*† || 7[1] βορεα BA† | 7[2] κρεμνων A†: cf. Thack. p. 247 || 8[2] υποκατωθεν A pau. || 9[1] > S*† | 9[2] εκπεταζων] σκεπων A† || 11[1] επεσταθησαν A† || 12[1] ισχυι] + μεν A† | 12[2] ετρωσε 3 codd.] εστρωσεν A mu., εστρωται BS* pau. || 13[1] δε] τε A† || 14[1] οδου] λογου S*† | 14[3] ποτε S*†
27 1 ειπεν / τω προοιμιω] tr. A† || 2[1] κυριος] pr. ο S*†, ο θεος B†: cf. 9 | 2[2] πικρωσας A†

3 ἦ μὴν ἔτι τῆς πνοῆς μου ἐνούσης,
πνεῦμα δὲ θεῖον τὸ περιόν μοι ἐν ῥισίν,
4 μὴ λαλήσειν τὰ χείλη μου ἄνομα,
οὐδὲ ἡ ψυχή μου μελετήσει ἄδικα.
5 μή μοι εἴη δικαίους ὑμᾶς ἀποφῆναι, ἕως ἂν ἀποθάνω·
οὐ γὰρ ἀπαλλάξω μου τὴν ἀκακίαν.
6 δικαιοσύνῃ δὲ προσέχων οὐ μὴ προῶμαι·
οὐ γὰρ σύνοιδα ἐμαυτῷ ἄτοπα πράξας.
7 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ εἴησαν οἱ ἐχθροί μου ὥσπερ ἡ καταστροφὴ τῶν ἀσεβῶν,
καὶ οἱ ἐπ᾽ ἐμὲ ἐπανιστανόμενοι ὥσπερ ἡ ἀπώλεια τῶν παρανόμων.
8 καὶ τίς γάρ ἐστιν ἐλπὶς ἀσεβεῖ ὅτι ἐπέχει;
πεποιθὼς ἐπὶ κύριον ἆρα σωθήσεται;
9 ἦ τὴν δέησιν αὐτοῦ εἰσακούσεται κύριος;
ἢ ἐπελθούσης αὐτῷ ἀνάγκης
10 μὴ ἔχει τινὰ παρρησίαν ἔναντι αὐτοῦ;
ἢ ὡς ἐπικαλεσαμένου αὐτοῦ εἰσακούσεται αὐτοῦ;
11 ἀλλὰ δὴ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ἐστιν ἐν χειρὶ κυρίου·
ἅ ἐστιν παρὰ παντοκράτορι, οὐ ψεύσομαι.
12 ἰδοὺ δὴ πάντες οἴδατε ὅτι κενὰ κενοῖς ἐπιβάλλετε.
13 αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ κυρίου,
κτῆμα δὲ δυναστῶν ἐλεύσεται παρὰ παντοκράτορος ἐπ᾽ αὐτούς.
14 ἐὰν δὲ πολλοὶ γένωνται οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, εἰς σφαγὴν ἔσονται·
ἐὰν δὲ καὶ ἀνδρωθῶσιν, προσαιτήσουσιν·
15 οἱ δὲ περιόντες αὐτοῦ ἐν θανάτῳ τελευτήσουσιν,
χήρας δὲ αὐτῶν οὐθεὶς ἐλεήσει.
16 ἐὰν συναγάγῃ ὥσπερ γῆν ἀργύριον,
ἴσα δὲ πηλῷ ἑτοιμάσῃ χρυσίον,
17 ταῦτα πάντα δίκαιοι περιποιήσονται,

3^1 η] ει BA | ενουσης] + εν εμοι *AO*† | 3^2 το] ετι A† | μοι εν ρισιν] εν ρημασιν μου A^r† | ρινι BS*† || 4^1 μη λαλ.] ου μη λαλησει A† | τα χειλη] το στομα A† | ανομα ... 4^2 αδικα] tr. A† || 5^2 μου / την ακακ.] tr. A pl. || 6^2 ατοπον A† || 7^2 επ εμε επανισταν.] επανισταν. μοι A† | ανομων S† || 8^1 και] ναι μην A† | εστιν] + ετι A† | ελπις ασεβει] tr. S† | 8^2] pr. μη A | πεπ.] + δε S^c† | αρα] pr. ει A† || 9^1 εισακουσεται] ακουση A† | κυριος] pr. ο A†, ο θεος BS†: cf. 2 | 9^2 η επελθ.] επελθ. δε A || 10^1 εχ⟨ε⟩ιν SC† | τινα] τι S*†, > A† | εναντι BS†] -τιον rel. | 10^2 ως] πως AS^c† | αυτου 1^0] -τον S^c mu. || 11^1 αναγγελλω S† | 11^2 παντοκρ.] pr. τω A || 12 δη > B† | παντες οιδατε (sic etiam *O*)] παντες υμεις εορακατε A†: = 𝕸 | οτι (sic etiam *O*)] δια τι δε A† (incipit stichum): = 𝕸 | επιβαλλεσθε A† || 13^2 κτημα] οργη AS^c† | ελευσεται] pr. εξ A†, pr. επ C pau. || 14^1 δε > A† | αυτων B† || 15^1 > B*† | αυτων A† | εν θαν.] κακω θαν. A, εν > C pl. | 15^2 χηρας δε] και χ. A†: cf. 3 12 || 16^2 ετοιμ. χρυσ.] tr. A† || 17^1 ταυτα] + δε S†

τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ ἀληθινοὶ καθέξουσιν.
18 ἀπέβη δὲ ὁ οἶκος αὐτοῦ ὥσπερ σῆτες καὶ ὥσπερ ἀράχνη.
19 πλούσιος κοιμηθεὶς καὶ οὐ προσθήσει,
※ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ διήνοιξεν καὶ οὐκ ἔστιν.↙
20 συνήντησαν αὐτῷ ὥσπερ ὕδωρ αἱ ὀδύναι,
νυκτὶ δὲ ὑφείλατο αὐτὸν γνόφος·
21 ※ἀναλήμψεται αὐτὸν καύσων καὶ ἀπελεύσεται
※καὶ λικμήσει αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ.
22 ※καὶ ἐπιρρίψει ἐπ' αὐτὸν καὶ οὐ φείσεται·
※ἐκ χειρὸς αὐτοῦ φυγῇ φεύξεται·
23 ※κροτήσει ἐπ' αὐτοῦ χεῖρας αὐτοῦ
※καὶ συριεῖ αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ.↙
28 1 ἔστιν γὰρ ἀργυρίῳ τόπος, ὅθεν γίνεται,
τόπος δὲ χρυσίῳ, ὅθεν διηθεῖται.
2 σίδηρος μὲν γὰρ ἐκ γῆς γίνεται,
χαλκὸς δὲ ἴσα λίθῳ λατομεῖται.
3 τάξιν ἔθετο σκότει,
※καὶ πᾶν πέρας αὐτὸς ἐξακριβάζεται·
※λίθος σκοτία καὶ σκιὰ θανάτου,
4 ※διακοπὴ χειμάρρου ἀπὸ κονίας·↙
οἱ δὲ ἐπιλανθανόμενοι ὁδὸν δικαίαν ἠσθένησαν ἐκ βροτῶν.
5 ※γῆ, ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται ἄρτος,
※ὑποκάτω αὐτῆς ἐστράφη ὡσεὶ πῦρ.
6 ※τόπος σαπφείρου οἱ λίθοι αὐτῆς,
※καὶ χῶμα, χρυσίον αὐτῷ.
7 ※τρίβος, οὐκ ἔγνω αὐτὴν πετεινόν,
※καὶ οὐ παρέβλεψεν αὐτὴν ὀφθαλμὸς γυπός·
8 ※οὐκ ἐπάτησαν αὐτὴν υἱοὶ ἀλαζόνων,
※οὐ παρῆλθεν ἐπ' αὐτῆς λέων.
9 ※ἐν ἀκροτόμῳ ἐξέτεινεν χεῖρα αὐτοῦ,↙
κατέστρεψεν δὲ ἐκ ῥιζῶν ὄρη·
10 δίνας δὲ ποταμῶν ἔρρηξεν,

18 σητος A† | αραχναι S† | fin.] + ο πλουτος αυτου A; + α συνετηρησε mu. (in *O* sub ※) || **19**^{1} κοιμηθεις και BS*†] και > A†, -θησεται και rel. | ου] + μη S† | 19^{2} οφθ.] + δε S† || **20**^{1} συνηντ.] κοιμηθεντι συναντησονται A† | υδωρ] σητες S*†: ex 18 | αι > A† | 20^{2} γνοφος] λαιλαψ S†: ex 21 18 || **21**^{1} αναλημψ.] + δε B†, pr. και S† || **22**^{1} απορειψει A† | επ > BS*A† || **23**^{1} αυτου 1^{0}] -τους BS*†, -τον AS^{c}mu. | αυτου 2^{0}] -των BS*
28 1^{1} αργυριου S*† | 1^{2} χρυσιου BS*† || 3^{2} παν] καιρων A† | αυτους A† | 3^{3} σκοτιας B† || 4^{2} οδους δικαιοσυνης A†: cf. La *uiam iustitiae* || 5^{2} ωσει] ως A† || 6^{1} οι] pr. και A† || 8^{1}] pr. και BS*† | ου κατεπατησαν S† | αυτην] -τον BC† || **10**^{1} δ(ε)ινας BSA†] θινας rel.

πᾶν δὲ ἔντιμον εἶδέν μου ὁ ὀφθαλμός·
11 βάθη δὲ ποταμῶν ἀνεκάλυψεν,
ἔδειξεν δὲ ἑαυτοῦ δύναμιν εἰς φῶς.
12 ἡ δὲ σοφία πόθεν εὑρέθη;
ποῖος δὲ τόπος ἐστὶν τῆς ἐπιστήμης;
13 οὐκ οἶδεν βροτὸς ὁδὸν αὐτῆς,
οὐδὲ μὴ εὑρεθῇ ἐν ἀνθρώποις.
14 ※ἄβυσσος εἶπεν Οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοί·
※καὶ θάλασσα εἶπεν Οὐκ ἔστιν μετ' ἐμοῦ.
15 ※οὐ δώσει συγκλεισμὸν ἀντ' αὐτῆς,
※καὶ οὐ σταθήσεται ἀργύριον ἀντάλλαγμα αὐτῆς·
16 ※καὶ οὐ συμβασταχθήσεται χρυσίῳ Ωφιρ,
※ἐν ὄνυχι τιμίῳ καὶ σαπφείρῳ·
17 ※οὐκ ἰσωθήσεται αὐτῇ χρυσίον καὶ ὕαλος
※καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτῆς σκεύη χρυσᾶ·
18 ※μετέωρα καὶ γαβις οὐ μνησθήσεται,
※καὶ ἕλκυσον σοφίαν ὑπὲρ τὰ ἐσώτατα·
19 ※οὐκ ἰσωθήσεται αὐτῇ τοπάζιον Αἰθιοπίας,
※χρυσίῳ καθαρῷ οὐ συμβασταχθήσεται.↙
20 ἡ δὲ σοφία πόθεν εὑρέθη;
ποῖος δὲ τόπος ἐστὶν τῆς συνέσεως;
21 λέληθεν πάντα ἄνθρωπον
※καὶ ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ ἐκρύβη·
22 ※ἡ ἀπώλεια καὶ ὁ θάνατος εἶπαν↙
Ἀκηκόαμεν δὲ αὐτῆς τὸ κλέος.
23 ὁ θεὸς εὖ συνέστησεν αὐτῆς τὴν ὁδόν,
αὐτὸς δὲ οἶδεν τὸν τόπον αὐτῆς·
24 αὐτὸς γὰρ τὴν ὑπ' οὐρανὸν πᾶσαν ἐφορᾷ
εἰδὼς τὰ ἐν τῇ γῇ πάντα, ἃ ἐποίησεν,
25 ἀνέμων σταθμὸν ὕδατός τε μέτρα·
26 ὅτε ἐποίησεν οὕτως, ὑετὸν ἠρίθμησεν
※καὶ ὁδὸν ἐν τινάγματι φωνάς·

10^2 εντιμον BS†] τιμιον rel. | μου] αυτου AS^c†: = 𝔐 et La^p || **11**^{1} **βαθη δε] και β. A†: cf. 3 12** || **12**^{2} της > A || **13**^{2} μη] μην BS*† || **14**$^{1.2}$ εστιν bis] ενεστιν B† | 14^2 θαλ.] pr. η B† || **15**^{2} σταθ.] + αυτη B*† | αυτης] pr. αντ S*† || **16**^{1} ωφ(ε)ιρ] σωφ. BSpl.: cf. 22 24 || **17**^{1}] pr. και A† || 18^2 και > S*† || **20**^{1} **δε] δη A† | 20^2 τοπος εστιν] tr. A†** | της > A† || **21**^{2} εκρυβη] pr. ουκ A† || **22**^{1} ειπεν AC† | 22^2 δε > AS^{c}pl.: δε abhorret a textu amplificato, quem nunc legimus, quadrat ad textum principalem || **23**^{1} θεος BS*†] κυριος rel. (etiam *O*): cf. 29 4 | 23^2 δε] γαρ A†: ex 24 || **24**^{2} α(>B†) εποιησεν ad 25 trahit 𝔐 || **25**] pr. εποιησεν δε AC†, sed etiam hi habent α εποιησεν praec. | υδατος τε] τε > BS*†, και υδατων A† || **26**^{1} οτε εποιησεν ad 25 trahunt BS | υετον Gra.] ιδων mss.

27 ※τότε εἶδεν αὐτὴν καὶ ἐξηγήσατο αὐτήν,↙
ἑτοιμάσας ἐξιχνίασεν.
28 εἶπεν δὲ ἀνθρώπῳ Ἰδοὺ ἡ θεοσέβειά ἐστιν σοφία,
τὸ δὲ ἀπέχεσθαι ἀπὸ κακῶν ἐστιν ἐπιστήμη.
29 1 Ἔτι δὲ προσθεὶς Ιωβ εἶπεν τῷ προοιμίῳ
2 Τίς ἄν με θείη κατὰ μῆνα ἔμπροσθεν ἡμερῶν, ὧν με ὁ θεὸς ἐφύλαξεν;
3 ὡς ὅτε ηὔγει ὁ λύχνος αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς μου,
ὅτε τῷ φωτὶ αὐτοῦ ἐπορευόμην ἐν σκότει·
4 ὅτε ἤμην ἐπιβρίθων ὁδοῖς,
ὅτε ὁ θεὸς ἐπισκοπὴν ἐποιεῖτο τοῦ οἴκου μου·
5 ὅτε ἤμην ὑλώδης λίαν,
κύκλῳ δέ μου οἱ παῖδες·
6 ὅτε ἐχέοντό μου αἱ ὁδοὶ βουτύρῳ,
τὰ δὲ ὄρη μου ἐχέοντο γάλακτι·
7 ὅτε ἐξεπορευόμην ὄρθριος ἐν πόλει,
ἐν δὲ πλατείαις ἐτίθετό μου ὁ δίφρος.
8 ἰδόντες με νεανίσκοι ἐκρύβησαν,
πρεσβῦται δὲ πάντες ἔστησαν·
9 ἁδροὶ δὲ ἐπαύσαντο λαλοῦντες
δάκτυλον ἐπιθέντες ἐπὶ στόματι.
10 οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐμακάρισάν με,
※καὶ γλῶσσα αὐτῶν τῷ λάρυγγι αὐτῶν ἐκολλήθη·
11 ※ὅτι οὖς ἤκουσεν καὶ ἐμακάρισέν με,↙
ὀφθαλμὸς δὲ ἰδών με ἐξέκλινεν.
12 διέσωσα γὰρ πτωχὸν ἐκ χειρὸς δυνάστου
καὶ ὀρφανῷ, ᾧ οὐκ ἦν βοηθός, ἐβοήθησα·
13 ※εὐλογία ἀπολλυμένου ἐπ᾽ ἐμὲ ἔλθοι,↙
στόμα δὲ χήρας με εὐλόγησεν.
14 δικαιοσύνην δὲ ἐνεδεδύκειν,
ἠμφιασάμην δὲ κρίμα ἴσα διπλοΐδι.
15 ὀφθαλμὸς ἤμην τυφλῶν,
ποὺς δὲ χωλῶν.

27[1] ειδεν] ιδων A†, sed και seq. retinet A | αυτην 2⁰] ν > B†
29 1] προσθεις δε ετι τω προοιμιω ιωβ λεγει A† || 2 κατα — fin.] μηνα κατα μηνα ημερων των εμπροσθεν, ημερων ων ο θεος εφυλαττεν με A† || 3[1] ο > A† | 3[2] τω] pr. εν A† || 4[1] επιτριβων S*† | οδους BS*† | 4[2] θεος BS*†] κυριος rel. (etiam *O*): cf. 28 23 || 6[1] μου / αι οδοι] tr. B† | 6[2] εχειτο A† || 8[1] εκρυβ.] + εαυτοις A† | 8[2] παντες] σταντες Gra. | επανεστησαν A† || 9[2] επιτιθεντες A† | fin.] + αυτων A || 10[1] ακουσ.] + περι εμου A† || 11[1] ους BSA pau.] ωτιον rel. | 11[2] ιδων με] tr. A pau. || 12[2] ουκ ην] ουχ υπηρχεν A† || 13[2] με ε(uel η)υλογ.] tr. A† || 14[1] ενεδεδυκειν pau.] εδεδ. S*A pau., ενδεδ. rel.: cf. Idt. 10 3

16 ἐγὼ ἤμην πατὴρ ἀδυνάτων,
δίκην δέ, ἣν οὐκ ᾔδειν, ἐξιχνίασα·
17 συνέτριψα δὲ μύλας ἀδίκων,
ἐκ δὲ μέσου τῶν ὀδόντων αὐτῶν ἅρπαγμα ἐξέσπασα.
18 εἶπα δέ Ἡ ἡλικία μου γηράσει,
ὥσπερ στέλεχος φοίνικος πολὺν χρόνον βιώσω·
19 ※ἡ ῥίζα μου διήνοικται ἐπὶ ὕδατος,
※καὶ δρόσος αὐλισθήσεται ἐν τῷ θερισμῷ μου·
20 ※ἡ δόξα μου καινὴ μετ' ἐμοῦ,
※καὶ τὸ τόξον μου ἐν χειρὶ αὐτοῦ πορεύσεται.↙
21 ἐμοῦ ἀκούσαντες προσέσχον,
ἐσιώπησαν δὲ ἐπὶ τῇ ἐμῇ βουλῇ·
22 ἐπὶ δὲ τῷ ἐμῷ ῥήματι οὐ προσέθεντο,
περιχαρεῖς δὲ ἐγίνοντο, ὁπόταν αὐτοῖς ἐλάλουν·
23 ὥσπερ γῆ διψῶσα προσδεχομένη τὸν ὑετόν,
οὕτως οὗτοι τὴν ἐμὴν λαλιάν.
24 ἐὰν γελάσω πρὸς αὐτούς, οὐ μὴ πιστεύσωσιν,
※καὶ φῶς τοῦ προσώπου μου οὐκ ἀπέπιπτεν·
25 ※ἐξελεξάμην ὁδὸν αὐτῶν καὶ ἐκάθισα ἄρχων
※καὶ κατεσκήνουν ὡσεὶ βασιλεὺς ἐν μονοζώνοις ὃν τρόπον
παθεινοὺς παρακαλῶν.↙
30 1 νυνὶ δὲ κατεγέλασάν μου,
ἐλάχιστοι νῦν νουθετοῦσίν με ἐν μέρει,
※ὧν ἐξουδένουν πατέρας αὐτῶν,↙
οὓς οὐχ ἡγησάμην εἶναι ἀξίους κυνῶν τῶν ἐμῶν νομάδων.
2 ※καί γε ἰσχὺς χειρῶν αὐτῶν ἵνα τί μοι;
※ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλετο συντέλεια
3 ※ἐν ἐνδείᾳ καὶ λιμῷ ἄγονος·
※οἱ φεύγοντες ἄνυδρον ἐχθὲς συνοχὴν καὶ ταλαιπωρίαν,
4 ※οἱ περικλῶντες ἅλιμα ἐπὶ ἠχοῦντι,↙
οἵτινες ἅλιμα ἦν αὐτῶν τὰ σῖτα,
ἄτιμοι δὲ καὶ πεφαυλισμένοι, ἐνδεεῖς παντὸς ἀγαθοῦ,

17^2 δε > B† | μεσων S (ν deleuit S^c uid.) | των > A† | εξηρπασα BS*† || 18^1 δε > A† | η > SA | 18^2 πολυν] + δε A† (trahit ωσπερ στελ. φοιν. ad 18^1) || 19^1 μου > BS | 19^2 εν] επι A† || 20^2 μου] αυτου A† | αυτου] μου La† | πορευσεται] σ > BS || 21^1 εμου ακουσ.] πρεσβυτεροι ακουσ. μου A† || 22^1 δε > BS† | 22^2 περιχ. δε] και περιχ. A†: cf. 3 12 | οποτε A† || 23^1 τον > A† | 23^2] + προσεδεχοντο A† || 24^1 εαν γελ.] ει εγελων A† | ου μη πιστ.] ουκ επιστευεν(pro -ον) A† || 25^2 παθεινους] ποθ. S^c†, συνπαθεις A†, πενθικους Gra.: cf. 30 31 | παρακαλων B*S*A La†] παρεκαλουν B^{c}S^c Sy rel.
30 1^2 ελαχ. ad 1^1 trahunt AC | 1^3 πατερας] pr. τους BSA† | 1^4 ειναι αξιους pl.] tr. A pau., ειναι > BS† || 4^1 περικλωντες pau.] -κυκλουντες BSA | 4^2 οιτινες] ων A† | 4^3 δε] τε A† | παντος > A†

οἳ καὶ ῥίζας ξύλων ἐμασῶντο ὑπὸ λιμοῦ μεγάλου.
5 ἐπανέστησάν μοι κλέπται,
6 ὧν οἱ οἶκοι αὐτῶν ἦσαν τρῶγλαι πετρῶν·
7 ※ἀνὰ μέσον εὐήχων βοήσονται·↙
οἳ ὑπὸ φρύγανα ἄγρια διῃτῶντο,
8 ἀφρόνων υἱοὶ καὶ ἀτίμων ὄνομα
καὶ κλέος ἐσβεσμένον ἀπὸ γῆς.
9 νυνὶ δὲ κιθάρα ἐγώ εἰμι αὐτῶν,
καὶ ἐμὲ θρύλημα ἔχουσιν·
10 ἐβδελύξαντο δέ με ἀποστάντες μακράν,
ἀπὸ δὲ προσώπου μου οὐκ ἐφείσαντο πτύελον.
11 ἀνοίξας γὰρ φαρέτραν αὐτοῦ ἐκάκωσέν με,
※καὶ χαλινὸν τοῦ προσώπου μου ἐξαπέστειλαν.
12 ※ἐπὶ δεξιῶν βλαστοῦ ἐπανέστησαν,
※πόδα αὐτῶν ἐξέτειναν καὶ ὡδοποίησαν ἐπ᾽ ἐμὲ τρίβους ἀπωλείας αὐτῶν.
13 ※ἐξετρίβησαν τρίβοι μου,↙
ἐξέδυσεν γάρ μου τὴν στολήν·
14 βέλεσιν αὐτοῦ κατηκόντισέν με,
κέχρηταί μοι ὡς βούλεται, ἐν ὀδύναις πέφυρμαι.
15 ἐπιστρέφονται δέ μου αἱ ὀδύναι,
ᾤχετό μου ἡ ἐλπὶς ὥσπερ πνεῦμα
καὶ ὥσπερ νέφος ἡ σωτηρία μου.
16 ※καὶ νῦν ἐπ᾽ ἐμὲ ἐκχυθήσεται ἡ ψυχή μου,↙
ἔχουσιν δέ με ἡμέραι ὀδυνῶν·
17 νυκτὶ δέ μου τὰ ὀστᾶ συγκέκαυται,
τὰ δὲ νεῦρά μου διαλέλυται.
18 ἐν πολλῇ ἰσχύι ἐπελάβετό μου τῆς στολῆς,
※ὥσπερ τὸ περιστόμιον τοῦ χιτῶνός μου περιέσχεν με.↙
19 ἥγησαι δέ με ἴσα πηλῷ,
ἐν γῇ καὶ σποδῷ μου ἡ μερίς·
20 κέκραγα δὲ πρὸς σὲ καὶ οὐκ εἰσακούεις μου,

4^{4} > B*† || 6 ησαν > S*† | πετρων] pr. των A† || 8^{2} εσβεσμενων S*† | απο] επι A† || 9^{1} εγω ειμι/αυτων] tr. A†, αυτων εγενομην V† || 10^{1} δε > A | 10^{2} > S*† | πτυελου ASc(uid.)V† || 11^{1} γαρ] + οδε AV† | 11^{2} τω προσωπω S† | εξαπεστειλαν S*BcLa(Sy dub.)†] -λεν rel. || 12^{1} βλαστου] pr. του AV† | 12^{2} ποδας pl. | αυτου εξετεινεν S pl. | ωδοποιησεν Sc pl. || 13^{2} εξεδυσαν BA | μου την στολην] με την στ. μου AV† || 14^{1} βελεσιν] + γαρ V†, βελος γαρ S*† | 14^{2} κεχρ.] + δε A | εβουλετο AV† || 15^{1} δε > BS*† | 15^{3}] + παρ÷λθεν AV† (in *O* sub ※) || 17^{1} νυκτι ... συγκεκαυται(BS† χ pro κα)] νυκτες ... συνεθλασαν AV† | 17^{2} τα δε] και τα AV†: cf. 3 12 || 18^{1} εν > AV† || 19^{1} ηγηται AV† | δε > S*† | 19^{2} μου/η μερις] tr. AV† || 20^{1} εισακουεις] εισ > B†, -κουση S†

※ἔστησαν καὶ κατενόησάν με·⸔
21 ἐπέβης δέ μοι ἀνελεημόνως,
χειρὶ κραταιᾷ με ἐμαστίγωσας·
22 ἔταξας δέ με ἐν ὀδύναις
※καὶ ἀπέρριψάς με ἀπὸ σωτηρίας.⸔
23 οἶδα γὰρ ὅτι θάνατός με ἐκτρίψει·
οἰκία γὰρ παντὶ θνητῷ γῆ.
24 εἰ γὰρ ὄφελον δυναίμην ἐμαυτὸν χειρώσασθαι,
ἢ δεηθείς γε ἑτέρου, καὶ ποιήσει μοι τοῦτο.
25 ἐγὼ δὲ ἐπὶ παντὶ ἀδυνάτῳ ἔκλαυσα,
ἐστέναξα δὲ ἰδὼν ἄνδρα ἐν ἀνάγκαις.
26 ἐγὼ δὲ ἐπέχων ἀγαθοῖς,
ἰδοὺ συνήντησάν μοι μᾶλλον ἡμέραι κακῶν.
27 ※ἡ κοιλία μου ἐξέζεσεν καὶ οὐ σιωπήσεται,
※προέφθασάν με ἡμέραι πτωχείας.⸔
28 στένων πεπόρευμαι ἄνευ φιμοῦ,
ἕστηκα δὲ ἐν ἐκκλησίᾳ κεκραγώς.
29 ἀδελφὸς γέγονα σειρήνων,
ἑταῖρος δὲ στρουθῶν.
30 τὸ δὲ δέρμα μου ἐσκότωται μεγάλως,
τὰ δὲ ὀστᾶ μου ἀπὸ καύματος.
31 ἀπέβη δὲ εἰς πάθος μου ἡ κιθάρα,
ὁ δὲ ψαλμός μου εἰς κλαυθμὸν ἐμοί.
31 1 ※διαθήκην ἐθέμην τοῖς ὀφθαλμοῖς μου
※καὶ οὐ συνήσω ἐπὶ παρθένον.
2 ※καὶ τί ἐμέρισεν ὁ θεὸς ἀπάνωθεν
※καὶ κληρονομία ἱκανοῦ ἐξ ὑψίστων;
3 ※οὐχὶ ἀπώλεια τῷ ἀδίκῳ
※καὶ ἀπαλλοτρίωσις τοῖς ποιοῦσιν ἀνομίαν;
4 ※οὐχὶ αὐτὸς ὄψεται ὁδόν μου
※καὶ πάντα τὰ διαβήματά μου ἐξαριθμήσεται;⸔

20^2 εστησαν] + δε BS† | με] μοι AV† || 21^1 επεβης] -βησαν B, απεβησαν AV† | ανελεημονες AV† | 21^2] pr. ως AV†: ex 21^1 fin.? || 22^2 in Sy La sub ※, sed adest etiam in Sa, cf. 20 3+4^1 || 23^2 παντι θν./γη] tr. AV† || 24^2 δεηθεις γε] δεηθηναι AV†, γε > S*† || 25^2 εστεν. δε] και εστ. AV†: cf. 3 12 | αναγκη A† || 26^1 εγω δε επεχων(S^c επεσχον)] και επ⟨ε⟩ιχον εγω εν AV†: cf. 3 12 | 26^2] pr. και AV† || 27^2 προεφθ.] + δε AV† || 30^1 δε > S | εσκοτ.] μεμελανωται AV† | 30^2 απο καυμ. BS* pau.] + συνεφρυγη AV†, + συνεφρυγησαν S^c†; pr. συνεφρυγη rel. (in *O* sub ※) || 31^1 δε > AV† | παθος] πενθος A pl. (item α′ σ′ θ′): cf. 29 25 | μου/η κιθ.] tr. AV†

31 1^1 οφθ.] αδελφοις S*† | 1^2 παρθενων A† || 2^1 τι εμερ.] διεμερ. S*†, ετι εμερ. BS$^{c(†)}$, επεμερ. AV† | απανωθεν (uel sim.) S^c pl.] απ > BS*A | 2^2 εξ υψιστων] εν υψιστω S*†, εξ υψιστου AV† || 3^1 ουχι Gra. (cf. 4)] ουαι mss. (+ και A) | 3^2 απαλλοτριωσεις AV† || 4^2 εξαριθμηθησεται B*SA†

5 εἰ δὲ ἤμην πεπορευμένος μετὰ γελοιαστῶν,
εἰ δὲ καὶ ἐσπούδασεν ὁ πούς μου εἰς δόλον,
6 ἱσταίη με ἄρα ἐν ζυγῷ δικαίῳ,
οἶδεν δὲ ὁ κύριος τὴν ἀκακίαν μου.
7 εἰ ἐξέκλινεν ὁ πούς μου ἐκ τῆς ὁδοῦ,
εἰ δὲ καὶ τῷ ὀφθαλμῷ ἐπηκολούθησεν ἡ καρδία μου,
εἰ δὲ καὶ ταῖς χερσίν μου ἡψάμην δώρων,
8 σπείραιμι ἄρα καὶ ἄλλοι φάγοισαν,
ἄρριζος δὲ γενοίμην ἐπὶ γῆς.
9 εἰ ἐξηκολούθησεν ἡ καρδία μου γυναικὶ ἀνδρὸς ἑτέρου,
εἰ καὶ ἐγκάθετος ἐγενόμην ἐπὶ θύραις αὐτῆς,
10 ἀρέσαι ἄρα καὶ ἡ γυνή μου ἑτέρῳ,
τὰ δὲ νήπιά μου ταπεινωθείη·
11 θυμὸς γὰρ ὀργῆς ἀκατάσχετος
τὸ μιᾶναι ἀνδρὸς γυναῖκα·
12 πῦρ γάρ ἐστιν καιόμενον ἐπὶ πάντων τῶν μερῶν,
οὗ δ᾽ ἂν ἐπέλθῃ, ἐκ ῥιζῶν ἀπώλεσεν.
13 εἰ δὲ καὶ ἐφαύλισα κρίμα θεράποντός μου ἢ θεραπαίνης
κρινομένων αὐτῶν πρός με,
14 τί γὰρ ποιήσω, ἐὰν ἔτασίν μου ποιήσηται ὁ κύριος;
ἐὰν δὲ καὶ ἐπισκοπήν, τίνα ἀπόκρισιν ποιήσομαι;
15 πότερον οὐχ ὡς καὶ ἐγὼ ἐγενόμην ἐν γαστρί, καὶ ἐκεῖνοι
γεγόνασιν;
γεγόναμεν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ κοιλίᾳ.
16 ἀδύνατοι δὲ χρείαν, ἥν ποτ᾽ εἶχον, οὐκ ἀπέτυχον,
χήρας δὲ τὸν ὀφθαλμὸν οὐκ ἐξέτηξα.
17 εἰ δὲ καὶ τὸν ψωμόν μου ἔφαγον μόνος
καὶ οὐχὶ ὀρφανῷ μετέδωκα·
18 ※ὅτι ἐκ νεότητός μου ἐξέτρεφον ὡς πατὴρ
※καὶ ἐκ γαστρὸς μητρός μου ὡδήγησα·↙
19 εἰ δὲ καὶ ὑπερεῖδον γυμνὸν ἀπολλύμενον καὶ οὐκ ἠμφίασα,
20 ἀδύνατοι δὲ εἰ μὴ εὐλόγησάν με,

5^1 δε] γε AV† | 5^2 ο πους μου / εις δολον] tr. AV† || 6^1 ισταιη με αρα Ra. (cf. 8. 10. 22. 28. 30. 40)] εισθα με γαρ A†, ισταμαι γαρ S pau., εστα με γαρ V†, εσταμαι γαρ rel. | 6^2 δε > A† || 7^1 εκ] απο AV† | οδου] + αυτου AS^{c}V | 7^2 οφθ.] + μου AS^{c}V | 7^3 ει δε και] και ει AV†: item in 25^2 | ταις] pr. εν AV† || 8^1 αρα > S*† | φαγονται AV† || 9^2 ει] + δε A || 10^1 αρεσαι] αλεσαι Gra. | ετερω] αλλω AV† || 11^1 ακαθεκτος AV† || 12^1 επι] εκ AV† | μερων (sic etiam Sy)] μελων pau. (S^c deleuit per errorem μ et superscripsit λ) = *membris* La || 14^1 ποιησηται] ποιηται B†, ποιηση AC† (14^1 > V) || 15^1 και 1^0 > A || 16^1 χρ(ε)ιαν / ην ποτ ειχον] tr. AV† | 16^2 χηρας δε] και χ. AV†: cf. 3 12 | ετηξα A† || 17^2 ορφ. μετεδ.] tr. A† | fin. BS*A†] + εξ αυτου rel. (in *O* sub ※) || 18^1 οτι] και AV† || 19] + αυτον BS†, + μη(ms. μην) εχοντα περιβολαιον V† (in *O* sub ※) || 20^1 ευλογουν AV†

ἀπὸ δὲ κουρᾶς ἀμνῶν μου ἐθερμάνθησαν οἱ ὦμοι αὐτῶν,
21 εἰ ἐπῆρα ὀρφανῷ χεῖρα
πεποιθὼς ὅτι πολλή μοι βοήθεια περίεστιν,
22 ἀποσταίη ἄρα ὁ ὦμός μου ἀπὸ τῆς κλειδός,
ὁ δὲ βραχίων μου ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνός μου συντριβείη.
23 φόβος γὰρ κυρίου συνέσχεν με,
※καὶ ἀπὸ τοῦ λήμματος αὐτοῦ οὐχ ὑποίσω.
24 ※εἰ ἔταξα χρυσίον ἰσχύν μου,↙
εἰ δὲ καὶ λίθῳ πολυτελεῖ ἐπεποίθησα,
25 εἰ δὲ καὶ εὐφράνθην πολλοῦ πλούτου μοι γενομένου,
εἰ δὲ καὶ ἐπ' ἀναριθμήτοις ἐθέμην χεῖρά μου,
26 ἢ οὐχ ὁρῶ μὲν ἥλιον τὸν ἐπιφαύσκοντα ἐκλείποντα,
σελήνην δὲ φθίνουσαν; οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς ἐστιν.
27 ※καὶ εἰ ἠπατήθη λάθρᾳ ἡ καρδία μου,↙
εἰ δὲ καὶ χεῖρά μου ἐπιθεὶς ἐπὶ στόματί μου ἐφίλησα,
28 καὶ τοῦτό μοι ἄρα ἀνομία ἡ μεγίστη λογισθείη,
ὅτι ἐψευσάμην ἐναντίον κυρίου τοῦ ὑψίστου.
29 εἰ δὲ καὶ ἐπιχαρὴς ἐγενόμην πτώματι ἐχθρῶν μου
καὶ εἶπεν ἡ καρδία μου Εὖγε,
30 ἀκούσαι ἄρα τὸ οὖς μου τὴν κατάραν μου,
θρυληθείην δὲ ἄρα ὑπὸ λαοῦ μου κακούμενος.
31 εἰ δὲ καὶ πολλάκις εἶπον αἱ θεράπαιναί μου
Τίς ἂν δῴη ἡμῖν τῶν σαρκῶν αὐτοῦ πλησθῆναι;
λίαν μου χρηστοῦ ὄντος·
32 ἔξω δὲ οὐκ ηὐλίζετο ξένος,
ἡ δὲ θύρα μου παντὶ ἐλθόντι ἀνέῳκτο.
33 εἰ δὲ καὶ ἁμαρτὼν ἀκουσίως ἔκρυψα τὴν ἁμαρτίαν μου,
34 οὐ γὰρ διετράπην πολυοχλίαν πλήθους τοῦ μὴ ἐξαγορεῦσαι ἐνώπιον αὐτῶν,
εἰ δὲ καὶ εἴασα ἀδύνατον ἐξελθεῖν θύραν μου κόλπῳ κενῷ,
35 ※τίς δῴη ἀκούοντά μου;↙
χεῖρα δὲ κυρίου εἰ μὴ ἐδεδοίκειν,

20² αμνων] αρνων AV || **21**¹ ει] + δε και AV† | **21**² πολλη μοι] tr. SC | παρεστιν SAV† || **22**¹ ο ωμ. μου / απο τ. κλ.] tr. AV† | 22² μου ult. > BS† || **23**¹ κυριου > B† | συνειχεν A† | 23²] + δολον S*† || **24**¹ ισχυν mu.] εις χουν BSA || **25**¹ μοι (BA*† μου) γενομ.] tr. AV† | 25² ει δε και: cf. 7³ || **26**¹ ὁρῶ μὲν Complut. Gra.] ὁρῶμεν SyLaSa | εκλ(ε)ιπ.] pr. και S*AV || **27**² και > B† || **28**¹ αρα] η S*† | η μεγιστη λογ.] λογ. (+ η V†) μεγαλη AV† | 28² εναντιον] εναντι SA pl. || **29**¹ πτωματι] pr. επι SAV(*O*?)† | εχθρου AV*O*† | 29² και ει ειπον τη κ. AV† | ευγε] + ευγε ACV† || **30**² αρα > AV | μου > AV† || **31**² πλησθηναι] pr. εμ AV† || **32**² η δε θυρα] και η θ. AV†: cf. 3 12 | 34¹ πληθους] λαου AVLa† | ενωπ.] εναντιον AV† | αυτου S*† | 34² θυραν] pr. την AScV

συγγραφὴν δέ, ἣν εἶχον κατά τινος,
36 ἐπ᾿ ὤμοις ἂν περιθέμενος στέφανον ἀνεγίνωσκον,
37 καὶ εἰ μὴ ῥήξας αὐτὴν ἀπέδωκα
οὐθὲν λαβὼν παρὰ χρεοφειλέτου,
38 εἰ ἐπ᾿ ἐμοί ποτε ἡ γῆ ἐστέναξεν,
εἰ δὲ καὶ οἱ αὔλακες αὐτῆς ἔκλαυσαν ὁμοθυμαδόν,
39 εἰ δὲ καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῆς ἔφαγον μόνος ἄνευ τιμῆς,
εἰ δὲ καὶ ψυχὴν κυρίου τῆς γῆς ἐκβαλὼν ἐλύπησα,
40 ἀντὶ πυροῦ ἄρα ἐξέλθοι μοι κνίδη,
ἀντὶ δὲ κριθῆς βάτος.
Καὶ ἐπαύσατο Ιωβ ῥήμασιν.
32 1 Ἡσύχασαν δὲ καὶ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ ἔτι ἀντειπεῖν Ιωβ·
ἦν γὰρ Ιωβ δίκαιος ἐναντίον αὐτῶν.
2 ὠργίσθη δὲ Ελιους ὁ τοῦ Βαραχιηλ ὁ Βουζίτης
ἐκ τῆς συγγενείας Ραμ τῆς Αυσίτιδος χώρας,
ὠργίσθη δὲ τῷ Ιωβ σφόδρα,
διότι ἀπέφηνεν ἑαυτὸν δίκαιον ἐναντίον κυρίου·
3 καὶ κατὰ τῶν τριῶν δὲ φίλων ὠργίσθη σφόδρα,
διότι οὐκ ἠδυνήθησαν ἀποκριθῆναι ἀντίθετα Ιωβ
καὶ ἔθεντο αὐτὸν εἶναι ἀσεβῆ.
4 Ελιους δὲ ὑπέμεινεν δοῦναι ἀπόκρισιν Ιωβ,
※ὅτι πρεσβύτεροι αὐτοῦ εἰσιν ἡμέραις.
5 ※καὶ εἶδεν Ελιους ὅτι οὐκ ἔστιν ἀπόκρισις
※ἐν στόματι τῶν τριῶν ἀνδρῶν,
※καὶ ἐθυμώθη ὀργὴ αὐτοῦ.↙
6 ὑπολαβὼν δὲ Ελιους ὁ τοῦ Βαραχιηλ ὁ Βουζίτης εἶπεν
Νεώτερος μέν εἰμι τῷ χρόνῳ, ὑμεῖς δέ ἐστε πρεσβύτεροι·
διὸ ἡσύχασα φοβηθεὶς
τοῦ ὑμῖν ἀναγγεῖλαι τὴν ἐμαυτοῦ ἐπιστήμην·
7 εἶπα δὲ ὅτι Ὁ χρόνος ἐστὶν ὁ λαλῶν,
ἐν πολλοῖς δὲ ἔτεσιν οἴδασιν σοφίαν.

36 (> V†)] pr. ει A† | αν > A† | στεφ.] pr. ως A† || 37 (> V†)^{2}] + μου A† || 39^{1} δε και > AV† | μονος / ανευ τιμης] tr. AV†, μονος > S pau. | 39^{2} εκλαβων B || 40^{1} αρα > AV†

32 1^{1} ετι (+ δε A†) αντειπεν ιωβ AV† | 1^{2} ιωβ / δικ. εναντ. αυτων] tr. A†, ιωβ > V† || 2^{1} ο βουζ(ε)ιτης] ο του βουζ(ε)ι AV†: item in 6^{1} | 2^{2} ραμ] ραμα AV†, αραμ C | 2^{3} ωργ. δε] και ωργ. AV†: cf. 3 12 | 2^{4} εναντιον] ον > SAV† || 3^{1} τριων δε] tr. A†, δε > S*† | φιλων] + αυτου AS^{c}V† | ωργ. σφοδρα] tr. S† | 3^{2} ιωβ] pr. τω SA | 3^{3} ασεβη] ευσ. A*S^{c}V Sy^{mg}†: cf. Eccl. 3 16 || 4^{1} ιωβ] pr. τω AV† | 4^{2} αυτου εισιν] tr. A† | ημερων A† || 5^{3} ὀργή La (cf. 42 7 θ′ εθυμωθη η οργη μου)] ὀργῇ Sy: sic 𝔊 ubique, sed 5 est translatio Theodotionis || 6^{1} βουζιτης: cf. 2 | ειπεν] λεγει A | 6^{2} μεν > S*† | 6^{3} διο] διοτι A† | 6^{4} εμαυτου] εμην AV† || 7^{1} ο 1° V†] > A†, pr. ουχ (uel ουκ) rel. | 7^{2} οιδασιν AVC^{c}†] ουκ οιδ. (οιδα pau.) rel.

8 ἀλλὰ πνεῦμά ἐστιν ἐν βροτοῖς,
πνοὴ δὲ παντοκράτορός ἐστιν ἡ διδάσκουσα·
9 οὐχ οἱ πολυχρόνιοί εἰσιν σοφοί,
οὐδ' οἱ γέροντες οἴδασιν κρίμα.
10 διὸ εἶπα Ἀκούσατέ μου,
καὶ ἀναγγελῶ ὑμῖν ἃ οἶδα·
11 ἐνωτίζεσθέ μου τὰ ῥήματα· ἐρῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων,
※ἄχρι οὗ ἐτάσητε λόγους.
12 ※καὶ μέχρι ὑμῶν συνήσω,
※καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν τῷ Ιωβ ἐλέγχων,
※ἀνταποκρινόμενος ῥήματα αὐτοῦ ἐξ ὑμῶν,↙
13 ἵνα μὴ εἴπητε Εὕρομεν σοφίαν κυρίῳ προσθέμενοι·
14 ἀνθρώπῳ δὲ ἐπετρέψατε λαλῆσαι τοιαῦτα ῥήματα. —
15 ※ἐπτοήθησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν ἔτι,
※ἐπαλαίωσαν ἐξ αὐτῶν λόγους.
16 ※ὑπέμεινα, οὐ γὰρ ἐλάλησαν·
※ὅτι ἔστησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν.↙
17 Ὑπολαβὼν δὲ Ελιους λέγει
18 Πάλιν λαλήσω· πλήρης γάρ εἰμι ῥημάτων,
ὀλέκει γάρ με τὸ πνεῦμα τῆς γαστρός·
19 ἡ δὲ γαστήρ μου ὥσπερ ἀσκὸς γλεύκους ζέων δεδεμένος
ἢ ὥσπερ φυσητὴρ χαλκέως ἐρρηγώς.
20 λαλήσω, ἵνα ἀναπαύσωμαι ἀνοίξας τὰ χείλη·
21 ἄνθρωπον γὰρ οὐ μὴ αἰσχυνθῶ,
ἀλλὰ μὴν οὐδὲ βροτὸν οὐ μὴ ἐντραπῶ·
22 οὐ γὰρ ἐπίσταμαι θαυμάσαι πρόσωπον·
εἰ δὲ μή, καὶ ἐμὲ σῆτες ἔδονται.
33 1 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἄκουσον, Ιωβ, τὰ ῥήματά μου
καὶ λαλιὰν ἐνωτίζου μου·
2 ἰδοὺ γὰρ ἤνοιξα τὸ στόμα μου,
καὶ ἐλάλησεν ἡ γλῶσσά μου.

8^1] pr. και ουχ ουτως AV†: cf. 𝔐 | 8^2 εσται A† | fin.] + με AV†, + σε S*†; + αυτους pau. (in *O* sub ※) || 9^1 ουχ] ου γαρ AV† || 11^1 μου / τα ρημ.] tr. AV† | ερω γαρ > BS*† | post 11^1 add. AV† ιδου (+ γαρ V) ηκουσα τους λογους υμων ενωτισαμην μεχρι συνεσεως υμων (+ και εως υμων συνησω V): cf. 𝔐 11^{12} | 11^2 λογους] τους λ. υμων AV† || 12^1 μεχρι] εως AV† | 12^2 ελεγχων] pr. ο A† | 12^3 > S*† | ρημασιν AV† || 13 ινα] + δε AV† | κυρ. προσθ.] tr. AV† || 15^1 ουκ] pr. και S*† || 16^1 ου] ουδε S*† | ελαλησαν pau. La] ν > rel. | 16^2] + οτι αποκριθω καγω μερος inu.: = 𝔐 17^1 || 18^2 γαρ] δε AV† || 19^1 η δε] και η AV†: cf. 3 12 | ζεων] γεμων AV† | 19^2 ερρηγως] > S*†, δεδεμενος και κατερρηγως AV† || 20 fin.] + μου AV†; + αποκριθω Sc pau. (in *O* sub ※) || 22^1 προσωπα BC†: cf. 22 8
33 1^2 λαλ. ενωτ. μου] την λαλ. μου ενωτ. AV†, pr. την Sc†

3 καθαρά μου ἡ καρδία ῥήμασιν,
σύνεσις δὲ χειλέων μου καθαρὰ νοήσει.
4 πνεῦμα θεῖον τὸ ποιῆσάν με,
πνοὴ δὲ παντοκράτορος ἡ διδάσκουσά με.
5 ἐὰν δύνῃ, δός μοι ἀπόκρισιν πρὸς ταῦτα·
ὑπόμεινον, στῆθι κατ' ἐμὲ καὶ ἐγὼ κατὰ σέ.
6 ἐκ πηλοῦ διήρτισαι σὺ ὡς καὶ ἐγώ,
ἐκ τοῦ αὐτοῦ διηρτίσμεθα.
7 οὐχ ὁ φόβος μού σε στροβήσει,
οὐδὲ ἡ χείρ μου βαρεῖα ἔσται ἐπὶ σοί.
8 ※πλὴν εἶπας ἐν ὠσίν μου,↙
φωνὴν ῥημάτων σου ἀκήκοα·
9 διότι λέγεις Καθαρός εἰμι οὐχ ἁμαρτών,
ἄμεμπτος δέ εἰμι, οὐ γὰρ ἠνόμησα·
10 μέμψιν δὲ κατ' ἐμοῦ εὗρεν,
ἥγηται δέ με ὥσπερ ὑπεναντίον·
11 ἔθετο δὲ ἐν ξύλῳ τὸν πόδα μου,
ἐφύλαξεν δέ μου πάσας τὰς ὁδούς.
12 πῶς γὰρ λέγεις Δίκαιός εἰμι, καὶ οὐκ ἐπακήκοέν μου;
αἰώνιος γάρ ἐστιν ὁ ἐπάνω βροτῶν.
13 λέγεις δέ Διὰ τί τῆς δίκης μου οὐκ ἐπακήκοεν πᾶν ῥῆμα;
14 ἐν γὰρ τῷ ἅπαξ λαλῆσαι ὁ κύριος,
ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἐνύπνιον,
15 ἢ ἐν μελέτῃ νυκτερινῇ,
ὡς ὅταν ἐπιπίπτῃ δεινὸς φόβος ἐπ' ἀνθρώπους
ἐπὶ νυσταγμάτων ἐπὶ κοίτης·
16 τότε ἀνακαλύπτει νοῦν ἀνθρώπων,
ἐν εἴδεσιν φόβου τοιούτοις αὐτοὺς ἐξεφόβησεν
17 ἀποστρέψαι ἄνθρωπον ἐξ ἀδικίας,
τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ πτώματος ἐρρύσατο.
18 ἐφείσατο δὲ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπὸ θανάτου
καὶ μὴ πεσεῖν αὐτὸν ἐν πολέμῳ.

3^{1} ρημ.] pr. εν AV† | 3^{2} συνεσεις AV† | μου > S*† | καθαρα νοησει] -ραν θησ⟨ε⟩ι A†: Θ pro O; -ραν θησω V† | νοηση S† || 5^{1} δυνη] δυνηθης AV† | 5^{2} στηθι] και στηθι συ AV† || 6^{2} διηρτισμ.] + πηλου AS^{c}V†: idem pr. C^{r}† || 7^{1} μου] σου A*† | σε στροβ.] tr. AV† || 8^{2} φωνην] + δε AS^{c}V† | σου > B† || 9^{1} αμαρτων] ημαρτον τοις εργοις AV† | 9^{2} δε] > B†, γαρ S* || 10^{2} ηγ. δε] και ηγ. AV†: cf. 3 12 || 11^{1} εν ξυλω τον π. μ.] τον π. μ. εν κυκλωματι A†: cf. 13 27 | 11^{2} εφυλ. δε] και εφυλ. AV†: cf. 3 12 || 13 δε] γαρ AV† | δικης BS*†] δικαιοσυνης rel. | επακ.] + μου B† | παν ρημα] εν παντι ρηματι AV† || 15^{1} η] ως φασμα A*V†: cf. 20 8 | 15^{2} δεινος φοβ.] tr. AV† || 16^{2} αυτους εξεφοβ.] tr. AV† || 17^{1} εξ] απο BS† | αδικ.] + αυτου AV† | 17^{2} πτωμ.] pr. αδικιας AV† || 18^{1} εφεισ. δε] και εφ. AV†: cf. 3 12 | 18^{2} και μη] του μη AS^{c}V†

19 πάλιν δὲ ἤλεγξεν αὐτὸν ἐν μαλακίᾳ ἐπὶ κοίτης
※καὶ πλῆθος ὀστῶν αὐτοῦ ἐνάρκησεν,⸔
20 πᾶν δὲ βρωτὸν σίτου οὐ μὴ δύνηται προσδέξασθαι
※καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ βρῶσιν ἐπιθυμήσει,⸔
21 ἕως ἂν σαπῶσιν αὐτοῦ αἱ σάρκες
καὶ ἀποδείξῃ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ κενά·
22 ἤγγισεν δὲ εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ,
ἡ δὲ ζωὴ αὐτοῦ ἐν ᾅδῃ.
23 ἐὰν ὦσιν χίλιοι ἄγγελοι θανατηφόροι,
εἷς αὐτῶν οὐ μὴ τρώσῃ αὐτόν·
ἐὰν νοήσῃ τῇ καρδίᾳ ἐπιστραφῆναι ἐπὶ κύριον,
ἀναγγείλῃ δὲ ἀνθρώπῳ τὴν ἑαυτοῦ μέμψιν,
τὴν δὲ ἄνοιαν αὐτοῦ δείξῃ,
24 ἀνθέξεται τοῦ μὴ πεσεῖν αὐτὸν εἰς θάνατον,
ἀνανεώσει δὲ αὐτοῦ τὸ σῶμα ὥσπερ ἀλοιφὴν ἐπὶ τοίχου,
τὰ δὲ ὀστᾶ αὐτοῦ ἐμπλήσει μυελοῦ·
25 ἁπαλυνεῖ δὲ αὐτοῦ τὰς σάρκας ὥσπερ νηπίου,
ἀποκαταστήσει δὲ αὐτὸν ἀνδρωθέντα ἐν ἀνθρώποις.
26 εὐξάμενος δὲ πρὸς κύριον, καὶ δεκτὰ αὐτῷ ἔσται,
εἰσελεύσεται δὲ προσώπῳ καθαρῷ σὺν ἐξηγορίᾳ·
ἀποδώσει δὲ ἀνθρώποις δικαιοσύνην.
27 εἶτα τότε ἀπομέμψεται ἄνθρωπος αὐτὸς ἑαυτῷ λέγων
Οἷα συνετέλουν, καὶ οὐκ ἄξια ἤτασέν με ὧν ἥμαρτον.
28 ※σῶσον ψυχήν μου τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς διαφθοράν,
※καὶ ἡ ζωή μου φῶς ὄψεται.
29 ※ἰδοὺ πάντα ταῦτα ἐργᾶται ὁ ἰσχυρὸς
※ὁδοὺς τρεῖς μετὰ ἀνδρός.⸔
30 ἀλλ᾽ ἐρρύσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου,
ἵνα ἡ ζωή μου ἐν φωτὶ αἰνῇ αὐτόν.

19^1 εν] επι B†, > AV† || 20^2 επιθυμει pl. || 22^1 εγγιση AV† | εις θαν./η ψ. αυτου] tr. AC† (C mu. αυτου η ψ. pro η ψ. αυτου) | 22^2 η δε] + η B*† | αδη] pr. τω AV† || 23^2 αυτων] pr. εξ A | 23^3 επι] προς B* | κυριον] pr. τον AV† | 23^5 την δε] και την AV†: cf. 3 12 | ανοιαν] ανομιαν Sc pl. || 24^1 ανθεξ.] + αυτου AV† | αυτον > BS* pau. | 24^3 τα δε] και τα AV†: cf. 3 12 || 25^2 αποκ. δε] και αποκ. AV†: cf. 3 12 || 26^1 ευξαμενος δε] δε > S*†, ευξεται AV†, ευξαμενου δε αυτου Sc | και > S | δεκτα αυτω εσται] εισακουσεται αυτου S*† | 26^2 καθαρω] ιλαρω BS*† | 26^3 ανθρωπω την δικαιοσυνην αυτου AV†: = 𝔐 || 27^2 συνετελουμην AV(-μεν)† | ητασεν] ητοιμασεν S*† || 28^1 ψυχην] pr. την AV† | ελθειν] pr. εξ A†, pr. εισ V | 28^2 η > AV† || 29^1 παντα ταυτα V†] tr. BSA rel. || 30^1 αλλ] και AV† | 30^2 ζωη] ψυχη ASc V† || post 30 AV† primo addunt 34 1—5 ιωβ iuxta ueterem interpretationem (i. e. omissis uersibus 3. 4, qui Theodotionis sunt): υπολαβων δε ελιους λεγει· ακουσατε μου σοφοι, επισταμενοι ενωτιζεσθαι(pro -θε) το καλον. οτι ειρηκεν ιωβ(> V); deinde AV† addunt 33 29. 30 iuxta interpretatio-

31 ἐνωτίζου, Ιωβ, καὶ ἄκουέ μου·
※κώφευσον, καὶ ἐγώ εἰμι λαλήσω.
32 ※εἰ εἰσὶν λόγοι, ἀποκρίθητί μοι·
※λάλησον, θέλω γὰρ δικαιωθῆναί σε.
33 ※εἰ μή, σὺ ἄκουσόν μου·
※κώφευσον, καὶ διδάξω σε σοφίαν.⸔
34 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ελιους λέγει
2 Ἀκούσατέ μου, σοφοί·
ἐπιστάμενοι, ἐνωτίζεσθε τὸ καλόν·
3 ※ὅτι οὖς λόγους δοκιμάζει,
※καὶ λάρυγξ γεύεται βρῶσιν.
4 ※κρίσιν ἑλώμεθα ἑαυτοῖς,
※γνῶμεν ἀνὰ μέσον ἑαυτῶν ὅ τι καλόν.⸔
5 ὅτι εἴρηκεν Ιωβ Δίκαιός εἰμι,
ὁ κύριος ἀπήλλαξέν μου τὸ κρίμα,
6 ἐψεύσατο δὲ τῷ κρίματί μου,
※βίαιον τὸ βέλος μου ἄνευ ἀδικίας.
7 ※τίς ἀνὴρ ὥσπερ Ιωβ
※πίνων μυκτηρισμὸν ὥσπερ ὕδωρ⸔
8 οὐχ ἁμαρτὼν οὐδὲ ἀσεβήσας
ἢ ὁδοῦ κοινωνήσας μετὰ ποιούντων τὰ ἄνομα
τοῦ πορευθῆναι μετὰ ἀσεβῶν;
9 μὴ γὰρ εἴπῃς ὅτι Οὐκ ἔσται ἐπισκοπὴ ἀνδρός·
καὶ ἐπισκοπὴ αὐτῷ παρὰ κυρίου.
10 διό, συνετοὶ καρδίας, ἀκούσατέ μου
Μή μοι εἴη ἔναντι κυρίου ἀσεβῆσαι
καὶ ἔναντι παντοκράτορος ταράξαι τὸ δίκαιον·
11 ἀλλὰ ἀποδιδοῖ ἀνθρώπῳ καθὰ ποιεῖ ἕκαστος αὐτῶν,

nem Theodotionis: ιδου παντα ταυτα (A ταυτα παντα: cf. supra 29^1) εργαται ο ισχυρος οδους τρ⟨ε⟩ις μετα ανδρος του επιστρεψαι ψυχην αυτου εκ διαφθορας του φωτισαι αυτω εν φωτι ζωντων; sed omnia, quae 𝔊 praebet, etiam in AV adsunt || 31^1 ενωτ.] προσεχε AV† | ακουσον AV† | 31^2 και εγω ειμι (cf. Thack. p. 55)] ινα AV† || 32^1 εισιν] εστιν B*S, εισι(ν) σοι ABc, εστιν σοι Sc | λογοι] λογος B*, λογοις (sic) S*† | 32^2 δικαιωθ. σε] tr. AV pau. || 33^1 ει] + δε AV pau. | 33^2 σοφιαν > B†

34 2^2 το καλον (= 4 fin.)] > BS**O*†, sed adest etiam in Sa || 3^1 ους] νους AV†: cf. **12** 11 | λογ. δοκ.] tr. AV† | 3^2 και λαρ.] λαρ. δε AV†: cf. 10^3; contrarium uide **3** 12 || 4^2 ο τι] τι A†; το V†: cf. 2^2 || 6^1 εψευσ. δε] και εψ. AV†: cf. **3** 12 || 8^1 αμαρτανων S*† | 8^2 η οδου κοινωνησας Sy Sa et tres codd. gr. et Sw.] η ουδ ου κοιν. BS*†, ουδε κοιν. οδου AV†, ουδ ολως κοιν. rel. (= La *neque omnino*) | ποιουντων] pr. των A || 9^1 εστιν AV pau. | 9^2 αυτου AV† || 10^1 καρδια A | 10^2 ειη / εν. κυρ.] tr. S† | 10^3 και εναντι] εναντι δε AV†: cf. 3^2 || 11^1 αλλα] + γαρ AV† | αποδοι Bc†, αποδιδωσιν AV† | εποιει S†

※καὶ ἐν τρίβῳ ἀνδρὸς εὑρήσει αὐτόν.⸔
12 οἴῃ δὲ τὸν κύριον ἄτοπα ποιήσειν;
ἢ ὁ παντοκράτωρ ταράξει κρίσιν;
13 ὃς ἐποίησεν τὴν γῆν·
τίς δέ ἐστιν ὁ ποιῶν τὴν ὑπ᾽ οὐρανὸν καὶ τὰ ἐνόντα πάντα;
14 εἰ γὰρ βούλοιτο συνέχειν
καὶ τὸ πνεῦμα παρ᾽ αὐτῷ κατασχεῖν,
15 τελευτήσει πᾶσα σὰρξ ὁμοθυμαδόν,
πᾶς δὲ βροτὸς εἰς γῆν ἀπελεύσεται, ὅθεν καὶ ἐπλάσθη.
16 εἰ δὲ μὴ νουθετῇ, ἄκουε ταῦτα,
ἐνωτίζου φωνὴν ῥημάτων.
17 ἰδὲ σὺ τὸν μισοῦντα ἄνομα
καὶ τὸν ὀλλύντα τοὺς πονηροὺς
ὄντα αἰώνιον δίκαιον.
18 ἀσεβὴς ὁ λέγων βασιλεῖ Παρανομεῖς,
※ἀσεβέστατε τοῖς ἄρχουσιν·⸔
19 ὃς οὐκ ἐπῃσχύνθη πρόσωπον ἐντίμου
οὐδὲ οἶδεν τιμὴν θέσθαι ἁδροῖς
θαυμασθῆναι πρόσωπα αὐτῶν.
20 κενὰ δὲ αὐτοῖς ἀποβήσεται τὸ κεκραγέναι καὶ δεῖσθαι ἀνδρός·
ἐχρήσαντο γὰρ παρανόμως ἐκκλινομένων ἀδυνάτων.
21 αὐτὸς γὰρ ὁρατής ἐστιν ἔργων ἀνθρώπων,
λέληθεν δὲ αὐτὸν οὐδὲν ὧν πράσσουσιν,
22 οὐδὲ ἔσται τόπος τοῦ κρυβῆναι τοὺς ποιοῦντας τὰ ἄνομα·
23 ※ὅτι οὐκ ἐπ᾽ ἄνδρα θήσει ἔτι·⸔
‵ ὁ γὰρ κύριος πάντας ἐφορᾷ
24 ὁ καταλαμβάνων ἀνεξιχνίαστα,
ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός·
25 ὁ γνωρίζων αὐτῶν τὰ ἔργα
※καὶ στρέψει νύκτα, καὶ ταπεινωθήσονται.⸔
26 ἔσβεσεν δὲ ἀσεβεῖς,

12^1 τον κυρ./ατοπα ποι.] tr. S† | ατοπα] pr. τα AV† | 12^2 κρισιν] το δικαιον AV† || **13^2** ποιησας A† | ενοντα] εν > S† || **14^1** συσχειν S^c | 14^2 κατεσχεν S*† || **15^2** πας δε βροτος] βρ. δε AV† | και > S*† || **16^1**] + ιωβ A V†: cf. 37 2 || **17^1** τον] pr. ουκ οιει AV† | ανομα] pr. τα A | 17^3 δικαιον] pr. ειναι AV† || **18^2** ασεβεστατε BCLa(Sy dub.)†] τε > S*† (ante τοις), -στατοι AV†, -στατος S^c rel. | τοις αρχ. pendet ex λεγων || **19^1** επησχυνθη pau.] ησχ. V mu., επεσχ. S†, επαισχ. B pau., αισχ. A† | 19^2 ουδε οιδεν] ουκ εδωκεν δε AV† | αδροις] ανδρων AV(†) | 19^3] pr. του AV† | προσωπα] pr. τα AV†, προσωπον S† || **20^2** παρανομως] ανομως V†(* -μος), ανομοις A† | εκκλινομενων B Sy†] εκκλ⟨ε⟩ιομ. S La, εγκλειομ. mu.; εκκλιομενοις A†, εκκαιομενοις V† | αδυνατων] και αδυνατοις AV† || **21^2** δε] γαρ S† || **22** εστιν S^c pl. || **23^2** παντας] ς > S^c, τα παντα AV† || **25^1** ο > AV† | 25^2 ταπεινωθησεται BS compl.

ὁρατοὶ δὲ ἐναντίον αὐτοῦ,
27 ὅτι ἐξέκλιναν ἐκ νόμου θεοῦ,
δικαιώματα δὲ αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνωσαν
28 ※τοῦ ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐτὸν κραυγὴν πένητος,
※καὶ κραυγὴν πτωχῶν εἰσακούσεται.
29 ※καὶ αὐτὸς ἡσυχίαν παρέξει, καὶ τίς καταδικάσεται;
※καὶ κρύψει πρόσωπον, καὶ τίς ὄψεται αὐτόν;
※καὶ κατὰ ἔθνους καὶ κατὰ ἀνθρώπου ὁμοῦ
30 ※βασιλεύων ἄνθρωπον ὑποκριτὴν ἀπὸ δυσκολίας λαοῦ.
31 ※ὅτι πρὸς τὸν ἰσχυρὸν ὁ λέγων Εἴληφα, οὐκ ἐνεχυράσω·
32 ※ἄνευ ἐμαυτοῦ ὄψομαι, σὺ δεῖξόν μοι·
※εἰ ἀδικίαν ἠργασάμην, οὐ μὴ προσθήσω.
33 ※μὴ παρὰ σοῦ ἀποτείσει αὐτήν;
※ὅτι ἀπώσῃ, ὅτι σὺ ἐκλέξῃ καὶ οὐκ ἐγώ·
※καὶ τί ἔγνως λάλησον.⸔
34 διὸ συνετοὶ καρδίας ἐροῦσιν ταῦτα,
ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἀκήκοέν μου τὸ ῥῆμα.
35 Ιωβ δὲ οὐκ ἐν συνέσει ἐλάλησεν,
τὰ δὲ ῥήματα αὐτοῦ οὐκ ἐν ἐπιστήμῃ.
36 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μάθε, Ιωβ,
μὴ δῷς ἔτι ἀνταπόκρισιν ὥσπερ οἱ ἄφρονες,
37 ἵνα μὴ προσθῶμεν ἐφ' ἁμαρτίαις ἡμῶν,
ἀνομία δὲ ἐφ' ἡμῖν λογισθήσεται
πολλὰ λαλούντων ῥήματα ἐναντίον τοῦ κυρίου.

35 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ελιους λέγει
2 Τί τοῦτο ἡγήσω ἐν κρίσει;
σὺ τίς εἶ ὅτι εἶπας Δίκαιός εἰμι ἔναντι κυρίου;
3 ἢ ἐρεῖς Τί ποιήσω ἁμαρτών;
4 ἐγὼ σοὶ δώσω ἀπόκρισιν
καὶ τοῖς τρισὶν φίλοις σου.
5 ἀνάβλεψον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἰδέ,
κατάμαθε δὲ νέφη ὡς ὑψηλὰ ἀπὸ σοῦ.

26 2] και(cf. 3 12) ορατοι εγενοντο εναντι(ον) των εχ(uel κ)θρων AV†: cf. *O* εναντιον ÷των εχθρων⸔ αυτου || 28 1 πενητων BS*† || 29 1 παρεξεται Cpl. || 31 ο λεγων > S*† | ενεχυρασα AV† || 32 1 οψομαι > S*† | δειξον] pr. δε V†, διδαξον A† | μοι] με AV† | 32 2 ηργασαμην B*S*AV] ειργ. BcSc pl.: cf. 24 6 | προσθω AV† || 33 1 παρα] απο B† | 33 2 απωσω A | εκδεξη S† || 34 1 καρδια AScV | 34 2 σοφος] φρονιμος A† || 35 1 δε > AV† | ελαλησας A V† | 35 2 δε > BS*† | αυτου] σου AV† || 36 1 δε > S*† | 36 2 ανταποκρ.] αντ > AV†: cf. 13 22 || 37 1 αμαρτιας B† | 37 2 λογισθ.] εστε(pro -ται) AV† | 37 3 λαλουσιν AV† | εναντι AV† | του BSC†] > rel.

35 3 > BS*† || 4 1 εγω] + δε Sc pl. | σοι > S*† | 4 2 φιλοις σου] tr. A V†, σου > mu. || 5 2 δε > A | νεφη] τα νεφη και ιδε AV†

6 εἰ ἥμαρτες, τί πράξεις;
εἰ δὲ καὶ πολλὰ ἠνόμησας, τί δύνασαι ποιῆσαι;
7 ἐπεὶ δὲ οὖν δίκαιος εἶ, τί δώσεις αὐτῷ;
※ἢ τί ἐκ χειρός σου λήμψεται;
8 ※ἀνδρὶ τῷ ὁμοίῳ σου ἡ ἀσέβειά σου,
※καὶ υἱῷ ἀνθρώπου ἡ δικαιοσύνη σου.
9 ※ἀπὸ πλήθους συκοφαντούμενοι κεκράξονται,
※βοήσονται ἀπὸ βραχίονος πολλῶν.
10 ※καὶ οὐκ εἶπεν Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς ὁ ποιήσας με,↙
ὁ κατατάσσων φυλακὰς νυκτερινάς,
11 ὁ διορίζων με ἀπὸ τετραπόδων γῆς,
ἀπὸ δὲ πετεινῶν οὐρανοῦ;
12 ※ἐκεῖ κεκράξονται, καὶ οὐ μὴ εἰσακούσῃ↙
καὶ ἀπὸ ὕβρεως πονηρῶν.
13 ἄτοπα γὰρ οὐ βούλεται ὁ κύριος ἰδεῖν·
αὐτὸς γὰρ ὁ παντοκράτωρ ὁρατής ἐστιν
14 τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα καὶ σώσει με.
κρίθητι δὲ ἐναντίον αὐτοῦ, εἰ δύνασαι αἰνέσαι αὐτόν, ὡς ἔστιν.
15 ※καὶ νῦν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐπισκεπτόμενος, ὀργὴν αὐτοῦ
※καὶ οὐκ ἔγνω παραπτώματι σφόδρα·
16 ※καὶ Ιωβ ματαίως ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ,
※ἐν ἀγνωσίᾳ ῥήματα βαρύνει.↙

36 1 Προσθεὶς δὲ Ελιους ἔτι λέγει
2 Μεῖνόν με μικρὸν ἔτι, ἵνα διδάξω σε·
ἔτι γὰρ ἐν ἐμοί ἐστιν λέξις.
3 ἀναλαβὼν τὴν ἐπιστήμην μου μακρὰν
ἔργοις δέ μου δίκαια ἐρῶ
4 ἐπ᾽ ἀληθείας καὶ οὐκ ἄδικα ῥήματα·
ἀδίκως συνίεις.
5 γίγνωσκε δὲ ὅτι ὁ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσηται τὸν ἄκακον.
※δυνατὸς ἰσχύι καρδίας
6 ※ἀσεβῆ οὐ μὴ ζωοποιήσει
※καὶ κρίμα πτωχῶν δώσει.
7 ※οὐκ ἀφελεῖ ἀπὸ δικαίου ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ·

6[2] πολλα ηνομ.] tr. AV† | δυνασαι] δυναμαι σοι S*† || 7[1] επει δε ουν] επειδη ουν S[c] mu.; και ει AV† = *et si* La || 11[1] ο > S*† | 11[2] απο δε] και απο AV†: cf. 3 12 | fin.] + σοφιζη(pro -ζει) ημας V†: item Sy[mg] ex α′, cf. La[xt] ※*sapientiorem me fecit* || 12[2] και > AV La† = 𝔐 || 13[1] ου βουλ. ο κυρ./ιδειν BS*O*†] tr. rel. || 14[1] και] ος AV† | 14[2] αινεσαι αυτον] tr. A || 15[2] παραπτωμα τι pau. Sixt.

36 2[1] μεινον με μικρον] μικρ. με μειν. AV† | 2[2] εν εμοι εστιν] μοι ενεστιν AV† || 5[1] γι(γ)νωσκε δε] γ(ε)ινωσκω δε (+ εγω A†) AV† || 6[1] ασεβη B S**O*†] -βων rel. || 7[1] οφθαλμον A†

※καὶ μετὰ βασιλέων εἰς θρόνον
※καὶ καθιεῖ αὐτοὺς εἰς νῖκος, καὶ ὑψωθήσονται.
8 ※καὶ εἰ πεπεδημένοι ἐν χειροπέδαις
※συσχεθήσονται ἐν σχοινίοις πενίας,
9 ※καὶ ἀναγγελεῖ αὐτοῖς τὰ ἔργα αὐτῶν
※καὶ τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ὅτι ἰσχύσουσιν.⸔
10 ἀλλὰ τοῦ δικαίου εἰσακούσεται·
※καὶ εἶπεν ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐξ ἀδικίας.
11 ※ἐὰν ἀκούσωσιν καὶ δουλεύσωσιν,
※συντελέσουσιν τὰς ἡμέρας αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς
※καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν ἐν εὐπρεπείαις.⸔
12 ἀσεβεῖς δὲ οὐ διασῴζει παρὰ τὸ μὴ βούλεσθαι εἰδέναι αὐτοὺς τὸν κύριον
καὶ διότι νουθετούμενοι ἀνήκοοι ἦσαν.
13 ※καὶ ὑποκριταὶ καρδίᾳ τάξουσιν θυμόν·
※οὐ βοήσονται, ὅτι ἔδησεν αὐτούς.⸔
14 ἀποθάνοι τοίνυν ἐν νεότητι ἡ ψυχὴ αὐτῶν,
ἡ δὲ ζωὴ αὐτῶν τιτρωσκομένη ὑπὸ ἀγγέλων,
15 ἀνθ᾽ ὧν ἔθλιψαν ἀσθενῆ καὶ ἀδύνατον·
κρίμα δὲ πραέων ἐκθήσει.
16 ※καὶ προσέτι ἠπάτησέν σε ἐκ στόματος ἐχθροῦ·
※ἄβυσσος, κατάχυσις ὑποκάτω αὐτῆς·
※καὶ κατέβη τράπεζά σου πλήρης πιότητος.⸔
17 οὐχ ὑστερήσει δὲ ἀπὸ δικαίων κρίμα,
18 θυμὸς δὲ ἐπ᾽ ἀσεβεῖς ἔσται
δι᾽ ἀσέβειαν δώρων, ὧν ἐδέχοντο ἐπ᾽ ἀδικίαις.
19 μή σε ἐκκλινάτω ἑκὼν ὁ νοῦς
δεήσεως ἐν ἀνάγκῃ ὄντων ἀδυνάτων,
※καὶ πάντας τοὺς κραταιοῦντας ἰσχύν.
20 ※μὴ ἐξελκύσῃς τὴν νύκτα
※τοῦ ἀναβῆναι λαοὺς ἀντ᾽ αὐτῶν·⸔
21 ἀλλὰ φύλαξαι μὴ πράξῃς ἄτοπα·

7^2 βασιλεως S* pau. | 7^3 και 1^0 > SA | εις νικος / και] tr. AV† | υψωθησεται A || 8^1 ει Gra.] οι mss. | 8^2 σχοινιω Sc pl. || 9^1 αυτοις] -των S*† | αυτων ⌒ 9^2 αυτων S*† | 9^2 οταν ισχυσωσιν AV† || 12^1 ειδεναι αυτους] tr. A pl. || 14^1 αποθανη A† | 14^2 τιτρωσκ.] + ειη AV Symg† || 16^1 προσετι ηπατησεν Sc†(cf. etiam Field)] προσεπιηπατ. uel sim. rel. | 16^2 καταχυσεις A† || 17 ουχ υστ. δε] και ουχ υστ. AV†: cf. 3 12 || 18^1 εσται] ηξει AV† | 18^2 ασεβειας S | αδικειας AV || 19^1 εκκλινη AV† | εκων / ο νους] tr. AV† | 19^2 εν αν. οντων / αδυν.] tr. AV† | stichos 19^3+$20^{1.2}$ ex θ′ additos AV† inserunt non ante, sed post 21^1: cf. 20 20; sed V repetit 21^1 post 20^2 | 19^3 κρατουντας S*† || 21^1 ατοπα (cf. 4 8 11 11 etc.)] αδικα BS*†, ανομα AV†; sed in repetitione stichi (cf. sup.) etiam V ατοπα

※ἐπὶ τοῦτον γὰρ ἐξείλω ἀπὸ πτωχείας.
22 ※ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς κραταιώσει ἐν ἰσχύι αὐτοῦ·↙
τίς γάρ ἐστιν κατ᾽ αὐτὸν δυνάστης;
23 τίς δέ ἐστιν ὁ ἐτάζων αὐτοῦ τὰ ἔργα;
ἢ τίς ὁ εἴπας Ἔπραξεν ἄδικα;
24 μνήσθητι ὅτι μεγάλα ἐστὶν αὐτοῦ τὰ ἔργα,
※ὧν ἦρξαν ἄνδρες·
25 ※πᾶς ἄνθρωπος εἶδεν ἐν ἑαυτῷ,↙
ὅσοι τιτρωσκόμενοί εἰσιν βροτοί.
26 ※ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς πολύς, καὶ οὐ γνωσόμεθα·
※ἀριθμὸς ἐτῶν αὐτοῦ καὶ ἀπέραντος.↙
27 ἀριθμηταὶ δὲ αὐτῷ σταγόνες ὑετοῦ,
※καὶ ἐπιχυθήσονται ὑετῷ εἰς νεφέλην·
28 ※ῥυήσονται παλαιώματα,↙
ἐσκίασεν δὲ νέφη ἐπὶ ἀμυθήτων βροτῶν.
28a ὥραν ἔθετο κτήνεσιν,
οἴδασιν δὲ κοίτης τάξιν.
28b ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἐξίσταταί σου ἡ διάνοια
οὐδὲ διαλλάσσεταί σου ἡ καρδία ἀπὸ σώματος;
29 ※καὶ ἐὰν συνῇ ἀπεκτάσεις νεφέλης,
※ἰσότητα σκηνῆς αὐτοῦ,
30 ※ἰδοὺ ἐκτείνει ἐπ᾽ αὐτὸν ηδω
※καὶ ῥιζώματα τῆς θαλάσσης ἐκάλυψεν.
31 ※ἐν γὰρ αὐτοῖς κρινεῖ λαούς,
※δώσει τροφὴν τῷ ἰσχύοντι.
32 ※ἐπὶ χειρῶν ἐκάλυψεν φῶς
※καὶ ἐνετείλατο περὶ αὐτῆς ἐν ἀπαντῶντι·
33 ※ἀναγγελεῖ περὶ αὐτοῦ φίλον αὐτοῦ·
※κτῆσις καὶ περὶ ἀδικίας.
37 1 ※καὶ ταύτης ἐταράχθη ἡ καρδία μου
※καὶ ἀπερρύη ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς.

21^{2} επι τουτον BAV(†)] επι τουτων S*†, απο τουτων S^{c}pl. || 22^{1} κραταιωσει] ει > S†, + σε A† || 23^{2} η > S† || 24^{1} μνησθ.] + ουν ιωβ AV† | εστιν αυτου] tr. A†, εστιν > V† | 24^{2} ων] ης S*† || 26^{1} ου > S*† | 26^{2} αριθμητος S† || 27^{1} αναριθμητοι S*† | σταγ. υετου] tr. AV† || 28^{2} αμυθητω βροτω B† (S*† επιθυμηταω[sic] pro επι αμυθητων) || 28a+b praebent BS AV† hoc loco, mu. post 37 5^{1}, mu. ambis locis || 28a^{2} οιδ. δε] και οιδ. AV†: cf. 3 12 || 28b(cf. 37 1)^{1} εξιστατο A† | 28b^{2} σωμ.] pr. του A† || 29^{1} συνης επεκτασιν AS^{c}V† || 30^{1} εκτεινει *O* mu.] εκτενει BSA | αυτον B†] -την rel. | ηδω (sic etiam S^{c})] η ωδη BS*†, (το) τοξον AVS^{mg}Sy^{mg}† | 30^{2} ριζωμα A† || 31^{2} ισχ.] ακουοντι B† || 32^{2} αυτης] -του S^{c}V†(A* dub.) || 33^{2} κτησις(A -σεις) A^{c}pl.] pr. κυριος BS, pr. κυριου A*V
37 1^{1} ταυτης] pr. υπερ A

2 ※ἄκουε ἀκοὴν ἐν ὀργῇ θυμοῦ κυρίου,
※καὶ μελέτη ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξελεύσεται.
3 ※ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἀρχὴ αὐτοῦ,
※καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ ἐπὶ πτερύγων τῆς γῆς.
4 ※ὀπίσω αὐτοῦ βοήσεται φωνή,
※βροντήσει ἐν φωνῇ ὕβρεως αὐτοῦ,
※καὶ οὐκ ἀνταλλάξει αὐτούς, ὅτι ἀκούσει φωνὴν αὐτοῦ.
5 ※βροντήσει ὁ ἰσχυρὸς ἐν φωνῇ αὐτοῦ θαυμάσια ·⸔
ἐποίησεν γὰρ μεγάλα, ἃ οὐκ ᾔδειμεν,
6 συντάσσων χιόνι Γίνου ἐπὶ τῆς γῆς ·
※καὶ χειμὼν ὑετός, καὶ χειμὼν ὑετῶν δυναστείας αὐτοῦ.
7 ※ἐν χειρὶ παντὸς ἀνθρώπου κατασφραγίζει,⸔
ἵνα γνῷ πᾶς ἄνθρωπος τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν.
8 εἰσῆλθεν δὲ θηρία ὑπὸ σκέπην,
ἡσύχασαν δὲ ἐπὶ κοίτης.
9 ἐκ ταμιείων ἐπέρχονται δῖναι,
ἀπὸ δὲ ἀκρωτηρίων ψῦχος.
10 ※καὶ ἀπὸ πνοῆς ἰσχυροῦ δώσει πάγος,⸔
οἰακίζει δὲ τὸ ὕδωρ ὡς ἐὰν βούληται ·
11 ※καὶ ἐκλεκτὸν καταπλάσσει νεφέλη,
※διασκορπιεῖ νέφος φῶς αὐτοῦ.
12 ※καὶ αὐτὸς κυκλώματα διαστρέψει
※ἐν θεεβουλαθω εἰς ἔργα αὐτῶν ·
※πάντα, ὅσα ἂν ἐντείληται αὐτοῖς,⸔
ταῦτα συντέτακται παρ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς,
13 ※ἐὰν εἰς παιδείαν, ἐὰν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ,
※ἐὰν εἰς ἔλεος εὑρήσει αὐτόν.⸔
14 ἐνωτίζου ταῦτα, Ιωβ ·
στῆθι νουθετοῦ δύναμιν κυρίου.
15 οἴδαμεν ὅτι ὁ θεὸς ἔθετο ἔργα αὐτοῦ
φῶς ποιήσας ἐκ σκότους.

2^1 ακουε] + ιωβ AS^{c}V†: cf. 34 16 || 3^1 > A† | 3^2 της > AV† || 4^3 ακουσει mu.] -ση BSA (S*† etiam ανταλλαξη) | φωνης S*† || 5^1 εν φωνη / αυτου] tr. S*† || 6^1 γινου επι της γης] επι γης γεινου A† | 6^2 και $1^0 \frown 2^0$ S^c pl. | χειμων 1^0] χειμωνι ινα η A† | δυναστειαις AV† || 8^1 εισηλθον A† | σκεπης A† | 8^2 ησυχασαν δε] και(cf. 3 12) ησυχασεν AV† || 9^1 εξερχ. AV† | διναι Gra.(pr. αι)] οδυναι mss || 10^2 το > AV† || 11^1 καταπλησσει AS^{c}V(†) | 11^2 διασκορπισει A† || 12^1 διαστρεφει S† | 12^2 εν θεεβουλαθω εις Complut.] εν -θωθ εις B, εθετο βουλαθ εις S*†, ενθα εβουλετο θεις S^c†, εν τοις κατωτατω θεις AV(†) | 12^3 εντειλη A† || 13^1 εαν bis] + τε SA pl. | 13^2 εαν] + τε A | ευρησει αυτον] αυτου A† || 14^1 ταυτα ιωβ] tr. A† | 14^2 νουθετουμενος B || 15^1 οιδας AV†: = 𝔐 | οτι] ως A†, ως οτε V† | ο θεος / εθετο AV† | 15^2 φως ποιησας] tr. AV†

16 ἐπίσταται δὲ διάκρισιν νεφῶν,
ἐξαίσια δὲ πτώματα πονηρῶν.
17 σοῦ δὲ ἡ στολὴ θερμή·
ἡσυχάζεται δὲ ἐπὶ τῆς γῆς.
18 ※στερεώσεις μετ᾽ αὐτοῦ εἰς παλαιώματα,
※ἰσχυραὶ ὡς ὅρασις ἐπιχύσεως.↙
19 διὰ τί; δίδαξόν με τί ἐροῦμεν αὐτῷ·
καὶ παυσώμεθα πολλὰ λέγοντες.
20 μὴ βίβλος ἢ γραμματεύς μοι παρέστηκεν,
ἵνα ἄνθρωπον ἑστηκὼς κατασιωπήσω;
21 πᾶσιν δ᾽ οὐχ ὁρατὸν τὸ φῶς,
※τηλαυγές ἐστιν ἐν τοῖς παλαιώμασιν,↙
ὥσπερ τὸ παρ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ νεφῶν.
22 ἀπὸ βορρᾶ νέφη χρυσαυγοῦντα·
ἐπὶ τούτοις μεγάλη ἡ δόξα καὶ τιμὴ παντοκράτορος.
23 καὶ οὐχ εὑρίσκομεν ἄλλον ὅμοιον τῇ ἰσχύι αὐτοῦ·
ὁ τὰ δίκαια κρίνων, οὐκ οἴει ἐπακούειν αὐτόν;
24 διὸ φοβηθήσονται αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι,
φοβηθήσονται δὲ αὐτὸν καὶ οἱ σοφοὶ καρδίᾳ.

38 1 Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι Ελιουν τῆς λέξεως εἶπεν ὁ κύριος
τῷ Ιωβ διὰ λαίλαπος καὶ νεφῶν
2 Τίς οὗτος ὁ κρύπτων με βουλήν,
συνέχων δὲ ῥήματα ἐν καρδίᾳ, ἐμὲ δὲ οἴεται κρύπτειν;
3 ζῶσαι ὥσπερ ἀνὴρ τὴν ὀσφύν σου,
ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δέ μοι ἀποκρίθητι.
4 ποῦ ἦς ἐν τῷ θεμελιοῦν με τὴν γῆν;
ἀπάγγειλον δέ μοι, εἰ ἐπίστῃ σύνεσιν.
5 τίς ἔθετο τὰ μέτρα αὐτῆς, εἰ οἶδας;
ἢ τίς ὁ ἐπαγαγὼν σπαρτίον ἐπ᾽ αὐτῆς;
6 ἐπὶ τίνος οἱ κρίκοι αὐτῆς πεπήγασιν;
τίς δέ ἐστιν ὁ βαλὼν λίθον γωνιαῖον ἐπ᾽ αὐτῆς;
7 ὅτε ἐγενήθησαν ἄστρα,

16[1] επιστασαι AV†: = 𝔐 | διαθεσιν S† || 17[2] fin. BS*A†] + απο νοτου rel. (in *O* sub ※) || 18[1] στερεωθεις AV† || 19[2] παυσομεθα S || 20[2] εστως AV† || 21[1] δ] γαρ AV† | το > AV† | 21[3]] + εξελθεν(sic) A†, + εξηλθον V† || 22[2] παντοκρατ. (in 𝔐 ad 23 tractum) BS*O†] pr. του AV†, pr. παρα rel. || 23[1] τη] pr. αυτω και AV† | 23[2] ουκ — fin.] οιει οτι ουκ εισακουει αυτος AV† | επακουσειν S† || 24[1] οι > A | 24[2] καρδια] pr. τη AV†

38 1 νεφους A†: ex 40 6 || 2[1] με > S*† || 3[2] σε > B†: cf. 42 4 et 40 7 || 4[1] ης] ησθα AV†: cf. 22 3 | εν τω θεμ. με] οτε εθεμελιωσα AV† | 4[2] αναγγ. AV† | δε > AV† | επιστασαι A || 6[1]] pr. η S† | τινος] + δε AV† | κρικοι] στυλοι AV† | 6[2] βαλλων SV† || 7[1] εγενηθη AV pau.

ᾔνεσάν με φωνῇ μεγάλῃ πάντες ἄγγελοί μου.
8 ἔφραξα δὲ θάλασσαν πύλαις,
ὅτε ἐμαίμασσεν ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῆς ἐκπορευομένη·
9 ἐθέμην δὲ αὐτῇ νέφος ἀμφίασιν,
ὁμίχλῃ δὲ αὐτὴν ἐσπαργάνωσα·
10 ἐθέμην δὲ αὐτῇ ὅρια
περιθεὶς κλεῖθρα καὶ πύλας·
11 εἶπα δὲ αὐτῇ Μέχρι τούτου ἐλεύσῃ καὶ οὐχ ὑπερβήσῃ,
ἀλλ' ἐν σεαυτῇ συντριβήσεταί σου τὰ κύματα.
12 ἢ ἐπὶ σοῦ συντέταχα φέγγος πρωινόν,
ἑωσφόρος δὲ εἶδεν τὴν ἑαυτοῦ τάξιν
13 ἐπιλαβέσθαι πτερύγων γῆς,
ἐκτινάξαι ἀσεβεῖς ἐξ αὐτῆς;
14 ἢ σὺ λαβὼν γῆν πηλὸν ἔπλασας ζῷον
καὶ λαλητὸν αὐτὸν ἔθου ἐπὶ γῆς;
15 ἀφεῖλας δὲ ἀπὸ ἀσεβῶν τὸ φῶς,
βραχίονα δὲ ὑπερηφάνων συνέτριψας;
16 ἦλθες δὲ ἐπὶ πηγὴν θαλάσσης,
ἐν δὲ ἴχνεσιν ἀβύσσου περιεπάτησας;
17 ἀνοίγονται δέ σοι φόβῳ πύλαι θανάτου,
πυλωροὶ δὲ ᾅδου ἰδόντες σε ἔπτηξαν;
18 νενουθέτησαι δὲ τὸ εὖρος τῆς ὑπ' οὐρανόν;
ἀνάγγειλον δή μοι πόση τίς ἐστιν.
19 ποίᾳ δὲ γῇ αὐλίζεται τὸ φῶς,
σκότους δὲ ποῖος ὁ τόπος;
20 εἰ ἀγάγοις με εἰς ὅρια αὐτῶν;
εἰ δὲ καὶ ἐπίστασαι τρίβους αὐτῶν;
21 οἶδα ἄρα ὅτι τότε γεγέννησαι,
ἀριθμὸς δὲ ἐτῶν σου πολύς.
22 ἦλθες δὲ ἐπὶ θησαυροὺς χιόνος,
θησαυροὺς δὲ χαλάζης ἑόρακας.
23 ἀπόκειται δέ σοι εἰς ὥραν ἐχθρῶν,
εἰς ἡμέραν πολέμου καὶ μάχης.
24 πόθεν δὲ ἐκπορεύεται πάχνη
ἢ διασκεδάννυται νότος εἰς τὴν ὑπ' οὐρανόν;

7² φωνη] pr. εν AV† | fin.] + και υμνησαν AV† || **8**² εμαιμασσεν(S*† -μαξεν) ... εκπορευομενη] εμαιουτο και ... εξεπορευετο AV† | αυτη B† || **12**² επιδεν A†, εφιδεν(cf. Thack. p. 125) V† || **13**²] pr. και AV† || **14**² αυτο ASc || **15**¹ αφιλω A†, αφιλου(cf. Thack. p. 211) V† | 15² βραχ. δε] και βρ. AV†: cf. **3 12** || **16**¹ πηγην] γην A || **18**² δη] δε A | ποση η τις (uel ποση ητις?) A || **19**¹] pr. εν AV† | το > A† | 19² ο] εστιν AV† || **20**¹ ει] + αρα AV pau. || **21**¹ οιδας Sc pl.: = 𝔐 | τοτε] εις τουτο AV† || **22**² χαλ.] θαλασσης S*† || **23**¹ αποκ⟨ε⟩ινται AV† | 23² πολεμων B†

25 τίς δὲ ἡτοίμασεν ὑετῷ λάβρῳ ῥύσιν,
ὁδὸν δὲ κυδοιμῶν
26 ※τοῦ ὑετίσαι ἐπὶ γῆν, οὗ οὐκ ἀνήρ,
※ἔρημον, οὗ οὐχ ὑπάρχει ἄνθρωπος ἐν αὐτῇ,
27 ※τοῦ χορτάσαι ἄβατον καὶ ἀοίκητον
※καὶ τοῦ ἐκβλαστῆσαι ἔξοδον χλόης;↙
28 τίς ἐστιν ὑετοῦ πατήρ;
τίς δέ ἐστιν ὁ τετοκὼς βώλους δρόσου;
29 ἐκ γαστρὸς δὲ τίνος ἐκπορεύεται ὁ κρύσταλλος;
πάχνην δὲ ἐν οὐρανῷ τίς τέτοκεν,
30 ἣ καταβαίνει ὥσπερ ὕδωρ ῥέον;
πρόσωπον δὲ ἀβύσσου τίς ἔπηξεν;
31 συνῆκας δὲ δεσμὸν Πλειάδος
καὶ φραγμὸν Ὠρίωνος ἤνοιξας;
32 ※ἢ διανοίξεις μαζουρωθ ἐν καιρῷ αὐτοῦ
※καὶ Ἕσπερον ἐπὶ κόμης αὐτοῦ ἄξεις αὐτά;↙
33 ἐπίστασαι δὲ τροπὰς οὐρανοῦ
ἢ τὰ ὑπ᾽ οὐρανὸν ὁμοθυμαδὸν γινόμενα;
34 καλέσεις δὲ νέφος φωνῇ,
καὶ τρόμῳ ὕδατος λάβρῳ ὑπακούσεταί σου;
35 ἀποστελεῖς δὲ κεραυνοὺς καὶ πορεύσονται;
ἐροῦσιν δέ σοι Τί ἐστιν;
36 τίς δὲ ἔδωκεν γυναιξὶν ὑφάσματος σοφίαν
ἢ ποικιλτικὴν ἐπιστήμην;
37 τίς δὲ ὁ ἀριθμῶν νέφη σοφίᾳ,
οὐρανὸν δὲ εἰς γῆν ἔκλινεν;
38 κέχυται δὲ ὥσπερ γῆ κονία,
κεκόλληκα δὲ αὐτὸν ὥσπερ λίθῳ κύβον.
39 θηρεύσεις δὲ λέουσιν βοράν,
ψυχὰς δὲ δρακόντων ἐμπλήσεις;
40 δεδοίκασιν γὰρ ἐν κοίταις αὐτῶν,
κάθηνται δὲ ἐν ὕλαις ἐνεδρεύοντες.
41 τίς δὲ ἡτοίμασεν κόρακι βοράν;
νεοσσοὶ γὰρ αὐτοῦ πρὸς κύριον κεκράγασιν
πλανώμενοι τὰ σῖτα ζητοῦντες.

26^1 γην] pr. την S pau., γης A† || 28^2 βωλους] pr. συνοχας και AV† || 29^1 ο > SA || 30^1 ωσπερ] ως AV† | 30^2 αβυσσου Complut. Gra.] ασεβους mss. | επηξεν Gra.] επτηξεν BV†, ετηξεν SA || 31^1 uerbo συνηκας ad praec. tracto praebent AV† δεσμον δε πλ⟨ε⟩ιαδος εγνως | 31^2 και] η AV† || 32^2 αξεις] pr. και AV† || 34^2 δρομω AV† | υδ. λαβρω B†] tr. S†, υδ. λαβρου rel. | επακουσ. S† || 36^1 δε > AV† | γυναικι AV† | 36^2 η] και AV† | επιστημην] pr. σοφιας AV† || 38^1 δε] γαρ AV† | γης AV† | κονια] χωνείᾳ Gra. | 38^2 κεκολληκεν A† | λιθω κυβον] κυβον λιθοις AV† || 41^2 γαρ] δε AV pau. | αυτου/προς κυριον] tr. A†

39 1 ※εἰ ἔγνως καιρὸν τοκετοῦ τραγελάφων πέτρας,↙
ἐφύλαξας δὲ ὠδῖνας ἐλάφων;
2 ἠρίθμησας δὲ αὐτῶν μῆνας πλήρεις τοκετοῦ,
ὠδῖνας δὲ αὐτῶν ἔλυσας;
3 ἐξέθρεψας δὲ αὐτῶν τὰ παιδία ἔξω φόβου;
※ὠδῖνας αὐτῶν ἐξαποστελεῖς;
4 ※ἀπορρήξουσιν τὰ τέκνα αὐτῶν, πληθυνθήσονται ἐν γενήματι,
※ἐξελεύσονται καὶ οὐ μὴ ἀνακάμψουσιν αὐτοῖς.↙
5 τίς δέ ἐστιν ὁ ἀφεὶς ὄνον ἄγριον ἐλεύθερον,
δεσμοὺς δὲ αὐτοῦ τίς ἔλυσεν;
6 ἐθέμην δὲ τὴν δίαιταν αὐτοῦ ἔρημον
※καὶ τὰ σκηνώματα αὐτοῦ ἁλμυρίδα·↙
7 καταγελῶν πολυοχλίας πόλεως,
μέμψιν δὲ φορολόγου οὐκ ἀκούων
8 ※κατασκέψεται ὄρη νομὴν αὐτοῦ
※καὶ ὀπίσω παντὸς χλωροῦ ζητεῖ.↙
9 βουλήσεται δέ σοι μονόκερως δουλεῦσαι
ἢ κοιμηθῆναι ἐπὶ φάτνης σου;
10 δήσεις δὲ ἐν ἱμᾶσι ζυγὸν αὐτοῦ,
ἢ ἑλκύσει σου αὔλακας ἐν πεδίῳ;
11 πέποιθας δὲ ἐπ᾽ αὐτῷ, ὅτι πολλὴ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ,
ἐπαφήσεις δὲ αὐτῷ τὰ ἔργα σου;
12 πιστεύσεις δὲ ὅτι ἀποδώσει σοι τὸν σπόρον,
εἰσοίσει δέ σου τὸν ἅλωνα;
13 ※πτέρυξ τερπομένων νεελασα,
※ἐὰν συλλάβῃ ασιδα καὶ νεσσα·
14 ※ὅτι ἀφήσει εἰς γῆν τὰ ᾠὰ αὐτῆς
※καὶ ἐπὶ χοῦν θάλψει
15 ※καὶ ἐπελάθετο ὅτι ποὺς σκορπιεῖ
※καὶ θηρία ἀγροῦ καταπατήσει·
16 ※ἀπεσκλήρυνεν τὰ τέκνα αὐτῆς ὥστε μὴ ἑαυτῇ,
※εἰς κενὸν ἐκοπίασεν ἄνευ φόβου·

39 stichum 1^{1} ex θ′ additum AV† inserunt ante stichos 3^{2}—4^{2} ipsos quoque ex θ′ additos: cf. **20** 20 | 1^{1} ει] η AV† || 2^{1} αυτων μηνας SAV†] tr. B, αυτων > mu. || 3^{1} εξω] ανευ AV pau. | 3^{2} ωδινας BS**O*†] + δε rel.: ex 2^{2} | εξαποστελλεις S*† || 4^{2} εαυτοις AS^{c}V pau. || 6^{1} την δι./αυτου] tr. A† || 8^{2} ζητησει AV† || 9^{1} μονοκ.] pr. ατραπελος AV$^{(†)}$ | δουλευειν S*† || 10^{1} εν ιμ. ζυγον/αυτου] tr. AV† | 10^{2} σοι AV† || 11^{1} η > B† | 11^{2} επαφ. δε] και επαφ. AV†: cf. **3** 12 || 12^{1} δε] + αυτω S*AV† (in *O* sub ※) | 12^{2} εισοισει δε] και εισ. AV†: cf. **3** 12 | τον] την AV: cf. Thack. p. 145 || 13^{1} νεελασα > BS*† | 13^{2} ασιδα] pr. η S† | νεεσσα A | fin.] + ελαλησαν AV† || 14^{1} ωα] ωτα SA† || 15^{1} επελαθοντο B†, επελθοντος (sic) S*† | πους] ς > BS^{c}V: ante σ || 16^{1} αυτης] pr. ε B† | εαυτη duo codd.] -την rel.

17 ※ὅτι κατεσιώπησεν αὐτῇ ὁ θεὸς σοφίαν
※καὶ οὐκ ἐμέρισεν αὐτῇ ἐν τῇ συνέσει.
18 ※κατὰ καιρὸν ἐν ὕψει ὑψώσει,
※καταγελάσεται ἵππου καὶ τοῦ ἐπιβάτου αὐτοῦ.↵
19 ἦ σὺ περιέθηκας ἵππῳ δύναμιν,
ἐνέδυσας δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ φόβον;
20 περιέθηκας δὲ αὐτῷ πανοπλίαν,
δόξαν δὲ στηθέων αὐτοῦ τόλμῃ;
21 ἀνορύσσων ἐν πεδίῳ γαυριᾷ,
ἐκπορεύεται δὲ εἰς πεδίον ἐν ἰσχύι·
22 συναντῶν βέλει καταγελᾷ
καὶ οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἀπὸ σιδήρου·
23 ἐπ᾽ αὐτῷ γαυριᾷ τόξον καὶ μάχαιρα,
24 καὶ ὀργῇ ἀφανιεῖ τὴν γῆν
καὶ οὐ μὴ πιστεύσῃ, ἕως ἂν σημάνῃ σάλπιγξ·
25 σάλπιγγος δὲ σημαινούσης λέγει Εὖγε,
πόρρωθεν δὲ ὀσφραίνεται πολέμου σὺν ἅλματι καὶ κραυγῇ.
26 ἐκ δὲ τῆς σῆς ἐπιστήμης ἕστηκεν ἱέραξ
ἀναπετάσας τὰς πτέρυγας ἀκίνητος καθορῶν τὰ πρὸς νότον;
27 ἐπὶ δὲ σῷ προστάγματι ὑψοῦται ἀετός,
γὺψ δὲ ἐπὶ νοσσιᾶς αὐτοῦ καθεσθεὶς αὐλίζεται
28 ※ἐπ᾽ ἐξοχῇ πέτρας καὶ ἀποκρύφῳ;↵
29 ἐκεῖσε ὢν ζητεῖ τὰ σῖτα,
※πόρρωθεν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ σκοπεύουσιν·↵
30 νεοσσοὶ δὲ αὐτοῦ φύρονται ἐν αἵματι,
οὗ δ᾽ ἂν ὦσι τεθνεῶτες, παραχρῆμα εὑρίσκονται.

40 1 ※Καὶ ἀπεκρίθη κύριος ὁ θεὸς τῷ Ιωβ καὶ εἶπεν
2 ※Μὴ κρίσιν μετὰ ἱκανοῦ ἐκκλινεῖ,
※ἐλέγχων θεὸν ἀποκριθήσεται αὐτήν;↵
3 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει τῷ κυρίῳ
4 Τί ἔτι ἐγὼ κρίνομαι νουθετούμενος καὶ ἐλέγχων κύριον
ἀκούων τοιαῦτα οὐθὲν ὤν;

17^{1} κατεπηξεν S*† | 17^{2} ουκ > S*† | εμερ. αυτη] + ο θεος AV† || 18^{1} κατα καιρον] κατα καιρων A† | εν > S*† | υψει post υψωσει tr. S† | 18^{2} ιππου] αυτου S*† || 19^{2} ενεδ. δε] και ενεδ. AV†: cf. 3 12 || 20^{2} δοξαν δε] και(cf. 3 12) δοξη AV† | τολμην A†, τολμαν V† || 21^{1} πεδιω] ποδι S^{c} pl. || 22^{1} συναντ. βελ. ad 21 trahit 𝔐 | βελει] βασιλει BS*Sy^{txt} | 22^{2} απο σιδηρου] σιδηρον AV† || 23 αυτω] + γαρ S | μαχ.] pr. οξυσθενης AV† || 25^{1} λεγει] ερει AV† | 25^{2} συν] pr. και AV† | fin.] + εκπορευεται AV pau. || 27^{1} επι δε] η επι AV La†: = 𝔐 | σω] pr. τω A | 27^{2} καθ. αυλ. ad 28 trahit 𝔐 || 29^{2} πορρ.] + δε AV†
40 2^{1} εκκλινει] -νιν S*†, κριν(ε)ις uel sim. S^{c} pl. | 2^{2} ελεγχ.] + δε B† | υποκριθ. S*† | αυτω S^{c} || 3 λεγει] ειπεν AV† || 4^{1} ετι > S* | ελ. κυρ.] ελεγχομενος υπο κυριου AV La† | 4^{2} ουθεν] μηδεν A†

ἐγὼ δὲ τίνα ἀπόκρισιν δῶ πρὸς ταῦτα;
χεῖρα θήσω ἐπὶ στόματί μου·
5 ἅπαξ λελάληκα, ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ οὐ προσθήσω.
6 Ἔτι δὲ ὑπολαβὼν ὁ κύριος εἶπεν τῷ Ιωβ ἐκ τοῦ νέφους
7 Μή, ἀλλὰ ζῶσαι ὥσπερ ἀνὴρ τὴν ὀσφύν σου,
ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δέ μοι ἀποκρίθητι·
8 μὴ ἀποποιοῦ μου τὸ κρίμα.
οἴει δέ με ἄλλως σοι κεχρηματικέναι ἢ ἵνα ἀναφανῇς δίκαιος;
9 ἢ βραχίων σοί ἐστιν κατὰ τοῦ κυρίου,
ἢ φωνῇ κατ᾽ αὐτὸν βροντᾷς;
10 ἀνάλαβε δὴ ὕψος καὶ δύναμιν,
δόξαν δὲ καὶ τιμὴν ἀμφίεσαι·
11 ἀπόστειλον δὲ ἀγγέλους ὀργῇ,
πᾶν δὲ ὑβριστὴν ταπείνωσον,
12 ὑπερήφανον δὲ σβέσον,
σῆψον δὲ ἀσεβεῖς παραχρῆμα,
13 κρύψον δὲ εἰς γῆν ἔξω ὁμοθυμαδόν,
τὰ δὲ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας ἔμπλησον·
14 ὁμολογήσω ἄρα ὅτι δύναται ἡ δεξιά σου σῶσαι. —
15 ἀλλὰ δὴ ἰδοὺ θηρία παρὰ σοί·
χόρτον ἴσα βουσὶν ἐσθίει.
16 ἰδοὺ δὴ ἰσχὺς αὐτοῦ ἐπ᾽ ὀσφύι,
ἡ δὲ δύναμις ἐπ᾽ ὀμφαλοῦ γαστρός·
17 ἔστησεν οὐρὰν ὡς κυπάρισσον,
τὰ δὲ νεῦρα αὐτοῦ συμπέπλεκται·
18 αἱ πλευραὶ αὐτοῦ πλευραὶ χάλκειαι,
ἡ δὲ ῥάχις αὐτοῦ σίδηρος χυτός.
19 τοῦτ᾽ ἔστιν ἀρχὴ πλάσματος κυρίου,

4^3 εγω ad $4^{2'}$ trahunt AV† | δε τινα / αποκρ.] tr. AV† | δω] δωσω B || 5 ελαλησα AV† || 6 δε > S† | εκ] δια A†: ex 38 1 || 7^2 αποκριναι B†: cf. 38 3 || 8^1 μη αποπ.] η αποποιη S^c mu. | 8^2 οιει δε] μηδε οιου AV† | η] αλλ AV† | αναφ. δικ.] tr. AV† || 9^1 η] ει AV† | του κυριου] κυριον AS^{c}V†: = 𝔐 | 9^2 φωνη ... βροντας] φωνη βροντης ... βροντα ισα AV†: βροντα ισα ex βροντας + (10) α | κατ αυτου B† || 10^1 δη] δε A | υψος και] εις υψος AV† | 10^2 δε > AV† | αμφιασαι SA pl.: cf. Thack. § 6, 6 || 11^1 οργη] εν οργη σου AV† | 11^2 παν (cf. Iud. 7 4 B)] παντα A pl. || 13^1 δε] + αυτους AS^{c}V† | εξω > B La† || 14 αρα > BS† | η δεξ. / σου] tr. AV† || 15^1 δη > AV† | ιδου] + δη (sic) B† | θηρ. / παρα σοι] tr. AV† | 15^2 χορτ. / ισα βου.] tr. AV† | εσθιουσιν B† || 16^1 ισχ.] pr. η SA | οσφυι (AV† -υος)] + αυτου AV† (in *O* sub ※) | 16^2 δυν. B†] + αυτου rel. (in *O* sub ※) | fin.] + αυτου AV† || 17^1 ουραν] + αυτου AV† | ως] ωσπερ AV† | 17^2 συμπ.] pr. ωσπερ σχοινια AV† || 18^1 πλευραι χαλκειαι] ως (V† ωσπερ) πετραι χαλκαι (cf. 6 12) AV† | 18^2 σιδ.] pr. ως A† | σιδ. χυτος] τυχος (= τυκος) σιδηρεος Gra., σιδ. τυχος duo codices

πεποιημένον ἐγκαταπαίζεσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ.
20 ἐπελθὼν δὲ ἐπ' ὄρος ἀκρότομον
ἐποίησεν χαρμονὴν τετράποσιν ἐν τῷ ταρτάρῳ·
21 ὑπὸ παντοδαπὰ δένδρα κοιμᾶται
παρὰ πάπυρον καὶ κάλαμον καὶ βούτομον·
22 σκιάζονται δὲ ἐν αὐτῷ δένδρα μεγάλα
σὺν ῥαδάμνοις καὶ κλῶνες ἄγνου.
23 ἐὰν γένηται πλήμμυρα, οὐ μὴ αἰσθηθῇ,
※πέποιθεν ὅτι προσκρούσει ὁ Ιορδάνης εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ.
24 ※ἐν τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ δέξεται αὐτόν,
※ἐνσκολιευόμενος τρήσει ῥῖνα;↙ —
25 ἄξεις δὲ δράκοντα ἐν ἀγκίστρῳ,
περιθήσεις δὲ φορβεὰν περὶ ῥῖνα αὐτοῦ;
26 ※εἰ δήσεις κρίκον ἐν τῷ μυκτῆρι αὐτοῦ,↙
ψελίῳ δὲ τρυπήσεις τὸ χεῖλος αὐτοῦ;
27 λαλήσει δέ σοι δεήσει,
ἱκετηρίᾳ μαλακῶς;
28 θήσεται δὲ διαθήκην μετὰ σοῦ,
λήμψῃ δὲ αὐτὸν δοῦλον αἰώνιον;
29 παίξῃ δὲ ἐν αὐτῷ ὥσπερ ὀρνέῳ
ἢ δήσεις αὐτὸν ὥσπερ στρουθίον παιδίῳ;
30 ἐνσιτοῦνται δὲ ἐν αὐτῷ ἔθνη,
μεριτεύονται δὲ αὐτὸν Φοινίκων γένη;
31 πᾶν δὲ πλωτὸν συνελθὸν οὐ μὴ ἐνέγκωσιν βύρσαν μίαν οὐρᾶς αὐτοῦ
※καὶ ἐν πλοίοις ἁλιέων κεφαλὴν αὐτοῦ.↙
32 ἐπιθήσεις δὲ αὐτῷ χεῖρα
μνησθεὶς πόλεμον τὸν γινόμενον ἐν σώματι αὐτοῦ,
καὶ μηκέτι γινέσθω.
41 1 οὐχ ἑόρακας αὐτὸν
οὐδὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις τεθαύμακας;
2 οὐ δέδοικας ὅτι ἡτοίμασταί μοι;

19^2 (εγ)καταπ.] pr. εις το AV† || 21^2 παπ. .. καλ.] tr. AV† || 22^1 εν > A pl. | 22^2 ραμνοις S*†, δαραμνοις (sic) A†, οροδαμνοις pl. | αγνου (cf. Leu. 23 40)] αγρου BS*V pau. || 23^1 αισθηται A(εσθ.)V†: cf. Thack. p. 259 || 24^2 fin.] + αυτου AV pau. || 26^1 ει δησεις κρικον] και ειλησεις κλοιον AV† || 27^1 δεησεις AV† | 27^2] pr. η S†, pr. και AV† | ικετηριας AV | μαλακη S*† || 28^1 δε > B† | διαθ./μετα σου BSO†(= 𝔐)] tr. rel. || 29^1 παιξη δε εν] και εμ(uel ν)πεξις AV† | 29^2 η δησεις] δησ. δε AV† || 30^1 εν αυτω] αυτον AV(†) | 30^2 μεριουνται S^c | μερ. δε] και μερ. AV†: cf. 3 12 | γενη] εθνη BS || 31^1 ενεγκη AV† | βυρσ. μιαν] tr. AV† || 32^1 επιθησει B† | αυτω] pr. επ SAV† | 32^2 πολεμου του γιγνομενου A† | σωμ.] pr. τω AV† | 32^3 > BS*†
41 1^1 > BS*† || 2^1 ου] ουδε BS | δεδοικας] + αυτον AS^{c}V† | μοι] σοι A†

τίς γάρ ἐστιν ὁ ἐμοὶ ἀντιστάς;
3 ἢ τίς ἀντιστήσεταί μοι καὶ ὑπομενεῖ,
εἰ πᾶσα ἡ ὑπ᾽ οὐρανὸν ἐμή ἐστιν;
4 ※οὐ σιωπήσομαι δι᾽ αὐτόν,
※καὶ λόγον δυνάμεως ἐλεήσει τὸν ἴσον αὐτοῦ.↙
5 τίς ἀποκαλύψει πρόσωπον ἐνδύσεως αὐτοῦ;
εἰς δὲ πτύξιν θώρακος αὐτοῦ τίς ἂν εἰσέλθοι;
6 πύλας προσώπου αὐτοῦ τίς ἀνοίξει;
κύκλῳ ὀδόντων αὐτοῦ φόβος.
7 τὰ ἔγκατα αὐτοῦ ἀσπίδες χάλκειαι,
σύνδεσμος δὲ αὐτοῦ ὥσπερ σμιρίτης λίθος·
8 ※εἷς τοῦ ἑνὸς κολλῶνται,↙
πνεῦμα δὲ οὐ μὴ διέλθῃ αὐτόν·
9 ※ἀνὴρ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ προσκολληθήσεται,
※συνέχονται καὶ οὐ μὴ ἀποσπασθῶσιν.↙
10 ἐν πταρμῷ αὐτοῦ ἐπιφαύσκεται φέγγος,
οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἶδος ἑωσφόρου.
11 ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύονται λαμπάδες καιόμεναι
καὶ διαρριπτοῦνται ἐσχάραι πυρός·
12 ἐκ μυκτήρων αὐτοῦ ἐκπορεύεται καπνὸς
καμίνου καιομένης πυρὶ ἀνθράκων·
13 ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἄνθρακες,
φλὸξ δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται.
14 ἐν δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ αὐλίζεται δύναμις,
ἔμπροσθεν αὐτοῦ τρέχει ἀπώλεια.
15 σάρκες δὲ σώματος αὐτοῦ κεκόλληνται·
※καταχέει ἐπ᾽ αὐτόν, οὐ σαλευθήσεται.↙
16 ἡ καρδία αὐτοῦ πέπηγεν ὡς λίθος,
ἕστηκεν δὲ ὥσπερ ἄκμων ἀνήλατος.
17 στραφέντος δὲ αὐτοῦ φόβος θηρίοις τετράποσιν
ἐπὶ γῆς ἁλλομένοις.
18 ἐὰν συναντήσωσιν αὐτῷ λόγχαι, οὐδὲν μὴ ποιήσωσιν

2² γαρ] δε S*† | ανθισταμενος A† || 3¹ τις] + εστιν ος AV† (2² εστιν ⌒ 3¹ εστιν V†) | 3² ει] η ουχι AV† || 4² λογον BS†] -γος AVLa†, -γω mu., -γοις compl. | αυτου BSA†] -τω rel. || 5¹ τις δε ανακαλυψει AV† || 6¹ πυλας] + δε AS^c V† || 7¹ τα εγκ.] ενκ. δε AV† | χαλκειαι B†] -κεαι C†: cf. 20 20 24 Sir. 28 20 et Thack. § 12, 2; -και rel.: cf. 6 12 | 7² συνδ. δε] δε > B†, και(cf. 3 12) συνδεσμοι AV† | σμιριτος A† || 8¹ του] pr. εκ AV† | 8² διελθη] + δι S*† || 9² αποσπ.] παθωσιν S*† || 10¹ επιφωσκεται AV† || 12² πυρι] φλογι AV† || 14² τρεχει] pr. προ AV† || 15¹ σωμ. > S† || 16¹ ως BS†] ωσπερ rel. || 17¹ δε > AV† | 17² επι γης / αλλ.] tr. AV† || 18¹ μη BS*C†] pr. ου rel. | ποιησ.] + αυτω AS^c V†

※δόρυ ἐπηρμένον καὶ θώρακα·↙
19 ἥγηται μὲν γὰρ σίδηρον ἄχυρα,
χαλκὸν δὲ ὥσπερ ξύλον σαθρόν·
20 οὐ μὴ τρώσῃ αὐτὸν τόξον χάλκειον,
ἥγηται μὲν πετροβόλον χόρτον·
21 ※ὡς καλάμη ἐλογίσθησαν σφῦραι,↙
καταγελᾷ δὲ σεισμοῦ πυρφόρου.
22 ἡ στρωμνὴ αὐτοῦ ὀβελίσκοι ὀξεῖς,
πᾶς δὲ χρυσὸς θαλάσσης ὑπ' αὐτὸν ὥσπερ πηλὸς ἀμύθητος.
23 ἀναζεῖ τὴν ἄβυσσον ὥσπερ χαλκεῖον,
ἥγηται δὲ τὴν θάλασσαν ὥσπερ ἐξάλειπτρον,
24 τὸν δὲ τάρταρον τῆς ἀβύσσου ὥσπερ αἰχμάλωτον·
※ἐλογίσατο ἄβυσσον εἰς περίπατον.↙
25 οὐκ ἔστιν οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς ὅμοιον αὐτῷ
πεποιημένον ἐγκαταπαίζεσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων μου·
26 πᾶν ὑψηλὸν ὁρᾷ,
αὐτὸς δὲ βασιλεὺς πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασιν.
42 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει τῷ κυρίῳ
2 Οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι,
ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐθέν.
3 τίς γάρ ἐστιν ὁ κρύπτων σε βουλήν;
φειδόμενος δὲ ῥημάτων καὶ σὲ οἴεται κρύπτειν;
τίς δὲ ἀναγγελεῖ μοι ἃ οὐκ ᾔδειν,
μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ἃ οὐκ ἠπιστάμην;
4 ἄκουσον δέ μου, κύριε, ἵνα κἀγὼ λαλήσω·
ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δέ με δίδαξον.
5 ἀκοὴν μὲν ὠτὸς ἤκουόν σου τὸ πρότερον,
νυνὶ δὲ ὁ ὀφθαλμός μου ἑόρακέν σε·
6 διὸ ἐφαύλισα ἐμαυτὸν καὶ ἐτάκην,
ἥγημαι δὲ ἐμαυτὸν γῆν καὶ σποδόν.
7 Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ λαλῆσαι τὸν κύριον πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα τῷ Ιωβ εἶπεν ὁ κύριος Ελιφας τῷ Θαιμανίτῃ
Ἥμαρτες σὺ καὶ οἱ δύο φίλοι σου·

18^{2} επηρμ. > BS*AV† | θωραξ AV† || **19**^{1} αχυρα] pr. ωσπερ AS^{c}V† || **20**^{1} τοξ. χαλκ. > A† | χαλκεον CV: cf. 7 | 20^{2} μεν] γαρ A†, + γαρ V† | μεν πετρ.] tr. S^{c} pl. | χορτον] pr. ως ACV† || **21**^{1}] ως καλαμην ελογισατο σφυραν S La† (S* om. ν ult.), ως καλαμη ελογισθη αυτω σφυρα AV† | σφυραι pl. (etiam corrector posterior codicis S)] -ρα BS*AV†: cf. sup. || **25**^{1} της > A† | 25^{2} μου > S*†

42 2^{1} παντα δυν.] tr. ACV† | 2^{2} δε σοι] tr. SV† || **3**^{1} > S*† | 3^{3} τις δε αναγγ.] ανη(Vα)γγελη δε AV† | αναγγελλει S† || **4**^{1} δε] δη AV† | 4^{2} σε > B†: cf. **38** 3 || **5**^{1} ακοην μεν ωτος] εως μεν ωτος ακοης AV† || **6**^{2} εμαυτον] pr. εγω B†, + εγω S*† || **7**^{1} ταυτα > A† | ελιφας: cf. **2** 11^{3} | 7^{2} δυο > B†

οὐ γὰρ ἐλαλήσατε ἐνώπιόν μου ἀληθὲς οὐδὲν
ὥσπερ ὁ θεράπων μου Ιωβ.
8 νῦν δὲ λάβετε ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς
καὶ πορεύθητε πρὸς τὸν θεράποντά μου Ιωβ,
καὶ ποιήσει κάρπωσιν περὶ ὑμῶν·
Ιωβ δὲ ὁ θεράπων μου εὔξεται περὶ ὑμῶν,
※ὅτι εἰ μὴ πρόσωπον αὐτοῦ λήμψομαι·↙
εἰ μὴ γὰρ δι᾽ αὐτόν, ἀπώλεσα ἂν ὑμᾶς·
οὐ γὰρ ἐλαλήσατε ἀληθὲς κατὰ τοῦ θεράποντός μου Ιωβ. —
9 ἐπορεύθη δὲ Ελιφας ὁ Θαιμανίτης καὶ Βαλδαδ ὁ Σαυχίτης
καὶ Σωφαρ ὁ Μιναῖος
καὶ ἐποίησαν καθὼς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ κύριος,
καὶ ἔλυσεν τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῖς διὰ Ιωβ.
10 ὁ δὲ κύριος ηὔξησεν τὸν Ιωβ·
εὐξαμένου δὲ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν φίλων αὐτοῦ ἀφῆκεν αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν·
ἔδωκεν δὲ ὁ κύριος διπλᾶ ὅσα ἦν ἔμπροσθεν Ιωβ εἰς διπλασιασμόν.
11 ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ
πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ
καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν
καὶ πάντες ὅσοι ᾔδεισαν αὐτὸν ἐκ πρώτου·
φαγόντες δὲ καὶ πιόντες παρ᾽ αὐτῷ παρεκάλεσαν αὐτόν,
καὶ ἐθαύμασαν ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐπήγαγεν αὐτῷ ὁ κύριος·
ἔδωκεν δὲ αὐτῷ ἕκαστος ἀμνάδα μίαν καὶ τετράδραχμον χρυσοῦν ἄσημον.
12 ὁ δὲ κύριος εὐλόγησεν τὰ ἔσχατα Ιωβ ἢ τὰ ἔμπροσθεν·
ἦν δὲ τὰ κτήνη αὐτοῦ πρόβατα μύρια τετρακισχίλια,
κάμηλοι ἑξακισχίλιαι,
ζεύγη βοῶν χίλια,
ὄνοι θήλειαι νομάδες χίλιαι.
13 γεννῶνται δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες τρεῖς·
14 καὶ ἐκάλεσεν τὴν μὲν πρώτην Ἡμέραν,

8^1 νυν δε] και νυν AV†: cf. 3 12 | 8^2 θεραπ.] παιδα AV†: cf. 1 8^2 | 8^3 καρπωσιν] -πωσεις BSV(-σις)†, -πωμα A† | 8^4 μου > S*† | 8^6 ει μη γαρ] και ει μη AV† | 8^7 αληθες / κατα τ. θ. μου ιωβ] tr. B†; κατα τ. θ. μου ιωβ ουδεν αληθες V†: item nisi αγαθον pro αληθες A† || 9^1 επορευθησαν AV† | ελιφας: cf. 7 | 9^2 εποι.] + εαυτοις AV† | αυτοις] -τω S*† | 9^3 αυτοις] -των S*ACV† || 10^2 και > AV† | αυτου 2^0 > BS† | 10^3 εδωκεν] προσεθηκεν AV†: = 𝔐 | δε > S*† | διπλα — ιωβ] τω ιωβ τα διπλα ων ειχεν εμπροσθεν AV† || 11^4 και παντες] + δε A† | εκ πρωτου] προ τουτου AV† | 11^6 κυριος] θεος S*† | 11^7 εδωκεν δε] και(cf. 3 12) εδωκαν AV† | χρυσου και ασημου B† || 12^1 τα εσχ. ιωβ η] τον ιωβ τα εσχατα μαλλον η AV†

τὴν δὲ δευτέραν Κασίαν,
τὴν δὲ τρίτην Ἀμαλθείας κέρας·
15 καὶ οὐχ εὑρέθησαν κατὰ τὰς θυγατέρας Ιωβ βελτίους αὐτῶν ἐν τῇ ὑπ᾽ οὐρανόν·
ἔδωκεν δὲ αὐταῖς ὁ πατὴρ κληρονομίαν ἐν τοῖς ἀδελφοῖς.
16 ἔζησεν δὲ Ιωβ μετὰ τὴν πληγὴν ἔτη ἑκατὸν ἑβδομήκοντα,
τὰ δὲ πάντα ἔζησεν ἔτη διακόσια τεσσαράκοντα ὀκτώ·
※καὶ εἶδεν Ιωβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν αὐτοῦ τετάρτην γενεάν·
17 ※καὶ ἐτελεύτησεν Ιωβ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν.↙
17a γέγραπται δὲ αὐτὸν πάλιν ἀναστήσεσθαι μεθ᾽ ὧν ὁ κύριος ἀνίστησιν.

17b Οὗτος ἑρμηνεύεται ἐκ τῆς Συριακῆς βίβλου
ἐν μὲν γῇ κατοικῶν τῇ Αυσίτιδι ἐπὶ τοῖς ὁρίοις τῆς Ιδουμαίας καὶ Ἀραβίας,
προϋπῆρχεν δὲ αὐτῷ ὄνομα Ιωβαβ·
17c λαβὼν δὲ γυναῖκα Ἀράβισσαν γεννᾷ υἱόν, ᾧ ὄνομα Εννων,
ἦν δὲ αὐτὸς πατρὸς μὲν Ζαρε, τῶν Ησαυ υἱῶν υἱός, μητρὸς δὲ Βοσορρας,
ὥστε εἶναι αὐτὸν πέμπτον ἀπὸ Αβρααμ.
17d καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν Εδωμ, ἧς καὶ αὐτὸς ἦρξεν χώρας·
πρῶτος Βαλακ ὁ τοῦ Βεωρ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Δενναβα·
μετὰ δὲ Βαλακ Ιωβαβ ὁ καλούμενος Ιωβ·
μετὰ δὲ τοῦτον Ασομ ὁ ὑπάρχων ἡγεμὼν ἐκ τῆς Θαιμανίτιδος χώρας·
μετὰ δὲ τοῦτον Αδαδ υἱὸς Βαραδ ὁ ἐκκόψας Μαδιαμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωαβ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Γεθθαιμ.
17e οἱ δὲ ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν φίλοι·

14[2] κασσιαν AV† = *cassiam* La | 14[3] αμαλθαιας V, μαλθεας A† || 15[1] τας θυγ. ιωβ] τας ιωβ θυγ. και τους υιους αυτου AV† | εν τη υπ ουρ.] εν τη υπο τον ουρ. SV†, υπο την υπ ουρ. A† | 15[2] αυταις ο πατηρ] ιωβ ταις θυγατρασιν αυτου AV† | fin.] + αυτων V†, + αυτου A† || 16[2] εζησεν ετη pau.] tr. BS, ζη ετη AV† | οκτω > BS*† || 17 πρεσβυτης S† || 17a δε > A† | αυτον παλιν] tr. S† | αυτον / παλιν αναστ.] tr. A† | ο κυριος / ανιστ.] tr. AV† || 17b[2] κατοικων / τη αυσ.] tr. S† || 17c(cf. Gen. 36 33)[2] ζαρεθ AV† | των] pr. ἐκ B† | ησαυ υιων] tr. ACV† | βοσσορας A || 17d(cf. Gen. 36 31—35)[2] βεωρ] σεμφωρ A†, σεπφωρ V†

Ελιφας τῶν Ησαυ υἱῶν Θαιμανων βασιλεύς,
Βαλδαδ ὁ Σαυχαίων τύραννος,
Σωφαρ ὁ Μιναίων βασιλεύς.

17e² ελιφας (cf. 7)] + υιος σωφαν A†, + υιος σωφαρ V† | 17e³ βαλδαδ (cf. 2 11⁴)] + υιος αμ(μ)νων του χοβαρ AV† | ο σαυχ. τυρ.] του αυχ(ε)ιτου(cf. 18 1) (+ του V†) τυραννου AV† | 17e⁴ fin.] + θαιμαν υιος ελιφαζ(uel -ας) ηγεμων της ιδουμαιας · ουτος ερμηνευεται εκ της συριακης βιβλου εν μεν γη κατοικων τη αυσιτιδι επι των οριων του ευφρατου · προυπηρχεν δε το ονομα αυτου ιωβαβ, ην δε ο πατηρ αυτου ζαρεθ εξ ανατολων ηλιου AV†: cf. 17b.c
Subscr. ιωβ BSA

ΣΟΦΙΑ ΣΑΛΩΜΩΝΟΣ

1 1 Ἀγαπήσατε δικαιοσύνην, οἱ κρίνοντες τὴν γῆν,
φρονήσατε περὶ τοῦ κυρίου ἐν ἀγαθότητι
καὶ ἐν ἁπλότητι καρδίας ζητήσατε αὐτόν.
2 ὅτι εὑρίσκεται τοῖς μὴ πειράζουσιν αὐτόν,
ἐμφανίζεται δὲ τοῖς μὴ ἀπιστοῦσιν αὐτῷ.
3 σκολιοὶ γὰρ λογισμοὶ χωρίζουσιν ἀπὸ θεοῦ,
δοκιμαζομένη τε ἡ δύναμις ἐλέγχει τοὺς ἄφρονας.
4 ὅτι εἰς κακότεχνον ψυχὴν οὐκ εἰσελεύσεται σοφία
οὐδὲ κατοικήσει ἐν σώματι κατάχρεῳ ἁμαρτίας.
5 ἅγιον γὰρ πνεῦμα παιδείας φεύξεται δόλον
καὶ ἀπαναστήσεται ἀπὸ λογισμῶν ἀσυνέτων
καὶ ἐλεγχθήσεται ἐπελθούσης ἀδικίας.
6 φιλάνθρωπον γὰρ πνεῦμα σοφία
καὶ οὐκ ἀθῳώσει βλάσφημον ἀπὸ χειλέων αὐτοῦ·
ὅτι τῶν νεφρῶν αὐτοῦ μάρτυς ὁ θεὸς
καὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐπίσκοπος ἀληθὴς
καὶ τῆς γλώσσης ἀκουστής.
7 ὅτι πνεῦμα κυρίου πεπλήρωκεν τὴν οἰκουμένην,
καὶ τὸ συνέχον τὰ πάντα γνῶσιν ἔχει φωνῆς.
8 διὰ τοῦτο φθεγγόμενος ἄδικα οὐδεὶς μὴ λάθῃ,
οὐδὲ μὴ παροδεύσῃ αὐτὸν ἐλέγχουσα ἡ δίκη.
9 ἐν γὰρ διαβουλίοις ἀσεβοῦς ἐξέτασις ἔσται,

Sap.: BSA. — Fr. = Libri apocryphi V. T. graece ed. Fritzsche (Lips. 1871).
Inscr. σαλωμωνος B*†] -μων Bc†, σαλομωντος S†, σολομωντος A: cf. subscr. et Regn. III 1 10
1 3² τε] δε S || 5¹ παιδ.] σοφιας A || 6¹ σοφιας A | 6⁵ γλωσσης] + αυτου A || 7¹ επληρωσεν A || 8² μη] μην B†

⸆λόγων δὲ αὐτοῦ ἀκοὴ πρὸς κύριον ἥξει
εἰς ἔλεγχον ἀνομημάτων αὐτοῦ·
10 ὅτι οὖς ζηλώσεως ἀκροᾶται τὰ πάντα,
καὶ θροῦς γογγυσμῶν οὐκ ἀποκρύπτεται.
11 Φυλάξασθε τοίνυν γογγυσμὸν ἀνωφελῆ
καὶ ἀπὸ καταλαλιᾶς φείσασθε γλώσσης·
ὅτι φθέγμα λαθραῖον κενὸν οὐ πορεύσεται,
στόμα δὲ καταψευδόμενον ἀναιρεῖ ψυχήν.
12 μὴ ζηλοῦτε θάνατον ἐν πλάνῃ ζωῆς ὑμῶν
μηδὲ ἐπισπᾶσθε ὄλεθρον ἐν ἔργοις χειρῶν ὑμῶν·
13 ὅτι ὁ θεὸς θάνατον οὐκ ἐποίησεν
οὐδὲ τέρπεται ἐπ' ἀπωλείᾳ ζώντων.
14 ἔκτισεν γὰρ εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα,
καὶ σωτήριοι αἱ γενέσεις τοῦ κόσμου,
καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς φάρμακον ὀλέθρου
οὔτε ᾅδου βασίλειον ἐπὶ γῆς.
15 δικαιοσύνη γὰρ ἀθάνατός ἐστιν.
16 Ἀσεβεῖς δὲ ταῖς χερσὶν καὶ τοῖς λόγοις προσεκαλέσαντο αὐτόν,
φίλον ἡγησάμενοι αὐτὸν ἐτάκησαν
καὶ συνθήκην ἔθεντο πρὸς αὐτόν,
ὅτι ἄξιοί εἰσιν τῆς ἐκείνου μερίδος εἶναι.
2 1 εἶπον γὰρ ἐν ἑαυτοῖς λογισάμενοι οὐκ ὀρθῶς
Ὀλίγος ἐστὶν καὶ λυπηρὸς ὁ βίος ἡμῶν,
καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τελευτῇ ἀνθρώπου,
καὶ οὐκ ἐγνώσθη ὁ ἀναλύσας ἐξ ᾅδου.
2 ὅτι αὐτοσχεδίως ἐγενήθημεν
καὶ μετὰ τοῦτο ἐσόμεθα ὡς οὐχ ὑπάρξαντες·
ὅτι καπνὸς ἡ πνοὴ ἐν ῥισὶν ἡμῶν,
καὶ ὁ λόγος σπινθὴρ ἐν κινήσει καρδίας ἡμῶν,
3 οὗ σβεσθέντος τέφρα ἀποβήσεται τὸ σῶμα
καὶ τὸ πνεῦμα διαχυθήσεται ὡς χαῦνος ἀήρ.
4 καὶ τὸ ὄνομα ἡμῶν ἐπιλησθήσεται ἐν χρόνῳ,
καὶ οὐθεὶς μνημονεύσει τῶν ἔργων ἡμῶν·
καὶ παρελεύσεται ὁ βίος ἡμῶν ὡς ἴχνη νεφέλης
καὶ ὡς ὁμίχλη διασκεδασθήσεται
διωχθεῖσα ὑπὸ ἀκτίνων ἡλίου

9^{2} αυτου ακοη] **tr.** S† || **11**^{3} λαθριον Bc || **12**^{2} **εν** > BS || **14**^{4} γης] pr. **της** A† || post 15 add. Fr. ex La stichum *iniustitia autem mortis est acquisitio*

2 2^{1} εγεννηθημεν SABc | 2^{3} η πνοη / εν ρισιν] tr. S* || 4^{2} μνημονευσει] **σ** > S*†

καὶ ὑπὸ θερμότητος αὐτοῦ βαρυνθεῖσα.
5 σκιᾶς γὰρ πάροδος ὁ καιρὸς ἡμῶν,
καὶ οὐκ ἔστιν ἀναποδισμὸς τῆς τελευτῆς ἡμῶν,
ὅτι κατεσφραγίσθη καὶ οὐδεὶς ἀναστρέφει.
6 δεῦτε οὖν καὶ ἀπολαύσωμεν τῶν ὄντων ἀγαθῶν
καὶ χρησώμεθα τῇ κτίσει ὡς ἐν νεότητι σπουδαίως·
7 οἴνου πολυτελοῦς καὶ μύρων πλησθῶμεν,
καὶ μὴ παροδευσάτω ἡμᾶς ἄνθος ἔαρος·
8 στεψώμεθα ῥόδων κάλυξιν πρὶν ἢ μαρανθῆναι·
9 μηδεὶς ἡμῶν ἄμοιρος ἔστω τῆς ἡμετέρας ἀγερωχίας,
πανταχῇ καταλίπωμεν σύμβολα τῆς εὐφροσύνης,
ὅτι αὕτη ἡ μερὶς ἡμῶν καὶ ὁ κλῆρος οὗτος.
10 καταδυναστεύσωμεν πένητα δίκαιον,
μὴ φεισώμεθα χήρας
μηδὲ πρεσβύτου ἐντραπῶμεν πολιὰς πολυχρονίους·
11 ἔστω δὲ ἡμῶν ἡ ἰσχὺς νόμος τῆς δικαιοσύνης,
τὸ γὰρ ἀσθενὲς ἄχρηστον ἐλέγχεται.
12 ἐνεδρεύσωμεν τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχρηστος ἡμῖν ἐστιν
καὶ ἐναντιοῦται τοῖς ἔργοις ἡμῶν
καὶ ὀνειδίζει ἡμῖν ἁμαρτήματα νόμου
καὶ ἐπιφημίζει ἡμῖν ἁμαρτήματα παιδείας ἡμῶν·
13 ἐπαγγέλλεται γνῶσιν ἔχειν θεοῦ
καὶ παῖδα κυρίου ἑαυτὸν ὀνομάζει·
14 ἐγένετο ἡμῖν εἰς ἔλεγχον ἐννοιῶν ἡμῶν,
βαρύς ἐστιν ἡμῖν καὶ βλεπόμενος,
15 ὅτι ἀνόμοιος τοῖς ἄλλοις ὁ βίος αὐτοῦ,
καὶ ἐξηλλαγμέναι αἱ τρίβοι αὐτοῦ·
16 εἰς κίβδηλον ἐλογίσθημεν αὐτῷ,
καὶ ἀπέχεται τῶν ὁδῶν ἡμῶν ὡς ἀπὸ ἀκαθαρσιῶν·
μακαρίζει ἔσχατα δικαίων
καὶ ἀλαζονεύεται πατέρα θεόν.
17 ἴδωμεν εἰ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀληθεῖς,
καὶ πειράσωμεν τὰ ἐν ἐκβάσει αὐτοῦ·
18 εἰ γάρ ἐστιν ὁ δίκαιος υἱὸς θεοῦ, ἀντιλήμψεται αὐτοῦ
καὶ ῥύσεται αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἀνθεστηκότων.
19 ὕβρει καὶ βασάνῳ ἐτάσωμεν αὐτόν,

5^1 καιρος] βιος B*A^c || 6^1 και > A | 6^2 κτησει A | εν νεοτητι compl.] εν > BS^c, νεοτητος S*A || 7^2 ημας] με S*† | εαρος] αερος BS || post 8 add. Fr. ex La stichum *nullum pratum sit quod non pertranseat luxuria nostra* || 9^1 εστω] -τε S† i. e. -ται (sic pau.) | 9^3 ουτος] ημων A† || 10^3 πρεσβυτερου A || 12^1 ενεδρευσ.] + δε BS^c | 12^3 αμαρτ.] pr. τα S† | 12^4 επιφημιζεται B^c || 16^1 ελογισθημεν] εγενηθ. S* || 17^1] pr. και S*†

ἵνα γνῶμεν τὴν ἐπιείκειαν αὐτοῦ
καὶ δοκιμάσωμεν τὴν ἀνεξικακίαν αὐτοῦ·
20 θανάτῳ ἀσχήμονι καταδικάσωμεν αὐτόν,
ἔσται γὰρ αὐτοῦ ἐπισκοπὴ ἐκ λόγων αὐτοῦ.
21 Ταῦτα ἐλογίσαντο, καὶ ἐπλανήθησαν·
ἀπετύφλωσεν γὰρ αὐτοὺς ἡ κακία αὐτῶν,
22 καὶ οὐκ ἔγνωσαν μυστήρια θεοῦ
οὐδὲ μισθὸν ἤλπισαν ὁσιότητος
οὐδὲ ἔκριναν γέρας ψυχῶν ἀμώμων.
23 ὅτι ὁ θεὸς ἔκτισεν τὸν ἄνθρωπον ἐπ' ἀφθαρσίᾳ
καὶ εἰκόνα τῆς ἰδίας ἀϊδιότητος ἐποίησεν αὐτόν·
24 φθόνῳ δὲ διαβόλου θάνατος εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον,
πειράζουσιν δὲ αὐτὸν οἱ τῆς ἐκείνου μερίδος ὄντες.
3 1 Δικαίων δὲ ψυχαὶ ἐν χειρὶ θεοῦ,
καὶ οὐ μὴ ἅψηται αὐτῶν βάσανος.
2 ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι,
καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἡ ἔξοδος αὐτῶν
3 καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία σύντριμμα,
οἱ δέ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ.
4 καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν,
ἡ ἐλπὶς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης·
5 καὶ ὀλίγα παιδευθέντες μεγάλα εὐεργετηθήσονται,
ὅτι ὁ θεὸς ἐπείρασεν αὐτοὺς
καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ·
6 ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτοὺς
καὶ ὡς ὁλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς.
7 καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσιν
καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται·
8 κρινοῦσιν ἔθνη καὶ κρατήσουσιν λαῶν,
καὶ βασιλεύσει αὐτῶν κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας.
9 οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν,
καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ·
ὅτι χάρις καὶ ἔλεος τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.
10 Οἱ δὲ ἀσεβεῖς καθὰ ἐλογίσαντο ἕξουσιν ἐπιτιμίαν
οἱ ἀμελήσαντες τοῦ δικαίου καὶ τοῦ κυρίου ἀποστάντες·
11 σοφίαν γὰρ καὶ παιδείαν ὁ ἐξουθενῶν ταλαίπωρος,
καὶ κενὴ ἡ ἐλπὶς αὐτῶν, καὶ οἱ κόποι ἀνόνητοι,

19³ δοκιμασωμεν] δικασ. B† || **21**¹ ελογισθησαν S*† | 21² απετυφλ.] απ > S† || **22**¹ θεου] αυτου B*† || **23**² αιδιοτητος mu.] α > BSA

3 9³ τοις] pr. εν A: cf. 4 15 | εκλεκτοις] οσιοις S | post 9³ addunt stichum και επισκοπη εν τοις οσιοις (S εκλεκτοις) αυτου SA: ex 4 15 || **11**¹ γαρ] δε S*† | 11² κοποι] + αυτων S† | ανονητοι] ανων. B*S: cf. Thack. § 6,30

καὶ ἄχρηστα τὰ ἔργα αὐτῶν·
12 αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄφρονες,
καὶ πονηρὰ τὰ τέκνα αὐτῶν,
ἐπικατάρατος ἡ γένεσις αὐτῶν.
13 ὅτι μακαρία στεῖρα ἡ ἀμίαντος,
ἥτις οὐκ ἔγνω κοίτην ἐν παραπτώματι,
ἕξει καρπὸν ἐν ἐπισκοπῇ ψυχῶν,
14 καὶ εὐνοῦχος ὁ μὴ ἐργασάμενος ἐν χειρὶ ἀνόμημα
μηδὲ ἐνθυμηθεὶς κατὰ τοῦ κυρίου πονηρά,
δοθήσεται γὰρ αὐτῷ τῆς πίστεως χάρις ἐκλεκτὴ
καὶ κλῆρος ἐν ναῷ κυρίου θυμηρέστερος.
15 ἀγαθῶν γὰρ πόνων καρπὸς εὐκλεής,
καὶ ἀδιάπτωτος ἡ ῥίζα τῆς φρονήσεως.
16 τέκνα δὲ μοιχῶν ἀτέλεστα ἔσται,
καὶ ἐκ παρανόμου κοίτης σπέρμα ἀφανισθήσεται.
17 ἐάν τε γὰρ μακρόβιοι γένωνται, εἰς οὐθὲν λογισθήσονται,
καὶ ἄτιμον ἐπ᾽ ἐσχάτων τὸ γῆρας αὐτῶν·
18 ἐάν τε ὀξέως τελευτήσωσιν, οὐχ ἕξουσιν ἐλπίδα
οὐδὲ ἐν ἡμέρᾳ διαγνώσεως παραμύθιον·
19 γενεᾶς γὰρ ἀδίκου χαλεπὰ τὰ τέλη.
4 1 κρείσσων ἀτεκνία μετὰ ἀρετῆς·
ἀθανασία γάρ ἐστιν ἐν μνήμῃ αὐτῆς,
ὅτι καὶ παρὰ θεῷ γινώσκεται καὶ παρὰ ἀνθρώποις.
2 παροῦσάν τε μιμοῦνται αὐτὴν
καὶ ποθοῦσιν ἀπελθοῦσαν·
καὶ ἐν τῷ αἰῶνι στεφανηφοροῦσα πομπεύει
τὸν τῶν ἀμιάντων ἄθλων ἀγῶνα νικήσασα.
3 πολύγονον δὲ ἀσεβῶν πλῆθος οὐ χρησιμεύσει
καὶ ἐκ νόθων μοσχευμάτων οὐ δώσει ῥίζαν εἰς βάθος
οὐδὲ ἀσφαλῆ βάσιν ἑδράσει·
4 κἂν γὰρ ἐν κλάδοις πρὸς καιρὸν ἀναθάλῃ,
ἐπισφαλῶς βεβηκότα ὑπὸ ἀνέμου σαλευθήσεται
καὶ ὑπὸ βίας ἀνέμων ἐκριζωθήσεται.
5 περικλασθήσονται κλῶνες ἀτέλεστοι,
καὶ ὁ καρπὸς αὐτῶν ἄχρηστος, ἄωρος εἰς βρῶσιν
καὶ εἰς οὐθὲν ἐπιτήδειος·
6 ἐκ γὰρ ἀνόμων ὕπνων τέκνα γεννώμενα
μάρτυρές εἰσιν πονηρίας κατὰ γονέων ἐν ἐξετασμῷ αὐτῶν.

12^{1}] pr. και S || **13**^{1} η > S*V† | 13^{3} fin.] + αυτων A† || **14**^{1} ο > S*† || **15**^{1} καρπος] pr. ο B*† || **18**^{1} τε] + γαρ S*A† | ουκ εχουσιν B†

4 1^{1} κρεισσων] + γαρ S*† || **2**^{1} μιμουνται] τιμωσιν A mu. || **4**^{1} καν] και S*† | 4^{2} βεβιωκοτα S*† || **5**^{1} κλωνες] pr. αυτων S* | ατελεστοτοι A†

7 Δίκαιος δὲ ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται·
8 γῆρας γὰρ τίμιον οὐ τὸ πολυχρόνιον
οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μεμέτρηται,
9 πολιὰ δέ ἐστιν φρόνησις ἀνθρώποις
καὶ ἡλικία γήρως βίος ἀκηλίδωτος.
10 εὐάρεστος θεῷ γενόμενος ἠγαπήθη
καὶ ζῶν μεταξὺ ἁμαρτωλῶν μετετέθη·
11 ἡρπάγη, μὴ κακία ἀλλάξῃ σύνεσιν αὐτοῦ
ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ·
12 βασκανία γὰρ φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλά,
καὶ ῥεμβασμὸς ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον.
13 τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσεν χρόνους μακρούς·
14 ἀρεστὴ γὰρ ἦν κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ,
διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας·
οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες καὶ μὴ νοήσαντες
μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτο,
15 ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ
καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.
16 κατακρινεῖ δὲ δίκαιος καμὼν τοὺς ζῶντας ἀσεβεῖς
καὶ νεότης τελεσθεῖσα ταχέως πολυετὲς γῆρας ἀδίκου·
17 ὄψονται γὰρ τελευτὴν σοφοῦ
καὶ οὐ νοήσουσιν τί ἐβουλεύσατο περὶ αὐτοῦ
καὶ εἰς τί ἠσφαλίσατο αὐτὸν ὁ κύριος.
18 ὄψονται καὶ ἐξουθενήσουσιν·
αὐτοὺς δὲ ὁ κύριος ἐκγελάσεται,
19 καὶ ἔσονται μετὰ τοῦτο εἰς πτῶμα ἄτιμον
καὶ εἰς ὕβριν ἐν νεκροῖς δι᾽ αἰῶνος,
ὅτι ῥήξει αὐτοὺς ἀφώνους πρηνεῖς
καὶ σαλεύσει αὐτοὺς ἐκ θεμελίων,
καὶ ἕως ἐσχάτου χερσωθήσονται
καὶ ἔσονται ἐν ὀδύνῃ,
καὶ ἡ μνήμη αὐτῶν ἀπολεῖται.
20 ἐλεύσονται ἐν συλλογισμῷ ἁμαρτημάτων αὐτῶν δειλοί,
καὶ ἐλέγξει αὐτοὺς ἐξ ἐναντίας τὰ ἀνομήματα αὐτῶν.
5 1 Τότε στήσεται ἐν παρρησίᾳ πολλῇ ὁ δίκαιος
κατὰ πρόσωπον τῶν θλιψάντων αὐτὸν
καὶ τῶν ἀθετούντων τοὺς πόνους αὐτοῦ.
2 ἰδόντες ταραχθήσονται φόβῳ δεινῷ

10[1] θεω] pr. τω B*S† || **11**[1] κακια] pr. η S | αυτου > S* || **14**[3] λαοι] αλλοι A* || **15**[1] εν > S: cf. **3** 9[3] | εκλεκτοις ... 15[2] οσιοις] tr. A || **16**[1] καμων] θανων ABc | 16[2] ταχεως > S*† || **18**[1] οψονται] + αυτον S*†, + γαρ Sc || **19**[2] δι > A† | 19[5] εσχατων A† || **20**[1] δειλοι] δηλοι Sc

καὶ ἐκστήσονται ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῆς σωτηρίας·
3 ἐροῦσιν ἐν ἑαυτοῖς μετανοοῦντες
καὶ διὰ στενοχωρίαν πνεύματος στενάξονται καὶ ἐροῦσιν
4 Οὗτος ἦν, ὃν ἔσχομέν ποτε εἰς γέλωτα
καὶ εἰς παραβολὴν ὀνειδισμοῦ οἱ ἄφρονες·
τὸν βίον αὐτοῦ ἐλογισάμεθα μανίαν
καὶ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ἄτιμον.
5 πῶς κατελογίσθη ἐν υἱοῖς θεοῦ
καὶ ἐν ἁγίοις ὁ κλῆρος αὐτοῦ ἐστιν;
6 ἄρα ἐπλανήθημεν ἀπὸ ὁδοῦ ἀληθείας,
καὶ τὸ τῆς δικαιοσύνης φῶς οὐκ ἐπέλαμψεν ἡμῖν,
καὶ ὁ ἥλιος οὐκ ἀνέτειλεν ἡμῖν·
7 ἀνομίας ἐνεπλήσθημεν τρίβοις καὶ ἀπωλείας
καὶ διωδεύσαμεν ἐρήμους ἀβάτους,
τὴν δὲ ὁδὸν κυρίου οὐκ ἐπέγνωμεν.
8 τί ὠφέλησεν ἡμᾶς ἡ ὑπερηφανία;
καὶ τί πλοῦτος μετὰ ἀλαζονείας συμβέβληται ἡμῖν;
9 παρῆλθεν ἐκεῖνα πάντα ὡς σκιὰ
καὶ ὡς ἀγγελία παρατρέχουσα·
10 ὡς ναῦς διερχομένη κυμαινόμενον ὕδωρ,
ἧς διαβάσης οὐκ ἔστιν ἴχνος εὑρεῖν
οὐδὲ ἀτραπὸν τρόπιος αὐτῆς ἐν κύμασιν·
11 ἢ ὡς ὀρνέου διιπτάντος ἀέρα
οὐθὲν εὑρίσκεται τεκμήριον πορείας,
πληγῇ δὲ μαστιζόμενον ταρσῶν πνεῦμα κοῦφον
καὶ σχιζόμενον βίᾳ ῥοίζου
κινουμένων πτερύγων διωδεύθη,
καὶ μετὰ τοῦτο οὐχ εὑρέθη σημεῖον ἐπιβάσεως ἐν αὐτῷ·
12 ἢ ὡς βέλους βληθέντος ἐπὶ σκοπὸν
τμηθεὶς ὁ ἀὴρ εὐθέως εἰς ἑαυτὸν ἀνελύθη
ὡς ἀγνοῆσαι τὴν δίοδον αὐτοῦ·
13 οὕτως καὶ ἡμεῖς γεννηθέντες ἐξελίπομεν
καὶ ἀρετῆς μὲν σημεῖον οὐδὲν ἔσχομεν δεῖξαι,
ἐν δὲ τῇ κακίᾳ ἡμῶν κατεδαπανήθημεν.
14 ὅτι ἐλπὶς ἀσεβοῦς ὡς φερόμενος χνοῦς ὑπὸ ἀνέμου
καὶ ὡς πάχνη ὑπὸ λαίλαπος διωχθεῖσα λεπτὴ

5 2^2 fin.] + αυτου S || 3^1] pr. και A | εν > S*† | 3^2 στεναξουσιν S | και ερουσιν] > B†, pr. οι S*† || 4^4 ατιμιαν S*† || 6^2 επελαμψεν] επ > BA, + εν A† || 7^2 διωδευσ.] δι > A | 7^3 επεγν.] επ > BA: cf. **13** 1 || 8^2 και] η A† || 10^3 τροπιος] -πιας S*†, -πεως AS^c pl.; τριβων B^c†; πορειας V pau.: ex 11^2 || 11^1 διιπταντος B*V$^{(†)}$(cf. Thack. p. 282)] διαπταντος SAB^c | 11^3 μαστ. ταρσων B*] tr. rel. | 11^6 εν αυτω] αυτου S*† || 12^3 διοδον] δι > S* || 13^1 γενηθ. B

καὶ ὡς καπνὸς ὑπὸ ἀνέμου διεχύθη
καὶ ὡς μνεία καταλύτου μονοημέρου παρώδευσεν.
15 Δίκαιοι δὲ εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσιν,
καὶ ἐν κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν,
καὶ ἡ φροντὶς αὐτῶν παρὰ ὑψίστῳ.
16 διὰ τοῦτο λήμψονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας
καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς κυρίου,
ὅτι τῇ δεξιᾷ σκεπάσει αὐτοὺς
καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν.
17 λήμψεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ
καὶ ὁπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν ἐχθρῶν·
18 ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνην
καὶ περιθήσεται κόρυθα κρίσιν ἀνυπόκριτον·
19 λήμψεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον ὁσιότητα,
20 ὀξυνεῖ δὲ ἀπότομον ὀργὴν εἰς ῥομφαίαν,
συνεκπολεμήσει δὲ αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παράφρονας.
21 πορεύσονται εὔστοχοι βολίδες ἀστραπῶν
καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύκλου τόξου τῶν νεφῶν ἐπὶ σκοπὸν ἁλοῦνται,
22 καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ῥιφήσονται χάλαζαι·
ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης,
ποταμοὶ δὲ συγκλύσουσιν ἀποτόμως·
23 ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως
καὶ ὡς λαῖλαψ ἐκλικμήσει αὐτούς·
καὶ ἐρημώσει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία,
καὶ ἡ κακοπραγία περιτρέψει θρόνους δυναστῶν.
6 1 Ἀκούσατε οὖν, βασιλεῖς, καὶ σύνετε·
μάθετε, δικασταὶ περάτων γῆς·
2 ἐνωτίσασθε, οἱ κρατοῦντες πλήθους
καὶ γεγαυρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν·
3 ὅτι ἐδόθη παρὰ κυρίου ἡ κράτησις ὑμῖν
καὶ ἡ δυναστεία παρὰ ὑψίστου,
ὃς ἐξετάσει ὑμῶν τὰ ἔργα καὶ τὰς βουλὰς διερευνήσει·
4 ὅτι ὑπηρέται ὄντες τῆς αὐτοῦ βασιλείας οὐκ ἐκρίνατε ὀρθῶς
οὐδὲ ἐφυλάξατε νόμον
οὐδὲ κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ἐπορεύθητε.
5 φρικτῶς καὶ ταχέως ἐπιστήσεται ὑμῖν,
ὅτι κρίσις ἀπότομος ἐν τοῖς ὑπερέχουσιν γίνεται.

14^4 και] > S*†, η S^c† | μονημερου S(†) | διωδευσεν S* || 16^3 τη δεξια] δεξια κυριου S† | 16^4 αυτου S*† || 17^1 το ζηλος S*† | 17^2 οδοποιησει S*† || 18^1 δικαιοσυνης S || 20^2 συνεκπολ.] εκ > S† | δε > A || 21^2 νεφελων S || 22^1 και > S*† | 22^3 δε] τε S*V† | συγκλυσουσιν] σ 2^0 > A† || 23^3 πασα B*†

6 2^2 οχλους S* || 3^1 κυριου] pr. του BSV† | 3^3 διερευν.] εξερ. S†

6 ὁ γὰρ ἐλάχιστος συγγνωστός ἐστιν ἐλέους,
δυνατοὶ δὲ δυνατῶς ἐτασθήσονται·
7 οὐ γὰρ ὑποστελεῖται πρόσωπον ὁ πάντων δεσπότης
οὐδὲ ἐντραπήσεται μέγεθος,
ὅτι μικρὸν καὶ μέγαν αὐτὸς ἐποίησεν
ὁμοίως τε προνοεῖ περὶ πάντων,
8 τοῖς δὲ κραταιοῖς ἰσχυρὰ ἐφίσταται ἔρευνα.
9 πρὸς ὑμᾶς οὖν, ὦ τύραννοι, οἱ λόγοι μου,
ἵνα μάθητε σοφίαν καὶ μὴ παραπέσητε·
10 οἱ γὰρ φυλάξαντες ὁσίως τὰ ὅσια ὁσιωθήσονται,
καὶ οἱ διδαχθέντες αὐτὰ εὑρήσουσιν ἀπολογίαν.
11 ἐπιθυμήσατε οὖν τῶν λόγων μου,
ποθήσατε καὶ παιδευθήσεσθε.
12 Λαμπρὰ καὶ ἀμάραντός ἐστιν ἡ σοφία
καὶ εὐχερῶς θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀγαπώντων αὐτὴν
καὶ εὑρίσκεται ὑπὸ τῶν ζητούντων αὐτήν,
13 φθάνει τοὺς ἐπιθυμοῦντας προγνωσθῆναι.
14 ὁ ὀρθρίσας πρὸς αὐτὴν οὐ κοπιάσει·
πάρεδρον γὰρ εὑρήσει τῶν πυλῶν αὐτοῦ.
15 τὸ γὰρ ἐνθυμηθῆναι περὶ αὐτῆς φρονήσεως τελειότης,
καὶ ὁ ἀγρυπνήσας δι' αὐτὴν ταχέως ἀμέριμνος ἔσται·
16 ὅτι τοὺς ἀξίους αὐτῆς αὐτὴ περιέρχεται ζητοῦσα
καὶ ἐν ταῖς τρίβοις φαντάζεται αὐτοῖς εὐμενῶς
καὶ ἐν πάσῃ ἐπινοίᾳ ὑπαντᾷ αὐτοῖς.
17 ἀρχὴ γὰρ αὐτῆς ἡ ἀληθεστάτη παιδείας ἐπιθυμία,
φροντὶς δὲ παιδείας ἀγάπη,
18 ἀγάπη δὲ τήρησις νόμων αὐτῆς,
προσοχὴ δὲ νόμων βεβαίωσις ἀφθαρσίας,
19 ἀφθαρσία δὲ ἐγγὺς εἶναι ποιεῖ θεοῦ·
20 ἐπιθυμία ἄρα σοφίας ἀνάγει ἐπὶ βασιλείαν.
21 εἰ οὖν ἥδεσθε ἐπὶ θρόνοις καὶ σκήπτροις, τύραννοι λαῶν,
τιμήσατε σοφίαν, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε.
22 τί δέ ἐστιν σοφία καὶ πῶς ἐγένετο, ἀπαγγελῶ
καὶ οὐκ ἀποκρύψω ὑμῖν μυστήρια,
ἀλλὰ ἀπ' ἀρχῆς γενέσεως ἐξιχνιάσω
καὶ θήσω εἰς τὸ ἐμφανὲς τὴν γνῶσιν αὐτῆς
καὶ οὐ μὴ παροδεύσω τὴν ἀλήθειαν.

6^{1} συγνωστος AS^{c}: cf. **13** 8; ευγνωστος S*† | ελεου A† || 7^{4} προνοειται S || **10**^{1} οσιως / τα οσια] tr. S*† || **12**^{3} > B* || **13** επιθυμ.] + αυτην S || **14**^{1} προς] επ BS || **15**^{1} ενθυμ. / περι αυτης] tr. S† || **16**^{1} αυτη > S† | 16^{3} απαντα SA || **20** επιθυμιας S*† (om. σοφιας) | αρα] γαρ SA^{c} | αναιρει S*† || **22**^{1} τι] τις S*†

23 οὔτε μὴν φθόνῳ τετηκότι συνοδεύσω,
ὅτι οὗτος οὐ κοινωνήσει σοφίᾳ.
24 πλῆθος δὲ σοφῶν σωτηρία κόσμου,
καὶ βασιλεὺς φρόνιμος εὐστάθεια δήμου.
25 ὥστε παιδεύεσθε τοῖς ῥήμασίν μου, καὶ ὠφεληθήσεσθε.
7 1 Εἰμὶ μὲν κἀγὼ θνητὸς ἄνθρωπος ἴσος ἅπασιν
καὶ γηγενοῦς ἀπόγονος πρωτοπλάστου·
καὶ ἐν κοιλίᾳ μητρὸς ἐγλύφην σὰρξ
2 δεκαμηνιαίῳ χρόνῳ παγεὶς ἐν αἵματι
ἐκ σπέρματος ἀνδρὸς καὶ ἡδονῆς ὕπνῳ συνελθούσης.
3 καὶ ἐγὼ δὲ γενόμενος ἔσπασα τὸν κοινὸν ἀέρα
καὶ ἐπὶ τὴν ὁμοιοπαθῆ κατέπεσον γῆν
πρώτην φωνὴν τὴν ὁμοίαν πᾶσιν ἴσα κλαίων·
4 ἐν σπαργάνοις ἀνετράφην καὶ φροντίσιν.
5 οὐδεὶς γὰρ βασιλέων ἑτέραν ἔσχεν γενέσεως ἀρχήν,
6 μία δὲ πάντων εἴσοδος εἰς τὸν βίον ἔξοδός τε ἴση.
7 διὰ τοῦτο εὐξάμην, καὶ φρόνησις ἐδόθη μοι·
ἐπεκαλεσάμην, καὶ ἦλθέν μοι πνεῦμα σοφίας.
8 προέκρινα αὐτὴν σκήπτρων καὶ θρόνων
καὶ πλοῦτον οὐδὲν ἡγησάμην ἐν συγκρίσει αὐτῆς·
9 οὐδὲ ὡμοίωσα αὐτῇ λίθον ἀτίμητον,
ὅτι ὁ πᾶς χρυσὸς ἐν ὄψει αὐτῆς ψάμμος ὀλίγη,
καὶ ὡς πηλὸς λογισθήσεται ἄργυρος ἐναντίον αὐτῆς·
10 ὑπὲρ ὑγίειαν καὶ εὐμορφίαν ἠγάπησα αὐτὴν
καὶ προειλόμην αὐτὴν ἀντὶ φωτὸς ἔχειν,
ὅτι ἀκοίμητον τὸ ἐκ ταύτης φέγγος.
11 ἦλθεν δέ μοι τὰ ἀγαθὰ ὁμοῦ πάντα μετ᾽ αὐτῆς
καὶ ἀναρίθμητος πλοῦτος ἐν χερσὶν αὐτῆς·
12 εὐφράνθην δὲ ἐπὶ πᾶσιν, ὅτι αὐτῶν ἡγεῖται σοφία,
ἠγνόουν δὲ αὐτὴν γενέτιν εἶναι τούτων.
13 ἀδόλως τε ἔμαθον ἀφθόνως τε μεταδίδωμι,
τὸν πλοῦτον αὐτῆς οὐκ ἀποκρύπτομαι·
14 ἀνεκλιπὴς γὰρ θησαυρός ἐστιν ἀνθρώποις,
ὃν οἱ κτησάμενοι πρὸς θεὸν ἐστείλαντο φιλίαν
διὰ τὰς ἐκ παιδείας δωρεὰς συσταθέντες.
15 Ἐμοὶ δὲ δῴη ὁ θεὸς εἰπεῖν κατὰ γνώμην
καὶ ἐνθυμηθῆναι ἀξίως τῶν δεδομένων,

23^{2} κοινωνει A
7 1^{1} ανθρωπος > B*S† || **2^{2}** υπνου S || **3^{3}** ισα > S || **4** και] + εν B || 5 βασιλευς BS || **6** βιον] κοσμον S || **9^{1}** αυτην A | 9^{2} ψαμμος] pr. ως S^{c} || **11^{2}** χερσιν] pr. ταις B*†, χειρι S† || **12^{1}** πασιν] παντων B | 12^{2} γενεσιν BS || **13^{1}** τε 1^{0}] δε S† || **14^{1}** θησ. εστιν] tr. S | 14^{2} χρησαμενοι BS* || **15^{2}** δεδομ.] λεγομενων SA

ὅτι αὐτὸς καὶ τῆς σοφίας ὁδηγός ἐστιν
καὶ τῶν σοφῶν διορθωτής.
16 ἐν γὰρ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν
πᾶσά τε φρόνησις καὶ ἐργατειῶν ἐπιστήμη.
17 αὐτὸς γάρ μοι ἔδωκεν τῶν ὄντων γνῶσιν ἀψευδῆ
εἰδέναι σύστασιν κόσμου καὶ ἐνέργειαν στοιχείων,
18 ἀρχὴν καὶ τέλος καὶ μεσότητα χρόνων,
τροπῶν ἀλλαγὰς καὶ μεταβολὰς καιρῶν,
19 ἐνιαυτοῦ κύκλους καὶ ἄστρων θέσεις,
20 φύσεις ζῴων καὶ θυμοὺς θηρίων,
πνευμάτων βίας καὶ διαλογισμοὺς ἀνθρώπων,
διαφορὰς φυτῶν καὶ δυνάμεις ῥιζῶν,
21 ὅσα τέ ἐστιν κρυπτὰ καὶ ἐμφανῆ ἔγνων·
ἡ γὰρ πάντων τεχνῖτις ἐδίδαξέν με σοφία.
22 Ἔστιν γὰρ ἐν αὐτῇ πνεῦμα νοερόν, ἅγιον,
μονογενές, πολυμερές, λεπτόν,
εὐκίνητον, τρανόν, ἀμόλυντον,
σαφές, ἀπήμαντον, φιλάγαθον, ὀξύ,
23 ἀκώλυτον, εὐεργετικόν, φιλάνθρωπον,
βέβαιον, ἀσφαλές, ἀμέριμνον,
παντοδύναμον, πανεπίσκοπον
καὶ διὰ πάντων χωροῦν πνευμάτων
νοερῶν καθαρῶν λεπτοτάτων.
24 πάσης γὰρ κινήσεως κινητικώτερον σοφία,
διήκει δὲ καὶ χωρεῖ διὰ πάντων διὰ τὴν καθαρότητα·
25 ἀτμὶς γάρ ἐστιν τῆς τοῦ θεοῦ δυνάμεως
καὶ ἀπόρροια τῆς τοῦ παντοκράτορος δόξης εἰλικρινής·
διὰ τοῦτο οὐδὲν μεμιαμμένον εἰς αὐτὴν παρεμπίπτει.
26 ἀπαύγασμα γάρ ἐστιν φωτὸς ἀιδίου
καὶ ἔσοπτρον ἀκηλίδωτον τῆς τοῦ θεοῦ ἐνεργείας
καὶ εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ.
27 μία δὲ οὖσα πάντα δύναται
καὶ μένουσα ἐν αὑτῇ τὰ πάντα καινίζει
καὶ κατὰ γενεὰς εἰς ψυχὰς ὁσίας μεταβαίνουσα
φίλους θεοῦ καὶ προφήτας κατασκευάζει·
28 οὐθὲν γὰρ ἀγαπᾷ ὁ θεὸς εἰ μὴ τὸν σοφίᾳ συνοικοῦντα.
29 ἔστιν γὰρ αὕτη εὐπρεπεστέρα ἡλίου
καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἄστρων θέσιν.

19 ενιαυτων BS^c | αστρων S*†] αστερων rel.: cf. 29 **10**17 **13**2 **17**5 || **20**^{1} θυμους] νομους και S*† || **21**^{1} εμφανη] αφανη Gra. || **22**^{1} εν > A || **23**^{3} παντεπισκ. AS^c || **24**^{2} καθαριοτητα S* || **25**^{2} ιλικρινειας A† || **27**^{2} τα > AV† || **28** αγαπα / ο θεος] tr. A || **29**^{2} αστρων BS†] αστερων rel.: cf. 19

φωτὶ συγκρινομένη εὑρίσκεται προτέρα·
30 τοῦτο μὲν γὰρ διαδέχεται νύξ,
σοφίας δὲ οὐ κατισχύει κακία.
8 1 διατείνει δὲ ἀπὸ πέρατος ἐπὶ πέρας εὐρώστως
καὶ διοικεῖ τὰ πάντα χρηστῶς.
2 Ταύτην ἐφίλησα καὶ ἐξεζήτησα ἐκ νεότητός μου
καὶ ἐζήτησα νύμφην ἀγαγέσθαι ἐμαυτῷ
καὶ ἐραστὴς ἐγενόμην τοῦ κάλλους αὐτῆς.
3 εὐγένειαν δοξάζει συμβίωσιν θεοῦ ἔχουσα,
καὶ ὁ πάντων δεσπότης ἠγάπησεν αὐτήν·
4 μύστις γάρ ἐστιν τῆς τοῦ θεοῦ ἐπιστήμης
καὶ αἱρετὶς τῶν ἔργων αὐτοῦ.
5 εἰ δὲ πλοῦτός ἐστιν ἐπιθυμητὸν κτῆμα ἐν βίῳ,
τί σοφίας πλουσιώτερον τῆς τὰ πάντα ἐργαζομένης;
6 εἰ δὲ φρόνησις ἐργάζεται,
τίς αὐτῆς τῶν ὄντων μᾶλλόν ἐστιν τεχνῖτις;
7 καὶ εἰ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ τις,
οἱ πόνοι ταύτης εἰσὶν ἀρεταί·
σωφροσύνην γὰρ καὶ φρόνησιν ἐκδιδάσκει,
δικαιοσύνην καὶ ἀνδρείαν,
ὧν χρησιμώτερον οὐδέν ἐστιν ἐν βίῳ ἀνθρώποις.
8 εἰ δὲ καὶ πολυπειρίαν ποθεῖ τις,
οἶδεν τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ μέλλοντα εἰκάζει,
ἐπίσταται στροφὰς λόγων καὶ λύσεις αἰνιγμάτων,
σημεῖα καὶ τέρατα προγινώσκει
καὶ ἐκβάσεις καιρῶν καὶ χρόνων.
9 ἔκρινα τοίνυν ταύτην ἀγαγέσθαι πρὸς συμβίωσιν
εἰδὼς ὅτι ἔσται μοι σύμβουλος ἀγαθῶν
καὶ παραίνεσις φροντίδων καὶ λύπης.
10 ἕξω δι᾽ αὐτὴν δόξαν ἐν ὄχλοις
καὶ τιμὴν παρὰ πρεσβυτέροις ὁ νέος·
11 ὀξὺς εὑρεθήσομαι ἐν κρίσει
καὶ ἐν ὄψει δυναστῶν θαυμασθήσομαι·
12 σιγῶντά με περιμενοῦσιν καὶ φθεγγομένῳ προσέξουσιν
καὶ λαλοῦντος ἐπὶ πλεῖον
χεῖρα ἐπιθήσουσιν ἐπὶ στόμα αὐτῶν.
13 ἕξω δι᾽ αὐτὴν ἀθανασίαν
καὶ μνήμην αἰώνιον τοῖς μετ᾽ ἐμὲ ἀπολείψω.

30² σοφια S*V†, σοφιαν A | ουκ αντισχυει B†
8 1¹ επι] εις B | 1² διοικει τα] -κειται τα A†, -κειται V† || 5² πλουσιωτ.] τιμιωτερον S† | εργαζομ.] pr. περι S*† || 6² τεχνιτης ABc || 8² εικαζειν BS* || 9¹ ταυτην αγαγ.] tr. A || 12³ χειρας S | στομα] pr. το S*†

14 διοικήσω λαούς, καὶ ἔθνη ὑποταγήσεταί μοι·
15 φοβηθήσονταί με ἀκούσαντες τύραννοι φρικτοί,
ἐν πλήθει φανοῦμαι ἀγαθὸς καὶ ἐν πολέμῳ ἀνδρεῖος.
16 εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκόν μου προσαναπαύσομαι αὐτῇ·
οὐ γὰρ ἔχει πικρίαν ἡ συναναστροφὴ αὐτῆς
οὐδὲ ὀδύνην ἡ συμβίωσις αὐτῆς,
ἀλλὰ εὐφροσύνην καὶ χαράν.
17 ταῦτα λογισάμενος ἐν ἐμαυτῷ
καὶ φροντίσας ἐν καρδίᾳ μου
ὅτι ἀθανασία ἐστὶν ἐν συγγενείᾳ σοφίας
18 καὶ ἐν φιλίᾳ αὐτῆς τέρψις ἀγαθὴ
καὶ ἐν πόνοις χειρῶν αὐτῆς πλοῦτος ἀνεκλιπὴς
καὶ ἐν συγγυμνασίᾳ ὁμιλίας αὐτῆς φρόνησις
καὶ εὔκλεια ἐν κοινωνίᾳ λόγων αὐτῆς,
περιῄειν ζητῶν ὅπως λάβω αὐτὴν εἰς ἐμαυτόν.
19 παῖς δὲ ἤμην εὐφυὴς
ψυχῆς τε ἔλαχον ἀγαθῆς,
20 μᾶλλον δὲ ἀγαθὸς ὢν ἦλθον εἰς σῶμα ἀμίαντον.
21 γνοὺς δὲ ὅτι οὐκ ἄλλως ἔσομαι ἐγκρατής, ἐὰν μὴ ὁ θεὸς δῷ
— καὶ τοῦτο δ᾽ ἦν φρονήσεως τὸ εἰδέναι τίνος ἡ χάρις —,
ἐνέτυχον τῷ κυρίῳ καὶ ἐδεήθην αὐτοῦ
καὶ εἶπον ἐξ ὅλης τῆς καρδίας μου
9 1 Θεὲ πατέρων καὶ κύριε τοῦ ἐλέους
ὁ ποιήσας τὰ πάντα ἐν λόγῳ σου
2 καὶ τῇ σοφίᾳ σου κατασκευάσας ἄνθρωπον,
ἵνα δεσπόζῃ τῶν ὑπὸ σοῦ γενομένων κτισμάτων
3 καὶ διέπῃ τὸν κόσμον ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ
καὶ ἐν εὐθύτητι ψυχῆς κρίσιν κρίνῃ,
4 δός μοι τὴν τῶν σῶν θρόνων πάρεδρον σοφίαν
καὶ μή με ἀποδοκιμάσῃς ἐκ παίδων σου.
5 ὅτι ἐγὼ δοῦλος σὸς καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου,
ἄνθρωπος ἀσθενὴς καὶ ὀλιγοχρόνιος
καὶ ἐλάσσων ἐν συνέσει κρίσεως καὶ νόμων·
6 κἂν γάρ τις ᾖ τέλειος ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων,
τῆς ἀπὸ σοῦ σοφίας ἀπούσης εἰς οὐδὲν λογισθήσεται.
7 σύ με προείλω βασιλέα λαοῦ σου
καὶ δικαστὴν υἱῶν σου καὶ θυγατέρων·
8 εἶπας οἰκοδομῆσαι ναὸν ἐν ὄρει ἁγίῳ σου

14 υποταγησονται S^c || **17**^{3} αθαν. εστιν] tr. B*† | εν > S*† || **18**^{2} πλουτος] τερψις S*† | 18^3 ομιλια A | 18^5 λαβω] αγαγω S† || **21**^{1} ουκ αλλως] ου καλως AC† | 21^2 δ ην] δε ην compl., δη S*, δε S^c†: cf. **14** 24 | η > A†
9 **1**^{1} ελεους Cmu.] + σου BSA || **2**^{1} κατεσκευασας BC† || **6**^{2} εις > S*C† | λογισθησονται S*†

καὶ ἐν πόλει κατασκηνώσεώς σου θυσιαστήριον,
μίμημα σκηνῆς ἁγίας, ἣν προητοίμασας ἀπ᾽ ἀρχῆς.
9 καὶ μετὰ σοῦ ἡ σοφία ἡ εἰδυῖα τὰ ἔργα σου
καὶ παροῦσα, ὅτε ἐποίεις τὸν κόσμον,
καὶ ἐπισταμένη τί ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου
καὶ τί εὐθὲς ἐν ἐντολαῖς σου.
10 ἐξαπόστειλον αὐτὴν ἐξ ἁγίων οὐρανῶν
καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου πέμψον αὐτήν,
ἵνα συμπαροῦσά μοι κοπιάσῃ,
καὶ γνῶ τί εὐάρεστόν ἐστιν παρὰ σοί.
11 οἶδε γὰρ ἐκείνη πάντα καὶ συνίει
καὶ ὁδηγήσει με ἐν ταῖς πράξεσί μου σωφρόνως
καὶ φυλάξει με ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς·
12 καὶ ἔσται προσδεκτὰ τὰ ἔργα μου,
καὶ διακρινῶ τὸν λαόν σου δικαίως
καὶ ἔσομαι ἄξιος θρόνων πατρός μου.
13 τίς γὰρ ἄνθρωπος γνώσεται βουλὴν θεοῦ;
ἢ τίς ἐνθυμηθήσεται τί θέλει ὁ κύριος;
14 λογισμοὶ γὰρ θνητῶν δειλοί,
καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπίνοιαι ἡμῶν·
15 φθαρτὸν γὰρ σῶμα βαρύνει ψυχήν,
καὶ βρίθει τὸ γεῶδες σκῆνος νοῦν πολυφρόντιδα.
16 καὶ μόλις εἰκάζομεν τὰ ἐπὶ γῆς
καὶ τὰ ἐν χερσὶν εὑρίσκομεν μετὰ πόνου·
τὰ δὲ ἐν οὐρανοῖς τίς ἐξιχνίασεν;
17 βουλὴν δέ σου τίς ἔγνω, εἰ μὴ σὺ ἔδωκας σοφίαν
καὶ ἔπεμψας τὸ ἅγιόν σου πνεῦμα ἀπὸ ὑψίστων;
18 καὶ οὕτως διωρθώθησαν αἱ τρίβοι τῶν ἐπὶ γῆς,
καὶ τὰ ἀρεστά σου ἐδιδάχθησαν ἄνθρωποι,
καὶ τῇ σοφίᾳ ἐσώθησαν.

10 1 Αὕτη πρωτόπλαστον πατέρα κόσμου
μόνον κτισθέντα διεφύλαξεν
καὶ ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ παραπτώματος ἰδίου
2 ἔδωκέν τε αὐτῷ ἰσχὺν κρατῆσαι ἁπάντων.
3 ἀποστὰς δὲ ἀπ᾽ αὐτῆς ἄδικος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ
ἀδελφοκτόνοις συναπώλετο θυμοῖς.
4 δι᾽ ὃν κατακλυζομένην γῆν πάλιν ἔσωσεν σοφία
δι᾽ εὐτελοῦς ξύλου τὸν δίκαιον κυβερνήσασα.
5 αὕτη καὶ ἐν ὁμονοίᾳ πονηρίας ἐθνῶν συγχυθέντων

12^3 θρονου S* || 16^1 μογις SA | 16^2 χερσιν] ποσιν SV† || 17^2 υψηλων S*† || 18^2 και] κε A†(= κυριε) | 18^3 σοφια] + σου S
10 4^1 δι ον] διο S* | εσωσεν] pr. δι B†

ἔγνω τὸν δίκαιον καὶ ἐτήρησεν αὐτὸν ἄμεμπτον θεῷ
καὶ ἐπὶ τέκνου σπλάγχνοις ἰσχυρὸν ἐφύλαξεν.
6 αὕτη δίκαιον ἐξαπολλυμένων ἀσεβῶν ἐρρύσατο
φυγόντα καταβάσιον πῦρ Πενταπόλεως,
7 ἧς ἔτι μαρτύριον τῆς πονηρίας
καπνιζομένη καθέστηκε χέρσος,
καὶ ἀτελέσιν ὥραις καρποφοροῦντα φυτά,
ἀπιστούσης ψυχῆς μνημεῖον ἑστηκυῖα στήλη ἁλός.
8 σοφίαν γὰρ παροδεύσαντες
οὐ μόνον ἐβλάβησαν τοῦ μὴ γνῶναι τὰ καλά,
ἀλλὰ καὶ τῆς ἀφροσύνης ἀπέλιπον τῷ βίῳ μνημόσυνον,
ἵνα ἐν οἷς ἐσφάλησαν μηδὲ λαθεῖν δυνηθῶσιν.
9 σοφία δὲ τοὺς θεραπεύοντας αὐτὴν ἐκ πόνων ἐρρύσατο.
10 αὕτη φυγάδα ὀργῆς ἀδελφοῦ δίκαιον
ὡδήγησεν ἐν τρίβοις εὐθείαις·
ἔδειξεν αὐτῷ βασιλείαν θεοῦ
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γνῶσιν ἁγίων·
εὐπόρησεν αὐτὸν ἐν μόχθοις
καὶ ἐπλήθυνεν τοὺς πόνους αὐτοῦ·
11 ἐν πλεονεξίᾳ κατισχυόντων αὐτὸν παρέστη
καὶ ἐπλούτισεν αὐτόν·
12 διεφύλαξεν αὐτὸν ἀπὸ ἐχθρῶν
καὶ ἀπὸ ἐνεδρευόντων ἠσφαλίσατο·
καὶ ἀγῶνα ἰσχυρὸν ἐβράβευσεν αὐτῷ,
ἵνα γνῷ ὅτι παντὸς δυνατωτέρα ἐστὶν εὐσέβεια.
13 αὕτη πραθέντα δίκαιον οὐκ ἐγκατέλιπεν,
ἀλλὰ ἐξ ἁμαρτίας ἐρρύσατο αὐτόν·
14 συγκατέβη αὐτῷ εἰς λάκκον
καὶ ἐν δεσμοῖς οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν,
ἕως ἤνεγκεν αὐτῷ σκῆπτρα βασιλείας
καὶ ἐξουσίαν τυραννούντων αὐτοῦ·
ψευδεῖς τε ἔδειξεν τοὺς μωμησαμένους αὐτὸν
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόξαν αἰώνιον.
15 Αὕτη λαὸν ὅσιον καὶ σπέρμα ἄμεμπτον
ἐρρύσατο ἐξ ἔθνους θλιβόντων·
16 εἰσῆλθεν εἰς ψυχὴν θεράποντος κυρίου
καὶ ἀντέστη βασιλεῦσιν φοβεροῖς ἐν τέρασι καὶ σημείοις.

5^2 εγνω] ευρεν B† || 6^2 φευγοντα S*† | καταβ. πυρ] tr. B† || 8^3 μνημοσ.] μνημην S*† || 9 θεραπευσαντας BS^c† || 10^6 πονους] κοπους SA: cf. 9. 17 || 12^1 διεφυλ.] και εφυλ. S | 12^4 παντως S*†, παντων S^c† | ευσεβεια] pr. η A || 14^4 αυτου] -τον S^c pl. || 16^2 ανεστη βασιλευς S*†, sed post 19, ubi S*† per errorem totum uersum 16 repetit, etiam S αντεστη βασιλευσιν

17 ἀπέδωκεν ὁσίοις μισθὸν κόπων αὐτῶν,
ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ὁδῷ θαυμαστῇ
καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σκέπην ἡμέρας
καὶ εἰς φλόγα ἄστρων τὴν νύκτα.
18 διεβίβασεν αὐτοὺς θάλασσαν ἐρυθρὰν
καὶ διήγαγεν αὐτοὺς δι' ὕδατος πολλοῦ·
19 τοὺς δὲ ἐχθροὺς αὐτῶν κατέκλυσεν
καὶ ἐκ βάθους ἀβύσσου ἀνέβρασεν αὐτούς.
20 διὰ τοῦτο δίκαιοι ἐσκύλευσαν ἀσεβεῖς
καὶ ὕμνησαν, κύριε, τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου
τήν τε ὑπέρμαχόν σου χεῖρα ᾔνεσαν ὁμοθυμαδόν·
21 ὅτι ἡ σοφία ἤνοιξεν στόμα κωφῶν
καὶ γλώσσας νηπίων ἔθηκεν τρανάς.
11 1 Εὐόδωσεν τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν χειρὶ προφήτου ἁγίου.
2 διώδευσαν ἔρημον ἀοίκητον
καὶ ἐν ἀβάτοις ἔπηξαν σκηνάς·
3 ἀντέστησαν πολεμίοις καὶ ἐχθροὺς ἠμύναντο.
4 ἐδίψησαν καὶ ἐπεκαλέσαντό σε,
καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐκ πέτρας ἀκροτόμου ὕδωρ
καὶ ἴαμα δίψης ἐκ λίθου σκληροῦ.
5 δι' ὧν γὰρ ἐκολάσθησαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν,
διὰ τούτων αὐτοὶ ἀποροῦντες εὐεργετήθησαν.
6 ἀντὶ μὲν πηγῆς ἀενάου ποταμοῦ
αἵματι λυθρώδει ταραχθέντος
7 εἰς ἔλεγχον νηπιοκτόνου διατάγματος
ἔδωκας αὐτοῖς δαψιλὲς ὕδωρ ἀνελπίστως
8 δείξας διὰ τοῦ τότε δίψους
πῶς τοὺς ὑπεναντίους ἐκόλασας.
9 ὅτε γὰρ ἐπειράσθησαν, καίπερ ἐν ἐλέει παιδευόμενοι,
ἔγνωσαν πῶς μετ' ὀργῆς κρινόμενοι ἀσεβεῖς ἐβασανίζοντο·
10 τούτους μὲν γὰρ ὡς πατὴρ νουθετῶν ἐδοκίμασας,
ἐκείνους δὲ ὡς ἀπότομος βασιλεὺς καταδικάζων ἐξήτασας.
11 καὶ ἀπόντες δὲ καὶ παρόντες ὁμοίως ἐτρύχοντο·
12 διπλῆ γὰρ αὐτοὺς ἔλαβεν λύπη
καὶ στεναγμὸς μνημῶν τῶν παρελθόντων·
13 ὅτε γὰρ ἤκουσαν διὰ τῶν ἰδίων κολάσεων
εὐεργετημένους αὐτούς, ᾔσθοντο τοῦ κυρίου.

17^1 οσιοις μισθον] tr. A | αυτου S*† | 17^4 φλογας S† | αστρων BS*†] αστερων rel.: cf. 7 19 || 18^1 θαλ.] pr. εις S || 19^1 κατεκλυσαν A†, κατεπαυσεν S*† | 19^2 βαθους αβυσσου] θαμβους S*†

11 1 αυτου A† | προφητων αγιων A† || 3 εχθρους ημυν.] tr. B*† || 6^2 ταραχθεντες B || 9^2 μετ οργης] εν οργη BA || 12^2 παρελθουσων B || 13^2 ευεργετουμενους B | του κυριου] σου κυριε S^cV

14 ὃν γὰρ ἐν ἐκθέσει πάλαι ῥιφέντα ἀπεῖπον χλευάζοντες,
ἐπὶ τέλει τῶν ἐκβάσεων ἐθαύμασαν
οὐχ ὅμοια δικαίοις διψήσαντες.
15 ἀντὶ δὲ λογισμῶν ἀσυνέτων ἀδικίας αὐτῶν,
ἐν οἷς πλανηθέντες ἐθρήσκευον ἄλογα ἑρπετὰ καὶ κνώδαλα εὐτελῆ,
ἐπαπέστειλας αὐτοῖς πλῆθος ἀλόγων ζῴων εἰς ἐκδίκησιν,
16 ἵνα γνῶσιν ὅτι, δι᾽ ὧν τις ἁμαρτάνει, διὰ τούτων κολάζεται.
17 οὐ γὰρ ἠπόρει ἡ παντοδύναμός σου χεὶρ
καὶ κτίσασα τὸν κόσμον ἐξ ἀμόρφου ὕλης
ἐπιπέμψαι αὐτοῖς πλῆθος ἄρκων ἢ θρασεῖς λέοντας
18 ἢ νεοκτίστους θυμοῦ πλήρεις θῆρας ἀγνώστους
ἤτοι πυρπνόον φυσῶντας ἄσθμα
ἢ βρόμον λικμωμένους καπνοῦ
ἢ δεινοὺς ἀπ᾽ ὀμμάτων σπινθῆρας ἀστράπτοντας,
19 ὧν οὐ μόνον ἡ βλάβη ἠδύνατο συνεκτρῖψαι αὐτούς,
ἀλλὰ καὶ ἡ ὄψις ἐκφοβήσασα διολέσαι.
20 καὶ χωρὶς δὲ τούτων ἑνὶ πνεύματι πεσεῖν ἐδύναντο
ὑπὸ τῆς δίκης διωχθέντες
καὶ λικμηθέντες ὑπὸ πνεύματος δυνάμεώς σου·
ἀλλὰ πάντα μέτρῳ καὶ ἀριθμῷ καὶ σταθμῷ διέταξας.
21 τὸ γὰρ μεγάλως ἰσχύειν σοὶ πάρεστιν πάντοτε,
καὶ κράτει βραχίονός σου τίς ἀντιστήσεται;
22 ὅτι ὡς ῥοπὴ ἐκ πλαστίγγων ὅλος ὁ κόσμος ἐναντίον σου
καὶ ὡς ῥανὶς δρόσου ὀρθρινὴ κατελθοῦσα ἐπὶ γῆν.
23 ἐλεεῖς δὲ πάντας, ὅτι πάντα δύνασαι,
καὶ παρορᾷς ἁμαρτήματα ἀνθρώπων εἰς μετάνοιαν.
24 ἀγαπᾷς γὰρ τὰ ὄντα πάντα
καὶ οὐδὲν βδελύσσῃ ὧν ἐποίησας·
οὐδὲ γὰρ ἂν μισῶν τι κατεσκεύασας.
25 πῶς δὲ διέμεινεν ἄν τι, εἰ μὴ σὺ ἠθέλησας,
ἢ τὸ μὴ κληθὲν ὑπὸ σοῦ διετηρήθη;
26 φείδῃ δὲ πάντων, ὅτι σά ἐστιν, δέσποτα φιλόψυχε·
12 1 τὸ γὰρ ἄφθαρτόν σου πνεῦμά ἐστιν ἐν πᾶσιν.
2 Διὸ τοὺς παραπίπτοντας κατ᾽ ὀλίγον ἐλέγχεις
καὶ ἐν οἷς ἁμαρτάνουσιν ὑπομιμνῄσκων νουθετεῖς,

14[1] ον] τον BS | 14[2] εθαυμαζον A† | 14[3] δικαιοις] pr. τοις S† || 16 κολαζ.] pr. και S || 17[2] και] pr. η S^cV†, η compl. || 18[1] νεοκτιστου A | 18[2] πυρπνοον] πυρ πνεον S | 18[3] βρομους B† || 19[1] συνεκτριψαι] συν > AS^c || 21[1] σοι παρεστιν] tr. B* || 22[2] γης S^c || 24[2] ουδενα A† || 25[1] διεμεινεν] δι > BA || 26 εστιν] + παντα A

ἵνα ἀπαλλαγέντες τῆς κακίας πιστεύσωσιν ἐπὶ σέ, κύριε.
3 καὶ γὰρ τοὺς πάλαι οἰκήτορας τῆς ἁγίας σου γῆς
4 μισήσας ἐπὶ τῷ ἔχθιστα πράσσειν,
ἔργα φαρμακειῶν καὶ τελετὰς ἀνοσίους
5 τέκνων τε φονὰς ἀνελεήμονας
καὶ σπλαγχνοφάγον ἀνθρωπίνων σαρκῶν θοῖναν καὶ αἵματος,
ἐκ μέσου μύστας θιάσου
6 καὶ αὐθέντας γονεῖς ψυχῶν ἀβοηθήτων,
ἐβουλήθης ἀπολέσαι διὰ χειρῶν πατέρων ἡμῶν,
7 ἵνα ἀξίαν ἀποικίαν δέξηται θεοῦ παίδων
ἡ παρὰ σοὶ πασῶν τιμιωτάτη γῆ.
8 ἀλλὰ καὶ τούτων ὡς ἀνθρώπων ἐφείσω
ἀπέστειλάς τε προδρόμους τοῦ στρατοπέδου σου σφῆκας,
ἵνα αὐτοὺς κατὰ βραχὺ ἐξολεθρεύσωσιν.
9 οὐκ ἀδυνατῶν ἐν παρατάξει ἀσεβεῖς δικαίοις ὑποχειρίους δοῦναι
ἢ θηρίοις δεινοῖς ἢ λόγῳ ἀποτόμῳ ὑφ᾽ ἓν ἐκτρῖψαι,
10 κρίνων δὲ κατὰ βραχὺ ἐδίδους τόπον μετανοίας
οὐκ ἀγνοῶν ὅτι πονηρὰ ἡ γένεσις αὐτῶν
καὶ ἔμφυτος ἡ κακία αὐτῶν
καὶ ὅτι οὐ μὴ ἀλλαγῇ ὁ λογισμὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.
11 σπέρμα γὰρ ἦν κατηραμένον ἀπ᾽ ἀρχῆς,
οὐδὲ εὐλαβούμενός τινα ἐφ᾽ οἷς ἡμάρτανον ἄδειαν ἐδίδους.
12 τίς γὰρ ἐρεῖ Τί ἐποίησας;
ἢ τίς ἀντιστήσεται τῷ κρίματί σου;
τίς δὲ ἐγκαλέσει σοι κατὰ ἐθνῶν ἀπολωλότων ἃ σὺ ἐποίησας;
ἢ τίς εἰς κατάστασίν σοι ἐλεύσεται ἔκδικος κατὰ ἀδίκων ἀνθρώπων;
13 οὔτε γὰρ θεός ἐστιν πλὴν σοῦ, ᾧ μέλει περὶ πάντων,
ἵνα δείξῃς ὅτι οὐκ ἀδίκως ἔκρινας,
14 οὔτε βασιλεὺς ἢ τύραννος ἀντοφθαλμῆσαι δυνήσεταί σοι περὶ ὧν ἐκόλασας.
15 δίκαιος δὲ ὢν δικαίως τὰ πάντα διέπεις
αὐτὸν τὸν μὴ ὀφείλοντα κολασθῆναι καταδικάσαι
ἀλλότριον ἡγούμενος τῆς σῆς δυνάμεως.

12 2^{3} πιστευσωμεν A† ‖ 3 παλαι] παλαιους BA ‖ 5^{1} φονας Fr.] -νεας mss. | 5^{2} σπλαγχνοφαγον pau.] -γων BSA | 5^{3} μεσου] μυσου Bc† | μυστας] ς > B*S* | θ(ε)ιασου] θειας σου pau., τε θειας σου Bc† ‖ 6^{2} εβουληθης] εαν βουλ. S*† ‖ 7^{1} ινα] κατα S*† | 7^{2} η > S*† ‖ 8^{2} τους στρατοπεδους BS ‖ 9^{1} δουναι] διδοναι S† ‖ 10^{1} κρινων δε] κεινων γαρ S*† | 10^{4} οτι > S*† ‖ 11^{1} κεκατηραμενον S†: cf. Thack. p. 208,9 ‖ 12^{4} σοι ελευσ.] tr. S ‖ 13^{2} δειξης] ς > Sc ‖ 15^{1} δικαιως / τα παντα] tr. S* | 15^{3} ηγουμενον S*

16 ἡ γὰρ ἰσχύς σου δικαιοσύνης ἀρχή,
καὶ τὸ πάντων σε δεσπόζειν πάντων φείδεσθαί σε ποιεῖ.
17 ἰσχὺν γὰρ ἐνδείκνυσαι ἀπιστούμενος ἐπὶ δυνάμεως τελειότητι
καὶ ἐν τοῖς εἰδόσι τὸ θράσος ἐξελέγχεις·
18 σὺ δὲ δεσπόζων ἰσχύος ἐν ἐπιεικείᾳ κρίνεις
καὶ μετὰ πολλῆς φειδοῦς διοικεῖς ἡμᾶς·
πάρεστιν γάρ σοι, ὅταν θέλῃς, τὸ δύνασθαι.
19 Ἐδίδαξας δέ σου τὸν λαὸν διὰ τῶν τοιούτων ἔργων
ὅτι δεῖ τὸν δίκαιον εἶναι φιλάνθρωπον,
καὶ εὐέλπιδας ἐποίησας τοὺς υἱούς σου
ὅτι διδοῖς ἐπὶ ἁμαρτήμασιν μετάνοιαν.
20 εἰ γὰρ ἐχθροὺς παίδων σου καὶ ὀφειλομένους θανάτῳ
μετὰ τοσαύτης ἐτιμωρήσω προσοχῆς καὶ διέσεως
δοὺς χρόνους καὶ τόπον, δι᾽ ὧν ἀπαλλαγῶσι τῆς κακίας,
21 μετὰ πόσης ἀκριβείας ἔκρινας τοὺς υἱούς σου,
ὧν τοῖς πατράσιν ὅρκους καὶ συνθήκας ἔδωκας ἀγαθῶν ὑποσχέσεων;
22 Ἡμᾶς οὖν παιδεύων τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν ἐν μυριότητι μαστιγοῖς,
ἵνα σου τὴν ἀγαθότητα μεριμνῶμεν κρίνοντες,
κρινόμενοι δὲ προσδοκῶμεν ἔλεος.
23 ὅθεν καὶ τοὺς ἐν ἀφροσύνῃ ζωῆς βιώσαντας ἀδίκως
διὰ τῶν ἰδίων ἐβασάνισας βδελυγμάτων·
24 καὶ γὰρ τῶν πλάνης ὁδῶν μακρότερον ἐπλανήθησαν
θεοὺς ὑπολαμβάνοντες τὰ καὶ ἐν ζῴοις τῶν αἰσχρῶν ἄτιμα
νηπίων δίκην ἀφρόνων ψευσθέντες.
25 διὰ τοῦτο ὡς παισὶν ἀλογίστοις
τὴν κρίσιν εἰς ἐμπαιγμὸν ἔπεμψας.
26 οἱ δὲ παιγνίοις ἐπιτιμήσεως μὴ νουθετηθέντες
ἀξίαν θεοῦ κρίσιν πειράσουσιν.
27 ἐφ᾽ οἷς γὰρ αὐτοὶ πάσχοντες ἠγανάκτουν,
ἐπὶ τούτοις, οὓς ἐδόκουν θεούς, ἐν αὐτοῖς κολαζόμενοι
ἰδόντες, ὃν πάλαι ἠρνοῦντο εἰδέναι, θεὸν ἐπέγνωσαν ἀληθῆ·
διὸ καὶ τὸ τέρμα τῆς καταδίκης ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐπῆλθεν.

16² σε ult. > BS*† || 17¹ ισχυς γαρ ενδεικνυς S*† | απιστ.] pr. ο S*, pr. οτι A† | 17² ειδοσι(ν)] pr. σε S*†, + σου Sc, pr. ουκ A† | θρασος] κρατος Sc | εξελεγχεται S*† || 20² ετιμωρησας BS | και διεσεως S†] κ. δισεως V†, κ. διεσωσας pau., κ. δεησεως B†, > Amu. | 20³ χρονον A || 21¹ μετα ποσης] και μετα πασης Sc(†) || 23¹ αφροσυναις S† | αδικους BS*† || 24² αισχρων pau.] εσχρων unus cod., εχθρων BSA || 26² θεου κρισιν] tr. S† || 27² ους] ουν S*† | 27³ ιδοντες] + δε S† | ειδεναι > S | 27⁴ αυτων Sc† (-τον S*†)

13 1 Μάταιοι μὲν γὰρ πάντες ἄνθρωποι φύσει, οἷς παρῆν θεοῦ ἀγνωσία
καὶ ἐκ τῶν ὁρωμένων ἀγαθῶν οὐκ ἴσχυσαν εἰδέναι τὸν ὄντα
οὔτε τοῖς ἔργοις προσέχοντες ἐπέγνωσαν τὸν τεχνίτην,
2 ἀλλ' ἢ πῦρ ἢ πνεῦμα ἢ ταχινὸν ἀέρα
ἢ κύκλον ἄστρων ἢ βίαιον ὕδωρ
ἢ φωστῆρας οὐρανοῦ πρυτάνεις κόσμου θεοὺς ἐνόμισαν.
3 ὧν εἰ μὲν τῇ καλλονῇ τερπόμενοι ταῦτα θεοὺς ὑπελάμβανον,
γνώτωσαν πόσῳ τούτων ὁ δεσπότης ἐστὶ βελτίων,
ὁ γὰρ τοῦ κάλλους γενεσιάρχης ἔκτισεν αὐτά·
4 εἰ δὲ δύναμιν καὶ ἐνέργειαν ἐκπλαγέντες,
νοησάτωσαν ἀπ' αὐτῶν πόσῳ ὁ κατασκευάσας αὐτὰ δυνατώτερός ἐστιν·
5 ἐκ γὰρ μεγέθους καὶ καλλονῆς κτισμάτων
ἀναλόγως ὁ γενεσιουργὸς αὐτῶν θεωρεῖται.
6 ἀλλ' ὅμως ἐπὶ τούτοις μέμψις ἐστὶν ὀλίγη,
καὶ γὰρ αὐτοὶ τάχα πλανῶνται
θεὸν ζητοῦντες καὶ θέλοντες εὑρεῖν·
7 ἐν γὰρ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀναστρεφόμενοι διερευνῶσιν
καὶ πείθονται τῇ ὄψει, ὅτι καλὰ τὰ βλεπόμενα.
8 πάλιν δ' οὐδ' αὐτοὶ συγγνωστοί·
9 εἰ γὰρ τοσοῦτον ἴσχυσαν εἰδέναι
ἵνα δύνωνται στοχάσασθαι τὸν αἰῶνα,
τὸν τούτων δεσπότην πῶς τάχιον οὐχ εὗρον;
10 Ταλαίπωροι δὲ καὶ ἐν νεκροῖς αἱ ἐλπίδες αὐτῶν,
οἵτινες ἐκάλεσαν θεοὺς ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων,
χρυσὸν καὶ ἄργυρον τέχνης ἐμμελέτημα
καὶ ἀπεικάσματα ζῴων
ἢ λίθον ἄχρηστον χειρὸς ἔργον ἀρχαίας.
11 εἰ δὲ καί τις ὑλοτόμος τέκτων εὐκίνητον φυτὸν ἐκπρίσας
περιέξυσεν εὐμαθῶς πάντα τὸν φλοιὸν αὐτοῦ
καὶ τεχνησάμενος εὐπρεπῶς
κατεσκεύασεν χρήσιμον σκεῦος εἰς ὑπηρεσίαν ζωῆς,
12 τὰ δὲ ἀποβλήματα τῆς ἐργασίας
εἰς ἑτοιμασίαν τροφῆς ἀναλώσας ἐνεπλήσθη,
13 τὸ δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπόβλημα εἰς οὐθὲν εὔχρηστον,

13 1^{1} μεν > S* | ανθρ. φυσει] tr. S† | 1^{3} προσχοντες B†: cf. **14** 30 | επεγνωσαν] επ > S†: cf. **5** 7 || 2^{2} αστερων S^{c}: cf. **7** 19 || 3^{1} ταυτα θεους] θεους B†, ταυθ S*(†), τουθ S^{c}† || 4^{1} ει] εις AS^{c} | δε > S*† | δυναμει και ενεργεια B†: cf. Helbing Kasussyntax p. 35 | εκπλαγ.] pr. και S*† || 5^{1} και καλλονης] tr. BS*, και > A || 6^{1} επι] ετι A† | μεμψις εστιν] tr. BS || 8 δ B S pau.] δε rel. | συγνωστοι A: cf. **6** 6 || 10^{3} εμμελετηματα S^{c} || 11^{3} ευτρεπως S† || 12^{1} αποβλ.] υπολ⟨ε⟩ιμματα A | 12^{2} ετοιμ.] υπηρεσιαν A† | αναλωσεως S†

ξύλον σκολιὸν καὶ ὄζοις συμπεφυκός,
λαβὼν ἔγλυψεν ἐν ἐπιμελείᾳ ἀργίας αὐτοῦ
καὶ ἐμπειρίᾳ συνέσεως ἐτύπωσεν αὐτό,
ἀπείκασεν αὐτὸ εἰκόνι ἀνθρώπου
14 ἢ ζῴῳ τινὶ εὐτελεῖ ὡμοίωσεν αὐτὸ
καταχρίσας μίλτῳ καὶ φύκει ἐρυθήνας χρόαν αὐτοῦ
καὶ πᾶσαν κηλῖδα τὴν ἐν αὐτῷ καταχρίσας
15 καὶ ποιήσας αὐτῷ αὐτοῦ ἄξιον οἴκημα
ἐν τοίχῳ ἔθηκεν αὐτὸ ἀσφαλισάμενος σιδήρῳ.
16 ἵνα μὲν οὖν μὴ καταπέσῃ, προενόησεν αὐτοῦ
εἰδὼς ὅτι ἀδυνατεῖ ἑαυτῷ βοηθῆσαι·
καὶ γάρ ἐστιν εἰκὼν καὶ χρείαν ἔχει βοηθείας.
17 περὶ δὲ κτημάτων καὶ γάμων αὐτοῦ καὶ τέκνων προσευχόμενος
οὐκ αἰσχύνεται τῷ ἀψύχῳ προσλαλῶν
καὶ περὶ μὲν ὑγιείας τὸ ἀσθενὲς ἐπικαλεῖται,
18 περὶ δὲ ζωῆς τὸ νεκρὸν ἀξιοῖ,
περὶ δὲ ἐπικουρίας τὸ ἀπειρότατον ἱκετεύει,
περὶ δὲ ὁδοιπορίας τὸ μηδὲ βάσει χρῆσθαι δυνάμενον,
19 περὶ δὲ πορισμοῦ καὶ ἐργασίας καὶ χειρῶν ἐπιτυχίας
τὸ ἀδρανέστατον ταῖς χερσὶν εὐδράνειαν αἰτεῖται.
14 1 Πλοῦν τις πάλιν στελλόμενος καὶ ἄγρια μέλλων διοδεύειν κύματα
τοῦ φέροντος αὐτὸν πλοίου σαθρότερον ξύλον ἐπιβοᾶται.
2 ἐκεῖνο μὲν γὰρ ὄρεξις πορισμῶν ἐπενόησεν,
τεχνῖτις δὲ σοφία κατεσκεύασεν·
3 ἡ δὲ σή, πάτερ, διακυβερνᾷ πρόνοια,
ὅτι ἔδωκας καὶ ἐν θαλάσσῃ ὁδὸν
καὶ ἐν κύμασι τρίβον ἀσφαλῆ
4 δεικνὺς ὅτι δύνασαι ἐκ παντὸς σῴζειν,
ἵνα κἂν ἄνευ τέχνης τις ἐπιβῇ.
5 θέλεις δὲ μὴ ἀργὰ εἶναι τὰ τῆς σοφίας σου ἔργα·
διὰ τοῦτο καὶ ἐλαχίστῳ ξύλῳ πιστεύουσιν ἄνθρωποι ψυχὰς
καὶ διελθόντες κλύδωνα σχεδίᾳ διεσώθησαν.
6 καὶ ἀρχῆς γὰρ ἀπολλυμένων ὑπερηφάνων γιγάντων
ἡ ἐλπὶς τοῦ κόσμου ἐπὶ σχεδίας καταφυγοῦσα
ἀπέλιπεν αἰῶνι σπέρμα γενέσεως τῇ σῇ κυβερνηθεῖσα χειρί.

13^3 εν > SAV† | αργιας] εργασιας ASc† | 13^4 συνεσ.] ανεσεως BS*A | 13^5 απεικ.] + τε A || 14^1 ωμοιωσεν] pr. αφ S | 14^2 χροας S*Bc† | 14^3 fin.] + γη Sc || 15^1 αυτου > SV† || 17^1 προσευχομ.] προσ > S || 18^2 ικετευει > S† | 18^3 οδοιποριας] πoριας S*† || 19^1 περι δε] και περι Sc, και περι δε S*† | 19^2 αιτειται] επικαλειται S*†: ex 17^3

14 1^2 πλοιου] ξυλου A || 4^1 δυνασαι / εκ παντος] tr. S† | παντων A | 4^2 ινα > Sc | καν] και A || 5^1 σου > SV† || 6^3 υπελιπεν S*† | αιωνι] pr. τω B*S†

7 εὐλόγηται γὰρ ξύλον, δι᾽ οὗ γίνεται δικαιοσύνη·
8 τὸ χειροποίητον δέ, ἐπικατάρατον αὐτὸ καὶ ὁ ποιήσας αὐτό,
ὅτι ὁ μὲν ἠργάζετο, τὸ δὲ φθαρτὸν θεὸς ὠνομάσθη.
9 ἐν ἴσῳ γὰρ μισητὰ θεῷ καὶ ὁ ἀσεβῶν καὶ ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ·
10 καὶ γὰρ τὸ πραχθὲν σὺν τῷ δράσαντι κολασθήσεται.
11 διὰ τοῦτο καὶ ἐν εἰδώλοις ἐθνῶν ἐπισκοπὴ ἔσται,
ὅτι ἐν κτίσματι θεοῦ εἰς βδέλυγμα ἐγενήθησαν
καὶ εἰς σκάνδαλα ψυχαῖς ἀνθρώπων
καὶ εἰς παγίδα ποσὶν ἀφρόνων.
12 Ἀρχὴ γὰρ πορνείας ἐπίνοια εἰδώλων,
εὕρεσις δὲ αὐτῶν φθορὰ ζωῆς.
13 οὔτε γὰρ ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆς οὔτε εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται·
14 κενοδοξίᾳ γὰρ ἀνθρώπων εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον,
καὶ διὰ τοῦτο σύντομον αὐτῶν τὸ τέλος ἐπενοήθη.
15 ἀώρῳ γὰρ πένθει τρυχόμενος πατὴρ
τοῦ ταχέως ἀφαιρεθέντος τέκνου εἰκόνα ποιήσας
τόν ποτε νεκρὸν ἄνθρωπον νῦν ὡς θεὸν ἐτίμησεν
καὶ παρέδωκεν τοῖς ὑποχειρίοις μυστήρια καὶ τελετάς·
16 εἶτα ἐν χρόνῳ κρατυνθὲν τὸ ἀσεβὲς ἔθος ὡς νόμος ἐφυλάχθη.
17 καὶ τυράννων ἐπιταγαῖς ἐθρησκεύετο τὰ γλυπτά,
οὓς ἐν ὄψει μὴ δυνάμενοι τιμᾶν ἄνθρωποι διὰ τὸ μακρὰν οἰκεῖν
τὴν πόρρωθεν ὄψιν ἀνατυπωσάμενοι
ἐμφανῆ εἰκόνα τοῦ τιμωμένου βασιλέως ἐποίησαν,
ἵνα ὡς παρόντα τὸν ἀπόντα κολακεύωσιν διὰ τῆς σπουδῆς.
18 εἰς ἐπίτασιν δὲ θρησκείας καὶ τοὺς ἀγνοοῦντας
ἡ τοῦ τεχνίτου προετρέψατο φιλοτιμία·
19 ὁ μὲν γὰρ τάχα κρατοῦντι βουλόμενος ἀρέσαι
ἐξεβιάσατο τῇ τέχνῃ τὴν ὁμοιότητα ἐπὶ τὸ κάλλιον·
20 τὸ δὲ πλῆθος ἐφελκόμενον διὰ τὸ εὔχαρι τῆς ἐργασίας
τὸν πρὸ ὀλίγου τιμηθέντα ἄνθρωπον νῦν σέβασμα ἐλογίσαντο.
21 καὶ τοῦτο ἐγένετο τῷ βίῳ εἰς ἔνεδρον,
ὅτι ἢ συμφορᾷ ἢ τυραννίδι δουλεύσαντες ἄνθρωποι
τὸ ἀκοινώνητον ὄνομα λίθοις καὶ ξύλοις περιέθεσαν.
22 Εἶτ᾽ οὐκ ἤρκεσεν τὸ πλανᾶσθαι περὶ τὴν τοῦ θεοῦ γνῶσιν,
ἀλλὰ καὶ ἐν μεγάλῳ ζῶντες ἀγνοίας πολέμῳ
τὰ τοσαῦτα κακὰ εἰρήνην προσαγορεύουσιν.

8^1 χειροπ. δε] tr. S | 8^2 οτι] και S*† || 11^1 και > S† || 12^2 ευρεσεις B A† | αυτω S*† || 14^1 γαρ] δε ScV† | εισηλθεν] pr. θανατος S*A | τον > B† | 14^2 το > BS† || 15^3 ποτε] τοτε BS || 17^5 ως παροντα / τον αποντα] tr. BA | κολακευσωσιν A | της > A || 20^1 ευχαρες AC† || 21^1 ενεδρα S*† | 21^3 περιεθηκαν Sc: cf. Thack. p. 255 || 22^1 ηρκεσεν] + αυτοις A | το > S† | 22^2 εν μεγαλω] εν > B, μεγαλως S*V†

23 ἢ γὰρ τεκνοφόνους τελετὰς ἢ κρύφια μυστήρια
ἢ ἐμμανεῖς ἐξάλλων θεσμῶν κώμους ἄγοντες
24 οὔτε βίους οὔτε γάμους καθαροὺς ἔτι φυλάσσουσιν,
ἕτερος δ' ἕτερον ἢ λοχῶν ἀναιρεῖ ἢ νοθεύων ὀδυνᾷ.
25 πάντα δ' ἐπιμὶξ·ἔχει αἷμα καὶ φόνος, κλοπὴ καὶ δόλος,
φθορά, ἀπιστία, τάραχος, ἐπιορκία,
26 θόρυβος ἀγαθῶν, χάριτος ἀμνηστία,
ψυχῶν μιασμός, γενέσεως ἐναλλαγή,
γάμων ἀταξία, μοιχεία καὶ ἀσέλγεια.
27 ἡ γὰρ τῶν ἀνωνύμων εἰδώλων θρησκεία
παντὸς ἀρχὴ κακοῦ καὶ αἰτία καὶ πέρας ἐστίν·
28 ἢ γὰρ εὐφραινόμενοι μεμήνασιν ἢ προφητεύουσιν ψευδῆ
ἢ ζῶσιν ἀδίκως ἢ ἐπιορκοῦσιν ταχέως·
29 ἀψύχοις γὰρ πεποιθότες εἰδώλοις
κακῶς ὀμόσαντες ἀδικηθῆναι οὐ προσδέχονται.
30 ἀμφότερα δὲ αὐτοὺς μετελεύσεται τὰ δίκαια,
ὅτι κακῶς ἐφρόνησαν περὶ θεοῦ προσέχοντες εἰδώλοις
καὶ ἀδίκως ὤμοσαν ἐν δόλῳ καταφρονήσαντες ὁσιότητος·
31 οὐ γὰρ ἡ τῶν ὀμνυμένων δύναμις,
ἀλλ' ἡ τῶν ἁμαρτανόντων δίκη
ἐπεξέρχεται ἀεὶ τὴν τῶν ἀδίκων παράβασιν.
15 1 Σὺ δέ, ὁ θεὸς ἡμῶν, χρηστὸς καὶ ἀληθής,
μακρόθυμος καὶ ἐλέει διοικῶν τὰ πάντα.
2 καὶ γὰρ ἐὰν ἁμάρτωμεν, σοί ἐσμεν, εἰδότες σου τὸ κράτος·
οὐχ ἁμαρτησόμεθα δέ, εἰδότες ὅτι σοὶ λελογίσμεθα.
3 τὸ γὰρ ἐπίστασθαί σε ὁλόκληρος δικαιοσύνη,
καὶ εἰδέναι σου τὸ κράτος ῥίζα ἀθανασίας.
4 οὔτε γὰρ ἐπλάνησεν ἡμᾶς ἀνθρώπων κακότεχνος ἐπίνοια
οὐδὲ σκιαγράφων πόνος ἄκαρπος,
εἶδος σπιλωθὲν χρώμασιν διηλλαγμένοις,
5 ὧν ὄψις ἄφροσιν εἰς ὄρεξιν ἔρχεται,
ποθεῖ τε νεκρᾶς εἰκόνος εἶδος ἄπνουν.
6 κακῶν ἐρασταὶ ἄξιοί τε τοιούτων ἐλπίδων
καὶ οἱ δρῶντες καὶ οἱ ποθοῦντες καὶ οἱ σεβόμενοι.
7 Καὶ γὰρ κεραμεὺς ἁπαλὴν γῆν θλίβων ἐπίμοχθον
πλάσσει πρὸς ὑπηρεσίαν ἡμῶν ἓν ἕκαστον·

24^{2} δ B† (cf. 8 21 13 8 16 23 17 4 6 18 2 10 16)] δε rel.: item in 25^{1} BC† (V† om. δ in 24^{2}) | λοχευων Sc || 25^{1} επιμιξιν S*(†) (Sc† -ξιαν et om. εχει) || 26^{1} αμνηστια (cf. 19 4)] τ > BS*† || 30^{2} οτι] + και S*† | προσχοντες B†: cf. 13 1 || 31^{1} η > S*†

15 2^{1} αμαρτανωμεν S* | κρατος] κριμα S*† | 2^{2} δε > B*† || 3^{2} ειδ.] pr. το Sc || 4^{2} σκιογρ. ScV | 4^{3} σπινωθεν S*V† || 5^{1} οψις] pr. η Sc | αφρονι S* (et A*?) | ορεξιν] ονειδος B† || 7^{2} εν > BV†

ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἀνεπλάσατο
τά τε τῶν καθαρῶν ἔργων δοῦλα σκεύη
τά τε ἐναντία, πάντα ὁμοίως·
τούτων δὲ ἑτέρου τίς ἑκάστου ἐστὶν ἡ χρῆσις,
κριτὴς ὁ πηλουργός.
8 καὶ κακόμοχθος θεὸν μάταιον ἐκ τοῦ αὐτοῦ πλάσσει πηλοῦ
ὃς πρὸ μικροῦ ἐκ γῆς γενηθεὶς
μετ' ὀλίγον πορεύεται ἐξ ἧς ἐλήμφθη,
τὸ τῆς ψυχῆς ἀπαιτηθεὶς χρέος.
9 ἀλλ' ἔστιν αὐτῷ φροντὶς οὐχ ὅτι μέλλει κάμνειν
οὐδ' ὅτι βραχυτελῆ βίον ἔχει,
ἀλλ' ἀντερείδεται μὲν χρυσουργοῖς καὶ ἀργυροχόοις
χαλκοπλάστας τε μιμεῖται
καὶ δόξαν ἡγεῖται ὅτι κίβδηλα πλάσσει.
10 σποδὸς ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ γῆς εὐτελεστέρα ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ,
πηλοῦ τε ἀτιμότερος ὁ βίος αὐτοῦ,
11 ὅτι ἠγνόησεν τὸν πλάσαντα αὐτὸν
καὶ τὸν ἐμπνεύσαντα αὐτῷ ψυχὴν ἐνεργοῦσαν
καὶ ἐμφυσήσαντα πνεῦμα ζωτικόν,
12 ἀλλ' ἐλογίσαντο παίγνιον εἶναι τὴν ζωὴν ἡμῶν
καὶ τὸν βίον πανηγυρισμὸν ἐπικερδῆ,
δεῖν γάρ φησιν ὅθεν δή, κἂν ἐκ κακοῦ, πορίζειν.
13 οὗτος γὰρ παρὰ πάντας οἶδεν ὅτι ἁμαρτάνει
ὕλης γεώδους εὔθραυστα σκεύη καὶ γλυπτὰ δημιουργῶν.
14 πάντες δὲ ἀφρονέστατοι καὶ τάλανες ὑπὲρ ψυχὴν νηπίου
οἱ ἐχθροὶ τοῦ λαοῦ σου καταδυναστεύσαντες αὐτόν,
15 ὅτι καὶ πάντα τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἐλογίσαντο θεούς,
οἷς οὔτε ὀμμάτων χρῆσις εἰς ὅρασιν
οὔτε ῥῖνες εἰς συνολκὴν ἀέρος
οὔτε ὦτα ἀκούειν
οὔτε δάκτυλοι χειρῶν εἰς ψηλάφησιν
καὶ οἱ πόδες αὐτῶν ἀργοὶ πρὸς ἐπίβασιν.
16 ἄνθρωπος γὰρ ἐποίησεν αὐτούς,
καὶ τὸ πνεῦμα δεδανεισμένος ἔπλασεν αὐτούς·
οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ ὅμοιον ἄνθρωπος ἰσχύει πλάσαι θεόν·
17 θνητὸς δὲ ὢν νεκρὸν ἐργάζεται χερσὶν ἀνόμοις·

7^{5} πανθ B† | 7^{6} ετερου BS^{c}V†] -ρων S*, εκατερου A, εκατερων compl. | η > S*† || 8^{1} εκ του αυτου / πλασσει] tr. A† || 11^{1} πλασ.] ποιησαντα A | 11^{3} εμφυσ.] + αυτω S^{c} || 12^{1} ελογισατο B*S^{c} | 12^{3} οθεν δη > S† | καν] και A || 14^{1} παντων A | αφρονεστεροι S | ψυχας νηπιων A | 14^{2} καταδυν.] pr. οι B*S^{c} | αυτων S^{c} || 15^{1} και > A || 16^{2} το] pr. ο S^{c} | δεδανισμενον S*† | 16^{3} αυτω ομοιον ανθρωπος] ανθρωπων ομοιον A$^{(†)}$ | αυτω — fin.] ανθρωπων πλασαι θεον ομοιον ισχυει S*† (S^{c} = B, sed αυτων)

κρείττων γάρ ἐστιν τῶν σεβασμάτων αὐτοῦ,
ὧν αὐτὸς μὲν ἔζησεν, ἐκεῖνα δὲ οὐδέποτε. —
18 καὶ τὰ ζῷα δὲ τὰ ἔχθιστα σέβονται·
ἀνοίᾳ γὰρ συγκρινόμενα τῶν ἄλλων ἐστὶ χείρονα·
19 οὐδ᾽ ὅσον ἐπιποθῆσαι ὡς ἐν ζῴων ὄψει καλὰ τυγχάνει,
ἐκπέφευγεν δὲ καὶ τὸν τοῦ θεοῦ ἔπαινον καὶ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ.
16 1 Διὰ τοῦτο δι᾽ ὁμοίων ἐκολάσθησαν ἀξίως
καὶ διὰ πλήθους κνωδάλων ἐβασανίσθησαν.
2 ἀνθ᾽ ἧς κολάσεως εὐεργετήσας τὸν λαόν σου
εἰς ἐπιθυμίαν ὀρέξεως ξένην γεῦσιν
τροφὴν ἡτοίμασας ὀρτυγομήτραν,
3 ἵνα ἐκεῖνοι μὲν ἐπιθυμοῦντες τροφὴν
διὰ τὴν εἰδέχθειαν τῶν ἐπαπεσταλμένων
καὶ τὴν ἀναγκαίαν ὄρεξιν ἀποστρέφωνται,
αὐτοὶ δὲ ἐπ᾽ ὀλίγον ἐνδεεῖς γενόμενοι
καὶ ξένης μετάσχωσι γεύσεως.
4 ἔδει γὰρ ἐκείνοις μὲν ἀπαραίτητον ἔνδειαν ἐπελθεῖν τυραννοῦσιν,
τούτοις δὲ μόνον δειχθῆναι πῶς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐβασανίζοντο.
5 Καὶ γὰρ ὅτε αὐτοῖς δεινὸς ἐπῆλθεν θηρίων θυμὸς
δήγμασίν τε σκολιῶν διεφθείροντο ὄφεων,
οὐ μέχρι τέλους ἔμεινεν ἡ ὀργή σου·
6 εἰς νουθεσίαν δὲ πρὸς ὀλίγον ἐταράχθησαν
σύμβολον ἔχοντες σωτηρίας εἰς ἀνάμνησιν ἐντολῆς νόμου σου·
7 ὁ γὰρ ἐπιστραφεὶς οὐ διὰ τὸ θεωρούμενον ἐσῴζετο,
ἀλλὰ διὰ σὲ τὸν πάντων σωτῆρα.
8 καὶ ἐν τούτῳ δὲ ἔπεισας τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν
ὅτι σὺ εἶ ὁ ῥυόμενος ἐκ παντὸς κακοῦ·
9 οὓς μὲν γὰρ ἀκρίδων καὶ μυιῶν ἀπέκτεινεν δήγματα,
καὶ οὐχ εὑρέθη ἴαμα τῇ ψυχῇ αὐτῶν,
ὅτι ἄξιοι ἦσαν ὑπὸ τοιούτων κολασθῆναι·
10 τοὺς δὲ υἱούς σου οὐδὲ ἰοβόλων δρακόντων ἐνίκησαν ὀδόντες,
τὸ ἔλεος γάρ σου ἀντιπαρῆλθεν καὶ ἰάσατο αὐτούς.
11 εἰς γὰρ ὑπόμνησιν τῶν λογίων σου ἐνεκεντρίζοντο
καὶ ὀξέως διεσῴζοντο,
ἵνα μὴ εἰς βαθεῖαν ἐμπεσόντες λήθην

17[2] κρειττων B†] κρεισσων uel sim. rel. | αυτου > S*† | 17[3] ων] pr. ανθ S
16 2[1] ευηργετησεν S*†, -σας mu. | 2[2]] pr. οις A | γευσεως S*† ||
3[1] τροφης S | 3[2] ειδεχθειαν C] διχθεισαν B*S†, δειχθεισαν AB[c] | 3[4] αυτοι] ουτοι SA: cf. 4 || 4[1] μεν > B*† || 5[2] διεφθειρ.] δι > S*† || 6[2] συμβουλον SA | νομον A | σου > S || 8[1] ημων] σου S*† || 9[1] γαρ > S*† | 9[3] τοιουτων] οι > S*† || 10[2] γαρ σου] tr. S | ιασατο] ιατο SV

ἀπερίσπαστοι γένωνται τῆς σῆς εὐεργεσίας.
12 καὶ γὰρ οὔτε βοτάνη οὔτε μάλαγμα ἐθεράπευσεν αὐτούς,
ἀλλὰ ὁ σός, κύριε, λόγος ὁ πάντας ἰώμενος.
13 σὺ γὰρ ζωῆς καὶ θανάτου ἐξουσίαν ἔχεις
καὶ κατάγεις εἰς πύλας ᾅδου καὶ ἀνάγεις·
14 ἄνθρωπος δὲ ἀποκτέννει μὲν τῇ κακίᾳ αὐτοῦ,
ἐξελθὸν δὲ πνεῦμα οὐκ ἀναστρέφει
οὐδὲ ἀναλύει ψυχὴν παραλημφθεῖσαν.
15 Τὴν δὲ σὴν χεῖρα φυγεῖν ἀδύνατόν ἐστιν·
16 ἀρνούμενοι γάρ σε εἰδέναι ἀσεβεῖς
ἐν ἰσχύι βραχίονός σου ἐμαστιγώθησαν
ξένοις ὑετοῖς καὶ χαλάζαις καὶ ὄμβροις διωκόμενοι ἀπαραιτήτοις
καὶ πυρὶ καταναλισκόμενοι.
17 τὸ γὰρ παραδοξότατον, ἐν τῷ πάντα σβεννύντι ὕδατι
πλεῖον ἐνήργει τὸ πῦρ,
ὑπέρμαχος γὰρ ὁ κόσμος ἐστὶν δικαίων·
18 ποτὲ μὲν γὰρ ἡμεροῦτο φλόξ,
ἵνα μὴ καταφλέξῃ τὰ ἐπ᾽ ἀσεβεῖς ἀπεσταλμένα ζῷα,
ἀλλ᾽ αὐτοὶ βλέποντες εἰδῶσιν ὅτι θεοῦ κρίσει ἐλαύνονται·
19 ποτὲ δὲ καὶ μεταξὺ ὕδατος ὑπὲρ τὴν πυρὸς δύναμιν φλέγει,
ἵνα ἀδίκου γῆς γενήματα διαφθείρῃ.
20 ἀνθ᾽ ὧν ἀγγέλων τροφὴν ἐψώμισας τὸν λαόν σου
καὶ ἕτοιμον ἄρτον ἀπ᾽ οὐρανοῦ παρέσχες αὐτοῖς ἀκοπιάτως
πᾶσαν ἡδονὴν ἰσχύοντα καὶ πρὸς πᾶσαν ἁρμόνιον γεῦσιν·
21 ἡ μὲν γὰρ ὑπόστασίς σου τὴν σὴν πρὸς τέκνα ἐνεφάνιζεν γλυκύτητα,
τῇ δὲ τοῦ προσφερομένου ἐπιθυμίᾳ ὑπηρετῶν
πρὸς ὅ τις ἐβούλετο μετεκιρνᾶτο.
22 χιὼν δὲ καὶ κρύσταλλος ὑπέμεινε πῦρ καὶ οὐκ ἐτήκετο,
ἵνα γνῶσιν ὅτι τοὺς τῶν ἐχθρῶν καρποὺς
κατέφθειρε πῦρ φλεγόμενον ἐν τῇ χαλάζῃ
καὶ ἐν τοῖς ὑετοῖς διαστράπτον·

12[2] παντα BS (S[c]† δυναμενος pro ιωμενος) || 14[1] δε .. μεν] μεν .. S*†, μεν γαρ .. pau. | αποκτεν⟨ε⟩ι S | 14[2] πνευμα] pr. το S[c]† | 14[3] αναλυσει S || 17[1] παντα] pr. τα S | 17[3] ο κοσμ./εστιν] tr. S | δικαιοις A† || 18[1] ειμερουτο B*S*† (ιμ. B[c]†, ημ. S[c]) | 18[2] ζωα > S*† | 18[3] αλλ αυτοι] αλλα S*†, αλλ ινα αυτοι S[c]† | ιδωσι(ν) SB[c] || 19[2] γεννηματα SA | καταφθειρη SA || 20[2] απ ουρ. παρεσχες αυτοις] αυτοις απ ουρ. επεμψας B | ακοπιαστως A | 20[3] ισχοντα Gra. || 21[1] υποστασις] υποσταξις Nannius (auctore Fr.), αποσταξις Gra. | προς τεκνα ενεφανιζεν γλυκυτητα] πρ. τ. γλυκ. ενεφ. S, γλυκ. πρ. τ. ενεφανισεν B† | 21[3] μετεκρινατο S[c] || 22[1] υπεμενε A | 22[2] γνωμεν S[c]† | εθνων A† | 22[3] φλεγον S | 22[4] εν τοις] ξενοις S[c]†

23 τοῦτο πάλιν δ', ἵνα τραφῶσιν δίκαιοι,
καὶ τῆς ἰδίας ἐπιλέλησται δυνάμεως.
24 Ἡ γὰρ κτίσις σοὶ τῷ ποιήσαντι ὑπηρετοῦσα
ἐπιτείνεται εἰς κόλασιν κατὰ τῶν ἀδίκων
καὶ ἀνίεται εἰς εὐεργεσίαν ὑπὲρ τῶν ἐπὶ σοὶ πεποιθότων.
25 διὰ τοῦτο καὶ τότε εἰς πάντα μεταλλευομένη
τῇ παντοτρόφῳ σου δωρεᾷ ὑπηρέτει
πρὸς τὴν τῶν δεομένων θέλησιν,
26 ἵνα μάθωσιν οἱ υἱοί σου, οὓς ἠγάπησας, κύριε,
ὅτι οὐχ αἱ γενέσεις τῶν καρπῶν τρέφουσιν ἄνθρωπον,
ἀλλὰ τὸ ῥῆμά σου τοὺς σοὶ πιστεύοντας διατηρεῖ.
27 τὸ γὰρ ὑπὸ πυρὸς μὴ φθειρόμενον
ἁπλῶς ὑπὸ βραχείας ἀκτῖνος ἡλίου θερμαινόμενον ἐτήκετο,
28 ὅπως γνωστὸν ᾖ ὅτι δεῖ φθάνειν τὸν ἥλιον ἐπ' εὐχαριστίαν σου
καὶ πρὸς ἀνατολὴν φωτὸς ἐντυγχάνειν σοι·
29 ἀχαρίστου γὰρ ἐλπὶς ὡς χειμέριος πάχνη τακήσεται
καὶ ῥυήσεται ὡς ὕδωρ ἄχρηστον.
17 1 Μεγάλαι γάρ σου αἱ κρίσεις καὶ δυσδιήγητοι·
διὰ τοῦτο ἀπαίδευτοι ψυχαὶ ἐπλανήθησαν.
2 ὑπειληφότες γὰρ καταδυναστεύειν ἔθνος ἅγιον ἄνομοι
δέσμιοι σκότους καὶ μακρᾶς πεδῆται νυκτὸς
κατακλεισθέντες ὀρόφοις φυγάδες τῆς αἰωνίου προνοίας ἔκειντο.
3 λανθάνειν γὰρ νομίζοντες ἐπὶ κρυφαίοις ἁμαρτήμασιν
ἀφεγγεῖ λήθης παρακαλύμματι
ἐσκορπίσθησαν θαμβούμενοι δεινῶς
καὶ ἰνδάλμασιν ἐκταρασσόμενοι.
4 οὐδὲ γὰρ ὁ κατέχων αὐτοὺς μυχὸς ἀφόβους διεφύλαττεν,
ἦχοι δ' ἐκταράσσοντες αὐτοὺς περιεκόμπουν,
καὶ φάσματα ἀμειδήτοις κατηφῆ προσώποις ἐνεφανίζετο.
5 καὶ πυρὸς μὲν οὐδεμία βία κατίσχυεν φωτίζειν,
οὔτε ἄστρων ἔκλαμπροι φλόγες
καταυγάζειν ὑπέμενον τὴν στυγνὴν ἐκείνην νύκτα.
6 διεφαίνετο δ' αὐτοῖς μόνον
αὐτομάτη πυρὰ φόβου πλήρης,

23[1] παλιν δ B†] δ > S, δε παλιν A: cf. 14 24 | 23[2] επιλελησθαι Bc || 24[3] επι σοι] εις σε B† || 25[1] εις παντα > S† | 25[3] δεομενων] + σου Sc || 26[2] καρπων] ανων A† | ανθρωπον] pr. τον Sc || 27[1] μη > S*† | φθειρ.] pr. δια S || 28[1] η] ην B† | 28[2] προς ανατολην φωτος] προ -λης του φ. Sc† 29[1] χ(ε)ιμερινη S*A†

17 3[3] εσκορπισθ.] pr. δι S†, εσκοτισθ. A || 4[1] μυθος A(†) | αφοβως BS | διεφυλασσεν BS | 4[2] δ εκταρ. B*† (cf. 14 24)] δε καταρ. ABc, δε ταρ. S || 5[2] ουτε] + πυρογενεις Sc† | αστερων pau.: cf. 7 19 || 6[1] δ] δε Sc

ἐκδειματούμενοι δὲ τῆς μὴ θεωρουμένης ἐκείνης ὄψεως
ἡγοῦντο χείρω τὰ βλεπόμενα.
7 μαγικῆς δὲ ἐμπαίγματα κατέκειτο τέχνης,
καὶ τῆς ἐπὶ φρονήσει ἀλαζονείας ἔλεγχος ἐφύβριστος·
8 οἱ γὰρ ὑπισχνούμενοι δείματα καὶ ταραχὰς ἀπελαύνειν ψυχῆς νοσούσης,
οὗτοι καταγέλαστον εὐλάβειαν ἐνόσουν.
9 καὶ γὰρ εἰ μηδὲν αὐτοὺς ταραχῶδες ἐφόβει,
κνωδάλων παρόδοις καὶ ἑρπετῶν συριγμοῖς ἐκσεσοβημένοι
διώλλυντο ἔντρομοι
καὶ τὸν μηδαμόθεν φευκτὸν ἀέρα προσιδεῖν ἀρνούμενοι.
10 δειλὸν γὰρ ἰδίῳ πονηρία μάρτυρι καταδικαζομένη,
ἀεὶ δὲ προσείληφεν τὰ χαλεπὰ συνεχομένη τῇ συνειδήσει·
11 οὐθὲν γάρ ἐστιν φόβος εἰ μὴ προδοσία τῶν ἀπὸ λογισμοῦ βοηθημάτων,
12 ἔνδοθεν δὲ οὖσα ἥττων ἡ προσδοκία
πλείονα λογίζεται τὴν ἄγνοιαν τῆς παρεχούσης τὴν βάσανον αἰτίας.
13 οἱ δὲ τὴν ἀδύνατον ὄντως νύκτα
καὶ ἐξ ἀδυνάτου ᾅδου μυχῶν ἐπελθοῦσαν
τὸν αὐτὸν ὕπνον κοιμώμενοι
14 τὰ μὲν τέρασιν ἠλαύνοντο φαντασμάτων,
τὰ δὲ τῆς ψυχῆς παρελύοντο προδοσίᾳ·
αἰφνίδιος γὰρ αὐτοῖς καὶ ἀπροσδόκητος φόβος ἐπεχύθη.
15 εἶθ' οὕτως, ὃς δή ποτ' οὖν ἦν ἐκεῖ καταπίπτων,
ἐφρουρεῖτο εἰς τὴν ἀσίδηρον εἱρκτὴν κατακλεισθείς·
16 εἴ τε γὰρ γεωργὸς ἦν τις ἢ ποιμὴν
ἢ τῶν κατ' ἐρημίαν ἐργάτης μόχθων,
προλημφθεὶς τὴν δυσάλυκτον ἔμενεν ἀνάγκην,
μιᾷ γὰρ ἁλύσει σκότους πάντες ἐδέθησαν·
17 εἴ τε πνεῦμα συρίζον
ἢ περὶ ἀμφιλαφεῖς κλάδους ὀρνέων ἦχος εὐμελὴς
ἢ ῥυθμὸς ὕδατος πορευομένου βίᾳ
ἢ κτύπος ἀπηνὴς καταρριπτομένων πετρῶν
18 ἢ σκιρτώντων ζῴων δρόμος ἀθεώρητος
ἢ ὠρυομένων ἀπηνεστάτων θηρίων φωνὴ

6^3 δε] τε AS* | μη > A || 7^1 κατεκ⟨ε⟩ιντο A || 9^1 ταραχ.] τερατωδες S^{c}V† | 9^2 συρισμοις S*A | εκσεσοβ.] εκπεφοβημενοι A || 10^1 ιδιω πον. duo codd.] ιδιως πον. BS*A pl., ιδιως πον. ιδιω S^c† | μαρτυρει B | 10^2 προσειλ.] σ > S^{c}V || 11 προσδοκια S: ex 12 || 12^2 λογιζεται] pr. ανα S | την 1° > S || 14^3 επεχυθη] επηλθεν BA || 16^1 ην τις] tr. S | η > S*† | 16^2 ερημιας S† || 17^1 συριζον] pr. δια S*† | 17^2 ορνεων] pr. η A† || 18^2 απηνεστατος A(†) | απην. θηρ.] tr. S†

ἢ ἀντανακλωμένη ἐκ κοιλότητος ὀρέων ἠχώ,
παρέλυεν αὐτοὺς ἐκφοβοῦντα.
19 ὅλος γὰρ ὁ κόσμος λαμπρῷ κατελάμπετο φωτὶ
καὶ ἀνεμποδίστοις συνείχετο ἔργοις·
20 μόνοις δὲ ἐκείνοις ἐπετέτατο βαρεῖα νὺξ
εἰκὼν τοῦ μέλλοντος αὐτοὺς διαδέχεσθαι σκότους,
ἑαυτοῖς δὲ ἦσαν βαρύτεροι σκότους.
18 1 Τοῖς δὲ ὁσίοις σου μέγιστον ἦν φῶς·
ὧν φωνὴν μὲν ἀκούοντες μορφὴν δὲ οὐχ ὁρῶντες,
ὅτι μὲν οὐ κἀκεῖνοι ἐπεπόνθεισαν, ἐμακάριζον,
2 ὅτι δ' οὐ βλάπτουσιν προηδικημένοι, ηὐχαρίστουν
καὶ τοῦ διενεχθῆναι χάριν ἐδέοντο.
3 ἀνθ' ὧν πυριφλεγῆ στῦλον
ὁδηγὸν μὲν ἀγνώστου ὁδοιπορίας,
ἥλιον δὲ ἀβλαβῆ φιλοτίμου ξενιτείας παρέσχες.
4 ἄξιοι μὲν γὰρ ἐκεῖνοι στερηθῆναι φωτὸς καὶ φυλακισθῆναι σκότει
οἱ κατακλείστους φυλάξαντες τοὺς υἱούς σου,
δι' ὧν ἤμελλεν τὸ ἄφθαρτον νόμου φῶς τῷ αἰῶνι δίδοσθαι.
5 Βουλευσαμένους δ' αὐτοὺς τὰ τῶν ὁσίων ἀποκτεῖναι νήπια
καὶ ἑνὸς ἐκτεθέντος τέκνου καὶ σωθέντος
εἰς ἔλεγχον τὸ αὐτῶν ἀφείλω πλῆθος τέκνων
καὶ ὁμοθυμαδὸν ἀπώλεσας ἐν ὕδατι σφοδρῷ.
6 ἐκείνη ἡ νὺξ προεγνώσθη πατράσιν ἡμῶν,
ἵνα ἀσφαλῶς εἰδότες οἷς ἐπίστευσαν ὅρκοις ἐπευθυμήσωσιν.
7 προσεδέχθη ὑπὸ λαοῦ σου
σωτηρία μὲν δικαίων, ἐχθρῶν δὲ ἀπώλεια·
8 ᾧ γὰρ ἐτιμωρήσω τοὺς ὑπεναντίους,
τούτῳ ἡμᾶς προσκαλεσάμενος ἐδόξασας.
9 κρυφῇ γὰρ ἐθυσίαζον ὅσιοι παῖδες ἀγαθῶν
καὶ τὸν τῆς θειότητος νόμον ἐν ὁμονοίᾳ διέθεντο
τῶν αὐτῶν ὁμοίως καὶ ἀγαθῶν
καὶ κινδύνων μεταλήμψεσθαι τοὺς ἁγίους
πατέρων ἤδη προαναμέλποντες αἴνους.

18^4 παρελυσεν BS | εκφοβουσα S^c† || 20^1 επετετατο mu. (cf. Homeri Odyss. 11, 19)] επετατο BA, επεκειτο S†, εδεδοτο V† | 20^2 αυτου S*†

18 1^2 μεν > B*† | 1^3 ου] ουν BS pl. || 2^1 δ B*S* pau.] δε rel. | ευχαριστουσιν BS† || 3^3 φιλ. ξεν.] φιλοτιμιας S*† || 4^1 εκεινου A† | σκοτει] pr. εν B^c†, σκοτους S*† | 4^2 φυλασσοντες S || 5^1 δ > BS | αποκτ⟨ε⟩ινειν S*† | 5^3 το BS*V†] > S^c, τον A†, των mu. | 5^4 και] τους δε εχθρους του λαου S*† || 6^2 επιθυμησωσιν S || 7^1 προσεδ.] προσδεχθη δε A || 8^1 ω Vpl.] ως BSA || 9^1 οσιοι > A† | 9^2 θειοτ.] οσιοτητος S | 9^3 και > S^c† | 9^5 πατερ S^c | προαναμελποντων BS*†

10 ἀντήχει δ᾽ ἀσύμφωνος ἐχθρῶν ἡ βοή,
καὶ οἰκτρὰ διεφέρετο φωνὴ θρηνουμένων παίδων·
11 ὁμοίᾳ δὲ δίκῃ δοῦλος ἅμα δεσπότῃ κολασθεὶς
καὶ δημότης βασιλεῖ τὰ αὐτὰ πάσχων,
12 ὁμοθυμαδὸν δὲ πάντες ἐν ἑνὶ ὀνόματι θανάτου
νεκροὺς εἶχον ἀναριθμήτους·
οὐδὲ γὰρ πρὸς τὸ θάψαι οἱ ζῶντες ἦσαν ἱκανοί,
ἐπεὶ πρὸς μίαν ῥοπὴν ἡ ἐντιμοτέρα γένεσις αὐτῶν διέφθαρτο.
13 πάντα γὰρ ἀπιστοῦντες διὰ τὰς φαρμακείας
ἐπὶ τῷ τῶν πρωτοτόκων ὀλέθρῳ ὡμολόγησαν θεοῦ υἱὸν λαὸν εἶναι.
14 ἡσύχου γὰρ σιγῆς περιεχούσης τὰ πάντα
καὶ νυκτὸς ἐν ἰδίῳ τάχει μεσαζούσης
15 ὁ παντοδύναμός σου λόγος ἀπ᾽ οὐρανῶν ἐκ θρόνων βασιλείων
ἀπότομος πολεμιστὴς εἰς μέσον τῆς ὀλεθρίας ἥλατο γῆς
ξίφος ὀξὺ τὴν ἀνυπόκριτον ἐπιταγήν σου φέρων
16 καὶ στὰς ἐπλήρωσεν τὰ πάντα θανάτου
καὶ οὐρανοῦ μὲν ἥπτετο, βεβήκει δ᾽ ἐπὶ γῆς.
17 τότε παραχρῆμα φαντασίαι μὲν ὀνείρων δεινῶν ἐξετάραξαν αὐτούς,
φόβοι δὲ ἐπέστησαν ἀδόκητοι,
18 καὶ ἄλλος ἀλλαχῇ ῥιφεὶς ἡμίθνητος
δι᾽ ἣν ἔθνῃσκον αἰτίαν ἐνεφάνιζεν·
19 οἱ γὰρ ὄνειροι θορυβήσαντες αὐτοὺς τοῦτο προεμήνυσαν,
ἵνα μὴ ἀγνοοῦντες δι᾽ ὃ κακῶς πάσχουσιν ἀπόλωνται.
20 Ἥψατο δὲ καὶ δικαίων πεῖρα θανάτου,
καὶ θραῦσις ἐν ἐρήμῳ ἐγένετο πλήθους.
ἀλλ᾽ οὐκ ἐπὶ πολὺ ἔμεινεν ἡ ὀργή·
21 σπεύσας γὰρ ἀνὴρ ἄμεμπτος προεμάχησεν
τὸ τῆς ἰδίας λειτουργίας ὅπλον
προσευχὴν καὶ θυμιάματος ἐξιλασμὸν κομίσας·
ἀντέστη τῷ θυμῷ καὶ πέρας ἐπέθηκε τῇ συμφορᾷ
δεικνὺς ὅτι σός ἐστιν θεράπων·
22 ἐνίκησεν δὲ τὸν χόλον οὐκ ἰσχύι τοῦ σώματος,
οὐχ ὅπλων ἐνεργείᾳ,
ἀλλὰ λόγῳ τὸν κολάζοντα ὑπέταξεν

10^{1} ὁ BS†] δε rel. | η BS*†] > rel. | 10^{2} διεφενετο A† | φωνη > B† || 12^{1} δε > S* | εν > S^{c}V | 12^{4} η > S* | διεφθαρη B || 14^{2} fin.] + τα παντα B*† || 15^{3} υποταγην A || 16^{2} ὁ BS^{c}†] δε rel. | επι > S*V† || 17^{1} δεινως B† || 18^{1} ριφθ⟨ε⟩ις A† | 18^{2} εθνησκεν BS^{c} | ενεφανιζον A || 19^{1} τουτο > S† | προσεμην. A† || 20^{1} πειρα] περι A*†, pr. ποτε S^{c}V†, pr. τοτε S*† | 20^{3} fin.] + σου S* || 21^{3} προσευχης S^{c}V† | 21^{4} τω > S*† || 22^{1} δε > B*† | χολον Bauermeister (cf. Fr.)] οχλον mss.

ὅρκους πατέρων καὶ διαθήκας ὑπομνήσας.
23 σωρηδὸν γὰρ ἤδη πεπτωκότων ἐπ' ἀλλήλων νεκρῶν
μεταξὺ στὰς ἀνέκοψε τὴν ὀργὴν
καὶ διέσχισεν τὴν πρὸς τοὺς ζῶντας ὁδόν.
24 ἐπὶ γὰρ ποδήρους ἐνδύματος ἦν ὅλος ὁ κόσμος,
καὶ πατέρων δόξαι ἐπὶ τετραστίχου λίθων γλυφῆς,
καὶ μεγαλωσύνη σου ἐπὶ διαδήματος κεφαλῆς αὐτοῦ.
25 τούτοις εἶξεν ὁ ὀλεθρεύων, ταῦτα δὲ ἐφοβήθη·
ἦν γὰρ μόνη ἡ πεῖρα τῆς ὀργῆς ἱκανή.
19 1 Τοῖς δὲ ἀσεβέσιν μέχρι τέλους ἀνελεήμων θυμὸς ἐπέστη·
προῄδει γὰρ αὐτῶν καὶ τὰ μέλλοντα,
2 ὅτι αὐτοὶ ἐπιτρέψαντες τοῦ ἀπιέναι
καὶ μετὰ σπουδῆς προπέμψαντες αὐτοὺς
διώξουσιν μεταμεληθέντες.
3 ἔτι γὰρ ἐν χερσὶν ἔχοντες τὰ πένθη
καὶ προσοδυρόμενοι τάφοις νεκρῶν
ἕτερον ἐπεσπάσαντο λογισμὸν ἀνοίας
καὶ οὓς ἱκετεύοντες ἐξέβαλον, τούτους ὡς φυγάδας ἐδίωκον.
4 εἷλκεν γὰρ αὐτοὺς ἡ ἀξία ἐπὶ τοῦτο τὸ πέρας ἀνάγκη
καὶ τῶν συμβεβηκότων ἀμνηστίαν ἐνέβαλεν,
ἵνα τὴν λείπουσαν ταῖς βασάνοις προσαναπληρώσωσιν κόλασιν,
5 καὶ ὁ μὲν λαός σου παράδοξον ὁδοιπορίαν πειράσῃ,
ἐκεῖνοι δὲ ξένον εὕρωσι θάνατον.
6 ὅλη γὰρ ἡ κτίσις ἐν ἰδίῳ γένει πάλιν ἄνωθεν διετυποῦτο
ὑπηρετοῦσα ταῖς σαῖς ἐπιταγαῖς,
ἵνα οἱ σοὶ παῖδες φυλαχθῶσιν ἀβλαβεῖς.
7 ἡ τὴν παρεμβολὴν σκιάζουσα νεφέλη,
ἐκ δὲ προϋφεστῶτος ὕδατος ξηρᾶς ἀνάδυσις γῆς ἐθεωρήθη,
ἐξ ἐρυθρᾶς θαλάσσης ὁδὸς ἀνεμπόδιστος
καὶ χλοηφόρον πεδίον ἐκ κλύδωνος βιαίου·
8 δι' οὗ πανεθνεὶ διῆλθον οἱ τῇ σῇ σκεπαζόμενοι χειρὶ
θεωρήσαντες θαυμαστὰ τέρατα.
9 ὡς γὰρ ἵπποι ἐνεμήθησαν
καὶ ὡς ἀμνοὶ διεσκίρτησαν
αἰνοῦντές σε, κύριε, τὸν ῥυσάμενον αὐτούς.
10 ἐμέμνηντο γὰρ ἔτι τῶν ἐν τῇ παροικίᾳ αὐτῶν,

23^{3} διεκοψεν S^{c}† || 24^{2} λιθου BS† | γλυφη S*† | 24^{3} μεγαλ.] pr. η S^{c} || 25^{1} εφοβηθησαν BS* | 25^{2} οργης] + σου S†

19 2^{1} επιστρεψ. BS* | απιεναι V] απειναι BSA || 3^{3} ανοιας > S*† || 4^{1} το > BS | 4^{2} αμνηστ(ε)ιαν hoc loco praebent omnes mss. excepto uno τ omittente, cf. 14 26 || 5^{1} πειραση] ι > AB^{c}pl. || 6^{2} σαις] ιδιαις B || 7^{1}] τη την π. σκιαζουση ν. A†: ad 6^{3} tractum | 7^{2} δε] γαρ S^{c}† | εθεωρ(ε)ιτο S*A† | 7^{3}] pr. και S^{c} || 8^{1} πανεθν(ε)ι] παν εθνος S*AB^{c} || 9^{3} ρυομενον BS

πῶς ἀντὶ μὲν γενέσεως ζῴων ἐξήγαγεν ἡ γῆ σκνῖπα,
ἀντὶ δὲ ἐνύδρων ἐξηρεύξατο ὁ ποταμὸς πλῆθος βατράχων.
11 ἐφ᾽ ὑστέρῳ δὲ εἶδον καὶ γένεσιν νέαν ὀρνέων,
ὅτε ἐπιθυμίᾳ προαχθέντες ᾐτήσαντο ἐδέσματα τρυφῆς·
12 εἰς γὰρ παραμυθίαν ἐκ θαλάσσης ἀνέβη αὐτοῖς ὀρτυγομήτρα.
13 Καὶ αἱ τιμωρίαι τοῖς ἁμαρτωλοῖς ἐπῆλθον
οὐκ ἄνευ τῶν προγεγονότων τεκμηρίων τῇ βίᾳ τῶν κεραυνῶν·
δικαίως γὰρ ἔπασχον ταῖς ἰδίαις αὐτῶν πονηρίαις,
καὶ γὰρ χαλεπωτέραν μισοξενίαν ἐπετήδευσαν.
14 οἱ μὲν γὰρ τοὺς ἀγνοοῦντας οὐκ ἐδέχοντο παρόντας·
οὗτοι δὲ εὐεργέτας ξένους ἐδουλοῦντο.
15 καὶ οὐ μόνον, ἀλλ᾽ ἥ τις ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτῶν,
ἐπεὶ ἀπεχθῶς προσεδέχοντο τοὺς ἀλλοτρίους·
16 οἱ δὲ μετὰ ἑορτασμάτων
εἰσδεξάμενοι τοὺς ἤδη τῶν αὐτῶν μετεσχηκότας δικαίων
δεινοῖς ἐκάκωσαν πόνοις.
17 ἐπλήγησαν δὲ καὶ ἀορασίᾳ
ὥσπερ ἐκεῖνοι ἐπὶ ταῖς τοῦ δικαίου θύραις,
ὅτε ἀχανεῖ περιβληθέντες σκότει
ἕκαστος τῶν ἑαυτοῦ θυρῶν τὴν δίοδον ἐζήτει.
18 Δι᾽ ἑαυτῶν γὰρ τὰ στοιχεῖα μεθαρμοζόμενα,
ὥσπερ ἐν ψαλτηρίῳ φθόγγοι τοῦ ῥυθμοῦ τὸ ὄνομα διαλλάσσουσιν,
πάντοτε μένοντα ἤχῳ,
ὅπερ ἐστὶν εἰκάσαι ἐκ τῆς τῶν γεγονότων ὄψεως ἀκριβῶς·
19 χερσαῖα γὰρ εἰς ἔνυδρα μετεβάλλετο,
καὶ νηκτὰ μετέβαινεν ἐπὶ γῆς·
20 πῦρ ἴσχυεν ἐν ὕδατι τῆς ἰδίας δυνάμεως,
καὶ ὕδωρ τῆς σβεστικῆς φύσεως ἐπελανθάνετο·
21 φλόγες ἀνάπαλιν εὐφθάρτων ζῴων
οὐκ ἐμάραναν σάρκας ἐμπεριπατούντων,
οὐδὲ τηκτὸν κρυσταλλοειδὲς εὔτηκτον γένος ἀμβροσίας τροφῆς.
22 Κατὰ πάντα γάρ, κύριε, ἐμεγάλυνας τὸν λαόν σου καὶ ἐδόξασας
καὶ οὐχ ὑπερεῖδες ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ παριστάμενος.

10^2 σκν(ε)ιπα B†] σκνιφα S*, σκνιφας ASc: cf. Ps. 104 31 et Thack. § 7, 18 | 10^3 ανυδρων A† | πληθος βατραχων] βατραχους S*† || 11^1 γεν. νεαν] tr. BS || 12 εκ θαλ. ανεβη αυτοις] αν. αυτοις απο θαλ. BA || 13^2 προγεγον.] προ > B† | των 2⁰ > Sc† | 13^3 αυτων πον.] tr. S† | 13^4 γαρ > S || 16^2 των αυτων μετεσχ.] μετεσχ. των S† || 17^4 εαυτου] ε > BS || 18^3 παντα ScV† | ηχω] pr. εν ScV || 19^2 επι γης] εις γην S* || 20^1 ισχυσεν B† | δυν.] + επιλελησμενον Apl. | 20^2 φυσ.] δυναμεως B || 21^3 κρυστ. ευτηκτον] tr. B*† | τρυφης S*†
Subscr. σοφια σαλωμωνος B†, σοφ. σαλομωντος S†, σοφ. σολομωνος AV†, σοφ. σολομωντος C: cf. inscr.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

1 Πολλῶν καὶ μεγάλων ἡμῖν διὰ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν
καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατ᾽ αὐτοὺς ἠκολουθηκότων δεδομένων,
ὑπὲρ ὧν δέον ἐστὶν ἐπαινεῖν τὸν Ισραηλ παιδείας καὶ σοφίας,
καὶ ὡς οὐ μόνον αὐτοὺς τοὺς ἀναγινώσκοντας δέον ἐστὶν ἐπιστήμονας γίνεσθαι,
5 ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκτὸς δύνασθαι τοὺς φιλομαθοῦντας χρησίμους εἶναι
καὶ λέγοντας καὶ γράφοντας,
ὁ πάππος μου Ἰησοῦς ἐπὶ πλεῖον ἑαυτὸν δοὺς
εἴς τε τὴν τοῦ νόμου
καὶ τῶν προφητῶν
10 καὶ τῶν ἄλλων πατρίων βιβλίων ἀνάγνωσιν
καὶ ἐν τούτοις ἱκανὴν ἕξιν περιποιησάμενος
προήχθη καὶ αὐτὸς συγγράψαι τι τῶν εἰς παιδείαν καὶ σοφίαν ἀνηκόντων,
ὅπως οἱ φιλομαθεῖς καὶ τούτων ἔνοχοι γενόμενοι
πολλῷ μᾶλλον ἐπιπροσθῶσιν διὰ τῆς ἐννόμου βιώσεως.
15 Παρακέκλησθε οὖν
μετ᾽ εὐνοίας καὶ προσοχῆς
τὴν ἀνάγνωσιν ποιεῖσθαι
καὶ συγγνώμην ἔχειν
ἐφ᾽ οἷς ἂν δοκῶμεν
20 τῶν κατὰ τὴν ἑρμηνείαν πεφιλοπονημένων τισὶν τῶν λέξεων ἀδυναμεῖν·
οὐ γὰρ ἰσοδυναμεῖ

Sir. (= Siracides uel Ecclesiasticus [liber]): BSA. — Fr. = Fritzsche, cf. Sap. — Sm. = Die Weisheit des Jesus Sirach erklärt von Rud. Smend (Berl. 1906).

Prologum ad clausulas distinxi: 1 hexameter + —⏑——, 6. 19. 23 —⏑—⏑, 9 —⏑——, 5. 10. 24. 30 —⏑——⏑, 12 —⏑———, 8. 25 —⏑——⏑—, 22. 33 —⏑⏑——⏑, 7. 35 —⏑⏑———, 32 —⏑⏑—⏑—, et sim. fere ubique.

Inscr. prologi προλογος BA, > S†

Prol. 4 γενεσθαι S || 6 και 1° > S† || 7 πλεον S† || 8 του > A† || 10 αλλων] + των δεοντων S, + δεοντων uel δε των uel δε al. || 12 τι] περι S† || 13 και] + οι S*† | ενηχοι ASc || 14 επιπροσθ.] ετι προσθησουσιν S† | εννομου] εκ νομου S*V† || 20 αδυναμειν > B*S*V†

αὐτὰ ἐν ἑαυτοῖς Εβραϊστὶ λεγόμενα καὶ ὅταν μεταχθῇ
εἰς ἑτέραν γλῶσσαν·
οὐ μόνον δὲ ταῦτα,
ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ νόμος καὶ αἱ προφητεῖαι
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν βιβλίων
οὐ μικρὰν ἔχει τὴν διαφορὰν ἐν ἑαυτοῖς λεγόμενα.
Ἐν γὰρ τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει ἐπὶ τοῦ Εὐεργέτου
βασιλέως
παραγενηθεὶς εἰς Αἴγυπτον καὶ συγχρονίσας
εὑρὼν οὐ μικρᾶς παιδείας ἀφόμοιον
ἀναγκαιότατον ἐθέμην καὶ αὐτός τινα προσενέγκασθαι σπουδὴν καὶ φιλοπονίαν τοῦ μεθερμηνεῦσαι τήνδε τὴν βίβλον
πολλὴν ἀγρυπνίαν καὶ ἐπιστήμην προσενεγκάμενος
ἐν τῷ διαστήματι τοῦ χρόνου
πρὸς τὸ ἐπὶ πέρας ἀγαγόντα τὸ βιβλίον ἐκδόσθαι
καὶ τοῖς ἐν τῇ παροικίᾳ βουλομένοις φιλομαθεῖν
προκατασκευαζομένους τὰ ἤθη
ἐννόμως βιοτεύειν.

ΣΟΦΙΑ ΣΙΡΑΧ

1 1 Πᾶσα σοφία παρὰ κυρίου
καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἐστιν εἰς τὸν αἰῶνα.
2 ἄμμον θαλασσῶν καὶ σταγόνας ὑετοῦ
καὶ ἡμέρας αἰῶνος τίς ἐξαριθμήσει;
3 ὕψος οὐρανοῦ καὶ πλάτος γῆς
καὶ ἄβυσσον καὶ σοφίαν τίς ἐξιχνιάσει;
4 προτέρα πάντων ἔκτισται σοφία

26 εν > S† || **27** γαρ] δε S*V† || **28** αναγεννηθεις S*V† | εις] κατ S*† | συγχρονησας A || **29** ευρων Gra.] ευρον mss. | μικραν παιδ. αφορμην pau. || **30** αναγκ.] + ουν Smu. | εθεμην] pr. προ S*†, pr. προσ V† | και αυτος τινα προσεν.] αυτος προσ. τινα B† | τινα] εγω S*V† | προσεν.] σ > S*† | τηνδε > A† || **31** πολλην] + γαρ BS || **33** προς] εις Sc† | αγαγοντα] -τας S*†, αγοντα B†, αγοντας V† || **35** προκατασκευαζοντας S*V† || **36** εννομως (cf. 14)] εν νομω BS | βιοτευειν Amu.] ω pro ο BSCV (cf. Thack. § 6,30): hoc si auctor ipse scripsit, adest clausula — ◡ — — —
Subscr. prologi προλογος B†, > SA
Inscr. libri σοφια σειραχ B†, σοφια ιησου υιου σ(ε)ιραχ SA; de titulis intra librum cf. 18 30, de transmutatione capitum 30—36 cf. 30 25
1 2² ημεραν S*†

καὶ σύνεσις φρονήσεως ἐξ αἰῶνος.
6 ῥίζα σοφίας τίνι ἀπεκαλύφθη;
καὶ τὰ πανουργεύματα αὐτῆς τίς ἔγνω;
8 εἷς ἐστιν σοφός, φοβερὸς σφόδρα,
καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ.
9 κύριος αὐτὸς ἔκτισεν αὐτὴν
καὶ εἶδεν καὶ ἐξηρίθμησεν αὐτὴν
καὶ ἐξέχεεν αὐτὴν ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ,
10 μετὰ πάσης σαρκὸς κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ,
καὶ ἐχορήγησεν αὐτὴν τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.
11 Φόβος κυρίου δόξα καὶ καύχημα
καὶ εὐφροσύνη καὶ στέφανος ἀγαλλιάματος.
12 φόβος κυρίου τέρψει καρδίαν
καὶ δώσει εὐφροσύνην καὶ χαρὰν καὶ μακροημέρευσιν.
13 τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον εὖ ἔσται ἐπ᾽ ἐσχάτων,
καὶ ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς αὐτοῦ εὐλογηθήσεται.
14 Ἀρχὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον,
καὶ μετὰ πιστῶν ἐν μήτρᾳ συνεκτίσθη αὐτοῖς.
15 μετὰ ἀνθρώπων θεμέλιον αἰῶνος ἐνόσσευσεν
καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐμπιστευθήσεται.
16 πλησμονὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον
καὶ μεθύσκει αὐτοὺς ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῆς·
17 πάντα τὸν οἶκον αὐτῶν ἐμπλήσει ἐπιθυμημάτων
καὶ τὰ ἀποδοχεῖα ἀπὸ τῶν γενημάτων αὐτῆς.
18 στέφανος σοφίας φόβος κυρίου
ἀναθάλλων εἰρήνην καὶ ὑγίειαν ἰάσεως.
19 καὶ εἶδεν καὶ ἐξηρίθμησεν αὐτήν,
ἐπιστήμην καὶ γνῶσιν συνέσεως ἐξώμβρησεν
καὶ δόξαν κρατούντων αὐτῆς ἀνύψωσεν.
20 ῥίζα σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον,
καὶ οἱ κλάδοι αὐτῆς μακροημέρευσις.
22 Οὐ δυνήσεται θυμὸς ἄδικος δικαιωθῆναι·
ἡ γὰρ ῥοπὴ τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ πτῶσις αὐτῷ.
23 ἕως καιροῦ ἀνθέξεται μακρόθυμος,

4] + (5) πηγη σοφιας λογος θεου εν υψιστοις, και αι πορειαι αυτης εντολαι αιωνιοι compl. || 6^2 πανουργηματα SA: cf. 42 18 | fin.] + (7) επιστημη σοφιας τινι εφανερωθη, και την πολυπειριαν αυτης τις συνηκεν compl. || 13^1 εσχατω S*†: cf. 12 12 13 7 21 10 30 1. 10 31 22 et 2 3 3 26 6 28 14 7 nec non 51 14 | 13^2 ευλογηθ.] ευρησει χαριν B || 14^1 κυριον] θεον B† || 15^1] pr. και B† | 15^2 εμπιστευει S*† || 16^2 αυτους] -την S*† || 17^1 αυτων pau.] -της BSA || 18^2 ιασεως] εως αιωνος Sc† || 19^3 αυτην S || 20^2 μακροημερευσουσιν S*† | fin.] + (21) φοβος κυριου απωθειται αμαρτηματα, παραμενων δε αποστρεψει (πασαν) οργην compl. || 22^2 ροπη] οργη S*† | αυτου > S*†

καὶ ὕστερον αὐτῷ ἀναδώσει εὐφροσύνη·
24 ἕως καιροῦ κρύψει τοὺς λόγους αὐτοῦ,
καὶ χείλη πολλῶν ἐκδιηγήσεται σύνεσιν αὐτοῦ.
25 Ἐν θησαυροῖς σοφίας παραβολαὶ ἐπιστήμης,
βδέλυγμα δὲ ἁμαρτωλῷ θεοσέβεια.
26 ἐπιθυμήσας σοφίαν διατήρησον ἐντολάς,
καὶ κύριος χορηγήσει σοι αὐτήν.
27 σοφία γὰρ καὶ παιδεία φόβος κυρίου,
καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ πίστις καὶ πραότης.
28 μὴ ἀπειθήσῃς φόβῳ κυρίου
καὶ μὴ προσέλθῃς αὐτῷ ἐν καρδίᾳ δισσῇ.
29 μὴ ὑποκριθῇς ἐν στόμασιν ἀνθρώπων
καὶ ἐν τοῖς χείλεσίν σου πρόσεχε.
30 μὴ ἐξύψου σεαυτόν, ἵνα μὴ πέσῃς
καὶ ἐπαγάγῃς τῇ ψυχῇ σου ἀτιμίαν,
καὶ ἀποκαλύψει κύριος τὰ κρυπτά σου
καὶ ἐν μέσῳ συναγωγῆς καταβαλεῖ σε,
ὅτι οὐ προσῆλθες φόβῳ κυρίου
καὶ ἡ καρδία σου πλήρης δόλου.
2 1 Τέκνον, εἰ προσέρχῃ δουλεύειν κυρίῳ,
ἑτοίμασον τὴν ψυχήν σου εἰς πειρασμόν·
2 εὔθυνον τὴν καρδίαν σου καὶ καρτέρησον
καὶ μὴ σπεύσῃς ἐν καιρῷ ἐπαγωγῆς·
3 κολλήθητι αὐτῷ καὶ μὴ ἀποστῇς,
ἵνα αὐξηθῇς ἐπ᾽ ἐσχάτων σου.
4 πᾶν, ὃ ἐὰν ἐπαχθῇ σοι, δέξαι
καὶ ἐν ἀλλάγμασιν ταπεινώσεώς σου μακροθύμησον·
5 ὅτι ἐν πυρὶ δοκιμάζεται χρυσὸς
καὶ ἄνθρωποι δεκτοὶ ἐν καμίνῳ ταπεινώσεως.
6 πίστευσον αὐτῷ, καὶ ἀντιλήμψεταί σου·
εὔθυνον τὰς ὁδούς σου καὶ ἔλπισον ἐπ᾽ αὐτόν.
7 Οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, ἀναμείνατε τὸ ἔλεος αὐτοῦ
καὶ μὴ ἐκκλίνητε, ἵνα μὴ πέσητε.
8 οἱ φοβούμενοι κύριον, πιστεύσατε αὐτῷ,
καὶ οὐ μὴ πταίσῃ ὁ μισθὸς ὑμῶν.
9 οἱ φοβούμενοι κύριον, ἐλπίσατε εἰς ἀγαθὰ

23^2 αναδιδωσιν S^c† | ευφροσυνην S*A || 24^2 πολλων] πιστων BV† || 25^1 παραβολη BA | 25^2 αμαρτωλου AV† || 26^2 κυριος] pr. ο S† || 27^2 ευδοξια S*† | πραυτης SA || 28^1 απιστησης S† || 29^1 στοματι S

2 1^1] + θεω B† || 3^2 ινα αυξ.] και αυξηθησεται S*† | σου > S*† || 6^1] pr. εν νοσοις και πενια επ αυτω πεποιθως γεινου S^s | 6^2] pr. και S*A || 7^2 ινα > S*V^(†) || 8^1 κυριον] pr. τον S: item in 9^1

καὶ εἰς εὐφροσύνην αἰῶνος καὶ ἔλεος.
10 ἐμβλέψατε εἰς ἀρχαίας γενεὰς καὶ ἴδετε·
τίς ἐνεπίστευσεν κυρίῳ καὶ κατῃσχύνθη;
ἢ τίς ἐνέμεινεν τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ ἐγκατελείφθη;
ἢ τίς ἐπεκαλέσατο αὐτόν, καὶ ὑπερεῖδεν αὐτόν;
11 διότι οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος
καὶ ἀφίησιν ἁμαρτίας καὶ σῴζει ἐν καιρῷ θλίψεως.
12 Οὐαὶ καρδίαις δειλαῖς καὶ χερσὶν παρειμέναις
καὶ ἁμαρτωλῷ ἐπιβαίνοντι ἐπὶ δύο τρίβους.
13 οὐαὶ καρδίᾳ παρειμένῃ, ὅτι οὐ πιστεύει·
διὰ τοῦτο οὐ σκεπασθήσεται.
14 οὐαὶ ὑμῖν τοῖς ἀπολωλεκόσιν τὴν ὑπομονήν·
καὶ τί ποιήσετε ὅταν ἐπισκέπτηται ὁ κύριος;
15 οἱ φοβούμενοι κύριον οὐκ ἀπειθήσουσιν ῥημάτων αὐτοῦ,
καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν συντηρήσουσιν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ.
16 οἱ φοβούμενοι κύριον ζητήσουσιν εὐδοκίαν αὐτοῦ,
καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν ἐμπλησθήσονται τοῦ νόμου.
17 οἱ φοβούμενοι κύριον ἑτοιμάσουσιν καρδίας αὐτῶν
καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ ταπεινώσουσιν τὰς ψυχὰς αὐτῶν.
18 ἐμπεσούμεθα εἰς χεῖρας κυρίου
καὶ οὐκ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων·
ὡς γὰρ ἡ μεγαλωσύνη αὐτοῦ,
οὕτως καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
3 1 Ἐμοῦ τοῦ πατρὸς ἀκούσατε, τέκνα,
καὶ οὕτως ποιήσατε, ἵνα σωθῆτε·
2 ὁ γὰρ κύριος ἐδόξασεν πατέρα ἐπὶ τέκνοις
καὶ κρίσιν μητρὸς ἐστερέωσεν ἐφ᾽ υἱοῖς.
3 ὁ τιμῶν πατέρα ἐξιλάσκεται ἁμαρτίας,
4 καὶ ὡς ὁ ἀποθησαυρίζων ὁ δοξάζων μητέρα αὐτοῦ.
5 ὁ τιμῶν πατέρα εὐφρανθήσεται ὑπὸ τέκνων
καὶ ἐν ἡμέρᾳ προσευχῆς αὐτοῦ εἰσακουσθήσεται.
6 ὁ δοξάζων πατέρα μακροημερεύσει,
καὶ ὁ εἰσακούων κυρίου ἀναπαύσει μητέρα αὐτοῦ·
7 καὶ ὡς δεσπόταις δουλεύσει ἐν τοῖς γεννήσασιν αὐτόν.
8 ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ τίμα τὸν πατέρα σου,
ἵνα ἐπέλθῃ σοι εὐλογία παρ᾽ αὐτοῦ·

9^2 ελεος pau.] ελεους rel. | fin.] + οτι δοσις αιωνια(sic! cf. 15 6) μετα χαρας το ανταποδομα αυτου S^s compl. || 10^2 ενεπιστ.] εν > S^c | κυριω] pr. τω S* || 11^1] + μακροθυμος και πολυελεος S^s: cf. Ps. 102 8 144 8 al. || 13^1 ου πιστ.] ουκ εμπιστευει S† || 14^2 ο > S* || 15^1 κυριον] pr. τον S^c: item in 16. 17 | ουκ — αυτου] ζητησουσιν ευδοκιαν αυτου A†: ex 16^1 | ρηματων] pr. των S*(†) | 15^2 οδους] εντολας S^c† || 16^2 του > S || 18^4 και] + πολυ S^c
3 3 εξιλασκεται] κ > BS* || 4 ο 1^0 > A || 7 εν > S^c

9 εὐλογία γὰρ πατρὸς στηρίζει οἴκους τέκνων,
κατάρα δὲ μητρὸς ἐκριζοῖ θεμέλια.
10 μὴ δοξάζου ἐν ἀτιμίᾳ πατρός σου,
οὐ γάρ ἐστίν σοι δόξα πατρὸς ἀτιμία·
11 ἡ γὰρ δόξα ἀνθρώπου ἐκ τιμῆς πατρὸς αὐτοῦ,
καὶ ὄνειδος τέκνοις μήτηρ ἐν ἀδοξίᾳ.
12 τέκνον, ἀντιλαβοῦ ἐν γήρᾳ πατρός σου
καὶ μὴ λυπήσῃς αὐτὸν ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ·
13 κἂν ἀπολείπῃ σύνεσιν, συγγνώμην ἔχε
καὶ μὴ ἀτιμάσῃς αὐτὸν ἐν πάσῃ ἰσχύι σου.
14 ἐλεημοσύνη γὰρ πατρὸς οὐκ ἐπιλησθήσεται
καὶ ἀντὶ ἁμαρτιῶν προσανοικοδομηθήσεταί σοι.
15 ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου ἀναμνησθήσεταί σου·
ὡς εὐδία ἐπὶ παγετῷ, οὕτως ἀναλυθήσονταί σου αἱ ἁμαρτίαι.
16 ὡς βλάσφημος ὁ ἐγκαταλιπὼν πατέρα,
καὶ κεκατηραμένος ὑπὸ κυρίου ὁ παροργίζων μητέρα αὐτοῦ.
17 Τέκνον, ἐν πραΰτητι τὰ ἔργα σου διέξαγε,
καὶ ὑπὸ ἀνθρώπου δεκτοῦ ἀγαπηθήσῃ.
18 ὅσῳ μέγας εἶ, τοσούτῳ ταπείνου σεαυτόν,
καὶ ἔναντι κυρίου εὑρήσεις χάριν·
20 ὅτι μεγάλη ἡ δυναστεία τοῦ κυρίου
καὶ ὑπὸ τῶν ταπεινῶν δοξάζεται.
21 χαλεπώτερά σου μὴ ζήτει
καὶ ἰσχυρότερά σου μὴ ἐξέταζε·
22 ἃ προσετάγη σοι, ταῦτα διανοοῦ,
οὐ γάρ ἐστίν σοι χρεία τῶν κρυπτῶν.
23 ἐν τοῖς περισσοῖς τῶν ἔργων σου μὴ περιεργάζου·
πλείονα γὰρ συνέσεως ἀνθρώπων ὑπεδείχθη σοι.
24 πολλοὺς γὰρ ἐπλάνησεν ἡ ὑπόλημψις αὐτῶν,
καὶ ὑπόνοια πονηρὰ ὠλίσθησεν διανοίας αὐτῶν.
26 καρδία σκληρὰ κακωθήσεται ἐπ᾽ ἐσχάτων,
καὶ ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον ἐν αὐτῷ ἀπολεῖται.
27 καρδία σκληρὰ βαρυνθήσεται πόνοις,
καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς προσθήσει ἁμαρτίαν ἐφ᾽ ἁμαρτίαις.

10^{2} πατρος ατιμια compl.] προς ατιμιαν BSA: προς ex πρ̄ο̄ς̄, cf. 4 23 || 12^{2} τη ζωη αυτου] παση ισχυι σου S*†: ex 13 || 14^{1} πατρος] + σου S* || 15^{1} σου 1^{0} > S* | 15^{2} επι] εν S*† | αναφθησονται S*† || 16^{2} κεκατηρ.] κε > S | υπο] παρα A† || 17^{1} εν πραυτ./τα εργα σου] tr. A | διεξαγαγε S* || 18] + (19) πολλοι εισιν υψηλοι και επιδοξοι, αλλα πραεσιν αποκαλυπτει τα μυστηρια αυτου S^{s} || 20^{1} του > SA || 21^{1} χαλεπ.] βαθυτερα S^{c}† || 24^{2} και > S*† | διανοιαν SA | fin.] + (25) κορας μη εχων απορησεις φωτος, γνωσεως δε αμοιρος ων μη επαγγελλου pau. || 26^{1}/26^{2}] tr. BS*A | 26^{2} απολ.] εμπεσειται B† || 27^{2} αμαρτιαις] -τιας S*

28 ἐπαγωγῇ ὑπερηφάνου οὐκ ἔστιν ἴασις·
φυτὸν γὰρ πονηρίας ἐρρίζωκεν ἐν αὐτῷ.
29 καρδία συνετοῦ διανοηθήσεται παραβολήν,
καὶ οὖς ἀκροατοῦ ἐπιθυμία σοφοῦ.
30 πῦρ φλογιζόμενον ἀποσβέσει ὕδωρ,
καὶ ἐλεημοσύνη ἐξιλάσεται ἁμαρτίας.
31 ὁ ἀνταποδιδοὺς χάριτας μέμνηται εἰς τὰ μετὰ ταῦτα
καὶ ἐν καιρῷ πτώσεως αὐτοῦ εὑρήσει στήριγμα.
4 1 Τέκνον, τὴν ζωὴν τοῦ πτωχοῦ μὴ ἀποστερήσῃς
καὶ μὴ παρελκύσῃς ὀφθαλμοὺς ἐπιδεεῖς.
2 ψυχὴν πεινῶσαν μὴ λυπήσῃς
καὶ μὴ παροργίσῃς ἄνδρα ἐν ἀπορίᾳ αὐτοῦ.
3 καρδίαν παρωργισμένην μὴ προσταράξῃς
καὶ μὴ παρελκύσῃς δόσιν προσδεομένου.
4 ἱκέτην θλιβόμενον μὴ ἀπαναίνου
καὶ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ πτωχοῦ.
5 ἀπὸ δεομένου μὴ ἀποστρέψῃς ὀφθαλμὸν
καὶ μὴ δῷς τόπον ἀνθρώπῳ καταράσασθαί σε·
6 καταρωμένου γάρ σε ἐν πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ
τῆς δεήσεως αὐτοῦ ἐπακούσεται ὁ ποιήσας αὐτόν.
7 προσφιλῆ συναγωγῇ σεαυτὸν ποίει
καὶ μεγιστᾶνι ταπείνου τὴν κεφαλήν σου.
8 κλῖνον πτωχῷ τὸ οὖς σου
καὶ ἀποκρίθητι αὐτῷ εἰρηνικὰ ἐν πραΰτητι.
9 ἐξελοῦ ἀδικούμενον ἐκ χειρὸς ἀδικοῦντος
καὶ μὴ ὀλιγοψυχήσῃς ἐν τῷ κρίνειν σε.
10 γίνου ὀρφανοῖς ὡς πατὴρ
καὶ ἀντὶ ἀνδρὸς τῇ μητρὶ αὐτῶν·
καὶ ἔσῃ ὡς υἱὸς ὑψίστου,
καὶ ἀγαπήσει σε μᾶλλον ἢ μήτηρ σου.
11 Ἡ σοφία υἱοὺς αὐτῆς ἀνύψωσεν
καὶ ἐπιλαμβάνεται τῶν ζητούντων αὐτήν.
12 ὁ ἀγαπῶν αὐτὴν ἀγαπᾷ ζωήν,
καὶ οἱ ὀρθρίζοντες πρὸς αὐτὴν ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης.
13 ὁ κρατῶν αὐτῆς κληρονομήσει δόξαν,
καὶ οὗ εἰσπορεύεται, εὐλογεῖ κύριος.
14 οἱ λατρεύοντες αὐτῇ λειτουργήσουσιν ἁγίῳ,
καὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὴν ἀγαπᾷ ὁ κύριος.

29[1] παραβολην] εν -βολη S*† || 31[2] αυτου > B
4 5[1] δεομ.] pr. προσ S*† || 6[2] εισακουσ. S || 7[2] μεγιστανι] πρεσβυτερω Sc† || 9[2] κρινεσθαι σε S || 11[1] αυτης] εαυτη B || 13[2] ευλογησει B† || 14[2] ο > S

15 ὁ ὑπακούων αὐτῆς κρινεῖ ἔθνη,
καὶ ὁ προσέχων αὐτῇ κατασκηνώσει πεποιθώς.
16 ἐὰν ἐμπιστεύσῃ, κατακληρονομήσει αὐτήν,
καὶ ἐν κατασχέσει ἔσονται αἱ γενεαὶ αὐτοῦ·
17 ὅτι διεστραμμένως πορεύσεται μετ᾽ αὐτοῦ ἐν πρώτοις,
φόβον καὶ δειλίαν ἐπάξει ἐπ᾽ αὐτὸν
καὶ βασανίσει αὐτὸν ἐν παιδείᾳ αὐτῆς,
ἕως οὗ ἐμπιστεύσῃ τῇ ψυχῇ αὐτοῦ,
καὶ πειράσει αὐτὸν ἐν τοῖς δικαιώμασιν αὐτῆς·
18 καὶ πάλιν ἐπανήξει κατ᾽ εὐθεῖαν πρὸς αὐτὸν καὶ εὐφρανεῖ αὐτὸν
καὶ ἀποκαλύψει αὐτῷ τὰ κρυπτὰ αὐτῆς.
19 ἐὰν ἀποπλανηθῇ, ἐγκαταλείψει αὐτὸν
καὶ παραδώσει αὐτὸν εἰς χεῖρας πτώσεως αὐτοῦ.
20 Συντήρησον καιρὸν καὶ φύλαξαι ἀπὸ πονηροῦ
καὶ περὶ τῆς ψυχῆς σου μὴ αἰσχυνθῇς·
21 ἔστιν γὰρ αἰσχύνη ἐπάγουσα ἁμαρτίαν,
καὶ ἔστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χάρις.
22 μὴ λάβῃς πρόσωπον κατὰ τῆς ψυχῆς σου
καὶ μὴ ἐντραπῇς εἰς πτῶσίν σου.
23 μὴ κωλύσῃς λόγον ἐν καιρῷ χρείας·
24 ἐν γὰρ λόγῳ γνωσθήσεται σοφία
καὶ παιδεία ἐν ῥήματι γλώσσης.
25 μὴ ἀντίλεγε τῇ ἀληθείᾳ
καὶ περὶ τῆς ἀπαιδευσίας σου ἐντράπηθι.
26 μὴ αἰσχυνθῇς ὁμολογῆσαι ἐφ᾽ ἁμαρτίαις σου
καὶ μὴ βιάζου ῥοῦν ποταμοῦ.
27 καὶ μὴ ὑποστρώσῃς ἀνθρώπῳ μωρῷ σεαυτὸν
καὶ μὴ λάβῃς πρόσωπον δυνάστου.
28 ἕως θανάτου ἀγώνισαι περὶ τῆς ἀληθείας,
καὶ κύριος ὁ θεὸς πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ.
29 μὴ γίνου θρασὺς ἐν γλώσσῃ σου
καὶ νωθρὸς καὶ παρειμένος ἐν τοῖς ἔργοις σου.
30 μὴ ἴσθι ὡς λέων ἐν τῷ οἴκῳ σου
καὶ φαντασιοκοπῶν ἐν τοῖς οἰκέταις σου.

15^1 εισακουων S† | 15^2 προσελθων B† || 16^1 εμπιστευσης et κατακληρονομησεις B* | 16^2 αυτης S* || 17^1 πορευσεται] σ > BS* | 17^2 φοβον] + δε B | 17^3 βασανιζει S*† | 17^5 πιρασεις S*† || 18^1 ευφραινει A† || 23] pr. και S^c† | χρειας Sm. (cf. 8 9 29 2 32 7)] σωτηριας mss.: $\overline{\sigma\rho\iota\alpha\varsigma}$ pro χριας, cf. 40 7 et 3 10 | fin.] + και μη κρυψης την σοφιαν σου εις καλλονην compl. || 24^2 γλωσσωδους S*† || 25^1] + κατα μηδε εν (-δεν pro -δε εν S^c†) S^c pau. || 27^1 ανθρ. μωρω/ σεαυτον] tr. B(†) || 28^1 θανατου] pr. του BV† || 29^1 θρασυς] ταχυς S*A, τραχυς BC† | γλωσση] ακροασει S*†: ex 5 11; τοις λογοις S^c† || 30^1 εν τη οικια S

31 μὴ ἔστω ἡ χείρ σου ἐκτεταμένη εἰς τὸ λαβεῖν
καὶ ἐν τῷ ἀποδιδόναι συνεσταλμένη.

5 1 Μὴ ἔπεχε ἐπὶ τοῖς χρήμασίν σου
καὶ μὴ εἴπῃς Αὐτάρκη μοί ἐστιν.
2 μὴ ἐξακολούθει τῇ ψυχῇ σου καὶ τῇ ἰσχύι σου
πορεύεσθαι ἐν ἐπιθυμίαις καρδίας σου·
3 καὶ μὴ εἴπῃς Τίς με δυναστεύσει;
ὁ γὰρ κύριος ἐκδικῶν ἐκδικήσει.
4 μὴ εἴπῃς Ἥμαρτον, καὶ τί μοι ἐγένετο;
ὁ γὰρ κύριός ἐστιν μακρόθυμος.
5 περὶ ἐξιλασμοῦ μὴ ἄφοβος γίνου
προσθεῖναι ἁμαρτίαν ἐφ᾽ ἁμαρτίαις·
6 καὶ μὴ εἴπῃς Ὁ οἰκτιρμὸς αὐτοῦ πολύς,
τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μου ἐξιλάσεται·
ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ᾽ αὐτῷ,
καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς καταπαύσει ὁ θυμὸς αὐτοῦ.
7 μὴ ἀνάμενε ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον
καὶ μὴ ὑπερβάλλου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας·
ἐξάπινα γὰρ ἐξελεύσεται ὀργὴ κυρίου,
καὶ ἐν καιρῷ ἐκδικήσεως ἐξολῇ.
8 Μὴ ἔπεχε ἐπὶ χρήμασιν ἀδίκοις·
οὐδὲν γὰρ ὠφελήσει σε ἐν ἡμέρᾳ ἐπαγωγῆς.
9 μὴ λίκμα ἐν παντὶ ἀνέμῳ
καὶ μὴ πορεύου ἐν πάσῃ ἀτραπῷ·
οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ δίγλωσσος.
10 ἴσθι ἐστηριγμένος ἐν συνέσει σου,
καὶ εἷς ἔστω σου ὁ λόγος.
11 Γίνου ταχὺς ἐν ἀκροάσει σου
καὶ ἐν μακροθυμίᾳ φθέγγου ἀπόκρισιν.
12 εἰ ἔστιν σοι σύνεσις, ἀποκρίθητι τῷ πλησίον·
εἰ δὲ μή, ἡ χείρ σου ἔστω ἐπὶ τῷ στόματί σου.
13 δόξα καὶ ἀτιμία ἐν λαλιᾷ,
καὶ γλῶσσα ἀνθρώπου πτῶσις αὐτῷ.
14 Μὴ κληθῇς ψίθυρος
καὶ τῇ γλώσσῃ σου μὴ ἐνέδρευε·
ἐπὶ γὰρ τῷ κλέπτῃ ἐστὶν αἰσχύνη

5 **2**^{1}—3^{1} > S*†, 2^{2} > ACV | 2^{2} επιθυμια S^{s} || **3**^{1} **και** > S^{s}V | 3^{2} fin.] + σε BCV†; + σου την υβριν compl. (eidem add. λυπηρον post 4^{1}) || **6**^{3} αυτου B† | 6^{4} καταπαυσεται S*† || **7**^{1} προς] επι S | 7^{3} οργη] pr. η S† | κυριου] αυτου S*†; post κυριου add. S^{s}Vpau. και ως αμελησεις (V μελλεις, S^{s}† μελισσαι) εκτριβηση | 7^{4} καιρω] pr. τω S*† || **8**^{2} ωφελησει σε] -λησεις BC†, σε > S* || **12**^{2} τω > BA || **13**^{2} αυτου S || **14**^{2} ενεδρευθης B*†

καὶ κατάγνωσις πονηρὰ ἐπὶ διγλώσσου.
15 ἐν μεγάλῳ καὶ ἐν μικρῷ μὴ ἀγνόει
καὶ ἀντὶ φίλου μὴ γίνου ἐχθρός·
ὄνομα γὰρ πονηρὸν αἰσχύνην καὶ ὄνειδος κληρονομήσει·
οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ δίγλωσσος.
6 2 Μὴ ἐπάρῃς σεαυτὸν ἐν βουλῇ ψυχῆς σου,
ἵνα μὴ διαρπαγῇ ὡς ταῦρος ἡ ψυχή σου·
3 τὰ φύλλα σου καταφάγεσαι καὶ τοὺς καρπούς σου ἀπολέσεις
καὶ ἀφήσεις σεαυτὸν ὡς ξύλον ξηρόν.
4 ψυχὴ πονηρὰ ἀπολεῖ τὸν κτησάμενον αὐτὴν
καὶ ἐπίχαρμα ἐχθρῶν ποιήσει αὐτόν.
5 Λάρυγξ γλυκὺς πληθυνεῖ φίλους αὐτοῦ,
καὶ γλῶσσα εὔλαλος πληθυνεῖ εὐπροσήγορα.
6 οἱ εἰρηνεύοντές σοι ἔστωσαν πολλοί,
οἱ δὲ σύμβουλοί σου εἷς ἀπὸ χιλίων.
7 εἰ κτᾶσαι φίλον, ἐν πειρασμῷ κτῆσαι αὐτὸν
καὶ μὴ ταχὺ ἐμπιστεύσῃς αὐτῷ.
8 ἔστιν γὰρ φίλος ἐν καιρῷ αὐτοῦ
καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου.
9 καὶ ἔστιν φίλος μετατιθέμενος εἰς ἔχθραν
καὶ μάχην ὀνειδισμοῦ σου ἀποκαλύψει.
10 καὶ ἔστιν φίλος κοινωνὸς τραπεζῶν
καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου·
11 καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς σου ἔσται ὡς σὺ
καὶ ἐπὶ τοὺς οἰκέτας σου παρρησιάσεται·
12 ἐὰν ταπεινωθῇς, ἔσται κατὰ σοῦ
καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσεται.
13 ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν σου διαχωρίσθητι
καὶ ἀπὸ τῶν φίλων σου πρόσεχε.
14 φίλος πιστὸς σκέπη κραταιά,
ὁ δὲ εὑρὼν αὐτὸν εὗρεν θησαυρόν.
15 φίλου πιστοῦ οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα,
καὶ οὐκ ἔστιν σταθμὸς τῆς καλλονῆς αὐτοῦ.
16 φίλος πιστὸς φάρμακον ζωῆς,
καὶ οἱ φοβούμενοι κύριον εὑρήσουσιν αὐτόν.
17 ὁ φοβούμενος κύριον εὐθυνεῖ φιλίαν αὐτοῦ,
ὅτι κατ᾽ αὐτὸν οὕτως καὶ ὁ πλησίον αὐτοῦ.

15$^{2-4}$ = textus uulgaris 6 1$^{1-3}$ || **15**^{3} αισχυνη B*
6 1: cf. 5 15 || **2**^{2} διαρπαγη] δι > S || **3**^{2} ξυλον] φυλλον AC† || **4**^{2} εχθροις S† || **6**^{1} σοι εστωσαν] + σοι S*V† || **9. 10** > S*† || **9**^{1} εχθραν B S^{s}Vpau.] εχθρον rel.: cf. 37 2 || **11**^{2} τους οικεταις (sic) S*†, τοις οικεταις (uel αγαθοις: ex 11^{1}) compl. || **16**^{2} κυριον] pr. τον S || **17**^{2} ο] οι S*

18 Τέκνον, ἐκ νεότητός σου ἐπίλεξαι παιδείαν,
καὶ ἕως πολιῶν εὑρήσεις σοφίαν.
19 ὡς ὁ ἀροτριῶν καὶ ὁ σπείρων πρόσελθε αὐτῇ
καὶ ἀνάμενε τοὺς ἀγαθοὺς καρποὺς αὐτῆς·
ἐν γὰρ τῇ ἐργασίᾳ αὐτῆς ὀλίγον κοπιάσεις
καὶ ταχὺ φάγεσαι τῶν γενημάτων αὐτῆς.
20 ὡς τραχεῖά ἐστιν σφόδρα τοῖς ἀπαιδεύτοις,
καὶ οὐκ ἐμμενεῖ ἐν αὐτῇ ἀκάρδιος·
21 ὡς λίθος δοκιμασίας ἰσχυρὸς ἔσται ἐπ᾽ αὐτῷ,
καὶ οὐ χρονιεῖ ἀπορρῖψαι αὐτήν.
22 σοφία γὰρ κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐστιν
καὶ οὐ πολλοῖς ἐστιν φανερά.
23 Ἄκουσον, τέκνον, καὶ ἔκδεξαι γνώμην μου
καὶ μὴ ἀπαναίνου τὴν συμβουλίαν μου·
24 καὶ εἰσένεγκον τοὺς πόδας σου εἰς τὰς πέδας αὐτῆς
καὶ εἰς τὸν κλοιὸν αὐτῆς τὸν τράχηλόν σου·
25 ὑπόθες τὸν ὦμόν σου καὶ βάσταξον αὐτὴν
καὶ μὴ προσοχθίσῃς τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς·
26 ἐν πάσῃ ψυχῇ σου πρόσελθε αὐτῇ
καὶ ἐν ὅλῃ δυνάμει σου συντήρησον τὰς ὁδοὺς αὐτῆς·
27 ἐξίχνευσον καὶ ζήτησον, καὶ γνωσθήσεταί σοι,
καὶ ἐγκρατὴς γενόμενος μὴ ἀφῇς αὐτήν·
28 ἐπ᾽ ἐσχάτων γὰρ εὑρήσεις τὴν ἀνάπαυσιν αὐτῆς,
καὶ στραφήσεταί σοι εἰς εὐφροσύνην·
29 καὶ ἔσονταί σοι αἱ πέδαι εἰς σκέπην ἰσχύος
καὶ οἱ κλοιοὶ αὐτῆς εἰς στολὴν δόξης.
30 κόσμος γὰρ χρύσεός ἐστιν ἐπ᾽ αὐτῆς,
καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς κλῶσμα ὑακίνθινον·
31 στολὴν δόξης ἐνδύσῃ αὐτὴν
καὶ στέφανον ἀγαλλιάματος περιθήσεις σεαυτῷ.
32 Ἐὰν θέλῃς, τέκνον, παιδευθήσῃ,
καὶ ἐὰν ἐπιδῷς τὴν ψυχήν σου, πανοῦργος ἔσῃ·
33 ἐὰν ἀγαπήσῃς ἀκούειν, ἐκδέξῃ,
καὶ ἐὰν κλίνῃς τὸ οὖς σου, σοφὸς ἔσῃ.
34 ἐν πλήθει πρεσβυτέρων στῆθι·
καὶ τίς σοφός; αὐτῷ προσκολλήθητι.

18^1 σου > S | 18^2 σοφιαν] χαριν S || **19^1** ο 1^0 > S, 2^0 > S* | και] + ως A || **20^1** τραχεια] ρ > B*† || **21^1** ισχυς S*†, ισχυος S^cV | εστιν S^c† || **22^1** εστιν > S*† || **23^1** εκδεξαι] εκ > B | γνωμην] pr. την SA || **24^1** και > S || **25^2** τοις] pr. εν S*† || **26^2** συντηρ.] συν > SA || **27^1** ζητησον] + αυτην S^c† || **29^2** κλοιοι] κλαδοι BS† || **31^1** ενδυσεις S*†, -σει S^c || **32^1** εαν] + γαρ S*† | 32^2 επιδως] επι > B† || 33^1] pr. και A | 33^2 κλινης] pr. εκ S || **34^2** αυτων S*†

35 πᾶσαν διήγησιν θείαν θέλε ἀκροᾶσθαι,
καὶ παροιμίαι συνέσεως μὴ ἐκφευγέτωσάν σε.
36 ἐὰν ἴδῃς συνετόν, ὄρθριζε πρὸς αὐτόν,
καὶ βαθμοὺς θυρῶν αὐτοῦ ἐκτριβέτω ὁ πούς σου.
37 διανοοῦ ἐν τοῖς προστάγμασιν κυρίου
καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ μελέτα διὰ παντός·
αὐτὸς στηριεῖ τὴν καρδίαν σου,
καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς σοφίας δοθήσεταί σοι.

7 1 Μὴ ποίει κακά, καὶ οὐ μή σε καταλάβῃ κακόν·
2 ἀπόστηθι ἀπὸ ἀδίκου, καὶ ἐκκλινεῖ ἀπὸ σοῦ.
3 υἱέ, μὴ σπεῖρε ἐπ' αὔλακας ἀδικίας,
καὶ οὐ μὴ θερίσῃς αὐτὰ ἑπταπλασίως.
4 μὴ ζήτει παρὰ κυρίου ἡγεμονίαν
μηδὲ παρὰ βασιλέως καθέδραν δόξης.
5 μὴ δικαιοῦ ἔναντι κυρίου
καὶ παρὰ βασιλεῖ μὴ σοφίζου.
6 μὴ ζήτει γενέσθαι κριτής,
μὴ οὐκ ἰσχύσεις ἐξᾶραι ἀδικίας,
μήποτε εὐλαβηθῇς ἀπὸ προσώπου δυνάστου
καὶ θήσεις σκάνδαλον ἐν εὐθύτητί σου.
7 μὴ ἁμάρτανε εἰς πλῆθος πόλεως
καὶ μὴ καταβάλῃς σεαυτὸν ἐν ὄχλῳ.
8 μὴ καταδεσμεύσῃς δὶς ἁμαρτίαν·
ἐν γὰρ τῇ μιᾷ οὐκ ἀθῷος ἔσῃ.
9 μὴ εἴπῃς Τῷ πλήθει τῶν δώρων μου ἐπόψεται
καὶ ἐν τῷ προσενέγκαι με θεῷ ὑψίστῳ προσδέξεται.
10 μὴ ὀλιγοψυχήσῃς ἐν τῇ προσευχῇ σου
καὶ ἐλεημοσύνην ποιῆσαι μὴ παρίδῃς.
11 μὴ καταγέλα ἄνθρωπον ὄντα ἐν πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ·
ἔστιν γὰρ ὁ ταπεινῶν καὶ ἀνυψῶν.
12 μὴ ἀροτρία ψεῦδος ἐπ' ἀδελφῷ σου
μηδὲ φίλῳ τὸ ὅμοιον ποίει.
13 μὴ θέλε ψεύδεσθαι πᾶν ψεῦδος·
ὁ γὰρ ἐνδελεχισμὸς αὐτοῦ οὐκ εἰς ἀγαθόν.
14 μὴ ἀδολέσχει ἐν πλήθει πρεσβυτέρων
καὶ μὴ δευτερώσῃς λόγον ἐν προσευχῇ σου.
15 μὴ μισήσῃς ἐπίπονον ἐργασίαν

35^1 ακροασθαι] ακουειν B† | 35^2 εκφυγετ. S*A || 36^2 θυρων] τριβων Br† || 37^4 σοφ.] + σου B
7 1 σε > S† || 3^2 αυτας B pau. | επταπλασια A || 4^1 παρα κυρ./ηγεμ.] tr S† || 6^2 ισχυσεις] pr. εξ B | 8^2 τη > SA || 9^1 εποψομαι A† | 9^2 θεω] κυριω S* || 11^2 και] + ο Sc† || 12^2 φιλω] pr. επι Sc†

καὶ γεωργίαν ὑπὸ ὑψίστου ἐκτισμένην.
16 μὴ προσλογίζου σεαυτὸν ἐν πλήθει ἁμαρτωλῶν·
μνήσθητι ὅτι ὀργὴ οὐ χρονιεῖ.
17 ταπείνωσον σφόδρα τὴν ψυχήν σου,
ὅτι ἐκδίκησις ἀσεβοῦς πῦρ καὶ σκώληξ.
18 Μὴ ἀλλάξῃς φίλον ἕνεκεν διαφόρου
μηδὲ ἀδελφὸν γνήσιον ἐν χρυσίῳ Σουφιρ.
19 μὴ ἀστόχει γυναικὸς σοφῆς καὶ ἀγαθῆς·
ἡ γὰρ χάρις αὐτῆς ὑπὲρ τὸ χρυσίον.
20 μὴ κακώσῃς οἰκέτην ἐργαζόμενον ἐν ἀληθείᾳ
μηδὲ μίσθιον διδόντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ·
21 οἰκέτην συνετὸν ἀγαπάτω σου ἡ ψυχή,
μὴ στερήσῃς αὐτὸν ἐλευθερίας.
22 κτήνη σοί ἐστιν; ἐπισκέπτου αὐτά·
καὶ εἰ ἔστιν σοι χρήσιμα, ἐμμενέτω σοι.
23 τέκνα σοί ἐστιν; παίδευσον αὐτὰ
καὶ κάμψον ἐκ νεότητος τὸν τράχηλον αὐτῶν.
24 θυγατέρες σοί εἰσιν; πρόσεχε τῷ σώματι αὐτῶν
καὶ μὴ ἱλαρώσῃς πρὸς αὐτὰς τὸ πρόσωπόν σου.
25 ἔκδου θυγατέρα, καὶ ἔσῃ τετελεκὼς ἔργον μέγα,
καὶ ἀνδρὶ συνετῷ δώρησαι αὐτήν.
26 γυνή σοί ἐστιν κατὰ ψυχήν; μὴ ἐκβάλῃς αὐτήν·
καὶ μισουμένῃ μὴ ἐμπιστεύσῃς σεαυτόν.
27 Ἐν ὅλῃ καρδίᾳ σου δόξασον τὸν πατέρα σου
καὶ μητρὸς ὠδῖνας μὴ ἐπιλάθῃ·
28 μνήσθητι ὅτι δι' αὐτῶν ἐγεννήθης,
καὶ τί ἀνταποδώσεις αὐτοῖς καθὼς αὐτοὶ σοί;
29 ἐν ὅλῃ ψυχῇ σου εὐλαβοῦ τὸν κύριον
καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ θαύμαζε.
30 ἐν ὅλῃ δυνάμει ἀγάπησον τὸν ποιήσαντά σε
καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλίπῃς.
31 φοβοῦ τὸν κύριον καὶ δόξασον ἱερέα
καὶ δὸς τὴν μερίδα αὐτῷ, καθὼς ἐντέταλταί σοι,
ἀπαρχὴν καὶ περὶ πλημμελείας καὶ δόσιν βραχιόνων
καὶ θυσίαν ἁγιασμοῦ καὶ ἀπαρχὴν ἁγίων.

16[2]/17[1]] tr. B† || 18[1] ενεκεν > SA | διαφορου pau.] αδιαφ. BSA: cf. 27 1 42 5 et 31 5 || 19[2] η] και B† || 20[2] την > B || 21[1] συνετον] αγαθον B || 24[2] ιλαρυνης S || 25[1] τετελ⟨ε⟩ιωκως S*† || 26[1] ψυχην] pr. την S† | 26[2] ante 26[1] tr. S*†, 26[2] > BA | μισουμενη] -νω S*†, μισουση σε ScV(†) || 27[1] καρδια] δυναμ⟨ε⟩ι A†: ex 30 | σου 1[0] > B || 28[1] εγενηθης B || 30[1] δυναμει] + σου S | 30[2] λειτουργους αυτου] -γουντας αυτω S*† || 31[3] απαρχης B*† | βραχιονος S*† | 31[4] αγιων > B†

32 Καὶ πτωχῷ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου,
ἵνα τελειωθῇ ἡ εὐλογία σου.
33 χάρις δόματος ἔναντι παντὸς ζῶντος,
καὶ ἐπὶ νεκρῷ μὴ ἀποκωλύσῃς χάριν.
34 μὴ ὑστέρει ἀπὸ κλαιόντων
καὶ μετὰ πενθούντων πένθησον.
35 μὴ ὄκνει ἐπισκέπτεσθαι ἄρρωστον ἄνθρωπον·
ἐκ γὰρ τῶν τοιούτων ἀγαπηθήσῃ.
36 ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις σου μιμνῄσκου τὰ ἔσχατά σου,
καὶ εἰς τὸν αἰῶνα οὐχ ἁμαρτήσεις.
8 1 Μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου δυνάστου,
μήποτε ἐμπέσῃς εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ.
2 μὴ ἔριζε μετὰ ἀνθρώπου πλουσίου,
μήποτε ἀντιστήσῃ σου τὴν ὁλκήν·
πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσεν τὸ χρυσίον
καὶ καρδίας βασιλέων ἐξέκλινεν.
3 μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου γλωσσώδους
καὶ μὴ ἐπιστοιβάσῃς ἐπὶ τὸ πῦρ αὐτοῦ ξύλα.
4 μὴ πρόσπαιζε ἀπαιδεύτῳ,
ἵνα μὴ ἀτιμάζωνται οἱ πρόγονοί σου.
5 μὴ ὀνείδιζε ἄνθρωπον ἀποστρέφοντα ἀπὸ ἁμαρτίας·
μνήσθητι ὅτι πάντες ἐσμὲν ἐν ἐπιτίμοις.
6 μὴ ἀτιμάσῃς ἄνθρωπον ἐν γήρᾳ αὐτοῦ·
καὶ γὰρ ἐξ ἡμῶν γηράσκουσιν.
7 μὴ ἐπίχαιρε ἐπὶ νεκρῷ·
μνήσθητι ὅτι πάντες τελευτῶμεν.
8 μὴ παρίδῃς διήγημα σοφῶν
καὶ ἐν ταῖς παροιμίαις αὐτῶν ἀναστρέφου·
ὅτι παρ᾽ αὐτῶν μαθήσῃ παιδείαν
καὶ λειτουργῆσαι μεγιστᾶσιν.
9 μὴ ἀστόχει διηγήματος γερόντων,
καὶ γὰρ αὐτοὶ ἔμαθον παρὰ τῶν πατέρων αὐτῶν·
ὅτι παρ᾽ αὐτῶν μαθήσῃ σύνεσιν
καὶ ἐν καιρῷ χρείας δοῦναι ἀπόκρισιν.
10 μὴ ἔκκαιε ἄνθρακας ἁμαρτωλοῦ,
μὴ ἐμπυρισθῇς ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ.

33[1] χαρισμα S || **35**[1] αρρ. ανθρωπον S†] **tr. mu.**, ανθρωπον > BA
8 2[2] σου / την ολκην] tr. S*† || 5[2] επιτιμοις B*S*AV† (ab ἐπίτιμον nomine per multa saecula usitatissimo, cf. Preisigke Wörterbuch der griech. Papyrusurkunden I 582)] -μιοις rel.: cf. **9** 5 Mac. II **6** 13 || **6**[1] ανθρ.] ανδρα A | γηρα (cf. **3** 12 **25** 3)] γηρει B: cf. Thack. § 10, 16 || **8**[3] παιδ.] σοφιαν S || **10**[1] ανθρακα S*V pau.

11 μὴ ἐξαναστῇς ἀπὸ προσώπου ὑβριστοῦ,
ἵνα μὴ ἐγκαθίσῃ ὡς ἔνεδρον τῷ στόματί σου.
12 μὴ δανείσῃς ἀνθρώπῳ ἰσχυροτέρῳ σου·
καὶ ἐὰν δανείσῃς, ὡς ἀπολωλεκὼς γίνου.
13 μὴ ἐγγυήσῃ ὑπὲρ δύναμίν σου·
καὶ ἐὰν ἐγγυήσῃ, ὡς ἀποτείσων φρόντιζε.
14 μὴ δικάζου μετὰ κριτοῦ·
κατὰ γὰρ τὴν δόξαν αὐτοῦ κρινοῦσιν αὐτῷ.
15 μετὰ τολμηροῦ μὴ πορεύου ἐν ὁδῷ,
ἵνα μὴ βαρύνηται κατὰ σοῦ·
αὐτὸς γὰρ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιήσει,
καὶ τῇ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ συναπολῇ.
16 μετὰ θυμώδους μὴ ποιήσῃς μάχην
καὶ μὴ διαπορεύου μετ' αὐτοῦ τὴν ἔρημον·
ὅτι ὡς οὐδὲν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ αἷμα,
καὶ ὅπου οὐκ ἔστιν βοήθεια, καταβαλεῖ σε.
17 μετὰ μωροῦ μὴ συμβουλεύου·
οὐ γὰρ δυνήσεται λόγον στέξαι.
18 ἐνώπιον ἀλλοτρίου μὴ ποιήσῃς κρυπτόν·
οὐ γὰρ γινώσκεις τί τέξεται.
19 παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἔκφαινε σὴν καρδίαν,
καὶ μὴ ἀναφερέτω σοι χάριν.
9 1 Μὴ ζήλου γυναῖκα τοῦ κόλπου σου
μηδὲ διδάξῃς ἐπὶ σεαυτὸν παιδείαν πονηράν.
2 μὴ δῷς γυναικὶ τὴν ψυχήν σου
ἐπιβῆναι αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἰσχύν σου.
3 μὴ ὑπάντα γυναικὶ ἑταιριζομένῃ,
μήποτε ἐμπέσῃς εἰς τὰς παγίδας αὐτῆς.
4 μετὰ ψαλλούσης μὴ ἐνδελέχιζε,
μήποτε ἁλῷς ἐν τοῖς ἐπιχειρήμασιν αὐτῆς.
5 παρθένον μὴ καταμάνθανε,
μήποτε σκανδαλισθῇς ἐν τοῖς ἐπιτιμίοις αὐτῆς.
6 μὴ δῷς πόρναις τὴν ψυχήν σου,
ἵνα μὴ ἀπολέσῃς τὴν κληρονομίαν σου.
7 μὴ περιβλέπου ἐν ῥύμαις πόλεως
καὶ ἐν ταῖς ἐρήμοις αὐτῆς μὴ πλανῶ.
8 ἀπόστρεψον ὀφθαλμὸν ἀπὸ γυναικὸς εὐμόρφου
καὶ μὴ καταμάνθανε κάλλος ἀλλότριον·

15[2] βαρυν.] pr. κατα B†, -νη τα S*† || **19**[1] σην καρδ.] καρδ. σου SA
9 1[2] παιδ.] καρδιαν S† || **5**[2] σκανδαλισθης] -λιση σε SV† || **6**[2] ινα μη ατιμαζωνται οι προγονοι σου S*†: ex **8** 4; > V† || **7**[2] ερημοις] ρυμαις S*† || **8**[1] οφθ.] + σου S[c]

ἐν κάλλει γυναικὸς πολλοὶ ἐπλανήθησαν,
καὶ ἐκ τούτου φιλία ὡς πῦρ ἀνακαίεται.
9 μετὰ ὑπάνδρου γυναικὸς μὴ κάθου τὸ σύνολον
καὶ μὴ συμβολοκοπήσῃς μετ᾽ αὐτῆς ἐν οἴνῳ,
μήποτε ἐκκλίνῃ ἡ ψυχή σου ἐπ᾽ αὐτὴν
καὶ τῷ πνεύματί σου ὀλίσθῃς εἰς ἀπώλειαν.
10 Μὴ ἐγκαταλίπῃς φίλον ἀρχαῖον,
ὁ γὰρ πρόσφατος οὐκ ἔστιν ἔφισος αὐτῷ·
οἶνος νέος φίλος νέος·
ἐὰν παλαιωθῇ, μετ᾽ εὐφροσύνης πίεσαι αὐτόν.
11 μὴ ζηλώσῃς δόξαν ἁμαρτωλοῦ·
οὐ γὰρ οἶδας τί ἔσται ἡ καταστροφὴ αὐτοῦ.
12 μὴ εὐδοκήσῃς ἐν εὐδοκίᾳ ἀσεβῶν·
μνήσθητι ὅτι ἕως ᾅδου οὐ μὴ δικαιωθῶσιν.
13 μακρὰν ἄπεχε ἀπὸ ἀνθρώπου, ὃς ἔχει ἐξουσίαν τοῦ φονεύειν,
καὶ οὐ μὴ ὑποπτεύσῃς φόβον θανάτου·
κἂν προσέλθῃς, μὴ πλημμελήσῃς,
ἵνα μὴ ἀφέληται τὴν ζωήν σου·
ἐπίγνωθι ὅτι ἐν μέσῳ παγίδων διαβαίνεις
καὶ ἐπὶ ἐπάλξεων πόλεως περιπατεῖς.
14 κατὰ τὴν ἰσχύν σου στόχασαι τοὺς πλησίον
καὶ μετὰ σοφῶν συμβουλεύου.
15 μετὰ συνετῶν ἔστω ὁ διαλογισμός σου
καὶ πᾶσα διήγησίς σου ἐν νόμῳ ὑψίστου.
16 ἄνδρες δίκαιοι ἔστωσαν σύνδειπνοί σου,
καὶ ἐν φόβῳ κυρίου ἔστω τὸ καύχημά σου.
17 ἐν χειρὶ τεχνιτῶν ἔργον ἐπαινεσθήσεται,
καὶ ὁ ἡγούμενος λαοῦ σοφὸς ἐν λόγῳ αὐτοῦ.
18 φοβερὸς ἐν πόλει αὐτοῦ ἀνὴρ γλωσσώδης,
καὶ ὁ προπετὴς ἐν λόγῳ αὐτοῦ μισηθήσεται.
10 1 Κριτὴς σοφὸς παιδεύσει τὸν λαὸν αὐτοῦ,
καὶ ἡγεμονία συνετοῦ τεταγμένη ἔσται.
2 κατὰ τὸν κριτὴν τοῦ λαοῦ οὕτως καὶ οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ,
καὶ κατὰ τὸν ἡγούμενον τῆς πόλεως πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν.

9[2] μετ αυτης / εν οινω] tr. Sc† | 9[4] ολισθης (ab aor. II ὤλισθον) SVmu. (cf. 28 26)] -θησης (ab aor. I ὠλίσθησα) B: cf. 14 1 25 8 3 24; -θηση A || 10[2] επισος A: cf. 31 27 et Thack. p. 126 || 11[2] τι] τις S*A || 12[1] εν > SA || 13[1] εξουσιας S*† | φονευσαι B*† | 13[2] φοβω S*† | 13[3] καν] και μην S*† | 13[4] αφελη A† | 13[5] παγιδος A† | 13[6] πολεων BASc || 14[1] τους] τω A† | 14[2] συμβουλ.] συμ > SA || 15[1]] pr. και B | 15[2] πασα] + η ASc || 17[1] επαινεσθ. B*S*A†] σ > rel.: cf. Thack. p. 219 | 17[2] λογοις S*†
10 2[1] λαου] + αυτου BS*A | και > S*A

3 βασιλεὺς ἀπαίδευτος ἀπολεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ,
καὶ πόλις οἰκισθήσεται ἐν συνέσει δυναστῶν.
4 ἐν χειρὶ κυρίου ἡ ἐξουσία τῆς γῆς,
καὶ τὸν χρήσιμον ἐγερεῖ εἰς καιρὸν ἐπ' αὐτῆς.
5 ἐν χειρὶ κυρίου εὐοδία ἀνδρός,
καὶ προσώπῳ γραμματέως ἐπιθήσει δόξαν αὐτοῦ.
6 Ἐπὶ παντὶ ἀδικήματι μὴ μηνιάσῃς τῷ πλησίον
καὶ μὴ πρᾶσσε μηδὲν ἐν ἔργοις ὕβρεως.
7 μισητὴ ἔναντι κυρίου καὶ ἀνθρώπων ὑπερηφανία,
καὶ ἐξ ἀμφοτέρων πλημμελὴς ἡ ἀδικία.
8 βασιλεία ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος μετάγεται
διὰ ἀδικίας καὶ ὕβρεις καὶ χρήματα.
9 τί ὑπερηφανεύεται γῆ καὶ σποδός;
ὅτι ἐν ζωῇ ἔρριψα τὰ ἐνδόσθια αὐτοῦ.
10 μακρὸν ἀρρώστημα, σκώπτει ἰατρός·
καὶ βασιλεὺς σήμερον, καὶ αὔριον τελευτήσει.
11 ἐν γὰρ τῷ ἀποθανεῖν ἄνθρωπον
κληρονομήσει ἑρπετὰ καὶ θηρία καὶ σκώληκας.
12 Ἀρχὴ ὑπερηφανίας ἀνθρώπου ἀφίστασθαι ἀπὸ κυρίου,
καὶ ἀπὸ τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν ἀπέστη ἡ καρδία αὐτοῦ.
13 ὅτι ἀρχὴ ὑπερηφανίας ἁμαρτία,
καὶ ὁ κρατῶν αὐτῆς ἐξομβρήσει βδέλυγμα·
διὰ τοῦτο παρεδόξασεν κύριος τὰς ἐπαγωγὰς
καὶ κατέστρεψεν εἰς τέλος αὐτούς.
14 θρόνους ἀρχόντων καθεῖλεν ὁ κύριος
καὶ ἐκάθισεν πραεῖς ἀντ' αὐτῶν·
15 ῥίζας ἐθνῶν ἐξέτιλεν ὁ κύριος
καὶ ἐφύτευσεν ταπεινοὺς ἀντ' αὐτῶν·
16 χώρας ἐθνῶν κατέστρεψεν ὁ κύριος
καὶ ἀπώλεσεν αὐτὰς ἕως θεμελίων γῆς·
17 ἐξῆρεν ἐξ αὐτῶν καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς
καὶ κατέπαυσεν ἀπὸ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.
18 οὐκ ἔκτισται ἀνθρώποις ὑπερηφανία
οὐδὲ ὀργὴ θυμοῦ γεννήμασιν γυναικῶν.

4^1 η > B || 5^2 αυτου > S^c || 6^1 μηνιασης (cf. 40 4^4)] α > SA: cf. 28 7 || 7^1 υπερηφ.] pr. η S^c | 7^2 πλημμελης η αδικια Ra.] -λησῃ αδ. S*AV†, -λησει αδ. pl., -λησει αδικα B†, -λ⟨ε⟩ια αδικιας S^c || 9^2 εν ζωη (+ αυτου compl.) ερριψα] και εν γη αυτου εκριψ⟨ε⟩ι S^c† || 10^1 ιατρον S^c† | 10^2 σημ. και αυρ.] σημ. και αυτος αυρ. S*†, ος σημ. αυρ. δε S^c† || 11^2 και ult. > B†, και σκωλ. > S*† | σκωληκες S^sV† || 12^1 αφιστασθαι pau.] -σταμενου BSA || 13^1 υπερηφανια αμαρτιας A*(†) || 15^1 εξετ(ε)ιλεν] εξειλεν S*, εξηρεν V† | ο > S || 16^2 εως] εκ CS^c† || 17^1 εξηρανεν B | εξ αυτων] αυτους AS^c | 17^2 απο] εκ S || 18^2 γενν.] pr. εν S^c

19 Σπέρμα ἔντιμον ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου.
σπέρμα ἔντιμον ποῖον; οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον.
σπέρμα ἄτιμον ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου.
σπέρμα ἄτιμον ποῖον; οἱ παραβαίνοντες ἐντολάς.
20 ἐν μέσῳ ἀδελφῶν ὁ ἡγούμενος αὐτῶν ἔντιμος,
καὶ οἱ φοβούμενοι κύριον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.
22 πλούσιος καὶ ἔνδοξος καὶ πτωχός,
τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου.
23 οὐ δίκαιον ἀτιμάσαι πτωχὸν συνετόν,
καὶ οὐ καθήκει δοξάσαι ἄνδρα ἁμαρτωλόν.
24 μεγιστὰν καὶ κριτὴς καὶ δυνάστης δοξασθήσεται,
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῶν τις μείζων τοῦ φοβουμένου τὸν κύριον.
25 οἰκέτῃ σοφῷ ἐλεύθεροι λειτουργήσουσιν,
καὶ ἀνὴρ ἐπιστήμων οὐ γογγύσει.
26 Μὴ σοφίζου ποιῆσαι τὸ ἔργον σου
καὶ μὴ δοξάζου ἐν καιρῷ στενοχωρίας σου.
27 κρείσσων ἐργαζόμενος καὶ περισσεύων ἐν πᾶσιν
ἢ περιπατῶν δοξαζόμενος καὶ ἀπορῶν ἄρτων.
28 τέκνον, ἐν πραΰτητι δόξασον τὴν ψυχήν σου
καὶ δὸς αὐτῇ τιμὴν κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς.
29 τὸν ἁμαρτάνοντα εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίς δικαιώσει;
καὶ τίς δοξάσει τὸν ἀτιμάζοντα τὴν ζωὴν αὐτοῦ;
30 πτωχὸς δοξάζεται δι᾽ ἐπιστήμην αὐτοῦ,
καὶ πλούσιος δοξάζεται διὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ.
31 ὁ δεδοξασμένος ἐν πτωχείᾳ, καὶ ἐν πλούτῳ ποσαχῶς;
καὶ ὁ ἄδοξος ἐν πλούτῳ, καὶ ἐν πτωχείᾳ ποσαχῶς;
11 1 σοφία ταπεινοῦ ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐτοῦ
καὶ ἐν μέσῳ μεγιστάνων καθίσει αὐτόν.
2 Μὴ αἰνέσῃς ἄνδρα ἐν κάλλει αὐτοῦ
καὶ μὴ βδελύξῃ ἄνθρωπον ἐν ὁράσει αὐτοῦ.
3 μικρὰ ἐν πετεινοῖς μέλισσα,
καὶ ἀρχὴ γλυκασμάτων ὁ καρπὸς αὐτῆς.
4 ἐν περιβολῇ ἱματίων μὴ καυχήσῃ

19^{4} ποιον > S*† || 20] + (21) προσληψεως(sic unus cod., Fr.; σ>mss.) αρχη φοβος κυριου, εκβολης δε αρχη σκληρυσμος και υπερηφανια pau. || 23^{2} καθηκεν BA || 24^{2} αυτων τις] tr. S | των φοβουμενων AC† || 25^{1} σοφω] συνετω S* || 27^{1} και] pr. η S*† | και περισσευων / εν πασιν] tr. Sc†, και περ. > B | 27^{2} η περιπατων] + η B†, περιπ. > S | απορων] υστερων A† || 29^{1} την > A† | 29^{2} δοξαζει SV† || 30^{1} επιστημης Sc || 31^{1} δεδοξασμενος] δε δοξαζομενος B, δοξαζομενος S | πτωχεια ... πλουτω] tr. S | ποσαπλως S | 31^{2} πλουτω ... πτωχεια] tr. S | και ult. > B*S* | ποσαπλως Sc†
11 1^{1} ανυψωσεν B | αυτου > B† || 2^{1} ανδρα] ανθρωπον S† (non C) | 2^{2} ανθρ.] ανδρα SC† | θρασει S† || 3^{1} μελ.] pr. η S | 3^{2}] + εστιν Sc†

καὶ ἐν ἡμέρᾳ δόξης μὴ ἐπαίρου·
ὅτι θαυμαστὰ τὰ ἔργα κυρίου,
καὶ κρυπτὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀνθρώποις.
5 πολλοὶ τύραννοι ἐκάθισαν ἐπὶ ἐδάφους,
ὁ δὲ ἀνυπονόητος ἐφόρεσεν διάδημα.
6 πολλοὶ δυνάσται ἠτιμάσθησαν σφόδρα,
καὶ ἔνδοξοι παρεδόθησαν εἰς χεῖρας ἑτέρων.
7 Πρὶν ἐξετάσῃς, μὴ μέμψῃ·
νόησον πρῶτον καὶ τότε ἐπιτίμα.
8 πρὶν ἢ ἀκοῦσαι μὴ ἀποκρίνου
καὶ ἐν μέσῳ λόγων μὴ παρεμβάλλου.
9 περὶ πράγματος, οὗ οὐκ ἔστιν σοι χρεία, μὴ ἔριζε
καὶ ἐν κρίσει ἁμαρτωλῶν μὴ συνέδρευε.
10 Τέκνον, μὴ περὶ πολλὰ ἔστωσαν αἱ πράξεις σου·
ἐὰν πληθύνῃς, οὐκ ἀθῳωθήσῃ·
καὶ ἐὰν διώκῃς, οὐ μὴ καταλάβῃς·
καὶ οὐ μὴ ἐκφύγῃς διαδράς.
11 ἔστιν κοπιῶν καὶ πονῶν καὶ σπεύδων,
καὶ τόσῳ μᾶλλον ὑστερεῖται.
12 ἔστιν νωθρὸς προσδεόμενος ἀντιλήμψεως,
ὑστερῶν ἰσχύι καὶ πτωχείᾳ περισσεύει·
καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπέβλεψαν αὐτῷ εἰς ἀγαθά,
καὶ ἀνώρθωσεν αὐτὸν ἐκ ταπεινώσεως αὐτοῦ
13 καὶ ἀνύψωσεν κεφαλὴν αὐτοῦ,
καὶ ἀπεθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ πολλοί.
14 ἀγαθὰ καὶ κακά, ζωὴ καὶ θάνατος,
πτωχεία καὶ πλοῦτος παρὰ κυρίου ἐστίν.
17 δόσις κυρίου παραμένει εὐσεβέσιν,
καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα εὐοδωθήσεται.
18 ἔστιν πλουτῶν ἀπὸ προσοχῆς καὶ σφιγγίας αὐτοῦ,
καὶ αὕτη ἡ μερὶς τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ·
19 ἐν τῷ εἰπεῖν αὐτόν Εὗρον ἀνάπαυσιν
καὶ νῦν φάγομαι ἐκ τῶν ἀγαθῶν μου,
καὶ οὐκ οἶδεν τίς καιρὸς παρελεύσεται
καὶ καταλείψει αὐτὰ ἑτέροις καὶ ἀποθανεῖται.

4^{4} ανθρ.] pr. εν B || 6^{2} εταιρων B*S† || 7^{1} πριν] + η SA || 8^{1} πριν η] η > SA || 9^{1} χρεια (cf. 3 22)] > SA || 10^{2} εαν] + γαρ S | αθωος εση S* || 11^{2} τοσω (cf. 13 9)] τοσουτω S*Bc, ποσω A† || 12^{1} προσδ.] pr. και BSc | 12^{2} ισχυι] pr. εν Sc† | περισσευων S | 12^{3} ο οφθαλμος et επεβλεψεν S*V pau. || 14] + (15) σοφια και επιστημη και γνωσις νομου παρα κυριου, αγαπησις και οδοι καλων εργων παρ αυτου εστιν (16) πλανη και σκοτος αμαρτωλοις συνεκτισται, τοις δε γαυριωσιν επι κακια συγγηρα κακα V compl. || 17^{1} ευλαβεσιν Sc† | 17^{2} ευοδωθ.] ευ δοθ. S† || 18^{2} του] pr. απο S*

20 Στῆθι ἐν διαθήκῃ σου καὶ ὁμίλει ἐν αὐτῇ
καὶ ἐν τῷ ἔργῳ σου παλαιώθητι.
21 μὴ θαύμαζε ἐν ἔργοις ἁμαρτωλοῦ,
πίστευε δὲ κυρίῳ καὶ ἔμμενε τῷ πόνῳ σου·
ὅτι κοῦφον ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου
διὰ τάχους ἐξάπινα πλουτίσαι πένητα.
22 εὐλογία κυρίου ἐν μισθῷ εὐσεβοῦς,
καὶ ἐν ὥρᾳ ταχινῇ ἀναθάλλει εὐλογίαν αὐτοῦ.
23 μὴ εἴπῃς Τίς ἐστίν μου χρεία,
καὶ τίνα ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μου τὰ ἀγαθά;
24 μὴ εἴπῃς Αὐτάρκη μοί ἐστιν,
καὶ τί ἀπὸ τοῦ νῦν κακωθήσομαι;
25 ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθῶν ἀμνησία κακῶν,
καὶ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν οὐ μνησθήσεται ἀγαθῶν·
26 ὅτι κοῦφον ἔναντι κυρίου ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς
ἀποδοῦναι ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ.
27 κάκωσις ὥρας ἐπιλησμονὴν ποιεῖ τρυφῆς,
καὶ ἐν συντελείᾳ ἀνθρώπου ἀποκάλυψις ἔργων αὐτοῦ.
28 πρὸ τελευτῆς μὴ μακάριζε μηδένα,
καὶ ἐν τέκνοις αὐτοῦ γνωσθήσεται ἀνήρ.
29 Μὴ πάντα ἄνθρωπον εἴσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου·
πολλὰ γὰρ τὰ ἔνεδρα τοῦ δολίου.
30 πέρδιξ θηρευτὴς ἐν καρτάλλῳ, οὕτως καρδία ὑπερηφάνου,
καὶ ὡς ὁ κατάσκοπος ἐπιβλέπει πτῶσιν·
31 τὰ γὰρ ἀγαθὰ εἰς κακὰ μεταστρέφων ἐνεδρεύει
καὶ ἐν τοῖς αἱρετοῖς ἐπιθήσει μῶμον.
32 ἀπὸ σπινθῆρος πυρὸς πληθύνεται ἀνθρακιά,
καὶ ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς εἰς αἷμα ἐνεδρεύει.
33 πρόσεχε ἀπὸ κακούργου, πονηρὰ γὰρ τεκταίνει,
μήποτε μῶμον εἰς τὸν αἰῶνα δῷ σοι.
34 ἐνοίκισον ἀλλότριον, καὶ διαστρέψει σε ἐν ταραχαῖς
καὶ ἀπαλλοτριώσει σε τῶν ἰδίων σου.
12 1 Ἐὰν εὖ ποιῇς, γνῶθι τίνι ποιεῖς,
καὶ ἔσται χάρις τοῖς ἀγαθοῖς σου.
2 εὖ ποίησον εὐσεβεῖ, καὶ εὑρήσεις ἀνταπόδομα,
καὶ εἰ μὴ παρ᾽ αὐτοῦ, ἀλλὰ παρὰ τοῦ ὑψίστου.
3 οὐκ ἔσται ἀγαθὰ τῷ ἐνδελεχίζοντι εἰς κακὰ

21[2] δε > B† | κυριω] pr. τω B || **22**[1] εν μισθω] εμμεσω A† || **23**[2] μου τα] μοι S* || **25**[1] αγαθη A || **26**[1] εναντι] εν οφθαλμοις A || **28**[2] ανηρ > A† || **30**[1] καρταλλω] + αυτου S*† || **31**[2] αιρετοις] ερετοις pau., ετεροις A† || 32[1] πληθυνθησεται B*Sc || 33[1] τεκταινεται S*: cf. 27 22 || 34[1] ταραχη S
12 2[2] παρ] παρα B† | του > B || **3**[1] εστιν B

καὶ τῷ ἐλεημοσύνην μὴ χαριζομένῳ.
4 δὸς τῷ εὐσεβεῖ καὶ μὴ ἀντιλάβῃ τοῦ ἁμαρτωλοῦ.
5 εὖ ποίησον ταπεινῷ καὶ μὴ δῷς ἀσεβεῖ·
ἐμπόδισον τοὺς ἄρτους αὐτοῦ καὶ μὴ δῷς αὐτῷ,
ἵνα μὴ ἐν αὐτοῖς σε δυναστεύσῃ·
διπλάσια γὰρ κακὰ εὑρήσεις
ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς, οἷς ἂν ποιήσῃς αὐτῷ.
6 ὅτι καὶ ὁ ὕψιστος ἐμίσησεν ἁμαρτωλοὺς
καὶ τοῖς ἀσεβέσιν ἀποδώσει ἐκδίκησιν.
7 δὸς τῷ ἀγαθῷ καὶ μὴ ἀντιλάβῃ τοῦ ἁμαρτωλοῦ.
8 Οὐκ ἐκδικηθήσεται ἐν ἀγαθοῖς ὁ φίλος,
καὶ οὐ κρυβήσεται ἐν κακοῖς ὁ ἐχθρός.
9 ἐν ἀγαθοῖς ἀνδρὸς οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν λύπῃ,
καὶ ἐν τοῖς κακοῖς αὐτοῦ καὶ ὁ φίλος διαχωρισθήσεται.
10 μὴ πιστεύσῃς τῷ ἐχθρῷ σου εἰς τὸν αἰῶνα·
ὡς γὰρ ὁ χαλκὸς ἰοῦται, οὕτως ἡ πονηρία αὐτοῦ·
11 καὶ ἐὰν ταπεινωθῇ καὶ πορεύηται συγκεκυφώς,
ἐπίστησον τὴν ψυχήν σου καὶ φύλαξαι ἀπ᾽ αὐτοῦ
καὶ ἔσῃ αὐτῷ ὡς ἐκμεμαχὼς ἔσοπτρον
καὶ γνώσῃ ὅτι οὐκ εἰς τέλος κατίωσεν.
12 μὴ στήσῃς αὐτὸν παρὰ σεαυτῷ,
μὴ ἀνατρέψας σε στῇ ἐπὶ τὸν τόπον σου·
μὴ καθίσῃς αὐτὸν ἐκ δεξιῶν σου,
μήποτε ζητήσῃ τὴν καθέδραν σου
καὶ ἐπ᾽ ἐσχάτων ἐπιγνώσῃ τοὺς λόγους μου
καὶ ἐπὶ τῶν ῥημάτων μου κατανυγήσῃ.
13 τίς ἐλεήσει ἐπαοιδὸν ὀφιόδηκτον
καὶ πάντας τοὺς προσάγοντας θηρίοις;
14 οὕτως τὸν προσπορευόμενον ἀνδρὶ ἁμαρτωλῷ
καὶ συμφυρόμενον ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ.
15 ὥραν μετὰ σοῦ διαμενεῖ,
καὶ ἐὰν ἐκκλίνῃς, οὐ μὴ καρτερήσῃ.
16 καὶ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ γλυκανεῖ ὁ ἐχθρὸς

4 αντιλαμβανου A†: cf. 7 | του > S || 5^{1} ταπεινω] pr. τω B† | ασεβει] pr. τω S^{c}† | 5^{2} αυτου > S*† | 5^{4} ευρησουσιν A† | 5^{5} ποιης S* || 7 αντιλαβου A†: cf. 4 | του > SA || 8^{1} ουκ εκδικηθ.] ουκ εκδιωχθ. pau., ουκ ενβληθ. A†, ουκ εκβληθ. pau., ου γνωσθ. S^{c}†, ουκ επιγνωσθ. pau., ουκ εκφανησεται pau.; ου κρυβησεται pau.: ex 8^{2} || 11^{2} τη ψυχη A† | 11^{4} κατιωται A† || 12^{1} σεαυτον BV pau. | 12^{2} αναστρεψας SA: cf. 16^{2} | του τοπου S^{c}† | 12^{5} εσχατω BV†: cf. 1 13 | 12^{6}] + μη δεσμευσεις δις αμαρτιαν, εν γαρ μια ουκ αθωωθηση B^{s}† || 14^{2} συνφυρουμ. S†, συμφερομ. A† || 16^{1} γλυκαινει S*V† | 16^{1} fin.] + και πολλα ψιθυρισει και ερει σοι καλα λεγων B^{s}†

καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ βουλεύσεται ἀνατρέψαι σε εἰς βόθρον·
ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ δακρύσει ὁ ἐχθρός,
καὶ ἐὰν εὕρῃ καιρόν, οὐκ ἐμπλησθήσεται ἀφ᾿ αἵματος.
17 κακὰ ἐὰν ὑπαντήσῃ σοι, εὑρήσεις αὐτὸν πρότερον ἐκεῖ σου,
καὶ ὡς βοηθῶν ὑποσχάσει πτέρναν σου·
18 τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κινήσει καὶ ἐπικροτήσει ταῖς χερσὶν αὐτοῦ
καὶ πολλὰ διαψιθυρίσει καὶ ἀλλοιώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.
13 1 Ὁ ἁπτόμενος πίσσης μολυνθήσεται,
καὶ ὁ κοινωνῶν ὑπερηφάνῳ ὁμοιωθήσεται αὐτῷ.
2 βάρος ὑπὲρ σὲ μὴ ἄρῃς
καὶ ἰσχυροτέρῳ σου καὶ πλουσιωτέρῳ μὴ κοινώνει.
τί κοινωνήσει χύτρα πρὸς λέβητα;
αὕτη προσκρούσει, καὶ αὕτη συντριβήσεται.
3 πλούσιος ἠδίκησεν, καὶ αὐτὸς προσενεβριμήσατο·
πτωχὸς ἠδίκηται, καὶ αὐτὸς προσδεηθήσεται.
4 ἐὰν χρησιμεύσῃς, ἐργᾶται ἐν σοί·
καὶ ἐὰν ὑστερήσῃς, καταλείψει σε.
5 ἐὰν ἔχῃς, συμβιώσεταί σοι
καὶ ἀποκενώσει σε, καὶ αὐτὸς οὐ πονέσει.
6 χρείαν ἔσχηκέν σου, καὶ ἀποπλανήσει σε
καὶ προσγελάσεταί σοι καὶ δώσει σοι ἐλπίδα·
λαλήσει σοι καλὰ καὶ ἐρεῖ Τίς ἡ χρεία σου;
7 καὶ αἰσχυνεῖ σε ἐν τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ,
ἕως οὗ ἀποκενώσῃ σε δὶς ἢ τρίς,
καὶ ἐπ᾿ ἐσχάτων καταμωκήσεταί σου·
μετὰ ταῦτα ὄψεταί σε καὶ καταλείψει σε
καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κινήσει ἐπὶ σοί.
8 πρόσεχε μὴ ἀποπλανηθῇς
καὶ μὴ ταπεινωθῇς ἐν ἀφροσύνῃ σου.
9 Προσκαλεσαμένου σε δυνάστου ὑποχωριῶν γίνου,
καὶ τόσῳ μᾶλλόν σε προσκαλέσεται·
10 μὴ ἔμπιπτε, μὴ ἀπωσθῇς,
καὶ μὴ μακρὰν ἀφίστω, ἵνα μὴ ἐπιλησθῇς.
11 μὴ ἔπεχε ἰσηγορεῖσθαι μετ᾿ αὐτοῦ
καὶ μὴ πίστευε τοῖς πλείοσιν λόγοις αὐτοῦ·

16^{2} τη > S*† | αναστρεψαι S: cf. 12^{2} | 16^{3} εν > S*† || 17^{1} εαν] αν B | εκει σου BS*AV] tr. S^{c}pl. || 18^{1} την κεφ. αυτου / κιν.] tr. B† | αυτου 2^{0} > S* | 18^{2} διαψιθυριζει A†

13 2^{2} πλουσ.] + σου SA | 2^{3} κυθρα S†: cf. Thack. § 7, 8 || 3^{2} προσαπ⟨ε⟩ιληθ. S || 6^{3} σοι > S† || 7^{2} αποκενωσει SA | 7^{3} εσχατω BS*A pau.: cf. 1 13 | 7^{4} καλυψει S† || 8^{2} μη > S | αφροσυνη unus cod.] ευφροσ. rel.: cf. 24^{2} || 9^{2} σε προσκαλ.] tr. B || 10^{1} μη 2^{0}] pr. ινα B || 11^{1} εισηγορ. BSACV

ἐκ πολλῆς γὰρ λαλιᾶς πειράσει σε
καὶ ὡς προσγελῶν ἐξετάσει σε.
12 ἀνελεήμων ὁ μὴ συντηρῶν λόγους
καὶ οὐ μὴ φείσηται περὶ κακώσεως καὶ δεσμῶν.
13 συντήρησον καὶ πρόσεχε σφοδρῶς,
ὅτι μετὰ τῆς πτώσεώς σου περιπατεῖς.
15 Πᾶν ζῷον ἀγαπᾷ τὸ ὅμοιον αὐτῷ
καὶ πᾶς ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐτοῦ·
16 πᾶσα σὰρξ κατὰ γένος συνάγεται,
καὶ τῷ ὁμοίῳ αὐτοῦ προσκολληθήσεται ἀνήρ.
17 τί κοινωνήσει λύκος ἀμνῷ;
οὕτως ἁμαρτωλὸς πρὸς εὐσεβῆ.
18 τίς εἰρήνη ὑαίνῃ πρὸς κύνα;
καὶ τίς εἰρήνη πλουσίῳ πρὸς πένητα;
19 κυνήγια λεόντων ὄναγροι ἐν ἐρήμῳ·
οὕτως νομαὶ πλουσίων πτωχοί.
20 βδέλυγμα ὑπερηφάνῳ ταπεινότης·
οὕτως βδέλυγμα πλουσίῳ πτωχός.
21 πλούσιος σαλευόμενος στηρίζεται ὑπὸ φίλων,
ταπεινὸς δὲ πεσὼν προσαπωθεῖται ὑπὸ φίλων.
22 πλουσίου σφαλέντος πολλοὶ ἀντιλήμπτορες·
ἐλάλησεν ἀπόρρητα, καὶ ἐδικαίωσαν αὐτόν.
ταπεινὸς ἔσφαλεν, καὶ προσεπετίμησαν αὐτῷ·
ἐφθέγξατο σύνεσιν, καὶ οὐκ ἐδόθη αὐτῷ τόπος.
23 πλούσιος ἐλάλησεν, καὶ πάντες ἐσίγησαν
καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ ἀνύψωσαν ἕως τῶν νεφελῶν.
πτωχὸς ἐλάλησεν καὶ εἶπαν Τίς οὗτος;
κἂν προσκόψῃ, προσανατρέψουσιν αὐτόν.
24 ἀγαθὸς ὁ πλοῦτος, ᾧ μή ἐστιν ἁμαρτία,
καὶ πονηρὰ ἡ πτωχεία ἐν στόματι ἀσεβοῦς.
25 Καρδία ἀνθρώπου ἀλλοιοῖ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ,
ἐάν τε εἰς ἀγαθὰ ἐάν τε εἰς κακά.
26 ἴχνος καρδίας ἐν ἀγαθοῖς πρόσωπον ἱλαρόν,
καὶ εὕρεσις παραβολῶν διαλογισμοὶ μετὰ κόπων.
14 1 μακάριος ἀνήρ, ὃς οὐκ ὠλίσθησεν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ
καὶ οὐ κατενύγη ἐν λύπῃ ἁμαρτιῶν·

13] + (14) ακουων αυτα εν υπνω σου γρηγορησον, παση ζωη σου αγαπα τον κυριον, και επικαλου αυτον εις σωτηριαν σου pau. || 21[2] ταπ.] πτωχος S* || 22[3] εσφαλη A†: cf. Thack. p. 286 || 23[4] προσανατρεπουσιν A || 24[1] αγαθος] + εστιν A† | εστιν] pr. προσ Sc | 24[2] στομασιν B | ευσεβους B†: cf. 8[2] et Eccl. 3 16 || 25[2] τε 1[0] > B† || 26[2] ευρεσεις A | κοπου B
14 1[1] τω > BS | 1[2] αμαρτιας B

2 μακάριος οὗ οὐ κατέγνω ἡ ψυχὴ αὐτοῦ,
καὶ ὃς οὐκ ἔπεσεν ἀπὸ τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ.
3 Ἀνδρὶ μικρολόγῳ οὐ καλὸς ὁ πλοῦτος,
καὶ ἀνθρώπῳ βασκάνῳ ἵνα τί χρήματα;
4 ὁ συνάγων ἀπὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ συνάγει ἄλλοις,
καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ τρυφήσουσιν ἕτεροι.
5 ὁ πονηρὸς ἑαυτῷ τίνι ἀγαθὸς ἔσται;
καὶ οὐ μὴ εὐφρανθήσεται ἐν τοῖς χρήμασιν αὐτοῦ.
6 τοῦ βασκαίνοντος ἑαυτὸν οὐκ ἔστιν πονηρότερος,
καὶ τοῦτο ἀνταπόδομα τῆς κακίας αὐτοῦ·
7 κἂν εὖ ποιῇ, ἐν λήθῃ ποιεῖ,
καὶ ἐπ᾽ ἐσχάτων ἐκφαίνει τὴν κακίαν αὐτοῦ.
8 πονηρὸς ὁ βασκαίνων ὀφθαλμῷ,
ἀποστρέφων πρόσωπον καὶ ὑπερορῶν ψυχάς.
9 πλεονέκτου ὀφθαλμὸς οὐκ ἐμπίπλαται μερίδι,
καὶ ἀδικία πονηρὰ ἀναξηραίνει ψυχήν.
10 ὀφθαλμὸς πονηρὸς φθονερὸς ἐπ᾽ ἄρτῳ
καὶ ἐλλιπὴς ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτοῦ.
11 Τέκνον, καθὼς ἐὰν ἔχῃς, εὖ ποίει σεαυτὸν
καὶ προσφορὰς κυρίῳ ἀξίως πρόσαγε·
12 μνήσθητι ὅτι θάνατος οὐ χρονιεῖ
καὶ διαθήκη ᾅδου οὐχ ὑπεδείχθη σοι·
13 πρίν σε τελευτῆσαι εὖ ποίει φίλῳ
καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου ἔκτεινον καὶ δὸς αὐτῷ.
14 μὴ ἀφυστερήσῃς ἀπὸ ἀγαθῆς ἡμέρας,
καὶ μερὶς ἐπιθυμίας ἀγαθῆς μή σε παρελθάτω.
15 οὐχὶ ἑτέρῳ καταλείψεις τοὺς πόνους σου
καὶ τοὺς κόπους σου εἰς διαίρεσιν κλήρου;
16 δὸς καὶ λαβὲ καὶ ἀπάτησον τὴν ψυχήν σου,
ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ᾅδου ζητῆσαι τρυφήν.
17 πᾶσα σὰρξ ὡς ἱμάτιον παλαιοῦται·
ἡ γὰρ διαθήκη ἀπ᾽ αἰῶνος Θανάτῳ ἀποθανῇ.
18 ὡς φύλλον θάλλον ἐπὶ δένδρου δασέος,
τὰ μὲν καταβάλλει, ἄλλα δὲ φύει,
οὕτως γενεὰ σαρκὸς καὶ αἵματος,
ἡ μὲν τελευτᾷ, ἑτέρα δὲ γεννᾶται.

2[1] μακαρ.] + ανηρ A†: ex 1[1] || 4[2] τρυφησ.] pr. εν Sc || 7[2] εκφανει Sc || 8[1] οφθαλμω] -μον εαυτου A† || 9[1] πλεον.] + δε A† | μεριδα A† | 9[2] αναξηρανει BV† || 10[1] φθονερος] pr. ο Sc† || 11[1] σ(ε)αυτον BSA†] > V†, -τω rel.: cf. 13 12 2. 5 || 12[1] θαν.] pr. ο Sc | 12[2] υπεδ(ε)ιχθη] υποδιχθησεται Sc† || 14[1] απο αγ. > A† || 15[1] ετεροις SA | 15[2] διαιρεσ⟨ε⟩ις ASc | κληρων A || 16[1] αποτησον A†, απαιτησον S*†, αγιασον ScV | 16[2] αδη AV† | τρυφης A† || 18[3] ουτω(ς)] + και SA

19 πᾶν ἔργον σηπόμενον ἐκλείπει,
καὶ ὁ ἐργαζόμενος αὐτὸ μετ᾽ αὐτοῦ ἀπελεύσεται.
20 Μακάριος ἀνήρ, ὃς ἐν σοφίᾳ μελετήσει
καὶ ὃς ἐν συνέσει αὐτοῦ διαλεχθήσεται,
21 ὁ διανοούμενος τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ
καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτῆς ἐννοηθήσεται.
22 ἔξελθε ὀπίσω αὐτῆς ὡς ἰχνευτὴς
καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῆς ἐνέδρευε.
23 ὁ παρακύπτων διὰ τῶν θυρίδων αὐτῆς
καὶ ἐπὶ τῶν θυρωμάτων αὐτῆς ἀκροάσεται,
24 ὁ καταλύων σύνεγγυς τοῦ οἴκου αὐτῆς
καὶ πήξει πάσσαλον ἐν τοῖς τοίχοις αὐτῆς,
25 στήσει τὴν σκηνὴν αὐτοῦ κατὰ χεῖρας αὐτῆς
καὶ καταλύσει ἐν καταλύματι ἀγαθῶν,
26 θήσει τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν τῇ σκέπῃ αὐτῆς
καὶ ὑπὸ τοὺς κλάδους αὐτῆς αὐλισθήσεται,
27 σκεπασθήσεται ὑπ᾽ αὐτῆς ἀπὸ καύματος
καὶ ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς καταλύσει.
15 1 Ὁ φοβούμενος κύριον ποιήσει αὐτό,
καὶ ὁ ἐγκρατὴς τοῦ νόμου καταλήμψεται αὐτήν·
2 καὶ ὑπαντήσεται αὐτῷ ὡς μήτηρ
καὶ ὡς γυνὴ παρθενίας προσδέξεται αὐτόν·
3 ψωμιεῖ αὐτὸν ἄρτον συνέσεως
καὶ ὕδωρ σοφίας ποτίσει αὐτόν·
4 στηριχθήσεται ἐπ᾽ αὐτὴν καὶ οὐ μὴ κλιθῇ,
καὶ ἐπ᾽ αὐτῆς ἐφέξει καὶ οὐ μὴ καταισχυνθῇ·
5 καὶ ὑψώσει αὐτὸν παρὰ τοὺς πλησίον αὐτοῦ
καὶ ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ἀνοίξει τὸ στόμα αὐτοῦ·
6 εὐφροσύνην καὶ στέφανον ἀγαλλιάματος εὑρήσει
καὶ ὄνομα αἰῶνος κατακληρονομήσει.
7 οὐ μὴ καταλήμψονται αὐτὴν ἄνθρωποι ἀσύνετοι,
καὶ ἄνδρες ἁμαρτωλοὶ οὐ μὴ ἴδωσιν αὐτήν·
8 μακράν ἐστιν ὑπερηφανίας,
καὶ ἄνδρες ψεῦσται οὐ μὴ μνησθήσονται αὐτῆς.

20^1 μελετησει Sc(†)] τελευτησει BS*A | 20^2 διαδεχθ. A || 21^1 ο > A | 21^2 εννοηθ.] εν > B† || 22^2 οδοις] pr. ει B*†, pr. εισ Bc† || 24^2 και > Sc† | πησσει A† | τοιχοις] οικοις S*† || 26^1 θησει] και στησει S*A | τη > A | σκηνη S*† || 27^1] pr. και S*† | υπ] απ S*A
15 1^2 αυτην] -τον A(†) || 2^1 υπαντησει SA: cf. Thack. p. 231 || 3^2 ποτιει SA || 4^1 στηριχθ. (cf. 24 10 42 17)] στηρισθ. SACVpau.: cf. 39 32 et Thack. p. 223 | αυτον S*† | 4^2 αυτη ASc || 5^2 το > B || 6^1 ευρησει > BSc | 6^2 αιωνος (cf. 1 15 $2 9^2$ 44 18 45 7 49 12)] -νιον B: cf. 17 12 30 17 45 15 et $2 9^3$ | fin.] + αυτον Sc || 7^2 ανδρες] ανθρωποι A

9 Οὐχ ὡραῖος αἶνος ἐν στόματι ἁμαρτωλοῦ,
ὅτι οὐ παρὰ κυρίου ἀπεστάλη·
10 ἐν γὰρ σοφίᾳ ῥηθήσεται αἶνος,
καὶ ὁ κύριος εὐοδώσει αὐτόν.
11 μὴ εἴπῃς ὅτι Διὰ κύριον ἀπέστην·
ἃ γὰρ ἐμίσησεν, οὐ ποιήσει.
12 μὴ εἴπῃς ὅτι Αὐτός με ἐπλάνησεν·
οὐ γὰρ χρείαν ἔχει ἀνδρὸς ἁμαρτωλοῦ.
13 πᾶν βδέλυγμα ἐμίσησεν ὁ κύριος,
καὶ οὐκ ἔστιν ἀγαπητὸν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.
14 αὐτὸς ἐξ ἀρχῆς ἐποίησεν ἄνθρωπον
καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐν χειρὶ διαβουλίου αὐτοῦ.
15 ἐὰν θέλῃς, συντηρήσεις ἐντολὰς
καὶ πίστιν ποιῆσαι εὐδοκίας.
16 παρέθηκέν σοι πῦρ καὶ ὕδωρ·
οὗ ἐὰν θέλῃς, ἐκτενεῖς τὴν χεῖρά σου.
17 ἔναντι ἀνθρώπων ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος,
καὶ ὃ ἐὰν εὐδοκήσῃ, δοθήσεται αὐτῷ.
18 ὅτι πολλὴ ἡ σοφία τοῦ κυρίου·
ἰσχυρὸς ἐν δυναστείᾳ καὶ βλέπων τὰ πάντα,
19 καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν,
καὶ αὐτὸς ἐπιγνώσεται πᾶν ἔργον ἀνθρώπου.
20 οὐκ ἐνετείλατο οὐδενὶ ἀσεβεῖν
καὶ οὐκ ἔδωκεν ἄνεσιν οὐδενὶ ἁμαρτάνειν.
16 1 Μὴ ἐπιθύμει τέκνων πλῆθος ἀχρήστων
μηδὲ εὐφραίνου ἐπὶ υἱοῖς ἀσεβέσιν·
2 ἐὰν πληθύνωσιν, μὴ εὐφραίνου ἐπ᾽ αὐτοῖς,
εἰ μή ἐστιν φόβος κυρίου μετ᾽ αὐτῶν.
3 μὴ ἐμπιστεύσῃς τῇ ζωῇ αὐτῶν
καὶ μὴ ἔπεχε ἐπὶ τὸ πλῆθος αὐτῶν·
κρείσσων γὰρ εἷς ἢ χίλιοι
καὶ ἀποθανεῖν ἄτεκνον ἢ ἔχειν τέκνα ἀσεβῆ.
4 ἀπὸ γὰρ ἑνὸς συνετοῦ συνοικισθήσεται πόλις,
φυλὴ δὲ ἀνόμων ἐρημωθήσεται.

11^1 απεστη S*† | 11^2 ποιησει Sm.] -σεις mss. || **12^1** οτι > S || **13^1** ο > B† || 15^1 θελησης S*† | συντηρησε(i. e. -σαι) Sc || **18^1** η > BS*C† || **19^2** ανθρωπου] -πων S*, αυτου A† || **20^1**] pr. και B† | 20^2 εδωσεν A†: cf. Thack. § 23, 10

16 1^1 τεκνον Sc | αχρηστον A || **2^1** πληθυνθωσιν Sc || **3^2** το πληθος] τον τοπον B† | pro sticho 3^3 in textu deleto corrector† codicis S in marg. addidit στεναξ⟨ε⟩ις γαρ πενθ⟨ε⟩ι αωρω, και εξε(pro αι)φνης αυτων συντελ⟨ε⟩ιαν γνωσεται(sic), κρ⟨ε⟩ισσων γαρ εις δικαιος ποιων θελημα κυριου, η μυριοι παρανομοι et scripsit δικαιον pro 3^4 και

5 Πολλὰ τοιαῦτα ἑόρακεν ὁ ὀφθαλμός μου,
καὶ ἰσχυρότερα τούτων ἀκήκοεν τὸ οὖς μου.
6 ἐν συναγωγῇ ἁμαρτωλῶν ἐκκαυθήσεται πῦρ,
καὶ ἐν ἔθνει ἀπειθεῖ ἐξεκαύθη ὀργή.
7 οὐκ ἐξιλάσατο περὶ τῶν ἀρχαίων γιγάντων,
οἳ ἀπέστησαν τῇ ἰσχύι αὐτῶν·
8 οὐκ ἐφείσατο περὶ τῆς παροικίας Λωτ,
οὓς ἐβδελύξατο διὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτῶν·
9 οὐκ ἠλέησεν ἔθνος ἀπωλείας
τοὺς ἐξηρμένους ἐν ἁμαρτίαις αὐτῶν
10 καὶ οὕτως ἑξακοσίας χιλιάδας πεζῶν
τοὺς ἐπισυναχθέντας ἐν σκληροκαρδίᾳ αὐτῶν.
11 Κἂν ᾖ εἷς σκληροτράχηλος,
θαυμαστὸν τοῦτο εἰ ἀθῳωθήσεται·
ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ᾽ αὐτῷ,
δυνάστης ἐξιλασμῶν καὶ ἐκχέων ὀργήν.
12 κατὰ τὸ πολὺ ἔλεος αὐτοῦ, οὕτως καὶ πολὺς ὁ ἔλεγχος αὐτοῦ·
ἄνδρα κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ κρινεῖ.
13 οὐκ ἐκφεύξεται ἐν ἁρπάγματι ἁμαρτωλός,
καὶ οὐ μὴ καθυστερήσει ὑπομονὴ εὐσεβοῦς.
14 πάσῃ ἐλεημοσύνῃ ποιήσει τόπον,
ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ εὑρήσει.
17 Μὴ εἴπῃς ὅτι Ἀπὸ κυρίου κρυβήσομαι,
καὶ ἐξ ὕψους τίς μου μνησθήσεται;
ἐν λαῷ πλείονι οὐ μὴ γνωσθῶ,
τίς γὰρ ἡ ψυχή μου ἐν ἀμετρήτῳ κτίσει;
18 ἰδοὺ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ,
ἄβυσσος καὶ γῆ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτοῦ σαλευθήσονται·
19 ἅμα τὰ ὄρη καὶ τὰ θεμέλια τῆς γῆς
ἐν τῷ ἐπιβλέψαι εἰς αὐτὰ τρόμῳ συσσείονται.
20 καὶ ἐπ᾽ αὐτοῖς οὐ διανοηθήσεται καρδία,

5^{1} εο(uel ω)ρακα εν οφθαλμοις BA | 5^{2} μου] σου A† || 9^{1} απωλ.] χαναναν S^{mg}† | 9^{2}] + ταυτα παντα εποιησεν εθνεσιν σκληροκαρδιοις, και επι πληθει αγιων αυτου ου παρεκληθη S^{st}† stichos 10$^{1.2}$ asteriscis ornans (asteriscos adposuit idem stichis 18 12$^{1.2}$ 23 2^{4} 18^{4}) || 11^{3} παρ αυτου B†, παρα κυριου S^{c}† | 11^{4} δυναστων A† || 12^{1} πολυς ο] tr. S* | 12^{2} κριν(ε)ι] κτινι (i. e. κτεινει) A† || 13^{1} αρπαγμασιν B | 13^{2} καθυστερηση S | υπομονη (cf. 37 20)] -νην B V†: hoc praefert Sm. || 14] + (15) κυριος εσκληρυνε φαραω μη ειδεναι αυτον, οπως αν γνωσθη ενεργηματα αυτου(uel λυτρου) τη υπ ουρανον (16) παση τη κτισει το ελεος αυτου φανερον, και το φως αυτου και το σκοτος εμερισε τω αδαμαντι pau.: αδαμαντι ex αδαμ? cf. 40 1 || 17^{1} απο] παρα A† | 17^{2} και] μη B† | υψους τις μου] υψιστου S*† | 17^{3} γνωσθω] μνησθω B || 18^{1}] + του θεου B† | 18^{2} γη] pr. η S | εν τη επ. αυτου / σαλ.] tr. B† | σαλευονται S^{c}

καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τίς ἐνθυμηθήσεται;
21 καὶ καταιγίς, ἣν οὐκ ὄψεται ἄνθρωπος,
τὰ δὲ πλείονα τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐν ἀποκρύφοις.
22 ἔργα δικαιοσύνης τίς ἀναγγελεῖ;
ἢ τίς ὑπομενεῖ; μακρὰν γὰρ ἡ διαθήκη.
23 ἐλαττούμενος καρδίᾳ διανοεῖται ταῦτα,
καὶ ἀνὴρ ἄφρων καὶ πλανώμενος διανοεῖται μωρά.
24 Ἄκουσόν μου, τέκνον, καὶ μάθε ἐπιστήμην
καὶ ἐπὶ τῶν λόγων μου πρόσεχε τῇ καρδίᾳ σου·
25 ἐκφανῶ ἐν σταθμῷ παιδείαν
καὶ ἐν ἀκριβείᾳ ἀπαγγελῶ ἐπιστήμην.
26 Ἐν κρίσει κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀπ᾽ ἀρχῆς,
καὶ ἀπὸ ποιήσεως αὐτῶν διέστειλεν μερίδας αὐτῶν.
27 ἐκόσμησεν εἰς αἰῶνα τὰ ἔργα αὐτοῦ
καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν εἰς γενεὰς αὐτῶν·
οὔτε ἐπείνασαν οὔτε ἐκοπίασαν
καὶ οὐκ ἐξέλιπον ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν·
28 ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ οὐκ ἐξέθλιψεν,
καὶ ἕως αἰῶνος οὐκ ἀπειθήσουσιν τοῦ ῥήματος αὐτοῦ.
29 καὶ μετὰ ταῦτα κύριος εἰς τὴν γῆν ἐπέβλεψεν
καὶ ἐνέπλησεν αὐτὴν τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ·
30 ψυχῇ παντὸς ζῴου ἐκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτῆς,
καὶ εἰς αὐτὴν ἡ ἀποστροφὴ αὐτῶν.
17 1 Κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς ἄνθρωπον
καὶ πάλιν ἀπέστρεψεν αὐτὸν εἰς αὐτήν.
2 ἡμέρας ἀριθμοῦ καὶ καιρὸν ἔδωκεν αὐτοῖς
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν ἐπ᾽ αὐτῆς.
3 καθ᾽ ἑαυτὸν ἐνέδυσεν αὐτοὺς ἰσχὺν
καὶ κατ᾽ εἰκόνα αὐτοῦ ἐποίησεν αὐτούς.
4 ἔθηκεν τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάσης σαρκὸς
καὶ κατακυριεύειν θηρίων καὶ πετεινῶν.
6 διαβούλιον καὶ γλῶσσαν καὶ ὀφθαλμούς,

21] pr. και καθο ποιει ανθρωπος οψεται ο οφθαλμος αυτου S[s]† | 21[1] ανθρ.] pr. πας S*†, + επελευσεται αυτω S[c(†)] | 21[2] αυτων A† || 22[1] αναγγελλει S† || 23[1] ελαττονουμενος A† || 25[1] εκφαινω B | εν > S*† | 25[2] απαγγελλω B[(†)] || 26[2] διεστελλεν BS*† || 27[1] αιωνα] pr. τον A† | αυτων S† | 27[3]] + ουτε ησθενησαν S || 28[1] αυτου > S*V† | εξεθλιψεν] εξ > B† | 28[2] των ρηματων S[c]† || 29[1] εις] επι A: cf. Ps. 101 20 || 30[1] ψυχη (cf. Exod. 15 5 27 2 Regn. I 19 13 Mal. 2 13 etc.)] ψυχην BA

17 3[1] εαυτον Gr.] -τους mss. | 3[2] αυτου] εαυ. SA || 4[1]] pr. και B† | 4[2]] + (5) ελαβον χρησιν των πεντε του κυριου ενεργηματων, εκτον δε νουν αυτοις εδωρησατο μεριζων, και τον εβδομον λογον ερμηνεα των ενεργηματων αυτου pau. || 6[1] διαβουλιαν S*†: uox διαβουλια non exstat

ὦτα καὶ καρδίαν ἔδωκεν διανοεῖσθαι αὐτοῖς.
7 ἐπιστήμην συνέσεως ἐνέπλησεν αὐτοὺς
καὶ ἀγαθὰ καὶ κακὰ ὑπέδειξεν αὐτοῖς.
8 ἔθηκεν τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν
δεῖξαι αὐτοῖς τὸ μεγαλεῖον τῶν ἔργων αὐτοῦ,
10 καὶ ὄνομα ἁγιασμοῦ αἰνέσουσιν,
ἵνα διηγῶνται τὰ μεγαλεῖα τῶν ἔργων αὐτοῦ.
11 προσέθηκεν αὐτοῖς ἐπιστήμην
καὶ νόμον ζωῆς ἐκληροδότησεν αὐτοῖς.
12 διαθήκην αἰῶνος ἔστησεν μετ᾽ αὐτῶν
καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ ὑπέδειξεν αὐτοῖς.
13 μεγαλεῖον δόξης εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν,
καὶ δόξαν φωνῆς αὐτοῦ ἤκουσεν τὸ οὖς αὐτῶν.
14 καὶ εἶπεν αὐτοῖς Προσέχετε ἀπὸ παντὸς ἀδίκου·
καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς ἑκάστῳ περὶ τοῦ πλησίον.
15 Αἱ ὁδοὶ αὐτῶν ἐναντίον αὐτοῦ διὰ παντός,
οὐ κρυβήσονται ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.
17 ἑκάστῳ ἔθνει κατέστησεν ἡγούμενον,
καὶ μερὶς κυρίου Ισραηλ ἐστίν.
19 ἅπαντα τὰ ἔργα αὐτῶν ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον αὐτοῦ,
καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐνδελεχεῖς ἐπὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν.
20 οὐκ ἐκρύβησαν αἱ ἀδικίαι αὐτῶν ἀπ᾽ αὐτοῦ,
καὶ πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν ἔναντι κυρίου.
22 ἐλεημοσύνη ἀνδρὸς ὡς σφραγὶς μετ᾽ αὐτοῦ,
καὶ χάριν ἀνθρώπου ὡς κόρην συντηρήσει.
23 μετὰ ταῦτα ἐξαναστήσεται καὶ ἀνταποδώσει αὐτοῖς
καὶ τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῶν ἀποδώσει·
24 πλὴν μετανοοῦσιν ἔδωκεν ἐπάνοδον
καὶ παρεκάλεσεν ἐκλείποντας ὑπομονήν.
25 Ἐπίστρεφε ἐπὶ κύριον καὶ ἀπόλειπε ἁμαρτίας,
δεήθητι κατὰ πρόσωπον καὶ σμίκρυνον πρόσκομμα·

6^{2} αυτους S^{c} || 8^{1}] pr. και A | αυτου] -των S† | 8^{2}] + (9) και καυχασθαι εν τοις θαυμασιοις αυτου S^{s}, + (9) και εδωκε δι αιωνων καυχασθαι επι τοις θαυμασιοις αυτου compl. || 11^{1}] pr. και S† | 11^{2} αυτους AS^{c} || 12^{1} αιωνιον A†: cf. 15 6 || 13^{2} αυτου] -των BA || 15^{1} αυτων] -του A | ενωπιον S | 15^{2} αυτων A | fin.] + (16) αι οδοι αυτων εκ νεοτητος επι τα πονηρα, και ουκ ισχυσαν τας καρδιας αυτων αντι λιθινων ποιησαι σαρκινας (17) εν γαρ μερισμω των εθνων της γης πασης pau. || 17] + (18) ον πρωτογονον οντα τιθηνει παιδεια, και μεριζων φως αγαπησεως ουκ ανιησιν αυτον pau. || 19^{1} αυτων] -του S*A | 19^{2} αυτου] -των A† | αυτων] των ανθρωπων S*† || 20] + (21) κυριος δε χρηστος ων και ειδως το πλασμα αυτου, ουτε ανηκεν αυτους ουτε εγκατελιπε φειδομενος αυτων pau. || 22^{2} κοραν SV†: cf. Ps. 16 8 et Thack. § 10, 3 || 23^{1}] pr. και S* | 23^{2} αυτων ult.] -του A† | αποδωσει] pr. αντ S || 25^{1} και απολ.] καταλιπε S*†

26 ἐπάναγε ἐπὶ ὕψιστον καὶ ἀπόστρεφε ἀπὸ ἀδικίας
καὶ σφόδρα μίσησον βδέλυγμα.
27 ὑψίστῳ τίς αἰνέσει ἐν ᾅδου
ἀντὶ ζώντων καὶ διδόντων ἀνθομολόγησιν;
28 ἀπὸ νεκροῦ ὡς μηδὲ ὄντος ἀπόλλυται ἐξομολόγησις·
ζῶν καὶ ὑγιὴς αἰνέσει τὸν κύριον.
29 ὡς μεγάλη ἡ ἐλεημοσύνη τοῦ κυρίου
καὶ ἐξιλασμὸς τοῖς ἐπιστρέφουσιν ἐπ᾽ αὐτόν.
30 οὐ γὰρ δύναται πάντα εἶναι ἐν ἀνθρώποις,
ὅτι οὐκ ἀθάνατος υἱὸς ἀνθρώπου.
31 τί φωτεινότερον ἡλίου; καὶ τοῦτο ἐκλείπει·
καὶ πονηρὸν ἐνθυμηθήσεται σὰρξ καὶ αἷμα.
32 δύναμιν ὕψους οὐρανοῦ αὐτὸς ἐπισκέπτεται,
καὶ ἄνθρωποι πάντες γῆ καὶ σποδός.
18 1 Ὁ ζῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἔκτισεν τὰ πάντα κοινῇ·
2 κύριος μόνος δικαιωθήσεται.
4 οὐθενὶ ἐξεποίησεν ἐξαγγεῖλαι τὰ ἔργα αὐτοῦ·
καὶ τίς ἐξιχνεύσει τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ;
5 κράτος μεγαλωσύνης αὐτοῦ τίς ἐξαριθμήσεται;
καὶ τίς προσθήσει ἐκδιηγήσασθαι τὰ ἐλέη αὐτοῦ;
6 οὐκ ἔστιν ἐλαττῶσαι οὐδὲ προσθεῖναι,
καὶ οὐκ ἔστιν ἐξιχνιάσαι τὰ θαυμάσια τοῦ κυρίου·
7 ὅταν συντελέσῃ ἄνθρωπος, τότε ἄρχεται·
καὶ ὅταν παύσηται, τότε ἀπορηθήσεται.
8 Τί ἄνθρωπος, καὶ τί ἡ χρῆσις αὐτοῦ;
τί τὸ ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ τί τὸ κακὸν αὐτοῦ;
9 ἀριθμὸς ἡμερῶν ἀνθρώπου
πολλὰ ἔτη ἑκατόν·
10 ὡς σταγὼν ὕδατος ἀπὸ θαλάσσης καὶ ψῆφος ἄμμου,
οὕτως ὀλίγα ἔτη ἐν ἡμέρᾳ αἰῶνος.
11 διὰ τοῦτο ἐμακροθύμησεν κύριος ἐπ᾽ αὐτοῖς
καὶ ἐξέχεεν ἐπ᾽ αὐτοὺς τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
12 εἶδεν καὶ ἐπέγνω τὴν καταστροφὴν αὐτῶν ὅτι πονηρά·

26[1] επαναγαγε S || 27[1] αδους B*†: cf. Tob. S 3 10; αδη S*† || 29[2] εξιλασμος] -μον S*†, pr. ο Sc† || 30[2] υιος] pr. ο A† || 31[1] τι] το S*† | 31[2] πονηρον] -ρος B*S*C†, -ροτερον Sc (pr. τι Sc†), ανηρ ος V | ενθυμηθησεται] -μησεται B, -μ⟨ε⟩ιται Sc† | σαρξ] σαρκα B*SV pau. || 32[1] αυτος] pr. και S*† | 32[2] ανθρ.] pr. οι BC†

18 2] + και ουκ εστιν αλλος πληην αυτου (3) οιακιζων τον κοσμον εν σπιθαμη χειρος αυτου, και παντα υπακουει τω θεληματι αυτου, αυτος γαρ βασιλευς παντων εν κρατει αυτου, διαστελλων εν αυτοις αγια απο βεβηλων pau. || 4[2] εξιχνευσει (cf. 6 27 42 18)] -νιασει B: cf. 6 13 24 28 || 6[2] του > S || 8[1] τι 1[0]] τις S* || 10[2] εν > S*† || 11[1] κυριος] pr. ο S

διὰ τοῦτο ἐπλήθυνεν τὸν ἐξιλασμὸν αὐτοῦ.
13 ἔλεος ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ,
ἔλεος δὲ κυρίου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα·
ἐλέγχων καὶ παιδεύων καὶ διδάσκων
καὶ ἐπιστρέφων ὡς ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ.
14 τοὺς ἐκδεχομένους παιδείαν ἐλεᾷ
καὶ τοὺς κατασπεύδοντας ἐπὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ.
15 Τέκνον, ἐν ἀγαθοῖς μὴ δῷς μῶμον
καὶ ἐν πάσῃ δόσει λύπην λόγων.
16 οὐχὶ καύσωνα ἀναπαύσει δρόσος;
οὕτως κρείσσων λόγος ἢ δόσις.
17 οὐκ ἰδοὺ λόγος ὑπὲρ δόμα ἀγαθόν;
καὶ ἀμφότερα παρὰ ἀνδρὶ κεχαριτωμένῳ.
18 μωρὸς ἀχαρίστως ὀνειδιεῖ,
καὶ δόσις βασκάνου ἐκτήκει ὀφθαλμούς.
19 Πρὶν ἢ λαλῆσαι μάνθανε
καὶ πρὸ ἀρρωστίας θεραπεύου.
20 πρὸ κρίσεως ἐξέταζε σεαυτόν,
καὶ ἐν ὥρᾳ ἐπισκοπῆς εὑρήσεις ἐξιλασμόν.
21 πρὶν ἀρρωστῆσαί σε ταπεινώθητι
καὶ ἐν καιρῷ ἁμαρτημάτων δεῖξον ἐπιστροφήν.
22 μὴ ἐμποδισθῇς τοῦ ἀποδοῦναι εὐχὴν εὐκαίρως
καὶ μὴ μείνῃς ἕως θανάτου δικαιωθῆναι.
23 πρὶν εὔξασθαι ἑτοίμασον σεαυτὸν
καὶ μὴ γίνου ὡς ἄνθρωπος πειράζων τὸν κύριον.
24 μνήσθητι θυμοῦ ἐν ἡμέραις τελευτῆς
καὶ καιρὸν ἐκδικήσεως ἐν ἀποστροφῇ προσώπου.
25 μνήσθητι καιρὸν λιμοῦ ἐν καιρῷ πλησμονῆς,
πτωχείαν καὶ ἔνδειαν ἐν ἡμέραις πλούτου.
26 ἀπὸ πρωίθεν ἕως ἑσπέρας μεταβάλλει καιρός,
καὶ πάντα ἐστὶν ταχινὰ ἔναντι κυρίου.
27 Ἄνθρωπος σοφὸς ἐν παντὶ εὐλαβηθήσεται
καὶ ἐν ἡμέραις ἁμαρτιῶν προσέξει ἀπὸ πλημμελείας.
28 πᾶς συνετὸς ἔγνω σοφίαν
καὶ τῷ εὑρόντι αὐτὴν δώσει ἐξομολόγησιν.
29 συνετοὶ ἐν λόγοις καὶ αὐτοὶ ἐσοφίσαντο
καὶ ἀνώμβρησαν παροιμίας ἀκριβεῖς.

13[4] και > Sc || 14[1] ελεει Bc: cf. Prou. 13 9a || 19[1] η > S† || 20[2] εξιλασμον] εξ > A† || 23[1] ευξ.] + σε Sc | σεαυτον] την ευχην σου Sc† || 24[1] θυμου] θεου S*† | ημερα S || 25[1] καιρον] pr. κατα A† | καιρω] ημεραις A || 27[2] και > A || 29[2] παροιμιας] εν -μιαις A*(†) | ακριβως S*†

30 Ὀπίσω τῶν ἐπιθυμιῶν σου μὴ πορεύου
καὶ ἀπὸ τῶν ὀρέξεών σου κωλύου·
31 ἐὰν χορηγήσῃς τῇ ψυχῇ σου εὐδοκίαν ἐπιθυμίας,
ποιήσει σε ἐπίχαρμα τῶν ἐχθρῶν σου.
32 μὴ εὐφραίνου ἐπὶ πολλῇ τρυφῇ,
μὴ προσδεθῇς συμβολῇ αὐτῆς.
33 μὴ γίνου πτωχὸς συμβολοκοπῶν ἐκ δανεισμοῦ,
καὶ οὐδέν σοί ἐστιν ἐν μαρσιππίῳ.
19 1 ἐργάτης μέθυσος οὐ πλουτισθήσεται·
ὁ ἐξουθενῶν τὰ ὀλίγα κατὰ μικρὸν πεσεῖται.
2 οἶνος καὶ γυναῖκες ἀποστήσουσιν συνετούς,
καὶ ὁ κολλώμενος πόρναις τολμηρότερος ἔσται·
3 σήπη καὶ σκώληκες κληρονομήσουσιν αὐτόν,
καὶ ψυχὴ τολμηρὰ ἐξαρθήσεται.
4 Ὁ ταχὺ ἐμπιστεύων κοῦφος καρδίᾳ,
καὶ ὁ ἁμαρτάνων εἰς ψυχὴν αὐτοῦ πλημμελήσει.
5 ὁ εὐφραινόμενος καρδίᾳ καταγνωσθήσεται,
6 καὶ ὁ μισῶν λαλιὰν ἐλαττονοῦται κακίᾳ.
7 μηδέποτε δευτερώσῃς λόγον,
καὶ οὐθέν σοι οὐ μὴ ἐλαττονωθῇ.
8 ἐν φίλῳ καὶ ἐχθρῷ μὴ διηγοῦ,
καὶ εἰ μή ἐστίν σοι ἁμαρτία, μὴ ἀποκάλυπτε·
9 ἀκήκοεν γάρ σου καὶ ἐφυλάξατό σε,
καὶ ἐν καιρῷ μισήσει σε.
10 ἀκήκοας λόγον; συναποθανέτω σοι·
θάρσει, οὐ μή σε ῥήξει.
11 ἀπὸ προσώπου λόγου ὠδινήσει μωρὸς
ὡς ἀπὸ προσώπου βρέφους ἡ τίκτουσα.
12 βέλος πεπηγὸς ἐν μηρῷ σαρκός,
οὕτως λόγος ἐν κοιλίᾳ μωροῦ.
13 Ἔλεγξον φίλον, μήποτε οὐκ ἐποίησεν,
καὶ εἴ τι ἐποίησεν, μήποτε προσθῇ.

ante 30 praebent BSA titulum εγκρατ(ε)ια ψυχης (eundem S etiam ante 15 addiderat): cf. 20 27 23 7 24 1 30 1. 14. 16 32 1 33 25 44 1 51 1 || 30^2 κωλυου] pr. μη A† || 31^1 χορηγησης (B*† -σεις)] ευδοκησεις A† | 31^2 ποιησει σε (cf. 6 4 42 11)] ποιησεις S*A || 32^2 προσδεηθης S*A | συμβολη (A$^{(+)}$ -λης)] pr. τη S^c† || 33^2 μαρσιππω A, βαλλαντιω S^c†

19 1^2] pr. και S^c | 2^2 τολμηρος S || 3^1 σηπη] σηπες S*, σητες B^c | αυτον] την γην S*† || 4^1 ο > S*† | 4^2 πλημμελει S*† || 5 καρδια] πονηρια V, πονηρα S*† | fin.] + ο δε αντοφθαλμων ηδοναις στεφανοι την ζωην αυτου (6) ο εγκρατευομενος γλωσση(ς) αμαχως βιωσεται pau. || 6 ελαττουται S | καρδια A† || 7^1 μηποτε S† | λογον] + εν ευχη S$^{c(+)}$ | 7^2 ελαττονηθη A || 8^1 και] + εν B† || 13^2 14^1 > A† || 13^2 τι > S^{c}pl. | μηποτε] ινα μη S

14 ἔλεγξον τὸν πλησίον, μήποτε οὐκ εἶπεν,
καὶ εἰ εἴρηκεν, ἵνα μὴ δευτερώσῃ.
15 ἔλεγξον φίλον, πολλάκις γὰρ γίνεται διαβολή,
καὶ μὴ παντὶ λόγῳ πίστευε.
16 ἔστιν ὀλισθάνων καὶ οὐκ ἀπὸ ψυχῆς,
καὶ τίς οὐχ ἥμαρτεν ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ;
17 ἔλεγξον τὸν πλησίον σου πρὶν ἢ ἀπειλῆσαι
καὶ δὸς τόπον νόμῳ ὑψίστου.
20 Πᾶσα σοφία φόβος κυρίου,
καὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ ποίησις νόμου·
22 καὶ οὐκ ἔστιν σοφία πονηρίας ἐπιστήμη,
καὶ οὐκ ἔστιν ὅπου βουλὴ ἁμαρτωλῶν φρόνησις.
23 ἔστιν πανουργία καὶ αὕτη βδέλυγμα,
καὶ ἔστιν ἄφρων ἐλαττούμενος σοφίᾳ·
24 κρείττων ἡττώμενος ἐν συνέσει ἔμφοβος
ἢ περισσεύων ἐν φρονήσει καὶ παραβαίνων νόμον.
25 ἔστιν πανουργία ἀκριβὴς καὶ αὕτη ἄδικος,
καὶ ἔστιν διαστρέφων χάριν τοῦ ἐκφᾶναι κρίμα.
26 ἔστιν πονηρευόμενος συγκεκυφὼς μελανίᾳ,
καὶ τὰ ἐντὸς αὐτοῦ πλήρη δόλου·
27 συγκρύφων πρόσωπον καὶ ἐθελοκωφῶν,
ὅπου οὐκ ἐπεγνώσθη, προφθάσει σε·
28 καὶ ἐὰν ὑπὸ ἐλαττώματος ἰσχύος κωλυθῇ ἁμαρτεῖν,
ἐὰν εὕρῃ καιρόν, κακοποιήσει.
29 ἀπὸ ὁράσεως ἐπιγνωσθήσεται ἀνήρ,
καὶ ἀπὸ ἀπαντήσεως προσώπου ἐπιγνωσθήσεται νοήμων·
30 στολισμὸς ἀνδρὸς καὶ γέλως ὀδόντων
καὶ βήματα ἀνθρώπου ἀναγγελεῖ τὰ περὶ αὐτοῦ.
20 1 Ἔστιν ἔλεγχος ὃς οὐκ ἔστιν ὡραῖος,
καὶ ἔστιν σιωπῶν καὶ αὐτὸς φρόνιμος.
2 ὡς καλὸν ἐλέγξαι ἢ θυμοῦσθαι,

14[1] πλησιον] φιλον B† | 14[2] ει] η SAC† || 16[1] ολισθαινων S^c pl.: cf. 21 7 | 16[2] ημαρτησεν SB^c: cf. Thack. p. 234 || 17[1] σου > S | 17[2]] + γινομενος αμηνις (18) φοβος κυριου αρχη προσληψεως, σοφια δε παρ αυτου αγαπησιν περιποιει (19) γνωσις εντολων κυριου παιδεια ζωης, οι δε ποιουντες τα αρεστα αυτω αθανασιας δενδρον καρπουνται pau. || 20] + και γνωσις της παντοκρατοριας αυτου (21) οικετης λεγων τω δεσποτη ως αρεσκει ου ποιησω, εαν μετα ταυτα ποιηση παροργιζει τον τρεφοντα αυτον pau. || 22[2] οπου > S*A || 23[1] πανουργια Vpau. (cf. 25[1] 21 12[2])] πονηρια BSA || 24[1] ηλαττωμενος B^c pau. | 24[2] φρον.] συνεσει A† || 26[2] πληρης B*S^c, πληρεις A†: cf. Iob 21 24 || 27[1] συγκρυφων B*S^c† (ambo ν pro γ)] ρ > rel. | εθελοκωφων V(-κοφ-) pau.] ετεροκωφων BSA || 28[1] και > S*† | κωλυθης S† | 28[2]] + σε A || 29[1] ανηρ] νοημων S*† || 30[2] βημα S^c | ανθρωπου] ποδος compl., pr. ποδος S^c† | αναγγελλει B† | αυτου] εμου A†

3 καὶ ὁ ἀνθομολογούμενος ἀπὸ ἐλαττώσεως κωλυθήσεται.
4 ἐπιθυμία εὐνούχου ἀποπαρθενῶσαι νεάνιδα,
οὕτως ὁ ποιῶν ἐν βίᾳ κρίματα.
5 ἔστιν σιωπῶν εὑρισκόμενος σοφός,
καὶ ἔστιν μισητὸς ἀπὸ πολλῆς λαλιᾶς.
6 ἔστιν σιωπῶν, οὐ γὰρ ἔχει ἀπόκρισιν,
καὶ ἔστιν σιωπῶν εἰδὼς καιρόν.
7 ἄνθρωπος σοφὸς σιγήσει ἕως καιροῦ,
ὁ δὲ λαπιστὴς καὶ ἄφρων ὑπερβήσεται καιρόν.
8 ὁ πλεονάζων λόγῳ βδελυχθήσεται,
καὶ ὁ ἐνεξουσιαζόμενος μισηθήσεται.
9 Ἔστιν εὐοδία ἐν κακοῖς ἀνδρί,
καὶ ἔστιν εὕρεμα εἰς ἐλάττωσιν.
10 ἔστιν δόσις, ἣ οὐ λυσιτελήσει σοι,
καὶ ἔστιν δόσις, ἧς τὸ ἀνταπόδομα διπλοῦν.
11 ἔστιν ἐλάττωσις ἕνεκεν δόξης,
καὶ ἔστιν ὃς ἀπὸ ταπεινώσεως ἦρεν κεφαλήν.
12 ἔστιν ἀγοράζων πολλὰ ὀλίγου
καὶ ἀποτιννύων αὐτὰ ἑπταπλάσιον.
13 ὁ σοφὸς ἐν λόγοις ἑαυτὸν προσφιλῆ ποιήσει,
χάριτες δὲ μωρῶν ἐκχυθήσονται.
14 δόσις ἄφρονος οὐ λυσιτελήσει σοι,
οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀνθ᾽ ἑνὸς πολλοί
15 ὀλίγα δώσει καὶ πολλὰ ὀνειδίσει
καὶ ἀνοίξει τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς κῆρυξ·
σήμερον δανιεῖ καὶ αὔριον ἀπαιτήσει,
μισητὸς ἄνθρωπος ὁ τοιοῦτος.
16 μωρὸς ἐρεῖ Οὐχ ὑπάρχει μοι φίλος,
καὶ οὐκ ἔστιν χάρις τοῖς ἀγαθοῖς μου·
17 οἱ ἔσθοντες τὸν ἄρτον αὐτοῦ φαῦλοι γλώσσῃ,
ποσάκις καὶ ὅσοι καταγελάσονται αὐτοῦ;
18 Ὀλίσθημα ἀπὸ ἐδάφους μᾶλλον ἢ ἀπὸ γλώσσης,
οὕτως πτῶσις κακῶν κατὰ σπουδὴν ἥξει.
19 ἄνθρωπος ἄχαρις, μῦθος ἄκαιρος·
ἐν στόματι ἀπαιδεύτων ἐνδελεχισθήσεται.
20 ἀπὸ στόματος μωροῦ ἀποδοκιμασθήσεται παραβολή·
οὐ γὰρ μὴ εἴπῃ αὐτὴν ἐν καιρῷ αὐτῆς.

20 4^{2} εν > S*† || 6^{2} και > S* || 7^{1} σιγ.] σιωπησει S || 8^{1} λογον **A** | 8^{2} ενεξουσ.] εν > A || 9^{1} ευωδια A: cf. 38 13 43 26 et Thack. § 6, 30 || 11^{1} ελαττων A† || 12^{1} αγορ.] pr. ο A pau. | 12^{2} επταπλασια S || 13^{1} λογω B || 15^{3} αποτισει A || 16^{1} μοι > A† | 16^{2} μου] αυτου S*† || 17^{1} αυτου Sm. (sic La)] μου mss.: trahunt 17^{1} ad 16 | γλωσσης S*† || 19^{2} απαιδευτου S(†)

21 Ἔστιν κωλυόμενος ἁμαρτάνειν ἀπὸ ἐνδείας,
καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει αὐτοῦ οὐ κατανυγήσεται.
22 ἔστιν ἀπολλύων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δι' αἰσχύνην,
καὶ ἀπὸ ἄφρονος προσώπου ἀπολεῖ αὐτήν.
23 ἔστιν χάριν αἰσχύνης ἐπαγγελλόμενος φίλῳ,
καὶ ἐκτήσατο αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν.
24 Μῶμος πονηρὸς ἐν ἀνθρώπῳ ψεῦδος,
ἐν στόματι ἀπαιδεύτων ἐνδελεχισθήσεται.
25 αἱρετὸν κλέπτης ἢ ὁ ἐνδελεχίζων ψεύδει,
ἀμφότεροι δὲ ἀπώλειαν κληρονομήσουσιν.
26 ἦθος ἀνθρώπου ψευδοῦς ἀτιμία,
καὶ ἡ αἰσχύνη αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐνδελεχῶς.
27 Ὁ σοφὸς ἐν λόγοις προάξει ἑαυτόν,
καὶ ἄνθρωπος φρόνιμος ἀρέσει μεγιστᾶσιν.
28 ὁ ἐργαζόμενος γῆν ἀνυψώσει θημωνιὰν αὐτοῦ,
καὶ ὁ ἀρέσκων μεγιστᾶσιν ἐξιλάσεται ἀδικίαν.
29 ξένια καὶ δῶρα ἀποτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν
καὶ ὡς φιμὸς ἐν στόματι ἀποτρέπει ἐλεγμούς.
30 σοφία κεκρυμμένη καὶ θησαυρὸς ἀφανής,
τίς ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέροις;
31 κρείσσων ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ
ἢ ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν σοφίαν αὐτοῦ.

21 1 Τέκνον, ἥμαρτες; μὴ προσθῇς μηκέτι
καὶ περὶ τῶν προτέρων σου δεήθητι.
2 ὡς ἀπὸ προσώπου ὄφεως φεῦγε ἀπὸ ἁμαρτίας·
ἐὰν γὰρ προσέλθῃς, δήξεταί σε·
ὀδόντες λέοντος οἱ ὀδόντες αὐτῆς
ἀναιροῦντες ψυχὰς ἀνθρώπων.
3 ὡς ῥομφαία δίστομος πᾶσα ἀνομία,
τῇ πληγῇ αὐτῆς οὐκ ἔστιν ἴασις.
4 καταπληγμὸς καὶ ὕβρις ἐρημώσουσιν πλοῦτον·
οὕτως οἶκος ὑπερηφάνου ἐρημωθήσεται.
5 δέησις πτωχοῦ ἐκ στόματος ἕως ὠτίων αὐτοῦ,
καὶ τὸ κρίμα αὐτοῦ κατὰ σπουδὴν ἔρχεται.
6 μισῶν ἐλεγμὸν ἐν ἴχνει ἁμαρτωλοῦ,
καὶ ὁ φοβούμενος κύριον ἐπιστρέψει ἐν καρδίᾳ.

22^2 απολλυει A† || 24^1 ψευδος] pr. το S^c† || 25^1 η > A† | ο > B*A || 26^1 ψευδος AB^c† || 27^1] pr. titulum λογοι παραβολων BSA: cf. 18 30 | προσαξει A† | 27^2 αρεσκει S*† || 28^2 αδικιας A || 29^2 αποτρεμει A† || 31^2 αποκρ.] αποκαλυπτων S†

21 2^3 λεοντες S*V† || 3^2] pr. και A† || 4^1 καταπληγμος] κακων πληθος B^{mg}† | 4^2 υπερηφανων AS^c || 6^1 ελεγχον A† | 6^2 κυριον] pr. τον pau., τον θεον A†

7 γνωστὸς μακρόθεν ὁ δυνατὸς ἐν γλώσσῃ,
ὁ δὲ νοήμων οἶδεν ἐν τῷ ὀλισθάνειν αὐτόν.
8 ὁ οἰκοδομῶν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐν χρήμασιν ἀλλοτρίοις
ὡς συνάγων αὐτοῦ τοὺς λίθους εἰς χειμῶνα.
9 στιππύον συνηγμένον συναγωγὴ ἀνόμων,
καὶ ἡ συντέλεια αὐτῶν φλὸξ πυρός.
10 ὁδὸς ἁμαρτωλῶν ὡμαλισμένη ἐκ λίθων,
καὶ ἐπ᾽ ἐσχάτων αὐτῆς βόθρος ᾅδου.
11 Ὁ φυλάσσων νόμον κατακρατεῖ τοῦ ἐννοήματος αὐτοῦ,
καὶ συντέλεια τοῦ φόβου κυρίου σοφία.
12 οὐ παιδευθήσεται ὃς οὐκ ἔστιν πανοῦργος,
ἔστιν δὲ πανουργία πληθύνουσα πικρίαν.
13 γνῶσις σοφοῦ ὡς κατακλυσμὸς πληθυνθήσεται
καὶ ἡ βουλὴ αὐτοῦ ὡς πηγὴ ζωῆς.
14 ἔγκατα μωροῦ ὡς ἀγγεῖον συντετριμμένον
καὶ πᾶσαν γνῶσιν οὐ κρατήσει.
15 λόγον σοφὸν ἐὰν ἀκούσῃ ἐπιστήμων,
αἰνέσει αὐτὸν καὶ ἐπ᾽ αὐτὸν προσθήσει·
ἤκουσεν ὁ σπαταλῶν, καὶ ἀπήρεσεν αὐτῷ,
καὶ ἀπέστρεψεν αὐτὸν ὀπίσω τοῦ νώτου αὐτοῦ.
16 ἐξήγησις μωροῦ ὡς ἐν ὁδῷ φορτίον,
ἐπὶ δὲ χείλους συνετοῦ εὑρεθήσεται χάρις.
17 στόμα φρονίμου ζητηθήσεται ἐν ἐκκλησίᾳ,
καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ διανοηθήσονται ἐν καρδίᾳ.
18 Ὡς οἶκος ἠφανισμένος οὕτως μωρῷ σοφία,
καὶ γνῶσις ἀσυνέτου ἀδιεξέταστοι λόγοι.
19 πέδαι ἐν ποσὶν ἀνοήτου παιδεία
καὶ ὡς χειροπέδαι ἐπὶ χειρὸς δεξιᾶς.
20 μωρὸς ἐν γέλωτι ἀνυψοῖ φωνὴν αὐτοῦ,
ἀνὴρ δὲ πανοῦργος μόλις ἡσυχῇ μειδιάσει.
21 ὡς κόσμος χρυσοῦς φρονίμῳ παιδεία
καὶ ὡς χλιδὼν ἐπὶ βραχίονι δεξιῷ.
22 ποὺς μωροῦ ταχὺς εἰς οἰκίαν,
ἄνθρωπος δὲ πολύπειρος αἰσχυνθήσεται ἀπὸ προσώπου.
23 ἄφρων ἀπὸ θύρας παρακύπτει εἰς οἰκίαν,

7^2 ολισθαινειν S^cpl.: cf. 19 16 || 8^2 συναγ.] pr. ο S | αυτου/τους λιθ. BV†] tr. rel. | χειμωνα] χωμα ταφης αυτου pau. || 9^1 στυππιον A | εισαγωγη A† || 10^2 εσχατω B†, -του S: cf. 1 13 || 11^1 κατακρατησει S† | του εννοημ. αυτου > S*† | εννοημ.] εν > S^s† || 12^2 δε > B† | πικριαν] παιδ⟨ε⟩ιαν A^r† || 15^4 του νωτου] τωνωτων A†: = των ωτων? || 16^1 ως > S*† | 16^2 χαρις] > A†, παραβολη S^c† || 17^1 στομα] + δε S*† | 17^2 διανοηθησεται B || 18^2 ασυνετου] α > S*† || 19^1 ανοητου παιδεια] ανοητοις π. BV†, ανομια του παιδιου A† | 19^2 ως > S*† || 20^1 φωνην] pr. την SA

ἀνὴρ δὲ πεπαιδευμένος ἔξω στήσεται.
24 ἀπαιδευσία ἀνθρώπου ἀκροᾶσθαι παρὰ θύραν,
ὁ δὲ φρόνιμος βαρυνθήσεται ἀτιμίᾳ.
25 χείλη ἀλλοτρίων ἐν τούτοις διηγήσονται,
λόγοι δὲ φρονίμων ἐν ζυγῷ σταθήσονται.
26 ἐν στόματι μωρῶν ἡ καρδία αὐτῶν,
καρδία δὲ σοφῶν στόμα αὐτῶν.
27 ἐν τῷ καταρᾶσθαι ἀσεβῆ τὸν σατανᾶν
αὐτὸς καταρᾶται τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν.
28 μολύνει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὁ ψιθυρίζων
καὶ ἐν παροικήσει μισηθήσεται.
22 1 Λίθῳ ἠρδαλωμένῳ συνεβλήθη ὀκνηρός,
καὶ πᾶς ἐκσυριεῖ ἐπὶ τῇ ἀτιμίᾳ αὐτοῦ.
2 βολβίτῳ κοπρίων συνεβλήθη ὀκνηρός,
πᾶς ὁ ἀναιρούμενος αὐτὸν ἐκτινάξει χεῖρα.
3 αἰσχύνη πατρὸς ἐν γεννήσει ἀπαιδεύτου,
θυγάτηρ δὲ ἐπ᾽ ἐλαττώσει γίνεται.
4 θυγάτηρ φρονίμη κληρονομήσει ἄνδρα αὐτῆς,
καὶ ἡ καταισχύνουσα εἰς λύπην γεννήσαντος·
5 πατέρα καὶ ἄνδρα καταισχύνει ἡ θρασεῖα
καὶ ὑπὸ ἀμφοτέρων ἀτιμασθήσεται.
6 μουσικὰ ἐν πένθει ἄκαιρος διήγησις,
μάστιγες δὲ καὶ παιδεία ἐν παντὶ καιρῷ σοφίας.
9 συγκολλῶν ὄστρακον ὁ διδάσκων μωρόν,
ἐξεγείρων καθεύδοντα ἐκ βαθέος ὕπνου.
10 διηγούμενος νυστάζοντι ὁ διηγούμενος μωρῷ,
καὶ ἐπὶ συντελείᾳ ἐρεῖ Τί ἐστιν;
11 ἐπὶ νεκρῷ κλαῦσον, ἐξέλιπεν γὰρ φῶς,
καὶ ἐπὶ μωρῷ κλαῦσον, ἐξέλιπεν γὰρ σύνεσιν·
ἥδιον κλαῦσον ἐπὶ νεκρῷ, ὅτι ἀνεπαύσατο,
τοῦ δὲ μωροῦ ὑπὲρ θάνατον ἡ ζωὴ πονηρά.
12 πένθος νεκροῦ ἑπτὰ ἡμέραι,
μωροῦ δὲ καὶ ἀσεβοῦς πᾶσαι αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς αὐτοῦ.
13 μετὰ ἄφρονος μὴ πληθύνῃς λόγον

24^1 ακροασασθαι S† | 24^2 ατιμια B†] -μιαν rel. || 25^1 αλλοτρια Sc† | διηγησονται] βαρυνθησεται BA: ex 24^2 || 26^2 σοφων] φρονιμων A† || 27^1 καταρασασθαι A | ασεβη] pr. τον S | 27^2 την ψυχην αυτου A†

22 1^1 συνεβλ.] ελιθοβοληθη Sc†: cf. 2 || 2^1 κοπριω SA† | συνεβλ.] συν > ScV† || 4^2 γεννησ.] pr. εν S*† || 6^2 δε > B | σοφια S*† | fin.] + (7) τεκνα εν αγαθη ζωη την τροφην εχοντα, των ιδιων γεννητορων κρυψουσι δυσγενειαν (8) τεκνα εν καταφρονησει και απαιδευσια γαυριωμενα, συγγενειας εαυτων μολυνουσι την ευγενειαν pau. || 11^2 συνεσιν (cf. 17 24 3 13)] -σις Bc mu. | 11^3 ηδιον] ιδιον AC | 11^4 δε] γαρ S*A || 12^2 αυτων A†

καὶ πρὸς ἀσύνετον μὴ πορεύου·
φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα μὴ κόπον ἔχῃς
καὶ οὐ μὴ μολυνθῇς ἐν τῷ ἐντιναγμῷ αὐτοῦ·
ἔκκλινον ἀπ' αὐτοῦ καὶ εὑρήσεις ἀνάπαυσιν
καὶ οὐ μὴ ἀκηδιάσῃς ἐν τῇ ἀπονοίᾳ αὐτοῦ.
14 ὑπὲρ μόλιβον τί βαρυνθήσεται;
καὶ τί αὐτῷ ὄνομα ἀλλ' ἢ μωρός;
15 ἄμμον καὶ ἅλα καὶ βῶλον σιδήρου
εὔκοπον ὑπενεγκεῖν ἢ ἄνθρωπον ἀσύνετον.
16 Ἱμάντωσις ξυλίνη ἐνδεδεμένη εἰς οἰκοδομὴν
ἐν συσσεισμῷ οὐ διαλυθήσεται·
οὕτως καρδία ἐστηριγμένη ἐπὶ διανοήματος βουλῆς
ἐν καιρῷ οὐ δειλιάσει.
17 καρδία ἡδρασμένη ἐπὶ διανοίας συνέσεως
ὡς κόσμος ψαμμωτὸς τοίχου ξυστοῦ.
18 χάρακες ἐπὶ μετεώρου κείμενοι
κατέναντι ἀνέμου οὐ μὴ ὑπομείνωσιν·
οὕτως καρδία δειλὴ ἐπὶ διανοήματος μωροῦ
κατέναντι παντὸς φόβου οὐ μὴ ὑπομείνῃ.
19 Ὁ νύσσων ὀφθαλμὸν κατάξει δάκρυα,
καὶ νύσσων καρδίαν ἐκφαίνει αἴσθησιν.
20 βάλλων λίθον ἐπὶ πετεινὰ ἀποσοβεῖ αὐτά,
καὶ ὁ ὀνειδίζων φίλον διαλύσει φιλίαν.
21 ἐπὶ φίλον ἐὰν σπάσῃς ῥομφαίαν,
μὴ ἀφελπίσῃς, ἔστιν γὰρ ἐπάνοδος·
22 ἐπὶ φίλον ἐὰν ἀνοίξῃς στόμα,
μὴ εὐλαβηθῇς, ἔστιν γὰρ διαλλαγή·
πλὴν ὀνειδισμοῦ καὶ ὑπερηφανίας καὶ μυστηρίου ἀποκαλύψεως καὶ πληγῆς δολίας,
ἐν τούτοις ἀποφεύξεται πᾶς φίλος.
23 πίστιν κτῆσαι ἐν πτωχείᾳ μετὰ τοῦ πλησίον,
ἵνα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ ὁμοῦ πλησθῇς·
ἐν καιρῷ θλίψεως διάμενε αὐτῷ,
ἵνα ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ συγκληρονομήσῃς.
24 πρὸ πυρὸς ἀτμὶς καμίνου καὶ καπνός·
οὕτως πρὸ αἱμάτων λοιδορίαι.

13^{4} εντιναγματι A† || 14^{2} αυτω ονομα] tr. S || 15^{1} σιδηρουν S*A pau. || 16^{1} ενδεδ.] > A*†, in fine stichi suppl. Ast† || 17^{1} διανοιας] ς > AS^{c} | 17^{2} ξεστου S^{c} || 18^{1} χαλικες A: cf. Thack. p. 107 | 18^{2} υπομειν.] υπο > S*, υπομενουνιν A† || 19^{1} οφθαλμους A† | 19^{2} νυσσων] pr. ο AS^{c}pl. || 20^{1}] pr. ο S* || 21^{2} αφελπ.] απελπ. A: cf. 27 21 et Thack. p. 125 || 22^{4} πας] + ο A† || 23^{1} πιστον S*† | 23^{2} εν] επι A† | ομου πλησθης B†] ευφρανθης rel. (+ σου A†)

25 φίλον σκεπάσαι οὐκ αἰσχυνθήσομαι
καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οὐ μὴ κρυβῶ,
26 καὶ εἰ κακά μοι συμβήσεται δι᾿ αὐτόν,
πᾶς ὁ ἀκούων φυλάξεται ἀπ᾿ αὐτοῦ.
27 Τίς δώσει ἐπὶ στόμα μου φυλακὴν
καὶ ἐπὶ τῶν χειλέων μου σφραγῖδα πανοῦργον,
ἵνα μὴ πέσω ἀπ᾿ αὐτῆς
καὶ ἡ γλῶσσά μου ἀπολέσῃ με;
23 1 κύριε πάτερ καὶ δέσποτα ζωῆς μου,
μὴ ἐγκαταλίπῃς με ἐν βουλῇ αὐτῶν,
μὴ ἀφῇς με πεσεῖν ἐν αὐτοῖς.
2 τίς ἐπιστήσει ἐπὶ τοῦ διανοήματός μου μάστιγας
καὶ ἐπὶ τῆς καρδίας μου παιδείαν σοφίας,
ἵνα ἐπὶ τοῖς ἀγνοήμασίν μου μὴ φείσωνται
καὶ οὐ μὴ παρῇ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν,
3 ὅπως μὴ πληθυνθῶσιν αἱ ἄγνοιαί μου
καὶ αἱ ἁμαρτίαι μου πλεονάσωσιν
καὶ πεσοῦμαι ἔναντι τῶν ὑπεναντίων
καὶ ἐπιχαρεῖταί μοι ὁ ἐχθρός μου;
4 κύριε πάτερ καὶ θεὲ ζωῆς μου,
μετεωρισμὸν ὀφθαλμῶν μὴ δῷς μοι
5 καὶ ἐπιθυμίαν ἀπόστρεψον ἀπ᾿ ἐμοῦ·
6 κοιλίας ὄρεξις καὶ συνουσιασμὸς μὴ καταλαβέτωσάν με,
καὶ ψυχῇ ἀναιδεῖ μὴ παραδῷς με.
7 Παιδείαν στόματος ἀκούσατε, τέκνα,
καὶ ὁ φυλάσσων οὐ μὴ ἁλῷ.
8 ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ καταληφθήσεται ἁμαρτωλός,
καὶ λοίδορος καὶ ὑπερήφανος σκανδαλισθήσονται ἐν αὐτοῖς.
9 ὅρκῳ μὴ ἐθίσῃς τὸ στόμα σου
καὶ ὀνομασίᾳ τοῦ ἁγίου μὴ συνεθισθῇς·
10 ὥσπερ γὰρ οἰκέτης ἐξεταζόμενος ἐνδελεχῶς
ἀπὸ μώλωπος οὐκ ἐλαττωθήσεται,
οὕτως καὶ ὁ ὀμνύων καὶ ὀνομάζων διὰ παντὸς
ἀπὸ ἁμαρτίας οὐ μὴ καθαρισθῇ.
11 ἀνὴρ πολύορκος πλησθήσεται ἀνομίας,

25^{1} ουκ αισχ.] ου κατεσχ. S*†: cf. 24 22 || 26^{1} συμβησεται] συμβη B^{c}, συνεβη S*†, συνβεη S^{c}† = συμβαιη compl., συμβεβηκεν A† | 26^{2} ο > A || 27^{1} δωσει] + μοι B | στομα] στοματι A, τω στοματι S^{c} | 27^{2} πανουργων SA
23 1^{1} δεσπ.] θεε A†: ex 4^{1} | 1^{3}] pr. και AS^{c} || 2^{1} επιστηση A† | 2^{2} παιδειαν] -ας A† || 3^{1} πληθυνωσιν BV† || 7^{1}] pr. titulum παιδεια στοματος B: cf. 18 30 || 8^{1}] pr. ουτε S^{c}† (BSA trahunt αμαρτωλος ad 8^{2}) | καταληφθ. compl.] -λειφθ. BSA | 8^{2} λοιδοριαι S*† || 9^{2} αγιου] υψιστου AS^{c}† || 10^{3} ονομαζων δια παντος] pr. ο SA, + το ονομα κυριου AS^{c}

καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἀπὸ τοῦ οἴκου αὐτοῦ μάστιξ·
ἐὰν πλημμελήσῃ, ἁμαρτία αὐτοῦ ἐπ᾿ αὐτῷ,
κἂν ὑπερίδῃ, ἥμαρτεν δισσῶς·
καὶ εἰ διὰ κενῆς ὤμοσεν, οὐ δικαιωθήσεται,
πλησθήσεται γὰρ ἐπαγωγῶν ὁ οἶκος αὐτοῦ.
12 Ἔστιν λέξις ἀντιπαραβεβλημένη θανάτῳ,
μὴ εὑρεθήτω ἐν κληρονομίᾳ Ιακωβ·
ἀπὸ γὰρ εὐσεβῶν ταῦτα πάντα ἀποστήσεται,
καὶ ἐν ἁμαρτίαις οὐκ ἐγκυλισθήσονται.
13 ἀπαιδευσίαν ἀσυρῆ μὴ συνεθίσῃς τὸ στόμα σου·
ἔστιν γὰρ ἐν αὐτῇ λόγος ἁμαρτίας.
14 μνήσθητι πατρὸς καὶ μητρός σου,
ἀνὰ μέσον γὰρ μεγιστάνων συνεδρεύεις,
μήποτε ἐπιλάθῃ ἐνώπιον αὐτῶν
καὶ τῷ ἐθισμῷ σου μωρανθῇς
καὶ θελήσεις εἰ μὴ ἐγεννήθης
καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ σου καταράσῃ.
15 ἄνθρωπος συνεθιζόμενος λόγοις ὀνειδισμοῦ
ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ οὐ μὴ παιδευθῇ.
16 Δύο εἴδη πληθύνουσιν ἁμαρτίας,
καὶ τὸ τρίτον ἐπάξει ὀργήν·
17 ψυχὴ θερμὴ ὡς πῦρ καιόμενον,
οὐ μὴ σβεσθῇ ἕως ἂν καταποθῇ·
ἄνθρωπος πόρνος ἐν σώματι σαρκὸς αὐτοῦ,
οὐ μὴ παύσηται ἕως ἂν ἐκκαύσῃ πῦρ·
ἀνθρώπῳ πόρνῳ πᾶς ἄρτος ἡδύς,
οὐ μὴ κοπάσῃ ἕως ἂν τελευτήσῃ.
18 ἄνθρωπος παραβαίνων ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτοῦ
λέγων ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ Τίς με ὁρᾷ;
σκότος κύκλῳ μου, καὶ οἱ τοῖχοί με καλύπτουσιν,
καὶ οὐθείς με ὁρᾷ· τί εὐλαβοῦμαι;
τῶν ἁμαρτιῶν μου οὐ μὴ μνησθήσεται ὁ ὕψιστος.
19 καὶ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπων ὁ φόβος αὐτοῦ,
καὶ οὐκ ἔγνω ὅτι ὀφθαλμοὶ κυρίου
μυριοπλασίως ἡλίου φωτεινότεροι
ἐπιβλέποντες πάσας ὁδοὺς ἀνθρώπων
καὶ κατανοοῦντες εἰς ἀπόκρυφα μέρη.

12[1] αντιπαραβ. compl.] αντιπεριβ. BSA || 13[1] απαιδευσια Sc | συνεθ.] συν > S* || 14[1] πατρος] + σου SA | 14[2] συνεδρευεις] ς > B*†, -ευσεις S | 14[6] καταρ. (> A†)] pr. μη B || 17[2] καταποθη] -πιη τις Sc† || 18[1] ανθρ.] + πορνος A† | κλινης] κοιτης A† | 18[2] εν > A† | τη > S*† | 18[3] οι > S*† | 18[4] τι] τινα A† || 19[4] επιβλεπ.] + επι Sc | 19[5] εις > A†

20 πρὶν ἢ κτισθῆναι τὰ πάντα ἔγνωσται αὐτῷ,
οὕτως καὶ μετὰ τὸ συντελεσθῆναι.
21 οὗτος ἐν πλατείαις πόλεως ἐκδικηθήσεται,
καὶ οὗ οὐχ ὑπενόησεν, πιασθήσεται.
22 Οὕτως καὶ γυνὴ καταλιποῦσα τὸν ἄνδρα
καὶ παριστῶσα κληρονόμον ἐξ ἀλλοτρίου.
23 πρῶτον μὲν γὰρ ἐν νόμῳ ὑψίστου ἠπείθησεν,
καὶ δεύτερον εἰς ἄνδρα αὐτῆς ἐπλημμέλησεν,
καὶ τὸ τρίτον ἐν πορνείᾳ ἐμοιχεύθη
καὶ ἐξ ἀλλοτρίου ἀνδρὸς τέκνα παρέστησεν.
24 αὕτη εἰς ἐκκλησίαν ἐξαχθήσεται,
καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐπισκοπὴ ἔσται.
25 οὐ διαδώσουσιν τὰ τέκνα αὐτῆς εἰς ῥίζαν,
καὶ οἱ κλάδοι αὐτῆς οὐκ οἴσουσιν καρπόν.
26 καταλείψει εἰς κατάραν τὸ μνημόσυνον αὐτῆς,
καὶ τὸ ὄνειδος αὐτῆς οὐκ ἐξαλειφθήσεται,
27 καὶ ἐπιγνώσονται οἱ καταλειφθέντες
ὅτι οὐθὲν κρεῖττον φόβου κυρίου
καὶ οὐθὲν γλυκύτερον τοῦ προσέχειν ἐντολαῖς κυρίου.

24 1 Ἡ σοφία αἰνέσει ψυχὴν αὐτῆς
καὶ ἐν μέσῳ λαοῦ αὐτῆς καυχήσεται·
2 ἐν ἐκκλησίᾳ ὑψίστου στόμα αὐτῆς ἀνοίξει
καὶ ἔναντι δυνάμεως αὐτοῦ καυχήσεται
3 Ἐγὼ ἀπὸ στόματος ὑψίστου ἐξῆλθον
καὶ ὡς ὁμίχλη κατεκάλυψα γῆν·
4 ἐγὼ ἐν ὑψηλοῖς κατεσκήνωσα,
καὶ ὁ θρόνος μου ἐν στύλῳ νεφέλης·
5 γῦρον οὐρανοῦ ἐκύκλωσα μόνη
καὶ ἐν βάθει ἀβύσσων περιεπάτησα·
6 ἐν κύμασιν θαλάσσης καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ
καὶ ἐν παντὶ λαῷ καὶ ἔθνει ἐκτησάμην.
7 μετὰ τούτων πάντων ἀνάπαυσιν ἐζήτησα
καὶ ἐν κληρονομίᾳ τίνος αὐλισθήσομαι.
8 τότε ἐνετείλατό μοι ὁ κτίστης ἁπάντων,
καὶ ὁ κτίσας με κατέπαυσεν τὴν σκηνήν μου
καὶ εἶπεν Ἐν Ιακωβ κατασκήνωσον
καὶ ἐν Ισραηλ κατακληρονομήθητι.

20^{2} συντελ.] συν > A† || 21^{2} ου] ος A† | πιασθ.] κολασθ. A† || 23^{1} υψιστω A† | 23^{2} αυτης] εαυ. B† | 23^{4} και > B† || 25^{2} ουκ οισ.] ου δωσουσιν B†
24 1^{1}] pr. titulum αινεσις σοφιας B, σοφιας αινεσις SA: cf. **18** 30 | η > S*V pau. | 1^{2} καυχησονται A† || 2^{1} στομα] pr. το S || 6^{2} και ult. > S*† | εκτησ.] ηγησ. S^{c}† || 7^{1} αναπ. εζητ.] tr. A† || 8^{3} εν > A† | 8^{4} κατακληρ.] κατα > A†

9 πρὸ τοῦ αἰῶνος ἀπ' ἀρχῆς ἔκτισέν με,
καὶ ἕως αἰῶνος οὐ μὴ ἐκλίπω.
10 ἐν σκηνῇ ἁγίᾳ ἐνώπιον αὐτοῦ ἐλειτούργησα
καὶ οὕτως ἐν Σιων ἐστηρίχθην·
11 ἐν πόλει ἠγαπημένῃ ὁμοίως με κατέπαυσεν,
καὶ ἐν Ιερουσαλημ ἡ ἐξουσία μου·
12 καὶ ἐρρίζωσα ἐν λαῷ δεδοξασμένῳ,
ἐν μερίδι κυρίου, κληρονομίας αὐτοῦ.
13 ὡς κέδρος ἀνυψώθην ἐν τῷ Λιβάνῳ
καὶ ὡς κυπάρισσος ἐν ὄρεσιν Αερμων·
14 ὡς φοῖνιξ ἀνυψώθην ἐν Αιγγαδοις
καὶ ὡς φυτὰ ῥόδου ἐν Ιεριχω,
ὡς ἐλαία εὐπρεπὴς ἐν πεδίῳ,
καὶ ἀνυψώθην ὡς πλάτανος.
15 ὡς κιννάμωμον καὶ ἀσπάλαθος ἀρωμάτων δέδωκα ὀσμὴν
καὶ ὡς σμύρνα ἐκλεκτὴ διέδωκα εὐωδίαν,
ὡς χαλβάνη καὶ ὄνυξ καὶ στακτὴ
καὶ ὡς λιβάνου ἀτμὶς ἐν σκηνῇ.
16 ἐγὼ ὡς τερέμινθος ἐξέτεινα κλάδους μου,
καὶ οἱ κλάδοι μου κλάδοι δόξης καὶ χάριτος.
17 ἐγὼ ὡς ἄμπελος ἐβλάστησα χάριν,
καὶ τὰ ἄνθη μου καρπὸς δόξης καὶ πλούτου.
19 προσέλθετε πρός με, οἱ ἐπιθυμοῦντές μου,
καὶ ἀπὸ τῶν γενημάτων μου ἐμπλήσθητε·
20 τὸ γὰρ μνημόσυνόν μου ὑπὲρ τὸ μέλι γλυκύ,
καὶ ἡ κληρονομία μου ὑπὲρ μέλιτος κηρίον.
21 οἱ ἐσθίοντές με ἔτι πεινάσουσιν,
καὶ οἱ πίνοντές με ἔτι διψήσουσιν.
22 ὁ ὑπακούων μου οὐκ αἰσχυνθήσεται,
καὶ οἱ ἐργαζόμενοι ἐν ἐμοὶ οὐχ ἁμαρτήσουσιν.
23 Ταῦτα πάντα βίβλος διαθήκης θεοῦ ὑψίστου,
νόμον ὃν ἐνετείλατο ἡμῖν Μωυσῆς

9^2 αιωνων SA || **10^1** ελειτουργουν A† || **11^1** με > SV | 11^2 η εξουσ.] εξουσιαν A† || **12^1** δεδοκιμασμενω S^c† || **13^2** ορει A† || **14^1** αιγγαδοις Ra. (cf. Ez. **47** 10)] αιγιαλοις BS*A: ΓΙΑΛ pro ΓΓΑΔ; ενγαδδοις S$^{c(†)}$ | 14^3] pr. και SA: cf. 15^3 || **15^1** ασπαλ.] pr. ως S^c | 15^2 ζμυρναν εκλεκτην S*† | διεδωκα] ι > S*A | 15^3] pr. και A: cf. 14^3 || **16^1** εγω] + δε A† | τερεμινθος B†] β pro μ rel.: cf. Gen. **35** 4 Ios. **17** 9 **24** 26 Iud. B **6** 11. 19 || **17^1** βλαστησασα B† | 17^2] + (18) εγω μητηρ της αγαπησεως της καλης, και φοβου και γνωσεως και της οσιας ελπιδος, διδομαι ουν πασι τοις τεκνοις μου, αειγενης τοις λεγομενοις υπ αυτου uel sim. pau. || **19^1** οι] pr. παντες S† || **20^1** το μελι] το > B pau., + το S*A† | 20^2 κηριον compl.] κηριου compl., κηρου BS†, και κηριου A || **21^1** εσθιοντες] ι > SA || **22^1** ουκ αισχ.] ου κατεσχ. S*†, ου καταισχ. compl.: cf. **22** 25 || **23^2** ημιν > B†

κληρονομίαν συναγωγαῖς Ιακωβ,
25 ὁ πιμπλῶν ὡς Φισων σοφίαν
καὶ ὡς Τίγρις ἐν ἡμέραις νέων,
26 ὁ ἀναπληρῶν ὡς Εὐφράτης σύνεσιν
καὶ ὡς Ιορδάνης ἐν ἡμέραις θερισμοῦ,
27 ὁ ἐκφαίνων ὡς φῶς παιδείαν,
ὡς Γηων ἐν ἡμέραις τρυγήτου.
28 οὐ συνετέλεσεν ὁ πρῶτος γνῶναι αὐτήν,
καὶ οὕτως ὁ ἔσχατος οὐκ ἐξιχνίασεν αὐτήν·
29 ἀπὸ γὰρ θαλάσσης ἐπληθύνθη διανόημα αὐτῆς
καὶ ἡ βουλὴ αὐτῆς ἀπὸ ἀβύσσου μεγάλης.
30 Κἀγὼ ὡς διῶρυξ ἀπὸ ποταμοῦ
καὶ ὡς ὑδραγωγὸς ἐξῆλθον εἰς παράδεισον·
31 εἶπα Ποτιῶ μου τὸν κῆπον
καὶ μεθύσω μου τὴν πρασιάν·
καὶ ἰδοὺ ἐγένετό μοι ἡ διῶρυξ εἰς ποταμόν,
καὶ ὁ ποταμός μου ἐγένετο εἰς θάλασσαν.
32 ἔτι παιδείαν ὡς ὄρθρον φωτιῶ
καὶ ἐκφανῶ αὐτὰ ἕως εἰς μακράν·
33 ἔτι διδασκαλίαν ὡς προφητείαν ἐκχεῶ
καὶ καταλείψω αὐτὴν εἰς γενεὰς αἰώνων.
34 ἴδετε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἐκοπίασα,
ἀλλ᾽ ἅπασιν τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτήν.
25 1 Ἐν τρισὶν ὡραΐσθην καὶ ἀνέστην ὡραία
ἔναντι κυρίου καὶ ἀνθρώπων·
ὁμόνοια ἀδελφῶν, καὶ φιλία τῶν πλησίον,
καὶ γυνὴ καὶ ἀνὴρ ἑαυτοῖς συμπεριφερόμενοι.
2 τρία δὲ εἴδη ἐμίσησεν ἡ ψυχή μου
καὶ προσώχθισα σφόδρα τῇ ζωῇ αὐτῶν·
πτωχὸν ὑπερήφανον, καὶ πλούσιον ψεύστην,
γέροντα μοιχὸν ἐλαττούμενον συνέσει.
3 Ἐν νεότητι οὐ συναγείοχας,
καὶ πῶς ἂν εὕροις ἐν τῷ γήρᾳ σου;
4 ὡς ὡραῖον πολιαῖς κρίσις
καὶ πρεσβυτέροις ἐπιγνῶναι βουλήν.
5 ὡς ὡραία γερόντων σοφία

23^3 fin.] + (24) μη εκλυεσθε ισχυ(ει)ν εν κυριω, κολλασθε δε προς αυτον ινα κραταιωση υμας, κυριος παντοκρατωρ θεος μονος εστιν, και ουκ εστιν ετι πλην αυτου σωτηρ pau. || 26^2 ιορδ.] pr. ο S || 29^1 διανοημα (cf. 25 5 22 16 32 18 etc.)] -ματα A pl. | 29^2 αυτου A† || 31^3 μοι] μου A || 32^2 εκφαινω S, εμφαινω A† | αυτας S, αυτην compl. || 33^2 γενεαν SA

25 1^1 ωραισθην] + εκοιμηθην S*† || 2^4 μοιχον] μωρον V†, μωρον και μοιχον και S^c† || 3^1] pr. α A

καὶ δεδοξασμένοις διανόημα καὶ βουλή.
6 στέφανος γερόντων πολυπειρία,
καὶ τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου.
7 Ἐννέα ὑπονοήματα ἐμακάρισα ἐν καρδίᾳ
καὶ τὸ δέκατον ἐρῶ ἐπὶ γλώσσης·
ἄνθρωπος εὐφραινόμενος ἐπὶ τέκνοις,
ζῶν καὶ βλέπων ἐπὶ πτώσει ἐχθρῶν·
8 μακάριος ὁ συνοικῶν γυναικὶ συνετῇ,
καὶ ὃς ἐν γλώσσῃ οὐκ ὠλίσθησεν,
καὶ ὃς οὐκ ἐδούλευσεν ἀναξίῳ ἑαυτοῦ·
9 μακάριος ὃς εὗρεν φρόνησιν,
καὶ ὁ διηγούμενος εἰς ὦτα ἀκουόντων·
10 ὡς μέγας ὁ εὑρὼν σοφίαν·
ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὑπὲρ τὸν φοβούμενον τὸν κύριον·
11 φόβος κυρίου ὑπὲρ πᾶν ὑπερέβαλεν,
ὁ κρατῶν αὐτοῦ τίνι ὁμοιωθήσεται;
13 Πᾶσαν πληγὴν καὶ μὴ πληγὴν καρδίας,
καὶ πᾶσαν πονηρίαν καὶ μὴ πονηρίαν γυναικός·
14 πᾶσαν ἐπαγωγὴν καὶ μὴ ἐπαγωγὴν μισούντων,
καὶ πᾶσαν ἐκδίκησιν καὶ μὴ ἐκδίκησιν ἐχθρῶν.
15 οὐκ ἔστιν κεφαλὴ ὑπὲρ κεφαλὴν ὄφεως,
καὶ οὐκ ἔστιν θυμὸς ὑπὲρ θυμὸν ἐχθροῦ.
16 συνοικῆσαι λέοντι καὶ δράκοντι εὐδοκήσω
ἢ συνοικῆσαι μετὰ γυναικὸς πονηρᾶς.
17 πονηρία γυναικὸς ἀλλοιοῖ τὴν ὅρασιν αὐτῆς
καὶ σκοτοῖ τὸ πρόσωπον αὐτῆς ὡς ἄρκος·
18 ἀνὰ μέσον τῶν πλησίον αὐτοῦ ἀναπεσεῖται ὁ ἀνηρ αὐτῆς
καὶ ἀκουσίως ἀνεστέναξεν πικρά.
19 μικρὰ πᾶσα κακία πρὸς κακίαν γυναικός,
κλῆρος ἁμαρτωλοῦ ἐπιπέσοι αὐτῇ.
20 ἀνάβασις ἀμμώδης ἐν ποσὶν πρεσβυτέρου,
οὕτως γυνὴ γλωσσώδης ἀνδρὶ ἡσύχῳ.
21 μὴ προσπέσῃς ἐπὶ κάλλος γυναικὸς
καὶ γυναῖκα μὴ ἐπιποθήσῃς.
22 ὀργὴ καὶ ἀναίδεια καὶ αἰσχύνη μεγάλη
γυνὴ ἐὰν ἐπιχορηγῇ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς.

7^{1} υπον.] ανυπονοητα S^{mg}† | καρδια] pr. τη A†, + μου SA | 7^{2} επι] απο A† || 8^{3} αναξιω] αν > S*† | εαυτου] ε > BS pau. || 9^{1} μακ.] + ανηρ S*† || 11] + (12) φοβος κυριου αρχη αγαπησεως αυτου, πιστις δε αρχη κολλησεως αυτου pau. || 14^{1}] pr. και SA || 16^{1} ευδοκησαι S^{c}, -κησε A† | 16^{2} ενοικησαι BS*† || 17^{2} ως αρκος] ως σακκον B† || 18^{1} των V pau.] του rel. | 18^{2} ακουσιως unus cod.] ακουσας BSA | μεικρα S*†: cf. 19^{1} || 21^{1} καλλους S^{c} | 21^{2} γυν.] + εν καλλ(ε)ι SA

23 καρδία ταπεινὴ καὶ πρόσωπον σκυθρωπὸν
καὶ πληγὴ καρδίας γυνὴ πονηρά·
χεῖρες παρειμέναι καὶ γόνατα παραλελυμένα
ἥτις οὐ μακαριεῖ τὸν ἄνδρα αὐτῆς.
24 ἀπὸ γυναικὸς ἀρχὴ ἁμαρτίας,
καὶ δι᾽ αὐτὴν ἀποθνῄσκομεν πάντες.
25 μὴ δῷς ὕδατι διέξοδον
μηδὲ γυναικὶ πονηρᾷ παρρησίαν·
26 εἰ μὴ πορεύεται κατὰ χεῖράς σου,
ἀπὸ τῶν σαρκῶν σου ἀπότεμε αὐτήν.
26 1 Γυναικὸς ἀγαθῆς μακάριος ὁ ἀνήρ,
καὶ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ διπλάσιος.
2 γυνὴ ἀνδρεία εὐφραίνει τὸν ἄνδρα αὐτῆς,
καὶ τὰ ἔτη αὐτοῦ πληρώσει ἐν εἰρήνῃ.
3 γυνὴ ἀγαθὴ μερὶς ἀγαθή,
ἐν μερίδι φοβουμένων κύριον δοθήσεται·
4 πλουσίου δὲ καὶ πτωχοῦ καρδία ἀγαθή,
ἐν παντὶ καιρῷ πρόσωπον ἱλαρόν.
5 Ἀπὸ τριῶν εὐλαβήθη ἡ καρδία μου,
καὶ ἐπὶ τῷ τετάρτῳ προσώπῳ ἐδεήθην·
διαβολὴν πόλεως, καὶ ἐκκλησίαν ὄχλου,
καὶ καταψευσμόν, ὑπὲρ θάνατον πάντα μοχθηρά.
6 ἄλγος καρδίας καὶ πένθος γυνὴ ἀντίζηλος ἐπὶ γυναικὶ
καὶ μάστιξ γλώσσης πᾶσιν ἐπικοινωνοῦσα.
7 βοοζύγιον σαλευόμενον γυνὴ πονηρά,
ὁ κρατῶν αὐτῆς ὡς ὁ δρασσόμενος σκορπίου.
8 ὀργὴ μεγάλη γυνὴ μέθυσος
καὶ ἀσχημοσύνην αὐτῆς οὐ συγκαλύψει.
9 πορνεία γυναικὸς ἐν μετεωρισμοῖς ὀφθαλμῶν
καὶ ἐν τοῖς βλεφάροις αὐτῆς γνωσθήσεται.
10 ἐπὶ θυγατρὶ ἀδιατρέπτῳ στερέωσον φυλακήν,
ἵνα μὴ εὑροῦσα ἄνεσιν ἑαυτῇ χρήσηται·
11 ὀπίσω ἀναιδοῦς ὀφθαλμοῦ φύλαξαι
καὶ μὴ θαυμάσῃς, ἐὰν εἰς σὲ πλημμελήσῃ·
12 ὡς διψῶν ὁδοιπόρος τὸ στόμα ἀνοίξει
καὶ ἀπὸ παντὸς ὕδατος τοῦ σύνεγγυς πίεται,
κατέναντι παντὸς πασσάλου καθήσεται

25^2 παρρ.] εξουσιαν B† || 26^1 κατα χειρας (cf. 14 25)] ς > BA: ante σ
26 1^2 αρ.] pr. ο A | διπλασιον A† || 3^2 κυρ.] pr. τον A || 4^1 δε > S^c ||
5^1 η > A† | 5^2 εδεηθην B†] εδοθην S*V†, εφοβηθη(ν) rel. || 7^2 ο 2^0 > A ||
8^2 ου] + μη SA || 10^1 αδιατρεπτω (cf. 25)] -πτως B†; αδιαστρ. S†: cf. 42 11
|| 11^1 οφθαλμων S*† || 12^1 το > AS^c | ανοιγει BS*†

καὶ ἔναντι βέλους ἀνοίξει φαρέτραν.
13 Χάρις γυναικὸς τέρψει τὸν ἄνδρα αὐτῆς,
καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ πιανεῖ ἡ ἐπιστήμη αὐτῆς.
14 δόσις κυρίου γυνὴ σιγηρά,
καὶ οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα πεπαιδευμένης ψυχῆς·
15 χάρις ἐπὶ χάριτι γυνὴ αἰσχυντηρά,
καὶ οὐκ ἔστιν σταθμὸς πᾶς ἄξιος ἐγκρατοῦς ψυχῆς.
16 ἥλιος ἀνατέλλων ἐν ὑψίστοις κυρίου
καὶ κάλλος ἀγαθῆς γυναικὸς ἐν κόσμῳ οἰκίας αὐτῆς·
17 λύχνος ἐκλάμπων ἐπὶ λυχνίας ἁγίας
καὶ κάλλος προσώπου ἐπὶ ἡλικίᾳ στασίμῃ·
18 στῦλοι χρύσεοι ἐπὶ βάσεως ἀργυρᾶς
καὶ πόδες ὡραῖοι ἐπὶ στέρνοις εὐσταθοῦς.
28 Ἐπὶ δυσὶ λελύπηται ἡ καρδία μου,
καὶ ἐπὶ τῷ τρίτῳ θυμός μοι ἐπῆλθεν·
ἀνὴρ πολεμιστὴς ὑστερῶν δι' ἔνδειαν,
καὶ ἄνδρες συνετοὶ ἐὰν σκυβαλισθῶσιν,
ἐπανάγων ἀπὸ δικαιοσύνης ἐπὶ ἁμαρτίαν·
ὁ κύριος ἑτοιμάσει εἰς ῥομφαίαν αὐτόν.
29 Μόλις ἐξελεῖται ἔμπορος ἀπὸ πλημμελείας,
καὶ οὐ δικαιωθήσεται κάπηλος ἀπὸ ἁμαρτίας.
27 1 χάριν διαφόρου πολλοὶ ἥμαρτον,
καὶ ὁ ζητῶν πληθῦναι ἀποστρέψει ὀφθαλμόν.
2 ἀνὰ μέσον ἁρμῶν λίθων παγήσεται πάσσαλος,
καὶ ἀνὰ μέσον πράσεως καὶ ἀγορασμοῦ συντριβήσεται ἁμαρτία.
3 ἐὰν μὴ ἐν φόβῳ κυρίου κρατήσῃ κατὰ σπουδήν,
ἐν τάχει καταστραφήσεται αὐτοῦ ὁ οἶκος.

12^4 και εναντι] κατεν. S*† || 13^1 τον > SA | 13^2 πιαινει S || 15^2] + αυτης S^c || 16^2 αυτης] -του B† || 18^2 πτερνοις ευσταθμοις S*† | fin.] + (19) τεκνον ακμην ηλικιας σου συντηρησον υγιη, και μη δως αλλοτριοις την ισχυν σου (20) αναζητησας παντος πεδιου ευγε⟨ι⟩ον κληρον, σπειρε τα ιδια σπερματα πεποιθως τη ευγενεια σου (21) ουτως τα γενηματα σου περιοντα, και παρρησιαν ευγενειας εχοντα μεγαλυνουσι (22) γυνη μισθια ιση σιαλω λογισθησεται, υπανδρος δε πυργος θανατου τοις χρωμενοις λογισθησεται (23) γυνη ασεβης ανομω μερις δοθησεται, ευσεβης δε διδοται τω φοβουμενω τον κυριον (24) γυνη ασχημων ατιμιαν κατατριψει, θυγατηρ δε ευσχημων και τον ανδρα εντραπησεται (25) γυνη αδιατρεπτος ως κυων λογισθησεται, η δε εχουσα αισχυνην τον κυριον φοβηθησεται (26) γυνη ανδρα ιδιον τιμωσα σοφη πασι φανησεται, ατιμαζουσα δε εν υπερηφανια ασεβης πασι γνωσθησεται (26ª, cf. 1) γυναικος αγαθης μακαριος ο ανηρ, ο γαρ αριθμος των ετων αυτου διπλασιος εσται (27) γυνη μεγαλοφωνος και γλωσσωδης, ως σαλπιγξ πολεμων εις τροπην θεωρηθησεται, ανθρωπου δε παντος ψυχη ομοιοτροπος τουτοις, πολεμου ακαταστασιαις την ψυχην διαιτηθησεται pau.
27 1^1 διαφορου] αδιαφ. BAS^c pl.: cf. 7 18 || 2^1 λιθινων S^c

4 Ἐν σείσματι κοσκίνου διαμένει κοπρία,
οὕτως σκύβαλα ἀνθρώπου ἐν λογισμῷ αὐτοῦ.
5 σκεύη κεραμέως δοκιμάζει κάμινος,
καὶ πειρασμὸς ἀνθρώπου ἐν διαλογισμῷ αὐτοῦ.
6 γεώργιον ξύλου ἐκφαίνει ὁ καρπὸς αὐτοῦ,
οὕτως λόγος ἐνθυμήματος καρδίας ἀνθρώπου.
7 πρὸ λογισμοῦ μὴ ἐπαινέσῃς ἄνδρα·
οὗτος γὰρ πειρασμὸς ἀνθρώπων.
8 Ἐὰν διώκῃς τὸ δίκαιον, καταλήμψῃ
καὶ ἐνδύσῃ αὐτὸ ὡς ποδήρη δόξης.
9 πετεινὰ πρὸς τὰ ὅμοια αὐτοῖς καταλύσει,
καὶ ἀλήθεια πρὸς τοὺς ἐργαζομένους αὐτὴν ἐπανήξει.
10 λέων θήραν ἐνεδρεύει,
οὕτως ἁμαρτία ἐργαζομένους ἄδικα.
11 διήγησις εὐσεβοῦς διὰ παντὸς σοφία,
ὁ δὲ ἄφρων ὡς σελήνη ἀλλοιοῦται.
12 εἰς μέσον ἀσυνέτων συντήρησον καιρόν,
εἰς μέσον δὲ διανοουμένων ἐνδελέχιζε.
13 διήγησις μωρῶν προσόχθισμα,
καὶ ὁ γέλως αὐτῶν ἐν σπατάλῃ ἁμαρτίας.
14 λαλιὰ πολυόρκου ἀνορθώσει τρίχας,
καὶ ἡ μάχη αὐτῶν ἐμφραγμὸς ὠτίων.
15 ἔκχυσις αἵματος μάχη ὑπερηφάνων,
καὶ ἡ διαλοιδόρησις αὐτῶν ἀκοὴ μοχθηρά.
16 Ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἀπώλεσεν πίστιν
καὶ οὐ μὴ εὕρῃ φίλον πρὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
17 στέρξον φίλον καὶ πιστώθητι μετ᾽ αὐτοῦ·
ἐὰν δὲ ἀποκαλύψῃς τὰ μυστήρια αὐτοῦ, μὴ καταδιώξῃς
ὀπίσω αὐτοῦ.
18 καθὼς γὰρ ἀπώλεσεν ἄνθρωπος τὸν νεκρὸν αὐτοῦ,
οὕτως ἀπώλεσας τὴν φιλίαν τοῦ πλησίον·
19 καὶ ὡς πετεινὸν ἐκ χειρός σου ἀπέλυσας,
οὕτως ἀφῆκας τὸν πλησίον καὶ οὐ θηρεύσεις αὐτόν.
20 μὴ αὐτὸν διώξῃς, ὅτι μακρὰν ἀπέστη
καὶ ἐξέφυγεν ὡς δορκὰς ἐκ παγίδος.
21 ὅτι τραῦμα ἔστιν καταδῆσαι,

5^1 δοκιμα S*†: cf. 31 26; -μασει A† | 5^2 διαλογ.] δια > AS^c: cf. 4. 7 || 6^2 καρδια A(†) || 7^1 επαινει A† || 9^1 αυτων A† | 9^2 αληθ.] pr. η S || 10^2 αμαρτιαι B | αδικια S*†, -κιαν S^{c}V || 11^1 ευσεβους] σοφου A† || 12^2 διανοουμενου B† || 13^1 προσοχθ.] pr. και A† | 13^2 εν] ως S† || 14^1 ανορθ.] αν > BS | 14^2 εμφρ.] στεναγμος S*† || 15^2 μοχθ.] πονηρα S^{c}V† || 16^2 την > S*† || 17^2 μη] pr. ου BS* || 18^1 νεκρον unus cod.] εχθρον rel. | 18^2 απωλεσεν S* || 20^2 παγ.] βροχων S^c†: ex Prou. 6 5

καὶ λοιδορίας ἔστιν διαλλαγή,
ὁ δὲ ἀποκαλύψας μυστήρια ἀφήλπισεν.
22 Διανεύων ὀφθαλμῷ τεκταίνει κακά,
καὶ οὐδεὶς αὐτὰ ἀποστήσει ἀπ' αὐτοῦ·
23 ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου γλυκανεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ τῶν λόγων σου ἐκθαυμάσει,
ὕστερον δὲ διαστρέψει τὸ στόμα αὐτοῦ
καὶ ἐν τοῖς λόγοις σου δώσει σκάνδαλον.
24 πολλὰ ἐμίσησα καὶ οὐχ ὡμοίωσα αὐτῷ,
καὶ ὁ κύριος μισήσει αὐτόν.
25 ὁ βάλλων λίθον εἰς ὕψος ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ βάλλει,
καὶ πληγὴ δολία διελεῖ τραύματα.
26 ὁ ὀρύσσων βόθρον εἰς αὐτὸν ἐμπεσεῖται,
καὶ ὁ ἱστῶν παγίδα ἐν αὐτῇ ἁλώσεται.
27 ὁ ποιῶν πονηρά, εἰς αὐτὸν κυλισθήσεται,
καὶ οὐ μὴ ἐπιγνῷ πόθεν ἥκει αὐτῷ.
28 ἐμπαιγμὸς καὶ ὀνειδισμὸς ὑπερηφάνῳ,
καὶ ἡ ἐκδίκησις ὡς λέων ἐνεδρεύσει αὐτόν.
29 παγίδι ἁλώσονται οἱ εὐφραινόμενοι πτώσει εὐσεβῶν,
καὶ ὀδύνη καταναλώσει αὐτοὺς πρὸ τοῦ θανάτου αὐτῶν.
30 Μῆνις καὶ ὀργή, καὶ ταῦτά ἐστιν βδελύγματα,
καὶ ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς ἐγκρατὴς ἔσται αὐτῶν.
28 1 ὁ ἐκδικῶν παρὰ κυρίου εὑρήσει ἐκδίκησιν,
καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ διατηρῶν διατηρήσει.
2 ἄφες ἀδίκημα τῷ πλησίον σου,
καὶ τότε δεηθέντος σου αἱ ἁμαρτίαι σου λυθήσονται.
3 ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ συντηρεῖ ὀργήν,
καὶ παρὰ κυρίου ζητεῖ ἴασιν;
4 ἐπ' ἄνθρωπον ὅμοιον αὐτῷ οὐκ ἔχει ἔλεος,
καὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ δεῖται;
5 αὐτὸς σὰρξ ὢν διατηρεῖ μῆνιν,
τίς ἐξιλάσεται τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ;
6 μνήσθητι τὰ ἔσχατα καὶ παῦσαι ἐχθραίνων,
καταφθορὰν καὶ θάνατον, καὶ ἔμμενε ἐντολαῖς.

21^{3} μυστηριον S | απηλπ. SB^c: cf. 22 21 || 22^{1} διανευων] και εννευων A† | τεκταινεται S^c: cf. 11 33 | 22^{2} αυτα] -τον BS | αυτου] -των A† || 23^{1} γλυκαινει S* | το > B† | αυτου] σου B† || 24^{1} αυτοις A† | 24^{2} μ(ε)ισει S* compl., εμισει A† || 25^{1} ο > A | 25^{2} διελει] δι > A*† || 26^{2} ταυτη S*† || 27^{1} αυτον BS*V†] -τα rel. 28^{1} ον⟨ε⟩ιδος S† | υπερηφανω pau.] -νων B SA || 29^{1} παγιδα A* | 29^{2} του > S*† || 30^{1} και 2^{0} > S†

28 1^{2} διατηρων διατηρησει compl. (cf. 5)] διαστηριων διαστηρισει (S*† -ριει) BSA: participio futuri 𝔊 non iam utitur, cf. Thack. p. 49 || 2^{1} αδικηματα S || 4^{1} ομοιον] pr. τον S*†

7 μνήσθητι ἐντολῶν καὶ μὴ μηνίσῃς τῷ πλησίον,
καὶ διαθήκην ὑψίστου καὶ πάριδε ἄγνοιαν.
8 Ἀπόσχου ἀπὸ μάχης, καὶ ἐλαττώσεις ἁμαρτίας·
ἄνθρωπος γὰρ θυμώδης ἐκκαύσει μάχην,
9 καὶ ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς ταράξει φίλους
καὶ ἀνὰ μέσον εἰρηνευόντων ἐμβαλεῖ διαβολήν.
10 κατὰ τὴν ὕλην τοῦ πυρὸς οὕτως ἐκκαυθήσεται,
καὶ κατὰ τὴν στερέωσιν τῆς μάχης ἐκκαυθήσεται·
κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ἀνθρώπου ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἔσται,
καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον ἀνυψώσει ὀργὴν αὐτοῦ.
11 ἔρις κατασπευδομένη ἐκκαίει πῦρ,
καὶ μάχη κατασπεύδουσα ἐκχέει αἷμα.
12 ἐὰν φυσήσῃς εἰς σπινθῆρα, ἐκκαήσεται,
καὶ ἐὰν πτύσῃς ἐπ᾽ αὐτόν, σβεσθήσεται·
καὶ ἀμφότερα ἐκ τοῦ στόματός σου ἐκπορεύεται.
13 Ψίθυρον καὶ δίγλωσσον καταράσασθε·
πολλοὺς γὰρ εἰρηνεύοντας ἀπώλεσεν.
14 γλῶσσα τρίτη πολλοὺς ἐσάλευσεν
καὶ διέστησεν αὐτοὺς ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος
καὶ πόλεις ὀχυρὰς καθεῖλεν
καὶ οἰκίας μεγιστάνων κατέστρεψεν.
15 γλῶσσα τρίτη γυναῖκας ἀνδρείας ἐξέβαλεν
καὶ ἐστέρεσεν αὐτὰς τῶν πόνων αὐτῶν.
16 ὁ προσέχων αὐτῇ οὐ μὴ εὕρῃ ἀνάπαυσιν
οὐδὲ κατασκηνώσει μεθ᾽ ἡσυχίας.
17 πληγὴ μάστιγος ποιεῖ μώλωπα,
πληγὴ δὲ γλώσσης συγκλάσει ὀστᾶ.
18 πολλοὶ ἔπεσαν ἐν στόματι μαχαίρας,
καὶ οὐχ ὡς οἱ πεπτωκότες διὰ γλῶσσαν.
19 μακάριος ὁ σκεπασθεὶς ἀπ᾽ αὐτῆς,
ὃς οὐ διῆλθεν ἐν τῷ θυμῷ αὐτῆς,
ὃς οὐχ εἵλκυσεν τὸν ζυγὸν αὐτῆς
καὶ ἐν τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς οὐκ ἐδέθη·
20 ὁ γὰρ ζυγὸς αὐτῆς ζυγὸς σιδηροῦς,
καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς δεσμοὶ χάλκειοι·
21 θάνατος πονηρὸς ὁ θάνατος αὐτῆς,

7^{1}] + σου S† || 8^{1} απολιπε απο μεθης S^{c}† || 9^{2} εκβαλλει B || 10^{1} του > BS*A | 10^{2} / $10^{3.4}$] tr. B† | 10^{2} μαχης] + ουτως compl., + σου ουτως S† | 10^{3}] pr. και S | 10^{4} πλουτον] + αυτου S || 11^{2} εκχεαι S† || 12^{1} εις > BS | 12^{2} επ] εις A | 12^{3} εκπορ.] εξελευσεται SA || 13^{1} καταρασθαι(pro -θε) BS^{c} | 13^{2} απωλεσαν B || 15^{2} εστερεσεν(A† -σαν) B*SA† (cf. Thack. § 18, 1)] -ρησ- rel. || 17^{1} μωλωπας B || 18^{2} ο πεπτωκως A† || 19^{2}] pr. και S^{c} | 19^{4} εν > A || 20^{2} χαλκ(ε)ιοι] -κεοι S*A: cf. Iob 41 7

καὶ λυσιτελὴς μᾶλλον ὁ ᾅδης αὐτῆς.
22 οὐ μὴ κρατήσῃ εὐσεβῶν,
καὶ ἐν τῇ φλογὶ αὐτῆς οὐ καήσονται.
23 οἱ καταλείποντες κύριον ἐμπεσοῦνται εἰς αὐτήν,
καὶ ἐν αὐτοῖς ἐκκαήσεται καὶ οὐ μὴ σβεσθῇ·
ἐπαποσταλήσεται αὐτοῖς ὡς λέων
καὶ ὡς πάρδαλις λυμανεῖται αὐτούς.
24 ἰδὲ περίφραξον τὸ κτῆμά σου ἀκάνθαις,
τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον κατάδησον·
25 καὶ τοῖς λόγοις σου ποίησον ζυγὸν καὶ σταθμὸν
καὶ τῷ στόματί σου ποίησον θύραν καὶ μοχλόν.
26 πρόσεχε μήπως ὀλίσθῃς ἐν αὐτῇ,
μὴ πέσῃς κατέναντι ἐνεδρεύοντος.
29 1 Ὁ ποιῶν ἔλεος δανιεῖ τῷ πλησίον,
καὶ ὁ ἐπισχύων τῇ χειρὶ αὐτοῦ τηρεῖ ἐντολάς.
2 δάνεισον τῷ πλησίον ἐν καιρῷ χρείας αὐτοῦ
καὶ πάλιν ἀπόδος τῷ πλησίον εἰς τὸν καιρόν·
3 στερέωσον λόγον καὶ πιστώθητι μετ' αὐτοῦ,
καὶ ἐν παντὶ καιρῷ εὑρήσεις τὴν χρείαν σου.
4 πολλοὶ ὡς εὕρεμα ἐνόμισαν δάνος
καὶ παρέσχον κόπον τοῖς βοηθήσασιν αὐτοῖς.
5 ἕως οὗ λάβῃ, καταφιλήσει χεῖρας αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ τῶν χρημάτων τοῦ πλησίον ταπεινώσει φωνήν·
καὶ ἐν καιρῷ ἀποδόσεως παρελκύσει χρόνον
καὶ ἀποδώσει λόγους ἀκηδίας
καὶ τὸν καιρὸν αἰτιάσεται.
6 ἐὰν ἰσχύσῃ, μόλις κομίσεται τὸ ἥμισυ
καὶ λογιεῖται αὐτὸ ὡς εὕρεμα·
εἰ δὲ μή, ἀπεστέρησεν αὐτὸν τῶν χρημάτων αὐτοῦ,
καὶ ἐκτήσατο αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν·
κατάρας καὶ λοιδορίας ἀποδώσει αὐτῷ
καὶ ἀντὶ δόξης ἀποδώσει αὐτῷ ἀτιμίαν.
7 πολλοὶ οὐ χάριν πονηρίας ἀπέστρεψαν,
ἀποστερηθῆναι δωρεὰν εὐλαβήθησαν.
8 Πλὴν ἐπὶ ταπεινῷ μακροθύμησον

22^{1} κρατησει S | 22^{2} ου] + μη SA || 23^{2} εκκαησονται S | 23^{3} επαποστ.] εξαποστ. επ B || 24^{1} κτημα] στομα S†; post 24^{1} add. pau. και τω στοματι σου ποιησον θυρωματα και μοχλους | 24^{2} χρυσ.] + σου S || 26^{1} ολισθης S*AVcompl.] -θησης B, -θησις Sc†: cf. 9 9

29 1^{2} τηρει] ποιει A† || 2^{2} τον > SA || 4^{2} κοπον] πονον B† || 5^{1} χειρας] ς > B | αυτου] σου Sc† || 6^{1}] pr. και S† | 6^{4} δωρεαν] pr. ου BS*† || 7^{1} ου ScV†] > B†, ουν rel.

καὶ ἐπ᾽ ἐλεημοσύνῃ μὴ παρελκύσῃς αὐτόν.
9 χάριν ἐντολῆς ἀντιλαβοῦ πένητος
καὶ κατὰ τὴν ἔνδειαν αὐτοῦ μὴ ἀποστρέψῃς αὐτὸν κενόν.
10 ἀπόλεσον ἀργύριον δι᾽ ἀδελφὸν καὶ φίλον,
καὶ μὴ ἰωθήτω ὑπὸ τὸν λίθον εἰς ἀπώλειαν.
11 θὲς τὸν θησαυρόν σου κατ᾽ ἐντολὰς ὑψίστου,
καὶ λυσιτελήσει σοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον.
12 σύγκλεισον ἐλεημοσύνην ἐν τοῖς ταμιείοις σου,
καὶ αὕτη ἐξελεῖταί σε ἐκ πάσης κακώσεως·
13 ὑπὲρ ἀσπίδα κράτους καὶ ὑπὲρ δόρυ ὁλκῆς
κατέναντι ἐχθροῦ πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ.
14 Ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐγγυήσεται τὸν πλησίον,
καὶ ὁ ἀπολωλεκὼς αἰσχύνην ἐγκαταλείψει αὐτόν.
15 χάριτας ἐγγύου μὴ ἐπιλάθῃ·
ἔδωκεν γὰρ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ σοῦ.
16 ἀγαθὰ ἐγγύου ἀνατρέψει ἁμαρτωλός,
καὶ ἀχάριστος ἐν διανοίᾳ ἐγκαταλείψει ῥυσάμενον.
17 ἐγγύη πολλοὺς ἀπώλεσεν κατευθύνοντας
καὶ ἐσάλευσεν αὐτοὺς ὡς κῦμα θαλάσσης·
18 ἄνδρας δυνατοὺς ἀπῴκισεν,
καὶ ἐπλανήθησαν ἐν ἔθνεσιν ἀλλοτρίοις.
19 ἁμαρτωλὸς ἐμπεσὼν εἰς ἐγγύην
καὶ διώκων ἐργολαβίας ἐμπεσεῖται εἰς κρίσεις.
20 ἀντιλαβοῦ τοῦ πλησίον κατὰ δύναμίν σου
καὶ πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐμπέσῃς.
21 Ἀρχὴ ζωῆς ὕδωρ καὶ ἄρτος καὶ ἱμάτιον
καὶ οἶκος καλύπτων ἀσχημοσύνην.
22 κρείσσων βίος πτωχοῦ ὑπὸ σκέπην δοκῶν
ἢ ἐδέσματα λαμπρὰ ἐν ἀλλοτρίοις.
23 ἐπὶ μικρῷ καὶ μεγάλῳ εὐδοκίαν ἔχε,
καὶ ὀνειδισμὸν παροικίας οὐ μὴ ἀκούσῃς.
24 ζωὴ πονηρὰ ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν,
καὶ οὗ παροικήσεις, οὐκ ἀνοίξεις στόμα·
25 ξενιεῖς καὶ ποτιεῖς εἰς ἀχάριστα
καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις πικρὰ ἀκούσῃ
26 Πάρελθε, πάροικε, κόσμησον τράπεζαν,
καὶ εἴ τι ἐν τῇ χειρί σου, ψώμισόν με·

8^2 ελεημοσυνη μη] -συνην B† | παρελκυσεις B† || 11^2 το > A*† || 13^1 αλκης BA* || 14^2 εγκαταλ.] εγ > B || 19^1 εμπεσων BS*†] -σειται ASc, -σετω V || 21^1 ζωης] + ανθρωπου Ar | υδωρ .. αρτος] tr. Ar | 21^2] + ανδρος Sc† || 23^2 Sc compl.] > BS*A | παροικιας ου La (cf. Sm.)] οικιας σου mss. || 24^2 παροικησει et ανοιξει B || 25^1 εις > S*A

27 ἔξελθε, πάροικε, ἀπὸ προσώπου δόξης,
ἐπεξένωταί μοι ὁ ἀδελφός, χρεία τῆς οἰκίας.
28 βαρέα ταῦτα ἀνθρώπῳ ἔχοντι φρόνησιν,
ἐπιτίμησις οἰκίας καὶ ὀνειδισμὸς δανειστοῦ.
30 1 Ὁ ἀγαπῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐνδελεχήσει μάστιγας αὐτῷ,
ἵνα εὐφρανθῇ ἐπ' ἐσχάτων αὐτοῦ·
2 ὁ παιδεύων τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὀνήσεται ἐπ' αὐτῷ
καὶ ἀνὰ μέσον γνωρίμων ἐπ' αὐτῷ καυχήσεται·
3 ὁ διδάσκων τὸν υἱὸν αὐτοῦ παραζηλώσει τὸν ἐχθρὸν
καὶ ἔναντι φίλων ἐπ' αὐτῷ ἀγαλλιάσεται.
4 ἐτελεύτησεν αὐτοῦ ὁ πατήρ, καὶ ὡς οὐκ ἀπέθανεν·
ὅμοιον γὰρ αὐτῷ κατέλιπεν μετ' αὐτόν.
5 ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εἶδεν καὶ εὐφράνθη
καὶ ἐν τῇ τελευτῇ αὐτοῦ οὐκ ἐλυπήθη·
6 ἐναντίον ἐχθρῶν κατέλιπεν ἔκδικον
καὶ τοῖς φίλοις ἀνταποδιδόντα χάριν.
7 περιψύχων υἱὸν καταδεσμεύσει τραύματα αὐτοῦ,
καὶ ἐπὶ πάσῃ βοῇ ταραχθήσεται σπλάγχνα αὐτοῦ.
8 ἵππος ἀδάμαστος ἐκβαίνει σκληρός,
καὶ υἱὸς ἀνειμένος ἐκβαίνει προαλής.
9 τιθήνησον τέκνον, καὶ ἐκθαμβήσει σε·
σύμπαιξον αὐτῷ, καὶ λυπήσει σε.
10 μὴ συγγελάσῃς αὐτῷ, ἵνα μὴ συνοδυνηθῇς,
καὶ ἐπ' ἐσχάτων γομφιάσεις τοὺς ὀδόντας σου.
11 μὴ δῷς αὐτῷ ἐξουσίαν ἐν νεότητι·
12 θλάσον τὰς πλευρὰς αὐτοῦ, ὡς ἔστιν νήπιος,
μήποτε σκληρυνθεὶς ἀπειθήσῃ σοι.
13 παίδευσον τὸν υἱόν σου καὶ ἔργασαι ἐν αὐτῷ,
ἵνα μὴ ἐν τῇ ἀσχημοσύνῃ αὐτοῦ προσκόψῃς.
14 Κρείσσων πτωχὸς ὑγιὴς καὶ ἰσχύων τῇ ἕξει
ἢ πλούσιος μεμαστιγωμένος εἰς σῶμα αὐτοῦ.
15 ὑγίεια καὶ εὐεξία βελτίων παντὸς χρυσίου,
καὶ σῶμα εὔρωστον ἢ ὄλβος ἀμέτρητος.

27^2 οικ.] ξενιας B*†

30 1^1] pr. titulum περι τεκνων BSA: cf. 14. 16 18 30 | 1^2 εσχατω ABc†: cf. 10 1 13 || 2^1 ονησ.] αινεθησεται Sc† || 3^1] + αυτου S* || 4^1 ως ουκ] tr. A†, ουχ ως S | 4^2 μεθ A || 7^1 περι ψυχων υιων BS* | αυτων S*† || 8^1 εκβ.] αποβαινει B† || 10^2 εσχατω BS†: cf. 1 || 11] + και μη παριδης τας αγνοιας αυτου (12) καμψον τον τραχηλον αυτου εν νεοτητι, και pau. || 12^1 ως] εως A | 12^2] + και εσται σοι εξ αυτου οδυνη ψυχης compl. || 13^2 αυτου] σου B† | προσκοψης] ς > B† || 14^1] pr. titulum περι υγιειας Bs compl.: cf. 16. 1

16 οὐκ ἔστιν πλοῦτος βελτίων ὑγιείας σώματος,
καὶ οὐκ ἔστιν εὐφροσύνη ὑπὲρ χαρὰν καρδίας.
17 κρείσσων θάνατος ὑπὲρ ζωὴν πικρὰν
καὶ ἀνάπαυσις αἰῶνος ἢ ἀρρώστημα ἔμμονον.
18 ἀγαθὰ ἐκκεχυμένα ἐπὶ στόματι κεκλεισμένῳ
θέματα βρωμάτων παρακείμενα ἐπὶ τάφῳ.
19 τί συμφέρει κάρπωσις εἰδώλῳ;
οὔτε γὰρ ἔδεται οὔτε μὴ ὀσφρανθῇ·
οὕτως ὁ ἐκδιωκόμενος ὑπὸ κυρίου.
20 βλέπων ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ στενάζων
ὥσπερ εὐνοῦχος περιλαμβάνων παρθένον καὶ στενάζων.
21 Μὴ δῷς εἰς λύπην τὴν ψυχήν σου
καὶ μὴ θλίψῃς σεαυτὸν ἐν βουλῇ σου.
22 εὐφροσύνη καρδίας ζωὴ ἀνθρώπου,
καὶ ἀγαλλίαμα ἀνδρὸς μακροημέρευσις.
23 ἀπάτα τὴν ψυχήν σου καὶ παρακάλει τὴν καρδίαν σου
καὶ λύπην μακρὰν ἀπόστησον ἀπὸ σοῦ·
πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσεν ἡ λύπη,
καὶ οὐκ ἔστιν ὠφέλεια ἐν αὐτῇ.
24 ζῆλος καὶ θυμὸς ἐλαττοῦσιν ἡμέρας,
καὶ πρὸ καιροῦ γῆρας ἄγει μέριμνα.
25 λαμπρὰ καρδία καὶ ἀγαθὴ ἐπὶ ἐδέσμασιν
τῶν βρωμάτων αὐτῆς ἐπιμελήσεται.
31 1 Ἀγρυπνία πλούτου ἐκτήκει σάρκας,
καὶ ἡ μέριμνα αὐτοῦ ἀφιστᾷ ὕπνον.
2 μέριμνα ἀγρυπνίας ἀποστήσει νυσταγμόν,
καὶ ἀρρώστημα βαρὺ ἐκνήψει ὕπνον.
3 ἐκοπίασεν πλούσιος ἐν συναγωγῇ χρημάτων
καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει ἐμπίμπλαται τῶν τρυφημάτων αὐτοῦ.
4 ἐκοπίασεν πτωχὸς ἐν ἐλαττώσει βίου
καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει ἐπιδεὴς γίνεται.

16¹] pr. titulum περι βρωματων B*S, pr. titulum περι υγιας A^st^: cf. 14 | 16² χαριν S*† || 17² και αναπ. αιων. S^s pau.] > BS*A | αιωνιος S^s†: cf. 15 6 || 18² θεμα B† || 20²] + ουτως ο ποιων εν βια κριματα B^s compl.: ex 20 4 || 22² μακροημ.] μεγαλοημερευσις S*† || 23¹ απατα (cf. 14 16)] αγαπα BS*A | 23³ απωλ. (cf. 8 2 28 13 31 25)] απεκτεινεν B | η > A || 24² γηρους S^c† | μεριμναν S || 25—33 16¹ / 33 16²—36 10¹] tr. omnes codices graeci, unde elucet omnes pendere ex eodem archetypo haud antiquissimo, cuius duo quaterniones centenos sexagenos fere stichos complectentes inter se permutati sunt; ueterem ordinem seruauit La, quem secuti iam Fr. et Sw. ordinem a Graecis traditum emendauerunt; ego etiam numeros capitum ueteri ordini adaptaui

31 (al. 34, cf. sup.) 1² αφιστατο A† || 2¹ αποστησει duo codd.] απαιτ. rel. | 2² υπνος SAB^c (sed corrector posterior codicis B iterum -νον)

5 Ὁ ἀγαπῶν χρυσίον οὐ δικαιωθήσεται,
καὶ ὁ διώκων διάφορα ἐν αὐτοῖς πλανηθήσεται.
6 πολλοὶ ἐδόθησαν εἰς πτῶμα χάριν χρυσίου,
καὶ ἐγενήθη ἡ ἀπώλεια αὐτῶν κατὰ πρόσωπον αὐτῶν.
7 ξύλον προσκόμματός ἐστιν τοῖς ἐνθουσιάζουσιν αὐτῷ,
καὶ πᾶς ἄφρων ἁλώσεται ἐν αὐτῷ.
8 μακάριος πλούσιος, ὃς εὑρέθη ἄμωμος
καὶ ὃς ὀπίσω χρυσίου οὐκ ἐπορεύθη·
9 τίς ἐστιν; καὶ μακαριοῦμεν αὐτόν·
ἐποίησεν γὰρ θαυμάσια ἐν λαῷ αὐτοῦ.
10 τίς ἐδοκιμάσθη ἐν αὐτῷ καὶ ἐτελειώθη;
καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς καύχησιν.
τίς ἐδύνατο παραβῆναι καὶ οὐ παρέβη,
καὶ ποιῆσαι κακὰ καὶ οὐκ ἐποίησεν;
11 στερεωθήσεται τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ,
καὶ τὰς ἐλεημοσύνας αὐτοῦ ἐκδιηγήσεται ἐκκλησία.
12 Ἐπὶ τραπέζης μεγάλης ἐκάθισας;
μὴ ἀνοίξῃς ἐπ' αὐτῆς φάρυγγά σου
καὶ μὴ εἴπῃς Πολλά γε τὰ ἐπ' αὐτῆς·
13 μνήσθητι ὅτι κακὸν ὀφθαλμὸς πονηρός.
πονηρότερον ὀφθαλμοῦ τί ἔκτισται;
διὰ τοῦτο ἀπὸ παντὸς προσώπου δακρύει.
14 οὗ ἐὰν ἐπιβλέψῃ, μὴ ἐκτείνῃς χεῖρα
καὶ μὴ συνθλίβου αὐτῷ ἐν τρυβλίῳ.
15 νόει τὰ τοῦ πλησίον ἐκ σεαυτοῦ
καὶ ἐπὶ παντὶ πράγματι διανοοῦ.
16 φάγε ὡς ἄνθρωπος τὰ παρακείμενά σοι
καὶ μὴ διαμασῶ, μὴ μισηθῇς.
17 παῦσαι πρῶτος χάριν παιδείας
καὶ μὴ ἀπληστεύου, μήποτε προσκόψῃς·
18 καὶ εἰ ἀνὰ μέσον πλειόνων ἐκάθισας,
πρότερος αὐτῶν μὴ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου.
19 Ὡς ἱκανὸν ἀνθρώπῳ πεπαιδευμένῳ τὸ ὀλίγον,
καὶ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ οὐκ ἀσθμαίνει.
20 ὕπνος ὑγιείας ἐπὶ ἐντέρῳ μετρίῳ·
ἀνέστη πρωί, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.
πόνος ἀγρυπνίας καὶ χολέρας

5^2 διαφορα εν αυτοις πλανηθησεται Sm. (cf. 7 18 9 8^3)] διαφθοραν αυτος(S† ουτος) πλησθησεται (+ αυτης pau.) mss. || 6^2 η > BA || 7^1 ενθουσιαζ. S*mu.] ο > BASc || 10^2 εσται αυτω ScV] εστω BS*A || 11^2 εκκλησια] σοφια A† || 12^2 επ αυτη S | φαρ.] pr. τον B* | 12^3 μη > A || 14^1 επιβλεψης S* | 14^2 εν] + τω S || 16^2 διαμασου S*† || 20^3 πονος] + δε S†

καὶ στρόφος μετὰ ἀνδρὸς ἀπλήστου·
21 καὶ εἰ ἐβιάσθης ἐν ἐδέσμασιν,
ἀνάστα ἔμεσον πόρρω, καὶ ἀναπαύσῃ.
22 ἄκουσόν μου, τέκνον, καὶ μὴ ἐξουδενήσῃς με,
καὶ ἐπ' ἐσχάτων εὑρήσεις τοὺς λόγους μου·
ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου ἐντρεχής,
καὶ πᾶν ἀρρώστημα οὐ μή σοι ἀπαντήσῃ.
23 λαμπρὸν ἐπ' ἄρτοις εὐλογήσει χείλη,
καὶ ἡ μαρτυρία τῆς καλλονῆς αὐτοῦ πιστή.
24 πονηρῷ ἐπ' ἄρτῳ διαγογγύσει πόλις,
καὶ ἡ μαρτυρία τῆς πονηρίας αὐτοῦ ἀκριβής.
25 Ἐν οἴνῳ μὴ ἀνδρίζου·
πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσεν ὁ οἶνος.
26 κάμινος δοκιμάζει στόμωμα ἐν βαφῇ,
οὕτως οἶνος καρδίας ἐν μάχῃ ὑπερηφάνων.
27 ἔφισον ζωῆς οἶνος ἀνθρώποις,
ἐὰν πίνῃς αὐτὸν ἐν μέτρῳ αὐτοῦ.
τίς ζωὴ ἐλασσουμένῳ οἴνῳ;
καὶ αὐτὸς ἔκτισται εἰς εὐφροσύνην ἀνθρώποις.
28 ἀγαλλίαμα καρδίας καὶ εὐφροσύνη ψυχῆς
οἶνος πινόμενος ἐν καιρῷ αὐτάρκης·
29 πικρία ψυχῆς οἶνος πινόμενος πολὺς
ἐν ἐρεθισμῷ καὶ ἀντιπτώματι.
30 πληθύνει μέθη θυμὸν ἄφρονος εἰς πρόσκομμα
ἐλαττῶν ἰσχὺν καὶ προσποιῶν τραύματα.
31 ἐν συμποσίῳ οἴνου μὴ ἐλέγξῃς τὸν πλησίον
καὶ μὴ ἐξουθενήσῃς αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ αὐτοῦ·
λόγον ὀνειδισμοῦ μὴ εἴπῃς αὐτῷ
καὶ μὴ αὐτὸν θλίψῃς ἐν ἀπαιτήσει.
32 1 Ἡγούμενόν σε κατέστησαν; μὴ ἐπαίρου·
γίνου ἐν αὐτοῖς ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν,
φρόντισον αὐτῶν καὶ οὕτω κάθισον·
2 καὶ πᾶσαν τὴν χρείαν σου ποιήσας ἀνάπεσε,
ἵνα εὐφρανθῇς δι' αὐτοὺς
καὶ εὐκοσμίας χάριν λάβῃς στέφανον.

20^{4} στροφος] στρεφομενος S*† || 21^{2} εμεσον πορρω rau.] μεσοπωρων BA, μεσοπωρον S*† (-πορων Sc; cf. Thack. § 6, 30) || 22^{2} εσχατω BS*V, -του AC†: cf. 1 13 | 22^{3} εργοις] λογοις A || 23^{2} η > BS* || 26^{1} δοκιμα S*†: cf. 27 5 || 27^{1} επισον A: cf. 9 10 | ανθρωπω B† | 27^{2} εν > BS*A | 27^{3} οινω (cf. 19 6. 23 25 2 38 24 47 23)] pr. εν Sc†: cf. 41 2; οινου A | 27^{4} ανθρωπων S* || 29^{1} πιν.] γινομενος A† | 29^{2} αντιπτωμα S*†
32 (al. 35, cf. 30 fin.) 1^{1}] pr. titulum περι ηγουμενων Bs(†): cf. 18 30 | 1^{2} εν > S || 2^{3} στεφ.] pr. τον S*A, pr. δι αυτων Sc†

3 Λάλησον, πρεσβύτερε, πρέπει γάρ σοι,
ἐν ἀκριβεῖ ἐπιστήμῃ καὶ μὴ ἐμποδίσῃς μουσικά.
4 ὅπου ἀκρόαμα, μὴ ἐκχέῃς λαλιὰν
καὶ ἀκαίρως μὴ σοφίζου.
5 σφραγὶς ἄνθρακος ἐπὶ κόσμῳ χρυσῷ
σύγκριμα μουσικῶν ἐν συμποσίῳ οἴνου·
6 ἐν κατασκευάσματι χρυσῷ σφραγὶς σμαράγδου
μέλος μουσικῶν ἐφ' ἡδεῖ οἴνῳ.
7 Λάλησον, νεανίσκε, εἰ χρεία σου,
μόλις δὶς ἐὰν ἐπερωτηθῇς·
8 κεφαλαίωσον λόγον, ἐν ὀλίγοις πολλά·
γίνου ὡς γινώσκων καὶ ἅμα σιωπῶν.
9 ἐν μέσῳ μεγιστάνων μὴ ἐξισάζου
καὶ ἑτέρου λέγοντος μὴ πολλὰ ἀδολέσχει.
10 πρὸ βροντῆς κατασπεύδει ἀστραπή,
καὶ πρὸ αἰσχυντηροῦ προελεύσεται χάρις.
11 ἐν ὥρᾳ ἐξεγείρου καὶ μὴ οὐράγει,
ἀπότρεχε εἰς οἶκον καὶ μὴ ῥᾳθύμει·
12 ἐκεῖ παῖζε καὶ ποίει τὰ ἐνθυμήματά σου
καὶ μὴ ἁμάρτῃς λόγῳ ὑπερηφάνῳ.
13 καὶ ἐπὶ τούτοις εὐλόγησον τὸν ποιήσαντά σε
καὶ μεθύσκοντά σε ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ.
14 Ὁ φοβούμενος κύριον ἐκδέξεται παιδείαν,
καὶ οἱ ὀρθρίζοντες εὑρήσουσιν εὐδοκίαν.
15 ὁ ζητῶν νόμον ἐμπλησθήσεται αὐτοῦ,
καὶ ὁ ὑποκρινόμενος σκανδαλισθήσεται ἐν αὐτῷ.
16 οἱ φοβούμενοι κύριον εὑρήσουσιν κρίμα
καὶ δικαιώματα ὡς φῶς ἐξάψουσιν.
17 ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς ἐκκλινεῖ ἐλεγμὸν
καὶ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ εὑρήσει σύγκριμα.
18 Ἀνὴρ βουλῆς οὐ μὴ παρίδῃ διανόημα,
ἀλλότριος καὶ ὑπερήφανος οὐ καταπτήξει φόβον.
19 ἄνευ βουλῆς μηθὲν ποιήσῃς
καὶ ἐν τῷ ποιῆσαί σε μὴ μεταμελοῦ.
20 ἐν ὁδῷ ἀντιπτώματος μὴ πορεύου
καὶ μὴ προσκόψῃς ἐν λιθώδεσιν.

3^2 και > S*† || 5^2 συμποσια A† || 8^1 λογον > S† | 8^2 ως > A || 9^1 εξουσιαζου S† || 11^2 ραθυμει] ρ > A† || 12^2 αμαρτης] -τησης A†, αμαρτια και S*V† || 14^1 κυρ.] pr. τον S pau. | εκλεξεται Bc pau. | 14^2 ορθρ.] + προς αυτον pau.: cf. 4 12 || 16^1 κριμα] χαριν S*† || post 18^2 addunt BSA pl stichum και μετα το ποιησαι μετ αυτου ανευ βουλης a Sc asterisco notatum (cf. Iob 9 7): ex 19^2+19^1

21 μὴ πιστεύσῃς ἐν ὁδῷ ἀπροσκόπῳ
22 καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου φύλαξαι.
23 ἐν παντὶ ἔργῳ πίστευε τῇ ψυχῇ σου·
καὶ γὰρ τοῦτό ἐστιν τήρησις ἐντολῶν.
24 ὁ πιστεύων νόμῳ προσέχει ἐντολαῖς,
καὶ ὁ πεποιθὼς κυρίῳ οὐκ ἐλαττωθήσεται.
33 1 Τῷ φοβουμένῳ κύριον οὐκ ἀπαντήσει κακόν,
ἀλλ᾽ ἐν πειρασμῷ καὶ πάλιν ἐξελεῖται.
2 ἀνὴρ σοφὸς οὐ μισήσει νόμον,
ὁ δὲ ὑποκρινόμενος ἐν αὐτῷ ὡς ἐν καταιγίδι πλοῖον.
3 ἄνθρωπος συνετὸς ἐμπιστεύσει νόμῳ,
καὶ ὁ νόμος αὐτῷ πιστὸς ὡς ἐρώτημα δήλων.
4 ἑτοίμασον λόγον καὶ οὕτως ἀκουσθήσῃ,
σύνδησον παιδείαν καὶ ἀποκρίθητι.
5 τροχὸς ἁμάξης σπλάγχνα μωροῦ,
καὶ ὡς ἄξων στρεφόμενος ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ.
6 ἵππος εἰς ὀχείαν ὡς φίλος μωκός,
ὑποκάτω παντὸς ἐπικαθημένου χρεμετίζει.
7 Διὰ τί ἡμέρα ἡμέρας ὑπερέχει,
καὶ πᾶν φῶς ἡμέρας ἐνιαυτοῦ ἀφ᾽ ἡλίου;
8 ἐν γνώσει κυρίου διεχωρίσθησαν,
καὶ ἠλλοίωσεν καιροὺς καὶ ἑορτάς·
9 ἀπ᾽ αὐτῶν ἀνύψωσεν καὶ ἡγίασεν
καὶ ἐξ αὐτῶν ἔθηκεν εἰς ἀριθμὸν ἡμερῶν.
10 καὶ ἄνθρωποι πάντες ἀπὸ ἐδάφους,
καὶ ἐκ γῆς ἐκτίσθη Αδαμ·
11 ἐν πλήθει ἐπιστήμης κύριος διεχώρισεν αὐτοὺς
καὶ ἠλλοίωσεν τὰς ὁδοὺς αὐτῶν·
12 ἐξ αὐτῶν εὐλόγησεν καὶ ἀνύψωσεν
καὶ ἐξ αὐτῶν ἡγίασεν καὶ πρὸς αὐτὸν ἤγγισεν·
ἀπ᾽ αὐτῶν κατηράσατο καὶ ἐταπείνωσεν
καὶ ἀνέστρεψεν αὐτοὺς ἀπὸ στάσεως αὐτῶν.
13 ὡς πηλὸς κεραμέως ἐν χειρὶ αὐτοῦ
— πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ —,
οὕτως ἄνθρωποι ἐν χειρὶ τοῦ ποιήσαντος αὐτοὺς
ἀποδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ.

21] pr. και A || 24^1 εντολη S
33 (1—16^1 al. 36 1—16^1; 16^2—33 al. 30 25—40; cf. 30 fin.) 1^1 κυριον] pr. τον S | 1^2] + αυτον Sc || 2^2 υποκριν.] pr. εν S pau. || 3^2 ερωτημα] pr. επ S pau. | δηλων] δικαιων B† || 4^2 και] + ουτως S || 6^1 οχ(ε)ιον S*Apl. | ως > Sc† | μωρος Sc†, μοιχος V(†) | 6^2 χρεμετισει A†, -τιει compl. || 9^1 ανυψ... ηγιασ.] tr. S(†) || 10^2 εκ γης / εκτ.] tr. S† || 13^1 πηλον S*V†

14 ἀπέναντι τοῦ κακοῦ τὸ ἀγαθόν,
καὶ ἀπέναντι τοῦ θανάτου ἡ ζωή,
οὕτως ἀπέναντι εὐσεβοῦς ἁμαρτωλός·
15 καὶ οὕτως ἔμβλεψον εἰς πάντα τὰ ἔργα τοῦ ὑψίστου,
δύο δύο, ἓν κατέναντι τοῦ ἑνός.
16 Κἀγὼ ἔσχατος ἠγρύπνησα
ὡς καλαμώμενος ὀπίσω τρυγητῶν·
17 ἐν εὐλογίᾳ κυρίου ἔφθασα
καὶ ὡς τρυγῶν ἐπλήρωσα ληνόν.
18 κατανοήσατε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἐκοπίασα,
ἀλλὰ πᾶσιν τοῖς ζητοῦσιν παιδείαν.
19 ἀκούσατέ μου, μεγιστᾶνες λαοῦ,
καὶ οἱ ἡγούμενοι ἐκκλησίας, ἐνωτίσασθε.
20 Υἱῷ καὶ γυναικί, ἀδελφῷ καὶ φίλῳ
μὴ δῷς ἐξουσίαν ἐπὶ σὲ ἐν ζωῇ σου·
καὶ μὴ δῷς ἑτέρῳ τὰ χρήματά σου,
ἵνα μὴ μεταμεληθεὶς δέῃ περὶ αὐτῶν.
21 ἕως ἔτι ζῇς καὶ πνοὴ ἐν σοί,
μὴ ἀλλάξῃς σεαυτὸν ἐν πάσῃ σαρκί·
22 κρεῖσσον γάρ ἐστιν τὰ τέκνα δεηθῆναί σου
ἢ σὲ ἐμβλέπειν εἰς χεῖρας υἱῶν σου.
23 ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου ὑπεράγων,
μὴ δῷς μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου.
24 ἐν ἡμέρᾳ συντελείας ἡμερῶν ζωῆς σου
καὶ ἐν καιρῷ τελευτῆς διάδος κληρονομίαν.
25 Χορτάσματα καὶ ῥάβδος καὶ φορτία ὄνῳ,
ἄρτος καὶ παιδεία καὶ ἔργον οἰκέτῃ.
26 ἔργασαι ἐν παιδί, καὶ εὑρήσεις ἀνάπαυσιν·
ἄνες χεῖρας αὐτῷ, καὶ ζητήσει ἐλευθερίαν.
27 ζυγὸς καὶ ἱμὰς τράχηλον κάμψουσιν,
καὶ οἰκέτῃ κακούργῳ στρέβλαι καὶ βάσανοι·
28 ἔμβαλε αὐτὸν εἰς ἐργασίαν, ἵνα μὴ ἀργῇ,
πολλὴν γὰρ κακίαν ἐδίδαξεν ἡ ἀργία·
29 εἰς ἔργα κατάστησον, καθὼς πρέπει αὐτῷ,
κἂν μὴ πειθαρχῇ, βάρυνον τὰς πέδας αὐτοῦ.
30 καὶ μὴ περισσεύσῃς ἐπὶ πάσῃ σαρκὶ
καὶ ἄνευ κρίσεως μὴ ποιήσῃς μηδέν.

14^{3} ευσ.] pr. του S || 15^{2} εν > S† || 18^{2} αλλα] + και S^{c} | ζητ.] pr. εκ S^{c}† || 19^{2} οι > S || 21^{2} εν > BS* || 23^{2}] pr. και S^{c} || 25^{1}] pr. titulum περι δουλων B^{s}: cf. 18 30 | χορτασμα A† | 25^{2} και ult. > S*† || 26^{2} ζητησεις S*A*† || 27^{1} τραχ. καμψ.] tr. B† || 29^{2} αυτου > S*AB^{c} || 30^{1} επι] εν B

31 Εἰ ἔστιν σοι οἰκέτης, ἔστω ὡς σύ,
ὅτι ἐν αἵματι ἐκτήσω αὐτόν·
32 εἰ ἔστιν σοι οἰκέτης, ἄγε αὐτὸν ὡς ἀδελφόν,
ὅτι ὡς ἡ ψυχή σου ἐπιδεήσεις αὐτῷ·
33 ἐὰν κακώσῃς αὐτὸν καὶ ἀπάρας ἀποδρᾷ,
ἐν ποίᾳ ὁδῷ ζητήσεις αὐτόν;

34 1 Κεναὶ ἐλπίδες καὶ ψευδεῖς ἀσυνέτῳ ἀνδρί,
καὶ ἐνύπνια ἀναπτεροῦσιν ἄφρονας.
2 ὡς δρασσόμενος σκιᾶς καὶ διώκων ἄνεμον
οὕτως ὁ ἐπέχων ἐνυπνίοις·
3 τοῦτο κατὰ τούτου ὅρασις ἐνυπνίων,
κατέναντι προσώπου ὁμοίωμα προσώπου.
4 ἀπὸ ἀκαθάρτου τί καθαρισθήσεται;
καὶ ἀπὸ ψευδοῦς τί ἀληθεύσει;
5 μαντεῖαι καὶ οἰωνισμοὶ καὶ ἐνύπνια μάταιά ἐστιν,
καὶ ὡς ὠδινούσης φαντάζεται καρδία·
6 ἐὰν μὴ παρὰ ὑψίστου ἀποσταλῇ ἐν ἐπισκοπῇ,
μὴ δῷς εἰς αὐτὰ τὴν καρδίαν σου·
7 πολλοὺς γὰρ ἐπλάνησεν τὰ ἐνύπνια,
καὶ ἐξέπεσον ἐλπίζοντες ἐπ᾽ αὐτοῖς.
8 ἄνευ ψεύδους συντελεσθήσεται νόμος,
καὶ σοφία στόματι πιστῷ τελείωσις.
9 Ἀνὴρ πεπλανημένος ἔγνω πολλά,
καὶ ὁ πολύπειρος ἐκδιηγήσεται σύνεσιν·
10 ὃς οὐκ ἐπειράθη, ὀλίγα οἶδεν,
ὁ δὲ πεπλανημένος πληθυνεῖ πανουργίαν.
11 πολλὰ ἑώρακα ἐν τῇ ἀποπλανήσει μου,
καὶ πλείονα τῶν λόγων μου σύνεσίς μου·
12 πλεονάκις ἕως θανάτου ἐκινδύνευσα
καὶ διεσώθην τούτων χάριν.
13 πνεῦμα φοβουμένων κύριον ζήσεται·
ἡ γὰρ ἐλπὶς αὐτῶν ἐπὶ τὸν σῴζοντα αὐτούς.
14 ὁ φοβούμενος κύριον οὐδὲν εὐλαβηθήσεται
καὶ οὐ μὴ δειλιάσῃ, ὅτι αὐτὸς ἐλπὶς αὐτοῦ.
15 φοβουμένου τὸν κύριον μακαρία ἡ ψυχή·

32[1] ει > S*† | αδελφ.] σεαυτον B†

34 (al. 31, cf. 30 fin.; numeros uersuum ad Gra. adaptaui) 3[1] κατα τουτο S || 4[1]] pr. και A† || 6[1] παρα] απο A | παρα υψ./αποστ.] tr. S† || 7[1] γαρ > BS† | 7[2] επ] εν S*† || 9[1] πεπλαν.] πεπαιδευμενος BA || 10[1] επειραθη] -ρασθη S: cf. Thack. p. 281 || 11(al. 12)[2] πλειονα (ι > S*†)] pr. τα S || 14(al. 16)[1] ουδεν] ου μη B†, πολλα A† | 14[2] δειλιαση] -σει B*SA || 15[1](al. 17) φοβουμενω S*V†

τίνι ἐπέχει; καὶ τίς αὐτοῦ στήριγμα;
16 οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν,
ὑπερασπισμὸς δυναστείας καὶ στήριγμα ἰσχύος,
σκέπη ἀπὸ καύσωνος καὶ σκέπη ἀπὸ μεσημβρίας,
φυλακὴ ἀπὸ προσκόμματος καὶ βοήθεια ἀπὸ πτώσεως,
17 ἀνυψῶν ψυχὴν καὶ φωτίζων ὀφθαλμούς,
ἴασιν διδούς, ζωὴν καὶ εὐλογίαν.
18 Θυσιάζων ἐξ ἀδίκου προσφορὰ μεμωμημένη,
καὶ οὐκ εἰς εὐδοκίαν δωρήματα ἀνόμων.
19 οὐκ εὐδοκεῖ ὁ ὕψιστος ἐν προσφοραῖς ἀσεβῶν
οὐδὲ ἐν πλήθει θυσιῶν ἐξιλάσκεται ἁμαρτίας.
20 θύων υἱὸν ἔναντι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
ὁ προσάγων θυσίαν ἐκ χρημάτων πενήτων.
21 ἄρτος ἐπιδεομένων ζωὴ πτωχῶν,
ὁ ἀποστερῶν αὐτὴν ἄνθρωπος αἱμάτων.
22 φονεύων τὸν πλησίον ὁ ἀφαιρούμενος ἐμβίωσιν,
καὶ ἐκχέων αἷμα ὁ ἀποστερῶν μισθὸν μισθίου.
23 εἷς οἰκοδομῶν, καὶ εἷς καθαιρῶν·
τί ὠφέλησαν πλεῖον ἢ κόπους;
24 εἷς εὐχόμενος, καὶ εἷς καταρώμενος·
τίνος φωνῆς εἰσακούσεται ὁ δεσπότης;
25 βαπτιζόμενος ἀπὸ νεκροῦ καὶ πάλιν ἁπτόμενος αὐτοῦ,
τί ὠφέλησεν ἐν τῷ λουτρῷ αὐτοῦ;
26 οὕτως ἄνθρωπος νηστεύων ἐπὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ
καὶ πάλιν πορευόμενος καὶ τὰ αὐτὰ ποιῶν·
τῆς προσευχῆς αὐτοῦ τίς εἰσακούσεται;
καὶ τί ὠφέλησεν ἐν τῷ ταπεινωθῆναι αὐτόν;
35 1 Ὁ συντηρῶν νόμον πλεονάζει προσφοράς,
θυσιάζων σωτηρίου ὁ προσέχων ἐντολαῖς.
2 ἀνταποδιδοὺς χάριν προσφέρων σεμίδαλιν,
καὶ ὁ ποιῶν ἐλεημοσύνην θυσιάζων αἰνέσεως.
3 εὐδοκία κυρίου ἀποστῆναι ἀπὸ πονηρίας,
καὶ ἐξιλασμὸς ἀποστῆναι ἀπὸ ἀδικίας.
4 μὴ ὀφθῇς ἐν προσώπῳ κυρίου κενός·
πάντα γὰρ ταῦτα χάριν ἐντολῆς.

15[2](al. 18) αυτου στηρ.] αντιστηρ. αυτου B*† (αντι > B^c) || **16**(al. 19)[4] πτωσεως] πτωματος BS† || **18**[1](al. 21) μεμωκημενη BS | 18[2](al. 22) δωρηματα pau. (etiam S^{mg})] μωκημ. BS*, μωμημ. AS^c || **20**(al. 24)[1] του > S | 20[2] προσαγαγων S† || **21**(al. 25)[2] αυτον S^c || **22**[1](al. 26) συμβιωσιν Bmu. | 22[2](al. 27) ο] και A pau. || **23**(al. 28)[2] ωφελησεν A | κοπου BV† || **25**(al. 30)[2] εν > B†
35(al. **32**; numeros uersuum mutaui) **1**[1] συμφορας B† | 1[2](al. 2) θυσια A^c†: sic S*† in 2[2] || **3**(al. 5)[2] εξιλ.] εξ > S*†

5 προσφορὰ δικαίου λιπαίνει θυσιαστήριον,
καὶ ἡ εὐωδία αὐτῆς ἔναντι ὑψίστου.
6 θυσία ἀνδρὸς δικαίου δεκτή,
καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῆς οὐκ ἐπιλησθήσεται.
7 ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ δόξασον τὸν κύριον
καὶ μὴ σμικρύνῃς ἀπαρχὴν χειρῶν σου.
8 ἐν πάσῃ δόσει ἱλάρωσον τὸ πρόσωπόν σου
καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἁγίασον δεκάτην.
9 δὸς ὑψίστῳ κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ
καὶ ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ καθ᾽ εὕρεμα χειρός·
10 ὅτι κύριος ἀνταποδιδούς ἐστιν
καὶ ἑπταπλάσια ἀνταποδώσει σοι.
11 Μὴ δωροκόπει, οὐ γὰρ προσδέξεται,
καὶ μὴ ἔπεχε θυσίᾳ ἀδίκῳ·
12 ὅτι κύριος κριτής ἐστιν,
καὶ οὐκ ἔστιν παρ᾽ αὐτῷ δόξα προσώπου.
13 οὐ λήμψεται πρόσωπον ἐπὶ πτωχοῦ
καὶ δέησιν ἠδικημένου εἰσακούσεται·
14 οὐ μὴ ὑπερίδῃ ἱκετείαν ὀρφανοῦ
καὶ χήραν, ἐὰν ἐκχέῃ λαλιάν·
15 οὐχὶ δάκρυα χήρας ἐπὶ σιαγόνα καταβαίνει
καὶ ἡ καταβόησις ἐπὶ τῷ καταγαγόντι αὐτά;
16 θεραπεύων ἐν εὐδοκίᾳ δεχθήσεται,
καὶ ἡ δέησις αὐτοῦ ἕως νεφελῶν συνάψει·
17 προσευχὴ ταπεινοῦ νεφέλας διῆλθεν,
καὶ ἕως συνεγγίσῃ, οὐ μὴ παρακληθῇ·
18 καὶ οὐ μὴ ἀποστῇ, ἕως ἐπισκέψηται ὁ ὕψιστος
καὶ κρινεῖ δικαίοις καὶ ποιήσει κρίσιν.
19 καὶ ὁ κύριος οὐ μὴ βραδύνῃ
οὐδὲ μὴ μακροθυμήσῃ ἐπ᾽ αὐτοῖς,
20 ἕως ἂν συντρίψῃ ὀσφὺν ἀνελεημόνων
καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀνταποδώσει ἐκδίκησιν,
21 ἕως ἐξάρῃ πλῆθος ὑβριστῶν
καὶ σκῆπτρα ἀδίκων συντρίψει,
22 ἕως ἀνταποδῷ ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ
καὶ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν,

7(al. 10)^1] + θεον S† | 7^2 σμικρυνης S^cpl.] σ > BS*A: cf. **17** 25 Os. **4** 3 || **9**(al. 12)^1 αυτου] σου A† | 9^2 αιρεμα S† || **10**(al. 13)^2 επταπλα B† | ανταποδιδωσειν S^c†, αποδωσει A || **14**(al. 17)^1 παριδη A† | 14^2 χηρα S† || **15**^{1}(al. 18) σιαγονας S†, -νει(i. e. -νι) A†, -νος unus cod. | 15^2(al. 19) η καταπτωσις S† || **18**^{1}(al. 21^3) ο υψ.] κυριος A† | 18^2(al. 22^1) δικαιοις (cf. **8** 14 et Helbing Kasussyntax p. 96)] δικαιως BS^c || **19**^{2}(al. 22^3) μακροθυμησει B || **21**^{2}(al. **23**^{3}) συντριψη SA || **22**(al. 24)^2 κατα] και A†

23 ἕως κρίνῃ τὴν κρίσιν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ
καὶ εὐφρανεῖ αὐτοὺς ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ.
24 ὡραῖον ἔλεος ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτοῦ
ὡς νεφέλαι ὑετοῦ ἐν καιρῷ ἀβροχίας.
36 1 Ἐλέησον ἡμᾶς, δέσποτα ὁ θεὸς πάντων, καὶ ἐπίβλεψον
καὶ ἐπίβαλε τὸν φόβον σου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη·
2 ἔπαρον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ ἔθνη ἀλλότρια,
καὶ ἰδέτωσαν τὴν δυναστείαν σου.
3 ὥσπερ ἐνώπιον αὐτῶν ἡγιάσθης ἐν ἡμῖν,
οὕτως ἐνώπιον ἡμῶν μεγαλυνθείης ἐν αὐτοῖς·
4 καὶ ἐπιγνώτωσάν σε, καθάπερ καὶ ἡμεῖς ἐπέγνωμεν
ὅτι οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν σοῦ, κύριε.
5 ἐγκαίνισον σημεῖα καὶ ἀλλοίωσον θαυμάσια,
δόξασον χεῖρα καὶ βραχίονα δεξιόν·
6 ἔγειρον θυμὸν καὶ ἔκχεον ὀργήν,
ἔξαρον ἀντίδικον καὶ ἔκτριψον ἐχθρόν.
7 σπεῦσον καιρὸν καὶ μνήσθητι ὁρκισμοῦ,
καὶ ἐκδιηγησάσθωσαν τὰ μεγαλεῖά σου.
8 ἐν ὀργῇ πυρὸς καταβρωθήτω ὁ σῳζόμενος,
καὶ οἱ κακοῦντες τὸν λαόν σου εὕροισαν ἀπώλειαν.
9 σύντριψον κεφαλὰς ἀρχόντων ἐχθρῶν
λεγόντων Οὐκ ἔστιν πλὴν ἡμῶν.
10 συνάγαγε πάσας φυλὰς Ιακωβ
καὶ κατακληρονόμησον αὐτοὺς καθὼς ἀπ' ἀρχῆς.
11 ἐλέησον λαόν, κύριε, κεκλημένον ἐπ' ὀνόματί σου
καὶ Ισραηλ, ὃν πρωτογόνῳ ὡμοίωσας.
12 οἰκτίρησον πόλιν ἁγιάσματός σου,
Ιερουσαλημ τόπον καταπαύματός σου·
13 πλῆσον Σιων ἀρεταλογίας σου
καὶ ἀπὸ τῆς δόξης σου τὸν λαόν σου.
14 δὸς μαρτύριον τοῖς ἐν ἀρχῇ κτίσμασίν σου
καὶ ἔγειρον προφητείας τὰς ἐπ' ὀνόματί σου·

23(al. 25)^1 εως] + αν S^c || **24**(al. 26)^1] pr. ως S | αυτου > S
36 (1—10^1 al. 33 1—13^1; 10^2—27 al. 36 16^2—31; cf. 30 fin.) **1**^{1} δεσπ. > A† || **2**(al. 3)^2 ιδετωσαν] επι εθνη S*† || **3**(al. 4)^1 ηγ.] εθαυμασθης S*† | 3^2 μεγαλυνθης S*CV† || **4**(al. 5)^1] + σε SA || **7**(al. 10)^1 ορισμου S || **8**(al. 11)^1 ο σωζ.] ο μη σωζ. S*†, ο ασεβης ο σωζ. S^{c}† | 8^2 κακ.] αδικουντες B†, κατοικουντες A* || **9**(al. 12)^1 εχθρων] εθνων compl. || **10**^{1}(al. 33 13^1) συναγε BS† | 10^2(al. 36 16^2) κατακληρονομησον duo codd.] κατεκληρονομησα rel. (etiam BS A): ad stichum 33 16^1 nunc in codicibus graecis antecedentem (cf. ad 30 fin.) adaptatum || **11**(al. 17)^1 κυριε > S | 11^2 πρωτοτοκω S^{c}† || **12**(al. 18)^2 τοπον] πολιν B† || **13**(al. 19)^1 αρεταλογιας B*†] ς > rel., quare mss. (etiam B^c) interpretantur αρε(= αραι) τα λογια || **14**(al. 20)^2 τας > S*

15 δὸς μισθὸν τοῖς ὑπομένουσίν σε,
καὶ οἱ προφῆταί σου ἐμπιστευθήτωσαν.
16 εἰσάκουσον, κύριε, δεήσεως τῶν ἱκετῶν σου
κατὰ τὴν εὐλογίαν Ααρων περὶ τοῦ λαοῦ σου,
17 καὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς
ὅτι κύριος εἶ ὁ θεὸς τῶν αἰώνων.
18 Πᾶν βρῶμα φάγεται κοιλία,
ἔστιν δὲ βρῶμα βρώματος κάλλιον.
19 φάρυγξ γεύεται βρώματα θήρας,
οὕτως καρδία συνετὴ λόγους ψευδεῖς.
20 καρδία στρεβλὴ δώσει λύπην,
καὶ ἄνθρωπος πολύπειρος ἀνταποδώσει αὐτῷ.
21 πάντα ἄρρενα ἐπιδέξεται γυνή,
ἔστιν δὲ θυγάτηρ θυγατρὸς κρείσσων.
22 κάλλος γυναικὸς ἱλαρύνει πρόσωπον
καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἐπιθυμίαν ἀνθρώπου ὑπεράγει·
23 εἰ ἔστιν ἐπὶ γλώσσης αὐτῆς ἔλεος καὶ πραΰτης,
οὐκ ἔστιν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καθ' υἱοὺς ἀνθρώπων.
24 ὁ κτώμενος γυναῖκα ἐνάρχεται κτήσεως,
βοηθὸν κατ' αὐτὸν καὶ στῦλον ἀναπαύσεως.
25 οὗ οὐκ ἔστιν φραγμός, διαρπαγήσεται κτῆμα·
καὶ οὗ οὐκ ἔστιν γυνή, στενάξει πλανώμενος.
26 τίς γὰρ πιστεύσει εὐζώνῳ λῃστῇ
ἀφαλλομένῳ ἐκ πόλεως εἰς πόλιν;
27 οὕτως ἀνθρώπῳ μὴ ἔχοντι νοσσιὰν
καὶ καταλύοντι οὗ ἐὰν ὀψίσῃ.
37 1 Πᾶς φίλος ἐρεῖ Ἐφιλίασα κἀγώ·
ἀλλ' ἔστιν φίλος ὀνόματι μόνον φίλος.
2 οὐχὶ λύπη ἔνι ἕως θανάτου
ἑταῖρος καὶ φίλος τρεπόμενος εἰς ἔχθραν;
3 ὦ πονηρὸν ἐνθύμημα, πόθεν ἐνεκυλίσθης
καλύψαι τὴν ξηρὰν ἐν δολιότητι;
4 ἑταῖρος φίλου ἐν εὐφροσύνῃ ἥδεται
καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως ἔσται ἀπέναντι·
5 ἑταῖρος φίλῳ συμπονεῖ χάριν γαστρός,
ἔναντι πολέμου λήμψεται ἀσπίδα.

15(al. 21)^2 εμπιστευθησονται SA || 16(al. 22)^1 οικετων SA | 16^2 λαου] υιου S*† || 17^2(al. 22^4) κυριος ει] συ ει κυριος S(†) || 19(al. 24)^1 γευσεται S† || 26(al. 31)^2 σφαλλομενω B†

37 1^1 εφιλ.] + αυτω B† || 2^1 ενι B*S*AVpau.] μεν(ε)ι rel. | 2^2 εχθρον Amu.: cf. 6 9 || 5^1 φιλω συμπ.] φιλος σ. V, φιλος σ. φιλω S† | 5^2 εναντι] pr. απ A

6 μὴ ἐπιλάθῃ φίλου ἐν τῇ ψυχῇ σου
καὶ μὴ ἀμνημονήσῃς αὐτοῦ ἐν χρήμασίν σου.
7 Πᾶς σύμβουλος ἐξαίρει βουλήν,
ἀλλ᾽ ἔστιν συμβουλεύων εἰς ἑαυτόν.
8 ἀπὸ συμβούλου φύλαξον τὴν ψυχήν σοι
καὶ γνῶθι πρότερον τίς αὐτοῦ χρεία
— καὶ γὰρ αὐτὸς ἑαυτῷ βουλεύσεται —
μήποτε βάλῃ ἐπὶ σοὶ κλῆρον
9 καὶ εἴπῃ σοι Καλὴ ἡ ὁδός σου,
καὶ στήσεται ἐξ ἐναντίας ἰδεῖν τὸ συμβησόμενόν σοι.
10 μὴ βουλεύου μετὰ τοῦ ὑποβλεπομένου σ
καὶ ἀπὸ τῶν ζηλούντων σε κρύψον βουλήν,
11 μετὰ γυναικὸς περὶ τῆς ἀντιζήλου αὐτῆς
καὶ μετὰ δειλοῦ περὶ πολέμου,
μετὰ ἐμπόρου περὶ μεταβολίας
καὶ μετὰ ἀγοράζοντος περὶ πράσεως,
μετὰ βασκάνου περὶ εὐχαριστίας
καὶ μετὰ ἀνελεήμονος περὶ χρηστοηθείας,
μετὰ ὀκνηροῦ περὶ παντὸς ἔργου
καὶ μετὰ μισθίου ἐφετείου περὶ συντελείας,
οἰκέτῃ ἀργῷ περὶ πολλῆς ἐργασίας,
μὴ ἔπεχε ἐπὶ τούτοις περὶ πάσης συμβουλίας·
12 ἀλλ᾽ ἢ μετὰ ἀνδρὸς εὐσεβοῦς ἐνδελέχιζε
ὃν ἂν ἐπιγνῷς συντηροῦντα ἐντολάς,
ὃς ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ κατὰ τὴν ψυχήν σου,
καὶ ἐὰν πταίσῃς, συναλγήσει σοι.
13 καὶ βουλὴν καρδίας στῆσον,
οὐ γὰρ ἔστιν σοι πιστότερος αὐτῆς·
14 ψυχὴ γὰρ ἀνδρὸς ἀπαγγέλλειν ἐνίοτε εἴωθεν
ἢ ἑπτὰ σκοποὶ ἐπὶ μετεώρου καθήμενοι ἐπὶ σκοπῆς.
15 καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις δεήθητι ὑψίστου
ἵνα εὐθύνῃ ἐν ἀληθείᾳ τὴν ὁδόν σου.
16 Ἀρχὴ παντὸς ἔργου λόγος,
καὶ πρὸ πάσης πράξεως βουλή.
17 ἴχνος ἀλλοιώσεως καρδίας
τέσσαρα μέρη ἀνατέλλει,

6^{1} επιλαθου A | 6^{2} αυτω A† || 7^{1} εξαρει S*† | 7^{2} εστιν] + σοι S† | εαυτον] ε > B* || 8^{1} την > S*† | 8^{2} και > S*† | 8^{3} εαυτω] pr. εν S || 11^{1} περι > B† | 11^{3}] pr. και B* | μεταβολης S | 11^{8} και > S* | εφετειου Ra. (cf. Deut. 15 18)] αφεστιου B†, εφεστιου S*, επαιτιου A†, επετιου Sc: cf. Thack. p. 125 | 11^{10} πασης > A† || 12^{2} επιγνω A† || 14^{2} επι μετ./καθ.] tr. S† || 17^{1} καρδια B*S*

18 ἀγαθὸν καὶ κακόν, ζωὴ καὶ θάνατος,
καὶ ἡ κυριεύουσα ἐνδελεχῶς αὐτῶν γλῶσσά ἐστιν.
19 ἔστιν ἀνὴρ πανοῦργος πολλῶν παιδευτής,
καὶ τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ ἐστιν ἄχρηστος.
20 ἔστιν σοφιζόμενος ἐν λόγοις μισητός,
οὗτος πάσης τροφῆς καθυστερήσει·
21 οὐ γὰρ ἐδόθη αὐτῷ παρὰ κυρίου χάρις,
ὅτι πάσης σοφίας ἐστερήθη.
22 ἔστιν σοφὸς τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ,
καὶ οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ ἐπὶ στόματος πιστοί.
23 ἀνὴρ σοφὸς τὸν ἑαυτοῦ λαὸν παιδεύσει,
καὶ οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ πιστοί.
24 ἀνὴρ σοφὸς πλησθήσεται εὐλογίας,
καὶ μακαριοῦσιν αὐτὸν πάντες οἱ ὁρῶντες.
25 ζωὴ ἀνδρὸς ἐν ἀριθμῷ ἡμερῶν,
καὶ αἱ ἡμέραι τοῦ Ισραηλ ἀναρίθμητοι.
26 ὁ σοφὸς ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ κληρονομήσει πίστιν,
καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.
27 Τέκνον, ἐν ζωῇ σου πείρασον τὴν ψυχήν σου
καὶ ἰδὲ τί πονηρὸν αὐτῇ καὶ μὴ δῷς αὐτῇ·
28 οὐ γὰρ πάντα πᾶσιν συμφέρει,
καὶ οὐ πᾶσα ψυχὴ ἐν παντὶ εὐδοκεῖ.
29 μὴ ἀπληστεύου ἐν πάσῃ τρυφῇ
καὶ μὴ ἐκχυθῇς ἐπὶ ἐδεσμάτων·
30 ἐν πολλοῖς γὰρ βρώμασιν ἔσται νόσος,
καὶ ἡ ἀπληστία ἐγγιεῖ ἕως χολέρας·
31 δι' ἀπληστίαν πολλοὶ ἐτελεύτησαν,
ὁ δὲ προσέχων προσθήσει ζωήν.
38 1 Τίμα ἰατρὸν πρὸς τὰς χρείας αὐτοῦ τιμαῖς αὐτοῦ,
καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισεν κύριος·
2 παρὰ γὰρ ὑψίστου ἐστὶν ἴασις,
καὶ παρὰ βασιλέως λήμψεται δόμα.
3 ἐπιστήμη ἰατροῦ ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐτοῦ,
καὶ ἔναντι μεγιστάνων θαυμασθήσεται.
4 κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς φάρμακα,
καὶ ἀνὴρ φρόνιμος οὐ προσοχθιεῖ αὐτοῖς.
5 οὐκ ἀπὸ ξύλου ἐγλυκάνθη ὕδωρ

18^2 η > BS | αυτω A pau. || 19^1 πολλων] pr. και B† || 20^2 τροφης] σοφιας S* || 22^2 στοματι S† || 24^1 πλησθ.] pr. εν A† | 24^2 και > A || 26^2 ζησει A†: cf. Thack. p. 232 inf. || 27^1 ζωη] pr. τη B† || 30^1 νοσος] πονος BC†
38 1^1 χρειας αυτου (cf. 39 21)] αυτου > BC† | τιμαις αυτου > Sc | 1^2 κυριος] pr. ο S || 2^1 γαρ > S*(†) || 3^1 κεφ.] pr. την S†

εἰς τὸ γνωσθῆναι τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ;
6 καὶ αὐτὸς ἔδωκεν ἀνθρώποις ἐπιστήμην
ἐνδοξάζεσθαι ἐν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ·
7 ἐν αὐτοῖς ἐθεράπευσεν καὶ ἦρεν τὸν πόνον αὐτοῦ,
μυρεψὸς ἐν τούτοις ποιήσει μεῖγμα,
8 καὶ οὐ μὴ συντελεσθῇ ἔργα αὐτοῦ,
καὶ εἰρήνη παρ᾽ αὐτοῦ ἐστιν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς.
9 Τέκνον, ἐν ἀρρωστήματί σου μὴ παράβλεπε,
ἀλλ᾽ εὖξαι κυρίῳ, καὶ αὐτὸς ἰάσεταί σε·
10 ἀπόστησον πλημμέλειαν καὶ εὔθυνον χεῖρας
καὶ ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας καθάρισον καρδίαν·
11 δὸς εὐωδίαν καὶ μνημόσυνον σεμιδάλεως
καὶ λίπανον προσφορὰν ὡς μὴ ὑπάρχων.
12 καὶ ἰατρῷ δὸς τόπον, καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισεν κύριος,
καὶ μὴ ἀποστήτω σου, καὶ γὰρ αὐτοῦ χρεία.
13 ἔστιν καιρὸς ὅτε καὶ ἐν χερσὶν αὐτῶν εὐοδία·
14 καὶ γὰρ αὐτοὶ κυρίου δεηθήσονται,
ἵνα εὐοδώσῃ αὐτοῖς ἀνάπαυσιν
καὶ ἴασιν χάριν ἐμβιώσεως.
15 ὁ ἁμαρτάνων ἔναντι τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν
ἐμπέσοι εἰς χεῖρας ἰατροῦ.
16 Τέκνον, ἐπὶ νεκρῷ κατάγαγε δάκρυα
καὶ ὡς δεινὰ πάσχων ἔναρξαι θρήνου,
κατὰ δὲ τὴν κρίσιν αὐτοῦ περίστειλον τὸ σῶμα αὐτοῦ
καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν ταφὴν αὐτοῦ.
17 πίκρανον κλαυθμὸν καὶ θέρμανον κοπετὸν
καὶ ποίησον τὸ πένθος κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ
ἡμέραν μίαν καὶ δύο χάριν διαβολῆς
καὶ παρακλήθητι λύπης ἕνεκα·
18 ἀπὸ λύπης γὰρ ἐκβαίνει θάνατος,
καὶ λύπη καρδίας κάμψει ἰσχύν.
19 ἐν ἐπαγωγῇ παραμένει καὶ λύπη,
καὶ βίος πτωχοῦ κατὰ καρδίας.
20 μὴ δῷς εἰς λύπην τὴν καρδίαν σου,
ἀπόστησον αὐτὴν μνησθεὶς τὰ ἔσχατα·
21 μὴ ἐπιλάθῃ, οὐ γάρ ἐστιν ἐπάνοδος,
καὶ τοῦτον οὐκ ὠφελήσεις καὶ σεαυτὸν κακώσεις.

6[1] ανθρωπω A† || **7**[1] **τον**] παν A (cf. Iud. 7 4 B) | αυτου] -των S^c || 8[1] συντελεση B† || 9[1] αρρωστημασιν A || **13** ευωδια S: cf. 20 9 || **14**[1] γαρ > S*† || **15**[2] ιατρου] αυτου A† || **16**[1] καταγε S || **18**[1] λυπης γαρ] **tr.** S | 18[2] καμπτ⟨ε⟩ι S*† || **19**[1] απαγωγη παραβαινει B† | και > S^c | 19[2] **κατα**] καταρα pau.

22 μνήσθητι τὸ κρίμα μου, ὅτι οὕτως καὶ τὸ σόν·
ἐμοὶ ἐχθὲς καὶ σοὶ σήμερον.
23 ἐν ἀναπαύσει νεκροῦ κατάπαυσον τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ
καὶ παρακλήθητι ἐν αὐτῷ ἐν ἐξόδῳ πνεύματος αὐτοῦ.
24 Σοφία γραμματέως ἐν εὐκαιρίᾳ σχολῆς,
καὶ ὁ ἐλασσούμενος πράξει αὐτοῦ σοφισθήσεται.
25 τί σοφισθήσεται ὁ κρατῶν ἀρότρου
καὶ καυχώμενος ἐν δόρατι κέντρου,
βόας ἐλαύνων καὶ ἀναστρεφόμενος ἐν ἔργοις αὐτῶν,
καὶ ἡ διήγησις αὐτοῦ ἐν υἱοῖς ταύρων;
26 καρδίαν αὐτοῦ δώσει ἐκδοῦναι αὔλακας,
καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ εἰς χορτάσματα δαμάλεων.
27 οὕτως πᾶς τέκτων καὶ ἀρχιτέκτων,
ὅστις νύκτωρ ὡς ἡμέρας διάγει·
οἱ γλύφοντες γλύμματα σφραγίδων,
καὶ ἡ ἐπιμονὴ αὐτοῦ ἀλλοιῶσαι ποικιλίαν·
καρδίαν αὐτοῦ δώσει εἰς ὁμοιῶσαι ζωγραφίαν,
καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ τελέσαι ἔργον.
28 οὕτως χαλκεὺς καθήμενος ἐγγὺς ἄκμονος
καὶ καταμανθάνων ἔργα σιδήρου·
ἀτμὶς πυρὸς τήξει σάρκας αὐτοῦ,
καὶ ἐν θέρμῃ καμίνου διαμαχήσεται·
φωνῇ σφύρης κλινεῖ τὸ οὖς αὐτοῦ,
καὶ κατέναντι ὁμοιώματος σκεύους οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ·
καρδίαν αὐτοῦ δώσει εἰς συντέλειαν ἔργων,
καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ κοσμῆσαι ἐπὶ συντελείας.
29 οὕτως κεραμεὺς καθήμενος ἐν ἔργῳ αὐτοῦ
καὶ συστρέφων ἐν ποσὶν αὐτοῦ τροχόν,
ὃς ἐν μερίμνῃ κεῖται διὰ παντὸς ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ,
καὶ ἐναρίθμιος πᾶσα ἡ ἐργασία αὐτοῦ·
30 ἐν βραχίονι αὐτοῦ τυπώσει πηλὸν
καὶ πρὸ ποδῶν κάμψει ἰσχὺν αὐτοῦ·
καρδίαν ἐπιδώσει συντελέσαι τὸ χρῖσμα,
καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ καθαρίσαι κάμινον.
31 Πάντες οὗτοι εἰς χεῖρας αὐτῶν ἐνεπίστευσαν,
καὶ ἕκαστος ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ σοφίζεται·

22^1 μου] αυτου B†, > S† | οτι ante το 1^0 tr. B*† | ουτως] ουτω ως B† || 25^2 και > SApl. | 25^4 αυτων B*S* || 27^2 ημερα B | 27^3 γλυμμ.] γραμματα S*† | 27^4 υπομονη B | 27^5 εις > Sc | 27^6 τελεσαι] pr. συν Sc || **28**^{1} ακμωνος B: cf. Thack. § 6, 30 | 28^2 εργα (cf. 28^7)] εργον A, εργω V pau., αργω B†, εν εργω unus cod. | σιδηρω B† | 28^3 πηξει BV† | 28^5 κλινει Sm. (cf. **4** 8 **6** 33 **51** 16)] καινιει BS, κενιει A || **29**^{2} τροχον] πηλον Sc† || **30**^{1}] pr. ος S† | βραχειοσιν S† | 30^3 καρδιαν] + αυτου S | επιδωσει] επι > S† | χαρισμα B*†

32 ἄνευ αὐτῶν οὐκ οἰκισθήσεται πόλις,
καὶ οὐ παροικήσουσιν οὐδὲ περιπατήσουσιν.
33 ἀλλ᾽ εἰς βουλὴν λαοῦ οὐ ζητηθήσονται
καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ οὐχ ὑπεραλοῦνται·
ἐπὶ δίφρον δικαστοῦ οὐ καθιοῦνται
καὶ διαθήκην κρίματος οὐ διανοηθήσονται.
34 οὐδὲ μὴ ἐκφάνωσιν παιδείαν καὶ κρίμα
καὶ ἐν παραβολαῖς οὐχ εὑρεθήσονται,
ἀλλὰ κτίσμα αἰῶνος στηρίσουσιν,
καὶ ἡ δέησις αὐτῶν ἐν ἐργασίᾳ τέχνης.
39 1 Πλὴν τοῦ ἐπιδιδόντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
καὶ διανοουμένου ἐν νόμῳ ὑψίστου,
σοφίαν πάντων ἀρχαίων ἐκζητήσει
καὶ ἐν προφητείαις ἀσχοληθήσεται,
2 διήγησιν ἀνδρῶν ὀνομαστῶν συντηρήσει
καὶ ἐν στροφαῖς παραβολῶν συνεισελεύσεται,
3 ἀπόκρυφα παροιμιῶν ἐκζητήσει
καὶ ἐν αἰνίγμασι παραβολῶν ἀναστραφήσεται.
4 ἀνὰ μέσον μεγιστάνων ὑπηρετήσει
καὶ ἔναντι ἡγουμένων ὀφθήσεται·
ἐν γῇ ἀλλοτρίων ἐθνῶν διελεύσεται,
ἀγαθὰ γὰρ καὶ κακὰ ἐν ἀνθρώποις ἐπείρασεν.
5 τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπιδώσει ὀρθρίσαι
πρὸς κύριον τὸν ποιήσαντα αὐτὸν
καὶ ἔναντι ὑψίστου δεηθήσεται·
καὶ ἀνοίξει στόμα αὐτοῦ ἐν προσευχῇ
καὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ δεηθήσεται.
6 ἐὰν κύριος ὁ μέγας θελήσῃ,
πνεύματι συνέσεως ἐμπλησθήσεται·
αὐτὸς ἀνομβρήσει ῥήματα σοφίας αὐτοῦ
καὶ ἐν προσευχῇ ἐξομολογήσεται κυρίῳ·
7 αὐτὸς κατευθυνεῖ βουλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπιστήμην
καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτοῦ διανοηθήσεται·

32^{1} οικηθησεται S*†, οικησεται A† || **33**^{1} hab. Sˢ† (om. ου) et sim. pau., om. rel. | 33^{2} και > S*† | 33^{3} δυναστου A† | καθιονται A†: cf. Thack. p. 272 | 33^{4} et ante et post 33^{3} praebet B*† || **34**^{1} εκφανουσιν S† | παιδ.] δικαιοσυνην B† | 34^{3} στηρισουσιν] στηριζουσιν S (pr. ου S*†), τηρησουσιν B | 34^{4} εν > S†

39 1^{1} επιδοντος BS | 1^{2} διανοουμενω A | 1^{3} αρχοντων S*† || **2**^{1} διηγησις B* (-σεις Bᶜ) || **4**^{2} ηγουμενου BA | 4^{4} γαρ > S*† | εν > A† || **5**^{4} στομα] pr. το S || **6**^{1} κυριος] pr. ο ASᶜ: cf. **43** 5 | 6^{2} εμπλησθ.] εμπλησ(ε)ι αυτον ASᶜ | 6^{3} αυτος ανομβρ. ... αυτου] ανομβρ. ... αυτος B*† | 6^{4} κυριω > S*† || **7**^{1} αυτου > S

8 αὐτὸς ἐκφανεῖ παιδείαν διδασκαλίας αὐτοῦ
καὶ ἐν νόμῳ διαθήκης κυρίου καυχήσεται.
9 αἰνέσουσιν τὴν σύνεσιν αὐτοῦ πολλοί,
καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος οὐκ ἐξαλειφθήσεται·
οὐκ ἀποστήσεται τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ,
καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζήσεται εἰς γενεὰς γενεῶν·
10 τὴν σοφίαν αὐτοῦ διηγήσονται ἔθνη,
καὶ τὸν ἔπαινον αὐτοῦ ἐξαγγελεῖ ἐκκλησία·
11 ἐὰν ἐμμείνῃ, ὄνομα καταλείψει ἢ χίλιοι,
καὶ ἐὰν ἀναπαύσηται, ἐκποιεῖ αὐτῷ.
12 Ἔτι διανοηθεὶς ἐκδιηγήσομαι
καὶ ὡς διχομηνία ἐπληρώθην.
13 εἰσακούσατέ μου, υἱοὶ ὅσιοι, καὶ βλαστήσατε
ὡς ῥόδον φυόμενον ἐπὶ ῥεύματος ὑγροῦ
14 καὶ ὡς λίβανος εὐωδιάσατε ὀσμὴν
καὶ ἀνθήσατε ἄνθος ὡς κρίνον.
διάδοτε ὀσμὴν καὶ αἰνέσατε ᾆσμα,
εὐλογήσατε κύριον ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ἔργοις,
15 δότε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μεγαλωσύνην
καὶ ἐξομολογήσασθε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ
ἐν ᾠδαῖς χειλέων καὶ ἐν κινύραις
καὶ οὕτως ἐρεῖτε ἐν ἐξομολογήσει
16 Τὰ ἔργα κυρίου πάντα ὅτι καλὰ σφόδρα,
καὶ πᾶν πρόσταγμα ἐν καιρῷ αὐτοῦ ἔσται·
οὐκ ἔστιν εἰπεῖν Τί τοῦτο; εἰς τί τοῦτο;
πάντα γὰρ ἐν καιρῷ αὐτοῦ ζητηθήσεται.
17 ἐν λόγῳ αὐτοῦ ἔστη ὡς θημωνιὰ ὕδωρ
καὶ ἐν ῥήματι στόματος αὐτοῦ ἀποδοχεῖα ὑδάτων.
18 ἐν προστάγματι αὐτοῦ πᾶσα ἡ εὐδοκία,
καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐλαττώσει τὸ σωτήριον αὐτοῦ.
19 ἔργα πάσης σαρκὸς ἐνώπιον αὐτοῦ,
καὶ οὐκ ἔστιν κρυβῆναι ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ·
20 ἀπὸ τοῦ αἰῶνος εἰς τὸν αἰῶνα ἐπέβλεψεν,
καὶ οὐθέν ἐστιν θαυμάσιον ἐναντίον αὐτοῦ.
21 οὐκ ἔστιν εἰπεῖν Τί τοῦτο; εἰς τί τοῦτο;
πάντα γὰρ εἰς χρείας αὐτῶν ἔκτισται.

8^1 εκφανει mu.] εκφαινει BSA | 8^2 διαθ. κυρ.] tr. A† || 9^2 και > B† | 9^4 το > B† | ζητησεται A(†) || 10^1 διηγησεται SAB^c | εθνει B*S* | 10^2 εξαγγελλει S || 11^2 αναπαυσ.] ανα > SA | εκποιει Sm.] εμποιει mss. (S*† εμποιησει): cf. 42 17 || 12^1 ετι] + δε S | εκδιηγηθησομαι A† || 13^2 αγρου B || 14^1 λιβανον S† | 14^4] + αυτου AS^c || 18^1 η > S^c || 20^1 εις] επι S*† | 20^2 ουθεν (uel ουδεν)] ουκ S*† | θαυμαστον SA | αυτου] pr. των οφθαλμων S*† || 21^2 χρειας B† (cf. 31 38 1)] -αν rel.

22 Ἡ εὐλογία αὐτοῦ ὡς ποταμὸς ἐπεκάλυψεν
καὶ ὡς κατακλυσμὸς ξηρὰν ἐμέθυσεν·
23 οὕτως ὀργὴν αὐτοῦ ἔθνη κληρονομήσει,
ὡς μετέστρεψεν ὕδατα εἰς ἅλμην.
24 αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ τοῖς ὁσίοις εὐθεῖαι,
οὕτως τοῖς ἀνόμοις προσκόμματα·
25 ἀγαθὰ τοῖς ἀγαθοῖς ἔκτισται ἀπ' ἀρχῆς,
οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς κακά.
26 ἀρχὴ πάσης χρείας εἰς ζωὴν ἀνθρώπου,
ὕδωρ καὶ πῦρ καὶ σίδηρος καὶ ἅλας
καὶ σεμίδαλις πυροῦ καὶ γάλα καὶ μέλι,
αἷμα σταφυλῆς καὶ ἔλαιον καὶ ἱμάτιον·
27 ταῦτα πάντα τοῖς εὐσεβέσιν εἰς ἀγαθά,
οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς τραπήσεται εἰς κακά.
28 Ἔστιν πνεύματα, ἃ εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται
καὶ ἐν θυμῷ αὐτοῦ ἐστερέωσεν μάστιγας αὐτῶν·
ἐν καιρῷ συντελείας ἰσχὺν ἐκχεοῦσιν
καὶ τὸν θυμὸν τοῦ ποιήσαντος αὐτοὺς κοπάσουσιν.
29 πῦρ καὶ χάλαζα καὶ λιμὸς καὶ θάνατος,
πάντα ταῦτα· εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται·
30 θηρίων ὀδόντες καὶ σκορπίοι καὶ ἔχεις
καὶ ῥομφαία ἐκδικοῦσα εἰς ὄλεθρον ἀσεβεῖς·
31 ἐν τῇ ἐντολῇ αὐτοῦ εὐφρανθήσονται
καὶ ἐπὶ τῆς γῆς εἰς χρείας ἑτοιμασθήσονται
καὶ ἐν καιροῖς αὐτῶν οὐ παραβήσονται λόγον.
32 Διὰ τοῦτο ἐξ ἀρχῆς ἐστηρίχθην
καὶ διενοήθην καὶ ἐν γραφῇ ἀφῆκα
33 Τὰ ἔργα κυρίου πάντα ἀγαθὰ
καὶ πᾶσαν χρείαν ἐν ὥρᾳ αὐτῆς χορηγήσει,
34 καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν Τοῦτο τούτου πονηρότερον,
πάντα γὰρ ἐν καιρῷ εὐδοκιμηθήσεται.
35 καὶ νῦν ἐν πάσῃ καρδίᾳ καὶ στόματι ὑμνήσατε
καὶ εὐλογήσατε τὸ ὄνομα κυρίου.

40 1 Ἀσχολία μεγάλη ἔκτισται παντὶ ἀνθρώπῳ
καὶ ζυγὸς βαρὺς ἐπὶ υἱοὺς Αδαμ

23[1] οργη S[c]† | 23[2] post 24 tr. A || 26[2] και 1[0] > BS*, 2[0] > S | αλας (cf. Thack. p. 152)] ς > BS | 26[3] σεμιδαλιν S*C† | πυρος BA (trahunt και σεμιδαλις ad 26[2]) | γαλα .. μελι] tr. BA || 27[1] ταυτα παντα] tr. S: cf. 29[2] 40 10 || 28[2] αυτου εστερεωσεν S[c]pau.] -των -σαν BS*A | 28[3]] pr. και BS || 30[2] εκδιωκουσα S[c]† || 31[3] χειρας A | 31[3] καιροις] pr. τοις B† || 32[1] εστηρισθην S*†: cf. 15 4 || 34[2] ευδοκιμηθησεται] θη > A†, δοκιμασθ. S || 35[1] υμνησαμεν B*†
40 1[2] υιοις S

ἀφ᾽ ἡμέρας ἐξόδου ἐκ γαστρὸς μητρὸς αὐτῶν
ἕως ἡμέρας ἐπιστροφῆς εἰς μητέρα πάντων·
2 τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν καὶ φόβον καρδίας,
ἐπίνοια προσδοκίας, ἡμέρα τελευτῆς.
3 ἀπὸ καθημένου ἐπὶ θρόνου ἐνδόξου
καὶ ἕως τεταπεινωμένου ἐν γῇ καὶ σποδῷ,
4 ἀπὸ φοροῦντος ὑακίνθινον καὶ στέφανον
καὶ ἕως περιβαλλομένου ὠμόλινον
θυμὸς καὶ ζῆλος καὶ ταραχὴ καὶ σάλος
καὶ φόβος θανάτου καὶ μηνίαμα καὶ ἔρις.
5 καὶ ἐν καιρῷ ἀναπαύσεως ἐπὶ κοίτης
ὕπνος νυκτὸς ἀλλοιοῖ γνῶσιν αὐτοῦ·
6 ὀλίγον ὡς οὐδὲν ἐν ἀναπαύσει,
καὶ ἀπ᾽ ἐκείνου ἐν ὕπνοις ὡς ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς
τεθορυβημένος ἐν ὁράσει καρδίας αὐτοῦ
ὡς ἐκπεφευγὼς ἀπὸ προσώπου πολέμου·
7 ἐν καιρῷ χρείας αὐτοῦ ἐξηγέρθη
καὶ ἀποθαυμάζων εἰς οὐδένα φόβον.
8 μετὰ πάσης σαρκὸς ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους,
καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλῶν ἑπταπλάσια πρὸς ταῦτα·
9 θάνατος καὶ αἷμα καὶ ἔρις καὶ ῥομφαία,
ἐπαγωγαί, λιμὸς καὶ σύντριμμα καὶ μάστιξ.
10 ἐπὶ τοὺς ἀνόμους ἐκτίσθη ταῦτα πάντα,
καὶ δι᾽ αὐτοὺς ἐγένετο ὁ κατακλυσμός.
11 πάντα, ὅσα ἀπὸ γῆς, εἰς γῆν ἀναστρέφει,
καὶ ἀπὸ ὑδάτων, εἰς θάλασσαν ἀνακάμπτει.
12 Πᾶν δῶρον καὶ ἀδικία ἐξαλειφθήσεται,
καὶ πίστις εἰς τὸν αἰῶνα στήσεται.
13 χρήματα ἀδίκων ὡς ποταμὸς ξηρανθήσεται
καὶ ὡς βροντὴ μεγάλη ἐν ὑετῷ ἐξηχήσει·
14 ἐν τῷ ἀνοῖξαι αὐτὸν χεῖρας εὐφρανθήσεται,
οὕτως οἱ παραβαίνοντες εἰς συντέλειαν ἐκλείψουσιν.
15 ἔκγονα ἀσεβῶν οὐ πληθυνεῖ κλάδους,
καὶ ῥίζαι ἀκάθαρτοι ἐπ᾽ ἀκροτόμου πέτρας·
16 ἄχι ἐπὶ παντὸς ὕδατος καὶ χείλους ποταμοῦ

1⁴ ημερα S*† | επιστροφης pau.] επι ταφη uel επιταφη BS*, επι ταφης uel επιταφης A, επιστραφη Sc† || 2² προσδοκια S*† || 3¹ ενδοξου] εν δοξη B† | 3² και 1⁰ > A† || 4¹ υακινθον B | 4³ και 2⁰ > S | 4⁴ μηνιαμα B pau.] μηνιμα SA: cf. 10 6 || 5² νυκτος] και νυξ S*† || 6³ ορασει] θρασει Bc (posterior corrector restituit op.) || 7¹ χρειας Sm.] σωτηριας mss.: cf. 4 23 | 7² αποθαυμαζοντων Sc† || 9¹ αιμα .. ερις] tr. S(†) | 9² > B*† | μαστιγες S* pau. || 10¹ ταυτα παντα] tr. SA: cf. 39 27 || 11¹ αναστρεψει A† || 14² εκθλιψουσιν A† || 16¹ χ(ε)ιλος AV†

πρὸ παντὸς χόρτου ἐκτιλήσεται.
17 χάρις ὡς παράδεισος ἐν εὐλογίαις,
καὶ ἐλεημοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα διαμενεῖ.
18 Ζωὴ αὐτάρκους καὶ ἐργάτου γλυκανθήσεται,
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα ὁ εὑρίσκων θησαυρόν.
19 τέκνα καὶ οἰκοδομὴ πόλεως στηρίζουσιν ὄνομα,
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα γυνὴ ἄμωμος λογίζεται.
20 οἶνος καὶ μουσικὰ εὐφραίνουσιν καρδίαν,
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα ἀγάπησις σοφίας.
21 αὐλὸς καὶ ψαλτήριον ἡδύνουσιν μέλη,
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα γλῶσσα ἡδεῖα.
22 χάριν καὶ κάλλος ἐπιθυμήσει ὀφθαλμὸς
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα χλόην σπόρου.
23 φίλος καὶ ἑταῖρος εἰς καιρὸν ἀπαντῶντες,
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα γυνὴ μετὰ ἀνδρός.
24 ἀδελφοὶ καὶ βοήθεια εἰς καιρὸν θλίψεως,
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα ἐλεημοσύνη ῥύσεται.
25 χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐπιστήσουσιν πόδα,
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα βουλὴ εὐδοκιμεῖται.
26 χρήματα καὶ ἰσχὺς ἀνυψώσουσιν καρδίαν,
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα φόβος κυρίου·
οὐκ ἔστιν ἐν φόβῳ κυρίου ἐλάττωσις,
καὶ οὐκ ἔστιν ἐπιζητῆσαι ἐν αὐτῷ βοήθειαν·
27 φόβος κυρίου ὡς παράδεισος εὐλογίας,
καὶ ὑπὲρ πᾶσαν δόξαν ἐκάλυψεν αὐτόν.
28 Τέκνον, ζωὴν ἐπαιτήσεως μὴ βιώσῃς·
κρεῖσσον ἀποθανεῖν ἢ ἐπαιτεῖν.
29 ἀνὴρ βλέπων εἰς τράπεζαν ἀλλοτρίαν,
οὐκ ἔστιν αὐτοῦ ὁ βίος ἐν λογισμῷ ζωῆς,
ἀλισγήσει ψυχὴν αὐτοῦ ἐν ἐδέσμασιν ἀλλοτρίοις·
ἀνὴρ δὲ ἐπιστήμων καὶ πεπαιδευμένος φυλάξεται.
30 ἐν στόματι ἀναιδοῦς γλυκανθήσεται ἐπαίτησις,
καὶ ἐν κοιλίᾳ αὐτοῦ πῦρ καήσεται.
41 1 Ὦ θάνατε, ὡς πικρόν σου τὸ μνημόσυνόν ἐστιν
ἀνθρώπῳ εἰρηνεύοντι ἐν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ,
ἀνδρὶ ἀπερισπάστῳ καὶ εὐοδουμένῳ ἐν πᾶσιν

17^{2} ελεημ.] pr. εν S*† || 18^{1} και Sm.] > mss. | 18^{2} αμφοτερα ο] ο > S*, -ρας A† || 22^{1} οφθ.] ο οφθ. σου BS† | 22^{2} σποριμου S*† || 24^{1}] pr. και S*† | 24^{2} ρυεται SA || 25^{2} βουλη] γυνη B* || 26^{1} ανυψουσιν SA | $26^{2.3}$ κυριου bis] θεου S*† | 26^{3} εν > BV pau. || 27^{2} εκαλυψαν BC† || 28^{2} κρεισσον] + γαρ S^{c} || 29^{2} λογισμω] pr. δια S† | 29^{3} αλγησει S | ψυχην] pr. την B || 30^{1} απαιτησις S†

41 1^{2} αυτω S

καὶ ἔτι ἰσχύοντι ἐπιδέξασθαι τροφήν.
2 ὦ θάνατε, καλόν σου τὸ κρίμα ἐστὶν
ἀνθρώπῳ ἐπιδεομένῳ καὶ ἐλασσουμένῳ ἰσχύι,
ἐσχατογήρῳ καὶ περισπωμένῳ περὶ πάντων
καὶ ἀπειθοῦντι καὶ ἀπολωλεκότι ὑπομονήν.
3 μὴ εὐλαβοῦ κρίμα θανάτου,
μνήσθητι προτέρων σου καὶ ἐσχάτων·
4 τοῦτο τὸ κρίμα παρὰ κυρίου πάσῃ σαρκί,
καὶ τί ἀπαναίνῃ ἐν εὐδοκίᾳ ὑψίστου;
εἴτε δέκα εἴτε ἑκατὸν εἴτε χίλια ἔτη,
οὐκ ἔστιν ἐν ᾅδου ἐλεγμὸς ζωῆς.
5 Τέκνα βδελυρὰ γίνεται τέκνα ἁμαρτωλῶν
καὶ συναναστρεφόμενα παροικίαις ἀσεβῶν·
6 τέκνων ἁμαρτωλῶν ἀπολεῖται κληρονομία,
καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐνδελεχιεῖ ὄνειδος.
7 πατρὶ ἀσεβεῖ μέμψεται τέκνα,
ὅτι δι᾽ αὐτὸν ὀνειδισθήσονται.
8 οὐαὶ ὑμῖν, ἄνδρες ἀσεβεῖς,
οἵτινες ἐγκατελίπετε νόμον θεοῦ ὑψίστου·
9 καὶ ἐὰν γεννηθῆτε, εἰς κατάραν γεννηθήσεσθε,
καὶ ἐὰν ἀποθάνητε, εἰς κατάραν μερισθήσεσθε.
10 πάντα, ὅσα ἐκ γῆς, εἰς γῆν ἀπελεύσεται,
οὕτως ἀσεβεῖς ἀπὸ κατάρας εἰς ἀπώλειαν.
11 Πένθος ἀνθρώπων ἐν σώμασιν αὐτῶν,
ὄνομα δὲ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀγαθὸν ἐξαλειφθήσεται.
12 φρόντισον περὶ ὀνόματος, αὐτὸ γάρ σοι διαμενεῖ
ἢ χίλιοι μεγάλοι θησαυροὶ χρυσίου·
13 ἀγαθῆς ζωῆς ἀριθμὸς ἡμερῶν,
καὶ ἀγαθὸν ὄνομα εἰς αἰῶνα διαμενεῖ.
14 παιδείαν ἐν εἰρήνῃ συντηρήσατε, τέκνα·
σοφία δὲ κεκρυμμένη καὶ θησαυρὸς ἀφανής,
τίς ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέροις;
15 κρείσσων ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ
ἢ ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν σοφίαν αὐτοῦ.
16 Τοιγαροῦν ἐντράπητε ἐπὶ τῷ ῥήματί μου·
οὐ γάρ ἐστιν πᾶσαν αἰσχύνην διαφυλάξαι καλόν,

1^4 επιδεξ.] επι > S† || 2^1 καλον] pr. ως S^c | 2^2 ισχυι] pr. εν SA: cf. 31 27^3 | 2^3 περι] pr. και $S^{*\dagger}$ || 4^1 το > A | 4^2 εν > S* || 5^1 βδελυκτα B† || 6^2 ενδελεχιει (cf. 9 4 12 3 etc.)] -χει A: cf. 30 1, sed ibi ενδελεχεω est uerbum transitiuum || 8^2 θεου > S† || 11^1 σωματι S* | 11^2 αμαρτ. ουκ αγ. εξαλ.] αγ. ουκ εξαλ. $S^{c\dagger}$ || 12^1 ονομ.] + καλου $S^{c\dagger}$ || 14^2 δε > S^c || 16^2 διαφυλ.] αποκαλυψαι $S^{c\dagger}$

καὶ οὐ πάντα πᾶσιν ἐν πίστει εὐδοκιμεῖται.
17 αἰσχύνεσθε ἀπὸ πατρὸς καὶ μητρὸς περὶ πορνείας
καὶ ἀπὸ ἡγουμένου καὶ δυνάστου περὶ ψεύδους,
18 ἀπὸ κριτοῦ καὶ ἄρχοντος περὶ πλημμελείας
καὶ ἀπὸ συναγωγῆς καὶ λαοῦ περὶ ἀνομίας,
19 ἀπὸ κοινωνοῦ καὶ φίλου περὶ ἀδικίας
καὶ ἀπὸ τόπου, οὗ παροικεῖς, περὶ κλοπῆς,
20 ἀπὸ ἀληθείας θεοῦ καὶ διαθήκης
καὶ ἀπὸ πήξεως ἀγκῶνος ἐπ᾽ ἄρτοις,
21 ἀπὸ σκορακισμοῦ λήμψεως καὶ δόσεως
καὶ ἀπὸ ἀσπαζομένων περὶ σιωπῆς,
22 ἀπὸ ὁράσεως γυναικὸς ἑταίρας
καὶ ἀπὸ ἀποστροφῆς προσώπου συγγενοῦς,
23 ἀπὸ ἀφαιρέσεως μερίδος καὶ δόσεως
καὶ ἀπὸ κατανοήσεως γυναικὸς ὑπάνδρου,
24 ἀπὸ περιεργίας παιδίσκης αὐτοῦ
καὶ μὴ ἐπιστῇς ἐπὶ τὴν κοίτην αὐτῆς,
25 ἀπὸ φίλων περὶ λόγων ὀνειδισμοῦ
καὶ μετὰ τὸ δοῦναι μὴ ὀνείδιζε,
26 ἀπὸ δευτερώσεως καὶ λόγου ἀκοῆς
καὶ ἀπὸ καλύψεως λόγων κρυφίων·
27 καὶ ἔσῃ αἰσχυντηρὸς ἀληθινῶς
καὶ εὑρίσκων χάριν ἔναντι παντὸς ἀνθρώπου.
42 1 Μὴ περὶ τούτων αἰσχυνθῇς
καὶ μὴ λάβῃς πρόσωπον τοῦ ἁμαρτάνειν·
2 περὶ νόμου ὑψίστου καὶ διαθήκης
καὶ περὶ κρίματος δικαιῶσαι τὸν ἀσεβῆ,
3 περὶ λόγου κοινωνοῦ καὶ ὁδοιπόρων
καὶ περὶ δόσεως κληρονομίας ἑταίρων,
4 περὶ ἀκριβείας ζυγοῦ καὶ σταθμίων
καὶ περὶ κτήσεως πολλῶν καὶ ὀλίγων,
5 περὶ διαφόρου πράσεως ἐμπόρων
καὶ περὶ παιδείας τέκνων πολλῆς
καὶ οἰκέτῃ πονηρῷ πλευρὰν αἱμάξαι·

17^1 περι πορν.] απο πονηριας S*† | 17^2 ηγουμ.] pr. προ S† || 18^2 και 1^0 pau.] > BSA || 19—27 numeros uersuum mutaui || 19^1 > A† | 19^2 πλοκης S† || 20^1 απο pau.] pr. και BSA | 20^2 και > A | αρτους B† || 21^1 απο] pr. και A | 21^2 απο] περι S*† || 22^1 απο] pr. και A || 23^2 και > A || 24^1 περιεργασιας S^c | παιδ.] pr. και S^c† || 25^1 λογου SA | 25^2 μη] pr. με S*† || 26^2 και > S† | απο καλ.] απο αποκαλ. BA | καλυψεως] -ων B† || 27^1 αληθινως (cf. 42 8^3)] -νος Smu. (pr. και S†)

42 3^1 κοινωνων S | 3^2 και > B*A || 4^2 και 1^0 > B || 5^1 αδιαφορου B: cf. 7 18 | εμπορων] pr. και B† | 5^3 εμαξας A†

6 ἐπὶ γυναικὶ πονηρᾷ καλὸν σφραγίς,
καὶ ὅπου χεῖρες πολλαί, κλεῖσον·
7 ὃ ἐὰν παραδιδῷς, ἐν ἀριθμῷ καὶ σταθμῷ,
καὶ δόσις καὶ λῆμψις, πάντα ἐν γραφῇ·
8 περὶ παιδείας ἀνοήτου καὶ μωροῦ
καὶ ἐσχατογήρως κρινομένου πρὸς νέους·
καὶ ἔσῃ πεπαιδευμένος ἀληθινῶς
καὶ δεδοκιμασμένος ἔναντι παντὸς ζῶντος.
9 Θυγάτηρ πατρὶ ἀπόκρυφος ἀγρυπνία,
καὶ ἡ μέριμνα αὐτῆς ἀφιστᾷ ὕπνον·
ἐν νεότητι αὐτῆς, μήποτε παρακμάσῃ,
καὶ συνῳκηκυῖα, μήποτε μισηθῇ·
10 ἐν παρθενίᾳ, μήποτε βεβηλωθῇ
καὶ ἐν τοῖς πατρικοῖς αὐτῆς ἔγκυος γένηται·
μετὰ ἀνδρὸς οὖσα, μήποτε παραβῇ,
καὶ συνῳκηκυῖα, μήποτε στειρωθῇ.
11 ἐπὶ θυγατρὶ ἀδιατρέπτῳ στερέωσον φυλακήν,
μήποτε ποιήσῃ σε ἐπίχαρμα ἐχθροῖς,
λαλιὰν ἐν πόλει καὶ ἔκκλητον λαοῦ,
καὶ καταισχύνῃ σε ἐν πλήθει πολλῶν.
12 παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἔμβλεπε ἐν κάλλει
καὶ ἐν μέσῳ γυναικῶν μὴ συνέδρευε·
13 ἀπὸ γὰρ ἱματίων ἐκπορεύεται σὴς
καὶ ἀπὸ γυναικὸς πονηρία γυναικός.
14 κρείσσων πονηρία ἀνδρὸς ἢ ἀγαθοποιὸς γυνή,
καὶ γυνὴ καταισχύνουσα εἰς ὀνειδισμόν.
15 Μνησθήσομαι δὴ τὰ ἔργα κυρίου,
καὶ ἃ ἑόρακα, ἐκδιηγήσομαι·
ἐν λόγοις κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ.
16 ἥλιος φωτίζων κατὰ πᾶν ἐπέβλεψεν,
καὶ τῆς δόξης κυρίου πλῆρες τὸ ἔργον αὐτοῦ.
17 οὐκ ἐξεποίησεν τοῖς ἁγίοις κυρίου
ἐκδιηγήσασθαι πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ,
ἃ ἐστερέωσεν κύριος ὁ παντοκράτωρ
στηριχθῆναι ἐν δόξῃ αὐτοῦ τὸ πᾶν.

7^1 παραδως S† | 7^2 παντι B† || 8^2 εσχατογηρως B†] -ρους S†, -ρω A, -ρου V: cf. 41 2 Thack. § 12,3 | κρινομενω A || 9^2 αυτου A† | 9^4 συνωκ.] + ανδρι Sc† || 10^3] pr. και S | 10^4 στειρωση B† || 11^1 αδιαστρεπτω SV†: cf. 26 10 | 11^4 καταισχυνει BA || 15^1 δη] δε B† | 15^3] + και γεγονεν εν ευλογια αυτου κριμα Sc† || 16^2 κυριου] αυτου BS*† | πληρης BS: cf. Thack. p. 177 || 17^1 εξεποιησεν Sm. (cf. 18 4)] ενεπ. mss.: cf. 39 11 | κυριου S pau.] αυτου V†, (ο) κυριος rel. | 17^2] pr. και S*† | 17^4 στηρισθηναι V†: cf. 15 4

18 ἄβυσσον καὶ καρδίαν ἐξίχνευσεν
καὶ ἐν πανουργεύμασιν αὐτῶν διενοήθη·
ἔγνω γὰρ ὁ ὕψιστος πᾶσαν εἴδησιν
καὶ ἐνέβλεψεν εἰς σημεῖον αἰῶνος
19 ἀπαγγέλλων τὰ παρεληλυθότα καὶ τὰ ἐσόμενα
καὶ ἀποκαλύπτων ἴχνη ἀποκρύφων·
20 οὐ παρῆλθεν αὐτὸν πᾶν διανόημα,
οὐκ ἐκρύβη ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲ εἷς λόγος.
21 τὰ μεγαλεῖα τῆς σοφίας αὐτοῦ ἐκόσμησεν,
ὥς ἔστιν πρὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα·
οὔτε προσετέθη οὔτε ἠλαττώθη,
καὶ οὐ προσεδεήθη οὐδενὸς συμβούλου.
22 ὡς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐπιθυμητὰ
καὶ ὡς σπινθῆρός ἐστιν θεωρῆσαι·
23 πάντα ταῦτα ζῇ καὶ μένει εἰς τὸν αἰῶνα
ἐν πάσαις χρείαις, καὶ πάντα ὑπακούει.
24 πάντα δισσά, ἓν κατέναντι τοῦ ἑνός,
καὶ οὐκ ἐποίησεν οὐδὲν ἐλλεῖπον·
25 ἓν τοῦ ἑνὸς ἐστερέωσεν τὰ ἀγαθά,
καὶ τίς πλησθήσεται ὁρῶν δόξαν αὐτοῦ;

43 1 Γαυρίαμα ὕψους στερέωμα καθαριότητος,
εἶδος οὐρανοῦ ἐν ὁράματι δόξης.
2 ἥλιος ἐν ὀπτασίᾳ διαγγέλλων ἐν ἐξόδῳ
σκεῦος θαυμαστόν, ἔργον ὑψίστου·
3 ἐν μεσημβρίᾳ αὐτοῦ ἀναξηραίνει χώραν,
καὶ ἐναντίον καύματος αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται;
4 κάμινον φυσῶν ἐν ἔργοις καύματος,
τριπλασίως ἥλιος ἐκκαίων ὄρη·
ἀτμίδας πυρώδεις ἐκφυσῶν
καὶ ἐκλάμπων ἀκτῖνας ἀμαυροῖ ὀφθαλμούς.
5 μέγας κύριος ὁ ποιήσας αὐτόν,
καὶ ἐν λόγοις αὐτοῦ κατέσπευσεν πορείαν.

18^2 πανουργημ. S*A: cf. 1 6 | διενοηθην BC† | 18^3 υψιστος] κυριος B | ειδησιν] pr. συν S || 19^1] pr. και SC† | τα εσομ.] επεσομ. B† | 19^2 αποκαλ.] pr. ο S*† || 20^1 παρηλθεν] pr. γαρ S*† | 20^2] pr. και S^c | ουδε > A || 21^2 ως SV] και εως B†, ος A pl. | 21^4 και ου] ουδε S*† | συμβουλου] pr. ανδρος S*† || 22^2 ως] εως S | εστι(ν) θεωρ.] επιθεωρ. S† || 24^2 εκλιπον B*†, εκλειπον B^c pau.

43 1^1 καθαριοτητος] και καθαριοτης S† | 1^2 ουρανου] ανθρωπου S*: $\overline{\text{ανου}}$ pro $\overline{\text{ουνου}}$ || 2^1 διαγγελων A, αγγελλων S^c† || 4^1 φυσσων V, φυλασσων BS* | 4^2 τριπλασιων A | 4^3 εμφυσων B pau. || 5^1 κυριος] pr. ο A†: cf. 39 6 | αυτους S*† | 5^2 κατεπαυσεν S^c

6 Καὶ ἡ σελήνη ἐν πᾶσιν εἰς καιρὸν αὐτῆς,
ἀνάδειξιν χρόνων καὶ σημεῖον αἰῶνος·
7 ἀπὸ σελήνης σημεῖον ἑορτῆς,
φωστὴρ μειούμενος ἐπὶ συντελείας.
8 μὴν κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐστιν
αὐξανόμενος θαυμαστῶς ἐν ἀλλοιώσει,
σκεῦος παρεμβολῶν ἐν ὕψει,
ἐν στερεώματι οὐρανοῦ ἐκλάμπων.
9 κάλλος οὐρανοῦ δόξα ἄστρων,
κόσμος φωτίζων ἐν ὑψίστοις κυρίου·
10 ἐν λόγοις ἁγίου στήσονται κατὰ κρίμα
καὶ οὐ μὴ ἐκλυθῶσιν ἐν φυλακαῖς αὐτῶν.
11 ἰδὲ τόξον καὶ εὐλόγησον τὸν ποιήσαντα αὐτὸ
σφόδρα ὡραῖον ἐν τῷ αὐγάσματι αὐτοῦ·
12 ἐγύρωσεν οὐρανὸν ἐν κυκλώσει δόξης,
χεῖρες ὑψίστου ἐτάνυσαν αὐτό.
13 Προστάγματι αὐτοῦ κατέσπευσεν χιόνα
καὶ ταχύνει ἀστραπὰς κρίματος αὐτοῦ·
14 διὰ τοῦτο ἠνεῴχθησαν θησαυροί,
καὶ ἐξέπτησαν νεφέλαι ὡς πετεινά·
15 ἐν μεγαλείῳ αὐτοῦ ἴσχυσεν νεφέλας,
καὶ διεθρύβησαν λίθοι χαλάζης·
16 καὶ ἐν ὀπτασίᾳ αὐτοῦ σαλευθήσεται ὄρη,
ἐν θελήματι αὐτοῦ πνεύσεται νότος.
17 φωνὴ βροντῆς αὐτοῦ ὠνείδισεν γῆν
καὶ καταιγὶς βορέου καὶ συστροφὴ πνεύματος.
18 ὡς πετεινὰ καθιπτάμενα πάσσει χιόνα,
καὶ ὡς ἀκρὶς καταλύουσα ἡ κατάβασις αὐτῆς·
κάλλος λευκότητος αὐτῆς ἐκθαυμάσει ὀφθαλμός,
καὶ ἐπὶ τοῦ ὑετοῦ αὐτῆς ἐκστήσεται καρδία.
19 καὶ πάχνην ὡς ἅλα ἐπὶ γῆς χέει,
καὶ παγεῖσα γίνεται σκολόπων ἄκρα.
20 ψυχρὸς ἄνεμος βορέης πνεύσει,
καὶ παγήσεται κρύσταλλος ἐφ᾽ ὕδατος·
ἐπὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὕδατος καταλύσει,

6^1] και σεληνην εποιησεν εν στασει (uel εις στασιν) εις καιρον αυτης **pau.** || 7^2 συντελειας] ς > S*A, -λειαις S^c†; + αιωνος S*† || 8^2 αυξανομενη B | θαυμαστος S | 8^3 παραβολων B || 9^1 αστερων S | 9^2 κυριος BS*† || 10^1 αγιου] -οις B†, αυτου V† || 11^1 αυτον AC: item C (non A) in 12^2 || 13^1 κατεπαυσεν S || 15^1 ισχυς εν νεφελαις A || 16^1 οπτασιαις B† | σαλευθησονται SA | 16^2] pr. και A | αυτου > B† || 17^1 ωδινησεν γη A (φωνη est datiuus) || 20^1 βορεης B† (cf. Thack. p. 124)] βορ(ρ)εας rel. | 20^2 εφ] αφ B

καὶ ὡς θώρακα ἐνδύσεται τὸ ὕδωρ.
21 καταφάγεται ὄρη καὶ ἔρημον ἐκκαύσει
καὶ ἀποσβέσει χλόην ὡς πῦρ.
22 ἴασις πάντων κατὰ σπουδὴν ὁμίχλη,
δρόσος ἀπαντῶσα ἀπὸ καύσωνος ἱλαρώσει.
23 Λογισμῷ αὐτοῦ ἐκόπασεν ἄβυσσον
καὶ ἐφύτευσεν ἐν αὐτῇ νήσους.
24 οἱ πλέοντες τὴν θάλασσαν διηγοῦνται τὸν κίνδυνον αὐτῆς,
καὶ ἀκοαῖς ὠτίων ἡμῶν θαυμάζομεν·
25 καὶ ἐκεῖ τὰ παράδοξα καὶ θαυμάσια ἔργα,
ποικιλία παντὸς ζῴου, κτίσις κητῶν.
26 δι᾽ αὐτὸν εὐοδοῖ ἄγγελος αὐτοῦ,
καὶ ἐν λόγῳ αὐτοῦ σύγκειται τὰ πάντα.
27 Πολλὰ ἐροῦμεν καὶ οὐ μὴ ἀφικώμεθα,
καὶ συντέλεια λόγων Τὸ πᾶν ἐστιν αὐτός.
28 δοξάζοντες ποῦ ἰσχύσομεν;
αὐτὸς γὰρ ὁ μέγας παρὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.
29 φοβερὸς κύριος καὶ σφόδρα μέγας,
καὶ θαυμαστὴ ἡ δυναστεία αὐτοῦ.
30 δοξάζοντες κύριον ὑψώσατε
καθ᾽ ὅσον ἂν δύνησθε, ὑπερέξει γὰρ καὶ ἔτι·
καὶ ὑψοῦντες αὐτὸν πληθύνατε ἐν ἰσχύι,
μὴ κοπιᾶτε, οὐ γὰρ μὴ ἀφίκησθε.
31 τίς ἑόρακεν αὐτὸν καὶ ἐκδιηγήσεται;
καὶ τίς μεγαλυνεῖ αὐτὸν καθώς ἐστιν;
32 πολλὰ ἀπόκρυφά ἐστιν μείζονα τούτων,
ὀλίγα γὰρ ἑωράκαμεν τῶν ἔργων αὐτοῦ·
33 πάντα γὰρ ἐποίησεν ὁ κύριος
καὶ τοῖς εὐσεβέσιν ἔδωκεν σοφίαν.
44 1 Αἰνέσωμεν δὴ ἄνδρας ἐνδόξους
καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν τῇ γενέσει·
2 πολλὴν δόξαν ἔκτισεν ὁ κύριος,
τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ ἀπ᾽ αἰῶνος.
3 κυριεύοντες ἐν ταῖς βασιλείαις αὐτῶν

20^{4} εκδυσεται S† || 21^{2} αποσβεσαι S*† || 22^{1} παντων] παγων S^{c}† || 23^{2} εν αυτη νησους pau.] αυτη νησους V†: εν excidit post -σεν; αυτην ιησους BSAC, αυτην κυριος compl.; εν αυτη ο κυριος νησους pau. || 24^{1}/24^{2}] tr. A | 24^{1} διηγησονται S | τον > A || 25^{1} παραδ. .. θαυμ.] tr. A | 25^{2} κτησις SA | κητων] κτηνων SA || 26^{1} ευοδοι αγγελος(uel ο αγγ.) pau.] ευοδια(B ευωδ.: cf. 20 9; A† ευδοκια) τελος(S^{c}† -λους) BSA | 26^{2} τα > B || 28^{1} ισχυσωμεν B, ισχυομεν S† || 30^{1} κυριον] pr. τον S^{c}† || 31^{1} τις] + γαρ S || 33^{2} δεδωκεν A
44 1] pr. titulum πατερων υμνος BSA: cf. 18 30 || 2^{2} τη μεγαλωσυνη S^{c} || 3^{1} αυτου A†

καὶ ἄνδρες ὀνομαστοὶ ἐν δυνάμει·
βουλεύοντες ἐν συνέσει αὐτῶν,
ἀπηγγελκότες ἐν προφητείαις·
4 ἡγούμενοι λαοῦ ἐν διαβουλίοις
καὶ συνέσει γραμματείας λαοῦ,
σοφοὶ λόγοι ἐν παιδείᾳ αὐτῶν·
5 ἐκζητοῦντες μέλη μουσικῶν
καὶ διηγούμενοι ἔπη ἐν γραφῇ·
6 ἄνδρες πλούσιοι κεχορηγημένοι ἰσχύι,
εἰρηνεύοντες ἐν κατοικίαις αὐτῶν·
7 πάντες οὗτοι ἐν γενεαῖς ἐδοξάσθησαν,
καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν καύχημα.
8 εἰσὶν αὐτῶν οἳ κατέλιπον ὄνομα
τοῦ ἐκδιηγήσασθαι ἐπαίνους·
9 καὶ εἰσὶν ὧν οὐκ ἔστιν μνημόσυνον
καὶ ἀπώλοντο ὡς οὐχ ὑπάρξαντες
καὶ ἐγένοντο ὡς οὐ γεγονότες
καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν μετ᾽ αὐτούς.
10 ἀλλ᾽ ἢ οὗτοι ἄνδρες ἐλέους,
ὧν αἱ δικαιοσύναι οὐκ ἐπελήσθησαν·
11 μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν διαμενεῖ,
ἀγαθὴ κληρονομία ἔκγονα αὐτῶν·
12 ἐν ταῖς διαθήκαις ἔστη τὸ σπέρμα αὐτῶν
καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν δι᾽ αὐτούς·
13 ἕως αἰῶνος μενεῖ σπέρμα αὐτῶν,
καὶ ἡ δόξα αὐτῶν οὐκ ἐξαλειφθήσεται·
14 τὰ σώματα αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη,
καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ζῇ εἰς γενεάς·
15 σοφίαν αὐτῶν διηγήσονται λαοί,
καὶ τὸν ἔπαινον ἐξαγγέλλει ἐκκλησία.
16 Ενωχ εὐηρέστησεν κυρίῳ καὶ μετετέθη
ὑπόδειγμα μετανοίας ταῖς γενεαῖς.
17 Νωε εὑρέθη τέλειος δίκαιος,
ἐν καιρῷ ὀργῆς ἐγένετο ἀντάλλαγμα·
διὰ τοῦτον ἐγενήθη κατάλειμμα τῇ γῇ,
ὅτε ἐγένετο κατακλυσμός·

3^{3} βουλευοντες compl.] -ευσονται B†, -ευονται S, -ευεται A†, -ευται compl. | 3^{4} προφηταις S* || 4^{2} και] + εν S | γραμματ⟨ε⟩ιαις S† | 4^{3} λογοι εν] εν λογοις A(†) || 5^{2} και > B† || 6^{1} ισχυι] pr. εν SA | 6^{2} παροικιαις B† || 8^{1} κατελ.] pr. εν S*† || 9^{2} υπαρξοντες S*† || 11^{2} εκγονα] pr. τα S || 12^{1} το > B | 12^{2} δι] μετ S^{c} || 13^{1} μενει] pr. δια S^{c} | 13^{2} εξαλειφθ.] εγκαταλειφθ. SA† || 14^{1} το σωμα B† || 15^{2} επαινον] + αυτων A | εξαγγελει A || 17^{3} τουτον Ra.] ν > mss. | 17^{4} οτε] δια τουτο B | κατακλ.] pr. ο A

18 διαθῆκαι αἰῶνος ἐτέθησαν πρὸς αὐτόν,
ἵνα μὴ ἐξαλειφθῇ κατακλυσμῷ πᾶσα σάρξ.
19 Αβρααμ μέγας πατὴρ πλήθους ἐθνῶν,
καὶ οὐχ εὑρέθη ὅμοιος ἐν τῇ δόξῃ·
20 ὃς συνετήρησεν νόμον ὑψίστου
καὶ ἐγένετο ἐν διαθήκῃ μετ᾽ αὐτοῦ·
ἐν σαρκὶ αὐτοῦ ἔστησεν διαθήκην
καὶ ἐν πειρασμῷ εὑρέθη πιστός·
21 διὰ τοῦτο ἐν ὅρκῳ ἔστησεν αὐτῷ
ἐνευλογηθῆναι ἔθνη ἐν σπέρματι αὐτοῦ,
πληθῦναι αὐτὸν ὡς χοῦν τῆς γῆς
καὶ ὡς ἄστρα ἀνυψῶσαι τὸ σπέρμα αὐτοῦ
καὶ κατακληρονομῆσαι αὐτοὺς
ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης
καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως ἄκρου τῆς γῆς.
22 καὶ ἐν τῷ Ισαακ ἔστησεν οὕτως
δι᾽ Αβρααμ τὸν πατέρα αὐτοῦ.
23 εὐλογίαν πάντων ἀνθρώπων καὶ διαθήκην
κατέπαυσεν ἐπὶ κεφαλὴν Ιακωβ·
ἐπέγνω αὐτὸν ἐν εὐλογίαις αὐτοῦ
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐν κληρονομίᾳ·
καὶ διέστειλεν μερίδας αὐτοῦ,
ἐν φυλαῖς ἐμέρισεν δέκα δύο.
45 1 Καὶ ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ ἄνδρα ἐλέους
εὑρίσκοντα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς πάσης σαρκὸς
ἠγαπημένον ὑπὸ θεοῦ καὶ ἀνθρώπων
Μωυσῆν, οὗ τὸ μνημόσυνον ἐν εὐλογίαις·
2 ὡμοίωσεν αὐτὸν δόξῃ ἁγίων
καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτὸν ἐν φόβοις ἐχθρῶν·
3 ἐν λόγοις αὐτοῦ σημεῖα κατέπαυσεν,
ἐδόξασεν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον βασιλέων·
ἐνετείλατο αὐτῷ πρὸς λαὸν αὐτοῦ
καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τῆς δόξης αὐτοῦ·
4 ἐν πίστει καὶ πραΰτητι αὐτὸν ἡγίασεν,
ἐξελέξατο αὐτὸν ἐκ πάσης σαρκός·
5 ἠκούτισεν αὐτὸν τῆς φωνῆς αὐτοῦ

18^{2} κατακλ. > A† || 19^{1} αβραμ A† | 19^{2} ομοιος] + αυτω A | τη > Sc || 20^{3}] pr. και BS | εστησεν] εζητησεν S† || 21^{2} σπερμ.] pr. τω B | 21$^{3.4}$ > S*† | 21^{7} της > B || 22^{1} ισακ B*S*† || 23^{2} init. pau.] pr. και rel. | 23^{3} ευλογ.] + υψιστου S*† | 23^{5} διεστησεν A†
45 2^{1} δοξη] pr. εν SA† || 4^{1} αυτον ηγ. Apau.] αυτου ηγ. B, αυτου ηγ. αυτον Smu.

καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν γνόφον
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ κατὰ πρόσωπον ἐντολάς,
νόμον ζωῆς καὶ ἐπιστήμης,
διδάξαι τὸν Ιακωβ διαθήκην
καὶ κρίματα αὐτοῦ τὸν Ισραηλ.
6 Ααρων ὕψωσεν ἅγιον ὅμοιον αὐτῷ
ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐκ φυλῆς Λευι·
7 ἔστησεν αὐτὸν διαθήκην αἰῶνος
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἱερατείαν λαοῦ·
ἐμακάρισεν αὐτὸν ἐν εὐκοσμίᾳ
καὶ περιέζωσεν αὐτὸν περιστολὴν δόξης·
8 ἐνέδυσεν αὐτὸν συντέλειαν καυχήματος
καὶ ἐστερέωσεν αὐτὸν σκεύεσιν ἰσχύος,
περισκελῆ καὶ ποδήρη καὶ ἐπωμίδα·
9 καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὸν ῥοΐσκοις,
χρυσοῖς κώδωσιν πλείστοις κυκλόθεν,
ἠχῆσαι φωνὴν ἐν βήμασιν αὐτοῦ,
ἀκουστὸν ποιῆσαι ἦχον ἐν ναῷ
εἰς μνημόσυνον υἱοῖς λαοῦ αὐτοῦ·
10 στολῇ ἁγίᾳ, χρυσῷ καὶ ὑακίνθῳ
καὶ πορφύρᾳ, ἔργῳ ποικιλτοῦ,
λογείῳ κρίσεως, δήλοις ἀληθείας,
κεκλωσμένῃ κόκκῳ, ἔργῳ τεχνίτου,
11 λίθοις πολυτελέσιν γλύμματος σφραγῖδος
ἐν δέσει χρυσίου, ἔργῳ λιθουργοῦ,
εἰς μνημόσυνον ἐν γραφῇ κεκολαμμένῃ
κατ᾽ ἀριθμὸν φυλῶν Ισραηλ·
12 στέφανον χρυσοῦν ἐπάνω κιδάρεως,
ἐκτύπωμα σφραγῖδος ἁγιάσματος,
καύχημα τιμῆς, ἔργον ἰσχύος,
ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν κοσμούμενα·
13 ὡραῖα πρὸ αὐτοῦ οὐ γέγονεν τοιαῦτα,
ἕως αἰῶνος οὐκ ἐνεδύσατο ἀλλογενὴς
πλὴν τῶν υἱῶν αὐτοῦ μόνον
καὶ τὰ ἔκγονα αὐτοῦ διὰ παντός.
14 θυσίαι αὐτοῦ ὁλοκαρπωθήσονται
καθ᾽ ἡμέραν ἐνδελεχῶς δίς.
15 ἐπλήρωσεν Μωυσῆς τὰς χεῖρας

5[6] αυτου > S† || **6**[1] υψωσεν] pr. αν S || **7**[1] αυτω A | **7**[4] περιστολη A || **8**[2] σκευεσιν] pr. εν S || **9**[1] και > S || **10**[2] εργων BS(†) | 10[3] λογοι S(†) || **11**[2] εν δεσει] ειδεσι S*† | εργων B(†) || **13**[1] ου > S*† | 13[2]] pr. και Sc | ενεδυσ.] + αυτα Sc† || **14**[1] θυσιαν B† | αυτων S || **15**[1]] + αυτου Sc

καὶ ἔχρισεν αὐτὸν ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ·
ἐγενήθη αὐτῷ εἰς διαθήκην αἰῶνος
καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἐν ἡμέραις οὐρανοῦ
λειτουργεῖν αὐτῷ ἅμα καὶ ἱερατεύειν
καὶ εὐλογεῖν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῷ ὀνόματι.
16 ἐξελέξατο αὐτὸν ἀπὸ παντὸς ζῶντος
προσαγαγεῖν κάρπωσιν κυρίῳ,
θυμίαμα καὶ εὐωδίαν εἰς μνημόσυνον,
ἐξιλάσκεσθαι περὶ τοῦ λαοῦ σου.
17 ἔδωκεν αὐτῷ ἐν ἐντολαῖς αὐτοῦ
ἐξουσίαν ἐν διαθήκαις κριμάτων
διδάξαι τὸν Ιακωβ τὰ μαρτύρια
καὶ ἐν νόμῳ αὐτοῦ φωτίσαι Ισραηλ.
18 ἐπισυνέστησαν αὐτῷ ἀλλότριοι
καὶ ἐζήλωσαν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ,
ἄνδρες οἱ περὶ Δαθαν καὶ Αβιρων
καὶ ἡ συναγωγὴ Κορε ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ·
19 εἶδεν κύριος καὶ οὐκ εὐδόκησεν,
καὶ συνετελέσθησαν ἐν θυμῷ ὀργῆς·
ἐποίησεν αὐτοῖς τέρατα
καταναλῶσαι ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ.
20 καὶ προσέθηκεν Ααρων δόξαν
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν·
ἀπαρχὰς πρωτογενημάτων ἐμέρισεν αὐτῷ,
ἄρτον πρώτοις ἡτοίμασεν πλησμονήν·
21 καὶ γὰρ θυσίας κυρίου φάγονται,
ἃς ἔδωκεν αὐτῷ τε καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ.
22 πλὴν ἐν γῇ λαοῦ οὐ κληρονομήσει,
καὶ μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτῷ ἐν λαῷ·
αὐτὸς γὰρ μερίς σου καὶ κληρονομία.
23 Καὶ Φινεες υἱὸς Ελεαζαρ τρίτος εἰς δόξαν
ἐν τῷ ζηλῶσαι αὐτὸν ἐν φόβῳ κυρίου
καὶ στῆναι αὐτὸν ἐν τροπῇ λαοῦ
ἐν ἀγαθότητι προθυμίας ψυχῆς αὐτοῦ·
καὶ ἐξιλάσατο περὶ τοῦ Ισραηλ.

15^{3} αιωνιον BA: cf. 7 15 6 | 15^{4} τω] pr. εν B† | 15^{6}] + αυτου Sc || **16^{1}** εξελεξαντο S*† | 16^{2} καρπωμα S† | 16^{3} ευωδια A† | 16^{4} σου > S* || **17^{1}** αυτω] -τον B | εν (+ ταις A†) εντολαις] εντολας S | 17^{3} τα μαρτ.] μαρτυριαν A†, + αυτου Sc† | 17^{4} φωνησαι BS | ισραηλ] pr. τον ASc || **19^{3}** εποιησεν] + εν S | 19^{4} αυτους SA || **20^{3}** αυτοις B† | 20^{4} αρτος Sc† | πρωτοις] πρωτον γενηματος S*†, pr. εν mu. | πλησμονην] εν -μονη SA, pr. εις mu. || **21^{2}** τε > S* || **22^{3}** και > BS*† || **23^{3}** στησαι BS

24 διὰ τοῦτο ἐστάθη αὐτῷ διαθήκη εἰρήνης
προστατεῖν ἁγίων καὶ λαοῦ αὐτοῦ,
ἵνα αὐτῷ ᾖ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ
ἱερωσύνης μεγαλεῖον εἰς τοὺς αἰῶνας.
25 καὶ διαθήκη τῷ Δαυιδ
υἱῷ Ιεσσαι ἐκ φυλῆς Ιουδα
κληρονομία βασιλέως υἱοῦ ἐξ υἱοῦ μόνου·
κληρονομία Ααρων καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ.
26 δῴη ὑμῖν σοφίαν ἐν καρδίᾳ ὑμῶν
κρίνειν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν δικαιοσύνῃ,
ἵνα μὴ ἀφανισθῇ τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν
καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς γενεὰς αὐτῶν.
46 1 Κραταιὸς ἐν πολέμῳ Ἰησοῦς Ναυη
καὶ διάδοχος Μωυσῆ ἐν προφητείαις,
ὃς ἐγένετο κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ
μέγας ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐκλεκτῶν αὐτοῦ
ἐκδικῆσαι ἐπεγειρομένους ἐχθρούς,
ὅπως κατακληρονομήσῃ τὸν Ισραηλ.
2 ὡς ἐδοξάσθη ἐν τῷ ἐπᾶραι χεῖρας αὐτοῦ
καὶ ἐν τῷ ἐκτεῖναι ῥομφαίαν ἐπὶ πόλεις.
3 τίς πρότερος αὐτοῦ οὕτως ἔστη;
τοὺς γὰρ πολέμους κυρίου αὐτὸς ἐπήγαγεν.
4 οὐχὶ ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἐνεποδίσθη ὁ ἥλιος
καὶ μία ἡμέρα ἐγενήθη πρὸς δύο;
5 ἐπεκαλέσατο τὸν ὕψιστον δυνάστην
ἐν τῷ θλῖψαι αὐτὸν ἐχθροὺς κυκλόθεν,
καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ μέγας κύριος
ἐν λίθοις χαλάζης δυνάμεως κραταιᾶς·
6 κατέρραξεν ἐπ᾽ ἔθνος πόλεμον
καὶ ἐν καταβάσει ἀπώλεσεν ἀνθεστηκότας,
ἵνα γνῶσιν ἔθνη πανοπλίαν αὐτοῦ
ὅτι ἐναντίον κυρίου ὁ πόλεμος αὐτοῦ.
7 Καὶ γὰρ ἐπηκολούθησεν ὀπίσω δυνάστου
καὶ ἐν ἡμέραις Μωυσέως ἐποίησεν ἔλεος
αὐτὸς καὶ Χαλεβ υἱὸς Ιεφοννη

24^{2} προστατειν pau.] -την BSA | λαου S^{c} mu.] λαω BS*A || 25^{1} διαθηκη pau.] -κην rel. | τω > S† | 25^{2} ιεσσαι > BS* | 25^{3} υιου ult.] ιουδα S^{c}† | 25^{4} ααρων] αυτων S†, αυτω A || 26^{4} γενεαν SA

46 1^{1} πολεμοις B | ναυη BC†] pr. ο S*†, pr. ο του S^{c}†, pr. υιος rel. | 1^{6} κατακληρ.] κατα > B† || 2^{2} εν > BS*(†) | εκκλειναι B† || 3^{1} προτερον B | 3^{2} πολεμους S^{c}] -μιους BS*A | κυριου AS] -ος BS* | απηγαγεν A† || 4^{1} ενεποδισθη A(†)] -σεν S*; ανεποδισεν BS^{c}: ex 48 23 || 5^{1} υψ.] pr. κυριον S† | 5^{3} αυτων B† | 5^{4} εν > SA || 6^{3} αυτου] -των BV†, > S*† || 7^{3} ουτος S†

ἀντιστῆναι ἔναντι ἐκκλησίας
κωλῦσαι λαὸν ἀπὸ ἁμαρτίας
καὶ κοπάσαι γογγυσμὸν πονηρίας.
8 καὶ αὐτοὶ δύο ὄντες διεσώθησαν
ἀπὸ ἑξακοσίων χιλιάδων πεζῶν
εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς κληρονομίαν
εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.
9 καὶ ἔδωκεν ὁ κύριος τῷ Χαλεβ ἰσχύν,
καὶ ἕως γήρους διέμεινεν αὐτῷ,
ἐπιβῆναι αὐτὸν ἐπὶ τὸ ὕψος τῆς γῆς,
καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κατέσχεν κληρονομίαν,
10 ὅπως ἴδωσιν πάντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ
ὅτι καλὸν τὸ πορεύεσθαι ὀπίσω κυρίου.
11 Καὶ οἱ κριταί, ἕκαστος τῷ αὐτοῦ ὀνόματι,
ὅσων οὐκ ἐξεπόρνευσεν ἡ καρδία
καὶ ὅσοι οὐκ ἀπεστράφησαν ἀπὸ κυρίου,
εἴη τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἐν εὐλογίαις·
12 τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ἀναθάλοι ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν
καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ἀντικαταλλασσόμενον
ἐφ' υἱοῖς δεδοξασμένων αὐτῶν.
13 Ἠγαπημένος ὑπὸ κυρίου αὐτοῦ Σαμουηλ
προφήτης κυρίου κατέστησεν βασιλείαν
καὶ ἔχρισεν ἄρχοντας ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ·
14 ἐν νόμῳ κυρίου ἔκρινεν συναγωγήν,
καὶ ἐπεσκέψατο κύριος τὸν Ιακωβ·
15 ἐν πίστει αὐτοῦ ἠκριβάσθη προφήτης
καὶ ἐγνώσθη ἐν ῥήμασιν αὐτοῦ πιστὸς ὁράσεως.
16 καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν κύριον δυνάστην
ἐν τῷ θλῖψαι ἐχθροὺς αὐτοῦ κυκλόθεν
ἐν προσφορᾷ ἀρνὸς γαλαθηνοῦ·
17 καὶ ἐβρόντησεν ἀπ' οὐρανοῦ ὁ κύριος
καὶ ἐν ἤχῳ μεγάλῳ ἀκουστὴν ἐποίησεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ
18 καὶ ἐξέτριψεν ἡγουμένους Τυρίων
καὶ πάντας ἄρχοντας Φυλιστιιμ.
19 καὶ πρὸ καιροῦ κοιμήσεως αἰῶνος
ἐπεμαρτύρατο ἔναντι κυρίου καὶ χριστοῦ αὐτοῦ
Χρήματα καὶ ἕως ὑποδημάτων

7^4 εκκλησιας V†] εχθρου BASc, > S*†, pr. uel add. κυριου pau. || 8^3 εισαγειν A† || 9^3 το > B† || 10^2 το > S || 11^1 εκαστω BS*† || 12^1] pr. και S | 12^2 αντικαταλλασσομενον] -αλλαξοι ξενον S*† || 13^1 σαμ. > B† | 13^2 βασιλεα B(†) || 15^2 ρημ.] πιστει B† || 16^2 εχθρ. αυτου] tr. S*† || 17^1 ο > BA || 18^1 τυρων S*† || 19^2 αυτου > BS*A pl.

ἀπὸ πάσης σαρκὸς οὐκ εἴληφα·
καὶ οὐκ ἐνεκάλεσεν αὐτῷ ἄνθρωπος.
20 καὶ μετὰ τὸ ὑπνῶσαι αὐτὸν προεφήτευσεν
καὶ ὑπέδειξεν βασιλεῖ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ
καὶ ἀνύψωσεν ἐκ γῆς τὴν φωνὴν αὐτοῦ
ἐν προφητείᾳ ἐξαλεῖψαι ἀνομίαν λαοῦ.
47 1 Καὶ μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ναθαν
προφητεύειν ἐν ἡμέραις Δαυιδ.
2 ὥσπερ στέαρ ἀφωρισμένον ἀπὸ σωτηρίου,
οὕτως Δαυιδ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ισραηλ.
3 ἐν λέουσιν ἔπαιξεν ὡς ἐν ἐρίφοις
καὶ ἐν ἄρκοις ὡς ἐν ἄρνασι προβάτων.
4 ἐν νεότητι αὐτοῦ οὐχὶ ἀπέκτεινεν γίγαντα
καὶ ἐξῆρεν ὀνειδισμὸν ἐκ λαοῦ
ἐν τῷ ἐπᾶραι χεῖρα ἐν λίθῳ σφενδόνης
καὶ καταβαλεῖν γαυρίαμα τοῦ Γολιαθ;
5 ἐπεκαλέσατο γὰρ κύριον τὸν ὕψιστον,
καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ κράτος
ἐξᾶραι ἄνθρωπον δυνατὸν ἐν πολέμῳ
ἀνυψῶσαι κέρας λαοῦ αὐτοῦ.
6 οὕτως ἐν μυριάσιν ἐδόξασαν αὐτὸν
καὶ ᾔνεσαν αὐτὸν ἐν εὐλογίαις κυρίου
ἐν τῷ φέρεσθαι αὐτῷ διάδημα δόξης·
7 ἐξέτριψεν γὰρ ἐχθροὺς κυκλόθεν
καὶ ἐξουδένωσεν Φυλιστιιμ τοὺς ὑπεναντίους,
ἕως σήμερον συνέτριψεν αὐτῶν κέρας.
8 ἐν παντὶ ἔργῳ αὐτοῦ ἔδωκεν ἐξομολόγησιν
ἁγίῳ ὑψίστῳ ῥήματι δόξης·
ἐν πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ ὕμνησεν
καὶ ἠγάπησεν τὸν ποιήσαντα αὐτόν.
9 καὶ ἔστησεν ψαλτῳδοὺς κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου
καὶ ἐξ ἤχους αὐτῶν γλυκαίνειν μέλη·
10 ἔδωκεν ἐν ἑορταῖς εὐπρέπειαν
καὶ ἐκόσμησεν καιροὺς μέχρι συντελείας
ἐν τῷ αἰνεῖν αὐτοὺς τὸ ἅγιον ὄνομα αὐτοῦ

19[4] ειληφεν BcSc† || 20[1] επροφ. SA | 20[2] και > S*† | 20[3] την > A† | 20[4] προφητειαις S pau. | εξαλ⟨ε⟩ιψει S†

47 2[2] των > SA || 3[1] επαιζεν B*A(ε pro αι)† || 4[3] χειρας A | 4[4] κατεβαλεν S || 5[3] δυν. > B*† | 5[4] ανυψωσει B† || 6[1] εδοξασαν Sm. (cf. Regn. I 18 7)] -σεν mss. | 6[2] ηνεσαν Sc compl.] -σεν BS*(ηρεσεν †)A || 7[1] εχθρ.] + σου S*† || 8[2] υψιστου S† | 8[3] υμνησιν S† || 9[1] ψαλμωδους S: cf. 50 18 | του > SA | 9[2] ηχου Bc || 10[1] εν > S | 10[3] αυτου] σου S†

ʽκαὶ ἀπὸ πρωίας ἠχεῖν τὸ ἁγίασμα.
11 κύριος ἀφεῖλεν τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ
καὶ ἀνύψωσεν εἰς αἰῶνα τὸ κέρας αὐτοῦ
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην βασιλέων
καὶ θρόνον δόξης ἐν τῷ Ισραηλ.
12 Μετὰ τοῦτον ἀνέστη υἱὸς ἐπιστήμων
καὶ δι᾽ αὐτὸν κατέλυσεν ἐν πλατυσμῷ·
13 Σαλωμων ἐβασίλευσεν ἐν ἡμέραις εἰρήνης,
ᾧ ὁ θεὸς κατέπαυσεν κυκλόθεν,
ἵνα στήσῃ οἶκον ἐπ᾽ ὀνόματι αὐτοῦ
καὶ ἑτοιμάσῃ ἁγίασμα εἰς τὸν αἰῶνα.
14 ὡς ἐσοφίσθης ἐν νεότητί σου
καὶ ἐνεπλήσθης ὡς ποταμὸς συνέσεως.
15 γῆν ἐπεκάλυψεν ἡ ψυχή σου,
καὶ ἐνέπλησας ἐν παραβολαῖς αἰνιγμάτων·
16 εἰς νήσους πόρρω ἀφίκετο τὸ ὄνομά σου,
καὶ ἠγαπήθης ἐν τῇ εἰρήνῃ σου·
17 ἐν ᾠδαῖς καὶ παροιμίαις καὶ παραβολαῖς
καὶ ἐν ἑρμηνείαις ἀπεθαύμασάν σε χῶραι.
18 ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ
τοῦ ἐπικεκλημένου θεοῦ Ισραηλ
συνήγαγες ὡς κασσίτερον τὸ χρυσίον
καὶ ὡς μόλιβον ἐπλήθυνας ἀργύριον.
19 παρανέκλινας τὰς λαγόνας σου γυναιξὶν
καὶ ἐνεξουσιάσθης ἐν τῷ σώματί σου·
20 ἔδωκας μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου
καὶ ἐβεβήλωσας τὸ σπέρμα σου
ἐπαγαγεῖν ὀργὴν ἐπὶ τὰ τέκνα σου
καὶ κατανυγῆναι ἐπὶ τῇ ἀφροσύνῃ σου
21 γενέσθαι δίχα τυραννίδα
καὶ ἐξ Εφραιμ ἄρξαι βασιλείαν ἀπειθῆ.
22 ὁ δὲ κύριος οὐ μὴ καταλίπῃ τὸ ἔλεος αὐτοῦ
καὶ οὐ μὴ διαφθείρῃ ἀπὸ τῶν λόγων αὐτοῦ
οὐδὲ μὴ ἐξαλείψῃ ἐκλεκτοῦ αὐτοῦ ἔκγονα
καὶ σπέρμα τοῦ ἀγαπήσαντος αὐτὸν οὐ μὴ ἐξάρῃ·
καὶ τῷ Ιακωβ ἔδωκεν κατάλειμμα
καὶ τῷ Δαυιδ ἐξ αὐτοῦ ῥίζαν.

10^{4} πρωιας] ας > B†, + φωνη S^{c}† || **12**^{2} κατεπαυσεν S†: ex 13^{2} || **17**^{1}] pr. και A 17^{2} ερμην(ε)ια B†, ερημιαις A† | επεθαυμ. A† || **19**^{1} παρεκλινας S || **20**^{1} εν > S† | 20^{4} κατανυγηναι compl.] κατενυγην BSA || **21**^{1} τυραννιδος S^{c} | 21^{2} αρξας SV† || **22**^{1} καταλιπη] pr. εγ A | 22^{2} διαφθαρη BS* | λογων Sm.] εργων mss. | 22^{4} και] + το A†

23 Καὶ ἀνεπαύσατο Σαλωμων μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ
καὶ κατέλιπεν μετ᾽ αὐτὸν ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ
λαοῦ ἀφροσύνην καὶ ἐλασσούμενον συνέσει
Ροβοαμ, ὃς ἀπέστησεν λαὸν ἐκ βουλῆς αὐτοῦ.
24 καὶ Ιεροβοαμ υἱὸς Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραηλ
καὶ ἔδωκεν τῷ Εφραιμ ὁδὸν ἁμαρτίας·
καὶ ἐπληθύνθησαν αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν σφόδρα
ἀποστῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν·
25 καὶ πᾶσαν πονηρίαν ἐξεζήτησαν,
ἕως ἐκδίκησις ἔλθῃ ἐπ᾽ αὐτούς.
48 1 Καὶ ἀνέστη Ηλιας προφήτης ὡς πῦρ,
καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ὡς λαμπὰς ἐκαίετο·
2 ὃς ἐπήγαγεν ἐπ᾽ αὐτοὺς λιμὸν
καὶ τῷ ζήλῳ αὐτοῦ ὠλιγοποίησεν αὐτούς·
3 ἐν λόγῳ κυρίου ἀνέσχεν οὐρανόν,
κατήγαγεν οὕτως τρὶς πῦρ.
4 ὡς ἐδοξάσθης, Ηλια, ἐν θαυμασίοις σου·
καὶ τίς ὅμοιός σοι καυχᾶσθαι;
5 ὁ ἐγείρας νεκρὸν ἐκ θανάτου
καὶ ἐξ ᾅδου ἐν λόγῳ ὑψίστου·
6 ὁ καταγαγὼν βασιλεῖς εἰς ἀπώλειαν
καὶ δεδοξασμένους ἀπὸ κλίνης αὐτῶν·
7 ἀκούων ἐν Σινα ἐλεγμὸν
καὶ ἐν Χωρηβ κρίματα ἐκδικήσεως·
8 ὁ χρίων βασιλεῖς εἰς ἀνταπόδομα
καὶ προφήτας διαδόχους μετ᾽ αὐτόν·
9 ὁ ἀναλημφθεὶς ἐν λαίλαπι πυρὸς
ἐν ἅρματι ἵππων πυρίνων·
10 ὁ καταγραφεὶς ἐν ἐλεγμοῖς εἰς καιροὺς
κοπάσαι ὀργὴν πρὸ θυμοῦ,
ἐπιστρέψαι καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν
καὶ καταστῆσαι φυλὰς Ιακωβ.
11 μακάριοι οἱ ἰδόντες σε
καὶ οἱ ἐν ἀγαπήσει κεκοιμημένοι·
καὶ γὰρ ἡμεῖς ζωῇ ζησόμεθα.
12 Ηλιας ὃς ἐν λαίλαπι ἐσκεπάσθη,

23^1 αυτου > B | 23^4 ος > S*† | λαον] pr. τον A† || **24^1** υιον BA† | **24^4** της > S† || **25^2** εως] ως A†

48 **3^2** ουτως > S^c || 4^1 θαυμ.] pr. τοις B | 4^2 καυχησεται SA || **9^1** λαμπαδι A† || **10^1** εν ελεγμ.] ελεγμος A | εις > S*† | 10^3] pr. και B || **11^1** ειδοτες S | 11^2 αγαπησει] -πη S*†, -πησ⟨ε⟩ι σου S^c | κεκοιμ. compl.] κεκοσμ. B SA | 11^3 ζωης S*A†

καὶ Ελισαιε ἐνεπλήσθη πνεύματος αὐτοῦ·
καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ οὐκ ἐσαλεύθη ὑπὸ ἄρχοντος,
καὶ οὐ κατεδυνάστευσεν αὐτὸν οὐδείς.
13 πᾶς λόγος οὐχ ὑπερῆρεν αὐτόν,
καὶ ἐν κοιμήσει ἐπροφήτευσεν τὸ σῶμα αὐτοῦ·
14 καὶ ἐν ζωῇ αὐτοῦ ἐποίησεν τέρατα,
καὶ ἐπ τελευτῇ θαυμάσια τὰ ἔργα αὐτοῦ.
15 Ἐν πᾶσιν τούτοις οὐ μετενόησεν ὁ λαὸς
καὶ οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν,
ἕως ἐπρονομεύθησαν ἀπὸ γῆς αὐτῶν
καὶ διεσκορπίσθησαν ἐν πάσῃ τῇ γῇ.
16 καὶ κατελείφθη ὁ λαὸς ὀλιγοστός,
καὶ ἄρχων ἐν τῷ οἴκῳ Δαυιδ·
τινὲς μὲν αὐτῶν ἐποίησαν τὸ ἀρεστόν,
τινὲς δὲ ἐπλήθυναν ἁμαρτίας.
17 Εζεκιας ὠχύρωσεν τὴν πόλιν αὐτοῦ
καὶ εἰσήγαγεν εἰς μέσον αὐτῆς ὕδωρ,
ὤρυξεν σιδήρῳ ἀκρότομον
καὶ ᾠκοδόμησεν κρήνας εἰς ὕδατα.
18 ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Σενναχηριμ
καὶ ἀπέστειλεν Ραψακην, καὶ ἀπῆρεν·
καὶ ἐπῆρεν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ Σιων
καὶ ἐμεγαλαύχησεν ἐν ὑπερηφανίᾳ αὐτοῦ.
19 τότε ἐσαλεύθησαν καρδίαι καὶ χεῖρες αὐτῶν,
καὶ ὠδίνησαν ὡς αἱ τίκτουσαι·
20 καὶ ἐπεκαλέσαντο τὸν κύριον τὸν ἐλεήμονα
ἐκπετάσαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν πρὸς αὐτόν.
καὶ ὁ ἅγιος ἐξ οὐρανοῦ ταχὺ ἐπήκουσεν αὐτῶν
καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐν χειρὶ Ησαιου·
21 ἐπάταξεν τὴν παρεμβολὴν τῶν Ἀσσυρίων,
καὶ ἐξέτριψεν αὐτοὺς ὁ ἄγγελος αὐτοῦ.
22 ἐποίησεν γὰρ Εζεκιας τὸ ἀρεστὸν κυρίῳ
καὶ ἐνίσχυσεν ἐν ὁδοῖς Δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
ἃς ἐνετείλατο Ησαιας ὁ προφήτης
ὁ μέγας καὶ πιστὸς ἐν ὁράσει αὐτοῦ.
23 ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνεπόδισεν ὁ ἥλιος

12[2] επλησθη A† | αυτου] αγιου A | 12[4] ουκ εδυναστευσεν S || 13[1] ουχ] κυριου S† || 15[2] αυτων > BA | 15[3] γης] pr. της B | 15[4] διεσκορπ.] δι > B || 16[1] κατελημφθη S† | 16[2] αρχοντες S[c]† | εν > BC† || 17[2] αυτων BS | υδωρ] τον γωγ B†, τον ηωγ S*V†, τον αγωγον S[c]† || 18[2] απεστειλεν] απετρεψεν S*† | ραψ.] pr. τον S | 18[3] χειρα] η χειρ BSV† | 18[4] εν V] > BSA | υπερηφανιαν S || 19[1] χειρες] pr. αι SA || 20[1] επανεκαλ. S*† | 20[4] ησαιου] ιησου SV† || 22[1] κυριω et 22[2] δαυιδ > S*†

καὶ προσέθηκεν ζωὴν βασιλεῖ.
24 πνεύματι μεγάλῳ εἶδεν τὰ ἔσχατα
καὶ παρεκάλεσεν τοὺς πενθοῦντας ἐν Σιων.
25 ἕως τοῦ αἰῶνος ὑπέδειξεν τὰ ἐσόμενα
καὶ τὰ ἀπόκρυφα πρὶν ἢ παραγενέσθαι αὐτά.
49 1 Μνημόσυνον Ιωσιου εἰς σύνθεσιν θυμιάματος
ἐσκευασμένον ἔργῳ μυρεψοῦ·
ἐν παντὶ στόματι ὡς μέλι γλυκανθήσεται
καὶ ὡς μουσικὰ ἐν συμποσίῳ οἴνου.
2 αὐτὸς κατευθύνθη ἐν ἐπιστροφῇ λαοῦ
καὶ ἐξῆρεν βδελύγματα ἀνομίας·
3 κατεύθυνεν πρὸς κύριον τὴν καρδίαν αὐτοῦ,
ἐν ἡμέραις ἀνόμων κατίσχυσεν τὴν εὐσέβειαν.
4 Πάρεξ Δαυιδ καὶ Εζεκιου καὶ Ιωσιου
πάντες πλημμέλειαν ἐπλημμέλησαν·
κατέλιπον γὰρ τὸν νόμον τοῦ ὑψίστου,
οἱ βασιλεῖς Ιουδα ἐξέλιπον·
5 ἔδωκαν γὰρ τὸ κέρας αὐτῶν ἑτέροις
καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν ἔθνει ἀλλοτρίῳ.
6 ἐνεπύρισαν ἐκλεκτὴν πόλιν ἁγιάσματος
καὶ ἠρήμωσαν τὰς ὁδοὺς αὐτῆς
7 ἐν χειρὶ Ιερεμιου· ἐκάκωσαν γὰρ αὐτόν,
καὶ αὐτὸς ἐν μήτρᾳ ἡγιάσθη προφήτης
ἐκριζοῦν καὶ κακοῦν καὶ ἀπολλύειν,
ὡσαύτως οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν.
8 Ιεζεκιηλ ὃς εἶδεν ὅρασιν δόξης,
ἣν ὑπέδειξεν αὐτῷ ἐπὶ ἅρματος χερουβιν·
9 καὶ γὰρ ἐμνήσθη τῶν ἐχθρῶν ἐν ὄμβρῳ
καὶ ἀγαθῶσαι τοὺς εὐθύνοντας ὁδούς.
10 καὶ τῶν δώδεκα προφητῶν τὰ ὀστᾶ
ἀναθάλοι ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν·
παρεκάλεσαν γὰρ τὸν Ιακωβ
καὶ ἐλυτρώσαντο αὐτοὺς ἐν πίστει ἐλπίδος.
11 Πῶς μεγαλύνωμεν τὸν Ζοροβαβελ;
καὶ αὐτὸς ὡς σφραγὶς ἐπὶ δεξιᾶς χειρός,
12 οὕτως Ἰησοῦς υἱὸς Ιωσεδεκ,
οἳ ἐν ἡμέραις αὐτῶν ᾠκοδόμησαν οἶκον

49 1^{2} εσκευασμενου S† | εργον A || 2^{1} λαου] αυτου S*† || 3^{1} καρδ.] οδο A† || 6^{1} ενεπυρισεν B† || 7^{1} ιηρεμιου A† | 7^{4} καταφυτ.] κατα > S* || 8^{1} ιεζεκ. ος (cf. 48 12)] ιεζεκιηλος Gra. | 8^{2} χερουβειν SAV†] -β(ε)ιμ rel. || 10^{3} παρεκαλεσεν BSV | γαρ] δε BS*V† | 10^{4} ελυτρωσατο BSV || 11^{1} μεγαλυνομεν S || 12^{1} ουτος S | 12^{2} οικον] πυργον A†

καὶ ἀνύψωσαν ναὸν ἅγιον κυρίῳ
ἡτοιμασμένον εἰς δόξαν αἰῶνος.
13 καὶ Νεεμιου ἐπὶ πολὺ τὸ μνημόσυνον
τοῦ ἐγείραντος ἡμῖν τείχη πεπτωκότα
καὶ στήσαντος πύλας καὶ μοχλοὺς
καὶ ἀνεγείραντος τὰ οἰκόπεδα ἡμῶν.
14 Οὐδεὶς ἐκτίσθη ἐπὶ τῆς γῆς τοιοῦτος οἷος Ενωχ·
καὶ γὰρ αὐτὸς ἀνελήμφθη ἀπὸ τῆς γῆς.
15 οὐδὲ ὡς Ιωσηφ ἐγεννήθη ἀνὴρ
ἡγούμενος ἀδελφῶν, στήριγμα λαοῦ,
καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ ἐπεσκέπησαν.
16 Σημ καὶ Σηθ ἐν ἀνθρώποις ἐδοξάσθησαν,
καὶ ὑπὲρ πᾶν ζῷον ἐν τῇ κτίσει Αδαμ.
50 1 Σιμων Ονιου υἱὸς ἱερεὺς ὁ μέγας,
ὃς ἐν ζωῇ αὐτοῦ ὑπέρραψεν οἶκον
καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἐστερέωσεν ναόν·
2 καὶ ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐθεμελιώθη ὕψος διπλῆς,
ἀνάλημμα ὑψηλὸν περιβόλου ἱεροῦ·
3 ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἐλατομήθη ἀποδοχεῖον ὑδάτων,
λάκκος ὡσεὶ θαλάσσης τὸ περίμετρον·
4 ὁ φροντίζων τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀπὸ πτώσεως
καὶ ἐνισχύσας πόλιν ἐν πολιορκήσει.
5 ὡς ἐδοξάσθη ἐν περιστροφῇ λαοῦ,
ἐν ἐξόδῳ οἴκου καταπετάσματος·
6 ὡς ἀστὴρ ἑωθινὸς ἐν μέσῳ νεφελῶν,
ὡς σελήνη πλήρης ἐν ἡμέραις,
7 ὡς ἥλιος ἐκλάμπων ἐπὶ ναὸν ὑψίστου
καὶ ὡς τόξον φωτίζον ἐν νεφέλαις δόξης,
8 ὡς ἄνθος ῥόδων ἐν ἡμέραις νέων,
ὡς κρίνα ἐπ᾽ ἐξόδῳ ὕδατος,
ὡς βλαστὸς Λιβάνου ἐν ἡμέραις θέρους,
9 ὡς πῦρ καὶ λίβανος ἐπὶ πυρείου,
ὡς σκεῦος χρυσίου ὁλοσφύρητον

12^{3} και > A† | ναον] λαον BSV† || 13^{1} νεεμιου] νεμουσι(ν) BS*†, μενουσιν V† | 13^{2} ημων S | χειλη S*† || 14^{1} ουδεις] ουδε εις B† | επι — ενωχ] οιος ενωχ τοιουτος επι της γης B† | 14^{2} γαρ > A† | ανελ.] μετετεθη A† || 15^{1} ουδε ως] ο δε B† | εγενηθη BSA || 16^{2} τη > S^{c}†

50 1^{1} ονιου] ιονιου B*S* | ιερ.] pr. ο A | 1^{2} υπεγραψεν S^{c} | 1^{3} ημεραις] pr. ταις S*† | ναον] pr. τον B† || 3^{1} ελατομηθη Fr.] ηλαττωθη mss. | αποδοχ(ε)ια SA | 3^{2} λακκος] χαλκος BS || 4^{1} πτοησεως S*† | 4^{2} εν πολιορκησει compl.] εμ(uel ν)πολιορκησαι BSA || 5^{1} ως] ος A || 6^{1} νεφελης BA || 7^{2} και > A || 8^{1} ως > B*† | 8^{2} ως] ωσει SA | εξοδων B†

κεκοσμημένον παντὶ λίθῳ πολυτελεῖ,
10 ὡς ἐλαία ἀναθάλλουσα καρποὺς
καὶ ὡς κυπάρισσος ὑψουμένη ἐν νεφέλαις.
11 ἐν τῷ ἀναλαμβάνειν αὐτὸν στολὴν δόξης
καὶ ἐνδιδύσκεσθαι αὐτὸν συντέλειαν καυχήματος,
ἐν ἀναβάσει θυσιαστηρίου ἁγίου
ἐδόξασεν περιβολὴν ἁγιάσματος·
12 ἐν δὲ τῷ δέχεσθαι μέλη ἐκ χειρῶν ἱερέων,
καὶ αὐτὸς ἑστὼς παρ' ἐσχάρᾳ βωμοῦ,
κυκλόθεν αὐτοῦ στέφανος ἀδελφῶν
ὡς βλάστημα κέδρων ἐν τῷ Λιβάνῳ
καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν ὡς στελέχη φοινίκων,
13 καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ααρων ἐν δόξῃ αὐτῶν
καὶ προσφορὰ κυρίου ἐν χερσὶν αὐτῶν
ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ισραηλ,
14 καὶ συντέλειαν λειτουργῶν ἐπὶ βωμῶν
κοσμῆσαι προσφορὰν ὑψίστου παντοκράτορος,
15 ἐξέτεινεν ἐπὶ σπονδείου χεῖρα αὐτοῦ
καὶ ἔσπεισεν ἐξ αἵματος σταφυλῆς,
ἐξέχεεν εἰς θεμέλια θυσιαστηρίου
ὀσμὴν εὐωδίας ὑψίστῳ παμβασιλεῖ.
16 τότε ἀνέκραγον οἱ υἱοὶ Ααρων,
ἐν σάλπιγξιν ἐλαταῖς ἤχησαν,
ἀκουστὴν ἐποίησαν φωνὴν μεγάλην
εἰς μνημόσυνον ἔναντι ὑψίστου·
17 τότε πᾶς ὁ λαὸς κοινῇ κατέσπευσαν
καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν
προσκυνῆσαι τῷ κυρίῳ αὐτῶν
παντοκράτορι θεῷ ὑψίστῳ·
18 καὶ ᾔνεσαν οἱ ψαλτῳδοὶ ἐν φωναῖς αὐτῶν,
ἐν πλείστῳ ἤχῳ ἐγλυκάνθη μέλος·
19 καὶ ἐδεήθη ὁ λαὸς κυρίου ὑψίστου
ἐν προσευχῇ κατέναντι ἐλεήμονος,
ἕως συντελεσθῇ κόσμος κυρίου
καὶ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ ἐτελείωσαν.
20 τότε καταβὰς ἐπῆρεν χεῖρας αὐτοῦ

$9^3/10^1$] tr. SV† || 11^1 αναβαλλ⟨ε⟩ιν S*† | 11^2 καυματος A† || 12^3 αυτου] -τος BSV† | 12^4 κεδρου B† || 13^1 οι > S: cf. 16 | δοξη] pr. τη S | αυτου S*† || 15^4 οσμην] pr. σωτηριου S^{c}† || 16^1 οι > BS: cf. 13 || 17^1 κατεσπευσεν B* | 17^3 τω > A† | κυριω] θεω S*† | αυτων] > A†, εαυ. S† | 17^4 υψ.] pr. τω BS* || 18^1 ψαλμωδοι BS: cf. 47 9 | 18^2 ηχω] οικω BS*A | εγλυκ.] εμεγαλυνθη SA (S*† εμελυνθη) || 19^1 ο > S* | 19^3 συνετελεσθη S^{c} | κοσμος] pr. ο S | 19^4 ετελ.] ελιτουργησαν S*† || 20^1 καταβας > A† | χειρα A

ἐπὶ πᾶσαν ἐκκλησίαν υἱῶν Ισραηλ
δοῦναι εὐλογίαν κυρίου ἐκ χειλέων αὐτοῦ
καὶ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ καυχήσασθαι·
21 καὶ ἐδευτέρωσαν ἐν προσκυνήσει
ἐπιδέξασθαι τὴν εὐλογίαν παρὰ ὑψίστου.
22 Καὶ νῦν εὐλογήσατε τὸν θεὸν πάντων
τὸν μεγάλα ποιοῦντα πάντῃ,
τὸν ὑψοῦντα ἡμέρας ἡμῶν ἐκ μήτρας
καὶ ποιοῦντα μεθ' ἡμῶν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
23 δῴη ἡμῖν εὐφροσύνην καρδίας
καὶ γενέσθαι εἰρήνην ἐν ἡμέραις ἡμῶν
ἐν Ισραηλ κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος·
24 ἐμπιστεῦσαι μεθ' ἡμῶν τὸ ἔλεος αὐτοῦ
καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν λυτρωσάσθω ἡμᾶς.
25 Ἐν δυσὶν ἔθνεσιν προσώχθισεν ἡ ψυχή μου,
καὶ τὸ τρίτον οὐκ ἔστιν ἔθνος·
26 οἱ καθήμενοι ἐν ὄρει Σαμαρείας καὶ Φυλιστιιμ
καὶ ὁ λαὸς ὁ μωρὸς ὁ κατοικῶν ἐν Σικιμοις.
27 Παιδείαν συνέσεως καὶ ἐπιστήμης
ἐχάραξεν ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ
Ἰησοῦς υἱὸς Σιραχ Ελεαζαρ ὁ Ιεροσολυμίτης,
ὃς ἀνώμβρησεν σοφίαν ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ.
28 μακάριος ὃς ἐν τούτοις ἀναστραφήσεται,
καὶ θεὶς αὐτὰ ἐπὶ καρδίαν αὐτοῦ σοφισθήσεται·
29 ἐὰν γὰρ αὐτὰ ποιήσῃ, πρὸς πάντα ἰσχύσει·
ὅτι φῶς κυρίου τὸ ἴχνος αὐτοῦ.
51 1 Ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε βασιλεῦ,
καὶ αἰνέσω σε θεὸν τὸν σωτῆρά μου,
ἐξομολογοῦμαι τῷ ὀνόματί σου,
2 ὅτι σκεπαστὴς καὶ βοηθὸς ἐγένου μοι
καὶ ἐλυτρώσω τὸ σῶμά μου ἐξ ἀπωλείας
καὶ ἐκ παγίδος διαβολῆς γλώσσης,
ἀπὸ χειλέων ἐργαζομένων ψεῦδος

20^{2} πασαν > A† | 20^{3} κυριω BA | 20^{4} καυχασθαι B† || 21^{1} εδευτερωσαν V] -σεν BSA | εν] επι A† | προσκυν.] + κυριου S^{c}† | 21^{2} επιδεξ. compl.] επιδ(ε)ιξ. BSA || 22^{1} τον θεον compl.] τω θεω BSA | παντες B | 22^{2} τον .. ποιουντα compl.] τω .. ποιουντι BSA (B† τω μεγαλοποιουντι) || 23^{1} υμιν BA | 23^{3} εν] + τω S^{c}† || 24^{2} ημων pau. (cf. 22^{3} 23^{2})] αυτου rel. || 26^{1} και > BS | 26^{2} ο 1^{0} > S | ο 2^{0} > B || 27^{2} εχαραξεν εν tres codd.] εχαραξεν pau., εχαραξα εν rel. | 27^{3} σειρακ S† | ιεροσολ.] ιερευς ο σολυμειτης S*† | 27^{4} σοφιας S*† || 28^{2} θεις] pr. ο S* || 29^{1} αυτα] ταυτα A | ισχυ⟨ε⟩ι S

51 1] pr. titulum προσευχη ιησου υιου σ(ε)ιραχ BSA: cf. 18 30 | 1^{1} εξομολογουμαι A, 1^{3} εξομολογησομαι compl. | 1^{2} σε > A || 2^{3} διαβουλης A†

καὶ ἔναντι τῶν παρεστηκότων
ἐγένου βοηθὸς καὶ ἐλυτρώσω με
3 κατὰ τὸ πλῆθος ἐλέους καὶ ὀνόματός σου
ἐκ βρυγμῶν ἕτοιμον εἰς βρῶμα,
ἐκ χειρὸς ζητούντων τὴν ψυχήν μου,
ἐκ πλειόνων θλίψεων, ὧν ἔσχον,
4 ἀπὸ πνιγμοῦ πυρᾶς κυκλόθεν
καὶ ἐκ μέσου πυρός, οὗ οὐκ ἐξέκαυσα,
5 ἐκ βάθους κοιλίας ᾅδου
καὶ ἀπὸ γλώσσης ἀκαθάρτου καὶ λόγου ψευδοῦς.
6 βασιλεῖ διαβολὴ γλώσσης ἀδίκου.
ἤγγισεν ἕως θανάτου ἡ ψυχή μου,
καὶ ἡ ζωή μου ἦν σύνεγγυς ᾅδου κάτω.
7 περιέσχον με πάντοθεν, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν·
ἐνέβλεπον εἰς ἀντίλημψιν ἀνθρώπων, καὶ οὐκ ἦν.
8 καὶ ἐμνήσθην τοῦ ἐλέους σου, κύριε,
καὶ τῆς ἐργασίας σου τῆς ἀπ' αἰῶνος,
ὅτι ἐξαιρῇ τοὺς ὑπομένοντάς σε
καὶ σῴζεις αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν.
9 καὶ ἀνύψωσα ἀπὸ γῆς ἱκετείαν μου
καὶ ὑπὲρ θανάτου ῥύσεως ἐδεήθην·
10 ἐπεκαλεσάμην κύριον πατέρα κυρίου μου
μή με ἐγκαταλιπεῖν ἐν ἡμέραις θλίψεως,
ἐν καιρῷ ὑπερηφανιῶν ἀβοηθησίας·
αἰνέσω τὸ ὄνομά σου ἐνδελεχῶς
καὶ ὑμνήσω ἐν ἐξομολογήσει.
11 καὶ εἰσηκούσθη ἡ δέησίς μου·
ἔσωσας γάρ με ἐξ ἀπωλείας
καὶ ἐξείλου με ἐκ καιροῦ πονηροῦ.
12 διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι καὶ αἰνέσω σε
καὶ εὐλογήσω τῷ ὀνόματι κυρίου.
13 Ἔτι ὢν νεώτερος πρὶν ἢ πλανηθῆναί με
ἐζήτησα σοφίαν προφανῶς ἐν προσευχῇ μου.
14 ἔναντι ναοῦ ἠξίουν περὶ αὐτῆς

3^1 ελεους] ς > B*†, + σου S^c† | 3^2 ετοιμον] -μος BS | 3^3] pr. και S† || 4^2 εν μεσω S† | ου] σου S*† || 6^1 διαβολη] -λης SA, + εκ pau. | 6^2 ηνεσεν B† | 6^3 κατωτατου S^c || 7^2 ενεβλεπον pau. (cf. 2 10 33 15.22 42 18)] εμβλεπων BS, εβλεπον A || 8^1 και > S* | 8^3 εξαιρη (SV† εξερη)] εξελη B | 8^4 εχθρων] εθνων B†, πονηρων V† || 9^1 απο γης] επι γην B*†, επι γης B^c | 9^2 υπερ θαν.] απο αθανατου A† || 10^1 κυριου] pr. του S^c† | 10^3 υπερηφανιων B†] -νων rel. || 11^3 και εξειλου με] κ. εξελουμαι AV†, sed post 11^3 add. A† και εξ⟨ε⟩ιλου μαι(pro με) | καιρου] χειρος A† || 12^1 σοι > B | σε] σοι B*S*A†

καὶ ἕως ἐσχάτων ἐκζητήσω αὐτήν.
15 ἐξ ἄνθους ὡς περκαζούσης σταφυλῆς
εὐφράνθη ἡ καρδία μου ἐν αὐτῇ.
ἐπέβη ὁ πούς μου ἐν εὐθύτητι,
ἐκ νεότητός μου ἴχνευον αὐτήν.
16 ἔκλινα ὀλίγον τὸ οὖς μου καὶ ἐδεξάμην
καὶ πολλὴν εὗρον ἐμαυτῷ παιδείαν.
17 προκοπὴ ἐγένετό μοι ἐν αὐτῇ·
τῷ διδόντι μοι σοφίαν δώσω δόξαν.
18 διενοήθην γὰρ τοῦ ποιῆσαι αὐτὴν
καὶ ἐζήλωσα τὸ ἀγαθὸν καὶ οὐ μὴ αἰσχυνθῶ.
19 διαμεμάχισται ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῇ
καὶ ἐν ποιήσει νόμου διηκριβασάμην.
τὰς χεῖράς μου ἐξεπέτασα πρὸς ὕψος
καὶ τὰ ἀγνοήματα αὐτῆς ἐπένθησα.
20 τὴν ψυχήν μου κατεύθυνα εἰς αὐτὴν
καὶ ἐν καθαρισμῷ εὗρον αὐτήν.
καρδίαν ἐκτησάμην μετ᾿ αὐτῆς ἀπ᾿ ἀρχῆς·
διὰ τοῦτο οὐ μὴ ἐγκαταλειφθῶ.
21 καὶ ἡ κοιλία μου ἐταράχθη τοῦ ἐκζητῆσαι αὐτήν·
διὰ τοῦτο ἐκτησάμην ἀγαθὸν κτῆμα.
22 ἔδωκεν κύριος γλῶσσάν μοι μισθόν μου,
καὶ ἐν αὐτῇ αἰνέσω αὐτόν.
23 ἐγγίσατε πρός με, ἀπαίδευτοι,
καὶ αὐλίσθητε ἐν οἴκῳ παιδείας.
24 τί ὅτι ὑστερεῖσθαι λέγετε ἐν τούτοις
καὶ αἱ ψυχαὶ ὑμῶν διψῶσι σφόδρα;
25 ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα
Κτήσασθε ἑαυτοῖς ἄνευ ἀργυρίου.
26 τὸν τράχηλον ὑμῶν ὑπόθετε ὑπὸ ζυγόν,
καὶ ἐπιδεξάσθω ἡ ψυχὴ ὑμῶν παιδείαν.
ἐγγύς ἐστιν εὑρεῖν αὐτήν.
27 ἴδετε ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ὅτι ὀλίγον ἐκοπίασα
καὶ εὗρον ἐμαυτῷ πολλὴν ἀνάπαυσιν.
28 μετάσχετε παιδείας ἐν πολλῷ ἀριθμῷ ἀργυρίου

15^1 ως] εως A† || 17^2] τω(sic) διδοσιν μοι σοφιαν και δοξαν S*† | μοι > A† || 18^1 ποιησαι] + με A† || 19^2 νομου Fr. (cf. 19 20)] λιμου B*S, μου AB^c | διηκριβασαμην] -βησ- A†, -βωσ- B^c || 20^2/20^8] tr. B† | 20^2 καθαρισμω] καιρω θερισμου A† | 20^8 αυτης] -των BS || 21^1 του > B || 22^1 μοι .. μου] tr. S, μου .. μου A || 23^1 εγγισ.] αινεσατε S*† | 23^2 αυλισθησεσθαι(pro -θε) SA || 24^1 τι] και B† | υστερεισθαι pau.] -σθε B pau., -ρειτε SA (+ η S^c) || 25^2 (cf. Is. 55 1) εαυτοις] ε > B† || 26^3 εγγυς] + γαρ S† || 28^1 παιδειαν BS*V(-διαν)†

καὶ πολὺν χρυσὸν κτήσασθε ἐν αὐτῇ.
29 εὐφρανθείη ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ,
καὶ μὴ αἰσχυνθείητε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ.
30 ἐργάζεσθε τὸ ἔργον ὑμῶν πρὸ καιροῦ,
καὶ δώσει τὸν μισθὸν ὑμῶν ἐν καιρῷ αὐτοῦ.

29^2 αιν.] pr. τη S^c†
Subscr. σοφια ιησου υιου σειραχ BSA

ΨΑΛΜΟΙ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ

1 Α΄

1 Ἐβόησα πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με εἰς τέλος,
πρὸς τὸν θεὸν ἐν τῷ ἐπιθέσθαι ἁμαρτωλούς·
2 ἐξάπινα ἠκούσθη κραυγὴ πολέμου ἐνώπιόν μου·
⟨εἶπα⟩ Ἐπακούσεταί μου, ὅτι ἐπλήσθην δικαιοσύνης.
3 ἐλογισάμην ἐν καρδίᾳ μου ὅτι ἐπλήσθην δικαιοσύνης
ἐν τῷ εὐθηνῆσαί με καὶ πολλὴν γενέσθαι ἐν τέκνοις.
4 ὁ πλοῦτος αὐτῶν διεδόθη εἰς πᾶσαν τὴν γῆν
καὶ ἡ δόξα αὐτῶν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.
5 ὑψώθησαν ἕως τῶν ἄστρων,
εἶπαν Οὐ μὴ πέσωσιν·
6 καὶ ἐξύβρισαν ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτῶν
καὶ οὐκ ἤνεγκαν.
7 αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν ἐν ἀποκρύφοις,
καὶ ἐγὼ οὐκ ᾔδειν·
8 αἱ ἀνομίαι αὐτῶν ὑπὲρ τὰ πρὸ αὐτῶν ἔθνη,
ἐβεβήλωσαν τὰ ἅγια κυρίου ἐν βεβηλώσει.

Ps. Sal. ab antiquis Ueteris Testamenti codicibus absunt, in quibusdam tantum librorum sapientialium codicibus inde ab x./xi. saec. scriptis adsunt (in catalogo librorum Ueteris et Noui Testamenti codici A praefixo ψαλμοι σολομωντος ιη΄ totis bibliis finitis appendicis instar adduntur, textus ipse non adest). quam ob rem non codicibus usus sum, sed textum ex optima editione Oscari de Gebhardt („Gebh."; Texte u. Untersuch. hsg. von Gebhardt u. Harnack XIII 2, Lpz. 1895) recepi conferens editionem Swetii codice 253 nixam („Sw."; in appendice tomi ultimi, ed. I 1894, ed. II 1899). quae uncinis ⟨ ⟩ inclusi, a Gebh. ex coniectura suppleta sunt, partim aliis antecedentibus.
De inscr. cf. Gebh. p. 47—49 nec non supra Sap. inscr.

2 Β′

Ψαλμὸς τῷ Σαλωμων· περὶ Ιερουσαλημ.

1 Ἐν τῷ ὑπερηφανεύεσθαι τὸν ἁμαρτωλὸν ἐν κριῷ κατέβαλε
τείχη ὀχυρά,
καὶ οὐκ ἐκώλυσας.
2 ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου ἔθνη ἀλλότρια,
κατεπατοῦσαν ἐν ὑποδήμασιν αὐτῶν ἐν ὑπερηφανίᾳ,
3 ἀνθ᾽ ὧν οἱ υἱοὶ Ιερουσαλημ ἐμίαναν τὰ ἅγια κυρίου,
ἐβεβηλοῦσαν τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ ἐν ἀνομίαις.
4 ἕνεκεν τούτων εἶπεν Ἀπορρίψατε αὐτὰ μακρὰν ἀπ᾽ ἐμοῦ,
οὐκ εὐδοκῶ ἐν αὐτοῖς.
5 τὸ κάλλος τῆς δόξης αὐτῆς ἐξουθενώθη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ,
ἠτιμώθη ἕως εἰς τέλος.
6 οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες ἐν αἰχμαλωσίᾳ πονηρᾷ,
ἐν σφραγῖδι ὁ τράχηλος αὐτῶν, ἐν ἐπισήμῳ ἐν τοῖς ἔθνεσιν.
7 Κατὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐποίησεν αὐτοῖς,
ὅτι ἐγκατέλιπεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας κατισχυόντων.
8 ἀπέστρεψεν γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ ἐλέους αὐτῶν,
νέον καὶ πρεσβύτην καὶ τέκνα αὐτῶν εἰς ἅπαξ,
ὅτι πονηρὰ ἐποίησαν εἰς ἅπαξ τοῦ μὴ ἀκούειν.
9 καὶ ὁ οὐρανὸς ἐβαρυθύμησεν, καὶ ἡ γῆ ἐβδελύξατο αὐτούς,
ὅτι οὐκ ἐποίησε πᾶς ἄνθρωπος ἐπ᾽ αὐτῆς ὅσα ἐποίησαν.
10 καὶ γνώσεται ἡ γῆ τὰ κρίματά σου πάντα τὰ δίκαια, ὁ θεός.
11 Ἔστησαν τοὺς υἱοὺς Ιερουσαλημ εἰς ἐμπαιγμὸν ἀντὶ πορνῶν
ἐν αὐτῇ·
πᾶς ὁ παραπορευόμενος εἰσεπορεύετο κατέναντι τοῦ ἡλίου.
12 ἐνέπαιζον ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν καθὰ ἐποίουν αὐτοί,
ἀπέναντι τοῦ ἡλίου παρεδειγμάτισαν ἀδικίας αὐτῶν.
13 καὶ θυγατέρες Ιερουσαλημ βέβηλοι κατὰ τὸ κρίμα σου,
ἀνθ᾽ ὧν αὐταὶ ἐμιαίωσαν αὐτὰς ἐν φυρμῷ ἀναμείξεως.
14 τὴν κοιλίαν μου καὶ τὰ σπλάγχνα μου πονῶ ἐπὶ τούτοις.
15 Ἐγὼ δικαιώσω σε, ὁ θεός, ἐν εὐθύτητι καρδίας,
ὅτι ἐν τοῖς κρίμασίν σου ἡ δικαιοσύνη σου, ὁ θεός.
16 ὅτι ἀπέδωκας τοῖς ἁμαρτωλοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν
καὶ κατὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν τὰς πονηρὰς σφόδρα.
17 ἀνεκάλυψας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, ἵνα φανῇ τὸ κρίμα σου,
ἐξήλειψας τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἀπὸ τῆς γῆς.
18 ὁ θεὸς κριτὴς δίκαιος καὶ οὐ θαυμάσει πρόσωπον.

2 1^{1} κατεβαλλε Sw. || 4^{2} ευδοκω εν Gebh.] ευοδωκεν Sw. = mss. || 5^{1} init. — αυτης(Sw. -του) ad 5 trahit Gebh., ad 4 Sw. = mss. || 6^{1} οι et αι > Sw. || 11^{2} παραπορευομενος] παρα > Sw. || 12^{1} καθα εποιουν αυτοι ad 12^{2} tranit Sw.

19 Ὠνείδισαν γὰρ ἔθνη Ιερουσαλημ ἐν καταπατήσει,
κατεσπάσθη τὸ κάλλος αὐτῆς ἀπὸ θρόνου δόξης.
20 περιεζώσατο σάκκον ἀντὶ ἐνδύματος εὐπρεπείας,
σχοινίον περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἀντὶ στεφάνου.
21 περιείλατο μίτραν δόξης, ἣν περιέθηκεν αὐτῇ ὁ θεός·
ἐν ἀτιμίᾳ τὸ κάλλος αὐτῆς, ἀπερρίφη ἐπὶ τὴν γῆν.
22 Καὶ ἐγὼ εἶδον καὶ ἐδεήθην τοῦ προσώπου κυρίου καὶ εἶπον
Ἱκάνωσον, κύριε, τοῦ βαρύνεσθαι χεῖρά σου ἐπὶ Ιερουσαλημ
ἐν ἐπαγωγῇ ἐθνῶν·
23 ὅτι ἐνέπαιξαν καὶ οὐκ ἐφείσαντο ἐν ὀργῇ καὶ θυμῷ μετὰ
μηνίσεως·
καὶ συντελεσθήσονται, ἐὰν μὴ σύ, κύριε, ἐπιτιμήσῃς αὐτοῖς
ἐν ὀργῇ σου.
24 ὅτι οὐκ ἐν ζήλει ἐποίησαν, ἀλλ' ἐν ἐπιθυμίᾳ ψυχῆς
ἐκχέαι τὴν ὀργὴν αὐτῶν εἰς ἡμᾶς ἐν ἁρπάγματι.
25 μὴ χρονίσῃς, ὁ θεός, τοῦ ἀποδοῦναι αὐτοῖς εἰς κεφαλάς,
τοῦ εἰπεῖν τὴν ὑπερηφανίαν τοῦ δράκοντος ἐν ἀτιμίᾳ.
26 Καὶ οὐκ ἐχρόνισα ἕως ἔδειξέν μοι ὁ θεὸς τὴν ὕβριν αὐτοῦ,
ἐκκεκεντημένον ἐπὶ τῶν ὀρέων Αἰγύπτου
ὑπὲρ ἐλάχιστον ἐξουδενωμένον ἐπὶ γῆς καὶ θαλάσσης·
27 τὸ σῶμα αὐτοῦ διαφερόμενον ἐπὶ κυμάτων ἐν ὕβρει πολλῇ,
καὶ οὐκ ἦν ὁ θάπτων,
ὅτι ἐξουθένωσεν αὐτὸν ἐν ἀτιμίᾳ.
28 Οὐκ ἐλογίσατο ὅτι ἄνθρωπός ἐστιν,
καὶ τὸ ὕστερον οὐκ ἐλογίσατο.
29 εἶπεν Ἐγὼ κύριος γῆς καὶ θαλάσσης ἔσομαι·
καὶ οὐκ ἐπέγνω ὅτι ὁ θεὸς μέγας,
κραταιὸς ἐν ἰσχύι αὐτοῦ τῇ μεγάλῃ.
30 αὐτὸς βασιλεὺς ἐπὶ τῶν οὐρανῶν
καὶ κρίνων βασιλεῖς καὶ ἀρχάς·
31 ὁ ἀνιστῶν ἐμὲ εἰς δόξαν
καὶ κοιμίζων ὑπερηφάνους εἰς ἀπώλειαν αἰῶνος ἐν ἀτιμίᾳ,
ὅτι οὐκ ἔγνωσαν αὐτόν.
32 Καὶ νῦν ἴδετε, οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς, τὸ κρίμα τοῦ κυρίου,
ὅτι μέγας βασιλεὺς καὶ δίκαιος κρίνων τὴν ὑπ' οὐρανόν.
33 εὐλογεῖτε τὸν θεόν, οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἐν ἐπιστήμῃ,
ὅτι τὸ ἔλεος κυρίου ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτὸν μετὰ κρί-
ματος
34 τοῦ διαστεῖλαι ἀνὰ μέσον δικαίου καὶ ἁμαρτωλοῦ

19[2] κατεσπασθη Gebh.] -σπασεν Sw. = mss. || 22[2] χειρος Sw. | ιερουσαλημ] ισραηλ Sw.: ιηλ pro ιλημ || 25[1]] pr. και Sw. || 26[3] ελαχιστον Gebh.] -στου Sw. = mss. || **31**[2] αιωνος Gebh. Sw. cum 253] αιωνιον rel.

ἀποδοῦναι ἁμαρτωλοῖς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν
35 καὶ ἐλεῆσαι δίκαιον ἀπὸ ταπεινώσεως ἁμαρτωλοῦ
καὶ ἀποδοῦναι ἁμαρτωλῷ ἀνθ᾽ ὧν ἐποίησεν δικαίῳ.
36 ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν ἐν ὑπομονῇ
ποιῆσαι κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ
παρεστάναι διὰ παντὸς ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἰσχύι.
37 εὐλογητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον δούλων αὐτοῦ.

3 Γʹ

Ψαλμὸς τῷ Σαλωμων· περὶ δικαίων.

1 Ἵνα τί ὑπνοῖς, ψυχή, καὶ οὐκ εὐλογεῖς τὸν κύριον;
ὕμνον καινὸν ψάλατε τῷ θεῷ τῷ αἰνετῷ.
2 ψάλλε καὶ γρηγόρησον ἐπὶ τὴν γρηγόρησιν αὐτοῦ,
ὅτι ἀγαθὸς ψαλμὸς τῷ θεῷ ἐξ ἀγαθῆς καρδίας.
3 δίκαιοι μνημονεύουσιν διὰ παντὸς τοῦ κυρίου,
ἐν ἐξομολογήσει καὶ δικαιώσει τὰ κρίματα κυρίου.
4 οὐκ ὀλιγωρήσει δίκαιος παιδευόμενος ὑπὸ κυρίου,
ἡ εὐδοκία αὐτοῦ διὰ παντὸς ἔναντι κυρίου.
5 Προσέκοψεν ὁ δίκαιος καὶ ἐδικαίωσεν τὸν κύριον,
ἔπεσεν καὶ ἀποβλέπει τί ποιήσει αὐτῷ ὁ θεός,
ἀποσκοπεύει ὅθεν ἥξει σωτηρία αὐτοῦ.
6 ἀλήθεια τῶν δικαίων παρὰ θεοῦ σωτῆρος αὐτῶν,
οὐκ αὐλίζεται ἐν οἴκῳ δικαίου ἁμαρτία ἐφ᾽ ἁμαρτίαν·
7 ἐπισκέπτεται διὰ παντὸς τὸν οἶκον αὐτοῦ ὁ δίκαιος
τοῦ ἐξᾶραι ἀδικίαν ἐν παραπτώματι αὐτοῦ.
8 ἐξιλάσατο περὶ ἀγνοίας ἐν νηστείᾳ καὶ ταπεινώσει ψυχῆς αὐτοῦ,
καὶ ὁ κύριος καθαρίζει πᾶν ἄνδρα ὅσιον καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ.
9 Προσέκοψεν ἁμαρτωλὸς καὶ καταρᾶται ζωὴν αὐτοῦ,
τὴν ἡμέραν γενέσεως αὐτοῦ καὶ ὠδῖνας μητρός.
10 προσέθηκεν ἁμαρτίας ἐφ᾽ ἁμαρτίας τῇ ζωῇ αὐτοῦ·
ἔπεσεν, ὅτι πονηρὸν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀναστήσεται.
11 ἡ ἀπώλεια τοῦ ἁμαρτωλοῦ εἰς τὸν αἰῶνα,
καὶ οὐ μνησθήσεται, ὅταν ἐπισκέπτηται δικαίους.
12 αὕτη ἡ μερὶς τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς τὸν αἰῶνα·
οἱ δὲ φοβούμενοι τὸν κύριον ἀναστήσονται εἰς ζωὴν αἰώνιον,
καὶ ἡ ζωὴ αὐτῶν ἐν φωτὶ κυρίου καὶ οὐκ ἐκλείψει ἔτι.

3 1[2] καινον] και αινον Sw. | ψαλλετε Sw. || 3[2] κυριου] pr. του Sw.: item in 4[1] || 5[3] αυτω Sw. || 8[1] ψυχης Gebh.] -ην Sw. = mss. | 8[2] παν Sw. cum 253 (cf. Iud. 7 4 B)] παντα Gebh. cum rel.: item in 8 20 || 10[1] αμαρτιας 2[0]] -τιαις Sw. || 11[2] ου] + μη Sw. || 12[3] και ult. > Sw.

4 Δ'

Διαλογὴ τοῦ Σαλωμων· τοῖς ἀνθρωπαρέσκοις.

1 Ἵνα τί σύ, βέβηλε, κάθησαι ἐν συνεδρίῳ ὁσίων
καὶ ἡ καρδία σου μακρὰν ἀφέστηκεν ἀπὸ τοῦ κυρίου
ἐν παρανομίαις παροργίζων τὸν θεὸν Ισραηλ;
2 περισσὸς ἐν λόγοις, περισσὸς ἐν σημειώσει ὑπὲρ πάντας,
ὁ σκληρὸς ἐν λόγοις κατακρῖναι ἁμαρτωλοὺς ἐν κρίσει·
3 καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐν πρώτοις ἐπ' αὐτὸν ὡς ἐν ζήλει,
καὶ αὐτὸς ἔνοχος ἐν ποικιλίᾳ ἁμαρτιῶν καὶ ἐν ἀκρασίαις.
4 οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν γυναῖκα ἄνευ διαστολῆς,
ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ψευδὴς ἐν συναλλάγματι μεθ' ὅρκου.
5 ἐν νυκτὶ καὶ ἐν ἀποκρύφοις ἁμαρτάνει ὡς οὐχ ὁρώμενος,
ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ λαλεῖ πάσῃ γυναικὶ ἐν συνταγῇ κακίας·
ταχὺς εἰσόδῳ εἰς πᾶσαν οἰκίαν ἐν ἱλαρότητι ὡς ἄκακος.
6 Ἐξάραι ὁ θεὸς τοὺς ἐν ὑποκρίσει ζῶντας μετὰ ὁσίων,
ἐν φθορᾷ σαρκὸς αὐτοῦ καὶ πενίᾳ τὴν ζωὴν αὐτοῦ·
7 ἀνακαλύψαι ὁ θεὸς τὰ ἔργα ἀνθρώπων ἀνθρωπαρέσκων,
ἐν καταγέλωτι καὶ μυκτηρισμῷ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
8 καὶ δικαιώσαισαν ὅσιοι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ αὐτῶν
ἐν τῷ ἐξαίρεσθαι ἁμαρτωλοὺς ἀπὸ προσώπου δικαίου,
ἀνθρωπάρεσκον λαλοῦντα νόμον μετὰ δόλου.
9 καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐπ' οἶκον ἀνδρὸς ἐν εὐσταθείᾳ
ὡς ὄφις διαλῦσαι σοφίαν ἀλλήλων ἐν λόγοις παρανόμων.
10 οἱ λόγοι αὐτοῦ παραλογισμοὶ εἰς πρᾶξιν ἐπιθυμίας ἀδίκου,
οὐκ ἀπέστη, ἕως ἐνίκησεν σκορπίσαι ὡς ἐν ὀρφανίᾳ·
11 καὶ ἠρήμωσεν οἶκον ἕνεκεν ἐπιθυμίας παρανόμου,
παρελογίσατο ἐν λόγοις, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁρῶν καὶ κρίνων·
12 ἐπλήσθη ἐν παρανομίᾳ ἐν ταύτῃ,
καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπ' οἶκον ἕτερον
ὀλεθρεῦσαι ἐν λόγοις ἀναπτερώσεως.
13 οὐκ ἐμπίπλαται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ὡς ᾅδης ἐν πᾶσι τούτοις.
14 Γένοιτο, κύριε, ἡ μερὶς αὐτοῦ ἐν ἀτιμίᾳ ἐνώπιόν σου,
ἡ ἔξοδος αὐτοῦ ἐν στεναγμοῖς καὶ ἡ εἴσοδος αὐτοῦ ἐν ἀρᾷ·
15 ἐν ὀδύναις καὶ πενίᾳ καὶ ἀπορίᾳ ἡ ζωὴ αὐτοῦ, κύριε,
ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐν λύπαις καὶ ἡ ἐξέγερσις αὐτοῦ ἐν ἀπορίαις.
16 ἀφαιρεθείη ὕπνος ἀπὸ κροτάφων αὐτοῦ ἐν νυκτί,
ἀποπέσοι ἀπὸ παντὸς ἔργου χειρῶν αὐτοῦ ἐν ἀτιμίᾳ.
17 κενὸς χερσὶν αὐτοῦ εἰσέλθοι εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ,

4 1^1 οσιω Sw. || 3^2 αμαρτωλων Sw. | και ult. > Sw. || 4^2 αυτου > Sw. || 5^3 εν > Sw. || 8^3 νομον] μονον Sw. || 10^1 αδικων Sw. || 16^2 αποπεσοιεν Sw. | εν ατιμια > Sw. || 17^1 > Sw.

καὶ ἐλλιπὴς ὁ οἶκος αὐτοῦ ἀπὸ παντός, οὗ ἐμπλήσει ψυχὴν
αὐτοῦ·
18 ἐν μονώσει ἀτεκνίας τὸ γῆρας αὐτοῦ εἰς ἀνάλημψιν.
19 Σκορπισθείησαν σάρκες ἀνθρωπαρέσκων ὑπὸ θηρίων,
καὶ ὀστᾶ παρανόμων κατέναντι τοῦ ἡλίου ἐν ἀτιμίᾳ.
20 ὀφθαλμοὺς ἐκκόψαισαν κόρακες ὑποκρινομένων,
ὅτι ἠρήμωσαν οἴκους πολλοὺς ἀνθρώπων ἐν ἀτιμίᾳ
καὶ ἐσκόρπισαν ἐν ἐπιθυμίᾳ
21 καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν θεοῦ
καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν θεὸν ἐν ἅπασι τούτοις
καὶ παρώργισαν τὸν θεὸν καὶ παρώξυναν.
22 ἐξάραι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς,
ὅτι ψυχὰς ἀκάκων παραλογισμῷ ὑπεκρίνοντο.
23 Μακάριοι οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἐν ἀκακίᾳ αὐτῶν·
ὁ κύριος ῥύσεται αὐτοὺς ἀπὸ ἀνθρώπων δολίων καὶ ἁμαρ-
τωλῶν
καὶ ῥύσεται ἡμᾶς ἀπὸ παντὸς σκανδάλου παρανόμου.
24 ἐξάραι ὁ θεὸς τοὺς ποιοῦντας ἐν ὑπερηφανίᾳ πᾶσαν ἀδικίαν,
ὅτι κριτὴς μέγας καὶ κραταιὸς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν δι-
καιοσύνῃ.
25 γένοιτο, κύριε, τὸ ἔλεός σου ἐπὶ πάντας τοὺς ἀγαπῶντάς σε.

5

Ε΄

Ψαλμὸς τῷ Σαλωμων.

1 Κύριε ὁ θεός, αἰνέσω τῷ ὀνόματί σου ἐν ἀγαλλιάσει,
ἐν μέσῳ ἐπισταμένων τὰ κρίματά σου τὰ δίκαια·
2 ὅτι σὺ χρηστὸς καὶ ἐλεήμων, ἡ καταφυγὴ τοῦ πτωχοῦ·
ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς σὲ μὴ παρασιωπήσῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ.
3 οὐ γὰρ λήψεταί ⟨τις⟩ σκῦλα παρὰ ἀνδρὸς δυνατοῦ·
καὶ τίς λήψεται ἀπὸ πάντων, ὧν ἐποίησας, ἐὰν μὴ σὺ δῷς;
4 ὅτι ἄνθρωπος καὶ ἡ μερὶς αὐτοῦ παρὰ σοῦ ἐν σταθμῷ·
οὐ προσθήσει τοῦ πλεονάσαι παρὰ τὸ κρίμα σου, ὁ θεός.
5 Ἐν τῷ θλίβεσθαι ἡμᾶς ἐπικαλεσόμεθά σε εἰς βοήθειαν,
καὶ σὺ οὐκ ἀποστρέψῃ τὴν δέησιν ἡμῶν,
ὅτι σὺ ὁ θεὸς ἡμῶν εἶ.
6 μὴ βαρύνῃς τὴν χεῖρά σου ἐφ᾽ ἡμᾶς,
ἵνα μὴ δι᾽ ἀνάγκην ἁμάρτωμεν.
7 καὶ ἐὰν μὴ ἐπιστρέψῃς ἡμᾶς, οὐκ ἀφεξόμεθα,
ἀλλ᾽ ἐπὶ σὲ ἥξομεν.

18 μονωσει] μονια Sw. || **20**[2] ηρημωσεν Sw. | 20[3] εσκορπισεν Sw. | εν > Sw. || **21**[3] και παρωξυναν ad 22[1] trahit Sw. || **23**[2]] pr. και Sw.
5 2[1] συ χρηστος] ευχρηστος Sw. || 3[1] σκυλα] + ανθρωπος mss.[−253 336] || 5[1] σε > Sw.

8 ἐὰν γὰρ πεινάσω, πρὸς σὲ κεκράξομαι, ὁ θεός,
καὶ σὺ δώσεις μοι.
9 Τὰ πετεινὰ καὶ τοὺς ἰχθύας σὺ τρέφεις
ἐν τῷ διδόναι σε ὑετὸν ἐρήμοις εἰς ἀνατολὴν χλόης·
10 ἡτοίμασας χορτάσματα ἐν ἐρήμῳ παντὶ ζῶντι,
καὶ ἐὰν πεινάσωσιν, πρὸς σὲ ἀροῦσιν πρόσωπον αὐτῶν.
11 τοὺς βασιλεῖς καὶ ἄρχοντας καὶ λαοὺς σὺ τρέφεις, ὁ θεός,
καὶ πτωχοῦ καὶ πένητος ἡ ἐλπὶς τίς ἐστιν εἰ μὴ σύ, κύριε;
12 καὶ σὺ ἐπακούσῃ· ὅτι τίς χρηστὸς καὶ ἐπιεικὴς ἀλλ' ἢ σὺ
εὐφρᾶναι ψυχὴν ταπεινοῦ ἐν τῷ ἀνοῖξαι χεῖρά σου ἐν ἐλέει;
13 Ἡ χρηστότης ἀνθρώπου ἐν φειδοῖ καὶ ἡ αὔριον,
καὶ ἐὰν δευτερώσῃ ἄνευ γογγυσμοῦ, καὶ τοῦτο θαυμάσειας.
14 τὸ δὲ δόμα σου πολὺ μετὰ χρηστότητος καὶ πλούσιον,
καὶ οὗ ἐστιν ἡ ἐλπὶς ἐπὶ σέ, οὐ φείσεται ἐν δόματι.
15 ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν τὸ ἔλεός σου, κύριε, ἐν χρηστότητι.
16 Μακάριος οὗ μνημονεύει ὁ θεὸς ἐν συμμετρίᾳ αὐταρκείας·
ἐὰν ὑπερπλεονάσῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐξαμαρτάνει.
17 ἱκανὸν τὸ μέτριον ἐν δικαιοσύνῃ,
καὶ ἐν τούτῳ ἡ εὐλογία κυρίου εἰς πλησμονὴν ἐν δικαιοσύνῃ.
18 εὐφρανθείησαν οἱ φοβούμενοι κύριον ἐν ἀγαθοῖς,
καὶ ἡ χρηστότης σου ἐπὶ Ισραηλ ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.
19 εὐλογημένη ἡ δόξα κυρίου, ὅτι αὐτὸς βασιλεὺς ἡμῶν.

6 Ϛʹ

Ἐν ἐλπίδι· τῷ Σαλωμων.

1 Μακάριος ἀνήρ, οὗ ἡ καρδία αὐτοῦ ἑτοίμη ἐπικαλέσασθαι τὸ ὄνομα κυρίου·
ἐν τῷ μνημονεύειν αὐτὸν τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται.
2 αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κατευθύνονται ὑπὸ κυρίου,
καὶ πεφυλαγμένα ἔργα χειρῶν αὐτοῦ ὑπὸ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ.
3 ἀπὸ ὁράσεως πονηρῶν ἐνυπνίων αὐτοῦ οὐ ταραχθήσεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ,
ἐν διαβάσει ποταμῶν καὶ σάλῳ θαλασσῶν οὐ πτοηθήσεται.
4 ἐξανέστη ἐξ ὕπνου αὐτοῦ καὶ ηὐλόγησεν τῷ ὀνόματι κυρίου,
ἐπ' εὐσταθείᾳ καρδίας αὐτοῦ ἐξύμνησεν τῷ ὀνόματι τοῦ θεοῦ αὐτοῦ·
5 καὶ ἐδεήθη τοῦ προσώπου κυρίου περὶ παντὸς τοῦ οἴκου αὐτοῦ,

10[1] ητοιμασας Gebh.] ετοιμασαι Sw. = mss. || 13[1] φειδω Sw. || 18[1] ευφρανθειησαν Gebh.] ηυφρανθησαν Sw.: sic uel ευφρανθησαν mss. | 18[2] εν > Sw.

6 3[1] η ψυχη αυτου huc trahit Gebh., ad 3[2] Sw. = mss. | 3[2] σαλων (-λον) mss. || 4[2] αυτου ult. > Sw.

καὶ κύριος εἰσήκουσεν προσευχὴν παντὸς ἐν φόβῳ θεοῦ.
6 καὶ πᾶν αἴτημα ψυχῆς ἐλπιζούσης πρὸς αὐτὸν ἐπιτελεῖ ὁ κύριος·
εὐλογητὸς κύριος ὁ ποιῶν ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ.

7 Ζ'

Τῷ Σαλωμων· ἐπιστροφῆς.

1 Μὴ ἀποσκηνώσῃς ἀφ' ἡμῶν, ὁ θεός,
ἵνα μὴ ἐπιθῶνται ἡμῖν οἳ ἐμίσησαν ἡμᾶς δωρεάν.
2 ὅτι ἀπώσω αὐτούς, ὁ θεός·
μὴ πατησάτω ὁ ποὺς αὐτῶν κληρονομίαν ἁγιάσματός σου.
3 σὺ ἐν θελήματί σου παίδευσον ἡμᾶς
καὶ μὴ δῷς ἔθνεσιν.
4 ἐὰν γὰρ ἀποστείλῃς θάνατον,
σὺ ἐντελῇ αὐτῷ περὶ ἡμῶν·
5 ὅτι σὺ ἐλεήμων
καὶ οὐκ ὀργισθήσῃ τοῦ συντελέσαι ἡμᾶς.
6 Ἐν τῷ κατασκηνοῦν τὸ ὄνομά σου ἐν μέσῳ ἡμῶν ἐλεηθησόμεθα,
καὶ οὐκ ἰσχύσει πρὸς ἡμᾶς ἔθνος.
7 ὅτι σὺ ὑπερασπιστὴς ἡμῶν,
καὶ ἡμεῖς ἐπικαλεσόμεθά σε, καὶ σὺ ἐπακούσῃ ἡμῶν.
8 ὅτι σὺ οἰκτιρήσεις τὸ γένος Ισραηλ εἰς τὸν αἰῶνα
καὶ οὐκ ἀπώσῃ.
9 καὶ ἡμεῖς ὑπὸ ζυγόν σου τὸν αἰῶνα
καὶ μάστιγα παιδείας σου.
10 κατευθυνεῖς ἡμᾶς ἐν καιρῷ ἀντιλήψεώς σου
τοῦ ἐλεῆσαι τὸν οἶκον Ιακωβ εἰς ἡμέραν ἐν ᾗ ἐπηγγείλω αὐτοῖς.

8 Η'

Τῷ Σαλωμων· εἰς νεῖκος.

1 Θλῖψιν καὶ φωνὴν πολέμου ἤκουσεν τὸ οὖς μου,
φωνὴν σάλπιγγος ἠχούσης σφαγὴν καὶ ὄλεθρον·
2 φωνὴ λαοῦ πολλοῦ ὡς ἀνέμου πολλοῦ σφόδρα,
ὡς καταιγὶς πυρὸς πολλοῦ φερομένου δι' ἐρήμου.
3 καὶ εἶπα ‹ἐν› τῇ καρδίᾳ μου
Ποῦ ἄρα κρινεῖ αὐτὸν ὁ θεός;
4 φωνὴν ἤκουσα εἰς Ιερουσαλημ πόλιν ἁγιάσματος·
5 συνετρίβη ἡ ὀσφύς μου ἀπὸ ἀκοῆς,
παρελύθη γόνατά μου, ἐφοβήθη ἡ καρδία μου,
ἐταράχθη τὰ ὀστᾶ μου ὡς λίνον.
6 εἶπα Κατευθυνοῦσιν ὁδοὺς αὐτῶν ἐν δικαιοσύνῃ.

7 Ἀνελογισάμην τὰ κρίματα τοῦ θεοῦ ἀπὸ κτίσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς,
ἐδικαίωσα τὸν θεὸν ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτοῦ τοῖς ἀπ' αἰῶνος.
8 ἀνεκάλυψεν ὁ θεὸς τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐναντίον τοῦ ἡλίου,
ἔγνω πᾶσα ἡ γῆ τὰ κρίματα τοῦ θεοῦ τὰ δίκαια.
9 ἐν καταγαίοις κρυφίοις αἱ παρανομίαι αὐτῶν ἐν παροργισμῷ·
υἱὸς μετὰ μητρὸς καὶ πατὴρ μετὰ θυγατρὸς συνεφύροντο.
10 ἐμοιχῶντο ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ,
συνέθεντο αὐτοῖς συνθήκας μετὰ ὅρκου περὶ τούτων.
11 τὰ ἅγια τοῦ θεοῦ διηρπάζοσαν
ὡς μὴ ὄντος κληρονόμου λυτρουμένου.
12 ἐπατοῦσαν τὸ θυσιαστήριον κυρίου ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας
καὶ ἐν ἀφέδρῳ αἵματος ἐμίαναν τὰς θυσίας ὡς κρέα βέβηλα.
13 οὐ παρέλιπον ἁμαρτίαν, ἣν οὐκ ἐποίησαν ὑπὲρ τὰ ἔθνη.
14 Διὰ τοῦτο ἐκέρασεν αὐτοῖς ὁ θεὸς πνεῦμα πλανήσεως,
ἐπότισεν αὐτοὺς ποτήριον οἴνου ἀκράτου εἰς μέθην.
15 ἤγαγεν τὸν ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, τὸν παίοντα κραταιῶς,
ἔκρινεν τὸν πόλεμον ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ τὴν γῆν αὐτῆς.
16 ἀπήντησαν αὐτῷ οἱ ἄρχοντες τῆς γῆς μετὰ χαρᾶς,
εἶπαν αὐτῷ Ἐπευκτὴ ἡ ὁδός σου, δεῦτε εἰσέλθατε μετ' εἰρήνης.
17 ὡμάλισαν ὁδοὺς τραχείας ἀπὸ εἰσόδου αὐτοῦ,
ἤνοιξαν πύλας ἐπὶ Ιερουσαλημ, ἐστεφάνωσαν τείχη αὐτῆς.
18 Εἰσῆλθεν ὡς πατὴρ εἰς οἶκον υἱῶν αὐτοῦ μετ' εἰρήνης,
ἔστησεν τοὺς πόδας αὐτοῦ μετὰ ἀσφαλείας πολλῆς.
19 κατελάβετο τὰς πυργοβάρεις αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος Ιερουσαλημ,
ὅτι ὁ θεὸς ἤγαγεν αὐτὸν μετὰ ἀσφαλείας ἐν τῇ πλανήσει αὐτῶν.
20 ἀπώλεσεν ἄρχοντας αὐτῶν καὶ πᾶν σοφὸν ἐν βουλῇ,
ἐξέχεεν τὸ αἷμα τῶν οἰκούντων Ιερουσαλημ ὡς ὕδωρ ἀκαθαρσίας.
21 ἀπήγαγεν τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν, ἃ ἐγέννησαν ἐν βεβηλώσει.
22 Ἐποίησαν κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας αὐτῶν καθὼς οἱ πατέρες αὐτῶν,
ἐμίαναν Ιερουσαλημ καὶ τὰ ἡγιασμένα τῷ ὀνόματι τοῦ θεοῦ.
23 ἐδικαιώθη ὁ θεὸς ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτοῦ ἐν τοῖς ἔθνεσιν τῆς γῆς,
καὶ οἱ ὅσιοι τοῦ θεοῦ ὡς ἀρνία ἐν ἀκακίᾳ ἐν μέσῳ αὐτῶν.
24 αἰνετὸς κύριος ὁ κρίνων πᾶσαν τὴν γῆν ἐν δικαιοσύνῃ αὐτοῦ.
25 Ἰδοὺ δή, ὁ θεός, ἔδειξας ἡμῖν τὸ κρίμα σου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου,
εἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν τὰ κρίματά σου, ὁ θεός.

8 16[1] ηπαντησαν (sic) Sw. || 20[1] παν: cf. 3 8 || 22[2] εμιανεν Sw.

26 ἐδικαιώσαμεν τὸ ὄνομά σου τὸ ἔντιμον εἰς αἰῶνας,
ὅτι σὺ ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης κρίνων τὸν Ισραηλ ἐν παιδείᾳ.
27 ἐπίστρεψον, ὁ θεός, τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς
καὶ οἰκτίρησον ἡμᾶς·
28 συνάγαγε τὴν διασπορὰν Ισραηλ μετὰ ἐλέους καὶ χρηστότητος,
ὅτι ἡ πίστις σου μεθ' ἡμῶν.
29 καὶ ἡμεῖς ἐσκληρύναμεν τὸν τράχηλον ἡμῶν,
καὶ σὺ παιδευτὴς ἡμῶν εἶ.
30 μὴ ὑπερίδῃς ἡμᾶς, ὁ θεὸς ἡμῶν,
ἵνα μὴ καταπίωσιν ἡμᾶς ἔθνη ὡς μὴ ὄντος λυτρουμένου.
31 καὶ σὺ ὁ θεὸς ἡμῶν ἀπ' ἀρχῆς,
καὶ ἐπὶ σὲ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, κύριε·
32 καὶ ἡμεῖς οὐκ ἀφεξόμεθά σου,
ὅτι χρηστὰ τὰ κρίματά σου ἐφ' ἡμᾶς.
33 ἡμῖν καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν ἡ εὐδοκία εἰς τὸν αἰῶνα·
κύριε σωτὴρ ἡμῶν, οὐ σαλευθησόμεθα ἔτι τὸν αἰῶνα χρόνον.
34 αἰνετὸς κύριος ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτοῦ ἐν στόματι ὁσίων,
καὶ εὐλογημένος Ισραηλ ὑπὸ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα.

9 Θ'

Τῷ Σαλωμων· εἰς ἔλεγχον.

1 Ἐν τῷ ἀπαχθῆναι Ισραηλ ἐν ἀποικεσίᾳ εἰς γῆν ἀλλοτρίαν
ἐν τῷ ἀποστῆναι αὐτοὺς ἀπὸ κυρίου τοῦ λυτρωσαμένου αὐτοὺς
ἀπερρίφησαν ἀπὸ κληρονομίας, ἧς ἔδωκεν αὐτοῖς κύριος.
2 ἐν παντὶ ἔθνει ἡ διασπορὰ τοῦ Ισραηλ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ,
ἵνα δικαιωθῇς, ὁ θεός, ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐν ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν,
ὅτι σὺ κριτὴς δίκαιος ἐπὶ πάντας τοὺς λαοὺς τῆς γῆς.
3 οὐ γὰρ κρυβήσεται ἀπὸ τῆς γνώσεώς σου πᾶς ποιῶν ἄδικα,
καὶ αἱ δικαιοσύναι τῶν ὁσίων σου ἐνώπιόν σου, κύριε·
καὶ ποῦ κρυβήσεται ἄνθρωπος ἀπὸ τῆς γνώσεώς σου, ὁ θεός;
4 Τὰ ἔργα ἡμῶν ἐν ἐκλογῇ καὶ ἐξουσίᾳ τῆς ψυχῆς ἡμῶν
τοῦ ποιῆσαι δικαιοσύνην καὶ ἀδικίαν ἐν ἔργοις χειρῶν ἡμῶν·
καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐπισκέπτῃ υἱοὺς ἀνθρώπων.
5 ὁ ποιῶν δικαιοσύνην θησαυρίζει ζωὴν αὐτῷ παρὰ κυρίῳ,
καὶ ὁ ποιῶν ἀδικίαν αὐτὸς αἴτιος τῆς ψυχῆς ἐν ἀπωλείᾳ·
τὰ γὰρ κρίματα κυρίου ἐν δικαιοσύνῃ κατ' ἄνδρα καὶ οἶκον.
6 Τίνι χρηστεύσῃ, ὁ θεός, εἰ μὴ τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸν κύριον;
καθαριεῖς ἐν ἁμαρτίαις ψυχὴν ἐν ἐξομολογήσει, ἐν ἐξαγορίαις,
ὅτι αἰσχύνη ἡμῖν καὶ τοῖς προσώποις ἡμῶν περὶ ἁπάντων.

8 28^{2} η > Sw. || 29^{1} τον > Sw. || 32^{2} εφ] εις Sw.
9 4^{2} εν > Sw. || 6^{2} καθαριεις Gebh.] -ρισει Sw. = mss.

7 καὶ τίνι ἀφήσεις ἁμαρτίας εἰ μὴ τοῖς ἡμαρτηκόσιν;
δικαίους εὐλογήσεις καὶ οὐκ εὐθυνεῖς περὶ ὧν ἡμάρτοσαν,
καὶ ἡ χρηστότης σου ἐπὶ ἁμαρτάνοντας ἐν μεταμελείᾳ.
8 Καὶ νῦν σὺ ὁ θεός, καὶ ἡμεῖς λαός, ὃν ἠγάπησας·
ἰδὲ καὶ οἰκτίρησον, ὁ θεὸς Ισραηλ, ὅτι σοί ἐσμεν,
καὶ μὴ ἀποστήσῃς ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν, ἵνα μὴ ἐπιθῶνται ἡμῖν.
9 ὅτι σὺ ᾑρετίσω τὸ σπέρμα Αβρααμ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη
καὶ ἔθου τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς, κύριε,
καὶ οὐκ ἀπώσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.
10 ἐν διαθήκῃ διέθου τοῖς πατράσιν ἡμῶν περὶ ἡμῶν,
καὶ ἡμεῖς ἐλπιοῦμεν ἐπὶ σὲ ἐν ἐπιστροφῇ ψυχῆς ἡμῶν.
11 τοῦ κυρίου ἡ ἐλεημοσύνη ἐπὶ οἶκον Ισραηλ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἔτι.

10 Ι'

Ἐν ὕμνοις· τῷ Σαλωμων.

1 Μακάριος ἀνήρ, οὗ ὁ κύριος ἐμνήσθη ἐν ἐλεγμῷ,
καὶ ἐκυκλώθη ἀπὸ ὁδοῦ πονηρᾶς ἐν μάστιγι
καθαρισθῆναι ἀπὸ ἁμαρτίας τοῦ μὴ πληθῦναι.
2 ὁ ἑτοιμάζων νῶτον εἰς μάστιγας καθαρισθήσεται·
χρηστὸς γὰρ ὁ κύριος τοῖς ὑπομένουσιν παιδείαν.
3 ὀρθώσει γὰρ ὁδοὺς δικαίων καὶ οὐ διαστρέψει ἐν παιδείᾳ,
καὶ τὸ ἔλεος κυρίου ἐπὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ.
4 καὶ μνησθήσεται κύριος τῶν δούλων αὐτοῦ ἐν ἐλέει·
ἡ γὰρ μαρτυρία ἐν νόμῳ διαθήκης αἰωνίου,
ἡ μαρτυρία κυρίου ἐπὶ ὁδοὺς ἀνθρώπων ἐν ἐπισκοπῇ.
5 Δίκαιος καὶ ὅσιος ὁ κύριος ἡμῶν ἐν κρίμασιν αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα,
καὶ Ισραηλ αἰνέσει τῷ ὀνόματι κυρίου ἐν εὐφροσύνῃ.
6 καὶ ὅσιοι ἐξομολογήσονται ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ,
καὶ πτωχοὺς ἐλεήσει ὁ θεὸς ἐν εὐφροσύνῃ Ισραηλ·
7 ὅτι χρηστὸς καὶ ἐλεήμων ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα,
καὶ συναγωγαὶ Ισραηλ δοξάσουσιν τὸ ὄνομα κυρίου.
8 τοῦ κυρίου ἡ σωτηρία ἐπὶ οἶκον Ισραηλ εἰς εὐφροσύνην αἰώνιον.

7^1 αφησεις Gebh.] ς > Sw. = mss. | 7^3 επι Gebh.] περι Sw. = mss. || 8^1 λαος] + σου Sw. || 9^3 ουκ απωση Gebh.] ου καταπαυσεις Sw. = 253, ου καταπαυση(uel -σει) rel. | εις > Sw. contra mss. || 11 η > Sw. (Sw. add. η post ελεημοσυνη contra mss.)
10 2^1 καθαρισθ.] pr. και Sw. || 3^1 διαπρεψει Sw. || 4^1 μνησεται Sw. || 5^1 ο et εν > Sw. || 8 σωφροσυνην Sw.

11 ΙΑʹ

Τῷ Σαλωμων· εἰς προσδοκίαν.

1 Σαλπίσατε ἐν Σιων ἐν σάλπιγγι σημασίας ἁγίων,
κηρύξατε ἐν Ιερουσαλημ φωνὴν εὐαγγελιζομένου·
ὅτι ἠλέησεν ὁ θεὸς Ισραηλ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτῶν.
2 στῆθι, Ιερουσαλημ, ἐφ᾽ ὑψηλοῦ καὶ ἰδὲ τὰ τέκνα σου
ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν συνηγμένα εἰς ἅπαξ ὑπὸ κυρίου.
3 ἀπὸ βορρᾶ ἔρχονται τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ θεοῦ αὐτῶν,
ἐκ νήσων μακρόθεν συνήγαγεν αὐτοὺς ὁ θεός.
4 ὄρη ὑψηλὰ ἐταπείνωσεν εἰς ὁμαλισμὸν αὐτοῖς,
οἱ βουνοὶ ἐφύγοσαν ἀπὸ εἰσόδου αὐτῶν·
5 οἱ δρυμοὶ ἐσκίασαν αὐτοῖς ἐν τῇ παρόδῳ αὐτῶν,
πᾶν ξύλον εὐωδίας ἀνέτειλεν αὐτοῖς ὁ θεός,
6 ἵνα παρέλθῃ Ισραηλ ἐν ἐπισκοπῇ δόξης θεοῦ αὐτῶν.
7 Ἔνδυσαι, Ιερουσαλημ, τὰ ἱμάτια τῆς δόξης σου,
ἑτοίμασον τὴν στολὴν τοῦ ἁγιάσματός σου·
ὅτι ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἀγαθὰ Ισραηλ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἔτι.
8 ποιήσαι κύριος ἃ ἐλάλησεν ἐπὶ Ισραηλ καὶ Ιερουσαλημ,
ἀναστήσαι κύριος τὸν Ισραηλ ἐν ὀνόματι δόξης αὐτοῦ·
9 τοῦ κυρίου τὸ ἔλεος ἐπὶ τὸν Ισραηλ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἔτι.

12 ΙΒʹ

Τῷ Σαλωμων· ἐν γλώσσῃ παρανόμων.

1 Κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου ἀπὸ ἀνδρὸς παρανόμου καὶ πονηροῦ,
ἀπὸ γλώσσης παρανόμου καὶ ψιθύρου
καὶ λαλούσης ψευδῆ καὶ δόλια.
2 ἐν ποικιλίᾳ στροφῆς οἱ λόγοι τῆς γλώσσης ἀνδρὸς πονηροῦ
ὥσπερ ἐν λαῷ πῦρ ἀνάπτον καλλονὴν αὐτοῦ.
3 ἡ παροικία αὐτοῦ ἐμπρῆσαι οἴκους ἐν γλώσσῃ ψευδεῖ,
ἐκκόψαι δένδρα εὐφροσύνης φλογιζούσης παρανόμους,
συγχέαι οἴκους ἐν πολέμῳ χείλεσιν ψιθύροις.
4 Μακρύναι ὁ θεὸς ἀπὸ ἀκάκων χείλη παρανόμων ἐν ἀπορίᾳ,
καὶ σκορπισθείησαν ὀστᾶ ψιθύρων ἀπὸ φοβουμένων κύριον·
ἐν πυρὶ φλογὸς γλῶσσα ψίθυρος ἀπόλοιτο ἀπὸ ὁσίων.
5 φυλάξαι κύριος ψυχὴν ἡσύχιον μισοῦσαν ἀδίκους,
καὶ κατευθύναι κύριος ἄνδρα ποιοῦντα εἰρήνην ἐν οἴκῳ.
6 τοῦ κυρίου ἡ σωτηρία ἐπὶ Ισραηλ παῖδα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα·
καὶ ἀπόλοιντο οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου κυρίου ἅπαξ,
καὶ ὅσιοι κυρίου κληρονομήσαισαν ἐπαγγελίας κυρίου.

11 2^2 υπο] απο Sw.
12 3^1 εμπρησαι Gebh.] εμπλησαι Sw. = mss. | 3^3 οικους] + παρανομους Sw. = mss., quod ex 3^2 repetitum duxit Gebh. p. 81 || 6^3 κυριου ult. > Sw.

13 ΙΓ′

Τῷ Σαλωμων ψαλμός· παράκλησις τῶν δικαίων.

1 Δεξιὰ κυρίου ἐσκέπασέν με,
δεξιὰ κυρίου ἐφείσατο ἡμῶν·
2 ὁ βραχίων κυρίου ἔσωσεν ἡμᾶς ἀπὸ ῥομφαίας διαπορευομένης,
ἀπὸ λιμοῦ καὶ θανάτου ἁμαρτωλῶν.
3 θηρία ἐπεδράμοσαν αὐτοῖς πονηρά·
ἐν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν ἐτίλλοσαν σάρκας αὐτῶν
καὶ ἐν ταῖς μύλαις ἔθλων ὀστᾶ αὐτῶν·
4 καὶ ἐκ τούτων ἁπάντων ἐρρύσατο ἡμᾶς κύριος.
5 Ἐταράχθη ὁ εὐσεβὴς διὰ τὰ παραπτώματα αὐτοῦ,
μήποτε συμπαραληφθῇ μετὰ τῶν ἁμαρτωλῶν·
6 ὅτι δεινὴ ἡ καταστροφὴ τοῦ ἁμαρτωλοῦ,
καὶ οὐχ ἅψεται δικαίου οὐδὲν ἐκ πάντων τούτων.
7 ὅτι οὐχ ὁμοία ἡ παιδεία τῶν δικαίων ἐν ἀγνοίᾳ
καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν ἁμαρτωλῶν.
8 ἐν περιστολῇ παιδεύεται δίκαιος,
ἵνα μὴ ἐπιχαρῇ ὁ ἁμαρτωλὸς τῷ δικαίῳ·
9 ὅτι νουθετήσει δίκαιον ὡς υἱὸν ἀγαπήσεως,
καὶ ἡ παιδεία αὐτοῦ ὡς πρωτοτόκου.
10 ὅτι φείσεται κύριος τῶν ὁσίων αὐτοῦ
καὶ τὰ παραπτώματα αὐτῶν ἐξαλείψει ἐν παιδείᾳ.
11 ἡ γὰρ ζωὴ τῶν δικαίων εἰς τὸν αἰῶνα·
ἁμαρτωλοὶ δὲ ἀρθήσονται εἰς ἀπώλειαν,
καὶ οὐχ εὑρεθήσεται μνημόσυνον αὐτῶν ἔτι·
12 ἐπὶ δὲ τοὺς ὁσίους τὸ ἔλεος κυρίου,
καὶ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτὸν τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

14 ΙΔ′

Ὕμνος τῷ Σαλωμων.

1 Πιστὸς κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ,
τοῖς ὑπομένουσιν παιδείαν αὐτοῦ,
2 τοῖς πορευομένοις ἐν δικαιοσύνῃ προσταγμάτων αὐτοῦ,
ἐν νόμῳ, ᾧ ἐνετείλατο ἡμῖν εἰς ζωὴν ἡμῶν.
3 ὅσιοι κυρίου ζήσονται ἐν αὐτῷ εἰς τὸν αἰῶνα·
ὁ παράδεισος τοῦ κυρίου, τὰ ξύλα τῆς ζωῆς, ὅσιοι αὐτοῦ.
4 ἡ φυτεία αὐτῶν ἐρριζωμένη εἰς τὸν αἰῶνα,
οὐκ ἐκτιλήσονται πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ·
5 ὅτι ἡ μερὶς καὶ κληρονομία τοῦ θεοῦ ἐστιν Ισραηλ.
6 Καὶ οὐχ οὕτως οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ παράνομοι,

13 5[1] ευσεβης Gebh.] ασεβης Sw. = mss. | τα > Sw. || 7[2] του αμαρτωλου Sw. || 12[2] αυτον > Sw.

οἳ ἠγάπησαν ἡμέραν ἐν μετοχῇ ἁμαρτίας αὐτῶν·
7 ἐν μικρότητι σαπρίας ἡ ἐπιθυμία αὐτῶν,
καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ θεοῦ.
8 ὅτι ὁδοὶ ἀνθρώπων γνωσταὶ ἐνώπιον αὐτοῦ διὰ παντός,
καὶ ταμιεῖα καρδίας ἐπίσταται πρὸ τοῦ γενέσθαι.
9 διὰ τοῦτο ἡ κληρονομία αὐτῶν ᾅδης καὶ σκότος καὶ ἀπώλεια,
καὶ οὐχ εὑρεθήσονται ἐν ἡμέρᾳ ἐλέους δικαίων·
10 οἱ δὲ ὅσιοι κυρίου κληρονομήσουσιν ζωὴν ἐν εὐφροσύνῃ.

15 ΙΕ´

Ψαλμὸς τῷ Σαλωμων μετὰ ᾠδῆς.

1 Ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπεκαλεσάμην τὸ ὄνομα κυρίου,
εἰς βοήθειαν ἤλπισα τοῦ θεοῦ Ιακωβ καὶ ἐσώθην·
ὅτι ἐλπὶς καὶ καταφυγὴ τῶν πτωχῶν σύ, ὁ θεός.
2 τίς γὰρ ἰσχύει, ὁ θεός, εἰ μὴ ἐξομολογήσασθαί σοι ἐν ἀληθείᾳ;
καὶ τί δυνατὸς ἄνθρωπος εἰ μὴ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου;
3 ψαλμὸν καινὸν μετὰ ᾠδῆς ἐν εὐφροσύνῃ καρδίας,
καρπὸν χειλέων ἐν ὀργάνῳ ἡρμοσμένῳ γλώσσης,
ἀπαρχὴν χειλέων ἀπὸ καρδίας ὁσίας καὶ δικαίας,
4 ὁ ποιῶν ταῦτα οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα ἀπὸ κακοῦ,
φλὸξ πυρὸς καὶ ὀργὴ ἀδίκων οὐχ ἅψεται αὐτοῦ,
5 ὅταν ἐξέλθῃ ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς ἀπὸ προσώπου κυρίου
ὀλεθρεῦσαι πᾶσαν ὑπόστασιν ἁμαρτωλῶν·
6 ὅτι τὸ σημεῖον τοῦ θεοῦ ἐπὶ δικαίους εἰς σωτηρίαν.
7 Λιμὸς καὶ ῥομφαία καὶ θάνατος ἀπὸ δικαίων μακράν,
φεύξονται γὰρ ὡς διωκόμενοι πολέμου ἀπὸ ὁσίων·
8 καταδιώξονται δὲ ἁμαρτωλοὺς καὶ καταλήμψονται,
καὶ οὐκ ἐκφεύξονται οἱ ποιοῦντες ἀνομίαν τὸ κρίμα κυρίου·
9 ὡς ὑπὸ πολεμίων ἐμπείρων καταλημφθήσονται,
τὸ γὰρ σημεῖον τῆς ἀπωλείας ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτῶν.
10 καὶ ἡ κληρονομία τῶν ἁμαρτωλῶν ἀπώλεια καὶ σκότος,
καὶ αἱ ἀνομίαι αὐτῶν διώξονται αὐτοὺς ἕως ᾅδου κάτω.
11 ἡ κληρονομία αὐτῶν οὐχ εὑρεθήσεται τοῖς τέκνοις αὐτῶν,
αἱ γὰρ ἁμαρτίαι ἐξερημώσουσιν οἴκους ἁμαρτωλῶν·
12 καὶ ἀπολοῦνται ἁμαρτωλοὶ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα,
ὅταν ἐπισκέπτηται ὁ θεὸς τὴν γῆν ἐν κρίματι αὐτοῦ·
13 οἱ δὲ φοβούμενοι τὸν κύριον ἐλεηθήσονται ἐν αὐτῇ

15 7[2] πολεμου coniecit Gebh., recepit etiam Sw. (ed. 2) pro απο λιμου uel λιμου tradito || 10[2] αι > Sw.

καὶ ζήσονται ἐν τῇ ἐλεημοσύνῃ τοῦ θεοῦ αὐτῶν·
καὶ ἁμαρτωλοὶ ἀπολοῦνται εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον.

16 ΙΓ'

Ὕμνος τῷ Σαλωμων· εἰς ἀντίληψιν ὁσίοις.

1 Ἐν τῷ νυστάξαι ψυχήν μου ἀπὸ κυρίου παρὰ μικρὸν ὠλίσθησα
ἐν καταφορᾷ ὑπνούντων μακρὰν ἀπὸ θεοῦ,
2 παρ' ὀλίγον ἐξεχύθη ἡ ψυχή μου εἰς θάνατον
σύνεγγυς πυλῶν ᾅδου μετὰ ἁμαρτωλοῦ
3 ἐν τῷ διενεχθῆναι ψυχήν μου ἀπὸ κυρίου θεοῦ Ισραηλ,
εἰ μὴ ὁ κύριος ἀντελάβετό μου τῷ ἐλέει αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα.
4 ἔνυξέν με ὡς κέντρον ἵππου ἐπὶ τὴν γρηγόρησιν αὐτοῦ,
ὁ σωτὴρ καὶ ἀντιλήπτωρ μου ἐν παντὶ καιρῷ ἔσωσέν με.
5 Ἐξομολογήσομαί σοι, ὁ θεός, ὅτι ἀντελάβου μου εἰς σωτηρίαν
καὶ οὐκ ἐλογίσω με μετὰ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς ἀπώλειαν.
6 μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀπ' ἐμοῦ, ὁ θεός,
μηδὲ τὴν μνήμην σου ἀπὸ καρδίας μου ἕως θανάτου.
7 ἐπικράτησόν μου, ὁ θεός, ἀπὸ ἁμαρτίας πονηρᾶς
καὶ ἀπὸ πάσης γυναικὸς πονηρᾶς σκανδαλιζούσης ἄφρονα.
8 καὶ μὴ ἀπατησάτω με κάλλος γυναικὸς παρανομούσης
καὶ παντὸς ὑποκειμένου ἀπὸ ἁμαρτίας ἀνωφελοῦς.
9 Τὰ ἔργα τῶν χειρῶν μου κατεύθυνον ἐν τόπῳ σου
καὶ τὰ διαβήματά μου ἐν τῇ μνήμῃ σου διαφύλαξον.
10 τὴν γλῶσσάν μου καὶ τὰ χείλη μου ἐν λόγοις ἀληθείας περίστειλον,
ὀργὴν καὶ θυμὸν ἄλογον μακρὰν ποίησον ἀπ' ἐμοῦ.
11 γογγυσμὸν καὶ ὀλιγοψυχίαν ἐν θλίψει μάκρυνον ἀπ' ἐμοῦ,
ἐὰν ἁμαρτήσω ἐν τῷ σε παιδεύειν εἰς ἐπιστροφήν.
12 εὐδοκίᾳ δὲ μετὰ ἱλαρότητος στήρισον τὴν ψυχήν μου·
ἐν τῷ ἐνισχῦσαί σε τὴν ψυχήν μου ἀρκέσει μοι τὸ δοθέν.
13 ὅτι ἐὰν μὴ σὺ ἐνισχύσῃς,
τίς ὑφέξεται παιδείαν ἐν πενίᾳ;
14 ἐν τῷ ἐλέγχεσθαι ψυχὴν ἐν χειρὶ σαπρίας αὐτοῦ
ἡ δοκιμασία σου ἐν σαρκὶ αὐτοῦ καὶ ἐν θλίψει πενίας·
15 ἐν τῷ ὑπομεῖναι δίκαιον ἐν τούτοις ἐλεηθήσεται ὑπὸ κυρίου.

16 1[2] υπνουντων Gebh.] υπνου τω Sw. = mss. (stichi sunt παρα μικρον ωλ. εν καταφ. υπνου, τω μακραν απο θεου παρ ολιγον — θανατον) || 6[2] σου απο καρδιας μου] περι σου απο καρδιας Sw.

17

ΙΖʹ

Ψαλμὸς τῷ Σαλωμων μετὰ ᾠδῆς· τῷ βασιλεῖ.

1 Κύριε, σὺ αὐτὸς βασιλεὺς ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἔτι·
ὅτι ἐν σοί, ὁ θεός, καυχήσεται ἡ ψυχὴ ἡμῶν.
2 καὶ τίς ὁ χρόνος ζωῆς ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς;
κατὰ τὸν χρόνον αὐτοῦ καὶ ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτόν.
3 ἡμεῖς δὲ ἐλπιοῦμεν ἐπὶ τὸν θεὸν σωτῆρα ἡμῶν·
ὅτι τὸ κράτος τοῦ θεοῦ ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα μετ᾽ ἐλέους,
καὶ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἐπὶ τὰ ἔθνη
ἐν κρίσει.
4 Σύ, κύριε, ᾑρετίσω τὸν Δαυιδ βασιλέα ἐπὶ Ισραηλ,
καὶ σὺ ὤμοσας αὐτῷ περὶ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα
τοῦ μὴ ἐκλείπειν ἀπέναντί σου βασίλειον αὐτοῦ.
5 καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν ἐπανέστησαν ἡμῖν ἁμαρτωλοί·
ἐπέθεντο ἡμῖν καὶ ἔξωσαν ἡμᾶς οἷς οὐκ ἐπηγγείλω,
μετὰ βίας ἀφείλαντο καὶ οὐκ ἐδόξασαν τὸ ὄνομά σου τὸ ἔντιμον.
6 ἐν δόξῃ ἔθεντο βασίλειον ἀντὶ ὕψους αὐτῶν,
ἠρήμωσαν τὸν θρόνον Δαυιδ ἐν ὑπερηφανίᾳ ἀλλάγματος.
7 Καὶ σύ, ὁ θεός, καταβαλεῖς αὐτοὺς καὶ ἀρεῖς τὸ σπέρμα αὐ-
τῶν ἀπὸ τῆς γῆς
ἐν τῷ ἐπαναστῆναι αὐτοῖς ἄνθρωπον ἀλλότριον γένους ἡμῶν.
8 κατὰ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν ἀποδώσεις αὐτοῖς, ὁ θεός,
εὑρεθῆναι αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.
9 οὐκ ἠλέησεν αὐτοὺς ὁ θεός,
ἐξηρεύνησεν τὸ σπέρμα αὐτῶν καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτῶν ἕνα.
10 πιστὸς ὁ κύριος ἐν πᾶσι τοῖς κρίμασιν αὐτοῦ, οἷς ποιεῖ ἐπὶ
τὴν γῆν.
11 Ἠρήμωσεν ὁ ἄνομος τὴν γῆν ἡμῶν ἀπὸ ἐνοικούντων αὐτήν,
ἠφάνισαν νέον καὶ πρεσβύτην καὶ τέκνα αὐτῶν ἅμα·
12 ἐν ὀργῇ κάλλους αὐτοῦ ἐξαπέστειλεν αὐτὰ ἕως ἐπὶ δυσμῶν
καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς γῆς εἰς ἐμπαιγμὸν καὶ οὐκ ἐφείσατο.
13 ἐν ἀλλοτριότητι ὁ ἐχθρὸς ἐποίησεν ὑπερηφανίαν,
καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἀλλοτρία ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἡμῶν.
14 καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν ἐν Ιερουσαλημ,
καθὼς καὶ τὰ ἔθνη ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ σθένους αὐτῶν.
15 Καὶ ἐπεκρατοῦσαν αὐτῶν οἱ υἱοὶ τῆς διαθήκης ἐν μέσῳ
ἐθνῶν συμμίκτων,

17 1^{1} αυτος > Sw. | 1^{2} θεος] + ημων Sw. || 3^{3} εν κρισει > Sw. || 4^{2} αυτου > Sw. || 5^{2} εξωσαντο Sw. || 7^{1} το > Sw. || 9^{1} ηλεησεν Gebh.] ελεησει Sw. = mss. | 9^{2} εξερευνησεν (sic) Sw. || 11^{1} την] pr. επι Sw. || 13^{1} υπερηφανιαν] εν -νια Sw. || 14^{2} του σθενους Gebh.] τους θεους Sw.: sic 253, τοις θεοις rel. || 15^{1} οι > Sw.

οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ ποιῶν ἐν Ιερουσαλημ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν.
16 ἐφύγοσαν ἀπ' αὐτῶν οἱ ἀγαπῶντες συναγωγὰς ὁσίων,
ὡς στρουθία ἐξεπετάσθησαν ἀπὸ κοίτης αὐτῶν.
17 ἐπλανῶντο ἐν ἐρήμοις σωθῆναι ψυχὰς αὐτῶν ἀπὸ κακοῦ,
καὶ τίμιον ἐν ὀφθαλμοῖς παροικίας ψυχὴ σεσῳσμένη ἐξ αὐτῶν.
18 εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐγενήθη ὁ σκορπισμὸς αὐτῶν ὑπὸ ἀνόμων,
ὅτι ἀνέσχεν ὁ οὐρανὸς τοῦ στάξαι ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν.
19 πηγαὶ συνεσχέθησαν αἰώνιοι ἐξ ἀβύσσων ἀπὸ ὀρέων ὑψηλῶν,
ὅτι οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς ποιῶν δικαιοσύνην καὶ κρίμα.
20 ἀπὸ ἄρχοντος αὐτῶν καὶ λαοῦ ἐλαχίστου ἐν πάσῃ ἁμαρτίᾳ,
ὁ βασιλεὺς ἐν παρανομίᾳ καὶ ὁ κριτὴς ἐν ἀπειθείᾳ καὶ ὁ λαὸς ἐν ἁμαρτίᾳ.
21 Ἰδέ, κύριε, καὶ ἀνάστησον αὐτοῖς τὸν βασιλέα αὐτῶν υἱὸν Δαυιδ
εἰς τὸν καιρόν, ὃν εἵλου σύ, ὁ θεός, τοῦ βασιλεῦσαι ἐπὶ Ισραηλ παῖδά σου·
22 καὶ ὑπόζωσον αὐτὸν ἰσχὺν τοῦ θραῦσαι ἄρχοντας ἀδίκους,
καθαρίσαι Ιερουσαλημ ἀπὸ ἐθνῶν καταπατούντων ἐν ἀπωλείᾳ,
23 ἐν σοφίᾳ δικαιοσύνης ἐξῶσαι ἁμαρτωλοὺς ἀπὸ κληρονομίας,
ἐκτρῖψαι ὑπερηφανίαν ἁμαρτωλοῦ ὡς σκεύη κεραμέως,
24 ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ συντρῖψαι πᾶσαν ὑπόστασιν αὐτῶν,
ὀλεθρεῦσαι ἔθνη παράνομα ἐν λόγῳ στόματος αὐτοῦ,
25 ἐν ἀπειλῇ αὐτοῦ φυγεῖν ἔθνη ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
καὶ ἐλέγξαι ἁμαρτωλοὺς ἐν λόγῳ καρδίας αὐτῶν.
26 Καὶ συνάξει λαὸν ἅγιον, οὗ ἀφηγήσεται ἐν δικαιοσύνῃ,
καὶ κρινεῖ φυλὰς λαοῦ ἡγιασμένου ὑπὸ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ·
27 καὶ οὐκ ἀφήσει ἀδικίαν ἐν μέσῳ αὐτῶν αὐλισθῆναι ἔτι,
καὶ οὐ κατοικήσει πᾶς ἄνθρωπος μετ' αὐτῶν εἰδὼς κακίαν·
γνώσεται γὰρ αὐτοὺς ὅτι πάντες υἱοὶ θεοῦ εἰσιν αὐτῶν.
28 καὶ καταμερίσει αὐτοὺς ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν ἐπὶ τῆς γῆς,
καὶ πάροικος καὶ ἀλλογενὴς οὐ παροικήσει αὐτοῖς ἔτι·
29 κρινεῖ λαοὺς καὶ ἔθνη ἐν σοφίᾳ δικαιοσύνης αὐτοῦ.
διάψαλμα.
30 Καὶ ἕξει λαοὺς ἐθνῶν δουλεύειν αὐτῷ ὑπὸ τὸν ζυγὸν αὐτοῦ
καὶ τὸν κύριον δοξάσει ἐν ἐπισήμῳ πάσης τῆς γῆς
καὶ καθαριεῖ Ιερουσαλημ ἐν ἁγιασμῷ ὡς καὶ τὸ ἀπ' ἀρχῆς

15[2] εν αυτοις ο ποιων εν Gebh.] ο ποιων εν μεσω εν αυτοις εν Sw. = 253, ο ποιων εν αυτοις εν μεσω rel. || post 17[2] repetit Sw. = 253 stichum 16[1] || 18[1] ο > Sw. || 21[2] ειλου Gebh.] ιδες Sw. = 253, ειδες uel οιδες uel οιδας rel. || 22[2] καθαρισαι Gebh.] -σον Sw. = mss. || 23—25 uerba non infinitiuos existimat Gebh., sed optatiuos (ἐξώσαι etc.) || 23[1] δικαιοσυνης Ra. (cf. Gebh. p. 86)] εν -συνη Gebh. Sw. = mss.

31 ἔρχεσθαι ἔθνη ἀπ᾽ ἄκρου τῆς γῆς ἰδεῖν τὴν δόξαν αὐτοῦ
φέροντες δῶρα τοὺς ἐξησθενηκότας υἱοὺς αὐτῆς
καὶ ἰδεῖν τὴν δόξαν κυρίου, ἣν ἐδόξασεν αὐτὴν ὁ θεός.
32 καὶ αὐτὸς βασιλεὺς δίκαιος διδακτὸς ὑπὸ θεοῦ ἐπ᾽ αὐτούς,
καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἐν μέσῳ αὐτῶν,
ὅτι πάντες ἅγιοι, καὶ βασιλεὺς αὐτῶν χριστὸς κυρίου.
33 οὐ γὰρ ἐλπιεῖ ἐπὶ ἵππον καὶ ἀναβάτην καὶ τόξον
οὐδὲ πληθυνεῖ αὐτῷ χρυσίον οὐδὲ ἀργύριον εἰς πόλεμον
καὶ πολλοῖς ⟨λαοῖς⟩ οὐ συνάξει ἐλπίδας εἰς ἡμέραν πολέμου.
34 Κύριος αὐτὸς βασιλεὺς αὐτοῦ, ἐλπὶς τοῦ δυνατοῦ ἐλπίδι θεοῦ,
καὶ ἐλεήσει πάντα τὰ ἔθνη ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν φόβῳ.
35 πατάξει γὰρ γῆν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ εἰς αἰῶνα,
εὐλογήσει λαὸν κυρίου ἐν σοφίᾳ μετ᾽ εὐφροσύνης·
36 καὶ αὐτὸς καθαρὸς ἀπὸ ἁμαρτίας τοῦ ἄρχειν λαοῦ μεγάλου,
ἐλέγξαι ἄρχοντας καὶ ἐξᾶραι ἁμαρτωλοὺς ἐν ἰσχύι λόγου.
37 καὶ οὐκ ἀσθενήσει ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἐπὶ θεῷ αὐτοῦ·
ὅτι ὁ θεὸς κατειργάσατο αὐτὸν δυνατὸν ἐν πνεύματι ἁγίῳ
καὶ σοφὸν ἐν βουλῇ συνέσεως μετὰ ἰσχύος καὶ δικαιοσύνης.
38 καὶ εὐλογία κυρίου μετ᾽ αὐτοῦ ἐν ἰσχύι,
καὶ οὐκ ἀσθενήσει.
39 Ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ ἐπὶ κύριον,
καὶ τίς δύναται πρὸς αὐτόν;
40 ἰσχυρὸς ἐν ἔργοις αὐτοῦ καὶ κραταιὸς ἐν φόβῳ θεοῦ
ποιμαίνων τὸ ποίμνιον κυρίου ἐν πίστει καὶ δικαιοσύνῃ
καὶ οὐκ ἀφήσει ἀσθενῆσαι ἐν αὐτοῖς ἐν τῇ νομῇ αὐτῶν.
41 ἐν ἰσότητι πάντας αὐτοὺς ἄξει,
καὶ οὐκ ἔσται ἐν αὐτοῖς ὑπερηφανία τοῦ καταδυναστευθῆναι
ἐν αὐτοῖς.
42 Αὕτη ἡ εὐπρέπεια τοῦ βασιλέως Ισραηλ, ἣν ἔγνω ὁ θεός,
ἀναστῆσαι αὐτὸν ἐπ᾽ οἶκον Ισραηλ παιδεῦσαι αὐτόν.
43 τὰ ῥήματα αὐτοῦ πεπυρωμένα ὑπὲρ χρυσίον τὸ πρῶτον τίμιον,
ἐν συναγωγαῖς διακρινεῖ λαοῦ φυλὰς ἡγιασμένου,
οἱ λόγοι αὐτοῦ ὡς λόγοι ἁγίων ἐν μέσῳ λαῶν ἡγιασμένων.
44 μακάριοι οἱ γενόμενοι ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ Ισραηλ ἐν συναγωγῇ φυλῶν, ἃ ποιήσει ὁ θεός.
45 ταχύναι ὁ θεὸς ἐπὶ Ισραηλ τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
ῥύσαιτο ἡμᾶς ἀπὸ ἀκαθαρσίας ἐχθρῶν βεβήλων.
46 κύριος αὐτὸς βασιλεὺς ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἔτι.

32[3] χριστος κυριου Carrière (cf. 18 tit. et 18 7.5)] χριστος κυριος Gebh. Sw. = mss.: emend. christ., cf. Sept. ed. Rahlfs X (1931), proleg. § 44 || 35[1] καταξει Sw. || 36[1] λαους μεγαλους Sw. || 43[1] το πρ. / τιμιον Gebh. Sw. cum 253] tr. rel. || 44[2] α ποιησει] ποιησαι Sw. || 45[2] ρυσαιτο Gebh.] ρυσεται Sw. = mss. (unus cod. ρυσαι)

18 ΙΗʹ

Ψαλμὸς τῷ Σαλωμων· ἔτι τοῦ χριστοῦ κυρίου.

1 Κύριε, τὸ ἔλεός σου ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰς τὸν αἰῶνα,
ἡ χρηστότης σου μετὰ δόματος πλουσίου ἐπὶ Ισραηλ·
2 οἱ ὀφθαλμοί σου ἐπιβλέποντες ἐπ' αὐτά, καὶ οὐχ ὑστερήσει
ἐξ αὐτῶν·
τὰ ὦτά σου ἐπακούει εἰς δέησιν πτωχοῦ ἐν ἐλπίδι.
3 τὰ κρίματά σου ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν μετὰ ἐλέους,
καὶ ἡ ἀγάπη σου ἐπὶ σπέρμα Αβρααμ υἱοὺς Ισραηλ.
4 ἡ παιδεία σου ἐφ' ἡμᾶς ὡς υἱὸν πρωτότοκον μονογενῆ
ἀποστρέψαι ψυχὴν εὐήκοον ἀπὸ ἀμαθίας ἐν ἀγνοίᾳ.
5 καθαρίσαι ὁ θεὸς Ισραηλ εἰς ἡμέραν ἐλέους ἐν εὐλογίᾳ,
εἰς ἡμέραν ἐκλογῆς ἐν ἀνάξει χριστοῦ αὐτοῦ.
6 Μακάριοι οἱ γενόμενοι ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ κυρίου, ἃ ποιήσει γενεᾷ τῇ ἐρχομένῃ
7 ὑπὸ ῥάβδον παιδείας χριστοῦ κυρίου ἐν φόβῳ θεοῦ αὐτοῦ
ἐν σοφίᾳ πνεύματος καὶ δικαιοσύνης καὶ ἰσχύος
8 κατευθῦναι ἄνδρα ἐν ἔργοις δικαιοσύνης φόβῳ θεοῦ
καταστῆσαι πάντας αὐτοὺς ἐνώπιον κυρίου
9 γενεὰ ἀγαθὴ ἐν φόβῳ θεοῦ ἐν ἡμέραις ἐλέους.
διάψαλμα.
10 Μέγας ἡμῶν ὁ θεὸς καὶ ἔνδοξος ἐν ὑψίστοις κατοικῶν
ὁ διατάξας ἐν πορείᾳ φωστῆρας εἰς καιροὺς ὡρῶν ἀφ' ἡμε-
ρῶν εἰς ἡμέρας
καὶ οὐ παρέβησαν ἀπὸ ὁδοῦ, ἧς ἐνετείλω αὐτοῖς·
11 ἐν φόβῳ θεοῦ ἡ ὁδὸς αὐτῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν
ἀφ' ἧς ἡμέρας ἔκτισεν αὐτοὺς ὁ θεὸς καὶ ἕως αἰῶνος·
12 καὶ οὐκ ἐπλανήθησαν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἔκτισεν αὐτούς,
ἀπὸ γενεῶν ἀρχαίων οὐκ ἀπέστησαν ὁδῶν αὐτῶν,
εἰ μὴ ὁ θεὸς ἐνετείλατο αὐτοῖς ἐν ἐπιταγῇ δούλων αὐτοῦ.

18 1² μετα] επι Sw. || 3² η > Sw. | υιους Gebh. Sw.] ς > mss. || 6¹ ταις > Sw. || 8¹ ανδρας Sw.

ΩΣΗΕ

1 [1]Λόγος κυρίου, ὃς ἐγενήθη πρὸς Ωσηε τὸν τοῦ Βεηρι ἐν ἡμέραις
Οζιου καὶ Ιωαθαμ καὶ Αχαζ καὶ Εζεκιου βασιλέων Ιουδα καὶ
ἐν ἡμέραις Ιεροβοαμ υἱοῦ Ιωας βασιλέως Ισραηλ.
2 [2]Ἀρχὴ λόγου κυρίου πρὸς Ωσηε· καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Ωσηε
Βάδιζε λαβὲ σεαυτῷ γυναῖκα πορνείας καὶ τέκνα πορνείας, διότι ἐκ-
3 πορνεύουσα ἐκπορνεύσει ἡ γῆ ἀπὸ ὄπισθεν τοῦ κυρίου. [3]καὶ ἐπο-
ρεύθη καὶ ἔλαβεν τὴν Γομερ θυγατέρα Δεβηλαιμ, καὶ συνέλαβεν καὶ
4 ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν. [4]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτόν Κάλεσον τὸ ὄνομα
αὐτοῦ Ιεζραελ, διότι ἔτι μικρὸν καὶ ἐκδικήσω τὸ αἷμα τοῦ Ιεζραελ
5 ἐπὶ τὸν οἶκον Ιου καὶ καταπαύσω βασιλείαν οἴκου Ισραηλ· [5]καὶ
ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συντρίψω τὸ τόξον τοῦ Ισραηλ ἐν τῇ
6 κοιλάδι τοῦ Ιεζραελ. — [6]καὶ συνέλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκεν θυγατέρα.
καὶ εἶπεν αὐτῷ Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτῆς Οὐκ-ἠλεημένη, διότι οὐ
μὴ προσθήσω ἔτι ἐλεῆσαι τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ, ἀλλ' ἢ ἀντιτασσό-
7 μενος ἀντιτάξομαι αὐτοῖς. [7]τοὺς δὲ υἱοὺς Ιουδα ἐλεήσω καὶ σώσω
αὐτοὺς ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν καὶ οὐ σώσω αὐτοὺς ἐν τόξῳ οὐδὲ
ἐν ῥομφαίᾳ οὐδὲ ἐν πολέμῳ οὐδὲ ἐν ἅρμασιν οὐδὲ ἐν ἵπποις οὐδὲ
8 ἐν ἱππεῦσιν. — [8]καὶ ἀπεγαλάκτισεν τὴν Οὐκ-ἠλεημένην καὶ συν-
9 έλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκεν υἱόν. [9]καὶ εἶπεν Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ
Οὐ-λαός-μου, διότι ὑμεῖς οὐ λαός μου, καὶ ἐγὼ οὔκ εἰμι ὑμῶν.
2 [1]Καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ισραηλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης,
ἣ οὐκ ἐκμετρηθήσεται οὐδὲ ἐξαριθμηθήσεται· καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ,

Duodecim prophetarum minorum ordo graecus differt ab hebraico: sex priores in 𝔊 sunt Os. Am. Mich. Ioel Abd. Ion., in 𝔐 (et *LC*) Os. Ioel Am. Abd. Ion. Mich.; sex posteriores in ambis eundem tenent ordinem Nah. Hab. Soph. Agg. Zach. Mal.

Duodecim prophetae: BA et inde ab Ioel S. — Q = „codex Marchalianus" (Vat. gr. 2125); huius codicis fere semper primam tantum manum adfero. — W (inde ab Am.) = The Minor Prophets in the Freer Collection ed. Henry A. Sanders (University of Michigan Studies, Humanistic Series vol. 21, New York 1927); hic codex multis locis mutilus est. — *L* (i. e. Luciani recensio) = 22 (36) 48 51 et saepe 62 147; *C* (i. e. Catena) = 87 91 (97 490) et interdum Q[c].

Os. inscr.] + α' A: duodecim prophetae numerantur in BA (et SW); B omittit primum numerum, sed cf. subscr.

1 1 αχας B†: cf. Regn. IV **16** 2 | υιου] pr. του A || 2 προς 1⁰] εν BQ | βαδιζε > A† || 4 ιου uel ιηου scripsisse uid. *OL* (cf. Regn. IV **9** 2 III **16** 1); ιουδα BAQ*C* || 5 τη ult. > B || 6 του > B*LC* || 7 ιουδα > B† | ουδε quinquies] ουτε A | ουδε εν αρμασιν > B*L*

οὗ ἐρρέθη αὐτοῖς Οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ θεοῦ
ζῶντος. [2]καὶ συναχθήσονται οἱ υἱοὶ Ιουδα καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐπὶ 2
τὸ αὐτὸ καὶ θήσονται ἑαυτοῖς ἀρχὴν μίαν καὶ ἀναβήσονται ἐκ τῆς
γῆς, ὅτι μεγάλη ἡ ἡμέρα τοῦ Ιεζραελ. [3]εἴπατε τῷ ἀδελφῷ ὑμῶν 3
Λαός-μου καὶ τῇ ἀδελφῇ ὑμῶν Ἠλεημένη.

[4]Κρίθητε πρὸς τὴν μητέρα ὑμῶν κρίθητε, ὅτι αὐτὴ οὐ γυνή μου, 4
καὶ ἐγὼ οὐκ ἀνὴρ αὐτῆς· καὶ ἐξαρῶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐκ προσ-
ώπου μου καὶ τὴν μοιχείαν αὐτῆς ἐκ μέσου μαστῶν αὐτῆς, [5]ὅπως 5
ἂν ἐκδύσω αὐτὴν γυμνὴν καὶ ἀποκαταστήσω αὐτὴν καθὼς ἡμέρᾳ
γενέσεως αὐτῆς· καὶ θήσομαι αὐτὴν ὡς ἔρημον καὶ τάξω αὐτὴν
ὡς γῆν ἄνυδρον καὶ ἀποκτενῶ αὐτὴν ἐν δίψει· [6]καὶ τὰ τέκνα αὐ- 6
τῆς οὐ μὴ ἐλεήσω, ὅτι τέκνα πορνείας ἐστίν. [7]ὅτι ἐξεπόρνευσεν ἡ 7
μήτηρ αὐτῶν, κατῄσχυνεν ἡ τεκοῦσα αὐτά· εἶπεν γάρ Ἀκολουθήσω
ὀπίσω τῶν ἐραστῶν μου τῶν διδόντων μοι τοὺς ἄρτους μου καὶ
τὸ ὕδωρ μου καὶ τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὰ ὀθόνιά μου καὶ τὸ ἔλαιόν
μου καὶ πάντα ὅσα μοι καθήκει. [8]διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ φράσσω τὴν 8
ὁδὸν αὐτῆς ἐν σκόλοψιν καὶ ἀνοικοδομήσω τὰς ὁδοὺς αὐτῆς, καὶ
τὴν τρίβον αὐτῆς οὐ μὴ εὕρῃ· [9]καὶ καταδιώξεται τοὺς ἐραστὰς 9
αὐτῆς καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτούς· καὶ ζητήσει αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ
εὕρῃ αὐτούς· καὶ ἐρεῖ Πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω πρὸς τὸν ἄνδρα
μου τὸν πρότερον, ὅτι καλῶς μοι ἦν τότε ἢ νῦν. [10]καὶ αὐτὴ οὐκ 10
ἔγνω ὅτι ἐγὼ δέδωκα αὐτῇ τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον,
καὶ ἀργύριον ἐπλήθυνα αὐτῇ· αὐτὴ δὲ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ ἐποίησεν
τῇ Βααλ. [11]διὰ τοῦτο ἐπιστρέψω καὶ κομιοῦμαι τὸν σῖτόν μου καθ᾿ 11
ὥραν αὐτοῦ καὶ τὸν οἶνόν μου ἐν καιρῷ αὐτοῦ καὶ ἀφελοῦμαι τὰ
ἱμάτιά μου καὶ τὰ ὀθόνιά μου τοῦ μὴ καλύπτειν τὴν ἀσχημοσύνην
αὐτῆς· [12]καὶ νῦν ἀποκαλύψω τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῆς ἐνώπιον τῶν 12
ἐραστῶν αὐτῆς, καὶ οὐδεὶς οὐ μὴ ἐξέληται αὐτὴν ἐκ χειρός μου·
[13]καὶ ἀποστρέψω πάσας τὰς εὐφροσύνας αὐτῆς, ἑορτὰς αὐτῆς καὶ 13
τὰς νουμηνίας αὐτῆς καὶ τὰ σάββατα αὐτῆς καὶ πάσας τὰς παν-
ηγύρεις αὐτῆς· [14]καὶ ἀφανιῶ ἄμπελον αὐτῆς καὶ τὰς συκᾶς αὐτῆς, 14
ὅσα εἶπεν Μισθώματά μου ταῦτά ἐστιν ἃ ἔδωκάν μοι οἱ ἐρασταί
μου, καὶ θήσομαι αὐτὰ εἰς μαρτύριον, καὶ καταφάγεται αὐτὰ τὰ
θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ ἑρπετὰ τῆς
γῆς· [15]καὶ ἐκδικήσω ἐπ᾿ αὐτὴν τὰς ἡμέρας τῶν Βααλιμ, ἐν αἷς 15
ἐπέθυεν αὐτοῖς καὶ περιετίθετο τὰ ἐνώτια αὐτῆς καὶ τὰ καθόρμια

2 1 εκει κληθ.] κληθ. και αυτοι BQ*C* || 5 ημερα] pr. η B†, pr. εν pau. | θησομαι (cf. 2. 14 **11** 8)] θησω B*LC*: cf. **4** 7 | ως paenult. > B† || 7 ειπεν γαρ ακολ.] οτι ειπεν πορευσομαι BQ*LC* | και paenult. > BV*C*† || 8 αυτης 2⁰ > B† || 10 εδωκα B*C* || 12 ενωπ.] εναντιον AQ, εναντι *C*† || 13 εορτας] pr. τας A

αὐτῆς καὶ ἐπορεύετο ὀπίσω τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, ἐμοῦ δὲ ἐπελά-
θετο, λέγει κύριος.
16 [16]Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πλανῶ αὐτὴν καὶ τάξω αὐτὴν εἰς ἔρημον
17 καὶ λαλήσω ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς [17]καὶ δώσω αὐτῇ τὰ κτήματα
αὐτῆς ἐκεῖθεν καὶ τὴν κοιλάδα Αχωρ διανοῖξαι σύνεσιν αὐτῆς, καὶ
ταπεινωθήσεται ἐκεῖ κατὰ τὰς ἡμέρας νηπιότητος αὐτῆς καὶ κατὰ
18 τὰς ἡμέρας ἀναβάσεως αὐτῆς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. [18]καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, καλέσει με Ὁ ἀνήρ μου, καὶ οὐ καλέσει με
19 ἔτι Βααλιμ· [19]καὶ ἐξαρῶ τὰ ὀνόματα τῶν Βααλιμ ἐκ στόματος αὐ-
20 τῆς, καὶ οὐ μὴ μνησθῶσιν οὐκέτι τὰ ὀνόματα αὐτῶν. [20]καὶ διαθή-
σομαι αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διαθήκην μετὰ τῶν θηρίων τοῦ
ἀγροῦ καὶ μετὰ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ μετὰ τῶν ἑρπετῶν
τῆς γῆς· καὶ τόξον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον συντρίψω ἀπὸ τῆς
21 γῆς καὶ κατοικιῶ σε ἐπ' ἐλπίδι. [21]καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ εἰς
τὸν αἰῶνα καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρί-
22 ματι καὶ ἐν ἐλέει καὶ ἐν οἰκτιρμοῖς [22]καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ
23 ἐν πίστει, καὶ ἐπιγνώσῃ τὸν κύριον. [23]καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ,
λέγει κύριος, ἐπακούσομαι τῷ οὐρανῷ, καὶ ὁ οὐρανὸς ἐπακούσεται
24 τῇ γῇ, [24]καὶ ἡ γῆ ἐπακούσεται τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ
25 ἔλαιον, καὶ αὐτὰ ἐπακούσεται τῷ Ιεζραελ. [25]καὶ σπερῶ αὐτὴν ἐμαυ-
τῷ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐλεήσω τὴν Οὐκ-ἠλεημένην καὶ ἐρῶ τῷ Οὐ-λαῷ-
μου Λαός μου εἶ σύ, καὶ αὐτὸς ἐρεῖ Κύριος ὁ θεός μου εἶ σύ.
3 [1]Καὶ εἶπεν κύριος πρός με Ἔτι πορεύθητι καὶ ἀγάπησον γυναῖκα
ἀγαπῶσαν πονηρὰ καὶ μοιχαλίν, καθὼς ἀγαπᾷ ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς
Ισραηλ καὶ αὐτοὶ ἀποβλέπουσιν ἐπὶ θεοὺς ἀλλοτρίους καὶ φιλοῦσιν
2 πέμματα μετὰ σταφίδων [2]καὶ ἐμισθωσάμην ἐμαυτῷ πεντεκαίδεκα
3 ἀργυρίου καὶ γομορ κριθῶν καὶ νεβελ οἴνου [3]καὶ εἶπα πρὸς αὐτήν
Ἡμέρας πολλὰς καθήσῃ ἐπ' ἐμοὶ καὶ οὐ μὴ πορνεύσῃς οὐδὲ μὴ
4 γένῃ ἀνδρὶ ἑτέρῳ, καὶ ἐγὼ ἐπὶ σοί. [4]διότι ἡμέρας πολλὰς καθή-
σονται οἱ υἱοὶ Ισραηλ οὐκ ὄντος βασιλέως οὐδὲ ὄντος ἄρχοντος
οὐδὲ οὔσης θυσίας οὐδὲ ὄντος θυσιαστηρίου οὐδὲ ἱερατείας οὐδὲ
5 δήλων. [5]καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψουσιν οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ ἐπιζητή-
σουσιν κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ Δαυιδ τὸν βασιλέα αὐτῶν·
καὶ ἐκστήσονται ἐπὶ τῷ κυρίῳ καὶ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ ἐπ'
ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.

16 εις Q] ως BA*LC* || **18** εκεινη / τη ημ.] tr. BQ*LC*: item B*LC* in 20, B *L* in 23; cf. Am. **8** 3 Mich. **5** 9 Soph. **1** 10 | λεγει κυριος / καλ. με ο ανηρ μου] tr. A† || **18** ετι et **19** ουκετι] tr. A || **20** διαθηκην ante εν τη ημ. εκεινη (sic B, cf. 18) tr. BQ*LC* | μετα 3⁰ > B | και paenult. > B*† | επ] εφ B*†: cf. Thack. p. 125 || **23** εκεινη τη ημ.: cf. 18 | ο ουρανος] αυτος B† || **25** και αγαπησω την ουκ ηγαπημενην BV†

3 1 αποβλεπουσιν] επιβλ. B | σταφιδος B*C* || **3** ετερω > B*LC*, και 3⁰ — fin. ante και 2⁰ tr. *L* || **4** ουδε 2⁰] ουκ AQ || **5** κυριον τον] tr. A†

[1] Ἀκούσατε λόγον κυρίου, υἱοὶ Ισραηλ, διότι κρίσις τῷ κυρίῳ 4
πρὸς τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, διότι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια οὐδὲ
ἔλεος οὐδὲ ἐπίγνωσις θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς· [2] ἀρὰ καὶ ψεῦδος καὶ φό- 2
νος καὶ κλοπὴ καὶ μοιχεία κέχυται ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ αἵματα ἐφ᾽
αἵμασιν μίσγουσιν. [3] διὰ τοῦτο πενθήσει ἡ γῆ καὶ σμικρυνθήσεται 3
σὺν πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν, σὺν τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ
καὶ σὺν τοῖς ἑρπετοῖς τῆς γῆς καὶ σὺν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης ἐκλείψουσιν, [4] ὅπως μηδεὶς μήτε δικά- 4
ζηται μήτε ἐλέγχῃ μηδείς· ὁ δὲ λαός μου ὡς ἀντιλεγόμενος ἱερεύς.
[5] καὶ ἀσθενήσεις ἡμέρας, καὶ ἀσθενήσει καὶ προφήτης μετὰ σοῦ· 5
νυκτὶ ὡμοίωσα τὴν μητέρα σου. [6] ὡμοιώθη ὁ λαός μου ὡς οὐκ 6
ἔχων γνῶσιν· ὅτι σὺ ἐπίγνωσιν ἀπώσω, κἀγὼ ἀπώσομαί σε τοῦ
μὴ ἱερατεύειν μοι· καὶ ἐπελάθου νόμον θεοῦ σου, κἀγὼ ἐπιλήσομαι
τέκνων σου. [7] κατὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν οὕτως ἥμαρτόν μοι· τὴν 7
δόξαν αὐτῶν εἰς ἀτιμίαν θήσομαι. [8] ἁμαρτίας λαοῦ μου φάγονται 8
καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν λήμψονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν. [9] καὶ ἔσται 9
καθὼς ὁ λαὸς οὕτως καὶ ὁ ἱερεύς, καὶ ἐκδικήσω ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς
ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ τὰ διαβούλια αὐτοῦ ἀνταποδώσω αὐτῷ. [10] καὶ φά- 10
γονται καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῶσιν, ἐπόρνευσαν καὶ οὐ μὴ κατευθύνω-
σιν, διότι τὸν κύριον ἐγκατέλιπον τοῦ φυλάξαι.

[11] Πορνείαν καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα ἐδέξατο καρδία λαοῦ μου. 11
[12] ἐν συμβόλοις ἐπηρώτων, καὶ ἐν ῥάβδοις αὐτοῦ ἀπήγγελλον αὐτῷ· 12
πνεύματι πορνείας ἐπλανήθησαν καὶ ἐξεπόρνευσαν ἀπὸ τοῦ θεοῦ
αὐτῶν. [13] ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων ἐθυσίαζον καὶ ἐπὶ τοὺς βου- 13
νοὺς ἔθυον, ὑποκάτω δρυὸς καὶ λεύκης καὶ δένδρου συσκιάζοντος,
ὅτι καλὸν σκέπη. διὰ τοῦτο ἐκπορνεύσουσιν αἱ θυγατέρες ὑμῶν,
καὶ αἱ νύμφαι ὑμῶν μοιχεύσουσιν· [14] καὶ οὐ μὴ ἐπισκέψωμαι ἐπὶ 14
τὰς θυγατέρας ὑμῶν, ὅταν πορνεύωσιν, καὶ ἐπὶ τὰς νύμφας ὑμῶν,
ὅταν μοιχεύωσιν, διότι καὶ αὐτοὶ μετὰ τῶν πορνῶν συνεφύροντο
καὶ μετὰ τῶν τετελεσμένων ἔθυον, καὶ ὁ λαὸς ὁ συνίων συν-
επλέκετο μετὰ πόρνης.

[15] Σὺ δέ, Ισραηλ, μὴ ἀγνόει, καὶ Ιουδα, μὴ εἰσπορεύεσθε εἰς Γαλ- 15
γαλα καὶ μὴ ἀναβαίνετε εἰς τὸν οἶκον Ων καὶ μὴ ὀμνύετε ζῶντα
κύριον. [16] ὅτι ὡς δάμαλις παροιστρῶσα παροίστρησεν Ισραηλ· νῦν 16
νεμήσει αὐτοὺς κύριος ὡς ἀμνὸν ἐν εὐρυχώρῳ. [17] μέτοχος εἰδώλων 17
Εφραιμ ἔθηκεν ἑαυτῷ σκάνδαλα. [18] ᾑρέτισεν Χαναναίους· πορνεύ- 18

4 1 διοτι 1⁰ AQ] οτι *BLC*: cf. 14. 16 || 3 σμικρυνθ.] σ > B†: cf. Sir. 35 7 || 5 ασθενησεις Ra.] ς > mss. | και 3⁰ (cf. 5 5)] > B† || 6 ωμοιωθη] pr. νυκτι A†: ex 5 | μη > BQ | νομου A*L* || 7 θησομαι] θησω A†: cf. 2 5 || 10 κατ-ευθυνουσιν A† | 14 διοτι AQ] οτι B*LC*: cf. 1 | και 3⁰ > B*C* | ο paenuit. > *L*† | ο ult.] ου VQmg† || 15 ων (cf. 5 8 10 5. 8 12 5)] της αδικιας A BmgQ*C*: ex θ′ || 16 οτι] διοτι B†: cf. 1

19 οντες ἐξεπόρνευσαν, ἠγάπησαν ἀτιμίαν ἐκ φρυάγματος αὐτῶν. [19]συ-
στροφὴ πνεύματος σὺ εἶ ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῆς, καὶ καταισχυνθή-
σονται ἐκ τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν.
5 [1]Ἀκούσατε ταῦτα, οἱ ἱερεῖς, καὶ προσέχετε, οἶκος Ισραηλ, καὶ ὁ
οἶκος τοῦ βασιλέως, ἐνωτίζεσθε, διότι πρὸς ὑμᾶς ἐστιν τὸ κρίμα,
ὅτι παγὶς ἐγενήθητε τῇ σκοπιᾷ καὶ ὡς δίκτυον ἐκτεταμένον ἐπὶ τὸ
2 Ἰταβύριον, [2]ὃ οἱ ἀγρεύοντες τὴν θήραν κατέπηξαν. ἐγὼ δὲ παιδευ-
3 τὴς ὑμῶν· [3]ἐγὼ ἔγνων τὸν Εφραιμ, καὶ Ισραηλ οὐκ ἄπεστιν ἀπ᾽
4 ἐμοῦ, διότι νῦν ἐξεπόρνευσεν Εφραιμ, ἐμιάνθη Ισραηλ· [4]οὐκ ἔδω-
καν τὰ διαβούλια αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὸν θεὸν αὐτῶν, ὅτι
πνεῦμα πορνείας ἐν αὐτοῖς ἐστιν, τὸν δὲ κύριον οὐκ ἐπέγνωσαν.
5 [5]καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις τοῦ Ισραηλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ,
καὶ Ισραηλ καὶ Εφραιμ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ
6 ἀσθενήσει καὶ Ιουδας μετ᾽ αὐτῶν. [6]μετὰ προβάτων καὶ μόσχων
πορεύσονται τοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύριον καὶ οὐ μὴ εὕρωσιν αὐτόν,
7 ὅτι ἐξέκλινεν ἀπ᾽ αὐτῶν, [7]ὅτι τὸν κύριον ἐγκατέλιπον, ὅτι τέκνα ἀλ-
λότρια ἐγεννήθησαν αὐτοῖς· νῦν καταφάγεται αὐτοὺς ἡ ἐρυσίβη
καὶ τοὺς κλήρους αὐτῶν.
8 [8]Σαλπίσατε σάλπιγγι ἐπὶ τοὺς βουνούς, ἠχήσατε ἐπὶ τῶν ὑψη-
9 λῶν, κηρύξατε ἐν τῷ οἴκῳ Ων· ἐξέστη Βενιαμιν, [9]Εφραιμ εἰς ἀ-
φανισμὸν ἐγένετο ἐν ἡμέραις ἐλέγχου· ἐν ταῖς φυλαῖς τοῦ Ισραηλ
10 ἔδειξα πιστά. [10]ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες Ιουδα ὡς μετατιθέντες ὅρια,
11 ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐκχεῶ ὡς ὕδωρ τὸ ὅρμημά μου. [11]κατεδυνάστευσεν
Εφραιμ τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ, κατεπάτησεν κρίμα, ὅτι ἤρξατο πο-
12 ρεύεσθαι ὀπίσω τῶν ματαίων. [12]καὶ ἐγὼ ὡς ταραχὴ τῷ Εφραιμ
13 καὶ ὡς κέντρον τῷ οἴκῳ Ιουδα. [13]καὶ εἶδεν Εφραιμ τὴν νόσον αὐ-
τοῦ καὶ Ιουδας τὴν ὀδύνην αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη Εφραιμ πρὸς
Ασσυρίους καὶ ἀπέστειλεν πρέσβεις πρὸς βασιλέα Ιαριμ· καὶ αὐ-
τὸς οὐκ ἠδυνάσθη ἰάσασθαι ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ διαπαύσῃ ἐξ ὑμῶν
14 ὀδύνη. [14]διότι ἐγώ εἰμι ὡς πανθὴρ τῷ Εφραιμ καὶ ὡς λέων τῷ
οἴκῳ Ιουδα· καὶ ἐγὼ ἁρπῶμαι καὶ πορεύσομαι καὶ λήμψομαι, καὶ
15 οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμενος. [15]πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω εἰς τὸν
τόπον μου, ἕως οὗ ἀφανισθῶσιν· καὶ ἐπιζητήσουσιν τὸ πρόσ-
6 ωπόν μου, ἐν θλίψει αὐτῶν ὀρθριοῦσι πρός με λέγοντες [1]Πορευθῶ-
μεν καὶ ἐπιστρέψωμεν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι αὐτὸς ἥρ-
2 πακεν καὶ ἰάσεται ἡμᾶς, πατάξει καὶ μοτώσει ἡμᾶς· [2]ὑγιάσει ἡμᾶς

18 αυτων AQ*L*] -της B*C* || 19 αυτης] -των A†
5 1 ο B*L*] > AQ || 3 απεστιν] -στη B^c || 5 και ult.] + γε A† || 6 εξ-
εκλινεν] εκκεκλικεν B*LC* || 7 οτι 2°] και AV† || 11 κριμα] pr. το B*LC* ||
12 ταραχη (cf. ταρασσεσθαι = עשש Ps. 6 8 30 10. 11)] αραχνη Gra.: cf. Ps. 38 12
|| 13 αυτος] ουτος B† || 15 επιζητησ. AQ] επι > B*LC*

μετὰ δύο ἡμέρας, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστησόμεθα καὶ ζησό-
μεθα ἐνώπιον αὐτοῦ· [3]καὶ γνωσόμεθα διώξομεν τοῦ γνῶναι τὸν 3
κύριον, ὡς ὄρθρον ἕτοιμον εὑρήσομεν αὐτόν, καὶ ἥξει ὡς ὑετὸς
ἡμῖν πρόιμος καὶ ὄψιμος τῇ γῇ. — [4]τί σοι ποιήσω, Εφραιμ; τί 4
σοι ποιήσω, Ιουδα; τὸ δὲ ἔλεος ὑμῶν ὡς νεφέλη πρωινὴ καὶ ὡς
δρόσος ὀρθρινὴ πορευομένη.
[5]Διὰ τοῦτο ἀπεθέρισα τοὺς προφήτας ὑμῶν, ἀπέκτεινα αὐτοὺς 5
ἐν ῥήμασιν στόματός μου, καὶ τὸ κρίμα μου ὡς φῶς ἐξελεύσεται.
[6]διότι ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ ἢ ὁλοκαυτώ- 6
ματα. [7]αὐτοὶ δέ εἰσιν ὡς ἄνθρωπος παραβαίνων διαθήκην· ἐκεῖ 7
κατεφρόνησέν μου. [8]Γαλααδ πόλις ἐργαζομένη μάταια ταράσσουσα 8
ὕδωρ, [9]καὶ ἡ ἰσχύς σου ἀνδρὸς πειρατοῦ· ἔκρυψαν ἱερεῖς ὁδὸν 9
κυρίου, ἐφόνευσαν Σικιμα, ὅτι ἀνομίαν ἐποίησαν. [10]ἐν τῷ οἴκῳ 10
Ισραηλ εἶδον φρικώδη, ἐκεῖ πορνείαν τοῦ Εφραιμ· ἐμιάνθη Ισραηλ
καὶ Ιουδα.
[11]Ἄρχου τρυγᾶν σεαυτῷ ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν 11
τοῦ λαοῦ μου, [1]ἐν τῷ ἰάσασθαί με τὸν Ισραηλ. καὶ ἀποκαλυφθή- 7
σεται ἡ ἀδικία Εφραιμ καὶ ἡ κακία Σαμαρείας, ὅτι ἠργάσαντο
ψευδῆ· καὶ κλέπτης πρὸς αὐτὸν εἰσελεύσεται, ἐκδιδύσκων λῃστὴς
ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ, [2]ὅπως συνᾴδωσιν ὡς συνᾴδοντες τῇ καρδίᾳ 2
αὐτῶν. πάσας τὰς κακίας αὐτῶν ἐμνήσθην· νῦν ἐκύκλωσεν αὐτοὺς
τὰ διαβούλια αὐτῶν, ἀπέναντι τοῦ προσώπου μου ἐγένοντο. [3]ἐν 3
ταῖς κακίαις αὐτῶν εὔφραναν βασιλεῖς καὶ ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν
ἄρχοντας· [4]πάντες μοιχεύοντες, ὡς κλίβανος καιόμενος εἰς πέψιν 4
κατακαύματος ἀπὸ τῆς φλογός, ἀπὸ φυράσεως στέατος ἕως τοῦ
ζυμωθῆναι αὐτό. [5]αἱ ἡμέραι τῶν βασιλέων ὑμῶν, ἤρξαντο οἱ ἄρ- 5
χοντες θυμοῦσθαι ἐξ οἴνου, ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ μετὰ λοιμῶν·
[6]διότι ἀνεκαύθησαν ὡς κλίβανος αἱ καρδίαι αὐτῶν ἐν τῷ κατ- 6
αράσσειν αὐτούς, ὅλην τὴν νύκτα ὕπνου Εφραιμ ἐνεπλήσθη, πρωὶ
ἐγενήθη ἀνεκαύθη ὡς πυρὸς φέγγος. [7]πάντες ἐθερμάνθησαν ὡς 7
κλίβανος καὶ κατέφαγον τοὺς κριτὰς αὐτῶν· πάντες οἱ βασιλεῖς
αὐτῶν ἔπεσαν, οὐκ ἦν ὁ ἐπικαλούμενος ἐν αὐτοῖς πρός με.
[8]Εφραιμ ἐν τοῖς λαοῖς αὐτοῦ συνανεμείγνυτο, Εφραιμ ἐγένετο 8
ἐγκρυφίας οὐ μεταστρεφόμενος. [9]κατέφαγον ἀλλότριοι τὴν ἰσχὺν 9

6 2 αναστησ.] pr. και B || 3 τη > B || 5 ρηματι B*L**C* || 6 και ου (cf. Matth. 9 13 12 7)] η B*L*^{p}† || 9 κυριου > B*L**C* || 10 ισραηλ 1^{0}] pr. του B*L**C* | και ιουδα(A*L* -δας) ad 11 trahit 𝔐

7 1 ηργασαντο B*V†] ειργ. rel.: cf. Iob 24 6 || 2 συναδοντες] συν > B*L**C* | εκυκλωσαν B† || 5 αι A*L*] > BQ*C* || 6 εγενηθη] pr. εν B† | πυρος] πυρ AQ† || 7 κλιβανος B*C*†] + αι καρδιαι αυτων Q: ex 6; + καιομενος *L*; + πυρος καιομενου αι καρδιαι αυτων A†: ex 4+6 | κατεφαγον B] -γεν AQ*L**C* (+ πυρ A$^{(†)}$) || 8 συνανεμειγν.] αν > B†

αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἐπέγνω· καὶ πολιαὶ ἐξήνθησαν αὐτῷ, καὶ αὐ-
10 τὸς οὐκ ἔγνω. [10]καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις Ισραηλ εἰς πρόσωπον
αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπέστρεψαν πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ οὐκ
11 ἐξεζήτησαν αὐτὸν ἐν πᾶσι τούτοις. [11]καὶ ἦν Εφραιμ ὡς περιστερὰ
ἄνους οὐκ ἔχουσα καρδίαν· Αἴγυπτον ἐπεκαλεῖτο καὶ εἰς Ἀσσυρί-
12 ους ἐπορεύθησαν. [12]καθὼς ἂν πορεύωνται, ἐπιβαλῶ ἐπ᾽ αὐτοὺς τὸ
δίκτυόν μου· καθὼς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατάξω αὐτούς, παι-
13 δεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκοῇ τῆς θλίψεως αὐτῶν. [13]οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι
ἀπεπήδησαν ἀπ᾽ ἐμοῦ· δείλαιοί εἰσιν, ὅτι ἠσέβησαν εἰς ἐμέ· ἐγὼ
δὲ ἐλυτρωσάμην αὐτούς, αὐτοὶ δὲ κατελάλησαν κατ᾽ ἐμοῦ ψεύδη.
14 [14]καὶ οὐκ ἐβόησαν πρός με αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἀλλ᾽ ἢ ὠλόλυζον ἐν
ταῖς κοίταις αὐτῶν· ἐπὶ σίτῳ καὶ οἴνῳ κατετέμνοντο. ἐπαιδεύθη-
15 σαν ἐν ἐμοί, [15]κἀγὼ κατίσχυσα τοὺς βραχίονας αὐτῶν, καὶ εἰς ἐμὲ
16 ἐλογίσαντο πονηρά. [16]ἀπεστράφησαν εἰς οὐθέν, ἐγένοντο ὡς τόξον
ἐντεταμένον· πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν δι᾽ ἀπαι-
δευσίαν γλώσσης αὐτῶν· οὗτος ὁ φαυλισμὸς αὐτῶν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.
8 [1]Εἰς κόλπον αὐτῶν ὡς γῆ, ὡς ἀετὸς ἐπ᾽ οἶκον κυρίου, ἀνθ᾽ ὧν
παρέβησαν τὴν διαθήκην μου καὶ κατὰ τοῦ νόμου μου ἠσέβησαν.
2 3 [2]ἐμὲ κεκράξονται Ὁ θεός, ἐγνώκαμέν σε. [3]ὅτι Ισραηλ ἀπεστρέψατο
4 ἀγαθά, ἐχθρὸν κατεδίωξαν. [4]ἑαυτοῖς ἐβασίλευσαν καὶ οὐ δι᾽ ἐμοῦ,
ἦρξαν καὶ οὐκ ἐγνώρισάν μοι· τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον
5 αὐτῶν ἐποίησαν ἑαυτοῖς εἴδωλα, ὅπως ἐξολεθρευθῶσιν. [5]ἀπότριψαι
τὸν μόσχον σου, Σαμάρεια· παρωξύνθη ὁ θυμός μου ἐπ᾽ αὐτούς·
6 ἕως τίνος οὐ μὴ δύνωνται καθαρισθῆναι [6]ἐν τῷ Ισραηλ; καὶ αὐτὸ
τέκτων ἐποίησεν, καὶ οὐ θεός ἐστιν· διότι πλανῶν ἦν ὁ μόσχος
7 σου, Σαμάρεια. [7]ὅτι ἀνεμόφθορα ἔσπειραν, καὶ ἡ καταστροφὴ αὐ-
τῶν ἐκδέξεται αὐτά· δράγμα οὐκ ἔχον ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι ἄλευρον·
8 ἐὰν δὲ καὶ ποιήσῃ, ἀλλότριοι καταφάγονται αὐτό. [8]κατεπόθη Ισραηλ,
9 νῦν ἐγένετο ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὡς σκεῦος ἄχρηστον. [9]ὅτι αὐτοὶ ἀν-
έβησαν εἰς Ἀσσυρίους· ἀνέθαλεν καθ᾽ ἑαυτὸν Εφραιμ, δῶρα ἠγά-
10 πησαν· [10]διὰ τοῦτο παραδοθήσονται ἐν τοῖς ἔθνεσιν. νῦν εἰσδέ-
ξομαι αὐτούς, καὶ κοπάσουσιν μικρὸν τοῦ χρίειν βασιλέα καὶ ἄρ-
11 χοντας. [11]ὅτι ἐπλήθυνεν Εφραιμ θυσιαστήρια, εἰς ἁμαρτίας ἐγένοντο
12 αὐτῷ θυσιαστήρια ἠγαπημένα. [12]καταγράψω αὐτῷ πλῆθος καὶ τὰ
νόμιμα αὐτοῦ, εἰς ἀλλότρια ἐλογίσθησαν θυσιαστήρια τὰ ἠγαπημένα.
13 [13]διότι ἐὰν θύσωσιν θυσίαν καὶ φάγωσιν κρέα, κύριος οὐ προσδέ-
ξεται αὐτά· νῦν μνησθήσεται τὰς ἀδικίας αὐτῶν καὶ ἐκδικήσει τὰς

9 επεγνω A] επ > BQ*LC* || **15** και > A† || **16** εντεταμ.] ου τεταμ. *L*
8 1 ησεβησαν > B*† || **5** παροξυνθη B*† || **7** ανεμοφθορια A† | fin. αυτο] -τα B**C*† || **9** ηγαπησεν A*LC* || **10** παρεδοθησαν AQ[c]† | κοπιασουσιν A**C* | μικρον > A† || **11** αμαρτιαν AQ | ηγαπημενα] pr. τα AV†: cf. 12 fin. || **12** αυτου] μου B*†

ἁμαρτίας αὐτῶν· αὐτοὶ εἰς Αἴγυπτον ἀπέστρεψαν καὶ ἐν Ἀσσυ-
ρίοις ἀκάθαρτα φάγονται. [14]καὶ ἐπελάθετο Ισραηλ τοῦ ποιήσαντος 14
αὐτὸν καὶ ᾠκοδόμησαν τεμένη, καὶ Ιουδας ἐπλήθυνεν πόλεις τε-
τειχισμένας· καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ, καὶ κατα-
φάγεται τὰ θεμέλια αὐτῶν.

[1]Μὴ χαῖρε, Ισραηλ, μηδὲ εὐφραίνου καθὼς οἱ λαοί· διότι ἐπόρ- 9
νευσας ἀπὸ τοῦ θεοῦ σου, ἠγάπησας δόματα ἐπὶ πάντα ἅλωνα σί-
του. [2]ἅλων καὶ ληνὸς οὐκ ἔγνω αὐτούς, καὶ ὁ οἶνος ἐψεύσατο 2
αὐτούς. [3]οὐ κατῴκησαν ἐν τῇ γῇ τοῦ κυρίου· κατῴκησεν Εφραιμ 3
εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐν Ἀσσυρίοις ἀκάθαρτα φάγονται. [4]οὐκ ἔσπεισαν 4
τῷ κυρίῳ οἶνον καὶ οὐχ ἥδυναν αὐτῷ· αἱ θυσίαι αὐτῶν ὡς ἄρτος
πένθους αὐτοῖς, πάντες οἱ ἔσθοντες αὐτὰ μιανθήσονται, διότι οἱ
ἄρτοι αὐτῶν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐκ εἰσελεύσονται εἰς τὸν οἶκον
κυρίου. [5]τί ποιήσετε ἐν ἡμέρᾳ πανηγύρεως καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς 5
τοῦ κυρίου; [6]διὰ τοῦτο ἰδοὺ πορεύσονται ἐκ ταλαιπωρίας Αἰγύ- 6
πτου, καὶ ἐκδέξεται αὐτοὺς Μέμφις, καὶ θάψει αὐτοὺς Μαχμας· τὸ
ἀργύριον αὐτῶν ὄλεθρος κληρονομήσει, ἄκανθαι ἐν τοῖς σκηνώ-
μασιν αὐτῶν. [7]ἥκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἐκδικήσεως, ἥκασιν αἱ ἡμέραι 7
τῆς ἀνταποδόσεώς σου, καὶ κακωθήσεται Ισραηλ ὥσπερ ὁ προ-
φήτης ὁ παρεξεστηκώς, ἄνθρωπος ὁ πνευματοφόρος· ὑπὸ τοῦ
πλήθους τῶν ἀδικιῶν σου ἐπληθύνθη μανία σου. [8]σκοπὸς Εφραιμ 8
μετὰ θεοῦ· προφήτης, παγὶς σκολιὰ ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ·
μανίαν ἐν οἴκῳ κυρίου κατέπηξαν. [9]ἐφθάρησαν κατὰ τὰς ἡμέρας 9
τοῦ βουνοῦ· μνησθήσεται ἀδικίας αὐτοῦ, ἐκδικήσει ἁμαρτίας αὐτοῦ.

[10]Ὡς σταφυλὴν ἐν ἐρήμῳ εὗρον τὸν Ισραηλ καὶ ὡς σκοπὸν ἐν 10
συκῇ πρόιμον εἶδον πατέρας αὐτῶν· αὐτοὶ εἰσῆλθον πρὸς τὸν
Βεελφεγωρ καὶ ἀπηλλοτριώθησαν εἰς αἰσχύνην, καὶ ἐγένοντο οἱ
ἠγαπημένοι ὡς οἱ ἐβδελυγμένοι. [11]Εφραιμ ὡς ὄρνεον ἐξεπετάσθη, 11
αἱ δόξαι αὐτῶν ἐκ τόκων καὶ ὠδίνων καὶ συλλήμψεων· [12]διότι 12
καὶ ἐὰν ἐκθρέψωσιν τὰ τέκνα αὐτῶν, ἀτεκνωθήσονται ἐξ ἀνθρώ-
πων· διότι καὶ οὐαὶ αὐτοῖς ἐστιν, σάρξ μου ἐξ αὐτῶν. [13]Εφραιμ, 13
ὃν τρόπον εἶδον, εἰς θήραν παρέστησαν τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ Ε-
φραιμ τοῦ ἐξαγαγεῖν εἰς ἀποκέντησιν τὰ τέκνα αὐτοῦ. [14]δὸς αὐτοῖς, 14
κύριε· τί δώσεις αὐτοῖς; δὸς αὐτοῖς μήτραν ἀτεκνοῦσαν καὶ μα-
στοὺς ξηρούς. [15]πᾶσαι αἱ κακίαι αὐτῶν εἰς Γαλγαλ, ὅτι ἐκεῖ αὐτοὺς 15
ἐμίσησα· διὰ τὰς κακίας τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν ἐκ τοῦ οἴκου

13 αυτοι] + δε A || **14** fin. αυτων] -του A*C*

9 2 ο > A**C* || **3** εις AQ] > B*LC* || **4** ηδυναν] -ναντο A† | τον > A || **5** ημερα bis] -ραις 1⁰ B†, 2⁰ A || **6** πορευσονται] σ > B | κληρονομ.] + αυτο B *LC* (in *O* sub ※) | αυτων ult. > B*† || **7** εκδικησ.] + σου A*L* | μανια] μνεια A† || **8** κυριου] θεου B*LC* (+ αυτου *L*†) || **9** αυτου bis] -των B*LC* || **10** πρωιμον AB^c | οι ηγαπημ. ως οι(> A) εβδελυγμ.] οι εβδελ. ως οι ηγαπ. B*C*(*L* dub.) || **13** ειδον > B† || **14** δος αυτοις 2⁰ > B || **15** εις] εν BQ*LC*

μου ἐκβαλῶ αὐτούς, οὐ μὴ προσθήσω τοῦ ἀγαπῆσαι αὐτούς· πάν-
16 τες οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἀπειθοῦντες. [16]ἐπόνεσεν Εφραιμ, τὰς ῥίζας
αὐτοῦ ἐξηράνθη, καρπὸν οὐκέτι μὴ ἐνέγκῃ· διότι καὶ ἐὰν γεννήσω-
17 σιν, ἀποκτενῶ τὰ ἐπιθυμήματα κοιλίας αὐτῶν. [17]ἀπώσεται αὐτοὺς ὁ
θεός, ὅτι οὐκ εἰσήκουσαν αὐτοῦ, καὶ ἔσονται πλανῆται ἐν τοῖς ἔθνεσιν.
10 [1]Ἄμπελος εὐκληματοῦσα Ισραηλ, ὁ καρπὸς αὐτῆς εὐθηνῶν· κατὰ
τὸ πλῆθος τῶν καρπῶν αὐτοῦ ἐπλήθυνεν τὰ θυσιαστήρια, κατὰ τὰ
2 ἀγαθὰ τῆς γῆς αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν στήλας. [2]ἐμέρισαν καρδίας αὐ-
τῶν, νῦν ἀφανισθήσονται· αὐτὸς κατασκάψει τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν,
3 ταλαιπωρήσουσιν αἱ στῆλαι αὐτῶν. [3]διότι νῦν ἐροῦσιν Οὐκ ἔστιν
βασιλεὺς ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἐφοβήθημεν τὸν κύριον, ὁ δὲ βασιλεὺς τί
4 ποιήσει ἡμῖν; [4]λαλῶν ῥήματα προφάσεις ψευδεῖς διαθήσεται διαθή-
5 κην· ἀνατελεῖ ὡς ἄγρωστις κρίμα ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ. [5]τῷ μόσχῳ
τοῦ οἴκου Ων παροικήσουσιν οἱ κατοικοῦντες Σαμάρειαν, ὅτι ἐπέν-
θησεν ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν· καὶ καθὼς παρεπίκραναν αὐτόν,
6 ἐπιχαροῦνται ἐπὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ, ὅτι μετῳκίσθη ἀπ' αὐτοῦ. [6]καὶ
αὐτὸν εἰς Ἀσσυρίους δήσαντες ἀπήνεγκαν ξένια τῷ βασιλεῖ Ιαριμ·
ἐν δόματι Εφραιμ δέξεται, καὶ αἰσχυνθήσεται Ισραηλ ἐν τῇ βουλῇ
7 αὐτοῦ. [7]ἀπέρριψεν Σαμάρεια βασιλέα αὐτῆς ὡς φρύγανον ἐπὶ προσ-
8 ώπου ὕδατος. [8]καὶ ἐξαρθήσονται βωμοὶ Ων, ἁμαρτήματα τοῦ Ισ-
ραηλ· ἄκανθαι καὶ τρίβολοι ἀναβήσονται ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν·
καὶ ἐροῦσιν τοῖς ὄρεσιν Καλύψατε ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς Πέσατε
ἐφ' ἡμᾶς.
9 [9]Ἀφ' οὗ οἱ βουνοί, ἥμαρτεν Ισραηλ, ἐκεῖ ἔστησαν· οὐ μὴ κατα-
10 λάβῃ αὐτοὺς ἐν τῷ βουνῷ πόλεμος ἐπὶ τὰ τέκνα ἀδικίας; [10]ἦλθεν
παιδεῦσαι αὐτούς, καὶ συναχθήσονται ἐπ' αὐτοὺς λαοὶ ἐν τῷ παιδεύ-
11 εσθαι αὐτοὺς ἐν ταῖς δυσὶν ἀδικίαις αὐτῶν. [11]Εφραιμ δάμαλις δε-
διδαγμένη ἀγαπᾶν νεῖκος, ἐγὼ δὲ ἐπελεύσομαι ἐπὶ τὸ κάλλιστον τοῦ
τραχήλου αὐτῆς· ἐπιβιβῶ Εφραιμ καὶ παρασιωπήσομαι Ιουδαν, ἐν-
12 ισχύσει αὐτῷ Ιακωβ. [12]σπείρατε ἑαυτοῖς εἰς δικαιοσύνην, τρυγήσατε
εἰς καρπὸν ζωῆς, φωτίσατε ἑαυτοῖς φῶς γνώσεως, ἐκζητήσατε τὸν
13 κύριον ἕως τοῦ ἐλθεῖν γενήματα δικαιοσύνης ὑμῖν. [13]ἵνα τί παρ-
εσιωπήσατε ἀσέβειαν καὶ τὰς ἀδικίας αὐτῆς ἐτρυγήσατε, ἐφάγετε καρ-
πὸν ψευδῆ; ὅτι ἤλπισας ἐν τοῖς ἅρμασίν σου, ἐν πλήθει δυνάμεώς
14 σου. [14]καὶ ἐξαναστήσεται ἀπώλεια ἐν τῷ λαῷ σου, καὶ πάντα τὰ
περιτετειχισμένα σου οἰχήσεται· ὡς ἄρχων Σαλαμαν ἐκ τοῦ οἴκου

17 πλανηται] pr. ως A†

10 1 αυτης ευθηνων] tr. B*LC* | αυτου 1^0] -της BQ, -των A*† | τα 1^0 > B*LC* | κατα 2^0] pr. και A || 4 ανετελει (sic) A† || 5 οι > B† | οτι 1^0] δια τουτο A† | ο AQ*L*] > B*C* || 7 βασιλεα] pr. τον A | προσωπον A || 8 καλυψατε ... πεσατε(A*L* -σετε) εφ] tr. A† || 9 τα BQ*C*] > A*L* || 10 ηλθεν > B† || 11 και AQ] > B*LC* || 12 τρυγησ.] + εαυτοις A† | υμιν] ημ. B || 13 τοις > A | αρμασιν] αμαρτημασιν B† || 14 οικησεται A†

Ιεροβααλ ἐν ἡμέραις πολέμου μητέρα ἐπὶ τέκνοις ἠδάφισαν. [15]οὕτως 15
ποιήσω ὑμῖν, οἶκος τοῦ Ισραηλ, ἀπὸ προσώπου κακιῶν ὑμῶν·
ὄρθρου ἀπερρίφησαν, ἀπερρίφη βασιλεὺς Ισραηλ.

[1]Διότι νήπιος Ισραηλ, καὶ ἐγὼ ἠγάπησα αὐτὸν καὶ ἐξ Αἰγύπτου 11
μετεκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ. [2]καθὼς μετεκάλεσα αὐτούς, οὕτως 2
ἀπῴχοντο ἐκ προσώπου μου· αὐτοὶ τοῖς Βααλιμ ἔθυον καὶ τοῖς
γλυπτοῖς ἐθυμίων. [3]καὶ ἐγὼ συνεπόδισα τὸν Εφραιμ, ἀνέλαβον αὐ- 3
τὸν ἐπὶ τὸν βραχίονά μου, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι ἴαμαι αὐτούς. [4]ἐν 4
διαφθορᾷ ἀνθρώπων ἐξέτεινα αὐτοὺς ἐν δεσμοῖς ἀγαπήσεώς μου
καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς ῥαπίζων ἄνθρωπος ἐπὶ τὰς σιαγόνας αὐτοῦ·
καὶ ἐπιβλέψομαι πρὸς αὐτόν, δυνήσομαι αὐτῷ. [5]κατῴκησεν Εφραιμ 5
ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ Ασσουρ αὐτὸς βασιλεὺς αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἠθέλησεν
ἐπιστρέψαι. [6]καὶ ἠσθένησεν ῥομφαία ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ καὶ 6
κατέπαυσεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ φάγονται ἐκ τῶν διαβουλίων
αὐτῶν. [7]καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐπικρεμάμενος ἐκ τῆς κατοικίας αὐτοῦ, 7
καὶ ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ τίμια αὐτοῦ θυμωθήσεται, καὶ οὐ μὴ ὑψώσῃ
αὐτόν. [8]τί σε διαθῶ, Εφραιμ; ὑπερασπιῶ σου, Ισραηλ; τί σε διαθῶ; 8
ὡς Αδαμα θήσομαί σε καὶ ὡς Σεβωιμ; μετεστράφη ἡ καρδία μου
ἐν τῷ αὐτῷ, συνεταράχθη ἡ μεταμέλειά μου. [9]οὐ μὴ ποιήσω κατὰ 9
τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου, οὐ μὴ ἐγκαταλίπω τοῦ ἐξαλειφθῆναι τὸν
Εφραιμ· διότι θεὸς ἐγώ εἰμι καὶ οὐκ ἄνθρωπος· ἐν σοὶ ἅγιος, καὶ
οὐκ εἰσελεύσομαι εἰς πόλιν. [10]ὀπίσω κυρίου πορεύσομαι· ὡς λέων 10
ἐρεύξεται, ὅτι αὐτὸς ὠρύσεται, καὶ ἐκστήσονται τέκνα ὑδάτων.
[11]καὶ ἐκστήσονται ὡς ὄρνεον ἐξ Αἰγύπτου καὶ ὡς περιστερὰ ἐκ γῆς 11
Ἀσσυρίων· καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν,
λέγει κύριος.

[1]Ἐκύκλωσέν με ἐν ψεύδει Εφραιμ καὶ ἐν ἀσεβείαις οἶκος Ισραηλ 12
καὶ Ιουδα. νῦν ἔγνω αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ λαὸς ἅγιος κεκλήσεται
θεοῦ. [2]ὁ δὲ Εφραιμ πονηρὸν πνεῦμα, ἐδίωξεν καύσωνα ὅλην τὴν 2
ἡμέραν· κενὰ καὶ μάταια ἐπλήθυνεν καὶ διαθήκην μετὰ Ἀσσυρίων
διέθετο, καὶ ἔλαιον εἰς Αἴγυπτον ἐνεπορεύετο. [3]καὶ κρίσις τῷ κυρίῳ 3
πρὸς Ιουδαν τοῦ ἐκδικῆσαι τὸν Ιακωβ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ
κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ. [4]ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐ- 4
πτέρνισεν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἐν κόποις αὐτοῦ ἐνίσχυσεν πρὸς
θεὸν [5]καὶ ἐνίσχυσεν μετὰ ἀγγέλου καὶ ἠδυνάσθη· ἔκλαυσαν καὶ 5

14 ιεροβααλ AQ[c]] -βοαμ BQ*, -βοαλ *C*, αρβεηλ *L* || 15 κακιων] pr. αδικιας B† | ισραηλ ult.] pr. του A†

11 1 διοτι] οτι B†: sic α′σ′θ′ | ηγαπηκα A† || 2 μετεκαλεσα] -σατο A || 4 εσομαι] pr. εγω A† || 7 και ο 2[0]] ο δε A† || 8 διαθω 1[0]] -θωμαι B† || 11 και 1[0] AQ*L*] > B*C* | εκπτησονται A(B* dub.)

12 1 ασεβειαις A(-ας)Q*C*] ις > B*L* | οικου A† | κεκλησεται (cf. Exod. 12 16 A. Leu. 13 45)] κληθησεται A, κεκληται *L*† || 3 ιουδαν] pr. τον A† | ανταποδωσει] αντ > B† || 4 θεον] pr. τον A†

ἐδεήθησάν μου, ἐν τῷ οἴκῳ Ων εὕροσάν με, καὶ ἐκεῖ ἐλαλήθη πρὸς
6 αὐτόν. [6]ὁ δὲ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἔσται μνημόσυνον
7 αὐτοῦ. [7]καὶ σὺ ἐν θεῷ σου ἐπιστρέψεις· ἔλεον καὶ κρίμα φυλάσ-
σου καὶ ἔγγιζε πρὸς τὸν θεόν σου διὰ παντός.
8 [8]Χανααν ἐν χειρὶ αὐτοῦ ζυγὸς ἀδικίας, καταδυναστεύειν ἠγάπησε.
9 [9]καὶ εἶπεν Εφραιμ Πλὴν πεπλούτηκα, εὕρηκα ἀναψυχὴν ἐμαυτῷ.
πάντες οἱ πόνοι αὐτοῦ οὐχ εὑρεθήσονται αὐτῷ δι᾽ ἀδικίας, ἃς ἥμαρ-
10 τεν. [10]ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
11 ἔτι κατοικιῶ σε ἐν σκηναῖς καθὼς ἡμέρᾳ ἑορτῆς. [11]καὶ λαλήσω
πρὸς προφήτας, καὶ ἐγὼ ὁράσεις ἐπλήθυνα καὶ ἐν χερσὶν προφη-
12 τῶν ὡμοιώθην. [12]εἰ μὴ Γαλααδ ἔστιν· ἄρα ψευδεῖς ἦσαν ἐν Γαλγαλ
ἄρχοντες θυσιάζοντες, καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν ὡς χελῶναι ἐπὶ
13 χέρσον ἀγροῦ. [13]καὶ ἀνεχώρησεν Ιακωβ εἰς πεδίον Συρίας, καὶ ἐδού-
14 λευσεν Ισραηλ ἐν γυναικὶ καὶ ἐν γυναικὶ ἐφυλάξατο. [14]καὶ ἐν προ-
φήτῃ ἀνήγαγεν κύριος τὸν Ισραηλ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἐν προφήτῃ
15 διεφυλάχθη. [15]ἐθύμωσεν Εφραιμ καὶ παρώργισεν, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ
ἐπ᾽ αὐτὸν ἐκχυθήσεται, καὶ τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ ἀνταποδώσει
αὐτῷ κύριος.
13 [1]Κατὰ τὸν λόγον Εφραιμ δικαιώματα αὐτὸς ἔλαβεν ἐν τῷ Ισ-
2 ραηλ καὶ ἔθετο αὐτὰ τῇ Βααλ καὶ ἀπέθανεν. [2]καὶ προσέθετο τοῦ
ἁμαρτάνειν ἔτι, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα ἐκ τοῦ ἀργυρίου
αὐτῶν κατ᾽ εἰκόνα εἰδώλων, ἔργα τεκτόνων συντετελεσμένα αὐτοῖς·
3 αὐτοὶ λέγουσιν Θύσατε ἀνθρώπους, μόσχοι γὰρ ἐκλελοίπασιν. [3]διὰ
τοῦτο ἔσονται ὡς νεφέλη πρωινὴ καὶ ὡς δρόσος ὀρθρινὴ πορευο-
μένη, ὥσπερ χνοῦς ἀποφυσώμενος ἀφ᾽ ἅλωνος καὶ ὡς ἀτμὶς ἀπὸ
4 ἀκρίδων. [4]ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου στερεῶν οὐρανὸν καὶ κτίζων
γῆν, οὗ αἱ χεῖρες ἔκτισαν πᾶσαν τὴν στρατιὰν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
οὐ παρέδειξά σοι αὐτὰ τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω αὐτῶν· καὶ ἐγὼ
ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ θεὸν πλὴν ἐμοῦ οὐ γνώσῃ, καὶ
5 σῴζων οὐκ ἔστιν πάρεξ ἐμοῦ. [5]ἐγὼ ἐποίμαινόν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν
6 γῇ ἀοικήτῳ [6]κατὰ τὰς νομὰς αὐτῶν. καὶ ἐνεπλήσθησαν εἰς πλη-
σμονήν, καὶ ὑψώθησαν αἱ καρδίαι αὐτῶν· ἕνεκα τούτου ἐπελάθοντό
7 μου. [7]καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς πανθὴρ καὶ ὡς πάρδαλις κατὰ τὴν
8 ὁδὸν Ἀσσυρίων· [8]ἀπαντήσομαι αὐτοῖς ὡς ἄρκος ἀπορουμένη καὶ
διαρρήξω συγκλεισμὸν καρδίας αὐτῶν, καὶ καταφάγονται αὐτοὺς
9 ἐκεῖ σκύμνοι δρυμοῦ, θηρία ἀγροῦ διασπάσει αὐτούς. [9]τῇ διαφθορᾷ

5 ων *BLC* (cf. 4 15)] μου AQ | αυτον AQ*L*] -τους B*C* || 10 ημερα AQ] -ραι B*C*, εν -ραις *L* || 12 γαλγαλ *C*] γαλααδ BAQ, γαλγαλοις *L* || 14 εξ AQ] εκ γης B*LC*

13 2 προσεθετο AQ*C*] -θεντο B*L*p | ετι A] > BQ*LC* || 3 ωσπερ AQ] ως B *LC* | χνους] ν > A | απο ακριδων pau.] απο δακρυων B; εκ καπνοδοχης AQ = θ′; απο δακρυων καπνοδοχης *C*† || 4 στερεων] pr. ο A | ουρανον] pr. τον B† || 6 και 1º > A† || 8 καταφαγ.] κατα > A*C*

σου, Ισραηλ, τίς βοηθήσει; [10]ποῦ ὁ βασιλεύς σου οὗτος; καὶ δια- 10
σωσάτω σε ἐν πάσαις ταῖς πόλεσίν σου· κρινάτω σε ὃν εἶπας Δός
μοι βασιλέα καὶ ἄρχοντα. [11]καὶ ἔδωκά σοι βασιλέα ἐν ὀργῇ μου 11
καὶ ἔσχον ἐν τῷ θυμῷ μου [12]συστροφὴν ἀδικίας. Εφραιμ, ἐγκε- 12
κρυμμένη ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ. [13]ὠδῖνες ὡς τικτούσης ἥξουσιν αὐτῷ· 13
οὗτος ὁ υἱός σου οὐ φρόνιμος, διότι οὐ μὴ ὑποστῇ ἐν συντριβῇ
τέκνων. [14]ἐκ χειρὸς ᾅδου ῥύσομαι αὐτοὺς καὶ ἐκ θανάτου λυτρώ- 14
σομαι αὐτούς· ποῦ ἡ δίκη σου, θάνατε; ποῦ τὸ κέντρον σου, ᾅδη;
παράκλησις κέκρυπται ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου. [15]διότι οὗτος ἀνὰ μέσον 15
ἀδελφῶν διαστελεῖ. ἐπάξει ἄνεμον καύσωνα κύριος ἐκ τῆς ἐρήμου
ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ ἀναξηρανεῖ τὰς φλέβας αὐτοῦ, ἐξερημώσει τὰς πηγὰς
αὐτοῦ· αὐτὸς καταξηρανεῖ τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ
ἐπιθυμητὰ αὐτοῦ. [1]ἀφανισθήσεται Σαμάρεια, ὅτι ἀντέστη πρὸς τὸν 14
θεὸν αὐτῆς· ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται αὐτοί, καὶ τὰ ὑποτίτθια αὐτῶν
ἐδαφισθήσονται, καὶ αἱ ἐν γαστρὶ ἔχουσαι αὐτῶν διαρραγήσονται.
[2]Ἐπιστράφητι, Ισραηλ, πρὸς κύριον τὸν θεόν σου, διότι ἠσθέ- 2
νησας ἐν ταῖς ἀδικίαις σου. [3]λάβετε μεθ᾽ ἑαυτῶν λόγους καὶ ἐπι- 3
στράφητε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν· εἴπατε αὐτῷ ὅπως μὴ λά-
βητε ἀδικίαν καὶ λάβητε ἀγαθά, καὶ ἀνταποδώσομεν καρπὸν χειλέων
ἡμῶν. [4]Ασσουρ οὐ μὴ σώσῃ ἡμᾶς, ἐφ᾽ ἵππον οὐκ ἀναβησόμεθα· 4
οὐκέτι μὴ εἴπωμεν Θεοὶ ἡμῶν, τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ἡμῶν· ὁ
ἐν σοὶ ἐλεήσει ὀρφανόν. [5]ἰάσομαι τὰς κατοικίας αὐτῶν, ἀγαπήσω 5
αὐτοὺς ὁμολόγως, ὅτι ἀπέστρεψεν ἡ ὀργή μου ἀπ᾽ αὐτῶν. [6]ἔσομαι 6
ὡς δρόσος τῷ Ισραηλ, ἀνθήσει ὡς κρίνον καὶ βαλεῖ τὰς ῥίζας
αὐτοῦ ὡς ὁ Λίβανος· [7]πορεύσονται οἱ κλάδοι αὐτοῦ, καὶ ἔσται 7
ὡς ἐλαία κατάκαρπος, καὶ ἡ ὀσφρασία αὐτοῦ ὡς Λιβάνου· [8]ἐπι- 8
στρέψουσιν καὶ καθιοῦνται ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ, ζήσονται καὶ
μεθυσθήσονται σίτῳ· καὶ ἐξανθήσει ὡς ἄμπελος τὸ μνημόσυνον
αὐτοῦ, ὡς οἶνος Λιβάνου. [9]τῷ Εφραιμ, τί αὐτῷ ἔτι καὶ εἰδώλοις; 9
ἐγὼ ἐταπείνωσα αὐτόν, καὶ ἐγὼ κατισχύσω αὐτόν· ἐγὼ ὡς ἄρ-
κευθος πυκάζουσα, ἐξ ἐμοῦ ὁ καρπός σου εὕρηται. [10]τίς σοφὸς 10
καὶ συνήσει ταῦτα; ἢ συνετὸς καὶ ἐπιγνώσεται αὐτά; διότι εὐθεῖαι
αἱ ὁδοὶ τοῦ κυρίου, καὶ δίκαιοι πορεύσονται ἐν αὐταῖς, οἱ δὲ ἀσε-
βεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν αὐταῖς.

12 η > A | αμαρτια] αδικ(ε)ια A*L*p || 13 ως τικτ./ηξ. αυτω] tr. A† | ου 1^0 Q^cV†] ο rel. || 14 αυτους 1^0 > B† | και > A | απο] εξ A || 15 διαστελλει A | ανεμον καυσωνα AQ*L*] tr. B*C* | κυριος/εκ της ερ.] tr. A† | αυτος] ουτος A*LC*

14 3 λαβητε ult.] -βετε A || 4 σωσει A† | ιππων A*L* || 5 οτι] διοτι A | αποστρεψω A | η οργη *LC*] την οργην BAQ | αυτων ult.] -του B† || 6 init.] pr. και A | ο > A*L*p*C* || 8 ως paenult. > B*† | το > B† || 9 αυτω ετι] tr. A† | εγω 2^0 > B*C*†

Subscr. ωσηε α′ BA: cf. inscr.

ΑΜΩΣ

1 [1]Λόγοι Αμως, οἳ ἐγένοντο ἐν νακκαριμ ἐκ Θεκουε, οὓς
εἶδεν ὑπὲρ Ιερουσαλημ ἐν ἡμέραις Οζιου βασιλέως Ιουδα
καὶ ἐν ἡμέραις Ιεροβοαμ τοῦ Ιωας βασιλέως
Ισραηλ πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ σεισμοῦ.
2 [2]Καὶ εἶπεν Κύριος ἐκ Σιων ἐφθέγξατο καὶ ἐξ Ιερουσαλημ ἔδωκεν
φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπένθησαν αἱ νομαὶ τῶν ποιμένων, καὶ ἐξηράνθη
ἡ κορυφὴ τοῦ Καρμήλου.
3 [3]Καὶ εἶπεν κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Δαμασκοῦ καὶ ἐπὶ
ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἀνθ᾽ ὧν ἔπριζον πρίο-
4 σιν σιδηροῖς τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν ἐν Γαλααδ· [4]καὶ ἐξαπο-
στελῶ πῦρ εἰς τὸν οἶκον Αζαηλ, καὶ καταφάγεται θεμέλια υἱοῦ Αδερ·
5 [5]καὶ συντρίψω μοχλοὺς Δαμασκοῦ καὶ ἐξολεθρεύσω κατοικοῦντας
ἐκ πεδίου Ων καὶ κατακόψω φυλὴν ἐξ ἀνδρῶν Χαρραν, καὶ αἰχ-
μαλωτευθήσεται λαὸς Συρίας ἐπίκλητος, λέγει κύριος.
6 [6]Τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Γάζης καὶ ἐπὶ ταῖς
τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτούς, ἕνεκεν τοῦ αἰχμαλωτεῦσαι
αὐτοὺς αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμων τοῦ συγκλεῖσαι εἰς τὴν Ιδου-
7 μαίαν· [7]καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τείχη Γάζης, καὶ καταφάγεται
8 θεμέλια αὐτῆς· [8]καὶ ἐξολεθρεύσω κατοικοῦντας ἐξ Ἀζώτου, καὶ ἐξαρ-
θήσεται φυλὴ ἐξ Ἀσκαλῶνος, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ Ακκα-
ρων, καὶ ἀπολοῦνται οἱ κατάλοιποι τῶν ἀλλοφύλων, λέγει κύριος.
9 [9]Τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Τύρου καὶ ἐπὶ ταῖς
τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτήν, ἀνθ᾽ ὧν συνέκλεισαν αἰχ-
μαλωσίαν τοῦ Σαλωμων εἰς τὴν Ιδουμαίαν καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν
10 διαθήκης ἀδελφῶν· [10]καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τείχη Τύρου, καὶ
καταφάγεται θεμέλια αὐτῆς.
11 [11]Τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις τῆς Ιδουμαίας
καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτούς, ἕνεκα τοῦ
διῶξαι αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἐλυμήνατο μή-
τραν ἐπὶ γῆς καὶ ἥρπασεν εἰς μαρτύριον φρίκην αὐτοῦ καὶ τὸ ὅρ-
12 μημα αὐτοῦ ἐφύλαξεν εἰς νῖκος· [12]καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς Θαιμαν,
καὶ καταφάγεται θεμέλια τειχέων αὐτῆς.
13 [13]Τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Αμμων καὶ

Am.: BA. — de QW*LC* cf. Os.
Inscr. αμως β′ BA: cf. Os. inscr.
1 1 νακκαριμ Ra.] ν > BAQ: post εν; καριαθιαρ(ε)ιμ *LC* | εκ] εν B || 3 των εν γαλααδ BQW] των γαλααδιτων *L*: cf. 13; των γαλααδ A*C* || 5 αιχμαλωτισθησεται AQ || 8 κυριος] + κυριος *C*†: = 𝔐 || 9 ιδουμαιαν] ιουδαιαν B*A†: cf. 11 || 10 θεμελια A] pr. τα BQW*LC*: cf. 2 2 || 11 ιδουμαιας] ιουδαιας A*†: cf. 9 | τον] pr. εκαστος A† | μητραν] μητερα B*C*

ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἀνθ' ὧν ἀνέσχιζον
τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν Γαλααδιτῶν, ὅπως ἐμπλατύνωσιν τὰ
ὅρια αὐτῶν· [14]καὶ ἀνάψω πῦρ ἐπὶ τὰ τείχη Ραββα, καὶ καταφά- 14
γεται θεμέλια αὐτῆς μετὰ κραυγῆς ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, καὶ σεισθή-
σεται ἐν ἡμέρᾳ συντελείας αὐτῆς· [15]καὶ πορεύσονται οἱ βασιλεῖς 15
αὐτῆς ἐν αἰχμαλωσίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἐπὶ
τὸ αὐτό, λέγει κύριος.

[1]Τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Μωαβ καὶ ἐπὶ ταῖς 2
τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἀνθ' ὧν κατέκαυσαν τὰ
ὀστᾶ βασιλέως τῆς Ιδουμαίας εἰς κονίαν· [2]καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ 2
ἐπὶ Μωαβ, καὶ καταφάγεται θεμέλια τῶν πόλεων αὐτῆς, καὶ ἀπο-
θανεῖται ἐν ἀδυναμίᾳ Μωαβ μετὰ κραυγῆς καὶ μετὰ φωνῆς σάλπιγ-
γος· [3]καὶ ἐξολεθρεύσω κριτὴν ἐξ αὐτῆς, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας 3
αὐτῆς ἀποκτενῶ μετ' αὐτοῦ, λέγει κύριος.

[4]Τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Ιουδα καὶ 4
ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἕνεκα τοῦ ἀπώσα-
σθαι αὐτοὺς τὸν νόμον κυρίου καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ οὐκ ἐφυ-
λάξαντο καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς τὰ μάταια αὐτῶν, ἃ ἐποίησαν, οἷς
ἐξηκολούθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν ὀπίσω αὐτῶν· [5]καὶ ἐξαποστελῶ 5
πῦρ ἐπὶ Ιουδαν, καὶ καταφάγεται θεμέλια Ιερουσαλημ.

[6]Τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Ισραηλ καὶ ἐπὶ 6
ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἀνθ' ὧν ἀπέδοντο
ἀργυρίου δίκαιον καὶ πένητα ἕνεκεν ὑποδημάτων, [7]τὰ πατοῦντα ἐπὶ 7
τὸν χοῦν τῆς γῆς καὶ ἐκονδύλιζον εἰς κεφαλὰς πτωχῶν καὶ ὁδὸν
ταπεινῶν ἐξέκλιναν, καὶ υἱὸς καὶ πατὴρ αὐτοῦ εἰσεπορεύοντο πρὸς
τὴν αὐτὴν παιδίσκην, ὅπως βεβηλώσωσιν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ αὐτῶν,
[8]καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν δεσμεύοντες σχοινίοις παραπετάσματα ἐποίουν 8
ἐχόμενα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ οἶνον ἐκ συκοφαντιῶν ἔπινον ἐν τῷ
οἴκῳ τοῦ θεοῦ αὐτῶν. [9]ἐγὼ δὲ ἐξῆρα τὸν Αμορραῖον ἐκ προσώπου 9
αὐτῶν, οὗ ἦν καθὼς ὕψος κέδρου τὸ ὕψος αὐτοῦ καὶ ἰσχυρὸς ἦν
ὡς δρῦς, καὶ ἐξῆρα τὸν καρπὸν αὐτοῦ ἐπάνωθεν καὶ τὰς ῥίζας
αὐτοῦ ὑποκάτωθεν· [10]καὶ ἐγὼ ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ 10
περιήγαγον ὑμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη τοῦ κατακληρονο-
μῆσαι τὴν γῆν τῶν Αμορραίων· [11]καὶ ἔλαβον ἐκ τῶν υἱῶν ὑμῶν 11
εἰς προφήτας καὶ ἐκ τῶν νεανίσκων ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν· μὴ οὐκ
ἔστιν ταῦτα, υἱοὶ Ισραηλ; λέγει κύριος. [12]καὶ ἐποτίζετε τοὺς ἡγια- 12

13 αυτον (cf. 3 2 1. 6)] αυτους A*L*: cf. 6, 11 et 2 4 | fin. εαυτων B || 14 ημερα ult.] -ραις BQ || 15 πορ. οι βασ. αυτης] πορευσεται μελχομ *L*†: ex α′σ′

2 2 θεμελια] pr. τα B: cf. 1 10 | αυτης B*C*] -των A^rQ, -του *L*† || 3 τους αρχοντας > B† || 4 αυτον B*C*] -τους AQ*L*: cf. 1 13 | κυριου] pr. του BQ | ματαια] αιματα A*† || 7 τα πατουντα] των πατουντων *LC*(†) | βεβηλωσωσιν] -λωσιν BV† || 9 εξηρα 1^0] εξηγειρα A† | εξηρα 2^0 *L*] εξηρανα BAQW*C* | απανωθεν A†

σμένους οἶνον καὶ τοῖς προφήταις ἐνετέλλεσθε λέγοντες Οὐ μὴ προ-
13 φητεύσητε. [13]διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ κυλίω ὑποκάτω ὑμῶν, ὃν τρόπον
14 κυλίεται ἡ ἅμαξα ἡ γέμουσα καλάμης· [14]καὶ ἀπολεῖται φυγὴ ἐκ
δρομέως, καὶ ὁ κραταιὸς οὐ μὴ κρατήσῃ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, καὶ ὁ
15 μαχητὴς οὐ μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, [15]καὶ ὁ τοξότης οὐ μὴ
ὑποστῇ, καὶ ὁ ὀξὺς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ οὐ μὴ διασωθῇ, οὐδὲ ὁ ἱπ-
16 πεὺς οὐ μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, [16]καὶ εὑρήσει τὴν καρδίαν
αὐτοῦ ἐν δυναστείαις, ὁ γυμνὸς διώξεται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει
κύριος.
3 [1]Ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον, ὃν ἐλάλησεν κύριος ἐφ᾽ ὑμᾶς,
οἶκος Ισραηλ, καὶ κατὰ πάσης φυλῆς, ἧς ἀνήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύ-
2 πτου, λέγων [2]Πλὴν ὑμᾶς ἔγνων ἐκ πασῶν φυλῶν τῆς γῆς· διὰ
3 τοῦτο ἐκδικήσω ἐφ᾽ ὑμᾶς πάσας τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. [3]εἰ πορεύ-
4 σονται δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ καθόλου ἐὰν μὴ γνωρίσωσιν ἑαυτούς; [4]εἰ
ἐρεύξεται λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ θήραν οὐκ ἔχων; εἰ δώσει
σκύμνος φωνὴν αὐτοῦ ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ καθόλου ἐὰν μὴ ἁρ-
5 πάσῃ τι; [5]εἰ πεσεῖται ὄρνεον ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ ἰξευτοῦ; εἰ σχα-
6 σθήσεται παγὶς ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ τοῦ συλλαβεῖν τι; [6]εἰ φωνήσει
σάλπιγξ ἐν πόλει καὶ λαὸς οὐ πτοηθήσεται; εἰ ἔσται κακία ἐν πόλει
7 ἣν κύριος οὐκ ἐποίησεν; [7]διότι οὐ μὴ ποιήσῃ κύριος ὁ θεὸς πρᾶγ-
μα, ἐὰν μὴ ἀποκαλύψῃ παιδείαν αὐτοῦ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ
8 τοὺς προφήτας. [8]λέων ἐρεύξεται, καὶ τίς οὐ φοβηθήσεται; κύριος
ὁ θεὸς ἐλάλησεν, καὶ τίς οὐ προφητεύσει;
9 [9]Ἀπαγγείλατε χώραις ἐν Ἀσσυρίοις καὶ ἐπὶ τὰς χώρας τῆς Αἰ-
γύπτου καὶ εἴπατε Συνάχθητε ἐπὶ τὸ ὄρος Σαμαρείας καὶ ἴδετε θαυ-
μαστὰ πολλὰ ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ τὴν καταδυναστείαν τὴν ἐν αὐτῇ·
10 [10]καὶ οὐκ ἔγνω ἃ ἔσται ἐναντίον αὐτῆς, λέγει κύριος, οἱ θησαυρί-
11 ζοντες ἀδικίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν. [11]διὰ τοῦτο
τάδε λέγει κύριος ὁ θεός Τύρος, κυκλόθεν ἡ γῆ σου ἐρημωθήσεται,
καὶ κατάξει ἐκ σοῦ ἰσχύν σου, καὶ διαρπαγήσονται αἱ χῶραί σου.
12 [12]τάδε λέγει κύριος Ὃν τρόπον ὅταν ἐκσπάσῃ ὁ ποιμὴν ἐκ στό-
ματος τοῦ λέοντος δύο σκέλη ἢ λοβὸν ὠτίου, οὕτως ἐκσπασθήσον-
ται οἱ υἱοὶ Ισραηλ οἱ κατοικοῦντες ἐν Σαμαρείᾳ κατέναντι φυλῆς
13 καὶ ἐν Δαμασκῷ ἱερεῖς. [13]ἀκούσατε καὶ ἐπιμαρτύρασθε τῷ οἴκῳ
14 Ιακωβ, λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, [14]διότι ἐν τῇ ἡμέρᾳ,

13 κυλιω] κωλυω A† || **14** ου ult. — fin. > Ar† | σωση] -σει BQ: item B in 15 || **16** ευρησει AQW(uid.)] ο κραταιος ου μη ευρη *L*, pr. ο κραταιος ου μη B† (Bc om. ου μη)

3 2 φυλων της γης mu.] pr. των AQ*C*, της > B† || **5** την γην] της γης A || **6** ου] + μη B† || **7** ποιησει BQ | αυτου 1^0 > BW† || **9** της αιγυπτου] της > A†, εν γη αιγυπτου *L*†, εν γη αιγυπτω *C* | την paenult. > B, την paenult. et ult. > *LC* || **10** εναντιον αυτης] εν αυτη A† || **12** φυλης] pr. της BV† | ιερεις: cf. Thack. p. 37 inf.

ὅταν ἐκδικῶ ἀσεβείας τοῦ Ισραηλ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ
θυσιαστήρια Βαιθηλ, καὶ κατασκαφήσεται τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστη-
ρίου καὶ πεσοῦνται ἐπὶ τὴν γῆν· 15 συγχεῶ καὶ πατάξω τὸν οἶκον 15
τὸν περίπτερον ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν θερινόν, καὶ ἀπολοῦνται οἶκοι
ἐλεφάντινοι, καὶ προστεθήσονται οἶκοι ἕτεροι πολλοί, λέγει κύριος.

1 Ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον, δαμάλεις τῆς Βασανίτιδος αἱ ἐν 4
τῷ ὄρει τῆς Σαμαρείας αἱ καταδυναστεύουσαι πτωχοὺς καὶ κατα-
πατοῦσαι πένητας αἱ λέγουσαι τοῖς κυρίοις αὐτῶν Ἐπίδοτε ἡμῖν
ὅπως πίωμεν· 2 ὀμνύει κύριος κατὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ Διότι ἰδοὺ 2
ἡμέραι ἔρχονται ἐφ' ὑμᾶς, καὶ λήμψονται ὑμᾶς ἐν ὅπλοις, καὶ τοὺς
μεθ' ὑμῶν εἰς λέβητας ὑποκαιομένους ἐμβαλοῦσιν ἔμπυροι λοιμοί,
3 καὶ ἐξενεχθήσεσθε γυμναὶ κατέναντι ἀλλήλων καὶ ἀπορριφήσεσθε 3
εἰς τὸ ὄρος τὸ Ρεμμαν, λέγει κύριος ὁ θεός.

4 Εἰσήλθατε εἰς Βαιθηλ καὶ ἠνομήσατε καὶ εἰς Γαλγαλα ἐπληθύ- 4
νατε τοῦ ἀσεβῆσαι καὶ ἠνέγκατε εἰς τὸ πρωὶ θυσίας ὑμῶν, εἰς τὴν
τριημερίαν τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν· 5 καὶ ἀνέγνωσαν ἔξω νόμον καὶ 5
ἐπεκαλέσαντο ὁμολογίας· ἀπαγγείλατε ὅτι ταῦτα ἠγάπησαν οἱ υἱοὶ
Ισραηλ, λέγει κύριος ὁ θεός. 6 καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν γομφιασμὸν 6
ὀδόντων ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ὑμῶν καὶ ἔνδειαν ἄρτων ἐν πᾶσι
τοῖς τόποις ὑμῶν· καὶ οὐκ ἐπεστρέψατε πρός με, λέγει κύριος.
7 καὶ ἐγὼ ἀνέσχον ἐξ ὑμῶν τὸν ὑετὸν πρὸ τριῶν μηνῶν τοῦ τρυ- 7
γήτου· καὶ βρέξω ἐπὶ πόλιν μίαν, ἐπὶ δὲ πόλιν μίαν οὐ βρέξω· μερὶς
μία βραχήσεται, καὶ μερίς, ἐφ' ἣν οὐ βρέξω ἐπ' αὐτήν, ξηρανθήσεται·
8 καὶ συναθροισθήσονται δύο καὶ τρεῖς πόλεις εἰς πόλιν μίαν τοῦ 8
πιεῖν ὕδωρ καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῶσιν· καὶ οὐκ ἐπεστρέψατε πρός με,
λέγει κύριος. 9 ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν πυρώσει καὶ ἐν ἰκτέρῳ· ἐπληθύνατε 9
κήπους ὑμῶν, ἀμπελῶνας ὑμῶν καὶ συκῶνας ὑμῶν καὶ ἐλαιῶνας
ὑμῶν κατέφαγεν ἡ κάμπη· καὶ οὐδ' ὧς ἐπεστρέψατε πρός με, λέγει
κύριος. 10 ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς θάνατον ἐν ὁδῷ Αἰγύπτου καὶ ἀπ- 10
έκτεινα ἐν ῥομφαίᾳ τοὺς νεανίσκους ὑμῶν μετὰ αἰχμαλωσίας ἵππων
σου καὶ ἀνήγαγον ἐν πυρὶ τὰς παρεμβολὰς ὑμῶν ἐν τῇ ὀργῇ μου·
καὶ οὐδ' ὧς ἐπεστρέψατε πρός με, λέγει κύριος. 11 κατέστρεψα ὑμᾶς, 11
καθὼς κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σοδομα καὶ Γομορρα, καὶ ἐγένεσθε ὡς
δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός· καὶ οὐδ' ὧς ἐπεστρέψατε πρός με,

14 εκδικω BW*L*] εκδικησω AQ*C* | ασεβειαν A† || 15 οικοι ετεροι] tr. B | κυριος > B†

4 1 πτωχους ... πενητας BW*LC*] tr. AQ || 2 διοτι] οτι A | υποκαιομ. εμβαλ. > AQ || 3 ρεμμαν AQ] ραμμαν W, ρομμαν B†, αρμανα *L*, ερμωνα *C*† | ο θεος > B*LC* || 4 ηνομησ. AQ*L*] ησεβησ. B*C* || 5 απαγγ.] αναγγ. B*C* || 6 πασι τοις τοποις] πασαις ταις πολεσιν A† || 7 επ αυτην AQ] > BW*LC* || 8 δυο] + πολεις A† | και ουκ (cf. 6)] και ουδ ως AQ: cf. 9. 10. 11 | επεστρεψατε (cf. 6. 9. 10. 11)] επεστραφητε B*LC* || 10 μου AQ*L*] υμων BW*C*

12 λέγει κύριος. [12]διὰ τοῦτο οὕτως ποιήσω σοι, Ισραηλ· πλὴν ὅτι
οὕτως ποιήσω σοι, ἑτοιμάζου τοῦ ἐπικαλεῖσθαι τὸν θεόν σου, Ισραηλ.
13 [13]διότι ἰδοὺ ἐγὼ στερεῶν βροντὴν καὶ κτίζων πνεῦμα καὶ ἀπαγ-
γέλλων εἰς ἀνθρώπους τὸν χριστὸν αὐτοῦ, ποιῶν ὄρθρον καὶ ὁμί-
χλην καὶ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὰ ὕψη τῆς γῆς· κύριος ὁ θεὸς ὁ παντο-
κράτωρ ὄνομα αὐτῷ.
5 [1]Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου τοῦτον, ὃν ἐγὼ λαμβάνω ἐφ᾽ ὑμᾶς
2 θρῆνον, οἶκος Ισραηλ [2]Ἔπεσεν οὐκέτι μὴ προσθῇ τοῦ ἀναστῆναι
παρθένος τοῦ Ισραηλ· ἔσφαλεν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῆς, οὐκ ἔστιν ὁ
3 ἀναστήσων αὐτήν. [3]διότι τάδε λέγει κύριος κύριος Ἡ πόλις, ἐξ ἧς
ἐξεπορεύοντο χίλιοι, ὑπολειφθήσονται ἑκατόν, καὶ ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο
4 ἑκατόν, ὑπολειφθήσονται δέκα τῷ οἴκῳ Ισραηλ. [4]διότι τάδε λέγει
5 κύριος πρὸς τὸν οἶκον Ισραηλ Ἐκζητήσατέ με καὶ ζήσεσθε· [5]καὶ
μὴ ἐκζητεῖτε Βαιθηλ καὶ εἰς Γαλγαλα μὴ εἰσπορεύεσθε καὶ ἐπὶ τὸ
φρέαρ τοῦ ὅρκου μὴ διαβαίνετε, ὅτι Γαλγαλα αἰχμαλωτευομένη αἰχ-
6 μαλωτευθήσεται, καὶ Βαιθηλ ἔσται ὡς οὐχ ὑπάρχουσα· [6]ἐκζητήσατε
τὸν κύριον καὶ ζήσατε, ὅπως μὴ ἀναλάμψῃ ὡς πῦρ ὁ οἶκος Ιωσηφ,
καὶ καταφάγεται αὐτόν, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων τῷ οἴκῳ Ισραηλ.
7 [7]κύριος ὁ ποιῶν εἰς ὕψος κρίμα καὶ δικαιοσύνην εἰς γῆν ἔθηκεν,
8 [8]ποιῶν πάντα καὶ μετασκευάζων καὶ ἐκτρέπων εἰς τὸ πρωὶ σκιὰν
θανάτου καὶ ἡμέραν εἰς νύκτα συσκοτάζων, ὁ προσκαλούμενος τὸ
ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, κύ-
9 ριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ· [9]ὁ διαιρῶν συντριμμὸν
10 ἐπ᾽ ἰσχὺν καὶ ταλαιπωρίαν ἐπὶ ὀχύρωμα ἐπάγων. [10]ἐμίσησαν ἐν
11 πύλαις ἐλέγχοντα καὶ λόγον ὅσιον ἐβδελύξαντο. [11]διὰ τοῦτο ἀνθ᾽
ὧν κατεκονδυλίζετε πτωχοὺς καὶ δῶρα ἐκλεκτὰ ἐδέξασθε παρ᾽ αὐ-
τῶν, οἴκους ξυστοὺς ᾠκοδομήσατε καὶ οὐ μὴ κατοικήσητε ἐν αὐτοῖς,
ἀμπελῶνας ἐπιθυμητοὺς ἐφυτεύσατε καὶ οὐ μὴ πίητε τὸν οἶνον ἐξ
12 αὐτῶν. [12]ὅτι ἔγνων πολλὰς ἀσεβείας ὑμῶν, καὶ ἰσχυραὶ αἱ ἁμαρτίαι
ὑμῶν, καταπατοῦντες δίκαιον, λαμβάνοντες ἀλλάγματα καὶ πένητας
13 ἐν πύλαις ἐκκλίνοντες. [13]διὰ τοῦτο ὁ συνίων ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ

13 ιδου εγω > B*†, εγω > *L*ᴾ*C* | ποιων] pr. ο B† | και ult. > B†

5 2 προσθη] -θησει(uel -ση) B*C*: cf. 7 8 | αυτης] -του B†, > A† || **3** διοτι] δια τουτο B† | εξεπορευοντο bis] εξ > A*C* || **5** διαβαινετε B*LC*] αναβ. AQW || **6** ζησατε] ζητε B*†, ζησετε A, ζησεσθε *L* | καταφαγη B*LC* || **7** κυριος Q*L*] + ο θεος A†, > B*C* || **8** ποιων AQW] pr. ο B*LC* | θανατου W*LC*] > BAQ | προσωπου AQ*L*] -πον B*C* | ο θεος ο παντοκρατωρ (cf. 27 4 13 etc.)] > B || **9** ο > A† || **11** κατεκονδυλιζετε *L* = 𝔐] -ζον BAQW*C*: ex 2 7 | πτωχους B*C*] εις κεφαλας πτωχων AQW: ex 2 7; πτωχον *L* = 𝔐 (*L*† etiam αυτου = 𝔐 pro αυτων 1^0) | ξυστους AQ*C*] ξεστ. B*L* | οικοδομησετε AW*L* | αμπ. επιθ. εφυτευσατε B*LC*] και αμπ. επιθ. φυτευσετε AQW | εξ BQW] > A*LC* || **12** καταπατουντες] -τουσαι BW: ex 4 1? uel ad αμαρτιαι praec. adapt.? | αλλαγματα] pr. αντ B

σιωπήσεται, ὅτι καιρὸς πονηρός ἐστιν. [14]ἐκζητήσατε τὸ καλὸν καὶ 14
μὴ τὸ πονηρόν, ὅπως ζήσητε· καὶ ἔσται οὕτως μεθ᾽ ὑμῶν κύριος
ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὃν τρόπον εἴπατε [15]Μεμισήκαμεν τὰ πονηρὰ 15
καὶ ἠγαπήκαμεν τὰ καλά· καὶ ἀποκαταστήσατε ἐν πύλαις κρίμα,
ὅπως ἐλεήσῃ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τοὺς περιλοίπους τοῦ
Ιωσηφ. [16]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ Ἐν 16
πάσαις πλατείαις κοπετός, καὶ ἐν πάσαις ὁδοῖς ῥηθήσεται Οὐαὶ
οὐαί· κληθήσεται γεωργὸς εἰς πένθος καὶ κοπετὸν καὶ εἰς εἰδότας
θρῆνον, [17]καὶ ἐν πάσαις ὁδοῖς κοπετός, διότι διελεύσομαι διὰ μέσου 17
σου, εἶπεν κύριος.

[18]Οὐαὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡμέραν κυρίου· ἵνα τί αὕτη ὑμῖν ἡ 18
ἡμέρα τοῦ κυρίου; καὶ αὐτή ἐστιν σκότος καὶ οὐ φῶς, [19]ὃν τρό- 19
πον ὅταν φύγῃ ἄνθρωπος ἐκ προσώπου τοῦ λέοντος καὶ ἐμπέσῃ
αὐτῷ ἡ ἄρκος, καὶ εἰσπηδήσῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀπερείσηται
τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τοῖχον καὶ δάκῃ αὐτὸν ὁ ὄφις. [20]οὐχὶ 20
σκότος ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου καὶ οὐ φῶς; καὶ γνόφος οὐκ ἔχων
φέγγος αὐτῇ. [21]μεμίσηκα ἀπῶσμαι ἑορτὰς ὑμῶν καὶ οὐ μὴ ὀσφρανθῶ 21
ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ὑμῶν· [22]διότι καὶ ἐὰν ἐνέγκητέ μοι ὁλοκαυ- 22
τώματα καὶ θυσίας ὑμῶν, οὐ προσδέξομαι αὐτά, καὶ σωτηρίου
ἐπιφανείας ὑμῶν οὐκ ἐπιβλέψομαι. [23]μετάστησον ἀπ᾽ ἐμοῦ ἦχον 23
ᾠδῶν σου, καὶ ψαλμὸν ὀργάνων σου οὐκ ἀκούσομαι· [24]καὶ κυλι- 24
σθήσεται ὡς ὕδωρ κρίμα καὶ δικαιοσύνη ὡς χειμάρρους ἄβατος.
[25]μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαρά- 25
κοντα ἔτη, οἶκος Ισραηλ; [26]καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολοχ 26
καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ραιφαν, τοὺς τύπους αὐτῶν, οὓς
ἐποιήσατε ἑαυτοῖς. [27]καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Δαμασκοῦ, λέγει 27
κύριος, ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ.

[1]Οὐαὶ τοῖς ἐξουθενοῦσιν Σιων καὶ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ τὸ ὄρος 6
Σαμαρείας· ἀπετρύγησαν ἀρχὰς ἐθνῶν, καὶ εἰσῆλθον αὐτοί. οἶκος
τοῦ Ισραηλ, [2]διάβητε πάντες καὶ ἴδετε καὶ διέλθατε ἐκεῖθεν εἰς 2
Εμαθ Ραββα καὶ κατάβητε ἐκεῖθεν εἰς Γεθ ἀλλοφύλων, τὰς κρατί-
στας ἐκ πασῶν τῶν βασιλειῶν τούτων, εἰ πλέονα τὰ ὅρια αὐτῶν
ἐστιν τῶν ὑμετέρων ὁρίων. [3]οἱ ἐρχόμενοι εἰς ἡμέραν κακήν, οἱ ἐγ- 3

13 πονηρων B† || 14 το 2^0 > B† || 15 το πονηρον et το καλον A† || 16 πασαις bis] 1^0 + ταις B*L*, 2^0 + ταις B | ειδοτας] ιδοντας A† || 17 διελευσομαι] δι > B, επελ. A† || 19 οταν AW] εαν BQ*LC* | φυγη] pr. εκ A*L* | απερεισηται BW*L*] -ση AQ*C* | επι] εις Q, προς A† | ο οφις *L*] ο > BAQW*C* || 21 οσφρανθω] + θυσιας BA || 22 και 1^0 AQW] > B*LC* | ολοκαυτ.] pr. τα A† | αυτα AQ] > B*LC* | σωτηριου] -ους B† || 25 εν τη ερημω > W | τεσσ. ετη / οικ. ισρ.] tr. A(†) | fin.] + λεγει κυριος AQ || 26 αυτων BW] > AQ*LC*

6 2 εμαθ] αιμαθ A*L*, ημαθ W, μαθ Q†, sed in 14 etiam AWQ εμαθ | βασιλεων A† || 3 ερχομενοι] ευχ. AQ

4 γίζοντες καὶ ἐφαπτόμενοι σαββάτων ψευδῶν, [4]οἱ καθεύδοντες ἐπὶ
κλινῶν ἐλεφαντίνων καὶ κατασπαταλῶντες ἐπὶ ταῖς στρωμναῖς αὐ-
τῶν καὶ ἔσθοντες ἐρίφους ἐκ ποιμνίων καὶ μοσχάρια ἐκ μέσου
5 βουκολίων γαλαθηνά, [5]οἱ ἐπικροτοῦντες πρὸς τὴν φωνὴν τῶν ὀρ-
6 γάνων ὡς ἑστῶτα ἐλογίσαντο καὶ οὐχ ὡς φεύγοντα· [6]οἱ πίνοντες
τὸν διυλισμένον οἶνον καὶ τὰ πρῶτα μύρα χριόμενοι καὶ οὐκ ἔπα-
7 σχον οὐδὲν ἐπὶ τῇ συντριβῇ Ιωσηφ. [7]διὰ τοῦτο νῦν αἰχμάλωτοι
ἔσονται ἀπ' ἀρχῆς δυναστῶν, καὶ ἐξαρθήσεται χρεμετισμὸς ἵππων
8 ἐξ Εφραιμ. [8]ὅτι ὤμοσεν κύριος καθ' ἑαυτοῦ Διότι βδελύσσομαι
ἐγὼ πᾶσαν τὴν ὕβριν Ιακωβ καὶ τὰς χώρας αὐτοῦ μεμίσηκα, καὶ
9 ἐξαρῶ πόλιν σὺν πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν· [9]καὶ ἔσται ἐὰν
ὑπολειφθῶσιν δέκα ἄνδρες ἐν οἰκίᾳ μιᾷ, καὶ ἀποθανοῦνται, καὶ ὑπο-
10 λειφθήσονται οἱ κατάλοιποι, [10]καὶ λήμψονται οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν καὶ
παραβιῶνται τοῦ ἐξενέγκαι τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ἐκ τοῦ οἴκου· καὶ ἐρεῖ
τοῖς προεστηκόσι τῆς οἰκίας Εἰ ἔτι ὑπάρχει παρὰ σοί; καὶ ἐρεῖ
Οὐκέτι· καὶ ἐρεῖ Σίγα, ἕνεκα τοῦ μὴ ὀνομάσαι τὸ ὄνομα κυρίου.
11 [11]διότι ἰδοὺ κύριος ἐντέλλεται καὶ πατάξει τὸν οἶκον τὸν μέγαν
12 θλάσμασιν καὶ τὸν οἶκον τὸν μικρὸν ῥάγμασιν. [12]εἰ διώξονται ἐν
πέτραις ἵπποι; εἰ παρασιωπήσονται ἐν θηλείαις; ὅτι ὑμεῖς ἐξεστρέ-
13 ψατε εἰς θυμὸν κρίμα καὶ καρπὸν δικαιοσύνης εἰς πικρίαν, [13]οἱ
εὐφραινόμενοι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ, οἱ λέγοντες Οὐκ ἐν τῇ ἰσχύι ἡμῶν
14 ἔσχομεν κέρατα; [14]διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπεγείρω ἐφ' ὑμᾶς, οἶκος τοῦ
Ισραηλ, ἔθνος, καὶ ἐκθλίψουσιν ὑμᾶς τοῦ μὴ εἰσελθεῖν εἰς Εμαθ
καὶ ἕως τοῦ χειμάρρου τῶν δυσμῶν.
7 [1]Οὕτως ἔδειξέν μοι κύριος καὶ ἰδοὺ ἐπιγονὴ ἀκρίδων ἐρχομένη
2 ἑωθινή, καὶ ἰδοὺ βροῦχος εἷς Γωγ ὁ βασιλεύς. [2]καὶ ἔσται ἐὰν συν-
τελέσῃ τοῦ καταφαγεῖν τὸν χόρτον τῆς γῆς, καὶ εἶπα Κύριε κύριε,
3 ἵλεως γενοῦ· τίς ἀναστήσει τὸν Ιακωβ; ὅτι ὀλιγοστός ἐστιν· [3]με-
τανόησον, κύριε, ἐπὶ τούτῳ. Καὶ τοῦτο οὐκ ἔσται, λέγει κύριος.
4 [4]Οὕτως ἔδειξέν μοι κύριος καὶ ἰδοὺ ἐκάλεσεν τὴν δίκην ἐν πυρὶ
κύριος, καὶ κατέφαγε τὴν ἄβυσσον τὴν πολλὴν καὶ κατέφαγεν τὴν
5 μερίδα. [5]καὶ εἶπα Κύριε κύριε, κόπασον δή· τίς ἀναστήσει τὸν
6 Ιακωβ; ὅτι ὀλιγοστός ἐστιν· [6]μετανόησον, κύριε, ἐπὶ τούτῳ. Καὶ
τοῦτο οὐ μὴ γένηται, λέγει κύριος.

4 μεσου > A || 5 εστωτα] εστηκοτα BV† || 8 οτι] διοτι W† | διοτι] οτι A† | αυτου] -των A || 9 ανδρες > BVW† | και 2º > A*L* | 10 οι οικειοι] + οι B† | παραβιωνται] οι παραβιωται A† || 11 ραγμασιν BQ] ρηγμ. A*LC* || 12 υμεις AQW(uid.)] > B*LC* || 14 οικος του ισρ. AQW(cf. 1)] του > B*LC*: cf. 3 1 5 1. 25 etc. | εθνος] + λεγει κυριος των δυναμεων BV†, pr. ※λεγει κυριος ο θεος των δυναμεων *O*, pr. φησι κυριος ο θεος στρατιων *LC* | εως] ως B†
7 1 κυριος] + ο θεος BV†, + κυριος *C*†: cf. 4 (bis). 6 || 4 κυριος 1º] + ο θεος A†, + κυριος *C*†: cf. 1 | κυριος 2º] + ο θεος *L*, + κυριος *C*†: cf. 1 | fin.] + κυριου B || 5 κυριε 2º > B || 6 κυριος] + ο θεος *L*†, + κυριος *C*†: cf. 1

[7]Οὕτως ἔδειξέν μοι κύριος καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἑστηκὼς ἐπὶ τείχους 7
ἀδαμαντίνου, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀδάμας. [8]καὶ εἶπεν κύριος πρός 8
με Τί σὺ ὁρᾷς, Αμως; καὶ εἶπα Ἀδάμαντα. καὶ εἶπεν κύριος πρός
με Ἰδοὺ ἐγὼ ἐντάσσω ἀδάμαντα ἐν μέσῳ λαοῦ μου Ισραηλ, οὐκ-
έτι μὴ προσθῶ τοῦ παρελθεῖν αὐτόν· [9]καὶ ἀφανισθήσονται βωμοὶ 9
τοῦ γέλωτος, καὶ αἱ τελεταὶ τοῦ Ισραηλ ἐξερημωθήσονται, καὶ ἀνα-
στήσομαι ἐπὶ τὸν οἶκον Ιεροβοαμ ἐν ῥομφαίᾳ.

[10]Καὶ ἐξαπέστειλεν Αμασιας ὁ ἱερεὺς Βαιθηλ πρὸς Ιεροβοαμ βασι- 10
λέα Ισραηλ λέγων Συστροφὰς ποιεῖται κατὰ σοῦ Αμως ἐν μέσῳ
οἴκου Ισραηλ· οὐ μὴ δύνηται ἡ γῆ ὑπενεγκεῖν ἅπαντας τοὺς λό-
γους αὐτοῦ· [11]διότι τάδε λέγει Αμως Ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσει Ιε- 11
ροβοαμ, ὁ δὲ Ισραηλ αἰχμάλωτος ἀχθήσεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ.
[12]καὶ εἶπεν Αμασιας πρὸς Αμως Ὁ ὁρῶν, βάδιζε ἐκχώρησον εἰς 12
γῆν Ιουδα καὶ ἐκεῖ καταβίου καὶ ἐκεῖ προφητεύσεις· [13]εἰς δὲ Βαι- 13
θηλ οὐκέτι μὴ προσθῇς τοῦ προφητεῦσαι, ὅτι ἁγίασμα βασιλέως
ἐστὶν καὶ οἶκος βασιλείας ἐστίν. [14]καὶ ἀπεκρίθη Αμως καὶ εἶπεν 14
πρὸς Αμασιαν Οὐκ ἤμην προφήτης ἐγὼ οὐδὲ υἱὸς προφήτου, ἀλλ'
ἢ αἰπόλος ἤμην καὶ κνίζων συκάμινα· [15]καὶ ἀνέλαβέν με κύριος 15
ἐκ τῶν προβάτων, καὶ εἶπεν κύριος πρός με Βάδιζε προφήτευσον
ἐπὶ τὸν λαόν μου Ισραηλ. [16]καὶ νῦν ἄκουε λόγον κυρίου Σὺ λέγεις 16
Μὴ προφήτευε ἐπὶ τὸν Ισραηλ καὶ οὐ μὴ ὀχλαγωγήσῃς ἐπὶ τὸν
οἶκον Ιακωβ· [17]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἡ γυνή σου ἐν τῇ 17
πόλει πορνεύσει, καὶ οἱ υἱοί σου καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐν ῥομφαίᾳ
πεσοῦνται, καὶ ἡ γῆ σου ἐν σχοινίῳ καταμετρηθήσεται, καὶ σὺ ἐν
γῇ ἀκαθάρτῳ τελευτήσεις, ὁ δὲ Ισραηλ αἰχμάλωτος ἀχθήσεται ἀπὸ
τῆς γῆς αὐτοῦ.

[1]Οὕτως ἔδειξέν μοι κύριος καὶ ἰδοὺ ἄγγος ἰξευτοῦ. [2]καὶ εἶπεν 8
Τί σὺ βλέπεις, Αμως; καὶ εἶπα Ἄγγος ἰξευτοῦ. καὶ εἶπεν κύριος
πρός με Ἥκει τὸ πέρας ἐπὶ τὸν λαόν μου Ισραηλ, οὐκέτι μὴ
προσθῶ τοῦ παρελθεῖν αὐτόν· [3]καὶ ὀλολύξει τὰ φατνώματα τοῦ 3
ναοῦ· ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, πολὺς ὁ πεπτωκὼς ἐν
παντὶ τόπῳ, ἐπιρρίψω σιωπήν.

[4]Ἀκούσατε δὴ ταῦτα, οἱ ἐκτρίβοντες εἰς τὸ πρωὶ πένητα καὶ 4

7 ανηρ > BQ || 8 εν μεσω] εις μεσον AQ | προσθω] -θησω AQ: cf. 13 5 2 || 9 εξερημωθ. AW] εξ > BQ*LC*, pr. και W† || 10 δυνηται] γεν. A† | απαντας AQW] παντας B*LC* || 12 εκχωρησον] + συ B*C*, pr. συ *L*† || 13 δε > A | ουκετι μη προσθης AQW] ουκετι προσθησεις B*LC*: cf. 8 8 2 || 14 και ult. BW] > AQ*LC* || 15 προβατων] προφητων B† | ισραηλ] pr. τον A || 16 οχλαγωγησης] -σεις B^r, -γωγει *L*†

8 1 κυριος] + κυριος B*C* | ιξευτου ⌒ 2 ιξευτου W*C* || 2 βλεπεις] ορας A | ουκετι μη προσθω] ου προσθησω ετι B*C*: cf. 7 13 || 3 εκεινη / τη ημ. BW*L*] tr. AQ*C*: cf. Os. 2 18 | κυριος] + κυριος BV*C*†: cf. 9 || 4 και > A†

5 καταδυναστεύοντες πτωχοὺς ἀπὸ τῆς γῆς, 5 οἱ λέγοντες Πότε διελεύ-
σεται ὁ μὴν καὶ ἐμπολήσομεν καὶ τὰ σάββατα καὶ ἀνοίξομεν θη-
σαυροὺς τοῦ ποιῆσαι μικρὸν μέτρον καὶ τοῦ μεγαλῦναι στάθμια
6 καὶ ποιῆσαι ζυγὸν ἄδικον 6 τοῦ κτᾶσθαι ἐν ἀργυρίῳ πτωχοὺς καὶ
ταπεινὸν ἀντὶ ὑποδημάτων καὶ ἀπὸ παντὸς γενήματος ἐμπορευ-
7 σόμεθα; 7 ὀμνύει κύριος καθ᾽ ὑπερηφανίας Ιακωβ Εἰ ἐπιλησθήσε-
8 ται εἰς νῖκος πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν. 8 καὶ ἐπὶ τούτοις οὐ ταραχθή-
σεται ἡ γῆ, καὶ πενθήσει πᾶς ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀναβήσεται
9 ὡς ποταμὸς συντέλεια καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς Αἰγύπτου. 9 καὶ
ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος ὁ θεός, καὶ δύσεται ὁ ἥλιος
10 μεσημβρίας, καὶ συσκοτάσει ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ἡμέρᾳ τὸ φῶς· 10 καὶ
μεταστρέψω τὰς ἑορτὰς ὑμῶν εἰς πένθος καὶ πάσας τὰς ᾠδὰς
ὑμῶν εἰς θρῆνον καὶ ἀναβιβῶ ἐπὶ πᾶσαν ὀσφὺν σάκκον καὶ ἐπὶ
πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα καὶ θήσομαι αὐτὸν ὡς πένθος ἀγαπη-
11 τοῦ καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ ὡς ἡμέραν ὀδύνης. 11 ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχον-
ται, λέγει κύριος, καὶ ἐξαποστελῶ λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, οὐ λιμὸν ἄρ-
του οὐδὲ δίψαν ὕδατος, ἀλλὰ λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι λόγον κυρίου·
12 12 καὶ σαλευθήσονται ὕδατα ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ βορρᾶ ἕως
ἀνατολῶν περιδραμοῦνται ζητοῦντες τὸν λόγον κυρίου καὶ οὐ μὴ
13 εὕρωσιν. 13 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκλείψουσιν αἱ παρθένοι αἱ καλαὶ
14 καὶ οἱ νεανίσκοι ἐν δίψει 14 οἱ ὀμνύοντες κατὰ τοῦ ἱλασμοῦ Σαμα-
ρείας καὶ οἱ λέγοντες Ζῇ ὁ θεός σου, Δαν, καὶ Ζῇ ὁ θεός σου,
Βηρσαβεε· καὶ πεσοῦνται καὶ οὐ μὴ ἀναστῶσιν ἔτι.
9 1 Εἶδον τὸν κύριον ἐφεστῶτα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ εἶπεν
Πάταξον ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον καὶ σεισθήσεται τὰ πρόπυλα καὶ διά-
κοψον εἰς κεφαλὰς πάντων· καὶ τοὺς καταλοίπους αὐτῶν ἐν ῥομ-
φαίᾳ ἀποκτενῶ, οὐ μὴ διαφύγῃ ἐξ αὐτῶν φεύγων, καὶ οὐ μὴ δια-
2 σωθῇ ἐξ αὐτῶν ἀνασῳζόμενος. 2 ἐὰν κατορυγῶσιν εἰς ᾅδου, ἐκεῖ-
θεν ἡ χείρ μου ἀνασπάσει αὐτούς· καὶ ἐὰν ἀναβῶσιν εἰς τὸν οὐ-
3 ρανόν, ἐκεῖθεν κατάξω αὐτούς· 3 ἐὰν ἐγκρυβῶσιν εἰς τὴν κορυφὴν
τοῦ Καρμήλου, ἐκεῖθεν ἐξερευνήσω καὶ λήμψομαι αὐτούς· καὶ ἐὰν
καταδύσωσιν ἐξ ὀφθαλμῶν μου εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, ἐκεῖ
4 ἐντελοῦμαι τῷ δράκοντι καὶ δήξεται αὐτούς· 4 καὶ ἐὰν πορευθῶσιν
ἐν αἰχμαλωσίᾳ πρὸ προσώπου τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι
τῇ ῥομφαίᾳ καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς· καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς

5 οι > BC | θησαυρον BC | του ult. > A | σταθμιον B*LC* || 6 πτωχους] pr. και B† || 7 καθ (A† κατ)] κατα V†, κατα της B† | επιλησεται A† || 9 ο θεος] κυριος BV*C*†: cf. 3, > *L* || 11 αρτων B*L*p || 12 σαλευθησονται BW*C*] -σεται A*L*, συναχθησονται Q† | εως 1^0] της B† | κυριου] pr. του A*C* || 14 ο θεος 1^0] pr. κυριος A

9 1 ιλαστηριον BW*LC*] θυσιαστ. AQ | διαφυγη] -φευξη A† | και ου] ουδε A, και > QW† || 2 κατορυγωσιν] κατακρυβωσιν B†: cf. 3 || 3 εγκρυβωσιν] κατακρυβ. *LC*, εγκατακρυβ. B†: cf. 2 || 4 τους οφθ.] το προσωπον A

μου ἐπ᾽ αὐτοὺς εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθά. 5 καὶ κύριος κύριος ὁ 5
θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἐφαπτόμενος τῆς γῆς καὶ σαλεύων αὐτήν,
καὶ πενθήσουσιν πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν, καὶ ἀναβήσεται ὡς
ποταμὸς συντέλεια αὐτῆς καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς Αἰγύπτου·
6 ὁ οἰκοδομῶν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβασιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπαγγελίαν 6
αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς θεμελιῶν, ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θα-
λάσσης καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς· κύριος ὁ θεὸς ὁ
παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ. 7 οὐχ ὡς υἱοὶ Αἰθιόπων ὑμεῖς ἐστε ἐμοί, 7
υἱοὶ Ισραηλ; λέγει κύριος. οὐ τὸν Ισραηλ ἀνήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύ-
πτου καὶ τοὺς ἀλλοφύλους ἐκ Καππαδοκίας καὶ τοὺς Σύρους ἐκ
βόθρου;

8 Ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῶν 8
ἁμαρτωλῶν καὶ ἐξαρῶ αὐτὴν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς· πλὴν ὅτι
οὐκ εἰς τέλος ἐξαρῶ τὸν οἶκον Ιακωβ, λέγει κύριος. 9 διότι ἰδοὺ 9
ἐγὼ ἐντέλλομαι καὶ λικμιῶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν τὸν οἶκον τοῦ
Ισραηλ, ὃν τρόπον λικμᾶται ἐν τῷ λικμῷ καὶ οὐ μὴ πέσῃ σύν-
τριμμα ἐπὶ τὴν γῆν. 10 ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσουσι πάντες ἁμαρτωλοὶ 10
λαοῦ μου οἱ λέγοντες Οὐ μὴ ἐγγίσῃ οὐδ᾽ οὐ μὴ γένηται ἐφ᾽ ἡμᾶς
τὰ κακά. 11 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναστήσω τὴν σκηνὴν Δαυιδ τὴν 11
πεπτωκυῖαν καὶ ἀνοικοδομήσω τὰ πεπτωκότα αὐτῆς καὶ τὰ κατ-
εσκαμμένα αὐτῆς ἀναστήσω καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτὴν καθὼς αἱ ἡμέ-
ραι τοῦ αἰῶνος, 12 ὅπως ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων 12
καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ᾽ οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ᾽ αὐτούς,
λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιῶν ταῦτα. 13 ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει 13
κύριος, καὶ καταλήμψεται ὁ ἀλοητὸς τὸν τρύγητον, καὶ περκάσει ἡ
σταφυλὴ ἐν τῷ σπόρῳ, καὶ ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυκασμόν, καὶ
πάντες οἱ βουνοὶ σύμφυτοι ἔσονται· 14 καὶ ἐπιστρέψω τὴν αἰχμα- 14
λωσίαν λαοῦ μου Ισραηλ, καὶ οἰκοδομήσουσιν πόλεις τὰς ἠφανι-
σμένας καὶ κατοικήσουσιν καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶνας καὶ πί-
ονται τὸν οἶνον αὐτῶν καὶ φυτεύσουσιν κήπους καὶ φάγονται τὸν
καρπὸν αὐτῶν· 15 καὶ καταφυτεύσω αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, 15
καὶ οὐ μὴ ἐκσπασθῶσιν οὐκέτι ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν, ἧς ἔδωκα αὐ-
τοῖς, λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ.

6 της 1^0 > A | προσωπου AQ*L* | ο θεος ο > BW*C*: cf. Nah. 3 5 || **7** εμου B† || **8** ιακωβ] ισραηλ AW || **9** ιδου > B | λικμιω A(κ>A*)QW] -μησω B*LC* | του ισρ. AW] του > BQ*LC* | λικμω] λικνω BW† || **10** ουδ ου AQW] ουδε B*LC* || **11** κατεστραμμενα A^cQ† || **12** οπως] + αν A | ανθρωπων] + τον κυριον A | ο θεος AW] > BQ*LC* || **13** αλοητος] αμητος BQW: cf. Leu. 26 5 || **14** λαου] pr. του A | αμπελωνας] ς > B*† | φυτευσουσιν] pr. κατα A†, ποιησουσι(ν) *LC* | τους καρπους BW† || **15** αυτων ult. > B(W?)†

Subscr. αμως β′ BA: cf. inscr.

ΜΙΧΑΙΑΣ

1 [1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Μιχαιαν τὸν τοῦ Μωρασθι ἐν
ἡμέραις Ιωαθαμ καὶ Αχαζ καὶ Εζεκιου βασιλέων Ιουδα, ὑπὲρ ὧν
εἶδεν περὶ Σαμαρείας καὶ περὶ Ιερουσαλημ.
2 [2]Ἀκούσατε, λαοί, λόγους, καὶ προσεχέτω ἡ γῆ καὶ πάντες οἱ ἐν
αὐτῇ, καὶ ἔσται κύριος ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον, κύριος ἐξ οἴκου ἁγίου
3 αὐτοῦ· [3]διότι ἰδοὺ κύριος ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ
4 καταβήσεται καὶ ἐπιβήσεται ἐπὶ τὰ ὕψη τῆς γῆς, [4]καὶ σαλευθήσεται
τὰ ὄρη ὑποκάτωθεν αὐτοῦ, καὶ αἱ κοιλάδες τακήσονται ὡς κηρὸς
ἀπὸ προσώπου πυρὸς καὶ ὡς ὕδωρ καταφερόμενον ἐν καταβάσει.
5 [5]διὰ ἀσέβειαν Ιακωβ πάντα ταῦτα καὶ διὰ ἁμαρτίαν οἴκου Ισραηλ.
τίς ἡ ἀσέβεια τοῦ Ιακωβ; οὐ Σαμάρεια; καὶ τίς ἡ ἁμαρτία οἴκου
6 Ιουδα; οὐχὶ Ιερουσαλημ; [6]καὶ θήσομαι Σαμάρειαν εἰς ὀπωροφυλά-
κιον ἀγροῦ καὶ εἰς φυτείαν ἀμπελῶνος καὶ κατασπάσω εἰς χάος
7 τοὺς λίθους αὐτῆς καὶ τὰ θεμέλια αὐτῆς ἀποκαλύψω· [7]καὶ πάντα
τὰ γλυπτὰ αὐτῆς κατακόψουσιν καὶ πάντα τὰ μισθώματα αὐτῆς
ἐμπρήσουσιν ἐν πυρί, καὶ πάντα τὰ εἴδωλα αὐτῆς θήσομαι εἰς ἀφα-
νισμόν· διότι ἐκ μισθωμάτων πορνείας συνήγαγεν καὶ ἐκ μισθω-
μάτων πορνείας συνέστρεψεν.
8 [8]Ἕνεκεν τούτου κόψεται καὶ θρηνήσει, πορεύσεται ἀνυπόδετος
καὶ γυμνή, ποιήσεται κοπετὸν ὡς δρακόντων καὶ πένθος ὡς θυγα-
9 τέρων σειρήνων· [9]ὅτι κατεκράτησεν ἡ πληγὴ αὐτῆς, διότι ἦλθεν
10 ἕως Ιουδα καὶ ἥψατο ἕως πύλης λαοῦ μου, ἕως Ιερουσαλημ. [10]οἱ
ἐν Γεθ, μὴ μεγαλύνεσθε· οἱ ἐν Ακιμ, μὴ ἀνοικοδομεῖτε ἐξ οἴκου
11 κατὰ γέλωτα, γῆν καταπάσασθε κατὰ γέλωτα ὑμῶν. [11]κατοικοῦσα
καλῶς τὰς πόλεις αὐτῆς οὐκ ἐξῆλθεν κατοικοῦσα Σενναάν κόψα-
12 σθαι οἶκον ἐχόμενον αὐτῆς, λήμψεται ἐξ ὑμῶν πληγὴν ὀδύνης. [12]τίς
ἤρξατο εἰς ἀγαθὰ κατοικούσῃ ὀδύνας; ὅτι κατέβη κακὰ παρὰ κυρίου
13 ἐπὶ πύλας Ιερουσαλημ, [13]ψόφος ἁρμάτων καὶ ἱππευόντων. κατοι-
κοῦσα Λαχις, ἀρχηγὸς ἁμαρτίας αὐτή ἐστιν τῇ θυγατρὶ Σιων, ὅτι
14 ἐν σοὶ εὑρέθησαν ἀσέβειαι τοῦ Ισραηλ. [14]διὰ τοῦτο δώσεις ἐξαπο-
στελλομένους ἕως κληρονομίας Γεθ οἴκους ματαίους· εἰς κενὰ

Mich.: BA. — de QW*LC* cf. Os.

Inscr. μ(ε)ιχαιας γ' BA: cf. Os. inscr.

1 1 μωραθ(ε)ι AQW | βασιλεως A || 2 κυριος 1°] + κυριος B, + ο θεος *LC* || 3 και καταβησ. και επιβησ. B^{c}W*LC*] κ. καταβ. > AQ, κ. επιβ. > B* || 5 του BQW] οικου A, > *LC* | ου] ουχι A*L* || 6 εις 1°] ως AW^{c}: cf. 3 12 || 8 ποιησεται] pr. και A || 10 γην] υμων A† || 11 σενναaν Q$^{c(†)}$] σαινναν *C*†, σενναaρ AQWB^{r}, αιναν *L*† || 13 αυτη] -της AW, > *C*† | ασεβειαι] pr. αι A† || 14 δωσεις] ς > BQ | κενα] -νον B*LC*

ἐγένετο τοῖς βασιλεῦσιν τοῦ Ισραηλ. [15]ἕως τοὺς κληρονόμους ἀγάγω 15
σοι, κατοικοῦσα Λαχις κληρονομία, ἕως Οδολλαμ ἥξει ἡ δόξα τῆς
θυγατρὸς Ισραηλ. [16]ξύρησαι καὶ κεῖραι ἐπὶ τὰ τέκνα τὰ τρυφερά 16
σου, ἐμπλάτυνον τὴν χηρείαν σου ὡς ἀετός, ὅτι ᾐχμαλωτεύθησαν
ἀπὸ σοῦ.

[1]Ἐγένοντο λογιζόμενοι κόπους καὶ ἐργαζόμενοι κακὰ ἐν ταῖς 2
κοίταις αὐτῶν καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ συνετέλουν αὐτά, διότι οὐκ ἦραν
πρὸς τὸν θεὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν· [2]καὶ ἐπεθύμουν ἀγροὺς καὶ διήρ- 2
παζον ὀρφανοὺς καὶ οἴκους κατεδυνάστευον καὶ διήρπαζον ἄνδρα
καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἄνδρα καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. [3]διὰ τοῦτο 3
τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ λογίζομαι ἐπὶ τὴν φυλὴν ταύτην κακά,
ἐξ ὧν οὐ μὴ ἄρητε τοὺς τραχήλους ὑμῶν καὶ οὐ μὴ πορευθῆτε
ὀρθοὶ ἐξαίφνης, ὅτι καιρὸς πονηρός ἐστιν. [4]ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 4
λημφθήσεται ἐφ᾿ ὑμᾶς παραβολή, καὶ θρηνηθήσεται θρῆνος ἐν μέλει
λέγων Ταλαιπωρίᾳ ἐταλαιπωρήσαμεν· μερὶς λαοῦ μου κατεμετρήθη
ἐν σχοινίῳ, καὶ οὐκ ἦν ὁ κωλύσων αὐτὸν τοῦ ἀποστρέψαι· οἱ
ἀγροὶ ἡμῶν διεμερίσθησαν. [5]διὰ τοῦτο οὐκ ἔσται σοι βάλλων σχοι- 5
νίον ἐν κλήρῳ ἐν ἐκκλησίᾳ κυρίου. [6]μὴ κλαίετε δάκρυσιν, μηδὲ 6
δακρυέτωσαν ἐπὶ τούτοις· οὐ γὰρ ἀπώσεται ὀνείδη. [7]ὁ λέγων 7
Οἶκος Ιακωβ παρώργισεν πνεῦμα κυρίου· εἰ ταῦτα τὰ ἐπιτηδεύματα
αὐτοῦ ἐστιν; οὐχ οἱ λόγοι αὐτοῦ εἰσιν καλοὶ μετ᾿ αὐτοῦ καὶ ὀρθοὶ
πεπόρευνται; [8]καὶ ἔμπροσθεν ὁ λαός μου εἰς ἔχθραν ἀντέστη· 8
κατέναντι τῆς εἰρήνης αὐτοῦ τὴν δορὰν αὐτοῦ ἐξέδειραν τοῦ ἀφ-
ελέσθαι ἐλπίδα συντριμμὸν πολέμου. [9]διὰ τοῦτο ἡγούμενοι λαοῦ μου 9
ἀπορριφήσονται ἐκ τῶν οἰκιῶν τρυφῆς αὐτῶν, διὰ τὰ πονηρὰ ἐπι-
τηδεύματα αὐτῶν ἐξώσθησαν· ἐγγίσατε ὄρεσιν αἰωνίοις. [10]ἀνάστηθι 10
καὶ πορεύου, ὅτι οὐκ ἔστιν σοι αὕτη ἡ ἀνάπαυσις ἕνεκεν ἀκαθαρ-
σίας. διεφθάρητε φθορᾷ, [11]κατεδιώχθητε οὐδενὸς διώκοντος· πνεῦμα 11
ἔστησεν ψεῦδος, ἐστάλαξέν σοι εἰς οἶνον καὶ μέθυσμα. καὶ ἔσται
ἐκ τῆς σταγόνος τοῦ λαοῦ τούτου [12]συναγόμενος συναχθήσεται 12
Ιακωβ σὺν πᾶσιν· ἐκδεχόμενος ἐκδέξομαι τοὺς καταλοίπους τοῦ
Ισραηλ, ἐπὶ τὸ αὐτὸ θήσομαι τὴν ἀποστροφὴν αὐτῶν· ὡς πρόβατα
ἐν θλίψει, ὡς ποίμνιον ἐν μέσῳ κοίτης αὐτῶν ἐξαλοῦνται ἐξ ἀν-
θρώπων. [13]διὰ τῆς διακοπῆς πρὸ προσώπου αὐτῶν διέκοψαν καὶ 13
διῆλθον πύλην καὶ ἐξῆλθον δι᾿ αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν
πρὸ προσώπου αὐτῶν, ὁ δὲ κύριος ἡγήσεται αὐτῶν.

14 εγενετο] -νοντο BW^c *LC* | του > AW*LC* || 15 αγαγω σοι *LC*^(†)] -γωσιν BAQW

2 2 ανδρα ult.] pr. και BQ^mg† (in *O* sub ※) || 3 ορθροι A† || 4 ημων] υμ. AQW*C*p | διεμερισθησαν] διεμετρηθ. AQ*L* || 6 τουτοις] -τω AQ || 8 αντεστη] αντικατεστη A || 9 δια τουτο > B† = 𝕸 || 10 η A] > BQ*LC* (*C* om. etiam αυτη praec.) || 12 ισραηλ] λαου τουτου A† | αυτων 1⁰] -του B† || 13 και 1⁰ > A†

3 [1]Καὶ ἐρεῖ Ἀκούσατε δὴ ταῦτα, αἱ ἀρχαὶ οἴκου Ιακωβ καὶ οἱ κατά-
2 λοιποι οἴκου Ισραηλ. οὐχ ὑμῖν ἐστιν τοῦ γνῶναι τὸ κρίμα; [2]οἱ
μισοῦντες τὰ καλὰ καὶ ζητοῦντες τὰ πονηρά, ἁρπάζοντες τὰ δέρ-
ματα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀστέων
3 αὐτῶν. [3]ὃν τρόπον κατέφαγον τὰς σάρκας τοῦ λαοῦ μου καὶ τὰ
δέρματα αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀστέων αὐτῶν ἐξέδειραν καὶ τὰ ὀστέα αὐτῶν
συνέθλασαν καὶ ἐμέλισαν ὡς σάρκας εἰς λέβητα καὶ ὡς κρέα εἰς
4 χύτραν, [4]οὕτως κεκράξονται πρὸς κύριον, καὶ οὐκ εἰσακούσεται
αὐτῶν· καὶ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτῶν ἐν τῷ
καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνθ' ὧν ἐπονηρεύσαντο ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν
5 ἐπ' αὐτούς. [5]τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς προφήτας τοὺς πλανῶντας
τὸν λαόν μου, τοὺς δάκνοντας ἐν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν καὶ κηρύσ-
σοντας ἐπ' αὐτὸν εἰρήνην, καὶ οὐκ ἐδόθη εἰς τὸ στόμα αὐτῶν,
6 ἤγειραν ἐπ' αὐτὸν πόλεμον· [6]διὰ τοῦτο νὺξ ὑμῖν ἔσται ἐξ ὁράσεως,
καὶ σκοτία ὑμῖν ἔσται ἐκ μαντείας, καὶ δύσεται ὁ ἥλιος ἐπὶ τοὺς
7 προφήτας, καὶ συσκοτάσει ἐπ' αὐτοὺς ἡ ἡμέρα· [7]καὶ καταισχυνθή-
σονται οἱ ὁρῶντες τὰ ἐνύπνια, καὶ καταγελασθήσονται οἱ μάντεις,
καὶ καταλαλήσουσιν κατ' αὐτῶν πάντες αὐτοί, διότι οὐκ ἔσται ὁ
8 εἰσακούων αὐτῶν. [8]ἐὰν μὴ ἐγὼ ἐμπλήσω ἰσχὺν ἐν πνεύματι κυρίου
καὶ κρίματος καὶ δυναστείας τοῦ ἀπαγγεῖλαι τῷ Ιακωβ ἀσεβείας
9 αὐτοῦ καὶ τῷ Ισραηλ ἁμαρτίας αὐτοῦ. [9]ἀκούσατε δὴ ταῦτα, οἱ ἡγού-
μενοι οἴκου Ιακωβ καὶ οἱ κατάλοιποι οἴκου Ισραηλ οἱ βδελυσσό-
10 μενοι κρίμα καὶ πάντα τὰ ὀρθὰ διαστρέφοντες, [10]οἱ οἰκοδομοῦντες
11 Σιων ἐν αἵμασιν καὶ Ιερουσαλημ ἐν ἀδικίαις· [11]οἱ ἡγούμενοι αὐτῆς
μετὰ δώρων ἔκρινον, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς μετὰ μισθοῦ ἀπεκρίνοντο,
καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς μετὰ ἀργυρίου ἐμαντεύοντο, καὶ ἐπὶ τὸν
κύριον ἐπανεπαύοντο λέγοντες Οὐχὶ κύριος ἐν ἡμῖν ἐστιν; οὐ μὴ
12 ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς κακά. [12]διὰ τοῦτο δι' ὑμᾶς Σιων ὡς ἀγρὸς ἀρο-
τριαθήσεται, καὶ Ιερουσαλημ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἔσται καὶ τὸ ὄρος
τοῦ οἴκου ὡς ἄλσος δρυμοῦ.

4 [1]Καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐμφανὲς τὸ ὄρος τοῦ κυ-
ρίου, ἕτοιμον ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων, καὶ μετεωρισθήσεται
2 ὑπεράνω τῶν βουνῶν· καὶ σπεύσουσιν πρὸς αὐτὸ λαοί, [2]καὶ πο-
ρεύσονται ἔθνη πολλὰ καὶ ἐροῦσιν Δεῦτε ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος
κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ Ιακωβ, καὶ δείξουσιν ἡμῖν τὴν
ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν ταῖς τρίβοις αὐτοῦ· ὅτι ἐκ Σιων

3 2 οι AQW] > B*LC* || 3 απο των οστ(ε)ων αυτων AQW] απ αυτων B*LC* | συνεθλασαν] συνεκλεισαν A† || 7 εισακουων BW†] επακουσων AQ, επακουων *LC* || 8 εγω εμπλησω] tr. A†, εγω > V† || 9 ιακωβ ... ισραηλ] tr. A† || 10 σιων > A† || 11 fin. κακα] pr. τα A† || 12 ως 2^0] εις A†: cf. 1 6; > *C*† | ως ult. AQW] εις B*LC*: cf. Ier. 33 18

4 2 πορευσονται B*C*] -σεται *L*, + επ(A† προς) αυτο AQW: ex Is. 2 2 | δευτε] + και *L*†: cf. 𝔐 et Is. 2 3 | κυριου 1^0 BW*C*] pr. του AQ*L*: cf. Is. 2 3

ἐξελεύσεται νόμος καὶ λόγος κυρίου ἐξ Ιερουσαλημ. 3καὶ κρινεῖ 3
ἀνὰ μέσον λαῶν πολλῶν καὶ ἐξελέγξει ἔθνη ἰσχυρὰ ἕως εἰς γῆν
μακράν, καὶ κατακόψουσιν τὰς ῥομφαίας αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰ
δόρατα αὐτῶν εἰς δρέπανα, καὶ οὐκέτι μὴ ἀντάρῃ ἔθνος ἐπ᾽ ἔθνος
ῥομφαίαν, καὶ οὐκέτι μὴ μάθωσιν πολεμεῖν. 4καὶ ἀναπαύσεται ἕκα- 4
στος ὑποκάτω ἀμπέλου αὐτοῦ καὶ ἕκαστος ὑποκάτω συκῆς αὐτοῦ,
καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν, διότι τὸ στόμα κυρίου παντοκράτορος
ἐλάλησεν ταῦτα. 5ὅτι πάντες οἱ λαοὶ πορεύσονται ἕκαστος τὴν ὁδὸν 5
αὐτοῦ, ἡμεῖς δὲ πορευσόμεθα ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν εἰς
τὸν αἰῶνα καὶ ἐπέκεινα. 6ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, συνάξω 6
τὴν συντετριμμένην καὶ τὴν ἐξωσμένην εἰσδέξομαι καὶ οὓς ἀπ-
ωσάμην· 7καὶ θήσομαι τὴν συντετριμμένην εἰς ὑπόλειμμα καὶ τὴν 7
ἀπωσμένην εἰς ἔθνος ἰσχυρόν, καὶ βασιλεύσει κύριος ἐπ᾽ αὐτοὺς
ἐν ὄρει Σιων ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα. 8καὶ σύ, πύργος 8
ποιμνίου αὐχμώδης, θύγατερ Σιων, ἐπὶ σὲ ἥξει καὶ εἰσελεύσεται ἡ
ἀρχὴ ἡ πρώτη, βασιλεία ἐκ Βαβυλῶνος τῇ θυγατρὶ Ιερουσαλημ.
9Καὶ νῦν ἵνα τί ἔγνως κακά; μὴ βασιλεὺς οὐκ ἦν σοι; ἢ ἡ βουλή 9
σου ἀπώλετο ὅτι κατεκράτησάν σου ὠδῖνες ὡς τικτούσης; 10ὤδινε 10
καὶ ἀνδρίζου καὶ ἔγγιζε, θύγατερ Σιων, ὡς τίκτουσα· διότι νῦν
ἐξελεύσῃ ἐκ πόλεως καὶ κατασκηνώσεις ἐν πεδίῳ καὶ ἥξεις ἕως
Βαβυλῶνος· ἐκεῖθεν ῥύσεταί σε καὶ ἐκεῖθεν λυτρώσεταί σε κύριος
ὁ θεός σου ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου. 11καὶ νῦν ἐπισυνήχθη ἐπὶ σὲ 11
ἔθνη πολλὰ οἱ λέγοντες Ἐπιχαρούμεθα, καὶ ἐπόψονται ἐπὶ Σιων
οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. 12αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὸν λογισμὸν κυρίου 12
καὶ οὐ συνῆκαν τὴν βουλὴν αὐτοῦ, ὅτι συνήγαγεν αὐτοὺς ὡς δράγ-
ματα ἅλωνος. 13ἀνάστηθι καὶ ἀλόα αὐτούς, θύγατερ Σιων, ὅτι τὰ 13
κέρατά σου θήσομαι σιδηρᾶ καὶ τὰς ὁπλάς σου θήσομαι χαλκᾶς,
καὶ κατατήξεις ἐν αὐτοῖς ἔθνη καὶ λεπτυνεῖς λαοὺς πολλοὺς καὶ
ἀναθήσεις τῷ κυρίῳ τὸ πλῆθος αὐτῶν καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν τῷ
κυρίῳ πάσης τῆς γῆς. 14νῦν ἐμφραχθήσεται θυγάτηρ Εφραιμ ἐν 14
φραγμῷ, συνοχὴν ἔταξεν ἐφ᾽ ἡμᾶς, ἐν ῥάβδῳ πατάξουσιν ἐπὶ σια-
γόνα τὰς φυλὰς τοῦ Ισραηλ.

2 κυριου ult.] θεου W† || 3 εξελεγξει B*LC*†] εξ > rel.: cf. Is. 2 4 | γην A W] > BQ*LC* | τα δορατα B*LC*] τας ζιβυνας AQW: ex Is. 2 4 | ουκετι μη 1^0 BW*C*] ουκετι ου μη AQ*L*: cf. inf. | ανταρη BW(θ pro τ)†] αρη rel. | ουκετι (+ ου *L*†: cf. sup.) μη μαθωσιν BW*LC*] ου μη μαθ. ετι AQ: ex Is. 2 4 || 5 κυριου > A† || 6 λεγει κυρ./συναξω την συντετρ.] tr. A† | εξωσμενην B QW] απωσμ. A*LC* || 7 ισχυρον] δυνατον BW† | και ult. > B† || 9 σου ult.] σε A, σοι *C*† || 10 και εγγιζε] > A*C*†, in *O* sub ÷ | -σεται σε $1^0 \frown 2^0$ B*W† || 11 οι 1^0 > BV(W?)† || 12 αυτοι δε BW†] και αυτοι rel. || 13 ανα-στα AQ | και κατατηξεις εν αυτοις εθνη] > AQ*C*, in *O* sub ÷ | εν αυτοις εθνη και λεπτυνεις > B† || 14 εφραιμ AQW] > B*LC* | εν φραγμω] εμφρ. B, + πληθος W† | ημας V*C*†] υμ. rel. | σιαγονας A | φυλας] πυλας B†

5 1 Καὶ σύ, Βηθλεεμ οἶκος τοῦ Εφραθα, ὀλιγοστὸς εἶ τοῦ εἶναι ἐν
χιλιάσιν Ιουδα· ἐκ σοῦ μοι ἐξελεύσεται τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα ἐν
2 τῷ Ισραηλ, καὶ αἱ ἔξοδοι αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος. 2 διὰ
τοῦτο δώσει αὐτοὺς ἕως καιροῦ τικτούσης τέξεται, καὶ οἱ ἐπίλοιποι
3 τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ισραηλ. 3 καὶ
στήσεται καὶ ὄψεται καὶ ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἰσχύι κυ-
ρίου, καὶ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ ὀνόματος κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν ὑπάρ-
4 ξουσιν· διότι νῦν μεγαλυνθήσεται ἕως ἄκρων τῆς γῆς. 4 καὶ ἔσται
αὕτη εἰρήνη· ὅταν Ἀσσύριος ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν καὶ ὅταν
ἐπιβῇ ἐπὶ τὴν χώραν ὑμῶν, καὶ ἐπεγερθήσονται ἐπ' αὐτὸν ἑπτὰ
5 ποιμένες καὶ ὀκτὼ δήγματα ἀνθρώπων· 5 καὶ ποιμανοῦσιν τὸν Ασ-
σουρ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ τὴν γῆν τοῦ Νεβρωδ ἐν τῇ τάφρῳ αὐτῆς·
καὶ ῥύσεται ἐκ τοῦ Ασσουρ, ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν καὶ
6 ὅταν ἐπιβῇ ἐπὶ τὰ ὅρια ὑμῶν. 6 καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα τοῦ Ιακωβ
ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς δρόσος παρὰ κυρίου
πίπτουσα καὶ ὡς ἄρνες ἐπὶ ἄγρωστιν, ὅπως μὴ συναχθῇ μηδεὶς
7 μηδὲ ὑποστῇ ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων. 7 καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα τοῦ
Ιακωβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς λέων ἐν κτήνε-
σιν ἐν τῷ δρυμῷ καὶ ὡς σκύμνος ἐν ποιμνίοις προβάτων, ὃν τρό-
πον ὅταν διέλθῃ καὶ διαστείλας ἁρπάσῃ καὶ μὴ ᾖ ὁ ἐξαιρούμενος.
8 8 ὑψωθήσεται ἡ χείρ σου ἐπὶ τοὺς θλίβοντάς σε, καὶ πάντες οἱ
ἐχθροί σου ἐξολεθρευθήσονται.
9 9 Καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἐξολεθρεύσω τοὺς
10 ἵππους σου ἐκ μέσου σου καὶ ἀπολῶ τὰ ἅρματά σου 10 καὶ ἐξολε-
θρεύσω τὰς πόλεις τῆς γῆς σου καὶ ἐξαρῶ πάντα τὰ ὀχυρώματά
11 σου· 11 καὶ ἐξαρῶ τὰ φάρμακά σου ἐκ τῶν χειρῶν σου, καὶ ἀπο-
12 φθεγγόμενοι οὐκ ἔσονται ἐν σοί· 12 καὶ ἐξολεθρεύσω τὰ γλυπτά σου
καὶ τὰς στήλας σου ἐκ μέσου σου, καὶ οὐκέτι μὴ προσκυνήσῃς
13 τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου· 13 καὶ ἐκκόψω τὰ ἄλση σου ἐκ μέσου
14 σου καὶ ἀφανιῶ τὰς πόλεις σου· 14 καὶ ποιήσω ἐν ὀργῇ καὶ ἐν
θυμῷ ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἀνθ' ὧν οὐκ εἰσήκουσαν.
6 1 Ἀκούσατε δὴ λόγον κυρίου· κύριος εἶπεν Ἀνάστηθι κρίθητι πρὸς

5 1 του 1⁰ > B† | εκ σου] εξ ου B*C: cf. Nah. 1 11 | εξελευσ.] + ηγουμενος A†: ex Matth. 2 6 | εν τω] του B† | και αι] αι > BC || 3 κυριου 1⁰ W] κυριος BAQLC | του 1⁰ > BLC, 2⁰ > BC | μεγαλυνθησεται B*WL] -σονται AQBcC || 4 αυτη] + η AL | οταν ασσυριος AQW] οταν ο ασσ. L, tr. C†, ασσουρ οταν B† || 7 του > BCp | λαων πολλων] tr. B† || 9 εκεινη / τη ημ. QW] tr. ALC, εκεινη > B†: cf. Os. 2 18 | σου 1⁰ > B† || 11 εξαρω] εξολε(uel ο)θρευσω BL† | τα] pr. παντα A || 13 σου 1⁰ AQW] > BLC || 14 οργη ... θυμω] tr. A | fin.] + μου A

6 1 λογον κυριου κυριος ειπεν W†] λ. κυριος κυριος ει. B†, α ο κυριος ει. QC, α ει. κυριος L†, λ. κυριου α ο κυριος ει. A(†) | κριθητι BWLC] pr. και AQ

τὰ ὄρη, καὶ ἀκουσάτωσαν οἱ βουνοὶ φωνήν σου. 2ἀκούσατε, βουνοί, 2
τὴν κρίσιν τοῦ κυρίου, καὶ αἱ φάραγγες θεμέλια τῆς γῆς, ὅτι
κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦ Ισραηλ δι-
ελεγχθήσεται. 3λαός μου, τί ἐποίησά σοι ἢ τί ἐλύπησά σε ἢ τί παρ- 3
ηνώχλησά σοι; ἀποκρίθητί μοι. 4διότι ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου 4
καὶ ἐξ οἴκου δουλείας ἐλυτρωσάμην σε καὶ ἐξαπέστειλα πρὸ προσ-
ώπου σου τὸν Μωυσῆν καὶ Ααρων καὶ Μαριαμ. 5λαός μου, μνή- 5
σθητι δὴ τί ἐβουλεύσατο κατὰ σοῦ Βαλακ βασιλεὺς Μωαβ, καὶ τί
ἀπεκρίθη αὐτῷ Βαλααμ υἱὸς τοῦ Βεωρ ἀπὸ τῶν σχοίνων ἕως τοῦ
Γαλγαλ, ὅπως γνωσθῇ ἡ δικαιοσύνη τοῦ κυρίου. 6ἐν τίνι καταλάβω 6
τὸν κύριον, ἀντιλήμψομαι θεοῦ μου ὑψίστου; εἰ καταλήμψομαι
αὐτὸν ἐν ὁλοκαυτώμασιν, ἐν μόσχοις ἐνιαυσίοις; 7εἰ προσδέξεται 7
κύριος ἐν χιλιάσιν κριῶν ἢ ἐν μυριάσιν χειμάρρων πιόνων; εἰ δῶ
πρωτότοκά μου ἀσεβείας, καρπὸν κοιλίας μου ὑπὲρ ἁμαρτίας ψυχῆς
μου; 8εἰ ἀνηγγέλη σοι, ἄνθρωπε, τί καλόν; ἢ τί κύριος ἐκζητεῖ 8
παρὰ σοῦ ἀλλ᾽ ἢ τοῦ ποιεῖν κρίμα καὶ ἀγαπᾶν ἔλεον καὶ ἕτοιμον
εἶναι τοῦ πορεύεσθαι μετὰ κυρίου θεοῦ σου;

9Φωνὴ κυρίου τῇ πόλει ἐπικληθήσεται, καὶ σώσει φοβουμένους 9
τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ἄκουε, φυλή, καὶ τίς κοσμήσει πόλιν; 10μὴ πῦρ 10
καὶ οἶκος ἀνόμου θησαυρίζων θησαυροὺς ἀνόμους καὶ μετὰ ὕβρεως
ἀδικία; 11εἰ δικαιωθήσεται ἐν ζυγῷ ἄνομος καὶ ἐν μαρσίππῳ στάθ- 11
μια δόλου; 12ἐξ ὧν τὸν πλοῦτον αὐτῶν ἀσεβείας ἔπλησαν, καὶ οἱ 12
κατοικοῦντες αὐτὴν ἐλάλουν ψευδῆ, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν ὑψώθη
ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. 13καὶ ἐγὼ ἄρξομαι τοῦ πατάξαι σε, ἀφανιῶ 13
σε ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις σου. 14σὺ φάγεσαι καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῇς· 14
καὶ σκοτάσει ἐν σοὶ καὶ ἐκνεύσει, καὶ οὐ μὴ διασωθῇς· καὶ ὅσοι
ἐὰν διασωθῶσιν, εἰς ῥομφαίαν παραδοθήσονται. 15σὺ σπερεῖς καὶ 15
οὐ μὴ ἀμήσῃς, σὺ πιέσεις ἐλαίαν καὶ οὐ μὴ ἀλείψῃ ἔλαιον, καὶ
οἶνον καὶ οὐ μὴ πίητε, καὶ ἀφανισθήσεται νόμιμα λαοῦ μου. 16καὶ 16
ἐφύλαξας τὰ δικαιώματα Ζαμβρι καὶ πάντα τὰ ἔργα οἴκου Αχααβ
καὶ ἐπορεύθητε ἐν ταῖς βουλαῖς αὐτῶν, ὅπως παραδῶ σε εἰς ἀφα-
νισμὸν καὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν εἰς συρισμόν· καὶ ὀνείδη
λαῶν λήμψεσθε.

1Οἴμμοι ὅτι ἐγενόμην ὡς συνάγων καλάμην ἐν ἀμήτῳ καὶ ὡς 7
ἐπιφυλλίδα ἐν τρυγήτῳ οὐχ ὑπάρχοντος βότρυος τοῦ φαγεῖν τὰ

2 βουνοι] ορη *C*, λαοι BW† || **7** κυριος] pr. ο A | χ(ε)ιμαρρων B*Q = 𝔐] χειμαρων W†, χιμαρων B^{c}*L*, αρνων A† || **8** ει > *LC* | ελεον B*L*] -ος AQW*C*: cf. 7 20 | θεου] pr. του A*L* || **9** φοβουμ.] pr. τους A | τις] τι A || **10** ανομου] -μων AQ | ανομους] -μιας AQ | και ult. > A† | αδικια BAQ] -ας W*LC* || **11** ει] pr. και AQW || **12** επλησαν] pr. εν AQ | υψωθητι B† || **13** αφανιω] pr. και AQ | επι AW] εν BQ*L* || **14** ου μη 2^{0}] pr. συ B || **16** βουλαις] οδοις B† | παραδωσω AQ

7 1 εγενομην AQ] -νηθην BW*LC*

2 πρωτόγονα. οἴμμοι, ψυχή, [2]ὅτι ἀπόλωλεν εὐλαβὴς ἀπὸ τῆς γῆς,
καὶ κατορθῶν ἐν ἀνθρώποις οὐχ ὑπάρχει· πάντες εἰς αἵματα δικά-
3 ζονται, ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐκθλίβουσιν ἐκθλιβῇ. [3]ἐπὶ τὸ
κακὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἑτοιμάζουσιν· ὁ ἄρχων αἰτεῖ, καὶ ὁ κριτὴς
εἰρηνικοὺς λόγους ἐλάλησεν, καταθύμιον ψυχῆς αὐτοῦ ἐστιν. καὶ
4 ἐξελοῦμαι [4]τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν ὡς σὴς ἐκτρώγων καὶ βαδίζων ἐπὶ
κανόνος ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς. οὐαὶ οὐαί, αἱ ἐκδικήσεις σου ἥκασιν, νῦν
5 ἔσονται κλαυθμοὶ αὐτῶν. [5]μὴ καταπιστεύετε ἐν φίλοις καὶ μὴ ἐλ-
πίζετε ἐπὶ ἡγουμένοις, ἀπὸ τῆς συγκοίτου σου φύλαξαι τοῦ ἀνα-
6 θέσθαι τι αὐτῇ· [6]διότι υἱὸς ἀτιμάζει πατέρα, θυγάτηρ ἐπαναστήσεται
ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς, ἐχθροὶ
ἀνδρὸς πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.
7 [7]Ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν κύριον ἐπιβλέψομαι, ὑπομενῶ ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ
8 σωτῆρί μου, εἰσακούσεταί μου ὁ θεός μου. [8]μὴ ἐπίχαιρέ μοι, ἡ
ἐχθρά μου, ὅτι πέπτωκα· καὶ ἀναστήσομαι, διότι ἐὰν καθίσω ἐν
9 τῷ σκότει, κύριος φωτιεῖ μοι. [9]ὀργὴν κυρίου ὑποίσω, ὅτι ἥμαρτον
αὐτῷ, ἕως τοῦ δικαιῶσαι αὐτὸν τὴν δίκην μου· καὶ ποιήσει τὸ
κρίμα μου καὶ ἐξάξει με εἰς τὸ φῶς, ὄψομαι τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ.
10 [10]καὶ ὄψεται ἡ ἐχθρά μου καὶ περιβαλεῖται αἰσχύνην ἡ λέγουσα
πρός με Ποῦ κύριος ὁ θεός σου; οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπόψονται αὐ-
11 τήν· νῦν ἔσται εἰς καταπάτημα ὡς πηλὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς [11]ἡμέρας
ἀλοιφῆς πλίνθου. ἐξάλειψίς σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ἀποτρίψεται
12 νόμιμά σου [12]ἡ ἡμέρα ἐκείνη· καὶ αἱ πόλεις σου ἥξουσιν εἰς ὁμα-
λισμὸν καὶ εἰς διαμερισμὸν Ἀσσυρίων καὶ αἱ πόλεις σου αἱ ὀχυραὶ
εἰς διαμερισμὸν ἀπὸ Τύρου ἕως τοῦ ποταμοῦ Συρίας, ἡμέρα ὕδατος
13 καὶ θορύβου· [13]καὶ ἔσται ἡ γῆ εἰς ἀφανισμὸν σὺν τοῖς κατοικοῦ-
σιν αὐτὴν ἐκ καρπῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν.
14 [14]Ποίμαινε λαόν σου ἐν ῥάβδῳ σου, πρόβατα κληρονομίας σου,
κατασκηνοῦντας καθ᾽ ἑαυτοὺς δρυμὸν ἐν μέσῳ τοῦ Καρμήλου· νεμή-
σονται τὴν Βασανῖτιν καὶ τὴν Γαλααδῖτιν καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰ-
15 ῶνος. [15]καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐξοδίας σου ἐξ Αἰγύπτου ὄψεσθε

2 ευλαβης] ευσεβης B*† || 3 ελαλησεν] + ο αδρος ελαλησεν το W†: item uersiones aegyptiacae || 5 τι αυτη] tr. AV† || 6 θυγατηρ et νυμφη] pr. και A† | ανδρος παντες *L*] tr. B†, ανδρος > AQW, παντες > *C* | οι ανδρες > B† || 8 κυριος] pr. ο AQ || 9 εως του δικαιωσαι αυτον BQ] ου pro του A, εως αν δικαιωση *L*†, εως ου δικαιωσει(uel -ση) *C* | ποιησει] αποισει A† | εξαξεις B*† || 11 αποτριψ. BW†] απωσεται rel. | σου ult. > AQ || 12 ηξουσιν] ειξ. B*† | συριας AQW*L*] > B*C* | ημερα υδατος και θορυβου QW†] και απο θαλασσης εως θαλασσης και απο ορους εως του(>B^c) ορους B*C*: altera uersio earundem literarum hebraicarum, cf. Zach. 9 10; ambas uersiones (B*C* + QW) iungunt A(add. του ante ορους 1°)*L* || 13 συν τοις κατοικ. BW†] μετα των κατοικουντων rel. | εκ AQW] απο B*LC* || 14 ραβδω B*C*] + φυλην A QW, + φυλης *L*

θαυμαστά. [16]ὄψονται ἔθνη καὶ καταισχυνθήσονται ἐκ πάσης τῆς 16
ἰσχύος αὐτῶν, ἐπιθήσουσιν χεῖρας ἐπὶ τὸ στόμα αὐτῶν, τὰ ὦτα
αὐτῶν ἀποκωφωθήσονται. [17]λείξουσιν χοῦν ὡς ὄφεις σύροντες γῆν, 17
συγχυθήσονται ἐν συγκλεισμῷ αὐτῶν· ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν
ἐκστήσονται καὶ φοβηθήσονται ἀπὸ σοῦ. [18]τίς θεὸς ὥσπερ σύ; 18
ἐξαίρων ἀδικίας καὶ ὑπερβαίνων ἀσεβείας τοῖς καταλοίποις τῆς κλη-
ρονομίας αὐτοῦ καὶ οὐ συνέσχεν εἰς μαρτύριον ὀργὴν αὐτοῦ, ὅτι
θελητὴς ἐλέους ἐστίν. [19]αὐτὸς ἐπιστρέψει καὶ οἰκτιρήσει ἡμᾶς, κατα- 19
δύσει τὰς ἀδικίας ἡμῶν καὶ ἀπορριφήσονται εἰς τὰ βάθη τῆς θα-
λάσσης, πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. [20]δώσεις ἀλήθειαν τῷ Ιακωβ, 20
ἔλεον τῷ Αβρααμ, καθότι ὤμοσας τοῖς πατράσιν ἡμῶν κατὰ τὰς
ἡμέρας τὰς ἔμπροσθεν.

16 εκ] pr. και B† | χειρας] ς > A, pr. τας QW | το > AQ*C* | τα ωτα] pr. και A† || 17 οφις BAQW**C* || 18 αδικ. AW*L*] ανομιας BQ*C* || 19 αυτος > B*C* | καταδυσει] pr. και AW† | απο(ρ)ριψει AQ || 20 δωσεις *L*] + εις W†, δωσει εις BAQ*C* | ελεος AQ: cf. 18 6 8
Subscr. μ(ε)ιχαιας γ' BA: cf. inscr.

ΙΩΗΛ

[1]Λόγος κυρίου, ὃς ἐγενήθη πρὸς Ιωηλ τὸν τοῦ Βαθουηλ. 1
[2]Ἀκούσατε δὴ ταῦτα, οἱ πρεσβύτεροι, καὶ ἐνωτίσασθε, πάντες οἱ 2
κατοικοῦντες τὴν γῆν. εἰ γέγονεν τοιαῦτα ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν ἢ
ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ὑμῶν; [3]ὑπὲρ αὐτῶν τοῖς τέκνοις 3
ὑμῶν διηγήσασθε, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις αὐτῶν, καὶ τὰ
τέκνα αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν. [4]τὰ κατάλοιπα τῆς κάμπης κατ- 4
έφαγεν ἡ ἀκρίς, καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς ἀκρίδος κατέφαγεν ὁ βροῦ-
χος, καὶ τὰ κατάλοιπα τοῦ βρούχου κατέφαγεν ἡ ἐρυσίβη. [5]ἐκνή- 5
ψατε, οἱ μεθύοντες, ἐξ οἴνου αὐτῶν καὶ κλαύσατε· θρηνήσατε,
πάντες οἱ πίνοντες οἶνον, εἰς μέθην, ὅτι ἐξῆρται ἐκ στόματος ὑμῶν
εὐφροσύνη καὶ χαρά. [6]ὅτι ἔθνος ἀνέβη ἐπὶ τὴν γῆν μου ἰσχυρὸν 6
καὶ ἀναρίθμητον, οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ὀδόντες λέοντος, καὶ αἱ μύλαι
αὐτοῦ σκύμνου· [7]ἔθετο τὴν ἄμπελόν μου εἰς ἀφανισμὸν καὶ τὰς 7
συκᾶς μου εἰς συγκλασμόν· ἐρευνῶν ἐξηρεύνησεν αὐτὴν καὶ ἔρρι-
ψεν, ἐλεύκανεν κλήματα αὐτῆς. [8]θρήνησον πρός με ὑπὲρ νύμφην 8
περιεζωσμένην σάκκον ἐπὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν παρθενικόν. [9]ἐξ- 9

Ioel: BSA. — de QW*LC* cf. Os.
Inscr. ιωηλ δ' BSA: cf. Os. inscr.
1 2 δη AQW] > BS*LC* | υμων paenult.] ημ. B*† | υμων ult.] ημ. S*† || 5 εξηρται (cf. 9)] θη pro ται BS*† (S† primo -ηχθη, deinde -ηρθη, postremo -ηρται) | στομ.] pr. του A† || 6 αυτου σκυμνου] tr. S*V*C*† | ως σκ. αυτου *L* || 7 αυτην BS *LC*] > AQW | κλημ. SAQW] pr. τα B*LC* || 8 θρηνησει S^c*L*†

ἦρται θυσία καὶ σπονδὴ ἐξ οἴκου κυρίου. πενθεῖτε, οἱ ἱερεῖς οἱ λει-
10 τουργοῦντες θυσιαστηρίῳ, [10] ὅτι τεταλαιπώρηκεν τὰ πεδία· πενθείτω
ἡ γῆ, ὅτι τεταλαιπώρηκεν σῖτος, ἐξηράνθη οἶνος, ὠλιγώθη ἔλαιον.
11 [11] ἐξηράνθησαν οἱ γεωργοί· θρηνεῖτε, κτήματα, ὑπὲρ πυροῦ καὶ κρι-
12 θῆς, ὅτι ἀπόλωλεν τρυγητὸς ἐξ ἀγροῦ· [12] ἡ ἄμπελος ἐξηράνθη, καὶ
αἱ συκαῖ ὠλιγώθησαν· ῥόα καὶ φοῖνιξ καὶ μῆλον καὶ πάντα τὰ
ξύλα τοῦ ἀγροῦ ἐξηράνθησαν, ὅτι ᾔσχυναν χαρὰν οἱ υἱοὶ τῶν
13 ἀνθρώπων. [13] περιζώσασθε καὶ κόπτεσθε, οἱ ἱερεῖς, θρηνεῖτε, οἱ λει-
τουργοῦντες θυσιαστηρίῳ· εἰσέλθατε ὑπνώσατε ἐν σάκκοις λειτουρ-
γοῦντες θεῷ, ὅτι ἀπέσχηκεν ἐξ οἴκου θεοῦ ὑμῶν θυσία καὶ σπον-
14 δή. [14] ἁγιάσατε νηστείαν, κηρύξατε θεραπείαν, συναγάγετε πρεσβυ-
τέρους πάντας κατοικοῦντας γῆν εἰς οἶκον θεοῦ ὑμῶν καὶ κεκρά-
15 ξατε πρὸς κύριον ἐκτενῶς [15] Οἴμμοι οἴμμοι οἴμμοι εἰς ἡμέραν, ὅτι
16 ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου καὶ ὡς ταλαιπωρία ἐκ ταλαιπωρίας ἥξει. [16] κατ-
έναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν βρώματα ἐξωλεθρεύθη, ἐξ οἴκου θεοῦ
17 ὑμῶν εὐφροσύνη καὶ χαρά. [17] ἐσκίρτησαν δαμάλεις ἐπὶ ταῖς φάτ-
ναις αὐτῶν, ἠφανίσθησαν θησαυροί, κατεσκάφησαν ληνοί, ὅτι
18 ἐξηράνθη σῖτος. [18] τί ἀποθήσομεν ἑαυτοῖς; ἔκλαυσαν βουκόλια βοῶν,
ὅτι οὐχ ὑπῆρχεν νομὴ αὐτοῖς, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων ἠφα-
19 νίσθησαν. [19] πρὸς σέ, κύριε, βοήσομαι, ὅτι πῦρ ἀνήλωσεν τὰ ὡραῖα
20 τῆς ἐρήμου, καὶ φλὸξ ἀνῆψεν πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ· [20] καὶ τὰ
κτήνη τοῦ πεδίου ἀνέβλεψαν πρὸς σέ, ὅτι ἐξηράνθησαν ἀφέσεις
ὑδάτων καὶ πῦρ κατέφαγεν τὰ ὡραῖα τῆς ἐρήμου.
2 [1] Σαλπίσατε σάλπιγγι ἐν Σιων, κηρύξατε ἐν ὄρει ἁγίῳ μου, καὶ
συγχυθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν, διότι πάρεστιν
2 ἡμέρα κυρίου, ὅτι ἐγγύς, [2] ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου, ἡμέρα νε-
φέλης καὶ ὁμίχλης. ὡς ὄρθρος χυθήσεται ἐπὶ τὰ ὄρη λαὸς πολὺς
καὶ ἰσχυρός· ὅμοιος αὐτῷ οὐ γέγονεν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ μετ᾽
3 αὐτὸν οὐ προστεθήσεται ἕως ἐτῶν εἰς γενεὰς γενεῶν. [3] τὰ ἔμπρο-
σθεν αὐτοῦ πῦρ ἀναλίσκον, καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ ἀναπτομένη φλόξ·
ὡς παράδεισος τρυφῆς ἡ γῆ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ τὰ ὄπισθεν
4 αὐτοῦ πεδίον ἀφανισμοῦ, καὶ ἀνασῳζόμενος οὐκ ἔσται αὐτῷ. [4] ὡς

9 οι 1^0 AQW*L*] > BS || **11** εξηρανθ.] κατησχυνθησαν S^c*L* | οι AQW] > BS*LC* || **12** ξυλα του] ξυλου B*† | εξηρανθησαν] -θη S^c*C* | ησχυναν] pr. κατ W*L* || **13** επεσχηκεν S*† | εξ οικ. θ. υμ.(S^c ημ.) / θυσ. κ. σπονδη] tr. S^cV† || **14** θεου] pr. κυριου AS^c*C* || **15** ημερα BWL^p*C*] pr. η SAQL^p: cf. **2** 1. 11 **3** 4 **4** 14 Abd. 15 || **16** εξωλεθρ.] εξηρθη S^c*L* || **18** ηφανισθη AQ*L* || **20** ανεβλεψεν AQ*L* | οτι > A†

2 1 συγχυθ.] συναχθ. A*L* | διοτι] οτι S^c*C*: cf. 11. 23 | ημερα] pr. η SAW: cf. **1** 15; + του AW; post εγγυς repetit A† η ημερα του κυριου || **2** ημερα 1^0] pr. η S | αυτω] -του A† || **3** τα 1^0] + δε S^c† | οπισω] -σθεν A | οπισθεν] -σω QS^c*LC* | εστιν A*L* | αυτω > A†

ὅρασις ἵππων ἡ ὄψις αὐτῶν, καὶ ὡς ἱππεῖς οὕτως καταδιώξονται·
5ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων ἐξαλοῦνται καὶ 5
ὡς φωνὴ φλογὸς πυρὸς κατεσθιούσης καλάμην καὶ ὡς λαὸς πολὺς
καὶ ἰσχυρὸς παρατασσόμενος εἰς πόλεμον. 6ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ 6
συντριβήσονται λαοί, πᾶν πρόσωπον ὡς πρόσκαυμα χύτρας. 7ὡς 7
μαχηταὶ δραμοῦνται καὶ ὡς ἄνδρες πολεμισταὶ ἀναβήσονται ἐπὶ τὰ
τείχη, καὶ ἕκαστος ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ πορεύσεται, καὶ οὐ μὴ ἐκ-
κλίνωσιν τὰς τρίβους αὐτῶν, 8καὶ ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐ- 8
τοῦ οὐκ ἀφέξεται· καταβαρυνόμενοι ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτῶν πορεύ-
σονται καὶ ἐν τοῖς βέλεσιν αὐτῶν πεσοῦνται καὶ οὐ μὴ συντελε-
σθῶσιν. 9τῆς πόλεως ἐπιλήμψονται καὶ ἐπὶ τῶν τειχέων δραμοῦνται 9
καὶ ἐπὶ τὰς οἰκίας ἀναβήσονται καὶ διὰ θυρίδων εἰσελεύσονται ὡς
κλέπται. 10πρὸ προσώπου αὐτῶν συγχυθήσεται ἡ γῆ καὶ σεισθή- 10
σεται ὁ οὐρανός, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσιν, καὶ τὰ
ἄστρα δύσουσιν τὸ φέγγος αὐτῶν. 11καὶ κύριος δώσει φωνὴν αὐ- 11
τοῦ πρὸ προσώπου δυνάμεως αὐτοῦ, ὅτι πολλή ἐστιν σφόδρα ἡ
παρεμβολὴ αὐτοῦ, ὅτι ἰσχυρὰ ἔργα λόγων αὐτοῦ· διότι μεγάλη ἡ
ἡμέρα τοῦ κυρίου, μεγάλη καὶ ἐπιφανὴς σφόδρα, καὶ τίς ἔσται ἱκα-
νὸς αὐτῇ; 12καὶ νῦν λέγει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν Ἐπιστράφητε πρός 12
με ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐν νηστείᾳ καὶ ἐν κλαυθμῷ καὶ
ἐν κοπετῷ· 13καὶ διαρρήξατε τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ μὴ τὰ ἱμάτια 13
ὑμῶν καὶ ἐπιστράφητε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, ὅτι ἐλεήμων
καὶ οἰκτίρμων ἐστίν, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ μετανοῶν ἐπὶ
ταῖς κακίαις. 14τίς οἶδεν εἰ ἐπιστρέψει καὶ μετανοήσει καὶ ὑπολεί- 14
ψεται ὀπίσω αὐτοῦ εὐλογίαν, θυσίαν καὶ σπονδὴν κυρίῳ τῷ θεῷ
ἡμῶν; 15σαλπίσατε σάλπιγγι ἐν Σιων, ἁγιάσατε νηστείαν, κηρύξατε 15
θεραπείαν, 16συναγάγετε λαόν, ἁγιάσατε ἐκκλησίαν, ἐκλέξασθε πρε- 16
σβυτέρους, συναγάγετε νήπια θηλάζοντα μαστούς, ἐξελθάτω νυμ-
φίος ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ καὶ νύμφη ἐκ τοῦ παστοῦ αὐτῆς.
17ἀνὰ μέσον τῆς κρηπῖδος τοῦ θυσιαστηρίου κλαύσονται οἱ ἱερεῖς 17
οἱ λειτουργοῦντες κυρίῳ καὶ ἐροῦσιν Φεῖσαι, κύριε, τοῦ λαοῦ σου
καὶ μὴ δῷς τὴν κληρονομίαν σου εἰς ὄνειδος τοῦ κατάρξαι αὐτῶν
ἔθνη, ὅπως μὴ εἴπωσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν;
18Καὶ ἐζήλωσεν κύριος τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ ἐφείσατο τοῦ λαοῦ 18
αὐτοῦ. 19καὶ ἀπεκρίθη κύριος καὶ εἶπεν τῷ λαῷ αὐτοῦ Ἰδοὺ ἐγὼ 19
ἐξαποστέλλω ὑμῖν τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ ἐμ-

4 οψις AQW] ορασις BS*LC* | ως 2⁰] οι A† || 5 και ult. > S*C* || 7 τας τριβους] τους τρ. AW*Cp: cf. Thack. p. 146 n. 2 || 8 συντελεσθωσιν BS**L*] -σωσιν ScWc*C*, -σουσιν AQW* || 9 ταις οικιαις BS† || 10 αυτων 1⁰ S*A QW] -του BSc*LC* || 11 διοτι] οτι S*†: cf. 1 | η ημερα] η > BAQV*C*†: cf. 1 15 | εσται ικανος] εστιν ικ. S*, ικ. εστιν A† || 12 και 2⁰ BSQcVW*C*†] > rel. || 16 λαον] pr. τον A† || 17 fin. ο θεος αυτων] pr. κυριος A†

πλησθήσεσθε αὐτῶν, καὶ οὐ δώσω ὑμᾶς οὐκέτι εἰς ὀνειδισμὸν ἐν
20 τοῖς ἔθνεσι· [20]καὶ τὸν ἀπὸ βορρᾶ ἐκδιώξω ἀφ' ὑμῶν καὶ ἐξώσω
αὐτὸν εἰς γῆν ἄνυδρον καὶ ἀφανιῶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν
θάλασσαν τὴν πρώτην καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν
ἐσχάτην, καὶ ἀναβήσεται ἡ σαπρία αὐτοῦ, καὶ ἀναβήσεται ὁ βρόμος
21 αὐτοῦ, ὅτι ἐμεγάλυνεν τὰ ἔργα αὐτοῦ. [21]θάρσει, γῆ, χαῖρε καὶ εὐ-
22 φραίνου, ὅτι ἐμεγάλυνεν κύριος τοῦ ποιῆσαι. [22]θαρσεῖτε, κτήνη τοῦ
πεδίου, ὅτι βεβλάστηκεν πεδία τῆς ἐρήμου, ὅτι ξύλον ἤνεγκεν τὸν
23 καρπὸν αὐτοῦ, ἄμπελος καὶ συκῆ ἔδωκαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν. [23]καὶ
τὰ τέκνα Σιων, χαίρετε καὶ εὐφραίνεσθε ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν,
διότι ἔδωκεν ὑμῖν τὰ βρώματα εἰς δικαιοσύνην καὶ βρέξει ὑμῖν
24 ὑετὸν πρόιμον καὶ ὄψιμον καθὼς ἔμπροσθεν, [24]καὶ πλησθήσονται
αἱ ἅλωνες σίτου, καὶ ὑπερεκχυθήσονται αἱ ληνοὶ οἴνου καὶ ἐλαίου.
25 [25]καὶ ἀνταποδώσω ὑμῖν ἀντὶ τῶν ἐτῶν, ὧν κατέφαγεν ἡ ἀκρὶς καὶ
ὁ βροῦχος καὶ ἡ ἐρυσίβη καὶ ἡ κάμπη, ἡ δύναμίς μου ἡ μεγάλη,
26 ἣν ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς· [26]καὶ φάγεσθε ἐσθίοντες καὶ ἐμπλησθή-
σεσθε καὶ αἰνέσετε τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ἃ ἐποίησεν
μεθ' ὑμῶν εἰς θαυμάσια, καὶ οὐ μὴ καταισχυνθῇ ὁ λαός μου εἰς
27 τὸν αἰῶνα· [27]καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐν μέσῳ τοῦ Ισραηλ ἐγώ εἰμι,
καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ, καὶ
οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν οὐκέτι πᾶς ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα.
3 [1]Καὶ ἔσται μετὰ ταῦτα καὶ ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ
πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες
ὑμῶν, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται, καὶ οἱ
2 νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται· [2]καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους καὶ ἐπὶ
τὰς δούλας ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός
3 μου. [3]καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, αἷμα καὶ
4 πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ· [4]ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος
καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα πρὶν ἐλθεῖν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ
5 ἐπιφανῆ. [5]καὶ ἔσται πᾶς, ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου,
σωθήσεται· ὅτι ἐν τῷ ὄρει Σιων καὶ ἐν Ιερουσαλημ ἔσται ἀνα-
σῳζόμενος, καθότι εἶπεν κύριος, καὶ εὐαγγελιζόμενοι, οὓς κύριος
προσκέκληται.

20 η > BC | εμεγαλυνθη AQC || 22 πεδια BS*W] pr. τα AQS^cLC | αμπελος .. συκη AQWL] tr. BSC || 23 διοτι] οτι S^cLC: cf. 1 || 24 πλησθησ.] pr. εμ A† | υπερεκχυθ. AQL] εκ > BSWC: cf. 4 13 || 25 ανταποδωσει B† | η δυν.] pr. και S*† | εις] εφ AQ || 26 του > A || 27 καταισχυνθωσιν BS*W†] -θη rel. | ουκετι πας AQW] ετι BSL (27>C)

3 1 και 2⁰ > AQS^cW | ενυπνια] -νιοις AQS^c: ex Act. 2 17 || 2 και 1⁰ BS*VW*LC†] + γε rel.: ex Act. 2 18 | δουλους S*VW†] + μου rel.: ex Act. 2 18 | δουλας BS*VW†] + μου rel.: ex Act. 2 18 || 3 ουρανω και] ουρ. ανω και σημ⟨ε⟩ια S^c: ex Act. 2 19 || 4 ημεραν] pr. την ALC: cf. 1 15 || 5 επικαληται S*† | εν 2⁰ > AW | ευαγγελιζομενοι] -νος S^cC, pr. οι W†

[1]Διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεί- 4
νῳ, ὅταν ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν Ιουδα καὶ Ιερουσαλημ, [2]καὶ 2
συνάξω πάντα τὰ ἔθνη καὶ κατάξω αὐτὰ εἰς τὴν κοιλάδα Ιωσαφατ
καὶ διακριθήσομαι πρὸς αὐτοὺς ἐκεῖ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ μου καὶ τῆς
κληρονομίας μου Ισραηλ, οἳ διεσπάρησαν ἐν τοῖς ἔθνεσιν· καὶ
τὴν γῆν μου καταδιείλαντο [3]καὶ ἐπὶ τὸν λαόν μου ἔβαλον κλήρους 3
καὶ ἔδωκαν τὰ παιδάρια πόρναις καὶ τὰ κοράσια ἐπώλουν ἀντὶ
οἴνου καὶ ἔπινον. [4]καὶ τί καὶ ὑμεῖς ἐμοί, Τύρος καὶ Σιδὼν καὶ 4
πᾶσα Γαλιλαία ἀλλοφύλων; μὴ ἀνταπόδομα ὑμεῖς ἀνταποδίδοτέ
μοι; ἢ μνησικακεῖτε ὑμεῖς ἐπ᾽ ἐμοὶ ὀξέως; καὶ ταχέως ἀνταποδώσω
τὸ ἀνταπόδομα ὑμῶν εἰς κεφαλὰς ὑμῶν, [5]ἀνθ᾽ ὧν τὸ ἀργύριόν 5
μου καὶ τὸ χρυσίον μου ἐλάβετε καὶ τὰ ἐπίλεκτά μου καὶ τὰ καλὰ
εἰσηνέγκατε εἰς τοὺς ναοὺς ὑμῶν [6]καὶ τοὺς υἱοὺς Ιουδα καὶ τοὺς 6
υἱοὺς Ιερουσαλημ ἀπέδοσθε τοῖς υἱοῖς τῶν Ἑλλήνων, ὅπως ἐξ-
ώσητε αὐτοὺς ἐκ τῶν ὁρίων αὐτῶν. [7]ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω αὐτοὺς 7
ἐκ τοῦ τόπου, οὗ ἀπέδοσθε αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἀνταποδώσω τὸ ἀντ-
απόδομα ὑμῶν εἰς κεφαλὰς ὑμῶν [8]καὶ ἀποδώσομαι τοὺς υἱοὺς ὑ- 8
μῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν εἰς χεῖρας υἱῶν Ιουδα, καὶ ἀποδώσον-
ται αὐτοὺς εἰς αἰχμαλωσίαν εἰς ἔθνος μακρὰν ἀπέχον, ὅτι κύριος
ἐλάλησεν.

[9]Κηρύξατε ταῦτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἁγιάσατε πόλεμον, ἐξεγείρατε 9
τοὺς μαχητάς· προσαγάγετε καὶ ἀναβαίνετε, πάντες ἄνδρες πολε-
μισταί. [10]συγκόψατε τὰ ἄροτρα ὑμῶν εἰς ῥομφαίας καὶ τὰ δρέπανα 10
ὑμῶν εἰς σειρομάστας· ὁ ἀδύνατος λεγέτω ὅτι Ἰσχύω ἐγώ. [11]συν- 11
αθροίζεσθε καὶ εἰσπορεύεσθε, πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν, καὶ συνά-
χθητε ἐκεῖ· ὁ πραῢς ἔστω μαχητής. [12]ἐξεγειρέσθωσαν καὶ ἀναβαι- 12
νέτωσαν πάντα τὰ ἔθνη εἰς τὴν κοιλάδα Ιωσαφατ, διότι ἐκεῖ καθιῶ
τοῦ διακρῖναι πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν. [13]ἐξαποστείλατε δρέπανα, 13
ὅτι παρέστηκεν τρύγητος· εἰσπορεύεσθε πατεῖτε, διότι πλήρης ἡ
ληνός· ὑπερεκχεῖται τὰ ὑπολήνια, ὅτι πεπλήθυνται τὰ κακὰ αὐτῶν.
[14]ἦχοι ἐξήχησαν ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δίκης, ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου 14
ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δίκης. [15]ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσιν, 15
καὶ οἱ ἀστέρες δύσουσιν φέγγος αὐτῶν. [16]ὁ δὲ κύριος ἐκ Σιων 16
ἀνακεκράξεται καὶ ἐξ Ιερουσαλημ δώσει φωνὴν αὐτοῦ, καὶ σεισθή-

4 1 επιστρεφω BQ^{c}† || **4** και 1^{0}] + γε W† | και υμεις εμοι AWC] και > BSQ, εμοι και υμιν *L*† || **5** καλα] + μου A | εισενεγκ. S^{c}*C*† | ναους] θησαυρους A, οικους *C*† || **6** οριων] + της κληρονομιας S^{c}V† || **8** υιων] pr. των BS† || **9** προσαγαγ.] pr. και BS*W† (S† om. και seq.) || **10** δυνατος S* || **11** συναχθησετε S*(†) || **12** εξεγειρ.] εξ > A† | και > B† || **13** τρυγητος] pr. ο A*LC* | υπερεκχειται(uel -τε) BW] εκ > SAQ*LC*: cf. 2 24 || **14** κοιλαδι 1^{0}] κοιλη S*† | οτι] διοτι A | ημερα] pr. η SA: cf. 1 15 || **15** φεγγος BS*QW†] pr. το rel.: sic in 2 10 omnes || **16** init. — αυτου 1^{0} > S*† | ανακεκραξεται BV†] κε > rel.

σεται ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ· ὁ δὲ κύριος φείσεται τοῦ λαοῦ αὐτοῦ,
17 καὶ ἐνισχύσει κύριος τοὺς υἱοὺς Ισραηλ. [17]καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι
ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ κατασκηνῶν ἐν Σιων ἐν ὄρει ἁγίῳ μου·
καὶ ἔσται Ιερουσαλημ πόλις ἁγία, καὶ ἀλλογενεῖς οὐ διελεύσονται
18 δι᾽ αὐτῆς οὐκέτι. [18]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀποσταλάξει τὰ
ὄρη γλυκασμόν, καὶ οἱ βουνοὶ ῥυήσονται γάλα, καὶ πᾶσαι αἱ ἀφ-
έσεις Ιουδα ῥυήσονται ὕδατα, καὶ πηγὴ ἐξ οἴκου κυρίου ἐξελεύσεται
19 καὶ ποτιεῖ τὸν χειμάρρουν τῶν σχοίνων. [19]Αἴγυπτος εἰς ἀφανισμὸν
ἔσται, καὶ ἡ Ιδουμαία εἰς πεδίον ἀφανισμοῦ ἔσται ἐξ ἀδικιῶν υἱῶν
20 Ιουδα, ἀνθ᾽ ὧν ἐξέχεαν αἷμα δίκαιον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. [20]ἡ δὲ Ιου-
δαία εἰς τὸν αἰῶνα κατοικηθήσεται καὶ Ιερουσαλημ εἰς γενεὰς γε-
21 νεῶν. [21]καὶ ἐκδικήσω τὸ αἷμα αὐτῶν καὶ οὐ μὴ ἀθῳώσω. καὶ κύ-
ριος κατασκηνώσει ἐν Σιων.

16 κυριος ult. > BSA*C*† || 17 επιγνωσ. διοτι] γνωσ. οτι S^c*LC* | εν 2^0 > A | πολις S^cVW†] > rel. || 19 ιδουμαια] ιουδεα S*† || 21 εκδικ. AQW] εκζητησω BS*LC*

Subscr. ιωηλ δ′ BSA: cf. inscr.

ΑΒΔΙΟΥ

1 [1]Ὅρασις Αβδιου.
Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῇ Ιδουμαίᾳ Ἀκοὴν ἤκουσα παρὰ κυ-
ρίου, καὶ περιοχὴν εἰς τὰ ἔθνη ἐξαπέστειλεν Ἀνάστητε καὶ ἐξανα-
2 στῶμεν ἐπ᾽ αὐτὴν εἰς πόλεμον. [2]ἰδοὺ ὀλιγοστὸν δέδωκά σε ἐν τοῖς
3 ἔθνεσιν, ἠτιμωμένος σὺ εἶ σφόδρα. [3]ὑπερηφανία τῆς καρδίας σου
ἐπῆρέν σε κατασκηνοῦντα ἐν ταῖς ὀπαῖς τῶν πετρῶν, ὑψῶν κατοι-
κίαν αὐτοῦ λέγων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Τίς με κατάξει ἐπὶ τὴν γῆν;
4 [4]ἐὰν μετεωρισθῇς ὡς ἀετὸς καὶ ἐὰν ἀνὰ μέσον τῶν ἄστρων θῇς
5 νοσσιάν σου, ἐκεῖθεν κατάξω σε, λέγει κύριος. [5]εἰ κλέπται εἰσῆλθον
πρὸς σὲ ἢ λῃσταὶ νυκτός, ποῦ ἂν ἀπερρίφης; οὐκ ἂν ἔκλεψαν τὰ
ἱκανὰ ἑαυτοῖς; καὶ εἰ τρυγηταὶ εἰσῆλθον πρός σέ, οὐκ ἂν ὑπελί-
6 ποντο ἐπιφυλλίδα; [6]πῶς ἐξηρευνήθη Ησαυ καὶ κατελήμφθη αὐτοῦ
7 τὰ κεκρυμμένα. [7]ἕως τῶν ὁρίων σου ἐξαπέστειλάν σε πάντες οἱ
ἄνδρες τῆς διαθήκης σου, ἀντέστησάν σοι ἠδυνάσθησαν πρὸς σὲ
ἄνδρες εἰρηνικοί σου, ἔθηκαν ἔνεδρα ὑποκάτω σου, οὐκ ἔστιν σύν-
8 εσις αὐτοῖς. [8]ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἀπολῶ σοφοὺς ἐκ

Abd.: BSA. — de QW*LC* cf. Os.

Inscr. αβδ(ε)ιου(B† οβδ.: item in 1) ε′ BSA: cf. Os. inscr.

Abd. 3 init.] pr. η S^c*L* | καρδια] pr. τη A || 4 εαν 2^0 BW*LC*] > SAQ | αστερων S*† || 5 η] ει A† | επιφυλλιδα] -δας BS*(S*† υποφ.) || 6 κατελ(ε)ιφθη S*C* || 7 σου 1^0 > BS*C* | σου 2^0 > W† | εστιν] + σοι A† | αυτοις BSW] pr. εν AQ, εν αυτω *LC*

τῆς Ιδουμαίας καὶ σύνεσιν ἐξ ὄρους Ησαυ · [9]καὶ πτοηθήσονται οἱ 9
μαχηταί σου οἱ ἐκ Θαιμαν, ὅπως ἐξαρθῇ ἄνθρωπος ἐξ ὄρους Ησαυ
[10]διὰ τὴν σφαγὴν καὶ τὴν ἀσέβειαν τὴν εἰς τὸν ἀδελφόν σου Ια- 10
κωβ, καὶ καλύψει σε αἰσχύνη καὶ ἐξαρθήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.
[11]Ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἀντέστης ἐξ ἐναντίας ἐν ἡμέρᾳ αἰχμαλωτευόν- 11
των ἀλλογενῶν δύναμιν αὐτοῦ καὶ ἀλλότριοι εἰσῆλθον εἰς πύλας
αὐτοῦ καὶ ἐπὶ Ιερουσαλημ ἔβαλον κλήρους, καὶ σὺ ἦς ὡς εἷς ἐξ
αὐτῶν. [12]καὶ μὴ ἐπίδῃς ἡμέραν ἀδελφοῦ σου ἐν ἡμέρᾳ ἀλλοτρίων 12
καὶ μὴ ἐπιχαρῇς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ιουδα ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν
καὶ μὴ μεγαλορρημονήσῃς ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως · [13]μηδὲ εἰσέλθῃς εἰς 13
πύλας λαῶν ἐν ἡμέρᾳ πόνων αὐτῶν μηδὲ ἐπίδῃς καὶ σὺ τὴν συν-
αγωγὴν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ὀλέθρου αὐτῶν μηδὲ συνεπιθῇ ἐπὶ τὴν
δύναμιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν · [14]μηδὲ ἐπιστῇς ἐπὶ τὰς 14
διεκβολὰς αὐτῶν τοῦ ἐξολεθρεῦσαι τοὺς ἀνασῳζομένους αὐτῶν
μηδὲ συγκλείσῃς τοὺς φεύγοντας ἐξ αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως. [15]δι- 15
ότι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη · ὃν τρόπον ἐποίησας,
οὕτως ἔσται σοι · τὸ ἀνταπόδομά σου ἀνταποδοθήσεται εἰς κεφα-
λήν σου · [16]διότι ὃν τρόπον ἔπιες ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, πίον- 16
ται πάντα τὰ ἔθνη οἶνον · πίονται καὶ καταβήσονται καὶ ἔσονται
καθὼς οὐχ ὑπάρχοντες.
[17]Ἐν δὲ τῷ ὄρει Σιων ἔσται ἡ σωτηρία, καὶ ἔσται ἅγιον · καὶ 17
κατακληρονομήσουσιν ὁ οἶκος Ιακωβ τοὺς κατακληρονομήσαντας
αὐτούς. [18]καὶ ἔσται ὁ οἶκος Ιακωβ πῦρ, ὁ δὲ οἶκος Ιωσηφ φλόξ, 18
ὁ δὲ οἶκος Ησαυ εἰς καλάμην, καὶ ἐκκαυθήσονται εἰς αὐτοὺς καὶ
καταφάγονται αὐτούς, καὶ οὐκ ἔσται πυροφόρος ἐν τῷ οἴκῳ Ησαυ,
διότι κύριος ἐλάλησεν. [19]καὶ κατακληρονομήσουσιν οἱ ἐν Ναγεβ τὸ 19
ὄρος τὸ Ησαυ καὶ οἱ ἐν τῇ Σεφηλα τοὺς ἀλλοφύλους καὶ κατα-
κληρονομήσουσιν τὸ ὄρος Εφραιμ καὶ τὸ πεδίον Σαμαρείας καὶ
Βενιαμιν καὶ τὴν Γαλααδῖτιν. [20]καὶ τῆς μετοικεσίας ἡ ἀρχὴ αὕτη · 20
τοῖς υἱοῖς Ισραηλ γῆ τῶν Χαναναίων ἕως Σαρεπτων καὶ ἡ μετοι-

10 την εις τον αδελφον AQS^cW*L*] αδελφου BS**C* | και 2^0 AQS^cW*L*] > B S**C* || 11 ημερα] -ραις BS† | αυτου 1^0] -των S*† | πυλας] pr. τας A || 12 επιδοις AV: item V† in 13 | μεγαλο(ρ)ρημονησης] -νης BW† || 13 λαων] λαου Q*, λαου σου A†; λαου μου S^c† = α′ | πονων] -νου AQ, -νηρων S*† αυτων 2^0 3^0 4^0 5^0] -του S^c†: sic 5^0 etiam V*C*† et α′ σ′ θ′ || 14 επιστης] επι > A | αυτων 1^0 AQS^c*L*] -του BS**C* | του AQ] > BS*LC* | αυτων 2^0 AQ] pr. εξ S^c*L*, αυτου BS*, εξ αυτου *C* | εξ αυτων AQW(uid.)*C*] αυτων S^c*L*, αυ-του BS*† || 15 ημερα] pr. η SA: cf. Ioel 1 15 | κυριου] pr. του A | εστω A† || 16 διοτι] δια τουτο A† | πιονται 1^0 ⌒ 2^0 BS*† || 17 η σωτ.] η > BS**L*p, + σου W† || 18 εκκαυθησεται AQW | και 3^0 > S*† | πυροφορος BS*W*L*p*C*] πυρφ. AQS^c*L*p | εν AQW] > BS*LC* | ησαυ ult. ⌒ 19 ησαυ W*† | διοτι] οτι S^c*LC* || 1[illegible] [illegible]ηλα] pr. πεδινη W†: sic uertit α′

κεσία Ιερουσαλημ ἕως Εφραθα, καὶ κληρονομήσουσιν τὰς πόλεις
21 τοῦ Ναγεβ. [21]καὶ ἀναβήσονται ἄνδρες σεσῳσμένοι ἐξ ὄρους Σιων
τοῦ ἐκδικῆσαι τὸ ὄρος Ησαυ, καὶ ἔσται τῷ κυρίῳ ἡ βασιλεία.

20 και ult. AQS^cW*L*] > BS**C* || 21 ανδρες σεσωσμ. AQW] ανασωζομενοι BS*LC*

Subscr. αβδ(ε)ιου(B† οβδ.) ε′ BSA: cf. inscr.

ΙΩΝΑΣ

1 [1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ιωναν τὸν τοῦ Αμαθι λέγων
2 [2]Ἀνάστηθι καὶ πορεύθητι εἰς Νινευη τὴν πόλιν τὴν μεγάλην καὶ
κήρυξον ἐν αὐτῇ, ὅτι ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς κακίας αὐτῆς πρός με.
3 [3]καὶ ἀνέστη Ιωνας τοῦ φυγεῖν εἰς Θαρσις ἐκ προσώπου κυρίου
καὶ κατέβη εἰς Ιοππην καὶ εὗρεν πλοῖον βαδίζον εἰς Θαρσις καὶ
ἔδωκεν τὸ ναῦλον αὐτοῦ καὶ ἐνέβη εἰς αὐτὸ τοῦ πλεῦσαι μετ᾽ αὐ-
4 τῶν εἰς Θαρσις ἐκ προσώπου κυρίου. [4]καὶ κύριος ἐξήγειρεν πνεῦμα
εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγένετο κλύδων μέγας ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ
5 τὸ πλοῖον ἐκινδύνευεν συντριβῆναι. [5]καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ναυτικοὶ
καὶ ἀνεβόων ἕκαστος πρὸς τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ ἐκβολὴν ἐποιήσαντο
τῶν σκευῶν τῶν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ κουφισθῆναι
ἀπ᾽ αὐτῶν· Ιωνας δὲ κατέβη εἰς τὴν κοίλην τοῦ πλοίου καὶ ἐκά-
6 θευδεν καὶ ἔρρεγχεν. [6]καὶ προσῆλθεν πρὸς αὐτὸν ὁ πρωρεὺς καὶ
εἶπεν αὐτῷ Τί σὺ ῥέγχεις; ἀνάστα καὶ ἐπικαλοῦ τὸν θεόν σου,
7 ὅπως διασώσῃ ὁ θεὸς ἡμᾶς καὶ μὴ ἀπολώμεθα. [7]καὶ εἶπεν ἕκαστος
πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Δεῦτε βάλωμεν κλήρους καὶ ἐπιγνῶμεν
τίνος ἕνεκεν ἡ κακία αὕτη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. καὶ ἔβαλον κλήρους, καὶ
8 ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ιωναν. [8]καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν Ἀπάγγειλον
ἡμῖν τίνος ἕνεκεν ἡ κακία αὕτη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. τίς σου ἡ ἐργασία
ἐστίν; καὶ πόθεν ἔρχῃ, καὶ ἐκ ποίας χώρας καὶ ἐκ ποίου λαοῦ εἶ
9 σύ; [9]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Δοῦλος κυρίου ἐγώ εἰμι καὶ τὸν κύριον
θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐγὼ σέβομαι, ὃς ἐποίησεν τὴν θάλασσαν καὶ

Ion.: BSA. — de QW*LC* cf. Os.

Inscr. ιωνας ς′ BSA: cf. Os. inscr.

1 2 πορευου A† | νινευη] pr. την A† || 3 εις θαρσ(ε)ις 1^0 ⌒ 2^0 W†, 2^0 ⌒ 3^0 S*† | εκ 1^0] απο A† | ενεβη] ανεβη W*C* | μετ αυτων / εις θαρσ.] tr. A† || 4 πνευμα] + μεγα *L*† = σ′ | εις] επι BS*† | συντριβηναι] του διαλυθηναι AS^c || 5 ανεβοων] αν > A†, -βοησαν BS*†, -βοησεν V† | αυτων 1^0 AQW] -του BS*LC* || 6 αυτω] προς αυτον A | αναστηθι S^c*LC* | οπως] ει πως A*LC* | μη] pr. ου AS^c*LC* || 7 επιγνωσομεν S*† || 8 ημιν 1^0 ⌒ 2^0 BS | τινος — εν] δια τινα το κακον τουτο *L* | εστιν εν ημιν > W†, εστιν εν > *C*† | ποθεν ερχη] + και που πορευει(uel -ευη) S^c*LC*: eadem add. Sy sub ÷ | ει συ] tr. QW*L* || 9 εγω ειμι] tr. S* | σεβομαι] φοβουμαι S^c*C*

τὴν ξηράν. 10καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβον μέγαν καὶ εἶπαν 10
πρὸς αὐτόν Τί τοῦτο ἐποίησας; διότι ἔγνωσαν οἱ ἄνδρες ὅτι ἐκ
προσώπου κυρίου ἦν φεύγων, ὅτι ἀπήγγειλεν αὐτοῖς. 11καὶ εἶπαν 11
πρὸς αὐτόν Τί σοι ποιήσωμεν καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ᾽ ἡμῶν;
ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξήγειρεν μᾶλλον κλύδωνα. 12καὶ 12
εἶπεν Ιωνας πρὸς αὐτούς Ἄρατέ με καὶ ἐμβάλετέ με εἰς τὴν θά-
λασσαν, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ᾽ ὑμῶν· διότι ἔγνωκα ἐγὼ ὅτι
δι᾽ ἐμὲ ὁ κλύδων ὁ μέγας οὗτος ἐφ᾽ ὑμᾶς ἐστιν. 13καὶ παρεβιάζοντο 13
οἱ ἄνδρες τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὴν γῆν καὶ οὐκ ἠδύναντο, ὅτι ἡ
θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξηγείρετο μᾶλλον ἐπ᾽ αὐτούς. 14καὶ ἀν- 14
εβόησαν πρὸς κύριον καὶ εἶπαν Μηδαμῶς, κύριε, μὴ ἀπολώμεθα
ἕνεκεν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου, καὶ μὴ δῷς ἐφ᾽ ἡμᾶς
αἷμα δίκαιον, ὅτι σύ, κύριε, ὃν τρόπον ἐβούλου πεποίηκας. 15καὶ 15
ἔλαβον τὸν Ιωναν καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔστη
ἡ θάλασσα ἐκ τοῦ σάλου αὐτῆς. 16καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβῳ 16
μεγάλῳ τὸν κύριον καὶ ἔθυσαν θυσίαν τῷ κυρίῳ καὶ εὔξαντο εὐχάς.
1Καὶ προσέταξεν κύριος κήτει μεγάλῳ καταπιεῖν τὸν Ιωναν· καὶ 2
ἦν Ιωνας ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.
2καὶ προσηύξατο Ιωνας πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ ἐκ τῆς κοι- 2
λίας τοῦ κήτους 3καὶ εἶπεν 3

Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν θεόν μου, καὶ εἰσ-
ήκουσέν μου·
ἐκ κοιλίας ᾅδου κραυγῆς μου ἤκουσας φωνῆς μου.
4ἀπέρριψάς με εἰς βάθη καρδίας θαλάσσης, καὶ ποταμοί με 4
ἐκύκλωσαν·
πάντες οἱ μετεωρισμοί σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ᾽ ἐμὲ διῆλθον.
5καὶ ἐγὼ εἶπα Ἀπῶσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σου· 5
ἆρα προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι πρὸς τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν
σου;
6περιεχύθη ὕδωρ μοι ἕως ψυχῆς, 6
ἄβυσσος ἐκύκλωσέν με ἐσχάτη,
ἔδυ ἡ κεφαλή μου εἰς σχισμὰς ὀρέων.
7κατέβην εἰς γῆν, ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτοχοι αἰώνιοι, 7

11 σοι ποιησ.] tr. C† | ποιησομεν BQW*L | επορευετο] επωρευετο W*†, επωρυετο AQWc, επορυετο Sc†: cf. 13 Zach. 11 8 || 12 με 2^0 > AQLp || 13 επορευετο (sic etiam W*)] επωρυετο AQWc, επορυετο S†: cf. 11 || 14 κυριον] pr. τον S*† | κυριε $1^0 \frown 2^0$ S*† | απολοιμεθα QSs | οτι AQW] διοτι BSsLC || 15 εξεβαλον BQW] εβαλον S*†, ενεβαλον AScLC | σαλους AQ*†: cf. Thack. § 10, 28 || 16 θυσιαν AQW] -ας BSLC

2 1 καταπιειν] και κατεπιεν S*† || 2 θεον $\frown$ 3 θεον S*† || 3 εβοησα — 10 fin. (= Od. 6)] pr. ωδη A(†) || 6^1 υδωρ μοι BSW†] tr. AQLC | 6^3 εις σχ. ορ. ad 7 trahit 𝔐

καὶ ἀναβήτω φθορὰ ζωῆς μου, κύριε ὁ θεός μου.
8 [8]ἐν τῷ ἐκλείπειν ἀπ' ἐμοῦ τὴν ψυχήν μου τοῦ κυρίου ἐμνήσθην,
καὶ ἔλθοι πρὸς σὲ ἡ προσευχή μου εἰς ναὸν ἅγιόν σου.
9 [9]φυλασσόμενοι μάταια καὶ ψευδῆ ἔλεος αὐτῶν ἐγκατέλιπον.
10 [10]ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἐξομολογήσεως θύσω σοι·
ὅσα ηὐξάμην, ἀποδώσω σοι σωτηρίου τῷ κυρίῳ.
11 [11]καὶ προσετάγη τῷ κήτει, καὶ ἐξέβαλεν τὸν Ιωναν ἐπὶ τὴν ξηράν.
3 [1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ιωναν ἐκ δευτέρου λέγων
2 [2]Ἀνάστηθι καὶ πορεύθητι εἰς Νινευη τὴν πόλιν τὴν μεγάλην καὶ
κήρυξον ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ κήρυγμα τὸ ἔμπροσθεν, ὃ ἐγὼ ἐλάλησα
3 πρὸς σέ. [3]καὶ ἀνέστη Ιωνας καὶ ἐπορεύθη εἰς Νινευη, καθὼς ἐλά-
λησεν κύριος· ἡ δὲ Νινευη ἦν πόλις μεγάλη τῷ θεῷ ὡσεὶ πορείας
4 ὁδοῦ ἡμερῶν τριῶν. [4]καὶ ἤρξατο Ιωνας τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν
ὡσεὶ πορείαν ἡμέρας μιᾶς καὶ ἐκήρυξεν καὶ εἶπεν Ἔτι τρεῖς ἡμέραι
5 καὶ Νινευη καταστραφήσεται. [5]καὶ ἐνεπίστευσαν οἱ ἄνδρες Νινευη
τῷ θεῷ καὶ ἐκήρυξαν νηστείαν καὶ ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ μεγάλου
6 αὐτῶν ἕως μικροῦ αὐτῶν. [6]καὶ ἤγγισεν ὁ λόγος πρὸς τὸν βασιλέα
τῆς Νινευη, καὶ ἐξανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ καὶ περιείλατο τὴν
στολὴν αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ περιεβάλετο σάκκον καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ
7 σποδοῦ. [7]καὶ ἐκηρύχθη καὶ ἐρρέθη ἐν τῇ Νινευη παρὰ τοῦ βασι-
λέως καὶ παρὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ λέγων Οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ
κτήνη καὶ οἱ βόες καὶ τὰ πρόβατα μὴ γευσάσθωσαν μηδὲν μηδὲ
8 νεμέσθωσαν μηδὲ ὕδωρ πιέτωσαν. [8]καὶ περιεβάλοντο σάκκους οἱ
ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη, καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν θεὸν ἐκτενῶς·
καὶ ἀπέστρεψαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ
9 ἀπὸ τῆς ἀδικίας τῆς ἐν χερσὶν αὐτῶν λέγοντες [9]Τίς οἶδεν εἰ μετα-
νοήσει ὁ θεὸς καὶ ἀποστρέψει ἐξ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ
10 ἀπολώμεθα; [10]καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὰ ἔργα αὐτῶν, ὅτι ἀπέστρεψαν
ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν, καὶ μετενόησεν ὁ θεὸς ἐπὶ
τῇ κακίᾳ, ᾗ ἐλάλησεν τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐποίησεν.

7^{2} φθορα ζωης μου BS*W*†] εκ φθορας η ζωη μου AQ*LC*, εκ φθορας ζωης μου S^{c}V†, εκ φθορας την ζωην μου W^{c}†; post haec add. προς σε S^{c}*LC*, ante haec add. εις σε W^{c}† || 8^{1} απ εμου / την ψ. μου] tr. AQ*C*^{p} | 8^{2} προσευχη] προσ > BS*† || 9 ελεον S^{c}*LC* || 10^{1} αινεσεως] δεησ. W | 10^{2} σοι > A | σωτηριου BS*] εις σωτηριον μου AQS^{c}, εις σωτηριον *LC*; εις σωτηριαν μου W: = Od. 6 10 || 11 προσεταγη] + απο κυριου S^{c}*C*† (in *O* sub ※), προσεταξε(ν) κυριος *L*

3 2 και 1^{0} > BS* | νινευην S† hic, non in 3; cf. 6 Soph. 2 13 || 3 καθως AQW*L*] καθα BS*C* || 4 εισελθειν BS*W†] εισπορευεσθαι rel. | πορ ε)ιαν BSW*L*] -ας *C*†, -ας οδου AQ || 5 ενεπιστ.] εν > AS^{c}W^{c}*LC* | μεγαλου ... μικρου BS*W*C*] tr. AQS^{c}*L* | αυτων paenult. > AQ || 6 νινευης S*† hic, non in 4 11; cf. 3 2 || 7 γευεσθωσαν A†, γευσεσθ. (sic) S*† | νεμεσθ.] + μηδεν S*† | πινετωσαν S*L*† || 8 απεστρεψαν] αν- QS^{c}*LC*†, -ψεν A*L* || 10 τη κακια η] τα κακα α AW

1 Καὶ ἐλυπήθη Ιωνας λύπην μεγάλην καὶ συνεχύθη. 2 καὶ προσεύ- 4
ξατο πρὸς κύριον καὶ εἶπεν Ὦ κύριε, οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι μου ἔτι
ὄντος μου ἐν τῇ γῇ μου; διὰ τοῦτο προέφθασα τοῦ φυγεῖν εἰς
Θαρσις, διότι ἔγνων ὅτι σὺ ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων, μακρόθυμος
καὶ πολυέλεος καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις. 3 καὶ νῦν, δέσποτα 3
κύριε, λαβὲ τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι καλὸν τὸ ἀποθανεῖν με
ἢ ζῆν με. 4 καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Ιωναν Εἰ σφόδρα λελύπησαι σύ; 4
5 καὶ ἐξῆλθεν Ιωνας ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι τῆς πό- 5
λεως· καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἐκεῖ σκηνὴν καὶ ἐκάθητο ὑποκάτω αὐτῆς
ἐν σκιᾷ, ἕως οὗ ἀπίδῃ τί ἔσται τῇ πόλει. 6 καὶ προσέταξεν κύριος 6
ὁ θεὸς κολοκύνθῃ, καὶ ἀνέβη ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ Ιωνα τοῦ εἶναι
σκιὰν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τοῦ σκιάζειν αὐτῷ ἀπὸ τῶν
κακῶν αὐτοῦ· καὶ ἐχάρη Ιωνας ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ χαρὰν μεγάλην.
7 καὶ προσέταξεν ὁ θεὸς σκώληκι ἑωθινῇ τῇ ἐπαύριον, καὶ ἐπάταξεν 7
τὴν κολόκυνθαν, καὶ ἀπεξηράνθη. 8 καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ ἀνατεῖλαι 8
τὸν ἥλιον καὶ προσέταξεν ὁ θεὸς πνεύματι καύσωνος συγκαίοντι,
καὶ ἐπάταξεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ιωνα· καὶ ὠλιγοψύχησεν
καὶ ἀπελέγετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ εἶπεν Καλόν μοι ἀποθανεῖν με
ἢ ζῆν. 9 καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Ιωναν Εἰ σφόδρα λελύπησαι σὺ 9
ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ; καὶ εἶπεν Σφόδρα λελύπημαι ἐγὼ ἕως θανάτου.
10 καὶ εἶπεν κύριος Σὺ ἐφείσω ὑπὲρ τῆς κολοκύνθης, ὑπὲρ ἧς οὐκ 10
ἐκακοπάθησας ἐπ' αὐτὴν καὶ οὐκ ἐξέθρεψας αὐτήν, ἣ ἐγενήθη ὑπὸ
νύκτα καὶ ὑπὸ νύκτα ἀπώλετο. 11 ἐγὼ δὲ οὐ φείσομαι ὑπὲρ Νινευη 11
τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἐν ᾗ κατοικοῦσιν πλείους ἢ δώδεκα μυ-
ριάδες ἀνθρώπων, οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν δεξιὰν αὐτῶν ἢ ἀριστερὰν
αὐτῶν, καὶ κτήνη πολλά;

4 2 ω] + δη S^{c}*LC*† | λογοι μου] + ους ελαλησα A† | εγνων] + εγω S^{c}V† || **3** καλον το αποθ. με(> W)] καλον μοι το αποθ. με *L*(†) | η (BS*† ει)] pr. μαλλον S^{c}*L* | με ult. BS*W*L*p] > AQS^{c}*L*p*C* || **5** εαυτω / εκει σκηνην] tr. A(†) | τη] pr. εν S† || **6** κολοκυνθη bis] τ pro θ A: item in 7. 9. 10 | του 1° BS W] > AQ*LC* | σκιαν] pr. εις S^{c} || **7** ο θεος] pr. κυριος AQ: cf. 8. 9 || **8** ο θεος] pr. κυριος AQW: cf. 7 | αποθανειν BS*W†] pr. το rel. | με BAQ] > SW*LC* | fin.] + με S^{c}*LC*: cf. 3 || **9** ο θεος BS*W†] pr. κυριος rel.: cf. 7 || **10** επ αυτην BQS^{c}] επ αυτης S*A, εις αυτην S^{c2}, επ αυτη *L*, > *C*† | και ουκ] ουδε S^{c}*LC* | εγενηθη / υπο νυκτα BSW*LC*] tr. AQ || **11** της μεγαλης > A† | πλειους η] η > BS*† | η ult.] ουδε A†

Subscr. ιωνας ς' BS, ιωνας προφητης ς' A(†): cf. inscr.

ΝΑΟΥΜ

1 [1]Λῆμμα Νινευη· βιβλίον ὁράσεως Ναουμ τοῦ Ελκεσαίου.
2 [2]Θεὸς ζηλωτὴς καὶ ἐκδικῶν κύριος, ἐκδικῶν κύριος μετὰ θυμοῦ
ἐκδικῶν κύριος τοὺς ὑπεναντίους αὐτοῦ, καὶ ἐξαίρων αὐτὸς τοὺς
3 ἐχθροὺς αὐτοῦ. [3]κύριος μακρόθυμος, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ
ἀθῳῶν οὐκ ἀθῳώσει κύριος. ἐν συντελείᾳ καὶ ἐν συσσεισμῷ ἡ
4 ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ νεφέλαι κονιορτὸς ποδῶν αὐτοῦ. [4]ἀπειλῶν θα-
λάσσῃ καὶ ξηραίνων αὐτὴν καὶ πάντας τοὺς ποταμοὺς ἐξερημῶν·
ὠλιγώθη ἡ Βασανῖτις καὶ ὁ Κάρμηλος, καὶ τὰ ἐξανθοῦντα τοῦ Λι-
5 βάνου ἐξέλιπεν. [5]τὰ ὄρη ἐσείσθησαν ἀπ᾽ αὐτοῦ, καὶ οἱ βουνοὶ
ἐσαλεύθησαν· καὶ ἀνεστάλη ἡ γῆ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ἡ σύμ-
6 πασα καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. [6]ἀπὸ προσώπου ὀργῆς
αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; καὶ τίς ἀντιστήσεται ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐ-
τοῦ; ὁ θυμὸς αὐτοῦ τήκει ἀρχάς, καὶ αἱ πέτραι διεθρύβησαν ἀπ᾽
7 αὐτοῦ. [7]χρηστὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτὸν ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως
8 καὶ γινώσκων τοὺς εὐλαβουμένους αὐτόν· [8]καὶ ἐν κατακλυσμῷ
πορείας συντέλειαν ποιήσεται τοὺς ἐπεγειρομένους, καὶ τοὺς ἐχ-
9 θροὺς αὐτοῦ διώξεται σκότος. [9]τί λογίζεσθε ἐπὶ τὸν κύριον; συν-
τέλειαν αὐτὸς ποιήσεται, οὐκ ἐκδικήσει δὶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν θλίψει·
10 [10]ὅτι ἕως θεμελίου αὐτῶν χερσωθήσεται καὶ ὡς σμῖλαξ περιπλεκο-
11 μένη βρωθήσεται καὶ ὡς καλάμη ξηρασίας μεστή. [11]ἐκ σοῦ ἐξελεύ-
12 σεται λογισμὸς κατὰ τοῦ κυρίου πονηρὰ λογιζόμενος ἐναντία. [12]τάδε
λέγει κύριος κατάρχων ὑδάτων πολλῶν Καὶ οὕτως διασταλήσονται,
13 καὶ ἡ ἀκοή σου οὐκ ἐνακουσθήσεται ἔτι. [13]καὶ νῦν συντρίψω τὴν
14 ῥάβδον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ καὶ τοὺς δεσμούς σου διαρρήξω· [14]καὶ
ἐντελεῖται ὑπὲρ σοῦ κύριος, οὐ σπαρήσεται ἐκ τοῦ ὀνόματός σου
ἔτι· ἐξ οἴκου θεοῦ σου ἐξολεθρεύσω τὰ γλυπτὰ καὶ χωνευτά· θή-
σομαι ταφήν σου, ὅτι ταχεῖς.
2 [1]Ἰδοὺ ἐπὶ τὰ ὄρη οἱ πόδες εὐαγγελιζομένου καὶ ἀπαγγέλλοντος
εἰρήνην· ἑόρταζε, Ιουδα, τὰς ἑορτάς σου, ἀπόδος τὰς εὐχάς σου,
διότι οὐ μὴ προσθήσωσιν ἔτι τοῦ διελθεῖν διὰ σοῦ εἰς παλαίωσιν

Nah.: BSA. — de QW*LC* cf. Os.
Inscr. ναουμ ζʹ BSA: cf. Os. inscr.

1 2 εκδικων κυριος 2^0 B^c*LC*] > B*SAQW, pr. και *L*† | εκδικων 3^0] pr. και S^c*L*† || 3 αθωων] αθωον BS*W || 4 τα] pr. παντα S^c*L*† || 9 -σεται ⌒ 10 -σεται 1^0 S*† || 10 αυτων] -του B*C*†, -της S^s† | χερσωθησονται A*L* || 11 εκ σου] εξ ου S: cf. Mich. 5 1 | λογιζομενος AW] βουλευομ. BSQ*LC* et αʹ; + ποιησεται A† || 13 σου ult. > BS*† || 14 υπερ BAQW*] περι SW^c*LC* | εκ του] εξ S^c*C* | εξ] pr. και A | τα > S^c*LC* | γλυπτα] + σου A†
2 1 προσθησωσιν B†] -θωσιν rel. | δια σου BS†] > rel.

Συντετέλεσται, ἐξῆρται. [2]ἀνέβη ἐμφυσῶν εἰς πρόσωπόν σου ἐξαι- 2
ρούμενος ἐκ θλίψεως· σκόπευσον ὁδόν, κράτησον ὀσφύος, ἄνδρισαι
τῇ ἰσχύι σφόδρα, [3]διότι ἀπέστρεψεν κύριος τὴν ὕβριν Ιακωβ καθὼς 3
ὕβριν τοῦ Ισραηλ, διότι ἐκτινάσσοντες ἐξετίναξαν αὐτοὺς καὶ τὰ
κλήματα αὐτῶν, διέφθειραν [4]ὅπλα δυναστείας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων, 4
ἄνδρας δυνατοὺς ἐμπαίζοντας ἐν πυρί· αἱ ἡνίαι τῶν ἁρμάτων αὐ-
τῶν ἐν ἡμέρᾳ ἑτοιμασίας αὐτοῦ, καὶ οἱ ἱππεῖς θορυβηθήσονται
[5]ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ συγχυθήσονται τὰ ἅρματα καὶ συμπλακήσονται 5
ἐν ταῖς πλατείαις· ἡ ὅρασις αὐτῶν ὡς λαμπάδες πυρὸς καὶ ὡς
ἀστραπαὶ διατρέχουσαι. [6]καὶ μνησθήσονται οἱ μεγιστᾶνες αὐτῶν 6
καὶ φεύξονται ἡμέρας καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῶν καὶ
σπεύσουσιν ἐπὶ τὰ τείχη καὶ ἑτοιμάσουσιν τὰς προφυλακὰς αὐτῶν.
[7]πύλαι τῶν ποταμῶν διηνοίχθησαν, καὶ τὰ βασίλεια διέπεσεν, [8]καὶ 7 8
ἡ ὑπόστασις ἀπεκαλύφθη, καὶ αὕτη ἀνέβαινεν, καὶ αἱ δοῦλαι αὐτῆς
ἤγοντο καθὼς περιστεραὶ φθεγγόμεναι ἐν καρδίαις αὐτῶν. [9]καὶ 9
Νινευη, ὡς κολυμβήθρα ὕδατος τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ φεύγον-
τες οὐκ ἔστησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπιβλέπων. [10]διήρπαζον τὸ ἀργύ- 10
ριον, διήρπαζον τὸ χρυσίον, καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῦ κόσμου αὐτῆς·
βεβάρυνται ὑπὲρ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτῆς. [11]ἐκτιναγμὸς 11
καὶ ἀνατιναγμὸς καὶ ἐκβρασμὸς καὶ καρδίας θραυσμὸς καὶ ὑπόλυσις
γονάτων καὶ ὠδῖνες ἐπὶ πᾶσαν ὀσφύν, καὶ τὸ πρόσωπον πάντων
ὡς πρόσκαυμα χύτρας. [12]ποῦ ἐστιν τὸ κατοικητήριον τῶν λεόντων 12
καὶ ἡ νομὴ ἡ οὖσα τοῖς σκύμνοις, οὗ ἐπορεύθη λέων τοῦ εἰσελθεῖν
ἐκεῖ, σκύμνος λέοντος καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν; [13]λέων ἥρπασεν τὰ 13
ἱκανὰ τοῖς σκύμνοις αὐτοῦ καὶ ἀπέπνιξεν τοῖς λέουσιν αὐτοῦ καὶ
ἔπλησεν θήρας νοσσιὰν αὐτοῦ καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἁρπαγῆς.
[14]ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ἐκκαύσω ἐν καπνῷ 14
πλῆθός σου, καὶ τοὺς λέοντάς σου καταφάγεται ῥομφαία, καὶ ἐξολε-
θρεύσω ἐκ τῆς γῆς τὴν θήραν σου, καὶ οὐ μὴ ἀκουσθῇ οὐκέτι τὰ
ἔργα σου.

[1]Ὦ πόλις αἱμάτων ὅλη ψευδὴς ἀδικίας πλήρης, οὐ ψηλαφηθήσεται 3
θήρα. [2]φωνὴ μαστίγων καὶ φωνὴ σεισμοῦ τροχῶν καὶ ἵππου διώ- 2
κοντος καὶ ἅρματος ἀναβράσσοντος [3]καὶ ἱππέως ἀναβαίνοντος καὶ 3
στιλβούσης ῥομφαίας καὶ ἐξαστραπτόντων ὅπλων καὶ πλήθους τραυ-

2 εξαιρουμ.] + σε A*L* | ισχυι] + σου A || 4 αυτου] -των S^c*L* || 5 και 1^0 > S^c*LC*† = 𝔐 || 6 ταις πορειαις A† | τειχη] + αυτης BS† || 7 ποταμων S*† = 𝔐] πολεων rel. | διεπεσαν AQ || 8 καρδιαις] pr. ταις A† || 9 ως] ην A† | τα] τειχη A† | επιβλεπων] επι > A† || 10 διηρπαζον 1^0] -πασαν B† | υπερ] επι B†, > V† | τα paenult. > B† || 12 η 1^0 > S*† | τοις] pr. εν A† | ου Apau.] που rel. | σκυμνος] -νον BS*† || 13 θηραν S*† || 14 εγω] + ειμι S^c† | παντοκρατωρ] pr. ο AQW^c | ου μη ακ./ουκετι] tr. A† | ουκετι] ετι S^c*LC*

3 1 αδικιας πληρης] tr. AQ || 2 ιππου] -πων S*† || 3 και 1^0 > S^c*LC* = 𝔐

ματιῶν καὶ βαρείας πτώσεως· καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῖς ἔθνεσιν αὐ-
4 τῆς, καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῶν [4]ἀπὸ πλήθους πορ-
νείας. πόρνη καλὴ καὶ ἐπιχαρὴς ἡγουμένη φαρμάκων ἡ πωλοῦσα
ἔθνη ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς καὶ φυλὰς ἐν τοῖς φαρμάκοις αὐτῆς,
5 [5]ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, καὶ ἀποκα-
λύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου καὶ δείξω ἔθνεσιν τὴν
6 αἰσχύνην σου καὶ βασιλείαις τὴν ἀτιμίαν σου [6]καὶ ἐπιρρίψω ἐπὶ
σὲ βδελυγμὸν κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας σου καὶ θήσομαί σε εἰς παρά-
7 δειγμα, [7]καὶ ἔσται πᾶς ὁ ὁρῶν σε ἀποπηδήσεται ἀπὸ σοῦ καὶ ἐρεῖ
Δειλαία Νινευη· τίς στενάξει αὐτήν; πόθεν ζητήσω παράκλησιν
8 αὐτῇ; [8]ἑτοίμασαι μερίδα, ἅρμοσαι χορδήν, ἑτοίμασαι μερίδα, Αμων
ἡ κατοικοῦσα ἐν ποταμοῖς, ὕδωρ κύκλῳ αὐτῆς, ἧς ἡ ἀρχὴ θάλασσα
9 καὶ ὕδωρ τὰ τείχη αὐτῆς, [9]καὶ Αἰθιοπία ἡ ἰσχὺς αὐτῆς καὶ Αἴγυ-
πτος, καὶ οὐκ ἔστιν πέρας τῆς φυγῆς, καὶ Λίβυες ἐγένοντο βοηθοὶ
10 αὐτῆς. [10]καὶ αὐτὴ εἰς μετοικεσίαν πορεύσεται αἰχμάλωτος, καὶ τὰ
νήπια αὐτῆς ἐδαφιοῦσιν ἐπ᾽ ἀρχὰς πασῶν τῶν ὁδῶν αὐτῆς, καὶ
ἐπὶ πάντα τὰ ἔνδοξα αὐτῆς βαλοῦσιν κλήρους, καὶ πάντες οἱ μεγι-
11 στᾶνες αὐτῆς δεθήσονται χειροπέδαις. [11]καὶ σὺ μεθυσθήσῃ καὶ ἔσῃ
12 ὑπερεωραμένη, καὶ σὺ ζητήσεις σεαυτῇ στάσιν ἐξ ἐχθρῶν. [12]πάντα
τὰ ὀχυρώματά σου συκαῖ σκοποὺς ἔχουσαι· ἐὰν σαλευθῶσιν, καὶ
13 πεσοῦνται εἰς στόμα ἔσθοντος. [13]ἰδοὺ ὁ λαός σου ὡς γυναῖκες ἐν
σοί· τοῖς ἐχθροῖς σου ἀνοιγόμεναι ἀνοιχθήσονται πύλαι τῆς γῆς
14 σου, καὶ καταφάγεται πῦρ τοὺς μοχλούς σου. [14]ὕδωρ περιοχῆς
ἐπίσπασαι σεαυτῇ καὶ κατακράτησον τῶν ὀχυρωμάτων σου, ἔμβηθι
εἰς πηλὸν καὶ συμπατήθητι ἐν ἀχύροις, κατακράτησον ὑπὲρ πλίν-
15 θον· [15]ἐκεῖ καταφάγεταί σε πῦρ, ἐξολεθρεύσει σε ῥομφαία, κατα-
16 φάγεταί σε ὡς ἀκρίς, καὶ βαρυνθήσῃ ὡς βροῦχος. [16]ἐπλήθυνας τὰς
ἐμπορίας σου ὑπὲρ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ· βροῦχος ὥρμησεν καὶ
17 ἐξεπετάσθη. [17]ἐξήλατο ὡς ἀττέλεβος ὁ σύμμικτός σου, ὡς ἀκρὶς

4 επιχαρης] -ρις QBc*LC* | φυλας] λαους BS*† || 5 ο θεος ο] > *C*, ο 2^0 > Sc†: cf. Am. 9 6; ο θεος in Sy sub ÷ cum nota marginali „hic obelus non positus erat in Hexaplis" | το > AQ | αισχυνην] ασχημοσυνην A || 6 ακαθαρσ.] αμαρτιας S*† || 7 αποπηδησε⟨ται⟩ W† (cf. Os. 7 13)] καταβησεται rel. | αυτην] απο σου A† | παρακλησ⟨ε⟩ις A† || 8 ετοιμ. μεριδα 1^0 > Sc*LC* | ετοιμ. 2^0 > Sc*C* | μεριδα 2^0] μερις Sc*LC* | αμων unus cod.] αρμων S*†, αμμων rel. | ης] ως S*† | αρχη] + αυτης AWc† || 9 και 1^0 > Sc*LC* = 𝔐 | η AQScW*L*] > BS*C* | εσται A | της φυγης BS*W† (cf. 𝔐)] + σου rel. || 10 τα νηπια] pr. πανηγυρια S*† | απ αρχης *C* | αρχης Sc, αρχαις *L*† | οδων] ορεων S*† | αυτης ult. > S*† || 11 και 1^0] + γε AQ | παρεωραμενη Sc*LC* | εξ > S*† || 12 συκαι] pr. ως W*L* | σκοπους] καρπους Bc† | και > BS*C* || 13 και AW*L*] > BSQ*C* || 14 επισπ. σεαυτη > S*† | και 1^0 BS**L*] > AQSc*C* | πηλον] πολεμον S*† | συμπατηθητι] -πατει A || 15 ρομφαια] pr. εν W*C*† | καταφαγ. 2^0 BS*QW] pr. και Sc*L* | βαρυνθησει BV† || 16 init. — βρουχος > S*† | υπερ] ωσπερ Sc*C*†, ωσει V† || 17 αττελαβος AQ*C*

ἐπιβεβηκυῖα ἐπὶ φραγμὸν ἐν ἡμέραις πάγους · ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν,
καὶ ἀφήλατο, καὶ οὐκ ἔγνω τὸν τόπον αὐτῆς · οὐαὶ αὐτοῖς. [18]ἐνύ- 18
σταξαν οἱ ποιμένες σου, βασιλεὺς Ἀσσύριος ἐκοίμισεν τοὺς δυνά-
στας σου · ἀπῆρεν ὁ λαός σου ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκδεχό-
μενος. [19]οὐκ ἔστιν ἴασις τῇ συντριβῇ σου, ἐφλέγμανεν ἡ πληγή 19
σου · πάντες οἱ ἀκούοντες τὴν ἀγγελίαν σου κροτήσουσιν χεῖρας
ἐπὶ σέ · διότι ἐπὶ τίνα οὐκ ἐπῆλθεν ἡ κακία σου διὰ παντός;

17 ημεραις AQW] -ρα BS*LC* | παγου A*L* | ουαι] + ουαι A† || 19 ακουοντες BS*W†] ακουσαντες rel. | χειρα A†

Subscr. ναουμ ζ′ BSA: cf. inscr.

ΑΜΒΑΚΟΥΜ

[1]Τὸ λῆμμα, ὃ εἶδεν Αμβακουμ ὁ προφήτης. 1
[2]Ἕως τίνος, κύριε, κεκράξομαι καὶ οὐ μὴ εἰσακούσῃς; βοήσομαι 2
πρὸς σὲ ἀδικούμενος καὶ οὐ σώσεις; [3]ἵνα τί μοι ἔδειξας κόπους 3
καὶ πόνους, ἐπιβλέπειν ταλαιπωρίαν καὶ ἀσέβειαν; ἐξ ἐναντίας μου
γέγονεν κρίσις, καὶ ὁ κριτὴς λαμβάνει. [4]διὰ τοῦτο διεσκέδασται νό- 4
μος, καὶ οὐ διεξάγεται εἰς τέλος κρίμα, ὅτι ὁ ἀσεβὴς καταδυναστεύει
τὸν δίκαιον · ἕνεκεν τούτου ἐξελεύσεται τὸ κρίμα διεστραμμένον.
[5]ἴδετε, οἱ καταφρονηταί, καὶ ἐπιβλέψατε καὶ θαυμάσατε θαυμάσια 5
καὶ ἀφανίσθητε, διότι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν,
ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐάν τις ἐκδιηγῆται. [6]διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω 6
ἐφ᾽ ὑμᾶς τοὺς Χαλδαίους τοὺς μαχητάς, τὸ ἔθνος τὸ πικρὸν καὶ
τὸ ταχινὸν τὸ πορευόμενον ἐπὶ τὰ πλάτη τῆς γῆς τοῦ κατακληρο-
νομῆσαι σκηνώματα οὐκ αὐτοῦ · [7]φοβερὸς καὶ ἐπιφανής ἐστιν, ἐξ 7
αὐτοῦ τὸ κρίμα αὐτοῦ ἔσται, καὶ τὸ λῆμμα αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύ-
σεται · [8]καὶ ἐξαλοῦνται ὑπὲρ παρδάλεις οἱ ἵπποι αὐτοῦ καὶ ὀξύτεροι 8
ὑπὲρ τοὺς λύκους τῆς Ἀραβίας · καὶ ἐξιππάσονται οἱ ἱππεῖς αὐτοῦ
καὶ ὁρμήσουσιν μακρόθεν καὶ πετασθήσονται ὡς ἀετὸς πρόθυμος
εἰς τὸ φαγεῖν. [9]συντέλεια εἰς ἀσεβεῖς ἥξει ἀνθεστηκότας προσ- 9
ώποις αὐτῶν ἐξ ἐναντίας καὶ συνάξει ὡς ἄμμον αἰχμαλωσίαν. [10]καὶ 10
αὐτὸς ἐν βασιλεῦσιν ἐντρυφήσει, καὶ τύραννοι παίγνια αὐτοῦ, καὶ
αὐτὸς εἰς πᾶν ὀχύρωμα ἐμπαίξεται καὶ βαλεῖ χῶμα καὶ κρατήσει
αὐτοῦ. [11]τότε μεταβαλεῖ τὸ πνεῦμα καὶ διελεύσεται καὶ ἐξιλάσεται · 11

Hab.: BSA. — de QW*LC* cf. Os.

Inscr. αμβακουμ η′ BSA: cf. Os. inscr.

1 2 κεκραξ.] κε > B*†: post κ̅ε̅ || 3 μοι εδειξας] tr. BSQ*C*† | ταλαιπ.] pr. επι A*L* || 4 ο ασεβης AW*L*] ο > BSQ || 5 υμων] ημ. S*† | εκδιηγησηται S*Q(* -σεται)† | fin.] + υμιν AS^c || 6 διοτι] οτι A† | εφ υμας AS^cWpau.] > rel. | τους μαχητας AQW] > BS*LC* | πικρον ... ταχινον] tr. AQ | το πλατος A || 9 εις] επ AQS^c*L* || 11 μεταβαλει] -βαλλ⟨ε⟩ι S*: cf. 17; μεταλαξει W^c†

12 αὕτη ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ μου. — [12]οὐχὶ σὺ ἀπ᾽ ἀρχῆς, κύριε, ὁ θεὸς
ὁ ἅγιός μου; καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν. κύριε, εἰς κρίμα τέταχας αὐ-
13 τόν· καὶ ἔπλασέν με τοῦ ἐλέγχειν παιδείαν αὐτοῦ. [13]καθαρὸς ὀ-
φθαλμὸς τοῦ μὴ ὁρᾶν πονηρά, καὶ ἐπιβλέπειν ἐπὶ πόνους οὐ δυνήσῃ·
ἵνα τί ἐπιβλέπεις ἐπὶ καταφρονοῦντας; παρασιωπήσῃ ἐν τῷ κατα-
14 πίνειν ἀσεβῆ τὸν δίκαιον; [14]καὶ ποιήσεις τοὺς ἀνθρώπους ὡς τοὺς
ἰχθύας τῆς θαλάσσης καὶ ὡς τὰ ἑρπετὰ τὰ οὐκ ἔχοντα ἡγούμενον.
15 [15]συντέλειαν ἐν ἀγκίστρῳ ἀνέσπασεν καὶ εἵλκυσεν αὐτὸν ἐν ἀμ-
φιβλήστρῳ καὶ συνήγαγεν αὐτὸν ἐν ταῖς σαγήναις αὐτοῦ· ἕνεκεν
16 τούτου εὐφρανθήσεται καὶ χαρήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ· [16]ἕνεκεν
τούτου θύσει τῇ σαγήνῃ αὐτοῦ καὶ θυμιάσει τῷ ἀμφιβλήστρῳ αὐ-
τοῦ, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐλίπανεν μερίδα αὐτοῦ, καὶ τὰ βρώματα αὐτοῦ
17 ἐκλεκτά· [17]διὰ τοῦτο ἀμφιβαλεῖ τὸ ἀμφίβληστρον αὐτοῦ καὶ διὰ
παντὸς ἀποκτέννειν ἔθνη οὐ φείσεται.
2 [1]Ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου στήσομαι καὶ ἐπιβήσομαι ἐπὶ πέτραν καὶ
ἀποσκοπεύσω τοῦ ἰδεῖν τί λαλήσει ἐν ἐμοὶ καὶ τί ἀποκριθῶ ἐπὶ
2 τὸν ἔλεγχόν μου. [2]καὶ ἀπεκρίθη πρός με κύριος καὶ εἶπεν Γράψον
ὅρασιν καὶ σαφῶς ἐπὶ πυξίον, ὅπως διώκῃ ὁ ἀναγινώσκων αὐτά.
3 [3]διότι ἔτι ὅρασις εἰς καιρὸν καὶ ἀνατελεῖ εἰς πέρας καὶ οὐκ εἰς
κενόν· ἐὰν ὑστερήσῃ, ὑπόμεινον αὐτόν, ὅτι ἐρχόμενος ἥξει καὶ οὐ
4 μὴ χρονίσῃ. [4]ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ·
5 ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεώς μου ζήσεται. [5]ὁ δὲ κατοινωμένος καὶ
καταφρονητὴς ἀνὴρ ἀλάζων οὐδὲν μὴ περάνῃ, ὃς ἐπλάτυνεν καθὼς
ὁ ᾅδης τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὗτος ὡς θάνατος οὐκ ἐμπιπλάμενος
καὶ ἐπισυνάξει ἐπ᾽ αὐτὸν πάντα τὰ ἔθνη καὶ εἰσδέξεται πρὸς αὐτὸν
6 πάντας τοὺς λαούς. [6]οὐχὶ ταῦτα πάντα παραβολὴν κατ᾽ αὐτοῦ
λήμψονται καὶ πρόβλημα εἰς διήγησιν αὐτοῦ; καὶ ἐροῦσιν Οὐαὶ ὁ
πληθύνων ἑαυτῷ τὰ οὐκ ὄντα αὐτοῦ — ἕως τίνος; — καὶ βαρύ-
7 νων τὸν κλοιὸν αὐτοῦ στιβαρῶς. [7]ὅτι ἐξαίφνης ἀναστήσονται δά-
κνοντες αὐτόν, καὶ ἐκνήψουσιν οἱ ἐπίβουλοί σου, καὶ ἔσῃ εἰς διαρ-
8 παγὴν αὐτοῖς. [8]διότι σὺ ἐσκύλευσας ἔθνη πολλά, σκυλεύσουσίν σε

12 θεος] + μου A(†) | αυτον] -το BS || 13 οφθαλμος] pr. ο S*L*; + μου A†, + σου Sc*L* | ου δυνηση] οδυνης BS* | ινα] εις A, > *L* | καταπιειν QSc || 14 ιχθυας] α > S*† | τα ult. > S*A*L* || 15 η καρδια αυτου > ScV*C*† = 𝔐 || 16 τη σαγ. ... τω αμφιβλ. BS*LC*] tr. AQW || 17 αμφιβαλει] -βαλλει S*†: cf. 11; + κυριος W†

2 2 προς με / κυριος] tr. AQ | και 3^{0} > ScW*L* | επι AQW] εις BS*LC* || 3 διοτι] οτι A† | ορασις] -σεις AQW* || 4 εκ πιστ. / μου] tr. A*C*, μου > Wc: cf. Rom. 1 17 Gal. 3 11 Hebr. 10 38 || 5 κατοινωμενος (uel κατωνωμ.) Ra.] κατοιομενος uel sim. mss. | και 1^{0} et ανηρ αλαζων > B*† | αλαζων] pr. και ο W† | ο αδης] ο > BQ*C* | επ BSW**C*] προς AQWc*L* || 6 ταυτα παντα] tr. S | λημψεται S*† || 7 αυτον] σε Wc† = 𝔐 || 8 συ > BS* | σε > B

πάντες οἱ ὑπολελειμμένοι λαοὶ δι' αἵματα ἀνθρώπων καὶ ἀσεβείας
γῆς καὶ πόλεως καὶ πάντων τῶν κατοικούντων αὐτήν. — 9ὦ ὁ 9
πλεονεκτῶν πλεονεξίαν κακὴν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ τοῦ τάξαι εἰς ὕψος
νοσσιὰν αὐτοῦ τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐκ χειρὸς κακῶν. 10ἐβουλεύσω 10
αἰσχύνην τῷ οἴκῳ σου, συνεπέρανας λαοὺς πολλούς, καὶ ἐξήμαρτεν
ἡ ψυχή σου· 11διότι λίθος ἐκ τοίχου βοήσεται, καὶ κάνθαρος ἐκ 11
ξύλου φθέγξεται αὐτά. — 12οὐαὶ ὁ οἰκοδομῶν πόλιν ἐν αἵμασιν 12
καὶ ἑτοιμάζων πόλιν ἐν ἀδικίαις. 13οὐ ταῦτά ἐστιν παρὰ κυρίου 13
παντοκράτορος; καὶ ἐξέλιπον λαοὶ ἱκανοὶ ἐν πυρί, καὶ ἔθνη πολλὰ
ὠλιγοψύχησαν. 14ὅτι πλησθήσεται ἡ γῆ τοῦ γνῶναι τὴν δόξαν 14
κυρίου, ὡς ὕδωρ κατακαλύψει αὐτούς. — 15ὦ ὁ ποτίζων τὸν πλη- 15
σίον αὐτοῦ ἀνατροπῇ θολερᾷ καὶ μεθύσκων, ὅπως ἐπιβλέπῃ ἐπὶ τὰ
σπήλαια αὐτῶν. 16πλησμονὴν ἀτιμίας ἐκ δόξης πίε καὶ σὺ καὶ δια- 16
σαλεύθητι καὶ σείσθητι· ἐκύκλωσεν ἐπὶ σὲ ποτήριον δεξιᾶς κυρίου,
καὶ συνήχθη ἀτιμία ἐπὶ τὴν δόξαν σου. 17διότι ἀσέβεια τοῦ Λιβάνου 17
καλύψει σε, καὶ ταλαιπωρία θηρίων πτοήσει σε διὰ αἵματα ἀνθρώ-
πων καὶ ἀσεβείας γῆς καὶ πόλεως καὶ πάντων τῶν κατοικούντων
αὐτήν. — 18Τί ὠφελεῖ γλυπτόν, ὅτι ἔγλυψαν αὐτό; ἔπλασαν αὐτὸ 18
χώνευμα, φαντασίαν ψευδῆ, ὅτι πέποιθεν ὁ πλάσας ἐπὶ τὸ πλάσμα
αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι εἴδωλα κωφά. 19οὐαὶ ὁ λέγων τῷ ξύλῳ Ἔκνη- 19
ψον ἐξεγέρθητι, καὶ τῷ λίθῳ Ὑψώθητι· καὶ αὐτό ἐστιν φαντασία,
τοῦτο δέ ἐστιν ἔλασμα χρυσίου καὶ ἀργυρίου, καὶ πᾶν πνεῦμα οὐκ
ἔστιν ἐν αὐτῷ. 20ὁ δὲ κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· εὐλαβείσθω 20
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ.

1Προσευχὴ Αμβακουμ τοῦ προφήτου μετὰ ᾠδῆς. 3

2Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐφοβήθην, 2
κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐξέστην.
ἐν μέσῳ δύο ζῴων γνωσθήσῃ,
ἐν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη ἐπιγνωσθήσῃ,
ἐν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ,
ἐν τῷ ταραχθῆναι τὴν ψυχήν μου ἐν ὀργῇ ἐλέους μνησθήσῃ.
3ὁ θεὸς ἐκ Θαιμαν ἥξει, 3

8 ασεβειας] -αν A, -α W† || **9** ω] ουαι W†: item W† in 15; cf. 6. 12. 19 | εκσπασθηναι] σ 1^0 > AS*†, σ 2^0 > B† || **14** οτι] και A† | πλησθησεται S^c*LC*] εμπλησθ. BW^c†, ενπλησετε S*†; ενεπλησθη AQW*: cf. Is. 11 9 | γη] συμπασα pau., συμπασα γη AQW: συμπασα ex Is. 11 9 | υδωρ BSV†] + πολυ AQW*L*: ex Is. 11 9; υδατα *C*† || **16** και διασαλ. S^c*LC*(*C*p om. και)] καρδια σαλ. BS*AQ | και σεισθ. > *C*† | εκυκλωσαν S*† || **17** ασεβειας] -αν A† | αυτην] -των A†, εν αυτη V*C*† || **18** επλασαν] -σεν BS*A† || **19** οι λεγοντες S*† | και 1^0 > S^c*C* || **20** αυτου ult. > B†

3 (cf. Od. 4) **1**] + υπερ των αγνοιων W†: sim. α' σ' ε' || **2^2** κατενοησα] pr. κυριε *SLC* || **3^1** εκ] απο S^c*LC*

καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους κατασκίου δασέος.
διάψαλμα.
ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ,
καὶ αἰνέσεως αὐτοῦ πλήρης ἡ γῆ.
4 ^{4}καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται,
κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ,
καὶ ἔθετο ἀγάπησιν κραταιὰν ἰσχύος αὐτοῦ.
5 ^{5}πρὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσεται λόγος,
καὶ ἐξελεύσεται, ἐν πεδίλοις οἱ πόδες αὐτοῦ.
6 ^{6}ἔστη, καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ·
ἐπέβλεψεν, καὶ διετάκη ἔθνη.
διεθρύβη τὰ ὄρη βίᾳ,
ἐτάκησαν βουνοὶ αἰώνιοι.
7 ^{7}πορείας αἰωνίας αὐτοῦ ἀντὶ κόπων εἶδον·
σκηνώματα Αἰθιόπων πτοηθήσονται
καὶ αἱ σκηναὶ γῆς Μαδιαμ.
8 ^{8}μὴ ἐν ποταμοῖς ὠργίσθης, κύριε,
ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου,
ἢ ἐν θαλάσσῃ τὸ ὅρμημά σου;
ὅτι ἐπιβήσῃ ἐπὶ τοὺς ἵππους σου,
καὶ ἡ ἱππασία σου σωτηρία.
9 ^{9}ἐντείνων ἐντενεῖς τὸ τόξον σου
ἐπὶ τὰ σκῆπτρα, λέγει κύριος.
διάψαλμα.
ποταμῶν ῥαγήσεται γῆ.
10 ^{10}ὄψονταί σε καὶ ὠδινήσουσιν λαοί,
σκορπίζων ὕδατα πορείας αὐτοῦ·
ἔδωκεν ἡ ἄβυσσος φωνὴν αὐτῆς,
ὕψος φαντασίας αὐτῆς.
11 ^{11}ἐπήρθη ὁ ἥλιος, καὶ ἡ σελήνη ἔστη ἐν τῇ τάξει αὐτῆς·
εἰς φῶς βολίδες σου πορεύσονται,
εἰς φέγγος ἀστραπῆς ὅπλων σου.
12 ^{12}ἐν ἀπειλῇ ὀλιγώσεις γῆν

3^{2} κατασκ. δασεος S^c *LC* Sy] pr. φαραν BS*AQW: sic teste Sy α′ σ′ θ′ | 3^{3} μεταβολη διαψαλματος W† (hic, non in 9^{3} 13^{5}): item pau. in alia eiusdem capitis uersione || 5^{2} εν πεδ(ε)ιλοις AQ] εν πεδαις W† (uariis modis correctus), εις πεδια BS(+ν S^c), εις παιδειαν *LC* | οι ποδες AQW] κατα ποδας BS*LC* || 6^{1} η > S*† | 6^{2} διετακη] δι > S**LC* | 6^{3}] pr. και QA^c || 7^{1} πορ. αιω. αυτου trahit 𝔐 ad 6 | αιωνιας BSQWpau.] -νιους rel. | αντι] + δε S^c*L*†: trahunt praecedentia ad 6: = 𝔐 | 7^{3} αι > S*C*, και αι > *L*† | μαδιαν S*† || 8^{1} ωργ(ε)ισθης BS] οργ. AQW*LC* | 8^{3} > S*† | 8^{5} η > S*† || 9^{1} εντενεις] ενετ(ε)ινας BS*† | το > BS*† | 9^{2} τα AQW*L*] > BS*C* | 9^{4} ποταμω S^c† || 10^{2} αυτου AQW] > BS*LC* || 11^{1} επηρθη trahit 𝔐 ad 10 | τη > S*† || 12^{1} απειλη] + σου A

καὶ ἐν θυμῷ κατάξεις ἔθνη.
13 ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου 13
τοῦ σῶσαι τοὺς χριστούς σου·
ἔβαλες εἰς κεφαλὰς ἀνόμων θάνατον,
ἐξήγειρας δεσμοὺς ἕως τραχήλου.
διάψαλμα.
14 διέκοψας ἐν ἐκστάσει κεφαλὰς δυναστῶν, 14
σεισθήσονται ἐν αὐτῇ·
διανοίξουσιν χαλινοὺς αὐτῶν
ὡς ἔσθων πτωχὸς λάθρᾳ.
15 καὶ ἐπεβίβασας εἰς θάλασσαν τοὺς ἵππους σου 15
ταράσσοντας ὕδωρ πολύ.
16 ἐφυλαξάμην, καὶ ἐπτοήθη ἡ κοιλία μου 16
ἀπὸ φωνῆς προσευχῆς χειλέων μου,
καὶ εἰσῆλθεν τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου,
καὶ ὑποκάτωθέν μου ἐταράχθη ἡ ἕξις μου.
ἀναπαύσομαι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως
τοῦ ἀναβῆναι εἰς λαὸν παροικίας μου.
17 διότι συκῆ οὐ καρποφορήσει, 17
καὶ οὐκ ἔσται γενήματα ἐν ταῖς ἀμπέλοις·
ψεύσεται ἔργον ἐλαίας,
καὶ τὰ πεδία οὐ ποιήσει βρῶσιν·
ἐξέλιπον ἀπὸ βρώσεως πρόβατα,
καὶ οὐχ ὑπάρχουσιν βόες ἐπὶ φάτναις.
18 ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι, 18
χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου.
19 κύριος ὁ θεὸς δύναμίς μου 19
καὶ τάξει τοὺς πόδας μου εἰς συντέλειαν·
ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἐπιβιβᾷ με
τοῦ νικῆσαι ἐν τῇ ᾠδῇ αὐτοῦ.

12^{2} θυμω] + σου A || 13^{2} τον χρ(ε)ιστον BS*† | 13^{3} βαλ(ε)ις BS*† | 13^{5} διαψαλμα] εις τελος *LC*, pr. εις τελος S^{c}, > Q || 14^{4} εσθιων S^{c}*LC* || 15^{1} επεβ. εις] επιβιβας εις B†, επιβιβασις S*† | 15^{2} υδατα πολλα S^{c}*LC* || 16^{1} κοιλια] καρδια S^{c}*L*^{p}*C* | 16^{4} και > S*† | εξις] ισχυς S^{c} | 16^{6} αναβηναι] + με S^{c}*L*^{p}*C* || 17^{5} εξελιπεν BS**L* | 17^{6}] + εξιλασεως αυτων AQ(Q* om. λ)W: cf. Od. 4 17 || 18^{1} εν] επι AQ || 19^{1} θεος] + μου S^{c}*LC*: cf. Od. 4 19 | 19^{2} εις συντελ.] ως ελαφων W^{c}*L*$^{(†)}$ | 19^{3}] pr. και S^{c}*L*^{p} | 19^{4} νικ.] + με AS^{c}*C* | ωδη] οδω S*W
Subscr. αμβακουμ η′ BSA: cf. inscr.

ΣΟΦΟΝΙΑΣ

1 [1]Λόγος κυρίου, ὃς ἐγενήθη πρὸς Σοφονιαν τὸν τοῦ
Χουσι υἱὸν Γοδολιου τοῦ Αμαριου τοῦ Εζεκιου ἐν ἡμέραις
Ιωσιου υἱοῦ Αμων βασιλέως Ιουδα.
2 [2]Ἐκλείψει ἐκλιπέτω πάντα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, λέγει κύριος,
3 [3]ἐκλιπέτω ἄνθρωπος καὶ κτήνη, ἐκλιπέτω τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης, καὶ ἐξαρῶ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ προσ-
4 ώπου τῆς γῆς, λέγει κύριος. [4]καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ Ιουδαν
καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας Ιερουσαλημ καὶ ἐξαρῶ ἐκ τοῦ
τόπου τούτου τὰ ὀνόματα τῆς Βααλ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων
5 [5]καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐπὶ τὰ δώματα τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ
καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ κυρίου καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ
6 βασιλέως αὐτῶν [6]καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας ἀπὸ τοῦ κυρίου καὶ τοὺς
μὴ ζητήσαντας τὸν κύριον καὶ τοὺς μὴ ἀντεχομένους τοῦ κυρίου.
7 [7]Εὐλαβεῖσθε ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ, διότι ἐγγὺς ἡ
ἡμέρα τοῦ κυρίου, ὅτι ἡτοίμακεν κύριος τὴν θυσίαν αὐτοῦ, ἡγίακεν
8 τοὺς κλητοὺς αὐτοῦ. [8]καὶ ἔσται ἐν ἡμέρᾳ θυσίας κυρίου καὶ ἐκδι-
κήσω ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ ἐπὶ
9 πάντας τοὺς ἐνδεδυμένους ἐνδύματα ἀλλότρια· [9]καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ
πάντας ἐμφανῶς ἐπὶ τὰ πρόπυλα ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, τοὺς πλη-
10 ροῦντας τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν ἀσεβείας καὶ δόλου. [10]καὶ
ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, φωνὴ κραυγῆς ἀπὸ πύλης
ἀποκεντούντων καὶ ὀλολυγμὸς ἀπὸ τῆς δευτέρας καὶ συντριμμὸς
11 μέγας ἀπὸ τῶν βουνῶν. [11]θρηνήσατε, οἱ κατοικοῦντες τὴν κατα-
κεκομμένην, ὅτι ὡμοιώθη πᾶς ὁ λαὸς Χανααν, ἐξωλεθρεύθησαν

Soph.: BSA. — de QW*LC* cf. Os.
Inscr. σοφονιας θʹ BSA: cf. Os. inscr.

1 1 αμαριου QS^c*LC*] αμορ(ε)ιου BAW, αμμορεου(ε pro αι) S*† | αμων B* *L*^{p}*C*] αμμων S*L*^{p}; αμως AQB^c: cf. Regn. IV 21 18; W† om. υιου αμων || 2 εκλιπετω] -λιψετω S*† | παντα S^{c}W*L*] > BS*AQ*C* || 3 εκλιπετω bis] -λιψατω (uid.) S*†; 2^0 εκλ(ε)ιπετωσαν A†: sic corrector posterior codicis S in 2 | θαλασσης W^c] + και ασθενησουσιν οι ασεβεις BSAQ*L*^{p}*C*: teste Hieronymo ex θʹ; + και σκανδαλ⟨α συν τοις ασεβεσιν⟩ uel sim. W**L*^{p}†: teste Hieronymo ex σʹ | τους ανθρωπους unus cod.] τους ανομους rel. || 4 fin.] + μετα των ιερεων *LC* (in *O* sub ※) || 5 ουρανου] + και τους προσκυνουντας BS*C*† (in *O* sub ※) | και(>S†) τους ομν. κατα του κυρ. BS*LC* (sim. W)] > AQ | βασιλεως] pr. κυριου S^c | βασ. αυτων] μελχομ *L*$^{(†)}$ || 6 ζητησαντας AQW] -τουντας BS*LC* || 7 κυριου 1^0] pr. του S* | η SAQ] > BW*LC*: cf. 14 | ητοιμακεν BW] -μασεν SAQ*LC* | ηγιασεν A || 9 επι παντας > B† | προπυλαια S^c† | του > BSW, του θεου > S^c†, του θεου αυτων > *C* | ασεβ.] ανομιας A || 10 εκεινη / τη ημ.] tr. BS*W*C*: cf. 12 Os. 2 18

πάντες οἱ ἐπηρμένοι ἀργυρίῳ. [12]καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐξ- 12
ερευνήσω τὴν Ιερουσαλημ μετὰ λύχνου καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄνδρας
τοὺς καταφρονοῦντας ἐπὶ τὰ φυλάγματα αὐτῶν, οἱ λέγοντες ἐν
ταῖς καρδίαις αὐτῶν Οὐ μὴ ἀγαθοποιήσῃ κύριος οὐδ' οὐ μὴ κακώσῃ,
[13]καὶ ἔσται ἡ δύναμις αὐτῶν εἰς διαρπαγὴν καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν 13
εἰς ἀφανισμόν, καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ οὐ μὴ κατοικήσου-
σιν ἐν αὐταῖς καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶνας καὶ οὐ μὴ πίωσιν
τὸν οἶνον αὐτῶν.
[14]Ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα κυρίου ἡ μεγάλη, ἐγγὺς καὶ ταχεῖα σφόδρα· 14
φωνὴ ἡμέρας κυρίου πικρὰ καὶ σκληρά, τέτακται δυνατή. [15]ἡμέρα 15
ὀργῆς ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ἡμέρα θλίψεως καὶ ἀνάγκης, ἡμέρα ἀωρίας
καὶ ἀφανισμοῦ, ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου, ἡμέρα νεφέλης καὶ
ὁμίχλης, [16]ἡμέρα σάλπιγγος καὶ κραυγῆς ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς 16
καὶ ἐπὶ τὰς γωνίας τὰς ὑψηλάς. [17]καὶ ἐκθλίψω τοὺς ἀνθρώπους, 17
καὶ πορεύσονται ὡς τυφλοί, ὅτι τῷ κυρίῳ ἐξήμαρτον· καὶ ἐκχεεῖ
τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς χοῦν καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν ὡς βόλβιτα. [18]καὶ 18
τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν οὐ μὴ δύνηται ἐξελέ-
σθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου, καὶ ἐν πυρὶ ζήλους αὐτοῦ
καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ, διότι συντέλειαν καὶ σπουδὴν ποιήσει
ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.
[1]Συνάχθητε καὶ συνδέθητε, τὸ ἔθνος τὸ ἀπαίδευτον, [2]πρὸ τοῦ 2
γενέσθαι ὑμᾶς ὡς ἄνθος παραπορευόμενον, πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ'
ὑμᾶς ὀργὴν κυρίου, πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ἡμέραν θυμοῦ κυ-
ρίου. [3]Ζητήσατε τὸν κύριον, πάντες ταπεινοὶ γῆς· κρίμα ἐργάζεσθε 3
καὶ δικαιοσύνην ζητήσατε καὶ ἀποκρίνεσθε αὐτά, ὅπως σκεπασθῆτε
ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου.
[4]Διότι Γάζα διηρπασμένη ἔσται, καὶ Ἀσκαλὼν ἔσται εἰς ἀφανι- 4
σμόν, καὶ Ἄζωτος μεσημβρίας ἐκριφήσεται, καὶ Ακκαρων ἐκριζωθή-
σεται. [5]οὐαὶ οἱ κατοικοῦντες τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης, πάροικοι 5
Κρητῶν· λόγος κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, Χανααν γῆ ἀλλοφύλων, καὶ ἀπολῶ
ὑμᾶς ἐκ κατοικίας· [6]καὶ ἔσται Κρήτη νομὴ ποιμνίων καὶ μάνδρα 6
προβάτων, [7]καὶ ἔσται τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης τοῖς καταλοίποις 7
οἴκου Ιουδα· ἐπ' αὐτοὺς νεμήσονται ἐν τοῖς οἴκοις Ἀσκαλῶνος,
δείλης καταλύσουσιν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ιουδα, ὅτι ἐπέσκεπται
αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψε τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν.
[8]Ἤκουσα ὀνειδισμοὺς Μωαβ καὶ κονδυλισμοὺς υἱῶν Αμμων, ἐν 8

12 εκεινη / τη ημ.] tr. BSW*LC*: cf. 10 | οι] + δε B† | εν τ. καρδ. αυτων > A† | ουδ ου AQW] ουδε BS*LC* || 14 η 1^0 SA*LC*] > BQW: cf. 7 || 15 ημερα $3^0 \frown 4^0$ A†, $5^0 \frown 6^0$ W† | αωριας] ταλαιπωριας S^c*C* || 16 οχυρας] ισχ. A† | και ult. > A†

2 1 συνδεηθητε S^cW* || 4 εσται 2^0 AQW] > BS*LC* | εκριφ. … εκριζωθ.] tr. A || 5 εφ] προς A† || 7 αυτους 1^0] ς > AQS^c† | επεστρεψε S*†

οἷς ὠνείδιζον τὸν λαόν μου καὶ ἐμεγαλύνοντο ἐπὶ τὰ ὅριά μου.
9 [9]διὰ τοῦτο ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ισραηλ,
διότι Μωαβ ὡς Σοδομα ἔσται καὶ οἱ υἱοὶ Αμμων ὡς Γομορρα, καὶ
Δαμασκὸς ἐκλελειμμένη ὡς θημωνιὰ ἅλωνος καὶ ἠφανισμένη εἰς
τὸν αἰῶνα· καὶ οἱ κατάλοιποι λαοῦ μου διαρπῶνται αὐτούς, καὶ
10 οἱ κατάλοιποι ἔθνους μου κληρονομήσουσιν αὐτούς. [10]αὕτη αὐτοῖς
ἀντὶ τῆς ὕβρεως αὐτῶν, διότι ὠνείδισαν καὶ ἐμεγαλύνθησαν ἐπὶ
11 τὸν κύριον τὸν παντοκράτορα. [11]ἐπιφανήσεται κύριος ἐπ᾽ αὐτοὺς
καὶ ἐξολεθρεύσει πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, καὶ προσ-
κυνήσουσιν αὐτῷ ἕκαστος ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ νῆσοι
τῶν ἐθνῶν.
12 [12]Καὶ ὑμεῖς, Αἰθίοπες, τραυματίαι ῥομφαίας μού ἐστε. [13]καὶ ἐκ-
13 τενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ βορρᾶν καὶ ἀπολεῖ τὸν Ἀσσύριον καὶ
14 θήσει τὴν Νινευη εἰς ἀφανισμὸν ἄνυδρον ὡς ἔρημον· [14]καὶ νεμή-
σονται ἐν μέσῳ αὐτῆς ποίμνια καὶ πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ
χαμαιλέοντες καὶ ἐχῖνοι ἐν τοῖς φατνώμασιν αὐτῆς κοιτασθήσονται,
καὶ θηρία φωνήσει ἐν τοῖς διορύγμασιν αὐτῆς, κόρακες ἐν τοῖς
15 πυλῶσιν αὐτῆς, διότι κέδρος τὸ ἀνάστημα αὐτῆς. [15]αὕτη ἡ πόλις
ἡ φαυλίστρια ἡ κατοικοῦσα ἐπ᾽ ἐλπίδι ἡ λέγουσα ἐν καρδίᾳ αὐτῆς
Ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν μετ᾽ ἐμὲ ἔτι. πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφανισμόν,
νομὴ θηρίων· πᾶς ὁ διαπορευόμενος δι᾽ αὐτῆς συριεῖ καὶ κινήσει
τὰς χεῖρας αὐτοῦ.
3 [1]Ὦ ἡ ἐπιφανὴς καὶ ἀπολελυτρωμένη, ἡ πόλις ἡ περιστερά·
2 [2]οὐκ εἰσήκουσεν φωνῆς, οὐκ ἐδέξατο παιδείαν, ἐπὶ τῷ κυρίῳ οὐκ
3 ἐπεποίθει καὶ πρὸς τὸν θεὸν αὐτῆς οὐκ ἤγγισεν. [3]οἱ ἄρχοντες αὐ-
τῆς ἐν αὐτῇ ὡς λέοντες ὠρυόμενοι· οἱ κριταὶ αὐτῆς ὡς λύκοι τῆς
4 Ἀραβίας, οὐχ ὑπελίποντο εἰς τὸ πρωί· [4]οἱ προφῆται αὐτῆς πνευ-
ματοφόροι, ἄνδρες καταφρονηταί· οἱ ἱερεῖς αὐτῆς βεβηλοῦσιν τὰ
5 ἅγια καὶ ἀσεβοῦσιν νόμον. [5]ὁ δὲ κύριος δίκαιος ἐν μέσῳ αὐτῆς
καὶ οὐ μὴ ποιήσῃ ἄδικον· πρωὶ πρωὶ δώσει κρίμα αὐτοῦ εἰς φῶς
καὶ οὐκ ἀπεκρύβη καὶ οὐκ ἔγνω ἀδικίαν ἐν ἀπαιτήσει καὶ οὐκ εἰς
6 νεῖκος ἀδικίαν. [6]ἐν διαφθορᾷ κατέσπασα ὑπερηφάνους, ἠφανίσθησαν
γωνίαι αὐτῶν· ἐξερημώσω τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τὸ παράπαν τοῦ μὴ
διοδεύειν· ἐξέλιπον αἱ πόλεις αὐτῶν παρὰ τὸ μηδένα ὑπάρχειν

9 διοτι] οτι S*L | οι 1^0 > BC | λαου] pr. του A || 11 επιφανησεται] -νης εσται S*AQLp | αυτου] -των A† || 13 εκτενω τ. χ. μου AQS^cC | απολω et θησω S^cC | νινευην S*(†): cf. Ion. 3 2 || 14 αυτης $3^0 \frown 4^0$ S*† || 15 διαπορ.] παραπορ. AL, πορ. Q

3 1 απολελυτρ.] pr. η W†, απο > S^cL | η πολις W*pau.] η > rel.: post -μενη || 2 παιδειαν] -ας S*† | επεποιθει BS(S*† -ποθ-)WLC] -ποιθησεν AQ || 3 υπελιποντο] -λιφθησαν S*† || 4 -ουσιν $1^0 \frown 2^0$ S*† || 5 κριμα] pr. το AQ | εις φως — απαιτησει BSLC] > AQ Sy^{txt}, hab. Sy^{mg} sub ※; εις φως praeb., reliqua om. VW† || 6 διαφθορα] καταφθ. S*† | παρα] δια AQS^cC

μηδὲ κατοικεῖν. 7 εἶπα Πλὴν φοβεῖσθέ με καὶ δέξασθε παιδείαν, καὶ 7
οὐ μὴ ἐξολεθρευθῆτε ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτῆς, πάντα ὅσα ἐξεδίκησα
ἐπ' αὐτήν· ἑτοιμάζου ὄρθρισον, διέφθαρται πᾶσα ἡ ἐπιφυλλὶς αὐτῶν.
8 Διὰ τοῦτο ὑπόμεινόν με, λέγει κύριος, εἰς ἡμέραν ἀναστάσεώς 8
μου εἰς μαρτύριον· διότι τὸ κρίμα μου εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν τοῦ
εἰσδέξασθαι βασιλεῖς τοῦ ἐκχέαι ἐπ' αὐτοὺς πᾶσαν ὀργὴν θυμοῦ
μου· διότι ἐν πυρὶ ζήλους μου καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ. 9 ὅτι 9
τότε μεταστρέψω ἐπὶ λαοὺς γλῶσσαν εἰς γενεὰν αὐτῆς τοῦ ἐπικα-
λεῖσθαι πάντας τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ δουλεύειν αὐτῷ ὑπὸ ζυγὸν
ἕνα. 10 ἐκ περάτων ποταμῶν Αἰθιοπίας οἴσουσιν θυσίας μοι. 11 ἐν 10
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐ μὴ καταισχυνθῇς ἐκ πάντων τῶν ἐπιτηδευμά- 11
των σου, ὧν ἠσέβησας εἰς ἐμέ· ὅτι τότε περιελῶ ἀπὸ σοῦ τὰ
φαυλίσματα τῆς ὕβρεώς σου, καὶ οὐκέτι μὴ προσθῇς τοῦ μεγα-
λαυχῆσαι ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου. 12 καὶ ὑπολείψομαι ἐν σοὶ λαὸν 12
πραΰν καὶ ταπεινόν, καὶ εὐλαβηθήσονται ἀπὸ τοῦ ὀνόματος κυρίου
13 οἱ κατάλοιποι τοῦ Ισραηλ καὶ οὐ ποιήσουσιν ἀδικίαν καὶ οὐ λαλή- 13
σουσιν μάταια, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν γλῶσσα
δολία, διότι αὐτοὶ νεμήσονται καὶ κοιτασθήσονται, καὶ οὐκ ἔσται
ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς.
14 Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιων, κήρυσσε, θύγατερ Ιερουσαλημ· 14
εὐφραίνου καὶ κατατέρπου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, θύγατερ Ιε-
ρουσαλημ. 15 περιεῖλεν κύριος τὰ ἀδικήματά σου, λελύτρωταί σε ἐκ 15
χειρὸς ἐχθρῶν σου· βασιλεὺς Ισραηλ κύριος ἐν μέσῳ σου, οὐκ
ὄψῃ κακὰ οὐκέτι. 16 ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐρεῖ κύριος τῇ Ιερουσαλημ 16
Θάρσει, Σιων, μὴ παρείσθωσαν αἱ χεῖρές σου· 17 κύριος ὁ θεός 17
σου ἐν σοί, δυνατὸς σώσει σε, ἐπάξει ἐπὶ σὲ εὐφροσύνην καὶ και-
νιεῖ σε ἐν τῇ ἀγαπήσει αὐτοῦ καὶ εὐφρανθήσεται ἐπὶ σὲ ἐν τέρψει
ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς. 18 καὶ συνάξω τοὺς συντετριμμένους· οὐαί, 18
τίς ἔλαβεν ἐπ' αὐτὴν ὀνειδισμόν; 19 ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἐν σοὶ ἕνεκεν 19

7 εξολε(uel ο)θρευθη ScC† | διεφθ.] δι > BS*† || 8 επ αυτους] + την οργην μου ScLC | διοτι ult.] οτι A† | πυρι] + του ABc | ζηλους: sic B*V† hoc loco, BSAVWCpau. in 1 18; rel. ambis locis ζηλου || 9 γενεαν αυτης BSQWC] γενεας αυτων AL; + εκλεκτην Wmg†: cf. M || 10 αιθιοπιας AQWc] + προσδεξομαι εν διεσπαρμενοις μου BSV† et Symg sub ※ nec non omisso μου C†; + προσδεξομαι τους ικετευοντας με των διεσπαρμενων Lpau. (etiam Sc secundum Tischendorfii coniecturam); + δεομενοι μου εν τοις διεσκορπισμενοις W*†: cf. 18 || 12 πραυν] πολυν A† | κυριου] pr. του A† || 13 και ου 2°] ουδε μη AQ | λαλησ.] + ψευδεις W† | τω > A || 14 σφοδρα > BSAQ (non W, qui χαιρε σφοδρα bis scripsit) | κατατερπου] κατα > S*V*Cp† || 15 σε] + κυριος VWL† | βασιλευς ισραηλ BS*QC] βασιλευσει AScWL | κυριος ult.] pr. ο AQ | ουκ] pr. και A† || 17 δυνατος] pr. ο BS*† | αγαπ.] ευφροσυνη S*† | ευφρανθησεται] ευφραν⟨ε⟩ι σε S*† | σε ult.] σοι AL || 18 συντετρ.] διεσκορπισμενους W†: cf. 10; + σου AQ | επ αυτην/ονειδ.] tr. AQSc

σοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγει κύριος, καὶ σώσω τὴν ἐκπεπιε-
σμένην καὶ τὴν ἀπωσμένην· εἰσδέξομαι καὶ θήσομαι αὐτοὺς εἰς
20 καύχημα καὶ ὀνομαστοὺς ἐν πάσῃ τῇ γῇ. [20]καὶ καταισχυνθήσονται
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅταν καλῶς ὑμῖν ποιήσω, καὶ ἐν τῷ καιρῷ,
ὅταν εἰσδέξωμαι ὑμᾶς· διότι δώσω ὑμᾶς ὀνομαστοὺς καὶ εἰς καύ-
χημα ἐν πᾶσιν τοῖς λαοῖς τῆς γῆς ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχ-
μαλωσίαν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν, λέγει κύριος.

19 και θησομαι > BS*† || 20 εισδεχωμαι AQ
Subscr. σοφονιας θ' BSA: cf. inscr.

ΑΓΓΑΙΟΣ

1 [1]Ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως ἐν τῷ μηνὶ
τῷ ἕκτῳ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ Αγγαιου
τοῦ προφήτου λέγων Εἰπὸν δὴ πρὸς Ζοροβαβελ τὸν τοῦ Σαλαθιηλ
ἐκ φυλῆς Ιουδα καὶ πρὸς Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ιωσεδεκ τὸν ἱερέα τὸν
2 μέγαν λέγων [2]Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ λέγων Ὁ λαὸς οὗτος
λέγουσιν Οὐχ ἥκει ὁ καιρὸς τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου.
3 [3]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ Αγγαιου τοῦ προφήτου λέγων
4 [4]Εἰ καιρὸς ὑμῖν μέν ἐστιν τοῦ οἰκεῖν ἐν οἴκοις ὑμῶν κοιλοστάθ-
5 μοις, ὁ δὲ οἶκος οὗτος ἐξηρήμωται; [5]καὶ νῦν τάδε λέγει κύριος
παντοκράτωρ Τάξατε δὴ τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν·
6 [6]ἐσπείρατε πολλὰ καὶ εἰσηνέγκατε ὀλίγα, ἐφάγετε καὶ οὐκ εἰς πλη-
σμονήν, ἐπίετε καὶ οὐκ εἰς μέθην, περιεβάλεσθε καὶ οὐκ ἐθερμάνθητε
ἐν αὐτοῖς, καὶ ὁ τοὺς μισθοὺς συνάγων συνήγαγεν εἰς δεσμὸν τε-
7 τρυπημένον. [7]τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Θέσθε τὰς καρδίας
8 ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν· [8]ἀνάβητε ἐπὶ τὸ ὄρος καὶ κόψατε ξύλα
καὶ οἰκοδομήσατε τὸν οἶκον, καὶ εὐδοκήσω ἐν αὐτῷ καὶ ἐνδοξασθή-
9 σομαι, εἶπεν κύριος. [9]ἐπεβλέψατε εἰς πολλά, καὶ ἐγένετο ὀλίγα·
καὶ εἰσηνέχθη εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἐξεφύσησα αὐτά. διὰ τοῦτο τάδε
λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἀνθ' ὧν ὁ οἶκός μού ἐστιν ἔρημος, ὑμεῖς
10 δὲ διώκετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, [10]διὰ τοῦτο ἀνέξει ὁ οὐ-
11 ρανὸς ἀπὸ δρόσου, καὶ ἡ γῆ ὑποστελεῖται τὰ ἐκφόρια αὐτῆς· [11]καὶ
ἐπάξω ῥομφαίαν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ ἐπὶ τὸν σῖτον

Agg.: BSA. — de QW*LC* cf. Os.
Inscr. αγγαιος ι' BSA: cf. Os. inscr.
1 1 δη AQW] > BS*LC*: cf. 5 2 11. 15. 18 | εκ φυλης] pr. τον A: cf. 12 || 2 λεγων > Sc || 4 υμιν μεν SAW] tr. BQ*LC*p | υμων > AQSc | ουτος] υμων B†, pr. μου *C*, pr. σου Wc† || 5 δη > Sc*LC*: cf. 1 || 6 init.] pr. διοτι ταδε λεγει κυριος παντοκρατωρ A† | συναγων] -αγαγων S† || 7 τας ult. > S*† || 8 επι] εις BS* | το > S*† | κοψετε S*W† || 9 εγενετο] -νοντο A

καὶ ἐπὶ τὸν οἶνον καὶ ἐπὶ τὸ ἔλαιον καὶ ὅσα ἐκφέρει ἡ γῆ καὶ ἐπὶ
τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πόνους
τῶν χειρῶν αὐτῶν. — [12]καὶ ἤκουσεν Ζοροβαβελ ὁ τοῦ Σαλαθιηλ 12
ἐκ φυλῆς Ιουδα καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ιωσεδεκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ
πάντες οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν
καὶ τῶν λόγων Αγγαιου τοῦ προφήτου, καθότι ἐξαπέστειλεν αὐτὸν
κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐφοβήθη ὁ λαὸς ἀπὸ προσ-
ώπου κυρίου. [13]καὶ εἶπεν Αγγαιος ὁ ἄγγελος κυρίου τῷ λαῷ Ἐγώ 13
εἰμι μεθ' ὑμῶν, λέγει κύριος. [14]καὶ ἐξήγειρεν κύριος τὸ πνεῦμα Ζο- 14
ροβαβελ τοῦ Σαλαθιηλ ἐκ φυλῆς Ιουδα καὶ τὸ πνεῦμα Ἰησοῦ τοῦ
Ιωσεδεκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου καὶ τὸ πνεῦμα τῶν καταλοίπων
παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐποίουν ἔργα ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου
παντοκράτορος˅θεοῦ αὐτῶν [15]τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ 15
ἕκτου τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως.
[1]Τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ μιᾷ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἐλάλησεν κύριος ἐν 2
χειρὶ Αγγαιου τοῦ προφήτου λέγων [2]Εἰπὸν δὴ πρὸς Ζοροβαβελ τὸν 2
τοῦ Σαλαθιηλ ἐκ φυλῆς Ιουδα καὶ πρὸς Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ιωσεδεκ
τὸν ἱερέα τὸν μέγαν καὶ πρὸς πάντας τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ
λέγων [3]Τίς ἐξ ὑμῶν ὃς εἶδεν τὸν οἶκον τοῦτον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ 3
τῇ ἔμπροσθεν; καὶ πῶς ὑμεῖς βλέπετε αὐτὸν νῦν; καθὼς οὐχ ὑπάρ-
χοντα ἐνώπιον ὑμῶν. [4]καὶ νῦν κατίσχυε, Ζοροβαβελ, λέγει κύριος, 4
καὶ κατίσχυε, Ἰησοῦ ὁ τοῦ Ιωσεδεκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ κατ-
ισχυέτω πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, λέγει κύριος, καὶ ποιεῖτε· διότι μεθ'
ὑμῶν ἐγώ εἰμι, λέγει κύριος παντοκράτωρ, [5]καὶ τὸ πνεῦμά μου 5
ἐφέστηκεν ἐν μέσῳ ὑμῶν· θαρσεῖτε. [6]διότι τάδε λέγει κύριος 6
παντοκράτωρ Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείσω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ
τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν· [7]καὶ συσσείσω πάντα τὰ ἔθνη, καὶ 7
ἥξει τὰ ἐκλεκτὰ πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ πλήσω τὸν οἶκον τοῦτον
δόξης, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [8]ἐμὸν τὸ ἀργύριον καὶ ἐμὸν τὸ 8
χρυσίον, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [9]διότι μεγάλη ἔσται ἡ δόξα 9
τοῦ οἴκου τούτου ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην, λέγει κύριος παντο-
κράτωρ· καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ δώσω εἰρήνην, λέγει κύριος παντο-
κράτωρ, καὶ εἰρήνην ψυχῆς εἰς περιποίησιν παντὶ τῷ κτίζοντι τοῦ
ἀναστῆσαι τὸν ναὸν τοῦτον.

12 εκ φυλης] pr. ο A: cf. 1 || 13 ο S^{c}W*L*] > BS*AQ*C* S*† per errorem αγγεος αγγεος pro αγγαιος αγγελος κυριου; S ubique αγγεος pro αγγαιος) | κυριου AS^{c}WSy^{txt}] + εν αγγελοις (αποστολη *L*) κυριου BS*Q*LC*: teste Sy^{mg} ex θ' || 14 εισηλθεν S*W*† | εργα BSVW*C*†] pr. τα rel.
21 τω εβδ. μηνι] τω μ. τω εβδ. BS† || 3 υμων 1^{0}] + περιλειφθεις S^{c}† | οιδεν A || 4 ιησου — μεγας] ιησους ο ιερευς W† | μεθ υμων / εγω BSQW] tr. A*LC* | παντοκρατωρ] pr. ο BS*†: item S*† in 6 || 6 ταδε > BS*† | και paenult. > S*† || 7 πλησω] πληρωσω A

10 [10]Τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ ἐνάτου μηνὸς ἔτους δευτέρου ἐπὶ Δα-
ρείου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Αγγαιον τὸν προφήτην λέγων
11 [11]Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐπερώτησον τοὺς ἱερεῖς νόμον
12 λέγων [12]Ἐὰν λάβῃ ἄνθρωπος κρέας ἅγιον ἐν τῷ ἄκρῳ τοῦ ἱματίου
αὐτοῦ καὶ ἅψηται τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄρτου ἢ ἑψέματος
ἢ οἴνου ἢ ἐλαίου ἢ παντὸς βρώματος, εἰ ἁγιασθήσεται; καὶ ἀπ-
13 εκρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπαν Οὔ. [13]καὶ εἶπεν Αγγαιος Ἐὰν ἅψηται
μεμιαμμένος ἐπὶ ψυχῇ ἀπὸ παντὸς τούτων, εἰ μιανθήσεται; καὶ
14 ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπαν Μιανθήσεται. [14]καὶ ἀπεκρίθη Αγ-
γαιος καὶ εἶπεν Οὕτως ὁ λαὸς οὗτος καὶ οὕτως τὸ ἔθνος τοῦτο
ἐνώπιον ἐμοῦ, λέγει κύριος, καὶ οὕτως πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν
αὐτῶν, καὶ ὃς ἐὰν ἐγγίσῃ ἐκεῖ, μιανθήσεται ἕνεκεν τῶν λημμάτων
αὐτῶν τῶν ὀρθρινῶν, ὀδυνηθήσονται ἀπὸ προσώπου πόνων αὐ-
15 τῶν· καὶ ἐμισεῖτε ἐν πύλαις ἐλέγχοντας. [15]καὶ νῦν θέσθε δὴ εἰς
τὰς καρδίας ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ὑπεράνω πρὸ τοῦ
16 θεῖναι λίθον ἐπὶ λίθον ἐν τῷ ναῷ κυρίου [16]τίνες ἦτε· ὅτε ἐνεβάλ-
λετε εἰς κυψέλην κριθῆς εἴκοσι σάτα, καὶ ἐγένετο κριθῆς δέκα σάτα·
καὶ εἰσεπορεύεσθε εἰς τὸ ὑπολήνιον ἐξαντλῆσαι πεντήκοντα μετρη-
17 τάς, καὶ ἐγένοντο εἴκοσι. [17]ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν ἀφορίᾳ καὶ ἐν ἀνε-
μοφθορίᾳ καὶ ἐν χαλάζῃ πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν, καὶ οὐκ
18 ἐπεστρέψατε πρός με, λέγει κύριος. [18]ὑποτάξατε δὴ τὰς καρδίας
ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐπέκεινα· ἀπὸ τῆς τετράδος καὶ
εἰκάδος τοῦ ἐνάτου μηνὸς καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἧς ἐθεμελιώθη ὁ
19 ναὸς κυρίου, θέσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν [19]εἰ ἔτι ἐπιγνωσθήσεται
ἐπὶ τῆς ἅλω καὶ εἰ ἔτι ἡ ἄμπελος καὶ ἡ συκῆ καὶ ἡ ῥόα καὶ τὰ
ξύλα τῆς ἐλαίας τὰ οὐ φέροντα καρπόν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης
εὐλογήσω.
20 [20]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐκ δευτέρου πρὸς Αγγαιον τὸν προ-
21 φήτην τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς λέγων [21]Εἰπὸν πρὸς Ζορο-
βαβελ τὸν τοῦ Σαλαθιηλ ἐκ φυλῆς Ιουδα λέγων Ἐγὼ σείω τὸν
22 οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν [22]καὶ κατα-
στρέψω θρόνους βασιλέων καὶ ὀλεθρεύσω δύναμιν βασιλέων τῶν

10 του ενατου μηνος] τω(>A) μηνι τω ενατω AQ | ετους δευτ.] του δευτ. ετους W† || 11 επερωτ.] + δη Sc*C*†: cf. 1 1 || 13 μεμιαμμενος] -ασμενος S*LC*: cf. Thack. p. 224; + ακαθαρτος BS*†, + η ακαθαρτος ψυχη(sic) AQW* | απο] επι BWc || 14 πονων] πονηριων ScWc*LC* | και ult.— fin.: cf. Am. 5 10 || 15 εις BS*W†] επι rel. | υπερανω προ] επανω A† || 16 κριθης / δεκα σατα] tr. Sc*LC* | εγενοντο] -νετο W*C*†: ad praec. adapt.; + εις SW*C* || 18 υποταξατε BS*W†] υπο > rel.: cf. 1 5 et 1 7 2 15. 18 fin. | εθεμελ.] τεθεμελιωται BS*C* || 19 ετι 1^0 > BS*† | επιγνωσησθε S*† | ει ετι 2^0] > A, ει > Q*C* | ξυλα] φυλλα S*† | ευλογ.] και επανω ευλογ. αυτα A† || 21 σ⟨ε⟩ισω Sc || 22 βασιλεων 1^0 ⌒ 2^0 S*(†) | ολε(uel ο)θρευσω B*C*] pr. εξ AQSs*L*

ἐθνῶν καὶ καταστρέψω ἅρματα καὶ ἀναβάτας, καὶ καταβήσονται
ἵπποι καὶ ἀναβάται αὐτῶν ἕκαστος ἐν ῥομφαίᾳ πρὸς τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ. [23]ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, λήμψομαί 23
σε Ζοροβαβελ τὸν τοῦ Σαλαθιηλ τὸν δοῦλόν μου, λέγει κύριος,
καὶ θήσομαί σε ὡς σφραγῖδα, διότι σὲ ᾑρέτισα, λέγει κύριος παντοκράτωρ.

22 αναβατας] + αυτων Sc†; + και καταστρεψω πασαν την δυναμιν αυτων και καταβαλω τα ορια αυτων και ενισχυσω τους εκλεκτους μου A† | καταβησονται] αναβ. A*L* || 23 σε 1⁰ > S*W† | ως] εις A | διοτι] οτι A† | ηρετισαμην Sc

Subscr. αγγαιος ι' BSA: cf. inscr.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ

[1]Ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ ἔτους δευτέρου ἐπὶ Δαρείου ἐγένετο λόγος 1
κυρίου πρὸς Ζαχαριαν τὸν τοῦ Βαραχιου υἱὸν Αδδω τὸν προφήτην
λέγων [2]Ὠργίσθη κύριος ἐπὶ τοὺς πατέρας ὑμῶν ὀργὴν μεγάλην. 2
[3]καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐπιστρέ- 3
ψατε πρός με, καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει κύριος. [4]καὶ 4
μὴ γίνεσθε καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν, οἷς ἐνεκάλεσαν αὐτοῖς οἱ προφῆται οἱ ἔμπροσθεν λέγοντες Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν τῶν πονηρῶν, καὶ οὐ προσέσχον τοῦ εἰσακοῦσαί
μου, λέγει κύριος. [5]οἱ πατέρες ὑμῶν ποῦ εἰσιν; καὶ οἱ προφῆται 5
μὴ τὸν αἰῶνα ζήσονται; [6]πλὴν τοὺς λόγους μου καὶ τὰ νόμιμά μου 6
δέχεσθε, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ἐν πνεύματί μου τοῖς δούλοις μου τοῖς προφήταις, οἳ κατελάβοσαν τοὺς πατέρας ὑμῶν. καὶ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν Καθὼς παρατέτακται κύριος παντοκράτωρ τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, οὕτως ἐποίησεν ὑμῖν.
[7]Τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τῷ ἑνδεκάτῳ μηνί — οὗτός ἐστιν ὁ μὴν 7
Σαβατ — ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς
Ζαχαριαν τὸν τοῦ Βαραχιου υἱὸν Αδδω τὸν προφήτην λέγων [8]Ἑώ- 8
ρακα τὴν νύκτα καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ἵππον πυρρόν, καὶ

Zach.: BSA. — de QW*LC* cf. Os.

Inscr.: ζαχαριας ια' BA, ζαχαριας Ss: cf. Os. inscr.

1 2 υμων] ημ. A† || 3 με QW] + λεγει κυριος των δυναμεων BA*LC* (in *O* sub ※): eadem hab. uel hoc loco uel in fine uersus S, qui haec confuse scripsit | fin. W] + των δυναμεων B*LC* (in *O* sub ※; de S cf. sup.); + παντοκρατωρ AQ || 4 οι 3⁰ > BS**L*p† | και ου προσεσχον AQW] pr. και ουκ εισηκουσαν BS*L*(om. εισ)*C* || 6 ποιησαι AQW] + ημιν BSc*LC*, + υμιν S*V† | υμων paenult. et ult. et υμιν AQW] ημ. BS*LC*

οὗτος εἱστήκει ἀνὰ μέσον τῶν δύο ὀρέων τῶν κατασκίων, καὶ
9 ὀπίσω αὐτοῦ ἵπποι πυρροὶ καὶ ψαροὶ καὶ ποικίλοι καὶ λευκοί. [9]καὶ
εἶπα Τί οὗτοι, κύριε; καὶ εἶπεν πρός με ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν
10 ἐμοί Ἐγὼ δείξω σοι τί ἐστιν ταῦτα. [10]καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ ἐφ-
εστηκὼς ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων καὶ εἶπεν πρός με Οὗτοί εἰσιν οὓς
11 ἐξαπέσταλκεν κύριος τοῦ περιοδεῦσαι τὴν γῆν. [11]καὶ ἀπεκρίθησαν
τῷ ἀγγέλῳ κυρίου τῷ ἐφεστῶτι ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων καὶ εἶπον
Περιωδεύκαμεν πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ κατοικεῖται
12 καὶ ἡσυχάζει. [12]καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος κυρίου καὶ εἶπεν Κύριε
παντοκράτωρ, ἕως τίνος οὐ μὴ ἐλεήσῃς τὴν Ιερουσαλημ καὶ τὰς
13 πόλεις Ιουδα, ἃς ὑπερεῖδες τοῦτο ἑβδομηκοστὸν ἔτος; [13]καὶ ἀπ-
εκρίθη κύριος παντοκράτωρ τῷ ἀγγέλῳ τῷ λαλοῦντι ἐν ἐμοὶ ῥήματα
14 καλὰ καὶ λόγους παρακλητικούς. [14]καὶ εἶπεν πρός με ὁ ἄγγελος ὁ
λαλῶν ἐν ἐμοί Ἀνάκραγε λέγων Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ
15 Ἐζήλωκα τὴν Ιερουσαλημ καὶ τὴν Σιων ζῆλον μέγαν [15]καὶ ὀργὴν
μεγάλην ἐγὼ ὀργίζομαι ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ συνεπιτιθέμενα ἀνθ᾽ ὧν
16 ἐγὼ μὲν ὠργίσθην ὀλίγα, αὐτοὶ δὲ συνεπέθεντο εἰς κακά. [16]διὰ
τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐπιστρέψω ἐπὶ Ιερουσαλημ ἐν οἰκτιρμῷ,
καὶ ὁ οἶκός μου ἀνοικοδομηθήσεται ἐν αὐτῇ, λέγει κύριος παντο-
17 κράτωρ, καὶ μέτρον ἐκταθήσεται ἐπὶ Ιερουσαλημ ἔτι. [17]καὶ εἶπεν
πρός με ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί Ἀνάκραγε λέγων Τάδε λέγει
κύριος παντοκράτωρ Ἔτι διαχυθήσονται πόλεις ἐν ἀγαθοῖς, καὶ
ἐλεήσει κύριος ἔτι τὴν Σιων καὶ αἱρετιεῖ ἔτι τὴν Ιερουσαλημ.
2 [1]Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ τέσσαρα κέ-
2 ρατα. [2]καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί Τί ἐστιν
ταῦτα, κύριε; καὶ εἶπεν πρός με Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπί-
3 σαντα τὸν Ιουδαν καὶ τὸν Ισραηλ. [3]καὶ ἔδειξέν μοι κύριος τέσσα-
4 ρας τέκτονας. [4]καὶ εἶπα Τί οὗτοι ἔρχονται ποιῆσαι; καὶ εἶπεν πρός
με Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν Ιουδαν καὶ τὸν Ισραηλ
κατέαξαν, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἦρεν κεφαλήν· καὶ εἰσῆλθον οὗτοι τοῦ
ὀξῦναι αὐτὰ εἰς χεῖρας αὐτῶν τὰ τέσσαρα κέρατα τὰ ἔθνη τὰ
ἐπαιρόμενα κέρας ἐπὶ τὴν γῆν κυρίου τοῦ διασκορπίσαι αὐτήν.
5 [5]Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ καὶ ἐν
6 τῇ χειρὶ αὐτοῦ σχοινίον γεωμετρικόν. [6]καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Ποῦ
σὺ πορεύῃ; καὶ εἶπεν πρός με Διαμετρῆσαι τὴν Ιερουσαλημ τοῦ

8 δυο AQW] > BS*LC* | και ψαροι > S^c*C*: cf. 𝔐 || 10 εξαπεσταλκεν AQ S^cW] -στειλεν BS**LC* | του AQW] > BS*LC* || 11 περιωδευκαμεν AW] -δευσαμεν BSQ*LC* || 14 εζηλωσα S || 15 εγω μεν] tr. B || 16 κυριος 1⁰] + παντοκρατωρ A† | επιβλεψω B*† | εκτεθησεται A† | ετι > *C*† || 17 ετι την ιερ.] ετι > B, κυριος την ιερ. ετι A(†)

2 a fin. AQW] + και (+ την *L*) ιερουσαλημ BS*LC* (in *O* sub ※) || 4 προς με AQW] > BS*LC* | εισηλθον AQW] εξηλθο(σα)ν BS*LC* | τα εθνη > A*†

ἰδεῖν πηλίκον τὸ πλάτος αὐτῆς ἐστιν καὶ πηλίκον τὸ μῆκος. 7καὶ 7
ἰδοὺ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ εἱστήκει, καὶ ἄγγελος ἕτερος ἐξ-
επορεύετο εἰς συνάντησιν αὐτῷ 8καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν λέγων Δράμε 8
καὶ λάλησον πρὸς τὸν νεανίαν ἐκεῖνον λέγων Κατακάρπως κατοι-
κηθήσεται Ιερουσαλημ ἀπὸ πλήθους ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν ἐν μέσῳ
αὐτῆς· 9καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτῇ, λέγει κύριος, τεῖχος πυρὸς κυκλόθεν 9
καὶ εἰς δόξαν ἔσομαι ἐν μέσῳ αὐτῆς. 10ὦ ὦ φεύγετε ἀπὸ γῆς 10
βορρᾶ, λέγει κύριος, διότι ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων τοῦ οὐρανοῦ
συνάξω ὑμᾶς, λέγει κύριος· 11εἰς Σιων ἀνασῴζεσθε, οἱ κατοικοῦν- 11
τες θυγατέρα Βαβυλῶνος. 12διότι τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ 12
Ὀπίσω δόξης ἀπέσταλκέν με ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ σκυλεύσαντα ὑμᾶς,
διότι ὁ ἁπτόμενος ὑμῶν ὡς ἁπτόμενος τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ
αὐτοῦ· 13διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιφέρω τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτούς, καὶ 13
ἔσονται σκῦλα τοῖς δουλεύουσιν αὐτοῖς, καὶ γνώσεσθε διότι κύριος
παντοκράτωρ ἀπέσταλκέν με. 14τέρπου καὶ εὐφραίνου, θύγατερ Σιων, 14
διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἔρχομαι καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ σου, λέγει κύ-
ριος. 15καὶ καταφεύξονται ἔθνη πολλὰ ἐπὶ τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ 15
ἐκείνῃ καὶ ἔσονται αὐτῷ εἰς λαὸν καὶ κατασκηνώσουσιν ἐν μέσῳ
σου, καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι κύριος παντοκράτωρ ἐξαπέσταλκέν με πρὸς
σέ. 16καὶ κατακληρονομήσει κύριος τὸν Ιουδαν τὴν μερίδα αὐτοῦ 16
ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἁγίαν καὶ αἱρετιεῖ ἔτι τὴν Ιερουσαλημ. 17εὐλα- 17
βείσθω πᾶσα σὰρξ ἀπὸ προσώπου κυρίου, διότι ἐξεγήγερται ἐκ
νεφελῶν ἁγίων αὐτοῦ.

1Καὶ ἔδειξέν μοι Ἰησοῦν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν ἑστῶτα πρὸ προσ- 3
ώπου ἀγγέλου κυρίου, καὶ ὁ διάβολος εἱστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ τοῦ
ἀντικεῖσθαι αὐτῷ. 2καὶ εἶπεν κύριος πρὸς τὸν διάβολον Ἐπιτιμήσαι 2
κύριος ἐν σοί, διάβολε, καὶ ἐπιτιμήσαι κύριος ἐν σοὶ ὁ ἐκλεξάμενος
τὴν Ιερουσαλημ· οὐκ ἰδοὺ τοῦτο ὡς δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός;
3καὶ Ἰησοῦς ἦν ἐνδεδυμένος ἱμάτια ῥυπαρὰ καὶ εἱστήκει πρὸ προσ- 3
ώπου τοῦ ἀγγέλου. 4καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς ἑστηκότας 4
πρὸ προσώπου αὐτοῦ λέγων Ἀφέλετε τὰ ἱμάτια τὰ ῥυπαρὰ ἀπ'
αὐτοῦ. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Ἰδοὺ ἀφῄρηκα τὰς ἀνομίας σου, καὶ
ἐνδύσατε αὐτὸν ποδήρη 5καὶ ἐπίθετε κίδαριν καθαρὰν ἐπὶ τὴν κε- 5

7 συναντ.] απαντ. AQ | αυτω] -του AQ*C* || 8 λεγων 1° > S*† | νεανισκον S*L*† | εν μεσω] pr. των A*L* || 9 λεγει] φησιν AQ | αυτης] -των A || 12 απτομενος ult. BW] pr. ο SAQ*LC* || 13 δουλευσασιν AQ*C* | γνωσονται S*† | διοτι ult. AQW] οτι BS*LC*: cf. 17 || 14 διοτι] οτι S*† | εγω > A*C* || 15 επιγνωση] επι > S^c *L*† | εξαπεστ.] εξ > A† || 16 την μεριδα S*QW*L*] pr. και AS^c *C*, τη μεριδι B† || 17 διοτι AQW] οτι BS*LC*: cf. 13
3 1 εδειξεν μοι W† = 𝔐] + κυριος rel. | ιησουν AQW] pr. τον BS*LC* | του > A† || 4 εστωτας S*† | αφηρηκα] + απο σου *LC* = 𝔐

φαλὴν αὐτοῦ. καὶ περιέβαλον αὐτὸν ἱμάτια καὶ ἐπέθηκαν κίδαριν
καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου εἱστήκει.
6 7 [6]καὶ διεμαρτύρατο ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς Ἰησοῦν λέγων [7]Τάδε
λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐὰν ἐν ταῖς ὁδοῖς μου πορεύῃ καὶ ἐὰν
τὰ προστάγματά μου φυλάξῃς, καὶ σὺ διακρινεῖς τὸν οἶκόν μου·
καὶ ἐὰν διαφυλάξῃς καί γε τὴν αὐλήν μου, καὶ δώσω σοι ἀνα-
8 στρεφομένους ἐν μέσῳ τῶν ἑστηκότων τούτων. [8]ἄκουε δή, Ἰησοῦ
ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, σὺ καὶ οἱ πλησίον σου οἱ καθήμενοι πρὸ προσ-
ώπου σου, διότι ἄνδρες τερατοσκόποι εἰσί· διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω
9 τὸν δοῦλόν μου Ἀνατολήν· [9]διότι ὁ λίθος, ὃν ἔδωκα πρὸ προσ-
ώπου Ἰησοῦ, ἐπὶ τὸν λίθον τὸν ἕνα ἑπτὰ ὀφθαλμοί εἰσιν· ἰδοὺ
ἐγὼ ὀρύσσω βόθρον, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ψηλαφήσω
10 πᾶσαν τὴν ἀδικίαν τῆς γῆς ἐκείνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. [10]ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, συγκαλέσετε ἕκαστος τὸν πλη-
σίον αὐτοῦ ὑποκάτω ἀμπέλου καὶ ὑποκάτω συκῆς.
4 [1]Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ καὶ ἐξήγειρέν με
2 ὃν τρόπον ὅταν ἐξεγερθῇ ἄνθρωπος ἐξ ὕπνου αὐτοῦ [2]καὶ εἶπεν
πρός με Τί σὺ βλέπεις; καὶ εἶπα Ἑώρακα καὶ ἰδοὺ λυχνία χρυσῆ
ὅλη, καὶ τὸ λαμπάδεῖον ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἑπτὰ λύχνοι ἐπάνω αὐ-
3 τῆς, καὶ ἑπτὰ ἐπαρυστρίδες τοῖς λύχνοις τοῖς ἐπάνω αὐτῆς· [3]καὶ
δύο ἐλαῖαι ἐπάνω αὐτῆς, μία ἐκ δεξιῶν τοῦ λαμπαδείου καὶ μία ἐξ
4 εὐωνύμων. [4]καὶ ἐπηρώτησα καὶ εἶπον πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λα-
5 λοῦντα ἐν ἐμοὶ λέγων Τί ἐστιν ταῦτα, κύριε; [5]καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος
ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ καὶ εἶπεν πρός με Οὐ γινώσκεις τί ἐστιν ταῦτα;
6 καὶ εἶπα Οὐχί, κύριε. [6]καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν πρός με λέγων Οὗτος
ὁ λόγος κυρίου πρὸς Ζοροβαβελ λέγων Οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλῃ
οὐδὲ ἐν ἰσχύι, ἀλλ᾽ ἢ ἐν πνεύματί μου, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
7 [7]τίς εἶ σύ, τὸ ὄρος τὸ μέγα, πρὸ προσώπου Ζοροβαβελ τοῦ κατορ-
θῶσαι; καὶ ἐξοίσω τὸν λίθον τῆς κληρονομίας ἰσότητα χάριτος
8 9 χάριτα αὐτῆς. [8]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [9]Αἱ χεῖρες
Ζοροβαβελ ἐθεμελίωσαν τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ

5 κιδαριν 1^{0} et 2^{0}] pr. μιτραν (+ και *L*, κιδ. 2^{0} > W^{c}) W*L* | και περιεβ. αυτον ιματια / και επεθ. — αυτου ult. AQW*L*] tr. BS^{c}, και επεθ. — αυτου ult. > S* || 6 προς ιησουν / λεγων] tr. A† || 7 εαν εν QW*L*] εν B*, εαν SA B^{c}*C* | εαν τα προσταγμ. μου φυλαξης *L*] εν(> B^{c}†) τοις προσταγμασιν μου φυλαξη(uel -ασση) BSAQW*C* | διαφυλαξης QW*C*] δια > A†, -ασσης BS*L* | και γε AQW*pau.] > rel. || 8 ιησους B† | οι 2^{0}] pr. και AQ | σου 2^{0} > B† | αγω] επαγω S^{c}V†, επι W*†, επαγω επι W$^{c(†)}$ || 10 συγ(uel ν)καλεσετε B*S*Q*] -σεται B^{c}S^{c}*L*, -σατε AQ^{c}W*C*

4 1 εξηγειρεν] εξηρεν B† | εξεγερθη] εξερθη (sic) A† || 3 λαμπαδιου W† = 𝕸] + αυτης rel. || 4 λεγων > AV† || 5 προς με ⌒ 6 προς με S*† | 5 προς με Wpau. = 𝕸] > A†, + λεγων rel. || 7 προ *L*†] pr. το BSAQ*C*, το W† || 9 εθεμελιωσεν B†

ἐπιτελέσουσιν αὐτόν, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι κύριος παντοκράτωρ ἐξαπ-
έσταλκέν με πρὸς σέ. [10]διότι τίς ἐξουδένωσεν εἰς ἡμέρας μικράς; 10
καὶ χαροῦνται καὶ ὄψονται τὸν λίθον τὸν κασσιτέρινον ἐν χειρὶ
Ζοροβαβελ. ἑπτὰ οὗτοι ὀφθαλμοὶ κυρίου εἰσὶν οἱ ἐπιβλέποντες ἐπὶ
πᾶσαν τὴν γῆν. [11]καὶ ἀπεκρίθην καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Τί αἱ δύο 11
ἐλαῖαι αὗται αἱ ἐκ δεξιῶν τῆς λυχνίας καὶ ἐξ εὐωνύμων; [12]καὶ 12
ἐπηρώτησα ἐκ δευτέρου καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Τί οἱ δύο κλάδοι
τῶν ἐλαιῶν οἱ ἐν ταῖς χερσὶν τῶν δύο μυξωτήρων τῶν χρυσῶν
τῶν ἐπιχεόντων καὶ ἐπαναγόντων τὰς ἐπαρυστρίδας τὰς χρυσᾶς;
[13]καὶ εἶπεν πρός με Οὐκ οἶδας τί ἐστιν ταῦτα; καὶ εἶπα Οὐχί, 13
κύριε. [14]καὶ εἶπεν Οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ τῆς πιότητος παρεστήκασιν 14
τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.
[1]Καὶ ἐπέστρεψα καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ 5
δρέπανον πετόμενον. [2]καὶ εἶπεν πρός με Τί σὺ βλέπεις; καὶ εἶπα 2
Ἐγὼ ὁρῶ δρέπανον πετόμενον μῆκος πήχεων εἴκοσι καὶ πλάτος
πήχεων δέκα. [3]καὶ εἶπεν πρός με Αὕτη ἡ ἀρὰ ἡ ἐκπορευομένη ἐπὶ 3
πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, διότι πᾶς ὁ κλέπτης ἐκ τούτου ἕως
θανάτου ἐκδικηθήσεται, καὶ πᾶς ὁ ἐπίορκος ἐκ τούτου ἕως θανάτου
ἐκδικηθήσεται· [4]καὶ ἐξοίσω αὐτό, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ 4
εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ κλέπτου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ
ὀμνύοντος τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει καὶ καταλύσει ἐν μέσῳ
τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ συντελέσει αὐτὸν καὶ τὰ ξύλα αὐτοῦ καὶ
τοὺς λίθους αὐτοῦ.
[5]Καὶ ἐξῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ καὶ εἶπεν πρός με Ἀνά- 5
βλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἰδὲ τί τὸ ἐκπορευόμενον τοῦτο.
[6]καὶ εἶπα Τί ἐστιν; καὶ εἶπεν Τοῦτο τὸ μέτρον τὸ ἐκπορευόμενον. 6
καὶ εἶπεν Αὕτη ἡ ἀδικία αὐτῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. [7]καὶ ἰδοὺ τάλαντον 7
μολίβου ἐξαιρόμενον, καὶ ἰδοὺ μία γυνὴ ἐκάθητο ἐν μέσῳ τοῦ μέ-
τρου. [8]καὶ εἶπεν Αὕτη ἐστὶν ἡ ἀνομία· καὶ ἔρριψεν αὐτὴν ἐν μέσῳ 8
τοῦ μέτρου καὶ ἔρριψεν τὸν λίθον τοῦ μολίβου εἰς τὸ στόμα αὐτῆς.
[9]καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ δύο γυναῖκες 9

9 επιτελουσιν A† | εξαπεστειλεν A† || 10 χαρουνται BS*W†] χαρησονται rel.: cf. 10 7 et Thack. p. 290 | κυριου εισιν] tr. A†, κυρ. > B || 11 της λυχν. και εξ ευωνυμων] υμων S*†: transiluit ab (δεξι)ων ad (ευ)ων(υμων) | εξ ευωνυμων] pr. αι L†; + αυτης BL (in B sub ※; asteriscus hoc loco intra textum in linea ipsa exstat, asterisci 12 6 13 1.8 super lineam uel in marg. adpicti sunt) || 13 προς με] + λεγων ScC† = 𝔐 || 14 παρεστηκ.] pr. οι ScL | τω > BS†

5 2 ειπεν] + κυριος S† | εγω ορω] tr. A†, εγω > V† | μηκος AQW] -κους BSLC | πλατος AQWLp] -τους BSLpC || 3 προσωπου AQ | εως θανατου ult. > B† || 4 εισελευσομαι A† || 5 τι ScVLSy†] > rel.: ante το || 6 αυτων] -του S*† || 7 μια γυνη BSW pau.] tr. AQLC | μετρου] ταρταρου A* pau., ταλαντου Ac†

ἐκπορευόμεναι, καὶ πνεῦμα ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν, καὶ αὗται εἶχον
πτέρυγας ὡς πτέρυγας ἔποπος· καὶ ἀνέλαβον τὸ μέτρον ἀνὰ μέσον
10 τῆς γῆς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ. [10]καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον
11 τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί Ποῦ αὗται ἀποφέρουσιν τὸ μέτρον; [11]καὶ
εἶπεν πρός με Οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἰκίαν ἐν γῇ Βαβυλῶνος καὶ
ἑτοιμάσαι, καὶ θήσουσιν αὐτὸ ἐκεῖ ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ.
6 [1]Καὶ ἐπέστρεψα καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ
τέσσαρα ἅρματα ἐκπορευόμενα ἐκ μέσου δύο ὀρέων, καὶ τὰ ὄρη
2 ἦν ὄρη χαλκᾶ. [2]ἐν τῷ ἅρματι τῷ πρώτῳ ἵπποι πυρροί, καὶ ἐν τῷ
3 ἅρματι τῷ δευτέρῳ ἵπποι μέλανες, [3]καὶ ἐν τῷ ἅρματι τῷ τρίτῳ
ἵπποι λευκοί, καὶ ἐν τῷ ἅρματι τῷ τετάρτῳ ἵπποι ποικίλοι ψαροί.
4 [4]καὶ ἀπεκρίθην καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί
5 Τί ἐστιν ταῦτα, κύριε; [5]καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ
καὶ εἶπεν Ταῦτά ἐστιν οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ, ἐκπορεύονται
6 παραστῆναι τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς· [6]ἐν ᾧ ἦσαν οἱ ἵπποι οἱ
μέλανες, ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν βορρᾶ, καὶ οἱ λευκοὶ ἐξεπορεύοντο
κατόπισθεν αὐτῶν, καὶ οἱ ποικίλοι ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν νότου,
7 [7]καὶ οἱ ψαροὶ ἐξεπορεύοντο καὶ ἐπέβλεπον τοῦ πορεύεσθαι τοῦ
περιοδεῦσαι τὴν γῆν. καὶ εἶπεν Πορεύεσθε καὶ περιοδεύσατε τὴν
8 γῆν· καὶ περιώδευσαν τὴν γῆν. [8]καὶ ἀνεβόησεν καὶ ἐλάλησεν πρός
με λέγων Ἰδοὺ οἱ ἐκπορευόμενοι ἐπὶ γῆν βορρᾶ ἀνέπαυσαν τὸν
θυμόν μου ἐν γῇ βορρᾶ.
9 10 [9]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [10]Λαβὲ τὰ ἐκ τῆς
αἰχμαλωσίας παρὰ τῶν ἀρχόντων καὶ παρὰ τῶν χρησίμων αὐτῆς
καὶ παρὰ τῶν ἐπεγνωκότων αὐτὴν καὶ εἰσελεύσῃ σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ εἰς τὸν οἶκον Ιωσιου τοῦ Σοφονιου τοῦ ἥκοντος ἐκ Βαβυ-
11 λῶνος [11]καὶ λήμψῃ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ποιήσεις στεφάνους
καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἰησοῦ τοῦ Ιωσεδεκ τοῦ ἱερέως τοῦ
12 μεγάλου [12]καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ
Ἰδοὺ ἀνήρ, Ἀνατολὴ ὄνομα αὐτῷ, καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἀνατελεῖ,
13 καὶ οἰκοδομήσει τὸν οἶκον κυρίου· [13]καὶ αὐτὸς λήμψεται ἀρετὴν
καὶ καθίεται καὶ κατάρξει ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἔσται ὁ ἱερεὺς
ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, καὶ βουλὴ εἰρηνικὴ ἔσται ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων.

9 πτερυγας $1^0 \frown 2^0$ BQW

6 5 ειπεν] + προς με S^c^L | ταυτα εστιν] τ. εισιν Q, ουτοι εισιν A pau. | εκπορ.] pr. οι QS^c^L || 6 οι 1^0 > SC† | επι γην 1^0] εγγης (sic) S*†, επι γης C | βορραν S*C | αυτων > S*† || 7 εξεπορ.] + και εζητουν S^c^L†: cf. 𝔐 | πορευεσθαι — ειπεν > S*†: transiluit ab πορευεσθαι(uel -θε) 1^0 ad 2^0 | πορευεσθαι του BW†] πορ. και AQ, > S^s^LC; utram lectionem archetypus codicis S habuerit, non liquet || 8 ανεβοησεν (B*† -σαν)] + και εκαλεσεν με L | ανεπαυσαν] pr. και BS*W† || 10 αυτην] -των A 393†; add.(sic) παρα ελδαι και παρα τωβιου και παρα ιδεϊου L, sed in 14 L nihil addidit || 12 ανατελλ⟨ε⟩ι S*† || 13 καθιεται B*S*W† (cf. Thack. p. 272)] -ιειται rel.

[14]ὁ δὲ στέφανος ἔσται τοῖς ὑπομένουσιν καὶ τοῖς χρησίμοις αὐτῆς 14
καὶ τοῖς ἐπεγνωκόσιν αὐτὴν καὶ εἰς χάριτα υἱοῦ Σοφονιου καὶ εἰς
ψαλμὸν ἐν οἴκῳ κυρίου. [15]καὶ οἱ μακρὰν ἀπ᾽ αὐτῶν ἥξουσιν καὶ 15
οἰκοδομήσουσιν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, καὶ γνώσεσθε διότι κύριος
παντοκράτωρ ἀπέσταλκέν με πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἔσται, ἐὰν εἰσακού-
οντες εἰσακούσητε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.
[1]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως 7
ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαριαν τετράδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνά-
του, ὅς ἐστιν Χασελευ, [2]καὶ ἐξαπέστειλεν εἰς Βαιθηλ Σαρασαρ καὶ 2
Αρβεσεερ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ τοῦ ἐξιλάσασθαι τὸν
κύριον [3]λέγων πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντο- 3
κράτορος καὶ πρὸς τοὺς προφήτας λέγων Εἰσελήλυθεν ὧδε ἐν τῷ
μηνὶ τῷ πέμπτῳ τὸ ἁγίασμα, καθότι ἐποίησα ἤδη ἱκανὰ ἔτη. [4]καὶ 4
ἐγένετο λόγος κυρίου τῶν δυνάμεων πρός με λέγων [5]Εἰπὸν πρὸς 5
ἅπαντα τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς λέγων Ἐὰν νη-
στεύσητε ἢ κόψησθε ἐν ταῖς πέμπταις ἢ ἐν ταῖς ἑβδόμαις, καὶ
ἰδοὺ ἑβδομήκοντα ἔτη μὴ νηστείαν νενηστεύκατέ μοι; [6]καὶ ἐὰν 6
φάγητε ἢ πίητε, οὐχ ὑμεῖς ἔσθετε καὶ ὑμεῖς πίνετε; [7]οὐχ οὗτοι 7
οἱ λόγοι εἰσίν, οὓς ἐλάλησεν κύριος ἐν χερσὶν τῶν προφητῶν τῶν
ἔμπροσθεν, ὅτε ἦν Ιερουσαλημ κατοικουμένη καὶ εὐθηνοῦσα καὶ αἱ
πόλεις αὐτῆς κυκλόθεν καὶ ἡ ὀρεινὴ καὶ ἡ πεδινὴ κατῳκεῖτο; [8]καὶ 8
ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαριαν λέγων [9]Τάδε λέγει κύριος 9
παντοκράτωρ Κρίμα δίκαιον κρίνατε καὶ ἔλεος καὶ οἰκτιρμὸν ποιεῖτε
ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ [10]καὶ χήραν καὶ ὀρφανὸν καὶ 10
προσήλυτον καὶ πένητα μὴ καταδυναστεύετε, καὶ κακίαν ἕκαστος
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ μὴ μνησικακείτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. [11]καὶ 11
ἠπείθησαν τοῦ προσέχειν καὶ ἔδωκαν νῶτον παραφρονοῦντα καὶ
τὰ ὦτα αὐτῶν ἐβάρυναν τοῦ μὴ εἰσακούειν [12]καὶ τὴν καρδίαν αὐ- 12
τῶν ἔταξαν ἀπειθῆ τοῦ μὴ εἰσακούειν τοῦ νόμου μου καὶ τοὺς
λόγους, οὓς ἐξαπέστειλεν κύριος παντοκράτωρ ἐν πνεύματι αὐτοῦ
ἐν χερσὶν τῶν προφητῶν τῶν ἔμπροσθεν· καὶ ἐγένετο ὀργὴ μεγάλη
παρὰ κυρίου παντοκράτορος. [13]καὶ ἔσται ὃν τρόπον εἶπεν καὶ οὐκ 13
εἰσήκουσαν αὐτοῦ, οὕτως κεκράξονται καὶ οὐ μὴ εἰσακούσω, λέγει

14 υπομεν.] + αυτον A† | υιου] τοις υιοις AQ || 15 γνωσεσθε] pr. επι AQ | διοτι] οτι W*L* | εισακουοντες] -ουσαν- ScW† et V†(om. εισ) | υμων] ημ. S*
7 1 τετραδι] τη τετρ. και εικαδι A(†) || 2 εξαπεστ.] εξ > Sc*LC* | αρβεσεερ] -σεσερ A†, -σεερε W†, -σερ Sc† | του AQScW] > BS**LC* || 3 εισεληλ.] pr. ει AQ(η)*L* | εν τω μ. τω πεμπτω / το αγιασμα] tr. AV†, πεμπτω μηνι pro μ. τω πεμπτω V*L* | εποιησα *L*] -σεν BS, -σαν AQW || 5 απαντα (sic B†, παντα rel.)] > W || 6 η] και A, και εαν Q† | υμεις ult. > BS || 7 οτε] οτι S*† | αυτης] -των A† | κυκλοθεν] + αυτης V† || 9 κρινεται S*† = κρινετε *C* | ελεον Sc*LC* || 12 την καρδιαν] τας -διας S*† | εισακουειν] -κουσαι A† | οργη] ορμη A† || 13 αυτου > B† | εισακουσω] + αυτων AQ

14 κύριος παντοκράτωρ. [14]καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἃ
οὐκ ἔγνωσαν, καὶ ἡ γῆ ἀφανισθήσεται κατόπισθεν αὐτῶν ἐκ δι-
οδεύοντος καὶ ἐξ ἀναστρέφοντος · καὶ ἔταξαν γῆν ἐκλεκτὴν εἰς
ἀφανισμόν.
8 [1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου παντοκράτορος λέγων [2]Τάδε λέγει
κύριος παντοκράτωρ Ἐζήλωσα τὴν Ιερουσαλημ καὶ τὴν Σιων ζῆλον
3 μέγαν καὶ θυμῷ μεγάλῳ ἐζήλωσα αὐτήν. [3]τάδε λέγει κύριος Καὶ
ἐπιστρέψω ἐπὶ Σιων καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ Ιερουσαλημ, καὶ
κληθήσεται ἡ Ιερουσαλημ πόλις ἡ ἀληθινὴ καὶ τὸ ὄρος κυρίου
4 παντοκράτορος ὄρος ἅγιον. [4]τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἔτι
καθήσονται πρεσβύτεροι καὶ πρεσβύτεραι ἐν ταῖς πλατείαις Ιερου-
σαλημ, ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀπὸ
5 πλήθους ἡμερῶν · [5]καὶ αἱ πλατεῖαι τῆς πόλεως πλησθήσονται παι-
6 δαρίων καὶ κορασίων παιζόντων ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς. [6]τάδε
λέγει κύριος παντοκράτωρ Διότι εἰ ἀδυνατήσει ἐνώπιον τῶν κατα-
λοίπων τοῦ λαοῦ τούτου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, μὴ καὶ ἐνώπιον
7 ἐμοῦ ἀδυνατήσει; λέγει κύριος παντοκράτωρ. [7]τάδε λέγει κύριος
παντοκράτωρ Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνασῴζω τὸν λαόν μου ἀπὸ γῆς ἀνατολῶν
8 καὶ ἀπὸ γῆς δυσμῶν [8]καὶ εἰσάξω αὐτοὺς καὶ κατασκηνώσω ἐν
μέσῳ Ιερουσαλημ, καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς
9 εἰς θεὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ. [9]τάδε λέγει κύριος παντο-
κράτωρ Κατισχυέτωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν τῶν ἀκουόντων ἐν ταῖς
ἡμέραις ταύταις τοὺς λόγους τούτους ἐκ στόματος τῶν προφητῶν,
ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας τεθεμελίωται ὁ οἶκος κυρίου παντοκράτορος, καὶ ὁ
10 ναὸς ἀφ᾽ οὗ ᾠκοδόμηται. [10]διότι πρὸ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ μι-
σθὸς τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἔσται εἰς ὄνησιν, καὶ ὁ μισθὸς τῶν κτη-
νῶν οὐχ ὑπάρξει, καὶ τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ
οὐκ ἔσται εἰρήνη ἀπὸ τῆς θλίψεως · καὶ ἐξαποστελῶ πάντας τοὺς
11 ἀνθρώπους ἕκαστον ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ. [11]καὶ νῦν οὐ κατὰ
τὰς ἡμέρας τὰς ἔμπροσθεν ἐγὼ ποιῶ τοῖς καταλοίποις τοῦ λαοῦ
12 τούτου, λέγει κύριος παντοκράτωρ, [12]ἀλλ᾽ ἢ δείξω εἰρήνην · ἡ ἄμ-
πελος δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς, καὶ ἡ γῆ δώσει τὰ γενήματα αὐ-
τῆς, καὶ ὁ οὐρανὸς δώσει τὴν δρόσον αὐτοῦ, καὶ κατακληρονο-
13 μήσω τοῖς καταλοίποις τοῦ λαοῦ μου πάντα ταῦτα. [13]καὶ ἔσται
ὃν τρόπον ἦτε ἐν κατάρᾳ ἐν τοῖς ἔθνεσιν, οἶκος Ιουδα καὶ οἶκος

14 αναστρεψοντος S*†

8 1 λεγων] pr. προς με S^c*L* || **2** εζηλωσα bis] -λωκα BQ, 2^0 etiam *C* || **3** κυριος] + παντοκρατωρ S^c | και 1^0 AQW] > BS*LC* | η 1^0 BQW†] > rel. | η 2^0 BSW†] > rel. | ορος ult. > S*† || **4** τη > A† || **5** αυτης] -των S*† || **6** διοτι AWpau.] > rel. || **7** ανασωζω AQW] ανα > BS*LC* || **8** και εγω] καγω B† || **9** fin. ωκοδομηθη S*† || **10** υπαρχει AQ, υπηρχεν *L* || **12** λαου μου] + τουτου BS*† | παντα ταυτα] tr. BS*C*†: cf. 17 || **13** οικος bis] 1^0 pr. ο W, 2^0 pr. ο AQ

Ισραηλ, οὕτως διασώσω ὑμᾶς καὶ ἔσεσθε ἐν εὐλογίᾳ· θαρσεῖτε
καὶ κατισχύετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν. [14]διότι τάδε λέγει κύριος 14
παντοκράτωρ Ὃν τρόπον διενοήθην τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς ἐν τῷ
παροργίσαι με τοὺς πατέρας ὑμῶν, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ
οὐ μετενόησα, [15]οὕτως παρατέταγμαι καὶ διανενόημαι ἐν ταῖς ἡμέ- 15
ραις ταύταις τοῦ καλῶς ποιῆσαι τὴν Ιερουσαλημ καὶ τὸν οἶκον
Ιουδα· θαρσεῖτε. [16]οὗτοι οἱ λόγοι, οὓς ποιήσετε· λαλεῖτε ἀλήθειαν 16
ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ κρίμα εἰρηνικὸν κρίνατε ἐν
ταῖς πύλαις ὑμῶν [17]καὶ ἕκαστος τὴν κακίαν τοῦ πλησίον αὐτοῦ 17
μὴ λογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν καὶ ὅρκον ψευδῆ μὴ ἀγαπᾶτε,
διότι ταῦτα πάντα ἐμίσησα, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
[18]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου παντοκράτορος πρός με λέγων 18
[19]Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Νηστεία ἡ τετρὰς καὶ νηστεία 19
ἡ πέμπτη καὶ νηστεία ἡ ἑβδόμη καὶ νηστεία ἡ δεκάτη ἔσονται τῷ
οἴκῳ Ιουδα εἰς χαρὰν καὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ εἰς ἑορτὰς ἀγαθάς
καὶ εὐφρανθήσεσθε, καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν εἰρήνην ἀγαπήσατε.
[20]τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἔτι ἥξουσιν λαοὶ πολλοὶ καὶ 20
κατοικοῦντες πόλεις πολλάς· [21]καὶ συνελεύσονται κατοικοῦντες 21
πέντε πόλεις εἰς μίαν πόλιν λέγοντες Πορευθῶμεν δεηθῆναι τοῦ
προσώπου κυρίου καὶ ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον κυρίου παντοκράτο-
ρος· πορεύσομαι κἀγώ. [22]καὶ ἥξουσιν λαοὶ πολλοὶ καὶ ἔθνη πολλὰ 22
ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον κυρίου παντοκράτορος ἐν Ιερουσαλημ καὶ
τοῦ ἐξιλάσκεσθαι τὸ πρόσωπον κυρίου. [23]τάδε λέγει κύριος παν- 23
τοκράτωρ Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐὰν ἐπιλάβωνται δέκα ἄνδρες
ἐκ πασῶν τῶν γλωσσῶν τῶν ἐθνῶν καὶ ἐπιλάβωνται τοῦ κρασπέδου
ἀνδρὸς Ιουδαίου λέγοντες Πορευσόμεθα μετὰ σοῦ, διότι ἀκηκόαμεν
ὅτι ὁ θεὸς μεθ᾽ ὑμῶν ἐστιν.
[1]Λῆμμα λόγου κυρίου· ἐν γῇ Σεδραχ καὶ Δαμασκοῦ θυσία αὐ- 9
τοῦ, διότι κύριος ἐφορᾷ ἀνθρώπους καὶ πάσας φυλὰς τοῦ Ισραηλ.
[2]καὶ Εμαθ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, Τύρος καὶ Σιδών, διότι ἐφρόνησαν 2
σφόδρα. [3]καὶ ᾠκοδόμησεν Τύρος ὀχυρώματα ἑαυτῇ καὶ ἐθησαύρισεν 3
ἀργύριον ὡς χοῦν καὶ συνήγαγεν χρυσίον ὡς πηλὸν ὁδῶν. [4]διὰ 4

16 και κριμα AWQ*L*] pr. αληθειαν BS (in *O* sub ※): idem uel αληθως pr. *C* | ειρηνικον] δικαιον A | κρινετε AQ*C* || **17** ταυτα παντα] tr. A*L*: cf. 12 || **18/19** λεγων ταδε > BS*† || **19** εις 2^0 AQ*LC*] > BSW pau. || **21** πεντε πολεις] πολεις W†, μιαν S^c (vid.) *C* | μιαν πολιν] tr. A || **22** παντοκρ. εν ιερουσ. > S*† | του εξιλασκεσθαι AQW (του add. etiam S^c)] εξιλασασθαι BS*LC* || **23** ο θεος] ο > BA | μεθ υμων] μετα σου A†

9 1 γη] τη S*† | σεδραχ] -ακ AQ, αδραχ *LC* | δαμασκος S^c*L* || **2** και 1^0 AQW*L*] + εν BS*C* | εμαθ] αιμαθ *L*, ημαθ AQ, υμας (sic) W† | τυρος] pr. και S^c || **3** εαυτη A^cQW] αυτης S*LC*, αυτη BA*† | συνηγαγεν AQS^cW] > BS**LC* || **4** init.] pr. και B†

τοῦτο κύριος κληρονομήσει αὐτὴν καὶ πατάξει εἰς θάλασσαν δύνα-
5 μιν αὐτῆς, καὶ αὕτη ἐν πυρὶ καταναλωθήσεται. [5]ὄψεται Ἀσκαλὼν
καὶ φοβηθήσεται, καὶ Γάζα καὶ ὀδυνηθήσεται σφόδρα, καὶ Ακκαρων,
ὅτι ᾐσχύνθη ἐπὶ τῷ παραπτώματι αὐτῆς· καὶ ἀπολεῖται βασιλεὺς
6 ἐκ Γάζης, καὶ Ἀσκαλὼν οὐ μὴ κατοικηθῇ. [6]καὶ κατοικήσουσιν ἀλλο-
7 γενεῖς ἐν Ἀζώτῳ, καὶ καθελῶ ὕβριν ἀλλοφύλων. [7]καὶ ἐξαρῶ τὸ
αἷμα αὐτῶν ἐκ στόματος αὐτῶν καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐκ μέσου
ὀδόντων αὐτῶν, καὶ ὑπολειφθήσεται καὶ οὗτος τῷ θεῷ ἡμῶν, καὶ
ἔσονται ὡς χιλίαρχος ἐν Ιουδα καὶ Ακκαρων ὡς ὁ Ιεβουσαῖος.
8 [8]καὶ ὑποστήσομαι τῷ οἴκῳ μου ἀνάστημα τοῦ μὴ διαπορεύεσθαι
μηδὲ ἀνακάμπτειν, καὶ οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτοὺς οὐκέτι ἐξελαύνων,
διότι νῦν ἑώρακα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου.
9 [9]Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιων· κήρυσσε, θύγατερ Ιερουσαλημ·
ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι, δίκαιος καὶ σῴζων αὐτός, πραῢς
10 καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πῶλον νέον. [10]καὶ ἐξολεθρεύσει
ἅρματα ἐξ Εφραιμ καὶ ἵππον ἐξ Ιερουσαλημ, καὶ ἐξολεθρευθήσεται
τόξον πολεμικόν, καὶ πλῆθος καὶ εἰρήνη ἐξ ἐθνῶν· καὶ κατάρξει
11 ὑδάτων ἕως θαλάσσης καὶ ποταμῶν διεκβολὰς γῆς. [11]καὶ σὺ ἐν
αἵματι διαθηκης ἐξαπέστειλας δεσμίους σου ἐκ λάκκου οὐκ ἔχοντος
12 ὕδωρ. [12]καθήσεσθε ἐν ὀχυρώματι, δέσμιοι τῆς συναγωγῆς, καὶ ἀντὶ
13 μιᾶς ἡμέρας παροικεσίας σου διπλᾶ ἀνταποδώσω σοι· [13]διότι ἐν-
έτεινά σε, Ιουδα, ἐμαυτῷ τόξον, ἔπλησα τὸν Εφραιμ καὶ ἐπεγερῶ
τὰ τέκνα σου, Σιων, ἐπὶ τὰ τέκνα τῶν Ἑλλήνων καὶ ψηλαφήσω
14 σε ὡς ῥομφαίαν μαχητοῦ· [14]καὶ κύριος ἔσται ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐξ-
ελεύσεται ὡς ἀστραπὴ βολίς, καὶ κύριος παντοκράτωρ ἐν σάλπιγγι
15 σαλπιεῖ καὶ πορεύσεται ἐν σάλῳ ἀπειλῆς αὐτοῦ. [15]κύριος παντο-
κράτωρ ὑπερασπιεῖ αὐτῶν, καὶ καταναλώσουσιν αὐτοὺς καὶ καταχώ-
σουσιν αὐτοὺς ἐν λίθοις σφενδόνης καὶ ἐκπίονται αὐτοὺς ὡς οἶνον
16 καὶ πλήσουσιν ὡς φιάλας θυσιαστήριον. [16]καὶ σώσει αὐτοὺς κύριος
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡς πρόβατα λαὸν αὐτοῦ, διότι λίθοι ἅγιοι

4 αυτην AQScW] -τους BS*LC | παταξει BQScLC] καταξει S*AW | δυναμιν BSWC] pr. την AQL || 5 επι τω(>S*†) παραπτωμ.] απο της ελπιδος AQ | βασιλευς] -λεια A | εκ] απο AQ || 7 αυτων 3°] -του A† | οδοντων] οδων S*† | υπολειφθησεται .. ουτος VWpau. = 𝔐] -σονται .. ουτοι rel. | ημων] υμ. S*† || 8 εν > A || 10 αρματα] τοξον S*† | εξολεθρευθησεται] θη > B† | υδατων] + απο θαλασσης ScL: altera uersio eiusdem uerbi, cf. Mich. 7 12 | ποταμων] pr. απο ScLC | διεκβολας] εως -λων ScL || 11 διαθηκης] + σου BSL | δεσμιους] pr. τους AQ || 12 καθησεσθε] -σεται S*†, -σονται pau., και θησονται A(†) | οχυρωμασιν BS || 13 ιουδα εμαυτω] tr. LC | τοξον] pr. εις A, pr. ως L | επεγερω AQW] εξεγ. BSLC || 14 κυριος εσται] tr. A | εσται επ αυτους] επ αυτους οφθησεται L | πορευσεται] σ > C†, -σονται A† || 15 αυτων] -τους BS*† | αυτους 1° ⌒ 2° ScW | αυτους ult. BS*Wpau.] το αιμα αυτων rel. | ως ult. AQWL] τας BSC | φιαλας] ελαιας W(†) | θυσιαστ. AQW] pr. το L(†), pr. ως BSC || 16 κυριος AQW] + ο θεος αυτων BSLC

κυλίονται ἐπὶ τῆς γῆς αὐτοῦ. 17 ὅτι εἴ τι ἀγαθὸν αὐτοῦ καὶ εἴ τι 17
καλὸν παρ' αὐτοῦ, σῖτος νεανίσκοις καὶ οἶνος εὐωδιάζων εἰς παρ-
θένους.

1 Αἰτεῖσθε ὑετὸν παρὰ κυρίου καθ' ὥραν πρόιμον καὶ ὄψιμον· 10
κύριος ἐποίησεν φαντασίας, καὶ ὑετὸν χειμερινὸν δώσει αὐτοῖς,
ἑκάστῳ βοτάνην ἐν ἀγρῷ. 2 διότι οἱ ἀποφθεγγόμενοι ἐλάλησαν κό- 2
πους, καὶ οἱ μάντεις ὁράσεις ψευδεῖς, καὶ τὰ ἐνύπνια ψευδῆ ἐλάλουν,
μάταια παρεκάλουν· διὰ τοῦτο ἐξήρθησαν ὡς πρόβατα καὶ ἐκακώ-
θησαν, διότι οὐκ ἦν ἴασις. 3 ἐπὶ τοὺς ποιμένας παρωξύνθη ὁ θυμός 3
μου, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀμνοὺς ἐπισκέψομαι· καὶ ἐπισκέψεται κύριος ὁ
θεὸς ὁ παντοκράτωρ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ τὸν οἶκον Ιουδα καὶ τάξει
αὐτοὺς ὡς ἵππον εὐπρεπῆ αὐτοῦ ἐν πολέμῳ. 4 καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐπ- 4
έβλεψεν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔταξεν, καὶ ἐξ αὐτοῦ τόξον ἐν θυμῷ· ἐξ αὐ-
τοῦ ἐξελεύσεται πᾶς ὁ ἐξελαύνων ἐν τῷ αὐτῷ. 5 καὶ ἔσονται ὡς 5
μαχηταὶ πατοῦντες πηλὸν ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐν πολέμῳ καὶ παρατάξον-
ται, διότι κύριος μετ' αὐτῶν, καὶ καταισχυνθήσονται ἀναβάται ἵππων.
6 καὶ κατισχύσω τὸν οἶκον Ιουδα καὶ τὸν οἶκον Ιωσηφ σώσω καὶ 6
κατοικιῶ αὐτούς, ὅτι ἠγάπησα αὐτούς, καὶ ἔσονται ὃν τρόπον οὐκ
ἀπεστρεψάμην αὐτούς, διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν καὶ ἐπακού-
σομαι αὐτοῖς. 7 καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ τοῦ Εφραιμ, καὶ χαρήσεται 7
ἡ καρδία αὐτῶν ὡς ἐν οἴνῳ· καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ὄψονται καὶ
εὐφρανθήσονται, καὶ χαρεῖται ἡ καρδία αὐτῶν ἐπὶ τῷ κυρίῳ. 8 ση- 8
μανῶ αὐτοῖς καὶ εἰσδέξομαι αὐτούς, διότι λυτρώσομαι αὐτούς, καὶ
πληθυνθήσονται καθότι ἦσαν πολλοί· 9 καὶ σπερῶ αὐτοὺς ἐν λαοῖς, 9
καὶ οἱ μακρὰν μνησθήσονταί μου, ἐκθρέψουσιν τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ
ἐπιστρέψουσιν. 10 καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ἐξ 10
Ἀσσυρίων εἰσδέξομαι αὐτοὺς καὶ εἰς τὴν Γαλααδῖτιν καὶ εἰς τὸν
Λίβανον εἰσάξω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς·
11 καὶ διελεύσονται ἐν θαλάσσῃ στενῇ καὶ πατάξουσιν ἐν θαλάσσῃ 11
κύματα, καὶ ξηρανθήσεται πάντα τὰ βάθη ποταμῶν, καὶ ἀφαιρεθή-
σεται πᾶσα ὕβρις Ἀσσυρίων, καὶ σκῆπτρον Αἰγύπτου περιαιρεθή-
σεται. 12 καὶ κατισχύσω αὐτοὺς ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ 12
ὀνόματι αὐτοῦ κατακαυχήσονται, λέγει κύριος.

17 παρ AQW] > BS*LC*

10 1 υετον / παρα κυριου AQW] tr. BS*LC* || 2 εξηρθησαν S^c *L*] εξηρανθ. BS*AQW*C* | διοτι ult. BS*W†] οτι rel.: cf. 5 || 3 και 1^0 > S*† || 4 εξ quater] 1^0 — 3^0 απ BS*V†, 4^0 απ BS*† | τοξον BSW*C*] pr. το AQ*L* | εξελαυνων] εξ > A†, pr. φορολογων W† || 5 διοτι] οτι S^c *LC*: cf. 2 | κυριος] + παντοκρατωρ A† || 6 ηγαπησα BS*LC*] -πηκα AQ | εσονται BS*LC*] εσται AQ | απεστρεψα S^c *C* || 7 οψεται AQ | ευφρανθησεται AQW*L*p | χαρ(ε)ιται BS* AQ] χαρησεται S^c *LC*: cf. 4 10 | η καρδια / αυτων] tr. A || 9 λαοις] αλληλοις A† | εκθρεψ.] pr. και A*L* || 11 ξηρανθησονται A† || 12 κατακαυχησονται] θ pro χ W*C*†

11 [1]Διάνοιξον, ὁ Λίβανος, τὰς θύρας σου, καὶ καταφαγέτω πῦρ τὰς
2 κέδρους σου· [2]ὀλολυξάτω πίτυς, διότι πέπτωκεν κέδρος, ὅτι με-
γάλως μεγιστᾶνες ἐταλαιπώρησαν· ὀλολύξατε, δρύες τῆς Βασανίτι-
3 δος, ὅτι κατεσπάσθη ὁ δρυμὸς ὁ σύμφυτος. [3]φωνὴ θρηνούντων
ποιμένων, ὅτι τεταλαιπώρηκεν ἡ μεγαλωσύνη αὐτῶν· φωνὴ ὠρυο-
μένων λεόντων, ὅτι τεταλαιπώρηκεν τὸ φρύαγμα τοῦ Ιορδάνου.
4 [4]τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ποιμαίνετε τὰ πρόβατα τῆς σφαγῆς,
5 [5]ἃ οἱ κτησάμενοι κατέσφαζον καὶ οὐ μετεμέλοντο, καὶ οἱ πωλοῦντες
αὐτὰ ἔλεγον Εὐλογητὸς κύριος καὶ πεπλουτήκαμεν, καὶ οἱ ποιμένες
6 αὐτῶν οὐκ ἔπασχον οὐδὲν ἐπ' αὐτοῖς. [6]διὰ τοῦτο οὐ φείσομαι οὐκ-
έτι ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, λέγει κύριος, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ
παραδίδωμι τοὺς ἀνθρώπους ἕκαστον εἰς χεῖρας τοῦ πλησίον αὐτοῦ
καὶ εἰς χεῖρας βασιλέως αὐτοῦ, καὶ κατακόψουσιν τὴν γῆν, καὶ οὐ
7 μὴ ἐξέλωμαι ἐκ χειρὸς αὐτῶν. [7]καὶ ποιμανῶ τὰ πρόβατα τῆς σφα-
γῆς εἰς τὴν Χαναανῖτιν· καὶ λήμψομαι ἐμαυτῷ δύο ῥάβδους —
τὴν μίαν ἐκάλεσα Κάλλος καὶ τὴν ἑτέραν ἐκάλεσα Σχοίνισμα — καὶ
8 ποιμανῶ τὰ πρόβατα. [8]καὶ ἐξαρῶ τοὺς τρεῖς ποιμένας ἐν μηνὶ ἑνί,
καὶ βαρυνθήσεται ἡ ψυχή μου ἐπ' αὐτούς, καὶ γὰρ αἱ ψυχαὶ αὐτῶν
9 ἐπωρύοντο ἐπ' ἐμέ. [9]καὶ εἶπα Οὐ ποιμανῶ ὑμᾶς· τὸ ἀποθνῇσκον
ἀποθνῃσκέτω, καὶ τὸ ἐκλεῖπον ἐκλειπέτω, καὶ τὰ κατάλοιπα κατ-
10 εσθιέτωσαν ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ πλησίον αὐτοῦ. [10]καὶ λήμψομαι
τὴν ῥάβδον μου τὴν καλὴν καὶ ἀπορρίψω αὐτὴν τοῦ διασκεδάσαι
11 τὴν διαθήκην μου, ἣν διεθέμην πρὸς πάντας τοὺς λαούς· [11]καὶ
διασκεδασθήσεται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ γνώσονται οἱ Χαναναῖοι
12 τὰ πρόβατα τὰ φυλασσόμενα, διότι λόγος κυρίου ἐστίν. [12]καὶ ἐρῶ
πρὸς αὐτούς Εἰ καλὸν ἐνώπιον ὑμῶν ἐστιν, δότε στήσαντες τὸν
μισθόν μου ἢ ἀπείπασθε· καὶ ἔστησαν τὸν μισθόν μου τριάκοντα
13 ἀργυροῦς. [13]καὶ εἶπεν κύριος πρός με Κάθες αὐτοὺς εἰς τὸ χωνευ-
τήριον, καὶ σκέψαι εἰ δόκιμόν ἐστιν, ὃν τρόπον ἐδοκιμάσθην ὑπὲρ
αὐτῶν. καὶ ἔλαβον τοὺς τριάκοντα ἀργυροῦς καὶ ἐνέβαλον αὐτοὺς
14 εἰς τὸν οἶκον κυρίου εἰς τὸ χωνευτήριον. [14]καὶ ἀπέρριψα τὴν ῥά-
βδον τὴν δευτέραν, τὸ Σχοίνισμα, τοῦ διασκεδάσαι τὴν κατάσχε-
σιν ἀνὰ μέσον Ιουδα καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ Ισραηλ.

11 6 κυριος] + παντοκρατωρ A† | χειρας bis] 1^0 -ρα AC, 2^0 -ρα A† | εξελουμαι A† || 7 την χαν.] γην χ. S†, την γην χαναan *L* | χαναανιτιν] α 3^0 > SACp | μιαν] pr. μεν B† || 8 ψυχη] χειρ V† | ψυχαι] χ⟨ε⟩ιρες S*† | επωρυοντο] επορυοντο S†, επορευοντο Cp: cf. Ion. 1 11 || 9 καταλοιπα] κατα > BS† || 10 λημψονται B† | αυτην > B*† || 11 διασκεδασθησονται A† | τα 2^0 > S*W† | φυλασσ. AQW] + μοι BS*LC* || 12 στησαντες AQW] > BS*LC* || 13 καθες] καταθες S*† | σκεψαι] -ψομαι BS*†, -ψω V*†; + αυτο A | δοκιμ(ε)ιον QScW*L* | εδοκιμασθην] ν > Bc† | τον > A† || 14 κατασχεσιν BS*W†] διαθηκην rel. (+ μου A) | του ult. AQW] > BS*LC*

[15]Καὶ εἶπεν κύριος πρός με Ἔτι λαβὲ σεαυτῷ σκεύη ποιμενικὰ 15
ποιμένος ἀπείρου. [16]διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ποιμένα ἐπὶ τὴν γῆν· 16
τὸ ἐκλιμπάνον οὐ μὴ ἐπισκέψηται καὶ τὸ διεσκορπισμένον οὐ μὴ
ζητήσῃ καὶ τὸ συντετριμμένον οὐ μὴ ἰάσηται καὶ τὸ ὁλόκληρον
οὐ μὴ κατευθύνῃ καὶ τὰ κρέα τῶν ἐκλεκτῶν καταφάγεται καὶ τοὺς
ἀστραγάλους αὐτῶν ἐκστρέψει. [17]ὦ οἱ ποιμαίνοντες τὰ μάταια καὶ 17
οἱ καταλελοιπότες τὰ πρόβατα· μάχαιρα ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ τὸν ὀφθαλμὸν τὸν δεξιὸν αὐτοῦ· ὁ βραχίων αὐτοῦ ξηραινό-
μενος ξηρανθήσεται, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς ὁ δεξιὸς αὐτοῦ ἐκτυφλούμενος
ἐκτυφλωθήσεται.
[1]Λῆμμα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ισραηλ· λέγει κύριος ἐκτείνων 12
οὐρανὸν καὶ θεμελιῶν γῆν καὶ πλάσσων πνεῦμα ἀνθρώπου ἐν αὐτῷ
[2]Ἰδοὺ ἐγὼ τίθημι τὴν Ιερουσαλημ ὡς πρόθυρα σαλευόμενα πᾶσι 2
τοῖς λαοῖς κύκλῳ, καὶ ἐν τῇ Ιουδαίᾳ ἔσται περιοχὴ ἐπὶ Ιερουσαλημ.
[3]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τὴν Ιερουσαλημ λίθον κατα- 3
πατούμενον πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν· πᾶς ὁ καταπατῶν αὐτὴν ἐμπαίζων
ἐμπαίξεται, καὶ ἐπισυναχθήσονται ἐπ᾽ αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς.
[4]ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, πατάξω πάντα 4
ἵππον ἐν ἐκστάσει καὶ τὸν ἀναβάτην αὐτοῦ ἐν παραφρονήσει, ἐπὶ
δὲ τὸν οἶκον Ιουδα διανοίξω τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ πάντας τοὺς
ἵππους τῶν λαῶν πατάξω ἐν ἀποτυφλώσει. [5]καὶ ἐροῦσιν οἱ χιλίαρ- 5
χοι Ιουδα ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν Εὑρήσομεν ἑαυτοῖς τοὺς κατοι-
κοῦντας Ιερουσαλημ ἐν κυρίῳ παντοκράτορι θεῷ αὐτῶν. [6]ἐν τῇ 6
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τοὺς χιλιάρχους Ιουδα ὡς δαλὸν πυρὸς ἐν
ξύλοις καὶ ὡς λαμπάδα πυρὸς ἐν καλάμῃ, καὶ καταφάγονται ἐκ
δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων πάντας τοὺς λαοὺς κυκλόθεν, καὶ κατοι-
κήσει Ιερουσαλημ ἔτι καθ᾽ ἑαυτήν. [7]καὶ σώσει κύριος τὰ σκηνώ- 7
ματα Ιουδα καθὼς ἀπ᾽ ἀρχῆς, ὅπως μὴ μεγαλύνηται καύχημα οἴκου
Δαυιδ καὶ ἔπαρσις τῶν κατοικούντων Ιερουσαλημ ἐπὶ τὸν Ιουδαν.
[8]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπερασπιεῖ κύριος ὑπὲρ τῶν κατοι- 8
κούντων Ιερουσαλημ, καὶ ἔσται ὁ ἀσθενῶν ἐν αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ ὡς οἶκος Δαυιδ, ὁ δὲ οἶκος Δαυιδ ὡς οἶκος θεοῦ, ὡς ἄγ-
γελος κυρίου ἐνώπιον αὐτῶν. [9]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ζη- 9

15 σκευος A† | ποιμενικα / ποιμενος απειρου] tr. A, ποιμενος απ. > W† || 16 εγω > BS*L | ποιμενα] + απ(ε)ιρον ScL | εκλιμπανον] -λ(ε)ιπον ScLC | διεσκορπ. AQW] δι > BSLC | εκστρεψει] εκτριψει AC || 17 οι 2⁰ AQW] > BSLC | ο οφθαλμος] ο > BS† | ο δεξιος / αυτου BSC] tr. AQL

12 1 ανθρωπου] αυτου A† || 2 εσται] pr. και AQC || 3 επισυναχθησονται AQC] -σεται BSL || 4 των λαων] του λαου S*† | παταξω ult.] καταξω S*† || 6 πυρος 1⁰⌒2⁰ S*† | ιερουσ.] pr. την S*† | fin.] + εν ιερουσαλημ BS*C (in B sub ※, cf. 4 11) || 7 σωσει] δωσει A† | επαρσεις BL, επαρξεις A† || 8 οικος 1⁰ AQW(pr. o)L] > BSC | δαυιδ 1⁰⌒2⁰ A 393†

τήσω τοῦ ἐξᾶραι πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπερχόμενα ἐπὶ Ιερουσαλημ.
10 [10]καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ τὸν οἶκον Δαυιδ καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ιερου-
σαλημ πνεῦμα χάριτος καὶ οἰκτιρμοῦ, καὶ ἐπιβλέψονται πρός με
ἀνθ᾽ ὧν κατωρχήσαντο καὶ κόψονται ἐπ᾽ αὐτὸν κοπετὸν ὡς ἐπ᾽
11 ἀγαπητὸν καὶ ὀδυνηθήσονται ὀδύνην ὡς ἐπὶ πρωτοτόκῳ. [11]ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μεγαλυνθήσεται ὁ κοπετὸς ἐν Ιερουσαλημ ὡς κοπετὸς
12 ῥοῶνος ἐν πεδίῳ ἐκκοπτομένου, [12]καὶ κόψεται ἡ γῆ κατὰ φυλὰς
φυλάς, φυλὴ καθ᾽ ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ᾽ ἑαυτάς, φυλὴ
οἴκου Δαυιδ καθ᾽ ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ᾽ ἑαυτάς, φυλὴ
13 οἴκου Ναθαν καθ᾽ ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ᾽ ἑαυτάς, [13]φυλὴ
οἴκου Λευι καθ᾽ ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ᾽ ἑαυτάς, φυλὴ
14 τοῦ Συμεων καθ᾽ ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ᾽ ἑαυτάς, [14]πᾶ-
σαι αἱ φυλαὶ αἱ ὑπολελειμμέναι φυλὴ καθ᾽ ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες
αὐτῶν καθ᾽ ἑαυτάς.

13 [1]Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται πᾶς τόπος διανοιγόμενος ἐν τῷ οἴκῳ
2 Δαυιδ. [2]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, ἐξολεθρεύσω τὰ
ὀνόματα τῶν εἰδώλων ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι ἔσται αὐτῶν μνεία·
καὶ τοὺς ψευδοπροφήτας καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐξαρῶ ἀπὸ
3 τῆς γῆς. [3]καὶ ἔσται ἐὰν προφητεύσῃ ἄνθρωπος ἔτι, καὶ ἐρεῖ πρὸς
αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οἱ γεννήσαντες αὐτόν
Οὐ ζήσῃ, ὅτι ψευδῆ ἐλάλησας ἐπ᾽ ὀνόματι κυρίου· καὶ συμποδιοῦ-
σιν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οἱ γεννήσαντες αὐ-
4 τὸν ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν. [4]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
καταισχυνθήσονται οἱ προφῆται, ἕκαστος ἐκ τῆς ὁράσεως αὐτοῦ
ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν, καὶ ἐνδύσονται δέρριν τριχίνην ἀνθ᾽
5 ὧν ἐψεύσαντο. [5]καὶ ἐρεῖ Οὔκ εἰμι προφήτης ἐγώ, διότι ἄνθρωπος
ἐργαζόμενος τὴν γῆν ἐγώ εἰμι, ὅτι ἄνθρωπος ἐγέννησέν με ἐκ
6 νεότητός μου. [6]καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτόν Τί αἱ πληγαὶ αὗται ἀνὰ μέσον
τῶν χειρῶν σου; καὶ ἐρεῖ Ἃς ἐπλήγην ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀγαπητῷ μου.
7 [7]Ῥομφαία, ἐξεγέρθητι ἐπὶ τοὺς ποιμένας μου καὶ ἐπ᾽ ἄνδρα πο-

9 του AQW] > BS*LC* | επερχομ. AQW] επ > BS*LC* || 10 κοψονται] κ > S*† | αυτον BS] -τους AW, -τοις Q†, -τω *C*; *L* εφ εαυτους pro επ αυτον | αγαπητον AQW] -τω BS*LC* | οδυνη SQ pau. | πρωτοτοκω] pr. τω BSV*C*† || 12 φυλας 2^0 > S*L* | φυλη 1^0(+φυλη A†) — καθ εαυτας 1^0 AQW] > BS*C*, φυλη καθ εαυτην tantum *L* | 14 αι φυλαι αι υπολελ. AQW(W† om. αι bis)] αι υπολελ. φυλαι BS*LC* | φυλη] + φυλη S^c*L* (in *O* sub ※)

13 1 εν ult. AQW] > BS*LC* | fin. QW] + και τοις κατοικουσιν ιερουσαλημ εις την μετακινησιν και εις τον ραντισμον(BS*† χωρισμον) BSA*LC* (in *O*, etiam in B[cf. 4 11] et S, sub ※) || 2 λεγει κυριος εξολεθρευσω AQ] post κυριος addunt σαβαωθ BS*LC*; εξολεθρευσει κυριος W || 3 αυτον 2^0] + εν τω προφητευειν αυτον A | επ BSW*C*] εν AQ*L* || 5 ανθρωπος 1^0 — οτι > AQW, διοτι — εγω ειμι in *O* sub ※ || 6 ερω AQW*C*] ερει BSV†, ερουσι *L* | αυται > S*† | χειρων] ωμων S^c*L* | τω αγαπητω] του -του A*L* || 7 τους ποιμενας 1^0 BS*Q*W] τον -να AS^cQ^c*LC* | μου 1^0 > VW*L*

λίτην μου, λέγει κύριος παντοκράτωρ· πατάξατε τοὺς ποιμένας καὶ
ἐκσπάσατε τὰ πρόβατα, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς ποι-
μένας. [8]καὶ ἔσται ἐν πάσῃ τῇ γῇ, λέγει κύριος, τὰ δύο μέρη ἐξ- 8
ολεθρευθήσεται καὶ ἐκλείψει, τὸ δὲ τρίτον ὑπολειφθήσεται ἐν αὐτῇ·
[9]καὶ διάξω τὸ τρίτον διὰ πυρὸς καὶ πυρώσω αὐτούς, ὡς πυροῦται 9
τὸ ἀργύριον, καὶ δοκιμῶ αὐτούς, ὡς δοκιμάζεται τὸ χρυσίον· αὐ-
τὸς ἐπικαλέσεται τὸ ὄνομά μου, κἀγὼ ἐπακούσομαι αὐτῷ καὶ ἐρῶ
Λαός μου οὗτός ἐστιν, καὶ αὐτὸς ἐρεῖ Κύριος ὁ θεός μου.

[1]Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται τοῦ κυρίου, καὶ διαμερισθήσεται τὰ σκῦλά 14
σου ἐν σοί. [2]καὶ ἐπισυνάξω πάντα τὰ ἔθνη ἐπὶ Ιερουσαλημ εἰς 2
πόλεμον, καὶ ἁλώσεται ἡ πόλις, καὶ διαρπαγήσονται αἱ οἰκίαι, καὶ
αἱ γυναῖκες μολυνθήσονται, καὶ ἐξελεύσεται τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως
ἐν αἰχμαλωσίᾳ, οἱ δὲ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ μου οὐ μὴ ἐξολεθρευ-
θῶσιν ἐκ τῆς πόλεως. [3]καὶ ἐξελεύσεται κύριος καὶ παρατάξεται ἐν 3
τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις καθὼς ἡμέρα παρατάξεως αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ
πολέμου. [4]καὶ στήσονται οἱ πόδες αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ 4
τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν τὸ κατέναντι Ιερουσαλημ ἐξ ἀνατολῶν· καὶ
σχισθήσεται τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς
καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς θάλασσαν, χάος μέγα σφόδρα· καὶ κλι-
νεῖ τὸ ἥμισυ τοῦ ὄρους πρὸς βορρᾶν καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς
νότον. [5]καὶ ἐμφραχθήσεται φάραγξ ὀρέων μου, καὶ ἐγκολληθήσεται 5
φάραγξ ὀρέων ἕως Ιασολ καὶ ἐμφραχθήσεται καθὼς ἐνεφράγη ἐν
ταῖς ἡμέραις τοῦ σεισμοῦ ἐν ἡμέραις Οζιου βασιλέως Ιουδα· καὶ
ἥξει κύριος ὁ θεός μου καὶ πάντες οἱ ἅγιοι μετ᾽ αὐτοῦ. [6]ἐν ἐκείνῃ 6
τῇ ἡμέρᾳ οὐκ ἔσται φῶς καὶ ψῦχος καὶ πάγος· [7]ἔσται μίαν ἡμέ- 7
ραν, καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη γνωστὴ τῷ κυρίῳ, καὶ οὐχ ἡμέρα καὶ οὐ
νύξ, καὶ πρὸς ἑσπέραν ἔσται φῶς. [8]καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύ- 8
σεται ὕδωρ ζῶν ἐξ Ιερουσαλημ, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν
τὴν πρώτην καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην,

7 μου 2^0 BS*†] αυτου rel. | παταξατε BS*W†] -ξον AQS^c*LC* | τους ποιμενας 2^0 BS*W†] τον -να rel.: = Matth. 26 31 Marc. 14 27 | εκσπασατε BS*VW†] διασκορπισθησονται A: = Matth. 26 31 Marc. 14 27; διασκορπισθητω(uel -τωσαν) S^c*LC*; pr. διασκορπισθησονται(Q^c -θητωσαν) τα προβατα Q† | προβατα] + της ποιμνης A | επαξω] επιστρεψω S^c*L* | ποιμενας ult. AQW*C*] μικρους BS*†, ποιμενας τους μικρους S^c†, μικρους ποιμενας *L* || 8 εν παση τη γη BS*VW†] εν τη ημερα εκεινη AQS^c*C*: eadem pr. *L* | μερη QW] + αυτης BSA (in B sub ※, cf. 4 11), + εν αυτη *C*†, pr. αυτης *L*

14 1 διαμερισθησονται S*A || 2 τα > B† || 3 ημερα 1^0] -ραι A(†), -ρας W† || 4 ελαιων 1^0⌒2^0 A† | το ημισυ αυτου προς 2^0 AQW*L*] > BS*C* | αυτου ult.] -των S*† || 5 εμφραχθ. 1^0] εμ > BS† | φαραγξ 1^0 AQW] η φ. (κοιλας S^c*C*) B S*LC* | ορεων 1^0] pr. των S^c*LC* | ιασολ V†] ιασοδ BSW†, ασαηλ AQ*C*, ιασσα *L* | και εμφραχθ. 2^0 BS*LC*] > AQW | καθως ενεφρ. εν ταις ημ.] ον τροπον ενεφρ. απο προσωπου S^c*LC* || 6 init. AQW] pr. και εσται BS*LC* | και 1^0] αλλα S^c*L* | ψυχος] -χη BS*QW || 7 μια ημερα A | και ult. > A

9 καὶ ἐν θέρει καὶ ἐν ἔαρι ἔσται οὕτως. [9]καὶ ἔσται κύριος εἰς βασι-
λέα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος εἷς καὶ
10 τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἕν. [10]κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν καὶ τὴν ἔρημον ἀπὸ
Γαβε ἕως Ρεμμων κατὰ νότον Ιερουσαλημ· Ραμα δὲ ἐπὶ τόπου
μενεῖ ἀπὸ τῆς πύλης Βενιαμιν ἕως τοῦ τόπου τῆς πύλης τῆς πρώ-
της, ἕως τῆς πύλης τῶν γωνιῶν καὶ ἕως τοῦ πύργου Ανανεηλ,
11 ἕως τῶν ὑποληνίων τοῦ βασιλέως. [11]κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ, καὶ
οὐκ ἔσται ἀνάθεμα ἔτι, καὶ κατοικήσει Ιερουσαλημ πεποιθότως.
12 [12]Καὶ αὕτη ἔσται ἡ πτῶσις, ἣν κόψει κύριος πάντας τοὺς λαούς,
ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Ιερουσαλημ· τακήσονται αἱ σάρκες αὐτῶν
ἑστηκότων αὐτῶν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν
ῥυήσονται ἐκ τῶν ὀπῶν αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν τακήσεται
13 ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. [13]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔκστασις
κυρίου ἐπ᾽ αὐτοὺς μεγάλη, καὶ ἐπιλήμψονται ἕκαστος τῆς χειρὸς
τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ συμπλακήσεται ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς χεῖρα
14 τοῦ πλησίον αὐτοῦ. [14]καὶ ὁ Ιουδας παρατάξεται ἐν Ιερουσαλημ
καὶ συνάξει τὴν ἰσχὺν πάντων τῶν λαῶν κυκλόθεν, χρυσίον καὶ
15 ἀργύριον καὶ ἱματισμὸν εἰς πλῆθος σφόδρα. [15]καὶ αὕτη ἔσται ἡ
πτῶσις τῶν ἵππων καὶ τῶν ἡμιόνων καὶ τῶν καμήλων καὶ τῶν
ὄνων καὶ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν ὄντων ἐν ταῖς παρεμβολαῖς
16 ἐκείναις κατὰ τὴν πτῶσιν ταύτην. [16]καὶ ἔσται ὅσοι ἐὰν καταλει-
φθῶσιν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ἐλθόντων ἐπὶ Ιερουσαλημ, καὶ
ἀναβήσονται κατ᾽ ἐνιαυτὸν τοῦ προσκυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυρίῳ
17 παντοκράτορι καὶ τοῦ ἑορτάζειν τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας. [17]καὶ
ἔσται ὅσοι ἐὰν μὴ ἀναβῶσιν ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς εἰς
Ιερουσαλημ τοῦ προσκυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυρίῳ παντοκράτορι, καὶ
18 οὗτοι ἐκείνοις προστεθήσονται. [18]ἐὰν δὲ φυλὴ Αἰγύπτου μὴ ἀναβῇ
μηδὲ ἔλθῃ ἐκεῖ, καὶ ἐπὶ τούτοις ἔσται ἡ πτῶσις, ἣν πατάξει κύριος
πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐὰν μὴ ἀναβῇ τοῦ ἑορτάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς
19 σκηνοπηγίας. [19]αὕτη ἔσται ἡ ἁμαρτία Αἰγύπτου καὶ ἡ ἁμαρτία
πάντων τῶν ἐθνῶν, ὅσα ἂν μὴ ἀναβῇ τοῦ ἑορτάσαι τὴν ἑορτὴν
20 τῆς σκηνοπηγίας. [20]ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται τὸ ἐπὶ τὸν χαλινὸν

10 κυκλων BS*W*C*†] -κλουν rel. | γαβε BS 393†] -βεε A, -βελ QW, γαβαα *L*, γαβαελ uel -εν *C*† | του τοπου BS*C*] > AQW; του τοπου / της πυλης tr. *L*† | ανανεηλ unus cod.] αναμεηλ BSAQW, ανενεηλ *L*†, αναμαηλ *C*†: cf. Esdr. II 13 1 | εως ult.] pr. και A*L* || **11** init.] pr. και S^c*L* | κατοικησουσιν] -κουσιν A† | ουκ εσται / αναθεμα AQW] tr. BS*LC* (sed *L*† ουκετι εσται pro ουκ εσται ετι) | ιερουσ. ⌒ 12 ιερουσ. S*† || **12** αι > S*† | αυτων 2^0 AQW] > BS*LC* | εκ] απο A† || **13** εκεινη] + εσται *L* (in *O* sub ※) | επ αυτους / μεγαλη AQ] tr. BS*LC* | χειρα AQS^c] pr. την BS**LC* || **14** ο AQ] > BS*LC* || **15** και 1^0 > A† || **16** καταλημφθωσιν A† || **17** αναβωσιν] + εκει A† | των > B† || **18** εκει AQW] > BS*LC* | και > A† | τουτοις AQW] -τους BS*L*, -του *C*† | πα-ταξει κυριος] pr. κυριος A† || **19** εστιν A† | του > BS*†

τοῦ ἵππου ἅγιον τῷ κυρίῳ παντοκράτορι, καὶ ἔσονται οἱ λέβητες
οἱ ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ὡς φιάλαι πρὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου,
21καὶ ἔσται πᾶς λέβης ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἐν τῷ Ιουδα ἅγιον τῷ 21
κυρίῳ παντοκράτορι· καὶ ἥξουσιν πάντες οἱ θυσιάζοντες καὶ λήμ-
ψονται ἐξ αὐτῶν καὶ ἑψήσουσιν ἐν αὐτοῖς. καὶ οὐκ ἔσται Χανα-
ναῖος οὐκέτι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

20 παντοκρατ. > S^c^C | και > S*† | οι ult. AQW] > BSLC || 21 αγιον AQWC] -ος BSL | ουκετι AQW] ετι BSLC
Subscr. Ζαχαριας ια′ BSA: cf. inscr.

ΜΑΛΑΧΙΑΣ

1Λῆμμα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ισραηλ ἐν χειρὶ ἀγγέλου αὐτοῦ· 1
θέσθε δὴ ἐπὶ τὰς καρδίας ὑμῶν.
2Ἠγάπησα ὑμᾶς, λέγει κύριος. καὶ εἴπατε Ἐν τίνι ἠγάπησας 2
ἡμᾶς; οὐκ ἀδελφὸς ἦν Ησαυ τοῦ Ιακωβ; λέγει κύριος· καὶ ἠγά-
πησα τὸν Ιακωβ, 3τὸν δὲ Ησαυ ἐμίσησα καὶ ἔταξα τὰ ὅρια αὐτοῦ 3
εἰς ἀφανισμὸν καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς δόματα ἐρήμου.
4διότι ἐρεῖ ἡ Ιδουμαία Κατέστραπται, καὶ ἐπιστρέψωμεν καὶ ἀνοι- 4
κοδομήσωμεν τὰς ἐρήμους· τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Αὐτοὶ
οἰκοδομήσουσιν, καὶ ἐγὼ καταστρέψω· καὶ ἐπικληθήσεται αὐτοῖς
ὅρια ἀνομίας καὶ λαὸς ἐφ᾽ ὃν παρατέτακται κύριος ἕως αἰῶνος.
5καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄψονται, καὶ ὑμεῖς ἐρεῖτε Ἐμεγαλύνθη κύ- 5
ριος ὑπεράνω τῶν ὁρίων τοῦ Ισραηλ.
6Υἱὸς δοξάζει πατέρα καὶ δοῦλος τὸν κύριον αὐτοῦ. καὶ εἰ πατήρ 6
εἰμι ἐγώ, ποῦ ἐστιν ἡ δόξα μου; καὶ εἰ κύριός εἰμι ἐγώ, ποῦ ἐστιν
ὁ φόβος μου; λέγει κύριος παντοκράτωρ. ὑμεῖς οἱ ἱερεῖς οἱ φαυλί-
ζοντες τὸ ὄνομά μου· καὶ εἴπατε Ἐν τίνι ἐφαυλίσαμεν τὸ ὄνομά
σου; 7προσάγοντες πρὸς τὸ θυσιαστήριόν μου ἄρτους ἠλισγημέ- 7
νους. καὶ εἴπατε Ἐν τίνι ἠλισγήσαμεν αὐτούς; ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς
Τράπεζα κυρίου ἐξουδενωμένη ἐστὶν καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα βρώματα
ἐξουδενωμένα. 8διότι ἐὰν προσαγάγητε τυφλὸν εἰς θυσίαν, οὐ κακόν; 8
καὶ ἐὰν προσαγάγητε χωλὸν ἢ ἄρρωστον, οὐ κακόν; προσάγαγε δὴ
αὐτὸ τῷ ἡγουμένῳ σου, εἰ προσδέξεται αὐτό, εἰ λήμψεται πρόσ-

Mal.: BSA. — de QWLC cf. Os.
Inscr.: μαλαχιας ιβ′ BSA: cf. Os. inscr.
1 2 fin.] + λεγει κυριος S† || 4 ερημους BS*W(uid.) pau.] ηρημωμενας rel. (+ αυτης S^c^LC) || 5 οι > B† || 6 αυτου] + φοβηθησεται S^c^L || 7 εξουδενωμενη QWS^c^LC (C† θενη pro δενω)] ηλισγημενη BS*A | βρωματα AQW S^c^] > BS*LC | εξουδενωμενα AQW] -θενωνται S^c^†, -θενωται VC†, -νωσατε BS*L || 8 προσαγαγε] -γετε S*† | αυτο ult. AQWS^c^] σε BS*C, > L

9 ωπόν σου, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [9]καὶ νῦν ἐξιλάσκεσθε τὸ
πρόσωπον τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ δεήθητε αὐτοῦ· ἐν χερσὶν ὑμῶν
γέγονεν ταῦτα· εἰ λήμψομαι ἐξ ὑμῶν πρόσωπα ὑμῶν; λέγει κύριος
10 παντοκράτωρ. [10]διότι καὶ ἐν ὑμῖν συγκλεισθήσονται θύραι, καὶ οὐκ
ἀνάψετε τὸ θυσιαστήριόν μου δωρεάν· οὐκ ἔστιν μου θέλημα ἐν
ὑμῖν, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ θυσίαν οὐ προσδέξομαι ἐκ
11 τῶν χειρῶν ὑμῶν. [11]διότι ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου ἕως δυσμῶν τὸ
ὄνομά μου δεδόξασται ἐν τοῖς ἔθνεσιν, καὶ ἐν παντὶ τόπῳ θυμίαμα
προσάγεται τῷ ὀνόματί μου καὶ θυσία καθαρά, διότι μέγα τὸ ὄνομά
12 μου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [12]ὑμεῖς δὲ βεβη-
λοῦτε αὐτὸ ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς Τράπεζα κυρίου ἠλισγημένη ἐστίν,
13 καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα ἐξουδένωνται βρώματα αὐτοῦ. [13]καὶ εἴπατε Ταῦτα
ἐκ κακοπαθείας ἐστίν, καὶ ἐξεφύσησα αὐτὰ λέγει κύριος παντοκρά-
τωρ· καὶ εἰσεφέρετε ἁρπάγματα καὶ τὰ χωλὰ καὶ τὰ ἐνοχλούμενα·
καὶ ἐὰν φέρητε τὴν θυσίαν, εἰ προσδέξομαι αὐτὰ ἐκ τῶν χειρῶν
14 ὑμῶν; λέγει κύριος παντοκράτωρ. [14]καὶ ἐπικατάρατος ὃς ἦν δυνατὸς
καὶ ὑπῆρχεν ἐν τῷ ποιμνίῳ αὐτοῦ ἄρσεν καὶ εὐχὴ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ
καὶ θύει διεφθαρμένον τῷ κυρίῳ· διότι βασιλεὺς μέγας ἐγώ εἰμι,
λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ τὸ ὄνομά μου ἐπιφανὲς ἐν τοῖς
ἔθνεσιν.
2 [1]Καὶ νῦν ἡ ἐντολὴ αὕτη πρὸς ὑμᾶς, οἱ ἱερεῖς· [2]ἐὰν μὴ ἀκού-
σητε, καὶ ἐὰν μὴ θῆσθε εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν τοῦ δοῦναι δόξαν
τῷ ὀνόματί μου, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ἐξαποστελῶ ἐφ'
ὑμᾶς τὴν κατάραν καὶ ἐπικαταράσομαι τὴν εὐλογίαν ὑμῶν καὶ
καταράσομαι αὐτήν· καὶ διασκεδάσω τὴν εὐλογίαν ὑμῶν, καὶ οὐκ
3 ἔσται ἐν ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οὐ τίθεσθε εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν. [3]ἰδοὺ
ἐγὼ ἀφορίζω ὑμῖν τὸν ὦμον καὶ σκορπιῶ ἤνυστρον ἐπὶ τὰ πρόσ-
ωπα ὑμῶν, ἤνυστρον ἑορτῶν ὑμῶν, καὶ λήμψομαι ὑμᾶς εἰς τὸ αὐτό·
4 [4]καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ ἐξαπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς τὴν ἐντολὴν
ταύτην τοῦ εἶναι τὴν διαθήκην μου πρὸς τοὺς Λευίτας, λέγει κύριος
5 παντοκράτωρ. [5]ἡ διαθήκη μου ἦν μετ' αὐτοῦ τῆς ζωῆς καὶ τῆς
εἰρήνης, καὶ ἔδωκα αὐτῷ ἐν φόβῳ φοβεῖσθαί με καὶ ἀπὸ προσώπου

9 αυτου] + ινα ελεηση υμας S^c*L* | λημψοντε(pro -ται) S*† || 10 αναψετε] -ται BSAW, αν > W† || 11 εως AQW] pr. και BS*LC* | προσαγεται] -αγαγετε AQW pau. (+ επι A†) || 12 εξουδενωνται] -νωται S^c*LC* || 13 εξεφυσησατε S | εισεφερετε] ε 2^0 > A* | αρπαγματα BS*Q*LC*] pr. τα AWS^c | εαν φερητε] προσφερετε S^c*C*†, προσεφερετε *L* | την θυσιαν BS*C*] αυτα εις θ. *L*, την > AQ || 14 εν τω ποιμνιω αυτου] αυτω εν τω ποιμνιω A | θυει] θυσ⟨ε⟩ι S | βασ. μεγας] tr. A

2 2 ακουσητε] pr. υπ A | εις την καρδ. 1^0] εν ταις καρδιαις S^cV† | εις ult.] επι S^c*L* || 3 ηνυστρον bis QW†] εν. rel., $1^0 \frown 2^0$ S* | εορτης AQ | υμων ult. > B† | εις] επι A† || 4 επιγνωσ.] επι > S† | εγω BSW*C*] + κυριος AQ*L* | την 2^0 > S^c*C* || 5 εν > S^c*LC*

ὀνόματός μου στέλλεσθαι αὐτόν. [6]νόμος ἀληθείας ἦν ἐν τῷ στό- 6
ματι αὐτοῦ, καὶ ἀδικία οὐχ εὑρέθη ἐν χείλεσιν αὐτοῦ· ἐν εἰρήνῃ
κατευθύνων ἐπορεύθη μετ᾽ ἐμοῦ καὶ πολλοὺς ἐπέστρεψεν ἀπὸ ἀδι-
κίας. [7]ὅτι χείλη ἱερέως φυλάξεται γνῶσιν, καὶ νόμον ἐκζητήσουσιν 7
ἐκ στόματος αὐτοῦ, διότι ἄγγελος κυρίου παντοκράτορός ἐστιν.
[8]ὑμεῖς δὲ ἐξεκλίνατε ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ πολλοὺς ἠσθενήσατε ἐν νόμῳ, 8
διεφθείρατε τὴν διαθήκην τοῦ Λευι, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
[9]κἀγὼ δέδωκα ὑμᾶς ἐξουδενωμένους καὶ παρειμένους εἰς πάντα 9
τὰ ἔθνη, ἀνθ᾽ ὧν ὑμεῖς οὐκ ἐφυλάξασθε τὰς ὁδούς μου, ἀλλὰ ἐλαμ-
βάνετε πρόσωπα ἐν νόμῳ.

[10]Οὐχὶ θεὸς εἷς ἔκτισεν ὑμᾶς; οὐχὶ πατὴρ εἷς πάντων ὑμῶν; 10
τί ὅτι ἐγκατελίπετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ βεβηλῶσαι
τὴν διαθήκην τῶν πατέρων ὑμῶν; [11]ἐγκατελείφθη Ιουδας, καὶ βδέ- 11
λυγμα ἐγένετο ἐν τῷ Ισραηλ καὶ ἐν Ιερουσαλημ, διότι ἐβεβήλωσεν
Ιουδας τὰ ἅγια κυρίου, ἐν οἷς ἠγάπησεν, καὶ ἐπετήδευσεν εἰς θεοὺς
ἀλλοτρίους. [12]ἐξολεθρεύσει κύριος τὸν ἄνθρωπον τὸν ποιοῦντα 12
ταῦτα, ἕως καὶ ταπεινωθῇ ἐκ σκηνωμάτων Ιακωβ καὶ ἐκ προσαγόν-
των θυσίαν τῷ κυρίῳ παντοκράτορι. [13]καὶ ταῦτα, ἃ ἐμίσουν, ἐποι- 13
εῖτε· ἐκαλύπτετε δάκρυσιν τὸ θυσιαστήριον κυρίου καὶ κλαυθμῷ
καὶ στεναγμῷ ἐκ κόπων. ἔτι ἄξιον ἐπιβλέψαι εἰς θυσίαν ἢ λαβεῖν
δεκτὸν ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν; [14]καὶ εἴπατε Ἕνεκεν τίνος; ὅτι κύ- 14
ριος διεμαρτύρατο ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον γυναικὸς νεότητός
σου, ἣν ἐγκατέλιπες, καὶ αὐτὴ κοινωνός σου καὶ γυνὴ διαθήκης
σου. [15]καὶ οὐκ ἄλλος ἐποίησεν, καὶ ὑπόλειμμα πνεύματος αὐτοῦ. 15
καὶ εἴπατε Τί ἄλλο ἀλλ᾽ ἢ σπέρμα ζητεῖ ὁ θεός; καὶ φυλάξασθε
ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, καὶ γυναῖκα νεότητός σου μὴ ἐγκαταλίπῃς·
[16]ἀλλὰ ἐὰν μισήσας ἐξαποστείλῃς, λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ισραηλ, 16
καὶ καλύψει ἀσέβεια ἐπὶ τὰ ἐνθυμήματά σου, λέγει κύριος παντο-
κράτωρ. καὶ φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν καὶ οὐ μὴ ἐγκατα-
λίπητε.

[17]Οἱ παροξύνοντες τὸν θεὸν ἐν τοῖς λόγοις ὑμῶν καὶ εἴπατε Ἐν 17
τίνι παρωξύναμεν αὐτόν; ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς Πᾶς ποιῶν πονηρόν,
καλὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐν αὐτοῖς αὐτὸς εὐδόκησεν· καί Ποῦ
ἐστιν ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης; [1]ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω τὸν ἄγγε- 3

5 ονομ.] pr. του A† || 8 πολλους ησθεν. AQW] tr. BS*LC* | διεφθειρ.] pr. και AW || 9 παρειμενους Q (hoc etiam S^{c} uoluisse uid. scribens πα pro απε)] απερ(ρ)ιμμ. BS*AW*L*, παραρεριμμ. *C*† | ουκ εφυλαξασθε] ου φυλασσεσθε BS† || 10 ουχι 1^{0} — υμας / ουχι 2^{0} — υμων 1^{0}] tr. S^{c}*C* || 11 διοτι] οτι S^{c}*C* || 12 εως] + αν S^{c}*L* | προσαγαγοντων A† | τω > A || 13 εκ κοπων] εκκοπτων S* || 14 οτι] ο AQ || 15 ουκ αλλος] ου καλον BS*†, ου καλως S^{c} | ειπατε] ειπα S*† | αλλο αλλ QW] αλλ > BSA*LC* | φυλαξεσθε S*W$^{(†)}$ || 16 θεος] + ο παντοκρατωρ θεος A$^{(†)}$ | του > AW* || 17 αυτον] > A, σε *C*†
3 1 εγω AQWS^{c}*L*] > BS**C*: cf. Matth. 11 10 Marc. 1 2 Luc. 7 27

λόν μου, καὶ ἐπιβλέψεται ὁδὸν πρὸ προσώπου μου, καὶ ἐξαίφνης
ἥξει εἰς τὸν ναὸν ἑαυτοῦ κύριος, ὃν ὑμεῖς ζητεῖτε, καὶ ὁ ἄγγελος
τῆς διαθήκης, ὃν ὑμεῖς θέλετε· ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει κύριος παντο-
2 κράτωρ. [2]καὶ τίς ὑπομενεῖ ἡμέραν εἰσόδου αὐτοῦ; ἢ τίς ὑποστή-
σεται ἐν τῇ ὀπτασίᾳ αὐτοῦ; διότι αὐτὸς εἰσπορεύεται ὡς πῦρ
3 χωνευτηρίου καὶ ὡς πόα πλυνόντων. [3]καὶ καθιεῖται χωνεύων καὶ
καθαρίζων ὡς τὸ ἀργύριον καὶ ὡς τὸ χρυσίον· καὶ καθαρίσει τοὺς
υἱοὺς Λευι καὶ χεεῖ αὐτοὺς ὡς τὸ χρυσίον καὶ ὡς τὸ ἀργύριον·
4 καὶ ἔσονται τῷ κυρίῳ προσάγοντες θυσίαν ἐν δικαιοσύνῃ. [4]καὶ
ἀρέσει τῷ κυρίῳ θυσία Ιουδα καὶ Ιερουσαλημ καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ
5 αἰῶνος καὶ καθὼς τὰ ἔτη τὰ ἔμπροσθεν. [5]καὶ προσάξω πρὸς ὑμᾶς
ἐν κρίσει καὶ ἔσομαι μάρτυς ταχὺς ἐπὶ τὰς φαρμάκους καὶ ἐπὶ τὰς
μοιχαλίδας καὶ ἐπὶ τοὺς ὀμνύοντας τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει καὶ
ἐπὶ τοὺς ἀποστεροῦντας μισθὸν μισθωτοῦ καὶ τοὺς καταδυναστεύ-
οντας χήραν καὶ τοὺς κονδυλίζοντας ὀρφανοὺς καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας
κρίσιν προσηλύτου καὶ τοὺς μὴ φοβουμένους με, λέγει κύριος
παντοκράτωρ.

6 [6]Διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἠλλοίωμαι· καὶ ὑμεῖς,
7 υἱοὶ Ιακωβ, οὐκ ἀπέχεσθε [7]ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν τῶν πατέρων ὑμῶν,
ἐξεκλίνατε νόμιμά μου καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε. ἐπιστρέψατε πρός με,
καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει κύριος παντοκράτωρ. καὶ
8 εἴπατε Ἐν τίνι ἐπιστρέψωμεν; [8]εἰ πτερνιεῖ ἄνθρωπος θεόν; διότι
ὑμεῖς πτερνίζετέ με. καὶ ἐρεῖτε Ἐν τίνι ἐπτερνίκαμέν σε; ὅτι τὰ
9 ἐπιδέκατα καὶ αἱ ἀπαρχαὶ μεθ᾽ ὑμῶν εἰσιν· [9]καὶ ἀποβλέποντες ὑμεῖς
10 ἀποβλέπετε, καὶ ἐμὲ ὑμεῖς πτερνίζετε· τὸ ἔθνος συνετελέσθη. [10]καὶ
εἰσηνέγκατε πάντα τὰ ἐκφόρια εἰς τοὺς θησαυρούς, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ
αὐτοῦ ἔσται ἡ διαρπαγὴ αὐτοῦ. ἐπισκέψασθε δὴ ἐν τούτῳ, λέγει
κύριος παντοκράτωρ, ἐὰν μὴ ἀνοίξω ὑμῖν τοὺς καταρράκτας τοῦ
οὐρανοῦ καὶ ἐκχεῶ ὑμῖν τὴν εὐλογίαν μου ἕως τοῦ ἱκανωθῆναι·
11 [11]καὶ διαστελῶ ὑμῖν εἰς βρῶσιν καὶ οὐ μὴ διαφθείρω ὑμῶν τὸν καρ-
πὸν τῆς γῆς, καὶ οὐ μὴ ἀσθενήσῃ ὑμῶν ἡ ἄμπελος ἡ ἐν τῷ ἀγρῷ,

1 εαυτου BS*L*] αυτου A*C*, > QW† || **2** η] και A† | ποα QS^c*LC*] ποια BA, πλοια S*†: cf. Thack. p. 93 || **3** και 1^0 > B† | ως 2^0 > SQ*LC*† (αργυριον $1^0 \frown 2^0$ W†) | ως 3^0] ωσπερ BS* | χρυσιον 2^0 ... αργυρ. 2^0] tr. A† | ως 4^0] > S*, ωσπερ A† | θυσιας SQ*C* || **4** θυσια] pr. η S† || **5** προς > AV† | χηρας S^c*LC* || **6** και 1^0 > A† | απεσχεσθε A || **7** επιστρεψατε] -στραφητε A | παντοκρ.] pr. ο B*† || **8** ει] μητι BS*† | ερειτε BS*QW] ειπατε AS^c*LC* | επτερνικαμεν AW] -νισαμεν BSQ*LC* || **9** εθνος S*Q^{mg}†] ετος rel. || **10** τα > B† | τον θησαυρον S^{c}W† | εν τω οι. αυτου / εσται η διαρπ. αυτου AQW] tr. BS$^{(†)}$, η διαρπ. αυτων εν τοις οικοις υμων S^c, η διαρπ. του πτωχου εις τους οικους υμων *L* | επισκεψασθε BS*QW$^{(†)}$] επιστρεψατε rel. || **11** εις] την A† | διαφθερω A† | ασθενησει BA*C*p | υμων / η αμπ.] tr. A | τω > A†

λέγει κύριος παντοκράτωρ. 12καὶ μακαριοῦσιν ὑμᾶς πάντα τὰ ἔθνη, 12
διότι ἔσεσθε ὑμεῖς γῆ θελητή, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
13Ἐβαρύνατε ἐπ' ἐμὲ τοὺς λόγους ὑμῶν, λέγει κύριος, καὶ εἴπατε 13
Ἐν τίνι κατελαλήσαμεν κατὰ σοῦ; 14εἴπατε Μάταιος ὁ δουλεύων 14
θεῷ, καὶ τί πλέον ὅτι ἐφυλάξαμεν τὰ φυλάγματα αὐτοῦ καὶ διότι
ἐπορεύθημεν ἱκέται πρὸ προσώπου κυρίου παντοκράτορος; 15καὶ 15
νῦν ἡμεῖς μακαρίζομεν ἀλλοτρίους, καὶ ἀνοικοδομοῦνται πάντες ποι-
οῦντες ἄνομα καὶ ἀντέστησαν θεῷ καὶ ἐσώθησαν. 16Ταῦτα κατ- 16
ελάλησαν οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον
αὐτοῦ· καὶ προσέσχεν κύριος καὶ εἰσήκουσεν καὶ ἔγραψεν βιβλίον
μνημοσύνου ἐνώπιον αὐτοῦ τοῖς φοβουμένοις τὸν κύριον καὶ εὐλα-
βουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 17καὶ ἔσονταί μοι, λέγει κύριος παντο- 17
κράτωρ, εἰς ἡμέραν, ἣν ἐγὼ ποιῶ εἰς περιποίησιν, καὶ αἱρετιῶ
αὐτοὺς ὃν τρόπον αἱρετίζει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν δουλεύ-
οντα αὐτῷ. 18καὶ ἐπιστραφήσεσθε καὶ ὄψεσθε ἀνὰ μέσον δικαίου 18
καὶ ἀνὰ μέσον ἀνόμου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ δουλεύοντος θεῷ καὶ
τοῦ μὴ δουλεύοντος. 19διότι ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου ἔρχεται καιομένη 19
ὡς κλίβανος καὶ φλέξει αὐτούς, καὶ ἔσονται πάντες οἱ ἀλλογενεῖς
καὶ πάντες οἱ ποιοῦντες ἄνομα καλάμη, καὶ ἀνάψει αὐτοὺς ἡ ἡμέρα
ἡ ἐρχομένη, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ
αὐτῶν ῥίζα οὐδὲ κλῆμα. 20καὶ ἀνατελεῖ ὑμῖν τοῖς φοβουμένοις τὸ 20
ὄνομά μου ἥλιος δικαιοσύνης καὶ ἴασις ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτοῦ,
καὶ ἐξελεύσεσθε καὶ σκιρτήσετε ὡς μοσχάρια ἐκ δεσμῶν ἀνειμένα.
21καὶ καταπατήσετε ἀνόμους, διότι ἔσονται σποδὸς ὑποκάτω τῶν 21
ποδῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐγὼ ποιῶ, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
22καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμῖν Ηλιαν τὸν Θεσβίτην πρὶν ἐλθεῖν 22
ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ, 23ὃς ἀποκαταστήσει καρ- 23
δίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν καὶ καρδίαν ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον
αὐτοῦ, μὴ ἔλθω καὶ πατάξω τὴν γῆν ἄρδην. 24μνήσθητε νόμου 24
Μωυσῆ τοῦ δούλου μου, καθότι ἐνετειλάμην αὐτῷ ἐν Χωρηβ πρὸς
πάντα τὸν Ισραηλ προστάγματα καὶ δικαιώματα.

14 πλ(ε)ιον SQ*LC* | και 2⁰ > A || 15 παντες BS**LC*] > AQS^c | και paen-ult. BS*C*] > AQ*L* || 16 ταυτα] τοτε Gra. | κατελαλ.] κατ > A† || 18 ανομου] αδικου A | θεω] pr. τω A*L* | fin.] + αυτω *L* || 19 διοτι] οτι S^c*LC* | κυριου AQ] > BS*LC* | η ult. > B† | εξ αυτων] εξ > S^c*L*, αυτω *C* || 20 αυτοι] -των A† || 21 καταπατησατε A† || 22.23/24] tr. S^c*LC* = 𝔐 || 23 ελθω και] ελθων S^c*LC*

Subscr. μαλαχιας ιβ' B, προφητης αγγελος μαλαχιας ιβ' SA^(†): cf. inscr.

ΗΣΑΙΑΣ

1 [1]Ὅρασις, ἣν εἶδεν Ησαιας υἱὸς Αμως,
ἣν εἶδεν κατὰ τῆς Ιουδαίας καὶ κατὰ Ιερουσαλημ ἐν βασιλείᾳ
Οζιου καὶ Ιωαθαμ καὶ Αχαζ καὶ Εζεκιου, οἳ ἐβασίλευσαν
τῆς Ιουδαίας.
2 [2]Ἄκουε, οὐρανέ, καὶ ἐνωτίζου, γῆ, ὅτι κύριος ἐλάλησεν· υἱοὺς
3 ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δέ με ἠθέτησαν. [3]ἔγνω βοῦς τὸν κτησά-
μενον καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου αὐτοῦ· Ισραηλ δέ με οὐκ
4 ἔγνω, καὶ ὁ λαός με οὐ συνῆκεν. [4]οὐαὶ ἔθνος ἁμαρτωλόν, λαὸς
πλήρης ἁμαρτιῶν, σπέρμα πονηρόν, υἱοὶ ἄνομοι· ἐγκατελίπατε τὸν
5 κύριον καὶ παρωργίσατε τὸν ἅγιον τοῦ Ισραηλ. [5]τί ἔτι πληγῆτε
προστιθέντες ἀνομίαν; πᾶσα κεφαλὴ εἰς πόνον καὶ πᾶσα καρδία
6 εἰς λύπην. [6]ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς οὔτε τραῦμα οὔτε μώλωψ
οὔτε πληγὴ φλεγμαίνουσα, οὐκ ἔστιν μάλαγμα ἐπιθεῖναι οὔτε ἔλαιον
7 οὔτε καταδέσμους. [7]ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος, αἱ πόλεις ὑμῶν πυρίκαυ-
στοι· τὴν χώραν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν ἀλλότριοι κατεσθίουσιν αὐτήν,
8 καὶ ἠρήμωται κατεστραμμένη ὑπὸ λαῶν ἀλλοτρίων. [8]ἐγκαταλειφθή-
σεται ἡ θυγάτηρ Σιων ὡς σκηνὴ ἐν ἀμπελῶνι καὶ ὡς ὀπωροφυ-
9 λάκιον ἐν σικυηράτῳ, ὡς πόλις πολιορκουμένη· [9]καὶ εἰ μὴ κύριος
σαβαωθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σοδομα ἂν ἐγενήθημεν καὶ
ὡς Γομορρα ἂν ὡμοιώθημεν.
10 [10]Ἀκούσατε λόγον κυρίου, ἄρχοντες Σοδομων· προσέχετε νόμον
11 θεοῦ, λαὸς Γομορρας. [11]τί μοι πλῆθος τῶν θυσιῶν ὑμῶν; λέγει
κύριος· πλήρης εἰμὶ ὁλοκαυτωμάτων κριῶν καὶ στέαρ ἀρνῶν καὶ
12 αἷμα ταύρων καὶ τράγων οὐ βούλομαι, [12]οὐδ᾽ ἐὰν ἔρχησθε ὀφθῆναί
μοι. τίς γὰρ ἐξεζήτησεν ταῦτα ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν; πατεῖν τὴν
13 αὐλήν μου [13]οὐ προσθήσεσθε· ἐὰν φέρητε σεμίδαλιν, μάταιον·
θυμίαμα βδέλυγμά μοί ἐστιν· τὰς νουμηνίας ὑμῶν καὶ τὰ σάββατα
14 καὶ ἡμέραν μεγάλην οὐκ ἀνέχομαι· νηστείαν καὶ ἀργίαν [14]καὶ τὰς
νουμηνίας ὑμῶν καὶ τὰς ἑορτὰς ὑμῶν μισεῖ ἡ ψυχή μου· ἐγενήθητέ
15 μοι εἰς πλησμονήν, οὐκέτι ἀνήσω τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. [15]ὅταν τὰς

Is.: BSA. — de Q et *L* = 22 (36) 48 51 (62 93 147) et *C* = 87 91 97 cf. Os.; signa hexaplaria plerumque in codice Q tradita sunt.

Inscr. ησαιας BS, ησαιας προφητης ιγ′ A: cf. Os. inscr.

1 1 αχαζ] αχας BA†: cf. Regn. IV 16 2 || 4 του > S*† | fin.] + απηλλοτριωθησαν εις τα οπισω *LC* (in *O* sub ※) || 5 ανομιας S*L* || 6 κεφαλης] + ουκ εστιν εν αυτω ολοκληρια *LC* (in *O* sub ※) || 8 αμπελωσιν S† || 10 νομον] λογον S* || 12 ουδ εαν (uel ουδε αν) S*V*C*†] ουδε εαν *L*, ουδ αν BS[c]AQ || 13 φερητε] + μοι A*L* || 14 και τας 1⁰⌒2⁰ S*L*

χεῖρας ἐκτείνητε πρός με, ἀποστρέψω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀφ'
ὑμῶν, καὶ ἐὰν πληθύνητε τὴν δέησιν, οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν · αἱ
γὰρ χεῖρες ὑμῶν αἵματος πλήρεις. [16]λούσασθε, καθαροὶ γένεσθε, 16
ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλ-
μῶν μου, παύσασθε ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν, [17]μάθετε καλὸν ποιεῖν, 17
ἐκζητήσατε κρίσιν, ῥύσασθε ἀδικούμενον, κρίνατε ὀρφανῷ καὶ δι-
καιώσατε χήραν · [18]καὶ δεῦτε καὶ διελεγχθῶμεν, λέγει κύριος, καὶ 18
ἐὰν ὦσιν αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικοῦν, ὡς χιόνα λευκανῶ, ἐὰν
δὲ ὦσιν ὡς κόκκινον, ὡς ἔριον λευκανῶ. [19]καὶ ἐὰν θέλητε καὶ 19
εἰσακούσητέ μου, τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθε· [20]ἐὰν δὲ μὴ θέλητε 20
μηδὲ εἰσακούσητέ μου, μάχαιρα ὑμᾶς κατέδεται · τὸ γὰρ στόμα
κυρίου ἐλάλησεν ταῦτα.

[21]Πῶς ἐγένετο πόρνη πόλις πιστὴ Σιων, πλήρης κρίσεως, ἐν ᾗ 21
δικαιοσύνη ἐκοιμήθη ἐν αὐτῇ, νῦν δὲ φονευταί. [22]τὸ ἀργύριον ὑμῶν 22
ἀδόκιμον· οἱ κάπηλοί σου μίσγουσι τὸν οἶνον ὕδατι· [23]οἱ ἄρχοντές 23
σου ἀπειθοῦσιν, κοινωνοὶ κλεπτῶν, ἀγαπῶντες δῶρα, διώκοντες
ἀνταπόδομα, ὀρφανοῖς οὐ κρίνοντες καὶ κρίσιν χηρῶν οὐ προσ-
έχοντες. [24]διὰ τοῦτο τάδε λέγει ὁ δεσπότης κύριος σαβαωθ Οὐαὶ 24
οἱ ἰσχύοντες Ισραηλ· οὐ παύσεται γάρ μου ὁ θυμὸς ἐν τοῖς ὑπ-
εναντίοις, καὶ κρίσιν ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ποιήσω. [25]καὶ ἐπάξω τὴν 25
χεῖρά μου ἐπὶ σὲ καὶ πυρώσω σε εἰς καθαρόν, τοὺς δὲ ἀπειθοῦντας
ἀπολέσω καὶ ἀφελῶ πάντας ἀνόμους ἀπὸ σοῦ καὶ πάντας ὑπερη-
φάνους ταπεινώσω. [26]καὶ ἐπιστήσω τοὺς κριτάς σου ὡς τὸ πρό- 26
τερον καὶ τοὺς συμβούλους σου ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς· καὶ μετὰ ταῦτα
κληθήσῃ Πόλις δικαιοσύνης, μητρόπολις πιστὴ Σιων. [27]μετὰ γὰρ 27
κρίματος σωθήσεται ἡ αἰχμαλωσία αὐτῆς καὶ μετὰ ἐλεημοσύνης·
[28]καὶ συντριβήσονται οἱ ἄνομοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οἱ ἐγ- 28
καταλείποντες τὸν κύριον συντελεσθήσονται. [29]διότι αἰσχυνθήσονται 29
ἐπὶ τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, ἃ αὐτοὶ ἠβούλοντο, καὶ ἐπῃσχύνθησαν
ἐπὶ τοῖς κήποις αὐτῶν, ἃ ἐπεθύμησαν · [30]ἔσονται γὰρ ὡς τερέβιν- 30
θος ἀποβεβληκυῖα τὰ φύλλα καὶ ὡς παράδεισος ὕδωρ μὴ ἔχων ·
[31]καὶ ἔσται ἡ ἰσχὺς αὐτῶν ὡς καλάμη στιππύου καὶ αἱ ἐργασίαι 31

15 τας χ./εκτεινητε] tr. B*C* | χειρας] + υμων *L* | προς με > B*C* || 17 χηρα B*Q || 18 και 2°] > B, pr. δη *L*† (in *O* sub ※) | ως ult.] ωσει S^c*C* || 21 κρισεως] + και αληθιας S*† || 22 αδοκιμον] + αι πολεις υμων πυρικαυστοι A†: ex 7 || 23 χηρων B*LC*] -ρας SAQ = α' σ' θ' || 24 ο δεσπ. κυρ. σαβ.] κυρ. ο δεσπ. σαβ. B*L* (+ ο δυναστης του ισραηλ *L*) | ισραηλ] ιερουσαλημ A†: ιλημ pro ιηλ || 25 σε 2° > B*C* | και ult. — fin. > B†, ταπεινωσω > S**C* || 26 σιων trahit 𝕸 ad 27 || 27 και] + η αποστροφη αυτης S* || 29 αισχυνθ.] pr. κατ AQ = θ' | επι(Q εν) τοις ειδ.] απο των ειδωλων BS^c*C* = α' σ' θ' | επησχυνθησαν Q] επεσχ. (sic) S*†, επαισχ. (sic) *C*† et corrector posterior codicis S, ησχ. B†; επαισχυνθησονται A, αισχυνθησονται *L* et corrector prior codicis S (εσχ.) | αυτων ult. AS^c*L*] > BS*Q*C* | α ult.] + αυτοι S*†

αὐτῶν ὡς σπινθῆρες πυρός, καὶ κατακαυθήσονται οἱ ἄνομοι καὶ
οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων.
2 [1]Ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς Ησαιαν υἱὸν
Αμως περὶ τῆς Ιουδαίας καὶ περὶ Ιερουσαλημ.
2 [2]Ὅτι ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ἐμφανὲς τὸ ὄρος κυρίου
καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐπ' ἄκρων τῶν ὀρέων καὶ ὑψωθήσεται ὑπερ-
3 άνω τῶν βουνῶν· καὶ ἥξουσιν ἐπ' αὐτὸ πάντα τὰ ἔθνη, [3]καὶ
πορεύσονται ἔθνη πολλὰ καὶ ἐροῦσιν Δεῦτε καὶ ἀναβῶμεν εἰς τὸ
ὄρος κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ Ιακωβ, καὶ ἀναγγελεῖ ἡμῖν
τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ· ἐκ γὰρ Σιων ἐξελεύ-
4 σεται νόμος καὶ λόγος κυρίου ἐξ Ιερουσαλημ. [4]καὶ κρινεῖ ἀνὰ μέσον
τῶν ἐθνῶν καὶ ἐλέγξει λαὸν πολύν, καὶ συγκόψουσιν τὰς μαχαίρας
αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰς ζιβύνας αὐτῶν εἰς δρέπανα, καὶ οὐ
λήμψεται ἔτι ἔθνος ἐπ' ἔθνος μάχαιραν, καὶ οὐ μὴ μάθωσιν ἔτι
πολεμεῖν.
5 [5]Καὶ νῦν, ὁ οἶκος τοῦ Ιακωβ, δεῦτε πορευθῶμεν τῷ φωτὶ κυρίου.
6 [6]ἀνῆκεν γὰρ τὸν λαὸν αὐτοῦ τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ, ὅτι ἐνεπλήσθη
ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἡ χώρα αὐτῶν κληδονισμῶν ὡς ἡ τῶν ἀλλοφύ-
7 λων, καὶ τέκνα πολλὰ ἀλλόφυλα ἐγενήθη αὐτοῖς. [7]ἐνεπλήσθη γὰρ
ἡ χώρα αὐτῶν ἀργυρίου καὶ χρυσίου, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τῶν
θησαυρῶν αὐτῶν· καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ ἵππων, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς
8 τῶν ἁρμάτων αὐτῶν· [8]καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ βδελυγμάτων τῶν ἔρ-
γων τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν οἷς ἐποίησαν οἱ δάκτυ-
9 λοι αὐτῶν· [9]καὶ ἔκυψεν ἄνθρωπος, καὶ ἐταπεινώθη ἀνήρ, καὶ οὐ
10 μὴ ἀνήσω αὐτούς. [10]καὶ νῦν εἰσέλθετε εἰς τὰς πέτρας καὶ κρύπτεσθε
εἰς τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης
11 τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν. [11]οἱ γὰρ ὀφθαλ-
μοὶ κυρίου ὑψηλοί, ὁ δὲ ἄνθρωπος ταπεινός· καὶ ταπεινωθήσεται
τὸ ὕψος τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται κύριος μόνος ἐν τῇ
12 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. [12]ἡμέρα γὰρ κυρίου σαβαωθ ἐπὶ πάντα ὑβριστὴν
καὶ ὑπερήφανον καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ μετέωρον, καὶ ταπεινω-
13 θήσονται, [13]καὶ ἐπὶ πᾶσαν κέδρον τοῦ Λιβάνου τῶν ὑψηλῶν καὶ
14 μετεώρων καὶ ἐπὶ πᾶν δένδρον βαλάνου Βασαν [14]καὶ ἐπὶ πᾶν ὄρος
15 καὶ ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν [15]καὶ ἐπὶ πάντα πύργον ὑψηλὸν καὶ

31 πυρος SA*L*] > BQ*C*

21 παρα κυριου SA] > BQ*LC* || 2 κυριου] pr. του AQ = Mich. **4** 1 | ακρου B*C*: cf. **42** 11 **43** 6 | αυτο] -τον S*Q*(uid.)*C* || 3 δευτε και BS*LC*] και > AQ: cf. 5 Mich. **4** 2 | κυριου 1^0 BSQ*C*] pr. του A*L*: cf. Mich. **4** 2 || 4 των εθνων] εθνων πολλων S: ex Mich. **4** 3 | ελεγξει] pr. εξ B†: cf. Mich. **4** 3 | ου paenult.] + μη S*: item θ′ | ετι paenult. AQS^c] > BS**LC*, in *O* sub ÷ || 5 ο > S | του > B | δευτε] + και S*LC*: cf. 3 || 7 αριθμος bis] pr. ο S*† | γη] + αυτων A*L* || 8 οις εποι. > B† | οις] α S*Q*(uid.)†: cf. **17** 8 **31** 7 || 9 αυτους BAS^c*C*] -τοις S*Q*L* || 14 ορος] + υψηλον S*LC* (in *O* sub ※)

ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑψηλὸν [16]καὶ ἐπὶ πᾶν πλοῖον θαλάσσης καὶ ἐπὶ 16
πᾶσαν θέαν πλοίων κάλλους· [17]καὶ ταπεινωθήσεται πᾶς ἄνθρωπος, 17
καὶ πεσεῖται ὕψος ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται κύριος μόνος ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. [18]καὶ τὰ χειροποίητα πάντα κατακρύψουσιν [19]εἰσενέγ- 18 19
καντες εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν καὶ εἰς
τὰς τρώγλας τῆς γῆς ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ
τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν. [20]τῇ 20
γὰρ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκβαλεῖ ἄνθρωπος τὰ βδελύγματα αὐτοῦ τὰ ἀρ-
γυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ, ἃ ἐποίησαν προσκυνεῖν, τοῖς ματαίοις καὶ ταῖς
νυκτερίσιν [21]τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὰς τρώγλας τῆς στερεᾶς πέτρας 21
καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου
καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν.

[1]Ἰδοὺ δὴ ὁ δεσπότης κύριος σαβαωθ ἀφελεῖ ἀπὸ τῆς Ιουδαίας 3
καὶ ἀπὸ Ιερουσαλημ ἰσχύοντα καὶ ἰσχύουσαν, ἰσχὺν ἄρτου καὶ ἰσχὺν
ὕδατος, [2]γίγαντα καὶ ἰσχύοντα καὶ ἄνθρωπον πολεμιστὴν καὶ δικα- 2
στὴν καὶ προφήτην καὶ στοχαστὴν καὶ πρεσβύτερον [3]καὶ πεντη- 3
κόνταρχον καὶ θαυμαστὸν σύμβουλον καὶ σοφὸν ἀρχιτέκτονα καὶ
συνετὸν ἀκροατήν· [4]καὶ ἐπιστήσω νεανίσκους ἄρχοντας αὐτῶν, 4
καὶ ἐμπαῖκται κυριεύσουσιν αὐτῶν. [5]καὶ συμπεσεῖται ὁ λαός, ἄν- 5
θρωπος πρὸς ἄνθρωπον καὶ ἄνθρωπος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ·
προσκόψει τὸ παιδίον πρὸς τὸν πρεσβύτην, ὁ ἄτιμος πρὸς τὸν
ἔντιμον. [6]ὅτι ἐπιλήμψεται ἄνθρωπος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἢ τοῦ 6
οἰκείου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ λέγων Ἱμάτιον ἔχεις, ἀρχηγὸς ἡμῶν
γενοῦ, καὶ τὸ βρῶμα τὸ ἐμὸν ὑπὸ σὲ ἔστω. [7]καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ 7
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Οὐκ ἔσομαί σου ἀρχηγός· οὐ γάρ ἐστιν ἐν
τῷ οἴκῳ μου ἄρτος οὐδὲ ἱμάτιον· οὐκ ἔσομαι ἀρχηγὸς τοῦ λαοῦ
τούτου. [8]ὅτι ἀνεῖται Ιερουσαλημ, καὶ ἡ Ιουδαία συμπέπτωκεν, καὶ 8
αἱ γλῶσσαι αὐτῶν μετὰ ἀνομίας, τὰ πρὸς κύριον ἀπειθοῦντες·
διότι νῦν ἐταπεινώθη ἡ δόξα αὐτῶν, [9]καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου 9
αὐτῶν ἀντέστη αὐτοῖς· τὴν δὲ ἁμαρτίαν αὐτῶν ὡς Σοδομων ἀνήγ-
γειλαν καὶ ἐνεφάνισαν. οὐαὶ τῇ ψυχῇ αὐτῶν, διότι βεβούλευνται
βουλὴν πονηρὰν καθ᾽ ἑαυτῶν [10]εἰπόντες Δήσωμεν τὸν δίκαιον, 10
ὅτι δύσχρηστος ἡμῖν ἐστιν· τοίνυν τὰ γενήματα τῶν ἔργων αὐτῶν
φάγονται. [11]οὐαὶ τῷ ἀνόμῳ· πονηρὰ κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν 11
αὐτοῦ συμβήσεται αὐτῷ. [12]λαός μου, οἱ πράκτορες ὑμῶν καλαμῶν- 12
ται ὑμᾶς, καὶ οἱ ἀπαιτοῦντες κυριεύουσιν ὑμῶν· λαός μου, οἱ μα-

17 υψος] υβρις B || **20** γαρ BS*LC*] > AQ | εποιησεν A || **21** fin.] + (22) παυσασθε υμιν απο του ανθρωπου ω (+ εστιν *L*) αναπνοη εν μυκτηρι (*L* -ρσιν) αυτου οτι εν τινι ελογισθη (sic *C*†; + αυτοις ουτος *L*, + αυτος *O*) *LC* (in *O* sub ※)

3 1 της ιουδαιας et ιερουσ.] tr. B*C* = 𝔐 || **2** και ισχυοντα] > S*†, in *Q* sub ÷ || **8** η 1° > S*C* || **9** διοτι] οτι A || **12** κυριευσουσιν S*

καρίζοντες ὑμᾶς πλανῶσιν ὑμᾶς καὶ τὸν τρίβον τῶν ποδῶν ὑμῶν
13 ταράσσουσιν. [13]ἀλλὰ νῦν καταστήσεται εἰς κρίσιν κύριος καὶ στήσει
14 εἰς κρίσιν τὸν λαὸν αὐτοῦ, [14]αὐτὸς κύριος εἰς κρίσιν ἥξει μετὰ
τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ Ὑμεῖς
δὲ τί ἐνεπυρίσατε τὸν ἀμπελῶνά μου καὶ ἡ ἁρπαγὴ τοῦ πτωχοῦ
15 ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν; [15]τί ὑμεῖς ἀδικεῖτε τὸν λαόν μου καὶ τὸ πρόσ-
ωπον τῶν πτωχῶν καταισχύνετε;
16 [16]Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾽ ὧν ὑψώθησαν αἱ θυγατέρες Σιων καὶ
ἐπορεύθησαν ὑψηλῷ τραχήλῳ καὶ ἐν νεύμασιν ὀφθαλμῶν καὶ τῇ
πορείᾳ τῶν ποδῶν ἅμα σύρουσαι τοὺς χιτῶνας καὶ τοῖς ποσὶν
17 ἅμα παίζουσαι, [17]καὶ ταπεινώσει ὁ θεὸς ἀρχούσας θυγατέρας Σιων,
18 καὶ κύριος ἀποκαλύψει τὸ σχῆμα αὐτῶν [18]ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ
ἀφελεῖ κύριος τὴν δόξαν τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν καὶ τοὺς κόσμους
αὐτῶν καὶ τὰ ἐμπλόκια καὶ τοὺς κοσύμβους καὶ τοὺς μηνίσκους
19 20 [19]καὶ τὸ κάθεμα καὶ τὸν κόσμον τοῦ προσώπου αὐτῶν [20]καὶ τὴν
σύνθεσιν τοῦ κόσμου τῆς δόξης καὶ τοὺς χλιδῶνας καὶ τὰ ψέλια
καὶ τὸ ἐμπλόκιον καὶ τὰ περιδέξια καὶ τοὺς δακτυλίους καὶ τὰ
21 22 ἐνώτια [21]καὶ τὰ περιπόρφυρα καὶ τὰ μεσοπόρφυρα [22]καὶ τὰ ἐπι-
23 βλήματα τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν καὶ τὰ διαφανῆ Λακωνικὰ [23]καὶ τὰ
βύσσινα καὶ τὰ ὑακίνθινα καὶ τὰ κόκκινα καὶ τὴν βύσσον, σὺν
24 χρυσίῳ καὶ ὑακίνθῳ συγκαθυφασμένα καὶ θέριστρα κατάκλιτα. [24]καὶ
ἔσται ἀντὶ ὀσμῆς ἡδείας κονιορτός, καὶ ἀντὶ ζώνης σχοινίῳ ζώσῃ
καὶ ἀντὶ τοῦ κόσμου τῆς κεφαλῆς τοῦ χρυσίου φαλάκρωμα ἕξεις
διὰ τὰ ἔργα σου καὶ ἀντὶ τοῦ χιτῶνος τοῦ μεσοπορφύρου περι-
25 ζώσῃ σάκκον. [25]καὶ ὁ υἱός σου ὁ κάλλιστος, ὃν ἀγαπᾷς, μαχαίρᾳ
26 πεσεῖται, καὶ οἱ ἰσχύοντες ὑμῶν μαχαίρᾳ πεσοῦνται. [26]καὶ ταπεινω-
θήσονται καὶ πενθήσουσιν αἱ θῆκαι τοῦ κόσμου ὑμῶν, καὶ κατα-
4 λειφθήσῃ μόνη καὶ εἰς τὴν γῆν ἐδαφισθήσῃ. [1]καὶ ἐπιλήμψονται
ἑπτὰ γυναῖκες ἀνθρώπου ἑνὸς λέγουσαι Τὸν ἄρτον ἡμῶν φαγόμεθα
καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν περιβαλούμεθα, πλὴν τὸ ὄνομα τὸ σὸν κεκλή-
σθω ἐφ᾽ ἡμᾶς, ἄφελε τὸν ὀνειδισμὸν ἡμῶν.

12 τον τριβον BQ] την τρ. SA*L*, τας τριβους *C*†: cf. **30** 11 **42** 16 **49** 9 **58** 12 et Thack. p. 146 n. 2 || 14 και 1^0 — αυτου > S*† || 15 fin.] + φησι(ν) κυριος κυριος στρατιων *LC* (in *O* sub ※) || 16 εν B*C*] > SAQ*L* || 17 αποκαλυψει AQ] ανακαλ. BS*LC*: sic οι ο′, i. e. textus hexaplaris, teste Q, cf. **19** 18 **21** 15 **22** 2 **34** 16 **38** 6 **42** 9 **50** 2. 9 **51** 11. 12. 23 **57** 12 **59** 13 || 18 και τους κοσμ. αυτων και] > B*C* (*C* om. etiam τα εμπλοκια), in *O* sub ÷ | κοσυμβους] + αυτων S† || 20 συνθεσιν] θ > A† | δοξης] + αυτων S*A | και τα 1^0 ⌒ ult. S*† | το εμπλοκιον (sic etiam S^s)] τα -κια *C* et corrector posterior codicis S | τα περιδεξια et τους δακτ. tr. B*LC* || 23 τα 3^0 > B*C* | χρυσιω] ι > B*L* | κατακλιτα] -ιστρα S*†, -(ε)ιστα S^c*C*; pr. και τα S* || 24 ηδειας] ιδιας AQ† | σχοινιον S† | fin.] + ταυτα σοι αντι καλλωπισμου *L* et Q^{mg} (iste solus -ισμου σου)
4 1 ανθρ. ενος] pr.(sic) εν τη ημερα εκεινη *L*

[2]Τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπιλάμψει ὁ θεὸς ἐν βουλῇ μετὰ δόξης ἐπὶ 2
τῆς γῆς τοῦ ὑψῶσαι καὶ δοξάσαι τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ισραηλ, [3]καὶ 3
ἔσται τὸ ὑπολειφθὲν ἐν Σιων καὶ τὸ καταλειφθὲν ἐν Ιερουσαλημ
ἅγιοι κληθήσονται, πάντες οἱ γραφέντες εἰς ζωὴν ἐν Ιερουσαλημ·
[4]ὅτι ἐκπλυνεῖ κύριος τὸν ῥύπον τῶν υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων 4
Σιων καὶ τὸ αἷμα ἐκκαθαριεῖ ἐκ μέσου αὐτῶν ἐν πνεύματι κρίσεως
καὶ πνεύματι καύσεως. [5]καὶ ἥξει, καὶ ἔσται πᾶς τόπος τοῦ ὄρους 5
Σιων καὶ πάντα τὰ περικύκλῳ αὐτῆς σκιάσει νεφέλη ἡμέρας καὶ
ὡς καπνοῦ καὶ ὡς φωτὸς πυρὸς καιομένου νυκτός· πάσῃ τῇ δόξῃ
σκεπασθήσεται· [6]καὶ ἔσται εἰς σκιὰν ἀπὸ καύματος καὶ ἐν σκέπῃ 6
καὶ ἐν ἀποκρύφῳ ἀπὸ σκληρότητος καὶ ὑετοῦ.

[1]Ἆισω δὴ τῷ ἠγαπημένῳ ᾆσμα τοῦ ἀγαπητοῦ τῷ ἀμπελῶνί μου. 5
ἀμπελὼν ἐγενήθη τῷ ἠγαπημένῳ ἐν κέρατι ἐν τόπῳ πίονι. [2]καὶ 2
φραγμὸν περιέθηκα καὶ ἐχαράκωσα καὶ ἐφύτευσα ἄμπελον σωρηχ
καὶ ᾠκοδόμησα πύργον ἐν μέσῳ αὐτοῦ καὶ προλήνιον ὤρυξα ἐν
αὐτῷ· καὶ ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι σταφυλήν, ἐποίησεν δὲ ἀκάνθας. [3]καὶ 3
νῦν, ἄνθρωπος τοῦ Ιουδα καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν Ιερουσαλημ, κρίνατε
ἐν ἐμοὶ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀμπελῶνός μου. [4]τί ποιήσω ἔτι τῷ 4
ἀμπελῶνί μου καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτῷ; διότι ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι
σταφυλήν, ἐποίησεν δὲ ἀκάνθας. [5]νῦν δὲ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ποιήσω 5
τῷ ἀμπελῶνί μου· ἀφελῶ τὸν φραγμὸν αὐτοῦ καὶ ἔσται εἰς διαρ-
παγήν, καὶ καθελῶ τὸν τοῖχον αὐτοῦ καὶ ἔσται εἰς καταπάτημα,
[6]καὶ ἀνήσω τὸν ἀμπελῶνά μου καὶ οὐ μὴ τμηθῇ οὐδὲ μὴ σκαφῇ, 6
καὶ ἀναβήσεται εἰς αὐτὸν ὡς εἰς χέρσον ἄκανθα· καὶ ταῖς νεφέ-
λαις ἐντελοῦμαι τοῦ μὴ βρέξαι εἰς αὐτὸν ὑετόν. [7]ὁ γὰρ ἀμπελὼν 7
κυρίου σαβαωθ οἶκος τοῦ Ισραηλ ἐστίν καὶ ἄνθρωπος τοῦ Ιουδα
νεόφυτον ἠγαπημένον· ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι κρίσιν, ἐποίησεν δὲ
ἀνομίαν καὶ οὐ δικαιοσύνην ἀλλὰ κραυγήν.

[8]Οὐαὶ οἱ συνάπτοντες οἰκίαν πρὸς οἰκίαν καὶ ἀγρὸν πρὸς ἀγρὸν 8
ἐγγίζοντες, ἵνα τοῦ πλησίον ἀφέλωνταί τι· μὴ οἰκήσετε μόνοι ἐπὶ
τῆς γῆς; [9]ἠκούσθη γὰρ εἰς τὰ ὦτα κυρίου σαβαωθ ταῦτα· ἐὰν 9
γὰρ γένωνται οἰκίαι πολλαί, εἰς ἔρημον ἔσονται μεγάλαι καὶ καλαί,

2 επιλαμψει] επι > A† || 4 αιμα] + ιερουσαλημ S*LC (in O sub ※) | -σεως 1⁰ ⌒ 2⁰ A† | πνευματι ult.] pr. εν S || 5 ως 2⁰] > BC, in O sub ※ pro ÷ | παση] pr. και B† | τη δοξη σκεπασθ.] τη δ. κυριου πασθησεται A† || 6 απο ult. > A†

5 1] pr. ωδη S^s†: cf. Od. 10 et Is. 25 1 | αγαπητου] + μου BLC || 2 σωρηκ BQ | εποι. δε] και εποι. BLC || 3 ανθρ. του ιουδα et οι ενοικ. εν ιερουσ.] tr. BC (C nec non L om. εν) | κρινατε] + δη C (in O sub ※): cf. 5 || 4 ετι / τω αμπ. μου] tr. S | του ποιησαι] ινα ποιηση LC: item ambo in 7 || 5 αναγγελω] + δη LC (in O sub ※) | ποιησω] pr. εγω LC (in O sub ※) | καταπατ.] διαρπαγην A† || 6 ουδε] ουδ ου S | σκαφη] + ετ(ε)ι S*† | αναβησονται BS^c† | ακανθα] -θαι BS*† || 7 εστιν] > B, in O sub ÷ || 8 οικησητε(uel -ται) SL

10 καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς. [10]οὗ γὰρ ἐργῶνται δέκα
Ζεύγη βοῶν, ποιήσει κεράμιον ἕν, καὶ ὁ σπείρων ἀρτάβας ἓξ ποιήσει
11 μέτρα τρία. — [11]οὐαὶ οἱ ἐγειρόμενοι τὸ πρωὶ καὶ τὸ σικερα διώ-
12 κοντες, οἱ μένοντες τὸ ὀψέ· ὁ γὰρ οἶνος αὐτοὺς συγκαύσει. [12]μετὰ
γὰρ κιθάρας καὶ ψαλτηρίου καὶ τυμπάνων καὶ αὐλῶν τὸν οἶνον
πίνουσιν, τὰ δὲ ἔργα κυρίου οὐκ ἐμβλέπουσιν καὶ τὰ ἔργα τῶν
13 χειρῶν αὐτοῦ οὐ κατανοοῦσιν. [13]τοίνυν αἰχμάλωτος ὁ λαός μου
ἐγενήθη διὰ τὸ μὴ εἰδέναι αὐτοὺς τὸν κύριον, καὶ πλῆθος ἐγενήθη
14 νεκρῶν διὰ λιμὸν καὶ δίψαν ὕδατος. [14]καὶ ἐπλάτυνεν ὁ ᾅδης τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ καὶ διήνοιξεν τὸ στόμα αὐτοῦ τοῦ μὴ διαλιπεῖν, καὶ
καταβήσονται οἱ ἔνδοξοι καὶ οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ λοι-
15 μοὶ αὐτῆς. [15]καὶ ταπεινωθήσεται ἄνθρωπος, καὶ ἀτιμασθήσεται ἀνήρ,
16 καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ μετέωροι ταπεινωθήσονται· [16]καὶ ὑψωθήσεται
κύριος σαβαωθ ἐν κρίματι, καὶ ὁ θεὸς ὁ ἅγιος δοξασθήσεται ἐν δι-
17 καιοσύνῃ. [17]καὶ βοσκηθήσονται οἱ διηρπασμένοι ὡς ταῦροι, καὶ τὰς
18 ἐρήμους τῶν ἀπηλειμμένων ἄρνες φάγονται. — [18]οὐαὶ οἱ ἐπισπώ-
μενοι τὰς ἁμαρτίας ὡς σχοινίῳ μακρῷ καὶ ὡς ζυγοῦ ἱμάντι δαμά-
19 λεως τὰς ἀνομίας, [19]οἱ λέγοντες Τὸ τάχος ἐγγισάτω ἃ ποιήσει,
ἵνα ἴδωμεν, καὶ ἐλθάτω ἡ βουλὴ τοῦ ἁγίου Ισραηλ, ἵνα γνῶμεν. —
20 [20]οὐαὶ οἱ λέγοντες τὸ πονηρὸν καλὸν καὶ τὸ καλὸν πονηρόν, οἱ
τιθέντες τὸ σκότος φῶς καὶ τὸ φῶς σκότος, οἱ τιθέντες τὸ πικρὸν
21 γλυκὺ καὶ τὸ γλυκὺ πικρόν. — [21]οὐαὶ οἱ συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς καὶ
22 ἐνώπιον ἑαυτῶν ἐπιστήμονες. — [22]οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες ὑμῶν οἱ τὸν
23 οἶνον πίνοντες καὶ οἱ δυνάσται οἱ κεραννύντες τὸ σικερα, [23]οἱ
δικαιοῦντες τὸν ἀσεβῆ ἕνεκεν δώρων καὶ τὸ δίκαιον τοῦ δικαίου
24 αἴροντες. [24]διὰ τοῦτο ὃν τρόπον καυθήσεται καλάμη ὑπὸ ἄνθρακος
πυρὸς καὶ συγκαυθήσεται ὑπὸ φλογὸς ἀνειμένης, ἡ ῥίζα αὐτῶν
ὡς χνοῦς ἔσται, καὶ τὸ ἄνθος αὐτῶν ὡς κονιορτὸς ἀναβήσεται·
οὐ γὰρ ἠθέλησαν τὸν νόμον κυρίου σαβαωθ, ἀλλὰ τὸ λόγιον τοῦ
25 ἁγίου Ισραηλ παρώξυναν. [25]καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος σαβαωθ ἐπὶ
τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπέβαλεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτοὺς καὶ ἐπά-
ταξεν αὐτούς, καὶ παρωξύνθη τὰ ὄρη, καὶ ἐγενήθη τὰ θνησιμαῖα
αὐτῶν ὡς κοπρία ἐν μέσῳ ὁδοῦ. καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπ-
26 εστράφη ὁ θυμός, ἀλλ᾽ ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή. [26]τοιγαροῦν ἀρεῖ σύσση-

9 εν αυταις > AQS^c pau. || **12** τυμπανων] + και χορων S† | κυριου] pr. του QS^c, του θεου S*L | εμβλεψουσιν et κατανοησουσιν S*† || **13** διψαν] -ψος B || **14** fin.] + και ο αγαλλιωμενος εν αυτη *LC* (in *O* sub ※) || **19** ειδωμεν B | ελθα(uel ε)τω] ελθοι A† | ισραηλ > A† || **20** σκοτος φως et φως σκοτος] tr. S*L* || **21** εαυτων] ε > B || **22** τον οινον / πιν.] tr. B*C* | κεραννοντες B*S*†: cf. Thack. p. 246 || **24** αγιου > A† || **25** εθυμωθη οργη] ωργισθη θυμω S† | επι] εις A† | αυτου 2^0 > B† | και ult. > AQ | ο θυμος (cf. 9 11. 16. 20 10 4)] + αυτου B*LC* | αλλ] αλλα B† | η χειρ] + αυτου *L* (in *O* sub ※)

μον ἐν τοῖς ἔθνεσιν τοῖς μακρὰν καὶ συριεῖ αὐτοῖς ἀπ᾽ ἄκρου τῆς
γῆς, καὶ ἰδοὺ ταχὺ κούφως ἔρχονται· 27οὐ πεινάσουσιν οὐδὲ κοπιά- 27
σουσιν οὐδὲ νυστάξουσιν οὐδὲ κοιμηθήσονται οὐδὲ λύσουσιν τὰς
ζώνας αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτῶν, οὐδὲ μὴ ῥαγῶσιν οἱ ἱμάντες
τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν· 28ὧν τὰ βέλη ὀξεῖά ἐστιν καὶ τὰ τόξα 28
αὐτῶν ἐντεταμένα, οἱ πόδες τῶν ἵππων αὐτῶν ὡς στερεὰ πέτρα
ἐλογίσθησαν, οἱ τροχοὶ τῶν ἁρμάτων αὐτῶν ὡς καταιγίς· 29ὁρμῶσιν 29
ὡς λέοντες καὶ παρέστηκαν ὡς σκύμνος λέοντος· καὶ ἐπιλήμψεται
καὶ βοήσει ὡς θηρίον καὶ ἐκβαλεῖ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ῥυόμενος αὐτούς.
30καὶ βοήσει δι᾽ αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς φωνὴ θαλάσσης 30
κυμαινούσης· καὶ ἐμβλέψονται εἰς τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ σκότος σκλη-
ρὸν ἐν τῇ ἀπορίᾳ αὐτῶν.
1Καὶ ἐγένετο τοῦ ἐνιαυτοῦ, οὗ ἀπέθανεν Οζιας ὁ βασιλεύς, εἶδον 6
τὸν κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου, καὶ πλήρης
ὁ οἶκος τῆς δόξης αὐτοῦ. 2καὶ σεραφιν εἱστήκεισαν κύκλῳ αὐτοῦ, 2
ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνὶ καὶ ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνί, καὶ ταῖς μὲν δυσὶν
κατεκάλυπτον τὸ πρόσωπον καὶ ταῖς δυσὶν κατεκάλυπτον τοὺς πό-
δας καὶ ταῖς δυσὶν ἐπέταντο. 3καὶ ἐκέκραγον ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον 3
καὶ ἔλεγον Ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος σαβαωθ, πλήρης πᾶσα ἡ γῆ
τῆς δόξης αὐτοῦ. 4καὶ ἐπήρθη τὸ ὑπέρθυρον ἀπὸ τῆς φωνῆς, ἧς 4
ἐκέκραγον, καὶ ὁ οἶκος ἐπλήσθη καπνοῦ. 5καὶ εἶπα Ὦ τάλας ἐγώ, 5
ὅτι κατανένυγμαι, ὅτι ἄνθρωπος ὢν καὶ ἀκάθαρτα χείλη ἔχων ἐν
μέσῳ λαοῦ ἀκάθαρτα χείλη ἔχοντος ἐγὼ οἰκῶ καὶ τὸν βασιλέα
κύριον σαβαωθ εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου. 6καὶ ἀπεστάλη πρός με 6
ἓν τῶν σεραφιν, καὶ ἐν τῇ χειρὶ εἶχεν ἄνθρακα, ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν
ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, 7καὶ ἥψατο τοῦ στόματός μου καὶ εἶπεν 7
Ἰδοὺ ἥψατο τοῦτο τῶν χειλέων σου καὶ ἀφελεῖ τὰς ἀνομίας σου
καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ. 8καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς κυρίου 8
λέγοντος Τίνα ἀποστείλω, καὶ τίς πορεύσεται πρὸς τὸν λαὸν τοῦ-
τον; καὶ εἶπα Ἰδού εἰμι ἐγώ· ἀπόστειλόν με. 9καὶ εἶπεν Πορεύθητι 9

26 αυτους B*L*p*C* || **27** πειναϲ. ουδε > A† | ουδε λυσουσιν] ουδ ου μη λ. A† (cf. **8** 12), ουδε μη λ. QS^c, sed indicatiuum λυσουσιν retinent AQS^c (cf. seq. ουδε μη ραγωσιν) || **29** ορμωσιν] οργιωσιν B*L* | ως 1^0 2^0] ωσει S† | και 1^0 > B† | παρεστηκαν BS*Q (cf. Thack. § 17, 3)] -στηκασιν AS^c*L*, -στησαν *C* 393† | σκυμνοι B*LC* | βοησει BS*LC*] -σεται AQ: cf. 30 **34** 14 **42** 11 et Thack. p. 232 | αυτους BS*LC*] > AQ, in *O* sub ÷ || **30** βοησεται AQ*L*: cf. 29 | εν 1^0 > B*LC* | εις την γην] pr. εις τον ουρανον ανω και S*L*; + κατω *L*: sim. S^s (quid S* post γην addiderit, non liquet); εις τον ουρανον ανω και κατω (sic) *C*†

6 2 σεραφ(ε)ιν SA†] -ιμ rel.: cf. 6 | και ταις 2^0] ταις δε B*LC* || **3** εκεκραγεν B || **4** επλησθη] pr. εν B*LC* || **5** ειπα] -πον B*LC* || **6** σεραφ(ε)ιν B*S^c†] σαραφειν S*†, σαραφειμ Q†, σεραφ(ε)ιμ rel.: cf. 2 | χειρι] + αυτου *L* (in *O* sub ※) | ανθρακα] + πυρος A || **8** τινα] pr. τον *L*: ex α′ | ειμι εγω] tr. S*C* || **9** πορευου S†

καὶ εἰπὸν τῷ λαῷ τούτῳ Ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε καὶ
10 βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε· [10]ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ
λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν αὐτῶν βαρέως ἤκουσαν καὶ τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ
τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν
11 καὶ ἰάσομαι αὐτούς. [11]καὶ εἶπα Ἕως πότε, κύριε; καὶ εἶπεν Ἕως
ἂν ἐρημωθῶσιν πόλεις παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι καὶ οἶκοι παρὰ
12 τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπους καὶ ἡ γῆ καταλειφθήσεται ἔρημος. [12]καὶ με-
τὰ ταῦτα μακρυνεῖ ὁ θεὸς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ οἱ καταλειφθέν-
13 τες πληθυνθήσονται ἐπὶ τῆς γῆς· [13]καὶ ἔτι ἐπ᾽ αὐτῆς ἔστιν τὸ ἐπι-
δέκατον, καὶ πάλιν ἔσται εἰς προνομὴν ὡς τερέβινθος καὶ ὡς βάλα-
νος ὅταν ἐκπέσῃ ἀπὸ τῆς θήκης αὐτῆς.
7 [1]Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Αχαζ τοῦ Ιωαθαμ τοῦ υἱοῦ Οζιου
βασιλέως Ιουδα ἀνέβη Ραασσων βασιλεὺς Αραμ καὶ Φακεε υἱὸς
Ρομελιου βασιλεὺς Ισραηλ ἐπὶ Ιερουσαλημ πολεμῆσαι αὐτὴν καὶ
2 οὐκ ἠδυνήθησαν πολιορκῆσαι αὐτήν. [2]καὶ ἀνηγγέλη εἰς τὸν οἶκον
Δαυιδ λέγοντες Συνεφώνησεν Αραμ πρὸς τὸν Εφραιμ· καὶ ἐξέστη
ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὃν τρόπον ὅταν ἐν
3 δρυμῷ ξύλον ὑπὸ πνεύματος σαλευθῇ. [3]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Η-
σαιαν Ἔξελθε εἰς συνάντησιν Αχαζ σὺ καὶ ὁ καταλειφθεὶς Ιασουβ
ὁ υἱός σου πρὸς τὴν κολυμβήθραν τῆς ἄνω ὁδοῦ τοῦ ἀγροῦ τοῦ
4 γναφέως [4]καὶ ἐρεῖς αὐτῷ Φύλαξαι τοῦ ἡσυχάσαι καὶ μὴ φοβοῦ,
μηδὲ ἡ ψυχή σου ἀσθενείτω ἀπὸ τῶν δύο ξύλων τῶν δαλῶν τῶν
καπνιζομένων τούτων· ὅταν γὰρ ὀργὴ τοῦ θυμοῦ μου γένηται,
5 πάλιν ἰάσομαι. [5]καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Αραμ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ρομελιου,
6 ὅτι ἐβουλεύσαντο βουλὴν πονηρὰν περὶ σοῦ λέγοντες [6]Ἀναβησό-
μεθα εἰς τὴν Ιουδαίαν καὶ συλλαλήσαντες αὐτοῖς ἀποστρέψομεν
7 αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς καὶ βασιλεύσομεν αὐτῆς τὸν υἱὸν Ταβεηλ, [7]τάδε
λέγει κύριος σαβαωθ Οὐ μὴ ἐμμείνῃ ἡ βουλὴ αὕτη οὐδὲ ἔσται·
8 [8]ἀλλ᾽ ἡ κεφαλὴ Αραμ Δαμασκός, ἀλλ᾽ ἔτι ἑξήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν
9 ἐκλείψει ἡ βασιλεία Εφραιμ ἀπὸ λαοῦ, [9]καὶ ἡ κεφαλὴ Εφραιμ Σο-

9 ακουσητε(uel -ται) A*L*p*C* | ειδητε SV† || 10 αυτων 1⁰ > S*, 2⁰ > B 393† | επιστρεψουσιν S | ιασωμαι V || 13 εκπεση] εκσπασθη A† | απο] εκ B*LC* | **fin.] + σπερμα αγιον το στηλωμα αυτης *LC* (in *O* sub ※)**

7 1 ραασσων (cf. 8 6 et Regn. IV 15 37 16 5. 6. 9)] σ 2⁰ > *C*p, ρασειν uel sim. B*L*: cf. 8 | ρομελιου] -λια BS*† || 2 λεγοντες AQ] -γων BSV†, -γοντων *LC* | ον τροπον / οταν Q mu.] tr. A†, οταν > BS*LC* || 3 ιασσουβ S† | υιος] αδελφος A† | του paenult. > BS† || 5 περι(*L* κατα) σου λεγοντες] > B†, περι σου ante βουλην tr. S†; pr. εφραιμ και ο υιος του(>*C*) ρο(uel ω)μελιου *LC* (in *O* sub ※) || 6 ιουδ.] ιδουμαιαν A†: cf. 36 1 44 26 Regn. I 17 1; + και κακωσομεν αυτην *L* | αυτης] -τοις A || 7 εμμεινη] εμ > B*LC* | η βουλη / αυτη] tr. S† || 8 δαμασκος S* 393†] + και η κεφαλη δαμασκου ρασ(ε)ιμ(uel -ιν uel sim.) rel. (in *O* sub ※): ad ρασειμ(uel -ιν) cf. 1

μορων, καὶ ἡ κεφαλὴ Σομορων υἱὸς τοῦ Ρομελιου · καὶ ἐὰν μὴ
πιστεύσητε, οὐδὲ μὴ συνῆτε.
10 Καὶ προσέθετο κύριος λαλῆσαι τῷ Αχαζ λέγων 11 Αἴτησαι σε- 10 11
αυτῷ σημεῖον παρὰ κυρίου θεοῦ σου εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος. 12 καὶ 12
εἶπεν Αχαζ Οὐ μὴ αἰτήσω οὐδ᾽ οὐ μὴ πειράσω κύριον. 13 καὶ εἶπεν 13
Ἀκούσατε δή, οἶκος Δαυιδ · μὴ μικρὸν ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀν-
θρώποις; καὶ πῶς κυρίῳ παρέχετε ἀγῶνα; 14 διὰ τοῦτο δώσει κύ- 14
ριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον · ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέ-
ξεται υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Εμμανουηλ · 15 βούτυρον 15
καὶ μέλι φάγεται · πρὶν ἢ γνῶναι αὐτὸν ἢ προελέσθαι πονηρὰ ἐκ-
λέξεται τὸ ἀγαθόν · 16 διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον ἀγαθὸν ἢ 16
κακὸν ἀπειθεῖ πονηρίᾳ τοῦ ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν, καὶ καταλειφθή-
σεται ἡ γῆ, ἣν σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου τῶν δύο βασιλέων. 17 ἀλλὰ 17
ἐπάξει ὁ θεὸς ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ
πατρός σου ἡμέρας, αἳ οὔπω ἥκασιν ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἀφεῖλεν Εφραιμ
ἀπὸ Ιουδα, τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων. 18 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ 18
ἐκείνῃ συριεῖ κύριος μυίαις, ὃ κυριεύει μέρους ποταμοῦ Αἰγύπτου,
καὶ τῇ μελίσσῃ, ἥ ἐστιν ἐν χώρᾳ Ἀσσυρίων, 19 καὶ ἐλεύσονται πάν- 19
τες καὶ ἀναπαύσονται ἐν ταῖς φάραγξι τῆς χώρας καὶ ἐν ταῖς τρώ-
γλαις τῶν πετρῶν καὶ εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς πᾶσαν ῥαγάδα καὶ
ἐν παντὶ ξύλῳ. 20 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυρήσει κύριος τῷ ξυρῷ τῷ 20
μεγάλῳ καὶ μεμεθυσμένῳ, ὅ ἐστιν πέραν τοῦ ποταμοῦ βασιλέως
Ἀσσυρίων, τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς τρίχας τῶν ποδῶν καὶ τὸν πώ-
γωνα ἀφελεῖ. 21 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θρέψει ἄνθρωπος 21
δάμαλιν βοῶν καὶ δύο πρόβατα, 22 καὶ ἔσται ἀπὸ τοῦ πλεῖστον 22
ποιεῖν γάλα βούτυρον καὶ μέλι φάγεται πᾶς ὁ καταλειφθεὶς ἐπὶ
τῆς γῆς. 23 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πᾶς τόπος, οὗ ἐὰν ὦσιν 23
χίλιαι ἄμπελοι χιλίων σίκλων, εἰς χέρσον ἔσονται καὶ εἰς ἄκανθαν·
24 μετὰ βέλους καὶ τοξεύματος εἰσελεύσονται ἐκεῖ, ὅτι χέρσος καὶ 24
ἄκανθα ἔσται πᾶσα ἡ γῆ. 25 καὶ πᾶν ὄρος ἀροτριώμενον ἀροτρια- 25

9 υιος] pr. ο S*L* || 10 αχααζ A† || 11 θεου] pr. του S*L* || 12 ουδ ου μη] ουδε μη B*L* || 14 αυτος] -τοις A† | εξει] λη(μ)ψεται B*LC* | καλεσεις B A*C* (cf. Matth. 1 21 Luc. 1 31)] -σει S, -σετε Q*L*, -σουσι(ν) compl. || 15 η 2⁰ > A† | εκλεξεται AQSc*L*] -ξασθαι BS**C* || 16 απειθει — αγαθον 2⁰ > S*† | του > B*C* | των δυο βασ.] αυτων A† || 17 σου 2⁰ > S*† || 18 ο] αι *LC* | κυριευει SAQ] -ευσει B, -ευσουσι(ν) *L*, -ευ(σ)ουσι(ν) *C* | μερους AQSc*L*] υ > BS**C* || 19 ελευσ.] pr. εξ S* | και αναπαυσ.] > B(†), ante παντες tr. *LC* | χωρας] + σου S† | εις ult.] επι A† | και εν παντι ξυλω > B† || 20 τω 1⁰] pr. εν B*C* = 𝔐 | μεγαλω και SA] μεγ. τω Q†; > B*LC* = 𝔐 | μεμεθυσμενω SAQ*LC* (שׁ pro שׂ)] μεμισθωμενω B† = 𝔐 | ο εστιν AQSc] > BS**LC* = 𝔐 || 22 βουτυρον] pr. φαγεται βουτυρον οτι *LC* (in *O* sub ※) || 23 πας] pr. εσται *LC* (in *O* sub ※) | εις ult. > A† | ακανθας S*†, -θα (sic) *C* || 24 ακανθε(i. e. -θαι) S*†

θήσεται, καὶ οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐκεῖ φόβος· ἔσται γὰρ ἀπὸ τῆς χέρσου
καὶ ἀκάνθης εἰς βόσκημα προβάτου καὶ εἰς καταπάτημα βοός.
8 1 Καὶ εἶπεν κύριος πρός με Λαβὲ σεαυτῷ τόμον καινοῦ μεγάλου
καὶ γράψον εἰς αὐτὸν γραφίδι ἀνθρώπου Τοῦ ὀξέως προνομὴν ποι-
2 ῆσαι σκύλων· πάρεστιν γάρ. 2 καὶ μάρτυράς μοι ποίησον πιστοὺς
3 ἀνθρώπους, τὸν Ουριαν καὶ τὸν Ζαχαριαν υἱὸν Βαραχιου. 3 καὶ προσ-
ῆλθον πρὸς τὴν προφῆτιν, καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν καὶ ἔτεκεν υἱόν.
καὶ εἶπεν κύριός μοι Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ταχέως σκύλευσον,
4 ὀξέως προνόμευσον· 4 διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον καλεῖν πα-
τέρα ἢ μητέρα, λήμψεται δύναμιν Δαμασκοῦ καὶ τὰ σκῦλα Σαμα-
ρείας ἔναντι βασιλέως Ἀσσυρίων.
5 6 5 Καὶ προσέθετο κύριος λαλῆσαί μοι ἔτι 6 Διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι
τὸν λαὸν τοῦτον τὸ ὕδωρ τοῦ Σιλωαμ τὸ πορευόμενον ἡσυχῇ, ἀλλὰ
βούλεσθαι ἔχειν τὸν Ραασσων καὶ τὸν υἱὸν Ρομελιου βασιλέα ἐφ᾽
7 ὑμῶν, 7 διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἀνάγει κύριος ἐφ᾽ ὑμᾶς τὸ ὕδωρ τοῦ ποτα-
μοῦ τὸ ἰσχυρὸν καὶ τὸ πολύ, τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων καὶ τὴν
δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἀναβήσεται ἐπὶ πᾶσαν φάραγγα ὑμῶν καὶ περι-
8 πατήσει ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑμῶν 8 καὶ ἀφελεῖ ἀπὸ τῆς Ιουδαίας ἄνθρω-
πον ὃς δυνήσεται κεφαλὴν ἆραι ἢ δυνατὸν συντελέσασθαί τι, καὶ
ἔσται ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὥστε πληρῶσαι τὸ πλάτος τῆς χώρας
9 σου· μεθ᾽ ἡμῶν ὁ θεός. 9 γνῶτε ἔθνη καὶ ἡττᾶσθε, ἐπακούσατε ἕως
ἐσχάτου τῆς γῆς, ἰσχυκότες ἡττᾶσθε· ἐὰν γὰρ πάλιν ἰσχύσητε,
10 πάλιν ἡττηθήσεσθε. 10 καὶ ἣν ἂν βουλεύσησθε βουλήν, διασκεδάσει
κύριος, καὶ λόγον ὃν ἐὰν λαλήσητε, οὐ μὴ ἐμμείνῃ ὑμῖν, ὅτι μεθ᾽
ἡμῶν κύριος ὁ θεός.
11 11 Οὕτως λέγει κύριος Τῇ ἰσχυρᾷ χειρὶ ἀπειθοῦσιν τῇ πορείᾳ τῆς
12 ὁδοῦ τοῦ λαοῦ τούτου λέγοντες 12 Μήποτε εἴπητε σκληρόν· πᾶν
γάρ, ὃ ἐὰν εἴπῃ ὁ λαὸς οὗτος, σκληρόν ἐστιν· τὸν δὲ φόβον αὐτοῦ
13 οὐ μὴ φοβηθῆτε οὐδὲ μὴ ταραχθῆτε· 13 κύριον αὐτὸν ἁγιάσατε,
14 καὶ αὐτὸς ἔσται σου φόβος. 14 καὶ ἐὰν ἐπ᾽ αὐτῷ πεποιθὼς ἦς, ἔσται
σοι εἰς ἁγίασμα, καὶ οὐχ ὡς λίθου προσκόμματι συναντήσεσθε

25 και 2⁰ AQ] > BS*LC* | εις ult. AQSc] > BS**LC*

8 1 καινου μεγαλου] pr. χαρτου A, καινον μεγαν *LC* | εις αυτον] εκει S*† || 2 ουριαν] + τον ιερεα *LC* (in *O* sub ※) | τον ult. > B*LC*: cf. 6 || 3 προσηλθον B*LC*] -θεν SAQ || 5] + λεγων *C* (in *O* sub ※) || 6 τον 2⁰ > B | ραασσων] ρασσων B†, ρασειν *L*, ραασ(σ)ιν *C*: cf. 7 1 || 7 αναγει κυριος] tr. B*C* = 𝔐 | την δοξαν] τ. δυναμιν S†, pr. πασαν *L* || 8 η 1⁰] ει ASc | συντελεσαι A† | ωστε πληρ. > A† | τα πλατη A || 9 επακουσετε(uel -ται) AQ | εως] + επ B*† | παλιν 1⁰⌒2⁰ S*† || 10 λογον] pr. τον A† | εαν > B† | υμιν BA*C*p] > SQ, pr. εν *LC*p | κυριος ult. > B*LC* || 11 κυριος] + ο θεος A† | τη 2⁰] pr. και *L* || 12 μηποτε] μη S*L* | ειπητε] -πωσιν B*C* | εαν] αν B | ουδε μη] ουδ ου μη A: cf. 11 9 7 12 5 6 30 20 etc. || 13 κυριον] pr. τον *LC* (in *O* sub ※), + των δυναμεων *C* (in *O* sub ※) | φοβος] βοηθος S† || 14 και εαν] καν B*C* (*C*p† και) | σοι εις] σου εις (sic) S*Q†

αὐτῷ οὐδὲ ὡς πέτρας πτώματι· ὁ δὲ οἶκος Ιακωβ ἐν παγίδι, καὶ
ἐν κοιλάσματι ἐγκαθήμενοι ἐν Ιερουσαλημ. [15]διὰ τοῦτο ἀδυνατή- 15
σουσιν ἐν αὐτοῖς πολλοὶ καὶ πεσοῦνται καὶ συντριβήσονται, καὶ
ἐγγιοῦσιν καὶ ἁλώσονται ἄνθρωποι ἐν ἀσφαλείᾳ ὄντες.
[16]Τότε φανεροὶ ἔσονται οἱ σφραγιζόμενοι τὸν νόμον τοῦ μὴ 16
μαθεῖν. [17]καὶ ἐρεῖ Μενῶ τὸν θεὸν τὸν ἀποστρέψαντα τὸ πρόσωπον 17
αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου Ιακωβ καὶ πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ. [18]ἰδοὺ 18
ἐγὼ καὶ τὰ παιδία, ἅ μοι ἔδωκεν ὁ θεός, καὶ ἔσται εἰς σημεῖα καὶ
τέρατα ἐν τῷ οἴκῳ Ισραηλ παρὰ κυρίου σαβαωθ, ὃς κατοικεῖ ἐν
τῷ ὄρει Σιων. [19]καὶ ἐὰν εἴπωσιν πρὸς ὑμᾶς Ζητήσατε τοὺς ἀπὸ 19
τῆς γῆς φωνοῦντας καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους, τοὺς κενολογοῦντας
οἳ ἐκ τῆς κοιλίας φωνοῦσιν, οὐκ ἔθνος πρὸς θεὸν αὐτοῦ; τί ἐκ-
ζητοῦσιν περὶ τῶν ζώντων τοὺς νεκρούς; [20]νόμον γὰρ εἰς βοή- 20
θειαν ἔδωκεν, ἵνα εἴπωσιν οὐχ ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, περὶ οὗ οὐκ
ἔστιν δῶρα δοῦναι περὶ αὐτοῦ. [21]καὶ ἥξει ἐφ' ὑμᾶς σκληρὰ λιμός, 21
καὶ ἔσται ὡς ἂν πεινάσητε, λυπηθήσεσθε καὶ κακῶς ἐρεῖτε τὸν
ἄρχοντα καὶ τὰ παταχρα, καὶ ἀναβλέψονται εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω
[22]καὶ εἰς τὴν γῆν κάτω ἐμβλέψονται, καὶ ἰδοὺ θλῖψις καὶ στενοχωρία 22
καὶ σκότος, ἀπορία στενὴ καὶ σκότος ὥστε μὴ βλέπειν, [23]καὶ οὐκ 23
ἀπορηθήσεται ὁ ἐν στενοχωρίᾳ ὢν ἕως καιροῦ.
Τοῦτο πρῶτον ποίει, ταχὺ ποίει, χώρα Ζαβουλων, ἡ γῆ Νεφθαλιμ
ὁδὸν θαλάσσης καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τὴν παραλίαν κατοικοῦντες καὶ
πέραν τοῦ Ιορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, τὰ μέρη τῆς Ιουδαίας.
[1]ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος ἐν σκότει, ἴδετε φῶς μέγα· οἱ κατοικοῦντες 9
ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς λάμψει ἐφ' ὑμᾶς. [2]τὸ πλεῖστον 2
τοῦ λαοῦ, ὃ κατήγαγες ἐν εὐφροσύνῃ σου, καὶ εὐφρανθήσονται
ἐνώπιόν σου ὡς οἱ εὐφραινόμενοι ἐν ἀμήτῳ καὶ ὃν τρόπον οἱ
διαιρούμενοι σκῦλα. [3]διότι ἀφῄρηται ὁ ζυγὸς ὁ ἐπ' αὐτῶν κείμενος 3
καὶ ἡ ῥάβδος ἡ ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτῶν· τὴν γὰρ ῥάβδον τῶν
ἀπαιτούντων διεσκέδασεν κύριος ὡς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπὶ Μαδιαμ.
[4]ὅτι πᾶσαν στολὴν ἐπισυνηγμένην δόλῳ καὶ ἱμάτιον μετὰ καταλ- 4

14 αυτω 2⁰ > B*LC* | οι δε οικοι B*LC* || 15 οντες AQSᶜ*C*] > BS**L* || 16 εσφραγισμενοι SQ | μη > A pau. || 18 εις > B*LC* | οικω BS*LC*] > AQ || 19 απο της γης φων. et εγγαστριμ.] tr. B*LC* | εκ] απο A† | αυτου] + εκζητησουσιν B*C* | τι] οτι *L* || 21 παταχρα unus cod. (= aram. פַּתְכְּרָא)] πατρια rel. cf. 37 38 || 22 θλιψις — σκοτος 1⁰ / απορια — σκοτος 2⁰ AQ] tr. B*LC* nec non S, qui και σκοτος post στενη omittit || 23 στενοχ.] pr. τη Sᶜ*L* | ων > A† | ποιει 1⁰ uel sim. pau.] πιε rel. | οδον θαλασσης AQSᶜ] > BS**LC* | παραλιον SA† | κατοικουντες AQSᶜ] > BS**LC* | τα μερη της ιουδαιας > B*LC*, sed *L* τα μερη της γαλιλαιας pro γαλιλαια

9 1 πορευομ.] καθημενος A | ιδετε] ειδεν Sᶜ*LC* | και σκια AQSᶜ*C*] σκια BS*†, σκιας *L* || 2 ον τροπον] + ευφραινονται SA† || 3 αφηρηται] αφαιρεθησεται AQ | απαιτ.] απειθουντων Sᶜ*L* | κυριος > B*LC*

λαγῆς ἀποτείσουσιν καὶ θελήσουσιν εἰ ἐγενήθησαν πυρίκαυστοι.
5 [5]ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν, οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη
ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μεγάλης βουλῆς
ἄγγελος · ἐγὼ γὰρ ἄξω εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, εἰρήνην καὶ
6 ὑγίειαν αὐτῷ. [6]μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ
ἔστιν ὅριον ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυιδ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ κατορ-
θῶσαι αὐτὴν καὶ ἀντιλαβέσθαι αὐτῆς ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίματι
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον · ὁ ζῆλος κυρίου σαβαωθ
ποιήσει ταῦτα.
7 [7]Θάνατον ἀπέστειλεν κύριος ἐπὶ Ιακωβ, καὶ ἦλθεν ἐπὶ Ισραηλ,
8 [8]καὶ γνώσονται πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Εφραιμ καὶ οἱ ἐγκαθήμενοι ἐν Σαμα-
9 ρείᾳ ἐφ' ὕβρει καὶ ὑψηλῇ καρδίᾳ λέγοντες [9]Πλίνθοι πεπτώκασιν,
ἀλλὰ δεῦτε λαξεύσωμεν λίθους καὶ ἐκκόψωμεν συκαμίνους καὶ κέ-
10 δρους καὶ οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πύργον. [10]καὶ ῥάξει ὁ θεὸς τοὺς
ἐπανιστανομένους ἐπ' ὄρος Σιων ἐπ' αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐχθροὺς
11 αὐτῶν διασκεδάσει, [11]Συρίαν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν καὶ τοὺς Ἕλλη-
νας ἀφ' ἡλίου δυσμῶν τοὺς κατεσθίοντας τὸν Ισραηλ ὅλῳ τῷ
στόματι. ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμός, ἀλλ' ἔτι ἡ
12 χεὶρ ὑψηλή. — [12]καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἀπεστράφη, ἕως ἐπλήγη, καὶ τὸν
13 κύριον οὐκ ἐξεζήτησαν. [13]καὶ ἀφεῖλεν κύριος ἀπὸ Ισραηλ κεφαλὴν
14 καὶ οὐράν, μέγαν καὶ μικρὸν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, [14]πρεσβύτην καὶ τοὺς
τὰ πρόσωπα θαυμάζοντας (αὕτη ἡ ἀρχή) καὶ προφήτην διδάσκοντα
15 ἄνομα (οὗτος ἡ οὐρά). [15]καὶ ἔσονται οἱ μακαρίζοντες τὸν λαὸν
16 τοῦτον πλανῶντες καὶ πλανῶσιν ὅπως καταπίωσιν αὐτούς. [16]διὰ
τοῦτο ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐτῶν οὐκ εὐφρανθήσεται ὁ θεὸς καὶ
τοὺς ὀρφανοὺς αὐτῶν καὶ τὰς χήρας αὐτῶν οὐκ ἐλεήσει, ὅτι πάν-
τες ἄνομοι καὶ πονηροί, καὶ πᾶν στόμα λαλεῖ ἄδικα. ἐπὶ πᾶσιν
17 τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμός, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή. — [17]καὶ
καυθήσεται ὡς πῦρ ἡ ἀνομία καὶ ὡς ἄγρωστις ξηρὰ βρωθήσεται
ὑπὸ πυρός · καὶ καυθήσεται ἐν τοῖς δάσεσι τοῦ δρυμοῦ, καὶ συγ-

4 εγενηθησαν] -νοντο B || 5 ημιν bis] 1^0 υμ. Q*C^p†, 2^0 υμ. S*A† | και 1^0 > B | καλειται] -λεσει A† | αγγελος] + θαυμαστος συμβουλος θεος(> A†) ισχυρος εξουσιαστης αρχων ειρηνης πατηρ του μελλοντος αιωνος AS^s*LC* (in *O* sub ※) | εγω γαρ αξω] αξω γαρ B*LC* | ειρηνην ult. AQS^c*L*] > BS**C* || 6 η > S*† | αυτης AQS^c*L*] > BS**C* | δικαιοσυνη ... κριματι] tr. B*LC* | εις τον αιωνα] εως του αιωνος S 393† | χρονον AQ (cf. 13 20 14 20 etc.)] > BS*LC*: cf. Bar. 3 13 || 7 θανατον] λογον S*: sic uerterunt σ' θ' || 8 εγκαθημ. AQS^c] εγ > BS**LC* | εφ] εν S 393† || 9 εκκοψ. SA] εκ > BQ*LC* | και 2^0⌒3^0 S*† || 10 επανιστανομ. S*A 393†] -σταμ. rel.; + επι ιερουσαλημ (sic) S*: cf. inf. | επ 1^0] επι B*C*, επι το *L* | ορους A | σιων] + και επι ιερουσαλημ *L*: cf. sup. | αυτους S*A] -τον BQS^c*LC* | αυτων SA] > BQ, αυτου *C* (in *O* sub ※), ιουδα *L* || 11 στομ.] + αυτων S† || 12 επεστραφη B*L* | κυριον] + των δυναμεων *LC* (in *O* sub ※) | εξεζητ. AQS^c] εξ > BS**LC* || 15 καταπινωσιν BS**LC*p || 16 αυτων 1^0 > A† | ο θεος] ο (> *C*) κυριος B*C*

καταφάγεται τὰ κύκλῳ τῶν βουνῶν πάντα. [18]διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου 18
συγκέκαυται ἡ γῆ ὅλη, καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς ὑπὸ πυρὸς κατακεκαυ-
μένος· ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐκ ἐλεήσει, [19]ἀλλὰ ἐκκλινεῖ 19
εἰς τὰ δεξιά, ὅτι πεινάσει, καὶ φάγεται ἐκ τῶν ἀριστερῶν, καὶ οὐ
μὴ ἐμπλησθῇ ἄνθρωπος ἔσθων τὰς σάρκας τοῦ βραχίονος αὐτοῦ.
[20]φάγεται γὰρ Μανασση τοῦ Εφραιμ καὶ Εφραιμ τοῦ Μανασση, 20
ὅτι ἅμα πολιορκήσουσιν τὸν Ιουδαν. ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἀπ-
εστράφη ὁ θυμός, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή. — [1]οὐαὶ τοῖς γράφουσιν 10
πονηρίαν· γράφοντες γὰρ πονηρίαν γράφουσιν [2]ἐκκλίνοντες κρίσιν 2
πτωχῶν, ἁρπάζοντες κρίμα πενήτων τοῦ λαοῦ μου ὥστε εἶναι αὐ-
τοῖς χήραν εἰς ἁρπαγὴν καὶ ὀρφανὸν εἰς προνομήν. [3]καὶ τί ποιή- 3
σουσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐπισκοπῆς; ἡ γὰρ θλῖψις ὑμῖν πόρρωθεν
ἥξει· καὶ πρὸς τίνα καταφεύξεσθε τοῦ βοηθηθῆναι; καὶ ποῦ κατα-
λείψετε τὴν δόξαν ὑμῶν [4]τοῦ μὴ ἐμπεσεῖν εἰς ἐπαγωγήν; ἐπὶ πᾶσι 4
τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμός, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή.
[5]Οὐαὶ Ἀσσυρίοις· ἡ ῥάβδος τοῦ θυμοῦ μου καὶ ὀργῆς ἐστιν ἐν 5
ταῖς χερσὶν αὐτῶν. [6]τὴν ὀργήν μου εἰς ἔθνος ἄνομον ἀποστελῶ 6
καὶ τῷ ἐμῷ λαῷ συντάξω ποιῆσαι σκῦλα καὶ προνομὴν καὶ κατα-
πατεῖν τὰς πόλεις καὶ θεῖναι αὐτὰς εἰς κονιορτόν. [7]αὐτὸς δὲ οὐχ 7
οὕτως ἐνεθυμήθη καὶ τῇ ψυχῇ οὐχ οὕτως λελόγισται, ἀλλὰ ἀπαλ-
λάξει ὁ νοῦς αὐτοῦ καὶ τοῦ ἔθνη ἐξολεθρεῦσαι οὐκ ὀλίγα. [8]καὶ 8
ἐὰν εἴπωσιν αὐτῷ Σὺ μόνος εἶ ἄρχων, [9]καὶ ἐρεῖ Οὐκ ἔλαβον τὴν 9
χώραν τὴν ἐπάνω Βαβυλῶνος καὶ Χαλαννη, οὗ ὁ πύργος ᾠκοδο-
μήθη; καὶ ἔλαβον Ἀραβίαν καὶ Δαμασκὸν καὶ Σαμάρειαν· [10]ὃν 10
τρόπον ταύτας ἔλαβον ἐν τῇ χειρί μου, καὶ πάσας τὰς ἀρχὰς λήμ-
ψομαι. ὀλολύξατε, τὰ γλυπτὰ ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἐν Σαμαρείᾳ· [11]ὃν 11
τρόπον γὰρ ἐποίησα Σαμαρείᾳ καὶ τοῖς χειροποιήτοις αὐτῆς, οὕτως
ποιήσω καὶ Ιερουσαλημ καὶ τοῖς εἰδώλοις αὐτῆς. — [12]καὶ ἔσται ὅταν 12
συντελέσῃ κύριος πάντα ποιῶν ἐν τῷ ὄρει Σιων καὶ ἐν Ιερουσαλημ,
ἐπάξει ἐπὶ τὸν νοῦν τὸν μέγαν, τὸν ἄρχοντα τῶν Ἀσσυρίων, καὶ
ἐπὶ τὸ ὕψος τῆς δόξης τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. [13]εἶπεν γάρ Τῇ ἰσχύι 13
ποιήσω καὶ τῇ σοφίᾳ τῆς συνέσεως, ἀφελῶ ὅρια ἐθνῶν καὶ τὴν

18 συγκεκαυται] συγκαυθησεται A† || 19 εσθιων Sc*LC* | αυτου] pr. του αδελφου A || 20 τουτοις πασιν] tr. SQ

10 2 αρπαζ. B*LC*] pr. και SAQ (in *O* sub ※) | κριμα BA*C*] -ματα SQ*L* || 3 εν AQSc*C*] > BS**L* | της > A† || 4 επαγωγην SA] απ- BQ*LC*; + και υποκατω ανηρημενων πεσουνται ASs*LC* (in *O* sub ※) | πασι(ν) τουτοις] tr. AQ | ο θυμος (cf. 5 25 9 11. 16. 20)] η οργη B*C* || 5 οργης] η οργη B(†) | εστιν > A† || 6 αποστελλω A†, αποστρεψω S*† | ποιησαι B*C*] pr. του SAQ*L* (in *O* sub ※) || 7 και του > S(†) | εθνη εξολεθρ.] tr. AQ || 10 εν τη χειρι μου SA] > BQ*LC* | αρχας B*C*] χωρας SAQ*L* || 11 αυτης bis] 1° -τοις A†, 2° -τοις V† | ιερουσ.] pr. εν SQ, pr. τη *C* || 12 παντα] παν S*† | και εν] > *C*, εν > BS† | επαξει] + κυριος SQ, επισκεψομαι (uel -ψεται) *L* | τον αρχ.] pr. επι B*LC* || 13 τη bis] 1° pr. εν B*C*, 2° pr. εν B†

14 ἰσχὺν αὐτῶν προνομεύσω καὶ σείσω πόλεις κατοικουμένας [14]καὶ
τὴν οἰκουμένην ὅλην καταλήμψομαι τῇ χειρὶ ὡς νοσσιὰν καὶ ὡς
καταλελειμμένα ᾠὰ ἀρῶ, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς διαφεύξεταί με ἢ ἀντείπῃ
15 μοι. [15]μὴ δοξασθήσεται ἀξίνη ἄνευ τοῦ κόπτοντος ἐν αὐτῇ; ἢ ὑψω-
θήσεται πρίων ἄνευ τοῦ ἕλκοντος αὐτόν; ὡσαύτως ἐάν τις ἄρῃ
16 ῥάβδον ἢ ξύλον. [16]καὶ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ ἀποστελεῖ κύριος σαβαωθ
εἰς τὴν σὴν τιμὴν ἀτιμίαν, καὶ εἰς τὴν σὴν δόξαν πῦρ καιόμενον
17 καυθήσεται· [17]καὶ ἔσται τὸ φῶς τοῦ Ισραηλ εἰς πῦρ καὶ ἁγιάσει
αὐτὸν ἐν πυρὶ καιομένῳ καὶ φάγεται ὡσεὶ χόρτον τὴν ὕλην. τῇ
18 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [18]ἀποσβεσθήσεται τὰ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ καὶ οἱ δρυ-
μοί, καὶ καταφάγεται ἀπὸ ψυχῆς ἕως σαρκῶν· καὶ ἔσται ὁ φεύγων
19 ὡς ὁ φεύγων ἀπὸ φλογὸς καιομένης· [19]καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀπ᾽
αὐτῶν ἔσονται ἀριθμός, καὶ παιδίον γράψει αὐτούς.

20 [20]Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐκέτι προστεθήσεται τὸ κατα-
λειφθὲν Ισραηλ, καὶ οἱ σωθέντες τοῦ Ιακωβ οὐκέτι μὴ πεποιθότες
ὦσιν ἐπὶ τοὺς ἀδικήσαντας αὐτούς, ἀλλὰ ἔσονται πεποιθότες ἐπὶ
21 τὸν θεὸν τὸν ἅγιον τοῦ Ισραηλ τῇ ἀληθείᾳ, [21]καὶ ἔσται τὸ κατα-
22 λειφθὲν τοῦ Ιακωβ ἐπὶ θεὸν ἰσχύοντα. [22]καὶ ἐὰν γένηται ὁ λαὸς
Ισραηλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ κατάλειμμα αὐτῶν σωθή-
23 σεται· λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, [23]ὅτι
λόγον συντετμημένον ποιήσει ὁ θεὸς ἐν τῇ οἰκουμένῃ ὅλῃ.

24 [24]Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος σαβαωθ Μὴ φοβοῦ, ὁ λαός μου
οἱ κατοικοῦντες ἐν Σιων, ἀπὸ Ἀσσυρίων, ὅτι ἐν ῥάβδῳ πατάξει σε·
25 πληγὴν γὰρ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ τοῦ ἰδεῖν ὁδὸν Αἰγύπτου. [25]ἔτι γὰρ
μικρὸν καὶ παύσεται ἡ ὀργή, ὁ δὲ θυμός μου ἐπὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν·
26 [26]καὶ ἐπεγερεῖ ὁ θεὸς ἐπ᾽ αὐτοὺς κατὰ τὴν πληγὴν τὴν Μαδιαμ ἐν
τόπῳ θλίψεως, καὶ ὁ θυμὸς αὐτοῦ τῇ ὁδῷ τῇ κατὰ θάλασσαν εἰς
27 τὴν ὁδὸν τὴν κατ᾽ Αἴγυπτον. [27]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀφαι-
ρεθήσεται ὁ φόβος αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ καὶ ὁ ζυγὸς αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ
ὤμου σου, καὶ καταφθαρήσεται ὁ ζυγὸς ἀπὸ τῶν ὤμων ὑμῶν.
28 [28]ἥξει γὰρ εἰς τὴν πόλιν Αγγαι καὶ παρελεύσεται εἰς Μαγεδω καὶ

14 χειρι] + μου A*L* (in *O* sub ※) | με] μοι A† | fin.] + και ανοιγων στομα και στρουθιζων *LC* (in *O* sub ※) || 15 ωσαυτως εαν] ωσαν BV†, αυτως in *O* sub ÷ || 17 εις] ως A*L* | αυτον] ν > A† | χορτος S || 18 βουνοι ... δρυμοι] tr. A† || 20 ισραηλ 1⁰] pr. του Sc*L* || 21 εσται] αναστρεψει *L* || 22 αυτων > AQ: cf. Rom. 9 27 | γαρ > B† || 23 ο θεος] κυριος B: item *C*, sed ad κυριος addit *C* κυριος δυναμεων (in *O* sub ※); *C*† tr. ποιησει post δυναμεων || 24 σαβαωθ] pr. ο θεος S*, pr. κυριος Sc (in *O* sub ※) | εγω SQ*L*] > BA*C* || 26 επεγερει] επ > B*LC* | ο θεος / επ αυτους] tr. S(S*† om. επ)Q(†), επ αυτους κυριος ο θεος των δυναμεων *C* (των δυν. in *O* sub ※) | την 2⁰ SA] > BQ*LC* || 27 φοβος — σου 1⁰ et ζυγος 1⁰ — σου 2⁰] tr. B*LC* | ζυγος ult.] + αυτων S†, + αυτου *L* || 28 μαγεδω BQSc] μακεδω S*†, μαγεδδω A*L*, μαγγεδδω *C*†

ἐν Μαχμας θήσει τὰ σκεύη αὐτοῦ· [29]καὶ παρελεύσεται φάραγγα 29
καὶ ἥξει εἰς Αγγαι, φόβος λήμψεται Ραμα πόλιν Σαουλ· φεύξεται
[30]ἡ θυγάτηρ Γαλλιμ, ἐπακούσεται Λαισα, ἐπακούσεται Αναθωθ· 30
[31]ἐξέστη Μαδεβηνα καὶ οἱ κατοικοῦντες Γιββιρ· παρακαλεῖτε [32]σή- 31 32
μερον ἐν ὁδῷ τοῦ μεῖναι, τῇ χειρὶ παρακαλεῖτε, τὸ ὄρος, τὴν θυγα-
τέρα Σιων, καὶ οἱ βουνοὶ οἱ ἐν Ιερουσαλημ. [33]ἰδοὺ γὰρ ὁ δεσπότης 33
κύριος σαβαωθ συνταράσσει τοὺς ἐνδόξους μετὰ ἰσχύος, καὶ οἱ
ὑψηλοὶ τῇ ὕβρει συντριβήσονται, καὶ οἱ ὑψηλοὶ ταπεινωθήσονται,
[34]καὶ πεσοῦνται οἱ ὑψηλοὶ μαχαίρᾳ, ὁ δὲ Λίβανος σὺν τοῖς ὑψηλοῖς 34
πεσεῖται.

[1]Καὶ ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ιεσσαι, καὶ ἄνθος ἐκ τῆς 11
ῥίζης ἀναβήσεται. [2]καὶ ἀναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα τοῦ θεοῦ, 2
πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως, πνεῦμα βουλῆς καὶ ἰσχύος, πνεῦμα
γνώσεως καὶ εὐσεβείας· [3]ἐμπλήσει αὐτὸν πνεῦμα φόβου θεοῦ. οὐ 3
κατὰ τὴν δόξαν κρινεῖ οὐδὲ κατὰ τὴν λαλιὰν ἐλέγξει, [4]ἀλλὰ κρινεῖ 4
ταπεινῷ κρίσιν καὶ ἐλέγξει τοὺς ταπεινοὺς τῆς γῆς· καὶ πατάξει
γῆν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ ἐν πνεύματι διὰ χειλέων
ἀνελεῖ ἀσεβῆ· [5]καὶ ἔσται δικαιοσύνῃ ἐζωσμένος τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ 5
καὶ ἀληθείᾳ εἰλημένος τὰς πλευράς. [6]καὶ συμβοσκηθήσεται λύκος 6
μετὰ ἀρνός, καὶ πάρδαλις συναναπαύσεται ἐρίφῳ, καὶ μοσχάριον
καὶ ταῦρος καὶ λέων ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ παιδίον μικρὸν ἄξει
αὐτούς· [7]καὶ βοῦς καὶ ἄρκος ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ ἅμα τὰ 7
παιδία αὐτῶν ἔσονται, καὶ λέων καὶ βοῦς ἅμα φάγονται ἄχυρα. [8]καὶ 8
παιδίον νήπιον ἐπὶ τρώγλην ἀσπίδων καὶ ἐπὶ κοίτην ἐκγόνων ἀσπί-
δων τὴν χεῖρα ἐπιβαλεῖ. [9]καὶ οὐ μὴ κακοποιήσωσιν οὐδὲ μὴ δύνωνται 9
ἀπολέσαι οὐδένα ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, ὅτι ἐνεπλήσθη ἡ σύμ-
πασα τοῦ γνῶναι τὸν κύριον ὡς ὕδωρ πολὺ κατακαλύψαι θαλάσσας.

[10]Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡ ῥίζα τοῦ Ιεσσαι καὶ ὁ ἀνιστά- 10
μενος ἄρχειν ἐθνῶν, ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν, καὶ ἔσται ἡ ἀνά-
παυσις αὐτοῦ τιμή. [11]καὶ ἔσται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ προσθήσει κύριος 11
τοῦ δεῖξαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ ζηλῶσαι τὸ καταλειφθὲν ὑπόλοιπον

28 μαχμας] ς > S*† || 30 η] pr. χρεμετισον φωνη(ν) σου *LC* (in *O* sub ※) | γαλλ(ε)ιμ] λ 2⁰ > BS (S*† ταλειμ) | επακουσ. 1⁰ ⌒ 2⁰ S† | λαισα *LC*] εν σα BAQ | αναθωθ Ra.] pr. εν mss. || 31 init.] pr. και B† || 32 οδω] pr. τη A† || 33 γαρ AQ] δη S*L*; > B*C*: cf. 22 | συνταραξει S | οι υψηλοι ult. B*C*] post ταπειν. tr. A† (A† om. 34 και πεσ. οι υψ.); > SQ; οι μετεωροι *L* = α' σ' || 34 οι > B*C*

11 1 ιεσαι S† || 2 αναπαυσ.] pr. επ S† || 3 init.] pr. και S || 4 ελεγξει] + εν ευθυτητι *L* = α' σ' θ' | ταπεινους] ενδοξους S*L* | εν πνευματι] τω πν. *L*, εν τω πν. S† || 5 ειλημενος BQ] ειλημμ. SA*LC*, ηλειμμ. pau. || 7 εσονται] βοσκηθησονται A | και ult.] ως B*LC* = 𝔐 | αμα ult. AQ] > BS*LC* = 𝔐 | φαγονται B(sic)SAQ] -γεται *LC* = 𝔐 || 8 τρωγλων B† || 9 κακοποιησουσιν BSQ*L* | ουδε μη] ουδ ου μη A†: cf. 8 12 || 11 τη BS*L*] pr. εν AQ*C* | κυριος] pr. ο B†

τοῦ λαοῦ, ὃ ἂν καταλειφθῇ ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου
καὶ Βαβυλωνίας καὶ Αἰθιοπίας καὶ ἀπὸ Αιλαμιτῶν καὶ ἀπὸ ἡλίου
12 ἀνατολῶν καὶ ἐξ Ἀραβίας. [12]καὶ ἀρεῖ σημεῖον εἰς τὰ ἔθνη καὶ συν-
άξει τοὺς ἀπολομένους Ισραηλ καὶ τοὺς διεσπαρμένους τοῦ Ιουδα
13 συνάξει ἐκ τῶν τεσσάρων πτερύγων τῆς γῆς. [13]καὶ ἀφαιρεθήσεται
ὁ ζῆλος Εφραιμ, καὶ οἱ ἐχθροὶ Ιουδα ἀπολοῦνται· Εφραιμ οὐ ζη-
14 λώσει Ιουδαν, καὶ Ιουδας οὐ θλίψει Εφραιμ. [14]καὶ πετασθήσονται
ἐν πλοίοις ἀλλοφύλων θάλασσαν, ἅμα προνομεύσουσιν καὶ τοὺς
ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν καὶ Ιδουμαίαν· καὶ ἐπὶ Μωαβ πρῶτον τὰς
15 χεῖρας ἐπιβαλοῦσιν, οἱ δὲ υἱοὶ Αμμων πρῶτοι ὑπακούσονται. [15]καὶ
ἐρημώσει κύριος τὴν θάλασσαν Αἰγύπτου καὶ ἐπιβαλεῖ τὴν χεῖρα
αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν πνεύματι βιαίῳ καὶ πατάξει ἑπτὰ φάραγ-
16 γας ὥστε διαπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν ὑποδήμασιν· [16]καὶ ἔσται δίοδος
τῷ καταλειφθέντι μου λαῷ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἔσται τῷ Ισραηλ ὡς
ἡ ἡμέρα ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

12 [1]Καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Εὐλογήσω σε, κύριε, διότι ὠργί-
2 σθης μοι καὶ ἀπέστρεψας τὸν θυμόν σου καὶ ἠλέησάς με. [2]ἰδοὺ
ὁ θεός μου σωτήρ μου κύριος, πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ καὶ
σωθήσομαι ἐν αὐτῷ καὶ οὐ φοβηθήσομαι, διότι ἡ δόξα μου καὶ ἡ
3 αἴνεσίς μου κύριος καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. [3]καὶ ἀντλήσετε
4 ὕδωρ μετ' εὐφροσύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου. [4]καὶ ἐρεῖς
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Ὑμνεῖτε κύριον, βοᾶτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀναγ-
γείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὰ ἔνδοξα αὐτοῦ, μιμνῄσκεσθε ὅτι ὑψώθη
5 τὸ ὄνομα αὐτοῦ. [5]ὑμνήσατε τὸ ὄνομα κυρίου, ὅτι ὑψηλὰ ἐποίησεν·
6 ἀναγγείλατε ταῦτα ἐν πάσῃ τῇ γῇ. [6]ἀγαλλιᾶσθε καὶ εὐφραίνεσθε,
οἱ κατοικοῦντες Σιων, ὅτι ὑψώθη ὁ ἅγιος τοῦ Ισραηλ ἐν μέσῳ
αὐτῆς.

13 [1]Ὅρασις, ἣν εἶδεν Ησαιας υἱὸς Αμως κατὰ Βαβυλῶνος.
2 [2]Ἐπ' ὄρους πεδινοῦ ἄρατε σημεῖον, ὑψώσατε τὴν φωνὴν αὐτοῖς,
3 μὴ φοβεῖσθε, παρακαλεῖτε τῇ χειρί Ἀνοίξατε, οἱ ἄρχοντες. [3]ἐγὼ
συντάσσω, καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτούς· ἡγιασμένοι εἰσίν, καὶ ἐγὼ ἄγω

11 απο 1^0 AQ*C*] υπο B*L*; > S*, corrector prior suppleuit υπο, posterior απο | βαβυλωνιας AQ] pr. απο BS, απο βαβυλωνος *LC* | αιθιοπιας BA] pr. απο SQ*LC* | fin.] + και απο των νησων της θαλασσης *L* (in *O*[om. των] sub ※) || 12 του SQ] > BA*LC* || 13 ζηλος] ζυγος A† || 14 προνομευουσιν S*† | τας χειρας / επιβαλ.] tr. S† || 16 διοδος] δι > A† | εξηλθον S**L*

12 1 ευλογω BS* | μοι] + εις σωτηριαν S*† || 2 κυριος 1^0 SQ*L*] > BA*C* | επ αυτω και σωθ. εν αυτω SQB^c(B^c† om. και)] επ αυτω και σωθ. υπ αυτου *L*; επ αυτω tantum B*, εν αυτω tantum A†, υπ αυτου tantum *C*† | κυριος ult.] + ια L^p: idem pr. *O* sub ※ || 3 αντλησετε *L*] -σεται BSAQ, -σατε *C* || 6 αγαλλιασασθαι S*† | σ(ε)ιων] pr. εν SA | αυτης B*LC*] σου SAQ

13 1 ην — αμως / κατα βαβ.] tr. *LC* = 𝔐 || 2 αυτοις] εαυτοις AS^c, εαυτων Q† | μη φοβ. > BV† | παρακαλισθαι S*† | χειρι] ψυχη A† || 3 και εγω αγω αυτους 1^0 > *L* | αγω 1^0 > B*A†: post εγω | αυτους 1^0 ⌒ 2^0 B*

αὐτούς· γίγαντες ἔρχονται πληρῶσαι τὸν θυμόν μου χαίροντες
ἅμα καὶ ὑβρίζοντες. 4φωνὴ ἐθνῶν πολλῶν ἐπὶ τῶν ὀρέων ὁμοία 4
ἐθνῶν πολλῶν, φωνὴ βασιλέων καὶ ἐθνῶν συνηγμένων. κύριος
σαβαωθ ἐντέταλται ἔθνει ὁπλομάχῳ 5ἔρχεσθαι ἐκ γῆς πόρρωθεν 5
ἀπ᾿ ἄκρου θεμελίου τοῦ οὐρανοῦ, κύριος καὶ οἱ ὁπλομάχοι αὐτοῦ,
τοῦ καταφθεῖραι τὴν οἰκουμένην ὅλην. 6ὀλολύζετε, ἐγγὺς γὰρ ἡ 6
ἡμέρα κυρίου, καὶ συντριβὴ παρὰ τοῦ θεοῦ ἥξει. 7διὰ τοῦτο πᾶσα 7
χεὶρ ἐκλυθήσεται, καὶ πᾶσα ψυχὴ ἀνθρώπου δειλιάσει· 8καὶ ταρα- 8
χθήσονται οἱ πρέσβεις, καὶ ὠδῖνες αὐτοὺς ἕξουσιν ὡς γυναικὸς
τικτούσης· καὶ συμφοράσουσιν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον καὶ ἐκ-
στήσονται καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὡς φλὸξ μεταβαλοῦσιν. 9ἰδοὺ 9
γὰρ ἡμέρα κυρίου ἀνίατος ἔρχεται θυμοῦ καὶ ὀργῆς θεῖναι τὴν οἰ-
κουμένην ὅλην ἔρημον καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀπολέσαι ἐξ αὐτῆς.
10οἱ γὰρ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ Ὠρίων καὶ πᾶς ὁ κόσμος 10
τοῦ οὐρανοῦ τὸ φῶς οὐ δώσουσιν, καὶ σκοτισθήσεται τοῦ ἡλίου
ἀνατέλλοντος, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φῶς αὐτῆς. 11καὶ ἐντε- 11
λοῦμαι τῇ οἰκουμένῃ ὅλῃ κακὰ καὶ τοῖς ἀσεβέσιν τὰς ἁμαρτίας αὐ-
τῶν· καὶ ἀπολῶ ὕβριν ἀνόμων καὶ ὕβριν ὑπερηφάνων ταπεινώσω.
12καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ἔντιμοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον τὸ 12
ἄπυρον, καὶ ὁ ἄνθρωπος μᾶλλον ἔντιμος ἔσται ἢ ὁ λίθος ὁ ἐκ
Σουφιρ. 13ὁ γὰρ οὐρανὸς θυμωθήσεται καὶ ἡ γῆ σεισθήσεται ἐκ 13
τῶν θεμελίων αὐτῆς διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου σαβαωθ τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ
ἂν ἐπέλθῃ ὁ θυμὸς αὐτοῦ. 14καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ὡς 14
δορκάδιον φεῦγον καὶ ὡς πρόβατον πλανώμενον, καὶ οὐκ ἔσται ὁ
συνάγων, ὥστε ἄνθρωπον εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστραφῆναι καὶ
ἄνθρωπον εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ διῶξαι. 15ὃς γὰρ ἂν ἁλῷ, ἡττηθή- 15
σεται, καὶ οἵτινες συνηγμένοι εἰσίν, μαχαίρᾳ πεσοῦνται· 16καὶ τὰ 16
τέκνα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν ῥάξουσιν καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν προνο-
μεύσουσιν καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἕξουσιν. 17ἰδοὺ ἐπεγείρω ὑμῖν 17
τοὺς Μήδους, οἳ οὐ λογίζονται ἀργύριον οὐδὲ χρυσίου χρείαν ἔχου-
σιν. 18τοξεύματα νεανίσκων συντρίψουσιν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν οὐ 18
μὴ ἐλεήσωσιν, οὐδὲ ἐπὶ τοῖς τέκνοις οὐ φείσονται οἱ ὀφθαλμοὶ
αὐτῶν. 19καὶ ἔσται Βαβυλών, ἣ καλεῖται ἔνδοξος ὑπὸ βασιλέως 19
Χαλδαίων, ὃν τρόπον κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σοδομα καὶ Γομορρα·

4 πολλων $1^0 \frown 2^0$ S*† || 5 του ult. AQS^c] > BS**LC*: post αυτου | την οικ. ολην] πασαν την οικ. B*LC* || 6 η > BC^p || 7 πασαι χειρες A† || 8 και 1^0 > B† || 9 ημερα] pr. η SA† | ανιατος ερχ.] tr. B*LC* = 𝔐 | ολην SQ*L*] > BA*C* || 10 κοσμος] οικος S*† | φως 1^0] + αυτων *LC* (in *O* sub ※) || 12 ο 1^0 > B*LC* | ο 2^0 > S* | εκ] εν B† || 14 ανθρωπον ult.] -πος BS**C* | αυτου ult.] εαυ. B*C* | διωξαι] -ξεται BS**C* || 15 ος] ως S* | οιτινες] οσοι A† || 16 ενωπιον αυτων/ραξ. AQS^s] tr. *LC* (*C* ρηξ.), ραξ. ενωπιον B† | αυτων $2^0 \frown 3^0$ S*† || 17 χρυσιον S*A† || 18 ελεησουσιν AQL^pC^p | ου ult. Ra.] σου BSAQ*C*: post τεκνοις; σου ου *L* || 19 υπο] απο BV*C*†

20 [20]οὐ κατοικηθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, οὐδὲ μὴ εἰσέλθωσιν
εἰς αὐτὴν διὰ πολλῶν γενεῶν, οὐδὲ μὴ διέλθωσιν αὐτὴν Ἄραβες,
21 οὐδὲ ποιμένες οὐ μὴ ἀναπαύσωνται ἐν αὐτῇ· [21]καὶ ἀναπαύσονται
ἐκεῖ θηρία, καὶ ἐμπλησθήσονται αἱ οἰκίαι ἤχου, καὶ ἀναπαύσονται
22 ἐκεῖ σειρῆνες, καὶ δαιμόνια ἐκεῖ ὀρχήσονται, [22]καὶ ὀνοκένταυροι
ἐκεῖ κατοικήσουσιν, καὶ νοσσοποιήσουσιν ἐχῖνοι ἐν τοῖς οἴκοις
αὐτῶν· ταχὺ ἔρχεται καὶ οὐ χρονιεῖ.
14 [1]Καὶ ἐλεήσει κύριος τὸν Ιακωβ καὶ ἐκλέξεται ἔτι τὸν Ισραηλ,
καὶ ἀναπαύσονται ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ ὁ γιώρας προστεθήσεται
2 πρὸς αὐτοὺς καὶ προστεθήσεται πρὸς τὸν οἶκον Ιακωβ, [2]καὶ λήμ-
ψονται αὐτοὺς ἔθνη καὶ εἰσάξουσιν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, καὶ κατα-
κληρονομήσουσιν καὶ πληθυνθήσονται ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ θεοῦ εἰς
δούλους καὶ δούλας· καὶ ἔσονται αἰχμάλωτοι οἱ αἰχμαλωτεύσαντες
αὐτούς, καὶ κυριευθήσονται οἱ κυριεύσαντες αὐτῶν.
3 [3]Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναπαύσει σε ὁ θεὸς ἐκ τῆς
ὀδύνης καὶ τοῦ θυμοῦ σου καὶ τῆς δουλείας σου τῆς σκληρᾶς, ἧς
4 ἐδούλευσας αὐτοῖς. [4]καὶ λήμψῃ τὸν θρῆνον τοῦτον ἐπὶ τὸν βασιλέα
Βαβυλῶνος καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Πῶς ἀναπέπαυται ὁ
5 ἀπαιτῶν καὶ ἀναπέπαυται ὁ ἐπισπουδαστής; [5]συνέτριψεν ὁ θεὸς
6 τὸν ζυγὸν τῶν ἁμαρτωλῶν, τὸν ζυγὸν τῶν ἀρχόντων· [6]πατάξας
ἔθνος θυμῷ πληγῇ ἀνιάτῳ, παίων ἔθνος πληγὴν θυμοῦ, ἣ οὐκ
7 ἐφείσατο, [7]ἀνεπαύσατο πεποιθώς. πᾶσα ἡ γῆ βοᾷ μετ' εὐφροσύ-
8 νης, [8]καὶ τὰ ξύλα τοῦ Λιβάνου εὐφράνθησαν ἐπὶ σοὶ καὶ ἡ κέδρος
9 τοῦ Λιβάνου Ἀφ' οὗ σὺ κεκοίμησαι, οὐκ ἀνέβη ὁ κόπτων ἡμᾶς. [9]ὁ
ᾅδης κάτωθεν ἐπικράνθη συναντήσας σοι, συνηγέρθησάν σοι πάν-
τες οἱ γίγαντες οἱ ἄρξαντες τῆς γῆς οἱ ἐγείραντες ἐκ τῶν θρόνων
10 αὐτῶν πάντας βασιλεῖς ἐθνῶν. [10]πάντες ἀποκριθήσονται καὶ ἐροῦ-
σίν σοι Καὶ σὺ ἑάλως ὥσπερ καὶ ἡμεῖς, ἐν ἡμῖν δὲ κατελογίσθης.
11 [11]κατέβη δὲ εἰς ᾅδου ἡ δόξα σου, ἡ πολλή σου εὐφροσύνη· ὑπο-
κάτω σου στρώσουσιν σῆψιν, καὶ τὸ κατακάλυμμά σου σκώληξ.

20 ουδε μη 1⁰] ουδ ου μη SQ: item 2⁰ S, cf. **8** 12 | διελθωσιν] εισελθ. εις S | αναπαυσωνται *ALC*] -σονται BSQ || **21** εμπλησθ.] εμ > A† | αι > A† | ορχηθησονται A || **22** fin.] + και αι(> *C*) ημεραι αυτης(*C*-των) ου μη εφελκυσθωσιν *LC* (in *O* sub ※)

14 1 προς ult.] επι A† || **2** πληθυνθ.] + οικος ισραηλ S† | του θεου] > B†, + αυτων S || **3** εν S*AQ] > BS^c*LC* | ο θεος] κυριος B*LC*: item in 5 | εκ AQS^c] > S* 393†, απο B*LC* | οδυνης] + σου S^c*L* | και 2⁰ > Q† | και 3⁰ > B† | σου ult. BS *LC*] > AQ || **4** τον 2⁰ > S**C* | εν τη ημ. εκ.] > B†, in *O* sub ÷ || **5** ο θεος: cf. 3 || **7** πεποιθοτως *L*: trahit ανεπ. πεποιθοτως ad sequentia (= 𝔐) || **8** λιβανου 1⁰] δρυμου S || **9** αρχοντες S*† | παντας BA*C*] -τες SQ nec non *L*, qui οἳ ανεστησαν pro οἱ εγειραντες praebet || **11** δε SA*C*] > BQ*L* | σου ευφροσ. Q*L*] tr. BSA*C*

[12]πῶς ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ ἑωσφόρος ὁ πρωὶ ἀνατέλλων; 12
συνετρίβη εἰς τὴν γῆν ὁ ἀποστέλλων πρὸς πάντα τὰ ἔθνη. [13]σὺ 13
δὲ εἶπας ἐν τῇ διανοίᾳ σου Εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβήσομαι, ἐπάνω
τῶν ἄστρων τοῦ οὐρανοῦ θήσω τὸν θρόνον μου, καθιῶ ἐν ὄρει
ὑψηλῷ ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ τὰ πρὸς βορρᾶν, [14]ἀναβήσομαι ἐπάνω 14
τῶν νεφελῶν, ἔσομαι ὅμοιος τῷ ὑψίστῳ. [15]νῦν δὲ εἰς ᾅδου κατα- 15
βήσῃ καὶ εἰς τὰ θεμέλια τῆς γῆς. [16]οἱ ἰδόντες σε θαυμάσουσιν ἐπὶ 16
σοὶ καὶ ἐροῦσιν Οὗτος ὁ ἄνθρωπος ὁ παροξύνων τὴν γῆν, σείων
βασιλεῖς; [17]ὁ θεὶς τὴν οἰκουμένην ὅλην ἔρημον καὶ τὰς πόλεις 17
καθεῖλεν, τοὺς ἐν ἐπαγωγῇ οὐκ ἔλυσεν. [18]πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν 18
ἐθνῶν ἐκοιμήθησαν ἐν τιμῇ, ἄνθρωπος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· [19]σὺ 19
δὲ ῥιφήσῃ ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς νεκρὸς ἐβδελυγμένος μετὰ πολλῶν
τεθνηκότων ἐκκεκεντημένων μαχαίραις καταβαινόντων εἰς ᾅδου. ὃν
τρόπον ἱμάτιον ἐν αἵματι πεφυρμένον οὐκ ἔσται καθαρόν, [20]οὕτως 20
οὐδὲ σὺ ἔσῃ καθαρός, διότι τὴν γῆν μου ἀπώλεσας καὶ τὸν λαόν
μου ἀπέκτεινας· οὐ μὴ μείνῃς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, σπέρμα πο-
νηρόν. [21]ἑτοίμασον τὰ τέκνα σου σφαγῆναι ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ 21
πατρός σου, ἵνα μὴ ἀναστῶσιν καὶ τὴν γῆν κληρονομήσωσιν καὶ
ἐμπλήσωσι τὴν γῆν πόλεων.

[22]Καὶ ἐπαναστήσομαι αὐτοῖς, λέγει κύριος σαβαωθ, καὶ ἀπολῶ 22
αὐτῶν ὄνομα καὶ κατάλειμμα καὶ σπέρμα — τάδε λέγει κύριος —
[23]καὶ θήσω τὴν Βαβυλωνίαν ἔρημον ὥστε κατοικεῖν ἐχίνους, καὶ 23
ἔσται εἰς οὐδέν· καὶ θήσω αὐτὴν πηλοῦ βάραθρον εἰς ἀπώλειαν.
— [24]τάδε λέγει κύριος σαβαωθ Ὃν τρόπον εἴρηκα, οὕτως ἔσται, 24
καὶ ὃν τρόπον βεβούλευμαι, οὕτως μενεῖ, [25]τοῦ ἀπολέσαι τοὺς Ἀσ- 25
συρίους ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἐμῆς καὶ ἀπὸ τῶν ὀρέων μου, καὶ ἔσον-
ται εἰς καταπάτημα, καὶ ἀφαιρεθήσεται ἀπ᾽ αὐτῶν ὁ ζυγὸς αὐτῶν,
καὶ τὸ κῦδος αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὤμων ἀφαιρεθήσεται. [26]αὕτη ἡ βουλή, 26
ἣν βεβούλευται κύριος ἐπὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην, καὶ αὕτη ἡ χεὶρ
ἡ ὑψηλὴ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς οἰκουμένης. [27]ἃ γὰρ ὁ θεὸς ὁ 27
ἅγιος βεβούλευται, τίς διασκεδάσει; καὶ τὴν χεῖρα τὴν ὑψηλὴν τίς
ἀποστρέψει;

12 ο ult. > S† | προς] εις S* || **13** εν 1^0 > B† | διανοια] καρδια S*C* | αστερων B† | τα ult. > S*† || **14** νεφελων] νεφων B† || **15** αδου SA*L*] αδην BQ*C* || **16** θαυμασονται B*L* || **17** και — καθειλεν > A† | πολεις] + αυτου B*C* (in *O* sub ※), + αυτης *L* | fin.] + εις τας οικιας αυτων *L* (in *O* sub ※) || **18** ανθρωπος] εκαστος A = σ′ || **19** ιματ. / εν αιμ.] tr. A† || **21** τα τεκνα σου / σφαγ.] tr. A† | σου 2^0] αυτων B*C* = α′ σ′ θ′ | πολεων V et α′ σ′ θ′] πολεμων BSAQ*LC* || **22** fin.] + σαβαωθ S† || **25** απο 1^0 2^0 SAQ (S*† 1^0 εκ)] επι B*LC* | ορεων] οριων S^c | απ αυτων] > S*†, hab. S^s† post ο ζυγ. αυτων || **26** υψηλη] υψωθη S*† | της οικουμ. > B*LC* || **27** χειρα] + αυτου B*LC*

28 [28]Τοῦ ἔτους, οὗ ἀπέθανεν Αχαζ ὁ βασιλεύς, ἐγενήθη
τὸ ῥῆμα τοῦτο.
29 [29]Μὴ εὐφρανθείητε, πάντες οἱ ἀλλόφυλοι, συνετρίβη γὰρ ὁ ζυγὸς
τοῦ παίοντος ὑμᾶς· ἐκ γὰρ σπέρματος ὄφεων ἐξελεύσεται ἔκγονα
30 ἀσπίδων, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἐξελεύσονται ὄφεις πετόμενοι. [30]καὶ
βοσκηθήσονται πτωχοὶ δι' αὐτοῦ, πτωχοὶ δὲ ἄνδρες ἐπ' εἰρήνης
ἀναπαύσονται· ἀνελεῖ δὲ λιμῷ τὸ σπέρμα σου καὶ τὸ κατάλειμμά
31 σου ἀνελεῖ. [31]ὀλολύζετε, πύλαι πόλεων, κεκραγέτωσαν πόλεις τε-
ταραγμέναι, οἱ ἀλλόφυλοι πάντες, ὅτι καπνὸς ἀπὸ βορρᾶ ἔρχεται,
32 καὶ οὐκ ἔστιν τοῦ εἶναι. [32]καὶ τί ἀποκριθήσονται βασιλεῖς ἐθνῶν;
ὅτι κύριος ἐθεμελίωσεν Σιων, καὶ δι' αὐτοῦ σωθήσονται οἱ ταπει-
νοὶ τοῦ λαοῦ.
15 [1]Τὸ ῥῆμα τὸ κατὰ τῆς Μωαβίτιδος.
Νυκτὸς ἀπολεῖται ἡ Μωαβῖτις, νυκτὸς γὰρ ἀπολεῖται τὸ τεῖχος
2 τῆς Μωαβίτιδος. [2]λυπεῖσθε ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀπολεῖται γὰρ καὶ Δηβων·
οὗ ὁ βωμὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἀναβήσεσθε κλαίειν· ἐπὶ Ναβαυ τῆς Μωα-
βίτιδος ὀλολύζετε ἐπὶ πάσης κεφαλῆς φαλάκρωμα, πάντες βραχίονες
3 κατατετμημένοι· [3]ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς περιζώσασθε σάκκους
καὶ κόπτεσθε, ἐπὶ τῶν δωμάτων αὐτῆς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις αὐτῆς
4 πάντες ὀλολύζετε μετὰ κλαυθμοῦ. [4]ὅτι κέκραγεν Εσεβων καὶ Ελε-
αλη, ἕως Ιασσα ἠκούσθη ἡ φωνὴ αὐτῶν· διὰ τοῦτο ἡ ὀσφὺς τῆς
5 Μωαβίτιδος βοᾷ, ἡ ψυχὴ αὐτῆς γνώσεται. [5]ἡ καρδία τῆς Μωαβί-
τιδος βοᾷ ἐν αὐτῇ ἕως Σηγωρ, δάμαλις γάρ ἐστιν τριετής· ἐπὶ
δὲ τῆς ἀναβάσεως τῆς Λουιθ πρὸς σὲ κλαίοντες ἀναβήσονται, τῇ
6 ὁδῷ Αρωνιιμ βοᾷ σύντριμμα καὶ σεισμός. [6]τὸ ὕδωρ τῆς Νεμριμ
ἔρημον ἔσται, καὶ ὁ χόρτος αὐτῆς ἐκλείψει· χόρτος γὰρ χλωρὸς
7 οὐκ ἔσται. [7]μὴ καὶ οὕτως μέλλει σωθῆναι; ἐπάξω γὰρ ἐπὶ τὴν
8 φάραγγα Ἄραβας, καὶ λήμψονται αὐτήν. [8]συνῆψεν γὰρ ἡ βοὴ τὸ
ὅριον τῆς Μωαβίτιδος τῆς Αγαλλιμ, καὶ ὀλολυγμὸς αὐτῆς ἕως τοῦ
9 φρέατος τοῦ Αιλιμ. [9]τὸ δὲ ὕδωρ τὸ Ρεμμων πλησθήσεται αἵματος·

28 αχαζ / ο βασ.] tr. B = 𝔐 || 29 οφεων] -ως BS* | εγγονα A 1^0, sed 2^0 etiam A εκγονα | πετομενοι] -ταμ- B† || 30 ανδρες] ανθρωποι B*L**C* | επ] επι B || 31 ολολυξατε B*C*: cf. 15 2 23 1 | καπνος / απο βορρα] tr. B*C* = 𝔐 || 32 σιων] pr. την S*L*

15 1 ρημα] οραμα Apau.: item pau. in 17 1, cf. 22 1 et 21 1 || 2 εαυτοις] -τους B† | και δηβων BSc] δαιβηδων S*†, λαιβηδων A, λεβηδων Q, και δεβων uel sim. *LC* | ολολυξατε B*C*: cf. 14 31 | κατατετμ.] + εισιν S*† || 3 και εν ταις ρυμαις αυτης] pr. και εν ταις πλατ(ε)ιαις αυτης ABs: sic uerterunt α' σ' θ' || 4 ελεαλη B**LC*p] ελαλησεν AQBcSc*C*p, ελαλησεν ελεαλη S*(†): cf. 16 9 | ιασσα > AQSc | αυτων B*LC*] -της SAQ || 5 αυτη BQ] εαυ. SA*LC* | εως] ως S*† | της λου(ε)ιθ] της > B†, λουιθ > AQ (sic) | αδωνιειμ A† || 6 νεμρ(ε)ιμ AQ†] νεβριμ S, νε(μ)βριμ *C*, νεμηρειμ B*L* | ερημον(B† -ος) εσται] > S*† || 8 οριον] ορος A† | αγαλ(ε)ιμ B*C*p | fin.] + ολολυγμος αυτης *LC* (in *O* sub ※) || 9 ρεμμων bis AQSc*L*] δειμων B(†); 1^0 δεμμων, 2^0 νεμμων S*†; διβων *C*(†)

ἐπάξω γὰρ ἐπὶ Ρεμμων Ἄραβας καὶ ἀρῶ τὸ σπέρμα Μωαβ καὶ
Αριηλ καὶ τὸ κατάλοιπον Αδαμα.
1 Ἀποστελῶ ὡς ἑρπετὰ ἐπὶ τὴν γῆν· μὴ πέτρα ἔρημός ἐστιν τὸ 16
ὄρος Σιων; 2 ἔσῃ γὰρ ὡς πετεινοῦ ἀνιπταμένου νεοσσὸς ἀφῃρη- 2
μένος, θύγατερ Μωαβ. ἔπειτα δέ, Αρνων, 3 πλείονα βουλεύου, ποιεῖτε 3
σκέπην πένθους αὐτῇ διὰ παντός· ἐν μεσημβρινῇ σκοτίᾳ φεύγου-
σιν, ἐξέστησαν, μὴ ἀπαχθῇς. 4 παροικήσουσίν σοι οἱ φυγάδες Μωαβ, 4
ἔσονται σκέπη ὑμῖν ἀπὸ προσώπου διώκοντος, ὅτι ἤρθη ἡ συμμα-
χία σου, καὶ ὁ ἄρχων ἀπώλετο ὁ καταπατῶν ἐπὶ τῆς γῆς. 5 καὶ 5
διορθωθήσεται μετ᾽ ἐλέους θρόνος, καὶ καθίεται ἐπ᾽ αὐτοῦ μετὰ ἀλη-
θείας ἐν σκηνῇ Δαυιδ κρίνων καὶ ἐκζητῶν κρίμα καὶ σπεύδων
δικαιοσύνην.
6 Ἠκούσαμεν τὴν ὕβριν Μωαβ, ὑβριστὴς σφόδρα, τὴν ὑπερηφα- 6
νίαν ἐξῆρας. οὐχ οὕτως ἡ μαντεία σου, 7 οὐχ οὕτως. ὀλολύξει 7
Μωαβ, ἐν γὰρ τῇ Μωαβίτιδι πάντες ὀλολύξουσιν· τοῖς κατοικοῦσιν
Δεσεθ μελετήσεις καὶ οὐκ ἐντραπήσῃ. 8 τὰ πεδία Εσεβων πενθήσει, 8
ἄμπελος Σεβαμα· καταπίνοντες τὰ ἔθνη καταπατήσατε τὰς ἀμπέ-
λους αὐτῆς ἕως Ιαζηρ· οὐ μὴ συνάψητε, πλανήθητε τὴν ἔρημον·
οἱ ἀπεσταλμένοι ἐγκατελείφθησαν, διέβησαν γὰρ τὴν ἔρημον. 9 διὰ 9
τοῦτο κλαύσομαι ὡς τὸν κλαυθμὸν Ιαζηρ ἄμπελον Σεβαμα· τὰ
δένδρα σου κατέβαλεν, Εσεβων καὶ Ελεαλη, ὅτι ἐπὶ τῷ θερισμῷ
καὶ ἐπὶ τῷ τρυγήτῳ σου καταπατήσω, καὶ πάντα πεσοῦνται. 10 καὶ 10
ἀρθήσεται εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίαμα ἐκ τῶν ἀμπελώνων σου, καὶ
ἐν τοῖς ἀμπελῶσίν σου οὐ μὴ εὐφρανθήσονται καὶ οὐ μὴ πατή-
σουσιν οἶνον εἰς τὰ ὑπολήνια, πέπαυται γάρ. 11 διὰ τοῦτο ἡ κοιλία 11
μου ἐπὶ Μωαβ ὡς κιθάρα ἠχήσει, καὶ τὰ ἐντός μου ὡσεὶ τεῖχος,
ὃ ἐνεκαίνισας. 12 καὶ ἔσται εἰς τὸ ἐντραπῆναί σε, ὅτι ἐκοπίασεν 12
Μωαβ ἐπὶ τοῖς βωμοῖς καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὰ χειροποίητα αὐτῆς
ὥστε προσεύξασθαι, καὶ οὐ μὴ δύνηται ἐξελέσθαι αὐτόν.
13 Τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ Μωαβ, ὁπότε καὶ ἐλά- 13
λησεν. 14 καὶ νῦν λέγω Ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἐτῶν μισθωτοῦ ἀτιμασθή- 14

16 1 επι την γην] απο της γης S*† | σιων AQ] pr. θυγατρος BS, pr. της θυγατρος *LC* || 2 θυγατερ (sic Sc*C*, pl. -τηρ)] pr. εση B*L*: cf. 𝔐 | επειτα δε] ε 2^0 > SQ 393†: uolueruntne επι ταδε? || 3 απαχθης pau.] απ > B**LC*, απ αρχης SAQBc || 4 σοι > AV† | εσονται] + γαρ A† | σου] + συνετελεσθη ταλαιπωρια A: = כלה שד | επι της γης] απο τ. γ. B*C* = 𝔐, την γην *L* || 5 καθιεται B*S*†] -ιειται rel.: cf. Thack. p. 272 || 6 υπερηφ.] + αυτου Sc*L* | εξηρας AQBcSc] -ρα B*S*, -ρε uel -ρα *L*, > *C*†; + και η υβρις αυτου και η μηνις αυτου *LC* (in *O* sub ※) || 7 τοις] pr. και Sc || 8 καταπατησατε] -σετε S†, -σεται B† | επλανηθητε S† | απεσταλμ.] + απ αυτης *LC* (in *O* sub ※) | ερημον ult.] θαλασσαν BSc*LC* = α′ σ′ θ′ || 9 κατελαβεν S† | ελεαλη B**L*] ελαλησεν AQBcSc*C*, ελαλησεν αλη S*†: cf. 15 4 | οτι B*LC*] ετι SQ, > A† || 10 σου 1^0 > B*LC* || 11 ωσει] ως B† | ο > B*C* || 12 εις το] ως το A†, ωστε *L* | οτι > A† || 13 το et και > B†

σεται ἡ δόξα Μωαβ ἐν παντὶ τῷ πλούτῳ τῷ πολλῷ, καὶ καταλει-
φθήσεται ὀλιγοστὸς καὶ οὐκ ἔντιμος.
17 [1]Τὸ ῥῆμα τὸ κατὰ Δαμασκοῦ.
Ἰδοὺ Δαμασκὸς ἀρθήσεται ἀπὸ πόλεων καὶ ἔσται εἰς πτῶσιν,
2 [2]καταλελειμμένη εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς κοίτην ποιμνίων καὶ ἀνάπαυσιν,
3 καὶ οὐκ ἔσται ὁ διώκων. [3]καὶ οὐκέτι ἔσται ὀχυρὰ τοῦ καταφυγεῖν
Εφραιμ, καὶ οὐκέτι ἔσται βασιλεία ἐν Δαμασκῷ, καὶ τὸ λοιπὸν
τῶν Σύρων ἀπολεῖται· οὐ γὰρ σὺ βελτίων εἶ τῶν υἱῶν Ισραηλ
καὶ τῆς δόξης αὐτῶν· τάδε λέγει κύριος σαβαωθ.
4 [4]Ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔκλειψις τῆς δόξης Ιακωβ, καὶ τὰ
5 πίονα τῆς δόξης αὐτοῦ σεισθήσεται. [5]καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν
τις συναγάγῃ ἀμητὸν ἑστηκότα καὶ σπέρμα σταχύων ἐν τῷ βρα-
χίονι αὐτοῦ ἀμήσῃ, καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ στάχυν
6 ἐν φάραγγι στερεᾷ [6]καὶ καταλειφθῇ ἐν αὐτῇ καλάμη ἢ ὡς ῥῶγες
ἐλαίας δύο ἢ τρεῖς ἐπ᾽ ἄκρου μετεώρου ἢ τέσσαρες ἢ πέντε ἐπὶ τῶν κλά-
7 δων αὐτῶν καταλειφθῇ· τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ. [7]τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ πεποιθὼς ἔσται ἄνθρωπος ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, οἱ δὲ
8 ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Ισραηλ ἐμβλέψονται, [8]καὶ οὐ
μὴ πεποιθότες ὦσιν ἐπὶ τοῖς βωμοῖς οὐδὲ ἐπὶ τοῖς ἔργοις τῶν
χειρῶν αὐτῶν, ἃ ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν, καὶ οὐκ ὄψονται τὰ
9 δένδρα αὐτῶν οὐδὲ τὰ βδελύγματα αὐτῶν. [9]τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσον-
ται αἱ πόλεις σου ἐγκαταλελειμμέναι, ὃν τρόπον ἐγκατέλιπον οἱ
Αμορραῖοι καὶ οἱ Ευαῖοι ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ισραηλ, καὶ
10 ἔσονται ἔρημοι, [10]διότι κατέλιπες τὸν θεὸν τὸν σωτῆρά σου καὶ
κυρίου τοῦ βοηθοῦ σου οὐκ ἐμνήσθης. διὰ τοῦτο φυτεύσεις φύ-
11 τευμα ἄπιστον καὶ σπέρμα ἄπιστον· [11]τῇ δὲ ἡμέρᾳ, ᾗ ἂν φυτεύ-
σῃς, πλανηθήσῃ· τὸ δὲ πρωί, ἐὰν σπείρῃς, ἀνθήσει εἰς ἀμητὸν
ᾗ ἂν ἡμέρᾳ κληρώσῃ, καὶ ὡς πατὴρ ἀνθρώπου κληρώσῃ τοῖς
υἱοῖς σου.
12 [12]Οὐαὶ πλῆθος ἐθνῶν πολλῶν· ὡς θάλασσα κυμαίνουσα οὕτως
13 ταραχθήσεσθε, καὶ νῶτος ἐθνῶν πολλῶν ὡς ὕδωρ ἠχήσει. [13]ὡς
ὕδωρ πολὺ ἔθνη πολλά, ὡς ὕδατος πολλοῦ βίᾳ καταφερομένου·

14 εν 2^0 > B†

17 2 και αναπαυσιν] > S*†, + βουκολιων AS^s | ουκ] + ετι S† || 3 εσται 2^0 > B | συρων] ασσυριων (-ρων $A^{c\dagger}$) A^c pau. | απολειται SA] εκλειψει *L*, > BQ*C* | ταδε — fin. ad sequentia trahunt mss.: item in 6 || 4 της 1^0 > B | π(ε)ιονα] πλ(ε)ιονα SQA^c || 5 εν τω βραχ. αυτου S*A] ante και 2^0 tr. *L*, > BQS^c*C* || 6 αυτων] -του AQ || 7 ανθρωπος S*A*LC*] pr. ο BQS^c || 8 επι 1^0] pr. επι τοις αδικησασιν αυτους ουδε S†: cf. 10 20 | δακτ. αυτων] + αλλ εσονται πεποιθοτες επι τον αγιον του ισραηλ SQ: cf. 10 20 31 1 | τα δενδρα] τα αλση A, + επι τα αρση(ρ pro λ) S*† | αυτων paenult. > B*LC* || 9 σου > S*† | εγκατελιπον SA] εγ > BQ*LC* || 10 κατελιπες] pr. εγ A || 11 σπειρης] φυτευσης A† | ως] ωσπερ A† | σου] > A†, αυτου *L* || 13 καταφερομ. AQ] κατα > BS*LC*

καὶ ἀποσκορακιεῖ αὐτὸν καὶ πόρρω αὐτὸν διώξεται ὡς χνοῦν ἀχύ-
ρου λικμώντων ἀπέναντι ἀνέμου καὶ ὡς κονιορτὸν τροχοῦ καται-
γὶς φέρουσα. [14]πρὸς ἑσπέραν ἔσται πένθος, πρὶν ἢ πρωὶ καὶ οὐκ 14
ἔσται. αὕτη ἡ μερὶς τῶν ὑμᾶς προνομευσάντων καὶ κληρονομία
τοῖς ὑμᾶς κληρονομήσασιν.
[1]Οὐαὶ γῆς πλοίων πτέρυγες ἐπέκεινα ποταμῶν Αἰθιοπίας, [2]ὁ ἀπο- 18
στέλλων ἐν θαλάσσῃ ὅμηρα καὶ ἐπιστολὰς βυβλίνας ἐπάνω τοῦ
ὕδατος· πορεύσονται γὰρ ἄγγελοι κοῦφοι πρὸς ἔθνος μετέωρον καὶ
ξένον λαὸν καὶ χαλεπόν, τίς αὐτοῦ ἐπέκεινα; ἔθνος ἀνέλπιστον
καὶ καταπεπατημένον. νῦν οἱ ποταμοὶ τῆς γῆς [3]πάντες ὡς χώρα 3
κατοικουμένη· κατοικηθήσεται ἡ χώρα αὐτῶν ὡσεὶ σημεῖον ἀπὸ
ὄρους ἀρθῇ, ὡς σάλπιγγος φωνὴ ἀκουστὸν ἔσται. [4]ὅτι οὕτως εἶπέν 4
μοι κύριος Ἀσφάλεια ἔσται ἐν τῇ ἐμῇ πόλει ὡς φῶς καύματος με-
σημβρίας, καὶ ὡς νεφέλη δρόσου ἡμέρας ἀμήτου ἔσται. [5]πρὸ τοῦ 5
θερισμοῦ, ὅταν συντελεσθῇ ἄνθος καὶ ὄμφαξ ἀνθήσῃ ἄνθος ὀμφα-
κίζουσα, καὶ ἀφελεῖ τὰ βοτρύδια τὰ μικρὰ τοῖς δρεπάνοις καὶ τὰς
κληματίδας ἀφελεῖ καὶ κατακόψει [6]καὶ καταλείψει ἅμα τοῖς πετεινοῖς 6
τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ συναχθήσεται ἐπ' αὐτοὺς
τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς ἐπ' αὐτὸν
ἥξει. [7]ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνενεχθήσεται δῶρα κυρίῳ σαβαωθ ἐκ 7
λαοῦ τεθλιμμένου καὶ τετιλμένου καὶ ἀπὸ λαοῦ μεγάλου ἀπὸ τοῦ
νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον· ἔθνος ἐλπίζον καὶ καταπεπατημένον,
ὅ ἐστιν ἐν μέρει ποταμοῦ τῆς χώρας αὐτοῦ, εἰς τὸν τόπον, οὗ τὸ
ὄνομα κυρίου σαβαωθ ἐπεκλήθη, ὄρος Σιων.
[1]Ὅρασις Αἰγύπτου. 19
Ἰδοὺ κύριος κάθηται ἐπὶ νεφέλης κούφης καὶ ἥξει εἰς Αἴγυπτον,
καὶ σεισθήσεται τὰ χειροποίητα Αἰγύπτου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ
ἡ καρδία αὐτῶν ἡττηθήσεται ἐν αὐτοῖς. [2]καὶ ἐπεγερθήσονται Αἰ- 2
γύπτιοι ἐπ' Αἰγυπτίους, καὶ πολεμήσει ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ καὶ ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐτοῦ, πόλις ἐπὶ πόλιν καὶ νομὸς
ἐπὶ νομόν. [3]καὶ ταραχθήσεται τὸ πνεῦμα τῶν Αἰγυπτίων ἐν αὐτοῖς, 3
καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν διασκεδάσω, καὶ ἐπερωτήσουσιν τοὺς θεοὺς

13 χνουν] χνους S*, χουν ALpCp || 14 εσται 1⁰] pr. και B† = 𝔐 | τοις .. κληρονομησασιν(S*† -σουσιν)] των .. -σαντων AL

18 2 βυβλινας BLCp] βιβλ. SAQCp: cf. Thack. § 6, 43 | τις] τι A† || 3 ωσει] ως εις B*C | αρθη] αρθησεται S 393† | εσται > C† || 4 οτι] διοτι BLC | ειπεν μοι κυριος] ειπ. κυρ. μοι C† = 𝔐, μοι ειπ. κυρ. B || 5 ανθηση ALp] -σει BSQLpC | ανθος ομφακιζουσα] pr. το Sc†: ex L το ανθος ομφακιζον praebente | κατακοψει] αποκ. BLC || 7 τετιλμ.] + και ταπ(ε)ινου S† | ποταμου] pr. του A | επεκληθη S] επικεκληται L, > BAQC = 𝔐

19 1 αι καρδιαι αυτων ηττηθησονται A || 2 πολις] pr. επεγερθησεται A, pr. πολεμησ(ε)ι και (sic) S*† (Sc επεγερθησεται pro πολεμ.), pr. και επεγερθησονται Bc

αὐτῶν καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν καὶ τοὺς ἐκ τῆς γῆς φωνοῦντας
4 καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους. 4καὶ παραδώσω Αἴγυπτον εἰς χεῖρας ἀν-
θρώπων κυρίων σκληρῶν, καὶ βασιλεῖς σκληροὶ κυριεύσουσιν αὐ-
5 τῶν· τάδε λέγει κύριος σαβαωθ. 5καὶ πίονται οἱ Αἰγύπτιοι ὕδωρ
6 τὸ παρὰ θάλασσαν, ὁ δὲ ποταμὸς ἐκλείψει καὶ ξηρανθήσεται· 6καὶ
ἐκλείψουσιν οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ διώρυγες τοῦ ποταμοῦ, καὶ ξηραν-
θήσεται πᾶσα συναγωγὴ ὕδατος καὶ ἐν παντὶ ἕλει καλάμου καὶ
7 παπύρου· 7καὶ τὸ ἄχι τὸ χλωρὸν πᾶν τὸ κύκλῳ τοῦ ποταμοῦ καὶ
πᾶν τὸ σπειρόμενον διὰ τοῦ ποταμοῦ ξηρανθήσεται ἀνεμόφθορον.
8 8καὶ στενάξουσιν οἱ ἁλεεῖς, καὶ στενάξουσιν πάντες οἱ βάλλοντες
ἄγκιστρον εἰς τὸν ποταμόν, καὶ οἱ βάλλοντες σαγήνας καὶ οἱ ἀμ-
9 φιβολεῖς πενθήσουσιν. 9καὶ αἰσχύνη λήμψεται τοὺς ἐργαζομένους
10 τὸ λίνον τὸ σχιστὸν καὶ τοὺς ἐργαζομένους τὴν βύσσον, 10καὶ
ἔσονται οἱ διαζόμενοι αὐτὰ ἐν ὀδύνῃ, καὶ πάντες οἱ τὸν ζῦθον
11 ποιοῦντες λυπηθήσονται καὶ τὰς ψυχὰς πονέσουσιν. 11καὶ μωροὶ
ἔσονται οἱ ἄρχοντες Τάνεως· οἱ σοφοὶ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως,
ἡ βουλὴ αὐτῶν μωρανθήσεται. πῶς ἐρεῖτε τῷ βασιλεῖ Υἱοὶ συνετῶν
12 ἡμεῖς, υἱοὶ βασιλέων τῶν ἐξ ἀρχῆς; 12ποῦ εἰσιν νῦν οἱ σοφοί
σου; καὶ ἀναγγειλάτωσάν σοι καὶ εἰπάτωσαν τί βεβούλευται κύριος
13 σαβαωθ ἐπ᾽ Αἴγυπτον. 13ἐξέλιπον οἱ ἄρχοντες Τάνεως, καὶ ὑψώ-
θησαν οἱ ἄρχοντες Μέμφεως, καὶ πλανήσουσιν Αἴγυπτον κατὰ
14 φυλάς. 14κύριος γὰρ ἐκέρασεν αὐτοῖς πνεῦμα πλανήσεως, καὶ ἐ-
πλάνησαν Αἴγυπτον ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν, ὡς πλανᾶται ὁ
15 μεθύων καὶ ὁ ἐμῶν ἅμα. 15καὶ οὐκ ἔσται τοῖς Αἰγυπτίοις ἔργον,
ὃ ποιήσει κεφαλὴν καὶ οὐράν, ἀρχὴν καὶ τέλος.
16 16Τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται οἱ Αἰγύπτιοι ὡς γυναῖκες ἐν φόβῳ
καὶ ἐν τρόμῳ ἀπὸ προσώπου τῆς χειρὸς κυρίου σαβαωθ, ἣν αὐτὸς
17 ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς. 17καὶ ἔσται ἡ χώρα τῶν Ιουδαίων τοῖς Αἰγυπτίοις
εἰς φόβητρον· πᾶς, ὃς ἐὰν ὀνομάσῃ αὐτὴν αὐτοῖς, φοβηθήσονται
18 διὰ τὴν βουλήν, ἣν βεβούλευται κύριος ἐπ᾽ αὐτήν. — 18τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ ἔσονται πέντε πόλεις ἐν Αἰγύπτῳ λαλοῦσαι τῇ γλώσσῃ τῇ

3 εγγαστριμ. (cf. 8 19)] + και τους γνωστας SA || 6 διωρυγες] χ pro γ B: item in 27 12 33 21, cf. Thack. § 10, 19 || 7 παν 2⁰ > B*† || 8 αλεεις B* S*AQ*†] αλιεις rel.: cf. Thack. § 6, 22 | αγκιστρον] -ρα B || 10 διαζομενοι compl.] διαλογιζομ. AQ†, εργαζομ. BS*LC* (quid S^c scripserit, non liquet) | τον ζυθ./ποιουντες] tr. B*LC* | ζυθον] ζυγον S* pau. || 11 η βουλη] pr. και S^c†: ex *L* και εσται η β. αυτων μωρα pro η β. αυτων μωρανθησεται praebente || 14 επλανησαν] -σεν S*L*^p*C*^p | αιγυπτον] pr. την *C*† || 15 αρχην] pr. και B† || 16 δε > Q*LC* || 17 φοβηθρον B† | αυτην αυτοις] tr. S* | βουλην] + κυριου σαβαωθ A (in *O*, ni fallor, sub ※; Q hunc asteriscum non ante uerba κυρ. σαβ. in Q deficientia tradidit, sed ante uerbum σαβαωθ sequens margini codicis Q adscriptum, cf. inf.) | κυριος] + σαβαωθ *LC*Q^mg (cf. sup.); *C* tr. κυριος σαβαωθ ante βεβουλευται | αυτην ult.] αυτους S*Q† || 18 init.] pr. εν S† | αιγυπτω] pr. γη *C* (in *O* sub ※)

Χανανίτιδι καὶ ὀμνύουσαι τῷ ὀνόματι κυρίου· Πόλις-ασεδεκ κληθή-
σεται ἡ μία πόλις. — [19]τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται θυσιαστήριον τῷ 19
κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰγυπτίων καὶ στήλη πρὸς τὸ ὅριον αὐτῆς τῷ
κυρίῳ [20]καὶ ἔσται εἰς σημεῖον εἰς τὸν αἰῶνα κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰ- 20
γύπτου, ὅτι κεκράξονται πρὸς κύριον διὰ τοὺς θλίβοντας αὐτούς,
καὶ ἀποστελεῖ αὐτοῖς κύριος ἄνθρωπον, ὃς σώσει αὐτούς, κρίνων
σώσει αὐτούς. [21]καὶ γνωστὸς ἔσται κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ 21
γνώσονται οἱ Αἰγύπτιοι τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ποιή-
σουσιν θυσίας καὶ εὔξονται εὐχὰς τῷ κυρίῳ καὶ ἀποδώσουσιν.
[22]καὶ πατάξει κύριος τοὺς Αἰγυπτίους πληγῇ μεγάλῃ καὶ ἰάσεται 22
αὐτοὺς ἰάσει, καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς κύριον, καὶ εἰσακούσεται
αὐτῶν καὶ ἰάσεται αὐτούς. — [23]τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται ὁδὸς Αἰ- 23
γύπτου πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ εἰσελεύσονται Ἀσσύριοι εἰς Αἴγυπτον,
καὶ Αἰγύπτιοι πορεύσονται πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ δουλεύσουσιν οἱ
Αἰγύπτιοι τοῖς Ἀσσυρίοις. — [24]τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται Ισραηλ τρίτος 24
ἐν τοῖς Ἀσσυρίοις καὶ ἐν τοῖς Αἰγυπτίοις εὐλογημένος ἐν τῇ γῇ,
[25]ἣν εὐλόγησεν κύριος σαβαωθ λέγων Εὐλογημένος ὁ λαός μου ὁ 25
ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ὁ ἐν Ἀσσυρίοις καὶ ἡ κληρονομία μου Ισραηλ.
[1]Τοῦ ἔτους οὗ εἰσῆλθεν Ταναθαν εἰς Ἄζωτον, ἡνίκα ἀπεστάλη 20
ὑπὸ Αρνα βασιλέως Ἀσσυρίων καὶ ἐπολέμησεν τὴν Ἄζωτον καὶ
κατελάβετο αὐτήν, [2]τότε ἐλάλησεν κύριος πρὸς Ησαιαν λέγων Πο- 2
ρεύου καὶ ἄφελε τὸν σάκκον ἀπὸ τῆς ὀσφύος σου καὶ τὰ σανδάλιά
σου ὑπόλυσαι ἀπὸ τῶν ποδῶν σου· καὶ ἐποίησεν οὕτως πορευ-
όμενος γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος. [3]καὶ εἶπεν κύριος Ὃν τρόπον πε- 3
πόρευται Ησαιας ὁ παῖς μου γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος τρία ἔτη,
ἔσται σημεῖα καὶ τέρατα τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ Αἰθίοψιν· [4]ὅτι οὕτως 4
ἄξει βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν αἰχμαλωσίαν Αἰγύπτου καὶ Αἰθιόπων,
νεανίσκους καὶ πρεσβύτας, γυμνοὺς καὶ ἀνυποδέτους ἀνακεκαλυμ-
μένους τὴν αἰσχύνην Αἰγύπτου. [5]καὶ αἰσχυνθήσονται ἡττηθέντες 5

18 χαναανειτιδι B† | ομνυουσαι AQScL] -νυοντες S*C: sic οι ο′ teste Q, cf. 3 17; -νυντες B† | κυριου] + σαβαωθ LC (in O sub ※) | ασεδεκ] ασεδ ηλιου S*†: ηλιου est uersio Symmachi | κληθησ.] pr. και S*† || 19 θυσιαστ.] pr. το A† || 20 κυριω] -ριος S*, + σαβαωθ L | προς κυριον > S*† | κυριος > BC = 𝔐 || 21 θυσιας] -αν και δωρον LC, θυσια ※και δωρω Qmg || 22 μεγαλη > BLC = 𝔐 | επακουσεται AQ† || 23 οδος] pr. η B† | οι AQLCp] > BSCp || 24 ασσυριοις ... αιγυπτιοις SA] tr. BQLC = 𝔐 || 25 ευλογημενος] + εσται S† | κληρον.] pr. γη B*†

20 1 ου] οτε B† | ταναθαν] ταθαν S*†, ναθαν ABc, θαναθαν L | αρνα] σαρνα L | κατελαβετο] ελαβε(ν) BL || 2 ησαιαν] + υιον αμως BL = 𝔐 | εποιησεν LC] ποιησεν (sic) S*†, ποιησον BAQSc | ανυποδητος AL: item L in 3. 4, cf. Thack. § 6, 15 || 3 ησαιας / ο παις μου AQC] tr. BSL = 𝔐 | εσται] τρια ετη εσται εις (sic) B† | fin.] + και νοησουσιν S 393† || 4 βασιλευς] pr. ο S | ανακεκαλ.] αμα κεκαλ. B†

οἱ Αἰγύπτιοι ἐπὶ τοῖς Αἰθίοψιν, ἐφ᾽ οἷς ἦσαν πεποιθότες οἱ Αἰγύ-
6 πτιοι, ἦσαν γὰρ αὐτοῖς δόξα. [6]καὶ ἐροῦσιν οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ
νήσῳ ταύτῃ Ἰδοὺ ἡμεῖς ἦμεν πεποιθότες τοῦ φυγεῖν εἰς αὐτοὺς
εἰς βοήθειαν, οἳ οὐκ ἐδύναντο σωθῆναι ἀπὸ βασιλέως Ἀσσυρίων·
καὶ πῶς ἡμεῖς σωθησόμεθα;

21 [1]Τὸ ὅραμα τῆς ἐρήμου.

Ὡς καταιγὶς δι᾽ ἐρήμου διέλθοι ἐξ ἐρήμου ἐρχομένη ἐκ γῆς,
2 φοβερὸν [2]τὸ ὅραμα καὶ σκληρὸν ἀνηγγέλη μοι. ὁ ἀθετῶν ἀθετεῖ,
ὁ ἀνομῶν ἀνομεῖ. ἐπ᾽ ἐμοὶ οἱ Αιλαμῖται, καὶ οἱ πρέσβεις τῶν Περ-
σῶν ἐπ᾽ ἐμὲ ἔρχονται. νῦν στενάξω καὶ παρακαλέσω ἐμαυτόν.
3 [3]διὰ τοῦτο ἐνεπλήσθη ἡ ὀσφύς μου ἐκλύσεως, καὶ ὠδῖνες ἔλαβόν
με ὡς τὴν τίκτουσαν· ἠδίκησα τὸ μὴ ἀκοῦσαι, ἐσπούδασα τὸ μὴ
4 βλέπειν. [4]ἡ καρδία μου πλανᾶται, καὶ ἡ ἀνομία με βαπτίζει, ἡ ψυχή
5 μου ἐφέστηκεν εἰς φόβον. [5]ἑτοίμασον τὴν τράπεζαν· πίετε, φά-
6 γετε· ἀναστάντες, οἱ ἄρχοντες, ἑτοιμάσατε θυρεούς. [6]ὅτι οὕτως
εἶπεν κύριος πρός με Βαδίσας σεαυτῷ στῆσον σκοπὸν καὶ ὃ ἂν
7 ἴδῃς ἀνάγγειλον· [7]καὶ εἶδον ἀναβάτας ἱππεῖς δύο, ἀναβάτην ὄνου
8 καὶ ἀναβάτην καμήλου. ἀκρόασαι ἀκρόασιν πολλὴν [8]καὶ κάλεσον
Ουριαν εἰς τὴν σκοπιὰν κυρίου. καὶ εἶπεν Ἔστην διὰ παντὸς ἡμέ-
9 ρας καὶ ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς ἔστην ὅλην τὴν νύκτα, [9]καὶ ἰδοὺ αὐτὸς
ἔρχεται ἀναβάτης συνωρίδος. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν Πέπτωκεν Βα-
βυλών, καὶ πάντα τὰ ἀγάλματα αὐτῆς καὶ τὰ χειροποίητα αὐτῆς
10 συνετρίβησαν εἰς τὴν γῆν. [10]ἀκούσατε, οἱ καταλελειμμένοι καὶ οἱ
ὀδυνώμενοι, ἀκούσατε ἃ ἤκουσα παρὰ κυρίου σαβαωθ· ὁ θεὸς τοῦ
Ισραηλ ἀνήγγειλεν ἡμῖν.

11 [11]Τὸ ὅραμα τῆς Ιδουμαίας.

12 Πρὸς ἐμὲ καλεῖ παρὰ τοῦ Σηιρ Φυλάσσετε ἐπάλξεις. [12]φυλάσσω
13 τὸ πρωὶ καὶ τὴν νύκτα· ἐὰν ζητῇς, ζήτει καὶ παρ᾽ ἐμοὶ οἴκει· [13]ἐν
14 τῷ δρυμῷ ἑσπέρας κοιμηθήσῃ ἐν τῇ ὁδῷ Δαιδαν. [14]εἰς συνάντη-
σιν διψῶντι ὕδωρ φέρετε, οἱ ἐνοικοῦντες ἐν χώρᾳ Θαιμαν, ἄρτοις

5 οι(>S) αιγυπτιοι 1° > B*L* = 𝔐 | ησαν γαρ AQ*C*] οι ησαν BS*L* || 6 εν τη νησω ταυτη AQ*C*] + εν τη ημερα εκεινη B*L* (in *O* sub ※): eadem add. S† post ερουσιν | οι ult.] και αυτοι S*L*

21 1 οραμα] ρημα Q*C*: cf. 11 23 1 et 15 1 | ερημου 1°] + της θαλασσης *L*, add. ※θαλασσης *O* | εξ] επ S*† || 3 ηδικησα] -σαν ως S*† | το 1°] του *LC* | εσπουδασαν S*† | το 2°] του B*L* || 4 και η ανομια με] ανομ. με και η αμαρτια με S*† || 5 ετοιμασον] -σατε S*LC* | πιετε φαγετε] tr. B*LC*p = 𝔐; pr. σκοπευσον την σκοπιαν *L* (in *O* sub ※) || 6 οτι] διοτι S 393†: cf. 16. 17 | κυριος / προς με AQ*C*] tr. BS*L* = 𝔐 | ο] ον B*S* || 7 δυο] + και B || 8 κυριου και] κυριος B*L* | εστην ult. AQ*C*] pr. εγω BS*L* = 𝔐 || 9 πεπτωκεν] + πεπτωκεν BV† = 𝔐 | συνετριβησαν] -βη B*L* || 10 οι 2° > A† || 11 οραμα] ρημα *LC*: cf. 1 | καλειτε A† | φυλασσεται S^r, φυλαξεται A† || 14 υδωρ] ante διψωντι tr. A†, post φερετε tr. *L* = 𝔐

συναντᾶτε τοῖς φεύγουσιν [15]διὰ τὸ πλῆθος τῶν φευγόντων καὶ 15
διὰ τὸ πλῆθος τῶν πλανωμένων καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῆς μαχαίρας
καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν τοξευμάτων τῶν διατεταμένων καὶ διὰ τὸ
πλῆθος τῶν πεπτωκότων ἐν τῷ πολέμῳ. [16]ὅτι οὕτως εἶπέν μοι 16
κύριος Ἔτι ἐνιαυτὸς ὡς ἐνιαυτὸς μισθωτοῦ, ἐκλείψει ἡ δόξα
τῶν υἱῶν Κηδαρ, [17]καὶ τὸ κατάλοιπον τῶν τοξευμάτων τῶν ἰσχυ- 17
ρῶν υἱῶν Κηδαρ ἔσται ὀλίγον, διότι κύριος ἐλάλησεν ὁ θεὸς Ισραηλ.

[1]Τὸ ῥῆμα τῆς φάραγγος Σιων. 22

Τί ἐγένετό σοι νῦν, ὅτι ἀνέβητε πάντες εἰς δώματα [2]μάταια; 2
ἐνεπλήσθη ἡ πόλις βοώντων· οἱ τραυματίαι σου οὐ τραυματίαι
μαχαίρας, οὐδὲ οἱ νεκροί σου νεκροὶ πολέμου. [3]πάντες οἱ ἄρχοντές 3
σου πεφεύγασιν, καὶ οἱ ἁλόντες σκληρῶς δεδεμένοι εἰσίν, καὶ οἱ
ἰσχύοντες ἐν σοὶ πόρρω πεφεύγασιν. [4]διὰ τοῦτο εἶπα Ἀφετέ με 4
πικρῶς κλαύσομαι, μὴ κατισχύσητε παρακαλεῖν με ἐπὶ τὸ σύντριμμα
τῆς θυγατρὸς τοῦ γένους μου. [5]ὅτι ἡμέρα ταραχῆς καὶ ἀπωλείας 5
καὶ καταπατήματος καὶ πλάνησις παρὰ κυρίου σαβαωθ ἐν φάραγγι
Σιων· πλανῶνται ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, πλανῶνται ἐπὶ τὰ ὄρη.
[6]οἱ δὲ Αιλαμῖται ἔλαβον φαρέτρας, ἀναβάται ἄνθρωποι ἐφ' ἵπποις 6
καὶ συναγωγὴ παρατάξεως. [7]καὶ ἔσονται αἱ ἐκλεκταὶ φάραγγές σου 7
πλησθήσονται ἁρμάτων, οἱ δὲ ἱππεῖς ἐμφράξουσι τὰς πύλας σου·
[8]καὶ ἀνακαλύψουσιν τὰς πύλας Ιουδα καὶ ἐμβλέψονται τῇ ἡμέρᾳ 8
ἐκείνῃ εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς οἴκους τῆς πόλεως [9]καὶ ἀνακαλύψουσιν 9
τὰ κρυπτὰ τῶν οἴκων τῆς ἄκρας Δαυιδ. καὶ εἴδοσαν ὅτι πλείους
εἰσὶν καὶ ὅτι ἀπέστρεψαν τὸ ὕδωρ τῆς ἀρχαίας κολυμβήθρας εἰς
τὴν πόλιν [10]καὶ ὅτι καθεῖλοσαν τοὺς οἴκους Ιερουσαλημ εἰς ὀχύρωμα 10
τοῦ τείχους τῇ πόλει. [11]καὶ ἐποιήσατε ἑαυτοῖς ὕδωρ ἀνὰ μέσον 11
τῶν δύο τειχέων ἐσώτερον τῆς κολυμβήθρας τῆς ἀρχαίας καὶ οὐκ
ἐνεβλέψατε εἰς τὸν ἀπ' ἀρχῆς ποιήσαντα αὐτὴν καὶ τὸν κτίσαντα
αὐτὴν οὐκ εἴδετε. [12]καὶ ἐκάλεσεν κύριος σαβαωθ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 12
κλαυθμὸν καὶ κοπετὸν καὶ ξύρησιν καὶ ζῶσιν σάκκων, [13]αὐτοὶ δὲ 13
ἐποιήσαντο εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίαμα σφάζοντες μόσχους καὶ

15 φευγοντων] πεφονευμενων B: sic οι ο', i. e. textus hexaplaris, et Origenes teste Q, cf. 3 17 || 16 οτι AQ*C*] διοτι BS*L*: cf. 6 | εκλειψει] pr. και S*L* | των υιων > Q*C* = 𝔐 || 17 καταλοιπον] κατα > S† | διοτι] οτι B*L* = α' σ' θ': cf. 6 | ελαλ. / ο θεος ισρ.] tr. B*L* = α' σ' θ'

22 1 ρημα] οραμα A*C*: cf. 15 1 | νυν οτι] tr. BS || 2 βοωντων] + η πολις η γαυριωσα *L* (in *O* sub ※) | μαχαιρας] εν -ραις B† | πολεμω B†: sic οι ο' et σ' teste Q, cf. 3 17 || 3 οι 2^0 > B*† | πορρω πεφευγ.] + εδεθησαν(uel εθεηθ.) ομοθυμαδον *L*: eadem pr. *O* sub ※ || 4 μη] pr. και S† | γενους] λαου Q*C* || 5 καταπατημα B† | και πλανησις > S*Q = 𝔐 | πλανησις] -σεως S^s*L* | σ(ε)ιων] ων S*†: post -γ(ε)ι || 6 ιπποις AQS^c] -ους BS**LC* || 7 αι > S || 9 απεστρεψαν] -ψεν B*C* || 10 οχυρωματα B | του > B*LC* || 11 των > S*† | τειχων B*L* | αυτην ult.] + πορρωθεν *L* (in *O* sub ※) || 12 κυριος] + κυριος B*O* = 𝔐: item *O* in 15, cf. 14

θύοντες πρόβατα ὥστε φαγεῖν κρέα καὶ πιεῖν οἶνον λέγοντες Φά-
14 γωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνῄσκομεν. [14]καὶ ἀνακεκαλυμμένα
ταῦτά ἐστιν ἐν τοῖς ὠσὶν κυρίου σαβαωθ, ὅτι οὐκ ἀφεθήσεται ὑμῖν
αὕτη ἡ ἁμαρτία, ἕως ἂν ἀποθάνητε.
15 [15]Τάδε λέγει κύριος σαβαωθ Πορεύου εἰς τὸ παστοφόριον πρὸς
16 Σομναν τὸν ταμίαν καὶ εἰπὸν αὐτῷ [16]Τί σὺ ὧδε καὶ τί σοί ἐστιν
ὧδε, ὅτι ἐλατόμησας σεαυτῷ ὧδε μνημεῖον καὶ ἐποίησας σεαυτῷ
17 ἐν ὑψηλῷ μνημεῖον καὶ ἔγραψας σεαυτῷ ἐν πέτρᾳ σκηνήν; [17]ἰδοὺ
δὴ κύριος σαβαωθ ἐκβαλεῖ καὶ ἐκτρίψει ἄνδρα καὶ ἀφελεῖ τὴν στο-
18 λήν σου [18]καὶ τὸν στέφανόν σου τὸν ἔνδοξον καὶ ῥίψει σε εἰς
χώραν μεγάλην καὶ ἀμέτρητον, καὶ ἐκεῖ ἀποθανῇ· καὶ θήσει τὸ
ἅρμα σου τὸ καλὸν εἰς ἀτιμίαν καὶ τὸν οἶκον τοῦ ἄρχοντός σου
19 εἰς καταπάτημα, [19]καὶ ἀφαιρεθήσῃ ἐκ τῆς οἰκονομίας σου καὶ ἐκ
20 τῆς στάσεώς σου. [20]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καλέσω τὸν
21 παῖδά μου Ελιακιμ τὸν τοῦ Χελκιου [21]καὶ ἐνδύσω αὐτὸν τὴν στολήν
σου καὶ τὸν στέφανόν σου δώσω αὐτῷ καὶ τὸ κράτος καὶ τὴν
οἰκονομίαν σου δώσω εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ἔσται ὡς πατὴρ
22 τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ιερουσαλημ καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ιουδα. [22]καὶ
δώσω τὴν δόξαν Δαυιδ αὐτῷ, καὶ ἄρξει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀντιλέγων.
23 [23]καὶ στήσω αὐτὸν ἄρχοντα ἐν τόπῳ πιστῷ, καὶ ἔσται εἰς θρόνον
24 δόξης τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. [24]καὶ ἔσται πεποιθὼς ἐπ᾽ αὐ-
τὸν πᾶς ἔνδοξος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως
25 μεγάλου καὶ ἔσονται ἐπικρεμάμενοι αὐτῷ. [25]ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ —
τάδε λέγει κύριος σαβαωθ — κινηθήσεται ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐστηριγ-
μένος ἐν τόπῳ πιστῷ καὶ πεσεῖται, καὶ ἀφαιρεθήσεται ἡ δόξα ἡ
ἐπ᾽ αὐτόν, ὅτι κύριος ἐλάλησεν.

13 λεγοντες] > B, in *O* sub ÷ || **14** fin.] add. ※ειπεν κυριος κυριος των δυναμεων *O*, + ειπε(ν) κυριος ο θεος των δυναμεων *L*, + ειπεν κυριος S^{st} || **15** πορευου] + εισελθε *L* (in *O* sub ※) | ταμιαν] γραμματαια(pro -τεα) A† || **16** συ ωδε] tr. S† | σεαυτω εν υψ. μνημ. > S*†, σεαυτω $2^0 \frown 3^0$ Q || **17** εκβαλλει BS*Q || **18** σου ult. > S† | εις καταπατ.] > B†, in *O* sub ÷ || **20** καλεσω] pr. και B = 𝔐 || **21** και το] κατα B*L*p | και ult. — fin. > A*† || **22** και δωσω — αντιλεγων Q 393 compl.] και δωσω και(> S^c) αυτω την κλ⟨ε⟩ιδα[ν] οικου δαυιδ επι τω ωμω αυτου και ανοιξει και ουκ εστε(pro -ται) ο αποκλ⟨ε⟩ιων και κλ⟨ε⟩ισει και ουκ εσται ο ανοιγων S*† (manus posterior την — ανοιγων asteriscis muniuit; ceteras correctorum commutationes praetereo): eadem add. AQ^{mg} (ambo om. και αυτω et praeb. επι του ωμου; A† αποκλεισων), Q^{mg} sub ※; eadem pr. *C*† (om. και ante αυτω); non omnia addunt B*L*, sed B και κλεισει και ουκ εστιν ο ανοιγων tantum, *L* και ανοιξει και ουδεις κλεισει και κλεισει και ουκ εσται ο ανοιγων || **23** στησω] στηλω B^*Q^{mg}† | τω οικω Q*L* || **24** μεγαλου] + παν το σκευος το μικρον απο σκευους των αγανωθ *LC* (in *O* sub ※) | αυτω] pr. εν A || **25** εν 1^0 > B*L* | τοπω] τω S† | πεσειται και αφαιρεθησεται] αφαιρ. και πεσ. και εξολεθρευθησεται B*L* = 𝔐 (και εξολ. in *O* sub ※)

[1]Τὸ ὅραμα Τύρου. 23
Ὀλολύζετε, πλοῖα Καρχηδόνος, ὅτι ἀπώλετο, καὶ οὐκέτι ἔρχονται
ἐκ γῆς Κιτιαίων· ἧκται αἰχμάλωτος. [2]τίνι ὅμοιοι γεγόνασιν οἱ ἐνοι- 2
κοῦντες ἐν τῇ νήσῳ μεταβόλοι Φοινίκης διαπερῶντες τὴν θάλασσαν
[3]ἐν ὕδατι πολλῷ, σπέρμα μεταβόλων; ὡς ἀμητοῦ εἰσφερομένου οἱ 3
μεταβόλοι τῶν ἐθνῶν. [4]αἰσχύνθητι, Σιδών, εἶπεν ἡ θάλασσα· ἡ δὲ 4
ἰσχὺς τῆς θαλάσσης εἶπεν Οὐκ ὤδινον οὐδὲ ἔτεκον οὐδὲ ἐξέθρεψα
νεανίσκους οὐδὲ ὕψωσα παρθένους. [5]ὅταν δὲ ἀκουστὸν γένηται 5
Αἰγύπτῳ, λήμψεται αὐτοὺς ὀδύνη περὶ Τύρου. [6]ἀπέλθατε εἰς Καρ- 6
χηδόνα, ὀλολύξατε, οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ. [7]οὐχ αὕτη 7
ἦν ὑμῶν ἡ ὕβρις ἡ ἀπ' ἀρχῆς πρὶν ἢ παραδοθῆναι αὐτήν; [8]τίς 8
ταῦτα ἐβούλευσεν ἐπὶ Τύρον; μὴ ἥσσων ἐστὶν ἢ οὐκ ἰσχύει; οἱ
ἔμποροι αὐτῆς ἔνδοξοι, ἄρχοντες τῆς γῆς. [9]κύριος σαβαωθ ἐβου- 9
λεύσατο παραλῦσαι πᾶσαν τὴν ὕβριν τῶν ἐνδόξων καὶ ἀτιμάσαι
πᾶν ἔνδοξον ἐπὶ τῆς γῆς. [10]ἐργάζου τὴν γῆν σου, καὶ γὰρ πλοῖα 10
οὐκέτι ἔρχεται ἐκ Καρχηδόνος. [11]ἡ δὲ χείρ σου οὐκέτι ἰσχύει κατὰ 11
θάλασσαν, ἡ παροξύνουσα βασιλεῖς· κύριος σαβαωθ ἐνετείλατο
περὶ Χανααν ἀπολέσαι αὐτῆς τὴν ἰσχύν. [12]καὶ ἐροῦσιν Οὐκέτι μὴ 12
προσθῆτε τοῦ ὑβρίζειν καὶ ἀδικεῖν τὴν θυγατέρα Σιδῶνος· καὶ ἐὰν
ἀπέλθῃς εἰς Κιτιεῖς, οὐδὲ ἐκεῖ σοι ἀνάπαυσις ἔσται· [13]καὶ εἰς γῆν 13
Χαλδαίων, καὶ αὕτη ἠρήμωται ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων, οὐδὲ ἐκεῖ σοι
ἀνάπαυσις ἔσται, ὅτι ὁ τοῖχος αὐτῆς πέπτωκεν. [14]ὀλολύζετε, πλοῖα 14
Καρχηδόνος, ὅτι ἀπώλετο τὸ ὀχύρωμα ὑμῶν. [15]καὶ ἔσται ἐν τῇ 15
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καταλειφθήσεται Τύρος ἔτη ἑβδομήκοντα ὡς χρόνος
βασιλέως, ὡς χρόνος ἀνθρώπου· καὶ ἔσται μετὰ ἑβδομήκοντα ἔτη
ἔσται Τύρος ὡς ᾆσμα πόρνης [16]Λαβὲ κιθάραν, ῥέμβευσον πόλεις, 16
πόρνη ἐπιλελησμένη· καλῶς κιθάρισον, πολλὰ ᾆσον, ἵνα σου μνεία

23 1 οραμα SAC] ρημα BQL: cf. 21 1 | ολολυξατε BL: cf. 14 14 31 et 23 6 | κητιαιων A(†): cf. 12 || **4** ουδε 1^0] ουδ B† || **5** αιγυπτω] pr. εν ScCp† || **6** ολολυξατε BSLC] -υζετε AQ: cf. 1 | ενοικ.] κατοικ. BLCp || **7** ην υμων] tr. A† | η 2^0 > B | fin.] + απαξουσιν αυτην οι ποδες αυτης πορρωθεν εις αποικιαν L (in O[παροικ. pro αποικ.] sub ※) || **8** εβουλευσατο S: cf. 9 | ισχυει — fin.] ισχυουσιν οι εμποροι αυτης οι ενδοξοι οι αρχ. της γης S(†) | αρχοντες] + χανααν L (in O sub ※); pro ενδοξοι αρχ. praebet L αρχ. χανααν και οι μεταβολοι αυτης ενδοξοι || **9** πασαν > A† | παν] παντα Q || **10** ερχονται A || **12** προστεθητε B† | θυγατερα] pr. παρθενον L (in O sub ※) | σ(ε)ιδωνος B*L et α' σ' θ'] σ(ε)ιων SAQBcC | κητιειμ A(†): cf. 1 | σοι / αναπ. εσται AQC] tr. BSL = 𝔐: item L in 13 || **13** ουδε — οτι SAL(cf. 12)C] > BQ = 𝔐 | ο τοιχος αυτης πεπτωκεν] pr. πεπτωκε(ν) το τειχος αυτης εθεμελιωσεν αυτην (+ εις O†) σιειμ εστησαν επαλξεις αυτου εξηγειραν βαρεις αυτης L (εθεμελιωσεν — αυτης ult. hab. Qmg sub ※ addens adnotationem τούτων τῶν ἠστερισμένων Ὠριγένης ὡς τῶν ο' μέμνηται ἐν τῷ κε' τόμῳ τῶν εἰς τὸν Ησαιαν) || **14** ολολυξατε(uel -ται) BSc: cf. 1 | χαρκηδονος S*† | απολωλε B | υμων] ημ. S*† || **15** ετη εβδομηκ.] tr. BL | βασιλεως] + ενος L (in O sub ※) || **16** πολεις Bc Sc†] -λις rel. | μνεια] pr. η A†

17 γένηται. 17 καὶ ἔσται μετὰ ἑβδομήκοντα ἔτη ἐπισκοπὴν ποιήσει ὁ
θεὸς Τύρου, καὶ πάλιν ἀποκατασταθήσεται εἰς τὸ ἀρχαῖον καὶ ἔσται
18 ἐμπόριον πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς οἰκουμένης. 18 καὶ ἔσται αὐτῆς
ἡ ἐμπορία καὶ ὁ μισθὸς ἅγιον τῷ κυρίῳ· οὐκ αὐτοῖς συναχθήσεται,
ἀλλὰ τοῖς κατοικοῦσιν ἔναντι κυρίου πᾶσα ἡ ἐμπορία αὐτῆς φαγεῖν
καὶ πιεῖν καὶ ἐμπλησθῆναι εἰς συμβολὴν μνημόσυνον ἔναντι κυρίου.
24 1 Ἰδοὺ κύριος καταφθείρει τὴν οἰκουμένην καὶ ἐρημώσει αὐτὴν
καὶ ἀνακαλύψει τὸ πρόσωπον αὐτῆς καὶ διασπερεῖ τοὺς ἐνοικοῦντας
2 ἐν αὐτῇ. 2 καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ παῖς ὡς ὁ κύριος
καὶ ἡ θεράπαινα ὡς ἡ κυρία, ἔσται ὁ ἀγοράζων ὡς ὁ πωλῶν καὶ
3 ὁ δανείζων ὡς ὁ δανειζόμενος καὶ ὁ ὀφείλων ὡς ᾧ ὀφείλει. 3 φθορᾷ
φθαρήσεται ἡ γῆ, καὶ προνομῇ προνομευθήσεται ἡ γῆ· τὸ γὰρ
4 στόμα κυρίου ἐλάλησεν ταῦτα. 4 ἐπένθησεν ἡ γῆ, καὶ ἐφθάρη ἡ οἰ-
5 κουμένη, ἐπένθησαν οἱ ὑψηλοὶ τῆς γῆς. 5 ἡ δὲ γῆ ἠνόμησεν διὰ
τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν, διότι παρέβησαν τὸν νόμον καὶ ἤλλαξαν
6 τὰ προστάγματα, διαθήκην αἰώνιον. 6 διὰ τοῦτο ἀρὰ ἔδεται τὴν γῆν,
ὅτι ἡμάρτοσαν οἱ κατοικοῦντες αὐτήν· διὰ τοῦτο πτωχοὶ ἔσονται
οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ γῇ, καὶ καταλειφθήσονται ἄνθρωποι ὀλίγοι.
7 7 πενθήσει οἶνος, πενθήσει ἄμπελος, στενάξουσιν πάντες οἱ εὐφραι-
8 νόμενοι τὴν ψυχήν. 8 πέπαυται εὐφροσύνη τυμπάνων, πέπαυται αὐθ-
9 άδεια καὶ πλοῦτος ἀσεβῶν, πέπαυται φωνὴ κιθάρας. 9 ᾐσχύνθησαν,
10 οὐκ ἔπιον οἶνον, πικρὸν ἐγένετο τὸ σικερα τοῖς πίνουσιν. 10 ἠρη-
11 μώθη πᾶσα πόλις, κλείσει οἰκίαν τοῦ μὴ εἰσελθεῖν. 11 ὀλολύζετε
12 περὶ τοῦ οἴνου πανταχῇ· πέπαυται πᾶσα εὐφροσύνη τῆς γῆς. 12 καὶ
καταλειφθήσονται πόλεις ἔρημοι, καὶ οἶκοι ἐγκαταλελειμμένοι ἀπ-
13 ολοῦνται. 13 ταῦτα πάντα ἔσται ἐν τῇ γῇ ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν, ὃν
τρόπον ἐάν τις καλαμήσηται ἐλαίαν, οὕτως καλαμήσονται αὐτούς,
14 καὶ ἐὰν παύσηται ὁ τρύγητος. 14 οὗτοι φωνῇ βοήσονται, οἱ δὲ κατα-
λειφθέντες ἐπὶ τῆς γῆς εὐφρανθήσονται ἅμα τῇ δόξῃ κυρίου. ταρα-
15 χθήσεται τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης· 15 διὰ τοῦτο ἡ δόξα κυρίου ἐν
ταῖς νήσοις ἔσται τῆς θαλάσσης, τὸ ὄνομα κυρίου ἔνδοξον ἔσται

17 μετα] + τα B | αποκατασταθησεται] αθ > BA† | ταις > S* | fin.] + επι προσωπον (+ πασης *L*) της γης B*L* (in *O* sub ※) || 18 αυτης / η εμπ.] tr. B*L* = 𝔐 (sed post μισθος non addunt αυτης) | τω > B$^{(+)}$ | κυριου 1^{0}] + εν ιερουσαλημ S*C* | εις] pr. και B†

24 1 τους] + παντας S*† || 2 εσται 2^{0}] pr. και S*L* | και paenult. > B | ως ult. > S*† || 4 επενθησεν et εφθαρη] + και κατερριφη *L*, + ※κατερριφη *O* | επενθησαν] pr. και A† || 5 η δε] και η S*C* | παρεβησαν AQ*C*] παρηλθοσαν BS, παρηλθον *L* | προσταγματα] + κυριου A† (*C* add. κυριου post νομον) | διαθηκην] pr. διεσκεδασαν S*L* (*C* add. διεσκεδ. ante ηλλαξαν [sic]) || 10 πασα πολις] pr. ολη η γη S† | κλεισει οικιαν(Q†-ας)] κλ(ε)ισθησονται οικιαι S^{c}*L* || || 11 της γης] > B†, pr. απεσχισθη χαρα *L* (in *O* sub ※) || 12 και 1^{0} > B *L* = 𝔐 | 13 εσται] εσονται B† | καλαμησηται] -μαται S*L* || 14 φωνη βοησονται] βοη φωνησουσιν B*L*

Κύριε ὁ θεὸς Ισραηλ. [16]ἀπὸ τῶν πτερύγων τῆς γῆς τέρατα ἠκού- 16
σαμεν Ἐλπὶς τῷ εὐσεβεῖ. καὶ ἐροῦσιν Οὐαὶ τοῖς ἀθετοῦσιν, οἱ ἀθε-
τοῦντες τὸν νόμον. [17]φόβος καὶ βόθυνος καὶ παγὶς ἐφ᾽ ὑμᾶς τοὺς 17
ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς· [18]καὶ ἔσται ὁ φεύγων τὸν φόβον ἐμπε- 18
σεῖται εἰς τὸν βόθυνον, ὁ δὲ ἐκβαίνων ἐκ τοῦ βοθύνου ἁλώσεται
ὑπὸ τῆς παγίδος, ὅτι θυρίδες ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠνεῴχθησαν, καὶ
σεισθήσεται τὰ θεμέλια τῆς γῆς. [19]ταραχῇ ταραχθήσεται ἡ γῆ, καὶ 19
ἀπορίᾳ ἀπορηθήσεται ἡ γῆ· [20]ἔκλινεν καὶ σεισθήσεται ὡς ὀπωρο- 20
φυλάκιον ἡ γῆ ὡς ὁ μεθύων καὶ κραιπαλῶν καὶ πεσεῖται καὶ οὐ
μὴ δύνηται ἀναστῆναι, κατίσχυσεν γὰρ ἐπ᾽ αὐτῆς ἡ ἀνομία. [21]καὶ 21
ἐπάξει ὁ θεὸς ἐπὶ τὸν κόσμον τοῦ οὐρανοῦ τὴν χεῖρα καὶ ἐπὶ τοὺς
βασιλεῖς τῆς γῆς· [22]καὶ συνάξουσιν καὶ ἀποκλείσουσιν εἰς ὀχύ- 22
ρωμα καὶ εἰς δεσμωτήριον, διὰ πολλῶν γενεῶν ἐπισκοπὴ ἔσται
αὐτῶν. [23]καὶ τακήσεται ἡ πλίνθος, καὶ πεσεῖται τὸ τεῖχος, ὅτι βασι- 23
λεύσει κύριος ἐν Σιων καὶ ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἐνώπιον τῶν πρε-
σβυτέρων δοξασθήσεται.

[1]Κύριε ὁ θεός μου, δοξάσω σε, ὑμνήσω τὸ ὄνομά σου, ὅτι ἐποί- 25
ησας θαυμαστὰ πράγματα, βουλὴν ἀρχαίαν ἀληθινήν· γένοιτο, κύ-
ριε. [2]ὅτι ἔθηκας πόλεις εἰς χῶμα, πόλεις ὀχυρὰς τοῦ πεσεῖν αὐ- 2
τῶν τὰ θεμέλια· τῶν ἀσεβῶν πόλις εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ οἰκοδο-
μηθῇ. [3]διὰ τοῦτο εὐλογήσει σε ὁ λαὸς ὁ πτωχός, καὶ πόλεις ἀν- 3
θρώπων ἀδικουμένων εὐλογήσουσίν σε· [4]ἐγένου γὰρ πάσῃ πόλει 4
ταπεινῇ βοηθὸς καὶ τοῖς ἀθυμήσασιν διὰ ἔνδειαν σκέπη, ἀπὸ ἀν-
θρώπων πονηρῶν ῥύσῃ αὐτούς, σκέπη διψώντων καὶ πνεῦμα ἀν-
θρώπων ἀδικουμένων. [5]εὐλογήσουσίν σε ὡς ἄνθρωποι ὀλιγόψυχοι 5
διψῶντες ἐν Σιων ἀπὸ ἀνθρώπων ἀσεβῶν, οἷς ἡμᾶς παρέδωκας.

16 και ερουσιν] pr. και ειπεν το μυστηριον μου εμοι το μυστηριον μου εμοι και τοις εμοις uel sim. *L*, add. ※το μυστηριον μου εμοι το μυστηριον μου εμοι *O* | αθετουντες] + αθεσιαν αθετουντων *L* (eadem praemisso και in *O* sub ※) || **17** υμας] ημ. S*† | ενοικ.] κατοικ. S*, κατοικ. uel οικ. *L* | εν τη γη S || **18** ο δε] και ο B*L* = 𝔐 | ανεωχθησαν B*LC*p || **20** και σεισθ. — γη / ως ο μεθ. και (+ ο S) κραιπ.] tr. B*L*: cf. 𝔐; ante ως ο μεθ. addit *L* και σαλω σαλευθησεται η γη: ex θ′ | και πεσειται — αναστηναι / κατισχ. — ανομια] tr. B = 𝔐 || **21** και 1⁰] + εσται εν τη ημερα εκεινη *C* (in *O* sub ※); post χειρα add. *L* αυτου εν τη ημερα εκεινη | fin.] + επι της γης *L* (in *O* sub ※) || **22** συναξ.] + συναγωγην αυτης B*L* (in *O* sub ※) | και εις δεσμωτ. > B*L*, sed post συναγωγην αυτης (cf. sup.) addunt B*L* εις δεσμωτηριον (in *O* sub ※) || **23** τειχος] + και εντραπησεται η σεληνη και αισχυνθησεται ο ηλιος S*LC*: haec uerba manus posterior in S asteriscis muniuit, praebentur etiam in Sy^mg sub ※ | εν bis] 1⁰ εκ, 2⁰ εις B† | πρεσβυτερων] + αυτου S*L* = 𝔐

25 1] pr. ωδη A: cf. 26 1.9 38 9 et 5 1 | μου > B† | κυριε ult. > B = 𝔐 || **2** πολεις 1⁰] -λιν S*† | πεσειν] pr. μη B† | εις ult. S^c compl.] > pl., sed AVpau. praebent πολεις pro πολις εις || **5** ευλογησ. σε SA*C*] > BQ*L* | σιων] + οτι ρυση αυτους S**C* | fin.] + καυσων(α) εν σκεπη νεφους κληματιδα ισχυρων ταπεινωσει *L* (in *O* sub ※)

6 [6]καὶ ποιήσει κύριος σαβαωθ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο.
7 πίονται εὐφροσύνην, πίονται οἶνον, χρίσονται μύρον. [7]ἐν τῷ ὄρει
τούτῳ παράδος ταῦτα πάντα τοῖς ἔθνεσιν· ἡ γὰρ βουλὴ αὕτη ἐπὶ
8 πάντα τὰ ἔθνη. [8]κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύσας, καὶ πάλιν ἀφεῖλεν ὁ
θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ παντὸς προσώπου· τὸ ὄνειδος τοῦ λαοῦ
9 ἀφεῖλεν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς, τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησεν. [9]καὶ
ἐροῦσιν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Ἰδοὺ ὁ θεὸς ἡμῶν, ἐφ᾽ ᾧ ἠλπίζομεν καὶ
10 ἠγαλλιώμεθα, καὶ εὐφρανθησόμεθα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν. [10]ὅτι
ἀνάπαυσιν δώσει ὁ θεὸς ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο, καὶ καταπατηθήσεται
11 ἡ Μωαβῖτις, ὃν τρόπον πατοῦσιν ἅλωνα ἐν ἁμάξαις· [11]καὶ ἀνήσει
τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ὃν τρόπον καὶ αὐτὸς ἐταπείνωσεν τοῦ ἀπολέσαι,
12 καὶ ταπεινώσει τὴν ὕβριν αὐτοῦ ἐφ᾽ ἃ τὰς χεῖρας ἐπέβαλεν· [12]καὶ
τὸ ὕψος τῆς καταφυγῆς τοῦ τοίχου σου ταπεινώσει, καὶ καταβή-
σεται ἕως τοῦ ἐδάφους.

26 [1]Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ᾄσονται τὸ ᾆσμα τοῦτο ἐπὶ γῆς Ιουδα λέγον-
τες Ἰδοὺ πόλις ὀχυρά, καὶ σωτήριον ἡμῶν θήσει τεῖχος καὶ περί-
2 τειχος. [2]ἀνοίξατε πύλας, εἰσελθάτω λαὸς φυλάσσων δικαιοσύνην
3 καὶ φυλάσσων ἀλήθειαν, [3]ἀντιλαμβανόμενος ἀληθείας καὶ φυλάσσων
4 εἰρήνην. ὅτι ἐπὶ σοὶ [4]ἤλπισαν, κύριε, ἕως τοῦ αἰῶνος, ὁ θεὸς ὁ
5 μέγας ὁ αἰώνιος, [5]ὃς ταπεινώσας κατήγαγες τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν
6 ὑψηλοῖς· πόλεις ὀχυρὰς καταβαλεῖς καὶ κατάξεις ἕως ἐδάφους, [6]καὶ
7 πατήσουσιν αὐτοὺς πόδες πραέων καὶ ταπεινῶν. [7]ὁδὸς εὐσεβῶν
8 εὐθεῖα ἐγένετο, καὶ παρεσκευασμένη ἡ ὁδὸς τῶν εὐσεβῶν. [8]ἡ γὰρ
ὁδὸς κυρίου κρίσις· ἠλπίσαμεν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου καὶ ἐπὶ τῇ
9 μνείᾳ, [9]ᾗ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ ἡμῶν. ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμά
μου πρὸς σέ, ὁ θεός, διότι φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς.
10 δικαιοσύνην μάθετε, οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς. [10]πέπαυται γὰρ ὁ
ἀσεβής, οὐ μὴ μάθῃ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλήθειαν οὐ μὴ ποι-
11 ήσῃ· ἀρθήτω ὁ ἀσεβής, ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν κυρίου. [11]κύριε,
ὑψηλός σου ὁ βραχίων, καὶ οὐκ ᾔδεισαν, γνόντες δὲ αἰσχυνθήσον-
ται· ζῆλος λήμψεται λαὸν ἀπαίδευτον, καὶ νῦν πῦρ τοὺς ὑπεναν-

7 ταυτα παντα AQC] tr. BSL || 8 ο θεος] pr. κυριος BS: cf. 𝔐 || 9 τη 1^0] pr. εν AL | ο θεος] pr. κυριος S 393† | ηλπιζ.] + και σωσει ημας ουτος κυριος υπεμειναμεν αυτω BL (in O sub ※) | και ευφρανθ. / επι τη σωτ. ημων] tr. SC | ευφρανθημεν A^r | τη σωτ.] τω σωτηρι S*† || 10 οτι > BL || 11 α] ην S† || 12 καταβησονται BL

26 1] pr. ωδη A†: cf. 25 1 | της (> B†) γης της ιουδαιας B | λεγοντες > BS* | οχυρα] ισχ. BL | ημων QS^cLC] ημιν S*A(-μι), > B, in O sub ÷ | τειχος] pr. το B || 2 εισελθατω SA] -θετω BQLC || 3 fin.] + ελπιδι BL (in O sub ※) || 4 ηλπισαν] ν > A^c†, -σαμεν QC || 5 καταξεις] + αυτας A | εδαφους] pr. του A† || 6 αυτους BS*A*] -τας S^cA^cQLC || 7 και παρεσκ. / η οδ. των ευσ.] tr. BL || 9 εκ νυκτος] pr. ωδη A, pr. ευχη B^{s}†, pr. προσευχη Q^{mg}†: cf. 25 1 || 10 ου 1^0] pr. πας ος BS* | ποιησει B || 11 αισχυνθητωσαν S^*C^p

τίους ἔδεται. — [12]κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, εἰρήνην δὸς ἡμῖν, πάντα 12
γὰρ ἀπέδωκας ἡμῖν. [13]κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, κτῆσαι ἡμᾶς· κύριε, ἐκ- 13
τὸς σοῦ ἄλλον οὐκ οἴδαμεν, τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν. [14]οἱ δὲ 14
νεκροὶ ζωὴν οὐ μὴ ἴδωσιν, οὐδὲ ἰατροὶ οὐ μὴ ἀναστήσωσιν· διὰ
τοῦτο ἐπήγαγες καὶ ἀπώλεσας καὶ ἦρας πᾶν ἄρσεν αὐτῶν. [15]πρόσ- 15
θες αὐτοῖς κακά, κύριε, πρόσθες κακὰ πᾶσιν τοῖς ἐνδόξοις τῆς γῆς.
[16]κύριε, ἐν θλίψει ἐμνήσθην σου, ἐν θλίψει μικρᾷ ἡ παιδεία σου 16
ἡμῖν. [17]καὶ ὡς ἡ ὠδίνουσα ἐγγίζει τοῦ τεκεῖν καὶ ἐπὶ τῇ ὠδῖνι αὐ- 17
τῆς ἐκέκραξεν, οὕτως ἐγενήθημεν τῷ ἀγαπητῷ σου διὰ τὸν φόβον
σου, κύριε. [18]ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν καὶ ὠδινήσαμεν καὶ ἐτέκομεν· 18
πνεῦμα σωτηρίας σου ἐποιήσαμεν ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ πεσοῦνται οἱ
ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς. [19]ἀναστήσονται οἱ νεκροί, καὶ ἐγερθήσον- 19
ται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ εὐφρανθήσονται οἱ ἐν τῇ γῇ· ἡ γὰρ
δρόσος ἡ παρὰ σοῦ ἴαμα αὐτοῖς ἐστιν, ἡ δὲ γῆ τῶν ἀσεβῶν πε-
σεῖται. — [20]βάδιζε, λαός μου, εἴσελθε εἰς τὰ ταμιεῖά σου, ἀπόκλει- 20
σον τὴν θύραν σου, ἀποκρύβηθι μικρὸν ὅσον ὅσον, ἕως ἂν παρ-
έλθῃ ἡ ὀργὴ κυρίου· [21]ἰδοὺ γὰρ κύριος ἀπὸ τοῦ ἁγίου ἐπάγει τὴν 21
ὀργὴν ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀνακαλύψει ἡ γῆ τὸ
αἷμα αὐτῆς καὶ οὐ κατακαλύψει τοὺς ἀνῃρημένους.

[1]Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπάξει ὁ θεὸς τὴν μάχαιραν τὴν ἁγίαν καὶ τὴν 27
μεγάλην καὶ τὴν ἰσχυρὰν ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν φεύγοντα, ἐπὶ τὸν
δράκοντα ὄφιν σκολιὸν καὶ ἀνελεῖ τὸν δράκοντα. [2]τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 2
ἀμπελὼν καλός· ἐπιθύμημα ἐξάρχειν κατ᾿ αὐτῆς. [3]ἐγὼ πόλις ἰσχυρά, 3
πόλις πολιορκουμένη, μάτην ποτιῶ αὐτήν· ἁλώσεται γὰρ νυκτός,
ἡμέρας δὲ πεσεῖται τὸ τεῖχος. [4]οὐκ ἔστιν ἣ οὐκ ἐπελάβετο αὐτῆς· 4
τίς με θήσει φυλάσσειν καλάμην ἐν ἀγρῷ; διὰ τὴν πολεμίαν ταύ-
την ἠθέτηκα αὐτήν. τοίνυν διὰ τοῦτο ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς πάν-
τα, ὅσα συνέταξεν. κατακέκαυμαι, [5]βοήσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν 5
αὐτῇ, ποιήσωμεν εἰρήνην αὐτῷ, ποιήσωμεν εἰρήνην. [6]οἱ ἐρχόμενοι, 6
τέκνα Ιακωβ, βλαστήσει καὶ ἐξανθήσει Ισραηλ, καὶ ἐμπλησθήσεται
ἡ οἰκουμένη τοῦ καρποῦ αὐτοῦ. [7]μὴ ὡς αὐτὸς ἐπάταξεν, καὶ αὐτὸς 7

13 κυρ. ο θ. ημ. > B*† || 14 αναστησουσιν BALpCp | ηρες B*S*† || 15 πασιν > BLC || 16 ημιν] pr. εγενηθη S* || 17 του > BS*† | και 2^0 > B† || 18 αλλα] pr. ου πεσουμεθα ScLC | οι] pr. παντες B† || 19 αναστησ.] + γαρ A† | νεκροι] + ʹσου L (in O sub ※) || 20 λαος] pr. ο A || 21 οργην] + αυτου SL | ενοικ.] κατοικ. SLC | αιμα] στομα A† | κατακαλ.] + η γη A† | fin.] + επ αυτης S*†

27 1 ο θεος] κυριος S*† | και ult. > B† | fin.] + τον εν τη θαλασση S (in O sub ※): eadem add. L post 2 εκεινη || 2 αυτης] -του Sc L || 3 ισχυρα] οχ. BLC | αυτην] -τους A*† | το > BLpC; L trahit τειχος ad 4 (τειχος γαρ ουκ εστιν): cf. 𝔐 || 4 ουκ 1^0] pr. και A† | φυλ. καλ.] tr. S(†) | ο θεος AQScC] > BS*L | συνετ.] + κυριος S*† || 5 ποιησωμεν $1^0 \frown 2^0$ B† || 6 εμπλησθ.] εμ > BL

οὕτως πληγήσεται, καὶ ὡς αὐτὸς ἀνεῖλεν, οὕτως ἀναιρεθήσεται;
8 [8]μαχόμενος καὶ ὀνειδίζων ἐξαποστελεῖ αὐτούς· οὐ σὺ ἦσθα ὁ με-
λετῶν τῷ πνεύματι τῷ σκληρῷ ἀνελεῖν αὐτοὺς πνεύματι θυμοῦ;
9 [9]διὰ τοῦτο ἀφαιρεθήσεται ἡ ἀνομία Ιακωβ, καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ εὐ-
λογία αὐτοῦ, ὅταν ἀφέλωμαι αὐτοῦ τὴν ἁμαρτίαν, ὅταν θῶσιν
πάντας τοὺς λίθους τῶν βωμῶν κατακεκομμένους ὡς κονίαν λε-
πτήν· καὶ οὐ μὴ μείνῃ τὰ δένδρα αὐτῶν, καὶ τὰ εἴδωλα αὐτῶν
10 ἐκκεκομμένα ὥσπερ δρυμὸς μακράν. [10]τὸ κατοικούμενον ποίμνιον
ἀνειμένον ἔσται ὡς ποίμνιον καταλελειμμένον· καὶ ἔσται πολὺν
11 χρόνον εἰς βόσκημα, καὶ ἐκεῖ ἀναπαύσονται. [11]καὶ μετὰ χρόνον
οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ πᾶν χλωρὸν διὰ τὸ ξηρανθῆναι. γυναῖκες ἐρ-
χόμεναι ἀπὸ θέας, δεῦτε· οὐ γὰρ λαός ἐστιν ἔχων σύνεσιν, διὰ
τοῦτο οὐ μὴ οἰκτιρήσῃ ὁ ποιήσας αὐτούς, οὐδὲ ὁ πλάσας αὐτοὺς
12 οὐ μὴ ἐλεήσῃ. [12]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συμφράξει κύριος
ἀπὸ τῆς διώρυγος τοῦ ποταμοῦ ἕως Ῥινοκορούρων, ὑμεῖς δὲ συν-
13 αγάγετε τοὺς υἱοὺς Ισραηλ κατὰ ἕνα ἕνα. [13]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ σαλπιοῦσιν τῇ σάλπιγγι τῇ μεγάλῃ, καὶ ἥξουσιν οἱ ἀπολό-
μενοι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἀσσυρίων καὶ οἱ ἀπολόμενοι ἐν Αἰγύπτῳ
καὶ προσκυνήσουσιν τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιον ἐν Ιερουσαλημ.
28 [1]Οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τῆς ὕβρεως, οἱ μισθωτοὶ Εφραιμ· τὸ ἄνθος
τὸ ἐκπεσὸν ἐκ τῆς δόξης ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ παχέος, οἱ
2 μεθύοντες ἄνευ οἴνου. [2]ἰδοὺ ἰσχυρὸν καὶ σκληρὸν ὁ θυμὸς κυρίου
ὡς χάλαζα καταφερομένη οὐκ ἔχουσα σκέπην, βίᾳ καταφερομένη·
ὡς ὕδατος πολὺ πλῆθος σῦρον χώραν τῇ γῇ ποιήσει ἀνάπαυσιν
3 ταῖς χερσίν. [3]καὶ τοῖς ποσὶν καταπατηθήσεται ὁ στέφανος τῆς
4 ὕβρεως, οἱ μισθωτοὶ τοῦ Εφραιμ. [4]καὶ ἔσται τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν
τῆς ἐλπίδος τῆς δόξης ἐπ᾽ ἄκρου τοῦ ὄρους τοῦ ὑψηλοῦ ὡς πρό-
δρομος σύκου, ὁ ἰδὼν αὐτὸ πρὶν ἢ εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν
5 θελήσει αὐτὸ καταπιεῖν. [5]τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος σαβαωθ ὁ
στέφανος τῆς ἐλπίδος ὁ πλακεὶς τῆς δόξης τῷ καταλειφθέντι μου
6 λαῷ· [6]καταλειφθήσονται ἐπὶ πνεύματι κρίσεως ἐπὶ κρίσιν καὶ ἰσχὺν
7 κωλύων ἀνελεῖν. — [7]οὗτοι γὰρ οἴνῳ πεπλανημένοι εἰσίν, ἐπλανή-

8 ο > B† | πνευμ. 1⁰] + σου S^c L || 9 η 1⁰ > BV† | θωσιν] θω A† || 11 και > SA† | χρονον] pr. πολυν S† || 12 συμφρ.] συνταραξει S | κυριος] ο θεος B | διωρυχος B: cf. 19 6 | τους υιους ισρ. / κατα ενα(> B†) ενα] tr. B = 𝔐 || 13 τη 2⁰] pr. εν AL | απολομ. 1⁰] απο ανατολων A† | εν ult. > B†

28 1 ανθος] + το ωραιον SCp || 2 σκληρον] + παρα κυριου S*L | καταφερ. 1⁰ ⌒ 2⁰ S* | αναπαυμα B | ταις χερσ.] pr. και S*C || 3 καταπατ. BAC] pr. και SQL | του AQC] > BSL || 4 δοξης] ζωης B† | η > BC | λαβειν AQS^c C] + αυτο BS*L || 5 πλεκεις BS* | μου λαω A] + εν αιγυπτω B^c C; του λαου B*S, του λαου μου Q†, του λαου αυτου L || 6 καταλειφθησονται] -σεται SC; pr. και AB^c C, + γαρ QL || 7 πεπλαν.] πεπλημμελημενοι B*†

θησαν διὰ τὸ σικερα· ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐξέστησαν διὰ τὸν οἶ-
νον, ἐσείσθησαν ἀπὸ τῆς μέθης τοῦ σικερα, ἐπλανήθησαν· τοῦτ'
ἔστι φάσμα. 8 ἀρὰ ἔδεται ταύτην τὴν βουλήν· αὕτη γὰρ ἡ βουλὴ 8
ἕνεκεν πλεονεξίας. 9 τίνι ἀνηγγείλαμεν κακὰ καὶ τίνι ἀνηγγείλαμεν 9
ἀγγελίαν, οἱ ἀπογεγαλακτισμένοι ἀπὸ γάλακτος, οἱ ἀπεσπασμένοι
ἀπὸ μαστοῦ; 10 θλῖψιν ἐπὶ θλῖψιν προσδέχου, ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι, ἔτι 10
μικρὸν ἔτι μικρὸν 11 διὰ φαυλισμὸν χειλέων διὰ γλώσσης ἑτέρας, 11
ὅτι λαλήσουσιν τῷ λαῷ τούτῳ 12 λέγοντες αὐτῷ Τοῦτο τὸ ἀνάπαυμα 12
τῷ πεινῶντι καὶ τοῦτο τὸ σύντριμμα, καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἀκούειν.
13 καὶ ἔσται αὐτοῖς τὸ λόγιον κυρίου τοῦ θεοῦ θλῖψις ἐπὶ θλῖψιν, 13
ἐλπὶς ἐπ' ἐλπίδι, ἔτι μικρὸν ἔτι μικρόν, ἵνα πορευθῶσιν καὶ πέσω-
σιν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ κινδυνεύσουσιν καὶ συντριβήσονται καὶ ἁλώ-
σονται. — 14 διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου, ἄνδρες τεθλιμμένοι 14
καὶ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ τούτου τοῦ ἐν Ιερουσαλημ 15 Ὅτι εἴπατε 15
Ἐποιήσαμεν διαθήκην μετὰ τοῦ ᾅδου καὶ μετὰ τοῦ θανάτου συν-
θήκας, καταιγὶς φερομένη ἐὰν παρέλθῃ οὐ μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς, ἐθή-
καμεν ψεῦδος τὴν ἐλπίδα ἡμῶν καὶ τῷ ψεύδει σκεπασθησόμεθα,
16 διὰ τοῦτο οὕτως λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ εἰς τὰ θεμέλια 16
Σιων λίθον πολυτελῆ ἐκλεκτὸν ἀκρογωνιαῖον ἔντιμον εἰς τὰ θεμέλια
αὐτῆς, καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνθῇ. 17 καὶ θήσω 17
κρίσιν εἰς ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλεημοσύνη μου εἰς σταθμούς, καὶ οἱ πε-
ποιθότες μάτην ψεύδει· ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ὑμᾶς καταιγίς, 18 μὴ 18
καὶ ἀφέλῃ ὑμῶν τὴν διαθήκην τοῦ θανάτου, καὶ ἡ ἐλπὶς ὑμῶν ἡ
πρὸς τὸν ᾅδην οὐ μὴ ἐμμείνῃ· καταιγὶς φερομένη ἐὰν ἐπέλθῃ,
ἔσεσθε αὐτῇ εἰς καταπάτημα. 19 ὅταν παρέλθῃ, λήμψεται ὑμᾶς· πρωὶ 19
πρωὶ παρελεύσεται ἡμέρας, καὶ ἐν νυκτὶ ἔσται ἐλπὶς πονηρά· μά-
θετε ἀκούειν. 20 στενοχωρούμενοι οὐ δυνάμεθα μάχεσθαι, αὐτοὶ δὲ 20
ἀσθενοῦμεν τοῦ ἡμᾶς συναχθῆναι. 21 ὥσπερ ὄρος ἀσεβῶν ἀναστή- 21
σεται καὶ ἔσται ἐν τῇ φάραγγι Γαβαων· μετὰ θυμοῦ ποιήσει τὰ
ἔργα αὐτοῦ, πικρίας ἔργον· ὁ δὲ θυμὸς αὐτοῦ ἀλλοτρίως χρήσεται,
καὶ ἡ πικρία αὐτοῦ ἀλλοτρία. 22 καὶ ὑμεῖς μὴ εὐφρανθείητε, μηδὲ 22
ἰσχυσάτωσαν ὑμῶν οἱ δεσμοί· διότι συντετελεσμένα καὶ συντετμη-
μένα πράγματα ἤκουσα παρὰ κυρίου σαβαωθ, ἃ ποιήσει ἐπὶ πᾶσαν
τὴν γῆν.

7 εξεστ.] + δια το σικερα κατεποθησαν B*L* | του σικερα > B† | τουτο εστι(ν) SA*LC* | φαντασμα A† || 8 αυτη — βουλη > S*† || 12 αυτω AQS^c*C*] -τοις BS* = 𝔐, > *L* | πινωντι AQ, πινοντι S*C*: cf. 29 8 || 13 κυριου > *C* | του θεου > B*L* | επ] επι B† | ελπιδι] -δα S*† | πορευσωσιν B† | εις τα > B† | κινδυν.(S -σωσιν) .. συντριβ.] tr. B*L* | και paenult. > S† || 14 τουτου > S, του ult. > AQ*C* (*L* οι pro του) || 15 εφ ημας] ημιν AS^c*C* || 16 κυριος] + κυριος B, + ο θεος *L* | εμβαλλω B*L* | επ αυτω > B || 17 ου > B† || 21 αναστησ.] + κυριος BS**L* | εργον] -γα S**L* | πικρια] σαπρια B† ⸓ || 22 οι δεσμοι] οι οφθαλμοι 393†, + οι οφθαλμοι S*† | κυριου] pr. του S*† | ποιει S†

23 [23]Ἐνωτίζεσθε καὶ ἀκούετε τῆς φωνῆς μου, προσέχετε καὶ ἀκού-
24 ετε τοὺς λόγους μου. [24]μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν μέλλει ὁ ἀροτριῶν
25 ἀροτριᾶν; ἢ σπόρον προετοιμάσει πρὶν ἐργάσασθαι τὴν γῆν; [25]οὐχ
ὅταν ὁμαλίσῃ αὐτῆς τὸ πρόσωπον, τότε σπείρει μικρὸν μελάνθιον
καὶ κύμινον καὶ πάλιν σπείρει πυρὸν καὶ κριθὴν καὶ ζέαν ἐν τοῖς
26 ὁρίοις σου; [26]καὶ παιδευθήσῃ κρίματι θεοῦ σου καὶ εὐφρανθήσῃ.
27 [27]οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος καθαίρεται τὸ μελάνθιον, οὐδὲ τροχὸς
ἁμάξης περιάξει ἐπὶ τὸ κύμινον, ἀλλὰ ῥάβδῳ ἐκτινάσσεται τὸ με-
28 λάνθιον, τὸ δὲ κύμινον [28]μετὰ ἄρτου βρωθήσεται. οὐ γὰρ εἰς τὸν
αἰῶνα ἐγὼ ὑμῖν ὀργισθήσομαι, οὐδὲ φωνὴ τῆς πικρίας μου κατα-
29 πατήσει ὑμᾶς. [29]καὶ ταῦτα παρὰ κυρίου σαβαωθ ἐξῆλθεν τὰ τέρα-
τα· βουλεύσασθε, ὑψώσατε ματαίαν παράκλησιν.

29 [1]Οὐαὶ πόλις Αριηλ, ἣν Δαυιδ ἐπολέμησεν· συναγάγετε γενήματα
2 ἐνιαυτὸν ἐπ' ἐνιαυτόν, φάγεσθε γὰρ σὺν Μωαβ. [2]ἐκθλίψω γὰρ
3 Αριηλ, καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἰσχὺς καὶ τὸ πλοῦτος ἐμοί. [3]καὶ κυκλώ-
σω ὡς Δαυιδ ἐπὶ σὲ καὶ βαλῶ περὶ σὲ χάρακα καὶ θήσω περὶ σὲ
4 πύργους, [4]καὶ ταπεινωθήσονται οἱ λόγοι σου εἰς τὴν γῆν, καὶ εἰς
τὴν γῆν οἱ λόγοι σου δύσονται· καὶ ἔσται ὡς οἱ φωνοῦντες ἐκ
τῆς γῆς ἡ φωνή σου, καὶ πρὸς τὸ ἔδαφος ἡ φωνή σου ἀσθενή-
5 σει. [5]καὶ ἔσται ὡς κονιορτὸς ἀπὸ τροχοῦ ὁ πλοῦτος τῶν ἀσεβῶν
6 καὶ ὡς χνοῦς φερόμενος, καὶ ἔσται ὡς στιγμὴ παραχρῆμα [6]παρὰ
κυρίου σαβαωθ· ἐπισκοπὴ γὰρ ἔσται μετὰ βροντῆς καὶ σεισμοῦ
καὶ φωνῆς μεγάλης, καταιγὶς φερομένη καὶ φλὸξ πυρὸς κατεσθί-
7 ουσα. [7]καὶ ἔσται ὡς ὁ ἐνυπνιαζόμενος ἐν ὕπνῳ ὁ πλοῦτος τῶν
ἐθνῶν πάντων, ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Αριηλ, καὶ πάντες οἱ στρα-
τευσάμενοι ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐπ' αὐτὴν
8 καὶ θλίβοντες αὐτήν. [8]καὶ ἔσονται ὡς οἱ ἐν ὕπνῳ πίνοντες καὶ
ἔσθοντες, καὶ ἐξαναστάντων μάταιον αὐτῶν τὸ ἐνύπνιον, καὶ ὃν

23 ακ. 1^0] ακουσατε A || 24 μελλει ο αρ. αροτριαν] αροτριασει ο αρ. B = α' σ' θ' | προετοιμ.] προ > S*V† | εργαζεσθαι S || 25 ουχ] και AL | ομαλ. αυτης] tr. L | αυτης / το προσ.] tr. B | τοτε] πρωτον A† | σπειρει 2^0 > A† | και κριθην] και > B†; + και κεγχρον BL (in O sub ※) || 26 -θηση $1^0 \frown 2^0$ S*† | σου > B*L || 27 εκτινασσ.] εκ > BL

29 1 πολις αριηλ] αριηλ (+ αριηλ L: in O sub ※) πολις BL: cf. 𝔐 | δαυιδ επολεμ.] tr. B = 𝔐 | επ] επι B† | φαγεσθε] pr. φαγεσθε BS || 2 το πλουτος SA (cf. Thack. p. 159)] ο πλ. BQLC || 3 περι ult.] επι ACp || 4 οι λογ. σου / εις τ. γην] tr. BL | εσται] εσονται B† || 5 τροχου] τοιχου BL | φερομ.] + το πληθος των καταδυναστευοντων σε BL (in O sub ※) || 6 βροντης] κραυγης A† | φωνη μεγαλη B || 7 ο 1^0 > BS* | εν υπνω] ενυπνιον A†, καθ υπνους νυκτος BL (νυκτος in O sub ※) | των εθν. / παντων] tr. BL = 𝔐 | εθνων] > B*†, ασεβων Q† | απαντων BSL | αριηλ pau. Sixt. = α'σ'θ'] ιηλ = ισραηλ SAQC, ιλημ = ιερουσαλημ BL | στρατευσαμενοι AQS^{c}C] -τευομ- BS*, επανισταμενοι L | θλιβοντες] pr. οι BLC || 8 εσονται > B† | υπνω] pr. τω BS*L | πινοντες] π(ε)ινωντες QL: cf. 28 12 | αυτων > B, post ενυπνιον tr. L

τρόπον ἐνυπνιάζεται ὁ διψῶν ὡς πίνων καὶ ἐξαναστὰς ἔτι διψᾷ,
ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς κενὸν ἤλπισεν, οὕτως ἔσται ὁ πλοῦτος πάν-
των τῶν ἐθνῶν, ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ τὸ ὄρος Σιων. [9]ἐκλύθητε 9
καὶ ἔκστητε καὶ κραιπαλήσατε οὐκ ἀπὸ σικερα οὐδὲ ἀπὸ οἴνου·
[10]ὅτι πεπότικεν ὑμᾶς κύριος πνεύματι κατανύξεως καὶ καμμύσει 10
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ τῶν προφητῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχόν-
των αὐτῶν, οἱ ὁρῶντες τὰ κρυπτά. [11]καὶ ἔσονται ὑμῖν πάντα τὰ 11
ῥήματα ταῦτα ὡς οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου τοῦ ἐσφραγισμένου τούτου,
ὃ ἐὰν δῶσιν αὐτὸ ἀνθρώπῳ ἐπισταμένῳ γράμματα λέγοντες Ἀνά-
γνωθι ταῦτα· καὶ ἐρεῖ Οὐ δύναμαι ἀναγνῶναι, ἐσφράγισται γάρ.
[12]καὶ δοθήσεται τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς χεῖρας ἀνθρώπου μὴ ἐπιστα- 12
μένου γράμματα, καὶ ἐρεῖ αὐτῷ Ἀνάγνωθι τοῦτο· καὶ ἐρεῖ Οὐκ
ἐπίσταμαι γράμματα.

[13]Καὶ εἶπεν κύριος Ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χείλεσιν αὐτῶν 13
τιμῶσίν με, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ᾽ ἐμοῦ, μάτην δὲ
σέβονταί με διδάσκοντες ἐντάλματα ἀνθρώπων καὶ διδασκαλίας.
[14]διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ προσθήσω τοῦ μεταθεῖναι τὸν λαὸν τοῦτον 14
καὶ μεταθήσω αὐτοὺς καὶ ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν καὶ τὴν
σύνεσιν τῶν συνετῶν κρύψω. [15]οὐαὶ οἱ βαθέως βουλὴν ποιοῦντες 15
καὶ οὐ διὰ κυρίου· οὐαὶ οἱ ἐν κρυφῇ βουλὴν ποιοῦντες καὶ ἔσται
ἐν σκότει τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ ἐροῦσιν Τίς ἡμᾶς ἑώρακεν καὶ τίς
ἡμᾶς γνώσεται ἢ ἃ ἡμεῖς ποιοῦμεν; [16]οὐχ ὡς ὁ πηλὸς τοῦ κερα- 16
μέως λογισθήσεσθε; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι Οὐ σύ με
ἔπλασας; ἢ τὸ ποίημα τῷ ποιήσαντι Οὐ συνετῶς με ἐποίησας;
[17]οὐκέτι μικρὸν καὶ μετατεθήσεται ὁ Λίβανος ὡς τὸ ὄρος τὸ Χερ- 17
μελ καὶ τὸ ὄρος τὸ Χερμελ εἰς δρυμὸν λογισθήσεται; [18]καὶ ἀκού- 18
σονται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κωφοὶ λόγους βιβλίου, καὶ οἱ ἐν τῷ
σκότει καὶ οἱ ἐν τῇ ὁμίχλῃ ὀφθαλμοὶ τυφλῶν βλέψονται· [19]καὶ 19
ἀγαλλιάσονται πτωχοὶ διὰ κύριον ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ οἱ ἀπηλπι-
σμένοι τῶν ἀνθρώπων ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης. [20]ἐξέλιπεν 20
ἄνομος, καὶ ἀπώλετο ὑπερήφανος, καὶ ἐξωλεθρεύθησαν οἱ ἀνομοῦν-
τες ἐπὶ κακίᾳ [21]καὶ οἱ ποιοῦντες ἁμαρτεῖν ἀνθρώπους ἐν λόγῳ· 21
πάντας δὲ τοὺς ἐλέγχοντας ἐν πύλαις πρόσκομμα θήσουσιν καὶ

8 πινων] pr. ο AS^c*L* | επι] + ιερουσαλημ και επι A*L*, + ιερουσ. και *C*†, + ιερουσ. S^c† || 9 και 2^0 > B || 10 πνευματι] -μα S || 11 εσονται AQS^c*C*] εσται BS**L* | παντα / τα ρημ. AQ*C*] tr. BS*L* | τουτου] > B*L*, ante του εσφρ. tr. S† | εαν] αν B† || 12 τουτο ult.] ταυτα S**L* || 13 μοι] μου S*†: cf. 65 5 et Helbing Kasussyntax p. 231 | τοις] pr. εν (> *L*) τω στοματι αυτου και εν B*L* (εν 1^0 — αυτου in *O* sub ※) || 14 εγω S*A*C*] > BQS^c*L* || 15 ποιουντες $1^0 \frown 2^0$ B*† | ημας εω(uel ο)ρακεν] tr. B | η > S || 16 λογισθησεται S*(†) | πλασαντι] + αυτο B || 17 ουκετι] ουχι ετι *L* | το ορος το 2^0] το BS*; ο *L* (sic 1^0 Q†) || 18 οι ult. > Q† | βλεψονται AQS^c] οψ. BS**LC* || 19 πτωχοι] pr. οι S*C* || 21 και ult.] οτι B†

22 ἐπλαγίασαν ἐν ἀδίκοις δίκαιον. [22]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ
τὸν οἶκον Ιακωβ, ὃν ἀφώρισεν ἐξ Αβρααμ Οὐ νῦν αἰσχυνθήσεται
23 Ιακωβ οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον μεταβαλεῖ Ισραηλ· [23]ἀλλ᾽ ὅταν ἴδω-
σιν τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ἔργα μου, δι᾽ ἐμὲ ἁγιάσουσιν τὸ ὄνομά μου
καὶ ἁγιάσουσιν τὸν ἅγιον Ιακωβ καὶ τὸν θεὸν τοῦ Ισραηλ φοβη-
24 θήσονται. [24]καὶ γνώσονται οἱ τῷ πνεύματι πλανώμενοι σύνεσιν,
οἱ δὲ γογγύζοντες μαθήσονται ὑπακούειν, καὶ αἱ γλῶσσαι αἱ ψελ-
λίζουσαι μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνην.
30 [1]Οὐαὶ τέκνα ἀποστάται, τάδε λέγει κύριος, ἐποιήσατε βουλὴν οὐ
δι᾽ ἐμοῦ καὶ συνθήκας οὐ διὰ τοῦ πνεύματός μου προσθεῖναι ἁμαρ-
2 τίας ἐφ᾽ ἁμαρτίαις, [2]οἱ πορευόμενοι καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον, ἐμὲ
δὲ οὐκ ἐπηρώτησαν, τοῦ βοηθηθῆναι ὑπὸ Φαραω καὶ σκεπασθῆναι
3 ὑπὸ Αἰγυπτίων. [3]ἔσται γὰρ ὑμῖν ἡ σκέπη Φαραω εἰς αἰσχύνην καὶ
4 τοῖς πεποιθόσιν ἐπ᾽ Αἴγυπτον ὄνειδος. [4]ὅτι εἰσὶν ἐν Τάνει ἀρχηγοὶ
5 ἄγγελοι πονηροί· μάτην κοπιάσουσιν [5]πρὸς λαόν, ὃς οὐκ ὠφελή-
σει αὐτοὺς οὔτε εἰς βοήθειαν οὔτε εἰς ὠφέλειαν, ἀλλὰ εἰς αἰσχύ-
νην καὶ ὄνειδος.
6 [6]Ἡ ὅρασις τῶν τετραπόδων τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ.
Ἐν τῇ θλίψει καὶ τῇ στενοχωρίᾳ, λέων καὶ σκύμνος λέοντος
ἐκεῖθεν καὶ ἀσπίδες καὶ ἔκγονα ἀσπίδων πετομένων, οἳ ἔφερον ἐπ᾽
ὄνων καὶ καμήλων τὸν πλοῦτον αὐτῶν πρὸς ἔθνος ὃ οὐκ ὠφελή-
7 σει αὐτοὺς εἰς βοήθειαν, ἀλλὰ εἰς αἰσχύνην καὶ ὄνειδος. [7]Αἰγύπτιοι
μάταια καὶ κενὰ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς· ἀπάγγειλον αὐτοῖς ὅτι Ματαία
ἡ παράκλησις ὑμῶν αὕτη.
8 [8]Νῦν οὖν καθίσας γράψον ἐπὶ πυξίου ταῦτα καὶ εἰς βιβλίον, ὅτι
9 ἔσται εἰς ἡμέρας καιρῶν ταῦτα καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα. [9]ὅτι λαὸς
ἀπειθής ἐστιν, υἱοὶ ψευδεῖς, οἳ οὐκ ἠβούλοντο ἀκούειν τὸν νόμον
10 τοῦ θεοῦ, [10]οἱ λέγοντες τοῖς προφήταις Μὴ ἀναγγέλλετε ἡμῖν, καὶ
τοῖς τὰ ὁράματα ὁρῶσιν Μὴ λαλεῖτε ἡμῖν, ἀλλὰ ἡμῖν λαλεῖτε καὶ
11 ἀναγγέλλετε ἡμῖν ἑτέραν πλάνησιν [11]καὶ ἀποστρέψατε ἡμᾶς ἀπὸ
τῆς ὁδοῦ ταύτης, ἀφέλετε ἀφ᾽ ἡμῶν τὸν τρίβον τοῦτον καὶ ἀφ-
12 έλετε ἀφ᾽ ἡμῶν τὸν ἅγιον τοῦ Ισραηλ. [12]διὰ τοῦτο οὕτως λέγει

22 ισραηλ > B*L* = 𝔐 || **23** αγιασωσιν bis B | του > S*† || **24** οι 1⁰ > B† | τω πνευμ./πλαν.] tr. B = 𝔐 | υπακ.] + κυριω S†
30 1 ταδε λεγ. κυρ.] ante ουαι tr. *L*, ταδε > B | ου 1⁰] pr. και A† | αμαρτιαις] -τιας B*L* || **2** δε > S*† | επερωτησαν (sic) B*Q*C* || **3** η > B || **5** ουτε 1⁰ > BS**L* | ουτε εις ωφ. > BS* || **6** η > S*C* | και 1⁰] + εν SA*L* | και 3⁰ > S**L*p | εγγονα S | πετομ. > B*† | ονων] + θησαυρους αυτων *L* (in *O* sub ※) | εις βοηθειαν — fin. (cf. 5) > B*L* = 𝔐 || **8** ημεραν S*† | καιρων ταυτα] ταυτα εις μαρτυριον εν καιρω *L* (εις μαρτ. etiam α′σ′θ′), tr. (καιρω B†) B pau. | εως > A† || **9** λαος] pr. ο Bc*L* || **11** αφελ. 1⁰] pr. και S**L* | τον τριβον τουτον BAQSc*C*] την τρ. ταυτην S**L*: cf. 3 12 | τον αγιον Gra. et σ′] το αγ. V†, το λογιον rel. || **12** ουτως AQSc] ταδε BS**LC*

κύριος ὁ ἅγιος τοῦ Ισραηλ Ὅτι ἠπειθήσατε τοῖς λόγοις τούτοις
καὶ ἠλπίσατε ἐπὶ ψεύδει καὶ ὅτι ἐγόγγυσας καὶ πεποιθὼς ἐγένου
ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ, [13]διὰ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἡ ἁμαρτία αὕτη ὡς 13
τεῖχος πῖπτον παραχρῆμα πόλεως ὀχυρᾶς ἑαλωκυίας, ἧς παραχρῆμα
πάρεστιν τὸ πτῶμα, [14]καὶ τὸ πτῶμα αὐτῆς ἔσται ὡς σύντριμμα 14
ἀγγείου ὀστρακίνου, ἐκ κεραμίου λεπτὰ ὥστε μὴ εὑρεῖν ἐν αὐτοῖς
ὄστρακον ἐν ᾧ πῦρ ἀρεῖς καὶ ἐν ᾧ ἀποσυριεῖς ὕδωρ μικρόν.
[15]οὕτω λέγει κύριος ὁ ἅγιος τοῦ Ισραηλ Ὅταν ἀποστραφεὶς στε- 15
νάξῃς, τότε σωθήσῃ καὶ γνώσῃ ποῦ ἦσθα· ὅτε ἐπεποίθεις ἐπὶ τοῖς
ματαίοις, ματαία ἡ ἰσχὺς ὑμῶν ἐγενήθη. καὶ οὐκ ἠβούλεσθε ἀκούειν,
[16]ἀλλ' εἴπατε Ἐφ' ἵππων φευξόμεθα· διὰ τοῦτο φεύξεσθε· καὶ εἴπατε 16
Ἐπὶ κούφοις ἀναβάται ἐσόμεθα· διὰ τοῦτο κοῦφοι ἔσονται οἱ διώ-
κοντες ὑμᾶς. [17]διὰ φωνὴν ἑνὸς φεύξονται χίλιοι, καὶ διὰ φωνὴν 17
πέντε φεύξονται πολλοί, ἕως ἂν καταλειφθῆτε ὡς ἱστὸς ἐπ' ὄρους
καὶ ὡς σημαίαν φέρων ἐπὶ βουνοῦ. [18]καὶ πάλιν μενεῖ ὁ θεὸς τοῦ 18
οἰκτιρῆσαι ὑμᾶς καὶ διὰ τοῦτο ὑψωθήσεται τοῦ ἐλεῆσαι ὑμᾶς· δι-
ότι κριτὴς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐστιν, καὶ ποῦ καταλείψετε τὴν
δόξαν ὑμῶν; μακάριοι οἱ ἐμμένοντες ἐν αὐτῷ.

[19]Διότι λαὸς ἅγιος ἐν Σιων οἰκήσει, καὶ Ιερουσαλημ κλαυθμῷ 19
ἔκλαυσεν Ἐλέησόν με· ἐλεήσει σε τὴν φωνὴν τῆς κραυγῆς σου·
ἡνίκα εἶδεν, ἐπήκουσέν σου. [20]καὶ δώσει κύριος ὑμῖν ἄρτον θλί- 20
ψεως καὶ ὕδωρ στενόν, καὶ οὐκέτι μὴ ἐγγίσωσίν σοι οἱ πλανῶν-
τές σε· ὅτι οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται τοὺς πλανῶντάς σε, [21]καὶ 21
τὰ ὦτά σου ἀκούσονται τοὺς λόγους τῶν ὀπίσω σε πλανησάντων,
οἱ λέγοντες Αὕτη ἡ ὁδός, πορευθῶμεν ἐν αὐτῇ εἴτε δεξιὰ εἴτε
ἀριστερά. [22]καὶ ἐξαρεῖς τὰ εἴδωλα τὰ περιηργυρωμένα καὶ τὰ περι- 22
κεχρυσωμένα, λεπτὰ ποιήσεις καὶ λικμήσεις ὡς ὕδωρ ἀποκαθημέ-
νης καὶ ὡς κόπρον ὤσεις αὐτά. [23]τότε ἔσται ὁ ὑετὸς τῷ σπέρ- 23
ματι τῆς γῆς σου, καὶ ὁ ἄρτος τοῦ γενήματος τῆς γῆς σου ἔσται
πλησμονὴ καὶ λιπαρός· καὶ βοσκηθήσεταί σου τὰ κτήνη τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ τόπον πίονα καὶ εὐρύχωρον, [24]οἱ ταῦροι ὑμῶν καὶ οἱ βόες 24
οἱ ἐργαζόμενοι τὴν γῆν φάγονται ἄχυρα ἀναπεποιημένα ἐν κριθῇ

12 κυριος > B = 𝔐 || **13** οχυρας > A† | εαλωκυιης S†: cf. Thack. p. 140 || **14** λεπτον A 918† | αρεις — υδωρ > S*† || **15** κυριος SAC^p] + κυριος B QC^p, + ο θεος *L* | του > A 918† | η > S*† || **16** ιπποις A† | ειπατε 2^0 > BQ = 𝔐 | αναβαται S*A] -ταις BQS^c*LC* || **17** init.] pr. και A*L* | δια φωνην ενος φευξ./χιλιοι] tr. B, φευξ. χιλ. δια φ. ενος *L* | ως 1^0 > S*† || **18** υμας 2^0] ημ. S* | ημων] υμ. B*S* | εστιν και που — υμων (cf. 10 3)] > B*L* = 𝔐 | οι BSQ] pr. παντες A*LC* = 𝔐 | εν] επ B || **19** ελεησει] pr. και A | σε > SA | την φωνην] pr. προς *L* || **20** κυριος υμιν] tr. Q*L*C^p = 𝔐 | ουκετι μη] ουκετι ου μη A*L*: cf. 32 5 38 11 et 8 12 | σοι] σε S* || **22** εξαρεις AQS^c*C*] μιανεις BS**L* | τα 3^0 > B | και 3^0 > B† || **23** σου 1^0 ⌒ 2^0 S**L* (textum similem praebet) || **24** φαγ./αχυρα αναπεπ.] tr. B = 𝔐

25 λελικμημένα. [25]καὶ ἔσται ἐπὶ παντὸς ὄρους ὑψηλοῦ καὶ ἐπὶ παντὸς
βουνοῦ μετεώρου ὕδωρ διαπορευόμενον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν
26 ἀπόλωνται πολλοὶ καὶ ὅταν πέσωσιν πύργοι. [26]καὶ ἔσται τὸ φῶς
τῆς σελήνης ὡς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἔσται
ἑπταπλάσιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ὅταν ἰάσηται κύριος τὸ σύντριμμα τοῦ
λαοῦ αὐτοῦ, καὶ τὴν ὀδύνην τῆς πληγῆς σου ἰάσεται.
27 [27]Ἰδοὺ τὸ ὄνομα κυρίου διὰ χρόνου ἔρχεται πολλοῦ, καιόμενος
ὁ θυμός, μετὰ δόξης τὸ λόγιον τῶν χειλέων αὐτοῦ, τὸ λόγιον ὀρ-
28 γῆς πλῆρες, καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ θυμοῦ ὡς πῦρ ἔδεται. [28]καὶ τὸ πνεῦμα
αὐτοῦ ὡς ὕδωρ ἐν φάραγγι σῦρον ἥξει ἕως τοῦ τραχήλου καὶ
διαιρεθήσεται τοῦ ἔθνη ταράξαι ἐπὶ πλανήσει ματαίᾳ, καὶ διώξεται
29 αὐτοὺς πλάνησις καὶ λήμψεται αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. [29]μὴ
διὰ παντὸς δεῖ ὑμᾶς εὐφραίνεσθαι καὶ εἰσπορεύεσθαι εἰς τὰ ἅγιά
μου διὰ παντὸς ὡσεὶ ἑορτάζοντας καὶ ὡσεὶ εὐφραινομένους εἰσελ-
θεῖν μετὰ αὐλοῦ εἰς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου πρὸς τὸν θεὸν τοῦ Ισρα-
30 ηλ; [30]καὶ ἀκουστὴν ποιήσει ὁ θεὸς τὴν δόξαν τῆς φωνῆς αὐτοῦ
καὶ τὸν θυμὸν τοῦ βραχίονος αὐτοῦ δείξει μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς
καὶ φλογὸς κατεσθιούσης· κεραυνώσει βιαίως καὶ ὡς ὕδωρ καὶ
31 χάλαζα συγκαταφερομένη βίᾳ. [31]διὰ γὰρ φωνὴν κυρίου ἡττηθήσον-
32 ται Ἀσσύριοι τῇ πληγῇ, ᾗ ἂν πατάξῃ αὐτούς. [32]καὶ ἔσται αὐτῷ
κυκλόθεν, ὅθεν ἦν αὐτῷ ἡ ἐλπὶς τῆς βοηθείας, ἐφ᾽ ᾗ αὐτὸς ἐπε-
ποίθει· αὐτοὶ μετὰ αὐλῶν καὶ κιθάρας πολεμήσουσιν αὐτὸν ἐκ
33 μεταβολῆς. [33]σὺ γὰρ πρὸ ἡμερῶν ἀπαιτηθήσῃ· μὴ καὶ σοὶ ἡτοι-
μάσθη βασιλεύειν φάραγγα βαθεῖαν, ξύλα κείμενα, πῦρ καὶ ξύλα
πολλά; ὁ θυμὸς κυρίου ὡς φάραγξ ὑπὸ θείου καιομένη.
31 [1]Οὐαὶ οἱ καταβαίνοντες εἰς Αἴγυπτον ἐπὶ βοήθειαν, οἱ ἐφ᾽ ἵπποις
πεποιθότες καὶ ἐφ᾽ ἅρμασιν, ἔστιν γὰρ πολλά, καὶ ἐφ᾽ ἵπποις, πλῆ-
θος σφόδρα, καὶ οὐκ ἦσαν πεποιθότες ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ισραηλ
2 καὶ τὸν θεὸν οὐκ ἐξεζήτησαν. [2]καὶ αὐτὸς σοφὸς ἤγεν ἐπ᾽ αὐτοὺς
κακά, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐ μὴ ἀθετηθῇ, καὶ ἐπαναστήσεται ἐπ᾽
οἴκους ἀνθρώπων πονηρῶν καὶ ἐπὶ τὴν ἐλπίδα αὐτῶν τὴν ματαίαν,
3 [3]Αἰγύπτιον ἄνθρωπον καὶ οὐ θεόν, ἵππων σάρκας καὶ οὐκ ἔστιν

24 λελικμημενη B*LC* || **25** και ult. > B† || **26** επταπλασ.] + ως το φως των επτα ημερων *L* (in *O* sub ※) || **27** δια χρ. ερχ. πολλου] ερχ. δια χρ. πολλου *LC*, ερχ. δια χρ. B†: cf. 𝔐 | ο > B || **28** εθνη ταραξαι] tr. B*LC* = 𝔐 | πλανησις] + ματαια AS^c || **29** ωσει ult. et το > S*† | το ορος] τον οικον A† | του κυριου SA] του > B*L*, του θεου Q*C* || **30** ο θεος] κυριος B*L* = 𝔐 | δειξει *L*] -ξαι BSAQ*C* | βιαιως] ς > B*L* || **31** φωνην Q] pr. την A†, φωνης S*C*, της φωνης B*L* | ασσυριοι] pr. οι A*L* || **32** αυτω 2⁰] -των B† | εφ η] εφ ης S*†, εφ ην *C* | επεποιθει] ε 1⁰ > B† | αυλων] τυμπανων B*LC* | πολεμησουσιν] pr. και εν πολεμοις αφορισμου *L* (in *O* sub ※) || **33** συ γαρ B*C*] ου γαρ SQ*L*, ου γαρ συ A† | ητοιμ. βασιλ.] tr. B = 𝔐

31 1 θεον] κυριον B*L* = 𝔐 | εξεζητ.] εξ > B

βοήθεια· ὁ δὲ κύριος ἐπάξει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς, καὶ κο-
πιάσουσιν οἱ βοηθοῦντες, καὶ ἅμα πάντες ἀπολοῦνται. [4]ὅτι οὕτως 4
εἶπέν μοι κύριος Ὃν τρόπον ἐὰν βοήσῃ ὁ λέων ἢ ὁ σκύμνος ἐπὶ
τῇ θήρᾳ, ᾗ ἔλαβεν, καὶ κεκράξῃ ἐπ' αὐτῇ, ἕως ἂν ἐμπλησθῇ τὰ ὄρη
τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἡττήθησαν καὶ τὸ πλῆθος τοῦ θυμοῦ ἐπτο-
ήθησαν, οὕτως καταβήσεται κύριος σαβαωθ ἐπιστρατεῦσαι ἐπὶ τὸ
ὄρος τὸ Σιων ἐπὶ τὰ ὄρη αὐτῆς. [5]ὡς ὄρνεα πετόμενα, οὕτως ὑπερ- 5
ασπιεῖ κύριος ὑπὲρ Ιερουσαλημ καὶ ἐξελεῖται καὶ περιποιήσεται καὶ
σώσει. [6]ἐπιστράφητε, οἱ τὴν βαθεῖαν βουλὴν βουλευόμενοι καὶ 6
ἄνομον. [7]ὅτι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπαρνήσονται οἱ ἄνθρωποι τὰ χει- 7
ροποίητα αὐτῶν τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ, ἃ ἐποίησαν αἱ χεῖρες
αὐτῶν. [8]καὶ πεσεῖται Ασσουρ· οὐ μάχαιρα ἀνδρὸς οὐδὲ μάχαιρα 8
ἀνθρώπου καταφάγεται αὐτόν, καὶ φεύξεται οὐκ ἀπὸ προσώπου
μαχαίρας· οἱ δὲ νεανίσκοι ἔσονται εἰς ἥττημα, [9]πέτρᾳ γὰρ περι- 9
λημφθήσονται ὡς χάρακι καὶ ἡττηθήσονται, ὁ δὲ φεύγων ἁλώσεται.
Τάδε λέγει κύριος Μακάριος ὃς ἔχει ἐν Σιων σπέρμα καὶ οἰκεί-
ους ἐν Ιερουσαλημ. [1]ἰδοὺ γὰρ βασιλεὺς δίκαιος βασιλεύσει, καὶ 32
ἄρχοντες μετὰ κρίσεως ἄρξουσιν. [2]καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος κρύπτων 2
τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ κρυβήσεται ὡς ἀφ' ὕδατος φερομένου· καὶ
φανήσεται ἐν Σιων ὡς ποταμὸς φερόμενος ἔνδοξος ἐν γῇ διψώσῃ.
[3]καὶ οὐκέτι ἔσονται πεποιθότες ἐπ' ἀνθρώποις, ἀλλὰ τὰ ὦτα δώ- 3
σουσιν ἀκούειν. [4]καὶ ἡ καρδία τῶν ἀσθενούντων προσέξει τοῦ 4
ἀκούειν, καὶ αἱ γλῶσσαι αἱ ψελλίζουσαι ταχὺ μαθήσονται λαλεῖν
εἰρήνην. [5]καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσιν τῷ μωρῷ ἄρχειν, καὶ οὐκέτι μὴ 5
εἴπωσιν οἱ ὑπηρέται σου Σίγα. [6]ὁ γὰρ μωρὸς μωρὰ λαλήσει, καὶ 6
ἡ καρδία αὐτοῦ μάταια νοήσει τοῦ συντελεῖν ἄνομα καὶ λαλεῖν
πρὸς κύριον πλάνησιν τοῦ διασπεῖραι ψυχὰς πεινώσας καὶ τὰς
ψυχὰς τὰς διψώσας κενὰς ποιῆσαι. [7]ἡ γὰρ βουλὴ τῶν πονηρῶν 7
ἄνομα βουλεύσεται καταφθεῖραι ταπεινοὺς ἐν λόγοις ἀδίκοις καὶ

3 βοηθεια] pr. η S*† | βοηθουντες] + και πεσουνται οι βοηθουμενοι *L*, + ※και πεσειται ο βοηθουμενος *O* | παντες απολ.] tr. S || 4 εαν AQ*(uid.)S^c] αν *L*, οταν Q^c*C*, > BS* | ο 1^0 > A† | επ αυτην S*C* | αν > B | εμπληση S* | το ult. > S*C*^p | επι ult.] pr. και A*L* = 𝔐 || 5 κυριος AQ*C*] + σαβαωθ BS*L* = 𝔐 | υπερ ιερουσ. AQS^c] + υπερασπιει BS**L*: cf. 𝔐; > *C* | εξελ.] + σε S*† | περιποιηθησονται S*† || 6 βουλευσαμενοι A† | fin.] + υιοι ισραηλ B*LC* (in *O* sub ※) || 7 απαρνησονται BSQ(Q*† om. απ)] -νηθησ- A*C*, αφαιρουνται *L* | τα χρυσα] pr. τα χειροποιητα B*L* (in *O* sub ※), ad quae *L* superadd. αυτων | αι χειρες] οι δακτυλοι S*: cf. 2 8 17 8 | fin.] + αμαρτιαν *L*, + ※αμαρτημα *O* || 8 μαχαιρας] διωκοντος A† | νεανισκοι] + αυτου S^c*L*

32 1 αρξουσιν] χ pro ξ S*† || 2 αυτου] τουτους A† || 3 δωσ. ακουειν] tr. B: cf. 𝔐 || 4 ασθενουντων] -θενων A† | προσηξει B† || 5 ουκετι μη bis] ουκετι ου μη A*L*: cf. 30 20 || 6 αυτου] -των A† | διαφθειραι A | ποιησει B = 𝔐 || 7 βουλευσεται] σ > S*A

8 διασκεδάσαι λόγους ταπεινῶν ἐν κρίσει. [8]οἱ δὲ εὐσεβεῖς συνετὰ
ἐβουλεύσαντο, καὶ αὕτη ἡ βουλὴ μενεῖ.
9 [9]Γυναῖκες πλούσιαι, ἀνάστητε καὶ ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου·
10 θυγατέρες ἐν ἐλπίδι, ἀκούσατε τοὺς λόγους μου. [10]ἡμέρας ἐνιαυτοῦ
μνείαν ποιήσασθε ἐν ὀδύνῃ μετ' ἐλπίδος· ἀνήλωται ὁ τρύγητος,
11 πέπαυται ὁ σπόρος καὶ οὐκέτι μὴ ἔλθῃ. [11]ἔκστητε, λυπήθητε, αἱ
πεποιθυῖαι, ἐκδύσασθε, γυμναὶ γένεσθε, περιζώσασθε σάκκους τὰς
12 ὀσφύας [12]καὶ ἐπὶ τῶν μαστῶν κόπτεσθε ἀπὸ ἀγροῦ ἐπιθυμήματος
13 καὶ ἀμπέλου γενήματος. [13]ἡ γῆ τοῦ λαοῦ μου ἄκανθα καὶ χόρτος
ἀναβήσεται, καὶ ἐκ πάσης οἰκίας εὐφροσύνη ἀρθήσεται· πόλις
14 πλουσία, [14]οἶκοι ἐγκαταλελειμμένοι πλοῦτον πόλεως καὶ οἴκους
ἐπιθυμητοὺς ἀφήσουσιν· καὶ ἔσονται αἱ κῶμαι σπήλαια ἕως τοῦ
15 αἰῶνος, εὐφροσύνη ὄνων ἀγρίων, βοσκήματα ποιμένων, [15]ἕως ἂν
ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πνεῦμα ἀφ' ὑψηλοῦ. καὶ ἔσται ἔρημος ὁ Χερμελ,
16 καὶ ὁ Χερμελ εἰς δρυμὸν λογισθήσεται. [16]καὶ ἀναπαύσεται ἐν τῇ
17 ἐρήμῳ κρίμα, καὶ δικαιοσύνη ἐν τῷ Καρμήλῳ κατοικήσει· [17]καὶ
ἔσται τὰ ἔργα τῆς δικαιοσύνης εἰρήνη, καὶ κρατήσει ἡ δικαιοσύνη
18 ἀνάπαυσιν, καὶ πεποιθότες ἕως τοῦ αἰῶνος· [18]καὶ κατοικήσει ὁ
λαὸς αὐτοῦ ἐν πόλει εἰρήνης καὶ ἐνοικήσει πεποιθώς, καὶ ἀναπαύ-
19 σονται μετὰ πλούτου. [19]ἡ δὲ χάλαζα ἐὰν καταβῇ, οὐκ ἐφ' ὑμᾶς
ἥξει. καὶ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τοῖς δρυμοῖς πεποιθότες ὡς
20 οἱ ἐν τῇ πεδινῇ. [20]μακάριοι οἱ σπείροντες ἐπὶ πᾶν ὕδωρ, οὗ βοῦς
καὶ ὄνος πατεῖ.
33 [1]Οὐαὶ τοῖς ταλαιπωροῦσιν ὑμᾶς, ὑμᾶς δὲ οὐδεὶς ποιεῖ ταλαιπώ-
ρους, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς οὐκ ἀθετεῖ· ἁλώσονται οἱ ἀθετοῦντες
καὶ παραδοθήσονται καὶ ὡς σὴς ἐπὶ ἱματίου οὕτως ἡττηθήσονται.
2 [2]κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, ἐπὶ σοὶ γὰρ πεποίθαμεν· ἐγενήθη τὸ σπέρμα
τῶν ἀπειθούντων εἰς ἀπώλειαν, ἡ δὲ σωτηρία ἡμῶν ἐν καιρῷ θλί-
3 ψεως. [3]διὰ φωνὴν τοῦ φόβου σου ἐξέστησαν λαοὶ ἀπὸ τοῦ φόβου
4 σου, καὶ διεσπάρησαν τὰ ἔθνη. [4]νῦν δὲ συναχθήσεται τὰ σκῦλα
ὑμῶν μικροῦ καὶ μεγάλου· ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ ἀκρίδας,

7 λογους] -γισμους A† || 9 ακουσατε ult.] pr. εισ BScL | τους > BS* || 10 ο σπορος > B = 𝔐 | και] > B = 𝔐; ο υετος L (Lp† ουτος pro ο υετος) || 11 εκστητε] pr. (sic) ευθηνουσαι L (in O sub ※) | σακκους / τας οσφ.] tr. L; σακκ. > BQ: cf. 𝔐 | οσφυας] α > B*, + υμων SC || 12 μασθων ACp: cf. Thack. p. 104 | απο αγρου] περι α. AScC; επι αγρω L = 𝔐 | αμπελου] επι -λω L = 𝔐 || 14 και οικους επιθυμητους αφησ. AQSc] αφησ. οικους επιθυμηματος BS*LC (sed C επιθυμητους) || 15 επελθη] επ > BL | υμας] ημ. S*† || 17 πεποιθοτες BQ] pr. οι S*†, + εσονται AScC, + ωσιν L || 18 κατοικησει] κατ > BL || 19 ως > S† | οι ult.] > BS, + ενοικουντες Q†

33 1 δε] + γαρ S*† | υμας 3⁰] υμιν AQ*(uid.) | επι AQC] εφ BSL | ιματιω SL | ηττησονται B† || 3 σου 1⁰ > B: cf. 𝔐 || 4 υμων] ημ. S | μικρου] pr. απο AL | ακριδας] ς > B†; + ως απο των βοθυνων L (in O sub ※)

οὕτως ἐμπαίξουσιν ὑμῖν. [5]ἅγιος ὁ θεὸς ὁ κατοικῶν ἐν ὑψηλοῖς, 5
ἐνεπλήσθη Σιων κρίσεως καὶ δικαιοσύνης. [6]ἐν νόμῳ παραδοθήσον- 6
ται, ἐν θησαυροῖς ἡ σωτηρία ἡμῶν, ἐκεῖ σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ
εὐσέβεια πρὸς τὸν κύριον· οὗτοί εἰσιν θησαυροὶ δικαιοσύνης.
[7]ἰδοὺ δὴ ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν αὐτοὶ φοβηθήσονται· οὓς ἐφοβεῖσθε, 7
φοβηθήσονται ἀφ᾽ ὑμῶν· ἄγγελοι γὰρ ἀποσταλήσονται ἀξιοῦντες
εἰρήνην πικρῶς κλαίοντες παρακαλοῦντες εἰρήνην. [8]ἐρημωθήσονται 8
γὰρ αἱ τούτων ὁδοί· πέπαυται ὁ φόβος τῶν ἐθνῶν, καὶ ἡ πρὸς
τούτους διαθήκη αἴρεται, καὶ οὐ μὴ λογίσησθε αὐτοὺς ἀνθρώπους.
[9]ἐπένθησεν ἡ γῆ, ᾐσχύνθη ὁ Λίβανος, ἕλη ἐγένετο ὁ Σαρων· φα- 9
νερὰ ἔσται ἡ Γαλιλαία καὶ ὁ Κάρμηλος. [10]νῦν ἀναστήσομαι, λέγει 10
κύριος, νῦν δοξασθήσομαι, νῦν ὑψωθήσομαι· [11]νῦν ὄψεσθε, νῦν 11
αἰσθηθήσεσθε· ματαία ἔσται ἡ ἰσχὺς τοῦ πνεύματος ὑμῶν, πῦρ
ὑμᾶς κατέδεται. [12]καὶ ἔσονται ἔθνη κατακεκαυμένα ὡς ἄκανθα ἐν 12
ἀγρῷ ἐρριμμένη καὶ κατακεκαυμένη. [13]ἀκούσονται οἱ πόρρωθεν ἃ 13
ἐποίησα, γνώσονται οἱ ἐγγίζοντες τὴν ἰσχύν μου. [14]ἀπέστησαν οἱ 14
ἐν Σιων ἄνομοι, λήμψεται τρόμος τοὺς ἀσεβεῖς· τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν
ὅτι πῦρ καίεται; τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν τὸν τόπον τὸν αἰώνιον; [15]πο- 15
ρευόμενος ἐν δικαιοσύνῃ, λαλῶν εὐθεῖαν ὁδόν, μισῶν ἀνομίαν καὶ
ἀδικίαν καὶ τὰς χεῖρας ἀποσειόμενος ἀπὸ δώρων, βαρύνων τὰ ὦτα
ἵνα μὴ ἀκούσῃ κρίσιν αἵματος, καμμύων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἵνα μὴ
ἴδῃ ἀδικίαν, [16]οὗτος οἰκήσει ἐν ὑψηλῷ σπηλαίῳ πέτρας ἰσχυρᾶς· 16
ἄρτος αὐτῷ δοθήσεται, καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῦ πιστόν. [17]βασιλέα μετὰ 17
δόξης ὄψεσθε, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄψονται γῆν πόρρωθεν. [18]ἡ 18
ψυχὴ ὑμῶν μελετήσει φόβον· ποῦ εἰσιν οἱ γραμματικοί; ποῦ εἰσιν
οἱ συμβουλεύοντες; ποῦ ἐστιν ὁ ἀριθμῶν τοὺς τρεφομένους [19]μι- 19
κρὸν καὶ μέγαν λαόν; ᾧ οὐ συνεβουλεύσαντο οὐδὲ ᾔδει βαθύφωνον
ὥστε μὴ ἀκοῦσαι λαὸς πεφαυλισμένος, καὶ οὐκ ἔστιν τῷ ἀκούοντι
σύνεσις. [20]ἰδοὺ Σιων ἡ πόλις τὸ σωτήριον ἡμῶν· οἱ ὀφθαλμοί 20
σου ὄψονται Ιερουσαλημ, πόλις πλουσία, σκηναὶ αἳ οὐ μὴ σεισθῶ-
σιν, οὐδὲ μὴ κινηθῶσιν οἱ πάσσαλοι τῆς σκηνῆς αὐτῆς εἰς τὸν
αἰῶνα χρόνον, οὐδὲ τὰ σχοινία αὐτῆς οὐ μὴ διαρραγῶσιν. [21]ὅτι 21

4 εμπαιξουσιν] -ξονται ASc: cf. Thack. p. 232 || 5 υψηλω BV† | δικαιοσυνης] ς > B† || 6 εκει] ηκει B | κυριον] θεον S*† || 7 αυτοι] ουτοι BQ† | φοβηθησονται 2⁰] βοησονται BS*: cf. 𝔐 | γαρ SAC] > BQL | αξιουντες ειρηνην > BS* || 8 πεπαυται] + γαρ A† | λογισθησεσθε BQ*† || 9 ο σαρων] ασαρων S*(†) | ο καρμηλος] ο χερμελ B, + και ο χερμελ Q† || 11 αισθηθησεσθε] αισθησ. L: cf. Thack. p. 240; αισχυνθησ. AScCp | ματαια] + δε S† | υμας κατεδ.] tr. B || 15 πορευομ.] + αμωμος S(†) | απο] pr. και S*† || 16 ισχυρας] οχ. A† || 17 και > BS* = 𝔐 || 18 υμων] ημ. BS† | φοβον] + κυριου A | τρεφομενους B] συστρεφ. SAQC, αναστρεφ. L || 19 συνεβουλευσαντο] -σατο B, -σαν A | πεφαυλ.] pr. ο ScL || 20 ουδε μη] ουδ ου μη AC: cf. 8 12

τὸ ὄνομα κυρίου μέγα ὑμῖν· τόπος ὑμῖν ἔσται, ποταμοὶ καὶ διώ-
ρυγες πλατεῖς καὶ εὐρύχωροι· οὐ πορεύσῃ ταύτην τὴν ὁδόν, οὐδὲ
22 πορεύσεται πλοῖον ἐλαῦνον. [22]ὁ γὰρ θεός μου μέγας ἐστίν, οὐ
παρελεύσεταί με κύριος· κριτὴς ἡμῶν κύριος, ἄρχων ἡμῶν κύριος,
23 βασιλεὺς ἡμῶν κύριος, οὗτος ἡμᾶς σώσει. [23]ἐρράγησαν τὰ σχοινία
σου, ὅτι οὐκ ἐνίσχυσεν· ὁ ἱστός σου ἔκλινεν, οὐ χαλάσει τὰ ἱστία·
οὐκ ἀρεῖ σημεῖον, ἕως οὗ παραδοθῇ εἰς προνομήν· τοίνυν πολλοὶ
24 χωλοὶ προνομὴν ποιήσουσιν. [24]καὶ οὐ μὴ εἴπῃ Κοπιῶ ὁ λαὸς ὁ
ἐνοικῶν ἐν αὐτοῖς· ἀφέθη γὰρ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία.
34 [1]Προσαγάγετε, ἔθνη, καὶ ἀκούσατε, ἄρχοντες· ἀκουσάτω ἡ γῆ
2 καὶ οἱ ἐν αὐτῇ, ἡ οἰκουμένη καὶ ὁ λαὸς ὁ ἐν αὐτῇ. [2]διότι θυμὸς
κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ὀργὴ ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν τοῦ
3 ἀπολέσαι αὐτοὺς καὶ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς σφαγήν. [3]οἱ δὲ τραυ-
ματίαι αὐτῶν ῥιφήσονται καὶ οἱ νεκροί, καὶ ἀναβήσεται αὐτῶν ἡ
4 ὀσμή, καὶ βραχήσεται τὰ ὄρη ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν. [4]καὶ ἑλιγή-
σεται ὁ οὐρανὸς ὡς βιβλίον, καὶ πάντα τὰ ἄστρα πεσεῖται ὡς
5 φύλλα ἐξ ἀμπέλου καὶ ὡς πίπτει φύλλα ἀπὸ συκῆς. [5]ἐμεθύσθη ἡ
μάχαιρά μου ἐν τῷ οὐρανῷ· ἰδοὺ ἐπὶ τὴν Ιδουμαίαν καταβήσεται
6 καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν τῆς ἀπωλείας μετὰ κρίσεως. [6]ἡ μάχαιρα κυρίου
ἐνεπλήσθη αἵματος, ἐπαχύνθη ἀπὸ στέατος ἀρνῶν καὶ ἀπὸ στέατος
τράγων καὶ κριῶν· ὅτι θυσία κυρίῳ ἐν Βοσορ καὶ σφαγὴ μεγάλη
7 ἐν τῇ Ιδουμαίᾳ. [7]καὶ συμπεσοῦνται οἱ ἁδροὶ μετ' αὐτῶν καὶ οἱ
κριοὶ καὶ οἱ ταῦροι, καὶ μεθυσθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ αἵματος καὶ
8 ἀπὸ τοῦ στέατος αὐτῶν ἐμπλησθήσεται. [8]ἡμέρα γὰρ κρίσεως κυρίου
9 καὶ ἐνιαυτὸς ἀνταποδόσεως κρίσεως Σιων. [9]καὶ στραφήσονται
αὐτῆς αἱ φάραγγες εἰς πίσσαν καὶ ἡ γῆ αὐτῆς εἰς θεῖον, καὶ ἔσται
10 αὐτῆς ἡ γῆ καιομένη ὡς πίσσα [10]νυκτὸς καὶ ἡμέρας καὶ οὐ σβε-
σθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, καὶ ἀναβήσεται ὁ καπνὸς αὐτῆς

21 υμιν 1^0] εστιν A† | διωρυχες B: cf. 19 6 || **22** κυριος 1^0] + κυριος *C*, + πατηρ κυριος A^r, + πατηρ ημων κυριος pau. || **23** ερραγη *L* | ενισχυσαν B | ποιησωσιν A || **24** ειπη] -πωσιν B*L* | κοπιω / ο 1^0 — αυτοις 1^0] tr. S*C* | ο 2^0 > B†

34 1 αρχοντες] + προσεχετε *L* (in *O* sub ※) | εν αυτη 1^0] pr. ενοικουντες A^(†); + οικουντες *C*: hoc uerbum hab. S*† pro η οικουμενη seq. || **2** τον] pr. παντα *L* (in *O* sub ※) || **4** init.] pr. και τακησονται πασαι αι δυναμεις των ουρανων B*L* (in *O* sub ※) | ο ουρ. / ως βιβλ.] tr. B*L* = 𝔐 | ως paenult.] + πιπτει Q*L*: cf. 𝔐 || **5** η μαχ. μου / εν τω ουρ.] tr. B = 𝔐 | απωλειας] γης S*† || **6** κυριου] pr. του B | αρνων] απο αιματος τραγων και αμνων(*C* αρν.) B*LC*, ※απο αιματος αρνων και τραγων *O* | κυριω] pr. τω B*L*, τω θεω *C* | βοσορ] pr. γη A† || **7** οι 1^0 > S*† | και απο] pr. και το χωμα αυτων *C* (το χ. αυ. in *O* sub ※), αυτων και ο χους απο *L* || **9** αυτης ult. — fin.] η γη αυτης ως πισσα καιομενη B*LC*: cf. 𝔐 || **10** και 2^0 > Q† = 𝔐

ἄνω· εἰς γενεὰς ἐρημωθήσεται καὶ εἰς χρόνον πολύν. 11καὶ κατοι- 11
κήσουσιν ἐν αὐτῇ ὄρνεα καὶ ἐχῖνοι καὶ ἴβεις καὶ κόρακες, καὶ ἐπι-
βληθήσεται ἐπ᾽ αὐτὴν σπαρτίον γεωμετρίας ἐρήμου, καὶ ὀνοκένταυροι
οἰκήσουσιν ἐν αὐτῇ. 12οἱ ἄρχοντες αὐτῆς οὐκ ἔσονται· οἱ γὰρ βα- 12
σιλεῖς αὐτῆς καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς ἔσονται
εἰς ἀπώλειαν. 13καὶ ἀναφύσει εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν ἀκάνθινα ξύλα 13
καὶ εἰς τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς, καὶ ἔσται ἔπαυλις σειρήνων καὶ αὐλὴ
στρουθῶν. 14καὶ συναντήσουσιν δαιμόνια ὀνοκενταύροις καὶ βοή- 14
σουσιν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον· ἐκεῖ ἀναπαύσονται ὀνοκένταυροι,
εὗρον γὰρ αὑτοῖς ἀνάπαυσιν. 15ἐκεῖ ἐνόσσευσεν ἐχῖνος, καὶ ἔσωσεν 15
ἡ γῆ τὰ παιδία αὐτῆς μετὰ ἀσφαλείας· ἐκεῖ ἔλαφοι συνήντησαν καὶ
εἶδον τὰ πρόσωπα ἀλλήλων· 16ἀριθμῷ παρῆλθον, καὶ μία αὐτῶν 16
οὐκ ἀπώλετο, ἑτέρα τὴν ἑτέραν οὐκ ἐζήτησαν· ὅτι κύριος ἐνετεί-
λατο αὐτοῖς, καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ συνήγαγεν αὐτάς. 17καὶ αὐτὸς 17
ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς κλήρους, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ διεμέρισεν βόσκεσθαι·
εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον κληρονομήσετε, εἰς γενεὰς γενεῶν ἀναπαύ-
σονται ἐπ᾽ αὐτῆς.

1Εὐφράνθητι, ἔρημος διψῶσα, ἀγαλλιάσθω ἔρημος καὶ ἀνθείτω 35
ὡς κρίνον, 2καὶ ἐξανθήσει καὶ ἀγαλλιάσεται τὰ ἔρημα τοῦ Ιορδάνου· 2
καὶ ἡ δόξα τοῦ Λιβάνου ἐδόθη αὐτῇ καὶ ἡ τιμὴ τοῦ Καρμήλου,
καὶ ὁ λαός μου ὄψεται τὴν δόξαν κυρίου καὶ τὸ ὕψος τοῦ θεοῦ.
3ἰσχύσατε, χεῖρες ἀνειμέναι καὶ γόνατα παραλελυμένα· 4παρακαλέ- 3 4
σατε, οἱ ὀλιγόψυχοι τῇ διανοίᾳ· ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ ὁ
θεὸς ἡμῶν κρίσιν ἀνταποδίδωσιν καὶ ἀνταποδώσει, αὐτὸς ἥξει καὶ
σώσει ἡμᾶς. 5τότε ἀνοιχθήσονται ὀφθαλμοὶ τυφλῶν, καὶ ὦτα κωφῶν 5
ἀκούσονται. 6τότε ἁλεῖται ὡς ἔλαφος ὁ χωλός, καὶ τρανὴ ἔσται 6
γλῶσσα μογιλάλων, ὅτι ἐρράγη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ καὶ φάραγξ ἐν
γῇ διψώσῃ, 7καὶ ἡ ἄνυδρος ἔσται εἰς ἕλη, καὶ εἰς τὴν διψῶσαν 7

10 εις γενεας] + αυτης B; και απο γενεας εις γενεαν *L*: cf. 𝔐 | και ult. — fin. > AQSc | fin.] + ερημωθησεται S**C*; + και ουκ εστιν ο παραπορευομενος δι αυτης *L* (sim. Ss), + ※ουκ εστιν ο παραπορ. εν αυτη *O* || **11** και κατοικησουσιν(A† -ησονται, *L* -ησει) εν αυτη > B†: cf. inf. | κορακες] + κατοικησουσιν εν αυτη B*L* (in *O* sub ※) | επ αυτην] ν > S, εν αυτη *C*p || **12** αυτης 2^0 > BS* | και οι αρχ. αυτης(> QSc*C*) / και οι μεγ. αυτης] tr. *L*, κ. οι αρχ. αυ. > B*, κ. οι μεγ. αυ. > S*Bc || **13** αναφυησει BcSc: cf. 37 31 et Thack. p. 289 | ακανθινα ξυλα] ακανθα A† | εσται επαυλεις BASc: cf. 35 7; εσονται επαυλεις *C* || **14** βοησουσιν S**L*] -σονται BAQSc*C*: cf. 5 29 | ευρον γαρ] ευροντες B || **15** ελαφοι συνηντ.] tr. B, συνηντ. ικτινες *L*: cf. 𝔐 || **16** παρηλθον] -θοσαν S | εζητησαν] pr. εξ A | ενετειλ. αυτοις AQ] tr. BS*L*, αυταις ενετ. *C* | και το > S† | αυτας AQSc*C*] -τους *L*; αυτα BS*: sic οι ο′ teste Q, cf. 3 17 || **17** κληρονομησατε uel sim. AQ | εις ult. > BS* | αναπαυσ.] pr. και S*L*

35 1 διψωσα] pr. η Ac† || **2** και 3^0 > BV† = 𝔐 || **4** ισχυσ.] υψωσατε Q† | κρισιν ανταποδωσει και ανταποδωσει αυτος (sic) A || **6** ο > BS**L*p | και τρανη] τρ. δε B† || **7** η ανυδρ. / εσται] tr. B*LC* = 𝔐

γῆν πηγὴ ὕδατος ἔσται· ἐκεῖ εὐφροσύνη ὀρνέων, ἔπαυλις καλάμου
8 καὶ ἕλη. [8]ἐκεῖ ἔσται ὁδὸς καθαρὰ καὶ ὁδὸς ἁγία κληθήσεται, καὶ οὐ
μὴ παρέλθῃ ἐκεῖ ἀκάθαρτος, οὐδὲ ἔσται ἐκεῖ ὁδὸς ἀκάθαρτος· οἱ
δὲ διεσπαρμένοι πορεύσονται ἐπ᾽ αὐτῆς καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσιν.
9 [9]καὶ οὐκ ἔσται ἐκεῖ λέων, οὐδὲ τῶν θηρίων τῶν πονηρῶν οὐ μὴ
ἀναβῇ ἐπ᾽ αὐτὴν οὐδὲ μὴ εὑρεθῇ ἐκεῖ, ἀλλὰ πορεύσονται ἐν αὐτῇ
10 λελυτρωμένοι. [10]καὶ συνηγμένοι διὰ κύριον ἀποστραφήσονται καὶ
ἥξουσιν εἰς Σιων μετ᾽ εὐφροσύνης, καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ
κεφαλῆς αὐτῶν· ἐπὶ γὰρ κεφαλῆς αὐτῶν αἴνεσις καὶ ἀγαλλίαμα,
καὶ εὐφροσύνη καταλήμψεται αὐτούς, ἀπέδρα ὀδύνη καὶ λύπη καὶ
στεναγμός.
36 [1]Καὶ ἐγένετο τοῦ τεσσαρεσκαιδεκάτου ἔτους βασιλεύοντος Εζεκιου
ἀνέβη Σενναχηριμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς Ιουδαίας
2 τὰς ὀχυρὰς καὶ ἔλαβεν αὐτάς. [2]καὶ ἀπέστειλεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων
Ραψακην ἐκ Λαχις εἰς Ιερουσαλημ πρὸς τὸν βασιλέα Εζεκιαν μετὰ
δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἔστη ἐν τῷ ὑδραγωγῷ τῆς κολυμβήθρας τῆς
3 ἄνω ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ γναφέως. [3]καὶ ἐξῆλθεν πρὸς αὐτὸν
Ελιακιμ ὁ τοῦ Χελκιου ὁ οἰκονόμος καὶ Σομνας ὁ γραμματεὺς καὶ
4 Ιωαχ ὁ τοῦ Ασαφ ὁ ὑπομνηματογράφος. [4]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ραψα-
κης Εἴπατε Εζεκια Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας βασιλεὺς Ἀσ-
5 συρίων Τί πεποιθὼς εἶ; [5]μὴ ἐν βουλῇ ἢ λόγοις χειλέων παρά-
6 ταξις γίνεται; καὶ νῦν ἐπὶ τίνι πέποιθας ὅτι ἀπειθεῖς μοι; [6]ἰδοὺ
πεποιθὼς εἶ ἐπὶ τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην τὴν τεθλασμένην ταύ-
την, ἐπ᾽ Αἴγυπτον· ὃς ἂν ἐπ᾽ αὐτὴν ἐπιστηρισθῇ, εἰσελεύσεται εἰς
τὴν χεῖρα αὐτοῦ· οὕτως ἐστὶν Φαραω βασιλεὺς Αἰγύπτου καὶ πάν-
7 τες οἱ πεποιθότες ἐπ᾽ αὐτῷ. [7]εἰ δὲ λέγετε Ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν
8 ἡμῶν πεποίθαμεν, [8]νῦν μείχθητε τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ Ἀσσυ-

7 εσται 2^0 > A† | επαυλεις BAS^c: cf. 34 13 | καλαμου] ποιμνιων S || 8 εκει εσται AQ] tr. BSC; και εσται εκει L = 𝔐 | εσται εκει] tr. A† | και ult. > BL: cf. 𝔐 || 9 των θηρ. των πον.] των πον. θηρ. BC | επ] εις BL || 10 αποστραφ. AQS^c] pr. και BS*LC | επι γαρ (+ της B^{s}LC) κεφαλης αυτων > B* = 𝔐 | ευφροσ. ult.] σωτηρια Q†

36 1 ιουδ.] ιδουμεας S*†: cf. 7 6 | ελαβεν] pr. συν A†: ex Regn. IV 18 13 || 2 ραψακην] βσ pro ψ BL: item BL in 4. 12. 22 37 4, B^{c}L in 37 8, L in 36 13, sed etiam B ψ in 36 13, B* ψ in 37 8; pr. τον C (in O sub ※) || 3 σομνας] β pro μ B† hic, non in 11. 22 37 2 || 4 τι] τινι S^{c}L || 5 η] και BL; + εν AC | τινα BC || 6 (cf. Regn. IV 18 21) επ αυτην / επιστηρ. SQ] tr. BALC | επιστηρισθη BQ] -ριχθη SALC: cf. Thack. p. 223; + ανηρ LC (in O sub ※) | αυτου] + και τρησει αυτην LC (in O sub ※) || 7 (cf. Regn. IV 18 22) λεγ.] + προς με LC (in O sub ※) | fin.] + ουκ αυτος εστιν ου αφειλεν εζεκιας τα υψηλα αυτου και τα θυσιαστηρια αυτου και ειπεν τω ιουδα και τη ιερουσαλημ κατα προσωπον του θυσιαστηριου τουτου προσκυνησετε uel sim. LC (in O sub ※) || 8 (cf. Regn. IV 18 23) init.] pr. και L | μειχθητε] + δη C (in O sub ※) cf. 11. 13 | τω 2^0 > AL^p

ρίων, καὶ δώσω ὑμῖν δισχιλίαν ἵππον, εἰ δυνήσεσθε δοῦναι ἀναβάτας
ἐπ᾿ αὐτούς. [9]καὶ πῶς δύνασθε ἀποστρέψαι εἰς πρόσωπον τοπάρχου 9
ἑνός; οἰκέται εἰσὶν οἱ πεποιθότες ἐπ᾿ Αἰγυπτίοις εἰς ἵππον καὶ
ἀναβάτην. [10]καὶ νῦν μὴ ἄνευ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὴν χώραν ταύ- 10
την πολεμῆσαι αὐτήν; [11]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ελιακιμ καὶ Σομνας 11
καὶ Ιωαχ Λάλησον πρὸς τοὺς παῖδάς σου Συριστί, ἀκούομεν γὰρ
ἡμεῖς, καὶ μὴ λάλει πρὸς ἡμᾶς Ιουδαϊστί· καὶ ἵνα τί λαλεῖς εἰς τὰ
ὦτα τῶν ἀνθρώπων τῶν ἐπὶ τῷ τείχει; [12]καὶ εἶπεν Ραψακης πρὸς 12
αὐτούς Μὴ πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν ἢ πρὸς ὑμᾶς ἀπέσταλκέν με ὁ
κύριός μου λαλῆσαι τοὺς λόγους τούτους; οὐχὶ πρὸς τοὺς ἀν-
θρώπους τοὺς καθημένους ἐπὶ τῷ τείχει, ἵνα φάγωσιν κόπρον καὶ
πίωσιν οὖρον μεθ᾿ ὑμῶν ἅμα; [13]καὶ ἔστη Ραψακης καὶ ἐβόησεν 13
φωνῇ μεγάλῃ Ιουδαϊστὶ καὶ εἶπεν Ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ βα-
σιλέως τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀσσυρίων [14]Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς 14
Μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς Εζεκιας λόγοις, οἳ οὐ δυνήσονται ῥύσασθαι
ὑμᾶς· [15]καὶ μὴ λεγέτω ὑμῖν Εζεκιας ὅτι Ῥύσεται ὑμᾶς ὁ θεός, 15
καὶ οὐ μὴ παραδοθῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων·
[16]μὴ ἀκούετε Εζεκιου. τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων Εἰ βού- 16
λεσθε εὐλογηθῆναι, ἐκπορεύεσθε πρός με καὶ φάγεσθε ἕκαστος τὴν
ἄμπελον αὐτοῦ καὶ τὰς συκᾶς καὶ πίεσθε ὕδωρ τοῦ λάκκου ὑμῶν,
[17]ἕως ἂν ἔλθω καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν ὡς ἡ γῆ ὑμῶν, γῆ σίτου 17
καὶ οἴνου καὶ ἄρτων καὶ ἀμπελώνων. [18]μὴ ὑμᾶς ἀπατάτω Εζεκιας 18
λέγων Ὁ θεὸς ὑμῶν ῥύσεται ὑμᾶς. μὴ ἐρρύσαντο οἱ θεοὶ τῶν
ἐθνῶν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων;
[19]ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς Αιμαθ καὶ Αρφαθ; καὶ ποῦ ὁ θεὸς τῆς πόλεως 19
Σεπφαριμ; μὴ ἐδύναντο ῥύσασθαι Σαμάρειαν ἐκ χειρός μου; [20]τίς 20

9 (cf. Regn. IV 18 24) εις 1^0] το A | τοπαρχου ενος AQS^c] των τοπαρχων BS*LC, sed L add. ενος των δουλων του κυριου μου των μικρων | αιγυπτιοις] -πτον BS || 10 (cf. Regn. IV 18 25) fin. AQ] + κυριος ειπεν προς με αναβηθι επι την γην ταυτην και διαφθειρον αυτην uel sim. BSLC (in O sub ※) || 11 (cf. Regn. IV 18 26) ελιακ(ε)ιμ] + ο του χελκιου ο οικονομος S* 393†: ex 3 | σομνας] + ο γραμματευς SA: ex 3 | και ιωαχ] > S*, και ιωας BLCp: item L in 3 | λαλησον] + δη C (in O sub ※): cf. 8 | ανθρωπων] ανδρων A†: cf. 12 | των ult. SQ] > B†; + καθημενων A, + εστηκοτων LC || 12 (cf. Regn. IV 18 27) ραψ./προς αυτους] tr. AC | λαλ. τ. λογ. τουτους > QS^c | ανθρωπους] ανδρας A†: cf. 11 | κοπρον et ουρον] + αυτων LC (in O sub ※); ante κοπρον add. LC την (in O sub ※), ante ουρον add. LC το || 13 εβοησεν] pr. αν BC, εφωνησε(ν) L | και ειπεν > S | ακουσατε] + δη C (in O sub ※): cf. 8 || 14 απατ. υμας] tr. A†: cf. 18 | οι ου δυνησονται SQ] οις(>B†) ου μη δυνηται BLC: cf. Regn. IV 18 29; οι ου μη δυνησονται (sic) A† || 16 ταδε] pr. οτι S†: cf. Regn. IV 18 31 | λακκου] χαλκου B† || 18 υμας απατ.] tr. BC | ο θεος υμων ρυσ. υμας AQS^c] ο θ. υμας ρυσ. S*L, ο θ. ρυσ. υμας BC || 19 (cf. Regn. IV 18 34) αιμαθ(uel εμ.)] ρ pro θ S*AQ: cf. 37 13 | που 2^0] > AQ†, + εστιν S*L | σεπφαρ(ε)ιμ AL] -ριν S(†), -ρενι Q†, -ρουαιμ B, -ρουεμ C; σ > BQ: post ς; cf. 37 13 | χειρος] pr. της S

τῶν θεῶν πάντων τῶν ἐθνῶν τούτων ἐρρύσατο τὴν γῆν αὐτοῦ
ἐκ τῆς χειρός μου, ὅτι ῥύσεται ὁ θεὸς Ιερουσαλημ ἐκ χειρός μου;
21 [21]καὶ ἐσιώπησαν, καὶ οὐδεὶς ἀπεκρίθη αὐτῷ λόγον διὰ τὸ προστάξαι
τὸν βασιλέα μηδένα ἀποκριθῆναι.
22 [22]Καὶ εἰσῆλθεν Ελιακιμ ὁ τοῦ Χελκιου ὁ οἰκονόμος καὶ Σομνας
ὁ γραμματεὺς τῆς δυνάμεως καὶ Ιωαχ ὁ τοῦ Ασαφ ὁ ὑπομνηματο-
γράφος πρὸς Εζεκιαν ἐσχισμένοι τοὺς χιτῶνας καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ
37 τοὺς λόγους Ραψακου. [1]καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν βασιλέα
Εζεκιαν ἔσχισεν τὰ ἱμάτια καὶ σάκκον περιεβάλετο καὶ ἀνέβη εἰς
2 τὸν οἶκον κυρίου. [2]καὶ ἀπέστειλεν Ελιακιμ τὸν οἰκονόμον καὶ Σομ-
ναν τὸν γραμματέα καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν ἱερέων περιβεβλη-
3 μένους σάκκους πρὸς Ησαιαν υἱὸν Αμως τὸν προφήτην, [3]καὶ εἶπαν
αὐτῷ Τάδε λέγει Εζεκιας Ἡμέρα θλίψεως καὶ ὀνειδισμοῦ καὶ ἐλεγμοῦ
καὶ ὀργῆς ἡ σήμερον ἡμέρα, ὅτι ἥκει ἡ ὠδὶν τῇ τικτούσῃ, ἰσχὺν
4 δὲ οὐκ ἔχει τοῦ τεκεῖν. [4]εἰσακούσαι κύριος ὁ θεός σου τοὺς λόγους
Ραψακου, οὓς ἀπέστειλεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα
καὶ ὀνειδίζειν λόγους, οὓς ἤκουσεν κύριος ὁ θεός σου· καὶ δεηθήσῃ
5 πρὸς κύριον τὸν θεόν σου περὶ τῶν καταλελειμμένων τούτων. [5]καὶ
6 ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως πρὸς Ησαιαν, [6]καὶ εἶπεν αὐτοῖς
Ησαιας Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν Τάδε λέγει κύριος
Μὴ φοβηθῇς ἀπὸ τῶν λόγων, ὧν ἤκουσας, οὓς ὠνείδισάν με οἱ
7 πρέσβεις βασιλέως Ἀσσυρίων· [7]ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ εἰς αὐτὸν πνεῦμα,
καὶ ἀκούσας ἀγγελίαν ἀποστραφήσεται εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ καὶ
πεσεῖται μαχαίρᾳ ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.
8 [8]Καὶ ἀπέστρεψεν Ραψακης καὶ κατέλαβεν πολιορκοῦντα τὸν βα-
9 σιλέα Λομναν. καὶ ἤκουσεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων ὅτι [9]ἐξῆλθεν Θα-
ρακα βασιλεὺς Αἰθιόπων πολιορκῆσαι αὐτόν· καὶ ἀκούσας ἀπέστρεψεν
10 καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Εζεκιαν λέγων [10]Οὕτως ἐρεῖτε Εζεκια
βασιλεῖ τῆς Ιουδαίας Μή σε ἀπατάτω ὁ θεός σου, ἐφ᾽ ᾧ πεποιθὼς

20 παντων > S† | ερρυσ.] pr. οστις B*L*C = 𝔐 | της SA] > BQ*LC* | ιερουσ. SQ] pr. την BA*LC* || 21 μηδεν S*C || 22 ανηγγειλαν BS*LC*

37 1 σακκον περιεβ.] tr. B*LC* = 𝔐 || 2 ελιακ(ε)ιμ] pr. τον *C* (in *O* sub ※) || 3 η ult. > S† || 4 σου 1^0 > A | απεστειλεν] + αυτον A†: cf. Regn. IV 19 4 | ασσυρ.] + ο κυριος αυτου *LC* (in *O* sub ※) | λογοις οις Q, λογοις ους *L* | σου 2^0 ⌒ 3^0 $AS^{c\dagger}$ | τον θεον > B† || 5 ηλθοσαν S | βασ. AQ] + εζεκιου BS*L*, εζεκιου (του) βασ. *C* || 6 ησαιας] + υιος αμως S*† | ους] ων S*†, δι ων *L* || 7 εμβαλω AQC^p] -βαλλω BS*L*C^p || 8 πολιορκ. τον βασ.] τον βασ. ασσυριων πολιορκ. B*LC* (ασσυριων in *O* sub ※) | λομναν S] λομνα Q, λοβναν B*LC*, λοβνα A | και ηκουσεν βασ. ασσ. οτι (9) εξηλθεν] και ηκουσεν οτι απηρεν απο λαχεις (9) και εξηλθεν B*C* (απηρ. απο λαχ. και in *O* sub ※), ηκουσε(ν) γαρ οτι απηρεν απο λαχεις (9) και ηκουσε(ν) βασ. ασσ. οτι εξηλθεν *L* || 9 θαρακα B 918†] θαραθα SAQ; θαρθακ *L*: item *L*† in Regn. IV 19 9; θαρα *C*: sic B† l. l. || 10 (cf. Regn. IV 19 10) εφ ω] + συ A*LC* (in *O* sub ※) | πεποιθως ει(S*† ης)] πεποιθας B*LC*

εἶ ἐπ᾽ αὐτῷ λέγων Οὐ μὴ παραδοθῇ Ιερουσαλημ εἰς χεῖρας βασι-
λέως Ἀσσυρίων. [11] ἢ οὐκ ἤκουσας ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων 11
πᾶσαν τὴν γῆν ὡς ἀπώλεσαν; [12] μὴ ἐρρύσαντο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν 12
ἐθνῶν, οὓς οἱ πατέρες μου ἀπώλεσαν, τήν τε Γωζαν καὶ Χαρραν
καὶ Ραφες, αἵ εἰσιν ἐν χώρᾳ Θεμαδ; [13] ποῦ εἰσιν οἱ βασιλεῖς Αιμαθ 13
καὶ Αρφαθ καὶ πόλεως Σεπφαριμ, Αναγ, Ουγαυα; — [14] καὶ ἔλαβεν Εζε- 14
κιας τὸ βιβλίον παρὰ τῶν ἀγγέλων καὶ ἤνοιξεν αὐτὸ ἐναντίον
κυρίου, [15] καὶ προσεύξατο Εζεκιας πρὸς κύριον λέγων [16] Κύριε σα- 15 16
βαωθ ὁ θεὸς Ισραηλ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβιν, σὺ θεὸς μόνος
εἶ πάσης βασιλείας τῆς οἰκουμένης, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ
τὴν γῆν. [17] εἰσάκουσον, κύριε, εἴσβλεψον, κύριε, καὶ ἰδὲ τοὺς λόγους, 17
οὓς ἀπέστειλεν Σενναχηριμ ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα. [18] ἐπ᾽ ἀληθείας 18
γὰρ ἠρήμωσαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων τὴν οἰκουμένην ὅλην καὶ τὴν
χώραν αὐτῶν [19] καὶ ἐνέβαλον τὰ εἴδωλα αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ, οὐ γὰρ 19
θεοὶ ἦσαν ἀλλὰ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, ξύλα καὶ λίθοι, καὶ ἀπώ-
λεσαν αὐτούς. [20] σὺ δέ, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς 20
αὐτῶν, ἵνα γνῷ πᾶσα βασιλεία τῆς γῆς ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος.
[21] Καὶ ἀπεστάλη Ησαιας υἱὸς Αμως πρὸς Εζεκιαν καὶ εἶπεν αὐτῷ 21
Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Ἤκουσα ἃ προσηύξω πρός με
περὶ Σενναχηριμ βασιλέως Ἀσσυρίων. [22] οὗτος ὁ λόγος, ὃν ἐλάλησεν 22
περὶ αὐτοῦ ὁ θεός Ἐφαύλισέν σε καὶ ἐμυκτήρισέν σε παρθένος
θυγάτηρ Σιων, ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν ἐκίνησεν θυγάτηρ Ιερουσαλημ.
[23] τίνα ὠνείδισας καὶ παρώξυνας; ἢ πρὸς τίνα ὕψωσας τὴν φωνήν 23
σου; καὶ οὐκ ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμούς σου εἰς τὸν ἅγιον
τοῦ Ισραηλ. [24] ὅτι δι᾽ ἀγγέλων ὠνείδισας κύριον· σὺ γὰρ εἶπας 24
Τῷ πλήθει τῶν ἁρμάτων ἐγὼ ἀνέβην εἰς ὕψος ὀρέων καὶ εἰς τὰ
ἔσχατα τοῦ Λιβάνου καὶ ἔκοψα τὸ ὕψος τῆς κέδρου αὐτοῦ καὶ τὸ

10 εις χειρας] εν χειρι BC | ασσυρ. > S*† || **11** η] συ B*LC* | fin. AQ] + και συ ρυσθηση B*LC* (in *O* sub ※), + και (ad 12 tractum) S || **12** οι πατ. μου / απωλ.] tr. B*LC* = 𝔐 | ραφες SQ*L*] -φεις A, -φεθ B, ρασεμ *C*† | θεμαδ pau.] θαιμαδ A, θαιμαν Q, θεμαν Sc† (θεεμα S*† uid.), θεεμαθ B*C*, θεσμαθ *L* || **13** οι > B† | αιμαθ(uel εμ.)] αμαρ SAQ: cf. 36 19 | και 1^0] + που B*C* | και 2^0] + που B*LC* | σεπφαρ(ε)ιμ A*L*] -ριν S†, -ρειν Q†, -ρουαιμ B, -ρουεμ *C*; σ > BS*†: post ς; cf. 36 19 | αναγ] αναεγ pau., αναεγγ A†, ανας Q†, ανα(ν)ε *C*, αινα *L* | ουγαυα] ουγαυσα *C*†, ουτε Q†, και γαυα *L* || **14** αγγελων AQSc] + και ανεγνω αυτο και ανεβη εις οικον κυριου BS**LC* (in *O* sub ※) | κυριου] pr. του S*† || **15** κυριον] pr. τον S† || **16** κυριος B†: sic A† in 20 | χερουβ(ε)ιν B*S†] -β(ε)ιμ rel. | θεος μονος ει] ει ο(>*L*) θεος μονος B*LC* = 𝔐 | πασης] + της Q*L* || **17** εισακουσον κυριε] pr. κλινον κυριε το ους σου και *L* et omisso και B*C* (in *O* sub ※) | εισβλεψον κυριε] ανοιξον κυριε τους οφθαλμους σου *L*: eadem pr. B*C* (in *O* sub ※) | ιδε] + και ακουσον *LC* (in O sub ※) | ους απεστ. / σενναχ.] tr. B*LC* = 𝔐 || **19** απωλεσαν] απωσαντο B† || **20** συ 1^0] νυν B = 𝔐 | αυτων AQSc*C*] -του BS**L* | ο ult. > S*A || **23** εις ult.] προς B 918† || **24** αρματων] + μου Q*L* | ορεων] pr. των S*†

κάλλος τῆς κυπαρίσσου καὶ εἰσῆλθον εἰς ὕψος μέρους τοῦ δρυμοῦ
25 [25]καὶ ἔθηκα γέφυραν καὶ ἠρήμωσα ὕδατα καὶ πᾶσαν συναγωγὴν
26 ὕδατος. [26]οὐ ταῦτά ἤκουσας πάλαι, ἃ ἐγὼ ἐποίησα; ἐξ ἀρχαίων
ἡμερῶν συνέταξα, νῦν δὲ ἐπέδειξα ἐξερημῶσαι ἔθνη ἐν ὀχυροῖς
27 καὶ ἐνοικοῦντας ἐν πόλεσιν ὀχυραῖς· [27]ἀνῆκα τὰς χεῖρας, καὶ ἐξη-
ράνθησαν καὶ ἐγένοντο ὡς χόρτος ξηρὸς ἐπὶ δωμάτων καὶ ὡς
28 ἄγρωστις. [28]νῦν δὲ τὴν ἀνάπαυσίν σου καὶ τὴν ἔξοδόν σου καὶ
29 τὴν εἴσοδόν σου ἐγὼ ἐπίσταμαι· [29]ὁ δὲ θυμός σου, ὃν ἐθυμώθης,
καὶ ἡ πικρία σου ἀνέβη πρός με, καὶ ἐμβαλῶ φιμὸν εἰς τὴν ῥῖνά
σου καὶ χαλινὸν εἰς τὰ χείλη σου καὶ ἀποστρέψω σε τῇ ὁδῷ, ᾗ
30 ἦλθες ἐν αὐτῇ. [30]τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον· φάγε τοῦτον τὸν ἐνι-
αυτὸν ἃ ἔσπαρκας, τῷ δὲ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ τὸ κατάλειμμα, τῷ
δὲ τρίτῳ σπείραντες ἀμήσατε καὶ φυτεύσατε ἀμπελῶνας καὶ φά-
31 γεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν. [31]καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ἐν τῇ
32 Ιουδαίᾳ φυήσουσιν ῥίζαν κάτω καὶ ποιήσουσιν σπέρμα ἄνω. [32]ὅτι
ἐξ Ιερουσαλημ ἐξελεύσονται οἱ καταλελειμμένοι καὶ οἱ σῳζόμενοι
33 ἐξ ὄρους Σιων· ὁ ζῆλος κυρίου σαβαωθ ποιήσει ταῦτα. [33]διὰ τοῦτο
οὕτως λέγει κύριος ἐπὶ βασιλέα Ἀσσυρίων Οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν
πόλιν ταύτην οὐδὲ μὴ βάλῃ ἐπ᾽ αὐτὴν βέλος οὐδὲ μὴ ἐπιβάλῃ ἐπ᾽
34 αὐτὴν θυρεὸν οὐδὲ μὴ κυκλώσῃ ἐπ᾽ αὐτὴν χάρακα, [34]ἀλλὰ τῇ ὁδῷ,
35 ᾗ ἦλθεν, ἐν αὐτῇ ἀποστραφήσεται· τάδε λέγει κύριος. [35]ὑπερασπιῶ
ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης τοῦ σῶσαι αὐτὴν δι᾽ ἐμὲ καὶ διὰ Δαυιδ
τὸν παῖδά μου.
36 [36]Καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος κυρίου καὶ ἀνεῖλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς
τῶν Ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδας, καὶ ἐξαναστάν-
37 τες τὸ πρωὶ εὗρον πάντα τὰ σώματα νεκρά. [37]καὶ ἀποστραφεὶς
38 ἀπῆλθεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων καὶ ᾤκησεν ἐν Νινευη. [38]καὶ ἐν τῷ
αὐτὸν προσκυνεῖν ἐν τῷ οἴκῳ Νασαραχ τὸν παταχρον αὐτοῦ, Αδρα-
μελεχ καὶ Σαρασαρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν μαχαίραις, αὐτοὶ

24 fin.] + του καρμηλου *L* || 26 ηκουσας] ς > BS*† | αρχαιων ημερων] tr. B*LC* = 𝔐 | συνεταξα] + γαρ S*† | ενοικουντας] εν > B*C* || 27 ξηρος] χλωρος A† | fin.] + αφανιζομενη προ του τελεσφορηθηναι *L* || 29 εθυμωθης] ενεθυμηθης SQ || 30 σημειον] + παρα κυριου S*† | φαγε] -γη Q*L* | τω δε 1^{0}] και τω A† | αμησετε *L*, -σητε A† | φυτευσετε *L* || 32 εξελευσ. A*C*†] εσονται rel.: ex 31 | εξ 2^{0}] επ A† || 33 επιβαλη] επι > AQ*C*p | ουδε μη ult.] ουδ ου μη A†: cf. 8 12 || 34 αποστραφ.] + και εις την πολιν ταυτην ου μη εισελθη B*LC* (in *O* sub ※) || 36 ογδοηκ.] pr. και AS^c | εξαναστ.] εξ > B*LC* | το > S || 37 αποστραφεις απηλθεν] απηλθ. αποστρ. B*LC*, ad quae add. *LC* και απεστρεψεν (in *O* sub ※) | βασιλευς AQ] pr. σενναχηρειμ(uel sim.) BS*LC* (in *O* sub ※) || 38 τω 2^{0} > A*C*† | νασαραχ B*L*] ν > SAQ*C*; κ pro χ S | παταχρον Ra. (cf. 8 21)] παταρχον B*†, πατραρχον SAB^cL, πατριαρχην Q†; $C^{(\dagger)}$ praeb. θεου pro τον πατ. | ανδραμελεχ S*† | σαρασα SAQ | οι > A

δὲ διεσώθησαν εἰς Ἀρμενίαν· καὶ ἐβασίλευσεν Ασορδαν ὁ υἱὸς
αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ.
[1] Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐμαλακίσθη Εζεκιας ἕως θανά- 38
του· καὶ ἦλθεν πρὸς αὐτὸν Ησαιας υἱὸς Αμως ὁ προφήτης καὶ
εἶπεν πρὸς αὐτόν Τάδε λέγει κύριος Τάξαι περὶ τοῦ οἴκου σου,
ἀποθνῄσκεις γὰρ σὺ καὶ οὐ ζήσῃ. [2] καὶ ἀπέστρεψεν Εζεκιας τὸ 2
πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸν τοῖχον καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον
[3] λέγων Μνήσθητι, κύριε, ὡς ἐπορεύθην ἐνώπιόν σου μετὰ ἀληθείας 3
ἐν καρδίᾳ ἀληθινῇ καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιόν σου ἐποίησα· καὶ ἔ-
κλαυσεν Εζεκιας κλαυθμῷ μεγάλῳ. [4] καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς 4
Ησαιαν λέγων [5] Πορεύθητι καὶ εἰπὸν Εζεκια Τάδε λέγει κύριος ὁ 5
θεὸς Δαυιδ τοῦ πατρός σου Ἤκουσα τῆς φωνῆς τῆς προσευχῆς
σου καὶ εἶδον τὰ δάκρυά σου· ἰδοὺ προστίθημι πρὸς τὸν χρόνον
σου ἔτη δέκα πέντε· [6] καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων σώσω 6
σε καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης ὑπερασπιῶ. [7] τοῦτο δέ σοι τὸ ση- 7
μεῖον παρὰ κυρίου ὅτι ὁ θεὸς ποιήσει τὸ ῥῆμα τοῦτο· [8] τὴν σκιὰν 8
τῶν ἀναβαθμῶν, οὓς κατέβη ὁ ἥλιος, τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς τοῦ
οἴκου τοῦ πατρός σου, ἀποστρέψω τὸν ἥλιον τοὺς δέκα ἀναβαθ-
μούς. καὶ ἀνέβη ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβαθμούς, οὓς κατέβη ἡ σκιά.

[9] Προσευχὴ Εζεκιου βασιλέως τῆς Ιουδαίας, ἡνίκα ἐμα- 9
λακίσθη καὶ ἀνέστη ἐκ τῆς μαλακίας αὐτοῦ.

[10] Ἐγὼ εἶπα Ἐν τῷ ὕψει τῶν ἡμερῶν μου ἐν πύλαις ᾅδου κατα- 10
λείψω τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα. [11] εἶπα Οὐκέτι μὴ ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ 11
θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐκέτι μὴ ἴδω ἄνθρωπον [12] ἐκ τῆς συγγενείας 12
μου. κατέλιπον τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς μου· ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν ἀπ᾽
ἐμοῦ ὥσπερ ὁ καταλύων σκηνὴν πήξας, τὸ πνεῦμά μου παρ᾽ ἐμοὶ
ἐγένετο ὡς ἱστὸς ἐρίθου ἐγγιζούσης ἐκτεμεῖν. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ

37 38 ασορδαν] ναχορδαν S*L: cf. Esdr. II 4 2

38 1 υιος] pr. ο S† | αποθνησκεις γαρ] οτι αποθν. A† || 2 προς 1^0] εις S*† | προσευξατο B*† || 3 μνησθ.] pr. ω δη κυριε C (in O sub ※), sed κυριε seq. retinet C | εν] pr. και SL || 5 πορευου A | εζεκια] προς -κιαν A | της φωνης > BLC = 𝔐 || 6 βασιλεων S | σωσω SAQ (sic etiam θ′ et Regn. IV 20 6)] ρυσομαι BLC: sic οι ο′ et α′ teste Q, cf. 3 17 | σε] + και την πολιν ταυτην BLC (in O sub ※) | υπερ της πολ. ταυτης / υπερασπιω] tr. BLC = 𝔐 || 7 ο θεος / ποιησει] tr. BLC: cf. 𝔐 | fin.] + ο ελαλησεν LC = 𝔐 || 8 init. unus cod.] pr. ιδου εγω(> AQ) στρεφω rel. (in O sub ※) | ο ηλιος / τους 1^0 — σου] tr. BC | τους 1^0 > S*† || 9] pr. ωδη A†: cf. 25 1 | της ιουδαιας] ιουδα S*, ιουδαιας B || 10 μου BAQS*†] + πορευσομαι rel. (in O sub ※) | αδου] + καταβησομαι Q† | fin.] + μου S† || 11 ουκετι μη bis] ουκετι ου μη AS^{c}C: cf. 30 20; 2^0 nihil nisi ου μη L | της AQS^c] > BS*LC | γης] + ζωντων BLC (in O sub ※); deinde add. B† ουκετι μη ιδω το σωτηριον του ισραηλ επι γης | fin.] + ετι μετα κατοικουντων LC (in O sub ※); deinde add. LC εξελ(ε)ιπον, eodem loco add. B† εξελιπεν (ad 12 tractum?) || 12 λοιπον] pr. επι BS† | καταλυων σκηνην] tr. BV pau. | το πνευμα — εγεν. / ως ιστος] tr. BV†

13 παρεδόθην [13]ἕως πρωὶ ὡς λέοντι· οὕτως τὰ ὀστᾶ μου συνέτρι-
14 ψεν, ἀπὸ γὰρ τῆς ἡμέρας ἕως τῆς νυκτὸς παρεδόθην. [14]ὡς χελι-
δών, οὕτως φωνήσω, καὶ ὡς περιστερά, οὕτως μελετήσω· ἐξέλι-
πον γάρ μου οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ βλέπειν εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ
15 πρὸς τὸν κύριον, ὃς ἐξείλατό με [15]καὶ ἀφείλατό μου τὴν ὀδύνην
16 τῆς ψυχῆς. [16]κύριε, περὶ αὐτῆς γὰρ ἀνηγγέλη σοι, καὶ ἐξήγειράς
17 μου τὴν πνοήν, καὶ παρακληθεὶς ἔζησα. [17]εἵλου γάρ μου τὴν ψυ-
χήν, ἵνα μὴ ἀπόληται, καὶ ἀπέρριψας ὀπίσω μου πάσας τὰς ἁμαρ-
18 τίας μου. [18]οὐ γὰρ οἱ ἐν ᾅδου αἰνέσουσίν σε, οὐδὲ οἱ ἀποθανόν-
τες εὐλογήσουσίν σε, οὐδὲ ἐλπιοῦσιν οἱ ἐν ᾅδου τὴν ἐλεημοσύνην
19 σου· [19]οἱ ζῶντες εὐλογήσουσίν σε ὃν τρόπον κἀγώ. ἀπὸ γὰρ τῆς
σήμερον παιδία ποιήσω, ἃ ἀναγγελοῦσιν τὴν δικαιοσύνην σου,
20 [20]κύριε τῆς σωτηρίας μου· καὶ οὐ παύσομαι εὐλογῶν σε μετὰ
ψαλτηρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου κατέναντι τοῦ οἴκου
τοῦ θεοῦ.
21 [21]Καὶ εἶπεν Ησαιας πρὸς Εζεκιαν Λαβὲ παλάθην ἐκ σύκων καὶ
22 τρῖψον καὶ κατάπλασαι, καὶ ὑγιὴς ἔσῃ. [22]καὶ εἶπεν Εζεκιας Τοῦτο
τὸ σημεῖον, ὅτι ἀναβήσομαι εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ.
39 [1]Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλεν Μαρωδαχ υἱὸς τοῦ Λααδαν ὁ
βασιλεὺς τῆς Βαβυλωνίας ἐπιστολὰς καὶ πρέσβεις καὶ δῶρα Εζεκιᾳ·
2 ἤκουσεν γὰρ ὅτι ἐμαλακίσθη ἕως θανάτου καὶ ἀνέστη. [2]καὶ ἐχάρη
ἐπ᾽ αὐτοῖς Εζεκιας χαρὰν μεγάλην καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν οἶκον τοῦ
νεχωθα καὶ τῆς στακτῆς καὶ τῶν θυμιαμάτων καὶ τοῦ μύρου καὶ
τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου καὶ πάντας τοὺς οἴκους τῶν σκευῶν
τῆς γάζης καὶ πάντα, ὅσα ἦν ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ· καὶ οὐκ
3 ἦν οὐθέν, ὃ οὐκ ἔδειξεν Εζεκιας ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. [3]καὶ ἦλθεν
Ησαιας ὁ προφήτης πρὸς τὸν βασιλέα Εζεκιαν καὶ εἶπεν πρὸς
αὐτόν Τί λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι καὶ πόθεν ἥκασιν πρὸς σέ;
καὶ εἶπεν Εζεκιας Ἐκ γῆς πόρρωθεν ἥκασιν πρός με, ἐκ Βαβυλῶ-
4 νος. [4]καὶ εἶπεν Ησαιας Τί εἴδοσαν ἐν τῷ οἴκῳ σου; καὶ εἶπεν
Εζεκιας Πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἴδοσαν, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ
5 οἴκῳ μου ὃ οὐκ εἴδοσαν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου. [5]καὶ

13 ουτως > B*† | τα οστα μου συνετρ.] συνετρ. παντα τα οστα μου BLC = 𝔐 | της ult. > B† || **14** μελετω B† || **17**] pr. ιδου (+ γαρ Ss†) εις ειρηνην πικρια(+ς Ss†) μοι(Ss μου) Ss compl. (in *O* sub ※) | μου ult. > BA* || **20** κυριε] θεε B† || **21** ησαιας] + ο προφητης S† | εκ > S*LC* | καταπλασαι] + επι το ελκος *L* (in *O* sub ※) || **22** το > BV† | σημειον] + προς εζεκιαν B† | κυριου AQSc] > BS**LC*

39 **1** μαρωδαχ BA*L*] μαιωδαχ SQ*C*p, μεωδαχ *C*p(†); + βαλαδαν B*L* (in *O* sub ※) | υιος] pr. ο BS | του > *C* | λααδαν] βαλαδαν B*L* = 𝔐 | εζεκια > B*† || **2** χαραν μεγαλην > B*L* = 𝔐 | νεχωτα S*† | κ. της στακτ. κ. των θυμ. κ. του μυρ. / κ. του αργ. κ. του χρυσ.] tr. B*L*: cf. 𝔐 | εδειξεν ult. BS*Q] + αυτοις A Sc*LC* (in *O* sub ※) | fin.] + και εν παση τη εξουσια αυτου *LC* (in *O* sub ※)

εἶπεν αὐτῷ Ησαιας Ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου σαβαωθ [6] Ἰδοὺ 6
ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ λήμψονται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ
σου, καὶ ὅσα συνήγαγον οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης,
εἰς Βαβυλῶνα ἥξει, καὶ οὐδὲν οὐ μὴ καταλίπωσιν· εἶπεν δὲ ὁ θεὸς
[7] ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου, ὧν ἐγέννησας, λήμψονται καὶ ποιή- 7
σουσιν σπάδοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων.
[8] καὶ εἶπεν Εζεκιας πρὸς Ησαιαν Ἀγαθὸς ὁ λόγος κυρίου, ὃν ἐλά- 8
λησεν· γενέσθω δὴ εἰρήνη καὶ δικαιοσύνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου.
[1] Παρακαλεῖτε παρακαλεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ θεός. [2] ἱερεῖς, 40
λαλήσατε εἰς τὴν καρδίαν Ιερουσαλημ, παρακαλέσατε αὐτήν· ὅτι
ἐπλήσθη ἡ ταπείνωσις αὐτῆς, λέλυται αὐτῆς ἡ ἁμαρτία· ὅτι ἐδέ-
ξατο ἐκ χειρὸς κυρίου διπλᾶ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῆς. [3] φωνὴ βοῶν- 3
τος ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε
τὰς τρίβους τοῦ θεοῦ ἡμῶν· [4] πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ 4
πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσται πάντα τὰ σκολιὰ
εἰς εὐθεῖαν καὶ ἡ τραχεῖα εἰς πεδία· [5] καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα κυ- 5
ρίου, καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ· ὅτι κύριος
ἐλάλησεν. [6] φωνὴ λέγοντος Βόησον· καὶ εἶπα Τί βοήσω; Πᾶσα 6
σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· [7] ἐξη- 7
ράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσεν, [8] τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ θεοῦ 8
ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα. [9] ἐπ᾽ ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι, ὁ εὐαγγελι- 9
ζόμενος Σιων· ὕψωσον τῇ ἰσχύι τὴν φωνήν σου, ὁ εὐαγγελιζόμενος
Ιερουσαλημ· ὑψώσατε, μὴ φοβεῖσθε· εἰπὸν ταῖς πόλεσιν Ιουδα
Ἰδοὺ ὁ θεὸς ὑμῶν. [10] ἰδοὺ κύριος μετὰ ἰσχύος ἔρχεται καὶ ὁ βρα- 10
χίων μετὰ κυριείας, ἰδοὺ ὁ μισθὸς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ καὶ τὸ ἔργον
ἐναντίον αὐτοῦ. [11] ὡς ποιμὴν ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ καὶ τῷ 11
βραχίονι αὐτοῦ συνάξει ἄρνας καὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσας παρακαλέσει.
[12] Τίς ἐμέτρησεν τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸν οὐρανὸν σπιθαμῇ καὶ 12
πᾶσαν τὴν γῆν δρακί; τίς ἔστησεν τὰ ὄρη σταθμῷ καὶ τὰς νάπας
ζυγῷ; [13] τίς ἔγνω νοῦν κυρίου, καὶ τίς αὐτοῦ σύμβουλος ἐγένετο, 13
ὃς συμβιβᾷ αὐτόν; [14] ἢ πρὸς τίνα συνεβουλεύσατο καὶ συνεβίβασεν 14

5 αυτω ησαιας] tr. B: cf. 𝔐 || 6 λεγει κυριος AC] > BSQL = 𝔐 | ουδεν / ου μη καταλ.] tr. A† | θεος] κυριος S*† = 𝔐 || 7 σου] + οιτινες εξελευσονται εκ σου V (in O sub ※), + των εξερχομενων απο σου L | εγεννησας] γεννησεις BL = 𝔐 || 8 προς ησαιαν] ησαια BS*C | ο > B† | γενεσθω] -νηθητω S†
40 1 τον λαον] λαος S*† | ο θεος] κυριος A(†) || 2 λελυται] + γαρ S || 4 παντα] > A, in O sub ÷ | πεδια] οδους λ(ε)ιας AQScC: cf. Luc. 3 5 || 7 fin.] + ※οτι πνευμα κυριου επνευσεν εις αυτο, αληθως χορτος ο λαος (8) εξηρανθη χορτος, εξεπεσε το ανθος O: sim. L || 9 τη ισχυι] + σου S†, εν ισχ. Q† | υμων] ημ. QScLpC || 10 ιδου 1^0 > S*† | κυριος] + κυριος BV†: cf. 𝔐 | βραχιων] + αυτου AScL (in O sub ※) | κυριειας unus cod.] κυρ(ε)ιας rel. || 11 και ult.] + εν τω κολπω αυτου βαστασει L (in O sub ※), post quae pergit L και τας εν γαστρι (τας add. etiam Sc) || 12 τις 1^0] τι S*† | χειρι] + αυτου L (in O sub ※) || 13 αυτου συμβουλος] tr. AQ | συμβιβασει AScLpC

αὐτόν; ἢ τίς ἔδειξεν αὐτῷ κρίσιν; ἢ ὁδὸν συνέσεως τίς ἔδειξεν
15 αὐτῷ; [15]εἰ πάντα τὰ ἔθνη ὡς σταγὼν ἀπὸ κάδου καὶ ὡς ῥοπὴ
16 ζυγοῦ ἐλογίσθησαν, καὶ ὡς σίελος λογισθήσονται· [16]ὁ δὲ Λίβανος
οὐχ ἱκανὸς εἰς καῦσιν, καὶ πάντα τὰ τετράποδα οὐχ ἱκανὰ εἰς ὁλο-
17 κάρπωσιν, [17]καὶ πάντα τὰ ἔθνη ὡς οὐδέν εἰσι καὶ εἰς οὐθὲν ἐλο-
18 γίσθησαν. [18]τίνι ὡμοιώσατε κύριον καὶ τίνι ὁμοιώματι ὡμοιώσατε
19 αὐτόν; [19]μὴ εἰκόνα ἐποίησεν τέκτων, ἢ χρυσοχόος χωνεύσας χρυ-
20 σίον περιεχρύσωσεν αὐτόν, ὁμοίωμα κατεσκεύασεν αὐτόν; [20]ξύλον
γὰρ ἄσηπτον ἐκλέγεται τέκτων καὶ σοφῶς ζητεῖ πῶς στήσει αὐτοῦ
21 εἰκόνα καὶ ἵνα μὴ σαλεύηται. [21]οὐ γνώσεσθε; οὐκ ἀκούσεσθε; οὐκ
22 ἀνηγγέλη ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν; οὐκ ἔγνωτε τὰ θεμέλια τῆς γῆς; [22]ὁ
κατέχων τὸν γῦρον τῆς γῆς, καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ ὡς ἀκρί-
δες, ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανὸν καὶ διατείνας ὡς σκηνὴν
23 κατοικεῖν, [23]ὁ διδοὺς ἄρχοντας εἰς οὐδὲν ἄρχειν, τὴν δὲ γῆν ὡς
24 οὐδὲν ἐποίησεν. [24]οὐ γὰρ μὴ σπείρωσιν οὐδὲ μὴ φυτεύσωσιν, οὐδὲ
μὴ ῥιζωθῇ εἰς τὴν γῆν ἡ ῥίζα αὐτῶν· ἔπνευσεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ
25 ἐξηράνθησαν, καὶ καταιγὶς ὡς φρύγανα ἀναλήμψεται αὐτούς. [25]νῦν
26 οὖν τίνι με ὡμοιώσατε καὶ ὑψωθήσομαι; εἶπεν ὁ ἅγιος. [26]ἀναβλέ-
ψατε εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ ἴδετε· τίς κατέδειξεν
πάντα ταῦτα; ὁ ἐκφέρων κατὰ ἀριθμὸν τὸν κόσμον αὐτοῦ πάντας
ἐπ' ὀνόματι καλέσει· ἀπὸ πολλῆς δόξης καὶ ἐν κράτει ἰσχύος οὐδέν
σε ἔλαθεν.
27 [27]Μὴ γὰρ εἴπῃς, Ιακωβ, καὶ τί ἐλάλησας, Ισραηλ Ἀπεκρύβη ἡ
ὁδός μου ἀπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ θεός μου τὴν κρίσιν ἀφεῖλεν καὶ
28 ἀπέστη; [28]καὶ νῦν οὐκ ἔγνως εἰ μὴ ἤκουσας; θεὸς αἰώνιος ὁ θεὸς
ὁ κατασκευάσας τὰ ἄκρα τῆς γῆς, οὐ πεινάσει οὐδὲ κοπιάσει, οὐδὲ
29 ἔστιν ἐξεύρεσις τῆς φρονήσεως αὐτοῦ· [29]διδοὺς τοῖς πεινῶσιν
30 ἰσχὺν καὶ τοῖς μὴ ὀδυνωμένοις λύπην. [30]πεινάσουσιν γὰρ νεώτεροι,
31 καὶ κοπιάσουσιν νεανίσκοι, καὶ ἐκλεκτοὶ ἀνίσχυες ἔσονται· [31]οἱ δὲ
ὑπομένοντες τὸν θεὸν ἀλλάξουσιν ἰσχύν, πτεροφυήσουσιν ὡς ἀετοί,
δραμοῦνται καὶ οὐ κοπιάσουσιν, βαδιοῦνται καὶ οὐ πεινάσουσιν.
41 [1]Ἐγκαινίζεσθε πρός με, νῆσοι, οἱ γὰρ ἄρχοντες ἀλλάξουσιν
ἰσχύν· ἐγγισάτωσαν καὶ λαλησάτωσαν ἅμα, τότε κρίσιν ἀναγγειλά-
2 τωσαν. [2]τίς ἐξήγειρεν ἀπὸ ἀνατολῶν δικαιοσύνην, ἐκάλεσεν αὐτὴν
κατὰ πόδας αὐτοῦ, καὶ πορεύσεται; δώσει ἐναντίον ἐθνῶν καὶ

14 fin.] + η τις προεδωκεν αυτω και ανταποδοθησεται αυτω S*AC: ex Rom. 11 35 || 15 και ult. > B† || 17 fin.] + αυτω *L* (in *O* sub ※) || 20 ζητησει BS*QcV† | αυτο S*L* || 23 εις] ως B || 24 σπειρ. ... φυτευσ.] tr. B = 𝔐 | φρυγανον S*† | αναλη(μ)ψ. AQSc*C*] ανα > BS**L* || 26 υψος] pr. το A*LC* | παντα ταυτα] tr. S | κατ B† | αυτου] -των S*† | παντας] ς > A† | πολλης] pr. της A†, πασης S*† || 27 απεστην S† || 28 ο θεος BS] ο > AQ*LC* | πεινασει] + ουδε διψησει S*†

41 1 αλαλαξουσιν S† | κρισεις A† || 2 και 1⁰ > A†

βασιλεῖς ἐκστήσει καὶ δώσει εἰς γῆν τὰς μαχαίρας αὐτῶν καὶ ὡς
φρύγανα ἐξωσμένα τὰ τόξα αὐτῶν · 3καὶ διώξεται αὐτοὺς καὶ διε- 3
λεύσεται ἐν εἰρήνῃ ἡ ὁδὸς τῶν ποδῶν αὐτοῦ. 4τίς ἐνήργησεν καὶ 4
ἐποίησεν ταῦτα; ἐκάλεσεν αὐτὴν ὁ καλῶν αὐτὴν ἀπὸ γενεῶν ἀρ-
χῆς, ἐγὼ θεὸς πρῶτος, καὶ εἰς τὰ ἐπερχόμενα ἐγώ εἰμι. 5εἴδοσαν 5
ἔθνη καὶ ἐφοβήθησαν, τὰ ἄκρα τῆς γῆς ἤγγισαν καὶ ἤλθοσαν ἅμα
6κρίνων ἕκαστος τῷ πλησίον καὶ τῷ ἀδελφῷ βοηθῆσαι καὶ ἐρεῖ 6
7Ἴσχυσεν ἀνὴρ τέκτων καὶ χαλκεὺς τύπτων σφύρῃ ἅμα ἐλαύνων· 7
ποτὲ μὲν ἐρεῖ Σύμβλημα καλόν ἐστιν · ἰσχύρωσαν αὐτὰ ἐν ἥλοις,
θήσουσιν αὐτὰ καὶ οὐ κινηθήσονται.

8Σὺ δέ, Ισραηλ, παῖς μου Ιακωβ, ὃν ἐξελεξάμην, σπέρμα Αβρααμ, 8
ὃν ἠγάπησα, 9οὗ ἀντελαβόμην ἀπ᾽ ἄκρων τῆς γῆς καὶ ἐκ τῶν 9
σκοπιῶν αὐτῆς ἐκάλεσά σε καὶ εἶπά σοι Παῖς μου εἶ, ἐξελεξάμην
σε καὶ οὐκ ἐγκατέλιπόν σε, 10μὴ φοβοῦ, μετὰ σοῦ γάρ εἰμι · μὴ 10
πλανῶ, ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ θεός σου ὁ ἐνισχύσας σε καὶ ἐβοήθησά
σοι καὶ ἠσφαλισάμην σε τῇ δεξιᾷ τῇ δικαίᾳ μου. 11ἰδοὺ αἰσχυνθή- 11
σονται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοί σοι· ἔσονται γὰρ
ὡς οὐκ ὄντες καὶ ἀπολοῦνται πάντες οἱ ἀντίδικοί σου. 12Ζητήσεις 12
αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ εὕρῃς τοὺς ἀνθρώπους, οἳ παροινήσουσιν εἰς
σέ · ἔσονται γὰρ ὡς οὐκ ὄντες καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἀντιπολεμοῦν-
τές σε. 13ὅτι ἐγὼ ὁ θεός σου ὁ κρατῶν τῆς δεξιᾶς σου, ὁ λέγων 13
σοι Μὴ φοβοῦ, 14Ιακωβ, ὀλιγοστὸς Ισραηλ· ἐγὼ ἐβοήθησά σοι, 14
λέγει ὁ θεὸς ὁ λυτρούμενός σε, Ισραηλ. 15ἰδοὺ ἐποίησά σε ὡς τρο- 15
χοὺς ἁμάξης ἀλοῶντας καινοὺς πριστηροειδεῖς, καὶ ἀλοήσεις ὄρη
καὶ λεπτυνεῖς βουνοὺς καὶ ὡς χνοῦν θήσεις · 16καὶ λικμήσεις, καὶ 16
ἄνεμος λήμψεται αὐτούς, καὶ καταιγὶς διασπερεῖ αὐτούς, σὺ δὲ
εὐφρανθήσῃ ἐν τοῖς ἁγίοις Ισραηλ. καὶ ἀγαλλιάσονται 17οἱ πτωχοὶ 17
καὶ οἱ ἐνδεεῖς · ζητήσουσιν γὰρ ὕδωρ, καὶ οὐκ ἔσται, ἡ γλῶσσα
αὐτῶν ἀπὸ τῆς δίψης ἐξηράνθη · ἐγὼ κύριος ὁ θεός, ἐγὼ ἐπακού-
σομαι, ὁ θεὸς Ισραηλ, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς, 18ἀλλὰ ἀνοίξω 18
ἐπὶ τῶν ὀρέων ποταμοὺς καὶ ἐν μέσῳ πεδίων πηγάς, ποιήσω τὴν
ἔρημον εἰς ἕλη καὶ τὴν διψῶσαν γῆν ἐν ὑδραγωγοῖς, 19θήσω εἰς 19
τὴν ἄνυδρον γῆν κέδρον καὶ πύξον καὶ μυρσίνην καὶ κυπάρισσον
καὶ λεύκην, 20ἵνα ἴδωσιν καὶ γνῶσιν καὶ ἐννοηθῶσιν καὶ ἐπιστῶνται 20

3 και 2^{0} > BV 393† || 4 αρχης] -χαιων S || 5 γης] + εξεστησαν *L* (in *O* sub ※) | ηλθοσαν] -θον B*L* || 6 και τω αδ. / βοηθ.] tr. B*L*: cf. 𝔐 || 7 ποτε] τοτε A† | ισχυρωσεν B || 10 εγω — ενισχυσας] εγω γαρ ο θεος ενισχυσα S† || 13 σου 1^{0} > S*A | fin.] + εγω εβοηθησα σοι (14) μη φοβου σκωληξ *L* (in *O* sub ※) || 14 σε > B† | ισραηλ ult.] pr. ※αγιος *O*, pr. ο αγιος του *L* || 15 αλοωντας > S*† | πριστηροειδεις] ηρ > A† | χνουν] χουν A*C*p || 17 η] pr. και S*† | εγω ult.] > B, in *O* sub ÷ || 18 ελη] + υδατων BS**L* (in *O* sub ※) || 19 και 2^{0} > BS* | fin.] + θησω εν τη αραβα βραθυ(θ > *L*) θαδααρ(sic α′; *L* om. θα; Q^{mg} θαδδαρ) και θαασ(σ)ουρ αμα *L* (in *O* sub ※)

ἅμα ὅτι χεὶρ κυρίου ἐποίησεν ταῦτα πάντα καὶ ὁ ἅγιος τοῦ
Ισραηλ κατέδειξεν.
21 [21]Ἐγγίζει ἡ κρίσις ὑμῶν, λέγει κύριος ὁ θεός· ἤγγισαν αἱ βου-
22 λαὶ ὑμῶν, λέγει ὁ βασιλεὺς Ιακωβ. [22]ἐγγισάτωσαν καὶ ἀναγγειλά-
τωσαν ὑμῖν ἃ συμβήσεται, ἢ τὰ πρότερα τίνα ἦν εἴπατε, καὶ ἐπι-
στήσομεν τὸν νοῦν καὶ γνωσόμεθα τί τὰ ἔσχατα, καὶ τὰ ἐπερχό-
23 μενα εἴπατε ἡμῖν. [23]ἀναγγείλατε ἡμῖν τὰ ἐπερχόμενα ἐπ᾽ ἐσχάτου,
καὶ γνωσόμεθα ὅτι θεοί ἐστε· εὖ ποιήσατε καὶ κακώσατε, καὶ θαυ-
24 μασόμεθα καὶ ὀψόμεθα ἅμα· [24]ὅτι πόθεν ἐστὲ ὑμεῖς καὶ πόθεν ἡ
25 ἐργασία ὑμῶν; ἐκ γῆς· βδέλυγμα ἐξελέξαντο ὑμᾶς. [25]ἐγὼ δὲ ἤγειρα
τὸν ἀπὸ βορρᾶ καὶ τὸν ἀφ᾽ ἡλίου ἀνατολῶν, κληθήσονται τῷ ὀνό-
ματί μου· ἐρχέσθωσαν ἄρχοντες, καὶ ὡς πηλὸς κεραμέως καὶ ὡς
26 κεραμεὺς καταπατῶν τὸν πηλόν, οὕτως καταπατηθήσεσθε. [26]τίς
γὰρ ἀναγγελεῖ τὰ ἐξ ἀρχῆς, ἵνα γνῶμεν, καὶ τὰ ἔμπροσθεν, καὶ
ἐροῦμεν ὅτι ἀληθῆ ἐστιν; οὐκ ἔστιν ὁ προλέγων οὐδὲ ὁ ἀκούων
27 ὑμῶν τοὺς λόγους. [27]ἀρχὴν Σιων δώσω καὶ Ιερουσαλημ παρακα-
28 λέσω εἰς ὁδόν. [28]ἀπὸ γὰρ τῶν ἐθνῶν ἰδοὺ οὐδείς, καὶ ἀπὸ τῶν
εἰδώλων αὐτῶν οὐκ ἦν ὁ ἀναγγέλλων· καὶ ἐὰν ἐρωτήσω αὐτούς
29 Πόθεν ἐστέ, οὐ μὴ ἀποκριθῶσίν μοι. [29]εἰσὶν γὰρ οἱ ποιοῦντες
ὑμᾶς, καὶ μάτην οἱ πλανῶντες ὑμᾶς.
42 [1]Ιακωβ ὁ παῖς μου, ἀντιλήμψομαι αὐτοῦ· Ισραηλ ὁ ἐκλεκτός
μου, προσεδέξατο αὐτὸν ἡ ψυχή μου· ἔδωκα τὸ πνεῦμά μου ἐπ᾽
2 αὐτόν, κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἐξοίσει. [2]οὐ κεκράξεται οὐδὲ ἀνήσει,
3 οὐδὲ ἀκουσθήσεται ἔξω ἡ φωνὴ αὐτοῦ. [3]κάλαμον τεθλασμένον οὐ
συντρίψει καὶ λίνον καπνιζόμενον οὐ σβέσει, ἀλλὰ εἰς ἀλήθειαν
4 ἐξοίσει κρίσιν. [4]ἀναλάμψει καὶ οὐ θραυσθήσεται, ἕως ἂν θῇ ἐπὶ
5 τῆς γῆς κρίσιν· καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσιν. [5]οὕτως
λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ πήξας αὐτόν, ὁ
στερεώσας τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καὶ διδοὺς πνοὴν τῷ λαῷ τῷ
6 ἐπ᾽ αὐτῆς καὶ πνεῦμα τοῖς πατοῦσιν αὐτήν· [6]ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς
ἐκάλεσά σε ἐν δικαιοσύνῃ καὶ κρατήσω τῆς χειρός σου καὶ ἐν-
7 ισχύσω σε καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην γένους, εἰς φῶς ἐθνῶν [7]ἀνοῖ-
ξαι ὀφθαλμοὺς τυφλῶν, ἐξαγαγεῖν ἐκ δεσμῶν δεδεμένους καὶ ἐξ
8 οἴκου φυλακῆς καθημένους ἐν σκότει. — [8]ἐγὼ κύριος ὁ θεός,
τοῦτό μού ἐστιν τὸ ὄνομα· τὴν δόξαν μου ἑτέρῳ οὐ δώσω οὐδὲ

20 ταυτα παντα A*C*] tr. QS^c, παντα > BS*L* = 𝔐 || **22** -ατωσαν $1^0 \frown 2^0$ S*† | προτερον BV† || **23** ημιν BS**L*] > AQS^c*C* | και οψ. αμα > A† || **25** δε > A† || **26** ο ult. > A† | υμων / τους λογ.] tr. AQS^c || **27** εις οδον] εν οδω A†, > B*†

42 2 κραξεται A† || **3** τεθλασμ.] pr. συν A*C*: cf. Matth. 12 20 || **4** θραυσθ.] σβεσθ. S*†: cf. 3 σβεσει || **5** διδους] δους A || **6** και 3^0 > SQ | σε ult.] + εις δικαιοσυνην S*† | γενους] + μου S**C* | εις φως εθν. > B*† || **8** το > SQ*L*

τὰς ἀρετάς μου τοῖς γλυπτοῖς. [9]τὰ ἀπ᾽ ἀρχῆς ἰδοὺ ἥκασιν, καὶ 9
καινὰ ἃ ἐγὼ ἀναγγελῶ, καὶ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι ἐδηλώθη ὑμῖν.
[10]Ὑμνήσατε τῷ κυρίῳ ὕμνον καινόν, ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ· δοξάζετε 10
τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπ᾽ ἄκρου τῆς γῆς, οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν θά-
λασσαν καὶ πλέοντες αὐτήν, αἱ νῆσοι καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτάς.
[11]εὐφράνθητι, ἔρημος καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ἐπαύλεις καὶ οἱ κατοι- 11
κοῦντες Κηδαρ· εὐφρανθήσονται οἱ κατοικοῦντες Πέτραν, ἀπ᾽ ἄκρων
τῶν ὀρέων βοήσουσιν· [12]δώσουσιν τῷ θεῷ δόξαν, τὰς ἀρετὰς 12
αὐτοῦ ἐν ταῖς νήσοις ἀναγγελοῦσιν. [13]κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων 13
ἐξελεύσεται καὶ συντρίψει πόλεμον, ἐπεγερεῖ ζῆλον καὶ βοήσεται
ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ μετὰ ἰσχύος. [14]ἐσιώπησα, μὴ καὶ ἀεὶ σιω- 14
πήσομαι καὶ ἀνέξομαι; ἐκαρτέρησα ὡς ἡ τίκτουσα, ἐκστήσω καὶ
ξηρανῶ ἅμα. [15]καὶ θήσω ποταμοὺς εἰς νήσους καὶ ἕλη ξηρανῶ. 15
[16]καὶ ἄξω τυφλοὺς ἐν ὁδῷ, ᾗ οὐκ ἔγνωσαν, καὶ τρίβους, οὓς οὐκ 16
ᾔδεισαν, πατῆσαι ποιήσω αὐτούς· ποιήσω αὐτοῖς τὸ σκότος εἰς
φῶς καὶ τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν· ταῦτα τὰ ῥήματα ποιήσω καὶ οὐκ
ἐγκαταλείψω αὐτούς. [17]αὐτοὶ δὲ ἀπεστράφησαν εἰς τὰ ὀπίσω· 17
αἰσχύνθητε αἰσχύνην, οἱ πεποιθότες ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς οἱ λέγοντες
τοῖς χωνευτοῖς Ὑμεῖς ἐστε θεοὶ ἡμῶν.
[18]Οἱ κωφοί, ἀκούσατε, καὶ οἱ τυφλοί, ἀναβλέψατε ἰδεῖν. [19]καὶ τίς 18 19
τυφλὸς ἀλλ᾽ ἢ οἱ παῖδές μου καὶ κωφοὶ ἀλλ᾽ ἢ οἱ κυριεύοντες αὐ-
τῶν; καὶ ἐτυφλώθησαν οἱ δοῦλοι τοῦ θεοῦ. [20]εἴδετε πλεονάκις, 20
καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε· ἠνοιγμένα τὰ ὦτα, καὶ οὐκ ἠκούσατε. [21]κύ- 21
ριος ὁ θεὸς ἐβούλετο ἵνα δικαιωθῇ καὶ μεγαλύνῃ αἴνεσιν. καὶ εἶδον,
[22]καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς πεπρονομευμένος καὶ διηρπασμένος· ἡ γὰρ 22
παγὶς ἐν τοῖς ταμιείοις πανταχοῦ, καὶ ἐν οἴκοις ἅμα, ὅπου ἔκρυ-
ψαν αὐτούς, ἐγένοντο εἰς προνομήν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος
ἅρπαγμα, καὶ οὐκ ἦν ὁ λέγων Ἀπόδος. [23]τίς ἐν ὑμῖν, ὃς ἐνωτιεῖ- 23
ται ταῦτα, εἰσακούσεται εἰς τὰ ἐπερχόμενα; [24]τίς ἔδωκεν εἰς διαρ- 24
παγὴν Ιακωβ καὶ Ισραηλ τοῖς προνομεύουσιν αὐτόν; οὐχὶ ὁ θεός,
ᾧ ἡμάρτοσαν αὐτῷ καὶ οὐκ ἐβούλοντο ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ

9 α > A | εγω] + ποιω S*† | αναγγελλω B*L*pC*p | ανατειλαι AQ] αναγγειλαι BS*LC*: sic οι ο′ teste Q, cf. 3 17 || 10 κυριω] θεω S**L* | αυτου 1^0⌒2^0 S* V† | απ] επ A† || 11 ακρου B*LC*: cf. 2 2 | βοησουσιν] βοησονται Q†: cf. 5 29; > A† || 14 εσιωπησα] + απ αιωνος *LC* (in *O* sub ※) | εκαρτερ. / ως η τικτ.] tr. B*C* = 𝔐 || 15 init.] pr. ερημωσω ορη και βουνους και παντα (+ τον *LC*p) χορτον αυτων(>*L*) ξηρανω B*LC*p (in *O* sub ※) || 16 ους] ας B*LC*: cf. 3 12 | ποιησω 1^0⌒2^0 S† | εις 2^0 > B*† | ρηματα] + τα S†, + α A*L* | ποιησω ult.] + αυτοις *LC* (in *O* sub ※) || 19 αλλ η bis] η > S† | κωφοι] pr. οι S*†: ex 18 | και 3^0] pr. τις τυφλος ως ο απεσχηκως *LC* (in *O* sub ※) || 21 εβουλευσατο BSA 393† || 22 οικοις] pr. τοις S* | ο paenult. > B*C* || 23 εισακουσεται] -κουσατε B†; + της φωνης του παιδος αυτου S*† (sim. pau.): ex 50 10 || 24 τις] οις B†

25 πορεύεσθαι οὐδὲ ἀκούειν τοῦ νόμου αὐτοῦ; [25]καὶ ἐπήγαγεν ἐπ᾽ αὐτοὺς
ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, καὶ κατίσχυσεν αὐτοὺς πόλεμος καὶ οἱ συμ-
φλέγοντες αὐτοὺς κύκλῳ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕκαστος αὐτῶν οὐδὲ
ἔθεντο ἐπὶ ψυχήν.
43 [1]Καὶ νῦν οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας σε, Ιακωβ, ὁ
πλάσας σε, Ισραηλ Μὴ φοβοῦ, ὅτι ἐλυτρωσάμην σε· ἐκάλεσά σε
2 τὸ ὄνομά σου, ἐμὸς εἶ σύ. [2]καὶ ἐὰν διαβαίνῃς δι᾽ ὕδατος, μετὰ
σοῦ εἰμι, καὶ ποταμοὶ οὐ συγκλύσουσίν σε· καὶ ἐὰν διέλθῃς διὰ
3 πυρός, οὐ μὴ κατακαυθῇς, φλὸξ οὐ κατακαύσει σε. [3]ὅτι ἐγὼ κύριος
ὁ θεός σου ὁ ἅγιος Ισραηλ ὁ σῴζων σε· ἐποίησά σου ἄλλαγμα
4 Αἴγυπτον καὶ Αἰθιοπίαν καὶ Σοήνην ὑπὲρ σοῦ. [4]ἀφ᾽ οὗ ἔντιμος
ἐγένου ἐναντίον μου, ἐδοξάσθης, κἀγώ σε ἠγάπησα· καὶ δώσω
ἀνθρώπους πολλοὺς ὑπὲρ σοῦ καὶ ἄρχοντας ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς
5 σου. [5]μὴ φοβοῦ, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι· ἀπὸ ἀνατολῶν ἄξω τὸ σπέρμα
6 σου καὶ ἀπὸ δυσμῶν συνάξω σε. [6]ἐρῶ τῷ βορρᾷ Ἄγε, καὶ τῷ
λιβί Μὴ κώλυε· ἄγε τοὺς υἱούς μου ἀπὸ γῆς πόρρωθεν καὶ τὰς
7 θυγατέρας μου ἀπ᾽ ἄκρων τῆς γῆς, [7]πάντας ὅσοι ἐπικέκληνται τῷ
ὀνόματί μου. ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μου κατεσκεύασα αὐτὸν καὶ ἔπλασα
8 καὶ ἐποίησα αὐτόν· [8]καὶ ἐξήγαγον λαὸν τυφλόν, καὶ ὀφθαλμοί
9 εἰσιν ὡσαύτως τυφλοί, καὶ κωφοὶ τὰ ὦτα ἔχοντες. [9]πάντα τὰ
ἔθνη συνήχθησαν ἅμα, καὶ συναχθήσονται ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν·
τίς ἀναγγελεῖ ταῦτα; ἢ τὰ ἐξ ἀρχῆς τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν; ἀγαγέτω-
σαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν καὶ δικαιωθήτωσαν καὶ εἰπάτωσαν ἀλη-
10 θῆ. [10]γένεσθέ μοι μάρτυρες, κἀγὼ μάρτυς, λέγει κύριος ὁ θεός,
καὶ ὁ παῖς, ὃν ἐξελεξάμην, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε καὶ συνῆτε
ὅτι ἐγώ εἰμι, ἔμπροσθέν μου οὐκ ἐγένετο ἄλλος θεὸς καὶ μετ᾽ ἐμὲ
11 οὐκ ἔσται· [11]ἐγὼ ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν πάρεξ ἐμοῦ σῴζων.
12 [12]ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα, ὠνείδισα καὶ οὐκ ἦν ἐν ὑμῖν ἀλλότριος·
13 ὑμεῖς ἐμοὶ μάρτυρες κἀγὼ μάρτυς, λέγει κύριος ὁ θεός. [13]ἔτι ἀπ᾽
ἀρχῆς καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου ἐξαιρούμενος· ποιήσω,
καὶ τίς ἀποστρέψει αὐτό;
14 [14]Οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ λυτρούμενος ὑμᾶς ὁ ἅγιος Ισραηλ
Ἕνεκεν ὑμῶν ἀποστελῶ εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἐπεγερῶ πάντας φεύ-

24 ακουειν] + της φωνης S*† || **25** αυτους 2^0] pr. επ S*A, αυτων *LC*p
43 1 ο πλασας] pr. και B*LC* = 𝔐 || **2** μετα σου ειμι] εγω ειμι μ. σ. S† || **4** μου] εμου B | καγω AQ] και εγω BS*LC*: cf. 10. 12 | πολλους] > B*C* = 𝔐; post υπερ σου tr. *L* || **6** ακρου S*C*: cf. 2 2 || **7** παντας — μου 1^0 > *C*† | παντες S | επλασα AQS^c] + αυτον BS**LC* = 𝔐 || **8** κωφοι] -φα Q*LC* | τα > A† || **9** και ειπ. αλ. S*Q*C*p] pr. και ακουσατωσαν B*LC*p (in *O* sub ※): eadem add. AS^c || **10** καγω AQ*C*] και εγω BS*L*: cf. 4 | πιστευσ.] + μοι A*LC* = 𝔐 || **12** init.] pr. εγω *LC* (in *O* sub ※) | υμιν] ημ. B† | καγω μαρτυς λεγει AQ (cf. 10)] και εγω BS*LC* || **13** ο > S* || **14** παντας φευγ.] tr. B*LC* = 𝔐

γοντας, καὶ Χαλδαῖοι ἐν πλοίοις δεθήσονται. [15]ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς 15
ὁ ἅγιος ὑμῶν ὁ καταδείξας Ισραηλ βασιλέα ὑμῶν. [16]οὕτως λέγει 16
κύριος ὁ διδοὺς ὁδὸν ἐν θαλάσσῃ καὶ ἐν ὕδατι ἰσχυρῷ τρίβον
[17]ὁ ἐξαγαγὼν ἅρματα καὶ ἵππον καὶ ὄχλον ἰσχυρόν, ἀλλὰ ἐκοιμή- 17
θησαν καὶ οὐκ ἀναστήσονται, ἐσβέσθησαν ὡς λίνον ἐσβεσμένον
[18]Μὴ μνημονεύετε τὰ πρῶτα καὶ τὰ ἀρχαῖα μὴ συλλογίζεσθε. [19]ἰδοὺ 18
ποιῶ καινὰ ἃ νῦν ἀνατελεῖ, καὶ γνώσεσθε αὐτά· καὶ ποιήσω ἐν 19
τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν καὶ ἐν τῇ ἀνύδρῳ ποταμούς. [20]εὐλογήσει με τὰ 20
θηρία τοῦ ἀγροῦ, σειρῆνες καὶ θυγατέρες στρουθῶν, ὅτι ἔδωκα ἐν
τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ καὶ ποταμοὺς ἐν τῇ ἀνύδρῳ ποτίσαι τὸ γένος
μου τὸ ἐκλεκτόν, [21]λαόν μου, ὃν περιεποιησάμην τὰς ἀρετάς μου 21
διηγεῖσθαι. [22]οὐ νῦν ἐκάλεσά σε, Ιακωβ, οὐδὲ κοπιᾶσαί σε ἐποίησα, 22
Ισραηλ· [23]οὐκ ἐμοὶ πρόβατα τῆς ὁλοκαρπώσεώς σου, οὐδὲ ἐν ταῖς 23
θυσίαις σου ἐδόξασάς με, οὐδὲ ἔγκοπον ἐποίησά σε ἐν λιβάνῳ,
[24]οὐδὲ ἐκτήσω μοι ἀργυρίου θυμίαμα, οὐδὲ τὸ στέαρ τῶν θυσιῶν 24
σου ἐπεθύμησα, ἀλλὰ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις σου
προέστην σου. [25]ἐγώ εἰμι ἐγώ εἰμι ὁ ἐξαλείφων τὰς ἀνομίας σου καὶ 25
οὐ μὴ μνησθήσομαι. [26]σὺ δὲ μνήσθητι καὶ κριθῶμεν· λέγε σὺ τὰς 26
ἀνομίας σου πρῶτος, ἵνα δικαιωθῇς. [27]οἱ πατέρες ὑμῶν πρῶτοι καὶ 27
οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἠνόμησαν εἰς ἐμέ, [28]καὶ ἐμίαναν οἱ ἄρχοντες 28
τὰ ἅγιά μου, καὶ ἔδωκα ἀπολέσαι Ιακωβ καὶ Ισραηλ εἰς ὀνειδισμόν.
[1]νῦν δὲ ἄκουσον, παῖς μου Ιακωβ καὶ Ισραηλ, ὃν ἐξελεξάμην· 44
[2]οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας σε καὶ ὁ πλάσας σε ἐκ 2
κοιλίας Ἔτι βοηθηθήσῃ, μὴ φοβοῦ, παῖς μου Ιακωβ καὶ ὁ ἠγαπη-
μένος Ισραηλ, ὃν ἐξελεξάμην· [3]ὅτι ἐγὼ δώσω ὕδωρ ἐν δίψει τοῖς 3
πορευομένοις ἐν ἀνύδρῳ, ἐπιθήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τὸ σπέρμα
σου καὶ τὰς εὐλογίας μου ἐπὶ τὰ τέκνα σου, [4]καὶ ἀνατελοῦσιν 4

14 πλοιοις] κλοιοις ASc || 16 οδον / εν θαλ.] tr. B*C* = 𝔐 || 17 εξαγων A*C*p | κοιμηθησονται B*† = 𝔐 || 18 μη 1⁰ > A || 19 ιδου] pr. οτι pau. (in *O* sub ※), + γαρ *L* | ποιω A] pr. εγω BS*LC*, + εγω Q† || 20 ευλογησουσει (sic) B*†, -σουσι(ν) Bc 393† | εν τη ανυδρω] pr. εν γη διψωση S*†: ex 32 2 35 6 53 2 | ποτισαι] ποτιω A† || 21 λαον] pr. τον Q*L* || 22 ουδε] ου A† || 23 ουκ] + ηνεγκας *LC* (in *O* sub ※) | προβατα] + σου B† | με BS*Q] + ουδε εδουλευσας μοι(> A) εν ταις θυσιαις σου ASs, + ουκ εδουλευσας μοι(> *C*) εν δωροις(*C* θυσιαις) *LC*; pro εδουλευσας μοι praebent al. εδουλωσα σε || 24 θυσιασμα B† | το > S*A*L* | και — fin.] προεστης μου και εν ταις αδικιαις σου B; προεστης μου pro προεστην σου praeb. etiam Q, om. *C*† || 25 ειμι 2⁰] + αυτος *LC* (in *O* sub ※) | σου] + ενεκεν εμου και τας αμαρτιας σου B*LC* (in *O* sub ※); in fine uersus add. τας αδικιας σου A† | μη > B**Lp**C* || 26 κριθ.] + αμα *LC* (in *O* sub ※) | πρωτος] -τον S; > *C*†, in *O* sub ÷ || 27 υμων] ημ. A† | πρωτοι] + ημαρτον *LC* (in *O* sub ※) | αυτων] υμων B*LC*: cf. 𝔐 || 28 ισραηλ] ιερουσαλημ A†: ιλημ pro ιηλ

44 1 παις μου ιακωβ (cf. 2)] ιακ. ο παις μου B*LC*: cf. 𝔐

ὡσεὶ χόρτος ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὡς ἰτέα ἐπὶ παραρρέον ὕδωρ.
5 5οὗτος ἐρεῖ Τοῦ θεοῦ εἰμι, καὶ οὗτος βοήσεται ἐπὶ τῷ ὀνόματι
Ιακωβ, καὶ ἕτερος ἐπιγράψει Τοῦ θεοῦ εἰμι, ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ισραηλ.
6 6Οὕτως λέγει ὁ θεὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ισραηλ ὁ ῥυσάμενος αὐτὸν
θεὸς σαβαωθ Ἐγὼ πρῶτος καὶ ἐγὼ μετὰ ταῦτα, πλὴν ἐμοῦ οὐκ
7 ἔστιν θεός. 7τίς ὥσπερ ἐγώ; στήτω καλεσάτω καὶ ἑτοιμασάτω
μοι ἀφ' οὗ ἐποίησα ἄνθρωπον εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὰ ἐπερχόμενα
8 πρὸ τοῦ ἐλθεῖν ἀναγγειλάτωσαν ὑμῖν. 8μὴ παρακαλύπτεσθε· οὐκ
ἀπ' ἀρχῆς ἠνωτίσασθε καὶ ἀπήγγειλα ὑμῖν; μάρτυρες ὑμεῖς ἐστε,
9 εἰ ἔστιν θεὸς πλὴν ἐμοῦ· καὶ οὐκ ἦσαν τότε. 9οἱ πλάσσοντες καὶ
γλύφοντες πάντες μάταιοι οἱ ποιοῦντες τὰ καταθύμια αὐτῶν, ἃ οὐκ
10 ὠφελήσει αὐτούς· ἀλλὰ αἰσχυνθήσονται 10πάντες οἱ πλάσσοντες
11 θεὸν καὶ γλύφοντες ἀνωφελῆ, 11καὶ πάντες ὅθεν ἐγένοντο ἐξηράν-
θησαν, καὶ κωφοὶ ἀπὸ ἀνθρώπων συναχθήτωσαν πάντες καὶ στή-
12 τωσαν ἅμα, ἐντραπήτωσαν καὶ αἰσχυνθήτωσαν ἅμα. 12ὅτι ὤξυνεν
τέκτων σίδηρον, σκεπάρνῳ εἰργάσατο αὐτὸ καὶ ἐν τερέτρῳ ἔτρησεν
αὐτό, εἰργάσατο αὐτὸ ἐν τῷ βραχίονι τῆς ἰσχύος αὐτοῦ· καὶ πει-
13 νάσει καὶ ἀσθενήσει καὶ οὐ μὴ πίῃ ὕδωρ. ἐκλεξάμενος 13τέκτων
ξύλον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέτρῳ καὶ ἐν κόλλῃ ἐρρύθμισεν αὐτό,
ἐποίησεν αὐτὸ ὡς μορφὴν ἀνδρὸς καὶ ὡς ὡραιότητα ἀνθρώπου
14 στῆσαι αὐτὸ ἐν οἴκῳ. 14ὃ ἔκοψεν ξύλον ἐκ τοῦ δρυμοῦ, ὃ ἐφύτευ-
15 σεν κύριος καὶ ὑετὸς ἐμήκυνεν, 15ἵνα ᾖ ἀνθρώποις εἰς καῦσιν·
καὶ λαβὼν ἀπ' αὐτοῦ ἐθερμάνθη, καὶ καύσαντες ἔπεψαν ἄρτους
ἐπ' αὐτῶν· τὸ δὲ λοιπὸν εἰργάσαντο εἰς θεούς, καὶ προσκυνοῦσιν
16 αὐτούς. 16οὗ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ κατέκαυσαν ἐν πυρὶ καὶ καύσαντες
ἔπεψαν ἄρτους ἐπ' αὐτῶν· καὶ ἐπ' αὐτοῦ κρέας ὀπτήσας ἔφαγεν
καὶ ἐνεπλήσθη· καὶ θερμανθεὶς εἶπεν Ἡδύ μοι ὅτι ἐθερμάνθην καὶ
17 εἶδον πῦρ. 17τὸ δὲ λοιπὸν ἐποίησεν εἰς θεὸν γλυπτὸν καὶ προσ-

4 ωσει AQ] ως BS*LC* (non correctum ab S^c, cf. seq.) | χορτος / ανα μεσ. υδ. AQS^c] tr. BS**LC* || 5 βοησ.] ερει A† | επιγραψει(A† -αφει)] + χειρι(*LC* pr. τη) αυτου B*LC* (in *O* sub ※) | fin. AQS^c] + και βοησεται BS*, + βοησεται *LC* || **6** ο θεος > B*†, ο βασ. > S*† | του SA] > BQ*LC* | ο ρυσ.] και ρυσ. B†, και ο ρυσ. *LC*: cf. 𝔐 || 7 στητω AQ*C*] + και BS*L* | καλεσατω(S*† λαλησ.)] + και αναγγειλατω B*LC* (in *O* sub ※) || **8** παρακαλ.] + μηδε πλανασθε B*LC* (in *O* sub ※) | ησαν] ηκουσαν BQ || **9** γλυφ. AQ*L*] pr. οι BS*C* | ματαια BS*† | οι 2^0 > B† || 10 παντες / οι — γλυφ.] tr. B*C*; παντες ante οι et post ανωφελη hab. *L* || **11** στητωσαν] στησονται A† | εντραπ.] pr. και B || **12** αυτο 1^0] + εν ανθραξι *LC* (in *O* sub ※) | ετρησεν AQS^c] εστησεν BS**C*, ερυθμισεν αυτο και εστησεν *L* | ειργασ. 2^0 SA] pr. και BQ*LC* = 𝔐 || 13 εποιησεν] pr. και B*LC* = 𝔐 | εν οικω > S*† || 14 ο 1^0 > B | κυριος] pr. ο B*L* || 15 αυτων] -του A†, -τοις *L*, -τω *C* | ειργασατο A | εις θεους] εις > B*C*, και εποιησαν θεους *L* || 16 αυτου 1^0 > S*† | κατεκαυσαν SQ] -σεν BA*LC* | καυσαντες — αυτων SAQ] επι του ημισους αυτου επεψεν εν τοις ανθραξιν αρτους B || 17 εις > A†

κυνεῖ αὐτῷ καὶ προσεύχεται λέγων Ἐξελοῦ με, ὅτι θεός μου εἶ σύ.
[18]οὐκ ἔγνωσαν φρονῆσαι, ὅτι ἀπημαυρώθησαν τοῦ βλέπειν τοῖς 18
ὀφθαλμοῖς αὐτῶν καὶ τοῦ νοῆσαι τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. [19]καὶ οὐκ ἐλο- 19
γίσατο τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ οὐδὲ ἀνελογίσατο ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ οὐδὲ
ἔγνω τῇ φρονήσει ὅτι τὸ ἥμισυ αὐτοῦ κατέκαυσεν ἐν πυρὶ καὶ
ἔπεψεν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων αὐτοῦ ἄρτους καὶ ὀπτήσας κρέας ἔφαγεν
καὶ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ εἰς βδέλυγμα ἐποίησεν καὶ προσκυνοῦσιν
αὐτῷ. [20]γνῶτε ὅτι σποδὸς ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πλανῶνται, καὶ 20
οὐδεὶς δύναται ἐξελέσθαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· ἴδετε, οὐκ ἐρεῖτε ὅτι
Ψεῦδος ἐν τῇ δεξιᾷ μου;

[21]Μνήσθητι ταῦτα, Ιακωβ καὶ Ισραηλ, ὅτι παῖς μου εἶ σύ· ἔπλασά 21
σε παῖδά μου, καὶ σύ, Ισραηλ, μὴ ἐπιλανθάνου μου. [22]ἰδοὺ γὰρ 22
ἀπήλειψα ὡς νεφέλην τὰς ἀνομίας σου καὶ ὡς γνόφον τὰς ἁμαρ-
τίας σου· ἐπιστράφητι πρός με, καὶ λυτρώσομαί σε. [23]εὐφράνθητε, 23
οὐρανοί, ὅτι ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν Ισραηλ· σαλπίσατε, θεμέλια τῆς
γῆς, βοήσατε, ὄρη, εὐφροσύνην, οἱ βουνοὶ καὶ πάντα τὰ ξύλα τὰ
ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐλυτρώσατο ὁ θεὸς τὸν Ιακωβ, καὶ Ισραηλ δοξα-
σθήσεται.

[24]Οὕτως λέγει κύριος ὁ λυτρούμενός σε καὶ ὁ πλάσσων σε ἐκ 24
κοιλίας Ἐγὼ κύριος ὁ συντελῶν πάντα ἐξέτεινα τὸν οὐρανὸν μόνος
καὶ ἐστερέωσα τὴν γῆν. τίς ἕτερος [25]διασκεδάσει σημεῖα ἐγγαστρι- 25
μύθων καὶ μαντείας ἀπὸ καρδίας, ἀποστρέφων φρονίμους εἰς τὰ
ὀπίσω καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν μωρεύων [26]καὶ ἱστῶν ῥήματα παιδὸς 26
αὐτοῦ καὶ τὴν βουλὴν τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ ἀληθεύων; ὁ λέγων
Ιερουσαλημ Κατοικηθήσῃ, καὶ ταῖς πόλεσιν τῆς Ιουδαίας Οἰκοδομη-
θήσεσθε, καὶ τὰ ἔρημα αὐτῆς ἀνατελεῖ· [27]ὁ λέγων τῇ ἀβύσσῳ 27
Ἐρημωθήσῃ, καὶ τοὺς ποταμούς σου ξηρανῶ· [28]ὁ λέγων Κύρῳ 28
φρονεῖν, καὶ Πάντα τὰ θελήματά μου ποιήσει· ὁ λέγων Ιερουσα-
λημ Οἰκοδομηθήσῃ, καὶ τὸν οἶκον τὸν ἅγιόν μου θεμελιώσω.

[1]Οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς τῷ χριστῷ μου Κύρῳ, οὗ ἐκράτησα 45
τῆς δεξιᾶς ἐπακοῦσαι ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἔθνη, καὶ ἰσχὺν βασιλέων
διαρρήξω, ἀνοίξω ἔμπροσθεν αὐτοῦ θύρας, καὶ πόλεις οὐ συγκλει-
σθήσονται· [2]Ἐγὼ ἔμπροσθέν σου πορεύσομαι καὶ ὄρη ὁμαλιῶ, θύρας 2
χαλκᾶς συντρίψω καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς συγκλάσω [3]καὶ δώσω σοι 3
θησαυροὺς σκοτεινούς, ἀποκρύφους ἀοράτους ἀνοίξω σοι, ἵνα γνῷς

17 αυτω > BC | προσευχ. AQ] + προς αυτο B, + προς αυτον S, + αυτω *LC*: cf. 𝔐 || 19 τη 1^{0} — εν 1^{0} > B*C*: cf. 𝔐 | τη 1^{0}] η S*† | εν 1^{0} > S*Q | κρεας] ς > B*L* | προσκυνησουσιν S†, -νει *L* || 20 γνωτε SA (et Q*?)] γνωθι B*LC*: item Q(ex corr.?) || 21 οτι] ο S* || 23 θεμελια AQ*L*] pr. τα BS*C* | ελυτρωσ.] ηλεησεν A† || 24 ο 2^{0} SQ*L*] > BA*C* | πλασσων] πλασας S*L* | παντα] ταυτα A† || 25 διεσκεδασεν A† || 26 παιδων A† | ιουδ.] ιδουμαιας B†: cf. 7 6

45 1 δεξιας] + αυτου S^{c} || 2 σου] αυτου A || 3 αορατους > A*† | γνωση A 393†

ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ καλῶν τὸ ὄνομά σου, θεὸς Ισραηλ.
4 [4]ἕνεκεν Ιακωβ τοῦ παιδός μου καὶ Ισραηλ τοῦ ἐκλεκτοῦ μου ἐγὼ
καλέσω σε τῷ ὀνόματί σου καὶ προσδέξομαί σε, σὺ δὲ οὐκ ἔγνως
5 με. [5]ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ θεός,
6 καὶ οὐκ ᾔδεις με, [6]ἵνα γνῶσιν οἱ ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου καὶ οἱ ἀπὸ
δυσμῶν ὅτι οὐκ ἔστιν πλὴν ἐμοῦ· ἐγὼ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ
7 ἔστιν ἔτι· [7]ἐγὼ ὁ κατασκευάσας φῶς καὶ ποιήσας σκότος, ὁ ποιῶν
εἰρήνην καὶ κτίζων κακά· ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιῶν ταῦτα
8 πάντα. [8]εὐφρανθήτω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν, καὶ αἱ νεφέλαι ῥανάτω-
σαν δικαιοσύνην· ἀνατειλάτω ἡ γῆ ἔλεος καὶ δικαιοσύνην ἀνατει-
λάτω ἅμα· ἐγώ εἰμι κύριος ὁ κτίσας σε.
9 [9]Ποῖον βέλτιον κατεσκεύασα ὡς πηλὸν κεραμέως; μὴ ὁ ἀροτριῶν
ἀροτριάσει τὴν γῆν ὅλην τὴν ἡμέραν; μὴ ἐρεῖ ὁ πηλὸς τῷ κερα-
10 μεῖ Τί ποιεῖς, ὅτι οὐκ ἐργάζῃ οὐδὲ ἔχεις χεῖρας; [10]ὁ λέγων τῷ
11 πατρί Τί γεννήσεις; καὶ τῇ μητρί Τί ὠδινήσεις; [11]ὅτι οὕτως λέγει
κύριος ὁ θεὸς ὁ ἅγιος Ισραηλ ὁ ποιήσας τὰ ἐπερχόμενα Ἐρωτή-
σατέ με περὶ τῶν υἱῶν μου καὶ περὶ τῶν θυγατέρων μου καὶ περὶ
12 τῶν ἔργων τῶν χειρῶν μου ἐντείλασθέ μοι. [12]ἐγὼ ἐποίησα γῆν
καὶ ἄνθρωπον ἐπ' αὐτῆς, ἐγὼ τῇ χειρί μου ἐστερέωσα τὸν οὐρανόν,
13 ἐγὼ πᾶσι τοῖς ἄστροις ἐνετειλάμην. [13]ἐγὼ ἤγειρα αὐτὸν μετὰ δι-
καιοσύνης βασιλέα, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ εὐθεῖαι· οὗτος οἰκο-
δομήσει τὴν πόλιν μου καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου ἐπι-
στρέψει οὐ μετὰ λύτρων οὐδὲ μετὰ δώρων, εἶπεν κύριος σαβαωθ.
14 [14]Οὕτως λέγει κύριος σαβαωθ Ἐκοπίασεν Αἴγυπτος καὶ ἐμπορία
Αἰθιόπων, καὶ οἱ Σεβωιν ἄνδρες ὑψηλοὶ ἐπὶ σὲ διαβήσονται καὶ σοὶ
ἔσονται δοῦλοι καὶ ὀπίσω σου ἀκολουθήσουσιν δεδεμένοι χειροπέ-
δαις καὶ προσκυνήσουσίν σοι καὶ ἐν σοὶ προσεύξονται, ὅτι ἐν σοὶ
15 ὁ θεός ἐστιν, καὶ ἐροῦσιν Οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν σοῦ· [15]σὺ γὰρ εἶ
16 θεός, καὶ οὐκ ᾔδειμεν, ὁ θεὸς τοῦ Ισραηλ σωτήρ. [16]αἰσχυνθήσον-
ται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ καὶ πορεύσον-
17 ται ἐν αἰσχύνῃ. ἐγκαινίζεσθε πρός με, νῆσοι. [17]Ισραηλ σῴζεται

4 ιακωβ / του παιδ. μου] tr. B*LC* = 𝔐 | σου S**LC*] μου BAQS^c | με > S*† || 5 θεος 2^0 > B*† | και ult.] pr. ενισχυσα σε B*LC* (in *O* sub ※) | ηδεισαν A† || 6 απο 1^0] απ B | δυσμων] + αυτου *L* (in *O* sub ※) | εστιν 1^0] + ετι QS^c | εγω] pr. και οτι A† || 7 ταυτα παντα A*L*] tr. BSQ = 𝔐, ταυτα > *C* || 8 αι > S*†: post και | ρανατωσαν] ραινετ. A, ρενατ. B*† | ελεος SQ] pr. και βλαστησατω BA*LC*: cf. 𝔐 | δικαιοσυνην 2^0] -νη AV† | ανατειλατω ult.] γγ pro τ B† | κυριος] + ο θεος S* || 9 ολην την ημ. > AQS^c || 10 init. AQS^c*C*] pr. μη αποκριθησεται το πλασμα προς τον πλασαντα αυτο B*L* et sim. S*: cf. 29 16 | ο λεγων] pr. ουαι *LC* (in *O* sub ※) | ωδινεις B*LC* || 11 και περι των θυγ. μου > B*LC* = 𝔐 || 13 βασιλεα] > AQS^c, in *O* sub ÷ | και 1^0 > S*† | ουτος] αυτος A† || 14 σεβω(ε)ιν QS^c (sim. *C*p)] -ειμ A; σαβαειμ B*LC*p = α' σ' θ'; σαβαειν S* | και προσκυν.] pr. και διαβησονται προς σε B*LC* (in *O* sub ※) | ερουσιν AQ] > BS*LC* = 𝔐 || 15 σωτηρ > B†

ὑπὸ κυρίου σωτηρίαν αἰώνιον· οὐκ αἰσχυνθήσονται οὐδὲ μὴ ἐν-
τραπῶσιν ἕως τοῦ αἰῶνος.
[18]Οὕτως λέγει κύριος ὁ ποιήσας τὸν οὐρανόν — οὗτος ὁ θεὸς 18
ὁ καταδείξας τὴν γῆν καὶ ποιήσας αὐτήν, αὐτὸς διώρισεν αὐτήν,
οὐκ εἰς κενὸν ἐποίησεν αὐτὴν ἀλλὰ κατοικεῖσθαι — Ἐγώ εἰμι,
καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι. [19]οὐκ ἐν κρυφῇ λελάληκα οὐδὲ ἐν τόπῳ 19
γῆς σκοτεινῷ· οὐκ εἶπα τῷ σπέρματι Ιακωβ Μάταιον ζητήσατε·
ἐγώ εἰμι ἐγώ εἰμι κύριος λαλῶν δικαιοσύνην καὶ ἀναγγέλλων ἀλή-
θειαν. [20]συνάχθητε καὶ ἥκετε, βουλεύσασθε ἅμα, οἱ σῳζόμενοι ἀπὸ 20
τῶν ἐθνῶν. οὐκ ἔγνωσαν οἱ αἴροντες τὸ ξύλον γλύμμα αὐτῶν καὶ
προσευχόμενοι ὡς πρὸς θεούς, οἳ οὐ σῴζουσιν. [21]εἰ ἀναγγελοῦσιν, 21
ἐγγισάτωσαν, ἵνα γνῶσιν ἅμα τίς ἀκουστὰ ἐποίησεν ταῦτα ἀπ᾽
ἀρχῆς. τότε ἀνηγγέλη ὑμῖν Ἐγὼ ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν
ἐμοῦ· δίκαιος καὶ σωτὴρ οὐκ ἔστιν πάρεξ ἐμοῦ. [22]ἐπιστράφητε 22
πρός με καὶ σωθήσεσθε, οἱ ἀπ᾽ ἐσχάτου τῆς γῆς· ἐγώ εἰμι ὁ θεός,
καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος. [23]κατ᾽ ἐμαυτοῦ ὀμνύω Ἦ μὴν ἐξελεύσεται ἐκ 23
τοῦ στόματός μου δικαιοσύνη, οἱ λόγοι μου οὐκ ἀποστραφήσονται
ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ καὶ ἐξομολογήσεται πᾶσα γλῶσσα τῷ
θεῷ [24]λέγων Δικαιοσύνη καὶ δόξα πρὸς αὐτὸν ἥξουσιν, καὶ αἰσχυν- 24
θήσονται πάντες οἱ ἀφορίζοντες ἑαυτούς· [25]ἀπὸ κυρίου δικαιω- 25
θήσονται καὶ ἐν τῷ θεῷ ἐνδοξασθήσονται πᾶν τὸ σπέρμα τῶν
υἱῶν Ισραηλ.

[1]Ἔπεσε Βηλ, συνετρίβη Δαγων, ἐγένετο τὰ γλυπτὰ αὐτῶν εἰς 46
θηρία καὶ κτήνη· αἴρετε αὐτὰ καταδεδεμένα ὡς φορτίον κοπιῶντι
[2]καὶ πεινῶντι καὶ ἐκλελυμένῳ οὐκ ἰσχύοντι ἅμα, οἳ οὐ δυνήσονται 2
σωθῆναι ἀπὸ πολέμου, αὐτοὶ δὲ αἰχμάλωτοι ἤχθησαν.

[3]Ἀκούσατέ μου, οἶκος τοῦ Ιακωβ καὶ πᾶν τὸ κατάλοιπον τοῦ 3
Ισραηλ οἱ αἰρόμενοι ἐκ κοιλίας καὶ παιδευόμενοι ἐκ παιδίου· [4]ἕως 4
γήρους ἐγώ εἰμι, καὶ ἕως ἂν καταγηράσητε, ἐγώ εἰμι· ἐγὼ ἀνέχομαι
ὑμῶν, ἐγὼ ἐποίησα καὶ ἐγὼ ἀνήσω, ἐγὼ ἀναλήμψομαι καὶ σώσω

18 αυτην ult. > B*† | κατοικεισθαι] + επλασεν αυτην B*LC* (in *O* sub ※) || 19 εγω ειμι 2⁰ > Sc*C* | κυριος > A† | λαλων] pr. ο BS || 20 το > S*† | γλυμματα S | ως > B*LC* = 𝔐 || 21 γνωσιν] γνωμεν A† | τοτε] ποτε S || 22 προς με] επ εμε B*LC* || 23 η μην Qc] ει μην AQ*Sc, ει μη BS**LC* | οι] pr. και S* | εξομολογησεται π. γλ. τω θεω AQSc] ομειται π. γλ. τον θεον (κ̅ν̅ S*†) BS**LC* = 𝔐 || 24 δοξα] (ε)ιρηνη S*† | ηξουσιν AQSc] ηξει BS**LC* = 𝔐 | αφοριζ. AQSc] διοριζ. BS**LC* | εαυτους SQ*L*] ε > BA*C* || 25 δικαιωθησεται S*† | εν τω θεω] > S*†, in *O* sub ÷ | ενδοξασθησονται AQ*L*] -σεται BS*C* (Sc*C* om. εν); + και A†

46 1 δαγων] ναβω B = α′ θ′ | κτηνη] pr. τα B† || 2 και πειν. και(>Sc) εκλελ. ουκ ισχ. AQSc] κ. πειν. ουκ ισχ. εκλελ. S*†, εκλελ. κ. πειν. ουκ ισχ. B*C*, και ουκ ισχ. πειν. κ. εκλελ. *L* | ου δυν.] ου μη δυνωνται A† || 3 ακουετε BS* | μου > S*† | οικος] pr. ο S* | εκ ult.] απο A† || 4 γηρους S*A*C*] -ρως BQ Sc*L*: cf. Thack. § 10, 16

5 6 ὑμᾶς. [5]τίνι με ὡμοιώσατε; ἴδετε τεχνάσασθε, οἱ πλανώμενοι. [6]οἱ
συμβαλλόμενοι χρυσίον ἐκ μαρσιππίου καὶ ἀργύριον ἐν ζυγῷ στή-
σουσιν ἐν σταθμῷ καὶ μισθωσάμενοι χρυσοχόον ἐποίησαν χειρο-
7 ποίητα καὶ κύψαντες προσκυνοῦσιν αὐτοῖς. [7]αἴρουσιν αὐτὸ ἐπὶ τῶν
ὤμων, καὶ πορεύονται· ἐὰν δὲ θῶσιν αὐτό, ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ
μένει, οὐ μὴ κινηθῇ· καὶ ὃς ἂν βοήσῃ πρὸς αὐτόν, οὐ μὴ εἰσ-
8 ακούσῃ, ἀπὸ κακῶν οὐ μὴ σώσῃ αὐτόν. [8]μνήσθητε ταῦτα καὶ στε-
9 νάξατε, μετανοήσατε, οἱ πεπλανημένοι, ἐπιστρέψατε τῇ καρδίᾳ. [9]καὶ
μνήσθητε τὰ πρότερα ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ θεός, καὶ
10 οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ [10]ἀναγγέλλων πρότερον τὰ ἔσχατα πρὶν
αὐτὰ γενέσθαι, καὶ ἅμα συνετελέσθη· καὶ εἶπα Πᾶσά μου ἡ βουλὴ
11 στήσεται, καὶ πάντα, ὅσα βεβούλευμαι, ποιήσω· [11]καλῶν ἀπ᾽ ἀνα-
τολῶν πετεινὸν καὶ ἀπὸ γῆς πόρρωθεν περὶ ὧν βεβούλευμαι, ἐλά-
λησα καὶ ἤγαγον, ἔκτισα καὶ ἐποίησα, ἤγαγον αὐτὸν καὶ εὐόδωσα
12 τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. [12]ἀκούσατέ μου, οἱ ἀπολωλεκότες τὴν καρδίαν οἱ
13 μακρὰν ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης. [13]ἤγγισα τὴν δικαιοσύνην μου καὶ
τὴν σωτηρίαν τὴν παρ᾽ ἐμοῦ οὐ βραδυνῶ· δέδωκα ἐν Σιων σωτη-
ρίαν τῷ Ισραηλ εἰς δόξασμα.

47 [1]Κατάβηθι κάθισον ἐπὶ τὴν γῆν, παρθένος θυγάτηρ Βαβυλῶνος,
εἴσελθε εἰς τὸ σκότος, θυγάτηρ Χαλδαίων, ὅτι οὐκέτι προστεθήσῃ
2 κληθῆναι ἁπαλὴ καὶ τρυφερά. [2]λαβὲ μύλον, ἄλεσον ἄλευρον, ἀπο-
κάλυψαι τὸ κατακάλυμμά σου, ἀνακάλυψαι τὰς πολιάς, ἀνάσυραι
3 τὰς κνήμας, διάβηθι ποταμούς· [3]ἀνακαλυφθήσεται ἡ αἰσχύνη σου,
φανήσονται οἱ ὀνειδισμοί σου· τὸ δίκαιον ἐκ σοῦ λήμψομαι, οὐκ-
4 έτι μὴ παραδῶ ἀνθρώποις. [4]εἶπεν ὁ ῥυσάμενός σε κύριος σαβαωθ
5 ὄνομα αὐτῷ ἅγιος Ισραηλ [5]Κάθισον κατανενυγμένη, εἴσελθε εἰς τὸ
σκότος, θυγάτηρ Χαλδαίων, οὐκέτι μὴ κληθῇς ἰσχὺς βασιλείας.
6 [6]παρωξύνθην ἐπὶ τῷ λαῷ μου, ἐμίανας τὴν κληρονομίαν μου· ἐγὼ
ἔδωκα εἰς τὴν χεῖρά σου, σὺ δὲ οὐκ ἔδωκας αὐτοῖς ἔλεος, τοῦ
7 πρεσβυτέρου ἐβάρυνας τὸν ζυγὸν σφόδρα. [7]καὶ εἶπας Εἰς τὸν
αἰῶνα ἔσομαι ἄρχουσα· οὐκ ἐνόησας ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ σου

6 μαρσιππου A*L | κυψας προσκυν(ε)ι S* | αυτοις BQ] -τω SLC (L antea χειροποιητον), -το A || **7** του ωμου BLC = 𝕸 | πορευσονται S*Cp, πορευεται L | ου 1^0] pr. και S* | ος > S*† | αν AQS^c] εαν BS*LC | εισακουση] εισ > S*A || **10** αυτα > B† || **11** ελαλ. και] pr. και γε et add. γε C (in O sub ※) || **13** μου] + ου μη μακρυνθη LC (in O sub ※) | και την] + αληθιαν και την S*† | δοξασμα] δοξαν S*†

47 1 την > BL | εισελθε εις το σκοτος SAQ (cf. 5; in Q sub ÷)] ※καθισον εις την γην ουκ εστι(ν) θρονος(ms. η pro ο 1^0) Q^{mg}: eadem praem. L, eadem hab. addens εισελθε ante εις C, nihil nisi καθισον εις την γην praeb. B† | θυγατηρ 2^0] pr. παρθενος S*† || **2** σου > S*† || **3** μη παραδω] + σε S, pr. σε L || **4** ειπεν AQS^c] > BS*LC = 𝕸 || **5** κληθης SQ$C^{(†)}$] -θηση rel. || **6** παροξυνθης S*† | εμιανα C†, διοτι εμιαναν L | εδωκα(Q† δεδ.)] + αυτους BSLC = 𝕸 | ελεος] + ουδ (θ pro δ S*†) εν S*L

οὐδὲ ἐμνήσθης τὰ ἔσχατα. [8]νῦν δὲ ἄκουσον ταῦτα, ἡ τρυφερὰ ἡ 8
καθημένη πεποιθυῖα ἡ λέγουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς Ἐγώ εἰμι,
καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα· οὐ καθιῶ χήρα οὐδὲ γνώσομαι ὀρφανείαν.
[9]νῦν δὲ ἥξει ἐξαίφνης ἐπὶ σὲ τὰ δύο ταῦτα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ· χηρεία 9
καὶ ἀτεκνία ἥξει ἐξαίφνης ἐπὶ σὲ ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου ἐν τῇ ἰσχύι
τῶν ἐπαοιδῶν σου σφόδρα [10]τῇ ἐλπίδι τῆς πονηρίας σου. σὺ γὰρ 10
εἶπας Ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα. γνῶθι ὅτι ἡ σύνεσις τούτων
καὶ ἡ πορνεία σου ἔσται σοι αἰσχύνη. καὶ εἶπας τῇ καρδίᾳ σου
Ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα. [11]καὶ ἥξει ἐπὶ σὲ ἀπώλεια, καὶ οὐ 11
μὴ γνῷς, βόθυνος, καὶ ἐμπεσῇ εἰς αὐτόν· καὶ ἥξει ἐπὶ σὲ ταλαι-
πωρία, καὶ οὐ μὴ δυνήσῃ καθαρὰ γενέσθαι· καὶ ἥξει ἐπὶ σὲ ἐξα-
πίνης ἀπώλεια, καὶ οὐ μὴ γνῷς. [12]στῆθι νῦν ἐν ταῖς ἐπαοιδαῖς 12
σου καὶ τῇ πολλῇ φαρμακείᾳ σου, ἃ ἐμάνθανες ἐκ νεότητός σου, εἰ
δυνήσῃ ὠφεληθῆναι. [13]κεκοπίακας ἐν ταῖς βουλαῖς σου· στήτωσαν 13
καὶ σωσάτωσάν σε οἱ ἀστρολόγοι τοῦ οὐρανοῦ, οἱ ὁρῶντες τοὺς
ἀστέρας ἀναγγειλάτωσάν σοι τί μέλλει ἐπὶ σὲ ἔρχεσθαι. [14]ἰδοὺ πάν- 14
τες ὡς φρύγανα ἐπὶ πυρὶ κατακαήσονται καὶ οὐ μὴ ἐξέλωνται τὴν
ψυχὴν αὐτῶν ἐκ φλογός· ὅτι ἔχεις ἄνθρακας πυρός, κάθισαι ἐπ'
αὐτούς. [15]οὗτοι ἔσονταί σοι βοήθεια, ἐκοπίασας ἐν τῇ μεταβολῇ 15
σου ἐκ νεότητος, ἄνθρωπος καθ' ἑαυτὸν ἐπλανήθη, σοὶ δὲ οὐκ
ἔσται σωτηρία.

[1]Ἀκούσατε ταῦτα, οἶκος Ιακωβ οἱ κεκλημένοι τῷ ὀνόματι Ισραηλ 48
καὶ οἱ ἐξ Ιουδα ἐξελθόντες οἱ ὀμνύοντες τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ
Ισραηλ μιμνῃσκόμενοι οὐ μετὰ ἀληθείας οὐδὲ μετὰ δικαιοσύνης
[2]καὶ ἀντεχόμενοι τῷ ὀνόματι τῆς πόλεως τῆς ἁγίας καὶ ἐπὶ τῷ θεῷ 2
τοῦ Ισραηλ ἀντιστηριζόμενοι, κύριος σαβαωθ ὄνομα αὐτῷ. [3]Τὰ 3
πρότερα ἔτι ἀνήγγειλα, καὶ ἐκ τοῦ στόματός μου ἐξῆλθεν καὶ ἀκου-
στὸν ἐγένετο· ἐξάπινα ἐποίησα, καὶ ἐπῆλθεν. [4]γινώσκω ἐγὼ ὅτι 4
σκληρὸς εἶ, καὶ νεῦρον σιδηροῦν ὁ τράχηλός σου, καὶ τὸ μέτωπόν
σου χαλκοῦν. [5]καὶ ἀνήγγειλά σοι πάλαι, πρὶν ἐλθεῖν ἐπὶ σὲ ἀκου- 5
στόν σοι ἐποίησα· μὴ εἴπῃς ὅτι Τὰ εἴδωλά μου ἐποίησαν, καὶ μὴ

8 ακουσον AQSc] ακουε BS*LC | η 1° > BLC = 𝔐 | πεποιθυια L] pr. η BSAQC | τη > BS*Cp || 9 εξαιφνης 1°] > S*; post ταυτα tr. C = 𝔐 | επι σε 1° > AQSc† | επι σε 1°⌒2° B*† | μια ημερα] tr. BsLC = 𝔐 | χηρ(ε)ια .. ατεκνια] tr. BsC = 𝔐 || 10 πονηριας BAC] πορν(ε)ιας SQL | οτι > BS* | και(>S*) η πορν. σου / εσται AL] tr. BS*C, εσται > QSc || 11 εξαπινης BS*C] -να L, εξαιφνης AQSc | ου μη γνως ult.] ου γνωση BLCp, ου μη γνωση QcCp || 12 τη] pr. εν ALp | fin.] + ει(pr. και L) πως δυνηση ισχυσαι LC (in O sub ※) || 13 init.] pr. και S† || 14 κατακαησονται AQ] -καυθησ- BSLC: cf. Thack. p. 237 sup. || 15 σου / εκ νεοτ.] tr. Q(†), σου > B†

48 1 τω 1° AQSc] pr. επι BS*LC | οι 2° > BLC | ιουδα] pr. υδατος LC (in O sub ※) || 2 του > BC || 3 εξηλθον S*† | ακουστα A† || 4 εγω > BLC || 5 παλαι S*C] pr. τα AQSc, παλαια BL | μη 1°] + ποτε BLC | μου C] μοι BSAQL | εποιησαν] -σεν BLC | μη 2°] > BC, pr. ινα L

6 εἴπῃς ὅτι Τὰ γλυπτὰ καὶ τὰ χωνευτὰ ἐνετείλατό μοι. [6]ἠκούσατε
πάντα, καὶ ὑμεῖς οὐκ ἔγνωτε· ἀλλὰ καὶ ἀκουστά σοι ἐποίησα τὰ
7 καινὰ ἀπὸ τοῦ νῦν, ἃ μέλλει γίνεσθαι, καὶ οὐκ εἶπας. [7]νῦν γίνεται
καὶ οὐ πάλαι, καὶ οὐ προτέραις ἡμέραις ἤκουσας αὐτά· μὴ εἴπῃς
8 ὅτι Ναί, γινώσκω αὐτά. [8]οὔτε ἔγνως οὔτε ἠπίστω, οὔτε ἀπ᾿ ἀρχῆς
ἤνοιξά σου τὰ ὦτα· ἔγνων γὰρ ὅτι ἀθετῶν ἀθετήσεις καὶ ἄνομος
9 ἔτι ἐκ κοιλίας κληθήσῃ. [9]ἕνεκεν τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος δείξω σοι τὸν
θυμόν μου καὶ τὰ ἔνδοξά μου ἐπάξω ἐπὶ σοί, ἵνα μὴ ἐξολεθρεύσω
10 σε. [10]ἰδοὺ πέπρακά σε οὐχ ἕνεκεν ἀργυρίου, ἐξειλάμην δέ σε ἐκ
11 καμίνου πτωχείας· [11]ἕνεκεν ἐμοῦ ποιήσω σοι, ὅτι τὸ ἐμὸν ὄνομα
βεβηλοῦται, καὶ τὴν δόξαν μου ἑτέρῳ οὐ δώσω.
12 [12]Ἄκουέ μου, Ιακωβ καὶ Ισραηλ ὃν ἐγὼ καλῶ· ἐγώ εἰμι πρῶτος,
13 καὶ ἐγώ εἰμι εἰς τὸν αἰῶνα, [13]καὶ ἡ χείρ μου ἐθεμελίωσεν τὴν γῆν,
καὶ ἡ δεξιά μου ἐστερέωσεν τὸν οὐρανόν· καλέσω αὐτούς, καὶ
14 στήσονται ἅμα [14]καὶ συναχθήσονται πάντες καὶ ἀκούσονται. τίς
αὐτοῖς ἀνήγγειλεν ταῦτα; ἀγαπῶν σε ἐποίησα τὸ θέλημά σου ἐπὶ
15 Βαβυλῶνα τοῦ ἆραι σπέρμα Χαλδαίων. [15]ἐγὼ ἐλάλησα, ἐγὼ ἐκάλεσα,
16 ἤγαγον αὐτὸν καὶ εὐόδωσα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. [16]προσαγάγετε πρός
με καὶ ἀκούσατε ταῦτα· οὐκ ἀπ᾿ ἀρχῆς ἐν κρυφῇ ἐλάλησα οὐδὲ
ἐν τόπῳ γῆς σκοτεινῷ· ἡνίκα ἐγένετο, ἐκεῖ ἤμην, καὶ νῦν κύριος
17 ἀπέσταλκέν με καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. [17]οὕτως λέγει κύριος ὁ ῥυ-
σάμενός σε ὁ ἅγιος Ισραηλ Ἐγώ εἰμι ὁ θεός σου, δέδειχά σοι
18 τοῦ εὑρεῖν σε τὴν ὁδόν, ἐν ᾗ πορεύσῃ ἐν αὐτῇ. [18]καὶ εἰ ἤκουσας
τῶν ἐντολῶν μου, ἐγένετο ἂν ὡσεὶ ποταμὸς ἡ εἰρήνη σου καὶ ἡ
19 δικαιοσύνη σου ὡς κῦμα θαλάσσης· [19]καὶ ἐγένετο ἂν ὡς ἡ ἄμμος
τὸ σπέρμα σου καὶ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου ὡς ὁ χοῦς τῆς
γῆς· οὐδὲ νῦν οὐ μὴ ἐξολεθρευθῇς, οὐδὲ ἀπολεῖται τὸ ὄνομά σου
ἐνώπιόν μου.
20 [20]Ἐξελθε ἐκ Βαβυλῶνος φεύγων ἀπὸ τῶν Χαλδαίων· φωνὴν
εὐφροσύνης ἀναγγείλατε, καὶ ἀκουστὸν γενέσθω τοῦτο, ἀπαγγείλατε

5 ενετειλατο] -αντο Sc || 6 εγνωκατε S*† | και 2^0 > B || 7 ηκουσας] pr. και ουκ *LC* (in *O* sub ※) | αυτα 1^0] ταυτα SQc, > Q* | οτι AQSc] > BS**LC* || 8 σου / τα ωτα] tr. A† || 9 επι σοι AQSc] επι σε B*C*, σοι S**L* || 11 ετερω / ου δωσω] tr. S† || 12 εγω ειμι 1^0] + εγω V*C*† (in *O* sub ※) || 13 αυτους] pr. εγω V*C*† (in *O* sub ※): idem add. *L* || 14 αυτοις ανηγγ.] tr. S† | αγαπων] pr. κυριος *L*; pr. ※πιπι *O*, i. e. יהוה, cf. 58 5 59 13 64 8 | εποι.] + ταυτα A† | το θελ. σου / επι βαβ.] tr. A† || 15 ευοδωκα S† || 16 λελαληκα B*LC* | ουδε — σκοτεινω S*A] > BQSc*LC* = 𝔐 | εγ(ε)ινετο S | κυριος] + κυριος B*C* = 𝔐 | απεστειλεν B*C* || 17 σε 1^0 > B*† | ο 2^0 > B*C*p | ειμι] > *C*, in *O* sub ÷ | ο θεος] pr. κυριος *LC* = 𝔐 || 18 ει > S* | των εντ. / μου] tr. S† || 19 ως η] ωσει AQ*C*p | αμμος] + της θαλασσης S*L* | χνους S | ουδε ult.] + μη S*† | εναντιον S*† || 20 απο των] εκ της S* | απαγγειλ.] αναγγ. B

ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, λέγετε Ἐρρύσατο κύριος τὸν δοῦλον αὐτοῦ
Ιακωβ. [21]καὶ ἐὰν διψήσωσιν, δι' ἐρήμου ἄξει αὐτούς, ὕδωρ ἐκ πέ- 21
τρας ἐξάξει αὐτοῖς· σχισθήσεται πέτρα, καὶ ῥυήσεται ὕδωρ, καὶ
πίεται ὁ λαός μου. [22]οὐκ ἔστιν χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν, λέγει κύριος. 22
[1]Ἀκούσατέ μου, νῆσοι, καὶ προσέχετε, ἔθνη· διὰ χρόνου πολλοῦ 49
στήσεται, λέγει κύριος. ἐκ κοιλίας μητρός μου ἐκάλεσεν τὸ ὄνομά
μου [2]καὶ ἔθηκεν τὸ στόμα μου ὡσεὶ μάχαιραν ὀξεῖαν καὶ ὑπὸ τὴν 2
σκέπην τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἔκρυψέν με, ἔθηκέν με ὡς βέλος ἐκλεκτὸν
καὶ ἐν τῇ φαρέτρᾳ αὐτοῦ ἐσκέπασέν με. [3]καὶ εἶπέν μοι Δοῦλός 3
μου εἶ σύ, Ισραηλ, καὶ ἐν σοὶ δοξασθήσομαι. [4]καὶ ἐγὼ εἶπα Κενῶς 4
ἐκοπίασα καὶ εἰς μάταιον καὶ εἰς οὐδὲν ἔδωκα τὴν ἰσχύν μου·
διὰ τοῦτο ἡ κρίσις μου παρὰ κυρίῳ, καὶ ὁ πόνος μου ἐναντίον
τοῦ θεοῦ μου. [5]καὶ νῦν οὕτως λέγει κύριος ὁ πλάσας με ἐκ κοι- 5
λίας δοῦλον ἑαυτῷ τοῦ συναγαγεῖν τὸν Ιακωβ καὶ Ισραηλ πρὸς
αὐτόν — συναχθήσομαι καὶ δοξασθήσομαι ἐναντίον κυρίου, καὶ ὁ
θεός μου ἔσται μου ἰσχύς — [6]καὶ εἶπέν μοι Μέγα σοί ἐστιν τοῦ 6
κληθῆναί σε παῖδά μου τοῦ στῆσαι τὰς φυλὰς Ιακωβ καὶ τὴν δια-
σπορὰν τοῦ Ισραηλ ἐπιστρέψαι· ἰδοὺ τέθεικά σε εἰς διαθήκην γένους
εἰς φῶς ἐθνῶν τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.
[7]Οὕτως λέγει κύριος ὁ ῥυσάμενός σε ὁ θεὸς Ισραηλ Ἁγιάσατε 7
τὸν φαυλίζοντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τὸν βδελυσσόμενον ὑπὸ τῶν
ἐθνῶν τῶν δούλων τῶν ἀρχόντων· βασιλεῖς ὄψονται αὐτὸν καὶ
ἀναστήσονται, ἄρχοντες καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἕνεκεν κυρίου·
ὅτι πιστός ἐστιν ὁ ἅγιος Ισραηλ, καὶ ἐξελεξάμην σε. [8]οὕτως λέγει 8
κύριος Καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοή-
θησά σοι καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην ἐθνῶν τοῦ καταστῆσαι τὴν
γῆν καὶ κληρονομῆσαι κληρονομίαν ἐρήμου, [9]λέγοντα τοῖς ἐν δε- 9
σμοῖς Ἐξέλθατε, καὶ τοῖς ἐν τῷ σκότει ἀνακαλυφθῆναι. καὶ ἐν πά-
σαις ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν βοσκηθήσονται, καὶ ἐν πάσαις ταῖς τρίβοις
ἡ νομὴ αὐτῶν· [10]οὐ πεινάσουσιν οὐδὲ διψήσουσιν, οὐδὲ πατάξει 10

20 post γης repetit S*(†) και ακουστον γενεσθω τουτο | λεγετε] + οτι S*L | δουλον] λαον A || 21 αυτους] -τοις BSV† || 22 τοις ασεβ./λεγει κυρ.] tr. BC = 𝔐, cf. 57 21

49 1 νησοι] pr. αι SL || 2 ωσει] ως BLC | εκρυψεν … εσκεπασεν AQS^c] tr. S*†, ambis locis εκρυψεν BLC || 3 δοξασθ.] pr. εν BV† || 4 και 2^0 > BLC = 𝔐 | δεδωκα S† | παρα κυριου A | εναντι S†: item in 5 || 5 εαυτου S† | ιακωβ .. ισραηλ] tr. S*† | και ισραηλ / προς αυτον] tr. BLC = 𝔐 | μου paenult. > B* | μου ισχυς] tr. C = 𝔐, μοι ισχυς BQ || 6 μοι > B^cC = 𝔐 | του 1^0] το QS^c(S*† το το) | τεθεικα] δεδωκα BL: cf. 𝔐 | εις διαθ. γενους (cf. 8 42 6) > AQ = 𝔐 || 7 ρυομενος S† | ο 2^0 > BQS^c || 8 σου] σοι S*† | σοι] + και επλασα σε BLC (in O sub ※) | διαθηκην] + γενους εις φως S*: ex 6 | κληρονομιας ερημους BC = 𝔐 || 9 και 2^0 et αυτων 1^0 > BLC = 𝔐 | πασαις ταις τριβοις] πασιν τρ. B*†, πασι(ν) τοις τρ. B^cVC^p†: cf. 11 3 12 || 10 ουδε 2^0] + μη A†

αὐτοὺς καύσων οὐδὲ ὁ ἥλιος, ἀλλὰ ὁ ἐλεῶν αὐτοὺς παρακαλέσει
11 καὶ διὰ πηγῶν ὑδάτων ἄξει αὐτούς· [11]καὶ θήσω πᾶν ὄρος εἰς ὁδὸν
12 καὶ πᾶσαν τρίβον εἰς βόσκημα αὐτοῖς. [12]ἰδοὺ οὗτοι πόρρωθεν
ἔρχονται, οὗτοι ἀπὸ βορρᾶ καὶ οὗτοι ἀπὸ θαλάσσης, ἄλλοι δὲ ἐκ
13 γῆς Περσῶν. [13]εὐφραίνεσθε, οὐρανοί, καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, ῥηξά-
τωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην καὶ οἱ βουνοὶ δικαιοσύνην, ὅτι ἠλέησεν
ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παρ-
εκάλεσεν.
14 [14]Εἶπεν δὲ Σιων Ἐγκατέλιπέν με κύριος, καὶ ὁ κύριος ἐπελάθετό
15 μου. [15]μὴ ἐπιλήσεται γυνὴ τοῦ παιδίου αὐτῆς τοῦ μὴ ἐλεῆσαι τὰ
ἔκγονα τῆς κοιλίας αὐτῆς; εἰ δὲ καὶ ἐπιλάθοιτο ταῦτα γυνή, ἀλλ᾽
16 ἐγὼ οὐκ ἐπιλήσομαί σου, εἶπεν κύριος. [16]ἰδοὺ ἐπὶ τῶν χειρῶν μου
17 ἐζωγράφησά σου τὰ τείχη, καὶ ἐνώπιόν μου εἶ διὰ παντός· [17]καὶ
ταχὺ οἰκοδομηθήσῃ ὑφ᾽ ὧν καθῃρέθης, καὶ οἱ ἐρημώσαντές σε ἐκ
18 σοῦ ἐξελεύσονται. [18]ἆρον κύκλῳ τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδὲ πάν-
τας, ἰδοὺ συνήχθησαν καὶ ἤλθοσαν πρός σέ· ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος,
ὅτι πάντας αὐτοὺς ἐνδύσῃ καὶ περιθήσῃ αὐτοὺς ὡς κόσμον νύμφης.
19 [19]ὅτι τὰ ἔρημά σου καὶ τὰ διεφθαρμένα καὶ τὰ πεπτωκότα νῦν
στενοχωρήσει ἀπὸ τῶν κατοικούντων, καὶ μακρυνθήσονται ἀπὸ σοῦ
20 οἱ καταπίνοντές σε. [20]ἐροῦσιν γὰρ εἰς τὰ ὦτά σου οἱ υἱοί σου οὓς
ἀπολώλεκας Στενός μοι ὁ τόπος, ποίησόν μοι τόπον ἵνα κατοι-
21 κήσω. [21]καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ καρδίᾳ σου Τίς ἐγέννησέν μοι τούτους;
ἐγὼ δὲ ἄτεκνος καὶ χήρα, τούτους δὲ τίς ἐξέθρεψέν μοι; ἐγὼ δὲ
κατελείφθην μόνη, οὗτοι δέ μοι ποῦ ἦσαν;
22 [22]Οὕτως λέγει κύριος Ἰδοὺ αἴρω εἰς τὰ ἔθνη τὴν χεῖρά μου καὶ
εἰς τὰς νήσους ἀρῶ σύσσημόν μου, καὶ ἄξουσιν τοὺς υἱούς σου
23 ἐν κόλπῳ, τὰς δὲ θυγατέρας σου ἐπ᾽ ὤμων ἀροῦσιν, [23]καὶ ἔσονται
βασιλεῖς τιθηνοί σου, αἱ δὲ ἄρχουσαι τροφοί σου· ἐπὶ πρόσωπον
τῆς γῆς προσκυνήσουσίν σοι καὶ τὸν χοῦν τῶν ποδῶν σου λεί-
24 ξουσιν· καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος, καὶ οὐκ αἰσχυνθήσῃ. [24]μὴ λήμ-
ψεταί τις παρὰ γίγαντος σκῦλα; καὶ ἐὰν αἰχμαλωτεύσῃ τις ἀδίκως,

11 παντα τριβον S*†: cf. 9 || **12** ερχονται] ηξουσιν B*LC* | ουτοι 2^0] pr. και S**L*, + δε S*† | ουτοι απο ult. AS^c] > BS**LC* = 𝔐, ουτοι > Q || **13** ευφρανθητε S*Q† | και οι βουνοι δικαιοσυνην S**LC* (cf. Ps. 71 3)] > BS^cAQ = 𝔐 || **14** ο] οτι B† | κυριος 2^0] θεος A^r*L* || **15** γυνη 1^0] μητηρ A | του 2^0 AQ S^c] pr. η BS**LC* | εγγονα S*C* | επιλαθοιτο(S*† επελαθετο) ταυτα] tr. B*C* | ειπεν κυρ. > S*† || **16** εζωγραφηκα BS | σου / τα τειχη] tr. S† | **18** ενδυσῃ] pr. ως κοσμον B*C* (in *O* sub ※), + ως στολην *L* | περιθησεις B*† (ς > B^c) | νυμφης] ως νυμφη BV†, νυμφη *C*† || **19** κατεφθαρμενα BS* | πεπτωκοτα] pr. κατα *C*, κατεπτωκ. (sic) S*† | νυν] pr. οτι *C*† (in *O* sub ※) | κατοικ.] + σε S*†, ενοικ. A† || **21** χηρα] + παροικος και εκκεκλεισμενη *LC* (in *O* sub ※) || **22** κυριος] + κυριος B^c*C* = 𝔐 || **23** αρχουσαι AQS^c] + αυτων BS**LC* = 𝔐 | αισχυνθησῃ] -θησονται οι υπομενοντες με B*LC* = 𝔐 (οι υπομ. με in *O* sub ※)

σωθήσεται; [25]οὕτως λέγει κύριος Ἐάν τις αἰχμαλωτεύσῃ γίγαντα, 25
λήμψεται σκῦλα· λαμβάνων δὲ παρὰ ἰσχύοντος σωθήσεται· ἐγὼ
δὲ τὴν κρίσιν σου κρινῶ, καὶ ἐγὼ τοὺς υἱούς σου ῥύσομαι· [26]καὶ 26
φάγονται οἱ θλίψαντές σε τὰς σάρκας αὐτῶν καὶ πίονται ὡς οἶνον
νέον τὸ αἷμα αὐτῶν καὶ μεθυσθήσονται, καὶ αἰσθανθήσεται πᾶσα
σὰρξ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ῥυσάμενός σε καὶ ἀντιλαμβανόμενος ἰσχύος
Ιακωβ.

[1]Οὕτως λέγει κύριος Ποῖον τὸ βιβλίον τοῦ ἀποστασίου τῆς 50
μητρὸς ὑμῶν, ᾧ ἐξαπέστειλα αὐτήν; ἢ τίνι ὑπόχρεῳ πέπρακα ὑμᾶς;
ἰδοὺ ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν ἐπράθητε, καὶ ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν ἐξαπ-
έστειλα τὴν μητέρα ὑμῶν. [2]τί ὅτι ἦλθον καὶ οὐκ ἦν ἄνθρωπος; 2
ἐκάλεσα καὶ οὐκ ἦν ὁ ὑπακούων; μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χείρ μου τοῦ
ῥύσασθαι; ἢ οὐκ ἰσχύω τοῦ ἐξελέσθαι; ἰδοὺ τῇ ἀπειλῇ μου ἐξερη-
μώσω τὴν θάλασσαν καὶ θήσω ποταμοὺς ἐρήμους, καὶ ξηρανθή-
σονται οἱ ἰχθύες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ὕδωρ καὶ ἀποθανοῦνται
ἐν δίψει. [3]καὶ ἐνδύσω τὸν οὐρανὸν σκότος καὶ θήσω ὡς σάκκον 3
τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ.

[4]Κύριος δίδωσίν μοι γλῶσσαν παιδείας τοῦ γνῶναι ἐν καιρῷ 4
ἡνίκα δεῖ εἰπεῖν λόγον, ἔθηκέν μοι πρωί, προσέθηκέν μοι ὠτίον
ἀκούειν· [5]καὶ ἡ παιδεία κυρίου ἀνοίγει μου τὰ ὦτα, ἐγὼ δὲ οὐκ 5
ἀπειθῶ οὐδὲ ἀντιλέγω. [6]τὸν νῶτόν μου δέδωκα εἰς μάστιγας, τὰς 6
δὲ σιαγόνας μου εἰς ῥαπίσματα, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ἀπ-
έστρεψα ἀπὸ αἰσχύνης ἐμπτυσμάτων· [7]καὶ κύριος βοηθός μου ἐγε- 7
νήθη, διὰ τοῦτο οὐκ ἐνετράπην, ἀλλὰ ἔθηκα τὸ πρόσωπόν μου ὡς
στερεὰν πέτραν καὶ ἔγνων ὅτι οὐ μὴ αἰσχυνθῶ. [8]ὅτι ἐγγίζει ὁ δι- 8
καιώσας με· τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἀντιστήτω μοι ἅμα· καὶ τίς ὁ
κρινόμενός μοι; ἐγγισάτω μοι. [9]ἰδοὺ κύριος βοηθεῖ μοι· τίς κα- 9
κώσει με; ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεσθε, καὶ ὡς
σὴς καταφάγεται ὑμᾶς.

[10]Τίς ἐν ὑμῖν ὁ φοβούμενος τὸν κύριον; ἀκουσάτω τῆς φωνῆς 10
τοῦ παιδὸς αὐτοῦ· οἱ πορευόμενοι ἐν σκότει οὐκ ἔστιν αὐτοῖς

25 init.] pr. οτι *C* (in *O* sub ※) || **26** θλιβοντες A | και 2^0 > S*† | κυριος > A

50 1 πεπρακα υμας] pr. των πρασσοντων με ω et add. αυτω *C* (in *O* sub ※) || 2 τι οτι] διοτι S*LC*: sic σι ο′ et α′ σ′ teste Q, cf. 3 17 | ουκ ην ο υπακ.] ουχ υπηκουσεν A† | τη απ(ε)ιλη AQS^c] τω ελεγμω B*LC*, pr. τω ελεγμω μου και S*† || 3 και 1^0 AQS^c] > BS**LC* = 𝔐 | θησω / ως σακκον AS^c] tr. B Q*LC* = 𝔐, θησω > S*† || 4 κυριος] + κυριος B^c*LC* = 𝔐: cf. 5. 7. 9 | διδωσιν μοι] tr. S† | παιδ.] σοφιας A† | εν καιρω A] > BSQ*LC* | πρωι] pr. το A†; + πρωι S^c*LC* = 𝔐 || 5 κυριου] + κυριου BS*: cf. 4 | μου / τα ωτα] tr. A† || 6 δεδωκα AQ*LC*p] εδωκα BS*C*p || 7 κυριος AQS^c] + κυριος BS**LC*: cf. 4 | μου 1^0] μοι B*C* | αισχυνθω] pr. κατ S† || 9 κυριος] + κυριος B^c: cf. 4 | βοηθησει BS**C*: sic οι ο′ et α′ θ′ teste Q, cf. 3 17 | ως ult. > BS* = 𝔐 || 10 ακουσατω AQ] pr. υπ B*LC*, pr. επ S† | ουκ AQS^c] pr. και BS**LC* = 𝔐

φῶς, πεποίθατε ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου καὶ ἀντιστηρίσασθε ἐπὶ τῷ
11 θεῷ. [11]ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς πῦρ καίετε καὶ κατισχύετε φλόγα· πο-
ρεύεσθε τῷ φωτὶ τοῦ πυρὸς ὑμῶν καὶ τῇ φλογί, ᾗ ἐξεκαύσατε· δι᾽
ἐμὲ ἐγένετο ταῦτα ὑμῖν, ἐν λύπῃ κοιμηθήσεσθε.
51 [1]Ἀκούσατέ μου, οἱ διώκοντες τὸ δίκαιον καὶ ζητοῦντες τὸν κύριον,
ἐμβλέψατε εἰς τὴν στερεὰν πέτραν, ἣν ἐλατομήσατε, καὶ εἰς τὸν
2 βόθυνον τοῦ λάκκου, ὃν ὠρύξατε. [2]ἐμβλέψατε εἰς Αβρααμ τὸν πα-
τέρα ὑμῶν καὶ εἰς Σαρραν τὴν ὠδίνουσαν ὑμᾶς· ὅτι εἷς ἦν, καὶ
ἐκάλεσα αὐτὸν καὶ εὐλόγησα αὐτὸν καὶ ἠγάπησα αὐτὸν καὶ ἐπλή-
3 θυνα αὐτόν. [3]καὶ σὲ νῦν παρακαλέσω, Σιων, καὶ παρεκάλεσα πάντα
τὰ ἔρημα αὐτῆς καὶ θήσω τὰ ἔρημα αὐτῆς ὡς παράδεισον κυρίου·
εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίαμα εὑρήσουσιν ἐν αὐτῇ, ἐξομολόγησιν καὶ
4 φωνὴν αἰνέσεως. — [4]ἀκούσατέ μου ἀκούσατε, λαός μου, καὶ οἱ
βασιλεῖς, πρός με ἐνωτίσασθε· ὅτι νόμος παρ᾽ ἐμοῦ ἐξελεύσεται
5 καὶ ἡ κρίσις μου εἰς φῶς ἐθνῶν. [5]ἐγγίζει ταχὺ ἡ δικαιοσύνη μου,
καὶ ἐξελεύσεται ὡς φῶς τὸ σωτήριόν μου, καὶ εἰς τὸν βραχίονά
μου ἔθνη ἐλπιοῦσιν· ἐμὲ νῆσοι ὑπομενοῦσιν καὶ εἰς τὸν βραχίονά
6 μου ἐλπιοῦσιν. [6]ἄρατε εἰς τὸν οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ
ἐμβλέψατε εἰς τὴν γῆν κάτω, ὅτι ὁ οὐρανὸς ὡς καπνὸς ἐστερεώθη,
ἡ δὲ γῆ ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεται, οἱ δὲ κατοικοῦντες τὴν γῆν
ὥσπερ ταῦτα ἀποθανοῦνται, τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς τὸν αἰῶνα
7 ἔσται, ἡ δὲ δικαιοσύνη μου οὐ μὴ ἐκλίπῃ. — [7]ἀκούσατέ μου, οἱ
εἰδότες κρίσιν, λαός μου, οὗ ὁ νόμος μου ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν· μὴ
φοβεῖσθε ὀνειδισμὸν ἀνθρώπων καὶ τῷ φαυλισμῷ αὐτῶν μὴ ἡτ-
8 τᾶσθε. [8]ὥσπερ γὰρ ἱμάτιον βρωθήσεται ὑπὸ χρόνου καὶ ὡς ἔρια
βρωθήσεται ὑπὸ σητός· ἡ δὲ δικαιοσύνη μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται,
τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς γενεὰς γενεῶν.
9 [9]Ἐξεγείρου ἐξεγείρου, Ιερουσαλημ, καὶ ἔνδυσαι τὴν ἰσχὺν τοῦ
βραχίονός σου· ἐξεγείρου ὡς ἐν ἀρχῇ ἡμέρας, ὡς γενεὰ αἰῶνος.
10 οὐ σὺ εἶ [10]ἡ ἐρημοῦσα θάλασσαν, ὕδωρ ἀβύσσου πλῆθος; ἡ θεῖσα
11 τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ὁδὸν διαβάσεως ῥυομένοις [11]καὶ λελυτρω-
μένοις; ὑπὸ γὰρ κυρίου ἀποστραφήσονται καὶ ἥξουσιν εἰς Σιων

10 αντιστηριζεσθαι(pro -θε) S† || 11 κατισχυσατε S | φλογα] + πυρος S†
51 1 εξ ης ελατομηθητε (= θ′) et εξ ου ωρυχθητε (θ′ οθεν εξεκοπητε) *L* || 2 αυτον paenult. ⌒ ult. B† || 3 σε > *L* | αυτης 1^0 ⌒ 2^0 A | παραδεισον AQSc] + και τα(B*† τας) προς δυσμας (+ αυτης *LC*) ως παραδεισον BS**LC* (in *O* sub ※) || 4 ακουσατε 2^0 AQ] + μου BS*LC* || 5 μου 1^0 > S† | ως(S*L*p εις) φως] > AQ, in *O* sub ÷; + και B† || 6 η δε 1^0] και η A† | οι δε] και οι S† | την γην 2^0 AQ] > BS**C*; αυτην Sc*L* (in *O* sub ※) || 7 μου 2^0 > B*C* = 𝔐 || 8 ωσπερ AQSc] ως BS**LC* | ως] ωσπερ A | γενεας] -αν S*† || 9 fin.] + η λατομησασα πλατος διαρρηξασα(sic *C*†; *O* διαλυσασα) δρακοντα (10) ου συ ει *C* (in *O* sub ※): item *L*, sed κατακοψασα αλαζονειαν διαλυσασα pro λατομ. — διαρρ. || 10 το βαθος S†

μετ᾽ εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάματος αἰωνίου· ἐπὶ γὰρ τῆς κεφαλῆς
αὐτῶν ἀγαλλίασις καὶ αἴνεσις, καὶ εὐφροσύνη καταλήμψεται αὐτούς,
ἀπέδρα ὀδύνη καὶ λύπη καὶ στεναγμός. [12]ἐγώ εἰμι ἐγώ εἰμι ὁ παρα- 12
καλῶν σε· γνῶθι τίνα εὐλαβηθεῖσα ἐφοβήθης ἀπὸ ἀνθρώπου θνη-
τοῦ καὶ ἀπὸ υἱοῦ ἀνθρώπου, οἳ ὡσεὶ χόρτος ἐξηράνθησαν. [13]καὶ 13
ἐπελάθου θεὸν τὸν ποιήσαντά σε, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν
καὶ θεμελιώσαντα τὴν γῆν, καὶ ἐφόβου ἀεὶ πάσας τὰς ἡμέρας τὸ
πρόσωπον τοῦ θυμοῦ τοῦ θλίβοντός σε· ὃν τρόπον γὰρ ἐβουλεύ-
σατο τοῦ ἆραί σε, καὶ νῦν ποῦ ὁ θυμὸς τοῦ θλίβοντός σε; [14]ἐν 14
γὰρ τῷ σῴζεσθαί σε οὐ στήσεται οὐδὲ χρονιεῖ· [15]ὅτι ἐγὼ ὁ θεός 15
σου ὁ ταράσσων τὴν θάλασσαν καὶ ἠχῶν τὰ κύματα αὐτῆς, κύριος
σαβαωθ ὄνομά μοι. [16]θήσω τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου καὶ 16
ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς χειρός μου σκεπάσω σε, ἐν ᾗ ἔστησα τὸν οὐ-
ρανὸν καὶ ἐθεμελίωσα τὴν γῆν· καὶ ἐρεῖ Σιων Λαός μου εἶ σύ.
[17]Ἐξεγείρου ἐξεγείρου ἀνάστηθι, Ιερουσαλημ ἡ πιοῦσα τὸ ποτή- 17
ριον τοῦ θυμοῦ ἐκ χειρὸς κυρίου· τὸ ποτήριον γὰρ τῆς πτώσεως,
τὸ κόνδυ τοῦ θυμοῦ ἐξέπιες καὶ ἐξεκένωσας. [18]καὶ οὐκ ἦν ὁ παρα- 18
καλῶν σε ἀπὸ πάντων τῶν τέκνων σου, ὧν ἔτεκες, καὶ οὐκ ἦν ὁ
ἀντιλαμβανόμενος τῆς χειρός σου οὐδὲ ἀπὸ πάντων τῶν υἱῶν σου,
ὧν ὕψωσας. [19]δύο ταῦτα ἀντικείμενά σοι· τίς σοι συλλυπηθήσεται; 19
πτῶμα καὶ σύντριμμα, λιμὸς καὶ μάχαιρα· τίς σε παρακαλέσει;
[20]οἱ υἱοί σου οἱ ἀπορούμενοι, οἱ καθεύδοντες ἐπ᾽ ἄκρου πάσης 20
ἐξόδου ὡς σευτλίον ἡμίεφθον, οἱ πλήρεις θυμοῦ κυρίου, ἐκλελυμένοι
διὰ κυρίου τοῦ θεοῦ. [21]διὰ τοῦτο ἄκουε, τεταπεινωμένη καὶ μεθύ- 21
ουσα οὐκ ἀπὸ οἴνου· [22]οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ κρίνων τὸν 22
λαὸν αὐτοῦ Ἰδοὺ εἴληφα ἐκ τῆς χειρός σου τὸ ποτήριον τῆς πτώ-
σεως, τὸ κόνδυ τοῦ θυμοῦ, καὶ οὐ προσθήσῃ ἔτι πιεῖν αὐτό· [23]καὶ 23
ἐμβαλῶ αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀδικησάντων σε καὶ τῶν ταπεινω-
σάντων σε, οἳ εἶπαν τῇ ψυχῇ σου Κύψον, ἵνα παρέλθωμεν· καὶ
ἔθηκας ἴσα τῇ γῇ τὰ μετάφρενά σου ἔξω τοῖς παραπορευομένοις.

11 γαρ / της κεφ. AQ*L*] tr. S†, κεφ. γαρ B*C* | αγαλλιασις(A† -ιαμα) και] > B *LC*; de his uerbis notat unus codex ου κειται παρα τοις ο′, i. e. in textu hexaplari, cf. 3 17 || 12 ειμι 2^0] + αυτος *C* (in *O* sub ※) | γνωθι] + συ S* Q^{c}† | τινα ευλαβ.] τις(ς > *C*†) ουσα B*LC*: sic οι ο′ et θ′ teste Q, cf. 3 17 || 14 fin.] + και ου θανατωσει εις διαφθοραν και ου μη υστερηση ο αρτος αυτου *LC* (in *O* sub ※) || 16 σκιαν της χειρος] δεξιαν A† | ερει σιων(σιων est datiuus, cf. 44 26. 28 52 7)] ερω τη σιων S^{c}*L* || 17 το ποτ. του θυμου / εκ χειρος κυριου] tr. et αυτου post θυμου add. B*LC* = 𝕸 | θυμου ult.] + μου S*L* | εξεπιες] εξ > A† || 19 σοι 2^0 > S**C*p: ante συ- | σε παρακαλ. AQ*L*] tr. BS*C* || 20 σου] σοι A† | fin.] + σου S^{c}*L*: cf. 𝕸 || 21 ακουε] + τουτο V† (in *O* sub ※) || 22 θεος] + σου *L* (in *O* sub ※) | θυμου] + μου B*LC* = 𝕸 || 23 εμβαλω AQ] δωσω BS*LC* | και 2^0 > B*† | μεταφρενα] μεσα B*LC*: sic οι ο′ et θ′ teste Q, cf. 3 17

52 1 Ἐξεγείρου ἐξεγείρου, Σιων, ἔνδυσαι τὴν ἰσχύν σου, Σιων, καὶ
ἔνδυσαι τὴν δόξαν σου, Ιερουσαλημ πόλις ἡ ἁγία· οὐκέτι προσ-
2 τεθήσεται διελθεῖν διὰ σοῦ ἀπερίτμητος καὶ ἀκάθαρτος. 2 ἐκτίναξαι
τὸν χοῦν καὶ ἀνάστηθι κάθισον, Ιερουσαλημ· ἔκδυσαι τὸν δεσμὸν
3 τοῦ τραχήλου σου, ἡ αἰχμάλωτος θυγάτηρ Σιων. 3 ὅτι τάδε λέγει
κύριος Δωρεὰν ἐπράθητε καὶ οὐ μετὰ ἀργυρίου λυτρωθήσεσθε.
4 4 οὕτως λέγει κύριος Εἰς Αἴγυπτον κατέβη ὁ λαός μου τὸ πρότερον
5 παροικῆσαι ἐκεῖ, καὶ εἰς Ἀσσυρίους βίᾳ ἤχθησαν· 5 καὶ νῦν τί ὧδέ
ἐστε; τάδε λέγει κύριος. ὅτι ἐλήμφθη ὁ λαός μου δωρεάν, θαυμάζετε
καὶ ὀλολύζετε· τάδε λέγει κύριος. δι' ὑμᾶς διὰ παντὸς τὸ ὄνομά
6 μου βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν. 6 διὰ τοῦτο γνώσεται ὁ λαός
μου τὸ ὄνομά μου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι ἐγώ εἰμι αὐτὸς ὁ λαλῶν·
7 πάρειμι 7 ὡς ὥρα ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὡς πόδες εὐαγγελιζομένου ἀκοὴν
εἰρήνης, ὡς εὐαγγελιζόμενος ἀγαθά, ὅτι ἀκουστὴν ποιήσω τὴν σω-
8 τηρίαν σου λέγων Σιων Βασιλεύσει σου ὁ θεός· 8 ὅτι φωνὴ τῶν
φυλασσόντων σε ὑψώθη, καὶ τῇ φωνῇ ἅμα εὐφρανθήσονται· ὅτι
ὀφθαλμοὶ πρὸς ὀφθαλμοὺς ὄψονται, ἡνίκα ἂν ἐλεήσῃ κύριος τὴν
9 Σιων. 9 ῥηξάτω εὐφροσύνην ἅμα τὰ ἔρημα Ιερουσαλημ, ὅτι ἠλέησεν
10 κύριος αὐτὴν καὶ ἐρρύσατο Ιερουσαλημ. 10 καὶ ἀποκαλύψει κύριος
τὸν βραχίονα αὐτοῦ τὸν ἅγιον ἐνώπιον πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ
ὄψονται πάντα τὰ ἄκρα τῆς γῆς τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ.
11 11 ἀπόστητε ἀπόστητε ἐξέλθατε ἐκεῖθεν καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε,
ἐξέλθατε ἐκ μέσου αὐτῆς ἀφορίσθητε, οἱ φέροντες τὰ σκεύη κυρίου·
12 12 ὅτι οὐ μετὰ ταραχῆς ἐξελεύσεσθε οὐδὲ φυγῇ πορεύσεσθε, πορεύ-
σεται γὰρ πρότερος ὑμῶν κύριος καὶ ὁ ἐπισυνάγων ὑμᾶς κύριος
ὁ θεὸς Ισραηλ.
13 13 Ἰδοὺ συνήσει ὁ παῖς μου καὶ ὑψωθήσεται καὶ δοξασθήσεται
14 σφόδρα. 14 ὃν τρόπον ἐκστήσονται ἐπὶ σὲ πολλοί — οὕτως ἀδοξήσει
ἀπὸ ἀνθρώπων τὸ εἶδός σου καὶ ἡ δόξα σου ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων —,
15 15 οὕτως θαυμάσονται ἔθνη πολλὰ ἐπ' αὐτῷ, καὶ συνέξουσιν βασι-
λεῖς τὸ στόμα αὐτῶν· ὅτι οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ, ὄψονται,
53 καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασιν, συνήσουσιν. — 1 κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ
2 ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; 2 ἀνέτειλεν μὲν

52 1 σιων 2⁰ > S† | και 1⁰ AQSc] + συ BS*LC | η > A || 2 εκλυσαι B, εκλυσον L || 4 init.] pr. οτι C (in O sub ※) | κυριος] + κυριος B = 𝔐, + κυριος ο θεος C† || 6 εν] pr. δια τουτο C (in O sub ※) || 9 κυριος > S* 393† | ιερουσ. ult. > S*† || 10 αυτου / τον αγ. AQL] tr. BSC = 𝔐 | τα] > B†, + εθνη τα S* | fin. AQ] + ημων BSLC = 𝔐 || 11 απτεσθε] αψησθε BCp | μεσου] pr. του S† || 12 πορευσεται AQL] pr. προ BSC | προτερος] προ προσωπου S† | επισυναγων] επι > S*Q† | κυριος ult. > BLC = 𝔐 | ο ult. > B || 13 σφοδρα] pr. και μετεωρισθησεται LC (in O sub ※) || 15 ουτως] ς > BC | συναξουσιν A†

53 2 ανετειλεν μεν] ανηγγειλαμεν mss.

ἐναντίον αὐτοῦ ὡς παιδίον, ὡς ῥίζα ἐν γῇ διψώσῃ, οὐκ ἔστιν εἶδος
αὐτῷ οὐδὲ δόξα· καὶ εἴδομεν αὐτόν, καὶ οὐκ εἶχεν εἶδος οὐδὲ κάλ-
λος· [3]ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον ἐκλεῖπον παρὰ πάντας ἀνθρώ- 3
πους, ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, ὅτι
ἀπέστραπται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἠτιμάσθη καὶ οὐκ ἐλογίσθη.
[4]οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται, καὶ 4
ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ καὶ ἐν πληγῇ καὶ ἐν κα-
κώσει. [5]αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν καὶ μεμα- 5
λάκισται διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· παιδεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ᾽ αὐτόν,
τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν. [6]πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήθημεν, 6
ἄνθρωπος τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐπλανήθη· καὶ κύριος παρέδωκεν αὐτὸν
ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν. [7]καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι οὐκ ἀνοίγει 7
τὸ στόμα· ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον
τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ.
[8]ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· τὴν γενεὰν αὐτοῦ τίς 8
διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ἀνο-
μιῶν τοῦ λαοῦ μου ἤχθη εἰς θάνατον. [9]καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς 9
ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐ-
τοῦ· ὅτι ἀνομίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι
αὐτοῦ. [10]καὶ κύριος βούλεται καθαρίσαι αὐτὸν τῆς πληγῆς· ἐὰν 10
δῶτε περὶ ἁμαρτίας, ἡ ψυχὴ ὑμῶν ὄψεται σπέρμα μακρόβιον· καὶ
βούλεται κύριος ἀφελεῖν [11]ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, δεῖξαι 11
αὐτῷ φῶς καὶ πλάσαι τῇ συνέσει, δικαιῶσαι δίκαιον εὖ δουλεύοντα
πολλοῖς, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει. [12]διὰ τοῦτο αὐτὸς 12
κληρονομήσει πολλοὺς καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα, ἀνθ᾽ ὧν
παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη·
καὶ αὐτὸς ἁμαρτίας πολλῶν ἀνήνεγκεν καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν
παρεδόθη.

[1]Εὐφράνθητι, στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον καὶ βόησον, ἡ οὐκ 54
ὠδίνουσα, ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης
τὸν ἄνδρα, εἶπεν γὰρ κύριος. [2]πλάτυνον τὸν τόπον τῆς σκηνῆς 2
σου καὶ τῶν αὐλαιῶν σου, πῆξον, μὴ φείσῃ· μάκρυνον τὰ σχοι-
νίσματά σου καὶ τοὺς πασσάλους σου κατίσχυσον. [3]ἔτι εἰς τὰ δεξιὰ 3
καὶ εἰς τὰ ἀριστερὰ ἐκπέτασον, καὶ τὸ σπέρμα σου ἔθνη κληρονο-

2 εναντ. αυτου / ως παιδ.] tr. BC = 𝔐 | ουδε 1^0] ουτε S† || 3 εκλ(ε)ιπον] pr. και BSC^p = 𝔐 | παντας ανθρωπους AQ] τους υιους των ανθρωπων B*L*, παντας τους(> C^p†) υιους των ανθρωπων SC || 4 ειναι > S*V† | πονοις S*† | πληγη] + υπο θεου *C* (in *O* sub ※) || 5 ανομιας ... αμαρτιας] tr. BC | εμαλακισθη A† || 7 κειραντος AS^c | αυτον > BS**C* || 8 ηρθη] ηχθη S*† || 9 αυτου 2^0 > B*† | ευρεθη δολος AQ$S^c$$C^p$] δολον BS**L*, δολος C^p†: cf. 𝔐 || 10 της] pr. απο A*L* | υμων] ημ. BV† | βουλεται κυριος] tr. S†; + εν χειρι αυτου *LC* (in *O* sub ※) || 12 αμαρτιας ult. AQ] ανομιας BS*LC*

54 1 βοησον] + και τερπου *L* (in *O* sub ※) || 3 εις 2^0 > BC

4 μήσει, καὶ πόλεις ἠρημωμένας κατοικιεῖς. [4]μὴ φοβοῦ ὅτι κατῃσχύν-
θης, μηδὲ ἐντραπῇς ὅτι ὠνειδίσθης· ὅτι αἰσχύνην αἰώνιον ἐπιλήσῃ
5 καὶ ὄνειδος τῆς χηρείας σου οὐ μὴ μνησθήσῃ. [5]ὅτι κύριος ὁ ποιῶν
σε, κύριος σαβαωθ ὄνομα αὐτῷ· καὶ ὁ ῥυσάμενός σε αὐτὸς θεὸς
6 Ισραηλ, πάσῃ τῇ γῇ κληθήσεται. [6]οὐχ ὡς γυναῖκα καταλελειμμένην
καὶ ὀλιγόψυχον κέκληκέν σε κύριος οὐδ' ὡς γυναῖκα ἐκ νεότητος
7 μεμισημένην, εἶπεν ὁ θεός σου· [7]χρόνον μικρὸν κατέλιπόν σε καὶ
8 μετὰ ἐλέους μεγάλου ἐλεήσω σε, [8]ἐν θυμῷ μικρῷ ἀπέστρεψα τὸ
πρόσωπόν μου ἀπὸ σοῦ καὶ ἐν ἐλέει αἰωνίῳ ἐλεήσω σε, εἶπεν ὁ
9 ῥυσάμενός σε κύριος. [9]ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπὶ Νωε τοῦτό μοί
ἐστιν· καθότι ὤμοσα αὐτῷ ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ τῇ γῇ μὴ θυμω-
10 θήσεσθαι ἐπὶ σοὶ ἔτι μηδὲ ἐν ἀπειλῇ σου [10]τὰ ὄρη μεταστήσεσθαι
οὐδὲ οἱ βουνοί σου μετακινηθήσονται, οὕτως οὐδὲ τὸ παρ' ἐμοῦ
σοι ἔλεος ἐκλείψει οὐδὲ ἡ διαθήκη τῆς εἰρήνης σου οὐ μὴ μετα-
στῇ· εἶπεν γὰρ κύριος Ἵλεώς σοι.
11 [11]Ταπεινὴ καὶ ἀκατάστατος, οὐ παρεκλήθης, ἰδοὺ ἐγὼ ἑτοιμάζω
12 σοὶ ἄνθρακα τὸν λίθον σου καὶ τὰ θεμέλιά σου σάπφειρον [12]καὶ
θήσω τὰς ἐπάλξεις σου ἴασπιν καὶ τὰς πύλας σου λίθους κρυ-
13 στάλλου καὶ τὸν περίβολόν σου λίθους ἐκλεκτοὺς [13]καὶ πάντας
τοὺς υἱούς σου διδακτοὺς θεοῦ καὶ ἐν πολλῇ εἰρήνῃ τὰ τέκνα σου.
14 [14]καὶ ἐν δικαιοσύνῃ οἰκοδομηθήσῃ· ἀπέχου ἀπὸ ἀδίκου καὶ οὐ
15 φοβηθήσῃ, καὶ τρόμος οὐκ ἐγγιεῖ σοι. [15]ἰδοὺ προσήλυτοι προσελεύ-
16 σονταί σοι δι' ἐμοῦ καὶ ἐπὶ σὲ καταφεύξονται. [16]ἰδοὺ ἐγὼ κτίζω
σε, οὐχ ὡς χαλκεὺς φυσῶν ἄνθρακας καὶ ἐκφέρων σκεῦος εἰς ἔρ-
17 γον· ἐγὼ δὲ ἔκτισά σε οὐκ εἰς ἀπώλειαν φθεῖραι [17]πᾶν σκεῦος
φθαρτόν. ἐπὶ σὲ οὐκ εὐοδώσω, καὶ πᾶσα φωνὴ ἀναστήσεται ἐπὶ
σὲ εἰς κρίσιν· πάντας αὐτοὺς ἡττήσεις, οἱ δὲ ἔνοχοί σου ἔσονται
ἐν αὐτῇ. ἔστιν κληρονομία τοῖς θεραπεύουσιν κύριον, καὶ ὑμεῖς
ἔσεσθέ μοι δίκαιοι, λέγει κύριος.
55 [1]Οἱ διψῶντες, πορεύεσθε ἐφ' ὕδωρ, καὶ ὅσοι μὴ ἔχετε ἀργύριον,

3 κατοικησ⟨ε⟩ις A† || 4 μη ult. > SLCp | fin.] + ετι LC (in O sub ※) || 5 οτι] + εγω S*† | και > S*† | αυτος θεος] tr. A† || 6 και ολιγοψ. > A*† | κυριος] pr. ο B† || 7 εγκατελιπον (ενκ. B*†) B | μετα] μετ BLC || 8 ελεησω] ηλεησα AQ*(uid.): α pro ω etiam S^{mg} || 9 εστιν] + ονομα S*† | χρονω] καιρω S^{c}L || 10 ορη] ορια S† | μεταστησασθαι SAQ | ουδε 1^{0}] ε > B | κυριος(B† -ιε) / ιλεως σοι] tr. BC: cf. 𝔐 || 11 ταπεινη] pr. η S | ου παρεκλ.] εσται παρακεκλημενη S*† | σοι > S*† || 15 και] + παροικησουσιν σοι και BLC: cf. 𝔐 || 16 κτιζω] εκτισα BC | φυσων] + εν πυρι LC (in O sub ※) | εκτισα] εκτικα S† || 17 φθαρτον] σκευαστον BC; τον S*†: exciditne σκευασ post σκευος? | επι 1^{0}] + δε A | ευοδωσω] ευδοκησω A†, ευοδωθησεται LC | φωνη] + η AQS^{c} | παντας] pr. και S*† | κυριον] -ιω A | μοι δικαιοι] μου αγιοι S*†

55 1 init.] pr. ουαι C (in O sub ※)

βαδίσαντες ἀγοράσατε καὶ πίετε ἄνευ ἀργυρίου καὶ τιμῆς οἴνου
καὶ στέαρ. [2]ἵνα τί τιμᾶσθε ἀργυρίου, καὶ τὸν μόχθον ὑμῶν οὐκ 2
εἰς πλησμονήν; ἀκούσατέ μου καὶ φάγεσθε ἀγαθά, καὶ ἐντρυφήσει
ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν. [3]προσέχετε τοῖς ὠτίοις ὑμῶν καὶ ἐπ- 3
ακολουθήσατε ταῖς ὁδοῖς μου· ἐπακούσατέ μου, καὶ ζήσεται ἐν ἀγα-
θοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν· καὶ διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην αἰώνιον, τὰ ὅσια
Δαυιδ τὰ πιστά. [4]ἰδοὺ μαρτύριον ἐν ἔθνεσιν δέδωκα αὐτόν, ἄρ- 4
χοντα καὶ προστάσσοντα ἔθνεσιν. [5]ἔθνη, ἃ οὐκ ᾔδεισάν σε, ἐπι- 5
καλέσονταί σε, καὶ λαοί, οἳ οὐκ ἐπίστανταί σε, ἐπὶ σὲ καταφεύξονται
ἕνεκεν τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἁγίου Ισραηλ, ὅτι ἐδόξασέν σε.

[6]Ζητήσατε τὸν θεὸν καὶ ἐν τῷ εὑρίσκειν αὐτὸν ἐπικαλέσασθε· 6
ἡνίκα δ᾽ ἂν ἐγγίζῃ ὑμῖν, [7]ἀπολιπέτω ὁ ἀσεβὴς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ 7
καὶ ἀνὴρ ἄνομος τὰς βουλὰς αὐτοῦ καὶ ἐπιστραφήτω ἐπὶ κύριον,
καὶ ἐλεηθήσεται, ὅτι ἐπὶ πολὺ ἀφήσει τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. [8]οὐ γάρ 8
εἰσιν αἱ βουλαί μου ὥσπερ αἱ βουλαὶ ὑμῶν οὐδὲ ὥσπερ αἱ ὁδοὶ
ὑμῶν αἱ ὁδοί μου, λέγει κύριος· [9]ἀλλ᾽ ὡς ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ 9
τῆς γῆς, οὕτως ἀπέχει ἡ ὁδός μου ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν καὶ τὰ
διανοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς διανοίας μου. [10]ὡς γὰρ ἐὰν καταβῇ ὑετὸς 10
ἢ χιὼν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ οὐ μὴ ἀποστραφῇ, ἕως ἂν μεθύσῃ τὴν
γῆν, καὶ ἐκτέκῃ καὶ ἐκβλαστήσῃ καὶ δῷ σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ
ἄρτον εἰς βρῶσιν, [11]οὕτως ἔσται τὸ ῥῆμά μου, ὃ ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ 11
τοῦ στόματός μου, οὐ μὴ ἀποστραφῇ, ἕως ἂν συντελεσθῇ ὅσα
ἠθέλησα καὶ εὐοδώσω τὰς ὁδούς σου καὶ τὰ ἐντάλματά μου. [12]ἐν 12
γὰρ εὐφροσύνῃ ἐξελεύσεσθε καὶ ἐν χαρᾷ διδαχθήσεσθε· τὰ γὰρ
ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ ἐξαλοῦνται προσδεχόμενοι ὑμᾶς ἐν χαρᾷ, καὶ
πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ ἐπικροτήσει τοῖς κλάδοις, [13]καὶ ἀντὶ τῆς 13
στοιβῆς ἀναβήσεται κυπάρισσος, ἀντὶ δὲ τῆς κονύζης ἀναβήσεται
μυρσίνη· καὶ ἔσται κύριος εἰς ὄνομα καὶ εἰς σημεῖον αἰώνιον καὶ
οὐκ ἐκλείψει.

[1]Τάδε λέγει κύριος Φυλάσσεσθε κρίσιν, ποιήσατε δικαιοσύνην· 56
ἤγγισεν γὰρ τὸ σωτήριόν μου παραγίνεσθαι καὶ τὸ ἔλεός μου ἀπο-

1 πιετε] φαγετε B*LC* = 𝔐, ad quod *C* addit και πορευεσθε και αγορασατε (in *O* sub ※) | οινον *LC* et α′ σ′ θ′ || 2 αργυριου(S*† -ιω)] + εν ουκ αρτοις *C* (in *O* sub ※), + ουκ εν αρτοις *L* | ακουσ. μου > B† | μου] > Q; ακοην προς με V† (in *O* sub ※)· || 3 ωτιοις AQ] ωσιν BS*LC* | επακουσ. AQS^{c}] εισακ. BS**LC* | υμων 2^{0}] ημ. A† || 4 εν εθν. δεδ. / αυτον] tr. S† | εν > Q*C* | δεδωκα] δ 1^{0} > B*C* || 5 init.] pr. ιδου *LC* (in *O* sub ※) | ηδεισαν AQ*C*^{p}] οιδασιν BS*LC*^{p} | του 1^{0} AQS^{c}] pr. κυριου BS**LC* = 𝔐 || 6 θεον AQS^{c}] κυριον BS**LC* = 𝔐 | δ > A† || 7 οτι] pr. και προς τον θεον ημων *LC* (in *O* sub ※) || 8 ουδε] ε > B*LC* || 10 εαν AQ*L*] αν BS*C* | υετος] pr. ο BQ*C* | εκ] απο A† | ουκ αποστραφησεται S*† | βλαστησει και δωσει A$^{(†)}$ || 11 αποστραφη] + προς με κενον *LC* (in *O* sub ※) | συντελεσθη] συν > B†, θ > *L* | οσα] pr. παντα Q*L* | σου > S*† | μου ult.] σου Q*L*, + φυλαξεις S^{c}

56 1 ποιησ. (-ιειτε *L*)] pr. και B*LC* = 𝔐 | ηγγισεν AQ] -ικεν BS*LC*

2 καλυφθῆναι. [2]μακάριος ἀνὴρ ὁ ποιῶν ταῦτα καὶ ἄνθρωπος ὁ ἀντ-
ἐχόμενος αὐτῶν καὶ φυλάσσων τὰ σάββατα μὴ βεβηλοῦν καὶ δια-
3 τηρῶν τὰς χεῖρας αὐτοῦ μὴ ποιεῖν ἀδίκημα. [3]μὴ λεγέτω ὁ ἀλλογενὴς
ὁ προσκείμενος πρὸς κύριον Ἀφοριεῖ με ἄρα κύριος ἀπὸ τοῦ λαοῦ
αὐτοῦ· καὶ μὴ λεγέτω ὁ εὐνοῦχος ὅτι Ἐγώ εἰμι ξύλον ξηρόν.
4 [4]τάδε λέγει κύριος Τοῖς εὐνούχοις, ὅσοι ἂν φυλάξωνται τὰ σάβ-
βατά μου καὶ ἐκλέξωνται ἃ ἐγὼ θέλω καὶ ἀντέχωνται τῆς διαθήκης
5 μου, [5]δώσω αὐτοῖς ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ ἐν τῷ τείχει μου τόπον
ὀνομαστὸν κρείττω υἱῶν καὶ θυγατέρων, ὄνομα αἰώνιον δώσω αὐ-
6 τοῖς καὶ οὐκ ἐκλείψει. [6]καὶ τοῖς ἀλλογενέσι τοῖς προσκειμένοις
κυρίῳ δουλεύειν αὐτῷ καὶ ἀγαπᾶν τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ εἶναι αὐτῷ
εἰς δούλους καὶ δούλας καὶ πάντας τοὺς φυλασσομένους τὰ σάβ-
7 βατά μου μὴ βεβηλοῦν καὶ ἀντεχομένους τῆς διαθήκης μου, [7]εἰσάξω
αὐτοὺς εἰς τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου καὶ εὐφρανῶ αὐτοὺς ἐν τῷ οἴκῳ
τῆς προσευχῆς μου· τὰ ὁλοκαυτώματα αὐτῶν καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν
ἔσονται δεκταὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου μου· ὁ γὰρ οἶκός μου οἶκος
8 προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν, [8]εἶπεν κύριος ὁ συν-
άγων τοὺς διεσπαρμένους Ισραηλ, ὅτι συνάξω ἐπ᾽ αὐτὸν συναγωγήν.
9 [9]Πάντα τὰ θηρία τὰ ἄγρια, δεῦτε φάγετε, πάντα τὰ θηρία τοῦ
10 δρυμοῦ. [10]ἴδετε ὅτι πάντες ἐκτετύφλωνται, οὐκ ἔγνωσαν φρονῆσαι,
πάντες κύνες ἐνεοί, οὐ δυνήσονται ὑλακτεῖν, ἐνυπνιαζόμενοι κοί-
11 την, φιλοῦντες νυστάξαι. [11]καὶ οἱ κύνες ἀναιδεῖς τῇ ψυχῇ, οὐκ
εἰδότες πλησμονήν· καί εἰσιν πονηροὶ οὐκ εἰδότες σύνεσιν, πάντες
ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐξηκολούθησαν, ἕκαστος κατὰ τὸ ἑαυτοῦ.
57 [1]Ἴδετε ὡς ὁ δίκαιος ἀπώλετο, καὶ οὐδεὶς ἐκδέχεται τῇ καρδίᾳ,
καὶ ἄνδρες δίκαιοι αἴρονται, καὶ οὐδεὶς κατανοεῖ. ἀπὸ γὰρ προσ-
2 ώπου ἀδικίας ἦρται ὁ δίκαιος· [2]ἔσται ἐν εἰρήνῃ ἡ ταφὴ αὐτοῦ,
3 ἦρται ἐκ τοῦ μέσου. [3]ὑμεῖς δὲ προσαγάγετε ὧδε, υἱοὶ ἄνομοι, σπέρμα
4 μοιχῶν καὶ πόρνης· [4]ἐν τίνι ἐνετρυφήσατε; καὶ ἐπὶ τίνα ἠνοίξατε
τὸ στόμα ὑμῶν; καὶ ἐπὶ τίνα ἐχαλάσατε τὴν γλῶσσαν ὑμῶν; οὐχ
5 ὑμεῖς ἐστε τέκνα ἀπωλείας, σπέρμα ἄνομον; [5]οἱ παρακαλοῦντες
ἐπὶ τὰ εἴδωλα ὑπὸ δένδρα δασέα, σφάζοντες τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν

2 αδικημα] -κα B*LC* || 3 προς κυριον] κυριω S†: cf. 6; + λεγων αφορισμω *LC* (in *O* sub ※) || 4 init.] pr. οτι *LC* (in *O* sub ※) | αν] εαν BS | σαββατα] προσταγματα S* || 5 init.] pr. και S*† | κρειττω] κρ(ε)ισσων SAQ (S^c -σον) || 6 κυριω] προς κυριον A†: cf. 3 | του] τω B† || 7 το θυσιαστηριον B*LC* || 10 παντες εκτετυφλ.] tr. B*LC* = 𝔐 | φρονησαι > BV*C*† = 𝔐 | παντες 2^0 > B*† | ου] pr. οι S || 11 εν AQS^c] > BS**LC* | το εαυτου B*L*] το (ε)αυτου πλεονεκτημα *C*, το αυτο SAQ | fin.] + απ ακρου αυτου (12) δευτε λαβωμεν οινον και οινοφλυγησωμεν μεθη(*C* -ην) και εσται τοιαυτη ημερα αυριον μεγαλη περισσως(*C*† περι σε ως) σφοδρα *LC* (in *O* sub ※)

57 1 ουδεις 1^0] + ανηρ *LC* (in *O* sub ※) | εκδεχ. τη καρδ. et κατανοει] tr. S† || 4 τινα 1^0] τινι S || 5 επι > BA

ταῖς φάραγξιν ἀνὰ μέσον τῶν πετρῶν. 6 ἐκείνη σου ἡ μερίς, οὗτός 6
σου ὁ κλῆρος, κἀκείνοις ἐξέχεας σπονδὰς κἀκείνοις ἀνήνεγκας θυ-
σίας· ἐπὶ τούτοις οὖν οὐκ ὀργισθήσομαι; 7 ἐπ᾽ ὄρος ὑψηλὸν καὶ 7
μετέωρον, ἐκεῖ σου ἡ κοίτη, κἀκεῖ ἀνεβίβασας θυσίας. 8 καὶ ὀπίσω 8
τῶν σταθμῶν τῆς θύρας σου ἔθηκας μνημόσυνά σου· ᾤου ὅτι
ἐὰν ἀπ᾽ ἐμοῦ ἀποστῇς, πλεῖόν τι ἕξεις· ἠγάπησας τοὺς κοιμωμένους
μετὰ σοῦ 9 καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου μετ᾽ αὐτῶν καὶ πολλοὺς 9
ἐποίησας τοὺς μακρὰν ἀπὸ σοῦ καὶ ἀπέστειλας πρέσβεις ὑπὲρ τὰ
ὅριά σου καὶ ἀπέστρεψας καὶ ἐταπεινώθης ἕως ᾅδου. 10 ταῖς πολυ- 10
οδίαις σου ἐκοπίασας καὶ οὐκ εἶπας Παύσομαι ἐνισχύουσα ὅτι ἔπρα-
ξας ταῦτα, διὰ τοῦτο οὐ κατεδεήθης μου 11 σύ. τίνα εὐλαβηθεῖσα 11
ἐφοβήθης καὶ ἐψεύσω με καὶ οὐκ ἐμνήσθης μου οὐδὲ ἔλαβές με
εἰς τὴν διάνοιαν οὐδὲ εἰς τὴν καρδίαν σου; κἀγώ σε ἰδὼν παρορῶ,
καὶ ἐμὲ οὐκ ἐφοβήθης. 12 κἀγὼ ἀπαγγελῶ τὴν δικαιοσύνην μου καὶ 12
τὰ κακά σου, ἃ οὐκ ὠφελήσουσίν σε. 13 ὅταν ἀναβοήσῃς, ἐξελέσθω- 13
σάν σε ἐν τῇ θλίψει σου· τούτους γὰρ πάντας ἄνεμος λήμψεται
καὶ ἀποίσει καταιγίς. οἱ δὲ ἀντεχόμενοί μου κτήσονται γῆν καὶ κλη-
ρονομήσουσιν τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου. 14 καὶ ἐροῦσιν Καθαρίσατε 14
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ὁδοὺς καὶ ἄρατε σκῶλα ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τοῦ
λαοῦ μου.

15 Τάδε λέγει κύριος ὁ ὕψιστος ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν τὸν αἰῶνα, 15
ἅγιος ἐν ἁγίοις ὄνομα αὐτῷ, κύριος ὕψιστος ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμε-
νος καὶ ὀλιγοψύχοις διδοὺς μακροθυμίαν καὶ διδοὺς ζωὴν τοῖς
συντετριμμένοις τὴν καρδίαν 16 Οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἐκδικήσω ὑμᾶς 16
οὐδὲ διὰ παντὸς ὀργισθήσομαι ὑμῖν· πνεῦμα γὰρ παρ᾽ ἐμοῦ ἐξ-
ελεύσεται, καὶ πνοὴν πᾶσαν ἐγὼ ἐποίησα. 17 δι᾽ ἁμαρτίαν βραχύ τι 17
ἐλύπησα αὐτὸν καὶ ἐπάταξα αὐτὸν καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν
μου ἀπ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐλυπήθη καὶ ἐπορεύθη στυγνὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς
αὐτοῦ. 18 τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἑώρακα καὶ ἰασάμην αὐτὸν καὶ παρεκά- 18
λεσα αὐτὸν καὶ ἔδωκα αὐτῷ παράκλησιν ἀληθινήν, 19 εἰρήνην ἐπ᾽ 19
εἰρήνην τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγὺς οὖσιν· καὶ εἶπεν κύριος Ἰάσο-

5 των] pr. ακρων V† (in *O* sub ※) || 6 init.] pr. εν ταις μερισι της φαραγγος *L* (in *O* sub ※) | κακεινοις bis] εκ pro κακ 1° S*†, 2° S* 393† | κακεινοις 2° (cf. sup.)] και τουτοις B*LC* | fin.] + λεγει κυριος S*LC* || 7 κακει SQ] και εκει BA*LC*: cf. 11 | θυσιας] pr. θυσιασαι *L* (in *O* sub ※), + σου *LC* || 8 ωου] ως S† | εξεις] + επλατυνας την κοιτην σου και εθου(*O* διεθου) σαυτη παρ αυτων *L* (in *O* sub ※) || 9 και απεστρεψας AQS^c*C*] > BS**L* = 𝔐 || 11 μου > B† | διανοιαν] + σου S*LC* | καγω AQ] και εγω BS*LC*: item in 12, cf. 7 || 12 μου] σου BS* et α′ σ′ θ′ | ωφελησει BS**L*: sic οι ο′ teste Q, cf. 3 17 || 13 ανεμος λημψ.] tr. B = 𝔐 | αποισει(S† -σεται)] + αυτους S* || 15 init.] pr. οτι pau. (in *O* sub ※) | κυριος 1° > BS**L* = 𝔐 | ο 2° > BS*† | κυριος 2° > BV† = 𝔐 | υψιστος] ο υψ. εις τον αιωνα ο S*† | συντετρ./την καρδ.] tr. B: cf. 𝔐 || 16 init.] pr. και A† || 17 ταις οδοις] + της καρδιας *L* (in *O* sub ※): item uel sim. S^c

20 μαι αὐτούς. [20]οἱ δὲ ἄδικοι οὕτως κλυδωνισθήσονται καὶ ἀναπαύ-
21 σασθαι οὐ δυνήσονται. [21]οὐκ ἔστιν χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν, εἶπεν
κύριος ὁ θεός.
58 [1]Ἀναβόησον ἐν ἰσχύι καὶ μὴ φείσῃ, ὡς σάλπιγγα ὕψωσον τὴν
φωνήν σου καὶ ἀνάγγειλον τῷ λαῷ μου τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν καὶ
2 τῷ οἴκῳ Ιακωβ τὰς ἀνομίας αὐτῶν. [2]ἐμὲ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ζητοῦ-
σιν καὶ γνῶναί μου τὰς ὁδοὺς ἐπιθυμοῦσιν· ὡς λαὸς δικαιοσύνην
πεποιηκὼς καὶ κρίσιν θεοῦ αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλελοιπὼς αἰτοῦσίν με
3 νῦν κρίσιν δικαίαν καὶ ἐγγίζειν θεῷ ἐπιθυμοῦσιν [3]λέγοντες Τί ὅτι
ἐνηστεύσαμεν καὶ οὐκ εἶδες; ἐταπεινώσαμεν τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ
οὐκ ἔγνως; ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις τῶν νηστειῶν ὑμῶν εὑρίσκετε τὰ
θελήματα ὑμῶν καὶ πάντας τοὺς ὑποχειρίους ὑμῶν ὑπονύσσετε.
4 [4]εἰ εἰς κρίσεις καὶ μάχας νηστεύετε καὶ τύπτετε πυγμαῖς ταπεινόν,
ἵνα τί μοι νηστεύετε ὡς σήμερον ἀκουσθῆναι ἐν κραυγῇ τὴν φωνὴν
5 ὑμῶν; [5]οὐ ταύτην τὴν νηστείαν ἐξελεξάμην καὶ ἡμέραν ταπεινοῦν
ἄνθρωπον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· οὐδ᾽ ἂν κάμψῃς ὡς κρίκον τὸν τρά-
χηλόν σου καὶ σάκκον καὶ σποδὸν ὑποστρώσῃ, οὐδ᾽ οὕτως καλέ-
6 σετε νηστείαν δεκτήν. [6]οὐχὶ τοιαύτην νηστείαν ἐγὼ ἐξελεξάμην,
λέγει κύριος, ἀλλὰ λῦε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, διάλυε στραγγα-
λιὰς βιαίων συναλλαγμάτων, ἀπόστελλε τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει
7 καὶ πᾶσαν συγγραφὴν ἄδικον διάσπα· [7]διάθρυπτε πεινῶντι τὸν
ἄρτον σου καὶ πτωχοὺς ἀστέγους εἴσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· ἐὰν
ἴδῃς γυμνόν, περίβαλε, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου
8 οὐχ ὑπερόψῃ. [8]τότε ῥαγήσεται πρόιμον τὸ φῶς σου, καὶ τὰ ἰά-
ματά σου ταχὺ ἀνατελεῖ, καὶ προπορεύσεται ἔμπροσθέν σου ἡ δι-
9 καιοσύνη σου, καὶ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ περιστελεῖ σε· [9]τότε βοήσῃ,
καὶ ὁ θεὸς εἰσακούσεταί σου· ἔτι λαλοῦντός σου ἐρεῖ Ἰδοὺ πάρειμι.
ἐὰν ἀφέλῃς ἀπὸ σοῦ σύνδεσμον καὶ χειροτονίαν καὶ ῥῆμα γογγυ-
10 σμοῦ [10]καὶ δῷς πεινῶντι τὸν ἄρτον ἐκ ψυχῆς σου καὶ ψυχὴν τετα-
πεινωμένην ἐμπλήσῃς, τότε ἀνατελεῖ ἐν τῷ σκότει τὸ φῶς σου,
11 καὶ τὸ σκότος σου ὡς μεσημβρία. [11]καὶ ἔσται ὁ θεός σου μετὰ
σοῦ διὰ παντός· καὶ ἐμπλησθήσῃ καθάπερ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου,
καὶ τὰ ὀστᾶ σου πιανθήσεται, καὶ ἔσῃ ὡς κῆπος μεθύων καὶ ὡς

20 ουτως > BV† | ου] + μη S^c L | fin.] + οτι(*O* και) αποβαλλεται το υδωρ αυτης καταπατημα και πηλον(*O* -ος) *L* (in *O* sub ※) || **21** τοις ασεβ. in finem tr. BV† = 𝔐: cf. 48 22 | κυριος > B*L* = 𝔐

58 1 σαλπιγγα AQ*C*] -γι B*L*, -γος S† | τας ανομιας] τα ανομηματα S† || **2** ζητησουσιν A*C*p | μου / τας οδους] tr. S*L* | επιθυμησουσιν S* | δικαιοσυνην] + θεου A† | νυν] > V†, in *O* sub ÷ || **3** ουκ εγνως] ου προσεσχες A† || **4** ει] > SAQ*C*: ante εις; ιδου V† (in *O* sub ※) || **5** ουδ ουτως] ουδ ως S*L* | δεκτην] και ημεραν δεκτην τω κυριω *L* (και ημ. et τω πιπι[cf. 48 14] in *O* sub ※) || **7** εισαγαγε S*C*p || **10** αρτον] + σου A | fin.] + εσται S*† || **11** σου $1^0 \frown 2^0$ A† | καθαπερ] καθα S* | εση *L*] εσται BSAQ*C*

πηγὴ ἣν μὴ ἐξέλιπεν ὕδωρ, καὶ τὰ ὀστᾶ σου ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ
καὶ πιανθήσεται, καὶ κληρονομήσουσι γενεὰς γενεῶν. [12]καὶ οἰκοδο- 12
μηθήσονταί σου αἱ ἔρημοι αἰώνιοι, καὶ ἔσται σου τὰ θεμέλια αἰ-
ώνια γενεῶν γενεαῖς· καὶ κληθήσῃ Οἰκοδόμος φραγμῶν, καὶ τοὺς
τρίβους τοὺς ἀνὰ μέσον παύσεις. [13]ἐὰν ἀποστρέψῃς τὸν πόδα σου 13
ἀπὸ τῶν σαββάτων τοῦ μὴ ποιεῖν τὰ θελήματά σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῇ ἁγίᾳ καὶ καλέσεις τὰ σάββατα τρυφερά, ἅγια τῷ θεῷ σου, οὐκ
ἀρεῖς τὸν πόδα σου ἐπ' ἔργῳ οὐδὲ λαλήσεις λόγον ἐν ὀργῇ ἐκ
τοῦ στόματός σου, [14]καὶ ἔσῃ πεποιθὼς ἐπὶ κύριον, καὶ ἀναβιβάσει 14
σε ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς καὶ ψωμιεῖ σε τὴν κληρονομίαν Ιακωβ
τοῦ πατρός σου· τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησεν ταῦτα.

[1]Μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ κυρίου τοῦ σῶσαι; ἢ ἐβάρυνεν τὸ οὖς 59
αὐτοῦ τοῦ μὴ εἰσακοῦσαι; [2]ἀλλὰ τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν διιστῶσιν 2
ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν ἀπ-
έστρεψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν τοῦ μὴ ἐλεῆσαι. [3]αἱ γὰρ 3
χεῖρες ὑμῶν μεμολυμμέναι αἵματι καὶ οἱ δάκτυλοι ὑμῶν ἐν ἁμαρ-
τίαις, τὰ δὲ χείλη ὑμῶν ἐλάλησεν ἀνομίαν, καὶ ἡ γλῶσσα ὑμῶν
ἀδικίαν μελετᾷ. [4]οὐδεὶς λαλεῖ δίκαια, οὐδὲ ἔστιν κρίσις ἀληθινή· 4
πεποίθασιν ἐπὶ ματαίοις καὶ λαλοῦσιν κενά, ὅτι κύουσιν πόνον καὶ
τίκτουσιν ἀνομίαν. [5]ᾠὰ ἀσπίδων ἔρρηξαν καὶ ἱστὸν ἀράχνης ὑφαί- 5
νουσιν· καὶ ὁ μέλλων τῶν ᾠῶν αὐτῶν φαγεῖν συντρίψας οὔριον
εὗρεν, καὶ ἐν αὐτῷ βασιλίσκος· [6]ὁ ἱστὸς αὐτῶν οὐκ ἔσται εἰς 6
ἱμάτιον, οὐδὲ μὴ περιβάλωνται ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν· τὰ γὰρ ἔργα
αὐτῶν ἔργα ἀνομίας. [7]οἱ δὲ πόδες αὐτῶν ἐπὶ πονηρίαν τρέχουσιν 7
ταχινοὶ ἐκχέαι αἷμα· καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν διαλογισμοὶ ἀφρόνων,
σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. [8]καὶ ὁδὸν εἰρήνης 8
οὐκ οἴδασιν, καὶ οὐκ ἔστιν κρίσις ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ
τρίβοι αὐτῶν διεστραμμέναι, ἃς διοδεύουσιν, καὶ οὐκ οἴδασιν εἰρή-
νην. [9]διὰ τοῦτο ἀπέστη ἡ κρίσις ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ 9
αὐτοὺς δικαιοσύνη· ὑπομεινάντων αὐτῶν φῶς ἐγένετο αὐτοῖς σκό-
τος, μείναντες αὐγὴν ἐν ἀωρίᾳ περιεπάτησαν. [10]ψηλαφήσουσιν ὡς 10

11 πηγη] + υδατος *L* (in *O* sub ※) | και τα οστα σου ως βοτ. ανατ. (cf. **66** 14) — fin.] > BS**L* = 𝕸 || **12** σου / τα θεμελια] tr. B*LC* | γενεαις] ι > S*; + αναστησεις *L* (in *O* sub ※) | τους τριβους τους] τας τρ. τας *L*: cf. **3** 12; τους (B^c τας) τριβους σου B† || **13** τον ποδα σου / απο τ. σαββ.] tr. B*L* = 𝕸 | τα σαββατα] το -τον S*† | θεω σου] σου > BS**L*

59 1 αυτου > S† || **2** και 1⁰ ⌒ 2⁰ A† | και 1⁰] + ανα μεσον BS**L* = 𝕸 | αυτου > BS*V† = 𝕸 || **3** μεμολυσμεναι B*L*p*C*p: cf. **65** 4 Thack. p. 224 || **4** ουθεις B*C* || **5** βασιλισκον SQ*C* || **6** fin.] + και εργον αδικον(*O* -κιας) εν χερσιν αυτων *L* (in *O* sub ※) || **7** αιμα] + αναιτιον *L* (in *O* sub ※) | διαλογ. 2⁰ > B*† | αφρονων S*A*LC*p] απο φονων uel. sim. BS^cQ*C*p || **8** οιδασιν 1⁰] εγνωσαν A || **9** αυτων ult. > B*†

τυφλοὶ τοῖχον καὶ ὡς οὐχ ὑπαρχόντων ὀφθαλμῶν ψηλαφήσουσιν·
καὶ πεσοῦνται ἐν μεσημβρίᾳ ὡς ἐν μεσονυκτίῳ, ὡς ἀποθνῄσκοντες
11 στενάξουσιν. [11]ὡς ἄρκος καὶ ὡς περιστερὰ ἅμα πορεύσονται· ἀν-
εμείναμεν κρίσιν, καὶ οὐκ ἔστιν· σωτηρία μακρὰν ἀφέστηκεν ἀφ᾽
12 ἡμῶν. [12]πολλὴ γὰρ ἡμῶν ἡ ἀνομία ἐναντίον σου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι
ἡμῶν ἀντέστησαν ἡμῖν· αἱ γὰρ ἀνομίαι ἡμῶν ἐν ἡμῖν, καὶ τὰ ἀδική-
13 ματα ἡμῶν ἔγνωμεν· [13]ἠσεβήσαμεν καὶ ἐψευσάμεθα καὶ ἀπέστημεν
ἀπὸ ὄπισθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν· ἐλαλήσαμεν ἄδικα καὶ ἠπειθήσαμεν,
ἐκύομεν καὶ ἐμελετήσαμεν ἀπὸ καρδίας ἡμῶν λόγους ἀδίκους·
14 [14]καὶ ἀπεστήσαμεν ὀπίσω τὴν κρίσιν, καὶ ἡ δικαιοσύνη μακρὰν
ἀφέστηκεν, ὅτι καταναλώθη ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἡ ἀλήθεια, καὶ δι᾽
15 εὐθείας οὐκ ἠδύναντο διελθεῖν. [15]καὶ ἡ ἀλήθεια ἦρται, καὶ μετέστη-
σαν τὴν διάνοιαν τοῦ συνιέναι· καὶ εἶδεν κύριος, καὶ οὐκ ἤρεσεν
16 αὐτῷ, ὅτι οὐκ ἦν κρίσις. [16]καὶ εἶδεν καὶ οὐκ ἦν ἀνήρ, καὶ κατενό-
ησεν καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντιλημψόμενος, καὶ ἠμύνατο αὐτοὺς τῷ βρα-
17 χίονι αὐτοῦ καὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ ἐστηρίσατο. [17]καὶ ἐνεδύσατο δικαιο-
σύνην ὡς θώρακα καὶ περιέθετο περικεφαλαίαν σωτηρίου ἐπὶ τῆς
κεφαλῆς καὶ περιεβάλετο ἱμάτιον ἐκδικήσεως καὶ τὸ περιβόλαιον
18 19 [18]ὡς ἀνταποδώσων ἀνταπόδοσιν ὄνειδος τοῖς ὑπεναντίοις. [19]καὶ
φοβηθήσονται οἱ ἀπὸ δυσμῶν τὸ ὄνομα κυρίου καὶ οἱ ἀπ᾽ ἀνατο-
λῶν ἡλίου τὸ ὄνομα τὸ ἔνδοξον· ἥξει γὰρ ὡς ποταμὸς βίαιος ἡ
20 ὀργὴ παρὰ κυρίου, ἥξει μετὰ θυμοῦ. [20]καὶ ἥξει ἕνεκεν Σιων ὁ ῥυό-
21 μενος καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ιακωβ. [21]καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ
παρ᾽ ἐμοῦ διαθήκη, εἶπεν κύριος· τὸ πνεῦμα τὸ ἐμόν, ὅ ἐστιν ἐπὶ
σοί, καὶ τὰ ῥήματα, ἃ ἔδωκα εἰς τὸ στόμα σου, οὐ μὴ ἐκλίπῃ ἐκ
τοῦ στόματός σου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ σπέρματός σου, εἶπεν
γὰρ κύριος, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.
60 [1]Φωτίζου φωτίζου, Ιερουσαλημ, ἥκει γάρ σου τὸ φῶς, καὶ ἡ
2 δόξα κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλκεν. [2]ἰδοὺ σκότος καὶ γνόφος καλύψει
γῆν ἐπ᾽ ἔθνη· ἐπὶ δὲ σὲ φανήσεται κύριος, καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ ἐπὶ
3 σὲ ὀφθήσεται. [3]καὶ πορεύσονται βασιλεῖς τῷ φωτί σου καὶ ἔθνη

10 τυφλος QS^cC | ως ουχ] tr. S | και 2^0 > BL = 𝔐 || 13 εψευσ.] + εν κυριω L, + ※εν πιπι(cf. 48 14) O | απο οπισθεν] απο > B: sic οι ο′ et σ′ θ′ teste Q, cf. 3 17 || 14 αφεστηκεν] + αφ ημων AL | κατηναλωθη B^c: cf. Thack. p. 260 | εδυναντο BC^p || 15 διανοιαν] + αυτων S^*A^rC || 17 σωτηριου] pr. ως S† | fin.] + αυτου B† || 18 fin.] + αυτου, αμυναν τοις εχθροις αυτου, ταις νησοις αποδομα αποτισει L, + ※ταις νησοις ανταποδομα ανταποδωσει O || 19 οι 1^0 > S*† || 20 ο > S*† | fin.] + ειπε(ν) κυριος L (in O sub ※) || 21 το στομα] την καρδιαν S*† | σου $1^0 \frown 2^0$ B*† | σου ult.] + και εκ του στοματος του σπερματος του σπερματος σου L (in O sub ※) | γαρ > AC

60 2 ιδου] pr. οτι L (in O sub ※), + γαρ S^c | και γνοφος / καλυψει γην] tr. BL = 𝔐 | καλυπτει A | δε > A†

τῇ λαμπρότητί σου. 4ἆρον κύκλῳ τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδὲ 4
συνηγμένα τὰ τέκνα σου· ἰδοὺ ἥκασιν πάντες οἱ υἱοί σου μακρόθεν,
καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐπ᾽ ὤμων ἀρθήσονται. 5τότε ὄψῃ καὶ φο- 5
βηθήσῃ καὶ ἐκστήσῃ τῇ καρδίᾳ, ὅτι μεταβαλεῖ εἰς σὲ πλοῦτος θα-
λάσσης καὶ ἐθνῶν καὶ λαῶν. καὶ ἥξουσίν σοι 6ἀγέλαι καμήλων, 6
καὶ καλύψουσίν σε κάμηλοι Μαδιαμ καὶ Γαιφα· πάντες ἐκ Σαβα
ἥξουσιν φέροντες χρυσίον καὶ λίβανον οἴσουσιν καὶ τὸ σωτήριον
κυρίου εὐαγγελιοῦνται. 7καὶ πάντα τὰ πρόβατα Κηδαρ συναχθή- 7
σονταί σοι, καὶ κριοὶ Ναβαιωθ ἥξουσίν σοι, καὶ ἀνενεχθήσεται δεκτὰ
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, καὶ ὁ οἶκος τῆς προσευχῆς μου δοξα-
σθήσεται. 8τίνες οἵδε ὡς νεφέλαι πέτανται καὶ ὡς περιστεραὶ σὺν 8
νεοσσοῖς; 9ἐμὲ νῆσοι ὑπέμειναν καὶ πλοῖα Θαρσις ἐν πρώτοις, 9
ἀγαγεῖν τὰ τέκνα σου μακρόθεν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσὸν
μετ᾽ αὐτῶν διὰ τὸ ὄνομα κυρίου τὸ ἅγιον καὶ διὰ τὸ τὸν ἅγιον
τοῦ Ισραηλ ἔνδοξον εἶναι. 10καὶ οἰκοδομήσουσιν ἀλλογενεῖς τὰ 10
τείχη σου, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν παραστήσονταί σοι· διὰ γὰρ
ὀργήν μου ἐπάταξά σε καὶ διὰ ἔλεον ἠγάπησά σε. 11καὶ ἀνοιχθή- 11
σονται αἱ πύλαι σου διὰ παντός, ἡμέρας καὶ νυκτὸς οὐ κλεισθή-
σονται, εἰσαγαγεῖν πρὸς σὲ δύναμιν ἐθνῶν καὶ βασιλεῖς ἀγομένους.
12τὰ γὰρ ἔθνη καὶ οἱ βασιλεῖς, οἵτινες οὐ δουλεύσουσίν σοι, ἀπ- 12
ολοῦνται, καὶ τὰ ἔθνη ἐρημίᾳ ἐρημωθήσονται. 13καὶ ἡ δόξα τοῦ Λι- 13
βάνου πρὸς σὲ ἥξει ἐν κυπαρίσσῳ καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ ἅμα,
δοξάσαι τὸν τόπον τὸν ἅγιόν μου. 14καὶ πορεύσονται πρὸς σὲ 14
δεδοικότες υἱοὶ ταπεινωσάντων σε καὶ παροξυνάντων σε, καὶ κλη-
θήσῃ Πόλις κυρίου Σιων ἁγίου Ισραηλ. 15διὰ τὸ γεγενῆσθαί σε 15
ἐγκαταλελειμμένην καὶ μεμισημένην καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν, καὶ θήσω
σε ἀγαλλίαμα αἰώνιον, εὐφροσύνην γενεῶν γενεαῖς. 16καὶ θηλάσεις 16
γάλα ἐθνῶν καὶ πλοῦτον βασιλέων φάγεσαι· καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ
κύριος ὁ σῴζων σε καὶ ἐξαιρούμενός σε θεὸς Ισραηλ. 17καὶ ἀντὶ 17
χαλκοῦ οἴσω σοι χρυσίον, ἀντὶ δὲ σιδήρου οἴσω σοι ἀργύριον,

3 σου ult.] pr. της ανατολης *L* (in *O* sub ※) || 4 ιδε] + παντα $V^{(†)}$ (in *O* sub ※) | ιδου AQ*C*] > BS*L* || 5 οψη] + και χαρηση *L* (in *O* sub ※) | καρδια] + σου S*† | εις] επι S† | πλουτος] πληθος S*† | εξουσιν S*† || 6 γαιφα B† et α' σ' θ'] γεφα L^p, γαιφαρ SAQC^p, γεφαρ $L^p C^p$ | οισουσιν] + και λιθον τιμιον S*A*C* | fin.] + σοι S*† || 7 σοι 1^0 > BA† | κριοι] pr. οι A† | σοι 2^0 > B | δεκτα] pr. δωρα S*† || 8 πετονται BSL^p | fin.] + επ εμε B*L* || 9 νησοι] pr. αι B = ε S*† | χρυσον AQ] + αυτων BS*LC* = 𝔐 | δια 1^0] και B || 10 αλλογενεις] pr. υιοι *L* (in *O* sub ※) | ελεος A*L* || 11 εισαγαγειν] pr. του $S^c L$ | και βασ. > S*† | βασιλεις] + αυτων B$S^c L$ = 𝔐 || 12 βασιλεις] + αυτων AS^c† | απολουνται] αποθανουνται A† | ερημωθησεται B*L*C^p || 13 fin.] + και τον τοπον των ποδων μου δοξασω *L* (in *O* sub ※) || 14 και παροξυναντων σε (in *O* sub ÷)] και προσκυνησουσιν επι τα ιχνη των ποδων σου παντες οι παροξυναντες σε *L* (in *O* sub ※) || 16 και ult. > S*† | θεος] pr. ο A || 17 και 1^0 > B*† = 𝔐

ἀντὶ δὲ ξύλων οἴσω σοι χαλκόν, ἀντὶ δὲ λίθων σίδηρον. καὶ δώσω
τοὺς ἄρχοντάς σου ἐν εἰρήνῃ καὶ τοὺς ἐπισκόπους σου ἐν δικαιο-
18 σύνῃ· [18]καὶ οὐκ ἀκουσθήσεται ἔτι ἀδικία ἐν τῇ γῇ σου οὐδὲ σύν-
τριμμα οὐδὲ ταλαιπωρία ἐν τοῖς ὁρίοις σου, ἀλλὰ κληθήσεται Σω-
19 τήριον τὰ τείχη σου, καὶ αἱ πύλαι σου Γλύμμα. [19]καὶ οὐκ ἔσται
σοι ὁ ἥλιος εἰς φῶς ἡμέρας, οὐδὲ ἀνατολὴ σελήνης φωτιεῖ σοι
τὴν νύκτα, ἀλλ᾽ ἔσται σοι κύριος φῶς αἰώνιον καὶ ὁ θεὸς δόξα
20 σου. [20]οὐ γὰρ δύσεται ὁ ἥλιός σοι, καὶ ἡ σελήνη σοι οὐκ ἐκλείψει·
ἔσται γὰρ κύριός σοι φῶς αἰώνιον, καὶ ἀναπληρωθήσονται αἱ ἡμέ-
21 ραι τοῦ πένθους σου. [21]καὶ ὁ λαός σου πᾶς δίκαιος, καὶ δι᾽ αἰῶνος
κληρονομήσουσιν τὴν γῆν, φυλάσσων τὸ φύτευμα, ἔργα χειρῶν
22 αὐτοῦ εἰς δόξαν. [22]ὁ ὀλιγοστὸς ἔσται εἰς χιλιάδας καὶ ὁ ἐλάχιστος
εἰς ἔθνος μέγα· ἐγὼ κύριος κατὰ καιρὸν συνάξω αὐτούς.
61 [1]Πνεῦμα κυρίου ἐπ᾽ ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέν με· εὐαγγελίσασθαι
πτωχοῖς ἀπέσταλκέν με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τῇ καρδίᾳ,
2 κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, [2]καλέσαι ἐνιαυ-
τὸν κυρίου δεκτὸν καὶ ἡμέραν ἀνταποδόσεως, παρακαλέσαι πάντας
3 τοὺς πενθοῦντας, [3]δοθῆναι τοῖς πενθοῦσιν Σιων δόξαν ἀντὶ σπο-
δοῦ, ἄλειμμα εὐφροσύνης τοῖς πενθοῦσιν, καταστολὴν δόξης ἀντὶ
πνεύματος ἀκηδίας· καὶ κληθήσονται γενεαὶ δικαιοσύνης, φύτευμα
4 κυρίου εἰς δόξαν. [4]καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐρήμους αἰωνίας, ἐξηρημω-
μένας πρότερον ἐξαναστήσουσιν· καὶ καινιοῦσιν πόλεις ἐρήμους
5 ἐξηρημωμένας εἰς γενεάς. [5]καὶ ἥξουσιν ἀλλογενεῖς ποιμαίνοντες τὰ
6 πρόβατά σου, καὶ ἀλλόφυλοι ἀροτῆρες καὶ ἀμπελουργοί· [6]ὑμεῖς δὲ
ἱερεῖς κυρίου κληθήσεσθε, λειτουργοὶ θεοῦ· ἰσχὺν ἐθνῶν κατέδεσθε
7 καὶ ἐν τῷ πλούτῳ αὐτῶν θαυμασθήσεσθε. [7]οὕτως ἐκ δευτέρας
κληρονομήσουσιν τὴν γῆν, καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ κεφαλῆς
8 αὐτῶν. [8]ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ ἀγαπῶν δικαιοσύνην καὶ μισῶν
ἁρπάγματα ἐξ ἀδικίας· καὶ δώσω τὸν μόχθον αὐτῶν δικαίοις καὶ

17 ξυλου A† || 18 ουκ .. ετι] ουκετι .. S† | κληθησονται S (S*† etiam ακουσθησονται) || 19 σοι 1^0] > S*†; + ετι B*L*C* = 𝔐 | σοι 2^0] σε S | φως ult.] pr. εις S*† || 20 δυσεται] δυνησεται B*S*† | σοι 1^0] σου A† | κυριος] + ο θεος S*† || 21 και 2^0 > B*L* = 𝔐 | αυτου] -των S† || 22 ελαχ.] + εστε (pro -ται) S*

61 1 πτωχοις] ταπεινοις S*† | την καρδιαν B*L*p*C*p || 2 ανταποδοσεως (S*† -ων)] + τω θεω ημων *L* (in *O* sub ※) || 3 δοξαν 1^0] pr. ※δουναι αυτοις *O*, pr. αυτοις BS*, + αυτοις *L* | φυτευμα] + δικαιοσυνης S*† || 4 εξηρημωμενας bis] εξερ. 1^0 SA*C*, 2^0 BSA*C* | προτερον] pr. το S†, -ρας AQ || 5 τα προβ./σου] tr. S† || 6 λειτουργοι] pr. και A | θεου] + υμων ρηθησεται υμιν *LC* (in *O* sub ※), + υμων S* | ισχυς A† | εν] επι A† || 7 init.] pr. αντι της αισχυνης υμων της διπλης και αντι της εντροπης αγαλλιασεται η μερις αυτων *L*: sim. *O* sub ※, sed διπλας και εντροπης αγαλλιασονται μερις pro της διπλης — η μερις | εκ δευτ. κληρ./την γην] tr. BV† et *L* (την γην αυτων εκ δευτερου κληρ.): cf. 𝔐 || 8 και ult. > S*†

διαθήκην αἰώνιον διαθήσομαι αὐτοῖς. 9καὶ γνωσθήσεται ἐν τοῖς 9
ἔθνεσιν τὸ σπέρμα αὐτῶν καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν· πᾶς ὁ ὁρῶν αὐ-
τοὺς ἐπιγνώσεται αὐτούς, ὅτι οὗτοί εἰσιν σπέρμα ηὐλογημένον ὑπὸ
θεοῦ 10καὶ εὐφροσύνῃ εὐφρανθήσονται ἐπὶ κύριον. — ἀγαλλιάσθω 10
ἡ ψυχή μου ἐπὶ τῷ κυρίῳ· ἐνέδυσεν γάρ με ἱμάτιον σωτηρίου καὶ
χιτῶνα εὐφροσύνης ὡς νυμφίῳ περιέθηκέν μοι μίτραν καὶ ὡς νύμ-
φην κατεκόσμησέν με κόσμῳ. 11καὶ ὡς γῆν αὔξουσαν τὸ ἄνθος 11
αὐτῆς καὶ ὡς κῆπος τὰ σπέρματα αὐτοῦ, οὕτως ἀνατελεῖ κύριος
δικαιοσύνην καὶ ἀγαλλίαμα ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν.
1Διὰ Σιων οὐ σιωπήσομαι καὶ διὰ Ιερουσαλημ οὐκ ἀνήσω, ἕως 62
ἂν ἐξέλθῃ ὡς φῶς ἡ δικαιοσύνη μου, τὸ δὲ σωτήριόν μου ὡς λαμ-
πὰς καυθήσεται. 2καὶ ὄψονται ἔθνη τὴν δικαιοσύνην σου καὶ βα- 2
σιλεῖς τὴν δόξαν σου, καὶ καλέσει σε τὸ ὄνομά σου τὸ καινόν, ὃ
ὁ κύριος ὀνομάσει αὐτό. 3καὶ ἔσῃ στέφανος κάλλους ἐν χειρὶ 3
κυρίου καὶ διάδημα βασιλείας ἐν χειρὶ θεοῦ σου. 4καὶ οὐκέτι κλη- 4
θήσῃ Καταλελειμμένη, καὶ ἡ γῆ σου οὐ κληθήσεται Ἔρημος· σοὶ
γὰρ κληθήσεται Θέλημα ἐμόν, καὶ τῇ γῇ σου Οἰκουμένη. 5καὶ ὡς 5
συνοικῶν νεανίσκος παρθένῳ, οὕτως κατοικήσουσιν οἱ υἱοί σου
μετὰ σοῦ· καὶ ἔσται ὃν τρόπον εὐφρανθήσεται νυμφίος ἐπὶ νύμφῃ,
οὕτως εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ σοί. 6καὶ ἐπὶ τῶν τειχέων σου, 6
Ιερουσαλημ, κατέστησα φύλακας ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν
νύκτα, οἳ διὰ τέλους οὐ σιωπήσονται μιμνῃσκόμενοι κυρίου. 7οὐκ 7
ἔστιν γὰρ ὑμῖν ὅμοιος, ἐὰν διορθώσῃ καὶ ποιήσῃ Ιερουσαλημ ἀγαυ-
ρίαμα ἐπὶ τῆς γῆς. 8ὤμοσεν κύριος κατὰ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ καὶ 8
κατὰ τῆς ἰσχύος τοῦ βραχίονος αὐτοῦ Εἰ ἔτι δώσω τὸν σῖτόν σου
καὶ τὰ βρώματά σου τοῖς ἐχθροῖς σου, καὶ εἰ ἔτι πίονται υἱοὶ
ἀλλότριοι τὸν οἶνόν σου, ἐφ᾽ ᾧ ἐμόχθησας· 9ἀλλ᾽ ἢ οἱ συνάγοντες 9
φάγονται αὐτὰ καὶ αἰνέσουσιν κύριον, καὶ οἱ συνάγοντες πίονται
αὐτὰ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν ταῖς ἁγίαις μου. 10πορεύεσθε διὰ τῶν πυ- 10
λῶν μου καὶ ὁδοποιήσατε τῷ λαῷ μου καὶ τοὺς λίθους τοὺς ἐκ

9 εγγονα S | αυτων 2^0 AQS^c] + εν μεσω των λαων BS*LC (in O sub ※) || 10 ευφροσυνη] -νην S†, pr. εν A† | ως νυμφιω / περιεθ. μοι] tr. B: cf. 𝔐 || 11 γη αυξουσα L | το > S*† | κηπον AQ | αυτου] + ※ανατελει O, + εκφυη L | κυριος] + κυριος B = 𝔐

62 1 μου 1^0] αυτης BL = 𝔐: sic 2^0 L tantum || 2 σου ult. > BL: cf. 𝔐 | αυτον S*† || 4 ου κληθησεται] + ετι BV† = 𝔐, ουκετι κληθ. L | τη γη] η γη S^{c}C† | fin.] + οτι ευδοκησεν (sic B*C, sed B^{c}LO -σει) κυριος εν σοι και η γη σου συνοικισθησεται (C οικηθ.) BLC (in O sub ※) || 5 μετα σου SAC] > BQL | επι νυμφην S || 7 ουκ εστιν γαρ] ου γαρ εστιν S† || 8 δεξιας B^{c}V† (et θ′)] δοξης rel. | ισχυος] δοξης SQ† | σου 1^0 ⌒ 2^0 S*† | σου 2^0 > BV† (V† om. etiam σου 1^0) | ει 2^0 > A† || 9 αλλ η AQS^{c}C] η > BS*L | συναγαγοντες 1^0 BL, 2^0 BL^{p}C^p | αινεσ. — συναγ. 2^0 et αυτα 2^0 > S*† | μου] σου A† || 10 πορευεσθε] + ※πορευεσθε O, + περιελθετε L | μου 1^0] + σκευασατε την οδον L et θ′ | οδοποιησατε] + οδοποιησατε L (in O sub ※) | τους 2^0 S*AO] > BQS^{c}L

11 τῆς ὁδοῦ διαρρίψατε· ἐξάρατε σύσσημον εἰς τὰ ἔθνη. [11]ἰδοὺ γὰρ
κύριος ἐποίησεν ἀκουστὸν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς Εἴπατε τῇ θυγατρὶ
Σιων Ἰδού σοι ὁ σωτὴρ παραγίνεται ἔχων τὸν ἑαυτοῦ μισθὸν καὶ
12 τὸ ἔργον πρὸ προσώπου αὐτοῦ. [12]καὶ καλέσει αὐτὸν λαὸν ἅγιον
λελυτρωμένον ὑπὸ κυρίου, σὺ δὲ κληθήσῃ ἐπιζητουμένη πόλις καὶ
οὐκ ἐγκαταλελειμμένη.

63 [1]Τίς οὗτος ὁ παραγινόμενος ἐξ Εδωμ, ἐρύθημα ἱματίων ἐκ Βοσορ,
οὕτως ὡραῖος ἐν στολῇ βίᾳ μετὰ ἰσχύος; ἐγὼ διαλέγομαι δικαιο-
2 σύνην καὶ κρίσιν σωτηρίου. [2]διὰ τί σου ἐρυθρὰ τὰ ἱμάτια καὶ τὰ
3 ἐνδύματά σου ὡς ἀπὸ πατητοῦ ληνοῦ; [3]πλήρης καταπεπατημένης,
καὶ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔστιν ἀνὴρ μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς
ἐν θυμῷ καὶ κατέθλασα αὐτοὺς ὡς γῆν καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα
4 αὐτῶν εἰς γῆν. [4]ἡμέρα γὰρ ἀνταποδόσεως ἐπῆλθεν αὐτοῖς, καὶ
5 ἐνιαυτὸς λυτρώσεως πάρεστιν. [5]καὶ ἐπέβλεψα, καὶ οὐδεὶς βοηθός·
καὶ προσενόησα, καὶ οὐθεὶς ἀντελαμβάνετο· καὶ ἐρρύσατο αὐτοὺς
6 ὁ βραχίων μου, καὶ ὁ θυμός μου ἐπέστη. [6]καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς
τῇ ὀργῇ μου καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν.

7 [7]Τὸν ἔλεον κυρίου ἐμνήσθην, τὰς ἀρετὰς κυρίου ἐν πᾶσιν, οἷς ὁ
κύριος ἡμῖν ἀνταποδίδωσιν· κύριος κριτὴς ἀγαθὸς τῷ οἴκῳ Ισραηλ,
ἐπάγει ἡμῖν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῆς δικαιο-
8 σύνης αὐτοῦ. [8]καὶ εἶπεν Οὐχ ὁ λαός μου τέκνα οὐ μὴ ἀθετήσωσιν;
9 καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σωτηρίαν [9]ἐκ πάσης θλίψεως. οὐ πρέσβυς
οὐδὲ ἄγγελος, ἀλλ᾽ αὐτὸς κύριος ἔσωσεν αὐτοὺς διὰ τὸ ἀγαπᾶν
αὐτοὺς καὶ φείδεσθαι αὐτῶν· αὐτὸς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς καὶ ἀν-
έλαβεν αὐτοὺς καὶ ὕψωσεν αὐτοὺς πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος.
10 [10]αὐτοὶ δὲ ἠπείθησαν καὶ παρώξυναν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον αὐτοῦ·
καὶ ἐστράφη αὐτοῖς εἰς ἔχθραν, καὶ αὐτὸς ἐπολέμησεν αὐτούς.
11 [11]καὶ ἐμνήσθη ἡμερῶν αἰωνίων ὁ ἀναβιβάσας ἐκ τῆς γῆς τὸν ποι-

11 **εποι. ακουστον] tr. S†** | σοι / ο σωτ. (σου *L*, ο > *C*)] tr. B*LC*: cf. 𝔐 | παραγ(ε)ινεται S* A*C*] παραγεγονεν BQSc*L* | μισθον] + μετ αυτου *L* (in *O* sub ※) | εργον AQ*C*] **+ αυτου** BS*L* = 𝔐 || **12** **ουκ εγκαταλ.]** κ $1^0 \frown 2^0$ S

63 1 εδεμ A†: cf. Gen. 28. 10 4 16 | ερυθηματα A† | ουτως] -τος *L*Cp | στολη] + αυτου *L* (in *O* sub ※) | σωτηριου] -ριας S*† || 3 πληρης BAQ] -ρους S*LC* | θυμω] + μου B*L* = 𝔐 | το αιμα] τα ιματια S*† | εις γην > B*† | fin.] + και ερραντισθη τω κατανικηματι αυτων τα ιματια μου και παντα τα ενδυματα μου εμολυνα *L* (και παντα — εμολυνα in *O* sub ※) || 4 επηλθεν SA*C*] επ > BQ*L* || 5 ουδεις] ουκ ην B*LC* | ουθεις] δ pro θ SQ | αντελαβετο S† | επεστη] επ > S†, υπ. *L*; pr. αυτος *L* (in *O* sub ※) || 6 μου] + και εμεθυσα αυτους εν τω θυμω μου *L* (in *O* sub ※) | γην] pr. την Sc*L* || 7 τον ελεον] το ελεος Sc†, το ελεον (sic) *C*† | ο(>Q) κυριος AQ] > BS*LC* = 𝔐 | το αυτου ελεος S(†) | και > S† || 8 μου] + εστι *L* | τεκνα] + μου S, + και A, + μου και *L* || 9 θλιψ. AQ*C*] + αυτων BS*L* = 𝔐 | πρεσβ(ε)ις A*L*p | κυριος > BQSc: cf. 𝔐 || 10 αυτου > A | και ult. S*A*C*] > BQSc*L* = 𝔐 || **11** αιωνιων] + μωση(uel -σει) και(>*O*) λαου αυτου *L* (in *O* sub ※) | ο 1^0] pr. που B, pr. που εστιν *L* | της > S*LC* | γης] θαλασσης B* = 𝔐

μένα τῶν προβάτων· ποῦ ἐστιν ὁ θεὶς ἐν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον; [12]ὁ ἀγαγὼν τῇ δεξιᾷ Μωυσῆν, ὁ βραχίων τῆς δόξης αὐτοῦ; 12
κατίσχυσεν ὕδωρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ποιῆσαι αὐτῷ ὄνομα αἰ-
ώνιον. [13]ἤγαγεν αὐτοὺς διὰ τῆς ἀβύσσου ὡς ἵππον δι' ἐρήμου, 13
καὶ οὐκ ἐκοπίασαν. [14]καὶ ὡς κτήνη διὰ πεδίου, κατέβη πνεῦμα 14
παρὰ κυρίου καὶ ὡδήγησεν αὐτούς· οὕτως ἤγαγες τὸν λαόν σου
ποιῆσαι σεαυτῷ ὄνομα δόξης.
[15]Ἐπίστρεψον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἰδὲ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου 15
σου καὶ δόξης· ποῦ ἐστιν ὁ ζῆλός σου καὶ ἡ ἰσχύς σου; ποῦ
ἐστιν τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου καὶ τῶν οἰκτιρμῶν σου, ὅτι ἀν-
έσχου ἡμῶν; [16]σὺ γὰρ ἡμῶν εἶ πατήρ, ὅτι Αβρααμ οὐκ ἔγνω ἡμᾶς, 16
καὶ Ισραηλ οὐκ ἐπέγνω ἡμᾶς, ἀλλὰ σύ, κύριε, πατὴρ ἡμῶν· ῥῦσαι
ἡμᾶς, ἀπ' ἀρχῆς τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς ἐστιν. [17]τί ἐπλάνησας 17
ἡμᾶς, κύριε, ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου, ἐσκλήρυνας ἡμῶν τὰς καρδίας τοῦ
μὴ φοβεῖσθαί σε; ἐπίστρεψον διὰ τοὺς δούλους σου, διὰ τὰς φυλὰς
τῆς κληρονομίας σου, [18]ἵνα μικρὸν κληρονομήσωμεν τοῦ ὄρους 18
τοῦ ἁγίου σου, οἱ ὑπεναντίοι ἡμῶν κατεπάτησαν τὸ ἁγίασμά σου.
[19]ἐγενόμεθα ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς, ὅτε οὐκ ἦρξας ἡμῶν οὐδὲ ἐπεκλήθη 19
τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς. ἐὰν ἀνοίξῃς τὸν οὐρανόν, τρόμος λήμψεται
ἀπὸ σοῦ ὄρη, καὶ τακήσονται, [1]ὡς κηρὸς ἀπὸ πυρὸς τήκεται. καὶ 64
κατακαύσει πῦρ τοὺς ὑπεναντίους, καὶ φανερὸν ἔσται τὸ ὄνομα
κυρίου ἐν τοῖς ὑπεναντίοις· ἀπὸ προσώπου σου ἔθνη ταραχθή-
σονται. [2]ὅταν ποιῇς τὰ ἔνδοξα, τρόμος λήμψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη. 2
[3]ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσαμεν οὐδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἶδον 3
θεὸν πλὴν σοῦ καὶ τὰ ἔργα σου, ἃ ποιήσεις τοῖς ὑπομένουσιν
ἔλεον. [4]συναντήσεται γὰρ τοῖς ποιοῦσιν τὸ δίκαιον, καὶ τῶν ὁδῶν 4
σου μνησθήσονται. ἰδοὺ σὺ ὠργίσθης, καὶ ἡμεῖς ἡμάρτομεν· διὰ
τοῦτο ἐπλανήθημεν. [5]καὶ ἐγενήθημεν ὡς ἀκάθαρτοι πάντες ἡμεῖς, 5
ὡς ῥάκος ἀποκαθημένης πᾶσα ἡ δικαιοσύνη ἡμῶν· καὶ ἐξερρύημεν
ὡς φύλλα διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν, οὕτως ἄνεμος οἴσει ἡμᾶς. [6]καὶ 6
οὐκ ἔστιν ὁ ἐπικαλούμενος τὸ ὄνομά σου καὶ ὁ μνησθεὶς ἀντιλα-
βέσθαι σου· ὅτι ἀπέστρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν καὶ
παρέδωκας ἡμᾶς διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. — [7]καὶ νῦν, κύριε, πατὴρ 7

12 μω(υ)σην] ν > A† | αυτω] εαυ. B*L* || **13** init.] pr. και A | δια της] δι B*L* || **14** κατεβη] pr. και A† || **15** δοξης] + σου B = 𝔐 | των οικτ(ε)ιρμων] των > B, οι -μοι S* (οι defuerat initio) | fin.] + κυριε S^c*L* || **16** ημων / ει πατηρ AQ*L*] tr. B*C*, ει ημων πατηρ S† | πατηρ 2⁰] pr. ο S† | εφ ημας εστιν] εστιν εν ημιν A† || **17** απο > S*Q | ημων / τας καρδ. AQS^c] tr. BS**LC* || **18** μικρον] + τι S*† | σου 1⁰⌒2⁰ BS || **19** επεκληθη Q*C*] ν pro π A†, επ > BS*L*

64 1 απο 1⁰ BQS^c*C*^p] + προσωπου A*C*^p, υπο S**L* | κυριου AQS^c*C*] σου B S**L* = 𝔐 || **2** ποιησης S* || **4** γαρ > B† | ποιουσιν] υπομενουσι(ν) S*C*: ex 3 || **5** φυλλα] + παντες ημεις *L* (in *O* sub ※) || **6** αντελαβετο S*†

8 ἡμῶν σύ, ἡμεῖς δὲ πηλὸς ἔργον τῶν χειρῶν σου πάντες· [8]μὴ ὀρ-
γίζου ἡμῖν σφόδρα καὶ μὴ ἐν καιρῷ μνησθῇς ἁμαρτιῶν ἡμῶν. καὶ
9 νῦν ἐπίβλεψον, ὅτι λαός σου πάντες ἡμεῖς. [9]πόλις τοῦ ἁγίου σου
ἐγενήθη ἔρημος, Σιων ὡς ἔρημος ἐγενήθη, Ιερουσαλημ εἰς κατάραν.
10 [10]ὁ οἶκος, τὸ ἅγιον ἡμῶν, καὶ ἡ δόξα, ἣν ηὐλόγησαν οἱ πατέρες
11 ἡμῶν, ἐγενήθη πυρίκαυστος, καὶ πάντα τὰ ἔνδοξα συνέπεσεν. [11]καὶ
ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἀνέσχου, κύριε, καὶ ἐσιώπησας καὶ ἐταπείνωσας
ἡμᾶς σφόδρα.

65 [1]Ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ
ἐπερωτῶσιν· εἶπα Ἰδού εἰμι, τῷ ἔθνει οἳ οὐκ ἐκάλεσάν μου τὸ
2 ὄνομα. [2]ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου ὅλην τὴν ἡμέραν πρὸς λαὸν
ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα, οἳ οὐκ ἐπορεύθησαν ὁδῷ ἀληθινῇ, ἀλλ᾽
3 ὀπίσω τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. [3]ὁ λαὸς οὗτος ὁ παροξύνων με ἐναν-
τίον ἐμοῦ διὰ παντός, αὐτοὶ θυσιάζουσιν ἐν τοῖς κήποις καὶ
4 θυμιῶσιν ἐπὶ ταῖς πλίνθοις τοῖς δαιμονίοις, ἃ οὐκ ἔστιν· [4]καὶ ἐν
τοῖς μνήμασιν καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις κοιμῶνται δι᾽ ἐνύπνια, οἱ
ἔσθοντες κρέα ὕεια καὶ ζωμὸν θυσιῶν, μεμολυμμένα πάντα τὰ
5 σκεύη αὐτῶν· [5]οἱ λέγοντες Πόρρω ἀπ᾽ ἐμοῦ, μὴ ἐγγίσῃς μου, ὅτι
καθαρός εἰμι· οὗτος καπνὸς τοῦ θυμοῦ μου, πῦρ καίεται ἐν αὐτῷ
6 πάσας τὰς ἡμέρας. [6]ἰδοὺ γέγραπται ἐνώπιόν μου Οὐ σιωπήσω,
7 ἕως ἂν ἀποδῶ εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν· [7]τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ
τῶν πατέρων αὐτῶν, λέγει κύριος, οἳ ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν ὀρέων
καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν ὠνείδισάν με, ἀποδώσω τὰ ἔργα αὐτῶν εἰς
τὸν κόλπον αὐτῶν.

8 [8]Οὕτως λέγει κύριος Ὃν τρόπον εὑρεθήσεται ὁ ῥὼξ ἐν τῷ βό-
τρυι καὶ ἐροῦσιν Μὴ λυμήνῃ αὐτὸν ὅτι εὐλογία κυρίου ἐστὶν ἐν
αὐτῷ, οὕτως ποιήσω ἕνεκεν τοῦ δουλεύοντός μοι, τούτου ἕνεκεν
9 οὐ μὴ ἀπολέσω πάντας. [9]καὶ ἐξάξω τὸ ἐξ Ιακωβ σπέρμα καὶ τὸ
ἐξ Ιουδα, καὶ κληρονομήσει τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ κληρονο-

7 πηλος] + και συ ο(> *O*) πλαστης ημων *L* (in *O* sub ※) | εργον AQ] -γα BS*LC* | fin.] + ημεις B*L* = 𝔐 || 8 σφοδρα] pr. κυριε εως *L*, pr. ※πιπι(cf. 48 14) εως *O*: cf. 11 || 10 τα ενδοξα AQ*C*] τα > B†; + ημων BS*L* || 11 σφοδρα] pr. εως *L* (in *O* sub ※): cf. 8

65 1 εγενομην S*A*L*] -νηθην BQS^c*C* | ζητουσιν ... επερωτωσιν] tr. B*L* | ιδου ειμι] + ιδου ειμι *L* (in *O* sub ※) | οι] + τινες A† | μου / το ονομα] tr. AQ || 2 οι ουκ επορ. οδω αληθ. AQS^c*C*] τοις πορευομενοις οδω ου καλη BS*(initio ουκ αληθη!)*L* = 𝔐 || 3 δια παντος et τοις 1^0 > S*† | θυσιαζ.] μ pro σ A | επι] εν S*C*p | εστιν] -ται A† || 4 και 1^0 > B*L* = 𝔐 | δι] δια BS† | κρεα υ(ε)ια SA*C*] κρεας υειον B*L*, κρεα υιον (sic) Q†: cf. 66 17 || 5 μου 1^0 AQ] μοι BS*LC*: cf. 29 13 54 14 55 6 et Helbing Kasussyntax p. 231 || 6 ενωπ.] εναντιον S*† | ου] + μη S**L* | σιωπησομαι A: cf. Thack. p. 232 | αποδω] -δωσω B*L*; + και ανταποδωσω SQ*C* (in *O* sub ※) || 7 αυτων 2^0] + επι το αυτο *L* (in *O* sub ※) | εις] επι S† || 8 κυριου AS^c*L*] > BS*Q*C* = 𝔐 || 9 το 2^0 > B*L* = 𝔐, sed το 1^0 hab. omnes

μήσουσιν οἱ ἐκλεκτοί μου καὶ οἱ δοῦλοί μου καὶ κατοικήσουσιν
ἐκεῖ. [10]καὶ ἔσονται ἐν τῷ δρυμῷ ἐπαύλεις ποιμνίων καὶ φάραγξ 10
Αχωρ εἰς ἀνάπαυσιν βουκολίων τῷ λαῷ μου, οἳ ἐζήτησάν με.
[11]ὑμεῖς δὲ οἱ ἐγκαταλιπόντες με καὶ ἐπιλανθανόμενοι τὸ ὄρος τὸ 11
ἅγιόν μου καὶ ἑτοιμάζοντες τῷ δαίμονι τράπεζαν καὶ πληροῦντες
τῇ τύχῃ κέρασμα, [12]ἐγὼ παραδώσω ὑμᾶς εἰς μάχαιραν, πάντες ἐν 12
σφαγῇ πεσεῖσθε, ὅτι ἐκάλεσα ὑμᾶς καὶ οὐχ ὑπηκούσατε, ἐλάλησα
καὶ παρηκούσατε καὶ ἐποιήσατε τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ καὶ ἃ
οὐκ ἐβουλόμην ἐξελέξασθε.
[13]Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι φάγον- 13
ται, ὑμεῖς δὲ πεινάσετε· ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι πίονται, ὑμεῖς
δὲ διψήσετε· ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι εὐφρανθήσονται, ὑμεῖς δὲ
αἰσχυνθήσεσθε· [14]ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι ἀγαλλιάσονται ἐν εὐ- 14
φροσύνῃ, ὑμεῖς δὲ κεκράξεσθε διὰ τὸν πόνον τῆς καρδίας ὑμῶν
καὶ ἀπὸ συντριβῆς πνεύματος ὀλολύξετε. [15]καταλείψετε γὰρ τὸ 15
ὄνομα ὑμῶν εἰς πλησμονὴν τοῖς ἐκλεκτοῖς μου, ὑμᾶς δὲ ἀνελεῖ
κύριος. τοῖς δὲ δουλεύουσιν αὐτῷ κληθήσεται ὄνομα καινόν, [16]ὃ 16
εὐλογηθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς· εὐλογήσουσιν γὰρ τὸν θεὸν τὸν ἀλη-
θινόν, καὶ οἱ ὀμνύοντες ἐπὶ τῆς γῆς ὀμοῦνται τὸν θεὸν τὸν ἀλη-
θινόν· ἐπιλήσονται γὰρ τὴν θλῖψιν αὐτῶν τὴν πρώτην, καὶ οὐκ
ἀναβήσεται αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν. — [17]ἔσται γὰρ ὁ οὐρανὸς και- 17
νὸς καὶ ἡ γῆ καινή, καὶ οὐ μὴ μνησθῶσιν τῶν προτέρων, οὐδ᾽ οὐ
μὴ ἐπέλθῃ αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν, [18]ἀλλ᾽ εὐφροσύνην καὶ ἀγαλ- 18
λίαμα εὑρήσουσιν ἐν αὐτῇ· ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ Ιερουσαλημ ἀγαλ-
λίαμα καὶ τὸν λαόν μου εὐφροσύνην. [19]καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐπὶ Ιερου- 19
σαλημ καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ λαῷ μου, καὶ οὐκέτι μὴ ἀκουσθῇ
ἐν αὐτῇ φωνὴ κλαυθμοῦ οὐδὲ φωνὴ κραυγῆς. [20]καὶ οὐ μὴ γένηται 20
ἐκεῖ ἄωρος καὶ πρεσβύτης, ὃς οὐκ ἐμπλήσει τὸν χρόνον αὐτοῦ·
ἔσται γὰρ ὁ νέος ἑκατὸν ἐτῶν, ὁ δὲ ἀποθνῄσκων ἁμαρτωλὸς ἑκα-
τὸν ἐτῶν καὶ ἐπικατάρατος ἔσται. [21]καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ 21
αὐτοὶ ἐνοικήσουσιν, καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶνας καὶ αὐτοὶ φά-
γονται τὰ γενήματα αὐτῶν· [22]καὶ οὐ μὴ οἰκοδομήσουσιν καὶ ἄλλοι 22
ἐνοικήσουσιν, καὶ οὐ μὴ φυτεύσουσιν καὶ ἄλλοι φάγονται· κατὰ

9 και ult. > A || **11** και 2⁰ > S*† | δαιμονιω BA || **12** παντες] pr. και S*† = 𝔐 | εν > S*L* || **13** διψησεσθαι S*A† || **14** υμων] post πνευμ. tr. B†, post καρδ. et post πνευμ. hab. *C* | ολολυζετε S*† || **15** κατελ(ε)ιψατε Q*C* | αυτω AQ = 𝔐] μοι BS*LC* | καινον] αιωνιον (ε pro αι) S*† || **16** αυτων paenult. > BV† || **17** ουδ ου μη] ουδε μη S*L*: cf. 8 12 || **18** αυτη] + οσα εγω κτιζω *L* (in *O* sub ※) | οτι > S*A† | ιερουσ.] pr. την *L* (in *O* sub ※) || **19** επι 1⁰] εν S*† | αυτη] -τω S† | ουδε AQSᶜ*C*] και BS**L* || **20** και ου μη γενηται AQSᶜ*L*] και ουκετι μη γεν. S*†, ουδ ου μη γεν. ετι B, ουδε μη γεν. *C* | αωρος] + ημεραις *L* (in *O* sub ※) | νεος] + υιος *L* (in *O* sub ※) | εσται ult.] -τιν A† || **22** και 1⁰ AQ*C*] > BS*L* = 𝔐

γὰρ τὰς ἡμέρας τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς ἔσονται αἱ ἡμέραι τοῦ λαοῦ
23 μου, τὰ ἔργα τῶν πόνων αὐτῶν παλαιώσουσιν. 23οἱ δὲ ἐκλεκτοί
μου οὐ κοπιάσουσιν εἰς κενὸν οὐδὲ τεκνοποιήσουσιν εἰς κατάραν,
ὅτι σπέρμα ηὐλογημένον ὑπὸ θεοῦ ἐστιν, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν
24 μετ' αὐτῶν ἔσονται. 24καὶ ἔσται πρὶν κεκρᾶξαι αὐτοὺς ἐγὼ ἐπακού-
25 σομαι αὐτῶν, ἔτι λαλούντων αὐτῶν ἐρῶ Τί ἐστιν; 25τότε λύκοι
καὶ ἄρνες βοσκηθήσονται ἅμα, καὶ λέων ὡς βοῦς φάγεται ἄχυρα,
ὄφις δὲ γῆν ὡς ἄρτον· οὐκ ἀδικήσουσιν οὐδὲ μὴ λυμανοῦνται
ἐπὶ τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ μου, λέγει κύριος.
66 1Οὕτως λέγει κύριος Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον
τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι; ἢ ποῖος τόπος
2 τῆς καταπαύσεώς μου; 2πάντα γὰρ ταῦτα ἐποίησεν ἡ χείρ μου,
καὶ ἔστιν ἐμὰ πάντα ταῦτα, λέγει κύριος· καὶ ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω
ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν ταπεινὸν καὶ ἡσύχιον καὶ τρέμοντα τοὺς λόγους
3 μου; 3ὁ δὲ ἄνομος ὁ θύων μοι μόσχον ὡς ὁ ἀποκτέννων κύνα,
ὁ δὲ ἀναφέρων σεμίδαλιν ὡς αἷμα ὕειον, ὁ διδοὺς λίβανον εἰς
μνημόσυνον ὡς βλάσφημος· καὶ οὗτοι ἐξελέξαντο τὰς ὁδοὺς αὐτῶν
4 καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν, ἃ ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἠθέλησεν, 4κἀγὼ ἐκ-
λέξομαι τὰ ἐμπαίγματα αὐτῶν καὶ τὰς ἁμαρτίας ἀνταποδώσω αὐ-
τοῖς· ὅτι ἐκάλεσα αὐτοὺς καὶ οὐχ ὑπήκουσάν μου, ἐλάλησα καὶ
οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον μου καὶ ἃ οὐκ
ἐβουλόμην ἐξελέξαντο.
5 5Ἀκούσατε τὸ ῥῆμα κυρίου, οἱ τρέμοντες τὸν λόγον αὐτοῦ· εἴ-
πατε, ἀδελφοὶ ἡμῶν, τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς καὶ βδελυσσομένοις, ἵνα
τὸ ὄνομα κυρίου δοξασθῇ καὶ ὀφθῇ ἐν τῇ εὐφροσύνῃ αὐτῶν, κἀ-
6 κεῖνοι αἰσχυνθήσονται. 6φωνὴ κραυγῆς ἐκ πόλεως, φωνὴ ἐκ ναοῦ,
7 φωνὴ κυρίου ἀνταποδιδόντος ἀνταπόδοσιν τοῖς ἀντικειμένοις. 7πρὶν
ἢ τὴν ὠδίνουσαν τεκεῖν, πρὶν ἐλθεῖν τὸν πόνον τῶν ὠδίνων, ἐξ-
8 έφυγεν καὶ ἔτεκεν ἄρσεν. 8τίς ἤκουσεν τοιοῦτο, καὶ τίς ἑώρακεν
οὕτως; ἢ ὤδινεν γῆ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, ἢ καὶ ἐτέχθη ἔθνος εἰς ἅπαξ;
9 ὅτι ὤδινεν καὶ ἔτεκεν Σιων τὰ παιδία αὐτῆς. 9ἐγὼ δὲ ἔδωκα τὴν

22 εσονται > B = 𝔐 | τα] + γαρ B† || 23 δε > B*L* | τεκνα ποιησουσιν A† | θεου] pr. του A† | εγγονα S*C*p | εσονται] εσται S†; > B*L* = 𝔐 || 24 πριν] + η A*LC* | υπακουσομαι B || 25 ουδε μη] μη > B*L*

66 1 init. — κυριος > S*† | μοι 1^0] μου BQ† | η δε] και η B*L* | ποιον] + τουτον V (in *O* sub ※) | η ult.] και B*L* | ποιος] + ουτος V*L* (in *O* sub ※) || 3 ως 1^0] + ο(>*O*) τυπτων ανδρα (+ και ο *C*†) θυσιαζων προβατον(sic *L*; *CO* το[>*C*] εκ ποιμνιου) ως(>*O*) *LC* (in *O* sub ※) | ο 3^0 > BS**C*p: cf. 𝔐 | ουτοι] αυτοι B*L*: cf. 𝔐 | α > B*L* = 𝔐 || 4 καγω AQ] και εγω BS*LC*: talia saepius | εκλεξομαι] δ pro λ B† | αμαρτιας] + αυτων A*LC* | ανταποδωσω] αντ > S† | μου 1^0] μοι S* || 5 το ρημα] ρηματα B† | ημας] υμ. B*LC*p: cf. 𝔐 || 6 φωνη $1^0 \frown 2^0$ S*† || 7 η > B*L* | πριν 2^0] pr. και S**L*, + η SA*C*p || 8 τοιαυτα S*† | η 1^0 S pau.] ει rel. | μια ημερα AQ*C*] tr. BS*L* | η 2^0 B] ει SAQ*C*, > *L* | και 2^0 > A

προσδοκίαν ταύτην, καὶ οὐκ ἐμνήσθης μου, εἶπεν κύριος. οὐκ ἰδοὺ
ἐγὼ γεννῶσαν καὶ στεῖραν ἐποίησα; εἶπεν ὁ θεός. [10]εὐφράνθητι, 10
Ιερουσαλημ, καὶ πανηγυρίσατε ἐν αὐτῇ, πάντες οἱ ἀγαπῶντες αὐ-
τήν, χάρητε χαρᾷ, πάντες ὅσοι πενθεῖτε ἐπ᾿ αὐτῆς, [11]ἵνα θηλάσητε 11
καὶ ἐμπλησθῆτε ἀπὸ μαστοῦ παρακλήσεως αὐτῆς, ἵνα ἐκθηλάσαντες
τρυφήσητε ἀπὸ εἰσόδου δόξης αὐτῆς. [12]ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ 12
ἐγὼ ἐκκλίνω εἰς αὐτοὺς ὡς ποταμὸς εἰρήνης καὶ ὡς χειμάρρους
ἐπικλύζων δόξαν ἐθνῶν· τὰ παιδία αὐτῶν ἐπ᾿ ὤμων ἀρθήσονται
καὶ ἐπὶ γονάτων παρακληθήσονται. [13]ὡς εἴ τινα μήτηρ παρακα- 13
λέσει, οὕτως καὶ ἐγὼ παρακαλέσω ὑμᾶς, καὶ ἐν Ιερουσαλημ παρα-
κληθήσεσθε. [14]καὶ ὄψεσθε, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὰ 14
ὀστᾶ ὑμῶν ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ· καὶ γνωσθήσεται ἡ χεὶρ κυρίου
τοῖς σεβομένοις αὐτόν, καὶ ἀπειλήσει τοῖς ἀπειθοῦσιν.

[15]Ἰδοὺ γὰρ κύριος ὡς πῦρ ἥξει καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἅρματα αὐτοῦ 15
ἀποδοῦναι ἐν θυμῷ ἐκδίκησιν καὶ ἀποσκορακισμὸν ἐν φλογὶ πυρός.
[16]ἐν γὰρ τῷ πυρὶ κυρίου κριθήσεται πᾶσα ἡ γῆ καὶ ἐν τῇ ῥομ- 16
φαίᾳ αὐτοῦ πᾶσα σάρξ· πολλοὶ τραυματίαι ἔσονται ὑπὸ κυρίου.
[17]οἱ ἁγνιζόμενοι καὶ καθαριζόμενοι εἰς τοὺς κήπους καὶ ἐν τοῖς 17
προθύροις ἔσθοντες κρέας ὕειον καὶ τὰ βδελύγματα καὶ τὸν μῦν
ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀναλωθήσονται, εἶπεν κύριος, [18]κἀγὼ τὰ ἔργα αὐτῶν 18
καὶ τὸν λογισμὸν αὐτῶν ἐπίσταμαι. ἔρχομαι συναγαγεῖν πάντα τὰ
ἔθνη καὶ τὰς γλώσσας, καὶ ἥξουσιν καὶ ὄψονται τὴν δόξαν μου.
[19]καὶ καταλείψω ἐπ᾿ αὐτῶν σημεῖα καὶ ἐξαποστελῶ ἐξ αὐτῶν 19
σεσῳσμένους εἰς τὰ ἔθνη, εἰς Θαρσις καὶ Φουδ καὶ Λουδ καὶ Μο-
σοχ καὶ Θοβελ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὰς νήσους τὰς πόρρω,
οἳ οὐκ ἀκηκόασίν μου τὸ ὄνομα οὐδὲ ἑωράκασιν τὴν δόξαν μου,
καὶ ἀναγγελοῦσίν μου τὴν δόξαν ἐν τοῖς ἔθνεσιν. [20]καὶ ἄξουσιν 20
τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν δῶρον κυρίῳ μεθ᾿
ἵππων καὶ ἁρμάτων ἐν λαμπήναις ἡμιόνων μετὰ σκιαδίων εἰς τὴν
ἁγίαν πόλιν Ιερουσαλημ, εἶπεν κύριος, ὡς ἂν ἐνέγκαισαν οἱ υἱοὶ

9 γενν... στειραν] tr. S† | ο θεος SA*C*] + σου B*L*, κυριος Q† || 10 ευφρανθητε *L* = 𝔐 | ιερουσ.] pr. αμα *L* (in *O* sub ※): cf. Johannessohn Präp. p. 212 | εν αυτη > A*C* | οι αγαπωντες αυτην] οι αγαπ. εν αυτην (sic) S*†, οι ενοικουντες εν αυτη A†, οι κατοικουντες εν αυτη S^c^†, + και οι κατοικουντες αυτην *C*(†) | χαρητε] + αμα αυτη B*L* (in *O* sub ※): cf. sup. | χαραν A*C*p | επ αυτης AQ] επ αυτη B, εν αυτη *C*p†, επ αυτην S*LC*p || 13 ουτως] pr. οτι A† | παρακαλεσω υμας] tr. S† || 14 οψεσθε] οψεται AQ | υμων / η καρδια] tr. B*L* | σεβομενοις] φοβουμ. B*L* || 15 εκδικ. et αποσκορ.] + αυτου B*L* = 𝔐 || 16 κριθησεται] καταναλωθ. A†: cf. 17 || 17 κρεας υ(ε)ιον BS^c^*LC*] κρεα(initio κρια) υεια S*†, κρεα υιον (sic) AQ: cf. 65 4 | αναλωθ.] pr. κατ. A†: cf. 16 || 18 επισταμαι S*LC*] > BAQ = 𝔐 | γλωσσας] + αυτων S† || 19 σημ(ε)ια AQS^c^] -μειον BS**LC* | εξ] επ S*† | φουθ SQ*C*p | λουθ S† | θοβελ] pr. εις B*L* | εις τας] εις > B | ουδε] ουτε B*C* | την δοξαν / μου AQ*C*] tr. BS^c^*L*, μου τα εργα και την δοξαν S*† | μου / την δοξαν SAQ] tr. B*LC*

Ισραηλ ἐμοὶ τὰς θυσίας αὐτῶν μετὰ ψαλμῶν εἰς τὸν οἶκον κυρίου.
21 [21]καὶ ἀπ᾽ αὐτῶν λήμψομαι ἐμοὶ ἱερεῖς καὶ Λευίτας, εἶπεν κύριος.
22 [22]ὃν τρόπον γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινή, ἃ ἐγὼ ποιῶ,
μένει ἐνώπιόν μου, λέγει κύριος, οὕτως στήσεται τὸ σπέρμα ὑμῶν
23 καὶ τὸ ὄνομα ὑμῶν. [23]καὶ ἔσται μῆνα ἐκ μηνὸς καὶ σάββατον ἐκ
σαββάτου ἥξει πᾶσα σὰρξ ἐνώπιόν μου προσκυνῆσαι ἐν Ιερου-
24 σαλημ, εἶπεν κύριος. [24]καὶ ἐξελεύσονται καὶ ὄψονται τὰ κῶλα τῶν
ἀνθρώπων τῶν παραβεβηκότων ἐν ἐμοί· ὁ γὰρ σκώληξ αὐτῶν οὐ
τελευτήσει, καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθήσεται, καὶ ἔσονται εἰς
ὅρασιν πάσῃ σαρκί.

20 εμοι / τας θυσ. αυτων AQ*L*] tr. BS*C* || 21 εμοι SQ*C*] εμαυτω A†, > B*L* || 22 λεγει] ειπεν S*V† || 23 ηξει] pr. και S | ενωπ. μου(S εμου) / προσκυν. SAQ (sed Q† tr. προσκ. post εν ιερουσ.)] tr. *C*, του προσκυν. ενωπ. εμου B*L* | κυριος] + ο θεος S*, > A*† || 24 τελευτησει] -τα A†
Subscr. ησαιας BS, ησαιας προφητης A: cf. inscr.

ΙΕΡΕΜΙΑΣ

1 [1]Τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ, ὃ ἐγένετο ἐπὶ Ιερεμιαν τὸν τοῦ Χελκιου ἐκ
2 τῶν ἱερέων, ὃς κατῴκει ἐν Αναθωθ ἐν γῇ Βενιαμιν· [2]ὃς ἐγενήθη
λόγος τοῦ θεοῦ πρὸς αὐτὸν ἐν ταῖς ἡμέραις Ιωσια υἱοῦ Αμως βασι-
3 λέως Ιουδα ἔτους τρισκαιδεκάτου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ· [3]καὶ ἐγέ-
νετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ιωακιμ υἱοῦ Ιωσια βασιλέως Ιουδα ἕως ἑνδε-
κάτου ἔτους Σεδεκια υἱοῦ Ιωσια βασιλέως Ιουδα ἕως τῆς αἰχμα-
λωσίας Ιερουσαλημ ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί.
4 [4]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [5]Πρὸ τοῦ με πλά-
5 σαι σε ἐν κοιλίᾳ ἐπίσταμαί σε καὶ πρὸ τοῦ σε ἐξελθεῖν ἐκ μήτρας

Ier.: BSA. — recensiones *OLC* ad XII proph. et Is. laudatas hic plerumque praetereo; illic B pendet ex recensione Origenis (*O*), quacum Lucianus (*L*) plerumque concordat pauca tantum suo modo emendans atque adeo multos asteriscos retinens; in Ier. autem, ubi *OL* antiquum textum graecum sexcentis additamentis breuibus longioribus longissimis ex 𝔐 depromptis augent, B non facit cum 𝔐*OL*, sed seruat antiquam formam textus graeci raro tantum mutatam, quam ob rem satis habeo codices BSA conferre.

1 1 ιερεμ.] ιηρ. A†(hic, non in inscr. libri): sic A saepius, S^c interdum || 2 του > A | ιωσ(ε)ια BSA†] -ιου rel.: exitus genetiui est -α in BSA fere ubique, -ου in rel. uel pl., sed -ου etiam B in 36, A in 1 3 (2⁰, non 1⁰). 22 11 (1⁰, non 2⁰). 43 1 (non 43 2), cf. 42 1; cf. Thack. p. 162 || 3 εως 1⁰] pr. και S^c*L*, + συντελ(ε)ιας S*L* | σεδεκ.] pr. του B† | σεδεκια: sic BS† hic et in 35 1, B*S pau. in 46 2, B*† in 46 1; rel. -κιου et sic BS quoque in 26 1 28 59 al.; cf. Thack. p. 162 || 4 προς με λεγων (cf. 11. 13)] προς αυτον BS || 5 εν κοιλια] εκ -ας A† | σε εξελθ.] tr. AV† | εκ μητρας > B*†

ἡγίακά σε, προφήτην εἰς ἔθνη τέθεικά σε. 6καὶ εἶπα Ὦ δέσποτα 6
κύριε, ἰδοὺ οὐκ ἐπίσταμαι λαλεῖν, ὅτι νεώτερος ἐγώ εἰμι. 7καὶ εἶ- 7
πεν κύριος πρός με Μὴ λέγε ὅτι Νεώτερος ἐγώ εἰμι, ὅτι πρὸς
πάντας, οὓς ἐὰν ἐξαποστείλω σε, πορεύσῃ, καὶ κατὰ πάντα, ὅσα
ἐὰν ἐντείλωμαί σοι, λαλήσεις· 8μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, 8
ὅτι μετὰ σοῦ ἐγώ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει κύριος. 9καὶ ἐξ- 9
έτεινεν κύριος τὴν χεῖρα αὐτοῦ πρός με καὶ ἥψατο τοῦ στόματός
μου, καὶ εἶπεν κύριος πρός με Ἰδοὺ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς
τὸ στόμα σου· 10ἰδοὺ κατέστακά σε σήμερον ἐπὶ ἔθνη καὶ βασι- 10
λείας ἐκριζοῦν καὶ κατασκάπτειν καὶ ἀπολλύειν καὶ ἀνοικοδομεῖν
καὶ καταφυτεύειν.

11Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων Τί σὺ ὁρᾷς, Ιερεμια; καὶ 11
εἶπα Βακτηρίαν καρυΐνην. 12καὶ εἶπεν κύριος πρός με Καλῶς ἑώρα- 12
κας, διότι ἐγρήγορα ἐγὼ ἐπὶ τοὺς λόγους μου τοῦ ποιῆσαι αὐτούς. —
13καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με ἐκ δευτέρου λέγων Τί σὺ 13
ὁρᾷς; καὶ εἶπα Λέβητα ὑποκαιόμενον, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ
προσώπου βορρᾶ. 14καὶ εἶπεν κύριος πρός με Ἀπὸ προσώπου βορρᾶ 14
ἐκκαυθήσεται τὰ κακὰ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.
15διότι ἰδοὺ ἐγὼ συγκαλῶ πάσας τὰς βασιλείας ἀπὸ βορρᾶ τῆς γῆς, λέ- 15
γει κύριος, καὶ ἥξουσιν καὶ θήσουσιν ἕκαστος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπὶ
τὰ πρόθυρα τῶν πυλῶν Ιερουσαλημ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ τείχη τὰ
κύκλῳ αὐτῆς καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Ιουδα. 16καὶ λαλήσω πρὸς 16
αὐτοὺς μετὰ κρίσεως περὶ πάσης τῆς κακίας αὐτῶν, ὡς ἐγκατ-
έλιπόν με καὶ ἔθυσαν θεοῖς ἀλλοτρίοις καὶ προσεκύνησαν τοῖς ἔργοις
τῶν χειρῶν αὐτῶν. 17καὶ σὺ περίζωσαι τὴν ὀσφύν σου καὶ ἀνά- 17
στηθι καὶ εἰπὸν πρὸς αὐτοὺς πάντα, ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι· μὴ
φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν μηδὲ πτοηθῇς ἐναντίον αὐτῶν, ὅτι
μετὰ σοῦ ἐγώ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει κύριος. 18ἰδοὺ τέθεικά 18
σε ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὡς πόλιν ὀχυρὰν καὶ ὡς τεῖχος χαλκοῦν
ὀχυρὸν ἅπασιν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα καὶ τοῖς ἄρχουσιν αὐτοῦ καὶ
τῷ λαῷ τῆς γῆς, 19καὶ πολεμήσουσίν σε καὶ οὐ μὴ δύνωνται πρὸς 19
σέ, διότι μετὰ σοῦ ἐγώ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, εἶπεν κύριος.

2Καὶ εἶπεν Τάδε λέγει κύριος Ἐμνήσθην ἐλέους νεότητός σου 2
καὶ ἀγάπης τελειώσεώς σου τοῦ ἐξακολουθῆσαί σε τῷ ἁγίῳ Ισραηλ,
λέγει κύριος 3ἅγιος Ισραηλ. τῷ κυρίῳ ἀρχὴ γενημάτων αὐτοῦ· 3

6 ω Ra. (cf. 4 10)] ο ων mss.: cf. 14 13 39 17 || 8 εγω > S: cf. 17. 19 || 10 ιδου > A† | κατεστακα: cf. 6 17 | βασιλειας] -λεις A, pr. επι A | και ανοικ. και καταφυτ. > A† || 11 ιερεμ. > B† || 12. 13 > S*† || 13 προς με / εκ δευτ.] tr. S^s | 15 βορρα] pr. προσωπου A†: ex 14 repet. || 16 μετα κρισ. / περι — κακ. αυτων] tr. A† || 17 προς αυτους > B† | εγω > B†: cf. 8 || 18 οχυρον] -ρουν B*†, ισχυρον S† | απασιν] α 1^0 > B† | αυτου] -των A^c, -τω A*† || 19 διοτι] οτι S† | μετα σου / εγω (cf. 8)] tr. SA | ειπεν] λεγει A

2 2 τελ⟨ε⟩ιοτητος S† | σου του] αυτου B†

πάντες οἱ ἔσθοντες αὐτὸν πλημμελήσουσιν, κακὰ ἥξει ἐπ' αὐτούς,
4 φησὶν κύριος. 4ἀκούσατε λόγον κυρίου, οἶκος Ιακωβ καὶ πᾶσα πα-
5 τριὰ οἴκου Ισραηλ. 5τάδε λέγει κύριος Τί εὕροσαν οἱ πατέρες ὑμῶν
ἐν ἐμοὶ πλημμέλημα, ὅτι ἀπέστησαν μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἐπορεύθη-
6 σαν ὀπίσω τῶν ματαίων καὶ ἐματαιώθησαν; 6καὶ οὐκ εἶπαν Ποῦ
ἐστιν κύριος ὁ ἀναγαγὼν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ὁ καθοδηγήσας
ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν γῇ ἀπείρῳ καὶ ἀβάτῳ, ἐν γῇ ἀνύδρῳ καὶ
ἀκάρπῳ, ἐν γῇ, ἐν ᾗ οὐ διώδευσεν ἐν αὐτῇ οὐθὲν καὶ οὐ κατῴκησεν
7 ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου; 7καὶ εἰσήγαγον ὑμᾶς εἰς τὸν Κάρμηλον τοῦ
φαγεῖν ὑμᾶς τοὺς καρποὺς αὐτοῦ καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ· καὶ εἰσήλ-
θατε καὶ ἐμιάνατε τὴν γῆν μου καὶ τὴν κληρονομίαν μου ἔθεσθε
8 εἰς βδέλυγμα. 8οἱ ἱερεῖς οὐκ εἶπαν Ποῦ ἐστιν κύριος; καὶ οἱ ἀντ-
εχόμενοι τοῦ νόμου οὐκ ἠπίσταντό με, καὶ οἱ ποιμένες ἠσέβουν εἰς
ἐμέ, καὶ οἱ προφῆται ἐπροφήτευον τῇ Βααλ καὶ ὀπίσω ἀνωφελοῦς
9 ἐπορεύθησαν. 9διὰ τοῦτο ἔτι κριθήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει κύριος,
10 καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν ὑμῶν κριθήσομαι. 10διότι διέλθετε
εἰς νήσους Χεττιιμ καὶ ἴδετε, καὶ εἰς Κηδαρ ἀποστείλατε καὶ νοή-
11 σατε σφόδρα, καὶ ἴδετε εἰ γέγονεν τοιαῦτα. 11εἰ ἀλλάξονται ἔθνη
θεοὺς αὐτῶν; καὶ οὗτοι οὔκ εἰσιν θεοί. ὁ δὲ λαός μου ἠλλάξατο
12 τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐξ ἧς οὐκ ὠφεληθήσονται. 12ἐξέστη ὁ οὐρανὸς
13 ἐπὶ τούτῳ καὶ ἔφριξεν ἐπὶ πλεῖον σφόδρα, λέγει κύριος. 13ὅτι δύο
πονηρὰ ἐποίησεν ὁ λαός μου· ἐμὲ ἐγκατέλιπον, πηγὴν ὕδατος ζωῆς,
καὶ ὤρυξαν ἑαυτοῖς λάκκους συντετριμμένους, οἳ οὐ δυνήσονται
ὕδωρ συνέχειν.
14 14Μὴ δοῦλός ἐστιν Ισραηλ ἢ οἰκογενής ἐστιν; διὰ τί εἰς προνο-
15 μὴν ἐγένετο; 15ἐπ' αὐτὸν ὠρύοντο λέοντες καὶ ἔδωκαν τὴν φωνὴν
αὐτῶν, οἳ ἔταξαν τὴν γῆν αὐτοῦ εἰς ἔρημον, καὶ αἱ πόλεις αὐτοῦ
16 κατεσκάφησαν παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι. 16καὶ υἱοὶ Μέμφεως καὶ
17 Ταφνας ἔγνωσάν σε καὶ κατέπαιζόν σου. 17οὐχὶ ταῦτα ἐποίησέν
18 σοι τὸ καταλιπεῖν σε ἐμέ; λέγει κύριος ὁ θεός σου. 18καὶ νῦν τί
σοι καὶ τῇ ὁδῷ Αἰγύπτου τοῦ πιεῖν ὕδωρ Γηων; καὶ τί σοι καὶ τῇ
19 ὁδῷ Ἀσσυρίων τοῦ πιεῖν ὕδωρ ποταμῶν; 19παιδεύσει σε ἡ ἀπο-
στασία σου, καὶ ἡ κακία σου ἐλέγξει σε· καὶ γνῶθι καὶ ἰδὲ ὅτι
πικρόν σοι τὸ καταλιπεῖν σε ἐμέ, λέγει κύριος ὁ θεός σου· καὶ
20 οὐκ εὐδόκησα ἐπὶ σοί, λέγει κύριος ὁ θεός σου. 20ὅτι ἀπ' αἰῶνος

5 ευροισαν A† | υμων] ημ. A† || 6 απειρω .. αβατω] tr. A† | ουθεν B*A(†)] ανθρωπος S†, ανηρ rel. | εκει υιος ανθρωπου] ανθρωπος εκει BA† = 𝔐 || 7 εισηγαγον] εισ > BA† || 8 νομου] + μου SA | επροφητευον] -οντο A† || 9 κριθησομαι $1^0 \frown 2^0$ S*† | λεγει κυριος > B*† || 10 διελθε(uel α)τε] ελθετε B†, ηλθετε A(†) | χεττιειν S† || 11 εθνη] pr. τα A† | ηλλαξατο] -ξαντο Sc || 12 πλ⟨ε⟩ιω S† || 13 δυο S*†] + και rel. | ζωης] ζωντος ASc || 14 δια τι] διοτι Sc*L* || 16 κατεπε(pro αι)ξαν A || 18 τη οδω bis] 1^0 γη, 2^0 τη γη A† || 19 και γνωθι > S*† | επι] εν A†: cf. 34

συνέτριψας τὸν ζυγόν σου, διέσπασας τοὺς δεσμούς σου καὶ εἶπας
Οὐ δουλεύσω, ἀλλὰ πορεύσομαι ἐπὶ πᾶν βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑπο-
κάτω παντὸς ξύλου κατασκίου, ἐκεῖ διαχυθήσομαι ἐν τῇ πορνείᾳ
μου. [21] ἐγὼ δὲ ἐφύτευσά σε ἄμπελον καρποφόρον πᾶσαν ἀληθινήν· 21
πῶς ἐστράφης εἰς πικρίαν, ἡ ἄμπελος ἡ ἀλλοτρία; [22] ἐὰν ἀπο- 22
πλύνῃ ἐν νίτρῳ καὶ πληθύνῃς σεαυτῇ πόαν, κεκηλίδωσαι ἐν ταῖς
ἀδικίαις σου ἐναντίον ἐμοῦ, λέγει κύριος. [23] πῶς ἐρεῖς Οὐκ ἐμιάνθην 23
καὶ ὀπίσω τῆς Βααλ οὐκ ἐπορεύθην; ἰδὲ τὰς ὁδούς σου ἐν τῷ
πολυανδρείῳ καὶ γνῶθι τί ἐποίησας. ὀψὲ φωνὴ αὐτῆς ὠλόλυξεν, τὰς
ὁδοὺς αὐτῆς [24] ἐπλάτυνεν ἐφ' ὕδατα ἐρήμου, ἐν ἐπιθυμίαις ψυχῆς 24
αὐτῆς ἐπνευματοφορεῖτο, παρεδόθη· τίς ἐπιστρέψει αὐτήν; πάντες
οἱ ζητοῦντες αὐτὴν οὐ κοπιάσουσιν, ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτῆς εὑρή-
σουσιν αὐτήν. [25] ἀπόστρεψον τὸν πόδα σου ἀπὸ ὁδοῦ τραχείας καὶ 25
τὸν φάρυγγά σου ἀπὸ δίψους. ἡ δὲ εἶπεν Ἀνδριοῦμαι· ὅτι ἠγαπή-
κει ἀλλοτρίους καὶ ὀπίσω αὐτῶν ἐπορεύετο. [26] ὡς αἰσχύνη κλέπτου 26
ὅταν ἁλῷ, οὕτως αἰσχυνθήσονται οἱ υἱοὶ Ισραηλ, αὐτοὶ καὶ οἱ βασι-
λεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ προ-
φῆται αὐτῶν. [27] τῷ ξύλῳ εἶπαν ὅτι Πατήρ μου εἶ σύ, καὶ τῷ λίθῳ Σὺ 27
ἐγέννησάς με, καὶ ἔστρεψαν ἐπ' ἐμὲ νῶτα καὶ οὐ πρόσωπα αὐτῶν·
καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν ἐροῦσιν Ἀνάστα καὶ σῶσον
ἡμᾶς. [28] καὶ ποῦ εἰσιν οἱ θεοί σου, οὓς ἐποίησας σεαυτῷ; εἰ ἀναστή- 28
σονται καὶ σώσουσίν σε ἐν καιρῷ τῆς κακώσεώς σου; ὅτι κατ'
ἀριθμὸν τῶν πόλεών σου ἦσαν θεοί σου, Ιουδα, καὶ κατ' ἀριθμὸν
διόδων τῆς Ιερουσαλημ ἔθυον τῇ Βααλ. [29] ἵνα τί λαλεῖτε πρός με; 29
πάντες ὑμεῖς ἠσεβήσατε καὶ πάντες ὑμεῖς ἠνομήσατε εἰς ἐμέ, λέγει
κύριος. [30] μάτην ἐπάταξα τὰ τέκνα ὑμῶν, παιδείαν οὐκ ἐδέξασθε· 30
μάχαιρα κατέφαγεν τοὺς προφήτας ὑμῶν ὡς λέων ὀλεθρεύων, καὶ
οὐκ ἐφοβήθητε. [31] ἀκούσατε λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος Μὴ 31
ἔρημος ἐγενόμην τῷ Ισραηλ ἢ γῆ κεχερσωμένη; διὰ τί εἶπεν ὁ λαός
μου Οὐ κυριευθησόμεθα καὶ οὐχ ἥξομεν πρὸς σὲ ἔτι; [32] μὴ ἐπιλή- 32
σεται νύμφη τὸν κόσμον αὐτῆς καὶ παρθένος τὴν στηθοδεσμίδα
αὐτῆς; ὁ δὲ λαός μου ἐπελάθετό μου ἡμέρας, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθ-
μός. [33] τί ἔτι καλὸν ἐπιτηδεύσεις ἐν ταῖς ὁδοῖς σου τοῦ ζητῆσαι 33
ἀγάπησιν; οὐχ οὕτως, ἀλλὰ καὶ σὺ ἐπονηρεύσω τοῦ μιᾶναι τὰς
ὁδούς σου. [34] καὶ ἐν ταῖς χερσίν σου εὑρέθησαν αἵματα ψυχῶν 34

20 διεσπασας BS*†] pr. και rel. | δουλευσω] + σοι B*L* | παν BS†] παντα rel.: cf. Iud. 7 4 B || **21** πασαν αληθ.] tr. A† | εστραφης] ς > A || **22** αποπλυνη] + ς B*S* | ποαν] ποιαν B: cf. Thack. § 6, 39 | εν τ. αδ. σ. / εναντ. (ε)μου] tr. SA pau. | fin.] + ο θεος σου A(†): cf. 𝔐 || **23** ωλολυζεν S* || **24** παντες] pr. πλην S*† || **25** τον 1⁰ — τραχ. .. τον 2⁰ — διψ.] tr. S† || **26** ο βασιλευς S*† | αυτων 2⁰ > A† || **27** εστρεψαν] pr. επ S || **28** σε > B† || **29** παντες υμεις 1⁰ ⌒ 2⁰ A† || **31** λογον] pr. τον A† | κυριευθ.] δουλευθησομεθα A† || **34** ευρεθη A

35 ἀθῴων· οὐκ ἐν διορύγμασιν εὗρον αὐτούς, ἀλλ᾽ ἐπὶ πάσῃ δρυί. [35]καὶ
εἶπας Ἀθῷός εἰμι, ἀλλὰ ἀποστραφήτω ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἀπ᾽ ἐμοῦ.
36 ἰδοὺ ἐγὼ κρίνομαι πρὸς σὲ ἐν τῷ λέγειν σε Οὐχ ἥμαρτον. [36]τί
κατεφρόνησας σφόδρα τοῦ δευτερῶσαι τὰς ὁδούς σου; καὶ ἀπὸ
37 Αἰγύπτου καταισχυνθήσῃ, καθὼς κατῃσχύνθης ἀπὸ Ασσουρ. [37]ὅτι
καὶ ἐντεῦθεν ἐξελεύσῃ, καὶ αἱ χεῖρές σου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου·
ὅτι ἀπώσατο κύριος τὴν ἐλπίδα σου, καὶ οὐκ εὐοδωθήσῃ ἐν αὐτῇ.
3 [1]Ἐὰν ἐξαποστείλῃ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀπέλθῃ ἀπ᾽ αὐτοῦ
καὶ γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ, μὴ ἀνακάμπτουσα ἀνακάμψει πρὸς αὐτὸν
ἔτι; οὐ μιαινομένη μιανθήσεται ἡ γυνὴ ἐκείνη; καὶ σὺ ἐξεπόρνευ-
σας ἐν ποιμέσιν πολλοῖς· καὶ ἀνέκαμπτες πρός με; λέγει κύριος.
2 [2]ἆρον εἰς εὐθεῖαν τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδέ· ποῦ οὐχὶ ἐξεφύρ-
θης; ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς ἐκάθισας αὐτοῖς ὡσεὶ κορώνη ἐρημουμένη καὶ
ἐμίανας τὴν γῆν ἐν ταῖς πορνείαις σου καὶ ἐν ταῖς κακίαις σου.
3 [3]καὶ ἔσχες ποιμένας πολλοὺς εἰς πρόσκομμα σεαυτῇ· ὄψις πόρνης
4 ἐγένετό σοι, ἀπηναισχύντησας πρὸς πάντας. [4]οὐχ ὡς οἶκόν με ἐκά-
5 λεσας καὶ πατέρα καὶ ἀρχηγὸν τῆς παρθενίας σου; [5]μὴ διαμενεῖ
εἰς τὸν αἰῶνα ἢ διαφυλαχθήσεται εἰς νῖκος; ἰδοὺ ἐλάλησας καὶ ἐποί-
ησας τὰ πονηρὰ ταῦτα καὶ ἠδυνάσθης.
6 [6]Καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἐν ταῖς ἡμέραις Ιωσια τοῦ βασιλέως
Εἶδες ἃ ἐποίησέν μοι ἡ κατοικία τοῦ Ισραηλ· ἐπορεύθησαν ἐπὶ πᾶν
ὄρος ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους καὶ ἐπόρνευσαν
7 ἐκεῖ. [7]καὶ εἶπα μετὰ τὸ πορνεῦσαι αὐτὴν ταῦτα πάντα Πρός με
ἀνάστρεψον, καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν· καὶ εἶδεν τὴν ἀσυνθεσίαν αὐτῆς
8 ἡ ἀσύνθετος Ιουδα. [8]καὶ εἶδον διότι περὶ πάντων ὧν κατελήμφθη
ἐν οἷς ἐμοιχᾶτο ἡ κατοικία τοῦ Ισραηλ, καὶ ἐξαπέστειλα αὐτὴν καὶ
ἔδωκα αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς· καὶ οὐκ
ἐφοβήθη ἡ ἀσύνθετος Ιουδα καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπόρνευσεν καὶ αὐτή.
9 [9]καὶ ἐγένετο εἰς οὐθὲν ἡ πορνεία αὐτῆς, καὶ ἐμοίχευσεν τὸ ξύλον
10 καὶ τὸν λίθον. [10]καὶ ἐν πᾶσιν τούτοις οὐκ ἐπεστράφη πρός με ἡ
11 ἀσύνθετος Ιουδα ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῆς, ἀλλ᾽ ἐπὶ ψεύδει. [11]καὶ
εἶπεν κύριος πρός με Ἐδικαίωσεν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ Ισραηλ ἀπὸ
12 τῆς ἀσυνθέτου Ιουδα. [12]πορεύου καὶ ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τού-
τους πρὸς βορρᾶν καὶ ἐρεῖς Ἐπιστράφητι πρός με, ἡ κατοικία τοῦ
Ισραηλ, λέγει κύριος, καὶ οὐ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐφ᾽ ὑμᾶς·

34 επι] εν A†: cf. 19 || 36 τι Ra.] οτι mss. || 37 ευοδωθ.] ευδοκηση S*†
3 2 σου 1⁰] + λεγει κυριος A† | οδοις] + αις A† | ερημουμενη BS†] ηρημωμενη A, εν ερημω μονη *L* | σου paenult.⌒ult. A† || 5 διαφυλαχθ.] δια > B | -ησας 1⁰⌒2⁰ S† || 6 ιωσ(ε)ιου B: cf. 1 2 | του βασ. > A† || 7 ταυτα παντα] tr. A† | ασυνθεσιαν] συν > S*L* || 8 και ειδον διοτι περι παντων ων] bis scr. B*† altero loco omittens διοτι || 9 το ξυλον .. τον λιθον] tr. S*O* = 𝔐 || 10 απεστραφη A || 11 αυτου] -της S pl. || 12 πορευθητι A† | αναγνωσον A†

ὅτι ἐλεήμων ἐγώ εἰμι, λέγει κύριος, καὶ οὐ μηνιῶ ὑμῖν εἰς τὸν
αἰῶνα. [13]πλὴν γνῶθι τὴν ἀδικίαν σου, ὅτι εἰς κύριον τὸν θεόν σου 13
ἠσέβησας καὶ διέχεας τὰς ὁδούς σου εἰς ἀλλοτρίους ὑποκάτω παν-
τὸς ξύλου ἀλσώδους, τῆς δὲ φωνῆς μου οὐχ ὑπήκουσας, λέγει
κύριος. [14]ἐπιστράφητε, υἱοὶ ἀφεστηκότες, λέγει κύριος, διότι ἐγὼ 14
κατακυριεύσω ὑμῶν καὶ λήμψομαι ὑμᾶς ἕνα ἐκ πόλεως καὶ δύο ἐκ
πατριᾶς καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς Σιων [15]καὶ δώσω ὑμῖν ποιμένας κατὰ 15
τὴν καρδίαν μου, καὶ ποιμανοῦσιν ὑμᾶς ποιμαίνοντες μετ᾽ ἐπιστήμης.
[16]καὶ ἔσται ἐὰν πληθυνθῆτε καὶ αὐξηθῆτε ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέ- 16
ραις ἐκείναις, λέγει κύριος, οὐκ ἐροῦσιν ἔτι Κιβωτὸς διαθήκης ἁγίου
Ισραηλ, οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ καρδίαν, οὐκ ὀνομασθήσεται οὐδὲ ἐπι-
σκεφθήσεται καὶ οὐ ποιηθήσεται ἔτι· [17]ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν 17
τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καλέσουσιν τὴν Ιερουσαλημ Θρόνος κυρίου, καὶ συν-
αχθήσονται εἰς αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη καὶ οὐ πορεύσονται ἔτι ὀπίσω
τῶν ἐνθυμημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς. [18]ἐν ταῖς ἡμέ- 18
ραις ἐκείναις συνελεύσονται οἶκος Ιουδα ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ, καὶ
ἥξουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν ἐπὶ
τὴν γῆν, ἣν κατεκληρονόμησα τοὺς πατέρας αὐτῶν. [19]καὶ ἐγὼ εἶπα 19
Γένοιτο, κύριε· ὅτι τάξω σε εἰς τέκνα καὶ δώσω σοι γῆν ἐκλεκτὴν
κληρονομίαν θεοῦ παντοκράτορος ἐθνῶν· καὶ εἶπα Πατέρα καλέ-
σετέ με καὶ ἀπ᾽ ἐμοῦ οὐκ ἀποστραφήσεσθε. [20]πλὴν ὡς ἀθετεῖ γυνὴ 20
εἰς τὸν συνόντα αὐτῇ, οὕτως ἠθέτησεν εἰς ἐμὲ οἶκος Ισραηλ, λέγει
κύριος. [21]φωνὴ ἐκ χειλέων ἠκούσθη κλαυθμοῦ καὶ δεήσεως υἱῶν 21
Ισραηλ, ὅτι ἠδίκησαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ἐπελάθοντο θεοῦ ἁγίου
αὐτῶν. [22]ἐπιστράφητε, υἱοὶ ἐπιστρέφοντες, καὶ ἰάσομαι τὰ συν- 22
τρίμματα ὑμῶν. ἰδοὺ δοῦλοι ἡμεῖς ἐσόμεθά σοι, ὅτι σὺ κύριος ὁ
θεὸς ἡμῶν εἶ. [23]ὄντως εἰς ψεῦδος ἦσαν οἱ βουνοὶ καὶ ἡ δύναμις 23
τῶν ὀρέων, πλὴν διὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἡ σωτηρία τοῦ Ισραηλ.
[24]ἡ δὲ αἰσχύνη κατανάλωσεν τοὺς μόχθους τῶν πατέρων ἡμῶν 24
ἀπὸ νεότητος ἡμῶν, τὰ πρόβατα αὐτῶν καὶ τοὺς μόσχους αὐτῶν
καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν. [25]ἐκοιμήθημεν ἐν 25
τῇ αἰσχύνῃ ἡμῶν, καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς ἡ ἀτιμία ἡμῶν, διότι ἔναντι

12 ελεημων] ελεων A† | μηνιω] + ετι S† || **13** υπηκουσας] υπ > A† || **14** διοτι] + ιδου A† || **15** ποιμαινοντες] ποιμαινες (αι pro ε) A† || **16** ουκ ονομασθ.] pr. και A†, ουδε ον. pl. || **17** εις αυτην / παντα τα εθνη (= 𝔐)] tr. BS† | ετι > S*† | ενθυμ.] επιθυμ. A† || **18** init.] pr. και A† | συνελευσεται A† | ιουδα ... ισραηλ] tr. AC† | του BS†] > rel. | και ult. > A† | κατεκληρονομησαν οι πατερες A || **19** τεκνα] εθνη B† | γην] την S*† | ειπα ult.] ειπατε S*†, ει AS^c | πατ. καλ.] παρακαλεσατε S*†, πατερα καλεσατε S^c *L* | αποστραφηση S || **20** ηθετησαν S† | οικ. ισρ. / λεγ. κυρ.] tr. A† || **21** επελαθεντο B*S†: cf. 18 15 23 27 27 6 37 14 et Thack. § 17, 10 || **22** τα συντρ. υμων] αυτους A† | συ > A† || **23** του] τω A || **24** κατηναλωσεν S*B^c: cf. Thack. p. 260 | ημων 2^0 B† (= 𝔐)] αυτων rel. | μοσχους] μοχθους A†

τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμάρτομεν ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἀπὸ νεότη-
τος ἡμῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ οὐχ ὑπηκούσαμεν τῆς φωνῆς
κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.
4 [1]Ἐὰν ἐπιστραφῇ Ισραηλ, λέγει κύριος, πρός με ἐπιστραφήσεται·
ἐὰν περιέλῃ τὰ βδελύγματα αὐτοῦ ἐκ στόματος αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ
2 προσώπου μου εὐλαβηθῇ [2]καὶ ὀμόσῃ Ζῇ κύριος μετὰ ἀληθείας καὶ
ἐν κρίσει καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ εὐλογήσουσιν ἐν αὐτῷ ἔθνη καὶ
3 ἐν αὐτῷ αἰνέσουσιν τῷ θεῷ ἐν Ιερουσαλημ. [3]ὅτι τάδε λέγει κύριος
τοῖς ἀνδράσιν Ιουδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ιερουσαλημ Νεώσατε
4 ἑαυτοῖς νεώματα καὶ μὴ σπείρητε ἐπ᾿ ἀκάνθαις. [4]περιτμήθητε τῷ
θεῷ ὑμῶν καὶ περιτέμεσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, ἄνδρες Ιουδα
καὶ οἱ κατοικοῦντες Ιερουσαλημ, μὴ ἐξέλθῃ ὡς πῦρ ὁ θυμός μου
καὶ ἐκκαυθήσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων ἀπὸ προσώπου πονη-
ρίας ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν.
5 [5]Ἀναγγείλατε ἐν τῷ Ιουδα, καὶ ἀκουσθήτω ἐν Ιερουσαλημ· εἴπατε
Σημάνατε ἐπὶ τῆς γῆς σάλπιγγι καὶ κεκράξατε μέγα· εἴπατε Συνά-
6 χθητε καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς τειχήρεις. [6]ἀναλαβόντες
φεύγετε εἰς Σιων· σπεύσατε μὴ στῆτε, ὅτι κακὰ ἐγὼ ἐπάγω ἀπὸ
7 βορρᾶ καὶ συντριβὴν μεγάλην. [7]ἀνέβη λέων ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ,
ἐξολεθρεύων ἔθνη ἐξῆρεν καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ τοῦ θεῖ-
ναι τὴν γῆν εἰς ἐρήμωσιν, καὶ πόλεις καθαιρεθήσονται παρὰ τὸ μὴ
8 κατοικεῖσθαι αὐτάς. [8]ἐπὶ τούτοις περιζώσασθε σάκκους καὶ κόπτεσθε
καὶ ἀλαλάξατε, διότι οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς κυρίου ἀφ᾿ ὑμῶν.
9 [9]καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἀπολεῖται ἡ καρδία
τοῦ βασιλέως καὶ ἡ καρδία τῶν ἀρχόντων, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐκστήσον-
10 ται, καὶ οἱ προφῆται θαυμάσονται. [10]καὶ εἶπα Ὦ δέσποτα κύριε,
ἄρα γε ἀπατῶν ἠπάτησας τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν Ιερουσαλημ
λέγων Εἰρήνη ἔσται ὑμῖν, καὶ ἰδοὺ ἥψατο ἡ μάχαιρα ἕως τῆς ψυχῆς
11 αὐτῶν. [11]ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐροῦσιν τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τῇ Ιε-
ρουσαλημ Πνεῦμα πλανήσεως ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὁδὸς τῆς θυγατρὸς
12 τοῦ λαοῦ μου οὐκ εἰς καθαρὸν οὐδ᾿ εἰς ἅγιον. [12]πνεῦμα πληρώ-
13 σεως ἥξει μοι· νῦν δὲ ἐγὼ λαλῶ κρίματα πρὸς αὐτούς. [13]ἰδοὺ ὡς

25 ημων ημαρτομεν ημεις] ημαρτομεν tantum A†ʾ| ουχ υπηκουσ.] ουκ ηκουσ. A*L*
4 1 λεγ. κυρ. / προς με] tr. A(†) | αυτου $1^0 \frown 2^0$ A† | του > S*A | μου] > B*†, αυτου A† || 2 και 2^0 > Bpau. = 𝔐 || 3 init. — ιερουσ. > Apau. | οτι ταδε] ουτως S*† | ακανθαις] ι > S*† || 4 περιτμηθητε] -θησεσθαι(pro -θε) A† | υμων 1^0] ημ. A | περιτεμεσθε] περιελεσθε S*A†(-θαι) | ιερουσ.] pr. εν A: cf. 8 1 11 2. 9 13 13 17 25 18 11 19 3 39 32 42 13 et 4 3 11 12 25 2 42 17 43 31 49 18 | μου] αυτου BSpau. || 5 επι της γης / σαλπ. BSA†] tr. rel. = 𝔐 | και 2^0 > BA† | κεκραξετε BS† | ειπατε 2^0] pr. και SA† | εισελθατε A† | τειχηρεις] οχυρας A† || 6 κακα εγω] tr. A† || 7 της > B† || 8 αλαλαξατε] α 2^0 > A†: item B† in 30 19 | υμων] ημ. S*† || 9 και ult. — fin. > A†, θαυμασ. > S*† || 10 ειπαν A† | υμιν > BS† | ιδου > S*A = 𝔐 || 11 εκεινω] τουτω A†

νεφέλη ἀναβήσεται, καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἅρματα αὐτοῦ, κουφότεροι
ἀετῶν οἱ ἵπποι αὐτοῦ· οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι ταλαιπωροῦμεν. [14]ἀπόπλυνε 14
ἀπὸ κακίας τὴν καρδίαν σου, Ιερουσαλημ, ἵνα σωθῇς· ἕως πότε
ὑπάρξουσιν ἐν σοὶ διαλογισμοὶ πόνων σου; [15]διότι φωνὴ ἀναγγέλ- 15
λοντος ἐκ Δαν ἥξει, καὶ ἀκουσθήσεται πόνος ἐξ ὄρους Εφραιμ.
[16]ἀναμνήσατε ἔθνη Ἰδοὺ ἥκασιν· ἀναγγείλατε ἐν Ιερουσαλημ Συ- 16
στροφαὶ ἔρχονται ἐκ γῆς μακρόθεν καὶ ἔδωκαν ἐπὶ τὰς πόλεις
Ιουδα φωνὴν αὐτῶν. [17]ὡς φυλάσσοντες ἀγρὸν ἐγένοντο ἐπ᾽ αὐτὴν 17
κύκλῳ, ὅτι ἐμοῦ ἠμέλησας, λέγει κύριος. [18]αἱ ὁδοί σου καὶ τὰ ἐπι- 18
τηδεύματά σου ἐποίησαν ταῦτά σοι· αὕτη ἡ κακία σου, ὅτι πικρά,
ὅτι ἥψατο ἕως τῆς καρδίας σου. [19]τὴν κοιλίαν μου τὴν κοιλίαν 19
μου ἀλγῶ, καὶ τὰ αἰσθητήρια τῆς καρδίας μου· μαιμάσσει ἡ ψυχή
μου, σπαράσσεται ἡ καρδία μου, οὐ σιωπήσομαι, ὅτι φωνὴν σάλ-
πιγγος ἤκουσεν ἡ ψυχή μου, κραυγὴν πολέμου. [20]καὶ ταλαιπωρίαν 20
συντριμμὸν ἐπικαλεῖται, ὅτι τεταλαιπώρηκεν πᾶσα ἡ γῆ· ἄφνω
τεταλαιπώρηκεν ἡ σκηνή, διεσπάσθησαν αἱ δέρρεις μου. [21]ἕως πότε 21
ὄψομαι φεύγοντας ἀκούων φωνὴν σαλπίγγων; [22]διότι οἱ ἡγούμενοι 22
τοῦ λαοῦ μου ἐμὲ οὐκ ᾔδεισαν, υἱοὶ ἄφρονές εἰσιν καὶ οὐ συνετοί·
σοφοί εἰσιν τοῦ κακοποιῆσαι, τὸ δὲ καλῶς ποιῆσαι οὐκ ἐπέγνωσαν.
[23]ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ οὐθέν, καὶ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ 23
οὐκ ἦν τὰ φῶτα αὐτοῦ· [24]εἶδον τὰ ὄρη, καὶ ἦν τρέμοντα, καὶ 24
πάντας τοὺς βουνοὺς ταρασσομένους· [25]ἐπέβλεψα, καὶ ἰδοὺ οὐκ 25
ἦν ἄνθρωπος, καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐπτοεῖτο· [26]εἶδον, 26
καὶ ἰδοὺ ὁ Κάρμηλος ἔρημος, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις ἐμπεπυρισμέναι
πυρὶ ἀπὸ προσώπου κυρίου, καὶ ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ
ἠφανίσθησαν. [27]τάδε λέγει κύριος Ἔρημος ἔσται πᾶσα ἡ γῆ, συν- 27
τέλειαν δὲ οὐ μὴ ποιήσω. [28]ἐπὶ τούτοις πενθείτω ἡ γῆ, καὶ συ- 28
σκοτασάτω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν, διότι ἐλάλησα καὶ οὐ μετανοήσω,
ὥρμησα καὶ οὐκ ἀποστρέψω ἀπ᾽ αὐτῆς. [29]ἀπὸ φωνῆς ἱππέως καὶ 29
ἐντεταμένου τόξου ἀνεχώρησεν πᾶσα χώρα· εἰσέδυσαν εἰς τὰ
σπήλαια καὶ εἰς τὰ ἄλση ἐκρύβησαν καὶ ἐπὶ τὰς πέτρας ἀνέβησαν·
πᾶσα πόλις ἐγκατελείφθη, οὐ κατοικεῖ ἐν αὐταῖς ἄνθρωπος. [30]καὶ 30
σὺ τί ποιήσεις, ἐὰν περιβάλῃ κόκκινον καὶ κοσμήσῃ κόσμῳ χρυσῷ
καὶ ἐὰν ἐγχρίσῃ στίβι τοὺς ὀφθαλμούς σου; εἰς μάτην ὁ ὡρα-

13 αυτου 1^0] -τω S*†, -των A | αυτου 2^0] -των SA | ημιν] υμ. A || **14** αποπλυναι AS^c | υπαρχουσιν BS pau. | διαλογισμοι] δια > SB^c || **15** αναγγελλ.] αν > B† || **16** συστροφαι] pr. ιδου S^c*L* | και > S*† || **17** εγενετο S† || **19** την κοιλ. μου 2^0 > BS* | μου $3^0 \frown 5^0$ S*† | η καρδ.] pr. και S^s || **20** ταλαιπωριαν BSA pau.] -ριας rel., + και A | η σκηνη] σκηναι A† || **22** καλως] -λον SA | ποιουντες A† | επεγν.] επ > A || **25** επτοηντο S^cpl. || **26** πυρι > BS† || **29** -βησαν $1^0 \frown 2^0$ S*† | επι] εις A | κατοικει] κατωκει BS†, κατοικησει A† || **30** κοκ(κ)ινα S† | και 3^0 > B† = 𝔐 | εγχριση] -σης S^c*L* | στιβι] στιμη A(†) | εις ματαιον BS†

ἰσμός σου· ἀπώσαντό σε οἱ ἐρασταί σου, τὴν ψυχήν σου ζητοῦσιν.
31 [31]ὅτι φωνὴν ὡς ὠδινούσης ἤκουσα, τοῦ στεναγμοῦ σου ὡς πρω-
τοτοκούσης, φωνὴ θυγατρὸς Σιων· ἐκλυθήσεται καὶ παρήσει τὰς
χεῖρας αὐτῆς Οἴμμοι ἐγώ, ὅτι ἐκλείπει ἡ ψυχή μου ἐπὶ τοῖς ἀν-
ῃρημένοις.
5 [1]Περιδράμετε ἐν ταῖς ὁδοῖς Ιερουσαλημ καὶ ἴδετε καὶ γνῶτε καὶ
ζητήσατε ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς, ἐὰν εὕρητε ἄνδρα, εἰ ἔστιν ποιῶν
κρίμα καὶ ζητῶν πίστιν, καὶ ἵλεως ἔσομαι αὐτοῖς, λέγει κύριος.
2 [2]Ζῇ κύριος, λέγουσιν· διὰ τοῦτο οὐκ ἐπὶ ψεύδεσιν ὀμνύουσιν;
3 [3]κύριε, οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς πίστιν· ἐμαστίγωσας αὐτούς, καὶ οὐκ
ἐπόνεσαν· συνετέλεσας αὐτούς, καὶ οὐκ ἠθέλησαν δέξασθαι παι-
δείαν· ἐστερέωσαν τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὑπὲρ πέτραν καὶ οὐκ ἠθέ-
4 λησαν ἐπιστραφῆναι. [4]καὶ ἐγὼ εἶπα Ἴσως πτωχοί εἰσιν, διότι οὐκ
5 ἐδυνάσθησαν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ· [5]πορεύ-
σομαι πρὸς τοὺς ἁδροὺς καὶ λαλήσω αὐτοῖς, ὅτι αὐτοὶ ἐπέγνωσαν
ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ· καὶ ἰδοὺ ὁμοθυμαδὸν συνέτριψαν
6 ζυγόν, διέρρηξαν δεσμούς. [6]διὰ τοῦτο ἔπαισεν αὐτοὺς λέων ἐκ
τοῦ δρυμοῦ, καὶ λύκος ἕως τῶν οἰκιῶν ὠλέθρευσεν αὐτούς, καὶ
πάρδαλις ἐγρηγόρησεν ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτῶν· πάντες οἱ ἐκπορευ-
όμενοι ἀπ᾽ αὐτῶν θηρευθήσονται, ὅτι ἐπλήθυναν ἀσεβείας αὐτῶν,
7 ἴσχυσαν ἐν ταῖς ἀποστροφαῖς αὐτῶν. [7]ποίᾳ τούτων ἵλεως γένωμαί
σοι; οἱ υἱοί σου ἐγκατέλιπόν με καὶ ὤμνυον ἐν τοῖς οὐκ οὖσιν
θεοῖς· καὶ ἐχόρτασα αὐτούς, καὶ ἐμοιχῶντο καὶ ἐν οἴκοις πορνῶν
8 κατέλυον. [8]ἵπποι θηλυμανεῖς ἐγενήθησαν, ἕκαστος ἐπὶ τὴν γυναῖκα
9 τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐχρεμέτιζον. [9]μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι;
10 λέγει κύριος· ἢ ἐν ἔθνει τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου; [10]ἀνά-
βητε ἐπὶ τοὺς προμαχῶνας αὐτῆς καὶ κατασκάψατε, συντέλειαν δὲ
μὴ ποιήσητε· ὑπολίπεσθε τὰ ὑποστηρίγματα αὐτῆς, ὅτι τοῦ κυρίου
11 εἰσίν. [11]ὅτι ἀθετῶν ἠθέτησεν εἰς ἐμέ, λέγει κύριος, οἶκος Ισραηλ
12 καὶ οἶκος Ιουδα. [12]ἐψεύσαντο τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν καὶ εἶπαν Οὐκ ἔστιν
ταῦτα· οὐχ ἥξει ἐφ᾽ ἡμᾶς κακά, καὶ μάχαιραν καὶ λιμὸν οὐκ ὀψό-
13 μεθα· [13]οἱ προφῆται ἡμῶν ἦσαν εἰς ἄνεμον, καὶ λόγος κυρίου οὐχ
14 ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· οὕτως ἔσται αὐτοῖς. [14]διὰ τοῦτο τάδε λέγει
κύριος παντοκράτωρ Ἀνθ᾽ ὧν ἐλαλήσατε τὸ ῥῆμα τοῦτο, ἰδοὺ ἐγὼ
δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου πῦρ καὶ τὸν λαὸν

30 ζητησουσιν SA

5 1 ανδρα > BS*A† || 2 επι] εν B† || 3 κυριε] και A†: pro κε | αυτους $1^0 \frown 2^0$ S*† | εστερεωθησαν A† || 4 διοτι] δια τουτο A† || 5 αυτοις] προς αυτους A† || 6 του > A† | θηρευσονται A | ισχυσαν] pr. και A† || 7 γενωμαι] εσομαι(-με S*†) SL | κατελυοντο A† || 8 εχρεμετιζεν BS || 10 αναβησεται S*† | κατασκαψετε S† | μη] pr. ου SAC† (A† ποιησετε) || 11 λεγ. κυρ. > SA pl. | οικος bis] pr. ο S || 12 εψευσαντο] ν > BA: iungunt εψευσατο cum οικος ιουδα | και 2^0 > S† || 13 και λογος] λογον S*† | αυτοις $1^0 \frown 2^0$ A

τοῦτον ξύλα, καὶ καταφάγεται αὐτούς. 15 ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ᾽ ὑμᾶς 15
ἔθνος πόρρωθεν, οἶκος Ισραηλ, λέγει κύριος, ἔθνος, οὗ οὐκ ἀκούσῃ
τῆς φωνῆς τῆς γλώσσης αὐτοῦ· 16 πάντες ἰσχυροὶ 17 καὶ κατέδονται 16 17
τὸν θερισμὸν ὑμῶν καὶ τοὺς ἄρτους ὑμῶν καὶ κατέδονται τοὺς
υἱοὺς ὑμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν καὶ κατέδονται τὰ πρόβατα
ὑμῶν καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν καὶ κατέδονται τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν
καὶ τοὺς συκῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν· καὶ ἀλοήσουσιν
τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς ὑμῶν, ἐφ᾽ αἷς ὑμεῖς πεποίθατε ἐπ᾽ αὐταῖς,
ἐν ῥομφαίᾳ. 18 καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, λέγει κύριος ὁ 18
θεός σου, οὐ μὴ ποιήσω ὑμᾶς εἰς συντέλειαν. 19 καὶ ἔσται ὅταν 19
εἴπητε Τίνος ἕνεκεν ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν ἅπαντα
ταῦτα; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ἀνθ᾽ ὧν ἐδουλεύσατε θεοῖς ἀλλοτρίοις ἐν
τῇ γῇ ὑμῶν, οὕτως δουλεύσετε ἀλλοτρίοις ἐν γῇ οὐχ ὑμῶν. 20 ἀναγ- 20
γείλατε ταῦτα εἰς τὸν οἶκον Ιακωβ, καὶ ἀκουσθήτω ἐν τῷ Ιουδα.
21 ἀκούσατε δὴ ταῦτα, λαὸς μωρὸς καὶ ἀκάρδιος, ὀφθαλμοὶ αὐτοῖς 21
καὶ οὐ βλέπουσιν, ὦτα αὐτοῖς καὶ οὐκ ἀκούουσιν. 22 μὴ ἐμὲ οὐ φο- 22
βηθήσεσθε; λέγει κύριος, ἢ ἀπὸ προσώπου μου οὐκ εὐλαβηθήσεσθε;
τὸν τάξαντα ἄμμον ὅριον τῇ θαλάσσῃ, πρόσταγμα αἰώνιον, καὶ
οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό, καὶ ταραχθήσεται καὶ οὐ δυνήσεται, καὶ ἠχή-
σουσιν τὰ κύματα αὐτῆς καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό. 23 τῷ δὲ λαῷ 23
τούτῳ ἐγενήθη καρδία ἀνήκοος καὶ ἀπειθής, καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἀπήλ-
θοσαν· 24 καὶ οὐκ εἶπον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν Φοβηθῶμεν δὴ κύριον 24
τὸν θεὸν ἡμῶν τὸν διδόντα ἡμῖν ὑετὸν πρόιμον καὶ ὄψιμον κατὰ
καιρὸν πληρώσεως προστάγματος θερισμοῦ καὶ ἐφύλαξεν ἡμῖν.
25 αἱ ἀνομίαι ὑμῶν ἐξέκλιναν ταῦτα, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ἀπέστη- 25
σαν τὰ ἀγαθὰ ἀφ᾽ ὑμῶν· 26 ὅτι εὑρέθησαν ἐν τῷ λαῷ μου ἀσε- 26
βεῖς καὶ παγίδας ἔστησαν διαφθεῖραι ἄνδρας καὶ συνελαμβάνοσαν.
27 ὡς παγὶς ἐφεσταμένη πλήρης πετεινῶν, οὕτως οἱ οἶκοι αὐτῶν 27
πλήρεις δόλου· διὰ τοῦτο ἐμεγαλύνθησαν καὶ ἐπλούτησαν· 28 καὶ 28
παρέβησαν κρίσιν, οὐκ ἔκριναν κρίσιν ὀρφανοῦ καὶ κρίσιν χήρας
οὐκ ἐκρίνοσαν. 29 μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι; λέγει κύριος, 29
ἢ ἐν ἔθνει τῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου; 30 ἔκστασις καὶ 30
φρικτὰ ἐγενήθη ἐπὶ τῆς γῆς. 31 οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἄδικα, 31

15 της γλωσσης > A ‖ **17** και κατεδονται $1^0 \frown 2^0$ S* | υμων 1^0] αυτων A† | υμων 6^0 > A† | και τους ελαιωνας υμων] > S*, in *O* sub ÷ | τας πολεις bis scr. B*† ‖ **18** εσται > S† = 𝔐 | σου > S† ‖ **19** απαντα] α 1^0 > B† | αλλοτριοις 1^0] ετεροις A† | εν τη γη — αλλοτριοις 2^0 > A† ‖ **21** δη > S† ‖ **22** η] μη A† | οριον] ερ. A† | δυνηθησεται A*C*†: cf. Thack. § 21 fin. | ηχησουσιν] ισχυσουσιν S† ‖ **24** κυριον τον] tr. S | ημιν 1^0] υμ. SA† ‖ **25** υμων 1^0] ημ. S*† | απεστησαν] pr. εξ A† ‖ **26** ασεβειαι A | και 1^0 > A† | διαφθειραι] pr. του B† ‖ **27** συνεσταμενη S† ‖ **29** εν > S*A† | τω > SA | εκδικ⟨ε⟩ι S*† ‖ **30** εκτασις A†

καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπεκρότησαν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ ὁ λαός μου ἠγά-
πησεν οὕτως· καὶ τί ποιήσετε εἰς τὰ μετὰ ταῦτα;
6 [1]Ἐνισχύσατε, υἱοὶ Βενιαμιν, ἐκ μέσου τῆς Ιερουσαλημ καὶ ἐν
Θεκουε σημάνατε σάλπιγγι καὶ ὑπὲρ Βαιθαχαρμα ἄρατε σημεῖον,
2 ὅτι κακὰ ἐκκέκυφεν ἀπὸ βορρᾶ, καὶ συντριβὴ μεγάλη γίνεται, [2]καὶ
3 ἀφαιρεθήσεται τὸ ὕψος σου, θύγατερ Σιων. [3]εἰς αὐτὴν ἥξουσιν
ποιμένες καὶ τὰ ποίμνια αὐτῶν καὶ πήξουσιν ἐπ᾽ αὐτὴν σκηνὰς
4 κύκλῳ καὶ ποιμανοῦσιν ἕκαστος τῇ χειρὶ αὐτοῦ. [4]παρασκευάσασθε
ἐπ᾽ αὐτὴν εἰς πόλεμον, ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ᾽ αὐτὴν μεσημ-
βρίας· οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι κέκλικεν ἡ ἡμέρα, ὅτι ἐκλείπουσιν αἱ σκιαὶ
5 τῆς ἑσπέρας. [5]ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐν τῇ νυκτὶ καὶ διαφθείρωμεν
6 τὰ θεμέλια αὐτῆς. [6]ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἔκκοψον τὰ ξύλα αὐτῆς,
ἔκχεον ἐπὶ Ιερουσαλημ δύναμιν· ὦ πόλις ψευδής, ὅλη καταδυνα-
7 στεία ἐν αὐτῇ. [7]ὡς ψύχει λάκκος ὕδωρ, οὕτως ψύχει κακία αὐτῆς·
ἀσέβεια καὶ ταλαιπωρία ἀκουσθήσεται ἐν αὐτῇ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς
8 διὰ παντός. πόνῳ καὶ μάστιγι [8]παιδευθήσῃ, Ιερουσαλημ, μὴ ἀπο-
στῇ ἡ ψυχή μου ἀπὸ σοῦ, μὴ ποιήσω σε ἄβατον γῆν ἥτις οὐ
9 κατοικηθήσεται. [9]ὅτι τάδε λέγει κύριος Καλαμᾶσθε καλαμᾶσθε ὡς
ἄμπελον τὰ κατάλοιπα τοῦ Ισραηλ, ἐπιστρέψατε ὡς ὁ τρυγῶν ἐπὶ
10 τὸν κάρταλλον αὐτοῦ. [10]πρὸς τίνα λαλήσω καὶ διαμαρτύρωμαι,
καὶ ἀκούσεται; ἰδοὺ ἀπερίτμητα τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ οὐ δύνανται
ἀκούειν· ἰδοὺ τὸ ῥῆμα κυρίου ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ὀνειδισμόν, οὐ
11 μὴ βουληθῶσιν αὐτὸ ἀκοῦσαι. [11]καὶ τὸν θυμόν μου ἔπλησα καὶ
ἐπέσχον καὶ οὐ συνετέλεσα αὐτούς· ἐκχεῶ ἐπὶ νήπια ἔξωθεν καὶ
ἐπὶ συναγωγὴν νεανίσκων ἅμα, ὅτι ἀνὴρ καὶ γυνὴ συλλημφθήσονται,
12 πρεσβύτερος μετὰ πλήρους ἡμερῶν· [12]καὶ μεταστραφήσονται αἱ
οἰκίαι αὐτῶν εἰς ἑτέρους, ἀγροὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό,
ὅτι ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην,
13 λέγει κύριος. [13]ὅτι ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν καὶ ἕως μεγάλου πάντες
συνετελέσαντο ἄνομα, ἀπὸ ἱερέως καὶ ἕως ψευδοπροφήτου πάντες
14 ἐποίησαν ψευδῆ. [14]καὶ ἰῶντο τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ μου ἐξουθε-
15 νοῦντες καὶ λέγοντες Εἰρήνη εἰρήνη· καὶ ποῦ ἐστιν εἰρήνη; [15]κατ-
ῃσχύνθησαν, ὅτι ἐξελίποσαν· καὶ οὐδ᾽ ὧς καταισχυνόμενοι κατῃσχύν-

31 μου > A† | ηγαπησαν A† | ποιησητε B*† | μετα ταυτα] μετ αυτα S†
6 1 εν] εκ A† | βαιθαχαρμα Sixt.] βαιθθαχ. B†, βεθθαχ. S†, βηθθαχαρ (sic) A†, βηθαχαρμα Q || 3 τη χειρι] την -ρα S† | αυτου] -των A || 4 εσπερας] ημερας BS || 5 αναβωμεν] διαβ. A† | εν τη] επ αυτην B† || 8 κατοικισθη B† || 10 διαμαρτυρωμαι] -ρομαι A | αυτων] υμων SA | δυνανται] δυνησονται B†, δυνασθαι(pro -θε) A† | ου ult.] pr. και A | βουληθωσιν] -λωντε(pro -ται) S*† | ακουσαι > BS*L = 𝔐 || 11 επλησαν SQ† | και επι] και > B*† | μετα] pr. και A† || 12 και αι] αι > S | τους κατοικ. > S*† || 13 και bis] 1^0 > S†, 2^0 > BS | εως 1^0] ως S*†, > A† | συνετελεσαν A || 15 κατησχυνθησαν 2^0] κατ > SA

θησαν καὶ τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν. διὰ τοῦτο πεσοῦνται
ἐν τῇ πτώσει αὐτῶν καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀπολοῦνται,
εἶπεν κύριος. [16]τάδε λέγει κύριος Στῆτε ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς καὶ ἴδετε, 16
καὶ ἐρωτήσατε τρίβους κυρίου αἰωνίους καὶ ἴδετε, ποία ἐστὶν ἡ
ὁδὸς ἡ ἀγαθή, καὶ βαδίζετε ἐν αὐτῇ, καὶ εὑρήσετε ἁγνισμὸν ταῖς
ψυχαῖς ὑμῶν· καὶ εἶπαν Οὐ πορευσόμεθα. [17]κατέστακα ἐφ᾽ ὑμᾶς 17
σκοπούς, ἀκούσατε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος· καὶ εἶπαν Οὐκ ἀκου-
σόμεθα. [18]διὰ τοῦτο ἤκουσαν τὰ ἔθνη καὶ οἱ ποιμαίνοντες τὰ ποί- 18
μνια αὐτῶν. [19]ἄκουε, γῆ· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον 19
κακά, τὸν καρπὸν ἀποστροφῆς αὐτῶν· ὅτι τῶν λόγων μου οὐ
προσέσχον καὶ τὸν νόμον μου ἀπώσαντο. [20]ἵνα τί μοι λίβανον ἐκ 20
Σαβα φέρετε καὶ κιννάμωμον ἐκ γῆς μακρόθεν; τὰ ὁλοκαυτώματα
ὑμῶν οὔκ εἰσιν δεκτά, καὶ αἱ θυσίαι ὑμῶν οὐχ ἥδυνάν μοι. [21]διὰ 21
τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον
ἀσθένειαν, καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν αὐτῇ πατέρες καὶ υἱοὶ ἅμα, γείτων
καὶ ὁ πλησίον αὐτοῦ ἀπολοῦνται. [22]τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ λαὸς 22
ἔρχεται ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔθνη ἐξεγερθήσεται ἀπ᾽ ἐσχάτου τῆς γῆς·
[23]τόξον καὶ ζιβύνην κρατήσουσιν, ἰταμός ἐστιν καὶ οὐκ ἐλεήσει, 23
φωνὴ αὐτοῦ ὡς θάλασσα κυμαίνουσα, ἐφ᾽ ἵπποις καὶ ἅρμασιν
παρατάξεται ὡς πῦρ εἰς πόλεμον πρὸς σέ, θύγατερ Σιων. [24]ἠκού- 24
σαμεν τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, παρελύθησαν αἱ χεῖρες ἡμῶν, θλῖψις κατ-
έσχεν ἡμᾶς, ὠδῖνες ὡς τικτούσης. [25]μὴ ἐκπορεύεσθε εἰς ἀγρὸν καὶ 25
ἐν ταῖς ὁδοῖς μὴ βαδίζετε, ὅτι ῥομφαία τῶν ἐχθρῶν παροικεῖ κυ-
κλόθεν. [26]θύγατερ λαοῦ μου, περίζωσαι σάκκον, κατάπασαι ἐν σποδῷ, 26
πένθος ἀγαπητοῦ ποίησαι σεαυτῇ, κοπετὸν οἰκτρόν, ὅτι ἐξαίφνης
ἥξει ταλαιπωρία ἐφ᾽ ὑμᾶς. [27]δοκιμαστὴν δέδωκά σε ἐν λαοῖς δε- 27
δοκιμασμένοις, καὶ γνώσῃ με ἐν τῷ δοκιμάσαι με τὴν ὁδὸν αὐτῶν·
[28]πάντες ἀνήκοοι, πορευόμενοι σκολιῶς, χαλκὸς καὶ σίδηρος, πάντες 28
διεφθαρμένοι εἰσίν. [29]ἐξέλιπεν φυσητὴρ ἀπὸ πυρός, ἐξέλιπεν μόλι- 29
βος· εἰς κενὸν ἀργυροκόπος ἀργυροκοπεῖ, πονηρία αὐτῶν οὐκ ἐτάκη.
[30]ἀργύριον ἀποδεδοκιμασμένον καλέσατε αὐτούς, ὅτι ἀπεδοκίμασεν 30
αὐτοὺς κύριος.

15 εγνωσαν] pr. επ S† | αυτων ult. > BS† || 16 κυρ. αιων.] tr. S† | βαδισατε A | αγιασμον A || 17 κατεστακα BS*A pau.: item BSA pau. in 1 10: τ ad similitudinem aoristi κατεστησα? pro τ rel. praeb. θ; cf. Thack. p. 128. 253 || 19 ιδου] ιοδα S*†, ιουδα ASc† | κακα] κατα S | των λογων B† (cf. Helbing Kasussyntax p. 293)] τω -γω S, τοις -γοις A || 21 εν αυτη > BS*† || 22 εθνη] εθνος μεγα ASc | εξεγερθησεται A et alter corrector codicis S†] εξ > B†, -θηται S*†, -θησονται alter corrector codicis S || 25 ρομφ.] pr. η S† || 26 θυγατερες ... περιζωσασθε S*†, θυγατηρ (sic et B pau.) ... περιζωσεται Sc† | καταπασαι] pr. και A = 𝔐 | εν σποδω B† (= 𝔐)] σποδω S†, σποδον rel. | πενθος] pr. ως Sc*L* || 28 χαλκος] pr. ως Sc*L* | παντες ult.] pr. και A† || 29 πυρος] της γης A†

7 [2]Ἀκούσατε λόγον κυρίου, πᾶσα ἡ Ιουδαία· [3]τάδε λέγει κύριος ὁ
θεὸς Ισραηλ Διορθώσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα
4 ὑμῶν, καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. [4]μὴ πεποίθατε ἐφ᾽
ἑαυτοῖς ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν, ὅτι τὸ παράπαν οὐκ ὠφελήσουσιν
5 ὑμᾶς λέγοντες Ναὸς κυρίου ναὸς κυρίου ἐστίν. [5]ὅτι ἐὰν διορθοῦντες
διορθώσητε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν καὶ ποι-
οῦντες ποιήσητε κρίσιν ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ
6 πλησίον αὐτοῦ [6]καὶ προσήλυτον καὶ ὀρφανὸν καὶ χήραν μὴ κατα-
δυναστεύσητε καὶ αἷμα ἀθῷον μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ
7 ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων μὴ πορεύησθε εἰς κακὸν ὑμῖν, [7]καὶ κατοικιῶ
ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐν γῇ, ᾗ ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐξ
8 αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος. [8]εἰ δὲ ὑμεῖς πεποίθατε ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν,
9 ὅθεν οὐκ ὠφεληθήσεσθε, [9]καὶ φονεύετε καὶ μοιχᾶσθε καὶ κλέπτετε
καὶ ὀμνύετε ἐπ᾽ ἀδίκῳ καὶ ἐθυμιᾶτε τῇ Βααλ καὶ ἐπορεύεσθε ὀπίσω
10 θεῶν ἀλλοτρίων, ὧν οὐκ οἴδατε, τοῦ κακῶς εἶναι ὑμῖν [10]καὶ ἤλθετε
καὶ ἔστητε ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν τῷ οἴκῳ, οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά
μου ἐπ᾽ αὐτῷ, καὶ εἴπατε Ἀπεσχήμεθα τοῦ μὴ ποιεῖν πάντα τὰ
11 βδελύγματα ταῦτα, [11]μὴ σπήλαιον λῃστῶν ὁ οἶκός μου, οὗ ἐπικέ-
κληται τὸ ὄνομά μου ἐπ᾽ αὐτῷ ἐκεῖ, ἐνώπιον ὑμῶν; καὶ ἐγὼ ἰδοὺ
12 ἑώρακα, λέγει κύριος. [12]ὅτι πορεύθητε εἰς τὸν τόπον μου τὸν ἐν
Σηλωμ, οὗ κατεσκήνωσα τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ ἔμπροσθεν, καὶ ἴδετε
13 ἃ ἐποίησα αὐτῷ ἀπὸ προσώπου κακίας λαοῦ μου Ισραηλ. [13]καὶ
νῦν ἀνθ᾽ ὧν ἐποιήσατε πάντα τὰ ἔργα ταῦτα, καὶ ἐλάλησα πρὸς
ὑμᾶς καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου, καὶ ἐκάλεσα ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀπεκρίθητε,
14 [14]καὶ ποιήσω τῷ οἴκῳ τούτῳ, ᾧ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ᾽
αὐτῷ, ἐφ᾽ ᾧ ὑμεῖς πεποίθατε ἐπ᾽ αὐτῷ, καὶ τῷ τόπῳ, ᾧ ἔδωκα
15 ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν, καθὼς ἐποίησα τῇ Σηλωμ. [15]καὶ
ἀπορρίψω ὑμᾶς ἀπὸ προσώπου μου, καθὼς ἀπέρριψα τοὺς ἀδελ-
16 φοὺς ὑμῶν πᾶν τὸ σπέρμα Εφραιμ. [16]καὶ σὺ μὴ προσεύχου περὶ
τοῦ λαοῦ τούτου καὶ μὴ ἀξίου τοῦ ἐλεηθῆναι αὐτοὺς καὶ μὴ εὔχου
17 καὶ μὴ προσέλθῃς μοι περὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι. [17]ἢ οὐχ
ὁρᾷς τί αὐτοὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς πόλεσιν Ιουδα καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς Ιε-
18 ρουσαλημ; [18]οἱ υἱοὶ αὐτῶν συλλέγουσιν ξύλα, καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν

7 3 κατοικιω] pr. ου A† || **5** υμων $1^{0} \frown 2^{0}$ A† | κρισιν] κριμα A || **6** πορευσησθε A | υμων S*† || **7** τουτω] υμων S || **9** και κλεπτετε > S* | θυμιατε et πορευεσθε A (A† tr. πορ. post αλλοτριων), sed aoristos in 10 hab. etiam A || **10** ενωπ. (ε)μου ⌒ εν τω οικω] tr. A† || **11** εγω ιδου] tr. SA || **12** οτι > A† | επορευθητε BS* | σηλωμ ASc] μ > BS*: cf. 14 33 6 || **13** ηκουσατε] pr. εισ Sc†: cf. 24. 26 || **14** και 1^{0}] τοινυν καγω A | οικω] τοπω A† | τουτω > BSpau. = 𝔐 | ω 1^{0}] ου S | εδωκα] ελαλησα A† | σηλωμ Sc] μ > BS*A: cf. 12 || **16** περι 1^{0}] υπερ A | και μη ευχου — αυτων > A† | fin.] + σου Sc*L* (in *O* sub ※) || **17** εν ταις $1^{0} \frown 2^{0}$ A† || **18** συλλεξουσιν S*†

καίουσι πῦρ, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν τρίβουσιν σταῖς τοῦ ποιῆσαι
χαυῶνας τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔσπεισαν σπονδὰς θεοῖς ἀλ-
λοτρίοις, ἵνα παροργίσωσίν με. 19 μὴ ἐμὲ αὐτοὶ παροργίζουσιν; λέγει 19
κύριος· οὐχὶ ἑαυτούς, ὅπως καταισχυνθῇ τὰ πρόσωπα αὐτῶν; 20 διὰ 20
τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ὀργὴ καὶ θυμός μου χεῖται ἐπὶ τὸν
τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη καὶ ἐπὶ
πᾶν ξύλον τοῦ ἀγροῦ αὐτῶν καὶ ἐπὶ πάντα τὰ γενήματα τῆς γῆς,
καὶ καυθήσεται καὶ οὐ σβεσθήσεται. 21 τάδε λέγει κύριος Τὰ ὁλο- 21
καυτώματα ὑμῶν συναγάγετε μετὰ τῶν θυσιῶν ὑμῶν καὶ φάγετε
κρέα. 22 ὅτι οὐκ ἐλάλησα πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν καὶ οὐκ ἐνετει- 22
λάμην αὐτοῖς ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, περὶ
ὁλοκαυτωμάτων καὶ θυσίας· 23 ἀλλ᾽ ἢ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐνετειλάμην 23
αὐτοῖς λέγων Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν,
καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν· καὶ πορεύεσθε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς
μου, αἷς ἂν ἐντείλωμαι ὑμῖν, ὅπως ἂν εὖ ᾖ ὑμῖν. 24 καὶ οὐκ ἤκου- 24
σάν μου, καὶ οὐ προσέσχεν τὸ οὖς αὐτῶν, ἀλλ᾽ ἐπορεύθησαν ἐν
τοῖς ἐνθυμήμασιν τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς καὶ ἐγενήθησαν
εἰς τὰ ὀπίσθεν καὶ οὐκ εἰς τὰ ἔμπροσθεν. 25 ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἐξήλ- 25
θοσαν οἱ πατέρες αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας
ταύτης καὶ ἐξαπέστειλα πρὸς ὑμᾶς πάντας τοὺς δούλους μου τοὺς
προφήτας ἡμέρας καὶ ὄρθρου καὶ ἀπέστειλα, 26 καὶ οὐκ ἤκουσάν 26
μου, καὶ οὐ προσέσχεν τὸ οὖς αὐτῶν, καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τρά-
χηλον αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν. 27·28 καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τὸν 27 28
λόγον τοῦτον Τοῦτο τὸ ἔθνος, ὃ οὐκ ἤκουσεν τῆς φωνῆς κυρίου
οὐδὲ ἐδέξατο παιδείαν· ἐξέλιπεν ἡ πίστις ἐκ στόματος αὐτῶν.

29 Κεῖραι τὴν κεφαλήν σου καὶ ἀπόρριπτε καὶ ἀνάλαβε ἐπὶ χειλέων 29
θρῆνον, ὅτι ἀπεδοκίμασεν κύριος καὶ ἀπώσατο τὴν γενεὰν τὴν ποι-
οῦσαν ταῦτα. 30 ὅτι ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ιουδα τὸ πονηρὸν ἐναντίον 30
ἐμοῦ, λέγει κύριος· ἔταξαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τῷ οἴκῳ, οὗ
ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ᾽ αὐτόν, τοῦ μιᾶναι αὐτόν· 31 καὶ ᾠ- 31
κοδόμησαν τὸν βωμὸν τοῦ Ταφεθ, ὅς ἐστιν ἐν φάραγγι υἱοῦ Εν-
νομ, τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν
ἐν πυρί, ὃ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς καὶ οὐ διενοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ
μου. 32 διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐκ ἐροῦ- 32

18 σταις] στεας S^c *L* | χαυωνας: cf. 51 19 Thack. p. 36 | εσπεισαν] σπ⟨ε⟩ισαι A† || 19 παροργιουσιν S*† || 20 χειται] pr. εκ A† | παντα > BS† = 𝔐 | της γης] αυτης A† | καυθ.] pr. εκ S pl. | ου > B*† | fin.] + και ουκ εσται ο σβεσων A: ex 4 4 21 12 Is. 1 31 || 22 οτι] και A† | θυσιας] -ιων A || 23 μου 1°] κυριου S† | υμιν 1°] υμων A† | πασαις > S† | υμιν paenult. ⌒ ult. S*† || 24 ηκουσαν] pr. εισ A: cf. 13 | προσεσχον A: cf. 26 | εν > B | ενθυμ.] επιθυμ. A† || 25 και ult. > A† || 26 ηκουσαν] pr. εισ A: cf. 13 | προσεσχον S: cf. 24 || 29 κειραι] -ρε BS* pau. | απεδοκ.] + αυτους S pau. | κυρ./και απωσ.] tr. A† || 30 τα πονηρα SA | ενωπιον A || 31 και ου] ουδε A

σιν ἔτι Βωμὸς τοῦ Ταφεθ καὶ Φάραγξ υἱοῦ Εννομ, ἀλλ' ἢ Φάραγξ
τῶν ἀνῃρημένων, καὶ θάψουσιν ἐν τῷ Ταφεθ διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν
33 τόπον. [33]καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς βρῶσιν τοῖς
πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔσται ὁ
34 ἀποσοβῶν. [34]καὶ καταλύσω ἐκ πόλεων Ιουδα καὶ ἐκ διόδων Ιερου-
σαλημ φωνὴν εὐφραινομένων καὶ φωνὴν χαιρόντων, φωνὴν νυμ-
φίου καὶ φωνὴν νύμφης, ὅτι εἰς ἐρήμωσιν ἔσται πᾶσα ἡ γῆ. —
8 [1]ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγει κύριος, ἐξοίσουσιν τὰ ὀστᾶ τῶν βασι-
λέων Ιουδα καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν
ἱερέων καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν προφητῶν καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν κατοικούντων
2 Ιερουσαλημ ἐκ τῶν τάφων αὐτῶν [2]καὶ ψύξουσιν αὐτὰ πρὸς τὸν
ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἀστέρας καὶ πρὸς
πᾶσαν τὴν στρατιὰν τοῦ οὐρανοῦ, ἃ ἠγάπησαν καὶ οἷς ἐδούλευσαν
καὶ ὧν ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν καὶ ὧν ἀντείχοντο καὶ οἷς
προσεκύνησαν αὐτοῖς· οὐ κοπήσονται καὶ οὐ ταφήσονται καὶ ἔσον-
3 ται εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, [3]ὅτι εἵλοντο τὸν θάνατον
ἢ τὴν ζωήν, καὶ πᾶσιν τοῖς καταλοίποις τοῖς καταλειφθεῖσιν ἀπὸ
τῆς γενεᾶς ἐκείνης ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ ἐὰν ἐξώσω αὐτοὺς ἐκεῖ.
4 [4]Ὅτι τάδε λέγει κύριος Μὴ ὁ πίπτων οὐκ ἀνίσταται; ἢ ὁ ἀπο-
5 στρέφων οὐκ ἐπιστρέφει; [5]διὰ τί ἀπέστρεψεν ὁ λαός μου οὗτος
ἀποστροφὴν ἀναιδῆ καὶ κατεκρατήθησαν ἐν τῇ προαιρέσει αὐτῶν
6 καὶ οὐκ ἠθέλησαν τοῦ ἐπιστρέψαι; [6]ἐνωτίσασθε δὴ καὶ ἀκούσατε·
οὐχ οὕτως λαλήσουσιν, οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος μετανοῶν ἀπὸ τῆς
κακίας αὐτοῦ λέγων Τί ἐποίησα; διέλιπεν ὁ τρέχων ἀπὸ τοῦ δρό-
7 μου αὐτοῦ ὡς ἵππος κάθιδρος ἐν χρεμετισμῷ αὐτοῦ. [7]καὶ ἡ ασιδα
ἐν τῷ οὐρανῷ ἔγνω τὸν καιρὸν αὐτῆς, τρυγὼν καὶ χελιδών, ἀγροῦ
στρουθία ἐφύλαξαν καιροὺς εἰσόδων αὐτῶν, ὁ δὲ λαός μου οὐκ
8 ἔγνω τὰ κρίματα κυρίου. [8]πῶς ἐρεῖτε ὅτι Σοφοί ἐσμεν ἡμεῖς, καὶ
νόμος κυρίου ἐστὶν μεθ' ἡμῶν; εἰς μάτην ἐγενήθη σχοῖνος ψευδὴς
9 γραμματεῦσιν. [9]ᾐσχύνθησαν σοφοὶ καὶ ἐπτοήθησαν καὶ ἑάλωσαν,
ὅτι τὸν λόγον κυρίου ἀπεδοκίμασαν· σοφία τίς ἐστιν ἐν αὐτοῖς;
10 [10]διὰ τοῦτο δώσω τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἑτέροις καὶ τοὺς ἀγροὺς
13 αὐτῶν τοῖς κληρονόμοις, [13]καὶ συνάξουσιν τὰ γενήματα αὐτῶν,

32 ταφετ bis S† | φαραγξ 1⁰⌒2⁰ S*V† | ταφεθ 2⁰] pr. ταφω A† | δια ult.] παρα S^c C† || 33 βρωσιν τοις] καταβρωμα πασιν τοις A† || 34 πολεως BA | ευφραινομενων] -νην S*† | ερημωσιν] -μον S

8 1 των προφ.] των > B†, + αυτων A | ιερουσ.] pr. εν B†: cf. 4 4 || 2 επι προσωπον S† || 3 η] pr. μαλλον A | ου] ω S*A† (S*† om. (ε)αν seq.) || 4 επιστρεφει] αναστρ. B, ψ pro φ A† || 5 δια τι] διοτι S†: cf. 19 | μου > A, ουτος > S† | εν > A | και ult. > S*† | του > A† || 6 λαλουσιν A | απο ult.] εκ AS^c || 7 αγρου ex αγουρ = עָגוּר, cf. Thack. p. 37 | εισοδου SA† | εαυτων B pau. || 8 εστιν / μεθ ημων] tr. A || 9 και εαλ. > S*† | λογον] νομον B†

λέγει κύριος, οὐκ ἔστιν σταφυλὴ ἐν ταῖς ἀμπέλοις, καὶ οὐκ ἔστιν
σῦκα ἐν ταῖς συκαῖς, καὶ τὰ φύλλα κατερρύηκεν. 14ἐπὶ τί ἡμεῖς 14
καθήμεθα; συνάχθητε καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς
καὶ ἀπορριφῶμεν, ὅτι ὁ θεὸς ἀπέρριψεν ἡμᾶς καὶ ἐπότισεν ἡμᾶς
ὕδωρ χολῆς, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον αὐτοῦ. 15συνήχθημεν εἰς εἰ- 15
ρήνην, καὶ οὐκ ἦν ἀγαθά· εἰς καιρὸν ἰάσεως, καὶ ἰδοὺ σπουδή.
16ἐκ Δαν ἀκουσόμεθα φωνὴν ὀξύτητος ἵππων αὐτοῦ, ἀπὸ φωνῆς 16
χρεμετισμοῦ ἱππασίας ἵππων αὐτοῦ ἐσείσθη πᾶσα ἡ γῆ· καὶ ἥξει
καὶ καταφάγεται τὴν γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς
κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. 17διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω εἰς ὑμᾶς ὄφεις 17
θανατοῦντας, οἷς οὐκ ἔστιν ἐπᾆσαι, καὶ δήξονται ὑμᾶς. 18ἀνίατα 18
μετ᾽ ὀδύνης καρδίας ὑμῶν ἀπορουμένης. 19ἰδοὺ φωνὴ κραυγῆς 19
θυγατρὸς λαοῦ μου ἀπὸ γῆς μακρόθεν Μὴ κύριος οὐκ ἔστιν ἐν
Σιων; ἢ βασιλεὺς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ; διὰ τί παρώργισάν με ἐν τοῖς
γλυπτοῖς αὐτῶν καὶ ἐν ματαίοις ἀλλοτρίοις; 20διῆλθεν θέρος, παρ- 20
ῆλθεν ἄμητος, καὶ ἡμεῖς οὐ διεσώθημεν. 21ἐπὶ συντρίμματι θυγατρὸς 21
λαοῦ μου ἐσκοτώθην· ἀπορίᾳ κατίσχυσάν με ὠδῖνες ὡς τικτούσης.
22μὴ ῥητίνη οὐκ ἔστιν ἐν Γαλααδ, ἢ ἰατρὸς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ; διὰ τί 22
οὐκ ἀνέβη ἴασις θυγατρὸς λαοῦ μου; 23τίς δώσει κεφαλῇ μου 23
ὕδωρ καὶ ὀφθαλμοῖς μου πηγὴν δακρύων, καὶ κλαύσομαι τὸν λαόν
μου τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός, τοὺς τετραυματισμένους θυγατρὸς
λαοῦ μου; — 1τίς δῴη μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ σταθμὸν ἔσχατον καὶ 9
καταλείψω τὸν λαόν μου καὶ ἀπελεύσομαι ἀπ᾽ αὐτῶν; ὅτι πάντες
μοιχῶνται, σύνοδος ἀθετούντων. 2καὶ ἐνέτειναν τὴν γλῶσσαν αὐ- 2
τῶν ὡς τόξον· ψεῦδος καὶ οὐ πίστις ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι
ἐκ κακῶν εἰς κακὰ ἐξήλθοσαν καὶ ἐμὲ οὐκ ἔγνωσαν. 3ἕκαστος ἀπὸ 3
τοῦ πλησίον αὐτοῦ φυλάξασθε καὶ ἐπ᾽ ἀδελφοῖς αὐτῶν μὴ πεποί-
θατε, ὅτι πᾶς ἀδελφὸς πτέρνῃ πτερνιεῖ, καὶ πᾶς φίλος δολίως πο-
ρεύσεται. 4ἕκαστος κατὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ καταπαίξεται, ἀλήθειαν 4
οὐ μὴ λαλήσωσιν· μεμάθηκεν ἡ γλῶσσα αὐτῶν λαλεῖν ψευδῆ, ἠδί-
κησαν καὶ οὐ διέλιπον τοῦ ἐπιστρέψαι. 5τόκος ἐπὶ τόκῳ, δόλος 5
ἐπὶ δόλῳ· οὐκ ἤθελον εἰδέναι με. 6διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος 6
Ἰδοὺ ἐγὼ πυρώσω αὐτοὺς καὶ δοκιμῶ αὐτούς, ὅτι ποιήσω ἀπὸ
προσώπου πονηρίας θυγατρὸς λαοῦ μου. 7βολὶς τιτρώσκουσα ἡ 7
γλῶσσα αὐτῶν, δόλια τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτῶν· τῷ πλησίον

15 εις 2º] pr. και S† || 16 ακουσομαι A† | εσεισθη] + απ αυτου A† || 17 εις] εφ SA† || 19 δια τι] διοτι ASc: cf. 5 || 21 κατισχ. μου ScL || 23 τους] και A†

9 1 τον λαον μου] + τουτον S†: cf. 8 23 || 3 φυλαξ.] pr. εξηλθοσαν A†, φυλαξεσθε(-θαι S†) S pau. || 4 κατα > S† | καταπαιξεται] ζ pro ξ S*, καταφευξ. A† | λαλησουσιν SA | του επιστρ. cum 5 iungit 𝔐 || 5 δολος] pr. και BA || 6 πονηρ.] της (sic) S† || 7 γλωσσα] καρδια A†

8 αὐτοῦ λαλεῖ εἰρηνικὰ καὶ ἐν ἑαυτῷ ἔχει τὴν ἔχθραν. [8]μὴ ἐπὶ τού-
τοις οὐκ ἐπισκέψομαι, λέγει κύριος, ἢ ἐν λαῷ τῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκ-
δικήσει ἡ ψυχή μου;
9 [9]Ἐπὶ τὰ ὄρη λάβετε κοπετὸν καὶ ἐπὶ τὰς τρίβους τῆς ἐρήμου
θρῆνον, ὅτι ἐξέλιπον παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπους· οὐκ ἤκουσαν
φωνὴν ὑπάρξεως· ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἕως κτηνῶν
10 ἐξέστησαν, ᾤχοντο. [10]καὶ δώσω τὴν Ιερουσαλημ εἰς μετοικίαν καὶ
εἰς κατοικητήριον δρακόντων καὶ τὰς πόλεις Ιουδα εἰς ἀφανισμὸν
11 θήσομαι παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι. [11]τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ συνετός,
καὶ συνέτω τοῦτο, καὶ ᾧ λόγος στόματος κυρίου πρὸς αὐτόν,
ἀναγγειλάτω ὑμῖν· ἕνεκεν τίνος ἀπώλετο ἡ γῆ, ἀνήφθη ὡς ἔρημος
12 παρὰ τὸ μὴ διοδεύεσθαι αὐτήν; [12]καὶ εἶπεν κύριος πρός με Διὰ
τὸ ἐγκαταλιπεῖν αὐτοὺς τὸν νόμον μου, ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου
13 αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς μου, [13]ἀλλ᾽ ἐπορεύθησαν ὀπίσω
τῶν ἀρεστῶν τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς καὶ ὀπίσω τῶν εἰδώ-
14 λων, ἃ ἐδίδαξαν αὐτοὺς οἱ πατέρες αὐτῶν, [14]διὰ τοῦτο τάδε λέγει
κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Ἰδοὺ ἐγὼ ψωμιῶ αὐτοὺς ἀνάγκας καὶ ποτιῶ
15 αὐτοὺς ὕδωρ χολῆς [15]καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εἰς
οὓς οὐκ ἐγίνωσκον αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν, καὶ ἐπαποστελῶ
ἐπ᾽ αὐτοὺς τὴν μάχαιραν ἕως τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ἐν αὐτῇ.
16 [16]τάδε λέγει κύριος Καλέσατε τὰς θρηνούσας καὶ ἐλθέτωσαν, καὶ
17 πρὸς τὰς σοφὰς ἀποστείλατε καὶ φθεγξάσθωσαν [17]καὶ λαβέτωσαν
ἐφ᾽ ὑμᾶς θρῆνον, καὶ καταγαγέτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα,
18 καὶ τὰ βλέφαρα ὑμῶν ῥείτω ὕδωρ. [18]ὅτι φωνὴ οἴκτου ἠκούσθη ἐν
Σιων Πῶς ἐταλαιπωρήσαμεν κατῃσχύνθημεν σφόδρα, ὅτι ἐγκατ-
19 ελίπομεν τὴν γῆν καὶ ἀπερρίψαμεν τὰ σκηνώματα ἡμῶν. [19]ἀκούσατε
δή, γυναῖκες, λόγον θεοῦ, καὶ δεξάσθω τὰ ὦτα ὑμῶν λόγους στό-
ματος αὐτοῦ, καὶ διδάξατε τὰς θυγατέρας ὑμῶν οἶκτον καὶ γυνὴ
20 τὴν πλησίον αὐτῆς θρῆνον. [20]ὅτι ἀνέβη θάνατος διὰ τῶν θυρίδων
ὑμῶν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν γῆν ὑμῶν τοῦ ἐκτρῖψαι νήπια ἔξωθεν καὶ
21 νεανίσκους ἀπὸ τῶν πλατειῶν. [21]καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τῶν ἀνθρώ-
πων εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τῆς γῆς ὑμῶν καὶ
ὡς χόρτος ὀπίσω θερίζοντος, καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων.
22 [22]Τάδε λέγει κύριος Μὴ καυχάσθω ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ,
καὶ μὴ καυχάσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω

8 μη > S*† | τω > A || **9** κτηνων] pr. των A† || **10** κατοικητηρια A† || **11** ο bis > A | συνετω] συνιειτε A†: cf. Thack. p. 252 n. 1 | ω] ο S*A | υμιν] ημ. A† | ενεκεν τινος] tr. A || **13** αρεστων] εραστ. A†: cf. 16 12 18 12 || **14** ψωμιω BS†] -ιζω rel. | αυτους 1⁰] pr. υμας A† || **15** επαποστ.] επ > S | εως ου εξαναλωσω S || **18** οικτρου BS*A†: cf. 19 || **19** θεου] κυριου A | οικτρον S*A†: cf. 18 || **20** δια των θυριδων ... εις την γην] tr. A† | εισηλθεν] pr. και QC, και ηλθεν A† || **21** εις > S | και 2⁰ > B† | ως χορτος > S*† | θεριζοντων S†

ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ, [23]ἀλλ᾽ ἢ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ 23
καυχώμενος, συνίειν καὶ γινώσκειν ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ποιῶν ἔλεος
καὶ κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι ἐν τούτοις τὸ θέλημά
μου, λέγει κύριος. [24]ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἐπι- 24
σκέψομαι ἐπὶ πάντας περιτετμημένους ἀκροβυστίας αὐτῶν, [25]ἐπ᾽ 25
Αἴγυπτον καὶ ἐπὶ τὴν Ιουδαίαν καὶ ἐπὶ Εδωμ καὶ ἐπὶ υἱοὺς Αμμων
καὶ ἐπὶ υἱοὺς Μωαβ καὶ ἐπὶ πάντα περικειρόμενον τὰ κατὰ πρόσ-
ωπον αὐτοῦ τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ· ὅτι πάντα τὰ ἔθνη
ἀπερίτμητα σαρκί, καὶ πᾶς οἶκος Ισραηλ ἀπερίτμητοι καρδίας αὐτῶν.
[1]Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου, ὃν ἐλάλησεν ἐφ᾽ ὑμᾶς, οἶκος Ισραηλ· 10
[2]τάδε λέγει κύριος Κατὰ τὰς ὁδοὺς τῶν ἐθνῶν μὴ μανθάνετε καὶ 2
ἀπὸ τῶν σημείων τοῦ οὐρανοῦ μὴ φοβεῖσθε, ὅτι φοβοῦνται αὐτὰ
τοῖς προσώποις αὐτῶν. [3]ὅτι τὰ νόμιμα τῶν ἐθνῶν μάταια· ξύλον 3
ἐστὶν ἐκ τοῦ δρυμοῦ ἐκκεκομμένον, ἔργον τέκτονος καὶ χώνευμα·
[4]ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ κεκαλλωπισμένα ἐστίν· ἐν σφύραις καὶ ἥ- 4
λοις ἐστερέωσαν αὐτά, καὶ οὐ κινηθήσονται· [9]ἀργύριον τορευτόν 9
ἐστιν, οὐ πορεύσονται· ἀργύριον προσβλητὸν ἀπὸ Θαρσις ἥξει,
χρυσίον Μωφαζ καὶ χεὶρ χρυσοχόων, ἔργα τεχνιτῶν πάντα· ὑ-
άκινθον καὶ πορφύραν ἐνδύσουσιν αὐτά· [5]αἰρόμενα ἀρθήσονται, 5
ὅτι οὐκ ἐπιβήσονται. μὴ φοβηθῆτε αὐτά, ὅτι οὐ μὴ κακοποιήσωσιν,
καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς. [11]οὕτως ἐρεῖτε αὐτοῖς Θεοί, οἳ 11
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίησαν, ἀπολέσθωσαν ἀπὸ τῆς
γῆς καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ τούτου. [12]κύριος ὁ ποιήσας τὴν 12
γῆν ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ, ὁ ἀνορθώσας τὴν οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ
αὐτοῦ καὶ τῇ φρονήσει αὐτοῦ ἐξέτεινεν τὸν οὐρανὸν [13]καὶ πλῆθος 13
ὕδατος ἐν οὐρανῷ καὶ ἀνήγαγεν νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστρα-
πὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησεν καὶ ἐξήγαγεν φῶς ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ.
[14]ἐμωράνθη πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως, κατῃσχύνθη πᾶς χρυσο- 14
χόος ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτοῦ, ὅτι ψευδῆ ἐχώνευσαν, οὐκ ἔστιν πνεῦ-
μα ἐν αὐτοῖς· [15]μάταιά ἐστιν, ἔργα ἐμπεπαιγμένα, ἐν καιρῷ ἐπι- 15
σκοπῆς αὐτῶν ἀπολοῦνται. [16]οὐκ ἔστιν τοιαύτη μερὶς τῷ Ιακωβ, ὅτι 16
ὁ πλάσας τὰ πάντα αὐτὸς κληρονομία αὐτοῦ, κύριος ὄνομα αὐτῷ.

23 γινωσκειν] + με Sc | ποιων] pr. ο BApau. || **24** init. — κυριος > S*† || 25 την > B*L* | ιουδαιαν duo codd.] ιουδαν *L*, ιδουμαιαν BSA: cf. Ps. 62 1 | υιους 1⁰] pr. τους *L*, pr. παντας τους A† | υιους 2⁰] pr. τους A | τα κατα] τα > S | οικος] pr. ο S | απεριτμητοι] -τος SA

10 1 τον λογον B†] το ρημα *L*, > τον rel. | ελαλ. BS pau.] + κυριος rel. = 𝔐, sed κυριου praec. hab. omnes || 2 μανθανε(B† α)τε] πορευεσθε(-θαι A†) A pau. | σημειων] θηριων S*† || 4 κεκαλλωπ.] κεκολαμμενα S*† | εστιν > B† | και ου κιν.] pr. θησουσιν αυτα B† || **5 post 9 tr., 6—8. 10 om. 𝔊** || 9 προσβλητον] σ > S, + εστιν S | μωφας S† | χειρ] -ρες ASc*L* || 5 ου μη] μη > A† | κακοποιησουσιν SA (+ αυτα ε[pro αι]ρομενα S*†) || **14** εχωνευσεν BA: cf. 28 17 || **16** αυτω] -του A†

17 [17]Συνήγαγεν ἔξωθεν τὴν ὑπόστασίν σου, κατοικοῦσα ἐν ἐκλεκτοῖς.
18 [18]ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ σκελίζω τοὺς κατοικοῦντας τὴν
19 γῆν ταύτην ἐν θλίψει, ὅπως εὑρεθῇ ἡ πληγή σου· [19]οὐαὶ ἐπὶ συν-
τρίμματί σου, ἀλγηρὰ ἡ πληγή σου. κἀγὼ εἶπα Ὄντως τοῦτο τὸ
20 τραῦμά μου καὶ κατέλαβέν με· [20]ἡ σκηνή μου ἐταλαιπώρησεν ὤλετο,
καὶ πᾶσαι αἱ δέρρεις μου διεσπάσθησαν· οἱ υἱοί μου καὶ τὰ πρόβατά
μου οὔκ εἰσιν, οὐκ ἔστιν ἔτι τόπος τῆς σκηνῆς μου, τόπος τῶν δέρ-
21 ρεών μου. [21]ὅτι οἱ ποιμένες ἠφρονεύσαντο καὶ τὸν κύριον οὐκ ἐξεζή-
τησαν· διὰ τοῦτο οὐκ ἐνόησεν πᾶσα ἡ νομὴ καὶ διεσκορπίσθησαν.
22 [22]φωνὴ ἀκοῆς ἰδοὺ ἔρχεται καὶ σεισμὸς μέγας ἐκ γῆς βορρᾶ τοῦ
23 τάξαι τὰς πόλεις Ιουδα εἰς ἀφανισμὸν καὶ κοίτην στρουθῶν. [23]οἶδα,
κύριε, ὅτι οὐχὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, οὐδὲ ἀνὴρ πορεύσε-
24 ται καὶ κατορθώσει πορείαν αὐτοῦ. [24]παίδευσον ἡμᾶς, κύριε, πλὴν
25 ἐν κρίσει καὶ μὴ ἐν θυμῷ, ἵνα μὴ ὀλίγους ἡμᾶς ποιήσῃς. [25]ἔκχεον
τὸν θυμόν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα σε καὶ ἐπὶ γενεὰς αἳ τὸ
ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο, ὅτι κατέφαγον τὸν Ιακωβ καὶ ἐξανή-
λωσαν αὐτὸν καὶ τὴν νομὴν αὐτοῦ ἠρήμωσαν.
11 [1]Ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς Ιερεμιαν λέγων [2]Ἀκούσατε
τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης. καὶ λαλήσεις πρὸς ἄνδρας Ιουδα
3 καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Ιερουσαλημ· [3]καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε
λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος, ὃς οὐκ
4 ἀκούσεται τῶν λόγων τῆς διαθήκης ταύτης, [4]ἧς ἐνετειλάμην τοῖς
πατράσιν ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐκ
καμίνου τῆς σιδηρᾶς λέγων Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου καὶ ποιή-
σατε πάντα, ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαι ὑμῖν, καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν, καὶ
5 ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν, [5]ὅπως στήσω τὸν ὅρκον μου, ὃν ὤμοσα
τοῖς πατράσιν ὑμῶν, τοῦ δοῦναι αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι
6 καθὼς ἡ ἡμέρα αὕτη. καὶ ἀπεκρίθην καὶ εἶπα Γένοιτο, κύριε. [6]καὶ
εἶπεν κύριος πρός με Ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τούτους ἐν πόλεσιν Ιουδα
καὶ ἔξωθεν Ιερουσαλημ λέγων Ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης
8 9 ταύτης καὶ ποιήσατε αὐτούς. [8]καὶ οὐκ ἐποίησαν. [9]καὶ εἶπεν κύριος
πρός με Εὑρέθη σύνδεσμος ἐν ἀνδράσιν Ιουδα καὶ ἐν τοῖς κατοι-
10 κοῦσιν Ιερουσαλημ· [10]ἐπεστράφησαν ἐπὶ τὰς ἀδικίας τῶν πατέρων

17 κατοικ.] pr. η A† || **19** μου mu.] σου BS, ου A† | με] σε BS || **20** μου 1⁰ 2⁰ mu.] σου BSA; sed μου 3⁰—6⁰ etiam BSA | ωλετο] χ pro λ S*† || **21** ποιμενες] + μου A† | ηυφρονευσ. A† | εξεζητ.] εξ > B: sic οι ο′ (i. e. textus hexapl.) teste cod. 86 || **23** πορ(ε)ιαν] πονηριαν S*† || **25** τον θυμ.] την οργην A† | ειδοτα] ιδοντα A† | αυτον] τον ισραηλ A | την νομην] τον νομον S*†, τον τοπον C†

11 2 προς ult. > A | ιερουσ.] pr. εν BS pau.: cf. 9 4 4 || **3** ο 2⁰ > S | ακουσεται] -σει S†: cf. 51 16 | των λογ.] της φωνης S† || **4** ης] ην A† | καμινου] pr. της S^c | εαν > A || **5** και 1⁰ > B*† | καθως] ως A† || **9** ανδρασιν] πολεσιν A† | ιερουσ.] pr. εν B pau.: cf. 2

αὐτῶν τῶν πρότερον, οἳ οὐκ ἤθελον εἰσακοῦσαι τῶν λόγων μου,
καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ βαδίζουσιν ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς,
καὶ διεσκέδασαν οἶκος Ισραηλ καὶ οἶκος Ιουδα τὴν διαθήκην μου,
ἣν διεθέμην πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν. [11]διὰ τοῦτο τάδε λέγει 11
κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακά, ἐξ ὧν οὐ δυ-
νήσονται ἐξελθεῖν ἐξ αὐτῶν, καὶ κεκράξονται πρός με, καὶ οὐκ εἰσ-
ακούσομαι αὐτῶν. [12]καὶ πορεύσονται πόλεις Ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες 12
Ιερουσαλημ καὶ κεκράξονται πρὸς τοὺς θεούς, οἷς αὐτοὶ θυμιῶσιν
αὐτοῖς· μὴ σώσουσιν αὐτοὺς ἐν καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν; [13]ὅτι 13
κατ᾿ ἀριθμὸν τῶν πόλεών σου ἦσαν θεοί σου, Ιουδα, καὶ κατ᾿ ἀριθ-
μὸν ἐξόδων τῆς Ιερουσαλημ ἐτάξατε βωμοὺς θυμιᾶν τῇ Βααλ. [14]καὶ 14
σὺ μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου καὶ μὴ ἀξίου περὶ αὐτῶν
ἐν δεήσει καὶ προσευχῇ, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι ἐν τῷ καιρῷ, ἐν ᾧ
ἐπικαλοῦνταί με, ἐν καιρῷ κακώσεως αὐτῶν. [15]τί ἡ ἠγαπημένη ἐν 15
τῷ οἴκῳ μου ἐποίησεν βδέλυγμα; μὴ εὐχαὶ καὶ κρέα ἅγια ἀφελοῦ-
σιν ἀπὸ σοῦ τὰς κακίας σου, ἢ τούτοις διαφεύξῃ; [16]ἐλαίαν ὡραίαν 16
εὔσκιον τῷ εἴδει ἐκάλεσεν κύριος τὸ ὄνομά σου· εἰς φωνὴν περι-
τομῆς αὐτῆς ἀνήφθη πῦρ ἐπ᾿ αὐτήν, μεγάλη ἡ θλῖψις ἐπὶ σέ, ἠχρεώθη-
σαν οἱ κλάδοι αὐτῆς. [17]καὶ κύριος ὁ καταφυτεύσας σε ἐλάλησεν 17
ἐπὶ σὲ κακὰ ἀντὶ τῆς κακίας οἴκου Ισραηλ καὶ οἴκου Ιουδα, ὅτι
ἐποίησαν ἑαυτοῖς τοῦ παροργίσαι με ἐν τῷ θυμιᾶν αὐτοὺς τῇ Βααλ.
[18]Κύριε, γνώρισόν μοι, καὶ γνώσομαι· τότε εἶδον τὰ ἐπιτηδεύ- 18
ματα αὐτῶν. [19]ἐγὼ δὲ ὡς ἀρνίον ἄκακον ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι οὐκ 19
ἔγνων· ἐπ᾿ ἐμὲ ἐλογίσαντο λογισμὸν πονηρὸν λέγοντες Δεῦτε καὶ
ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς τὸν ἄρτον αὐτοῦ καὶ ἐκτρίψωμεν αὐτὸν ἀπὸ
γῆς ζώντων, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐ μὴ μνησθῇ ἔτι. [20]κύριε κρί- 20
νων δίκαια δοκιμάζων νεφροὺς καὶ καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ
ἐκδίκησιν ἐξ αὐτῶν, ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκάλυψα τὸ δικαίωμά μου. [21]διὰ 21
τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Αναθωθ τοὺς ζητοῦντας
τὴν ψυχήν μου τοὺς λέγοντας Οὐ μὴ προφητεύσῃς ἐπὶ τῷ ὀνόματι
κυρίου· εἰ δὲ μή, ἀποθανῇ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν. [22]ἰδοὺ ἐγὼ ἐπι- 22
σκέψομαι ἐπ᾿ αὐτούς· οἱ νεανίσκοι αὐτῶν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦν-
ται, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν τελευτήσουσιν ἐν

10 ηθελον] -λησαν B | εισακουσαι] υπακ. S, ακ. A† | βαδιζ.] πορευονται B | διεσκεδασεν A || 11 εξελθ. / εξ αυτων] tr. S† || 12 θεους] + αυτων A | εθυμιωσαν S†: cf. 39 29 | μη σωσ. αυτους > S*†, pr. ου (postea και ου) S^s, pr. οι ου compl. | καιρω] pr. τω BS || 13 των πολ. σου] πολεων $S^{(\dagger)}$ | εξοδων] pr. των S† | εταξατε] -ξαν SA | θυμιαν] pr. του A || 14 περι 1^0] υπερ A† | εισακουσομαι] -κουω S† | εν ω] εν > A || 15 η 1^0 > S* || 16 επ αυτην] εν αυτη A | η > S*† | ηχρειωθησαν B^c: cf. Esdr. I 1 53 Thack. p. 82 || 19 δε > SA | πονηρον] + κατα σου A† | αρτον] τραχηλον A*† | το > A† | ετι] ουκετι BS† || 20 δοκιμαζων] pr. και S† || 21 κυριος] + ο θεος A | προφητευσης] -σεις BS || 22 αποθαν.] πεσουνται A†

23 λιμῷ, [23]καὶ ἐγκατάλειμμα οὐκ ἔσται αὐτῶν, ὅτι ἐπάξω κακὰ ἐπὶ τοὺς
κατοικοῦντας ἐν Αναθωθ ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν.
12 [1]Δίκαιος εἶ, κύριε, ὅτι ἀπολογήσομαι πρὸς σέ, πλὴν κρίματα
λαλήσω πρὸς σέ· τί ὅτι ὁδὸς ἀσεβῶν εὐοδοῦται, εὐθήνησαν πάν-
2 τες οἱ ἀθετοῦντες ἀθετήματα; [2]ἐφύτευσας αὐτοὺς καὶ ἐρριζώθησαν,
ἐτεκνοποίησαν καὶ ἐποίησαν καρπόν· ἐγγὺς εἶ σὺ τοῦ στόματος
3 αὐτῶν καὶ πόρρω ἀπὸ τῶν νεφρῶν αὐτῶν. [3]καὶ σύ, κύριε, γινώ-
σκεις με, δεδοκίμακας τὴν καρδίαν μου ἐναντίον σου· ἅγνισον αὐτοὺς
4 εἰς ἡμέραν σφαγῆς αὐτῶν. [4]ἕως πότε πενθήσει ἡ γῆ καὶ πᾶς ὁ χόρ-
τος τοῦ ἀγροῦ ξηρανθήσεται ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ;
ἠφανίσθησαν κτήνη καὶ πετεινά, ὅτι εἶπαν Οὐκ ὄψεται ὁ θεὸς ὁδοὺς
5 ἡμῶν. [5]σοῦ οἱ πόδες τρέχουσιν καὶ ἐκλύουσίν σε· πῶς παρασκευάσῃ
ἐφ᾽ ἵπποις; καὶ ἐν γῇ εἰρήνης σὺ πέποιθας· πῶς ποιήσεις ἐν φρυάγ-
6 ματι τοῦ Ιορδάνου; [6]ὅτι καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πα-
τρός σου, καὶ οὗτοι ἠθέτησάν σε, καὶ αὐτοὶ ἐβόησαν, ἐκ τῶν ὀπίσω
σου ἐπισυνήχθησαν· μὴ πιστεύσῃς ἐν αὐτοῖς, ὅτι λαλήσουσιν πρὸς
σὲ καλά.
7 [7]Ἐγκαταλέλοιπα τὸν οἶκόν μου, ἀφῆκα τὴν κληρονομίαν μου,
8 ἔδωκα τὴν ἠγαπημένην ψυχήν μου εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῆς. [8]ἐγε-
νήθη ἡ κληρονομία μου ἐμοὶ ὡς λέων ἐν δρυμῷ· ἔδωκεν ἐπ᾽ ἐμὲ
9 τὴν φωνὴν αὐτῆς, διὰ τοῦτο ἐμίσησα αὐτήν. [9]μὴ σπήλαιον ὑαίνης
ἡ κληρονομία μου ἐμοὶ ἢ σπήλαιον κύκλῳ αὐτῆς; βαδίσατε συν-
αγάγετε πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ ἐλθέτωσαν τοῦ φαγεῖν αὐτήν.
10 [10]ποιμένες πολλοὶ διέφθειραν τὸν ἀμπελῶνά μου, ἐμόλυναν τὴν
μερίδα μου, ἔδωκαν μερίδα ἐπιθυμητήν μου εἰς ἔρημον ἄβατον·
11 [11]ἐτέθη εἰς ἀφανισμὸν ἀπωλείας, δι᾽ ἐμὲ ἀφανισμῷ ἠφανίσθη πᾶσα
12 ἡ γῆ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνὴρ τιθέμενος ἐν καρδίᾳ. [12]ἐπὶ πᾶσαν διεκ-
βολὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἦλθον ταλαιπωροῦντες, ὅτι μάχαιρα τοῦ κυρίου
καταφάγεται ἀπ᾽ ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς, οὐκ ἔστιν
13 εἰρήνη πάσῃ σαρκί. [13]σπείρατε πυροὺς καὶ ἀκάνθας θερίσατε· οἱ
κλῆροι αὐτῶν οὐκ ὠφελήσουσιν αὐτούς· αἰσχύνθητε ἀπὸ καυχή-
σεως ὑμῶν, ἀπὸ ὀνειδισμοῦ ἔναντι κυρίου.

23 οτι] και S† | επισκεψεως] -σκοπης B^c*L*

12 1 αθετηματα] -τημα S, -τησει A† || **2** ερ(ρ)ιζωσαν SA† | ετεκνοποιησαντο B† | και εποιησαν > S† || **3** δεδοκ.] εδοκιμασας A† || **4** ο χορτος του αγρου] χορτος A† | εν αυτη] αυτων A† | ηφανισας A† | οτι] και A† || **5** εκλυσουσιν A(†) | παρασκευαζη S | συ mu.] ου BS*, σου AS^c | ποιησω S*† || **6** και 1^0 > A | και ουτοι > A† | λαλησουσιν] ησ > B* | προς] επι A† || **9** υαινης] ληστων A†: ex 7 11 | η σπηλ. κυκλω αυτης > A† | βαδ.] + και A† | συναγετε B*† | φαγειν] pr. κατα A† || **10** μου $1^0 \frown 2^0$ S† | μερ. επιθ. μου S] μερ. μου επιθ. A, την μερ. την επιθ. μου B | ερημ. αβατ.] tr. S† || **11** ετεθη] εγενηθη A | αφανισμω ηφανισθη] tr. S || **12** ηλθοσαν A | κατεφαγεν A | της γης $1^0 \frown 2^0$ B* | εως] pr. και A || **13** σπειρατε] pr. ε A | ακανθαν B† | θερισατε] -ιζετε B, -ισεται(pro -τε) S(†) | αισχυνθ.] + αισχυνην A† | ονειδισμου] -μων S†

[14]Ὅτι τάδε λέγει κύριος περὶ πάντων τῶν γειτόνων τῶν πονηρῶν 14
τῶν ἁπτομένων τῆς κληρονομίας μου, ἧς ἐμέρισα τῷ λαῷ μου
Ισραηλ Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποσπῶ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν καὶ τὸν Ιου-
δαν ἐκβαλῶ ἐκ μέσου αὐτῶν. [15]καὶ ἔσται μετὰ τὸ ἐκβαλεῖν με αὐ- 15
τοὺς ἐπιστρέψω καὶ ἐλεήσω αὐτοὺς καὶ κατοικιῶ αὐτοὺς ἕκαστον
εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ καὶ ἕκαστον εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. [16]καὶ 16
ἔσται ἐὰν μαθόντες μάθωσιν τὴν ὁδὸν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ὀμνύειν
τῷ ὀνόματί μου Ζῇ κύριος, καθὼς ἐδίδαξαν τὸν λαόν μου ὀμνύειν
τῇ Βααλ, καὶ οἰκοδομηθήσονται ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου· [17]ἐὰν δὲ 17
μὴ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἐξαρῶ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο ἐξάρσει καὶ ἀπωλείᾳ.
[1]Τάδε λέγει κύριος Βάδισον καὶ κτῆσαι σεαυτῷ περίζωμα λινοῦν 13
καὶ περίθου περὶ τὴν ὀσφύν σου, καὶ ἐν ὕδατι οὐ διελεύσεται. [2]καὶ 2
ἐκτησάμην τὸ περίζωμα κατὰ τὸν λόγον κυρίου καὶ περιέθηκα περὶ
τὴν ὀσφύν μου. [3]καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρός με λέγων [4]Λαβὲ τὸ 3 4
περίζωμα τὸ περὶ τὴν ὀσφύν σου καὶ ἀνάστηθι καὶ βάδισον ἐπὶ
τὸν Εὐφράτην καὶ κατάκρυψον αὐτὸ ἐκεῖ ἐν τῇ τρυμαλιᾷ τῆς πέ-
τρας. [5]καὶ ἐπορεύθην καὶ ἔκρυψα αὐτὸ ἐν τῷ Εὐφράτῃ, καθὼς ἐνετεί- 5
λατό μοι κύριος. [6]καὶ ἐγένετο μεθ᾽ ἡμέρας πολλὰς καὶ εἶπεν κύριος 6
πρός με Ἀνάστηθι βάδισον ἐπὶ τὸν Εὐφράτην καὶ λαβὲ ἐκεῖθεν τὸ
περίζωμα, ὃ ἐνετειλάμην σοι τοῦ κατακρύψαι ἐκεῖ. [7]καὶ ἐπορεύθην 7
ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν καὶ ὤρυξα καὶ ἔλαβον τὸ περίζωμα ἐκ
τοῦ τόπου, οὗ κατώρυξα αὐτὸ ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ διεφθαρμένον ἦν, ὃ οὐ
μὴ χρησθῇ εἰς οὐθέν. [8]καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρός με λέγων 8
[9]Τάδε λέγει κύριος Οὕτω φθερῶ τὴν ὕβριν Ιουδα καὶ τὴν ὕβριν 9
Ιερουσαλημ, [10]τὴν πολλὴν ταύτην ὕβριν, τοὺς μὴ βουλομένους ὑπ- 10
ακούειν τῶν λόγων μου καὶ πορευθέντας ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τοῦ
δουλεύειν αὐτοῖς καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς, καὶ ἔσονται ὥσπερ τὸ
περίζωμα τοῦτο, ὃ οὐ χρησθήσεται εἰς οὐθέν. [11]ὅτι καθάπερ κολ- 11
λᾶται τὸ περίζωμα περὶ τὴν ὀσφὺν τοῦ ἀνθρώπου, οὕτως ἐκόλλησα
πρὸς ἐμαυτὸν τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ καὶ πᾶν οἶκον Ιουδα τοῦ γε-
νέσθαι μοι εἰς λαὸν ὀνομαστὸν καὶ εἰς καύχημα καὶ εἰς δόξαν, καὶ
οὐκ εἰσήκουσάν μου. [12]καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον Πᾶς ἀσκὸς 12
πληρωθήσεται οἴνου. καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσιν πρὸς σέ Μὴ γνόντες
οὐ γνωσόμεθα ὅτι πᾶς ἀσκὸς πληρωθήσεται οἴνου; [13]καὶ ἐρεῖς πρὸς 13
αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ πληρῶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν
γῆν ταύτην καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν τοὺς καθημένους υἱοὺς Δαυιδ

14 πονηρων] σκληρων A† || 15 με > AC† | αυτου paenult. ⌒ ult. S*† || 16 μαθοντες] μανθανοντες A† | του λαου 1° > A† | οικοδομηθησεται BS† || 17 και 1° > SA

13 5 και επορευθην] > S*†, in *O* sub ※ || 6 βαδισον] pr. και SA || 10 πορευομενους S*Bc | ου] + μη SA | χρησθη S† || 11 παν BS*† (cf. Iud. 7 4 B)] παντα rel. (pl. add. τον) | ιουδα] pr. του S† | εισηκουσαν] εισ > S*A || 13 δαυ(ε)ιδ] pr. του B

ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς προφήτας καὶ τὸν Ιου-
14 δαν καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας Ιερουσαλημ μεθύσματι [14]καὶ δια-
σκορπιῶ αὐτοὺς ἄνδρα καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ τοὺς πατέρας
αὐτῶν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν τῷ αὐτῷ· οὐκ ἐπιποθήσω, λέγει
κύριος, καὶ οὐ φείσομαι καὶ οὐκ οἰκτιρήσω ἀπὸ διαφθορᾶς αὐτῶν.
15 [15]Ἀκούσατε καὶ ἐνωτίσασθε καὶ μὴ ἐπαίρεσθε, ὅτι κύριος ἐλάλη-
16 σεν. [16]δότε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν δόξαν πρὸ τοῦ συσκοτάσαι καὶ
πρὸ τοῦ προσκόψαι πόδας ὑμῶν ἐπ᾽ ὄρη σκοτεινὰ καὶ ἀναμενεῖτε
17 εἰς φῶς καὶ ἐκεῖ σκιὰ θανάτου καὶ τεθήσονται εἰς σκότος. [17]ἐὰν
δὲ μὴ ἀκούσητε, κεκρυμμένως κλαύσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀπὸ προσ-
ώπου ὕβρεως, καὶ κατάξουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα, ὅτι συνετρί-
18 βη τὸ ποίμνιον κυρίου. [18]εἴπατε τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς δυναστεύου-
σιν Ταπεινώθητε καὶ καθίσατε, ὅτι καθῃρέθη ἀπὸ κεφαλῆς ὑμῶν
19 στέφανος δόξης ὑμῶν. [19]πόλεις αἱ πρὸς νότον συνεκλείσθησαν, καὶ
οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων· ἀπῳκίσθη Ιουδας, συνετέλεσεν ἀποικίαν τελείαν.
20 [20]Ἀνάλαβε ὀφθαλμούς σου, Ιερουσαλημ, καὶ ἰδὲ τοὺς ἐρχομένους
ἀπὸ βορρᾶ· ποῦ ἐστιν τὸ ποίμνιον, ὃ ἐδόθη σοι, πρόβατα δόξης
21 σου; [21]τί ἐρεῖς ὅταν ἐπισκέπτωνταί σε; καὶ σὺ ἐδίδαξας αὐτοὺς ἐπὶ
σὲ μαθήματα εἰς ἀρχήν· οὐκ ὠδῖνες καθέξουσίν σε καθὼς γυναῖκα
22 τίκτουσαν; [22]καὶ ἐὰν εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου Διὰ τί ἀπήντησέν
μοι ταῦτα; διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἀδικίας σου ἀνεκαλύφθη τὰ ὀπίσθιά
23 σου παραδειγματισθῆναι τὰς πτέρνας σου. [23]εἰ ἀλλάξεται Αἰθίοψ
τὸ δέρμα αὐτοῦ καὶ πάρδαλις τὰ ποικίλματα αὐτῆς, καὶ ὑμεῖς δυνή-
24 σεσθε εὖ ποιῆσαι μεμαθηκότες τὰ κακά. [24]καὶ διέσπειρα αὐτοὺς ὡς
25 φρύγανα φερόμενα ὑπὸ ἀνέμου εἰς ἔρημον. [25]οὗτος ὁ κλῆρός σου
καὶ μερὶς τοῦ ἀπειθεῖν ὑμᾶς ἐμοί, λέγει κύριος, ὡς ἐπελάθου μου
26 καὶ ἤλπισας ἐπὶ ψεύδεσιν. [26]κἀγὼ ἀποκαλύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ
27 τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ὀφθήσεται ἡ ἀτιμία σου. [27]καὶ ἡ μοιχεία
σου καὶ ὁ χρεμετισμός σου καὶ ἡ ἀπαλλοτρίωσις τῆς πορνείας σου,
ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἑώρακα τὰ βδελύγματά σου·
οὐαί σοι, Ιερουσαλημ, ὅτι οὐκ ἐκαθαρίσθης ὀπίσω μου, ἕως τίνος ἔτι;
14 [1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ιερεμιαν περὶ τῆς ἀβροχίας

13 θρονου] pr. του B, θρονους A | αυτου S*] -των BAS^c | κατοικουντας ult.] καθημενους A† | ιερουσ.] pr. εν BA pau.: cf. 4 4 || 14 διαφθορας] διασπορας S*†: cf. 15 7 || 15 ακουσασθε S*† || 16 υμων 1^0] ημ. A || 17 δε > SA || 18 και καθισ. > A† | κεφαλης] pr. της A | υμων ult. > A† || 19 συνετελεσαν B || 20 οφθ.] pr. τους A || 21 μαθηματα] μαθητας A† | καθως] ουχ ως A† || 22 δια 1^0 > A† | αδικιας] κακιας A† | ανεκαλ.] pr. και S† || 23 αυτου > A† || 24 και > S*† | διεσπειρα] διεφθειρα A† | υπο] απο B | ερημον] + τοπον A† || 25 κληρος] κληρονομος S† | και 1^0 > S | μου] pr. νομου A† || 26 οπισω] οπισθια A | επι το] κατα A || 27 αι μοιχ⟨ε⟩ιαι A | ο > B | πορν(ε)ιας] πονηριας S†

14 1 init. — ιερεμ.] ο λογος ο γεναμενος (sic A† in Ier. saepe pro γενομ.: cf. Thack. p. 212) προς ιερ. παρα κυριου A†

[2]Ἐπένθησεν ἡ Ιουδαία, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐκενώθησαν καὶ ἐσκο- 2
τώθησαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς Ιερουσαλημ ἀνέβη. [3]καὶ 3
οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς ἀπέστειλαν τοὺς νεωτέρους αὐτῶν ἐφ᾽ ὕδωρ·
ἤλθοσαν ἐπὶ τὰ φρέατα καὶ οὐχ εὕροσαν ὕδωρ καὶ ἀπέστρεψαν τὰ
ἀγγεῖα αὐτῶν κενά. [4]καὶ τὰ ἔργα τῆς γῆς ἐξέλιπεν, ὅτι οὐκ ἦν 4
ὑετός· ᾐσχύνθησαν γεωργοί, ἐπεκάλυψαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. [5]καὶ 5
ἔλαφοι ἐν ἀγρῷ ἔτεκον καὶ ἐγκατέλιπον, ὅτι οὐκ ἦν βοτάνη. [6]ὄνοι 6
ἄγριοι ἔστησαν ἐπὶ νάπας· εἵλκυσαν ἄνεμον, ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ
αὐτῶν, ὅτι οὐκ ἦν χόρτος ἀπὸ λαοῦ ἀδικίας. — [7]εἰ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν 7
ἀντέστησαν ἡμῖν, κύριε, ποίησον ἡμῖν ἕνεκεν σοῦ, ὅτι πολλαὶ αἱ ἁμαρ-
τίαι ἡμῶν ἐναντίον σοῦ, ὅτι σοὶ ἡμάρτομεν. [8]ὑπομονὴ Ισραηλ, κύριε, 8
καὶ σῴζεις ἐν καιρῷ κακῶν· ἵνα τί ἐγενήθης ὡσεὶ πάροικος ἐπὶ τῆς
γῆς καὶ ὡς αὐτόχθων ἐκκλίνων εἰς κατάλυμα; [9]μὴ ἔσῃ ὥσπερ ἄνθρω- 9
πος ὑπνῶν ἢ ὡς ἀνὴρ οὐ δυνάμενος σῴζειν; καὶ σὺ ἐν ἡμῖν εἶ, κύ-
ριε, καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐφ᾽ ἡμᾶς· μὴ ἐπιλάθῃ ἡμῶν. —
[10]οὕτως λέγει κύριος τῷ λαῷ τούτῳ Ἠγάπησαν κινεῖν πόδας αὐτῶν 10
καὶ οὐκ ἐφείσαντο, καὶ ὁ θεὸς οὐκ εὐδόκησεν ἐν αὐτοῖς· νῦν μνη-
σθήσεται τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν. [11]καὶ εἶπεν κύριος πρός με Μὴ προσ- 11
εύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς ἀγαθά· [12]ὅτι ἐὰν νηστεύσωσιν, 12
οὐκ εἰσακούσομαι τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ἐὰν προσενέγκωσιν ὁλο-
καυτώματα καὶ θυσίας, οὐκ εὐδοκήσω ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐν μαχαίρᾳ
καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ ἐγὼ συντελέσω αὐτούς. [13]καὶ εἶπα Ὦ 13
κύριε, ἰδοὺ οἱ προφῆται αὐτῶν προφητεύουσιν καὶ λέγουσιν Οὐκ
ὄψεσθε μάχαιραν, οὐδὲ λιμὸς ἔσται ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀλήθειαν καὶ εἰρή-
νην δώσω ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. [14]καὶ εἶπεν κύριος 14
πρός με Ψευδῆ οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου,
οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐλάλησα
πρὸς αὐτούς· ὅτι ὁράσεις ψευδεῖς καὶ μαντείας καὶ οἰωνίσματα καὶ
προαιρέσεις καρδίας αὐτῶν αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν. [15]διὰ τοῦτο 15
τάδε λέγει κύριος περὶ τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ἐπὶ τῷ
ὀνόματί μου ψευδῆ, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς, οἳ λέγουσιν
Μάχαιρα καὶ λιμὸς οὐκ ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης Ἐν θανάτῳ νο-
σερῷ ἀποθανοῦνται, καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται οἱ προφῆται·
[16]καὶ ὁ λαός, οἷς αὐτοὶ προφητεύουσιν αὐτοῖς, καὶ ἔσονται ἐρριμ- 16

3 αυτων 1⁰] -της A† | και ult. > A || 4 γεωργοι] pr. οι BSpau. | τας κεφαλας B†: cf. 18 16 || 5 ετεκοσαν A || 6 ονοι αγριοι] οναγροι S | ειλκ.] pr. και A† | απο λαου αδικιας > BS*L* = 𝔐 || 7 ει mu.] > BSA || 8 σωσεις S† | ως] ωσει S† || 9 μη 1⁰] η S† || 10 λεγει] ειπεν S† | ε(uel η)υδοκησεν] ευο(Bᶜ ω)δωσεν B† | της αδικιας B† || 12 ευδοκω S | συντελω S† || 13 ω Ra.] ο ων mss.: cf. 1 6 | κυριε] pr. δεσποτα A*L* = 𝔐, cf. 1 6 4 10 | οψεσθε] οψομεθα S*† | ουδε λιμος] και λ. ουκ Q, ουδε λ. ουκ S† | υμιν] ημ. A† | και ult. > S* pau. || 14 προφητευουσιν 1⁰] -τευσουσιν S† || 15 των προφητων] bis scr. B*† | επι 1⁰ > A† | οἳ λεγουσιν] οἱ λεγοντες A

μένοι ἐν ταῖς διόδοις Ιερουσαλημ ἀπὸ προσώπου μαχαίρας καὶ τοῦ
λιμοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ θάπτων αὐτούς, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ
οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν· καὶ ἐκχεῶ ἐπ' αὐτοὺς τὰ
17 κακὰ αὐτῶν. [17]καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς τὸν λόγον τοῦτον Καταγάγετε
ἐπ' ὀφθαλμοὺς ὑμῶν δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ μὴ διαλιπέτω-
σαν, ὅτι συντρίμματι συνετρίβη θυγάτηρ λαοῦ μου καὶ πληγῇ ὀδυ-
18 νηρᾷ σφόδρα. [18]ἐὰν ἐξέλθω εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἰδοὺ τραυματίαι
μαχαίρας, καὶ ἐὰν εἰσέλθω εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ πόνος λιμοῦ·
ὅτι ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐπορεύθησαν εἰς γῆν, ἣν οὐκ ᾔδεισαν.—
19 [19]μὴ ἀποδοκιμάζων ἀπεδοκίμασας τὸν Ιουδαν, καὶ ἀπὸ Σιων ἀπέστη
ἡ ψυχή σου; ἵνα τί ἔπαισας ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἴασις; ὑπ-
εμείναμεν εἰς εἰρήνην, καὶ οὐκ ἦν ἀγαθά· εἰς καιρὸν ἰάσεως, καὶ
20 ἰδοὺ ταραχή. [20]ἔγνωμεν, κύριε, ἁμαρτήματα ἡμῶν, ἀδικίας πατέρων
21 ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου. [21]κόπασον διὰ τὸ ὄνομά σου,
μὴ ἀπολέσῃς θρόνον δόξης σου· μνήσθητι, μὴ διασκεδάσῃς τὴν
22 διαθήκην σου τὴν μεθ' ἡμῶν. [22]μὴ ἔστιν ἐν εἰδώλοις τῶν ἐθνῶν
ὑετίζων; καὶ εἰ ὁ οὐρανὸς δώσει πλησμονὴν αὐτοῦ; οὐχὶ σὺ εἶ
αὐτός; καὶ ὑπομενοῦμέν σε, ὅτι σὺ ἐποίησας πάντα ταῦτα.
15 [1]Καὶ εἶπεν κύριος πρός με Ἐὰν στῇ Μωυσῆς καὶ Σαμουηλ πρὸ
προσώπου μου, οὐκ ἔστιν ἡ ψυχή μου πρὸς αὐτούς· ἐξαπόστειλον
2 τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ ἐξελθέτωσαν. [2]καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσιν πρὸς
σέ Ποῦ ἐξελευσόμεθα; καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος
Ὅσοι εἰς θάνατον, εἰς θάνατον· καὶ ὅσοι εἰς μάχαιραν, εἰς μάχαι-
ραν· καὶ ὅσοι εἰς λιμόν, εἰς λιμόν· καὶ ὅσοι εἰς αἰχμαλωσίαν, εἰς
3 αἰχμαλωσίαν. [3]καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτοὺς τέσσαρα εἴδη, λέγει κύριος,
τὴν μάχαιραν εἰς σφαγὴν καὶ τοὺς κύνας εἰς διασπασμὸν καὶ τὰ
θηρία τῆς γῆς καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ εἰς βρῶσιν καὶ εἰς δια-
4 φθοράν. [4]καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς ἀνάγκας πάσαις ταῖς βασιλεί-
αις τῆς γῆς διὰ Μανασση υἱὸν Εζεκιου βασιλέα Ιουδα περὶ πάν-
5 των, ὧν ἐποίησεν ἐν Ιερουσαλημ. [5]τίς φείσεται ἐπὶ σοί, Ιερουσα-
λημ; καὶ τίς δειλιάσει ἐπὶ σοί; ἢ τίς ἀνακάμψει εἰς εἰρήνην σοι;
6 [6]σὺ ἀπεστράφης με, λέγει κύριος, ὀπίσω πορεύσῃ, καὶ ἐκτενῶ τὴν
7 χεῖρά μου καὶ διαφθερῶ σε, καὶ οὐκέτι ἀνήσω αὐτούς. [7]καὶ δια-
σπερῶ αὐτοὺς ἐν διασπορᾷ· ἐν πύλαις λαοῦ μου ἠτεκνώθησαν,

16 διοδοις (cf. 7 34)] οδοις BS: cf. 5 1 7 17 | του > S† | εσται] -τιν S† | και αι θυγ. αυτων > S† || 17 θυγατηρ] pr. η A† || 18 μαχ.] ρομφαιας A | εις γην] οδον A† || 21 κοπασον] + δη S† | την ult. > A† | 22 σε] + κυριε B† | παντα ταυτα] tr. S

15 1 σαμουηλ] ααρων A† || 2 κυριος] + ο θεος A | μαχαιραν bis] χαραν (sic) S*† || 3 εις ult. > B || 4 μαννασση et εζεκια A† | 5 και] η S† | εις] επ S† || 6 οπισω] + μου A† | μου] + επι σε AL = 𝔐 || 7 init. — αυτους > S*† | init. — διασπορα] και διαφθερω εν διαφθορα A†: cf. 13 14 | μου 1^0 > S*†

ἀπώλεσαν τὸν λαόν μου διὰ τὰς κακίας αὐτῶν. 8ἐπληθύνθησαν 8
χῆραι αὐτῶν ὑπὲρ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· ἐπήγαγον ἐπὶ μητέρα
νεανίσκου ταλαιπωρίαν ἐν μεσημβρίᾳ, ἐπέρριψα ἐπ' αὐτὴν ἐξαίφνης
τρόμον καὶ σπουδήν. 9ἐκενώθη ἡ τίκτουσα ἑπτά, ἀπεκάκησεν ἡ 9
ψυχὴ αὐτῆς, ἐπέδυ ὁ ἥλιος αὐτῇ ἔτι μεσούσης τῆς ἡμέρας, κατ-
ῃσχύνθη καὶ ὠνειδίσθη· τοὺς καταλοίπους αὐτῶν εἰς μάχαιραν δώ-
σω ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν.
10Οἴμμοι ἐγώ, μῆτερ, ὡς τίνα με ἔτεκες; ἄνδρα δικαζόμενον καὶ 10
διακρινόμενον πάσῃ τῇ γῇ· οὔτε ὠφέλησα, οὔτε ὠφέλησέν με οὐ-
δείς· ἡ ἰσχύς μου ἐξέλιπεν ἐν τοῖς καταρωμένοις με. 11γένοιτο, 11
δέσποτα, κατευθυνόντων αὐτῶν, εἰ μὴ παρέστην σοι ἐν καιρῷ τῶν
κακῶν αὐτῶν καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν εἰς ἀγαθὰ πρὸς τὸν
ἐχθρόν. — 12εἰ γνωσθήσεται σίδηρος; καὶ περιβόλαιον χαλκοῦν 12
13ἡ ἰσχύς σου. καὶ τοὺς θησαυρούς σου εἰς προνομὴν δώσω ἀντ- 13
άλλαγμα διὰ πάσας τὰς ἁμαρτίας σου καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις
σου. 14καὶ καταδουλώσω σε κύκλῳ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐν τῇ γῇ, ᾗ 14
οὐκ ᾔδεις· ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου, ἐφ' ὑμᾶς καυ-
θήσεται.
15Κύριε, μνήσθητί μου καὶ ἐπίσκεψαί με καὶ ἀθῴωσόν με ἀπὸ 15
τῶν καταδιωκόντων με, μὴ εἰς μακροθυμίαν· γνῶθι ὡς ἔλαβον
περὶ σοῦ ὀνειδισμὸν 16ὑπὸ τῶν ἀθετούντων τοὺς λόγους σου· 16
συντέλεσον αὐτούς, καὶ ἔσται ὁ λόγος σου ἐμοὶ εἰς εὐφροσύνην
καὶ χαρὰν καρδίας μου, ὅτι ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπ' ἐμοί,
κύριε παντοκράτωρ. 17οὐκ ἐκάθισα ἐν συνεδρίῳ αὐτῶν παιζόντων, 17
ἀλλὰ εὐλαβούμην ἀπὸ προσώπου χειρός σου· κατὰ μόνας ἐκαθή-
μην, ὅτι πικρίας ἐνεπλήσθην. 18ἵνα τί οἱ λυποῦντές με κατισχύου- 18
σίν μου; ἡ πληγή μου στερεά, πόθεν ἰαθήσομαι; γινομένη ἐγενήθη
μοι ὡς ὕδωρ ψευδὲς οὐκ ἔχον πίστιν. — 19διὰ τοῦτο τάδε λέγει 19
κύριος Ἐὰν ἐπιστρέψῃς, καὶ ἀποκαταστήσω σε, καὶ πρὸ προσώπου
μου στήσῃ· καὶ ἐὰν ἐξαγάγῃς τίμιον ἀπὸ ἀναξίου, ὡς στόμα μου
ἔσῃ· καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ πρὸς σέ, καὶ σὺ οὐκ ἀναστρέψεις
πρὸς αὐτούς. 20καὶ δώσω σε τῷ λαῷ τούτῳ ὡς τεῖχος ὀχυρὸν 20
χαλκοῦν, καὶ πολεμήσουσιν πρὸς σὲ καὶ οὐ μὴ δύνωνται πρὸς σέ,
διότι μετὰ σοῦ εἰμι τοῦ σῴζειν σε 21καὶ ἐξαιρεῖσθαί σε ἐκ χειρὸς 21
πονηρῶν καὶ λυτρώσομαί σε ἐκ χειρὸς λοιμῶν.
1Καὶ σὺ μὴ λάβῃς γυναῖκα, λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ, 2καὶ οὐ **16**

7 απωλ. τ. λαον μου > S† || 8 την > S† | νεανισκους BA pau. | επερριψα] -ψαν B† || 9 εκενωθη] εγενηθη S*† | ετι] επι S† | εναντι S† || 10 παση mu.] > A†, pr. εν BS || 13 αμαρτιας] κακιας A† || 14 καταδουλωσουσιν A† || 15 με 2⁰ > B† | απο] εκ S† || 18 ιαθησομαι] θη > A† | εγενηθη μοι] tr. A† | ψευδος SA† || 19 αναξιου] αν > BS*A pau. || 20 τω] pr. εν S† | προς 1⁰ > A pau. || 21 λυτρωσ. σε] > S†, in *O* sub ※

3 γεννηθήσεταί σοι υἱὸς οὐδὲ θυγάτηρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. 3ὅτι τάδε
λέγει κύριος περὶ τῶν υἱῶν καὶ περὶ τῶν θυγατέρων τῶν γεννω-
μένων ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ περὶ τῶν μητέρων αὐτῶν τῶν τε-
τοκυιῶν αὐτοὺς καὶ περὶ τῶν πατέρων αὐτῶν τῶν γεγεννηκότων
4 αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ 4Ἐν θανάτῳ νοσερῷ ἀποθανοῦνται, οὐ
κοπήσονται καὶ οὐ ταφήσονται· εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τῆς
γῆς ἔσονται καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐ-
ρανοῦ· ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται.
5 5τάδε λέγει κύριος Μὴ εἰσέλθῃς εἰς θίασον αὐτῶν καὶ μὴ πορευθῇς
τοῦ κόψασθαι καὶ μὴ πενθήσῃς αὐτούς, ὅτι ἀφέστακα τὴν εἰρήνην
6 μου ἀπὸ τοῦ λαοῦ τούτου. 6οὐ μὴ κόψωνται αὐτοὺς οὐδὲ ἐντο-
7 μίδας οὐ μὴ ποιήσωσιν καὶ οὐ ξυρήσονται, 7καὶ οὐ μὴ κλασθῇ
ἄρτος ἐν πένθει αὐτῶν εἰς παράκλησιν ἐπὶ τεθνηκότι, οὐ ποτιοῦσιν
8 αὐτὸν ποτήριον εἰς παράκλησιν ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ αὐτοῦ. 8εἰς
οἰκίαν πότου οὐκ εἰσελεύσῃ συγκαθίσαι μετ᾽ αὐτῶν τοῦ φαγεῖν
9 καὶ πιεῖν. 9διότι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Ἰδοὺ ἐγὼ κατα-
λύω ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν καὶ ἐν
ταῖς ἡμέραις ὑμῶν φωνὴν χαρᾶς καὶ φωνὴν εὐφροσύνης, φωνὴν
10 νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης. 10καὶ ἔσται ὅταν ἀναγγείλῃς τῷ λαῷ
τούτῳ ἅπαντα τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ εἴπωσιν πρὸς σέ Διὰ τί ἐλά-
λησεν κύριος ἐφ᾽ ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα; τίς ἡ ἀδικία ἡμῶν;
καὶ τίς ἡ ἁμαρτία ἡμῶν, ἣν ἡμάρτομεν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ
11 ἡμῶν; 11καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ἀνθ᾽ ὧν ἐγκατέλιπόν με οἱ πατέρες ὑμῶν,
λέγει κύριος, καὶ ᾤχοντο ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων καὶ ἐδούλευσαν
αὐτοῖς καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς καὶ ἐμὲ ἐγκατέλιπον καὶ τὸν νόμον
12 μου οὐκ ἐφυλάξαντο, 12καὶ ὑμεῖς ἐπονηρεύσασθε ὑπὲρ τοὺς πατέ-
ρας ὑμῶν καὶ ἰδοὺ ὑμεῖς πορεύεσθε ἕκαστος ὀπίσω τῶν ἀρεστῶν
13 τῆς καρδίας ὑμῶν τῆς πονηρᾶς τοῦ μὴ ὑπακούειν μου, 13καὶ ἀπορ-
ρίψω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν, ἣν οὐκ ᾔδειτε ὑμεῖς
καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ δουλεύσετε ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, οἳ οὐ δώ-
σουσιν ὑμῖν ἔλεος.
14 14Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν
ἔτι Ζῇ κύριος ὁ ἀναγαγὼν τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου,

16 2 τουτω] εκ⟨ε⟩ινω S*† || **3** περι 2^0 > SA | γεννωμενων] γεγεννημ. S† || **4** ου 1^0] pr. και S† | και ου] ουδε A | γης 2^0] + εσονται B pau. || **5** μη 3^0 > A† | αφεστακα] -στηκα S*A: cf. 6 17 et Thack. p. 128 || **6** ου μη κοψωνται A] ου μη κοψονται B, ου κοψονται S | ου μη ποιησωσιν mu.] ου μη ποιησουσιν BA, ποιησουσιν S† | και ου] + μη S, ουδε μη A† | ξυρηθησονται BS(†) || **7** παρακλησιν 1^0] -σεις S*† | και ult.] αυτου η επι A || **8** συγ(uel ν)καθισαι] συ του καθεισαι A†, pr. συ του pau. || **9** και 1^0 > SA, 2^0 > A*† || **10** απαγγειλης SA | τουτω > A† | κυριος > S*† | εναντι BS pau.] -τιον A || **11** αυτοις 1^0] προς αυτους A | υμων] αυτων A† | αυτοις $2^0 \frown 3^0$ A || **12** αρεστων] εραστων A: cf. 9 13 || **13** απο τ. γ. ταυτης > A*† | την > S | εκει > A†

[15]ἀλλά Ζῇ κύριος ὃς ἀνήγαγεν τὸν οἶκον Ισραηλ ἀπὸ γῆς βορρᾶ 15
καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν, οὗ ἐξώσθησαν ἐκεῖ· καὶ ἀποκαταστήσω
αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν, ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν. —
[16]ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τοὺς ἁλεεῖς τοὺς πολλούς, λέγει κύριος, καὶ 16
ἁλιεύσουσιν αὐτούς· καὶ μετὰ ταῦτα ἀποστελῶ τοὺς πολλοὺς θη-
ρευτάς, καὶ θηρεύσουσιν αὐτοὺς ἐπάνω παντὸς ὄρους καὶ ἐπάνω
παντὸς βουνοῦ καὶ ἐκ τῶν τρυμαλιῶν τῶν πετρῶν. [17]ὅτι οἱ ὀ- 17
φθαλμοί μου ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐκρύβη τὰ ἀδική-
ματα αὐτῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου. [18]καὶ ἀνταποδώσω δι- 18
πλᾶς τὰς ἀδικίας αὐτῶν καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, ἐφ᾽ αἷς ἐβεβήλω-
σαν τὴν γῆν μου ἐν τοῖς θνησιμαίοις τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ
ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν, ἐν αἷς ἐπλημμέλησαν τὴν κληρονομίαν
μου. — [19]κύριε ἰσχύς μου καὶ βοήθειά μου καὶ καταφυγή μου ἐν ἡμέρᾳ 19
κακῶν, πρὸς σὲ ἔθνη ἥξουσιν ἀπ᾽ ἐσχάτου τῆς γῆς καὶ ἐροῦσιν
Ὡς ψευδῆ ἐκτήσαντο οἱ πατέρες ἡμῶν εἴδωλα, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν
αὐτοῖς ὠφέλημα. [20]εἰ ποιήσει ἑαυτῷ ἄνθρωπος θεούς; καὶ οὗτοι 20
οὔκ εἰσιν θεοί. [21]διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ δηλώσω αὐτοῖς ἐν τῷ καιρῷ 21
τούτῳ τὴν χεῖρά μου καὶ γνωριῶ αὐτοῖς τὴν δύναμίν μου, καὶ γνώ-
σονται ὅτι ὄνομά μοι κύριος.

[5]Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος, ὃς τὴν ἐλπίδα ἔχει ἐπ᾽ ἄνθρωπον 17
καὶ στηρίσει σάρκα βραχίονος αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ ἀπὸ κυρίου
ἀποστῇ ἡ καρδία αὐτοῦ· [6]καὶ ἔσται ὡς ἡ ἀγριομυρίκη ἡ ἐν τῇ 6
ἐρήμῳ, οὐκ ὄψεται ὅταν ἔλθῃ τὰ ἀγαθά, καὶ κατασκηνώσει ἐν ἁλί-
μοις καὶ ἐν ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἁλμυρᾷ ἥτις οὐ κατοικεῖται. [7]καὶ εὐλογη- 7
μένος ὁ ἄνθρωπος, ὃς πέποιθεν ἐπὶ τῷ κυρίῳ, καὶ ἔσται κύριος
ἐλπὶς αὐτοῦ· [8]καὶ ἔσται ὡς ξύλον εὐθηνοῦν παρ᾽ ὕδατα καὶ ἐπὶ 8
ἰκμάδα βαλεῖ ῥίζας αὐτοῦ καὶ οὐ φοβηθήσεται ὅταν ἔλθῃ καῦμα,
καὶ ἔσται ἐπ᾽ αὐτῷ στελέχη ἀλσώδη, ἐν ἐνιαυτῷ ἀβροχίας οὐ φο-
βηθήσεται καὶ οὐ διαλείψει ποιῶν καρπόν. — [9]βαθεῖα ἡ καρδία 9
παρὰ πάντα, καὶ ἄνθρωπός ἐστιν· καὶ τίς γνώσεται αὐτόν; [10]ἐγὼ 10
κύριος ἐτάζων καρδίας καὶ δοκιμάζων νεφροὺς τοῦ δοῦναι ἑκάστῳ
κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ κατὰ τοὺς καρποὺς τῶν ἐπιτηδευμάτων
αὐτοῦ. — [11]ἐφώνησεν πέρδιξ, συνήγαγεν ἃ οὐκ ἔτεκεν· ποιῶν 11

15 τον οικ. ισρ. / απο γης βορρα] tr. S† | αυτων paenult.] ταυτην S*† || 16 τους 1^0 2^0 > S | αλεεις B*S*A†] αλ(ε)ιεις rel.: cf. Is. 19 8 Ez. 47 10 Thack. § 6, 22 | πολλους 2^0] σοφους A† | επανω paenult.] pr. και S*† | βουνου] + υψηλου A† || 17 μου 1^0] αυτων S*† | αυτων 1^0] + ουκ εκρυβησαν απο προσωπου μου S* (in *O* sub ※) || 18 διπλας] δια πασας B*† | αδικιας] κακιας B† || 19 ισχυς] pr. συ BS† | ημεραις BA || 21 ονομα μοι κυριος] pr. εγω κυριος S*(†) (Sc† deleuit ον. μοι κυρ.)

17 5 ο > S | επ αυτον > S = 𝔐 | απεστη S*pau. || 6 η bis > S* | ουκ] pr. η SA | ερημω ult.] -μοις S*† | κατοικηθησεται S**C*† || 8 ριζαν B† | και 3^0 > BS*† | επ] εν A | ποιουν Sc || 10 και 1^0 > S = 𝔐

πλοῦτον αὐτοῦ οὐ μετὰ κρίσεως, ἐν ἡμίσει ἡμερῶν αὐτοῦ ἐγκατα-
λείψουσιν αὐτόν, καὶ ἐπ᾽ ἐσχάτων αὐτοῦ ἔσται ἄφρων.
12 [12]Θρόνος δόξης ὑψωμένος ἁγίασμα ἡμῶν [13]ὑπομονὴ Ισραηλ
13 κύριε, πάντες οἱ καταλιπόντες σε καταισχυνθήτωσαν, ἀφεστηκότες
ἐπὶ τῆς γῆς γραφήτωσαν, ὅτι ἐγκατέλιπον πηγὴν ζωῆς τὸν κύριον. —
14 [14]ἴασαί με, κύριε, καὶ ἰαθήσομαι· σῶσόν με, καὶ σωθήσομαι· ὅτι
15 καύχημά μου σὺ εἶ. [15]ἰδοὺ αὐτοὶ λέγουσι πρός με Ποῦ ἐστιν ὁ
16 λόγος κυρίου; ἐλθάτω. [16]ἐγὼ δὲ οὐκ ἐκοπίασα κατακολουθῶν ὀπίσω
σου καὶ ἡμέραν ἀνθρώπου οὐκ ἐπεθύμησα, σὺ ἐπίστῃ· τὰ ἐκπο-
17 ρευόμενα διὰ τῶν χειλέων μου πρὸ προσώπου σού ἐστιν. [17]μὴ
γενηθῇς μοι εἰς ἀλλοτρίωσιν φειδόμενός μου ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ.
18 [18]καταισχυνθήτωσαν οἱ διώκοντές με, καὶ μὴ καταισχυνθείην ἐγώ·
πτοηθείησαν αὐτοί, καὶ μὴ πτοηθείην ἐγώ· ἐπάγαγε ἐπ᾽ αὐτοὺς
ἡμέραν πονηράν, δισσὸν σύντριμμα σύντριψον αὐτούς.
19 [19]Τάδε λέγει κύριος Βάδισον καὶ στῆθι ἐν πύλαις υἱῶν λαοῦ
σου, ἐν αἷς εἰσπορεύονται ἐν αὐταῖς βασιλεῖς Ιουδα καὶ ἐν αἷς ἐκ-
πορεύονται ἐν αὐταῖς, καὶ ἐν πάσαις ταῖς πύλαις Ιερουσαλημ
20 [20]καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ἀκούσατε λόγον κυρίου, βασιλεῖς Ιουδα
καὶ πᾶσα Ιουδαία καὶ πᾶσα Ιερουσαλημ οἱ εἰσπορευόμενοι ἐν ταῖς
21 πύλαις ταύταις, [21]τάδε λέγει κύριος Φυλάσσεσθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν
καὶ μὴ αἴρετε βαστάγματα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ μὴ
22 ἐκπορεύεσθε ταῖς πύλαις Ιερουσαλημ [22]καὶ μὴ ἐκφέρετε βαστάγματα
ἐξ οἰκιῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ πᾶν ἔργον οὐ
ποιήσετε· ἁγιάσατε τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων, καθὼς ἐνετειλάμην
τοῖς πατράσιν ὑμῶν. καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς
23 αὐτῶν [23]καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας
24 αὐτῶν τοῦ μὴ ἀκοῦσαί μου καὶ τοῦ μὴ δέξασθαι παιδείαν. [24]καὶ
ἔσται ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητέ μου, λέγει κύριος, τοῦ μὴ εἰσφέρειν βα-
στάγματα διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν
σαββάτων καὶ ἁγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων τοῦ μὴ ποιεῖν
25 πᾶν ἔργον, [25]καὶ εἰσελεύσονται διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύ-
της βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες καθήμενοι ἐπὶ θρόνου Δαυιδ καὶ ἐπι-
βεβηκότες ἐφ᾽ ἅρμασιν καὶ ἵπποις αὐτῶν, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄρχοντες

12 υψουμενος A || **13** καταισχυνθ.] κατ > S*† | επι] απο S^c^*L* || **14** οτι > A† | καυχημα] pr. το S^c^*C*† | συ > A† || **16** επιστη BS†] -στασαι rel.: cf. Thack. p. 217 inf. | σου ult.] μου A† || **17** εν ημ. πον. > S*† || **18** καταισχυνθειην] πτοηθειην A† | πτοηθειην > A† | ημεραν] λιμον A†; sed πονηραν etiam A, cf. 24 10 Thack. p. 146 || **19** πυλαις 1^0] pr. ταις BS pau. || **20** προς αυτους] αυτοις BS† | ακουσατε > B*† | λογον] pr. τον B | και πασα (+ η S) ιουδαια > A || **21** ψυχας] φυλακας A† | σαββατων ⌒ 22 σαββατων 1^0 S*†: cf. 24 || **22** οικων A || **23** ακουσαι] pr. εισ A | και ult. — fin. > A† || **24** ακοη ακουσητε pl.] ακουσητε A, εισακουσητε BS(†) | σαββατων 1^0 ⌒ 2^0 S*: cf. 21 || **25** αυτων 1^0 > S†

αὐτῶν, ἄνδρες Ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ιερουσαλημ, καὶ κατοι-
κισθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς τὸν αἰῶνα. [26]καὶ ἥξουσιν ἐκ τῶν 26
πόλεων Ιουδα καὶ κυκλόθεν Ιερουσαλημ καὶ ἐκ γῆς Βενιαμιν καὶ
ἐκ τῆς πεδινῆς καὶ ἐκ τοῦ ὄρους καὶ ἐκ τῆς πρὸς νότον φέροντες
ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίαν καὶ θυμιάματα καὶ μαναα καὶ λίβανον,
φέροντες αἴνεσιν εἰς οἶκον κυρίου. [27]καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εἰσακούσητέ 27
μου τοῦ ἁγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων τοῦ μὴ αἴρειν βαστάγ-
ματα καὶ μὴ εἰσπορεύεσθαι ταῖς πύλαις Ιερουσαλημ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῶν σαββάτων, καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν ταῖς πύλαις αὐτῆς, καὶ κατα-
φάγεται ἄμφοδα Ιερουσαλημ καὶ οὐ σβεσθήσεται.
[1]Ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς Ιερεμιαν λέγων [2]Ἀνά- 18
στηθι καὶ κατάβηθι εἰς οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἐκεῖ ἀκούσῃ τοὺς
λόγους μου. [3]καὶ κατέβην εἰς τὸν οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἰδοὺ 3
αὐτὸς ἐποίει ἔργον ἐπὶ τῶν λίθων · [4]καὶ διέπεσεν τὸ ἀγγεῖον, ὃ 4
αὐτὸς ἐποίει, ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ πάλιν αὐτὸς ἐποίησεν αὐτὸ
ἀγγεῖον ἕτερον, καθὼς ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι. [5]καὶ 5
ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [6]Εἰ καθὼς ὁ κεραμεὺς οὗτος 6
οὐ δυνήσομαι τοῦ ποιῆσαι ὑμᾶς, οἶκος Ισραηλ; ἰδοὺ ὡς ὁ πηλὸς
τοῦ κεραμέως ὑμεῖς ἐστε ἐν ταῖς χερσίν μου. [7]πέρας λαλήσω ἐπὶ 7
ἔθνος ἢ ἐπὶ βασιλείαν τοῦ ἐξᾶραι αὐτοὺς καὶ τοῦ ἀπολλύειν, [8]καὶ 8
ἐπιστραφῇ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο ἀπὸ πάντων τῶν κακῶν αὐτῶν, καὶ
μετανοήσω περὶ τῶν κακῶν, ὧν ἐλογισάμην τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς ·
[9]καὶ πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος καὶ ἐπὶ βασιλείαν τοῦ ἀνοικοδομεῖσθαι 9
καὶ τοῦ καταφυτεύεσθαι, [10]καὶ ποιήσωσιν τὰ πονηρὰ ἐναντίον μου 10
τοῦ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς μου, καὶ μετανοήσω περὶ τῶν ἀγαθῶν,
ὧν ἐλάλησα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς. [11]καὶ νῦν εἰπὸν πρὸς ἄνδρας Ιουδα 11
καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Ιερουσαλημ Ἰδοὺ ἐγὼ πλάσσω ἐφ'
ὑμᾶς κακὰ καὶ λογίζομαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμόν · ἀποστραφήτω δὴ
ἕκαστος ἀπὸ ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ καλλίονα ποιήσετε τὰ
ἐπιτηδεύματα ὑμῶν. [12]καὶ εἶπαν Ἀνδριούμεθα, ὅτι ὀπίσω τῶν ἀπο- 12
στροφῶν ἡμῶν πορευσόμεθα καὶ ἕκαστος τὰ ἀρεστὰ τῆς καρδίας
αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ποιήσομεν. [13]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐρω- 13

25 ανδρες] pr. και οι S*† | ιερουσ.] pr. εν BSQVpau.: cf. 4 4 | κατοικηθησ. A || 26 της 1⁰] γης B | και θυμιαματα] και > S*†, και θυμιαμα A† | μαναα *LC*] μαννα BA, μανναν S†: cf. 48 5 Esdr. II 23 5. 9 etc. || 27 μη 3⁰ > ASc = 𝕸
18 3 τον > BSpau. || 4 διεπεσεν] δι > BApau. | ο αυτος] αυτου S†, sed εποιει seq. hab. etiam S (Sc add. ο ante εποιει) | αυτος εποιησεν αυτο] αυτο εποι. A(†) | του > Bpau.: post αυτου || 6 ταις > BS† || 7 εθνος] -νη S*†: cf. 9; pro η seq. praeb. S compl. και | βασιλειας A†: cf. 9 || 8 επιστραφη] -στρεψη A | παντων BSA pau.] > rel. | αυτων > A† | των 2⁰] pr. παντων SA† | ελογισαμην] ελαλησα *AC*† || 9 εθνη A†: cf. 7 | επι 2⁰ > B | βασιλειας *AC*†: cf. 7 || 10 ποιησουσι(ν) SA | την φωνην A† || 11 ανδρα S*†: cf. 𝕸 | ιερουσ.] pr. εν SVpau.: cf. 4 4 | οδου] pr. της A | ποιησατε A | τα > S*†

τήσατε δὴ ἐν ἔθνεσιν Τίς ἤκουσεν τοιαῦτα φρικτά, ἃ ἐποίησεν
14 σφόδρα παρθένος Ισραηλ; [14]μὴ ἐκλείψουσιν ἀπὸ πέτρας μαστοὶ ἢ
χιὼν ἀπὸ τοῦ Λιβάνου; μὴ ἐκκλινεῖ ὕδωρ βιαίως ἀνέμῳ φερόμε-
15 νον; [15]ὅτι ἐπελάθοντό μου ὁ λαός μου, εἰς κενὸν ἐθυμίασαν· καὶ
ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν σχοίνους αἰωνίους τοῦ ἐπιβῆναι
16 τρίβους οὐκ ἔχοντας ὁδὸν εἰς πορείαν [16]τοῦ τάξαι τὴν γῆν αὐτῶν
εἰς ἀφανισμὸν καὶ σύριγμα αἰώνιον· πάντες οἱ διαπορευόμενοι δι'
17 αὐτῆς ἐκστήσονται καὶ κινήσουσιν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. [17]ὡς ἄνε-
μον καύσωνα διασπερῶ αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν αὐτῶν,
δείξω αὐτοῖς ἡμέραν ἀπωλείας αὐτῶν.
18 [18]Καὶ εἶπαν Δεῦτε λογισώμεθα ἐπὶ Ιερεμιαν λογισμόν, ὅτι οὐκ
ἀπολεῖται νόμος ἀπὸ ἱερέως καὶ βουλὴ ἀπὸ συνετοῦ καὶ λόγος
ἀπὸ προφήτου· δεῦτε καὶ πατάξωμεν αὐτὸν ἐν γλώσσῃ καὶ ἀκου-
19 σόμεθα πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ. — [19]εἰσάκουσόν μου, κύριε,
20 καὶ εἰσάκουσον τῆς φωνῆς τοῦ δικαιώματός μου. [20]εἰ ἀνταποδίδοται
ἀντὶ ἀγαθῶν κακά; ὅτι συνελάλησαν ῥήματα κατὰ τῆς ψυχῆς μου
καὶ τὴν κόλασιν αὐτῶν ἔκρυψάν μοι· μνήσθητι ἑστηκότος μου κατὰ
πρόσωπόν σου τοῦ λαλῆσαι ὑπὲρ αὐτῶν ἀγαθὰ τοῦ ἀποστρέψαι
21 τὸν θυμόν σου ἀπ' αὐτῶν. [21]διὰ τοῦτο δὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῶν εἰς
λιμὸν καὶ ἄθροισον αὐτοὺς εἰς χεῖρας μαχαίρας· γενέσθωσαν αἱ
γυναῖκες αὐτῶν ἄτεκνοι καὶ χῆραι, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν γενέσθω-
σαν ἀνῃρημένοι θανάτῳ καὶ οἱ νεανίσκοι αὐτῶν πεπτωκότες μα-
22 χαίρᾳ ἐν πολέμῳ. [22]γενηθήτω κραυγὴ ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν, ἐπάξεις
ἐπ' αὐτοὺς λῃστὰς ἄφνω, ὅτι ἐνεχείρησαν λόγον εἰς σύλλημψίν μου
23 καὶ παγίδας ἔκρυψαν ἐπ' ἐμέ. [23]καὶ σύ, κύριε, ἔγνως ἅπασαν τὴν
βουλὴν αὐτῶν ἐπ' ἐμὲ εἰς θάνατον· μὴ ἀθῳώσῃς τὰς ἀδικίας αὐ-
τῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἀπὸ προσώπου σου μὴ ἐξαλείψῃς·
γενέσθω ἡ ἀσθένεια αὐτῶν ἐναντίον σου, ἐν καιρῷ θυμοῦ σου
ποίησον ἐν αὐτοῖς.
19 [1]Τότε εἶπεν κύριος πρός με Βάδισον καὶ κτῆσαι βῖκον πεπλα-
σμένον ὀστράκινον καὶ ἄξεις ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ
2 ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἱερέων [2]καὶ ἐξελεύσῃ εἰς τὸ πολυαν-

13 εποιησεν] + μοι A† | ισραηλ] ιερουσαλημ SA (S ιηµ, A ιληµ pro ιηλ) || 14 εκκλινει] -νη SA || 15 επελαθεντο B*SA†: cf. 3 21 | ο > B | εθυμιασεν S*† | εις πορειαν] πορειας A† || 16 συριγμα] εις συρρηγμα A† | διαπορ.] παραπορ. A† | δι > B*† | την(>S*†) κεφαλην] τας -λας A: cf. 14 4 || 17 εχθρων] pr. των A || 18 ιερεων et συνετων S*† | εν > A† | fin. αυτων S*† || 19 εισακουσον 2^0] επακ. A || 20 μοι > SA || 21 και χηραι] και > A† | γενεσθωσαν 2^0] εστωσαν C†, εστωτες (sic) A† | θανατω] pr. εν AC† | μαχαιρα(A† -ρη: cf. Thack. p. 141 n. 1)] pr. εν A† || 22 επαξεις] επαγαγε A | ενεχ⟨ε⟩ιρωσαν S*† || 23 κυριε] + κυριε A | βουλην αυτων] + ην εβουλευσαντο A† | αμαρτ.] + των πατερων SA | σου μη] σου > S*†, σου και μη A† | θυμω S | εν ult. > A

19 1 οστρακ. > S*† | λαου] + σου A† | των πρεσβ. ult. > BS

δρεῖον υἱῶν τῶν τέκνων αὐτῶν, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῶν προθύρων πύλης
τῆς χαρσιθ, καὶ ἀνάγνωθι ἐκεῖ πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἂν λαλήσω
πρὸς σέ, [3]καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου, βασιλεῖς 3
Ιουδα καὶ ἄνδρες Ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ιερουσαλημ καὶ οἱ
εἰσπορευόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύταις Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς
Ισραηλ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον κακὰ ὥστε παντὸς
ἀκούοντος αὐτὰ ἠχήσει ἀμφότερα τὰ ὦτα αὐτοῦ [4]ἀνθ᾽ ὧν ἐγκατ- 4
έλιπόν με καὶ ἀπηλλοτρίωσαν τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐθυμίασαν ἐν
αὐτῷ θεοῖς ἀλλοτρίοις, οἷς οὐκ ᾔδεισαν αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν,
καὶ οἱ βασιλεῖς Ιουδα ἔπλησαν τὸν τόπον τοῦτον αἱμάτων ἀθῴων [5]καὶ 5
ᾠκοδόμησαν ὑψηλὰ τῇ Βααλ τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πυρί,
ἃ οὐκ ἐνετειλάμην οὐδὲ ἐλάλησα οὐδὲ διενοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου.
[6]διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐ κληθήσεται τῷ 6
τόπῳ τούτῳ ἔτι Διάπτωσις καὶ Πολυανδρεῖον υἱοῦ Εννομ, ἀλλ᾽ ἢ Πο-
λυανδρεῖον τῆς σφαγῆς. [7]καὶ σφάξω τὴν βουλὴν Ιουδα καὶ τὴν 7
βουλὴν Ιερουσαλημ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ καταβαλῶ αὐτοὺς ἐν
μαχαίρᾳ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ ἐν χερσὶν τῶν ζητούντων
τὰς ψυχὰς αὐτῶν καὶ δώσω τοὺς νεκροὺς αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς
πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. [8]καὶ τάξω τὴν 8
πόλιν ταύτην εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς συριγμόν· πᾶς ὁ παραπορευ-
όμενος ἐπ᾽ αὐτῆς σκυθρωπάσει καὶ συριεῖ ὑπὲρ πάσης τῆς πληγῆς
αὐτῆς. [9]καὶ ἔδονται τὰς σάρκας τῶν υἱῶν αὐτῶν καὶ τὰς σάρκας 9
τῶν θυγατέρων αὐτῶν, καὶ ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ πλησίον αὐτοῦ
ἔδονται ἐν τῇ περιοχῇ καὶ ἐν τῇ πολιορκίᾳ, ᾗ πολιορκήσουσιν αὐ-
τοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. [10]καὶ συντρίψεις τὸν βῖκον κατ᾽ ὀφθαλμοὺς 10
τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκπορευομένων μετὰ σοῦ [11]καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει 11
κύριος Οὕτως συντρίψω τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν πόλιν ταύτην,
καθὼς συντρίβεται ἄγγος ὀστράκινον, ὃ οὐ δυνήσεται ἰαθῆναι ἔτι.
[12]οὕτως ποιήσω, λέγει κύριος, τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ τοῖς κατοικοῦ- 12
σιν ἐν αὐτῷ τοῦ δοθῆναι τὴν πόλιν ταύτην ὡς τὴν διαπίπτουσαν.
[13]καὶ οἱ οἶκοι Ιερουσαλημ καὶ οἱ οἶκοι βασιλέων Ιουδα ἔσονται 13
καθὼς ὁ τόπος ὁ διαπίπτων τῶν ἀκαθαρσιῶν ἐν πάσαις ταῖς

2 πυλης] πυλων *SC*†, pr. της A | χαρσ(ε)ιθ] θαρσεις B (S* dub) | λογους] + τουτους B† || 3 τον λογον] τους λογους S, λογους A† | και ανδρ. ιουδα] > A, in *O* sub ÷ | ιερουσ.] pr. εν SB^{c}Vpau.: cf. 4 4 | και οι εισπορ. — ταυταις (cf. 17 20) > S = 𝔐 | αυτα > A† | αμφοτερα > BS*A || 5 α > B† | ουδε ελαλησα > BS || 6 τω] pr. επι A(†) | ετι > B*A pau. || 7 εναντιον] ον > S | των 2^{0} > S*† || 8 ταξω] καταξω BS | εις 2^{0} > A | συρισμον S*: item in 25 9 32 18 | παραπορ.] παρα > S*† | πασης] ταυτης S*† || 9 αυτων 2^{0} > S† | εν τη ult.] > B†, τη > SA† || 10 βικον] + τουτον A† || 11 ετι] οτι (ad 12 tractum) BS† || 12 ποιησω > S*† | λεγει(S† ειπεν) κυρ. / τω τοπω τουτω] tr. A = 𝔐 | και > A† | ταυτην > A† | fin.] + γην S*† || 13 οι 1^{0} > BA, 2^{0} > BS*A | των ακαθαρσιων] pr. απο BA†, pr. ενεκεν *L*; + αυτων B†

οἰκίαις, ἐν αἷς ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν δωμάτων αὐτῶν πάσῃ τῇ στρατιᾷ
14 τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔσπεισαν σπονδὰς θεοῖς ἀλλοτρίοις. — [14]καὶ
ἦλθεν Ιερεμιας ἀπὸ τῆς διαπτώσεως, οὗ ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος
ἐκεῖ τοῦ προφητεῦσαι, καὶ ἔστη ἐν τῇ αὐλῇ οἴκου κυρίου καὶ εἶπε
15 πρὸς πάντα τὸν λαόν [15]Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ
τὴν πόλιν ταύτην καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῆς καὶ ἐπὶ τὰς
κώμας αὐτῆς ἅπαντα τὰ κακά, ἃ ἐλάλησα ἐπ᾽ αὐτήν, ὅτι ἐσκλήρυ-
ναν τὸν τράχηλον αὐτῶν τοῦ μὴ εἰσακούειν τῶν λόγων μου.
20 [1]Καὶ ἤκουσεν Πασχωρ υἱὸς Εμμηρ ὁ ἱερεύς, καὶ οὗτος ἦν καθ-
εσταμένος ἡγούμενος οἴκου κυρίου, τοῦ Ιερεμιου προφητεύοντος
2 τοὺς λόγους τούτους. [2]καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς
τὸν καταρράκτην, ὃς ἦν ἐν πύλῃ οἴκου ἀποτεταγμένου τοῦ ὑπε-
3 ρῴου, ὃς ἦν ἐν οἴκῳ κυρίου. [3]καὶ ἐξήγαγεν Πασχωρ τὸν Ιερεμιαν
ἐκ τοῦ καταρράκτου, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ιερεμιας Οὐχὶ Πασχωρ ἐκά-
4 λεσεν κύριος τὸ ὄνομά σου, ἀλλ᾽ ἢ Μέτοικον· [4]διότι τάδε λέγει
κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμί σε εἰς μετοικίαν σὺν πᾶσι τοῖς φίλοις
σου, καὶ πεσοῦνται ἐν μαχαίρᾳ ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοί
σου ὄψονται, καὶ σὲ καὶ πάντα Ιουδαν δώσω εἰς χεῖρας βασιλέως
Βαβυλῶνος, καὶ μετοικιοῦσιν αὐτοὺς καὶ κατακόψουσιν αὐτοὺς ἐν
5 μαχαίραις· [5]καὶ δώσω τὴν πᾶσαν ἰσχὺν τῆς πόλεως ταύτης καὶ
πάντας τοὺς πόνους αὐτῆς καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς τοῦ βα-
σιλέως Ιουδα εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἄξουσιν αὐτοὺς εἰς
6 Βαβυλῶνα. [6]καὶ σὺ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου
πορεύσεσθε ἐν αἰχμαλωσίᾳ, καὶ ἐν Βαβυλῶνι ἀποθανῇ καὶ ἐκεῖ
ταφήσῃ, σὺ καὶ πάντες οἱ φίλοι σου, οἷς ἐπροφήτευσας αὐτοῖς
ψευδῆ.
7 [7]Ἠπάτησάς με, κύριε, καὶ ἠπατήθην, ἐκράτησας καὶ ἠδυνάσθης·
ἐγενόμην εἰς γέλωτα, πᾶσαν ἡμέραν διετέλεσα μυκτηριζόμενος·
8 [8]ὅτι πικρῷ λόγῳ μου γελάσομαι, ἀθεσίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἐπι-
καλέσομαι, ὅτι ἐγενήθη λόγος κυρίου εἰς ὀνειδισμὸν ἐμοὶ καὶ εἰς
9 χλευασμὸν πᾶσαν ἡμέραν μου. [9]καὶ εἶπα Οὐ μὴ ὀνομάσω τὸ ὄνομα
κυρίου καὶ οὐ μὴ λαλήσω ἔτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο
ὡς πῦρ καιόμενον φλέγον ἐν τοῖς ὀστέοις μου, καὶ παρεῖμαι πάν-
10 τοθεν καὶ οὐ δύναμαι φέρειν. [10]ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν συν-

13 εθυμιωσαν A†: cf. 39 29 | αυτων > AQ† || 14 της διαπτωσεως (διαπτ. = תפת, cf. 6 et 12. 13)] +(sic) του τοπου ταφεθ A | εκει > A† | τη > S*A† || 15 και 1^0] pr. κακα A† | πασας τας πολ. αυτης] τας πολ. πασας A†, τας πολ. SC | επι 3^0 > S | επ αυτην] + και επι τας πολεις αυτης SA | τραχηλον] αυχενα S | λογων] εντολων BSpau.

20 2 αποτεταγμενη S*† || 4 διοτι] δια τουτο AV† | ιουδαν] ν > BS* | αυτους ult. > BSpau. | fin. μαχαιρα A || 5 την πασαν] tr. A† | αυτου] -των A || 6 πορευεσθε S* || 7 εκρατ.] + με S† | εγεν.] pr. και S† || 8 εις ult. > B | χλευασμα S† || 9 ετι > A | αυτου] τουτω A† | οστοις B†

αθροιζομένων κυκλόθεν Ἐπισύστητε καὶ ἐπισυστῶμεν αὐτῷ, πάντες
ἄνδρες φίλοι αὐτοῦ· τηρήσατε τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ, εἰ ἀπατηθήσεται
καὶ δυνησόμεθα αὐτῷ καὶ λημψόμεθα τὴν ἐκδίκησιν ἡμῶν ἐξ αὐτοῦ.
[11]καὶ κύριος μετ᾽ ἐμοῦ καθὼς μαχητὴς ἰσχύων· διὰ τοῦτο ἐδίωξαν 11
καὶ νοῆσαι οὐκ ἠδύναντο· ᾐσχύνθησαν σφόδρα, ὅτι οὐκ ἐνόησαν
ἀτιμίας αὐτῶν, αἳ δι᾽ αἰῶνος οὐκ ἐπιλησθήσονται. [12]κύριε δοκιμάζων 12
δίκαια συνίων νεφροὺς καὶ καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν
ἐν αὐτοῖς, ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκάλυψα τὰ ἀπολογήματά μου. — [13]ᾄσατε 13
τῷ κυρίῳ, αἰνέσατε αὐτῷ, ὅτι ἐξείλατο ψυχὴν πένητος ἐκ χειρὸς
πονηρευομένων. — [14]ἐπικατάρατος ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ ἐτέχθην ἐν αὐτῇ· 14
ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ ἔτεκέν με ἡ μήτηρ μου, μὴ ἔστω ἐπευκτή. [15]ἐπι- 15
κατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὁ εὐαγγελισάμενος τῷ πατρί μου λέγων
Ἐτέχθη σοι ἄρσεν, εὐφραινόμενος. [16]ἔστω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὡς 16
αἱ πόλεις, ἃς κατέστρεψεν κύριος ἐν θυμῷ καὶ οὐ μετεμελήθη,
ἀκουσάτω κραυγῆς τὸ πρωὶ καὶ ἀλαλαγμοῦ μεσημβρίας, [17]ὅτι οὐκ 17
ἀπέκτεινέν με ἐν μήτρᾳ μητρὸς καὶ ἐγένετό μοι ἡ μήτηρ μου τάφος
μου καὶ ἡ μήτρα συλλήμψεως αἰωνίας. [18]ἵνα τί τοῦτο ἐξῆλθον ἐκ 18
μήτρας τοῦ βλέπειν κόπους καὶ πόνους, καὶ διετέλεσαν ἐν αἰσχύνῃ
αἱ ἡμέραι μου;

[1]Ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς Ιερεμιαν, ὅτε ἀπ- 21
έστειλεν πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Σεδεκιας τὸν Πασχωρ υἱὸν Μελ-
χιου καὶ Σοφονιαν υἱὸν Μαασαιου τὸν ἱερέα λέγων [2]Ἐπερώτησον 2
περὶ ἡμῶν τὸν κύριον, ὅτι βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐφέστηκεν ἐφ᾽
ἡμᾶς, εἰ ποιήσει κύριος κατὰ πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, καὶ ἀπ-
ελεύσεται ἀφ᾽ ἡμῶν. [3]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ιερεμιας Οὕτως ἐρεῖτε 3
πρὸς Σεδεκιαν βασιλέα Ιουδα [4]Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ μετα- 4
στρέφω τὰ ὅπλα τὰ πολεμικά, ἐν οἷς ὑμεῖς πολεμεῖτε ἐν αὐτοῖς
πρὸς τοὺς Χαλδαίους τοὺς συγκεκλεικότας ὑμᾶς ἔξωθεν τοῦ τείχους,
εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως ταύτης [5]καὶ πολεμήσω ἐγὼ ὑμᾶς ἐν χειρὶ 5
ἐκτεταμένῃ καὶ ἐν βραχίονι κραταιῷ μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς καὶ
παροργισμοῦ μεγάλου [6]καὶ πατάξω πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν 6

10 κυκλοθεν] bis scr. B*† | αυτω 1⁰] pr. επ BS†, επ αυτον A† || 11 και 1⁰] ο δε BS† | μαθητης ισχυρος A(†) || 12 τα > S*† || 13 πονηρ.] στερεωτερων αυτου AQ(†): ex 38 11; στερεω(Sc ο)τερων (+ και Sc†) πονηρ. S† || 14 εν 1⁰ > A†, 3⁰ > S | ετεχθην] εγεννηθην (εγενηθ. A†) AC || 15 αρσην A || 16 εστω] εσται A || 17 μητρος > BS || 18 μητρος S*† | πονους] μοχθους S*† | και ult. > S

21 1 οτε] οτι A† | προς αυτον > S*† | μαασαιου Q] μασεου S†, μασσαιου A pau.: cf. 36 25 42 4 44 3 49 1 50 2 et 28 59 39 12; μανασσαιου B*†, μνασσαιου Bc†: hinc Bc literam ν etiam aliis locis intrusit: 36 25 39 12 44 3 Bc† μνασαιου, 50 2 Bc† μνασσαιου || 2 βασ.] pr. ο A || 4 συγκλειοντας ημας A†, sed in 9 etiam A συγκεκλ⟨ε⟩ικοτας υμας || 5 εγω υμας] tr. S | εντεταμενη A† | κραταιω] υψηλω *L*, pr. υψηλω(+ και Sc†) S† | και παροργ. μεγ.] μεγαλης BS

τῇ πόλει ταύτῃ, τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη, ἐν θανάτῳ μεγάλῳ,
7 καὶ ἀποθανοῦνται. [7]καὶ μετὰ ταῦτα — οὕτως λέγει κύριος — δώσω
τὸν Σεδεκιαν βασιλέα Ιουδα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τὸν λαὸν
τὸν καταλειφθέντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀπὸ τοῦ θανάτου καὶ ἀπὸ
τοῦ λιμοῦ καὶ ἀπὸ τῆς μαχαίρας εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν
ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ κατακόψουσιν αὐτοὺς ἐν στόματι
μαχαίρας· οὐ φείσομαι ἐπ᾽ αὐτοῖς καὶ οὐ μὴ οἰκτιρήσω αὐτούς.
8 [8]καὶ πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δέ-
δωκα πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ
9 θανάτου· [9]ὁ καθήμενος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀποθανεῖται ἐν μαχαίρᾳ
καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ὁ ἐκπορευόμενος προσχωρῆσαι πρὸς τοὺς Χαλ-
δαίους τοὺς συγκεκλεικότας ὑμᾶς ζήσεται, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ
10 εἰς σκῦλα, καὶ ζήσεται. [10]διότι ἐστήρικα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν
πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθά· εἰς χεῖρας βασιλέως
11 Βαβυλῶνος παραδοθήσεται, καὶ κατακαύσει αὐτὴν ἐν πυρί. — [11]ὁ
12 οἶκος βασιλέως Ιουδα, ἀκούσατε λόγον κυρίου· [12]οἶκος Δαυιδ,
τάδε λέγει κύριος Κρίνατε τὸ πρωὶ κρίμα καὶ κατευθύνατε καὶ ἐξ-
έλεσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικοῦντος αὐτόν, ὅπως μὴ ἀναφθῇ
ὡς πῦρ ἡ ὀργή μου καὶ καυθήσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων.
13 [13]ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σὲ τὸν κατοικοῦντα τὴν κοιλάδα Σορ τὴν πεδινὴν
τοὺς λέγοντας Τίς πτοήσει ἡμᾶς; ἢ τίς εἰσελεύσεται πρὸς τὸ
14 κατοικητήριον ἡμῶν; [14]καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν τῷ δρυμῷ αὐτῆς, καὶ
ἔδεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς.
22 [1]Τάδε λέγει κύριος Πορεύου καὶ κατάβηθι εἰς τὸν οἶκον τοῦ
2 βασιλέως Ιουδα καὶ λαλήσεις ἐκεῖ τὸν λόγον τοῦτον [2]καὶ ἐρεῖς
Ἄκουε λόγον κυρίου, βασιλεῦ Ιουδα ὁ καθήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυιδ,
σὺ καὶ ὁ οἶκός σου καὶ ὁ λαός σου καὶ οἱ εἰσπορευόμενοι ταῖς
3 πύλαις ταύταις [3]Τάδε λέγει κύριος Ποιεῖτε κρίσιν καὶ δικαιοσύνην
καὶ ἐξαιρεῖσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικοῦντος αὐτὸν καὶ προσ-
ήλυτον καὶ ὀρφανὸν καὶ χήραν μὴ καταδυναστεύετε καὶ μὴ ἀσε-
4 βεῖτε καὶ αἷμα ἀθῷον μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. [4]διότι ἐὰν
ποιοῦντες ποιήσητε τὸν λόγον τοῦτον, καὶ εἰσελεύσονται ἐν ταῖς
πύλαις τοῦ οἴκου τούτου βασιλεῖς καθήμενοι ἐπὶ θρόνου Δαυιδ
καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ᾽ ἁρμάτων καὶ ἵππων, αὐτοὶ καὶ οἱ παῖδες
5 αὐτῶν καὶ ὁ λαὸς αὐτῶν· [5]ἐὰν δὲ μὴ ποιήσητε τοὺς λόγους τού-
τους, κατ᾽ ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει κύριος, ὅτι εἰς ἐρήμωσιν ἔσται

6 εν ult. > S* || 7 επ αυτοις] επ αυτους A || 8 εγω > S† || 10 διοτι] οτι S*† | εστηρικα BS*(†)] -ρισα A†, -ριξα S^{c}pl.: cf. Thack. p. 223 || 12 το > BApau. || 13 ημων > B† || 14 δρυμω] θυμω A† | εδεται] pr. κατ A†
22 1 τον 1^{0} > S || 2 και ο οικος] και οι παιδες QV (= 𝔐): eadem pr. S^{s}† | ταις πυλαις ταυταις] pr. εν A†, τας -λας -τας S† || 3 καταδυναστευσητε Spau. || 4 βασιλεις] -λεως S^{c}*C*†, + και αρχοντες A*L*

ὁ οἶκος οὗτος. [6]ὅτι τάδε λέγει κύριος κατὰ τοῦ οἴκου βασιλέως 6
Ιουδα Γαλααδ σύ μοι, ἀρχὴ τοῦ Λιβάνου · ἐὰν μὴ θῶ σε εἰς ἔρη-
μον, πόλεις μὴ κατοικηθησομένας · [7]καὶ ἐπάξω ἐπὶ σὲ ἄνδρα ὀλε- 7
θρεύοντα καὶ τὸν πέλεκυν αὐτοῦ, καὶ ἐκκόψουσιν τὰς ἐκλεκτὰς
κέδρους σου καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς τὸ πῦρ. [8]καὶ διελεύσονται ἔθνη 8
διὰ τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἐροῦσιν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον
αὐτοῦ Διὰ τί ἐποίησεν κύριος οὕτως τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ ταύτῃ;
[9]καὶ ἐροῦσιν Ἀνθ᾽ ὧν ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην κυρίου θεοῦ αὐτῶν 9
καὶ προσεκύνησαν θεοῖς ἀλλοτρίοις καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς.
[10]Μὴ κλαίετε τὸν τεθνηκότα μηδὲ θρηνεῖτε αὐτόν · κλαύσατε 10
κλαυθμῷ τὸν ἐκπορευόμενον, ὅτι οὐκ ἐπιστρέψει ἔτι καὶ οὐ μὴ ἴδῃ
τὴν γῆν πατρίδος αὐτοῦ. [11]διότι τάδε λέγει κύριος ἐπὶ Σελλημ υἱὸν 11
Ιωσια τὸν βασιλεύοντα ἀντὶ Ιωσια τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὃς ἐξῆλθεν
ἐκ τοῦ τόπου τούτου Οὐκ ἀναστρέψει ἐκεῖ οὐκέτι, [12]ἀλλ᾽ ἢ ἐν τῷ 12
τόπῳ, οὗ μετῴκισα αὐτόν, ἐκεῖ ἀποθανεῖται καὶ τὴν γῆν ταύτην
οὐκ ὄψεται ἔτι.
[13]Ὦ ὁ οἰκοδομῶν οἰκίαν αὐτοῦ οὐ μετὰ δικαιοσύνης καὶ τὰ ὑπερῷα 13
αὐτοῦ οὐκ ἐν κρίματι, παρὰ τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐργᾶται δωρεὰν
καὶ τὸν μισθὸν αὐτοῦ οὐ μὴ ἀποδώσει αὐτῷ. [14]ᾠκοδόμησας σεαυτῷ 14
οἶκον σύμμετρον, ὑπερῷα ῥιπιστὰ διεσταλμένα θυρίσιν καὶ ἐξυλω-
μένα ἐν κέδρῳ καὶ κεχρισμένα ἐν μίλτῳ. [15]μὴ βασιλεύσεις, ὅτι σὺ 15
παροξύνῃ ἐν Αχαζ τῷ πατρί σου; οὐ φάγονται καὶ οὐ πίονται ·
βέλτιον ἦν σε ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην καλήν. [16]οὐκ ἔγνωσαν, 16
οὐκ ἔκριναν κρίσιν ταπεινῷ οὐδὲ κρίσιν πένητος · οὐ τοῦτό ἐστιν
τὸ μὴ γνῶναί σε ἐμέ; λέγει κύριος. [17]ἰδοὺ οὐκ εἰσιν οἱ ὀφθαλμοί 17
σου οὐδὲ ἡ καρδία σου καλή, ἀλλ᾽ εἰς τὴν πλεονεξίαν σου καὶ εἰς
τὸ αἷμα τὸ ἀθῷον τοῦ ἐκχέειν αὐτὸ καὶ εἰς ἀδίκημα καὶ εἰς φόνον
τοῦ ποιεῖν. [18]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ Ιωακιμ υἱὸν Ιωσια 18
βασιλέα Ιουδα Οὐαὶ ἐπὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον · οὐ μὴ κόψωνται αὐτόν
Ὦ ἀδελφέ, οὐδὲ μὴ κλαύσονται αὐτόν Οἴμμοι κύριε. [19]ταφὴν ὄνου 19
ταφήσεται, συμψησθεὶς ῥιφήσεται ἐπέκεινα τῆς πύλης Ιερουσαλημ.
[20]Ἀνάβηθι εἰς τὸν Λίβανον καὶ κέκραξον καὶ εἰς τὴν Βασαν δὸς 20

6 βασ.] pr. του S† || 7 εισαξω A† | επι σοι S† || 8 διελευσ.] δι > S*† | ερουσιν] ερει B*L* | τη μεγ./ταυτη] tr. B || 9 θεου] pr. του A || 10 επιστρεψει] φ pro ψ B*†, αναστρ. A^r† | και ου μη ιδη] ουδε οψεται BA: cf. 12 || 11 διοτι] οτι S† | ιωσια 1⁰] -ιου A*LC*, cf. 1 2 | τω βασιλευοντι (sic) SA | ιωσια 2⁰] -ιου *LC* | ανακαμψει S† | ουκετι] ετι B || 13 ω > BSpau. | οικιαν] pr. την A† | ου μ. δικ.] ουκ εν δικαιοσυνη A† || 15 αχαζ] αχααβ A† | ην > B(†) | καλην > BSpau. || 16 ταπεινων A | τουτο] + σοι A† || 17 αδικηματα A | fin.] + ταυτα A pau., + αυτα *C* || 18 επι 1⁰ ⌒ 2⁰ S† | ουαι] και B† | ω] ουαι AS^c*C*†, οιμμοι *L* | ουδε — fin. > A† || 19 συμψησθεις] σ 2⁰ > S*A†: cf. 30 14 31 33 et Thack. p. 290 || 20 κεκραξον] κραξον B: cf. 29 2 30 19 31 20 et Thack. p. 273

τὴν φωνήν σου καὶ βόησον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, ὅτι συν-
21 ετρίβησαν πάντες οἱ ἐρασταί σου. 21ἐλάλησα πρὸς σὲ ἐν τῇ παρα-
πτώσει σου, καὶ εἶπας Οὐκ ἀκούσομαι· αὕτη ἡ ὁδός σου ἐκ νεότη-
22 τός σου, οὐκ ἤκουσας τῆς φωνῆς μου. 22πάντας τοὺς ποιμένας
σου ποιμανεῖ ἄνεμος, καὶ οἱ ἐρασταί σου ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐξελεύ-
σονται· ὅτι τότε αἰσχυνθήσῃ καὶ ἀτιμωθήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν φι-
23 λούντων σε. 23κατοικοῦσα ἐν τῷ Λιβάνῳ ἐννοσσεύουσα ἐν ταῖς
κέδροις, καταστενάξεις ἐν τῷ ἐλθεῖν σοι ὠδῖνας ὡς τικτούσης.
24 24Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ἐὰν γενόμενος γένηται Ιεχονιας υἱὸς Ιωακιμ
βασιλεὺς Ιουδα ἀποσφράγισμα ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου, ἐκεῖθεν
25 ἐκσπάσω σε 25καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ζητούντων τὴν
ψυχήν σου, ὧν σὺ εὐλαβῇ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, εἰς χεῖρας τῶν
26 Χαλδαίων· 26καὶ ἀπορρίψω σὲ καὶ τὴν μητέρα σου τὴν τεκοῦσάν
27 σε εἰς γῆν, οὗ οὐκ ἐτέχθης ἐκεῖ, καὶ ἐκεῖ ἀποθανεῖσθε· 27εἰς δὲ
τὴν γῆν, ἣν αὐτοὶ εὔχονται ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν, οὐ μὴ ἀποστρέ-
28 ψωσιν. 28ἠτιμώθη Ιεχονιας ὡς σκεῦος, οὗ οὐκ ἔστιν χρεία αὐτοῦ,
29 ὅτι ἐξερρίφη καὶ ἐξεβλήθη εἰς γῆν, ἣν οὐκ ᾔδει. 29γῆ γῆ, ἄκουε
30 λόγον κυρίου 30Γράψον τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐκκήρυκτον ἄνθρωπον,
ὅτι οὐ μὴ αὐξηθῇ ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἀνὴρ καθήμενος ἐπὶ
θρόνου Δαυιδ ἄρχων ἔτι ἐν τῷ Ιουδα.
23 1Ὦ οἱ ποιμένες οἱ διασκορπίζοντες καὶ ἀπολλύοντες τὰ πρόβατα
2 τῆς νομῆς μου. 2διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ποιμαίνον-
τας τὸν λαόν μου Ὑμεῖς διεσκορπίσατε τὰ πρόβατά μου καὶ ἐξ-
ώσατε αὐτὰ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθε αὐτά, ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐφ' ὑμᾶς
3 κατὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν· 3καὶ ἐγὼ εἰσδέξομαι τοὺς
καταλοίπους τοῦ λαοῦ μου ἀπὸ πάσης τῆς γῆς, οὗ ἐξῶσα αὐτοὺς
ἐκεῖ, καὶ καταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν νομὴν αὐτῶν, καὶ αὐξηθήσονται
4 καὶ πληθυνθήσονται· 4καὶ ἀναστήσω αὐτοῖς ποιμένας, οἳ ποιμα-
νοῦσιν αὐτούς, καὶ οὐ φοβηθήσονται ἔτι οὐδὲ πτοηθήσονται, λέγει
5 κύριος. 5Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἀναστήσω τῷ
Δαυιδ ἀνατολὴν δικαίαν, καὶ βασιλεύσει βασιλεὺς καὶ συνήσει καὶ
6 ποιήσει κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς. 6ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ

21 ελαλησαν SA | σου $1^{0} \frown 3^{0}$ A† | ουκ 1^{0}] ου μη S† || 22 οι ερασται σου > A† | ατιμωθηση (cf. 28)] -μασθ. A pau. || 23 ωδινας] οδυνας BS: idem pr. mu.: cf. 𝔐 || 24 ιεχ. υιος ιωακ.] ιωακειμ υ. ιεχονια A† | σε ⌒ 25 σε S† || 26 απορρ.] παραδωσω A†: ex 25 || 27 αποστρ.] -ψουσιν QV, επιστρεψουσιν A || 30 του > S† | ανηρ > BS | εν τω ιουδα] του ιουδα S†, εν τω οικω ιουδα A†
23 1 οι 1^{0} > B† | ποιμενες] -νοντες S† | οι 2^{0}] pr. και S† | διασκ. .. απολλ.] tr. B = 𝔐 | απολλυντες S pl.: cf. Thack. p. 246 | μου] αυτων BS: ex 3? || 2 εξωσατε] απωσ. A† | επεσκεψατε ACp† | εκδικησω A || 3 το καταλοιπον A† | μου] + ου διεσπειρα αυτους S | απο] επι B† || 4 οι] και A† | ουδε] και ου SA | πτοηθ.] + ετι A† || 6 αυτου 1^{0}] εκειναις A†, + και BSA pau.

σωθήσεται Ιουδας, καὶ Ισραηλ κατασκηνώσει πεποιθώς, καὶ τοῦτο
τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὃ καλέσει αὐτὸν κύριος Ιωσεδεκ.
[9] Ἐν τοῖς προφήταις συνετρίβη ἡ καρδία μου, ἐν ἐμοὶ ἐσαλεύθη 9
πάντα τὰ ὀστᾶ μου, ἐγενήθην ὡς ἀνὴρ συντετριμμένος καὶ ὡς
ἄνθρωπος συνεχόμενος ἀπὸ οἴνου ἀπὸ προσώπου κυρίου καὶ ἀπὸ
προσώπου εὐπρεπείας δόξης αὐτοῦ. [10] ὅτι ἀπὸ προσώπου τούτων 10
ἐπένθησεν ἡ γῆ, ἐξηράνθησαν αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου, καὶ ἐγένετο
ὁ δρόμος αὐτῶν πονηρὸς καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν οὐχ οὕτως. [11] ὅτι 11
ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐμολύνθησαν καὶ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον πο-
νηρίας αὐτῶν. [12] διὰ τοῦτο γενέσθω ἡ ὁδὸς αὐτῶν αὐτοῖς εἰς ὀλί- 12
σθημα ἐν γνόφῳ, καὶ ὑποσκελισθήσονται καὶ πεσοῦνται ἐν αὐτῇ·
διότι ἐπάξω ἐπ᾿ αὐτοὺς κακὰ ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν, φησὶν
κύριος. [13] καὶ ἐν τοῖς προφήταις Σαμαρείας εἶδον ἀνομήματα· ἐπρο- 13
φήτευσαν διὰ τῆς Βααλ καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου Ισραηλ.
[14] καὶ ἐν τοῖς προφήταις Ιερουσαλημ ἑώρακα φρικτά, μοιχωμένους 14
καὶ πορευομένους ἐν ψεύδεσι καὶ ἀντιλαμβανομένους χειρῶν πο-
νηρῶν τοῦ μὴ ἀποστραφῆναι ἕκαστον ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς
πονηρᾶς· ἐγενήθησάν μοι πάντες ὡς Σοδομα καὶ οἱ κατοικοῦντες
αὐτὴν ὥσπερ Γομορρα. [15] διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ 15
ψωμιῶ αὐτοὺς ὀδύνην καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ πικρόν, ὅτι ἀπὸ
τῶν προφητῶν Ιερουσαλημ ἐξῆλθεν μολυσμὸς πάσῃ τῇ γῇ. [16] οὕτως 16
λέγει κύριος παντοκράτωρ Μὴ ἀκούετε τοὺς λόγους τῶν προφητῶν,
ὅτι ματαιοῦσιν ἑαυτοῖς ὅρασιν, ἀπὸ καρδίας αὐτῶν λαλοῦσιν καὶ
οὐκ ἀπὸ στόματος κυρίου. [17] λέγουσιν τοῖς ἀπωθουμένοις τὸν λόγον 17
κυρίου Εἰρήνη ἔσται ὑμῖν· καὶ πᾶσιν τοῖς πορευομένοις τοῖς θελή-
μασιν αὐτῶν, παντὶ τῷ πορευομένῳ πλάνῃ καρδίας αὐτοῦ εἶπαν
Οὐχ ἥξει ἐπὶ σὲ κακά. [18] ὅτι τίς ἔστη ἐν ὑποστήματι κυρίου καὶ 18
εἶδεν τὸν λόγον αὐτοῦ; τίς ἐνωτίσατο καὶ ἤκουσεν; [19] ἰδοὺ σεισμὸς 19
παρὰ κυρίου καὶ ὀργὴ ἐκπορεύεται εἰς συσσεισμόν, συστρεφομένη
ἐπὶ τοὺς ἀσεβεῖς ἥξει. [20] καὶ οὐκέτι ἀποστρέψει ὁ θυμὸς κυρίου, 20
ἕως ἂν ποιήσῃ αὐτὸ καὶ ἕως ἂν ἀναστήσῃ αὐτὸ ἀπὸ ἐγχειρήματος
καρδίας αὐτοῦ· ἐπ᾿ ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν νοήσουσιν αὐτά. [21] οὐκ 21

6 ισραηλ] ιερουσαλημ S† | αυτου ult. > SApau. | ιωσεδεκ] ιωσεικειμ S*† || 7. 8 uide in fine capitis || 9 εν 2⁰] συν A† | ανηρ] ανθρωπος Ar† || 10 δρυμος B† | ουχ > BS† || 12 αυτων ult.] -του S*† | φησιν κυρ. > BSpau. || 13 επροφ.] pr. α *SL*; + επ ονοματι μου A || 14 φρικτα] pr. τα S† | πονηρων] πολλων BS | εγενηθ.] γενεσθωσαν S† | ωσπερ] pr. και S*†; ως A | γομορρα] λαος γομορα S† || 15 ψωμιζω Apl. | οδυνας A | παση] pr. εν S† || 16 init. — παντοκρ. > S† | τους λογους] των -γων *SL* | ορασιν] -σ⟨ε⟩ις A; + και SA || 17 αυτου] -των S* | ειπαν > SA || 18 τις 1⁰ > A† || 19 εκπορευομενη A† | επι τ. ασ. / ηξει] tr. *AC*† || 20 αν 1⁰ > B | αυτο 1⁰⌒2⁰ B*S*pau. | αν αναστηση] αν στηση ABs† | εσχατων A | αυτα] -το B†

ἀπέστελλον τοὺς προφήτας, καὶ αὐτοὶ ἔτρεχον· οὐκ ἐλάλησα πρὸς
22 αὐτούς, καὶ αὐτοὶ ἐπροφήτευον. [22]καὶ εἰ ἔστησαν ἐν τῇ ὑποστάσει
μου καὶ εἰσήκουσαν τῶν λόγων μου, καὶ τὸν λαόν μου ἂν ἀπ-
23 έστρεφον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. [23]θεὸς
24 ἐγγίζων ἐγώ εἰμι, λέγει κύριος, καὶ οὐχὶ θεὸς πόρρωθεν. [24]εἰ κρυβή-
σεται ἄνθρωπος ἐν κρυφαίοις, καὶ ἐγὼ οὐκ ὄψομαι αὐτόν; μὴ οὐχὶ
25 τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ; λέγει κύριος. [25]ἤκουσα ἃ
λαλοῦσιν οἱ προφῆται, ἃ προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ψευδῆ
26 λέγοντες Ἠνυπνιασάμην ἐνύπνιον. [26]ἕως πότε ἔσται ἐν καρδίᾳ τῶν
προφητῶν τῶν προφητευόντων ψευδῆ καὶ ἐν τῷ προφητεύειν αὐ-
27 τοὺς τὰ θελήματα καρδίας αὐτῶν; [27]τῶν λογιζομένων τοῦ ἐπιλα-
θέσθαι τοῦ νόμου μου ἐν τοῖς ἐνυπνίοις αὐτῶν, ἃ διηγοῦντο ἕκα-
στος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καθάπερ ἐπελάθοντο οἱ πατέρες αὐτῶν
28 τοῦ ὀνόματός μου ἐν τῇ Βααλ. [28]ὁ προφήτης, ἐν ᾧ τὸ ἐνύπνιόν
ἐστιν, διηγησάσθω τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ, καὶ ἐν ᾧ ὁ λόγος μου πρὸς
αὐτόν, διηγησάσθω τὸν λόγον μου ἐπ᾽ ἀληθείας. τί τὸ ἄχυρον
29 πρὸς τὸν σῖτον; οὕτως οἱ λόγοι μου, λέγει κύριος· [29]οὐχὶ οἱ
λόγοι μου ὥσπερ πῦρ φλέγον, λέγει κύριος, καὶ ὡς πέλυξ κόπτων
30 πέτραν; [30]διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας, λέγει κύριος
ὁ θεός, τοὺς κλέπτοντας τοὺς λόγους μου ἕκαστος παρὰ τοῦ πλη-
31 σίον αὐτοῦ. [31]ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας τοὺς ἐκβάλλοντας
32 προφητείας γλώσσης καὶ νυστάζοντας νυσταγμὸν ἑαυτῶν. [32]ἰδοὺ
ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας τοὺς προφητεύοντας ἐνύπνια ψευδῆ
καὶ διηγοῦντο αὐτὰ καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου ἐν τοῖς ψεύδεσιν
αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς πλάνοις αὐτῶν καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς
καὶ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς καὶ ὠφέλειαν οὐκ ὠφελήσουσιν τὸν
33 λαὸν τοῦτον. [33]καὶ ἐὰν ἐρωτήσωσί σε ὁ λαὸς οὗτος ἢ ἱερεὺς ἢ
προφήτης λέγων Τί τὸ λῆμμα κυρίου; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ὑμεῖς ἐστε
34 τὸ λῆμμα, καὶ ῥάξω ὑμᾶς, λέγει κύριος. [34]καὶ ὁ προφήτης καὶ ὁ
ἱερεὺς καὶ ὁ λαός, οἳ ἂν εἴπωσιν Λῆμμα κυρίου, καὶ ἐκδικήσω τὸν
35 ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. [35]ὅτι οὕτως ἐρεῖτε ἕκαστος

21 ουκ 2^{0}] ουδε B† | προς αυτους] αυτοις S† | επροφητευσαν S† || **22** εισηκουσαν S†] ει ηκ. BA, ηκ. Q | αποστρεφειν A† | αυτους > S | των πον. επιτ. αυτων] των επιτ. αυτων των πον. A† || **23** ειμι > S pau. | λεγει κυρ. > B*†: cf. 29 || **24** ανθρωπος] τις BS† || **25** λαλ. > S† | α 2^{0} > BS† || **26** και > B† || **27** επελαθεντο B*S†: cf. 3 21 || **29** ουχι B* (vid.) SQ*†] ουκ ιδου B^{c}†, ουχ rel. | πυρ φλεγον Q mu.] tr. A†, φλεγον > BS | λεγει κυρ. > BS pau.: cf. 23 | ως] ωσπερ S | πελεκυς A†: cf. Thack. p. 153 || **30** ab ιδου εγω προς τους προφητας transilit B† in eadem uerba uersus 32(sic, non 31) || **31** προφητειαν γλωσση A† || **32** ενυπνια ψευδη] tr. A† | διηγουντο] pr. ου B† | ωφελειαν] ν > S || **33** ερωτησ.] επερωτησουσιν S†, -ηση mu. | η προφητης] ο προφ. S† (S^{c} pr. η) | λεγων > BS*A pau. | λημμα 2^{0}] ρημα S*† || **34** και 1^{0} > BSA pau. | οι ιερεις BS*† || **35** οτι > BS

πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
Τί ἀπεκρίθη κύριος, καὶ Τί ἐλάλησεν κύριος; [36]καὶ Λῆμμα κυρίου 36
μὴ ὀνομάζετε ἔτι, ὅτι τὸ λῆμμα τῷ ἀνθρώπῳ ἔσται ὁ λόγος αὐτοῦ·
[37]καὶ διὰ τί ἐλάλησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν; [38]διὰ τοῦτο τάδε λέγει 37 38
κύριος ὁ θεός Ἀνθ᾽ ὧν εἴπατε τὸν λόγον τοῦτον Λῆμμα κυρίου,
καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς λέγων Οὐκ ἐρεῖτε Λῆμμα κυρίου, [39]διὰ 39
τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω καὶ ῥάσσω ὑμᾶς καὶ τὴν πόλιν, ἣν ἔδωκα
ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν, [40]καὶ δώσω ἐφ᾽ ὑμᾶς ὀνειδισμὸν 40
αἰώνιον καὶ ἀτιμίαν αἰώνιον, ἥτις οὐκ ἐπιλησθήσεται.

[7]Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν 7
ἔτι Ζῇ κύριος ὃς ἀνήγαγεν τὸν οἶκον Ισραηλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
[8]ἀλλά Ζῇ κύριος ὃς συνήγαγεν ἅπαν τὸ σπέρμα Ισραηλ ἀπὸ γῆς 8
βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν, οὗ ἐξῶσεν αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ
ἀπεκατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν.

[1]Ἔδειξέν μοι κύριος δύο καλάθους σύκων κειμένους κατὰ πρόσ- **24**
ωπον ναοῦ κυρίου μετὰ τὸ ἀποικίσαι Ναβουχοδονοσορ βασιλέα
Βαβυλῶνος τὸν Ιεχονιαν υἱὸν Ιωακιμ βασιλέα Ιουδα καὶ τοὺς ἄρ-
χοντας καὶ τοὺς τεχνίτας καὶ τοὺς δεσμώτας καὶ τοὺς πλουσίους
ἐξ Ιερουσαλημ καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα· [2]ὁ κάλαθος ὁ 2
εἷς σύκων χρηστῶν σφόδρα ὡς τὰ σῦκα τὰ πρόιμα, καὶ ὁ κάλαθος
ὁ ἕτερος σύκων πονηρῶν σφόδρα, ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας
αὐτῶν. [3]καὶ εἶπεν κύριος πρός με Τί σὺ ὁρᾷς, Ιερεμια; καὶ εἶπα 3
Σῦκα· τὰ χρηστὰ χρηστὰ λίαν, καὶ τὰ πονηρὰ πονηρὰ λίαν, ἃ οὐ
βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν. [4]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός 4
με λέγων [5]Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Ὡς τὰ σῦκα τὰ χρηστὰ 5
ταῦτα, οὕτως ἐπιγνώσομαι τοὺς ἀποικισθέντας Ιουδα, οὓς ἐξαπ-
έσταλκα ἐκ τοῦ τόπου τούτου εἰς γῆν Χαλδαίων εἰς ἀγαθά. [6]καὶ 6
στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ᾽ αὐτοὺς εἰς ἀγαθὰ καὶ ἀποκατα-
στήσω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἀγαθὰ καὶ ἀνοικοδομήσω
αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ καθελῶ καὶ καταφυτεύσω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ
ἐκτίλω· [7]καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν τοῦ εἰδέναι αὐτοὺς ἐμὲ ὅτι 7
ἐγώ εἰμι κύριος, καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς
εἰς θεόν, ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐπ᾽ ἐμὲ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῶν.

35 κυριος $1^0 \frown 2^0$ A† || 36 ετι > SApau. | το λημμα τω ανθρ. εσται] λημμα κυριου εσται τω ανθρ. A | αυτου] > S*†, in *O* sub ※; κυριου S^{c}pau. || 37 δια τι] τι οτι S†, τι mu. || 38 θεος] + ημων B† || 40 εφ] εις B*† | ητις] η S† || 7. 8 hab. 𝔐 ante 9, cf. etiam 16 14. 15 || 7 ανηγαγεν] συνηγ. S*†: ex 8 | οικον] λαον S† || 8 και 1^0 — εξωσεν] και ουκ εξωσεν S*†

24 1 init.] pr. και AS^c | αρχοντας] + ιουδα AB^c (in *O* sub ※), ante ιουδα add. A† βασιλεως | και τους $3^0 \frown 4^0$ S*† | πλουσιους] πλησιους B*(†) || 3 συκα B*S*†] + τα συκα pl. (in *O* sub ※); pr. τα S^c†, pr. συκα B^c†, συκα και τα συκα Apau. || 5 ιουδα] -δαιους B† || 6 καθελω] + αυτους BA

8 [8]καὶ ὡς τὰ σῦκα τὰ πονηρά, ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας αὐ-
τῶν, τάδε λέγει κύριος, οὕτως παραδώσω τὸν Σεδεκιαν βασιλέα
Ιουδα καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ καὶ τὸ κατάλοιπον Ιερουσαλημ
τοὺς ὑπολελειμμένους ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν
9 Αἰγύπτῳ· [9]καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς διασκορπισμὸν εἰς πάσας τὰς
βασιλείας τῆς γῆς, καὶ ἔσονται εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς παραβολὴν
καὶ εἰς μῖσος καὶ εἰς κατάραν ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ ἐξῶσα αὐτοὺς
10 ἐκεῖ· [10]καὶ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς τὸν λιμὸν καὶ τὸν θάνατον καὶ
τὴν μάχαιραν, ἕως ἂν ἐκλίπωσιν ἀπὸ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα αὐτοῖς.
25 [1]Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ιερεμιαν ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν Ιουδα
ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τοῦ Ιωακιμ υἱοῦ Ιωσια βασιλέως Ιουδα,
2 [2]ὃν ἐλάλησεν πρὸς πάντα τὸν λαὸν Ιουδα καὶ πρὸς τοὺς κατοι-
3 κοῦντας Ιερουσαλημ λέγων [3]Ἐν τρισκαιδεκάτῳ ἔτει Ιωσια υἱοῦ Αμως
βασιλέως Ιουδα καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης εἴκοσι καὶ τρία ἔτη
4 καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὀρθρίζων καὶ λέγων [4]καὶ ἀπέστελλον πρὸς
ὑμᾶς τοὺς δούλους μου τοὺς προφήτας ὄρθρου ἀποστέλλων, καὶ
5 οὐκ εἰσηκούσατε καὶ οὐ προσέσχετε τοῖς ὠσὶν ὑμῶν, [5]λέγων Ἀπο-
στράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ ἀπὸ τῶν
πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν, καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς
ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἀπ᾽ αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος·
6 [6]μὴ πορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς καὶ
τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς, ὅπως μὴ παροργίζητέ με ἐν τοῖς ἔργοις
7 τῶν χειρῶν ὑμῶν τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς. [7]καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου.
8 [8]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐπειδὴ οὐκ ἐπιστεύσατε τοῖς λόγοις
9 μου, [9]ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ λήμψομαι τὴν πατριὰν ἀπὸ βορρᾶ
καὶ ἄξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας
αὐτὴν καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῆς καὶ ἐξερημώσω
αὐτοὺς καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς συριγμὸν καὶ εἰς
10 ὀνειδισμὸν αἰώνιον· [10]καὶ ἀπολῶ ἀπ᾽ αὐτῶν φωνὴν χαρᾶς καὶ
φωνὴν εὐφροσύνης, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης, ὀσμὴν
11 μύρου καὶ φῶς λύχνου. [11]καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἀφανισμόν, καὶ
12 δουλεύσουσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἑβδομήκοντα ἔτη. [12]καὶ ἐν τῷ πληρω-
θῆναι τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη ἐκδικήσω τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, φησὶν κύριος,
13 καὶ θήσομαι αὐτοὺς εἰς ἀφανισμὸν αἰώνιον· [13]καὶ ἐπάξω ἐπὶ τὴν

8 ιερουσ.] pr. της S† | γη] πολει A† || 9 εσονται > BS = 𝔐 || 10 τον λιμον] την λ. A†: cf. Thack. p. 146

25 (1—13 = 𝔐 25 1—13; 14—19 = 𝔐 49 34 ^{1}.35—39; 20 = 𝔐 49 34 ^{2}) 1 ιουδα 1^0 ⌒ 2 ιουδα S*† || 3 ιωσια] pr. του βασιλεως A† || 4 αποστελλων] απεστελλον S || 5 και 1^0 > S*† | αιωνος ult.] pr. του A† || 6 init.] pr. και S^c*L* = 𝔐 || 7 ηκουσατε] pr. εισ SA, -σαν A† || 9 την 1^0 > B† | απο] εκ του S†, του Q | και 5^0 > A† | συριγμον: cf. 19 8 || 10 χαρας ... ευφροσ.] tr. A | φωνην 3^0] pr. και S || 12 πληρωθ.] pr. συμ A | τα > B*† | φησιν κυρ. > BS† | αυτους] -το S† || 13 επαξω] παταξω A†

γῆν ἐκείνην πάντας τοὺς λόγους μου, οὓς ἐλάλησα κατ᾽ αὐτῆς,
πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.
[14]Ἃ ἐπροφήτευσεν Ιερεμιας ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ Αιλαμ. 14
[15]Τάδε λέγει κύριος Συντριβήτω τὸ τόξον Αιλαμ, ἀρχὴ δυνα- 15
στείας αὐτῶν. [16]καὶ ἐπάξω ἐπὶ Αιλαμ τέσσαρας ἀνέμους ἐκ τῶν 16
τεσσάρων ἄκρων τοῦ οὐρανοῦ καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν πᾶσιν τοῖς
ἀνέμοις τούτοις, καὶ οὐκ ἔσται ἔθνος, ὃ οὐχ ἥξει ἐκεῖ οἱ ἐξωσμένοι
Αιλαμ. [17]καὶ πτοήσω αὐτοὺς ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν 17
ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν καὶ ἐπάξω ἐπ᾽ αὐτοὺς κακὰ κατὰ
τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου καὶ ἐπαποστελῶ ὀπίσω αὐτῶν τὴν μά-
χαιράν μου ἕως τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτούς. [18]καὶ θήσω τὸν θρόνον 18
μου ἐν Αιλαμ καὶ ἐξαποστελῶ ἐκεῖθεν βασιλέα καὶ μεγιστᾶνας.
[19]καὶ ἔσται ἐπ᾽ ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν 19
Αιλαμ, λέγει κύριος. — [20]ἐν ἀρχῇ βασιλεύοντος Σεδεκιου τοῦ βα- 20
σιλέως ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος περὶ Αιλαμ.

[2]Τῇ Αἰγύπτῳ ἐπὶ δύναμιν Φαραω Νεχαω βασιλέως 26
Αἰγύπτου, ὃς ἦν ἐπὶ τῷ ποταμῷ Εὐφράτῃ ἐν Χαρχαμις, ὃν
ἐπάταξε Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῷ
ἔτει τῷ τετάρτῳ Ιωακιμ βασιλέως Ιουδα.

[3]Ἀναλάβετε ὅπλα καὶ ἀσπίδας καὶ προσαγάγετε εἰς πόλεμον· 3
[4]ἐπισάξατε τοὺς ἵππους ἐπίβητε, οἱ ἱππεῖς, καὶ κατάστητε ἐν ταῖς 4
περικεφαλαίαις ὑμῶν· προβάλετε τὰ δόρατα καὶ ἐνδύσασθε τοὺς
θώρακας ὑμῶν. [5]τί ὅτι αὐτοὶ πτοοῦνται καὶ ἀποχωροῦσιν ὀπίσω; 5
διότι οἱ ἰσχυροὶ αὐτῶν κοπήσονται. φυγῇ ἔφυγον καὶ οὐκ ἀν-
έστρεψαν περιεχόμενοι κυκλόθεν, λέγει κύριος. [6]μὴ φευγέτω ὁ κοῦ- 6
φος, καὶ μὴ ἀνασῳζέσθω ὁ ἰσχυρός· ἐπὶ βορρᾶν τὰ παρὰ τὸν
Εὐφράτην ἠσθένησαν πεπτώκασιν. [7]τίς οὗτος ὡς ποταμὸς ἀνα- 7
βήσεται καὶ ὡς ποταμοὶ κυμαίνουσιν ὕδωρ; [8]ὕδατα Αἰγύπτου ὡσεὶ 8
ποταμὸς ἀναβήσεται καὶ εἶπεν Ἀναβήσομαι καὶ κατακαλύψω γῆν
καὶ ἀπολῶ κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. [9]ἐπίβητε ἐπὶ τοὺς ἵππους, πα- 9
ρασκευάσατε τὰ ἅρματα· ἐξέλθατε, οἱ μαχηταὶ Αἰθιόπων καὶ Λίβυες

14 (𝔐 49 34) τα ult. > S*C† || 15 (𝔐 49 35) συνετριβη B pau. | το > S || 16 (𝔐 49 36) εκ] απο S† || 17 (𝔐 49 37) κακα κατα S†] κακα pau., κατα rel. | εξαποστελω A†: cf. 18 || 19 (𝔐 49 39) εσχατου BS pau.] -των rel. | αποστρεψω] pr. και BS || 20 (𝔐 49 34) του βασιλεως] > A†, του > B† | περι] επι A

26 (𝔐 46) 2 επι του ποταμου ευφρατου A(†) | χαρχαμ(ε)ις V] χαρμεις BSA || 3 και ult. > SA || 4 init.] pr. και B† | προβαλετε] προσβ. B† | δορατα] + υμων A || 5 πτοουνται] ω pro ου B*SA†: cf. Thack. p. 242 | οπισω] pr. εις το B(†) || 6 ανασωζετω A† | ησθενησεν B, -νηκεν S† | πεπτωκ.] pr. και BS*pau. = 𝔐 || 7 κυμανουσιν A† | υδωρ > S*† || 8 ωσει BS†] ως rel.; pr. και S*† | ειπας S† | γην] pr. την BA | κατοικ.] pr. τους B || 9 παρασκευασ.] κατασκ. A†, pr. και A

10 καθωπλισμένοι ὅπλοις· καὶ Λυδοί, ἀνάβητε ἐντείνατε τόξον. [10]καὶ
ἡ ἡμέρα ἐκείνη κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν ἡμέρα ἐκδικήσεως τοῦ ἐκδι-
κῆσαι τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, καὶ καταφάγεται ἡ μάχαιρα κυρίου καὶ
ἐμπλησθήσεται καὶ μεθυσθήσεται ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν, ὅτι θυσία
11 τῷ κυρίῳ σαβαωθ ἀπὸ γῆς βορρᾶ ἐπὶ ποταμῷ Εὐφράτῃ. [11]ἀνά-
βηθι, Γαλααδ, καὶ λαβὲ ῥητίνην τῇ παρθένῳ θυγατρὶ Αἰγύπτου· εἰς
12 κενὸν ἐπλήθυνας ἰάματά σου, ὠφέλεια οὐκ ἔστιν σοί. [12]ἤκουσαν
ἔθνη φωνήν σου, καὶ τῆς κραυγῆς σου ἐπλήσθη ἡ γῆ, ὅτι μαχη-
τὴς πρὸς μαχητὴν ἠσθένησεν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔπεσαν ἀμφότεροι.
13 [13]Ἃ ἐλάλησεν κύριος ἐν χειρὶ Ιερεμιου τοῦ ἐλθεῖν
Ναβουχοδονοσορ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος τοῦ κόψαι τὴν
γῆν Αἰγύπτου.
14 [14]Ἀναγγείλατε εἰς Μάγδωλον καὶ παραγγείλατε εἰς Μέμφιν, εἴ-
πατε Ἐπίστηθι καὶ ἑτοίμασον, ὅτι κατέφαγεν μάχαιρα τὴν σμίλακά
15 σου. [15]διὰ τί ἔφυγεν ὁ Ἆπις; ὁ μόσχος ὁ ἐκλεκτός σου οὐκ ἔμει-
16 νεν, ὅτι κύριος παρέλυσεν αὐτόν. [16]καὶ τὸ πλῆθός σου ἠσθένησεν
καὶ ἔπεσεν, καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐλάλει Ἀναστῶμεν
καὶ ἀναστρέψωμεν πρὸς τὸν λαὸν ἡμῶν εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν
17 ἀπὸ προσώπου μαχαίρας Ἑλληνικῆς. [17]καλέσατε τὸ ὄνομα Φαραω
18 Νεχαω βασιλέως Αἰγύπτου Σαων-εσβι-εμωηδ. [18]Ζῶ ἐγώ, λέγει
κύριος ὁ θεός, ὅτι ὡς τὸ Ἰταβύριον ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ ὡς ὁ Κάρ-
19 μηλος ἐν τῇ θαλάσσῃ ἥξει. [19]σκεύη ἀποικισμοῦ ποίησον σεαυτῇ,
κατοικοῦσα θύγατερ Αἰγύπτου, ὅτι Μέμφις εἰς ἀφανισμὸν ἔσται
καὶ κληθήσεται οὐαὶ διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ.
20 [20]δάμαλις κεκαλλωπισμένη Αἴγυπτος, ἀπόσπασμα ἀπὸ βορρᾶ ἦλθεν
21 ἐπ᾽ αὐτήν. [21]καὶ οἱ μισθωτοὶ αὐτῆς ἐν αὐτῇ ὥσπερ μόσχοι σιτευτοὶ
τρεφόμενοι ἐν αὐτῇ, διότι καὶ αὐτοὶ ἀπεστράφησαν καὶ ἔφυγον
ὁμοθυμαδόν, οὐκ ἔστησαν, ὅτι ἡμέρα ἀπωλείας ἦλθεν ἐπ᾽ αὐτοὺς
22 καὶ καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῶν. [22]φωνὴ ὡς ὄφεως συρίζοντος, ὅτι
ἐν ἄμμῳ πορεύσονται· ἐν ἀξίναις ἥξουσιν ἐπ᾽ αὐτὴν ὡς κόπτοντες
23 ξύλα. [23]ἐκκόψουσιν τὸν δρυμὸν αὐτῆς, λέγει κύριος ὁ θεός, ὅτι οὐ
μὴ εἰκασθῇ, ὅτι πληθύνει ὑπὲρ ἀκρίδα καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἀριθμός.
24 [24]κατῃσχύνθη θυγάτηρ Αἰγύπτου, παρεδόθη εἰς χεῖρας λαοῦ ἀπὸ
25 βορρᾶ. [25]ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ τὸν Αμων τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐπὶ Φαραω
27 καὶ ἐπὶ τοὺς πεποιθότας ἐπ᾽ αὐτῷ. [27]σὺ δὲ μὴ φοβηθῇς, δοῦλός

10 η 1^{0} > S*† | κ.τω BA pau.] τω > S†, tr. rel. | η 2^{0} > S pau. | εμπλησθ.] εμ > BS† | σαβαωθ > BS† || **11** κενον] pr. το BS† | **13** ναβουχοδ. > BS | του κοψαι] και εκκοψαι A† | την > BS || **15** ο απις] οπισω Q, pr. απο σου B† | κυριος] pr. ο A† || **16** επεσαν B†, -σον A† | ελαλουν A | αποστρεψωμεν A | προς ult.] εις A† | ημων paenult. ⌒ ult. A† | εις] pr. και S^c || **18** εν ult.] pr. ο B† || **21** αυτοι] ουτοι A^r† | αυτους] -τοις A† || **22** πορευσονται] σ > B† || **23** κυριος > S†, ο θεος > B† | επληθυνεν A† | ακριδας A | αυτοις] -τω S†, -του *C*† || **24** θυγ.] pr. η BA†: post -θη || **25** αμων unus cod.] αμμων rel.

μου Ιακωβ, μηδὲ πτοηθῇς, Ισραηλ, διότι ἰδοὺ ἐγὼ σῴζων σε μα-
κρόθεν καὶ τὸ σπέρμα σου ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῶν, καὶ ἀνα-
στρέψει Ιακωβ καὶ ἡσυχάσει καὶ ὑπνώσει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ παρενο-
χλῶν αὐτόν. 28 μὴ φοβοῦ, παῖς μου Ιακωβ, λέγει κύριος, ὅτι μετὰ 28
σοῦ ἐγώ εἰμι· ὅτι ποιήσω συντέλειαν ἐν παντὶ ἔθνει, εἰς οὓς
ἐξῶσά σε ἐκεῖ, σὲ δὲ οὐ μὴ ποιήσω ἐκλιπεῖν· καὶ παιδεύσω σε
εἰς κρίμα καὶ ἀθῷον οὐκ ἀθῳώσω σε.

1 Λόγος κυρίου, ὃν ἐλάλησεν ἐπὶ Βαβυλῶνα. 27
2 Ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἀκουστὰ ποιήσατε καὶ μὴ κρύ- 2
ψητε, εἴπατε Ἑάλωκεν Βαβυλών, κατῃσχύνθη Βῆλος ἡ ἀπτόητος,
ἡ τρυφερὰ παρεδόθη Μαρωδαχ. 3 ὅτι ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν ἔθνος ἀπὸ 3
βορρᾶ· οὗτος θήσει τὴν γῆν αὐτῆς εἰς ἀφανισμόν, καὶ οὐκ ἔσται
ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἀνθρώπου καὶ ἕως κτήνους. 4 ἐν ταῖς 4
ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἥξουσιν οἱ υἱοὶ Ισραηλ,
αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ Ιουδα ἐπὶ τὸ αὐτό· βαδίζοντες καὶ κλαίοντες
πορεύσονται τὸν κύριον θεὸν αὐτῶν ζητοῦντες. 5 ἕως Σιων ἐρω- 5
τήσουσιν τὴν ὁδόν, ὧδε γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῶν δώσουσιν· καὶ
ἥξουσιν καὶ καταφεύξονται πρὸς κύριον τὸν θεόν, διαθήκη γὰρ
αἰώνιος οὐκ ἐπιλησθήσεται. 6 πρόβατα ἀπολωλότα ἐγενήθη ὁ λαός 6
μου, οἱ ποιμένες αὐτῶν ἐξῶσαν αὐτούς, ἐπὶ τὰ ὄρη ἀπεπλάνησαν
αὐτούς, ἐξ ὄρους ἐπὶ βουνὸν ᾤχοντο, ἐπελάθοντο κοίτης αὐτῶν.
7 πάντες οἱ εὑρίσκοντες αὐτοὺς κατανάλισκον αὐτούς, οἱ ἐχθροὶ 7
αὐτῶν εἶπαν Μὴ ἀνῶμεν αὐτούς· ἀνθ' ὧν ἥμαρτον τῷ κυρίῳ νομῇ
δικαιοσύνης τῷ συναγαγόντι τοὺς πατέρας αὐτῶν. 8 ἀπαλλοτριώθητε 8
ἐκ μέσου Βαβυλῶνος καὶ ἀπὸ γῆς Χαλδαίων καὶ ἐξέλθατε καὶ γέ-
νεσθε ὥσπερ δράκοντες κατὰ πρόσωπον προβάτων. 9 ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ 9
ἐγείρω ἐπὶ Βαβυλῶνα συναγωγὰς ἐθνῶν ἐκ γῆς βορρᾶ, καὶ παρα-
τάξονται αὐτῇ· ἐκεῖθεν ἁλώσεται, ὡς βολὶς μαχητοῦ συνετοῦ οὐκ
ἐπιστρέψει κενή. 10 καὶ ἔσται ἡ Χαλδαία εἰς προνομήν, πάντες οἱ 10
προνομεύοντες αὐτὴν ἐμπλησθήσονται. 11 ὅτι ηὐφραίνεσθε καὶ κατ- 11
εκαυχᾶσθε διαρπάζοντες τὴν κληρονομίαν μου, διότι ἐσκιρτᾶτε ὡς
βοΐδια ἐν βοτάνῃ καὶ ἐκερατίζετε ὡς ταῦροι. 12 ᾐσχύνθη ἡ μήτηρ 12

27 ιδου > S*Ar | σωζων Bpau.] ν > rel. | και paenult. ⌒ ult. S*† | αυτον] -τω S† || 28 init. BSC†] pr. και συ rel.: cf. 𝔐 | ειμι] + η απτοητος και τρυφερα παρεδοθη BSA: ex 27 2 | εθνει > B*† | εις ους] ου S† | κριμα] κρισιν AC†

27 (𝔐 50) 1 λογος (pr. ο S) κυριου ον ελαλ.] ο λογος ον ελαλ. κυριος A = 𝔐 || 2 βηλος] βηλ SA: cf. Ep. Ier. 40 | μαρωδαχ *L*] μαιωδακ B†, μεωδαχ SA: cf. Is. 39 1 || 3 και ult. BSCp†] > rel. || 4 init.] pr. και S† | ισραηλ] ιακωβ A† | αυτοι > A† | τον κυριον] tr. S || 5 εως] + εις SA | τον > SA† || 6 επελαθεντο SA†: cf. 3 21 || 7 αυτους 1° ⌒ 2° S*V† | κατανηλισκον BcSs: cf. Thack. p. 260 || 8 απηλλοτρ. A† || 9 αλωσονται A || 10 προνομευσαντες A† || 11 ευφραιν. B | κατακαυχ. S

13 ὑμῶν σφόδρα, μήτηρ ἐπ' ἀγαθὰ ἐσχάτη ἐθνῶν ἔρημος. [13]ἀπὸ ὀργῆς
κυρίου οὐ κατοικηθήσεται καὶ ἔσται εἰς ἀφανισμὸν πᾶσα, καὶ πᾶς
ὁ διοδεύων διὰ Βαβυλῶνος σκυθρωπάσει καὶ συριοῦσιν ἐπὶ πᾶσαν
14 τὴν πληγὴν αὐτῆς. [14]παρατάξασθε ἐπὶ Βαβυλῶνα κύκλῳ, πάντες
τείνοντες τόξον· τοξεύσατε ἐπ' αὐτήν, μὴ φείσησθε ἐπὶ τοῖς το-
15 ξεύμασιν ὑμῶν. [15]κατακροτήσατε ἐπ' αὐτήν· παρελύθησαν αἱ χεῖρες
αὐτῆς, ἔπεσαν αἱ ἐπάλξεις αὐτῆς, καὶ κατεσκάφη τὸ τεῖχος αὐτῆς·
ὅτι ἐκδίκησις παρὰ θεοῦ ἐστιν, ἐκδικεῖτε ἐπ' αὐτήν· καθὼς ἐποί-
16 ησεν, ποιήσατε αὐτῇ. [16]ἐξολεθρεύσατε σπέρμα ἐκ Βαβυλῶνος, κατ-
έχοντα δρέπανον ἐν καιρῷ θερισμοῦ· ἀπὸ προσώπου μαχαίρας
Ἑλληνικῆς ἕκαστος εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστρέψουσιν καὶ ἕκαστος
εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ φεύξεται.
17 [17]Πρόβατον πλανώμενον Ισραηλ, λέοντες ἐξῶσαν αὐτόν· ὁ πρῶ-
τος ἔφαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Ασσουρ καὶ οὗτος ὕστερον τὰ ὀστᾶ
18 αὐτοῦ βασιλεὺς Βαβυλῶνος. [18]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ
ἐγὼ ἐκδικῶ ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος καὶ ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ,
19 καθὼς ἐξεδίκησα ἐπὶ τὸν βασιλέα Ασσουρ. [19]καὶ ἀποκαταστήσω
τὸν Ισραηλ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ, καὶ νεμήσεται ἐν τῷ Καρμήλῳ
καὶ ἐν ὄρει Εφραιμ καὶ ἐν τῷ Γαλααδ, καὶ πλησθήσεται ἡ ψυχὴ
20 αὐτοῦ. [20]ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ζητή-
σουσιν τὴν ἀδικίαν Ισραηλ, καὶ οὐχ ὑπάρξει, καὶ τὰς ἁμαρτίας
Ιουδα, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῶσιν, ὅτι ἵλεως ἔσομαι τοῖς ὑπολελειμμένοις
ἐπὶ τῆς γῆς, λέγει κύριος.
21 [21]Πικρῶς ἐπίβηθι ἐπ' αὐτὴν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐ-
τήν· ἐκδίκησον, μάχαιρα, καὶ ἀφάνισον, λέγει κύριος, καὶ ποίει
22 κατὰ πάντα, ὅσα ἐντέλλομαί σοι. [22]φωνὴ πολέμου καὶ συντριβὴ
23 μεγάλη ἐν γῇ Χαλδαίων. [23]πῶς συνεκλάσθη καὶ συνετρίβη ἡ σφῦρα
πάσης τῆς γῆς; πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφανισμὸν Βαβυλὼν ἐν ἔθνεσιν;
24 [24]ἐπιθήσονταί σοι, καὶ ἁλώσῃ, ὦ Βαβυλών, καὶ οὐ γνώσῃ· εὑρέθης
25 καὶ ἐλήμφθης, ὅτι τῷ κυρίῳ ἀντέστης. [25]ἤνοιξεν κύριος τὸν θη-
σαυρὸν αὐτοῦ καὶ ἐξήνεγκεν τὰ σκεύη ὀργῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔργον τῷ

12 υμων] ημ. A† | μητηρ 2^0] pr. ενετραπη η τεκουσα ημας(sic A† pro υμ.) A (in *O* sub ※) || **13** κατοικ.] + εις τον αιωνα A† | πασα] + η γη A† || **14** μη] pr. και S† || **15** init. unus cod.] pr. και rel. | κατακροτ. Complut.] κατακρατ. mss. | επ 1^0 > BS† | και > A | θεου] pr. του S | εκδικησαται(pro -τε) S^c || **16** λαον] τοπον A† | την γην] τον οικον A† || **17** ουτος > S*† | υστερον] -ος S* || **18** βασιλεα 1^0 > B*† || **19** τω ult.] γη A†, τη *L* | πλησθησ.] pr. εμ A || **20** εκεινω BS pau.] + φησιν κυριος rel. (= 𝔐), sed etiam hi (exceptis paucis) retinent λεγει κυριος in fine uersus | επι της γης ad 21 trahit 𝔐; de λεγει κυρ. uide sup. || **21** επ αυτην 1^0⌒2^0 S*† | επ 2^0 > A || **23** συνεκλασθη] συν > B† || **24** επιβησονται B*A† | αλωση ... ου γνωση] tr. B, φυγη ... αλωση (+ και ου γνωση S^s) S† | ω Ra.] ως BSA; > mu. = 𝔐; A(†) tr. ως βαβ. post ου γνωση | ευρ.] pr. και A† || **25** τω > S*†

κυρίῳ θεῷ ἐν γῇ Χαλδαίων, [26]ὅτι ἐληλύθασιν οἱ καιροὶ αὐτῆς. 26
ἀνοίξατε τὰς ἀποθήκας αὐτῆς, ἐρευνήσατε αὐτὴν ὡς σπήλαιον καὶ
ἐξολεθρεύσατε αὐτήν, μὴ γενέσθω αὐτῆς κατάλειμμα· [27]ἀναξηρά- 27
νατε αὐτῆς πάντας τοὺς καρπούς, καὶ καταβήτωσαν εἰς σφαγήν·
οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι ἥκει ἡ ἡμέρα αὐτῶν καὶ καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῶν.
[28]φωνὴ φευγόντων καὶ ἀνασῳζομένων ἐκ γῆς Βαβυλῶνος τοῦ 28
ἀναγγεῖλαι εἰς Σιων τὴν ἐκδίκησιν παρὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν. [29]παρ- 29
αγγείλατε ἐπὶ Βαβυλῶνα πολλοῖς, παντὶ ἐντείνοντι τόξον· παρεμ-
βάλετε ἐπ᾽ αὐτὴν κυκλόθεν, μὴ ἔστω αὐτῆς ἀνασῳζόμενος· ἀντ-
απόδοτε αὐτῇ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ποι-
ήσατε αὐτῇ, ὅτι πρὸς τὸν κύριον ἀντέστη θεὸν ἅγιον τοῦ Ισραηλ.
[30]διὰ τοῦτο πεσοῦνται οἱ νεανίσκοι αὐτῆς ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς, 30
καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ αὐτῆς ῥιφήσονται, εἶπεν κύριος.
[31]ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ τὴν ὑβρίστριαν, λέγει κύριος, ὅτι ἥκει ἡ ἡμέρα 31
σου καὶ ὁ καιρὸς ἐκδικήσεώς σου· [32]καὶ ἀσθενήσει ἡ ὕβρις σου 32
καὶ πεσεῖται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀνιστῶν αὐτήν· καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν
τῷ δρυμῷ αὐτῆς, καὶ καταφάγεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς.

[33]Τάδε λέγει κύριος Καταδεδυνάστευνται οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ οἱ 33
υἱοὶ Ιουδα ἅμα, πάντες οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτοὺς κατεδυνάστευ-
σαν αὐτούς, ὅτι οὐκ ἠθέλησαν ἐξαποστεῖλαι αὐτούς. [34]καὶ ὁ λυ- 34
τρούμενος αὐτοὺς ἰσχυρός, κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ· κρί-
σιν κρινεῖ πρὸς τοὺς ἀντιδίκους αὐτοῦ, ὅπως ἐξάρῃ τὴν γῆν, καὶ
παροξυνεῖ τοῖς κατοικοῦσι Βαβυλῶνα. [35]μάχαιραν ἐπὶ τοὺς Χαλδαί- 35
ους καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Βαβυλῶνα καὶ ἐπὶ τοὺς μεγιστᾶνας
αὐτῆς καὶ ἐπὶ τοὺς συνετοὺς αὐτῆς· [36]μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητὰς 36
αὐτῆς, καὶ παραλυθήσονται· [37]μάχαιραν ἐπὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν 37
καὶ ἐπὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν· μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητὰς αὐτῶν καὶ
ἐπὶ τὸν σύμμικτον τὸν ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἔσονται ὡσεὶ γυναῖκες·
μάχαιραν ἐπὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῆς, καὶ διασκορπισθήσονται. [38]ἐπὶ 38
τῷ ὕδατι αὐτῆς ἐπεποίθει καὶ καταισχυνθήσονται, ὅτι γῆ τῶν γλυ-
πτῶν ἐστιν, καὶ ἐν ταῖς νήσοις, οὗ κατεκαυχῶντο. [39]διὰ τοῦτο κατ- 39
οικήσουσιν ἰνδάλματα ἐν ταῖς νήσοις, καὶ κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ
θυγατέρες σειρήνων· οὐ μὴ κατοικηθῇ οὐκέτι εἰς τὸν αἰῶνα. [40]καθ- 40
ὼς κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σοδομα καὶ Γομορρα καὶ τὰς ὁμορούσας
αὐταῖς, εἶπεν κύριος, οὐ μὴ κατοικήσῃ ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ
παροικήσῃ ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. [41]ἰδοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ βορρᾶ, 41

25 θεω > A || **26** ερευν.] pr. και A† | αυτην $1^0 \frown 2^0$ S† || **28** την > A† | ημων] υμ. S†, αυτων A† || **29** τον > B || **31** επι] προς A† | υβριστριαν] ρ ult. > S*A† | εκδικησ.] pr. της SA† || **33** οι 1^0 > S†, 2^0 > S pau. | αυτους $1^0 \frown 2^0$ S* || **37** επι 4^0 > A† | ωσει] ως A || **38** επι] εν S†; pr. μαχαιραν *L* (in *O* sub ※) | επεποιθει > BS pau. = 𝔐 | ου] σου S: post ς; > A || **39** και] + δια τουτο S*† || **40** κατοικηση] -σ(ε)ι SA | παροικηση Q] -σ(ε)ι BS, κατοικησει A†: cf. 30 12.28 || **41** βορρα] pr. της A

καὶ ἔθνος μέγα καὶ βασιλεῖς πολλοὶ ἐξεγερθήσονται ἀπ' ἐσχάτου
42 τῆς γῆς [42]τόξον καὶ ἐγχειρίδιον ἔχοντες· ἰταμός ἐστιν καὶ οὐ μὴ
ἐλεήσῃ· φωνὴ αὐτῶν ὡς θάλασσα ἠχήσει, ἐφ' ἵπποις ἱππάσονται
παρεσκευασμένοι ὥσπερ πῦρ εἰς πόλεμον πρὸς σέ, θύγατερ Βαβυ-
43 λῶνος. [43]ἤκουσεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, καὶ παρ-
ελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ· θλῖψις κατεκράτησεν αὐτοῦ, ὠδῖνες ὡς
44 τικτούσης. [44]ἰδοὺ ὥσπερ λέων ἀναβήσεται ἀπὸ τοῦ Ιορδάνου εἰς
τόπον Αιθαμ, ὅτι ταχέως ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς καὶ πάντα
νεανίσκον ἐπ' αὐτὴν ἐπιστήσω. ὅτι τίς ὥσπερ ἐγώ; καὶ τίς ἀντι-
στήσεταί μοι; καὶ τίς οὗτος ποιμήν, ὃς στήσεται κατὰ πρόσωπόν
45 μου; [45]διὰ τοῦτο ἀκούσατε τὴν βουλὴν κυρίου, ἣν βεβούλευται
ἐπὶ Βαβυλῶνα, καὶ λογισμοὺς αὐτοῦ, οὓς ἐλογίσατο ἐπὶ τοὺς κατοι-
κοῦντας Χαλδαίους· ἐὰν μὴ διαφθαρῇ τὰ ἀρνία τῶν προβάτων
46 αὐτῶν, ἐὰν μὴ ἀφανισθῇ νομὴ ἀπ' αὐτῶν. [46]ὅτι ἀπὸ φωνῆς ἁλώ-
σεως Βαβυλῶνος σεισθήσεται ἡ γῆ, καὶ κραυγὴ ἐν ἔθνεσιν ἀκου-
σθήσεται.
28 [1]Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ Βαβυλῶνα καὶ ἐπὶ
2 τοὺς κατοικοῦντας Χαλδαίους ἄνεμον καύσωνα διαφθείροντα. [2]καὶ
ἐξαποστελῶ εἰς Βαβυλῶνα ὑβριστάς, καὶ καθυβρίσουσιν αὐτὴν καὶ
λυμανοῦνται τὴν γῆν αὐτῆς· οὐαὶ ἐπὶ Βαβυλῶνα κυκλόθεν ἐν ἡμέρᾳ
3 κακώσεως αὐτῆς. [3]ἐπ' αὐτὴν τεινέτω ὁ τείνων τὸ τόξον αὐτοῦ καὶ
περιθέσθω ᾧ ἐστιν ὅπλα αὐτῷ, καὶ μὴ φείσησθε ἐπὶ νεανίσκους
4 αὐτῆς καὶ ἀφανίσατε πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῆς, [4]καὶ πεσοῦνται
τραυματίαι ἐν γῇ Χαλδαίων καὶ κατακεκεντημένοι ἔξωθεν αὐτῆς.
5 [5]διότι οὐκ ἐχήρευσεν Ισραηλ καὶ Ιουδας ἀπὸ θεοῦ αὐτῶν, ἀπὸ κυ-
ρίου παντοκράτορος· ὅτι ἡ γῆ αὐτῶν ἐπλήσθη ἀδικίας ἀπὸ τῶν
6 ἁγίων Ισραηλ. [6]φεύγετε ἐκ μέσου Βαβυλῶνος καὶ ἀνασῴζετε ἕκα-
στος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀπορριφῆτε ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτῆς,
ὅτι καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῆς ἐστιν παρὰ κυρίου, ἀνταπόδομα αὐτὸς
7 ἀνταποδίδωσιν αὐτῇ. [7]ποτήριον χρυσοῦν Βαβυλὼν ἐν χειρὶ κυρίου
μεθύσκον πᾶσαν τὴν γῆν· ἀπὸ τοῦ οἴνου αὐτῆς ἐπίοσαν ἔθνη,
8 διὰ τοῦτο ἐσαλεύθησαν. [8]καὶ ἄφνω ἔπεσεν Βαβυλὼν καὶ συνετρίβη·
θρηνεῖτε αὐτήν, λάβετε ῥητίνην τῇ διαφθορᾷ αὐτῆς, εἴ πως ἰαθή-
9 σεται. [9]ἰατρεύσαμεν τὴν Βαβυλῶνα, καὶ οὐκ ἰάθη· ἐγκαταλίπωμεν
αὐτὴν καὶ ἀπέλθωμεν ἕκαστος εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ὅτι ἤγγισεν εἰς

42 αυτων] -του A | ιππασ. παρε(B* α)σκ.] tr. S† || 43 και > A* | αυτου ult. QSc] -τους BS*A || 44 τοπον (= 𝔐, cf. 29 19 32 30)] > BSC† | αιθαμ] pr. γ(S*† χ) BSC pau.; ν pro μ B pau. = 𝔐 || 45 λογισμους] pr. δια A† | αυτου > A† | ελογισατο] pr. δι A† | διαφθ⟨ε⟩ιρω A† | απ > S*†

28 (𝔐 51) 2 αυτης 1^{0}] εκ⟨ε⟩ινην S*† || 3 επ αυτην > BS*A pau. | αυτω] -του BSAQ pau. | και 2^{0} > Sc || 5 διοτι] δια τι A† | θεου] pr. κυριου A† | απο 2^{0} > A† || 6 καιρος] pr. ο S† || 7 κυριου] θεου S† || 8 θρην. αυτην > S*V† || 9 ηγγικεν BL

οὐρανὸν τὸ κρίμα αὐτῆς, ἐξῆρεν ἕως τῶν ἄστρων. [10]ἐξήνεγκεν 10
κύριος τὸ κρίμα αὐτοῦ· δεῦτε καὶ ἀναγγείλωμεν εἰς Σιων τὰ ἔργα
κυρίου θεοῦ ἡμῶν. [11]παρασκευάζετε τὰ τοξεύματα, πληροῦτε τὰς 11
φαρέτρας· ἤγειρεν κύριος τὸ πνεῦμα βασιλέως Μήδων, ὅτι εἰς
Βαβυλῶνα ἡ ὀργὴ αὐτοῦ τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτήν, ὅτι ἐκδίκησις
κυρίου ἐστίν, ἐκδίκησις λαοῦ αὐτοῦ ἐστιν. [12]ἐπὶ τειχέων Βαβυλῶνος 12
ἄρατε σημεῖον, ἐπιστήσατε φαρέτρας, ἐγείρατε φυλακάς, ἑτοιμάσατε
ὅπλα, ὅτι ἐνεχείρησεν καὶ ποιήσει κύριος ἃ ἐλάλησεν ἐπὶ τοὺς
κατοικοῦντας Βαβυλῶνα [13]κατασκηνοῦντας ἐφ᾽ ὕδασι πολλοῖς καὶ 13
ἐπὶ πλήθει θησαυρῶν αὐτῆς· ἥκει τὸ πέρας σου ἀληθῶς εἰς τὰ
σπλάγχνα σου. [14]ὅτι ὤμοσεν κύριος κατὰ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ 14
Διότι πληρώσω σε ἀνθρώπων ὡσεὶ ἀκρίδων, καὶ φθέγξονται ἐπὶ
σὲ οἱ καταβαίνοντες. — [15]ποιῶν γῆν ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ, ἑτοιμάζων 15
οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, ἐν τῇ συνέσει αὐτοῦ ἐξέτεινεν
τὸν οὐρανόν, [16]εἰς φωνὴν ἔθετο ἦχος ὕδατος ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ 16
ἀνήγαγεν νεφέλας ἀπ᾽ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ἐποί-
ησεν καὶ ἐξήγαγεν φῶς ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ. [17]ἐμωράνθη πᾶς ἄν- 17
θρωπος ἀπὸ γνώσεως, κατῃσχύνθη πᾶς χρυσοχόος ἀπὸ τῶν γλυ-
πτῶν αὐτοῦ, ὅτι ψευδῆ ἐχώνευσαν, οὐκ ἔστιν πνεῦμα ἐν αὐτοῖς·
[18]μάταιά ἐστιν, ἔργα μεμωκημένα, ἐν καιρῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν ἀπ- 18
ολοῦνται. [19]οὐ τοιαύτη μερὶς τῷ Ιακωβ, ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα 19
αὐτός ἐστιν κληρονομία αὐτοῦ, κύριος ὄνομα αὐτῷ. — [20]διασκορ- 20
πίζεις σύ μοι σκεύη πολέμου, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἔθνη καὶ
ἐξαρῶ ἐκ σοῦ βασιλεῖς [21]καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἵππον καὶ ἀνα- 21
βάτην αὐτοῦ καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἅρματα καὶ ἀναβάτας αὐτῶν
[22]καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ νεανίσκον καὶ παρθένον καὶ διασκορπιῶ 22
ἐν σοὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα [23]καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ποιμένα καὶ 23
τὸ ποίμνιον αὐτοῦ καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ γεωργὸν καὶ τὸ γεώρ-
γιον αὐτοῦ καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἡγεμόνας καὶ στρατηγούς σου.
[24]καὶ ἀνταποδώσω τῇ Βαβυλῶνι καὶ πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι Χαλ- 24
δαίοις πάσας τὰς κακίας αὐτῶν, ἃς ἐποίησαν ἐπὶ Σιων κατ᾽ ὀφθαλ-
μοὺς ὑμῶν, λέγει κύριος. [25]ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σέ, τὸ ὄρος τὸ διεφθαρ- 25
μένον τὸ διαφθεῖρον πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου
ἐπὶ σὲ καὶ κατακυλιῶ σε ἀπὸ τῶν πετρῶν καὶ δώσω σε ὡς ὄρος
ἐμπεπυρισμένον, [26]καὶ οὐ μὴ λάβωσιν ἀπὸ σοῦ λίθον εἰς γωνίαν 26

10 εις] εν BS pau. | θεου] pr. του B || 11 παρασκευασατε A | βασιλεων S*† 12 φαρετραν S*† | εγειρετε A† | -ησεν 1° ⌒ 2° S*† || 13 εις] επι SA† || 15 ποιων] pr. ο SQ; pr. κυριος C†: ex 10 12 || 16 θησαυρων] pr. των BA† || 17 εμωρανθη (cf. 10 14)] εματαιωθη BS† | αυτου] -των S*† | εχωνευσεν A: cf. 10 14 || 20 και 1°] καγω A† || 21 αναβατην] επιβ. BS† || 22 νεαν. και παρθ. ... ανδρα και γυν.] tr. A || 23 ηγεμονας] ς > A† | σου > S pau. || 24 βαβυλωνια A† | κακιας] αδικιας A pau. | αυτων > S† || 25 απο] επι B†

καὶ λίθον εἰς θεμέλιον, ὅτι εἰς ἀφανισμὸν εἰς τὸν αἰῶνα ἔσῃ, λέγει
κύριος.
27 [27]Ἄρατε σημεῖον ἐπὶ τῆς γῆς, σαλπίσατε ἐν ἔθνεσιν σάλπιγγι,
ἁγιάσατε ἐπ' αὐτὴν ἔθνη, παραγγείλατε ἐπ' αὐτὴν βασιλείαις Αραρατ
παρ' ἐμοῦ καὶ τοῖς Ασχαναζαίοις, ἐπιστήσατε ἐπ' αὐτὴν βελοστά-
28 σεις, ἀναβιβάσατε ἐπ' αὐτὴν ἵππον ὡς ἀκρίδων πλῆθος. [28]ἁγιάσατε
ἐπ' αὐτὴν ἔθνη, τὸν βασιλέα τῶν Μήδων καὶ πάσης τῆς γῆς, τοὺς
29 ἡγουμένους αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς στρατηγοὺς αὐτοῦ. [29]ἐσείσθη
ἡ γῆ καὶ ἐπόνεσεν, διότι ἐξανέστη ἐπὶ Βαβυλῶνα λογισμὸς κυρίου
τοῦ θεῖναι τὴν γῆν Βαβυλῶνος εἰς ἀφανισμὸν καὶ μὴ κατοικεῖσθαι
30 αὐτήν. [30]ἐξέλιπεν μαχητὴς Βαβυλῶνος τοῦ πολεμεῖν, καθήσονται
ἐκεῖ ἐν περιοχῇ, ἐθραύσθη ἡ δυναστεία αὐτῶν, ἐγενήθησαν ὡσεὶ
γυναῖκες, ἐνεπυρίσθη τὰ σκηνώματα αὐτῆς, συνετρίβησαν οἱ μοχ-
31 λοὶ αὐτῆς· [31]διώκων εἰς ἀπάντησιν διώκοντος διώξεται καὶ ἀναγ-
γέλλων εἰς ἀπάντησιν ἀναγγέλλοντος τοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ
32 Βαβυλῶνος ὅτι ἑάλωκεν ἡ πόλις αὐτοῦ, [32]ἀπ' ἐσχάτου τῶν διαβά-
σεων αὐτοῦ ἐλήμφθησαν, καὶ τὰ συστέματα αὐτῶν ἐνέπρησαν ἐν
33 πυρί, καὶ ἄνδρες αὐτοῦ οἱ πολεμισταὶ ἐξέρχονται. [33]διότι τάδε λέγει
κύριος Οἶκοι βασιλέως Βαβυλῶνος ὡς ἅλων ὥριμος ἀλοηθήσονται·
34 ἔτι μικρὸν καὶ ἥξει ὁ ἄμητος αὐτῆς. [34]κατέφαγέν με, ἐμερίσατό
με, κατέλαβέν με σκεῦος λεπτὸν Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βα-
βυλῶνος· κατέπιέν με ὡς δράκων, ἔπλησεν τὴν κοιλίαν αὐτοῦ,
35 ἀπὸ τῆς τρυφῆς μου ἐξῶσέν με· [35]οἱ μόχθοι μου καὶ αἱ ταλαι-
πωρίαι μου εἰς Βαβυλῶνα, ἐρεῖ κατοικοῦσα Σιων, καὶ τὸ αἷμά μου
36 ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Χαλδαίους, ἐρεῖ Ιερουσαλημ. [36]διὰ τοῦτο
τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ κρινῶ τὴν ἀντίδικόν σου καὶ ἐκδικήσω
τὴν ἐκδίκησίν σου καὶ ἐρημώσω τὴν θάλασσαν αὐτῆς καὶ ξηρανῶ
37 τὴν πηγὴν αὐτῆς, [37]καὶ ἔσται Βαβυλὼν εἰς ἀφανισμὸν καὶ οὐ
38 κατοικηθήσεται. [38]ἅμα ὡς λέοντες ἐξηγέρθησαν καὶ ὡς σκύμνοι
39 λεόντων. [39]ἐν τῇ θερμασίᾳ αὐτῶν δώσω πότημα αὐτοῖς καὶ μεθύσω

26 εις τον αιωνα / εση] tr. A || 27 γης] + λεγει κυριος S*† | σαλπ. $1^0 \frown 2^0$ S*† | βασιλειαις] -λεις BS | αραρατ *L*] -ρετ Q, -ρεθ A; αρατε BS: cf. init. uersus | επ αυτην ult. $\frown$ 28 επ αυτην S*V† || 28 αγιασατε *L* (cf. 27 sub initium)] αναβιβασατε BSA: ex 27 sub finem | τους 1^0 > S*L*, 2^0 > S† | ηγεμονας A† | fin.] + και πασης της γης (+ της *L*) εξουσιας αυτου A*L* (in *O* sub ※) || 29 εξανεστη] εξ > S*† || 30 καθησ.] pr. και A | εγεν.] pr. και S || 31 απαντησιν 1^0] -την A† | αναγγελλων] απαγγ. S*† || 32 απ εσχ. ad 31 trahit 𝔐 | της διαβασεως S*† | αυτων] -του A | ενεπρησαν BS*C*† (= 𝔐)] ενεπρησθησαν uel sim. rel.: ad ελημφθησαν adapt. | ανδρες] pr. οι B*pau. || 33 αλοηθησεται SA || 34 σκευος Ra. (cf. Field)] σκοτος mss. | εξωσεν pau.] -σαν rel. || 35 μοχθοι] εχθροι Spau., νεφροι *C*†, μοχλοι unus cod. || 36 σου $1^0 \frown 2^0$ A† | ξηρανω] εξαρω S | πηγην] γην SA || 38 init.] pr. οτι B† | αμα / ως λε. εξηγ.] tr. A

αὐτούς, ὅπως καρωθῶσιν καὶ ὑπνώσωσιν ὕπνον αἰώνιον καὶ οὐ
μὴ ἐγερθῶσι, λέγει κύριος· [40]καταβιβάσω αὐτοὺς ὡς ἄρνας 40
εἰς σφαγὴν καὶ ὡς κριοὺς μετ᾽ ἐρίφων. [41]πῶς ἑάλω καὶ ἐθηρεύθη 41
τὸ καύχημα πάσης τῆς γῆς; πῶς ἐγένετο Βαβυλὼν εἰς ἀφανισμὸν
ἐν τοῖς ἔθνεσιν; [42]ἀνέβη ἐπὶ Βαβυλῶνα ἡ θάλασσα ἐν ἤχῳ κυμά- 42
των αὐτῆς, καὶ κατεκαλύφθη. [43]ἐγενήθησαν αἱ πόλεις αὐτῆς γῆ 43
ἄνυδρος καὶ ἄβατος, οὐ κατοικήσει ἐν αὐτῇ οὐδὲ εἷς, οὐδὲ μὴ
καταλύσῃ ἐν αὐτῇ υἱὸς ἀνθρώπου. [44]καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ Βαβυλῶνα 44
καὶ ἐξοίσω ἃ κατέπιεν ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ συνα-
χθῶσιν πρὸς αὐτὴν ἔτι τὰ ἔθνη. [49]καὶ ἐν Βαβυλῶνι πεσοῦνται τραυ- 49
ματίαι πάσης τῆς γῆς. [50]ἀνασῳζόμενοι ἐκ γῆς, πορεύεσθε καὶ μὴ 50
ἵστασθε· οἱ μακρόθεν, μνήσθητε τοῦ κυρίου, καὶ Ιερουσαλημ ἀνα-
βήτω ἐπὶ τὴν καρδίαν ὑμῶν. [51]ᾐσχύνθημεν, ὅτι ἠκούσαμεν ὀνει- 51
δισμὸν ἡμῶν, κατεκάλυψεν ἀτιμία τὸ πρόσωπον ἡμῶν, εἰσῆλθον
ἀλλογενεῖς εἰς τὰ ἅγια ἡμῶν, εἰς οἶκον κυρίου. [52]διὰ τοῦτο ἰδοὺ 52
ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ γλυπτὰ αὐτῆς, καὶ
ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτῆς πεσοῦνται τραυματίαι. [53]ὅτι ἐὰν ἀναβῇ Βαβυ- 53
λὼν ὡς ὁ οὐρανὸς καὶ ὅτι ἐὰν ὀχυρώσῃ ὕψος ἰσχύος αὐτῆς, παρ᾽
ἐμοῦ ἥξουσιν ἐξολεθρεύοντες αὐτήν, λέγει κύριος. [54]φωνὴ κραυγῆς ἐν 54
Βαβυλῶνι, καὶ συντριβὴ μεγάλη ἐν γῇ Χαλδαίων, [55]ὅτι ἐξωλέθρευ- 55
σεν κύριος τὴν Βαβυλῶνα καὶ ἀπώλεσεν ἀπ᾽ αὐτῆς φωνὴν μεγάλην
ἠχοῦσαν ὡς ὕδατα πολλά, ἔδωκεν εἰς ὄλεθρον φωνὴν αὐτῆς.
[56]ὅτι ἦλθεν ἐπὶ Βαβυλῶνα ταλαιπωρία, ἑάλωσαν οἱ μαχηταὶ αὐτῆς, 56
ἐπτόηται τὸ τόξον αὐτῶν, ὅτι θεὸς ἀνταποδίδωσιν αὐτοῖς, κύριος
ἀνταποδίδωσιν αὐτῇ τὴν ἀνταπόδοσιν· [57]καὶ μεθύσει μέθῃ τοὺς 57
ἡγεμόνας αὐτῆς καὶ τοὺς σοφοὺς αὐτῆς καὶ τοὺς στρατηγοὺς αὐ-
τῆς, λέγει ὁ βασιλεύς, κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ. [58]τάδε 58
λέγει κύριος Τεῖχος Βαβυλῶνος ἐπλατύνθη, κατασκαπτόμενον κα-
τασκαφήσεται, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς αἱ ὑψηλαὶ ἐμπυρισθήσονται, καὶ
οὐ κοπιάσουσιν λαοὶ εἰς κενόν, καὶ ἔθνη ἐν ἀρχῇ ἐκλείψουσιν.
[59]Ὁ λόγος ὃν ἐνετείλατο κύριος Ιερεμια τῷ προφήτῃ εἰπεῖν τῷ 59
Σαραια υἱῷ Νηριου υἱοῦ Μαασαιου, ὅτε ἐπορεύετο παρὰ Σεδεκιου
βασιλέως Ιουδα εἰς Βαβυλῶνα ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασι-

39 -θωσι(ν) 1^0⌒2^0 S*† | εγερθ.] pr. εξ AB^cS^s || 40 init.] pr. και BS | καταβιβασω S*] -σον BAS^c || 43 γη] pr. ως B† | καταλυσει BA || 44 προς αυτην / ετι] tr. A || 49 τραυμ. — fin.] και παντα τα εθνη (sic) S† || 50 και 1^0 > A† | οι > S*† | υμων] ημ. A† || 51 ημων 1^0] υμ. S*† || 52 ερχονται > B*† | λεγει κυρ. hoc loco om. et ταδε λεγει κυριος ante ιδου add. S† | επι > S† || 53 υψος] τα τειχη B*†, τα υψη B^c†, υψη S*† | ισχυ(ε)ι BS*† || 54 εν γη] εκ γης A† || 56 θεος] pr. ο BAS^c | αυτοις κυρ. ανταποδιδωσιν > S*† | αυτη την ανταποδοσιν > BS† || 57 μεθυ⟨ε⟩ι S*† | αυτης 2^0⌒3^0 AC† || 59 κυριος] pr. ο S*† | υιω(A† υιου) νηριου > S*† | υιου] υιω BS† | μαασσαιου A(†), μαχαιου S*†: cf. 21 1 | τω ετει τω τετ.] τω τετ. ετει A†

60 λείας αὐτοῦ, καὶ Σαραιας ἄρχων δώρων· [60]καὶ ἔγραψεν Ιερεμιας
πάντα τὰ κακά, ἃ ἥξει ἐπὶ Βαβυλῶνα, ἐν βιβλίῳ ἑνί, πάντας τοὺς
61 λόγους τούτους τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ Βαβυλῶνα. [61]καὶ εἶπεν Ιε-
ρεμιας πρὸς Σαραιαν Ὅταν ἔλθῃς εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ὄψῃ καὶ ἀνα-
62 γνώσῃ πάντας τοὺς λόγους τούτους [62]καὶ ἐρεῖς Κύριε κύριε, σὺ
ἐλάλησας ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτὸν καὶ τοῦ
μὴ εἶναι ἐν αὐτῷ κατοικοῦντας ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, ὅτι
63 ἀφανισμὸς εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται. [63]καὶ ἔσται ὅταν παύσῃ τοῦ ἀνα-
γινώσκειν τὸ βιβλίον τοῦτο, καὶ ἐπιδήσεις ἐπ' αὐτὸ λίθον καὶ ῥί-
64 ψεις αὐτὸ εἰς μέσον τοῦ Εὐφράτου [64]καὶ ἐρεῖς Οὕτως καταδύσεται
Βαβυλὼν καὶ οὐ μὴ ἀναστῇ ἀπὸ προσώπου τῶν κακῶν, ὧν ἐγὼ
ἐπάγω ἐπ' αὐτήν.

29 [1]Ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους.

2 [2]Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ὕδατα ἀναβαίνει ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἔσται
εἰς χειμάρρουν κατακλύζοντα καὶ κατακλύσει γῆν καὶ τὸ πλήρωμα
αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ· καὶ κεκράξονται οἱ
3 ἄνθρωποι, καὶ ἀλαλάξουσιν ἅπαντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν. [3]ἀπὸ
φωνῆς ὁρμῆς αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ὅπλων τῶν ποδῶν αὐτοῦ καὶ ἀπὸ
σεισμοῦ τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ, ἤχου τροχῶν αὐτοῦ οὐκ ἐπέστρεψαν
4 πατέρες ἐφ' υἱοὺς αὐτῶν ἀπὸ ἐκλύσεως χειρῶν αὐτῶν [4]ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῇ ἐρχομένῃ τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς ἀλλοφύλους· καὶ ἀφανιῶ
τὴν Τύρον καὶ τὴν Σιδῶνα καὶ πάντας τοὺς καταλοίπους τῆς βοη-
θείας αὐτῶν, ὅτι ἐξολεθρεύσει κύριος τοὺς καταλοίπους τῶν νήσων.
5 [5]ἥκει φαλάκρωμα ἐπὶ Γάζαν, ἀπερρίφη Ἀσκαλὼν καὶ οἱ κατάλοιποι
6 Ενακιμ. ἕως τίνος κόψεις, [6]ἡ μάχαιρα τοῦ κυρίου; ἕως τίνος οὐχ
ἡσυχάσεις; ἀποκατάστηθι εἰς τὸν κολεόν σου, ἀνάπαυσαι καὶ ἐπάρ-
7 θητι. [7]πῶς ἡσυχάσει; καὶ κύριος ἐνετείλατο αὐτῇ ἐπὶ τὴν Ἀσκα-
λῶνα καὶ ἐπὶ τὰς παραθαλασσίους, ἐπὶ τὰς καταλοίπους, ἐπεγερθῆναι.

30 [1]Τῇ Ιδουμαίᾳ.

Τάδε λέγει κύριος Οὐκ ἔστιν ἔτι σοφία ἐν Θαιμαν, ἀπώλετο
2 βουλὴ ἐκ συνετῶν, ᾤχετο σοφία αὐτῶν, [2]ἠπατήθη ὁ τόπος αὐτῶν.
βαθύνατε εἰς κάθισιν, οἱ κατοικοῦντες ἐν Δαιδαν, ὅτι δύσκολα

60 ενι > B† | τουτους > A† | γεγραμμενους] pr. εν A† | βαβυλωνα ult. ⌒ 61 βαβυλωνα S*† || 62 κυριε 2^{0} > S | του 1^{0} > S*† || 63 του αναγινωσκειν] αναγινωσκων SA | επ αυτο] επ αυτω pau., αυτω A† | ριψεις] pr. επι S*† | μεσον] pr. το S || 64 και 2^{0} > A† | κακων] χαλδαιων B pau.

29 (𝔐 47) 2 κατοικουντας] ενοικ. A†: cf. 33 9 | κεκραξονται] κε > S*†: cf. 22 20 | αλαλαξονται A† || 3 των 2^{0}] pr. και S*† | ηχου] pr. και A | τροχων] pr. των A† | επεστρεψαν] επ > S*† || 4 ερχομενη] pr. επ B† | τους ult.] τας A || 5 τα καταλοιπα A(†) || 6 του > A† | ουχ] ου μη S† || 7 ησυχασεις A†: cf. 𝔐 et 6

30 (= 𝔐 49; 1—16 = 𝔐 7—22; 17—22 = 𝔐 1—6; 23—28 = 𝔐 28—33; 29—33 = 𝔐 23—27) 2 βαθυν.] + εαυτοις A | καθησιν A: item in 25 | δαιδαμ B†

ἐποίησεν· ἤγαγον ἐπ' αὐτὸν ἐν χρόνῳ, ᾧ ἐπεσκεψάμην ἐπ' αὐτόν.
[3]ὅτι τρυγηταὶ ἦλθόν σοι, οὐ καταλείψουσίν σοι καταλείμματα· ὡς 3
κλέπται ἐν νυκτὶ ἐπιθήσουσιν χεῖρα αὐτῶν. [4]ὅτι ἐγὼ κατέσυρα τὸν 4
Ησαυ, ἀνεκάλυψα τὰ κρυπτὰ αὐτῶν, κρυβῆναι οὐ μὴ δύνωνται·
ὤλοντο διὰ χεῖρα ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ γείτονος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν
[5]ὑπολείπεσθαι ὀρφανόν σου, ἵνα ζήσηται· καὶ ἐγὼ ζήσομαι, καὶ 5
χῆραι ἐπ' ἐμὲ πεποίθασιν. [6]ὅτι τάδε εἶπεν κύριος Οἷς οὐκ ἦν νόμος 6
πιεῖν τὸ ποτήριον, ἔπιον· καὶ σὺ ἀθῳωμένη οὐ μὴ ἀθῳωθῇς, ὅτι
πίνων πίεσαι· [7]ὅτι κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει κύριος, ὅτι εἰς 7
ἄβατον καὶ εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς κατάρασιν ἔσῃ ἐν μέσῳ αὐτῆς,
καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς ἔσονται ἔρημοι εἰς αἰῶνα. [8]ἀκοὴν ἤκου- 8
σα παρὰ κυρίου, καὶ ἀγγέλους εἰς ἔθνη ἀπέστειλεν Συνάχθητε καὶ
παραγένεσθε εἰς αὐτήν, ἀνάστητε εἰς πόλεμον. [9]μικρὸν ἔδωκά σε 9
ἐν ἔθνεσιν, εὐκαταφρόνητον ἐν ἀνθρώποις. [10]ἡ παιγνία σου ἐν- 10
εχείρησέν σοι, ἰταμία καρδίας σου κατέλυσεν τρυμαλιὰς πετρῶν,
συνέλαβεν ἰσχὺν βουνοῦ ὑψηλοῦ· ὅτι ὕψωσεν ὥσπερ ἀετὸς νοσ-
σιὰν αὐτοῦ, ἐκεῖθεν καθελῶ σε. [11]καὶ ἔσται ἡ Ιδουμαία εἰς ἄβατον, 11
πᾶς ὁ παραπορευόμενος ἐπ' αὐτὴν συριεῖ. [12]ὥσπερ κατεστράφη 12
Σοδομα καὶ Γομορρα καὶ αἱ πάροικοι αὐτῆς, εἶπεν κύριος παντο-
κράτωρ, οὐ μὴ καθίσῃ ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ ἐνοικήσῃ ἐκεῖ
υἱὸς ἀνθρώπου. [13]ἰδοὺ ὥσπερ λέων ἀναβήσεται ἐκ μέσου τοῦ Ιορ- 13
δάνου εἰς τόπον Αιθαμ, ὅτι ταχὺ ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς· καὶ
τοὺς νεανίσκους ἐπ' αὐτὴν ἐπιστήσατε. ὅτι τίς ὥσπερ ἐγώ; καὶ
τίς ἀντιστήσεταί μοι; καὶ τίς οὗτος ποιμήν, ὃς στήσεται κατὰ
πρόσωπόν μου; [14]διὰ τοῦτο ἀκούσατε βουλὴν κυρίου, ἣν ἐβουλεύ- 14
σατο ἐπὶ τὴν Ιδουμαίαν, καὶ λογισμὸν αὐτοῦ, ὃν ἐλογίσατο ἐπὶ
τοὺς κατοικοῦντας Θαιμαν Ἐὰν μὴ συμψησθῶσιν τὰ ἐλάχιστα τῶν
προβάτων, ἐὰν μὴ ἀβατωθῇ ἐπ' αὐτὴν κατάλυσις αὐτῶν· [15]ὅτι ἀπὸ 15
φωνῆς πτώσεως αὐτῶν ἐσείσθη ἡ γῆ, καὶ κραυγή σου ἐν θαλάσ-
σῃ ἠκούσθη. [16]ἰδοὺ ὥσπερ ἀετὸς ὄψεται καὶ ἐκτενεῖ τὰς πτέρυγας 16

2 επ ult. > A | αυτον ult.] -την Spau. || **3** (𝔐 9) σοι 1⁰] οι BS, + οι *L* | ου > S*† | καταλ(ε)ιμματα] -μμα BS | ως BS†] ωσπερ A*C*, ωσει *QL* | χειρας SA || **4** (𝔐 10) κατεσυρα] κατηραυνησα A† | αυτου paenult.] σου S*† | και γειτ. αυτου] γειτ. μου BS† || **5** (𝔐 11) ζησεται B*SA | χηραι] pr. αι A || **6** (𝔐 12) ειπεν BS†] λεγει rel. | οτι πινων πιεσαι > BSpau. || **7** (𝔐 13) οτι 1⁰ > A† | καταραν SA | αιωνα] pr. τον A || **9** (𝔐 15) pr. ιδου A | δεδωκα A | ευκαταφρ.] pr. και A || **10** (𝔐 16) υψωσεν] εαν υψωσεις(pro -σης) A | αυτου] σου A || **12** (𝔐 18) καθιση ... ενοικ.] tr. A† | ενοικηση Q] -σ(ε)ι BS†, κατοικησει (uel -ση) A: cf. 27 40 || **13** (𝔐 19) μεσου του ιορδ.] του υδατος S*† | αιθαμ] ηθ. A† | επ αυτην] αυτης S*†, επ αυτης QSᶜ† | ουτος] + ο Spau. || **14** (𝔐 20) συμ(uel ν)ψησθωσιν *L*] σ 2⁰ > B†: cf. 22 19; -ψηφισθ. AQ, συνωσιν S† | αυτην] -τη A†, -της Sᶜ†, -τους Qpl. || **15** (𝔐 21) εσεισθη] εφοβηθη BS† | σου εν θαλ.] θαλασσης ουκ BS† || **16** (𝔐 22) εκτεινει B*†

ἐπ᾿ ὀχυρώματα αὐτῆς· καὶ ἔσται ἡ καρδία τῶν ἰσχυρῶν τῆς Ιδου-
μαίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς καρδία γυναικὸς ὠδινούσης.
17 [17]Τοῖς υἱοῖς Αμμων.
Οὕτως εἶπεν κύριος Μὴ υἱοὶ οὔκ εἰσιν ἐν Ισραηλ, ἢ παραλημ-
ψόμενος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς; διὰ τί παρέλαβεν Μελχομ τὸν Γαδ, καὶ
18 ὁ λαὸς αὐτῶν ἐν πόλεσιν αὐτῶν ἐνοικήσει; [18]διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέ-
ραι ἔρχονται, φησὶν κύριος, καὶ ἀκουτιῶ ἐπὶ Ραββαθ θόρυβον πο-
λέμων, καὶ ἔσονται εἰς ἄβατον καὶ εἰς ἀπώλειαν, καὶ βωμοὶ αὐτῆς
ἐν πυρὶ κατακαυθήσονται, καὶ παραλήμψεται Ισραηλ τὴν ἀρχὴν
19 αὐτοῦ. [19]ἀλάλαξον, Εσεβων, ὅτι ὤλετο Γαι· κεκράξατε, θυγατέρες
Ραββαθ, περιζώσασθε σάκκους καὶ ἐπιλημπτεύσασθε καὶ κόψασθε
ἐπὶ Μελχομ, ὅτι ἐν ἀποικίᾳ βαδιεῖται, οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρ-
20 χοντες αὐτοῦ ἅμα. [20]τί ἀγαλλιάσῃ ἐν τοῖς πεδίοις Ενακιμ, θύγατερ
ἀτιμίας ἡ πεποιθυῖα ἐπὶ θησαυροῖς αὐτῆς ἡ λέγουσα Τίς εἰσελεύ-
21 σεται ἐπ᾿ ἐμέ; [21]ἰδοὺ ἐγὼ φέρω φόβον ἐπὶ σέ, εἶπεν κύριος, ἀπὸ
πάσης τῆς περιοίκου σου, καὶ διασπαρήσεσθε ἕκαστος εἰς πρόσ-
ωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων.
23 [23]Τῇ Κηδαρ βασιλίσσῃ τῆς αὐλῆς, ἣν ἐπάταξεν Ναβου-
χοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος.
Οὕτως εἶπεν κύριος Ἀνάστητε καὶ ἀνάβητε ἐπὶ Κηδαρ καὶ πλή-
24 σατε τοὺς υἱοὺς Κεδεμ· [24]σκηνὰς αὐτῶν καὶ πρόβατα αὐτῶν λήμ-
ψονται, ἱμάτια αὐτῶν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν καὶ καμήλους
αὐτῶν λήμψονται ἑαυτοῖς· καὶ καλέσατε ἐπ᾿ αὐτοὺς ἀπώλειαν κυ-
25 κλόθεν. [25]φεύγετε λίαν, βαθύνατε εἰς κάθισιν, καθήμενοι ἐν τῇ αὐλῇ,
ὅτι ἐβουλεύσατο ἐφ᾿ ὑμᾶς βασιλεὺς Βαβυλῶνος βουλὴν καὶ ἐλογί-
26 σατο ἐφ᾿ ὑμᾶς λογισμόν. [26]ἀνάστηθι καὶ ἀνάβηθι ἐπ᾿ ἔθνος εὐστα-
θοῦν καθήμενον εἰς ἀναψυχήν, οἷς οὔκ εἰσιν θύραι, οὐ βάλανοι,

17 (𝔐 1) αυτοις] pr. εν A | δια τι] διοτι SA | μελχομ: sic A*L* in 19, *L* in 17; sed BS in 19, BSA in 17 μελχολ, quod nomen est uxori Dauidis in Regn. I. II passim (= 𝔐 מִיכַל) | τον γαδ Q] την γαλααδ BSA: cf. Num. 32 29 | ενοικησει] ενοικει A pl. || 18 (𝔐 2) ραβαθ S* pau.: cf. 19 | πολεμου A | εις 2° > S | βωμοι] pr. οι SA | ισραηλ] ιερουσαλημ S*† || 19 (𝔐 3) αλλαξον B†: cf. 4 8 | γαι κεκραξατε Q] και κεκρ. AS^{c(†)}; καικραξαται (pro -τε) S*: aut = και κραξ. (cf. 22 20) aut = κεκραξ.; κεκραξατε B | ρεββαθ S†: cf. 18 | και επιλημπτευσασθε (A -ευεσθε)] > B, in *O* sub ÷ | επι μελχομ (cf. 17) οτι εν] οτι μ. εν BS = 𝔐 | βαδιειται] ται > S*† (cf. Thack. p. 232), sed in S† sequitur και: pro ται? || 20 (𝔐 4) τι] οτι AS^c | αγαλλιαση] -σ(ε)ι S†, -σθε B | ενακ(ε)ιμ] > S*; σου S^{c(†)}: cf. 𝔐 || 21 (𝔐 5) περιοικου] παροικου A† | και 1°] > S*† | εσται] εστιν BS | fin.] + μεταναστην (22) και μετα ταυτα επιστρεψω την αιχμαλωσιαν των (> *O*) υιων αμμων φησιν κυριος *L* (in *O* sub ※) || 23 (𝔐 28) βασιλισση] pr. τη A pl. | βασιλευς] pr. ο A pau. | και αναβ. > S*† || 24 (𝔐 29) προβατα] pr. τα A | επ > A† || 25 (𝔐 30) βαθυνατε *L* (cf. 2)] εβαθ. BA, εβαθυνας S† | εφ υμας ult. > BS† || 26 (𝔐 31) ου 1°] ουδε A†

οὐ μοχλοί, μόνοι καταλύουσιν. [27]καὶ ἔσονται κάμηλοι αὐτῶν εἰς 27
προνομὴν καὶ πλῆθος κτηνῶν αὐτῶν εἰς ἀπώλειαν · καὶ λικμήσω
αὐτοὺς παντὶ πνεύματι κεκαρμένους πρὸ προσώπου αὐτῶν, ἐκ
παντὸς πέραν αὐτῶν οἴσω τὴν τροπὴν αὐτῶν, εἶπεν κύριος. [28]καὶ 28
ἔσται ἡ αὐλὴ διατριβὴ στρουθῶν καὶ ἄβατος ἕως αἰῶνος, οὐ μὴ
καθίσῃ ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ κατοικήσῃ ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου.
[29]Τῇ Δαμασκῷ. 29
Κατῃσχύνθη Ημαθ καὶ Αρφαδ, ὅτι ἤκουσαν ἀκοὴν πονηράν · ἐξ-
έστησαν, ἐθυμώθησαν, ἀναπαύσασθαι οὐ μὴ δύνωνται. [30]ἐξελύθη 30
Δαμασκός, ἀπεστράφη εἰς φυγήν, τρόμος ἐπελάβετο αὐτῆς. [31]πῶς 31
οὐχὶ ἐγκατέλιπεν πόλιν ἐμήν; κώμην ἠγάπησαν. [32]διὰ τοῦτο πε- 32
σοῦνται νεανίσκοι ἐν πλατείαις σου, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολε-
μισταί σου πεσοῦνται, φησὶν κύριος · [33]καὶ καύσω πῦρ ἐν τείχει 33
Δαμασκοῦ, καὶ καταφάγεται ἄμφοδα υἱοῦ Αδερ.
[1]Τῇ Μωαβ. 31
Οὕτως εἶπεν κύριος Οὐαὶ ἐπὶ Ναβαυ, ὅτι ὤλετο · ἐλήμφθη Καρια-
θαιμ, ᾐσχύνθη Αμαθ καὶ ἡττήθη. [2]οὐκ ἔστιν ἔτι ἰατρεία Μωαβ, 2
ἀγαυρίαμα ἐν Εσεβων · ἐλογίσαντο ἐπ' αὐτὴν κακά · ἐκόψαμεν αὐ-
τὴν ἀπὸ ἔθνους, καὶ παῦσιν παύσεται, ὄπισθέν σου βαδιεῖται μά-
χαιρα. [3]ὅτι φωνὴ κεκραγότων ἐξ Ωρωναιμ, ὄλεθρος καὶ σύντριμμα 3
μέγα [4]Συνετρίβη Μωαβ, ἀναγγείλατε εἰς Ζογορα. [5]ὅτι ἐπλήσθη 4 5
Αλαωθ ἐν κλαυθμῷ, ἀναβήσεται κλαίων ἐν ὁδῷ Ωρωναιμ, κραυγὴν
συντρίμματος ἠκούσατε [6]Φεύγετε καὶ σώσατε τὰς ψυχὰς ὑμῶν 6
καὶ ἔσεσθε ὥσπερ ὄνος ἄγριος ἐν ἐρήμῳ. [7]ἐπειδὴ ἐπεποίθεις ἐν 7
ὀχυρώμασίν σου, καὶ σὺ συλλημφθήσῃ · καὶ ἐξελεύσεται Χαμως
ἐν ἀποικίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα. [8]καὶ ἥξει 8
ὄλεθρος ἐπὶ πᾶσαν πόλιν, καὶ πόλις οὐ μὴ σωθῇ, καὶ ἀπολεῖται ὁ
αὐλών, καὶ ἐξολεθρευθήσεται ἡ πεδινή, καθὼς εἶπεν κύριος. [9]δότε 9
σημεῖα τῇ Μωαβ, ὅτι ἁφῇ ἀναφθήσεται, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς
εἰς ἄβατον ἔσονται · πόθεν ἔνοικος αὐτῇ; [10]ἐπικατάρατος ὁ ποιῶν 10

27 (𝔐 32) καμηλοι BS†] pr. οι (αι V compl.) rel. | κεκαρμενους] κεκραμ. B*A | περαν] μερους A†: item uel sim. α' θ' || 28 (𝔐 33) κατοικηση Q] -σει BSA: cf. 27 40 || 29 (𝔐 23) ημαθ] ημαρ S†, θημαρ B pau. | αρφαδ] ρ > S*†, αρφαθ A | ηκουσαν ακοην πονηραν] πον. ακ. ηκ. S(†) | εθυμωθησαν] εκοιμηθ. A† || 31 (𝔐 25) εγκατελ(ε)ιπον AC || 32 (𝔐 26) πεσουνται ult. > A†

31 (𝔐 48) 1 αμαθ BA pau.] το κραταιωμα S: idem add. A†: sic uerterunt σ' θ' (teste Sy) | ηττηθη] αγαθ B† || 2 init.] pr. και γαρ A† | μωαβ] pr. εν A† | εν εσεβ. ελογ. > S*† | ελογισαντο] ν > BA† | οπισθεν] -σω S† || 3 φωνην BS*† | ολεθρον BSpau. || 5 αλαωθ] αλωθ BSc, αλεθ S*† | ηκουσατε] -σαν *L*, -σα SQ || 6 εσεσθε] θεσθε BS*† || 7 συ > Apl.: ante συλλ. | οι paenult.] pr. και BSApau. || 8 και πολις > BS || 9 σημειον A | τη] τω A† | αναφθησ.] αν > BS† | ποθεν — fin.] απο ενοικουντων αυτας A† | αυτη] -της S

11 τὰ ἔργα κυρίου ἀμελῶς ἐξαίρων μάχαιραν αὐτοῦ ἀφ᾽ αἵματος. [11]ἀν-
επαύσατο Μωαβ ἐκ παιδαρίου καὶ πεποιθὼς ἦν ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτοῦ,
οὐκ ἐνέχεεν ἐξ ἀγγείου εἰς ἀγγεῖον καὶ εἰς ἀποικισμὸν οὐκ ᾤχετο·
διὰ τοῦτο ἔστη γεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ ὀσμὴ αὐτοῦ οὐκ ἐξέλι-
12 πεν. [12]διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶν κύριος, καὶ ἀποστελῶ
αὐτῷ κλίνοντας, καὶ κλινοῦσιν αὐτὸν καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ λεπτυ-
13 νοῦσιν καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ συγκόψουσιν. [13]καὶ καταισχυνθήσεται
Μωαβ ἀπὸ Χαμως, ὥσπερ κατῃσχύνθη οἶκος Ισραηλ ἀπὸ Βαιθηλ
14 ἐλπίδος αὐτῶν πεποιθότες ἐπ᾽ αὐτοῖς. [14]πῶς ἐρεῖτε Ἰσχυροί ἐσμεν
15 καὶ ἄνθρωπος ἰσχύων εἰς τὰ πολεμικά; [15]ὤλετο Μωαβ πόλις αὐ-
16 τοῦ, καὶ ἐκλεκτοὶ νεανίσκοι αὐτοῦ κατέβησαν εἰς σφαγήν· [16]ἐγγὺς
17 ἡμέρα Μωαβ ἐλθεῖν, καὶ πονηρία αὐτοῦ ταχεῖα σφόδρα. [17]κινήσατε
αὐτῷ, πάντες κυκλόθεν αὐτοῦ, πάντες εἰδότες ὄνομα αὐτοῦ· εἴπατε
18 Πῶς συνετρίβη βακτηρία εὐκλεής, ῥάβδος μεγαλώματος; [18]κατά-
βηθι ἀπὸ δόξης καὶ κάθισον ἐν ὑγρασίᾳ, καθημένη Δαιβων· ἐκ-
τρίβητε, ὅτι ὤλετο Μωαβ, ἀνέβη εἰς σὲ λυμαινόμενος ὀχύρωμά
19 σου. [19]ἐφ᾽ ὁδοῦ στῆθι καὶ ἔπιδε, καθημένη ἐν Αροηρ, καὶ ἐρώτησον
20 φεύγοντα καὶ σῳζόμενον καὶ εἰπόν Τί ἐγένετο; [20]κατῃσχύνθη
Μωαβ, ὅτι συνετρίβη· ὀλόλυξον καὶ κέκραξον, ἀνάγγειλον ἐν Αρ-
21 νων ὅτι ὤλετο Μωαβ. [21]καὶ κρίσις ἔρχεται εἰς γῆν τοῦ Μισωρ ἐπὶ
22 Χαιλων καὶ ἐπὶ Ιασσα καὶ ἐπὶ Μωφαθ [22]καὶ ἐπὶ Δαιβων καὶ ἐπὶ
23 Ναβαυ καὶ ἐπ᾽ οἶκον Δεβλαθαιμ [23]καὶ ἐπὶ Καριαθαιμ καὶ ἐπ᾽ οἶκον
24 Γαμωλ καὶ ἐπ᾽ οἶκον Μαων [24]καὶ ἐπὶ Καριωθ καὶ ἐπὶ Βοσορ καὶ
25 ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Μωαβ τὰς πόρρω καὶ τὰς ἐγγύς. [25]κατεάχθη
26 κέρας Μωαβ, καὶ τὸ ἐπίχειρον αὐτοῦ συνετρίβη. [26]μεθύσατε αὐτόν,
ὅτι ἐπὶ κύριον ἐμεγαλύνθη· καὶ ἐπικρούσει Μωαβ ἐν χειρὶ αὐτοῦ
27 καὶ ἔσται εἰς γέλωτα καὶ αὐτός. [27]καὶ εἰ μὴ εἰς γελοιασμὸν ἦν σοι
28 Ισραηλ; εἰ ἐν κλοπαῖς σου εὑρέθη, ὅτι ἐπολέμεις αὐτόν; [28]κατέλι-
πον τὰς πόλεις καὶ ᾤκησαν ἐν πέτραις οἱ κατοικοῦντες Μωαβ,
ἐγενήθησαν ὡς περιστεραὶ νοσσεύουσαι ἐν πέτραις στόματι βοθύ-
29 νου. [29]ἤκουσα ὕβριν Μωαβ, ὕβρισεν λίαν· ὕβριν αὐτοῦ καὶ ὑπερη-

11 ανεπαυσ.] αν > S*† | εις 2^{0} > S*† | fin. εκλ⟨ε⟩ιπει A† || **12** ημεραι] + αυτου B† || **13** οικος] pr. ο A || **17** αυτω BS^c†] > S*†, αυτον rel. | ειδοτες Q] εκδοτε BSA || **18** init. — και > S*† | δαιβων] pr. θυγατηρ (uel -τερ) A (in *O* sub ※) | εκτριβητε S(-ται)A†] -βεται B; > Q = 𝔐 | οχυρωματα A || **19** και 1^{0} > S*† || **20** και κεκραξον] κε > S*†: cf. 30 19 | αερνων A†: ad nomen αερμων (= חרמון) adapt. || **21** χελων SA | επι 2^{0} > B†, 3^{0} > BA pau. | ιασσα Q] ρεφας BA pau., ραφαθ S*†, ρασας S^c† | και επι μωφαθ > S*† | μωφας B || **23** καριαθεν(pro -θαιν) S† | και επ οικον 1^{0}⌒2^{0} S* | γαιμωλ B†, γαμωλα A | μαωθ S* || **24** πασας > S*† || **27** ει 1^{0} > A | ην > A pau. | ει 2^{0}] και B† || **28** οι κατοικ.] οικ. A† | ως] ωσπερ BS†: sequitur περιστ. | στομ. βοθ.] tr. A† || **29** init.] pr. και BS*† | λιαν] σφοδρα A† | υβριν 2^{0}] pr. και AS^c

φανίαν αὐτοῦ, καὶ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ. 30 ἐγὼ δὲ ἔγνων ἔργα 30
αὐτοῦ· οὐχὶ τὸ ἱκανὸν αὐτοῦ, οὐχ οὕτως ἐποίησεν. 31 διὰ τοῦτο 31
ἐπὶ Μωαβ ὀλολύζετε πάντοθεν, βοήσατε ἐπ' ἄνδρας Κιραδας αὐχ-
μοῦ. 32 ὡς κλαυθμὸν Ιαζηρ ἀποκλαύσομαί σοι, ἄμπελος Σεβημα· 32
κλήματά σου διῆλθεν θάλασσαν, Ιαζηρ ἥψαντο· ἐπὶ ὀπώραν σου,
ἐπὶ τρυγηταῖς σου ὄλεθρος ἐπέπεσεν. 33 συνεψήσθη χαρμοσύνη καὶ 33
εὐφροσύνη ἐκ τῆς Μωαβίτιδος, καὶ οἶνος ἦν ἐπὶ ληνοῖς σου· πρωὶ
οὐκ ἐπάτησαν οὐδὲ δείλης, οὐκ ἐποίησαν αιδαδ. 34 ἀπὸ κραυγῆς 34
Εσεβων ἕως Ελεαλη αἱ πόλεις αὐτῶν ἔδωκαν φωνὴν αὐτῶν, ἀπὸ
Ζογορ ἕως Ωρωναιμ καὶ Αγλαθ-σαλισια, ὅτι καὶ τὸ ὕδωρ Νεβριμ
εἰς κατάκαυμα ἔσται. 35 καὶ ἀπολῶ τὸν Μωαβ, φησὶν κύριος, ἀνα- 35
βαίνοντα ἐπὶ βωμὸν καὶ θυμιῶντα θεοῖς αὐτοῦ. 36 διὰ τοῦτο καρδία 36
μου, Μωαβ, ὥσπερ αὐλοὶ βομβήσουσιν, καρδία μου ἐπ' ἀνθρώπους
Κιραδας ὥσπερ αὐλὸς βομβήσει· διὰ τοῦτο ἃ περιεποιήσατο, ἀπ-
ώλετο ἀπὸ ἀνθρώπου. 37 πᾶσαν κεφαλὴν ἐν παντὶ τόπῳ ξυρήσονται, 37
καὶ πᾶς πώγων ξυρηθήσεται, καὶ πᾶσαι χεῖρες κόψονται, καὶ ἐπὶ
πάσης ὀσφύος σάκκος. 38 καὶ ἐπὶ πάντων τῶν δωμάτων Μωαβ καὶ 38
ἐπὶ πλατείαις αὐτῆς, ὅτι συνέτριψα τὸν Μωαβ, φησὶν κύριος, ὡς
ἀγγεῖον, οὗ οὐκ ἔστιν χρεία αὐτοῦ. 39 πῶς κατήλλαξεν; πῶς ἔστρε- 39
ψεν νῶτον Μωαβ; ᾐσχύνθη καὶ ἐγένετο Μωαβ εἰς γέλωτα καὶ
ἐγκότημα πᾶσιν τοῖς κύκλῳ αὐτῆς. 40 ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος 40
41 Ἐλήμφθη Ακκαριωθ, καὶ τὰ ὀχυρώματα συνελήμφθη· 42 καὶ ἀπ- 41 42
ολεῖται Μωαβ ἀπὸ ὄχλου, ὅτι ἐπὶ τὸν κύριον ἐμεγαλύνθη. 43 παγὶς 43
καὶ φόβος καὶ βόθυνος ἐπὶ σοί, καθήμενος Μωαβ· 44 ὁ φεύγων 44
ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου ἐμπεσεῖται εἰς τὸν βόθυνον, καὶ ὁ ἀνα-
βαίνων ἐκ τοῦ βοθύνου συλλημφθήσεται ἐν τῇ παγίδι, ὅτι ἐπάξω
ταῦτα ἐπὶ Μωαβ ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῆς.

30 εργα] pr. τα A† | αυτου 2^{0}] -τω BC^{p}† || 31 κ(ε)ιραδας] κιδαρας A† || 32 σοι > AV† | σεβημα *L* (cf. Is. 16 8.9)] ωσερημα BS^{c}, ωσερημος (uel ως ερημος) S*†, ασερημα A | ιαζηρ 2^{0}] pr. πολις BS* compl., pr. πολεις AS^{c}mu.: quod deleui | επι ult.] pr. και A = 𝔐 | επεπεσεν] ενεπεσεν S, επεσεν A || 33 συνεψησθη] σ ult. > AQ*†: cf. 22 19 | χαρμοσυνη] χαρμονη QS^{c} | επατησαν] -σας S*†, επατηθησαν A† | αιδαδ Ra. (cf. α' σ' ηδαδ)] αιδε (uel αι δε) mss.: cf. 32 30 || 34 ελεαλη] > S*(†), εγαβ S^{c}†, αιταμ B†; + και εως ιασσα (+ εως εταθ vel αιταθ Q*C* pau.) A: cf. 𝔐 et Is. 15 4 | και 1^{0}⌒2^{0} S*† | αγλαθ Ra. (cf. Par. I 3 3)] αγγελ(ε)ιαν BS^{s}, αγγελια AQ†, αγγελιας V | σαλισια A] σαλασεια B, εις σαλισα S^{s}† | νεβριμ S] ν > A†, νεβρειν B† | εις κατακαυμα εσται] pr. ερημος αιστε (pro εσται) S*†: ex Is. 15 6 || 35 βωμον] pr. τον BS pau.; μωαβ (sic) A† | 36 μου 1^{0} pau.] σου pau., του rel. (S*† της) | καρδια 2^{0}] pr. και A | κ(ε)ιραδας] κιδαρ S*†, κιδαρας S^{c} pau., κειδαρεις A† | α > B*† || 37 ξυρησονται] ξυρηθησ. B† || 38 τον μωαβ] > BS* pau., post κυριος tr. A† || 39 μωαβ 1^{0}⌒2^{0} S*† | αυτης] -του A || 41 ακκαριωθ A†] καριωθ pl., ακκαρων BS† || 42 τον > S† || 43 καθημ.] + επι A || 44 τον > S*† | οτι] διοτι A | αυτης] -των B†

32 [13]Ὅσα ἐπροφήτευσεν Ιερεμιας ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη.
15 [15]Οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Λαβὲ τὸ ποτήριον τοῦ
οἴνου τοῦ ἀκράτου τούτου ἐκ χειρός μου καὶ ποτιεῖς πάντα τὰ
16 ἔθνη, πρὸς ἃ ἐγὼ ἀποστέλλω σε πρὸς αὐτούς, [16]καὶ πίονται καὶ
ἐξεμοῦνται καὶ μανήσονται ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας, ἧς ἐγὼ
17 ἀποστέλλω ἀνὰ μέσον αὐτῶν. [17]καὶ ἔλαβον τὸ ποτήριον ἐκ χειρὸς
κυρίου καὶ ἐπότισα τὰ ἔθνη, πρὸς ἃ ἀπέστειλέν με κύριος ἐπ᾽ αὐτά,
18 [18]τὴν Ιερουσαλημ καὶ τὰς πόλεις Ιουδα καὶ βασιλεῖς Ιουδα καὶ ἄρ-
χοντας αὐτοῦ τοῦ θεῖναι αὐτὰς εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον καὶ
19 εἰς συριγμὸν [19]καὶ τὸν Φαραω βασιλέα Αἰγύπτου καὶ τοὺς παῖδας
20 αὐτοῦ καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ [20]καὶ
πάντας τοὺς συμμίκτους αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς ἀλλοφύ-
λων, τὴν Ἀσκαλῶνα καὶ τὴν Γάζαν καὶ τὴν Ακκαρων καὶ τὸ ἐπί-
21 λοιπον Ἀζώτου [21]καὶ τὴν Ιδουμαίαν καὶ τὴν Μωαβῖτιν καὶ τοὺς
22 υἱοὺς Αμμων [22]καὶ πάντας βασιλεῖς Τύρου καὶ βασιλεῖς Σιδῶνος
23 καὶ βασιλεῖς τοὺς ἐν τῷ πέραν τῆς θαλάσσης [23]καὶ τὴν Δαιδαν
καὶ τὴν Θαιμαν καὶ τὴν Ρως καὶ πᾶν περικεκαρμένον κατὰ πρόσ-
24 ωπον αὐτοῦ [24]καὶ πάντας τοὺς συμμίκτους τοὺς καταλύοντας ἐν
25 τῇ ἐρήμῳ [25]καὶ πάντας βασιλεῖς Αιλαμ καὶ πάντας βασιλεῖς Περ-
26 σῶν [26]καὶ πάντας βασιλεῖς ἀπὸ ἀπηλιώτου τοὺς πόρρω καὶ τοὺς
ἐγγύς, ἕκαστον πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ πάσας τὰς βασιλείας
27 τὰς ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. [27]καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Οὕτως εἶπεν κύριος
παντοκράτωρ Πίετε καὶ μεθύσθητε καὶ ἐξεμέσατε καὶ πεσεῖσθε καὶ
οὐ μὴ ἀναστῆτε ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας, ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω
28 ἀνὰ μέσον ὑμῶν. [28]καὶ ἔσται ὅταν μὴ βούλωνται δέξασθαι τὸ
ποτήριον ἐκ τῆς χειρός σου ὥστε πιεῖν, καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπεν
29 κύριος Πιόντες πίεσθε· [29]ὅτι ἐν πόλει, ἐν ᾗ ὠνομάσθη τὸ ὄνομά
μου ἐπ᾽ αὐτήν, ἐγὼ ἄρχομαι κακῶσαι, καὶ ὑμεῖς καθάρσει οὐ μὴ
καθαρισθῆτε, ὅτι μάχαιραν ἐγὼ καλῶ ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς
30 γῆς. [30]καὶ σὺ προφητεύσεις ἐπ᾽ αὐτοὺς τοὺς λόγους τούτους καὶ
ἐρεῖς Κύριος ἀφ᾽ ὑψηλοῦ χρηματιεῖ, ἀπὸ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ δώσει

32 (𝔐 25 13 fin. 15—38; priorem capitis partem uide post 24) 13 > BS || 15 εκ χειρος μου > S*† || 16 και $1^0 \frown 2^0$ BSpau. || 17 το ποτ./εκ χ. κυρ.] tr. S† | επ] προς Bpau. || 18 συριγμον: cf. 19 8 || 20 αυτου > B† | αλλοφυλων] pr. παντων των A† | την 1^0] pr. και A = 𝔐 || 22 παντας > BS || 23 θαιμαν] θωμεαν S*† | παν BApau. (cf. Iud. 7 4 B)] παντα rel. | περικ⟨ε⟩ιρομενον S† || 24 συμμικτους] + αυτου A† || 25 και π. βασ. $1^0 \frown 2^0$ S*A*† | αιλαμ] δαιδαν QA^s*C* || 26 απο] pr. τους S†, του A† | τας paenult. > BS† | βασιλειας] + αυτου S† | της] pr. πασης S† || 27 και 2^0 > B† | εξεμεσετε B† || 29 εν η BS†] εφ η rel. | επ αυτης A† | αρχομαι] ερχ. A† | καλω] καλεσω A† || 30 επ αυτους] > A*†, post τουτους suppl. A^{mg}† | ερεις] + αυτοις A†, + προς αυτους *L*: = 𝔐 | αφ] εφ S†

φωνὴν αὐτοῦ· λόγον χρηματιεῖ ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ αιδαδ
ὥσπερ τρυγῶντες ἀποκριθήσονται· καὶ ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ
τὴν γῆν 31ἥκει ὄλεθρος ἐπὶ μέρος τῆς γῆς, ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ 31
ἐν τοῖς ἔθνεσιν, κρίνεται αὐτὸς πρὸς πᾶσαν σάρκα, οἱ δὲ ἀσεβεῖς
ἐδόθησαν εἰς μάχαιραν, λέγει κύριος. 32οὕτως εἶπεν κύριος Ἰδοὺ 32
κακὰ ἔρχεται ἀπὸ ἔθνους ἐπὶ ἔθνος, καὶ λαῖλαψ μεγάλη ἐκπορεύ-
εται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς. 33καὶ ἔσονται τραυματίαι ὑπὸ κυρίου 33
ἐν ἡμέρᾳ κυρίου ἐκ μέρους τῆς γῆς καὶ ἕως εἰς μέρος τῆς γῆς·
οὐ μὴ κατορυγῶσιν, εἰς κόπρια ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται.
34ἀλαλάξατε, ποιμένες, καὶ κεκράξατε· καὶ κόπτεσθε, οἱ κριοὶ τῶν 34
προβάτων· ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ὑμῶν εἰς σφαγήν, καὶ
πεσεῖσθε ὥσπερ οἱ κριοὶ οἱ ἐκλεκτοί· 35καὶ ἀπολεῖται φυγὴ ἀπὸ 35
τῶν ποιμένων καὶ σωτηρία ἀπὸ τῶν κριῶν τῶν προβάτων. 36φωνὴ 36
κραυγῆς τῶν ποιμένων καὶ ἀλαλαγμὸς τῶν προβάτων καὶ τῶν
κριῶν, ὅτι ὠλέθρευσεν κύριος τὰ βοσκήματα αὐτῶν, 37καὶ παύσε- 37
ται τὰ κατάλοιπα τῆς εἰρήνης ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ μου.
38ἐγκατέλιπεν ὥσπερ λέων κατάλυμα αὐτοῦ, ὅτι ἐγενήθη ἡ γῆ αὐ- 38
τῶν εἰς ἄβατον ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας τῆς μεγάλης.
1Ἐν ἀρχῇ βασιλέως Ιωακιμ υἱοῦ Ιωσια ἐγενήθη ὁ λόγος οὗτος 33
παρὰ κυρίου 2Οὕτως εἶπεν κύριος Στῆθι ἐν αὐλῇ οἴκου κυρίου καὶ 2
χρηματιεῖς ἅπασι τοῖς Ιουδαίοις καὶ πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις προσ-
κυνεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου ἅπαντας τοὺς λόγους, οὓς συνέταξά σοι
αὐτοῖς χρηματίσαι, μὴ ἀφέλῃς ῥῆμα· 3ἴσως ἀκούσονται καὶ ἀπο- 3
στραφήσονται ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ παύ-
σομαι ἀπὸ τῶν κακῶν, ὧν ἐγὼ λογίζομαι τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς ἕνε-
κεν τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. 4καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπεν 4
κύριος Ἐὰν μὴ ἀκούσητέ μου τοῦ πορεύεσθαι ἐν τοῖς νομίμοις
μου, οἷς ἔδωκα κατὰ πρόσωπον ὑμῶν, 5εἰσακούειν τῶν λόγων τῶν 5
παίδων μου τῶν προφητῶν, οὓς ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς ὄρθρου
καὶ ἀπέστειλα καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου, 6καὶ δώσω τὸν οἶκον 6
τοῦτον ὥσπερ Σηλωμ καὶ τὴν πόλιν δώσω εἰς κατάραν πᾶσιν τοῖς
ἔθνεσιν πάσης τῆς γῆς. 7καὶ ἤκουσαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπρο- 7
φῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Ιερεμιου λαλοῦντος τοὺς λόγους τούτους

30 επι 1^0 (= 𝔐)] απο A*L* | αυτου ult.] τουτου A† | αιδαδ Ra. (cf. α' ηδαδ)] οιδε mss.: cf. 31 33 | και ult. > *LC* = 𝔐 | τους καθημ. επι] pr. παντας A*L* = 𝔐; καθημ. tantum BS† || 31 ηκει] εκει A*C*p† | μερους S**L* || 32 επι εθνος] εις εθνους (sic) S*A*†, εις εθνος QS^{c}A^c || 33 της γης $1^0 \frown 2^0$ S**L* | κατορυξωσιν A† || 34 κεκραξετε S*(-ται)A† | υμων] ημ. A† || 36 των προβ. και των κριων] των κριων και των προβ. S†; των κριων των προβ. *L* = 𝔐, cf. 35 | το βοσκημα S† || 38 εγκατελιπεν] κατελ. με A† | της paenult. > A

33 (𝔐 26) 2 και πασι > S || 3 της 1^0 > A† | αυτου] -των A† || 4 νομιμοις] νομοις A || 5 λογων] + μου και A† | των $2^0 \frown 3^0$ S*† | εισηκουσατε] εισ > B || 6 σηλωμ AS^c] μ > BS*: cf. 9 7 12. 14 | πολιν] + ταυτην A

8 ἐν οἴκῳ κυρίου. [8]καὶ ἐγένετο Ιερεμιου παυσαμένου λαλοῦντος πάντα,
ἃ συνέταξεν αὐτῷ κύριος λαλῆσαι παντὶ τῷ λαῷ, καὶ συνελάβοσαν
αὐτὸν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς λέγων Θα-
9 νάτῳ ἀποθανῇ, [9]ὅτι ἐπροφήτευσας τῷ ὀνόματι κυρίου λέγων Ὥσπερ
Σηλωμ ἔσται ὁ οἶκος οὗτος, καὶ ἡ πόλις αὕτη ἐρημωθήσεται ἀπὸ
κατοικούντων · καὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ιερεμιαν ἐν οἴκῳ
κυρίου.
10 [10]Καὶ ἤκουσαν οἱ ἄρχοντες Ιουδα τὸν λόγον τοῦτον καὶ ἀνέβη-
σαν ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἐκάθισαν ἐν προ-
11 θύροις πύλης κυρίου τῆς καινῆς. [11]καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευ-
δοπροφῆται πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ παντὶ τῷ λαῷ Κρίσις θανάτου
τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ, ὅτι ἐπροφήτευσεν κατὰ τῆς πόλεως ταύτης,
12 καθὼς ἠκούσατε ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν. [12]καὶ εἶπεν Ιερεμιας πρὸς
τοὺς ἄρχοντας καὶ παντὶ τῷ λαῷ λέγων Κύριος ἀπέστειλέν με
προφητεῦσαι ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην πάν-
13 τας τοὺς λόγους τούτους, οὓς ἠκούσατε. [13]καὶ νῦν βελτίους ποιή-
σατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἔργα ὑμῶν καὶ ἀκούσατε τῆς φωνῆς
κυρίου, καὶ παύσεται κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν, ὧν ἐλάλησεν ἐφ᾽ ὑμᾶς.
14 [14]καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐν χερσὶν ὑμῶν · ποιήσατέ μοι ὡς συμφέρει καὶ
15 ὡς βέλτιον ὑμῖν. [15]ἀλλ᾽ ἢ γνόντες γνώσεσθε ὅτι, εἰ ἀναιρεῖτέ με,
αἷμα ἀθῷον δίδοτε ἐφ᾽ ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς
κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ · ὅτι ἐν ἀληθείᾳ ἀπέσταλκέν με κύριος πρὸς
16 ὑμᾶς λαλῆσαι εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους. [16]καὶ
εἶπαν οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς
ψευδοπροφήτας Οὐκ ἔστιν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ κρίσις θανάτου,
ὅτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐλάλησεν πρὸς ἡμᾶς.
17 [17]καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες τῶν πρεσβυτέρων τῆς γῆς καὶ εἶπαν πάσῃ
18 τῇ συναγωγῇ τοῦ λαοῦ [18]Μιχαιας ὁ Μωραθίτης ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις
Εζεκιου βασιλέως Ιουδα καὶ εἶπεν παντὶ τῷ λαῷ Ιουδα Οὕτως
εἶπεν κύριος Σιων ὡς ἀγρὸς ἀροτριαθήσεται, καὶ Ιερουσαλημ εἰς
19 ἄβατον ἔσται καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου εἰς ἄλσος δρυμοῦ. [19]μὴ ἀν-
ελὼν ἀνεῖλεν αὐτὸν Εζεκιας καὶ πᾶς Ιουδα; οὐχὶ ὅτι ἐφοβήθησαν
τὸν κύριον καὶ ὅτι ἐδεήθησαν τοῦ προσώπου κυρίου, καὶ ἐπαύσατο
κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν, ὧν ἐλάλησεν ἐπ᾽ αὐτούς; καὶ ἡμεῖς ἐποι-

8 α] οσα A | λαλησαι / παντι τω λαω] tr. S† || 9 τω] pr. επι S | σηλωμ] μ > B (non S): cf. 6 | κατοικ.] ενοικ. A†: cf. 29 2 || 10 οι > S*† | τον λογον τουτον BS†] των -γων -των rel. | κυριου ult. > BS† || 11 και 3^{0} > S*† || 12 απεσταλκεν S: cf. 15 | τουτους > B | ους ηκουσ. > S† || 13 υμων. 1^{0} ⌒ 2^{0} S*† | ακουσετε A† | κυριου] υμων (sic) S*†, κυριου του θεου ημων Sc | εφ] προς S*† || 15 αιμα] pr. οτι Sc | απεστειλεν A: cf. 12 || 16 προς 2^{0} > SA† | ημας] υμ. A || 18 ιουδα 2^{0}] + λεγων A pl. | εις bis] ως A: cf. Mich. 3 12 | αβατον BS†] οπωροφυλακιον rel.: ex Mich. 3 12 || 19 ανελων] ανερων A†, αναιρων pl. | ουχι] ι > B | οτι 1^{0} et και 2^{0} > S† | κυριου] αυτου A†

ήσαμεν κακὰ μεγάλα ἐπὶ ψυχὰς ἡμῶν. — [20]καὶ ἄνθρωπος ἦν προ- 20
φητεύων τῷ ὀνόματι κυρίου, Ουριας υἱὸς Σαμαιου ἐκ Καριαθιαριμ,
καὶ ἐπροφήτευσεν περὶ τῆς γῆς ταύτης κατὰ πάντας τοὺς λόγους
Ιερεμιου. [21]καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ιωακιμ καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες 21
πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ ἐζήτουν ἀποκτεῖναι αὐτόν, καὶ ἤκου-
σεν Ουριας καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴγυπτον. [22]καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ βασι- 22
λεὺς ἄνδρας εἰς Αἴγυπτον, [23]καὶ ἐξηγάγοσαν αὐτὸν ἐκεῖθεν καὶ 23
εἰσηγάγοσαν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν μα-
χαίρᾳ καὶ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὸ μνῆμα υἱῶν λαοῦ αὐτοῦ. [24]πλὴν 24
χεὶρ Αχικαμ υἱοῦ Σαφαν ἦν μετὰ Ιερεμιου τοῦ μὴ παραδοῦναι αὐ-
τὸν εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτόν.

[2]Οὕτως εἶπεν κύριος Ποίησον δεσμοὺς καὶ κλοιοὺς καὶ περίθου 34
περὶ τὸν τράχηλόν σου· [3]καὶ ἀποστελεῖς αὐτοὺς πρὸς βασιλέα 3
Ιδουμαίας καὶ πρὸς βασιλέα Μωαβ καὶ πρὸς βασιλέα υἱῶν Αμμων
καὶ πρὸς βασιλέα Τύρου καὶ πρὸς βασιλέα Σιδῶνος ἐν χερσὶν ἀγ-
γέλων αὐτῶν τῶν ἐρχομένων εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν εἰς Ιερουσαλημ
πρὸς Σεδεκιαν βασιλέα Ιουδα. [4]καὶ συντάξεις αὐτοῖς πρὸς τοὺς 4
κυρίους αὐτῶν εἰπεῖν Οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Οὕτως
ἐρεῖτε πρὸς τοὺς κυρίους ὑμῶν [5]ὅτι ἐγὼ ἐποίησα τὴν γῆν ἐν τῇ 5
ἰσχύι μου τῇ μεγάλῃ καὶ ἐν τῷ ἐπιχείρῳ μου τῷ ὑψηλῷ καὶ δώσω
αὐτὴν ᾧ ἐὰν δόξῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου. [6]ἔδωκα τὴν γῆν τῷ Ναβου- 6
χοδονοσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος δουλεύειν αὐτῷ, καὶ τὰ θηρία τοῦ
ἀγροῦ ἐργάζεσθαι αὐτῷ. [8]καὶ τὸ ἔθνος καὶ ἡ βασιλεία, ὅσοι ἐὰν 8
μὴ ἐμβάλωσιν τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυ-
λῶνος, ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐπισκέψομαι αὐτούς, εἶπεν κύριος,
ἕως ἐκλίπωσιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ. [9]καὶ ὑμεῖς μὴ ἀκούετε τῶν ψευδο- 9
προφητῶν ὑμῶν καὶ τῶν μαντευομένων ὑμῖν καὶ τῶν ἐνυπνιαζο-
μένων ὑμῖν καὶ τῶν οἰωνισμάτων ὑμῶν καὶ τῶν φαρμάκων ὑμῶν
τῶν λεγόντων Οὐ μὴ ἐργάσησθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος· [10]ὅτι 10
ψευδῆ αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν πρὸς τὸ μακρῦναι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς
γῆς ὑμῶν. [11]καὶ τὸ ἔθνος, ὃ ἐὰν εἰσαγάγῃ τὸν τράχηλον αὐτοῦ 11
ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ ἐργάσηται αὐτῷ, καὶ κα-
ταλείψω αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτοῦ, καὶ ἐργᾶται αὐτῷ καὶ ἐνοικήσει
ἐν αὐτῇ. — [12]καὶ πρὸς Σεδεκιαν βασιλέα Ιουδα ἐλάλησα κατὰ 12

19 επι ψυχαις A || **20** τω] pr. επι A | σαμαιου] μασεου S† | κατα] pr. και S† || **23** init.] pr. και συνελαβοσαν αυτον A†: cf. 8 | μνημα] -μειον A || **24** του ult. > BQ†

34 (𝔐 27) **3** βασιλεα 1^0] pr. τον AS^c | αγγελων] pr. των A | αυτων ult.] ν > S† || **4** συνταξεις] προστ. S† | προς τ. κυριους ult.] τοις κυριοις A† || **5** τη 1^0 > S† || **6** γην] + πασαν A pau., pr. Q mu. | ναβουχ. et δουλευειν αυτω > S† || **8** τον 2^0 > A† | βαβυλ.] + και δουλευσωσιν αυτω A† | μαχαιρα] + πεσουνται S*A† | εως BS†] + αν rel. || **9** των ult.] pr. και S*† || **10** ψευδη αυτοι] tr. S† || **11** ο εαν εισαγαγη ... αυτου(1^0)] οσοι αν εισαγαγωσιν ... αυτων A†

πάντας τοὺς λόγους τούτους λέγων Εἰσαγάγετε τὸν τράχηλον
14 ὑμῶν [14]καὶ ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, ὅτι ἄδικα αὐτοὶ
15 προφητεύουσιν ὑμῖν· [15]ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς, φησὶν κύριος,
καὶ προφητεύουσιν τῷ ὀνόματί μου ἐπ᾽ ἀδίκῳ πρὸς τὸ ἀπολέσαι
ὑμᾶς, καὶ ἀπολεῖσθε ὑμεῖς καὶ οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύοντες
16 ὑμῖν ἐπ᾽ ἀδίκῳ ψευδῆ. [16]ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τοῖς
ἱερεῦσιν ἐλάλησα λέγων Οὕτως εἶπεν κύριος Μὴ ἀκούετε τῶν λό-
γων τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ὑμῖν λεγόντων Ἰδοὺ
σκεύη οἴκου κυρίου ἐπιστρέψει ἐκ Βαβυλῶνος· ὅτι ἄδικα αὐτοὶ
18 προφητεύουσιν ὑμῖν, οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς. [18]εἰ προφῆταί εἰσιν
19 καὶ εἰ ἔστιν λόγος κυρίου ἐν αὐτοῖς, ἀπαντησάτωσάν μοι· [19]ὅτι
20 οὕτως εἶπεν κύριος Καὶ τῶν ἐπιλοίπων σκευῶν, [20]ὧν οὐκ ἔλαβεν
βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ὅτε ἀπῴκισεν τὸν Ιεχονιαν ἐξ Ιερουσαλημ,
22 [22]εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσεται, λέγει κύριος.
35 [1]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει Σεδεκια βασιλέως Ιουδα ἐν μηνὶ
τῷ πέμπτῳ εἶπέν μοι Ανανιας υἱὸς Αζωρ ὁ ψευδοπροφήτης ὁ ἀπὸ
Γαβαων ἐν οἴκῳ κυρίου κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τῶν ἱερέων καὶ παντὸς
2 τοῦ λαοῦ λέγων [2]Οὕτως εἶπεν κύριος Συνέτριψα τὸν ζυγὸν τοῦ
3 βασιλέως Βαβυλῶνος· [3]ἔτι δύο ἔτη ἡμερῶν ἐγὼ ἀποστρέψω εἰς
4 τὸν τόπον τοῦτον τὰ σκεύη οἴκου κυρίου [4]καὶ Ιεχονιαν καὶ τὴν
ἀποικίαν Ιουδα, ὅτι συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος.
5 [5]καὶ εἶπεν Ιερεμιας πρὸς Ανανιαν κατ᾽ ὀφθαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ
καὶ κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τῶν ἱερέων τῶν ἑστηκότων ἐν οἴκῳ κυρίου
6 [6]καὶ εἶπεν Ιερεμιας Ἀληθῶς· οὕτω ποιήσαι κύριος· στήσαι τὸν
λόγον σου, ὃν σὺ προφητεύεις, τοῦ ἐπιστρέψαι τὰ σκεύη οἴκου
κυρίου καὶ πᾶσαν τὴν ἀποικίαν ἐκ Βαβυλῶνος εἰς τὸν τόπον τοῦ-
7 τον. [7]πλὴν ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου, ὃν ἐγὼ λέγω εἰς τὰ ὦτα
8 ὑμῶν καὶ εἰς τὰ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ [8]Οἱ προφῆται οἱ γεγονότες
πρότεροί μου καὶ πρότεροι ὑμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἐπροφήτευ-
9 σαν ἐπὶ γῆς πολλῆς καὶ ἐπὶ βασιλείας μεγάλας εἰς πόλεμον· [9]ὁ
προφήτης ὁ προφητεύσας εἰς εἰρήνην, ἐλθόντος τοῦ λόγου γνώ-
10 σονται τὸν προφήτην, ὃν ἀπέστειλεν αὐτοῖς κύριος ἐν πίστει. [10]καὶ
ἔλαβεν Ανανιας ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ
11 τοῦ τραχήλου Ιερεμιου καὶ συνέτριψεν αὐτούς. [11]καὶ εἶπεν Ανανιας

14 εργασασθε B] -σεσθαι(pro -θε) S, -ζεσθαι(pro -θε) A† || 15 προφητευσουσιν S† | τω] pr. επι A || 16 και 1^0 > S† | λεγοντων] pr. ψευδη και A†, pr. και *C* | **επιστρεφει A†** || **18 init.] pr. και A†** | ει 2^0 > A | **λογος] νομος S*†** || **19 υπολοιπων S†** || **20 οτε] οτι B*A*†** || **22 κυριος] + ο θεος S†**
35 (𝔐 28) 1 σεδεκια BS†] βασιλευοντος -κιου rel.; de forma nominis cf. 1 3 | μηνι / τω πεμπτω] tr. A† | ο 2^0 > BQ† || 2 του > S pl. || 3 δυο ετη] tr. A† | εγω] pr. και B || 4 ιεχον.] pr. τον A | συνετριψα A†: ex 2 | βασ.] pr. του A(†) || 6 ποιησι S*†, -σει Sc | στησαι] + κυριος A || 8 μεγαλης S† || **9 εις > S†**

κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ λέγων Οὕτως εἶπεν κύριος Οὕτως
συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος ἀπὸ τραχήλων πάντων
τῶν ἐθνῶν. καὶ ᾤχετο Ιερεμιας εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. — [12]καὶ ἐγέ- 12
νετο λόγος κυρίου πρὸς Ιερεμιαν μετὰ τὸ συντρῖψαι Ανανιαν τοὺς
κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ λέγων [13]Βάδιζε καὶ εἰπὸν πρὸς 13
Ανανιαν λέγων Οὕτως εἶπεν κύριος Κλοιοὺς ξυλίνους συνέτριψας,
καὶ ποιήσω ἀντ' αὐτῶν κλοιοὺς σιδηροῦς· [14]ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος 14
Ζυγὸν σιδηροῦν ἔθηκα ἐπὶ τὸν τράχηλον πάντων τῶν ἐθνῶν ἐργά-
ζεσθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. [15]καὶ εἶπεν Ιερεμιας τῷ Ανανια Οὐκ 15
ἀπέσταλκέν σε κύριος, καὶ πεποιθέναι ἐποίησας τὸν λαὸν τοῦτον
ἐπ' ἀδίκῳ· [16]διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω 16
σε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, τούτῳ τῷ ἐνιαυτῷ ἀποθανῇ. [17]καὶ ἀπ- 17
έθανεν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ.
[1]Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τῆς βίβλου, οὓς ἀπέστειλεν Ιερεμιας ἐξ Ιε- 36
ρουσαλημ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἀποικίας καὶ πρὸς τοὺς
ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς ψευδοπροφήτας ἐπιστολὴν εἰς Βαβυλῶνα τῇ
ἀποικίᾳ καὶ πρὸς ἅπαντα τὸν λαὸν [2]ὕστερον ἐξελθόντος Ιεχονιου 2
τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης καὶ τῶν εὐνούχων καὶ παντὸς
ἐλευθέρου καὶ δεσμώτου καὶ τεχνίτου ἐξ Ιερουσαλημ [3]ἐν χειρὶ Ελε- 3
ασα υἱοῦ Σαφαν καὶ Γαμαριου υἱοῦ Χελκιου, ὃν ἀπέστειλεν Σεδε-
κιας βασιλεὺς Ιουδα πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Βαβυλῶνα, λέγων
[4]Οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ ἐπὶ τὴν ἀποικίαν, ἣν ἀπῴκισα 4
ἀπὸ Ιερουσαλημ [5]Οἰκοδομήσατε οἴκους καὶ κατοικήσατε καὶ φυτεύ- 5
σατε παραδείσους καὶ φάγετε τοὺς καρποὺς αὐτῶν [6]καὶ λαβετε 6
γυναῖκας καὶ τεκνοποιήσατε υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ λάβετε τοῖς
υἱοῖς ὑμῶν γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν ἀνδράσιν δότε καὶ
πληθύνεσθε καὶ μὴ σμικρυνθῆτε [7]καὶ ζητήσατε εἰς εἰρήνην τῆς γῆς, 7
εἰς ἣν ἀπῴκισα ὑμᾶς ἐκεῖ, καὶ προσεύξασθε περὶ αὐτῶν πρὸς κύ-
ριον, ὅτι ἐν εἰρήνῃ αὐτῆς ἔσται εἰρήνη ὑμῖν. [8]ὅτι οὕτως εἶπεν κύ- 8
ριος Μὴ ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ ψευδοπροφῆται οἱ ἐν ὑμῖν, καὶ
μὴ ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ μάντεις ὑμῶν, καὶ μὴ ἀκούετε εἰς τὰ
ἐνύπνια ὑμῶν, ἃ ὑμεῖς ἐνυπνιάζεσθε, [9]ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύ- 9
ουσιν ὑμῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, καὶ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς. [10]ὅτι 10

11 παντος > S† | τραχηλου S || **12** αυτου] ιερεμιου A† || **13** βαδισον A† || **14** εργασασθε(S^c -θαι) S† || **15** και 2^0] + συ A || **17** εν > S | μηνι τω εβδ.] εβδ. μηνι A†

36 (M 29) 3 ελεασα Q] -σαν B*, -σαρ A†, -ζαρ $SB^{c(†)}$ || 4 απωκισα B†] -σεν rel. | απο] εξ A† || 5 οικους] -κιαν S*†, -κιας AS^c pl. | φυτευσ.] pr. κατα S | φαγεσθαι(pro -θε) A || 6 τεκνοποιησασθε S† | θυγατ. $1^0 \frown 2^0$ S*† | ανδρασιν δοτε BS†] tr. rel. || 7 προσευχεσθε A† | ειρηνη 1^0 BS†] pr. τη rel. | αυτης] -των AS^s (ειρηνη $1^0 \frown 2^0$ S*†) | εσται > BV† | ειρηνη ult.] pr. η A | υμιν] υμων B*A || 8 οτι > AQ† | αναπειθετ. 2^0] ανα > S†

οὕτως εἶπεν κύριος Ὅταν μέλλῃ πληροῦσθαι Βαβυλῶνι ἑβδομήκοντα
ἔτη, ἐπισκέψομαι ὑμᾶς καὶ ἐπιστήσω τοὺς λόγους μου ἐφ᾽ ὑμᾶς
11 τοῦ τὸν λαὸν ὑμῶν ἀποστρέψαι εἰς τὸν τόπον τοῦτον· [11]καὶ λο-
γιοῦμαι ἐφ᾽ ὑμᾶς λογισμὸν εἰρήνης καὶ οὐ κακὰ τοῦ δοῦναι ὑμῖν
12 13 ταῦτα. [12]καὶ προσεύξασθε πρός με, καὶ εἰσακούσομαι ὑμῶν· [13]καὶ
ἐκζητήσατέ με, καὶ εὑρήσετέ με, ὅτι ζητήσετέ με ἐν ὅλῃ καρδίᾳ
14 15 ὑμῶν, [14]καὶ ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν. — [15]ὅτι εἴπατε Κατέστησεν ἡμῖν
21 κύριος προφήτας ἐν Βαβυλῶνι, [21]οὕτως εἶπεν κύριος ἐπὶ Αχιαβ καὶ
ἐπὶ Σεδεκιαν Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτοὺς εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυ-
22 λῶνος, καὶ πατάξει αὐτοὺς κατ᾽ ὀφθαλμοὺς ὑμῶν. [22]καὶ λήμψονται
ἀπ᾽ αὐτῶν κατάραν ἐν πάσῃ τῇ ἀποικίᾳ Ιουδα ἐν Βαβυλῶνι λέγον-
τες Ποιήσαι σε κύριος, ὡς Σεδεκιαν ἐποίησεν καὶ ὡς Αχιαβ, οὓς
23 ἀπετηγάνισεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν πυρὶ [23]δι᾽ ἣν ἐποίησαν ἀνο-
μίαν ἐν Ισραηλ καὶ ἐμοιχῶντο τὰς γυναῖκας τῶν πολιτῶν αὐτῶν
καὶ λόγον ἐχρημάτισαν ἐν τῷ ὀνόματί μου, ὃν οὐ συνέταξα αὐτοῖς,
24 καὶ ἐγὼ μάρτυς, φησὶν κύριος. — [24]καὶ πρὸς Σαμαιαν τὸν Νελα-
25 μίτην ἐρεῖς [25]Οὐκ ἀπέστειλά σε τῷ ὀνόματί μου. καὶ πρὸς Σοφο-
26 νιαν υἱὸν Μαασαιου τὸν ἱερέα εἰπέ [26]Κύριος ἔδωκέν σε εἰς ἱερέα
ἀντὶ Ιωδαε τοῦ ἱερέως γενέσθαι ἐπιστάτην ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου
παντὶ ἀνθρώπῳ προφητεύοντι καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ μαινομένῳ, καὶ
27 δώσεις αὐτὸν εἰς τὸ ἀπόκλεισμα καὶ εἰς τὸν καταρράκτην. [27]καὶ
νῦν διὰ τί συνελοιδορήσατε Ιερεμιαν τὸν ἐξ Αναθωθ τὸν προφη-
28 τεύσαντα ὑμῖν; [28]οὐ διὰ τοῦτο ἀπέστειλεν πρὸς ὑμᾶς εἰς Βαβυ-
λῶνα λέγων Μακράν ἐστιν, οἰκοδομήσατε οἰκίας καὶ κατοικήσατε
29 καὶ φυτεύσατε κήπους καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν; — [29]καὶ
30 ἀνέγνω Σοφονιας τὸ βιβλίον εἰς τὰ ὦτα Ιερεμιου. [30]καὶ ἐγένετο
31 λόγος κυρίου πρὸς Ιερεμιαν λέγων [31]Ἀπόστειλον πρὸς τὴν ἀποι-
κίαν λέγων Οὕτως εἶπεν κύριος ἐπὶ Σαμαιαν τὸν Νελαμίτην Ἐπειδὴ
ἐπροφήτευσεν ὑμῖν Σαμαιας, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτόν, καὶ
32 πεποιθέναι ἐποίησεν ὑμᾶς ἐπ᾽ ἀδίκοις, [32]διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν
κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπὶ Σαμαιαν καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ,
καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν μέσῳ ὑμῶν τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγα-
θά, ἃ ἐγὼ ποιήσω ὑμῖν· οὐκ ὄψονται.
37 [1]Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ιερεμιαν παρὰ κυρίου εἰπεῖν [2]Οὕτως

10 οταν] pr. οτι S* || 13 εκζητησατε] -σετε A, ζητησετε S (ab hoc ζητησετε transilit S† in ζητησετε sequens) | οτι — fin.] οταν εν ολη καρδια A† (οταν pro aut post οτι praebent multi) || 15 προφητην A† | 22 απ αυτων] επ. α. (αυτους *L*) A*L* || 23 ισραηλ] ιερουσαλημ S^c || 24 νελαμιτην Ra.] ελαμ. SA, αιλαμ. B: item in 31 || 25 μασεου S†, μασσαιου A†: cf. 21 1 | ειπε pau.] ειπεν BS, ειπειν A || 26 εις 1° > SA || 27 συνελοιδορ. BA†] συν > S, ουκ επετιμησατε Q (sequente datiuo) || 28 ου] > S*†, οτι A || 31 νελαμιτην: cf. 24 | αδικοις B†] -κω rel.

37 (𝔐 30) 1 γεναμενος A†

εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ λέγων Γράψον πάντας τοὺς λόγους,
οὓς ἐχρημάτισα πρὸς σέ, ἐπὶ βιβλίου · 3ὅτι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, 3
φησὶν κύριος, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν λαοῦ μου Ισραηλ καὶ
Ιουδα, εἶπεν κύριος, καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, ἣν ἔδωκα
τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ κυριεύσουσιν αὐτῆς.
4Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι, οὓς ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ Ισραηλ καὶ Ιουδα 4
5Οὕτως εἶπεν κύριος Φωνὴν φόβου ἀκούσεσθε · φόβος, καὶ οὐκ 5
ἔστιν εἰρήνη. 6ἐρωτήσατε καὶ ἴδετε εἰ ἔτεκεν ἄρσεν, καὶ περὶ φόβου, 6
ἐν ᾧ καθέξουσιν ὀσφὺν καὶ σωτηρίαν · διότι ἑώρακα πάντα ἄνθρω-
πον καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ, ἐστράφησαν πρόσ-
ωπα, εἰς ἴκτερον 7ἐγενήθη. ὅτι μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ οὐκ 7
ἔστιν τοιαύτη, καὶ χρόνος στενός ἐστιν τῷ Ιακωβ, καὶ ἀπὸ τούτου
σωθήσεται. 8ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εἶπεν κύριος, συντρίψω τὸν ζυγὸν 8
ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτῶν καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διαρρήξω, καὶ
οὐκ ἐργῶνται αὐτοὶ ἔτι ἀλλοτρίοις · 9καὶ ἐργῶνται τῷ κυρίῳ θεῷ 9
αὐτῶν, καὶ τὸν Δαυιδ βασιλέα αὐτῶν ἀναστήσω αὐτοῖς.
12Οὕτως εἶπεν κύριος Ἀνέστησα σύντριμμα, ἀλγηρὰ ἡ πληγή 12
σου · 13οὐκ ἔστιν κρίνων κρίσιν σου, εἰς ἀλγηρὸν ἰατρεύθης, ὠφέ- 13
λεια οὐκ ἔστιν σοι. 14πάντες οἱ φίλοι σου ἐπελάθοντό σου, οὐ μὴ 14
ἐπερωτήσουσιν · ὅτι πληγὴν ἐχθροῦ ἔπαισά σε, παιδείαν στερεάν,
ἐπὶ πᾶσαν ἀδικίαν σου ἐπλήθυναν αἱ ἁμαρτίαι σου. 16διὰ τοῦτο 16
πάντες οἱ ἔσθοντές σε βρωθήσονται, καὶ πάντες οἱ ἐχθροί σου,
κρέας αὐτῶν πᾶν ἔδονται · ἐπὶ πλῆθος ἀδικιῶν σου ἐπληθύνθησαν
αἱ ἁμαρτίαι σου, ἐποίησαν ταῦτά σοι · καὶ ἔσονται οἱ διαφοροῦν-
τές σε εἰς διαφόρημα, καὶ πάντας τοὺς προνομεύοντάς σε δώσω
εἰς προνομήν. 17ὅτι ἀνάξω τὸ ἴαμά σου, ἀπὸ πληγῆς ὀδυνηρᾶς 17
ἰατρεύσω σε, φησὶν κύριος, ὅτι ἐσπαρμένη ἐκλήθης · θήρευμα ὑμῶν
ἐστιν, ὅτι ζητῶν οὐκ ἔστιν αὐτήν. 18οὕτως εἶπεν κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ 18
ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν Ιακωβ καὶ αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ ἐλεήσω ·
καὶ οἰκοδομηθήσεται πόλις ἐπὶ τὸ ὕψος αὐτῆς, καὶ ὁ ναὸς κατὰ
τὸ κρίμα αὐτοῦ καθεδεῖται. 19καὶ ἐξελεύσονται ἀπ' αὐτῶν ᾄδοντες 19
καὶ φωνὴ παιζόντων · καὶ πλεονάσω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ ἐλαττω-

2 εχρημ.] pr. εγω A || 3 κυριος 2^{0}] + παντοκρατωρ SAC (sic C et in 1^{0}) || 5 φοβου] + αυτου S(†) | ακουσασθαι(pro -θε) A† || 6 καθεξουσιν] καταξ. S*† || 7 χρονος] pr. ο S† || 8 τον et του > SA | ετι] > B*†, + εν A† || 9 βασιλεα] pr. τον A || 12 ειπεν] λεγει A | ανεστησαν S*† | συντριμμα] + σου A || 13 ουκ εστιν / σοι] tr. B† || 14 επελαθεντο S†: cf. 3 21 || 16 εσθ. σε] εχθροι σου S† | αδικιων] -κιας A†, δικαιων S† | διαφορουντες] β pro ρ C†, βια φοβουντες S*† | διαφορημα] β pro ρ C†, βια φορημα S*† | παντες οι προνομευοντες σε δοθησονται S† || 17 ιαμα] ιματιον A† | αυτην] ν > S† || 18 αποστρεφω S pl. | την αποικιαν ... αιχμαλωσιαν] την > S, A hab. την ante amba uerba; αποικ. et αιχμαλ. tr. A† | το υψος] τειχος A† | ναος L] λαος BSA || 19 και 2^{0} > B† | ελαττονωθωσιν S†

20 θῶσιν. [20]καὶ εἰσελεύσονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὡς τὸ πρότερον, καὶ τὰ
μαρτύρια αὐτῶν κατὰ πρόσωπόν μου ὀρθωθήσεται· καὶ ἐπισκέ-
21 ψομαι τοὺς θλίβοντας αὐτούς. [21]καὶ ἔσονται ἰσχυρότεροι αὐτοῦ
ἐπ' αὐτούς, καὶ ὁ ἄρχων αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται· καὶ συνάξω
αὐτούς, καὶ ἀποστρέψουσιν πρός με· ὅτι τίς ἐστιν οὗτος, ὃς ἔδω-
23 κεν τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἀποστρέψαι πρός με; φησὶν κύριος. [23]ὅτι
ὀργὴ κυρίου ἐξῆλθεν θυμώδης, ἐξῆλθεν ὀργὴ στρεφομένη, ἐπ' ἀσε-
24 βεῖς ἥξει. [24]οὐ μὴ ἀποστραφῇ ὀργὴ θυμοῦ κυρίου, ἕως ποιήσῃ
καὶ ἕως καταστήσῃ ἐγχείρημα καρδίας αὐτοῦ· ἐπ' ἐσχάτων τῶν
ἡμερῶν γνώσεσθε αὐτά.

38 [1]Ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ, εἶπεν κύριος, ἔσομαι εἰς θεὸν τῷ γένει
2 Ισραηλ, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν. [2]οὕτως εἶπεν κύριος Εὗ-
ρον θερμὸν ἐν ἐρήμῳ μετὰ ὀλωλότων ἐν μαχαίρᾳ· βαδίσατε καὶ
3 μὴ ὀλέσητε τὸν Ισραηλ. [3]κύριος πόρρωθεν ὤφθη αὐτῷ Ἀγάπησιν
4 αἰωνίαν ἠγάπησά σε, διὰ τοῦτο εἵλκυσά σε εἰς οἰκτίρημα. [4]ἔτι οἰ-
κοδομήσω σε, καὶ οἰκοδομηθήσῃ, παρθένος Ισραηλ· ἔτι λήμψῃ
5 τύμπανόν σου καὶ ἐξελεύσῃ μετὰ συναγωγῆς παιζόντων. [5]ἔτι φυ-
τεύσατε ἀμπελῶνας ἐν ὄρεσιν Σαμαρείας, φυτεύσατε καὶ αἰνέσατε.
6 [6]ὅτι ἔστιν ἡμέρα κλήσεως ἀπολογουμένων ἐν ὄρεσιν Εφραιμ Ἀνά-
7 στητε καὶ ἀνάβητε εἰς Σιων πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν. — [7]ὅτι
οὕτως εἶπεν κύριος τῷ Ιακωβ Εὐφράνθητε καὶ χρεμετίσατε ἐπὶ κε-
φαλὴν ἐθνῶν, ἀκουστὰ ποιήσατε καὶ αἰνέσατε· εἴπατε Ἔσωσεν
8 κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, τὸ κατάλοιπον τοῦ Ισραηλ. [8]ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω
αὐτοὺς ἀπὸ βορρᾶ καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς ἐν
ἑορτῇ φασεκ· καὶ τεκνοποιήσῃ ὄχλον πολύν, καὶ ἀποστρέψουσιν
9 ὧδε. [9]ἐν κλαυθμῷ ἐξῆλθον, καὶ ἐν παρακλήσει ἀνάξω αὐτοὺς αὐλί-
ζων ἐπὶ διώρυγας ὑδάτων ἐν ὁδῷ ὀρθῇ, καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσιν
ἐν αὐτῇ· ὅτι ἐγενόμην τῷ Ισραηλ εἰς πατέρα, καὶ Εφραιμ πρω-
τότοκός μού ἐστιν.

10 [10]Ἀκούσατε λόγον κυρίου, ἔθνη, καὶ ἀναγγείλατε εἰς νήσους τὰς
μακρότερον· εἴπατε Ὁ λικμήσας τὸν Ισραηλ συνάξει αὐτὸν καὶ
11 φυλάξει αὐτὸν ὡς ὁ βόσκων τὸ ποίμνιον αὐτοῦ. [11]ὅτι ἐλυτρώσατο

20 αυτων 1^0] -του A | το > A*† | αυτων 2^0] + ως το απ αρχης A† || 21 αυτου 1^0 BS†] -των rel. | αποστρεψουσιν] επιστρ. pl. | αποστρεψαι] επιστρ. A pl. || 23 εξηλθεν 2^0] επηλθ. S† || 24 -ηση 1^0 ⌒ 2^0 S*† | εσχατων] ν > S†, -του A | γνωσεσθε] pr. επι S†

38 (𝔐 31) 1 εσομαι] pr. και A† | αυτοι > A† || 3 ωφθη] οφθησεται SA | αιωνιαν A (cf. 39 40 Thack. p. 172 n.)] -νιον BS || 4 ετι 1^0] οτι B | ετι λημψη] επιλ. BS: cf. 39 33 || 5 ετι] οτι B, pr. οτι S*† | φυτευσατε 1^0] εφυτ. BS*C(†) | φυτευσατε 2^0] pr. φυτευσαντες S^c, pr. φυσαντες (sic) AQ*†: cf. 𝔐 || 6 απολογουμενου S | προς — θεον] εν ορεσιν κυριου θεου A† | τον > S || 7 επι κεφαλης A† | ακουστα] ακουσατε και S(†) | αυτου το] τουτον S*† || 8 απ] επ A || 9 fin. εστιν] εγενηθη S† || 10 λογους BA pau. | και 1^0 > S*† | μακροτερον BS†] -κραν rel. (pau. -κρας) | και φυλ. αυτον ως > S*(†) | το > B†

κύριος τὸν Ιακωβ, ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ.
[12]καὶ ἥξουσιν καὶ εὐφρανθήσονται ἐν τῷ ὄρει Σιων· καὶ ἥξουσιν 12
ἐπ᾽ ἀγαθὰ κυρίου, ἐπὶ γῆν σίτου καὶ οἴνου καὶ καρπῶν καὶ κτηνῶν
καὶ προβάτων, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτῶν ὥσπερ ξύλον ἔγκαρπον,
καὶ οὐ πεινάσουσιν ἔτι. [13]τότε χαρήσονται παρθένοι ἐν συναγωγῇ 13
νεανίσκων, καὶ πρεσβῦται χαρήσονται, καὶ στρέψω τὸ πένθος αὐτῶν
εἰς χαρμονὴν καὶ ποιήσω αὐτοὺς εὐφραινομένους. [14]μεγαλυνῶ καὶ 14
μεθύσω τὴν ψυχὴν τῶν ἱερέων υἱῶν Λευι, καὶ ὁ λαός μου τῶν
ἀγαθῶν μου ἐμπλησθήσεται.

[15]Οὕτως εἶπεν κύριος Φωνὴ ἐν Ραμα ἠκούσθη θρήνου καὶ κλαυθ- 15
μοῦ καὶ ὀδυρμοῦ· Ραχηλ ἀποκλαιομένη οὐκ ἤθελεν παύσασθαι ἐπὶ
τοῖς υἱοῖς αὐτῆς, ὅτι οὐκ εἰσίν. [16]οὕτως εἶπεν κύριος Διαλιπέτω ἡ 16
φωνή σου ἀπὸ κλαυθμοῦ καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀπὸ δακρύων σου,
ὅτι ἔστιν μισθὸς τοῖς σοῖς ἔργοις, καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐκ γῆς ἐχθρῶν,
[17]μόνιμον τοῖς σοῖς τέκνοις. [18]ἀκοὴν ἤκουσα Εφραιμ ὀδυρομένου 17 18
Ἐπαίδευσάς με, καὶ ἐπαιδεύθην ἐγώ· ὥσπερ μόσχος οὐκ ἐδιδάχθην·
ἐπίστρεψόν με, καὶ ἐπιστρέψω, ὅτι σὺ κύριος ὁ θεός μου. [19]ὅτι 19
ὕστερον αἰχμαλωσίας μου μετενόησα καὶ ὕστερον τοῦ γνῶναί με
ἐστέναξα ἐφ᾽ ἡμέρας αἰσχύνης καὶ ὑπέδειξά σοι ὅτι ἔλαβον ὀνει-
δισμὸν ἐκ νεότητός μου. [20]υἱὸς ἀγαπητὸς Εφραιμ ἐμοί, παιδίον 20
ἐντρυφῶν, ὅτι ἀνθ᾽ ὧν οἱ λόγοι μου ἐν αὐτῷ, μνείᾳ μνησθήσομαι
αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ἔσπευσα ἐπ᾽ αὐτῷ, ἐλεῶν ἐλεήσω αὐτόν, φησὶν
κύριος.

[21]Στῆσον σεαυτήν, Σιων, ποίησον τιμωρίαν, δὸς καρδίαν σου 21
εἰς τοὺς ὤμους· ὁδὸν ἣν ἐπορεύθης ἀποστράφητι, παρθένος Ισραηλ,
ἀποστράφητι εἰς τὰς πόλεις σου πενθοῦσα. [22]ἕως πότε ἀποστρέ- 22
ψεις, θυγάτηρ ἠτιμωμένη; ὅτι ἔκτισεν κύριος σωτηρίαν εἰς κατα-
φύτευσιν καινήν, ἐν σωτηρίᾳ περιελεύσονται ἄνθρωποι. [23]οὕτως 23
εἶπεν κύριος Ἔτι ἐροῦσιν τὸν λόγον τοῦτον ἐν γῇ Ιουδα καὶ ἐν
πόλεσιν αὐτοῦ, ὅταν ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ Εὐλογη-
μένος κύριος ἐπὶ δίκαιον ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ [24]καὶ ἐνοικοῦντες 24
ἐν ταῖς πόλεσιν Ιουδα καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ ἅμα γεωργῷ, καὶ

12 η ψυχη αυτων] τη ψ. αυτου S† (S^{c} η pro τη tantum) || **13** στρεψω] pr. επι S*† | χαρμονην] ευφροσυνην A† || **14** των ιερ. υιων λευ(ε)ι] των υιων λ. των ιερ. S† | εμπλησθησονται S† = 𝕸 || **15** ραμα] τη υψηλη S*A†: sic α′ teste cod. 86 | αποκλαιομενη ουκ — αυτης B†] -μενης και ουκ — αυτης S†, -μενης επι των υιων αυτης και ουκ ηθελεν παρακληθηναι A (παρακληθ. etiam B^{c} et α′) || **16** σου 3^{0} > A || **19** ημεραις(S*† -ρες) S | σοι] σε S^{c} || **20** μνεια] + ν S* | ελεων] ελεον S*† || **21** ωμους] + σου AS^{c} (in *O* sub ※) | ην] η B† | αποστραφ. 1^{0} ⌒ 2^{0} S*† | παρθενος] + θυγατηρ A† | ισραηλ] ιερουσαλημ A || **22** εν σωτηρια] εις -ριαν S†, εν η -ρια A || **23** init.] pr. οτι B† | ιουδεα(ε pro αι) S* || **24** ενοικ. BS*†] pr. οι rel. | εν ταις — γη B†] εν τη ιουδαια και εν παση πολ⟨ε⟩ι S, εν πολεσιν ιουδα και εν πασαις ταις πολεσιν A†

25 ἀρθήσεται ἐν ποιμνίῳ. [25]ὅτι ἐμέθυσα πᾶσαν ψυχὴν διψῶσαν καὶ
26 πᾶσαν ψυχὴν πεινῶσαν ἐνέπλησα. [26]διὰ τοῦτο ἐξηγέρθην καὶ εἶδον,
27 καὶ ὁ ὕπνος μου ἡδύς μοι ἐγενήθη. [27]διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρ-
χονται, φησὶν κύριος, καὶ σπερῶ τὸν Ισραηλ καὶ τὸν Ιουδαν σπέρμα
28 ἀνθρώπου καὶ σπέρμα κτήνους. [28]καὶ ἔσται ὥσπερ ἐγρηγόρουν ἐπ᾿
αὐτοὺς καθαιρεῖν καὶ κακοῦν, οὕτως γρηγορήσω ἐπ᾿ αὐτοὺς τοῦ
29 οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν, φησὶν κύριος. [29]ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεί-
ναις οὐ μὴ εἴπωσιν Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα, καὶ οἱ ὀδόντες
30 τῶν τέκνων ἡμωδίασαν· [30]ἀλλ᾿ ἢ ἕκαστος ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ
ἀποθανεῖται, καὶ τοῦ φαγόντος τὸν ὄμφακα αἱμωδιάσουσιν οἱ ὀδόν-
τες αὐτοῦ.
31 [31]Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶν κύριος, καὶ διαθήσομαι τῷ οἴκῳ
32 Ισραηλ καὶ τῷ οἴκῳ Ιουδα διαθήκην καινήν, [32]οὐ κατὰ τὴν διαθή-
κην, ἣν διεθέμην τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου
τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ
οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καὶ ἐγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, φησὶν
33 κύριος· [33]ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη, ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ισραηλ
μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, φησὶν κύριος Διδοὺς δώσω νόμους μου
εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν γράψω αὐτούς·
34 καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν· [34]καὶ
οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ λέγων Γνῶθι τὸν κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσίν
με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν καὶ ἕως μεγάλου αὐτῶν, ὅτι ἵλεως ἔσομαι
ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι.
35 — [35]ἐὰν ὑψωθῇ ὁ οὐρανὸς εἰς τὸ μετέωρον, φησὶν κύριος, καὶ
ἐὰν ταπεινωθῇ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς κάτω, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀποδοκιμῶ
36 τὸ γένος Ισραηλ, φησὶν κύριος, περὶ πάντων, ὧν ἐποίησαν. [36]οὕ-
τως εἶπεν κύριος ὁ δοὺς τὸν ἥλιον εἰς φῶς τῆς ἡμέρας, σελήνην
καὶ ἀστέρας εἰς φῶς τῆς νυκτός, καὶ κραυγὴν ἐν θαλάσσῃ καὶ
ἐβόμβησεν τὰ κύματα αὐτῆς, κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ
37 [37]Ἐὰν παύσωνται οἱ νόμοι οὗτοι ἀπὸ προσώπου μου, φησὶν κύριος,
καὶ τὸ γένος Ισραηλ παύσεται γενέσθαι ἔθνος κατὰ πρόσωπόν μου
38 πάσας τὰς ἡμέρας. — [38]ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶν κύριος, καὶ

26 μου] μοι B† || 27 δια τουτο > Sc = 𝔐 | ισραηλ] pr οικον *L* | ιουδαν] -δα B*†, οικον ιουδα *L* = 𝔐 || 29 ομφακας SV† (S*† -φακακας) || 30 εαυτου αμαρτια] αμ. αυτου A || 31 φησιν] λεγει SA || 32 αυτων 1⁰] υμων S† | 33 διαθηκη] + μου B† | δωσω BS†] > rel. | νομον S*† | διανοιαν] καρδιαν S*† | επι καρδιας(S†-αν) — αυτους] επιγραψω αυτους επι τας καρδιας αυτων A† | και paenult.] pr. και οψομαι αυτους S*A || 34 ου μη διδ.] ου διδαξουσιν B† | πολ(ε)ιτην BS†] πλησιον rel. (A† tr. πλησιον et αδελφον seq.); sed 36 23 omnes πολιτων | αυτων και εως] αυτ. > A: cf. 49 1; και > B(ex corr. uid.)A || 35 (= 𝔐 37) fin.] + μοι A† || 36 (= 𝔐 35) φως 1⁰ ⌒ 2⁰ S*† | αστερας] αστρα A (A pau. pr. τα) | θαλασση] pr. τη A† || 37 (= 𝔐 36) fin.] + φησιν κυριος A

οἰκοδομηθήσεται πόλις τῷ κυρίῳ ἀπὸ πύργου Αναμεηλ ἕως πύλης
τῆς γωνίας· [39]καὶ ἐξελεύσεται ἡ διαμέτρησις αὐτῆς ἀπέναντι αὐτῶν 39
ἕως βουνῶν Γαρηβ καὶ περικυκλωθήσεται κύκλῳ ἐξ ἐκλεκτῶν λίθων·
[40]καὶ πάντες ασαρημωθ ἕως ναχαλ Κεδρων ἕως γωνίας πύλης 40
ἵππων ἀνατολῆς ἁγίασμα τῷ κυρίῳ καὶ οὐκέτι οὐ μὴ ἐκλίπῃ καὶ
οὐ μὴ καθαιρεθῇ ἕως τοῦ αἰῶνος.

[1]Ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς Ιερεμιαν ἐν τῷ ἐνι- 39
αυτῷ τῷ δεκάτῳ τῷ βασιλεῖ Σεδεκια, οὗτος ἐνιαυτὸς ὀκτωκαιδέκα-
τος τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονοσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, [2]καὶ δύναμις 2
βασιλέως Βαβυλῶνος ἐχαράκωσεν ἐπὶ Ιερουσαλημ, καὶ Ιερεμιας
ἐφυλάσσετο ἐν αὐλῇ τῆς φυλακῆς, ἥ ἐστιν ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως,
[3]ἐν ᾗ κατέκλεισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Σεδεκιας λέγων Διὰ τί σὺ 3
προφητεύεις λέγων Οὕτως εἶπεν κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τὴν πό-
λιν ταύτην ἐν χερσὶν βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ λήμψεται αὐτήν,
[4]καὶ Σεδεκιας οὐ μὴ σωθῇ ἐκ χειρὸς τῶν Χαλδαίων, ὅτι παραδόσει 4
παραδοθήσεται εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ λαλήσει στόμα
αὐτοῦ πρὸς στόμα αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ ὄψονται, [5]καὶ εἰσελεύσεται Σεδεκιας εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἐκεῖ 5
καθιεῖται. [6]καὶ λόγος κυρίου ἐγενήθη πρὸς Ιερεμιαν λέγων [7]Ἰδοὺ 6 7
Αναμεηλ υἱὸς Σαλωμ ἀδελφοῦ πατρός σου ἔρχεται πρὸς σὲ λέγων
Κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν Αναθωθ, ὅτι σοὶ κρίμα παρα-
λαβεῖν εἰς κτῆσιν. [8]καὶ ἦλθεν πρός με Αναμεηλ υἱὸς Σαλωμ ἀδελ- 8
φοῦ πατρός μου εἰς τὴν αὐλὴν τῆς φυλακῆς καὶ εἶπέν μοι Κτῆσαι
τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν γῇ Βενιαμιν τὸν ἐν Αναθωθ, ὅτι σοὶ κρίμα
κτήσασθαι, καὶ σὺ πρεσβύτερος. καὶ ἔγνων ὅτι λόγος κυρίου ἐστίν,
[9]καὶ ἐκτησάμην τὸν ἀγρὸν Αναμεηλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός μου καὶ 9
ἔστησα αὐτῷ ἑπτὰ σίκλους καὶ δέκα ἀργυρίου· [10]καὶ ἔγραψα εἰς 10
βιβλίον καὶ ἐσφραγισάμην καὶ διεμαρτυράμην μάρτυρας καὶ ἔστησα
τὸ ἀργύριον ἐν ζυγῷ. [11]καὶ ἔλαβον τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τὸ 11
ἐσφραγισμένον καὶ τὸ ἀνεγνωσμένον [12]καὶ ἔδωκα αὐτὸ τῷ Βαρουχ 12
υἱῷ Νηριου υἱοῦ Μαασαιου κατ' ὀφθαλμοὺς Αναμεηλ υἱοῦ ἀδελφοῦ

38 πυλης] pr. της A || 40 ασαρημωθ] σαρ. S*†, ασσαρ. S^c | ναχαλ] pr. χειμαρρου A | τω > S†

39 (𝔐 32) 1 τω 2^0 > B*V†, 3^0 > B | βασ. σεδεκια] + βασιλει ιουδα A(†) | ενιαυτος] pr. ο A | βασιλει paenult. BSA] > pl. | βασιλει ult. > A† | βαβυλωνος ⌒ 4 βαβυλωνος S*† || 2 επι] εν A† | αυλη] pr. τη AS^s | του > B† || 3 εγω > A† || 4 των] βασιλεως A† | παραδοθησονται A† | τους] προς S†, pr. προς V† || 5 σεδεκ. / εις βαβ.] tr. A(†) | καθιε(ι)ται] αποθανειται A || 6 λογος κυρ. εγενηθη BS†] εγενετο λογ. κυρ. rel. || 7 λεγων] + σοι A† | κριμα] κρισις B†: sic in 8 *L*, non B || 8 σαλωμ] σαμωλ B*† hic, non in 7 | μοι > B† | κτησαι] + σεαυτω A | κτησασθαι] + αυτον B†, παραλαβειν εις κτησιν A(†) || 9 σικλους / και δεκα] tr. S† || 10 εσφραγισ.] pr. δι SA† || 11 -μενον 1^0 ⌒ 2^0 B || 12 υιου 1^0] υιω BS | μασεου S†, μασσαιου A†: cf. 21 1

πατρός μου καὶ κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἑστηκότων καὶ γραφόντων ἐν
τῷ βιβλίῳ τῆς κτήσεως καὶ κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν Ιουδαίων τῶν ἐν
13 τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς. 13καὶ συνέταξα τῷ Βαρουχ κατ' ὀφθαλμοὺς
14 αὐτῶν λέγων 14Οὕτως εἶπεν κύριος παντοκράτωρ Λαβὲ τὸ βιβλίον
τῆς κτήσεως τοῦτο καὶ τὸ βιβλίον τὸ ἀνεγνωσμένον καὶ θήσεις
15 αὐτὸ εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον, ἵνα διαμείνῃ ἡμέρας πλείους. 15ὅτι
οὕτως εἶπεν κύριος Ἔτι κτηθήσονται ἀγροὶ καὶ οἰκίαι καὶ ἀμπε-
λῶνες ἐν τῇ γῇ ταύτῃ.
16 16Καὶ προσευξάμην πρὸς κύριον μετὰ τὸ δοῦναί με τὸ βιβλίον
17 τῆς κτήσεως πρὸς Βαρουχ υἱὸν Νηριου λέγων 17Ὦ κύριε, σὺ ἐποί-
ησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τῇ ἰσχύι σου τῇ μεγάλῃ καὶ τῷ
βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ καὶ τῷ μετεώρῳ, οὐ μὴ ἀποκρυβῇ ἀπὸ
18 σοῦ οὐθέν, 18ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας καὶ ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας
πατέρων εἰς κόλπους τέκνων αὐτῶν μετ' αὐτούς, ὁ θεὸς ὁ μέγας
19 καὶ ἰσχυρός, 19κύριος μεγάλης βουλῆς καὶ δυνατὸς τοῖς ἔργοις, ὁ
θεὸς ὁ μέγας ὁ παντοκράτωρ καὶ μεγαλώνυμος κύριος· οἱ ὀφθαλ-
μοί σου εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων δοῦναι ἑκάστῳ
20 κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· 20ὃς ἐποίησας σημεῖα καὶ τέρατα ἐν γῇ
Αἰγύπτῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐν Ισραηλ καὶ ἐν τοῖς γηγε-
21 νέσιν καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη 21καὶ ἐξήγαγες
τὸν λαόν σου Ισραηλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασιν
καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν ὁράμασιν μεγά-
22 λοις 22καὶ ἔδωκας αὐτοῖς τὴν γῆν ταύτην, ἣν ὤμοσας τοῖς πατρά-
23 σιν αὐτῶν, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· 23καὶ εἰσήλθοσαν καὶ ἐλά-
βοσαν αὐτὴν καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς σου καὶ ἐν τοῖς προσ-
τάγμασίν σου οὐκ ἐπορεύθησαν· ἅπαντα, ἃ ἐνετείλω αὐτοῖς, οὐκ
ἐποίησαν· καὶ ἐποίησας συμβῆναι αὐτοῖς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα.
24 24ἰδοὺ ὄχλος ἥκει εἰς τὴν πόλιν ταύτην συλλαβεῖν αὐτήν, καὶ ἡ
πόλις ἐδόθη εἰς χεῖρας Χαλδαίων τῶν πολεμούντων αὐτὴν ἀπὸ
προσώπου μαχαίρας καὶ τοῦ λιμοῦ· ὡς ἐλάλησας, οὕτως ἐγένετο.
25 25καὶ σὺ λέγεις πρός με Κτῆσαι σεαυτῷ ἀγρὸν ἀργυρίου· καὶ

12 και κατ 1°] και > S*† | εστηκ.] ανδρων των παρεστηκοτων B† | των ιουδαιων] + παντων A†, pr. παντων QL | των ult.] + καθημενων A pl. || 14 τουτο] + το εσφραγισμενον L | αυτο > SA | διαμενη B || 15 κτισθησονται B*, κτησονται S*† || 16 με > S† || 17 ω Ra.] ο ων mss.: cf. 1 6 | κυριε (cf. 14 13)] + κυριε A pl.: cf. 𝔐 | τη 1°] pr. εν A† | και τω μετεωρω > S = 𝔐 || 18 και ult.] ο B†, + ο Q || 19 δυνατος] pr. ο A† | ο θεος ο μεγ. ο] κυριος S† | και 2°] ο S | κυριος ult.] > S*†, κυριε Sc | των υιων > SA† | δουναι] pr. απο A† | fin. τας οδους αυτων S† || 20 ος] οσα A† || 21 εν τερασιν και] εν > A, και > BS† || 23 ελαβον B | και εποιησας pau.] κ. -σαν pl., > B*S*† || 24 init.] pr. και A† | ταυτην > BS pau. | χειρας] pr. τας S† || 25 αγρον] pr. τον B†

ἔγραψα βιβλίον καὶ ἐσφραγισάμην καὶ ἐπεμαρτυράμην μάρτυρας·
καὶ ἡ πόλις ἐδόθη εἰς χεῖρας Χαλδαίων.
[26]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [27]Ἐγὼ κύριος ὁ 26 27
θεὸς πάσης σαρκός· μὴ ἀπ᾽ ἐμοῦ κρυβήσεταί τι; [28]διὰ τοῦτο οὕ- 28
τως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Δοθεῖσα παραδοθήσεται ἡ πόλις
αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ λήμψεται αὐτήν, [29]καὶ 29
ἥξουσιν οἱ Χαλδαῖοι πολεμοῦντες ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ καύ-
σουσιν τὴν πόλιν ταύτην ἐν πυρὶ καὶ κατακαύσουσιν τὰς οἰκίας,
ἐν αἷς ἐθυμιῶσαν ἐπὶ τῶν δωμάτων αὐτῶν τῇ Βααλ καὶ ἔσπενδον
σπονδὰς θεοῖς ἑτέροις πρὸς τὸ παραπικρᾶναί με. [30]ὅτι ἦσαν οἱ 30
υἱοὶ Ισραηλ καὶ οἱ υἱοὶ Ιουδα μόνοι ποιοῦντες τὸ πονηρὸν κατ᾽
ὀφθαλμούς μου ἐκ νεότητος αὐτῶν· [31]ὅτι ἐπὶ τὴν ὀργήν μου καὶ 31
ἐπὶ τὸν θυμόν μου ἦν ἡ πόλις αὕτη ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ᾠκοδόμησαν
αὐτὴν καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἀπαλλάξαι αὐτὴν ἀπὸ προσώπου
μου [32]διὰ πάσας τὰς πονηρίας τῶν υἱῶν Ισραηλ καὶ Ιουδα, ὧν 32
ἐποίησαν πικρᾶναί με αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες
αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ προφῆται αὐτῶν, ἄνδρες Ιουδα
καὶ οἱ κατοικοῦντες Ιερουσαλημ, [33]καὶ ἐπέστρεψαν πρός με νῶτον 33
καὶ οὐ πρόσωπον, καὶ ἐδίδαξα αὐτοὺς ὄρθρου καὶ ἐδίδαξα, καὶ οὐκ
ἤκουσαν ἐπιλαβεῖν παιδείαν· [34]καὶ ἔθηκαν τὰ μιάσματα αὐτῶν ἐν 34
τῷ οἴκῳ, οὗ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ᾽ αὐτῷ, ἐν ἀκαθαρσίαις αὐ-
τῶν [35]καὶ ᾠκοδόμησαν τοὺς βωμοὺς τῇ Βααλ τοὺς ἐν φάραγγι 35
υἱοῦ Εννομ τοῦ ἀναφέρειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας
αὐτῶν τῷ Μολοχ βασιλεῖ, ἃ οὐ συνέταξα αὐτοῖς καὶ οὐκ ἀνέβη ἐπὶ
καρδίαν μου, τοῦ ποιῆσαι τὸ βδέλυγμα τοῦτο πρὸς τὸ ἐφαμαρτεῖν τὸν
Ιουδαν. — [36]καὶ νῦν οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ ἐπὶ τὴν 36
πόλιν, ἣν σὺ λέγεις Παραδοθήσεται εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος
ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν ἀποστολῇ [37]Ἰδοὺ ἐγὼ συνάγω αὐ- 37
τοὺς ἐκ πάσης τῆς γῆς, οὗ διέσπειρα αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν ὀργῇ μου καὶ
τῷ θυμῷ μου καὶ παροξυσμῷ μεγάλῳ, καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς εἰς
τὸν τόπον τοῦτον καὶ καθιῶ αὐτοὺς πεποιθότας, [38]καὶ ἔσονταί μοι 38
εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. [39]καὶ δώσω αὐτοῖς ὁδὸν 39
ἑτέραν καὶ καρδίαν ἑτέραν φοβηθῆναί με πάσας τὰς ἡμέρας εἰς

25 βιβλιον] pr. εις A† || 27 κρυβεται S*† | τι] ετι AQ*† || 28 ο θεος ισραηλ > S = 𝔐, cf. etiam 40 4 || 29 πολιν 1⁰] γην A† | κατακαυσ.] καυσ. A† | την οικιαν S*† | εθυμιωσαν (sic BSA pau., cf. 11 12 19 13 Thack. p. 214)] + εν αυταις A || 30 οι 1⁰ > S†, 2⁰ > S | κατ οφθ. μου / εκ νεοτ. αυ.] tr. A† || 31 αυτην ult.] -τους A† || 32 των > SA | πικραναι] pr. παρα SA: cf. 29 | αυτοι] + και οι πατερες αυτων A† | ιερουσ.] pr. εν BA pau.: cf. 4 4 || 33 επεστρεψαν] απ. BA†, εστρ. mu. | και εδιδαξα 2⁰ > A | ηκουσαν] ηθελησαν A†, + και ουκ ηθελησαν *L* | επιλαβειν Ra.] ετι λαβ. BSA: cf. 38 4; εκλαβ. mu. || 34 ου] ω A† || 35 βωμους] + αυτων A† | καρδιαν] pr. την A | ιουδαν] ν > B*A† || 37 εγω > S*† | καθιω] κατοικειω A† || 39 εις unus cod.] pr. και BSA

40 ἀγαθὸν αὐτοῖς καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν μετ᾽ αὐτούς. [40]καὶ δια-
θήσομαι αὐτοῖς διαθήκην αἰωνίαν, ἣν οὐ μὴ ἀποστρέψω ὄπι-
σθεν αὐτῶν · καὶ τὸν φόβον μου δώσω εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν
41 πρὸς τὸ μὴ ἀποστῆναι αὐτοὺς ἀπ᾽ ἐμοῦ. [41]καὶ ἐπισκέψομαι τοῦ
ἀγαθῶσαι αὐτοὺς καὶ φυτεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἐν πίστει
42 καὶ ἐν πάσῃ καρδίᾳ καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ. [42]ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος
Καθὰ ἐπήγαγον ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον πάντα τὰ κακὰ τὰ μεγάλα
ταῦτα, οὕτως ἐγὼ ἐπάξω ἐπ᾽ αὐτοὺς πάντα τὰ ἀγαθά, ἃ ἐλάλησα
43 ἐπ᾽ αὐτούς. [43]καὶ κτηθήσονται ἔτι ἀγροὶ ἐν τῇ γῇ, ᾗ σὺ λέγεις
Ἄβατός ἐστιν ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτήνους καὶ παρεδόθησαν εἰς
44 χεῖρας Χαλδαίων. [44]καὶ κτήσονται ἀγροὺς ἐν ἀργυρίῳ, καὶ γράψεις
βιβλίον καὶ σφραγιῇ καὶ διαμαρτυρῇ μάρτυρας ἐν γῇ Βενιαμιν καὶ
κύκλῳ Ιερουσαλημ καὶ ἐν πόλεσιν Ιουδα καὶ ἐν πόλεσιν τοῦ ὄρους
καὶ ἐν πόλεσιν τῆς Σεφηλα καὶ ἐν πόλεσιν τῆς Ναγεβ, ὅτι ἀπο-
στρέψω τὰς ἀποικίας αὐτῶν.

40 [1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ιερεμιαν δεύτερον, καὶ αὐτὸς
2 ἦν ἔτι δεδεμένος ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς, λέγων [2]Οὕτως εἶπεν
κύριος ποιῶν γῆν καὶ πλάσσων αὐτὴν τοῦ ἀνορθῶσαι αὐτήν, κύ-
3 ριος ὄνομα αὐτῷ [3]Κέκραξον πρός με, καὶ ἀποκριθήσομαί σοι καὶ
4 ἀπαγγελῶ σοι μεγάλα καὶ ἰσχυρά, ἃ οὐκ ἔγνως αὐτά. [4]ὅτι οὕτως
εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ περὶ οἴκων τῆς πόλεως ταύτης καὶ
περὶ οἴκων βασιλέως Ιουδα τῶν καθῃρημένων εἰς χάρακας καὶ
5 προμαχῶνας [5]τοῦ μάχεσθαι πρὸς τοὺς Χαλδαίους καὶ πληρῶσαι
αὐτὴν τῶν νεκρῶν τῶν ἀνθρώπων, οὓς ἐπάταξα ἐν ὀργῇ μου καὶ
ἐν θυμῷ μου, καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ᾽ αὐτῶν περὶ
6 πασῶν τῶν πονηριῶν αὐτῶν [6]Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάγω αὐτῇ συνούλωσιν
καὶ ἴαμα καὶ φανερώσω αὐτοῖς εἰσακούειν καὶ ἰατρεύσω αὐτὴν
7 καὶ ποιήσω αὐτοῖς εἰρήνην καὶ πίστιν · [7]καὶ ἐπιστρέψω τὴν ἀποι-
κίαν Ιουδα καὶ τὴν ἀποικίαν Ισραηλ καὶ οἰκοδομήσω αὐτοὺς καθὼς
8 τὸ πρότερον · [8]καὶ καθαριῶ αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀδικιῶν αὐ-
τῶν, ὧν ἡμάρτοσάν μοι, καὶ οὐ μὴ μνησθήσομαι ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ὧν

40 αιωνιαν B†] -νιον rel.: cf. 38 3 || 41 του] αυτους S pl. | καρδια] pr. αλη-θ‹ε›ια S*(†): cf. 𝔐, + μου QLC = 𝔐 | fin.] + μου A QLC = 𝔐 || 42 επαξω] επαγω AQ† || 43 η] ην A | εστιν] εσται BApau. | ανθρωπου SA || 44 κυκλω] -λοθεν A | ιερουσ.] pr. της B† | και εν πολεσιν paenult. > B(†)

40 (𝔐 33) 1 δευτερον] εκ -ρου A | ην ετι] tr. A || 3 αναγγελω A || 4 ο θεος ισραηλ > Bpau.: cf. 41 13 et 34 4 36 4 37 2 39 28. 36 etc. | οικων 1⁰ ⌒ 2⁰ S*† | οικων 2⁰] οικιας A | καθημενων A || 5 των 1⁰ > A | θυμω] pr. τω S || 6 επαγω επ αυτους A(†) | ιαμα] + και ιατρευσω αυτους(S* -την) SA = 𝔐, sed habent eadem uerba etiam post εισακουειν | εισακουειν > B† | αυτην] -τους ASc | ποιησω αυτοις > BS*† || 7 αποστρεψω S*A | ισραηλ] ιερουσαλημ Sc | καθως] ως A; + και BSpau. || 8 ημαρτοσαν] -τον A pl. | ου μη μνησθω S†

ἥμαρτόν μοι καὶ ἀπέστησαν ἀπ᾽ ἐμοῦ. [9]καὶ ἔσται εἰς εὐφροσύνην 9
καὶ εἰς αἴνεσιν καὶ εἰς μεγαλειότητα παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς, οἵτινες
ἀκούσονται πάντα τὰ ἀγαθά, ἃ ἐγὼ ποιήσω, καὶ φοβηθήσονται καὶ
πικρανθήσονται περὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν καὶ περὶ πάσης τῆς εἰ-
ρήνης, ἧς ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς. — [10]οὕτως εἶπεν κύριος Ἔτι ἀκου- 10
σθήσεται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ᾧ ὑμεῖς λέγετε Ἔρημός ἐστιν ἀπὸ
ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν, ἐν πόλεσιν Ιουδα καὶ ἔξωθεν Ιερουσαλημ
ταῖς ἠρημωμέναις παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτήνη [11]φωνὴ 11
εὐφροσύνης καὶ φωνὴ χαρμοσύνης, φωνὴ νυμφίου καὶ φωνὴ νύμ-
φης, φωνὴ λεγόντων Ἐξομολογεῖσθε κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι χρη-
στὸς κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· καὶ εἰσοίσουσιν
δῶρα εἰς οἶκον κυρίου· ὅτι ἀποστρέψω πᾶσαν τὴν ἀποικίαν τῆς
γῆς ἐκείνης κατὰ τὸ πρότερον, εἶπεν κύριος. [12]οὕτως εἶπεν κύριος 12
τῶν δυνάμεων Ἔτι ἔσται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ τῷ ἐρήμῳ παρὰ τὸ
μὴ εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτῆνος καὶ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ
καταλύματα ποιμένων κοιταζόντων πρόβατα· [13]ἐν πόλεσιν τῆς 13
ὀρεινῆς καὶ ἐν πόλεσιν τῆς Σεφηλα καὶ ἐν πόλεσιν τῆς Ναγεβ καὶ
ἐν γῇ Βενιαμιν καὶ ἐν ταῖς κύκλῳ Ιερουσαλημ καὶ ἐν πόλεσιν Ιουδα
ἔτι παρελεύσεται πρόβατα ἐπὶ χεῖρα ἀριθμοῦντος, εἶπεν κύριος.

[1]Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ιερεμιαν παρὰ κυρίου, καὶ Ναβου- 41
χοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ πᾶν τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ
καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπολέμουν ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ ἐπὶ
πάσας τὰς πόλεις Ιουδα, λέγων [2]Οὕτως εἶπεν κύριος Βάδισον 2
πρὸς Σεδεκιαν βασιλέα Ιουδα καὶ ἐρεῖς αὐτῷ Οὕτως εἶπεν κύριος
Παραδόσει παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυ-
λῶνος, καὶ συλλήμψεται αὐτὴν καὶ καύσει αὐτὴν ἐν πυρί· [3]καὶ σὺ 3
οὐ μὴ σωθῇς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ καὶ συλλήμψει συλλημφθήσῃ καὶ εἰς
χεῖρας αὐτοῦ δοθήσῃ, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ
ὄψονται, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ μετὰ τοῦ στόματός σου λαλήσει, καὶ
εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσῃ. [4]ἀλλὰ ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου, Σεδε- 4
κια βασιλεῦ Ιουδα Οὕτως λέγει κύριος [5]Ἐν εἰρήνῃ ἀποθανῇ, καὶ 5

8 ημαρτον] -τοσαν S† | μοι 2^0] μου A† | απ εμου] μου S*† || 9 εις 2^0 > B† | μεγαλειοτητα] -λωσυνην S† | ποιησω bis] ποιω A | και πικρανθ. > A† || 10 ακουσθησ.] ακουσετε S*† | παρα] pr. και A† | ανθρωπον] -πους S || 11 και 1^0 > S† | χαρμονης A | φωνη 3^0 4^0] -νην BA | λεγοντος A† | κυριω] pr. τω S*LC* (in *O* sub ※) | εισοισουσιν AS^c] εισουσιν (sic) B*S*Q†, οισουσιν B^c pau. | δωρα] + αινεσεως A pl. | επιστρεψω S | πασαν την αποικ.] την αποικ. πασης A†, πασαν > *L* | κατα το] καθα A† || 12 των δυναμ. > A* | ετι] οτι B | εσται] ακουσθησεται S*†: ex 10 | τουτω τω ερημω] τω ηρημωμενω τουτω A$^{(†)}$ | κτηνη A | και 2^0 > B† | προβατων A† || 13 και εν 1^0⌒2^0 A† | πολεσιν ult.] pr. ταις S | ετι παρελευσ.] επιπαρ. A†

41 (𝔐 34) 1 προς ιερ./παρα κυρ.] tr. S: cf. 42 1 et 11 1 18 1 21 1 39 1 47 1 | επολεμουν] + αυτον B† || 3 συ > S | αυτου 1^0] -των A†: sic 3^0 S† | και εις χ. αυ. δοθ. > A† | οι > B† | και το(> A†) στομα — λαλησει > BS pau.

ὡς ἔκλαυσαν τοὺς πατέρας σου τοὺς βασιλεύσαντας πρότερόν σου,
κλαύσονται καὶ σὲ καὶ Ὦ αδων κόψονταί σε· ὅτι λόγον ἐγὼ ἐλά-
6 λησα, εἶπεν κύριος. [6]καὶ ἐλάλησεν Ιερεμιας πρὸς τὸν βασιλέα Σε-
7 δεκιαν πάντας τοὺς λόγους τούτους ἐν Ιερουσαλημ· [7]καὶ ἡ δύνα-
μις βασιλέως Βαβυλῶνος ἐπολέμει ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ ἐπὶ τὰς πό-
λεις Ιουδα, ἐπὶ Λαχις καὶ ἐπὶ Αζηκα, ὅτι αὗται κατελείφθησαν ἐν
πόλεσιν Ιουδα πόλεις ὀχυραί.
8 [8]Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ιερεμιαν παρὰ κυρίου μετὰ τὸ συν-
τελέσαι τὸν βασιλέα Σεδεκιαν διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν τοῦ καλέ-
9 σαι ἄφεσιν [9]τοῦ ἐξαποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκα-
στον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ τὸν Εβραῖον καὶ τὴν Εβραίαν ἐλευθέ-
10 ρους πρὸς τὸ μὴ δουλεύειν ἄνδρα ἐξ Ιουδα, [10]καὶ ἐπεστράφησαν
πάντες οἱ μεγιστᾶνες καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ εἰσελθόντες ἐν τῇ διαθήκῃ
τοῦ ἀποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκαστον τὴν παιδί-
11 12 σκην αὐτοῦ [11]καὶ ἔωσαν αὐτοὺς εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας. [12]καὶ
13 ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς Ιερεμιαν λέγων [13]Οὕτως εἶπεν κύριος
ὁ θεὸς Ισραηλ Ἐγὼ ἐθέμην διαθήκην πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν
τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐξειλάμην αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας,
14 λέγων [14]Ὅταν πληρωθῇ ἓξ ἔτη, ἀποστελεῖς τὸν ἀδελφόν σου τὸν
Εβραῖον, ὃς πραθήσεταί σοι· καὶ ἐργᾶταί σοι ἓξ ἔτη, καὶ ἐξαπο-
στελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον. καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ
15 οὖς αὐτῶν. [15]καὶ ἐπέστρεψαν σήμερον ποιῆσαι τὸ εὐθὲς πρὸ ὀ-
φθαλμῶν μου τοῦ καλέσαι ἄφεσιν ἕκαστον τοῦ πλησίον αὐτοῦ καὶ
συνετέλεσαν διαθήκην κατὰ πρόσωπόν μου ἐν τῷ οἴκῳ, οὗ ἐπ-
16 εκλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ. [16]καὶ ἐπεστρέψατε καὶ ἐβεβηλώσατε
τὸ ὄνομά μου τοῦ ἐπιστρέψαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκα-
στον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὓς ἐξαπεστείλατε ἐλευθέρους τῇ ψυχῇ
17 αὐτῶν, ὑμῖν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας. [17]διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν
κύριος Ὑμεῖς οὐκ ἠκούσατέ μου τοῦ καλέσαι ἄφεσιν ἕκαστος πρὸς
τὸν πλησίον αὐτοῦ· ἰδοὺ ἐγὼ καλῶ ἄφεσιν ὑμῖν εἰς μάχαιραν καὶ

5 ω αδων Gra. (cf. **22** 18)] εως αδου BSA; + ω κυριε Bmg: idem add. A ante και εως αδου; ουαι κυριε *L* | κοψονται] κλαυσονται A† | εγω > A || 6 τον > SA || 7 τας > S* | ιουδα 1^0] + τας καταλελ⟨ε⟩ιμμενας A = 𝔐 | επι 3^0] pr. και B || 8 τον 1^0 > S† | λαον] + τον εν ιερουσαλημ A*L* = 𝔐 || 9 εκαστον 2^0 > S* | ανδρας S† | ιουδα] ισραηλ A || 10 και 1^0 > S*† | εισελθοντες] εισ > A† | εν τη διαθηκη] εις την -κην A | αποστειλαι] pr. εξ S† | αυτου paenult. ⌒ ult. A† | εκαστον ult. > B† || 11 εσωσαν S† || 12 κυριου > S*† || 13 ο θεος ισρ. > BSpau.: cf. **40** 4 | εθεμην] pr. δι A || 14 εξαποστελεις] εξ > A† || 15 επεστρεψαν] επ > A† | προ οφθαλμων] εν -μοις A | εκαστος τω πλησιον A | κατα προσ. μου > S*† || 16 το ονομα] την διαθηκην A | υμιν] pr. του ειναι Apl. = 𝔐 || 17 του > SA | αφεσιν εκαστος] tr. A†; εκαστον αφεσιν *C*, αφεσιν εκαστον QSc, εκαστον αφεσιν εκαστον S*† | προς τον] + αδελφον αυτου και εκαστον προς τον ASc = 𝔐 | ιδου] pr. και S*†

εἰς τὸν θάνατον καὶ εἰς τὸν λιμὸν καὶ δώσω ὑμᾶς εἰς διασπορὰν
πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς. [18]καὶ δώσω τοὺς ἄνδρας τοὺς 18
παρεληλυθότας τὴν διαθήκην μου τοὺς μὴ στήσαντας τὴν διαθήκην
μου, ἣν ἐποίησαν κατὰ πρόσωπόν μου, τὸν μόσχον ὃν ἐποίησαν
ἐργάζεσθαι αὐτῷ, [19]τοὺς ἄρχοντας Ιουδα καὶ τοὺς δυνάστας καὶ 19
τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸν λαόν, [20]καὶ δώσω αὐτοὺς τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, 20
καὶ ἔσται τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν βρῶσις τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ
καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. [21]καὶ τὸν Σεδεκιαν βασιλέα τῆς Ιουδαίας 21
καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν δώσω εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ δύ-
ναμις βασιλέως Βαβυλῶνος τοῖς ἀποτρέχουσιν ἀπ᾽ αὐτῶν. [22]ἰδοὺ 22
ἐγὼ συντάσσω, φησὶν κύριος, καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν
ταύτην, καὶ πολεμήσουσιν ἐπ᾽ αὐτὴν καὶ λήμψονται αὐτὴν καὶ κατα-
καύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρὶ καὶ τὰς πόλεις Ιουδα, καὶ δώσω αὐτὰς
ἐρήμους ἀπὸ κατοικούντων.

[1]Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ιερεμιαν παρὰ κυρίου ἐν ἡμέραις 42
Ιωακιμ βασιλέως Ιουδα λέγων [2]Βάδισον εἰς οἶκον Αρχαβιν καὶ ἄξεις 2
αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς μίαν τῶν αὐλῶν καὶ ποτιεῖς αὐτοὺς
οἶνον. [3]καὶ ἐξήγαγον τὸν Ιεζονιαν υἱὸν Ιερεμιν υἱοῦ Χαβασιν καὶ 3
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν
Αρχαβιν [4]καὶ εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς τὸ παστοφό- 4
ριον υἱῶν Ανανιου υἱοῦ Γοδολιου ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, ὅ ἐστιν
ἐγγὺς τοῦ οἴκου τῶν ἀρχόντων τῶν ἐπάνω τοῦ οἴκου Μαασαιου
υἱοῦ Σελωμ τοῦ φυλάσσοντος τὴν αὐλήν, [5]καὶ ἔδωκα κατὰ πρόσ- 5
ωπον αὐτῶν κεράμιον οἴνου καὶ ποτήρια καὶ εἶπα Πίετε οἶνον.
[6]καὶ εἶπαν Οὐ μὴ πίωμεν οἶνον, ὅτι Ιωναδαβ υἱὸς Ρηχαβ ὁ πατὴρ 6
ἡμῶν ἐνετείλατο ἡμῖν λέγων Οὐ μὴ πίητε οἶνον, ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ
ὑμῶν ἕως αἰῶνος, [7]καὶ οἰκίαν οὐ μὴ οἰκοδομήσητε καὶ σπέρμα οὐ 7
μὴ σπείρητε, καὶ ἀμπελὼν οὐκ ἔσται ὑμῖν, ὅτι ἐν σκηναῖς οἰκήσετε

18 διαθηκην μου $1^0 \frown 2^0$ S*A | ον > S† || 20 βρωσις] βρωματα A || 21 της ιουδαιας] ιουδα AC† | εχθρων] pr. των S† | δυναμις ... τοις αποτρεχουσιν] -μεις ... οι -χοντες A || 22 αυτην 1^0] -τους A† | και ult. > A | αυτας] -τους S† | ερημους] εις αβατον A

42 (𝔐 35) 1 προς ιερ./παρα κυρ.] tr. A†: cf. 41 1 | ιωακ(ε)ιμ] + υιου ιωσιου Apl. (sim. etiam B*?), sed genetiuus in BSA fere ubique est ιωσ(ε)ια, cf. 1 2 || 2 βαδ.] πορευθητι A | οικον 1^0] οικιαν S | αρχαβ(ε)ιν] αλχ. A†: cf. 3; + και καλεσον αυτους A: cf. 𝔐 | αξεις] pr. εξ A† || 3 εξηγαγον] εξ > Apl. | ιεζονιαν Qmu.] ιεχον. BSA: cf. Ez. 8 11 11 1 | ιερεμιου A | αρχαβ(ε)ιν] χαραβειν A†: cf. 2 || 4 υιων(>A†) ανανιου υιου γοδολιου] υιων ιωναν υιου ανανιου υιου γοδ. B†, υιων ανναν υιου αν(+ν S*†)ανιου S† | ο QC] ος BSAL | του οικου των] του > Q, οικουντων A† | των ult. > S*A: post αρχοντων | μασαιου A, μασεου S*†: cf. 21 1 | σελωμ] αιλ. S*† | αυλην] οδον S^c || 5 εδωκα] εστησα A || 6 ου μη πιω(uel ο)μεν] ου πιομεν (sic) A† | υιος ρηχαβ > S*†: cf. 18 | λεγων] ειπας A || 7 οικιας A | οικησετε BS†] pr. κατ rel.

πάσας τὰς ἡμέρας ὑμῶν, ὅπως ἂν ζήσητε ἡμέρας πολλὰς ἐπὶ τῆς
8 γῆς, ἐφ᾽ ἧς διατρίβετε ὑμεῖς ἐπ᾽ αὐτῆς. [8]καὶ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς
Ιωναδαβ τοῦ πατρὸς ἡμῶν πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον πάσας τὰς ἡμέ-
ρας ἡμῶν, ἡμεῖς καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν καὶ αἱ
9 θυγατέρες ἡμῶν, [9]καὶ πρὸς τὸ μὴ οἰκοδομεῖν οἰκίας τοῦ κατοικεῖν
10 ἐκεῖ, καὶ ἀμπελὼν καὶ ἀγρὸς καὶ σπέρμα οὐκ ἐγένετο ἡμῖν, [10]καὶ
ᾠκήσαμεν ἐν σκηναῖς καὶ ἠκούσαμεν καὶ ἐποιήσαμεν κατὰ πάντα,
11 ἃ ἐνετείλατο ἡμῖν Ιωναδαβ ὁ πατὴρ ἡμῶν. [11]καὶ ἐγενήθη ὅτε ἀνέβη
Ναβουχοδονοσορ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἴπαμεν Εἰσέλθατε καὶ εἰσέλθω-
μεν εἰς Ιερουσαλημ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν Χαλδαίων
καὶ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ᾠκοῦμεν
12 13 ἐκεῖ. — [12]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [13]Οὕτως λέγει
κύριος Πορεύου καὶ εἰπὸν ἀνθρώπῳ Ιουδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν
Ιερουσαλημ Οὐ μὴ λάβητε παιδείαν τοῦ ἀκούειν τοὺς λόγους μου;
14 [14]ἔστησαν ῥῆμα υἱοὶ Ιωναδαβ υἱοῦ Ρηχαβ, ὃ ἐνετείλατο τοῖς τέ-
κνοις αὐτοῦ πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον, καὶ οὐκ ἐπίοσαν· καὶ ἐγὼ
15 ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὄρθρου καὶ ἐλάλησα, καὶ οὐκ ἠκούσατε. [15]καὶ
ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδάς μου τοὺς προφήτας λέγων Ἀπο-
στράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ βελτίω
ποιήσατε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν καὶ οὐ πορεύσεσθε ὀπίσω θεῶν
ἑτέρων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσετε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα
ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν· καὶ οὐκ ἐκλίνατε τὰ ὦτα ὑμῶν καὶ
16 οὐκ ἠκούσατε. [16]καὶ ἔστησαν υἱοὶ Ιωναδαβ υἱοῦ Ρηχαβ τὴν ἐντο-
17 λὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ὁ δὲ λαὸς οὗτος οὐκ ἤκουσάν μου. [17]διὰ
τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω ἐπὶ Ιουδαν καὶ ἐπὶ τοὺς
κατοικοῦντας Ιερουσαλημ πάντα τὰ κακά, ἃ ἐλάλησα ἐπ᾽ αὐτούς.
18 [18]διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος Ἐπειδὴ ἤκουσαν υἱοὶ Ιωναδαβ
υἱοῦ Ρηχαβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν ποιεῖν καθότι ἐνετεί-
19 λατο αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν, [19]οὐ μὴ ἐκλίπῃ ἀνὴρ τῶν υἱῶν Ιω-
ναδαβ υἱοῦ Ρηχαβ παρεστηκὼς κατὰ πρόσωπόν μου πάσας τὰς
ἡμέρας τῆς γῆς.

7 ημερας 1^0] + της ζωης A: item in 8 | ζησητε] ζητε A || 8 ηκουσαμεν] pr. εισ A | ιωναδαν S†, sed in 6. 10. 14 etc. etiam S -δαβ | πινειν S*† | ημων $2^0 \frown 3^0$ A† || 9 και 1^0 > A | οικοδομειν] οικειν A*† | και 2^0 > BS† || 10 -σαμεν $2^0 \frown 3^0$ A† | α BS†] οσα rel. || 11 εισελθατε και εισελθωμεν S†] εισελθειν κ. εισηλθομεν B†, αναβαντες εισελευσομεθα(*L* εισελθωμεν) rel. | απο προσ. της δυν. $1^0 \frown 2^0$ S*A | ωκουμεν] οικ. S† (cf. 10 οικησαμεν A† pro ωκησ.), ωκησαμεν mu., ωκησομεν (sic) A† || 13 ιερουσ.] pr. εν A†: cf. 4 4 | του > SA || 14 υιου] υιοι S: cf. 16 | και ελαλ. > A | ηκουσατε] pr. εισ A || 15 παιδας] δουλους Apl. | της 1^0 > S† | τα 1^0 > A† | ετερων] αλλοτριων SA | ηκουσατε] pr. εισ S†, + μου S || 16 υιοι] pr. οι SA: item in 18 | υιου] οι υιοι S†: cf. 14 | ο δε] και ο S† | ουτος] μου A† | ηκουσεν Bc† || 17 > A† || 18 υιοι: cf. 16 | υιου ρηχ. τ. εντ. > S(†): cf. 6 | καθοτι] οσα A

1 Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ Ιωακιμ υἱοῦ Ιωσια βασιλέως 43
Ιουδα ἐγενήθη λόγος κυρίου πρός με λέγων 2 Λαβὲ σεαυτῷ χαρτίον 2
βιβλίου καὶ γράψον ἐπ' αὐτοῦ πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἐχρημάτισα
πρὸς σὲ ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ ἐπὶ Ιουδαν καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη
ἀφ' ἧς ἡμέρας λαλήσαντός μου πρός σε, ἀφ' ἡμερῶν Ιωσια βασι-
λέως Ιουδα καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· 3 ἴσως ἀκούσεται ὁ οἶκος 3
Ιουδα πάντα τὰ κακά, ἃ ἐγὼ λογίζομαι ποιῆσαι αὐτοῖς, ἵνα ἀπο-
στρέψωσιν ἀπὸ ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, καὶ ἵλεως ἔσομαι ταῖς
ἀδικίαις αὐτῶν καὶ ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν. — 4 καὶ ἐκάλεσεν Ιερε- 4
μιας τὸν Βαρουχ υἱὸν Νηριου, καὶ ἔγραψεν ἀπὸ στόματος Ιερεμιου
πάντας τοὺς λόγους κυρίου, οὓς ἐχρημάτισεν πρὸς αὐτόν, εἰς χαρ-
τίον βιβλίου. 5 καὶ ἐνετείλατο Ιερεμιας τῷ Βαρουχ λέγων Ἐγὼ φυ- 5
λάσσομαι, οὐ μὴ δύνωμαι εἰσελθεῖν εἰς οἶκον κυρίου· 6 καὶ ἀνα- 6
γνώσῃ ἐν τῷ χαρτίῳ τούτῳ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ ἐν οἴκῳ κυρίου
ἐν ἡμέρᾳ νηστείας, καὶ ἐν ὠσὶ παντὸς Ιουδα τῶν ἐρχομένων ἐκ
πόλεως αὐτῶν ἀναγνώσῃ αὐτοῖς· 7 ἴσως πεσεῖται ἔλεος αὐτῶν 7
κατὰ πρόσωπον κυρίου, καὶ ἀποστρέψουσιν ἐκ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν
τῆς πονηρᾶς, ὅτι μέγας ὁ θυμὸς καὶ ἡ ὀργὴ κυρίου, ἣν ἐλάλησεν
ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον. 8 καὶ ἐποίησεν Βαρουχ κατὰ πάντα, ἃ ἐνετεί- 8
λατο αὐτῷ Ιερεμιας τοῦ ἀναγνῶναι ἐν τῷ βιβλίῳ λόγους κυρίου
ἐν οἴκῳ κυρίου. — 9 καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἔτει τῷ ὀγδόῳ βασιλεῖ 9
Ιωακιμ τῷ μηνὶ τῷ ἐνάτῳ ἐξεκκλησίασαν νηστείαν κατὰ πρόσωπον
κυρίου πᾶς ὁ λαὸς ἐν Ιερουσαλημ καὶ οἶκος Ιουδα. 10 καὶ ἀνεγίνω- 10
σκε Βαρουχ ἐν τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους Ιερεμιου ἐν οἴκῳ κυρίου
ἐν οἴκῳ Γαμαριου υἱοῦ Σαφαν τοῦ γραμματέως ἐν τῇ αὐλῇ τῇ
ἐπάνω ἐν προθύροις πύλης τοῦ οἴκου κυρίου τῆς καινῆς ἐν ὠσὶ
παντὸς τοῦ λαοῦ. — 11 καὶ ἤκουσεν Μιχαιας υἱὸς Γαμαριου υἱοῦ 11
Σαφαν ἅπαντας τοὺς λόγους κυρίου ἐκ τοῦ βιβλίου· 12 καὶ κατέβη 12
εἰς οἶκον τοῦ βασιλέως εἰς τὸν οἶκον τοῦ γραμματέως, καὶ ἰδοὺ
ἐκεῖ πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκάθηντο, Ελισαμα ὁ γραμματεὺς καὶ Δα-

43 (𝔐 36) 1 και] > BS*, + ※εγενηθη *O* | ιωακ. υιου] ι. υιω SQ*C*, pr. τω *C* | ιωσιου A, sed in 2 etiam A ιωσια, cf. 1 2 || 2 χαρτιον (cf. 21. 27. 28. 32)] χαρτην A: cf. 6 et 23 nec non 14 | επ αυτω A | εχρηματισα (cf. 33 2 bis. 36 23 37 2)] ελαλησα BScompl.: cf. 4 | ιερουσ.] ισραηλ A | ιουδαν] ν > B*S*A† || 3 ακουσονται A | ο > A | εγω λογ. ποι. αυτοις] ελαλησα επ αυτους A† | αποστραφωσιν A || 4 εγραψεν] + βαρουχ A pl. = 𝔐 | εχρηματ.] ελαλησεν BS pau.: cf. 2 || 5 ου μη δυν.] και ου δυναμαι A || 6 χαρτη SA: cf. 2 | ιουδα] του λαου A† || 7 εκ] απο A pl. | και η οργη / κυριου] tr. A(†) | ελαλ.] + κυριος A | λαον] τοπον A† || 8 λογους] pr. τους A || 9 ογδοω] πεμπτω A = 𝔐 | βασιλει] pr. τω SBc | βασ. ιωακ(ε)ιμ] tr. A† | τω μηνι] pr. εν A pl. | εξεκκλησιασαν] -σεν S* | εν ult.] εις A† | οικος] pr. ο A || 10 τους] > A, in *O* sub ※ | πυλης > A | του 2^0 BS†] > rel. | εν ult.] pr. και BS | εν ωσι(ν)] εις τα ωτα A || 12 οικον 1^0] -κιαν B† | δαλιας S†

λαιας υἱὸς Σελεμιου καὶ Ελναθαν υἱὸς Ακχοβωρ καὶ Γαμαριας υἱὸς
13 Σαφαν καὶ Σεδεκιας υἱὸς Ανανιου καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες, [13]καὶ
ἀνήγγειλεν αὐτοῖς Μιχαιας πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἤκουσεν ἀνα-
14 γινώσκοντος τοῦ Βαρουχ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ. [14]καὶ ἀπέστειλαν
πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς Βαρουχ υἱὸν Νηριου τὸν Ιουδιν υἱὸν
Ναθανιου υἱοῦ Σελεμιου υἱοῦ Χουσι λέγοντες Τὸ χαρτίον, ἐν ᾧ
σὺ ἀναγινώσκεις ἐν αὐτῷ ἐν ὠσὶ τοῦ λαοῦ, λαβὲ αὐτὸ εἰς τὴν
χεῖρά σου καὶ ἧκε· καὶ ἔλαβεν Βαρουχ τὸ χαρτίον καὶ κατέβη πρὸς
15 αὐτούς. [15]καὶ εἶπαν αὐτῷ Πάλιν ἀνάγνωθι εἰς τὰ ὦτα ἡμῶν· καὶ
16 ἀνέγνω Βαρουχ. [16]καὶ ἐγενήθη ὡς ἤκουσαν πάντας τοὺς λόγους,
συνεβουλεύσαντο ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ εἶπαν Ἀναγ-
γέλλοντες ἀναγγείλωμεν τῷ βασιλεῖ ἅπαντας τοὺς λόγους τούτους.
17 [17]καὶ τὸν Βαρουχ ἠρώτησαν λέγοντες Πόθεν ἔγραψας πάντας τοὺς
18 λόγους τούτους; [18]καὶ εἶπεν Βαρουχ Ἀπὸ στόματος αὐτοῦ ἀνήγ-
γειλέν μοι Ιερεμιας πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἔγραφον ἐν
19 βιβλίῳ. [19]καὶ εἶπαν τῷ Βαρουχ Βάδισον κατακρύβηθι, σὺ καὶ Ιερε-
20 μιας· ἄνθρωπος μὴ γνώτω ποῦ ὑμεῖς. [20]καὶ εἰσῆλθον πρὸς τὸν
βασιλέα εἰς τὴν αὐλήν, καὶ τὸ χαρτίον ἔδωκαν φυλάσσειν ἐν οἴκῳ
21 Ελισαμα, καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ πάντας τοὺς λόγους. — [21]καὶ
ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ιουδιν λαβεῖν τὸ χαρτίον, καὶ ἔλαβεν
αὐτὸ ἐξ οἴκου Ελισαμα· καὶ ἀνέγνω Ιουδιν εἰς τὰ ὦτα τοῦ βασι-
λέως καὶ εἰς τὰ ὦτα πάντων τῶν ἀρχόντων τῶν ἑστηκότων περὶ
22 τὸν βασιλέα. [22]καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκάθητο ἐν οἴκῳ χειμερινῷ, καὶ
23 ἐσχάρα πυρὸς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. [23]καὶ ἐγενήθη ἀναγινώσκον-
τος Ιουδιν τρεῖς σελίδας καὶ τέσσαρας, ἀπέτεμνεν αὐτὰς τῷ ξυρῷ
τοῦ γραμματέως καὶ ἔρριπτεν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, ἕως
24 ἐξέλιπεν πᾶς ὁ χάρτης εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας. [24]καὶ οὐκ
ἐζήτησαν καὶ οὐ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ
25 παῖδες αὐτοῦ οἱ ἀκούοντες πάντας τοὺς λόγους τούτους· [25]καὶ

12 σελεμιου] σεδεκιου S†: cf. **44** 3; σαμαιου *L* = 𝔐 | ελναθαν Q^{mg}†] ιωναθαν BS, ναθαν A: cf. 25 | ακχοβωρ] κ > A || **13** αναγιγνωσκ. A† | του 1^0 > B Spau. || **14** τον ιουδιν(ν > A)] > BSpau.; cf. 23 | υιον 2^0] υιου S (non B) | σαλαμιου A† | λεγ. το χαρτ. > S*† | χαρτιον 1^0 BS^{s}pau., 2^0 BSApau.] βιβλιον rel.: cf. 20. 25. 29 et 2 | συ] > A, in *O* sub ※ pro ÷ | εις την χ. σου > S*† | βαρουχ ult.] + υιος νηριου A = 𝔐 | χαρτιον ult.] + εν τη(> A†) χειρι αυτου Apl. = 𝔐 || **16** αναγγελ⟨λ⟩ωμεν S*AQ†, -ελουμεν *L* || **17** ποθεν] που B†, pr. που S*† | παντας > S || **18** αυτου BSpau.] > A†, ιερεμιου rel. | και ult.] καγω A || **19** ειπαν] + οι αρχοντες Apl. = 𝔐 | τω] προς A*C*† | κατακρυβ.] και κρυβ. A† | ανθρ.] pr. και SA = 𝔐 | γνωτω] γνω AV† | υμεις] υπαγεις S*† || **20** χαρτιον BS†] βιβλιον rel.: cf. 14 | ελισαμα] ελεισα BS$^{(†)}$: item in 21 | fin.] + τουτους A (in *O* sub ※) || **21** παντων > AQ† | περι] προς A† || **23** ιωδειν A†, sed in 21 bis etiam A ιουδειν, cf. 14 | απετεμεν A | αυτας] ς > S*A† | εως] + ου A† || **24** εζητ.] pr. εξ A | ου > S*† | οι ult. > A† | ακουοντες] ακουσαντες Apl. | παντες A†

Ελναθαν καὶ Γοδολιας καὶ Γαμαριας ὑπέθεντο τῷ βασιλεῖ πρὸς τὸ
μὴ κατακαῦσαι τὸ χαρτίον. 26καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ιερε- 26
μεηλ υἱῷ τοῦ βασιλέως καὶ τῷ Σαραια υἱῷ Εσριηλ συλλαβεῖν τὸν
Βαρουχ καὶ τὸν Ιερεμιαν· καὶ κατεκρύβησαν.
27Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ιερεμιαν μετὰ τὸ κατακαῦσαι 27
τὸν βασιλέα τὸ χαρτίον, πάντας τοὺς λόγους οὓς ἔγραψεν Βαρουχ
ἀπὸ στόματος Ιερεμιου, λέγων 28Πάλιν λαβὲ σὺ χαρτίον ἕτερον 28
καὶ γράψον πάντας τοὺς λόγους τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῦ χαρτίου, οὓς
κατέκαυσεν ὁ βασιλεὺς Ιωακιμ. 29καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπεν κύριος Σὺ 29
κατέκαυσας τὸ χαρτίον τοῦτο λέγων Διὰ τί ἔγραψας ἐπ᾽ αὐτῷ λέ-
γων Εἰσπορευόμενος εἰσπορεύσεται ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ
ἐξολεθρεύσει τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐκλείψει ἀπ᾽ αὐτῆς ἄνθρωπος καὶ
κτήνη; 30διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος ἐπὶ Ιωακιμ βασιλέα Ιουδα 30
Οὐκ ἔσται αὐτῷ καθήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυιδ, καὶ τὸ θνησιμαῖον
αὐτοῦ ἔσται ἐρριμμένον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας καὶ ἐν τῷ πα-
γετῷ τῆς νυκτός· 31καὶ ἐπισκέψομαι ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ ἐπὶ τὸ γένος 31
αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ ἐπάξω ἐπ᾽ αὐτοὺς καὶ ἐπὶ
τοὺς κατοικοῦντας Ιερουσαλημ καὶ ἐπὶ γῆν Ιουδα πάντα τὰ κακά,
ἃ ἐλάλησα πρὸς αὐτοὺς καὶ οὐκ ἤκουσαν. 32καὶ ἔλαβεν Βαρουχ 32
χαρτίον ἕτερον καὶ ἔγραψεν ἐπ᾽ αὐτῷ ἀπὸ στόματος Ιερεμιου ἅπαν-
τας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου, οὗ κατέκαυσεν Ιωακιμ· καὶ ἔτι προσ-
ετέθησαν αὐτῷ λόγοι πλείονες ὡς οὗτοι.
1Καὶ ἐβασίλευσεν Σεδεκιας υἱὸς Ιωσια ἀντὶ Ιωακιμ, ὃν ἐβασί- 44
λευσεν Ναβουχοδονοσορ βασιλεύειν τοῦ Ιουδα· 2καὶ οὐκ ἤκουσεν 2
αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς λόγους κυρίου,
οὓς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ιερεμιου. — 3καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς 3
Σεδεκιας τὸν Ιωαχαλ υἱὸν Σελεμιου καὶ τὸν Σοφονιαν υἱὸν Μαα-
σαιου τὸν ἱερέα πρὸς Ιερεμιαν λέγων Πρόσευξαι δὴ περὶ ἡμῶν
πρὸς κύριον. 4καὶ Ιερεμιας ἦλθεν καὶ διῆλθεν διὰ μέσου τῆς πό- 4
λεως, καὶ οὐκ ἔδωκαν αὐτὸν εἰς οἶκον τῆς φυλακῆς. 5καὶ δύναμις 5
Φαραω ἐξῆλθεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἤκουσαν οἱ Χαλδαῖοι τὴν ἀκοὴν

25 ελναθαν] ναθαν A†: cf. 12 | γοδολιας] δαλαιας *L*: cf. 12 et 𝔐; δαλαισα και γολιας(cf. 45 1) corrector posterior codicis S† | και γαμαριας > BS* | μη > BS*pau. | χαρτιον] βιβλιον A: cf. 14 || 26 ιερεμιηλ A -μιαηλ S† | σαραια] -ρεα BS | εσριηλ] εζρ. pau., εσζρ. A† | ιερεμιαν ⌒ 27 ιερεμιαν S*† || 27 κατακαυσαι] κατα > S*A || 28 συ] σεαυτω A, > V† || 29 χαρτιον] βιβλιον A: cf. 14 | επ αυτο SQ† | εκτριψει απ αυτης ανθρωπον A || 30 επι θρονον A† | ρεριμμενον A†: cf. Thack. § 16, 7 || 31 αυτους 1^0] -τον B | γην ιουδα] την ιουδαιαν Sc† (S*† την ιδουμαιαν) | προς] επ A || 32 ου] ους BA

44 (𝔐 37) 1 ιωακ(ε)ιμ] pr. ιεχονιου υιου Apl.: cf. 𝔐 | ναβουχ.] + βασιλεως βαβυλωνος Apl.: cf. 𝔐 || 2 ηκουσαν BApau. || 3 ιωαχαλ] -χαζ A, -χας Sc: cf. 45 1 | σελεμιου] σεδεκιου S†: cf. 43 12 | μασαιου A†: cf. 21 1 || 4 δια μεσου] ανα μεσον A | οικον] -κιαν S

6 αὐτῶν καὶ ἀνέβησαν ἀπὸ Ιερουσαλημ. [6]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου
7 πρὸς Ιερεμιαν λέγων [7]Οὕτως εἶπεν κύριος Οὕτως ἐρεῖς πρὸς βα-
σιλέα Ιουδα τὸν ἀποστείλαντα πρὸς σὲ τοῦ ἐκζητῆσαί με Ἰδοὺ
δύναμις Φαραω ἡ ἐξελθοῦσα ὑμῖν εἰς βοήθειαν ἀποστρέψουσιν εἰς
8 γῆν Αἰγύπτου, [8]καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ οἱ Χαλδαῖοι καὶ πολεμή-
σουσιν ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ συλλήμψονται αὐτὴν καὶ καύσου-
9 σιν αὐτὴν ἐν πυρί. [9]ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος Μὴ ὑπολάβητε ταῖς
ψυχαῖς ὑμῶν λέγοντες Ἀποτρέχοντες ἀπελεύσονται ἀφ᾽ ἡμῶν οἱ
10 Χαλδαῖοι, ὅτι οὐ μὴ ἀπέλθωσιν· [10]καὶ ἐὰν πατάξητε πᾶσαν δύνα-
μιν τῶν Χαλδαίων τοὺς πολεμοῦντας ὑμᾶς καὶ καταλειφθῶσίν
τινες ἐκκεκεντημένοι ἕκαστος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ, οὗτοι ἀναστή-
σονται καὶ καύσουσιν τὴν πόλιν ταύτην ἐν πυρί.
11 [11]Καὶ ἐγένετο ὅτε ἀνέβη ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ἀπὸ Ιερουσα-
12 λημ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως Φαραω, [12]ἐξῆλθεν Ιερεμιας ἀπὸ
Ιερουσαλημ τοῦ πορευθῆναι εἰς γῆν Βενιαμιν τοῦ ἀγοράσαι ἐκεῖθεν
13 ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. [13]καὶ ἐγένετο αὐτὸς ἐν πύλῃ Βενιαμιν, καὶ ἐκεῖ
ἄνθρωπος, παρ᾽ ᾧ κατέλυεν, Σαρουιας υἱὸς Σελεμιου υἱοῦ Ανανιου,
καὶ συνέλαβεν τὸν Ιερεμιαν λέγων Πρὸς τοὺς Χαλδαίους σὺ φεύ-
14 γεις. [14]καὶ εἶπεν Ψεῦδος· οὐκ εἰς τοὺς Χαλδαίους ἐγὼ φεύγω. καὶ
οὐκ ἤκουσεν αὐτοῦ καὶ συνέλαβεν Σαρουιας τὸν Ιερεμιαν καὶ
15 εἰσήγαγεν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄρχοντας. [15]καὶ ἐπικράνθησαν οἱ ἄρ-
χοντες ἐπὶ Ιερεμιαν καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν καὶ ἀπέστειλαν αὐτὸν εἰς
τὴν οἰκίαν Ιωναθαν τοῦ γραμματέως, ὅτι ταύτην ἐποίησαν εἰς οἰκίαν
16 φυλακῆς. [16]καὶ ἦλθεν Ιερεμιας εἰς οἰκίαν τοῦ λάκκου καὶ εἰς τὴν
χερεθ καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλάς.
17 [17]Καὶ ἀπέστειλεν Σεδεκιας καὶ ἐκάλεσεν αὐτόν, καὶ ἠρώτα αὐτὸν
ὁ βασιλεὺς κρυφαίως εἰπεῖν εἰ ἔστιν λόγος παρὰ κυρίου, καὶ εἶπεν
18 Ἔστιν· εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος παραδοθήσῃ. [18]καὶ εἶπεν
Ιερεμιας τῷ βασιλεῖ Τί ἠδίκησά σε καὶ τοὺς παῖδάς σου καὶ τὸν
19 λαὸν τοῦτον, ὅτι σὺ δίδως με εἰς οἰκίαν φυλακῆς; [19]καὶ ποῦ εἰσιν
οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύσαντες ὑμῖν λέγοντες ὅτι Οὐ μὴ

5 απο] επι BS*† || 7 αποστελλοντα S† | του > A† | με] σε S*† | υμιν] ημ. A† | -στρεψουσιν ⌒ 8 -στρεψουσιν S*† || 8 αυτοι] > A, in *O* sub ÷ | και πολεμ.] οι πολεμουντες A† | επι τ. πολιν] την γην A | εν > BS† || 9 οτι 1⁰ > S || 10 τω > A† | ουτοι] οτι αυτοι A† | αναστησουσιν S*† || 11 απο 1⁰] επι A || 12 πορευεσθαι S†(* -θε) | εκειθεν] + αρτον S^c*L* (in *O*[?] sub ÷) || 13 κατελυσεν A | σαρουιας] ς > B pau.: item in 14 || 14 ουκ εις] ουχι προς SA | ηκουσεν(S*† -σαν)] pr. εισ B*C*† || 15 ιωναθαμ B†: item in 20 45 26 | οικ(ε)ιαν ult.] οικον A†, + της S*†: cf. 18 || 16 και 1⁰] οτι S*† = 𝔐 | χαρεθ S† || 17 ηρωτα] -τησεν S*†, επηρωτησεν A | ο βασ. > A | ειπειν B† (cf. 𝔐)] και ειπεν αυτω *L*, > SA | λογος] pr. ο B† | παρα > S*A | κυριου] θεου S† | ειπεν] + αυτω A || 18 οικιαν] + της A†, τον οικον της *L*: cf. 15 || 19 προφητευσαντες] -τευοντες A

ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην; [20]καὶ νῦν, κύριε 20
βασιλεῦ, πεσέτω τὸ ἔλεός μου κατὰ πρόσωπόν σου, καὶ τί ἀπο-
στρέφεις με εἰς οἰκίαν Ιωναθαν τοῦ γραμματέως καὶ οὐ μὴ ἀπο-
θάνω ἐκεῖ; [21]καὶ συνέταξεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐνεβάλοσαν αὐτὸν εἰς 21
οἰκίαν τῆς φυλακῆς καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ἄρτον ἕνα τῆς ἡμέρας
ἔξωθεν οὗ πέσσουσιν, ἕως ἐξέλιπον οἱ ἄρτοι ἐκ τῆς πόλεως· καὶ
ἐκάθισεν Ιερεμιας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς.

[1]Καὶ ἤκουσεν Σαφατιας υἱὸς Μαθαν καὶ Γοδολιας υἱὸς Πασχωρ 45
καὶ Ιωαχαλ υἱὸς Σελεμιου τοὺς λόγους, οὓς ἐλάλει Ιερεμιας ἐπὶ
τὸν λαὸν λέγων [2]Οὕτως εἶπεν κύριος Ὁ κατοικῶν ἐν τῇ πόλει 2
ταύτῃ ἀποθανεῖται ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ὁ ἐκπορευόμενος
πρὸς τοὺς Χαλδαίους ζήσεται, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς εὕρεμα,
καὶ ζήσεται· [3]ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος Παραδιδομένη παραδοθή- 3
σεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας δυνάμεως βασιλέως Βαβυλῶνος,
καὶ συλλήμψεται αὐτήν. [4]καὶ εἶπαν τῷ βασιλεῖ Ἀναιρεθήτω δὴ ὁ 4
ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅτι αὐτὸς ἐκλύει τὰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων
τῶν πολεμούντων τῶν καταλειπομένων ἐν τῇ πόλει καὶ τὰς χεῖρας
παντὸς τοῦ λαοῦ λαλῶν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τοὺς λόγους τούτους,
ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ χρησμολογεῖ εἰρήνην τῷ λαῷ τούτῳ
ἀλλ' ἢ πονηρά. [5]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Ἰδοὺ αὐτὸς ἐν χερσὶν ὑμῶν· 5
ὅτι οὐκ ἠδύνατο ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτούς. [6]καὶ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς 6
τὸν λάκκον Μελχιου υἱοῦ τοῦ βασιλέως, ὃς ἦν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς
φυλακῆς, καὶ ἐχάλασαν αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον, καὶ ἐν τῷ λάκκῳ
οὐκ ἦν ὕδωρ ἀλλ' ἢ βόρβορος, καὶ ἦν ἐν τῷ βορβόρῳ.

[7]Καὶ ἤκουσεν Αβδεμελεχ ὁ Αἰθίοψ, καὶ αὐτὸς ἐν οἰκίᾳ τοῦ βα- 7
σιλέως, ὅτι ἔδωκαν Ιερεμιαν εἰς τὸν λάκκον· καὶ ὁ βασιλεὺς ἦν
ἐν τῇ πύλῃ Βενιαμιν· [8]καὶ ἐξῆλθεν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐλάλησεν πρὸς 8
τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν [9]Ἐπονηρεύσω ἃ ἐποίησας τοῦ ἀποκτεῖναι 9
τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἀπὸ προσώπου τοῦ λιμοῦ, ὅτι οὐκ εἰσὶν
ἔτι ἄρτοι ἐν τῇ πόλει. [10]καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Αβδεμελεχ 10
λέγων Λαβὲ εἰς τὰς χεῖράς σου ἐντεῦθεν τριάκοντα ἀνθρώπους
καὶ ἀνάγαγε αὐτὸν ἐκ τοῦ λάκκου, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ. [11]καὶ ἔλαβεν 11
Αβδεμελεχ τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ βα-

20 κυριε] + μου A = 𝔐 | πεσατω SAQ†, + δη A† (in *O* sub ※) | ιωναθαμ B†: cf. 15

45 (𝔐 38) **1** σαφατιας compl.] ν pro τ BSA | μα(τ)θαν pau.] ναθαν BSA | γολιας S*†: cf. 48 1 43 25 | ιωαχαλ] ι > B*†, -χας S†: cf. 44 3 | ελαλει(A ελαλησεν) ιερεμιας] tr. B = 𝔐 | λαον] οχλον S*† || **2** fin. και ζησεται > A || **3** βασιλεως > S† | συλλημψεται] συλ > S*, -ψονται A† || **4** ειπον S* | δη > A | αυτος > A† | πολεμουντων] -μιστων *AC*† | καταλελ(ε)ιμμενων *ALC* | εν] επι A† | χρησιμολογει B*† | τουτω > A† || **5** χερσιν] pr. ταις A || **6** τον 1⁰ > B† || **7** πυλη] αυλη A† || **9** fin. εις την πολιν S† || **10** τας χειρας] την -ρα A† | εντευθεν] pr. απ A†

σιλέως τὴν ὑπόγειον καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν παλαιὰ ῥάκη καὶ παλαιὰ
12 σχοινία καὶ ἔρριψεν αὐτὰ πρὸς Ιερεμιαν εἰς τὸν λάκκον [12]καὶ εἶπεν
Ταῦτα θὲς ὑποκάτω τῶν σχοινίων· καὶ ἐποίησεν Ιερεμιας οὕτως.
13 [13]καὶ εἵλκυσαν αὐτὸν τοῖς σχοινίοις καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τοῦ
λάκκου· καὶ ἐκάθισεν Ιερεμιας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς.
14 [14]Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν πρὸς ἑαυτὸν
εἰς οἰκίαν ασελισι τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς
15 Ἐρωτήσω σε λόγον, καὶ μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα. [15]καὶ εἶπεν
Ιερεμιας τῷ βασιλεῖ Ἐὰν ἀναγγείλω σοι, οὐχὶ θανάτῳ με θανατώ-
16 σεις; καὶ ἐὰν συμβουλεύσω σοι, οὐ μὴ ἀκούσῃς μου. [16]καὶ ὤμοσεν
αὐτῷ ὁ βασιλεὺς λέγων Ζῇ κύριος, ὃς ἐποίησεν ἡμῖν τὴν ψυχὴν
ταύτην, εἰ ἀποκτενῶ σε καὶ εἰ δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων
17 τούτων. [17]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ιερεμιας Οὕτως εἶπεν κύριος Ἐὰν ἐξελ-
θὼν ἐξέλθῃς πρὸς ἡγεμόνας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ ζήσεται ἡ
ψυχή σου, καὶ ἡ πόλις αὕτη οὐ μὴ κατακαυθῇ ἐν πυρί, καὶ ζήσῃ
18 σὺ καὶ ἡ οἰκία σου· [18]καὶ ἐὰν μὴ ἐξέλθῃς, δοθήσεται ἡ πόλις
αὕτη εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, καὶ καύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρί, καὶ
19 σὺ οὐ μὴ σωθῇς. [19]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ιερεμια Ἐγὼ λόγον
ἔχω τῶν Ιουδαίων τῶν πεφευγότων πρὸς τοὺς Χαλδαίους, μὴ δώ-
20 σειν με εἰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ καταμωκήσονταί μου. [20]καὶ εἶπεν
Ιερεμιας Οὐ μὴ παραδῶσίν σε· ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου, ὃν
ἐγὼ λέγω πρὸς σέ, καὶ βέλτιον ἔσται σοι, καὶ ζήσεται ἡ ψυχή
21 σου. [21]καὶ εἰ μὴ θέλεις σὺ ἐξελθεῖν, οὗτος ὁ λόγος, ὃν ἔδειξέν μοι
22 κύριος [22]Καὶ ἰδοὺ πᾶσαι αἱ γυναῖκες αἱ καταλειφθεῖσαι ἐν οἰκίᾳ
βασιλέως Ιουδα ἐξήγοντο πρὸς ἄρχοντας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ
αὗται ἔλεγον Ἠπάτησάν σε καὶ δυνήσονταί σοι ἄνδρες εἰρηνικοί
σου καὶ καταλύσουσιν ἐν ὀλισθήμασιν πόδας σου, ἀπέστρεψαν
23 ἀπὸ σοῦ. [23]καὶ τὰς γυναῖκάς σου καὶ τὰ τέκνα σου ἐξάξουσιν
πρὸς τοὺς Χαλδαίους, καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς, ὅτι ἐν χειρὶ βασιλέως
24 Βαβυλῶνος συλλημφθήσῃ, καὶ ἡ πόλις αὕτη κατακαυθήσεται. [24]καὶ
εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς Ἄνθρωπος μὴ γνώτω ἐκ τῶν λόγων τού-
25 των, καὶ σὺ οὐ μὴ ἀποθάνῃς. [25]καὶ ἐὰν ἀκούσωσιν οἱ ἄρχοντες

11 υπογειον] -γεον S, -γαιον A | ιερεμιαν] pr. τον A† || **13** τοις] pr. εν A | τη > SA† || **14** ασελισι Ra.] ασσε. *L*, ασελεισηλ B(†), ασαλιηλ S†, σαλαθιηλ A† | μη δη BC†] tr. S*†, δη > rel.: cf. 25 || **15** θανατω > A† | με θανατωσεις] tr. A | ακουσης μου] tr. A† || **16** δωσω] pr. παρα A: cf. 18 46 17 || **17** και 2^0 > B || **18** εξελθης] εξ > S*† | δοθησεται] pr. παρα A: cf. 16 | των χαλδ.] βασιλεως βαβυλωνος A† || **19** βασιλευς] + σεδεκιας S | τω > S† || **20** παραδωσουσιν SA | ακουσον] pr. και S† | τον > A† || **21** θελεις] -λης *L*, βουλη A† | μοι] σοι S*† || **22** βασιλεως 1^0] pr. του S† | ηπατησεν A† | ποδα σου S*† | απεστρεψαν] ν > Sc†, αποστρεψον S*†, pr. και ASc || **23** τας γυναικας ... τα τεκνα] tr. A† | εν χειρι] εις -ρας A | συλλημφθ.] παραδοθηση A†

ὅτι ἐλάλησά σοι καὶ ἔλθωσιν πρὸς σὲ καὶ εἴπωσίν σοι Ἀνάγγειλον
ἡμῖν τί ἐλάλησέν σοι ὁ βασιλεύς· μὴ κρύψῃς ἀφ᾽ ἡμῶν, καὶ οὐ
μὴ ἀνέλωμέν σε· καὶ τί ἐλάλησεν πρὸς σὲ ὁ βασιλεύς; [26]καὶ ἐρεῖς 26
αὐτοῖς Ῥίπτω ἐγὼ τὸ ἔλεός μου κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τοῦ βασιλέως
πρὸς τὸ μὴ ἀποστρέψαι με εἰς οἰκίαν Ιωναθαν ἀποθανεῖν ἐκεῖ.
[27]καὶ ἤλθοσαν πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς Ιερεμιαν καὶ ἠρώτησαν 27
αὐτόν, καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους,
οὓς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεύς· καὶ ἀπεσιώπησαν, ὅτι οὐκ ἠκού-
σθη λόγος κυρίου. [28]καὶ ἐκάθισεν Ιερεμιας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς 28
ἕως χρόνου οὗ συνελήμφθη Ιερουσαλημ.

[1]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ τοῦ Σεδεκια βασιλέως Ιουδα 46
ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ παρεγένετο Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς
Βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ ἐπο-
λιόρκουν αὐτήν. [2]καὶ ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει τοῦ Σεδεκια ἐν τῷ μηνὶ 2
τῷ τετάρτῳ ἐνάτῃ τοῦ μηνὸς ἐρράγη ἡ πόλις. [3]καὶ εἰσῆλθον πάν- 3
τες οἱ ἡγεμόνες βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ ἐκάθισαν ἐν πύλῃ τῇ
μέσῃ, Ναργαλασαρ καὶ Σαμαγωθ καὶ Ναβουσαχαρ καὶ Ναβουσαρις
καὶ Ναγαργασνασερ Ραβαμαγ καὶ οἱ κατάλοιποι ἡγεμόνες βασιλέως
Βαβυλῶνος· [14]καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἔλαβον τὸν Ιερεμιαν ἐξ αὐλῆς 14
τῆς φυλακῆς καὶ ἔδωκαν αὐτὸν πρὸς τὸν Γοδολιαν υἱὸν Αχικαμ
υἱοῦ Σαφαν· καὶ ἐξήγαγον αὐτόν, καὶ ἐκάθισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ.

[15]Καὶ πρὸς Ιερεμιαν ἐγένετο λόγος Κυρίου ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυ- 15
λακῆς λέγων [16]Πορεύου καὶ εἰπὸν πρὸς Αβδεμελεχ τὸν Αἰθίοπα 16
Οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω τοὺς λόγους
μου ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθά· [17]καὶ σώσω 17
σε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ οὐ μὴ δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀν-
θρώπων, ὧν σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. [18]ὅτι σῴζων σώσω 18
σε, καὶ ἐν ῥομφαίᾳ οὐ μὴ πέσῃς· καὶ ἔσται ἡ ψυχή σου εἰς εὕ-
ρεμα, ὅτι ἐπεποίθεις ἐπ᾽ ἐμοί, φησὶν κύριος.

[1]Ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς Ιερεμιαν ὕστερον μετὰ 47

25 σοι 2^0 > S*† | μη 1^0] + δη A†: cf. 14 || **26** το ελεος] τον -ον B*L*: cf. Thack. p. 158 n. 4 | αποστρεψαι] επιστρ. SA | με > S*A† | ιωναθαμ B*†: cf. **44** 15 || **27** απεσιωπ.] απ > A || **28** ιερουσ.] + η πολις A†

46 (𝔐 **39**) **1** pro εν τω ετει τω ενατω hab. εν(> B) τω μηνι τω ενατω et om. seq. εν τω μηνι τω δεκατω BSpau. | σεδεκια B*†] -κιου rel.: cf. **1** 3 | παρεγενοντο S† | βασιλευς] -λεως (sic) SA† | επολιορκει A† || **3** ηγεμονες 1^0] ηγουμενοι B† | πυλη] pr. τη A pl. | ναργαλασαρ Ra.] μαργαν(+ν S†)ασαρ BS(†), νηργελσαρασαρ *L*, νηργελσασασαρ A† | και σαμαγωθ] και > S, εισσαμαγαθ A† | και ναβουσαρις και] και 1^0 > S, και 2^0 > BS*C*† | ναβουσαρ(ε)ις] ζ pro σ A†, ναβουσεεις S*† | ναγαργασνασαρ S† | ραβαμαγ Sc] -μαθ B†, ραματ S*†, ραμαβακ A† || **14** τον 2^0 BS†] > rel. | εκαθισεν] -σαν A, -σαν αυτον *C*† || **16** επι την πολιν] εις την γην A(†): cf. **44** 8 || **17** μη > S | δωσω] pr. παρα A†: cf. **45** 16 | χειρας] pr. τας S† | των > A†

47 (𝔐 **40**) **1** υστερον > BS

τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὸν Ναβουζαρδαν τὸν ἀρχιμάγειρον τὸν ἐκ Δαμαν
ἐν τῷ λαβεῖν αὐτὸν ἐν χειροπέδαις ἐν μέσῳ ἀποικίας Ιουδα τῶν
2 ἡγμένων εἰς Βαβυλῶνα. [2]Καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ὁ ἀρχιμάγειρος καὶ
εἶπεν αὐτῷ Κύριος ὁ θεός σου ἐλάλησεν τὰ κακὰ ταῦτα ἐπὶ τὸν
3 τόπον τοῦτον, [3]καὶ ἐποίησεν κύριος, ὅτι ἡμάρτετε αὐτῷ καὶ οὐκ
4 ἠκούσατε αὐτοῦ τῆς φωνῆς. [4]ἰδοὺ ἔλυσά σε ἀπὸ τῶν χειροπέδων
τῶν ἐπὶ τὰς χεῖράς σου· εἰ καλὸν ἐναντίον σου ἐλθεῖν μετ᾽ ἐμοῦ
5 εἰς Βαβυλῶνα, ἧκε, καὶ θήσω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπὶ σέ· [5]εἰ δὲ
μή, ἀπότρεχε καὶ ἀνάστρεψον πρὸς Γοδολιαν υἱὸν Αχικαμ υἱοῦ
Σαφαν, ὃν κατέστησεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν γῇ Ιουδα, καὶ οἴ-
κησον μετ᾽ αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ ἐν γῇ Ιουδα· εἰς ἅπαντα τὰ
ἀγαθὰ ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ πορευθῆναι πορεύου. καὶ ἔδωκεν
6 αὐτῷ ὁ ἀρχιμάγειρος δῶρα καὶ ἀπέστειλεν αὐτόν. [6]καὶ ἦλθεν πρὸς
Γοδολιαν εἰς Μασσηφα καὶ ἐκάθισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ τοῦ κατα-
λειφθέντος ἐν τῇ γῇ.
7 [7]Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως τῆς ἐν ἀγρῷ,
αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν, ὅτι κατέστησεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος
τὸν Γοδολιαν ἐν τῇ γῇ καὶ παρεκατέθετο αὐτῷ ἄνδρας καὶ γυναῖκας
8 αὐτῶν, οὓς οὐκ ἀπῴκισεν εἰς Βαβυλῶνα. [8]καὶ ἦλθεν πρὸς Γοδολιαν
εἰς Μασσηφα Ισμαηλ υἱὸς Ναθανιου καὶ Ιωαναν υἱὸς Καρηε καὶ
Σαραιας υἱὸς Θαναεμεθ καὶ υἱοὶ Ωφε τοῦ Νετωφατι καὶ Ιεζονιας
9 υἱὸς τοῦ Μοχατι, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν. [9]καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς
Γοδολιας καὶ τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν λέγων Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσ-
ώπου τῶν παίδων τῶν Χαλδαίων· κατοικήσατε ἐν τῇ γῇ καὶ ἐργά-
10 σασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ βέλτιον ἔσται ὑμῖν· [10]καὶ ἰδοὺ
ἐγὼ κάθημαι ἐναντίον ὑμῶν εἰς Μασσηφα στῆναι κατὰ πρόσωπον
τῶν Χαλδαίων, οἳ ἂν ἔλθωσιν ἐφ᾽ ὑμᾶς, καὶ ὑμεῖς συναγάγετε οἶνον
καὶ ὀπώραν καὶ συναγάγετε ἔλαιον καὶ βάλετε εἰς τὰ ἀγγεῖα ὑμῶν
11 καὶ οἰκήσατε ἐν ταῖς πόλεσιν, αἷς κατεκρατήσατε. [11]καὶ πάντες οἱ

1 τον 2^{0} > A | δαμαν BSpau.] ραμα A | ηγμενων BS†] απαγομ. A, αγομ. Q || 2 σου > A || 3 ηκουσατε] pr. εισ A pau. | αυτου / της φωνης] tr. A || 4 επι 1^{0}] υπο A† | ηκε > B† | και > A† | fin. επι σοι S || 5 αποτρεχε .. αναστρεψον] αποστρεψον .. αποτρεχε A(†) | και 1^{0} > B† | γοδολιαν] pr. τον B†: cf. 13 | υιου] υιον S*A† | εν γη ιουδα 2^{0} > S | πορευου] pr. και A || 7 και οι ανδρες αυτων BSpau. = 𝔐] και η δυναμις αυτων pl.: eadem pr. A† | παρεκατεθετο] -θεντο BAS$^{c(\dagger)}$ | ουκ απωκισεν] ου κατωκ. A pau., κατωκισεν S† || 8 ιωαναν BS fere ubique, sed B ιωναν hoc loco, S* ιωναν in 50 4, ιωανναν in 47 16 48 14, ανναν in 47 15; A initio ιωανναν, dein (48 11 et inde ab 49 8) ιωαναν | σαραιας] ς > B† | θαναεμεθ] -μαιθ B†, ναθαναεμεθ S(†) | ωφε] ιωφε B†, ωφετ A†, ιωφετ pau.: ι ex praec., τ ex seq. iteratum | μοχατ(ε)ι BS†] μωχατει A†, μααχαθι Q || 9 των 1^{0} > B† | εργαζεσθαι(pro -θε) A || 10 εις 1^{0}] εν S | μασηφα S, sed in 6. 8. 12. 13. 15 48 1. 3. 10 etiam S μασσηφα | συναγαγετε 2^{0} > BS = 𝔐 | οικησεται(pro -τε) A(†)

Ιουδαῖοι οἱ ἐν γῇ Μωαβ καὶ ἐν υἱοῖς Αμμων καὶ οἱ ἐν τῇ Ιδουμαίᾳ
καὶ οἱ ἐν πάσῃ τῇ γῇ ἤκουσαν ὅτι ἔδωκεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος
κατάλειμμα τῷ Ιουδα καὶ ὅτι κατέστησεν ἐπ' αὐτοὺς τὸν Γοδολιαν
υἱὸν Αχικαμ, 12 καὶ ἦλθον πρὸς Γοδολιαν εἰς γῆν Ιουδα εἰς Μασσ- 12
σηφα καὶ συνήγαγον οἶνον καὶ ὀπώραν πολλὴν σφόδρα καὶ ἔλαιον.
13 Καὶ Ιωαναν υἱὸς Καρηε καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως 13
οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἦλθον πρὸς Γοδολιαν εἰς Μασσηφα 14 καὶ εἶπαν 14
αὐτῷ Εἰ γνώσει γινώσκεις ὅτι Βελισα βασιλεὺς υἱῶν Αμμων ἀπ-
έστειλεν πρὸς σὲ τὸν Ισμαηλ πατάξαι σου ψυχήν; καὶ οὐκ ἐπί-
στευσεν αὐτοῖς Γοδολιας. 15 καὶ Ιωαναν εἶπεν τῷ Γοδολια κρυφαίως 15
ἐν Μασσηφα Πορεύσομαι δὴ καὶ πατάξω τὸν Ισμαηλ καὶ μηθεὶς
γνώτω, μὴ πατάξῃ σου ψυχὴν καὶ διασπαρῇ πᾶς Ιουδα οἱ συν-
ηγμένοι πρὸς σὲ καὶ ἀπολοῦνται οἱ κατάλοιποι Ιουδα. 16 καὶ εἶπεν 16
Γοδολιας πρὸς Ιωαναν Μὴ ποιήσῃς τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ὅτι ψευδῆ
σὺ λέγεις περὶ Ισμαηλ.
1 Καὶ ἐγένετο τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ ἦλθεν Ισμαηλ υἱὸς Ναθανιου 48
υἱοῦ Ελασα ἀπὸ γένους τοῦ βασιλέως καὶ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ
πρὸς Γοδολιαν εἰς Μασσηφα, καὶ ἔφαγον ἐκεῖ ἄρτον ἅμα. 2 καὶ 2
ἀνέστη Ισμαηλ καὶ οἱ δέκα ἄνδρες, οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπά-
ταξαν τὸν Γοδολιαν, ὃν κατέστησεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τῆς
γῆς, 3 καὶ πάντας τοὺς Ιουδαίους τοὺς ὄντας μετ' αὐτοῦ ἐν Μασσ- 3
σηφα καὶ πάντας τοὺς Χαλδαίους τοὺς εὑρεθέντας ἐκεῖ. — 4 καὶ 4
ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ πατάξαντος αὐτοῦ τὸν Γοδολιαν, καὶ
ἄνθρωπος οὐκ ἔγνω, 5 καὶ ἤλθοσαν ἄνδρες ἀπὸ Συχεμ καὶ ἀπὸ 5
Σαλημ καὶ ἀπὸ Σαμαρείας, ὀγδοήκοντα ἄνδρες, ἐξυρημένοι πώγω-
νας καὶ διερρηγμένοι τὰ ἱμάτια καὶ κοπτόμενοι, καὶ μαναα καὶ
λίβανος ἐν χερσὶν αὐτῶν τοῦ εἰσενεγκεῖν εἰς οἶκον κυρίου. 6 καὶ 6
ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς Ισμαηλ· αὐτοὶ ἐπορεύοντο καὶ ἔ-
κλαιον, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰσέλθετε πρὸς Γοδολιαν. 7 καὶ ἐγένετο 7
εἰσελθόντων αὐτῶν εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως ἔσφαξεν αὐτοὺς εἰς
τὸ φρέαρ. 8 καὶ δέκα ἄνδρες εὑρέθησαν ἐκεῖ καὶ εἶπαν τῷ Ισμαηλ 8

11 οι 2^0 > S | γη 1^0 > B† = 𝔐 | εν 2^0] pr. οι AS | ιδουμαια] ιουδαια S*†: cf. Am. 1 9 | καταλ(ε)ιμμα] τα -ματα A† || 13 γοδολιαν] pr. τον B†: cf. 5 | 14 βελ(ε)ισα(S*† βενεσα) / βασ. υιων αμμων] tr. A† | αυτοις] -τω S† || 15 εν] εις A | πορευομαι S† | μη BS†] + ποτε rel. | διασπαρη πας ιουδα(B^cS^c -δας)] -ρησονται παντες οι ιουδαιοι A*LC* | οι paenult. > S*† || 16 περι] υπερ B Q*†, κατα A | ισμαηλ] pr. του A

48 (𝔐 41) 1 ελασα BA$^{(\dagger)}$] ελεσα S†, ελεασα Q, ελισαμα *L* | δεκα] pr. δω S†: item in 2 | γολιαν S*†: item in 2, cf. 45 1 | εκει αρτον] tr. S† || 2 βασιλευς] pr. ο A || 3 εν] εις A || 5 σαλημ] pr. ιερου *L*, σαλωμ A† | διερρηχοτες A | τα ιμ. και κοπτ. > S*† | μαναα *LC*] μαννα BSA: cf. 17 26 | χερσιν] χειρι S†, pr. ταις A | εις οικον] εν τω οικω S† || 6 ισμαηλ > S*† | αυτοι] pr. και A | αυτοις ult. > S || 7 το 1^0 > S

Μὴ ἀνέλῃς ἡμᾶς, ὅτι εἰσὶν ἡμῖν θησαυροὶ ἐν ἀγρῷ, πυροὶ καὶ
κριθαί, μέλι καὶ ἔλαιον · καὶ παρῆλθεν καὶ οὐκ ἀνεῖλεν αὐτοὺς ἐν
9 μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. [9]καὶ τὸ φρέαρ, εἰς ὃ ἔρριψεν ἐκεῖ
Ισμαηλ πάντας οὓς ἐπάταξεν, φρέαρ μέγα τοῦτό ἐστιν ὃ ἐποίησεν
ὁ βασιλεὺς Ασα ἀπὸ προσώπου Βαασα βασιλέως Ισραηλ · τοῦτο
10 ἐνέπλησεν Ισμαηλ τραυματιῶν. [10]καὶ ἀπέστρεψεν Ισμαηλ πάντα
τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα εἰς Μασσηφα καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ
βασιλέως, ἃς παρεκατέθετο ὁ ἀρχιμάγειρος τῷ Γοδολια υἱῷ Αχικαμ,
11 καὶ ᾤχετο εἰς τὸ πέραν υἱῶν Αμμων. — [11]καὶ ἤκουσεν Ιωαναν
υἱὸς Καρηε καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ
12 πάντα τὰ κακά, ἃ ἐποίησεν Ισμαηλ, [12]καὶ ἤγαγον ἅπαν τὸ στρα-
τόπεδον αὐτῶν καὶ ᾤχοντο πολεμεῖν αὐτὸν καὶ εὗρον αὐτὸν ἐπὶ
13 ὕδατος πολλοῦ ἐν Γαβαων. [13]καὶ ἐγένετο ὅτε εἶδον πᾶς ὁ λαὸς ὁ
μετὰ Ισμαηλ τὸν Ιωαναν καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως τῆς
14 15 μετ' αὐτοῦ, [14]καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς Ιωαναν. [15]καὶ Ισμαηλ ἐσώθη
16 σὺν ὀκτὼ ἀνθρώποις καὶ ᾤχετο πρὸς τοὺς υἱοὺς Αμμων. — [16]καὶ
ἔλαβεν Ιωαναν καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐ-
τοῦ πάντας τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ, οὓς ἀπέστρεψεν ἀπὸ
Ισμαηλ, δυνατοὺς ἄνδρας ἐν πολέμῳ καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ λοιπὰ
17 καὶ τοὺς εὐνούχους, οὓς ἀπέστρεψεν ἀπὸ Γαβαων, [17]καὶ ᾤχοντο
καὶ ἐκάθισαν ἐν Γαβηρωθ-χαμααμ τὴν πρὸς Βηθλεεμ τοῦ πορευθῆναι
18 εἰσελθεῖν εἰς Αἴγυπτον [18]ἀπὸ προσώπου τῶν Χαλδαίων, ὅτι ἐφο-
βήθησαν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι ἐπάταξεν Ισμαηλ τὸν Γοδολιαν,
ὃν κατέστησεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῇ γῇ.

49 [1]Καὶ προσῆλθον πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως καὶ Ιωαναν
καὶ Αζαριας υἱὸς Μαασαιου καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ ἕως με-
2 γάλου [2]πρὸς Ιερεμιαν τὸν προφήτην καὶ εἶπαν αὐτῷ Πεσέτω δὴ
τὸ ἔλεος ἡμῶν κατὰ πρόσωπόν σου καὶ πρόσευξαι πρὸς κύριον
τὸν θεόν σου περὶ τῶν καταλοίπων τούτων, ὅτι κατελείφθημεν
3 ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν, καθὼς οἱ ὀφθαλμοί σου βλέπουσιν · [3]καὶ ἀναγ-
γειλάτω ἡμῖν κύριος ὁ θεός σου τὴν ὁδόν, ᾗ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ,

9 ο βασ. ασα απο προσ. βαασα βασ. ισραηλ] βασ. βαβυλωνος απο προσ. βασ. ισραηλ S(†) || 10 ο > S*† || 13 ειδεν B | ο 2⁰ > A† | τους] pr. παντας AL = 𝔐 | της ult.] τους S || 15 συν] εν S† = 𝔐 || 16 απεστρεψεν bis] -ψαν A (2⁰ etiam S*) | εν πολεμω] πολεμου S*†, πθλεμω Sc† | τα λοιπα] τας -πας S*†, τους -πους L | ους ult. > B*S*†: post -χους || 17 εκαθισεν S | γαβηρωθ pau.] γαβηρω B†, γη βαρωθ Q, γη βαηρω S†, γη βηρωθ A | χαμααμ AQ] χαμαα Bpau., χαμα S† | την BSAQ] τη LC | εισελθειν > BS

49 (𝔐 42) 1 μαασαιου] μασαιου A†: cf. 21 1; αν(ν)ανιου S*†: cf. L ante και αζαριας υιος ιωσαιου(sic) addens και ιεζωνιας υιος ανανιου; pro αν(ν)ανιου scripsit Sc ωσαιου, quod praebent etiam Qpau., cf. 𝔐 | μικρου] + αυτων S†: cf. 51 12 et 6 13 38 34 | εως] pr. και B = 𝔐: item in 8, cf. 51 12 || 2 προς 1⁰] επι A† | σου 2⁰ > S† | καθως] καθοτι S || 3 σου > A† | η B†] ην S, εν η A

καὶ λόγον, ὃν ποιήσομεν. [4]καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ιερεμιας Ἤκουσα, ἰδοὺ 4
ἐγὼ προσεύξομαι πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν κατὰ τοὺς λόγους
ὑμῶν· καὶ ἔσται, ὁ λόγος, ὃν ἂν ἀποκριθήσεται κύριος, ἀναγγελῶ
ὑμῖν, οὐ μὴ κρύψω ἀφ᾿ ὑμῶν ῥῆμα. [5]καὶ αὐτοὶ εἶπαν τῷ Ιερεμια 5
Ἔστω κύριος ἐν ἡμῖν εἰς μάρτυρα δίκαιον καὶ πιστόν, εἰ μὴ κατὰ
πάντα τὸν λόγον, ὃν ἂν ἀποστείλῃ σε κύριος πρὸς ἡμᾶς, οὕτως
ποιήσομεν· [6]καὶ ἐὰν ἀγαθὸν καὶ ἐὰν κακόν, τὴν φωνὴν κυρίου 6
τοῦ θεοῦ ἡμῶν, οὗ ἡμεῖς ἀποστέλλομέν σε πρὸς αὐτόν, ἀκουσό-
μεθα, ἵνα βέλτιον ἡμῖν γένηται, ὅτι ἀκουσόμεθα τῆς φωνῆς κυρίου
τοῦ θεοῦ ἡμῶν. — [7]καὶ ἐγενήθη μετὰ δέκα ἡμέρας ἐγενήθη λόγος 7
κυρίου πρὸς Ιερεμιαν. [8]καὶ ἐκάλεσεν τὸν Ιωαναν καὶ τοὺς ἡγεμόνας 8
τῆς δυνάμεως καὶ πάντα τὸν λαὸν ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου [9]καὶ 9
εἶπεν αὐτοῖς Οὕτως εἶπεν κύριος [10]Ἐὰν καθίσαντες καθίσητε ἐν 10
τῇ γῇ ταύτῃ, οἰκοδομήσω ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ καθέλω καὶ φυτεύσω
ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω· ὅτι ἀναπέπαυμαι ἐπὶ τοῖς κακοῖς, οἷς ἐποί-
ησα ὑμῖν. [11]μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου βασιλέως Βαβυλῶνος, οὗ 11
ὑμεῖς φοβεῖσθε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· μὴ φοβηθῆτε, φησὶν κύριος,
ὅτι μεθ᾿ ὑμῶν ἐγώ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαι ὑμᾶς καὶ σῴζειν ὑμᾶς ἐκ χει-
ρὸς αὐτοῦ· [12]καὶ δώσω ὑμῖν ἔλεος καὶ ἐλεήσω ὑμᾶς καὶ ἐπιστρέψω 12
ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν. [13]καὶ εἰ λέγετε ὑμεῖς Οὐ μὴ καθίσωμεν ἐν 13
τῇ γῇ ταύτῃ πρὸς τὸ μὴ ἀκοῦσαι φωνῆς κυρίου, [14]ὅτι εἰς γῆν Αἰ- 14
γύπτου εἰσελευσόμεθα καὶ οὐ μὴ ἴδωμεν πόλεμον καὶ φωνὴν σάλ-
πιγγος οὐ μὴ ἀκούσωμεν καὶ ἐν ἄρτοις οὐ μὴ πεινάσωμεν καὶ
ἐκεῖ οἰκήσομεν, [15]διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου Οὕτως εἶπεν 15
κύριος Ἐὰν ὑμεῖς δῶτε τὸ πρόσωπον ὑμῶν εἰς Αἴγυπτον καὶ
εἰσέλθητε ἐκεῖ κατοικεῖν, [16]καὶ ἔσται, ἡ ῥομφαία, ἣν ὑμεῖς φοβεῖσθε 16
ἀπὸ προσώπου αὐτῆς, εὑρήσει ὑμᾶς ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ ὁ λιμός,
οὗ ὑμεῖς λόγον ἔχετε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καταλήμψεται ὑμᾶς
ὀπίσω ὑμῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐκεῖ ἀποθανεῖσθε. [17]καὶ ἔσονται πάν- 17
τες οἱ ἄνθρωποι καὶ πάντες οἱ ἀλλογενεῖς οἱ θέντες τὸ πρόσωπον
αὐτῶν εἰς γῆν Αἰγύπτου ἐνοικεῖν ἐκεῖ ἐκλείψουσιν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ
καὶ ἐν τῷ λιμῷ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν οὐθεὶς σῳζόμενος ἀπὸ τῶν
κακῶν, ὧν ἐγὼ ἐπάγω ἐπ᾿ αὐτούς. [18]ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος Καθὼς 18

4 εγω > B*† | τον > S | αν] εαν S, > A || 5 εν > A | αν αποστειλη] απεστειλεν A†, -στειλει *L* | σε (cf. 50 1)] > BA pau. | ουτως] ου A† || 7 μεθ ημερας δεκα A | εγενηθη 2^{0}] > S*†, εγενετο S^c*L* (sic *L* et in 1^{0}): cf. Rahlfs Sept.-Stud. 3 (1911), p. 260. 294 || 8 τον 1^{0} > B† | τους] pr. παντας A (in *O* sub ※) | εως: cf. 1 || 10 μη 1^{0} > S*† | επι τοις κακοις] απο των κακων SA†: sequitur ων in S†, sed A retinet οις || 11 εγω ειμι του] εγω > S**C*†, ειμι > B†, του > B S* pau. | αυτου ult.] -των BA || 14 γην] pr. την S*C*† | -σωμεν 1^{0} ⌒ 2^{0} S*† | οικησωμεν S || 15 λογους S | ουτως ειπεν κυρ. > S*† || 16 εφοβεισθε S*† | αιγυπτου] -τω A | ο > S† || 18 καθως] pr. οτι A†

ἔσταξεν ὁ θυμός μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ιερουσαλημ, οὕτως
στάξει ὁ θυμός μου ἐφ᾽ ὑμᾶς εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς Αἴγυπτον, καὶ
ἔσεσθε εἰς ἄβατον καὶ ὑποχείριοι καὶ εἰς ἀρὰν καὶ εἰς ὀνειδισμὸν
19 καὶ οὐ μὴ ἴδητε οὐκέτι τὸν τόπον τοῦτον, [19] ἃ ἐλάλησεν κύριος
ἐφ᾽ ὑμᾶς τοὺς καταλοίπους Ιουδα Μὴ εἰσέλθητε εἰς Αἴγυπτον. καὶ
20 νῦν γνόντες γνώσεσθε [20] ὅτι ἐπονηρεύσασθε ἐν ψυχαῖς ὑμῶν ἀπο-
στείλαντές με λέγοντες Πρόσευξαι περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον, καὶ
21 κατὰ πάντα, ἃ ἐὰν λαλήσῃ σοι κύριος, ποιήσομεν. [21] καὶ οὐκ ἠκού-
22 σατε τῆς φωνῆς κυρίου, ἧς ἀπέστειλέν με πρὸς ὑμᾶς. [22] καὶ νῦν
ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐκλείψετε ἐν τῷ τόπῳ, οὗ ὑμεῖς βούλεσθε
εἰσελθεῖν κατοικεῖν ἐκεῖ.
50 [1] Καὶ ἐγενήθη ὡς ἐπαύσατο Ιερεμιας λέγων πρὸς τὸν λαὸν πάντας
τοὺς λόγους κυρίου, οὓς ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος πρὸς αὐτούς,
2 πάντας τοὺς λόγους τούτους, [2] καὶ εἶπεν Αζαριας υἱὸς Μαασαιου
καὶ Ιωαναν υἱὸς Καρηε καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ εἴπαντες τῷ Ιερεμια
λέγοντες Ψεύδη, οὐκ ἀπέστειλέν σε κύριος πρὸς ἡμᾶς λέγων Μὴ
3 εἰσέλθητε εἰς Αἴγυπτον οἰκεῖν ἐκεῖ, [3] ἀλλ᾽ ἢ Βαρουχ υἱὸς Νηριου
συμβάλλει σε πρὸς ἡμᾶς, ἵνα δῷς ἡμᾶς εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων
4 τοῦ θανατῶσαι ἡμᾶς καὶ ἀποικισθῆναι ἡμᾶς εἰς Βαβυλῶνα. [4] καὶ
οὐκ ἤκουσεν Ιωαναν καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως καὶ
5 πᾶς ὁ λαὸς τῆς φωνῆς κυρίου κατοικῆσαι ἐν γῇ Ιουδα. [5] καὶ ἔλαβεν
Ιωαναν καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως πάντας τοὺς κατα-
6 λοίπους Ιουδα τοὺς ἀποστρέψαντας κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ, [6] τοὺς δυ-
νατοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ νήπια καὶ τὰς θυγατέρας
τοῦ βασιλέως καὶ τὰς ψυχάς, ἃς κατέλιπεν Ναβουζαρδαν μετὰ
Γοδολιου υἱοῦ Αχικαμ, καὶ Ιερεμιαν τὸν προφήτην καὶ Βαρουχ υἱὸν
7 Νηριου [7] καὶ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς
κυρίου· καὶ εἰσῆλθον εἰς Ταφνας.
8 [8] Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ιερεμιαν ἐν Ταφνας λέγων
9 [9] Λαβὲ σεαυτῷ λίθους μεγάλους καὶ κατάκρυψον αὐτοὺς ἐν προθύ-
ροις ἐν πύλῃ τῆς οἰκίας Φαραω ἐν Ταφνας κατ᾽ ὀφθαλμοὺς ἀνδρῶν

18 εις αβατον και υποχειριοι] εις αιγυπτον υποχ. S*† | εις ult. > A† || **20** ψυχαις] pr. ταις A | προσευξαι] + δη S† | α] οσα S || **21** ηκουσ.] pr. εισ A | με] μοι A† || **22** ου BA pau.] ω S, εν ω *L* | βουλευεσθαι (pro -θε) A

50 (𝕸 43) **1** παντας τους 1^0] tr. BS† = 𝕸 | κυριου] + θεου αυτων A = 𝕸 | αυτον BSA pau.] > rel.: cf. 49 5 | κυριος] + ο θεος αυτων A = 𝕸 || **2** αζαχαριας S*† | μαασσαιου B*†, μνασσαιου B^{c}†, μασαιου A pau., μα(+α S^{c})σεου S†: cf. 21 1 | λεγων] ειπειν A | οικειν] pr. κατ A† || **3** αποικισθηναι] pr. του A, -κισαι pl. || **4** ηκουσαν A | ιωαναν: cf. 47 8 | κυριου] pr. του S† || **5** καταλοιπους] λοιπους A† | κατοικειν] εις μετοικεσιαν S† | fin.] + ιουδα A = 𝕸 || **6** και τα νηπια compl. = 𝕸] και τα λοιπα BS†, + και τα λοιπα A | τας ψυχας] pr. πασας A† || **7** εισηλθον bis] -θοσαν S(†), 2^0 -θαν B† | εις ult.] εν A† || **8** προς ιερ. > S*† || **9** εν 1^0] επι S† | φαραω > A†

Ιουδα [10]καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπεν κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ 10
ἄξω Ναβουχοδονοσορ βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ θήσει αὐτοῦ τὸν
θρόνον ἐπάνω τῶν λίθων τούτων, ὧν κατέκρυψας, καὶ ἀρεῖ τὰ
ὅπλα αὐτοῦ ἐπ' αὐτοὺς [11]καὶ εἰσελεύσεται καὶ πατάξει γῆν Αἰγύ- 11
πτου, οὓς εἰς θάνατον, εἰς θάνατον, καὶ οὓς εἰς ἀποικισμόν, εἰς
ἀποικισμόν, καὶ οὓς εἰς ῥομφαίαν, εἰς ῥομφαίαν. [12]καὶ καύσει πῦρ 12
ἐν οἰκίαις θεῶν αὐτῶν καὶ ἐμπυριεῖ αὐτὰς καὶ ἀποικιεῖ αὐτοὺς καὶ
φθειριεῖ γῆν Αἰγύπτου, ὥσπερ φθειρίζει ποιμὴν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ,
καὶ ἐξελεύσεται ἐν εἰρήνῃ. [13]καὶ συντρίψει τοὺς στύλους Ἡλίου 13
πόλεως τοὺς ἐν Ων καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν κατακαύσει ἐν πυρί.
[1]Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ιερεμιαν ἅπασιν τοῖς Ιουδαίοις 51
τοῖς κατοικοῦσιν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ τοῖς καθημένοις ἐν Μαγδώλῳ
καὶ ἐν Ταφνας καὶ ἐν γῇ Παθουρης λέγων [2]Οὕτως εἶπεν κύριος ὁ 2
θεὸς Ισραηλ Ὑμεῖς ἑωράκατε πάντα τὰ κακά, ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ Ιε-
ρουσαλημ καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις Ιουδα, καὶ ἰδού εἰσιν ἔρημοι ἀπὸ
ἐνοίκων [3]ἀπὸ προσώπου πονηρίας αὐτῶν, ἧς ἐποίησαν παραπι- 3
κρᾶναί με πορευθέντες θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις, οἷς οὐκ ἔγνωτε. [4]καὶ 4
ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδάς μου τοὺς προφήτας ὄρθρου καὶ
ἀπέστειλα λέγων Μὴ ποιήσητε τὸ πρᾶγμα τῆς μολύνσεως ταύτης,
ἧς ἐμίσησα. [5]καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν 5
ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτῶν πρὸς τὸ μὴ θυμιᾶν θεοῖς ἑτέ-
ροις. [6]καὶ ἔσταξεν ἡ ὀργή μου καὶ ὁ θυμός μου καὶ ἐξεκαύθη ἐν 6
πόλεσιν Ιουδα καὶ ἔξωθεν Ιερουσαλημ, καὶ ἐγενήθησαν εἰς ἐρήμω-
σιν καὶ εἰς ἄβατον ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. [7]καὶ νῦν οὕτως εἶπεν κύριος 7
παντοκράτωρ Ἵνα τί ὑμεῖς ποιεῖτε κακὰ μεγάλα ἐπὶ ψυχαῖς ὑμῶν
ἐκκόψαι ὑμῶν ἄνθρωπον καὶ γυναῖκα, νήπιον καὶ θηλάζοντα ἐκ
μέσου Ιουδα πρὸς τὸ μὴ καταλειφθῆναι ὑμῶν μηδένα, [8]παραπι- 8
κρᾶναί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις ἐν
γῇ Αἰγύπτῳ, εἰς ἣν εἰσήλθατε ἐνοικεῖν ἐκεῖ, ἵνα ἐκκοπῆτε καὶ ἵνα
γένησθε εἰς κατάραν καὶ εἰς ὀνειδισμὸν ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν τῆς
γῆς; [9]μὴ ἐπιλέλησθε ὑμεῖς τῶν κακῶν τῶν πατέρων ὑμῶν καὶ τῶν 9

10 αυτου ult. > BSpau. || 11 εις θαν. 2^{0} et εις αποικ. 2^{0} et εις ρομφ. 2^{0} > S*pau. uel S*† || 12 θεων] pr. των B† | γην] pr. την S (in *O* sub ※) | αιγυπτου] αυτου A† | ποιμην] pr. ο A†

51 (1—30 = 𝔐 44 1—30; 31—35 = 𝔐 45 1—5) 1 τοις ιουδαιοις τοις κατοικ.] τοις κατοικουσιν ιουδα S† | γη αιγυπτω] γη > S*L*, γη -πτου B†: cf. 8. 26. 27. 28 | καθημ.] κατοικουσιν S† | εν μαγδ. και εν(> S†) ταφνας] εν ταφν. και μαγδ. *L*; + και εν μεμφει *L* = 𝔐: post μαγδ. add. $S^{s\dagger}$ | γη ult. > A†: cf. 13. 15 || 2 ιερουσ.] ισραηλ S*† | τας > S | ιδου > S† | ενοικων BS†] -κουντων A || 3 οις] ους S || 4 παιδας] δουλους A | απεστειλα 2^{0}] + εγω προς υμας A | μη] pr. ου S† || 5 μου > BS pau. = 𝔐 || 6 η οργη ... ο θυμος] tr. A | πολεσιν unus cod. (cf. 𝔐 et 17. 21)] πυλαις rel. || 7 επι ψυχας S* | εκκοψαι] και εκκοψω αφ A† || 8 εν γη] εις γην S† | αιγυπ⟨τ⟩ου S: cf. 1 | ηλθατε κατοικειν $B^{(\dagger)}$ | εν ult. > A† || 9 κακων 1^{0}] εργων A†

κακῶν τῶν βασιλέων Ιουδα καὶ τῶν κακῶν τῶν ἀρχόντων ὑμῶν
καὶ τῶν κακῶν τῶν γυναικῶν ὑμῶν, ὧν ἐποίησαν ἐν γῇ Ιουδα
10 καὶ ἔξωθεν Ιερουσαλημ; [10]καὶ οὐκ ἐπαύσαντο ἕως τῆς ἡμέρας ταύ-
της καὶ οὐκ ἀντείχοντο τῶν προσταγμάτων μου, ὧν ἔδωκα κατὰ
11 πρόσωπον τῶν πατέρων αὐτῶν. [11]διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος
12 Ἰδοὺ ἐγὼ ἐφίστημι τὸ πρόσωπόν μου [12]τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς
καταλοίπους τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ πεσοῦνται · ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν
λιμῷ ἐκλείψουσιν ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου καὶ ἔσονται εἰς ὀνει-
13 δισμὸν καὶ εἰς ἀπώλειαν καὶ εἰς κατάραν. [13]καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ
τοὺς καθημένους ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ὡς ἐπεσκεψάμην ἐπὶ Ιερουσαλημ
14 ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ, [14]καὶ οὐκ ἔσται σεσῳ-
σμένος οὐθεὶς τῶν ἐπιλοίπων Ιουδα τῶν παροικούντων ἐν γῇ Αἰ-
γύπτῳ τοῦ ἐπιστρέψαι εἰς γῆν Ιουδα, ἐφ' ἣν αὐτοὶ ἐλπίζουσιν
ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι ἐκεῖ· οὐ μὴ ἐπιστρέψωσιν ἀλλ'
15 ἢ ἀνασεσῳσμένοι. — [15]καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ Ιερεμια πάντες οἱ
ἄνδρες οἱ γνόντες ὅτι θυμιῶσιν αἱ γυναῖκες αὐτῶν θεοῖς ἑτέροις
καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες, συναγωγὴ μεγάλη, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ κα-
16 θήμενοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐν Παθουρη λέγοντες [16]Ὁ λόγος, ὃν ἐλά-
17 λησας πρὸς ἡμᾶς τῷ ὀνόματι κυρίου, οὐκ ἀκούσομέν σου, [17]ὅτι
ποιοῦντες ποιήσομεν πάντα τὸν λόγον, ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ
στόματος ἡμῶν, θυμιᾶν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδειν
αὐτῇ σπονδάς, καθὰ ἐποιήσαμεν ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν καὶ οἱ
βασιλεῖς ἡμῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν ἐν πόλεσιν Ιουδα καὶ ἔξωθεν
Ιερουσαλημ καὶ ἐπλήσθημεν ἄρτων καὶ ἐγενόμεθα χρηστοὶ καὶ
18 κακὰ οὐκ εἴδομεν · [18]καὶ ὡς διελίπομεν θυμιῶντες τῇ βασιλίσσῃ
τοῦ οὐρανοῦ, ἠλαττώθημεν πάντες καὶ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ
19 ἐξελίπομεν. [19]καὶ ὅτι ἡμεῖς θυμιῶμεν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ἐσπείσαμεν αὐτῇ σπονδάς, μὴ ἄνευ τῶν ἀνδρῶν ἡμῶν ἐποι-
20 ήσαμεν αὐτῇ χαυῶνας καὶ ἐσπείσαμεν σπονδὰς αὐτῇ; — [20]καὶ
εἶπεν Ιερεμιας παντὶ τῷ λαῷ, τοῖς δυνατοῖς καὶ ταῖς γυναιξὶν καὶ
21 παντὶ τῷ λαῷ τοῖς ἀποκριθεῖσιν αὐτῷ λόγους, λέγων [21]Οὐχὶ τοῦ
θυμιάματος, οὗ ἐθυμιάσατε ἐν ταῖς πόλεσιν Ιουδα καὶ ἔξωθεν Ιε-
ρουσαλημ ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ οἱ βασιλεῖς ὑμῶν καὶ οἱ

9 γη] πολεσιν A†: ex 17. 21, cf. 6 || **12** απολεσαι] πολεμησαι S†(*-σε) | τους 2^0 > S† | εκλειψ.] pr. και B | μικρου] + αυτων S†: cf. 49 1 | εως] pr. και A† = 𝔐: cf. 49 1 || **13** γη > A: cf. 1 fin. | αιγυπτου S: cf. 1 | και εν θαν. > BSpau. || **14** επιστρεψωσιν] -ψουσιν SA | ανασεσωσμενοι] σ ult. > B*†; ante hoc uerbum add. omn. excepto S* οι || **15** θεοις ετεροις > BS† | γη > A†: cf. 1 fin. || **16** τω] εν S† = 𝔐 | ακουσομεθα A: cf. 11 3 Thack. § 20, 3 || **17** αρχοντες ημων] αρχ. ιουδα S*† || **18** ηλαττονωθημεν A | παντες] ημεις A, + ημεις *L* || **19** ημεις θυμιωμεν(S εθυμ.)] tr. A | και 2^0] + ει A† | χαυωνας: cf. 7 18 | σπονδας αυτη] tr. SA = 𝔐 || **21** εθυμιασατε] -σαμεν B*†, -σαν S*$B^{c(\dagger)}$ | υμων $2^0 \frown 3^0$ S*†

ἄρχοντες ὑμῶν καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς, ἐμνήσθη κύριος, καὶ ἀνέβη
ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ; [22]καὶ οὐκ ἠδύνατο κύριος ἔτι φέρειν ἀπὸ 22
προσώπου πονηρίας πραγμάτων ὑμῶν ἀπὸ τῶν βδελυγμάτων, ὧν
ἐποιήσατε · καὶ ἐγενήθη ἡ γῆ ὑμῶν εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον
καὶ εἰς ἀρὰν ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ [23]ἀπὸ προσώπου ὧν ἐθυμιᾶτε 23
καὶ ὧν ἡμάρτετε τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου
καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ καὶ ἐν
τοῖς μαρτυρίοις αὐτοῦ οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ ἐπελάβετο ὑμῶν τὰ κα-
κὰ ταῦτα. [24]καὶ εἶπεν Ιερεμιας τῷ λαῷ καὶ ταῖς γυναιξίν Ἀκούσατε 24
τὸν λόγον κυρίου · [25]οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Ὑμεῖς γυ- 25
ναῖκες τῷ στόματι ὑμῶν ἐλαλήσατε καὶ ταῖς χερσὶν ὑμῶν ἐπληρώ-
σατε λέγουσαι Ποιοῦσαι ποιήσομεν τὰς ὁμολογίας ἡμῶν, ἃς ὡμο-
λογήσαμεν, θυμιᾶν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδειν αὐτῇ
σπονδάς · ἐμμείνασαι ἐνεμείνατε ταῖς ὁμολογίαις ὑμῶν καὶ ποιοῦ-
σαι ἐποιήσατε. [26]διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου, πᾶς Ιουδα οἱ 26
καθήμενοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ Ἰδοὺ ὤμοσα τῷ ὀνόματί μου τῷ μεγά-
λῳ, εἶπεν κύριος, ἐὰν γένηται ἔτι ὄνομά μου ἐν τῷ στόματι παν-
τὸς Ιουδα εἰπεῖν Ζῇ κύριος κύριος, ἐπὶ πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ. [27]ὅτι 27
ἰδοὺ ἐγὼ ἐγρήγορα ἐπ᾽ αὐτοὺς τοῦ κακῶσαι αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀγα-
θῶσαι, καὶ ἐκλείψουσιν πᾶς Ιουδα οἱ κατοικοῦντες ἐν γῇ Αἰγύπτῳ
ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, ἕως ἂν ἐκλίπωσιν. [28]καὶ οἱ σεσῳσμένοι 28
ἀπὸ ῥομφαίας ἐπιστρέψουσιν εἰς γῆν Ιουδα ὀλίγοι ἀριθμῷ, καὶ
γνώσονται οἱ κατάλοιποι Ιουδα οἱ καταστάντες ἐν γῇ Αἰγύπτῳ
κατοικῆσαι ἐκεῖ, λόγος τίνος ἐμμενεῖ. [29]καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον 29
ὅτι ἐπισκέψομαι ἐγὼ ἐφ᾽ ὑμᾶς εἰς πονηρά · [30]οὕτως εἶπεν κύριος 30
Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τὸν Ουαφρη βασιλέα Αἰγύπτου εἰς χεῖρας ἐχθροῦ
αὐτοῦ καὶ εἰς χεῖρας ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καθὰ ἔδωκα
τὸν Σεδεκιαν βασιλέα Ιουδα εἰς χεῖρας Ναβουχοδονοσορ βασιλέως
Βαβυλῶνος ἐχθροῦ αὐτοῦ καὶ ζητοῦντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

[31]Ὁ λόγος, ὃν ἐλάλησεν Ιερεμιας ὁ προφήτης πρὸς Βαρουχ υἱὸν 31
Νηριου, ὅτε ἔγραφεν τοὺς λόγους τούτους ἐν τῷ βιβλίῳ ἀπὸ στό-
ματος Ιερεμιου ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ τῷ Ιωακιμ υἱῷ Ιωσια
βασιλέως Ιουδα [32]Οὕτως εἶπεν κύριος ἐπὶ σοί, Βαρουχ [33]Ὅτι εἶ- 32 33

21 την > S^c || 22 απο 2^0 SApau.] pr. και rel. || 23 εθυμιασατε S† | αυτου 2^0 > B† || 24 τον > SA || 25 γυναικες] pr. αι $S^{(†)}$ | ποιουσαι 1^0 > S*† | ποιησωμεν SA | ωμολογηκαμεν B† | βασ. του ουρ.] βααλ S*† || 26 ειπεν] λεγει A† | ιουδα ειπειν > A*† | κυριος ult. > B† | γη αιγυπτω ult.] τη(>S^c) γη -πτου S: cf. 1 || 27 ιδου > BSpau. | αγαθωσαι] -θυναι A | γη αιγυπτου SA: cf. 1 | εως αν] εαν B*† || 28 αριθμοι A† | οι ult.] pr. και A† | καταστανтες B†] καταβαντες V†, καταβαινοντες A†, εισελθοντες unus cod., παροικουντες rel. | γη αιγυπτου SA: cf. 1 | κατοικησαι] παροικ. SA || 31 εγραψεν AS^c | τω 1^0 > S | τω ult. > B* || 33 οτι 1^0 > *L*

πας Οἴμμοι οἴμμοι, ὅτι προσέθηκεν κύριος κόπον ἐπὶ πόνον μοι,
34 ἐκοιμήθην ἐν στεναγμοῖς, ἀνάπαυσιν οὐχ εὗρον, [34]εἰπὸν αὐτῷ Οὕ-
τως εἶπεν κύριος Ἰδοὺ οὓς ἐγὼ ᾠκοδόμησα, ἐγὼ καθαιρῶ, καὶ
35 οὓς ἐγὼ ἐφύτευσα, ἐγὼ ἐκτίλλω· [35]καὶ σὺ ζητεῖς σεαυτῷ μεγάλα;
μὴ ζητήσῃς, ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, λέγει
κύριος, καὶ δώσω τὴν ψυχήν σου εἰς εὕρεμα ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ
ἐὰν βαδίσῃς ἐκεῖ.

52 [1]Ὄντος εἰκοστοῦ καὶ ἑνὸς ἔτους Σεδεκιου ἐν τῷ βασιλεύειν αὐ-
τόν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μη-
4 τρὶ αὐτοῦ Αμιτααλ θυγάτηρ Ιερεμιου ἐκ Λοβενα, [4]καὶ ἐγένετο ἐν
τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν μηνὶ τῷ δεκάτῳ δεκάτῃ
τοῦ μηνὸς ἦλθεν Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ πᾶσα
ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ περιεχαράκωσαν αὐτὴν καὶ
5 περιῳκοδόμησαν αὐτὴν τετραπέδοις λίθοις κύκλῳ. [5]καὶ ἦλθεν ἡ
6 πόλις εἰς συνοχὴν ἕως ἑνδεκάτου ἔτους τῷ βασιλεῖ Σεδεκια· [6]ἐν
τῇ ἐνάτῃ τοῦ μηνὸς καὶ ἐστερεώθη ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐκ
7 ἦσαν ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς. [7]καὶ διεκόπη ἡ πόλις, καὶ πάντες οἱ
ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἐξῆλθον νυκτὸς κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης
ἀνὰ μέσον τοῦ τείχους καὶ τοῦ προτειχίσματος, ὃ ἦν κατὰ τὸν
κῆπον τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τῆς πόλεως κύκλῳ. καὶ
8 ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν εἰς Αραβα, [8]καὶ κατεδίωξεν ἡ δύναμις τῶν
Χαλδαίων ὀπίσω τοῦ βασιλέως καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἐν τῷ πέραν
9 Ιεριχω, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ διεσπάρησαν ἀπ᾽ αὐτοῦ. [9]καὶ
συνέλαβον τὸν βασιλέα καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυ-
10 λῶνος εἰς Δεβλαθα, καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ μετὰ κρίσεως· [10]καὶ ἔ-
σφαξεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος τοὺς υἱοὺς Σεδεκιου κατ᾽ ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας Ιουδα ἔσφαξεν ἐν Δεβλαθα·
11 [11]καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σεδεκιου ἐξετύφλωσεν καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν
πέδαις, καὶ ἤγαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Βαβυλῶνα καὶ
ἔδωκεν αὐτὸν εἰς οἰκίαν μυλῶνος ἕως ἡμέρας ἧς ἀπέθανεν.
12 [12]Καὶ ἐν μηνὶ πέμπτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἦλθεν Ναβουζαρδαν ὁ
ἀρχιμάγειρος ὁ ἑστηκὼς κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος

33 προσεθηκεν] + μοι A pau., sed μοι seq. retinet A || **34** ειπον — ιδου] ουτως ειπον αυτω S(†) | εγω 3^0 B†] > rel. = 𝔐 || **35** ζητεις] -τησεις BA | μη ζητησης] > A†, μη ζητη σεαυτω μεγαλα μη ζητι S*†, μη ζητει *L* | εις > S

52 (= 𝔐 **52**, cf. Regn. IV **25**) **1** εικ. και ενος] δευτερου και εικοστου A† | εν ιερουσ. > S† || **4** εν 1^0 > BSpau. | μηνι] pr. τω A | δεκατω pl.] ενατω BS, εβδομω A† | περιεχαρακωσεν SA, περιωκοδομησεν A | τετραποδοις B*A | λιθοις pl.] > BSA || **6** εν τη 1^0 > A || **7** του τειχους] της πυλης A† | κυκλω] εκυκλωσαν A pau. | επορ.] ωχοντο A | την ult. > S || **8** η > S† | κατελαβεν A || **10** βασ.] pr. ο S || **11** ημ. ης > A†, ης > S*† || **12** πεμπτω] pr. τω A; + και S*† | μηνος] + α(uel ο)υτος ενιαυτος εννεακαιδεκατος του ναβουχοδονοσορ βασιλεως βαβυλωνος S^s*L* (in *O* sub ※) | ο 2^0 > B† | του ult. > A†

εἰς Ιερουσαλημ. [13]καὶ ἐνέπρησεν τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον 13
τοῦ βασιλέως καὶ πάσας τὰς οἰκίας τῆς πόλεως, καὶ πᾶσαν οἰκίαν
μεγάλην ἐνέπρησεν ἐν πυρί. [14]καὶ πᾶν τεῖχος Ιερουσαλημ κύκλῳ 14
καθεῖλεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ἡ μετὰ τοῦ ἀρχιμαγείρου. [16]καὶ 16
τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ κατέλιπεν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς ἀμπελουρ-
γοὺς καὶ εἰς γεωργούς. [17]καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοῦς τοὺς ἐν 17
οἴκῳ κυρίου καὶ τὰς βάσεις καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν τὴν ἐν
οἴκῳ κυρίου συνέτριψαν οἱ Χαλδαῖοι καὶ ἔλαβον τὸν χαλκὸν αὐτῶν
καὶ ἀπήνεγκαν εἰς Βαβυλῶνα. [18]καὶ τὴν στεφάνην καὶ τὰς φιάλας 18
καὶ τὰς κρεάγρας καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ, ἐν οἷς ἐλειτούρ-
γουν ἐν αὐτοῖς, [19]καὶ τὰ σαφφωθ καὶ τὰ μασμαρωθ καὶ τοὺς ὑπο- 19
χυτῆρας καὶ τὰς λυχνίας καὶ τὰς θυίσκας καὶ τοὺς κυάθους, ἃ ἦν
χρυσᾶ χρυσᾶ καὶ ἃ ἦν ἀργυρᾶ ἀργυρᾶ, ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος.
[20]καὶ οἱ στῦλοι δύο καὶ ἡ θάλασσα μία καὶ οἱ μόσχοι δώδεκα χαλ- 20
κοῖ ὑποκάτω τῆς θαλάσσης, ἃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμων εἰς
οἶκον κυρίου· οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ αὐτῶν. [21]καὶ οἱ στῦλοι, 21
τριάκοντα πέντε πηχῶν ὕψος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός, καὶ σπαρτίον
δώδεκα πήχεων περιεκύκλου αὐτόν, καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ δακτύλων
τεσσάρων κύκλῳ, [22]καὶ γεῖσος ἐπ' αὐτοῖς χαλκοῦν, καὶ πέντε πή- 22
χεων τὸ μῆκος ὑπεροχὴ τοῦ γείσους τοῦ ἑνός, καὶ δίκτυον καὶ
ῥόαι ἐπὶ τοῦ γείσους κύκλῳ, τὰ πάντα χαλκᾶ· καὶ κατὰ ταῦτα τῷ
στύλῳ τῷ δευτέρῳ, ὀκτὼ ῥόαι τῷ πήχει τοῖς δώδεκα πήχεσιν.
[23]καὶ ἦσαν αἱ ῥόαι ἐνενήκοντα ἓξ τὸ ἓν μέρος, καὶ ἦσαν αἱ πᾶσαι 23
ῥόαι ἐπὶ τοῦ δικτύου κύκλῳ ἑκατόν. [24]καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος 24
τὸν ἱερέα τὸν πρῶτον καὶ τὸν ἱερέα τὸν δευτερεύοντα καὶ τοὺς
τρεῖς τοὺς φυλάττοντας τὴν ὁδὸν [25]καὶ εὐνοῦχον ἕνα, ὃς ἦν ἐπι- 25
στάτης τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν, καὶ ἑπτὰ ἄνδρας ὀνομαστοὺς
τοὺς ἐν προσώπῳ τοῦ βασιλέως τοὺς εὑρεθέντας ἐν τῇ πόλει καὶ
τὸν γραμματέα τῶν δυνάμεων τὸν γραμματεύοντα τῷ λαῷ τῆς γῆς
καὶ ἑξήκοντα ἀνθρώπους ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς τοὺς εὑρεθέντας ἐν
μέσῳ τῆς πόλεως· [26]καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Ναβουζαρδαν ὁ ἀρχιμά- 26
γειρος καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Δεβλαθα,

14 ιερουσ.] pr. εν A | η ult. > S† || 16 καταλοιπους] κατα > S† | αμπελ. … γεωργους] tr. S† || 17 οικω κυριου $1^{0}\frown 2^{0}$ A† | αυτων] -της S† || 19 τα bis (cf. Regn. IV 25 16)] 1^{0} τας S, 2^{0} τας S*A | και $3^{0}\frown 5^{0}$ S† || 20 ο > S† | αυτων] -του S 393† || 21 περικυκλοι S*†, περικυκλουν A† | παχος] πλατος S† | δακτυλων τεσσ.] tr. A || 22 του 3^{0} > A† | και ult. > S | κατα ταυτα(i. e. ταῦτα uel ταὐτά)] κατα τα αυτα *L*: = Regn. IV 25 17; κατα αυτα A† || 23 το > B*† | επι τ. δικτ. κυκλω / εκατον] tr. BA = 𝔐 || 24 πρωτον] δευτερον S*† | δευτερευοντα] -ρουντα AB^{c} pau., -ροντα B*† | φυλαττοντας B pau.] σσ pro ττ rel.: cf. 31 et Thack. p. 123 || 25 και 1^{0} BS pau.] + εκ της πολεως ελαβεν rel. = 𝔐 | των 1^{0} > B*L*: cf. 𝔐 | τους 1^{0} > S || 26 βασιλεα] pr. τον A*L*

27 [27]καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν Δεβλαθα ἐν γῇ Αιμαθ.
31 [31]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει ἀποικισθέντος
τοῦ Ιωακιμ βασιλέως Ιουδα ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ ἐν τῇ τετράδι
καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἔλαβεν Ουλαιμαραδαχ βασιλεὺς Βαβυλῶνος
ἐν τῷ ἐνιαυτῷ, ᾧ ἐβασίλευσεν, τὴν κεφαλὴν Ιωακιμ βασιλέως
32 Ιουδα καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οἰκίας, ἧς ἐφυλάττετο· [32]καὶ ἐλάλη-
σεν αὐτῷ χρηστὰ καὶ ἔδωκεν τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνω τῶν θρό-
33 νων τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι· [33]καὶ ἤλλαξεν
τὴν στολὴν τῆς φυλακῆς αὐτοῦ καὶ ἤσθιεν ἄρτον διὰ παντὸς κατὰ
34 πρόσωπον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς ἔζησεν· [34]καὶ ἡ σύνταξις
αὐτῷ ἐδίδοτο διὰ παντὸς παρὰ τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος ἐξ ἡμέ-
ρας εἰς ἡμέραν ἕως ἡμέρας, ἧς ἀπέθανεν.

27 βασιλευς] pr. ο S† | εν 1°] εις S† | αιμαθ] μααθ S†, αιμααθ A† || 31 τω 1° > SA† | τριακοστω κ. εβδ. ετει] τριακοντα κ. επτα ετεσιν S† | ουλαιμαραδαχ A†] -μαδαχαρ B†, -μαδαραχ Q, ουλεδαμαχαρ S† | ιουδα ult.] + και εκειρεν αυτον B†: cf. S^s ante την κεφαλην addens και εκιρεν et *L* post ελαβεν addens και εκειρεν | εφυλαττετο A pau.] σσ pro ττ rel.: cf. 24 || 32 τον θρονον αυτου επανω των θρονων] αυτου τον θρονον επανω BS^(†) || 33 ηλλαξαν BSpau. || 34 εδιδετο B*S*A: cf. Thack. p. 250 | εξ ημερων εις ημερας A^(†)
Subscr. ιερεμιας BS, ιερεμιας προφητης ιδ' A†

ΒΑΡΟΥΧ

1 [1]Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου, οὓς ἔγραψεν Βαρουχ υἱὸς Νη-
ριου υἱοῦ Μαασαιου υἱοῦ Σεδεκιου υἱοῦ Ασαδιου υἱοῦ Χελκιου ἐν
2 Βαβυλῶνι [2]ἐν τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ ἐν ἑβδόμῃ τοῦ μηνὸς ἐν τῷ
καιρῷ, ᾧ ἔλαβον οἱ Χαλδαῖοι τὴν Ιερουσαλημ καὶ ἐνέπρησαν αὐτὴν
3 ἐν πυρί. [3]καὶ ἀνέγνω Βαρουχ τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου ἐν
ὠσὶν Ιεχονιου υἱοῦ Ιωακιμ βασιλέως Ιουδα καὶ ἐν ὠσὶ παντὸς τοῦ
4 λαοῦ τῶν ἐρχομένων πρὸς τὴν βίβλον [4]καὶ ἐν ὠσὶν τῶν δυνατῶν
καὶ υἱῶν τῶν βασιλέων καὶ ἐν ὠσὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἐν ὠσὶ
παντὸς τοῦ λαοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, πάντων τῶν κατοικούν-
5 των ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ ποταμοῦ Σουδ. [5]καὶ ἔκλαιον καὶ ἐνήστευον
6 καὶ ηὔχοντο ἐναντίον κυρίου [6]καὶ συνήγαγον ἀργύριον, καθὰ ἑκά-
7 στου ἠδύνατο ἡ χείρ, [7]καὶ ἀπέστειλαν εἰς Ιερουσαλημ πρὸς Ιωακιμ

Bar.: BA. — S post Ier. scripsit librum Thr. usque ad 2 20 conseruatum; librum Bar. utrum post Thr. scripserit an omiserit, non liquet, quia post Thr. 2 20 multa folia interierunt.

1 1 ασαδιου] σαδιου *L*, σαδαιου A† || 2 εν 2° > A*L* || 4 των βασιλεων] του -ως A† | μεγαλου] + αυτων A: cf. Ier. 49 1 | ποταμου] pr. του A || 5 ηυχ.] + ευχας A | εναντι A

υἱὸν Χελκιου υἱοῦ Σαλωμ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς
πάντα τὸν λαὸν τοὺς εὑρεθέντας μετ' αὐτοῦ ἐν Ιερουσαλημ [8]ἐν 8
τῷ λαβεῖν αὐτὸν τὰ σκεύη οἴκου κυρίου τὰ ἐξενεχθέντα ἐκ τοῦ
ναοῦ ἀποστρέψαι εἰς γῆν Ιουδα τῇ δεκάτῃ τοῦ Σιουαν, σκεύη ἀρ-
γυρᾶ, ἃ ἐποίησεν Σεδεκιας υἱὸς Ιωσια βασιλεὺς Ιουδα [9]μετὰ τὸ 9
ἀποικίσαι Ναβουχοδονοσορ βασιλέα Βαβυλῶνος τὸν Ιεχονιαν καὶ
τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς δεσμώτας καὶ τοὺς δυνατοὺς καὶ τὸν λαὸν
τῆς γῆς ἀπὸ Ιερουσαλημ καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα. [10]καὶ 10
εἶπαν Ἰδοὺ ἀπεστείλαμεν πρὸς ὑμᾶς ἀργύριον, καὶ ἀγοράσατε τοῦ
ἀργυρίου ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας καὶ λίβανον καὶ ποιή-
σατε μαννα καὶ ἀνοίσατε ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου θεοῦ ἡμῶν
[11]καὶ προσεύξασθε περὶ τῆς ζωῆς Ναβουχοδονοσορ βασιλέως Βαβυ- 11
λῶνος καὶ εἰς ζωὴν Βαλτασαρ υἱοῦ αὐτοῦ, ἵνα ὦσιν αἱ ἡμέραι
αὐτῶν ὡς αἱ ἡμέραι τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. [12]καὶ δώσει κύριος 12
ἰσχὺν ἡμῖν καὶ φωτίσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, καὶ ζησόμεθα ὑπὸ
τὴν σκιὰν Ναβουχοδονοσορ βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν
Βαλτασαρ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ δουλεύσομεν αὐτοῖς ἡμέρας πολλὰς καὶ
εὑρήσομεν χάριν ἐναντίον αὐτῶν. [13]καὶ προσεύξασθε περὶ ἡμῶν 13
πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν,
καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν ὁ θυμὸς κυρίου καὶ ἡ ὀργὴ αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. [14]καὶ ἀναγνώσεσθε τὸ βιβλίον τοῦτο, ὃ 14
ἀπεστείλαμεν πρὸς ὑμᾶς ἐξαγορεῦσαι ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ
ἑορτῆς καὶ ἐν ἡμέραις καιροῦ, [15]καὶ ἐρεῖτε 15
Τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ αἰσχύνη τῶν προσ-
ώπων ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀνθρώπῳ Ιουδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν
Ιερουσαλημ [16]καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν 16
καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς προφήταις ἡμῶν καὶ τοῖς πατρά-
σιν ἡμῶν, [17]ὧν ἡμάρτομεν ἔναντι κυρίου [18]καὶ ἠπειθήσαμεν αὐτῷ 17 18
καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου θεοῦ ἡμῶν πορεύεσθαι τοῖς
προστάγμασιν κυρίου, οἷς ἔδωκεν κατὰ πρόσωπον ἡμῶν. [19]ἀπὸ τῆς 19
ἡμέρας, ἧς ἐξήγαγεν κύριος τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἤμεθα ἀπειθοῦντες πρὸς κύριον θεὸν
ἡμῶν καὶ ἐσχεδιάζομεν πρὸς τὸ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.
[20]καὶ ἐκολλήθη εἰς ἡμᾶς τὰ κακὰ καὶ ἡ ἀρά, ἣν συνέταξεν κύριος 20
τῷ Μωυσῇ παιδὶ αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἐξήγαγεν τοὺς πατέρας ἡμῶν
ἐκ γῆς Αἰγύπτου δοῦναι ἡμῖν γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι ὡς ἡ

7 fin. εν] εις A || 9 ηγαγεν B†] pr. εισ rel. | αυτον] -τους A || 10 θεου] pr. του A | ημων] υμ. A pau.: item A† in 13 pro ημων 2⁰, cf. 14 A† ημας pro υμ. || 11 αυτων] -του A || 13 τον > A† | τω > A† || 14 ημερα] -ραις A || 15 αισχυνη] pr. η A || 17 εναντι B†] -τιον rel. || 18 τοις] pr. εν A† || 19 εσχεδιασαμεν A† || 20 τω μω(υ)ση] tr. *L*, τω > A† | εκ γης αιγ. > B*†

21 ἡμέρα αὕτη. [21]καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ
ἡμῶν κατὰ πάντας τοὺς λόγους τῶν προφητῶν, ὧν ἀπέστειλεν
22 πρὸς ἡμᾶς, [22]καὶ ᾠχόμεθα ἕκαστος ἐν διανοίᾳ καρδίας αὐτοῦ τῆς
πονηρᾶς ἐργάζεσθαι θεοῖς ἑτέροις ποιῆσαι τὰ κακὰ κατ' ὀφθαλμοὺς
2 κυρίου θεοῦ ἡμῶν. [1]καὶ ἔστησεν κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ, ὃν ἐλά-
λησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς δικαστὰς ἡμῶν τοὺς δικάσαντας τὸν
Ισραηλ καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἡμῶν
2 καὶ ἐπὶ ἄνθρωπον Ισραηλ καὶ Ιουδα. [2]οὐκ ἐποιήθη ὑποκάτω παν-
τὸς τοῦ οὐρανοῦ καθὰ ἐποίησεν ἐν Ιερουσαλημ κατὰ τὰ γεγραμ-
3 μένα ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ [3]τοῦ φαγεῖν ἡμᾶς ἄνθρωπον σάρκας
4 υἱοῦ αὐτοῦ καὶ ἄνθρωπον σάρκας θυγατρὸς αὐτοῦ. [4]καὶ ἔδωκεν
αὐτοὺς ὑποχειρίους πάσαις ταῖς βασιλείαις ταῖς κύκλῳ ἡμῶν εἰς
ὀνειδισμὸν καὶ εἰς ἄβατον ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τοῖς κύκλῳ, οὗ δι-
5 έσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκεῖ. [5]καὶ ἐγενήθησαν ὑποκάτω καὶ οὐκ
ἐπάνω, ὅτι ἡμάρτομεν κυρίῳ θεῷ ἡμῶν πρὸς τὸ μὴ ἀκούειν τῆς
6 φωνῆς αὐτοῦ. — [6]τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ καὶ
τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἡ αἰσχύνη τῶν προσώπων ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.
7 [7]ἃ ἐλάλησεν κύριος ἐφ' ἡμᾶς, πάντα τὰ κακὰ ταῦτα ἦλθεν ἐφ' ἡμᾶς.
8 [8]καὶ οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ προσώπου κυρίου τοῦ ἀποστρέψαι ἕκαστον
9 ἀπὸ τῶν νοημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς. [9]καὶ ἐγρη-
γόρησεν κύριος ἐπὶ τοῖς κακοῖς, καὶ ἐπήγαγε κύριος ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι
10 δίκαιος ὁ κύριος ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἃ ἐνετείλατο ἡμῖν. [10]καὶ
οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ πορεύεσθαι τοῖς προστάγμασιν
11 κυρίου, οἷς ἔδωκεν κατὰ πρόσωπον ἡμῶν. — [11]καὶ νῦν, κύριε ὁ
θεὸς Ισραηλ, ὃς ἐξήγαγες τὸν λαόν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ
κραταιᾷ καὶ ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασιν καὶ ἐν δυνάμει μεγάλῃ καὶ
ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη,
12 [12]ἡμάρτομεν ἠσεβήσαμεν ἠδικήσαμεν, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ἐπὶ πᾶ-
13 σιν τοῖς δικαιώμασίν σου. [13]ἀποστραφήτω ὁ θυμός σου ἀφ' ἡμῶν,
ὅτι κατελείφθημεν ὀλίγοι ἐν τοῖς ἔθνεσιν, οὗ διέσπειρας ἡμᾶς ἐκεῖ.
14 [14]εἰσάκουσον, κύριε, τῆς προσευχῆς ἡμῶν καὶ τῆς δεήσεως ἡμῶν
καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἕνεκεν σοῦ καὶ δὸς ἡμῖν χάριν κατὰ πρόσωπον
15 τῶν ἀποικισάντων ἡμᾶς, [15]ἵνα γνῷ πᾶσα ἡ γῆ ὅτι σὺ κύριος ὁ
θεὸς ἡμῶν, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπεκλήθη ἐπὶ Ισραηλ καὶ ἐπὶ τὸ
16 γένος αὐτοῦ. [16]κύριε, κάτιδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου καὶ ἐν-

21 του > A | ων] ους A† || **22** αυτου] ημων A(†)

2 2 init. B†] pr. του αγαγειν εφ ημας κακα μεγαλα rel.: his uerbis adpingit Q^{mg} ※ θ′, unde efficio ea non ad 𝔊 pertinere, sed ex θ′ addita esse, cf. Dan. 9 12 | ουκ B†] pr. α rel.: cf. Dan. 9 12 οια | εποιησεν] -ηθη A || **3** υιων A pau. || **4** εις 2^{0} > B† | κυκλω 2^{0}] + ημων A || **5** κυριω] pr. τω A†, + τω mu. || **7** ταυτα Q] + α BA || **8** αυτων] -του A || **9** ο > A || **11** και νυν > A† | και 2^{0} > B || **13** αποστραφ.] + δη A || **14** σου] pr. του ονοματος A || **15** επικεκληται A

νόησον εἰς ἡμᾶς· κλῖνον, κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἄκουσον· 17ἄνοι- 17
ξον, κύριε, τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδέ· ὅτι οὐχ οἱ τεθνηκότες
ἐν τῷ ᾅδῃ, ὧν ἐλήμφθη τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπὸ τῶν σπλάγχνων
αὐτῶν, δώσουσιν δόξαν καὶ δικαίωμα τῷ κυρίῳ, 18ἀλλὰ ἡ ψυχὴ 18
ἡ λυπουμένη ἐπὶ τὸ μέγεθος, ὃ βαδίζει κύπτον καὶ ἀσθενοῦν καὶ
οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ ἐκλείποντες καὶ ἡ ψυχὴ ἡ πεινῶσα δώσουσίν σοι
δόξαν καὶ δικαιοσύνην, κύριε. 19ὅτι οὐκ ἐπὶ τὰ δικαιώματα τῶν 19
πατέρων ἡμῶν καὶ τῶν βασιλέων ἡμῶν ἡμεῖς καταβάλλομεν τὸν
ἔλεον ἡμῶν κατὰ πρόσωπόν σου, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, 20ὅτι ἐνῆκας 20
τὸν θυμόν σου καὶ τὴν ὀργήν σου εἰς ἡμᾶς, καθάπερ ἐλάλησας
ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν λέγων 21Οὕτως εἶπεν 21
κύριος Κλίνατε τὸν ὦμον ὑμῶν καὶ ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυ-
λῶνος καὶ καθίσατε ἐπὶ τὴν γῆν, ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν·
22καὶ ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ 22
Βαβυλῶνος, 23ἐκλείψειν ποιήσω ἐκ πόλεων Ιουδα καὶ ἔξωθεν Ιερου- 23
σαλημ φωνὴν εὐφροσύνης καὶ φωνὴν χαρμοσύνης, φωνὴν νυμφίου
καὶ φωνὴν νύμφης, καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἄβατον ἀπὸ ἐνοικούν-
των. 24καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς σου ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ 24
Βαβυλῶνος, καὶ ἔστησας τοὺς λόγους σου, οὓς ἐλάλησας ἐν χερ-
σὶν τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν τοῦ ἐξενεχθῆναι τὰ ὀστᾶ βα-
σιλέων ἡμῶν καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐκ τοῦ τόπου αὐ-
τῶν, 25καὶ ἰδού ἐστιν ἐξερριμμένα τῷ καύματι τῆς ἡμέρας καὶ τῷ 25
παγετῷ τῆς νυκτός, καὶ ἀπεθάνοσαν ἐν πόνοις πονηροῖς, ἐν λιμῷ
καὶ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν ἀποστολῇ. 26καὶ ἔθηκας τὸν οἶκον, οὗ ἐπ- 26
εκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐπ᾽ αὐτῷ, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη διὰ πονηρίαν
οἴκου Ισραηλ καὶ οἴκου Ιουδα. — 27καὶ ἐποίησας εἰς ἡμᾶς, κύριε 27
ὁ θεὸς ἡμῶν, κατὰ πᾶσαν ἐπιείκειάν σου καὶ κατὰ πάντα οἰκτιρμόν
σου τὸν μέγαν, 28καθὰ ἐλάλησας ἐν χειρὶ παιδός σου Μωυσῆ ἐν 28
ἡμέρᾳ ἐντειλαμένου σου αὐτῷ γράψαι τὸν νόμον σου ἐναντίον
υἱῶν Ισραηλ λέγων 29Ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς μου, ἦ μὴν ἡ 29
βόμβησις ἡ μεγάλη ἡ πολλὴ αὕτη ἀποστρέψει εἰς μικρὰν ἐν τοῖς
ἔθνεσιν, οὗ διασπερῶ αὐτοὺς ἐκεῖ· 30ὅτι ἔγνων ὅτι οὐ μὴ ἀκού- 30
σωσίν μου, ὅτι λαὸς σκληροτράχηλός ἐστιν. καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ
καρδίαν αὐτῶν ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν 31καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ 31
κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν καὶ ὦτα ἀκούοντα,

16 εις > A† | ακουσον] pr. εισ A† || 17 init.] pr. και A | κυριε > B | τους > B† | τεθνεωτες A† | δωσουσιν] + σοι A || 18 ψυχη] + αυτου B*† | σοι δοξαν] tr. A† || 19 ημων paenult. > B† || 20 εις] εφ A | λεγων > B† || 21 εργαζεσθε(-θαι A†) A pau.: cf. 22 | της γης ης A | δεδωκα B† || 22 εργαζεσθαι A(†): item in 24, cf. 21 || 23 πολεως A || 24 βασιλεων] pr. των A | και ult.] pr. και τα οστα των αρχοντων ημων A† | αυτων] -του A† || 25 εστιν] εισιν A || 26 οικον] + σου A || 28 ενωπιον A† || 29 μεγαλη] + και A | μικραν] μακρ. A || 30 ακουσ.] pr. εισ A

32 [32]καὶ αἰνέσουσίν με ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν καὶ μνησθήσονται
33 τοῦ ὀνόματός μου [33]καὶ ἀποστρέψουσιν ἀπὸ τοῦ νώτου αὐτῶν
τοῦ σκληροῦ καὶ ἀπὸ πονηρῶν πραγμάτων αὐτῶν, ὅτι μνησθήσον-
34 ται τῆς ὁδοῦ πατέρων αὐτῶν τῶν ἁμαρτόντων ἔναντι κυρίου. [34]καὶ
ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν
τῷ Αβρααμ καὶ τῷ Ισαακ καὶ τῷ Ιακωβ, καὶ κυριεύσουσιν αὐτῆς·
35 καὶ πληθυνῶ αὐτούς, καὶ οὐ μὴ σμικρυνθῶσιν· [35]καὶ στήσω αὐ-
τοῖς διαθήκην αἰώνιον τοῦ εἶναί με αὐτοῖς εἰς θεὸν καὶ αὐτοὶ ἔσον-
ταί μοι εἰς λαόν· καὶ οὐ κινήσω ἔτι τὸν λαόν μου Ισραηλ ἀπὸ
3 τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα αὐτοῖς. — [1]κύριε παντοκράτωρ ὁ θεὸς Ισραηλ,
2 ψυχὴ ἐν στενοῖς καὶ πνεῦμα ἀκηδιῶν κέκραγεν πρὸς σέ. [2]ἄκουσον,
3 κύριε, καὶ ἐλέησον, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου· [3]ὅτι σὺ καθήμε-
4 νος τὸν αἰῶνα, καὶ ἡμεῖς ἀπολλύμενοι τὸν αἰῶνα. [4]κύριε παντο-
κράτωρ ὁ θεὸς Ισραηλ, ἄκουσον δὴ τῆς προσευχῆς τῶν τεθνηκό-
των Ισραηλ καὶ υἱῶν τῶν ἁμαρτανόντων ἐναντίον σου, οἳ οὐκ ἤ-
κουσαν τῆς φωνῆς κυρίου θεοῦ αὐτῶν καὶ ἐκολλήθη ἡμῖν τὰ κακά.
5 [5]μὴ μνησθῇς ἀδικιῶν πατέρων ἡμῶν, ἀλλὰ μνήσθητι χειρός σου
6 καὶ ὀνόματός σου ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ· [6]ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς
7 ἡμῶν, καὶ αἰνέσομέν σε, κύριε. [7]ὅτι διὰ τοῦτο ἔδωκας τὸν φόβον
σου ἐπὶ καρδίαν ἡμῶν τοῦ ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομά σου, καὶ αἰνέ-
σομέν σε ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, ὅτι ἀπεστρέψαμεν ἀπὸ καρδίας
ἡμῶν πᾶσαν ἀδικίαν πατέρων ἡμῶν τῶν ἡμαρτηκότων ἐναντίον
8 σου. [8]ἰδοὺ ἡμεῖς σήμερον ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, οὗ διέσπειρας ἡμᾶς
ἐκεῖ εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς ἀρὰν καὶ εἰς ὄφλησιν κατὰ πάσας τὰς
ἀδικίας πατέρων ἡμῶν, οἳ ἀπέστησαν ἀπὸ κυρίου θεοῦ ἡμῶν.

9 [9]Ἄκουε, Ισραηλ, ἐντολὰς ζωῆς, ἐνωτίσασθε γνῶναι φρόνησιν.
10 [10]τί ἐστιν, Ισραηλ, τί ὅτι ἐν γῇ τῶν ἐχθρῶν εἶ, ἐπαλαιώθης ἐν γῇ
11 ἀλλοτρίᾳ, [11]συνεμιάνθης τοῖς νεκροῖς, προσελογίσθης μετὰ τῶν εἰς
12 13 ᾅδου; [12]ἐγκατέλιπες τὴν πηγὴν τῆς σοφίας. [13]τῇ ὁδῷ τοῦ θεοῦ εἰ
14 ἐπορεύθης, κατῴκεις ἂν ἐν εἰρήνῃ τὸν αἰῶνα. [14]μάθε ποῦ ἐστιν
φρόνησις, ποῦ ἐστιν ἰσχύς, ποῦ ἐστιν σύνεσις τοῦ γνῶναι ἅμα,
ποῦ ἐστιν μακροβίωσις καὶ ζωή, ποῦ ἐστιν φῶς ὀφθαλμῶν καὶ
15 εἰρήνη. — [15]τίς εὗρεν τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ τίς εἰσῆλθεν εἰς τοὺς
16 θησαυροὺς αὐτῆς; [16]ποῦ εἰσιν οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν καὶ οἱ κυ-
17 ριεύοντες τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, [17]οἱ ἐν τοῖς ὀρνέοις τοῦ
οὐρανοῦ ἐμπαίζοντες καὶ τὸ ἀργύριον θησαυρίζοντες καὶ τὸ χρυ-
σίον, ᾧ ἐπεποίθεισαν ἄνθρωποι, καὶ οὐκ ἔστιν τέλος τῆς κτήσεως

33 επιστρεψ. A† | του 1⁰ > A† | πονηρων] pr. των A | αμαρτανοντων A
3 1 εκεκραξε A(†) || 2 ελεησον] + οτι θεος ελεημων ει και ελεησον A || 3 συ > A*† || 4 κυριου] σου B†, > A† | εκολλ.] pr. προσ A || 7 του] και B† | απο καρδιας] επι -διαν ABc || 8 τας > A† || 10 τι οτι εν] οτι εν τη A || 13 τον αιωνα (cf. 3 bis et 4 35)] + χρονον A: cf. 32 Is. 9 6

αὐτῶν, 18οἱ τὸ ἀργύριον τεκταίνοντες καὶ μεριμνῶντες, καὶ οὐκ 18
ἔστιν ἐξεύρεσις τῶν ἔργων αὐτῶν; 19ἠφανίσθησαν καὶ εἰς ᾅδου 19
κατέβησαν, καὶ ἄλλοι ἀντανέστησαν ἀντ᾽ αὐτῶν. 20νεώτεροι εἶδον 20
φῶς καὶ κατῴκησαν ἐπὶ τῆς γῆς, ὁδὸν δὲ ἐπιστήμης οὐκ ἔγνωσαν
21οὐδὲ συνῆκαν τρίβους αὐτῆς οὐδὲ ἀντελάβοντο αὐτῆς· οἱ υἱοὶ 21
αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν πόρρω ἐγενήθησαν. 22οὐδὲ ἠκούσθη 22
ἐν Χαναὰν οὐδὲ ὤφθη ἐν Θαιμαν, 23οὔτε υἱοὶ Αγαρ οἱ ἐκζητοῦντες 23
τὴν σύνεσιν ἐπὶ τῆς γῆς, οἱ ἔμποροι τῆς Μερραν καὶ Θαιμαν οἱ
μυθολόγοι καὶ οἱ ἐκζητηταὶ τῆς συνέσεως ὁδὸν τῆς σοφίας οὐκ
ἔγνωσαν οὐδὲ ἐμνήσθησαν τὰς τρίβους αὐτῆς. — 24ὦ Ισραηλ, ὡς 24
μέγας ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ καὶ ἐπιμήκης ὁ τόπος τῆς κτήσεως αὐτοῦ·
25μέγας καὶ οὐκ ἔχει τελευτήν, ὑψηλὸς καὶ ἀμέτρητος. 26ἐκεῖ ἐγεν- 25 26
νήθησαν οἱ γίγαντες οἱ ὀνομαστοὶ οἱ ἀπ᾽ ἀρχῆς, γενόμενοι εὐμεγέ-
θεις, ἐπιστάμενοι πόλεμον. 27οὐ τούτους ἐξελέξατο ὁ θεὸς οὐδὲ 27
ὁδὸν ἐπιστήμης ἔδωκεν αὐτοῖς· 28καὶ ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν 28
φρόνησιν, ἀπώλοντο διὰ τὴν ἀβουλίαν αὐτῶν. — 29τίς ἀνέβη εἰς 29
τὸν οὐρανὸν καὶ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ κατεβίβασεν αὐτὴν ἐκ τῶν νε-
φελῶν; 30τίς διέβη πέραν τῆς θαλάσσης καὶ εὗρεν αὐτὴν καὶ οἴσει 30
αὐτὴν χρυσίου ἐκλεκτοῦ; 31οὐκ ἔστιν ὁ γινώσκων τὴν ὁδὸν αὐτῆς 31
οὐδὲ ὁ ἐνθυμούμενος τὴν τρίβον αὐτῆς· 32ἀλλὰ ὁ εἰδὼς τὰ πάντα 32
γινώσκει αὐτήν, ἐξεῦρεν αὐτὴν τῇ συνέσει αὐτοῦ· ὁ κατασκευάσας
τὴν γῆν εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, ἐνέπλησεν αὐτὴν κτηνῶν τετραπό-
δων· 33ὁ ἀποστέλλων τὸ φῶς, καὶ πορεύεται, ἐκάλεσεν αὐτό, καὶ 33
ὑπήκουσεν αὐτῷ τρόμῳ· 34οἱ δὲ ἀστέρες ἔλαμψαν ἐν ταῖς φυλα- 34
καῖς αὐτῶν καὶ εὐφράνθησαν, 35ἐκάλεσεν αὐτοὺς καὶ εἶπον Πάρ- 35
εσμεν, ἔλαμψαν μετ᾽ εὐφροσύνης τῷ ποιήσαντι αὐτούς. 36οὗτος ὁ 36
θεὸς ἡμῶν, οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν. 37ἐξεῦρεν πᾶσαν 37
ὁδὸν ἐπιστήμης καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ιακωβ τῷ παιδὶ αὐτοῦ καὶ Ισ-
ραηλ τῷ ἠγαπημένῳ ὑπ᾽ αὐτοῦ· 38μετὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη 38
καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη. 1αὕτη ἡ βίβλος τῶν προσ- 4
ταγμάτων τοῦ θεοῦ καὶ ὁ νόμος ὁ ὑπάρχων εἰς τὸν αἰῶνα· πάν-
τες οἱ κρατοῦντες αὐτῆς εἰς ζωήν, οἱ δὲ καταλείποντες αὐτὴν ἀπο-
θανοῦνται. — 2ἐπιστρέφου, Ιακωβ, καὶ ἐπιλαβοῦ αὐτῆς, διόδευσον 2
πρὸς τὴν λάμψιν κατέναντι τοῦ φωτὸς αὐτῆς. 3μὴ δῷς ἑτέρῳ τὴν 3
δόξαν σου καὶ τὰ συμφέροντά σοι ἔθνει ἀλλοτρίῳ. 4μακάριοί ἐσμεν, 4
Ισραηλ, ὅτι τὰ ἀρεστὰ τῷ θεῷ ἡμῖν γνωστά ἐστιν.
5Θαρσεῖτε, λαός μου, μνημόσυνον Ισραηλ. 6ἐπράθητε τοῖς ἔθνεσιν 5 6

3 18 οι *L*] pr. οτι BA || 23 ουτε] οι τε B | επι της(> B†) γης *L*] pr. οι BA | οι μυθολ. pau.] pr. και rel. | της ult. A pau.] δε Bpl., pr. δε 393 || 26 εγενηθησαν A | οι 3° > B† || 35 ελαμψαν] pr. και A 393† || 37 υπ > A || 38 της > *AC*†

4 1 αυτης] -την B: cf. Helbing Kasussyntax p. 121 || 4 του θεου B†

οὐκ εἰς ἀπώλειαν, διὰ δὲ τὸ παροργίσαι ὑμᾶς τὸν θεὸν παρεδόθητε
7 τοῖς ὑπεναντίοις· [7]παρωξύνατε γὰρ τὸν ποιήσαντα ὑμᾶς θύσαντες
8 δαιμονίοις καὶ οὐ θεῷ. [8]ἐπελάθεσθε δὲ τὸν τροφεύσαντα ὑμᾶς θεὸν
αἰώνιον, ἐλυπήσατε δὲ καὶ τὴν ἐκθρέψασαν ὑμᾶς Ιερουσαλημ·
9 [9]εἶδεν γὰρ τὴν ἐπελθοῦσαν ὑμῖν ὀργὴν παρὰ τοῦ θεοῦ καὶ εἶπεν
Ἀκούσατε, αἱ πάροικοι Σιων, ἐπήγαγέν μοι ὁ θεὸς πένθος μέγα·
10 [10]εἶδον γὰρ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν υἱῶν μου καὶ τῶν θυγατέρων,
11 ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς ὁ αἰώνιος· [11]ἔθρεψα γὰρ αὐτοὺς μετ᾽ εὐφρο-
12 σύνης, ἐξαπέστειλα δὲ μετὰ κλαυθμοῦ καὶ πένθους. [12]μηδεὶς ἐπι-
χαιρέτω μοι τῇ χήρᾳ καὶ καταλειφθείσῃ ὑπὸ πολλῶν· ἠρημώθην
διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν τέκνων μου, διότι ἐξέκλιναν ἐκ νόμου θεοῦ,
13 [13]δικαιώματα δὲ αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ ἐπορεύθησαν ὁδοῖς ἐν-
τολῶν θεοῦ οὐδὲ τρίβους παιδείας ἐν δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ἐπέβησαν.
14 [14]ἐλθάτωσαν αἱ πάροικοι Σιων, καὶ μνήσθητε τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν
15 υἱῶν μου καὶ θυγατέρων, ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς ὁ αἰώνιος· [15]ἐπ-
ήγαγεν γὰρ ἐπ᾽ αὐτοὺς ἔθνος μακρόθεν, ἔθνος ἀναιδὲς καὶ ἀλλό-
γλωσσον, οἳ οὐκ ᾐσχύνθησαν πρεσβύτην οὐδὲ παιδίον ἠλέησαν
16 [16]καὶ ἀπήγαγον τοὺς ἀγαπητοὺς τῆς χήρας καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων
17 18 τὴν μόνην ἠρήμωσαν. [17]ἐγὼ δὲ τί δυνατὴ βοηθῆσαι ὑμῖν; [18]ὁ γὰρ
ἐπαγαγὼν τὰ κακὰ ὑμῖν ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν.
19 20 [19]βαδίζετε, τέκνα, βαδίζετε, ἐγὼ γὰρ κατελείφθην ἔρημος· [20]ἐξεδυ-
σάμην τὴν στολὴν τῆς εἰρήνης, ἐνεδυσάμην δὲ σάκκον τῆς δεήσεώς
21 μου, κεκράξομαι πρὸς τὸν αἰώνιον ἐν ταῖς ἡμέραις μου. — [21]θαρσεῖτε,
τέκνα, βοήσατε πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ δυναστείας,
22 ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν. [22]ἐγὼ γὰρ ἤλπισα ἐπὶ τῷ αἰωνίῳ τὴν σωτηρίαν
ὑμῶν, καὶ ἦλθέν μοι χαρὰ παρὰ τοῦ ἁγίου ἐπὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ, ᾗ
23 ἥξει ὑμῖν ἐν τάχει παρὰ τοῦ αἰωνίου σωτῆρος ὑμῶν. [23]ἐξέπεμψα
γὰρ ὑμᾶς μετὰ πένθους καὶ κλαυθμοῦ, ἀποδώσει δέ μοι ὁ θεὸς
24 ὑμᾶς μετὰ χαρμοσύνης καὶ εὐφροσύνης εἰς τὸν αἰῶνα. [24]ὥσπερ
γὰρ νῦν ἑωράκασιν αἱ πάροικοι Σιων τὴν ὑμετέραν αἰχμαλωσίαν,
οὕτως ὄψονται ἐν τάχει τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ὑμῶν σωτηρίαν, ἣ
ἐπελεύσεται ὑμῖν μετὰ δόξης μεγάλης καὶ λαμπρότητος τοῦ αἰωνίου.
25 [25]τέκνα, μακροθυμήσατε τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ἐπελθοῦσαν ὑμῖν ὀργήν·
κατεδίωξέν σε ὁ ἐχθρός σου, καὶ ὄψει αὐτοῦ τὴν ἀπώλειαν ἐν

6 υμας] ημ. A†: item in 8 1°, cf. 24 || 8 δε bis] 1° > B, 2° δη B*† || **9** γαρ > A† | επηγ.] + γαρ A || **10** των 1°] pr. του λαου A(†) || **13** δικαιωμ. δε] και δικ. B† | εγνωσαν] εφυλαξαν A† || **14** θυγ.] pr. των A || **15** αυτους] + ο θεος A† | οι] οτι B || **16** απηγαγον] απ > A† | μονην] μονογενην AV(†): de -ην cf. Thack. § 10, 12 || **17** δυναμαι A || **18** υμιν > B || **20** ενεδυσ. δε] και ενεδ. A | αιωνιον] + υψιστον A† || **21** θαρσειτε] θαρρειτε B†: cf. 27 et 5. 30 | βοησ.] pr. και A† | εκ δυναστ. > A† | fin.] + υμων A† || **22** ηλπισα / επι τω αι.] tr. A† | επι τη ελεημ. > A† || **24** υμων et υμιν] ημ. A: cf. 6 || **25** κατεδιωξεν] + γαρ A | σου > B†

τάχει καὶ ἐπὶ τραχήλους αὐτῶν ἐπιβήσῃ. [26]οἱ τρυφεροί μου ἐπορεύ- 26
θησαν ὁδοὺς τραχείας, ἤρθησαν ὡς ποίμνιον ἡρπασμένον ὑπὸ
ἐχθρῶν. — [27]θαρσήσατε, τέκνα, καὶ βοήσατε πρὸς τὸν θεόν, ἔσται 27
γὰρ ὑμῶν ὑπὸ τοῦ ἐπάγοντος μνεία. [28]ὥσπερ γὰρ ἐγένετο ἡ διάνοια 28
ὑμῶν εἰς τὸ πλανηθῆναι ἀπὸ τοῦ θεοῦ, δεκαπλασιάσατε ἐπιστρα-
φέντες ζητῆσαι αὐτόν. [29]ὁ γὰρ ἐπαγαγὼν ὑμῖν τὰ κακὰ ἐπάξει 29
ὑμῖν τὴν αἰώνιον εὐφροσύνην μετὰ τῆς σωτηρίας ὑμῶν.
[30]Θάρσει, Ιερουσαλημ, παρακαλέσει σε ὁ ὀνομάσας σε. [31]δεί- 30 31
λαιοι οἱ σὲ κακώσαντες καὶ ἐπιχαρέντες τῇ σῇ πτώσει, [32]δείλαιαι 32
αἱ πόλεις αἷς ἐδούλευσαν τὰ τέκνα σου, δειλαία ἡ δεξαμένη τοὺς
υἱούς σου. [33]ὥσπερ γὰρ ἐχάρη ἐπὶ τῇ σῇ πτώσει καὶ εὐφράνθη 33
ἐπὶ τῷ πτώματί σου, οὕτως λυπηθήσεται ἐπὶ τῇ ἑαυτῆς ἐρημίᾳ.
[34]καὶ περιελῶ αὐτῆς τὸ ἀγαλλίαμα τῆς πολυοχλίας, καὶ τὸ ἀγαυρίαμα 34
αὐτῆς ἔσται εἰς πένθος. [35]πῦρ γὰρ ἐπελεύσεται αὐτῇ παρὰ τοῦ αἰ- 35
ωνίου εἰς ἡμέρας μακράς, καὶ κατοικηθήσεται ὑπὸ δαιμονίων τὸν
πλείονα χρόνον. — [36]περίβλεψαι πρὸς ἀνατολάς, Ιερουσαλημ, καὶ 36
ἰδὲ τὴν εὐφροσύνην τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ σοι ἐρχομένην. [37]ἰδοὺ 37
ἔρχονται οἱ υἱοί σου, οὓς ἐξαπέστειλας, ἔρχονται συνηγμένοι ἀπ᾽
ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου χαίροντες τῇ τοῦ
θεοῦ δόξῃ. — [1]ἔκδυσαι, Ιερουσαλημ, τὴν στολὴν τοῦ πένθους καὶ 5
τῆς κακώσεώς σου καὶ ἔνδυσαι τὴν εὐπρέπειαν τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ
δόξης εἰς τὸν αἰῶνα. [2]περιβαλοῦ τὴν διπλοΐδα τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ 2
δικαιοσύνης, ἐπίθου τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου τῆς δόξης
τοῦ αἰωνίου. [3]ὁ γὰρ θεὸς δείξει τῇ ὑπ᾽ οὐρανὸν πάσῃ τὴν σὴν 3
λαμπρότητα. [4]κληθήσεται γάρ σου τὸ ὄνομα παρὰ τοῦ θεοῦ εἰς 4
τὸν αἰῶνα Εἰρήνη δικαιοσύνης καὶ δόξα θεοσεβείας. — [5]ἀνάστηθι, 5
Ιερουσαλημ, καὶ στῆθι ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ καὶ περίβλεψαι πρὸς ἀνα-
τολὰς καὶ ἰδέ σου συνηγμένα τὰ τέκνα ἀπὸ ἡλίου δυσμῶν ἕως
ἀνατολῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου χαίροντας τῇ τοῦ θεοῦ μνείᾳ.
[6]ἐξῆλθον γὰρ παρὰ σοῦ πεζοὶ ἀγόμενοι ὑπὸ ἐχθρῶν, εἰσάγει δὲ 6
αὐτοὺς ὁ θεὸς πρὸς σὲ αἰρομένους μετὰ δόξης ὡς θρόνον βασι-
λείας. [7]συνέταξεν γὰρ ὁ θεὸς ταπεινοῦσθαι πᾶν ὄρος ὑψηλὸν καὶ 7
θῖνας ἀενάους καὶ φάραγγας πληροῦσθαι εἰς ὁμαλισμὸν τῆς γῆς,
ἵνα βαδίσῃ Ισραηλ ἀσφαλῶς τῇ τοῦ θεοῦ δόξῃ· [8]ἐσκίασαν δὲ 8
καὶ οἱ δρυμοὶ καὶ πᾶν ξύλον εὐωδίας τῷ Ισραηλ προστάγματι

25 τραχηλους] pr. τους A† || 26 υπο] απο A† || 27 θαρρησατε B†: cf. 21 || 28 πλανηθ.] + υμας A | δεκαπλασ.] pr. ουτω νυν A† || 30 παρακαλει A 33 τω > A† || 34 αγαλλιαμα] αγαλμα A† | εσται] in fin. tr. *L*, > B† || 36 ερχομ.] pr. επ A† || 37 ερχ. συνηγμ.] tr. A† | ανατολης A†

5 1 και της > A | δοξης] pr. σοι A† || 2 αιωνιου] αγιου A† || 5 εως] pr. και A† | χαιροντες A || 6 ως > A† | θρονον] υιους A

9 τοῦ θεοῦ· ⁹ἡγήσεται γὰρ ὁ θεὸς Ισραηλ μετ᾽ εὐφροσύνης τῷ
φωτὶ τῆς δόξης αὐτοῦ σὺν ἐλεημοσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ τῇ παρ᾽
αὐτοῦ.

9 δικαιοσυνη — fin.] τη παρα του θεου δικαιοσυνη A(†)
Subscr. βαρουχ BA

ΘΡΗΝΟΙ

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ αἰχμαλωτισθῆναι τὸν Ισραηλ καὶ Ιερουσαλημ ἐρημωθῆναι ἐκάθισεν Ιερεμιας κλαίων καὶ ἐθρήνησεν τὸν θρῆνον τοῦτον ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ εἶπεν

1 Πῶς ἐκάθισεν μόνη ἡ πόλις ἡ πεπληθυμμένη λαῶν;
ἐγενήθη ὡς χήρα πεπληθυμμένη ἐν ἔθνεσιν,
ἄρχουσα ἐν χώραις ἐγενήθη εἰς φόρον.
2 Κλαίουσα ἔκλαυσεν ἐν νυκτί, καὶ τὰ δάκρυα αὐτῆς ἐπὶ τῶν σιαγόνων αὐτῆς,
καὶ οὐχ ὑπάρχει ὁ παρακαλῶν αὐτὴν ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαπώντων αὐτήν·
πάντες οἱ φιλοῦντες αὐτὴν ἠθέτησαν ἐν αὐτῇ, ἐγένοντο αὐτῇ εἰς ἐχθρούς.
3 Μετῳκίσθη ἡ Ιουδαία ἀπὸ ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ ἀπὸ πλήθους δουλείας αὐτῆς·
ἐκάθισεν ἐν ἔθνεσιν, οὐχ εὗρεν ἀνάπαυσιν·
πάντες οἱ καταδιώκοντες αὐτὴν κατέλαβον αὐτὴν ἀνὰ μέσον τῶν θλιβόντων.

Thr.: BA et in 1 1—2 20 S, cf. praef. ad Bar. — stichorum distinctionem recepi ex Sw.; codices stichos non distinguunt.
Inscr.] + ιερεμιου SBs: cf. subscr.
BSA singulis uersibus capitum primi alterius quarti, ternis uersibus capitis tertii nomina literarum hebraicarum, a quibus initium faciunt, anteponentes (cf. Ps. 118) non solum in c. 1 literarum ordinem uulgarem tenente, sed etiam in c. 2. 3. 4 literam פ ante ע transponentibus ordinem uulgarem sequuntur, quam ob rem litera φη ubique sequitur literam αιν, unde effici potest haec nomina non ab ipso translatore addita esse, sed a docto quodam posteriore, qui sciebat quidem haec capita ad alphabetum hebraicum disposita esse et nouerat huius alphabeti literas, sed textum hebraicum non callebat. literae hebraicae nominantur in mss. αλ(ε)φ, βηθ, γιμ(ε)λ, δελ(ε)θ uel δαλεθ, η, ουαυ, ζαι(ν), ηθ, τηθ, ιωθ uel ιωδ, χαφ, λαβδ uel λαμεδ, μημ, νουν, σαμχ, αιν, φη, σαδη (B*† τιαδη: τι = צ), κωφ. ρης (B† ρηχς: χς = ש), σεν (B† χσεν: χσ = ש), θαυ; uariantes leuiores omisi
1 1² ως > S*† || 2¹ εκλαυσεν] εδακρυσεν A† | 2³ εν αυτη] αυτην SCp† || 3¹ η > BS | 3² ουχ] pr. και S† | 3³ καταδιωκ.] κατα > S† | fin.] + αυτην AQmg†

4 Ὁδοὶ Σιων πενθοῦσιν παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἐρχομένους ἐν ἑορτῇ·
πᾶσαι αἱ πύλαι αὐτῆς ἠφανισμέναι, οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἀναστενάζουσιν,
αἱ παρθένοι αὐτῆς ἀγόμεναι, καὶ αὐτὴ πικραινομένη ἐν ἑαυτῇ.
5 Ἐγένοντο οἱ θλίβοντες αὐτὴν εἰς κεφαλήν, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς εὐθηνοῦσαν,
ὅτι κύριος ἐταπείνωσεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῆς·
τὰ νήπια αὐτῆς ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ κατὰ πρόσωπον θλίβοντος.
6 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκ θυγατρὸς Σιων πᾶσα ἡ εὐπρέπεια αὐτῆς·
ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ὡς κριοὶ οὐχ εὑρίσκοντες νομὴν
καὶ ἐπορεύοντο ἐν οὐκ ἰσχύι κατὰ πρόσωπον διώκοντος.
7 Ἐμνήσθη Ιερουσαλημ ἡμερῶν ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ ἀπωσμῶν αὐτῆς,
πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς, ὅσα ἦν ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων,
ἐν τῷ πεσεῖν τὸν λαὸν αὐτῆς εἰς χεῖρας θλίβοντος καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν αὐτῇ,
ἰδόντες οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς ἐγέλασαν ἐπὶ μετοικεσίᾳ αὐτῆς.
8 Ἁμαρτίαν ἥμαρτεν Ιερουσαλημ, διὰ τοῦτο εἰς σάλον ἐγένετο·
πάντες οἱ δοξάζοντες αὐτὴν ἐταπείνωσαν αὐτήν, εἶδον γὰρ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς,
καί γε αὐτὴ στενάζουσα καὶ ἀπεστράφη ὀπίσω.
9 Ἀκαθαρσία αὐτῆς πρὸς ποδῶν αὐτῆς, οὐκ ἐμνήσθη ἔσχατα αὐτῆς·
καὶ κατεβίβασεν ὑπέρογκα, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν·
ἰδέ, κύριε, τὴν ταπείνωσίν μου, ὅτι ἐμεγαλύνθη ἐχθρός.
10 Χεῖρα αὐτοῦ ἐξεπέτασεν θλίβων ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς·
εἶδεν γὰρ ἔθνη εἰσελθόντα εἰς τὸ ἁγίασμα αὐτῆς,
ἃ ἐνετείλω μὴ εἰσελθεῖν αὐτὰ εἰς ἐκκλησίαν σου.
11 Πᾶς ὁ λαὸς αὐτῆς καταστενάζοντες, ζητοῦντες ἄρτον,
ἔδωκαν τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ἐν βρώσει τοῦ ἐπιστρέψαι ψυχήν·
ἰδέ, κύριε, καὶ ἐπίβλεψον, ὅτι ἐγενήθην ἠτιμωμένη.
12 Οὐ πρὸς ὑμᾶς πάντες οἱ παραπορευόμενοι ὁδόν·
ἐπιστρέψατε καὶ ἴδετε εἰ ἔστιν ἄλγος κατὰ τὸ ἄλγος μου, ὃ ἐγενήθη·
φθεγξάμενος ἐν ἐμοὶ ἐταπείνωσέν με κύριος ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ.

4^{1} πενθησουσιν S† || 5^{1} ευθηνουσαν (cf. Thack. p. 214)] -σιν S | 5^{2} αυτην] > B†, in *O* sub ÷ | 5^{3} κατα προσ.] ενωπιον S†: cf. 6^{3} || 6^{1} εξηλθεν] -ηρθη BSc | 6^{2} ουχ] μη A | post 6^{2} add. S*† per errorem stichum 11^{2} (sim.) | 6^{3} κατα προσ.] ενωπιον A†: cf. 5^{3} || 7^{4} κατοικεσια BSpau. || 8^{2} (ε)ιδον] ιδοντες A† | 8^{3} οπισω] pr. εις τα A pl.: cf. 2 3 et 1 13 || 9^{1} εσχατων A | 9^{3} εχθρος] pr. ο A || 10^{3} αυτα > A || 11^{1} αρτον > S† | 11^{2} εις βρωσιν S† | 11^{3} κυριε > A† | εγενηθη BSc || 12^{1} ου pau.] οι BSA | ημας Sc | οι compl.] > BSA | 12^{2} κατα] και A† | το > S*† | 12^{3} οργης θυμου] tr. S

13 Ἐξ ὕψους αὐτοῦ ἀπέστειλεν πῦρ, ἐν τοῖς ὀστέοις μου κατήγαγεν
αὐτό·
διεπέτασεν δίκτυον τοῖς ποσίν μου, ἀπέστρεψέν με εἰς τὰ ὀπίσω,
ἔδωκέν με ἠφανισμένην, ὅλην τὴν ἡμέραν ὀδυνωμένην.
14 Ἐγρηγορήθη ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά μου·
ἐν χερσίν μου συνεπλάκησαν, ἀνέβησαν ἐπὶ τὸν τράχηλόν μου·
ἠσθένησεν ἡ ἰσχύς μου, ὅτι ἔδωκεν κύριος ἐν χερσίν μου ὀδύνας,
οὐ δυνήσομαι στῆναι.
15 Ἐξῆρεν πάντας τοὺς ἰσχυρούς μου ὁ κύριος ἐκ μέσου μου,
ἐκάλεσεν ἐπ' ἐμὲ καιρὸν τοῦ συντρῖψαι ἐκλεκτούς μου·
ληνὸν ἐπάτησεν κύριος παρθένῳ θυγατρὶ Ιουδα, ἐπὶ τούτοις ἐγὼ
κλαίω.
16 Ὁ ὀφθαλμός μου κατήγαγεν ὕδωρ,
ὅτι ἐμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ ὁ παρακαλῶν με, ὁ ἐπιστρέφων ψυχήν
μου·
ἐγένοντο οἱ υἱοί μου ἠφανισμένοι, ὅτι ἐκραταιώθη ὁ ἐχθρός.
17 Διεπέτασεν Σιων χεῖρας αὐτῆς, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν·
ἐνετείλατο κύριος τῷ Ιακωβ, κύκλῳ αὐτοῦ οἱ θλίβοντες αὐτόν,
ἐγενήθη Ιερουσαλημ εἰς ἀποκαθημένην ἀνὰ μέσον αὐτῶν.
18 Δίκαιός ἐστιν κύριος, ὅτι τὸ στόμα αὐτοῦ παρεπίκρανα.
ἀκούσατε δή, πάντες οἱ λαοί, καὶ ἴδετε τὸ ἄλγος μου·
παρθένοι μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ.
19 Ἐκάλεσα τοὺς ἐραστάς μου, αὐτοὶ δὲ παρελογίσαντό με·
οἱ ἱερεῖς μου καὶ οἱ πρεσβύτεροί μου ἐν τῇ πόλει ἐξέλιπον,
ὅτι ἐζήτησαν βρῶσιν αὐτοῖς, ἵνα ἐπιστρέψωσιν ψυχὰς αὐτῶν, καὶ
οὐχ εὗρον.
20 Ἰδέ, κύριε, ὅτι θλίβομαι· ἡ κοιλία μου ἐταράχθη,
καὶ ἡ καρδία μου ἐστράφη ἐν ἐμοί, ὅτι παραπικραίνουσα παρεπί-
κρανα·
ἔξωθεν ἠτέκνωσέν με μάχαιρα ὥσπερ θάνατος ἐν οἴκῳ.
21 Ἀκούσατε δὴ ὅτι στενάζω ἐγώ, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν με·
πάντες οἱ ἐχθροί μου ἤκουσαν τὰ κακά μου καὶ ἐχάρησαν, ὅτι σὺ
ἐποίησας·
ἐπήγαγες ἡμέραν, ἐκάλεσας καιρόν, καὶ ἐγένοντο ὅμοιοι ἐμοί.
22 Εἰσέλθοι πᾶσα ἡ κακία αὐτῶν κατὰ πρόσωπόν σου,
καὶ ἐπιφύλλισον αὐτοῖς, ὃν τρόπον ἐποίησαν ἐπιφυλλίδα περὶ πάν-
των τῶν ἁμαρτημάτων μου,

13^{1} αυτο] -τον S† | 13^{3} με] + κυριος A | οδυρωμενην A† || 15^{1} ο > S† || 17^{1} χειρας] pr. τας A | ο > S*† | 17^{2} αυτου > A† || 18^{1} το > Bpau. | παρεπικρανα] -ναν Spau. | 18^{2} οι > S | 18^{3} παρθ.] pr. αι S | νεαν.] pr. οι S || 19^{3} ψυχας] pr. εις S† || 20^{1} η] pr. και A† | 20^{2} και > S† | παρεπικρανα] -ανθην BA | 20^{3} με > B || 21^{3} και > B† | εγενοντο ομοιοι εμοι] εγενετο οιμμοι οιμμοι A || 22^{2} επιφυλλισον] -φαυλι- A†: cf. 2 20 | αυτους S

ὅτι πολλοὶ οἱ στεναγμοί μου, καὶ ἡ καρδία μου λυπεῖται.
2 Πῶς ἐγνόφωσεν ἐν ὀργῇ αὐτοῦ κύριος τὴν θυγατέρα Σιων;
κατέρριψεν ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν δόξασμα Ισραηλ
καὶ οὐκ ἐμνήσθη ὑποποδίου ποδῶν αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ.
2 Κατεπόντισεν κύριος οὐ φεισάμενος πάντα τὰ ὡραῖα Ιακωβ,
καθεῖλεν ἐν θυμῷ αὐτοῦ τὰ ὀχυρώματα τῆς θυγατρὸς Ιουδα,
ἐκόλλησεν εἰς τὴν γῆν, ἐβεβήλωσεν βασιλέα αὐτῆς καὶ ἄρχοντας αὐτῆς.
3 Συνέκλασεν ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ πᾶν κέρας Ισραηλ,
ἀπέστρεψεν ὀπίσω δεξιὰν αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ
καὶ ἀνῆψεν ἐν Ιακωβ ὡς πῦρ φλόγα, καὶ κατέφαγεν πάντα τὰ κύκλῳ.
4 Ἐνέτεινεν τόξον αὐτοῦ ὡς ἐχθρός, ἐστερέωσεν δεξιὰν αὐτοῦ ὡς ὑπεναντίος
καὶ ἀπέκτεινεν πάντα τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν μου ἐν σκηνῇ θυγατρὸς Σιων,
ἐξέχεεν ὡς πῦρ τὸν θυμὸν αὐτοῦ.
5 Ἐγενήθη κύριος ὡς ἐχθρός, κατεπόντισεν Ισραηλ,
κατεπόντισεν πάσας τὰς βάρεις αὐτῆς, διέφθειρεν τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ
καὶ ἐπλήθυνεν τῇ θυγατρὶ Ιουδα ταπεινουμένην καὶ τεταπεινωμένην.
6 Καὶ διεπέτασεν ὡς ἄμπελον τὸ σκήνωμα αὐτοῦ, διέφθειρεν ἑορτὴν αὐτοῦ·
ἐπελάθετο κύριος ὃ ἐποίησεν ἐν Σιων ἑορτῆς καὶ σαββάτου
καὶ παρώξυνεν ἐμβριμήματι ὀργῆς αὐτοῦ βασιλέα καὶ ἱερέα καὶ ἄρχοντα.
7 Ἀπώσατο κύριος θυσιαστήριον αὐτοῦ, ἀπετίναξεν ἁγίασμα αὐτοῦ,
συνέτριψεν ἐν χειρὶ ἐχθροῦ τεῖχος βάρεων αὐτῆς·
φωνὴν ἔδωκαν ἐν οἴκῳ κυρίου ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς.
8 Καὶ ἐπέστρεψεν κύριος τοῦ διαφθεῖραι τεῖχος θυγατρὸς Σιων·
ἐξέτεινεν μέτρον, οὐκ ἀπέστρεψεν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ καταπατήματος,
καὶ ἐπένθησεν τὸ προτείχισμα, καὶ τεῖχος ὁμοθυμαδὸν ἠσθένησεν.

2 1^{1} κυριος > AC^{p}† | 1^{3} εν — fin. ad 2^{1} trahunt BS | οργης] + θυμου A: cf. **1** 12 || 2^{3} εβεβηλ.] + εις την γην A† | βασιλεας B† | αρχοντα A || 3^{1} συνεκαλεσεν B | 3^{2} οπισω] pr. εις τα A: cf. **1** 8 | δεξ. — εχθρου > S*† | 3^{3} εν > A: post -ψεν || 4^{1} ενετειλεν A† | εχθρος pl.] + υπεναντιος BSA | 4^{2} τα > S†: post -τα | οφθ.] pr. των A | εν > A† || 5^{2} πασας > BS† | αυτης(=𝔐)] -του S^{c} | αυτου (= 𝔐)] -της A | 5^{3} επληθυναν S*† | ταπεινουμενην] -νον SA || 6^{2} ο] α B† || 7^{1} κυρ. / θυσ. αυ.] tr. A† | 7^{2} εχθρου] αυτου B | 7^{3} εδωκεν A | κυριου > BS† || 8^{1} απεστρ. SA†, ελογισατο pl. | κυριος > BS† | του > B† | 8^{2} απεστρ.] επ. BS pau., + κυριος A† | 8^{3} ησθενησαν A†

9 Ἐνεπάγησαν εἰς γῆν πύλαι αὐτῆς, ἀπώλεσεν καὶ συνέτριψεν μο-
χλοὺς αὐτῆς·
βασιλέα αὐτῆς καὶ ἄρχοντας αὐτῆς ἐν τοῖς ἔθνεσιν·
οὐκ ἔστιν νόμος, καί γε προφῆται αὐτῆς οὐκ εἶδον ὅρασιν παρὰ
κυρίου.
10 Ἐκάθισαν εἰς τὴν γῆν, ἐσιώπησαν πρεσβύτεροι θυγατρὸς Σιων,
ἀνεβίβασαν χοῦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, περιεζώσαντο σάκκους,
κατήγαγον εἰς γῆν ἀρχηγοὺς παρθένους ἐν Ιερουσαλημ.
11 Ἐξέλιπον ἐν δάκρυσιν οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐταράχθη ἡ καρδία μου,
ἐξεχύθη εἰς γῆν ἡ δόξα μου ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ
λαοῦ μου
ἐν τῷ ἐκλιπεῖν νήπιον καὶ θηλάζοντα ἐν πλατείαις πόλεως.
12 Ταῖς μητράσιν αὐτῶν εἶπαν Ποῦ σῖτος καὶ οἶνος;
ἐν τῷ ἐκλύεσθαι αὐτοὺς ὡς τραυματίας ἐν πλατείαις πόλεως,
ἐν τῷ ἐκχεῖσθαι ψυχὰς αὐτῶν εἰς κόλπον μητέρων αὐτῶν.
13 Τί μαρτυρήσω σοι ἢ τί ὁμοιώσω σοι, θύγατερ Ιερουσαλημ;
τίς σώσει σε καὶ παρακαλέσει σε, παρθένος θύγατερ Σιων;
ὅτι ἐμεγαλύνθη ποτήριον συντριβῆς σου· τίς ἰάσεταί σε;
14 Προφῆταί σου εἴδοσάν σοι μάταια καὶ ἀφροσύνην
καὶ οὐκ ἀπεκάλυψαν ἐπὶ τὴν ἀδικίαν σου τοῦ ἐπιστρέψαι αἰχμα-
λωσίαν σου
καὶ εἴδοσάν σοι λήμματα μάταια καὶ ἐξώσματα.
15 Ἐκρότησαν ἐπὶ σὲ χεῖρας πάντες οἱ παραπορευόμενοι ὁδόν,
ἐσύρισαν καὶ ἐκίνησαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐπὶ τὴν θυγατέρα Ιε-
ρουσαλημ
Ἦ αὕτη ἡ πόλις, ἣν ἐροῦσιν Στέφανος δόξης, εὐφροσύνη πάσης
τῆς γῆς;
16 Διήνοιξαν ἐπὶ σὲ στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροί σου,
ἐσύρισαν καὶ ἔβρυξαν ὀδόντας, εἶπαν Κατεπίομεν αὐτήν,
πλὴν αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν προσεδοκῶμεν, εὕρομεν αὐτήν, εἴδομεν.
17 Ἐποίησεν κύριος ἃ ἐνεθυμήθη, συνετέλεσεν ῥήματα αὐτοῦ,
ἃ ἐνετείλατο ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων, καθεῖλεν καὶ οὐκ ἐφείσατο,
καὶ ηὔφρανεν ἐπὶ σὲ ἐχθρόν, ὕψωσεν κέρας θλίβοντός σε.
18 Ἐβόησεν καρδία αὐτῶν πρὸς κύριον
Τείχη Σιων, καταγάγετε ὡς χειμάρρους δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτός·

9^1 εις την γην αι πυλαι A || **10^2 επι] εις S†** | **10^3 γην] pr. την A** | **εν > S*** || **11^1** εξελειπον BSA | 11^2 γην] pr. την B† | του > B pau. || **13^2** σε 1⁰ > **B†** | **θυγατρος S†** | **13^3 σε > S*†** || **14^2 αιχμαλ.] pr. την S†** || **15^3 η 1⁰ A†]** > S†, dub. B†, ει rel. | ην > BS | δοξης > B*† | ευφροσυνη] -νης BASc || **16^1** σου > S† | 16^2 ειπαν] pr. και BA | καταπιω(uel ο)μεν SBc | 16^3 η > S† || **17^2** ενετειλ.] ενεθυμηθη A†: ex 17^1; ενεθυ incepit etiam S† in fine lin., sed in sequenti lin. perrexit τ(ε)ιλατο | 17^3 κερας] κεφαλας AC† || **18^2** σ(ε)ι-ων] **pr. θυγατρος S* = 𝔐 | καταγαγετε] -γαγετωσαν A†, -γαγετω mu.**

μὴ δῷς ἔκνηψιν σεαυτῇ, μὴ σιωπήσαιτο, θύγατερ, ὁ ὀφθαλμός σου.
19 Ἀνάστα ἀγαλλίασαι ἐν νυκτὶ εἰς ἀρχὰς φυλακῆς σου,
ἔκχεον ὡς ὕδωρ καρδίαν σου ἀπέναντι προσώπου κυρίου,
ἆρον πρὸς αὐτὸν χεῖράς σου περὶ ψυχῆς νηπίων σου
τῶν ἐκλυομένων λιμῷ ἐπ᾽ ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων.
20 Ἰδέ, κύριε, καὶ ἐπίβλεψον τίνι ἐπεφύλλισας οὕτως·
εἰ φάγονται γυναῖκες καρπὸν κοιλίας αὐτῶν;
ἐπιφυλλίδα ἐποίησεν μάγειρος· φονευθήσονται νήπια θηλάζοντα μαστούς;
ἀποκτενεῖς ἐν ἁγιάσματι κυρίου ἱερέα καὶ προφήτην;
21 Ἐκοιμήθησαν εἰς τὴν ἔξοδον παιδάριον καὶ πρεσβύτης·
παρθένοι μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ·
ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἀπέκτεινας, ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς σου ἐμαγείρευσας, οὐκ ἐφείσω.
22 Ἐκάλεσεν ἡμέραν ἑορτῆς παροικίας μου κυκλόθεν,
καὶ οὐκ ἐγένοντο ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου ἀνασῳζόμενος καὶ καταλελειμμένος,
ὡς ἐπεκράτησα καὶ ἐπλήθυνα ἐχθρούς μου πάντας.
3 Ἐγὼ ἀνὴρ ὁ βλέπων πτωχείαν ἐν ῥάβδῳ θυμοῦ αὐτοῦ ἐπ᾽ ἐμέ·
2 παρέλαβέν με καὶ ἀπήγαγεν εἰς σκότος καὶ οὐ φῶς,
3 πλὴν ἐν ἐμοὶ ἐπέστρεψεν χεῖρα αὐτοῦ ὅλην τὴν ἡμέραν.
4 Ἐπαλαίωσεν σάρκας μου καὶ δέρμα μου, ὀστέα μου συνέτριψεν·
5 ἀνῳκοδόμησεν κατ᾽ ἐμοῦ καὶ ἐκύκλωσεν κεφαλήν μου καὶ ἐμόχθησεν,
6 ἐν σκοτεινοῖς ἐκάθισέν με ὡς νεκροὺς αἰῶνος.
7 Ἀνῳκοδόμησεν κατ᾽ ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἐξελεύσομαι, ἐβάρυνεν χαλκόν μου·
8 καί γε κεκράξομαι καὶ βοήσω, ἀπέφραξεν προσευχήν μου·
9 ἀνῳκοδόμησεν ὁδούς μου, ἐνέφραξεν τρίβους μου, ἐτάραξεν.
10 Ἄρκος ἐνεδρεύουσα αὐτός μοι, λέων ἐν κρυφαίοις·
11 κατεδίωξεν ἀφεστηκότα καὶ κατέπαυσέν με, ἔθετό με ἠφανισμένην·
12 ἐνέτεινεν τόξον αὐτοῦ καὶ ἐστήλωσέν με ὡς σκοπὸν εἰς βέλος.
13 Εἰσήγαγεν τοῖς νεφροῖς μου ἰοὺς φαρέτρας αὐτοῦ·
14 ἐγενήθην γέλως παντὶ λαῷ μου, ψαλμὸς αὐτῶν ὅλην τὴν ἡμέραν·
15 ἐχόρτασέν με πικρίας, ἐμέθυσέν με χολῆς.
16 Καὶ ἐξέβαλεν ψήφῳ ὀδόντας μου, ἐψώμισέν με σποδόν·
17 καὶ ἀπώσατο ἐξ εἰρήνης ψυχήν μου, ἐπελαθόμην ἀγαθὰ
18 καὶ εἶπα Ἀπώλετο νῖκός μου καὶ ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ κυρίου.

18³ σιωπ. θυγ. (-τηρ BS) ο οφθ. BSA pau.] σιωπησατω(uel sim.) κορη οφθαλμου (uel -μων) rel. = 𝔐: σιωπησατω etiam Sᶜ || 19¹ εν > S† | 19² προσ.] pr. του S | 19³ αρον] + αρον A† | σου 2⁰ > B*† | 19⁴ εκλυομ.] + σου S† || 20¹ επεφυλλισας] -φαυλι- A†: cf. 1 22 | 20³ μασθους A || 22² εγενετο A

3 2 απηγ.] + με A || 4 σαρκας] ς > B pau., pr. τας A† || 6 ως νεκρους] εν σκοτινοις A† || 8 και 2⁰] + γε A† || 11 με 1⁰ > A || 14 παντι] + τω A || 16 και > A | οδοντας] pr. τους A || 18 ειπα > BAV†

19 Ἐμνήσθην ἀπὸ πτωχείας μου καὶ ἐκ διωγμοῦ μου πικρίας καὶ χολῆς μου·
20 μνησθήσεται καὶ καταδολεσχήσει ἐπ᾽ ἐμὲ ἡ ψυχή μου·
21 ταύτην τάξω εἰς τὴν καρδίαν μου, διὰ τοῦτο ὑπομενῶ.
25 Ἀγαθὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν, ψυχῇ ἣ ζητήσει αὐτὸν ἀγαθὸν
26 καὶ ὑπομενεῖ καὶ ἡσυχάσει εἰς τὸ σωτήριον κυρίου.
27 ἀγαθὸν ἀνδρὶ ὅταν ἄρῃ ζυγὸν ἐν νεότητι αὐτοῦ.
28 Καθήσεται κατὰ μόνας καὶ σιωπήσεται, ὅτι ἦρεν ἐφ᾽ ἑαυτῷ·
30 δώσει τῷ παίοντι αὐτὸν σιαγόνα, χορτασθήσεται ὀνειδισμῶν.
31 Ὅτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀπώσεται κύριος·
32 ὅτι ὁ ταπεινώσας οἰκτιρήσει κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ·
33 ὅτι οὐκ ἀπεκρίθη ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ καὶ ἐταπείνωσεν υἱοὺς ἀνδρός.
34 Τοῦ ταπεινῶσαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ πάντας δεσμίους γῆς,
35 τοῦ ἐκκλῖναι κρίσιν ἀνδρὸς κατέναντι προσώπου ὑψίστου,
36 καταδικάσαι ἄνθρωπον ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν κύριος οὐκ εἶπεν.
37 Τίς οὕτως εἶπεν, καὶ ἐγενήθη; κύριος οὐκ ἐνετείλατο,
38 ἐκ στόματος ὑψίστου οὐκ ἐξελεύσεται τὰ κακὰ καὶ τὸ ἀγαθόν;
39 τί γογγύσει ἄνθρωπος ζῶν, ἀνὴρ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ;
40 Ἐξηρευνήθη ἡ ὁδὸς ἡμῶν καὶ ἠτάσθη, καὶ ἐπιστρέψωμεν ἕως κυρίου·
41 ἀναλάβωμεν καρδίας ἡμῶν ἐπὶ χειρῶν πρὸς ὑψηλὸν ἐν οὐρανῷ
42 Ἡμαρτήσαμεν, ἠσεβήσαμεν, καὶ οὐχ ἱλάσθης.
43 Ἐπεσκέπασας ἐν θυμῷ καὶ ἀπεδίωξας ἡμᾶς· ἀπέκτεινας, οὐκ ἐφείσω.
44 ἐπεσκέπασας νεφέλην σεαυτῷ εἵνεκεν προσευχῆς,
45 καμμύσαι με καὶ ἀπωσθῆναι ἔθηκας ἡμᾶς ἐν μέσῳ τῶν λαῶν.
46 Διήνοιξαν ἐφ᾽ ἡμᾶς τὸ στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν·
47 φόβος καὶ θυμὸς ἐγενήθη ἡμῖν, ἔπαρσις καὶ συντριβή·
48 ἀφέσεις ὑδάτων κατάξει ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου.
49 Ὁ ὀφθαλμός μου κατεπόθη, καὶ οὐ σιγήσομαι τοῦ μὴ εἶναι ἔκνηψιν,
50 ἕως οὗ διακύψῃ καὶ ἴδῃ κύριος ἐξ οὐρανοῦ·
51 ὁ ὀφθαλμός μου ἐπιφυλλιεῖ ἐπὶ τὴν ψυχήν μου παρὰ πάσας θυγατέρας πόλεως.
52 Θηρεύοντες ἐθήρευσάν με ὡς στρουθίον οἱ ἐχθροί μου δωρεάν,
53 ἐθανάτωσαν ἐν λάκκῳ ζωήν μου καὶ ἐπέθηκαν λίθον ἐπ᾽ ἐμοί,

19 μου 2⁰ > B: post -μου | πικριας et χολης] ς > BA†; A add. γαρ post πικριας || quae inter 21 et 25 desunt, antiquis temporibus propter similitudinem clausularum 21² et 24² exciderunt; *LC* diuerso modo lacunam expleuerunt || 25 αγαθον ad 26 trahit 𝔐 || uersum 29 suppleuerunt *LC*mg || 32 κατα] pr. και B† || 33 οτι *L*] > BA || 37 τις] κυριος A† || 39 γογγυση B† || 41 επι χ. / προς υψ.] tr. A || 43 ουκ εφεισω (= 𝔐, cf. 2 21)] pr. και A pl.: cf. 2 17 || 46 το > A || 49 σιγ.] σιωπησο(uel ω)μαι A*C*† || 52 οι] pr. παντες B†

54 ὑπερεχύθη ὕδωρ ἐπὶ κεφαλήν μου· εἶπα Ἀπῶσμαι.
55 Ἐπεκαλεσάμην τὸ ὄνομά σου, κύριε, ἐκ λάκκου κατωτάτου·
56 φωνήν μου ἤκουσας Μὴ κρύψῃς τὰ ὦτά σου εἰς τὴν δέησίν μου.
57 εἰς τὴν βοήθειάν μου ἤγγισας ἐν ᾗ σε ἡμέρᾳ ἐπεκαλεσάμην· εἶπάς μοι Μὴ φοβοῦ.
58 Ἐδίκασας, κύριε, τὰς δίκας τῆς ψυχῆς μου, ἐλυτρώσω τὴν ζωήν μου·
59 εἶδες, κύριε, τὰς ταραχάς μου, ἔκρινας τὴν κρίσιν μου·
60 εἶδες πᾶσαν τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν εἰς πάντας διαλογισμοὺς αὐτῶν ἐν ἐμοί.
61 Ἤκουσας τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν, πάντας τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν κατ' ἐμοῦ,
62 χείλη ἐπανιστανομένων μοι καὶ μελέτας αὐτῶν κατ' ἐμοῦ ὅλην τὴν ἡμέραν,
63 καθέδραν αὐτῶν καὶ ἀνάστασιν αὐτῶν· ἐπίβλεψον ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν.
64 Ἀποδώσεις αὐτοῖς ἀνταπόδομα, κύριε, κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν,
65 ἀποδώσεις αὐτοῖς ὑπερασπισμὸν καρδίας, μόχθον σου αὐτοῖς,
66 καταδιώξεις ἐν ὀργῇ καὶ ἐξαναλώσεις αὐτοὺς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ, κύριε.

4 Πῶς ἀμαυρωθήσεται χρυσίον, ἀλλοιωθήσεται τὸ ἀργύριον τὸ ἀγαθόν;
ἐξεχύθησαν λίθοι ἅγιοι ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων.
2 Υἱοὶ Σιων οἱ τίμιοι οἱ ἐπηρμένοι ἐν χρυσίῳ
πῶς ἐλογίσθησαν εἰς ἀγγεῖα ὀστράκινα ἔργα χειρῶν κεραμέως;
3 Καί γε δράκοντες ἐξέδυσαν μαστούς, ἐθήλασαν σκύμνοι αὐτῶν·
θυγατέρες λαοῦ μου εἰς ἀνίατον ὡς στρουθίον ἐν ἐρήμῳ.
4 Ἐκολλήθη ἡ γλῶσσα θηλάζοντος πρὸς τὸν φάρυγγα αὐτοῦ ἐν δίψει·
νήπια ᾔτησαν ἄρτον, ὁ διακλῶν οὐκ ἔστιν αὐτοῖς.
5 Οἱ ἔσθοντες τὰς τρυφὰς ἠφανίσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις,
οἱ τιθηνούμενοι ἐπὶ κόκκων περιεβάλοντο κοπρίας.
6 Καὶ ἐμεγαλύνθη ἀνομία θυγατρὸς λαοῦ μου ὑπὲρ ἀνομίας Σοδομων
τῆς κατεστραμμένης ὥσπερ σπουδῇ, καὶ οὐκ ἐπόνεσαν ἐν αὐτῇ χεῖρας.
7 Ἐκαθαριώθησαν ναζιραῖοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα, ἔλαμψαν ὑπὲρ γάλα,

54 κεφ.] pr. την A || 55—57 > A† || 57 εις τ. βοηθ. μου ad 56 trahit 𝔐 || 58 δικας] αδικιας A† || 62 επανισταμενων B: cf. Thack. p. 248 || 63 αναστησιν Bc† | επι τους] επ B† || 65 σου αυτοις O(†)] συ αυτους (ad 66 tracta) BA || 66 καταξεις A†

4 1[1] χρυσ.] pr. το A || 2[1] οι 2⁰ > A || 3[2] θυγατερες] -ρας B† || 4[2] ο] pr. και A | διακλων] κλων A† || 5[1] εσθιοντες A | τροφας BA† | 5[2] κοκκων] ν > B†, κολπων A† | περιελαβον A(†) || 6[1] ανομια] pr. η AL

ἐπυρρώθησαν ὑπὲρ λίθους σαπφείρου τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν.
8 Ἐσκότασεν ὑπὲρ ἀσβόλην τὸ εἶδος αὐτῶν, οὐκ ἐπεγνώσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις·
ἐπάγη δέρμα αὐτῶν ἐπὶ τὰ ὀστέα αὐτῶν, ἐξηράνθησαν, ἐγενήθησαν ὥσπερ ξύλον.
9 Καλοὶ ἦσαν οἱ τραυματίαι ῥομφαίας ἢ οἱ τραυματίαι λιμοῦ·
ἐπορεύθησαν ἐκκεκεντημένοι ἀπὸ γενημάτων ἀγρῶν.
10 Χεῖρες γυναικῶν οἰκτιρμόνων ἥψησαν τὰ παιδία αὐτῶν,
ἐγενήθησαν εἰς βρῶσιν αὐταῖς ἐν τῷ συντρίμματι τῆς θυγατρὸς λαοῦ μου.
11 Συνετέλεσεν κύριος θυμὸν αὐτοῦ, ἐξέχεεν θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ
καὶ ἀνῆψεν πῦρ ἐν Σιων, καὶ κατέφαγεν τὰ θεμέλια αὐτῆς.
12 Οὐκ ἐπίστευσαν βασιλεῖς γῆς, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην,
ὅτι εἰσελεύσεται ἐχθρὸς καὶ ἐκθλίβων διὰ τῶν πυλῶν Ιερουσαλημ.
13 Ἐξ ἁμαρτιῶν προφητῶν αὐτῆς, ἀδικιῶν ἱερέων αὐτῆς
τῶν ἐκχεόντων αἷμα δίκαιον ἐν μέσῳ αὐτῆς.
14 Ἐσαλεύθησαν ἐγρήγοροι αὐτῆς ἐν ταῖς ἐξόδοις, ἐμολύνθησαν ἐν αἵματι·
ἐν τῷ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς ἥψαντο ἐνδυμάτων αὐτῶν.
15 Ἀπόστητε ἀκαθάρτων — καλέσατε αὐτούς — ἀπόστητε ἀπόστητε, μὴ ἅπτεσθε,
ὅτι ἀνήφθησαν καί γε ἐσαλεύθησαν· εἴπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν Οὐ μὴ προσθῶσιν τοῦ παροικεῖν.
16 Πρόσωπον κυρίου μερὶς αὐτῶν, οὐ προσθήσει ἐπιβλέψαι αὐτοῖς·
πρόσωπον ἱερέων οὐκ ἔλαβον, πρεσβύτας οὐκ ἠλέησαν.
17 Ἔτι ὄντων ἡμῶν ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν μάταια·
ἀποσκοπευόντων ἡμῶν ἀπεσκοπεύσαμεν εἰς ἔθνος οὐ σῷζον.
18 Ἐθηρεύσαμεν μικροὺς ἡμῶν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν·
ἤγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν, ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ἡμῶν, πάρεστιν ὁ καιρὸς ἡμῶν.
19 Κοῦφοι ἐγένοντο οἱ διώκοντες ἡμᾶς ὑπὲρ ἀετοὺς οὐρανοῦ,
ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐξήφθησαν, ἐν ἐρήμῳ ἐνήδρευσαν ἡμᾶς.
20 Πνεῦμα προσώπου ἡμῶν χριστὸς κυρίου συνελήμφθη ἐν ταῖς διαφθοραῖς αὐτῶν,

7[2] επυρρωθ. Gra.] επυρωθ. B, ετυρωθ. A || 10[2] λαου] pr. του A || 11[1] θυμον οργης] οργην θυμου A || 13[1] αυτης 1[0]] -των A† || 14[1] εν 1[0]] επι A† | 14[2] ηψατο A || 15[1] ακαθαρτων] pr. απο A || 16[2] πρεσβ.] προφητας B† || 18[1] πορ.] pr. παρα A† || 19[2] εξηφθ.] εξεπτησαν B | εν ερ.] επι των ορεων A† || 20[1] κυριου Ra.] -ος mss.: antiquis temporibus κυ̅ scribebatur pro κυριου et pro κυριος, cf. Gen. ed. Rahlfs (1926), p. 21

οὗ εἴπαμεν Ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ζησόμεθα ἐν τοῖς ἔθνεσιν.
21 Χαῖρε καὶ εὐφραίνου, θύγατερ Ιδουμαίας ἡ κατοικοῦσα ἐπὶ γῆς·
καί γε ἐπὶ σὲ διελεύσεται τὸ ποτήριον κυρίου, καὶ μεθυσθήσῃ καὶ ἀποχεεῖς.
22 Ἐξέλιπεν ἡ ἀνομία σου, θύγατερ Σιων· οὐ προσθήσει ἔτι ἀποικίσαι σε.
ἐπεσκέψατο ἀνομίας σου, θύγατερ Εδωμ· ἀπεκάλυψεν ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά σου.

5 Μνήσθητι, κύριε, ὅ τι ἐγενήθη ἡμῖν·
ἐπίβλεψον καὶ ἰδὲ τὸν ὀνειδισμὸν ἡμῶν.
2 κληρονομία ἡμῶν μετεστράφη ἀλλοτρίοις,
οἱ οἶκοι ἡμῶν ξένοις.
3 ὀρφανοὶ ἐγενήθημεν, οὐχ ὑπάρχει πατήρ·
μητέρες ἡμῶν ὡς αἱ χῆραι.
4 ἐξ ἡμερῶν ἡμῶν ξύλα ἡμῶν ἐν ἀλλάγματι ἦλθεν.
5 ἐπὶ τὸν τράχηλον ἡμῶν ἐδιώχθημεν·
ἐκοπιάσαμεν, οὐκ ἀνεπαύθημεν.
6 Αἴγυπτος ἔδωκεν χεῖρα,
Ασσουρ εἰς πλησμονὴν αὐτῶν.
7 οἱ πατέρες ἡμῶν ἥμαρτον, οὐχ ὑπάρχουσιν·
ἡμεῖς τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ὑπέσχομεν.
8 δοῦλοι ἐκυρίευσαν ἡμῶν,
λυτρούμενος οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.
9 ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν εἰσοίσομεν ἄρτον ἡμῶν
ἀπὸ προσώπου ῥομφαίας τῆς ἐρήμου.
10 τὸ δέρμα ἡμῶν ὡς κλίβανος ἐπελιώθη,
συνεσπάσθησαν ἀπὸ προσώπου καταιγίδων λιμοῦ.
11 γυναῖκας ἐν Σιων ἐταπείνωσαν,
παρθένους ἐν πόλεσιν Ιουδα.
12 ἄρχοντες ἐν χερσὶν αὐτῶν ἐκρεμάσθησαν,
πρεσβύτεροι οὐκ ἐδοξάσθησαν.
13 ἐκλεκτοὶ κλαυθμὸν ἀνέλαβον,
καὶ νεανίσκοι ἐν ξύλῳ ἠσθένησαν.
14 καὶ πρεσβῦται ἀπὸ πύλης κατέπαυσαν,
ἐκλεκτοὶ ἐκ ψαλμῶν αὐτῶν κατέπαυσαν.
15 κατέλυσεν χαρὰ καρδίας ἡμῶν,
ἐστράφη εἰς πένθος ὁ χορὸς ἡμῶν.

20² ου] οι A† || 21¹ γης] pr. της A | 21² το > A | και 2⁰ > B || 22¹ ετι > B pau. | 22² ανομιας] αδικιαν A† | θυγατηρ B† hic, non in 22¹ || post 4 pau. add. θρηνοι (ιερεμιου) uel sim., ante 5 compl. add. προσευχη (ιερεμιου) uel sim., cf. Uulg

5 3² αι > A || 4 ηλθον A || 10¹ δερμα] δε ρημα A†

16 ἔπεσεν ὁ στέφανος τῆς κεφαλῆς ἡμῶν·
οὐαὶ δὴ ἡμῖν, ὅτι ἡμάρτομεν.
17 περὶ τούτου ἐγενήθη ὀδυνηρὰ ἡ καρδία ἡμῶν,
περὶ τούτου ἐσκότασαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν·
18 ἐπ᾽ ὄρος Σιων, ὅτι ἠφανίσθη,
ἀλώπεκες διῆλθον ἐν αὐτῇ.
19 σὺ δέ, κύριε, εἰς τὸν αἰῶνα κατοικήσεις,
ὁ θρόνος σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.
20 ἵνα τί εἰς νῖκος ἐπιλήσῃ ἡμῶν,
καταλείψεις ἡμᾶς εἰς μακρότητα ἡμερῶν;
21 ἐπίστρεψον ἡμᾶς, κύριε, πρὸς σέ, καὶ ἐπιστραφησόμεθα·
καὶ ἀνακαίνισον ἡμέρας ἡμῶν καθὼς ἔμπροσθεν.
22 ὅτι ἀπωθούμενος ἀπώσω ἡμᾶς,
ὠργίσθης ἐφ᾽ ἡμᾶς ἕως σφόδρα.

16[1] της κεφ./ημων] tr. B† | 16[2] δη B†] δε A, > *L* || 17[1] οδυνηρα] pr. οδυνη B†
Subscr. θρηνοι ιερεμιου BA

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΕΡΕΜΙΟΥ

Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς, ἧς ἀπέστειλεν Ιερεμιας πρὸς τοὺς ἀχθησομένους αἰχμαλώτους εἰς Βαβυλῶνα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων ἀναγγεῖλαι αὐτοῖς καθότι ἐπετάγη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ θεοῦ.

1 [1]Διὰ τὰς ἁμαρτίας, ἃς ἡμαρτήκατε ἐναντίον τοῦ θεοῦ, ἀχθήσεσθε
εἰς Βαβυλῶνα αἰχμάλωτοι ὑπὸ Ναβουχοδονοσορ βασιλέως τῶν
2 Βαβυλωνίων. [2]εἰσελθόντες οὖν εἰς Βαβυλῶνα ἔσεσθε ἐκεῖ ἔτη πλεί-
ονα καὶ χρόνον μακρὸν ἕως γενεῶν ἑπτά, μετὰ τοῦτο δὲ ἐξάξω
3 ὑμᾶς ἐκεῖθεν μετ᾽ εἰρήνης. [3]νυνὶ δὲ ὄψεσθε ἐν Βαβυλῶνι θεοὺς
ἀργυροῦς καὶ χρυσοῦς καὶ ξυλίνους ἐπ᾽ ὤμοις αἰρομένους δεικνύν-
4 τας φόβον τοῖς ἔθνεσιν. [4]εὐλαβήθητε οὖν μὴ καὶ ὑμεῖς ἀφομοιω-
θέντες τοῖς ἀλλοφύλοις ἀφομοιωθῆτε καὶ φόβος ὑμᾶς λάβῃ ἐπ᾽
5 αὐτοῖς [5]ἰδόντας ὄχλον ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν αὐτῶν προσκυνοῦν-
6 τας αὐτά, εἴπατε δὲ τῇ διανοίᾳ Σοὶ δεῖ προσκυνεῖν, δέσποτα. [6]ὁ
γὰρ ἄγγελός μου μεθ᾽ ὑμῶν ἐστιν, αὐτός τε ἐκζητῶν τὰς ψυχὰς
ὑμῶν.

Ep. Ier.: BA.
Tit. επεταγη] υπ. A† | αυτω] -τοις A†
1 αμαρτιας] + υμων B*† | εναντι A | βασ.] pr. του A || 5 ιδοντες A | αυτων > A | ειπατε — fin. > A†

[7]Γλῶσσα γὰρ αὐτῶν ἐστιν κατεξυσμένη ὑπὸ τέκτονος, αὐτά τε 7
περίχρυσα καὶ περιάργυρα, ψευδῆ δ᾽ ἐστὶν καὶ οὐ δύνανται λαλεῖν.
[8]καὶ ὥσπερ παρθένῳ φιλοκόσμῳ λαμβάνοντες χρυσίον κατασκευ- 8
άζουσιν στεφάνους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν θεῶν αὐτῶν· [9]ἔστι δὲ 9
καὶ ὅτε ὑφαιρούμενοι οἱ ἱερεῖς ἀπὸ τῶν θεῶν αὐτῶν χρυσίον καὶ
ἀργύριον εἰς ἑαυτοὺς καταναλώσουσιν, δώσουσιν δὲ ἀπ᾽ αὐτῶν
καὶ ταῖς ἐπὶ τοῦ τέγους πόρναις. [10]κοσμοῦσί τε αὐτοὺς ὡς ἀν- 10
θρώπους τοῖς ἐνδύμασιν, θεοὺς ἀργυροῦς καὶ χρυσοῦς καὶ ξυλίνους·
οὗτοι δὲ οὐ διασῴζονται ἀπὸ ἰοῦ καὶ βρωμάτων. [11]περιβεβλημένων 11
αὐτῶν ἱματισμὸν πορφυροῦν, ἐκμάσσονται τὸ πρόσωπον αὐτῶν
διὰ τὸν ἐκ τῆς οἰκίας κονιορτόν, ὅς ἐστιν πλείων ἐπ᾽ αὐτοῖς. [12]καὶ 12
σκῆπτρον ἔχει ὡς ἄνθρωπος κριτὴς χώρας, ὃς τὸν εἰς αὐτὸν ἁμαρ-
τάνοντα οὐκ ἀνελεῖ. [13]ἔχει δὲ ἐγχειρίδιον ἐν δεξιᾷ καὶ πέλεκυν, 13
ἑαυτὸν δὲ ἐκ πολέμου καὶ λῃστῶν οὐκ ἐξελεῖται. [14]ὅθεν γνώριμοί 14
εἰσιν οὐκ ὄντες θεοί· μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς.

[15]Ὥσπερ γὰρ σκεῦος ἀνθρώπου συντριβὲν ἀχρεῖον γίνεται, τοι- 15
οῦτοι ὑπάρχουσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν, καθιδρυμένων αὐτῶν ἐν τοῖς
οἴκοις. [16]οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν πλήρεις εἰσὶν κονιορτοῦ ἀπὸ τῶν 16
ποδῶν τῶν εἰσπορευομένων. [17]καὶ ὥσπερ τινὶ ἠδικηκότι βασιλέα 17
περιπεφραγμέναι εἰσὶν αἱ αὐλαὶ ὡς ἐπὶ θανάτῳ ἀπηγμένῳ, τοὺς
οἴκους αὐτῶν ὀχυροῦσιν οἱ ἱερεῖς θυρώμασίν τε καὶ κλείθροις καὶ
μοχλοῖς, ὅπως ὑπὸ τῶν λῃστῶν μὴ συληθῶσι. [18]λύχνους καίουσιν 18
καὶ πλείους ἢ ἑαυτοῖς, ὧν οὐδένα δύνανται ἰδεῖν. [19]ἔστιν μὲν 19
ὥσπερ δοκὸς τῶν ἐκ τῆς οἰκίας, τὰς δὲ καρδίας αὐτῶν φασιν
ἐκλείχεσθαι, τῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἑρπετῶν κατεσθόντων αὐτούς τε
καὶ τὸν ἱματισμὸν αὐτῶν οὐκ αἰσθάνονται. [20]μεμελανωμένοι τὸ 20
πρόσωπον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ καπνοῦ τοῦ ἐκ τῆς οἰκίας. [21]ἐπὶ τὸ 21
σῶμα αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἐφίπτανται νυκτερίδες, χελιδόνες
καὶ τὰ ὄρνεα, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ αἴλουροι. [22]ὅθεν γνώσεσθε ὅτι 22
οὐκ εἰσιν θεοί· μὴ οὖν φοβεῖσθε αὐτά.

[23]Τὸ γὰρ χρυσίον, ὃ περίκεινται εἰς κάλλος, ἐὰν μή τις ἐκμάξῃ 23
τὸν ἰόν, οὐ μὴ στίλψωσιν· οὐδὲ γάρ, ὅτε ἐχωνεύοντο, ᾐσθάνοντο.
[24]ἐκ πάσης τιμῆς ἠγορασμένα ἐστίν, ἐν οἷς οὐκ ἔστιν πνεῦμα. 24
[25]ἄνευ ποδῶν ἐπ᾽ ὤμοις φέρονται ἐνδεικνύμενοι τὴν ἑαυτῶν ἀτιμίαν 25
τοῖς ἀνθρώποις, αἰσχύνονταί τε καὶ οἱ θεραπεύοντες αὐτὰ διὰ τό,

7 εστιν 1⁰ > A† || 9 υφαιρομενοι (sic) A | καταναλουσιν B† | τεγους] στεγ. B || 10 τε] δε A: cf. 25. 55. 61 | αργ. .. χρυσ. (cf. 3. 29)] tr. A | χρυσ.] pr. θεους B(†) || 11 πλειω BA† || 13 εν] > B†, + τη A | πολεμων A†: cf. 49 || 15 αχρειον] αχρηστον A | οικοις] κηποις A† || 17 ως] pr. η A† | ιερεις] + αυτων A† | υπο τ. ληστ. / μη] tr. A† || 18 η εαυτοις] αυτοις A | ουδενα] ου A || 19 μεν] δε A || 20 του ult. — fin.] του εκ της γης καιομενου A† || 21 κεφ.] + αυτων A | νυκτ. χελ.] χελ. και νυκτ. A(†) || 22 φοβηθητε A || 25 φερονται] αιρ. A† | τε] δε A: cf. 10

26 μήποτε ἐπὶ τὴν γῆν πέσῃ, δι' αὐτῶν ἀνίστασθαι· 26 μήτε ἐάν τις
αὐτὸ ὀρθὸν στήσῃ, δι' ἑαυτοῦ κινηθήσεται, μήτε ἐὰν κλιθῇ, οὐ μὴ
27 ὀρθωθῇ, ἀλλ' ὥσπερ νεκροῖς τὰ δῶρα αὐτοῖς παρατίθεται. 27 τὰς
δὲ θυσίας αὐτῶν ἀποδόμενοι οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καταχρῶνται· ὡσαύ-
τως δὲ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν ταριχεύουσαι οὔτε πτωχῷ
οὔτε ἀδυνάτῳ μεταδιδόασιν· τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἀποκαθημένη καὶ
28 λεχὼ ἅπτονται. 28 γνόντες οὖν ἀπὸ τούτων ὅτι οὔκ εἰσιν θεοί, μὴ
φοβηθῆτε αὐτούς.
29 29 Πόθεν γὰρ κληθείησαν θεοί; ὅτι γυναῖκες παρατιθέασιν θεοῖς
30 ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς καὶ ξυλίνοις· 30 καὶ ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν οἱ
ἱερεῖς διφρεύουσιν ἔχοντες τοὺς χιτῶνας διερρωγότας καὶ τὰς κε-
φαλὰς καὶ τοὺς πώγωνας ἐξυρημένους, ὧν αἱ κεφαλαὶ ἀκάλυπτοί
31 εἰσιν, 31 ὠρύονται δὲ βοῶντες ἐναντίον τῶν θεῶν αὐτῶν ὥσπερ
32 τινὲς ἐν περιδείπνῳ νεκροῦ. 32 ἀπὸ τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν ἀφελό-
μενοι οἱ ἱερεῖς ἐνδύουσιν τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ παιδία.
33 33 οὔτε ἐὰν κακὸν πάθωσιν ὑπό τινος οὔτε ἐὰν ἀγαθόν, δυνήσονται
ἀνταποδοῦναι· οὔτε καταστῆσαι βασιλέα δύνανται οὔτε ἀφελέσθαι.
34 34 ὡσαύτως οὔτε πλοῦτον οὔτε χαλκὸν οὐ μὴ δύνωνται διδόναι·
ἐάν τις αὐτοῖς εὐχὴν εὐξάμενος μὴ ἀποδῷ, οὐ μὴ ἐπιζητήσωσιν.
35 35 ἐκ θανάτου ἄνθρωπον οὐ μὴ ῥύσωνται οὔτε ἥττονα ἀπὸ ἰσχυροῦ
36 οὐ μὴ ἐξέλωνται. 36 ἄνθρωπον τυφλὸν εἰς ὅρασιν οὐ μὴ περιστή-
37 σωσιν, ἐν ἀνάγκῃ ἄνθρωπον ὄντα οὐ μὴ ἐξέλωνται. 37 χήραν οὐ
38 μὴ ἐλεήσωσιν οὔτε ὀρφανὸν εὖ ποιήσουσιν. 38 τοῖς ἀπὸ τοῦ ὄρους
λίθοις ὡμοιωμένοι εἰσὶν τὰ ξύλινα καὶ τὰ περίχρυσα καὶ τὰ περι-
39 άργυρα, οἱ δὲ θεραπεύοντες αὐτὰ καταισχυνθήσονται. 39 πῶς οὖν
νομιστέον ἢ κλητέον αὐτοὺς ὑπάρχειν θεούς;
40 40 Ἔτι δὲ καὶ αὐτῶν τῶν Χαλδαίων ἀτιμαζόντων αὐτά, οἵ, ὅταν
ἴδωσιν ἐνεὸν οὐ δυνάμενον λαλῆσαι, προσενεγκάμενοι τὸν Βῆλον
41 ἀξιοῦσιν φωνῆσαι, ὡς δυνατοῦ ὄντος αὐτοῦ αἰσθέσθαι, 41 καὶ οὐ
δύνανται αὐτοὶ νοήσαντες καταλιπεῖν αὐτά, αἴσθησιν γὰρ οὐκ ἔχου-
42 σιν. 42 αἱ δὲ γυναῖκες περιθέμεναι σχοινία ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐγκάθηνται
43 θυμιῶσαι τὰ πίτυρα· 43 ὅταν δέ τις αὐτῶν ἐφελκυσθεῖσα ὑπό τινος
τῶν παραπορευομένων κοιμηθῇ, τὴν πλησίον ὀνειδίζει, ὅτι οὐκ ἠξίω-
44 ται ὥσπερ καὶ αὐτὴ οὔτε τὸ σχοινίον αὐτῆς διερράγη. 44 πάντα τὰ

25 αυτων] εαυ. A || 26 μητε bis] μηποτε 1⁰ A, 2⁰ A† | αυτο] -τον A || 27 αυτων 3⁰ > B | μεταδιδοασιν] μη μεταδωσιν B† | λεχω Q] λοχω A, λεχως B*†, λοχως Bc† || 29 κληθησονται A† || 30 διφρευ.] διαφθειρουσιν A | εξυρημενοι A† || 32 ενδυσουσιν BA pau. || 35 ου ult. > B†: post -ου || 36 παραστησωσιν (uel -σουσιν) A || 37 ποιησωσιν A || 40 βηλον] βηλ A: cf. Ier. 27 2 | φωνησαι] τοτε λαλησαι A(†) || 41 νοησ.] pr. τουτο A† || 42 περιτιθεμεναι A || 43 κοιμηθη] + μετ αυτης A†, + μετ αυτου *L* | πλησιον] + αυτης A†

γινόμενα αὐτοῖς ἐστιν ψευδῆ· πῶς οὖν νομιστέον ἢ κλητέον ὥστε
θεοὺς αὐτοὺς ὑπάρχειν;
45 Ὑπὸ τεκτόνων καὶ χρυσοχόων κατεσκευασμένα εἰσίν· οὐθὲν 45
ἄλλο μὴ γένωνται ἢ ὃ βούλονται οἱ τεχνῖται αὐτὰ γενέσθαι. 46 αὐτοί 46
τε οἱ κατασκευάζοντες αὐτὰ οὐ μὴ γένωνται πολυχρόνιοι· πῶς τε
δὴ μέλλει τὰ ὑπ' αὐτῶν κατασκευασθέντα εἶναι θεοί; 47 κατέλιπον 47
γὰρ ψεύδη καὶ ὄνειδος τοῖς ἐπιγινομένοις. 48 ὅταν γὰρ ἐπέλθῃ ἐπ' 48
αὐτὰ πόλεμος καὶ κακά, βουλεύονται πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἱερεῖς ποῦ
συναποκρυβῶσι μετ' αὐτῶν. 49 πῶς οὖν οὐκ ἔστιν αἰσθέσθαι ὅτι 49
οὔκ εἰσιν θεοί, οἳ οὔτε σῴζουσιν ἑαυτοὺς ἐκ πολέμου οὔτε ἐκ
κακῶν; 50 ὑπάρχοντα γὰρ ξύλινα καὶ περίχρυσα καὶ περιάργυρα 50
γνωσθήσεται μετὰ ταῦτα ὅτι ἐστὶν ψευδῆ· τοῖς ἔθνεσι πᾶσι τοῖς
τε βασιλεῦσι φανερὸν ἔσται ὅτι οὔκ εἰσι θεοὶ ἀλλὰ ἔργα χειρῶν
ἀνθρώπων, καὶ οὐδὲν θεοῦ ἔργον ἐν αὐτοῖς ἐστιν. 51 τίνι οὖν γνω- 51
στέον ἐστὶν ὅτι οὔκ εἰσιν θεοί;
52 Βασιλέα γὰρ χώρας οὐ μὴ ἀναστήσωσιν οὔτε ὑετὸν ἀνθρώποις 52
οὐ μὴ δῶσιν 53 κρίσιν τε οὐ μὴ διακρίνωσιν αὐτῶν οὐδὲ μὴ ῥύ- 53
σωνται ἀδικούμενον ἀδύνατοι ὄντες· ὥσπερ γὰρ κορῶναι ἀνὰ
μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. 54 καὶ γὰρ ὅταν ἐμπέσῃ εἰς οἰκίαν 54
θεῶν ξυλίνων ἢ περιχρύσων ἢ περιαργύρων πῦρ, οἱ μὲν ἱερεῖς
αὐτῶν φεύξονται καὶ διασωθήσονται, αὐτοὶ δὲ ὥσπερ δοκοὶ μέσοι
κατακαυθήσονται. 55 βασιλεῖ δὲ καὶ πολεμίοις οὐ μὴ ἀντιστῶσιν. 55
56 πῶς οὖν ἐκδεκτέον ἢ νομιστέον ὅτι εἰσὶν θεοί; 56
57 Οὔτε ἀπὸ κλεπτῶν οὔτε ἀπὸ λῃστῶν οὐ μὴ διασωθῶσιν θεοὶ 57
ξύλινοι καὶ περιάργυροι καὶ περίχρυσοι, ὧν οἱ ἰσχύοντες περιε-
λοῦνται τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸν ἱματισμὸν τὸν περι-
κείμενον αὐτοῖς ἀπελεύσονται ἔχοντες, οὔτε ἑαυτοῖς οὐ μὴ βοηθή-
σωσιν· 58 ὥστε κρεῖσσον εἶναι βασιλέα ἐπιδεικνύμενον τὴν ἑαυτοῦ 58
ἀνδρείαν ἢ σκεῦος ἐν οἰκίᾳ χρήσιμον, ἐφ' ᾧ χρήσεται ὁ κεκτημένος,
ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί· ἢ καὶ θύρα ἐν οἰκίᾳ διασῴζουσα τὰ ἐν αὐτῇ
ὄντα ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί, καὶ ξύλινος στῦλος ἐν βασιλείοις ἢ οἱ
ψευδεῖς θεοί. 59 ἥλιος μὲν γὰρ καὶ σελήνη καὶ ἄστρα ὄντα λαμπρὰ 59
καὶ ἀποστελλόμενα ἐπὶ χρείας εὐήκοά εἰσιν· 60 ὡσαύτως καὶ ἀστραπή, 60

44 γενομ. Bpau. | αυτοις] pr. παρ A†, pr. εν Q | ωστε] ως B† || 45 εισιν] εστιν A† | ουθεν] + γαρ A(†) | μη] pr. ου A | γενωνται] γενηται B† | οι — fin. > A† || 46 τε δη] ουν A† | ειναι θεοι > B† || 48 επελθη > A† | αυτα] -τους A† || 49 οι > A | πολεμων A†: cf. 13 || 50 εστιν 1^0] εισιν A | τε > A† | εσται] εστιν A† | θεου] ουν A† || 51 γνωστον A | εστιν] ουκ εσται A(†) || 53 αυτων] pr. ε B | αδικουμενον] -κημα B | γαρ κορ.] αι κορ. αι A || 54 πυρ > A† || 55 δε] τε A†: cf. 10 || 56 εκδεκτ. η νομιστ.] η (hab. A†) νομ. η (> Q*†) εκδεκτ. (δεκτ. A(†)) AQ || 57 διασωθωσιν] σω > B†, διασωσουσιν A† | απελευσ.] pr. και A | ουτε ult.] οι δε A† || 58 χρησεται] κεχρ. B†: κε ex κεκτημ. seq.? cf. etiam Thack. p. 290 | κεκτημ.] κτησαμενος A† || 59 εισιν] εστιν A

ὅταν ἐπιφανῇ, εὔοπτός ἐστιν· τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ πνεῦμα ἐν πάσῃ
61 χώρᾳ πνεῖ· [61] καὶ νεφέλαις ὅταν ἐπιταγῇ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐπιπορεύ-
εσθαι ἐφ᾽ ὅλην τὴν οἰκουμένην, συντελοῦσι τὸ ταχθέν· τό τε πῦρ
ἐξαποσταλὲν ἄνωθεν ἐξαναλῶσαι ὄρη καὶ δρυμοὺς ποιεῖ τὸ συν-
62 ταχθέν. [62] ταῦτα δὲ οὔτε ταῖς ἰδέαις οὔτε ταῖς δυνάμεσιν αὐτῶν
63 ἀφωμοιωμένα ἐστίν. [63] ὅθεν οὔτε νομιστέον οὔτε κλητέον ὑπάρχειν
αὐτοὺς θεούς, οὐ δυνατῶν ὄντων αὐτῶν οὔτε κρίσιν κρῖναι οὔτε
64 εὖ ποιεῖν ἀνθρώποις. [64] γνόντες οὖν ὅτι οὔκ εἰσιν θεοί, μὴ φοβη-
θῆτε αὐτούς.
65 [65] Οὔτε γὰρ βασιλεῦσιν οὐ μὴ καταράσωνται οὔτε μὴ εὐλογή-
66 σωσι. [66] σημεῖά τε ἐν ἔθνεσιν ἐν οὐρανῷ οὐ μὴ δείξωσιν οὐδὲ ὡς
67 ὁ ἥλιος λάμψουσιν οὐδὲ φωτίσουσιν ὡς σελήνη. [67] τὰ θηρία ἐστὶν
κρείττω αὐτῶν, ἃ δύνανται ἐκφυγόντα εἰς σκέπην ἑαυτὰ ὠφελῆσαι.
68 [68] κατ᾽ οὐδένα οὖν τρόπον ἐστὶν ἡμῖν φανερὸν ὅτι εἰσὶν θεοί· διὸ
μὴ φοβηθῆτε αὐτούς.
69 [69] Ὥσπερ γὰρ ἐν σικυηράτῳ προβασκάνιον οὐδὲν φυλάσσον,
οὕτως οἱ θεοὶ αὐτῶν εἰσιν ξύλινοι καὶ περίχρυσοι καὶ περιάργυροι.
70 [70] τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῇ ἐν κήπῳ ῥάμνῳ, ἐφ᾽ ἧς πᾶν ὄρνεον
ἐπικάθηται, ὡσαύτως δὲ καὶ νεκρῷ ἐρριμμένῳ ἐν σκότει ἀφωμοί-
71 ωνται οἱ θεοὶ αὐτῶν ξύλινοι καὶ περίχρυσοι καὶ περιάργυροι. [71] ἀπό
τε τῆς πορφύρας καὶ τῆς μαρμάρου τῆς ἐπ᾽ αὐτοῖς σηπομένης
γνώσεσθε ὅτι οὔκ εἰσιν θεοί· αὐτά τε ἐξ ὑστέρου βρωθήσονται,
72 καὶ ἔσται ὄνειδος ἐν τῇ χώρᾳ. [72] κρείσσων οὖν ἄνθρωπος δίκαιος
οὐκ ἔχων εἴδωλα, ἔσται γὰρ μακρὰν ἀπὸ ὀνειδισμοῦ.

60 και ult. > A || 61 νεφελη A† | τε] δε A: cf. 10 || 62 αυτων] pr. ενι A†, ενι τουτων Q†, + ενι τουτων *L* || 63 κλητεον (cf. 39. 44)] εκλεκτ. A†: cf. 56 εκδεκτ. | υπαρχ. αυτους] tr. A† || 66 εν εθν. εν ουρ.] εν εθν. και εν ουρ. *C*†, εν ουρ. και εν εθν. A† | λαμψουσιν B†] ου μη εκλαμψουσιν A†, ου μη λαμψωσιν pl. | ουδε ult. (uel ουτε)] + μη A† | φωτιουσιν A | σελ.] pr. η A || 67 εστιν κρειττω (uel sim.)] tr. A† || 70 δε > A† || 71 επ αυτους B†, επ αυτων A† | γνωσθησεται B† | βρωθησ.] + απ αυτων A(†) | τη > A† || 72 γαρ] + αυτος A†
Subscr. επιστολη ιερεμιου B, ιερεμιας προφητης βαρουχ θρηνοι και επιστολη A†

ΙΕΖΕΚΙΗΛ

1 [1] Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ ἔτει ἐν τῷ τετάρτῳ μηνὶ πέμπτῃ

Ez.: BA (S periit). — in hoc libro Origenes permulta sub ※ (plerumque ex θ′) suppleuit, quae omnia in B desunt, multa in reliquis codicibus addita sunt, unde elucet reliquos codices textum ex *O* suppletum praebere; sed etiam B passim pendet ex *O*. — Corn. = Das Buch des Proph. Ezechiel hsg. v. Cornill (Lpz. 1886).
Inscr.] + προφητης ιε′ A
1 1 εν τω 2° > B*†

τοῦ μηνὸς καὶ ἐγὼ ἤμην ἐν μέσῳ τῆς αἰχμαλωσίας ἐπὶ τοῦ ποτα-
μοῦ τοῦ Χοβαρ, καὶ ἠνοίχθησαν οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδον ὁράσεις θεοῦ·
[2]πέμπτῃ τοῦ μηνός (τοῦτο τὸ ἔτος τὸ πέμπτον τῆς αἰχμαλωσίας 2
τοῦ βασιλέως Ιωακιμ) [3]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ιεζεκιηλ 3
υἱὸν Βουζι τὸν ἱερέα ἐν γῇ Χαλδαίων ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβαρ·
καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου, [4]καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ πνεῦμα ἐξαῖ- 4
ρον ἤρχετο ἀπὸ βορρᾶ, καὶ νεφέλη μεγάλη ἐν αὐτῷ, καὶ φέγγος
κύκλῳ αὐτοῦ καὶ πῦρ ἐξαστράπτον, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὡς
ὅρασις ἠλέκτρου ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς καὶ φέγγος ἐν αὐτῷ. [5]καὶ ἐν 5
τῷ μέσῳ ὡς ὁμοίωμα τεσσάρων ζῴων· καὶ αὕτη ἡ ὅρασις αὐτῶν·
ὁμοίωμα ἀνθρώπου ἐπ' αὐτοῖς, [6]καὶ τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἑνί, καὶ 6
τέσσαρες πτέρυγες τῷ ἑνί. [7]καὶ τὰ σκέλη αὐτῶν ὀρθά, καὶ πτερω- 7
τοὶ οἱ πόδες αὐτῶν, καὶ σπινθῆρες ὡς ἐξαστράπτων χαλκός, καὶ
ἐλαφραὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν. [8]καὶ χεὶρ ἀνθρώπου ὑποκάτωθεν τῶν 8
πτερύγων αὐτῶν ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν· καὶ τὰ πρόσωπα
αὐτῶν τῶν τεσσάρων [9]οὐκ ἐπεστρέφοντο ἐν τῷ βαδίζειν αὐτά, 9
ἕκαστον κατέναντι τοῦ προσώπου αὐτῶν ἐπορεύοντο. [10]καὶ ὁμοί- 10
ωσις τῶν προσώπων αὐτῶν· πρόσωπον ἀνθρώπου καὶ πρόσωπον
λέοντος ἐκ δεξιῶν τοῖς τέσσαρσιν καὶ πρόσωπον μόσχου ἐξ ἀρι-
στερῶν τοῖς τέσσαρσιν καὶ πρόσωπον ἀετοῦ τοῖς τέσσαρσιν. [11]καὶ 11
αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἐκτεταμέναι ἄνωθεν τοῖς τέσσαρσιν, ἑκατέρῳ
δύο συνεζευγμέναι πρὸς ἀλλήλας, καὶ δύο ἐπεκάλυπτον ἐπάνω τοῦ
σώματος αὐτῶν. [12]καὶ ἑκάτερον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπορεύετο· 12
οὗ ἂν ἦν τὸ πνεῦμα πορευόμενον, ἐπορεύοντο καὶ οὐκ ἐπέστρεφον.
[13]καὶ ἐν μέσῳ τῶν ζῴων ὅρασις ὡς ἀνθράκων πυρὸς καιομένων, 13
ὡς ὄψις λαμπάδων συστρεφομένων ἀνὰ μέσον τῶν ζῴων καὶ φέγ-
γος τοῦ πυρός, καὶ ἐκ τοῦ πυρὸς ἐξεπορεύετο ἀστραπή. [15]καὶ 15
εἶδον καὶ ἰδοὺ τροχὸς εἷς ἐπὶ τῆς γῆς ἐχόμενος τῶν ζῴων τοῖς
τέσσαρσιν· [16]καὶ τὸ εἶδος τῶν τροχῶν ὡς εἶδος θαρσις, καὶ ὁμοί- 16
ωμα ἓν τοῖς τέσσαρσιν, καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἦν καθὼς ἂν εἴη τρο-
χὸς ἐν τροχῷ. [17]ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο, οὐκ ἐπέ- 17
στρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ [18]οὐδ' οἱ νῶτοι αὐτῶν, καὶ ὕψος 18
ἦν αὐτοῖς· καὶ εἶδον αὐτά, καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν πλήρεις ὀφθαλμῶν
κυκλόθεν τοῖς τέσσαρσιν. [19]καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ ζῷα ἐπο- 19
ρεύοντο οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ ζῷα ἀπὸ

2 το 1^0 > Q, 2^0 > A || **3** επ εμε] pr. εκει A, + ※εκει *O* || **4** ορασις] ομοιωμα A || **7** εξαστρ.] pr. ο A† || **8** αυτων ult. B†] + και αι πτερυγες αυτων rel. (in *O* sub ※) || 9 init. B(†)] pr. εχομεναι ετερα της ετερας και τα προσωπα αυτων A (in *O* sub ※, sed αι πτερυγες pro τα προσωπα) | κατεναντι] απεν. Bc† || 10 ομοιωσις] pr. η A | ανθρωπου] + αυτοις A† || **12** ην (cf. 20)] η A | επορευοντο] -ευετο A† | επεστρεφεν A† || 13 ως 1^0 > A | αστραπη] pr. ως A | fin. B†] + (14) και τα ζωα ετρεχον και ανεκαμπτον ως ειδος του βεζεκ A (in *O* sub ※) || **16** και $2^0 \frown 3^0$ A*† | εν ult.] επι A†

20 τῆς γῆς ἐξῄροντο οἱ τροχοί. [20]οὗ ἂν ἦν ἡ νεφέλη, ἐκεῖ τὸ πνεῦμα
τοῦ πορεύεσθαι· ἐπορεύοντο τὰ ζῷα καὶ οἱ τροχοὶ καὶ ἐξῄροντο
21 σὺν αὐτοῖς, διότι πνεῦμα ζωῆς ἦν ἐν τοῖς τροχοῖς. [21]ἐν τῷ πο-
ρεύεσθαι αὐτὰ ἐπορεύοντο καὶ ἐν τῷ ἑστάναι αὐτὰ εἱστήκεισαν
καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτὰ ἀπὸ τῆς γῆς ἐξῄροντο σὺν αὐτοῖς, ὅτι
22 πνεῦμα ζωῆς ἦν ἐν τοῖς τροχοῖς. [22]καὶ ὁμοίωμα ὑπὲρ κεφαλῆς
αὐτοῖς τῶν ζῴων ὡσεὶ στερέωμα ὡς ὅρασις κρυστάλλου ἐκτετα-
23 μένον ἐπὶ τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐπάνωθεν· [23]καὶ ὑποκάτω τοῦ
στερεώματος αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἐκτεταμέναι, πτερυσσόμεναι ἑτέρα
τῇ ἑτέρᾳ, ἑκάστῳ δύο συνεζευγμέναι ἐπικαλύπτουσαι τὰ σώματα
24 αὐτῶν. [24]καὶ ἤκουον τὴν φωνὴν τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐν τῷ πο-
ρεύεσθαι αὐτὰ ὡς φωνὴν ὕδατος πολλοῦ· καὶ ἐν τῷ ἑστάναι αὐτὰ
25 κατέπαυον αἱ πτέρυγες αὐτῶν. [25]καὶ ἰδοὺ φωνὴ ὑπεράνωθεν τοῦ
26 στερεώματος τοῦ ὄντος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν. [26]ὡς ὅρασις λίθου
σαπφείρου ὁμοίωμα θρόνου ἐπ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁμοιώματος
27 τοῦ θρόνου ὁμοίωμα ὡς εἶδος ἀνθρώπου ἄνωθεν. [27]καὶ εἶδον ὡς
ὄψιν ἠλέκτρου ἀπὸ ὁράσεως ὀσφύος καὶ ἐπάνω, καὶ ἀπὸ ὁράσεως
ὀσφύος καὶ ἕως κάτω εἶδον ὡς ὅρασιν πυρὸς καὶ τὸ φέγγος αὐ-
28 τοῦ κύκλῳ. [28]ὡς ὅρασις τόξου, ὅταν ᾖ ἐν τῇ νεφέλῃ ἐν ἡμέρᾳ
ὑετοῦ, οὕτως ἡ στάσις τοῦ φέγγους κυκλόθεν. αὕτη ἡ ὅρασις
ὁμοιώματος δόξης κυρίου· καὶ εἶδον καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου
καὶ ἤκουσα φωνὴν λαλοῦντος.
2 [1]Καὶ εἶπεν πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου,
2 καὶ λαλήσω πρὸς σέ. [2]καὶ ἦλθεν ἐπ᾽ ἐμὲ πνεῦμα καὶ ἀνέλαβέν με
καὶ ἐξῆρέν με καὶ ἔστησέν με ἐπὶ τοὺς πόδας μου, καὶ ἤκουον
3 αὐτοῦ λαλοῦντος πρός με, [3]καὶ εἶπεν πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐξα-
ποστέλλω ἐγώ σε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ τοὺς παραπικραί-
νοντάς με, οἵτινες παρεπίκρανάν με αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν
4 ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, [4]καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος

20 init.] pr. και Bc† | ην ἡ] ᾗ Bc: cf. 12 | τα ζωα και > B† | και 2^0 > A | ην ult. > B || **21** ην] > Bc†, in fin. tr. A† || **23** υποκατω] + θεν B(c?) | ετερα τη ετερα] εκατερα τη εκατερα Bc†: sim. *L* | συνεζευγμ. > B | τα σωματα] τω σωματι τα προσωπα A† || **24** πολλου B†] + ως φωνην ικανου εν τω πορευεσθαι αυτα φωνη του λογου ως φωνη παρεμβολης A (in *O* sub ※) || **25** υπερανωθεν] θεν > A† | fin. B†] + εν τω εσταναι αυτα ανιεντο αι πτερυγες αυτων (26) και υπερανω του στερεωματος του υπερ κεφαλης αυτων A (in *O* sub ※) || **26** επ αυτω A || **27** ηλεκτρου B†] + ως ορασις πυρος εσωθεν αυτου κυκλω A (in *O* sub ※) || **28** ημερα] -ραις BApau. | ομοιωματος] -μα της A†

2 2 εξηρεν] εξηγειρεν A || **3** εξαποστελω A | εως B†] pr. ηθετησαν εν εμοι rel. (in *O* sub ※) || **4** init. B†] pr. και υιοι σκληροπροσωποι και στερεοκαρδιοι εγω αποστελλω σε προς αυτους A (in *O* sub ※) | κυριος Bpau.] + κυριος Amu. = 𝔐; κυριος κυριος = אדני יהוה etiam in B passim inuenitur, sed plerumque κυριος semel tantum, cf. Corn. p. 173/4; ego codicem B ubique

[5]Ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἢ πτοηθῶσιν — διότι οἶκος παραπικραίνων 5
ἐστίν —, καὶ γνώσονται ὅτι προφήτης εἶ σὺ ἐν μέσῳ αὐτῶν.
[6]καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, μὴ φοβηθῇς αὐτοὺς μηδὲ ἐκστῇς ἀπὸ 6
προσώπου αὐτῶν, διότι παροιστρήσουσι καὶ ἐπισυστήσονται ἐπὶ
σὲ κύκλῳ, καὶ ἐν μέσῳ σκορπίων σὺ κατοικεῖς· τοὺς λόγους αὐ-
τῶν μὴ φοβηθῇς καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν μὴ ἐκστῇς, διότι οἶκος
παραπικραίνων ἐστίν. [7]καὶ λαλήσεις τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς, 7
ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἢ πτοηθῶσιν, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν.
[8]καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, ἄκουε τοῦ λαλοῦντος πρὸς σέ, μὴ γίνου 8
παραπικραίνων καθὼς ὁ οἶκος ὁ παραπικραίνων· χάνε τὸ στόμα
σου καὶ φάγε ἃ ἐγὼ δίδωμί σοι. [9]καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ χεὶρ ἐκτετα- 9
μένη πρός με, καὶ ἐν αὐτῇ κεφαλὶς βιβλίου· [10]καὶ ἀνείλησεν αὐτὴν 10
ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα ἦν τὰ ὄπισθεν καὶ τὰ ἔμ-
προσθεν, καὶ ἐγέγραπτο εἰς αὐτὴν θρῆνος καὶ μέλος καὶ οὐαί.
[1]καὶ εἶπεν πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, κατάφαγε τὴν κεφαλίδα ταύτην 3
καὶ πορεύθητι καὶ λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραηλ. [2]καὶ διήνοιξα τὸ 2
στόμα μου, καὶ ἐψώμισέν με τὴν κεφαλίδα. [3]καὶ εἶπεν πρός με 3
Υἱὲ ἀνθρώπου, τὸ στόμα σου φάγεται, καὶ ἡ κοιλία σου πλησθή-
σεται τῆς κεφαλίδος ταύτης τῆς δεδομένης εἰς σέ. καὶ ἔφαγον αὐ-
τήν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκάζον. [4]καὶ εἶπεν 4
πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, βάδιζε εἴσελθε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ
καὶ λάλησον τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς· [5]διότι οὐ πρὸς λαὸν 5
βαθύχειλον καὶ βαρύγλωσσον σὺ ἐξαποστέλλῃ πρὸς τὸν οἶκον τοῦ
Ισραηλ [6]οὐδὲ πρὸς λαοὺς πολλοὺς ἀλλοφώνους ἢ ἀλλογλώσσους 6
οὐδὲ στιβαροὺς τῇ γλώσσῃ ὄντας, ὧν οὐκ ἀκούσῃ τοὺς λόγους
αὐτῶν· καὶ εἰ πρὸς τοιούτους ἐξαπέστειλά σε, οὗτοι ἂν εἰσήκουσάν
σου. [7]ὁ δὲ οἶκος τοῦ Ισραηλ οὐ μὴ θελήσωσιν εἰσακοῦσαί σου, 7
διότι οὐ βούλονται εἰσακούειν μου· ὅτι πᾶς ὁ οἶκος Ισραηλ φι-
λόνεικοί εἰσιν καὶ σκληροκάρδιοι. [8]καὶ ἰδοὺ δέδωκα τὸ πρόσωπόν 8
σου δυνατὸν κατέναντι τῶν προσώπων αὐτῶν καὶ τὸ νεῖκός σου
κατισχύσω κατέναντι τοῦ νείκους αὐτῶν, [9]καὶ ἔσται διὰ παντὸς 9
κραταιότερον πέτρας· μὴ φοβηθῇς ἀπ' αὐτῶν μηδὲ πτοηθῇς ἀπὸ
προσώπου αὐτῶν, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν. [10]καὶ εἶπεν 10
πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, πάντας τοὺς λόγους, οὓς λελάληκα μετὰ
σοῦ, λαβὲ εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ τοῖς ὠσίν σου ἄκουε [11]καὶ 11

secutus sum; cf. etiam **5** 5 **14** 6 **45** 9 || 7 διοτι] οτι B* || 8 παραπικρ. 1°] + και συ A†r | α] ο QB^c || 10 οπισθεν ... εμπροσθεν] tr. B = 𝔐 (B† οπισω pro οπισθεν) | εις αυτην > B†

3 2 διηνοιξα pau.] -ξεν rel. || 4 εισελθε] pr. και B || 5 βαθυχειλον και βαρυγλωσσον] βαθυγλωσσον B† || 6 αυτων > B || 7 θελησωσιν mu.] -σουσιν BA | εισακουειν] -κουσαι B | ισραηλ ult.] pr. του AQpau. || 9 πετρας] + δεδωκα το νεικος σου A (in *O* sub ※, sed μετωπον pro νεικος)

βάδιζε εἴσελθε εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου
καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος,
12 ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν, ἐὰν ἄρα ἐνδῶσιν. [12]καὶ ἀνέλαβέν με πνεῦμα,
καὶ ἤκουσα κατόπισθέν μου φωνὴν σεισμοῦ μεγάλου Εὐλογημένη
13 ἡ δόξα κυρίου ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ. [13]καὶ εἶδον φωνὴν πτερύγων
τῶν ζῴων πτερυσσομένων ἑτέρα πρὸς τὴν ἑτέραν, καὶ φωνὴ τῶν
14 τροχῶν ἐχομένη αὐτῶν καὶ φωνὴ τοῦ σεισμοῦ. [14]καὶ τὸ πνεῦμα
ἐξῆρέν με καὶ ἀνέλαβέν με, καὶ ἐπορεύθην ἐν ὁρμῇ τοῦ πνεύματός
15 μου, καὶ χεὶρ κυρίου ἐγένετο ἐπ᾽ ἐμὲ κραταιά. [15]καὶ εἰσῆλθον εἰς
τὴν αἰχμαλωσίαν μετέωρος καὶ περιῆλθον τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ
τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβαρ τοὺς ὄντας ἐκεῖ καὶ ἐκάθισα ἐκεῖ ἑπτὰ
ἡμέρας ἀναστρεφόμενος ἐν μέσῳ αὐτῶν.
16 [16]Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας λόγος κυρίου πρός με λέ-
17 γων [17]Υἱὲ ἀνθρώπου, σκοπὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ισραηλ, καὶ
ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον καὶ διαπειλήσῃ αὐτοῖς παρ᾽ ἐμοῦ.
18 [18]ἐν τῷ λέγειν με τῷ ἀνόμῳ Θανάτῳ θανατωθήσῃ, καὶ οὐ διεστείλω
αὐτῷ οὐδὲ ἐλάλησας τοῦ διαστείλασθαι τῷ ἀνόμῳ ἀποστρέψαι ἀπὸ
τῶν ὁδῶν αὐτοῦ τοῦ ζῆσαι αὐτόν, ὁ ἄνομος ἐκεῖνος τῇ ἀδικίᾳ
αὐτοῦ ἀποθανεῖται, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ χειρός σου ἐκζητήσω.
19 [19]καὶ σὺ ἐὰν διαστείλῃ τῷ ἀνόμῳ, καὶ μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς
ἀνομίας αὐτοῦ καὶ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, ὁ ἄνομος ἐκεῖνος ἐν τῇ ἀδικίᾳ
20 αὐτοῦ ἀποθανεῖται, καὶ σὺ τὴν ψυχήν σου ῥύσῃ. [20]καὶ ἐν τῷ ἀπο-
στρέφειν δίκαιον ἀπὸ τῶν δικαιοσυνῶν αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ παρά-
πτωμα καὶ δώσω τὴν βάσανον εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, αὐτὸς ἀπο-
θανεῖται, ὅτι οὐ διεστείλω αὐτῷ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἀπο-
θανεῖται, διότι οὐ μὴ μνησθῶσιν αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ, ἃς ἐποί-
21 ησεν, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός σου ἐκζητήσω. [21]σὺ δὲ
ἐὰν διαστείλῃ τῷ δικαίῳ τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν, καὶ αὐτὸς μὴ ἁμάρτῃ,
ὁ δίκαιος ζωῇ ζήσεται, ὅτι διεστείλω αὐτῷ, καὶ σὺ τὴν σεαυτοῦ
ψυχὴν ῥύσῃ.
22 [22]Καὶ ἐγένετο ἐπ᾽ ἐμὲ χεὶρ κυρίου, καὶ εἶπεν πρός με Ἀνάστηθι
23 καὶ ἔξελθε εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἐκεῖ λαληθήσεται πρὸς σέ. [23]καὶ
ἀνέστην καὶ ἐξῆλθον εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ δόξα κυρίου εἱ-
στήκει καθὼς ἡ ὅρασις καὶ καθὼς ἡ δόξα, ἣν εἶδον ἐπὶ τοῦ πο-
24 ταμοῦ τοῦ Χοβαρ, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου. [24]καὶ ἦλθεν ἐπ᾽
ἐμὲ πνεῦμα καὶ ἔστησέν με ἐπὶ πόδας μου, καὶ ἐλάλησεν πρός με
καὶ εἶπέν μοι Εἴσελθε καὶ ἐγκλείσθητι ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου σου.

11 κυριος] + κυριος A: cf. 24 || 12 και ηκουσα post μου repetit B*† | ευλογ.] pr. λεγοντων A || 14 πνευμα] + κυριου A | επορ. B†] + μετεωρος rel.: cf. 𝔐 et 15 || 18 ζησαι] ζητησαι A pau. || 19 αυτου 2° > B*† | ρυση] ερυσω A pau. || 20 των δικαιοσυνων] της -νης A | ας εποιησεν > B† || 21 αμαρτειν] -τανειν A | σεαυτου ψυχην] ψ. σου A: cf. 19 || 24 εστησεν] pr. αν Bc L

[25]καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ δέδονται ἐπὶ σὲ δεσμοί, καὶ δήσου- 25
σίν σε ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκ μέσου αὐτῶν. [26]καὶ τὴν 26
γλῶσσάν σου συνδήσω, καὶ ἀποκωφωθήσῃ καὶ οὐκ ἔσῃ αὐτοῖς
εἰς ἄνδρα ἐλέγχοντα, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν. [27]καὶ ἐν 27
τῷ λαλεῖν με πρὸς σὲ ἀνοίξω τὸ στόμα σου, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐ-
τούς Τάδε λέγει κύριος Ὁ ἀκούων ἀκουέτω, καὶ ὁ ἀπειθῶν ἀπει-
θείτω, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν.
[1]Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, λαβὲ σεαυτῷ πλίνθον καὶ θήσεις αὐτὴν 4
πρὸ προσώπου σου καὶ διαγράψεις ἐπ᾽ αὐτὴν πόλιν τὴν Ιερουσα-
λημ [2]καὶ δώσεις ἐπ᾽ αὐτὴν περιοχὴν καὶ οἰκοδομήσεις ἐπ᾽ αὐτὴν 2
προμαχῶνας καὶ περιβαλεῖς ἐπ᾽ αὐτὴν χάρακα καὶ δώσεις ἐπ᾽ αὐτὴν
παρεμβολὰς καὶ τάξεις τὰς βελοστάσεις κύκλῳ· [3]καὶ σὺ λαβὲ σε- 3
αυτῷ τήγανον σιδηροῦν καὶ θήσεις αὐτὸ τοῖχον σιδηροῦν ἀνὰ
μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς πόλεως καὶ ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπόν
σου ἐπ᾽ αὐτήν, καὶ ἔσται ἐν συγκλεισμῷ, καὶ συγκλείσεις αὐτήν·
σημεῖόν ἐστιν τοῦτο τοῖς υἱοῖς Ισραηλ. — [4]καὶ σὺ κοιμηθήσῃ ἐπὶ 4
τὸ πλευρόν σου τὸ ἀριστερὸν καὶ θήσεις τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου
Ισραηλ ἐπ᾽ αὐτοῦ κατὰ ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν πεντήκοντα καὶ ἑκα-
τόν, ἃς κοιμηθήσῃ ἐπ᾽ αὐτοῦ, καὶ λήμψῃ τὰς ἀδικίας αὐτῶν. [5]καὶ 5
ἐγὼ δέδωκά σοι τὰς δύο ἀδικίας αὐτῶν εἰς ἀριθμὸν ἡμερῶν ἐνε-
νήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας. καὶ λήμψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου
Ισραηλ [6]καὶ συντελέσεις ταῦτα πάντα· καὶ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευ- 6
ρόν σου τὸ δεξιὸν καὶ λήμψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ιουδα τεσ-
σαράκοντα ἡμέρας. ἡμέραν εἰς ἐνιαυτὸν τέθεικά σοι. [7]καὶ εἰς τὸν 7
συγκλεισμὸν Ιερουσαλημ ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπόν σου καὶ τὸν
βραχίονά σου στερεώσεις καὶ προφητεύσεις ἐπ᾽ αὐτήν. [8]καὶ ἐγὼ 8
ἰδοὺ δέδωκα ἐπὶ σὲ δεσμούς, καὶ μὴ στραφῇς ἀπὸ τοῦ πλευροῦ
σου ἐπὶ τὸ πλευρόν σου, ἕως οὗ συντελεσθῶσιν αἱ ἡμέραι τοῦ
συγκλεισμοῦ σου. — [9]καὶ σὺ λαβὲ σεαυτῷ πυροὺς καὶ κριθὰς καὶ 9
κύαμον καὶ φακὸν καὶ κέγχρον καὶ ὄλυραν καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰ εἰς
ἄγγος ἓν ὀστράκινον καὶ ποιήσεις αὐτὰ σαυτῷ εἰς ἄρτους, καὶ
κατ᾽ ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, ἃς σὺ καθεύδεις ἐπὶ τοῦ πλευροῦ σου,
ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας φάγεσαι αὐτά. [10]καὶ τὸ βρῶμά σου, 10
ὃ φάγεσαι, ἐν σταθμῷ εἴκοσι σίκλους τὴν ἡμέραν· ἀπὸ καιροῦ
ἕως καιροῦ φάγεσαι αὐτά. [11]καὶ ὕδωρ ἐν μέτρῳ πίεσαι τὸ ἕκτον 11
τοῦ ιν· ἀπὸ καιροῦ ἕως καιροῦ πίεσαι. [12]καὶ ἐγκρυφίαν κρίθινον 12

25 ου] pr. συ A† | εκ μεσου] εξ A† || 27 κυριος B†] + κυριος A: cf. 2 4 | απειθειτω] -θετω(sic) AC, -θητω V

4 4 εκατον] + ημερας A || 6 ταυτα] αυτα A(†) | παντα] > B, in *O* sub ÷ || 7 τον 1⁰ > A || 8 εγω ιδου] tr. A | μη] pr. ου A | σου 2⁰ > A*† | αι > BQ† || 10 ο > B† | σταθμιω A† | ημεραν] + φαγεσαι A | εως] pr. και A

φάγεσαι αὐτά · ἐν βολβίτοις κόπρου ἀνθρωπίνης ἐγκρύψεις αὐτὰ
13 κατ᾿ ὀφθαλμοὺς αὐτῶν 13καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ
Ισραηλ Οὕτως φάγονται οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἀκάθαρτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν.
14 14καὶ εἶπα Μηδαμῶς, κύριε θεὲ τοῦ Ισραηλ · ἰδοὺ ἡ ψυχή μου οὐ
μεμίανται ἐν ἀκαθαρσίᾳ, καὶ θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον οὐ βέβρωκα
ἀπὸ γενέσεώς μου ἕως τοῦ νῦν, οὐδὲ εἰσελήλυθεν εἰς τὸ στόμα
15 μου πᾶν κρέας ἕωλον. 15καὶ εἶπεν πρός με Ἰδοὺ δέδωκά σοι βόλ-
βιτα βοῶν ἀντὶ τῶν βολβίτων τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ ποιήσεις τοὺς
16 ἄρτους σου ἐπ᾿ αὐτῶν. 16καὶ εἶπεν πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ
ἐγὼ συντρίβω στήριγμα ἄρτου ἐν Ιερουσαλημ, καὶ φάγονται ἄρτον
ἐν σταθμῷ καὶ ἐν ἐνδείᾳ καὶ ὕδωρ ἐν μέτρῳ καὶ ἐν ἀφανισμῷ
17 πίονται, 17ὅπως ἐνδεεῖς γένωνται ἄρτου καὶ ὕδατος · καὶ ἀφανι-
σθήσεται ἄνθρωπος καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ τακήσονται ἐν ταῖς
5 ἀδικίαις αὐτῶν. — 1καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, λαβὲ σεαυτῷ ῥομφαίαν
ὀξεῖαν ὑπὲρ ξυρὸν κουρέως · κτήσῃ αὐτὴν σεαυτῷ καὶ ἐπάξεις
αὐτὴν ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου καὶ ἐπὶ τὸν πώγωνά σου. καὶ λήμψῃ
2 ζυγὸν σταθμίων καὶ διαστήσεις αὐτούς · 2τὸ τέταρτον ἐν πυρὶ
ἀνακαύσεις ἐν μέσῃ τῇ πόλει κατὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἡμερῶν
τοῦ συγκλεισμοῦ · καὶ λήμψῃ τὸ τέταρτον καὶ κατακαύσεις αὐτὸ
ἐν μέσῳ αὐτῆς · καὶ τὸ τέταρτον κατακόψεις ἐν ῥομφαίᾳ κύκλῳ
αὐτῆς · καὶ τὸ τέταρτον διασκορπίσεις τῷ πνεύματι, καὶ μάχαιραν
3 ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν. 3καὶ λήμψῃ ἐκεῖθεν ὀλίγους ἐν ἀριθμῷ
4 καὶ συμπεριλήμψῃ αὐτοὺς τῇ ἀναβολῇ σου. 4καὶ ἐκ τούτων λήμψῃ
ἔτι καὶ ῥίψεις αὐτοὺς εἰς μέσον τοῦ πυρὸς καὶ κατακαύσεις αὐτοὺς
ἐν πυρί · ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται πῦρ.
5 Καὶ ἐρεῖς παντὶ οἴκῳ Ισραηλ 5Τάδε λέγει κύριος Αὕτη ἡ Ιερου-
σαλημ ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν τέθεικα αὐτὴν καὶ τὰς κύκλῳ αὐτῆς
6 χώρας. 6καὶ ἐρεῖς τὰ δικαιώματά μου τῇ ἀνόμῳ ἐκ τῶν ἐθνῶν
καὶ τὰ νόμιμά μου ἐκ τῶν χωρῶν τῶν κύκλῳ αὐτῆς, διότι τὰ
δικαιώματά μου ἀπώσαντο καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύ-
7 θησαν ἐν αὐτοῖς. 7διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾿ ὧν ἡ ἀφορμὴ
ὑμῶν ἐκ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου
οὐκ ἐπορεύθητε καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποιήσατε, ἀλλ᾿ οὐδὲ
κατὰ τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ὑμῶν οὐ πεποιήκατε,

12 εγκρυψεις] κατακρ. A† || 13 του ισραηλ ... ισραηλ] ισραηλ ... του ισραηλ B || 14 κυριε] + κυριε A pau.: cf. 2 4 | ιδου *VL*] ει BA | θνησ. .. θηριαλ.] tr. B† | γενεσ.] pr. της A† | εωλον A*B^c†] βεβηλον B*A^c et B^{mg}, εωλον και βεβηλον compl. || 15 ειπεν] + κυριος A: item in 16 || 16 εν 3^0 > A*: ante ενδεια || 17 τακησ.] pr. εν B^c

5 1 κτησαι A | 5 κυριος B†] pr.(pau. add.) αδωναι rel. = 𝔐: de hoc nomine a B fere ubique absente cf. Corn. p. 173; cf. etiam 2 4 | αυτη η] τη AB^c, αυτη tantum Q || 6 εκ 2^0 > B || 7 κυριος B†] pr. αδωναι rel.: item in 8. 11, cf. 5 | fin. ου πεποιηκατε] ουκ εποιησατε A: cf. 9

[8]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ καὶ ποιήσω ἐν 8
μέσῳ σου κρίμα ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν [9]καὶ ποιήσω ἐν σοὶ ἃ οὐ 9
πεποίηκα καὶ ἃ οὐ ποιήσω ὅμοια αὐτοῖς ἔτι κατὰ πάντα τὰ βδε-
λύγματά σου. [10]διὰ τοῦτο πατέρες φάγονται τέκνα ἐν μέσῳ σου, 10
καὶ τέκνα φάγονται πατέρας· καὶ ποιήσω ἐν σοὶ κρίματα καὶ δια-
σκορπιῶ πάντας τοὺς καταλοίπους σου εἰς πάντα ἄνεμον. [11]διὰ 11
τοῦτο Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, εἰ μὴ ἀνθ᾽ ὧν τὰ ἅγιά μου ἐμίανας
ἐν πᾶσιν τοῖς βδελύγμασίν σου, κἀγὼ ἀπώσομαί σε, οὐ φείσεταί
μου ὁ ὀφθαλμός, κἀγὼ οὐκ ἐλεήσω. [12]τὸ τέταρτόν σου ἐν θανάτῳ 12
ἀναλωθήσεται· καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται ἐν
μέσῳ σου· καὶ τὸ τέταρτόν σου εἰς πάντα ἄνεμον σκορπιῶ αὐ-
τούς· καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται κύκλῳ σου, καὶ
μάχαιραν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν. [13]καὶ συντελεσθήσεται ὁ θυμός 13
μου καὶ ἡ ὀργή μου ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος
λελάληκα ἐν ζήλῳ μου ἐν τῷ συντελέσαι με τὴν ὀργήν μου ἐπ᾽
αὐτούς. [14]καὶ θήσομαί σε εἰς ἔρημον καὶ τὰς θυγατέρας σου κύκλῳ 14
σου ἐνώπιον παντὸς διοδεύοντος, [15]καὶ ἔσῃ στενακτὴ καὶ δηλαϊ- 15
στὴ ἐν τοῖς ἔθνεσιν τοῖς κύκλῳ σου ἐν τῷ ποιῆσαί με ἐν σοὶ
κρίματα ἐν ἐκδικήσει θυμοῦ μου· ἐγὼ κύριος λελάληκα. [16]ἐν τῷ 16
ἐξαποστεῖλαί με τὰς βολίδας μου τοῦ λιμοῦ ἐπ᾽ αὐτοὺς καὶ ἔσονται
εἰς ἔκλειψιν, καὶ συντρίψω στήριγμα ἄρτου σου. [17]καὶ ἐξαποστελῶ 17
ἐπὶ σὲ λιμὸν καὶ θηρία πονηρὰ καὶ τιμωρήσομαί σε, καὶ θάνατος
καὶ αἷμα διελεύσονται ἐπὶ σέ, καὶ ῥομφαίαν ἐπάξω ἐπὶ σὲ κυ-
κλόθεν· ἐγὼ κύριος λελάληκα.

[1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2]Υἱὲ ἀνθρώπου, στή- 6
ρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰ ὄρη Ισραηλ καὶ προφήτευσον ἐπ᾽
αὐτὰ [3]καὶ ἐρεῖς Τὰ ὄρη Ισραηλ, ἀκούσατε λόγον κυρίου Τάδε λέγει 3
κύριος τοῖς ὄρεσιν καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξιν καὶ ταῖς
νάπαις Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ᾽ ὑμᾶς ῥομφαίαν, καὶ ἐξολεθρευθήσεται
τὰ ὑψηλὰ ὑμῶν, [4]καὶ συντριβήσονται τὰ θυσιαστήρια ὑμῶν καὶ τὰ 4
τεμένη ὑμῶν, καὶ καταβαλῶ τραυματίας ὑμῶν ἐνώπιον τῶν εἰδώ-
λων ὑμῶν [5]καὶ διασκορπιῶ τὰ ὀστᾶ ὑμῶν κύκλῳ τῶν θυσιαστη- 5
ρίων ὑμῶν. [6]ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν αἱ πόλεις ἐξερημωθήσονται 6

9 ου πεποιηκα] ουκ εποιησα A: cf. 7 | και α ου] και ου μη A || **11** ει μη] ει μην B, η μην *L* | εν πασιν B†] + τοις προσοχθισμασι(ν) σου και εν πασι(ν) rel. (in *O* sub ※) | ου] pr. και A | fin.] + σε A || **12** σκορπιω B pau.] διασκ. mu., διασπερω A | 13 ζηλω] pr. τω A || 15 δηλαιστη B*†] δηλαιαστη B^c†, δηλαια A | εν εκδικησει B†] pr. εν οργη και (εν) θυμω και rel. (in *O* sub ※) || **16 init.**] pr. και B† | λιμου] θυμου A: ex 15

6 3 κυριου B pau.] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 | κυριος B†] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 | φαραγξι(ν) ... ναπαις] tr. A | εγω > B || 5 init. B†] pr. και δωσω τα πτωματα των υιων ισραηλ κατα προσωπον των ειδωλων αυτων rel. (in *O* sub ※)

καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀφανισθήσεται, ὅπως ἐξολεθρευθῇ τὰ θυσιαστήρια
ὑμῶν, καὶ συντριβήσονται τὰ εἴδωλα ὑμῶν, καὶ ἐξαρθήσεται τὰ
7 τεμένη ὑμῶν, 7καὶ πεσοῦνται τραυματίαι ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ ἐπι-
8 γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. 8ἐν τῷ γενέσθαι ἐξ ὑμῶν ἀνασῳζομένους
ἐκ ῥομφαίας ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐν τῷ διασκορπισμῷ ὑμῶν ἐν
9 ταῖς χώραις 9καὶ μνησθήσονταί μου οἱ ἀνασῳζόμενοι ἐξ ὑμῶν ἐν
τοῖς ἔθνεσιν, οὗ ᾐχμαλωτεύθησαν ἐκεῖ· ὀμώμοκα τῇ καρδίᾳ αὐτῶν
τῇ ἐκπορνευούσῃ ἀπ' ἐμοῦ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν τοῖς πορ-
νεύουσιν ὀπίσω τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν, καὶ κόψονται πρόσωπα
10 αὐτῶν ἐν πᾶσι τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν· 10καὶ ἐπιγνώσονται διότι
11 ἐγὼ κύριος λελάληκα. 11τάδε λέγει κύριος Κρότησον τῇ χειρὶ καὶ
ψόφησον τῷ ποδὶ καὶ εἰπόν Εὖγε εὖγε ἐπὶ πᾶσιν τοῖς βδελύγμασιν
οἴκου Ισραηλ· ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν θανάτῳ καὶ ἐν λιμῷ πεσοῦνται.
12 12ὁ ἐγγὺς ἐν ῥομφαίᾳ πεσεῖται, ὁ δὲ μακρὰν ἐν θανάτῳ τελευτή-
σει, καὶ ὁ περιεχόμενος ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται, καὶ συντελέσω
13 τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτούς. 13καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐν
τῷ εἶναι τοὺς τραυματίας ὑμῶν ἐν μέσῳ τῶν εἰδώλων ὑμῶν κύκλῳ
τῶν θυσιαστηρίων ὑμῶν ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω
δένδρου συσκίου, οὗ ἔδωκαν ἐκεῖ ὀσμὴν εὐωδίας πᾶσι τοῖς εἰδώ-
14 λοις αὐτῶν. 14καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς καὶ θήσομαι
τὴν γῆν εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς ὄλεθρον ἀπὸ τῆς ἐρήμου Δεβλαθα
ἐκ πάσης τῆς κατοικίας· καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος.
7 1Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώ-
που, εἰπόν Τάδε λέγει κύριος τῇ γῇ τοῦ Ισραηλ Πέρας ἥκει, τὸ
3 πέρας ἥκει ἐπὶ τὰς τέσσαρας πτέρυγας τῆς γῆς· 3ἥκει τὸ πέρας
4 4ἐπὶ σὲ τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν, ἥκει ὁ καιρός, ἤγγικεν ἡ ἡμέρα,
5 οὐ μετὰ θορύβων οὐδὲ μετὰ ὠδίνων. 5νῦν ἐγγύθεν ἐκχεῶ τὴν ὀρ-
γήν μου ἐπὶ σὲ καὶ συντελέσω τὸν θυμόν μου ἐν σοὶ καὶ κρινῶ
σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου καὶ δώσω ἐπὶ σὲ πάντα τὰ βδελύγματά σου·
6 6οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω, διότι τὰς ὁδούς

6 αφανισθησονται A | εξαρθη B | fin. B†] + και εξαλ(ε)ιφθωσιν(*L* -θη) τα εργα υμων rel. (in *O* sub ※) || **8** init.] pr. και υπολειψομαι A (in *O* sub ※) || **9** ομωμεχα A†: cf. Thack. p. 205 | τη εκπορνευουση] + τη αποσταση mu. et sim. A† (in *O* sub ※) | πορν.] εκπ. A pl. | προσωπα] pr. τα A | εν ult. B†] pr. περι των κακ(ι)ων ων εποιησαν rel. (in *O* sub ※) | fin.] + και εν πασιν τοις επιτηδευμασιν αυτων A || **10** διοτι] οτι A | λελαληκα B†] pr. ουκ εις δωρεαν et add. του ποιησαι αυτοις απαντα τα κακα ταυτα rel. (in *O* sub ※) || **11** κυριος] pr. αδωναι A compl.: cf. 5 5 || **12** ο 1^0 — πεσειται(A† τελευτησει) / ο 2^0 — τελευτησει] tr. QV 393 *L* = 𝔐 | και ο] pr. και ο υπολ⟨ε⟩ιφθεις A (in *O* sub ※) || **13** υψηλον B†] + και εν πασαις κορυφαις των ορεων rel. (in *O* sub ※) | συσκιου B†] + και υποκατω πασης(>393 *C*†) δρυος δασ(ε)ιας rel. (in *O* sub ※) || **14** κατοικιας] -κεσιας Bpau.

7 2 κυριος Bpau.] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 || **3—9** hoc ordine praeb. B†; rel. retinent 3 (cf. 𝔐 6) hoc loco, tr. 4—6 (= 𝔐 7—9) post 7—9 (= 𝔐 3—5)

σου ἐπὶ σὲ δώσω, καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσονται,
καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ τύπτων. [7]νῦν τὸ πέρας πρὸς 7
σέ, καὶ ἀποστελῶ ἐγὼ ἐπὶ σὲ καὶ ἐκδικήσω σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου
καὶ δώσω ἐπὶ σὲ πάντα τὰ βδελύγματά σου· [8]οὐ φείσεται ὁ ὀφ- 8
θαλμός μου ἐπὶ σέ, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω, διότι τὴν ὁδόν σου ἐπὶ σὲ
δώσω, καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσται· καὶ ἐπιγνώσῃ
διότι ἐγὼ κύριος. [9]διότι τάδε λέγει κύριος [10]Ἰδοὺ τὸ πέρας ἥκει, 9 10
ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου· εἰ καὶ ἡ ῥάβδος ἤνθηκεν, ἡ ὕβρις ἐξανέστηκεν.
[11]καὶ συντρίψει στήριγμα ἀνόμου καὶ οὐ μετὰ θορύβου οὐδὲ μετὰ 11
σπουδῆς. [12]ἥκει ὁ καιρός, ἰδοὺ ἡ ἡμέρα· ὁ κτώμενος μὴ χαιρέτω, 12
καὶ ὁ πωλῶν μὴ θρηνείτω· [13]διότι ὁ κτώμενος πρὸς τὸν πωλοῦντα 13
οὐκέτι μὴ ἐπιστρέψῃ, καὶ ἄνθρωπος ἐν ὀφθαλμῷ ζωῆς αὐτοῦ οὐ
κρατήσει. [14]σαλπίσατε ἐν σάλπιγγι καὶ κρίνατε τὰ σύμπαντα. 14
[15]ὁ πόλεμος ἐν ῥομφαίᾳ ἔξωθεν, καὶ ὁ λιμὸς καὶ ὁ θάνατος ἔσω- 15
θεν· ὁ ἐν τῷ πεδίῳ ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσει, τοὺς δὲ ἐν τῇ πόλει
λιμὸς καὶ θάνατος συντελέσει. [16]καὶ ἀνασωθήσονται οἱ ἀνασῳζόμε- 16
νοι ἐξ αὐτῶν καὶ ἔσονται ἐπὶ τῶν ὀρέων· πάντας ἀποκτενῶ, ἕκα-
στον ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτοῦ. [17]πᾶσαι χεῖρες ἐκλυθήσονται, καὶ 17
πάντες μηροὶ μολυνθήσονται ὑγρασίᾳ, [18]καὶ περιζώσονται σάκκους, 18
καὶ καλύψει αὐτοὺς θάμβος, καὶ ἐπὶ πᾶν πρόσωπον αἰσχύνη ἐπ᾿
αὐτούς, καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα. [19]τὸ ἀργύριον αὐτῶν 19
ῥιφήσεται ἐν ταῖς πλατείαις, καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν ὑπεροφθήσεται·
αἱ ψυχαὶ αὐτῶν οὐ μὴ ἐμπλησθῶσιν, καὶ αἱ κοιλίαι αὐτῶν οὐ μὴ
πληρωθῶσιν· διότι βάσανος τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ἐγένετο. [20]ἐκλεκτὰ 20
κόσμου εἰς ὑπερηφανίαν ἔθεντο αὐτὰ καὶ εἰκόνας τῶν βδελυγμά-
των αὐτῶν ἐποίησαν ἐξ αὐτῶν· ἕνεκεν τούτου δέδωκα αὐτὰ αὐτοῖς
εἰς ἀκαθαρσίαν. [21]καὶ παραδώσω αὐτὰ εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων τοῦ 21
διαρπάσαι αὐτὰ καὶ τοῖς λοιμοῖς τῆς γῆς εἰς σκῦλα, καὶ βεβηλώ-

7 (𝔐 3) σε 3⁰ > B || 8 (𝔐 4) επι σε 1⁰ > B† | επιγνωση B†] επι > rel. | διοτι ult.] οτι A || 9 (𝔐 5¹) κυριος BA] pr. αδωναι Q (in *O* sub ※): cf. 5 5 || 10 ιδου το περας ηκει / ιδου (+ η BQ) ημερα κυριου] tr. AQ | κυριου ει: sic ($\overline{κυ}$ ει) B†, unde manauit κυει Qpau., cf. Corn. p. 214 | ει > Apl., sed hoc loco omn. excepto B add. εξηλθεν η πλοκη (in *O* sub ※) | η ραβδος / ηνθηκεν] tr. A = 𝔐 | η υβρις / εξανεστ.] tr. A: = 𝔐? uel εξανεστ. = 11 קם? || 11 θορυβων A | fin. B†] + και ουκ εξ αυτων εισιν ουδε(uel ουτε) ωραισμος εν αυτοις rel. (in *O* sub ※) || 12 fin. B†] + οτι(*L* διοτι) οργη εις παν το πληθος αυτης rel. (in *O* sub ※) || 13 ουκετι μη] ουκετι ου μη Amu. | επιστρ. B†] + και ετι εν ζωη το ζην αυτων οτι ορασις εις παν το πληθος αυτης ουκ ανακαμψει uel sim. rel. (in *O* sub ※) || 14 και > A† | fin. B†] + και ουκ εστιν πορευομενος εις τον πολεμον οτι η οργη μου εις παν το πληθος αυτης uel sim. rel. (in *O* sub ※) || 15 ο 4⁰ ... τελευτησει] οι ... -σουσι A || 16 ορεων B†] + ως περιστεραι μελετητικαι rel. (in *O* sub ※) || 17 υγρασιας Bpau. || 19 υπεροφθ. B†] + το αργυριον αυτων και το χρυσιον αυτων ου δυνη(θη)σεται εξελεσθαι αυτους εν ημερα οργης κυριου rel. (in *O* sub ※) || 21 διαρπ.] διαφθειραι A†

22 σουσιν αὐτά. [22]καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ
μιανοῦσιν τὴν ἐπισκοπήν μου καὶ εἰσελεύσονται εἰς αὐτὰ ἀφυλάκ-
23 τως καὶ βεβηλώσουσιν αὐτά· [23]καὶ ποιήσουσι φυρμόν, διότι ἡ γῆ
24 πλήρης λαῶν, καὶ ἡ πόλις πλήρης ἀνομίας. [24]καὶ ἀποστρέψω τὸ
25 φρύαγμα τῆς ἰσχύος αὐτῶν, καὶ μιανθήσεται τὰ ἅγια αὐτῶν. [25]ἐξι-
26 λασμὸς ἥξει καὶ ζητήσει εἰρήνην, καὶ οὐκ ἔσται. [26]οὐαὶ ἐπὶ οὐαὶ
ἔσται, καὶ ἀγγελία ἐπ' ἀγγελίαν ἔσται, καὶ ζητηθήσεται ὅρασις ἐκ
προφήτου, καὶ νόμος ἀπολεῖται ἐξ ἱερέως καὶ βουλὴ ἐκ πρεσβυτέ-
27 ρων. [27]ἄρχων ἐνδύσεται ἀφανισμόν, καὶ αἱ χεῖρες τοῦ λαοῦ τῆς
γῆς παραλυθήσονται· κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν ποιήσω αὐτοῖς καὶ
ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν ἐκδικήσω αὐτούς· καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ
κύριος.

8 [1]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἕκτῳ ἔτει ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ πέμπτῃ τοῦ
μηνὸς ἐγὼ ἐκαθήμην ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ιουδα ἐκά-
2 θηντο ἐνώπιόν μου, καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου, [2]καὶ εἶδον
καὶ ἰδοὺ ὁμοίωμα ἀνδρός, ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καὶ ἕως κάτω
πῦρ, καὶ ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ὑπεράνω ὡς ὅρασις ἠλέκτρου.
3 [3]καὶ ἐξέτεινεν ὁμοίωμα χειρὸς καὶ ἀνέλαβέν με τῆς κορυφῆς μου,
καὶ ἀνέλαβέν με πνεῦμα ἀνὰ μέσον τῆς γῆς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ
οὐρανοῦ καὶ ἤγαγέν με εἰς Ιερουσαλημ ἐν ὁράσει θεοῦ ἐπὶ τὰ
πρόθυρα τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν,
4 οὗ ἦν ἡ στήλη τοῦ κτωμένου. [4]καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ ἦν δόξα κυρίου θεοῦ
5 Ισραηλ κατὰ τὴν ὅρασιν, ἣν εἶδον ἐν τῷ πεδίῳ. [5]καὶ εἶπεν πρός
με Υἱὲ ἀνθρώπου, ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου πρὸς βορρᾶν·
καὶ ἀνέβλεψα τοῖς ὀφθαλμοῖς μου πρὸς βορρᾶν, καὶ ἰδοὺ ἀπὸ βορρᾶ
6 ἐπὶ τὴν πύλην τὴν πρὸς ἀνατολάς. [6]καὶ εἶπεν πρός με Υἱὲ ἀνθρώ-
που, ἑώρακας τί οὗτοι ποιοῦσιν; ἀνομίας μεγάλας ποιοῦσιν ὧδε
τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἁγίων μου· καὶ ἔτι ὄψει ἀνομίας μείζονας.
7 8 [7]καὶ εἰσήγαγέν με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς αὐλῆς [8]καὶ εἶπεν πρός με
9 Υἱὲ ἀνθρώπου, ὄρυξον· καὶ ὤρυξα, καὶ ἰδοὺ θύρα μία. [9]καὶ εἶπεν
πρός με Εἴσελθε καὶ ἰδὲ τὰς ἀνομίας, ἃς οὗτοι ποιοῦσιν ὧδε·

24 init. B†] pr. και αξω πονηρους εθνων και κληρονομησουσιν τους οικους αυτων rel. (in *O* sub ※) || 25 ειρηνην] pr. εις A || 27 init. B†] pr. ο βασιλευς πενθησει και ο rel. (ο βασ. πενθ. in *O* sub ※) | εν Bpau.] > rel.

8 1 εγω > A† | κυριου Bpau.] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 || 2 υπερανω] pr. τα A*, + αυτου ABc | ορασις B†] + αυρας ως ειδος A, + ※φεγγους ως ειδος του *O* || 3 ανα μεσον του > B*† | της paenult. ⌒ ult. B† | προς] εις B† || 5 την ult.] της B†, + βλεπουσαν A | fin. B†] + ※του θυσιαστηριου (+ ου Q) η εικων του ζηλους τουτου εν τω εισπορευεσθαι αυτην *O*: eadem ante την ult. add. A (A*† add. σε post εισπορ.) || 6 ποιουσιν 2° B†] pr. ας ο οικος ισραηλ rel. (in *O* sub ※) | ανομ. ult.] αμαρτιας A† || 7 fin. B†] + και ειδον και ιδου οπη μια εν τω τοιχω rel. (in *O* sub ※) || 8 ορυξον Bpau.] + δη εν τω τοιχω rel. (in *O* sub ※) | μια > B† || 9 ανομ. B†] + τας πονηρας rel. (in *O* sub ※) | fin.] + σημερον A

10 καὶ εἰσῆλθον καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ μάταια βδελύγματα καὶ πάντα 10
τὰ εἴδωλα οἴκου Ισραηλ διαγεγραμμένα ἐπ' αὐτοῦ κύκλῳ, 11 καὶ 11
ἑβδομήκοντα ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων οἴκου Ισραηλ, καὶ Ιε-
ζονιας ὁ τοῦ Σαφαν ἐν μέσῳ αὐτῶν εἱστήκει πρὸ προσώπου αὐ-
τῶν, καὶ ἕκαστος θυμιατήριον αὐτοῦ εἶχεν ἐν τῇ χειρί, καὶ ἡ ἀτμὶς
τοῦ θυμιάματος ἀνέβαινεν. 12 καὶ εἶπεν πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, 12
ἑώρακας ἃ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου Ισραηλ ποιοῦσιν, ἕκαστος
αὐτῶν ἐν τῷ κοιτῶνι τῷ κρυπτῷ αὐτῶν; διότι εἶπαν Οὐχ ὁρᾷ ὁ
κύριος, ἐγκαταλέλοιπεν κύριος τὴν γῆν. 13 καὶ εἶπεν πρός με Ἔτι 13
ὄψει ἀνομίας μείζονας, ἃς οὗτοι ποιοῦσιν. 14 καὶ εἰσήγαγέν με ἐπὶ 14
τὰ πρόθυρα τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν,
καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυναῖκες καθήμεναι θρηνοῦσαι τὸν Θαμμουζ, 15 καὶ 15
εἶπεν πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, ἑώρακας; καὶ ἔτι ὄψει ἐπιτηδεύματα
μείζονα τούτων. 16 καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου 16
τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν προθύρων τοῦ ναοῦ κυρίου ἀνὰ
μέσον τῶν αιλαμ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου ὡς εἴκοσι ἄν-
δρες, τὰ ὀπίσθια αὐτῶν πρὸς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου καὶ τὰ πρόσ-
ωπα αὐτῶν ἀπέναντι, καὶ οὗτοι προσκυνοῦσιν τῷ ἡλίῳ· 17 καὶ εἶπεν 17
πρός με Ἑώρακας, υἱὲ ἀνθρώπου; μὴ μικρὰ τῷ οἴκῳ Ιουδα τοῦ
ποιεῖν τὰς ἀνομίας, ἃς πεποιήκασιν ὧδε; διότι ἔπλησαν τὴν γῆν
ἀνομίας, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ὡς μυκτηρίζοντες. 18 καὶ ἐγὼ ποιήσω αὐ- 18
τοῖς μετὰ θυμοῦ· οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω.
1 Καὶ ἀνέκραγεν εἰς τὰ ὦτά μου φωνῇ μεγάλῃ λέγων Ἤγγικεν 9
ἡ ἐκδίκησις τῆς πόλεως· καὶ ἕκαστος εἶχεν τὰ σκεύη τῆς ἐξολε-
θρεύσεως ἐν χειρὶ αὐτοῦ. 2 καὶ ἰδοὺ ἓξ ἄνδρες ἤρχοντο ἀπὸ τῆς 2
ὁδοῦ τῆς πύλης τῆς ὑψηλῆς τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν, καὶ
ἑκάστου πέλυξ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· καὶ εἷς ἀνὴρ ἐν μέσῳ αὐτῶν
ἐνδεδυκὼς ποδήρη, καὶ ζώνη σαπφείρου ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ·
καὶ εἰσήλθοσαν καὶ ἔστησαν ἐχόμενοι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χαλ-

10 ιδου B†] + πασα ομοιωσις ερπετου και κτηνους rel. (in *O* sub ※) | και ult.] + ειδον A | κυκλω] + κυκλω Bc = α' θ' || **11** και 2⁰ > BQ† | ιεζονιας] χ pro ζ B: cf. **11** 1 Ier. **42** 3 | τη > A† | χειρι] + αυτου A || **12** υιε ανθρ./εωρ. (cf. 15 et 6. 17)] tr. B = 𝔐 | του > A | ποιουσιν] + ωδε A | ουχ — fin.] εγκαταλελοιπεν κυριος ουκ εφορα ο κυριος την γην A || 15 εωρ.] + μη μικρα τω οικω ιουδα του ποιειν τας ανομιας ας πεποιηκαν αυτοι ωδε A: cf. 17 || **16** ιδου > B | του 1⁰ > A† | εικοσι B†] + και πεντε rel. (in *O* sub ※) | οπισθ. αυτων] + δεδωκοτες A | του ult. > A | προσεκυνουν A | τω ηλιω B†] pr. κατ ανατολας rel. (in *O* sub ※) || **17** ιουδα] ισραηλ A | και ult. B†] pr. και ε(uel α)πεστρεψαν του(>A†) παροργισαι με rel. (in *O* sub ※) | ως B†] pr. εκτεινουσιν το κλημα rel. (in *O* sub ※) || **18** fin. B†] + και καλεσουσιν εν τοις ωσιν μου φωνη μεγαλη (φ. μ. > A†) και ου μη εισακουσω αυτων uel sim. rel. (in *O* sub ※)

9 1 εκαστος] αυτος A† || **2** ζωνην A | εχομενα A

3 κοῦ. [3]καὶ δόξα θεοῦ τοῦ Ισραηλ ἀνέβη ἀπὸ τῶν χερουβιν ἡ οὖσα
ἐπ᾽ αὐτῶν εἰς τὸ αἴθριον τοῦ οἴκου. καὶ ἐκάλεσεν τὸν ἄνδρα τὸν
ἐνδεδυκότα τὸν ποδήρη, ὃς εἶχεν ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ τὴν ζώνην,
4 [4]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Δίελθε μέσην τὴν Ιερουσαλημ καὶ δὸς τὸ
σημεῖον ἐπὶ τὰ μέτωπα τῶν ἀνδρῶν τῶν καταστεναζόντων καὶ
τῶν κατωδυνωμένων ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις ταῖς γινομέναις ἐν
5 μέσῳ αὐτῆς. [5]καὶ τούτοις εἶπεν ἀκούοντός μου Πορεύεσθε ὀπίσω
αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν καὶ κόπτετε καὶ μὴ φείδεσθε τοῖς ὀφθαλμοῖς
6 ὑμῶν καὶ μὴ ἐλεήσητε· [6]πρεσβύτερον καὶ νεανίσκον καὶ παρθένον
καὶ νήπια καὶ γυναῖκας ἀποκτείνατε εἰς ἐξάλειψιν, ἐπὶ δὲ πάντας,
ἐφ᾽ οὕς ἐστιν τὸ σημεῖον, μὴ ἐγγίσητε· καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων μου
ἄρξασθε. καὶ ἤρξαντο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πρεσβυτέρων, οἳ ἦσαν
7 ἔσω ἐν τῷ οἴκῳ. [7]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Μιάνατε τὸν οἶκον καὶ
8 πλήσατε τὰς ὁδοὺς νεκρῶν ἐκπορευόμενοι καὶ κόπτετε. [8]καὶ ἐγέ-
νετο ἐν τῷ κόπτειν αὐτοὺς καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου καὶ ἀνε-
βόησα καὶ εἶπα Οἴμμοι, κύριε, ἐξαλείφεις σὺ τοὺς καταλοίπους τοῦ
9 Ισραηλ ἐν τῷ ἐκχέαι σε τὸν θυμόν σου ἐπὶ Ιερουσαλημ; [9]καὶ
εἶπεν πρός με Ἀδικία τοῦ οἴκου Ισραηλ καὶ Ιουδα μεμεγάλυνται
σφόδρα σφόδρα, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ λαῶν πολλῶν, καὶ ἡ πόλις
ἐπλήσθη ἀδικίας καὶ ἀκαθαρσίας· ὅτι εἶπαν Ἐγκαταλέλοιπεν κύριος
10 τὴν γῆν, οὐκ ἐφορᾷ ὁ κύριος. [10]καὶ οὐ φείσεταί μου ὁ ὀφθαλμός,
οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα.
11 [11]καὶ ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὁ ἐνδεδυκὼς τὸν ποδήρη καὶ ἐζωσμένος τῇ
ζώνῃ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ ἀπεκρίνατο λέγων Πεποίηκα καθὼς
ἐνετείλω μοι.

10 [1]Καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἐπάνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς
τῶν χερουβιν ὡς λίθος σαπφείρου ὁμοίωμα θρόνου ἐπ᾽ αὐτῶν.
2 [2]καὶ εἶπεν πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδεδυκότα τὴν στολήν Εἴσελθε
εἰς τὸ μέσον τῶν τροχῶν τῶν ὑποκάτω τῶν χερουβιν καὶ πλῆσον
τὰς δράκας σου ἀνθράκων πυρὸς ἐκ μέσου τῶν χερουβιν καὶ δια-
3 σκόρπισον ἐπὶ τὴν πόλιν· καὶ εἰσῆλθεν ἐνώπιόν μου. [3]καὶ τὰ
χερουβιν εἱστήκει ἐκ δεξιῶν τοῦ οἴκου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν
4 ἄνδρα, καὶ ἡ νεφέλη ἔπλησεν τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν. [4]καὶ ἀπῆ-
ρεν ἡ δόξα κυρίου ἀπὸ τῶν χερουβιν εἰς τὸ αἴθριον τοῦ οἴκου,

3 του 1^0 > A | απο] επι A | την > B*† || 4 ειπεν B†] + κυριος rel. = 𝔐 | την > BQ† | το > B† | αυτης] -των B || 5 φεισησθε A || 6 και paenult. > B† | των ανδρων > A pau. || 7 πλησ.] πληρωσατε A || 8 κυριε B†] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 | σε > A || 9 κυριος 1^0] pr. ο A | ουκ εφ. ο κυρ. > A† || 10 και] + εγω ειμι compl.: cf. 𝔐 אני; ante εγω ειμι superadd. A† εγω ειπα | μου / ο οφθ.] tr. A || 11 εζωσμ.] pr. περι A† | λεγων] pr. λογον A (in *O* sub ※) | καθως] καθα A†

10 1 χερουβ(ε)ιν: sic B ubique, A fluctuat inter -ειν et -ειμ αυτων] ν > A || 2 δρακας] χειρας A

καὶ ἔπλησεν τὸν οἶκον ἡ νεφέλη, καὶ ἡ αὐλὴ ἐπλήσθη τοῦ φέγγους
τῆς δόξης κυρίου· [5]καὶ φωνὴ τῶν πτερύγων τῶν χερουβιν ἠκού- 5
ετο ἕως τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας ὡς φωνὴ θεοῦ Σαδδαι λαλοῦντος.
[6]καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐντέλλεσθαι αὐτὸν τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐνδεδυκότι 6
τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν λέγων Λαβὲ πῦρ ἐκ μέσου τῶν τροχῶν ἐκ
μέσου τῶν χερουβιν, καὶ εἰσῆλθεν καὶ ἔστη ἐχόμενος τῶν τροχῶν,
[7]καὶ ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς μέσον τοῦ πυρὸς τοῦ ὄντος ἐν 7
μέσῳ τῶν χερουβιν καὶ ἔλαβεν καὶ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐν-
δεδυκότος τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν, καὶ ἔλαβεν καὶ ἐξῆλθεν. [8]καὶ εἶδον 8
τὰ χερουβιν, ὁμοίωμα χειρῶν ἀνθρώπων ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων
αὐτῶν. [9]καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ τροχοὶ τέσσαρες εἱστήκεισαν ἐχόμενοι 9
τῶν χερουβιν, τροχὸς εἷς ἐχόμενος χερουβ ἑνός, καὶ ἡ ὄψις τῶν
τροχῶν ὡς ὄψις λίθου ἄνθρακος. [10]καὶ ἡ ὄψις αὐτῶν ὁμοίωμα ἓν 10
τοῖς τέσσαρσιν, ὃν τρόπον ὅταν ᾖ τροχὸς ἐν μέσῳ τροχοῦ. [11]ἐν 11
τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ εἰς τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο, οὐκ
ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά, ὅτι εἰς ὃν ἂν τόπον ἐπέ-
βλεψεν ἡ ἀρχὴ ἡ μία, ἐπορεύοντο καὶ οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ
πορεύεσθαι αὐτά. [12]καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν καὶ αἱ χεῖρες αὐτῶν καὶ 12
αἱ πτέρυγες αὐτῶν καὶ οἱ τροχοὶ πλήρεις ὀφθαλμῶν κυκλόθεν τοῖς
τέσσαρσιν τροχοῖς αὐτῶν· [13]τοῖς δὲ τροχοῖς τούτοις ἐπεκλήθη 13
Γελγελ ἀκούοντός μου· [15]καὶ ἦραν τὰ χερουβιν. τοῦτο τὸ ζῷον, 15
ὃ εἶδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβαρ. [16]καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ 16
χερουβιν ἐπορεύοντο οἱ τροχοί, καὶ οὗτοι ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἐν
τῷ ἐξαίρειν τὰ χερουβιν τὰς πτέρυγας αὐτῶν τοῦ μετεωρίζεσθαι
ἀπὸ τῆς γῆς οὐκ ἐπέστρεφον οἱ τροχοὶ αὐτῶν· [17]ἐν τῷ ἑστάναι 17
αὐτὰ εἱστήκεισαν καὶ ἐν τῷ μετεωρίζεσθαι αὐτὰ ἐμετεωρίζοντο
μετ᾽ αὐτῶν, διότι πνεῦμα ζωῆς ἐν αὐτοῖς ἦν. [18]καὶ ἐξῆλθεν δόξα 18
κυρίου ἀπὸ τοῦ οἴκου καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὰ χερουβιν, [19]καὶ ἀνέλαβον 19
τὰ χερουβιν τὰς πτέρυγας αὐτῶν καὶ ἐμετεωρίσθησαν ἀπὸ τῆς
γῆς ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτὰ καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι
αὐτῶν καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς

4 επλησεν] pr. εν B*† || 7 εξετεινεν B†] + ο χερουβ (-β(ε)ιμ compl.) rel. = M || 8 (ε)ιδον] ιδου A† || 9 χερουβ ενος] του χ. του ε. A† | ενος B pau.] + και τροχος εις εχομενος του χερουβ A†, + και τροχος εις εχομενος χερουβ ενος rel. (in *O* sub ※) | και ult. > A† | η > B || 12 κυκλοθεν > A† | αυτων ult. > B† || 13 τουτοις] τουτο A† | ακου. μου > A† | fin. B†] + (14) και τεσσαρα προσωπα τω ενι το προσωπον του ενος προσωπον του χερουβ και το προσωπον του δευτερου προσωπον ανθρωπου και το τριτον προσωπον λεοντος και το τεταρτον προσωπον αετου uel sim. rel. (in *O* sub ※) || 15 ηραν Ra.] επηραν A, ησαν B et cod. unus codici B cognatus †; B† ησαν ante τουτο transponens iungit haec uerba || 16 οι 1⁰] pr. και A | fin. BV†] + και γε αυτοι απο των εχομενα αυτων uel sim. rel. (in *O* sub ※) || 18 του οικου B†] pr. του αιθριου rel. (in *O* sub ※) || 19 εξελθειν] εξαιρειν A

20 ἀπέναντι, καὶ δόξα θεοῦ Ισραηλ ἦν ἐπ' αὐτῶν ὑπεράνω. [20]τοῦτο
τὸ ζῷόν ἐστιν, ὃ εἶδον ὑποκάτω θεοῦ Ισραηλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ
21 τοῦ Χοβαρ, καὶ ἔγνων ὅτι χερουβιν ἐστίν. [21]τέσσαρα πρόσωπα τῷ
ἑνί, καὶ ὀκτὼ πτέρυγες τῷ ἑνί, καὶ ὁμοίωμα χειρῶν ἀνθρώπου
22 ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων αὐτῶν. [22]καὶ ὁμοίωσις τῶν προσώπων
αὐτῶν, ταῦτα τὰ πρόσωπά ἐστιν, ἃ εἶδον ὑποκάτω τῆς δόξης θεοῦ
Ισραηλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβαρ, καὶ αὐτὰ ἕκαστον κατὰ πρόσ-
ωπον αὐτῶν ἐπορεύοντο.
11 [1]Καὶ ἀνέλαβέν με πνεῦμα καὶ ἤγαγέν με ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ
οἴκου κυρίου τὴν κατέναντι τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς· καὶ
ἰδοὺ ἐπὶ τῶν προθύρων τῆς πύλης ὡς εἴκοσι καὶ πέντε ἄνδρες,
καὶ εἶδον ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν Ιεζονιαν τὸν τοῦ Εζερ καὶ Φαλτιαν
2 τὸν τοῦ Βαναιου τοὺς ἀφηγουμένους τοῦ λαοῦ. [2]καὶ εἶπεν κύριος
πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, οὗτοι οἱ ἄνδρες οἱ λογιζόμενοι μάταια καὶ
3 βουλευόμενοι βουλὴν πονηρὰν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ [3]οἱ λέγοντες
Οὐχὶ προσφάτως ᾠκοδόμηνται αἱ οἰκίαι; αὕτη ἐστὶν ὁ λέβης, ἡμεῖς
4 δὲ τὰ κρέα. [4]διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπ' αὐτούς, προφήτευσον,
5 υἱὲ ἀνθρώπου. [5]καὶ ἔπεσεν ἐπ' ἐμὲ πνεῦμα κυρίου καὶ εἶπεν πρός
με Λέγε Τάδε λέγει κύριος Οὕτως εἴπατε, οἶκος Ισραηλ, καὶ τὰ
6 διαβούλια τοῦ πνεύματος ὑμῶν ἐγὼ ἐπίσταμαι. [6]ἐπληθύνατε νεκροὺς
ὑμῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ ἐνεπλήσατε τὰς ὁδοὺς αὐτῆς τραυ-
7 ματιῶν. [7]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Τοὺς νεκροὺς ὑμῶν οὓς
ἐπατάξατε ἐν μέσῳ αὐτῆς, οὗτοί εἰσιν τὰ κρέα, αὐτὴ δὲ ὁ λέβης
8 ἐστίν, καὶ ὑμᾶς ἐξάξω ἐκ μέσου αὐτῆς. [8]ῥομφαίαν φοβεῖσθε, καὶ
9 ῥομφαίαν ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς, λέγει κύριος. [9]καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ μέσου
αὐτῆς καὶ παραδώσω ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων καὶ ποιήσω ἐν
10 ὑμῖν κρίματα. [10]ἐν ῥομφαίᾳ πεσεῖσθε, ἐπὶ τῶν ὁρίων τοῦ Ισραηλ
11 κρινῶ ὑμᾶς· καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. [11]αὐτὴ ὑμῖν οὐκ
ἔσται εἰς λέβητα, καὶ ὑμεῖς οὐ μὴ γένησθε ἐν μέσῳ αὐτῆς εἰς
12 κρέα· ἐπὶ τῶν ὁρίων τοῦ Ισραηλ κρινῶ ὑμᾶς, [12]καὶ ἐπιγνώσεσθε
13 διότι ἐγὼ κύριος. — [13]καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προφητεύειν με καὶ Φαλ-
τιας ὁ τοῦ Βαναιου ἀπέθανεν, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου καὶ

19 θεου] pr. κυριου A || 22 ομοιωσις] -ωμα A ¦ χοβαρ B†] + την ορασιν αυτων uel sim. rel. (in *O* sub ※)

11 1 ιδου > B*† | ιεζονιαν] χ pro ζ BA: cf. 8 11 | εζερ B†] ιαζερ A, αζουρ Q || 5 κυριου > B† | οικος] pr. ο A† || 6 αυτης] -των B pau. || 7 κυριος B*L* pau.] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 | επατ.] εφονευσατε A || 8 κυριος B†] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 || 10 επι] pr. και A | οριων pau.] ορεων rel.: item in 11 || 11. 12 > B pau. || 11 οριων: cf. 10 || 12 διοτι A] οτι Q mu. | fin.] + οτι εν τοις δικαιωμασιν μου ουκ επορευθητε και τα κριματα μου ουκ εποιησατε και κατα τα κριματα των εθνων των περικυκλω υμων εποιησατε Q mu. (in *O* sub ※)

ἀνεβόησα φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἶπα Οἴμμοι οἴμμοι, κύριε, εἰς συντέ-
λειαν σὺ ποιεῖς τοὺς καταλοίπους τοῦ Ισραηλ.
[14]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [15]Υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ 14 15
ἀδελφοί σου καὶ οἱ ἄνδρες τῆς αἰχμαλωσίας σου καὶ πᾶς ὁ οἶκος
τοῦ Ισραηλ συντετέλεσται, οἷς εἶπαν αὐτοῖς οἱ κατοικοῦντες Ιερου-
σαλημ Μακρὰν ἀπέχετε ἀπὸ τοῦ κυρίου, ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς
κληρονομίαν. [16]διὰ τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει κύριος ὅτι Ἀπώσομαι 16
αὐτοὺς εἰς τὰ ἔθνη καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς εἰς πᾶσαν τὴν γῆν,
καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς ἁγίασμα μικρὸν ἐν ταῖς χώραις, οὗ ἂν εἰσέλ-
θωσιν ἐκεῖ. [17]διὰ τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Καὶ εἰσδέξομαι 17
αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν, οὗ δι-
έσπειρα αὐτοὺς ἐν αὐταῖς, καὶ δώσω αὐτοῖς τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ.
[18]καὶ εἰσελεύσονται ἐκεῖ καὶ ἐξαροῦσιν πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῆς 18
καὶ πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῆς ἐξ αὐτῆς. [19]καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν 19
ἑτέραν καὶ πνεῦμα καινὸν δώσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐκσπάσω τὴν καρ-
δίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτῶν καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν
σαρκίνην, [20]ὅπως ἐν τοῖς προστάγμασίν μου πορεύωνται καὶ τὰ 20
δικαιώματά μου φυλάσσωνται καὶ ποιῶσιν αὐτά· καὶ ἔσονταί μοι
εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. [21]καὶ εἰς τὴν καρδίαν 21
τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν, ὡς ἡ καρδία
αὐτῶν ἐπορεύετο, τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα,
λέγει κύριος.
[22]Καὶ ἐξῆραν τὰ χερουβιν τὰς πτέρυγας αὐτῶν, καὶ οἱ τροχοὶ 22
ἐχόμενοι αὐτῶν, καὶ ἡ δόξα θεοῦ Ισραηλ ἐπ' αὐτὰ ὑπεράνω αὐτῶν·
[23]καὶ ἀνέβη ἡ δόξα κυρίου ἐκ μέσης τῆς πόλεως καὶ ἔστη ἐπὶ 23
τοῦ ὄρους, ὃ ἦν ἀπέναντι τῆς πόλεως. [24]καὶ ἀνέλαβέν με πνεῦμα 24
καὶ ἤγαγέν με εἰς γῆν Χαλδαίων εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν ἐν ὁράσει
ἐν πνεύματι θεοῦ· καὶ ἀνέβην ἀπὸ τῆς ὁράσεως, ἧς εἶδον, [25]καὶ 25
ἐλάλησα πρὸς τὴν αἰχμαλωσίαν πάντας τοὺς λόγους τοῦ κυρίου,
οὓς ἔδειξέν μοι.
[1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2]Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐν 12
μέσῳ τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν σὺ κατοικεῖς, οἳ ἔχουσιν ὀφθαλμοὺς τοῦ
βλέπειν καὶ οὐ βλέπουσιν καὶ ὦτα ἔχουσιν τοῦ ἀκούειν καὶ οὐκ
ἀκούουσιν, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν. [3]καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, 3

13 κυριε B†] pr. αδωναι rel.: cf. 16 **5** 5 || **16** κυριος B†] pr. αδωναι rel.: cf. 13 | την > BQ† || **17** ειπον > A† | κυριος Bpau.] pr. αδωναι rel.: cf. **5** 5 || **19** καρδιαν 2^0] + αυτων A || **20** ποιωσιν] ποιησωσιν mu., ποιησουσιν Apau. | fin.] + λεγει κυριος A || **21** εις την καρδιαν] κατα τας -διας A | αυτων 2^0] + και των πονηρων ων εποιησαν A(†) | κεφαλας] pr. τας B† | κυριος BV†] pr. αδωναι rel.: cf. **5** 5 || **22** επ] pr. ην A || **23** η > A | μεσης] μεσου A || **24** ανελ. με / πνευμα] tr. B = 𝔐 || **25** του > A | fin.] + κυριος A
12 **2** βλεπειν] οραν A

ποίησον σεαυτῷ σκεύη αἰχμαλωσίας ἡμέρας ἐνώπιον αὐτῶν καὶ
αἰχμαλωτευθήσῃ ἐκ τοῦ τόπου σου εἰς ἕτερον τόπον ἐνώπιον αὐ-
4 τῶν, ὅπως ἴδωσιν, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν. [4]καὶ ἐξοίσεις
τὰ σκεύη σου ὡς σκεύη αἰχμαλωσίας ἡμέρας κατ' ὀφθαλμοὺς αὐ-
5 τῶν, καὶ σὺ ἐξελεύσῃ ἑσπέρας ὡς ἐκπορεύεται αἰχμάλωτος· [5]ἐνώ-
πιον αὐτῶν διόρυξον σεαυτῷ εἰς τὸν τοῖχον καὶ διεξελεύσῃ δι'
6 αὐτοῦ· [6]ἐνώπιον αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἀναλημφθήσῃ καὶ κεκρυμμένος
ἐξελεύσῃ, τὸ πρόσωπόν σου συγκαλύψεις καὶ οὐ μὴ ἴδῃς τὴν γῆν·
7 διότι τέρας δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ισραηλ. [7]καὶ ἐποίησα οὕτως κατὰ
πάντα, ὅσα ἐνετείλατό μοι, καὶ σκεύη ἐξήνεγκα ὡς σκεύη αἰχμα-
λωσίας ἡμέρας καὶ ἑσπέρας διώρυξα ἐμαυτῷ τὸν τοῖχον καὶ κε-
8 κρυμμένος ἐξῆλθον, ἐπ' ὤμων ἀνελήμφθην ἐνώπιον αὐτῶν. — [8]καὶ
9 ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με τὸ πρωὶ λέγων [9]Υἱὲ ἀνθρώπου, οὐκ
εἶπαν πρὸς σὲ ὁ οἶκος τοῦ Ισραηλ οἶκος ὁ παραπικραίνων Τί σὺ
10 ποιεῖς; [10]εἰπὸν πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος κύριος Ὁ ἄρχων καὶ
ὁ ἀφηγούμενος ἐν Ιερουσαλημ καὶ παντὶ οἴκῳ Ισραηλ, οἵ εἰσιν ἐν
11 μέσῳ αὐτῶν, [11]εἰπὸν ὅτι ἐγὼ τέρατα ποιῶ ἐν μέσῳ αὐτῆς· ὃν
τρόπον πεποίηκα, οὕτως ἔσται αὐτοῖς· ἐν μετοικεσίᾳ καὶ ἐν αἰχμα-
12 λωσίᾳ πορεύσονται, [12]καὶ ὁ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἀρ-
θήσεται καὶ κεκρυμμένος ἐξελεύσεται διὰ τοῦ τοίχου, καὶ διορύξει
τοῦ ἐξελθεῖν αὐτὸν δι' αὐτοῦ· τὸ πρόσωπον αὐτοῦ συγκαλύψει,
13 ὅπως μὴ ὁραθῇ ὀφθαλμῷ, καὶ αὐτὸς τὴν γῆν οὐκ ὄψεται. [13]καὶ
ἐκπετάσω τὸ δίκτυόν μου ἐπ' αὐτόν, καὶ συλλημφθήσεται ἐν τῇ
περιοχῇ μου, καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα εἰς γῆν Χαλδαίων, καὶ
14 αὐτὴν οὐκ ὄψεται καὶ ἐκεῖ τελευτήσει. [14]καὶ πάντας τοὺς κύκλῳ
αὐτοῦ τοὺς βοηθοὺς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἀντιλαμβανομένους
αὐτοῦ διασπερῶ εἰς πάντα ἄνεμον καὶ ῥομφαίαν ἐκκενώσω ὀπίσω
15 αὐτῶν· [15]καὶ γνώσονται διότι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ διασκορπίσαι με
16 αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν, καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις. [16]καὶ
ὑπολείψομαι ἐξ αὐτῶν ἄνδρας ἀριθμῷ ἐκ ῥομφαίας καὶ ἐκ λιμοῦ
καὶ ἐκ θανάτου, ὅπως ἐκδιηγῶνται πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐν
τοῖς ἔθνεσιν, οὗ εἰσήλθοσαν ἐκεῖ· καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος.

3 ημερας B†] pr. και αιχμαλωτισθητι rel. (in *O*, ni error, sub ※) | τοπου] οικου A† | ετερον τοπον] tr. B = 𝔐 | ιδωσιν] ειδωσιν B* || 4 ως 1⁰ *L*] > BA: cf. 7 | συ εξελ.] tr. A†, συ > *C*† | ως ult. B†] pr. ενωπιον αυτων rel. (in *O*, ni error, sub ※) || 5 ενωπ. αυτων BA*pau.] > rel. || 7 σκευη εξηνεγκα ως σκευη Q (cf. 4)] σκευη 1⁰ > A (in *O* sub ※), ως σκευη > B† | διωρυξα] δι > A†: cf. 12 | τοιχον B†] + τη χειρι rel. = 𝔐 || 9 του > A | οικος 2⁰ B^{r}†] > A, pr. ο *L*: cf. 25. 27 || 10 ο αρχων και ο αφηγ. BQpau.] τω(pr. ειπον A*†) αρχοντι και τω αφηγουμενω rel. | εν 1⁰ > A || 11 εν μεσω αυτης] > B, in Sy sub ∽ | αυτοις] -τω B || 12 αρχων] + αυτων A pl. | αυτων] -της A† | διορυξει] δι > A†: cf. 7 | 14 εκκενωσω B† (cf. 5 2. 12 28 7 30 11)] εκχεω rel. || 16 εκδιηγησωνται A† | πασας > A†

— [17]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [18]Υἱὲ ἀνθρώπου, 17
τὸν ἄρτον σου μετ᾽ ὀδύνης φάγεσαι καὶ τὸ ὕδωρ σου μετὰ βα- 18
σάνου καὶ θλίψεως πίεσαι [19]καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν λαὸν τῆς γῆς 19
Τάδε λέγει κύριος τοῖς κατοικοῦσιν Ιερουσαλημ ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ
Ισραηλ Τοὺς ἄρτους αὐτῶν μετ᾽ ἐνδείας φάγονται καὶ τὸ ὕδωρ
αὐτῶν μετὰ ἀφανισμοῦ πίονται, ὅπως ἀφανισθῇ ἡ γῆ σὺν πλη-
ρώματι αὐτῆς, ἐν ἀσεβείᾳ γὰρ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ·
[20]καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν αἱ κατοικούμεναι ἐξερημωθήσονται, καὶ ἡ γῆ 20
εἰς ἀφανισμὸν ἔσται· καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος.
[21]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [22]Υἱὲ ἀνθρώπου, τίς 21
ὑμῖν ἡ παραβολὴ αὕτη ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ισραηλ λέγοντες Μακρὰν αἱ 22
ἡμέραι ἀπόλωλεν ὅρασις; [23]διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς αὐτούς Τάδε 23
λέγει κύριος Ἀποστρέψω τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ οὐκέτι μὴ
εἴπωσιν τὴν παραβολὴν ταύτην οἶκος τοῦ Ισραηλ, ὅτι λαλήσεις
πρὸς αὐτούς Ἠγγίκασιν αἱ ἡμέραι καὶ λόγος πάσης ὁράσεως· [24]ὅτι 24
οὐκ ἔσται ἔτι πᾶσα ὅρασις ψευδὴς καὶ μαντευόμενος τὰ πρὸς
χάριν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ισραηλ, [25]διότι ἐγὼ κύριος λαλήσω τοὺς 25
λόγους μου, λαλήσω καὶ ποιήσω καὶ οὐ μὴ μηκύνω ἔτι, ὅτι ἐν
ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, οἶκος ὁ παραπικραίνων, λαλήσω λόγον καὶ
ποιήσω, λέγει κύριος. — [26]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 26
[27]Υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ οἶκος Ισραηλ ὁ παραπικραίνων λέγοντες λέ- 27
γουσιν Ἡ ὅρασις, ἣν οὗτος ὁρᾷ, εἰς ἡμέρας πολλάς, καὶ εἰς και-
ροὺς μακροὺς οὗτος προφητεύει. [28]διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς αὐτούς 28
Τάδε λέγει κύριος Οὐ μὴ μηκύνωσιν οὐκέτι πάντες οἱ λόγοι μου,
οὓς ἂν λαλήσω· λαλήσω καὶ ποιήσω, λέγει κύριος.
[1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2]Υἱὲ ἀνθρώπου, προ- 13
φήτευσον ἐπὶ τοὺς προφήτας τοῦ Ισραηλ καὶ προφητεύσεις καὶ
ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ἀκούσατε λόγον κυρίου [3]Τάδε λέγει κύριος Οὐαὶ 3
τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ καρδίας αὐτῶν καὶ τὸ καθόλου μὴ βλέ-
πουσιν. [4]οἱ προφῆταί σου, Ισραηλ, ὡς ἀλώπεκες ἐν ταῖς ἐρήμοις· 4
[5]οὐκ ἔστησαν ἐν στερεώματι καὶ συνήγαγον ποίμνια ἐπὶ τὸν οἶκον 5
τοῦ Ισραηλ, οὐκ ἀνέστησαν οἱ λέγοντες Ἐν ἡμέρᾳ κυρίου· [6]βλέ- 6

18 σου 2^{0} > B | θλιψεως] pr. εκ A† || 19 κυριος B†] pr. αδωναι rel.: item in 23. 25 fin. 28 bis, cf. 5 5 | πληρωματι] pr. τω A || 20 γη] + αυτης A, + αυτων *C* || 22 υμιν / η παραβ.] tr. B = 𝔐 | αυτη > B† | μακραι B || 23 κυριος: cf. 19 | αποστρεψω] pr. και B || 24 οτι] και A pau. | εσται ετι] tr. A || 25 οτι > A pau.: post ετι | ο > A: cf. 9 | κυριος ult.: cf. 19 || 27 οικος] pr. ο A pl.: cf. 9 || 28 κυριος bis: cf. 19 | λαλησω 1^{0}] + οτι A pl. | λαλησω 2^{0} B†] + λογον rel.: cf. 25

13 2 ισραηλ B†] + τους προφητευοντας και ερεις τοις προφηταις τοις προφητευουσιν απο καρδιας αυτων rel. (in *O* sub ※) || 3 κυριος B pau.] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 || 4 οι — ισρ. / ως — ερημ.] tr. B = 𝔐 | ως] ωσει A† || 5 επι] pr. και A†

πoντες ψευδῆ, μαντευόμενοι μάταια οἱ λέγοντες Λέγει κύριος, καὶ
κύριος οὐκ ἀπέσταλκεν αὐτούς, καὶ ἤρξαντο τοῦ ἀναστῆσαι λόγον.
7 8 [7]οὐχ ὅρασιν ψευδῆ ἑωράκατε καὶ μαντείας ματαίας εἰρήκατε; [8]διὰ
τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν οἱ λόγοι ὑμῶν ψευδεῖς καὶ
αἱ μαντεῖαι ὑμῶν μάταιαι, διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς, λέγει κύριος,
9 [9]καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς προφήτας τοὺς ὁρῶντας ψευδῆ
καὶ τοὺς ἀποφθεγγομένους μάταια· ἐν παιδείᾳ τοῦ λαοῦ μου οὐκ
ἔσονται οὐδὲ ἐν γραφῇ οἴκου Ισραηλ οὐ γραφήσονται καὶ εἰς τὴν
γῆν τοῦ Ισραηλ οὐκ εἰσελεύσονται· καὶ γνώσονται διότι ἐγὼ κύ-
10 ριος. [10]ἀνθ' ὧν τὸν λαόν μου ἐπλάνησαν λέγοντες Εἰρήνη εἰρήνη,
καὶ οὐκ ἦν εἰρήνη, καὶ οὗτος οἰκοδομεῖ τοῖχον, καὶ αὐτοὶ ἀλείφου-
11 σιν αὐτόν, εἰ πεσεῖται, [11]εἰπὸν πρὸς τοὺς ἀλείφοντας Πεσεῖται,
καὶ ἔσται ὑετὸς κατακλύζων, καὶ δώσω λίθους πετροβόλους εἰς
τοὺς ἐνδέσμους αὐτῶν, καὶ πεσοῦνται, καὶ πνεῦμα ἐξαῖρον, καὶ ῥα-
12 γήσεται. [12]καὶ ἰδοὺ πέπτωκεν ὁ τοῖχος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν πρὸς ὑμᾶς
13 Ποῦ ἐστιν ἡ ἀλοιφὴ ὑμῶν, ἣν ἠλείψατε; [13]διὰ τοῦτο τάδε λέγει
κύριος Καὶ ῥήξω πνοὴν ἐξαίρουσαν μετὰ θυμοῦ, καὶ ὑετὸς κατα-
κλύζων ἐν ὀργῇ μου ἔσται, καὶ τοὺς λίθους τοὺς πετροβόλους ἐν
14 θυμῷ ἐπάξω εἰς συντέλειαν [14]καὶ κατασκάψω τὸν τοῖχον, ὃν ἠλεί-
ψατε, καὶ πεσεῖται· καὶ θήσω αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἀποκαλυ-
φθήσεται τὰ θεμέλια αὐτοῦ, καὶ πεσεῖται, καὶ συντελεσθήσεσθε μετ'
15 ἐλέγχων· καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. [15]καὶ συντελέσω τὸν
θυμόν μου ἐπὶ τὸν τοῖχον καὶ ἐπὶ τοὺς ἀλείφοντας αὐτόν, καὶ πε-
σεῖται. καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς Οὐκ ἔστιν ὁ τοῖχος οὐδὲ οἱ ἀλείφοντες
16 αὐτὸν [16]προφῆται τοῦ Ισραηλ οἱ προφητεύοντες ἐπὶ Ιερουσαλημ
καὶ οἱ ὁρῶντες αὐτῇ εἰρήνην, καὶ εἰρήνη οὐκ ἔστιν, λέγει κύριος. —
17 [17]καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰς θυ-
γατέρας τοῦ λαοῦ σου τὰς προφητευούσας ἀπὸ καρδίας αὐτῶν
18 καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὰς [18]καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος Οὐαὶ
ταῖς συρραπτούσαις προσκεφάλαια ἐπὶ πάντα ἀγκῶνα χειρὸς καὶ
ποιούσαις ἐπιβόλαια ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν πάσης ἡλικίας τοῦ δια-
στρέφειν ψυχάς· αἱ ψυχαὶ διεστράφησαν τοῦ λαοῦ μου, καὶ ψυχὰς

6 λεγει] pr. ταδε A^{c}*L* | κυριος 2^{0}] pr. ο A† || **7** fin. B†] + και (ε)λεγετε φησιν κυριος και εγω ουκ ελαλησα rel. (in *O* sub ※) || **8** κυριος bis B†] pr. αδωναι rel.: item in 9. 13. 16. 18, cf. **5** 5 || **9** διοτι] οτι A | κυριος: cf. 8 || **10** τον λαον μου / επλαν. B†] tr. rel. = 𝔐 | ειρηνη 2^{0} > B = 𝔐 | ην] εστιν A | τοιχον] pr. τον A*C*† | αυτοι] αλλοι A† | ει πεσειται pl.] > A†; ει > B pau.: cf. 𝔐; αφροσυνη Q† = θ′ || **11** αλειφ. B pau.] + αυτον A pl., + αφροσυνη Q pau. = θ′ || **12** ουκ > A || **13** κυριος: cf. 8 | εν θυμω / επαξω] tr. A† || **14** και 2^{0} > BQ†: cf. 𝔐 et 15 | συντελεσθησεσθε] -θησεται A || **15** και 3^{0} > BQ pau.: cf. 𝔐 et 14 || **16** οι 2^{0} > A | ειρηνη / ουκ εστιν] tr. A = 𝔐 | κυριος: cf. 8 || **18** ερεις] + προς αυτας A*† | κυριος: cf. 8 | επι 1^{0}] υπο B | αι] pr. και A

περιεποιοῦντο. [19]καὶ ἐβεβήλουν με πρὸς τὸν λαόν μου ἕνεκεν δρα- 19
κὸς κριθῶν καὶ ἕνεκεν κλασμάτων ἄρτου τοῦ ἀποκτεῖναι ψυχάς,
ἃς οὐκ ἔδει ἀποθανεῖν, καὶ τοῦ περιποιήσασθαι ψυχάς, ἃς οὐκ
ἔδει ζῆσαι, ἐν τῷ ἀποφθέγγεσθαι ὑμᾶς λαῷ εἰσακούοντι μάταια
ἀποφθέγματα. [20]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ 20
τὰ προσκεφάλαια ὑμῶν, ἐφ᾿ ἃ ὑμεῖς συστρέφετε ἐκεῖ ψυχάς, καὶ
διαρρήξω αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιόνων ὑμῶν καὶ ἐξαποστελῶ τὰς
ψυχάς, ἃς ὑμεῖς ἐκστρέφετε τὰς ψυχὰς αὐτῶν, εἰς διασκορπισμόν·
[21]καὶ διαρρήξω τὰ ἐπιβόλαια ὑμῶν καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ 21
χειρὸς ὑμῶν, καὶ οὐκέτι ἔσονται ἐν χερσὶν ὑμῶν εἰς συστροφήν·
καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. [22]ἀνθ᾿ ὧν διεστρέφετε καρδίαν 22
δικαίου ἀδίκως καὶ ἐγὼ οὐ διέστρεφον αὐτὸν καὶ τοῦ κατισχῦσαι
χεῖρας ἀνόμου τὸ καθόλου μὴ ἀποστρέψαι ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ
τῆς πονηρᾶς καὶ ζῆσαι αὐτόν, [23]διὰ τοῦτο ψευδῆ οὐ μὴ ἴδητε καὶ 23
μαντείας οὐ μὴ μαντεύσησθε ἔτι, καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ
χειρὸς ὑμῶν· καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος.
[1]Καὶ ἦλθον πρός με ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ Ισραηλ 14
καὶ ἐκάθισαν πρὸ προσώπου μου. [2]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός 2
με λέγων [3]Υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ ἄνδρες οὗτοι ἔθεντο τὰ διανοήματα 3
αὐτῶν ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν καὶ τὴν κόλασιν τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν
ἔθηκαν πρὸ προσώπου αὐτῶν· εἰ ἀποκρινόμενος ἀποκριθῶ αὐτοῖς;
[4]διὰ τοῦτο λάλησον αὐτοῖς καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει 4
κύριος Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ισραηλ, ὃς ἂν θῇ τὰ
διανοήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ τὴν κόλασιν τῆς
ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προ-
φήτην, ἐγὼ κύριος ἀποκριθήσομαι αὐτῷ ἐν οἷς ἐνέχεται ἡ διάνοια
αὐτοῦ, [5]ὅπως πλαγιάσῃ τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ κατὰ τὰς καρδίας 5
αὐτῶν τὰς ἀπηλλοτριωμένας ἀπ᾿ ἐμοῦ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῶν.
[6]διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ Τάδε λέγει κύριος 6
κύριος Ἐπιστράφητε καὶ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων
ὑμῶν καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν καὶ ἐπιστρέψατε τὰ
πρόσωπα ὑμῶν. [7]διότι ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ισραηλ 7
καὶ ἐκ τῶν προσηλύτων τῶν προσηλυτευόντων ἐν τῷ Ισραηλ, ὃς

19 ενεκεν 2^0 > A† | κλασματων αρτων B, κλασματος αρτου A (του seq. > A) | του περιποιησασθαι] περιεποιουντο A | ζησαι] ζην A || 21 επιβολαια] περιβ. Apau. | διοτι] οτι A || 22 διαστρεφετε Apau. | αδικως > B† | αποστρεψαι] + αυτον pl., + τον (sic) A† | πον.] + αποστρεψαι A† | ζησαι] ζητησαι A† || 23 ετι και] οτι A(†) | γνωσεσθε] pr. επι A: cf. 30 26 34 15

14 1 ανδρες / εκ(A απο) των πρεσβ.] tr. B† | του > A || 4 κυριος 1^0 Bpau.] pr. αδωναι rel.: item in 11, cf. 14. 16 5 5 || 5 πλαγιαση] μη διαστρεψωσιν Apau. || 6 προς] εις B† | κυριος κυριος] + ο θεος A: cf. 20 5 etc. || 7 εκ 2^0 > A† | προσηλυτευοντων] προσκειμενων A | τω > Apau.

ἂν ἀπαλλοτριωθῇ ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ θῆται τὰ ἐνθυμήματα αὐτοῦ ἐπὶ
τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ
προσώπου αὐτοῦ καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην τοῦ ἐπερωτῆσαι
αὐτὸν ἐν ἐμοί, ἐγὼ κύριος ἀποκριθήσομαι αὐτῷ ἐν ᾧ ἐνέχεται ἐν
8 αὐτῷ· [8]καὶ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον
καὶ θήσομαι αὐτὸν εἰς ἔρημον καὶ εἰς ἀφανισμὸν καὶ ἐξαρῶ αὐτὸν
9 ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου· καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. [9]καὶ ὁ
προφήτης ἐὰν πλανηθῇ καὶ λαλήσῃ, ἐγὼ κύριος πεπλάνηκα τὸν
προφήτην ἐκεῖνον καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ ἀφανιῶ
10 αὐτὸν ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου Ισραηλ. [10]καὶ λήμψονται τὴν ἀδικίαν
αὐτῶν· κατὰ τὸ ἀδίκημα τοῦ ἐπερωτῶντος καὶ κατὰ τὸ ἀδίκημα
11 ὁμοίως τῷ προφήτῃ ἔσται, [11]ὅπως μὴ πλανᾶται ἔτι ὁ οἶκος τοῦ
Ισραηλ ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ ἵνα μὴ μιαίνωνται ἔτι ἐν πᾶσιν τοῖς παρα-
πτώμασιν αὐτῶν· καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐ-
τοῖς εἰς θεόν, λέγει κύριος.
12 13 [12]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [13]Υἱὲ ἀνθρώπου, γῆ
ἐὰν ἁμάρτῃ μοι τοῦ παραπεσεῖν παράπτωμα καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά
μου ἐπ᾽ αὐτὴν καὶ συντρίψω αὐτῆς στήριγμα ἄρτου καὶ ἐξαποστελῶ
14 ἐπ᾽ αὐτὴν λιμὸν καὶ ἐξαρῶ ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνη, [14]καὶ
ἐὰν ὦσιν οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς, Νωε καὶ Δανιηλ
καὶ Ιωβ, αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτῶν σωθήσονται, λέγει κύριος.
15 [15]ἐὰν καὶ θηρία πονηρὰ ἐπάγω ἐπὶ τὴν γῆν καὶ τιμωρήσομαι αὐτὴν
καὶ ἔσται εἰς ἀφανισμὸν καὶ οὐκ ἔσται ὁ διοδεύων ἀπὸ προσώπου
16 τῶν θηρίων, [16]καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς ὦσι, Ζῶ
ἐγώ, λέγει κύριος, εἰ υἱοὶ ἢ θυγατέρες σωθήσονται, ἀλλ᾽ ἢ αὐτοὶ
17 μόνοι σωθήσονται, ἡ δὲ γῆ ἔσται εἰς ὄλεθρον. [17]ἢ καὶ ῥομφαίαν
ἐὰν ἐπάγω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην καὶ εἴπω Ῥομφαία διελθάτω διὰ
18 τῆς γῆς, καὶ ἐξαρῶ ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος, [18]καὶ οἱ τρεῖς
ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς, Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, οὐ μὴ ῥύσων-
19 ται υἱοὺς οὐδὲ θυγατέρας, αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται. [19]ἢ καὶ θάνατον
ἐπαποστείλω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην καὶ ἐκχεῶ τὸν θυμόν μου ἐπ᾽
αὐτὴν ἐν αἵματι τοῦ ἐξολεθρεῦσαι ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος,
20 [20]καὶ Νωε καὶ Δανιηλ καὶ Ιωβ ἐν μέσῳ αὐτῆς, Ζῶ ἐγώ, λέγει

7 απηλλοτριωθη A† | θηται] θη A || 8 θησομαι] θησω A†: cf. 7 16 38 || 9 πλανηθη] -νηση B(†) | πεπλανηκα] επλανησα Apau. || 10 λημψομαι Ar† | αυτων] -του A† || 11 του > Apau. | κυριος: cf. 4 || 13 εαν] η αν B | παραπτωμα] -ματι A | αυτης 1⁰] pr. απ Apau. | εξ] απ A || 14 αυτοι] ουτοι Apl. | κυριος B†] pr. αδωναι rel.: item in 21, cf. 4 || 15 εαν] + δε As(uid) mu. | επαγαγω A: cf. 17. 19 32 9 33 2 || 16 κυριος BApau.] pr. αδωναι rel.: item in 18. 20. 23, cf. 4 | η 1⁰] και A | θυγ.] + αυτων A || 17 ρομφαιαν εαν] tr. A† | επαγαγω A: cf. 15 | κτηνος] -νη A† || 18 ανδρες ουτοι] tr. B† | αυτης] + ωσιν A: cf. 20 et 16. 14 | κυριος: cf. 16 | ουδε] η A | αυτοι BQ†] pr. αλλ(α) η rel.: cf. 16 || 19 επαποστειλω] επαγω A(†): cf. 15 || 20 αυτης] + ωσιν A: cf. 18

κύριος, ἐὰν υἱοὶ ἢ θυγατέρες ὑπολειφθῶσιν, αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ
αὐτῶν ῥύσονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν. [21] τάδε λέγει κύριος Ἐὰν δὲ 21
καὶ τὰς τέσσαρας ἐκδικήσεις μου τὰς πονηράς, ῥομφαίαν καὶ λιμὸν
καὶ θηρία πονηρὰ καὶ θάνατον, ἐξαποστείλω ἐπὶ Ιερουσαλημ τοῦ
ἐξολεθρεῦσαι ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος [22] καὶ ἰδοὺ ὑπολελειμ- 22
μένοι ἐν αὐτῇ οἱ ἀνασεσῳσμένοι αὐτῆς, οἳ ἐξάγουσιν ἐξ αὐτῆς υἱοὺς
καὶ θυγατέρας, ἰδοὺ αὐτοὶ ἐκπορεύονται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὄψεσθε
τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν καὶ μεταμεληθήσεσθε
ἐπὶ τὰ κακά, ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ Ιερουσαλημ, πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον
ἐπ' αὐτήν, [23] καὶ παρακαλέσουσιν ὑμᾶς, διότι ὄψεσθε τὰς ὁδοὺς αὐ- 23
τῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι οὐ μάτην
πεποίηκα πάντα, ὅσα ἐποίησα ἐν αὐτῇ, λέγει κύριος.

[1] Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2] Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, τί 15
ἂν γένοιτο τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐκ πάντων τῶν ξύλων τῶν κλημά-
των τῶν ὄντων ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ; [3] εἰ λήμψονται ἐξ αὐτῆς 3
ξύλον τοῦ ποιῆσαι εἰς ἐργασίαν; εἰ λήμψονται ἐξ αὐτῆς πάσσαλον
τοῦ κρεμάσαι ἐπ' αὐτὸν πᾶν σκεῦος; [4] πάρεξ πυρὶ δέδοται εἰς ἀν- 4
άλωσιν, τὴν κατ' ἐνιαυτὸν κάθαρσιν ἀπ' αὐτῆς ἀναλίσκει τὸ πῦρ,
καὶ ἐκλείπει εἰς τέλος· μὴ χρήσιμον ἔσται εἰς ἐργασίαν; [5] οὐδὲ 5
ἔτι αὐτοῦ ὄντος ὁλοκλήρου οὐκ ἔσται εἰς ἐργασίαν. μὴ ὅτι ἐὰν καὶ
πῦρ αὐτὸ ἀναλώσῃ εἰς τέλος, εἰ ἔσται ἔτι εἰς ἐργασίαν; [6] διὰ τοῦτο 6
εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ὃν τρόπον τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐν
τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ, ὃ δέδωκα αὐτὸ τῷ πυρὶ εἰς ἀνάλωσιν,
οὕτως δέδωκα τοὺς κατοικοῦντας Ιερουσαλημ. [7] καὶ δώσω τὸ πρόσ- 7
ωπόν μου ἐπ' αὐτούς· ἐκ τοῦ πυρὸς ἐξελεύσονται, καὶ πῦρ αὐτοὺς
καταφάγεται, καὶ ἐπιγνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ στηρίσαι με
τὸ πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτούς. [8] καὶ δώσω τὴν γῆν εἰς ἀφανισμὸν 8
ἀνθ' ὧν παρέπεσον παραπτώματι, λέγει κύριος.

[1] Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2] Υἱὲ ἀνθρώπου, δια- 16
μάρτυραι τῇ Ιερουσαλημ τὰς ἀνομίας αὐτῆς [3] καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει 3
κύριος τῇ Ιερουσαλημ Ἡ ῥίζα σου καὶ ἡ γένεσίς σου ἐκ γῆς
Χανααν, ὁ πατήρ σου Αμορραῖος, καὶ ἡ μήτηρ σου Χετταία. [4] καὶ 4

20 κυριος: cf. 16 | υπολειφθ.] + αυτοις Apau. || 21 κυριος: cf. 14 | επ-αποστελω A || 22 αυτης οι εξαγουσιν εξ αυτης B(†)] εξ αυτης ουτοι εξαξουσιν AQ | αυτοι > B† | ab οψεσθε τας οδους αυτων και τα ενθυμ. αυτων in eadem uerba uersus 23 tr. B*pau. || 23 fin. κυριος: cf. 16

15 2 και συ] > A†, in O sub ÷ | των κλημ. > B*† || 3 αυτον] -του A || 4 παρεξ] + ο Ac | απ B†] επ Q†, > rel. || 5 μη οτι εαν και] διοτι εαν και μη A† | ει] μη A† || 6 κυριος Bpau.] pr. αδωναι rel.: cf. 8 5 5 | αυτο τω] αυτο B†, αυτω V*† | ιερουσ.] pr. εν A || 7 δωσω] στηριω A || 8 κυριος BApau.] pr. αδωναι: cf. 6

16 3 κυριος BApau.] pr. αδωναι rel.: item in 19. 23. 30. 43. 48. 63, cf. 8. 36 5 5

ἡ γένεσίς σου· ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐτέχθης, οὐκ ἔδησαν τοὺς μαστούς σου,
καὶ ἐν ὕδατι οὐκ ἐλούσθης οὐδὲ ἁλὶ ἡλίσθης καὶ σπαργάνοις οὐκ
5 ἐσπαργανώθης, [5]οὐδὲ ἐφείσατο ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ σοὶ τοῦ ποι-
ῆσαί σοι ἓν ἐκ πάντων τούτων τοῦ παθεῖν τι ἐπὶ σοί, καὶ ἀπερ-
ρίφης ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου τῇ σκολιότητι τῆς ψυχῆς σου ἐν
6 ᾗ ἡμέρᾳ ἐτέχθης. [6]καὶ διῆλθον ἐπὶ σὲ καὶ εἶδόν σε πεφυρμένην
7 ἐν τῷ αἵματί σου καὶ εἶπά σοι Ἐκ τοῦ αἵματός σου ζωή· [7]πλη-
θύνου· καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἀγροῦ δέδωκά σε. καὶ ἐπληθύνθης
καὶ ἐμεγαλύνθης καὶ εἰσῆλθες εἰς πόλεις πόλεων· οἱ μαστοί σου
ἀνωρθώθησαν, καὶ ἡ θρίξ σου ἀνέτειλεν, σὺ δὲ ἦσθα γυμνὴ καὶ
8 ἀσχημονοῦσα. [8]καὶ διῆλθον διὰ σοῦ καὶ εἶδόν σε, καὶ ἰδοὺ καιρός
σου καιρὸς καταλυόντων, καὶ διεπέτασα τὰς πτέρυγάς μου ἐπὶ σὲ
καὶ ἐκάλυψα τὴν ἀσχημοσύνην σου· καὶ ὤμοσά σοι καὶ εἰσῆλθον
9 ἐν διαθήκῃ μετὰ σοῦ, λέγει κύριος, καὶ ἐγένου μοι. [9]καὶ ἔλουσά
σε ἐν ὕδατι καὶ ἀπέπλυνα τὸ αἷμά σου ἀπὸ σοῦ καὶ ἔχρισά σε
10 ἐν ἐλαίῳ [10]καὶ ἐνέδυσά σε ποικίλα καὶ ὑπέδησά σε ὑάκινθον καὶ
11 ἔζωσά σε βύσσῳ καὶ περιέβαλόν σε τριχάπτῳ [11]καὶ ἐκόσμησά σε
κόσμῳ καὶ περιέθηκα ψέλια περὶ τὰς χεῖράς σου καὶ κάθεμα περὶ
12 τὸν τράχηλόν σου [12]καὶ ἔδωκα ἐνώτιον περὶ τὸν μυκτῆρά σου καὶ
τροχίσκους ἐπὶ τὰ ὦτά σου καὶ στέφανον καυχήσεως ἐπὶ τὴν κε-
13 φαλήν σου· [13]καὶ ἐκοσμήθης χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ, καὶ τὰ περι-
βόλαιά σου βύσσινα καὶ τρίχαπτα καὶ ποικίλα· σεμίδαλιν καὶ ἔλαιον
14 καὶ μέλι ἔφαγες καὶ ἐγένου καλὴ σφόδρα. [14]καὶ ἐξῆλθέν σου ὄνομα
ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν τῷ κάλλει σου, διότι συντετελεσμένον ἦν ἐν
15 εὐπρεπείᾳ ἐν τῇ ὡραιότητι, ᾗ ἔταξα ἐπὶ σέ, λέγει κύριος. — [15]καὶ
ἐπεποίθεις ἐν τῷ κάλλει σου καὶ ἐπόρνευσας ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου
καὶ ἐξέχεας τὴν πορνείαν σου ἐπὶ πάντα πάροδον, ὃ οὐκ ἔσται.
16 [16]καὶ ἔλαβες ἐκ τῶν ἱματίων σου καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἴδωλα
ῥαπτὰ καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπ᾽ αὐτά· καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃς, οὐδὲ μὴ
17 γένηται. [17]καὶ ἔλαβες τὰ σκεύη τῆς καυχήσεώς σου ἐκ τοῦ χρυ-
σίου μου καὶ ἐκ τοῦ ἀργυρίου μου, ἐξ ὧν ἔδωκά σοι, καὶ ἐποίησας
18 σεαυτῇ εἰκόνας ἀρσενικὰς καὶ ἐξεπόρνευσας ἐν αὐταῖς· [18]καὶ ἔλα-
βες τὸν ἱματισμὸν τὸν ποικίλον σου καὶ περιέβαλες αὐτὰ καὶ τὸ

4 εδησας B† | εν υδατι ουκ ελουσθης] + του χριστου μου A†: cf. 𝔐; de additamentis christianis cf. Sept. X (1931), prooem. § 4₄ || 5 ουδε εφεισ.] ου φεισεται A† | ο > B† | του ποι. σοι εν > B*† || 6 σου 1^0 > B*† | ζωη] η ζωη σου A || 7 init.] pr. και A | συ δε] και A || 8 καιρος 2^0 V] pr. και B, pr. ως A | κυριος BA*pau.] pr. αδωναι rel.: item in 14, cf. 3 5 5 || 12 περι] επι A || 13 χρυσιω και αργ.] κοσμω χρυσω κ. αργυρω A | σφοδρα] + σφοδρα A || 14 σου 1^0] σοι BL = 𝔐 | εν 2^0] επι A | κυριος: cf. 8 || 15 και επεποιθεις] κατεπεπ. B†, και κατεπεπ. Apau. | εν] επι A | ο ουκ εσται] > B, ※αυτω εγινου $Q^{(+)}$, pr. αυτω εγενετο V || 16 ουδε] ουδ ου A || 17 εκ 1^0] pr. και A || 18 αυτα] -τας B*†

ἔλαιόν μου καὶ τὸ θυμίαμά μου ἔθηκας πρὸ προσώπου αὐτῶν·
19καὶ τοὺς ἄρτους μου, οὓς ἔδωκά σοι, σεμίδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ 19
μέλι ἐψώμισά σε καὶ ἔθηκας αὐτὰ πρὸ προσώπου αὐτῶν εἰς ὀσμὴν
εὐωδίας· καὶ ἐγένετο, λέγει κύριος. 20καὶ ἔλαβες τοὺς υἱούς σου 20
καὶ τὰς θυγατέρας σου, ἃς ἐγέννησας, καὶ ἔθυσας αὐτὰ αὐτοῖς εἰς
ἀνάλωσιν, ὡς μικρὰ ἐξεπόρνευσας, 21καὶ ἔσφαξας τὰ τέκνα σου 21
καὶ ἔδωκας αὐτὰ ἐν τῷ ἀποτροπιάζεσθαί σε ἐν αὐτοῖς. 22τοῦτο 22
παρὰ πᾶσαν τὴν πορνείαν σου, καὶ οὐκ ἐμνήσθης τὰς ἡμέρας τῆς
νηπιότητός σου, ὅτε ἦσθα γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα καὶ πεφυρμένη
ἐν τῷ αἵματί σου ἔζησας. 23καὶ ἐγένετο μετὰ πάσας τὰς κακίας 23
σου, λέγει κύριος, 24καὶ ᾠκοδόμησας σεαυτῇ οἴκημα πορνικὸν καὶ 24
ἐποίησας σεαυτῇ ἔκθεμα ἐν πάσῃ πλατείᾳ 25καὶ ἐπ᾽ ἀρχῆς πάσης 25
ὁδοῦ ᾠκοδόμησας τὰ πορνεῖά σου καὶ ἐλυμήνω τὸ κάλλος σου
καὶ διήγαγες τὰ σκέλη σου παντὶ παρόδῳ καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορ-
νείαν σου· 20καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Αἰγύπτου τοὺς ὁμ- 26
οροῦντάς σοι τοὺς μεγαλοσάρκους καὶ πολλαχῶς ἐξεπόρνευσας τοῦ
παροργίσαι με. 27ἐὰν δὲ ἐκτείνω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ, καὶ ἐξαρῶ 27
τὰ νόμιμά σου καὶ παραδώσω σε εἰς ψυχὰς μισούντων σε, θυγα-
τέρας ἀλλοφύλων τὰς ἐκκλινούσας σε ἐκ τῆς ὁδοῦ σου, ἧς ἠσέ-
βησας. 28καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τὰς θυγατέρας Ασσουρ καὶ οὐδ᾽ 28
οὕτως ἐνεπλήσθης· καὶ ἐξεπόρνευσας καὶ οὐκ ἐνεπίπλω. 29καὶ 29
ἐπλήθυνας τὰς διαθήκας σου πρὸς γῆν Χαλδαίων καὶ οὐδὲ ἐν τού-
τοις ἐνεπλήσθης. 30τί διαθῶ τὴν θυγατέρα σου, λέγει κύριος, ἐν 30
τῷ ποιῆσαί σε ταῦτα πάντα, ἔργα γυναικὸς πόρνης; καὶ ἐξεπόρ-
νευσας τρισσῶς 31ἐν ταῖς θυγατράσιν σου· τὸ πορνεῖόν σου 31
ᾠκοδόμησας ἐπὶ πάσης ἀρχῆς ὁδοῦ καὶ τὴν βάσιν σου ἐποίησας
ἐν πάσῃ πλατείᾳ καὶ ἐγένου ὡς πόρνη συνάγουσα μισθώματα.
32ἡ γυνὴ ἡ μοιχωμένη ὁμοία σοι παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς λαμβά- 32
νουσα μισθώματα· 33πᾶσι τοῖς ἐκπορνεύσασιν αὐτὴν προσεδίδου 33

19 και εγεν.] + μετα ταυτα A (trahit haec ad 20) | κυριος: cf. 3 || 20 και 1^0 > A† | ας εγενν. > A† | αυτα > B || 21 εν ult.] αυτα B: cf. 𝔐 || 22 σου 1^0 B†] + και τα βδελυγματα σου rel. (in *O* sub ※) | τας ημ. της νηπ. σου] της νηπ. σου της ημ. B(†) | και ult. > B = 𝔐 || 23 σου B†] + ουαι ουαι σοι rel. (in *O* sub ※) | κυριος: cf. 3 || 25 επ αρχην A pau. | πασης οδου] πασων εξοδων A† | διηγαγες] δι > A*†: post και || 27 και 1^0 > A† | σε 2^0 > B† | ης *L*] > BA: ante ησεβ. | ησεβ... (28) εξεπορν.] tr. A† || 28 ασσουρ] ασ > A pau.: post -ρας | και paenult. > A† || 29 τας διαθηκας B pau.] την -κην A, τας πορνειας Q | χαλδαιων B†] pr. ※χαναααν *O*, pr. χαναναιων και A || 30 κυριος: cf. 3 | ταυτα παντα pl.] tr. B = 𝔐; > A† | και > A || 31 suntne εν ταις θυγ. σου et ωκοδομησας duae uersiones eiusdem uerbi? | το πορν. σου ωκοδ.] pr. και A, οποτε ωκοδ. το πορν. σου Q, εν τω οικοδομησαι (+ σε V†) το πορν. σου *L* | σου 2^0 > BA† | επι πασης αρχης] εν παση αρχη B†, εν αρχη πασης Q*L* = 𝔐 | και 1^0 > A† | εγενου BA pau.] pr. ουκ rel. = 𝔐 || 32 η γυνη η] ως γυνη A || 33 εκπορνευουσιν A

μισθώματα, καὶ σὺ δέδωκας μισθώματα πᾶσι τοῖς ἐρασταῖς σου
καὶ ἐφόρτιζες αὐτοὺς τοῦ ἔρχεσθαι πρὸς σὲ κυκλόθεν ἐν τῇ πορ-
34 νείᾳ σου. [34]καὶ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένον παρὰ τὰς γυναῖκας
ἐν τῇ πορνείᾳ σου, καὶ μετὰ σοῦ πεπορνεύκασιν ἐν τῷ προσ-
διδόναι σε μισθώματα, καὶ σοὶ μισθώματα οὐκ ἐδόθη, καὶ ἐγένετο
35 ἐν σοὶ διεστραμμένα. — [35]διὰ τοῦτο, πόρνη, ἄκουε λόγον κυρίου
36 [36]Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾽ ὧν ἐξέχεας τὸν χαλκόν σου, καὶ ἀποκα-
λυφθήσεται ἡ αἰσχύνη σου ἐν τῇ πορνείᾳ σου πρὸς τοὺς ἐραστάς
σου καὶ εἰς πάντα τὰ ἐνθυμήματα τῶν ἀνομιῶν σου καὶ ἐν τοῖς
37 αἵμασιν τῶν τέκνων σου, ὧν ἔδωκας αὐτοῖς. [37]διὰ τοῦτο ἰδοὺ
ἐγὼ ἐπὶ σὲ συνάγω πάντας τοὺς ἐραστάς σου, ἐν οἷς ἐπεμίγης ἐν
αὐτοῖς, καὶ πάντας, οὓς ἠγάπησας, σὺν πᾶσιν, οἷς ἐμίσεις· καὶ
συνάξω αὐτοὺς ἐπὶ σὲ κυκλόθεν καὶ ἀποκαλύψω τὰς κακίας σου
38 πρὸς αὐτούς, καὶ ὄψονται πᾶσαν τὴν αἰσχύνην σου· [38]καὶ ἐκδι-
κήσω σε ἐκδικήσει μοιχαλίδος καὶ ἐκχεούσης αἷμα καὶ θήσω σε ἐν
39 αἵματι θυμοῦ καὶ ζήλου. [39]καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας αὐτῶν,
καὶ κατασκάψουσιν τὸ πορνεῖόν σου καὶ καθελοῦσιν τὴν βάσιν
σου καὶ ἐκδύσουσίν σε τὸν ἱματισμόν σου καὶ λήμψονται τὰ σκεύη
τῆς καυχήσεώς σου καὶ ἀφήσουσίν σε γυμνὴν καὶ ἀσχημονοῦσαν.
40 [40]καὶ ἄξουσιν ἐπὶ σὲ ὄχλους καὶ λιθοβολήσουσίν σε ἐν λίθοις καὶ
41 κατασφάξουσίν σε ἐν τοῖς ξίφεσιν αὐτῶν. [41]καὶ ἐμπρήσουσιν τοὺς
οἴκους σου πυρὶ καὶ ποιήσουσιν ἐν σοὶ ἐκδικήσεις ἐνώπιον γυναι-
κῶν πολλῶν· καὶ ἀποστρέψω σε ἐκ τῆς πορνείας σου, καὶ μισθώ-
42 ματα οὐ μὴ δῷς οὐκέτι. [42]καὶ ἐπαφήσω τὸν θυμόν μου ἐπὶ σέ,
καὶ ἐξαρθήσεται ὁ ζῆλός μου ἐκ σοῦ, καὶ ἀναπαύσομαι καὶ οὐ μὴ
43 μεριμνήσω οὐκέτι. [43]ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἐμνήσθης τὴν ἡμέραν τῆς νη-
πιότητός σου καὶ ἐλύπεις με ἐν πᾶσι τούτοις, καὶ ἐγὼ ἰδοὺ τὰς
ὁδούς σου εἰς κεφαλήν σου δέδωκα, λέγει κύριος· καὶ οὕτως ἐποί-
44 ησας τὴν ἀσέβειαν ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου. [44]ταῦτά ἐστιν
πάντα, ὅσα εἶπαν κατὰ σοῦ ἐν παραβολῇ λέγοντες Καθὼς ἡ μήτηρ,
45 καὶ ἡ θυγάτηρ. [45]θυγάτηρ τῆς μητρός σου σὺ εἶ ἡ ἀπωσαμένη
τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ ἀδελφὴ τῶν ἀδελφῶν
σου τῶν ἀπωσαμένων τοὺς ἄνδρας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν·

33 μισθωματα $1^0 \frown 2^0$ A† || **34** εν 1^0 > A | διεστραμμενον et -μενα] εξεστρ. Apau. | προσδιδοναι] σ > Apau., προσ > B*pau. | σοι / μισθ. ουκ εδοθη] tr. B = 𝔐 || **36** κυριος B†] pr. αδωναι rel.: item in 59, cf. 3 **5** 5 | εις] επι A || **37** επι σε συναγω] επι σε in *O* sub ÷, επισυναγω B† || **38** και εκχεουσης αιμα > B† | θησω] -σομαι A: cf. **14** 8 | αιματι] τω αιματι σου και δωσω σε εις αιμα A | ζηλους Apau.: cf. Thack. p. 158 || **39** τον ιματισμον] τα ιματια B*L* = 𝔐 || **41** πυρι] pr. εν Apl. | εκ] απο Apau. | της πορνειας σου] πορνειας B: cf. 𝔐 || **43** την ημεραν > B† | κυριος: cf. 3 | ασεβειαν] + σου A || **45** θυγ. > Apau. | σου 1^0 > A†: ante συ | αδελφη ... των απωσαμενων *L*pV] αι(>B) αδελφαι ... αι απωσαμεναι BA | των αδελφων / σου] tr. A(†)

ἡ μήτηρ ὑμῶν Χετταία, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν Αμορραῖος. [46]ἡ ἀδελφὴ 46
ὑμῶν ἡ πρεσβυτέρα Σαμάρεια, αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, ἡ
κατοικοῦσα ἐξ εὐωνύμων σου· καὶ ἡ ἀδελφή σου ἡ νεωτέρα σου
ἡ κατοικοῦσα ἐκ δεξιῶν σου Σοδομα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς. [47]καὶ 47
οὐδ᾽ ὧς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐπορεύθης οὐδὲ κατὰ τὰς ἀνομίας
αὐτῶν ἐποίησας· παρὰ μικρὸν καὶ ὑπέρκεισαι αὐτὰς ἐν πάσαις
ταῖς ὁδοῖς σου. [48]ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, εἰ πεποίηκεν Σοδομα ἡ 48
ἀδελφή σου, αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, ὃν τρόπον ἐποίησας
σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου. [49]πλὴν τοῦτο τὸ ἀνόμημα Σοδομων τῆς 49
ἀδελφῆς σου, ὑπερηφανία· ἐν πλησμονῇ ἄρτων καὶ ἐν εὐθηνίᾳ
οἴνου ἐσπατάλων αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς· τοῦτο ὑπῆρχεν
αὐτῇ καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ χεῖρα πτωχοῦ καὶ πένητος
οὐκ ἀντελαμβάνοντο. [50]καὶ ἐμεγαλαύχουν καὶ ἐποίησαν ἀνομήματα 50
ἐνώπιόν μου, καὶ ἐξῆρα αὐτάς, καθὼς εἶδον. [51]καὶ Σαμάρεια κατὰ 51
τὰς ἡμίσεις τῶν ἁμαρτιῶν σου οὐχ ἥμαρτεν· καὶ ἐπλήθυνας τὰς
ἀνομίας σου ὑπὲρ αὐτὰς καὶ ἐδικαίωσας τὰς ἀδελφάς σου ἐν πάσαις
ταῖς ἀνομίαις σου, αἷς ἐποίησας. [52]καὶ σὺ κόμισαι βάσανόν σου, 52
ἐν ᾗ ἔφθειρας τὰς ἀδελφάς σου ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου, αἷς ἠνό-
μησας ὑπὲρ αὐτὰς καὶ ἐδικαίωσας αὐτὰς ὑπὲρ σεαυτήν· καὶ σὺ
αἰσχύνθητι καὶ λαβὲ τὴν ἀτιμίαν σου ἐν τῷ δικαιῶσαί σε τὰς
ἀδελφάς σου. [53]καὶ ἀποστρέψω τὰς ἀποστροφὰς αὐτῶν, τὴν ἀπο- 53
στροφὴν Σοδομων καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς, καὶ ἀποστρέψω τὴν
ἀποστροφὴν Σαμαρείας καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς, καὶ ἀποστρέψω
τὴν ἀποστροφήν σου ἐν μέσῳ αὐτῶν, [54]ὅπως κομίσῃ τὴν βάσανόν 54
σου καὶ ἀτιμωθήσῃ ἐκ πάντων, ὧν ἐποίησας ἐν τῷ σε παροργίσαι
με. [55]καὶ ἡ ἀδελφή σου Σοδομα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατα- 55
σταθήσονται καθὼς ἦσαν ἀπ᾽ ἀρχῆς, καὶ Σαμάρεια καὶ αἱ θυγατέρες
αὐτῆς ἀποκατασταθήσονται καθὼς ἦσαν ἀπ᾽ ἀρχῆς, καὶ σὺ καὶ αἱ
θυγατέρες σου ἀποκατασταθήσεσθε καθὼς ἀπ᾽ ἀρχῆς ἦτε. [56]καὶ εἰ 56
μὴ ἦν Σοδομα ἡ ἀδελφή σου εἰς ἀκοὴν ἐν τῷ στόματί σου ἐν
ταῖς ἡμέραις ὑπερηφανίας σου [57]πρὸ τοῦ ἀποκαλυφθῆναι τὰς κα- 57
κίας σου, ὃν τρόπον νῦν ὄνειδος εἶ θυγατέρων Συρίας καὶ πάντων
τῶν κύκλῳ αὐτῆς, θυγατέρων ἀλλοφύλων τῶν περιεχουσῶν σε
κύκλῳ; [58]τὰς ἀσεβείας σου καὶ τὰς ἀνομίας σου, σὺ κεκόμισαι 58
αὐτάς, λέγει κύριος. [59]τάδε λέγει κύριος Καὶ ποιήσω ἐν σοὶ καθὼς 59
ἐποίησας, ὡς ἠτίμωσας ταῦτα τοῦ παραβῆναι τὴν διαθήκην μου.

47 αυτας] + παρα πικρον(sic) A† || 48 κυριος: cf. 3 | η αδελφη σου > B† | εποιησας] πεποιηκας A || 49 οινου > B: cf. 𝔐 | αντελαβοντο A† || 50 ανομα A† || 51 ανομιας] αμαρτιας A pau. || 52 εφθειρας] pr. δι A || 54 σε > B || 55 και αι θυγ. αυτης αποκαταστ. καθως ησαν απ αρχης 1° ⌒ 2° B || 58 τας 1° — σου 2°] εν ταις ασεβ⟨ε⟩ιαις σου και ταις ανομιαις σου A | συ > B*† || 59 κυριος: cf. 36 | εν > A pau. | ητιμασας AQ†: cf. 61 17 18

60 [60]καὶ μνησθήσομαι ἐγὼ τῆς διαθήκης μου τῆς μετὰ σοῦ ἐν ἡμέραις
61 νηπιότητός σου καὶ ἀναστήσω σοι διαθήκην αἰώνιον. [61]καὶ μνη-
σθήσῃ τὴν ὁδόν σου καὶ ἐξατιμωθήσῃ ἐν τῷ ἀναλαβεῖν σε τὰς
ἀδελφάς σου τὰς πρεσβυτέρας σου σὺν ταῖς νεωτέραις σου, καὶ
62 δώσω αὐτάς σοι εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ ἐκ διαθήκης σου. [62]καὶ
ἀναστήσω ἐγὼ τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ, καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι ἐγὼ
63 κύριος, [63]ὅπως μνησθῇς καὶ αἰσχυνθῇς, καὶ μὴ ᾖ σοι ἔτι ἀνοῖξαι
τὸ στόμα σου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀτιμίας σου ἐν τῷ ἐξιλάσκεσθαί
μέ σοι κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησας, λέγει κύριος.
17 [1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2]Υἱὲ ἀνθρώπου, δι-
ήγησαι διήγημα καὶ εἰπὸν παραβολὴν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ
3 [3]καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος Ὁ ἀετὸς ὁ μέγας ὁ μεγαλοπτέρυγος ὁ
μακρὸς τῇ ἐκτάσει πλήρης ὀνύχων, ὃς ἔχει τὸ ἤγημα εἰσελθεῖν
4 εἰς τὸν Λίβανον καὶ ἔλαβε τὰ ἐπίλεκτα τῆς κέδρου, [4]τὰ ἄκρα τῆς
ἁπαλότητος ἀπέκνισεν καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς γῆν Χανααν, εἰς πόλιν
5 τετειχισμένην ἔθετο αὐτά. [5]καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς γῆς
καὶ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸ πεδίον φυτὸν ἐφ᾽ ὕδατι πολλῷ, ἐπιβλεπό-
6 μενον ἔταξεν αὐτό. [6]καὶ ἀνέτειλεν καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον ἀσθε-
νοῦσαν καὶ μικρὰν τῷ μεγέθει τοῦ ἐπιφαίνεσθαι αὐτήν· τὰ κλήματα
αὐτῆς ἐπ᾽ αὐτὴν καὶ αἱ ῥίζαι αὐτῆς ὑποκάτω αὐτῆς ἦσαν. καὶ ἐγέ-
νετο εἰς ἄμπελον καὶ ἐποίησεν ἀπώρυγας καὶ ἐξέτεινεν τὴν ἀνα-
7 δενδράδα αὐτῆς. [7]καὶ ἐγένετο ἀετὸς ἕτερος μέγας μεγαλοπτέρυγος
πολὺς ὄνυξιν, καὶ ἰδοὺ ἡ ἄμπελος αὕτη περιπεπλεγμένη πρὸς αὐ-
τόν, καὶ αἱ ῥίζαι αὐτῆς πρὸς αὐτόν, καὶ τὰ κλήματα αὐτῆς ἐξαπ-
έστειλεν αὐτῷ τοῦ ποτίσαι αὐτὴν σὺν τῷ βώλῳ τῆς φυτείας αὐτῆς.
8 [8]εἰς πεδίον καλὸν ἐφ᾽ ὕδατι πολλῷ αὕτη πιαίνεται τοῦ ποιεῖν βλα-
9 στοὺς καὶ φέρειν καρπὸν τοῦ εἶναι εἰς ἄμπελον μεγάλην. [9]διὰ
τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Εἰ κατευθυνεῖ; οὐχὶ αἱ ῥίζαι τῆς
ἁπαλότητος αὐτῆς καὶ ὁ καρπὸς σαπήσεται, καὶ ξηρανθήσεται πάντα
τὰ προανατέλλοντα αὐτῆς; καὶ οὐκ ἐν βραχίονι μεγάλῳ οὐδ᾽ ἐν
10 λαῷ πολλῷ τοῦ ἐκσπάσαι αὐτὴν ἐκ ῥιζῶν αὐτῆς. [10]καὶ ἰδοὺ πιαί-
νεται· μὴ κατευθυνεῖ; οὐχ ἅμα τῷ ἅψασθαι αὐτῆς ἄνεμον τὸν

61 εξατιμωθ.] ατιμασθηση A: cf. 59 | σου ult.] μου A†, > Q† || 62 εγω 1^0 > Apau. || 63 σου 1^0] > A, in *O* sub ※ pro ÷ | της > Apau. | εν] pr. και A† | κυριος: cf. 3

17 3 κυριος BApau.] pr. αδωναι rel.: item in 9. 16. 19. 22, cf. 5 5 | ο 1^0 > B† | εκστασει A | επιλεκτα] εκλ. Apau.: cf. 22 || 4 χανααν] χαλδαιων Apau. || 6 ασθενουσαν] ευθην. A† | τω μεγεθει > B† | του] τω A† | αυτην 1^0] ν > A | αυτην 2^0] -το B | αι > B†: cf. 7 | αμπελον ult.] + μεγαλην A: cf. 8 || 7 αι > B†: cf. 6 | εξαπεστ.] pr. και Apau. | αυτω] -την A || 8 ποιειν ... φερειν B†] ποιησαι ... ενεγκαι Apau., ποιησαι ... φερειν pl. | βλαστους ... καρπον] καρπον ... βλαστον Apau. || 9 κυριος: cf. 3 | κατευθυνει] -θυνθησεται A

καύσωνα ξηρανθήσεται ξηρασίᾳ; σὺν τῷ βώλῳ ἀνατολῆς αὐτῆς
ξηρανθήσεται.
11 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 12 Υἱὲ ἀνθρώπου, 11 12
εἰπὸν δὴ πρὸς τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα Οὐκ ἐπίστασθε τί
ἦν ταῦτα; εἰπόν Ὅταν ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ Ιερουσαλημ,
καὶ λήμψεται τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῆς καὶ ἄξει
αὐτοὺς πρὸς ἑαυτὸν εἰς Βαβυλῶνα. 13 καὶ λήμψεται ἐκ τοῦ σπέρ- 13
ματος τῆς βασιλείας καὶ διαθήσεται πρὸς αὐτὸν διαθήκην καὶ εἰσ-
άξει αὐτὸν ἐν ἀρᾷ· καὶ τοὺς ἡγουμένους τῆς γῆς λήμψεται 14 τοῦ 14
γενέσθαι εἰς βασιλείαν ἀσθενῆ τὸ καθόλου μὴ ἐπαίρεσθαι τοῦ φυ-
λάσσειν τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ ἱστάνειν αὐτήν. 15 καὶ ἀποστήσεται 15
ἀπ᾽ αὐτοῦ τοῦ ἐξαποστέλλειν ἀγγέλους ἑαυτοῦ εἰς Αἴγυπτον τοῦ
δοῦναι αὐτῷ ἵππους καὶ λαὸν πολύν. εἰ κατευθυνεῖ; εἰ διασωθή-
σεται ὁ ποιῶν ἐναντία; καὶ παραβαίνων διαθήκην εἰ σωθήσεται;
16 Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ἐὰν μὴ ἐν ᾧ τόπῳ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύ- 16
σας αὐτόν, ὃς ἠτίμωσεν τὴν ἀράν μου καὶ ὃς παρέβη τὴν διαθήκην
μου, μετ᾽ αὐτοῦ ἐν μέσῳ Βαβυλῶνος τελευτήσει. 17 καὶ οὐκ ἐν δυ- 17
νάμει μεγάλῃ οὐδ᾽ ἐν ὄχλῳ πολλῷ ποιήσει πρὸς αὐτὸν Φαραω
πόλεμον, ἐν χαρακοβολίᾳ καὶ ἐν οἰκοδομῇ βελοστάσεων τοῦ ἐξᾶραι
ψυχάς. 18 καὶ ἠτίμωσεν ὁρκωμοσίαν τοῦ παραβῆναι διαθήκην, καὶ 18
ἰδοὺ δέδωκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ πάντα ταῦτα ἐποίησεν αὐτῷ·
μὴ σωθήσεται; 19 διὰ τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ζῶ ἐγὼ ἐὰν 19
μὴ τὴν διαθήκην μου, ἣν παρέβη, καὶ τὴν ὁρκωμοσίαν μου, ἣν ἠτί-
μωσεν, καὶ δώσω αὐτὰ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ. 20 καὶ ἐκπετάσω ἐπ᾽ 20
αὐτὸν τὸ δίκτυόν μου, καὶ ἁλώσεται ἐν τῇ περιοχῇ αὐτοῦ. 21 ἐν 21
πάσῃ παρατάξει αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται, καὶ τοὺς καταλοίπους
εἰς πάντα ἄνεμον διασπερῶ· καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος
λελάληκα. — 22 διότι τάδε λέγει κύριος Καὶ λήμψομαι ἐγὼ ἐκ τῶν 22
ἐπιλέκτων τῆς κέδρου, ἐκ κορυφῆς καρδίας αὐτῶν ἀποκνιῶ καὶ
καταφυτεύσω ἐγὼ ἐπ᾽ ὄρος ὑψηλόν· καὶ κρεμάσω αὐτὸν 23 ἐν ὄρει 23

10 ξηρασια > B† | ξηρανθ. ult. > A† || **12** οικον] + ισραηλ A | ην] εστιν A pl. | ειπον 2⁰] ἃ εἶπον (ad praec. tractum) A | επι] εις A | και 1⁰ > A | αυτης paenult. ⌒ ult. A† || **13** ηγεμονας B† || **14** και] του A† || **15** σωθησεται (cf. 18)] pr. δια B†: cf. sup. || **16** init.] pr. δια τουτο A | κυριος: cf. 3 | ω τοπω Ra.] τοπω B†, τω τοπω Q†, τω τοπω ω A, τω τοπω ου *C*; *L* εν τω τοπω του βασιλεως του βασιλευσαντος αυτον pro εν ω — αυτον || **17** βελοστασεων] -ως A pau. || **18** και 1⁰] οτι A pau. | ητιμασεν A: cf. 16 59 | δεδωκα B || **19** κυριος: cf. 3 | διαθ. μου ην παρεβη ... ορκ. μου ην ητιμ.] tr. B = 𝔐 | αυτα] -την B = 𝔐 || **20** μου > B† | fin. B†] + και αξω αυτον εις βαβυλωνα και διακριθησομαι μετ αυτου εκει την αδικιαν αυτου ην ηδικησεν εν εμοι (21) και πασας φυγαδειας αυτου uel sim. rel. (in *O* sub ※) || **21** παση] + τη A pl. || **22** διοτι] δια τουτο ειπον A | κυριος: cf. 3 | επιλεκτων] εκλ. B†: cf. 3 | εκ 2⁰ > A† | καρδιας αυτων B†] pr. και δυισω απο κεφαλης παραφυαδων αυτης rel. (in *O* sub ※), sed A pau. hab. καρδιας αυτων etiam ante hoc additamentum

μετεώρῳ τοῦ Ισραηλ καὶ καταφυτεύσω, καὶ ἐξοίσει βλαστὸν καὶ
ποιήσει καρπὸν καὶ ἔσται εἰς κέδρον μεγάλην, καὶ ἀναπαύσεται
ὑποκάτω αὐτοῦ πᾶν θηρίον, καὶ πᾶν πετεινὸν ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ
24 ἀναπαύσεται, τὰ κλήματα αὐτοῦ ἀποκατασταθήσεται. [24]καὶ γνώσον-
ται πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου διότι ἐγὼ κύριος ὁ ταπεινῶν ξύλον
ὑψηλὸν καὶ ὑψῶν ξύλον ταπεινὸν καὶ ξηραίνων ξύλον χλωρὸν καὶ
ἀναθάλλων ξύλον ξηρόν· ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω.
18 [1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2]Υἱὲ ἀνθρώπου, τί
ὑμῖν ἡ παραβολὴ αὕτη ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ λέγοντες Οἱ πατέρες
3 ἔφαγον ὄμφακα, καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἐγομφίασαν; [3]Ζῶ ἐγώ,
λέγει κύριος, ἐὰν γένηται ἔτι λεγομένη ἡ παραβολὴ αὕτη ἐν τῷ
4 Ισραηλ· [4]ὅτι πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἐμαί εἰσιν· ὃν τρόπον ἡ ψυχὴ τοῦ
πατρός, οὕτως καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ υἱοῦ, ἐμαί εἰσιν· ἡ ψυχὴ ἡ ἁμαρ-
5 τάνουσα, αὕτη ἀποθανεῖται. — [5]ὁ δὲ ἄνθρωπος, ὃς ἔσται δίκαιος,
6 ὁ ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην, [6]ἐπὶ τῶν ὀρέων οὐ φάγεται καὶ
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐ μὴ ἐπάρῃ πρὸς τὰ ἐνθυμήματα οἴκου
Ισραηλ καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐ μὴ μιάνῃ καὶ πρὸς
7 γυναῖκα ἐν ἀφέδρῳ οὖσαν οὐ προσεγγιεῖ [7]καὶ ἄνθρωπον οὐ μὴ
καταδυναστεύσῃ, ἐνεχυρασμὸν ὀφείλοντος ἀποδώσει καὶ ἅρπαγμα
οὐχ ἁρπᾶται, τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι δώσει καὶ γυμνὸν
8 περιβαλεῖ [8]καὶ τὸ ἀργύριον αὐτοῦ ἐπὶ τόκῳ οὐ δώσει καὶ πλεο-
νασμὸν οὐ λήμψεται καὶ ἐξ ἀδικίας ἀποστρέψει τὴν χεῖρα αὐτοῦ,
κρίμα δίκαιον ποιήσει ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πλη-
9 σίον αὐτοῦ [9]καὶ τοῖς προστάγμασίν μου πεπόρευται καὶ τὰ δικαι-
ώματά μου πεφύλακται τοῦ ποιῆσαι αὐτά, δίκαιος οὗτός ἐστιν,
10 ζωῇ ζήσεται, λέγει κύριος. — [10]καὶ ἐὰν γεννήσῃ υἱὸν λοιμὸν ἐκ-
11 χέοντα αἷμα καὶ ποιοῦντα ἁμαρτήματα, [11]ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ τοῦ δικαίου οὐκ ἐπορεύθη, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἔφαγεν
12 καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμίανεν [12]καὶ πτωχὸν καὶ πέ-
νητα κατεδυνάστευσεν καὶ ἅρπαγμα ἥρπασεν καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ
ἀπέδωκεν καὶ εἰς τὰ εἴδωλα ἔθετο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἀνομίαν
13 πεποίηκεν, [13]μετὰ τόκου ἔδωκε καὶ πλεονασμὸν ἔλαβεν, οὗτος ζωῇ
οὐ ζήσεται, πάσας τὰς ἀνομίας ταύτας ἐποίησεν, θανάτῳ θανατω-
14 θήσεται, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτὸν ἔσται. — [14]ἐὰν δὲ γεννήσῃ

23 του > B | θηριον] ορνεον B = α′ σ′ θ′ | παν πετεινον] τα -να A† | τα] pr. και A || 24 πεδιου] αγρου A = α′ σ′ θ′ | υψων] pr. ο A

18 2 εν τοις υιοις] επι της γης *L* = 𝔐, pr. επι της γης A || 3 κυριος B compl.] pr. αδωναι rel.: cf. 9. 30 5 5 || 4 αυτη > A†: cf. 20 | fin.] + και του φαγοντος τον ομφακα αιμωδιασουσιν οι οδοντες αυτου A: ex Ier. 38 30 || 5 ος > A: post -πος | κριμα και > B† || 6 προς 1^{0}] επι A† || 7 fin.] + ιματιον A: cf. 16 || 9 και 2^{0} > B | ουτος > A† | κυριος Bpau.] pr. αδωναι rel.: cf. 3 5 5 || 10 και εαν] εαν δε A: cf. 14. 21 | γεννησης A†: item in 14 | αμαρτηματα] τα > B† || 13 θανατωθησεται] αποθανειται A

υἱόν, καὶ ἴδῃ πάσας τὰς ἁμαρτίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἃς ἐποίησεν,
καὶ φοβηθῇ καὶ μὴ ποιήσῃ κατὰ ταύτας, 15 ἐπὶ τῶν ὀρέων οὐ βέ- 15
βρωκεν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐκ ἔθετο εἰς τὰ ἐνθυμήματα
οἴκου Ισραηλ καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐκ ἐμίανεν
16 καὶ ἄνθρωπον οὐ κατεδυνάστευσεν καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἐνεχύ- 16
ρασεν καὶ ἅρπαγμα οὐχ ἥρπασεν, τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι
ἔδωκεν καὶ γυμνὸν περιέβαλεν 17 καὶ ἀπ᾽ ἀδικίας ἀπέστρεψε τὴν 17
χεῖρα αὐτοῦ, τόκον οὐδὲ πλεονασμὸν οὐκ ἔλαβεν, δικαιοσύνην ἐποί-
ησεν καὶ ἐν τοῖς προστάγμασίν μου ἐπορεύθη, οὐ τελευτήσει ἐν
ἀδικίαις πατρὸς αὐτοῦ, ζωῇ ζήσεται. 18 ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐὰν θλί- 18
ψει θλίψῃ καὶ ἁρπάσῃ ἅρπαγμα, ἐναντία ἐποίησεν ἐν μέσῳ τοῦ
λαοῦ μου καὶ ἀποθανεῖται ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ. — 19 καὶ ἐρεῖτε Τί 19
ὅτι οὐκ ἔλαβεν τὴν ἀδικίαν ὁ υἱὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ; ὅτι ὁ υἱὸς
δικαιοσύνην καὶ ἔλεος ἐποίησεν, πάντα τὰ νόμιμά μου συνετήρη-
σεν καὶ ἐποίησεν αὐτά· ζωῇ ζήσεται. 20 ἡ δὲ ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα 20
ἀποθανεῖται· ὁ δὲ υἱὸς οὐ λήμψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
οὐδὲ ὁ πατὴρ λήμψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· δικαιοσύνη
δικαίου ἐπ᾽ αὐτὸν ἔσται, καὶ ἀνομία ἀνόμου ἐπ᾽ αὐτὸν ἔσται. 21 καὶ 21
ὁ ἄνομος ἐὰν ἀποστρέψῃ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ, ὧν ἐποί-
ησεν, καὶ φυλάξηται πάσας τὰς ἐντολάς μου καὶ ποιήσῃ δικαιο-
σύνην καὶ ἔλεος, ζωῇ ζήσεται, οὐ μὴ ἀποθάνῃ. 22 πάντα τὰ παρα- 22
πτώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐποίησεν, οὐ μνησθήσεται· ἐν τῇ δικαιοσύνῃ
αὐτοῦ, ᾗ ἐποίησεν, ζήσεται. 23 μὴ θελήσει θελήσω τὸν θάνατον τοῦ 23
ἀνόμου, λέγει κύριος, ὡς τὸ ἀποστρέψαι αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς
πονηρᾶς καὶ ζῆν αὐτόν; 24 ἐν δὲ τῷ ἀποστρέψαι δίκαιον ἐκ τῆς 24
δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ ἀδικίαν κατὰ πάσας τὰς ἀνομίας,
ἃς ἐποίησεν ὁ ἄνομος, πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ, ἃς ἐποίησεν,
οὐ μὴ μνησθῶσιν· ἐν τῷ παραπτώματι αὐτοῦ, ᾧ παρέπεσεν, καὶ
ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ, αἷς ἥμαρτεν, ἐν αὐταῖς ἀποθανεῖται. —
25 καὶ εἴπατε Οὐ κατευθύνει ἡ ὁδὸς κυρίου. ἀκούσατε δή, πᾶς οἶκος 25

14 κατα ταυτας] κατ αυτας A || **15** ου βεβρωκεν] ουκ εφαγεν A || **16** fin. BA†] + ιματιον rel. (in *O* sub ※): cf. 7 et Helbing Kasussyntax p. 46 || **19** τι et την et ο 1^{0} et του > A | την αδικ./ο υιος] tr. *L* = 𝔐 | αυτου > BQ = 𝔐 | εποιησεν 1^{0}] πεποιηκεν BQ† || **20** αποθαν. B pau.] pr. αυτη rel. (in *O* sub ※) | ο δε] > A†, δε > *L* | αυτου 1^{0} > B† = 𝔐 | ο 2^{0} > A | αυτου 2^{0} > B pau. = 𝔐 | δικαιου et ανομου] ω pro ου B† || **21** init. — εκ] εαν δε (cf. 10) αποστραφη ανομος απο A | φυλαξη A | δικαιοσυνην και ελεος] τα δικαιωματα μου A | ου B†] pr. και rel., sed in 28 fere omn. ου tantum || **22** init. — οσα] πασαι αι αδικιαι ας A | ου B†] + μη rel. | μνησθησεται (sensu passiuo, cf. Thack. p. 276)] μνησθωσιν A pau.: cf. 24; μνησθησεται αυτω *L* (αυτω in *O* sub ※) | εν] pr. αλλ A | ζησεται] pr. εν αυτη A || **23** μη θελησει θελησω] οτι ου βουλομαι A: cf. 33 11 | κυριος B pau.] pr. κυριος A mu.: cf. 2 4; pr. αδωναι *L*: cf. 5 5 | οδου] + αυτου A || **24** εκ] απο A | ποιηση (cf. 26. 27)] -σαι B || **25** κατευθυνει 1^{0}] κατορθοι A*C* (sic *C* et in 2^{0}) | πας > B = 𝔐

Ισραηλ· μὴ ἡ ὁδός μου οὐ κατευθύνει; οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν οὐ κατ-
26 ευθύνει; [26]ἐν τῷ ἀποστρέψαι τὸν δίκαιον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ
καὶ ποιήσῃ παράπτωμα καὶ ἀποθάνῃ, ἐν τῷ παραπτώματι, ᾧ ἐποί-
27 ησεν, ἐν αὐτῷ ἀποθανεῖται. [27]καὶ ἐν τῷ ἀποστρέψαι ἄνομον ἀπὸ
τῆς ἀνομίας αὐτοῦ, ἧς ἐποίησεν, καὶ ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιοσύ-
28 νην, οὗτος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐφύλαξεν [28]καὶ ἀπέστρεψεν ἐκ πασῶν
τῶν ἀσεβειῶν αὐτοῦ, ὧν ἐποίησεν, ζωῇ ζήσεται, οὐ μὴ ἀποθάνῃ.
29 [29]καὶ λέγουσιν ὁ οἶκος τοῦ Ισραηλ Οὐ κατορθοῖ ἡ ὁδὸς κυρίου.
μὴ ἡ ὁδός μου οὐ κατορθοῖ, οἶκος Ισραηλ; οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν οὐ
30 κατορθοῖ; [30]ἕκαστον κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς, οἶκος Ισ-
ραηλ, λέγει κύριος· ἐπιστράφητε καὶ ἀποστρέψατε ἐκ πασῶν τῶν
31 ἀσεβειῶν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔσονται ὑμῖν εἰς κόλασιν ἀδικίας. [31]ἀπορ-
ρίψατε ἀπὸ ἑαυτῶν πάσας τὰς ἀσεβείας ὑμῶν, ἃς ἠσεβήσατε εἰς
ἐμέ, καὶ ποιήσατε ἑαυτοῖς καρδίαν καινὴν καὶ πνεῦμα καινόν· καὶ
32 ἵνα τί ἀποθνῄσκετε, οἶκος Ισραηλ; [32]διότι οὐ θέλω τὸν θάνατον
τοῦ ἀποθνῄσκοντος, λέγει κύριος.
19 [1]Καὶ σὺ λαβὲ θρῆνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τοῦ Ισραηλ [2]καὶ ἐρεῖς
Τί ἡ μήτηρ σου; σκύμνος· ἐν μέσῳ λεόντων ἐγενήθη, ἐν μέσῳ
3 λεόντων ἐπλήθυνεν σκύμνους αὐτῆς. [3]καὶ ἀπεπήδησεν εἷς τῶν
σκύμνων αὐτῆς, λέων ἐγένετο καὶ ἔμαθεν τοῦ ἁρπάζειν ἁρπάγματα,
4 ἀνθρώπους ἔφαγεν. [4]καὶ ἤκουσαν κατ᾽ αὐτοῦ ἔθνη, ἐν τῇ διαφθορᾷ
αὐτῶν συνελήμφθη, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐν κημῷ εἰς γῆν Αἰγύπτου.
5 [5]καὶ εἶδεν ὅτι ἀπῶσται ἀπ᾽ αὐτῆς καὶ ἀπώλετο ἡ ὑπόστασις αὐτῆς,
καὶ ἔλαβεν ἄλλον ἐκ τῶν σκύμνων αὐτῆς, λέοντα ἔταξεν αὐτόν.
6 [6]καὶ ἀνεστρέφετο ἐν μέσῳ λεόντων, λέων ἐγένετο καὶ ἔμαθεν ἁρ-
7 πάζειν ἁρπάγματα, ἀνθρώπους ἔφαγεν· [7]καὶ ἐνέμετο τῷ θράσει
αὐτοῦ καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν ἐξηρήμωσεν καὶ ἠφάνισεν γῆν καὶ τὸ
8 πλήρωμα αὐτῆς ἀπὸ φωνῆς ὠρύματος αὐτοῦ. [8]καὶ ἔδωκαν ἐπ᾽ αὐ-
τὸν ἔθνη ἐκ χωρῶν κυκλόθεν καὶ ἐξεπέτασαν ἐπ᾽ αὐτὸν δίκτυα αὐ-
9 τῶν, ἐν διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήμφθη· [9]καὶ ἔθεντο αὐτὸν ἐν κημῷ
καὶ ἐν γαλεάγρᾳ, ἦλθεν πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ εἰσήγαγεν
αὐτὸν εἰς φυλακήν, ὅπως μὴ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ὄρη

26 τον > A || 28 init. B†] pr. και ειδεν rel. (in *O* sub ※) | των > B || 29 του > A || 30 init.] pr. δια τουτο A (in *O* sub ※) | κυριος B†] pr. αδωναι rel.: item in 32, cf. 3 5 5 || 31 ησεβ. εις εμε] εποιησαται(pro -τε) A | καινον] + και ποιησαται(pro -τε) πασας τας εντολας μου A: cf. 21 | fin.] + λεγει κυριος A || 32 κυριος: cf. 30 | fin. B†] + και επιστρεψατε και ζησατε (uel sim.) rel. (in *O* sub ※)

19 1 συ] + υιε ανθρωπου A || 2 εν 2⁰] pr. και A† || 3 απεπηδησεν] απεδημησεν A† || 5 απωσται] αποσπαται A pau. | και 2⁰ > B = 𝔐 || 7 τω] pr. εν A || 8 εκ] απο A | δικτυα] pr. τα A | συνελημφθη] pr. και A† || 9 εν γαλ. ηλθεν] ηνεγκαν αυτον εν γαλ. A | εισηγαγεν BQ†] -γαγον rel.

τοῦ Ισραηλ. — [10]ἡ μήτηρ σου ὡς ἄμπελος, ὡς ἄνθος ἐν ῥόᾳ ἐν 10
ὕδατι πεφυτευμένη, ὁ καρπὸς αὐτῆς καὶ ὁ βλαστὸς αὐτῆς ἐγένετο
ἐξ ὕδατος πολλοῦ. [11]καὶ ἐγένετο αὐτῇ ῥάβδος ἰσχύος ἐπὶ φυλὴν 11
ἡγουμένων, καὶ ὑψώθη τῷ μεγέθει αὐτῆς ἐν μέσῳ στελεχῶν καὶ
εἶδεν τὸ μέγεθος αὐτῆς ἐν πλήθει κλημάτων αὐτῆς. [12]καὶ κατεκλά- 12
σθη ἐν θυμῷ, ἐπὶ γῆν ἐρρίφη, καὶ ἄνεμος ὁ καύσων ἐξήρανεν τὰ
ἐκλεκτὰ αὐτῆς· ἐξεδικήθη καὶ ἐξηράνθη ἡ ῥάβδος ἰσχύος αὐτῆς,
πῦρ ἀνήλωσεν αὐτήν. [13]καὶ νῦν πεφύτευκαν αὐτὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ, 13
ἐν γῇ ἀνύδρῳ· [14]καὶ ἐξῆλθεν πῦρ ἐκ ῥάβδου ἐκλεκτῶν αὐτῆς καὶ 14
κατέφαγεν αὐτήν, καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ ῥάβδος ἰσχύος. φυλὴ εἰς
παραβολὴν θρήνου ἐστὶν καὶ ἔσται εἰς θρῆνον.
[1]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ δεκάτῃ 20
τοῦ μηνὸς ἦλθον ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων οἴκου Ισραηλ ἐπ-
ερωτῆσαι τὸν κύριον καὶ ἐκάθισαν πρὸ προσώπου μου. [2]καὶ ἐγένετο 2
λόγος κυρίου πρός με λέγων [3]Υἱὲ ἀνθρώπου, λάλησον πρὸς τοὺς 3
πρεσβυτέρους τοῦ Ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος
Εἰ ἐπερωτῆσαί με ὑμεῖς ἔρχεσθε; ζῶ ἐγὼ εἰ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν,
λέγει κύριος; [4]εἰ ἐκδικήσω αὐτοὺς ἐκδικήσει; υἱὲ ἀνθρώπου, τὰς 4
ἀνομίας τῶν πατέρων αὐτῶν διαμάρτυραι αὐτοῖς [5]καὶ ἐρεῖς πρὸς 5
αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ᾑρέτισα τὸν οἶκον Ισραηλ
καὶ ἐγνωρίσθην τῷ σπέρματι οἴκου Ιακωβ καὶ ἐγνώσθην αὐτοῖς ἐν
γῇ Αἰγύπτου καὶ ἀντελαβόμην τῇ χειρί μου αὐτῶν λέγων Ἐγὼ
κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, [6]ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀντελαβόμην τῇ χειρί 6
μου αὐτῶν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν γῆν, ἣν
ἡτοίμασα αὐτοῖς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, κηρίον ἐστὶν παρὰ
πᾶσαν τὴν γῆν. [7]καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς Ἕκαστος τὰ βδελύγματα 7
τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀπορριψάτω, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν Αἰ-
γύπτου μὴ μιαίνεσθε· ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. [8]καὶ ἀπέστησαν 8
ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ οὐκ ἠθέλησαν εἰσακοῦσαί μου, τὰ βδελύγματα τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἀπέρριψαν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα Αἰγύπτου
οὐκ ἐγκατέλιπον. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν θυμόν μου ἐπ᾽ αὐτοὺς
τοῦ συντελέσαι τὴν ὀργήν μου ἐν αὐτοῖς ἐν μέσῳ γῆς Αἰγύπτου.
[9]καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐν- 9

10 ως 2^0] pr. και B† || **11** εγενετο] -νοντο A*L*, sed ραβδος retinet A, ραβδοι *L* | ισχυος (cf. 12. 14) > BV† | τω] pr. εν A || **12** ο > A | εξεδικηθη — ραβδος] -θησαν ... -θη η ρ. BQpau., -θησαν ... -θησαν αι ραβδοι *L* || **13** εφυτευσαν A || **14** ισχυος] + αυτης A

20 1 εν 2^0 — δεκατη] τη πεντεκαιδεκατη B† | οικου] pr. του A: cf. 3 || **3** ισραηλ] pr. οικου A: ex 1 | κυριος 1^0 BApau.] pr. αδωναι rel.: item in 31, cf. 3 (2^0). 27. 33 **5** 5 | ει 1^0 > Apau. | κυριος 2^0 B†] pr. αδωναι rel.: cf. κυριος 1^0 || **5** κυριος 1^0 B*C*†] + ο θεος A: cf. 30. 36. 38 **14** 6 | οικου] pr. του A | αιγυπτω A || **6** ητοιμασα] ωμοσα A† || **7** τα > BQ† | αυτου > B*† || **8** την > BQpau. || **9** εποιησα] pr. ουκ corrector posterior codicis B, cf. 14. 22

ώπιον τῶν ἐθνῶν, ὧν αὐτοί εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἐν οἷς ἐγνώσθην
πρὸς αὐτοὺς ἐνώπιον αὐτῶν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύ-
10 πτου. [10]καὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ἤγαγον αὐτοὺς
11 εἰς τὴν ἔρημον [11]καὶ ἔδωκα αὐτοῖς τὰ προστάγματά μου καὶ τὰ
δικαιώματά μου ἐγνώρισα αὐτοῖς, ὅσα ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ
12 ζήσεται ἐν αὐτοῖς. [12]καὶ τὰ σάββατά μου ἔδωκα αὐτοῖς τοῦ εἶναι
εἰς σημεῖον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον αὐτῶν τοῦ γνῶναι
13 αὐτοὺς διότι ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς. [13]καὶ εἶπα πρὸς τὸν
οἶκον τοῦ Ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐν τοῖς προστάγμασίν μου πο-
ρεύεσθε. καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν καὶ τὰ δικαιώματά μου ἀπώσαντο,
ἃ ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά
μου ἐβεβήλωσαν σφόδρα. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν θυμόν μου ἐπ᾽
14 αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτούς. [14]καὶ ἐποίησα ὅπως
τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, ὧν
15 ἐξήγαγον αὐτοὺς κατ᾽ ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. [15]καὶ ἐγὼ ἐξῆρα τὴν χεῖρά
μου ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ παράπαν τοῦ μὴ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς
εἰς τὴν γῆν, ἣν ἔδωκα αὐτοῖς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, κηρίον
16 ἐστὶν παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν, [16]ἀνθ᾽ ὧν τὰ δικαιώματά μου ἀπ-
ώσαντο καὶ ἐν τοῖς προστάγμασίν μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς
καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν καὶ ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῶν
17 καρδιῶν αὐτῶν ἐπορεύοντο. [17]καὶ ἐφείσατο ὁ ὀφθαλμός μου ἐπ᾽ αὐ-
τοὺς τοῦ ἐξαλεῖψαι αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτοὺς εἰς συντέλειαν
18 ἐν τῇ ἐρήμῳ. [18]καὶ εἶπα πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐν
τοῖς νομίμοις τῶν πατέρων ὑμῶν μὴ πορεύεσθε καὶ τὰ δικαιώματα
αὐτῶν μὴ φυλάσσεσθε καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν μὴ συν-
19 αναμίσγεσθε καὶ μὴ μιαίνεσθε· [19]ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ἐν τοῖς
προστάγμασίν μου πορεύεσθε καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσεσθε
20 καὶ ποιεῖτε αὐτὰ [20]καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιάζετε, καὶ ἔστω εἰς ση-
μεῖον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν τοῦ γινώσκειν διότι ἐγὼ κύριος
21 ὁ θεὸς ὑμῶν. [21]καὶ παρεπίκρανάν με καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἐν τοῖς
προστάγμασίν μου οὐκ ἐπορεύθησαν, καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ
ἐφυλάξαντο τοῦ ποιεῖν αὐτά, ἃ ποιήσει ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν
αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν

9 εκ γης αιγ. ⌒ 10 εκ γης αιγ. Bcompl. || 13 post πορευεσθε add. A και τα δικαιωματα μου φυλασσετε του ποιειν αυτα α ποιησει αυτα(cf. 21) ανθρωπος και ζησεται εν αυτοις: cf. quae sequuntur et 11; deinde praeb. A alteram uersionem huius uersus και παρεπικραναν(cf. 21) με ο οικος ισραηλ εν τη ερημω, εν τοις προσταγμασιν μου ουκ επορευθησαν και τα δικαιωματα μου απωσαντο etc. || 14 εποιησα] pr. ουκ A*L*: cf. 9 || 16 των καρδιων] καρδιας B† || 18 συναναμισγεσθε B† (cf. Thack. p. 275)] -μιγνυσθε(uel -θαι) rel. || 20 και 3^0] + ανα μεσον A (in *O* sub ※) | γινωσκειν] + υμας A | διοτι] οτι A || **21** εν 1^0] pr. και Apau. | ποιησει Bpau.] + αυτα rel. (in *O* sub ※)

θυμόν μου ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ συντελέσαι τὴν ὀργήν μου
ἐπ᾽ αὐτούς· 22καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ 22
βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξήγαγον αὐτοὺς κατ᾽ ὀφθαλ-
μοὺς αὐτῶν. 23καὶ ἐξῆρα τὴν χεῖρά μου ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ 23
τοῦ διασκορπίσαι αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ διασπεῖραι αὐτοὺς
ἐν ταῖς χώραις, 24ἀνθ᾽ ὧν τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποίησαν καὶ 24
τὰ προστάγματά μου ἀπώσαντο καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν,
καὶ ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῶν πατέρων αὐτῶν ἦσαν οἱ ὀφθαλ-
μοὶ αὐτῶν. 25καὶ ἐγὼ ἔδωκα αὐτοῖς προστάγματα οὐ καλὰ καὶ δι- 25
καιώματα ἐν οἷς οὐ ζήσονται ἐν αὐτοῖς. 26καὶ μιανῶ αὐτοὺς ἐν 26
τοῖς δόμασιν αὐτῶν ἐν τῷ διαπορεύεσθαί με πᾶν διανοῖγον μήτραν
ὅπως ἀφανίσω αὐτούς.

27Διὰ τοῦτο λάλησον πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ, υἱὲ ἀνθρώπου, 27
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἕως τούτου παρώργισάν
με οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν, ἐν οἷς παρ-
έπεσον εἰς ἐμέ. 28καὶ εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, ἣν ἦρα τὴν 28
χεῖρά μου τοῦ δοῦναι αὐτοῖς, καὶ εἶδον πᾶν βουνὸν ὑψηλὸν καὶ
πᾶν ξύλον κατάσκιον καὶ ἔθυσαν ἐκεῖ τοῖς θεοῖς αὐτῶν καὶ ἔταξαν
ἐκεῖ ὀσμὴν εὐωδίας καὶ ἔσπεισαν ἐκεῖ σπονδὰς αὐτῶν. 29καὶ εἶπον 29
πρὸς αὐτούς Τί ἐστιν Αβαμα, ὅτι ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ; καὶ
ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Αβαμα ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. 30διὰ 30
τοῦτο εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ Τάδε λέγει κύριος Εἰ ἐν
ταῖς ἀνομίαις τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμεῖς μιαίνεσθε καὶ ὀπίσω τῶν
βδελυγμάτων αὐτῶν ὑμεῖς ἐκπορνεύετε; 31καὶ ἐν ταῖς ἀπαρχαῖς τῶν 31
δομάτων ὑμῶν ἐν τοῖς ἀφορισμοῖς ὑμεῖς μιαίνεσθε ἐν πᾶσιν τοῖς
ἐνθυμήμασιν ὑμῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. καὶ ἐγὼ ἀποκριθῶ
ὑμῖν, οἶκος τοῦ Ισραηλ; ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, εἰ ἀποκριθήσομαι
ὑμῖν, καὶ εἰ ἀναβήσεται ἐπὶ τὸ πνεῦμα ὑμῶν τοῦτο. 32καὶ οὐκ ἔσται 32
ὃν τρόπον ὑμεῖς λέγετε Ἐσόμεθα ὡς τὰ ἔθνη καὶ ὡς αἱ φυλαὶ
τῆς γῆς τοῦ λατρεύειν ξύλοις καὶ λίθοις. 33διὰ τοῦτο ζῶ ἐγώ, λέγει 33
κύριος, ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κε-
χυμένῳ βασιλεύσω ἐφ᾽ ὑμᾶς· 34καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν καὶ 34

21 επ αυτους paenult. ⌒ ult. A† || **22** εποιησα] pr. ουκ A: cf. 9 | ων] και BQ† || **23** και ult. > Bpau. | διασπειραι] του διασκορπισαι A(†): ex praec. repet. || **26** fin. B†] + ινα γνωσιν οτι εγω κυριος rel. (in *O* sub ※) || **27** κυριος BA*pau.] pr. αδωναι rel.: cf. 3 5 5 || **28** ην] pr. εις Apl. | του > B†: post μου | παν 1⁰ AQ*Bc*C* compl.] παντα rel.: cf. Iud. 7 4 B | ευωδιας] + αυτων Apl. = 𝔐 | σπονδας] pr. τας Amu. || **29** τι] τις B† | αβαμα bis duo codd.] βαμα Q pau., αβανα B, αββανα A (1⁰ pr. η AQ) || **30** του > B | κυριος B†] + κυριος ο θεος A: cf. 5 || **31** εν 2⁰] pr. και A | αφορισμοις B†] + (των) υιων υμων εν πυρι uel sim. rel. (in *O* sub ※); post αφορισμοις add. B† οις | κυριος: cf. 3 (1⁰) || **33** κυριος Bpau.] pr. αδωναι rel.: item in 44, cf. 3 | εν 1⁰ B†] pr. εαν μη Apau., pr. ει μη pau., pr. η μην uel ει μην rel.

εἰσδέξομαι ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν, οὗ διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς, ἐν
35 χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυμένῳ· 35 καὶ
ἄξω ὑμᾶς εἰς τὴν ἔρημον τῶν λαῶν καὶ διακριθήσομαι πρὸς ὑμᾶς
36 ἐκεῖ πρόσωπον κατὰ πρόσωπον. 36 ὃν τρόπον διεκρίθην πρὸς τοὺς
πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ γῆς Αἰγύπτου, οὕτως κρινῶ ὑμᾶς, λέ-
37 γει κύριος· 37 καὶ διάξω ὑμᾶς ὑπὸ τὴν ῥάβδον μου καὶ εἰσάξω
38 ὑμᾶς ἐν ἀριθμῷ 38 καὶ ἐκλέξω ἐξ ὑμῶν τοὺς ἀσεβεῖς καὶ τοὺς ἀφ-
εστηκότας, διότι ἐκ τῆς παροικεσίας αὐτῶν ἐξάξω αὐτούς, καὶ εἰς
τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ οὐκ εἰσελεύσονται· καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι
39 ἐγὼ κύριος. 39 καὶ ὑμεῖς, οἶκος Ισραηλ, τάδε λέγει κύριος κύριος
Ἕκαστος τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐξάρατε· καὶ μετὰ ταῦτα εἰ μὴ
ὑμεῖς εἰσακούετέ μου καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον οὐ βεβηλώσετε
οὐκέτι ἐν τοῖς δώροις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν·
40 40 διότι ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου μου, ἐπ᾽ ὄρους ὑψηλοῦ, λέγει κύ-
ριος κύριος, ἐκεῖ δουλεύσουσίν μοι πᾶς οἶκος Ισραηλ εἰς τέλος,
καὶ ἐκεῖ προσδέξομαι καὶ ἐκεῖ ἐπισκέψομαι τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν καὶ
τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἀφορισμῶν ὑμῶν ἐν πᾶσιν τοῖς ἁγιάσμασιν
41 ὑμῶν· 41 ἐν ὀσμῇ εὐωδίας προσδέξομαι ὑμᾶς ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με
ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν καὶ εἰσδέχεσθαι ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν, ἐν αἷς
διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν ὑμῖν κατ᾽ ὀφθαλ-
42 μοὺς τῶν λαῶν. 42 καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ εἰσ-
αγαγεῖν με ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ εἰς τὴν γῆν, εἰς ἣν ἦρα
43 τὴν χεῖρά μου τοῦ δοῦναι αὐτὴν τοῖς πατράσιν ὑμῶν. 43 καὶ μνη-
σθήσεσθε ἐκεῖ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, ἐν οἷς
ἐμιαίνεσθε ἐν αὐτοῖς, καὶ κόψεσθε τὰ πρόσωπα ὑμῶν ἐν πάσαις
44 ταῖς κακίαις ὑμῶν. 44 καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ ποι-
ῆσαί με οὕτως ὑμῖν ὅπως τὸ ὄνομά μου μὴ βεβηλωθῇ κατὰ τὰς
ὁδοὺς ὑμῶν τὰς κακὰς καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ δι-
εφθαρμένα, λέγει κύριος.
21 1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, στή-
ρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Θαιμαν καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ Δαρωμ
3 καὶ προφήτευσον ἐπὶ δρυμὸν ἡγούμενον Ναγεβ 3 καὶ ἐρεῖς τῷ δρυ-
μῷ Ναγεβ Ἄκουε λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ
ἐγὼ ἀνάπτω ἐν σοὶ πῦρ, καὶ καταφάγεται ἐν σοὶ πᾶν ξύλον χλωρὸν

34 εν paenult. (cf. 33) > B† || 36 γης αιγ.] pr. οτε εξηγαγον αυτους εκ A | ουτως] καγω A† | κυριος B†] + ο θεος A: cf. 5 || 38 εκλεξω] ελεγξω B† | εξαξω] εξαρω A† | κυριος Q] + κυριος B†: cf. 39. 40, unde huc irrepsisse uid.; + ο θεος A: cf. 5 || 39 μου 1^{0} > AC† || 40 λεγει κυρ. κυρ.] post ισραηλ tr. A || 41 εξαγειν A† | εισδεχεσθαι] -δεξομαι A pau.: cf. 𝔐 | εν αις] ου A† || 42 διοτι] οτι A | τοις πατρ. υμων] αυτοις A† || 43 κοψεσθε] κ > A^{c}QC || 44 κυριος ult.: cf. 33

21 2 δαρωμ pau.] δαγων BA: ex Regn. I 5 || 3 κυριος κυριος] κυριος ο θεος ισραηλ A | εν σοι 1^{0} > A† | παν 1^{0} > B†

καὶ πᾶν ξύλον ξηρόν, οὐ σβεσθήσεται ἡ φλὸξ ἡ ἐξαφθεῖσα, καὶ
κατακαυθήσεται ἐν αὐτῇ πᾶν πρόσωπον ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως βορρᾶ·
[4]καὶ ἐπιγνώσονται πᾶσα σὰρξ ὅτι ἐγὼ κύριος ἐξέκαυσα αὐτό, καὶ 4
οὐ σβεσθήσεται. [5]καὶ εἶπα Μηδαμῶς, κύριε κύριε· αὐτοὶ λέγουσιν 5
πρός με Οὐχὶ παραβολή ἐστιν λεγομένη αὕτη; [6]καὶ ἐγένετο λόγος 6
κυρίου πρός με λέγων [7]Διὰ τοῦτο προφήτευσον, υἱὲ ἀνθρώπου, 7
καὶ στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ
τὰ ἅγια αὐτῶν καὶ προφητεύσεις ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ [8]καὶ 8
ἐρεῖς πρὸς τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ Ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σὲ καὶ ἐκσπάσω
τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ καὶ ἐξολεθρεύσω ἐκ σοῦ
ἄδικον καὶ ἄνομον· [9]ἀνθ' ὧν ἐξολεθρεύσω ἐκ σοῦ ἄδικον καὶ ἄνο- 9
μον, οὕτως ἐξελεύσεται τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ
ἐπὶ πᾶσαν σάρκα ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως βορρᾶ· [10]καὶ ἐπιγνώσεται 10
πᾶσα σὰρξ διότι ἐγὼ κύριος ἐξέσπασα τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ
κολεοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀποστρέψει οὐκέτι. [11]καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, 11
καταστέναξον ἐν συντριβῇ ὀσφύος σου καὶ ἐν ὀδύναις στενάξεις
κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. [12]καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσιν πρὸς σέ Ἕνεκα 12
τίνος σὺ στενάζεις; καὶ ἐρεῖς Ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ, διότι ἔρχεται, καὶ
θραυσθήσεται πᾶσα καρδία, καὶ πᾶσαι χεῖρες παραλυθήσονται, καὶ
ἐκψύξει πᾶσα σὰρξ καὶ πᾶν πνεῦμα, καὶ πάντες μηροὶ μολυνθή-
σονται ὑγρασίᾳ· ἰδοὺ ἔρχεται καὶ ἔσται, λέγει κύριος κύριος. —
[13]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [14]Υἱὲ ἀνθρώπου, προ- 13 14
φήτευσον καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος Εἰπόν Ῥομφαία ῥομφαία,
ὀξύνου καὶ θυμώθητι, [15]ὅπως σφάξῃς σφάγια, ὀξύνου ὅπως γένῃ 15
εἰς στίλβωσιν, ἑτοίμη εἰς παράλυσιν σφάζε, ἐξουδένει ἀπωθοῦ πᾶν
ξύλον. [16]καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἑτοίμην τοῦ κρατεῖν χεῖρα αὐτοῦ· ἐξ- 16
ηκονήθη ῥομφαία, ἔστιν ἑτοίμη τοῦ δοῦναι αὐτὴν εἰς χεῖρα ἀποκεν-
τοῦντος. [17]ἀνάκραγε καὶ ὀλόλυξον, υἱὲ ἀνθρώπου, ὅτι αὐτὴ ἐγένετο 17
ἐν τῷ λαῷ μου, αὐτὴ ἐν πᾶσιν τοῖς ἀφηγουμένοις τοῦ Ισραηλ·
παροικήσουσιν ἐπὶ ῥομφαίᾳ, ἐγένετο ἐν τῷ λαῷ μου· διὰ τοῦτο
κρότησον ἐπὶ τὴν χεῖρά σου. [18]ὅτι δεδικαίωται· καὶ τί, εἰ καὶ φυλὴ 18
ἀπώσθη; οὐκ ἔσται, λέγει κύριος κύριος. [19]καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, 19
προφήτευσον καὶ κρότησον χεῖρα ἐπὶ χεῖρα καὶ διπλασίασον ῥομ-
φαίαν· ἡ τρίτη ῥομφαία τραυματιῶν ἐστιν ῥομφαία τραυματιῶν ἡ

4 επιγνωσεται A | και ult. > B = 𝔐: cf. 10 | fin.] + ετι A || 7 δια τουτο προφ./υιε ανθρ.] tr. A | και 1^0 > B = 𝔐 || 8 ισραηλ B*†] + ταδε λεγει κυριος κυριος uel ταδε λεγει κυριος ο θεος uel sim. rel. (in *O* sub ※) || 9 init. — ανομον > A || 10 διοτι] οτι A | και ult. > B = 𝔐: cf. 4 || 12 διοτι] οτι A† | και εσται ult. > B† | κυριος κυριος(> B^c)] κυριος ο θεος A: cf. 14 6 || 14 κυριος BA pau.] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 || 16 εξηκονηθη] + η B† | δουναι] δοθηναι A | χειρα ult. -ρας A || 17 επι 1^0] επει B^c || 18 τι(A ετι) ει και > B† || 19 χειρα 1^0] τη χειρι A†

20 μεγάλη καὶ ἐκστήσει αὐτούς, 20 ὅπως θραυσθῇ ἡ καρδία καὶ πληθυν-
θῶσιν οἱ ἀσθενοῦντες ἐπὶ πᾶσαν πύλην αὐτῶν· παραδέδονται εἰς
σφάγια ῥομφαίας, εὖ γέγονεν εἰς σφαγήν, εὖ γέγονεν εἰς στίλβω-
21 σιν. 21 διαπορεύου ὀξύνου ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων, οὗ ἂν τὸ
22 πρόσωπόν σου ἐξεγείρηται. 22 καὶ ἐγὼ δὲ κροτήσω χεῖρά μου πρὸς
χεῖρά μου καὶ ἐναφήσω τὸν θυμόν μου· ἐγὼ κύριος λελάληκα. —
23 24 23 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 24 Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώ-
που, διάταξον σεαυτῷ δύο ὁδοὺς τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν βασιλέως
Βαβυλῶνος· ἐκ χώρας μιᾶς ἐξελεύσονται αἱ δύο, καὶ χεὶρ ἐν ἀρχῇ
25 ὁδοῦ πόλεως· ἐπ᾿ ἀρχῆς 25 ὁδοῦ διατάξεις τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν
ἐπὶ Ραββαθ υἱῶν Αμμων καὶ ἐπὶ τὴν Ιουδαίαν καὶ ἐπὶ Ιερουσαλημ
26 ἐν μέσῳ αὐτῆς. 26 διότι στήσεται βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν ἀρ-
χαίαν ὁδὸν ἐπ᾿ ἀρχῆς τῶν δύο ὁδῶν τοῦ μαντεύσασθαι μαντείαν,
τοῦ ἀναβράσαι ῥάβδον καὶ ἐπερωτῆσαι ἐν τοῖς γλυπτοῖς καὶ ἡπα-
27 τοσκοπήσασθαι ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. 27 ἐγένετο τὸ μαντεῖον ἐπὶ Ιερου-
σαλημ τοῦ βαλεῖν χάρακα, τοῦ διανοῖξαι στόμα ἐν βοῇ, ὑψῶσαι
φωνὴν μετὰ κραυγῆς, τοῦ βαλεῖν χάρακα ἐπὶ τὰς πύλας αὐτῆς καὶ
28 βαλεῖν χῶμα καὶ οἰκοδομῆσαι βελοστάσεις. 28 καὶ αὐτὸς αὐτοῖς ὡς
μαντευόμενος μαντείαν ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ αὐτὸς ἀναμιμνῄσκων
29 ἀδικίας αὐτοῦ μνησθῆναι. 29 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾿ ὧν
ἀνεμνήσατε τὰς ἀδικίας ὑμῶν ἐν τῷ ἀποκαλυφθῆναι τὰς ἀσεβείας
ὑμῶν τοῦ ὁραθῆναι ἁμαρτίας ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς ἀσεβείαις ὑμῶν
καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν, ἀνθ᾿ ὧν ἀνεμνήσατε, ἐν τούτοις
30 ἁλώσεσθε. 30 καὶ σύ, βέβηλε ἄνομε ἀφηγούμενε τοῦ Ισραηλ, οὗ
31 ἥκει ἡ ἡμέρα, ἐν καιρῷ ἀδικίας πέρας, 31 τάδε λέγει κύριος Ἀφεί-
λου τὴν κίδαριν καὶ ἐπέθου τὸν στέφανον· αὕτη οὐ τοιαύτη ἔσται·
32 ἐταπείνωσας τὸ ὑψηλὸν καὶ τὸ ταπεινὸν ὕψωσας. 32 ἀδικίαν ἀδικίαν
θήσομαι αὐτήν, οὐδ᾿ αὕτη τοιαύτη ἔσται, ἕως οὗ ἔλθῃ ᾧ καθήκει,
33 καὶ παραδώσω αὐτῷ. — 33 καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον
καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος πρὸς τοὺς υἱοὺς Αμμων καὶ πρὸς τὸν
ὀνειδισμὸν αὐτῶν καὶ ἐρεῖς Ῥομφαία ῥομφαία ἐσπασμένη εἰς σφά-
34 για καὶ ἐσπασμένη εἰς συντέλειαν, ἐγείρου ὅπως στίλβῃς 34 ἐν τῇ
ὁράσει σου τῇ ματαίᾳ καὶ ἐν τῷ μαντεύεσθαί σε ψευδῆ τοῦ παρα-

19 εκστησει] + ς Bpl. || **20** οπως] + μη B† | θραυσθησεται A | η] πασα A | αυτων > B† | παραδεδ.] και παραδοθησονται A(†) || **22** τον > B | μου ult.] + εν σοι A† | ελαλησα A† || **24** αι] αρχαι A pl. | χειρ B†] χειρα ετοιμασουσιν uel sim. rel. (ετοιμ. in *O* sub ※) | εν αρχη] επι αρχης A(†) || **25** υιων] pr. και επι A(†) || **26** ραβδον] -δια A(†) || **27** του 2°] pr. και A || **28** αυτου] -των A || **29** κυριος B†] + κυριος ο θεος A: item in 31, cf. 33 14 6 || **30** βεβηλε ανομε] tr. B† || **31** κυριος: cf. 29 | το ταπεινον / υψωσας] tr. Bpl. || **32** αδικιαν αδικιαν] + αδικιαν B* (in *O* sub ※) | ουδ αυτη] ουαι αυτη B†, ου A† || **33** κυριος B†] + ο θεος A(†): cf. 29 | ρομφαια ult.] + ετοιμαζου A | εις paenult. > A†

δοῦναί σε ἐπὶ τραχήλους τραυματιῶν ἀνόμων, ὧν ἥκει ἡ ἡμέρα,
ἐν καιρῷ ἀδικίας πέρας. 35ἀπόστρεφε, μὴ καταλύσῃς ἐν τῷ τόπῳ 35
τούτῳ, ᾧ γεγέννησαι · ἐν τῇ γῇ τῇ ἰδίᾳ σου κρινῶ σε 36καὶ ἐκχεῶ 36
ἐπὶ σὲ ὀργήν μου, ἐν πυρὶ ὀργῆς μου ἐμφυσήσω ἐπὶ σὲ καὶ παρα-
δώσω σε εἰς χεῖρας ἀνδρῶν βαρβάρων τεκταινόντων διαφθοράν.
37ἐν πυρὶ ἔσῃ κατάβρωμα, τὸ αἷμά σου ἔσται ἐν μέσῳ τῆς γῆς 37
σου · οὐ μὴ γένηταί σου μνεία, διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα.
1Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώ- 22
που, εἰ κρινεῖς τὴν πόλιν τῶν αἱμάτων; καὶ παράδειξον αὐτῇ πάσας
τὰς ἀνομίας αὐτῆς 3καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος κύριος Ὦ πόλις 3
ἐκχέουσα αἵματα ἐν μέσῳ αὐτῆς τοῦ ἐλθεῖν καιρὸν αὐτῆς καὶ ποι-
οῦσα ἐνθυμήματα καθ' αὐτῆς τοῦ μιαίνειν αὐτήν, 4ἐν τοῖς αἵμασιν 4
αὐτῶν, οἷς ἐξέχεας, παραπέπτωκας καὶ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασίν σου,
οἷς ἐποίεις, ἐμιαίνου καὶ ἤγγισας τὰς ἡμέρας σου καὶ ἤγαγες και-
ρὸν ἐτῶν σου. διὰ τοῦτο δέδωκά σε εἰς ὄνειδος τοῖς ἔθνεσιν καὶ
εἰς ἐμπαιγμὸν πάσαις ταῖς χώραις 5ταῖς ἐγγιζούσαις πρὸς σὲ καὶ 5
ταῖς μακρὰν ἀπεχούσαις ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐμπαίξονται ἐν σοί Ἀκάθαρ-
τος ἡ ὀνομαστὴ καὶ πολλὴ ἐν ταῖς ἀνομίαις. 6ἰδοὺ οἱ ἀφηγούμενοι 6
οἴκου Ισραηλ ἕκαστος πρὸς τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ συνανεφύροντο
ἐν σοί, ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα · 7πατέρα καὶ μητέρα ἐκακολόγουν ἐν 7
σοὶ καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον ἀνεστρέφοντο ἐν ἀδικίαις ἐν σοί,
ὀρφανὸν καὶ χήραν κατεδυνάστευον ἐν σοί · 8καὶ τὰ ἅγιά μου ἐξ- 8
ουδένουν καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν ἐν σοί. 9ἄνδρες λῃσταὶ 9
ἐν σοί, ὅπως ἐκχέωσιν ἐν σοὶ αἷμα, καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἤσθοσαν
ἐν σοί, ἀνόσια ἐποίουν ἐν μέσῳ σου. 10αἰσχύνην πατρὸς ἀπεκά- 10
λυψαν ἐν σοὶ καὶ ἐν ἀκαθαρσίαις ἀποκαθημένην ἐταπείνουν ἐν σοί·
11ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἠνομοῦσαν, καὶ ἕκαστος 11
τὴν νύμφην αὐτοῦ ἐμίαινεν ἐν ἀσεβείᾳ, καὶ ἕκαστος τὴν ἀδελφὴν
αὐτοῦ θυγατέρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐταπείνουν ἐν σοί. 12δῶρα ἐλαμ- 12
βάνοσαν ἐν σοί, ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα, τόκον καὶ πλεονασμὸν ἐλαμ-
βάνοσαν ἐν σοί · καὶ συνετελέσω συντέλειαν κακίας σου τὴν ἐν
καταδυναστείᾳ, ἐμοῦ δὲ ἐπελάθου, λέγει κύριος. 13ἐὰν δὲ πατάξω 13
χεῖρά μου πρὸς χεῖρά μου ἐφ' οἷς συντετέλεσαι, οἷς ἐποίησας, καὶ
ἐπὶ τοῖς αἵμασίν σου τοῖς γεγενημένοις ἐν μέσῳ σου, 14εἰ ὑπο- 14

34 ων > B† || 36 επι σε 1⁰] επι σοι A | διαφθορας B†
22 2 ει] ου A || 3 κυριος κυριος] + ο θεος A: cf. 14 6 | ελθειν] pr. εισ B*† | καθ αυτης] κατ αυτης A || 5 ακαθαρτος] pr. και βοησουσιν επι σοι(uel σε) *L* || 6 συνανεφυρ.] συνεφ. B*, ενεφ. Bc† || 7 προς τον > B*† | εν σοι ult. > B† || 9 λησται B†] + ησαν rel. (in *O* sub ※) | ησθοσαν B*Q(†) (cf. Thack. p. 214 l. 19)] ησθιον ABc || 10 αποκαθημενην] -νης A || 11 νυμφην] αδελφην A† | εμιαινον A || 12 εμου δε] σου οτι εμου Apau. | κυριος] + κυριος A: cf. 2 4 || 13 δε παταξω] δ(+εV) επαξω BV† | προς χειρα μου > B V† = 𝔐

στήσεται ἡ καρδία σου; εἰ κρατήσουσιν αἱ χεῖρές σου ἐν ταῖς
ἡμέραις, αἷς ἐγὼ ποιῶ ἐν σοί; ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω.
15 [15]καὶ διασκορπιῶ σε ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ διασπερῶ σε ἐν ταῖς
16 χώραις, καὶ ἐκλείψει ἡ ἀκαθαρσία σου ἐκ σοῦ, [16]καὶ κατακληρονο-
μήσω ἐν σοὶ κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἐθνῶν· καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ
17 18 κύριος. — [17]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [18]Υἱὲ ἀν-
θρώπου, ἰδοὺ γεγόνασί μοι ὁ οἶκος Ισραηλ ἀναμεμειγμένοι πάντες
χαλκῷ καὶ σιδήρῳ καὶ κασσιτέρῳ καὶ μολίβῳ, ἐν μέσῳ ἀργυρίου
19 ἀναμεμειγμένος ἐστίν. [19]διὰ τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ'
ὧν ἐγένεσθε πάντες εἰς σύγκρασιν μίαν, διὰ τοῦτο ἐγὼ εἰσδέχομαι
20 ὑμᾶς εἰς μέσον Ιερουσαλημ. [20]καθὼς εἰσδέχεται ἄργυρος καὶ χαλ-
κὸς καὶ σίδηρος καὶ κασσίτερος καὶ μόλιβος εἰς μέσον καμίνου
τοῦ ἐκφυσῆσαι εἰς αὐτὸ πῦρ τοῦ χωνευθῆναι, οὕτως εἰσδέξομαι
21 ὑμᾶς ἐν ὀργῇ μου καὶ συνάξω καὶ χωνεύσω ὑμᾶς [21]καὶ ἐκφυσήσω
ἐφ' ὑμᾶς ἐν πυρὶ ὀργῆς μου, καὶ χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς.
22 [22]ὃν τρόπον χωνεύεται ἀργύριον ἐν μέσῳ καμίνου, οὕτως χωνευθή-
σεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς· καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐξέχεα
23 τὸν θυμόν μου ἐφ' ὑμᾶς. — [23]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με
24 λέγων [24]Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν αὐτῇ Σὺ εἶ γῆ ἡ οὐ βρεχομένη, οὐδὲ
25 ὑετὸς ἐγένετο ἐπὶ σὲ ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς· [25]ἧς οἱ ἀφηγούμενοι ἐν
μέσῳ αὐτῆς ὡς λέοντες ὠρυόμενοι ἁρπάζοντες ἁρπάγματα, ψυχὰς
κατεσθίοντες ἐν δυναστείᾳ, τιμὰς λαμβάνοντες ἐν ἀδικίᾳ, καὶ αἱ
26 χῆραί σου ἐπληθύνθησαν ἐν μέσῳ σου. [26]καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἠθέ-
τησαν νόμον μου καὶ ἐβεβήλουν τὰ ἅγιά μου· ἀνὰ μέσον ἁγίου
καὶ βεβήλου οὐ διέστελλον καὶ ἀνὰ μέσον ἀκαθάρτου καὶ τοῦ κα-
θαροῦ οὐ διέστελλον καὶ ἀπὸ τῶν σαββάτων μου παρεκάλυπτον
27 τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἐβεβηλούμην ἐν μέσῳ αὐτῶν. [27]οἱ
ἄρχοντες αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λύκοι ἁρπάζοντες ἁρπάγματα
28 τοῦ ἐκχέαι αἷμα, ὅπως πλεονεξίᾳ πλεονεκτῶσιν. [28]καὶ οἱ προφῆται
αὐτῆς ἀλείφοντες αὐτοὺς πεσοῦνται, ὁρῶντες μάταια, μαντευόμενοι
29 ψευδῆ, λέγοντες Τάδε λέγει κύριος, καὶ κύριος οὐ λελάληκεν· [29]λαὸν

16 εν σοι] σε A | κατ οφθ.] ενωπιον A | γνωση A = 𝔐 | διοτι] οτι A || **18** γεγονασι ... αναμεμειγμενοι] γεγονεν ... -μενος A† | μοι > A | παντες > A† | μολιβδω A: item(-βδος) in 20, cf. Thack. p. 96 || **19** κυριος] + κυριος ο θεος A: cf. 14 6 | παντες > B† | εγω] pr. ιδου A = 𝔐 || **20** καμινου] + πυρος A | εκφυσησαι] εμφ. A, sed in 21 etiam A εκφυσησω | αυτο] -τα A† | χωνευθηναι] -νευσαι A† | υμας paenult. > B = 𝔐 | μου] + και εν τω θυμω μου A (in *O* sub ※) || **21** εφ] εις A | υμας] + εκφυσημα A(†) || **24** η > A | εγεν. — fin.] καταβησεται σοι A || **25** ης οι αφηγ.] οι αφηγ. αυτης A | ωρυομ.] ερευγομενοι A† | εν 2º] pr. εδυναστευσαν A† | τιμας] δωρα A; pr. και B = 𝔐 | λαμβανοντες] ελαμβανον A† | εν αδικια > B = 𝔐 | αι > A || **26** νομον] pr. τον A | εβεβηλουμην] τα σαββατα μου εβεβηλουν A || **28** αλειφ.] pr. οι A | ορωντες] pr. οι A† | κυριος paenult.] pr. αδωναι QV*C*pau.: cf. 5 5 | ου λελαλ.] ουκ ελαλησεν A || **29** λαον] pr. τον A

τῆς γῆς ἐκπιεζοῦντες ἀδικίᾳ καὶ διαρπάζοντες ἁρπάγματα, πτωχὸν
καὶ πένητα καταδυναστεύοντες καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον οὐκ ἀνα-
στρεφόμενοι μετὰ κρίματος. [30]καὶ ἐζήτουν ἐξ αὐτῶν ἄνδρα ἀνα- 30
στρεφόμενον ὀρθῶς καὶ ἑστῶτα πρὸ προσώπου μου ὁλοσχερῶς
ἐν καιρῷ τῆς γῆς τοῦ μὴ εἰς τέλος ἐξαλεῖψαι αὐτήν, καὶ οὐχ εὗρον.
[31]καὶ ἐξέχεα ἐπ᾽ αὐτὴν θυμόν μου ἐν πυρὶ ὀργῆς μου τοῦ συντε- 31
λέσαι· τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα, λέγει κύριος
κύριος.
[1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2]Υἱὲ ἀνθρώπου, δύο 23
γυναῖκες ἦσαν θυγατέρες μητρὸς μιᾶς [3]καὶ ἐξεπόρνευσαν ἐν Αἰγύ- 3
πτῳ ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν· ἐκεῖ ἔπεσον οἱ μαστοὶ αὐτῶν, ἐκεῖ δι-
επαρθενεύθησαν. [4]καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἦν Οολα ἡ πρεσβυτέρα 4
καὶ Οολιβα ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς. καὶ ἐγένοντό μοι καὶ ἔτεκον υἱοὺς καὶ
θυγατέρας. καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Σαμάρεια ἡ Οολα, καὶ Ιερου-
σαλημ ἡ Οολιβα. [5]καὶ ἐξεπόρνευσεν ἡ Οολα ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ ἐπέθετο 5
ἐπὶ τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς, ἐπὶ τοὺς Ἀσσυρίους τοὺς ἐγγίζοντας αὐτῇ
[6]ἐνδεδυκότας ὑακίνθινα, ἡγουμένους καὶ στρατηγούς· νεανίσκοι 6
ἐπίλεκτοι πάντες, ἱππεῖς ἱππαζόμενοι ἐφ᾽ ἵππων. [7]καὶ ἔδωκεν τὴν 7
πορνείαν αὐτῆς ἐπ᾽ αὐτούς· ἐπίλεκτοι υἱοὶ Ἀσσυρίων πάντες, καὶ
ἐπὶ πάντας, οὓς ἐπέθετο, ἐν πᾶσι τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῆς ἐμιαίνετο.
[8]καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐξ Αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλιπεν, ὅτι μετ᾽ 8
αὐτῆς ἐκοιμῶντο ἐν νεότητι αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ διεπαρθένευσαν αὐ-
τὴν καὶ ἐξέχεαν τὴν πορνείαν αὐτῶν ἐπ᾽ αὐτήν. [9]διὰ τοῦτο παρ- 9
έδωκα αὐτὴν εἰς χεῖρας τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, εἰς χεῖρας υἱῶν Ἀσσυ-
ρίων, ἐφ᾽ οὓς ἐπετίθετο. [10]αὐτοὶ ἀπεκάλυψαν τὴν αἰσχύνην αὐτῆς, 10
υἱοὺς καὶ θυγατέρας αὐτῆς ἔλαβον καὶ αὐτὴν ἐν ῥομφαίᾳ ἀπέκτει-
ναν· καὶ ἐγένετο λάλημα εἰς γυναῖκας, καὶ ἐποίησαν ἐκδικήσεις ἐν
αὐτῇ εἰς τὰς θυγατέρας. — [11]καὶ εἶδεν ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς Οολιβα 11
καὶ διέφθειρε τὴν ἐπίθεσιν αὐτῆς ὑπὲρ αὐτὴν καὶ τὴν πορνείαν
αὐτῆς ὑπὲρ τὴν πορνείαν τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. [12]ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν 12
Ἀσσυρίων ἐπέθετο, ἡγουμένους καὶ στρατηγοὺς τοὺς ἐγγὺς αὐτῆς
ἐνδεδυκότας εὐπάρυφα, ἱππεῖς ἱππαζομένους ἐφ᾽ ἵππων· νεανίσκοι

29 εκπιεζουντες BAC(cf. Thack. p. 243 inf.)] υ > QL | αδικια] pr. εν A† || 30 ολοσχερως] το -ρες A | γης] οργης μου A || 31 θυμον] pr. τον A | συντελεσαι] + αυτους A (in O sub ※)

23 3 αυτων 1° Bpau.] + επορνευσαν rel. (in O sub ※) | εκει ult.] pr. και A = 𝔐 || 4 οολα: sic B in 5. 36. 44 et B^c in 4 bis, sed B* in 4 bis οολλα, A ubique ολλα | οολιβα bis (2° B† -βαν)] ολιβα A: item A in 11. 22(bis). 36. 44 et B in 36 | η paenult.] ην B*† | η ult.] ην B† || 5 επεθετο] προσεθ. A || 6 ενδεδυμενους A: item in 12 | νεανισκους επιλεκτους A | επιλεκτοι] pr. και B† || 7 αυτης 1°] -των A† || 8 νεοτ.] pr. τη A || 10 αισχυνην] ασχημοσυνην A: item in 18 | γυναικας] pr. τας A | εποι. εκδικ.] tr. B = 𝔐 | fin.] + αυτης A || 11 οολιβα(cf. 4)] pr. η A || 12 ενδεδ.: cf. 6 | ευπορφυρα A | ιππαζομενοι A†

13 ἐπίλεκτοι πάντες. [13]καὶ εἶδον ὅτι μεμίανται· ὁδὸς μία τῶν δύο.
14 [14]καὶ προσέθετο πρὸς τὴν πορνείαν αὐτῆς καὶ εἶδεν ἄνδρας ἐζω-
γραφημένους ἐπὶ τοῦ τοίχου, εἰκόνας Χαλδαίων, ἐζωγραφημένους
15 ἐν γραφίδι [15]ἐζωσμένους ποικίλματα ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν, καὶ
τιάραι βαπταὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, ὄψις τρισσὴ πάντων, ὁμοί-
16 ωμα υἱῶν Χαλδαίων γῆς πατρίδος αὐτῶν, [16]καὶ ἐπέθετο ἐπ᾿ αὐτοὺς
τῇ ὁράσει ὀφθαλμῶν αὐτῆς καὶ ἐξαπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς αὐτοὺς
17 εἰς γῆν Χαλδαίων. [17]καὶ ἤλθοσαν πρὸς αὐτὴν υἱοὶ Βαβυλῶνος εἰς
κοίτην καταλυόντων καὶ ἐμίαινον αὐτὴν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ
18 ἐμιάνθη ἐν αὐτοῖς· καὶ ἀπέστη ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἀπ᾿ αὐτῶν. [18]καὶ
ἀπεκάλυψεν τὴν πορνείαν αὐτῆς καὶ ἀπεκάλυψεν τὴν αἰσχύνην
αὐτῆς, καὶ ἀπέστη ἡ ψυχή μου ἀπ᾿ αὐτῆς, ὃν τρόπον ἀπέστη ἡ
19 ψυχή μου ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. [19]καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν
σου τοῦ ἀναμνῆσαι ἡμέρας νεότητός σου, ἐν αἷς ἐπόρνευσας ἐν
20 Αἰγύπτῳ, [20]καὶ ἐπέθου ἐπὶ τοὺς Χαλδαίους, ὧν ἦσαν ὡς ὄνων αἱ
21 σάρκες αὐτῶν καὶ αἰδοῖα ἵππων τὰ αἰδοῖα αὐτῶν. [21]καὶ ἐπεσκέψω
τὴν ἀνομίαν νεότητός σου, ἃ ἐποίεις ἐν Αἰγύπτῳ ἐν τῷ καταλύ-
22 ματί σου, οὗ οἱ μαστοὶ νεότητός σου. — [22]διὰ τοῦτο, Οολιβα,
τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς ἐραστάς σου ἐπὶ σέ,
ἀφ᾿ ὧν ἀπέστη ἡ ψυχή σου ἀπ᾿ αὐτῶν, καὶ ἐπάξω αὐτοὺς ἐπὶ σὲ
23 κυκλόθεν, [23]υἱοὺς Βαβυλῶνος καὶ πάντας τοὺς Χαλδαίους, Φακουδ
καὶ Σουε καὶ Κουε καὶ πάντας υἱοὺς Ἀσσυρίων μετ᾿ αὐτῶν, νεα-
νίσκους ἐπιλέκτους, ἡγεμόνας καὶ στρατηγοὺς πάντας, τρισσοὺς
24 καὶ ὀνομαστοὺς ἱππεύοντας ἐφ᾿ ἵππων· [24]καὶ πάντες ἥξουσιν ἐπὶ
σὲ ἀπὸ βορρᾶ, ἅρματα καὶ τροχοὶ μετ᾿ ὄχλου λαῶν, θυρεοὶ καὶ
πέλται, καὶ βαλοῦσιν φυλακὴν ἐπὶ σὲ κύκλῳ· καὶ δώσω πρὸ προσ-
ώπου αὐτῶν κρίμα, καὶ ἐκδικήσουσίν σε ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν.
25 [25]καὶ δώσω τὸν ζῆλόν μου ἐν σοί, καὶ ποιήσουσιν μετὰ σοῦ ἐν
ὀργῇ θυμοῦ· μυκτῆρά σου καὶ ὦτά σου ἀφελοῦσιν καὶ τοὺς κατα-
λοίπους σου ἐν ῥομφαίᾳ καταβαλοῦσιν. αὐτοὶ υἱούς σου καὶ θυ-
γατέρας σου λήμψονται, καὶ τοὺς καταλοίπους σου πῦρ καταφά-
26 γεται. [26]καὶ ἐκδύσουσίν σε τὸν ἱματισμόν σου καὶ λήμψονται τὰ

14 εζωγραφημενους ult.] -νας A || **15** εζωσμ.] pr. δι A: ex praec. repet. | και τιαραι βαπται] παραβαπτα και B†, παραβαπτα και τιαραι *L* | αυτων ult.] -του B || **16** τη] εν A || **18** την 2^0 > B | αισχυνην: cf. 10 || **19** ημεραν B† || **20** ησαν > B = 𝔐 || **21** μαστοι] + (sic) επεσαν A: cf. 3 || **22** κυριος] + κυριος ο θεος A: cf. 28. 34 14 6; superadd. επι σε ολιβα(cf. 4) A || **23** φακουδ Q] -ουκ B†, και φουδ A† | σουε] σουδ A | κουε Q] υχουε B†; λουδ A†: cf. Idt. 2 23 | παντας 2^0] + τους A || **24** και 1^0 > A | τροχοι] + ιπποι $A^{(\dagger)}$ | πελται] + και περικεφαλαιαι A: cf. 𝔐 | βαλουσιν] βαλει BAQpau. | φυλακην(pr. προ A†) / επι σε] tr. A || **25** θυμου] + μου A | μυκτηρα (cf. 16 12)] + ς B | υιους] pr. τους A | θυγ.] pr. τας A | πυρ καταφαγ.] ενπρησουσιν εν πυρι A: cf. 𝔐

σκεύη τῆς καυχήσεώς σου. [27]καὶ ἀποστρέψω τὰς ἀσεβείας σου ἐκ 27
σοῦ καὶ τὴν πορνείαν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ οὐ μὴ ἄρῃς τοὺς
ὀφθαλμούς σου ἐπ᾿ αὐτοὺς καὶ Αἰγύπτου οὐ μὴ μνησθῇς οὐκέτι.
[28]διότι τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμί σε εἰς χεῖ- 28
ρας ὧν μισεῖς, ἀφ᾿ ὧν ἀπέστη ἡ ψυχή σου ἀπ᾿ αὐτῶν· [29]καὶ ποι- 29
ήσουσιν ἐν σοὶ ἐν μίσει καὶ λήμψονται πάντας τοὺς πόνους σου
καὶ τοὺς μόχθους σου, καὶ ἔσῃ γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα, καὶ ἀπο-
καλυφθήσεται αἰσχύνη πορνείας σου καὶ ἀσέβειά σου. καὶ ἡ πορ-
νεία σου [30]ἐποίησεν ταῦτά σοι ἐν τῷ ἐκπορνεῦσαί σε ὀπίσω ἐθνῶν 30
καὶ ἐμιαίνου ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῶν. [31]ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἀδελφῆς 31
σου ἐπορεύθης, καὶ δώσω τὸ ποτήριον αὐτῆς εἰς χεῖράς σου. [32]τάδε 32
λέγει κύριος Τὸ ποτήριον τῆς ἀδελφῆς σου πίεσαι τὸ βαθὺ καὶ τὸ
πλατὺ τὸ πλεονάζον τοῦ συντελέσαι [33]μέθην καὶ ἐκλύσεως πλη- 33
σθήσῃ· καὶ τὸ ποτήριον ἀφανισμοῦ, ποτήριον ἀδελφῆς σου Σαμα-
ρείας, [34]καὶ πίεσαι αὐτό· καὶ τὰς ἑορτὰς καὶ τὰς νεομηνίας αὐτῆς 34
ἀποστρέψω· διότι ἐγὼ λελάληκα, λέγει κύριος. [35]διὰ τοῦτο τάδε 35
λέγει κύριος Ἀνθ᾿ ὧν ἐπελάθου μου καὶ ἀπέρριψάς με ὀπίσω τοῦ
σώματός σου, καὶ σὺ λαβὲ τὴν ἀσέβειάν σου καὶ τὴν πορνείαν
σου. — [36]καὶ εἶπεν κύριος πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, οὐ κρινεῖς τὴν 36
Οολαν καὶ τὴν Οολιβαν; καὶ ἀπαγγελεῖς αὐταῖς τὰς ἀνομίας αὐτῶν,
[37]ὅτι ἐμοιχῶντο, καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν· τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν 37
ἐμοιχῶντο καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἃ ἐγέννησάν μοι, διήγαγον αὐτοῖς
δι᾿ ἐμπύρων. [38]ἕως καὶ ταῦτα ἐποίησάν μοι· τὰ ἅγιά μου ἐμίαινον 38
καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν. [39]καὶ ἐν τῷ σφάζειν αὐτοὺς τὰ 39
τέκνα αὐτῶν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ εἰσεπορεύοντο εἰς τὰ ἅγιά
μου τοῦ βεβηλοῦν αὐτά· καὶ ὅτι οὕτως ἐποίουν ἐν μέσῳ τοῦ οἴ-
κου μου. [40]καὶ ὅτι τοῖς ἀνδράσιν τοῖς ἐρχομένοις μακρόθεν, οἷς 40
ἀγγέλους ἐξαπεστέλλοσαν πρὸς αὐτούς, καὶ ἅμα τῷ ἔρχεσθαι αὐτοὺς
εὐθὺς ἐλούου καὶ ἐστιβίζου τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἐκόσμου κό-
σμῳ [41]καὶ ἐκάθου ἐπὶ κλίνης ἐστρωμένης, καὶ τράπεζα κεκοσμημένη 41

28 κυριος κυριος] + ο θεος A: cf. 22 || 29 ασχημονουσα] αισχυνουσα B† | αισχυνη πορνειας σου] η αισχ. σου πορνεια σου A | ασεβεια] + ς B^c *L* || 30 ενθυμ.] επιθ. A† || 31 χειρας] pr. τας A || 32 κυριος] pr. αδωναι κυριος A: cf. 35. 46 5 5; + ο θεος A: cf. 14 6 | πλατυ B pau.] + εσται εις γελωτα και (εις) μυκτηρισμον rel. (in *O* sub ※) | το ult.] pr. και B†: idem add. Q ante εσται praec. || 33 εκλυσεως] εκχεω οπως A† | ποτ. αφαν. / ποτ. (+ της A) αδ. σου σαμ.] tr. A | σαμαρειας > B*† || 34 και 1⁰ > AB^c† | αυτο B pau.] + και εκστραγγιεις rel. (in *O* sub ※) | νεομηνιας B pau.] νουμ. rel. | ελαλησα A | κυριος] + κυριος ο θεος A: cf. 22 || 35 κυριος B compl.] pr. αδωναι rel.: cf. 32 || 36 αναγγελεις B† || 37 τα 1⁰] pr. και A = 𝔐 | διηγον A | αυτοις B†] -τα A, -τοι Q || 38 μοι] + και α εμ(ε)ισουν εποιησαν A: cf. Rom. 7 15 || 39 μου 1⁰] + αφυλακτως A: ex 7 22; dein addunt AQV εν τη ημερα εκεινη (in *O* sub ※) | οτι] ιδου V pau. = α' σ' θ' || 40 οτι > A | εξαπεστελλον B

πρὸ προσώπου αὐτῆς. καὶ τὸ θυμίαμά μου καὶ τὸ ἔλαιόν μου εὐ-
42 φραίνοντο ἐν αὐτοῖς. [42]καὶ φωνὴν ἁρμονίας ἀνεκρούοντο· καὶ πρὸς
ἄνδρας ἐκ πλήθους ἀνθρώπων ἥκοντας ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ ἐδίδοσαν
ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ στέφανον καυχήσεως ἐπὶ τὰς κε-
43 φαλὰς αὐτῶν. [43]καὶ εἶπα Οὐκ ἐν τούτοις μοιχεύουσιν; καὶ ἔργα
44 πόρνης καὶ αὐτὴ ἐξεπόρνευσεν. [44]καὶ εἰσεπορεύοντο πρὸς αὐτήν,
ὃν τρόπον εἰσπορεύονται πρὸς γυναῖκα πόρνην, οὕτως εἰσεπορεύ-
45 οντο πρὸς Οολαν καὶ πρὸς Οολιβαν τοῦ ποιῆσαι ἀνομίαν. [45]καὶ
ἄνδρες δίκαιοι αὐτοὶ ἐκδικήσουσιν αὐτὰς ἐκδικήσει μοιχαλίδος καὶ
ἐκδικήσει αἵματος, ὅτι μοιχαλίδες εἰσίν, καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν.
46 [46]τάδε λέγει κύριος κύριος Ἀνάγαγε ἐπ᾽ αὐτὰς ὄχλον καὶ δὸς ἐν
47 αὐταῖς ταραχὴν καὶ διαρπαγὴν [47]καὶ λιθοβόλησον ἐπ᾽ αὐτὰς λίθοις
ὄχλων καὶ κατακέντει αὐτὰς ἐν τοῖς ξίφεσιν αὐτῶν· υἱοὺς αὐτῶν
καὶ θυγατέρας αὐτῶν ἀποκτενοῦσι καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν ἐμπρή-
48 σουσιν. [48]καὶ ἀποστρέψω ἀσέβειαν ἐκ τῆς γῆς, καὶ παιδευθήσονται
πᾶσαι αἱ γυναῖκες καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν κατὰ τὰς ἀσεβείας αὐτῶν.
49 [49]καὶ δοθήσεται ἡ ἀσέβεια ὑμῶν ἐφ᾽ ὑμᾶς, καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν
ἐνθυμημάτων ὑμῶν λήμψεσθε· καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος.
24 [1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ ἐν
2 τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς λέγων [2]Υἱὲ ἀνθρώπου, γρά-
ψον σεαυτῷ εἰς ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης, ἀφ᾽ ἧς ἀπηρεί-
σατο βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ Ιερουσαλημ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς
3 σήμερον, [3]καὶ εἰπὸν ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα παραβολὴν
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἐπίστησον τὸν λέβητα
4 καὶ ἔκχεον εἰς αὐτὸν ὕδωρ [4]καὶ ἔμβαλε εἰς αὐτὸν τὰ διχοτομήματα,
πᾶν διχοτόμημα καλόν, σκέλος καὶ ὦμον ἐκσεσαρκισμένα ἀπὸ τῶν
5 ὀστῶν [5]ἐξ ἐπιλέκτων κτηνῶν εἰλημμένων καὶ ὑπόκαιε τὰ ὀστᾶ
ὑποκάτω αὐτῶν· ἔζεσεν ἔζεσεν, καὶ ἥψηται τὰ ὀστᾶ αὐτῆς ἐν
6 μέσῳ αὐτῆς. [6]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ὦ πόλις αἱμάτων, λέβης
ἐν ᾧ ἐστιν ἰὸς ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ ἰὸς οὐκ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῆς· κατὰ
7 μέλος αὐτῆς ἐξήνεγκεν, οὐκ ἔπεσεν ἐπ᾽ αὐτὴν κλῆρος. [7]ὅτι αἷμα
αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐστιν, ἐπὶ λεωπετρίαν τέταχα αὐτό· οὐκ ἐκ-

41 μου paenult. > B pau. | ευφραιν.] pr. εξ A pau. || 42 ηκοντας] + οινωμενους A mu. (in *O* sub ※) | αυτων και] σου συ δε (sic) A pau. || 43 ειπα] + ς A† | μοιχευουσιν] -χωνται A† | και 2^0 > A† | εργα — fin.] εργα γυναικος πορνης εποιεις A || 44 εισπορευονται] εισεπορευοντο A† || 45 εκδικησουσιν pau.] pr. και rel. | αιμα] -ματα A || 46 κυριος κυριος (cf. 2 4)] αδωναι κυριος A: cf. 32 | εν αυταις] επ αυτας A || 47 επ > A† | κατακεντει] -ντησον A† | εμπρησ. B†] εν(uel μ)πυριουσιν $A^{(+)}$, pr. εν πυρι rel. || 48 εκ] απο A | ποιησωσιν *L*
24 3 κυριος B*L*] pr. αδωναι A: item in 6. 14(2^0), cf. 9 5 5 | εγχεον $B^{(+)}$ || 4 σκελος] pr. και A | απο — fin.] εκ των οστεων αυτων A || 5 ειλημμενων] -να A† | εζεσεν 2^0] και εξεζ. A | ηψηθη A || 6 κυριος: cf. 3 | ιος 2^0] + εν αυτω A pau.: ex praec. repet. | επεσεν] pr. επ B† || 7 αιμα] -ματα B*†

κέχυκα αὐτὸ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ καλύψαι ἐπ' αὐτὸ γῆν. [8]τοῦ ἀναβῆναι 8
θυμὸν εἰς ἐκδίκησιν ἐκδικηθῆναι δέδωκα τὸ αἷμα αὐτῆς ἐπὶ λεω-
πετρίαν τοῦ μὴ καλύψαι αὐτό. [9]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Κἀγὼ 9
μεγαλυνῶ τὸν δαλὸν [10]καὶ πληθυνῶ τὰ ξύλα καὶ ἀνακαύσω τὸ 10
πῦρ, ὅπως τακῇ τὰ κρέα καὶ ἐλαττωθῇ ὁ ζωμός [11]καὶ στῇ ἐπὶ 11
τοὺς ἄνθρακας, ὅπως προσκαυθῇ καὶ θερμανθῇ ὁ χαλκὸς αὐτῆς καὶ
τακῇ ἐν μέσῳ ἀκαθαρσίας αὐτῆς, καὶ ἐκλίπῃ ὁ ἰὸς αὐτῆς, [12]καὶ οὐ 12
μὴ ἐξέλθῃ ἐξ αὐτῆς πολὺς ὁ ἰὸς αὐτῆς, καταισχυνθήσεται ὁ ἰὸς
αὐτῆς, [13]ἀνθ' ὧν ἐμιαίνου σύ. καὶ τί ἐὰν μὴ καθαρισθῇς ἔτι, ἕως 13
οὗ ἐμπλήσω τὸν θυμόν μου; [14]ἐγὼ κύριος λελάληκα, καὶ ἥξει, καὶ 14
ποιήσω, οὐ διαστελῶ οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· κατὰ τὰς ὁδούς σου καὶ
κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε, λέγει κύριος. διὰ τοῦτο ἐγὼ
κρινῶ σε κατὰ τὰ αἵματά σου καὶ κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ
σε, ἡ ἀκάθαρτος ἡ ὀνομαστὴ καὶ πολλὴ τοῦ παραπικραίνειν.
[15]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [16]Υἱὲ ἀνθρώπου, 15 16
ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω ἐκ σοῦ τὰ ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλμῶν σου ἐν
παρατάξει· οὐ μὴ κοπῇς οὐδὲ μὴ κλαυσθῇς. [17]στεναγμὸς αἵματος, 17
ὀσφύος, πένθους ἐστίν· οὐκ ἔσται τὸ τρίχωμά σου συμπεπλεγ-
μένον ἐπὶ σὲ καὶ τὰ ὑποδήματά σου ἐν τοῖς ποσίν σου, οὐ μὴ
παρακληθῇς ἐν χείλεσιν αὐτῶν καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ μὴ φάγῃς.
[18]καὶ ἐλάλησα πρὸς τὸν λαὸν τὸ πρωὶ ὃν τρόπον ἐνετείλατό μοι, 18
καὶ ἀπέθανεν ἡ γυνή μου ἑσπέρας, καὶ ἐποίησα τὸ πρωὶ ὃν τρό-
πον ἐπετάγη μοι. [19]καὶ εἶπεν πρός με ὁ λαός Οὐκ ἀναγγελεῖς ἡμῖν 19
τί ἐστιν ταῦτα, ἃ σὺ ποιεῖς; [20]καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς Λόγος κυρίου 20
πρός με ἐγένετο λέγων [21]Εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ Τάδε 21
λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ βεβηλῶ τὰ ἅγιά μου, φρύαγμα ἰσχύος ὑμῶν,

7 την > B† | επ > A || 9 κυριος Bpau.] pr. αδωναι rel.: cf. 3 5 5 | καγω Bpau.] pr. ουαι πολις των αιματων rel. (in *O* sub ※) | δαλον] λαον B† || 10 ανακαυσω] εκκαυσω A†: cf. 11 | τακη(pr. εκ A) τα κρεα .. ελαττωθη ο ζωμος] tr. A | fin. Bpau.] + και τα οστα συμφρυγησονται(uel sim.) rel. (in *O* sub ※) 11 ανθρακας Bpau.] + αυτης εξηφθη(uel εξηψηθη) rel. (in *O* sub ※) | προσκαυθη] εκκαυθη A†: cf. 10 | και θερμανθη B†] + οπως συμφρυγη mu. (in *O* sub ※); οπως συμφρ. tantum praeb. AQcompl. | μεσω Bpau.] + αυτης rel. (in *O* sub ※) | ακαθαρσιας] η -σια A | αυτης ult. > A† || 12 καταισχ.] pr. και A || 13 init. Bpau.] pr. εν τη ακαθαρσια σου ζεμμα(uel sim.) rel. (in *O* sub ※) | συ Bpau.] + και ουκ εκαθαρισθης απο ακαθαρσιας σου rel. (in *O* sub ※) | τί] ετι εσται A(†) | ετι > A† | fin. B*L*] + εν σοι AQ = 𝔐 || 14 κυριος 2^0: cf. 3 | η paenult. > B† || 16 των > A | ουδε μη] ουδ ου μη A | κλαυσθης] σ > B*†: cf. 23 Thack. p. 220 || 17 εστιν] εσει(c -ση) B†, εσται A† (+ αυτη A†) || 18 και απεθ. η γυνη μου > B†, uerba praecedentia ον τροπον ενετ. μοι in *O* sub ÷ | ον τροπον ult.] καθως A || 19 ουκ] ου μη Apau. | αναγγελεις Q†] αναγγελλεις B†, απαγγειλης Apau., απαγγελεις pl. || 20 λογος — fin.] ταδε λεγει αδωναι κυριος Ar† || 21 κυριος] + κυριος ο θεος A: cf. 14 6

ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν ὑμῶν, καὶ ὑπὲρ ὧν φείδονται αἱ ψυχαὶ
ὑμῶν· καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, οὓς ἐγκατελίπετε,
22 ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται. [22]καὶ ποιήσετε ὃν τρόπον πεποίηκα· ἀπὸ
στόματος αὐτῶν οὐ παρακληθήσεσθε καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ φά-
23 γεσθε, [23]καὶ αἱ κόμαι ὑμῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν, καὶ τὰ ὑποδή-
ματα ὑμῶν ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν· οὔτε μὴ κόψησθε οὔτε μὴ κλαύ-
σητε καὶ ἐντακήσεσθε ἐν ταῖς ἀδικίαις ὑμῶν καὶ παρακαλέσετε
24 ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. [24]καὶ ἔσται Ιεζεκιηλ ὑμῖν εἰς τέρας·
κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, ποιήσετε, ὅταν ἔλθῃ ταῦτα· καὶ ἐπι-
25 γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. — [25]καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, οὐχὶ ἐν
τῇ ἡμέρᾳ, ὅταν λαμβάνω τὴν ἰσχὺν παρ᾽ αὐτῶν, τὴν ἔπαρσιν τῆς
καυχήσεως αὐτῶν, τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν αὐτῶν καὶ τὴν ἔπαρ-
26 σιν ψυχῆς αὐτῶν, υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν, [26]ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ ἥξει ὁ ἀνασῳζόμενος πρὸς σὲ τοῦ ἀναγγεῖλαί σοι εἰς
27 τὰ ὦτα; [27]ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διανοιχθήσεται τὸ στόμα σου πρὸς
τὸν ἀνασῳζόμενον, καὶ λαλήσεις καὶ οὐ μὴ ἀποκωφωθῇς οὐκέτι·
καὶ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς τέρας, καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος.
25 [1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2]Υἱὲ ἀνθρώπου, στή-
ρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Αμμων καὶ προφήτευσον
3 ἐπ᾽ αὐτοὺς [3]καὶ ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Αμμων Ἀκούσατε λόγον κυρίου
Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾽ ὧν ἐπεχάρητε ἐπὶ τὰ ἅγιά μου, ὅτι ἐβε-
βηλώθη, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ, ὅτι ἠφανίσθη, καὶ ἐπὶ τὸν
4 οἶκον τοῦ Ιουδα, ὅτι ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ, [4]διὰ τοῦτο ἰδοὺ
ἐγὼ παραδίδωμι ὑμᾶς τοῖς υἱοῖς Κεδεμ εἰς κληρονομίαν, καὶ κατα-
σκηνώσουσιν ἐν τῇ ἀπαρτίᾳ αὐτῶν ἐν σοὶ καὶ δώσουσιν ἐν σοὶ
τὰ σκηνώματα αὐτῶν· αὐτοὶ φάγονται τοὺς καρπούς σου, καὶ
5 αὐτοὶ πίονται τὴν πιότητά σου. [5]καὶ δώσω τὴν πόλιν τοῦ Αμμων
εἰς νομὰς καμήλων καὶ τοὺς υἱοὺς Αμμων εἰς νομὴν προβάτων·
6 καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. [6]διότι τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾽
ὧν ἐκρότησας τὴν χεῖρά σου καὶ ἐπεψόφησας τῷ ποδί σου καὶ
7 ἐπέχαρας ἐκ ψυχῆς σου ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ, [7]διὰ τοῦτο ἐκ-
τενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ καὶ δώσω σε εἰς διαρπαγὴν ἐν τοῖς
ἔθνεσιν καὶ ἐξολεθρεύσω σε ἐκ τῶν λαῶν καὶ ἀπολῶ σε ἐκ τῶν
χωρῶν ἀπωλείᾳ· καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος.

22 ποιησετε] -σω A† | πεποι.] εποιησα A | ου bis] + μη A | φαγησθαι(pro -θε) A† || **23** ουτε 1^0] ου A | κλαυσητε] -σθητε A(†): cf. 16 || **24** εποιησεν Q] -σατε B*†, -σα ABc || **25** ισχυν] + αυτων A (in *O* sub ※) | ψυχης] pr. της A || **26** fin.] + σου A || **27** εκεινη / τη ημ. (cf. 26)] tr. A = 𝔐 | και 1^0 > B†, 2^0 > A† | λαλησεις] ερεις A†

25 3 κυριος B*L*] pr. αδωναι A: item in 8. 12. 13. 15. 16, cf. **24** 3 | εβεβηλωθη] + σαν A pau. | του ult. > A || **4** εν 1^0] συν A† || **5** νομην] pr. προ A pau. || **6** κυριος] + ο θεος A: cf. **14** 6 | τας χειρας A†, τη χειρι pl. || **7** εκτενω] pr. ιδου εγω A (in *O* sub ※)

[8]Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾽ ὧν εἶπεν Μωαβ Ἰδοὺ ὃν τρόπον πάντα 8
τὰ ἔθνη οἶκος Ισραηλ καὶ Ιουδα, [9]διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραλύω 9
τὸν ὦμον Μωαβ ἀπὸ πόλεων ἀκρωτηρίων αὐτοῦ, ἐκλεκτὴν γῆν,
οἶκον Ασιμουθ ἐπάνω πηγῆς πόλεως παραθαλασσίας. [10]τοῖς υἱοῖς 10
Κεδεμ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Αμμων δέδωκα αὐτοὺς εἰς κληρονομίαν, ὅπως
μὴ μνεία γένηται τῶν υἱῶν Αμμων· [11]καὶ εἰς Μωαβ ποιήσω ἐκδί- 11
κησιν, καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος.
[12]Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾽ ὧν ἐποίησεν ἡ Ιδουμαία ἐν τῷ ἐκδι- 12
κῆσαι αὐτοὺς ἐκδίκησιν εἰς τὸν οἶκον Ιουδα καὶ ἐμνησικάκησαν
καὶ ἐξεδίκησαν δίκην, [13]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Καὶ ἐκτενῶ 13
τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὴν Ιδουμαίαν καὶ ἐξολεθρεύσω ἐξ αὐτῆς ἄνθρω-
πον καὶ κτῆνος καὶ θήσομαι αὐτὴν ἔρημον, καὶ ἐκ Θαιμαν διωκό-
μενοι ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται· [14]καὶ δώσω ἐκδίκησίν μου ἐπὶ τὴν 14
Ιδουμαίαν ἐν χειρὶ λαοῦ μου Ισραηλ, καὶ ποιήσουσιν ἐν τῇ Ιδου-
μαίᾳ κατὰ τὴν ὀργήν μου καὶ κατὰ τὸν θυμόν μου· καὶ ἐπιγνώ-
σονται τὴν ἐκδίκησίν μου, λέγει κύριος.
[15]Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾽ ὧν ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι 15
ἐν ἐκδικήσει καὶ ἐξανέστησαν ἐκδίκησιν ἐπιχαίροντες ἐκ ψυχῆς τοῦ
ἐξαλεῖψαι ἕως αἰῶνος, [16]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ 16
ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐξολεθρεύσω Κρῆ-
τας καὶ ἀπολῶ τοὺς καταλοίπους τοὺς κατοικοῦντας τὴν παραλίαν·
[17]καὶ ποιήσω ἐν αὐτοῖς ἐκδικήσεις μεγάλας, καὶ ἐπιγνώσονται διότι 17
ἐγὼ κύριος ἐν τῷ δοῦναι τὴν ἐκδίκησίν μου ἐπ᾽ αὐτούς.
[1]Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος 26
κυρίου πρός με λέγων [2]Υἱὲ ἀνθρώπου, ἀνθ᾽ ὧν εἶπεν Σορ ἐπὶ Ιε- 2
ρουσαλημ Εὖγε συνετρίβη, ἀπόλωλεν τὰ ἔθνη, ἐπεστράφη πρός με,
ἡ πλήρης ἠρήμωται, [3]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ 3
σέ, Σορ, καὶ ἀνάξω ἐπὶ σὲ ἔθνη πολλά, ὡς ἀναβαίνει ἡ θάλασσα
τοῖς κύμασιν αὐτῆς. [4]καὶ καταβαλοῦσιν τὰ τείχη Σορ καὶ καταβα- 4
λοῦσι τοὺς πύργους σου, καὶ λικμήσω τὸν χοῦν αὐτῆς ἀπ᾽ αὐτῆς

8 κυριος: cf. 3 | μωαβ Bpau.] + και σηειρ rel. (in *O* sub ※) | ιδου] + ουχ B*L* | οικος] pr. ο A || 9 απο πολεων] pr. απο των πολεων A = 𝔐 | ασιμουθ Ra. (cf. Ios. 12 3 Num. 33 49)] θασιμουθ B*†, εασιμουθ *L*; βε(uel βαι)θασιμουθ AQB^c (cf. Ios. 13 20): βαιθ et οικον praec. reddunt idem nomen hebr. | επανω πηγης] επαναγωγης B*† || 10 τοις υιοις Ra.] υιοις unus cod., τους υιους rel. | επι c. acc.: cf. Johannessohn Präp. p. 313 | αυτους V†] -την *L*, -τω BA | μνεια γεν.] tr. A | fin.] + εν τοις εθνεσιν A (in *O* sub ※) || 11 εις] εν A || 12 κυριος: cf. 3 | εν τω] του A || 13 κυριος: cf. 3 || 14 εκδικ. 1⁰] pr. την A | μου και κατα τον θυμον] του θυμου A || 15 κυριος: cf. 3 | αιωνος] ενος B*L* || 16 κυριος: cf. 3 | κρητας] κριτας σιδωνος A | παραλιαν] παραθαλασσιαν A: cf. 9 || 17 δουναι] + με A†

26 1 ενδεκατω] δωδεκ. A† | μηνος] + του πρωτου Apau. || 2 ων] ου B†: cf. 28 2 36 2 || 3 κυριος] pr. αδωναι A: item in 7, cf. 24 3 | τοις] pr. εν A || 4 καταβαλ. 2⁰] καθελουσιν A | λικμησουσιν A

5 καὶ δώσω αὐτὴν εἰς λεωπετρίαν· 5ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσται ἐν μέσῳ
θαλάσσης, ὅτι ἐγὼ λελάληκα, λέγει κύριος· καὶ ἔσται εἰς προνομὴν
6 τοῖς ἔθνεσιν, 6καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς αἱ ἐν τῷ πεδίῳ μαχαίρᾳ
7 ἀναιρεθήσονται· καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος. 7ὅτι τάδε λέγει
κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σέ, Σορ, τὸν Ναβουχοδονοσορ βασιλέα
Βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ βορρᾶ (βασιλεὺς βασιλέων ἐστίν) μεθ᾽ ἵππων
καὶ ἁρμάτων καὶ ἱππέων καὶ συναγωγῆς ἐθνῶν πολλῶν σφόδρα.
8 8οὗτος τὰς θυγατέρας σου τὰς ἐν τῷ πεδίῳ μαχαίρᾳ ἀνελεῖ καὶ
δώσει ἐπὶ σὲ προφυλακὴν καὶ περιοικοδομήσει καὶ ποιήσει ἐπὶ σὲ
κύκλῳ χάρακα καὶ περίστασιν ὅπλων καὶ τὰς λόγχας αὐτοῦ ἀπ-
9 έναντί σου δώσει· 9τὰ τείχη σου καὶ τοὺς πύργους σου καταβαλεῖ
10 ἐν ταῖς μαχαίραις αὐτοῦ. 10ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἵππων αὐτοῦ
κατακαλύψει σε ὁ κονιορτὸς αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν ἱπ-
πέων αὐτοῦ καὶ τῶν τροχῶν τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ σεισθήσεται τὰ
τείχη σου εἰσπορευομένου αὐτοῦ τὰς πύλας σου ὡς εἰσπορευόμενος
11 εἰς πόλιν ἐκ πεδίου. 11ἐν ταῖς ὁπλαῖς τῶν ἵππων αὐτοῦ καταπα-
τήσουσίν σου πάσας τὰς πλατείας· τὸν λαόν σου μαχαίρᾳ ἀνελεῖ
12 καὶ τὴν ὑπόστασίν σου τῆς ἰσχύος ἐπὶ τὴν γῆν κατάξει. 12καὶ
προνομεύσει τὴν δύναμίν σου καὶ σκυλεύσει τὰ ὑπάρχοντά σου
καὶ καταβαλεῖ σου τὰ τείχη καὶ τοὺς οἴκους σου τοὺς ἐπιθυμητοὺς
καθελεῖ καὶ τοὺς λίθους σου καὶ τὰ ξύλα σου καὶ τὸν χοῦν σου
13 εἰς μέσον τῆς θαλάσσης ἐμβαλεῖ. 13καὶ καταλύσει τὸ πλῆθος τῶν
μουσικῶν σου, καὶ ἡ φωνὴ τῶν ψαλτηρίων σου οὐ μὴ ἀκουσθῇ
14 ἔτι. 14καὶ δώσω σε εἰς λεωπετρίαν, ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσῃ· οὐ μὴ
15 οἰκοδομηθῇς ἔτι, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει κύριος. 15διότι τάδε λέγει
κύριος κύριος τῇ Σορ Οὐκ ἀπὸ φωνῆς τῆς πτώσεώς σου ἐν τῷ
στενάξαι τραυματίας ἐν τῷ σπάσαι μάχαιραν ἐν μέσῳ σου σεισθή-
16 σονται αἱ νῆσοι; 16καὶ καταβήσονται ἀπὸ τῶν θρόνων αὐτῶν
πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκ τῶν ἐθνῶν τῆς θαλάσσης καὶ ἀφελοῦνται
τὰς μίτρας ἀπὸ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν καὶ τὸν ἱματισμὸν τὸν ποι-

4 αυτην] σε A† || 5 θαλ.] pr. της A | λελαλ.] ελαλησα A | κυριος] + κυριος A: cf. 2 4 | τοις > A† || 6 αι εν τω (cf. 8)] εν B | αναιρεθ.] πεσουνται A | εγω] + ειμι A || 7 οτι] δια τουτο A | κυριος: cf. 3 | επαγω > B*† | και ιππεων > A pau. | εθνων πολλων] πολλης εθνων A(†) || 8 ποιησει] pr. περι A† | κυκλω] + σου A† | περιστασιν] βελοστασεις A | απεναντι σου] επι σε A || 10 κατακαλ.] κατα > A† | και 1^{0} et της > A | εισπορευομενος] pr. ο A || 11 σου / πασας τ. πλατ.] tr. A | σου / της ισχ.] tr. A || 12 τα υπαρχ.] τον πλουτον A | σου / τα τειχη] tr. A | τους οικ. — επιθυμ. / καθελει] tr. A pau. | σου / τους επιθυμ.] tr. BQ*L* = 𝔐 | θαλασσης] + σου B pau. || 13 ετι] εν σοι ουκετι A(†) || 14 εις > B†: cf. 28 18 | ψυγμος] pr. και A | εγω] + κυριος B† || 15 κυριος κυριος] pr. αδωναι A, αδωναι κυριος V, κυριος semel tantum *L*: cf. 3 | τη σορ] επι σε σορ A(†) | τραυματιας B†] + σου rel. || 16 αφελουνται] καθελουσιν A pau. (A^{c}† ελουσιν)

κίλον αὐτῶν ἐκδύσονται· ἐκστάσει ἐκστήσονται, ἐπὶ γῆν καθε-
δοῦνται καὶ φοβηθήσονται τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν καὶ στενάξουσιν
ἐπὶ σέ· [17]καὶ λήμψονται ἐπὶ σὲ θρῆνον καὶ ἐροῦσίν σοι Πῶς 17
κατελύθης ἐκ θαλάσσης, ἡ πόλις ἡ ἐπαινεστὴ ἡ δοῦσα τὸν φόβον
αὐτῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν; [18]καὶ φοβηθήσονται αἱ νῆσοι 18
ἀφ᾽ ἡμέρας πτώσεώς σου. [19]ὅτι τάδε λέγει κύριος κύριος Ὅταν 19
δῶ σε πόλιν ἠρημωμένην ὡς τὰς πόλεις τὰς μὴ κατοικηθησομένας
ἐν τῷ ἀναγαγεῖν με ἐπὶ σὲ τὴν ἄβυσσον καὶ κατακαλύψῃ σε ὕδωρ
πολύ, [20]καὶ καταβιβάσω σε πρὸς τοὺς καταβαίνοντας εἰς βόθρον 20
πρὸς λαὸν αἰῶνος καὶ κατοικιῶ σε εἰς βάθη τῆς γῆς ὡς ἔρημον
αἰώνιον μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον, ὅπως μὴ κατοικηθῇς μηδὲ
ἀνασταθῇς ἐπὶ γῆς ζωῆς. [21]ἀπώλειάν σε δώσω, καὶ οὐχ ὑπάρξεις 21
ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα, λέγει κύριος κύριος.
[1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2]Υἱὲ ἀνθρώπου, λαβὲ 27
ἐπὶ Σορ θρῆνον [3]καὶ ἐρεῖς τῇ Σορ τῇ κατοικούσῃ ἐπὶ τῆς εἰσόδου 3
τῆς θαλάσσης, τῷ ἐμπορίῳ τῶν λαῶν ἀπὸ νήσων πολλῶν Τάδε
λέγει κύριος τῇ Σορ Σὺ εἶπας Ἐγὼ περιέθηκα ἐμαυτῇ κάλλος μου.
[4]ἐν καρδίᾳ θαλάσσης τῷ Βεελιμ υἱοί σου περιέθηκάν σοι κάλλος. 4
[5]κέδρος ἐκ Σανιρ ᾠκοδομήθη σοι, ταινίαι σανίδων κυπαρίσσου ἐκ 5
τοῦ Λιβάνου ἐλήμφθησαν τοῦ ποιῆσαί σοι ἱστοὺς ἐλατίνους. [6]ἐκ 6
τῆς Βασανίτιδος ἐποίησαν τὰς κώπας σου, τὰ ἱερά σου ἐποίησαν
ἐξ ἐλέφαντος, οἴκους ἀλσώδεις ἀπὸ νήσων τῶν Χεττιιν. [7]βύσσος 7
μετὰ ποικιλίας ἐξ Αἰγύπτου ἐγένετό σοι στρωμνὴ τοῦ περιθεῖναί
σοι δόξαν καὶ περιβαλεῖν σε ὑάκινθον καὶ πορφύραν ἐκ τῶν νήσων
Ελισαι καὶ ἐγένετο περιβόλαιά σου. [8]καὶ οἱ ἄρχοντές σου οἱ κατοι- 8
κοῦντες Σιδῶνα καὶ Αράδιοι ἐγένοντο κωπηλάται σου· οἱ σοφοί
σου, Σορ, οἳ ἦσαν ἐν σοί, οὗτοι κυβερνῆταί σου. [9]οἱ πρεσβύτεροι 9
Βυβλίων καὶ οἱ σοφοὶ αὐτῶν ἦσαν ἐν σοί, οὗτοι ἐνίσχυον τὴν
βουλήν σου· καὶ πάντα τὰ πλοῖα τῆς θαλάσσης καὶ οἱ κωπηλάται

16 εκστασει] pr. και A | γην] pr. την A | καθεδουνται (cf. Thack. p. 272)] λ pro δ A^r || 17 πως Bpau.] + απωλου και rel. (in *O* sub ※) | επαινεστη B*†] σ > rel.: cf. Thack. p. 219 | η δουσα B†] pr. ητις εγενηθη ισχυρα εν θαλασση αυτη και οι κατοικουντες αυτην rel. (in *O* sub ※) || 18 και] + νυν Apau.: cf. 𝔐 | fin. Bpau.] + και ταραχθησονται αι(> A) νησοι εν τη θαλασση απο της εξοδιας σου rel. (in *O* sub ※) || 19 κατακαλυψη B†] -ψει rel. || 20 βαθη] pr. τα A | ανασταθης] -στης B || 21 ετι Bpau.] + και ζητηθηση A†; + και ζητηθηση και ουχ ευρεθηση rel. (in *O* sub ※) | κυριος κυριος] + ο θεος A: cf. 14 6

27 2 υιε ανθρ. Ra.] + και συ B†, pr. και συ rel. (in *O* sub ※) | επι σορ / θρηνον] tr. A || 3 εισοδου] εισ > A | κυριος] pr. αδωναι κυριος A(†): cf. 5 5 | τη ult.] επι A(†) || 4 υιοι] pr. και A† || 5 σαν(ε)ιρ] ε pro α B*L*: cf. 𝔐 | κυπαρισσινων Apau. (A† στ pro σσ) || 6 χεττιιν Ra.] χεττειν B†, χεττιειμ uel sim. rel. || 7 εγενετο περιβολαια σου] περιβ. εγεν. σοι A || 9 βυβλιων] ι pro υ A

10 αὐτῶν ἐγένοντό σοι ἐπὶ δυσμὰς δυσμῶν. [10]Πέρσαι καὶ Λυδοὶ καὶ
Λίβυες ἦσαν ἐν τῇ δυνάμει σου, ἄνδρες πολεμισταί σου πέλτας
καὶ περικεφαλαίας ἐκρέμασαν ἐν σοί, οὗτοι ἔδωκαν τὴν δόξαν σου.
11 [11]υἱοὶ Αραδίων καὶ ἡ δύναμίς σου ἐπὶ τῶν τειχέων σου φύλακες
ἐν τοῖς πύργοις σου ἦσαν, τὰς φαρέτρας αὐτῶν ἐκρέμασαν ἐπὶ
12 τῶν ὅρμων σου κύκλῳ· οὗτοι ἐτελείωσάν σου τὸ κάλλος. [12]Καρ-
χηδόνιοι ἔμποροί σου ἀπὸ πλήθους πάσης ἰσχύος σου, ἀργύριον
καὶ χρυσίον καὶ σίδηρον καὶ κασσίτερον καὶ μόλυβον ἔδωκαν τὴν
13 ἀγοράν σου. [13]ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ σύμπασα καὶ τὰ παρατείνοντα, οὗτοι
ἐνεπορεύοντό σοι ἐν ψυχαῖς ἀνθρώπων καὶ σκεύη χαλκᾶ ἔδωκαν
14 τὴν ἐμπορίαν σου. [14]ἐξ οἴκου Θεργαμα ἵππους καὶ ἱππεῖς ἔδωκαν
15 ἀγοράν σου. [15]υἱοὶ Ῥοδίων ἔμποροί σου ἀπὸ νήσων ἐπλήθυναν
τὴν ἐμπορίαν σου ὀδόντας ἐλεφαντίνους, καὶ τοῖς εἰσαγομένοις
16 ἀντεδίδους τοὺς μισθούς σου, [16]ἀνθρώπους ἐμπορίαν σου ἀπὸ
πλήθους τοῦ συμμίκτου σου, στακτὴν καὶ ποικίλματα ἐκ Θαρσις,
17 καὶ Ραμωθ καὶ Χορχορ ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. [17]Ιουδας καὶ οἱ
υἱοὶ τοῦ Ισραηλ, οὗτοι ἔμποροί σου ἐν σίτου πράσει καὶ μύρων
καὶ κασίας, καὶ πρῶτον μέλι καὶ ἔλαιον καὶ ῥητίνην ἔδωκαν εἰς τὸν
18 σύμμικτόν σου. [18]Δαμασκὸς ἔμπορός σου ἐκ πλήθους πάσης δυ-
19 νάμεώς σου· οἶνος ἐκ Χελβων καὶ ἔρια ἐκ Μιλήτου· [19]καὶ οἶνον
εἰς τὴν ἀγοράν σου ἔδωκαν. ἐξ Ασηλ σίδηρος εἰργασμένος καὶ
20 τροχὸς ἐν τῷ συμμίκτῳ σού ἐστιν. [20]Δαιδαν ἔμποροί σου μετὰ
21 κτηνῶν ἐκλεκτῶν εἰς ἅρματα. [21]ἡ Ἀραβία καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες
Κηδαρ, οὗτοι ἔμποροί σου διὰ χειρός σου, καμήλους καὶ κριοὺς
22 καὶ ἀμνοὺς ἐν οἷς ἐμπορεύονταί σε. [22]ἔμποροι Σαβα καὶ Ραγμα,
οὗτοι ἔμποροί σου μετὰ πρώτων ἡδυσμάτων καὶ λίθων χρηστῶν
23 καὶ χρυσίον ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. [23]Χαρραν καὶ Χαννα, οὗτοι
24 ἔμποροί σου. Ασσουρ καὶ Χαρμαν ἔμποροί σου [24]φέροντες ἐμπο-
ρίαν ὑάκινθον καὶ θησαυροὺς ἐκλεκτοὺς δεδεμένους σχοινίοις καὶ

9 αυτων ult.] -της A† || 11 σου 2^0 Bpau.] + κυκλω rel. (in *O* sub ※) || 12 χαρκηδονιοι Apau. | και σιδηρον] pr. και χαλκον A | μολυβον B†] -λιβδον A: cf. Thack. p. 96 || 13 η συμπασα] τα συμπαντα A† | ουτοι] αυτοι Apl.: cf. 23 | ενεμπορευονται (sic) A† || 14 θεργαμα (cf. 38 6)] θαιγραμα B†: cf. 𝔐 | ιππους] ιπποι B | ιππεις Bpau.] + και ημιονους rel. = 𝔐 || 15 ροδιων] αραδιων A: cf. 8. 11 | σου 1^0 > B† || 16 θαρσ(ε)ις] ρ pro σ A† | ραμωθ pau.] λαμωθ B, ραμμωθ $\mathrm{A}^{(\dagger)}$ | χορχορ] κορχορυς $\mathrm{A}^{(\dagger)}$ || 17 ιουδας] ς > A† | του > A | κασιας] ς > B† | πρωτον: cf. 22 || 18 εμπορος] -ροι A | χελβων] χεβρων $\mathrm{A}^{(\dagger)}$ | εκ μ(ε)ιλητου] pr. στιλβοντα *L* || 19 ασαηλ A | σιδηρον ειργασμενον A | τροχος Q] -χ(ε)ιας BA (+ εδωκαν A) || 21 αμνους] μοσχους A | ενεπορευοντο σοι A || 22 ραγμα] ραμα B† | χρηστων] εκλεκτων A† || 23 χαρραν] ν > B | χαννα pau.] χαναα B, χανααν A | ουτοι] αυτοι A†: cf. 13 || 24 υακινθον Bpau.] + και πορφυραν A, + ※και ποικιλιαν *OL* | και κυπαρ. (25) πλοια] εν κυπαρισσινοις πλοιοις A

κυπαρίσσινα. 25πλοῖα, ἐν αὐτοῖς Καρχηδόνιοι ἔμποροί σου ἐν τῷ 25
πλήθει ἐν τῷ συμμίκτῳ σου, καὶ ἐνεπλήσθης καὶ ἐβαρύνθης σφόδρα
ἐν καρδίᾳ θαλάσσης. 26ἐν ὕδατι πολλῷ ἦγόν σε οἱ κωπηλάται 26
σου· τὸ πνεῦμα τοῦ νότου συνέτριψέν σε ἐν καρδίᾳ θαλάσσης.
27ἦσαν δυνάμεις σου καὶ ὁ μισθός σου καὶ τῶν συμμίκτων σου 27
καὶ οἱ κωπηλάται σου καὶ οἱ κυβερνῆταί σου καὶ οἱ σύμβουλοί
σου καὶ οἱ σύμμικτοί σου ἐκ τῶν συμμίκτων σου καὶ πάντες οἱ
ἄνδρες οἱ πολεμισταί σου οἱ ἐν σοὶ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου
ἐν μέσῳ σου, πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ θαλάσσης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς
πτώσεώς σου. 28πρὸς τὴν φωνὴν τῆς κραυγῆς σου οἱ κυβερνῆταί 28
σου φόβῳ φοβηθήσονται, 29καὶ καταβήσονται ἀπὸ τῶν πλοίων 29
πάντες οἱ κωπηλάται σου καὶ οἱ ἐπιβάται καὶ οἱ πρωρεῖς τῆς θα-
λάσσης ἐπὶ τὴν γῆν στήσονται 30καὶ ἀλαλάξουσιν ἐπὶ σὲ τῇ φωνῇ 30
αὐτῶν καὶ κεκράξονται πικρὸν καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
αὐτῶν γῆν καὶ σποδὸν ὑποστρώσονται. 32καὶ λήμψονται οἱ υἱοὶ 32
αὐτῶν ἐπὶ σὲ θρῆνον καὶ θρήνημά σοι 33Πόσον τινὰ εὗρες μισθὸν 33
ἀπὸ τῆς θαλάσσης; ἐνέπλησας ἔθνη ἀπὸ τοῦ πλήθους σου καὶ
ἀπὸ τοῦ συμμίκτου σου ἐπλούτισας πάντας βασιλεῖς τῆς γῆς.
34νῦν συνετρίβης ἐν θαλάσσῃ, ἐν βάθει ὕδατος· ὁ σύμμικτός σου 34
καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου ἐν μέσῳ σου ἔπεσον, πάντες οἱ κωπ-
ηλάται σου. 35πάντες οἱ κατοικοῦντες τὰς νήσους ἐστύγνασαν 35
ἐπὶ σέ, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει ἐξέστησαν, καὶ ἐδάκρυσεν
τὸ πρόσωπον αὐτῶν. 36ἔμποροι ἀπὸ ἐθνῶν ἐσύρισάν σε· ἀπώλεια 36
ἐγένου καὶ οὐκέτι ἔσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.

1Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώ- 28
που, εἰπὸν τῷ ἄρχοντι Τύρου Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾽ ὧν ὑψώθη
σου ἡ καρδία, καὶ εἶπας Θεός εἰμι ἐγώ, κατοικίαν θεοῦ κατῴκηκα

25 εν αυτοις καρχ. > B pau. | καρχ. εμποροι σου] + ταρσος (θαρ. A†) εμποροι σου A || 26 καρδια] μεσω A || 27 και των συμμ.] εν τω συμμικτω A† | και 3⁰ > A | οι εν σοι] > A†, οι > Q | η > B† || 28 φωνην της κραυγης A pl.] κραυγην της φωνης B*L* | φοβω > A || 29 και 1⁰ > A | πλοιων B†] + αυτων rel. = 𝔐 | σου > BQ† = 𝔐 | επι της γης A pau. || 30 αλλαξονται A(†) | τη φωνη] την -νην Q, την κραυγην A† | πικρως A pau. | υποστρωσ.] υπο > B | fin. B†] + (31) και φαλακρωσουσιν επι σε φαλακρωμα(+τα A) και περιζωσονται(A† om. σο) σακκον και κλαυσονται περι σου εν πικρασμω ψυχης και κοπετον πικρον uel sim. rel. (in *O* sub ※), ubi και ult. postea additum esse existimo; post πικρον superadd. A εκστησονται || 32 οι υιοι αυτων / επι σε] tr. B = 𝔐 | και ult. > B | σοι] σορ B*L* | fin. B†] + τις ωσπερ τυρος κατασιγηθεισα εν μεσω θαλασσης rel. (in *O* sub ※) || 33 τινα] pr. και A | ενεπλησας] οι pro λ A† | παντας] + τους A || 34 παντες οι κωπ. σου] in *O* sub ÷, post 35 νησους tr. A† (hab. και οι κωπ. pro παντες οι κωπ.) || 35 εδακρυσαν τω προσωπω A | fin.] + επι σοι A || 36 fin.] + λεγει κυριος ο θεος A

28 2 και συ > A† = 𝔐: cf. 27 2 | κυριος] + ο θεος A: cf. 6. 25 14 6 | ων] ου B†: cf. 26 2 | κατωκησα A

ἐν καρδίᾳ θαλάσσης, σὺ δὲ εἶ ἄνθρωπος καὶ οὐ θεὸς καὶ ἔδωκας
3 τὴν καρδίαν σου ὡς καρδίαν θεοῦ, [3]μὴ σοφώτερος εἶ σὺ τοῦ
4 Δανιηλ; σοφοὶ οὐκ ἐπαίδευσάν σε τῇ ἐπιστήμῃ αὐτῶν; [4]μὴ ἐν
τῇ ἐπιστήμῃ σου ἢ ἐν τῇ φρονήσει σου ἐποίησας σεαυτῷ δύναμιν
5 καὶ χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐν τοῖς θησαυροῖς σου; [5]ἐν τῇ πολλῇ
ἐπιστήμῃ σου καὶ ἐμπορίᾳ σου ἐπλήθυνας δύναμίν σου, ὑψώθη ἡ
6 καρδία σου ἐν τῇ δυνάμει σου. [6]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐπειδὴ
7 δέδωκας τὴν καρδίαν σου ὡς καρδίαν θεοῦ, [7]ἀντὶ τούτου ἰδοὺ
ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ ἀλλοτρίους λοιμοὺς ἀπὸ ἐθνῶν, καὶ ἐκκενώσου-
σιν τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τὸ κάλλος τῆς ἐπιστήμης
8 σου καὶ στρώσουσιν τὸ κάλλος σου εἰς ἀπώλειαν [8]καὶ καταβιβά-
σουσίν σε, καὶ ἀποθανῇ θανάτῳ τραυματιῶν ἐν καρδίᾳ θαλάσσης.
9 [9]μὴ λέγων ἐρεῖς Θεός εἰμι ἐγώ, ἐνώπιον τῶν ἀναιρούντων σε; σὺ
10 δὲ εἶ ἄνθρωπος καὶ οὐ θεός. ἐν πλήθει [10]ἀπεριτμήτων ἀπολῇ ἐν
χερσὶν ἀλλοτρίων· ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει κύριος.
11 12 [11]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [12]Υἱὲ ἀνθρώπου,
λαβὲ θρῆνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα Τύρου καὶ εἰπὸν αὐτῷ Τάδε λέγει
κύριος κύριος Σὺ ἀποσφράγισμα ὁμοιώσεως καὶ στέφανος κάλλους
13 [13]ἐν τῇ τρυφῇ τοῦ παραδείσου τοῦ θεοῦ ἐγενήθης· πᾶν λίθον
χρηστὸν ἐνδέδεσαι, σάρδιον καὶ τοπάζιον καὶ σμάραγδον καὶ ἄν-
θρακα καὶ σάπφειρον καὶ ἴασπιν καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ
λιγύριον καὶ ἀχάτην καὶ ἀμέθυστον καὶ χρυσόλιθον καὶ βηρύλλιον
καὶ ὀνύχιον, καὶ χρυσίου ἐνέπλησας τοὺς θησαυρούς σου καὶ τὰς
14 ἀποθήκας σου ἐν σοὶ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐκτίσθης σύ. [14]μετὰ τοῦ χε-
ρουβ ἔθηκά σε ἐν ὄρει ἁγίῳ θεοῦ, ἐγενήθης ἐν μέσῳ λίθων πυρί-
15 νων. [15]ἐγενήθης ἄμωμος σὺ ἐν ταῖς ἡμέραις σου ἀφ' ἧς ἡμέρας
16 σὺ ἐκτίσθης ἕως εὑρέθη τὰ ἀδικήματα ἐν σοί. [16]ἀπὸ πλήθους τῆς
ἐμπορίας σου ἔπλησας τὰ ταμιεῖά σου ἀνομίας καὶ ἥμαρτες καὶ
ἐτραυματίσθης ἀπὸ ὄρους τοῦ θεοῦ, καὶ ἤγαγέν σε τὸ χερουβ ἐκ
17 μέσου λίθων πυρίνων. [17]ὑψώθη ἡ καρδία σου ἐπὶ τῷ κάλλει σου,
διεφθάρη ἡ ἐπιστήμη σου μετὰ τοῦ κάλλους σου· διὰ πλῆθος
ἁμαρτιῶν σου ἐπὶ τὴν γῆν ἔρριψά σε, ἐναντίον βασιλέων ἔδωκά
18 σε παραδειγματισθῆναι. [18]διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ

3 σοφοι] pr. η A | τη] pr. εν A || **4** εν 2^{0} > B† | και 1^{0} Bpau.] + εποιησας rel. (in *O* sub ※) || **5** init. B†] pr. η rel. | σου 2^{0} > Bpau. | δυναμιν] -μεις A† || **6** κυριος] + κυριος ο θεος A: cf. 2 | επειδη] ανθ ων A | εδωκας A || **9** fin. B†] + τραυματιζοντων σε (10) θανατοις(uel sim.) rel. (in *O* sub ※) || **10** απεριτμητοις A || **12** κυριος κυριος] κυριος semel tantum A† | συ] + ει A || **13** παν BQ*C* (cf. Iud. 7 4 B)] παλιν V†; παντα Amu. | και 1^{0} > Apau. | εκτισθης συ BApau. (cf. 15)] συ > rel. || **14** εγενηθης > A† || **15** εως] + ημερας A† | αδικημ.] + σου A || **16** επλησας] επληθυνας A† | εκ μεσου] εμμεσω (uel ενμ.) A || **17** δια το πληθος των αμαρτιων A: cf. 18

τῶν ἀδικιῶν τῆς ἐμπορίας σου ἐβεβήλωσας τὰ ἱερά σου· καὶ
ἐξάξω πῦρ ἐκ μέσου σου, τοῦτο καταφάγεταί σε· καὶ δώσω σε
εἰς σποδὸν ἐπὶ τῆς γῆς σου ἐναντίον πάντων τῶν ὁρώντων σε.
[19]καὶ πάντες οἱ ἐπιστάμενοί σε ἐν τοῖς ἔθνεσιν στυγνάσουσιν ἐπὶ 19
σέ· ἀπώλεια ἐγένου καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα.
[20]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [21]Υἱὲ ἀνθρώπου, 20 21
στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Σιδῶνα καὶ προφήτευσον ἐπ᾽ αὐ-
τὴν [22]καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, Σιδών, καὶ 22
ἐνδοξασθήσομαι ἐν σοί, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἐν τῷ ποιῆσαί
με ἐν σοὶ κρίματα, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν σοί. [23]αἷμα καὶ θάνατος 23
ἐν ταῖς πλατείαις σου, καὶ πεσοῦνται τετραυματισμένοι ἐν μαχαί-
ραις ἐν σοὶ περικύκλῳ σου· καὶ γνώσονται διότι ἐγώ εἰμι κύριος.
[24]καὶ οὐκ ἔσονται οὐκέτι τῷ οἴκῳ τοῦ Ισραηλ σκόλοψ πικρίας καὶ 24
ἄκανθα ὀδύνης ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλῳ αὐτῶν τῶν ἀτιμασάν-
των αὐτούς· καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. [25]τάδε λέγει κύριος 25
κύριος Καὶ συνάξω τὸν Ισραηλ ἐκ τῶν ἐθνῶν, οὗ διεσκορπίσθησαν
ἐκεῖ, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν αὐτοῖς ἐνώπιον τῶν λαῶν καὶ τῶν
ἐθνῶν· καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, ἣν δέδωκα τῷ
δούλῳ μου Ιακωβ, [26]καὶ κατοικήσουσιν ἐπ᾽ αὐτῆς ἐν ἐλπίδι καὶ οἰ- 26
κοδομήσουσιν οἰκίας καὶ φυτεύσουσιν ἀμπελῶνας καὶ κατοικήσουσιν
ἐν ἐλπίδι, ὅταν ποιήσω κρίμα ἐν πᾶσιν τοῖς ἀτιμάσασιν αὐτοὺς
ἐν τοῖς κύκλῳ αὐτῶν· καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς
αὐτῶν καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν.
[1]Ἐν τῷ ἔτει τῷ δεκάτῳ ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς 29
ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2]Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον 2
τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Φαραω βασιλέα Αἰγύπτου καὶ προφήτευσον
ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ ἐπ᾽ Αἴγυπτον ὅλην [3]καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος 3
Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ Φαραω τὸν δράκοντα τὸν μέγαν τὸν ἐγκαθήμενον
ἐν μέσῳ ποταμῶν αὐτοῦ τὸν λέγοντα Ἐμοί εἰσιν οἱ ποταμοί, καὶ
ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς. [4]καὶ ἐγὼ δώσω παγίδας εἰς τὰς σιαγόνας 4

18 των 2^{0} > A | εβεβηλωσας] ς > B | εις > B†: cf. 26 14 || **19** στυγνασ. (cf. 27 35 32 10)] στεναξουσιν B† || **22** κυριος 1^{0} BApau.] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 || **23** αιμα και θανατος B†] και εξαποστελω επι σεαυτην(sic AQ†, σε rel.) θανατον και αιμα (+ και θανατος A pau.) rel. = 𝔐 | σου 1^{0}] + εσται A | εν 2^{0} > BV† | γνωσονται] -ση A† | διοτι B†] οτι rel. || **24** ουκ εσ. ουκετι] ουκετι εσ. A | τω] pr. εν B | του B†] > rel. | παντων > BApau. | περικυκλω] περι > A | κυριος] + ο θεος αυτων A || **25** κυριος κυριος B†] + ο θεος A: cf. 2 | εθνων 1^{0}] χωρων A† | ενωπιον] pr. και B† | και των εθνων > A*pau.: cf. 𝔐; A^{s} suppleuit των εθνων tantum | ην δεδωκα B(†)] ης εδωκα pl.

29 1 δεκατω 1^{0}] δωδεκ. B*L* | τω 3^{0} > B† | δεκατω 2^{0}] ενδεκ. A, δωδεκ. *LC* = 𝔐 || **3** init. B†] pr. λαλησον(A† και λαλ.) rel. (in *O* sub ※) | κυριος B†] + ο θεος A: item in 16, cf. 8 14 6 | φαραω B†] pr. σε rel. = 𝔐; + βασιλευ αιγυπτου rel. (in *O* sub ※) || **4** εγω > Apau. = 𝔐 | παγιδας] pr. τας A(†)

σου καὶ προσκολλήσω τοὺς ἰχθῦς τοῦ ποταμοῦ σου πρὸς τὰς
πτέρυγάς σου καὶ ἀνάξω σε ἐκ μέσου τοῦ ποταμοῦ σου καὶ πάν-
5 τας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου [5]καὶ καταβαλῶ σε ἐν τάχει καὶ
πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου· ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου
πεσῇ καὶ οὐ μὴ συναχθῇς καὶ οὐ μὴ περισταλῇς, τοῖς θηρίοις τῆς
γῆς καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ δέδωκά σε εἰς κατάβρωμα·
6 [6]καὶ γνώσονται πάντες οἱ κατοικοῦντες Αἴγυπτον ὅτι ἐγώ εἰμι
7 κύριος, ἀνθ᾽ ὧν ἐγενήθης ῥάβδος καλαμίνη τῷ οἴκῳ Ισραηλ. [7]ὅτε
ἐπελάβοντό σου τῇ χειρὶ αὐτῶν, ἐθλάσθης· καὶ ὅτε ἐπεκράτησεν
ἐπ᾽ αὐτοὺς πᾶσα χεὶρ καὶ ὅτε ἐπανεπαύσαντο ἐπὶ σέ, συνετρίβης
8 καὶ συνέκλασας αὐτῶν πᾶσαν ὀσφύν. [8]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος
Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ ῥομφαίαν καὶ ἀπολῶ ἀνθρώπους ἀπὸ σοῦ
9 καὶ κτήνη· [9]καὶ ἔσται ἡ γῆ Αἰγύπτου ἀπώλεια καὶ ἔρημος, καὶ γνώ-
σονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ἀντὶ τοῦ λέγειν σε Οἱ ποταμοὶ ἐμοί
10 εἰσιν, καὶ ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς. [10]διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ καὶ
ἐπὶ πάντας τοὺς ποταμούς σου καὶ δώσω γῆν Αἰγύπτου εἰς ἔρη-
μον καὶ ῥομφαίαν καὶ ἀπώλειαν ἀπὸ Μαγδώλου καὶ Συήνης καὶ
11 ἕως ὁρίων Αἰθιόπων. [11]οὐ μὴ διέλθῃ ἐν αὐτῇ ποὺς ἀνθρώπου, καὶ
ποὺς κτήνους οὐ μὴ διέλθῃ αὐτήν, καὶ οὐ κατοικηθήσεται τεσσαρά-
12 κοντα ἔτη. [12]καὶ δώσω τὴν γῆν αὐτῆς ἀπώλειαν ἐν μέσῳ γῆς
ἠρημωμένης, καὶ αἱ πόλεις αὐτῆς ἐν μέσῳ πόλεων ἠρημωμένων
ἔσονται τεσσαράκοντα ἔτη· καὶ διασπερῶ Αἴγυπτον ἐν τοῖς ἔθνεσιν
13 καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας. [13]τάδε λέγει κύριος Μετὰ τεσ-
σαράκοντα ἔτη συνάξω τοὺς Αἰγυπτίους ἀπὸ τῶν ἐθνῶν, οὗ δι-
14 εσκορπίσθησαν ἐκεῖ, [14]καὶ ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Αἰγυ-
πτίων καὶ κατοικίσω αὐτοὺς ἐν γῇ Παθουρης, ἐν τῇ γῇ, ὅθεν ἐλήμ-
15 φθησαν· καὶ ἔσται ἀρχὴ ταπεινὴ [15]παρὰ πάσας τὰς ἀρχάς, οὐ μὴ
ὑψωθῇ ἔτι ἐπὶ τὰ ἔθνη, καὶ ὀλιγοστοὺς αὐτοὺς ποιήσω τοῦ μὴ
16 εἶναι αὐτοὺς πλείονας ἐν τοῖς ἔθνεσιν. [16]καὶ οὐκέτι ἔσονται τῷ
οἴκῳ Ισραηλ εἰς ἐλπίδα ἀναμιμνῄσκουσαν ἀνομίαν ἐν τῷ αὐτοὺς

4 σου paenult. > A | σου paenult. ⌒ ult. B† || 5 και ου μη 2^{0}] ουδ ου μη A† | της γης] του αγρου A | καταβρωμα] βρωσιν A || 7 οτε 1^{0}] οτι B | επελαβετο B | επεκρατησεν] εκροτησεν B*† (pr. επ B^{c}) || 8 κυριος] + ο θεος A: cf. 3 | ανθρωπους — fin.] απο σου ανθρωπον και κτηνος A pau. (mu. sim.) = 𝔐 || 9 η] pr. πασα A | οι] pr. οτι A || 10 γην] pr. την A | και ρομφ.] > A†, και > B: cf. 𝔐 | σοηνης A | αιθιοπιας A || 11 πους 1^{0} — αυτην] ανθρωπος και κτηνος A: ad 8 adapt. | και ου] ουδε A† || 12 απωλ.] pr. εις A | γης ηρημωμενης] της ερημου A | αυτης 2^{0}] -των A† | τεσσαρ. ετη B pau.] pr. (uel add.) αφανισμος (uel αφαν. εσται uel sim.) pl. (in *O* sub ※); A† praeb. αφαν. εσται tantum omittens τεσσαρ. ετη || 13 init.] pr. οτι A = 𝔐 | κυριος] + κυριος A: cf. 2 4 | τους > BQ† || 14 των αιγ.] αιγυπτου A | παθουρης (cf. Ier. 51 1. 15)] φαθωρης BQ: cf. 30 14 || 16 ουκετι εσ.] ουκ εσ. ετι B = 𝔐 | αναμιμνησκουσαν] ν ult. > A† | ανομ.] αμαρτιαν A

ἀκολουθῆσαι ὀπίσω αὐτῶν · καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.
17Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑβδόμῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει μιᾷ τοῦ μηνὸς 17
τοῦ πρώτου ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 18Υἱὲ ἀνθρώπου, 18
Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος κατεδουλώσατο αὐτοῦ τὴν
δύναμιν δουλείᾳ μεγάλῃ ἐπὶ Τύρου, πᾶσα κεφαλὴ φαλακρὰ καὶ
πᾶς ὦμος μαδῶν, καὶ μισθὸς οὐκ ἐγενήθη αὐτῷ καὶ τῇ δυνάμει
αὐτοῦ ἐπὶ Τύρου καὶ τῆς δουλείας, ἧς ἐδούλευσαν ἐπ᾽ αὐτήν.
19τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ δίδωμι τῷ Ναβουχοδονοσορ βασι- 19
λεῖ Βαβυλῶνος γῆν Αἰγύπτου, καὶ προνομεύσει τὴν προνομὴν αὐ-
τῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐτῆς, καὶ ἔσται μισθὸς τῇ δυνάμει
αὐτοῦ · 20ἀντὶ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἧς ἐδούλευσεν ἐπὶ Τύρον, 20
δέδωκα αὐτῷ γῆν Αἰγύπτου. τάδε λέγει κύριος κύριος 21Ἐν τῇ 21
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνατελεῖ κέρας παντὶ τῷ οἴκῳ Ισραηλ, καὶ σοὶ δώσω
στόμα ἀνεῳγμένον ἐν μέσῳ αὐτῶν · καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι
κύριος.
1Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2Υἱὲ ἀνθρώπου, προ- 30
φήτευσον καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ὦ ὢ ἡ ἡμέρα, 3ὅτι ἐγγὺς 3
ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου, ἡμέρα πέρας ἐθνῶν ἔσται. 4καὶ ἥξει μάχαιρα 4
ἐπ᾽ Αἰγυπτίους, καὶ ἔσται ταραχὴ ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ, καὶ πεσοῦνται
τετραυματισμένοι ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ συμπεσεῖται αὐτῆς τὰ θεμέλια.
5Πέρσαι καὶ Κρῆτες καὶ Λυδοὶ καὶ Λίβυες καὶ πάντες οἱ ἐπίμικτοι 5
καὶ τῶν υἱῶν τῆς διαθήκης μου μαχαίρᾳ πεσοῦνται ἐν αὐτῇ. 6καὶ 6
πεσοῦνται τὰ ἀντιστηρίγματα Αἰγύπτου, καὶ καταβήσεται ἡ ὕβρις
τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἀπὸ Μαγδώλου ἕως Συήνης · μαχαίρᾳ πεσοῦνται
ἐν αὐτῇ, λέγει κύριος. 7καὶ ἐρημωθήσεται ἐν μέσῳ χωρῶν ἠρημω- 7
μένων, καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν ἐν μέσῳ πόλεων ἠρημωμένων ἔσονται ·
8καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ὅταν δῶ πῦρ ἐπ᾽ Αἴγυπτον 8
καὶ συντριβῶσι πάντες οἱ βοηθοῦντες αὐτῇ. 9ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 9
ἐξελεύσονται ἄγγελοι σπεύδοντες ἀφανίσαι τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ ἔσται

16 αυτων] pr. των καρδιων A | κυριος: cf. 3 || 18 αυτου / την δυν. B†] tr. rel. | φαλακρα] -κρωμα A | τυρου ult. pau.] τυρον rel. | εδουλευσαν επ αυτην] εδουλωσεν αυτην A(†) || 19 init. B†] pr. δια τουτο rel. (in *O* sub ※) | κυριος κυριος (cf. 2 4)] αδωναι κυριος A: item in 20, cf. 5 5 | ιδου] + εγω B: cf. 𝔐 | αιγυπτου B†] + και λη(μ)ψεται το πληθος αυτης rel. (in *O* sub ※) || 20 λειτουργ.] δουλειας A | αυτου > A† | αιγυπτου B(†)] + οσα εποιησαν(uel sim.) μοι rel. (in *O* sub ※) | κυριος κυριος: cf. 19 || 21 σοι δωσω] tr. A

30 2 κυριος BA pau.] pr. αδωναι rel.: item in 6, cf. 5 5 | η > B || 3 η > B | ημερα 2^0 B†] + νεφελης rel. (in *O* sub ※) | περας] pr. καιρος A, και καιρος *L*: sic uertit θ′ || 4 μαχαιρα] pr. η A | αιγυπτιους] -πτον A pau. | τη] γη B pau. | πεσουνται] pr. συμ B†: ex seq. | και ult. B†] pr. και λημψονται το πληθος αυτης uel sim. rel. (in *O* sub ※) | αυτης / τα θεμ. B†] tr. rel. || 5 επιμικτοι] + επ αυτην A | των] pr. απο A | μαχ. πεσ. / εν αυτη B†] tr. rel.: cf. 𝔐 || 6 σουηνης A | κυριος: cf. 2 || 7 ηρημωμενων 1^0 B†] ηφανισμενων rel. (in *O* sub ※ [sic]) || 8 γνωσ.] + παντες A | συντριβησονται A

10 ταραχὴ ἐν αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ Αἰγύπτου, ὅτι ἰδοὺ ἥκει. — [10]τάδε
λέγει κύριος κύριος Καὶ ἀπολῶ πλῆθος Αἰγυπτίων διὰ χειρὸς Να-
11 βουχοδονοσορ βασιλέως Βαβυλῶνος, [11]αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ·
λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν ἀπεσταλμένοι ἀπολέσαι τὴν γῆν καὶ ἐκκενώσου-
σιν πάντες τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ πλησθήσεται ἡ
12 γῆ τραυματιῶν. [12]καὶ δώσω τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν ἐρήμους καὶ
ἀπολῶ τὴν γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἐν χερσὶν ἀλλοτρίων· ἐγὼ
13 κύριος λελάληκα. — [13]ὅτι τάδε λέγει κύριος κύριος Καὶ ἀπολῶ
μεγιστᾶνας ἀπὸ Μέμφεως καὶ ἄρχοντας ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ οὐκ
14 ἔσονται ἔτι. [14]καὶ ἀπολῶ γῆν Παθουρης καὶ δώσω πῦρ ἐπὶ Τάνιν
15 καὶ ποιήσω ἐκδίκησιν ἐν Διοσπόλει [15]καὶ ἐκχεῶ τὸν θυμόν μου
ἐπὶ Σάιν τὴν ἰσχὺν Αἰγύπτου καὶ ἀπολῶ τὸ πλῆθος Μέμφεως·
16 [16]καὶ δώσω πῦρ ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ταραχὴν ταραχθήσεται Συήνη,
17 καὶ ἐν Διοσπόλει ἔσται ἔκρηγμα καὶ διαχυθήσεται ὕδατα. [17]νεανίσκοι
Ἡλίου πόλεως καὶ Βουβάστου ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ αἱ γυ-
18 ναῖκες ἐν αἰχμαλωσίᾳ πορεύσονται. [18]καὶ ἐν Ταφνας συσκοτάσει
ἡ ἡμέρα ἐν τῷ συντρῖψαι με ἐκεῖ τὰ σκῆπτρα Αἰγύπτου, καὶ ἀπ-
ολεῖται ἐκεῖ ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς, καὶ αὐτὴν νεφέλη καλύψει,
19 καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς αἰχμάλωτοι ἀχθήσονται. [19]καὶ ποιήσω κρίμα
ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.
20 [20]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἑβδόμῃ
21 τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [21]Υἱὲ ἀνθρώπου,
τοὺς βραχίονας Φαραω βασιλέως Αἰγύπτου συνέτριψα, καὶ ἰδοὺ
οὐ κατεδέθη τοῦ δοθῆναι ἴασιν τοῦ δοθῆναι ἐπ' αὐτὸν μάλαγμα
22 τοῦ δοθῆναι ἰσχὺν ἐπιλαβέσθαι μαχαίρας. [22]διὰ τοῦτο τάδε λέγει
κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ Φαραω βασιλέα Αἰγύπτου καὶ συντρίψω
τοὺς βραχίονας αὐτοῦ τοὺς ἰσχυροὺς καὶ τοὺς τεταμένους καὶ
23 καταβαλῶ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ [23]καὶ διασπερῶ
24 Αἴγυπτον εἰς τὰ ἔθνη καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας· [24]καὶ

9 αυτοις] αιγυπτω A† || **10** κυριος κυριος (cf. 2 4)] αδωναι κυριος A: item in 13, cf. 5 5 || **11** απολεσαι την(>BQ†) γην] αφανισαι αυτην A pau.: cf. 14 34 25 | η γη/τραυμ.] tr. A || **12** και 2° B†] pr. και αποδωσομαι την γην εν χειρι πονηρων rel. (in *O* sub ※) | γην] + αυτων A | και το πληρωμα] συν τω πληρωματι A: ex 12 19(cf. 32 15) | ελαλησα A || **13** κυριος κυριος: cf. 10 | απολω B†] + βδελυγματα και καταπαυσω rel. (in *O* sub ※) | αρχοντας Q pl.] + μεμφεως B†, + τανεως A (cf. 15) | ετι] ουκετι A | fin.] + και δωσω φοβον εν γη αιγυπτω(uel -του) A mu. (in *O* sub ※) || **14** απολω] αφανιω A: cf. 11 | παθουρης] φαθωρης B†, φαθουρης Q: cf. 29 14 || **15** σαιν] τανιν A†: ex 14, cf. 13 | το > A || **16** ταραχην B†] ν > rel. | ταρ. ταρ.] απολειται A | εκρηγμα] γ > BA*† || **17** εν 1° > A | αι — fin.] αι πολεις αιχμαλωτισθησονται A || **18** ταφνας (cf. Ier. 2 16 50 7. 8. 9)] -ναις B | της > B† | αυτην] ταυτην B || **21** κατεδεθη Q mu.] -δεηθη BA (+ μου A†) | του δοθ./επ αυτον] tr. A || **22** τεταμενους (sic BA, τεταγμ. Q mu.)] + και τους συντριβομενους AQ pl. (in *O* sub ※) || **24** και 1° > A†

κατισχύσω τοὺς βραχίονας βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ δώσω τὴν
ῥομφαίαν μου εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπάξει αὐτὴν ἐπ' Αἴγυπτον
καὶ προνομεύσει τὴν προνομὴν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐ-
τῆς. [25]καὶ ἐνισχύσω τοὺς βραχίονας βασιλέως Βαβυλῶνος, οἱ δὲ 25
βραχίονες Φαραω πεσοῦνται· καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος,
ἐν τῷ δοῦναι τὴν ῥομφαίαν μου εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος,
καὶ ἐκτενεῖ αὐτὴν ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου. [26]καὶ διασπερῶ Αἴγυπτον εἰς 26
τὰ ἔθνη καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας· καὶ γνώσονται πάν-
τες ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.

[1]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ τρίτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ 31
μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2]Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν 2
πρὸς Φαραω βασιλέα Αἰγύπτου καὶ τῷ πλήθει αὐτοῦ Τίνι ὡμοί-
ωσας σεαυτὸν ἐν τῷ ὕψει σου; [3]ἰδοὺ Ασσουρ κυπάρισσος ἐν τῷ 3
Λιβάνῳ καὶ καλὸς ταῖς παραφυάσιν καὶ ὑψηλὸς τῷ μεγέθει, εἰς
μέσον νεφελῶν ἐγένετο ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ· [4]ὕδωρ ἐξέθρεψεν αὐτόν, 4
ἡ ἄβυσσος ὕψωσεν αὐτόν, τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς ἤγαγεν κύκλῳ
τῶν φυτῶν αὐτοῦ καὶ τὰ συστέματα αὐτῆς ἐξαπέστειλεν εἰς πάντα
τὰ ξύλα τοῦ πεδίου. [5]ἕνεκεν τούτου ὑψώθη τὸ μέγεθος αὐτοῦ παρὰ 5
πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, καὶ ἐπλατύνθησαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ ἀφ'
ὕδατος πολλοῦ. [6]ἐν ταῖς παραφυάσιν αὐτοῦ ἐνόσσευσαν πάντα τὰ 6
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὑποκάτω τῶν κλάδων αὐτοῦ ἐγεννῶσαν
πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου, ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ κατῴκησεν πᾶν
πλῆθος ἐθνῶν. [7]καὶ ἐγένετο καλὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ διὰ τὸ πλῆθος 7
τῶν κλάδων αὐτοῦ, ὅτι ἐγενήθησαν αἱ ῥίζαι αὐτοῦ εἰς ὕδωρ πολύ.
[8]κυπάρισσοι τοιαῦται οὐκ ἐγενήθησαν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ, 8
καὶ πίτυες οὐχ ὅμοιαι ταῖς παραφυάσιν αὐτοῦ, καὶ ἐλάται οὐκ ἐγέ-
νοντο ὅμοιαι τοῖς κλάδοις αὐτοῦ· πᾶν ξύλον ἐν τῷ παραδείσῳ
τοῦ θεοῦ οὐχ ὡμοιώθη αὐτῷ ἐν τῷ κάλλει αὐτοῦ [9]διὰ τὸ πλῆθος 9
τῶν κλάδων αὐτοῦ, καὶ ἐζήλωσεν αὐτὸν τὰ ξύλα τοῦ παραδείσου
τῆς τρυφῆς τοῦ θεοῦ. — [10]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν 10
ἐγένου μέγας τῷ μεγέθει καὶ ἔδωκας τὴν ἀρχήν σου εἰς μέσον
νεφελῶν, καὶ εἶδον ἐν τῷ ὑψωθῆναι αὐτόν, [11]καὶ παρέδωκα αὐτὸν 11
εἰς χεῖρας ἄρχοντος ἐθνῶν, καὶ ἐποίησεν τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ.
[12]καὶ ἐξωλέθρευσαν αὐτὸν ἀλλότριοι λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν καὶ κατ- 12

24 δωσω] θησω A | την χειρα] τας -ρας A || 25 δε > B*† | δουναι] + με A || 26 γνωσονται] pr. επι A†: cf. 13 23 | παντες] + οι αιγυπτιοι A

31 3 και υψ. τω μεγ. B†] pr. και πυκνος εν τη σκεπη A mu. (in *O* sub ※); + και πυκνος τη σκεπη *L* | εις] pr. και A = 𝔐 | νεφελων] pr. των A || 4 ηγαγεν κυκλω των φυτων αυτου και repetunt A pau. post αυτης ult. || 5 αυτου ult. B†] + και υψωθησαν αι παραφυαδες αυτου rel. (in *O* sub ※) | αφ] εφ A || 6 εν τη σκια] υπο την σκιαν A || 7 εγενηθησαν] εγεννησαν A† || 8 κυπ. τοι. ουκ εγεν.] και κυπ. τοι. (sic) B | και 1°] + αι B† || 9 εζηλωσαν A || 10 κυριος B†] pr. αδωναι A: cf. 5 5 | νεφελων] pr. των A

ἔβαλον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ὀρέων, ἐν πάσαις ταῖς φάραγξιν ἔπεσαν οἱ
κλάδοι αὐτοῦ, καὶ συνετρίβη τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐν παντὶ πεδίῳ τῆς
γῆς, καὶ κατέβησαν ἀπὸ τῆς σκέπης αὐτῶν πάντες οἱ λαοὶ τῶν
13 ἐθνῶν καὶ ἠδάφισαν αὐτόν. [13]ἐπὶ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ ἀνεπαύσαντο
πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐγένοντο
14 πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, [14]ὅπως μὴ ὑψωθῶσιν ἐν τῷ μεγέθει
αὐτῶν πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν τῷ ὕδατι· καὶ οὐκ ἔδωκαν τὴν ἀρχὴν
αὐτῶν εἰς μέσον νεφελῶν καὶ οὐκ ἔστησαν ἐν τῷ ὕψει αὐτῶν
πρὸς αὐτὰ πάντες οἱ πίνοντες ὕδωρ, πάντες ἐδόθησαν εἰς θάνατον
εἰς γῆς βάθος ἐν μέσῳ υἱῶν ἀνθρώπων πρὸς καταβαίνοντας εἰς
15 βόθρον. — [15]τάδε λέγει κύριος κύριος Ἐν ᾗ ἡμέρᾳ κατέβη εἰς
ᾅδου, ἐπένθησεν αὐτὸν ἡ ἄβυσσος, καὶ ἐπέστησα τοὺς ποταμοὺς
αὐτῆς καὶ ἐκώλυσα πλῆθος ὕδατος, καὶ ἐσκότασεν ἐπ᾽ αὐτὸν ὁ
16 Λίβανος, πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου ἐπ᾽ αὐτῷ ἐξελύθησαν. [16]ἀπὸ
τῆς φωνῆς τῆς πτώσεως αὐτοῦ ἐσείσθησαν τὰ ἔθνη, ὅτε κατεβί-
βαζον αὐτὸν εἰς ᾅδου μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον, καὶ
παρεκάλουν αὐτὸν ἐν γῇ πάντα τὰ ξύλα τῆς τρυφῆς καὶ τὰ ἐκλεκτὰ
17 τοῦ Λιβάνου, πάντα τὰ πίνοντα ὕδωρ. [17]καὶ γὰρ αὐτοὶ κατέβησαν
μετ᾽ αὐτοῦ εἰς ᾅδου ἐν τοῖς τραυματίαις ἀπὸ μαχαίρας, καὶ τὸ
σπέρμα αὐτοῦ, οἱ κατοικοῦντες ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ, ἐν μέσῳ
18 τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπώλοντο. [18]τίνι ὡμοιώθης; κατάβηθι καὶ κατα-
βιβάσθητι μετὰ τῶν ξύλων τῆς τρυφῆς εἰς γῆς βάθος· ἐν μέσῳ
ἀπεριτμήτων κοιμηθήσῃ μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας. οὕτως Φαραω
καὶ τὸ πλῆθος τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, λέγει κύριος κύριος.

32 [1]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ
2 μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2]Υἱὲ ἀνθρώπου, λαβὲ
θρῆνον ἐπὶ Φαραω βασιλέα Αἰγύπτου καὶ ἐρεῖς αὐτῷ Λέοντι ἐθνῶν
ὡμοιώθης καὶ σὺ ὡς δράκων ὁ ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ ἐκεράτιζες τοῖς
ποταμοῖς σου καὶ ἐτάρασσες ὕδωρ τοῖς ποσίν σου καὶ κατεπάτεις
3 τοὺς ποταμούς σου. [3]τάδε λέγει κύριος Καὶ περιβαλῶ ἐπὶ σὲ δίκτυα

13 εγινοντο B† || 14 παντα] pr. και B*† | ουκ 1^{0} > B† | αυτα] -τον A | παντες ult.] pr. αλλα A; pr. οτι *L* (in *O* sub ※) | γης βαθος] γην βαθους A*L* compl.: item A pau. in 18 32 24 || 15 κυριος κυριος (cf. 2 4)] αδωναι κυριος A: cf. 5 5 | επενθησεν — λιβανος] επεστησα επ αυτον την αβυσσον και εκωλυσα τους ποταμους αυτης και εκωλυσεν πληθος υδατος και(> A*) επενθησεν αυτον ο λιβανος και εξεστησαν επ αυτω A || 16 init.] pr. και A | απο — αυτου / εσεισθ. τα(> A†) εθνη] tr. A | γη B pau.] + κατω A: cf. 𝔐 || 17 εν τοις τραυμ. απο μαχ.] μετα τραυματιων μαχαιρας A | οι] pr. παντες A || 18 γης βαθος: cf. 14 | το B†] pr. παν rel. = 𝔐

32 1 ενδεκατω] δωδεκ. B = 𝔐, δεκ. *L* | δωδεκατω = 𝔐] δεκ. BA^{c} || 2 και συ Ra. = 𝔐] tr. mss. | δρακων] pr. ο A† | τοις ποταμοις] τους -μους A, pr. εν *L* = 𝔐 | υδωρ] pr. το A || 3 κυριος B†] pr. αδωναι A: cf. 11. 14 5 5 | δικτυα] -υον μου A = 𝔐 (μου in *O* sub ※, > B†)

λάων πολλῶν καὶ ἀνάξω σε ἐν τῷ ἀγκίστρῳ μου 4καὶ ἐκτενῶ σε 4
ἐπὶ τὴν γῆν, πεδία πλησθήσεταί σου, καὶ ἐπικαθιῶ ἐπὶ σὲ πάντα
τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐμπλήσω ἐκ σοῦ πάντα τὰ θηρία
πάσης τῆς γῆς· 5καὶ δώσω τὰς σάρκας σου ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ ἐμ- 5
πλήσω ἀπὸ τοῦ αἵματός σου, 6καὶ ποτισθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τῶν 6
προχωρημάτων σου ἀπὸ τοῦ πλήθους σου ἐπὶ τῶν ὀρέων, φάραγ-
γας ἐμπλήσω ἀπὸ σοῦ. 7καὶ κατακαλύψω ἐν τῷ σβεσθῆναί σε 7
οὐρανὸν καὶ συσκοτάσω τὰ ἄστρα αὐτοῦ, ἥλιον ἐν νεφέλῃ καλύψω,
καὶ σελήνη οὐ μὴ φάνῃ τὸ φῶς αὐτῆς· 8πάντα τὰ φαίνοντα φῶς 8
ἐν τῷ οὐρανῷ συσκοτάσουσιν ἐπὶ σέ, καὶ δώσω σκότος ἐπὶ τὴν
γῆν σου, λέγει κύριος κύριος. 9καὶ παροργιῶ καρδίαν λαῶν πολ- 9
λῶν, ἡνίκα ἂν ἄγω αἰχμαλωσίαν σου εἰς τὰ ἔθνη εἰς γῆν, ἣν οὐκ
ἔγνως. 10καὶ στυγνάσουσιν ἐπὶ σὲ ἔθνη πολλά, καὶ οἱ βασιλεῖς 10
αὐτῶν ἐκστάσει ἐκστήσονται ἐν τῷ πέτασθαι τὴν ῥομφαίαν μου
ἐπὶ πρόσωπα αὐτῶν, προσδεχόμενοι τὴν πτῶσιν αὐτῶν ἀφ᾽ ἡμέρας
πτώσεώς σου. 11ὅτι τάδε λέγει κύριος Ῥομφαία βασιλέως Βαβυ- 11
λῶνος ἥξει σοι 12ἐν μαχαίραις γιγάντων, καὶ καταβαλῶ τὴν ἰσχύν 12
σου· λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν πάντες, καὶ ἀπολοῦσι τὴν ὕβριν Αἰγύπτου,
καὶ συντριβήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτῆς. 13καὶ ἀπολῶ πάντα τὰ 13
κτήνη αὐτῆς ἀφ᾽ ὕδατος πολλοῦ, καὶ οὐ μὴ ταράξῃ αὐτὸ ἔτι ποὺς
ἀνθρώπου, καὶ ἴχνος κτηνῶν οὐ μὴ καταπατήσῃ αὐτό. 14οὕτως 14
τότε ἡσυχάσει τὰ ὕδατα αὐτῶν, καὶ οἱ ποταμοὶ αὐτῶν ὡς ἔλαιον
πορεύσονται, λέγει κύριος. 15ὅταν δῶ Αἴγυπτον εἰς ἀπώλειαν καὶ 15
ἐρημωθῇ ἡ γῆ σὺν τῇ πληρώσει αὐτῆς, ὅταν διασπείρω πάντας
τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.
16θρῆνός ἐστιν καὶ θρηνήσεις αὐτόν, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἐθνῶν 16
θρηνήσουσιν αὐτόν· ἐπ᾽ Αἴγυπτον καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχὺν αὐτῆς
θρηνήσουσιν αὐτήν, λέγει κύριος κύριος.
17Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τοῦ πρώτου μηνὸς πεντε- 17

3 λαων B†] pr. εν(pr. και A) εκκλησια rel. (in *O* sub ※) || 4 του ουρ. et εκ σου > B† || 5 fin.] + πασαν την(>A†) γην A*C*, + τα πεδια *L* || 6 προχωρ.] προ > A† | απο 2°] pr. και A || 7 τα αστρα αυτου] τους αστερας του ουρανου A pau. | σεληνη] pr. η A | ου μη φανη] ου δωσει A† || 8 init.] pr. και A | την γην σου] σου > B*pau., σε *C*† | κυριος κυριος] + ο θεος A: cf. 14 6 || 9 αγω] αγαγω A^c: cf. 14 15 | γην] pr. την A || 10 πολλα > A† | πετασθηναι A: cf. Thack. p. 221 | την paenult. > A | προσωπον A || 11 κυριος B*pau.] pr. αδωναι A: cf. 3; pr. κυριος B^c*C*: cf. 2 4 || 13 τα > B† | ετι / πους ανθρ.] tr. B = 𝔐, ετι > Q | κτηνων] -νους A || 14 κυριος B pau.] pr. αδωναι rel.: cf. 3 || 16 θρηνησεις] -σουσιν A || 17 του πρωτου μηνος] τω πρωτω μηνι *L*; εν τω πρωτω μηνι A: haec Origenes in Hexaplis obelo notauit, in commentariis omisit, cf. Q^mg εν τη των ο′ εκδοσει ουτω φερεται »και εγενετο εν τω δωδεκατω ετει εν τω πρωτω μηνι πεντεκαιδεκατη του μηνος« · το δε »εν τω πρωτω μηνι« οβελισθεν περιειλεν ωριγενης. ταυτα δε κατα λεξιν ειπεν εν τω ιθ′ τομω των εις τον ιεζεκιηλ εξηγητικων Εοικεν η προ-

18 καιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [18]Υἱὲ
ἀνθρώπου, θρήνησον ἐπὶ τὴν ἰσχὺν Αἰγύπτου, καὶ καταβιβάσουσιν
αὐτῆς τὰς θυγατέρας τὰ ἔθνη νεκρὰς εἰς τὸ βάθος τῆς γῆς πρὸς
20 τοὺς καταβαίνοντας εἰς βόθρον· [20]ἐν μέσῳ τραυματιῶν μαχαίρας
21 πεσοῦνται μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ κοιμηθήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. [21]καὶ
ἐροῦσίν σοι οἱ γίγαντες Ἐν βάθει βόθρου γίνου, τίνος κρείττων
εἶ; κατάβηθι καὶ κοιμήθητι μετὰ ἀπεριτμήτων ἐν μέσῳ τραυματιῶν
22 μαχαίρας. [22]ἐκεῖ Ασσουρ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ πάντες τραυ-
ματίαι ἐκεῖ ἐδόθησαν, καὶ ἡ ταφὴ αὐτῶν ἐν βάθει βόθρου, καὶ ἐγε-
νήθη ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάντες
23 οἱ τραυματίαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ, [23]οἱ δόντες τὸν φόβον αὐ-
24 τῶν ἐπὶ γῆς ζωῆς. [24]ἐκεῖ Αιλαμ καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ περι-
κύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάντες οἱ τραυματίαι οἱ πεπτωκότες
μαχαίρᾳ καὶ οἱ καταβαίνοντες ἀπερίτμητοι εἰς γῆς βάθος, οἱ δεδω-
κότες αὐτῶν φόβον ἐπὶ γῆς ζωῆς καὶ ἐλάβοσαν τὴν βάσανον αὐ-
25 τῶν μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς βόθρον [25]ἐν μέσῳ τραυματιῶν.
26 [26]ἐκεῖ ἐδόθησαν Μοσοχ καὶ Θοβελ καὶ πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτῶν περι-
κύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάντες τραυματίαι αὐτοῦ, πάντες ἀπε-
ρίτμητοι τραυματίαι ἀπὸ μαχαίρας, οἱ δεδωκότες τὸν φόβον αὐτῶν
27 ἐπὶ γῆς ζωῆς· [27]καὶ ἐκοιμήθησαν μετὰ τῶν γιγάντων τῶν πεπτω-
κότων ἀπὸ αἰῶνος, οἳ κατέβησαν εἰς ᾅδου ἐν ὅπλοις πολεμικοῖς
καὶ ἔθηκαν τὰς μαχαίρας αὐτῶν ὑπὸ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν· καὶ
ἐγενήθησαν αἱ ἀνομίαι αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὀστῶν αὐτῶν, ὅτι ἐξεφόβησαν
28 γίγαντας ἐν γῇ ζωῆς. [28]καὶ σὺ ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων κοιμηθήσῃ

φητεια αυτη εξης τη προ αυτης τεταγμενη και αυτη τω δωδεκατω λελεχθαι ετει, ομοιως μεν εκεινη κατα το »εν τω δωδεκατω μηνι« (cf. 32 1) προπεφητευσθαι, ουκετι δε ομοιως κατα την ημεραν· η μεν γαρ μια του μηνος ελελεκτο, αυτη δε πεντεκαιδεκατη του μηνος· διοπερ το »του πρωτου μηνος« οβελισθεν ετολμησαμεν περιελειν ως παντη αλογως προσκειμενον || 18 ισχυν] γην A† | fin. B†] + (19) εξ υδατων ευπρεπους καταβηθι και κοιμηθητι μετα απεριτμητων uel sim. rel. (in *O* sub ※) || 20 τραυμ. μαχαιρας(ς > A hic, non in 21)] tr. B† hic, non in 21, cf. etiam 22 fin. || 21 θοβρου Q†, θορυβου B†, sed in 22 etiam hi βοθρου | καταβηθι] pr. και B† || 22 και 2^0 > A | αυτου paenult.] -των A | οι paenult. > A† || 23 init. B†] pr. οι εδωκαν τας ταφας αυτης εν μηροις λακκου και εγενηθη εκκλησια περικυκλω(A† υπερκυκλω) της ταφης αυτου παντες αυτοι τραυματιαι πιπτοντες μαχαιρα uel sim. rel. (in *O* sub ※) | γης ζωης] της ζ. A pau.: cf. 24. 26. 27. 32 || 24 μαχαιραις A | γης βαθος: cf. 31 14 | αυτων φ.] τον φ. αυτων A | γης ζωης] της ζ. BA pau.: cf. 23 fin. || 26 τραυματιαι απο > A(†) | γης ζωης] της ζ. BA pau.: cf. 23 fin. || 27 των πεπτ.] πεπτωκοτες A† | πολεμικοις B†] add. (uel pr.) αυτων rel. (in *O* sub ※) | και 2^0] οι A† | γιγαντας] παντας B† | γη ζωης Ra. (cf. 23. 24. 26. 32)] τη ζωη αυτων mss. (unus cod. γη ζωης αυτων); in alia uersione ab *L* addita eadem uertuntur τη γη των ζωντων || 28 κοιμ. B†] pr. συντριβηση και rel. (in *O* sub ※)

μετὰ τετραυματισμένων μαχαίρᾳ. [29]ἐκεῖ ἐδόθησαν οἱ ἄρχοντες Ασ- 29
σουρ οἱ δόντες τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ εἰς τραῦμα μαχαίρας· οὗτοι μετὰ
τραυματιῶν ἐκοιμήθησαν, μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον. [30]ἐκεῖ 30
οἱ ἄρχοντες τοῦ βορρᾶ πάντες στρατηγοὶ Ασσουρ οἱ καταβαίνοντες
τραυματίαι σὺν τῷ φόβῳ αὐτῶν καὶ τῇ ἰσχύι αὐτῶν ἐκοιμήθησαν
ἀπερίτμητοι μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας καὶ ἀπήνεγκαν τὴν βάσανον
αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς βόθρον. [31]ἐκείνους ὄψεται 31
βασιλεὺς Φαραω καὶ παρακληθήσεται ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν,
λέγει κύριος κύριος. [32]ὅτι δέδωκα τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ γῆς ζωῆς, 32
καὶ κοιμηθήσεται ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας,
Φαραω καὶ πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ, λέγει κύριος κύριος.
[1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2]Υἱὲ ἀνθρώπου, λά- 33
λησον τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Γῆ, ἐφ' ἣν
ἂν ἐπάγω ῥομφαίαν, καὶ λάβῃ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἄνθρωπον ἕνα ἐξ
αὐτῶν καὶ δῶσιν αὐτὸν ἑαυτοῖς εἰς σκοπόν, [3]καὶ ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν 3
ἐρχομένην ἐπὶ τὴν γῆν καὶ σαλπίσῃ τῇ σάλπιγγι καὶ σημάνῃ τῷ
λαῷ, [4]καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀκούσας τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος καὶ μὴ 4
φυλάξηται, καὶ ἐπέλθῃ ἡ ῥομφαία καὶ καταλάβῃ αὐτόν, τὸ αἷμα
αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔσται· [5]ὅτι τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγ- 5
γος ἀκούσας οὐκ ἐφυλάξατο, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἔσται, καὶ
οὗτος, ὅτι ἐφυλάξατο, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξείλατο. [6]καὶ ὁ σκοπός, 6
ἐὰν ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν ἐρχομένην καὶ μὴ σημάνῃ τῇ σάλπιγγι, καὶ
ὁ λαὸς μὴ φυλάξηται, καὶ ἐλθοῦσα ἡ ῥομφαία λάβῃ ἐξ αὐτῶν ψυ-
χήν, αὕτη διὰ τὴν αὐτῆς ἀνομίαν ἐλήμφθη, καὶ τὸ αἷμα ἐκ τῆς
χειρὸς τοῦ σκοποῦ ἐκζητήσω. [7]καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, σκοπὸν δέ- 7
δωκά σε τῷ οἴκῳ Ισραηλ, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον.
[8]ἐν τῷ εἶπαί με τῷ ἁμαρτωλῷ Θανάτῳ θανατωθήσῃ, καὶ μὴ λαλή- 8
σῃς τοῦ φυλάξασθαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, αὐτὸς ὁ ἄνο-

29 εδοθησαν B†] εδωμ ※ οι(pr. και A mu.) βασιλεις αυτης και παντες uel sim. rel. (in *O* sub ※) | ασσουρ] ασσυριοι A†, αυτης Q = 𝔐 | αυτου] -της A†, -των Q pl. = 𝔐 | ουτοι] αυτοι A | μετα τραυμ.] pr. εκοιμηθησαν et add. μαχαιρας A, pau., sed etiam εκοιμηθ. seq. adest in A† || 30 οι 1^0] pr. παντες A pau. | παντες B†] pr. παντες αυτοι rel. (in *O* sub ※) | εκοιμ.] pr. και A | τραυματιων] τετραυματισμενων A: cf. 28 | απηνεγκαν] ελαβον A || 31 επι παση τη ισχυι A | αυτων B†] + τραυματιαι μαχαιρα(ς) φαραω και πασα η δυναμις αυτου rel. (in *O* sub ※) | κυριος κυριος] κυριος ο θεος A: cf. 32 14 6 || 32 αυτου 1^0] -των A | γης ζωης] της ζ. BA pau.: cf. 23 fin. | αυτου ult.] + μετ αυτου B† | κυριος κυριος] + ο θεος A: cf. 31

33 2 επαγαγω A: cf. 14 15 | ρομφαιαν] κριμα αιματος A | εις > A || 4 ο > B† | επελθη ... και ult.] ελθουσα ... A(†) | καταβαλη A(†) | επι την κεφαλην A†: cf. 5. 10 || 5 εφυλ. 1^0] + την ψυχην αυτου A† | επ αυτον A: cf. 4 || 6 σημανη] + τω λαω A†: ex 3 | αιμα] + αυτης A; + αυτου pau. (in *O* sub ※) | της > B pau. || 8 αμαρτ.] ανομω A | μη] pr. εαν A | λαλησης] + τους λογους A† | φυλαξασθαι] αποστηναι A | ασεβη] ανομον A

μος τῇ ἀνομίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται, τὸ δὲ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός
9 σου ἐκζητήσω. [9]σὺ δὲ ἐὰν προαπαγγείλῃς τῷ ἀσεβεῖ τὴν ὁδὸν αὐ-
τοῦ τοῦ ἀποστρέψαι ἀπ᾽ αὐτῆς, καὶ μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ
αὐτοῦ, οὗτος τῇ ἀσεβείᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται, καὶ σὺ τὴν ψυχὴν
10 σαυτοῦ ἐξῄρησαι. — [10]καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν τῷ οἴκῳ Ισραηλ
Οὕτως ἐλαλήσατε λέγοντες Αἱ πλάναι ἡμῶν καὶ αἱ ἀνομίαι ἡμῶν
ἐφ᾽ ἡμῖν εἰσιν, καὶ ἐν αὐταῖς ἡμεῖς τηκόμεθα· καὶ πῶς ζησόμεθα;
11 [11]εἰπὸν αὐτοῖς Ζῶ ἐγώ, τάδε λέγει κύριος Οὐ βούλομαι τὸν θάνα-
τον τοῦ ἀσεβοῦς ὡς τὸ ἀποστρέψαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐ-
τοῦ καὶ ζῆν αὐτόν. ἀποστροφῇ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ὑμῶν·
12 καὶ ἵνα τί ἀποθνῄσκετε, οἶκος Ισραηλ; [12]εἰπὸν πρὸς τοὺς υἱοὺς
τοῦ λαοῦ σου Δικαιοσύνη δικαίου οὐ μὴ ἐξέληται αὐτὸν ἐν ᾗ ἂν
ἡμέρᾳ πλανηθῇ, καὶ ἀνομία ἀσεβοῦς οὐ μὴ κακώσῃ αὐτὸν ἐν ᾗ
ἂν ἡμέρᾳ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ· καὶ δίκαιος οὐ μὴ
13 δύνηται σωθῆναι. [13]ἐν τῷ εἶπαί με τῷ δικαίῳ Οὗτος πέποιθεν ἐπὶ
τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ, καὶ ποιήσῃ ἀνομίαν, πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι
αὐτοῦ οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν· ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ, ᾗ ἐποίησεν, ἐν
14 αὐτῇ ἀποθανεῖται. [14]καὶ ἐν τῷ εἶπαί με τῷ ἀσεβεῖ Θανάτῳ θανα-
τωθήσῃ, καὶ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ κρίμα
15 καὶ δικαιοσύνην [15]καὶ ἐνεχύρασμα ἀποδῷ καὶ ἅρπαγμα ἀποτείσῃ,
ἐν προστάγμασιν ζωῆς διαπορεύηται τοῦ μὴ ποιῆσαι ἄδικον, ζωῇ
16 ζήσεται καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ· [16]πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ, ἃς ἥμαρ-
τεν, οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν· ὅτι κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐποίησεν,
17 ἐν αὐτοῖς ζήσεται. [17]καὶ ἐροῦσιν οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου Οὐκ εὐθεῖα
18 ἡ ὁδὸς τοῦ κυρίου· καὶ αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα. [18]ἐν τῷ
ἀποστρέψαι δίκαιον ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ ἀνο-
19 μίας, καὶ ἀποθανεῖται ἐν αὐταῖς· [19]καὶ ἐν τῷ ἀποστρέψαι τὸν
ἁμαρτωλὸν ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιο-
20 σύνην, ἐν αὐτοῖς αὐτὸς ζήσεται. [20]καὶ τοῦτό ἐστιν, ὃ εἴπατε Οὐκ

8 το δε] και το A† || **9** του > B*L*: post αυτου | αποστρεψαι] + αυτον A*L* | ασεβεια] ανομια A | σ(ε)αυτου] σου A | εξηρησαι] ερρυσω A || **10** εφ ημιν] εφ ημας A†: cf. 4 || **11** ταδε B†] > rel.: cf. 𝔐 | κυριος Bpau.] pr. αδωναι rel.: cf. 25 5 5 | ασεβους] αμαρτωλου A | το > BQ† | αυτου] + της πονηρας A: cf. inf. | της οδου ult.] των οδων Apau. = 𝔐 | υμων Bpau.] + των πονηρων Apau.; + της πονηρας Qmu. (in *O* sub ※) || **12** init. Bpau.] pr. και συ υιε ανθρωπου rel. (in *O* sub ※) | ασεβους] ανομου A | ου μη δυνησεται A | fin. B†] + εν ημερα αμαρτιας αυτου Amu. (in *O* sub ※); + εν η αν ημερα αμαρτη *L* || **13** δικαιω BQ†] + ζωη ζηση και rel. (in *O* sub ※) | ποιηση] pr. εαν A† | ανομιαν] αδικιαν A | αυτου 2⁰] + ας εποιησεν A | αναμνησθ.] ανα > A: item in 16 || **14** αμαρτιας] ασεβειας A, ανομιας *L* || **15** ενεχυρον A | αποδω Qpl.] -δοι B, > A | αρπαγματα B† | προσταγματι A | ου μη αποθανειται A || **16** ημαρτεν] εποιησεν A | αναμνησθ. (cf. 13)] + ετι A†: ante οτι | αυτοις] -ταις B || **18** ανομιαν et εν αυτη A

εὐθεῖα ἡ ὁδὸς κυρίου· ἕκαστον ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς,
οἶκος Ισραηλ.
[21]Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ πέμ- 21
πτῃ τοῦ μηνὸς τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν ἦλθεν ὁ ἀνασωθεὶς πρός
με ἀπὸ Ιερουσαλημ λέγων Ἑάλω ἡ πόλις. [22]καὶ ἐγενήθη ἐπ' ἐμὲ 22
χεὶρ κυρίου ἑσπέρας πρὶν ἐλθεῖν αὐτὸν καὶ ἤνοιξέν μου τὸ στόμα,
ἕως ἦλθεν πρός με τὸ πρωί, καὶ ἀνοιχθέν μου τὸ στόμα οὐ συν-
εσχέθη ἔτι. [23]καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρός με λέγων [24]Υἱὲ ἀν- 23 24
θρώπου, οἱ κατοικοῦντες τὰς ἠρημωμένας ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ισραηλ
λέγουσιν Εἷς ἦν Αβρααμ καὶ κατέσχεν τὴν γῆν, καὶ ἡμεῖς πλείους
ἐσμέν, ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κατάσχεσιν. [25]διὰ τοῦτο εἰπὸν αὐτοῖς 25
Τάδε λέγει κύριος κύριος [27]Ζῶ ἐγώ, εἰ μὴν οἱ ἐν ταῖς ἠρημωμέ- 27
ναις μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ οἱ ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τοῖς
θηρίοις τοῦ ἀγροῦ δοθήσονται εἰς κατάβρωμα, καὶ τοὺς ἐν ταῖς
τετειχισμέναις καὶ τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις θανάτῳ ἀποκτενῶ. [28]καὶ 28
δώσω τὴν γῆν ἔρημον, καὶ ἀπολεῖται ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς,
καὶ ἐρημωθήσεται τὰ ὄρη τοῦ Ισραηλ διὰ τὸ μὴ εἶναι διαπορευ-
όμενον. [29]καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος· καὶ ποιήσω τὴν γῆν 29
αὐτῶν ἔρημον, καὶ ἐρημωθήσεται διὰ πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν,
ἃ ἐποίησαν. [30]καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου οἱ λα- 30
λοῦντες περὶ σοῦ παρὰ τὰ τείχη καὶ ἐν τοῖς πυλῶσι τῶν οἰκιῶν
καὶ λαλοῦσιν ἄνθρωπος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ λέγοντες Συνέλθωμεν
καὶ ἀκούσωμεν τὰ ἐκπορευόμενα παρὰ κυρίου, [31]ἔρχονται πρὸς σέ, 31
ὡς συμπορεύεται λαός, καὶ κάθηνται ἐναντίον σου καὶ ἀκούουσιν
τὰ ῥήματά σου, καὶ αὐτὰ οὐ μὴ ποιήσουσιν, ὅτι ψεῦδος ἐν τῷ
στόματι αὐτῶν, καὶ ὀπίσω τῶν μιασμάτων ἡ καρδία αὐτῶν. [32]καὶ 32
γίνῃ αὐτοῖς ὡς φωνὴ ψαλτηρίου ἡδυφώνου εὐαρμόστου, καὶ ἀκού-

20 εν ταις οδοις] κατα τας οδους A*L* = 𝔐 | αυτου BQpau. = 𝔐] υμων A*L* | fin.] + λεγει κυριος A || 22 αυτον] + προς με A | μου / το στομα bis] 1^0 tr. A, 2^0 tr. Q | εως] ως B^c | συνεσχεθη] συνεκλεισθη A || 25 αυτοις] προς αυτους A | ταδε λεγει] ουτως ειπεν A | κυριος κυριος BQ†(cf. 24)] αδωναι κυριος rel.: cf. 11 | fin. B†] A add. επι τω αιματι φαγεσθε και οφθαλμους υμων λημψεσθε προς ειδωλα υμων και αιμα εκχειτε(fut., cf. Thack. p. 230)· και την γην κληρονομησετε; (26) εστητε επι τη ρομφαια υμων, εποιησατε βδελυγμα και ανηρ τον πλησιον αυτου εμιανατε· και την γην κληρονομησετε; (27) ουτως(ad 26 trahendum?) δια τουτο ειπον αυτοις ταδε λεγει κυριος κυριος (menda orthographica correxi): sim. rel. passim alio modo uertentes, e. g. Q*L* in 26 εκαστος την γυναικα του πλησιον αυτου pro ανηρ τον πλησιον αυτου, in 27 ουτως ερεις προς αυτους ταδε λεγει αδωναι κυριος pro ουτως — κυριος κυριος: in *O* sub ※, cf. Field || 27 μαχαιρα] -ραις BQpau. || 28 ερημωθησονται A†: sic Q† in 29 | του > A† || 30 λαλουσιν] ελαλουν A | ακουσομεν A† || 31 init. B†] pr. και rel. = 𝔐 | σου 1^0 B†] + ο λαος μου rel. (in *O* sub ※) | ου μη ποιησωσ(ε)ιν AQ, sed in 32 etiam hi ου μη -σουσιν | η καρδ. αυτων] αυτων η καρδ. εστιν A || 32 ακουσονται ... και ult.] ακουοντες ... A†

33 σονταί σου τὰ ῥήματα καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν αὐτά. 33καὶ ἡνίκα
ἂν ἔλθῃ, ἐροῦσιν Ἰδοὺ ἥκει· καὶ γνώσονται ὅτι προφήτης ἦν ἐν
μέσῳ αὐτῶν.
34 1Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2Υἱὲ ἀνθρώπου, προ-
φήτευσον ἐπὶ τοὺς ποιμένας τοῦ Ισραηλ, προφήτευσον καὶ εἰπὸν
τοῖς ποιμέσι Τάδε λέγει κύριος κύριος Ὦ ποιμένες Ισραηλ, μὴ βό-
σκουσιν ποιμένες ἑαυτούς; οὐ τὰ πρόβατα βόσκουσιν οἱ ποιμένες;
3 3ἰδοὺ τὸ γάλα κατέσθετε καὶ τὰ ἔρια περιβάλλεσθε καὶ τὸ παχὺ
4 σφάζετε καὶ τὰ πρόβατά μου οὐ βόσκετε· 4τὸ ἠσθενηκὸς οὐκ ἐν-
ισχύσατε καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἐσωματοποιήσατε καὶ τὸ συντε-
τριμμένον οὐ κατεδήσατε καὶ τὸ πλανώμενον οὐκ ἐπεστρέψατε καὶ
τὸ ἀπολωλὸς οὐκ ἐζητήσατε καὶ τὸ ἰσχυρὸν κατειργάσασθε μόχθῳ.
5 5καὶ διεσπάρη τὰ πρόβατά μου διὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας καὶ ἐγε-
6 νήθη εἰς κατάβρωμα πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ· 6καὶ διεσπάρη
μου τὰ πρόβατα ἐν παντὶ ὄρει καὶ ἐπὶ πᾶν βουνὸν ὑψηλὸν καὶ
ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς διεσπάρη, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκζητῶν
7 οὐδὲ ὁ ἀποστρέφων. 7διὰ τοῦτο, ποιμένες, ἀκούσατε λόγον κυρίου
8 8Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος κύριος, εἰ μὴν ἀντὶ τοῦ γενέσθαι τὰ πρό-
βατά μου εἰς προνομὴν καὶ γενέσθαι τὰ πρόβατά μου εἰς κατά-
βρωμα πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ πεδίου παρὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας,
καὶ οὐκ ἐξεζήτησαν οἱ ποιμένες τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐβόσκησαν
9 οἱ ποιμένες ἑαυτούς, τὰ δὲ πρόβατά μου οὐκ ἐβόσκησαν, 9ἀντὶ τού-
10 του, ποιμένες, 10τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποιμένας
καὶ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἀπο-
στρέψω αὐτοὺς τοῦ μὴ ποιμαίνειν τὰ πρόβατά μου, καὶ οὐ βοσκή-
σουσιν ἔτι οἱ ποιμένες αὐτά· καὶ ἐξελοῦμαι τὰ πρόβατά μου ἐκ
τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔσονται αὐτοῖς ἔτι εἰς κατάβρωμα.
11 11διότι τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου καὶ
12 ἐπισκέψομαι αὐτά. 12ὥσπερ ζητεῖ ὁ ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν

32 σου / τα ρημ.] tr. A || 33 και 1⁰] + εσται A
34 2 τοις ποιμεσι] αυτοις A | μη βοσκ. (+ οι omn. exc. B) ποιμενες] μη οι ποιμ. βοσκ. A || 3 κατεσθετε B† (cf. Thack. § 19, 3)] -εσθιετε rel. | σφαζετε et βοσκετε] pr. ε A*L*; *L* hab. imperf. etiam pro κατεσθ. et περιβαλλ. || 4 επεστρεψ.] απεστρ. Bpau. || 5 διεσπαρη et εγενηθη] -ησαν Apau.: cf. 6 | fin.] + και τοις πετεινοις του ουρανου A || 6 διεσπαρη 1⁰ (non 2⁰)] -ησαν Apau.: cf. 5 | μου / τα προβ. B†] tr. rel. | παν BQpau.] παντα rel.: cf. Iud. 7 4 B | προσωπου] παντι προσωπω A: cf. 𝔐 | πασης > Bpau.: cf. 𝔐 | διεσπαρη ult.] + τα προβατα μου A (in *O* sub ※) | εκζητων] εκ > A† || 8 πεδιου] αγρου A | οι ποιμ. / τα προβ. μου] tr. A || 9 fin. B†] + ακουσατε λογον κυριου rel. (in *O* sub ※) || 10 κυριος κυριος (cf. 11 24)] αδωναι κυριος A: cf. 5 5 | ου] + μη A | ουκ εσονται αυτοις ετι B†] ουκετι εσ. αυτοις A, ετι > Q || 11 κυριος] + κυριος Bc: cf. 10; + κυριος ο θεος A: cf. 20 14 6 || 12 ωσπερ] ως A | ζητει] επισκεπτεται A*L*

ἡμέρᾳ, ὅταν ᾖ γνόφος καὶ νεφέλη ἐν μέσῳ προβάτων διακεχωρι-
σμένων, οὕτως ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἀπελάσω αὐτὰ ἀπὸ
παντὸς τόπου, οὗ διεσπάρησαν ἐκεῖ ἐν ἡμέρᾳ νεφέλης καὶ γνόφου.
[13]καὶ ἐξάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπὸ τῶν 13
χωρῶν καὶ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν καὶ βοσκήσω αὐτοὺς
ἐπὶ τὰ ὄρη Ισραηλ καὶ ἐν ταῖς φάραγξιν καὶ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ
τῆς γῆς· [14]ἐν νομῇ ἀγαθῇ βοσκήσω αὐτούς, καὶ ἐν τῷ ὄρει τῷ 14
ὑψηλῷ Ισραηλ ἔσονται αἱ μάνδραι αὐτῶν· ἐκεῖ κοιμηθήσονται καὶ
ἐκεῖ ἀναπαύσονται ἐν τρυφῇ ἀγαθῇ καὶ ἐν νομῇ πίονι βοσκηθή-
σονται ἐπὶ τῶν ὀρέων Ισραηλ. [15]ἐγὼ βοσκήσω τὰ πρόβατά μου 15
καὶ ἐγὼ ἀναπαύσω αὐτά, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. τάδε
λέγει κύριος κύριος [16]Τὸ ἀπολωλὸς ζητήσω καὶ τὸ πλανώμενον 16
ἐπιστρέψω καὶ τὸ συντετριμμένον καταδήσω καὶ τὸ ἐκλεῖπον ἐν-
ισχύσω καὶ τὸ ἰσχυρὸν φυλάξω καὶ βοσκήσω αὐτὰ μετὰ κρίματος.
[17]καὶ ὑμεῖς, πρόβατα, τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ 17
ἀνὰ μέσον προβάτου καὶ προβάτου, κριῶν καὶ τράγων· [18]καὶ οὐχ 18
ἱκανὸν ὑμῖν ὅτι τὴν καλὴν νομὴν ἐνέμεσθε, καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς
νομῆς ὑμῶν κατεπατεῖτε τοῖς ποσὶν ὑμῶν· καὶ τὸ καθεστηκὸς
ὕδωρ ἐπίνετε καὶ τὸ λοιπὸν τοῖς ποσὶν ὑμῶν ἐταράσσετε· [19]καὶ 19
τὰ πρόβατά μου τὰ πατήματα τῶν ποδῶν ὑμῶν ἐνέμοντο καὶ τὸ
τεταραγμένον ὕδωρ ὑπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἔπινον. [20]διὰ τοῦτο 20
τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀνὰ μέσον προβάτου
ἰσχυροῦ καὶ ἀνὰ μέσον προβάτου ἀσθενοῦς. [21]ἐπὶ ταῖς πλευραῖς 21
καὶ τοῖς ὤμοις ὑμῶν διωθεῖσθε καὶ τοῖς κέρασιν ὑμῶν ἐκερατίζετε
καὶ πᾶν τὸ ἐκλεῖπον ἐξεθλίβετε. [22]καὶ σώσω τὰ πρόβατά μου, καὶ 22
οὐ μὴ ὦσιν ἔτι εἰς προνομήν, καὶ κρινῶ ἀνὰ μέσον κριοῦ πρὸς
κριόν. [23]καὶ ἀναστήσω ἐπ᾽ αὐτοὺς ποιμένα ἕνα καὶ ποιμανεῖ αὐτούς, 23
τὸν δοῦλόν μου Δαυιδ, καὶ ἔσται αὐτῶν ποιμήν· [24]καὶ ἐγὼ κύριος 24
ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ Δαυιδ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἄρχων· ἐγὼ
κύριος ἐλάλησα. [25]καὶ διαθήσομαι τῷ Δαυιδ διαθήκην εἰρήνης καὶ 25
ἀφανιῶ θηρία πονηρὰ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατοικήσουσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ
καὶ ὑπνώσουσιν ἐν τοῖς δρυμοῖς. [26]καὶ δώσω αὐτοὺς περικύκλῳ 26

12 οταν η γνοφος και νεφελη] γνοφου και νεφελης A: cf. 12 fin. | προβατων B†] + αυτου rel. (in *O* sub ※) | απελασω] συναξω A || 13 απο] εκ A || 14 και 1⁰ addidi, mss. hab. και ante εσονται et ante κοιμηθ. | ισραηλ 1⁰] pr. εν τω ορει A† | ισραηλ ult.] pr. του Ar†; *L* add. του ante ισραηλ 1⁰ || 15 γνωσονται] pr. επι Ar†: cf. 13 23 | οτι] διοτι Ar† || 16 ζητησω] pr. εκ A | πλανωμ.] πεπλανημ. A | εκλειπον] ε 2⁰ > B*pau. || 17 προβατα] pr. τα A† | κρ(ε)ιου και τραγου A || 18 υμων κατεπ. τοις ποσιν υμων] τοις ποσιν υμων κατεπ. A || 20 κυριος κυριος] + ο θεος A: cf. 11 || 21 επι] επει B†, επειδη *L* || 22 ου μη ωσιν] ουκετι εσονται A(†) || 23 επ αυτους] αυτοις A† | ενα] ετερον A | ποιμε(c αι)νει B† || 24 εν μ. αυτων / αρχων] tr. A = 𝔐 || 25 αφανιω] απολω Apau.: cf. 30 11 || 26 δωσω α. περικυκλω] εσονται κυκλω A

27 τοῦ ὄρους μου · καὶ δώσω τὸν ὑετὸν ὑμῖν, ὑετὸν εὐλογίας. [27]καὶ
τὰ ξύλα τὰ ἐν τῷ πεδίῳ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν, καὶ ἡ γῆ δώσει
τὴν ἰσχὺν αὐτῆς, καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν ἐλπίδι
εἰρήνης, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἐν τῷ συντρῖψαί με
τὸν ζυγὸν αὐτῶν · καὶ ἐξελοῦμαι αὐτοὺς ἐκ χειρὸς τῶν καταδου-
28 λωσαμένων αὐτούς. [28]καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι ἐν προνομῇ τοῖς ἔθνεσιν,
καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς οὐκέτι μὴ φάγωσιν αὐτούς · καὶ κατοικήσου-
29 σιν ἐν ἐλπίδι, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς. [29]καὶ ἀναστήσω
αὐτοῖς φυτὸν εἰρήνης, καὶ οὐκέτι ἔσονται ἀπολλύμενοι λιμῷ ἐπὶ
30 τῆς γῆς καὶ οὐ μὴ ἐνέγκωσιν ἔτι ὀνειδισμὸν ἐθνῶν. [30]καὶ γνώσον-
ται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαός μου οἶκος
31 Ισραηλ, λέγει κύριος. [31]πρόβατά μου καὶ πρόβατα ποιμνίου μού
ἐστε, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, λέγει κύριος κύριος.
35 [1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2]Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐπί-
στρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἐπ' ὄρος Σηιρ καὶ προφήτευσον ἐπ'
3 αὐτὸ [3]καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, ὄρος
Σηιρ, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ καὶ δώσω σε ἔρημον, καὶ
4 ἐρημωθήσῃ, [4]καὶ ταῖς πόλεσίν σου ἐρημίαν ποιήσω, καὶ σὺ ἔρημος
5 ἔσῃ · καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. [5]ἀντὶ τοῦ γενέσθαι σε ἐχθρὰν
αἰωνίαν καὶ ἐνεκάθισας τῷ οἴκῳ Ισραηλ δόλῳ ἐν χειρὶ ἐχθρῶν
6 μαχαίρᾳ ἐν καιρῷ ἀδικίας ἐπ' ἐσχάτῳ, [6]διὰ τοῦτο, ζῶ ἐγώ, λέγει
7 κύριος κύριος, εἰ μὴν εἰς αἷμα ἥμαρτες, καὶ αἷμά σε διώξεται. [7]καὶ
δώσω τὸ ὄρος Σηιρ εἰς ἔρημον καὶ ἠρημωμένον καὶ ἀπολῶ ἀπ'
8 αὐτοῦ ἀνθρώπους καὶ κτήνη [8]καὶ ἐμπλήσω τῶν τραυματιῶν σου
τοὺς βουνοὺς καὶ τὰς φάραγγάς σου, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς πεδίοις σου
9 τετραυματισμένοι μαχαίρᾳ πεσοῦνται ἐν σοί. [9]ἐρημίαν αἰώνιον θή-
σομαί σε, καὶ αἱ πόλεις σου οὐ μὴ κατοικηθῶσιν ἔτι · καὶ γνώσῃ
10 ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. [10]διὰ τὸ εἰπεῖν σε Τὰ δύο ἔθνη καὶ αἱ δύο
χῶραι ἐμαὶ ἔσονται καὶ κληρονομήσω αὐτάς, καὶ κύριος ἐκεῖ ἐστιν,

26 δωσω ult. — fin.] αποστελω υετον ευλογιας αυτοις A || **27** τα εν τω πεδιω] του παι(pro πε)διου A | δωσει 1^0] pr. απο A | αυτων 1^0] -τοις A† | την ισχυν] τον καρπον A† | τον ζυγον B†] + του κλοιου A, τους κλοιους του ζυγου *L* || **28** ουκ εσ. ετι] ουκετι εσ. A, ουκ εσ. ουκετι Bc | φαγωσιν] πτοησει A(†) || **29** ου μη ενεγκ. ετι / ονειδ. εθνων] tr. A || **30** ισραηλ] pr. του A | κυριος ult. B*†] + κυριος ABc: cf. 2 4 || **31** init. B†] pr. και υμεις rel.: cf. 𝔐 | ποιμνιου] pr. του ABc

35 **2** επ 1^0] επι το A | επ 2^0] εις B† || **3** ειπον B*†] + αυτω rel. = 𝔐 | κυριος 2^0 > A | ερημον (cf. 33 28)] pr. εις B*†: cf. 7 || **4** ταις] pr. εν A pl. || **5** αιωνιαν: sic B† hic, Bc† in 9, cf. Thack. p. 172 n.; rel. -νιον | εν χειρι εχθρων μαχαιρα] εν καιρω εχθρων εν χειρι μαχαιρας A, + ※εν καιρω θλιψεως αυτων *O* | επ εσχατων A || **7** το > B || **8** σου 1^0 > B*† | τους > B† | βουνους] + σου A | τας] pr. πασας A || **9** init.] pr. και A | αιων.: cf. 5 || **10** δια το ειπειν σε] διοτι ειπας A | εσονται] εισιν A | κυριος] pr. ο A†

[11]διὰ τοῦτο, ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, καὶ ποιήσω σοι κατὰ τὴν ἔχθραν 11
σου καὶ γνωσθήσομαί σοι, ἡνίκα ἂν κρίνω σε· [12]καὶ γνώσῃ ὅτι 12
ἐγώ εἰμι κύριος. ἤκουσα τῆς φωνῆς τῶν βλασφημιῶν σου, ὅτι
εἶπας Τὰ ὄρη Ισραηλ ἔρημα, ἡμῖν δέδοται εἰς κατάβρωμα· [13]καὶ 13
ἐμεγαλορημόνησας ἐπ᾽ ἐμὲ τῷ στόματί σου· ἐγὼ ἤκουσα. [14]τάδε 14
λέγει κύριος Ἐν τῇ εὐφροσύνῃ πάσης τῆς γῆς ἔρημον ποιήσω σε·
[15]ἔρημον ἔσῃ, ὄρος Σηιρ, καὶ πᾶσα ἡ Ιδουμαία ἐξαναλωθήσεται· 15
καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν.

[1]Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὄρη Ισραηλ καὶ 36
εἰπὸν τοῖς ὄρεσιν τοῦ Ισραηλ Ἀκούσατε λόγον κυρίου [2]Τάδε λέγει 2
κύριος κύριος Ἀνθ᾽ ὧν εἶπεν ὁ ἐχθρὸς ἐφ᾽ ὑμᾶς Εὖγε ἔρημα αἰώνια
εἰς κατάσχεσιν ἡμῖν ἐγενήθη, [3]διὰ τοῦτο προφήτευσον καὶ εἰπόν 3
Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἀντὶ τοῦ ἀτιμασθῆναι ὑμᾶς καὶ μισηθῆναι
ὑμᾶς ὑπὸ τῶν κύκλῳ ὑμῶν τοῦ εἶναι ὑμᾶς εἰς κατάσχεσιν τοῖς
καταλοίποις ἔθνεσιν καὶ ἀνέβητε λάλημα γλώσσῃ καὶ εἰς ὀνείδισμα
ἔθνεσιν, [4]διὰ τοῦτο, ὄρη Ισραηλ, ἀκούσατε λόγον κυρίου Τάδε λέγει 4
κύριος τοῖς ὄρεσιν καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξιν καὶ τοῖς
χειμάρροις καὶ τοῖς ἐξηρημωμένοις καὶ ἠφανισμένοις καὶ ταῖς πό-
λεσιν ταῖς ἐγκαταλελειμμέναις, αἳ ἐγένοντο εἰς προνομὴν καὶ εἰς
καταπάτημα τοῖς καταλειφθεῖσιν ἔθνεσιν περικύκλῳ· [5]διὰ τοῦτο 5
τάδε λέγει κύριος κύριος Εἰ μὴν ἐν πυρὶ θυμοῦ μου ἐλάλησα ἐπὶ
τὰ λοιπὰ ἔθνη καὶ ἐπὶ τὴν Ιδουμαίαν πᾶσαν, ὅτι ἔδωκαν τὴν γῆν
μου ἑαυτοῖς εἰς κατάσχεσιν μετ᾽ εὐφροσύνης ἀτιμάσαντες ψυχὰς
τοῦ ἀφανίσαι ἐν προνομῇ· [6]διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπὶ τὴν γῆν 6
τοῦ Ισραηλ καὶ εἰπὸν τοῖς ὄρεσιν καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φά-
ραγξιν καὶ ταῖς νάπαις Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐν τῷ ζήλῳ
μου καὶ ἐν τῷ θυμῷ μου ἐλάλησα ἀντὶ τοῦ ὀνειδισμοὺς ἐθνῶν
ἐνέγκαι ὑμᾶς· [7]διὰ τοῦτο ἐγὼ ἀρῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ 7
περικύκλῳ ὑμῶν, οὗτοι τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν λήμψονται· [8]ὑμῶν δέ, 8
ὄρη Ισραηλ, τὴν σταφυλὴν καὶ τὸν καρπὸν ὑμῶν καταφάγεται ὁ

11 κυριος Bpau.] + κυριος A: cf. 2 4 | σοι 1⁰] pr. εν A | σου] + και κατα τον ζηλον σου ον εποιησας εκ του μεμισηκεναι σε εν αυτοις A (in *O* sub ※) || **12** καταβρωμα] κατασχεσιν A*L*: ex 36 2. 3. 5. 12 || **13** εγω] pr. και A | fin.] + φησιν κυριος A || **14** ερημον ⌒ 15 ερημον A† || **15** εξαναλωθ.] εξολεθρευθ. (sic A†, -λοθρ. rel.) A; pr. και B (B*† om. και seq.)

36 2 ων] ου B: cf. 26 2 | ευγε] + ευγε A || **3** κυριος κυριος (cf. 2 4)] + ο θεος A: cf. 14 6 | υπο] απο A | των κυκλω] pr. των εθνων A pl. | ανεβητε] εγενεσθαι (pro -θε) A | γλωσσης A | εις ult. > *C*† || **4** ταις φαραγξιν .. τοις χειμαρροις Bpau.] tr. rel. | τοις εξηρημ. και ηφαν.] ταις ναπαις ταις ερημωμεναις και ηφανισμεναις A: cf. 6 | εγκαταλελ.] εγ > A | αι] και BQ† | περικυκλω] pr. τοις A || **5** κυριος 2⁰ > A†: cf. 2 4 | την γην μου / εαυτοις] tr. A || **6** κυριος B†] pr. αδωναι A: item in 22, cf. 5 5 || **7** εγω] pr. ιδου A | αρω] αιρω A || **8** υμων 2⁰ > Apau. | καταφαγεται] κατα > A

9 λαός μου, ὅτι ἐγγίζουσιν τοῦ ἐλθεῖν. [9]ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς καὶ
10 ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς, καὶ κατεργασθήσεσθε καὶ σπαρήσεσθε. [10]καὶ
πληθυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους, πᾶν οἶκον Ισραηλ εἰς τέλος, καὶ
11 κατοικηθήσονται αἱ πόλεις, καὶ ἡ ἠρημωμένη οἰκοδομηθήσεται. [11]καὶ
πληθυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους καὶ κτήνη καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ὡς
τὸ ἐν ἀρχῇ ὑμῶν καὶ εὖ ποιήσω ὑμᾶς ὥσπερ τὰ ἔμπροσθεν ὑμῶν·
12 καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. [12]καὶ γεννήσω ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώ-
πους τὸν λαόν μου Ισραηλ, καὶ κληρονομήσουσιν ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε
αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν· καὶ οὐ μὴ προστεθῆτε ἔτι ἀτεκνωθῆναι
13 ἀπ' αὐτῶν. [13]τάδε λέγει κύριος κύριος Ἀνθ' ὧν εἶπάν σοι Κατ-
έσθουσα ἀνθρώπους εἶ καὶ ἠτεκνωμένη ὑπὸ τοῦ ἔθνους σου ἐγένου,
14 [14]διὰ τοῦτο ἀνθρώπους οὐκέτι φάγεσαι καὶ τὸ ἔθνος σου οὐκ
15 ἀτεκνώσεις ἔτι, λέγει κύριος κύριος. [15]καὶ οὐκ ἀκουσθήσεται οὐκέτι
ἐφ' ὑμᾶς ἀτιμία ἐθνῶν, καὶ ὀνειδισμοὺς λαῶν οὐ μὴ ἀνενέγκητε,
λέγει κύριος κύριος.
16
17 [16]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [17]Υἱὲ ἀνθρώπου,
οἶκος Ισραηλ κατῴκησεν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν καὶ ἐμίαναν αὐτὴν
ἐν τῇ ὁδῷ αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἀκα-
θαρσίαις αὐτῶν· κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀποκαθημένης ἐγενήθη
18 ἡ ὁδὸς αὐτῶν πρὸ προσώπου μου. [18]καὶ ἐξέχεα τὸν θυμόν μου
19 ἐπ' αὐτοὺς [19]καὶ διέσπειρα αὐτοὺς εἰς τὰ ἔθνη καὶ ἐλίκμησα αὐτοὺς
εἰς τὰς χώρας· κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν ἁμαρτίαν αὐ-
20 τῶν ἔκρινα αὐτούς. [20]καὶ εἰσήλθοσαν εἰς τὰ ἔθνη, οὗ εἰσήλθοσαν
ἐκεῖ, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον ἐν τῷ λέγεσθαι αὐ-
21 τούς Λαὸς κυρίου οὗτοι καὶ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ ἐξεληλύθασιν. [21]καὶ
ἐφεισάμην αὐτῶν διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ὃ ἐβεβήλωσαν οἶκος
22 Ισραηλ ἐν τοῖς ἔθνεσιν, οὗ εἰσήλθοσαν ἐκεῖ. [22]διὰ τοῦτο εἰπὸν τῷ
οἴκῳ Ισραηλ Τάδε λέγει κύριος Οὐχ ὑμῖν ἐγὼ ποιῶ, οἶκος Ισραηλ,
ἀλλ' ἢ διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ὃ ἐβεβηλώσατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν,
23 οὗ εἰσήλθετε ἐκεῖ. [23]καὶ ἁγιάσω τὸ ὄνομά μου τὸ μέγα τὸ βεβη-

8 εγγιζουσιν Gra.] ελπιζ. mss.: cf. Ps. 68 4 || 9 οτι > A | εφ υμας και 1^0 > A | και σπαρ. > A† || 10 παν: sic BAQ, cf. Iud. 7 4 B | πολεις] + υμων A | και αι ηρημωμεναι οικοδομηθησονται uel sim. A mu.: cf. 33 24. 27 et 38 12 || 11 τα] το A || 12 γεννησω] δωσω A | προστεθησεσθαι(pro -θε) A || 13 κυριος κυριος (cf. 14. 15. 32 2 4)] αδωναι κυριος A: item in 14, cf. 32 5 5 || 14 ατεκνωσεις] -σει σε A | ετι] ουκετι A | κυριος κυριος: cf. 13 || 15 ονειδισμον AC† | λαων] εθνων A† | ανενεγκ.] αν > A; + ετι A = 𝔐 | κυριος κυριος (cf. 13)] κυριος ο θεος A: cf. 32 14 6 || 17 κατωκησαν A | και 1^0] + εν ταις ακαθαρσιαις αυτων A, sed hab. eadem uerba etiam postea | εν 3^0 > B | κατα] pr. και B† | αποκαθ.] αφεδρου A || 18 fin. B†] + περι του αιματος ου εξεχεαν επι την γην και εν τοις ειδωλοις αυτων εμιαναν αυτην uel sim. rel. (in *O* sub ※) || 19 την οδον] τας οδους A | την αμαρτ.] τας ανομιας A || 20 εισηλθον bis B, sed in 21 37 21 etiam B εισηλθοσαν | αυτου] -των A† | εξεληλυθ.] εξηλθοσαν A || 22 κυριος: cf. 6 || 23 μεγα] αγιον A

λωθὲν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὃ ἐβεβηλώσατε ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ γνώ-
σονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἐν τῷ ἁγιασθῆναί με ἐν ὑμῖν
κατ᾽ ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. 24καὶ λήμψομαι ὑμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ 24
ἀθροίσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν γαιῶν καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν
ὑμῶν. 25καὶ ῥανῶ ἐφ᾽ ὑμᾶς ὕδωρ καθαρόν, καὶ καθαρισθήσεσθε 25
ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν εἰδώλων
ὑμῶν, καὶ καθαριῶ ὑμᾶς. 26καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν καινὴν καὶ 26
πνεῦμα καινὸν δώσω ἐν ὑμῖν καὶ ἀφελῶ τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην
ἐκ τῆς σαρκὸς ὑμῶν καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν σαρκίνην. 27καὶ τὸ 27
πνεῦμά μου δώσω ἐν ὑμῖν καὶ ποιήσω ἵνα ἐν τοῖς δικαιώμασίν
μου πορεύησθε καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξησθε καὶ ποιήσητε. 28καὶ 28
κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν, καὶ ἔσεσθέ
μοι εἰς λαόν, κἀγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν. 29καὶ σώσω ὑμᾶς ἐκ 29
πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν καὶ καλέσω τὸν σῖτον καὶ πληθυνῶ
αὐτὸν καὶ οὐ δώσω ἐφ᾽ ὑμᾶς λιμόν· 30καὶ πληθυνῶ τὸν καρπὸν 30
τοῦ ξύλου καὶ τὰ γενήματα τοῦ ἀγροῦ, ὅπως μὴ λάβητε ὀνειδισμὸν
λιμοῦ ἐν τοῖς ἔθνεσιν. 31καὶ μνησθήσεσθε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς πο- 31
νηρὰς καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ μὴ ἀγαθὰ καὶ προσοχθιεῖτε
κατὰ πρόσωπον αὐτῶν ἐν ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν καὶ ἐπὶ τοῖς βδε-
λύγμασιν ὑμῶν. 32οὐ δι᾽ ὑμᾶς ἐγὼ ποιῶ, λέγει κύριος κύριος, 32
γνωστὸν ἔσται ὑμῖν· αἰσχύνθητε καὶ ἐντράπητε ἐκ τῶν ὁδῶν ὑμῶν,
οἶκος Ισραηλ. 33τάδε λέγει κύριος Ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ καθαριῶ ὑμᾶς ἐκ 33
πασῶν τῶν ἀνομιῶν ὑμῶν, καὶ κατοικιῶ τὰς πόλεις, καὶ οἰκοδο-
μηθήσονται αἱ ἔρημοι. 34καὶ ἡ γῆ ἡ ἠφανισμένη ἐργασθήσεται, ἀνθ᾽ 34
ὧν ὅτι ἠφανισμένη ἐγενήθη κατ᾽ ὀφθαλμοὺς παντὸς παροδεύοντος.
35καὶ ἐροῦσιν Ἡ γῆ ἐκείνη ἡ ἠφανισμένη ἐγενήθη ὡς κῆπος τρυ- 35
φῆς, καὶ αἱ πόλεις αἱ ἔρημοι καὶ ἠφανισμέναι καὶ κατεσκαμμέναι
ὀχυραὶ ἐκάθισαν. 36καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη, ὅσα ἂν καταλειφθῶσιν 36
κύκλῳ ὑμῶν, ὅτι ἐγὼ κύριος ᾠκοδόμησα τὰς καθῃρημένας καὶ
κατεφύτευσα τὰς ἠφανισμένας· ἐγὼ κύριος ἐλάλησα καὶ ποιήσω.
37τάδε λέγει κύριος Ἔτι τοῦτο ζητηθήσομαι τῷ οἴκῳ Ισραηλ τοῦ 37
ποιῆσαι αὐτοῖς· πληθυνῶ αὐτοὺς ὡς πρόβατα ἀνθρώπους. 38ὡς 38
πρόβατα ἅγια, ὡς πρόβατα Ιερουσαλημ ἐν ταῖς ἑορταῖς αὐτῆς,

23 κυριος B†] + λεγει αδωναι κυριος rel. (in *O* sub ※) || 30 οπως B*A†] + αν rel. | λαβητε] + ετι A (in *O* sub ※) | λιμου] λαου A† || 31 επι] εν A | υμων ult.] αυτων B || 32 κυριος κυριος] αδωναι κυριος Bc, κυριος ο θεος A: cf. 13. 15 | εστιν B† | fin.] + λεγει κυριος A† || 33 κυριος Ra.] pr. αδωναι B (cf. 5 5), + ο θεος A (cf. 14 6): item in 37, sed A κυριος κυριος ο θεος | ημερα] τη ημ. εκεινη A† | των et αι > B || 34 η 2° > B*: cf. 35 | παροδευοντος] διοδ. A || 35 η 2° > B: cf. 34 || 36 εγω 1°] + ειμι A† | εγω ult.] pr. οτι A† | κυριος ult.] + κυριος A†: cf. 2 4 || 37 κυριος: cf. 33 | ζητηθησομαι] ζητημα θησομαι A*C* | αυτοις] -τους B†

οὕτως ἔσονται αἱ πόλεις αἱ ἔρημοι πλήρεις προβάτων ἀνθρώπων·
καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος.
37 [1]Καὶ ἐγένετο ἐπ᾽ ἐμὲ χεὶρ κυρίου, καὶ ἐξήγαγέν με ἐν πνεύματι
κύριος καὶ ἔθηκέν με ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου, καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν
2 ὀστέων ἀνθρωπίνων· [2]καὶ περιήγαγέν με ἐπ᾽ αὐτὰ κυκλόθεν κύκλῳ,
καὶ ἰδοὺ πολλὰ σφόδρα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου, ξηρὰ σφόδρα.
3 [3]καὶ εἶπεν πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰ ζήσεται τὰ ὀστᾶ ταῦτα; καὶ
4 εἶπα Κύριε, σὺ ἐπίστῃ ταῦτα. [4]καὶ εἶπεν πρός με Προφήτευσον
ἐπὶ τὰ ὀστᾶ ταῦτα καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Τὰ ὀστᾶ τὰ ξηρά, ἀκούσατε
5 λόγον κυρίου [5]Τάδε λέγει κύριος τοῖς ὀστέοις τούτοις Ἰδοὺ ἐγὼ
6 φέρω εἰς ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς [6]καὶ δώσω ἐφ᾽ ὑμᾶς νεῦρα καὶ ἀνάξω
ἐφ᾽ ὑμᾶς σάρκας καὶ ἐκτενῶ ἐφ᾽ ὑμᾶς δέρμα καὶ δώσω πνεῦμά
μου εἰς ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε· καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.
7 [7]καὶ ἐπροφήτευσα καθὼς ἐνετείλατό μοι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐμὲ
προφητεῦσαι καὶ ἰδοὺ σεισμός, καὶ προσήγαγε τὰ ὀστᾶ ἑκάτερον
8 πρὸς τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ. [8]καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἐπ᾽ αὐτὰ νεῦρα καὶ
σάρκες ἐφύοντο, καὶ ἀνέβαινεν ἐπ᾽ αὐτὰ δέρμα ἐπάνω, καὶ πνεῦμα
9 οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς. [9]καὶ εἶπεν πρός με Προφήτευσον, υἱὲ ἀνθρώ-
που, προφήτευσον ἐπὶ τὸ πνεῦμα καὶ εἰπὸν τῷ πνεύματι Τάδε
λέγει κύριος Ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων ἐλθὲ καὶ ἐμφύσησον
10 εἰς τοὺς νεκροὺς τούτους, καὶ ζησάτωσαν. [10]καὶ ἐπροφήτευσα
καθότι ἐνετείλατό μοι· καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα, καὶ
ἔζησαν καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν, συναγωγὴ πολλὴ
11 σφόδρα. [11]καὶ ἐλάλησεν κύριος πρός με λέγων Υἱὲ ἀνθρώπου, τὰ
ὀστᾶ ταῦτα πᾶς οἶκος Ισραηλ ἐστίν, καὶ αὐτοὶ λέγουσιν Ξηρὰ
γέγονεν τὰ ὀστᾶ ἡμῶν, ἀπόλωλεν ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, διαπεφωνήκαμεν.
12 [12]διὰ τοῦτο προφήτευσον καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ
ἀνοίγω ὑμῶν τὰ μνήματα καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν
13 καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ, [13]καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ
εἰμι κύριος ἐν τῷ ἀνοῖξαί με τοὺς τάφους ὑμῶν τοῦ ἀναγαγεῖν με
14 ἐκ τῶν τάφων τὸν λαόν μου. [14]καὶ δώσω τὸ πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς,

38 εγω] + ειμι A

37 2 ξηρα B†] pr. και ιδου rel. = 𝔐 || 3 κυριε B†] + κυριε A: cf. 5. 9 24 | ταυτα ult.] αυτα A† || 5 κυριος Bpau.] + κυριος A: item in 14 fin., cf. 3 || 6 εις] εφ A | οτι] διοτι A† || 7 μοι] + κυριος A | εγεν. B†] + φωνη rel. (in *O* sub ※) | προφητευσαι] -τευειν A || 8 εφυοντο] pr. αν A† | δερματα B† || 9 προφ. υιε ανθρ./προφ. επι το πν.] tr. B = 𝔐 | κυριος B†] + κυριος A: cf. 3 | εκ] pr. ελθε A†, sed hab. etiam ελθε seq. | πνευματων] ανεμων του ουρανου A | ελθε] + το πνευμα A (in *O* sub ※) || 10 καθοτι] καθως A | το πνευμα] πνευμα ζωης A | πολλη] μεγαλη A || 12 ειπον B†] + προς αυτους rel. (in *O* sub ※) | κυριος B†] pr. αδωναι A: item in 19, cf. 5 5 || 13 με ult. B†] + υμας rel. (in *O* sub ※) | ταφων B†] + υμων rel. (in *O* sub ※) || 14 το > ABc

καὶ ζήσεσθε, καὶ θήσομαι ὑμᾶς ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε
ὅτι ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω, λέγει κύριος.
15Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 16Υἱὲ ἀνθρώπου, 15 16
λαβὲ σεαυτῷ ῥάβδον καὶ γράψον ἐπ' αὐτὴν τὸν Ιουδαν καὶ τοὺς
υἱοὺς Ισραηλ τοὺς προσκειμένους ἐπ' αὐτόν· καὶ ῥάβδον δευτέραν
λήμψῃ σεαυτῷ καὶ γράψεις αὐτήν Τῷ Ιωσηφ, ῥάβδον Εφραιμ καὶ
πάντας τοὺς υἱοὺς Ισραηλ τοὺς προστεθέντας πρὸς αὐτόν. 17καὶ 17
συνάψεις αὐτὰς πρὸς ἀλλήλας σαυτῷ εἰς ῥάβδον μίαν τοῦ δῆσαι
αὐτάς, καὶ ἔσονται ἐν τῇ χειρί σου. 18καὶ ἔσται ὅταν λέγωσιν πρὸς 18
σὲ οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου Οὐκ ἀναγγελεῖς ἡμῖν τί ἐστιν ταῦτά σοι;
19καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ λήμψομαι 19
τὴν φυλὴν Ιωσηφ τὴν διὰ χειρὸς Εφραιμ καὶ τὰς φυλὰς Ισραηλ
τὰς προσκειμένας πρὸς αὐτὸν καὶ δώσω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν φυλὴν
Ιουδα, καὶ ἔσονται εἰς ῥάβδον μίαν ἐν τῇ χειρὶ Ιουδα. 20καὶ ἔσονται 20
αἱ ῥάβδοι, ἐφ' αἷς σὺ ἔγραψας ἐπ' αὐταῖς, ἐν τῇ χειρί σου ἐνώπιον
αὐτῶν, 21καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ λαμ- 21
βάνω πάντα οἶκον Ισραηλ ἐκ μέσου τῶν ἐθνῶν, οὗ εἰσήλθοσαν
ἐκεῖ, καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλῳ αὐτῶν καὶ
εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ· 22καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς 22
ἔθνος ἓν ἐν τῇ γῇ μου καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν Ισραηλ, καὶ ἄρχων εἷς
ἔσται αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι εἰς δύο ἔθνη οὐδὲ μὴ διαιρεθῶσιν
οὐκέτι εἰς δύο βασιλείας, 23ἵνα μὴ μιαίνωνται ἔτι ἐν τοῖς εἰδώλοις 23
αὐτῶν. καὶ ῥύσομαι αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν, ὧν
ἡμάρτοσαν ἐν αὐταῖς, καὶ καθαριῶ αὐτούς, καὶ ἔσονταί μοι εἰς
λαόν, καὶ ἐγὼ κύριος ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. 24καὶ ὁ δοῦλός μου 24
Δαυιδ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ποιμὴν εἷς ἔσται πάντων· ὅτι
ἐν τοῖς προστάγμασίν μου πορεύσονται καὶ τὰ κρίματά μου φυλά-
ξονται καὶ ποιήσουσιν αὐτά. 25καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐ- 25
τῶν, ἣν ἐγὼ δέδωκα τῷ δούλῳ μου Ιακωβ, οὗ κατῴκησαν ἐκεῖ οἱ
πατέρες αὐτῶν· καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς αὐτοί, καὶ Δαυιδ ὁ
δοῦλός μου ἄρχων αὐτῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα. 26καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς 26

14 κυριος ult.: cf. 5 || **16** ισραηλ 1⁰] αυτης (sic) A† | επ 2⁰] προς A pl. | προστεθ.] προσκειμενους A(†) || **18** σου] + λεγοντες A mu. (in *O* sub ※) | αναγγελεις pau.| απ pro αν A pl., λλ pro λ B pau. || **19** κυριος: cf. 12 | την 2⁰ > A† | ισραηλ] pr. του A | εν > B† || **20** αις] ας B† || **21** κυριος κυριος] αδωναι κυριος ο θεος A: item in 38 17 || **22** εν εν V] εν BA | ισραηλ] pr. του A | αυτων] pr. παντων A (in *O* sub ※) | ετι] ουκετι A || **23** αυτων 1⁰ B†] + και εν τοις προσοχθισμασιν αυτων και εν πασαις ταις ασεβειαις(A† βασιλειαις) αυτων rel. (in *O* sub ※); ante haec uerba superadd. A εν οις ημαρτοσαν εν αυτοις, sed hab. etiam ων ημαρτ. εν αυταις seq. || **24** και ποιμ. εις εσται] εσται ποιμ. εις B† || **25** αυτοι B†] + και οι υιοι αυτων και οι υιοι των υιων αυτων εως αιωνος rel. (in *O* sub ※) | και ult.] + ιδου A† | αυτων εσται] > B†, εσται in *O* sub ÷

διαθήκην εἰρήνης, διαθήκη αἰωνία ἔσται μετ' αὐτῶν· καὶ θήσω τὰ
27 ἅγιά μου ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα. [27]καὶ ἔσται ἡ κατασκήνω-
σίς μου ἐν αὐτοῖς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς θεός, καὶ αὐτοί μου ἔσονται
28 λαός. [28]καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ ἁγιάζων
αὐτοὺς ἐν τῷ εἶναι τὰ ἅγιά μου ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.
38 [1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2]Υἱὲ ἀνθρώπου, στή-
ρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Γωγ καὶ τὴν γῆν τοῦ Μαγωγ, ἄρχοντα
3 Ρως, Μοσοχ καὶ Θοβελ, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὸν [3]καὶ εἰπὸν
αὐτῷ Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ Γωγ ἄρχοντα Ρως,
4 Μοσοχ καὶ Θοβελ [4]καὶ συνάξω σε καὶ πᾶσαν τὴν δύναμίν σου,
ἵππους καὶ ἱππεῖς ἐνδεδυμένους θώρακας πάντας, συναγωγὴ πολλή,
5 πέλται καὶ περικεφαλαῖαι καὶ μάχαιραι, [5]Πέρσαι καὶ Αἰθίοπες καὶ
6 Λίβυες, πάντες περικεφαλαίαις καὶ πέλταις, [6]Γομερ καὶ πάντες οἱ
περὶ αὐτόν, οἶκος τοῦ Θεργαμα ἀπ' ἐσχάτου βορρᾶ καὶ πάντες οἱ
7 περὶ αὐτόν, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ· [7]ἑτοιμάσθητι ἑτοίμασον
σεαυτὸν σὺ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου οἱ συνηγμένοι μετὰ σοῦ
8 καὶ ἔσῃ μοι εἰς προφυλακήν. [8]ἀφ' ἡμερῶν πλειόνων ἑτοιμασθήσεται
καὶ ἐπ' ἐσχάτου ἐτῶν ἐλεύσεται καὶ ἥξει εἰς τὴν γῆν τὴν ἀπ-
εστραμμένην ἀπὸ μαχαίρας, συνηγμένων ἀπὸ ἐθνῶν πολλῶν, ἐπὶ
γῆν Ισραηλ, ἣ ἐγενήθη ἔρημος δι' ὅλου· καὶ οὗτος ἐξ ἐθνῶν ἐξ-
9 ελήλυθεν, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' εἰρήνης ἅπαντες. [9]καὶ ἀναβήσῃ ὡς
ὑετὸς καὶ ἥξεις ὡς νεφέλη κατακαλύψαι γῆν καὶ ἔσῃ σὺ καὶ πάντες
10 οἱ περὶ σὲ καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ. [10]τάδε λέγει κύριος κύριος
Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναβήσεται ῥήματα ἐπὶ τὴν καρδίαν
11 σου, καὶ λογιῇ λογισμοὺς πονηροὺς [11]καὶ ἐρεῖς Ἀναβήσομαι ἐπὶ
γῆν ἀπερριμμένην, ἥξω ἐπὶ ἡσυχάζοντας ἐν ἡσυχίᾳ καὶ οἰκοῦντας
ἐπ' εἰρήνης, πάντας κατοικοῦντας γῆν, ἐν ᾗ οὐχ ὑπάρχει τεῖχος
12 οὐδὲ μοχλοί, καὶ θύραι οὐκ εἰσὶν αὐτοῖς, [12]προνομεῦσαι προνομὴν
καὶ σκυλεῦσαι σκῦλα αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι χεῖρά σου εἰς τὴν
ἠρημωμένην, ἣ κατῳκίσθη, καὶ ἐπ' ἔθνος συνηγμένον ἀπὸ ἐθνῶν
πολλῶν πεποιηκότας κτήσεις κατοικοῦντας ἐπὶ τὸν ὀμφαλὸν τῆς
13 γῆς. [13]Σαβα καὶ Δαιδαν καὶ ἔμποροι Καρχηδόνιοι καὶ πᾶσαι αἱ

26 διαθηκη] pr. και AC || 27 θεος] εις θεον A | μου εσονται B†] εσ. μοι A, εσ. μου *L* || 28 τα εθνη > A† | fin.] + λεγει κυριος A†

38 2 μοσοχ (cf. 32 26)] μεσοχ B: item in 3 (ubi A† μοσοκ) et 39 1 || 3 κυριος κυριος (cf. 2 4)] αδωναι κυριος A: cf. 5 5 | σε > B*V† | γωγ > B† | αρχοντα] pr. και A† | μοσοχ: cf. 2 || 5 λιβυες] + και λυδοι A | περικεφ.] pr. εν A† || 7 ετοιμασον] pr. και A pau. = 𝔐 || 8 πλειονων] + ετων A† | εσχατων A | επι] εις A† | γην ισρ.] την γην του ισρ. A | ουτος] αυτος A | εξ(A† εκ των) εθνων / εξεληλ.] tr. A || 9 ηξεις] ς > B | εση Bc†] εσει B*†, πεση rel. (pau. πεσης uel -σεις) || 10 κυριος κυριος] + ο θεος A: item in 18, cf. 14 14 6 || 11 οικουντας] pr. κατ A | γην εν η] πολεις εν αις A | αυτοις] -ταις A || 12 αυτων > A† | χειρα] pr. την A | σου unus cod.] μου rel. | την] γην Q || 13 εμποροι] pr. οι A | καρχηδονιοι] χαλκηδονος A(†)

κῶμαι αὐτῶν ἐροῦσίν σοι Εἰς προνομὴν τοῦ προνομεῦσαι σὺ
ἔρχῃ καὶ σκυλεῦσαι σκῦλα; συνήγαγες συναγωγήν σου λαβεῖν ἀρ-
γύριον καὶ χρυσίον, ἀπενέγκασθαι κτῆσιν τοῦ σκυλεῦσαι σκῦλα;
[14]διὰ τοῦτο προφήτευσον, υἱὲ ἀνθρώπου, καὶ εἰπὸν τῷ Γωγ Τάδε 14
λέγει κύριος Οὐκ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν τῷ κατοικισθῆναι τὸν λαόν
μου Ισραηλ ἐπ᾽ εἰρήνης ἐγερθήσῃ; [15]καὶ ἥξεις ἐκ τοῦ τόπου σου 15
ἀπ᾽ ἐσχάτου βορρᾶ καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ, ἀναβάται ἵππων
πάντες, συναγωγὴ μεγάλη καὶ δύναμις πολλή, [16]καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ 16
τὸν λαόν μου Ισραηλ ὡς νεφέλη καλύψαι γῆν· ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν
ἡμερῶν ἔσται, καὶ ἀνάξω σε ἐπὶ τὴν γῆν μου, ἵνα γνῶσιν πάντα
τὰ ἔθνη ἐμὲ ἐν τῷ ἁγιασθῆναί με ἐν σοὶ ἐνώπιον αὐτῶν. [17]τάδε 17
λέγει κύριος κύριος τῷ Γωγ Σὺ εἶ περὶ οὗ ἐλάλησα πρὸ ἡμερῶν
τῶν ἔμπροσθεν διὰ χειρὸς τῶν δούλων μου προφητῶν τοῦ Ισραηλ
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἔτεσιν τοῦ ἀγαγεῖν σε ἐπ᾽ αὐτούς.
[18]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἂν ἔλθῃ Γωγ ἐπὶ τὴν 18
γῆν τοῦ Ισραηλ, λέγει κύριος κύριος, ἀναβήσεται ὁ θυμός μου
[19]καὶ ὁ ζῆλός μου. ἐν πυρὶ τῆς ὀργῆς μου ἐλάλησα Εἰ μὴν ἐν τῇ 19
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται σεισμὸς μέγας ἐπὶ γῆς Ισραηλ, [20]καὶ σεισθή- 20
σονται ἀπὸ προσώπου κυρίου οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης καὶ τὰ πε-
τεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ θηρία τοῦ πεδίου καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ
τὰ ἕρποντα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐπὶ προσώπου
τῆς γῆς, καὶ ῥαγήσεται τὰ ὄρη, καὶ πεσοῦνται αἱ φάραγγες, καὶ
πᾶν τεῖχος ἐπὶ τὴν γῆν πεσεῖται. [21]καὶ καλέσω ἐπ᾽ αὐτὸν πᾶν 21
φόβον, λέγει κύριος· μάχαιρα ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
ἔσται. [22]καὶ κρινῶ αὐτὸν θανάτῳ καὶ αἵματι καὶ ὑετῷ κατακλύζοντι 22
καὶ λίθοις χαλάζης, καὶ πῦρ καὶ θεῖον βρέξω ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ ἐπὶ
πάντας τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ καὶ ἐπ᾽ ἔθνη πολλὰ μετ᾽ αὐτοῦ. [23]καὶ με- 23
γαλυνθήσομαι καὶ ἁγιασθήσομαι καὶ ἐνδοξασθήσομαι καὶ γνωσθή-
σομαι ἐναντίον ἐθνῶν πολλῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.
[1]Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον ἐπὶ Γωγ καὶ εἰπόν Τάδε 39
λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ Γωγ ἄρχοντα Ρως, Μοσοχ καὶ Θοβελ
[2]καὶ συνάξω σε καὶ καθοδηγήσω σε καὶ ἀναβιβῶ σε ἀπ᾽ ἐσχάτου 2
τοῦ βορρᾶ καὶ ἀνάξω σε ἐπὶ τὰ ὄρη τοῦ Ισραηλ. [3]καὶ ἀπολῶ τὸ 3
τόξον σου ἀπὸ τῆς χειρός σου τῆς ἀριστερᾶς καὶ τὰ τοξεύματά

13 κωμαι αυτων] χωραι αυτης A(†) | εις προν./του προν.] tr. A† | κτησιν] -σεις A† || 14 κυριος B†] + κυριος ο θεος A: cf. 10 | εγερθηση] pr. εξ A† || 17 κυριος κυριος: cf. 37 21 | προ] αφ A | προφητων B pau.] pr. των rel. αγαγειν] pr. αν A || 18 του > B | κυριος κυριος: cf. 10 || 19 γης ισρ.] της γης του ισρ. A || 20 κυριου] pr. του A | ραγησονται AC || 21 αυτον] αυτο και B† | παν: sic BA, cf. Iud. 7 4 B | φοβον B†] + μαχαιρας rel.: cf. 𝔐 κυριος B†] + κυριος A: cf. 2 4

39 1 κυριος B†] + κυριος A: item in 5. 20, cf. 7 24 | μοσοχ: cf. 38 2 | θοβερ A† hic, non in 38 2 || 2 απ] επ B | αναξω] συναξω A† || 3 απο 1°] εκ A†

4 σου ἀπὸ τῆς χειρός σου τῆς δεξιᾶς καὶ καταβαλῶ σε [4]ἐπὶ τὰ ὄρη
Ισραηλ, καὶ πεσῇ σὺ καὶ πάντες οἱ περὶ σέ, καὶ τὰ ἔθνη τὰ μετὰ
σοῦ δοθήσονται εἰς πλήθη ὀρνέων, παντὶ πετεινῷ καὶ πᾶσι τοῖς
5 θηρίοις τοῦ πεδίου δέδωκά σε καταβρωθῆναι. [5]ἐπὶ προσώπου τοῦ
6 πεδίου πεσῇ, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει κύριος. [6]καὶ ἀποστελῶ πῦρ
ἐπὶ Γωγ, καὶ κατοικηθήσονται αἱ νῆσοι ἐπ᾽ εἰρήνης· καὶ γνώσονται
7 ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. [7]καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον γνωσθήσεται ἐν
μέσῳ λαοῦ μου Ισραηλ, καὶ οὐ βεβηλωθήσεται τὸ ὄνομά μου τὸ
ἅγιον οὐκέτι· καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἅγιος
8 ἐν Ισραηλ. [8]ἰδοὺ ἥκει, καὶ γνώσῃ ὅτι ἔσται, λέγει κύριος κύριος·
9 αὕτη ἐστὶν ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ ἐλάλησα. [9]καὶ ἐξελεύσονται οἱ κατοι-
κοῦντες τὰς πόλεις Ισραηλ καὶ καύσουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις, πέλταις
καὶ κοντοῖς καὶ τόξοις καὶ τοξεύμασιν καὶ ῥάβδοις χειρῶν καὶ λόγ-
10 χαις· καὶ καύσουσιν ἐν αὐτοῖς πῦρ ἑπτὰ ἔτη. [10]καὶ οὐ μὴ λάβωσιν
ξύλα ἐκ τοῦ πεδίου οὐδὲ μὴ κόψωσιν ἐκ τῶν δρυμῶν, ἀλλ᾽ ἢ τὰ
ὅπλα κατακαύσουσιν πυρί· καὶ προνομεύσουσιν τοὺς προνομεύ-
σαντας αὐτοὺς καὶ σκυλεύσουσιν τοὺς σκυλεύσαντας αὐτούς, λέγει
11 κύριος. [11]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δώσω τῷ Γωγ τόπον ὀνο-
μαστόν, μνημεῖον ἐν Ισραηλ, τὸ πολυανδρεῖον τῶν ἐπελθόντων
πρὸς τῇ θαλάσσῃ, καὶ περιοικοδομήσουσιν τὸ περιστόμιον τῆς
φάραγγος· καὶ κατορύξουσιν ἐκεῖ τὸν Γωγ καὶ πᾶν τὸ πλῆθος
12 αὐτοῦ, καὶ κληθήσεται Τὸ γαι τὸ πολυανδρεῖον τοῦ Γωγ. [12]καὶ
κατορύξουσιν αὐτοὺς οἶκος Ισραηλ, ἵνα καθαρισθῇ ἡ γῆ, ἐν ἑπτα-
13 μήνῳ· [13]καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἔσται
14 αὐτοῖς εἰς ὀνομαστὸν ᾗ ἡμέρᾳ ἐδοξάσθην, λέγει κύριος. [14]καὶ ἄν-
δρας διὰ παντὸς διαστελοῦσιν ἐπιπορευομένους τὴν γῆν θάψαι
τοὺς καταλελειμμένους ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς καθαρίσαι αὐτὴν
15 μετὰ τὴν ἑπτάμηνον, καὶ ἐκζητήσουσιν. [15]καὶ πᾶς ὁ διαπορευόμενος
τὴν γῆν καὶ ἰδὼν ὀστοῦν ἀνθρώπου οἰκοδομήσει παρ᾽ αὐτὸ ση-
μεῖον, ἕως ὅτου θάψωσιν αὐτὸ οἱ θάπτοντες εἰς τὸ γαι τὸ πο-
16 λυανδρεῖον τοῦ Γωγ· [16]καὶ γὰρ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Πολυανδρεῖον·
17 καὶ καθαρισθήσεται ἡ γῆ. [17]καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπόν Τάδε λέγει
κύριος Εἰπὸν παντὶ ὀρνέῳ πετεινῷ καὶ πρὸς πάντα τὰ θηρία τοῦ
πεδίου Συνάχθητε καὶ ἔρχεσθε, συνάχθητε ἀπὸ πάντων τῶν περι-
κύκλῳ ἐπὶ τὴν θυσίαν μου, ἣν τέθυκα ὑμῖν, θυσίαν μεγάλην ἐπὶ

4 ισραηλ pl. (cf. 17)] pr. του A pau.: cf. 2; pr. τα B† | τα 3^0 > A* || 5 κυριος: cf. 1 || 6 γωγ] σε A(†) | κατοικισθ. A || 7 τα] pr. παντα A | κυριος] + κυριος A†: cf. 1 | αγιος εν] ο αγιος A || 8 κυριος κυριος] + ο θεος A: item in 25, cf. 14 6 || 10 κοψουσιν B || 11 εν ισραηλ > A*† | προς την θαλασσαν A(†) | γαι] γε Q, τε B†: sed in 15 etiam B γε || 12 ισραηλ] pr. του A || 13 εις > B† || 14 την γην] pr. πασαν A: item in 15 | fin.] + ακριβως A || 15 και 1^0] + εσται A, > Q mu. | την γην: cf. 14 | γαι: cf. 11 || 17 πεδιου] αγρου A

τὰ ὄρη Ισραηλ, καὶ φάγεσθε κρέα καὶ πίεσθε αἷμα. [18]κρέα γιγάντων 18
φάγεσθε καὶ αἷμα ἀρχόντων τῆς γῆς πίεσθε, κριοὺς καὶ μόσχους
καὶ τράγους, καὶ οἱ μόσχοι ἐστεατωμένοι πάντες. [19]καὶ φάγεσθε 19
στέαρ εἰς πλησμονὴν καὶ πίεσθε αἷμα εἰς μέθην ἀπὸ τῆς θυσίας
μου, ἧς ἔθυσα ὑμῖν. [20]καὶ ἐμπλησθήσεσθε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου 20
ἵππον καὶ ἀναβάτην, γίγαντα καὶ πάντα ἄνδρα πολεμιστήν, λέγει
κύριος. [21]καὶ δώσω τὴν δόξαν μου ἐν ὑμῖν, καὶ ὄψονται πάντα 21
τὰ ἔθνη τὴν κρίσιν μου, ἣν ἐποίησα, καὶ τὴν χεῖρά μου, ἣν ἐπ-
ήγαγον ἐπ᾽ αὐτούς. [22]καὶ γνώσονται οἶκος Ισραηλ ὅτι ἐγώ εἰμι 22
κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐπέκεινα. [23]καὶ 23
γνώσονται πάντα τὰ ἔθνη ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ᾐχμαλω-
τεύθησαν οἶκος Ισραηλ, ἀνθ᾽ ὧν ἠθέτησαν εἰς ἐμέ, καὶ ἀπέστρεψα
τὸ πρόσωπόν μου ἀπ᾽ αὐτῶν καὶ παρέδωκα αὐτοὺς εἰς χεῖρας
τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἔπεσαν πάντες μαχαίρᾳ. [24]κατὰ τὰς ἀκα- 24
θαρσίας αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ἐποίησα αὐτοῖς καὶ
ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ᾽ αὐτῶν. [25]διὰ τοῦτο τάδε λέγει 25
κύριος κύριος Νῦν ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν Ιακωβ καὶ ἐλεήσω
τὸν οἶκον Ισραηλ καὶ ζηλώσω διὰ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου. [26]καὶ 26
λήμψονται τὴν ἀτιμίαν ἑαυτῶν καὶ τὴν ἀδικίαν, ἣν ἠδίκησαν, ἐν
τῷ κατοικισθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπ᾽ εἰρήνης, καὶ οὐκ
ἔσται ὁ ἐκφοβῶν. [27]ἐν τῷ ἀποστρέψαι με αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν 27
καὶ συναγαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐθνῶν καὶ ἁγιασθή-
σομαι ἐν αὐτοῖς ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, [28]καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι 28
κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ἐν τῷ ἐπιφανῆναί με αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔθνεσιν.
[29]καὶ οὐκ ἀποστρέψω οὐκέτι τὸ πρόσωπόν μου ἀπ᾽ αὐτῶν, ἀνθ᾽ 29
οὗ ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν οἶκον Ισραηλ, λέγει κύριος
κύριος

[1]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πέμπτῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει τῆς αἰχμαλωσίας 40
ἡμῶν ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐν τῷ τεσσαρεσκαι-
δεκάτῳ ἔτει μετὰ τὸ ἁλῶναι τὴν πόλιν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐγένετο
ἐπ᾽ ἐμὲ χεὶρ κυρίου καὶ ἤγαγέν με [2]ἐν ὁράσει θεοῦ εἰς τὴν γῆν 2
τοῦ Ισραηλ καὶ ἔθηκέν με ἐπ᾽ ὄρους ὑψηλοῦ σφόδρα, καὶ ἐπ᾽ αὐ-
τοῦ ὡσεὶ οἰκοδομὴ πόλεως ἀπέναντι. [3]καὶ εἰσήγαγέν με ἐκεῖ, καὶ 3
ἰδοὺ ἀνήρ, καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ ἦν ὡσεὶ ὅρασις χαλκοῦ στίλβοντος,
καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἦν σπαρτίον οἰκοδόμων καὶ κάλαμος μέτρου, καὶ
αὐτὸς εἱστήκει ἐπὶ τῆς πύλης. [4]καὶ εἶπεν πρός με ὁ ἀνήρ Ἑώρακας, 4

20 γιγαντα] pr. και B | κυριος: cf. 1 || 25 κυριος κυριος: cf. 8 | αναστρεψω A | την > B | ιακωβ] pr. εν B† || 26 λημψομαι A | εαυτων] ε > A || 27 των εθνων ult.] εθνων πολλων *AL*: cf. 𝔐 || 29 ανθ ων Apl.

40 1 αλωναι] αλωθηναι A: cf. Thack. p. 259 | επ εμε / χειρ κυρ.] tr. A || 2 του > B | επ ορος υψηλον B*L* | επ αυτω B† || 3 μετρου *L* (cf. 42 16. 17. 18)] μετρον BA; + εν τη χειρι αυτου A*L* (in *O* sub ※ [sic]) || 4 εω(uel ο)ρακας] + συ A†

υἱὲ ἀνθρώπου; ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἰδὲ καὶ ἐν τοῖς ὠσίν σου
ἄκουε καὶ τάξον εἰς τὴν καρδίαν σου πάντα, ὅσα ἐγὼ δεικνύω
σοι, διότι ἕνεκα τοῦ δεῖξαί σοι εἰσελήλυθας ὧδε καὶ δείξεις πάντα,
ὅσα σὺ ὁρᾷς, τῷ οἴκῳ τοῦ Ισραηλ.
5 [5]Καὶ ἰδοὺ περίβολος ἔξωθεν τοῦ οἴκου κύκλῳ· καὶ ἐν τῇ χειρὶ
τοῦ ἀνδρὸς κάλαμος, τὸ μέτρον πηχῶν ἓξ ἐν πήχει καὶ παλαιστῆς,
καὶ διεμέτρησεν τὸ προτείχισμα, πλάτος ἴσον τῷ καλάμῳ καὶ τὸ
6 ὕψος αὐτοῦ ἴσον τῷ καλάμῳ. [6]καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πύλην τὴν
βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς ἐν ἑπτὰ ἀναβαθμοῖς καὶ διεμέτρησεν τὸ
7 αιλαμ τῆς πύλης ἴσον τῷ καλάμῳ [7]καὶ τὸ θεε ἴσον τῷ καλάμῳ
τὸ μῆκος καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ πλάτος καὶ τὸ αιλαμ ἀνὰ μέσον
τοῦ θαιηλαθα πηχῶν ἓξ καὶ τὸ θεε τὸ δεύτερον ἴσον τῷ καλάμῳ
τὸ πλάτος καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ μῆκος καὶ τὸ αιλαμ πήχεων
8 πέντε [8]καὶ τὸ θεε τὸ τρίτον ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ πλάτος καὶ ἴσον
9 τῷ καλάμῳ τὸ μῆκος [9]καὶ τὸ αιλαμ τοῦ πυλῶνος πλησίον τοῦ
αιλαμ τῆς πύλης πηχῶν ὀκτὼ καὶ τὰ αιλευ πηχῶν δύο καὶ τὸ
10 αιλαμ τῆς πύλης ἔσωθεν [10]καὶ τὰ θεε τῆς πύλης θεε κατέναντι
τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς ἔνθεν, καὶ μέτρον ἓν τοῖς τρισὶν καὶ μέτρον
11 ἓν τοῖς αιλαμ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. [11]καὶ διεμέτρησεν τὸ πλάτος τῆς
θύρας τοῦ πυλῶνος πηχῶν δέκα καὶ τὸ εὖρος τοῦ πυλῶνος πηχῶν
12 δέκα τριῶν, [12]καὶ πῆχυς ἐπισυναγόμενος ἐπὶ πρόσωπον τῶν θεϊμ
ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ τὸ θεε πηχῶν ἓξ ἔνθεν καὶ πηχῶν ἓξ ἔνθεν.
13 [13]καὶ διεμέτρησεν τὴν πύλην ἀπὸ τοῦ τοίχου τοῦ θεε ἐπὶ τὸν τοῖ-
χον τοῦ θεε πλάτος πήχεις εἴκοσι πέντε, αὕτη πύλη ἐπὶ πύλην·
14 [14]καὶ τὸ αἴθριον τοῦ αιλαμ τῆς πύλης ἑξήκοντα πήχεις, εἴκοσι θεϊμ
15 τῆς πύλης κύκλῳ· [15]καὶ τὸ αἴθριον τῆς πύλης ἔξωθεν εἰς τὸ αἴ-
16 θριον αιλαμ τῆς πύλης ἔσωθεν πηχῶν πεντήκοντα· [16]καὶ θυρίδες
κρυπταὶ ἐπὶ τὰ θεϊμ καὶ ἐπὶ τὰ αιλαμ ἔσωθεν τῆς πύλης τῆς αὐλῆς
κυκλόθεν, καὶ ὡσαύτως τοῖς αιλαμ θυρίδες κύκλῳ ἔσωθεν, καὶ ἐπὶ
17 τὸ αιλαμ φοίνικες ἔνθεν καὶ ἔνθεν. [17]καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν αὐ-

4 εν τοις οφθ. σου / ιδε B pau.] tr. rel. = 𝔐 | του ult. > A || 5 πλατος] pr. το A† || 6 το αιλαμ B†] pr. το θεε εξ ενθεν και εξ ενθεν και A || 7 θαιηλαθα B†] θεηλαθα Q, θαιεαιλαμ *L*, θεε A† | το πλατος ult. et το μηκος ult.] το > B: cf. 8 | και paenult. ⌒ ult. A† || 8 το πλατος ... το μηκος] tr. A; το bis > B: cf. 7 || 9 πυλης 1^0] + εσωθεν ισον τω καλαμω και διεμετρησεν το ε(uel αι)λαμ της πυλης A | το αιλευ A, sed in 21. 24 etc. etiam A τα αιλευ (uel sim.) | δυο] δεκα A† | το αιλαμ ult.] τα αι. B || 10 τα θεε] το θ. A† | και paenult. > B | τοις ult.] τω A(†) || 12 επι] κατα A | των θε(ε)ιμ] τω θεε A; + πηχεος ενος και πηχεος ενος οριον omn. excepto B (in *O* sub ※) || 13 τοιχου B(†)] τειχους A, sed τοιχον seq. hab. omn. (excepto *L*: δωματος, δωμα) | πηχεις > A*C*† || 14 εξηκοντα Q inu.] εξωθεν BA | εικοσι] + πεντε και A(†); nihil nisi και pro εικοσι hab. Q | θε(ε)ιμ] το θεεμ A† || 15 αιλαμ] pr. της πυλης του A† | πεντηκοντα] οκτω A pau.: Η′ pro Ν′ || 16 τα 1^0] το B†: cf. 21 | θε(ε)ιμ] θεε A† | και επι τα αιλαμ > A† | θυριδες ult.] -δας B

λὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ παστοφόρια καὶ περίστυλα κύκλῳ
τῆς αὐλῆς, τριάκοντα παστοφόρια ἐν τοῖς περιστύλοις, [18]καὶ αἱ 18
στοαὶ κατὰ νώτου τῶν πυλῶν, κατὰ τὸ μῆκος τῶν πυλῶν τὸ περί-
στυλον τὸ ὑποκάτω. [19]καὶ διεμέτρησεν τὸ πλάτος τῆς αὐλῆς ἀπὸ 19
τοῦ αἰθρίου τῆς πύλης τῆς ἐξωτέρας ἔσωθεν ἐπὶ τὸ αἴθριον τῆς
πύλης τῆς βλεπούσης ἔξω, πήχεις ἑκατόν, τῆς βλεπούσης κατ᾽
ἀνατολάς. καὶ εἰσήγαγέν με ἐπὶ βορρᾶν, [20]καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα 20
πρὸς βορρᾶν τῇ αὐλῇ τῇ ἐξωτέρᾳ, καὶ διεμέτρησεν αὐτήν, τό τε
μῆκος αὐτῆς καὶ τὸ πλάτος. [21]καὶ τὰ θεε τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς 21
ἔνθεν καὶ τὰ αιλευ καὶ τὰ αιλαμμω καὶ τοὺς φοίνικας αὐτῆς, καὶ
ἐγένετο κατὰ τὰ μέτρα τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς
πηχῶν πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ πηχῶν εἴκοσι πέντε τὸ
εὖρος αὐτῆς. [22]καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς καὶ τὰ αιλαμμω καὶ οἱ φοί- 22
νικες αὐτῆς καθὼς ἡ πύλη ἡ βλέπουσα κατὰ ἀνατολάς· καὶ ἐν
ἑπτὰ κλιμακτῆρσιν ἀνέβαινον ἐπ᾽ αὐτήν, καὶ τὰ αιλαμμω ἔσωθεν.
[23]καὶ πύλη τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ βλέπουσα ἐπὶ πύλην τοῦ βορρᾶ 23
ὃν τρόπον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, καὶ διεμέτρη-
σεν τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην πήχεις ἑκατόν. [24]καὶ ἤγαγέν 24
με κατὰ νότον, καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς νότον, καὶ διεμέτρη-
σεν αὐτὴν καὶ τὰ θεε καὶ τὰ αιλευ καὶ τὰ αιλαμμω κατὰ τὰ μέτρα
ταῦτα. [25]καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς καὶ τὰ αιλαμμω κυκλόθεν καθὼς αἱ 25
θυρίδες τοῦ αιλαμ, πηχῶν πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ πηχῶν
εἴκοσι πέντε τὸ εὖρος αὐτῆς. [26]καὶ ἑπτὰ κλιμακτῆρες αὐτῇ, καὶ 26
αιλαμμω ἔσωθεν, καὶ φοίνικες αὐτῇ εἷς ἔνθεν καὶ εἷς ἔνθεν ἐπὶ τὰ
αιλευ. [27]καὶ πύλη κατέναντι πύλης τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας πρὸς 27
νότον· καὶ διεμέτρησεν τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην, πήχεις
ἑκατὸν τὸ εὖρος πρὸς νότον.

[28]Καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τῆς πύλης τῆς 28
πρὸς νότον καὶ διεμέτρησεν τὴν πύλην κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα [29]καὶ 29
τὰ θεε καὶ τὰ αιλευ καὶ τὰ αιλαμμω κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα· καὶ
θυρίδες αὐτῇ καὶ τῷ αιλαμμω κύκλῳ· πήχεις πεντήκοντα τὸ μῆκος
αὐτῆς καὶ τὸ εὖρος πήχεις εἴκοσι πέντε. [31]καὶ αιλαμμω εἰς τὴν 31

17 παστοφορια 1^0] γαζοφυλακια A† | κυκλω / της αυλης] tr. B*L* = 𝔐 || **18** αι > A†: post και | το ult.] τω A pau. || **19** εισηγαγεν εισ > B†: cf. 24 || **21** τα 1^0 *L*† (cf. 24. 29. 33. 36 et 16)] το rel. | τα 3^0] το A | αιλαμμω in 21—38: sic pau. quibusdam locis, etiam B* in 36 (2^0). 37; sed Q ubique et A in 25—38 -ωθ (cf. 𝔐 30), B uel B^c ubique et A in 21. 22 (bis) -ων || **22** αυτην] -τον B† | αιλαμμω ult.] αιλαμ B*†: cf. 31 || **24** ηγαγεν] pr. εισ A†: cf. 19 | ταῦτα hic et in seq.: sic uel ταὐτά? A pau. fere ubique τα αυτα | **26** αυτη 2^0] -της A || **27** πυλης 1^0] pr. της A | το] pr. και A | fin.] + πηχεις εικοσι πεντε A: cf. 𝔐 || **29** τω] τα A: item in 36 | ευρος] + αυτης A | fin. B†] + (30) και αιλαμμωθ (cf. 21) κυκλω μηκος πεντε και εικοσι πηχεων και πλατος πεντε πηχεων uel sim. rel.: haec non ad uerum textum hebr. pertinere elucet ex forma אלמות hoc tantum loco adhibita || **31** και αι-

αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ φοίνικες τῷ αιλευ, καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες.
32 [32]καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς
33 καὶ διεμέτρησεν αὐτὴν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα [33]καὶ τὰ θεε καὶ τὰ
αιλευ καὶ τὰ αιλαμμω κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα· καὶ θυρίδες αὐτῇ καὶ
τῷ αιλαμμω κύκλῳ, πήχεις πεντήκοντα μῆκος αὐτῆς καὶ εὖρος
34 πήχεις εἴκοσι πέντε. [34]καὶ αιλαμμω εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν,
καὶ φοίνικες ἐπὶ τοῦ αιλευ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες
35 αὐτῇ. [35]καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν πύλην τὴν πρὸς βορρᾶν καὶ δι-
36 εμέτρησεν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα [36]καὶ τὰ θεε καὶ τὰ αιλευ καὶ τὰ
αιλαμμω· καὶ θυρίδες αὐτῇ κύκλῳ καὶ τῷ αιλαμμω αὐτῆς· πήχεις
37 πεντήκοντα μῆκος αὐτῆς καὶ εὖρος πήχεις εἴκοσι πέντε. [37]καὶ τὰ
αιλαμμω εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ φοίνικες τῷ αιλευ ἔνθεν
38 καὶ ἔνθεν, καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες αὐτῇ. [38]τὰ παστοφόρια αὐτῆς
καὶ τὰ θυρώματα αὐτῆς καὶ τὰ αιλαμμω αὐτῆς ἐπὶ τῆς πύλης
39 [39]τῆς δευτέρας ἔκρυσις, ὅπως σφάζωσιν ἐν αὐτῇ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας
40 καὶ ὑπὲρ ἀγνοίας· [40]καὶ κατὰ νώτου τοῦ ῥόακος τῶν ὁλοκαυτω-
μάτων τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν δύο τράπεζαι πρὸς ἀνατολὰς
καὶ κατὰ νώτου τῆς δευτέρας καὶ τοῦ αιλαμ τῆς πύλης δύο τρά-
41 πεζαι κατὰ ἀνατολάς, [41]τέσσαρες ἔνθεν καὶ τέσσαρες ἔνθεν κατὰ
νώτου τῆς πύλης, ἐπ᾽ αὐτὰς σφάξουσι τὰ θύματα κατέναντι τῶν
42 ὀκτὼ τραπεζῶν τῶν θυμάτων. [42]καὶ τέσσαρες τράπεζαι τῶν ὁλο-
καυτωμάτων λίθιναι λελαξευμέναι πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος
καὶ πήχεων δύο καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος καὶ ἐπὶ πῆχυν τὸ ὕψος,
ἐπ᾽ αὐτὰς ἐπιθήσουσιν τὰ σκεύη, ἐν οἷς σφάζουσιν ἐκεῖ τὰ ὁλο-
43 καυτώματα καὶ τὰ θύματα. [43]καὶ παλαιστὴν ἕξουσιν γεῖσος λελα-
ξευμένον ἔσωθεν κύκλῳ καὶ ἐπὶ τὰς τραπέζας ἐπάνωθεν στέγας
44 τοῦ καλύπτεσθαι ἀπὸ τοῦ ὑετοῦ καὶ ἀπὸ τῆς ξηρασίας. [44]καὶ εἰσ-
ήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ δύο ἐξέδραι ἐν
τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ, μία κατὰ νώτου τῆς πύλης τῆς βλεπούσης
πρὸς βορρᾶν φέρουσα πρὸς νότον καὶ μία κατὰ νώτου τῆς πύλης
45 τῆς πρὸς νότον βλεπούσης δὲ πρὸς βορρᾶν. [45]καὶ εἶπεν πρός με
Ἡ ἐξέδρα αὕτη ἡ βλέπουσα πρὸς νότον τοῖς ἱερεῦσι τοῖς φυλάσ-

λαμμω(cf. 21)] in *O* sub ※; του αιλαμ B†: cf. 22 || 33 αι θυριδες αυτης A hic et in 36, sed in 29 etiam A θυριδες αυτη, cf. etiam 22. 25 | τω Ra. (cf. 29. 36)] τα A, > B | ευρος] το ευρος αυτης A || 36 θυρ. αυτη: cf. 33 | τω: cf. 29 | αυτης 1⁰] + κυκλω A | μηκος] pr. το A | ευρος] + αυτης A || 39 της δευτερας εκρυσις B†] in *O* sub ÷; pr. (38) εκει πλυνουσιν την ολοκαυτωσιν (39) εν δε τω αιλαμ της πυλης *O* sub ※: eadem add. rel.; deinde omn. excepto B pergunt δυο τραπεζαι ενθεν και δυο τραπεζαι ενθεν uel sim. (in *O* sub ※) | εν αυτη > A† | τα B†] pr. την ολοκαυτωσιν και rel. (in *O* sub ※) | υπερ ult.] pr. τα A || 40 και 2⁰ V] > BA | fin. κατ(α) ανατολας] pr. και οκτω τραπεζαι A || 41 αυτας *L*] ς > BA: ante σ, cf. 42 | θυματων] θυμιαματων A† || 42 και ημισους 2⁰] και > B† | αυτας] ς > B: ante σ, cf. 41 | τα σκευη > A† || 43 εσωθεν] εξωθεν A†

σουσι τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου, [46]καὶ ἡ ἐξέδρα ἡ βλέπουσα πρὸς 46
βορρᾶν τοῖς ἱερεῦσι τοῖς φυλάσσουσι τὴν φυλακὴν τοῦ θυσια-
στηρίου· ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ υἱοὶ Σαδδουκ οἱ ἐγγίζοντες ἐκ τοῦ Λευι
πρὸς κύριον λειτουργεῖν αὐτῷ. [47]καὶ διεμέτρησεν τὴν αὐλὴν μῆκος 47
πήχεων ἑκατὸν καὶ εὖρος πήχεων ἑκατὸν ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη
αὐτῆς καὶ τὸ θυσιαστήριον ἀπέναντι τοῦ οἴκου.
[48]Καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὸ αιλαμ τοῦ οἴκου. καὶ διεμέτρησεν τὸ 48
αιλ τοῦ αιλαμ πηχῶν πέντε τὸ πλάτος ἔνθεν καὶ πηχῶν πέντε
ἔνθεν, καὶ τὸ εὖρος τοῦ θυρώματος πηχῶν δέκα τεσσάρων, καὶ
ἐπωμίδες τῆς θύρας τοῦ αιλαμ πηχῶν τριῶν ἔνθεν καὶ πηχῶν
τριῶν ἔνθεν· [49]καὶ τὸ μῆκος τοῦ αιλαμ πηχῶν εἴκοσι καὶ τὸ εὖρος 49
πηχῶν δώδεκα· καὶ ἐπὶ δέκα ἀναβαθμῶν ἀνέβαινον ἐπ᾽ αὐτό· καὶ
στῦλοι ἦσαν ἐπὶ τὸ αιλαμ, εἷς ἔνθεν καὶ εἷς ἔνθεν. [1]καὶ εἰσήγαγέν 41
με εἰς τὸν ναόν, ᾧ διεμέτρησεν τὸ αιλαμ πηχῶν ἓξ τὸ πλάτος
ἔνθεν καὶ πηχῶν ἓξ τὸ εὖρος τοῦ αιλαμ ἔνθεν, [2]καὶ τὸ εὖρος τοῦ 2
πυλῶνος πηχῶν δέκα, καὶ ἐπωμίδες τοῦ πυλῶνος πηχῶν πέντε
ἔνθεν καὶ πηχῶν πέντε ἔνθεν· καὶ διεμέτρησεν τὸ μῆκος αὐτοῦ
πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ τὸ εὖρος πηχῶν εἴκοσι. [3]καὶ εἰσῆλθεν 3
εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν καὶ διεμέτρησεν τὸ αιλ τοῦ θυρώματος
πηχῶν δύο καὶ τὸ θύρωμα πηχῶν ἓξ καὶ τὰς ἐπωμίδας τοῦ θυρώ-
ματος πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν καὶ πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν. [4]καὶ διεμέτρησεν 4
τὸ μῆκος τῶν θυρῶν πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ εὖρος πηχῶν εἴκοσι
κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ. καὶ εἶπεν Τοῦτο τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων.
[5]καὶ διεμέτρησεν τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου πηχῶν ἓξ καὶ τὸ εὖρος τῆς 5
πλευρᾶς πηχῶν τεσσάρων κυκλόθεν. [6]καὶ τὰ πλευρὰ πλευρὸν ἐπὶ 6
πλευρὸν τριάκοντα καὶ τρεῖς δίς, καὶ διάστημα ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ
οἴκου ἐν τοῖς πλευροῖς κύκλῳ τοῦ εἶναι τοῖς ἐπιλαμβανομένοις ὁρᾶν,
ὅπως τὸ παράπαν μὴ ἅπτωνται τῶν τοίχων τοῦ οἴκου. [7]καὶ τὸ 7
εὖρος τῆς ἀνωτέρας τῶν πλευρῶν κατὰ τὸ πρόσθεμα ἐκ τοῦ τοί-
χου πρὸς τὴν ἀνωτέραν κύκλῳ τοῦ οἴκου, ὅπως διαπλατύνηται
ἄνωθεν καὶ ἐκ τῶν κάτωθεν ἀναβαίνωσιν ἐπὶ τὰ ὑπερῷα καὶ ἐκ
τῶν μέσων ἐπὶ τὰ τριώροφα. [8]καὶ τὸ θραελ τοῦ οἴκου ὕψος κύκλῳ 8
διάστημα τῶν πλευρῶν ἴσον τῷ καλάμῳ, πήχεων ἓξ διάστημα.

46 σαδδουχ Apau. || 47 πηχεων 2⁰] -χεις B: cf. 49 || 48 το αιλ του αιλαμ B(†)] αιλ του > Apl.: cf. 41 3 || 49 πηχων bis] -χεις A: cf. 47 | το αιλαμ] τα αιλ. A | ενθεν ... εντευθεν B, sed in 41.48 etc. etiam B ενθεν ... ενθεν

41 1 ω] και AL = 𝔐 | πηχων bis] -χεις A: cf. 2—5 || 2 πηχων 3⁰ 4⁰ 5⁰] -χεις A uel A†, sed 1⁰ 2⁰ A πηχεων: cf. 1 | αυτου] -της A† | το ult. > A || 3 αιλ] αιλαμ Apl.: cf. 40 48 | πηχων quater] -χεις A: cf. 1 || 4 μηκος των θυρων] ευρος των θυρωματων A† | πηχων bis] -χεις A†: cf. 1 | ειπεν] + προς με A (in *O* sub ※) || 5 πηχων bis] -χεις A: cf. 1 | τεσσαρων] -ρες A || 6 τα > Bpau. | και 2⁰ > B† | πλευροις] + του οικου A || 7 τοιχου] οικου A†: cf. 17 | μεσων] γεισων B† || 8 το] του A† | εξ > A† | διαστημα ult.] -ματα Bpau.

9 [9]καὶ εὖρος τοῦ τοίχου τῆς πλευρᾶς ἔξωθεν πηχῶν πέντε· καὶ τὰ
10 ἀπόλοιπα ἀνὰ μέσον τῶν πλευρῶν τοῦ οἴκου [10]καὶ ἀνὰ μέσον
τῶν ἐξεδρῶν εὖρος πηχῶν εἴκοσι, τὸ περιφερὲς τῷ οἴκῳ κύκλῳ.
11 [11]καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν ἐπὶ τὸ ἀπόλοιπον τῆς θύρας τῆς μιᾶς
τῆς πρὸς βορρᾶν· καὶ ἡ θύρα ἡ μία πρὸς νότον, καὶ τὸ εὖρος
12 τοῦ φωτὸς τοῦ ἀπολοίπου πηχῶν πέντε πλάτος κυκλόθεν. [12]καὶ
τὸ διορίζον κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου ὡς πρὸς θάλασσαν
πηχῶν ἑβδομήκοντα, πλάτος τοῦ τοίχου τοῦ διορίζοντος πήχεων
13 πέντε, εὖρος κυκλόθεν καὶ μῆκος αὐτοῦ πήχεων ἐνενήκοντα. [13]καὶ
διεμέτρησεν κατέναντι τοῦ οἴκου μῆκος πηχῶν ἑκατόν, καὶ τὰ ἀπό-
λοιπα καὶ τὰ διορίζοντα καὶ οἱ τοῖχοι αὐτῶν μῆκος πηχῶν ἑκατόν,
14 [14]καὶ τὸ εὖρος κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου καὶ τὰ ἀπόλοιπα κατ-
15 έναντι πηχῶν ἑκατόν. [15]καὶ διεμέτρησεν μῆκος τοῦ διορίζοντος κατὰ
πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου τῶν κατόπισθεν τοῦ οἴκου ἐκείνου καὶ
τὰ ἀπόλοιπα ἔνθεν καὶ ἔνθεν πήχεων ἑκατὸν τὸ μῆκος. καὶ ὁ ναὸς
16 καὶ αἱ γωνίαι καὶ τὸ αιλαμ τὸ ἐξώτερον [16]πεφατνωμένα, καὶ αἱ
θυρίδες δικτυωταί, ὑποφαύσεις κύκλῳ τοῖς τρισὶν ὥστε διακύπτειν·
καὶ ὁ οἶκος καὶ τὰ πλησίον ἐξυλωμένα κύκλῳ καὶ τὸ ἔδαφος καὶ
ἐκ τοῦ ἐδάφους ἕως τῶν θυρίδων, καὶ αἱ θυρίδες ἀναπτυσσόμεναι
17 τρισσῶς εἰς τὸ διακύπτειν. [17]καὶ ἕως πλησίον τῆς ἐσωτέρας καὶ
ἕως τῆς ἐξωτέρας καὶ ἐφ᾽ ὅλον τὸν τοῖχον κύκλῳ ἐν τῷ ἔσωθεν
18 καὶ ἐν τῷ ἔξωθεν [18]γεγλυμμένα χερουβιν, καὶ φοίνικες ἀνὰ μέσον
19 χερουβ καὶ χερουβ· δύο πρόσωπα τῷ χερουβ, [19]πρόσωπον ἀν-
θρώπου πρὸς τὸν φοίνικα ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ πρόσωπον λέοντος
πρὸς τὸν φοίνικα ἔνθεν καὶ ἔνθεν· διαγεγλυμμένος ὅλος ὁ οἶκος
20 κυκλόθεν, [20]ἐκ τοῦ ἐδάφους ἕως τοῦ φατνώματος τὰ χερουβιν καὶ
21 οἱ φοίνικες διαγεγλυμμένοι. [21]καὶ τὸ ἅγιον καὶ ὁ ναὸς ἀναπτυσ-
σόμενος τετράγωνα. κατὰ πρόσωπον τῶν ἁγίων ὅρασις ὡς ὄψις
22 [22]θυσιαστηρίου ξυλίνου, πηχῶν τριῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ καὶ τὸ μῆκος
πηχῶν δύο καὶ τὸ εὖρος πηχῶν δύο· καὶ κέρατα εἶχεν, καὶ ἡ
βάσις αὐτοῦ καὶ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ ξύλινοι· καὶ εἶπεν πρός με Αὕτη
23 ἡ τράπεζα ἡ πρὸ προσώπου κυρίου. [23]καὶ δύο θυρώματα τῷ ναῷ
24 καὶ τῷ ἁγίῳ· [24]δύο θυρώματα τοῖς δυσὶ θυρώμασι τοῖς στροφω-
τοῖς, δύο θυρώματα τῷ ἑνὶ καὶ δύο θυρώματα τῇ θύρᾳ τῇ δευτέρᾳ.

9 ανα] pr. τα B† || **10** ευρος] pr. και A† | του οικου A || **11** θυραι] θυριδες A† || **12** διοριζον] αιθριζον B†, sed 12 διοριζοντος etiam B. cf. 13. 15 **42** 1. 10 || **15** μηκος 1⁰] τον τοιχον A† || **16** αι 1⁰ > B*† || **17** τοιχον] οικον A: cf. 7 | κυκλοθεν A | fin.] + μετρα (18) και A (in *O* sub ※) || **18** φοινικες] + και φοινιξ A(in *O* sub ※) | χερουβ 1⁰] -β(ε)ιμ (sic) A | και χερουβ] και > A†, και ανα μεσον χ. B† | τω] των A† || **19** ολος > B† || **21** αναπτυσσομενος] -μενα A || **22** η προ προσωπου] κατα προσωπον A(†) | κυριου > B*† || **23** τω αγιω / 24 δυο θυρωματα] tr. B† || **24** θυρα τη δευτ.] δευτ. θυρα A

[25]καὶ γλυφὴ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰ θυρώματα τοῦ ναοῦ χερουβιν 25
καὶ φοίνικες κατὰ τὴν γλυφὴν τῶν ἁγίων, καὶ σπουδαῖα ξύλα κατὰ
πρόσωπον τοῦ αιλαμ ἔξωθεν [26]καὶ θυρίδες κρυπταί. καὶ διεμέτρησεν 26
ἔνθεν καὶ ἔνθεν εἰς τὰ ὀροφώματα τοῦ αιλαμ καὶ τὰ πλευρὰ τοῦ
οἴκου ἐζυγωμένα.

[1]Καὶ ἐξήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν κατὰ ἀνατολὰς 42
κατέναντι τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν· καὶ εἰσήγαγέν με, καὶ ἰδοὺ
ἐξέδραι πέντε ἐχόμεναι τοῦ ἀπολοίπου καὶ ἐχόμεναι τοῦ διορίζον-
τος πρὸς βορρᾶν, [2]ἐπὶ πήχεις ἑκατὸν μῆκος πρὸς βορρᾶν καὶ τὸ 2
πλάτος πεντήκοντα πήχεων, [3]διαγεγραμμέναι ὃν τρόπον αἱ πύλαι 3
τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας καὶ ὃν τρόπον τὰ περίστυλα τῆς αὐλῆς
τῆς ἐξωτέρας, ἐστιχισμέναι ἀντιπρόσωποι στοαὶ τρισσαί. [4]καὶ κατ- 4
έναντι τῶν ἐξεδρῶν περίπατος πηχῶν δέκα τὸ πλάτος, ἐπὶ πήχεις
ἑκατὸν τὸ μῆκος· καὶ τὰ θυρώματα αὐτῶν πρὸς βορρᾶν. [5]καὶ οἱ 5
περίπατοι οἱ ὑπερῷοι ὡσαύτως, ὅτι ἐξείχετο τὸ περίστυλον ἐξ αὐ-
τοῦ, ἐκ τοῦ ὑποκάτωθεν περιστύλου, καὶ τὸ διάστημα· οὕτως περί-
στυλον καὶ διάστημα καὶ οὕτως στοαί· [6]διότι τριπλαῖ ἦσαν καὶ 6
στύλους οὐκ εἶχον καθὼς οἱ στῦλοι τῶν ἐξωτέρων, διὰ τοῦτο
ἐξείχοντο τῶν ὑποκάτωθεν καὶ τῶν μέσων ἀπὸ τῆς γῆς. [7]καὶ φῶς 7
ἔξωθεν ὃν τρόπον αἱ ἐξέδραι τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας αἱ βλέπου-
σαι ἀπέναντι τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βορρᾶν, μῆκος πήχεων πεντή-
κοντα· [8]ὅτι τὸ μῆκος τῶν ἐξεδρῶν τῶν βλεπουσῶν εἰς τὴν αὐλὴν 8
τὴν ἐξωτέραν πηχῶν πεντήκοντα, καὶ αὗταί εἰσιν ἀντιπρόσωποι
ταύταις· τὸ πᾶν πηχῶν ἑκατόν. [9]καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν τού- 9
των τῆς εἰσόδου τῆς πρὸς ἀνατολὰς τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι' αὐτῶν
ἐκ τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας [10]κατὰ τὸ φῶς τοῦ ἐν ἀρχῇ περιπά- 10
του. — καὶ τὰ πρὸς νότον κατὰ πρόσωπον τοῦ νότου κατὰ πρόσ-
ωπον τοῦ ἀπολοίπου καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ διορίζοντος ἐξέδραι,
[11]καὶ ὁ περίπατος κατὰ πρόσωπον αὐτῶν κατὰ τὰ μέτρα τῶν 11
ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βορρᾶν καὶ κατὰ τὸ μῆκος αὐτῶν καὶ κατὰ τὸ
εὖρος αὐτῶν καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτῶν καὶ κατὰ πάσας
τὰς ἐπιστροφὰς αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ φῶτα αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ θυρώ-
ματα αὐτῶν [12]τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς νότον καὶ κατὰ τὰ θυρώματα 12
ἀπ' ἀρχῆς τοῦ περιπάτου ὡς ἐπὶ φῶς διαστήματος καλάμου καὶ
κατ' ἀνατολὰς τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι' αὐτῶν. — [13]καὶ εἶπεν πρός 13
με Αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς βορρᾶν καὶ αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς νότον

26 εζυγωμενα] εξυλωμ. A

42 1 εξηγαγεν Q] εισηγ. BA | εξωτεραν] σ pro ξ B†: cf. 46 2 | πεντε] pr. δεκα A† || **2** init. B†] pr. κατα προσωπον rel. (in *O* sub ※) | πηχεων > Bpau. || **5** το 1⁰ > A | fin.] + δυο B† || **6** εξωτερων] εξεδρων A || **7** αι 1⁰] pr. και A(†) || **8** πηχων 1⁰] pr. ην ABc pl. | αντιπροσ.] pr. αι B || **10** περιπατου] pr. του A | εξεδραι Ra.] pr. και αι BA, pr. και Q || **11** των 1⁰ > BQ† | και 2⁰ > A

αἱ οὖσαι κατὰ πρόσωπον τῶν διαστημάτων, αὗταί εἰσιν αἱ ἐξέδραι
τοῦ ἁγίου, ἐν αἷς φάγονται ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς υἱοὶ Σαδδουκ οἱ ἐγγίζον-
τες πρὸς κύριον τὰ ἅγια τῶν ἁγίων· καὶ ἐκεῖ θήσουσιν τὰ ἅγια
τῶν ἁγίων καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας καὶ τὰ περὶ ἀ-
14 γνοίας, διότι ὁ τόπος ἅγιος. [14]οὐκ εἰσελεύσονται ἐκεῖ πάρεξ τῶν
ἱερέων· οὐκ ἐξελεύσονται ἐκ τοῦ ἁγίου εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξω-
τέραν, ὅπως διὰ παντὸς ἅγιοι ὦσιν οἱ προσάγοντες, καὶ μὴ ἅ-
πτωνται τοῦ στολισμοῦ αὐτῶν, ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς,
διότι ἅγιά ἐστιν· καὶ ἐνδύσονται ἱμάτια ἕτερα, ὅταν ἅπτωνται τοῦ
15 λαοῦ. — [15]καὶ συνετελέσθη ἡ διαμέτρησις τοῦ οἴκου ἔσωθεν. καὶ
ἐξήγαγέν με καθ' ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς ἀνατολὰς
καὶ διεμέτρησεν τὸ ὑπόδειγμα τοῦ οἴκου κυκλόθεν ἐν διατάξει.
16 [16]καὶ ἔστη κατὰ νώτου τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς
17 καὶ διεμέτρησεν πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου· [17]καὶ
ἐπέστρεψεν πρὸς βορρᾶν καὶ διεμέτρησεν τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ
18 βορρᾶ πήχεις πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου· [18]καὶ ἐπ-
έστρεψεν πρὸς θάλασσαν καὶ διεμέτρησεν τὸ κατὰ πρόσωπον τῆς
19 θαλάσσης πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου· [19]καὶ ἐπ-
έστρεψεν πρὸς νότον καὶ διεμέτρησεν κατέναντι τοῦ νότου πεντα-
20 κοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου· [20]τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ αὐτοῦ
καλάμου. καὶ διέταξεν αὐτὸν καὶ περίβολον αὐτῶν κύκλῳ πεντα-
κοσίων πρὸς ἀνατολὰς καὶ πεντακοσίων πηχῶν εὖρος τοῦ διαστέλ-
λειν ἀνὰ μέσον τῶν ἁγίων καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ προτειχίσματος τοῦ
ἐν διατάξει τοῦ οἴκου.
43 [1]Καὶ ἤγαγέν με ἐπὶ τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς
2 καὶ ἐξήγαγέν με, [2]καὶ ἰδοὺ δόξα θεοῦ Ισραηλ ἤρχετο κατὰ τὴν
ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς ἀνατολάς, καὶ φωνὴ τῆς
παρεμβολῆς ὡς φωνὴ διπλασιαζόντων πολλῶν, καὶ ἡ γῆ ἐξέλαμπεν
3 ὡς φέγγος ἀπὸ τῆς δόξης κυκλόθεν. [3]καὶ ἡ ὅρασις, ἣν εἶδον, κατὰ
τὴν ὅρασιν, ἣν εἶδον ὅτε εἰσεπορευόμην τοῦ χρῖσαι τὴν πόλιν,
καὶ ἡ ὅρασις τοῦ ἅρματος, οὗ εἶδον, κατὰ τὴν ὅρασιν, ἣν εἶδον
4 ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβαρ· καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου. [4]καὶ
δόξα κυρίου εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς
5 βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς. [5]καὶ ἀνέλαβέν με πνεῦμα καὶ εἰσήγαγέν
με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης κυρίου ὁ
6 οἶκος. [6]καὶ ἔστην, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τοῦ οἴκου λαλοῦντος πρός

13 αι 5⁰ > B† | υιοι] pr. οι A pl. | τα αγια των αγιων 1⁰ ⌒ 2⁰ A*L* | fin.] + εστιν A || 14 εισελευσονται] -σεται A† | ουκ 2⁰] pr. και A || 15 προς] κατ(α) AB^c || 18/19] tr. 𝔐 || 18 της > B || 19 κατεναντι] κατα προσωπον A^(†) || 20 init.] pr. εις A*L*: cf. 𝔐 | καλαμου] μετρου A
43 2 της πυλης της βλεπ. (cf. 4. 1)] την BQ*L* = 𝔐 | δοξης] + κυριου A; + αυτου *L* = 𝔐 || 3 ην ult.] ου A†

με, καὶ ὁ ἀνὴρ εἱστήκει ἐχόμενός μου. [7]καὶ εἶπεν πρός με Ἑώρα- 7
κας, υἱὲ ἀνθρώπου, τὸν τόπον τοῦ θρόνου μου καὶ τὸν τόπον τοῦ
ἴχνους τῶν ποδῶν μου, ἐν οἷς κατασκηνώσει τὸ ὄνομά μου ἐν
μέσῳ οἴκου Ισραηλ τὸν αἰῶνα· καὶ οὐ βεβηλώσουσιν οὐκέτι οἶκος
Ισραηλ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου, αὐτοὶ καὶ οἱ ἡγούμενοι αὐτῶν, ἐν
τῇ πορνείᾳ αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς φόνοις τῶν ἡγουμένων ἐν μέσῳ
αὐτῶν, [8]ἐν τῷ τιθέναι αὐτοὺς τὸ πρόθυρόν μου ἐν τοῖς προθύροις 8
αὐτῶν καὶ τὰς φλιάς μου ἐχομένας τῶν φλιῶν αὐτῶν καὶ ἔδωκαν
τὸν τοῖχόν μου ὡς συνεχόμενον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν καὶ ἐβεβήλωσαν
τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν, αἷς ἐποίουν· καὶ
ἐξέτριψα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου καὶ ἐν φόνῳ. [9]καὶ νῦν ἀπωσάσθω- 9
σαν τὴν πορνείαν αὐτῶν καὶ τοὺς φόνους τῶν ἡγουμένων αὐτῶν
ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν αἰῶνα. [10]καὶ σύ, 10
υἱὲ ἀνθρώπου, δεῖξον τῷ οἴκῳ Ισραηλ τὸν οἶκον, καὶ κοπάσουσιν
ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν· καὶ τὴν ὅρασιν αὐτοῦ καὶ τὴν διάταξιν
αὐτοῦ, [11]καὶ αὐτοὶ λήμψονται τὴν κόλασιν αὐτῶν περὶ πάντων, ὧν 11
ἐποίησαν. καὶ διαγράψεις τὸν οἶκον καὶ τὰς ἐξόδους αὐτοῦ καὶ
τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ καὶ πάντα
τὰ νόμιμα αὐτοῦ γνωριεῖς αὐτοῖς καὶ διαγράψεις ἐναντίον αὐτῶν,
καὶ φυλάξονται πάντα τὰ δικαιώματά μου καὶ πάντα τὰ προστάγ-
ματά μου καὶ ποιήσουσιν αὐτά· [12]καὶ τὴν διαγραφὴν τοῦ οἴκου 12
ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, πάντα τὰ ὅρια αὐτοῦ κυκλόθεν ἅγια ἁγίων.
[13]Καὶ ταῦτα τὰ μέτρα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν πήχει τοῦ πήχεος 13
καὶ παλαιστῆς· κόλπωμα βάθος ἐπὶ πῆχυν καὶ πῆχυς τὸ εὖρος,
καὶ γεῖσος ἐπὶ τὸ χεῖλος αὐτοῦ κυκλόθεν σπιθαμῆς. καὶ τοῦτο τὸ
ὕψος τοῦ θυσιαστηρίου· [14]ἐκ βάθους τῆς ἀρχῆς τοῦ κοιλώματος 14
αὐτοῦ πρὸς τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα τὸ ὑποκάτωθεν πηχῶν δύο
καὶ τὸ εὖρος πήχεος· καὶ ἀπὸ τοῦ ἱλαστηρίου τοῦ μικροῦ ἐπὶ τὸ
ἱλαστήριον τὸ μέγα πήχεις τέσσαρες καὶ εὖρος πῆχυς· [15]καὶ τὸ 15
αριηλ πηχῶν τεσσάρων, καὶ ἀπὸ τοῦ αριηλ καὶ ὑπεράνω τῶν κε-
ράτων πῆχυς. [16]καὶ τὸ αριηλ πηχῶν δώδεκα μήκους ἐπὶ πήχεις 16
δώδεκα πλάτους, τετράγωνον ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ· [17]καὶ 17
τὸ ἱλαστήριον πηχῶν δέκα τεσσάρων τὸ μῆκος ἐπὶ πήχεις δέκα
τέσσαρας τὸ εὖρος ἐπὶ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ· καὶ τὸ γεῖσος

6 ο > A† || 7 οικου ισρ. et οικος ισρ.] pr. του uel ο A | τον αιωνα] pr. εις A: item in 9 | ου] + μη A | το αγιον / μου] tr. A hic, non in 8 || 9 τον αιωνα: cf. 7 || 11 οικον B†] + και την ετοιμασιαν αυτου rel. (in *O* sub ※) | και τας εξοδους αυτου *BC*] + και τας εισοδους αυτου A pl. (in *O* sub ※) | διαγραψεις ult.] φ pro ψ A† || 12 fin. B†] + εισιν(*L* εστιν)· ουτος ο νομος του οικου rel. (in *O* sub ※) || 13 κολπωμα] pr. το A† | βαθος] -θους B† | επι πηχυν] pr. πηχυς A† | επι του χειλους A || 14 το 3⁰] τουτο B | fin. πηχυς] -χεως A || 16 πλατους > B pau. | 17 επι τεσσα(uel ε)ρα] τετραγωνον επι τα τεσσ. A

αὐτῷ κυκλόθεν κυκλούμενον αὐτῷ ἥμισυ πήχεος, καὶ τὸ κύκλωμα αὐ-
τοῦ πῆχυς κυκλόθεν· καὶ οἱ κλιμακτῆρες αὐτοῦ βλέποντες κατ' ἀνα-
18 τολάς. [18]καὶ εἶπεν πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, τάδε λέγει κύριος ὁ
θεὸς Ισραηλ Ταῦτα τὰ προστάγματα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν ἡμέρᾳ
ποιήσεως αὐτοῦ τοῦ ἀναφέρειν ἐπ' αὐτοῦ ὁλοκαυτώματα καὶ προσ-
19 χέειν πρὸς αὐτὸ αἷμα. [19]καὶ δώσεις τοῖς ἱερεῦσι τοῖς Λευίταις
τοῖς ἐκ τοῦ σπέρματος Σαδδουκ τοῖς ἐγγίζουσι πρός με, λέγει
κύριος ὁ θεός, τοῦ λειτουργεῖν μοι, μόσχον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας·
20 [20]καὶ λήμψονται ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὰ
τέσσαρα κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας
τοῦ ἱλαστηρίου καὶ ἐπὶ τὴν βάσιν κύκλῳ καὶ ἐξιλάσονται αὐτό·
21 [21]καὶ λήμψονται τὸν μόσχον τὸν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κατακαυθήσεται
22 ἐν τῷ ἀποκεχωρισμένῳ τοῦ οἴκου ἔξωθεν τῶν ἁγίων. [22]καὶ τῇ
ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ λήμψονται ἐρίφους δύο αἰγῶν ἀμώμους ὑπὲρ
ἁμαρτίας καὶ ἐξιλάσονται τὸ θυσιαστήριον καθότι ἐξιλάσαντο ἐν
23 τῷ μόσχῳ· [23]καὶ μετὰ τὸ συντελέσαι σε τὸν ἐξιλασμὸν προσοί-
σουσι μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον καὶ κριὸν ἐκ προβάτων ἄμωμον,
24 [24]καὶ προσοίσετε ἐναντίον κυρίου, καὶ ἐπιρρίψουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπ'
25 αὐτὰ ἅλα καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ. [25]ἑπτὰ
ἡμέρας ποιήσεις ἔριφον ὑπὲρ ἁμαρτίας καθ' ἡμέραν καὶ μόσχον
26 ἐκ βοῶν καὶ κριὸν ἐκ προβάτων, ἄμωμα ποιήσουσιν [26]ἑπτὰ ἡμέρας·
καὶ ἐξιλάσονται τὸ θυσιαστήριον καὶ καθαριοῦσιν αὐτὸ καὶ πλή-
27 σουσιν χεῖρας αὐτῶν. [27]καὶ ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης καὶ
ἐπέκεινα ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὰ ὁλοκαυτώ-
ματα ὑμῶν καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου ὑμῶν. καὶ προσδέξομαι ὑμᾶς,
λέγει κύριος.

44 [1]Καὶ ἐπέστρεψέν με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῶν ἁγίων τῆς
ἐξωτέρας τῆς βλεπούσης κατ' ἀνατολάς, καὶ αὕτη ἦν κεκλεισμένη.
2 [2]καὶ εἶπεν κύριος πρός με Ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη ἔσται, οὐκ
ἀνοιχθήσεται, καὶ οὐδεὶς μὴ διέλθῃ δι' αὐτῆς, ὅτι κύριος ὁ θεὸς
3 τοῦ Ισραηλ εἰσελεύσεται δι' αὐτῆς, καὶ ἔσται κεκλεισμένη· [3]διότι
ὁ ἡγούμενος, οὗτος καθήσεται ἐν αὐτῇ τοῦ φαγεῖν ἄρτον ἐναντίον
κυρίου· κατὰ τὴν ὁδὸν αιλαμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται καὶ κατὰ
4 τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐξελεύσεται. — [4]καὶ εἰσήγαγέν με κατὰ τὴν ὁδὸν

17 αυτω 1⁰] -των A || 18 ολοκαυτ.] pr. τα A | αυτο] το (sic) A(†) || 19 τοις 3⁰ > A† | τοις 4⁰] pr. και A† || 20 κυκλω Bpau.] + και περιραντιεις αυτο uel sim. rel. (in *O* sub ※) | αυτο] -τον AV† || 21 περι (cf. 19)] υπερ A: cf. 22. 25 || 22 αιγων] pr. απο A | καθοτι] καθως A || 23 προβατων BC′†] pr. των rel. = 𝔐: cf. 25 || 24 αλας A || 25 προβατων B*L*] pr. των Amu. = 𝔐: cf. 23 || 26 χειρας] pr. τας A | αυτων] -της A†

44 2 κυριος/προς με (cf. 5)] tr. B = 𝔐 | ουκ ανοιχθ. > A† || 3 ουτος] αυτος *L*, αυτης A†

τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν κατέναντι τοῦ οἴκου, καὶ εἶδον καὶ
ἰδοὺ πλήρης δόξης ὁ οἶκος κυρίου, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου.
[5]καὶ εἶπεν κύριος πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, τάξον εἰς τὴν καρδίαν 5
σου καὶ ἰδὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ τοῖς ὠσίν σου ἄκουε πάντα,
ὅσα ἐγὼ λαλῶ μετὰ σοῦ, κατὰ πάντα τὰ προστάγματα οἴκου κυρίου
καὶ κατὰ πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ· καὶ τάξεις τὴν καρδίαν σου εἰς
τὴν εἴσοδον τοῦ οἴκου κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτοῦ ἐν πᾶσι
τοῖς ἁγίοις. [6]καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα, πρὸς 6
τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ Τάδε λέγει κύριος ὁ θεός Ἱκανούσθω ὑμῖν
ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν ὑμῶν, οἶκος Ισραηλ, [7]τοῦ εἰσαγαγεῖν 7
ὑμᾶς υἱοὺς ἀλλογενεῖς ἀπεριτμήτους καρδίᾳ καὶ ἀπεριτμήτους σαρκὶ
τοῦ γίνεσθαι ἐν τοῖς ἁγίοις μου, καὶ ἐβεβήλουν αὐτὰ ἐν τῷ προσ-
φέρειν ὑμᾶς ἄρτους, στέαρ καὶ αἷμα, καὶ παρεβαίνετε τὴν διαθήκην
μου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν [8]καὶ διετάξατε τοῦ φυλάσσειν 8
φυλακὰς ἐν τοῖς ἁγίοις μου. [9]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεός 9
Πᾶς υἱὸς ἀλλογενὴς ἀπερίτμητος καρδίᾳ καὶ ἀπερίτμητος σαρκὶ
οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ἅγιά μου ἐν πᾶσιν υἱοῖς ἀλλογενῶν τῶν
ὄντων ἐν μέσῳ οἴκου Ισραηλ, [10]ἀλλ' ἢ οἱ Λευῖται, οἵτινες ἀφήλαντο 10
ἀπ' ἐμοῦ ἐν τῷ πλανᾶσθαι τὸν Ισραηλ ἀπ' ἐμοῦ κατόπισθεν τῶν
ἐνθυμημάτων αὐτῶν, καὶ λήμψονται ἀδικίαν αὐτῶν [11]καὶ ἔσονται 11
ἐν τοῖς ἁγίοις μου λειτουργοῦντες θυρωροὶ ἐπὶ τῶν πυλῶν τοῦ
οἴκου καὶ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ· οὗτοι σφάξουσιν τὰ ὁλοκαυ-
τώματα καὶ τὰς θυσίας τῷ λαῷ, καὶ οὗτοι στήσονται ἐναντίον
τοῦ λαοῦ τοῦ λειτουργεῖν αὐτοῖς. [12]ἀνθ' ὧν ἐλειτούργουν αὐτοῖς 12
πρὸ προσώπου τῶν εἰδώλων αὐτῶν καὶ ἐγένετο τῷ οἴκῳ Ισραηλ
εἰς κόλασιν ἀδικίας, ἕνεκα τούτου ἦρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτούς,
λέγει κύριος ὁ θεός, [13]καὶ οὐκ ἐγγιοῦσι πρός με τοῦ ἱερατεύειν 13
μοι οὐδὲ τοῦ προσάγειν πρὸς τὰ ἅγια υἱῶν τοῦ Ισραηλ οὐδὲ πρὸς
τὰ ἅγια τῶν ἁγίων μου καὶ λήμψονται ἀτιμίαν αὐτῶν ἐν τῇ πλα-
νήσει, ᾗ ἐπλανήθησαν. [14]καὶ κατατάξουσιν αὐτοὺς φυλάσσειν φυλα- 14
κὰς τοῦ οἴκου εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ εἰς πάντα, ὅσα ἂν ποι-
ήσωσιν. — [15]οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται οἱ υἱοὶ τοῦ Σαδδουκ, οἵτινες 15
ἐφυλάξαντο τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων μου ἐν τῷ πλανᾶσθαι οἶκον
Ισραηλ ἀπ' ἐμοῦ, οὗτοι προσάξουσιν πρός με τοῦ λειτουργεῖν μοι

4 κυριου] pr. του B† || **5** σου 3^0 > B† || **6** ισραηλ ult.] pr. του A || **7** γενεσθαι A | αρτους] + μου A*L* (in *O* sub ※) | στεαρ (cf. 15)] σαρκας BA pau. (A pr. και) || **8** init. B†] pr. και ουκ εφυλαξατε(uel sim.) την φυλακην των αγιων μου rel. (in *O* sub ※) || **10** ισραηλ B†] + οι επλανηθησαν uel sim. rel. (in *O* sub ※) | αδικιαν] pr. την A || **11** οικω] + κυριου A | του ult. > A || **12** οικω > A† | fin. B†] + και λημψονται την ανομιαν(A† ατιμ.: ex 13) αυτων rel. (in *O* sub ※) || **13** προσαγαγειν A† | του 3^0 > A | ατιμιαν] pr. την A || **14** καταταξουσιν pau. (cf. Iob 7 12 35 10)] καταξ. B, ταξ. A || **15** οικον] pr. τον A

καὶ στήσονται πρὸ προσώπου μου τοῦ προσφέρειν μοι θυσίαν,
16 στέαρ καὶ αἷμα, λέγει κύριος ὁ θεός. [16]οὗτοι εἰσελεύσονται εἰς τὰ
ἅγιά μου, καὶ οὗτοι προσελεύσονται πρὸς τὴν τράπεζάν μου τοῦ
17 λειτουργεῖν μοι καὶ φυλάξουσιν τὰς φυλακάς μου. [17]καὶ ἔσται ἐν
τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς τὰς πύλας τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας στο-
λὰς λινᾶς ἐνδύσονται καὶ οὐκ ἐνδύσονται ἐρεᾶ ἐν τῷ λειτουργεῖν
18 αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας αὐλῆς· [18]καὶ κιδάρεις λινᾶς
ἕξουσιν ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς αὐτῶν καὶ περισκελῆ λινᾶ ἕξουσιν ἐπὶ
19 τὰς ὀσφύας αὐτῶν καὶ οὐ περιζώσονται βίᾳ. [19]καὶ ἐν τῷ ἐκπο-
ρεύεσθαι αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν πρὸς τὸν λαὸν ἐκ-
δύσονται τὰς στολὰς αὐτῶν, ἐν αἷς αὐτοὶ λειτουργοῦσιν ἐν αὐταῖς,
καὶ θήσουσιν αὐτὰς ἐν ταῖς ἐξέδραις τῶν ἁγίων καὶ ἐνδύσονται
στολὰς ἑτέρας καὶ οὐ μὴ ἁγιάσωσιν τὸν λαὸν ἐν ταῖς στολαῖς
20 αὐτῶν. [20]καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν οὐ ξυρήσονται καὶ τὰς κόμας
αὐτῶν οὐ ψιλώσουσιν, καλύπτοντες καλύψουσιν τὰς κεφαλὰς αὐ-
21 τῶν. [21]καὶ οἶνον οὐ μὴ πίωσιν πᾶς ἱερεὺς ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι
22 αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν. [22]καὶ χήραν καὶ ἐκβεβλημένην
οὐ λήμψονται ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκα, ἀλλ' ἢ παρθένον ἐκ τοῦ σπέρ-
23 ματος Ισραηλ· καὶ χήρα ἐὰν γένηται ἐξ ἱερέως, λήμψονται. [23]καὶ
τὸν λαόν μου διδάξουσιν ἀνὰ μέσον ἁγίου καὶ βεβήλου καὶ ἀνὰ
24 μέσον ἀκαθάρτου καὶ καθαροῦ γνωριοῦσιν αὐτοῖς. [24]καὶ ἐπὶ κρίσιν
αἵματος οὗτοι ἐπιστήσονται τοῦ διακρίνειν· τὰ δικαιώματά μου
δικαιώσουσιν καὶ τὰ κρίματά μου κρινοῦσιν καὶ τὰ νόμιμά μου
καὶ τὰ προστάγματά μου ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς μου φυλάξονται
25 καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιάσουσιν. [25]καὶ ἐπὶ ψυχὴν ἀνθρώπου οὐκ
εἰσελεύσονται τοῦ μιανθῆναι, ἀλλ' ἢ ἐπὶ πατρὶ καὶ ἐπὶ μητρὶ καὶ
ἐπὶ υἱῷ καὶ ἐπὶ θυγατρὶ καὶ ἐπὶ ἀδελφῷ καὶ ἐπὶ ἀδελφῇ αὐτοῦ, ἣ
26 οὐ γέγονεν ἀνδρί, μιανθήσεται. [26]καὶ μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτὸν
27 ἑπτὰ ἡμέρας ἐξαριθμήσει αὐτῷ· [27]καὶ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ εἰσπορεύωνται
εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τοῦ λειτουργεῖν ἐν τῷ ἁγίῳ, προσοί-
28 σουσιν ἱλασμόν, λέγει κύριος ὁ θεός. [28]καὶ ἔσται αὐτοῖς εἰς κλη-
ρονομίαν· ἐγὼ κληρονομία αὐτοῖς, καὶ κατάσχεσις αὐτοῖς οὐ δοθή-
29 σεται ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ, ὅτι ἐγὼ κατάσχεσις αὐτῶν. [29]καὶ τὰς
θυσίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας οὗτοι φάγονται,
30 καὶ πᾶν ἀφόρισμα ἐν τῷ Ισραηλ αὐτοῖς ἔσται· [30]ἀπαρχαὶ πάντων
καὶ τὰ πρωτότοκα πάντων καὶ τὰ ἀφαιρέματα πάντα ἐκ πάντων

15 μοι ult. > A || 17 και 2° > A | ερεα] ἔριαBc | fin.] + και εσω A(in *O* sub ※) || 18 επι ταις κεφαλαις BA†] επι τας -λας rel. | επι τας οσφυας Bpau.] επι ταις -υσιν(uel sim.) rel. || 20 ου 1°] + μη A: item in 22 | ου 2°] + μη A† | καλυψωσιν B*A(†) || 23 και ανα μεσον καθαρου και (+ ανα μεσον A†) ακαθαρτου BApau. || 25 επι 3° > B* | αδελφω] + αυτου Apau. (sed αδελφη αυτου hab. omn.) || 28 fin. αυτων] -τοις A† || 30 init.] pr. και A | παντα] + υμων A(†)

τῶν ἀπαρχῶν ὑμῶν τοῖς ἱερεῦσιν ἔσται· καὶ τὰ πρωτογενήματα
ὑμῶν δώσετε τῷ ἱερεῖ τοῦ θεῖναι εὐλογίας ὑμῶν ἐπὶ τοὺς οἴκους
ὑμῶν. [31]καὶ πᾶν θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον ἐκ τῶν πετεινῶν καὶ 31
ἐκ τῶν κτηνῶν οὐ φάγονται οἱ ἱερεῖς.
[1]Καὶ ἐν τῷ καταμετρεῖσθαι ὑμᾶς τὴν γῆν ἐν κληρονομίᾳ ἀφορι- 45
εῖτε ἀπαρχὴν τῷ κυρίῳ ἅγιον ἀπὸ τῆς γῆς, πέντε καὶ εἴκοσι χιλι-
άδας μῆκος καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδας· ἅγιον ἔσται ἐν πᾶσι τοῖς
ὁρίοις αὐτοῦ κυκλόθεν. [2]καὶ ἔσται ἐκ τούτου εἰς ἁγίασμα πεντα- 2
κόσιοι ἐπὶ πεντακοσίους τετράγωνον κυκλόθεν, καὶ πήχεις πεντήκοντα
διάστημα αὐτῷ κυκλόθεν. [3]καὶ ἐκ ταύτης τῆς διαμετρήσεως διαμε- 3
τρήσεις μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας καὶ εὖρος δέκα χιλιάδας,
καὶ ἐν αὐτῇ ἔσται τὸ ἁγίασμα, ἅγια τῶν ἁγίων· [4]ἀπὸ τῆς γῆς 4
ἔσται τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν τῷ ἁγίῳ καὶ ἔσται τοῖς
ἐγγίζουσι λειτουργεῖν τῷ κυριῳ, καὶ ἔσται αὐτοῖς τόπος εἰς οἴκους
ἀφωρισμένους τῷ ἁγιασμῷ αὐτῶν. [5]εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες μῆκος 5
καὶ εὖρος δέκα χιλιάδες ἔσται τοῖς Λευίταις τοῖς λειτουργοῦσιν τῷ
οἴκῳ, αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν, πόλεις τοῦ κατοικεῖν. [6]καὶ τὴν κατά- 6
σχεσιν τῆς πόλεως δώσεις πέντε χιλιάδας εὖρος καὶ μῆκος πέντε
καὶ εἴκοσι χιλιάδας· ὃν τρόπον ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων παντὶ οἴκῳ
Ισραηλ ἔσονται. [7]καὶ τῷ ἡγουμένῳ ἐκ τούτου καὶ ἀπὸ τούτου εἰς 7
τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἁγίων εἰς κατάσχεσιν τῆς πόλεως κατὰ πρόσ-
ωπον τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων καὶ κατὰ πρόσωπον τῆς κατασχέ-
σεως τῆς πόλεως τὰ πρὸς θάλασσαν καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν
πρὸς ἀνατολάς, καὶ τὸ μῆκος ὡς μία τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν ὁρίων
τῶν πρὸς θάλασσαν καὶ τὸ μῆκος ἐπὶ τὰ ὅρια τὰ πρὸς ἀνατολὰς
τῆς γῆς· [8]καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν ἐν τῷ Ισραηλ, καὶ οὐ 8
καταδυναστεύσουσιν οὐκέτι οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ Ισραηλ τὸν λαόν
μου, καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσουσιν οἶκος Ισραηλ κατὰ φυλὰς
αὐτῶν. — [9]τάδε λέγει κύριος θεός Ἱκανούσθω ὑμῖν, οἱ ἀφηγού- 9
μενοι τοῦ Ισραηλ· ἀδικίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἀφέλεσθε καὶ κρίμα
καὶ δικαιοσύνην ποιήσατε, ἐξάρατε καταδυναστείαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ
μου, λέγει κύριος θεός. [10]Ζυγὸς δίκαιος καὶ μέτρον δίκαιον καὶ 10
χοῖνιξ δικαία ἔστω ὑμῖν. [11]τὸ μέτρον καὶ ἡ χοῖνιξ ὁμοίως μία ἔσται 11

45 2 εις αγιασμα] αγιασματα B | αυτω] + ν A || 3 δεκα Q *L* = 𝔐] εικοσι BA: item in 5 | το αγιασμα > B†, αγια > A† || 4 init.] pr. αγιον A (in *O* sub ※) | λειτουργειν] pr. εν αυτοις A || 5 ευρ. / δεκα(BA εικοσι: cf. 3) χιλ.] tr. A | εσται A† = 𝔐(K^{e}tib)] εσονται *L*, και B pau., + και mu. || 6 ον τροπον] + και A || 7 προς ανατολας paenult.] pr. τα A || 9 κυριος θεος bis: sic B† hoc loco et in 15.18 46 1.16 47 13.23 48 29, ante hunc locum nusquam (cf. 2 4); A 46 16 αδωναι κυριος, reliquis locis κυριος ο θεος | και 2^{0} > B | εξαρατε] pr. και A || 10 ζυγον δικαιον A | εσται A || 11 το μετρον 1^{0} Ra.] του -ρου (ad 10 tractum) mss.

τοῦ λαμβάνειν· τὸ δέκατον τοῦ γομορ ἡ χοῖνιξ, καὶ τὸ δέκατον
12 τοῦ γομορ τὸ μέτρον, πρὸς τὸ γομορ ἔσται ἴσον. [12]καὶ τὸ στάθμιον
εἴκοσι ὀβολοί· οἱ πέντε σίκλοι πέντε, καὶ οἱ δέκα σίκλοι δέκα,
καὶ πεντήκοντα σίκλοι ἡ μνᾶ ἔσται ὑμῖν.
13 [13]Καὶ αὕτη ἡ ἀπαρχή, ἣν ἀφοριεῖτε· ἕκτον τοῦ μέτρου ἀπὸ τοῦ
γομορ τοῦ πυροῦ καὶ τὸ ἕκτον τοῦ οιφι ἀπὸ τοῦ κόρου τῶν κρι-
14 θῶν. [14]καὶ τὸ πρόσταγμα τοῦ ἐλαίου· κοτύλην ἐλαίου ἀπὸ δέκα
15 κοτυλῶν, ὅτι αἱ δέκα κοτύλαι εἰσὶν γομορ. [15]καὶ πρόβατον ἀπὸ
τῶν δέκα προβάτων ἀφαίρεμα ἐκ πασῶν τῶν πατριῶν τοῦ Ισραηλ
εἰς θυσίας καὶ εἰς ὁλοκαυτώματα καὶ εἰς σωτηρίου τοῦ ἐξιλάσκεσθαι
16 περὶ ὑμῶν, λέγει κύριος θεός. [16]καὶ πᾶς ὁ λαὸς δώσει τὴν ἀπαρ-
17 χὴν ταύτην τῷ ἀφηγουμένῳ τοῦ Ισραηλ. [17]καὶ διὰ τοῦ ἀφηγου-
μένου ἔσται τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ αἱ θυσίαι καὶ αἱ σπονδαὶ ἔσον-
ται ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις
καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς οἴκου Ισραηλ· αὐτὸς ποιήσει τὰ ὑπὲρ
ἁμαρτίας καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου
τοῦ ἐξιλάσκεσθαι ὑπὲρ τοῦ οἴκου Ισραηλ.
18 [18]Τάδε λέγει κύριος θεός Ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς
λήμψεσθε μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον τοῦ ἐξιλάσασθαι τὸ ἅγιον.
19 [19]καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐξιλασμοῦ καὶ δώσει
ἐπὶ τὰς φλιὰς τοῦ οἴκου καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱεροῦ
καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῆς πύλης τῆς αὐλῆς
20 τῆς ἐσωτέρας. [20]καὶ οὕτως ποιήσεις ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς
21 λήμψῃ παρ᾽ ἑκάστου ἀπόμοιραν καὶ ἐξιλάσεσθε τὸν οἶκον. [21]καὶ ἐν
τῷ πρώτῳ μηνὶ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἔσται ὑμῖν τὸ πασχα
22 ἑορτή· ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε. [22]καὶ ποιήσει ὁ ἀφηγούμενος
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου καὶ ὑπὲρ παντὸς
23 τοῦ λαοῦ τῆς γῆς μόσχον ὑπὲρ ἁμαρτίας. [23]καὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας
τῆς ἑορτῆς ποιήσει ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ, ἑπτὰ μόσχους καὶ

11 η χοινιξ 2^0] η > B pl. | και το δεκ. του γομορ > A(†), το μετρον ult.> Bpau. | ισον] pr. το B || **12** το σταθμιον Ra.] το > *C*, τα σταθμια BA | οι πεντε Apau.] οι > B† | οι δεκα Apau.] > B† (reliquos codices hic ualde deprauatos taceo) || **13** εκτον 1^0] εκατον A† | του μετρου] μετρον Bpau. | του οιφι] pr. αυτου B† | κορου] pr. γομορ A† || **14** τα προσταγματα A | δεκα 1^0] pr. των A† || **15** προβατον B†] + εν rel. (in *O* sub ÷ pro ※) | δεκα προβατων] προβ. απο δεκα B(†): cf. 𝔐; pro δεκα (ad legem mosaicam adapt.) praeb. *O* διακοσιων = 𝔐 | σωτηριου] -ον A | εξιλασασθαι A | κυριος θεος: cf. 9 || **17** εσονται] > B, in *O* sub ÷ || **18** κυριος θεος: cf. 9 || **19** αιματος] + του μοσχου A† || **20** τω εβδομω μηνι B†] τω μηνι τω εβδ. A | λημψη] > Bpau., in *O* sub ÷ | απομοιραν tantum hab. B†, pro eo hab. αγνοουντος και απο νηπιου Amu. (in *O* sub ※), ambas lectiones connectunt *L*pau. αγνοουντος και νηπιου απομοιραν || **21** μηνι] > Bpau., in *O* sub ÷: cf. 25 || **22** και 2^0] + υπερ A || **23** ποιησει] + ς A†

ἑπτὰ κριοὺς ἀμώμους καθ' ἡμέραν τὰς ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ὑπὲρ ἁμαρ-
τίας ἔριφον αἰγῶν καθ' ἡμέραν. [24]καὶ θυσίαν πέμμα τῷ μόσχῳ 24
καὶ πέμμα τῷ κριῷ ποιήσεις καὶ ἐλαίου τὸ ιν τῷ πέμματι. [25]καὶ 25
ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἑορτῇ ποι-
ήσεις κατὰ τὰ αὐτὰ ἑπτὰ ἡμέρας, καθὼς τὰ ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας
καὶ καθὼς τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ καθὼς τὸ μαναα καὶ καθὼς τὸ
ἔλαιον.

[1]Τάδε λέγει κύριος θεός Πύλη ἡ ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ ἡ 46
βλέπουσα πρὸς ἀνατολὰς ἔσται κεκλεισμένη ἓξ ἡμέρας τὰς ἐνερ-
γούς, ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἀνοιχθήσεται καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῆς νουμηνίας ἀνοιχθήσεται. [2]καὶ εἰσελεύσεται ὁ ἀφηγούμενος κατὰ 2
τὴν ὁδὸν τοῦ αιλαμ τῆς πύλης τῆς ἔξωθεν καὶ στήσεται ἐπὶ τὰ
πρόθυρα τῆς πύλης, καὶ ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς τὰ ὁλοκαυτώματα
αὐτοῦ καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ· καὶ προσκυνήσει ἐπὶ τοῦ προ-
θύρου τῆς πύλης καὶ ἐξελεύσεται, καὶ ἡ πύλη οὐ μὴ κλεισθῇ ἕως
ἑσπέρας. [3]καὶ προσκυνήσει ὁ λαὸς τῆς γῆς κατὰ τὰ πρόθυρα τῆς 3
πύλης ἐκείνης ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις ἐναντίον
κυρίου. [4]καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα προσοίσει ὁ ἀφηγούμενος τῷ κυρίῳ· 4
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἓξ ἀμνοὺς ἀμώμους καὶ κριὸν ἄμωμον
[5]καὶ μαναα πέμμα τῷ κριῷ καὶ τοῖς ἀμνοῖς θυσίαν δόμα χειρὸς 5
αὐτοῦ καὶ ἐλαίου τὸ ιν τῷ πέμματι· [6]καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νου- 6
μηνίας μόσχον ἄμωμον καὶ ἓξ ἀμνούς, καὶ κριὸς ἄμωμος ἔσται,
[7]καὶ πέμμα τῷ κριῷ καὶ πέμμα τῷ μόσχῳ ἔσται μαναα, καὶ τοῖς 7
ἀμνοῖς καθὼς ἐὰν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ ιν τῷ πέμ-
ματι. [8]καὶ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν ἀφηγούμενον κατὰ τὴν ὁδὸν 8
τοῦ αιλαμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης
ἐξελεύσεται. [9]καὶ ὅταν εἰσπορεύηται ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐναντίον κυ- 9
ρίου ἐν ταῖς ἑορταῖς, ὁ εἰσπορευόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης
τῆς πρὸς βορρᾶν προσκυνεῖν ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύ-
λης τῆς πρὸς νότον, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς
πύλης τῆς πρὸς νότον ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς
πρὸς βορρᾶν· οὐκ ἀναστρέψει κατὰ τὴν πύλην, ἣν εἰσελήλυθεν,
ἀλλ' ἢ κατ' εὐθὺ αὐτῆς ἐξελεύσεται. [10]καὶ ὁ ἀφηγούμενος ἐν μέσῳ 10

24 πεμμα 1⁰ *L*pau.] pr. και BA: trahunt και θυσιαν ad 23 || **25** μηνι] > Bpau., in *O* sub ÷: cf. 21 | πεντεκαιδεκ.] + ημερα A (in *O* sub ※) | μαναα] μαννα Apau.: cf. 46 5

46 1 κυριος θεος: cf. 45 9 | δε > B† | ανοιχθησεται 1⁰] ανοιχθη B† || **2** εξωθεν] σ pro ξ B†: cf. 42 1 || **3** εν 1⁰] pr. και BApau. | κυριου] pr. του A || **4** το ολοκαυτωμα Apau. || **5** μαναα] μαννα Apau.: item A† in 7. 11. 14 (bis). 15. 20, cf. 45 25 | χειρος] pr. της A || **6** μοσχον Bpau.] + υιον βουκολιου rel. (in *O* sub ※) || **7** εκποιη] ευ ποιη A || **9** και 1⁰] + εσται A† | της γης > A† | προς βορραν 1⁰] pr. βλεπουσης B† | ην] pr. εις B(†)

αὐτῶν ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰσελεύσεται μετ᾿ αὐτῶν καὶ
11 ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐξελεύσεται. [11]καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ
ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ἔσται τὸ μαναα πέμμα τῷ μόσχῳ καὶ πέμμα
τῷ κριῷ καὶ τοῖς ἀμνοῖς καθὼς ἂν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ καὶ ἐλαίου
12 τὸ ιν τῷ πέμματι. [12]ἐὰν δὲ ποιήσῃ ὁ ἀφηγούμενος ὁμολογίαν
ὁλοκαύτωμα σωτηρίου τῷ κυρίῳ, καὶ ἀνοίξει ἑαυτῷ τὴν πύλην
τὴν βλέπουσαν κατ᾿ ἀνατολὰς καὶ ποιήσει τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ
καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ, ὃν τρόπον ποιεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν
σαββάτων, καὶ ἐξελεύσεται καὶ κλείσει τὰς θύρας μετὰ τὸ ἐξελθεῖν
13 αὐτόν. [13]καὶ ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον ποιήσει εἰς ὁλοκαύτωμα καθ᾿
14 ἡμέραν τῷ κυρίῳ, πρωὶ ποιήσει αὐτόν· [14]καὶ μαναα ποιήσει ἐπ᾿
αὐτῷ τὸ πρωὶ ἕκτον τοῦ μέτρου καὶ ἐλαίου τὸ τρίτον τοῦ ιν τοῦ
ἀναμεῖξαι τὴν σεμίδαλιν μαναα τῷ κυρίῳ, πρόσταγμα διὰ παντός.
15 [15]ποιήσετε τὸν ἀμνὸν καὶ τὸ μαναα καὶ τὸ ἔλαιον ποιήσετε τὸ
πρωὶ ὁλοκαύτωμα διὰ παντός.
16 [16]Τάδε λέγει κύριος θεός Ἐὰν δῷ ὁ ἀφηγούμενος δόμα ἑνὶ ἐκ
τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, τοῦτο τοῖς υἱοῖς αὐ-
17 τοῦ ἔσται κατάσχεσις ἐν κληρονομίᾳ. [17]ἐὰν δὲ δῷ δόμα ἑνὶ τῶν
παίδων αὐτοῦ, καὶ ἔσται αὐτῷ ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως, καὶ
ἀποδώσει τῷ ἀφηγουμένῳ· πλὴν τῆς κληρονομίας τῶν υἱῶν αὐ-
18 τοῦ, αὐτοῖς ἔσται. [18]καὶ οὐ μὴ λάβῃ ὁ ἀφηγούμενος ἐκ τῆς κλη-
ρονομίας τοῦ λαοῦ καταδυναστεῦσαι αὐτούς· ἐκ τῆς κατασχέσεως
αὐτοῦ κατακληρονομήσει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ὅπως μὴ διασκορπίζηται
ὁ λαός μου ἕκαστος ἐκ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ.
19 [19]Καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν εἴσοδον τῆς κατὰ νώτου τῆς πύλης
εἰς τὴν ἐξέδραν τῶν ἁγίων τῶν ἱερέων τὴν βλέπουσαν πρὸς βορ-
20 ρᾶν, καὶ ἰδοὺ τόπος ἐκεῖ κεχωρισμένος. [20]καὶ εἶπεν πρός με Οὗτος
ὁ τόπος ἐστίν, οὗ ἑψήσουσιν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας καὶ
τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ ἐκεῖ πέψουσι τὸ μαναα τὸ παράπαν τοῦ μὴ
21 ἐκφέρειν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν τοῦ ἁγιάζειν τὸν λαόν. [21]καὶ
ἐξήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν καὶ περιήγαγέν με ἐπὶ
τὰ τέσσαρα μέρη τῆς αὐλῆς, καὶ ἰδοὺ αὐλὴ κατὰ τὸ κλίτος τῆς

10 fin.] + μετ αυτων A || **11** και τοις] τοις δε A || **12** εαυτω: sic omn. paucis exceptis || **13** εις > A pau. || **14** το 2° > B pau. | προσταγμα B†] + αιωνιον rel. (in *O* sub ※) || **15** το ult. > A || **16** κυριος θεος: cf. 45 9 | κατασχεσις B†] + αυτων (+ εστιν *L*) αυτη rel. (in *O* sub ※): trahunt εσται ad praec. || **17** δομα B†] + εκ της κληρονομιας αυτου rel. (in *O* sub ※) || **18** λαου B*†] + αυτου A pl., + του Bc pau. | εκ της κατασχ. αυτου 1° B†] + απο της κληρονομιας αυτου A mu. (in *O* sub ※), απο της κατασχ. αυτων· εκ της κληρονομιας αυτου *L* pau.: cf. 𝔐 | εκ ult. B†] απο rel. || **19** τοπος εκει B*L*] tr. AQ = 𝔐 || **20** αγνοιας et αμαρτιας] pr. της A || **21** το κλιτος 1° Ra.] τα κλιτη B, κλιτη A

αὐλῆς αὐλὴ κατὰ τὸ κλίτος τῆς αὐλῆς· [22]ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη 22
τῆς αὐλῆς αὐλὴ μικρά, μῆκος πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ εὖρος πη-
χῶν τριάκοντα, μέτρον ἓν ταῖς τέσσαρσιν. [23]καὶ ἐξέδραι κύκλῳ ἐν 23
αὐταῖς, κύκλῳ ταῖς τέσσαρσιν, καὶ μαγειρεῖα γεγονότα ὑποκάτω
τῶν ἐξεδρῶν κύκλῳ· [24]καὶ εἶπεν πρός με Οὗτοι οἱ οἶκοι τῶν μα- 24
γειρείων, οὗ ἑψήσουσιν ἐκεῖ οἱ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ τὰ θύματα
τοῦ λαοῦ.

[1]Καὶ εἰσήγαγέν με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τοῦ οἴκου, καὶ ἰδοὺ ὕδωρ 47
ἐξεπορεύετο ὑποκάτωθεν τοῦ αἰθρίου κατ᾽ ἀνατολάς, ὅτι τὸ πρόσ-
ωπον τοῦ οἴκου ἔβλεπεν κατ᾽ ἀνατολάς, καὶ τὸ ὕδωρ κατέβαινεν
ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ δεξιοῦ ἀπὸ νότου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. [2]καὶ 2
ἐξήγαγέν με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν καὶ περι-
ήγαγέν με τὴν ὁδὸν ἔξωθεν πρὸς τὴν πύλην τῆς αὐλῆς τῆς βλε-
πούσης κατ᾽ ἀνατολάς, καὶ ἰδοὺ τὸ ὕδωρ κατεφέρετο ἀπὸ τοῦ κλί-
τους τοῦ δεξιοῦ. [3]καθὼς ἔξοδος ἀνδρὸς ἐξ ἐναντίας, καὶ μέτρον 3
ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διεμέτρησεν χιλίους ἐν τῷ μέτρῳ, καὶ δι-
ῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἀφέσεως· [4]καὶ διεμέτρησεν χιλίους, καὶ 4
διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως τῶν μηρῶν· καὶ διεμέτρησεν χι-
λίους, καὶ διῆλθεν ὕδωρ ἕως ὀσφύος· [5]καὶ διεμέτρησεν χιλίους, 5
καὶ οὐκ ἠδύνατο διελθεῖν, ὅτι ἐξύβριζεν τὸ ὕδωρ ὡς ῥοῖζος χει-
μάρρου, ὃν οὐ διαβήσονται. [6]καὶ εἶπεν πρός με Εἰ ἑώρακας, υἱὲ 6
ἀνθρώπου; καὶ ἤγαγέν με ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ. [7]ἐν τῇ ἐπι- 7
στροφῇ μου καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ δένδρα πολλὰ
σφόδρα ἔνθεν καὶ ἔνθεν. [8]καὶ εἶπεν πρός με Τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ 8
ἐκπορευόμενον εἰς τὴν Γαλιλαίαν τὴν πρὸς ἀνατολὰς καὶ κατέβαι-
νεν ἐπὶ τὴν Ἀραβίαν καὶ ἤρχετο ἕως ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τὸ
ὕδωρ τῆς διεκβολῆς, καὶ ὑγιάσει τὰ ὕδατα. [9]καὶ ἔσται πᾶσα ψυχὴ 9
τῶν ζῴων τῶν ἐκζεόντων ἐπὶ πάντα, ἐφ᾽ ἃ ἂν ἐπέλθῃ ἐκεῖ ὁ πο-
ταμός, ζήσεται, καὶ ἔσται ἐκεῖ ἰχθὺς πολὺς σφόδρα, ὅτι ἥκει ἐκεῖ
τὸ ὕδωρ τοῦτο, καὶ ὑγιάσει καὶ ζήσεται· πᾶν, ἐφ᾽ ὃ ἂν ἐπέλθῃ ὁ

21 αυλη / κατα το κλιτος ult.] tr. B | της αυλης ult. Ra.] αυλης unus cod., αυλη rel. (> pau.) || **22** κλιτη] και B† | μηκος Q] -κους BA || **24** μαγειρειων] -ρων B

47 1 υποκατω A*L* | αιθριου B†] + του οικου rel. | εβλεπεν] pr. επ A | κλιτους] + του οικου Q*L* (in *O* sub ※) || **4** χιλιους 1⁰] pr. εν τω μετρω A†, + εν τω μετρω *C*compl. || **5** χιλιους] + χειμαρρους Q (in *O* sub ※): idem add. A in 4 post χιλιους ult. | το υδωρ ως ροιζος > B*†, Bs† suppleuit ως tantum | υδωρ] + υδωρ AQ: cf. 𝔐 | ον] ο AQ || **6** ει > B | και ηγαγεν με B†] και απηγαγεν με και επεστρεψεν(επ > Q†) με(> A pau.) rel. (και επεστρ. με in *O* sub ※) || **7** σφοδρα > A† || **8** διεκβολης] δι > A† || **9** επελθη ult.] επ > B

10 ποταμὸς ἐκεῖ, ζήσεται. [10]καὶ στήσονται ἐκεῖ ἁλεεῖς ἀπὸ Αινγαδιν
ἕως Αιναγαλιμ· ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσται, καθ᾿ αὑτὴν ἔσται, καὶ οἱ
ἰχθύες αὐτῆς ὡς οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης πλῆθος πολὺ
11 σφόδρα. [11]καὶ ἐν τῇ διεκβολῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ
καὶ ἐν τῇ ὑπεράρσει αὐτοῦ οὐ μὴ ὑγιάσωσιν· εἰς ἅλας δέδονται.
12 [12]καὶ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ἀναβήσεται ἐπὶ τοῦ χείλους αὐτοῦ ἔνθεν
καὶ ἔνθεν πᾶν ξύλον βρώσιμον, οὐ μὴ παλαιωθῇ ἐπ᾿ αὐτοῦ, οὐδὲ
μὴ ἐκλίπῃ ὁ καρπὸς αὐτοῦ· τῆς καινότητος αὐτοῦ πρωτοβολήσει,
διότι τὰ ὕδατα αὐτῶν ἐκ τῶν ἁγίων ταῦτα ἐκπορεύεται, καὶ ἔσται
ὁ καρπὸς αὐτῶν εἰς βρῶσιν καὶ ἀνάβασις αὐτῶν εἰς ὑγίειαν.
13 [13]Τάδε λέγει κύριος θεός Ταῦτα τὰ ὅρια κατακληρονομήσετε τῆς
γῆς, ταῖς δώδεκα φυλαῖς τῶν υἱῶν Ισραηλ πρόσθεσις σχοινίσματος.
14 [14]καὶ κατακληρονομήσετε αὐτὴν ἕκαστος καθὼς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ,
εἰς ἣν ἦρα τὴν χεῖρά μου τοῦ δοῦναι αὐτὴν τοῖς πατράσιν αὐτῶν,
15 καὶ πεσεῖται ἡ γῆ αὕτη ὑμῖν ἐν κληρονομίᾳ. [15]καὶ ταῦτα τὰ ὅρια
τῆς γῆς πρὸς βορρᾶν· ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης τῆς κατα-
16 βαινούσης καὶ περισχιζούσης τῆς εἰσόδου Ημαθ Σεδδαδα, [16]Βηρωθα,
Σεβραιμ, Ηλιαμ, ἀνὰ μέσον ὁρίων Δαμασκοῦ καὶ ἀνὰ μέσον ὁρίων
Ημαθ, αὐλὴ τοῦ Σαυναν, αἵ εἰσιν ἐπάνω τῶν ὁρίων Αυρανίτιδος.
17 [17]ταῦτα τὰ ὅρια ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ Αιναν,
18 ὅρια Δαμασκοῦ καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν. [18]καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἀνὰ
μέσον τῆς Αυρανίτιδος καὶ ἀνὰ μέσον Δαμασκοῦ καὶ ἀνὰ μέσον
τῆς Γαλααδίτιδος καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γῆς τοῦ Ισραηλ, ὁ Ιορδάνης
διορίζει ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν πρὸς ἀνατολὰς Φοινικῶνος· ταῦτα
19 τὰ πρὸς ἀνατολάς. [19]καὶ τὰ πρὸς νότον καὶ λίβα ἀπὸ Θαιμαν καὶ
Φοινικῶνος ἕως ὕδατος Μαριμωθ Καδης παρεκτεῖνον ἐπὶ τὴν θά-
20 λασσαν τὴν μεγάλην· τοῦτο τὸ μέρος νότος καὶ λίψ. [20]τοῦτο τὸ
μέρος τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης· ὁρίζει ἕως κατέναντι τῆς εἰσ-

9 ζησεται ult. trahit 𝔐 ad 10 || 10 αλεεις B*A†] αλιεις rel.: cf. Ier. 16 16 | αινγαδιν Ra. (cf. Sir. 24 14)] ινγαδειν B†, ενγαδδ(ε)ιν AC†, αινγαδαιμ Q, αινγαδδ(ε)ιν pau., ηγγαδι *L*: terminatio aramaica -ιν uel hebraica -ιμ respondere uidetur terminationi graecae -οις Sir. 24 14 | αιναγαλ(ε)ιμ] ε pro αι BA, δ pro λ Q† | εσται 2^{0}] εστιν A† | οι ιχθυες αυτης post μεγαλης tr. et ως om. A† || 11 υγιασωσιν] αγιασ. A, ιαθωσιν *L* || 12 επ] εξ A† | αυτου ult. > A pau. | διοτι] οτι B† | αναβασις] pr. η A || 13 κυριος θεος: cf. 45 9 | τα > B† || 14 αυτην ult. > B || 15 της γης] + της B | της θαλ.] της > B† | ημαθ] θ > B, αιμαθ *C* (tr. hoc post σεδδαδα: = 𝔐) | σεδδαδα *C*] σελδαμμα B, ελδαμμα A || 16 βηρωθα(uel -αμ) *C*] αβθηρα B, ωσθηρα A† | σεβραιμ Ra.] σεβραμ B†, σεφραμ A†, σαβαρειμ *C* | οριων 1^{0} 2^{0}] pr. των A | δαμασκου ... ημαθ] tr. A† | ημαθ] -αθ(ε)ι B pau. | αυλη του σαυναν] ευναν και του ευναν A† | αυλη BV†] -λαι pl. || 17 fin. B†] + κατα βορραν και το οριον αιμαθ(uel sim.) και(> A) το οριον βορρα rel. (in *O* sub ※) || 18 αυρανιτιδος (cf. 16)] ωραν. A(†), λωραν. B† || 19 καδης] -ημ B† || 20 οριζει] pr. δι A: cf. 18

όδου Ημαθ ἕως εἰσόδου αὐτοῦ· ταῦτά ἐστιν τὰ πρὸς θάλασσαν
Ημαθ. [21]καὶ διαμερίσετε τὴν γῆν ταύτην αὐτοῖς, ταῖς φυλαῖς τοῦ 21
Ισραηλ. [22]βαλεῖτε αὐτὴν ἐν κλήρῳ ὑμῖν καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς 22
παροικοῦσιν ἐν μέσῳ ὑμῶν, οἵτινες ἐγέννησαν υἱοὺς ἐν μέσῳ ὑμῶν·
καὶ ἔσονται ὑμῖν ὡς αὐτόχθονες ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ Ισραηλ, μεθ'
ὑμῶν φάγονται ἐν κληρονομίᾳ ἐν μέσῳ τῶν φυλῶν τοῦ Ισραηλ·
[23]καὶ ἔσονται ἐν φυλῇ προσηλύτων ἐν τοῖς προσηλύτοις τοῖς μετ' 23
αὐτῶν, ἐκεῖ δώσετε κληρονομίαν αὐτοῖς, λέγει κύριος θεός.
[1]Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν φυλῶν· ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς πρὸς 48
βορρᾶν κατὰ τὸ μέρος τῆς καταβάσεως τοῦ περισχίζοντος ἐπὶ τὴν
εἴσοδον τῆς Ημαθ αὐλῆς τοῦ Αιναν, ὅριον Δαμασκοῦ πρὸς βορρᾶν
κατὰ μέρος Ημαθ αὐλῆς, καὶ ἔσται αὐτοῖς τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως
πρὸς θάλασσαν Δαν, μία. [2]καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τοῦ Δαν τὰ πρὸς 2
ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ασηρ, μία. [3]καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων 3
Ασηρ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Νεφθαλιμ,
μία. [4]καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Νεφθαλι ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως 4
τῶν πρὸς θάλασσαν Μανασση, μία. [5]καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Μανασση 5
ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Εφραιμ, μία.
[6]καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Εφραιμ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν 6
πρὸς θάλασσαν Ρουβην, μία. [7]καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ρουβην ἀπὸ 7
τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ιουδα, μία.
[8]Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ιουδα ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν 8
πρὸς θάλασσαν ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τοῦ ἀφορισμοῦ, πέντε καὶ εἴκοσι
χιλιάδες εὖρος καὶ μῆκος καθὼς μία τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν πρὸς
ἀνατολὰς καὶ ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, καὶ ἔσται τὸ ἅγιον ἐν μέσῳ
αὐτῶν· [9]ἀπαρχή, ἣν ἀφοριοῦσι τῷ κυρίῳ, μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι 9
χιλιάδες καὶ εὖρος εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες. [10]τούτων ἔσται ἡ 10
ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων· τοῖς ἱερεῦσιν, πρὸς βορρᾶν πέντε καὶ εἴκοσι
χιλιάδες καὶ πρὸς θάλασσαν πλάτος δέκα χιλιάδες καὶ πρὸς ἀνα-
τολὰς πλάτος δέκα χιλιάδες καὶ πρὸς νότον μῆκος εἴκοσι καὶ πέντε
χιλιάδες, καὶ τὸ ὄρος τῶν ἁγίων ἔσται ἐν μέσῳ αὐτοῦ· [11]τοῖς 11
ἱερεῦσι τοῖς ἡγιασμένοις υἱοῖς Σαδδουκ τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυ-
λακὰς τοῦ οἴκου, οἵτινες οὐκ ἐπλανήθησαν ἐν τῇ πλανήσει υἱῶν

21 διεμετρησεν A† | ταις] pr. και A || 22 παροικουσιν] προσοικ. A† | υμιν 2^0] υμων B | φυλων] υιων A† | του ult. > A pau. || 23 κυριος θεος: cf. 45 9
48 1 μερος 1^0] μετρον A† | αιναν A(†) (cf. 47 17)] αιλαμ B | μερος ult.] pr. το A || 2 του > A | τα > A† | των ult. > A || 3 νεφθαλ(ε)ιμ: sic BA pl. hic et in 34, sed in 4 BA(†) -λ(ε)ι || 4 των προς ανατολας] ανατολων B || 8 εως των προς θαλ. 1^0] μενει (sic) B(†) | εσται 1^0 > A† || 9 απαρχη] + ν B† | μηκος > A† || 10 πλατος 1^0 > B† | και προς ανατολας πλατος δεκα χιλ.] > BA pau., in *O* sub ※ | μηκος > B† || 11 υιων] pr. των A

12 Ισραηλ ὃν τρόπον ἐπλανήθησαν οἱ Λευῖται, [12]καὶ ἔσται αὐτοῖς ἡ
ἀπαρχὴ δεδομένη ἐκ τῶν ἀπαρχῶν τῆς γῆς, ἅγιον ἁγίων ἀπὸ τῶν
13 ὁρίων τῶν Λευιτῶν. [13]τοῖς δὲ Λευίταις τὰ ἐχόμενα τῶν ὁρίων
τῶν ἱερέων, μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ εὖρος δέκα χιλι-
άδες. πᾶν τὸ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ εὖρος εἴκοσι
14 χιλιάδες. [14]οὐ πραθήσεται ἐξ αὐτοῦ οὐδὲ καταμετρηθήσεται, οὐδὲ
ἀφαιρεθήσεται τὰ πρωτογενήματα τῆς γῆς, ὅτι ἅγιόν ἐστιν τῷ
15 κυρίῳ. [15]τὰς δὲ πέντε χιλιάδας τὰς περισσὰς ἐπὶ τῷ πλάτει ἐπὶ
ταῖς πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάσιν, προτείχισμα ἔσται τῇ πόλει εἰς τὴν
κατοικίαν καὶ εἰς διάστημα αὐτοῦ, καὶ ἔσται ἡ πόλις ἐν μέσῳ αὐ-
16 τοῦ. [16]καὶ ταῦτα τὰ μέτρα αὐτῆς· ἀπὸ τῶν πρὸς βορρᾶν πεντα-
κόσιοι καὶ τετρακισχίλιοι καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς νότον πεντακόσιοι καὶ
τέσσαρες χιλιάδες καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς πεντακόσιοι καὶ
τέσσαρες χιλιάδες καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν τετρακισχιλίους
17 πεντακοσίους· [17]καὶ ἔσται διάστημα τῇ πόλει πρὸς βορρᾶν δια-
κόσιοι πεντήκοντα καὶ πρὸς νότον διακόσιοι καὶ πεντήκοντα καὶ
πρὸς ἀνατολὰς διακόσιοι πεντήκοντα καὶ πρὸς θάλασσαν διακόσιοι
18 πεντήκοντα. [18]καὶ τὸ περισσὸν τοῦ μήκους τὸ ἐχόμενον τῶν ἀπαρ-
χῶν τῶν ἁγίων δέκα χιλιάδες πρὸς ἀνατολὰς καὶ δέκα χιλιάδες
πρὸς θάλασσαν, καὶ ἔσονται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγίου, καὶ ἔσται τὰ
19 γενήματα αὐτῆς εἰς ἄρτους τοῖς ἐργαζομένοις τὴν πόλιν· [19]οἱ δὲ
ἐργαζόμενοι τὴν πόλιν ἐργῶνται αὐτὴν ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τοῦ
20 Ισραηλ. [20]πᾶσα ἡ ἀπαρχὴ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες ἐπὶ πέντε καὶ
εἴκοσι χιλιάδας· τετράγωνον ἀφοριεῖτε αὐτοῦ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ
21 ἁγίου ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως. [21]τὸ δὲ περισσὸν τῷ
ἀφηγουμένῳ ἐκ τούτου καὶ ἐκ τούτου ἀπὸ τῶν ἀπαρχῶν τοῦ ἁγίου
καὶ εἰς τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας
μῆκος ἕως τῶν ὁρίων τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς θάλασσαν ἐπὶ
πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἕως τῶν ὁρίων τῶν πρὸς θάλασσαν
ἐχόμενα τῶν μερίδων τοῦ ἀφηγουμένου· καὶ ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν
22 ἁγίων καὶ τὸ ἁγίασμα τοῦ οἴκου ἐν μέσῳ αὐτῆς. [22]καὶ ἀπὸ τῆς
κατασχέσεως τῶν Λευιτῶν καὶ ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως
ἐν μέσῳ τῶν ἀφηγουμένων ἔσται· ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Ιουδα
καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Βενιαμιν τῶν ἀφηγουμένων ἔσται.

12 της γης] των αγιων A† | οριων] απαρχων A† || 13 τα > A† || 14 αυτου] -των A || 16 fin. πεντακοσ.] pr. και A || 17 διακοσιοι 1^0 > A† | και 2^0 — fin. > A(†) | και 3^0 B†] > rel. || 20 απαρχην] απ > B† || 21 τω αφηγουμενω] του -νου A(†) | τουτου $1^0 \frown 2^0$ A | του αγιου] των -ιων A | πολεως B†] + κατα προσωπον rel. (in *O* sub ※) | επι 2^0 B†] + προσωπον rel. (in *O* sub ※); post προσωπον superadd. A† επι | θαλασσαν ult.] ανατολας A† | εχομενα] pr. και A† | 22 και 1^0 > A† | απο της κατασχ. 1^0] παρα B† | και 2^0 > B

[23]Καὶ τὸ περισσὸν τῶν φυλῶν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως 23
τῶν πρὸς θάλασσαν Βενιαμιν, μία. [24]καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Βενι- 24
αμιν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Συμεων,
μία. [25]καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Συμεων ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς 25
ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ισσαχαρ, μία. [26]καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν 26
Ισσαχαρ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ζα-
βουλων, μία. [27]καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Ζαβουλων ἀπὸ τῶν πρὸς 27
ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Γαδ, μία. [28]καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων 28
τῶν Γαδ ἕως τῶν πρὸς λίβα καὶ ἔσται τὰ ὅρια αὐτοῦ ἀπὸ Θαιμαν
καὶ ὕδατος Μαριμωθ Καδης κληρονομίας ἕως τῆς θαλάσσης τῆς
μεγάλης. [29]αὕτη ἡ γῆ, ἣν βαλεῖτε ἐν κλήρῳ ταῖς φυλαῖς Ισραηλ, 29
καὶ οὗτοι οἱ διαμερισμοὶ αὐτῶν, λέγει κύριος θεός.

[30]Καὶ αὗται αἱ διεκβολαὶ τῆς πόλεως αἱ πρὸς βορρᾶν, τετρακισ- 30
χίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρῳ. [31]καὶ αἱ πύλαι τῆς πόλεως ἐπ' ὀνό- 31
μασιν φυλῶν τοῦ Ισραηλ· πύλαι τρεῖς πρὸς βορρᾶν, πύλη Ρουβην
μία καὶ πύλη Ιουδα μία καὶ πύλη Λευι μία. [32]καὶ τὰ πρὸς ἀνατο- 32
λὰς τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι· καὶ πύλαι τρεῖς, πύλη Ιωσηφ
μία καὶ πύλη Βενιαμιν μία καὶ πύλη Δαν μία. [33]καὶ τὰ πρὸς νότον 33
τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρῳ· καὶ πύλαι τρεῖς, πύλη Συ-
μεων μία καὶ πύλη Ισσαχαρ μία καὶ πύλη Ζαβουλων μία. [34]καὶ 34
τὰ πρὸς θάλασσαν τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρῳ· καὶ πύλαι
τρεῖς, πύλη Γαδ μία καὶ πύλη Ασηρ μία καὶ πύλη Νεφθαλιμ μία.
[35]κύκλωμα δέκα καὶ ὀκτὼ χιλιάδες. καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, ἀφ' 35
ἧς ἂν ἡμέρας γένηται, ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς.

26 των 2⁰ > A: item in 27. 28, sed in 24. 25 hab. etiam A των 2⁰ || 28 εως 1⁰] pr. και A† | των 3⁰ > AC† (de των 2⁰ cf. sup.) | τα > A† | μαριμωθ mu. (cf. 47 19)] βαριμωθ BA (pro μαριβωθ?) | κληρονομιας] ς > A | της paenult. > A || 29 κυριος θεος: cf. 45 9 || 31 φυλων] pr. των A | προς] pr. αι A || 35 εσται το ονομα αυτης: sic BL legentes יהיה שמה pro יהוה שמה (cf. 10 fin., ubi 𝔊 יהיה pro יהוה); hanc uersionem retinentes praemittunt Amu. alteram uersionem κυριος εκει = 𝔐 יהוה שמה

Subscr. ιεζεκιηλ B, ιεζεκιηλ προφητης A†: cf. inscr.

ΣΟΥΣΑΝΝΑ

6 .... [6]καὶ ἤρχοντο κρίσεις ἐξ ἄλλων πόλεων πρὸς αὐτούς. 𝔊

Dan. 𝔊: 88 (sic, non 87) et Sy = Codex syro-hexaplaris Ambrosianus ed. Ceriani (Monumenta sacra et profana ex codicibus praesertim Bibliothecae Ambrosianae tom. VII) Mediol. 1874. ambo testes mire concordantes (Dan. 11 42 ambo γαις γαιαις: Γ 1° pro Τ) antiquam uersionem praebent non meram, sed ab Origene auctam et asteriscis obelisque instructam, cf. subscr. libri canonici iuxta 88 (sim. Sy) δανιηλ κατα τους ο'· εγραφη εξ αντιγραφου εχοντος την υποσημειωσιν ταυτην Εγραφη εκ των τετραπλων εξ ων και παρετεθη(i. e. notis instructus est); quam ob rem in marg. amborum codicum multae „notae hexaplares" inueniuntur. ego non textum tetraplarem ipsum edidi, sed in marginem relegans ea, quae Origenes sub ※ addidit (plerumque ex θ'; nomen auctoris tacere soleo), uersionem principalem, quoad fieri potuit, restituere conatus sum. — in hac uersione ab Origene recensita antecedit liber canonicus, cui inscriptum est δανιηλ κατα τους ο', sequuntur capita apocrypha Sus. et Bel-et-Dr. — ed. = editio prima huius libri, cf. Rahlfs Verzeichnis der griech. Hss. des A. T. (1914), p. 279.

Sus.: 88 Sy.

Inscr. σουσαννα 88 Sy; de ordine libellorum cf. sup.

ante 6 quaedam deesse luce clarius est; sed quae nunc antecedunt, ab Origene ex θ' praemissa sunt, nam 𝔊 cum θ' omnino concordat, et Susanna non in 7/8 describeretur, si in 2 descripta iam esset. 1—5 εκεινω (sic) in 88 Sy sub obelis (uel lemniscis?); adscriptum est σ' θ' in Sy, α' σ' θ' in 88 ad 4 (sic) adscripsit 88^{mg} ea quae θ' in 6 praebet exceptis duobus ultimis uerbis

---

ΣΟΥΣΑΝΝΑ

1 2 [1]Καὶ ἦν ἀνὴρ οἰκῶν ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ιωακιμ. [2]καὶ θ'
ἔλαβεν γυναῖκα, ᾗ ὄνομα Σουσαννα θυγάτηρ Χελκιου, καλὴ σφόδρα
3 καὶ φοβουμένη τὸν κύριον· [3]καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς δίκαιοι καὶ ἐδίδα-
4 ξαν τὴν θυγατέρα αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ. [4]καὶ ἦν Ιωακιμ
πλούσιος σφόδρα, καὶ ἦν αὐτῷ παράδεισος γειτνιῶν τῷ οἴκῳ αὐ-
τοῦ· καὶ πρὸς αὐτὸν προσήγοντο οἱ Ιουδαῖοι διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν
5 ἐνδοξότερον πάντων. [5]καὶ ἀπεδείχθησαν δύο πρεσβύτεροι ἐκ τοῦ
λαοῦ κριταὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ, περὶ ὧν ἐλάλησεν ὁ δεσπό-
της ὅτι Ἐξῆλθεν ἀνομία ἐκ Βαβυλῶνος ἐκ πρεσβυτέρων κρι-
6 τῶν, οἳ ἐδόκουν κυβερνᾶν τὸν λαόν. [6]οὗτοι προσεκαρτέρουν ἐν
τῇ οἰκίᾳ Ιωακιμ, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτοὺς πάντες οἱ κρινόμενοι.

Sus.: BA. — *L* = 22 48 51. — Theodotionis uersio libri Danielis paulum immutata in ecclesia mox ita uiguit, ut antiqua uersio paene interiret. historia Susannae secundum temporum ordinem (cf. Sus. 45) in θ' librum canonicum antecedit.

Inscriptionem σουσαννα uel sim. habent pau. tantum; BAQmu. hoc loco praebent δανιηλ inscriptionem totius operis (+ κατα θεοδοτιωνος Q)

2 σουσαννα] ω pro ου B^c hic et in 7. 29. 31, non ceteris locis

𝔊 7/8 οὗτοι ἰδόντες γυναῖκα ἀστείαν τῷ εἴδει, γυναῖκα ἀδελφοῦ αὐ- 7/8
τῶν ἐκ τῶν υἱῶν Ισραηλ, ὄνομα Σουσανναν θυγατέρα Χελκιου
γυναῖκα Ιωακιμ, περιπατοῦσαν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς
τὸ δειλινὸν καὶ ἐπιθυμήσαντες αὐτῆς 9 διέστρεψαν τὸν νοῦν αὐτῶν 9
καὶ ἐξέκλιναν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν μηδὲ μνημονεύειν κριμάτων δικαίων. 10/11 καὶ ἀμφότεροι 10/11
ἦσαν κατανενυγμένοι περὶ αὐτῆς, καὶ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ οὐ προσ-
εποιεῖτο τὸ κακὸν τὸ ἔχον αὐτοὺς περὶ αὐτῆς, οὐδὲ ἡ γυνὴ ἔγνω
τὸ πρᾶγμα τοῦτο. 12 καὶ ὡς ἐγίνετο ὄρθρος, ἐρχόμενοι ἔκλεπτον 12
ἀλλήλους σπεύδοντες, τίς φανήσεται αὐτῇ πρότερος καὶ λαλήσει πρὸς
αὐτήν. 13/14 καὶ ἰδοὺ αὕτη κατὰ τὸ εἰωθὸς περιεπάτει, καὶ ὁ εἷς 13/14
τῶν πρεσβυτέρων ἐληλύθει, καὶ ἰδοὺ ὁ ἕτερος παρεγένετο, καὶ εἷς τὸν
ἕτερον ἀνέκρινε λέγων Τί σὺ οὕτως ὄρθρου ἐξῆλθες οὐ παραλαβών
με; καὶ ἐξωμολογήσαντο πρὸς ἀλλήλους ἑκάτερος τὴν ὀδύνην αὐτοῦ.

10/11 προσεποιουντο Sy

θ′ 7 καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἀπέτρεχεν ὁ λαὸς μέσον ἡμέρας, εἰσεπορεύετο 7
Σουσαννα καὶ περιεπάτει ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. 8 καὶ 8
ἐθεώρουν αὐτὴν οἱ δύο πρεσβύτεροι καθ᾽ ἡμέραν εἰσπορευομένην
καὶ περιπατοῦσαν καὶ ἐγένοντο ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτῆς. 9 καὶ διέστρεψαν 9
τὸν ἑαυτῶν νοῦν καὶ ἐξέκλιναν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν τοῦ μὴ
βλέπειν εἰς τὸν οὐρανὸν μηδὲ μνημονεύειν κριμάτων δικαίων. 10 καὶ 10
ἦσαν ἀμφότεροι κατανενυγμένοι περὶ αὐτῆς καὶ οὐκ ἀνήγγειλαν
ἀλλήλοις τὴν ὀδύνην αὐτῶν, 11 ὅτι ᾐσχύνοντο ἀναγγεῖλαι τὴν ἐπι- 11
θυμίαν αὐτῶν ὅτι ἤθελον συγγενέσθαι αὐτῇ. 12 καὶ παρετηροῦσαν 12
φιλοτίμως καθ᾽ ἡμέραν ὁρᾶν αὐτήν. 13 καὶ εἶπαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ 13
Πορευθῶμεν δὴ εἰς οἶκον, ὅτι ἀρίστου ὥρα ἐστίν· καὶ ἐξελθόντες
διεχωρίσθησαν ἀπ᾽ ἀλλήλων· 14 καὶ ἀνακάμψαντες ἦλθον ἐπὶ τὸ 14
αὐτὸ καὶ ἀνετάζοντες ἀλλήλους τὴν αἰτίαν ὡμολόγησαν τὴν ἐπι-
θυμίαν αὐτῶν· καὶ τότε κοινῇ συνετάξαντο καιρὸν ὅτε αὐτὴν δυ-
νήσονται εὑρεῖν μόνην. 15 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ παρατηρεῖν αὐτοὺς 15
ἡμέραν εὔθετον εἰσῆλθέν ποτε καθὼς ἐχθὲς καὶ τρίτης ἡμέρας μετὰ
δύο μόνων κορασίων καὶ ἐπεθύμησε λούσασθαι ἐν τῷ παραδείσῳ,
ὅτι καῦμα ἦν· 16 καὶ οὐκ ἦν οὐδεὶς ἐκεῖ πλὴν οἱ δύο πρεσβύτεροι 16
κεκρυμμένοι καὶ παρατηροῦντες αὐτήν. 17 καὶ εἶπεν τοῖς κορασίοις 17
Ἐνέγκατε δή μοι ἔλαιον καὶ σμῆγμα καὶ τὰς θύρας τοῦ παραδείσου
κλείσατε, ὅπως λούσωμαι. 18 καὶ ἐποίησαν καθὼς εἶπεν καὶ ἀπέκλεισαν 18

10 ανηγγειλαν] απηγγελλον AQ†, απηγγειλαν mu.: cf. 11. 41. 50 | αυτων] εαυ. Bpau. || 11 αναγγειλαι B†] απαγγ. rel.: cf. 10 || 13 ειπεν A | αριστου ωρα] tr. A || 16 ουδεις εκει] tr. Bpau. || 17 κορασιοις] + αυτης A | σμηγμα] -ματα B† || 18 καθως ειπεν post παραδεισου tr. A†

19 [19]καὶ εἶπεν εἷς τῷ ἑτέρῳ Πορευθῶμεν πρὸς αὐτήν· καὶ συνθέ- o'
22 μενοι προσήλθοσαν αὐτῇ καὶ ἐξεβιάζοντο αὐτήν. [22]καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς ἡ Ιουδαία Οἶδα ὅτι ἐὰν πράξω τοῦτο, θάνατός μοί ἐστι, καὶ
23 ἐὰν μὴ πράξω, οὐκ ἐκφεύξομαι τὰς χεῖρας ὑμῶν· [23]κάλλιον δέ
με μὴ πράξασαν ἐμπεσεῖν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν ἢ ἁμαρτεῖν ἐν-
ώπιον κυρίου.
28 [28]Οἱ δὲ παράνομοι ἄνδρες ἀπέστρεψαν ἀπειλοῦντες ἐν ἑαυτοῖς
καὶ ἐνεδρεύοντες ἵνα θανατώσουσιν αὐτήν· καὶ ἐλθόντες ἐπὶ τὴν
συναγωγὴν τῆς πόλεως, οὗ παρῳκοῦσαν, καὶ συνήδρευσαν οἱ ὄντες
29 ἐκεῖ πάντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ· [29]καὶ ἀναστάντες οἱ δύο πρεσβύτεροι
καὶ κριταὶ εἶπαν Ἀποστείλατε ἐπὶ Σουσανναν θυγατέρα Χελκιου,

τὰς θύρας τοῦ παραδείσου καὶ ἐξῆλθαν κατὰ τὰς πλαγίας θύρας θ'
ἐνέγκαι τὰ προστεταγμένα αὐταῖς καὶ οὐκ εἴδοσαν τοὺς πρεσβυ-
19 τέρους, ὅτι ἦσαν κεκρυμμένοι. [19]καὶ ἐγένετο ὡς ἐξήλθοσαν τὰ κο-
20 ράσια, καὶ ἀνέστησαν οἱ δύο πρεσβῦται καὶ ἐπέδραμον αὐτῇ [20]καὶ
εἶπον Ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ παραδείσου κέκλεινται, καὶ οὐδεὶς θεωρεῖ
ἡμᾶς, καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ σού ἐσμεν· διὸ συγκατάθου ἡμῖν καὶ γενοῦ
21 μεθ᾽ ἡμῶν· [21]εἰ δὲ μή, καταμαρτυρήσομέν σου ὅτι ἦν μετὰ σοῦ
22 νεανίσκος καὶ διὰ τοῦτο ἐξαπέστειλας τὰ κοράσια ἀπὸ σοῦ. [22]καὶ
ἀνεστέναξεν Σουσαννα καὶ εἶπεν Στενά μοι πάντοθεν· ἐάν τε γὰρ
τοῦτο πράξω, θάνατός μοί ἐστιν, ἐάν τε μὴ πράξω, οὐκ ἐκφεύξο-
23 μαι τὰς χεῖρας ὑμῶν· [23]αἱρετόν μοί ἐστιν μὴ πράξασαν ἐμπεσεῖν
24 εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν ἢ ἁμαρτεῖν ἐνώπιον κυρίου. [24]καὶ ἀνεβόησεν
φωνῇ μεγάλῃ Σουσαννα, ἐβόησαν δὲ καὶ οἱ δύο πρεσβῦται κατ-
25 έναντι αὐτῆς. [25]καὶ δραμὼν ὁ εἷς ἤνοιξεν τὰς θύρας τοῦ παραδεί-
26 σου. [26]ὡς δὲ ἤκουσαν τὴν κραυγὴν ἐν τῷ παραδείσῳ οἱ ἐκ τῆς
οἰκίας, εἰσεπήδησαν διὰ τῆς πλαγίας θύρας ἰδεῖν τὸ συμβεβηκὸς
27 αὐτῇ. [27]ἡνίκα δὲ εἶπαν οἱ πρεσβῦται τοὺς λόγους αὐτῶν, κατῃσχύν-
θησαν οἱ δοῦλοι σφόδρα, ὅτι πώποτε οὐκ ἐρρέθη λόγος τοιοῦτος
περὶ Σουσαννης.
28 [28]Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον ὡς συνῆλθεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν ἄνδρα
αὐτῆς Ιωακιμ, ἦλθον οἱ δύο πρεσβῦται πλήρεις τῆς ἀνόμου ἐννοίας
29 κατὰ Σουσαννης τοῦ θανατῶσαι αὐτὴν [29]καὶ εἶπαν ἔμπροσθεν τοῦ
λαοῦ Ἀποστείλατε ἐπὶ Σουσανναν θυγατέρα Χελκιου, ἥ ἐστιν γυνὴ

18 πλαγιας (cf. 26)] -γιους A pau. || 19 και 2^0 > A | πρεσβυται B†] -τεροι rel.: item in 24. 27. 28. 34. 36, cf. 61 et 50, in 16 cod. unus B cognatus; in 5. 8. 50 omn. πρεσβυτεροι, in 18 omn. -τερους || 23 αιρετον] -τωτερον B^c(corrector nouior)*L* | αμαρτειν] + με A*L* || 26 εκ] απο A† | ιδειν] + τι A || 27 ερρηθη B^c†: cf. Thack. p. 81 | σουσαννας A: sic in 28 AB^c, cf. Thack. § 10, 4

𝔊 ἥτις ἐστὶ γυνὴ Ιωακιμ· οἱ δὲ εὐθέως ἐκάλεσαν αὐτήν. 30ὡς δὲ 30
παρεγενήθη ἡ γυνὴ σὺν τῷ πατρὶ ἑαυτῆς καὶ τῇ μητρί, καὶ οἱ
παῖδες καὶ αἱ παιδίσκαι αὐτῆς ὄντες τὸν ἀριθμὸν πεντακόσιοι παρ-
εγένοντο καὶ τὰ παιδία Σουσαννας τέσσαρα· 31ἦν δὲ ἡ γυνὴ τρυ- 31
φερὰ σφόδρα. 32καὶ προσέταξαν οἱ παράνομοι ἀποκαλύψαι αὐτήν, 32
ἵνα ἐμπλησθῶσι κάλλους ἐπιθυμίας αὐτῆς· 33καὶ ἐκλαίοσαν οἱ παρ' 33
αὐτῆς πάντες καὶ ὅσοι αὐτὴν ᾔδεισαν πάντες. 34ἀναστάντες δὲ οἱ 34
πρεσβύτεροι καὶ κριταὶ ἐπέθηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τῆς κεφα-
λῆς αὐτῆς· 35ἡ δὲ καρδία αὐτῆς ἐπεποίθει ἐπὶ κυρίῳ τῷ θεῷ αὐ- 35
τῆς, καὶ ἀνακύψασα ἔκλαυσεν ἐν ἑαυτῇ λέγουσα 35aΚύριε ὁ θεὸς 35a
ὁ αἰώνιος ὁ εἰδὼς τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν, σὺ οἶδας ὅτι
οὐκ ἐποίησα ἃ πονηρεύονται οἱ ἄνομοι οὗτοι ἐπ' ἐμοί. καὶ εἰσ-
ήκουσε κύριος τῆς δεήσεως αὐτῆς. 36οἱ δὲ δύο πρεσβύτεροι εἶπαν 36
Ἡμεῖς περιεπατοῦμεν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς 37καὶ 37
κυκλοῦντες τὸ στάδιον εἴδομεν ταύτην ἀναπαυομένην μετὰ ἀνδρὸς
καὶ στάντες ἐθεωροῦμεν αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις, 38καὶ αὐτοὶ 38
οὐκ ᾔδεισαν ὅτι εἱστήκειμεν. τότε συνειπάμεθα ἀλλήλοις λέγοντες
Μάθωμεν τίνες εἰσὶν οὗτοι. 39καὶ προσελθόντες ἐπέγνωμεν αὐτήν, 39
ὁ δὲ νεανίσκος ἔφυγε συγκεκαλυμμένος, 40ταύτης δὲ ἐπιλαβόμενοι 40

32 καλλους επιθυμιας] tr. Sy || 35a: cf. θ' 42. 43

θ' Ιωακιμ· οἱ δὲ ἀπέστειλαν. 30καὶ ἦλθεν αὐτὴ καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς 30
καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ πάντες οἱ συγγενεῖς αὐτῆς· 31ἡ δὲ Σου- 31
σαννα ἦν τρυφερὰ σφόδρα καὶ καλὴ τῷ εἴδει. 32οἱ δὲ παράνομοι 32
ἐκέλευσαν ἀποκαλυφθῆναι αὐτήν, ἦν γὰρ κατακεκαλυμμένη, ὅπως
ἐμπλησθῶσιν τοῦ κάλλους αὐτῆς· 33ἔκλαιον δὲ οἱ παρ' αὐτῆς καὶ 33
πάντες οἱ ἰδόντες αὐτήν. 34ἀναστάντες δὲ οἱ δύο πρεσβῦται ἐν 34
μέσῳ τῷ λαῷ ἔθηκαν τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς· 35ἡ δὲ 35
κλαίουσα ἀνέβλεψεν εἰς τὸν οὐρανόν, ὅτι ἦν ἡ καρδία αὐτῆς πε-
ποιθυῖα ἐπὶ τῷ κυρίῳ. 36εἶπαν δὲ οἱ πρεσβῦται Περιπατούντων 36
ἡμῶν ἐν τῷ παραδείσῳ μόνων εἰσῆλθεν αὕτη μετὰ δύο παιδισκῶν
καὶ ἀπέκλεισεν τὰς θύρας τοῦ παραδείσου καὶ ἀπέλυσεν τὰς παι-
δίσκας· 37καὶ ἦλθεν πρὸς αὐτὴν νεανίσκος, ὃς ἦν κεκρυμμένος, 37
καὶ ἀνέπεσε μετ' αὐτῆς. 38ἡμεῖς δὲ ὄντες ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ παρα- 38
δείσου ἰδόντες τὴν ἀνομίαν ἐδράμομεν ἐπ' αὐτούς· 39καὶ ἰδόντες 39
συγγινομένους αὐτοὺς ἐκείνου μὲν οὐκ ἠδυνήθημεν ἐγκρατεῖς γενέ-
σθαι διὰ τὸ ἰσχύειν αὐτὸν ὑπὲρ ἡμᾶς καὶ ἀνοίξαντα τὰς θύρας
ἐκπεπηδηκέναι, 40ταύτης δὲ ἐπιλαβόμενοι ἐπηρωτῶμεν, τίς ἦν ὁ 40

34 εν μεσω του λαου A | επι της κεφαλης A† || 35 τω > B† || 36 και απεκλεισεν τας θυρας του παραδ./και απελυσεν τας παιδισκας (cf. 18)] tr. A || 39 εγκρατεις] περικρ. A†

41 ἐπηρωτῶμεν αὐτήν Τίς ὁ ἄνθρωπος; [41]καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν ἡμῖν, Ꮾ
τίς ἦν. ταῦτα μαρτυροῦμεν. καὶ ἐπίστευσεν αὐτοῖς ἡ συναγωγὴ
πᾶσα ὡς πρεσβυτέρων ὄντων καὶ κριτῶν τοῦ λαοῦ.
44/45 [44/45]Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου ἐκείνης ἐξαγομένης ἀπολέσθαι,
καὶ ἔδωκεν ὁ ἄγγελος, καθὼς προσετάγη, πνεῦμα συνέσεως νεω-
48 τέρῳ ὄντι Δανιηλ. [48]διαστείλας δὲ Δανιηλ τὸν ὄχλον καὶ στὰς ἐν
μέσῳ αὐτῶν εἶπεν Οὕτως μωροί, υἱοὶ Ισραηλ; οὐκ ἀνακρίναντες
51 οὐδὲ τὸ σαφὲς ἐπιγνόντες ἀπεκρίνατε θυγατέρα Ισραηλ; [51]καὶ νῦν
διαχωρίσατέ μοι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων μακράν, ἵνα ἐτάσω αὐτούς.
52 [52]ὡς δὲ διεχωρίσθησαν, εἶπεν Δανιηλ τῇ συναγωγῇ Νῦν μὴ βλέ-
ψητε ὅτι οὗτοί εἰσι πρεσβύτεροι, λέγοντες Οὐ μὴ ψεύσωνται· ἀλλὰ
ἀνακρινῶ αὐτοὺς κατὰ τὰ ὑποπίπτοντά μοι. καὶ ἐκάλεσε τὸν ἕνα
αὐτῶν, καὶ προσήγαγον τὸν πρεσβύτερον τῷ νεωτέρῳ, καὶ εἶπεν
αὐτῷ Δανιηλ Ἄκουε ἄκουε, πεπαλαιωμένε ἡμερῶν κακῶν· νῦν ἥ-

48 απεκρινατε (uel κατεκρ.? cf. θ') Ra.] απεκτεινατε 88 Sy

---

41 νεανίσκος, [41]καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἀναγγεῖλαι ἡμῖν. ταῦτα μαρτυροῦμεν. θ'
καὶ ἐπίστευσεν αὐτοῖς ἡ συναγωγὴ ὡς πρεσβυτέροις τοῦ λαοῦ καὶ
42 κριταῖς καὶ κατέκριναν αὐτὴν ἀποθανεῖν. [42]ἀνεβόησεν δὲ φωνῇ με-
γάλῃ Σουσαννα καὶ εἶπεν Ὁ θεὸς ὁ αἰώνιος ὁ τῶν κρυπτῶν γνώ-
43 στης ὁ εἰδὼς τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν, [43]σὺ ἐπίστασαι ὅτι
ψευδῆ μου κατεμαρτύρησαν· καὶ ἰδοὺ ἀποθνῄσκω μὴ ποιήσασα
μηδὲν ὧν οὗτοι ἐπονηρεύσαντο κατ' ἐμοῦ.
44 45 [44]Καὶ εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς αὐτῆς. [45]καὶ ἀπαγομένης
αὐτῆς ἀπολέσθαι ἐξήγειρεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον παιδαρίου
46 νεωτέρου, ᾧ ὄνομα Δανιηλ, [46]καὶ ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ Καθαρὸς
47 ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος ταύτης. [47]ἐπέστρεψεν δὲ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς
48 αὐτὸν καὶ εἶπαν Τίς ὁ λόγος οὗτος, ὃν σὺ λελάληκας; [48]ὁ δὲ στὰς
ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν Οὕτως μωροί, οἱ υἱοὶ Ισραηλ; οὐκ ἀνακρί-
ναντες οὐδὲ τὸ σαφὲς ἐπιγνόντες κατεκρίνατε θυγατέρα Ισραηλ;
49 [49]ἀναστρέψατε εἰς τὸ κριτήριον· ψευδῆ γὰρ οὗτοι κατεμαρτύρησαν
50 αὐτῆς. [50]καὶ ἀνέστρεψεν πᾶς ὁ λαὸς μετὰ σπουδῆς. καὶ εἶπαν αὐ-
τῷ οἱ πρεσβύτεροι Δεῦρο κάθισον ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ ἀνάγγειλον
51 ἡμῖν· ὅτι σοὶ δέδωκεν ὁ θεὸς τὸ πρεσβεῖον. [51]καὶ εἶπεν πρὸς αὐ-
τοὺς Δανιηλ Διαχωρίσατε αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων μακράν, καὶ ἀνα-
52 κρινῶ αὐτούς. [52]ὡς δὲ διεχωρίσθησαν εἷς ἀπὸ τοῦ ἑνός, ἐκάλεσεν
τὸν ἕνα αὐτῶν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Πεπαλαιωμένε ἡμερῶν κακῶν,

41 αναγγειλαι] απαγγ. A: cf. 10 || 42 ανεβοησεν δε] και ανεβ. A† || 44 εισηκουσεν] επηκ. A† | κυριος] ο θεος A: cf. 45 || 46 καθαρος] αθωος B† || 50 πας > Bc | αναγγειλον B†] απαγγ. rel.: cf. 10 | δεδωκεν] εδωκεν A | πρεσβειον Bpau.] -βυτεριον rel.

𝔊 κασί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἃς ἐποίεις τὸ πρότερον [53]πιστευθεὶς ἀκού- 53
ειν καὶ κρίνειν κρίσεις θάνατον ἐπιφερούσας καὶ τὸν μὲν ἀθῷον
κατέκρινας, τοὺς δὲ ἐνόχους ἠφίεις, τοῦ κυρίου λέγοντος Ἀθῷον
καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς· [54]νῦν οὖν ὑπὸ τί δένδρον καὶ ποταπῷ 54
τοῦ παραδείσου τόπῳ ἑώρακας αὐτοὺς ὄντας σὺν ἑαυτοῖς; καὶ
εἶπεν ὁ ἀσεβὴς Ὑπὸ σχῖνον. [55]εἶπεν δὲ ὁ νεώτερος Ὀρθῶς ἔψευ- 55
σαι εἰς τὴν σεαυτοῦ ψυχήν· ὁ γὰρ ἄγγελος κυρίου σχίσει σου
τὴν ψυχὴν σήμερον. [56]καὶ τοῦτον μεταστήσας εἶπε προσαγαγεῖν 56
αὐτῷ τὸν ἕτερον· καὶ τούτῳ δὲ εἶπεν Διὰ τί διεστραμμένον τὸ
σπέρμα σου, ὡς Σιδῶνος καὶ οὐχ ὡς Ιουδα; τὸ κάλλος σε ἠπά-
τησεν, ἡ μιαρὰ ἐπιθυμία· [57]καὶ οὕτως ἐποιεῖτε θυγατράσιν Ισραηλ, 57
καὶ ἐκεῖναι φοβούμεναι ὡμιλοῦσαν ὑμῖν, ἀλλ᾽ οὐ θυγάτηρ Ιουδα
ὑπέμεινε τὴν νόσον ὑμῶν ἐν ἀνομίᾳ ὑπενεγκεῖν· [58]νῦν οὖν λέγε 58
μοι Ὑπὸ τί δένδρον καὶ ἐν ποίῳ τοῦ κήπου τόπῳ κατέλαβες αὐ-
τοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ δὲ εἶπεν Ὑπὸ πρῖνον. [59]καὶ εἶπεν 59
Δανιηλ Ἁμαρτωλέ, νῦν ὁ ἄγγελος κυρίου τὴν ῥομφαίαν ἕστηκεν
ἔχων, ἕως ὁ λαὸς ἐξολεθρεύσει ὑμᾶς, ἵνα καταπρίσῃ σε. [60–62]καὶ 60—62
πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἀνεβόησεν ἐπὶ τῷ νεωτέρῳ, ὡς ἐκ τοῦ ἰδίου
στόματος ὁμολόγους αὐτοὺς κατέστησεν ἀμφοτέρους ψευδομάρτυ-

56 μιαρα Ra.] μικρα 88 Sy

θ' νῦν ἥκασιν αἱ ἁμαρτίαι σου, ἃς ἐποίεις τὸ πρότερον [53]κρίνων 53
κρίσεις ἀδίκους καὶ τοὺς μὲν ἀθῴους κατακρίνων ἀπολύων δὲ
τοὺς αἰτίους, λέγοντος τοῦ κυρίου Ἀθῷον καὶ δίκαιον οὐκ ἀπο-
κτενεῖς· [54]νῦν οὖν ταύτην εἴπερ εἶδες, εἰπόν Ὑπὸ τί δένδρον εἶ- 54
δες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ δὲ εἶπεν Ὑπὸ σχῖνον. [55]εἶπεν 55
δὲ Δανιηλ Ὀρθῶς ἔψευσαι εἰς τὴν σεαυτοῦ κεφαλήν· ἤδη γὰρ
ἄγγελος τοῦ θεοῦ λαβὼν φάσιν παρὰ τοῦ θεοῦ σχίσει σε μέσον.
[56]καὶ μεταστήσας αὐτὸν ἐκέλευσεν προσαγαγεῖν τὸν ἕτερον· καὶ 56
εἶπεν αὐτῷ Σπέρμα Χανααν καὶ οὐκ Ιουδα, τὸ κάλλος ἐξηπάτησέν
σε, καὶ ἡ ἐπιθυμία διέστρεψεν τὴν καρδίαν σου· [57]οὕτως ἐποιεῖτε 57
θυγατράσιν Ισραηλ, καὶ ἐκεῖναι φοβούμεναι ὡμίλουν ὑμῖν, ἀλλ᾽ οὐ
θυγάτηρ Ιουδα ὑπέμεινεν τὴν ἀνομίαν ὑμῶν· [58]νῦν οὖν λέγε μοι 58
Ὑπὸ τί δένδρον κατέλαβες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ δὲ εἶ-
πεν Ὑπὸ πρῖνον. [59]εἶπεν δὲ αὐτῷ Δανιηλ Ὀρθῶς ἔψευσαι καὶ σὺ 59
εἰς τὴν σεαυτοῦ κεφαλήν· μένει γὰρ ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ τὴν ῥομ-
φαίαν ἔχων πρίσαι σε μέσον, ὅπως ἐξολεθρεύσῃ ὑμᾶς. [60]καὶ ἀνε- 60
βόησεν πᾶσα ἡ συναγωγὴ φωνῇ μεγάλῃ καὶ εὐλόγησαν τῷ θεῷ
τῷ σῴζοντι τοὺς ἐλπίζοντας ἐπ᾽ αὐτόν. [61]καὶ ἀνέστησαν ἐπὶ τοὺς 61

54 ειδες 2°] κατελαβες A†: ex 58 || 56 η > Bpau. || 60 ανεβοησεν] -σαν A† | ευλογησαν] εβοησαν A†

ρας· καὶ ὡς ὁ νόμος διαγορεύει, ἐποίησαν αὐτοῖς, καθὼς ἐπονη- ο′
ρεύσαντο κατὰ τῆς ἀδελφῆς. καὶ ἐφίμωσαν αὐτοὺς καὶ ἐξαγαγόντες
ἔρριψαν εἰς φάραγγα· τότε ὁ ἄγγελος κυρίου ἔρριψε πῦρ διὰ μέσου
αὐτῶν. καὶ ἐσώθη αἷμα ἀναίτιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
63 [63] Διὰ τοῦτο οἱ νεώτεροι ἀγαπητοὶ Ιακωβ ἐν τῇ ἁπλότητι αὐτῶν.
καὶ ἡμεῖς φυλασσώμεθα εἰς υἱοὺς δυνατοὺς νεωτέρους· εὐσεβή-
σουσι γὰρ νεώτεροι, καὶ ἔσται ἐν αὐτοῖς πνεῦμα ἐπιστήμης καὶ
συνέσεως εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

63 αγαπητοι ιακωβ] tr. Sy

ΔΑΝΙΗΛ

1 [1] Ἐπὶ βασιλέως Ιωακιμ τῆς Ιουδαίας ἔτους τρίτου παραγενόμε-
νος Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Ιερουσαλημ ἐπολι-
2 όρκει αὐτήν. [2] καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος εἰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ

Dan.: 88 Sy
Inscr. δανιηλ κατα τους ο′ 88 (sim. Sy), cf. Sus. init. et Bel-et-Dr. subscr.

δύο πρεσβύτας, ὅτι συνέστησεν αὐτοὺς Δανιηλ ἐκ τοῦ στόματος θ′
αὐτῶν ψευδομαρτυρήσαντας, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὃν τρόπον ἐπο-
62 νηρεύσαντο τῷ πλησίον, [62] ποιῆσαι κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ, καὶ
ἀπέκτειναν αὐτούς· καὶ ἐσώθη αἷμα ἀναίτιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
63 [63] Χελκιας δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ᾔνεσαν τὸν θεὸν περὶ τῆς θυγα-
τρὸς αὐτῶν Σουσαννας μετὰ Ιωακιμ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ τῶν
64 συγγενῶν πάντων, ὅτι οὐχ εὑρέθη ἐν αὐτῇ ἄσχημον πρᾶγμα. [64] καὶ
Δανιηλ ἐγένετο μέγας ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης
καὶ ἐπέκεινα.

61 πρεσβυτας BV†] -τερους rel.: cf. 19 | ψευδομαρτυρησαντας] -τυρας οντας B* || 63 τον θεον > B | σουσαννας > B
Subscr. ορασις α′ A

ΔΑΝΙΗΛ

1 [1] Ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Ιωακιμ βασιλέως Ιουδα ἦλθεν
Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Ιερουσαλημ καὶ ἐπολιόρ-
2 κει αὐτήν. [2] καὶ ἔδωκεν κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὸν Ιωακιμ βασιλέα

Dan.: BA. — *L* = 22 48 51.
Inscr. nulla in B, Dan. succedit Susannae sine interuallo
1 1 init.] pr. inscr. ορασις β′ A, cf. Sus. fin.

𝔊 Ιωακιμ τὸν βασιλέα τῆς Ιουδαίας καὶ μέρος τι τῶν ἱερῶν σκευῶν
τοῦ κυρίου, καὶ ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἀπηρείσατο
αὐτὰ ἐν τῷ εἰδωλίῳ αὐτοῦ. 3καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Αβιεσδρι τῷ 3
ἑαυτοῦ ἀρχιευνούχῳ ἀγαγεῖν αὐτῷ ἐκ τῶν υἱῶν τῶν μεγιστάνων
τοῦ Ισραηλ καὶ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους καὶ ἐκ τῶν ἐπιλέκτων
4νεανίσκους ἀμώμους καὶ εὐειδεῖς καὶ ἐπιστήμονας ἐν πάσῃ σοφίᾳ 4
καὶ γραμματικοὺς καὶ συνετοὺς καὶ σοφοὺς καὶ ἰσχύοντας ὥστε
εἶναι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ διδάξαι αὐτοὺς γράμματα καὶ
διάλεκτον Χαλδαϊκὴν 5καὶ δίδοσθαι αὐτοῖς ἔκθεσιν ἐκ τοῦ οἴκου 5
τοῦ βασιλέως καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν καὶ ἀπὸ τῆς βασιλικῆς τραπέζης
καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου, οὗ πίνει ὁ βασιλεύς, καὶ ἐκπαιδεῦσαι αὐτοὺς
ἔτη τρία καὶ ἐκ τούτων στῆσαι ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως. 6καὶ 6
ἦσαν ἐκ τοῦ γένους τῶν υἱῶν Ισραηλ τῶν ἀπὸ τῆς Ιουδαίας Δα-
νιηλ, Ανανιας, Μισαηλ, Αζαριας. 7καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιευ- 7
νοῦχος ὀνόματα, τῷ μὲν Δανιηλ Βαλτασαρ, τῷ δὲ Ανανια Σεδραχ
καὶ τῷ Μισαηλ Μισαχ καὶ τῷ Αζαρια Αβδεναγω. 8καὶ ἐνεθυμήθη 8

1 2 βαβυλωνα] + εις γην σεναар 88 (non Sy): ex θ′; deinde add. ※οικον(pr. εις 88) του θεου αυτου και τα σκευη 88 Sy (88 om. asteriscum, sed hab. metobelum: talia posthac non notabo, si res certa est)

θ′ Ιουδα καὶ ἀπὸ μέρους τῶν σκευῶν οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ ἤνεγκεν
αὐτὰ εἰς γῆν Σενναар οἶκον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ· καὶ τὰ σκεύη εἰσ-
ήνεγκεν εἰς τὸν οἶκον θησαυροῦ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. 3καὶ εἶπεν ὁ βα- 3
σιλεὺς τῷ Ασφανεζ τῷ ἀρχιευνούχῳ αὐτοῦ εἰσαγαγεῖν ἀπὸ τῶν
υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας Ισραηλ καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς βασι-
λείας καὶ ἀπὸ τῶν φορθομμιν 4νεανίσκους οἷς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς 4
μῶμος καὶ καλοὺς τῇ ὄψει καὶ συνιέντας ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ γι-
γνώσκοντας γνῶσιν καὶ διανοουμένους φρόνησιν καὶ οἷς ἐστιν ἰ-
σχὺς ἐν αὐτοῖς ἑστάναι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ διδάξαι αὐ-
τοὺς γράμματα καὶ γλῶσσαν Χαλδαίων. 5καὶ διέταξεν αὐτοῖς ὁ 5
βασιλεὺς τὸ τῆς ἡμέρας καθ᾽ ἡμέραν ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ βασι-
λέως καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου τοῦ πότου αὐτοῦ καὶ θρέψαι αὐτοὺς ἔτη
τρία καὶ μετὰ ταῦτα στῆναι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. 6καὶ ἐγένετο 6
ἐν αὐτοῖς ἐκ τῶν υἱῶν Ιουδα Δανιηλ καὶ Ανανιας καὶ Μισαηλ καὶ
Αζαριας. 7καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιευνοῦχος ὀνόματα, τῷ Δανιηλ 7
Βαλτασαρ καὶ τῷ Ανανια Σεδραχ καὶ τῷ Μισαηλ Μισαχ καὶ τῷ
Αζαρια Αβδεναγω. 8καὶ ἔθετο Δανιηλ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὡς 8

2 οικον 1°] -κου B | θησαυρου > AQV† | του ult. > B* || 3 τω 1° > B | πορθομμ(ε)ιν AL || 4 εν 1° > B*pau. | εν τω οικω > A | του] pr. ενωπιον AB^{c} || 6 εν > A || 7 βαλτασαρ] ρ pro λ A^{s}†: item A† aliis locis, non ubique | μ(ε)ισαχ] -σακ A: item ubique

Δανιηλ ἐν τῇ καρδίᾳ ὅπως μὴ ἀλισγηθῇ ἐν τῷ δείπνῳ τοῦ βασι- 𝔊
λέως καὶ ἐν ᾧ πίνει οἴνῳ, καὶ ἠξίωσε τὸν ἀρχιευνοῦχον ἵνα μὴ
9 συμμολυνθῇ. [9]καὶ ἔδωκε κύριος τῷ Δανιηλ τιμὴν καὶ χάριν ἐναν-
10 τίον τοῦ ἀρχιευνούχου. [10]καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιευνοῦχος τῷ Δανιηλ
Ἀγωνιῶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα τὸν ἐκτάξαντα τὴν βρῶσιν
ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν ὑμῶν ἵνα μὴ ἴδῃ τὰ πρόσωπα ὑμῶν διατε-
τραμμένα καὶ ἀσθενῆ παρὰ τοὺς συντρεφομένους ὑμῖν νεανίας
11 τῶν ἀλλογενῶν, καὶ κινδυνεύσω τῷ ἰδίῳ τραχήλῳ. [11]καὶ εἶπεν
Δανιηλ Αβιεσδρι τῷ ἀναδειχθέντι ἀρχιευνούχῳ ἐπὶ τὸν Δανιηλ,
12 Ανανιαν, Μισαηλ, Αζαριαν [12]Πείρασον δὴ τοὺς παῖδάς σου ἐφ᾽
ἡμέρας δέκα, καὶ δοθήτω ἡμῖν ἀπὸ τῶν ὀσπρίων τῆς γῆς, ὥστε
13 κάπτειν καὶ ὑδροποτεῖν· [13]καὶ ἐὰν φανῇ ἡ ὄψις ἡμῶν διατετραμ-
μένη παρὰ τοὺς ἄλλους νεανίσκους τοὺς ἐσθίοντας ἀπὸ τοῦ βασι-
14 λικοῦ δείπνου, καθὼς ἐὰν θέλῃς οὕτω χρῆσαι τοῖς παισί σου. [14]καὶ
ἐχρήσατο αὐτοῖς τὸν τρόπον τοῦτον καὶ ἐπείρασεν αὐτοὺς ἡμέρας
15 δέκα. [15]μετὰ δὲ τὰς δέκα ἡμέρας ἐφάνη ἡ ὄψις αὐτῶν καλὴ καὶ
ἡ ἕξις τοῦ σώματος κρείσσων τῶν ἄλλων νεανίσκων τῶν ἐσθι-

10 των αλλογενων > Sy

οὐ μὴ ἀλισγηθῇ ἐν τῇ τραπέζῃ τοῦ βασιλέως καὶ ἐν τῷ οἴνῳ τοῦ θʹ
πότου αὐτοῦ, καὶ ἠξίωσε τὸν ἀρχιευνοῦχον ὡς οὐ μὴ ἀλισγηθῇ.
9 [9]καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς τὸν Δανιηλ εἰς ἔλεον καὶ εἰς οἰκτιρμὸν ἐν-
10 ώπιον τοῦ ἀρχιευνούχου. [10]καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιευνοῦχος τῷ Δανιηλ
Φοβοῦμαι ἐγὼ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα τὸν ἐκτάξαντα τὴν
βρῶσιν ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν ὑμῶν μήποτε ἴδῃ τὰ πρόσωπα ὑμῶν
σκυθρωπὰ παρὰ τὰ παιδάρια τὰ συνήλικα ὑμῶν καὶ καταδικάσητε
11 τὴν κεφαλήν μου τῷ βασιλεῖ. [11]καὶ εἶπεν Δανιηλ πρὸς Αμελσαδ,
ὃν κατέστησεν ὁ ἀρχιευνοῦχος ἐπὶ Δανιηλ, Ανανιαν, Μισαηλ, Αζα-
12 ριαν [12]Πείρασον δὴ τοὺς παῖδάς σου ἡμέρας δέκα, καὶ δότωσαν
13 ἡμῖν ἀπὸ τῶν σπερμάτων, καὶ φαγόμεθα καὶ ὕδωρ πιόμεθα· [13]καὶ
ὀφθήτωσαν ἐνώπιόν σου αἱ ἰδέαι ἡμῶν καὶ αἱ ἰδέαι τῶν παιδα-
ρίων τῶν ἐσθιόντων τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως, καὶ καθὼς ἂν
14 ἴδῃς ποίησον μετὰ τῶν παίδων σου. [14]καὶ εἰσήκουσεν αὐτῶν καὶ
15 ἐπείρασεν αὐτοὺς ἡμέρας δέκα. [15]καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν δέκα ἡμε-
ρῶν ὡράθησαν αἱ ἰδέαι αὐτῶν ἀγαθαὶ καὶ ἰσχυραὶ ταῖς σαρξὶν

9 εις 2⁰ > B || **10** συνηλικ(ε)ια ACp† || **11** αμελσαδ] αμερσαρ A†, αμελλασαρ *L*, αμελσαρ pau.: item in 16 | αναν. et μισ. et αζαρ.] pr. και A: cf. 19 || **12** σπερματων] + της γης A || **13** εσθιοντων] ι > B†: cf. 15 | παιδων] παιδαριων A† || **15** ισχυραι] -ροι B*A†, αυτοι ισχυροι *L*

𝔊 όντων τὸ βασιλικὸν δεῖπνον. [16]καὶ ἦν Αβιεσδρι ἀναιρούμενος τὸ 16
δεῖπνον αὐτῶν καὶ τὸν οἶνον αὐτῶν καὶ ἀντεδίδου αὐτοῖς ἀπὸ
τῶν ὀσπρίων. [17]καὶ τοῖς νεανίσκοις ἔδωκεν ὁ κύριος ἐπιστήμην 17
καὶ σύνεσιν καὶ φρόνησιν ἐν πάσῃ γραμματικῇ τέχνῃ· καὶ τῷ
Δανιηλ ἔδωκε σύνεσιν ἐν παντὶ ῥήματι καὶ ὁράματι καὶ ἐνυπνίοις
καὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ. [18]μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπέταξεν ὁ βα- 18
σιλεὺς εἰσαγαγεῖν αὐτούς, καὶ εἰσήχθησαν ἀπὸ τοῦ ἀρχ(ι)ευνούχου
πρὸς τὸν βασιλέα Ναβουχοδονοσορ. [19]καὶ ὡμίλησεν αὐτοῖς ὁ βα- 19
σιλεύς, καὶ οὐχ εὑρέθη ἐν τοῖς σοφοῖς ὅμοιος τῷ Δανιηλ καὶ
Ανανια καὶ Μισαηλ καὶ Αζαρια· καὶ ἦσαν παρὰ τῷ βασιλεῖ. [20]καὶ 20
ἐν παντὶ λόγῳ καὶ συνέσει καὶ παιδείᾳ, ὅσα ἐζήτησε παρ' αὐτῶν
ὁ βασιλεύς, κατέλαβεν αὐτοὺς σοφωτέρους δεκαπλασίως ὑπὲρ τοὺς
σοφιστὰς καὶ τοὺς φιλοσόφους τοὺς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ·
καὶ ἐδόξασεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας
καὶ ἀνέδειξεν αὐτοὺς σοφοὺς παρὰ πάντας τοὺς αὐτοῦ ἐν πράγ-
μασιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. [21]καὶ ἦν 21
Δανιηλ ἕως τοῦ πρώτου ἔτους τῆς βασιλείας Κύρου βασιλέως
Περσῶν.
[1]Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῆς βασιλείας Ναβουχοδονοσορ 2
συνέβη εἰς ὁράματα καὶ ἐνύπνια ἐμπεσεῖν τὸν βασιλέα καὶ ταρα-

18 απο: cf. 4 14 6 18 et Johannessohn Präp. p. 174—178

θ' ὑπὲρ τὰ παιδάρια τὰ ἐσθίοντα τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως. [16]καὶ 16
ἐγένετο Αμελσαδ ἀναιρούμενος τὸ δεῖπνον αὐτῶν καὶ τὸν οἶνον
τοῦ πόματος αὐτῶν καὶ ἐδίδου αὐτοῖς σπέρματα. [17]καὶ τὰ παιδάρια 17
ταῦτα, οἱ τέσσαρες αὐτοί, ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς σύνεσιν καὶ φρό-
νησιν ἐν πάσῃ γραμματικῇ καὶ σοφίᾳ· καὶ Δανιηλ συνῆκεν ἐν
πάσῃ ὁράσει καὶ ἐνυπνίοις. [18]καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν, ὧν 18
εἶπεν ὁ βασιλεὺς εἰσαγαγεῖν αὐτούς, καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς ὁ ἀρ-
χιευνοῦχος ἐναντίον Ναβουχοδονοσορ. [19]καὶ ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν 19
ὁ βασιλεύς, καὶ οὐχ εὑρέθησαν ἐκ πάντων αὐτῶν ὅμοιοι Δανιηλ
καὶ Ανανια καὶ Μισαηλ καὶ Αζαρια· καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ βα-
σιλέως. [20]καὶ ἐν παντὶ ῥήματι σοφίας καὶ ἐπιστήμης, ὧν ἐζήτησεν 20
παρ' αὐτῶν ὁ βασιλεύς, εὗρεν αὐτοὺς δεκαπλασίονας παρὰ πάντας
τοὺς ἐπαοιδοὺς καὶ τοὺς μάγους τοὺς ὄντας ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ
αὐτοῦ. [21]καὶ ἐγένετο Δανιηλ ἕως ἔτους ἑνὸς Κύρου τοῦ βασιλέως. 21
[1]Ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῆς βασιλείας Ναβουχοδονοσορ ἠνυ- 2

15 εσθιοντα] ι > Bpau.: cf. 13 || 16 αμαλσαδ: cf. 11 || 17 init. — αυτοι B†] τα τεσσερα pro οι τεσσαρες αυτοι Q†, τοις τεσσαρσιν παιδαριοις και A || 18 αυτους $1^0 \frown 2^0$ B*† || 20 παση > A || 21 fin.] + subscr. ορασις β' A
2 1 init.] pr. inscr. ορασις γ' A ναβουχοδ. 1^0 > B

χθῆναι ἐν τῷ ἐνυπνίῳ αὐτοῦ, καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετο ἀπ᾽ αὐ- 𝔊
2 τοῦ. [2]καὶ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς εἰσενεχθῆναι τοὺς ἐπαοιδοὺς καὶ
τοὺς μάγους καὶ τοὺς φαρμάκους τῶν Χαλδαίων ἀναγγεῖλαι τῷ βα-
σιλεῖ τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ, καὶ παραγενόμενοι ἔστησαν παρὰ τῷ βα-
3 σιλεῖ. [3]καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς Ἐνύπνιον ἑώρακα καὶ ἐκινήθη
4 μου τὸ πνεῦμα· ἐπιγνῶναι οὖν θέλω τὸ ἐνύπνιον. [4]καὶ ἐλάλησαν
οἱ Χαλδαῖοι πρὸς τὸν βασιλέα Συριστί Κύριε βασιλεῦ, τὸν αἰῶνα
ζῆθι· ἀνάγγειλον τὸ ἐνύπνιόν σου τοῖς παισί σου, καὶ ἡμεῖς σοι
5 φράσομεν τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ. [5]ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπε
τοῖς Χαλδαίοις ὅτι Ἐὰν μὴ ἀπαγγείλητέ μοι ἐπ᾽ ἀληθείας τὸ ἐν-
ύπνιον καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν δηλώσητέ μοι, παραδειγματισθή-
σεσθε, καὶ ἀναληφθήσεται ὑμῶν τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὸ βασιλικόν·
6 [6]ἐὰν δὲ τὸ ἐνύπνιον διασαφήσητέ μοι καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν
ἀναγγείλητε, λήψεσθε δόματα παντοῖα καὶ δοξασθήσεσθε ὑπ᾽ ἐμοῦ·
7 δηλώσατέ μοι τὸ ἐνύπνιον καὶ κρίνατε. [7]ἀπεκρίθησαν δὲ ἐκ δευτέ-
ρου λέγοντες Βασιλεῦ, τὸ ὅραμα εἰπόν, καὶ οἱ παῖδές σου κρινοῦσι
8 πρὸς ταῦτα. [8]καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς Ἐπ᾽ ἀληθείας οἶδα ὅτι

2 5 χαλδαιοις] + ※ο λογος απ εμου απεστη 88 Sy | οτι Ra. (cf. 10. 25)] διοτι 88 Sy || **6** δηλ. μοι] + ουν Sy

---

πνιάσθη Ναβουχοδονοσορ ἐνύπνιον, καὶ ἐξέστη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, θ′
2 καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετο ἀπ᾽ αὐτοῦ. [2]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς κα-
λέσαι τοὺς ἐπαοιδοὺς καὶ τοὺς μάγους καὶ τοὺς φαρμάκους καὶ
τοὺς Χαλδαίους τοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ, καὶ
3 ἦλθαν καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. [3]καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ
βασιλεύς Ἠνυπνιάσθην, καὶ ἐξέστη τὸ πνεῦμά μου τοῦ γνῶναι τὸ
4 ἐνύπνιον. [4]καὶ ἐλάλησαν οἱ Χαλδαῖοι τῷ βασιλεῖ Συριστί Βασιλεῦ,
εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι· σὺ εἰπὸν τὸ ἐνύπνιον τοῖς παισίν σου, καὶ
5 τὴν σύγκρισιν ἀναγγελοῦμεν. [5]ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν τοῖς
Χαλδαίοις Ὁ λόγος ἀπ᾽ ἐμοῦ ἀπέστη· ἐὰν μὴ γνωρίσητέ μοι τὸ
ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ, εἰς ἀπώλειαν ἔσεσθε, καὶ οἱ
6 οἶκοι ὑμῶν διαρπαγήσονται· [6]ἐὰν δὲ τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρι-
σιν αὐτοῦ γνωρίσητέ μοι, δόματα καὶ δωρεὰς καὶ τιμὴν πολλὴν
λήμψεσθε παρ᾽ ἐμοῦ· πλὴν τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ
7 ἀπαγγείλατέ μοι. [7]ἀπεκρίθησαν δεύτερον καὶ εἶπαν Ὁ βασιλεὺς
εἰπάτω τὸ ἐνύπνιον τοῖς παισὶν αὐτοῦ, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ
8 ἀναγγελοῦμεν. [8]ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Ἐπ᾽ ἀληθείας οἶδα

3 η(uel ε)νυπνιασθην] + (sic) ενυπνιον Q || **4** ελαλησαν] ειπον A || **5** και ειπεν] > BQ†, post χαλδαιοις tr. *L* | εαν] + ουν A: ex 9 | αυτου > BV(†) || **6** δωρεας] -αν A† | **7** απεκριθ.] + οι χαλδαιοι A† | δευτ. και ειπαν] και ειπαν εκ δευτερου A† | ειπαν] + αυτω Bc†, + τω βασιλει *L* || **8** init.] pr. και B

𝔊 καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε, καθάπερ ἑωράκατε ὅτι ἀπέστη ἀπ᾽ ἐμοῦ
τὸ πρᾶγμα· καθάπερ οὖν προστέταχα, οὕτως ἔσται· [9]ἐὰν μὴ τὸ 9
ἐνύπνιον ἀπαγγείλητέ μοι ἐπ᾽ ἀληθείας καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν
δηλώσητε, θανάτῳ περιπεσεῖσθε· συνείπασθε γὰρ λόγους ψευδεῖς
ποιήσασθαι ἐπ᾽ ἐμοῦ, ἕως ἂν ὁ καιρὸς ἀλλοιωθῇ· νῦν οὖν ἐὰν τὸ
ῥῆμα εἴπητέ μοι, ὃ τὴν νύκτα ἑώρακα, γνώσομαι ὅτι καὶ τὴν τούτου
κρίσιν δηλώσετε. [10]καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τοῦ βασιλέως 10
ὅτι Οὐδεὶς τῶν ἐπὶ τῆς γῆς δυνήσεται εἰπεῖν τῷ βασιλεῖ ὃ ἑώρακε,
καθάπερ σὺ ἐρωτᾷς, καὶ πᾶς βασιλεὺς καὶ πᾶς δυνάστης τοιοῦτο
πρᾶγμα οὐκ ἐπερωτᾷ πάντα σοφὸν καὶ μάγον καὶ Χαλδαῖον· [11]καὶ 11
ὁ λόγος, ὃν ζητεῖς, βασιλεῦ, βαρύς ἐστι καὶ ἐπίδοξος, καὶ οὐδείς
ἐστιν, ὃς δηλώσει ταῦτα τῷ βασιλεῖ, εἰ μήτι ἄγγελος, οὗ οὐκ ἔστι
κατοικητήριον μετὰ πάσης σαρκός· ὅθεν οὐκ ἐνδέχεται γενέσθαι
καθάπερ οἴει. [12]τότε ὁ βασιλεὺς στυγνὸς γενόμενος καὶ περίλυπος 12
προσέταξεν ἐξαγαγεῖν πάντας τοὺς σοφοὺς τῆς Βαβυλωνίας· [13]καὶ 13
ἐδογματίσθη πάντας ἀποκτεῖναι, ἐζητήθη δὲ ὁ Δανιηλ καὶ πάντες
οἱ μετ᾽ αὐτοῦ χάριν τοῦ συναπολέσθαι. [14]τότε Δανιηλ εἶπε βουλὴν 14
καὶ γνώμην, ἣν εἶχεν, Αριώχῃ τῷ ἀρχιμαγείρῳ τοῦ βασιλέως, ᾧ

9 γνωσομαι] pr. τοτε Sy | fin. δηλωσετε Ra.] -σητε 88

θ' ἐγὼ ὅτι καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε, καθότι εἴδετε ὅτι ἀπέστη ἀπ᾽
ἐμοῦ τὸ ῥῆμα· [9]ἐὰν οὖν τὸ ἐνύπνιον μὴ ἀναγγείλητέ μοι, οἶδα 9
ὅτι ῥῆμα ψευδὲς καὶ διεφθαρμένον συνέθεσθε εἰπεῖν ἐνώπιόν μου,
ἕως οὗ ὁ καιρὸς παρέλθῃ· τὸ ἐνύπνιόν μου εἴπατέ μοι, καὶ γνώ-
σομαι ὅτι τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἀναγγελεῖτέ μοι. [10]ἀπεκρίθησαν οἱ 10
Χαλδαῖοι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ λέγουσιν Οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος
ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ὅστις τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως δυνήσεται γνωρίσαι,
καθότι πᾶς βασιλεὺς μέγας καὶ ἄρχων ῥῆμα τοιοῦτο οὐκ ἐπερωτᾷ
ἐπαοιδόν, μάγον καὶ Χαλδαῖον· [11]ὅτι ὁ λόγος, ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπ- 11
ερωτᾷ, βαρύς, καὶ ἕτερος οὐκ ἔστιν, ὃς ἀναγγελεῖ αὐτὸν ἐνώπιον
τοῦ βασιλέως, ἀλλ᾽ ἢ θεοί, ὧν οὐκ ἔστιν ἡ κατοικία μετὰ πάσης
σαρκός. [12]τότε ὁ βασιλεὺς ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ πολλῇ εἶπεν ἀπ- 12
ολέσαι πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος· [13]καὶ τὸ δόγμα ἐξῆλθεν, 13
καὶ οἱ σοφοὶ ἀπεκτέννοντο, καὶ ἐζήτησαν Δανιηλ καὶ τοὺς φίλους
αὐτοῦ ἀνελεῖν. [14]τότε Δανιηλ ἀπεκρίθη βουλὴν καὶ γνώμην τῷ 14
Αριωχ τῷ ἀρχιμαγείρῳ τοῦ βασιλέως, ὃς ἐξῆλθεν ἀναιρεῖν τοὺς

8 ειδετε] οιδατε A || 9 αναγγειλητε] απαγγ. A: cf. 16 || 10 απεκριθ. BQ†] + παλιν rel. | το ρημα του βασ. / δυνησεται] tr. A(†) | και ult. > A || 12 πολλη > B*A† || 14 αναιρειν] ανελειν A

15 προσέταξεν ἐξαγαγεῖν τοὺς σοφιστὰς τῆς Βαβυλωνίας, [15]καὶ ἐπυν- 𝔊
θάνετο αὐτοῦ λέγων Περὶ τίνος δογματίζεται πικρῶς παρὰ τοῦ
βασιλέως; τότε τὸ πρόσταγμα ἐσήμανεν ὁ Αριώχης τῷ Δανιηλ.
16 [16]ὁ δὲ Δανιηλ εἰσῆλθε ταχέως πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἠξίωσεν ἵνα
δοθῇ αὐτῷ χρόνος παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ δηλώσῃ πάντα ἐπὶ τοῦ
17 βασιλέως. [17]τότε ἀπελθὼν Δανιηλ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ τῷ Ανανια
18 καὶ Μισαηλ καὶ Αζαρια τοῖς συνεταίροις ὑπέδειξε πάντα· [18]καὶ
παρήγγειλε νηστείαν καὶ δέησιν καὶ τιμωρίαν ζητῆσαι παρὰ τοῦ
κυρίου τοῦ ὑψίστου περὶ τοῦ μυστηρίου τούτου, ὅπως μὴ ἐκδοθῶσι
Δανιηλ καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ εἰς ἀπώλειαν ἅμα τοῖς σοφισταῖς Βαβυ-
19 λῶνος. [19]τότε τῷ Δανιηλ ἐν ὁράματι ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ τὸ μυστή-
ριον τοῦ βασιλέως ἐξεφάνθη εὐσήμως· τότε Δανιηλ εὐλόγησε τὸν
20 κύριον τὸν ὕψιστον [20]καὶ ἐκφωνήσας εἶπεν Ἔσται τὸ ὄνομα τοῦ
κυρίου τοῦ μεγάλου εὐλογημένον εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἡ σοφία καὶ
21 ἡ μεγαλωσύνη αὐτοῦ ἐστι· [21]καὶ αὐτὸς ἀλλοιοῖ καιροὺς καὶ χρό-
νους, μεθιστῶν βασιλεῖς καὶ καθιστῶν, διδοὺς σοφοῖς σοφίαν καὶ
22 σύνεσιν τοῖς ἐν ἐπιστήμῃ οὖσιν· [22]ἀνακαλύπτων τὰ βαθέα καὶ
σκοτεινὰ καὶ γινώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει καὶ τὰ ἐν τῷ φωτί, καὶ

15 λεγων] + ※ αρχων του βασιλεως 88 Sy

---

15 σοφοὺς Βαβυλῶνος [15]Ἄρχων τοῦ βασιλέως, περὶ τίνος ἐξῆλθεν ἡ θʹ
γνώμη ἡ ἀναιδὴς ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως; ἐγνώρισεν δὲ τὸ
16 ῥῆμα Αριωχ τῷ Δανιηλ. [16]καὶ Δανιηλ εἰσῆλθεν καὶ ἠξίωσεν τὸν
βασιλέα ὅπως χρόνον δῷ αὐτῷ, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἀναγ-
17 γείλῃ τῷ βασιλεῖ. [17]καὶ εἰσῆλθεν Δανιηλ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ
τῷ Ανανια καὶ τῷ Μισαηλ καὶ τῷ Αζαρια τοῖς φίλοις αὐτοῦ τὸ ῥῆμα
18 ἐγνώρισεν· [18]καὶ οἰκτιρμοὺς ἐζήτουν παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ
ὑπὲρ τοῦ μυστηρίου τούτου, ὅπως ἂν μὴ ἀπόλωνται Δανιηλ καὶ
19 οἱ φίλοι αὐτοῦ μετὰ τῶν ἐπιλοίπων σοφῶν Βαβυλῶνος. [19]τότε τῷ
Δανιηλ ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς τὸ μυστήριον ἀπεκαλύφθη· καὶ
20 εὐλόγησεν τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ [20]Δανιηλ καὶ εἶπεν Εἴη τὸ ὄνομα
τοῦ θεοῦ εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἡ
21 σοφία καὶ ἡ σύνεσις αὐτοῦ ἐστιν· [21]καὶ αὐτὸς ἀλλοιοῖ καιροὺς
καὶ χρόνους, καθιστᾷ βασιλεῖς καὶ μεθιστᾷ, διδοὺς σοφίαν τοῖς
22 σοφοῖς καὶ φρόνησιν τοῖς εἰδόσιν σύνεσιν· [22]αὐτὸς ἀποκαλύπτει
βαθέα καὶ ἀπόκρυφα, γινώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει, καὶ τὸ φῶς μετ᾽

15 init. Bpau.] pr. και επυνθανετο αυτου λεγων rel.: ex 𝔊 | αναιδης] + αυτη A | δανιηλ] βασιλει A† || 16 δαν. εισηλθεν] tr. A† | εισηλθεν και > BQ† | αναγγειλη] απαγγ. A pl.: cf. 9 || 17 το ρημα / εγνωρ.] tr. B || 18 αν > A || 19 τοτε τω] τω δε A† || 20 συνεσις] δυναμις Q†, + και η ισχυς A

𝔊 παρ' αὐτῷ κατάλυσις · [23] σοί, κύριε τῶν πατέρων μου, ἐξομολογοῦ- 23
μαι καὶ αἰνῶ, ὅτι σοφίαν καὶ φρόνησιν ἔδωκάς μοι καὶ νῦν ἐσή-
μανάς μοι ὅσα ἠξίωσα τοῦ δηλῶσαι τῷ βασιλεῖ πρὸς ταῦτα. [24] εἰσ- 24
ελθὼν δὲ Δανιηλ πρὸς τὸν Αριωχ τὸν κατασταθέντα ὑπὸ τοῦ
βασιλέως ἀποκτεῖναι πάντας τοὺς σοφιστὰς τῆς Βαβυλωνίας εἶπεν
αὐτῷ Τοὺς μὲν σοφιστὰς τῆς Βαβυλωνίας μὴ ἀπολέσῃς, εἰσάγαγε
δέ με πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἕκαστα τῷ βασιλεῖ δηλώσω. [25] τότε 25
Αριωχ κατὰ σπουδὴν εἰσήγαγεν τὸν Δανιηλ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ
εἶπεν αὐτῷ ὅτι Εὕρηκα ἄνθρωπον σοφὸν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῶν
υἱῶν τῆς Ιουδαίας, ὃς τῷ βασιλεῖ δηλώσει ἕκαστα. [26] ἀποκριθεὶς δὲ 26
ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Δανιηλ ἐπικαλουμένῳ δὲ Χαλδαϊστὶ Βαλτασαρ
Δυνήσῃ δηλῶσαί μοι τὸ ὅραμα, ὃ εἶδον, καὶ τὴν τούτου σύγκρι-
σιν; [27] ἐκφωνήσας δὲ ὁ Δανιηλ ἐπὶ τοῦ βασιλέως εἶπεν Τὸ μυστή- 27
ριον, ὃ ἑώρακεν ὁ βασιλεύς, οὐκ ἔστι σοφῶν καὶ φαρμάκων καὶ
ἐπαοιδῶν καὶ γαζαρηνῶν ἡ δήλωσις, [28] ἀλλ' ἔστι θεὸς ἐν οὐρανῷ 28
ἀνακαλύπτων μυστήρια, ὃς ἐδήλωσε τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονοσορ
ἃ δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα
ζῆθι · τὸ ἐνύπνιον καὶ τὸ ὅραμα τῆς κεφαλῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης

28 επ εσχ. των ημ. ⌒ 29 επ εσχ. των ημ. 88

θ' αὐτοῦ ἐστιν · [23] σοί, ὁ θεὸς τῶν πατέρων μου, ἐξομολογοῦμαι καὶ 23
αἰνῶ, ὅτι σοφίαν καὶ δύναμιν ἔδωκάς μοι καὶ νῦν ἐγνώρισάς μοι
ἃ ἠξιώσαμεν παρὰ σοῦ καὶ τὸ ὅραμα τοῦ βασιλέως ἐγνώρισάς μοι.
[24] καὶ ἦλθεν Δανιηλ πρὸς Αριωχ, ὃν κατέστησεν ὁ βασιλεὺς ἀπ- 24
ολέσαι τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος, καὶ εἶπεν αὐτῷ Τοὺς σοφοὺς Βα-
βυλῶνος μὴ ἀπολέσῃς, εἰσάγαγε δέ με ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ
τὴν σύγκρισιν τῷ βασιλεῖ ἀναγγελῶ. [25] τότε Αριωχ ἐν σπουδῇ εἰσ- 25
ήγαγεν τὸν Δανιηλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν αὐτῷ Εὕρηκα
ἄνδρα ἐκ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ιουδαίας, ὅστις τὸ σύγ-
κριμα τῷ βασιλεῖ ἀναγγελεῖ. [26] καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν 26
τῷ Δανιηλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτασαρ Εἰ δύνασαί μοι ἀναγγεῖλαι τὸ
ἐνύπνιον, ὃ εἶδον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ; [27] καὶ ἀπεκρίθη Δανιηλ 27
ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ λέγει Τὸ μυστήριον, ὃ ὁ βασιλεὺς ἐπ-
ερωτᾷ, οὐκ ἔστιν σοφῶν, μάγων, ἐπαοιδῶν, γαζαρηνῶν ἀναγγεῖλαι
τῷ βασιλεῖ, [28] ἀλλ' ἢ ἔστιν θεὸς ἐν οὐρανῷ ἀποκαλύπτων μυστήρια 28
καὶ ἐγνώρισεν τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονοσορ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐπ'
ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. τὸ ἐνύπνιόν σου καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφα-

23 εδωκας] δεδ. B† | νυν > B || 26 ο ειδον > A† || 27 λεγει B*pau.] ειπεν rel. | επερωτα] επ > B† || 28 αλλ η] η > A | θεος] pr. ο A

29 σου τοῦτό ἐστι. 29σύ, βασιλεῦ, κατακλιθεὶς ἐπὶ τῆς κοίτης σου 𝔊
ἑώρακας πάντα, ὅσα δεῖ γενέσθαι ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, καὶ ὁ
30 ἀνακαλύπτων μυστήρια ἐδήλωσέ σοι ἃ δεῖ γενέσθαι. 30κἀμοὶ δὲ
οὐ παρὰ τὴν σοφίαν τὴν οὖσαν ἐν ἐμοὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώ-
πους τὸ μυστήριον τοῦτο ἐξεφάνθη, ἀλλ᾽ ἕνεκεν τοῦ δηλωθῆναι τῷ
31 βασιλεῖ ἐσημάνθη μοι ἃ ὑπέλαβες τῇ καρδίᾳ σου ἐν γνώσει. 31καὶ
σύ, βασιλεῦ, ἑώρακας, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μία, καὶ ἦν ἡ εἰκὼν ἐκείνη
μεγάλη σφόδρα, καὶ ἡ πρόσοψις αὐτῆς ὑπερφερὴς ἑστήκει ἐναντίον
32 σου, καὶ ἡ πρόσοψις τῆς εἰκόνος φοβερά· 32καὶ ἦν ἡ κεφαλὴ αὐ-
τῆς ἀπὸ χρυσίου χρηστοῦ, τὸ στῆθος καὶ οἱ βραχίονες ἀργυροῖ, ἡ
33 κοιλία καὶ οἱ μηροὶ χαλκοῖ, 33τὰ δὲ σκέλη σιδηρᾶ, οἱ πόδες μέρος
34 μέν τι σιδήρου, μέρος δέ τι ὀστράκινον. 34ἑώρακας ἕως ὅτου ἐ-
τμήθη λίθος ἐξ ὄρους ἄνευ χειρῶν καὶ ἐπάταξε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς
35 πόδας τοὺς σιδηροῦς καὶ ὀστρακίνους καὶ κατήλεσεν αὐτά. 35τότε
λεπτὰ ἐγένετο ἅμα ὁ σίδηρος καὶ τὸ ὄστρακον καὶ ὁ χαλκὸς καὶ
ὁ ἄργυρος καὶ τὸ χρυσίον καὶ ἐγένετο ὡσεὶ λεπτότερον ἀχύρου ἐν
ἅλωνι, καὶ ἐρρίπισεν αὐτὰ ὁ ἄνεμος ὥστε μηδὲν καταλειφθῆναι
ἐξ αὐτῶν· καὶ ὁ λίθος ὁ πατάξας τὴν εἰκόνα ἐγένετο ὄρος μέγα

29 ο > 88 || 31 εστηκει: cf. Thack. p. 201 || 33 οστρακινον Ra.] -νου 88

---

29 λῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου τοῦτό ἐστιν. 29σὺ βασιλεῦ, οἱ διαλο- θ′
γισμοί σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου ἀνέβησαν τί δεῖ γενέσθαι μετὰ
ταῦτα, καὶ ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἐγνώρισέν σοι ἃ δεῖ γενέσθαι.
30 30καὶ ἐμοὶ δὲ οὐκ ἐν σοφίᾳ τῇ οὔσῃ ἐν ἐμοὶ παρὰ πάντας τοὺς
ζῶντας τὸ μυστήριον τοῦτο ἀπεκαλύφθη, ἀλλ᾽ ἕνεκεν τοῦ τὴν
σύγκρισιν τῷ βασιλεῖ γνωρίσαι, ἵνα τοὺς διαλογισμοὺς τῆς καρδίας
31 σου γνῷς. 31σύ, βασιλεῦ, ἐθεώρεις, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μία, μεγάλη ἡ
εἰκὼν ἐκείνη καὶ ἡ πρόσοψις αὐτῆς ὑπερφερής, ἑστῶσα πρὸ προσ-
32 ώπου σου, καὶ ἡ ὅρασις αὐτῆς φοβερά· 32ἡ εἰκών, ἧς ἡ κεφαλὴ
χρυσίου χρηστοῦ, αἱ χεῖρες καὶ τὸ στῆθος καὶ οἱ βραχίονες αὐτῆς
33 ἀργυροῖ, ἡ κοιλία καὶ οἱ μηροὶ χαλκοῖ, 33αἱ κνῆμαι σιδηραῖ, οἱ
34 πόδες μέρος τι σιδηροῦν καὶ μέρος τι ὀστράκινον. 34ἐθεώρεις, ἕως
οὗ ἐτμήθη λίθος ἐξ ὄρους ἄνευ χειρῶν καὶ ἐπάταξεν τὴν εἰκόνα
ἐπὶ τοὺς πόδας τοὺς σιδηροῦς καὶ ὀστρακίνους καὶ ἐλέπτυνεν αὐ-
35 τοὺς εἰς τέλος. 35τότε ἐλεπτύνθησαν εἰς ἅπαξ τὸ ὄστρακον, ὁ σί-
δηρος, ὁ χαλκός, ὁ ἄργυρος, ὁ χρυσὸς καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ κονιορτὸς

29 συ > B | βασ.] + εθεωρεις A†: ex 31 || 30 δε > A | τουτο > A† | τω βασ./γνωρ.] tr. B† || 31 προσοψις] προσ > AC† || 32 η 1⁰ > B | χρηστου] καθαρου ABc pl. || 33 μερος ... και μερος] μερος μεν ... μερος δε A: cf. 41. 42 | τι ult. > B || 34 ου > B | ετμηθη (cf. 45)] απεσχισθη B | αυτους > B*Q† || 35 το οστρ./ο σιδ. (cf. 45)] tr. A | εγενοντο] εγενετο B

𝔊 καὶ ἐπάταξε πᾶσαν τὴν γῆν. [36]τοῦτο τὸ ὅραμα· καὶ τὴν κρίσιν δὲ 36
ἐροῦμεν ἐπὶ τοῦ βασιλέως. [37]σύ, βασιλεῦ βασιλεὺς βασιλέων, καὶ 37
σοὶ ὁ κύριος τοῦ οὐρανοῦ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν
ἰσχὺν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ἔδωκεν, [38]ἐν πάσῃ τῇ οἰκου- 38
μένῃ ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ θηρίων ἀγρίων καὶ πετεινῶν οὐρανοῦ καὶ
τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης παρέδωκεν ὑπὸ τὰς χεῖράς σου κυριεύ-
ειν πάντων, σὺ εἶ ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσῆ. [39]καὶ μετὰ σὲ ἀναστήσεται 39
βασιλεία ἐλάττων σου, καὶ τρίτη βασιλεία ἄλλη χαλκῆ, ἣ κυριεύσει
πάσης τῆς γῆς. [40]καὶ βασιλεία τετάρτη ἰσχυρὰ ὥσπερ ὁ σίδηρος 40
ὁ δαμάζων πάντα καὶ πᾶν δένδρον ἐκκόπτων, καὶ σεισθήσεται
πᾶσα ἡ γῆ. [41]καὶ ὡς ἑώρακας τοὺς πόδας αὐτῆς μέρος μέν τι 41
ὀστράκου κεραμικοῦ μέρος δέ τι σιδήρου, βασιλεία ἄλλη διμερὴς
ἔσται ἐν αὐτῇ, καθάπερ εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμειγμένον ἅμα τῷ
πηλίνῳ ὀστράκῳ· [42]καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μέν τι σι- 42
δηροῦν μέρος δέ τι ὀστράκινον, μέρος τι τῆς βασιλείας ἔσται ἰσχυ-

40 ισχυρα] + ※ ως ο σιδηρος 88 Sy | και paenult.] + ※ ως ο σιδηρος 88 (sim. Sy) || 41 αυτης] + ※ και τους δακτυλους 88 Sy | εν αυτη] pr. απο της ριζης της σιδηρας εσται Sy = θ′ || 42 μερος 3⁰] + δε 88

θ′ ἀπὸ ἅλωνος θερινῆς· καὶ ἐξῆρεν αὐτὰ τὸ πλῆθος τοῦ πνεύματος,
καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς· καὶ ὁ λίθος ὁ πατάξας τὴν εἰκόνα
ἐγενήθη ὄρος μέγα καὶ ἐπλήρωσεν πᾶσαν τὴν γῆν. [36]τοῦτό ἐστιν 36
τὸ ἐνύπνιον· καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἐροῦμεν ἐνώπιον τοῦ βα-
σιλέως. [37]σύ, βασιλεῦ βασιλεὺς βασιλέων, ᾧ ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ 37
βασιλείαν ἰσχυρὰν καὶ κραταιὰν καὶ ἔντιμον ἔδωκεν, [38]ἐν παντὶ 38
τόπῳ, ὅπου κατοικοῦσιν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, θηρία τε ἀγροῦ
καὶ πετεινὰ οὐρανοῦ ἔδωκεν ἐν τῇ χειρί σου καὶ κατέστησέν σε
κύριον πάντων, σὺ εἶ ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσῆ. [39]καὶ ὀπίσω σου ἀνα- 39
στήσεται βασιλεία ἑτέρα ἥττων σου, καὶ βασιλεία τρίτη ἥτις ἐστὶν
ὁ χαλκός, ἣ κυριεύσει πάσης τῆς γῆς. [40]καὶ βασιλεία τετάρτη ἔσται 40
ἰσχυρὰ ὡς ὁ σίδηρος· ὃν τρόπον ὁ σίδηρος λεπτύνει καὶ δαμάζει
πάντα, οὕτως πάντα λεπτυνεῖ καὶ δαμάσει. [41]καὶ ὅτι εἶδες τοὺς 41
πόδας καὶ τοὺς δακτύλους μέρος μέν τι ὀστράκινον μέρος δέ τι
σιδηροῦν, βασιλεία διῃρημένη ἔσται, καὶ ἀπὸ τῆς ῥίζης τῆς σιδη-
ρᾶς ἔσται ἐν αὐτῇ, ὃν τρόπον εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμειγμένον
τῷ ὀστράκῳ· [42]καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μέν τι σιδηροῦν 42
μέρος δέ τι ὀστράκινον, μέρος τι τῆς βασιλείας ἔσται ἰσχυρὸν καὶ

35 αυτα > B† (πληθος = המון?) || 38 ουρανου] pr. του A; + και ιχθυας της θαλασσης A pl. | κατεστησε(ν) σε] σε > B† || 39 βασιλεια ετερα] tr. B† | ηττων σου] + ητις (sic A†, η rel.) εστιν ο αργυρος A | ητις] η A || 40 fin. δαμαζει A† || 41 οστρακινον] + κεραμεου (sic) A(†)

43 ρὸν καὶ μέρος τι ἔσται συντετριμμένον. 43 καὶ ὡς εἶδες τὸν σίδη- 𝔊
ρον ἀναμεμειγμένον ἅμα τῷ πηλίνῳ ὀστράκῳ, συμμειγεῖς ἔσονται
εἰς γένεσιν ἀνθρώπων, οὐκ ἔσονται δὲ ὁμονοοῦντες οὔτε εὐνοοῦν-
τες ἀλλήλοις, ὥσπερ οὐδὲ ὁ σίδηρος δύναται συγκραθῆναι τῷ ὀ-
44 στράκῳ. 44 καὶ ἐν τοῖς χρόνοις τῶν βασιλέων τούτων στήσει ὁ
θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν ἄλλην, ἥτις ἔσται εἰς τοὺς αἰῶνας
καὶ οὐ φθαρήσεται, καὶ αὕτη ἡ βασιλεία ἄλλο ἔθνος οὐ μὴ ἐάσῃ,
πατάξει δὲ καὶ ἀφανίσει τὰς βασιλείας ταύτας, καὶ αὐτὴ στήσεται
45 εἰς τὸν αἰῶνα, 45 καθάπερ ἑώρακας ἐξ ὄρους τμηθῆναι λίθον ἄνευ
χειρῶν, καὶ συνηλόησε τὸ ὄστρακον, τὸν σίδηρον καὶ τὸν χαλκὸν
καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσόν. ὁ θεὸς ὁ μέγας ἐσήμανε τῷ βα-
σιλεῖ τὰ ἐσόμενα ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, καὶ ἀκριβὲς τὸ ὅραμα,
46 καὶ πιστὴ ἡ τούτου κρίσις. 46 τότε Ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεὺς
πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον χαμαὶ προσεκύνησε τῷ Δανιηλ καὶ ἐπέταξε
47 θυσίας καὶ σπονδὰς ποιῆσαι αὐτῷ. 47 καὶ ἐκφωνήσας ὁ βασιλεὺς
πρὸς τὸν Δανιηλ εἶπεν Ἐπ᾽ ἀληθείας ἐστὶν ὁ θεὸς ὑμῶν θεὸς τῶν
θεῶν καὶ κύριος τῶν βασιλέων ὁ ἐκφαίνων μυστήρια κρυπτὰ μό-
48 νος, ὅτι ἐδυνάσθης δηλῶσαι τὸ μυστήριον τοῦτο. 48 τότε ὁ βασι-

46 επι προσωπον > Sy

---

43 ἀπ᾽ αὐτῆς ἔσται συντριβόμενον. 43 ὅτι εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμειγ- θ′
μένον τῷ ὀστράκῳ, συμμειγεῖς ἔσονται ἐν σπέρματι ἀνθρώπων
καὶ οὐκ ἔσονται προσκολλώμενοι οὗτος μετὰ τούτου, καθὼς ὁ σί-
44 δηρος οὐκ ἀναμείγνυται μετὰ τοῦ ὀστράκου. 44 καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις
τῶν βασιλέων ἐκείνων ἀναστήσει ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν,
ἥτις εἰς τοὺς αἰῶνας οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ λαῷ
ἑτέρῳ οὐχ ὑπολειφθήσεται· λεπτυνεῖ καὶ λικμήσει πάσας τὰς βα-
45 σιλείας, καὶ αὐτὴ ἀναστήσεται εἰς τοὺς αἰῶνας, 45 ὃν τρόπον εἶδες
ὅτι ἀπὸ ὄρους ἐτμήθη λίθος ἄνευ χειρῶν καὶ ἐλέπτυνεν τὸ ὄστρα-
κον, τὸν σίδηρον, τὸν χαλκόν, τὸν ἄργυρον, τὸν χρυσόν. ὁ θεὸς
ὁ μέγας ἐγνώρισεν τῷ βασιλεῖ ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα, καὶ
46 ἀληθινὸν τὸ ἐνύπνιον, καὶ πιστὴ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. 46 τότε ὁ βα-
σιλεὺς Ναβουχοδονοσορ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον καὶ τῷ Δανιηλ προσ-
47 εκύνησεν καὶ μαναα καὶ εὐωδίας εἶπεν σπεῖσαι αὐτῷ. 47 καὶ ἀπο-
κριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπεν τῷ Δανιηλ Ἐπ᾽ ἀληθείας ὁ θεὸς ὑμῶν
αὐτός ἐστιν θεὸς θεῶν καὶ κύριος τῶν βασιλέων καὶ ἀποκαλύπτων
48 μυστήρια, ὅτι ἠδυνήθης ἀποκαλύψαι τὸ μυστήριον τοῦτο. 48 καὶ

42 απ] επ A† || 43 προσκολλωμενος A | μετα του οστρακου] τω οστρακω A || 44 τους αιωνας 1°] τον -να A | λεπτυνει] + δε A^c || 46 μαναα Q] μαννα BA: cf. Ez. 45 25 || 47 κυριος] + των κυριων και βασιλευς A | και ult.] > A, ο B^c

𝔊 λεὺς Ναβουχοδονοσορ Δανιηλ μεγαλύνας καὶ δοὺς δωρεὰς μεγάλας
καὶ πολλὰς κατέστησεν ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς Βαβυλωνίας καὶ
ἀπέδειξεν αὐτὸν ἄρχοντα καὶ ἡγούμενον πάντων τῶν σοφιστῶν
Βαβυλωνίας. [49]καὶ Δανιηλ ἠξίωσε τὸν βασιλέα ἵνα κατασταθῶσιν 49
ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς Βαβυλωνίας Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω·
καὶ Δανιηλ ἦν ἐν τῇ βασιλικῇ αὐλῇ.
[1]Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς διοικῶν πό- 3
λεις καὶ χώρας καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ
Ινδικῆς ἕως Αἰθιοπίας ἐποίησεν εἰκόνα χρυσῆν, τὸ ὕψος αὐτῆς
πηχῶν ἑξήκοντα καὶ τὸ πλάτος αὐτῆς πηχῶν ἕξ, καὶ ἔστησεν αὐ-
τὴν ἐν πεδίῳ τοῦ περιβόλου χώρας Βαβυλωνίας. [2]καὶ Ναβουχοδο- 2
νοσορ βασιλεὺς βασιλέων καὶ κυριεύων τῆς οἰκουμένης ὅλης ἀπ-
έστειλεν ἐπισυναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη καὶ φυλὰς καὶ γλώσσας,
σατράπας, στρατηγούς, τοπάρχας καὶ ὑπάτους, διοικητὰς καὶ τοὺς
ἐπ' ἐξουσιῶν κατὰ χώραν καὶ πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην
ἐλθεῖν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνος τῆς χρυσῆς, ἣν ἔστησε
Ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεύς· [3]καὶ ἔστησαν οἱ προγεγραμμένοι 3

3 3 init.] pr. ※τοτε συνηχθησαν υπατοι στρατηγοι τοπαρχαι ηγουμενοι τυραννοι μεγαλοι ⟨οι⟩ επ εξουσιων και παντες οι αρχοντες των χωρων (+ του ελθειν 88: cf. 2) εις τον εγκαινισμον της εικονος ης εστησε ναβουχοδονοσορ ο βασιλευς 88 Sy | **και εστησαν / οι προγεγρ.] tr.** Sy

---

θ' ἐμεγάλυνεν ὁ βασιλεὺς τὸν Δανιηλ καὶ δόματα μεγάλα καὶ πολλὰ
ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης χώρας Βαβυλῶνος
καὶ ἄρχοντα σατραπῶν ἐπὶ πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος. [49]καὶ 49
Δανιηλ ᾐτήσατο παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ κατέστησεν ἐπὶ τὰ ἔργα
τῆς χώρας Βαβυλῶνος τὸν Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω· καὶ Δανιηλ
ἦν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως.
[1]Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου Ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν 3
εἰκόνα χρυσῆν, ὕψος αὐτῆς πήχεων ἑξήκοντα, εὖρος αὐτῆς πήχεων
ἕξ, καὶ ἔστησεν αὐτὴν ἐν πεδίῳ Δεϊρα ἐν χώρᾳ Βαβυλῶνος. [2]καὶ 2
ἀπέστειλεν συναγαγεῖν τοὺς ὑπάτους καὶ τοὺς στρατηγοὺς καὶ
τοὺς τοπάρχας, ἡγουμένους καὶ τυράννους καὶ τοὺς ἐπ' ἐξουσιῶν
καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν χωρῶν ἐλθεῖν εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς
εἰκόνος, ἧς ἔστησεν Ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεύς· [3]καὶ συνήχθησαν 3
οἱ τοπάρχαι, ὕπατοι, στρατηγοί, ἡγούμενοι, τύραννοι μεγάλοι, οἱ
ἐπ' ἐξουσιῶν καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν χωρῶν εἰς τὸν ἐγκαι-

48 μεγαλα .. πολλα] tr. A | επι ult.] pr. και A || 49 fin.] + subscr. ορασις γ' A
3 1 init.] pr. insc. ορασις δ' A | ο βασ. > A || 2 τα εγκαινια] τον εγκαινισμον uel sim. Apau.: cf. 3 | ναβουχ. ο βασ. > B†

4 κατέναντι τῆς εἰκόνος. 4καὶ ὁ κῆρυξ ἐκήρυξε τοῖς ὄχλοις Ὑμῖν 𝔊
5 παραγγέλλεται, ἔθνη καὶ χῶραι, λαοὶ καὶ γλῶσσαι· 5ὅταν ἀκούσητε
τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγος καὶ κιθάρας, σαμβύκης καὶ
ψαλτηρίου, συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσόντες
προσκυνήσατε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣν ἔστησε Ναβουχοδονοσορ
6 βασιλεύς· 6καὶ πᾶς, ὃς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ, ἐμβαλοῦσιν
7 αὐτὸν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. 7καὶ ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ, ὅτε ἤκουσαν πάντα τὰ ἔθνη τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος
καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν, πίπτοντα πάντα τὰ ἔθνη, φυλαὶ καὶ
γλῶσσαι προσεκύνησαν τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣν ἔστησε Ναβουχο-
8 δονοσορ, κατέναντι τούτου. 8ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ προσελθόντες
9 ἄνδρες Χαλδαῖοι διέβαλον τοὺς Ιουδαίους 9καὶ ὑπολαβόντες εἶπον

3 fin.] + ※ης εστησε ναβουχοδονοσορ 88 Sy || 6 εμβαλουσιν] pr. ※αυτη τη ωρα 88 Sy || 7 σαλπιγγος] + ※συριγγος τε και κιθαρας σαμβυκης τε και ψαλτηριου 88 Sy | ναβουχ.] + ※ο βασιλευς 88 Sy || 9 ειπον] + ※ναβουχοδονοσορ τω βασιλει 88 Sy

---

νισμὸν τῆς εἰκόνος, ἧς ἔστησεν Ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεύς, καὶ θ'
εἱστήκεισαν ἐνώπιον τῆς εἰκόνος, ἧς ἔστησεν Ναβουχοδονοσορ.
4 4καὶ ὁ κῆρυξ ἐβόα ἐν ἰσχύι Ὑμῖν λέγεται, λαοί, φυλαί, γλῶσσαι·
5 5ᾗ ἂν ὥρᾳ ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ
κιθάρας, σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς γέ-
νους μουσικῶν, πίπτοντες προσκυνεῖτε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ᾗ ἔ-
6 στησεν Ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεύς· 6καὶ ὃς ἂν μὴ πεσὼν προσ-
κυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν
7 καιομένην. 7καὶ ἐγένετο ὅτε ἤκουσαν οἱ λαοὶ τῆς φωνῆς τῆς σάλ-
πιγγος σύριγγός τε καὶ κιθάρας, σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου καὶ συμ-
φωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πίπτοντες πάντες οἱ λαοί,
φυλαί, γλῶσσαι προσεκύνουν τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ᾗ ἔστησεν Να-
8 βουχοδονοσορ ὁ βασιλεύς. 8τότε προσήλθοσαν ἄνδρες Χαλδαῖοι
9 καὶ διέβαλον τοὺς Ιουδαίους 9τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονοσορ Βασι-

3 και ειστηκ.] pr. και συνηχθησαν οι τοπαρχαι A†: ex 3 init. repet. | ης εστησεν ναβουχ. ult. > B || 4 λαοι] λαοις B†, pr. εθνη A pl. || 5 της φωνης της σαλπ.: sic etiam B in 7. 10. 15, sed hoc loco om. B της 1^0 2^0 | σαμβυκης] + τε A: item in 7. 10. 15 | και συμφωνιας > B hoc loco et in 7. 10, sed in 15 hab. etiam B και συμφ. | τη χρυση > A*†: item Q*† in 7, B† in 18, cf. 15 || 6 πεσων > BAQ†: cf. 11. 15 || 7 οτε Q] οταν BA | ηκουον B pau. | cf. 5 | φυλαι γλωσσαι > A† | ην B, sed in 5. 12. 14. 18 etiam B η, cf. etiam 2. 3 || 8 διεβαλλον B*A || 9 τω βασ. ναβουχ.] και υπολαβοντες(A† βαλ pro λαβ) ειπον ναβουχ. τω βασ. A: ex 𝔊 (υπολαμβανειν = ענה non inuenitur nisi in Iob et Dan. 𝔊)

𝔊 Κύριε βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆθι· [10]σύ, βασιλεῦ, προσέταξας καὶ 10
ἔκρινας, ἵνα πᾶς ἄνθρωπος, ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλ-
πιγγος καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν, πεσὼν προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι
τῇ χρυσῇ, [11]καὶ ὃς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ, ἐμβληθήσεται εἰς 11
τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· [12]εἰσὶ δέ τινες ἄνδρες 12
Ιουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τῆς χώρας τῆς Βαβυλωνίας, Σεδραχ,
Μισαχ, Αβδεναγω, οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οὐκ ἐφοβήθησάν σου τὴν
ἐντολὴν καὶ τῷ εἰδώλῳ σου οὐκ ἐλάτρευσαν καὶ τῇ εἰκόνι σου τῇ
χρυσῇ, ᾗ ἔστησας, οὐ προσεκύνησαν. [13]τότε Ναβουχοδονοσορ θυμω- 13
θεὶς ὀργῇ προσέταξεν ἀγαγεῖν τὸν Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω·
τότε οἱ ἄνθρωποι ἤχθησαν πρὸς τὸν βασιλέα. [14]οὓς καὶ συνιδὼν 14
Ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτοῖς Διὰ τί, Σεδραχ, Μισαχ,
Αβδεναγω, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ,
ἣν ἔστησα, οὐ προσκυνεῖτε; [15]καὶ νῦν εἰ μὲν ἔχετε ἑτοίμως ἅμα 15
τῷ ἀκοῦσαι τῆς σάλπιγγος καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν πεσόντες
προσκυνῆσαι τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ᾗ ἔστησα· εἰ δὲ μή γε, γινώ-
σκετε ὅτι μὴ προσκυνησάντων ὑμῶν αὐθωρὶ ἐμβληθήσεσθε εἰς τὴν

10 σαλπιγγος] + ※συριγγος τε και σαμβυκης κιθαρας και ψαλτηριου 88 Sy || 15 σαλπιγγος] + ※συριγγος τε και κιθαρας σαμβυκης τε και ψαλτηριου και συμφωνιας 88 Sy

---

θ′ λεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι· [10]σύ, βασιλεῦ, ἔθηκας δόγμα πάντα 10
ἄνθρωπον, ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε
καὶ κιθάρας, σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς
γένους μουσικῶν [11]καὶ μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, 11
ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· [12]εἰσὶν 12
ἄνδρες Ιουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας Βαβυ-
λῶνος, Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω, οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οὐχ ὑπήκουσαν,
βασιλεῦ, τῷ δόγματί σου, τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύουσιν καὶ τῇ
εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ᾗ ἔστησας, οὐ προσκυνοῦσιν. [13]τότε Ναβουχοδο- 13
νοσορ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἀγαγεῖν τὸν Σεδραχ, Μισαχ καὶ
Αβδεναγω, καὶ ἤχθησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. [14]καὶ ἀπεκρίθη 14
Ναβουχοδονοσορ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰ ἀληθῶς, Σεδραχ, Μισαχ, Αβ-
δεναγω, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ᾗ
ἔστησα, οὐ προσκυνεῖτε; [15]νῦν οὖν εἰ ἔχετε ἑτοίμως ἵνα, ὡς ἂν 15
ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κιθάρας, σαμ-
βύκης καὶ ψαλτηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν,

10 cf. 5 || 12 σεδρακ A: item in seq., sed in 1 7 2 49 etiam A σεδραχ; de μισακ A cf. 1 7 | οι ανδρες εκεινοι] οἱ B | τοις θεοις BQ†] pr. και rel. || 13 αβδεναγω] pr. τον A pau. || 14 αβδεναγω] pr. και A: cf. 19 || 15 cf. 5 | και παντος γεν. μουσ. > A†

κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· καὶ ποῖος θεὸς ἐξελεῖται ὑμᾶς 𝔊
16 ἐκ τῶν χειρῶν μου; [16]ἀποκριθέντες δὲ Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω
εἶπαν τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονοσορ Βασιλεῦ, οὐ χρείαν ἔχομεν
17 ἡμεῖς ἐπὶ τῇ ἐπιταγῇ ταύτῃ ἀποκριθῆναί σοι· [17]ἔστι γὰρ θεὸς ἐν
οὐρανοῖς εἷς κύριος ἡμῶν, ὃν φοβούμεθα, ὅς ἐστι δυνατὸς ἐξ-
ελέσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρός, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου,
18 βασιλεῦ, ἐξελεῖται ἡμᾶς· [18]καὶ τότε φανερόν σοι ἔσται, ὅτι οὔτε
τῷ εἰδώλῳ σου λατρεύομεν οὔτε τῇ εἰκόνι σου τῇ χρυσῇ, ἣν ἔ-
19 στησας, προσκυνοῦμεν. [19]τότε Ναβουχοδονοσορ ἐπλήσθη θυμοῦ,
καὶ ἡ μορφὴ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἠλλοιώθη, καὶ ἐπέταξε καῆναι
20 τὴν κάμινον ἑπταπλασίως παρ' ὃ ἔδει αὐτὴν καῆναι· [20]καὶ ἄνδρας
ἰσχυροτάτους τῶν ἐν τῇ δυνάμει ἐπέταξε συμποδίσαντας τὸν Σε-
δραχ, Μισαχ, Αβδεναγω ἐμβαλεῖν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν
21 καιομένην. [21]τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι συνεποδίσθησαν ἔχοντες τὰ

17 πυρος] + ※της καιομενης 88 Sy || 18 οτι] pr. ※βασιλευ 88 Sy | προσκυνουμεν] pr. ου 88 || 19 ηλλοιωθη] + ※επι σεδραχ μισαχ και αβδεναγω Sy (hab. επι non sub ※): eadem add. 88 sine ※; haec non antiquae uersionis esse cogo ex και, quod in 𝔊 nusquam ante αβδεναγω inuenitur || 20 τον σεδραχ μισαχ αβδεναγω in 88 Sy sub ※: haec per errorem asterisco ornata uidentur pro similibus uerbis uersus praecedentis

---

πεσόντες προσκυνήσητε τῇ εἰκόνι, ᾗ ἐποίησα· ἐὰν δὲ μὴ προσ- θ'
κυνήσητε, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβληθήσεσθε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς
τὴν καιομένην· καὶ τίς ἐστιν θεός, ὃς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ τῶν χει-
16 ρῶν μου; [16]καὶ ἀπεκρίθησαν Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω λέγοντες
τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονοσορ Οὐ χρείαν ἔχομεν ἡμεῖς περὶ τοῦ
17 ῥήματος τούτου ἀποκριθῆναί σοι· [17]ἔστιν γὰρ θεός, ᾧ ἡμεῖς λα-
τρεύομεν, δυνατὸς ἐξελέσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς
18 καιομένης, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου, βασιλεῦ, ῥύσεται ἡμᾶς· [18]καὶ
ἐὰν μή, γνωστὸν ἔστω σοι, βασιλεῦ, ὅτι τοῖς θεοῖς σου οὐ λα-
τρεύομεν καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ᾗ ἔστησας, οὐ προσκυνοῦμεν.
19 [19]τότε Ναβουχοδονοσορ ἐπλήσθη θυμοῦ, καὶ ἡ ὄψις τοῦ προσώπου
αὐτοῦ ἠλλοιώθη ἐπὶ Σεδραχ, Μισαχ καὶ Αβδεναγω, καὶ εἶπεν ἐκ-
20 καῦσαι τὴν κάμινον ἑπταπλασίως, ἕως οὗ εἰς τέλος ἐκκαῇ· [20]καὶ
ἄνδρας ἰσχυροὺς ἰσχύι εἶπεν πεδήσαντας τὸν Σεδραχ, Μισαχ καὶ
Αβδεναγω ἐμβαλεῖν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην.
21 [21]τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ἐπεδήθησαν σὺν τοῖς σαραβάροις αὐτῶν

15 προσκυνησητε 1⁰] -νειτε A | τη εικονι] + τη χρυση A: cf. 5. 7. 11. 12. 14. 18 | θεος] pr. ο A | των χειρων] χειρος BQ(†): cf. 17 || 17 θεος B*QV†] (ο) θεος ημων εν ουρανοις rel. (cf. 𝔊) | των χειρων] της χειρος A†: cf. 15 || 18 τη χρυση > B†: cf. 5 || 19 ναβουχ.] + ο βασιλευς A | και αβδεναγω] και > A: item in 23, cf. 14 | εως ου] ου > A†

𝔊 ὑποδήματα αὐτῶν καὶ τὰς τιάρας αὐτῶν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν
σὺν τῷ ἱματισμῷ αὐτῶν καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὴν κάμινον. [22]ἐπειδὴ 22
τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ἤπειγεν καὶ ἡ κάμινος ἐξεκαύθη ὑπὲρ
τὸ πρότερον ἑπταπλασίως, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ προχειρισθέντες συμ-
ποδίσαντες αὐτοὺς καὶ προσαγαγόντες τῇ καμίνῳ ἐνεβάλοσαν εἰς
αὐτήν. [23]τοὺς μὲν οὖν ἄνδρας τοὺς συμποδίσαντας τοὺς περὶ τὸν 23
Αζαριαν ἐξελθοῦσα ἡ φλὸξ ἐκ τῆς καμίνου ἐνεπύρισε καὶ ἀπέκτει-
νεν, αὐτοὶ δὲ συνετηρήθησαν.

[24]Οὕτως οὖν προσηύξατο Ανανιας καὶ Αζαριας καὶ Μισαηλ καὶ 24
ὕμνησαν τῷ κυρίῳ, ὅτε αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς προσέταξεν ἐμβληθῆναι
εἰς τὴν κάμινον. [25]στὰς δὲ Αζαριας προσηύξατο οὕτως καὶ ἀνοίξας 25
τὸ στόμα αὐτοῦ ἐξωμολογεῖτο τῷ κυρίῳ ἅμα τοῖς συνεταίροις αὐ-
τοῦ ἐν μέσῳ τῷ πυρὶ ὑποκαιομένης τῆς καμίνου ὑπὸ τῶν Χαλδαίων
σφόδρα καὶ εἶπαν

26 Εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας,
27 ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας ἡμῖν,
καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινά, καὶ αἱ ὁδοί σου εὐθεῖαι,
καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀληθιναί,

21 fin.] + ※του πυρος την καιομενην 88 Sy || 26—45 = Od. 7 || 26[2] και αινετος Sy: ad 26[1] tractum, cf. θ' || 27[3] αληθεια Sy*

θ' καὶ τιάραις καὶ περικνημῖσι καὶ ἐνδύμασιν αὐτῶν καὶ ἐβλήθησαν εἰς
μέσον τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης. [22]ἐπεὶ τὸ ῥῆμα τοῦ 22
βασιλέως ὑπερίσχυεν, καὶ ἡ κάμινος ἐξεκαύθη ἐκ περισσοῦ. [23]καὶ οἱ 23
τρεῖς οὗτοι Σεδραχ, Μισαχ καὶ Αβδεναγω ἔπεσον εἰς μέσον τῆς
καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης πεπεδημένοι.

[24]Καὶ περιεπάτουν ἐν μέσῳ τῆς φλογὸς ὑμνοῦντες τὸν θεὸν 24
καὶ εὐλογοῦντες τὸν κύριον. [25]καὶ συστὰς Αζαριας προσηύξατο 25
οὕτως καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς εἶπεν

26 Εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετός,
καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας,
27 ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας ἡμῖν,
καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινά, καὶ εὐθεῖαι αἱ ὁδοί σου,
καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀλήθεια,

21 και ενδυμ. αυτων > B | μεσον] pr. το Bpau. || 22 υπερισχυσεν A | fin.] + και τους ανδρας εκεινους τους βαλλοντας σεδρακ μισακ(cf. 1 7) αβδεναγω απεκτεινεν η φλοξ του πυρος A || 23 του πυρος > B || 25 αυτου] pr. ε B*† || 26[1] αινετον A: ad 26[2] tractum, cf. Od. 7 26 || 27[1] ημιν > B† | 27[3] αληθεις *C*: cf. Od. 7 27

28 καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας 𝔊
κατὰ πάντα, ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν
καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν σου τὴν ἁγίαν τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ιερουσαλημ,
διότι ἐν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει ἐποίησας πάντα ταῦτα διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.
29 ὅτι ἡμάρτομεν ἐν πᾶσι καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστῆναι ἀπὸ σοῦ
καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι καὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ νόμου σου οὐχ ὑπηκούσαμεν
30 οὐδὲ συνετηρήσαμεν οὐδὲ ἐποιήσαμεν
καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν, ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται.
31 καὶ νῦν πάντα, ὅσα ἡμῖν ἐπήγαγες, καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησας ἡμῖν,
ἐν ἀληθινῇ κρίσει ἐποίησας
32 καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἡμῶν ἀνόμων καὶ ἐχθίστων ἀποστατῶν
καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.
33 καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ στόμα,

---

28 καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας θ′
κατὰ πάντα, ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν
καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ιερουσαλημ,
ὅτι ἐν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει ἐπήγαγες πάντα ταῦτα διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.
29 ὅτι ἡμάρτομεν καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστῆναι ἀπὸ σοῦ
καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσιν καὶ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἠκούσαμεν
30 οὐδὲ συνετηρήσαμεν οὐδὲ ἐποιήσαμεν
καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν, ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται.
31 καὶ πάντα, ὅσα ἡμῖν ἐπήγαγες, καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησας ἡμῖν,
ἐν ἀληθινῇ κρίσει ἐποίησας
32 καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων ἐχθίστων ἀποστατῶν
καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.
33 καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ στόμα,
αἰσχύνη καὶ ὄνειδος ἐγενήθη τοῖς δούλοις σου καὶ τοῖς σε-

28[3] αγιαν] + σου A† | 28[4] παντα ταυτα] tr. A = Od. 7 28 || 29[1] αποστηναι] -σταντες A: cf. Od. 7 29 || 31[1] και παντα 1⁰ ⌒ 2⁰ AQ† || 32[1] εχθιστων] pr. και BV† || 33[1]] + ημων B†

𝔊 αἰσχύνη καὶ ὄνειδος ἐγενήθη τοῖς δούλοις σου καὶ τοῖς σεβομένοις σε.
34 μὴ παραδῷς ἡμᾶς εἰς τέλος διὰ τὸ ὄνομά σου
καὶ μὴ διασκεδάσῃς σου τὴν διαθήκην
35 καὶ μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν
διὰ Αβρααμ τὸν ἠγαπημένον ὑπὸ σοῦ
καὶ διὰ Ισαακ τὸν δοῦλόν σου
καὶ Ισραηλ τὸν ἅγιόν σου,
36 ὡς ἐλάλησας πρὸς αὐτοὺς λέγων
πληθῦναι τὸ σπέρμα αὐτῶν ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.
37 ὅτι, δέσποτα, ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη
καί ἐσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν,
38 καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἄρχων καὶ προφήτης οὐδὲ ἡγούμενος
οὐδὲ ὁλοκαύτωσις οὐδὲ θυσία οὐδὲ προσφορὰ οὐδὲ θυμίαμα
οὐδὲ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐνώπιόν σου καὶ εὑρεῖν ἔλεος·

33² των δουλων et των σεβομενων 88 || 35³ δια > Sy* | 35⁴ αγιον] λαον Sy* || 36² πληθυναι] pr. πολυ 88 Sy (in Sy sub ※ θ') | ουρανου] + τω πληθει 88 Sy (in Sy sub ※ θ')

θ' βομένοις σε.
34 μὴ δὴ παραδῷς ἡμᾶς εἰς τέλος διὰ τὸ ὄνομά σου
καὶ μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου
35 καὶ μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν
δι' Αβρααμ τὸν ἠγαπημένον ὑπὸ σοῦ
καὶ διὰ Ισαακ τὸν δοῦλόν σου
καὶ Ισραηλ τὸν ἅγιόν σου,
36 οἷς ἐλάλησας πρὸς αὐτοὺς λέγων
πληθῦναι τὸ σπέρμα αὐτῶν ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.
37 ὅτι, δέσποτα, ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη
καί ἐσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν,
38 καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἄρχων καὶ προφήτης καὶ ἡγούμενος
οὐδὲ ὁλοκαύτωσις οὐδὲ θυσία οὐδὲ προσφορὰ οὐδὲ θυμίαμα,
οὐ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐναντίον σου καὶ εὑρεῖν ἔλεος·

34¹ παραδοις B†: cf. Thack. p. 256 || 36¹ προς αυτους λεγων] > BQpau., λεγων > A† || 38² ουδε προσφ. ουδε θυμ. > A*† | 38³ ου] ουδε Bᶜ | εναντ.] ενωπιον A

39 ἀλλ' ἐν ψυχῇ συντετριμμένῃ καὶ πνεύματι τεταπεινωμένῳ 𝔊
προσδεχθείημεν
ὡς ἐν ὁλοκαυτώμασι κριῶν καὶ ταύρων
καὶ ὡς ἐν μυριάσιν ἀρνῶν πιόνων·
40 οὕτω γενέσθω ἡμῶν ἡ θυσία ἐνώπιόν σου σήμερον
καὶ ἐξίλασαι ὄπισθέν σου,
ὅτι οὐκ ἔστιν αἰσχύνη τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί,
καὶ τελείωσαι ὄπισθέν σου.
41 καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ καὶ φοβούμεθά σε
καὶ ζητοῦμεν τὸ πρόσωπόν σου, μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς,
42 ἀλλὰ ποίησον μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου
καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου
43 καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμάσιά σου
καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου, κύριε.
44 καὶ ἐντραπείησαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου
κακὰ
καὶ καταισχυνθείησαν ἀπὸ πάσης δυναστείας,
καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν συντριβείη·

40[4] in 88 Sy sub ÷ || 41[1] καρδια] + ημων 88 Sy (in Sy sub ※ θ′) || 42[1] μεθ ημων] + ελεος 88 Sy (sub ※ θ′; 88 seruauit metobelum tantum)

---

39 ἀλλ' ἐν ψυχῇ συντετριμμένῃ καὶ πνεύματι ταπεινώσεως προσ- θ′
δεχθείημεν
ὡς ἐν ὁλοκαυτώμασιν κριῶν καὶ ταύρων
καὶ ὡς ἐν μυριάσιν ἀρνῶν πιόνων·
40 οὕτως γενέσθω θυσία ἡμῶν ἐνώπιόν σου σήμερον
καὶ ἐκτέλεσαι ὄπισθέν σου,
ὅτι οὐκ ἔσται αἰσχύνη τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί.
41 καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ καὶ φοβούμεθά σε
καὶ ζητοῦμεν τὸ πρόσωπόν σου, μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς,
42 ἀλλὰ ποίησον μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου
καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου
43 καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμάσιά σου
καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου, κύριε.
44 καὶ ἐντραπείησαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου
κακὰ
καὶ καταισχυνθείησαν ἀπὸ πάσης δυνάμεως καὶ δυναστείας,
καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν συντριβείη·

39[2] ολοκαυτωσει B† | 39[3] ως > B || 40[3] εστιν A = Od. 7 40 || 44[2] δυναμεως και A] > BQ | δυναστειας] pr. της B†

𝔊 45 γνώτωσαν ὅτι σὺ εἶ μόνος κύριος ὁ θεὸς
καὶ ἔνδοξος ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην.
46Καὶ οὐ διέλιπον οἱ ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ὑπηρέται τοῦ βασιλέως 46
καίοντες τὴν κάμινον. καὶ ἡνίκα ἐνεβάλοσαν τοὺς τρεῖς εἰς ἅπαξ
εἰς τὴν κάμινον, καὶ ἡ κάμινος ἦν διάπυρος κατὰ τὴν θερμασίαν
αὐτῆς ἑπταπλασίως, καὶ ὅτε αὐτοὺς ἐνεβάλοσαν, οἱ μὲν ἐμβάλλον-
τες αὐτοὺς ἦσαν ὑπεράνω αὐτῶν, οἱ δὲ ὑπέκαιον ὑποκάτωθεν αὐτῶν
νάφθαν καὶ στιππύον καὶ πίσσαν καὶ κληματίδα. 47καὶ διεχεῖτο ἡ 47
φλὸξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πήχεις τεσσαράκοντα ἐννέα 48καὶ 48
διεξώδευσε καὶ ἐνεπύρισεν οὓς εὗρε περὶ τὴν κάμινον τῶν Χαλ-
δαίων. 49ἄγγελος δὲ κυρίου συγκατέβη ἅμα τοῖς περὶ τὸν Αζαριαν 49
εἰς τὴν κάμινον καὶ ἐξετίναξε τὴν φλόγα τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς καμίνου
50καὶ ἐποίησε τὸ μέσον τῆς καμίνου ὡσεὶ πνεῦμα δρόσου διασυ- 50
ρίζον, καὶ οὐχ ἥψατο αὐτῶν καθόλου τὸ πῦρ καὶ οὐκ ἐλύπησε
καὶ οὐ παρηνώχλησεν αὐτούς.
51Ἀναλαβόντες δὲ οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ὕμνουν καὶ 51
ἐδόξαζον καὶ εὐλόγουν καὶ ἐξύψουν τὸν θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ λέγοντες
52 Εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας,
καὶ εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον

47 διηχειτο 88 || 51 και εξυψουν in 88 Sy sub ÷ || 52—90 = Od. 8

θ' 45 γνώτωσαν ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς μόνος
καὶ ἔνδοξος ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην.
46Καὶ οὐ διέλειπον οἱ ἐμβαλόντες αὐτοὺς ὑπηρέται τοῦ βασιλέως 46
καίοντες τὴν κάμινον νάφθαν καὶ πίσσαν καὶ στιππύον καὶ κλημα-
τίδα. 47καὶ διεχεῖτο ἡ φλὸξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πήχεις τεσσα- 47
ράκοντα ἐννέα 48καὶ διώδευσεν καὶ ἐνεπύρισεν οὓς εὗρεν περὶ τὴν 48
κάμινον τῶν Χαλδαίων. 49ὁ δὲ ἄγγελος κυρίου συγκατέβη ἅμα 49
τοῖς περὶ τὸν Αζαριαν εἰς τὴν κάμινον καὶ ἐξετίναξεν τὴν φλόγα
τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς καμίνου 50καὶ ἐποίησεν τὸ μέσον τῆς καμίνου 50
ὡς πνεῦμα δρόσου διασυρίζον, καὶ οὐχ ἥψατο αὐτῶν τὸ καθόλου
τὸ πῦρ καὶ οὐκ ἐλύπησεν οὐδὲ παρηνώχλησεν αὐτοῖς.
51Τότε οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ὕμνουν καὶ ἐδόξαζον καὶ 51
εὐλόγουν τὸν θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ λέγοντες
52 Εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας,
καὶ εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον

45^1 ο > B† || 46 διελιπον B^c | εμβαλοντες Q] εμβαλλοντες BA | κληματι-
δας AQpau. || 47 διηχειτο A || 49 τοις περι τον αζ.: cf. 23 𝔊 (non θ')

καὶ ὑπεραινετὸν καὶ ὑπερυψωμένον εἰς πάντας τοὺς 𝔊
αἰῶνας.
53 εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας δόξης σου
καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας.
54 εὐλογητὸς εἶ ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας σου
καὶ ὑμνητὸς καὶ ὑπερυψωμένος εἰς τοὺς αἰῶνας.
55 εὐλογητὸς εἶ, ὁ βλέπων ἀβύσσους καθήμενος ἐπὶ χερουβιμ,
καὶ αἰνετὸς καὶ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας.
56 εὐλογητὸς εἶ ἐν τῷ στερεώματι
καὶ ὑμνητὸς καὶ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας.
57 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ ἔργα τοῦ κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
58 εὐλογεῖτε, ἄγγελοι κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
59 εὐλογεῖτε, οὐρανοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
60 εὐλογεῖτε, ὕδατα πάντα τὰ ἐπάνω τοῦ οὐρανοῦ, τὸν κύριον·

54[1] θρονου] + δοξης 88 Sy (in Sy sub ※ θ′) || 56[1]] + ※του ουρανου 88 Sy || 58[1] κυριου > Sy || 60[1] παντα] pr. και 88c Sy (in Sy sub ※ θ′)

καὶ ὑπεραινετὸν καὶ ὑπερυψούμενον εἰς τοὺς αἰῶνας. θ′
53 εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας δόξης σου
καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας.
55 εὐλογημένος εἶ, ὁ ἐπιβλέπων ἀβύσσους καθήμενος ἐπὶ χερουβιν,
καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.
54 εὐλογημένος εἶ ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας σου
καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.
56 εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ὑμνητὸς καὶ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας.
57 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ ἔργα κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
59 εὐλογεῖτε, οὐρανοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
58 εὐλογεῖτε, ἄγγελοι κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
60 εὐλογεῖτε, ὕδατα πάντα τὰ ἐπάνω τοῦ οὐρανοῦ, τὸν κύριον·

52[4] τους] pr. παντας Bpau. || 55 (cf. Od. 8 54)[1] επιβλεπων] επι > A pl. | χερουβ(ε)ιν(A -βειμ)] pr. των AC† | 55[2] αινετος] pr. υπερ A | υπερυψουμενος] -ψωμ- B*†: item in 54[2] et Bc† in 52[2.4] || 56[1] ευλογητος B | 56[2] υμνητος] pr. υπερ A || 59. 58: cf. Od. 8 58. 59 || 60[1] παντα] pr. και B† (in Sy sub ※)

𝔊 ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
61 εὐλογεῖτε, πᾶσαι αἱ δυνάμεις κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
62 εὐλογεῖτε, ἥλιος καὶ σελήνη, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
63 εὐλογεῖτε, ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
64 εὐλογεῖτε, πᾶς ὄμβρος καὶ δρόσος, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
65 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ πνεύματα, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
66 εὐλογεῖτε, πῦρ καὶ καῦμα, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
67 εὐλογεῖτε, ῥῖγος καὶ ψῦχος, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
68 εὐλογεῖτε, δρόσοι καὶ νιφετοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
69 εὐλογεῖτε, πάγοι καὶ ψῦχος, τὸν κύριον·

62 in Sy sub ※

θ′ ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
61 εὐλογεῖτε, πᾶσαι αἱ δυνάμεις, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
62 εὐλογεῖτε, ἥλιος καὶ σελήνη, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
63 εὐλογεῖτε, ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
64 εὐλογεῖτε, πᾶς ὄμβρος καὶ δρόσος, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
65 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ πνεύματα, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
66 εὐλογεῖτε, πῦρ καὶ καῦμα, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
67 εὐλογεῖτε, ψῦχος καὶ καύσων, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
68 εὐλογεῖτε, δρόσοι καὶ νιφετοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
71 εὐλογεῖτε, νύκτες καὶ ἡμέραι, τὸν κύριον·

61¹ ευλογ(ε)ιτω πασα η δυναμις B† | δυν.] + κυριου A pl. || 64¹ ευλογ(ε)ιτω B || 67. 68 > B

ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. 𝔊
70 εὐλογεῖτε, πάχναι καὶ χιόνες, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
71 εὐλογεῖτε, νύκτες καὶ ἡμέραι, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
72 εὐλογεῖτε, φῶς καὶ σκότος, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
73 εὐλογεῖτε, ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
74 εὐλογείτω ἡ γῆ τὸν κύριον·
ὑμνείτω καὶ ὑπερυψούτω αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
75 εὐλογεῖτε, ὄρη καὶ βουνοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
76 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ φυόμενα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
77 εὐλογεῖτε, αἱ πηγαί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
78 εὐλογεῖτε, θάλασσαι καὶ ποταμοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

70[1] παχνη Sy || 77[1] αι πηγαι] pr. ομβροι και 88 Sy (in Sy sub ※ θ')

ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. θ'
72 εὐλογεῖτε, φῶς καὶ σκότος, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
69 εὐλογεῖτε, πάγος καὶ ψῦχος, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
70 εὐλογεῖτε, πάχναι καὶ χιόνες, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
73 εὐλογεῖτε, ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
74 εὐλογείτω ἡ γῆ τὸν κύριον·
ὑμνείτω καὶ ὑπερυψούτω αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
75 εὐλογεῖτε, ὄρη καὶ βουνοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
76 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ φυόμενα ἐν τῇ γῇ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
78 εὐλογεῖτε, θάλασσαι καὶ ποταμοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
77 εὐλογεῖτε, αἱ πηγαί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

69[1] παγος και ψυχος] ψυχος και καυμα BQ† || 70[1] παχνη Bpau.

𝔊

79 εὐλογεῖτε, κήτη καὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐν τοῖς ὕδασι,
τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
80 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
81 εὐλογεῖτε, τετράποδα καὶ θηρία τῆς γῆς, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
82 εὐλογεῖτε, οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
83 εὐλογεῖτε, Ισραηλ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
84 εὐλογεῖτε, ἱερεῖς, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
85 εὐλογεῖτε, δοῦλοι, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
86 εὐλογεῖτε, πνεύματα καὶ ψυχαὶ δικαίων, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
87 εὐλογεῖτε, ὅσιοι καὶ ταπεινοὶ καρδίᾳ, τὸν κύριον·

80[1] παντα > Sy*

θʹ

79 εὐλογεῖτε, κήτη καὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐν τοῖς ὕδασιν,
τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
80 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
81 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ θηρία καὶ τὰ κτήνη, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
82 εὐλογεῖτε, οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
83 εὐλογεῖτε, Ισραηλ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
84 εὐλογεῖτε, ἱερεῖς κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
85 εὐλογεῖτε, δοῦλοι κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
86 εὐλογεῖτε, πνεύματα καὶ ψυχαὶ δικαίων, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
87 εὐλογεῖτε, ὅσιοι καὶ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ, τὸν κύριον·

79[1] τοις > B† || 81[1] παντα ante τα 2° tr. A || 82[1] οι > A pl. || 83[1] ευλογειτω A || 84[1] et 85[1] κυριου > B || 87[1] τη > A: cf. Od. 8 87

ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. 𝔊
88 εὐλογεῖτε, Ανανια, Αζαρια, Μισαηλ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας,
ὅτι ἐξείλετο ἡμᾶς ἐξ ᾅδου καὶ ἔσωσεν ἡμᾶς ἐκ χειρὸς θανάτου
καὶ ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ μέσου καιομένης φλογὸς
καὶ ἐκ τοῦ πυρὸς ἐλυτρώσατο ἡμᾶς.
89 ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
90 εὐλογεῖτε, πάντες οἱ σεβόμενοι τὸν θεὸν τῶν θεῶν·
ὑμνεῖτε καὶ ἐξομολογεῖσθε, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τῶν αἰώνων.
91 [91]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν βασιλέα ὑμνούντων αὐτῶν
καὶ ἑστὼς ἐθεώρει αὐτοὺς ζῶντας, τότε Ναβουχοδονοσορ ὁ βα-
σιλεὺς ἐθαύμασε καὶ ἀνέστη σπεύσας καὶ εἶπεν τοῖς φίλοις αὐτοῦ
92 [92]Ἰδοὺ ἐγὼ ὁρῶ ἄνδρας τέσσαρας λελυμένους περιπατοῦντας ἐν
τῷ πυρί, καὶ φθορὰ οὐδεμία ἐγενήθη ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ ὅρασις τοῦ

90^{1} τον θεον] pr. τον κυριον 88 Sy (in Sy sub ※ θ') || 91 (𝔐 24) fin.] + ※ουχι ανδρας τρεις εβαλομεν εις μεσον του πυρος πεπεδημενους και ειπον τω βασιλει αληθως βασιλευ (92) και ειπεν ο βασιλευς 88 Sy || 92 (𝔐 25) περιπατ.] pr. και Sy

---

ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. θ'
88 εὐλογεῖτε, Ανανια, Αζαρια, Μισαηλ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας,
ὅτι ἐξείλατο ἡμᾶς ἐξ ᾅδου καὶ ἐκ χειρὸς θανάτου ἔσωσεν
ἡμᾶς
καὶ ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ μέσου καμίνου καιομένης φλογὸς
καὶ ἐκ μέσου πυρὸς ἐρρύσατο ἡμᾶς.
89 ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
90 εὐλογεῖτε, πάντες οἱ σεβόμενοι τὸν κύριον τὸν θεὸν τῶν θεῶν·
ὑμνεῖτε καὶ ἐξομολογεῖσθε, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
αὐτοῦ.
91 [91]Καὶ Ναβουχοδονοσορ ἤκουσεν ὑμνούντων αὐτῶν καὶ ἐθαύ-
μασεν καὶ ἐξανέστη ἐν σπουδῇ καὶ εἶπεν τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ
Οὐχὶ ἄνδρας τρεῖς ἐβάλομεν εἰς μέσον τοῦ πυρὸς πεπεδημένους;
92 καὶ εἶπαν τῷ βασιλεῖ Ἀληθῶς, βασιλεῦ. [92]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς
Ἰδοὺ ἐγὼ ὁρῶ ἄνδρας τέσσαρας λελυμένους καὶ περιπατοῦντας

88^{4} μεσου καμινου] καμ. μεσης A || 91 (𝔐 24) εβαλομεν] pr. εν A || 92 (𝔐 25) και ειπεν ο βασ. > B*† | ιδου] οδε uel ο δε B, ωδε Q

𝔊 τετάρτου ὁμοίωμα ἀγγέλου θεοῦ. 93 καὶ προσελθὼν ὁ βασιλεὺς 93
πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου ⟨τῆς⟩ καιομένης τῷ πυρὶ ἐκάλεσεν
αὐτοὺς ἐξ ὀνόματος Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω οἱ παῖδες τοῦ θεοῦ
τῶν θεῶν τοῦ ὑψίστου, ἐξέλθετε ἐκ τοῦ πυρός. οὕτως οὖν ἐξῆλθον
οἱ ἄνδρες ἐκ μέσου τοῦ πυρός. 94 καὶ συνήχθησαν οἱ ὕπατοι, τοπ- 94
άρχαι καὶ ἀρχιπατριῶται καὶ οἱ φίλοι τοῦ βασιλέως καὶ ἐθεώρουν
τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, ὅτι οὐχ ἥψατο τὸ πῦρ τοῦ σώματος
αὐτῶν, καὶ αἱ τρίχες αὐτῶν οὐ κατεκάησαν καὶ τὰ σαράβαρα αὐ-
τῶν οὐκ ἠλλοιώθησαν, οὐδὲ ὀσμὴ τοῦ πυρὸς ἦν ἐν αὐτοῖς. 95 ὑπο- 95
λαβὼν δὲ Ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεὺς εἶπεν Εὐλογητὸς κύριος ὁ
θεὸς τοῦ Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω, ὃς ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον
αὐτοῦ καὶ ἔσωσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς ἐλπίσαντας ἐπ᾽ αὐτόν,
τὴν γὰρ προσταγὴν τοῦ βασιλέως ἠθέτησαν καὶ παρέδωκαν τὰ
σώματα αὐτῶν εἰς ἐμπυρισμόν, ἵνα μὴ λατρεύσωσι μηδὲ προσ-
κυνήσωσι θεῷ ἑτέρῳ ἀλλ᾽ ἢ τῷ θεῷ αὐτῶν· 96 καὶ νῦν ἐγὼ κρίνω 96
ἵνα πᾶν ἔθνος καὶ πᾶσαι φυλαὶ καὶ πᾶσαι γλῶσσαι, ὃς ἂν βλασ-
φημήσῃ εἰς τὸν κύριον τὸν θεὸν Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω, δια-

95 (𝔐 28) ο θεος > 88 | αβδεναγω] pr. και Sy: item in 96, cf. 19

θ′ ἐν μέσῳ τοῦ πυρός, καὶ διαφθορὰ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ ὅρα-
σις τοῦ τετάρτου ὁμοία υἱῷ θεοῦ. 93 τότε προσῆλθεν Ναβουχοδο- 93
νοσορ πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης καὶ
εἶπεν Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω οἱ δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου,
ἐξέλθετε καὶ δεῦτε. καὶ ἐξῆλθον Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω ἐκ μέσου
τοῦ πυρός. 94 καὶ συνάγονται οἱ σατράπαι καὶ οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ 94
τοπάρχαι καὶ οἱ δυνάσται τοῦ βασιλέως καὶ ἐθεώρουν τοὺς ἄνδρας
ὅτι οὐκ ἐκυρίευσεν τὸ πῦρ τοῦ σώματος αὐτῶν, καὶ ἡ θρὶξ τῆς
κεφαλῆς αὐτῶν οὐκ ἐφλογίσθη, καὶ τὰ σαράβαρα αὐτῶν οὐκ ἠλλοι-
ώθη, καὶ ὀσμὴ πυρὸς οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς. 95 καὶ ἀπεκρίθη Ναβουχο- 95
δονοσορ καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς ὁ θεὸς τοῦ Σεδραχ, Μισαχ, Αβδε-
ναγω, ὃς ἀπέστειλεν τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξείλατο τοὺς παῖδας
αὐτοῦ, ὅτι ἐπεποίθεισαν ἐπ᾽ αὐτῷ καὶ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ἠλλοί-
ωσαν καὶ παρέδωκαν τὰ σώματα αὐτῶν εἰς πῦρ, ὅπως μὴ λατρεύ-
σωσιν μηδὲ προσκυνήσωσιν παντὶ θεῷ ἀλλ᾽ ἢ τῷ θεῷ αὐτῶν·
96 καὶ ἐγὼ ἐκτίθεμαι δόγμα Πᾶς λαός, φυλή, γλῶσσα, ἣ ἂν εἴπῃ 96
βλασφημίαν κατὰ τοῦ θεοῦ Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω, εἰς ἀπώλειαν
ἔσονται καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν εἰς διαρπαγήν, καθότι οὐκ ἔστιν θεὸς

92 εν ult. > A† || 93 (𝔐 26) του υψιστου > A† | δευτε] + εξω A ||
95 (𝔐 28)] pr. και προσεκυνησεν ο βασιλευς ενωπιον αυτων τω κυριω AB^s |
μ(ε)ισαχ] pr. και B† | αβδεναγω] pr. και B || 96 (𝔐 29) δογμα] pr. το B† |
η αν] εαν Bpau. | εις διαρπαγην] διαρπαγησονται A†

μελισθήσεται καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ δημευθήσεται, διότι οὐκ ἔστιν θεὸς 𝔊
97 ἕτερος ὃς δυνήσεται ἐξελέσθαι οὕτως. [97]οὕτως οὖν ὁ βασιλεὺς
τῷ Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω ἐξουσίαν δοὺς ἐφ᾽ ὅλης τῆς χώρας
κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας.
4 [4]Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου τῆς βασιλείας Ναβουχοδονοσορ εἶπεν
Εἰρηνεύων ἤμην ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ εὐθηνῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου
5 μου. [5]ἐνύπνιον εἶδον καὶ εὐλαβήθην, καὶ φόβος μοι ἐπέπεσεν.

4 init.] pr. 1—3 sub ※ 88 Sy; textus cum θ′ omnino concordat (3 και 2^0 deest ut ibi in B†); cf. 37c || 4—37 = 𝔐 1—34

---

97 ἕτερος ὅστις δυνήσεται ῥύσασθαι οὕτως. [97]τότε ὁ βασιλεὺς κατ- θ′
εύθυνεν τὸν Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω ἐν τῇ χώρᾳ Βαβυλῶνος
καὶ ἠξίωσεν αὐτοὺς ἡγεῖσθαι πάντων τῶν Ιουδαίων τῶν ὄντων
ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.
4 [1]Ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς λαοῖς, φυλαῖς καὶ γλώσ-
2 σαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ Εἰρήνη ὑμῖν πληθυνθείη· [2]τὰ
σημεῖα καὶ τὰ τέρατα, ἃ ἐποίησεν μετ᾽ ἐμοῦ ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος,
3 ἤρεσεν ἐναντίον ἐμοῦ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν [3]ὡς μεγάλα καὶ ἰσχυρά· ἡ
βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία αἰώνιος, καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἰς γενεὰν
4 καὶ γενεάν. [4]ἐγὼ Ναβουχοδονοσορ εὐθηνῶν ἤμην ἐν τῷ οἴκῳ μου
5 καὶ εὐθαλῶν. [5]ἐνύπνιον εἶδον, καὶ ἐφοβέρισέν με, καὶ ἐταράχθην
ἐπὶ τῆς κοίτης μου, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου συνετάραξάν
6 με. [6]καὶ δι᾽ ἐμοῦ ἐτέθη δόγμα τοῦ εἰσαγαγεῖν ἐνώπιόν μου πάντας
τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος, ὅπως τὴν σύγκρισιν τοῦ ἐνυπνίου γνω-
7 ρίσωσίν μοι. [7]καὶ εἰσεπορεύοντο οἱ ἐπαοιδοί, μάγοι, γαζαρηνοί,
Χαλδαῖοι, καὶ τὸ ἐνύπνιον εἶπα ἐγὼ ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ τὴν σύγ-
8 κρισιν αὐτοῦ οὐκ ἐγνώρισάν μοι, [8]ἕως οὗ ἦλθεν Δανιηλ, οὗ τὸ
ὄνομα Βαλτασαρ κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου, ὃς πνεῦμα θεοῦ
9 ἅγιον ἐν ἑαυτῷ ἔχει, καὶ τὸ ἐνύπνιον ἐνώπιον αὐτοῦ εἶπα [9]Βαλ-
τασαρ ὁ ἄρχων τῶν ἐπαοιδῶν, ὃν ἐγὼ ἔγνων ὅτι πνεῦμα θεοῦ
ἅγιον ἐν σοὶ καὶ πᾶν μυστήριον οὐκ ἀδυνατεῖ σε, ἄκουσον τὴν
ὅρασιν τοῦ ἐνυπνίου, οὗ εἶδον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ εἰπόν μοι.

97 (𝔐 30) ο βασ./κατε(uel η)υθ.] tr. A† | εν τη χωρα] επι τα εργα της χωρας A† | και ηξιωσεν αυτους] bis scr. A†, pr. και ηυξησεν αυτους AB^s pl. | fin.] + subscr. ορασις δ′ A

4 (1—3 = 𝔐 3 31—33; 4—37 = 𝔐 4 1—34) 1 init.] pr. inscr. ορασις ε′ A | και > A pl. || 3 και 2^0 > B† = *O* | γενεαν και γενεαν] γενεας γενεων A† || 4 fin.] + επι του θρονου μου A || 7 χαλδαιοι] pr. και οι A(†) || 8 ου 1^0 > B: cf. 32. 33 et 23. 25 | και το ενυπν. ενωπ. αυτου] ω (sic) B || 9 εν σοι] εν εαυτω εχει A† | αδυνατησει A | ου ειδον > A†

𝔊 [10]ἐκάθευδον καὶ ἰδοὺ δένδρον ὑψηλὸν φυόμενον ἐπὶ τῆς γῆς· 10
ἡ ὅρασις αὐτοῦ μεγάλη, καὶ οὐκ ἦν ἄλλο ὅμοιον αὐτῷ. [12]οἱ κλάδοι 12
αὐτοῦ τῷ μήκει ὡς σταδίων τριάκοντα, καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ ἐσκία-
ζον πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ ἐν αὐτῷ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
ἐνόσσευον· ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολὺς καὶ ἀγαθὸς καὶ ἐχορήγει πᾶσι
τοῖς ζῴοις. [11]καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ μεγάλη· ἡ κορυφὴ αὐτοῦ ἤγγιζεν 11
ἕως τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ ἕως τῶν νεφελῶν πληροῦν
τὰ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἐν αὐτῷ ᾤκουν
καὶ ἐφώτιζον πᾶσαν τὴν γῆν. [13]ἐθεώρουν ἐν τῷ ὕπνῳ μου, καὶ 13
ἰδοὺ ἄγγελος ἀπεστάλη ἐν ἰσχύι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ [14]καὶ ἐφώνησε 14
καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐκκόψατε αὐτὸ καὶ καταφθείρατε αὐτό· προστέ-
τακται γὰρ ἀπὸ τοῦ ὑψίστου ἐκριζῶσαι καὶ ἀχρειῶσαι αὐτό. [15]καὶ 15
οὕτως εἶπε Ῥίζαν μίαν ἄφετε αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ, ὅπως μετὰ τῶν
θηρίων τῆς γῆς ἐν τοῖς ὄρεσι χόρτον ὡς βοῦς νέμηται· [16]καὶ ἀπὸ 16
τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀλλοιωθῇ, καὶ ἑπτὰ ἔτη
βοσκηθῇ σὺν αὐτοῖς, [17]ἕως ἂν γνῷ τὸν κύριον τοῦ οὐρανοῦ ἐξου- 17

10 init.] pr. επι της κοιτης μου 88 Sy (in Sy sub ※) | η ορασις] pr. και 88 || 11 η σεληνη] + ην 88 Sy: quod deleui | εν αυτω — fin. > Sy || 14 απο: cf. 1 18

θ' [10]ἐπὶ τῆς κοίτης μου ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ δένδρον ἐν μέσῳ τῆς 10
γῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ πολύ. [11]ἐμεγαλύνθη τὸ δένδρον καὶ ἴσχυ- 11
σεν, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἔφθασεν ἕως τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ κύτος
αὐτοῦ εἰς τὰ πέρατα πάσης τῆς γῆς· [12]τὰ φύλλα αὐτοῦ ὡραῖα, 12
καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολύς, καὶ τροφὴ πάντων ἐν αὐτῷ· καὶ ὑπο-
κάτω αὐτοῦ κατεσκήνουν τὰ θηρία τὰ ἄγρια, καὶ ἐν τοῖς κλάδοις
αὐτοῦ κατῴκουν τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐτρέφετο
πᾶσα σάρξ. [13]ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς ἐπὶ τῆς κοίτης μου, 13
καὶ ἰδοὺ ιρ καὶ ἅγιος ἀπ᾽ οὐρανοῦ κατέβη [14]καὶ ἐφώνησεν ἐν ἰσχύι 14
καὶ οὕτως εἶπεν Ἐκκόψατε τὸ δένδρον καὶ ἐκτίλατε τοὺς κλάδους
αὐτοῦ καὶ ἐκτινάξατε τὰ φύλλα αὐτοῦ καὶ διασκορπίσατε τὸν καρ-
πὸν αὐτοῦ· σαλευθήτωσαν τὰ θηρία ὑποκάτωθεν αὐτοῦ καὶ τὰ
ὄρνεα ἀπὸ τῶν κλάδων αὐτοῦ· [15]πλὴν τὴν φυὴν τῶν ῥιζῶν αὐ- 15
τοῦ ἐν τῇ γῇ ἐάσατε καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ καὶ χαλκῷ καὶ ἐν τῇ
χλόῃ τῇ ἔξω, καὶ ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ κοιτασθήσεται, καὶ
μετὰ τῶν θηρίων ἡ μερὶς αὐτοῦ ἐν τῷ χόρτῳ τῆς γῆς. [16]ἡ καρδία 16
αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀλλοιωθήσεται, καὶ καρδία θηρίου δο-
θήσεται αὐτῷ, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγήσονται ἐπ᾽ αὐτόν. [17]διὰ συγ- 17

11 δενδρον] + εκεινο A† | τα περατα πασης] το περας απασης B(†) || 13 μου] + εγρηγορος A† || 14 κλαδους] καρπους A† | τον καρπον] τους -πους A†

σίαν ἔχειν πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ 𝔊
17a ὅσα ἂν θέλῃ, ποιεῖ ἐν αὐτοῖς. [17a]ἐνώπιόν μου ἐξεκόπη ἐν ἡμέρᾳ
μιᾷ, καὶ ἡ καταφθορὰ αὐτοῦ ἐν ὥρᾳ μιᾷ τῆς ἡμέρας, καὶ οἱ κλάδοι
αὐτοῦ ἐδόθησαν εἰς πάντα ἄνεμον, καὶ εἱλκύσθη καὶ ἐρρίφη· καὶ
τὸν χόρτον τῆς γῆς μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς ἤσθιε καὶ εἰς φυ-
λακὴν παρεδόθη καὶ ἐν πέδαις καὶ ἐν χειροπέδαις χαλκαῖς ἐδέθη
ὑπ᾽ αὐτῶν. σφόδρα ἐθαύμασα ἐπὶ πᾶσι τούτοις, καὶ ὁ ὕπνος μου
18 ἀπέστη ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου. [18]καὶ ἀναστὰς τὸ πρωὶ ἐκ τῆς
κοίτης μου ἐκάλεσα τὸν Δανιηλ τὸν ἄρχοντα τῶν σοφιστῶν καὶ
τὸν ἡγούμενον τῶν κρινόντων τὰ ἐνύπνια καὶ διηγησάμην αὐτῷ
19 τὸ ἐνύπνιον, καὶ ὑπέδειξέ μοι πᾶσαν τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ. [19]με-
γάλως δὲ ἐθαύμασεν ὁ Δανιηλ, καὶ ὑπόνοια κατέσπευδεν αὐτόν,
καὶ φοβηθεὶς τρόμου λαβόντος αὐτὸν καὶ ἀλλοιωθείσης τῆς ὁρά-
σεως αὐτοῦ κινήσας τὴν κεφαλὴν ὥραν μίαν ἀποθαυμάσας ἀπ-
εκρίθη μοι φωνῇ πραείᾳ Βασιλεῦ, τὸ ἐνύπνιον τοῦτο τοῖς μισοῦσί
20 σε καὶ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐπέλθοι. [20]τὸ δένδρον
τὸ ἐν τῇ γῇ πεφυτευμένον, οὗ ἡ ὅρασις μεγάλη, σὺ εἶ, βασιλεῦ.
21 [21]καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὰ νοσσεύοντα ἐν αὐτῷ·
ἡ ἰσχὺς τῆς γῆς καὶ τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν γλωσσῶν πασῶν ἕως

17 θελη] + ποιειν 88: ante ποιει || 17a της γης $1^{0}\frown 2^{0}$ 88 | πασι > 88

κρίματος ιρ ὁ λόγος, καὶ ῥῆμα ἁγίων τὸ ἐπερώτημα, ἵνα γνῶσιν θ'
οἱ ζῶντες ὅτι κύριός ἐστιν ὁ ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώ-
πων, καὶ ᾧ ἐὰν δόξῃ, δώσει αὐτὴν καὶ ἐξουδένημα ἀνθρώπων
18 ἀναστήσει ἐπ᾽ αὐτήν. [18]τοῦτο τὸ ἐνύπνιον, ὃ εἶδον ἐγὼ Ναβουχο-
δονοσορ ὁ βασιλεύς, καὶ σύ, Βαλτασαρ, τὸ σύγκριμα εἰπόν, ὅτι
πάντες οἱ σοφοὶ τῆς βασιλείας μου οὐ δύνανται τὸ σύγκριμα αὐ-
τοῦ δηλῶσαί μοι, σὺ δέ, Δανιηλ, δύνασαι, ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἅγιον
19 ἐν σοί. [19]τότε Δανιηλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτασαρ, ἀπηνεώθη ὡσεὶ
ὥραν μίαν, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συνετάρασσον αὐτόν. καὶ
ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Βαλτασαρ, τὸ ἐνύπνιον καὶ ἡ σύγ-
κρισις μὴ κατασπευσάτω σε. καὶ ἀπεκρίθη Βαλτασαρ καὶ εἶπεν
Κύριε, τὸ ἐνύπνιον τοῖς μισοῦσίν σε καὶ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς
20 ἐχθροῖς σου. [20]τὸ δένδρον, ὃ εἶδες, τὸ μεγαλυνθὲν καὶ τὸ ἰσχυκός,
οὗ τὸ ὕψος ἔφθασεν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ εἰς πᾶ-
21 σαν τὴν γῆν [21]καὶ τὰ φύλλα αὐτοῦ εὐθαλῆ καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ
πολὺς καὶ τροφὴ πᾶσιν ἐν αὐτῷ, ὑποκάτω αὐτοῦ κατῴκουν τὰ

17 ρημα] λογος A† | αναστησει] -ησεται A || 18 πνευμα θεου] pr. θεου B*†, quod B^{c}† per errorem retinuit delens θεου sequens | αγιον / εν σοι] tr. A† || 19 και απεκριθη $1^{0}\frown 2^{0}$ B pau. | το ενυπν. 2^{0} V] + εστω B†, pr. εστω A, + βασιλευ Q† || 20 το 2^{0} > B† | εφθανεν B† || 21 και 1^{0} > A

𝔊 τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι σοὶ δουλεύουσι. 22 τὸ 22
δὲ ἀνυψωθῆναι τὸ δένδρον ἐκεῖνο καὶ ἐγγίσαι τῷ οὐρανῷ καὶ τὸ
κύτος αὐτοῦ ἅψασθαι τῶν νεφελῶν· σύ, βασιλεῦ, ὑψώθης ὑπὲρ
πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς,
ὑψώθη σου ἡ καρδία ὑπερηφανίᾳ καὶ ἰσχύι τὰ πρὸς τὸν ἅγιον
καὶ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ· τὰ ἔργα σου ὤφθη, καθότι ἐξερήμωσας
τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ τοῦ
ἡγιασμένου. 23 καὶ ἡ ὅρασις, ἣν εἶδες, ὅτι ἄγγελος ἐν ἰσχύι ἀπεστάλη 23
παρὰ τοῦ κυρίου καὶ ὅτι εἶπεν ἐξᾶραι τὸ δένδρον καὶ ἐκκόψαι· ἡ
κρίσις τοῦ θεοῦ τοῦ μεγάλου ἥξει ἐπὶ σέ, 24 καὶ ὁ ὕψιστος καὶ οἱ 24
ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπὶ σὲ κατατρέχουσιν· 25 εἰς φυλακὴν ἀπάξουσί σε 25
καὶ εἰς τόπον ἔρημον ἀποστελοῦσί σε. 26 καὶ ἡ ῥίζα τοῦ δένδρου 26
ἡ ἀφεθεῖσα, ἐπεὶ οὐκ ἐξερριζώθη· ὁ τόπος τοῦ θρόνου σού σοι
συντηρηθήσεται εἰς καιρὸν καὶ ὥραν. ἰδοὺ ἐπὶ σὲ ἑτοιμάζονται καὶ
μαστιγώσουσί σε καὶ ἐπάξουσι τὰ κεκριμένα ἐπὶ σέ. 27 κύριος ζῇ 27
ἐν οὐρανῷ, καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐπὶ πάσῃ τῇ γῇ· αὐτοῦ δεήθητι
περὶ τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ πάσας τὰς ἀδικίας σου ἐν ἐλεημο-

θʹ θηρία τὰ ἄγρια καὶ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ κατεσκήνουν τὰ ὄρνεα
τοῦ οὐρανοῦ, 22 σὺ εἶ, βασιλεῦ, ὅτι ἐμεγαλύνθης καὶ ἴσχυσας καὶ 22
ἡ μεγαλωσύνη σου ἐμεγαλύνθη καὶ ἔφθασεν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ
ἡ κυριεία σου εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς. 23 καὶ ὅτι εἶδεν ὁ βασιλεὺς 23
ιρ καὶ ἅγιον καταβαίνοντα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν Ἐκτίλατε
τὸ δένδρον καὶ διαφθείρατε αὐτό, πλὴν τὴν φυὴν τῶν ῥιζῶν αὐτοῦ
ἐάσατε ἐν τῇ γῇ καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ καὶ χαλκῷ καὶ ἐν τῇ χλόῃ
τῇ ἔξω, καὶ ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται, καὶ μετὰ θη-
ρίων ἀγρίων ἡ μερὶς αὐτοῦ, ἕως οὗ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλοιωθῶσιν ἐπ'
αὐτόν, 24 τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ, βασιλεῦ, καὶ σύγκριμα ὑψίστου 24
ἐστίν, ὃ ἔφθασεν ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα, 25 καὶ σὲ ἐκδιώ- 25
ξουσιν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἔσται ἡ κατ-
οικία σου, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ψωμιοῦσίν σε, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου
τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσῃ, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγήσονται ἐπὶ σέ, ἕως
οὗ γνῷς ὅτι κυριεύει ὁ ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων,
καὶ ᾧ ἂν δόξῃ, δώσει αὐτήν. 26 καὶ ὅτι εἶπαν Ἐάσατε τὴν φυὴν 26
τῶν ῥιζῶν τοῦ δένδρου, ἡ βασιλεία σού σοι μενεῖ, ἀφ' ἧς ἂν γνῷς
τὴν ἐξουσίαν τὴν οὐράνιον. 27 διὰ τοῦτο, βασιλεῦ, ἡ βουλή μου 27
ἀρεσάτω σοι, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου ἐν ἐλεημοσύναις λύτρωσαι καὶ

21 κατεσκηνουν] κατωκουν A || 22 κυριεια AV*†] κυρια uel κυρεια rel.: cf. 6 27 11 3 Bel-et-Dr. 5 || 23 απο του ουρ. Bpau.] απ ουρ. Q, εκ του ουρ. A: cf. 31 | χαλκω] pr. εν B || 26 ειπεν A pl. | των ριζων > A† | ουρανιον] pr. επ A

σύναις λύτρωσαι, ἵνα ἐπιείκεια δοθῇ σοι καὶ πολυήμερος γένῃ ἐπὶ 𝔊
τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας σου, καὶ μὴ καταφθείρῃ σε. τούτους
τοὺς λόγους ἀγάπησον· ἀκριβὴς γάρ μου ὁ λόγος, καὶ πλήρης ὁ
28 χρόνος σου. [28]καὶ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν λόγων Ναβουχοδονοσορ,
ὡς ἤκουσε τὴν κρίσιν τοῦ ὁράματος, τοὺς λόγους ἐν τῇ καρδίᾳ
29 συνετήρησε. — [29]καὶ μετὰ μῆνας δώδεκα ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῶν
τειχῶν τῆς πόλεως μετὰ πάσης τῆς δόξης αὐτοῦ περιεπάτει καὶ
30 ἐπὶ τῶν πύργων αὐτῆς διεπορεύετο [30]καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν Αὕτη
ἐστὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἣν ἐγὼ ᾠκοδόμησα, καὶ οἶκος βασιλείας
μου ἐν ἰσχύι κράτους μου κληθήσεται εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου.
31 [31]καὶ ἐπὶ συντελείας τοῦ λόγου αὐτοῦ φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
ἤκουσε Σοὶ λέγεται, Ναβουχοδονοσορ βασιλεῦ, ἡ βασιλεία Βαβυ-
λῶνος ἀφήρηταί σου καὶ ἑτέρῳ δίδοται, ἐξουθενημένῳ ἀνθρώπῳ ἐν
τῷ οἴκῳ σου· ἰδοὺ ἐγὼ καθίστημι αὐτὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας σου,
καὶ τὴν ἐξουσίαν σου καὶ τὴν δόξαν σου καὶ τὴν τρυφήν σου
παραλήψεται, ὅπως ἐπιγνῷς ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ
ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ᾧ ἐὰν βούληται δώσει αὐτήν·
ἕως δὲ ἡλίου ἀνατολῆς βασιλεὺς ἕτερος εὐφρανθήσεται ἐν τῷ
οἴκῳ σου καὶ κρατήσει τῆς δόξης σου καὶ τῆς ἰσχύος σου καὶ
32 τῆς ἐξουσίας σου. [32]καὶ οἱ ἄγγελοι διώξονταί σε ἐπὶ ἔτη ἑπτά,
καὶ οὐ μὴ ὀφθῇς οὐδ᾽ οὐ μὴ λαλήσῃς μετὰ παντὸς ἀνθρώπου·
χόρτον ὡς βοῦν σε ψωμίσουσι, καὶ ἀπὸ τῆς χλόης τῆς γῆς ἔσται
ἡ νομή σου· ἰδοὺ ἀντὶ τῆς δόξης σου δήσουσί σε, καὶ τὸν οἶκον

31 init.] pr. ετι του λογου εν τω στοματι του βασιλεως οντος 88: item Sy[mg] ex θ′

τὰς ἀδικίας σου ἐν οἰκτιρμοῖς πενήτων· ἴσως ἔσται μακρόθυμος θ′
28 τοῖς παραπτώμασίν σου ὁ θεός. — [28]ταῦτα πάντα ἔφθασεν ἐπὶ
29 Ναβουχοδονοσορ τὸν βασιλέα. [29]μετὰ δωδεκάμηνον ἐπὶ τῷ ναῷ
30 τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι περιπατῶν [30]ἀπεκρίθη ὁ βασι-
λεὺς καὶ εἶπεν Οὐχ αὕτη ἐστὶν Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἣν ἐγὼ ᾠκο-
δόμησα εἰς οἶκον βασιλείας ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος μου εἰς τιμὴν
31 τῆς δόξης μου; [31]ἔτι τοῦ λόγου ἐν στόματι τοῦ βασιλέως ὄντος
φωνὴ ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἐγένετο Σοὶ λέγουσιν, Ναβουχοδονοσορ βασιλεῦ,
32 ἡ βασιλεία παρῆλθεν ἀπὸ σοῦ, [32]καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων σε ἐκ-
διώξουσιν, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ κατοικία σου, καὶ χόρτον
ὡς βοῦν ψωμιοῦσίν σε, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγήσονται ἐπὶ σέ, ἕως
οὗ γνῷς ὅτι κυριεύει ὁ ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων,

27 σου 2⁰ > B† ‖ 30 ο βασ. > A† ‖ 31 στοματι] pr. τω Q | απ ουρ. Bpl.] απο του ουρ. Q†, εκ του ουρ. Apau.: cf. 23 | βασιλεια B†] + σου rel. ‖ 32 εκδιωξουσιν] κ pro ξ B† | η] pr. εσται A | ου > B†: cf. 8

𝔊 τῆς τρυφῆς σου καὶ τὴν βασιλείαν σου ἕτερος ἕξει. [33]ἕως δὲ πρωὶ 33
πάντα τελεσθήσεται ἐπὶ σέ, Ναβουχοδονοσορ βασιλεῦ Βαβυλῶνος,
καὶ οὐχ ὑστερήσει ἀπὸ πάντων τούτων οὐθέν. — [33a]ἐγὼ Να- 33a
βουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἑπτὰ ἔτη ἐπεδήθην· χόρτον
ὡς βοῦν ἐψώμισάν με, καὶ ἀπὸ τῆς χλόης τῆς γῆς ἤσθιον. καὶ
μετὰ ἔτη ἑπτὰ ἔδωκα τὴν ψυχήν μου εἰς δέησιν καὶ ἠξίωσα περὶ
τῶν ἁμαρτιῶν μου κατὰ πρόσωπον κυρίου τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ
καὶ περὶ τῶν ἀγνοιῶν μου τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ μεγάλου ἐδε-
ήθην. [33b]καὶ αἱ τρίχες μου ἐγένοντο ὡς πτέρυγες ἀετοῦ, οἱ ὄνυχές 33b
μου ὡσεὶ λέοντος· ἠλλοιώθη ἡ σάρξ μου καὶ ἡ καρδία μου, γυμνὸς
περιεπάτουν μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς. ἐνύπνιον εἶδον, καὶ ὑπόνοιαί
με εἰλήφασι, καὶ διὰ χρόνου ὕπνος με ἔλαβε πολὺς καὶ νυσταγμὸς
ἐπέπεσέ μοι. [34]καὶ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν ἑπτὰ ἐτῶν ὁ χρόνος μου 34
τῆς ἀπολυτρώσεως ἦλθε, καὶ αἱ ἁμαρτίαι μου καὶ αἱ ἄγνοιαί μου
ἐπληρώθησαν ἐναντίον τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐδεήθην περὶ
τῶν ἀγνοιῶν μου τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ μεγάλου, καὶ ἰδοὺ ἄγ-
γελος εἷς ἐκάλεσέ με ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγων Ναβουχοδονοσορ,
δούλευσον τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ τῷ ἁγίῳ καὶ δὸς δόξαν τῷ ὑψί-
στῳ· τὸ βασίλειον τοῦ ἔθνους σού σοι ἀποδίδοται. [36]ἐν ἐκείνῳ 36
τῷ καιρῷ ἀποκατεστάθη ἡ βασιλεία μου ἐμοί, καὶ ἡ δόξα μου
ἀπεδόθη μοι. [37]τῷ ὑψίστῳ ἀνθομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ τῷ κτίσαντι 37

32 την βασιλειαν] της -ας 88

θ' καὶ ᾧ ἐὰν δόξῃ, δώσει αὐτήν. [33]αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὁ λόγος συνετελέ- 33
σθη ἐπὶ Ναβουχοδονοσορ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη καὶ
χόρτον ὡς βοῦς ἤσθιεν, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα
αὐτοῦ ἐβάφη, ἕως οὗ αἱ τρίχες αὐτοῦ ὡς λεόντων ἐμεγαλύνθησαν
καὶ οἱ ὄνυχες αὐτοῦ ὡς ὀρνέων. [34]καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν 34
ἐγὼ Ναβουχοδονοσορ τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὸν οὐρανὸν ἀν-
έλαβον, καὶ αἱ φρένες μου ἐπ' ἐμὲ ἐπεστράφησαν, καὶ τῷ ὑψίστῳ
εὐλόγησα καὶ τῷ ζῶντι εἰς τὸν αἰῶνα ᾔνεσα καὶ ἐδόξασα, ὅτι ἡ
ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ εἰς γενεὰν
καὶ γενεάν, [35]καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ὡς οὐδὲν ἐλο- 35
γίσθησαν, καὶ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖ ἐν τῇ δυνάμει τοῦ οὐ-
ρανοῦ καὶ ἐν τῇ κατοικίᾳ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιποιήσεται
τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐρεῖ αὐτῷ Τί ἐποίησας; [36]αὐτῷ τῷ καιρῷ αἱ 36
φρένες μου ἐπεστράφησαν ἐπ' ἐμέ, καὶ εἰς τὴν τιμὴν τῆς βασιλείας
μου ἦλθον, καὶ ἡ μορφή μου ἐπέστρεψεν ἐπ' ἐμέ, καὶ οἱ τύραννοί
μου καὶ οἱ μεγιστᾶνές μου ἐζήτουν με, καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου
ἐκραταιώθην, καὶ μεγαλωσύνη περισσοτέρα προσετέθη μοι. [37]νῦν 37

33 ναβουχ.] + τον βασιλεα A† | ου > B: cf. 8 || 34 τον αιωνα] τους -νας A

τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὰς θαλάσσας καὶ τοὺς ποταμοὺς 𝔊
καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ἐξομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, ὅτι αὐτός ἐστι
θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων καὶ βασιλεὺς τῶν βασιλέων,
ὅτι αὐτὸς ποιεῖ σημεῖα καὶ τέρατα καὶ ἀλλοιοῖ καιροὺς καὶ χρόνους
ἀφαιρῶν βασιλείαν βασιλέων καὶ καθιστῶν ἑτέρους ἀντ᾽ αὐτῶν.
37a [37a] ἀπὸ τοῦ νῦν αὐτῷ λατρεύσω, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ τρόμος
εἴληφέ με, καὶ πάντας τοὺς ἁγίους αὐτοῦ αἰνῶ· οἱ γὰρ θεοὶ τῶν
ἐθνῶν οὐκ ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς ἰσχὺν ἀποστρέψαι βασιλείαν βασι-
λέως εἰς ἕτερον βασιλέα καὶ ἀποκτεῖναι καὶ ζῆν ποιῆσαι καὶ ποι-
ῆσαι σημεῖα καὶ θαυμάσια μεγάλα καὶ φοβερὰ καὶ ἀλλοιῶσαι ὑπερ-
μεγέθη πράγματα, καθὼς ἐποίησεν ἐν ἐμοὶ ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ἠλλοίωσεν ἐπ᾽ ἐμοὶ μεγάλα πράγματα. ἐγὼ πάσας τὰς ἡμέρας
τῆς βασιλείας μου περὶ τῆς ψυχῆς μου τῷ ὑψίστῳ θυσίας προσ-
οίσω εἰς ὀσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ
ποιήσω, ἐγὼ καὶ ὁ λαός μου, τὸ ἔθνος μου καὶ αἱ χῶραί μου αἱ
ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου. καὶ ὅσοι ἐλάλησαν εἰς τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ ὅσοι ἂν καταληφθῶσι λαλοῦντές τι, τούτους κατακρινῶ θα-
37b νάτῳ. — [37b] ἔγραψε δὲ ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονοσορ ἐπιστολὴν
ἐγκύκλιον πᾶσι τοῖς κατὰ τόπον ἔθνεσι καὶ χώραις καὶ γλώσσαις
πάσαις ταῖς οἰκούσαις ἐν πάσαις ταῖς χώραις ἐν γενεαῖς καὶ γε-
νεαῖς Κυρίῳ τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ αἰνεῖτε καὶ θυσίαν καὶ προσ-
φορὰν προσφέρετε αὐτῷ ἐνδόξως· ἐγὼ βασιλεὺς βασιλέων ἀνθ-
ομολογοῦμαι αὐτῷ ἐνδόξως, ὅτι οὕτως ἐποίησε μετ᾽ ἐμοῦ· ἐν αὐτῇ
τῇ ἡμέρᾳ ἐκάθισέ με ἐπὶ τοῦ θρόνου μου, καὶ τῆς ἐξουσίας μου
καὶ τῆς βασιλείας μου ἐν τῷ λαῷ μου ἐκράτησα, καὶ ἡ μεγαλωσύνη
37c μου ἀποκατεστάθη μοι. [37c] Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς
ἔθνεσι καὶ πάσαις ταῖς χώραις καὶ πᾶσι τοῖς οἰκοῦσιν ἐν αὐταῖς·
εἰρήνη ὑμῖν πληθυνθείη ἐν παντὶ καιρῷ. καὶ νῦν ὑποδείξω ὑμῖν
τὰς πράξεις, ἃς ἐποίησε μετ᾽ ἐμοῦ ὁ θεὸς ὁ μέγας· ἔδοξε δέ μοι
ἀποδεῖξαι ὑμῖν καὶ τοῖς σοφισταῖς ὑμῶν ὅτι ἔστι θεός, καὶ τὰ
θαυμάσια αὐτοῦ μεγάλα, τὸ βασίλειον αὐτοῦ βασίλειον εἰς τὸν
αἰῶνα, ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς. καὶ ἀπέστειλεν
ἐπιστολὰς περὶ πάντων τῶν γενηθέντων αὐτῷ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐ-
τοῦ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τοῖς οὖσιν ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

37b εν 2^0 > 88 || 37c (cf. 1—3) εν 1^0 > 88

οὖν ἐγὼ Ναβουχοδονοσορ αἰνῶ καὶ ὑπερυψῶ καὶ δοξάζω τὸν βα- θ′
σιλέα τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀληθινὰ καὶ αἱ τρίβοι
αὐτοῦ κρίσις, καὶ πάντας τοὺς πορευομένους ἐν ὑπερηφανίᾳ δύ-
ναται ταπεινῶσαι.

37 κρισεις Bmu. | fin.] + subscr. ορασις ε′ A

𝔊 Βαλτασαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησε δοχὴν μεγάλην ἐν ἡμέρᾳ 5
ἐγκαινισμοῦ τῶν βασιλείων αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῶν μεγι-
στάνων αὐτοῦ ἐκάλεσεν ἄνδρας δισχιλίους. ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ Βαλτασαρ ἀνυψούμενος ἀπὸ τοῦ οἴνου καὶ καυ-
χώμενος ἐπῄνεσε πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τοὺς
χωνευτοὺς καὶ γλυπτοὺς ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ, καὶ τῷ
θεῷ τῷ ὑψίστῳ οὐκ ἔδωκεν αἴνεσιν. ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ
ἐξῆλθον δάκτυλοι ὡσεὶ ἀνθρώπου καὶ ἐπέγραψαν ἐπὶ
τοῦ τοίχου οἴκου αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ κονιάματος κατέναντι
τοῦ λύχνου Μανη φαρες θεκελ. ἔστι δὲ ἡ ἑρμηνεία
αὐτῶν· μανη ἠρίθμηται, φαρες ἐξῆρται,
θεκελ ἕσταται.

[1]Βαλτασαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν ἑστιατορίαν μεγάλην τοῖς ἑταί- 1
ροις αὐτοῦ καὶ ἔπινεν οἶνον. [2]καὶ ἀνυψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ 2
εἶπεν ἐνέγκαι τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ τοῦ οἴκου τοῦ
θεοῦ, ἃ ἤνεγκε Ναβουχοδονοσορ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀπὸ Ιερουσαλημ,
καὶ οἰνοχοῆσαι ἐν αὐτοῖς τοῖς ἑταίροις αὐτοῦ. [3]καὶ ἠνέχθη, καὶ 3
ἔπινον ἐν αὐτοῖς [4]καὶ ηὐλόγουν τὰ εἴδωλα τὰ χειροποίητα αὐτῶν, 4
καὶ τὸν θεὸν τοῦ αἰῶνος οὐκ εὐλόγησαν τὸν ἔχοντα τὴν ἐξουσίαν
τοῦ πνεύματος αὐτῶν. [5]ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἐξῆλθον δάκτυλοι 5
ὡσεὶ χειρὸς ἀνθρώπου καὶ ἔγραψαν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου αὐ-

5 tit. αυτου $1^0 \frown 2^0$ 88 | ανυψουμενος] ενυψ. 88* | λυχνους 88

θ′ [1]Βαλτασαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν δεῖπνον μέγα τοῖς μεγιστᾶσιν 5
αὐτοῦ χιλίοις, καὶ κατέναντι τῶν χιλίων ὁ οἶνος. καὶ πίνων [2]Βαλ- 2
τασαρ εἶπεν ἐν τῇ γεύσει τοῦ οἴνου τοῦ ἐνεγκεῖν τὰ σκεύη τὰ
χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ, ἃ ἐξήνεγκεν Ναβουχοδονοσορ ὁ πατὴρ αὐ-
τοῦ ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Ιερουσαλημ, καὶ πιέτωσαν ἐν αὐτοῖς ὁ
βασιλεὺς καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ καὶ αἱ παλλακαὶ αὐτοῦ καὶ αἱ
παράκοιτοι αὐτοῦ. [3]καὶ ἠνέχθησαν τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀρ- 3
γυρᾶ, ἃ ἐξήνεγκεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν Ιερουσαλημ, καὶ
ἔπινον ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ καὶ αἱ παλ-
λακαὶ αὐτοῦ καὶ αἱ παράκοιτοι αὐτοῦ· [4]ἔπινον οἶνον καὶ ᾔνεσαν 4
τοὺς θεοὺς τοὺς χρυσοῦς καὶ ἀργυροῦς καὶ χαλκοῦς καὶ σιδηροῦς
καὶ ξυλίνους καὶ λιθίνους. [5]ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐξῆλθον δάκτυλοι χει- 5
ρὸς ἀνθρώπου καὶ ἔγραφον κατέναντι τῆς λαμπάδος ἐπὶ τὸ κονίαμα

5 1 init.] pr. inscr. ορασις ς′ A | μεγα > A | χιλιοις] pr. ανδρασιν A || 2 του 2^0] αυτου B† || 3 ηνεχθ.] ηχθησαν A† | του θεου > A | παλλακαι ... παρακοιτοι] tr. A compl.: itèm compl., non A, in 2. 23 || 4 fin.] + και τον θεον του αιωνος ουκ ηυλογησαν τον εχοντα την(> A) εξουσιαν του πνευματος αυτων AB^s: ex 𝔊

τοῦ ἐπὶ τοῦ κονιάματος κατέναντι τοῦ φωτὸς ἔναντι τοῦ βασι- 𝔊
6 λέως Βαλτασαρ, καὶ εἶδε χεῖρα γράφουσαν. [6]καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ
ἠλλοιώθη, καὶ φόβοι καὶ ὑπόνοιαι αὐτὸν κατέσπευδον. ἔσπευσεν
οὖν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐξανέστη καὶ ἑώρα τὴν γραφὴν ἐκείνην, καὶ
7 οἱ συνέταιροι κύκλῳ αὐτοῦ ἐκαυχῶντο. [7]καὶ ὁ βασιλεὺς ἐφώνησε
φωνῇ μεγάλῃ καλέσαι τοὺς ἐπαοιδοὺς καὶ φαρμάκους καὶ Χαλ-
δαίους καὶ γαζαρηνοὺς ἀπαγγεῖλαι τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς. καὶ
εἰσεπορεύοντο ἐπὶ θεωρίαν ἰδεῖν τὴν γραφήν, καὶ τὸ σύγκριμα
τῆς γραφῆς οὐκ ἐδύναντο συγκρῖναι τῷ βασιλεῖ. τότε ὁ βασιλεὺς
ἐξέθηκε πρόσταγμα λέγων Πᾶς ἀνήρ, ὃς ἂν ὑποδείξῃ τὸ σύγκριμα
τῆς γραφῆς, στολιεῖ αὐτὸν πορφύραν καὶ μανιάκην χρυσοῦν περι-
θήσει αὐτῷ, καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐξουσία τοῦ τρίτου μέρους τῆς
8 βασιλείας. [8]καὶ εἰσεπορεύοντο οἱ ἐπαοιδοὶ καὶ φάρμακοι καὶ γαζα-
ρηνοί, καὶ οὐκ ἠδύνατο οὐδεὶς τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς ἀπαγ-
9 γεῖλαι. [9]τότε ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὴν βασίλισσαν περὶ τοῦ σημείου
καὶ ὑπέδειξεν αὐτῇ, ὡς μέγα ἐστί, καὶ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος οὐ δύνα-
10 ται ἀπαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς. [10]τότε ἡ βα-
σίλισσα ἐμνήσθη πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ Δανιηλ, ὃς ἦν ἐκ τῆς αἰχ-

---

τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐθεώρει τοὺς θ'
6 ἀστραγάλους τῆς χειρὸς τῆς γραφούσης. [6]τότε τοῦ βασιλέως ἡ
μορφὴ ἠλλοιώθη, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συνετάρασσον αὐτόν,
καὶ οἱ σύνδεσμοι τῆς ὀσφύος αὐτοῦ διελύοντο, καὶ τὰ γόνατα αὐ-
7 τοῦ συνεκροτοῦντο. [7]καὶ ἐβόησεν ὁ βασιλεὺς ἐν ἰσχύι τοῦ εἰσ-
αγαγεῖν μάγους, Χαλδαίους, γαζαρηνοὺς καὶ εἶπεν τοῖς σοφοῖς Βα-
βυλῶνος Ὃς ἂν ἀναγνῷ τὴν γραφὴν ταύτην καὶ τὴν σύγκρισιν
γνωρίσῃ μοι, πορφύραν ἐνδύσεται, καὶ ὁ μανιάκης ὁ χρυσοῦς ἐπὶ
8 τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ τρίτος ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἄρξει. [8]καὶ
εἰσεπορεύοντο πάντες οἱ σοφοὶ τοῦ βασιλέως καὶ οὐκ ἠδύναντο
τὴν γραφὴν ἀναγνῶναι οὐδὲ τὴν σύγκρισιν γνωρίσαι τῷ βασιλεῖ.
9 [9]καὶ ὁ βασιλεὺς Βαλτασαρ πολὺ ἐταράχθη, καὶ ἡ μορφὴ αὐτοῦ
10 ἠλλοιώθη ἐπ᾽ αὐτῷ, καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ συνεταράσσοντο. [10]καὶ
εἰσῆλθεν ἡ βασίλισσα εἰς τὸν οἶκον τοῦ πότου καὶ εἶπεν Βασιλεῦ,
εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι· μὴ ταρασσέτωσάν σε οἱ διαλογισμοί σου,

5 του 2^{0}] και B*†, > Bc† || 7 συγκρισιν] + αυτης A pl. | επι] εσται περι A: cf. 16 || 8 παντες > A† || 9 πολυ > B pl. | επ] εν B† | συνεταρασσοντο] -ρασσον αυτον A†: cf. 6 4 19 etc. || 10 εισηλθεν η βασ. εις τον οικον του ποτου] η βασ. κατεναντι των λογων του βασιλεως και των μεγιστανων αυτου εις τον οικον του ποτου εισηλθεν και απεκριθη η βασιλισσα *L* = 𝔐; + και απεκριθη η βασιλισσα A | τους αιωνας] τον -να B pau.: cf. 6 7

𝔊 μαλωσίας τῆς Ιουδαίας, 11καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Ὁ ἄνθρωπος 11
ἐπιστήμων ἦν καὶ σοφὸς καὶ ὑπερέχων πάντας τοὺς σοφοὺς Βα-
βυλῶνος, 12καὶ πνεῦμα ἅγιον ἐν αὐτῷ ἐστι, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις 12
τοῦ πατρός σου τοῦ βασιλέως συγκρίματα ὑπέρογκα ὑπέδειξε
Ναβουχοδονοσορ τῷ πατρί σου. 13τότε Δανιηλ εἰσήχθη πρὸς τὸν 13
βασιλέα, καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ 16Ὦ Δανιηλ, δύνῃ 16
μοι ὑποδεῖξαι τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς; καὶ στολιῶ σε πορφύραν
καὶ μανιάκην χρυσοῦν περιθήσω σοι, καὶ ἕξεις ἐξουσίαν τοῦ τρίτου
μέρους τῆς βασιλείας μου. 17τότε Δανιηλ ἔστη κατέναντι τῆς γρα- 17
φῆς καὶ ἀνέγνω καὶ οὕτως ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ Αὕτη ἡ γραφή
Ἠρίθμηται, κατελογίσθη, ἐξῆρται· καὶ ἔστη ἡ γράψασα χείρ. καὶ

17 cf. 𝔐 17 + 25

θ′ καὶ ἡ μορφή σου μὴ ἀλλοιούσθω· 11ἔστιν ἀνὴρ ἐν τῇ βασιλείᾳ 11
σου, ἐν ᾧ πνεῦμα θεοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πατρός σου γρη-
γόρησις καὶ σύνεσις εὑρέθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδο-
νοσορ ὁ πατήρ σου ἄρχοντα ἐπαοιδῶν, μάγων, Χαλδαίων, γαζα-
ρηνῶν κατέστησεν αὐτόν, 12ὅτι πνεῦμα περισσὸν ἐν αὐτῷ καὶ 12
φρόνησις καὶ σύνεσις, συγκρίνων ἐνύπνια καὶ ἀναγγέλλων κρατού-
μενα καὶ λύων συνδέσμους, Δανιηλ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπέθηκεν αὐτῷ
ὄνομα Βαλτασαρ· νῦν οὖν κληθήτω, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ
ἀναγγελεῖ σοι. 13τότε Δανιηλ εἰσήχθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ 13
εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιηλ Σὺ εἶ Δανιηλ ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς
αἰχμαλωσίας τῆς Ιουδαίας, ἧς ἤγαγεν ὁ βασιλεὺς ὁ πατήρ μου;
14ἤκουσα περὶ σοῦ ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἐν σοί, καὶ γρηγόρησις καὶ 14
σύνεσις καὶ σοφία περισσὴ εὑρέθη ἐν σοί. 15καὶ νῦν εἰσῆλθον 15
ἐνώπιόν μου οἱ σοφοί, μάγοι, γαζαρηνοί, ἵνα τὴν γραφὴν ταύτην
ἀναγνῶσιν καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτῆς γνωρίσωσίν μοι, καὶ οὐκ ἠ-
δυνήθησαν ἀναγγεῖλαί μοι. 16καὶ ἐγὼ ἤκουσα περὶ σοῦ ὅτι δύνα- 16
σαι κρίματα συγκρῖναι· νῦν οὖν ἐὰν δυνηθῇς τὴν γραφὴν ἀναγνῶ-
ναι καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτῆς γνωρίσαι μοι, πορφύραν ἐνδύσῃ, καὶ
ὁ μανιάκης ὁ χρυσοῦς ἔσται ἐπὶ τὸν τράχηλόν σου, καὶ τρίτος ἐν
τῇ βασιλείᾳ μου ἄρξεις. 17τότε ἀπεκρίθη Δανιηλ καὶ εἶπεν ἐνώπιον 17
τοῦ βασιλέως Τὰ δόματά σου σοὶ ἔστω, καὶ τὴν δωρεὰν τῆς οἰ-
κίας σου ἑτέρῳ δός· ἐγὼ δὲ τὴν γραφὴν ἀναγνώσομαι τῷ βασι-

11 πνευμα θεου (cf. 14)] + αγιον A: cf. 𝔐 et 4 8. 9. 18 | fin.] + ο πατηρ σου ο βασιλευς A = 𝔐 || 12 συνεσις] + εν αυτω ABc(†) || 14 και συνεσις > B*† || 15 ταυτην > A†: cf. 16 || 16 δυνασαι] pr. συ A† | συγκριναι] -νειν A | γραφην] + ταυτην A: cf. 15 | γνωρισαι] -σης B | επι τον τραχηλον] επι τω -λω B(†), περι τον -λον A: cf. 7 || 17 τοτε απεκρ. δαν. και ειπεν] και ειπεν > A†, και ειπεν δαν. B | σοι 1⁰] pr. συν A | τω βασιλει > B

23 αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτῶν. [23]βασιλεῦ, σὺ ἐποιήσω ἑστιατορίαν τοῖς 𝔊
φίλοις σου καὶ ἔπινες οἶνον, καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ
τοῦ ζῶντος ἠνέχθη σοι, καὶ ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς σὺ καὶ οἱ μεγιστᾶνές
σου καὶ ἠνέσατε πάντα τὰ εἴδωλα τὰ χειροποίητα τῶν ἀνθρώπων·
καὶ τῷ θεῷ τῷ ζῶντι οὐκ εὐλογήσατε, καὶ τὸ πνεῦμά σου ἐν τῇ
χειρὶ αὐτοῦ, καὶ τὸ βασίλειόν σου αὐτὸς ἔδωκέ σοι, καὶ οὐκ εὐ-
26–28 λόγησας αὐτὸν οὐδὲ ἤνεσας αὐτῷ. [26–28]τοῦτο τὸ σύγκριμα τῆς
γραφῆς· ἠρίθμηται ὁ χρόνος σου τῆς βασιλείας, ἀπολήγει ἡ βα-

---

18 λεῖ καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτῆς γνωρίσω σοι. [18]βασιλεῦ, ὁ θεὸς ὁ ὕψι- Θ'
στος τὴν βασιλείαν καὶ τὴν μεγαλωσύνην καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δό-
19 ξαν ἔδωκεν Ναβουχοδονοσορ τῷ πατρί σου, [19]καὶ ἀπὸ τῆς μεγα-
λωσύνης, ἧς ἔδωκεν αὐτῷ, πάντες οἱ λαοί, φυλαί, γλῶσσαι ἦσαν
τρέμοντες καὶ φοβούμενοι ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· οὓς ἠβούλετο,
αὐτὸς ἀνῄρει, καὶ οὓς ἠβούλετο, αὐτὸς ἔτυπτεν, καὶ οὓς ἠβούλετο,
20 αὐτὸς ὕψου, καὶ οὓς ἠβούλετο, αὐτὸς ἐταπείνου. [20]καὶ ὅτε ὑψώθη
ἡ καρδία αὐτοῦ καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐκραταιώθη τοῦ ὑπερηφανεύ-
σασθαι, κατηνέχθη ἀπὸ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἡ
21 τιμὴ ἀφῃρέθη ἀπ᾽ αὐτοῦ, [21]καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη, καὶ
ἡ καρδία αὐτοῦ μετὰ τῶν θηρίων ἐδόθη, καὶ μετὰ ὀνάγρων ἡ κατ-
οικία αὐτοῦ, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ἐψώμιζον αὐτόν, καὶ ἀπὸ τῆς
δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβάφη, ἕως οὗ ἔγνω ὅτι κυ-
ριεύει ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ᾧ ἂν
22 δόξῃ, δώσει αὐτήν. [22]καὶ σὺ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βαλτασαρ οὐκ ἐταπεί-
23 νωσας τὴν καρδίαν σου κατενώπιον οὗ πάντα ταῦτα ἔγνως, [23]καὶ
ἐπὶ τὸν κύριον θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ὑψώθης, καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου
αὐτοῦ ἤνεγκαν ἐνώπιόν σου, καὶ σὺ καὶ οἱ μεγιστᾶνές σου καὶ αἱ
παλλακαί σου καὶ αἱ παράκοιτοί σου οἶνον ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς, καὶ
τοὺς θεοὺς τοὺς χρυσοῦς καὶ ἀργυροῦς καὶ χαλκοῦς καὶ σιδηροῦς
καὶ ξυλίνους καὶ λιθίνους, οἳ οὐ βλέπουσιν καὶ οὐκ ἀκούουσιν καὶ
οὐ γινώσκουσιν, ἤνεσας καὶ τὸν θεόν, οὗ ἡ πνοή σου ἐν χειρὶ
24 αὐτοῦ καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοί σου, αὐτὸν οὐκ ἐδόξασας. [24]διὰ τοῦτο
ἐκ προσώπου αὐτοῦ ἀπεστάλη ἀστράγαλος χειρὸς καὶ τὴν γραφὴν
25 ταύτην ἐνέταξεν. [25]καὶ αὕτη ἡ γραφὴ ἡ ἐντεταγμένη Μανη θεκελ
26 φαρες. [26]τοῦτο τὸ σύγκριμα τοῦ ῥήματος· μανη, ἐμέτρησεν ὁ θεὸς
27 τὴν βασιλείαν σου καὶ ἐπλήρωσεν αὐτήν· [27]θεκελ, ἐστάθη ἐν ζυγῷ

19 υψου] υψοι A || 20 υπερηφανευεσθαι A | αυτου paenult. > B || 21 εγνω] γνω B†: cf. 4 25 | ο θεος > A || 22 συ] + ουν B | κατενωπιον (cf. Johannessohn Präp. p. 197)] κατ > A | ου] pr. του θεου mss.: quod deleui, cf. 𝔐 || 23 ηνεγκαν] -κας A | αι παρακοιτοι] αι > A*†, οι παρ. Ac compl. | και (+ οι B pau.) ουκ ακουουσιν > A†

𝔊 σιλεία σου, συντέτμηται καὶ συντετέλεσται ἡ βασιλεία σου, τοῖς
Μήδοις καὶ τοῖς Πέρσαις δίδοται. [29]τότε Βαλτασαρ ὁ βασιλεὺς 29
ἐνέδυσε τὸν Δανιηλ πορφύραν καὶ μανιάκην χρυσοῦν περιέθηκεν
αὐτῷ καὶ ἔδωκεν ἐξουσίαν αὐτῷ τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας
αὐτοῦ. [30]καὶ τὸ σύγκριμα ἐπῆλθε Βαλτασαρ τῷ βασιλεῖ, καὶ τὸ 30
βασίλειον ἐξῆρται ἀπὸ τῶν Χαλδαίων καὶ ἐδόθη τοῖς Μήδοις καὶ
τοῖς Πέρσαις. [1]καὶ Ἀρταξέρξης ὁ τῶν Μήδων παρέλαβε τὴν βα- 6
σιλείαν.

Καὶ Δαρεῖος πλήρης τῶν ἡμερῶν καὶ ἔνδοξος ἐν γήρει· [2]καὶ 2
κατέστησε σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλεί-
ας αὐτοῦ [3]καὶ ἐπ᾿ αὐτῶν ἄνδρας τρεῖς ἡγουμένους αὐτῶν, καὶ 3
Δανιηλ εἷς ἦν τῶν τριῶν ἀνδρῶν [4]ὑπὲρ πάντας ἔχων ἐξουσίαν 4
ἐν τῇ βασιλείᾳ. καὶ Δανιηλ ἦν ἐνδεδυμένος πορφύραν καὶ μέγας
καὶ ἔνδοξος ἔναντι Δαρείου τοῦ βασιλέως, καθότι ἦν ἔνδοξος καὶ
ἐπιστήμων καὶ συνετός, καὶ πνεῦμα ἅγιον ἐν αὐτῷ, καὶ εὐοδού-
μενος ἐν ταῖς πραγματείαις τοῦ βασιλέως, αἷς ἔπρασσε. τότε ὁ
βασιλεὺς ἐβουλεύσατο καταστῆσαι τὸν Δανιηλ ἐπὶ πάσης τῆς βα-
σιλείας αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας, οὓς κατέστησε μετ᾿ αὐτοῦ,
καὶ σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτά. [5]ὅτε δὲ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς 5
καταστῆσαι τὸν Δανιηλ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ, τότε βου-
λὴν καὶ γνώμην ἐβουλεύσαντο ἐν ἑαυτοῖς οἱ δύο νεανίσκοι πρὸς
ἀλλήλους λέγοντες, ἐπεὶ οὐδεμίαν ἁμαρτίαν οὐδὲ ἄγνοιαν ηὕρισκον

θ′ καὶ εὑρέθη ὑστεροῦσα· [28]φαρες, διῄρηται ἡ βασιλεία σου καὶ ἐδόθη 28
Μήδοις καὶ Πέρσαις. [29]καὶ εἶπεν Βαλτασαρ καὶ ἐνέδυσαν τὸν Δα- 29
νιηλ πορφύραν καὶ τὸν μανιάκην τὸν χρυσοῦν περιέθηκαν περὶ
τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἐκήρυξεν περὶ αὐτοῦ εἶναι αὐτὸν ἄρχοντα
τρίτον ἐν τῇ βασιλείᾳ. [30]ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἀναιρέθη Βαλτασαρ ὁ 30
βασιλεὺς ὁ Χαλδαίων.

[1]Καὶ Δαρεῖος ὁ Μῆδος παρέλαβεν τὴν βασιλείαν ὢν ἐτῶν ἑξή- 6
κοντα δύο. [2]καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον Δαρείου καὶ κατέστησεν ἐπὶ τῆς 2
βασιλείας σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι τοῦ εἶναι αὐτοὺς ἐν ὅλῃ τῇ βα-
σιλείᾳ αὐτοῦ [3]καὶ ἐπάνω αὐτῶν τακτικοὺς τρεῖς, ὧν ἦν Δανιηλ εἷς 3
ἐξ αὐτῶν, τοῦ ἀποδιδόναι αὐτοῖς τοὺς σατράπας λόγον, ὅπως ὁ
βασιλεὺς μὴ ἐνοχλῆται· [4]καὶ ἦν Δανιηλ ὑπὲρ αὐτούς, ὅτι πνεῦμα 4
περισσὸν ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησεν αὐτὸν ἐφ᾿ ὅλης τῆς
βασιλείας αὐτοῦ. [5]καὶ οἱ τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι ἐζήτουν πρό- 5
φασιν εὑρεῖν κατὰ Δανιηλ· καὶ πᾶσαν πρόφασιν καὶ παράπτωμα

29 ειναι] pr. του A pau. | βασιλεια] + αυτου A | fin.] + subscr. ορασις ς′ A || 30 init.] pr. inscr. ορασις ζ′ A | ο βασ. ο χαλδ. (sic B*, -αιος rel.) > A(†)
6 2 ολη] παση A† || 3 ων] ος B || 4 περισσον] + ην A pl. | εν] επ A†

κατὰ τοῦ Δανιηλ περὶ ἧς κατηγορήσουσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, Ο'
6 [6]καὶ εἶπαν Δεῦτε στήσωμεν ὁρισμὸν καθ' ἑαυτῶν ὅτι πᾶς ἄνθρω-
πος οὐκ ἀξιώσει ἀξίωμα καὶ οὐ μὴ εὔξηται εὐχὴν ἀπὸ παντὸς θεοῦ
ἕως ἡμερῶν τριάκοντα, ἀλλ' ἢ παρὰ Δαρείου τοῦ βασιλέως· εἰ
δὲ μή, ἀποθανεῖται· ἵνα ἡττήσωσι τὸν Δανιηλ ἐναντίον τοῦ βασι-
λέως, καὶ ῥιφῇ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ᾔδεισαν γὰρ ὅτι
Δανιηλ προσεύχεται καὶ δεῖται κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τρὶς τῆς
7 ἡμέρας. [7]τότε προσήλθοσαν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι καὶ εἶπαν ἐναντίον
8 τοῦ βασιλέως [8]Ὁρισμὸν καὶ στάσιν ἐστήσαμεν ὅτι πᾶς ἄνθρωπος,
ὃς ἂν εὔξηται εὐχὴν ἢ ἀξιώσῃ ἀξίωμά τι παρὰ παντὸς θεοῦ ἕως
ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ Δαρείου τοῦ βασιλέως, ῥιφήσεται
9 εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. [9]καὶ ἠξίωσαν τὸν βασιλέα ἵνα στήσῃ
τὸν ὁρισμὸν καὶ μὴ ἀλλοιώσῃ αὐτόν, διότι ᾔδεισαν ὅτι Δανιηλ
προσεύχεται καὶ δεῖται τρὶς τῆς ἡμέρας, ἵνα ἡττηθῇ διὰ τοῦ βασι-
10 λέως καὶ ῥιφῇ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. [10]καὶ οὕτως ὁ βα-
11 σιλεὺς Δαρεῖος ἔστησε καὶ ἐκύρωσεν. [11]ἐπιγνοὺς δὲ Δανιηλ
τὸν ὁρισμόν, ὃν ἔστησε κατ' αὐτοῦ, θυρίδας ἤνοιξεν ἐν τῷ ὑπερῴῳ
αὐτοῦ κατέναντι Ιερουσαλημ καὶ ἔπιπτεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ
12 τρὶς τῆς ἡμέρας, καθὼς ἐποίει ἔμπροσθεν, καὶ ἐδεῖτο. [12]καὶ αὐτοὶ

6 9 > 88

---

6 καὶ ἀμβλάκημα οὐχ εὗρον κατ' αὐτοῦ, ὅτι πιστὸς ἦν. [6]καὶ εἶπον Θ'
οἱ τακτικοί Οὐχ εὑρήσομεν κατὰ Δανιηλ πρόφασιν εἰ μὴ ἐν νομί-
7 μοις θεοῦ αὐτοῦ. [7]τότε οἱ τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι παρέστη-
σαν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπαν αὐτῷ Δαρεῖε βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας
8 ζῆθι· [8]συνεβουλεύσαντο πάντες οἱ ἐπὶ τῆς βασιλείας σου στρατη-
γοὶ καὶ σατράπαι, ὕπατοι καὶ τοπάρχαι τοῦ στῆσαι στάσει βασι-
λικῇ καὶ ἐνισχῦσαι ὁρισμόν, ὅπως ὃς ἂν αἰτήσῃ αἴτημα παρὰ παν-
τὸς θεοῦ καὶ ἀνθρώπου ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ σοῦ,
9 βασιλεῦ, ἐμβληθήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων· [9]νῦν οὖν,
βασιλεῦ, στῆσον τὸν ὁρισμὸν καὶ ἔκθες γραφήν, ὅπως μὴ ἀλλοι-
10 ωθῇ τὸ δόγμα Μήδων καὶ Περσῶν. [10]τότε ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος
11 ἐπέταξεν γραφῆναι τὸ δόγμα. [11]καὶ Δανιηλ, ἡνίκα ἔγνω ὅτι ἐν-
ετάγη τὸ δόγμα, εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ αἱ θυρίδες ἀν-
εῳγμέναι αὐτῷ ἐν τοῖς ὑπερῴοις αὐτοῦ κατέναντι Ιερουσαλημ, καὶ
καιροὺς τρεῖς τῆς ἡμέρας ἦν κάμπτων ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ καὶ
προσευχόμενος καὶ ἐξομολογούμενος ἐναντίον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ,
12 καθὼς ἦν ποιῶν ἔμπροσθεν. [12]τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι παρετήρησαν

5 αμπλακημα B^c: cf. Thack. § 7, 16 || 6 νομιμοις] νομοις A || 8 του > B† | στασει βασιλικη] -σιν -κην A | αιτηση] -σηται A: item in 13, cf. 14 | ανθρωπων A || 9 τον > A | μηδων .. περσων] tr. B hic, non in 13. 16, cf. 8 20

𝔊 ἐτήρησαν τὸν Δανιηλ καὶ κατελάβοσαν αὐτὸν εὐχόμενον τρὶς τῆς
ἡμέρας καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν. [13]τότε οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐνέτυχον 13
τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπαν Δαρεῖε βασιλεῦ, οὐχ ὁρισμὸν ὡρίσω ἵνα
πᾶς ἄνθρωπος μὴ εὔξηται εὐχὴν μηδὲ ἀξιώσῃ ἀξίωμα παρὰ παντὸς
θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλὰ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ· εἰ δὲ μή,
ῥιφήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς
εἶπεν αὐτοῖς Ἀκριβὴς ὁ λόγος, καὶ μενεῖ ὁ ὁρισμός. [13a]καὶ εἶπον 13a
αὐτῷ Ὁρκίζομέν σε τοῖς Μήδων καὶ Περσῶν δόγμασιν, ἵνα μὴ
ἀλλοιώσῃς τὸ πρόσταγμα μηδὲ θαυμάσῃς πρόσωπον καὶ ἵνα μὴ
ἐλαττώσῃς τι τῶν εἰρημένων καὶ κολάσῃς τὸν ἄνθρωπον, ὃς οὐκ
ἐνέμεινε τῷ ὁρισμῷ τούτῳ. καὶ εἶπεν Οὕτως ποιήσω καθὼς λέγετε,
καὶ ἕστηκέ μοι τοῦτο. [14]καὶ εἶπαν Ἰδοὺ εὕρομεν Δανιηλ τὸν φίλον 14
σου εὐχόμενον καὶ δεόμενον τοῦ προσώπου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τρὶς
τῆς ἡμέρας. [15]καὶ λυπούμενος ὁ βασιλεὺς εἶπεν ῥιφῆναι τὸν Δανιηλ 15
εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων κατὰ τὸν ὁρισμόν, ὃν ἔστησε κατ᾽
αὐτοῦ. τότε ὁ βασιλεὺς σφόδρα ἐλυπήθη ἐπὶ τῷ Δανιηλ καὶ ἐβοήθει
τοῦ ἐξελέσθαι αὐτὸν ἕως δυσμῶν ἡλίου ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν σα-
τραπῶν [16]καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐξελέσθαι αὐτὸν ἀπ᾽ αὐτῶν. [17]ἀναβοήσας 16 17
δὲ Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Δανιηλ Ὁ θεός σου, ᾧ σὺ λατρεύ-

13a και 4^0] αλλα 88c

θ′ καὶ εὗρον τὸν Δανιηλ ἀξιοῦντα καὶ δεόμενον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ.
[13]καὶ προσελθόντες λέγουσιν τῷ βασιλεῖ Βασιλεῦ, οὐχ ὁρισμὸν 13
ἔταξας ὅπως πᾶς ἄνθρωπος, ὃς ἂν αἰτήσῃ παρὰ παντὸς θεοῦ καὶ
ἀνθρώπου αἴτημα ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ᾽ ἢ παρὰ σοῦ, βασι-
λεῦ, ἐμβληθήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων; καὶ εἶπεν ὁ βασι-
λεύς Ἀληθινὸς ὁ λόγος, καὶ τὸ δόγμα Μήδων καὶ Περσῶν οὐ
παρελεύσεται. [14]τότε ἀπεκρίθησαν καὶ λέγουσιν ἐνώπιον τοῦ βασι- 14
λέως Δανιηλ ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ιουδαίας οὐχ
ὑπετάγη τῷ δόγματί σου περὶ τοῦ ὁρισμοῦ, οὗ ἔταξας, καὶ καιροὺς
τρεῖς τῆς ἡμέρας αἰτεῖ παρὰ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τὰ αἰτήματα αὐτοῦ.
[15]τότε ὁ βασιλεύς, ὡς τὸ ῥῆμα ἤκουσεν, πολὺ ἐλυπήθη ἐπ᾽ αὐτῷ 15
καὶ περὶ τοῦ Δανιηλ ἠγωνίσατο τοῦ ἐξελέσθαι αὐτὸν καὶ ἕως ἑ-
σπέρας ἦν ἀγωνιζόμενος τοῦ ἐξελέσθαι αὐτόν. [16]τότε οἱ ἄνδρες 16
ἐκεῖνοι λέγουσιν τῷ βασιλεῖ Γνῶθι, βασιλεῦ, ὅτι δόγμα Μήδοις καὶ
Πέρσαις τοῦ πᾶν ὁρισμὸν καὶ στάσιν, ἣν ἂν ὁ βασιλεὺς στήσῃ,
οὐ δεῖ παραλλάξαι. [17]τότε ὁ βασιλεὺς εἶπεν καὶ ἤγαγον τὸν Δανιηλ 17

13 αιτηση: cf. 8 || 14 ο > B† | περι του ορ. ου εταξας > B | αιτει] αιτειται(A† ε pro αι ult.) Amu.: cf. 8 || 15 εξελεσθαι αυτον $1^0 \frown 2^0$ B* | του ult. > A || 16 δογμα compl.] pr. το BA: cf. 3 96 | παν] παντα *L*: cf. Iud. 7 4 B | αν ... στηση] ... στησει A

εις ἐνδελεχῶς τρὶς τῆς ἡμέρας, αὐτὸς ἐξελεῖταί σε ἐκ χειρὸς τῶν 𝔊
18 λεόντων· ἕως πρωὶ θάρρει. [18]τότε Δανιηλ ἐρρίφη εἰς τὸν λάκκον
τῶν λεόντων, καὶ ἠνέχθη λίθος καὶ ἐτέθη εἰς τὸ στόμα τοῦ λάκκου,
καὶ ἐσφραγίσατο ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ δακτυλίῳ ἑαυτοῦ καὶ ἐν τοῖς
δακτυλίοις τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, ὅπως μὴ ἀπ' αὐτῶν ἀρθῇ ὁ
19 Δανιηλ ἢ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἀνασπάσῃ ἐκ τοῦ λάκκου. [19]τότε
ὑπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ βασίλεια αὐτοῦ καὶ ηὐλίσθη νῆστις
καὶ ἦν λυπούμενος περὶ τοῦ Δανιηλ. τότε ὁ θεὸς τοῦ Δανιηλ
πρόνοιαν ποιούμενος αὐτοῦ ἀπέκλεισε τὰ στόματα τῶν λεόντων,
20 καὶ οὐ παρηνώχλησαν τῷ Δανιηλ. [20]καὶ ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος ὤρ-
θρισε πρωὶ καὶ παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς σατράπας καὶ πορευθεὶς
21 ἔστη ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ λάκκου τῶν λεόντων. [21]τότε ὁ βασι-
λεὺς ἐκάλεσε τὸν Δανιηλ φωνῇ μεγάλῃ μετὰ κλαυθμοῦ λέγων Ὦ
Δανιηλ, εἰ ἄρα ζῇς, καὶ ὁ θεός σου, ᾧ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, σέ-
22 σωκέ σε ἀπὸ τῶν λεόντων, καὶ οὐκ ἠχρείωκάν σε; [22]τότε Δανιηλ
23 ἐπήκουσε φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν Βασιλεῦ, ἔτι εἰμὶ ζῶν, [23]καὶ
σέσωκέ με ὁ θεὸς ἀπὸ τῶν λεόντων, καθότι δικαιοσύνη ἐν ἐμοὶ
εὑρέθη ἐναντίον αὐτοῦ· καὶ ἐναντίον δὲ σοῦ, βασιλεῦ, οὔτε ἄγνοια

καὶ ἐνέβαλον αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων· καὶ εἶπεν ὁ θ'
βασιλεὺς τῷ Δανιηλ Ὁ θεός σου, ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, αὐ-
18 τὸς ἐξελεῖταί σε. [18]καὶ ἤνεγκαν λίθον καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸ στόμα
τοῦ λάκκου, καὶ ἐσφραγίσατο ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ δακτυλίῳ αὐτοῦ
καὶ ἐν τῷ δακτυλίῳ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, ὅπως μὴ ἀλλοιωθῇ
19 πρᾶγμα ἐν τῷ Δανιηλ. [19]καὶ ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἄδειπνος, καὶ ἐδέσματα οὐκ εἰσήνεγκαν αὐ-
τῷ, καὶ ὁ ὕπνος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ. καὶ ἀπέκλεισεν ὁ θεὸς τὰ
20 στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐ παρηνώχλησαν τῷ Δανιηλ. [20]τότε
ὁ βασιλεὺς ἀνέστη τὸ πρωὶ ἐν τῷ φωτὶ καὶ ἐν σπουδῇ ἦλθεν ἐπὶ
21 τὸν λάκκον τῶν λεόντων· [21]καὶ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν τῷ λάκκῳ
ἐβόησεν φωνῇ ἰσχυρᾷ Δανιηλ ὁ δοῦλος τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ
θεός σου, ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, εἰ ἠδυνήθη ἐξελέσθαι σε ἐκ
22 στόματος τῶν λεόντων; [22]καὶ εἶπεν Δανιηλ τῷ βασιλεῖ Βασιλεῦ,
23 εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι· [23]ὁ θεός μου ἀπέστειλεν τὸν ἄγγελον αὐ-
τοῦ, καὶ ἐνέφραξεν τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐκ ἐλυμήναντό
με, ὅτι κατέναντι αὐτοῦ εὐθύτης ηὑρέθη μοι· καὶ ἐνώπιον δὲ σοῦ,

17 αυτον > B*† | συ > A pau. : cf. 21 || 18 ηνεγκεν et επεθηκεν A† | ο βασ. > A† || 19 εισηνεγκαν] -ηνεχθη A | ο υπνος απεστη] ο υπνος αυτου εγενετο A†: ex 2 1 | και απεκλεισεν(απ > BA†) — fin.] ex 𝔊, > L = 𝔐 || 21 εβοησεν] pr. τω δανιηλ A | ισχυρα] μεγαλη A | συ > A: cf. 17 || 23 κατεναντι] -τιον A | μοι] εν εμοι A

𝔊 οὔτε ἁμαρτία εὑρέθη ἐν ἐμοί· σὺ δὲ ἤκουσας ἀνθρώπων πλανών-
των βασιλεῖς καὶ ἔρριψάς με εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων εἰς
ἀπώλειαν. [24]τότε συνήχθησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις καὶ εἶδον τὸν 24
Δανιηλ, ὡς οὐ παρηνώχλησαν αὐτῷ οἱ λέοντες. [25]τότε οἱ δύο ἄν- 25
θρωποι ἐκεῖνοι οἱ καταμαρτυρήσαντες τοῦ Δανιηλ, αὐτοὶ καὶ αἱ
γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἐρρίφησαν τοῖς λέουσι, καὶ
οἱ λέοντες ἀπέκτειναν αὐτοὺς καὶ ἔθλασαν τὰ ὀστᾶ αὐτῶν. [26]τότε 26
Δαρεῖος ἔγραψε πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ χώραις καὶ γλώσσαις, τοῖς
οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ λέγων [27]Πάντες οἱ ἄνθρωποι οἱ 27
ὄντες ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἔστωσαν προσκυνοῦντες καὶ λατρεύοντες
τῷ θεῷ τοῦ Δανιηλ, αὐτὸς γάρ ἐστι θεὸς μένων καὶ ζῶν εἰς γενεὰς
γενεῶν ἕως τοῦ αἰῶνος· [28]ἐγὼ Δαρεῖος ἔσομαι αὐτῷ προσκυνῶν 28
καὶ δουλεύων πάσας τὰς ἡμέρας μου, τὰ γὰρ εἴδωλα τὰ χειροποίητα
οὐ δύνανται σῶσαι, ὡς ἐλυτρώσατο ὁ θεὸς τοῦ Δανιηλ τὸν Δανιηλ.
[29]καὶ ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος προσετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ, καὶ 29
Δανιηλ κατεστάθη ἐπὶ τῆς βασιλείας Δαρείου· καὶ Κῦρος ὁ Πέρσης
παρέλαβε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

26 χωραις .. γλωσσαις] tr. 88

θ' βασιλεῦ, παράπτωμα οὐκ ἐποίησα. [24]τότε ὁ βασιλεὺς πολὺ ἠγα- 24
θύνθη ἐπ' αὐτῷ καὶ τὸν Δανιηλ εἶπεν ἀνενέγκαι ἐκ τοῦ λάκκου·
καὶ ἀνηνέχθη Δανιηλ ἐκ τοῦ λάκκου, καὶ πᾶσα διαφθορὰ οὐχ εὑ-
ρέθη ἐν αὐτῷ, ὅτι ἐπίστευσεν ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. [25]καὶ εἶπεν ὁ 25
βασιλεύς, καὶ ἠγάγοσαν τοὺς ἄνδρας τοὺς διαβαλόντας τὸν Δανιηλ,
καὶ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων ἐνεβλήθησαν, αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ
αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν· καὶ οὐκ ἔφθασαν εἰς τὸ ἔδαφος
τοῦ λάκκου ἕως οὗ ἐκυρίευσαν αὐτῶν οἱ λέοντες καὶ πάντα τὰ
ὀστᾶ αὐτῶν ἐλέπτυναν. [26]τότε Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς ἔγραψεν πᾶσι 26
τοῖς λαοῖς, φυλαῖς, γλώσσαις, τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ Εἰρήνη
ὑμῖν πληθυνθείη· [27]ἐκ προσώπου μου ἐτέθη δόγμα τοῦ ἐν πάσῃ 27
ἀρχῇ τῆς βασιλείας μου εἶναι τρέμοντας καὶ φοβουμένους ἀπὸ
προσώπου τοῦ θεοῦ Δανιηλ, ὅτι αὐτός ἐστιν θεὸς ζῶν καὶ μένων
εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ
κυριεία αὐτοῦ ἕως τέλους· [28]ἀντιλαμβάνεται καὶ ῥύεται καὶ ποιεῖ 28
σημεῖα καὶ τέρατα ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅστις ἐξείλατο τὸν
Δανιηλ ἐκ χειρὸς τῶν λεόντων. [29]καὶ Δανιηλ κατεύθυνεν ἐν τῇ 29
βασιλείᾳ Δαρείου καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ Κύρου τοῦ Πέρσου.

24 εν ult. > A || 25 ενεβληθ.] εν > A || 26 δαρ./ο βασ.] tr. A† || 27 του 1°] τουτο B† | εστιν > A† | κυριεια Apau.] κυρ(ε)ια rel.: cf. 4 22 || 29 fin.] + subscr. ορασις ζ' A

7 [1]Ἔτους πρώτου βασιλεύοντος Βαλτασαρ χώρας Βαβυλωνίας 𝔊
Δανιηλ ὅραμα εἶδε παρὰ κεφαλὴν ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ· τότε
2 Δανιηλ τὸ ὅραμα, ὃ εἶδεν, ἔγραψεν εἰς κεφάλαια λόγων [2]Ἐπὶ τῆς
κοίτης μου ἐθεώρουν καθ' ὕπνους νυκτὸς καὶ ἰδοὺ τέσσαρες ἄνεμοι
3 τοῦ οὐρανοῦ ἐνέπεσον εἰς τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην. [3]καὶ τέσ-
σαρα θηρία ἀνέβαινον ἐκ τῆς θαλάσσης διαφέροντα ἓν παρὰ τὸ
4 ἕν. [4]τὸ πρῶτον ὡσεὶ λέαινα ἔχουσα πτερὰ ὡσεὶ ἀετοῦ· ἐθεώρουν
ἕως ὅτου ἐτίλη τὰ πτερὰ αὐτῆς, καὶ ἤρθη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ
ποδῶν ἀνθρωπίνων ἐστάθη, καὶ ἀνθρωπίνη καρδία ἐδόθη αὐτῇ.
5 [5]καὶ ἰδοὺ μετ' αὐτὴν ἄλλο θηρίον ὁμοίωσιν ἔχον ἄρκου, καὶ ἐπὶ
τοῦ ἑνὸς πλευροῦ ἐστάθη, καὶ τρία πλευρὰ ἦν ἐν τῷ στόματι αὐτῆς,
6 καὶ οὕτως εἶπεν Ἀνάστα κατάφαγε σάρκας πολλάς. [6]καὶ μετὰ ταῦτα
ἐθεώρουν θηρίον ἄλλο ὡσεὶ πάρδαλιν, καὶ πτερὰ τέσσαρα ἐπέτει-
νον ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ τέσσαρες κεφαλαὶ τῷ θηρίῳ, καὶ γλῶσσα
7 ἐδόθη αὐτῷ. [7]μετὰ δὲ ταῦτα ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς
θηρίον τέταρτον φοβερόν, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ ὑπερφέρων ἰσχύι,
ἔχον ὀδόντας σιδηροῦς μεγάλους, ἐσθίον καὶ κοπανίζον, κύκλῳ

7 5 αυτης] + ※εν μεσω οδοντων αυτης 88 Sy || 6 και ult. — fin. > 88

---

7 [1]Ἐν ἔτει πρώτῳ Βαλτασαρ βασιλέως Χαλδαίων Δανιηλ ἐνύπνιον θ'
εἶδεν, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ,
2 καὶ τὸ ἐνύπνιον ἔγραψεν [2]Ἐγὼ Δανιηλ ἐθεώρουν ἐν ὁράματί μου
τῆς νυκτὸς καὶ ἰδοὺ οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ προσέβαλλον
3 εἰς τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην. [3]καὶ τέσσαρα θηρία μεγάλα ἀν-
4 έβαινον ἐκ τῆς θαλάσσης διαφέροντα ἀλλήλων. [4]τὸ πρῶτον ὡσεὶ
λέαινα, καὶ πτερὰ αὐτῇ ὡσεὶ ἀετοῦ· ἐθεώρουν ἕως οὗ ἐξετίλη τὰ
πτερὰ αὐτῆς, καὶ ἐξήρθη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ ποδῶν ἀνθρώπου
5 ἐστάθη, καὶ καρδία ἀνθρώπου ἐδόθη αὐτῇ. [5]καὶ ἰδοὺ θηρίον δεύτε-
ρον ὅμοιον ἄρκῳ, καὶ εἰς μέρος ἓν ἐστάθη, καὶ τρία πλευρὰ ἐν τῷ
στόματι αὐτῆς ἀνὰ μέσον τῶν ὀδόντων αὐτῆς, καὶ οὕτως ἔλεγον
6 αὐτῇ Ἀνάστηθι φάγε σάρκας πολλάς. [6]ὀπίσω τούτου ἐθεώρουν καὶ
ἰδοὺ ἕτερον θηρίον ὡσεὶ πάρδαλις, καὶ αὐτῇ πτερὰ τέσσαρα πε-
τεινοῦ ὑπεράνω αὐτῆς, καὶ τέσσαρες κεφαλαὶ τῷ θηρίῳ, καὶ ἐξου-
7 σία ἐδόθη αὐτῇ. [7]ὀπίσω τούτου ἐθεώρουν καὶ ἰδοὺ θηρίον τέταρ-
τον φοβερὸν καὶ ἔκθαμβον καὶ ἰσχυρὸν περισσῶς, καὶ οἱ ὀδόντες
αὐτοῦ σιδηροῖ μεγάλοι, ἐσθίον καὶ λεπτῦνον καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς

7 1 init.] pr. inscr. ορασις η' A | ετει πρωτω (τριτω B*†) B^{c}A†] τω πρ. ετει rel. | ενυπνιον ult.] + αυτου B† || 2 εν οραμ. μου της νυκτος] > B pau., μου > A pau. || 3 ανεβαινον] -νεν B || 4 λεαινα] + εχουσα πτερα AB^{c} | αυτη 1^{0}] -της A | ωσει 2^{0}] ως A | εξηρθη] εξηγερθη A† || 5 τρια πλευρα] τρεις -ραι B† || 6 ετερον θηριον] tr. A | αυτη ult.] -τω A || 7 μεγαλοι > BV pau.: cf. 17

𝔊 τοῖς ποσὶ καταπατοῦν, διαφόρως χρώμενον παρὰ πάντα τὰ πρὸ
αὐτοῦ θηρία· εἶχε δὲ κέρατα δέκα, [8]καὶ βουλαὶ πολλαὶ ἐν τοῖς 8
κέρασιν αὐτοῦ. καὶ ἰδοὺ ἄλλο ἓν κέρας ἀνεφύη ἀνὰ μέσον αὐτῶν
μικρὸν ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ, καὶ τρία τῶν κεράτων τῶν πρώτων
ἐξηράνθησαν δι' αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ὥσπερ ὀφθαλμοὶ ἀν-
θρώπινοι ἐν τῷ κέρατι τούτῳ καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἐποίει
πόλεμον πρὸς τοὺς ἁγίους. [9]ἐθεώρουν ἕως ὅτε θρόνοι ἐτέθησαν, 9
καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο ἔχων περιβολὴν ὡσεὶ χιόνα, καὶ τὸ
τρίχωμα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον λευκὸν καθαρόν, ὁ θρόνος
ὡσεὶ φλὸξ πυρός, [10]καὶ ἐξεπορεύετο κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ποτα- 10
μὸς πυρός, χίλιαι χιλιάδες ἐθεράπευον αὐτὸν καὶ μύριαι μυριάδες
παρειστήκεισαν αὐτῷ· καὶ κριτήριον ἐκάθισε καὶ βίβλοι ἠνεῴχθη-
σαν. [11]ἐθεώρουν τότε τὴν φωνὴν τῶν λόγων τῶν μεγάλων, ὧν 11
τὸ κέρας ἐλάλει, καὶ ἀπετυμπανίσθη τὸ θηρίον, καὶ ἀπώλετο τὸ
σῶμα αὐτοῦ καὶ ἐδόθη εἰς καῦσιν πυρός. [12]καὶ τοὺς κύκλῳ αὐτοῦ 12
ἀπέστησε τῆς ἐξουσίας αὐτῶν, καὶ χρόνος ζωῆς ἐδόθη αὐτοῖς ἕως
χρόνου καὶ καιροῦ. [13]ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς καὶ ἰδοὺ 13

8 πολλαι] μεγαλαι Sy || 9 fin.] + ※τροχοι αυτου πυρ καιομενον (10) ποταμος πυρος ελκων 88 Sy || 11 και 1⁰] pr. θεωρων ημην 88 Sy (in Sy sub ※)

θ' ποσὶν αὐτοῦ συνεπάτει, καὶ αὐτὸ διάφορον περισσῶς παρὰ πάντα
τὰ θηρία τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ κέρατα δέκα αὐτῷ. [8]προσενό- 8
ουν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ κέρας ἕτερον μικρὸν ἀνέβη ἐν
μέσῳ αὐτῶν, καὶ τρία κέρατα τῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐξερριζώθη
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ὡσεὶ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώ-
που ἐν τῷ κέρατι τούτῳ καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα. [9]ἐθεώρουν 9
ἕως ὅτου θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο, καὶ τὸ
ἔνδυμα αὐτοῦ ὡσεὶ χιὼν λευκόν, καὶ ἡ θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ
ὡσεὶ ἔριον καθαρόν, ὁ θρόνος αὐτοῦ φλὸξ πυρός, οἱ τροχοὶ αὐτοῦ
πῦρ φλέγον· [10]ποταμὸς πυρὸς εἷλκεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, χίλιαι χι- 10
λιάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ, καὶ μύριαι μυριάδες παρειστήκεισαν
αὐτῷ· κριτήριον ἐκάθισεν, καὶ βίβλοι ἠνεῴχθησαν. [11]ἐθεώρουν τότε 11
ἀπὸ φωνῆς τῶν λόγων τῶν μεγάλων, ὧν τὸ κέρας ἐκεῖνο ἐλάλει,
ἕως ἀνῃρέθη τὸ θηρίον καὶ ἀπώλετο, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐδόθη
εἰς καῦσιν πυρός. [12]καὶ τῶν λοιπῶν θηρίων ἡ ἀρχὴ μετεστάθη, 12
καὶ μακρότης ζωῆς ἐδόθη αὐτοῖς ἕως καιροῦ καὶ καιροῦ. [13]ἐθε- 13
ώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς καὶ ἰδοὺ μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ

7 παρα παντα — fin. bis uariis locis scr. A† pauca immutans || 10 ειλκεν] pr. εκπορευομενος A†: idem add. mu. || 11 των μεγαλων] ων ελαλει A† | ανηρεθη το θηρ.] το θηρ. εκεινο ανηρεθη A(†)

ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἤρχετο, καὶ ὡς 𝔊
14 παλαιὸς ἡμερῶν παρῆν, καὶ οἱ παρεστηκότες παρῆσαν αὐτῷ. [14]καὶ
ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία, καὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς κατὰ γένη καὶ
πᾶσα δόξα αὐτῷ λατρεύουσα· καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰ-
ώνιος, ἥτις οὐ μὴ ἀρθῇ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, ἥτις οὐ μὴ φθαρῇ.
15 — [15]καὶ ἀκηδιάσας ἐγὼ Δανιηλ ἐν τούτοις ἐν τῷ ὁράματι τῆς
16 νυκτὸς [16]προσῆλθον πρὸς ἕνα τῶν ἑστώτων καὶ τὴν ἀκρίβειαν
ἐζήτουν παρ᾽ αὐτοῦ ὑπὲρ πάντων τούτων. ἀποκριθεὶς δὲ λέγει μοι
17 καὶ τὴν κρίσιν τῶν λόγων ἐδήλωσέ μοι [17]Ταῦτα τὰ θηρία τὰ με-
18 γάλα εἰσὶ τέσσαρες βασιλεῖαι, αἳ ἀπολοῦνται ἀπὸ τῆς γῆς· [18]καὶ
παραλήψονται τὴν βασιλείαν ἅγιοι ὑψίστου καὶ καθέξουσι τὴν βα-
19 σιλείαν ἕως τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. [19]τότε
ἤθελον ἐξακριβάσασθαι περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου τοῦ διαφθεί-
ροντος πάντα καὶ ὑπερφόβου, καὶ ἰδοὺ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροῖ
καὶ οἱ ὄνυχες αὐτοῦ χαλκοῖ κατεσθίοντες πάντας κυκλόθεν καὶ
20 καταπατοῦντες τοῖς ποσί, [20]καὶ περὶ τῶν δέκα κεράτων αὐτοῦ τῶν

14 εξουσια 1^0] + ※και τιμη βασιλικη 88 Sy || 15 fin.] + ※εταρασσον με 88 Sy; deinde add. οι διαλογισμοι μου 88: cf. 28 θ′ (διαλογισμος = 𝔐 רעיון saepius inuenitur in θ′, nusquam in 𝔊) || 18 εως του αιωνος $1^0 \frown 2^0$ 88

οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος ἦν καὶ ἕως τοῦ παλαιοῦ θ′
14 τῶν ἡμερῶν ἔφθασεν καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ προσηνέχθη. [14]καὶ αὐτῷ
ἐδόθη ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ βασιλεία, καὶ πάντες οἱ λαοί, φυ-
λαί, γλῶσσαι αὐτῷ δουλεύσουσιν· ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώ-
νιος, ἥτις οὐ παρελεύσεται, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσε-
15 ται. — [15]ἔφριξεν τὸ πνεῦμά μου ἐν τῇ ἕξει μου, ἐγὼ Δανιηλ, καὶ
16 αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου ἐτάρασσόν με. [16]καὶ προσῆλθον ἑνὶ
τῶν ἑστηκότων καὶ τὴν ἀκρίβειαν ἐζήτουν παρ᾽ αὐτοῦ περὶ πάντων
τούτων, καὶ εἶπέν μοι τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὴν σύγκρισιν τῶν λόγων
17 ἐγνώρισέν μοι [17]Ταῦτα τὰ θηρία τὰ μεγάλα τὰ τέσσαρα, τέσσαρες
18 βασιλεῖαι ἀναστήσονται ἐπὶ τῆς γῆς, αἳ ἀρθήσονται· [18]καὶ παρα-
λήμψονται τὴν βασιλείαν ἅγιοι ὑψίστου καὶ καθέξουσιν αὐτὴν ἕως
19 αἰῶνος τῶν αἰώνων. [19]καὶ ἐζήτουν ἀκριβῶς περὶ τοῦ θηρίου τοῦ
τετάρτου, ὅτι ἦν διάφορον παρὰ πᾶν θηρίον φοβερὸν περισσῶς,
οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροῖ καὶ οἱ ὄνυχες αὐτοῦ χαλκοῖ, ἐσθίον καὶ
20 λεπτῦνον καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ συνεπάτει, [20]καὶ περὶ

13 ην > B | και ult. > A† | ενωπ. αυτου προσηνεχθη] προσηχθη αυτω B Qpau. | προσηνεχθη] προσηγαγον αυτον A† = 𝔐 || 14 γλωσσαι] pr. και Bpau. | αυτω δουλ.] tr. B | δουλευουσιν BApau. || 16 παρ αυτου] + μαθειν AB^c || 17 τα μεγαλα > BQpau.: cf. 7 || 19 διαφερον B, sed in 7 etiam B -φορον; cf. 3

𝔊 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ ἑνὸς τοῦ ἄλλου τοῦ προσφυέντος, καὶ
ἐξέπεσαν δι' αὐτοῦ τρία, καὶ τὸ κέρας ἐκεῖνο εἶχεν ὀφθαλμοὺς
καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἡ πρόσοψις αὐτοῦ ὑπερέφερε τὰ
ἄλλα. 21 καὶ κατενόουν τὸ κέρας ἐκεῖνο πόλεμον συνιστάμενον πρὸς 21
τοὺς ἁγίους καὶ τροπούμενον αὐτοὺς 22 ἕως τοῦ ἐλθεῖν τὸν παλαιὸν 22
ἡμερῶν, καὶ τὴν κρίσιν ἔδωκε τοῖς ἁγίοις τοῦ ὑψίστου, καὶ ὁ και-
ρὸς ἐδόθη καὶ τὸ βασίλειον κατέσχον οἱ ἅγιοι. 23 καὶ ἐρρέθη μοι 23
περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου, ὅτι βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐπὶ τῆς
γῆς, ἥτις διοίσει παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν καὶ ἀναστατώσει αὐτὴν καὶ
καταλεανεῖ αὐτήν. 24 καὶ τὰ δέκα κέρατα τῆς βασιλείας, δέκα βασι- 24
λεῖς στήσονται, καὶ ὁ ἄλλος βασιλεὺς μετὰ τούτους στήσεται, καὶ
αὐτὸς διοίσει κακοῖς ὑπὲρ τοὺς πρώτους καὶ τρεῖς βασιλεῖς ταπει-
νώσει· 25 καὶ ῥήματα εἰς τὸν ὕψιστον λαλήσει καὶ τοὺς ἁγίους τοῦ 25
ὑψίστου κατατρίψει καὶ προσδέξεται ἀλλοιῶσαι καιροὺς καὶ νόμον,
καὶ παραδοθήσεται πάντα εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἕως καιροῦ καὶ
καιρῶν καὶ ἕως ἡμίσους καιροῦ. 26 καὶ ἡ κρίσις καθίσεται καὶ τὴν 26
ἐξουσίαν ἀπολοῦσι καὶ βουλεύσονται μιᾶναι καὶ ἀπολέσαι ἕως τέ-
λους. 27 καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν μεγαλειότητα 27

23 την γην] + ※και καταφαγεται πασαν την γην 88 Sy

θ' τῶν κεράτων αὐτοῦ τῶν δέκα τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ καὶ τοῦ
ἑτέρου τοῦ ἀναβάντος καὶ ἐκτινάξαντος τῶν προτέρων τρία, κέρας
ἐκεῖνο, ᾧ οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ ἡ ὅρασις
αὐτοῦ μείζων τῶν λοιπῶν. 21 ἐθεώρουν καὶ τὸ κέρας ἐκεῖνο ἐποίει 21
πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων καὶ ἴσχυσεν πρὸς αὐτούς, 22 ἕως οὗ ἦλθεν 22
ὁ παλαιὸς τῶν ἡμερῶν καὶ τὸ κρίμα ἔδωκεν ἁγίοις ὑψίστου, καὶ
ὁ καιρὸς ἔφθασεν καὶ τὴν βασιλείαν κατέσχον οἱ ἅγιοι. 23 καὶ εἶπεν 23
Τὸ θηρίον τὸ τέταρτον, βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐν τῇ γῇ, ἥτις
ὑπερέξει πάσας τὰς βασιλείας καὶ καταφάγεται πᾶσαν τὴν γῆν καὶ
συμπατήσει αὐτὴν καὶ κατακόψει. 24 καὶ τὰ δέκα κέρατα αὐτοῦ, 24
δέκα βασιλεῖς ἀναστήσονται, καὶ ὀπίσω αὐτῶν ἀναστήσεται ἕτερος,
ὃς ὑπεροίσει κακοῖς πάντας τοὺς ἔμπροσθεν, καὶ τρεῖς βασιλεῖς τα-
πεινώσει· 25 καὶ λόγους πρὸς τὸν ὕψιστον λαλήσει καὶ τοὺς ἁγίους 25
ὑψίστου παλαιώσει καὶ ὑπονοήσει τοῦ ἀλλοιῶσαι καιροὺς καὶ νό-
μον, καὶ δοθήσεται ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἕως καιροῦ καὶ καιρῶν καὶ
ἥμισυ καιροῦ. 26 καὶ τὸ κριτήριον καθίσει καὶ τὴν ἀρχὴν μεταστή- 26
σουσιν τοῦ ἀφανίσαι καὶ τοῦ ἀπολέσαι ἕως τέλους. 27 καὶ ἡ βασι- 27

20 προτερων τρια κερας εκεινο] πρωτων (sic) B†, κερ. εκ. > Qpau. | μειζων] ν > AQ† || 21 ισχυσεν] σ ult. > A || 22 εως ου] ου > A†: cf. 8 11 | των > Bpau. || 24 αυτων] -του A† | ετερος > B*† || 25 καιρου και bis scr. A† | και ult.] + γε B† || 26 καθισει] εκαθισεν B: ex 10

αὐτῶν καὶ τὴν ἀρχὴν πασῶν τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν βασιλειῶν 𝔊
ἔδωκε λαῷ ἁγίῳ ὑψίστου βασιλεῦσαι βασιλείαν αἰώνιον, καὶ πᾶσαι
28 ⟨αἱ⟩ ἐξουσίαι αὐτῷ ὑποταγήσονται καὶ πειθαρχήσουσιν αὐτῷ. [28]ἕως
καταστροφῆς τοῦ λόγου ἐγὼ Δανιηλ σφόδρα ἐκστάσει περιειχόμην,
καὶ ἡ ἕξις μου διήνεγκεν ἐμοί, καὶ τὸ ῥῆμα ἐν καρδίᾳ μου ἐστήριξα.
8 [1]Ἔτους τρίτου βασιλεύοντος Βαλτασαρ ὅρασις, ἣν εἶδον ἐγὼ
2 Δανιηλ μετὰ τὸ ἰδεῖν με τὴν πρώτην. [2]καὶ εἶδον ἐν τῷ ὁράματι
τοῦ ἐνυπνίου μου ἐμοῦ ὄντος ἐν Σούσοις τῇ πόλει, ἥτις ἐστὶν ἐν
3 Ἐλυμαΐδι χώρᾳ, ἔτι ὄντος μου πρὸς τῇ πύλῃ Αιλαμ [3]ἀναβλέψας
εἶδον κριὸν ἕνα μέγαν ἑστῶτα ἀπέναντι τῆς πύλης, καὶ εἶχε κέρατα,
καὶ τὸ ἓν ὑψηλότερον τοῦ ἑτέρου, καὶ τὸ ὑψηλότερον ἀνέβαινε.
4 [4]μετὰ δὲ ταῦτα εἶδον τὸν κριὸν κερατίζοντα πρὸς ἀνατολὰς καὶ
πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς δυσμὰς καὶ μεσημβρίαν, καὶ πάντα τὰ θηρία
οὐκ ἔστησαν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ῥυόμενος ἐκ τῶν χει-
5 ρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐποίει ὡς ἤθελε καὶ ὑψώθη. [5]καὶ ἐγὼ διενοούμην

27 υπο των ουρανων 88* | υψιστου] -στω 88
8 2 χωρα] + ※και ειδον εν οραματι 88 Sy | αιλαμ] ουλαμ Sy || 3 κερατα] + ※και τα κερατα υψηλα 88 Sy || 4 ενωπιον Ra. (cf. θ')] οπισω 88 Sy

---

λεία καὶ ἡ ἐξουσία καὶ ἡ μεγαλωσύνη τῶν βασιλέων τῶν ὑποκάτω θ'
παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἐδόθη ἁγίοις ὑψίστου, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ
βασιλεία αἰώνιος, καὶ πᾶσαι αἱ ἀρχαὶ αὐτῷ δουλεύσουσιν καὶ ὑπ-
28 ακούσονται. [28]ἕως ὧδε τὸ πέρας τοῦ λόγου. ἐγὼ Δανιηλ, ἐπὶ πολὺ
οἱ διαλογισμοί μου συνετάρασσόν με, καὶ ἡ μορφή μου ἠλλοιώθη
ἐπ' ἐμοί, καὶ τὸ ῥῆμα ἐν τῇ καρδίᾳ μου συνετήρησα.
8 [1]Ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Βαλτασαρ τοῦ βασιλέως ὅρασις
ὤφθη πρός με, ἐγὼ Δανιηλ, μετὰ τὴν ὀφθεῖσάν μοι τὴν ἀρχήν.
2 [2]καὶ ἤμην ἐν Σούσοις τῇ βάρει, ἥ ἐστιν ἐν χώρᾳ Αιλαμ, καὶ εἶδον
3 ἐν ὁράματι καὶ ἤμην ἐπὶ τοῦ Ουβαλ [3]καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου
καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ κριὸς εἷς ἑστηκὼς πρὸ τοῦ Ουβαλ, καὶ αὐτῷ
κέρατα, καὶ τὰ κέρατα ὑψηλά, καὶ τὸ ἓν ὑψηλότερον τοῦ ἑτέρου,
4 καὶ τὸ ὑψηλὸν ἀνέβαινεν ἐπ' ἐσχάτων. [4]εἶδον τὸν κριὸν κερατί-
ζοντα κατὰ θάλασσαν καὶ βορρᾶν καὶ νότον, καὶ πάντα τὰ θηρία
οὐ στήσονται ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἐκ χειρὸς
5 αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ ἐμεγαλύνθη. [5]καὶ

27 εδοθη] pr. και A† || 28 επι πολυ / οι διαλ. μου] tr. B | επ εμοι > B | συνετηρησα] διετ. B†, ετ. Q† | fin.] + subscr. ορασις η' A
8 1 init.] pr. ορασις θ' A || 2 και ειδον εν οραμ.] > B, in *O* sub ※ || 3 και τα κερατα > B (και τα κερ. υψηλα in *O* sub ※) | υψηλον] -λοτερον A | επ εσχατω B: cf. 19. 23 || 4 init.] pr. και A | βορραν] ν > B† | νοτον] + και λιβα A

𝔊 καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρχετο ἀπὸ δυσμῶν ἐπὶ προσώπου τῆς
γῆς καὶ οὐχ ἥπτετο τῆς γῆς, καὶ ἦν τοῦ τράγου κέρας ἓν ἀνὰ
μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. [6]καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν κριὸν τὸν τὰ 6
κέρατα ἔχοντα, ὃν εἶδον ἑστῶτα πρὸς τῇ πύλῃ, καὶ ἔδραμε πρὸς
αὐτὸν ἐν θυμῷ ὀργῆς. [7]καὶ εἶδον αὐτὸν προσάγοντα πρὸς τὸν 7
κριόν, καὶ ἐθυμώθη ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ ἐπάταξε καὶ συνέτριψε τὰ δύο
κέρατα αὐτοῦ, καὶ οὐκέτι ἦν ἰσχὺς ἐν τῷ κριῷ στῆναι κατέναντι
τοῦ τράγου· καὶ ἐσπάραξεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ συνέτριψεν
αὐτόν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ῥυόμενος τὸν κριὸν ἀπὸ τοῦ τράγου. [8]καὶ ὁ 8
τράγος τῶν αἰγῶν κατίσχυσε σφόδρα, καὶ ὅτε κατίσχυσε, συν-
ετρίβη αὐτοῦ τὸ κέρας τὸ μέγα, καὶ ἀνέβη ἕτερα τέσσαρα κέρατα
κατόπισθεν αὐτοῦ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ. [9]καὶ 9
ἐξ ἑνὸς αὐτῶν ἀνεφύη κέρας ἰσχυρὸν ἓν καὶ κατίσχυσε καὶ ἐπά-
ταξεν ἐπὶ μεσημβρίαν καὶ ἐπ᾽ ἀνατολὰς καὶ ἐπὶ βορρᾶν· [10]καὶ 10
ὑψώθη ἕως τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐρράχθη ἐπὶ τὴν γῆν
ἀπὸ τῶν ἀστέρων καὶ ἀπὸ αὐτῶν κατεπατήθη, [11]ἕως ὁ ἀρχιστρά- 11

5 της γης 1⁰⌒2⁰ 88 | κερας εν] + ※θεωρητον 88 Sy || 7 επαταξε] + ※τον κριον 88 Sy

---

θʹ ἐγὼ ἤμην συνίων καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρχετο ἀπὸ λιβὸς ἐπὶ
πρόσωπον πάσης τῆς γῆς καὶ οὐκ ἦν ἁπτόμενος τῆς γῆς, καὶ τῷ
τράγῳ κέρας θεωρητὸν ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. [6]καὶ ἦλθεν 6
ἕως τοῦ κριοῦ τοῦ τὰ κέρατα ἔχοντος, οὗ εἶδον, ἑστῶτος ἐνώπιον
τοῦ Ουβαλ καὶ ἔδραμεν προς αὐτὸν ἐν ὁρμῇ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.
[7]καὶ εἶδον αὐτὸν φθάνοντα ἕως τοῦ κριοῦ, καὶ ἐξηγριάνθη πρὸς 7
αὐτὸν καὶ ἔπαισεν τὸν κριὸν καὶ συνέτριψεν ἀμφότερα τὰ κέρατα
αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἰσχὺς τῷ κριῷ τοῦ στῆναι ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ
ἔρριψεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ συνεπάτησεν αὐτόν, καὶ οὐκ ἦν ὁ
ἐξαιρούμενος τὸν κριὸν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. [8]καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν 8
ἐμεγαλύνθη ἕως σφόδρα, καὶ ἐν τῷ ἰσχῦσαι αὐτὸν συνετρίβη τὸ
κέρας αὐτοῦ τὸ μέγα, καὶ ἀνέβη κέρατα τέσσαρα ὑποκάτω αὐτοῦ
εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ. [9]καὶ ἐκ τοῦ ἑνὸς αὐτῶν 9
ἐξῆλθεν κέρας ἓν ἰσχυρὸν καὶ ἐμεγαλύνθη περισσῶς πρὸς τὸν νό-
τον καὶ πρὸς ἀνατολὴν καὶ πρὸς τὴν δύναμιν· [10]ἐμεγαλύνθη ἕως 10
τῆς δυνάμεως τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῆς δυ-
νάμεως τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἄστρων, καὶ συνεπάτησεν αὐτά,
[11]καὶ ἕως οὗ ὁ ἀρχιστράτηγος ῥύσηται τὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ δι᾽ 11

5 απτομενος] pr. ο A† | θεωρητον] > BQpau., in *O* sub ※ | ανα > B† || 6 εστωτος] εστως B† | ενωπιον] ανα μεσον A† || 7 αυτον 1⁰ > A† | εξηγριανθη B 393(uid.)†] -γριωθη rel. || 8 κερατα] pr. ετερα A || 9 και προς ανατολην > B† || 10 απο ult. > A† | συνεπατησεν(B† -σαν) αυτα] -πατηθη Apau. || 11 εως ου] ου > B: cf. 7 22

τηγος ῥύσεται τὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ δι' αὐτὸν τὰ ὄρη τὰ ἀπ' αἰ- 𝔊
ῶνος ἐρράχθη, καὶ ἐξῆρθη ὁ τόπος αὐτῶν καὶ θυσία, καὶ ἔθηκεν
αὐτὴν ἕως χαμαὶ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ εὐωδώθη καὶ ἐγενήθη, καὶ τὸ
12 ἅγιον ἐρημωθήσεται · [12]καὶ ἐγενήθησαν ἐπὶ τῇ θυσίᾳ αἱ ἁμαρτίαι,
13 καὶ ἐρρίφη χαμαὶ ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἐποίησε καὶ εὐωδώθη. [13]καὶ
ἤκουον ἑτέρου ἁγίου λαλοῦντος, καὶ εἶπεν ὁ ἕτερος τῷ φελμουνι
τῷ λαλοῦντι Ἕως τίνος τὸ ὅραμα στήσεται καὶ ἡ θυσία ἡ ἀρθεῖσα
καὶ ἡ ἁμαρτία ἐρημώσεως ἡ δοθεῖσα, καὶ τὰ ἅγια ἐρημωθήσεται
14 εἰς καταπάτημα; [14]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἕως ἑσπέρας καὶ πρωὶ ἡμέραι
15 δισχίλιαι τριακόσιαι, καὶ καθαρισθήσεται τὸ ἅγιον. [15]καὶ ἐγένετο ἐν
τῷ θεωρεῖν με, ἐγὼ Δανιηλ, τὸ ὅραμα ἐζήτουν διανοηθῆναι, καὶ
16 ἰδοὺ ἔστη κατεναντίον μου ὡς ὅρασις ἀνθρώπου. [16]καὶ ἤκουσα
φωνὴν ἀνθρώπου ἀνὰ μέσον τοῦ Ουλαι, καὶ ἐκάλεσε καὶ εἶπεν
Γαβριηλ, συνέτισον ἐκεῖνον τὴν ὅρασιν. καὶ ἀναβοήσας εἶπεν ὁ
17 ἄνθρωπος Ἐπὶ τὸ πρόσταγμα ἐκεῖνο ἡ ὅρασις. [17]καὶ ἦλθε καὶ
ἔστη ἐχόμενός μου τῆς στάσεως, καὶ ἐν τῷ ἔρχεσθαι αὐτὸν ἐθο-
ρυβήθην καὶ ἔπεσα ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ εἶπέν μοι Διανοήθητι,
18 υἱὲ ἀνθρώπου, ἔτι γὰρ εἰς ὥραν καιροῦ τοῦτο τὸ ὅραμα. [18]καὶ
λαλοῦντος αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἐκοιμήθην ἐπὶ πρόσωπον χαμαί, καὶ

11 ευωδωθη] -θησαν 88 || 13 ο ετερος] + ※αγιος 88 Sy

αὐτὸν θυσία ἐρράχθη, καὶ ἐγενήθη καὶ κατευοδώθη αὐτῷ, καὶ θ'
12 τὸ ἅγιον ἐρημωθήσεται · [12]καὶ ἐδόθη ἐπὶ τὴν θυσίαν ἁμαρτία,
καὶ ἐρρίφη χαμαὶ ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἐποίησεν καὶ εὐοδώθη.
13 [13]καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἁγίου λαλοῦντος, καὶ εἶπεν εἷς ἅγιος τῷ φελ-
μουνι τῷ λαλοῦντι Ἕως πότε ἡ ὅρασις στήσεται, ἡ θυσία ἡ ἀρ-
θεῖσα καὶ ἡ ἁμαρτία ἐρημώσεως ἡ δοθεῖσα, καὶ τὸ ἅγιον καὶ ἡ
14 δύναμις συμπατηθήσεται; [14]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἕως ἑσπέρας καὶ πρωὶ
15 ἡμέραι δισχίλιαι καὶ τριακόσιαι, καὶ καθαρισθήσεται τὸ ἅγιον. [15]καὶ
ἐγένετο ἐν τῷ ἰδεῖν με, ἐγὼ Δανιηλ, τὴν ὅρασιν καὶ ἐζήτουν σύν-
16 εσιν, καὶ ἰδοὺ ἔστη ἐνώπιον ἐμοῦ ὡς ὅρασις ἀνδρός. [16]καὶ ἤκουσα
φωνὴν ἀνδρὸς ἀνὰ μέσον τοῦ Ουβαλ, καὶ ἐκάλεσεν καὶ εἶπεν Γα-
17 βριηλ, συνέτισον ἐκεῖνον τὴν ὅρασιν. [17]καὶ ἦλθεν καὶ ἔστη ἐχό-
μενος τῆς στάσεώς μου, καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐθαμβήθην καὶ
πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ εἶπεν πρός με Σύνες, υἱὲ ἀνθρώπου,
18 ἔτι γὰρ εἰς καιροῦ πέρας ἡ ὅρασις. [18]καὶ ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν μετ'
ἐμοῦ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἥψατό μου καὶ

11 ε(ρ)ραχθη B†] εταραχθη A | και εγενηθη > B† || 12 ευοδωθη] pr. κατ A || 13 αγιου > A† | φελμωνι A || 17 εχομενος] ανα μεσον A(†) | συνες > B*† || 18 πιπτω] pr. εθαμβηθην και A: ex 17

𝔊 ἁψάμενός μου ἤγειρέ με ἐπὶ τοῦ τόπου 19καὶ εἶπέ μοι Ἰδοὺ ἐγὼ 19
ἀπαγγέλλω σοι ἃ ἔσται ἐπ᾽ ἐσχάτου τῆς ὀργῆς τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ
σου· ἔτι γὰρ εἰς ὥρας καιροῦ συντελείας μενεῖ. 20τὸν κριὸν ὃν 20
εἶδες τὸν ἔχοντα τὰ κέρατα, βασιλεὺς Μήδων καὶ Περσῶν ἐστι.
21καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἐστί· καὶ τὸ 21
κέρας τὸ μέγα τὸ ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, αὐτὸς ὁ βα-
σιλεὺς ὁ πρῶτος. 22καὶ τὰ συντριβέντα καὶ ἀναβάντα ὀπίσω αὐτοῦ 22
τέσσαρα κέρατα, τέσσαρες βασιλεῖς τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἀναστήσονται
οὐ κατὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ. 23καὶ ἐπ᾽ ἐσχάτου τῆς βασιλείας αὐτῶν, 23
πληρουμένων τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ἀναστήσεται βασιλεὺς ἀναιδὴς
προσώπῳ διανοούμενος αἰνίγματα. 24καὶ στερεωθήσεται ἡ ἰσχὺς 24
αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ, καὶ θαυμαστῶς φθερεῖ καὶ εὐ-
οδωθήσεται καὶ ποιήσει καὶ φθερεῖ δυνάστας καὶ δῆμον ἁγίων. 25καὶ 25
ἐπὶ τοὺς ἁγίους τὸ διανόημα αὐτοῦ, καὶ εὐοδωθήσεται τὸ ψεῦδος
ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ὑψωθήσεται, καὶ δόλῳ
ἀφανιεῖ πολλοὺς καὶ ἐπὶ ἀπωλείας ἀνδρῶν στήσεται καὶ ποιήσει
συναγωγὴν χειρὸς καὶ ἀποδώσεται. 26τὸ ὅραμα τὸ ἑσπέρας καὶ 26
πρωὶ ηὑρέθη ἐπ᾽ ἀληθείας· καὶ νῦν πεφραγμένον τὸ ὅραμα, ἔτι

22 αυτου ult. Ra.] -των 88 Sy: cf. θ′ || 26 init.] pr. και Sy

---

θ′ ἔστησέν με ἐπὶ πόδας 19καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγὼ γνωρίζω σοι τὰ ἐσό- 19
μενα ἐπ᾽ ἐσχάτων τῆς ὀργῆς· ἔτι γὰρ εἰς καιροῦ πέρας ἡ ὅρασις.
20ὁ κριός, ὃν εἶδες, ὁ ἔχων τὰ κέρατα βασιλεὺς Μήδων καὶ Περ- 20
σῶν. 21καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν βασιλεὺς Ἑλλήνων· καὶ τὸ κέρας 21
τὸ μέγα, ὃ ἦν ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, αὐτός ἐστιν ὁ
βασιλεὺς ὁ πρῶτος. 22καὶ τοῦ συντριβέντος, οὗ ἔστησαν τέσσαρα 22
ὑποκάτω κέρατα, τέσσαρες βασιλεῖς ἐκ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἀναστή-
σονται καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ. 23καὶ ἐπ᾽ ἐσχάτων τῆς βασιλείας 23
αὐτῶν πληρουμένων τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἀναστήσεται βασιλεὺς
ἀναιδὴς προσώπῳ καὶ συνίων προβλήματα. 24καὶ κραταιὰ ἡ ἰσχὺς 24
αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ, καὶ θαυμαστὰ διαφθερεῖ καὶ κατ-
ευθυνεῖ καὶ ποιήσει καὶ διαφθερεῖ ἰσχυροὺς καὶ λαὸν ἅγιον. 25καὶ 25
ὁ ζυγὸς τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ κατευθυνεῖ· δόλος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ,
καὶ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ μεγαλυνθήσεται καὶ δόλῳ διαφθερεῖ πολλοὺς
καὶ ἐπὶ ἀπωλείας πολλῶν στήσεται καὶ ὡς ᾠὰ χειρὶ συντρίψει.
26καὶ ἡ ὅρασις τῆς ἑσπέρας καὶ τῆς πρωίας τῆς ῥηθείσης ἀληθής 26

18 fin.] + μου A || 19 ειπεν] + μοι A | γνωριω A*(†) | εσχατων mu.] -τω B, -του A: cf. 3 || 20 μηδων .. περσων Q] tr. BA: cf. 6 9 || 22 εστησαν] ν > A† | τεσσαρα υποκατω] tr. A(†) | υποκατω κερατα] tr. Q | αυτου ult.] -των B || 23 επ εσχατω A: cf. 3 || 24 αυτου $1^0 \frown 2^0$ B || 25 απωλειας] ς > A || 26 πρωιας] -ινης A† | αληθης] -θως B†

27 γὰρ εἰς ἡμέρας πολλάς. [27]ἐγὼ Δανιηλ ἀσθενήσας ἡμέρας πολλὰς 𝔊
καὶ ἀναστὰς ἐπραγματευόμην πάλιν βασιλικά. καὶ ἐξελυόμην ἐπὶ
τῷ δράματι, καὶ οὐδεὶς ἦν ὁ διανοούμενος.
9 [1]Ἔτους πρώτου ἐπὶ Δαρείου τοῦ Ξέρξου ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς
2 Μηδικῆς, οἳ ἐβασίλευσαν ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῶν Χαλδαίων, [2]τῷ
πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐγὼ Δανιηλ διενοήθην ἐν ταῖς
βίβλοις τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐτῶν, ὅτε ἐγένετο πρόσταγμα τῇ γῇ ἐπὶ
Ιερεμιαν τὸν προφήτην ἐγεῖραι εἰς ἀναπλήρωσιν ὀνειδισμοῦ Ιε-
3 ρουσαλημ, ἑβδομήκοντα ἔτη. [3]καὶ ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ
κύριον τὸν θεὸν εὑρεῖν προσευχὴν καὶ ἔλεος ἐν νηστείαις καὶ
4 σάκκῳ καὶ σποδῷ. [4]καὶ προσηυξάμην πρὸς κύριον τὸν θεὸν καὶ
ἐξωμολογησάμην καὶ εἶπα Ἰδού, κύριε, σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ
ὁ ἰσχυρὸς καὶ ὁ φοβερὸς τηρῶν τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς
5 ἀγαπῶσί σε καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰ προστάγματά σου, [5]ἡμάρτο-
μεν, ἠδικήσαμεν, ἠσεβήσαμεν καὶ ἀπέστημεν καὶ παρέβημεν τὰς
6 ἐντολάς σου καὶ τὰ κρίματά σου [6]καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῶν παίδων

9 4 και 2⁰ > 88

---

27 ἐστιν· καὶ σὺ σφράγισον τὴν ὅρασιν, ὅτι εἰς ἡμέρας πολλάς. [27]καὶ θʹ
ἐγὼ Δανιηλ ἐκοιμήθην καὶ ἐμαλακίσθην ἡμέρας καὶ ἀνέστην καὶ
ἐποίουν τὰ ἔργα τοῦ βασιλέως· καὶ ἐθαύμαζον τὴν ὅρασιν, καὶ
οὐκ ἦν ὁ συνίων.
9 [1]Ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει Δαρείου τοῦ υἱοῦ Ασουηρου ἀπὸ τοῦ
σπέρματος τῶν Μήδων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐπὶ βασιλείαν Χαλδαίων,
2 [2]ἐν ἔτει ἑνὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐγὼ Δανιηλ συνῆκα ἐν ταῖς βύ-
βλοις τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐτῶν, ὃς ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς Ιερε-
μιαν τὸν προφήτην εἰς συμπλήρωσιν ἐρημώσεως Ιερουσαλημ, ἑ-
3 βδομήκοντα ἔτη. [3]καὶ ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου πρὸς κύριον τὸν
θεὸν τοῦ ἐκζητῆσαι προσευχὴν καὶ δεήσεις ἐν νηστείαις καὶ σάκ-
4 κῳ καὶ σποδῷ. [4]καὶ προσηυξάμην πρὸς κύριον τὸν θεόν μου καὶ
ἐξωμολογησάμην καὶ εἶπα Κύριε ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστὸς ὁ
φυλάσσων τὴν διαθήκην σου καὶ τὸ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσίν σε καὶ
5 τοῖς φυλάσσουσιν τὰς ἐντολάς σου, [5]ἡμάρτομεν, ἠδικήσαμεν, ἠνο-
μήσαμεν καὶ ἀπέστημεν καὶ ἐξεκλίναμεν ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου
6 καὶ ἀπὸ τῶν κριμάτων σου [6]καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῶν δούλων

27 ημερας > BApau. | fin.] + subscr. ορασις θʹ A
9 1 init.] pr. inscr. ορασις ιʹ A | δαρ(ε)ιου] > B*†; pr. επει A† = επι unus codex codici A cognatus: cf. 10 8 | ασσουηρου A | των > A || 2 init. — αυτου > Bpau. | βυβλοις B†] βιβ. rel.: cf. Thack. § 6, 43 | ετων] ημερων A† || 3 θεον] + του ουρανου A† | δεησεις B† (cf. 17)] -σιν rel.: cf. 23 | και σποδω > Bpau. || 4 τον θεον μου] του ουρανου A† | ελεος] + σου A || 5 ηδικ. ηνομ. Bpau. (cf. 15)] ηνομ. ησεβησαμεν ηδικ. A(†), ηδικ. ησεβησαμεν Qmu.

𝔊 σου τῶν προφητῶν, ἃ ἐλάλησαν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐπὶ τοὺς
βασιλεῖς ἡμῶν καὶ δυνάστας ἡμῶν καὶ πατέρας ἡμῶν καὶ παντὶ
ἔθνει ἐπὶ τῆς γῆς. [7] σοί, κύριε, ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη 7
τοῦ προσώπου κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ἀνθρώποις Ιουδα καὶ
καθημένοις ἐν Ιερουσαλημ καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ισραηλ τῷ ἔγγιστα
καὶ τῷ ἀπωτέρω ἐν πάσαις ταῖς χώραις, εἰς ἃς διεσκόρπισας αὐ-
τοὺς ἐκεῖ ἐν τῇ πλημμελείᾳ, ᾗ ἐπλημμέλησαν ἐναντίον σου. [8] δέ- 8
σποτα, ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν
καὶ δυνάσταις καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομέν σοι. [9] τῷ 9
κυρίῳ ἡ δικαιοσύνη καὶ τὸ ἔλεος, ὅτι ἀπέστημεν ἀπὸ σοῦ [10] καὶ οὐκ 10
ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν κατακολουθῆσαι τῷ
νόμῳ σου, ᾧ ἔδωκας ἐνώπιον Μωσῆ καὶ ἡμῶν διὰ τῶν παίδων
σου τῶν προφητῶν. [11] καὶ πᾶς Ισραηλ ἐγκατέλιπε τὸν νόμον σου 11
καὶ ἀπέστησαν τοῦ μὴ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς σου, καὶ ἐπῆλθεν ἐφ'
ἡμᾶς ἡ κατάρα καὶ ὁ ὅρκος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ Μωσῆ
παιδὸς τοῦ θεοῦ, ὅτι ἡμάρτομεν αὐτῷ. [12] καὶ ἔστησεν ἡμῖν τὰ 12
προστάγματα αὐτοῦ, ὅσα ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς κριτὰς
ἡμῶν, ὅσα ἔκρινας ἡμῖν, ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, οἷα

θ' σου τῶν προφητῶν, οἳ ἐλάλουν ἐν τῷ ὀνόματί σου πρὸς τοὺς
βασιλεῖς ἡμῶν καὶ ἄρχοντας ἡμῶν καὶ πατέρας ἡμῶν καὶ πρὸς
πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς. [7] σοί, κύριε, ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμῖν ἡ 7
αἰσχύνη τοῦ προσώπου ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀνδρὶ Ιουδα καὶ τοῖς
ἐνοικοῦσιν ἐν Ιερουσαλημ καὶ παντὶ Ισραηλ τοῖς ἐγγὺς καὶ τοῖς
μακρὰν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, οὗ διέσπειρας αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν ἀθεσίᾳ αὐ-
τῶν, ᾗ ἠθέτησαν ἐν σοί. [8] κύριε, ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου 8
καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν καὶ τοῖς πατρά-
σιν ἡμῶν, οἵτινες ἡμάρτομέν σοι. [9] τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν οἱ οἰκτιρ- 9
μοὶ καὶ οἱ ἱλασμοί, ὅτι ἀπέστημεν [10] καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῆς 10
φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν πορεύεσθαι ἐν τοῖς νόμοις αὐτοῦ,
οἷς ἔδωκεν κατὰ πρόσωπον ἡμῶν ἐν χερσὶν τῶν δούλων αὐτοῦ
τῶν προφητῶν. [11] καὶ πᾶς Ισραηλ παρέβησαν τὸν νόμον σου καὶ 11
ἐξέκλιναν τοῦ μὴ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς σου, καὶ ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς
ἡ κατάρα καὶ ὁ ὅρκος ὁ γεγραμμένος ἐν νόμῳ Μωυσέως δούλου
τοῦ θεοῦ, ὅτι ἡμάρτομεν αὐτῷ. [12] καὶ ἔστησεν τοὺς λόγους αὐτοῦ, 12
οὓς ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς κριτὰς ἡμῶν, οἳ ἔκρινον ἡμᾶς,

7 ενοικ. εν] κατοικουσιν A | αθεσια] αθετησει A | εν σοι (8) κυριε ημιν] σε κυριε (8) σοι κυριε η δικαιοσυνη και ημιν A pau., (8) εν σοι κυριε εστιν (+ ημων B c†) η δικαιοσυνη και ημιν B†: cf. 7 init. || 9 fin.] + απο κυριου A || 10 κυριου του] tr. B†: cf. 20 | εν 1⁰ > A || 11 ακουσαι] pr. εισ A: cf. 19

οὐκ ἐγενήθη ὑπὸ τὸν οὐρανὸν καθότι ἐγενήθη ἐν Ιερουσαλημ. 𝔊
13 [13]κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν διαθήκῃ Μωσῆ πάντα τὰ κακὰ ἐπῆλθεν
ἡμῖν, καὶ οὐκ ἐξεζητήσαμεν τὸ πρόσωπον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἀπο-
στῆναι ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν καὶ διανοηθῆναι τὴν δικαιοσύνην
14 σου, κύριε. [14]καὶ ἠγρύπνησε κύριος ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ κακὰ καὶ ἐπ-
ήγαγεν ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι δίκαιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ πάντα, ὅσα
15 ἂν ποιήσῃ, καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. [15]καὶ νῦν, δέ-
σποτα κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἐξαγαγὼν τὸν λαόν σου ἐξ Αἰγύπτου
τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα κατὰ τὴν
16 ἡμέραν ταύτην, ἡμάρτομεν, ἠγνοήκαμεν. [16]δέσποτα, κατὰ τὴν δι-
καιοσύνην σου ἀποστραφήτω ὁ θυμός σου καὶ ἡ ὀργή σου ἀπὸ
τῆς πόλεώς σου Ιερουσαλημ ὄρους τοῦ ἁγίου σου, ὅτι ἐν ταῖς
ἁμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς ἀγνοίαις τῶν πατέρων ἡμῶν Ιερου-
σαλημ καὶ ὁ δῆμός σου, κύριε, εἰς ὀνειδισμὸν ἐν πᾶσι τοῖς περι-
17 κύκλῳ ἡμῶν. [17]καὶ νῦν ἐπάκουσον, δέσποτα, τῆς προσευχῆς τοῦ
παιδός σου καὶ ἐπὶ τὰς δεήσεις μου, καὶ ἐπιβλεψάτω τὸ πρόσωπόν
σου ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν σου τὸ ἔρημον ἕνεκεν τῶν δούλων σου,
18 δέσποτα. [18]πρόσχες, κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου· ἄνοι-

---

ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, οἷα οὐ γέγονεν ὑποκάτω παντὸς Θ'
13 τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὰ γενόμενα ἐν Ιερουσαλημ. [13]καθὼς γέγραπται
ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ, πάντα τὰ κακὰ ταῦτα ἦλθεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ
οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἀποστρέψαι
ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν ἡμῶν καὶ τοῦ συνιέναι ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σου.
14 [14]καὶ ἐγρηγόρησεν κύριος καὶ ἐπήγαγεν αὐτὰ ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι δίκαιος
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ πᾶσαν τὴν ποίησιν αὐτοῦ, ἣν ἐποίησεν,
15 καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. [15]καὶ νῦν, κύριε ὁ θεὸς
ἡμῶν, ὃς ἐξήγαγες τὸν λαόν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ κρα-
ταιᾷ καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡμάρτομεν,
16 ἠνομήσαμεν. [16]κύριε, ἐν πάσῃ ἐλεημοσύνῃ σου ἀποστραφήτω δὴ
ὁ θυμός σου καὶ ἡ ὀργή σου ἀπὸ τῆς πόλεώς σου Ιερουσαλημ
ὄρους ἁγίου σου, ὅτι ἡμάρτομεν, καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις ἡμῶν καὶ
τῶν πατέρων ἡμῶν Ιερουσαλημ καὶ ὁ λαός σου εἰς ὀνειδισμὸν
17 ἐγένετο ἐν πᾶσιν τοῖς περικύκλῳ ἡμῶν. [17]καὶ νῦν εἰσάκουσον,
κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, τῆς προσευχῆς τοῦ δούλου σου καὶ τῶν δε-
ήσεων αὐτοῦ καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ἁγίασμά σου
18 τὸ ἔρημον ἕνεκέν σου, κύριε. [18]κλῖνον, ὁ θεός μου, τὸ οὖς σου
καὶ ἄκουσον· ἄνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδὲ τὸν ἀφανισμὸν

12 οια] α A† | γενομενα] γεγραμμενα AQ† || 13 τω > A || 14 κυριος 1° B pau.] + ο θεος ημων επι την κακιαν (+ ημων *L*) rel. | κυριος 2° > A† || 16 και 2° > A || 17 εισακ./κυρ. ο θεος ημων] tr. A || 18 ανοιξον] pr. και A†

𝔊 ξον τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδὲ τὴν ἐρήμωσιν ἡμῶν καὶ τῆς πό-
λεώς σου, ἐφ' ἧς ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῆς· οὐ γὰρ ἐπὶ
ταῖς δικαιοσύναις ἡμῶν ἡμεῖς δεόμεθα ἐν ταῖς προσευχαῖς ἡμῶν
ἐνώπιόν σου, ἀλλὰ διὰ τὸ σὸν ἔλεος, [19]κύριε, σὺ ἱλάτευσον. κύριε, 19
ἐπάκουσον καὶ ποίησον καὶ μὴ χρονίσῃς ἕνεκα σεαυτοῦ, δέσποτα,
ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπεκλήθη ἐπὶ τὴν πόλιν σου Σιων καὶ ἐπὶ τὸν
λαόν σου Ισραηλ. — [20]καὶ ἕως ἐγὼ ἐλάλουν προσευχόμενος καὶ 20
ἐξομολογούμενος τὰς ἁμαρτίας μου καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ μου
Ισραηλ καὶ δεόμενος ἐν ταῖς προσευχαῖς ἐναντίον κυρίου θεοῦ μου
καὶ ὑπὲρ τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, [21]καὶ ἔτι λαλοῦν- 21
τός μου ἐν τῇ προσευχῇ μου καὶ ἰδοὺ ὁ ἀνήρ, ὃν εἶδον ἐν τῷ
ὕπνῳ μου τὴν ἀρχήν, Γαβριηλ, τάχει φερόμενος προσήγγισέ μοι
ἐν ὥρᾳ θυσίας ἑσπερινῆς. [22]καὶ προσῆλθε καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ 22
καὶ εἶπεν Δανιηλ, ἄρτι ἐξῆλθον ὑποδεῖξαί σοι διάνοιαν. [23]ἐν ἀρχῇ 23
τῆς δεήσεώς σου ἐξῆλθε πρόσταγμα παρὰ κυρίου, καὶ ἐγὼ ἦλθον
ὑποδεῖξαί σοι, ὅτι ἐλεεινὸς εἶ· καὶ διανοήθητι τὸ πρόσταγμα. [24]ἑ- 24
βδομήκοντα ἑβδομάδες ἐκρίθησαν ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὴν

θ' ἡμῶν καὶ τῆς πόλεώς σου, ἐφ' ἧς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπ'
αὐτῆς· ὅτι οὐκ ἐπὶ ταῖς δικαιοσύναις ἡμῶν ἡμεῖς ῥιπτοῦμεν τὸν
οἰκτιρμὸν ἡμῶν ἐνώπιόν σου, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς οἰκτιρμούς σου τοὺς
πολλούς. [19]κύριε, εἰσάκουσον· κύριε, ἱλάσθητι· κύριε, πρόσχες καὶ 19
ποίησον· μὴ χρονίσῃς ἕνεκέν σου, ὁ θεός μου, ὅτι τὸ ὄνομά σου
ἐπικέκληται ἐπὶ τὴν πόλιν σου καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου. — [20]καὶ 20
ἔτι ἐμοῦ λαλοῦντος καὶ προσευχομένου καὶ ἐξαγορεύοντος τὰς ἁμαρ-
τίας μου καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ μου Ισραηλ καὶ ῥιπτοῦντος
τὸν ἔλεόν μου ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ μου περὶ τοῦ ὄρους τοῦ
ἁγίου τοῦ θεοῦ μου [21]καὶ ἔτι ἐμοῦ λαλοῦντος ἐν τῇ προσευχῇ καὶ 21
ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ Γαβριηλ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ὁράσει ἐν τῇ ἀρχῇ, πετόμε-
νος καὶ ἥψατό μου ὡσεὶ ὥραν θυσίας ἑσπερινῆς. [22]καὶ συνέτισέν 22
με καὶ ἐλάλησεν μετ' ἐμοῦ καὶ εἶπεν Δανιηλ, νῦν ἐξῆλθον συμ-
βιβάσαι σε σύνεσιν. [23]ἐν ἀρχῇ τῆς δεήσεώς σου ἐξῆλθεν λόγος, 23
καὶ ἐγὼ ἦλθον τοῦ ἀναγγεῖλαί σοι, ὅτι ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν σὺ εἶ· καὶ
ἐννοήθητι ἐν τῷ ῥήματι καὶ σύνες ἐν τῇ ὀπτασίᾳ. [24]ἑβδομήκοντα 24
ἑβδομάδες συνετμήθησαν ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν

18 πολεως σου] + ιερουσαλημ A | ημεις > B pau. || **19** κυριε 1^{0} bis scr. A alterum ad 18 trahens | εισακουσον] εισ > A†: cf. 11 | και 1^{0} unus cod.] κε (i. e. κυριε) rel., sed pau. κε και | ποιησον > B pau. | μη χρον. B†] pr. και rel. | ο θεος] pr. κυριε A || **20** εξαγορ.] + μου A† | κυριου του] tr. B†: cf. 10; κυριου > A† | του θεου μου ult. > B pau. || **21** λαλουντος] + και προσευχομενου A† | και 2^{0} > A pau. | ο > BA 393 pau. || **23** σου > A† || **24** λαον σου] + ισραηλ A†

πόλιν Σιων συντελεσθῆναι τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὰς ἀδικίας σπανίσαι 𝔊
καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς ἀδικίας καὶ διανοηθῆναι τὸ ὅραμα καὶ δοθῆναι
δικαιοσύνην αἰώνιον καὶ συντελεσθῆναι τὸ ὅραμα καὶ εὐφρᾶναι
25 ἅγιον ἁγίων. [25]καὶ γνώσῃ καὶ διανοηθήσῃ καὶ εὐφρανθήσῃ καὶ
εὑρήσεις προστάγματα ἀποκριθῆναι καὶ οἰκοδομήσεις Ιερουσαλημ
26 πόλιν κυρίῳ. [26]καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ἑξήκοντα δύο
ἀποσταθήσεται χρῖσμα καὶ οὐκ ἔσται, καὶ βασιλεία ἐθνῶν φθερεῖ
τὴν πόλιν καὶ τὸ ἅγιον μετὰ τοῦ χριστοῦ, καὶ ἥξει ἡ συντέλεια
αὐτοῦ μετ' ὀργῆς καὶ ἕως καιροῦ συντελείας· ἀπὸ πολέμου πολε-
27 μηθήσεται. [27]καὶ δυναστεύσει ἡ διαθήκη εἰς πολλούς, καὶ πάλιν
ἐπιστρέψει καὶ ἀνοικοδομηθήσεται εἰς πλάτος καὶ μῆκος· καὶ κατὰ
συντέλειαν καιρῶν καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καιροὺς καὶ ἑξή-
κοντα δύο ἔτη ἕως καιροῦ συντελείας πολέμου καὶ ἀφαιρεθήσεται
ἡ ἐρήμωσις ἐν τῷ κατισχῦσαι τὴν διαθήκην ἐπὶ πολλὰς ἑβδομά-
δας· καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς ἑβδομάδος ἀρθήσεται ἡ θυσία καὶ ἡ
σπονδή, καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν ἐρημώσεων ἔσται ἕως
συντελείας, καὶ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν.

24 το οραμα ult.] τα -ματα 88; + ※και προφητην 88 Sy || 27 ετη] ετων 88

ἁγίαν σου τοῦ συντελεσθῆναι ἁμαρτίαν καὶ τοῦ σφραγίσαι ἁμαρ- θ'
τίας καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς ἀνομίας καὶ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἀδικίας καὶ
τοῦ ἀγαγεῖν δικαιοσύνην αἰώνιον καὶ τοῦ σφραγίσαι ὅρασιν καὶ
25 προφήτην καὶ τοῦ χρῖσαι ἅγιον ἁγίων. [25]καὶ γνώσῃ καὶ συνήσεις·
ἀπὸ ἐξόδου λόγου τοῦ ἀποκριθῆναι καὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι Ιερου-
σαλημ ἕως χριστοῦ ἡγουμένου ἑβδομάδες ἑπτὰ καὶ ἑβδομάδες ἑξή-
κοντα δύο· καὶ ἐπιστρέψει καὶ οἰκοδομηθήσεται πλατεῖα καὶ τεῖχος,
26 καὶ ἐκκενωθήσονται οἱ καιροί. [26]καὶ μετὰ τὰς ἑβδομάδας τὰς ἑξή-
κοντα δύο ἐξολεθρευθήσεται χρῖσμα, καὶ κρίμα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ·
καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ σὺν τῷ ἡγουμένῳ τῷ ἐρχο-
μένῳ, καὶ ἐκκοπήσονται ἐν κατακλυσμῷ, καὶ ἕως τέλους πολέμου συν-
27 τετμημένου τάξει ἀφανισμοῖς. [27]καὶ δυναμώσει διαθήκην πολλοῖς,
ἑβδομὰς μία· καὶ ἐν τῷ ἡμίσει τῆς ἑβδομάδος ἀρθήσεταί μου θυ-
σία καὶ σπονδή, καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν ἐρημώσεων, καὶ
ἕως συντελείας καιροῦ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν.

24 σου 2^{0} A*L*†] > rel. | συντελεσθηναι] -λεσαι A† | σφραγισαι 1^{0}] + ορασιν A†: ex seq. | ανομιας] αδικιας B || 25 τειχος] περιτ. A || 26 και paenult. > B | αφανισμοις] ς > B*† || 27 sic B†; rel. pr. aliam eiusdem uersus translationem και δυναμωσει διαθηκην πολλοις εβδομας μια και εν τω ημισει (uel -συ: cf. Thack. p. 180 n. 8) της εβδομαδος καταπαυσει θυσιαστηρια(A† -ριον) και θυσιας(A† -σιαν) και εως πτερυγιου απο αφανισμου και εως συντελειας και σπουδης ταξει επι αφανισμω(A(†) -μου) uel sim. | το] τον A† | ερημωσεων] + εσται A | συντελειας] pr. της B† | fin.] + subscr. ορασις ι' A

𝔊 [1]Ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως Περσῶν 10
πρόσταγμα ἐδείχθη τῷ Δανιηλ, ὃς ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα Βαλτασαρ,
καὶ ἀληθὲς τὸ ὅραμα καὶ τὸ πρόσταγμα, καὶ τὸ πλῆθος τὸ ἰσχυρὸν
διανοηθήσεται τὸ πρόσταγμα, καὶ διενοήθην αὐτὸ ἐν ὁράματι. [2]ἐν 2
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγὼ Δανιηλ ἤμην πενθῶν τρεῖς ἑβδομάδας·
[3]ἄρτον ἐπιθυμιῶν οὐκ ἔφαγον, καὶ κρέας καὶ οἶνος οὐκ εἰσῆλθεν 3
εἰς τὸ στόμα μου, ἔλαιον οὐκ ἠλειψάμην ἕως τοῦ συντελέσαι με
τὰς τρεῖς ἑβδομάδας τῶν ἡμερῶν. [4]καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ 4
καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐπὶ τοῦ χείλους
τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου, ὅς ἐστι Τίγρης, [5]καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλ- 5
μούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος εἷς ἐνδεδυμένος βύσσινα
καὶ τὴν ὀσφὺν περιεζωσμένος βυσσίνῳ, καὶ ἐκ μέσου αὐτοῦ φῶς,
[6]καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡσεὶ θαρσις, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ 6
ὅρασις ἀστραπῆς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡσεὶ λαμπάδες πυρός,
καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ οἱ πόδες ὡσεὶ χαλκὸς ἐξαστράπτων,
καὶ φωνὴ λαλιᾶς αὐτοῦ ὡσεὶ φωνὴ θορύβου. [7]καὶ εἶδον ἐγὼ Δα- 7
νιηλ τὴν ὅρασιν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ὄντες
μετ᾽ ἐμοῦ οὐκ εἴδοσαν τὴν ὅρασιν ταύτην, καὶ φόβος ἰσχυρὸς ἐπ-
έπεσεν ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ ἀπέδρασαν ἐν σπουδῇ· [8]καὶ ἐγὼ κατ- 8

10 6 σωμα et θαρσις Ra. (cf. θ′)] στομα et θαλασσης 88 Sy

θ′ [1]Ἐν ἔτει τρίτῳ Κύρου βασιλέως Περσῶν λόγος ἀπεκαλύφθη τῷ 10
Δανιηλ, οὗ τὸ ὄνομα ἐπεκλήθη Βαλτασαρ, καὶ ἀληθινὸς ὁ λόγος,
καὶ δύναμις μεγάλη καὶ σύνεσις ἐδόθη αὐτῷ ἐν τῇ ὀπτασίᾳ. [2]ἐν 2
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγὼ Δανιηλ ἤμην πενθῶν τρεῖς ἑβδομάδας
ἡμερῶν· [3]ἄρτον ἐπιθυμιῶν οὐκ ἔφαγον, καὶ κρέας καὶ οἶνος οὐκ 3
εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου, καὶ ἄλειμμα οὐκ ἠλειψάμην ἕως πλη-
ρώσεως τριῶν ἑβδομάδων ἡμερῶν. [4]ἐν ἡμέρᾳ εἰκοστῇ καὶ τετάρτῃ 4
τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐχόμενα τοῦ ποταμοῦ τοῦ
μεγάλου, αὐτός ἐστιν Εδδεκελ, [5]καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ 5
εἶδον καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ εἷς ἐνδεδυμένος βαδδιν, καὶ ἡ ὀσφὺς αὐτοῦ
περιεζωσμένη ἐν χρυσίῳ Ωφαζ, [6]καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡσεὶ θαρσις, 6
καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ ὅρασις ἀστραπῆς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ
αὐτοῦ ὡσεὶ λαμπάδες πυρός, καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ τὰ σκέλη
ὡς ὅρασις χαλκοῦ στίλβοντος, καὶ ἡ φωνὴ τῶν λόγων αὐτοῦ ὡς
φωνὴ ὄχλου. [7]καὶ εἶδον ἐγὼ Δανιηλ μόνος τὴν ὀπτασίαν, καὶ οἱ 7
ἄνδρες οἱ μετ᾽ ἐμοῦ οὐκ εἶδον τὴν ὀπτασίαν, ἀλλ᾽ ἢ ἔκστασις με-
γάλη ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ ἔφυγον ἐν φόβῳ· [8]καὶ ἐγὼ ὑπ- 8

10 1 init.] pr. inscr. ορασις ια′ A || 4 εδδεκελ] ενδεκελ A; τιγρις *L*, pr. τιγρις BA: ex 𝔊 || 6 ωσει ter] ως 1° Vpau., 2° AQpau., 3° AQ† || 8 υπελ. μονος] pr. μονος (sic) B*†

ελείφθην μόνος καὶ εἶδον τὴν ὅρασιν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οὐκ 𝔊
ἐ‹γ›κατελείφθη ἐν ἐμοὶ ἰσχύς, καὶ ἰδοὺ πνεῦμα ἐπεστράφη ἐπ᾿ ἐμὲ
9 εἰς φθοράν, καὶ οὐ κατίσχυσα. [9]καὶ οὐκ ἤκουσα τὴν φωνὴν λα-
λιᾶς αὐτοῦ, ἐγὼ ἤμην πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν.
10 [10]καὶ ἰδοὺ χεῖρα προσήγαγέ μοι καὶ ἤγειρέ με ἐπὶ τῶν γονάτων
11 ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν μου. [11]καὶ εἶπέν μοι Δανιηλ, ἄνθρωπος
ἐλεεινὸς εἶ· διανοήθητι τοῖς προστάγμασιν, οἷς ἐγὼ λαλῶ ἐπὶ σέ,
καὶ στῆθι ἐπὶ τοῦ τόπου σου, ἄρτι γὰρ ἀπεστάλην ἐπὶ σέ. καὶ ἐν
τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ᾿ ἐμοῦ τὸ πρόσταγμα τοῦτο ἔστην τρέμων.
12 [12]καὶ εἶπεν πρός με Μὴ φοβοῦ, Δανιηλ· ὅτι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς
πρώτης, ἧς ἔδωκας τὸ πρόσωπόν σου διανοηθῆναι καὶ ταπεινωθῆ-
ναι ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, εἰσηκούσθη τὸ ῥῆμά σου, καὶ
13 ἐγὼ εἰσῆλθον ‹ἐν› τῷ ῥήματί σου. [13]καὶ ὁ στρατηγὸς βασιλέως
Περσῶν ἀνθειστήκει ἐναντίον μου εἴκοσι καὶ μίαν ἡμέραν, καὶ ἰδοὺ
Μιχαηλ εἷς τῶν ἀρχόντων τῶν πρώτων ἐπῆλθε βοηθῆσαί μοι, καὶ
αὐτὸν ἐκεῖ κατέλιπον μετὰ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ βασιλέως Περσῶν.
14 [14]καὶ εἶπέν μοι Ἦλθον ὑποδεῖξαί σοι τί ὑπαντήσεται τῷ λαῷ σου ἐπ᾿

ελείφθην μόνος καὶ εἶδον τὴν ὀπτασίαν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ θ′
οὐχ ὑπελείφθη ἐν ἐμοὶ ἰσχύς, καὶ ἡ δόξα μου μετεστράφη εἰς δια-
9 φθοράν, καὶ οὐκ ἐκράτησα ἰσχύος. [9]καὶ ἤκουσα τὴν φωνὴν τῶν
λόγων αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαί με αὐτοῦ ἤμην κατανενυγμένος,
10 καὶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν. [10]καὶ ἰδοὺ χεὶρ ἁπτομένη μου
11 καὶ ἤγειρέν με ἐπὶ τὰ γόνατά μου. [11]καὶ εἶπεν πρός με Δανιηλ
ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν, σύνες ἐν τοῖς λόγοις, οἷς ἐγὼ λαλῶ πρὸς σέ, καὶ
στῆθι ἐπὶ τῇ στάσει σου, ὅτι νῦν ἀπεστάλην πρὸς σέ. καὶ ἐν τῷ
12 λαλῆσαι αὐτὸν πρός με τὸν λόγον τοῦτον ἀνέστην ἔντρομος. [12]καὶ
εἶπεν πρός με Μὴ φοβοῦ, Δανιηλ· ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας,
ἧς ἔδωκας τὴν καρδίαν σου τοῦ συνιέναι καὶ κακωθῆναι ἐναντίον
τοῦ θεοῦ σου, ἠκούσθησαν οἱ λόγοι σου, καὶ ἐγὼ ἦλθον ἐν τοῖς
13 λόγοις σου. [13]καὶ ὁ ἄρχων βασιλείας Περσῶν εἱστήκει ἐξ ἐναντίας
μου εἴκοσι καὶ μίαν ἡμέραν, καὶ ἰδοὺ Μιχαηλ εἷς τῶν ἀρχόντων
τῶν πρώτων ἦλθεν βοηθῆσαί μοι, καὶ αὐτὸν κατέλιπον ἐκεῖ μετὰ
14 τοῦ ἄρχοντος βασιλείας Περσῶν [14]καὶ ἦλθον συνετίσαι σε ὅσα
ἀπαντήσεται τῷ λαῷ σου ἐπ᾿ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ὅτι ἔτι ἡ ὅρα-

8 δοξα] εξεις A† = εξις unus codex codici A cognatus: cf. 9 1 || **9** αυτου 2^0 B†] pr. φωνην ρηματων Amu. = 𝔐 || **10** fin.] + και ταρσους χειρων μου A: sic teste Q^{mg} uerterunt α′ σ′ || **12** οτι — ημερας > A† | συνιεναι] συνειναι BA†: cf. Thack. p. 251 | κακωθ.] pr. του A† | του θεου B†] pr. κυριου rel. || **13** εικοσι] pr. και (sic) A† | των πρωτων > B† || **14** ετι η > $A^{(†)}$

𝔊 ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν, ἔτι γὰρ ὅρασις εἰς ἡμέρας. [15]καὶ ἐν τῷ αὐ- 15
τὸν λαλῆσαι μετ᾽ ἐμοῦ τὰ προστάγματα ταῦτα ἔδωκα τὸ πρόσωπόν
μου ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐσιώπησα. [16]καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοίωσις χειρὸς 16
ἀνθρώπου ἥψατό μου τῶν χειλέων · καὶ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ
ἐλάλησα καὶ εἶπα τῷ ἑστηκότι ἀπέναντί μου Κύριε, καὶ ὡς ὅρασις
ἐπεστράφη ἐπὶ τὸ πλευρόν μου ἐπ᾽ ἐμέ, καὶ οὐκ ἦν ἐν ἐμοὶ ἰσχύς·
[17]καὶ πῶς δυνήσεται ὁ παῖς λαλῆσαι μετὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ; καὶ 17
ἐγὼ ἠσθένησα, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοὶ ἰσχύς, καὶ πνεῦμα οὐ κατ-
ελείφθη ἐν ἐμοί. [18]καὶ προσέθηκε καὶ ἥψατό μου ὡς ὅρασις ἀνθρώ- 18
που καὶ κατίσχυσέ με [19]καὶ εἶπέ μοι Ἄνθρωπος ἐλεεινὸς εἶ, μὴ 19
φοβοῦ, ὑγίαινε · ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε. καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ᾽
ἐμοῦ ἴσχυσα καὶ εἶπα Λαλησάτω ὁ κύριός μου, ὅτι ἐνίσχυσέ με.
[20]καὶ εἶπεν πρός με Γινώσκεις τί ἦλθον πρὸς σέ; καὶ νῦν ἐπι- 20
στρέψω διαμάχεσθαι μετὰ τοῦ στρατηγοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν ·
καὶ ἐγὼ ἐξεπορευόμην, καὶ ἰδοὺ στρατηγὸς Ἑλλήνων εἰσεπορεύετο.
[21]καὶ μάλα ὑποδείξω σοι τὰ πρῶτα ἐν ἀπογραφῇ ἀληθείας, καὶ 21
οὐθεὶς ἦν ὁ βοηθῶν μετ᾽ ἐμοῦ ὑπὲρ τούτων ἀλλ᾽ ἢ Μιχαηλ ὁ ἄγ-
γελος · [1]καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως εἶπέν 11

14 ορασις ed. (cf. θ′)] ωρα 88 Sy: σις excidit ante εις || 16 εν] επ 88

θ′ σις εἰς ἡμέρας. [15]καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ᾽ ἐμοῦ κατὰ τοὺς 15
λόγους τούτους ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν καὶ κατενύ-
γην. [16]καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοίωσις υἱοῦ ἀνθρώπου ἥψατο τῶν χειλέων 16
μου · καὶ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα καὶ εἶπα πρὸς τὸν
ἑστῶτα ἐναντίον ἐμοῦ Κύριε, ἐν τῇ ὀπτασίᾳ σου ἐστράφη τὰ ἐν-
τός μου ἐν ἐμοί, καὶ οὐκ ἔσχον ἰσχύν · [17]καὶ πῶς δυνήσεται ὁ 17
παῖς σου, κύριε, λαλῆσαι μετὰ τοῦ κυρίου μου τούτου; καὶ ἐγὼ
ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ στήσεται ἐν ἐμοὶ ἰσχύς, καὶ πνοὴ οὐχ ὑπελείφθη
ἐν ἐμοί. [18]καὶ προσέθετο καὶ ἥψατό μου ὡς ὅρασις ἀνθρώπου καὶ 18
ἐνίσχυσέν με [19]καὶ εἶπέν μοι Μὴ φοβοῦ, ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν, εἰρήνη 19
σοι · ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε. καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ᾽ ἐμοῦ ἴσχυ-
σα καὶ εἶπα Λαλείτω ὁ κύριός μου, ὅτι ἐνίσχυσάς με. [20]καὶ εἶπεν 20
Εἰ οἶδας ἵνα τί ἦλθον πρὸς σέ; καὶ νῦν ἐπιστρέψω τοῦ πολεμῆ-
σαι μετὰ ἄρχοντος Περσῶν · καὶ ἐγὼ ἐξεπορευόμην, καὶ ὁ ἄρχων
τῶν Ἑλλήνων ἤρχετο. [21]ἀλλ᾽ ἢ ἀναγγελῶ σοι τὸ ἐντεταγμένον ἐν 21
γραφῇ ἀληθείας, καὶ οὐκ ἔστιν εἷς ἀντεχόμενος μετ᾽ ἐμοῦ περὶ
τούτων ἀλλ᾽ ἢ Μιχαηλ ὁ ἄρχων ὑμῶν · [1]καὶ ἐγὼ ἐν ἔτει πρώτῳ 11

15 και κατενυγην > B*† || 16 μου $1^0 \frown 2^0$ A† || 17 πνοη] πνευμα B† = 𝔊 || 20 ειπεν] + μοι A | επιστρεφω A | αρχοντος] pr. του B, -των A† | εξεπορ.] εισεπ. B† | ο > B*† || 21 περι] υπερ A† | η ult.] ημιν A†
11 1 ετει] pr. τω B*†

2 μοι ἐνισχῦσαι καὶ ἀνδρίζεσθαι. — [2]καὶ νῦν ἦλθον τὴν ἀλήθειαν 𝔊
ὑποδεῖξαί σοι. ἰδοὺ τρεῖς βασιλεῖς ἀνθεστήκασιν ἐν τῇ Περσίδι,
καὶ ὁ τέταρτος πλουτήσει πλοῦτον μέγαν παρὰ πάντας· καὶ ἐν τῷ
κατισχῦσαι αὐτὸν ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ ἐπαναστήσεται παντὶ βα-
3 σιλεῖ Ἑλλήνων. [3]καὶ στήσεται βασιλεὺς δυνατὸς καὶ κυριεύσει
4 κυρ⟨ι⟩είας πολλῆς καὶ ποιήσει καθὼς ἂν βούληται. [4]καὶ ἐν τῷ ἀνα-
στῆναι αὐτὸν συντριβήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ καὶ μερισθήσεται
εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ, οὐ κατὰ τὴν ἀλκὴν αὐ-
τοῦ οὐδὲ κατὰ τὴν κυρ⟨ι⟩είαν αὐτοῦ, ἣν ἐδυνάστευσε, ὅτι ἀποστα-
5 θήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ, καὶ ἑτέρους διδάξει ταῦτα. [5]καὶ ἐνισχύ-
σει βασιλείαν Αἰγύπτου· καὶ εἷς ἐκ τῶν δυναστῶν κατισχύσει αὐ-
6 τὸν καὶ δυναστεύσει· δυναστεία μεγάλη ἡ δυναστεία αὐτοῦ. [6]καὶ
εἰς συντέλειαν ἐνιαυτῶν ἄξει αὐτούς, καὶ εἰσελεύσεται βασιλεὺς Αἰ-
γύπτου εἰς τὴν βασιλείαν τὴν βορρᾶ ποιήσασθαι συνθήκας· καὶ
οὐ μὴ κατισχύσῃ, ὅτι ὁ βραχίων αὐτοῦ οὐ στήσει ἰσχύν, καὶ ὁ
βραχίων αὐτοῦ ναρκήσει καὶ τῶν συμπορευομένων μετ' αὐτοῦ, καὶ
7 μενεῖ εἰς ὥρας. [7]καὶ ἀναστήσεται φυτὸν ἐκ τῆς ῥίζης αὐτοῦ καθ'

---

2 Κύρου ἔστην εἰς κράτος καὶ ἰσχύν. — [2]καὶ νῦν ἀλήθειαν ἀναγγελῶ θ'
σοι. ἰδοὺ ἔτι τρεῖς βασιλεῖς ἀναστήσονται ἐν τῇ Περσίδι, καὶ ὁ
τέταρτος πλουτήσει πλοῦτον μέγαν παρὰ πάντας· καὶ μετὰ τὸ
κρατῆσαι αὐτὸν τοῦ πλούτου αὐτοῦ ἐπαναστήσεται πάσαις βασι-
3 λείαις Ἑλλήνων. [3]καὶ ἀναστήσεται βασιλεὺς δυνατὸς καὶ κυριεύσει
4 κυριείας πολλῆς καὶ ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ. [4]καὶ ὡς ἂν
στῇ, ἡ βασιλεία αὐτοῦ συντριβήσεται καὶ διαιρεθήσεται εἰς τοὺς
τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ καὶ οὐκ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτοῦ οὐδὲ
κατὰ τὴν κυριείαν αὐτοῦ, ἣν ἐκυρίευσεν, ὅτι ἐκτιλήσεται ἡ βασι-
5 λεία αὐτοῦ καὶ ἑτέροις ἐκτὸς τούτων. [5]καὶ ἐνισχύσει ὁ βασιλεὺς
τοῦ νότου· καὶ εἷς τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ ἐνισχύσει ἐπ' αὐτὸν καὶ
6 κυριεύσει κυριείαν πολλὴν ἐπ' ἐξουσίας αὐτοῦ. [6]καὶ μετὰ τὰ ἔτη
αὐτοῦ συμμειγήσονται, καὶ θυγάτηρ βασιλέως τοῦ νότου εἰσελεύ-
σεται πρὸς βασιλέα τοῦ βορρᾶ τοῦ ποιῆσαι συνθήκας μετ' αὐτοῦ·
καὶ οὐ κρατήσει ἰσχύος βραχίονος, καὶ οὐ στήσεται τὸ σπέρμα
αὐτοῦ, καὶ παραδοθήσεται αὐτὴ καὶ οἱ φέροντες αὐτὴν καὶ ἡ νεᾶ-
7 νις καὶ ὁ κατισχύων αὐτὴν ἐν τοῖς καιροῖς. [7]καὶ στήσεται ἐκ τοῦ

3 κυριειας pau.] ι uel ει pro ιει rel.: item in 4 (unus tantum cod. ιει) et 5 (etiam A ιει), cf. **4 22** || **4** fin.] + δοθησεται A || **5** εις των αρχ. αυτου / ενισχ. επ αυτον] tr. A† | αυτου 1^0] -των B | αυτον *L*] -των BA | κυριειας(cf. 3) πολλης A pau. | επ εξουσ. αυτου > B pau. || **6** συμμ(ε)ιγησονται] pr. απο A† | θυγατηρ] pr. η A || **7** στησεται] pr. ανα ABc

𝔊 ἑαυτόν, καὶ ἥξει ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἐν ἰσχύι αὐτοῦ βασιλεὺς
βορρᾶ καὶ ποιήσει ταραχὴν καὶ κατισχύσει. [8]καὶ τοὺς θεοὺς αὐτῶν 8
καταστρέψει μετὰ τῶν χωνευτῶν αὐτῶν καὶ τοὺς ὄχλους αὐτῶν
μετὰ τῶν σκευῶν τῶν ἐπιθυμημάτων αὐτῶν, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ
χρυσίον, ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἀποίσουσιν εἰς Αἴγυπτον · καὶ ἔσται ἔτος
βασιλεῖ βορρᾶ. [9]καὶ εἰσελεύσεται εἰς βασιλείαν Αἰγύπτου ἡμέρας · 9
καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ [10]καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. καὶ ἐρε- 10
θισθήσεται καὶ συνάξει συναγωγὴν ὄχλου πολλοῦ καὶ εἰσελεύ-
σεται κατ᾽ αὐτὴν κατασύρων · παρελεύσεται καὶ ἐπιστρέψει καὶ
παροξυνθήσεται ἐπὶ πολύ. [11]καὶ ὀργισθήσεται βασιλεὺς Αἰγύπτου 11
καὶ πολεμήσει μετὰ βασιλέως βορρᾶ, καὶ παραδοθήσεται ἡ συν-
αγωγὴ εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ · [12]καὶ λήψεται τὴν συναγωγήν, καὶ 12
ὑψωθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ταράξει πολλοὺς καὶ οὐ μὴ φο-
βηθῇ. [13]καὶ ἐπιστρέψει βασιλεὺς βορρᾶ καὶ συνάξει πόλεως συν- 13
αγωγὴν μείζονα παρὰ τὴν πρώτην κατὰ συντέλειαν καιροῦ ἐνιαυ-
τοῦ καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν ἐπ᾽ αὐτὸν ἐν ὄχλῳ πολλῷ καὶ ἐν

11 9 αιγυπτου] pr. βασιλευς 88 Sy (in Sy sub ※) || 11 αιγυπτου] + ※και εξελευσεται 88 Sy | βορρα] + ※και στησει οχλον πολυν 88 Sy

---

θ′ ἄνθους τῆς ῥίζης αὐτῆς τῆς ἑτοιμασίας αὐτοῦ καὶ ἥξει πρὸς τὴν
δύναμιν καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὑποστηρίγματα τοῦ βασιλέως τοῦ
βορρᾶ καὶ ποιήσει ἐν αὐτοῖς καὶ κατισχύσει. [8]καί γε τοὺς θεοὺς 8
αὐτῶν μετὰ τῶν χωνευτῶν αὐτῶν, πᾶν σκεῦος ἐπιθυμητὸν αὐτῶν
ἀργυρίου καὶ χρυσίου, μετὰ αἰχμαλωσίας οἴσει εἰς Αἴγυπτον · καὶ
αὐτὸς στήσεται ὑπὲρ βασιλέα τοῦ βορρᾶ. [9]καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν 9
βασιλείαν τοῦ βασιλέως τοῦ νότου · καὶ ἀναστρέψει εἰς τὴν γῆν
αὐτοῦ. [10]καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ συνάξουσιν ὄχλον δυνάμεων πολλῶν, 10
καὶ ἐλεύσεται ἐρχόμενος καὶ κατακλύζων · καὶ παρελεύσεται καὶ
καθίεται καὶ συμπροσπλακήσεται ἕως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. [11]καὶ ἀγρι- 11
ανθήσεται βασιλεὺς τοῦ νότου καὶ ἐξελεύσεται καὶ πολεμήσει μετὰ
βασιλέως τοῦ βορρᾶ · καὶ στήσει ὄχλον πολύν, καὶ παραδοθήσεται
ὁ ὄχλος ἐν χειρὶ αὐτοῦ · [12]καὶ λήμψεται τὸν ὄχλον, καὶ ὑψωθήσε- 12
ται ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ καταβαλεῖ μυριάδας καὶ οὐ κατισχύσει.
[13]καὶ ἐπιστρέψει βασιλεὺς τοῦ βορρᾶ καὶ ἄξει ὄχλον πολὺν ὑπὲρ 13
τὸν πρότερον καὶ εἰς τὸ τέλος τῶν καιρῶν ἐνιαυτῶν ἐπελεύσεται

7 της 2°] pr. επι Apl.: cf. 20. 21 | εν > A† || 8 αυτων 1°] + καταστρεψει ABc || 10 δυναμεων] ανα μεσον B† | ελευσεται] pr. εισ A† | ερχομενος] αρχ. A† | καθιεται B† (cf. Thack. p. 272)] καθιειται rel. | συμ(uel ν)προσπλακησεται] προ⟨σ⟩συμπλ. A; -σονται pro -σεται A† || 11 βασ.(pr. ο A) του νοτου / και] tr. A† | βασιλεως AQ†] pr. του rel. | ο > B† || 12 υψωθ.] pr. υπερ A† || 13 βασιλευς] pr. ο A | αξει] εξει A

14 χρήμασι πολλοῖς. [14]καὶ ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις διάνοιαι ἀναστή- 𝔊
σονται ἐπὶ τὸν βασιλέα Αἰγύπτου· καὶ ἀνοικοδομήσει τὰ πεπτω-
κότα τοῦ ἔθνους σου καὶ ἀναστήσεται εἰς τὸ ἀναστῆσαι τὴν προ-
15 φητείαν, καὶ προσκόψουσι. [15]καὶ ἐπελεύσεται βασιλεὺς βορρᾶ καὶ
ἐπιστρέψει τὰ δόρατα αὐτοῦ καὶ λήψεται τὴν πόλιν τὴν ὀχυράν,
καὶ οἱ βραχίονες βασιλέως Αἰγύπτου στήσονται μετὰ τῶν δυνα-
στῶν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῷ ἰσχὺς εἰς τὸ ἀντιστῆναι αὐτῷ.
16 [16]καὶ ποιήσει ὁ εἰσπορευόμενος ἐπ' αὐτὸν κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ,
καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀνθεστηκὼς ἐναντίον αὐτοῦ· καὶ στήσεται ἐν τῇ
17 χώρᾳ, καὶ ἐπιτελεσθήσεται πάντα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. [17]καὶ δώ-
σει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπελθεῖν βίᾳ πᾶν τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ
συνθήκας μετ' αὐτοῦ ποιήσεται· καὶ θυγατέρα ἀνθρώπου δώσει
18 αὐτῷ εἰς τὸ φθεῖραι αὐτήν, καὶ οὐ πείσεται καὶ οὐκ ἔσται. [18]καὶ
δώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ λήψεται πολ-
λοὺς καὶ ἐπιστρέψει ὀργὴν ὀνειδισμοῦ αὐτῶν ἐν ὅρκῳ κατὰ τὸν
19 ὀνειδισμὸν αὐτοῦ. [19]ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὸ κατ-
ισχῦσαι τὴν χώραν αὐτοῦ καὶ προσκόψει καὶ πεσεῖται καὶ οὐχ

16 παντα] + τα 88 || 17 παν > 88

---

14 εἰσόδια ἐν δυνάμει μεγάλῃ καὶ ἐν ὑπάρξει πολλῇ. [14]καὶ ἐν τοῖς θ'
καιροῖς ἐκείνοις πολλοὶ ἐπαναστήσονται ἐπὶ βασιλέα τοῦ νότου·
καὶ οἱ υἱοὶ τῶν λοιμῶν τοῦ λαοῦ σου ἐπαρθήσονται τοῦ στῆσαι
15 ὅρασιν καὶ ἀσθενήσουσιν. [15]καὶ εἰσελεύσεται βασιλεὺς τοῦ βορρᾶ
καὶ ἐκχεεῖ πρόσχωμα καὶ συλλήμψεται πόλεις ὀχυράς, καὶ οἱ βρα-
χίονες τοῦ βασιλέως τοῦ νότου οὐ στήσονται, καὶ ἀναστήσονται
16 οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ἰσχὺς τοῦ στῆναι. [16]καὶ ποιήσει
ὁ εἰσπορευόμενος πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν
ἑστὼς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ στήσεται ἐν γῇ τοῦ σαβι, καὶ
17 συντελεσθήσεται ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. [17]καὶ τάξει τὸ πρόσωπον αὐ-
τοῦ εἰσελθεῖν ἐν ἰσχύι πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ εὐθεῖα πάντα
μετ' αὐτοῦ ποιήσει· καὶ θυγατέρα τῶν γυναικῶν δώσει αὐτῷ τοῦ
18 διαφθεῖραι αὐτήν, καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ καὶ οὐκ αὐτῷ ἔσται. [18]καὶ
ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὰς νήσους καὶ συλλήμψεται
πολλὰς καὶ καταπαύσει ἄρχοντας ὀνειδισμοῦ αὐτῶν, πλὴν ὀνειδι-
19 σμὸς αὐτοῦ ἐπιστρέψει αὐτῷ. [19]καὶ ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
εἰς τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς αὐτοῦ καὶ ἀσθενήσει καὶ πεσεῖται καὶ οὐχ

14 λοιμων] λοιπων B || 15 βασιλευς] pr. ο A | ου > Bpau.: post νοτου | οι ult.] pr. και B† || 16 στησονται A† | γη] pr. τη B | σαβι Complut.] σαβειρ Bpl., σαββειρ A†: cf. 41. 45 | συντελεσθ.] συν > B† || 18 καταπαυσει *LC*] κ pro π BAQV | ονειδισμος Bpau.] pr. ο rel. || 19 ισχυν] αρχην A†

𝔊 εὑρεθήσεται. [20]καὶ ἀναστήσεται ἐκ τῆς ῥίζης αὐτοῦ φυτὸν βασιλείας 20
εἰς ἀνάστασιν, ἀνὴρ τύπτων δόξαν βασιλέως· καὶ ἐν ἡμέραις ἐσχά-
ταις συντριβήσεται καὶ οὐκ ἐν ὀργῇ οὐδὲ ἐν πολέμῳ. [21]καὶ ἀνα- 21
στήσεται ἐπὶ τὸν τόπον αὐτοῦ εὐκαταφρόνητος, καὶ οὐ δοθήσεται
ἐπ' αὐτὸν δόξα βασιλέως· καὶ ἥξει ἐξάπινα, κατισχύσει βασιλεὺς
ἐν κληροδοσίᾳ αὐτοῦ. [22]καὶ τοὺς βραχίονας τοὺς συντριβέντας 22
συντρίψει ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· [23]καὶ μετὰ τῆς διαθήκης καὶ δή- 23
μου συνταγέντος μετ' αὐτοῦ ποιήσει ψεῦδος καὶ ἐπὶ ἔθνος ἰσχυρὸν
ἐν ὀλιγοστῷ ἔθνει. [24]ἐξάπινα ἐρημώσει πόλιν καὶ ποιήσει ὅσα οὐκ 24
ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ οὐδὲ οἱ πατέρες τῶν πατέρων αὐτοῦ·
προνομὴν καὶ σκῦλα καὶ χρήματα αὐτοῖς δώσει καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν
τὴν ἰσχυρὰν διανοηθήσεται, καὶ οἱ λογισμοὶ αὐτοῦ εἰς μάτην. [25]καὶ 25
ἐγερθήσεται ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλέα
Αἰγύπτου ἐν ὄχλῳ πολλῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐρεθισθήσεται
εἰς πόλεμον ἐν ὄχλῳ ἰσχυρῷ σφόδρα λίαν· καὶ οὐ στήσεται, ὅτι
διανοηθήσεται ἐπ' αὐτὸν διανοίᾳ· [26]καὶ καταναλώσουσιν αὐτὸν 26
μέριμναι αὐτοῦ καὶ ἀποστρέψουσιν αὐτόν, καὶ παρελεύσεται καὶ

26 παρελευσεται] -σονται 88

θ' εὑρεθήσεται. [20]καὶ ἀναστήσεται ἐκ τῆς ῥίζης αὐτοῦ φυτὸν βασι- 20
λείας ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ παραβιβάζων πράσσων δόξαν βασι-
λείας· καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις συντριβήσεται καὶ οὐκ ἐν προσ-
ώποις οὐδὲ ἐν πολέμῳ. [21]στήσεται ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ· 21
ἐξουδενώθη, καὶ οὐκ ἔδωκαν ἐπ' αὐτὸν δόξαν βασιλείας· καὶ ἥξει
ἐν εὐθηνίᾳ καὶ κατισχύσει βασιλείας ἐν ὀλισθρήμασιν. [22]καὶ βρα- 22
χίονες τοῦ κατακλύζοντος κατακλυσθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
καὶ συντριβήσονται, καὶ ἡγούμενος διαθήκης· [23]καὶ ἀπὸ τῶν συν- 23
αναμείξεων πρὸς αὐτὸν ποιήσει δόλον καὶ ἀναβήσεται καὶ ὑπερ-
ισχύσει αὐτοῦ ἐν ὀλίγῳ ἔθνει. [24]καὶ ἐν εὐθηνίᾳ καὶ ἐν πίοσιν χώ- 24
ραις ἥξει καὶ ποιήσει ἃ οὐκ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ καὶ οἱ
πατέρες τῶν πατέρων αὐτοῦ· προνομὴν καὶ σκῦλα καὶ ὕπαρξιν
αὐτοῖς διασκορπιεῖ καὶ ἐπ' Αἴγυπτον λογιεῖται λογισμοὺς αὐτοῦ καὶ
ἕως καιροῦ. [25]καὶ ἐξεγερθήσεται ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ 25
ἐπὶ βασιλέα τοῦ νότου ἐν δυνάμει μεγάλῃ, καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ
νότου συνάψει πόλεμον ἐν δυνάμει μεγάλῃ καὶ ἰσχυρᾷ σφόδρα·
καὶ οὐ στήσεται, ὅτι λογιοῦνται ἐπ' αὐτὸν λογισμούς· [26]καὶ φά- 26
γονται τὰ δέοντα αὐτοῦ καὶ συντρίψουσιν αὐτόν, καὶ δυνάμεις

20 βασιλειας 1⁰] pr. της B† || **21** ολισθρημ. B†] ρ > rel.: item in 32. 34 (B*† om. σ in 21, non 32. 34) || **22** κατακλυσθ.] pr. και A† || **23** αυτου] -τους B† || **24** πιοσι(ν) BV†(V*† πει-)] πλιοσιν AQ*†, πλειοσι(ν) rel. | αυτοις > A† | λογισμους] διαλογ. A† | αυτου ult. > Bpau. || **25** επι] και (sic) A† | εν δυν. 2⁰] pr. και A | στησεται *L*] -σονται BA

27 κατασυριεῖ, καὶ πεσοῦνται τραυματίαι πολλοί. [27]καὶ δύο βασιλεῖς 𝔊
μόνοι δειπνήσουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ μιᾶς τραπέζης φάγονται
καὶ ψευδολογήσουσι καὶ οὐκ εὐοδωθήσονται· ἔτι γὰρ συντέλεια
28 εἰς καιρόν. [28]καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ ἐν χρήμασι πολ-
λοῖς, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου· ποιήσει καὶ
29 ἐπιστρέψει ἐπὶ τὴν χώραν αὐτοῦ [29]εἰς καιρόν. καὶ εἰσελεύσεται εἰς
30 Αἴγυπτον, καὶ οὐκ ἔσται ὡς ἡ πρώτη καὶ ἡ ἐσχάτη. [30]καὶ ἥξουσι
Ῥωμαῖοι καὶ ἐξώσουσιν αὐτὸν καὶ ἐμβριμήσονται αὐτῷ· καὶ ἐπι-
στρέψει καὶ ὀργισθήσεται ἐπὶ τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου· καὶ ποιή-
σει καὶ ἐπιστρέψει καὶ διανοηθήσεται ἐπ' αὐτούς, ἀνθ' ὧν ἐγκατ-
31 έλιπον τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου. [31]καὶ βραχίονες παρ' αὐτοῦ στήσον-
ται καὶ μιανοῦσι τὸ ἅγιον τοῦ φόβου καὶ ἀποστήσουσι τὴν θυσίαν
32 καὶ δώσουσι βδέλυγμα ἐρημώσεως. [32]καὶ ἐν ἁμαρτίαις διαθήκης
μιανοῦσιν ἐν σκληρῷ λαῷ, καὶ ὁ δῆμος ὁ γινώσκων ταῦτα κατ-
33 ισχύσουσι καὶ ποιήσουσι. [33]καὶ ἐννοούμενοι τοῦ ἔθνους συνήσου-
σιν εἰς πολλούς· καὶ προσκόψουσι ῥομφαίᾳ καὶ παλαιωθήσονται
ἐν αὐτῇ καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν προνομῇ ἡμερῶν κηλιδωθήσον-
34 ται. [34]καὶ ὅταν συντρίβωνται, συνάξουσιν ἰσχὺν βραχεῖαν, καὶ ἐπι-

29 και 1⁰] pr. ※επιστρεψει 88 Sy || 30 οργισθησεται] -σονται 88

---

27 κατακλύσει, καὶ πεσοῦνται τραυματίαι πολλοί. [27]καὶ ἀμφότεροι οἱ θ'
βασιλεῖς, αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς πονηρίαν, καὶ ἐπὶ τραπέζῃ μιᾷ ψευδῆ
28 λαλήσουσιν, καὶ οὐ κατευθυνεῖ· ὅτι ἔτι πέρας εἰς καιρόν. [28]καὶ
ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ ἐν ὑπάρξει πολλῇ, καὶ ἡ καρδία αὐ-
τοῦ ἐπὶ διαθήκην ἁγίαν, καὶ ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν
29 αὐτοῦ. [29]εἰς τὸν καιρὸν ἐπιστρέψει καὶ ἥξει ἐν τῷ νότῳ, καὶ οὐκ
30 ἔσται ὡς ἡ πρώτη καὶ ὡς ἡ ἐσχάτη. [30]καὶ εἰσελεύσονται ἐν αὐτῷ
οἱ ἐκπορευόμενοι Κίτιοι, καὶ ταπεινωθήσεται· καὶ ἐπιστρέψει καὶ
θυμωθήσεται ἐπὶ διαθήκην ἁγίαν· καὶ ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει καὶ
31 συνήσει ἐπὶ τοὺς καταλιπόντας διαθήκην ἁγίαν. [31]καὶ σπέρματα
ἐξ αὐτοῦ ἀναστήσονται καὶ βεβηλώσουσιν τὸ ἁγίασμα τῆς δυνα-
στείας καὶ μεταστήσουσιν τὸν ἐνδελεχισμὸν καὶ δώσουσιν βδέλυγ-
32 μα ἠφανισμένον. [32]καὶ οἱ ἀνομοῦντες διαθήκην ἐπάξουσιν ἐν ὀλισ-
θρήμασιν, καὶ λαὸς γινώσκοντες θεὸν αὐτοῦ κατισχύσουσιν καὶ
33 ποιήσουσιν. [33]καὶ οἱ συνετοὶ τοῦ λαοῦ συνήσουσιν εἰς πολλά· καὶ
ἀσθενήσουσιν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν φλογὶ καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ
34 ἐν διαρπαγῇ ἡμερῶν. [34]καὶ ἐν τῷ ἀσθενῆσαι αὐτοὺς βοηθηθή-

29 ως ult. > B = 𝔊 || 30 εν αυτω οι] οι εν αυτω και οι A || 31 και σπερματα] και βραχιονες *L* = 𝔊, pr. και βραχιονες AQmu. | δυναστειας] δυναμεως A | ενδελεχιστον A† || 32 και οι] και λαοι A† | επαξουσιν] εξαξ. A† | ολισθρ.: cf. 21 | γινωσκοντες] -κων A(†) || 33 του λαου] λαου μου A(†), λαου Q

𝔊 συναχθήσονται ἐπ' αὐτοὺς πολλοὶ ἐπὶ πόλεως καὶ πολλοὶ ὡς ἐν
κληροδοσίᾳ. [35]καὶ ἐκ τῶν συνιέντων διανοηθήσονται εἰς τὸ καθα- 35
ρίσαι ἑαυτοὺς καὶ εἰς τὸ ἐκλεγῆναι καὶ εἰς τὸ καθαρισθῆναι ἕως
καιροῦ συντελείας· ἔτι γὰρ καιρὸς εἰς ὥρας. [36]καὶ ποιήσει κατὰ 36
τὸ θέλημα αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς καὶ παροργισθήσεται καὶ ὑψωθήσεται
ἐπὶ πάντα θεὸν καὶ ἐπὶ τὸν θεὸν τῶν θεῶν ἔξαλλα λαλήσει καὶ
εὐοδωθήσεται, ἕως ἂν συντελεσθῇ ἡ ὀργή· εἰς αὐτὸν γὰρ συντέ-
λεια γίνεται. [37]καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς τῶν πατέρων αὐτοῦ οὐ μὴ προ- 37
νοηθῇ καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ γυναικὸς οὐ μὴ προνοηθῇ, ὅτι ἐν παντὶ
ὑψωθήσεται, καὶ ὑποταγήσεται αὐτῷ ἔθνη ἰσχυρά· [38]ἐπὶ τὸν τόπον 38
αὐτοῦ κινήσει καὶ θεόν, ὃν οὐκ ἔγνωσαν οἱ πατέρες αὐτοῦ, τιμή-
σει ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ καὶ λίθῳ πολυτελεῖ. καὶ ἐν ἐπιθυμή-
μασι [39]ποιήσει πόλεων καὶ εἰς ὀχύρωμα ἰσχυρὸν ἥξει· μετὰ θεοῦ 39
ἀλλοτρίου, οὗ ἐὰν ἐπιγνῷ, πληθυνεῖ δόξαν καὶ κατακυριεύσει αὐτοῦ
ἐπὶ πολὺ καὶ χώραν ἀπομεριεῖ εἰς δωρεάν. [40]καὶ καθ' ὥραν συντε- 40
λείας συγκερατισθήσεται αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ ἐποργι-

37 τους θεους] τον θεον Sy

θ' σονται βοήθειαν μικράν, καὶ προστεθήσονται ἐπ' αὐτοὺς πολλοὶ ἐν
ὀλισθρήμασιν. [35]καὶ ἀπὸ τῶν συνιέντων ἀσθενήσουσιν τοῦ πυρῶσαι 35
αὐτοὺς καὶ τοῦ ἐκλέξασθαι καὶ τοῦ ἀποκαλυφθῆναι, ἕως καιροῦ
πέρας· ὅτι ἔτι εἰς καιρόν. [36]καὶ ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ 36
καὶ ὑψωθήσεται ὁ βασιλεὺς καὶ μεγαλυνθήσεται ἐπὶ πάντα θεὸν
καὶ λαλήσει ὑπέρογκα καὶ κατευθυνεῖ, μέχρις οὗ συντελεσθῇ ἡ ὀρ-
γή· εἰς γὰρ συντέλειαν γίνεται. [37]καὶ ἐπὶ πάντας θεοὺς τῶν πατέ- 37
ρων αὐτοῦ οὐ συνήσει καὶ ἐπὶ ἐπιθυμίαν γυναικῶν καὶ ἐπὶ πᾶν
θεὸν οὐ συνήσει, ὅτι ἐπὶ πάντας μεγαλυνθήσεται· [38]καὶ θεὸν μα- 38
ωζιν ἐπὶ τόπου αὐτοῦ δοξάσει καὶ θεόν, ὃν οὐκ ἔγνωσαν οἱ πατέ-
ρες αὐτοῦ, δοξάσει ἐν χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ ἐν
ἐπιθυμήμασιν. [39]καὶ ποιήσει τοῖς ὀχυρώμασιν τῶν καταφυγῶν μετὰ 39
θεοῦ ἀλλοτρίου καὶ πληθυνεῖ δόξαν καὶ ὑποτάξει αὐτοῖς πολλοὺς
καὶ γῆν διελεῖ ἐν δώροις. [40]καὶ ἐν καιροῦ πέρατι συγκερατισθήσε- 40
ται μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ νότου, καὶ συναχθήσεται ἐπ' αὐτὸν βα-
σιλεὺς τοῦ βορρᾶ ἐν ἅρμασιν καὶ ἐν ἱππεῦσιν καὶ ἐν ναυσὶν πολ-

34 επ] προς B | ολισθρ.: cf. 21 || 35 και 2^{0} > A† || 36 ο βασ./και μεγαλ.] tr. A† | θεον Bpau.] + και επι τον θεον των θεων rel., sed και seq. habent etiam hi || 37 παντας θεους] -τος -ου B*† | ου 1^{0} > A† | επι 2^{0} Q] > BA: ante επι- | επιθυμιαν] ν > Bpau. | παν B† (cf. Iud. 7 4 B)] παντα rel. || 38 μαωζ(ε)ιν] ν > A† | δοξασει 1^{0}] pr. ου A†: post αυτου | χρυσιω AQ, αργυριω Q: cf. 43 || 40 καιρου] τω καιρω A(†) | επ αυτον] μετ αυτου A† | βασιλευς] ο βασ. ο B(†) | εν 3^{0} > B

σθήσεται αὐτῷ βασιλεὺς βορρᾶ ἐν ἅρμασι καὶ ἐν ἵπποις πολλοῖς 𝔊
41 καὶ ἐν πλοίοις πολλοῖς καὶ εἰσελεύσεται εἰς χώραν Αἰγύπτου [41]καὶ
42 ἐπελεύσεται εἰς τὴν χώραν μου, [42]καὶ ἐν χώρᾳ Αἰγύπτου οὐκ ἔσται
43 ἐν αὐτῇ διασῳζόμενος. [43]καὶ κρατήσει τοῦ τόπου τοῦ χρυσίου καὶ
τοῦ τόπου τοῦ ἀργυρίου καὶ πάσης τῆς ἐπιθυμίας Αἰγύπτου, καὶ
44 Λίβυες καὶ Αἰθίοπες ἔσονται ἐν τῷ ὄχλῳ αὐτοῦ. [44]καὶ ἀκοὴ ταρά-
ξει αὐτὸν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ βορρᾶ, καὶ ἐξελεύσεται ἐν θυμῷ ἰσχυ-
45 ρῷ καὶ ῥομφαίᾳ ἀφανίσαι καὶ ἀποκτεῖναι πολλούς. [45]καὶ στήσει
αὐτοῦ τὴν σκηνὴν τότε ἀνὰ μέσον τῶν θαλασσῶν καὶ τοῦ ὄρους
τῆς θελήσεως τοῦ ἁγίου· καὶ ἥξει ὥρα τῆς συντελείας αὐτοῦ, καὶ
12 οὐκ ἔσται ὁ βοηθῶν αὐτῷ. [1]καὶ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην παρελεύ-
σεται Μιχαηλ ὁ ἄγγελος ὁ μέγας ὁ ἑστηκὼς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ
λαοῦ σου· ἐκείνη ἡ ἡμέρα θλίψεως, οἵα οὐκ ἐγενήθη ἀφ' οὗ ἐγε-
νήθησαν ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης· καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑψω-
θήσεται πᾶς ὁ λαός, ὃς ἂν εὑρεθῇ ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ βι-

41 fin.] + ※και πολλαι σκανδαλισθησονται και αυται σωθησονται απο χειρος αυτου εδωμ και μωαβ και κεφαλαιον υιων αμμων (42) και αποστελει χειρα αυτου εν ταις γαιαις 88 Sy (ambo εν γαις γαιαις [sic])
12 1 ωραν Ra. (cf. 11 40)] χωραν 88 Sy

λαῖς καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν γῆν καὶ συντρίψει καὶ παρελεύσεται. θ'
41 [41]καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν γῆν τοῦ σαβι, καὶ πολλοὶ ἀσθενήσουσιν·
καὶ οὗτοι διασωθήσονται ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, Εδωμ καὶ Μωαβ καὶ
42 ἀρχὴ υἱῶν Αμμων. [42]καὶ ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ
43 γῆ Αἰγύπτου οὐκ ἔσται εἰς σωτηρίαν. [43]καὶ κυριεύσει ἐν τοῖς ἀπο-
κρύφοις τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου καὶ ἐν πᾶσιν ἐπιθυμητοῖς
Αἰγύπτου καὶ Λιβύων καὶ Αἰθιόπων ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν αὐτῶν.
44 [44]καὶ ἀκοαὶ καὶ σπουδαὶ ταράξουσιν αὐτὸν ἐξ ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ
βορρᾶ, καὶ ἥξει ἐν θυμῷ πολλῷ τοῦ ἀφανίσαι καὶ τοῦ ἀναθεματί-
45 σαι πολλούς. [45]καὶ πήξει τὴν σκηνὴν αὐτοῦ εφαδανω ἀνὰ μέσον
τῶν θαλασσῶν εἰς ὄρος σαβι ἅγιον· καὶ ἥξει ἕως μέρους αὐτοῦ,
12 καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ῥυόμενος αὐτόν. [1]καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνα-
στήσεται Μιχαηλ ὁ ἄρχων ὁ μέγας ὁ ἑστηκὼς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ
λαοῦ σου· καὶ ἔσται καιρὸς θλίψεως, θλῖψις οἵα οὐ γέγονεν ἀφ'
οὗ γεγένηται ἔθνος ἐπὶ τῆς γῆς ἕως τοῦ καιροῦ ἐκείνου· καὶ ἐν
τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σωθήσεται ὁ λαός σου, πᾶς ὁ εὑρεθεὶς γεγραμ-

40 εισελευσεται] -σονται B† || 41 σαβ(ε)ι Complut. (cf. 16)] σαβαειν BA || 42 αυτου > B† || 43 χρυσιου et αργυριου AQ: cf. 38 | εν 2⁰ > A† || 44 -ισαι 1⁰ ⌒ 2⁰ B pau. || 45 εφαδανω] εν φανδανω A(†) | σαβ(ε)ι Complut.] σαβειν A, σαβαειν B: cf. 16 | μερους] + ορους A†
12 1 γεγονεν αφ ου pl.] > B*†, γεγ. αφ ης AB^s pau. | επι της γης] εν τη γη B† | και ult. > B† | ευρεθεις] > B, + ο A

𝔊 βλίῳ. [2]καὶ πολλοὶ τῶν καθευδόντων ἐν τῷ πλάτει τῆς γῆς ἀναστήσον- 2
ται, οἱ μὲν εἰς ζωὴν αἰώνιον, οἱ δὲ εἰς ὀνειδισμόν, οἱ δὲ εἰς διασπο-
ρὰν καὶ αἰσχύνην αἰώνιον. [3]καὶ οἱ συνιέντες φανοῦσιν ὡς φωστῆ- 3
ρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ κατισχύοντες τοὺς λόγους μου ὡσεὶ τὰ
ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. [4]καὶ σύ, Δανιηλ, 4
κάλυψον τὰ προστάγματα καὶ σφράγισαι τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ
συντελείας, ἕως ἂν ἀπομανῶσιν οἱ πολλοὶ καὶ πλησθῇ ἡ γῆ ἀδι-
κίας. — [5]καὶ εἶδον ἐγὼ Δανιηλ καὶ ἰδοὺ δύο ἕτεροι εἱστήκεισαν, 5
εἷς ἔνθεν τοῦ ποταμοῦ καὶ εἷς ἔνθεν. [6]καὶ εἶπα τῷ ἑνὶ τῷ περιβε- 6
βλημένῳ τὰ βύσσινα τῷ ἐπάνω Πότε οὖν συντέλεια ὧν εἴρηκάς
μοι τῶν θαυμαστῶν καὶ ὁ καθαρισμὸς τούτων; [7]καὶ ἤκουσα τοῦ 7
περιβεβλημένου τὰ βύσσινα, ὃς ἦν ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποτα-
μοῦ Ἕως καιροῦ συντελείας· καὶ ὕψωσε τὴν δεξιὰν καὶ τὴν ἀρι-
στερὰν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ὤμοσε τὸν ζῶντα εἰς τὸν αἰῶνα θεὸν
ὅτι εἰς καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἥμισυ καιροῦ ἡ συντέλεια χειρῶν
ἀφέσεως λαοῦ ἁγίου, καὶ συντελεσθήσεται πάντα ταῦτα. [8]καὶ ἐγὼ 8
ἤκουσα καὶ οὐ διενοήθην παρ᾽ αὐτὸν τὸν καιρὸν καὶ εἶπα Κύριε,

---

θ′ μένος ἐν τῇ βίβλῳ. [2]καὶ πολλοὶ τῶν καθευδόντων ἐν γῆς χώματι 2
ἐξεγερθήσονται, οὗτοι εἰς ζωὴν αἰώνιον καὶ οὗτοι εἰς ὀνειδισμὸν
καὶ εἰς αἰσχύνην αἰώνιον. [3]καὶ οἱ συνιέντες ἐκλάμψουσιν ὡς ἡ 3
λαμπρότης τοῦ στερεώματος καὶ ἀπὸ τῶν δικαίων τῶν πολλῶν
ὡς οἱ ἀστέρες εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ ἔτι. [4]καὶ σύ, Δανιηλ, ἔμφραξον 4
τοὺς λόγους καὶ σφράγισον τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ συντελείας, ἕως
διδαχθῶσιν πολλοὶ καὶ πληθυνθῇ ἡ γνῶσις. — [5]καὶ εἶδον ἐγὼ Δα- 5
νιηλ καὶ ἰδοὺ δύο ἕτεροι εἱστήκεισαν, εἷς ἐντεῦθεν τοῦ χείλους τοῦ
ποταμοῦ καὶ εἷς ἐντεῦθεν τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ. [6]καὶ εἶπεν τῷ 6
ἀνδρὶ τῷ ἐνδεδυμένῳ τὰ βαδδιν, ὃς ἦν ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ
ποταμοῦ Ἕως πότε τὸ πέρας ὧν εἴρηκας τῶν θαυμασίων; [7]καὶ 7
ἤκουσα τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἐνδεδυμένου τὰ βαδδιν, ὃς ἦν ἐπάνω τοῦ
ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὕψωσεν τὴν δεξιὰν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀρι-
στερὰν αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι τὸν αἰῶνα
ὅτι Εἰς καιρὸν καιρῶν καὶ ἥμισυ καιροῦ· ἐν τῷ συντελεσθῆναι
διασκορπισμὸν χειρὸς λαοῦ ἡγιασμένου γνώσονται πάντα ταῦτα.
[8]καὶ ἐγὼ ἤκουσα καὶ οὐ συνῆκα καὶ εἶπα Κύριε, τί τὰ ἔσχατα 8

2 εξεγερθ.] εξ > A || 3 εκλαμψ.] εκ > B† || 4 τους λογ. ... το βιβλ.] tr. A† | λογους] λοιπους B† || 6 ειπεν] -πον A || 7 τον αιωνα] pr. εις A | καιρων B(†) (cf. 𝔐)] και καιρους rel. = 𝔊, cf. 7 25 | ημισυ] pr. εις A† | συντελεσαι A† | χειρος λαου ηγιασμ.] > Bpau., χειρος > A† | γνωσ.] pr. και A || 8 τα > A†

9 τίς ἡ λύσις τοῦ λόγου τούτου, καὶ τίνος αἱ παραβολαὶ αὗται; 9καὶ 𝔊
εἶπέν μοι Ἀπότρεχε, Δανιηλ, ὅτι κατακεκαλυμμένα καὶ ἐσφραγι-
10 σμένα τὰ προστάγματα, ἕως ἂν 10πειρασθῶσι καὶ ἁγιασθῶσι πολλοί,
καὶ ἁμάρτωσιν οἱ ἁμαρτωλοί· καὶ οὐ μὴ διανοηθῶσι πάντες οἱ
11 ἁμαρτωλοί, καὶ οἱ διανοούμενοι προσέξουσιν. 11ἀφ᾽ οὗ ἂν ἀποσταθῇ
ἡ θυσία διὰ παντὸς καὶ ἑτοιμασθῇ δοθῆναι τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρη-
12 μώσεως, ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐνενήκοντα. 12μακάριος ὁ ἐμμέ-
νων καὶ συνάξει εἰς ἡμέρας χιλίας τριακοσίας τριάκοντα πέντε.
13 13καὶ σὺ βάδισον ἀναπαύου· ἔτι γάρ εἰσιν ἡμέραι καὶ ὧραι εἰς
ἀναπλήρωσιν συντελείας, καὶ ἀναπαύσῃ καὶ ἀναστήσῃ ἐπὶ τὴν
δόξαν σου εἰς συντέλειαν ἡμερῶν.

Subscr. δανιηλ κατα τους ο′ 88 (sim. Sy): cf. nota ad initium Susannae

ΒΗΛ ΚΑΙ ΔΡΑΚΩΝ

Ἐκ προφητείας Αμβακουμ υἱοῦ Ἰησοῦ ἐκ τῆς φυλῆς Λευι.
2 2Ἄνθρωπός τις ἦν ἱερεύς, ᾧ ὄνομα Δανιηλ υἱὸς Αβαλ, συμβιω-

Bel-et-Dr.: 88 Sy.
Inscr. est βηλ in Sy, nulla in 88

---

9 τούτων; 9καὶ εἶπεν Δεῦρο, Δανιηλ, ὅτι ἐμπεφραγμένοι καὶ ἐσφρα- θ′
10 γισμένοι οἱ λόγοι, ἕως καιροῦ πέρας· 10ἐκλεγῶσιν καὶ ἐκλευκαν-
θῶσιν καὶ πυρωθῶσιν πολλοί, καὶ ἀνομήσωσιν ἄνομοι· καὶ οὐ
11 συνήσουσιν πάντες ἄνομοι, καὶ οἱ νοήμονες συνήσουσιν. 11καὶ ἀπὸ
καιροῦ παραλλάξεως τοῦ ἐνδελεχισμοῦ καὶ τοῦ δοθῆναι βδέλυγμα
12 ἐρημώσεως ἡμέραι χίλιαι διακόσιαι ἐνενήκοντα. 12μακάριος ὁ ὑπο-
μένων καὶ φθάσας εἰς ἡμέρας χιλίας τριακοσίας τριάκοντα πέντε.
13 13καὶ σὺ δεῦρο καὶ ἀναπαύου· ἔτι γὰρ ἡμέραι εἰς ἀναπλήρωσιν συν-
τελείας, καὶ ἀναστήσῃ εἰς τὸν κλῆρόν σου εἰς συντέλειαν ἡμερῶν.

10 και εκλευκ. > AQ† | πολλοι] pr. και αγιασθωσιν AB^c | ανοησουσιν A† | συνησουσιν 1^0] νοησ. A† | παντες > B*pau. || 11 init. — ενδελεχισμου] + αφ ου αναστη(sic uel sim. pro αν αποσταθη) η θυσια δια παντος A pau.: ex 𝔊 | και του δοθηναι] και δοθησεται B†; και ετοιμασθη δοθηναι A pau. = 𝔊 | βδελυγμα ερημ.] το βδ. της ερ. A = 𝔊 | ημεραις χιλιαις διακοσιαις A pau. || 12 υπομενων] -μεινας A || 13 ημεραι] + και ωραι B^c: ex 𝔊; + εισιν A$^{(†)}$ | και αναστηση B†] pr. και αναπαυση rel.: ex 𝔊 | fin.] + subscr. ορασις ια′ A

ΒΗΛ ΚΑΙ ΔΡΑΚΩΝ

1 1Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀστυάγης προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐ-
2 τοῦ, καὶ παρέλαβεν Κῦρος ὁ Πέρσης τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. 2καὶ ἦν

Bel-et-Dr.: BA. — *L* = 22 48 51.
Inscr. nulla in B, Bel-et-Dr. succedit Danieli sine interuallo; inscr. ορασις ιβ′ A

𝔊 τῆς τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος. [3]καὶ ἦν εἴδωλον, Βηλ, ὃ ἐσέβοντο 3
οἱ Βαβυλώνιοι · ἀνηλίσκετο δὲ αὐτῷ καθ' ἑκάστην ἡμέραν σεμιδά-
λεως ἀρτάβαι δέκα δύο καὶ πρόβατα τέσσαρα καὶ ἐλαίου μετρηταὶ
ἕξ. [4]καὶ ὁ βασιλεὺς ἐσέβετο αὐτόν, καὶ ἐπορεύετο ὁ βασιλεὺς καθ' 4
ἑκάστην ἡμέραν καὶ προσεκύνει αὐτῷ · Δανιηλ δὲ προσηύχετο
πρὸς κύριον. [5]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιηλ Διὰ τί οὐ προσ- 5
κυνεῖς τῷ Βηλ; καὶ εἶπε Δανιηλ πρὸς τὸν βασιλέα Οὐδένα σέβο-
μαι ἐγὼ εἰ μὴ κύριον τὸν θεὸν τὸν κτίσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν καὶ ἔχοντα πάσης σαρκὸς κυρ⟨ι⟩είαν. [6]εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς 6
αὐτῷ Οὗτος οὖν οὐκ ἔστι θεός; οὐχ ὁρᾷς ὅσα εἰς αὐτὸν δαπα-
νᾶται καθ' ἑκάστην ἡμέραν; [7]καὶ εἶπεν αὐτῷ Δανιηλ Μηδαμῶς · 7
μηδείς σε παραλογιζέσθω · οὗτος γὰρ ἔσωθεν μὲν πήλινός ἐστιν,
ἔξωθεν δὲ χαλκοῦς · ὀμνύω δέ σοι κύριον τὸν θεὸν τῶν θεῶν,
ὅτι οὐθὲν βέβρωκε πώποτε οὗτος. [8]καὶ θυμωθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐκά- 8
λεσε τοὺς προεστηκότας τοῦ ἱεροῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Παραδείξατε
τὸν ἐσθίοντα τὰ παρασκευαζόμενα τῷ Βηλ · εἰ δὲ μή γε, ἀποθα-
νεῖσθε ἢ Δανιηλ ὁ φάσκων μὴ ἐσθίεσθαι αὐτὰ ὑπ' αὐτοῦ. οἱ δὲ
εἶπαν Αὐτὸς ὁ Βηλ ἐστὶν ὁ κατεσθίων αὐτά. [9]εἶπε δὲ Δανιηλ πρὸς 9

3 μετρητας 88

θ' Δανιηλ συμβιωτὴς τοῦ βασιλέως καὶ ἔνδοξος ὑπὲρ πάντας τοὺς
φίλους αὐτοῦ. [3]καὶ ἦν εἴδωλον τοῖς Βαβυλωνίοις, ᾧ ὄνομα Βηλ, 3
καὶ ἐδαπανῶντο εἰς αὐτὸν ἑκάστης ἡμέρας σεμιδάλεως ἀρτάβαι
δώδεκα καὶ πρόβατα τεσσαράκοντα καὶ οἴνου μετρηταὶ ἕξ. [4]καὶ ὁ 4
βασιλεὺς ἐσέβετο αὐτὸν καὶ ἐπορεύετο καθ' ἑκάστην ἡμέραν προσ-
κυνεῖν αὐτῷ · Δανιηλ δὲ προσεκύνει τῷ θεῷ αὐτοῦ. [5]καὶ εἶπεν 5
αὐτῷ ὁ βασιλεύς Διὰ τί οὐ προσκυνεῖς τῷ Βηλ; ὁ δὲ εἶπεν Ὅτι
οὐ σέβομαι εἴδωλα χειροποίητα, ἀλλὰ τὸν ζῶντα θεὸν τὸν κτίσαντα
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ ἔχοντα πάσης σαρκὸς κυριείαν. [6]καὶ 6
εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς Οὐ δοκεῖ σοι Βηλ εἶναι ζῶν θεός; ἢ οὐχ
ὁρᾷς ὅσα ἐσθίει καὶ πίνει καθ' ἑκάστην ἡμέραν; [7]καὶ εἶπεν Δανιηλ 7
γελάσας Μὴ πλανῶ, βασιλεῦ · οὗτος γὰρ ἔσωθεν μέν ἐστι πηλὸς
ἔξωθεν δὲ χαλκὸς καὶ οὐ βέβρωκεν οὐδὲ πέπωκεν πώποτε. [8]καὶ 8
θυμωθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσεν τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς
Ἐὰν μὴ εἴπητέ μοι τίς ὁ κατέσθων τὴν δαπάνην ταύτην, ἀποθα-
νεῖσθε · ἐὰν δὲ δείξητε ὅτι Βηλ κατεσθίει αὐτά, ἀποθανεῖται Δανιηλ,
ὅτι ἐβλασφήμησεν εἰς τὸν Βηλ. [9]καὶ εἶπεν Δανιηλ τῷ βασιλεῖ Γι- 9

4 εκαστην > A† hic, non in 6 || 5 κυριειαν V pau.] κυρ(ε)ιαν rel.: cf. Dan. 4 22 || 7 ουτος] αυτος A†: cf. 33 | μεν > B | ουδε πεπωκεν πωποτε] ουδεποτε B*L* || 8 κατεσθων B†] -θιων rel. | δειξητε] pr. απο A | βηλ paenult.] pr. ο A

τὸν βασιλέα Γινέσθω οὕτως· ἐὰν μὴ παραδείξω ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ 𝔊
Βηλ ὁ κατεσθίων ταῦτα, ἀποθανοῦμαι καὶ πάντες οἱ παρ' ἐμοῦ.
ἦσαν δὲ τῷ Βηλ ἱερεῖς ἑβδομήκοντα χωρὶς γυναικῶν καὶ τέκνων.
10 11 [10]ἤγαγον δὲ τὸν βασιλέα εἰς τὸ εἰδώλιον. [11]καὶ παρετέθη τὰ βρώ-
ματα ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ Δανιηλ, καὶ οἶνος κερασθεὶς εἰσ-
ηνέχθη καὶ παρετέθη τῷ Βηλ. καὶ εἶπεν Δανιηλ Σὺ αὐτὸς ὁρᾷς
ὅτι κεῖται ταῦτα, βασιλεῦ· σὺ οὖν ἐπισφράγισαι τὰς κλεῖδας τοῦ
13 14 ναοῦ, ἐπὰν κλεισθῇ. [13]ἤρεσε δὲ ὁ λόγος τῷ βασιλεῖ. [14]ὁ δὲ Δανιηλ
ἐκέλευσε τοὺς παρ' αὐτοῦ ἐκβαλόντας πάντας ἐκ τοῦ ναοῦ κατα-
σῆσαι ὅλον τὸν ναὸν σποδῷ οὐθενὸς τῶν ἐκτὸς αὐτοῦ εἰδότος.
καὶ τότε τὸν ναὸν ἐκέλευσε σφραγίσαι τῷ τοῦ βασιλέως δακτυλίῳ
καὶ τοῖς δακτυλίοις τινῶν ἐνδόξων ἱερέων· καὶ ἐγένετο οὕτως.
15–17 [15–17]καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον παρεγένοντο ἐπὶ τὸν τόπον· οἱ δὲ
ἱερεῖς τοῦ Βηλ διὰ ψευδοθυρίδων εἰσελθόντες κατεφάγοσαν πάντα
τὰ παρακείμενα τῷ Βηλ καὶ ἐξέπιον τὸν οἶνον. καὶ εἶπεν Δανιηλ
Ἐπίδετε τὰς σφραγῖδας ὑμῶν εἰ μένουσιν, ἄνδρες ἱερεῖς· καὶ σὺ

9 εμου (cf. 14 et Johannessohn Präp. p. 229)] εμοι 88^c || 14 κατασησαι Sw. (cf. θ')] -στησαι 88 Sy | τοτε] + σφραγισαμενος uel sim. 88 Sy: quod deleui

---

νέσθω κατὰ τὸ ῥῆμά σου. καὶ ἦσαν ἱερεῖς τοῦ Βηλ ἑβδομήκοντα θ'
10 ἐκτὸς γυναικῶν καὶ τέκνων. [10]καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς μετὰ Δανιηλ
11 εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βηλ. [11]καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς τοῦ Βηλ Ἰδοὺ ἡμεῖς
ἀποτρέχομεν ἔξω, σὺ δέ, βασιλεῦ, παράθες τὰ βρώματα καὶ τὸν
οἶνον κεράσας θὲς καὶ ἀπόκλεισον τὴν θύραν καὶ σφράγισον τῷ
δακτυλίῳ σου· καὶ ἐλθὼν πρωὶ ἐὰν μὴ εὕρῃς πάντα βεβρωμένα
ὑπὸ τοῦ Βηλ, ἀποθανούμεθα ἢ Δανιηλ ὁ ψευδόμενος καθ' ἡμῶν.
12 [12]αὐτοὶ δὲ κατεφρόνουν, ὅτι πεποιήκεισαν ὑπὸ τὴν τράπεζαν κε-
κρυμμένην εἴσοδον καὶ δι' αὐτῆς εἰσεπορεύοντο διόλου καὶ ἀνήλουν
13 αὐτά. [13]καὶ ἐγένετο ὡς ἐξήλθοσαν ἐκεῖνοι, καὶ ὁ βασιλεὺς παρέθη-
14 κεν τὰ βρώματα τῷ Βηλ. [14]καὶ ἐπέταξεν Δανιηλ τοῖς παιδαρίοις
αὐτοῦ καὶ ἤνεγκαν τέφραν καὶ κατέσησαν ὅλον τὸν ναὸν ἐνώπιον
τοῦ βασιλέως μόνου· καὶ ἐξελθόντες ἔκλεισαν τὴν θύραν καὶ ἐ-
15 σφραγίσαντο ἐν τῷ δακτυλίῳ τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπῆλθον. [15]οἱ δὲ
ἱερεῖς ἦλθον τὴν νύκτα κατὰ τὸ ἔθος αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες καὶ
16 τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ κατέφαγον πάντα καὶ ἐξέπιον. [16]καὶ ὤρθρισεν
17 ὁ βασιλεὺς τὸ πρωὶ καὶ Δανιηλ μετ' αὐτοῦ. [17]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς

9 ιερεις] pr. οι A | εκτος] χωρ(ε)ις Apau. | τεκνων] παιδιων Apau. || 11 ψευδομενος] ψευσαμ. A || 12 κατεφθονουν A† | δι (non δε) > A† || 14 κατεσησαν (ab κατασηθω)] ει pro η A, κατεστρωσαν mu. | εσφραγισαντο] -σαν A | εν > A || 16 το > Bpau. || 17 ο βασ. > B†

𝔊 δέ, βασιλεῦ, σκέψαι μή τί σοι ἀσύμφωνον γεγένηται. καὶ εὗρον,
ὡς ἦν ἡ σφραγίς, καὶ ἀπέβαλον τὴν σφραγῖδα. [18]καὶ ἀνοίξαντες 18
τὰς θύρας εἴδοσαν δεδαπανημένα πάντα τὰ παρατεθέντα καὶ τὰς
τραπέζας κενάς · καὶ ἐχάρη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν πρὸς τὸν Δανιηλ
Μέγας ἐστὶν ὁ Βηλ, καὶ οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ δόλος. [19]καὶ ἐγέλασε 19
Δανιηλ σφόδρα καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ Δεῦρο ἰδὲ τὸν δόλον τῶν
ἱερέων. καὶ εἶπεν Δανιηλ Βασιλεῦ, ταῦτα τὰ ἴχνη τίνος ἐστί; [20]καὶ 20
εἶπεν ὁ βασιλεύς Ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παιδίων. [21]καὶ ἐπῆλθεν 21
ἐπὶ τὸν οἶκον, ἐν ᾧ ἦσαν οἱ ἱερεῖς καταγινόμενοι, καὶ εὗρε τὰ
βρώματα τοῦ Βηλ καὶ τὸν οἶνον · καὶ ἐπέδειξε Δανιηλ τῷ βασιλεῖ
τὰ ψευδοθύρια, δι' ὧν εἰσπορευόμενοι οἱ ἱερεῖς ἐδαπάνων τὰ παρα-
τιθέμενα τῷ Βηλ. [22]καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ Βηλίου 22
καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς τῷ Δανιηλ · καὶ τὴν δαπάνην τὴν εἰς αὐτὸν
ἔδωκε τῷ Δανιηλ, τὸν δὲ Βηλ κατέστρεψε.
[23]Καὶ ἦν δράκων ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, καὶ ἐσέβοντο αὐτὸν οἱ Βα- 23
βυλώνιοι. [24]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιηλ Μὴ καὶ τοῦτον ἐρεῖς 24
ὅτι χαλκοῦς ἐστιν; ἰδοὺ ζῇ καὶ ἐσθίει καὶ πίνει · προσκύνησον
αὐτῷ. [25]καὶ εἶπεν Δανιηλ Βασιλεῦ, δός μοι τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἀν- 25

23 init.] pr. inscr. δρακων Sy | αυτον > 88

θ' Σῷοι αἱ σφραγῖδες, Δανιηλ; ὁ δὲ εἶπεν Σῷοι, βασιλεῦ. [18]καὶ ἐγέ- 18
νετο ἅμα τῷ ἀνοῖξαι τὰς θύρας ἐπιβλέψας ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν
τράπεζαν ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ Μέγας εἶ, Βηλ, καὶ οὐκ ἔστιν
παρὰ σοὶ δόλος οὐδὲ εἷς. [19]καὶ ἐγέλασεν Δανιηλ καὶ ἐκράτησεν 19
τὸν βασιλέα τοῦ μὴ εἰσελθεῖν αὐτὸν ἔσω καὶ εἶπεν Ἰδὲ δὴ τὸ
ἔδαφος καὶ γνῶθι τίνος τὰ ἴχνη ταῦτα. [20]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς 20
Ὁρῶ τὰ ἴχνη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παιδίων. [21]καὶ ὀργισθεὶς 21
ὁ βασιλεὺς τότε συνέλαβεν τοὺς ἱερεῖς καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ
τέκνα αὐτῶν, καὶ ἔδειξαν αὐτῷ τὰς κρυπτὰς θύρας, δι' ὧν εἰσ-
επορεύοντο καὶ ἐδαπάνων τὰ ἐπὶ τῇ τραπέζῃ. [22]καὶ ἀπέκτεινεν αὐ- 22
τοὺς ὁ βασιλεὺς καὶ ἔδωκεν τὸν Βηλ ἔκδοτον τῷ Δανιηλ, καὶ κατ-
έστρεψεν αὐτὸν καὶ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ.
[23]Καὶ ἦν δράκων μέγας, καὶ ἐσέβοντο αὐτὸν οἱ Βαβυλώνιοι. 23
[24]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιηλ Οὐ δύνασαι εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔστιν 24
οὗτος θεὸς ζῶν · καὶ προσκύνησον αὐτῷ. [25]καὶ εἶπεν Δανιηλ Κυ- 25
ρίῳ τῷ θεῷ μου προσκυνήσω, ὅτι οὗτός ἐστιν θεὸς ζῶν · σὺ δέ,

17 σωοι 1^0 (non 2^0)] σωαι A pau.: cf. Thack. p. 172 || 19 εγελασεν .. και 2^0] γελασας .. A† | και ειπεν > A† || 21 συνελαβεν] -βετο A || 23 μεγας] + εν τω τοπω A: cf. 𝔊 || 24 ου δυνασαι — θεος ζων B*†] pr. ιδου δη pau.; pr. μη και τουτον ερεις οτι χαλκους εστιν ιδου ζη και εσθιει και πινει rel.: ex 𝔊

26 ελῶ τὸν δράκοντα ἄνευ σιδήρου καὶ ῥάβδου. [26]καὶ συνεχώρησεν
27 αὐτῷ ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν αὐτῷ Δέδοταί σοι. [27]καὶ λαβὼν ὁ Δα-
νιηλ πίσσης μνᾶς τριάκοντα καὶ στέαρ καὶ τρίχας ἥψησεν ἐπὶ τὸ
αὐτὸ καὶ ἐποίησε μάζαν καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα τοῦ δράκοντος,
καὶ φαγὼν διερράγη. καὶ ἔδειξεν αὐτὸν τῷ βασιλεῖ λέγων Οὐ ταῦτα
28 σέβεσθε, βασιλεῦ; [28]καὶ συνήχθησαν οἱ ἀπὸ τῆς χώρας πάντες
ἐπὶ τὸν Δανιηλ καὶ εἶπαν Ιουδαῖος γέγονεν ὁ βασιλεύς· τὸν Βηλ
30 κατέστρεψε καὶ τὸν δράκοντα ἀπέκτεινε. [30]καὶ ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ὅτι
ἐπισυνήχθη ὁ ὄχλος τῆς χώρας ἐπ᾽ αὐτόν, ἐκάλεσε τοὺς συμβιωτὰς
31/32 αὐτοῦ καὶ εἶπεν Δίδωμι τὸν Δανιηλ εἰς ἀπώλειαν. [31-32]ἦν δὲ λάκ-
κος ἐν ᾧ ἐτρέφοντο λέοντες ἑπτά, οἷς παρεδίδοντο οἱ ἐπίβουλοι
τοῦ βασιλέως, καὶ ἐχορηγεῖτο αὐτοῖς καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν τῶν ἐπι-
θανατίων σώματα δύο. καὶ ἐνεβάλοσαν τὸν Δανιηλ οἱ ὄχλοι εἰς
ἐκεῖνον τὸν λάκκον, ἵνα καταβρωθῇ καὶ μηδὲ ταφῆς τύχῃ. καὶ ἦν
33 ἐν τῷ λάκκῳ Δανιηλ ἡμέρας ἕξ. [33]καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ
καὶ ἦν Αμβακουμ ἔχων ἄρτους ἐντεθρυμμένους ἐν σκάφῃ ἐν ἑψή-
ματι καὶ στάμνον οἴνου κεκερασμένου καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδίον
34 πρὸς τοὺς θεριστάς. [34]καὶ ἐλάλησεν ἄγγελος κυρίου πρὸς Αμβακουμ

βασιλεῦ, δός μοι ἐξουσίαν, καὶ ἀποκτενῶ τὸν δράκοντα ἄνευ μα-
26/27 χαίρας καὶ ῥάβδου. [26]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Δίδωμί σοι. [27]καὶ ἔλα-
βεν Δανιηλ πίσσαν καὶ στῆρ καὶ τρίχας καὶ ἥψησεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
καὶ ἐποίησεν μάζας καὶ ἔδωκεν εἰς τὸ στόμα τοῦ δράκοντος, καὶ
φαγὼν διερράγη ὁ δράκων. καὶ εἶπεν Ἴδετε τὰ σεβάσματα ὑμῶν.
28 [28]καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν οἱ Βαβυλώνιοι, ἠγανάκτησαν λίαν καὶ
συνεστράφησαν ἐπὶ τὸν βασιλέα καὶ εἶπαν Ιουδαῖος γέγονεν ὁ
βασιλεύς· τὸν Βηλ κατέσπασεν καὶ τὸν δράκοντα ἀπέκτεινεν καὶ
29 τοὺς ἱερεῖς κατέσφαξεν. [29]καὶ εἶπαν ἐλθόντες πρὸς τὸν βασιλέα
Παράδος ἡμῖν τὸν Δανιηλ· εἰ δὲ μή, ἀποκτενοῦμέν σε καὶ τὸν
30 οἶκόν σου. [30]καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐπείγουσιν αὐτὸν σφόδρα,
31 καὶ ἀναγκασθεὶς παρέδωκεν αὐτοῖς τὸν Δανιηλ. [31]οἱ δὲ ἐνέβαλον
32 αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας ἕξ. [32]ἦσαν
δὲ ἐν τῷ λάκκῳ ἑπτὰ λέοντες, καὶ ἐδίδετο αὐτοῖς τὴν ἡμέραν δύο
σώματα καὶ δύο πρόβατα· τότε δὲ οὐκ ἐδόθη αὐτοῖς, ἵνα κατα-
33 φάγωσιν τὸν Δανιηλ. [33]καὶ ἦν Αμβακουμ ὁ προφήτης ἐν τῇ Ιου-
δαίᾳ, καὶ αὐτὸς ἥψησεν ἕψεμα καὶ ἐνέθρυψεν ἄρτους εἰς σκάφην
34 καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδίον ἀπενέγκαι τοῖς θερισταῖς. [34]καὶ εἶπεν

27 στηρ BA†] στεαρ rel. | ιδετε] ιδου δη A† || 28 λιαν > B*† | κατεσπα-
σεν] -στρεψεν A || 31 ενεβαλον (cf. 42)] εν > B || 32 εδιδετο B*A pau.] εδιδοτο
rel.: cf. Thack. p. 250 || 33 αυτος] ουτος A†: cf. 7 | επορευθη A†

𝔊 λέγων Τάδε λέγει σοι κύριος ὁ θεός Τὸ ἄριστον, ὃ ἔχεις, ἀπένεγκε
Δανιηλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων ἐν Βαβυλῶνι. [35]καὶ εἶπεν Αμ- 35
βακουμ Κύριε ὁ θεός, οὐχ ἑώρακα τὴν Βαβυλῶνα καὶ τὸν λάκκον
οὐ γινώσκω ποῦ ἐστι. [36]καὶ ἐπιλαβόμενος αὐτοῦ ὁ ἄγγελος κυρίου 36
τοῦ Αμβακουμ τῆς κόμης αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς ἔθηκεν αὐτὸν ἐπάνω
τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βαβυλῶνι. [37]καὶ εἶπεν Αμβακουμ πρὸς Δανιηλ 37
Ἀναστὰς φάγε τὸ ἄριστον, ὃ ἀπέστειλέ σοι κύριος ὁ θεός. [38]καὶ 38
εἶπε Δανιηλ Ἐμνήσθη γάρ μου κύριος ὁ θεὸς ὁ μὴ ἐγκαταλείπων
τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν. [39]καὶ ἔφαγε Δανιηλ· ὁ δὲ ἄγγελος κυρίου 39
κατέστησε τὸν Αμβακουμ ὅθεν αὐτὸν ἔλαβε τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ. ὁ δὲ
κύριος ὁ θεὸς ἐμνήσθη τοῦ Δανιηλ. [40]ἐξῆλθε δὲ ὁ βασιλεὺς μετὰ 40
ταῦτα πενθῶν τὸν Δανιηλ καὶ ἐγκύψας εἰς τὸν λάκκον ὁρᾷ αὐτὸν
καθήμενον. [41]καὶ ἀναβοήσας εἶπεν ὁ βασιλεύς Μέγας ἐστὶ κύριος 41
ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστι πλὴν αὐτοῦ ἄλλος. [42]καὶ ἐξήγαγεν ὁ βασιλεὺς 42
τὸν Δανιηλ ἐκ τοῦ λάκκου· καὶ τοὺς αἰτίους τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ
ἐνέβαλεν εἰς τὸν λάκκον ἐνώπιον τοῦ Δανιηλ, καὶ κατεβρώθησαν.

Subscr. δανιηλ κατα τους ο′ 88 Sy: cf. Dan. inscr.

θ′ ἄγγελος κυρίου τῷ Αμβακουμ Ἀπένεγκε τὸ ἄριστον, ὃ ἔχεις, εἰς
Βαβυλῶνα τῷ Δανιηλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. [35]καὶ εἶπεν 35
Αμβακουμ Κύριε, Βαβυλῶνα οὐχ ἑώρακα καὶ τὸν λάκκον οὐ γινώ-
σκω. [36]καὶ ἐπελάβετο ὁ ἄγγελος κυρίου τῆς κορυφῆς αὐτοῦ καὶ 36
βαστάσας τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔθηκεν αὐτὸν εἰς Βαβυ-
λῶνα ἐπάνω τοῦ λάκκου ἐν τῷ ῥοίζῳ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. [37]καὶ 37
ἐβόησεν Αμβακουμ λέγων Δανιηλ Δανιηλ, λαβὲ τὸ ἄριστον, ὃ
ἀπέστειλέν σοι ὁ θεός. [38]καὶ εἶπεν Δανιηλ Ἐμνήσθης γάρ μου, ὁ 38
θεός, καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς ἀγαπῶντάς σε. [39]καὶ ἀναστὰς Δα- 39
νιηλ ἔφαγεν· ὁ δὲ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἀπεκατέστησεν τὸν Αμβα-
κουμ παραχρῆμα εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. [40]ὁ δὲ βασιλεὺς ἦλθεν τῇ 40
ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ πενθῆσαι τὸν Δανιηλ· καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν λάκκον
καὶ ἐνέβλεψεν, καὶ ἰδοὺ Δανιηλ καθήμενος. [41]καὶ ἀναβοήσας φωνῇ 41
μεγάλῃ εἶπεν Μέγας εἶ, κύριε ὁ θεὸς τοῦ Δανιηλ, καὶ οὐκ ἔστιν
πλὴν σοῦ ἄλλος. [42]καὶ ἀνέσπασεν αὐτόν, τοὺς δὲ αἰτίους τῆς ἀπ- 42
ωλείας αὐτοῦ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λάκκον, καὶ κατεβρώθησαν παρα-
χρῆμα ἐνώπιον αὐτοῦ.

34 τω 1°] προς AQ† || 35 fin.] + που εστιν A = 𝔊 || 36 κυριου > A | κορυφης] χειρος A† || 37 αμβακουμ > A† || 39 εις] επι A
Subscr. totius operis δανιηλ B, τελος δανιηλ προφητου A†: cf. Sus. inscr.